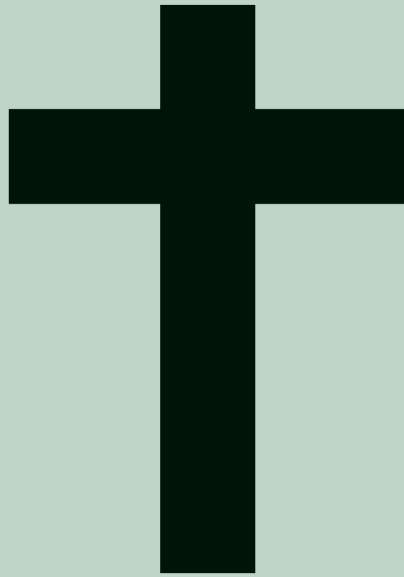

Biblu Ala ta Kuma

Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8

Contents

Damina	1
Bori	72
Sarakalasebagaw	134
Jateri	177
Sariya	237
Yosuwe	290
Kititigeɓagaw	325
Ruti	360
Samawilu ɓolo	366
Samawilu flanan	412
Masacew ɓolo	452
Masacew flanan	498
Kibaroyaw ɓolo	542
Kibaroyaw flanan	587
Esidarasi	636
Nehemi	651
Esiteri	675
Ayuba	686
Zaburuw	740
Zanaw	883
Waajurikeɓaga	935
Dɔnkiriw	949
Ezayi	959
Yeremi	1068
Kasikan	1169
Ezekiyeli	1182
Daniyeli	1255
Oze	1277
Yoweli	1296
Amosi	1303
Abidiyasi	1316
Yunusu	1319
Mise	1323
Nahomu	1333
Habakuki	1338
Sofoni	1344
Hagize	1350
Jakariya	1353
Malaki	1369
Matiyu	1376
Marika	1426
Luka	1458
Yuhana	1512
Ciradenw ta Kewalew	1549
Romukaw	1597
Korentikaw ɓolo	1620
Korentikaw flanan	1641
Galasikaw	1655
Efesikaw	1663

Filipikaw	1671
Kolosikaw	1677
Tesalonikikaw fɔlɔ	1683
Tesalonikikaw flanan	1688
Timote fɔlɔ	1691
Timote flanan	1698
Tite	1703
Filemon	1706
Heburuw	1708
Yakuba	1725
Piyeri fɔlɔ	1731
Piyeri flanan	1738
Yuhana fɔlɔ	1742
Yuhana flanan	1748
Yuhana sabanan	1750
Zude	1752
Yirari	1754

DUNUŊA DAMINA KITABU Kitabu faamucogo

Damina kitabu be dunuŋa daminacogo le yira an na: Dunuŋa dancogo, ani adamadenw, ani fenŋanamaw be dancogo, ani jurumun ni tɔɔɔ doncogo dunuŋa kɔɔɔ.

Ka kapa ni mɔgɔ caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye, ani kitabu naani minw tugura nin kitabu ra.

An be se k'a fɔ ko kunba fla le be nin kitabu kɔɔɔ:

1. Sura 1–11: Dunuŋa ni adamadenw dancogo, ani mɔgɔ fɔlow ta ko, minw ye Adama ni Awa ye, ani Kabila ni Abila, ani Nuho; Babeli ta sankasojan ta ko fana be nin yɔɔ ra. (Dɔw b'a fɔ Kabila ma ko Kayen, k'a fɔ Abila ma ko Abeli.)

2. Sura 12–50: Izirayelimɔgɔw ta bemace fɔlow ta kow, minw ye Ibrahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ye, ani Yakuba dence tan ni fla minw nana ke Izirayeli ta gba tan ni fla kuntigiw ye. Yakuba dence Yusufu le sababu ra, Izirayelimɔgɔw tagara sigi Misiran.

Can lo, nin kitabu be adamadenw tagamacogo, ani o ta kewalew fɔ an ye, nka a kun yere kera min ye, o ye ka Ala ta baara ni a ta sebagaya le yira an na, k'a yira ko Ala le kera fen be danbaga ye, ani fen be tigi ye. Ala be kojugu koninya, a be kojugukebagaw jaraki. A be mɔgɔɔnumanw deme janko o ye to ka tagama o sirajuman kan.

Kitabu kɔɔkɔw

Dunuŋa ni adamadenw dancogo (1–2)

Jurumun doncogo dunuŋa kɔɔɔ (3)

Nuho ta wagati (4–10)

Babeli ta sankasojan ta ko (11.1–9)

Ibrahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ta wagatiw (11.10–35.29)

Esawu ta durujaw (36)

Yusufu ni a balemaw ta ko (37–45)

Izirayelimɔgɔw tagacogo Misiran (46–50)

Ala ka dunuŋa dan cogo min na

¹ Fɔlɔfɔlɔ, Ala ka sankolo dan, ka dugukolo dan.

² Dugukolo tun ma laben fɔlɔ; a lakolonba tun lo. Ji dunba le tun be yi; a yɔɔ be tun ye dibi le ye. Nka Ala Nin tun be lamagara jiw kunna.

³ Ala ko: «Yeelen ye bɔ!» Yeelen bɔra. ⁴ Ala k'a ye ko yeelen ka ji. A ka yeelen ni dibi faran ka o bɔ ɔgɔɔ na. ⁵ A ka yeelen wele ko «tere», ka dibi wele ko «su». Ayiwa, su kora ka o dugu gbe; o kera lon fɔlɔ ye.

⁶ O kɔ, Ala ko tuun ko: «Furance dɔ ye ke jiw ce ma, ka jiw taran fla ye ka o bɔ ɔgɔɔ na.» ⁷ Ala ka o furance ke. Ji minw be san fe, ani ji minw be dugu ma, a ka olugu faran ka o bɔ ɔgɔɔ na, ka furance ke o ce ma. Ala k'a fɔ cogo min na, a kera ten. ⁸ Ala ka o furance wele ko «sankolo». Ayiwa, su kora ka o dugu gbe; o kera lon flanan ye.

⁹ O kɔ, Ala ko tuun ko: «Ji minw be sankolo jukɔɔ, olugu be ye lajen yɔɔ kelen na; yɔɔ to ye ke yɔɔjalan ye.» Ala k'a fɔ cogo min na, a kera ten. ¹⁰ Ala ka yɔɔjalan wele ko «dugukolo»; jiw be lajenna yɔɔ min na, a ka o wele ko «kɔgɔji». Ala k'a ye ko o ka ji.

¹¹ Ayiwa, Ala ko, ko binw ye falen dugukolo kan, ka o kisew ke o ra; ko yiridentaw fana ye wuri, ka den ka kapa ni o suguyaw ye, kisew walama kolo be ke minw denw na. Ala k'a fo cogo min na, a kera ten. ¹² Dugukolo ka binw bo ka o kisew ke o ra ka kapa ni o suguyaw ye. Yiriw fana wurira, ka den, ka o kisew, walama o kolow ke o denw na, ka kapa ni o suguyaw ye. Ala k'a ye ko o ka ni. ¹³ Ayiwa, su kora ka o dugu gbe. O kera lon sabanan ye.

¹⁴ Ala ko, ko fen minw be yeelen bo, olugu ye ke sankolo ra, ka tere ni su faranfasi ka o bo jogon na. O ye ke tagamasiyen ye ka wagatiw yira, ka lonw yira, ani ka sanw yira. ¹⁵ O fenw ye ke sankolo konɔ, ka yeelen bo dugukolo kan. Ayiwa, Ala k'a fo cogo min na, a kera ten. ¹⁶ Ala ka yeelenbonan belebele fla ke. A bee ra belebeleba, a ka o sigi terefewagati kunna; ka fitini sigi sufewagati kunna. A ka lolow fana ke. ¹⁷ Ala ka o fenw bla sankolo ra, janko o ye yeelen bo dugukolo kan. ¹⁸ A ka kelen sigi terefewagati kunna, ka kelen sigi sufewagati kunna, janko o ye yeelen ni dibi faran ka bo jogon na. Ala k'a ye ko o ka ni. ¹⁹ Su kora, ka o dugu gbe. O kera lon naaninan ye.

²⁰ Ayiwa, Ala ko: «Fenpanaman dow ye ke jiw ra, ka caya. Konow fana ye wuri san ni dugu ce.» ²¹ Ala ka kogoji danfen barakamanw dan, ani jirafen panaman tow bee; o fenw bee kera ji ra caman, ka kapa ni o suguyaw ye. Ala ka konow fana dan, ka kapa ni o suguyaw ye. A k'a ye ko o ka ni. ²² Ala ka baraka don o ra, ko o ye woro, ka caya ka kogojiw fa. A ko konow fana ye caya dugukolo kan. ²³ Ayiwa, su kora, ka o dugu gbe. O kera lon loorunan ye.

²⁴ Ala ko tuun ko fenpanamanw ye ke dugukolo kan ka kapa ni o suguyaw ye: beganw, ani kongosogow, ani fen minw be fofɔ, o bee ni o suguya. Ala k'a fo cogo min na, a kera ten.

²⁵ Ala ka kongosogow bee dan, o bee ni o suguya, ka beganw dan, o bee ni o suguya, ani fen minw be fofɔ, o bee ni o suguya. Ala k'a ye ko o ka ni.

²⁶ O bee ko, Ala ko: «Ayiwa, sisan, an ye mogɔ dan ka kapa ni an yere cogo ye, a ye bo an fe, janko ale ye ke jegew bee kunna, ka ke konow kunna, ka ke beganw ni kongosogow kunna, ka sigi dugukolo bee kunna, ani fenpanaman minw bee be dugukolo kan.»

²⁷ Ala ka mogɔ dan ka kapa ni a yere cogo ye; a k'a dan ka kapa ni ale Ala yere cogo ye. A ka o dan, ce ni muso.

²⁸ Ala ka baraka don o ra; a ko: «Aw ye den caman sorɔ, ka caya ka dugukolo yoro bee fa, ka aw ta fanga sigi dugukolo kan, ka ke jegew bee kunna, ani konow, ani fenpanaman o fenpanaman be dugukolo kan.»

²⁹ Ala k'a fo o ye tuun ko: «A fle, bin o bin be falen dugukolo kan, ani a den, ani yiri o yiri be den, k'a kisew, walama a kolo ke a denw konɔ, ne be o bee di aw ma, o be ke aw ta baro ye. ³⁰ Dugukolo beganw bee, ani konow bee, ani fenpanaman o fenpanaman be dugukolo kan, o korɔ ye ko fen o fen be nenekiri, ne be bin di olugu ma, ka o ke o ta baro ye.» Ayiwa, Ala k'a fo cogo min na, a kera ten.

³¹ Ala tun ka fen o fen ke, a ka o bee fle, k'a ye ko o bee ka ni kosebe. Su kora, ka o dugu gbe; o kera lon wɔɔronan ye.

2

¹ Ayiwa, sankolo ni dugukolo ni o konofenw bee danna ka ban o cogo le ra. ² Ala k'a ta baara ke ka ban tere wɔɔro konɔ; a tere wolonflanan, a

nɛnɛkirira a ta baara bɛɛ ra. ³ Ala ka baraka don tere wolonflanan na, k'a kɛ lon saninman ye; sabu o lon le ra, a nɛnɛkirira a ta baara bɛɛ ra.

Ala ka mɔɔɔ dan cogo min na

⁴ Ayiwa, wagati min Masa Ala ka dannɛ kɛ, sankolo ni dugukolo danna nin cogo le ra.

Ala ka sankolo ni dugukolo dan tuma min na, ⁵ kongoyiri si tun tɛ dugukolo kan fɔlɔ, bin si fana tun ma falɛn fɔlɔ; sabu Masa Ala tun ma sanji ben dugukolo kan fɔlɔ, ani mɔɔɔ si fana tun tɛ yi fɔlɔ ka dugukolo sɛnɛ. ⁶ Bugun dɔ le tun bɛ bɔ dugukolo ra ka kɛ ji ye ka dugukolo yɔrɔ bɛɛ sɔn.

⁷ Masa Ala ka dugukolo bɔɔɔ ta ka mɔɔɔ lalaga ni a ye. O kɔ, a ka panamanya nɛnɛkiri fiyɛ ni a dafɔnɔ ye k'a don mɔɔɔ nunwo fɛ; a kera mɔɔɔ panaman ye.

Edeni jamana yiritupuman

⁸ O kɔ, Masa Ala ka yiritupuman dɔ kɛ Edeni jamana ra, terebɔyanfan na, ka mɔɔɔ bla o kɔnɔ. ⁹ Matigi Ala ka yiri suguya bɛɛ falɛn dugukolo kan; yiri cɛpumanw, minw den ka di; a ka panamanya yiri bla yiritu cɛmance ra, ani yiri min b'a to mɔɔɔ bɛ kɔpuman ni kojugu lon ka bɔ nɔɔn na.

¹⁰ Ba dɔ tun bɛ woyo ka bɔ Edeni jamana ra. O ba ji le tun bɛ woyo ka tɛmɛ yiritu kɔnɔ; o kɔ, a bɛ taran ka kɛ boro naani wɛrɛ ye. ¹¹ O ba fɔlɔ tɔɔɔ ye ko Pison; ale bɛ woyo ka tɛmɛ Havila jamana bɛɛ kɔnɔ. Sanin bɛ o jamana le ra. ¹² O sanin ye sanin bɛɛ ra pumanman le ye. Turu kasadiman dɔ fana bɛ sɔrɔ yi, min tɔɔɔ ye ko bideliyɔmu, ani lulu bisigi dɔ, min tɔɔɔ ye ko onikisi. ¹³ Ba flanan tɔɔɔ ye ko Giyɔn; ale bɛ woyo ka tɛmɛ Kusi jamana bɛɛ kɔnɔ. ¹⁴ Ba sabanan tɔɔɔ ye ko Tigere. Ale bɛ woyo Asiri jamana terebɔyanfan na. Ba naaninan tɔɔɔ le ye ko Efirati.

¹⁵ Ayiwa, Matigi Ala ka mɔɔɔ bla Edeni yiritupuman kɔnɔ, ko a ye a sɛnɛ, k'a kɔrɔsi. ¹⁶ Ala ka nin kuma fɔ mɔɔɔ ye ko: «I bɛ se ka yiritu yiridenw bɛɛ dɔ domu. ¹⁷ Nka yiri min b'a to mɔɔɔ bɛ kɔpuman walama kojugu lon, i kana o yiri den domu dɛ! Sabu ni i k'a dɔ domu lon o lon, sigiya t'a ra, i bɛna sa.»

Ala ka muso dan cogo min na

¹⁸ Ayiwa, o kɔ, Matigi Ala ko: «Cɛ ye to a kelen na tan, o man ji. Ne bɛna dɛmɛbaga kɛ a ye, min bɛ bɛn a ma.» ¹⁹ Masa Ala tun ka bɔɔɔ ta ka kongosogow bɛɛ lalaga, ani kɔnɔw. O kɔ, a tun ka o bɛɛ lana cɛ fɛ, k'a flɛ a bɛna tɔɔɔ min la o bɛɛ kelen kelen na, ani janko ni cɛ ka tɔɔɔ min la fɛnpanaman min na, o le ye kɛ a tɔɔɔ ye. ²⁰ Cɛ tun ka tɔɔɔ la bɛganw bɛɛ ra, ani kɔnɔw, ani kongosogow bɛɛ. Nka o fɛnw bɛɛ cɛ ra, a tun ma dɛmɛbaga sɔrɔ a yɛrɛ ra, min tun bɛ se ka bɛn ale ma.

²¹ Ayiwa, Masa Ala ka sunɔɔɔba bla cɛ ra. Ka cɛ to sunɔɔɔ ra, a k'a garagakolo kelen bɔ, ka sogobu kɛ ka o nɔ datugu. ²² O garagakolo min bɔra cɛ ra, Masa Ala ka o le ta k'a kɛ muso ye, ka na ni o muso ye cɛ fɛ.

²³ Kabini cɛ ka muso ye, a ko:

«Onhɔn! Sisan kɔni, nin ye ne nɔɔn dɔ yɛrɛ le ye.

A kolow ye ne kolo dɔw le ye,

a farisogo fana ye ne farisogo dɔ le ye.

A tɔɔɔ bɛna la ko muso, sabu a bɔra cɛ le ra*.»

* **2:23** 2.23 Heburukan na, cɛ ni muso tɔɔɔ bɔra nɔɔn fɛ kɔsɛbɛ. O b'a fɔ cɛ ma ko: «Ish», k'a fɔ muso ma ko: «Isha», k'a yira ko muso bɔra cɛ ra.

²⁴ O le kosɔn cɛ bɛ bɔ a face ni a bamuso kɔrɔ ka nɔrɔ a muso ra; o fla bɛ jɛn ka kɛ mɔgɔ kelen ye.

²⁵ Ayiwa, o wagati ra cɛ ni muso fla bɛɛ fari lakolon tun lo; o tun m'a lɔn fɛn min tɔgɔ ye ko maroya.

3

Cɛ ni muso ka yiriden domu

¹ Ayiwa, Masa Ala tun ka kongosogo minw bɛɛ dan, sa le tun ka cegu ni o bɛɛ ye. Lon dɔ, sa nana a fɔ muso ye ko: «Yala can lo ko Ala ko, ko aw kana yiritu yiriden si domu wa?» ² Muso ko: «An bɛ se ka yiritu yiridenw domu kɛ. ³ Nka yiri min bɛ yiritu cɛmance ra, Ala ko an kana o le den domu, ko hali an kana maga a ra; ko ni o tɛ, an bɛna sa.» ⁴ Sa ko muso ma ko: «Can tɛ, aw tena sa. ⁵ Ala ka o fɔ sabu a k'a lɔn ko ni aw ka yiri nin den domu lon o lon, aw jaw bɛ yɛɛ, aw bɛ kɛ i n'a fɔ ale Ala; aw bɛna kojuman lɔn ka bɔ kojugu ra.»

⁶ Ayiwa, muso k'a ye ko can ra yiri nin den ka kan ka diya; ni i k'a flɛ a cɛ ka ni, a fana bɛ se ka mɔgɔ hakiri yɛɛ ka i kɛ kolɔnbaga ye. Muso ka dɔ tige k'a domu. A cɛ tun lɔnin bɛ a kɔrɔ; a ka dɔ di ale ma, ale fana k'a domu. ⁷ O k'a domu minkɛ, o ka o yɛɛ cogoya ye; o k'a ye ko o fari lakolon lo. O ka toroflaburu dɔw sirisiri jɔgɔn na, ka o kɛ ka o yɛɛ datugu.

Ala ka sɛgɛ la cɛ ni muso ni sa kan

⁸ Ayiwa, wuladanin fɛ, cɛ ni muso ka Matigi Ala mankan mɛn, a bɛ yaalayaalara yiritu kɔnɔ. O borira Matigi Ala ja ka taga dogo yiritu yiri dɔw cɛ ra.

⁹ Matigi Ala ka cɛ wele ko: «Adama, i bɛ min?» ¹⁰ Cɛ ka Ala jaabi ko: «Ne ka i mankan mɛn yiritu ra, ne siranna sabu ne fari lakolon lo; o kosɔn ne dogora.» ¹¹ Matigi Ala ko: «Jɔn le k'a fɔ i ye ko i fari lakolon lo? Ne tun ko aw kana yiri min den domu, kɔni i ma o le domu dɛ?» ¹² Cɛ ko: «I ka muso min bla ne kɔrɔ, ale le ka dɔ di ne ma, ne k'a domu.»

¹³ Matigi Ala ka muso jininka ko: «Mun na ele ka o kɛ?» Muso ko: «Sa le ka ne nɛgɛ, k'a to ne k'a domu.»

¹⁴ Matigi Ala k'a fɔ sa ye ko:
«I n'a fɔ ele sɔnna ka o kɛ,
ne bɛna i danga beganw ni kongosogo tɔw bɛɛ cɛ ra.
Sisan i bɛna to ka fofɔ i kɔnɔbara le kan,
buguri bɛ to ka don i da ra,
i bɛ a domu, fɔ ka taga i sa.
¹⁵ Ne bɛna juguya le bla ele ni muso cɛ,
ka o juguya kelen bla i ta duruja ni muso ta duruja cɛ.
Ni o ka i sɔrɔ, o bɛ i kun ci;
ni ele fana ka o sɔrɔ, i bɛ o kin o senju ra.»

¹⁶ Ala k'a fɔ muso ye ko:
«Ne bɛna dɔ fara i ta denworo sɛgɛ kan.
I bɛna tɔrɔ ka sɔrɔ ka den woro.
Ka fara o kan, i ta cɛ lɔgɔ bɛna to ka kɛ i ra;
i ta ko bɛɛ bɛna to ale le boro fana.»

¹⁷ Ala k'a fɔ cɛ ye ko:
«I sɔnna ka i ta muso kan le mɛn,
ani ne tun kumana i fɛ k'a fɔ i ye
ko i kana yiri min den domu, i ka o domu;
ayiwa, dugukolo bɛna danga ele kosɔn.»

I bena sege le kosebe
 ka soro ka i ta baro soro ka bo dugukolo ra,
 fo ka taga i sa;
 18 janiw ni binjugu dow bena falen dugukolo kan;
 i bena fen minw sene, o le bena ke i ta baro ye.
 19 I bena baara ke ka wasi le,
 ka soro ka i ta baro soro,
 fo i ye na kosegi dugukolo ra yi tuun,
 i danna ni o dugukolo kelen min bogo ye;
 sabu i ye bogo le ye,
 i fana bena seko ka ke o bogo kelen le ye.»

Ala ka Adama ni Awa labo yiritu ra

20 Ayiwa, Adama k'a muso togo la ko Awa, sabu ale le kera mogow bee bamuso ye*. 21 Matigi Ala ka began dow gbolow ke fani ye, ka o don Adama ni a muso ra.

22 Matigi Ala ko: «Sisan mogow kera i n'a fo an do, a be konuman ni kojugu lon ka bo jagon na. An ye a bari a kana panamanya yiriden do tige k'a domu; ni o te, ni a ka o domu a panaman be to wagati bee.»

23 A kera ten, Matigi Ala ka o gben ka bo Edeni jamana yiritu ra, ko o ye taga dugukolo sene, Ala ka o dan ni dugukolo min bogo ye.

24 Ayiwa, Ala ka Adama ni Awa gben o cogo le ra. A ka seruben meleke* dow bla Edeni yiritu donda ra tereboyanfan na, k'a korosi, ani keremukuru do, min be manamana i ko tasuma, ka yelemayelema, janko mogow si kana sira soro ka se panamanya yiri ma.

4

Kabila ka Abila faga

1 Ayiwa, Adama jenna ni a muso Awa ye. Awa ka konjo ta ka Kabila* woro. Awa ko: «Matigi Ala baraka ra, ne ka ceden soro†.» 2 O ko, a ka konjo ta tuun ka Kabila dogonin Abila‡ woro.

Abila nana ke sagagbenbaga ye; Kabila, ale kera senekabaga ye. 3 Wagati dama temenin ko, Kabila k'a ta foro yiriden dow ke saraka ye, ka o di Ala ma. 4 Abila fana k'a ta sagaden folow kelen mina, ka o faga, ka o sogo yoropumanw jeni, ka o ke saraka ye, ka o di Ala ma. Abila ni a ta saraka ko diyara Matigi Ala ye. 5 Nka Kabila ni a ta saraka ko ma diya Matigi Ala ye. Kabila dimina o ra, k'a na kumu kosebe.

6 Ayiwa, Matigi Ala ko Kabila ma ko: «Mun koson i dimina fo ka i na kumu tan? 7 Ni i ka kewalepumanw ke, i kun be korota. Nka ni i ta kewalew juguyara, o tuma jurumun bena ke i ko tuma bee; a b'a fe ka se i ra, nka ele le ka kan ka se jurumun na.»

8 Ayiwa, lon do, Kabila k'a fo a dogoce ye ko o ye taga kongo ra. Ka o to kongo ra yi, a benna a dogoce kan, k'a faga.

9 Matigi Ala k'a fo Kabila ye ko: «Kabila, i dogoce Abila do?» Kabila ko: «Ne m'a yoro lon; o tuma ne le blara ka ke ale korosibaga ye wa?» 10 Matigi ko: «I ka mun ko le ke tan? I dogoce fagari jori kulekan be bora dugu ma ka se ne ma, ko ne ye a dimibo. 11 Ayiwa, i yere boro ka i dogoce faga k'a jori seri dugukolo kan, k'a to dugukolo ye a jori min minke, o koson dugukolo

* 3:20 3.20 Heburukan na, Adama korow ye ko: mogow. O le kera ce togo ye. Awa korow ye ko: panamanya. † 4:1 4.1 Kabila: Dow b'a fo ko Kayen. ‡ 4:1 4.1 Ne ka ceden soro: o kuma korow be se ka ke fana ko: Ne ka mogow dan. † 4:2 4.2 Abila: Dow b'a fo ko Abeli; a togo korow ye ko: fono, walama ko: fen temeta.

banna i ra. ¹² K'a ta sisan, hali ni i ka dugukolo sene, a tena den i ye k'a siman di i ma tuun. I bena bla i yere ma ka yaala ka lamini dugukolo kan.»

¹³ Kabila k'a fo Matigi Ala ye ko: «I ka toro min la ne kan, o ka gbiri ka teme; ne tena se. ¹⁴ A fe, i ka ne gben ka bo yan dugukolo kan. Ne bena taga dogo i na fo yorojan. Ne bena to ne yere ma ka yaala ka lamini yoro be; ni mogo o mogo ka ne soro, o tigi bena ne faga.»

¹⁵ Matigi Ala ko Kabila ma ko: «Ni mogo o mogo ka Kabila faga, o juru bena sara o tigi ra fo sipaga wolonfla, ka Kabila dimibo.»

Matigi Ala ka tagamasiyen do bla Kabila kan, janko ni mogo min k'a ye, o tigi kana a faga.

¹⁶ O ko, Kabila bora Matigi Ala koro ka taga yorojan, ka taga to Nodi jamana ra, Edeni jamana tereboyanfan na.

Kabila ta duruja

¹⁷ Ayiwa, o ko, Kabila jenna ni a muso ye. A muso ka kono ta ka dence woro; o le kera Henoki ye. O ko, Kabila ka dugu do lo, k'a dence Henoki togo la o dugu ra.

¹⁸ Ayiwa, Henoki nana Iradi woro; Iradi ka Mehuyaheli woro; Mehuyaheli ka Metusaheli woro; Metusaheli ka Lemeki woro.

¹⁹ Lemeki nana muso fla le ta. Kelen togo tun ye ko Ada, to kelen togo tun ye ko Sila. ²⁰ Ada ka dence woro; o le kera Yabali ye. Mogo minw be si fanibonw kono ka o ta beganw koro, Yabali le kera olugu bemace ye. ²¹ Yabali dogoce kera Yubali ye. Ale le kera gonifobagaw ni filenfiyebagaw be bemace ye. ²² Sila fana ka dence woro; o le kera Tubali Kabila ye. Ale kera numu le ye; a tun be siranegafenw ni negemanfenw lalaga. Dogomuso gbanna Tubali Kabila ra; o togo lara ko Naama.

²³ Lon do, Lemeki ko a ta musow ma ko:

«Ada ni Sila, aw ye menni ke!

Ne Lemeki ta musow, aw ye aw toro malo ne darakan na!

Ni ce o ce boro ka se ne ma, ne be o faga le;

ni kanbelen o kanbelen ka ne mandimi, ne be o faga le.

²⁴ A fora ko ni mogo min ka Kabila faga,

o juru be sara o tigi ra fo sipaga wolonfla;

nka ne Lemeki, ne ta juru be sara fo sipaga biwolonfla ni wolonfla.»

²⁵ Ayiwa, Adama jenna ni a muso ye tuun. A ka kono ta ka jigi dence ra. A ka o togo la ko Seti*. A ko: «Sabu Kabila ka Abila faga; Ala le ka dence wewe di ne ma Abila no ra.»

²⁶ Ayiwa, Seti fana nana koro ka dence soro. A k'a togo la ko Enosi. O wagati le ra, mogow ka ke Matigi Ala togo wele ye, k'a bato.

5

Adama ta duruja

¹ Ayiwa, Adama ta durujaw togow le sebera nin ye:

Ala ka mogo dan lon min na, a k'a dan ka kapa ni ale Ala yere cogo le ye. ² A ka o dan, ce ni muso. A ka o dan minke, a ka baraka don o ra, ka o togo la ko mogo.

³ Ka Adama si to san keme ni san bisaba, a ka dence woro, ka kapa ni a yere cogo ye; a bora a fe. A ka o dence togo la ko Seti. ⁴ Seti woronin ko, Adama ka san keme seegi le ke tuun. A ka dence werew woro, ani

§ 4:16 4.16 Nodi koro ye ko: fasontan. * 4:25 4.25 Seti togo koro ye ko: Ala k'a di ne ma.

denmusow. ⁵ A si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san bisaba. O kɔ, a sara.

⁶ Ka Seti si to san kɛmɛ ni san looru, a ka dence woro; a ka o tɔgɔ la ko Enɔsi. ⁷ Enɔsi woronin kɔ, Seti ka san kɛmɛ seegi ni san wolonfla le ke tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ⁸ Seti si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san tan ni fla. O kɔ, a sara.

⁹ Ka Enɔsi si to san bikɔnɔntɔn, a ka Kenan woro. ¹⁰ Kenan woronin kɔ, Enɔsi ka san kɛmɛ seegi ni san tan ni looru le ke tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ¹¹ Enɔsi si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san looru; o kɔ, a sara.

¹² Ka Kenan si to san biwolonfla, a ka Mahalaleli woro. ¹³ Mahalaleli woronin kɔ, Kenan ka san kɛmɛ seegi ni san binaani le ke tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ¹⁴ Kenan si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san tan. O kɔ, a sara.

¹⁵ Ka Mahalaleli si to san biwɔɔrɔ ni looru, a ka Yerɛdi woro. ¹⁶ Yerɛdi woronin kɔ, Mahalaleli ka san kɛmɛ seegi ni san bisaba le ke. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ¹⁷ Mahalaleli si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ seegi ni san bikɔnɔntɔn ni san looru. O kɔ, a sara.

¹⁸ Ka Yerɛdi si to san kɛmɛ ni san biwɔɔrɔ ni san fla, a ka Enɔki* woro. ¹⁹ Enɔki woronin kɔ, Yerɛdi ka san kɛmɛ seegi le ke tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ²⁰ Yerɛdi si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san biwɔɔrɔ ni san fla. O kɔ, a sara.

²¹ Ka Enɔki si to san biwɔɔrɔ ni san looru, a ka Metusalemu woro. ²² Metusalemu woronin kɔ, Enɔki tagamana ka kapa ni Ala sago ye tuun fɔ san kɛmɛ saba. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ²³ Enɔki si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ saba ni san biwɔɔrɔ ni san looru. ²⁴ Enɔki tagamana ka kapa ni Ala sago ye. O kɔ, a ma ke dunuɲa ra tuun; Ala k'a ta ka taga ni a ye a yere kɔrɔ.

²⁵ Ka Metusalemu si to san kɛmɛ ni san biseegi ni san wolonfla, a ka Lemeki woro. ²⁶ Lemeki woronin kɔ, Metusalemu ka san kɛmɛ wolonfla ni san biseegi ni san fla le ke tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ²⁷ Metusalemu si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ kɔnɔntɔn ni san biwɔɔrɔ ni san kɔnɔntɔn. O kɔ, a sara.

²⁸ Ka Lemeki si to san kɛmɛ ni san biseegi ni san fla, a ka dence woro. ²⁹ A k'a tɔgɔ la ko Nuho, k'a fɔ ko: «Ala ka dugukolo danga, ka an bla baaragbelen minw na dugukolo kan, nin den le bɛna an jusu saaro, ka an bɔ o baaraw sege ra†.» ³⁰ Nuho woronin kɔ, Lemeki ka san kɛmɛ looru ni san bikɔnɔntɔn ni san looru le ke tuun. A ka dence wɛrɛw woro, ani denmusow. ³¹ Lemeki si bɛɛ lajennin kera san kɛmɛ wolonfla ni san biwolonfla ni san wolonfla. O kɔ, a sara.

³² Ka Nuho si to san kɛmɛ looru, a ka Semu, ani Kamu, ani Zafeti woro ka gban jɔgɔn na.

6

Adamadenw bɛ halaki o ta juguya kosɔn

¹ Ayiwa, mɔgɔw nana caya dugukolo kan; o ka denmusow woro fana. ² A kera ten, Ala ta danfen dɔw tun bɛ yi, olugu k'a ye ko mɔgɔw denmusow cɛ ka ni minke, o ka dɔw janawoloma olugu ra ka o ke o ta musow ye. ³ O tuma Matigi Ala ko: «Ne ka nin min don mɔgɔ kɔnɔ, ne tena o nin to mɔgɔ

* **5:18** 5.18 Enɔki: Dɔw b'a fɔ ale le ma ko Idirisa. † **5:29** 5.29 Nuho tɔgɔ ni kuma min fɔcogo bɔra jɔgɔn fe heburukan na, o kɔrɔ ye ko: jususaaro.

kɔnɔ wagati bɛɛ, sabu mɔgɔ tɛ foyi ye ni fɛn sata tɛ. A si bɛɛ lajennin tɛna tɛmɛ san kɛmɛ ni san mugan kan.»

⁴ Ala ta danfɛnw jɛnna ni mɔgɔw denmusow ye minke, o ka denw sɔrɔ ni o ye; o denw le kɛra mɔgɔ belebele jamijanw ye o wagatiw ra dunuɓa ra. Olugu le kɛra cɛfariw ye fɔlɔfɔlɔ; o tɔgɔ bɔra kɔsɛbɛ.

⁵ Matigi Ala nana a ye ko adamadenw ta kɔnɔnɔjuguya warara dunuɓa kɔnɔ. A k'a ye ko lon o lon, miiriyajuguw dɔrɔn le bɛ kɛra mɔgɔw jusukun na. ⁶ A kɛra ten, Matigi Ala ka mɔgɔ dan k'a bla dugukolo kan minke, o tingalɔn ka Matigi Ala yɛrɛ sɔrɔ. A jusu tɔɔrɔra kɔsɛbɛ. ⁷ Matigi Ala ko: «Ne ka mɔgɔ o mɔgɔ dan, ne bɛna o bɛɛ halaki pewu ka bɔ dugukolo kan, k'a damina adamadenw na, ka taga a bla bɛganw ni kongosogow ra, ani fɛn minw bɛ fɔfo, ani kɔnɔw; sabu ne ka o dan minke, o danko tingalɔn bɛ ne ra.» ⁸ Nka Nuho ko diyara Matigi Ala ye.

Ala ko a bɛ Nuho kisi

⁹ Nuho ta duruja ta ko ye nin ye:

Nuho tun ye mɔgɔ terennin ani mɔgɔ jusukungbɛnin le ye a ta wagati ra. A tun bɛ tagama ka kɔɓa ni Ala sago ye. ¹⁰ A ka dence saba le sɔrɔ: Sɛmu, ani Kamu, ani Zafeti.

¹¹ O wagati ra, dunuɓa tun fara kojugu ra Ala ɓa kɔrɔ. Mɔgɔw tun fariyara ɓɔgɔn ma yɔrɔ bɛɛ. ¹² Ala nana a ye ko dunuɓa fara kojugu ra; sabu adamadenw bɛɛ ta kɛwalew tun juguyara fɔ k'a dama tɛmɛ.

¹³ O tuma Ala k'a fɔ Nuho ye ko: «Ne k'a latigɛ ko ne bɛna fɛnɓanaman bɛɛ ban ka bɔ dugukolo kan; sabu olugu le k'a to juguya ka dunuɓa yɔrɔ bɛɛ fa. O kɔsɔn ne bɛna o ni dugukolo bɛɛ halaki ɓɔgɔn fɛ. ¹⁴ O ra, ele ye kurunba dɔ lalaga ni goferiyiri ye, k'a kɔnɔ tarantaran, k'a kɛ bonkɔnɔw ye, k'a kɛnɛmayɔrɔ ni a kɔnɔnɔyɔrɔ mun ni mananji ye. ¹⁵ I ka kan k'a kɛ cogo min na, o flɛ nin ye: i bɛ a janya kɛ nɔngɔn ɓa kɛmɛ saba* ye, k'a bonya kɛ nɔngɔn ɓa bilooru ye, k'a lɔ kɛ nɔngɔn ɓa bisaba ye. ¹⁶ I bɛ a datugu ka wo dɔ kɛ a ra san fɛ, ka o kɛ nɔngɔn ɓa kelen ye. I bɛ a donda kɛ a kɛren na. I b'a kɛ sankaso ye: dugumabon, ani cɛmancebon, ani sanfɛbon. ¹⁷ Ne bɛna sanjiba le lana dugukolo kan; fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, sanji bɛna o bɛɛ faga. Fɛn o fɛn bɛ dugukolo kan, o bɛɛ bɛ halaki. ¹⁸ Nka ne bɛna to ne ta jɛnɓɔgɔnya ra ni ele ye ka i kisi. I bɛna don kurunba kɔnɔ, i ni i dencew, ani i ta muso, ani i dencew ta musow. ¹⁹ I bɛ fɛnɓanaman suguya bɛɛ fla fla ladon i fɛ kurunba kɔnɔ fana, cɛ ni muso, janko o ɓanaman ye to. ²⁰ Fɛnɓanaman bɛɛ fla fla le bɛna na i fɛ, cɛ ni muso, janko i ye o ladon kurunba kɔnɔ, o ɓanaman ye to: kɔnɔw ni bɛganw ni kongosogow ni fɛn fɔfɔtaw. ²¹ I ka kan ka domunifɛn bɛɛ dɔ ta fana ka bla i yɛrɛ kɔrɔ, ka o kɛ i ni o bɛganw ta domuni ye.»

²² Ayiwa, Nuho ka o le kɛ. Ala ka fɛn o fɛn fɔ a ye, a ka o bɛɛ kɛ ka kɔɓa ni Ala ta fɔta ye.

7

Nuho donna kurunba kɔnɔ

¹ O kɔ, Matigi Ala ko Nuho ma ko: «Sisan aw ye don kurunba kɔnɔ, i ni i ta denbaya; sabu ne k'a ye ko ele dɔrɔn le terennin lo ne ɓa kɔrɔ nin mɔgɔw bɛɛ cɛ ra. ² Fɛnɓanaman o fɛnɓanaman saninyanin lo, i bɛ o bɛɛ dɔ ladon i fɛ kurunba kɔnɔ, cɛman wolonfla, ani musoman wolonfla. Fɛnɓanaman minw saninyanin tɛ, i bɛ olugu fana ladon, cɛman kelen, ani

* **6:15** 6.15 Nɔngɔn ɓa kelen bɛ se ka ben mɛtɛrɛ tarance le ma.

musoman kelen. ³ I be kɔnɔ suguya bɛɛ fana dɔ ladon, cɛman wolonfla, ani musoman wolonfla, janko o ta siya kana tunu. ⁴ Sabu a tɔ ye tere wolonfla, ne bɛna sanji ben dugukolo kan fɔ tere binaani ni su binaani. Ne ka fɛnɔpanaman o fɛnɔpanaman dan, ne bɛna o bɛɛ halaki pewu ka bɔ dugukolo kan.»

⁵ Ayiwa, Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ Nuho ye, Nuho ka o bɛɛ kɛ.

⁶ Ayiwa, sanjiba nana dugukolo kan lon min na, o kɛra k'a sɔrɔ Nuho si ye san kɛmɛ wɔɔrɔ. ⁷ Nuho donna kurunba kɔnɔ, ani a muso, ani a dɛncɛw, ani a dɛncɛw ta musow. O donna kurunba kɔnɔ, ka kisi sanjiba ma. ⁸ Fɛnɔpanaman o fɛnɔpanaman saninyanin lo, ani minw saninyanin tɛ, ani kɔnɔw, ani fɛn o fɛn bɛ fofɔ dugu ma, ⁹ o bɛɛ dɔ donna Nuho fɛ kurunba kɔnɔ, fla fla, cɛ ni muso, i ko Ala yɛrɛ tun k'a fɔ cogo min na. ¹⁰ Tere wolonfla dafara minke, sanjiba nana dugukolo kan.

¹¹ O kɛra ka Nuho si to san kɛmɛ wɔɔrɔ. O san karo flanan, o karo tere tan ni wolonflanan, o lon na bunun minw bɛ dugukolo jukɔrɔ, olugu bɛɛ jiw serira ka bɔ ka kɛ dugukolo kan. Sankolo jibɔyɔrɔw fana dayɛlɛra.

¹² Ayiwa, sanjiba benna dugukolo kan tere binaani ni su binaani. ¹³ O lon yɛrɛ ra, Nuho donna kurunba kɔnɔ, ani a dɛncɛ saba: Sɛmu, ani Kamu, ani Zafeti; ani a muso, ani a dɛncɛ saba ta musow. ¹⁴ O donna kurunba kɔnɔ, o ni kongosogo siya bɛɛ dɔ. Began siya bɛɛ; fɛnɔpanaman minw bɛ fofɔ, o siya bɛɛ, kɔnɔ siya bɛɛ, kɔnɔnin fitiniw bɛɛ, ani kaman bɛ fɛn o fɛn na. ¹⁵ O fɛnɔpanamanw bɛɛ donna kurunba kɔnɔ ka to ni Nuho ye; fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, o bɛɛ fla fla donna. ¹⁶ Fɛnɔpanamanw bɛɛ, o bɛɛ fla fla donna kurunba kɔnɔ, cɛ ni muso, i ko Ala tun k'a fɔ Nuho ye cogo min na. O kɔ, Matigi Ala ka da tugu o da ra.

¹⁷ Sanjiba benna dugukolo kan ka se fɔ tere binaani. Ji bonyara fɔ a ka kurunba kɔrɔta, a ka kɛ taga ye ji kunna. ¹⁸ Ji cayara ka bonya kɛsɛbɛ. Kurunba ka fɔgon ji kunna; ¹⁹ ji belɛn ka kɛ bonya ye tuun. A ka kuru jamijanw bɛɛ datugu. ²⁰ Ji yɛlɛnna kuruw kunna ka se fɔ nɔngɔn ɲa tan ni looru* ka kuruw datugu pewu. ²¹ Nin tun bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ fagara; kɔnɔw ni bɛganw ni kongosogow, ani fɛn o fɛn bɛ fofɔ, ani mɔgɔw bɛɛ. ²² Fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, ni nin b'a ra, fɛn o fɛn bɛ dugukolo kan, o bɛɛ fagara. ²³ Fɛnɔpanaman o fɛnɔpanaman tun bɛ dugukolo kan, ji ka o bɛɛ domu; k'a ta mɔgɔw ra ka taga a bla bɛganw na, ani fɛn minw bɛ fofɔ, ani kɔnɔw. Ji ka o bɛɛ halaki. Nuho dɔrɔn le tora, ale ni minw tun bɛ ni a ye kurunba kɔnɔ. ²⁴ Ji bonyanin tora dugukolo kan ka se fɔ tere kɛmɛ ni tere bilooru, k'a ta sanji damina lon na.

8

Ala ka sanjiba lalo

¹ Nka Ala hakiri tora Nuho ra, ani kongosogow ni began minw tun bɛ ni a ye kurunba kɔnɔ. Ala ka fɔnɔ dɔ fiyɛ dugukolo kan; ji jigira dɔnɔnin. ² Dugukolo bununjiw lɔra, sankolo jibɔyɔrɔw datugura; sanji tigɛra. ³ Ji tora ka woyo ka bɔ dugukolo kan ka taga. Sani tere kɛmɛ ni tere bilooru cɛ, ji dɔgɔyara.

⁴ Ayiwa, a karo wolonflanan, o karo tere tan ni wolonflanan, kurunba tagara sigi Ararati jamana kuruw kan. ⁵ Ji ka kɛ dɔgɔya ye fɔ ka taga se san karo tannan ma. San karo tannan, o karo tere fɔlɔ, kuruw kunw bɔra.

* **7:20** 7.20 Nɔngɔn ɲa kelen bɛ se ka ben mɛtɛrɛ tarancɛ le ma.

⁶ Tere binaani temenin ko, Nuho tun ka da min bo kurunba ra, a ka o dayele. ⁷ A ka kankan bla ka bo; o konɔ bɔra, ka to tagakasegi ra, sabu ji tun ma ja dugukolo kan ban. ⁸ A ka tugani fana bla ka bo, k'a fle ni a kera ko ji dogoyara dugukolo kan. ⁹ Nka tugani bɔra minke, a ma sigiyoro soro. A sekora ka na Nuho fe kurunba konɔ, sabu ji tun be dugukolo yoro bee ra hali bi. Nuho k'a boro bo ka tugani mina, k'a ladon kurunba konɔ. ¹⁰ Nuho k'a to tere wolonfla temena tuun. O ko, a ka tugani bla ka taga tuun. ¹¹ Wula fe le tugani sekora ka na, oliviye flaburu do tigenin be a dakala ra. Nuho k'a lon o le ra ko do bora ji ra. ¹² A k'a to tere wolonfla were temena tuun. O ko, a ka tugani labo tuun. Tugani tagara o ra minke, a ma seko tuun.

¹³ San min Nuho si tun be san keme woro ni san kelen, o san karo folo, ani o karo tere folo, ji jara dugukolo kan. Da min tun be kurunba san fe, Nuho ka o dayele. A ka yoro fle, k'a ye ko ji jara dugukolo kan. ¹⁴ O san karo flanan, o karo tere mugan ni wolonflanan, ji jara dugukolo kan pewu.

Nuho bora kurunba konɔ

¹⁵ O tuma, Ala kumana Nuho fe ko: ¹⁶ «Bo kurunba konɔ sisan, i ni i ta muso, ni i dencew ni o ta musow. ¹⁷ Kongosogow ni began minw be ni i ye, o bee ni o siya, ani konow, ani fen fofotaw bee, o bee labo; o ye taga dugukolo yoro bee, ka woro, ka caya dugukolo kan.»

¹⁸ Ayiwa, Nuho bora kurunba konɔ, ani a dencew, ni a muso, ni a dencew ta musow. ¹⁹ Kongosogow ni beganw bee, ani fenpanaman minw bee be fofo, ani fen o fen ni nin b'a ra, o bee ni o siya, o bee bora kurunba konɔ.

²⁰ Nuho ka sarakabonan do lalaga, ka Matigi Ala bato. Kongosogow ni began minw saninyanin lo, ani konɔ minw saninyanin lo, a ka o dow ke saraka ye, ka o jeni sarakabonan kan ka Ala bato. ²¹ O saraka kasadiman diyara Matigi Ala ye. Matigi Ala fana k'a latige ko: «Ne tena dugukolo danga tuun adamadenw koson, hali ni mogo jusukun miiriyaw man ji kabini a denmisenman. Ne tena son ka fenpanamanw bee halaki tuun, i n'a fo ne k'a ke cogo min na.

²² Ka dugukolo to yi koni,
dannikewagati ni simantigewagati tena ban,
nenewagati ni fundeninwagati tena ban,
samiya ni teremana tena ban,
su ni tere tena ban.»

9

Ala ka jehogonya don ni Nuho ye

¹ Ayiwa, Ala ka baraka don Nuho ni a dencew ra. A ko o ma ko: «Aw ye woro, ka caya ka se dugukolo yoro bee ra. ² Aw bena ke siranyafenba le ye kongosogow ni beganw bee fe, ani konow bee, ani fenpanamanw bee, ani jegew bee. Ne be o fenw bee labla aw ye. ³ Fenpanaman o fenpanaman, ni nin b'a ra, o bee be ke aw baro ye. Ne be o bee di aw ma, i n'a fo ne ka binw di aw ma cogo min na. ⁴ Nka aw man kan ka sogo si domu k'a nin to a ra, o koro ye k'a jori to a ra. ⁵ Aw ye a lon ka la a ra fana ko aw jori min ye aw nin ye ko ne bena o kopininka. Ni kongofen o kongofen ka mogo faga, ne bena o tigi jori kopininka o kongofen fe; ni mogo o mogo k'a mogogogon faga, ne bena o jori kopininka o tigi fe. Ne bena mogo nin kopininka kongofen, walama mogofagabaga fe.

⁶ Ni mogo min ka mogo faga,
mogo do were le fana bena o tigi faga;

sabu Ala ka mɔgɔ dan
ka kapa ni a yere cogo le ye.

⁷ «Ayiwa, aw kɔni, aw ye denw woro, ka caya, ka janjan ka taga dugukolo yɔrɔ bɛɛ ra, ka caya dugukolo kan.»

⁸ O kɔ, Ala kumana Nuho ni a dencew fe tuun; ⁹ a k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, ne be to ne ta jɛnɔgɔnya* ra ni aw ye, ani aw ta duruja minw bena woro aw kɔ fe. ¹⁰ Fɛnɔnaman o fɛnɔnaman be ni aw ye, ne be jɛnɔgɔnya don ni olugu bɛɛ ye: kɔnɔw, ani bɛganw, ani kongosogow bɛɛ, ani fɛn o fɛn bɔra kurunba kɔnɔ ni aw ye, ani fɛnɔnaman o fɛnɔnaman bena ke dugukolo kan aw kɔ fe. ¹¹ Ne be jɛnɔgɔnya don ni aw ye; sanjiba tena danfen si halaki tuun. Sanjiba were tena ke yi tuun, ka dugukolo halaki.»

¹² Ala ko tuun ko: «Ne be jɛnɔgɔnya min don ni aw ye, ani fɛnɔnaman minw bɛɛ be ni aw ye, ani mɔgɔ minw bɛɛ bena na aw kɔ fe, o jɛnɔgɔnya tagamasiyen le ye nin ye wagati bɛɛ: ¹³ ne bena ne ta sanmuru bɔ san fe sankabaw kunna; ne ka jɛnɔgɔnya min don ni danfenw bɛɛ ye, sanmuru le bena ke o jɛnɔgɔnya tagamasiyen ye. ¹⁴ Ni ne ka na sankabaw lajen dugukolo kunna tuma o tuma, ko ne be sanji ben, sanmuru bena bɔ san fe sankabaw kunna. ¹⁵ O tuma ne ka jɛnɔgɔnya min don ni aw ye, ani fɛnɔnamanw bɛɛ ye, ani danfenw bɛɛ ye, ne bena ne hakiri to o jɛnɔgɔnya ra. Ne tena a to ji ye caya ka ke sanjiba ye tuun, fɔ ka danfenw bɛɛ halaki. ¹⁶ Sanmuru bena bɔ san fe sankabaw kunna. Ne bena o fle ka ne hakiri to ne ta jɛnɔgɔnya wuribari ra, ne Ala ka jɛnɔgɔnya min don ni fɛnɔnamanw bɛɛ ye, ani danfen o danfen be dugukolo kan.»

¹⁷ Ala k'a fɔ Nuho ye tuun ko: «Ne ka jɛnɔgɔnya min don ni dugukolo danfenw bɛɛ ye, o tagamasiyen le ye nin ye.»

Nuho dence saba ta ko

¹⁸ Ayiwa, Nuho dence minw bɔra kurunba kɔnɔ, olugu tun ye Semu ye, ani Kamu, ani Zafeti. Kamu ka dence dɔ woro, o tɔgɔ tun ye ko Kanaana. ¹⁹ Nuho dence saba le be olugu ye. Dugukolo siyaw bɛɛ bɔra olugu ta durujaw le ra.

²⁰ Ayiwa, o kow kɔ, Nuho ka sene damina. A ka rezenforo sene. ²¹ Lon dɔ, Nuho ka o rezenmɔ duven dɔ min, ka janamini. A tagara la a ta fanibon kɔnɔ, a fari lakolon. ²² Ayiwa, Kanaana face, min ye Kamu ye, ale tagara a face Nuho fari lakolon lanin ye. A bɔra ka taga o fɔ a balemace tɔ fla ye kene ma. ²³ Semu ni Zafeti ka deregeba dɔ ta o le ra, k'a la o kan na, ka don ni o kɔ ye o face ta fanibon kɔnɔ, ka taga deregeba ke k'a datugu. O tun ka o ja munu fan were fe, janko o kana o face fari lakolon ye.

²⁴ Ayiwa, duven nana bɔ Nuho ja ra tuma min na, a dence fitini Kamu ka min ke, o ka o fɔ Nuho ye. ²⁵ Nuho ko:

«Kanaana dangara!

A ye ke a balemaw ta jɔnw ta jɔn ye.»

²⁶ Nuho ko tuun ko:
«Matigi Ala baraka, Semu ta Ala;
Kanaana ye ke Semu ta jɔn ye.

²⁷ Ala ye Zafeti borofenw caya*,
k'a to a ye taga sigi a balemace Semu ta so,
k'a to Kanaana ye ke o ta jɔn ye.»

²⁸ Ayiwa, sanjiba kɔ, Nuho ka san keme saba ni san bilooru le ke tuun.

²⁹ Nuho si bɛɛ lajennin kera san keme kɔnɔntɔn ni san bilooru. O kɔ, a sara.

* 9:27 9.27 Heburukan na Zafeti kɔrɔ ye ko: k'a caya.

10

Nuho dencew ta durujaw

¹ Ayiwa, sanjiba kɔ, Nuho dencew, minw ye Semu, ani Kamu ni Zafeti ye, olugu ka dence dɔw sɔrɔ. Olugu ta durujaw fle nin ye:

² Zafeti dencew tun ye Gomeri ye, ani Magɔgi, ani Madayi, ani Yavan, ani Tubali, ani Meseki, ani Tirasi.

³ Gomeri dencew tun ye Asikenazi ye, ani Rifati, ani Togarima.

⁴ Yavan dencew tun ye Elisa ye, ani Tarisisi, ani Kitimu, ani Rodanimu*.

⁵ Olugu le tagara sigi kɔgɔji kofejamanaw ra, bɛɛ ni i ta yɔrɔ, bɛɛ ni i ta kan, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta siya.

⁶ Kamu dencew tun ye Kusi ye, ani Misirayimu, ani Puti ni Kanaana.

⁷ Kusi dencew tun ye Seba ye, ani Havila, ani Sabita, ani Rayema, ani Sabiteka. Rayema denw kera Seba ye, ani Dedan. ⁸ Kusi dence dɔ fana kera Nimurɔdi ye. Ale folo le kera fangatigi ye dugukolo kan. ⁹ A kera donsocefari ye Matigi Ala ja kɔrɔ. O le koson o tun b'a fo ko mɔgɔtisina kera donsocefari ye Matigi Ala ja kɔrɔ, i ko Nimurɔdi. ¹⁰ Nimurɔdi sigira fanga ra Babeli dugu kunna, ani Ereki dugu, ani Akadi dugu, ani Kaline dugu, Sinehari jamana ra. ¹¹ A nana bɔ o jamana ra, ka taga Asiri jamana ra. A ka Ninive dugu lo, ani Rehoboti Hiri dugu, ani Kala dugu; ¹² a ka Reseni duguba fana lo, Ninive dugu ni Kala dugu ce.

¹³ Misirayimu le ye Ludikaw bemace ye, ani Anamikaw, ani Lehabikaw, ani Nafitukaw, ¹⁴ ani Paturusikaw, ani Kasiluhikaw, ani Kafitorikaw; Filisikaw bɔra Kasiluhikaw le ra.

¹⁵ Kanaana ka Sidon woro; ale le kera a dence folo ye; o ko fe a ka Heti woro. ¹⁶ Ale le kera Yebusikaw bemace ye, ani Amorikaw, ani Girigasikaw, ¹⁷ ani Hevikaw, ani Arikikaw, ani Sinekaw, ¹⁸ ani Arivadikaw, ani Semarikaw, ani Hamatikaw. Ayiwa, o kɔ, Kanaana ta gbamɔgɔw yeregera. ¹⁹ Kanaanakaw ta jamana tun be damina Sidon, ka taga Gerari fan fe, ka taga a bla fo Gaza, ani ka taga Sodomu fan fe, ani Gomori, ani Adima, ani Seboyimu, ka taga se fo Lesa. ²⁰ Olugu le ye Kamu dencew ye, o bɛɛ ni o ta gbaw, ani o ta kanw, ani o ta jamanaw, ani o ta siyaw.

²¹ Semu fana ka dencew sɔrɔ. Ale Semu le kera Heberi ta mɔgɔw bɛɛ bemace ye; Zafeti dɔgɔce tun lo.

²² Semu dencew tun ye Elamu ye, ani Asuri, ani Aripasadi, ani Ludi, ani Aramu.

²³ Aramu dencew tun ye Usi ye, ani Huli, ani Geteri, ani Masi.

²⁴ Aripasadi ka Sela woro; Sela ka Heberi woro. ²⁵ Heberi ka dence fla sɔrɔ: kelen tɔgɔ tun ye ko Pelegi†, sabu ale ta wagati le ra dugukolo taranna. Ale balemace tɔgɔ tun ye ko Yokitan.

²⁶ Yokitan ka Alimodadi woro, ani Selef, ani Hasarimaveti, ani Yera, ²⁷ ani Hadoramu, ani Uzali, ani Dikila, ²⁸ ani Obali, ani Abimayeli, ani Seba, ²⁹ ani Ofiri, ani Havila, ani Yobabu. Olugu bɛɛ ye Yokitan dencew ye. ³⁰ O ta sigiyɔrɔ tun be damina fo Mesa, ka taga a bla fo Sefari kuruyɔrɔw ra terebɔyanfan na. ³¹ Ayiwa, olugu bɛɛ le kera Semu denw ye, o bɛɛ ni o ta gbaw, ani o ta kanw, ani o ta jamanaw, ani o ta siyaw.

³² Nuho ta denw ta gbaw le kera olugu ye, o bɛɛ ni o ta durujaw, ani o ta siyaw. Siya minw yeregera dugukolo kan yɔrɔ bɛɛ sanjiba kɔ fe, o bɛɛ bɔra Nuho ta denw le ra.

* **10:4** 10.4 A sebera Kitabu dɔw kɔnɔ ko: Dodanimu. † **10:25** 10.25 Pelegi kɔrɔ ye ko: k'a taran.

11

Babeli sankasojan ta ko

¹ Fɔlofɔlo, dununamogow bɛɛ tun bɛ kan kelen, ani kuma kelen le fɔ.

² O bɔra terebɔyanfan na, ka taga kenɛgbɛba dɔ ye Sinehari jamana ra. O sigira o yɔrɔ ra. ³ Lon dɔ, o k'a fɔ nɔgɔn ye ko: «Aw y'a to an ye biriki bɔ, k'a jeni k'a ja.» O ka o birikiw le ke o ta bonlokabakuruw ye, ka mananji ke bonlonan ye.

⁴ O ko: «Aw y'a to an ye dugu dɔ lo, ani sankasojan dɔ; k'a janya fɔ a ye se sankolo ma. O ye ke tagamasiyen ye, k'a to an ye togo soro, janko an kana na yerɛɛ ka taga dugukolo fan bɛɛ ra.»

⁵ Ayiwa, Matigi Ala jigira ka na dugu fle, ani sankasojan, adamadenw tun bɛ min lɔra. ⁶ Matigi Ala ko: «Aw y'a fle, o bɛɛ kera i ko jamana kelen mogow; o bɛɛ bɛ kan kelen le fɔra fana. Sisan o fana ka nin baara le damina. Ni a tora tan, o ka fen o fen latige ko o b'a ke, foyi le tena o bari ka o ke.»

⁷ Ala ko: «An ye jigi ka taga o ta kan pagami janko o kana se ka nɔgɔn ta kan men tuun.»

⁸ Matigi Ala ka o le ke, ka o bɛɛ janjan ka bɔ o yɔrɔ ra, ka o lataga dugukolo yɔrɔ bɛɛ ra. O ka dugu lori dabra.

⁹ O koson o yɔrɔ togo lara ko Babeli*, sabu Matigi Ala ka dununamogow bɛɛ ta kan pagami o yɔrɔ le ra; a ka o gben ka bɔ o yɔrɔ le ra, ka o janjan ka taga dugukolo yɔrɔ bɛɛ ra.

Semu ta duruja

¹⁰ Ayiwa, Semu ta duruja ye nin ye.

Ka Semu si to san kemɛ, a ka Aripasadi woro. O kera san fla sanjiba ko fe. ¹¹ Aripasadi woronin ko, Semu ka san kemɛ looru le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

¹² Ka Aripasadi si to san bisaba ni san looru, a ka Selasi woro. ¹³ Selasi woronin ko, Aripasadi ka san kemɛ naani ni san saba le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

¹⁴ Ka Selasi si to san bisaba, a ka Heberi woro. ¹⁵ Heberi woronin ko, Selasi ka san kemɛ naani ni san saba le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

¹⁶ Ka Heberi si to san bisaba ni san naani, a ka Pelegi woro. ¹⁷ Pelegi woronin ko, Heberi ka san kemɛ naani ni san bisaba le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

¹⁸ Ka Pelegi si to san bisaba, a ka Erehu woro. ¹⁹ Erehu woronin ko, Pelegi ka san kemɛ fla ni san kononton le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

²⁰ Ka Erehu si to san bisaba ni san fla, a ka Serugi woro. ²¹ Serugi woronin ko, Erehu ka san kemɛ fla ni san wolonfla le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

²² Ka Serugi si to san bisaba, a ka Nahori woro. ²³ Nahori woronin ko, Serugi ka san kemɛ fla le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

²⁴ Ka Nahori si to san mugan ni kononton, a ka Tera woro. ²⁵ Tera woronin ko, Nahori ka san kemɛ ni san tan ni kononton le ke tuun. A ka dence werɛw woro, ani denmusow.

²⁶ Ka Tera si to san biwolonfla, a ka Iburama woro, ani dence dɔ werɛ, min fana togo lara ko Nahori; ani Haran.

* **11:9** 11.9 Babeli: nin kuma ni kuma min focogo bɔra nɔgɔn fe heburukan na, o koro ye ko: pagamini.

²⁷ Tera ta duruja le ye nin ye: a ka Iburama woro, ani Nahōri, ani Haran. Haran ka Lutu woro. ²⁸ Haran nana sa k'a face to si ra. A tun worora Kalide jamana le ra; a fana sara yi le, Uri dugu ra.

²⁹ Iburama ni Nahōri ka muso furu. Iburama ta muso tōgō tun ye ko Sarayi, Nahōri ta muso tōgō tun ye ko Milika; Milika tun ye Haran denmuso le ye. A denmuso dō wēre tun tōgō ye ko Isika. ³⁰ Sarayi tun tē se ka den woro; o koson den ma ke ale fē.

³¹ Ayiwa, Tera k'a dence Iburama ta, ani Lutu, a dence Haran dence, ani a buranmuso Sarayi, Iburama ta muso; o bōra Uri, Kalide jamana ra, ka taga sigi Kanaana jamana ra. O tagara se fō Karan, ka sigi o yōrō ra. ³² Tera si bēe lajennin kera san keme fla ni san looru. O kō, a sara Karan mara ra.

12

Ala kumana Iburama fē

¹ Ayiwa, lon dō, Matigi Ala kumana Iburama fē, ko: «Iburama, bō i ta jamana ra, bō i faso ra, bō i face ta lu kōnō; ne bēna jamana min yira i ra, i bēna taga sigi o jamana le ra.

² Ne bēna i ke siya caman fa ye, ka baraka don i ra; ne bēna i tōgō bonya, k'a to mōgōw ye baraka sōrō i sababu ra.

³ Ni mōgō minw ka i minako ja, ne bēna baraka don olugu ra. Ni mōgō min ka i minako juguya, ne bēna o tigi danga. Dugukolo gbaw bēe bēna baraka sōrō ne Ala fē, ele le sababu ra.»

⁴ Iburama wurira ka taga i n'a fō Matigi Ala k'a fō a ye cogo min na. Lutu fana tagara ni a ye. Iburama bōra Karan mara ra k'a si to san biwolonfla ni looru. ⁵ Iburama k'a muso Sarayi ta, ani a kōrōce dence Lutu, ani a borofenw bēe, ani a ta baaradenw bēe, ani a tun ka fēn o fēn sōrō Karan mara ra. O bōra ka taga se Kanaana jamana ra.

⁶ A donna Kanaana jamana kōnō ka taga se fō yōrō dō ra, min bē wele ko Sikemu, fō More ta yirisunba yōrō ra. O wagati ra, Kanaanakaw tun bē Kanaana jamana ra.

⁷ Matigi Ala k'a yere yira Iburama ra, k'a fō a ye ko: «Ne bēna nin jamana di i ta duruja le ma.» Iburama ka sarakabōnan dō lalaga o yōrō ra Matigi Ala ye, Ala min tun k'a yere yira a ra. ⁸ Iburama bōra o yōrō ra ka taga kuruyōrōw ra, Beteli dugu terebōyanfan na. A k'a ta fanibonw lo Beteli dugu ni Ayi dugu cē. Beteli tora terebenyanfan na, ka Ayi dugu to terebōyanfan na. A ka sarakabōnan dō wēre lalaga o yōrō ra Matigi Ala ye, ka Ala tōgō wele k'a bato. ⁹ Iburama nana bō o yōrō ra, ka taga ja a ta tagama ra. A nana jamana woroduguyanfan fē.

Iburama tagara Misiran jamana ra

¹⁰ Ayiwa, o wagati ra, kōngō bēna jamana kan. Iburama tagara Misiran, ko a bē taga wagati dō ke yi, sabu kōngō tun juguyara jamana ra kosebē.

¹¹ O dontō Misiran, Iburama k'a fō a muso Sarayi ye ko: «Ne k'a lon ko i cē ka ji. ¹² O ra, ni Misirankaw nana i ye, o bēna a fō ko ne ta muso le bē i ye. O bēna ne faga, ka ele to yi, janko ka i ta. ¹³ O koson ne bē i daari ko ni an sera yi, i y'a fō ko i ye ne dōgōmuso le ye, janko o ye ne minako ja i koson, o kana ne faga.»

¹⁴ Iburama ni a muso sera Misiran minke, Misirankaw k'a ye ko a muso cē ka ji fō ka tēme. ¹⁵ Masace Farawona ta mōgōbaw fana ka Sarayi ye; olugu tagara a ceja lakari Farawona ye kosebē. O tagara Sarayi ta ka taga ni a ye Farawona ta so. ¹⁶ Masace ka Iburama minako ja Sarayi koson. A

ka sagaw ni baw ni misiw ni faliw ni baaraden cemanw ni a musomanw di Iburama ma; a ka falimusow ni jɔgɔmɛw fana di a ma. ¹⁷ Nka Matigi Ala ka tɔrɔbaw lase Farawona ni a ta somɔgɔw ma Iburama ta muso Sarayi kosɔn.

¹⁸ Farawona k'a ye ten minke, a dimina; a ka Iburama wele, k'a fɔ a ye ko: «I ka mun le ke ne ra tan? Mun na i m'a fɔ ne ye ko i ta muso lo? ¹⁹ Mun kosɔn i ko ne ma ko i dɔgɔmuso lo, k'a to ne k'a ta k'a ke ne muso ye? I ta muso ye nin ye, a mina ka taga ni a ye!»

²⁰ Farawona k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko o ye Iburama ni a muso labɔ Misiran jamana ra, o ni o borofenw bɛɛ.

13

Lutu faranna ka bɔ Iburama kɔ

¹ Iburama bɔra Misiran ka taga Kanaana jamana woroduguyanfan fɛ, ani a muso, ani fen o fen tun bɛ a ta ye; a belenden Lutu fana tun bɛ ni a ye.

² Beganw, ani warigbɛ, ani sanin caman tun bɛ Iburama fɛ. ³ A bɔra Kanaana jamana woroduguyanfan fɛ, ka taga fɔ Beteli; a tun ka fanibon lɔ yɔrɔ min na fɔlɔfɔlɔ, Beteli ni Ayi dugu cɛ, a tagara se fɔ o yɔrɔ ra; ⁴ a tun konna ka sarakabɔnan dɔ lɔ o yɔrɔ le ra. A sera o yɔrɔ ra minke, a ka Matigi Ala tɔgɔ wele, k'a bato.

⁵ Lutu min tun bɛ ni Iburama ye, sagaw ni baw, ani misiw, ani fanibon caman tun bɛ ale fana fɛ. ⁶ O kosɔn, yɔrɔ dɔgɔyara o fla ma, sabu o borofenw tun ka ca kɔsɛbɛ; o fla bɛɛ tun tɛ se ka kun yɔrɔ kelen na. ⁷ O le kera sababu ye k'a to lon dɔ, kɛrɛ dɔ wurira Iburama ta sagagbenbagaw ni Lutu ta sagagbenbagaw cɛ, yɔrɔ ko ra. O y'a sɔrɔ Kanaanakaw ni Perezikaw fana tun bɛ jamana ra yi. ⁸ Iburama k'a ye ten minke, a ko Lutu ma ko: «Sabari, an kana a to kɛrɛ ye wuri ne ni ele cɛ, walama ne ta sagagbenbagaw ni ele ta sagagbenbagaw cɛ, sabu anw ye balemaw le ye. ⁹ Jamana ka bon. Nin bɛɛ le tɛ yɔrɔ ye wa? A to an ye faran. Ni numanboroyanfan ka bɛn i ma, i ye taga yi; ne bɛ taga kininboroyanfan fɛ; ni kininboroyanfan fana ka bɛn i ma, i ye taga yi, ne bɛ taga numanboroyanfan fɛ.»

¹⁰ Lutu k'a ja kɔrɔta ka Zuriden kɔ kenɛgbɛba flɛ; ji tun ka ca o yɔrɔ ra. Tuma min na Matigi Ala tun ma Sodɔmu dugu ni Gomɔri dugu halaki ban, o yɔrɔ tun cɛ ka ji, ka taga se fɔ Sowari; a tun bɛ i ko Matigi Ala ta yiritupuman, i ko Misiran jamana. ¹¹ Ayiwa, Lutu ka o ye minke, a ka Zuriden kɔ kenɛgbɛ bɛɛ ta a yɛrɛ ta ye, ka gbara ka taga fɔ terebɔyanfan na. O faranna jɔgɔn na o cogo le ra. ¹² Iburama sigira Kanaana jamana ra. Lutu tagara sigi o kenɛgbɛba dugu dɔ ra, k'a ta fanibonw lɔ ka taga se fɔ Sodɔmu; ¹³ k'a sɔrɔ Sodɔmu dugumɔgɔw tun ka jugu. O tun bɛ jurumun caman ke, ka Matigi Ala hake ta.

Ala kumana Iburama fɛ tuun

¹⁴ Lutu farannin kɔ ka bɔ Iburama kɔ, lon dɔ Matigi Ala ka a fɔ Iburama ye ko: «Iburama, i ja kɔrɔta san fɛ; i bɛ yɔrɔ min na, to yi ka fleri ke sahiliyanfan fɛ, ani woroduguyanfan fɛ, ka fleri ke terebɔyanfan na, ani terebenyanfan na. ¹⁵ I ja bɛ jamana min bɛɛ ra tan, ne bɛna o di ele ni i ta duruja ma, k'a ke aw ta ye wagati bɛɛ. ¹⁶ Ne bɛna i ta duruja caya k'a ke i ko dugukolo kenken. Ni mɔgɔ bɛ se ka dugukolo kenken bɛɛ jate, o tuma i ta duruja fana bɛna se ka jate. ¹⁷ Wuri ka jamana yaala, k'a janya ni a bonya flɛ, sabu ne bɛ nin jamana di i ma.»

¹⁸ Iburama k'a ta fanibonw wuri, ka na sigi Mamire ta yirisunba yɔrɔ ra; o yɔrɔ bɛ Heburɔn kerɛ fɛ. A ka sarakabonan dɔ wɛrɛ lɔ o yɔrɔ ra Matigi Ala tɔgɔ ra.

14

Iburama ka Lutu bɔsi

¹ Ayiwa, wagati min na Amurafeli tun ye Sinehari jamana masacɛ ye, Ariyɔki tun ye Elasari dugu masacɛ ye, Kedolameri tun ye Elamu jamana masacɛ ye, Tideli tun ye Goyimu jamana masacɛ ye, ² o wagati ra o masacɛ naani jenna ka taga Sodomu dugu masacɛ kerɛ, min tɔgɔ ye ko Bera, ani Gomɔri dugu masacɛ min tɔgɔ ye ko Birisa, ani Adima dugu masacɛ min tɔgɔ ye ko Sinabu, ani Seboyimu dugu masacɛ min tɔgɔ ye ko Semeberi, ani Bela dugu masacɛ; Bela dugu le nana kɛ Sowari ye. ³ O masacɛ looru bɛɛ fana tun tagara jɔgɔn lajen Sidimu kenɛgbɛ kan. Kɔgɔji sanin bɛ o yɔrɔ le ra bi.

⁴ O masacɛ looru bɛɛ tun bɛ masacɛ Kedolameri ta fanga kɔrɔ kabini san tan ni fla. A san tan ni sabanan, o murutira. ⁵ O kosɔn a san tan ni naaninan, Kedolameri ni masacɛ minw tun bɛ ni a ye, olugu wurira o kama. Kedolameri ni a jɛnjɔgɔnw tun ka Refayikaw kerɛ ka se o ra; o kɛra Asiterɔti Karinayimu dugu yɔrɔ ra. O tun ka Zuzikaw kerɛ ka se olugu fana ra; o kɛra Hamu dugu yɔrɔ ra. O tun ka Emitikaw kerɛ ka se o ra; o kɛra Sawe Kiriyatayimu dugu yɔrɔ ra. ⁶ O tun ka Hɔrikaw kerɛ ka se o ra o yɛrɛ ta kuruyɔrɔw ra, min ye Seyiri kuruyɔrɔw ye, ka o gbɛn ka taga se fɔ Eli Paran, kongokolon kerɛ fɛ. ⁷ O kɔ, o tun sekɔra ka na ɛni Misipati dugu kɔnɔ; o dugu tɔgɔ le ye fana ko Kadɛsi. O yɔrɔ ra, o tun ka Amalekikaw kerɛ, ka se o ra o ta mara bɛɛ ra, ani Amɔrikaw; olugu tun siginin bɛ Hasason Tamari dugu le ra.

⁸ Ayiwa, Sodomu dugu masacɛ ka o ye minke, ale wurira ka na o kama, ani Gomɔri dugu masacɛ, ani Adima dugu masacɛ, ani Seboyimu dugu masacɛ, ani Bela dugu masacɛ; o dugu tɔgɔ le ye fana ko Sowari. O masacɛw nana lɔ kerɛ kama Sidimu kenɛgbɛ ra, ⁹ ko o bɛ Kedolameri kerɛ, min ye Elamu jamana masacɛ ye, ani Tideli, min ye Goyimu jamanaw masacɛ ye, ani Amurafeli, min ye Sinehari jamana masacɛ ye, ani Ariyɔki, min ye Elasari dugu masacɛ ye. O masacɛ naani fana nana masacɛ looru kama.

¹⁰ Ayiwa, dinga caman tun bɛ Sidimu kenɛgbɛ ra, mananji tun bɛ o bɛɛ ra. Ka o to kerɛ ra, Sodomu masacɛ ni Gomɔri masacɛ ni o ta mɔgɔw nana kɛ bori ye; o boritɔ nana don o mananji dingaw ra. Minw sera ka bɔsi o ra, olugu borira ka taga kuruw fan fɛ. ¹¹ Kedolameri ni a nɔfɛmɔgɔw sera o ra; o ka Sodomu ni Gomɔri ta naforow bɛɛ cɛ ka taga ni o ye, ani o ta domunifenw bɛɛ. ¹² O ka Iburama kɔrɔcɛ dence Lutu fana mina ka taga ni a ye, ani a borofɛnw bɛɛ, sabu ale tun siginin bɛ Sodomu dugu kɔnɔ.

¹³ Mɔgɔ dɔ boritɔ bɔra kɛrɛkeyɔrɔ ra, ka na o fɔ Iburama ye; o tun bɛ Iburama wele ko Heburucɛ. O y'a sɔrɔ a tun bɛ Mamire ta yirisunbaw yɔrɔ ra. Mamire tun ye Amɔrika le ye. A balemaw tun ye Esikoli ni Aneri le ye. Olugu bɛɛ tun kɛra Iburama jɛnjɔgɔnw ye fana.

¹⁴ Kabini Iburama k'a mɛn ko o ka a ta somɔgɔ dɔ mina, a ta baaraden minw worora a ta so, a ka olugu ra cɛfari kɛmɛ saba ni tan ni seegi labɛn kerɛ kama. O ka o masacɛw nɔgbɛn ka taga se fɔ Dan mara ra. ¹⁵ Iburama k'a ta baaradenw taran ka o kɛ jɛnkuru caman ye; o tagara ben o masacɛw kan su fɛ. Iburama ka o kerɛ, a sera o ra, ka o gbɛn ka taga se fɔ Hoba;

o dugu be Damasi dugu sahiliyanfan fe. ¹⁶ O tun ka naforo minw ce, a ka o bee mina o ra ka na ni a ye. A nana ni a belenden Lutu ye, ani Lutu borofenw bee, ani musow, ani mogõ minanin tow bee.

Melikisedeki ka dugawu ke Iburama ye

¹⁷ Ayiwa, Iburama tagara masace Kedolameri ni a masace jagon tow kere minke, ka se o ra, a sekoto, Sodomu masace bora ka taga a kunben Sawe kenegbeyoro ra, min be wele ko masace ta kenegbe.

¹⁸ Ayiwa, Salemu dugu masace, min ye Melikisedeki ye, ale nana Iburama fe ni buru ye, ani duven. Ale tun ye Ala Korotaninba ta sarakalasebaga le ye. ¹⁹ A ka dugawu ke Iburama ye; a ko:

«Ala ye baraka don Iburama ra,
Ala Korotaninba,
sankolo ni dugukolo tigi.»

²⁰ A ko Iburama ma ko: «An ye Ala tando, ale min ka i juguw labla i ye.»
Iburama k'a borofenw bee yaga bo k'a di Melikisedeki ma.

Iburama banna Sodomu masace ta bonya ra

²¹ Sodomu masace nana Iburama kunben, k'a fo a ye ko: «Ayiwa, ne ta mogow di ne ma, i ye to ni naforow ye.» ²² Iburama k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala ra, Ala Korotaninba, sankolo ni dugukolo tigi, ²³ ka kari, ko ne tena i borofen si ta; hali jesejuru, walama sanbara juru, ne tena o ta, janko i kana na a fo lon do ko: «Ne le ka Iburama fentigiya.» Ne yere te foyi ta. ²⁴ Kanbelenw ka min ke o ta domuni ye, o koni ye olugu ta ye; minw tagara ni ne ye kere ra, Aneri, ani Esikoli, ani Mamire, olugu fana bena o ninyoro ta.»

15

Ala k'a ta jehjagonya ko fo Iburama ye tuun

¹ Ayiwa, nin kow bee ko fe, Matigi Ala k'a yere yira Iburama ra, k'a fo a ye ko: «Iburama, kana siran, ne le be i tanga fen bee ma; ne le bena barajiba di i ma fana.» ² Iburama ka Ala jaabi ko: «Dunupatigi Ala, den te ne fe. I bena mun le di ne ma min be se ka ne mako ja? Ne ta baaraden Eliyezeri min bora Damasi, o le bena ke ne ta so centabaga ye.» ³ Iburama ko Ala ma tuun ko: «I ma duruja ke ne ye; ne ta baaraden min worora ne ta so, ale le bena ne cen ta.» ⁴ Matigi Ala ka Iburama jaabi ko: «I ta baaraden le tena ke i ta centabaga ye de! I yere bena den min woro co, ale le bena i cen ta.»

⁵ O ko, Ala tagara ni Iburama ye kene ma, k'a fo a ye ko: «Iburama, i na korota san fe ka lolow bee jate, ni i be se; sabu i ta duruja bena caya o cogo le ra.» ⁶ Ayiwa, Iburama lara Matigi Ala ta kumakan na, Ala k'a jate mogõ terennin ye.

⁷ Matigi Ala ko a ma tuun ko: «Ne le ye Matigi Ala ye min ka i labo Uri, Kalide jamana ra, ka na nin jamana di i ma yan.» ⁸ Iburama ka Ala jaabi ko: «Dunupatigi Ala, mun le bena a to ne b'a lon ka la a ra ko nin jamana bena ke ne ta ye?» ⁹ Matigi Ala ko: «Misimuso kelen mina, ani ba musoman kelen, ani sagajigi kelen, o bee si ye ke san saba saba; tugani kelen mina fana, ani jenetugani fitini kelen.»

¹⁰ Iburama ka o fenw bee mina; a ka o faga, ka o bee kelen kelen cetige fla ye o cemance ra, ka o kunkurunw blabla ka o nasin jagon ma. A ma

kɔnɔw le cɛtigɛ fla ye*. ¹¹ Dɔɔnin kera, duga dɔw nana ke jigi ye o sogow kɔ. Iburama tora ka o gben.

¹² Ayiwa, terebenda surunyara tuma min na, sunɔgoba dɔ ka Iburama ta. Siranyaba dɔ barara k'a mina, ka dibi don a ma k'a lamini. ¹³ Matigi Ala ko Iburama ma ko: «Iburama, i ka kan k'a lon ko lon dɔ i ta duruja bena taga ke lonan ye jamana wɛɛ ra. O bɛna ke jɔnw le ye o jamana ra; o bɛna o tɔɔrɔ fɔ san kɛmɛ naani. ¹⁴ Nka jamana min bɛna o bla o jɔnya ra, ne bɛna ne ta kiti ben o jamana mɔgɔw kan; o kɔ, i ta duruja bɛna bɔ o jamana ra ni naforo caman ye. ¹⁵ Ele kɔni bɛna sa pasuma ra. I bɛna kɔrɔya diyabɔ, ka sɔrɔ ka sa, o bɛ i su don. ¹⁶ I ta mɔgɔw ta duruja naaninan le bɛna sekɔ ka na yan†, sabu yan jamana mɔgɔw, minw ye Amɔrikaw ye, olugu ta kojugu ma tɛmɛ a dan kan fɔlɔ ka se o gben ma.»

¹⁷ Ayiwa, tere nana ben ka dibiba don tuma min na, tasuma dɔ ka sisi bɔ, ka mana sogo cɛtigeninw cɛ ra. ¹⁸ O lon yɛɛ ra, Matigi Ala ka jɛnɔgɔnya* don ni Iburama ye, k'a fɔ a ye ko: «Ne bɛ nin jamana di i ta duruja le ma; k'a damina Misiran ba ra, ka taga a bla fɔ ba belebele ra, min ye Efirati ba ye. ¹⁹ O yɔrɔ ye Kenikaw ta jamana le ye, ani Kenazikaw, ani Kadimonikaw, ²⁰ ani Hɛtikaw, ani Perezikaw, ani Refayikaw, ²¹ ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Girigasikaw, ani Yebusikaw.»

16

Sumayila worocogo

¹ Iburama ta muso Sarayi tun ma den woro a ye. Ayiwa, Misiranka sunguru dɔ tun bɛ Sarayi fɛ baaradenya ra, min tɔgɔ tun ye ko Hajara. ² Lon dɔ, Sarayi ko Iburama ma ko: «Iburama, a flɛ, Matigi Ala ka ne ke denworobari ye. Sabari ka jɛn ni ne ta baaraden sunguru ye; a bɛ se ka ke ko ale bɛna den sɔrɔ ne ye*.»

Iburama sɔnna Sarayi ta kuma ma.

³ Ayiwa, Iburama muso Sarayi k'a ta baaraden Misiranka sunguru ta o cogo le ra k'a di a cɛ Iburama ma, k'a ke a muso ye. O y'a sɔrɔ Iburama tun ka san tan le ke Kanaana jamana ra. ⁴ Iburama jenna ni Hajara ye; Hajara nana kɔnɔ ta. Kabini a k'a ye ko ale ka kɔnɔ ta, a ka ke ɲadonya ke ye a matigimuso ra, k'a dɔgɔya. ⁵ Sarayi k'a ye ten minke, a k'a fɔ Iburama ye ko: «Iburama, Hajara bɛ ɲadonya min kɛra ne ra sisan, ele le ye o sababu ye. Ne le ka ne ta baaraden di ele ma; ale nana a ye ko a ka kɔnɔ ta minke o, sisan ale bɛ ne kɛra dɔgɔyafen ye. Ayiwa, Matigi Ala le bɛna o kiti tige an ni ɲɔgɔn cɛ!» ⁶ Iburama ka Sarayi jaabi ko: «I ta baaraden bɛ i ta bla le ra. Fɛn min ka i diya, i ye o ke a ra.»

O fɔra minke, Sarayi ka ke Hajara tɔɔrɔ ye, fɔ a ma ɲa Hajara borira ka bɔ so kɔnɔ.

⁷ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ka Hajara ye kongokolon kɔnɔ, bunun dɔ kɔrɔ; o bunun bɛ Suri kongokolon sira kɛɛ fɛ. ⁸ Mɛlɛkɛ ko: «Hajara, Sarayi ta baaraden, i bɔra min, i bɛ taga min?» Hajara ko: «Ne bɛ borira ne matigimuso Sarayi le ɲa.» ⁹ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ ko: «Sekɔ ka taga i matigimuso fɛ, ka taga i yɛɛ majigi a ye.» ¹⁰ Mɛlɛkɛ ko:

* **15:10** 15.10 Fɔlɔfɔlɔ, mɔgɔw tun bɛ o saraka suguya ɲɔgɔn bɔ, ka o ke jɛnɔgɔnya sarati ye. O kɔrɔ ye ko ni mɔgɔ min tun ma a ta layiri fa, o tigi tun bɛ se ka faga k'a ke i ko began min cɛtigɛra. Nin ko ɲɔgɔn le kɛra fana Yɛrɛmi ta wagati ra (Yɛrɛmi 34.18). † **15:16** 15.16 O kɔrɔ ye ko Iburama ta mamadenw ta mamadenw le bɛna sekɔ ka na Kanaana jamana ra lon dɔ. * **16:2** 16.2 Fɔlɔfɔlɔ, o yɔrɔ mɔgɔw fɛ ni muso tun ma den sɔrɔ, a tun b'a fɔ a cɛ ye ko a ye jɛn ni a ta baaradenmuso ye, ka den sɔrɔ muso yɛɛ nɔ ra.

«Ne bena i ta duruja caya,
k'a ke fo mogo tena se ka o jate.

¹¹ A fe, i ka kono ta, i bena dence woro.
I bena a togo la ko Sumayila,
sabu Matigi Ala ka i ta jusukasikan men†.

¹² O den bena ke i ko kongo fali;
a bena ke kere ra ni bee ye,
bee bena ke kere ra ni a ye fana.

A bena a ta so lo a danna,
ka sigi k'a mabo a balemaw bee ra.»

¹³ Hajara ko: «E! Ala min be ne yera, yala can lo ko ne ka ale le ye tan wa?»

Matigi Ala tun kumana Hajara fe minke, Hajara k'a togo wele ko: Ata Eli Royi‡.

¹⁴ O koton Hajara tun be kolon min koru, o kolon togo lara fana ko Lasayi Royi ta kolon§. A be Kadasi dugu ni Beredi dugu ce.

¹⁵ Ayiwa, o kow ko, Hajara nana dence woro Iburama ye. Iburama ka den togo la ko Sumayila. ¹⁶ Hajara ka Sumayila woro Iburama ye, ka Iburama si to san biseegi ni san woru.

17

Ala ka jennogonya don ni Iburama ye

¹ Ayiwa, Iburama nana san bikononton ni kononton soru tuma min na, Matigi Ala k'a yere yira a ra, k'a fo a ye ko: «Ne le ye Ala Sebestigi ye. Tagama ne ja koru, ka ke mogo jusukungbenin ye. ² Ne bena ne ta jennogonya* don ni i ye, ka i ta duruja caya kosebe.»

³ Iburama ka o men minke, a k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma, ka Ala bato. Ala kumana a fe tuun ko: ⁴ «Ne be jennogonya min don ni i ye, o ye nin ye: I bena ke siya caman face ye. ⁵ I togo tena ke Iburama ye tuun. I bena wele sisan ko Iburahima; sabu ne bena i ke siya caman bemace ye*. ⁶ Ne bena i ta denw caya kosebe. I ta denw bena ke siya caman le ye; masace caman bena bo i ta siyaw ra. ⁷ Ne bena to ne ta jennogonya ra ni i ye, ani i ta duruja min o min bena na i ko fe; o jennogonya bena to ne ni olugu bee ce, wagati bee. O bena ke jennogonya wuribari le ye. O le sababu ra ne bena ke i ta Ala ye; i ta duruja minw bena na i ko fe, ne be ke olugu fana ta Ala ye. ⁸ I be lonanya ra jamana min na bi, ne bena o jamana di i ma, ani i ta duruja minw bena na i ko fe. O ye Kanaana jamana bee ye; ne bena o di o ma, k'a ke o ta ye wagati bee; ne bena ke o ta Ala ye.»

Ala ka kenesigiri yira Iburahima ra

⁹ Ala ko Iburahima ma ko: «Ele koni ka kan ka ne ta jennogonya* sira tagama, ani i ta duruja minw bena na i ko fe, o bee ka kan k'a tagama o ta wagatiw ra, tuma bee. ¹⁰ Ayiwa, aw ka kan ka ne ta jennogonya sira tagama. O jennogonya ka kan ka to ne ni aw ce wagati bee, ele ni i ta duruja min bena na i ko fe. Ayiwa, o jennogonya tagamasiyen ye nin ye, ko aw ra ceden bee ka kan ka kenesigi. ¹¹ Aw ka kan ka kenesigi ka o ke jennogonya tagamasiyen ye ne ni aw ce. ¹² Ceden bee ka kan ka kenesigi a worolon tere seeginan na; a bena ke ten le i ta duruja bee ra wagati bee.

† **16:11** 16.11 Sumayila koru ye heburukan na ko: Ala be mogo lamen. ‡ **16:13** 16.13 Ata Eli Royi, o koru ye ko: Ala min be ne yera. § **16:14** 16.14 Lasayi Royi, o koru ye ko: Ala janaman be ne yera. * **17:5** 17.5 Iburahima koru ye ko: jama caman bemace.

Jɔn minw worora i ta so, walama i ka minw san ka bɔ siya werɛ ra, siya min tɛ i ta siya dɔ ye, olugu bɛɛ ka kan ka kenɛsigi fana.

¹³ «O cogo ra, jɔn minw worora i ta so, ani i ka minw san, o bɛɛ ka kan ka kenɛsigi. Ni o kɛra, ne ta jɛnɔgɔnya tagamasiyen bɛna kɛ aw farisogo ra, ka kɛ jɛnɔgɔnya wuribari ye. ¹⁴ Ni cɛden min ma kenɛsigi, ka o nɔ kɛ a farisogo ra, o ka kan ka faran ka bɔ a ta jamanamɔgɔw cɛ ra, sabu a ka ne ta jɛnɔgɔnya cɛn.»

Ala ka layiri ta Sarayi ye

¹⁵ Ayiwa, o kɔ, Ala k'a fɔ Iburahima ye tuun ko: «I kana i ta muso Sarayi wele tuun ko Sarayi. Sisan a tɔgɔ bɛna la ko Saran†. ¹⁶ Ne bɛna baraka don a ra, k'a to a ye den woro i ye. Ne bɛna baraka don a ra k'a kɛ siya caman bamuso ye. Siya dɔw ta masacɛw bɛna bɔ a ta duruja ra.»

¹⁷ Iburahima ka o mɛn minke, a k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma ka Ala bato. A yɛrɛkora k'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Mɔgɔ min ka san kɛmɛ sɔrɔ, o bɛ se ka den sɔrɔ cogo di? Saran fana ye san bikɔnɔntɔn; ale bɛna den woro cogo di tuun?» ¹⁸ A k'a fɔ Ala ye ko: «A to Sumayila le ye si sɔrɔ.»

¹⁹ Nka Ala k'a jaabi ko: «Ale tɛ dɛ! I ta muso Saran le bɛna dence woro i ye. I bɛna a tɔgɔ la ko Isiyaka. Ne bɛna to jɛnɔgɔnya ra ni ale ye, ani a ta duruja min bɛna na a kɔ fɛ; o bɛna kɛ jɛnɔgɔnya wuribari le ye.

²⁰ «Min ye Sumayila ta ye, i ka min daari ale ta ko ra, ne bɛna o kɛ i ye. Ne bɛna baraka don a ra, ka den caman di a ma, k'a ta duruja caya kɔsɛɛ. A bɛna masaden tan ni fla le woro. Ne bɛna a kɛ siya caman face ye. ²¹ Saran bɛna Isiyaka min woro i ye san werɛ jɔgɔntumasi, ne bɛna to jɛnɔgɔnya ra ni ale le ye.»

Iburahima ni a ta mɔgɔw ta kenɛsigiri

²² Ala kumana ni Iburahima ye ka ban tuma min na, a bɔra Iburahima kɔrɔ ka yɛlɛn san fɛ.

²³ Ayiwa, o lon yɛrɛ ra, Iburahima ka Sumayila kenɛsigi; jɔn minw worora a ta so, ani a tun ka minw bɛɛ san, a ka olugu bɛɛ kenɛsigi. Cɛden o cɛden tun bɛ a ta so kɔnɔ, Iburahima ka olugu bɛɛ kenɛsigi, i n'a fɔ Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

²⁴ Iburahima yɛrɛ kenɛsigira k'a si to san bikɔnɔntɔn ni kɔnɔntɔn. ²⁵ A dence Sumayila kenɛsigira k'a si to san tan ni saba. ²⁶ Iburahima ni a dence Sumayila bɛɛ kenɛsigira o lon kɛlɛn na, ²⁷ ani cɛ o cɛ tun bɛ Iburahima ta so; jɔn minw worora a ta so, ani a ka minw san ka bɔ siya werɛw ra, o bɛɛ kenɛsigira ni a ye o lon na.

18

Ala ko Saran bɛna dence woro

¹ O kow kɔ, Matigi Ala k'a yɛrɛ yira Iburahima ra tuun Mamire ta yirisunbaw kɔrɔ. Iburahima tun siginin bɛ a ta fanibon da ra, teregban papa fɛ. ² A nana a ja kɔrɔta minke, a barara ka cɛ saba ye. A teliyara ka bɔ a ta fanibon kɔrɔ ka taga o kunbɛn, ka biri ka o fo ni bonya ye. ³ A ko o ra kɛlɛn ma ko: «Ne matigice, ni aw tun bɛ sɔn ka sabari ka lo aw ta jɔnce kɔrɔ dɔɔnin, o tun bɛna kɛ bonyaba le ye ne fɛ. ⁴ Aw y'a to o ye na ni ji dɔɔnin ye ka na aw senw ko, aw ye nenɛkiri yirisuma ra yan dɔɔnin. ⁵ Ne bɛna taga domuni fitini jini ka na o di aw ma, janko aw ye o domu ka baraka dɔɔnin don aw yɛrɛ ra, aw bɛ sɔrɔ ka taga aw ta tagama fɛ. O le kosɔn Ala k'a to aw tɛmɛna aw ta jɔnce kɔrɔ yan.»

† 17:15 17.15 Saran kɔrɔ ye heburukan na ko: masace denmuso.

O ka Iburahima jaabi ko: «Ayiwa, a ke ten.»

⁶ Iburahima teliyara ka don a ta fanibon kɔnɔ Saran nɔ fe, k'a fɔ a ye ko: «Teliya ka mugu tentennin minan na saba suma, k'a nɔɔni k'a ke nɔmi ye.»

⁷ A borira ka taga a ta misiwere ra, ka taga misiden janaman tɔrɔnin dɔ mina, ka o di a ta baaraden dɔ ma. Ale ka o faga ka o laben joona. ⁸ O kɔ, a nana ni nɔnɔkumu ni nɔnɔkene ye, ani o misiden sogo tobinin, ka na o sigi ce saba kɔrɔ; ale yere ka lo o kere fe, yirisuma ra. O ce saba ka domuni ke. ⁹ O ka Iburahima jininka ko: «I ta muso Saran be min le?» A ko: «A be fanibon kɔnɔ yan.»

¹⁰ O ra kelen ko: «Sigiya t'a ra, ne bena seko ka na i fe yan san were nɔgɔntumasi; o tuma i ta muso Saran bena dence sɔrɔ.» Saran tun be o kuma menna, k'a siginin to fanibon donda ra a ce kɔ fe.

¹¹ O wagati ra Iburahima ni Saran tun kɔrɔra kosebe. Denworo wagati fana tun temena Saran kan.

¹² Ayiwa, Saran ka o men minke, a yerekora a yere kɔnɔ. A ko: «Ne kɔrɔninba nin bena mun nafa le sɔrɔ ceke ra tuun fɔ ka na den woro? Ne matigice fana kɔrɔnin lo.» ¹³ Matigi Ala k'a fɔ Iburahima ye ko: «Mun koson Saran yerekora k'a fɔ a yere kɔnɔ ko yala ale kɔrɔninba nin be se ka den woro can na wa? ¹⁴ Fen juman le be se ka gbeleya fɔ ka Matigi Ala kana? San were nɔgɔntumasi, ne bena na i fe yan; o tuma Saran bena dence sɔrɔ.»

¹⁵ O kuma fɔra minke, Saran siranna; a ma son ka lo a ra. A ko: «Ne ma yereko de!» A ka o fɔ sabu a tun siranna. Matigi Ala ko: «I yerekora yere le.»

Iburahima ka Ala daari Sodomu koson

¹⁶ Ayiwa, o kɔ, o ce saba wurira ko o be taga. O ka Sodomu dugu fan fe. Iburahima wurira ka taga o blasira. ¹⁷ Matigi Ala ko: «Ne bena min ke Sodomu ni Gomori ra, yala ne be se ka o dogo Iburahima ma wa? ¹⁸ Sabu sigiya t'a ra, Iburahima bena ke siyaba le ye, ani siya fangatigi. Dugukolo siyaw bee bena baraka sɔrɔ ale le sababu ra. ¹⁹ Ne k'a janawoloma, janko a ye a fɔ a ta denw ye, ani a ta somogɔ minw bena na a kɔ fe, ko o ye Matigi Ala ta sira tagama ka na, ka tagama terenninya ni can kan. Ni o kera, ne Matigi Ala ka fen minw layiri ta Iburahima ye, ne bena o ke a ye.»

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala ko Iburahima ma ko: «Sodomu dugumogow, ani Gomori dugumogow jarakikan cayara; o ta jurumunw cayara kosebe. ²¹ O koson ne bena jigi ka taga a fe, ni i y'a sɔrɔ ko min bee be fɔra o ta ko ra, o b'a kera o cogo yere le ra; walama ni a fana kera ko o te, ne bena o lon.»

²² O ce w bɔra Iburahima kɔrɔ, ka taga Sodomu dugu fan fe. Nka Iburahima belen lonin tora Matigi Ala na kɔrɔ. ²³ A gbarara na fe k'a fɔ Ala ye ko: «Matigi Ala, yala i be son ka mogɔnuman ni mogɔjugu bee halaki nɔgɔn fe wa? ²⁴ I n'a sɔrɔ ko mogɔnuman bilooru be dugu kɔnɔ. Yala i be son ka olugu fana halaki wa? I tena yafa dugu bee ma o mogɔnuman bilooru koson wa? ²⁵ Ka mogɔnuman ni mogɔjugu bee halaki nɔgɔn fe, walama ka mogɔnuman ni mogɔjugu bee sara ke kelen ye, ne k'a lon ko i te son o ko nɔgɔn ma fiyewu. O tuma ele min be dununamogow bee ta kiti tige, ele le tena se ka kojuman ni kojugu lon ka bɔ nɔgɔn na wa?»

²⁶ Matigi Ala ka Iburahima jaabi ko: «Ni ne ka mogɔnuman bilooru sɔrɔ Sodomu dugu kɔnɔ, ne be yafa dugu bee ma, o mogɔnuman bilooru koson.»

²⁷ Iburahima k'a fɔ Ala ye tuun ko: «Sabari k'a to ne ye kuma tuun, ne min te foyi ye ni buguri ni bugurigbe te.» ²⁸ A ko: «Matigi, i n'a sɔrɔ ko dugu mogɔnumanw tena mogɔ bilooru bɔ. Mogɔ looru be se k'a jen.

Ayiwa, ni mɔgɔ looru dɔrɔn ka mɔgɔ bilooru jen o, o mɔgɔ looru kosɔn i bɛna dugu bɛɛ halaki wa?» Matigi Ala ko: «Ni ne ka mɔgɔnuman binaani ni looru sɔrɔ dugu kɔnɔ, ne tɛna dugu halaki o mɔgɔnuman binaani ni looru kosɔn.» ²⁹ Iburahima kumana Ala fɛ tuun, ko: «I n'a sɔrɔ ko dugu mɔgɔnumanw tɛna tɛmɛ mɔgɔ binaani kan.» Matigi Ala ko: «O mɔgɔ binaani kosɔn, ne tɛna foyi kɛ dugu ra.» ³⁰ Iburahima ko tuun ko: «Matigi, i kana dimi ne kɔrɔ. Ne bɛna kuma tuun: ni a sɔrɔra ko dugu mɔgɔnuman bɛɛ tagara kɛ mɔgɔ bisaba le ye do?» Ala ko: «Ni ne ka mɔgɔnuman bisaba sɔrɔ yi, ne tɛna foyi kɛ dugu ra.» ³¹ Iburahima ko: «Matigi, sabari k'a to ne ye kuma tuun: i n'a sɔrɔ ko dugu mɔgɔnuman bɛna dan mɔgɔ mugan le ma. Ni a kɛra o ye do?» Matigi Ala ko: «Ne tɛna dugu halaki o mɔgɔ mugan kosɔn.» ³² Iburahima ko: «Matigi, sabari, i kana dimi ne kɔrɔ; ne ta kuma bɛna dan nin le ma: ayiwa, ni dugu mɔgɔnuman bɛɛ nana kɛ mɔgɔ tan le ye do?» Matigi Ala ko: «Ne tɛna dugu halaki o mɔgɔ tan kosɔn.»

³³ Matigi Ala banna kuma ra ni Iburahima ye minke, a tagara. Iburahima sekɔra ka taga a ta so.

19

Sodomu dugu ni Gomori dugu ta ko

¹ Ayiwa, o mɛlɛkɛ fla tagara se Sodomu o lon wulada fɛ. Lutu tun siginin bɛ dugu donda ra*. A ka o ye minke, a wurira ka taga o kunben. A k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma ka o fo ni bonya ye. ² A ko: «Ne matigicɛw, aw ye sabari ka na jigi aw ta jɔncɛ ta so, janko ne ye ji di aw ma, aw ye aw senw ko. O kɔ, aw bɛ si yan. Aw bɛna wuri sini sɔgɔmada jooa fɛ, ka taga aw ta tagama fɛ.» Mɛlɛkɛw ka Lutu jaabi ko: «ɔn-ɔn, an bɛna si kɛnɛ ma yan.»

³ Nka Lutu kumana o fɛ k'a gbɛleya, fo o tagara ni a ye ka taga jigi a ta so. A ka domuniba labɛn o ye, ka burufunubari kɛ o ye. O ka domuni kɛ.

⁴ Dɔɔnin kɛra, Sodomu dugumɔgɔw nana bon lamini, k'a sɔrɔ lonanw yɛrɛ tun ma la folo. Denmisen o, mɔgɔkɔrɔba o, o bɛɛ le tun nana. ⁵ O ka Lutu wele k'a fo a ye ko: «Mɔgɔ minw nana i fɛ bi su fɛ, o bɛ min le? O labɔ yan, an bɛ jen ni o ye.»

⁶ Lutu bɔra ka na o kɔ kɛnɛ ma, ka bon dasɔgɔ lonanw da ra yi. ⁷ A ko mɔgɔw ma ko: «Ne balemaw, aw ye sabari, aw kana sɔn nin kojugu jɔgɔn ma. ⁸ Ne denmuso fla bɛ yan, o si ma cɛko lɔn folo; ne bɛna olugu labɔ aw fɛ kɛnɛ ma yan. Ni fɛn o fɛn ka aw diya, aw ye o kɛ olugu ra. Aw kana foyi kɛ nin mɔgɔw ra; sabu o nana jigi ne ta so le.» ⁹ Mɔgɔw k'a fo Lutu ye ko: «Ele ye bɔ yi dɛ!» Dɔw ko: «Aw ye cɛ nin flɛ dɛ! Ale min ye lonan ye, ale nana kɛ ko a bɛ sariya yira an na sisan!»

O k'a fo Lutu ye ko: «Ni i ma bɔ an na sisan, an bɛna min kɛ ele ra, o bɛna juguya ni i ta lonanw yɛrɛ ta ye.» O ka Lutu jɔni ka bɔ yi fanga ra, ka gbara ko o bɛ da kari. ¹⁰ O tuma ra, mɛlɛkɛ fla ka da yɛlɛ ka Lutu mina k'a ladon bon kɔnɔ, ka da sɔgɔ. ¹¹ Mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ bonda ra, mɛlɛkɛw ka olugu bɛɛ fiyen; k'a ta denmisenw na ka taga a bla mɔgɔkɔrɔbaw ra, o bɛɛ. A kɛra ten, o ka da yɔrɔjini ka dɛsɛ.

¹² Mɛlɛkɛ fla k'a fo Lutu ye ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ ye i ta mɔgɔ ye yan, i burancɛw, i dencɛw, i denmusow, mɔgɔ o mɔgɔ ye i ta mɔgɔ ye yan, o bɛɛ labɔ dugu nin kɔnɔ. ¹³ An bɛna nin dugu bɛɛ halaki le; sabu o bɛ nin

* **19:1** 19.1 Dugu donda le tun ye dugu cɛkɔrɔbaw, ani a jamɔgɔw ta jɔgɔnyeyɔrɔ ye, ani barokeyɔrɔ, ani kititigeyɔrɔ.

dugumogow jarakira kojugu minw na, o jarakikow cayara ka teme a dan kan Matigi Ala na korɔ. O koson Matigi Ala ka an ci ka na dugu halaki.»

¹⁴ Ayiwa, Lutu bora ka taga kuma a burancew fe, minw tun bena a denmusow furu; a ko o ma ko: «Aw ye wuri, an ye taga ka bo dugu nin konɔ, sabu Matigi Ala bena dugu halaki!» Nka a kera a burancew ja na i ko Lutu be toron le kera o fe.

¹⁵ Keneboda fe, melekw kumana Lutu fe tuun, ka a gbeleya a ma; o ko: «Wuri, i ta muso boro mina, ani i denmuso fla minw be i fe yan, janko kiti min bena ben nin dugu kan, aw fana kana na halaki o kiti ra ni o ye.»

¹⁶ Ayiwa, melekw nana a ye ko o te teliyara minke, o ka Lutu mina a boro ma, ani a muso, ni a denmuso fla. Melekw bora ni o ye ka taga o bla dugu ko fe; sabu Matigi Ala tun b'a fe ka o tanga.

¹⁷ O bonin ko dugu konɔ, meleke kelen ko Lutu ma ko: «Aw ye bori ka aw yere kisi. Aw kana fleri ke ko fe, aw fana kana lo kenegbeba nin yoro si ra. Aw ye bori ka taga fo kuruw fan fe, janko aw kana halaki.»

¹⁸ Lutu ko: «E! Matigi, an tena se ka o yoro soro. ¹⁹ Aw makarira an na, aw jana an ma ka an kisi ka na se fo yan; nka an koni tena se ka bori ka se fo kuruw yoro ra, sabu sani an ye se yi, cenri bena ke, anw fana bena halaki. ²⁰ Dugu do fle nin ye, o yoro man jan. An be se ka bori ka se o ma, ka taga dogo yi; o dugu fana man bon. E! Aw ye sabari k'a to an ye taga dogo o dugudennin na, janko an ye kisi. Duguba te o. Aw y'a to an ye taga an yere kisi o yoro ra.» ²¹ Meleke ko: «Ne be o kelen fana ke aw ye tuun. I ka dugu min ko fo, ne tena o halaki. ²² Aw ye teliya ka taga dogo yi, sabu ni aw ma se yi, ne tena se ka foyi ke.»

O le koson o dugu togɔ nana la ko Sowari†.

²³ Teresun wurituma le kera Lutu dontuma ye Sowari dugu konɔ. ²⁴ O tuma ra Matigi Ala ka kiribi ni tasuma lajigi Sodomu dugu ni Gomori dugu kan i ko sanji. Matigi Ala yere le tun ka o ke. ²⁵ A ka o duguw bee jeni, ani o kenegbe bee, ani a dugumogow bee, ani a yirisunw bee.

²⁶ Ayiwa, o tagato, Lutu ta muso k'a kofle; a yelemana ka ke kogokuru ye.

²⁷ Ayiwa, o dugusagbe sogomada jona fe, Iburahima tun kumana ni Matigi Ala ye yoro min na, a wurira ka taga o yoro kelen na. ²⁸ A k'a ja korota ka fleri ke Sodomu ni Gomori duguw fan fe, ani o yoro kenegbeba bee ra. A ka sisiba do wurito ye ka bo yi i ko dibiba do sisi.

²⁹ Lon min Ala tun be o kenegbeba ta duguw halakira, a hakiri tora Iburahima ra; o koson a ka Lutu kisi ka bo tasuma ra. Lutu tun tagara sigi o dugu minw na, o tasuma le ka o duguw bee halaki.

Lutu ni a denmuso fla ta ko

³⁰ Ayiwa, Lutu ma son ka to Sowari dugu konɔ. A bora ka taga sigi kuruw fanfeyoro do ra, sabu a tun be siranna. A tagara to kuruwo do ra, ale ni a denmuso fla.

³¹ Lon do, Lutu denmuso koroba k'a fo a dogomuso ye ko: «An face korora; ce fana te yan min be se ka an furu i n'a fo a be ke yoro tow ra cogo min na. ³² A to an ye duven di an face ma, a y'a min ka panamini. Ni o kera, an be la ni a ye, janko an ye den soro, k'a to an face ta siya kana tunu.»

³³ O lon su fe, o ka duven di o face ma, a k'a min fo ka panamini; koromusoman ka taga la ni a ye o lon su fe. Face m'a latuma lon, a m'a wurituma lon fana. ³⁴ Dugu gbera minke, koromusoman ko dogomusoman

† 19:22 19.22 Sowari korɔ ye ko: fitini.

ma ko: «Su ra ne lara ni an face ye. Bi su fe an ye duven do were di a ma tuun, a y'a min fo ka janamini; ele ye taga la ni a ye, janko i ye den soro, k'a to an face ta siya kana tunu.»

³⁵ O lon su fe, o ka duven di o face ma tuun, a k'a min fo ka janamini. Dogomusoman ka taga la ni a ye. Faceman m'a latuma lon, a m'a wurituma lon fana.

³⁶ Ayiwa, denmuso fla nana kono ta o face Lutu fe o cogo le ra. ³⁷ Koromusoman nana dence woro; a k'a togo la ko Mohabu‡. Ale le kera Mohabukaw bemace ye ka na se fo bi ma. ³⁸ Dogomusoman fana nana dence woro; a k'a togo la ko Beni Ami§. Ale le kera Amankaw bemace ye ka na se fo bi ma.

20

Ibrahim ni Abimeleki ta ko

¹ Ayiwa, Ibrahim nana bo a sigiyorokoro ra, ka taga sigi Kanaana jamana woroduguyanfan fe. A tagara sigi Kadesi dugu ni Suri kongokolon ce. O ko, a ka wagati dama ke Gerari dugu fana ra. ² Ibrahim tun be to k'a fo mogow ye ko Saran ye ale dogomuso le ye. O kera sababu ye k'a to Gerari dugu masace min ye Abimeleki ye, ale ka mogow do ci ka taga Saran ta ka na a fe. ³ O lon su fe, Ala k'a yere yira Abimeleki ra siko ra, k'a fo a ye ko: «Abimeleki, i bena sa, sabu i ka muso min mina nin ye, ko i b'a ke i ta ye, ce b'a fe.»

⁴ Ayiwa, o y'a soro Abimeleki tun ma jen ni Saran ye folo. A ko Ala ma siko ra ko: «Matigi, i be son ka ne ni ne ta siya halaki k'a soro an ma kojugu foyi ke wa? ⁵ Ce yere le m'a fo ne ye ko a dogomuso lo wa? Muso fana m'a fo ko ale korocce lo wa? Ne koni ka nin ko ke ni jusukun gbenin le ye, ne ma jaraki!»

⁶ Ala k'a fo Abimeleki ye o siko kelen na ko: «Ne k'a lon ko i ka nin ko ke ni jusukun gbenin le ye, ko i ma kojugu ke; o koson ne ma son k'a to i ye jen ni a ye, ka ne hake ta. ⁷ Sisan ce nin ta muso di a ma, sabu cira lo; a bena Ala daari i ye janko i kana sa. Nka ni i ma a muso di a ma, i ye la a ra k'a lon ko i bena sa le, ele ni i ta mogow bee.»

⁸ Abimeleki wurira sogomada joona fe; a k'a ta baardenw bee wele, ka o kow fo olugu ye. Olugu ka o men minke, o bee siranna. ⁹ Abimeleki ka Ibrahim fana wele, k'a fo ale ye ko: «Ce, ele ka mun ko le ke an na tan? O tuma ne ka mun kojugu le ke i ra fo ka na a ke i ka nin jurumun jagon lase ne ni ne ta jamana mogow ma? I koni ka min ke nin ye, o te ko keta ye fiyewu. ¹⁰ I ka nin ko ke k'a la koro juman le kan?»

¹¹ Ibrahim ko: «Ne tun b'a miirira ko i b'a soro mogow si te siran Ala na nin jamana ra, ko o bena ben ne kan ka ne faga ne ta muso koson. O le koson ne k'a fo ko ne dogomuso lo. ¹² O bee n'a ta, ne dogomuso lo fana. An be fa kelen na, nka an te ba kelen le ra. A kera ne muso ye fana. ¹³ O koson lon min Ala ka ne labo ne faso ra, ne k'a fo Saran ye ko: «Ne be i daari, sabari, ni an ka se yoro o yoro, a fo mogow ye ko ne ye i korocce le ye.» »

¹⁴ Abimeleki ka baw ni sagaw ni misiw, ani baarden cemanw ni a musomanw di Ibrahim ma; k'a muso Saran seko a ma. ¹⁵ A ko Ibrahim ma ko: «Ne ta jamana ye nin ye i koro, yoro min ka i diya, i ye taga sigi yi.»

‡ 19:37 19.37 Mohabu togo koro b'a yira ko o sunguru jenna ni a yere face le ye ka o den woro.

§ 19:38 19.38 Beni Ami koro ye ko: ne yere ta somogo ta den.

¹⁶ A ko Saran fana ma ko: «A fɛ, ne bɛ warigbɛ waga kelen di i kɔrɔcɛ ma, ne ta kɛwale sara ye. O wari bɛna i sutara k'a yira aw ta mɔgɔw bɛɛ ra ko i ma jaraki.»

¹⁷ Iburahima ka Ala daari Abimeleki ye; Ala ka Abimeleki kenɛya, ani a muso, ani a ta baaraden musomanw bɛɛ. O sera ka den woro; ¹⁸ sabu Ala tun ka denworobariya bana le bla Abimeleki ni a ta somɔgɔw bɛɛ ra, Iburahima ta muso Saran minari kosɔn.

21

Isiyaka worocogo

¹ Matigi Ala tun ka kuma min fɔ Saran ye, Matigi Ala hakiri tora o ra. A tun ka denko layiri min ta Saran ye, a nana o dafa a ye. ² Ala tun ka wagati min latigɛ k'a fɔ Iburahima ye, o wagati sera minke, Saran ka kɔnɔ ta ka dence woro Iburahima ye; o y'a sɔrɔ Iburahima tun kɔrɔra. ³ Ayiwa, Saran ka o dence min woro Iburahima ye, Iburahima ka o tɔgɔ la ko Isiyaka. ⁴ Isiyaka woronin tere seegi, Iburahima k'a kenɛsigi, i n'a fɔ Ala tun k'a yira a ra cogo min na fɔlɔfɔlɔ.

⁵ Iburahima si tun ye san kemɛ a dence Isiyaka worowagati ra. ⁶ Saran ko: «E! Ala ka ninsɔndiyakoba* le kɛ ne ye dɛ! Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka nin mɛn, o tigi bɛna ninsɔndiya yɛrɛ le.»

⁷ Saran ko tuun ko: «Jɔn le tun bɛ sɔn k'a fɔ Iburahima ye ko Saran bɛna den woro fɔ ka sin di a ma? A ye nin ye sisan, ne ka dence woro a ye, k'a kɔrɔnin to.»

Iburahima ka sira di Hajara ma

⁸ Ayiwa, den tun bɛ kɔrɔbayara ka na. O nana a dabɔ sin na lon min na, Iburahima ka panagbɛba dɔ kɛ o lon na.

⁹ Lon dɔ, Misirankamusu Hajara tun ka dence min woro Iburahima ye, Saran ka o cɛnin yɛrɛkɔtɔ ye Isiyaka ma. ¹⁰ Saran k'a fɔ Iburahima ye ko: «Jɔnmuso ni a dence gbɛn, sabu a dence man kan ka cɛn ta ni ne dence Isiyaka ye.»

¹¹ O kuma digira Iburahima ra kɔsɛbɛ, sabu Sumayila fana tun ye a den ye. ¹² O tuma, Ala k'a fɔ Iburahima ye ko: «Iburahima, i kana a to nin kuma ye digi i ra, i ta baaradenmuso ni a dence kosɔn. Ni Saran ka fɛn o fɛn jini i fɛ, i ye o kɛ a ye; sabu i yɛrɛ tɔgɔ bɛna la i ta duruja min na o bɛna bɔ Isiyaka le ra. ¹³ Nka ne bɛna i ta baaradenmuso dence kɛ siya dɔ fana bɛmaccɛ ye, sabu i ta den lo.»

¹⁴ Iburahima wurira sɔgɔmada jooa fɛ; a ka domuni di Hajara ma, ka ji kɛ bara dɔ kɔnɔ, ka o dulon a kamankun na. A k'a dence di a ma, ko o ye taga. A bɔra ka taga; nka a tagara tunu Bɛri Seba kongokolon yɔrɔ ra. ¹⁵ Ji nana ban bara kɔnɔ minke, Hajara k'a dence to yiritunin dɔ kɔrɔ, ¹⁶ ka taga sigi yɔrɔ wɛrɛ, ka mɛtɛrɛ kemɛ jɔgɔn to a ni den cɛ, ko ale t'a fɛ k'a den satɔ ye. A tagara sigi o yɔrɔ ra ka to ka kasi. ¹⁷ Ala ka den kulekan mɛn. Ala ta mɛlɛkɛ tora san fɛ ka Hajara wele k'a fɔ a ye ko: «Hajara, mun le kɛra? I kana siran, sabu Ala ka den kasikan mɛn†, k'a to yiri kɔrɔ. ¹⁸ Wuri ka den ta, i ye a boro mina. A ta duruja bɛna kɛ siyaba le ye.»

¹⁹ Ala ka Hajara ja yɛlɛ, a ka kɔlɔn dɔ ye. A tagara bara fa ji ra ka na a di den ma, a k'a min.

* **21:6** 21.6 Isiyaka tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka ninsɔndiya. † **21:17** 21.17 Sumayila kɔrɔ ye heburukan na ko: Ala bɛ mɔgɔ lamɛn.

²⁰ Ala tora den fe. A nana koroya, ka sigi kongokolon konɔ yi. A nana ke kalanbonbagaba le ye. ²¹ A sigira kongokolon konɔ yoro do ra, o yoro togo ye ko Paran. A bamuso ka Misirankamuso do furu ka o di a ma.

Ibrahim ni Abimeleki ta jɛnɔgɔnya

²² O ko, lon do Abimeleki nana ni a ta kerɛkedenw kuntigi ye, min togo ye ko Pikoli, ka na kuma Ibrahim fe. A ko Ibrahim ma ko: «Ala koni be ni i ye i ta kow bee ra. ²³ Ne b'a fe i ye kari Ala ra yan bi, ko ne o, ne ta denw o, ne ta mamadenw o, ko i tena an si janfa; ani ko ne ka kopuman min ke i ye, ko i fana bena o pumanya jɔgɔn le ke ne ye, ani i siginin be ne ta jamana min na lonanya ra, ko i bena o pumanya jɔgɔn ke o jamana mɔgɔw bee ye fana.» ²⁴ Ibrahim ko: «Ne be kari o ra.» ²⁵ Nka Ibrahim ka Abimeleki jara ki kolon do ko ra, sabu Abimeleki ta baarden dow tun ka o kolon mina fanga ra k'a ke o ta ye. ²⁶ Abimeleki ka Ibrahim jaabi ko: «Ne m'a lon ne ta baarden juman le ka o ko ke. Ele fana tun m'a fo ne ye. Bi le ne be nin mena kura ye.»

²⁷ Ibrahim ka sagaw ni baw ni misi w di Abimeleki ma; o ka jɛnɔgɔnya don. ²⁸ Ibrahim ka sagagberɛn wolonfla bo a ta sagaw ra ka o bla danna. ²⁹ Abimeleki ko Ibrahim ma ko: «Nin saga wolonfla bokun ye mun ye ka o bla danna?» ³⁰ Ibrahim ko: «Nin saga wolonfla mina; o ye ke an seere ye k'a yira ko ne le ka kolon nin sozi.» ³¹ O le koson o ka o yoro togo la ko Beri Seba; sabu Ibrahim ni Abimeleki karira jɔgɔn ye o yoro le ra.‡

³² O karira jɔgɔn ye ten minke Beri Seba, Abimeleki ni a ta kerɛkedenw kuntigi Pikoli wurira ka seko Filisikaw ta jamana ra.

³³ Ibrahim ka tamarisun do turu Beri Seba. A ka Matigi Ala togo wele o yoro ra, k'a bato, k'a wele ko Matigi Ala banbari.

³⁴ Ibrahim tora Filisikaw ta jamana ra lonanya ra ka wagatijan ke.

22

Ala ka Ibrahim korobo k'a fle a dence ko ra

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Ala ka Ibrahim korobo k'a fle. Ala k'a wele ko: «Ibrahim!» A ko: «Naamu.» ² Ala ko: «I dence kelenpe Isiyaka min ko ka di i ye, o mina ka taga ni a ye Moriya jamana ra; ne bena kuru do yira i ra, ni i sera yi, i b'a ke saraka jenita* ye o kuru kan.»

³ Ibrahim wurira sogomada joona fe, k'a ta fali laben, k'a ta baarden fla wele ka gban a yere ko, ani a dence Isiyaka. A bena logo min ke ka saraka jeni, a ka o ci, ka o ta, ka ke taga ye. Ala ka yoro min fo a ye, o ka o yoro sira ta. ⁴ O ka tere saba ke tagama ra. A tere sabanan, Ibrahim k'a na korota ka yoro ye yorojan yi. ⁵ Ibrahim k'a fo baardenw ye ko: «Aw ye to yan ni fali ye. Ne ni den bena taga fo yan fe yi, ka taga Ala bato. Ni an tilara, an be kosegi ka na.»

⁶ Ibrahim ka saraka jenilogo ta, k'a nu a dence Isiyaka kun na, ka takami don fen do konɔ, ka o ni muru mina a yere boro; ka o fla tagato to jɔgɔn fe, ⁷ Isiyaka k'a fo a face ye ko: «Baba!» Ibrahim ko: «Naamu, ne dence.» Isiyaka ko: «Tasuma be an fe, logo fana be an boro; saga min bena ke saraka ye, o be min?» ⁸ Ibrahim ko: «Saga min bena ke saraka ye, Ala yere le bena o ko panabo.» O fla ka ke taga ye jɔgɔn fe.

⁹ Ala tun ka yoro min yira o ra, o tagara se yi minke, Ibrahim ka sarakabonan do lo, ka logo lala a kan. A bannin ko o ra, a k'a dence

‡ 21:31 21.31 Heburukan na Beri Seba koro ye ko: kariri ta kolon, walama ko: saga wolonfla ta kolon.

Isiyaka mina k'a siri, k'a la sarakabonan kan, logo san fe. ¹⁰ A k'a boro bo ka muru ta ko a be a dence kannatige. A ko a be muru la den kan na doron, ¹¹ Matigi Ala ta meleke tora san fe ka peren ko: «Ibrahim! Ibrahim!» Ibrahim ko: «Naamu.» ¹² Meleke ko: «I kana i boro se den ma de! I kana foyi ke a ra. Sisan ne k'a lon jate ko i be siran Ala ja. O koson i ma ban ka i dence kelenpe ke saraka ye k'a di ne ma.»

¹³ Ibrahim k'a ja munu minke, a barara ka sagajigi do ye, a minanin be a gban ma ka lo yiritunin do ce ma. A tagara sagajigi mina ka na a faga k'a ke saraka jenita* ye a dence no ra. ¹⁴ Ibrahim ka o yoro togo la ko: Yawe Yire*. O koson mogow be to k'a fo bi ko: «Ni an sera Matigi Ala ta kuru kunna, Matigi Ala yere bena a janabo.»

¹⁵ Matigi Ala ta meleke tora san fe ka Ibrahim wele a sijaga flanan na, ¹⁶ k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ta kuma ye nin ye ko: «Ne be kari ni ne yere togo ye, ko i ka min ke nin ye, i ma ban ka i dence kelenpe ke saraka ye k'a di ne ma minke, ¹⁷ o le koson ne bena baraka don i ra, ka i ta duruja caya kosebe i ko lolow, ani i ko kogojida kenken. I ta durujaw bena se o juguw ra, fo ka o ta duguw mina o ra. ¹⁸ Dugukolo siyaw bee bena baraka soro ne fe ele ta duruja baraka le ra, sabu i sonna ka ne kan mina.» »

¹⁹ O ko, Ibrahim ni a dence sekora ka taga baardenw koro. O ka sira ta ka taga jagon fe Beri Seba, sabu Ibrahim tun siginin be Beri Seba le.

Nahori ta denw

²⁰ Ayiwa, o kow bee ko fe, o nana a fo Ibrahim ye ko Milika fana ka dencew soro Ibrahim balemace Nahori fe. ²¹ A dence folo togo ye ko Usi, a flanan togo ye ko Buzi, a sabanan togo ye ko Kemuheli. Kemuheli le nana Aramu woro. ²² Milika dence naaninan kera Kesedi ye, ka Hazo gban o ra, ka Pilidasi gban o ra, ka Yidilafe gban o ra, ka soro ka Betuheli gban o ra. ²³ Betuheli le nana Rebeka woro. Milika ka o dence seegi le woro Ibrahim balemace Nahori fe. ²⁴ Nahori tun ka jonnuso min ke a muso ye, min togo tun ye ko Rehuma, ale fana ka dencew woro; o dencew le ye Teba ye, ani Gahamu, ani Tahasi, ani Mahaka.

23

Saran sacogo

¹ Saran si bee lajennin kera san keme ni san mugan ni wolonfla. ² Saran sara Kiriya Araba. O yoro le be wele fana ko Heburon. A be Kanaana jamana ra. Ibrahim nana sigi Saran su koro, k'a su kasi. ³ Ibrahim nana bo a muso Saran su koro, ka taga kuma ni Heti ta mogow ye. ⁴ A ko: «Ne ye lonan temebaga le ye aw fe yan. Aw ye yoro do fiyeere ne ma, ne be o ke kaburu ye ka ne ta muso sutara, k'a su bo ne ja koro.» ⁵ Heti ta mogow ka Ibrahim jaabi ko: ⁶ «An matigice, a fe, ele ye Ala ta fagamaden le ye anw ce ra yan. An ta kaburulo min o min ka i diya, i ye i ta su don o yoro ra; an si tena ban ka an ta sudonyoro to i ye, i ye i ta muso su don.»

⁷ Ibrahim k'a kinbiri gban ka Heti ta mogow fo. ⁸ A k'a fo o ye ko: «Ayiwa, i n'a fo aw sonna ko ne ye ne ta muso sutara, o tuma aw ye sabari ka Sohori dence Efuron daari ne ye, ⁹ ko kuruwo min b'a fe Makipela, a ta foro dan na, ko a ye o di ne ma; ne bena a wari kosegi a ma. O yoro ye ke ne ta sudonyoro ye aw fe yan.» ¹⁰ O y'a soro Efuron yere tun siginin be Heti ta mogow ce ra. Ale fana tun ye Heti ta mogow do le ye. A ka Ibrahim

* **22:14** 22.14 Yawe Yire, o koro ye heburukan na ko Matigi Ala bena a janabo.

jaabi Heti ta mɔgɔ tɔw bɛɛ na na, ani mɔgɔ minw bɛɛ tun nana o ta dugu kɔnɔ o lon na. ¹¹ A ko Iburahima ma ko: «Ɔn-ɔn, ne matigice, a fe, ne be foro di i ma le, ka kuruwo fana di i ma ka fara a kan. Ne be o bɛɛ di i ma ka ne ta dugumɔgɔw bɛɛ ke a seere ye. Taga i ta muso su don.» ¹² Iburahima k'a kinbiri gban dugumɔgɔw bɛɛ na na, ka o fo. ¹³ A k'a fo Efurɔn ye dugumɔgɔw bɛɛ na na ko: «Sabari k'a to ne ye foro songo di; sabari k'a mina, ne be sɔrɔ ka taga ne ta muso su don yi.» ¹⁴ Efurɔn k'a fo Iburahima ye ko: ¹⁵ «Ne matigice, foro min songo ye warigbe keme naani, o be mun le cen ne ni ele ce sa? Taga i ta muso su don.»

¹⁶ Efurɔn ka warida min fo, o benna Iburahima ma. Iburahima ka o wari jate Heti ta mɔgɔw bɛɛ na na k'a di Efurɔn ma: warigbe keme naani, ka kana ni jagokebagaw ta jate ye. ¹⁷ A kera ten minke, Efurɔn ta foro min tun be Makipela, Mamire ta yɔrɔ tereboyanfan na, foro ni kuruwo min be o yɔrɔ ra, ani yiri o yiri be foro kɔnɔ ka taga a bla fo foro dan na, ¹⁸ o bɛɛ kera Iburahima ta ye. Heti ta mɔgɔw bɛɛ kera a ko seere ye, ani mɔgɔ o mɔgɔ tun be o ta dugu kɔnɔ o lon na.

¹⁹ O ko, Iburahima k'a muso Saran su don Makipela ta foro kuruwo ra; o yɔrɔ be Mamire ta yɔrɔ tereboyanfan na. O yɔrɔ le ye Heburɔn ye fana; a be Kanaana jamana ra. ²⁰ Foro ni kuruwo min tun be yi, o bɛɛ kera Iburahima ta ye, ka ke a ta sudonyɔrɔ ye. A ka o san Heti ta mɔgɔw fe.

24

Isiyaka ni Rebeka ta furu

¹ Ayiwa, Iburahima tun kɔrɔra kosebe. Matigi Ala tun ka baraka don a ra fen bɛɛ ra. ² A ta baaradenw bɛɛ ra kɔrɔba, min mɛenna a ta so kɔnɔ ka tɛmɛ tɔw bɛɛ kan, a tun ka min sigi a ta borofenw bɛɛ kunna, a ko ale ma ko: «Sabari ka na i boro la ne woto jukɔrɔ*, ³ ka kari Matigi Ala tɔgɔ ra, sankolo ni dugukolo tigi, ko an siginin be Kanaanaka minw fe yan, ko i tena muso ta ne dence ye olugu ta denw na, ⁴ nka i bena taga ne ta jamana le ra, ne faso ra, ka taga muso ta ne dence Isiyaka ye o yɔrɔ ra.» ⁵ Iburahima ta baaraden ko: «Ni a nana ke ko muso t'a fe ka na ni ne ye fo yan do? O tuma ne ka kan ka taga ni i dence ye i ta jamana ra wa?» ⁶ Iburahima ko: «Ɔn-ɔn de! I kana taga ni ne dence ye fiyewu. ⁷ Matigi Ala sankolo tigi le ka ne labɔ ne faso ra, ani ne ta jamana ra. A kumana ne fe, ka kari ne ye ko a bena nin jamana di ne ta duruja ma. Ale Ala yere le bena a ta meleke bla i na ka taga ne faso ra; i bena taga muso ta o yɔrɔ le ra ne dence ye. ⁸ Ni a kera ko muso le t'a fe ka na ni i ye, o tuma o kariri kunko bɔra i kunna. Nka i kɔni kana taga ni ne dence ye yi.» ⁹ Baaraden k'a boro la a matigice Iburahima woto kɔrɔ, ka kari, ko Iburahima ka min fo, ko ale bena o le ke.

¹⁰ A ka jɔgɔmɛ tan ta a matigice ta jɔgɔmɛw ra ka taga, ani a tagamanɔgɔnw; fen o fen ye fen dawulaman ye, a ka o bɛɛ do ta. A tagara Mesopotami jamana ra, Nahori ta dugu ra. ¹¹ A tagara se yi minke, a ka jɔgɔmɛw lala kolɔn do kɔrɔ dugu ko fe. O wagati tun benna wulada le ma, wagati min musow be bo ka na ji bi kolɔn na.

¹² A ka Ala daari ko: «Matigi Ala, ne matigice Iburahima ta Ala, ne be muso min ko, sabari k'a to ne ye ben ni o ye bi; sabari ka o kopuman ke ne matigice Iburahima ye. ¹³ Ayiwa, ne lonin fe kolɔn kɔrɔ yan; ni doɔnin kera dugu sunguruw bena bo ka na ji bi. ¹⁴ Ni ne ka na a fo sunguru min

* **24:2** 24.2 Fɔlɔfɔlɔ ni o yɔrɔ mɔgɔw tun b'a fe ka kari kogbelen do ra, o tun b'a ke nin cogo ra.

ma ko: <Sabari ka i ta daga jenge k'a to ne ye min,> ni a ka son, ka ne jaabi ko: <Min; ni i minna, ne bena i ta jogomew fana son o ye min.> Ayiwa, ni sunguru min ka o fo, o le ye ke i ta jonce Isiyaka ta muso ye, i yere ka min latige a ye. O ra ne bena a lon can ra ko i ka kojuman ke ne matigice Ibrahima ye.»

¹⁵ Sani ce ye ban a ta kuma ra doron, Rebeka ye nin ye ni a ta daga ye a kamankun kan, a be nana ji bi. Rebeka tun ye Betuheli denmuso le ye. Betuheli bamuso tun ye Milika ye, a face tun ye Nahori ye; Nahori tun ye Ibrahima dogoce ye. ¹⁶ Sunguru cejuman tun lo. A tun ma ce ko lon folo. A tagara kolon da ra, ka taga a ta daga fa, ka sira mina. ¹⁷ Ibrahima ta baarden borira ka taga a kunben. A ko a ma ko: «Sabari ka daga jigi k'a to ne ye min.»

¹⁸ Sunguru ko: «Do min, baba!» A teliyara ka daga jigi, ka a mina a boro, ka ji di ce ma, a k'a min. ¹⁹ Ce minna ka ban minke, sunguru ko: «Ne bena ji do bi k'a di i ta jogomew fana ma, fo o bee ye min ka fa.» ²⁰ A teliyara ka daga ji yelama beganw ta jiminfaga kono, ka bori ka taga do were bi. A ka ji caman bi jogomew bee ye.

²¹ Ce koni kabakoyanin lonin tora, a be fleri kera; a ma son ka kuma folo. A tun b'a flera ni Matigi Ala bena ale ta sira diya, walama ni a tena a diya.

²² Jogomew bee nana min ka ban tuma min na, ce ka nunnanegge saninlaman do bo, min tun be garamu woro bo, ani bororanegge saninlaman fla, minw tun ka ca ni garamu keme ye. A ka o di Rebeka ma. ²³ A ka sunguru pininka ko: «Hake to, jon ta den le be ele ye? Yala an siyoro be soro i face ta so wa?» ²⁴ Rebeka ko: «Nahori ni Milika dence Betuheli, o denmuso le ye ne ye. ²⁵ Bin ni flaburu be soro an fe yi caman i ta jogomew ye. Aw siyoro fana be soro yi.»

²⁶ Ce ka o men minke, a k'a kinbiri gban ka Matigi Ala fo. ²⁷ A ko: «Matigi Ala baraka, ne matigice Ibrahima ta Ala, sabu a tora a ta kojuman ni a ta kankelentigiya kan ne matigice Ibrahima ye, a ka o dafa. Matigi Ala yere le ka ne jamina ka na ni ne ye ne matigice Ibrahima yere ta balemaw fe.»

²⁸ Sungurunin borira ka taga a bamuso fe, ka taga o ko lakari a ye. ²⁹ Rebeka koroce do tun be yi, a togo ye ko Laban. Ale ka o kuma men minke, a borira ka bo, ka taga ce no fe kene ma kolonda ra. ³⁰ Laban tun ka nunnanegge ni bororanegge ye a dogomuso boro. Rebeka tun ka ce ta kumaw lakari cogo min na, Laban tun ka o bee men fana. O koson a wurira ka taga ce no fe. O y'a soro ce tun siginin be a ta jogomew koro kolonda ra. ³¹ Laban sera a koro minke, a ko: «Wuri ka don so kono; Matigi Ala ka baraka don i ra. Mun koson i be to kene ma yan? Ne ka yoro do laben i ye, ka yoro do fana laben i ta jogomew ye.»

³² Ce wurira ka taga so konon ni Laban ye. O sera so konon minke, Laban ka jogomew ta doniw jigi, ka bin ni flaburu di o ma, ka ji di ce ni a nofemogow ma, o ka o senw ko. ³³ O ko, o ka domuni sigi o koro. Nka ce ko: «Kuma min be ne fe, ni ne ma o fo, ne te se ka domuni ke.» Laban ko: «Ayiwa, min be i fe, o fo sa.»

³⁴ Ce ko: «Ne ye Ibrahima ta baarden le ye. ³⁵ Matigi Ala ka baraka don ne matigice ra kosebe, k'a ke fentigi ye, k'a borofenw caya, ka sagaw ni baw ni misiwi di a ma, ani warigbe ni sanin, ani baarden cemanw ni musomanw, ani jogomew ni faliw. ³⁶ Ne matigice ta muso Saran fana, ale ni a ta koroya bee, a ka dence woro ne matigice ye. Ne matigice k'a borofen bee di o dence le ma. ³⁷ Ayiwa, lon do, a nana a fo ko ne ye kari ale ye, ko

ne tɛna muso ta ale dence ye Kanaanakaw ta denmusow ra, ale siginin be minw cɛ ra yi; ³⁸ ko nka ne ye taga ale faso le ra, ale ta mɔgɔw fɛ, ka taga muso jini ale dence ye o yɔrɔ ra. ³⁹ Ne k'a fɔ a ye ko: <Ni muso t'a fɛ ka na ni ne ye do?> ⁴⁰ A ko: <Ne bɛ tagama ka kapa ni Matigi Ala min ta kuma ye, ale yɛrɛ le bɛna a ta mɛlɛkɛ ci ka taga ni i ye, k'a to i ta sira ye diya, janko i ye muso dɔ ta ne dence ye ne faso ra, ne ta somɔgɔw ra.> ⁴¹ A ko: <Ni i tagara muso daari ne ta somɔgɔw fɛ, ni olugu le ma sɔn k'a di i ma, o tuma i ta kariri kunko bɔra i kunna.>

⁴² «Ayiwa, ne nana o le ra ka na se kolɔnda ra bi. Ne ko: <Matigi Ala, ne matigice Iburahima ta Ala, ni i b'a fɛ ka ne ta sira diya, ⁴³ o tuma ne bɛ lɔ kolɔnda ra yan; sunguru min bɛna bɔ ka na ji bi, ni ne k'a fɔ a ye ko: Sabari k'a to ne ye i ta daga ji dɔɔnin min. Ni a ka ne jaabi ko: ⁴⁴ Dɔ min; o kɔ, ne bɛna dɔ bi k'a di i ta jɔgɔmɛw fana ma. Ayiwa, ni sunguru min ka o fɔ, o ye kɛ ne matigice dence ta muso ye, Matigi Ala yɛrɛ ka min latige a ye.> ⁴⁵ Ayiwa, sani ne ye ban o kuma ra ne yɛrɛ kɔnɔ dɔrɔn, Rebeka ye nin ye ni a ta daga ye a kamankun kan, a bɛ nana. A nana ji bi kolɔn na. Ne ko a ma ko: <Sabari ka ji di ne ma ne ye min.> ⁴⁶ A teliyara k'a ta daga jigi ko ne ye min, ko ale bɛna ji bi k'a di jɔgɔmɛw fana ma o ye min. Ayiwa, ne minna. O kɔ, a ka ji bi k'a di ne ta jɔgɔmɛw fana ma, o minna. ⁴⁷ Ne k'a jininka ko: <Jɔn den le bɛ ele ye?> A ko: <Nahɔri ni Milika dence Betuheli, o denmuso le bɛ ne ye.> Ne ka nunnanɛge dɔ don a nun na, ka bororanɛge don a boro ra. ⁴⁸ O kɔ, ne ka ne kinbiri gban dugu ma, Matigi Ala ja kɔrɔ, ne matigice Iburahima ta Ala, k'a fo; sabu ale le blara ne ja ka teren ni ne ye fɔ yan, k'a to ne ye ne Matigice yɛrɛ dɔgɔcɛ ta denmuso le sɔrɔ, ne matigice dence ye. ⁴⁹ Ni aw b'a fɛ ka o kopuman kɛ ne matigice ye, k'a ta kankelentigiya yira, o tuma aw ye a fɔ ne ye; ni aw fana tɛ se k'a kɛ, aw ye a fɔ, janko ne ye ne tagayɔrɔ lɔn.»

⁵⁰ Ayiwa, Laban ni Betuheli ka Iburahima ta jɔnce jaabi ko: «Nin ko bɔra Matigi Ala yɛrɛ le ra. An tɛ se k'a sɔsɔ. ⁵¹ Rebeka ye nin ye, a ta ka taga ni a ye; a ye kɛ i matigice dence ta muso ye, i n'a fɔ Matigi Ala yɛrɛ k'a latige cogo min na.» ⁵² Iburahima ta jɔnce ka o kuma mɛn minke, a k'a kinbiri gban ka Matigi Ala bato. ⁵³ A ka masirifɛnw bɔ k'a di Rebeka ma; dɔw warigberaman, dɔw saninlaman, ani faniw. A ka fɛn dawulamanw di a kɔrɔcɛ ni a bamuso fana ma. ⁵⁴ O kɔ, a ni a tagamajɔgɔnw ka domuni kɛ, ka min. O sira. O wurira minke sɔgɔmada fɛ, a ko: «Aw ye sira di ne ma, ne bɛ sekɔ ne matigice fɛ.» ⁵⁵ Rebeka kɔrɔcɛ ni a bamuso ko: «A to sunguru ye wagati fitini kɛ ni an ye, tere tan jɔgɔn; o kɔ, aw bɛ taga.» ⁵⁶ Cɛ ko: «Matigi Ala ka ne ta sira diya ka ban; aw kana ne lalɔ tuun. Aw y'a to ne ye taga ne matigice fɛ.» ⁵⁷ Rebeka ta mɔgɔw ko: «Ayiwa, an ye sunguru wele k'a jininka.» ⁵⁸ O ka Rebeka wele k'a jininka ko: «I b'a fɛ ka taga ni cɛ ye sisan wa?» A ko: «ɔnhɔn.»

⁵⁹ O cogo ra, o ka o balemamuso Rebeka ni a lamɔbamuso bla ka taga ni Iburahima ta baaraden ni a tagamajɔgɔnw ye. ⁶⁰ Sani o ye taga, o ka dugawu kɛ Rebeka ye; o ko:

«An balemamuso, Ala ye den caman di i ma,
ka o kɛ mɔgɔ waga caman caman ye.
Ala y'a to o ye se o juguw ra,
ka o ta duguw mina o ra.»

⁶¹ Rebeka ni a ta baaradenmusow wurira ka taga yɛlɛn jɔgɔmɛw kan, ka gban cɛ kɔ. A tagara ni Rebeka ye o cogo le ra.

⁶² O y'a soro Isiyaka tun bora Lasayi Royi ta kolon yoro ra. A tun siginin be jamana woroduguyanfan le fe. ⁶³ Lon do, wulada fe, Isiyaka bora ka taga yaalayaala kongo kono, ani ka miiri. A nana a na korota ka fleri ke, a ka jogome dow ye, o be nana. ⁶⁴ Rebeka nato k'a na korota ka Isiyaka ye. A jigira ka bo jogome kan. ⁶⁵ A ka Iburahima ta baaraden nininka ko: «Ce juman le be nana an kunben tan?» Baaraden ko: «Ne matigice Isiyaka lo.» Rebeka ka o men minke, a k'a ta lankana biri.

⁶⁶ Ayiwa, baaraden tun ka ko o ko ke, a ka o bee nafa Isiyaka ye. ⁶⁷ Isiyaka tagara Rebeka bla a bamuso Saran ta fanibon kono. Rebeka kera a muso ye; a ko diyara Isiyaka ye.

O le kera sababu ye ka Isiyaka jusu suma a bamuso sanin ko.

25

Iburahima ta duruja tow

¹ Ayiwa, Iburahima ka muso wera ta; ale togo tun ye ko Ketura. ² Ketura ka dence minw woro Iburahima ye, o kera Zimiran ye, ani Yokisan, ani Medan, ani Madiyan, ani Isibaki, ani Suwa. ³ Yokisan ka Seba ni Dedan woro. Dedan le ye Asurikaw ye, ani Letusikaw, ani Lemikaw bemace ye. ⁴ Madiyan dencew tun ye Efa ye, ani Eferi, ani Hanoki, ani Abida, ani Elida. Olugu bee le ye Ketura denw ni a mamadenw ye.

⁵ Nka Iburahima k'a borofenw bee di Isiyaka le ma. ⁶ A tun ka jonmuso minw ke a musow ye, a ka olugu dencew fana son fen dow ra. Nka sani a ye sa, a ka olugu bla ka taga fo yorojan, tereboyanfan jamanaw ra, ka o mabo a dence Isiyaka ra.

Iburahima ta saya

⁷ Iburahima si bee lajennin kera san keme ni san biwolonfla ni san looru; a ka o le soro. ⁸ Iburahima korora fo ka koroya diyabo. O ko, a sara, ka taga fara a bema tow kan. ⁹ A dence fla, Isiyaka ni Sumayila, olugu k'a su don Makipela kuruwo ra. O yoro be Hetikace Sohari dence Efuron ta foro ra. A be Mamire tereboyanfan na. ¹⁰ Iburahima tun ka o yoro le san Heti ta denw fe. Iburahima ni a muso Saran su donna yi le.

¹¹ Iburahima sanin ko, Ala ka baraka don a dence Isiyaka ra. Isiyaka tun siginin be Lasayi Royi ta kolon yoro le ra.

Sumayila ta duruja

¹² Iburahima ta muso Saran ta baaradenmuso min togo tun ye ko Hajara, o Misirankamusu tun ka dence min woro Iburahima ye ni a togo tun ye ko Sumayila, ale ta duruja fle nin ye. ¹³ A dencew togow ye nin ye, ka kana ni o ta woro wagatiw ye: a dence folo ye Nebayoti ye; o ko fe, Kedari, ani Adibeli, ani Mibisamu, ¹⁴ ani Misima, ani Duma, ani Masa, ¹⁵ ani Hadadi, ani Tema, ani Yeturi, ani Nafisi, ani Kedima.

¹⁶ Olugu le ye Sumayila dencew ye. O togow le ye o ye, ka kana ni o ta duguw, ni o ta werew ye. O kera kuntigi tan ni fla ye o ta siyaw ra. ¹⁷ Sumayila si bee lajennin kera san keme ni san bisaba ni san wolonfla; a ka o le ke. O ko, a sara fana ka taga fara a bemace tow kan. ¹⁸ A denw tun siginin be mara min na, o be damina Havila mara ra ka taga a bla fo Suri kongokolon na. A yoro be Misiran jamana tereboyanfan na, Asiri jamana sira ra. O sigira o yoro ra o danna, ka o yere mabo o balemaw bee ra.

Isiyaka dence fla worocogo

¹⁹ Ayiwa, Iburahima dence Isiyaka ta duruja ye nin ye. ²⁰ Iburahima ka Isiyaka woro. Ka Isiyaka si to san binaani, a ka Rebeka furu. Rebeka face

tun ye Betuheli ye. Betuheli tun ye Arameka le ye, a be bo Mesopotami jamana ra. Rebeka korocce le tun ye Laban ye; ale fana tun ye Arameka ye.

²¹ Isiyaka ka Matigi Ala daari kosebe a muso Rebeka ye, sabu a tun ma den soro. Matigi Ala ka a ta daariri lamen; a muso ka konso ta. ²² Rebeka ka konso ta flaninw le ra. K'a soro o ma woro ban, denw tun be jogon nonijonina o bamuso konso. Rebeka ko: «Ni o lo, ne ta konotari kun kera mun le ye sa?» A ka Matigi Ala pininka o ko ra. ²³ Matigi Ala ko:

«Siya fla le be i konso;

ni i ka na o siya fla woro,

o tena ben kelen ma;

o bena faran.

O fla ra kelen fanga bena bonya ka teme to kelen ta kan;

koroceman le bena ke dogoceman ta jon ye.»

²⁴ Ayiwa, Rebeka jigilon nana se. Sigiya ma ke a ra tuun, a jigira flaninw le ra. ²⁵ Den folo nana; ale kera wulenman, k'a yoro bee ke si ye i ko sagasi derege. O ka ale togo la ko Esawu. ²⁶ O ko, a dogocce nana; ale nato k'a korocce sen mina a boro. O ka ale togo la ko Yakuba*.

O worora ka Isiyaka si to san biworo.

Esawu banna a ta koroya ra

²⁷ Denw nana janatige. Esawu nana ke donsocefari ye, ka ke kongoyaalabaga ye. Yakuba, ale kera mogso sumanin ye, ka ke sokonosigibaga ye.

²⁸ Esawu ko le tun ka di Isiyaka ye, sabu ale baraka ra, Isiyaka tun be sogo soro k'a domu. Yakuba ko le tun ka di Rebeka ye.

²⁹ Lon do, Yakuba tun be soso tobira. Esawu segeninba nana ka bo kongo ra. ³⁰ A ko Yakuba ma ko: «Ne segera, kongo be jini ka ne faga; sabari k'a to ne ye i ta sosowulen nin do domu.» Ayiwa, o le koson Esawu togo nana la ko Edomu†. ³¹ Yakuba ko: «Ni i ka i ta koroya falen soso ra ne fe bi, ne be soro ka soso do di i ma.» ³² Esawu ko: «Kongo be jini ka ne faga; koroya be mun le ja ne ye?» ³³ Yakuba ko: «Kari a ra folo ne ye.» Esawu karira; a k'a ta koroya falen Yakuba fe soso ra. ³⁴ O ko, Yakuba sorora k'a ta soso do di Esawu ma, ani buru. Esawu ka o domu, ka ji min, ka wuri ka teme.

A kera ten le, Esawu ma a ta koroya jate.

26

Isiyaka tagara Filisikaw ta jamana ra

¹ Ayiwa, o bee ko, kongo do benna jamana kan. O ni Iburahima ta wagati ta kongo tun te kelen ye. Isiyaka wurira ka taga Filisikaw ta masace Abimeleki fe, Gerari dugu konso. ² Matigi Ala k'a yere yira Isiyaka ra, k'a fo a ye ko: «I kana taga Misiran de! Ne be jamana min yira i ra, i ye sigi yi le. ³ Sigi nin jamana ra yan. Ne bena ke ni i ye, ka baraka don i ra, sabu ne bena nin yoro bee di i ni i ta duruja ma. O cogo ra ne ka layiri min ta i face Iburahima ye, ne bena o dafa. ⁴ Ne bena i ta duruja caya, k'a ke i ko lolow ka ca cogo min na. Ne bena nin mara bee di i ta duruja ma. Dugukolo siyaw bee bena baraka soro ne fe ele ta duruja sababu le ra, ⁵ sabu Iburahima ka ne kan mina; a ka ne ta koketaw, ani ne ta kumaw, ani ne ta cifoninw, ani ne ta sariyaw bee sira tagama.»

* **25:26** 25.26 Yakuba koro ye Heburu kan na ko senminabaga, walama mogojanfabaga. † **25:30** 25.30 Edomu fana kera Esawu togo do ye. A koro ye ko: wulenman.

⁶ Ayiwa, Isiyaka tora Gerari. ⁷ Ni o tun ka Isiyaka jininka a muso ko ra, a tun be to k'a fo mogow ye ko Rebeka ye ale dogomuso le ye. A tun be siran ko ni ale k'a fo ko a muso lo, ko mogow bena ale faga Rebeka koson, sabu a tun ce ka ni kosebe.

⁸ O nana men Gerari minke, lon do Filisikaw ta masace Abimeleki ka fleri ke finetiri fe, ka Isiyaka ni a muso Rebeka ye, o be toron kera jagon fe.

⁹ Abimeleki ka Isiyaka wele k'a fo a ye ko: «Ele ni muso nin toronkecogo b'a yira ko i muso lo, sigiya te o ra. Mun na i ko an ma ko i dogomuso lo?» Isiyaka ko: «Ne ka o fo sabu ne tun be siranna ko aw bena ne faga a koson le.» ¹⁰ Abimeleki ko: «I ka mun ko le ke nin ye tan? A tun tora donin ne ta mogow do tun bena jen ni i ta muso ye; i tun bena a to an be Ala hake ta ka an yere jaraki gbansan.»

¹¹ O tuma Abimeleki ka kankari la a ta mogow bee ye ko: «Ni mogow min ka maga Isiyaka ra, walama a muso ra, o tigi be faga.»

¹² Ayiwa, Isiyaka tora Gerari ka sene ke, ka siman dan. Ala ka baraka don a ta baara ra, a ta siman pana; a ka min dan a ka o jagon caman soro.

¹³ Isiyaka borofenw nana caya, fo ka na a ke nafortigiba ye.

¹⁴ Sagakuruw tun b'a fe, ani baw, ani misiw, ani baaraden caman. A nana ke fo a pangboya ka Filisikaw mina. ¹⁵ A kera ten, Isiyaka face Iburahima ta baaradenw tun ka kolon o kolon sozi, Filisikaw ka bogow ke o bee konon ka o gberen. ¹⁶ O ko, Abimeleki ko Isiyaka ma ko: «Taga ka bo an fe yan, sabu i fanga bonyara ka teme an kan.»

Filisikaw ka Isiyaka kere a ta kolonw ko ra

¹⁷ Isiyaka bora yi ka taga se Gerari kenegbe ra. A sigira o yoro ra.

¹⁸ Ayiwa, Isiyaka face Iburahima ta wagati ra, a tun ka kolon minw sozi, ni Filisikaw nana o gberen Iburahima sanin ko, Isiyaka ka o kolonw bogow bo tuun. A face Iburahima tun ka togow minw don o kolonw na, Isiyaka ka o togow kelenw don o ra tuun.

¹⁹ Lon do, Isiyaka ta baaradenw ka kolon do sozi o kenegbe ra yi, ka taga se bununji do ma. ²⁰ Gerari ta sagagbenbagaw ka o ye minke, o ka Isiyaka ta sagagbenbagaw kere. O ko: «Nin ji ye anw ta le ye.» Isiyaka ka o kolon togow la ko Eteki*, ko sabu o kerera a koson.

²¹ Isiyaka ta baaradenw ka kolon do were sozi; o nana kere ke o fe o fana koson. Isiyaka ka o togow la ko Sitina†.

²² O bora yi ka taga kolon do were sozi tuun. Mogow si ma na kere ke o fe o koson. A ka o togow la ko Rehoboti‡; ko sisan koni Matigi Ala ka an wasa yere le. Sisan an borofenw bena caya jamana konon.

²³ Isiyaka bora yi ka taga Beri Seba.

²⁴ Lon do, su fe, Matigi Ala k'a yere yira Isiyaka ra k'a fo a ye ko: «Ne le ye i face Iburahima ta Ala ye. I kana siran, sabu ne be ni i ye. Ne bena baraka don i ra, ka i ta duruja caya, ne ta baaraden Iburahima koson.»

²⁵ Isiyaka ka sarakabonan do lo, ka Matigi Ala togow wele, k'a bato. O ko, a k'a ta fanibon lo o yoro ra. A ta baaradenw ka kolon do sozi o yoro ra fana.

Abimeleki nana jennogonya don ni Isiyaka ye

²⁶ Lon do, Abimeleki ni a terice Ahusati ni a ta kerekedenw kuntigi Pikoli bora Gerari ka na Isiyaka fe. ²⁷ Isiyaka ko o ma ko: «Mun koson aw nana ne fe tuun, k'a sorow aw ka ne koninya, ka ne gben ka bo aw ta yoro ra?»

* **26:20** 26.20 Eteki korow ye ko: kere. † **26:21** 26.21 Sitina korow ye ko: sosori. ‡ **26:22** 26.22 Rehoboti korow ye ko: wasa.

²⁸ O ko: «An k'a ye ko Matigi Ala be ni i ye le, o koson an nana i fe, ko an ye kari ka layiri ta nogon ye, ka jennogonya don an ni nogon ce. ²⁹ Kari Ala ra ko i tena kojugu ke an na, i n'a fo an fana ma kojugu ke i ra cogo min na; an ka kopuman dama le ke i ye. An ka i bla ka bo an fe hera ra; ayiwa, sisan Matigi Ala fana ka baraka don i ra.»

³⁰ Isiyaka ka domuniba tobi o ye; o ka o domu, ka min. ³¹ O dugusagbe sogomada fe o wurira, o ka jennogonya don ni Isiyaka ye, ka layiri ta nogon ye. O ko, o faranna nogon na; Isiyaka ka sira di o ma, o tagara hera ra.

³² Ayiwa, o lon yere, Isiyaka ta baaradenw tun be kolon min sogira, o nana o kolon ko fo Isiyaka ye. O ko: «An ka kolon sozi ka se ji ma.»

³³ Isiyaka ka o kolon togo la ko Seba. O koson o dugu togo nana la ko Beri Seba. O togo le tora a ra fo ka na se bi ma.

Esawu ta musow

³⁴ Ayiwa, ka Esawu si to san binaani, a ka Beri denmuso furu; Beri tun ye Hetika le ye; a denmuso togo tun ye ko Yuditi. O ko, Esawu ka Elon denmuso fana furu. Elon fana tun ye Hetika ye. A denmuso togo tun ye ko Basimati. ³⁵ O muso fla ta ko ka Isiyaka ni Rebeka jusu toro kosebe.

27

Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ye

¹ Isiyaka tun korora. A padenw baraka dogoyara fo ka na ke a te foyi yera tuun. Lon do, a k'a dence folo Esawu wele; a ko: «Ne dence!» Esawu ko: «Naamu.» ² Isiyaka ko: «A fe, ne korora, ne ma ne sawagati lon fana. ³ Sabari, i ye i ta donsominanw ta, i ta kalan ni i ta bipew, ka taga kongo ra ka taga sogo jini ne ye. ⁴ Sogo tobigogo min ka di ne ye, i bena a tobi o cogo ra, ka na a di ne ma, ne ye a domu, janko ne ye dugawu ke i ye sani ne ye sa.»

⁵ Isiyaka ka min fo, jaga Rebeka ka o men. Ayiwa, Esawu nana taga kongo ra ka taga sogo jini minkɛ, ⁶ Rebeka ko a dence Yakuba ma ko: «Ne ka i face kumakan men, a tun b'a fora i korocɛ Esawu ye ko: ⁷ <Taga sogo jini ne ye; sogo tobigogo min ka di ne ye, i bena o nogon tobi k'a di ne ma ne ye a domu; ni o kera, ne bena dugawu ke i ye Matigi Ala ja korɔ sani ne ye sa.> » ⁸ Rebeka ko Yakuba ma tuun ko: «Ne dence, ne bena min fo i ye, i toro lo ka o lamɛn kosebe. ⁹ Taga ba fla mina bakuru ra ka na. Domuni min nogon ka di i face ye, ne bena o tobi a ye, ¹⁰ i be taga ni a ye a fe, a b'a domu, ka dugawu ke i ye sani a ye sa.»

¹¹ Yakuba ko a bamuso Rebeka ma ko: «Can lo, nka ne face k'a lon ko si be Esawu fari ra, k'a sorɔ si te ne fari ra. ¹² Ni ne face ka na a fo ko a be maga ne ra, a bena a lon ko ne te Esawu ye; ne bena ke mogojanfabaga le ye. O tuma sani ne ye dugawu sorɔ, ne bena danga le sorɔ.» ¹³ A bamuso ko: «Ne dence, Ala y'a to o danga ye ne yere le mina. Ne ka min fo, o ke doron; taga baw mina ka na.»

¹⁴ Yakuba tagara ba fla mina ka na a di a bamuso ma. Sogo tobigogo min ka di a face ye, a bamuso ka o nogon do tobi. ¹⁵ O ko, Rebeka k'a dence folo Esawu ta fani dow ta bon konɔ, fanipuman dow, ka o don Yakuba ra. ¹⁶ A ka bagbolo do ke ka Yakuba borokanw datugu, ani a kan. ¹⁷ A ka sogo min tobi, a ka o di Yakuba ma ko a ye taga ni a ye a face fe. ¹⁸ Yakuba tagara ni sogo ye a face fe. A k'a face wele ko: «Baba!» Isiyaka ko: «Naamu!» A ko: «Ne dence, ele ye jon le ye?» ¹⁹ Yakuba k'a face jaabi ko: «Ne le ye i

§ 26:33 26.33 Seba korɔ ye ko: ka kari; Beri Seba korɔ ye ko: Kariri ta kolon.

dence fɔlɔ Esawu ye. I tun ka min fɔ ne ye, ne ka o le ke. Sabari ka wuri ka sigi ka ne ta sogo dɔ nimi, ka dugawu ke ne ye.» ²⁰ Isiyaka ko a dence ma ko: «E! Ele ka sogo sɔrɔ ka ban wa?» Yakuba ko: «I Matigi Ala yere le ka sogow lana ne fe.» ²¹ Isiyaka ko: «Ne dence, gbara yan, ne ye maga i ra k'a lon ni can lo ko ele le ye ne dence Esawu ye, walama ni ele te.» ²² Yakuba gbarara a face ra; a face magara a ra minke, a ko: «A tigi kan ye Yakuba kan ye, nka a borow ye Esawu ta borow ye.» ²³ Isiyaka ma se k'a lon ko Yakuba lo, sabu si tun be a borow ra i n'a fo a balemace Esawu borow. A ka dugawu ke a ye. ²⁴ A k'a pininka tuun ko: «Yala can ra ele le ye ne dence Esawu ye wa?» Yakuba ko: «Onhon.» ²⁵ Isiyaka ko: «Ne dence, o tuma sogo sigi ne korɔ, janko ne ye dɔ nimi, ka dugawu ke i ye.» Yakuba ka sogo sigi a korɔ, a k'a domu. Yakuba nana ni rezenji fana ye, a ka o min. ²⁶ O ko, Isiyaka ko: «Gbara ne ra, i ye ne fo ni kanuya ye.» ²⁷ Yakuba gbarara a ra k'a fo ni kanuya ye. Isiyaka ka a ta faniw kasa men.

A ka dugawu ke a ye; a ko:

«Onhon, Matigi Ala ka baraka don kongo min na ne dence kasa be i ko o kongo kasa.

²⁸ Ne dence, Ala ye sankolo gomiji di i ma ka dugukolo turu di i ma,

ka siman ni rezen di i ma caman.

²⁹ Ala ye jamanaw bla i ta fanga korɔ

k'a to siyaw ye na o kinbiri gban i korɔ.

Ala ye i ke i balemaw matigice ye,

k'a to i balemaw ye na o kinbiri gban i korɔ.

Ni mɔgo min ka i minako juguya,

Ala ye o tigi danga;

ni mɔgo min ka i minako ja,

Ala ye baraka don o tigi ra.»

³⁰ Ayiwa, Isiyaka ka dugawu ke Yakuba ye ka ban minke, ani Yakuba bora a korɔ minke dorɔn, a korɔce Esawu nana ka bo kongo ra. ³¹ A tagara a ta sogo dɔ tobi ka taga o sigi a face korɔ. A ko a face ma ko: «Baba, wuri ka i dence ta sogo dɔ domu, ka dugawu ke a ye.» ³² A face Isiyaka ko: «Ele ye jon le ye?» A ko: «Ne le ye i dence korɔba Esawu ye.» ³³ Esawu ka o fo minke, Isiyaka ja tigera fo a be yereyere. A ko: «O tuma jon le tagara sogo faga ka na o tobi k'a di ne ma? Sani i ye na, dɔ nana ni sogo ye ne fe; ne k'a domu ka dugawu ke a tigi ye, a fana bena o dugawu sɔrɔ.»

³⁴ Ayiwa, Esawu ka o kuma men a face fe minke, a jusu kasira; a kulera kosebe. A k'a fo a face ye ko: «Baba, dugawu dɔ ke ne fana ye!» ³⁵ Isiyaka ko: «I dɔgoce le nana faninya tige, ka i janfa, ka i ta dugawu sonya.»

³⁶ Esawu ko: «E! O tuma a togo lara minke ko Yakuba*, o koson a ka ne janfa fo sinaga fla ke? A togo benna a ma faasi. A ka ne ta korɔya mina ka o ke a yere ta ye; sisan, a ka ne ta dugawu fana sonya.»

Esawu ko a face ma ko: «O tuma ele ma dugawu dɔ bla ne fana ye wa?»

³⁷ Isiyaka ko Esawu ma ko: «A fle, ne ka dugawu ke a ye ka ban ko a ye ke i matigice ye, ko a balema tow bee ye ke a ta jonw ye; ne ka siman ni rezen caman dugawu ke a ye. Ne bena dugawu juman were le ke ele ye tuun sa?» ³⁸ Esawu ko a face ma ko: «Baba, o tuma o dugawu kelen dorɔn le tun be ele fe wa? Dugawu dɔ were ke ne ye.» Esawu ka o fo minke, a kasira kosebe. ³⁹ A face ko:

«A fle, ele tena dugukolo turu sɔrɔ,

* **27:36** 27.36 Yakuba togo korɔ ye ko: mɔgojanfabaga.

i tena sankolo gɔmiji fana sɔrɔ.

⁴⁰ I bɛna panamanya i ta kerɛkemuru le baraka ra.

I bɛna kɛ i dɔgɔcɛ ta jɔn ye fana;
nka i bɛna to i yɛrɛ ma ka yaala ka lamini,
ka i yɛrɛ bɔ a ta jɔnya fanga kɔrɔ.»

⁴¹ Ayiwa, Isiyaka tun ka dugawu min kɛ Yakuba ye, o ko kɛra sababu ye k'a to Esawu ka Yakuba kɔninya; a nana kɛ Esawu tun b'a fɔra a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ne face sawagati bɛ surunyara; ni a sara, ni ne k'a sutara ka ban, ne bɛ ne dɔgɔcɛ Yakuba faga.» ⁴² Dɔ tagara Rebeka fɛ, ka taga a dɛncɛ fɔlɔ Esawu ta miiriya fɔ a ye. Rebeka k'a dɛncɛ Yakuba wele, k'a fɔ a ye ko: «A fɛ, i kɔrɔcɛ Esawu ko a bɛna i faga k'a yɛrɛ dimibo. ⁴³ O ra ne bɛna min fɔ i ye, o lamɛn. I ka kan ka bori ka taga Haran jamana ra, ne kɔrɔcɛ Laban fɛ yi. ⁴⁴ I bɛ taga to ale kɔrɔ ka wagati kɛ yi, sani k'a to i kɔrɔcɛ jusu ye suma. ⁴⁵ I ye to yi fɔ i kɔrɔcɛ ta dimi ye mala, janko i ka min kɛ a ra, a ye jina o kɔ. Ni a nana jina, ne bɛna i lana yan tuun. Ni o tɛ, ne le bɛna bɔnɔ aw fla bɛɛ ra lon kelen na.»

⁴⁶ Ayiwa, Rebeka tagara a fɔ Isiyaka ye ko: «Isiyaka, Esawu ka Hɛti denmuso minw furu, o musow kɔni ka ne sɛgɛ fɔ ka dunupa lɔgɔ bɛɛ bɔ ne ra. Ayiwa, ni Yakuba fana nana o musow jɔgɔn dɔ furu nin jamana ra yan, Hɛti denmusow ra, o tuma hali ne ye sa o belɛn ka fisa.»

28

Yakuba tagara Mesopotami jamana ra

¹ Ayiwa, Isiyaka ka Yakuba wele o le ra ka dugawu kɛ a ye, k'a fɔ a ye ko: «I kana i ta muso ta Kanaanakaw ta denmusow ra dɛ! ² I bɛ taga fɔ Mesopotami jamana le ra, i bamuso face ta so, ka taga i bamuso kɔrɔcɛ Laban ta denmuso dɔ ta i muso ye o yɔrɔ ra yi. ³ Sebɛɛtigi Ala ye baraka don i ra, ka den caman di i ma, ka i ta duruja caya, janko i ta mɔgɔw ye kɛ mɔgɔ camanba ye. ⁴ Ala ka baraka min don Iburahima ra, a ye o baraka jɔgɔn don ele ni i ta duruja ra, janko i siginin bɛ jamana min na lonanya ra bi, o jamana min dira Iburahima ma, o jamana ye kɛ i ta ye.»

⁵ O kɔ, Isiyaka ka Yakuba bla ka taga Mesopotami jamana ra, Laban fɛ, min ye Aramekacɛ Betuheli dɛncɛ ye. Laban ye Yakuba ni Esawu bamuso Rebeka kɔrɔcɛ le ye.

Esawu ka muso wɛrɛ furu

⁶ Ayiwa, Esawu nana a ye ko Isiyaka ka dugawu kɛ Yakuba ye, k'a ci ka taga Mesopotami jamana ra, ka taga muso ta yi; a k'a ye ko a ka dugawu kɛ Yakuba ye k'a fɔ a ye ko a kana muso ta Kanaanakaw ta denmusow ra; ⁷ a k'a ye fana ko Yakuba k'a face ni a bamuso kan mina, ka taga Mesopotami jamana ra. ⁸ Ayiwa, Esawu k'a lon o le ra ko Kanaana sunguruw man di a face Isiyaka ye. ⁹ A k'a ye ten minke, a wurira ka taga Iburahima dɛncɛ Sumayila ta mɔgɔw fɛ, ka taga olugu denmuso dɔ furu ka o fara a muso tɔw kan. O sunguru tɔgɔ tun ye ko Mahalati. Ale tun ye Nebayɔti dɔgɔmuso ye.

Yakuba ta siko

¹⁰ Ayiwa, Yakuba bɔra Bɛri Seba ko a bɛ taga Haran. ¹¹ A tagatɔ, a sera yɔrɔ dɔ ra; a sira yi sabu tere tun benna ka ban. A ka kabakuru dɔ ta ka o bla a kun kɔrɔ ka la. ¹² A sikora ka yɛlɛnyɛlɛnnan dɔ ye, a lonin bɛ dugu ma, a kun bɛ sera fɔ sankolo ma. Ala ta melekew tun bɛ yɛlɛnna ka jigi o yɛlɛnyɛlɛnnan fɛ. ¹³ Matigi Ala yɛrɛ tun bɛ yɛlɛnyɛlɛnnan kunna, san

fɛ. Ala ko Yakuba ma ko: «Ne le ye Matigi Ala ye, i bemace Iburahima ta Ala, ani i face Isiyaka ta Ala. I lanin be dugukolo min kan, ne bɛna o di i ni i ta duruja ma. ¹⁴ I ta duruja bɛna caya i ko dugukolo kenkenmugu. I ta denw bɛna caya ka taga terebenyanfan na, ka taga tereboyanfan na, ka taga sahiliyanfan fɛ, ani ka taga woroduguyanfan fɛ. Ne bɛna baraka don dugukolo gbaw bɛɛ ra, ele ni i ta duruja le sababu ra. ¹⁵ Ne be ni i ye; ni i be taga yɔrɔ o yɔrɔ, ne bɛna ke ni i ye ka i tanga kojugu ma. Ne bɛna a to i ye seko ka na nin jamana ra yan tuun. Ne tɛna i to i kelen na fiyewu. Ne ka fɛn o fɛn fɔ i ye, ne bɛna o bɛɛ ke k'a dafa.»

¹⁶ Yakuba wurira a ta sunɔgo ra minke, a ko: «Sigiya t'a ra, Matigi Ala be nin yɔrɔ ra, k'a sɔrɔ ne tun ma o lon.» ¹⁷ Yakuba siranna; a ko: «Nin yɔrɔ ye siranyayɔrɔ le ye de! I b'a sɔrɔ ko yan le ye Ala ta so ye co. Sankolo donda fana ka kan ka sɔrɔ yan le.» ¹⁸ A wurira sɔgomada jooona fɛ; a tun ka kabakuru min bla a kun korɔ, a ka o wuri k'a lo, ka turu bon a kan, k'a ke hakirijigifɛn ye. ¹⁹ A ka o yɔrɔ togo la ko Beteli*; k'a sɔrɔ folofolo o yɔrɔ togo tun ye le ko Luzi.

²⁰ Yakuba ka dajuru ta Ala fɛ; a ko: «Ni Ala tora ni ne ye, ka ne tanga kojuguw ma nin tagama ra, ni a ka domuni di ne ma ne y'a domu, ka ne ta fani donta di ne ma, ²¹ k'a to ne ye seko hera ra ka na ne faso ra, o tuma Matigi Ala bɛna ke ne ta Ala ye. ²² Ne ka nin kabakuru min lo nin ye fana yan, k'a ke hakirijigifɛn ye, o yɔrɔ bɛna ke Ala ta so ye. Ni ne ka fɛn o fɛn sɔrɔ, ne bɛna o yaga bo Ala ye.»

29

Yakuba sera Laban fe

¹ Yakuba wurira ka sira mina ka taga tereboyanfan jamana fan fɛ. ² A tagara kolon do ye kongo konɔ. Sagakuru saba tun be yi, o sagaw tun lanin be kolonda ra. O tun be o sagaw lamin o kolon le ra. O tun be kolon datugu ni kabakuru min ye, o kabakuru tun ka bon kosebe.

³ O tun be sagaw bɛɛ lajen o yɔrɔ le ra; ni sagaw bɛɛ nana, o be sɔrɔ ka kabakuruba kolonkolon ka bo kolon da ra, ka sagaw lamin. Ni sagaw minna, o be kabakuruba kolonkolon k'a bla kolon da ra tuun. ⁴ Yakuba ka o sagagbenbagaw jininka ko: «Ne balemaw, aw bora yɔrɔ juman le?» O ko: «Anw bora Karan le.» ⁵ Yakuba ko: «Yala aw ka Laban lon wa, Nahori dence?» O ko: «An k'a lon.» ⁶ Yakuba ko: «Yala a ka kene wa?» O ko: «A ka kene kosebe. A denmuso Raseli yere nato ye nin ye, ni sagaw ye.»

⁷ Ayiwa, Yakuba ko sagagbenbagaw ma ko: «Sagaw lajentuma ma se folo de! Aw m'a ye ko tere to ka jan hali bi wa? Aw ye sagaw to o ye min, o ko, aw ye taga ni o ye, o ye bin jimi.» ⁸ Sagagbenbagaw ko: «An te se ka o ke; fo sagaw bɛɛ le ye lajen folo, an be sɔrɔ ka kabakuru kolonkolon ka bo kolonda ra, ka sagaw lamin.»

⁹ Ka Yakuba to o kuma ra ni sagagbenbagaw ye, Raseli sera ni a face ta sagaw ye. Ale le tun be o sagaw gbenna.

¹⁰ Yakuba ka Raseli ye minke, a belence Laban denmuso, ani a belence ta sagaw, a tagara kabakuru kolonkolon ka bo kolonda ra, k'a belence Laban ta sagaw lamin. ¹¹ Yakuba ka Raseli fo ni kanuya ye, ka kasi kosebe. ¹² A k'a fo Raseli ye ko ale ye a face ta mogo le ye; ko ale ye a face dogomuso Rebeka dence le ye. Raseli borira ka taga so ka taga o fo a face ye. ¹³ Kabini Laban k'a dogomuso dence Yakuba ko men, a borira ka taga a no fe, ka taga a boro melege a ma, k'a fo ni kanuya ye, ka taga ni a ye so konɔ. Ko minw

* **28:19** 28.19 Beteli korɔ ye ko: Ala ta so.

ka Yakuba sɔrɔ, a ka o bɛɛ lakari Laban ye. ¹⁴ Laban ka o mɛn minke, a ko: «Ka can fɔ, ele ni ne bɛɛ ye mɔgɔ kelen le ye.» Yakuba tora Laban fɛ ka na se fɔ karo kelen.

Yakuba ka Leya ni Raseli furu

¹⁵ Lon dɔ, Laban nana a fɔ Yakuba ye ko: «Ne ta mɔgɔ le bɛ i ye, o ye can ye, nka o bɛɛ n'a ta, i man kan ka baara ke ne ye gbansan. I sara ka kan ka ke min ye, o fɔ ne ye.»

¹⁶ Ayiwa, o y'a sɔrɔ denmuso fla tun bɛ Laban fɛ. Kɔrɔmusoman tɔgɔ tun ye ko Leya; a dɔgɔmuso le tun ye Raseli ye. ¹⁷ Leya jadenw le tun ce ka ji*; nka Raseli fari tun ce ka ji, a jada fana tun ce ka ji.

¹⁸ Raseli ko le tun ka di Yakuba ye. A ko Laban ma ko: «Ne bɛna baara ke i ye san wolonfla i denmuso flanan Raseli kosɔn.» ¹⁹ Laban ko: «Ne ye a di ele ma, o ka fisa ne ye a di mɔgɔ wɛɛ ma. To ni ne ye yan.»

²⁰ O cogo ra, Yakuba tora Laban fɛ ka baara ke fɔ san wolonfla Raseli kosɔn. Nka Raseli diyanya kosɔn, o san wolonfla kɛra a ja na i ko tere dama dɔrɔn. ²¹ San wolonfla bannin kɔ, Yakuba ko Laban ma ko: «Ne ta muso di ne ma sisan sabu wagati min tun yirara, o dafara; ne b'a fɛ ka jen ni a ye sisan.»

²² Laban ka o yɔrɔ mɔgɔw bɛɛ lajen, ka domuniba tobi, o ka o yere nanagbɛ. ²³ Ayiwa, su fɛ, Laban k'a denmuso Leya ta ka taga ni a ye Yakuba fɛ. Yakuba sira ni a ye o su fɛ. ²⁴ Laban tun k'a ta baaradenmuso dɔ di Leya ma, k'a ke a ta baaradenmuso ye. O tɔgɔ tun ye ko Zilipa. ²⁵ Dugu nana gbɛ minke, Yakuba k'a ye ko Leya lo. A ko Laban ma ko: «I ka mun le ke ne ra tan? O tuma ne ma baara ke i ye Raseli le kosɔn wa? Mun kosɔn i ka ne janfa?» ²⁶ Laban ko: «An ta landa ra yan, an tɛ se ka dɔgɔmuso di furu ra kɔrɔmuso ja. ²⁷ Lɔgɔkun tɔ ke ni Leya ye. Ni lɔgɔkun banna, an bɛna dɔgɔmusoman fana di i ma, ni i ka san wolonfla wɛɛ baara ke ne fɛ.»

²⁸ Yakuba k'a ke ten; a ka lɔgɔkun tɔ ke ni Leya ye. O kɔ, Laban k'a denmuso Raseli fana di a ma. ²⁹ Laban k'a ta baaradenmuso dɔ di Raseli ma; o tɔgɔ tun ye ko Bila. ³⁰ Yakuba jenna ni Raseli fana ye. Ale le ko diyara a ye ka tɛmɛ Leya kan; Yakuba ka baara ke Laban ye tuun fɔ san wolonfla.

Yakuba ka dence naani sɔrɔ Leya fɛ

³¹ Matigi Ala k'a ye ko Leya ko tun man di Yakuba ye; o kosɔn Ala ka denworo nɔgɔya Leya ma, nka Raseli ma se ka den sɔrɔ.

³² Leya nana kɔnɔ ta ka dence woro; a k'a tɔgɔ la ko Ruben†, ko: «Matigi Ala ka ne ta sege ye; sisan ne ce bɛna ne kanu.»

³³ A nana kɔnɔ ta tuun, ka dence wɛɛ woro; a ko: «Matigi Ala k'a mɛn ko ne ko man di ne ce ye, o kosɔn a ka nin fana di ne ma.» A ka o tɔgɔ la ko Simeyon‡.

³⁴ Leya ka kɔnɔ ta tuun ka dence wɛɛ woro; a ko: «Sisan kɔni ne ce bɛna nɔrɔ ne ra, sabu ne ka dence saba le woro a ye.» O kosɔn a ka o tɔgɔ la ko Levi§.

³⁵ A ka kɔnɔ wɛɛ ta ka dence naaninan woro. A ko: «Sisan ne bɛna Matigi tando le.» O kosɔn a ka o tɔgɔ la ko Zuda*.

O kɔ, a ma dɔ woro o wagati ra tuun.

* **29:17** 29.17 Leya jadenw le tun ce ka ji: Kitabu dɔw bɛ nin kuma fɔ cogo wɛɛ ra, sabu heburukan faamu ka gbelen. † **29:32** 29.32 Ruben tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Aw ye dence fle! ‡ **29:33** 29.33 Simeyon tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Matigi bɛ mɔgɔ lamɛn. § **29:34** 29.34 Levi tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka nɔrɔ a ra. * **29:35** 29.35 Zuda tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ne bɛ Matigi tando.

30

Yakuba ta den tɔw

¹ Ayiwa, Raseli nana a ye ko ale tɛ den worora Yakuba ye minke, a koromuso celiya k'a mina. A ko Yakuba ma ko: «Den do di ne fana ma, ni o tɛ, ne bɛna sa.» ² Yakuba dimina Raseli korɔ kosebɛ. A ko: «O tuma ne le ye Ala ye wa? Ala le ma i bari denworo ra wa?» ³ Raseli ko: «Ne ta baaradenmuso Bila ye nin ye; jɛn ni ale ye, janko a ye den sorɔ ne ye. Ni o kɛra, ale sababu ra, ne fana bɛna den do sorɔ.»

⁴ Raseli k'a ta baaradenmuso Bila di Yakuba ma k'a kɛ a muso ye. Yakuba jenna ni a ye. ⁵ Bila nana konɔ ta ka dence woro Yakuba ye. ⁶ Raseli ko: «Ala ka jo di ne ma. Ne ka min fo a ka o mɛn, ka dence di ne ma.» O kosɔn Raseli ka den togo la ko Dan*.

⁷ Raseli ta baaraden Bila nana konɔ ta ka dence flanan woro Yakuba ye. ⁸ Raseli ko: «Ne ka siyengbelɛn le ta ni ne koromuso ye fo ka se sorɔ.» A ka o den togo la ko Nɛfitali†.

⁹ Ayiwa, Leya nana a ye ko ale tɛ den worora minke tuun, ale fana k'a ta baaradenmuso Zilipa ta ka o di Yakuba ma.

¹⁰ Zilipa nana konɔ ta ka dence woro Yakuba ye. ¹¹ Leya ko: «Ne kunnadiyara dɛ!» A ka o den togo la ko Gadi‡.

¹² Zilipa nana dence flanan woro Yakuba ye. ¹³ Leya ko: «E! Nin ye hera le ye dɛ! Musow bɛna a fo ko ne ta pana.» A ka o togo la ko Aseri§.

¹⁴ Lon do, simantigewagati ra, Rubɛn bɔra ka taga mandaragɔrisun do ye foro ra. A ka o yiri den tige ka na a di a bamuso Leya ma*. Raseli ko Leya ma ko: «I tɛ sabari ka i dence ta mandaragɔri do di ne ma wa?»

¹⁵ Leya ko: «Mun? I ka ne ta cɛ bɔsi ne ra, o ma i wasa, fo i belɛn ko ne ye ne dence ta mandaragɔri le di i ma ka fara o kan kɛ!» Raseli ko: «Ayiwa, ni o lo, a bɛna bi su kɛ ni i ye. O bɛ kɛ mandaragɔri sara ye.» Leya sonna o ma.

¹⁶ Ayiwa, wula fɛ, Yakuba bɔto foro ra, Leya borira ka taga a kunbɛn, k'a fo a ye ko: «I bɛ si ne le fɛ bi. Ne ka i sorɔ ni ne dence ta mandaragɔriw ye.» Yakuba tagara si Leya fɛ o lon su fɛ. ¹⁷ Ala ka Leya ta daariri lamɛn. A nana konɔ ta ka dence loorunan woro Yakuba ye. ¹⁸ Leya ko: «Ne ka ne ta baaradenmuso di ne ta cɛ ma minke, Ala ka o sara le di ne ma.» Leya ka o den togo la ko Isakari†.

¹⁹ Leya nana konɔ ta tuun, k'a dence wɔɔronan woro Yakuba ye minke, ²⁰ a ko: «Ala ka fɛnba kɛ ne ye. Sisan ne cɛ bɛna ne bonya, sabu ne ka dence wɔɔro le woro a ye.» Leya ka o den togo la ko Zabulon‡.

²¹ O ko, a ka denmuso woro, ka o togo la ko Dina.

²² Ayiwa, Ala hakiri tora Raseli ra, k'a ta daariri lamɛn, ka woro nɔgɔya a ye. ²³ Raseli nana konɔ ta ka dence woro. A ko: «Ala ka maroya bo ne ra sisan.» ²⁴ A k'a togo la ko Yusufu§. A ko: «Ala ye dence wɛrɛ fara nin kan ne ye.»

Yakuba kɛra naforotigi ye

²⁵ Ayiwa, Raseli ka Yusufu woro minke, lon do Yakuba k'a fo Laban ye ko: «Sira di ne ma ne bɛ sekɔ ka taga so, ne faso ra. ²⁶ Ne ta musow, ani

* **30:6** 30.6 Dan togo korɔ ye ko: Ala ka kiti tige. † **30:8** 30.8 Nɛfitali togo korɔ ye ko: ne ka siyen ta. ‡ **30:11** 30.11 Gadi togo korɔ ye ko: kunnadiya. § **30:13** 30.13 Aseri togo korɔ ye ko: hera.

* **30:14** 30.14 Mɔgɔw tun b'a miiri ko o yiriden bɛ se k'a to muso bɛ konɔ ta joona. † **30:18** 30.18 Isakari togo korɔ ye ko: sara. ‡ **30:20** 30.20 Zabulon togo korɔ ye ko: bonya. § **30:24** 30.24 Yusufu togo korɔ ye ko: ka do fara a kan.

ne ta denw di ne ma; ne ka baara ke i ye olugu le koson. O di ne ma ne be taga so, sabu ne ka min ke i ye, i yere ka o lon.» ²⁷ Laban ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma to yan. Ne ta lagberikefenw k'a yira ne ra ko Matigi Ala ka baraka don ne ra ele le sababu ra. ²⁸ I ta sara be ke min ye, o fo ne ye, ne be o di i ma.» ²⁹ Yakuba ko: «Ne ka baara ke cogo min na, ani i ta beganw cayara cogo min ne boro, ele yere ka o lon. ³⁰ Sabu began fitini min tun be i fe sani ne ye na yan, o cayara sisan ka ke begankuruba ye. Matigi Ala ka baraka don i ra ne le sababu ra. Sisan ne bena wagati juman le soro ka baara ke ne yere ta mogow ye?» ³¹ Laban ko: «I b'a fe ne ye mun le di i ma i sara ye?» Yakuba ko: «I tena foyi were di ne ma; ne bena min fo, ni i sonna o ma, ne bena i ta sagaw gben tuun, ka o korosi. ³² Nka bi, ne bena don i ta beganw ce ra ka o bee flefle kelen kelen. Sagaden musoman minw jegenjegen, ani fin be minw na, ani minw yoro bee finna, ani ba minw jegenna fana, ani fin be minw na, ne bena olugu bee mina ka o bla danna. O le be ke ne ta sara ye. ³³ O ko fe, ni i nana ne ta sagaw fe, ni ne terennin lo walama ni ne terennin te, walama ni ne ka i janfa, i yere bena o lon; ni i nana ba o ba ye ne fe, min ma jegen, walama fin te a ra, ani ni i ka sagaden o sagaden ye ne fe, min ma fin, o tuma ne ka o sonya i fe le.» ³⁴ Laban ko: «Ayiwa, i k'a fo cogo min na, an ye a ke ten.»

³⁵ Nka, o lon yere ra, bakoronin min o min jegenjegen, ani fin be a min o min na, ani ba musoman min o min jegenjegen, ani fin be a min o min na, walama gbe tun be min o min na, ani saga min o min finna, Laban ka olugu bee woloma ka o bla danna. A ka olugu karifa a dencew ma, ³⁶ ka o bla ka taga yoro were, ka o yoro janya Yakuba ra; a dencew tagamana fo tere saba ka taga o yoro ra. Yakuba ka to ni Laban ta began tow ye, ka ke olugu korosi ye.

³⁷ Ayiwa, Yakuba ka bere kene dow tige, pepiliyesun dow ra, ani amandesun dow ra, ani pilatanisun dow ra. A ka o berekenew fara dow bobo o ra, ka o gbemanyorow bobo, ka o jegenjegen. ³⁸ A ka o bere kene jegenninw blabla beganw ta jiminfaga kon, janko beganw nato jiminyoro ra, o ye o bere jegenninw ye; k'a soro beganw tun be yelen jagon kan jiminyoro le ra. ³⁹ Ayiwa, beganw nana ke yelen ye jagon kan jiminyoro ra ka o na to o bere jegenninw na. A kera ten, o beganw nana den o den woro, o denw bee jegenjegenin worora, ka fin ke o ra, walama ka gbe ke o ra.

⁴⁰ Yakuba tun ka saga minw woloma, a ka olugu bla Laban ta saga jegenninw, ani a finmanw na kor, janko o ye Laban ta sagaw fe. A kera ten Yakuba ka begankuru dow soro a yere ta ye; a ma son ka o fara Laban taw kan.

⁴¹ Ni saga barakamanw le tun be nana min, Yakuba tun be bere jegenjegenin bla jiminfaga kon o na kor, janko o yelento jagon kan, o ye berew ye, ani janko ni o sagamusow ka na kon ta o denw ye jegenjegen. ⁴² Nka ni saga fasaninw le tun be na min, Yakuba tun te bere bla jiminfaga kon o na kor. O cogo ra, saga fasaninw kera Laban ta ye, saga belebelew kera Yakuba yere ta ye.

⁴³ Ayiwa, Yakuba kera fentigi ye o cogo le ra. A ka baw ni sagaw soro caman; baarden musomanw ni a cemanw tun be a fe, ani jogomew, ani faliw.

31

Yakuba ko a be seko Kanaana jamana ra

¹ Ayiwa, Yakuba nana a men ko Laban dencɛw b'a fɔra ko: «Yakuba ka an face borofɛnw bɛɛ ta. A ka an face ta naforo le ta k'a yere ke fentigi ye.» ² Yakuba nana Laban kɔrɔsi fana, k'a ye ko Laban tun ka ale mina cogo min na fɔlɔ, a tɛ o cogo ra tuun.

³ Lon dɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yakuba ye ko: «Sekɔ i faso ra, i worora yɔrɔ min na. Ne bɛna ke ni i ye.»

⁴ O kuma fɔra minke, Yakuba ka Raseli ni Leya wele ka na. Olugu tun be kongo ra beganw kɔrɔ. ⁵ Yakuba ka o wele k'a fɔ o ye ko: «Ne k'a ye aw face na ra ko a tun ka ne mina cogo min na fɔlɔ, ko a tɛ ten tuun. Nka ne face ta Ala le tora ne fɛ. ⁶ Aw yere k'a lon ko ne ka baara ke aw face ye ni ne baraka bɛɛ le ye. ⁷ O bɛɛ n'a ta, aw face ka ne janfa, ka ne ta sara yeɛma fɔ sipaga tan. Nka Ala ma sɔn a ye kojugu ke ne ra. ⁸ A ko minke ko ni fin walama gbɛ ka ke sagaden minw na, ko olugu le be ke ne ta sara ye, sagamusow ka sagaden o sagaden woro, fin walama gbɛ kɛra o bɛɛ ra. A nana yeɛma k'a fɔ ko ni sagaden minw nɛgɛnɛgɛnna, ko olugu le be ke ne ta ye; o tuma sagamusow ka sagaden o sagaden woro, o bɛɛ nɛgɛnɛgɛnnin worora. ⁹ Ala le ka aw face ta sagaw mina a ra ka o di ne ma; ¹⁰ sabu wagati min beganw tun be yɛlɛn nɔgɔn kan, lon dɔ ne sikora; ne ka ne na kɔrɔta, k'a ye ko bakɔrɔnin minw tun yɛlɛnna ba musomanw kan, olugu bɛɛ tun nɛgɛnɛgɛnnin lo, walama fin tun be o ra. ¹¹ O wagati ra, Ala ta mɛlɛke ka ne wele ko: <Yakuba!> Ne ko: <Naamu.> ¹² A ko: <I na kɔrɔta ka fleri ke: bakɔrɔnin minw be yɛlɛnna bamusow kan, o bɛɛ nɛgɛnɛgɛnnin lo, walama nɔ be o bɛɛ ra.> A ko: <Ne ka o ke sabu Laban ka fɛn o fɛn ke i ra, ne ka o bɛɛ ye. ¹³ Ala min k'a yere yira i ra Beteli, ne le ye o Ala ye. I ka turu ke kabakuru kan o yɔrɔ le ra k'a ke hakirijigifen ye, ka dajuru ta ne Ala fɛ. Ayiwa, sisan wuri ka bɔ nin jamana ra, ka seko i woro jamana ra.> »

¹⁴ Ayiwa, Raseli ni Leya ka Yakuba ta kuma men minke, o ko: «Anw ninyɔrɔ foyi tɛ yan tuun, an fana tena cɛn foyi sɔrɔ an face ta so yan tuun. ¹⁵ Anw face yere be anw jatera lonanw le ye sisan. A ma an fiyeere ka an wari domu ka ban wa?» ¹⁶ O ko Yakuba ma tuun ko: «Ala ka naforo minw mina an face ra k'a di i ma, o ye anw ni an ta denw ta le ye sisan. O ra, Ala ka min fɔ i ye, o ke.»

¹⁷ Yakuba wurira k'a ta musow ni a ta denw yɛlɛn nɔgɔmɛw kan ka sira mina. ¹⁸ A tagara ni a ta beganw bɛɛ ye, a ka began minw bɛɛ sɔrɔ Mesopotami jamana ra, ani fɛn o fɛn tun be a ta ye. A ka ke taga ye a face Isiyaka fɛ, Kanaana jamana ra.

¹⁹ Yakuba bɔra wagati min na, o y'a sɔrɔ Laban tun tagara a ta sagaw sikanyɔrɔ ra. O bɔtɔ, Raseli k'a face Laban ta batofɛnw sonya.

²⁰ Yakuba ka Aramekace Laban janfa tan le, ka bɔ ka taga, a ma sara a ra. ²¹ Fɛn o fɛn tun ye a ta ye, a teliyara ka o bɛɛ ta ka taga ni o ye. A ka Efirati ba tige, ka taga Galadi kuruw fan fɛ.

Laban ka Yakuba nɔgben

²² Yakuba taganin tere sabanan le ra, o sɔrɔra k'a fɔ Laban ye ko Yakuba borira.

²³ Laban k'a ta mɔgɔ dɔw ta ka Yakuba nɔgben fɔ tere wolonfla. A tagara Yakuba sɔrɔ Galadi kuruyɔrɔw ra. ²⁴ Nka o lon su fɛ, Ala k'a yere yira Aramekace Laban na, siko ra, k'a fɔ a ye ko: «Laban, i yere kɔrɔsi, i kana foyi ke Yakuba ra dɛ!»

²⁵ Ayiwa, Laban tagara se Yakuba ma tuma min na, o y'a sɔrɔ Yakuba tun k'a ta fanibonw lɔ kuru sanfeyɔrɔ dɔ ra. Laban fana k'a ta fanibonw

lɔ Galadi kuruw yɔrɔ dɔ wɛrɛ ra, ani a ta mɔgɔw. ²⁶ O kɔ, Laban tagara a fɔ Yakuba ye ko: «Yakuba, ele ka mun le kɛ ne ra tan? Mun na i ka ne janfa ka bɔ, ka ne denmusow mina ka bɔ ni o ye, i n'a fɔ jɔn minw minana kerekɛyɔrɔ ra? ²⁷ Mun na i ka ne janfa ka dogo ka bɔ, i yɛrɛ ma sara ne ra. Ne tun bɛna janagbɛba dɔ kɛ ka i blasira, an bɛ jagari ni dɔnkirilakanw ye, ani dundunkanw, ani gɔnifɔkanw. ²⁸ Hali i yɛrɛ m'a to ne ye ne denmusow ni ne mamadenw fo ni kanuya ye! I ka mun hakirintanyako le kɛ tan? ²⁹ An bɛ yɔrɔ min na sisan, ne bɛ se ka kojugu kɛ aw ra. Nka kunu, i bɛmaw ta Ala kumana ne fɛ. A ko: <Laban, i yɛrɛ kɔrɔsi, i kana foyi kɛ Yakuba ra dɛ!> ³⁰ Ayiwa, ne k'a lɔn ko i kɔrɔtɔninba lo; i b'a fɛ ka taga i faso ra; nka mun kosɔn i tagatɔ ka ne ta batofɛnw fana sonya?» ³¹ Yakuba ka Laban jaabi ko: «Ne tun bɛ siranna ko i bɛna i denmusow bɔsi ne ra le; o kosɔn ne bɔra i jina ma. ³² Nka ni i ka i ta batofɛnw sɔrɔ mɔgɔ o mɔgɔ boro ne fɛ yan, o tigi ka kan ka faga le. An ta mɔgɔw bɛɛ ye nin ye; i ta batofɛnw jini yɔrɔ bɛɛ; ni i ka min ye, i ye o ta.»

Yakuba tun m'a lɔn ko Raseli le k'a face Laban ta batofɛnw sonya.

³³ Laban tagara don Yakuba ta fanibon kɔnɔ, ka yɔrɔ bɛɛ flɛ; ka taga don Leya ta fanibon kɔnɔ, ka o fana flɛ; ka taga don baaradenmuso fla ta fanibon kɔnɔ ka o fana flɛ; a ma foyi ye. O kɔ, a tagara don Raseli ta fanibon kɔnɔ; ³⁴ jaga Raseli tun k'a face ta batofɛnw ta, ka o dogo jɔgɔmɛ ta sigifɛn kɔnɔ ka sigi a kan. Laban ka yɔrɔ bɛɛ flɛ, a ma foyi ye. ³⁵ Raseli ko a face ma ko: «Baba, musow ta landa le bɛ ne ra bi, o kosɔn ne tɛ se ka wuri; yafa ne ma.»

Laban k'a ta batofɛnw jini yɔrɔ tɔw bɛɛ ra, a ma o ye.

³⁶ Yakuba dimina Laban kɔrɔ, fɔ k'a kɛ kɛrɛ ye. A ko Laban ma ko: «Ne ka i hake ta mun le ra, walama ne ka kojugu juman le kɛ i ra, fɔ i jusu gbannin bɛ ne nɔgbenna tan? ³⁷ I ka ne ta minanw bɛɛ flɛ minke, i ka i ta mun le ye ne fɛ? Ni a kɛra ko i ka i ta fɛn dɔ ye an fɛ, a yira i ta mɔgɔw ni ne ta mɔgɔw bɛɛ ja na yan, olugu ye a kiti tige an fla cɛ. ³⁸ Ne ka san mugan le kɛ i fɛ baara ra. I ta sagaw, ani i ta baw ka den o den woro, a bɛɛ janaman worora. Lon si ne ma i ta sagajigi dɔ faga k'a jimi. ³⁹ Lon si ne ma na ni bɛgan dɔ ye i fɛ ko waraw k'a faga k'a tigetige. Ni waraw tun ka dɔ faga, ne yɛrɛ le tun bɛ dɔ jini k'a bla o nɔ ra. Ni bɛgan dɔ tun sonyana ne fɛ, ni a kɛra tere fɛ o, ni a kɛra su fɛ o, i tun b'a fɔ ko ne ye a jɔgɔn jini. ⁴⁰ Tere fɛ, tere fundɛnin tun bɛ ne kan. Su fɛ fana, nɛnɛ tun bɛ ne mina, k'a kɛ fɔ ne tɛ se ka sunɔgɔ. ⁴¹ Ne bɛ i ta so, nin ye a san mugan ye. Ne ka baara kɛ i ye san tan ni naani i denmuso fla kosɔn; o kɔ, ne ka san wɔrɔ kɛ, ne bɛ i ta sagaw ni i ta baw kɔrɔsira. Nka i ka ne sara yɛlɛma fɔ sijaga tan. ⁴² Ne bɛmacɛ Iburahima ta Ala, ani ne face Isiyaka bɛ tagama o Ala kelen min nasiran na, ni o Ala tun tɛ ni ne ye, ele tun bɛna ne borolakolon le bla ka taga. Ala ka ne ta sɛgɛ le ye, ani ne ta baara; o kosɔn kunu a ka nin kiti tige an fla cɛ, ka nin ko latige.»

⁴³ Ayiwa, Laban ka Yakuba jaabi ko: «Nin musow ye ne denmusow le ye, o ta denw fana ye ne ta denw le ye. Nin bɛganw ye ne ta le ye. I ja bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ ye ne ta le ye. Ne bɛ se ka mun le kɛ ne denmusow ni o worodenw ye bi tuun?» ⁴⁴ Laban ko Yakuba ma tuun ko: «Na, an ye jɛnɔgɔnya don, ele ni ne; o ye kɛ seereya ye ele ni ne cɛ.»

⁴⁵ Yakuba ka kabakuru dɔ ta k'a lɔ, ka o kɛ hakirijigifɛn ye. ⁴⁶ O kɔ, a ko a ta mɔgɔw ma ko o ye kabakuruw cɛ. O ka kabakuruw cɛ k'a ton jɔgɔn

kan. O bɛɛ jenna ka domuni kɛ o kabakuruton kan. ⁴⁷ Laban ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Yegari Sahaduta. Yakuba k'a tɔgɔ la ko Galɛdi*.

⁴⁸ Laban ko: «Nin kabakuruton ye kɛ an fla seere ye bi. O le kosɔn o yɔrɔ tɔgɔ lara ko Galɛdi.» ⁴⁹ Nka a yɔrɔ tɔgɔ nana la fana ko Misipa†, sabu Laban ka a fɔ Yakuba ye ko: «Ni an nana fara jɔgɔn na, k'a kɛ ko an ja tɛ jɔgɔn na tuun, Matigi Ala ye an bɛɛ kɔrɔsi.»

⁵⁰ Laban ko Yakuba ma tuun ko: «Ni i ka ne denmusow minako juguya, ka muso wɛrɛw ta, mɔgɔ le tɛ an seere ye dɛ! I yɛrɛ kɔrɔsi, sabu Ala le ye an seere ye.» ⁵¹ Laban k'a fɔ Yakuba ye tuun ko: «Nin kabakuruton flɛ, ani ne ka nin kabakuruba min lɔ, ele ni ne cɛ. ⁵² Ayiwa, nin kabakuruton ye an seere ye, nin kabakuruba ye an seere ye. Ne man kan ka tɛmɛ nin kabakuruton kan ka taga ele nɔ fɛ ni ɲaninyajugu ye, ele fana man kan ka tɛmɛ ni kabakuruton kan, ani nin kabakuruba kan ka na ne nɔ fɛ ni ɲaninyajugu ye. ⁵³ Iburahima ta Ala, Nahɔri ta Ala, olugu faɛ ta Ala, ale le ye kɛ an ta kititigebaga ye.»

Yakuba fana karira Ala ra, a faɛ Isiyaka bɛ tagama Ala min ɲasiran na. ⁵⁴ O kɔ, Yakuba ka bɛgan dɔ kɛ saraka ye kuru kan; a k'a ta mɔgow bɛɛ wele ka na, o ka domuniba kɛ; o kɔ, o sira kuru kan yi.

32

Yakuba ka cira bla Esawu ma

¹ O dugusagbɛ sɔgɔmada jooɲa fɛ, Laban wurira k'a denmusow ni a mamadenw fɔ, ka dugawu kɛ o ye. O kɔ, a sekɔra ka taga a ta so. ² Ayiwa, Yakuba k'a ta sira ka taga; a tagatɔ, a benna ni Ala ta mɛlɛkɛ dɔw ye. ³ Yakuba ka o ye minke, a ko: «Nin yɔrɔ ye Ala ta mɔgow ta yɔrɔ le ye.» O kosɔn a ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Mahanayimu*.

⁴ Yakuba k'a ta mɔgɔ dɔw ci a kɔrɔcɛ Esawu fɛ Seyiri jamana ra, Edomu mara ra. ⁵ A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ ne matigicɛ Esawu ye ko a ta jɔncɛ Yakuba le ka aw ci; ko ne tun bɛ Laban fɛ yi, ko ne tun bɛ yi le fɔ ka na se bi ma.» ⁶ A ko tuun ko: «Aw ye a fɔ a ye ko misiw bɛ ne fɛ, ani faliw, ani sagaw, ani baaraden cɛmanw ni a musomanw; ko ne bɛ o fɔ ne matigicɛ ye janko a ye sabari ka ne minako ɲa.»

⁷ Ayiwa, ciradenw tagara Esawu fɛ. O sekɔra minke, o nana a fɔ Yakuba ye ko: «An tagara i kɔrɔcɛ Esawu fɛ. A bɛ nana i kunben ni cɛ kɛmɛ naani ye a kɔ fɛ.»

⁸ Kabini Yakuba ka o mɛn, a siranna fɔ k'a hakiri ɲagami. Mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ ni a ye, ani sagaw, ani misiw, ani jɔgɔmɛw, a ka o bɛɛ taran, ka o kɛ jɛnkuru fla ye. ⁹ A ko: «Ni Esawu nana ben jɛnkuru kelen kan, ka olugu faga, tɔw bɛna boriyɔrɔ sɔrɔ.» ¹⁰ A ka Ala daari ko: «Nɛ bɛmaccɛ Iburahima ta Ala, ne faɛ Isiyaka ta Ala, Matigi Ala, ele le k'a fɔ ne ye ko ne ye sekɔ ka na ne ta jamana ra, ne woroyɔrɔ ra, ko i bɛna baraka don ne ra. ¹¹ Ayiwa, i ka kopuman min bɛɛ kɛ ne ye, ani i ka kankelentigiya min bɛɛ kɛ i ta jɔncɛ ye, ne tun man kan ni o ye. Ne tɛmɛtɔ yan ka taga Laban fɛ, ne ka Zuriden ba tige tuma min na, foyi tun tɛ ne boro ni ne ta bere tɛ. Nka bi ne ka ne ta mɔgow ni ne ta bɛganw taran ka o kɛ fɔ jɛnkuru fla. ¹² Sabari ka ne bɔsi ne kɔrɔcɛ Esawu boro. Sabu ne bɛ siranna, a kana na ne faga, ka ne ta musow ni o ta denw fana faga. ¹³ Matigi Ala, ele yɛrɛ le

* **31:47** 31.47 Yegari Sahaduta, ani Galɛdi, o kɔrɔ ye ko: kabakuruton min kera an seere ye.

† **31:49** 31.49 Misipa kɔrɔ ye ko: k'a kɔrɔsi. * **32:3** 32.3 Mahanayimu kɔrɔ ye ko: sigiyɔrɔ fla.

k'a fɔ ko i bena baraka don ne ra, ka ne ta duruja caya i ko kɔgoji kenken; k'a ke fɔ mɔgo tena se k'a jate k'a da lon.»

Yakuba ka sama ci ka taga a di Esawu ma

¹⁴ Ayiwa, Yakuba ka Ala daari ka ban minke, a sira o yɔrɔ ra yi. A k'a ta began daw woloma ko a be o sama a korɔce Esawu ma. ¹⁵ A ka sagajigi mugan mina, ani sagamusu keme, bakoronin mugan, ani ba musoman keme fla, ¹⁶ ani jogomemuso bisaba ni o sinmindenw, ani misi binaani, ani misitoran tan, ani falimuso mugan, ani falice tan. ¹⁷ A ka o karifa a ta baardenw ma, o bee ni o ta begankuru. A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye bla ne na, ka furance do to begankuruw ni jogon ce.»

¹⁸ A k'a fɔ baarden folo ye ko: «Ni ne korɔce Esawu nana ben ni i ye, ni a ka i nininka ko: <Ele ye jon ta baarden le ye? I be tagara min le? Begankuru min be i na o ye jon ta le ye?> ¹⁹ Ni a ka i nininka ten, i ye a jaabi ko: <I ta jonce Yakuba ta lo, a ka nin beganw di ko ka na a sama a matigice Esawu ma. A yere be nana ko fe.> »

²⁰ Yakuba ka o kuma kelen fɔ baarden flanan ye, ani baarden sabanan, ani begankuru do tun be min o min na. A k'a fɔ o ye ko ni o ka ben ni ale matigice Esawu ye, o ye o kuma le fɔ a ye. ²¹ A ko o ma ko: «Aw ye a fɔ a ye ko a ta jonce Yakuba yere be nana ko fe.»

Yakuba tun b'a fora a yere konɔ ko: «Ne ka nin began minw bla ka taga na, ni olugu dira a ma, a jusu bena suma; o ra, ni an na ka na jogon ye, a be se ka ke ko a bena ne kunben ni hera ye.»

Yakuba togɔ kera Izirayeli ye

²² Ayiwa, Yakuba ka o sama bla ka taga a yere na minke, a yere tora ni a ta mogow ye o su fe.

²³ O su kelen na, Yakuba wurira k'a muso fla ta, ani a ta baardenmuso fla, ani a ta den tan ni kelen, ka Yaboki ba tige. ²⁴ A ka ba tige ni olugu ye, k'a borofen tow bee lateme fana ba ko fe. ²⁵ O ko, ale yere tora a kelen. Ce do nana siyen ta ni a ye fɔ ka taga dugugbeda se. ²⁶ Ce k'a ye ko a te se ka Yakuba ben minke, a k'a bugo a togokun na. Yakuba togokun mugura. ²⁷ Ce ko Yakuba ma ko: «A to ne ye taga, sabu dugu be gbera.» Yakuba ko: «Ni i ma dugawu ke ne ye, ne te a to i ye taga de!» ²⁸ Ce ko Yakuba ma ko: «I togɔ ye di?» A ko: «Yakuba.» ²⁹ Ce ko: «I togɔ tena ke Yakuba tuun, i togɔ bena la ko Izirayeli†; sabu i ka siyen ta ni Ala ye, ka siyen ta ni mogow ye, ka se sorɔ.» ³⁰ Yakuba k'a nininka ko: «Sabari ka i togɔ fɔ ne ye.» Ce ko: «Mun na i be ne togɔ nininkara?» O wagati ra, a ka dugawu ke Yakuba ye.

³¹ Yakuba ka o yɔrɔ togɔ la ko Penuweli‡; ko sabu ale ka Ala ye na ni na, nka ale kisira.

³² Yakuba bora wagati min na Penuweli ka ba tige, o y'a sorɔ tere bora ka ban. A tun be tagamana ka segelen.

³³ O le koson fɔ ka na se bi ma, sogobu min be began togokun na, Izirayeli ta mogow te o domu; sabu Ala ka Yakuba bugo o yɔrɔ le ra, a togokun kolotuguyɔrɔ ra.

33

Yakuba ni Esawu ka jogon kunben

† 32:29 32.29 Izirayeli korɔ ye ko: ka siyen ta ni Ala ye. ‡ 32:31 32.31 Penuweli korɔ ye ko: Ala pada.

¹ Ayiwa, Yakuba nana a ja korota ka fleri ke, ka Esawu nato ye ni ce keme naani ye. Yakuba ka o ye minke, a k'a denw taran Raseli ni Leya ce, ani baaradenmuso fla. ² A ka baaradenmusow bla ja fe ni o ta denw ye, ka Leya ni a ta denw gban o ra, o ko, a ka Raseli ni Yusufu gban olugu ko fe. ³ Ale yere ka bla o bee ja fe. A k'a kinbiri gban fo sinaga wolonfla, fo ka taga se a koroce Esawu ma. ⁴ Esawu borira ka na a kunben, k'a boro mini a kan na, k'a fo ni kanuya ye. O fla bee ka ke kasi ye. ⁵ Esawu k'a ja korota ka musow ni denmisenw ye minke, a ko: «Nin mogo minw be i ko olugu ye jontigiw le ye?» Yakuba ko: «Ala ka den minw di i ta jonce ma, olugu lo.»

⁶ Baaradenmusow gbarara, o ni o ta denw, ka na o kinbiri gban. ⁷ Leya ni a ta denw gbarara fana, ka na o kinbiri gban. O ko fe, Raseli ni Yusufu gbarara ka na o kinbiri gban. ⁸ Esawu ko Yakuba ma ko: «Ne benna ni begankuru minw ye, o ye mun ta le ye?» Yakuba ko: «Ne b'a fe ka o di i ma janko ne ko ye diya ne matigice ye.» ⁹ Esawu ko: «Ne dogoce, fen caman be ne fe ka ban, to ni i ta beganw ye.» ¹⁰ Yakuba ko: «On-on, sabari! Ni a kera ko i yafara ne ma, sabari ka ne ta bonya mina. O le koson ne nana i kunben minke, ne ka i ye minke, a kera i n'a fo ne ja lara Ala yere le kan. I fana ka ne kunben ka ja. ¹¹ Sabari ka son ka ne ta bonya mina, sabu Ala ka ne son fen caman na, foyi ma ne dese.»

Yakuba k'a fo ten k'a gbeleya minke, a laban Esawu sonna.

¹² O ko, Esawu ko: «Ayiwa, an ye taga. An ye sira mina; ne be i blasira.» ¹³ Yakuba ko: «Ne matigice yere k'a lon ko denmisenw ta ko ka gbelen; sagadenw fana be ne fe, misiden dow be sin na. Ni an ka tagama lateliya ka teme o baraka kan lon kelen doron, beganw bee bena sa. ¹⁴ O ra ne matigice ye bla a ta jonce ja. Ne bena to ka taga donnin donnin, ka gban beganw ko, ani denmisenw, fo ka taga se ne matigice fe Seyiri mara ra.» ¹⁵ Esawu ko: «O tuma ne bena ne ta mogo dow to ni i ye.» Yakuba ko: «O kekun ye mun ye sa? Ni ne ko diyara ne matigice ye ka ban, o be ne wasa.»

¹⁶ Ayiwa, o lon yere, Esawu ka sira ta ka taga Seyiri mara ra.

¹⁷ Yakuba tagara Sukoti. A k'a ta fanibon lo yi, ka were dow lo a ta beganw ye. O le koson o ka o yoro togo la ko Sukoti*.

Yakuba sera Sikemu

¹⁸ Yakuba bora Mesopotami, a ni hera tagara se fo Sikemu, Kanaana jamana ra. A k'a ta fanibonw lo dugu ja fe. ¹⁹ A tun k'a ta fanibonw lo yoro min na, a nana o yoro san Hamori ta mogow fe warigbe keme. Hamori le ka Sikemu dugu sigi. ²⁰ Yakuba ka sarakabonan do lo o yoro ra, ka o togo la ko Eli Elowe Izirayeli†.

34

Dina ni Sikemu ta ko

¹ Ayiwa, Leya tun ka denmuso min woro Yakuba ye, ni a togo ye ko Dina, lon do, ale le nana bo ko a be taga a sunguru nogonw fe dugu konon. ² Jamanatigi Hamori Hevikace, ale dence min togo ye ko Sikemu, o ka Dina ye. A k'a mina ka jen ni a ye fanga ra, k'a lanogo.

³ Ayiwa, Yakuba denmuso Dina ko diyara Sikemu ye; a k'a kanu. A kumana a fe, ka cogo bee ke janko ale ye a soro k'a ke a muso ye. ⁴ A ma na ja, Sikemu tagara a fo a face Hamori ye ko a ye Dina daari k'a di ale ma, a be ke a muso ye.

* **33:17** 33.17 Sukoti koro ye ko: werew. † **33:20** 33.20 Eli Elowe Izirayeli, o koro ye ko: Ala ye Izirayeli ta Ala ye.

⁵ Ayiwa, Yakuba nana a men ko Sikemu k'a denmuso Dina mina ka la ni a ye fanga ra k'a lanogɔ; nka i n'a fo Yakuba dencew tun be ni beganw ye kongo ra, a jera o ko kan fo ka na a to o ye na ka bo kongo ra.

⁶ Hamori ni a dence Sikemu tagara Yakuba fe ka taga kuma a fe. ⁷ Yakuba dencew nana ka bo kongo ra, o ka o ko men. O k'a men minke, a digira o ra, o dimina kosebe, sabu Sikemu tun ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra; a lara ni o dogomuso Dina ye, k'a sorɔ o tun man kan ka ke. ⁸ Hamori tagara kuma Yakuba dencew fe; a k'a fo o ye ko: «Aw denmuso ko diyara ne dence Sikemu ye. Ne be aw daari aw ye a di a ma a ye ke a muso ye. ⁹ Aw ye jenhogonya don ni an ye; aw bena aw denmusow di an ma furu ra, ka an taw fana ta ka o ke aw ta musow ye. ¹⁰ Aw bena sigi ni anw ye yan. Jamana be labla aw ye, ni min ka aw diya aw be o ke. Aw be to yan ka jago ke, ka dugukolo dow san aw yere ye.»

¹¹ Sikemu fana k'a fo Dina face ni a balemaw ye ko: «Aw ye son ka nin kelen ke ne ye. Ni aw ka fen o fen jini ne fe, ne bena o di. ¹² Ni a ka aw diya, aw ye furunaforoba do fo, ani wari caman; ne bena o bee di aw ma, janko aw ye muso di ne ma doron.»

¹³ Yakuba dencew ka Sikemu ni a face Hamori jaabi ni janfa kumaw le ye, sabu Sikemu ka o balemamusow Dina lanogɔ minke, o ma diya o ye. ¹⁴ O ko Hamori ni Sikemu ma ko: «Ka an dogomuso di ce kenesigibari ma, o ye ko do le ye an te se ka min ke. O ye maroya le ye an fe. ¹⁵ Aw ka min fo, an te se ka son o ma, fo aw ye ke i ko anw; o korɔ ye ko aw ra cedenw bee ka kan ka kenesigi. ¹⁶ Ayiwa, ni aw sonna o ma, o tuma ra an bena an denmusow di aw ma, an fana bena aw taw ta. An bena sigi aw fe, an bee bena ke mogɔ kelen ye. ¹⁷ Nka ni aw ma son an ta kuma ma, ka kenesigi, o tuma an bena an denmuso ta ka taga ni a ye.»

¹⁸ Ayiwa, o kuma benna Hamori ni a dence Sikemu ma. ¹⁹ Sikemu ka o ko mina a sobe ra, sabu Yakuba denmuso ko tun ka diya a ye. O ta so konɔ, mogɔ bee fana tun be Sikemu jatera.

²⁰ Hamori ni a dence Sikemu tagara dugu donda* ra, ka taga kuma dugumogow fe. O ko: ²¹ «Nin mogow nana ni nanyapuman le ye an fe. An ye a to o ye sigi an ta jamana ra, ka jago ke; an ta jamana ka bon, o sigiyoro tena fon. An bena o denmusow furu, an fana bena an taw di o ma. ²² Nka ni an ta cew bee kelen kelen ma kenesigi i n'a fo olugu k'a ke cogo min na, o tena son ka sigi ni an ye, an ye ke mogɔ kelen ye. ²³ Ni o sigira an fe, o ta beganw, ni o borofenw, ni o ta misiw bee tena ke an ta ye wa? O ka min fo an ye son o ma, janko o ye to ni an ye.»

²⁴ Dugumogow minw bee tun be dugu donda ra, o bee sonna Hamori ni a dence Sikemu ta kuma ma. Min o min tun nana dugu donda ra, olugu bee kenesigira. ²⁵ Ayiwa, o kenesiginin tere sabanan, ka jori dimi to o kan, Yakuba dence fla, Simeyon ni Levi, Dina korocew, olugu ka o ta muruw ta ka taga ben dugumogow kan, ka cew bee faga, k'a sorɔ dugumogow tun m'a lon ko o ko jogon bena se o ma. ²⁶ O ka Hamori ni a dence Sikemu fana faga, ka o dogomuso Dina labo Sikemu ta bon konɔ ka taga ni a ye.

²⁷ Yakuba dence tow ka suw ta fenw bee bo o ra, ka dugumogow ta fenw bee ce, sabu Sikemu tun ka o dogomuso lanogɔ. ²⁸ O ka o ta beganw ta, ani o ta misiw, ani o ta faluw; fen o fen tun be dugu konɔ, ani fen o fen tun be forow ra, o ka o bee ta. ²⁹ O ka o ta naforo bee ce, ani o ta denw, ani o ta musow, ani fen o fen tun be o ta so konɔ.

³⁰ Yakuba ko Simeyon ni Levi ma ko: «Aw ka ne hakiri pagami, sabu aw bena ne ko gboya jamana mogow ye, Kanaanakaw, ani Perezikaw. Ne ta

mogow man ca; o bena lajen ne kama, ka ne ni ne ta somogow bee faga ka ban.» ³¹ Yakuba dencew k'a jaabi ko: «Mun koson o ka an dogomuso ke i ko jatomuso?»

35

Ala ka Yakuba togɔ ke Izirayeli ye

¹ Ayiwa, lon do, Ala kumana Yakuba fe, ko: «Wuri ka taga Beteli, ka taga sigi o yoro ra; ni i sera yi, i be sarakabonan do lo ne ye, ne Ala min ka ne yere yira i ra, i borito i korocce Esawu ja.»

² Yakuba kumana a ta somogow fe, ani a nofemogow bee; a ko: «Batofen were minw be aw fe, aw ye o bee labo yan. Aw ye aw yere saninya, ka fani were don aw yere ra; ³ sabu an bena wuri ka taga Beteli, ne be taga sarakabonan do lo Ala ye, Ala min ka ne ta daariri lamen ka ne deme ne ta sege wagati ra, ani ka to ne fe ne ta tagama ra.»

⁴ Batofen were minw tun be Yakuba ta mogow fe, o ka o bee bo ka o di Yakuba ma, ani tororanegge minw tun be o torow ra. Yirisunba min be Sikemu dugu korɔ, Yakuba ka dinga sogi ka o dogo o yirisunba jukoro. ⁵ O ko, o wurira ka taga. Ala ka siranyaba bla o yoro dugumogow bee ra. O si ma son ka gban Yakuba ta mogow ko, ko o be o kere.

⁶ Yakuba ni a nofemogow bee tagara se Luzi; o dugu togɔ le ye fana ko Beteli, a be Kanaana jamana ra. ⁷ Yakuba ka sarakabonan do lo o yoro ra, ka o togɔ la ko: Eli Beteli*; ko sabu Ala k'a yere yira ale ra o yoro ra, tuma min na ale tun be borira a korocce ja.

⁸ Ayiwa, Rebeka ta lamobamusu min tun ye Debora ye, o sara. O k'a su don Beteli korɔ, yirisunba do korɔ, o yirisunba togɔ le nana la ko kasi yirisunba.

⁹ Ala k'a yere yira Yakuba ra tuun, ka baraka don a ra, a nanin ko ka bo Mesopotami jamana ra. ¹⁰ Ala ko a ma ko: «I togɔ ye ko Yakuba, nka i togɔ tena ke Yakuba ye tuun. I togɔ bena la ko Izirayeli.» Ala ka Yakuba togɔ la ko Izirayeli o cogo le ra. ¹¹ Ala k'a fo a ye tuun ko: «Ne le ye Ala Sebestigi ye. I bena den caman sorɔ; siya do bena bo i ra, ani jamana caman mogow. Masaw bena bo i ta duruja ra. ¹² Ne ka jamana min di Iburahima ni Isiyaka ma, ne bena o jamana di i ma. I ta den minw bena na i ko fe, ne bena a di olugu fana ma.»

¹³ Ayiwa, Ala kumana Yakuba fe yoro min na, a bora a korɔ o yoro ra ka taga. ¹⁴ Ala tun kumana ni Yakuba ye yoro min na, Yakuba ka kabakuruba do lo o yoro ra k'a ke hakirijigifen ye, ka rezenji ke saraka ye ka o bon a kan, ani turu. ¹⁵ Ala kumana a fe yoro min na, Yakuba ka o yoro togɔ la ko Beteli.

Boniyaminu worocogo, ani Raseli ta saya

¹⁶ Ayiwa, Yakuba ni a ta mogow nana bo Beteli ka taga yoro were. O ni Efirata dugu ce belen tun ka jan doonin. Raseli jigira o yoro ra, nka a jigiko gbeleyara kosebe. ¹⁷ Ka tin dimi to a ra, tinminamusu ko a ma ko: «I kana siran, i ka dence were sorɔ.»

¹⁸ Ayiwa, o y'a sorɔ Raseli tun be pini ka sa ka ban. K'a sato to, a ka den togɔ la ko: Beni Oni; nka ko fe faceman nana den togɔ la ko: Boniyaminu†.

¹⁹ Ayiwa, Raseli sara o yoro le ra. O k'a su don Efirata dugu sira ra. Efirata dugu togɔ le nana la ko Betilehemu. ²⁰ Yakuba ka kabakuruba do lo

* **35:7** 35.7 Eli Beteli korɔ ye ko: Beteli ta Ala. † **35:18** 35.18 Beni Oni korɔ ye ko: dence min sorɔra tooro ra. Boniyaminu korɔ ye ko: dence min be ne kininboro fe, walama dence min ko ka gbelen ne ma.

Raseli ta kaburu kunna, ka o ke hakirijigifen ye. O kabakuru le kera Raseli ta kaburu hakirijigifen ye. A be yi hali bi.

Yakuba dencew

²¹ Yakuba[‡] bora o yoro ra minke, a tagara a ta fanibonw lo, fo ka taga teme Migidali Ederi yoro kan. ²² Ayiwa, ka Yakuba to o yoro ra, Ruben tagara jen ni Bila ye, min tun ye a face ta jonmuso do ye; Yakuba bora o ko kala ma.

Yakuba dencew tun ye ce tan ni fla:

²³ Leya dencew fle nin ye: a ka dence folo min woro Yakuba ye, o ye Ruben ye, o ko, Simeyon, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Zabulon. ²⁴ Raseli dencew tun ye Yusufu ni Boniyaminu ye. ²⁵ Raseli ta baaradenmuso Bila dencew tun ye Dan ni Nefitali ye. ²⁶ Leya ta baaradenmuso Zilipa dencew tun ye Gadi ni Aseri ye.

Olugu le ye Yakuba dencew ye, minw worora Mesopotami§.

Isiyaka ta saya

²⁷ Ayiwa, Yakuba tagara se a face Isiyaka koro Mamire ta yoro ra, Kiriya Araba dugu koro; o dugu le ye Heburon ye fana. Iburahima ni Isiyaka tun sigira o dugu le ra. ²⁸ Isiyaka si bee lajennin kera san keme ni san biseegi. ²⁹ O ko, a sara, ka fara a bemace tow kan. A tun korora kosebe fo ka sijan soro. A dencew Esawu ni Yakuba k'a su don.

36

Esawu tagara sigi Edomu jamana ra

¹ Esawu ta denw ye nin ye; ale le be wele fana ko Edomu. ² Esawu k'a ta musow ta Kanaanaka sunguruw le ra. A muso do togo tun ye ko Ada; ale tun ye Hetikace Elon denmuso le ye. Do togo tun ye ko Olibama; ale tun ye Ana denmuso ye; Ana yere face tun ye Sibeyon ye. Sibeyon tun ye Hevika le ye. ³ Esawu muso sabanan kera Basimati ye. Ale tun ye Sumayila denmuso do ye. Nebayoti dogomuso tun lo.

⁴ Esawu muso Ada ka Elifazi woro Esawu fe. A muso Basimati ka Reweli woro. ⁵ Olibama ka Yehusi woro, ani Yalamu, ani Kore. Olugu le ye Esawu dencew ye, minw worora a fe Kanaana jamana ra.

⁶ Ayiwa, lon do, Esawu k'a ta musow ta, ani a dencew, ani a denmusow, ani a ta somogow bee, ani a ta sagaw ni a ta baw, ani a ta misiw bee, ani a tun ka fen o fen soro Kanaana jamana ra; a wurira ka taga jamana were ra, yorojan, ka bo a dogoce Yakuba koro. ⁷ O fla borofenw caya koson, o tun te se ka to jogon kan. Yoro tun ka dogo o ta beganw ma. ⁸ O le kera sababu ye k'a to Esawu tagara sigi Seyiri kuruyorow ra. Esawu le be wele fana ko Edomu.

Esawu ta denw

⁹ Ayiwa, Esawu le ye Edomukaw bemace ye. A ta durujaw ye nin ye, k'a siginin to Seyiri kuruyorow ra: ¹⁰ Esawu dencew togow ye nin ye: Elifazi, ale ye Esawu ta muso Ada dence ye; Reweli, o ye Esawu ta muso Basimati dence ye.

¹¹ Elifazi yere ta denw kera Teman ye, ani Omaru, ani Sefo, ani Getamu, ani Kenazi.

¹² Esawu dence Elifazi tun ka jonmuso min ke a muso ye, min tun ye Timina ye, ale le ka Amaleki woro Elifazi ye.

Olugu le ye Esawu ta muso Ada mamadenw ye.

[‡] 35:21 35.21 Yakuba: A sebera heburukan na ko Izirayeli. [§] 35:26 35.26 Boniyaminu le ma woro Mesopotami.

¹³ Reweli dencew fle nin ye: Nahati, ani Zeraki, ani Sama, ani Miza.

Olugu le ye Esawu ta muso Basimati mamadenw ye.

¹⁴ Esawu ta muso Olibama, Sibeyon denmuso Ana ta denmuso, ale ka dence minw woro Esawu fe, olugu fle nin ye: Yehusi, ani Yalamu, ani Kore.

¹⁵ Ayiwa, Esawu dence minw kera kuntigiw ye, olugu ye nin ye: Esawu dence folo Elifazi dencew ra, minw kera kuntigiw ye, o ye Teman, ani Omaru, ani Sefo, ani Kenazi, ¹⁶ ani Kore, ani Getamu, ani Amaleki.

Olugu le ye Elifazi dencew ye, minw kera kuntigiw ye Edomu jamana ra. Olugu le ye Esawu ta muso Ada mamadenw ye.

¹⁷ Esawu dence Reweli dence minw kera kuntigiw ye, olugu fle nin ye: Nahati kera gbatigi ye, ani Zeraki, ani Sama, ani Miza.

Olugu le ye Reweli dencew ye, minw kera kuntigiw ye Edomu jamana ra. Olugu le ye Esawu ta muso Basimati mamadenw ye.

¹⁸ Esawu ta muso Olibama dence minw kera kuntigiw ye, olugu fle nin ye: Yehusi kera gbatigi ye, ani Yalamu, ani Kore.

Olugu le ye Esawu ta muso Olibama, Ana denmuso dencew ye, minw kera kuntigiw ye.

¹⁹ Ayiwa, olugu le ye Esawu dencew ye, ani o ta kuntigiw. Olugu le ye Edomukaw ye.

Seyiri dencew

²⁰ Ayiwa, mogo minw konna ka sigi Edomu jamana ra, o ye Seyiri dencew le ye. Ale tun ye Horika ye. A dencew tun ye Lotan ye, ani Sobali, ani Sibeyon, ani Ana, ²¹ ani Dison, ani Eseri, ani Disan. Horikaw ta kuntigiw le ye olugu ye. Seyiri dencew lo; o tun siginin be Edomu jamana ra. ²² Lotan dencew tun ye Hori ni Hemamu ye. Lotan balemamusu tun ye Timina ye. ²³ Sobali dencew fle nin ye: Aliban ni Manati, ani Ebali, ani Sefo, ani Onamu. ²⁴ Sibeyon dencew fle nin ye: Aya, ani Ana. Lon do, o Ana togo le tagara bo bununji gbanninman do kan kongo kono, k'a to a be a face Sibeyon ta faliw korosira. ²⁵ Ana dence tun ye Dison ye; a denmusu tun ye Olibama ye. ²⁶ Dison dencew fle nin ye: Hemedan, ani Esiban, ani Itiran, ani Keran. ²⁷ Eseri dencew tun ye Bilan, ani Zavan, ani Akan ye. ²⁸ Disan dencew tun ye Usi ye, ani Aran.

²⁹ Horikaw ta kuntigiw fle nin ye: Lotan, ani Sobali, ani Sibeyon, ani Ana, ³⁰ ani Dison, ani Eseri, ani Disan. Olugu le ye Horikaw ta kuntigiw ye Seyiri ta jamana ra.

Edomu masacew

³¹ Sani masace do ye sigi Izirayelimogow konna, masace minw sigira Edomu mara konna, olugu fle nin ye: ³² Behori dence Bela, ale sigira masaya ra Edomu; a ta dugu togo tun ye ko Dinaba. ³³ Bela nana sa minke, Zera dence Yobabu, min be bo Bosira, ale sigira a no ra. ³⁴ Yobabu nana sa minke, Husamu sigira a no ra; ale tun bora Temankaw ta jamana ra. ³⁵ Husamu nana sa minke, Bedadi dence Hadadi sigira a no ra; ale le ka Madiyankaw kere ka se o ra Mohabu mara ra. A ta dugu togo tun ye ko Aviti. ³⁶ Hadadi nana sa minke, Samula min tun be bo Masireka, ale sigira a no ra. ³⁷ Samula nana sa minke, Sawuli min tun be bo Rehoboti, bada ra, ale sigira a no ra. ³⁸ Sawuli nana sa minke, Akibori dence Bahali Hanani sigira a no ra. ³⁹ Akibori dence Bahali Hanani nana sa minke, Hadari sigira a no ra; a ta dugu togo tun ye Pawu. A muso togo tun ye ko Metabeli; Metabeli tun ye Materedi denmuso ye, Materedi tun ye Mezahabu denmuso ye.

⁴⁰ Ayiwa, kuntigi minw bɔra Esawu dencew ra ka kapa ni o ta gbaw, ani o ta sigiyɔrɔw, ani o tɔgɔw ye, o kuntigiw fle nin ye: Timina, ani Aliva, ani Yeteti, ⁴¹ ani Olibama, ani Ela, ani Pinɔn, ⁴² ani Kenazi, ani Teman, ani Mibisari, ⁴³ ani Magidiyeli, ani Iramu.

Olugu le kera Edomu mara kuntigiw ye; o bɛɛ sigira o ta mara ra. Esawu le kera o Edomukaw bemace ye.

37

Yusufu ta sikow

¹ Ayiwa, Yakuba sigira Kanaana jamana ra. A face fana tun sigira o jamana le ra. ² Yakuba dencew ta kow fle nin ye.

Ka Yusufu si to san tan ni wolonfla, a tun bɛ sagaw ni baw gbenna ni a kɔrɔcɛw ye. A tun bɛ ni a face ta jɔnmuso Bila ni Zilipa dencew le ye. Olugu tun bɛ ko benbari minw kɛ, Yusufu tun bɛna o bɛɛ lakari a face ye. ³ Yusufu ko le tun ka di Yakuba* ye ka tɛmɛ a ta den tɔw bɛɛ kan, sabu a tun ka Yusufu sɔrɔ k'a kɔrɔnin to; o kosɔn Yakuba tun ka forokiya numannin jɛgɛnjɛgɛnman dɔ karan Yusufu ye.

⁴ Yusufu kɔrɔcɛw k'a ye ko o face bɛ Yusufu le kanuna ka tɛmɛ olugu kan minke, o ka Yusufu kɔninya; hali kumaruman yere tun tɛ se ka bɔ o da ra k'a fɔ Yusufu ye tuun.

⁵ Lon dɔ, Yusufu nana siko dɔ kɛ; a ka o lakari a kɔrɔcɛw ye minke, o ka dɔ fara o ta kɔninya kan. ⁶ A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye sabari ka ne ta siko lamɛn! ⁷ Ne sikora k'a ye ko an tun bɛ foro ra, an bɛ siman tigera k'a siri. Ne ta simansiri nana wuri ka lɔ, aw ta simansiriw nana ne ta lamini ka biribiri a kɔrɔ k'a kɛ i n'a fɔ o bɛ a bonyara.» ⁸ Yusufu kɔrɔcɛw ko: «O tuma ele bɛ a miiri ko ele le bɛna sigi an kunna ka kɛ an ta masace ye kɛ.» O k'a kɔninya tuun o siko kosɔn, ani o kumaw kosɔn.

⁹ Ayiwa, Yusufu nana siko dɔ wɛrɛ kɛ; a ka o fana fɔ a kɔrɔcɛw ye. A ko: «Ne ka siko dɔ wɛrɛ kɛ tuun; ne ka tere ni karo ni lolo tan ni kelen ye, o nana o yere majigi ne kɔrɔ.»

¹⁰ A ka o siko fɔ a face ni a kɔrɔcɛw ye. A face songora a ra, k'a fɔ a ye ko: «Nin siko kɔrɔ le ye di? O tuma i b'a fɛ ne ni i bamuso ni i kɔrɔcɛw, an bɛɛ le ye na an kinbiri gban ele kɔrɔ kɛ?»

¹¹ A jangboya donna a kɔrɔcɛw ra; nka a face ka o kumaw to a yere kɔnɔ.

Yusufu kɔrɔcɛw k'a fyeere

¹² Ayiwa, Yusufu kɔrɔcɛw tun tagara Sikemu ni o face ta bɛganw ye. ¹³ Lon dɔ, Yusufu face Yakuba† ko a ma ko: «I kɔrɔcɛw tagara ni bɛganw ye Sikemu; na, ne bɛ i ci o fɛ.» Yusufu nana.

¹⁴ Yakuba ko: «Taga a fle, ni i kɔrɔcɛw ka kenɛ, ani ni foyi tɛ bɛganw na; i ye na o kibaroya fɔ ne ye.»

A ka Yusufu ci ka taga. A bɔra Heburɔn kenɛgbɛyɔrɔ ra ka taga Sikemu.

¹⁵ Ayiwa, cɛ dɔ tagara bɛn ni Yusufu yaalayaalato ye kongo kɔnɔ. A k'a jininka ko: «Ele bɛ mun le pinina?» ¹⁶ Yusufu ko: «Ne bɛ ne kɔrɔcɛw le yɔrɔ pinina. O bɛ min le? Sabari ka o yɔrɔ yira ne ra.» ¹⁷ Cɛ ko: «O bɔra yan; sabu ne tun k'a mɛn o fɛ ko o bɛ taga Dotan.»

Yusufu tagara o ko ka taga o sɔrɔ Dotan. ¹⁸ A kɔrɔcɛw k'a ye yɔrɔjan a bɛ nana. Sani a ye se o ma, o ka janfa siri a kama ko o b'a faga. ¹⁹ O ko: «An ta sikobagawara nato ye nin ye. ²⁰ Aw ye na an ye a faga, k'a firi

* **37:3** 37.3 Yakuba, walama Izirayeli. † **37:13** 37.13 Yakuba, walama Izirayeli.

kɔlɔnkɔlon dɔ kɔnɔ. An bɛ taga a fɔ ko wara dɔ le k'a faga k'a domu. A ta sikow bɛna kɛ min ye, an bɛna o ye.»

²¹ Rubɛn ka o kuma mɛn minkɛ, ale tun b'a fɛ ka Yusufu kisi ka bɔ o boro; a ko: «An kana a to a ye sa.» ²² Rubɛn k'a fɔ tuun ko: «Aw kana a faga; aw ye a firi kɔlɔnkɔlon kɔnɔ, kongo kɔnɔ yan; aw kana aw boro se a ma.»

Rubɛn tun b'a fɛ ka na Yusufu labɔ dogo ra o kɔ fɛ, ka sekɔ ni a ye ka taga a di a face ma.

²³ Ayiwa, Yusufu nana se o kɔrɔ minkɛ, o k'a ta forokiya jumannin jɛgɛnjɛgɛnman sama ka bɔ a kan na. ²⁴ O k'a mina k'a firi kɔlɔnkɔlon kɔnɔ. Ji foyi tun tɛ kɔlɔn kɔnɔ. ²⁵ O kɔ, o sigira ka domuni kɛ. O nana fleri kɛ, ka Sumayila ta mɔgɔ dɔw nato ye ni o ta jɔgɔmɛw ye ka bɔ Galadi. Wusunanw, ani kasadiyananw, ani latikɔlɔn tun bɛ o ta doniw na jɔgɔmɛw kɔ ra. O tun bɛ tagara ni o ye Misiran.

²⁶ O ra, Zuda k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ni an ka an dɔgɔnin faga k'a dogo, o bɛna mun le ja an ye? ²⁷ Aw y'a to an y'a fiyeere Sumayila ta mɔgɔw ma. An kana an boro se a ma k'a faga, sabu an dɔgɔnin lo, an yɛrɛ dɔ lo.»

A balema tɔw sɔnna a ta kuma ma.

²⁸ Madiyanka jagokɛbagaw, Sumayila ta mɔgɔw, olugu tɛmɛtɔ, o ka Yusufu sama k'a labɔ kɔlɔn kɔnɔ, k'a fiyeere olugu ma warigbɛ mugan. Sumayila ta mɔgɔw k'a san ka taga ni a ye Misiran.

²⁹ Ayiwa, Rubɛn sekɔra ka na kɔlɔnda ra, ko a bɛna Yusufu labɔ. A nana a ye ko Yusufu tɛ kɔlɔn kɔnɔ tuun. A jusu kasira, fɔ a k'a ta derege mina k'a faran. ³⁰ A nana a dɔgɔcɛw fɛ ka na a fɔ o ye ko: «E! Den tɛ kɔlɔn kɔnɔ tuun! Ne bɛna taga min ni nin ko ye?»

³¹ O ka Yusufu ta forokiyanin ta, ka bakɔrɔnin dɔ faga, ka forokiyanin don o jori ra. ³² O kɔ, o ka Yusufu ta forokiyanin bla ka taga a di a face ma k'a fɔ a ye ko: «An ka forokiya nin ye kongo kɔnɔ; a flɛ ni a kɛra i dɛncɛ ta forokiya lo walama ni o tɛ.» ³³ Yakuba k'a flɛ, k'a ye ko a dɛncɛ ta derege lo. A ko: «E! Ne dɛncɛ ta derege lo; wara dɔ le k'a domu. E! Wara dɔ le ka Yusufu tigɛtigɛ tan!»

³⁴ Yakuba k'a ta derege mina k'a faran, ka bɔrɔ dɔ don a yɛrɛ ra, ka kasi a dɛncɛ saya ko ra tere caman. ³⁵ A dɛncɛw ni a denmusow nana ko o bɛna a jusu saaro, nka a tun t'a fɛ mɔgɔ si ye a jusu saaro. A tun b'a fɔra ko: «Ne bɛna to kasi le ra fɔ ka na sa ka taga lahara ne dɛncɛ nɔ fɛ.» A tora ka kasi.

³⁶ Ayiwa, Madiyanka jagokɛbagaw tagara Yusufu fiyeere Misiran, Fara-wona ta sorasiw kuntigiba ma; o tɔgɔ ye ko Potifari.

38

Zuda ni Tamari ta ko

¹ Ayiwa, wagati dɔ nana kɛ, Zuda bɔra a balemaw kɔrɔ, ka taga sigi Adulamu, cɛ dɔ kɔrɔ, o cɛ tɔgɔ ye ko Hira. ² Zuda ka Kanaanaka sunguru dɔ ye o dugu ra, a face tɔgɔ ye ko Suwa. A ka o sunguru furu, ka jɛn ni a ye. ³ Muso nana kɔnɔ ta, ka dɛncɛ woro. A ka den tɔgɔ la ko ɛri. ⁴ A nana kɔnɔ wɛrɛ ta, ka dɛncɛ wɛrɛ woro. A ka o tɔgɔ la ko Onan. ⁵ A nana kɔnɔ wɛrɛ ta tuun ka dɛncɛ wɛrɛ woro. A ka o tɔgɔ la ko Sela. O den worotuma ra, Zuda tun bɛ Kesibu dugu kɔnɔ.

⁶ Ayiwa, Zuda nana muso dɔ furu ka o di a dɛncɛ folɔ ɛri ma. O muso tɔgɔ tun ye ko Tamari. ⁷ Nka Zuda dɛncɛ folɔ kɛra mɔgɔjugu ye Matigi Ala ja kɔrɔ; o kosɔn, Matigi Ala ka saya lase a ma. ⁸ Zuda k'a fɔ a dɛncɛ flanan

Onan ye ko: «I kɔrɔcɛ muso ta ka jɛn ni a ye, sabu i nimɔgɔmuso lo; janko i ye den sɔrɔ ni a ye i kɔrɔcɛ nɔ ra, ka duruja to i kɔrɔcɛ kɔ.»

⁹ Ayiwa, Onan k'a ye ko o den tɛna kɛ ale yɛrɛ ta ye; o ra, ni a tun bɛ jɛn ni a ninmɔgɔmuso ye, a tun bɛ lawa bɔn dugu ma, janko muso kana kɔnɔ ta ka duruja to a kɔrɔcɛ kɔ. ¹⁰ Onan tun bɛ min kera, o ma diya Matigi Ala ye. Ala ka saya lase ale fana ma. ¹¹ Zuda k'a ye ten minkɛ, a ko Tamari ma ko: «I kana cɛ wɛrɛ ta; taga to i face ta so, sani k'a to ne dence Sela ye panatigɛ. Ni a ka panatigɛ, ne bɛna i di ale ma.» Zuda ka o fɔ, sabu a tun bɛ siranna; a tun t'a fɛ Sela ye Tamari furu janko ale fana kana na sa i n'a fɔ a kɔrɔcɛ tɔw.

Tamari tagara to a face ta so.

¹² Wagati dama tɛmɛnin kɔ, Zuda ta muso sara. O muso tun ye Suwa denmuso le ye. Sangakow nana nɔgɔya minkɛ, ani Zuda jusu sumana tuma min na, Zuda tagara a ta sagasikanbagaw fɛ Timina dugu kɔnɔ, a ni a terice Hira, min bɛ bɔ Adulamu. ¹³ Ayiwa, dɔ nana a fɔ Tamari ye ko a burance Zuda bɛ tagara Timina, ka taga a ta sagaw si kan. ¹⁴ Tamari ka o mɛn minkɛ, a k'a ta firiya faniw bɔ a yɛrɛ ra, ka lankana dɔ biri a kun na, k'a yɛrɛ datugu, ka taga sigi Enayimu dugu donda ra, Timina dugu sira ra, k'a yɛrɛ kɛ i ko jatɔmuso. Tamari ka o kɛ, sabu a k'a ye ko Sela kɔrɔyara, nka Zuda ma sɔn ka ale di a ma, ale ye kɛ a muso ye.

¹⁵ Ayiwa, Zuda tɛmɛtɔ nana Tamari siginin ye; a kera a ja na ko jatɔmuso dɔ lo, sabu Tamari tun k'a ja datugu. ¹⁶ Zuda k'a siginin ye sirada ra, a m'a lɔn ko a buranmuso lo. A ko a ma ko: «A to ne ye jɛn ni i ye.» Tamari ko: «Ni i ka jɛn ni ne ye, i bɛna mun le di ne ma?» ¹⁷ Zuda ko: «Ne bɛna badennin kelen bɔ ne ta baw ra ka o sama i ma.» Tamari ko: «I bɛ mun le di ne ma a sarati ye, sani i ye na a sama ne ma?» ¹⁸ Zuda ko: «Ele yɛrɛ b'a fɛ ne ye mun le di i ma a sarati ye?» Tamari ko: «I tɔgɔ tagamasiyɛn bɛ fɛn min kan, ani a juru, ani bere min bɛ i boro, olugu di ne ma.»

Zuda ka o fɛnw di a ma, ka jɛn ni a ye. Tamari ka kɔnɔ ta Zuda fɛ o cogo le ra. ¹⁹ O kɔ, Tamari wurira ka taga. A k'a ta faniw bɔ a yɛrɛ ra, k'a ta firiya faniw don tuun.

²⁰ Ayiwa, kɔ fɛ, Zuda nana badennin di a terice Adulamukacɛ ma, ko a ye na a di muso ma, ani ale ka fɛn minw di muso ma, ka o mina ka na. Cɛ tagara, a ma muso ye. ²¹ A ka o yɔrɔ mɔgɔw jɛninka ko: «Jatɔmuso min bɛ to ka sigi Enayimu dugu donda ra, sirada ra, a bɛ min le?» Mɔgɔw ko: «Jatɔmuso si ma sigi yan ka ye.»

²² Ayiwa, a sekɔra ka taga a fɔ Zuda ye ko: «Ne ma muso ye dɛ! Ne k'a yɔrɔ mɔgɔw jɛninka; o ko: «Jatɔmuso si ma sigi yan ka ye.» » ²³ Zuda ko: «A ye to ni o fɛnw ye. An kana maroya jɛni ka se an yɛrɛ ma. Ne kɔni k'a ta badennin ci a ma, nka ele m'a ye!»

²⁴ Ayiwa, karo saba tɛmɛnin kɔ, o nana a fɔ Zuda ye ko: «I buranmuso Tamari ka jatɔya kɛ; sisan a ye nin ye, a ka kɔnɔ ta yɛrɛ.» Zuda ka o kuma mɛn minkɛ, a ko: «Aw ye taga a mina ka bɔ ni a ye kɛnɛ ma, o ye a jɛni.»

²⁵ O ko o bɛ taga Tamari mina ka bɔ ni a ye minkɛ, a ka mɔgɔ bla k'a fɔ a burance ye ko: «Nin tagamasiyɛn ni nin bere ye mɔgɔ min ta ye, ne ka kɔnɔ ta o tigi le fɛ. Sabari ka nin tagamasiyɛn ni a juru, ni nin bere tigi jɛni, k'a lɔn jɔn ta lo.»

²⁶ Zuda ka fɛnw fɛ k'a ye ko ale yɛrɛ ta lo. A ko: «Ne jarakira ka tɛmɛ Tamari kan. Can lo, sabu ne tun ka kan k'a furu ne dence Sela ma, nka ne ma o kɛ.»

Zuda ma jɛn ni Tamari ye o kɔ tuun.

²⁷ Ayiwa, a jigiwagati ra, denw kera flandinw ye. ²⁸ A jigitɔ, den kelen k'a boro bɔ; tinminamuso ka ale boro mina ka jese wulenman dɔ siri a ra, k'a fɔ ko: «Nin le ye fɔlɔ ye.» ²⁹ Nka den k'a boro sama k'a don yi tuun. A flandinɔgɔn bɔra. Tinminamuso ko: «Ele le ka sira dayele ke!» A k'a tɔgɔ la ko Peresi*.

³⁰ O kɔ, a dɔgɔnin bɔra, ni jese wulenman sirinin ye a boro ra. O ka ale tɔgɔ la ko Zeraki.

39

O ka Yusufu fyeere Potifari ma

¹ Ayiwa, Sumayila ta mɔgɔw tagara ni Yusufu ye Misiran. Misirankace Potifari, Farawona ta sorasiw kuntigiba, ale ka Yusufu san Sumayila ta mɔgɔw fɛ; olugu le tun tagara nin Yusufu ye. ² Matigi Ala tora ni Yusufu ye k'a ta kow bɛɛ na a boro. A tun bɛ a matigice Misirankace Potifari ta so le kɔnɔ.

³ A matigice nana a ye ko Matigi Ala bɛ ni Yusufu ye; ko ni a k'a boro don fɛn o fɛn na, Ala bɛ o na a boro. ⁴ Yusufu ko nana diya a matigice ye, fɔ a k'a sigi a ta so kunna, k'a borofɛnw bɛɛ karifa a ma. ⁵ Kabini Potifari ka Yusufu sigi a ta so kunna, ani a borofɛnw bɛɛ kunna, Matigi Ala ka baraka don Misirankace Potifari ra, k'a ta so kopaw bɛɛ na Yusufu kosɔn. Matigi Ala ta baraka lara Potifari borofɛnw bɛɛ kan, sokɔnɔfɛnw, ani forokɔnɔfɛnw bɛɛ.

⁶ A kera ten minke, Potifari k'a ta so kopaw bɛɛ to Yusufu boro. A tun tɛ maga foyi ra, ni a yere ta domuni dɔrɔn tɛ.

Yusufu tun ye kanbelen cɛɾumanba le ye; a fari tun dakapanin lo, a nada fana tun cɛ ka ni.

Potifari muso nabɔra Yusufu fɛ

⁷ Wagati dɔ nana ke, Yusufu matigice ta muso nabɔra Yusufu fɛ. A ko Yusufu ye jɛn ni ale ye. ⁸ Yusufu ma sɔn; a ko a ma ko: «Ne matigice tɛ foyi ke a yere ye tuun so kɔnɔ yan. A k'a borofɛnw bɛɛ karifa ne le ma. ⁹ A ni ne bɛɛ kera kelen ye nin so kɔnɔ yan. A ma ne bari foyi ra, fɔ ele kelen, sabu i ye a muso ye. Ne bɛna o kojuguba ɲɔgɔn ke cogo di ka Ala hake ta?»

¹⁰ Lon bɛɛ muso tun bɛ Yusufu wele, nka Yusufu ma sɔn ka taga la a kɔrɔ ka jɛn ni a ye.

¹¹ Ayiwa, lon dɔ Yusufu tun donna bon kɔnɔ ka taga a ta baara ke; o y'a sɔrɔ lukɔnɔmɔgɔ si tun tɛ yi. ¹² Muso ka Yusufu mina a ta derege ma, ko a ye jɛn ni ale ye. Yusufu k'a ta derege bɔ k'a to a boro, ka bori ka bɔ kɛnɛ ma.

¹³ Ayiwa, muso k'a ye ko Yusufu k'a ta derege to ale boro ka bori ka bɔ kɛnɛ ma minke, ¹⁴ a kulera ka lukɔnɔmɔgɔw wele k'a fɔ o ye ko: «Aw y'a flɛ, ne cɛ nana ni Heburu kanbelen min ye, o nana an janfa le. Aw m'a ye, a nana ne kɔ ko a bɛna jɛn ni ne ye; nka ne ka kulekanba ci. ¹⁵ A nana a ye ko ne bɛ ne kan bɔra ka kule kosebɛ minke, a k'a ta derege to ne boro yan ka bori ka bɔ kɛnɛ ma.»

¹⁶ Muso ka Yusufu ta derege bla a yere kɔrɔ, sani a cɛ ye seko ka na so kɔnɔ. ¹⁷ A cɛ nana minke, a ka o kuma kelen fɔ a ye, ko: «A flɛ, i nana ni jɔncɛ Heburuka min ye, a nana ne kɔ ko a bɛna jɛn ni ne ye. ¹⁸ Ne ka ne kan bɔ ka kule minke, a k'a ta derege to ne boro, ka bori ka bɔ kɛnɛ ma.»

* **38:29** 38.29 Peresi kɔrɔ ye ko: wo; walama ko: k'a dayele.

O ka Yusufu bla kaso ra

¹⁹ Ayiwa, muso ka min fo Yusufu ta ko ra, ce ka o men minke, a dimina kosebe. ²⁰ A ka Yusufu mina k'a bla kaso ra, masace ta kasodenw be yoro min na. Yusufu tora kasobon na yi.

²¹ Nka Matigi Ala tora ni Yusufu ye, ka ja a ma, k'a ko diya kasobon korosibaga ye. ²² Kasobon korosibaga ka Yusufu bla kasoden tow bee kunna kasobon kono, ko a ye o korosi. Yusufu le tun be fen bee panabo kasobon kono yi. ²³ Kasobon korosibaga yere nana a boro bo fen bee ra, ka ko bee to Yusufu le boro, sabu Matigi Ala tun be ni Yusufu ye. Ala tun be a ta ko bee ja a boro.

40

Yusufu ka kasoden fla ta siko koru fo

¹ Ayiwa, lon do, Misiran masace ta minnifendibagaw kuntigi, ani a ta burujenibagaw kuntigi, olugu ka ko do ke min ma ben masace ma. ² Farawona dimina o kuntigi fla koru, minw ye minnifendibagaw kuntigi ni burujenibagaw kuntigi ye. ³ Masace ko o ye o mina ka o bla kaso ra, sorasiw kuntigiba ta bon kono, Yusufu tun be yoro min na. ⁴ Sorasiw kuntigiba ka o bla ni Yusufu ye, ko Yusufu ye o korosi. Yusufu le tun be o ta ko bee panabo. O ka wagati dama ke kasobon na yi.

⁵ Lon do, ka o to kasobon na yi, minnifendibagaw kuntigi, ani burujenibagaw kuntigi ka siko do ke su kelen na. O bee ni o ta siko, do ni do koru te kelen ye. ⁶ Ayiwa, sogomada fe, Yusufu nana o fle minke, a k'a ye ko o ja kumunin lo. ⁷ A ka o jininka ko: «Mun le ka aw ja kumu tan bi?» ⁸ O ko: «An ka siko do le ke; mogu fana te yi min be se ka a koru fo an ye.» Yusufu ko: «Siko koru lonniya be Ala le fe. Aw ye aw ta sikow fo ne ye.»

⁹ Masace ta minnifendibagaw kuntigi k'a ta siko fo; a ko: «Ne ta siko ra, ne ka rezensun do le ye ne ja fe, ¹⁰ yiriboro saba tun b'a ra. A fiyerenwa, a fiyerenw denna, a rezendenw mona. ¹¹ O y'a soru Farawona ta jiminminan tun be ne boro. Ne ka rezenmo mina k'a bisi Farawona ta jiminminan kono, k'a di Farawona ma.»

¹² Yusufu ko: «I ta siko koru ye nin ye: Yiriboro saba, o ye tere saba le ye. ¹³ Ni tere saba dafara, Farawona bena i labo kaso ra, ka i bla i ta baarakoro ra. I bena to ka minnifen di Farawona ma i n'a fo i tun b'a kera cogo min na kakoru, tuma min na i tun be o baara ra. ¹⁴ Nka ni i nana o hera soru tuma min na, i ye i hakiri to ne ra, ka ja ne ma; i ye kuma Farawona fe, ka ne ko fo a ye, janko a ye ne labo kaso ra. ¹⁵ Sabu o ka ne mina fanga ra ka bo Heburuw ta jamana le ra ka na ni ne ye yan. O ka ne bla kaso ra yan, k'a soru ne ma kojugu si ke.»

¹⁶ Ayiwa, burujenibagaw kuntigi k'a ye ko Yusufu k'a torogonce ta siko koru fo k'a diya minke, ale fana k'a ta fo. A ko: «Ne fana ta siko ra, segi saba tun be ne kun, buru gbeman tun be o segi saba kono. ¹⁷ Segi min tun be tow bee san fe, domunifen suguya bee tun be o kono, a bee tobira ka mo Farawona ye. Ayiwa, kono dow nana ke o fenw domu ye segi kono ne kunna.» ¹⁸ Yusufu ko: «I ta siko koru ye nin ye: Segi saba, o ye tere saba ye fana. ¹⁹ Ni tere saba dafara, Farawona bena i labo kaso ra, ka i kun tige, ka i su dulon yiri ra, konow bena ke i sogisogi ye.»

²⁰ Ayiwa, tere saba nana dafa, ka ben Farawona worolon kunben ma. O panagbe ra, a ka domuniba do tobi a ta jamana pamogow bee ye. A ka minnifendibagaw kuntigi ni burujenibagaw kuntigi labo kaso ra a

ta jamana namogow ja na. ²¹ A ka minnifendibagaw kuntigi bla a ta baarakoro ra, ko a ye to ka minnifen di Farawona ma. ²² Nka a ka burujenibagaw kuntigi dulon yiri ra ka kapa ni Yusufu ta kuma ye.

²³ Kabini minnifendibagaw kuntigi bora kaso ra, a ma miiri Yusufu ma tuun; a jinana a ko pewu.

41

Farawona ta siko

¹ San fla temenin ko, Farawona yere ka siko do ke. A sikora k'a yere ye Nili bada ra. ² A ka misi pumanman toronin wolonfla ye, o bora ji ra, ka na ke bin pimi ye bada ra. ³ A ka misi cejugu fasamannin wolonfla ye, olugu fana bora ji ra, misi pumanman wolonfla ko fe, ka na lolo o koro bada ra. ⁴ Ayiwa, misi cejugu fasamannin wolonfla, olugu ka misi toronin wolonfla domu. O ko, Farawona kununa sunogo ra.

⁵ Sunogo nana a ta tuun; a ka siko do were ke. A ka notizan wolonfla ye, o bora jusun kelen na, o bee kise ka bonbon, o ce ka pi. ⁶ O ko, notizan wolonfla were bora o jusun kelen na, o kisew ka dogo dogo, sabu kongokolon fono ka o bee jaja fo ka o cejuguya. ⁷ Ayiwa, notizan minw jajanin be, olugu ka notizan kisenuman belebelew domu.

O ko, Farawona kununa tuun. A k'a ye ko siko lo.

⁸ O lon sogomada fe, Farawona hakiri jagamina. A ka Misiran jamana lagberikebagaw, ani a kolonbagaw bee wele. A ka a ta sikow lakari o ye, nka o si ma se k'a koro fo Farawona ye. ⁹ O tuma ra, Farawona ta minnifendibagaw kuntigi ka kuma ta, k'a fo Farawona ye ko: «Ne ka kojugu min ke, ne hakiri jigira o ra bi.» ¹⁰ A ko: «Farawona, lon do i tun dimina i ta jamana mogoba dow koro. I tun ka ne mina o wagati ra ka ne bla kaso ra, sorasiw kuntigiba ta bon kono, ne ni burujenibagaw kuntigi. ¹¹ Lon do, su fe, an mogofla bee sikora, an bee ta siko koro fora an ye. ¹² Heburu kanbelen do le tun be ni an ye kasobon na; sorasiw kuntigiba ta baarden tun lo folofolo. An ka an ta siko nafa ale le ye, a k'a koro fo an ye. ¹³ A ka min fo an ye fana, kow nana ke ka kapa ni o le ye. I ka ne bla ne ta baarakoro ra, ka burujenibagaw kuntigi kun tige k'a su dulon yiri ra.»

Yusufu ka Farawona ta siko koro fo

¹⁴ Ayiwa, Farawona ka o men minke, a ka mogofla ci ka taga Yusufu wele. O teliyara ka Yusufu labo kasobon na. O k'a kun ni a bonbosiw bee li, k'a saninya, ka fani were don a ra, ka taga ni a ye Farawona fe. ¹⁵ A sera yi minke, Farawona ko a ma ko: «Ne ka siko do le ke, mogofla si ma se k'a koro fo ne ye. Ne k'a men ko ni siko fora ele ye, ko i be se k'a koro fo.» ¹⁶ Yusufu ka Farawona jaabi ko: «Farawona, ne te, Ala le bena i ta siko koro fo i ye ka ja.»

¹⁷ Farawona k'a fo Yusufu ye ko: «Ne ta siko ra ne k'a ye ko ne tun be Nili bada ra. ¹⁸ Ne ka misi cejuman toronin wolonfla ye, o bora ji ra ka na ke bin pimi ye kene ma. ¹⁹ Misi wolonfla were bora ji ra tuun, o fasanin be, o ce ka jugu, sogo panaman te o ra; Misiran jamana bee ra ne ma o misiw jogon cejugu ye ban. ²⁰ Ayiwa, misi cejugu fasaninw, olugu ka misi toroninw domu, minw tun konna ka bo. ²¹ O ka o kunu yere le; nka o bee n'a ta, a kera i ko foyi yere ma don o konobara ra. O cejuguyanin tora ten, i ko o tun be cogo min na kakoro. O ko, ne kununa sunogo ra.

²² «Ayiwa, ne sunɔgɔra tuun; ne ka siko dɔ wɛrɛ kɛ. O ra ne ka ɲɔtizan wolonfla ye, o bɛɛ kisɛw ka bonbon, a cɛ ka ɲi. O tizan wolonfla bɛɛ bɔra ɲɔkala kelen na. ²³ Tizan wolonfla wɛrɛ bɔra o ko fɛ, o ka dɔgɔdɔgɔ, sabu kongokolon fɔɲɔ ka o bɛɛ jaja. ²⁴ Ayiwa, tizan minw ka dɔgɔdɔgɔ, olugu ka tizanɲumanw domu.

«Ayiwa, ne ka nin siko le fɔ ne ta lagberikɛbagaw ye, nka o si ma se k'a kɔrɔ fɔ ne ye.»

²⁵ Yusufu k'a fɔ Farawona ye ko: «Farawona, i ka siko fla min kɛ, o bɛɛ ye fɛn kelen le ye. Ala bɛna min kɛ, a ka o le yira i ra. ²⁶ Misi ɲumanman wolonfla, o ye san wolonfla ye. ɲɔtizan wolonfla, o ye san wolonfla ye. A bɛɛ ye siko kelen le ye. ²⁷ Misi fasanin cɛjugu wolonfla minw bɔra ji ra ka na tɔw kɔ, o ye san wolonfla kɔngɔ ye. ɲɔtizan wolonfla minw ka dɔgɔdɔgɔ, fɔɲɔ ka minw jaja, o fana ye o san wolonfla kɔngɔ kelen le ye. ²⁸ Ne k'a fɔ i ye cogo min na sisan, Farawona, Ala bɛna min kɛ, a ka o le yira i ra. ²⁹ Sanji wolonfla bɛna kɛ, siman bɛna ɲa kɔsɛbɛ Misiran jamana bɛɛ ra. ³⁰ Nka sanji wolonfla wɛrɛ bɛna na o ko fɛ, o bɛna kɛ kɔngɔba ye, k'a kɛ fɔ mɔgɔw bɛna ɲina san tɛmɛninw ta siman camanba wagati bɛɛ ko Misiran jamana ra. Kɔngɔ bɛna jamana bɛɛ halaki. ³¹ Kɔngɔ juguyakojugu fɛ, siman tun ɲana san minw na, mɔgɔw bɛna ɲina o sanw bɛɛ ko pewu.»

³² Yusufu ko Farawona ma tuun ko: «Farawona, ni i k'a ye ko i ka nin siko kɛ cogoya fla ra, o b'a yira ko can ra Ala le ka nin ko latigɛ; a fana tena mɛɛn ni a ma kɛ. ³³ Ayiwa, sisan i ka kan ka mɔgɔ hakirman kolɔnbaga dɔ le ɲini, k'a sigi Misiran jamana bɛɛ kunna, ³⁴ ka mɔgɔ dɔw fana sigi jamana kunna ni ale ye, janko ni siman o siman ka sɔrɔ, o ye o tarantaran yɔrɔ looru, ka taran kelen bɔ k'a bla danna, Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra, sanɲuman wolonfla bɛɛ kɔnɔ. ³⁵ Sanɲuman wolonfla min bɛna na, o ye siman lajen o sanw bɛɛ kɔnɔ. Ele Farawona yɛrɛ ye o mɔgɔw kɔrɔsi. O ye o simanw lajen k'a bla danna duguw bɛɛ ra, k'a kɔrɔsi. ³⁶ Ni san wolonfla kɔngɔ nana se Misiran jamana ma tuma min na, o siman min lajenna, o le bɛna kɛ ka jamana baro. Ni o kɛra, kɔngɔ tena jamana halaki.»

Yusufu kɛra Misiran jamana ɲamɔgɔba ye

³⁷ Ayiwa, Yusufu ka min fɔ, o diyara Farawona ni a ta jamana ɲamɔgɔw bɛɛ ye. ³⁸ Farawona k'a fɔ a ta jamana ɲamɔgɔw ye ko: «An bɛ se ka mɔgɔ juman le sɔrɔ tuun Ala ka hakiri di min ma i ko nin cɛ?» ³⁹ Farawona ko Yusufu ma ko: «I n'a fɔ Ala ka nin kow yira ele ra, mɔgɔ si tɛ yi tuun min bɛ sɔrɔ kolɔnbaga ye, ani hakiritigi ye ka ele bɔ. ⁴⁰ Ne bɛ i sigi ne ta so kunna; ni i ka min fɔ, ne ta mɔgɔw bɛna o le kɛ. Masacɛya dɔrɔn le bɛna ne bonya ni i ye. ⁴¹ Ne ka Misiran jamana bɛɛ kuntigiya don i boro bi.»

⁴² Farawona k'a yɛrɛ ta borokandennɛgɛ bɔ k'a don Yusufu borokanden na. A ko o ye lenfani ɲumanman dɔw don a ra, ka kannanɛgɛ saninlaman dɔ don a kan na. ⁴³ A ka Yusufu yɛlɛ sowotoro dɔ kan, k'a gban a yɛrɛ ta sowotoro kɔ. Mɔgɔ dɔw blara o ɲa ka kɛ pɛrɛn ye, ko: «Aw ye sira bla, aw ye sira bla, fagamaw bɛ nana*!»

Ayiwa, Farawona ka Misiran jamana bɛɛ kuntigiya di Yusufu ma o cogo le ra.

⁴⁴ Farawona ko Yusufu ma tuun ko: «Ne le ye Farawona ye. Nka mɔgɔ man kan ka foyi kɛ Misiran jamana bɛɛ kɔnɔ yan, ni ele ma o sira di o tigi ma.»

* **41:43** 41.43 Kitabu dɔw kɔnɔ a sɛbera ko: «Aw ye aw kinbiri gban.»

⁴⁵ Farawona ka Yusufu tɔgɔ la ko Safinati Paneya. A ka muso di a ma. A muso tɔgɔ tun ye ko Asanati. Muso face tɔgɔ tun ye Potifera; ale le tun ye Oni dugu sarakalasebaga ye.

Yusufu sigira Misiran jamana bɛɛ kunna.

⁴⁶ Wagati min na o ka Yusufu wele ka taga Misiran masace Farawona fe, o y'a sɔrɔ a si tun ye san bisaba.

O le ko fe, a bɔra Farawona kɔrɔ ka taga Misiran jamana yaala.

⁴⁷ Ayiwa, san wolonfla kera, siman jana, ka den kosebe. ⁴⁸ Yusufu ka o san wolonfla ta siman dɔw lajen Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ka o bla danna. A ka siman lajen k'a bla duguw bɛɛ ra. Forow be dugu minw kɔrɔ, a ka o forow simanw lajen o duguw ra. ⁴⁹ Yusufu ka siman lajen caman, i ko kɔgoji kenken. A cayara fo a laban o nana a jateri dabla, sabu a jateda tun te se ka lon tuun.

⁵⁰ Ayiwa, sani kɔngɔ wagati ye se, Yusufu ka dence fla sɔrɔ ni a muso Asanati ye, Oni dugu sarakalasebaga Potifera denmuso.

⁵¹ Yusufu k'a dence folɔ tɔgɔ la ko Manase†, ko sabu Ala k'a ke ale jinana a ta tɔrɔw bɛɛ ko, k'a hakiri bo a face ta so ko.

⁵² A ka dence flanan tɔgɔ la ko Efrayimu‡, ko sabu ale tɔrɔra jamana min na, Ala ka dence di ale ma o jamana ra.

⁵³ Ayiwa, siman jana kosebe sanji wolonfla min kɔnɔ Misiran, o sanji wolonfla nana ban. ⁵⁴ O ko fe sanji wolonfla kɔngɔ daminana, i n'a fo Yusufu tun k'a fo cogo min na. Kɔngɔ benna jamana tɔw bɛɛ kan, nka siman tun be Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ⁵⁵ Ayiwa, kɔngɔ nana se Misiran jamana fana ma tuma min na, mɔgɔw nana ke kule ye Farawona kɔrɔ, ko a ye domuni di o ma. Farawona ko Misirankaw bɛɛ ma ko: «Aw ye taga Yusufu fe; ni a ka min fo aw ye, aw y'a ke ten.» ⁵⁶ O tuma kɔngɔba le tun be jamana yɔrɔ bɛɛ ra. Yusufu ka simanmarayɔrɔw dayele, ka siman fiyeere Misirankaw ma. O y'a sɔrɔ kɔngɔ tun be juguyara ka taga Misiran jamana ra.

⁵⁷ Mɔgɔw tun be bo jamanaw bɛɛ ra ka na siman san Misiran, Yusufu fe; sabu kɔngɔ tun be juguyara jamanaw bɛɛ ra.

42

Yusufu kɔrɔcɛw tagara siman san Misiran

¹ Yakuba nana a men ko siman be sɔrɔra Misiran. A k'a fo a dencew ye ko: «Mun koson aw be sigi yan ka ke jɔgɔn fle ye? ² Ne k'a men ko siman be sɔrɔra Misiran. Aw ye taga yi ka taga do san an ye, janko kɔngɔ kana na an faga yan.»

³ Yusufu kɔrɔcɛ mɔgɔ tan ka sira mina, ka taga siman san Misiran.

⁴ Yakuba ma son ka Yusufu dɔgɔcɛ Boniyaminu bla ni o ye ka taga. A tun be siranna ko kojugu do kana na taga a sɔrɔ yi.

⁵ Ayiwa, Yakuba* dencew tagara simansanyɔrɔ ra ni mɔgɔ werew ye, sabu kɔngɔ tun be Kanaana jamana yɔrɔ bɛɛ le ra.

Yusufu k'a kɔrɔcɛw lasiran

⁶ O y'a sɔrɔ Yusufu le tun be Misiran jamana kuntigiya ra; ale le tun be siman fiyeerera mɔgɔ bɛɛ ma Misiran. A kɔrɔcɛw nana se minke, o ka o kinbiri gban Yusufu kɔrɔ, ka o ja biri dugu ma. ⁷ Yusufu k'a kɔrɔcɛw ye minke, a ka o lon; nka a k'a ke i n'a fo ale ma o lon. A kumana o fe k'a ke

† **41:51** 41.51 Manase tɔgɔ kɔrɔ ye ko: ka jina. ‡ **41:52** 41.52 Efrayimu tɔgɔ kɔrɔ ye ko: Ala ka den di. * **42:5** 42.5 Yakuba, walama Izirayeli.

i n'a fɔ a dimina o kɔrɔ le. A ko o ma ko: «Aw bɔra min le?» O k'a jaabi ko: «An bɔra Kanaana jamana le ra, ka na siman san yan.»

⁸ O ka o fɔ minke, Yusufu k'a lɔn can ra ko a kɔrɔcɛw lo. Nka olugu ma Yusufu lɔn. ⁹ Yusufu tun ka siko minw ke a kɔrɔcɛw ko ra, a hakiri jigira o ra. A ko o ma ko: «Aw nana jamana fle dogo ra le, janko aw bɛna se ka jamana yɔrɔ minw kɛrɛ, aw ye o yɔrɔw lɔn.» ¹⁰ A kɔrɔcɛw ko: «An matigicɛ, o tɛ! I ta jɔnw nana siman le san. ¹¹ An bɛɛ ye fakelendenw le ye. An bɛ can le fɔra. An ma na jamana fle dogo ra.» ¹² Yusufu ko: «Can tɛ! Aw nakun ye ka na jamana fle le, janko aw bɛna se ka yɔrɔ minw kɛrɛ, aw ye o lɔn.» ¹³ O ko: «Anw ye i ta jɔnw le ye; an ye balemace tan ni fla le ye, an bɛɛ ye fakelendenw le ye. An sigira Kanaana jamana ra. An bɛɛ ra fitini, ale bɛ ni an face ye so; kelen sara an na.» ¹⁴ Yusufu ko: «Ne ka min fɔ, o le ye can ye; ne ko aw nana an ta jamana fle dogo ra le. ¹⁵ Ne bɛna aw sɛgɛsɛgɛ cogo min na, o ye nin ye: ne bɛ kari Farawona tɔgɔ ra, ko ni aw dɔgɔcɛ fitini ma na fiyewu, aw tɛna bɔ yan. ¹⁶ Aw ye mɔgɔ kelen bɔ aw ra k'a ci, o ye taga aw dɔgɔcɛ fitini ta ka na ni a ye. Tɔw bɛ to kaso ra yan. Ne bɛna aw ta kuma sɛgɛsɛgɛ o cogo le ra k'a lɔn ni aw bɛ can le fɔra. Ni aw ma o ke kɔni, o tuma ne karira Farawona tɔgɔ ra ko aw nana jamana fle dogo ra le.»

¹⁷ Yusufu ka o fɔ minke, a ka o bla kaso ra tere saba.

¹⁸ A tere sabanan, a k'a fɔ o ye ko: «Sisan ne bɛna min fɔ aw ye, ni aw ka o ke, o tuma ne tɛna foyi ke aw ra, sabu ne bɛ siran Ala ja. ¹⁹ Ni a kera ko aw bɛ can le fɔra, o tuma, aw ra kelen ye to kaso ra yan, aw tɔw ye taga ni siman ye ka taga a di aw ta somɔgɔw ma, sabu kɔngɔ bɛ o ra. ²⁰ O ko, aw sekɔtɔ, aw ye na ni aw dɔgɔcɛ fitini ye yan; ni o kera, ne bɛ a lɔn ko aw bɛ can le fɔra; o ra ne tɛna foyi ke aw ra.»

A kɔrɔcɛw sɔnna o ma.

²¹ O ka ke a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «Can ra, an ka an dɔgɔcɛ Yusufu hake ta; sabu an yɛrɛ tun k'a nin tɔrɔtɔ ye; a ka an daari ko an ye sabari ka makari ale ra k'a to yi, nka an ma sɔn. O le kosɔn nin jagban bɛ sera an ma bi.»

²² Rubɛn ka kuma ta, k'a fɔ o ye ko: «Ne tun m'a fɔ aw ye ko aw kana den nin faga wa? Aw ma sɔn ka ne ta kuma lamɛn. Sisan a ye nin ye, Ala b'a hake le bɔra an na tan.»

²³ Ayiwa, o tun m'a lɔn ko Yusufu bɛ o ta kan mɛnna; sabu Yusufu yɛrɛ tun bɛ kumana o fɛ ni daramina le ye. ²⁴ Yusufu ka o kuma mɛn minke, a bɔra o kɔrɔ ka taga kasi. A kɔsegira ka na, ka na kuma o fɛ tuun. O ko fɛ a ka Simeyɔn mina k'a siri o yɛrɛ pana.

Yusufu kɔrɔcɛw sekɔra ka taga Kanaana

²⁵ Yusufu k'a fɔ a ta baaradenw ye ko o ye a kɔrɔcɛw ta bɔrɔw fa siman na, ka o bɛɛ ta wariw dondon o ta bɔrɔw kɔnɔ, ani ka o ta siraradomuni di o ma. Baaradenw k'a ke ten. ²⁶ O ka o ta bɔrɔw lala o ta faliw kɔ ra, ka sira mina ka ke taga ye.

²⁷ O tagara se yɔrɔ dɔ ra, o y'a sɔrɔ su kora. O sira yi. O ra kelen k'a ta bɔrɔ dayɛɛ ko a bɛ domuni di a ta fali ma; a k'a ta wari ye bɔrɔ da ra. ²⁸ A ko tɔw ma ko: «E! O ka ne ta wari sekɔ; a ye nin ye bɔrɔ da ra.» Tɔw k'a ye ten minke, o jusu kasira. O siranna fɔ o bɛ yɛrɛyɛrɛ. O ko: «Ala ka mun le ke an na tan sa?»

²⁹ Ayiwa, o nana se o face Yakuba fɛ, Kanaana jamana ra. Min ka o sɔrɔ, o ka o bɛɛ fɔ a ye. O ko: ³⁰ «Cɛ min bɛ Misiran jamana kunna, a ma kuma an fɛ ni jumanya ye dɛ! A ko, ko an tagara o ta jamana fle dogo ra le. ³¹ An k'a fɔ a ye ko an ye mɔgɔsɔbɛw le ye, ko an ma na jamana fle dogo

ra. ³² An k'a fɔ a ye ko an tun ye balemaɓe tan ni fla le ye an face fe, ko kelen sara, ko an dogoɓe fitini, sisan ale be ni an face ye Kanaana jamana ra. ³³ Ayiwa, a ko an ma ko: «Ɛen min be se k'a to ne be la aw ra, ko aw ye magosobeɓe ye, o ye nin ye: aw ye aw balema kelen to yan; aw tow be siman ta ka taga a di aw ta somogow ma, sabu kongo be o ra. Ni aw tagara, aw ye na ni aw dogoɓe fitini ye ne fe yan. ³⁴ O ra, ne bena a lon ko aw ma na jamana fle, ko aw ye magosobeɓe le ye. Ni o kera, ne bena aw balemaɓe bla. O ko, aw be se ka taga jamana yoro bee ka sanni ni fiyeere ke, aw yere sago ma.» »

³⁵ Ayiwa, o nana ke siman bo ye o ta borow konɔ tuma min na, o k'a ye ko o bee ta wari be o ta borow konɔ. O ka wari ye o ta boro konɔ minke, o ni o face bee siranna.

³⁶ O face Yakuba k'a fɔ o ye ko: «E! Aw bena ne bonɔ ne ta denw na de! Yusufu te yi tuun, Simeyon fana te yi tuun; aw bena Boniyaminu fana mina ka taga ni a ye wa? Nin toro bee be ben ne le kan.»

³⁷ Ruben ko a face ma ko: «Ni ne ma seko ka na ni Boniyaminu ye i fe, o tuma i ye ne dence fla bee faga! Boniyaminu to ne boro; ni a kera cogo o cogo, ne bena seko ka na ni a ye i fe.» ³⁸ Yakuba ko: «On-on, ne dence te taga ni aw ye Misiran fiyewu; sabu a ni a korobe min be bamuso kelen na, o sara k'a kelen to. Ni ko do nana a soro tagama ra, aw bena a to ne koroninba kunsigbetigi ye sa jusukasi ra le.»

43

Yusufu korobeɓe tagara Misiran ni Boniyaminu ye

¹ Ayiwa, kongo nana juguya jamana konɔ. ² Yakuba denceɓe tun nana ni siman min ye ka bo Misiran, o nana o domu ka ban tuma min na, Yakuba k'a fɔ o ye ko: «Aw ye seko ka taga domuni do jini an ye Misiran.»

³ A dence Zuda k'a jaabi ko: «Misirankace k'a fɔ an ye ka a gbeleya kosebe ko ni an ma taga ni an dogoɓe ye, an ja tena la ale kan. ⁴ O ra, ni i be son ka an dogoɓe Boniyaminu bla ka taga ni an ye, an bena taga domuni san i ye. ⁵ Nka ni i te son k'a bla ka taga ni an ye, an te taga; sabu ce k'a fɔ an ye ko ni an dogoɓe te ni an ye, an ja tena la ale kan.»

⁶ O face Yakuba* ko: «Aw ka kojugu ke ne ra de! Mun na aw k'a fɔ ce nin ye ko dogoɓe were be aw fe de? Han?»

⁷ A denceɓe k'a jaabi ko: «Ce yere le ka pininkari caman gban an na an ta somogow bee ta ko ra. A ko: «Yala aw face be si ra wa? Yala balemaɓe were be aw fe wa?» Anw fana k'a ta pininkariw jaabi. An tun be se k'a lon cogo di ko a bena a fɔ an ye ko an ye na ni an dogoɓe ye?»

⁸ Zuda ko a face Yakuba ma ko: «Baba, den to ne boro, a ye taga ni an ye; a to an ye wuri ka taga domuni jini, janko kongo kana na an bee faga yan, ele ni anw, ani an ta denw.

⁹ «Ne le bena lo ni den kunko ye. Ni ko k'a soro, i ye ne pininka. Ni ne ma seko ni a ye fiyewu ka na a lo i ja koro yan, o tuma o jaraki bena to ne kan tuma bee; ¹⁰ sabu ni tagama tun ma lalo tan, i b'a soro ko an tun tagara ka kosegi ka ban fo sipaga fla.»

¹¹ O face Yakuba ko: «Ayiwa, i n'a fo jagboya le ye a taga ye, o tuma aw bena min ke, o fle: Aw ye an ta jamana fennumanman dow bla aw ta borow konɔ, ka taga o sama Misirankace ma. Aw ye turu doonin ta, ani li, ani kasadiyananw, ani turu kasadiman, ani yiriden dow, ani saraden, ani amande.

* 43:6 43.6 Yakuba, walama Izirayeli.

¹² «Aw ye aw ta wari jɔgɔn fla ta. O tun ka wari min bla aw ta bɔrɔw kɔnɔ, aw ye seko ni o ye. I b'a sɔrɔ o firira le. ¹³ Ayiwa, aw ye aw dɔgɔce ta, aw ye wuri ka taga Misirankace fe. ¹⁴ Ala Sebɛɛtigi ye aw makari don ce ra, janko a ye aw balemace to kelen ni Boniyaminu bla o ye na. Nka ni ne ka kan ka bɔnɔ ne ta denw na le, o tuma ne ye bɔnɔ o ra.»

Yusufu kɔrɔcew sera Yusufu fe tuun

¹⁵ Ayiwa, Yusufu kɔrɔcew ka o samafenw ta; o tun ka kan ka wari min ta, o ka o jɔgɔn fla ta. O wurira, o ni Boniyaminu, ka taga Misiran, Yusufu fe. ¹⁶ Kabini Yusufu ka Boniyaminu ye ni o ye, a k'a fo a ta baaradenw kuntigi ye ko: «Nin mɔgɔw ladon so kɔnɔ, i ye began do faga k'a laben; o bena tererafana domu ni ne yere le ye.»

¹⁷ Yusufu ka min fo, ce ka o ke. A tagara ni Yusufu kɔrɔcew ye Yusufu ta so kɔnɔ.

¹⁸ Yusufu kɔrɔcew k'a ye ko o tagara ni olugu ye Yusufu ta so minke, o siranna. O ko: «Wari min tora an ta bɔrɔ kɔnɔ an nako folo ra, i b'a sɔrɔ o le koson o nana ni an ye yan. O bena ben an kan le, ka jen an na, ka an mina ka an ke o ta jonw ye, ka an ta faluw fana mina.» ¹⁹ O siranya koson, o gbarara Yusufu ta baaradenw kuntigi ra, so donda ra, ka kuma a fe. ²⁰ O ko: «Hake to, an matigice, anw nana siman san yan kakoro. ²¹ An ta siman sanko folo, an sekoto, an sera an siyoro ra minke, an ka an ta bɔrɔw dayele k'a ye ko an bee ta wari dafanin be an ta bɔrɔw da ra, do ma bo a ra; a be i ko an tun nana ni a ye cogo min na. O koson an sekora ni a ye ka na a di. ²² An nana ni wari were ye fana ka na siman do were san. Nka an m'a lon jon le ka wari bla an ta bɔrɔw da ra.»

²³ Baaradenw kuntigi ko o ma ko: «Aw ye aw hakiri sigi, aw kana siran! Aw ta Ala, aw face ta Ala, ale le ka o wari bla aw fe bɔrɔ kɔnɔ. Ni o te, aw tun ka wari min di, o sera ne ma.»

Ce ka o kuma fo ka ban minke, a nana ni Simeyon ye o fe.

²⁴ A ka o ladon Yusufu ta bon kɔnɔ, ka ji di o ma, o ka o senw ko. A ka domuni di o ta faluw fana ma. ²⁵ O tun nana ni samafen minw ye, o ka o laben ka bla, sani Yusufu ye na teregban fe; sabu a tun fora o ye ko o ni Yusufu bena domuni ke Yusufu ta so.

²⁶ Yusufu nana so kɔnɔ tuma min na, o ka samafenw di a ma, ka o kinbiri gban a koro k'a fo. ²⁷ Yusufu ka o jininka ko: «Aw ka kene wa?» A ka o jininka fana ko: «Aw ka aw face min ko fo ko a korora, yala a be si ra hali bi wa?»

²⁸ O ka Yusufu jaabi ko: «I ta jonce min ye an face ye, a be si ra, a fana ka kene.»

O birira tuun ka o kinbiri gban Yusufu koro k'a fo.

²⁹ Yusufu k'a na korota k'a dɔgɔce Boniyaminu fle, a yere baden dɔgonin. A ko: «Aw ka aw dɔgɔce min ko fo, ale le ye nin ye wa?» Yusufu ko Boniyaminu ma ko: «Ne dence, Ala ye baraka don i ra.»

³⁰ Yusufu k'a dɔgɔce ye minke, a hina donna a ra, fo ka kasilogo bla a ra. A teliyara ka don bon kɔnɔ ka taga kasi. ³¹ O ko, a k'a na ko, ka bo kene ma. Kasilogo tun b'a ra belen, nka a jijara k'a yere mina. A k'a fo a ta baaradenw ye ko o ye na ni domuni ye. ³² O ka Yusufu ta domuni bo danna, k'a kɔrɔcew ta bo danna. Misiranka minw tun be ni o ye, o ka olugu fana ta bo danna, sabu Misirankaw te son ka domuni ke ni Heburuw ye; Misirankaw be nigi o ra.

³³ Yusufu kɔrɔcew sigira a na koro, ka gbangban jɔgɔn na, ka kana ni o sandaw ye; k'a damina koro ra ka taga a bla dɔgonin na. O ka ke jɔgɔn fle ye; o kabakoyara. ³⁴ Domuni min tun be Yusufu koro, a ka o do di o ma.

A ka tɔw ta jɔgɔn looru di Boniyaminu ma. O ka domuni ke, ka min, ka nagari ni Yusufu ye.

44

Yusufu k'a kɔrɔcɛw kɔrɔbɔ k'a fle

¹ Ayiwa, o kɔ, Yusufu k'a fɔ a ta baardenw kuntigi ye ko: «Nin mɔgɔw ta bɔrɔw fa siman na; o fanga be se min o min kɔrɔ, o di o ma. O kɔ, i ye o beɛ ta wari bla o ta bɔrɔ kɔnɔ, bɔrɔ da ra. ² I ye ne ta jiminminan warigberaman fana bla o beɛ ra fitini ta bɔrɔ kɔnɔ, a ta wari kan.»

Ayiwa, Yusufu ka min fɔ, baardenw kuntigi k'a ke ten.

³ Dugu gbera minke dɔrɔn, sɔgɔmada fe o ka sira di Yakuba dencew ma. O ka o ta doniw lala o ta faluw kɔ ra, ka taga. ⁴ O bɔra dugu kɔnɔ minke, k'a sɔrɔ o yɔrɔ tun ma janya fɔlɔ, Yusufu k'a ta baardenw kuntigi wele k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka tugu o kɔ; ko ni a kunna o ra, a ye a fɔ o ye ko: «Mun na aw ka ne ta kopuman sara ni kojugu ye? ⁵ Yala aw ma ne matigice ta jiminminan ta wa, a be lagberi ke ni min ye? Aw ka kojuguba le ke nin ye de!»

⁶ Ayiwa, baardenw kuntigi tagara kun o ra, a ka o kuma fɔ o ye ten. ⁷ O k'a jaabi ko: «An matigice, mun na i be o kuma jɔgɔn fɔ? Ala ye an kisi o ko jɔgɔn kerri ma. ⁸ An tun ka wari min ye an ta bɔrɔw kɔnɔ, an ma na ni o ye ka bɔ Kanaana ka na o di i ma wa? An bɛna sɔn cogo di ka warigbe walama sanin sonya i matigice ta so kɔnɔ? ⁹ Ayiwa, ni minan ka ye i ta jɔn min o min fe anw na, aw ye o tigi faga, tɔw ye ke an matigice ta jɔnw ye.»

¹⁰ Baardenw kuntigi ko: «Ayiwa, aw ka min fɔ, ne sɔnna o ma; nka ni minan yera mɔgɔ min kun, o tigi le be ke ne ta jɔn ye, foyi te ke tɔw ra.»

¹¹ O yɔrɔnin beɛ, o beɛ ka o ta bɔrɔw jigi, ka o dayele. ¹² Baardenw kuntigi ka ke bɔrɔw kɔnɔ flefle ye. A k'a damina o beɛ ra kɔrɔba ra, ka taga a laban fitini na. Minan tagara ye Boniyaminu ta bɔrɔ kɔnɔ.

¹³ A kera ten minke, o jusu kasira fɔ o ka o ta deregew mina ka o faranfaran. O ka o ta bɔrɔw ta ka o lala faluw kɔ ra ka sekɔ dugu kɔnɔ.

Zuda ka Yusufu daari Boniyaminu ko ra

¹⁴ Zuda ni a balemaw tagara se Yusufu ta so, k'a sɔrɔ Yusufu belen tun be yi. O ka o kinbiri gban Yusufu kɔrɔ k'a fo. ¹⁵ Yusufu ko o ma ko: «Aw ka mun ko le ke tan? O tuma aw ma a lɔn ko ne jɔgɔn be se ka ko dogoninw lɔn wa?» ¹⁶ Zuda ko: «An matigice, an bɛna mun le fɔ sa? Kuma te an fe tuun. An be se ka an yere bɔ nin ko ra cogo di? Ala yere le ka i ta jɔnw ta hake bɔ kene kan. Sisan an ye nin ye, an kera an matigice ta jɔnw le ye, anw, ani minan tagara ye min ta bɔrɔ kɔnɔ.» ¹⁷ Yusufu ko: «Ala ye ne kisi o ko jɔgɔn kerri ma. Ne ta minan yera min ta bɔrɔ kɔnɔ, o tigi kelen le bɛna ke ne ta jɔn ye. Aw tɔw, aw ye taga hera ra aw face fe.»

¹⁸ Zuda gbarara Yusufu ra k'a fɔ a ye ko: «Ne matigice, sabari k'a to i ta jɔnce ye kuma dɔ fɔ i ye; i kana dimi ne kɔrɔ, sabu ele ni Farawona beɛ le ye kelen ye. ¹⁹ Ne matigice, an nako fɔlɔ ra yan, ele le tun ka an jininka ko yala an face belen be yi wa, ko yala dɔgɔcɛ were be an fe wa. ²⁰ An ka i jaabi ko an face be yi, ko a kɔrɔra, ani ko an dɔgɔcɛ fitini dɔ be yi, an face ka ale woro k'a sɔrɔ a tun kɔrɔra kosebe ka ban. Kɔrɔcɛ dɔ fana tun be an dɔgɔcɛ fitini fe, nka ale sara. O fla beɛ tun be bamuso kelen na. Ayiwa, o dɔgɔcɛ fitini kelen le tora sisan; an face be a kanu kosebe. ²¹ Ele k'a fɔ an ye ko an ye na ni a ye i fe, janko i yere ja ye a ye. ²² An tun ka i jaabi ko den te se ka bɔ a face kɔrɔ. Ni a bɔra a face kɔrɔ, a face be sa jusukasi

boro. ²³ I k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔcɛ ma na, an ɲa tɛna la ele kan tuun. ²⁴ Ayiwa, tuma min na an sekɔra an face fɛ, an ka an matigicɛ ta kuma fɔ a ye. ²⁵ Lon min an face nana a fɔ an ye ko an ye sekɔ ka na siman dɔ san, ²⁶ an k'a fɔ a ye ko an tɛ se ka na ni an dɔgɔcɛ tɛ ni an ye, ko sabu Misirankacɛ k'a fɔ an ye ko ni an dɔgɔcɛ tɛ ni an ye, an ɲa tɛna la ale kan.

²⁷ «I ta jɔncɛ, an face k'a fɔ o le ra ko: <Aw k'a lon ko ne ta muso Raseli ka dence fla dɔrɔn le woro ne ye. ²⁸ Kelen tun bɔra so kɔnɔ lon dɔ; ne be miiri ko wara dɔ le k'a faga, sabu ne m'a ye tuun fɔ ka se bi ma.> ²⁹ A ko: <Ni aw ka na nin fana ta tuun, ni ko dɔ tagara a sɔrɔ yi, o tuma aw bɛna a to ne kɔrɔninba le bɛna sa tɔrɔ ra.>

³⁰ «Ayiwa, sisan ni ne ka sekɔ i ta jɔncɛ fɛ, ne face fɛ, k'a sɔrɔ den min be a ta ko bɛɛ ye, o den tɛ ni an ye, ³¹ ni a k'a ye ko den tɛ ni an ye, a bɛna sa jusukasi boro. O tuma anw minw ye i ta jɔnw ye, anw le bɛna ke sababu ye k'a to i ta jɔncɛ, an face kɔrɔninba be sa jusukasi ra; ³² sabu, ne matigicɛ, ne le k'a fɔ an face ye ko ne be lɔ ni den kunko ye. Ne k'a fɔ a ye ko ni ne ma sekɔ ni den ye a fɛ, o tuma ne face hake ye to ne kan tuma bɛɛ. ³³ O kosɔn, ne matigicɛ, sabari i y'a to ne ye to yan den nɔ ra, ka ke i ta jɔn ye, k'a to den ye taga so ni a kɔrɔcɛw ye. ³⁴ Ne bɛna taga ne face fɛ cogo di, ni den tɛ ni ne ye? E! Ne tɛ se ka taga ne face tɔrɔtɔ ye.»

45

Yusufu k'a yere yira a balemaw ra

¹ Ayiwa, Zuda banna o kuma ra minke, Yusufu ma se k'a yere mina tuun mɔgɔw ɲa na. A perenna ko o ye mɔgɔw bɛɛ labɔ.

Tuma min na Yusufu tun be a yere yira a balemaw ra, mɔgɔ si tun tɛ ni o ye. ² Yusufu kasira, fɔ Misirankaw k'a kasikan mɛn; Farawona ta somɔgɔw fana k'a kasikan mɛn. ³ Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ne le ye Yusufu ye! Yala ne face be si ra wa?»

Yusufu balemaw ma se k'a jaabi, sabu o bɛɛ hakiri tun ɲagamina. ⁴ Yusufu k'a fɔ o ye ko: «Aw ye gbara ne ra.» O gbarara a ra. A ko: «Ne le ye aw balemace Yusufu ye, aw ka min fiyeere Misiran tagabagaw ma. ⁵ Nka aw kana aw jusu kasi; aw kana dimi aw yere kɔrɔ ko mun na aw ka ne fiyeere; sabu Ala le ka ne ci aw ɲa yan, janko ne ye na ke sababu ye ka aw kisi. ⁶ Nin ye a san fla le ye kɔngɔ be jamana kɔnɔ. Ayiwa, sɛnɛ tɛna se ka ke fɔ sanji looru tuun, siman fana tɛna ke yi. ⁷ Ala le ka ne ci ka na aw ɲa yan, janko aw ye na duruja sɔrɔ nin jamana ra, ka ɲanamanya; o ye kisiriba le ye. ⁸ Aw le ma ne ci yan, Ala yere lo. A ka ne sigi yan, ka ne ke i n'a fɔ Farawona fa; ka ne sigi a ta so fɛn bɛɛ kunna, ka ne ke Misiran jamana bɛɛ ɲamɔgɔba ye.

⁹ «Ayiwa, aw ye teliya ka taga ne face fɛ; aw ye taga a fɔ a ye ko a dence Yusufu ko, ko Ala ka ale ke Misiran jamana bɛɛ kuntigi ye. Ko a ye teliya ka na ne kɔrɔ yan. ¹⁰ Ko a bɛna sigi Goseni mara ra; a bɛna to ne kɔrɔ yan, ale ni a ta denw, ani a mamadenw, ani a ta sagaw, ani a ta misiw, ani a borofɛnw bɛɛ. ¹¹ Ko ne bɛna domuni di a ma, sabu kɔngɔ bɛna ke fɔ sanji looru tuun. Ni a nana yan, a ni a ta somɔgɔw ni a ta beganw bɛɛ, o tɛna fɔn foyi ra. ¹² Aw yere ɲa bɛɛ a ra, ne dɔgɔcɛ Boniyaminu yere ɲa b'a ra ko ne Yusufu le be kumana aw fɛ. ¹³ Bonya min be ne kan Misiran yan, ani aw yere ɲa ka min ye, aw ye taga o bɛɛ lakari ne face ye. O kɔ, aw y'a to ne face ye na ne fɛ joona.»

¹⁴ Ayiwa, Yusufu ka o kumaw fɔ minke, a k'a boro mini a dɔgɔcɛ Boniyaminu kan na, ka kasi, Boniyaminu fana k'a boro mini Yusufu kan

na ka kasi. ¹⁵ A k'a boro mini a kɔrɔcɛw bɛɛ kan na kelen kelen, ka kasi. O kɔ fɛ, a kɔrɔcɛw sɔrɔra ka kuma ni a ye.

Farawona ko Yakuba ye na Misiran

¹⁶ Ayiwa, Yusufu balemaw nako kibaroya sera Farawona ta lukɔnɔmɔgɔw ma. O diyara Farawona ni a ta jamana jamɔgɔw ye.

¹⁷ Farawona ka Yusufu wele, k'a fɔ a ye ko: «A fɔ i balemaw ye ko o ye o ta faliw doni siman na ka kɔsegi Kanaana; ¹⁸ ni o sera yi, o ye o face ni o ta gbamɔgɔw bɛɛ ta ka na to ne kɔrɔ yan. Ne bɛna Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra pumanman di o ma. O bɛna jamana domunipumanw domu.» ¹⁹ A ko Yusufu ma tuun ko: «A fɔ i balemaw ye ko ne ko, ko o ye sowotoro dɔw ta Misiran yan, ka taga o ta musow ni o ta denw ni o face ta ka na ni o ye. ²⁰ Ni o ma se ka na ni fɛn dɔw ye, o kana hami o ra, sabu Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra pumanman le bɛna di o ma.»

²¹ Ayiwa, Farawona ka min fɔ, Yakuba dencɛw ka o kɛ. Yusufu ka sowotorow di o ma, ka kapa ni Farawona ta kuma ye. A ka domuni dɔ di o ma ko o ye o domu sira ra.

²² A ka fanikura donta fana di o bɛɛ kelen kelen ma, ka warigbɛ kɛmɛ saba di Boniyaminu ma, ani fanikura looru. ²³ A ka falicɛ tan doni Misiran ta domunipumanw na, ka falimuso tan doni simankisɛ ni buru ra, ani domunifɛn suguya werɛw, ko o ye taga o bɛɛ sama a face ma, janko ni o nana kɛ na ye Misiran, o ye o kɛ o ta baro ye sira ra. ²⁴ O kɔ, a ka sira di a balemaw ma, ko o ye taga. A ko o ma ko: «Aw kana kɛrɛ sira ra dɛ!» O tagara.

²⁵ O bɔra Misiran, ka taga se Kanaana jamana ra, o face Yakuba fɛ. ²⁶ O sera minke, o k'a fɔ o face ye ko: «Yusufu belɛn bɛ si ra! Ale le yɛrɛ siginin bɛ Misiran jamana kunna.» Nka Yakuba k'a kɛ i n'a fɔ mɔgɔ tɛ kumana a fɛ; a manwuna, fɔ a ma se ka foyi fɔ, sabu a ma se ka la o ta kuma ra.

²⁷ Nka dencɛw nana kɛ Yusufu ta kumaw bɛɛ fɔ ye a ye minke, ani Yusufu tun ka sowotoro minw bla ka na a ta, a ka o bɛɛ ye minke, a hakiri sɔrɔra ka sigi. ²⁸ Yakuba* ko: «Ne dencɛ Yusufu bɛ si ra wa? Ne tɛ foyi jinina tuun ka tɛmɛ o kan. Ne bɛ taga ne ja la a kan sani ne ye sa.»

46

Yakuba tagacogo Misiran

¹ Yakuba* tagatɔ Misiran, a tagara ni a borofɛnw bɛɛ ye. A tagara se Bɛri Seba, a ka saraka bɔ a face Isiyaka ta Ala ye.

² Ala k'a yɛrɛ yira a ra su fɛ, k'a wele ko: «Yakuba, Yakuba!» A ko: «Naamu.» ³ Ala ko: «Ne le ye Ala ye, i face ta Ala. I kana siran ka taga Misiran, sabu ne bɛna i ta duruja caya, k'a kɛ siyaba ye o yɔrɔ ra. ⁴ Ne Ala yɛrɛ le bɛna taga ni i ye Misiran, ne yɛrɛ le fana bɛna i labɔ. I bɛna sa ka i to Yusufu le boro.»

⁵ Yakuba bɔra Bɛri Seba. Farawona tun ka sowotoro minw di ka na a ta, a dencɛw k'a ladon o kɔnɔ, ani o ta denw ni o ta musow. ⁶ O ka o ta bɛganw fana ta, ani o tun ka fɛn o fɛn sɔrɔ Kanaana jamana ra. Yakuba ni a ta somɔgɔw bɛɛ tagara Misiran. ⁷ A tagara ni a dencɛw ye Misiran, ani a denmusow, ani a mamaden cɛmanw, ani a musomanw, ani a ta durujaw bɛɛ.

Yakuba ta somɔgɔw

* **45:28** 45.28 Yakuba, walama Izirayeli. * **46:1** 46.1 Yakuba, walama Izirayeli.

⁸ Ayiwa, Yakuba ta den minw tagara Misiran, olugu tɔgɔw ye nin ye; olugu le ye Izirayelimɔgɔw ye.

A dence fɔlɔ ye Ruben ye.

⁹ Ruben dencew tun ye Hanɔki ye, ani Palu, ani Hesiron, ani Karimi.

¹⁰ Simeyon dencew tun ye Yemuweli ye, ani Yamini, ani Owadi, ani Yakini, ani Sohari, ani Sawuli; Sawuli bamuso tun ye Kanaanaka le ye.

¹¹ Levi dencew tun ye Gerison ye, ani Kehati, ani Merari.

¹² Zuda dencew tun ye Eri ye, ani Onan, ani Sela, ani Peresi, ani Zeraki. Nka Eri ni Onan sara Kanaana jamana ra. Peresi dencew tun ye Hesiron ni Hamuli ye.

¹³ Isakari dencew tun ye Tola ye, ani Puva, ani Yasubu†, ani Simiron.

¹⁴ Zabulon dencew tun ye Seredi ye, ani Elon, ani Yaleli.

¹⁵ Leya ka o denw le woro Yakuba ye, ka o to Mesopotami jamana ra, ani a denmuso Dina. A dencew ni a denmusow bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ bisaba ni saba.

¹⁶ Gadi dencew tun ye Sifyon ye, ani Hagi, ani Suni, ani Esibon, ani Eri, ani Arɔdi, ani Areli.

¹⁷ Aseri dencew tun ye Imina ye, ani Isiva, ani Isivi, ani Beriya, ani o balemamuso Sera. Beriya dencew kɛra Heberi ye, ani Malikiyeli.

¹⁸ Ayiwa, Olugu le ye Zilipa dencew ye, Laban tun ka o baaradenmuso min di a denmuso Leya ma. A ka o le sorɔ Yakuba fɛ. O bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ tan ni wɔɔrɔ.

¹⁹ Yakuba ta muso Raseli dencew tun ye Yusufu ni Boniyaminu ye.

²⁰ Dence fla worora Yusufu fɛ Misiran; o ye Manase ni Efirayimu ye. A muso Asanati le ka o woro a ye. Asanati tun ye Potifera denmuso le ye; Potifera le tun ye Oni dugu sarakalasebaga ye. ²¹ Boniyaminu dencew tun ye Bela ye, ani Bekeri, ani Asibeli, ani Gera, ani Naaman, ani Ehi, ani Rosi, ani Mupimi, ani Hupimi, ani Aridi. ²² Olugu le ye Raseli dencew ye, a ka minw woro Yakuba fɛ. O bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ tan ni naani.

²³ Dan dence ye Husimu ye. ²⁴ Nɛfitali dencew ye Yaseli ye, ani Guni, ani Yeseri, ani Silemu.

²⁵ Olugu le ye Bila dencew ye, Laban tun ka o baaradenmuso min di a denmuso Raseli ma. A ka o dencew le woro Yakuba ye. O bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ wolonfla.

²⁶ Mɔgɔ minw tagara Misiran ni Yakuba ye, a yɛɛ denw, ani a mamadenw, o bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ biwɔɔrɔ ni wɔɔrɔ. A dencew ta musow ma jate. ²⁷ Ayiwa, dence fla fana worora Yusufu fɛ Misiran; o cogo ra Yakuba ta mɔgɔ minw bɛɛ nana sigi ni a ye Misiran, o bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ biwolonfla.

Yakuba sera Misiran

²⁸ Ayiwa, Yakuba ka Zuda bla ka taga a yɛɛ na Misiran, Yusufu fɛ, ka taga a fɔ a ye ko ale bɛ nana Misiran, Goseni mara ra. ²⁹ Yusufu ka o mɛn minke, a k'a ta sowotoro laben, ka taga Goseni, ka taga a face Yakuba‡ kunben. A sera a face ma minke, a k'a boro mini a face kan na, ka kasi ka mɛɛn.

³⁰ Yakuba ko Yusufu ma ko: «Sisan hali ni ne sara o tɛ baasi ye tuun. Sabu ne ka i ye, k'a ye ko i belen bɛ si ra.»

³¹ Yusufu k'a fɔ a balemaw ni a face ta somɔgɔ tɔw ye ko: «Ne bɛna taga a fɔ Farawona ye, k'a lasomi ko ne balemaw nana, ani ne face ta mɔgɔ minw tun bɛ Kanaana jamana ra.» ³² Yusufu ko tuun ko: «Ne bɛna

† **46:13** 46.13 Yasubu: Kitabu dow ra a fɔra ko Yɔbu. ‡ **46:29** 46.29 Yakuba, walama Izirayeli.

a fɔ Farawona ye ko ne ta mɔgɔw ye sagagbenbagaw le ye. O ta baara ye beganmara le ye. Ne bɛna a fɔ a ye ko aw nana ni aw ta sagaw ni aw ta baw ni aw ta misiw ye, ani aw borofɛnw bɛɛ. ³³ Ni Farawona ka na aw wele ka aw jininka ko: <Aw bɛ mun baara le kɛ?> ³⁴ Aw ye a fɔ a ye ko: <I ta jɔnw bɛ beganw le mara kabini o denmisenman fɔ ka na se bi ma; anw ni an bɛmaw bɛɛ ka o le kɛ.> Ni o kɛra, a bɛna a to aw ye sigi Goseni mara ra, sabu Misirankaw bɛ nigɪ beganmarabagaw ra.»

47

Yusufu k'a ta mɔgɔw yira Farawona ra

¹ Ayiwa, Yusufu tagara a fɔ Farawona ye ko: «Ne face ni ne balemaw nana ka bɔ Kanaana jamana ra, ani o ta sagaw ni o ta baw, ni o ta misiw, ani o borofɛnw bɛɛ. O bɛ Goseni mara ra.» ² Yusufu tun bɛ ni a balemace looru ye; a ka olugu yira Farawona ra. ³ Farawona k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛ mun baara le kɛ?» O ka Farawona jaabi ko: «Anw ye beganmarabagaw le ye, i n'a fɔ an bɛmaw.» ⁴ O ko Farawona ma tuun ko: «An minw ye i ta jɔnw ye, anw nana ka na sigi i ta jamana ra, sabu anw ta jamana ra domunikeyɔrɔ tɛ an ta beganw fɛ tuun. Kɔngɔ juguyara Kanaana jamana ra. A to an ye sigi Goseni mara ra. Anw ye i ta baaradenw le ye.»

⁵ Farawona ko Yusufu ma ko: «Ayiwa, i face ni i balemaw nana i fɛ. ⁶ Misiran jamana ye nin ye i kɔrɔ; i face ni i balemaw bla jamana yɔrɔ bɛɛ ra pumanman na, Goseni mara ra; ni i ka dɔw sɔrɔ i balemaw ra fana minw ka baara lɔn kɔsɛbɛ, i ye olugu bla ne yɛrɛ ta sagaw kunna o ye o kɔrɔsi.»

⁷ Yusufu nana ni a face Yakuba fana ye ka na a yira Farawona ra. Yakuba ka Farawona fɔ kɔsɛbɛ. ⁸ Farawona ka Yakuba jininka ko: «Ele si ye san jori ye sisan?» ⁹ Yakuba k'a jaabi ko: «Ne si ye san kɛmɛ ni san bisaba. Ne ka o le kɛ yaala ra. Ne ma san caman sɔrɔ, ne ta panamanya fana gbɛɛyara. Ne tena se ka sijan sɔrɔ, i n'a fɔ ne bɛmaw ka min sɔrɔ ka o to yaala ra jamana kɔnɔ.»

¹⁰ Yakuba ka o fɔ minke, a ka dugawu kɛ Farawona ye tuun ka sɔrɔ ka taga.

¹¹ Yusufu ka yɔrɔ dɔ di a face ni a balemaw ma Misiran jamana ra, i n'a fɔ Farawona tun k'a fɔ a ye cogo min na; a ka jamana yɔrɔ bɛɛ ra pumanman di o ma, Ramusesi mara ra. ¹² Yusufu ka domuni di a face ni a balemaw ma, ani a face ta somɔgɔw bɛɛ ma, ka kapa ni o ta gbamɔgɔw hakeya ye.

Kɔngɔ juguyara Misiran tuun

¹³ Ayiwa, domuni foyi tun tɛ sɔrɔra Misiran jamana ra tuun; kɔngɔ tun juguyara kɔsɛbɛ. Misiran jamana ni Kanaana jamana mɔgɔw bɛɛ baraka tun bɛ desera kɔngɔ boro fɔ ka o fasa. ¹⁴ Yusufu ka siman fiyeere o ma, ka Misiran jamana ni Kanaana jamana wari bɛɛ mina k'a bla Farawona ta so. ¹⁵ Misiran jamana ni Kanaana jamana wari bɛɛ nana ban tuma min na, Misirankaw bɛɛ nana Yusufu fɛ ka na a fɔ a ye ko: «Domuni di an ma; kana sɔn k'a to an ye faga i kɔrɔ. Wari foyi le tɛ an boro tuun.» ¹⁶ Yusufu ko o ma ko: «Ni wari tɛ aw fɛ, aw ye na ni aw ta beganw ye. Aw ye na aw ta beganw falen ne fɛ siman na.»

¹⁷ O nana ni o ta beganw ye Yusufu fɛ. Yusufu ka o ta sow, ni o ta sagaw, ni o ta baw, ni o ta misiw, ni o ta faliw falen siman na.

¹⁸ O san nana ban minke, o nana Yusufu fɛ tuun ka na a fɔ a ye ko: «An matigice, an ta wari banna; an nana ni an ta beganw bɛɛ ye i fɛ fana. An

tena a dogo i ma, ko foyi wεε le tε an fε tuun k'a di i ma, ni an yεε ni an ta dugukolow tε. ¹⁹ I kana sɔn k'a to an ye faga i kɔrɔ, ka an ta dugukolow lakolon to yi. An ni an ta dugukolow san, ka siman di an ma. O ra an ni an ta dugukolo bεε bε kε i ta ye. Siman di an ma an ye a dan, janko an ye baro, an kana sa kɔngɔ boro, ka an ta dugukolow lakolon to.»

²⁰ Yusufu ka Misiran dugukolo bεε san Farawona ye. Kɔngɔ gbankojugu o ra, Misirankaw ka o ta forow bεε fiyeere. Jamana bεε kera Farawona ta ye. ²¹ O cogo ra Misiran jamana mɔgɔw bεε kera Farawona ta jɔnw ye, k'a ta jamana kun kelen na, ka taga a bla a kun dɔ ra*.

²² Dugukolo min tora ni a ma san, o kera sarakalasebagaw ta le ye. A ma olugu ta san, sabu Farawona tun ka sariya dɔ sigi sarakalasebagaw kosɔn; Farawona tun bε min di sarakalasebagaw ma, o tun bε baro o le ra. O kosɔn olugu ma o ta dugukolo fiyeere.

²³ Yusufu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ne ka aw ni aw ta dugukolow san bi Farawona ye. Ne bε siman di aw ma, aw ye taga a dan aw ta forow ra.

²⁴ Nka ni simantigewagati sera, aw bena siman taran k'a kε sigiyɔroma looru, k'a taran kelen di Farawona ma. A taran naani tɔ, aw bε o dɔ kε si ye, ka dɔ kε aw ni aw denw, ni aw ta somɔgɔ tɔw ta baro ye.» ²⁵ O ka Yusufu jaabi ko: «An matigicε, i ka an kisi. Ayiwa, i n'a fɔ i ka o kɔnumanba kε an ye, o tuma, an bena kε Farawona ta jɔnw ye.»

²⁶ Yusufu ka o sariya sigi Misiran jamana bεε kan, ko san o san Misiran siman ka kan ka taran sigiyɔroma looru, k'a taran kelen kε Farawona ta ye. O sariya bε yi fɔ bi. Sarakalasebagaw dɔrɔn ta dugukolow le ma kε Farawona ta ye.

Yakuba ta kumalabanw

²⁷ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw sigira Misiran jamana ra, Goseni mara ra. O borofenw nana caya, o ka den caman sɔrɔ fana.

²⁸ Yakuba ka san tan ni wolonfla le kε Misiran jamana ra. A si bεε lajennin kera san kemε ni san binaani ni san wolonfla. ²⁹ A sawagati sera minke, a k'a dence Yusufu wele, k'a fɔ a ye ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma i boro la ne woto kɔrɔ, ka kari, ko i bena kɔnuman kε ne ye, ka kε kankelentigi ye ni ne ye, ko i tena ne su don Misiran yan. ³⁰ Ni ne sara tuma min na, ka taga fara ne bεmaw kan, i ye ne ta ka bɔ Misiran, ka taga ne su don ne bεmaw ta kaburu yɔrɔ ra.» Yusufu ko: «I ka min fɔ, ne bena o kε.» ³¹ Yakuba ko: «O tuma, kari ne ye.» Yusufu karira.

O kɔ, Yakuba k'a kinbiri gban a ta lanan kunyanfan fε ka Ala bato†.

48

Yakuba ka dugawu kε Yusufu dencew ye

¹ Wagati dama tɛmenin kɔ, o nana a fɔ Yusufu ye ko a face man kenε. Yusufu k'a dence fla ta, Manase ni Efirayimu, ka taga a face kɔrɔ. ² A fɔra Yakuba ye minke ko a dence Yusufu bε nana a fε, a jijara ka wuri ka sigi a ta lanan kan. ³ Yakuba ko Yusufu ma ko: «Ala Sebεetigi k'a yεε yira ne ra Luzi, Kanaana jamana ra, ka baraka don ne ra. ⁴ A k'a fɔ ne ye ko: «Ne bena den caman di i ma, ka i ta mɔgɔw caya, ka o kε siya caman ye, ka nin jamana di i ta duruja ma i kɔ fε, a bε kε o ta ye wagati bεε.» ⁵ Yakuba ko Yusufu ma tuun ko: «I ka dence fla min sɔrɔ Misiran jamana ra yan, sani

* **47:21** 47.21 Kitabu dɔw kɔnɔ a sebera ko: «A ka mɔgɔw bɔ o sigiyɔrɔw ra ka o lajen dugubaw ra.» † **47:31** 47.31 Heburuw 11.21 ra a sebera ko: «A tintinnin tora a ta bere kan ka Ala bato.»

ne ye na i fe yan, Efirayimu ni Manase, olugu bena ke ne ta denw le ye. O bena ke ne ta le ye i n'a fo Ruben ni Simeyon ye ne ta ye cogo min na.

⁶ «Nka i ka den minw soro olugu ko fe, olugu bena ke i yere ta ye. O bena o ta cen soro Efirayimu ni Manase sababu le ra. ⁷ Ne be o kera Raseli le koson. Sabu ne sekoto ka bo Mesopotami jamana ra, Raseli sara ne fe sira ra Kanaana jamana ra, Efirata dugu kere fe. Ne k'a su don o yoro ra, Efirata dugu sira ra, Efirata min be wele fana ko Betilehemu.»

⁸ Yakuba* ka Yusufu ta denw ye minke, a ko: «Ninnugu ye jonw le ye!»

⁹ Yusufu ko: «Ala ka dence fla min di ne ma yan, olugu lo.» Yakuba ko: «Sabari ka o gbara ne ra yan, janko ne ye dugawu ke o ye.»

¹⁰ Yakuba na baraka tun dogoyara koroya fe. A tun te yeri kera bererebe tuun. Yusufu k'a denw gbara Yakuba ra. Yakuba ka o ta ka o sigi a sen kan, k'a boro mini o ma ni kanuya ye. ¹¹ A k'a fo Yusufu ye ko: «Ne tun te a miiri ko ne na bena la ele kan tuun. Nka a ye nin ye, Ala nana a ke fo ne ka i ta denw yere ye.»

¹² Yusufu ka denw ta ka o bo a face sen kan, ale yere k'a kinbiri gban dugu ma, a face koro. ¹³ O ko, a k'a dence Efirayimu bla a kininboroyanfan fe, ka Manase bla a numanboroyanfan fe. A gbarara ni o ye a face ra, ka Efirayimu lo a face numanboroyanfan fe, ka Manase lo a kininboroyanfan fe. ¹⁴ Nka a face Yakuba k'a borow bananbiri, k'a kininboro la Efirayimu kun na, k'a soro ale le ye dogoceman ye, k'a numanboro la koroceman Manase kun na.

¹⁵ Yakuba ka dugawu ke Yusufu ye. A ko:

«Ne bemace Iburahima ni ne face Isiyaka ka Ala min bato, ale Ala min blara ne na kabini ne worolon, fo ka na se bi ma, ale ye baraka don nin denw na.

¹⁶ Meleke min ka ne bosu kojugu bee ma, o meleke ye baraka don nin denw na.

Nin denw sababu ra ne togo kana tunu;

ne bemace Iburahima ni ne face Isiyaka togo kana tunu,

o ta duruja ye caya jamana konu.»

¹⁷ Ayiwa, Yusufu k'a ye ko a face k'a kininboro la Efirayimu le kun na minke, o ma diya a ye, a k'a face boro mina ka bo Efirayimu kun na, ka taga ni a ye a dence folo Manase fan fe. ¹⁸ A k'a fo a face ye ko: «Baba, i firira, nin le ye dence folo ye. I tun ka kan ka i kininboro la ale le kun na.»

¹⁹ Nka a face ma son. A ko: «Ne dence, ne k'a lon co. Ne k'a lon ko Manase fana ta duruja bena caya ka ke siya do ye; a fana bena bonya, nka a dogoce bena bonya ka teme a kan. A dogoce ta siya le bena caya ka ke siya camanba ye.»

²⁰ Yakuba† ka dugawu ke o ye o lon na. A ko: «Izirayelimogow bena aw togo le ta ka dugawu ke ni a ye. O bena a fo mogow ma ko: «Ala ye baraka don aw ra, i n'a fo a ka baraka don Efirayimu ni Manase ra cogo min na.»

Yakuba ka Efirayimu bla Manase na fe o cogo le ra. ²¹ O ko, a k'a fo Yusufu ye ko: «Ne bena sa, nka Ala bena to ni aw ye. A bena kosegi ni aw ye aw bemaw ta jamana ra.» ²² A ko Yusufu ma tuun ko: «Ne bena i ta cen caya ka teme i balemaw ta kan. Ne be Sikemu mara di i ma. Ne ka Amorikaw kere le ni ne ta kerekemuru ni ne ta kalan ye, ka o yoro mina o ra.»

* **48:8** 48.8 Yakuba, walama Izirayeli. † **48:20** 48.20 Yakuba, walama Izirayeli.

49

Yakuba ka cirayakuma minw fo a denw ko ra

¹ O ko, Yakuba k'a dencew bee wele k'a fo o ye ko: «Aw ye na lajen ne korɔ, ne bɛna aw ta duruja nataw ta kow fo aw ye.»

² A ko:

«Aw ye na lajen ka menni ke,
Yakuba dencew!
Aw ye na aw face Izirayeli lamɛn.

³ Rubɛn, ne dence folo,
ele ye ne ta baraka ye, ne kanbelenman konna ka den folo min woro.
I ta bonya temɛna bee ta kan,
i baraka fana temɛna bee ta kan.

⁴ Nka i ma pamalo;
i be i ko jiba woyoto min be lamaga;
o ra, i tena nafeyoro soro de!
Sabu i yelenna i face ta lanan kan,
i yelenna ne ta lanan kan, ni ne muso ye.

⁵ «Ayiwa, Simeyon ni Levi ye mogo suguya kelen ye.
O ta muruw ye kojugukɛfenw le ye.

⁶ O ka jen min siri, ne te ni o ye o ra;
ne te ni o ye o ta jen ra fiyewu!
Sabu dimi koson o ka mogo faga,
o ta juguya koson, o toronketo,
o ka mogow ta misitoranw senfasaw tige.

⁷ Ala ye o ta dimi danga,
sabuu o le ka o bla kojugu ra.
Ala ye o ta fariya danga,
sabuu o le ka o ke hinabariw ye.
Ne bɛna o ta denw faran ka o bo jogon na Izirayeli ta jamana ra,
ka o yerege ka taga jamana yoro bee.

⁸ «Ayiwa, Zuda, ele balemaw bɛna ele le bonya.
I bɛna i boro la i juguw ton kan,
ka o kun biri fanga ra.

I fadenw fana bɛna o kinbiri gban i korɔ.

⁹ Zuda be i ko jarkanbelen le.
Ne dence, i bora fagarikɛyoro ra ka na!
A be a kinbiri turu, ka la i ko jara, i ko jaraba.
Jon le be son k'a lawuri!

¹⁰ Masacebere tena mabo Zuda ta gba ra fiyewu.
Kuntigiya bere tena bo a boro ka ye,
fo ka taga se kotigi* yere nawagati ma.
Siyaw bee bɛna o yere majigi ale le ye.

¹¹ Rezen bɛna caya fo a be a ta fali siri rezensun le ra,
k'a ta falimuso den siri rezensunw bee ra pumanman na.
A be a ta derege ko rezenji le ra,
k'a ta deregeba ko rezenji ra.

¹² Rezenji be a na manamana tuma bee,
nono be a pinw gbe a da ra.

* 49:10 49.10 Kotigi: Heburukan na a sebera ko: Silo.

13 «Zabulon sigiyoro bena ke kogojida le ra,
kurunbaw loyoro le bena ke a sigiyoro ye.
A ta mara dan bena se fo Sidon dugu fan na.

14 «Isakari ye fali barakaman le ye,
a be la beganw siyoro ra.

15 A k'a ye ko a layoro laganfiyanin be minke,
ko a yoro ce ka ni minke, a tora yi kunkelen.
A k'a ko bla donita kama,
fo ka na ke tow ta jon ye, ka jagboyabaaraw ke tow ye.

16 «Dan le bena sigi a ta mogow kunna
ka o kiti tige, ka ke i n'a fo Izirayeli ta gba tow.

17 Dan ye sa le ye, min be la sira ra.
Fonfonnin lo, min be la mogow na siradennin kan.
A be sow kin o sen na,
fo sotigi be yelama ka ben dugu ma.

18 «E! Matigi Ala, ne jigi be i ta demeri kan.

19 «Gadi, mogow dow bena jen ka na ben i kan ko o be i kere,
nka ele bena ben o kan ka o ghen.

20 «Aseri, domunifen numanman bena soro i ta jamana le ra;
ele le bena domunipumanw di masacew ma.

21 «Nefitali be i ko dagbe, min be a yere ma;
a be denpumanw le woro.

22 «Yusufu be i ko yiridenta min be wurira kura ye,
yiridenta min be bununda ra.

A yiriborow be janya fo ka teme kogo kunna.

23 Kalantigiw tugura a no fe;
o k'a bon ni o ta bipew ye, o gbanna a ra kosebe.

24 Nka ale ta kalan tora a boro;
Yakuba ta Ala fangatigi ka fanga don a borow ra.

Ale Ala le ye Izirayeli korosibaga ye,
ani Izirayeli ta Ala barakaman.

25 I face ta Ala, ale bena i deme.
Ala Sebestigi le bena baraka don i ra,
ka sankolo ta baraka di i ma,
ka dugukolo ta baraka di i ma,
ka baraka don musow ra, ka denworo nogoya o ye,
ka baraka don beganw fana ra, ka o caya.

26 I face ta dugawu temena kuru banbariw ta kan;
o dugawuw bena to i kan, ka men,
fo ka teme kuruw si kan, kuru minw danna kabini folofolo.
O dugawu ye ke Yusufu kan,
o dugawu bee ye to Yusufu kan, ale min kera a balemaw ta kuntigi ye.

27 «Boniyaminu ye wara le ye,
a be sogo mina k'a faga.

Sogomada fe a be sogo do nimi,
wulada fe, a ka min mina, a be o taran.»

²⁸ Ayiwa, Izirayeli ta gba tan ni fla le ye nin mogow ye. O face ka nin cirayakumaw le fo o ye, a dugawuketo. A ka dugawu ke o ye, bee ni i ta dugawu.

Yakuba ta saya

²⁹ Ayiwa, o ko, Yakuba k'a fo a dencew ye ko: «Ne bena sa ka taga ne ta bemaw fe. Ni ne ka sa, kuruwo min be Hetikace Efuron ta foro ra, aw ye taga ne su don yi, ne ta bemaw kere fe. ³⁰ O kuruwo be Makipela ta foro ra, Mamire ta yoro koro, Kanaana jamana ra. Iburahima ka o foro le san Hetikace Efuron fe, k'a ke sudonyoro ye. ³¹ Iburahima ni a muso Saran su donna yi le. Isiyaka ni a muso Rebeke fana su donna yi. Ne le ka Leya su don yi fana. ³² O foro ni o kuruwo bee sanna Heti ta mogow fe.»

³³ Ayiwa, Yakuba ka o kuma fo ka ban minke, a k'a senw layelen lanan kan, ka la. A sara ka taga a bemaw fe.

50

Yakuba ta sanga

¹ Yusufu k'a ye ko a face sara minke, a face kanuya koson, a ka na biri a face pada kan, k'a boro mini a kan na, ka kasi. ² Flakebaga minw tun be baara ke a ye, a k'a fo olugu ye ko o ye a face su laben ka na ni kasatigenan ye. Flakebagaw k'a su laben ni kasatigenan ye. ³ O k'a laben ka se fo tere binaani. Misirankaw k'a su kasi fo tere biwolonfla.

⁴ O sukasionw dafara minke, Yusufu k'a fo Farawona ta somogow ye ko: «Ni can ra ne ko ka di aw ye, aw ye taga kuma Farawona fe ne ye. Aw ye a fo a ye ko, ⁵ sani ne face ye sa, a tun k'a fo ne ye ko ne ye kari ale ye, ko ni ale nana sa, ale tun ka kaburu min san Kanaana jamana ra, ko ne ye taga ale su don yi. O koson ne b'a fe ka taga ne face su don, ka seko ka na.»

⁶ Ayiwa, o kuma sera Farawona ma minke, Farawona k'a fo Yusufu ye ko: «Taga i face su don i n'a fo i karira a ye cogo min na.» ⁷ Yusufu tagato a face sudonyoro ra, Farawona ta jamana namogow bee tagara a blasira, ani Farawona ta cekorobaw, ani Misiran jamana cekoroba tow bee, ⁸ ani Yusufu ta somogow bee, ani a balemaw, ani a face ta somogow bee. Denmisenw, ani sagaw ni baw, ani misiw doron le tora Goseni mara ra yi, Misiran jamana ra. ⁹ Sowotorotigiw, ani sotigiw fana tun be ni o ye. Jama caman le tun be jogon ko ka taga.

¹⁰ Kenegbe min togo ye ko Atadi, o sera o yoro ra minke, Zuriden koba ko fe, o ka sukasi ke, ka kulekanbaw bo o yoro ra. Yusufu ka tere wolonfla le bla k'a face sanga ke. O k'a face sanga ke o yoro ra k'a su kasi.

¹¹ Kanaanaka minw be o jamana ra, olugu ka o sanga ko ye Atadi kenegbe ra, o ko: «Nin kera sangaba ye Misirankaw fe de!» O le koson, o ka o yoro togo la ko: Abeli Misirayimu*; o yoro be Zuriden ba ko fe.

¹² O cogo ra, Yakuba sato tun ka min fo a ta sanga ko ra, a dencew ka o ke.

¹³ O tagara ni a su ye Kanaana jamana ra. Kuruwo min be Makipela foro ra, o tagara a su don yi. Iburahima tun ka o yoro le san Hetikace Efuron fe, k'a ke sudonyoro ye; a be Mamire ta yoro koro.

¹⁴ Yusufu k'a face su don ka ban minke, a sekora Misiran, ani a balemaw, ani minw bee tun tagara ni a ye a face sudonyoro ra.

* **50:11** 50.11 Abeli Misirayimu, o koro ye ko: Misirankaw ta sangakoba.

Yusufu kɔrɔcɛw k'a daari

¹⁵ Ayiwa, Yusufu balemaw k'a ye ko o face sara minke, o ko: «Ni Yusufu ka wuri an kama sisan do! An ka kojugu min ke a ra, ni a ko a be o juru sara an na do!» ¹⁶ O ka mɔgɔ ci ka taga a fɔ Yusufu ye ko: «Sani i face ye sa, a tun k'a fɔ ko ¹⁷ an ye kuma i fe, ko i ye sabari ka i balemaw ta hake ni o ta jurumun yafa o ma, sabu o ka kojugu le ke i ra.» O ko Yusufu ma ko: «An ye i face ta Ala ta jɔnw le ye; sabari ka an ta hakew yafa an ma.»

Yusufu ka o kuma men minke, a kasira.

¹⁸ A kɔrɔcɛw yere nana o kinbiri gban a koro; o ko: «Anw ye i ta jɔnw le ye.» ¹⁹ Yusufu ko o ma ko: «Aw kana siran. Ala ka min latige, o le kera.

²⁰ Aw tun b'a fe ka kojugu le ke ne ra, nka Ala k'a yeɛma k'a ke kopuman ye, k'a laban ke nin ye bi, janko ka mɔgɔ caman kisi. ²¹ O ra, aw kana siran, ne bena ne janto aw ra, aw ni aw ta denw beɛ.»

Yusufu kumana o fe, ni kanuya ye, ka o jusu saaro.

Yusufu ta saya

²² O ko, Yusufu ni a face ta somɔgɔw tora Misiran. Yusufu si tun ye san kemɛ ni tan. ²³ A k'a dence Efirayimu ta denw ye, ka Efirayimu mamadenw fana ye. A dence Manase dence Makiri, o ta denw worora minke, Yusufu ka olugu ke a yere ta denw ye.

²⁴ Lon do, Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Ne bena sa, nka sigiya t'a ra, Ala bena a janto aw ra, ka aw labɔ nin jamana ra yan. A ka layiri ta ko a be jamana min di an bemaw Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ma, a bena taga ni aw ye o jamana ra.»

²⁵ O ko, Yusufu k'a fɔ a balemaw ye ko: «Aw ye kari ne ye, ko ni Ala nana aw labɔ Misiran, aw tagato, aw ye taga ni ne kolow ye ka bɔ Misiran.»

²⁶ Ayiwa, Yusufu nana sa k'a si to san kemɛ ni tan. O k'a su laben ni kasatigenan ye k'a bla kesu do kɔnɔ Misiran.

IZIRAYELI TA BORI KITABU Kitabu faamucogo

Bori Kitabu be Izirayelimogow bocogo lakari an ye. Ala ka o labo jonya ra Misiran jamana ra cogo min na, ka na ni o ye Kanaana jamana ra, a be o le jafɔ an ye. Ka kapa ni mogɔ caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu seɓɓeɓaga ye.

Nin kitabu be fen naani yira an na Izirayeli ta ko ra:

A folo ye Izirayelimogow ta jonya laban ye, ani o bocogo Misiran jamana ra (sura 1-15).

A flanan ye Izirayelimogow ta tagama ye, ka taga se fo Sinayi kuru ma (sura 15-18).

A sabanan ye Ala ta jɛnɔgɔnya* ko ye, a ka jɛnɔgɔnya min don ni Izirayelimogow ye Sinayi kuru kan, k'a ta sariyaw ni a ta ciw ni a ta kolatigeninw yira o ra (sura 19-24).

A naaninan ye fanibon loko ye, Izirayelimogow tun ka kan ka fanibon min lo ka Ala bato, ani sarakalasebagaw tun ka kan ka baara minw ke (sura 24-40).

Nka nin kitabu kunba fle nin ye: Ala ta wagati sera minke, a makarira a ta mogow ra ka o bo jonya ra, ka o labo Misiran, ka o laben ka o ke a yere ta siya ye, ka taga ni o ye o yere ta jamana ra, a tun ka jamana min layiri ta o bemaw ye.

Ala ka Musa le panawoloma ka o baaraba bee ke.

Kitabu konokow

Izirayelimogow ta jonya wagati (1)

Musa worocogo, ani Ala k'a panawoloma cogo min na (2-4)

Musa ni Haruna tagara Farawona fe (5-11)

Izirayelimogow bocogo Misiran (12.1-15.21)

Izirayelimogow tagara se Sinayi kuru ma (15.22-18.27)

Ala ta jɛnɔgɔnya ni a ta sariyaw (19-24)

Ala ka fanibon locogo yira Izirayelimogow ra (25-40)

Ala ka Izirayelimogow labo Misiran

Izirayelimogow tɔɔɔcogo

¹ Ayiwa, Izirayelimogow minw tagara Misiran ni o face Yakuba ye, o ni o ta gbaw, olugu togow ye nin ye: ² Ruben, Simeyon, Levi, Zuda, ³ Isakari, Zabulon, Boniyaminu, ⁴ Dan, Nefitali, Gadi, Aseri. ⁵ Yakuba ta denw ni a ta mamadenw bee lajennin tun ye mogow biwolonfla. Olugu tun nana a sorɔ Yusufu be Misiran ka ban.

⁶ Ayiwa, Yusufu nana sa. A balema tow bee nana sa fana, ani minw bee tun ye o wagati ta mogow ye. ⁷ Izirayelimogow ka den caman sorɔ. O cayara minke, do ka ke fara ye o ta fanga kan fana lon o lon. A kera ten minke, Misiran jamana fara Izirayelimogow ra.

⁸ Ayiwa, o ko, masacekura do nana sigi masaya ra Misiran; ale tun ma do lon Yusufu ta ko ra. ⁹ O masace k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw m'a ye, Izirayelimogow cayara ni an ye sisan de! O fanga fana bonyara ni an ta ye. ¹⁰ Ayiwa, aw y'a to an ye cogo jini a ko ra, ka o bari janko o kana ke caya ye tuun; ni o te, ni an nana kere sorɔ ni an jugu dow ye, o be son ka fara an juguw kan ka an kere, ka sorɔ ka bori ka bo jamana konɔ.»

¹¹ Ayiwa, a kera ten minke, o ka jagboyabaaraw la Izirayelimogow kan, ka kuntigi dow bla o kunna ko o ye o korosi, ani ka o nagban kosebe ni o jagboyabaaraw ye. Izirayelimogow ka Pitomu dugu ni Ramusesi dugu lo o cogo le ra, ka o ke masace Farawona ta fenmarayorow ye. ¹² Nka o tun be o nagbanna cogo min na ni jagboyabaaraw ye, o fana tun be cayara ka taga ten le. A kera ten, Izirayelimogow ta ko ka siranya bla Misirankaw ra kosebe. ¹³ Misirankaw ka do fara o ta baaraw kan, ka o jonyamina. ¹⁴ O ka o tooro fo k'a dama teme, ka baarajugu suguya bee la o kan: o tun be bogo noonni, ka biriki bo, ka forobaaraw fana ke. O tun be o jagboyabaaraw bee la o kan hali o te hina o ra.

Farawona ka min latige Izirayelimogow kama

¹⁵ Ayiwa, lon do Misiran masace kumana Heburuw* ta tinminamusu fla fe. O muso kelen togo tun ye ko Sifira, to kelen togo tun ye ko Puwa. ¹⁶ A ko o ma ko: «Ni Izirayelimuso do be jigira aw boro tuma o tuma, aw ye den boto korosi. Ni ce lo, aw ye a faga; ni muso lo aw y'a to yi, aw kana a faga.»

¹⁷ Nka tinminamusow siranna Ala ja. Misiran masace ka min fo, o ma son ka o ke. O ka cedenw panaman to. ¹⁸ Masace ka tinminamusow wele ka o jininka. A ko: «Aw ka mun le ke tan? Mun na aw ka Izirayelimogow ta cedenw to yi, aw ma o faga?» ¹⁹ Tinminamusow ka Farawona jaabi ko: «Izirayelimusow te i ko Misirankamusow; baraka be o ra kosebe. Sani tinminamusu ye na, o be jigi.»

²⁰ Ayiwa, do farara Izirayelimogow kan, o cayara, ka baraka soro. Ala ka baraka don tinminamusow ra, o ta kewale koson. ²¹ Tinminamusow siranna Ala ja, o ma son ka denw faga minke, o koson Ala ka baraka don o ra, ka denw di olugu fana ma.

²² Ayiwa, Farawona k'a ye ten minke, a k'a fo a ta mogow ye ko o ye to ka Izirayelimogow ta denjenin cemaninw bee firi Nili ba ji ra; ko o ye musodenw doron le to yi.

2

Musa denjeninman

¹ Ayiwa, o wagati ra Levi ta gbamogo do tun ka muso do furu; o muso tun ye o yere ta gbamogo do le ye. ² Muso nana konso ta, ka dence woro; o k'a ye ko den ce ka ji; o siranna, o ka den dogo, ka se fo karo saba. ³ Nka den nana ke a te se ka dogo tuun minke, a bamuso ka segi do lalaga ni kodarabin dow ye, ka mananji ni yiriji do ke k'a mun janko ji kana don a konso. A ka den la o konso, ka taga a bla Nili bada ra, binw ce ra. ⁴ Den koromuso tagara lo ka ke den korosi ye, k'a fle min bena ke den na.

⁵ Doonin kera, Farawona denmuso nana ba ra, ko a bena ko. A tojogon minw tun nana ni a ye, olugu tun be yaalayaalara bada ra. Farawona denmuso nana segi ye binw ce ra. A k'a ta baaradenmuso do ci ka taga a ta. ⁶ Baaradenmuso nana ni segi ye minke, Farawona denmuso k'a dayele ka cedennin do ye a konso, a be kasira. Den makari k'a mina. A ko: «E! Nin ye Heburu dow ta den le ye tan.» ⁷ Denjenin koromuso gbarara Farawona denmuso ra. A k'a fo a ye ko: «I te a to ne ye taga Heburukamusu do jini i ye, a bena den lamso i ye, ka to ka sin di a ma wa?» ⁸ Farawona denmuso ko: «Taga.» Sungurunin tagara den bamuso yere le wele ka na. ⁹ Den

* **1:15** 1.15 Izirayelimogow le ye Heburuw ye.

bamusu nana minke, Farawona denmuso ko a ma ko: «Den nin ta, i ye to ka sin di a ma. Ne yere le bena i sara.» Muso ka den ta ka taga ni a ye.

¹⁰ Den nana koro donin minke, muso tagara ni a ye Farawona denmuso fe. Den kera i n'a fo Farawona denmuso yere dence. A ko: «Ne be a togo la ko Musa; sabu ne k'a labo ji ra le*.»

Musa ka Misirankace do faga

¹¹ Ayiwa, Musa nana koroa minke, lon do a tagara a balema Heburuw fe, ka taga o ye o ta jagboyabaaraw ra. A nana Misirankace do ye a be a balema Heburu do bugora. ¹² Musa ka yoro w fefle a ma mogo ye minke, a ka Misirankace faga, k'a su dogo kenkenmugu jukoro. ¹³ O dugusagbe, Musa tagara tuun. A tagara bo Heburu fla kan, o be kerera. Jo tun te min fe, a ko o ma ko: «Mun na i be i balemacce bugora?» ¹⁴ Ce ko Musa ma ko: «Jon le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigebaga ye? O tuma i b'a fe ka ne faga le fana i ko i ka Misirankace faga cogo min na ke?» Musa ka o men minke, a siranna. A ko: «Sigiya t'a ra, i b'a soro a ko lonna.»

Musa borira ka taga Madiyan jamana ra

¹⁵ Ayiwa, Musa ka ce min faga, o ko sera masace Farawona ma. Farawona dimina, ko a be Musa faga. Musa borira o le ra Farawona ja, ka taga dogo Madiyan jamana ra. A tagara se kolon do koro, ka lo o yoro ra.

¹⁶ Ayiwa, denmuso wolonfla tun be Madiyan jamana sarakalasebaga Zetoro† fe. Olugu nana kolonda ra ka na ji bi. O ka ji bi ka beganw ta jiminminan fa, ko o be a di o face ta beganw ma.

¹⁷ O wagati ra, sagagbenbaga dow nana o sunguruw gben, ko o ye bo yi k'a to olugu ye o ta sagaw lamin. Musa ka o ye minke, a ka sagagbenbagaw fana gben, ka ji di sunguruw ta beganw ma.

¹⁸ Sunguruw sekora ka taga se so konon minke, o face Reweli ko o ma ko: «Mun le kera aw nana joona tan bi?» ¹⁹ O ko: «Misirankace do le ka an bosu sagagbenbagaw boro bi, fo ka ji bi an ye yere k'a di an ta beganw ma.»

²⁰ Reweli ko a denmusow ma ko: «O ce be min? Mun na aw nana k'a to yi? Aw ye taga a wele a ye na domuni ke.»

²¹ O tagara Musa wele. Musa nana to o ce ta so. Ce k'a denmuso di a ma, k'a ke a muso ye. O denmuso togo tun ye ko Sefora. ²² Sefora nana konon ta dence ra Musa fe. Musa k'a togo la ko Gerisomu. A ko: «Sabu ne ye lonan le ye jamana ra‡.»

²³ Ayiwa, wagatijan temenin ko, Misiran masace nana sa. O y'a soro Izirayelimogow tun be nunana ka kule o ta jonyabaara sege boro hali bi. Ala ka o ta kulekan men. ²⁴ A ka o ta kumakan men minke, a hakiri tora a ta jennogonya ra, a tun ka jennogonya min don ni Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye. ²⁵ Ala ka Izirayelimogow fe, o makari k'a mina.

3

Ala kumana Musa fe kongokolon konon

¹ Ayiwa, Musa tora ka a burance Zetoro ta beganw korosi; Zetoro tun ye Madiyan jamana ta sarakalasebaga le ye. Lon do, Musa tagara ni beganw ye fo kongokolon ko fe, ka taga se fo Horebu kuru koro, min be wele ko Ala ta kuru.*

* **2:10** 2.10 Heburukan na, Musa koro ye ko: min kisira ka bo ji ra. † **2:16** 2.16 Zetoro be wele fana ko: Reweli. ‡ **2:22** 2.22 Gerisomu koro ye ko: ne ye lonan ye yan. * **3:1** 3.1 O kuru togo ye fana ko Sinayi kuru. A be wele ko Ala ta kuru, sabu ko fe, Ala nana a yere yira Izirayelimogow ra o kuru le kan. Aw ye sura 19 fe.

² Ka Musa to o yɔrɔ ra, Matigi Ala ta meleke k'a yere yira a ra. Musa k'a ye yiritunin do le ce ma, tasumamana ra. Musa k'a fe, a k'a ye ko tasuma be bora yiritunin na, nka yiritunin yere te jenina. ³ Musa ko: «Ne bena gbara ka taga nin fen suguya fe, k'a lon mun koson yiritu te jenina, k'a soro tasuma b'a ra.» ⁴ Matigi Ala k'a ye ko Musa be gbarara ka taga yiritu fe minke, a k'a kan bo yiritu ce ma ka Musa wele ko: «Musa, Musa!» Musa ko: «Naamu.»

⁵ Ala ko: «I kana gbara yan de! I ta sanbara bo i sen na, sabu i lonin be yoro min na nin ye, yoro saninman lo.» ⁶ Ala ko tuun ko: «Ne le ye i bemaw ta Ala ye, Iburahima ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» Musa ka o men minke, a k'a na dogo, sabu a tun be siranna ko ale kana na Ala fe. ⁷ Matigi Ala ko: «O be ne ta mogow minako juguyara cogo min na Misiran, ne ka o ye yere le. Ne ka o kulekan men o toorobagaw boro, sabu dimi min be o kan, ne ka o ye. ⁸ O koson ne nana ka na o bosi Misirankaw boro, ka o labo o jamana ra, ka taga ni o ye jamanaba pumanman do ra, nono ni li be woyo jamana min na; Kanaanakaw, ani Hetikaw, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw be o jamana le ra. ⁹ Izirayelimogow kulekan sera ne ma; Misirankaw be o minako juguyara cogo min na, ne ka o ye. ¹⁰ Ayiwa, sisan ne be ele ci Farawona fe, janko i ye taga ne ta mogow, Izirayelimogow labo Misiran.»

¹¹ Musa ka Ala jaabi ko: «Ne wa? Ne ye mun le ye, ko ne be taga lo Farawona na fe, ko ne be Izirayelimogow labora Misiran?» ¹² Ala ko: «Ne bena ke ni i ye. Ne b'a fo i ye ko ni i ka na bla Izirayelimogow na ka o labo Misiran, aw bena na ne bato nin kuru kelen le koro yan. O tagamasiyen le sababu ra i bena a lon ko ne le ka i ci.» ¹³ Musa ko: «Ayiwa, sisan ni ne ka taga Izirayelimogow fe, ka taga a fo o ye ko: <Aw bemaw ta Ala le ka ne ci aw fe!> Ni o ka ne jininka ko: <A togo ye di?> O tuma ne bena o jaabi cogo di?»

¹⁴ Ala ko Musa ma ko: «<Min be yi, ne le ye o ye.> I bena o le fo Izirayelimogow ye ko min togo ye ko: <Ne be yi>, ale le ka ne ci aw fe.»

¹⁵ Ala k'a fo tuun ko: «I be taga nin fo Izirayelimogow ye ko: <Matigi Ala†, aw bemaw ta Ala, Iburahima ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala, ale le ka ne ci aw fe.> Ne togo le be o ye tuma bee, ani wagati bee. Wagati bee mogow bena ne wele o togo le ra.»

¹⁶ «Ayiwa, taga Izirayeli cekorobaw lajen, i ye a fo o ye ko o bemaw ta Ala k'a yere yira i ra, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala. Ko a ko a ka aw ye, ani Misirankaw be min kera aw ra Misiran, a ka o ye fana. ¹⁷ Ko o koson, ko ne ko ne bena o labo tooro ra Misiran, ka taga ni o ye Kanaanakaw, ni Hetikaw, ni Amorikaw, ni Perezikaw, ni Hevikaw, ni Yebusikaw ta jamana ra, nono ni li be woyo jamana min na.»

¹⁸ Ala ko Musa ma tuun ko: «Izirayelimogow bena son i ta kuma ma. I bena taga Misiran masace fe, ele ni Izirayeli cekorobaw. Aw b'a fo a ye ko: <Matigi Ala, Heburuw ta Ala ka a yere yira an na. An bla, an ye taga tere saba tagama ke kongo konon, ka saraka bo Matigi Ala, an ta Ala ye.>

¹⁹ Ne k'a lon ko Misiran masace tena son k'a to aw ye taga, ni a ma ke jagboya ye a ma. ²⁰ Ne bena ne ta sebgaya yira, ka kabakow ke Misiran, ka tooro suguya bee la Misirankaw kan. Ni o kera, Farawona bena a to aw ye taga. ²¹ Ne yere bena a ke fo Misirankaw bena aw bonya; o ra, aw tagato, aw borolakolon tena taga. ²² Aw ta musow bee kelen kelen bena

† 3:15 3.15 Heburukan na Matigi Ala be wele ko Yawe. O koro ye ko: Ala min be yi wagati bee, ani tuma bee, Ala banbari.

a fɔ a siginɔgɔnw, ani a ta sokɔnɔmɔgɔw ye, ko o ye warigbɛfenw, ani saninmanfenw di o ma, ani faniw, o bɛ o don o dencɛw ni o denmusow ra.

«Aw bɛna Misirankaw ta fenw mina o ra ten le, ka taga ni o ye ka o borolakolon to.»

4

Ala ka tagamasiyen fla yira Musa ra

¹ Ayiwa, Musa ka Ala jaabi ko: «Izirayelimɔgɔw tɛna la ne ra; o tɛna sɔn ne ta kuma ma. O bɛna a fɔ ko can tɛ, ko Matigi Ala m'a yere yira ne ra.» ² Matigi Ala ko Musa ma ko: «Mun le bɛ i boro?» Musa ko: «Bere lo.» ³ Matigi Ala ko: «A firi dugu ma.» Musa ka bere firi dugu ma; bere yelemana ka kɛ sa ye. Musa borira sa na. ⁴ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Gbara a ra, i ye a mina a kukala ma.» Musa gbarara sa ra k'a mina a kukala ma. Sa yelemana ka kɛ bere ye tuun a nɔ ra. ⁵ Matigi Ala ko: «I bɛna taga o le kɛ Izirayelimɔgɔw na na, janko o ye la a ra ko ne Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala k'a yere yira i ra, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala.»

⁶ Matigi Ala ko tuun ko: «I boro don i ta derege jukɔɔ, k'a la i disi kan.» Musa k'a boro don a ta derege jukɔɔ. A k'a boro bɔ minke, a k'a ye ko kunabana k'a boro mina, k'a mina k'a gbɛ pepepe. ⁷ Matigi Ala ko: «I boro don i ta derege jukɔɔ tuun.» Musa k'a boro don a ta derege jukɔɔ tuun. A nana a bɔ minke, a boro sekɔra ka kɛ a cogo ra. ⁸ Matigi Ala ko: «Ni o ka tagamasiyen fɔlo ye, ni o ma la i ra, ni o ma sɔn i ta ma, ni o nana tagamasiyen flanan ye, o bɛna la i ra. ⁹ Ni o ka o tagamasiyen fla bɛɛ ye, ni hali belen o ma la i ra, ni o ma sɔn i ta ma, o tuma i bɛ taga ji dɔ cɛ Nili ba ra, ka na a seri dugu ma. I bɛna o ji min bɔn, o bɛna yelemna ka kɛ jori ye dugu ma.»

Ala ka Haruna kɛ Musa ta kumalasebaga ye

¹⁰ Musa ko Matigi Ala ma ko: «E! Matigi, ne tɛ se kuma ra dɛ! Kunu ko tɛ o ye, kununasini fana ko tɛ o ye. A fana tɛ i n'a fɔ a daminana sisan le, i kumatɔ ne fɛ. Kabini ne denmisenman, ne da ka gbiri, ne nenden sirinin lo.» ¹¹ Matigi Ala ko: «Jɔn le ka da di mɔgɔ ma? Jɔn le bɛ mɔgɔ kɛ bobo ye, walama torogberen, k'a to a ye yeri kɛ, walama k'a fiyen? Ne Matigi Ala tɛ wa? ¹² Ele ye taga dɔrɔn. Ne bɛna kɛ ni i ye i kumatɔ. I ka kan ka min fɔ, ne yere le bɛna o yira i ra.» ¹³ Musa ko: «Aa, Matigi Ala, sabari, i ye mɔgɔ were ci.»

¹⁴ Musa ka o fɔ minke, Matigi Ala dimina Musa kɔrɔ kɔsebe. Ala ko: «I kɔrɔcɛ Haruna tɛ yi wa, i ni min bɔra Levi ta gba ra? Ne k'a lon ko ale kɔni bɛ se kuma ra. A yere bɛ a yere labenna ka ban ka na i kunben. Ni a nana i ye, a bɛna diya a ye kɔsebe. ¹⁵ I bɛna kuma a fɛ. Ele le bɛna kuma don a da ra. Ne bɛna kɛ ni i ye i kumatɔ, ka kɛ ni ale fana ye a kumatɔ. Aw bɛna kuma min fɔ, ne yere le bɛna o yira aw ra. ¹⁶ Ale bɛna kuma jama fɛ i nɔ ra. Ale le bɛna kɛ i ta kumalasebaga ye. Ele bɛna kɛ Ala nɔ ra ale fɛ. ¹⁷ Nin bere ta i boro; i bɛna taga tagamasiyenw kɛ ni o le ye.»

Musa sɔnna ka sekɔ Misiran

¹⁸ Ayiwa, o kɔ, Musa sekɔra ka taga so. A tagara se a burance Zetoro fɛ, a k'a fɔ a ye ko: «Sabari k'a to ne ye sekɔ ne balemaw fɛ Misiran, janko k'a lon ni o bɛ si ra.» A burance Zetoro ko: «Taga, Ala ye i ni hera bɛn.»

¹⁹ Ka Musa to Madiyan, Matigi Ala kumana a fɛ tuun. Ala ko: «Musa, i kɔsegi ka taga Misiran, sabu minw tun b'a fɛ ka i faga olugu bɛɛ sara.»

²⁰ Musa k'a muso ni a dencew layelen fali do kan, ka taga Misiran. Ala tun ka tagamasiyenw ke ni bere min ye, Musa tagara ni o bere ye a boro.

²¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: «Ni i tagara se Misiran, ne ka kabako minw yira i ra, i bena o bee ke Farawona na na. Nka ne bena a jusukun gbeleya, a tena son ka Izirayelimogow bla o ye taga. ²² I bena a fo Farawona ye ko: <Matigi Ala ko: Izirayelimogow ko ka gbelen ne ma; o kera i ko ne dence folo. ²³ Ne b'a fe i ye o bla o ye taga baara ke ne ye. Ni i ma son k'a to o ye taga, ne bena i dence folo faga.> »

²⁴ Ayiwa, ka o to tagama ra, Musa ni a muso ni a denw tagara jigi yoro do ra; ka o to o yoro ra, Matigi Ala wurira Musa kama ka tooro do lase Musa ma, fo a tun be jini ka sa. ²⁵ Sefora ka kabakuru lesenin do ta, k'a dence Gerisomu kenesigi, ka o gbolo maga Musa ra, k'a fo a ye ko: «Ele kera furuce joritigi le ye ne fe.» ²⁶ A kera ten minke, Matigi Ala ka Musa to yi. O ko le koson Sefora k'a fo Musa ma ko «furuce joritigi.» A ka o fo kenesigiri le koson.

Musa ni Haruna ka jagon kunben

²⁷ O wagati ra, Ala k'a fo Haruna ye ko: «Wuri ka taga kongo kono, ka taga Musa kunben.» Haruna wurira ka taga. A tagara ben ni Musa ye Ala ta kuru koro. A ka Musa fo ni kanuya ye. ²⁸ Matigi Ala tun ka Musa ci ka kuma minw bee fo Musa ye, ani a tun ka tagamasiyen minw bee yira a ra ko a ye a ke, Musa ka o bee fo Haruna ye.

Izirayeli cekorobaw sonna Musa ta kuma ma

²⁹ Ayiwa, Musa ni Haruna ka sira ta o le ra ka taga. O tagara se Misiran, o ka Izirayelimogow ta cekorobaw bee lajen. ³⁰ Matigi Ala tun ka kuma minw bee fo Musa ye, Haruna ka o fo cekorobaw ye; Musa ka tagamasiyenw ke o na na fana. ³¹ Izirayelimogow lara o ra. O yere k'a faamu ko Matigi Ala nana Izirayelimogow bosi; sabu Ala tun ka o ta sege ye. O ka o na biri dugu ma ka Ala bato.

5

Musa ni Haruna tagara kuma Farawona fe

¹ Ayiwa, o ko, Musa ni Haruna tagara Farawona fe; o tagara a fo a ye ko: «Matigi Ala, Izirayelimogow ta Ala ko i ye ale ta mogow bla, janko o ye taga panagbe do ke a ye kongo kono, k'a bonya.» ² Farawona ko: «Jon le ye Matigi Ala ye ko ne be a kan lamen, ka Izirayelimogow bla o ye taga? Ne ma Matigi Ala lon, ne tena Izirayelimogow bla o ye taga fana.» ³ Musa ni Haruna ko: «Heburuw ta Ala k'a yere yira an na. A to an ye tere saba tagama ke kongo kono, ka taga saraka dow bo Matigi Ala, an ta Ala ye, janko a kana na banajugu ben an kan ka an faga, walama k'a to o ye an faga ni keremukuru ye.» ⁴ Misiran masace Farawona ko: «Ele Musa, ani ele Haruna, mun koson aw be mogow kunnacenna ka o ta baara lalo de? Aw ye teme ka taga baara ke de! ⁵ Mogow cayara sisan jamana kono; mun koson aw bena o ta baara lalo?»

Farawona ka do fara Izirayelimogow ta baara kan

⁶ Ayiwa, o lon yere ra, Farawona k'a fo baara korosibagaw ni baarakuntigiw ye ko: ⁷ «Aw kana bin jini k'a di Izirayelimogow ma tuun o ye biriki bo ni a ye, i n'a fo aw derira k'a ke cogo min na. Aw y'a to o ye taga bin jini o yere ye. ⁸ O bee n'a ta, o derira ka birikidenda min bo kakoro, aw y'a fo o ye ko o ka kan ka o da kelen le bo. Aw kana do bo a ra de! Sabu salibatow lo, o koson o b'a fora tuma bee ko: <An ye taga

saraka bɔ an ta Ala ye». ⁹ Aw ye baara caya o ra, ka o degu kosebe. Ni o kera, o tena nin faninyakumaw jate tuun.»

¹⁰ Ayiwa, baarakuntigiw, ani baara korosibagaw nana o kuma fo mogow ye, ko: «Farawona ko an kana bin di aw ma tuun. ¹¹ Ko aw ye taga bin jini aw yere ye. Ni aw be se k'a sorɔ yɔrɔ o yɔrɔ, aw ye taga a jini yi, sabu do tena bɔ aw ta baara ra.»

¹² Mogow janjanna ka taga Misiran jamana yɔrɔ bee ra, ka taga bin jini. ¹³ Baarakuntigiw tun be o jagbanna, k'a fo o ye ko: «Aw tun be deri ka birikidenda min bɔ tere konɔ, aw ka kan ka o le bɔ, i n'a fo wagati min na bin tun be dira aw ma.»

¹⁴ Farawona ta kuntigiw tun ka Izirayelimogɔ minw sigi Izirayelimogɔ tow kunna, ka o ke baara korosibagaw ye, Misirankaw nana ke olugu fana bugɔ ye. O ko o ma ko: «Mun koson aw tun be deri ka birikidenda min bɔ, aw ma se ka o bɔ kunu ni bi?»

¹⁵ Ayiwa, Izirayelimogow ta baara korosibagaw dimina; o wurira ka taga o ko fo Farawona ye, ko: «Mun koson i be i ta jonw minako juguyara tan?

¹⁶ Bin te dira an ma, o bee n'a ta, o ko an ye biriki bɔ. A fe, o be an bugora, k'a sorɔ i yere ta mogow le jarkira.» ¹⁷ Farawona ko: «Aw ye salibatow le ye, salibatow yereyere! O koson aw b'a fora ko: <An be taga saraka bɔ an ta Ala ye, an be taga saraka bɔ an ta Ala ye.> ¹⁸ Aw ye teme ka taga baara ke sisan. Bin foyi te di aw ma, nka aw tun be deri ka birikidenda min ke kakɔrɔ, aw ka kan ka o le ke.»

¹⁹ Izirayelimogow ta baara korosibagaw k'a ye ko o ka olugu ta konaw gbeleya fo k'a dama teme; ko birikidenda min fora, ko do tena bɔ o ra, ko o da kelen le ka kan ka ke lon o lon. ²⁰ Ayiwa, o boto Farawona fe, o benna ni Musa ni Haruna ye. Olugu tun be o konona da ra. ²¹ O k'a fo Musa ni Haruna ye ko: «Matigi Ala yere le bena nin ko ye, ka aw ta kewalew hake bɔ aw ra. Aw le nana anw ta ko to gbeleya Farawona ni a ta jamana namogow fe. Aw le ka an fagamuru di o ma ko a ye an faga.»

²² Musa ka o men minke, a k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi, mun koson i ka nin kojugu ke nin mogow ra? Mun na i ka ne ci? ²³ Kabini ne tagara Farawona fe ka taga kuma a fe i togo ra, a be kojugu doron le kera i ta mogow ra. Ele fana ma foyi ke ka o kisi ka bɔ a boro!»

6

Ala ko a bena Izirayelimogow kunmabo

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Ne bena min ke Farawona ra, i bena o ye sisan. Ne ta sebgaya bena a jagboya k'a to a ye Izirayelimogow bla ka taga. Ne ta sebgaya bena a ke fo Farawona bena aw gben yere ka bɔ a ta jamana konɔ.» ² Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Ne le ye Matigi Ala ye. ³ Ne ka ne yere yira Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ra, ko ne le ye Sebestigi Ala ye. Nka ne togo min ye ko Matigi Ala, o ma ne lon o togo ra. ⁴ Ne ka jennogonya don ni o ye fana, ka layiri ta o ye ko ne bena Kanaana jamana di o ma, o tun nana ke lonan ye jamana min na. ⁵ Ayiwa, sisan, ne ka o nunakan men, sabu Misirankaw ka o bla jonya ra. Ne ka layiri min ta o ye, ne hakiri be o ra. ⁶ O koson, a fo Izirayelimogow ye ko: <Ne le ye Matigi Ala ye; Misirankaw ka jagboyabaara min la aw kan, ne bena aw bosu ka bɔ o ra. Ne bena aw kisi ka aw bɔ o ta jonya ra. Ne bena aw kisi ne ta sebgayaba baraka ra, ka kitibaw ben Misirankaw kan. ⁷ Ne bena aw ke ne ta mogow ye, ka ke aw ta Ala ye. O ra, aw bena a lon ko Misirankaw ka baara minw la aw kan, ko ne le be aw bosu ka bɔ o baaraw bee ra; ne

Matigi Ala, aw ta Ala ko ten. ⁸ Fɔɔfɔɔ, ne karira Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba ye, ko ne bɛna jamana min di o ma, ne bɛna taga aw ladon o jamana le ra. Ne yɛɛ le bɛna o jamana di aw ma, k'a kɛ aw ta ye; ne Matigi Ala ko ten.> »

⁹ Ayiwa, Musa ka o kuma le fɔ Izirayelimɔgɔw ye. Nka o tun bɛ jɔnyagbɛlɛn min na, o jusukasi kosɔn, o ma se ka Musa lamɛn.

¹⁰ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun ko: ¹¹ «Taga kuma Misiran masacɛ Farawona fɛ ko a ye Izirayelimɔgɔw bla, o ye taga ka bɔ a ta jamana ra.»

¹² Musa ka Matigi Ala jaabi ko: «A fɛ, Izirayelimɔgɔw ma ne lamɛn; Farawona bɛna ne lamɛn cogo di, ne min tɛ se kuma ra?»

¹³ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ tuun, Izirayelimɔgɔw, ani Misiran masacɛ ta ko ra, janko ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jamana ra.

Musa ni Haruna ta buruju

¹⁴ Izirayelimɔgɔw ta gbatigiw fɛ nin ye: Izirayeli dencɛ fɔɔ Rubɛn, ale dencɛw tun ye Hanɔki ye, ani Palu, ani Hɛsirɔn, ani Karimi. O gbaw bɛɛ bɔra Rubɛn le ra.

¹⁵ Simeyɔn dencɛw fɛ nin ye: Yemuwɛli, ani Yamini, ani Owadi, ani Yakini, ani Sohari, ani Kanaanaka muso dencɛ Sawuli. Olugu ta gbaw bɛɛ bɔra Simeyɔn le ra.

¹⁶ Levi dencɛw ni o ta durujaw tɔgɔw ye nin ye: Levi yɛɛ dencɛw tɔgɔw tun ye ko Gerison, ani Kehati, ani Merari. Levi si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ ni san bisaba, ani san wolonfla.

¹⁷ Gerison dencɛw tun ye Libini, ani Simeyi ye, o bɛɛ ni o ta gbaw. ¹⁸ Kehati dencɛw tun ye Amuramu, ani Isari, ani Heburɔn, ani Uziyeli ye. Kehati si kɛra san kɛmɛ ni bisaba ni saba. ¹⁹ Merari dencɛw tun ye Mali ni Musi ye.

Ayiwa, Levi ta gbaw le ye olugu ye, o ni o ta durujaw.

²⁰ Ayiwa, Amuramu k'a tɛnɛnmuso Yokebedi furu*. Ale ka Haruna ni Musa woro Amuramu ye. Amuramu si bɛɛ lajennin kɛra san kɛmɛ ni san bisaba ni san wolonfla.

²¹ Isari dencɛw tun ye Kore, ani Nefɛgi, ani Zikiri ye. ²² Uziyeli dencɛw tun ye Misaheli, ani Elisafan, ani Sitiri ye.

²³ Haruna ka Aminadabu denmuso Eliseba le furu. Eliseba tun ye Nasɔn balemamusu le ye fana. Eliseba ka dencɛ minw woro Haruna ye, olugu le kɛra Nadabu ye, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari.

²⁴ Kore dencɛw tun ye Asiri, ani Elikana, ani Abiyasafu ye. Korekaw ta gbaw le ye olugu ye.

²⁵ Haruna dencɛ Elehazari nana Putiyeli denmusow kelen furu. O muso ka dencɛ woro, k'a tɔgɔ la ko Finehasi.

Levi ta gbatigiw le kɛra olugu ye, o bɛɛ ni o ta gbaw.

²⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana o Haruna ni o Musa le fɛ, k'a fɔ o ye ko o ye Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jamana ra, ka o ta gbaw tugutugu jɔgɔn kɔ, jɛnkuru jɛnkuru, ka o labɔ Misiran. ²⁷ O Haruna ni o Musa le tagara kuma Misiran masacɛ Farawona fɛ, janko ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran.

Ala ka baara min di Musa ni Haruna ma

²⁸ Ayiwa, wagati min na Matigi Ala kumana Musa fɛ Misiran jamana ra, ²⁹ a tun k'a fɔ Musa ye ko: «Ne le ye Matigi Ala ye; ne bɛ fɛn o fɛn fɔ i ye, o fɔ Misiran masacɛ Farawona ye.» ³⁰ O wagati ra, Musa tun ka Matigi Ala

* **6:20** 6.20 Kɔ fɛ Ala nana sariya dɔ sigi k'a yira ko o furu jɔgɔn ma daga (Sarakalasebagaw 18.12-13; 20.10).

jaabi o le ra ko: «Kuma ka gbelen ne fe; Farawona bena ne lamɛn cogo di?»

7

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye o le ra ko: «Ne bena fangaba di i ma, ka i ke i ko Ala, Farawona ja korɔ. I korɔce Haruna bena ke i ta kumalasebaga ye. ² Ni ne ka ci o ci fo i ye, i ye o fo i korɔce Haruna ye; ale be o lase Farawona ma, janko a y'a to Izirayelimogow ye taga ka bo a ta jamana ra. ³ Nka ne Ala, ne yere bena Farawona jusukun gbɛleya, ka tagamasiyenw ni kabako caman ke Misiran jamana ra. ⁴ Nka o bee n'a ta, Farawona tena son ka aw lamɛn. Ne bena ne ta sebagaya yira Misiran jamana ra, ka kitibaw ben o kan, ka ne ta mogow, Izirayelimogow labo Misiran jamana ra; ne bena o gban jogon ko jenkuru jenkuru ka o labo. ⁵ Ni ne nana ne ta sebagaya yira Misirankaw ra tuma min na, ka o tɔɔɔ, ka Izirayelimogow bo o ce ra, o tuma le ra o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

⁶ Matigi ka ci minw fo Musa ni Haruna ye, o ka o ke. ⁷ Musa ni Haruna tagara kuma Farawona fe wagati min na, o y'a sorɔ Musa si tun ye san biseegi, Haruna si tun ye san biseegi ni saba.

Bere kera sa ye

⁸ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ye ko: ⁹ «Ni Farawona k'a fo aw ye ko aw ye kabako do ke k'a yira ale ra, Musa, ele ye a fo Haruna ye ko a ye a ta bere ta k'a firi dugu ma Farawona ja na. Bere bena yeɛma ka ke sa ye.»

¹⁰ Musa ni Haruna tagara Farawona fe. Matigi Ala ka min fo o ye, o ka o ke. Haruna k'a ta bere firi dugu ma, Farawona ni a ta jamana namogow ja na. Bere yeɛmana ka ke sa ye. ¹¹ Farawona ka Misiran kolonbagaw, ani a subagaw, ani a jinamoriw wele ka na. Olugu fana nana o do ke subagaya ra. ¹² Olugu bee fana ka o ta berew firi dugu ma; berew yeɛmana ka ke saw ye. Nka Haruna ta bere tun yeɛmana ka ke sa min ye, o sa ka olugu ta saw bee kunu. ¹³ Nka o bee n'a ta, Farawona k'a jusukun gbɛleya, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ma son ka Musa ni Haruna ta kuma lamɛn.

Tɔɔɔ foɔ: ji kera jori ye

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Farawona jusukun ka gbelen; a te sonna ka ne ta mogow bla o ye taga. ¹⁵ Sini sogomada joona fe, i ni Haruna ye taga a no fe. A bena bo ka taga Nili bada ra. Aw ye taga a fe bada ra yi. Bere min yeɛmana ka ke sa ye, i ye o ta i boro. ¹⁶ I ye a fo a ye ko: «Matigi Ala, Heburuw ta Ala ka ne ci i fe, ko ne ye a fo i ye ko i y'a to ale ta mogow ye taga, ka taga ale bato kongo konɔ. Nka hali bi i te sonna o kuma ma. ¹⁷ Ayiwa, Matigi Ala ko, ko bere min be ne boro, ko ne ye na o ke ka baji gbasi, ko baji bena yeɛma ka ke jori ye; ko o ra i bena a lon ko ale le ye Matigi Ala ye. ¹⁸ Nili ba jegew bee bena faga ji ra. Ji bena tori. Misirankaw bena a fo ko o be ji min, nka o tena se.» »

¹⁹ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «A fo Haruna ye ko a ye a ta bere ta k'a korɔta Misiran jiw bee kunna, ani baw, ani kaw, ani bununw, ani dinga jimanw. O jiw bee bena ke jori ye. Jori bena ke Misiran jamana yoro bee ra. Hali ji minw be o ta yiridagaw, ani o ta kabakurudagaw konɔ, o bee le bena ke jori ye.» ²⁰ Matigi ka min fo Musa ni Haruna ye, o ka o ke. Haruna ka bere korɔta ka baji gbasi ni a ye Farawona ni a ta jamana namogow bee ja na. Baji bee yeɛmana ka ke jori ye. ²¹ Ba jegew bee fagara. Ji torira.

Misirankaw ma se k'a ji min tuun. Jori tun be Misiran jamana yoro be ra.
²² Nka Misiran jinamoriw fana ka o nagon ke subagaya ra. Farawona ka o ye minke, a k'a jusukun gbeleya, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na. A ma son ka Musa ni Haruna ta kuma lamen.

²³ Masace Farawona sekora ka taga a ta so; hali a ma o ko jate fen ye.

²⁴ Misirankaw be ka dingaw sogisogi bada ra ka ji jini; sabu o tun te se ka ba ta ji min tuun.

Toro flanan: yoro be kera torisenjanw ye

²⁵ Matigi Ala ka baji cen lon min na, tere wolonfla le kera o ko fe. ²⁶ O ko, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Aw ye taga a fo Farawona ye ko Matigi Ala ko: <A to ne ta mogow ye taga ne bato. ²⁷ Ni i ma son k'a to o ye taga, ne bena torisenjanw ke ka i ta jamana be fa, ka i toro ni o ye. ²⁸ Baji bena fa torisenjanw na. O bena bo ba ra ka taga i yere ta so konon, ka don hali i ta sibon konon, ka yelen i ta lanan kan, ka don i ta jamana namogow ta sow konon, ani i ta mogow be ta bonw konon; o bena don hali burujenigbaw, ani burugbasiminanw be konon. ²⁹ Toriw bena yelen i kan, ani i ta mogow kan, ani i ta jamana namogow be kan.» »

8

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «A fo Haruna ye ko a ye bere ta, k'a korota san fe, kow kunna, ani jisiraw, ani dinga jimanw, ka torisenjanw bo ka o ke Misiran jamana be kan.»

² Haruna k'a boro korota ni bere ye Misiran jiw be kunna. Torisenjanw bora ji ra yoro be ra, ka Misiran jamana yoro be fa. ³ Nka Misiran jinamoriw fana ka o do ke subagaya ra. O fana ka torisenjanw bo ji ra k'a ke Misiran jamana kan.

⁴ Farawona ka Musa ni Haruna wele k'a fo o ye ko: «Aw ye Matigi Ala daari, janko a ye nin torisenjanw mabo ne ni ne ta mogow ra; ni o kera, ne bena a to Izirayelimogow ye taga saraka bo Matigi Ala, o ta Ala ye.» ⁵ Musa ko Farawona ma ko: «Masace, ele ta le ye bonya ye; a ko be ele le boro. Tuma juman le i b'a fe ne ye Ala daari i ni i ta jamana namogow ye, ani i ta jamana mogow, janko a ye toriw mabo i ra, ka o bo sow konon? Ne bena Ala daari; toriw tena ke yoro si tuun ni baji doron te.» ⁶ Farawona ko: «A ye ke sini.» Musa ko: «I ka min fo, a bena ke ten, janko i ye a lon ko mogow te yi, min be se k'a yere suma ni Matigi Ala, an ta Ala ye. ⁷ Toriw bena mabo i ni i ta sow ra, ani i ta jamana namogow, ani i ta jamana mogow ra. Toriw bena ke ba doron le ra.»

⁸ Musa ni Haruna tagara ka bo Farawona ta so. Musa tagara Matigi Ala daari kosebe, ko a ka Farawona toro ni tori minw ye, a ye o toriw mabo Farawona ra, ani a ta jamana ra. ⁹ Musa ka min daari, Matigi Ala ka o ke. Toriw be fagara bonw konon, ani luw konon, ani forow ra. ¹⁰ O ka o ce ka o tonton nagon kan. A torira, k'a kasa ke jamana yoro be ra.

¹¹ Farawona k'a ye ko a ko nogyara minke, a k'a jusukun gbeleya tuun, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ma son ka Musa ni Haruna ta kuma lamen.

Toro sabanan: buguri kera kinnifenw ye

¹² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo Haruna ye ko a ye bere korota ka dugukolo buguri gbasi. Buguri bena yelema ka ke kinnifen misen dow ye Misiran jamana fan be ra.»

¹³ Matigi Ala ka min fo, Musa ni Haruna ka o ke. Haruna k'a boro korota ni bere ye ka dugukolo buguri gbasi. Buguri yelemana ka ke kinnifen

misenw ye ka don mɔgɔw ni beganw bɛɛ ra. Buguri bɛɛ yelemana ka ke kinnifen misenw ye Misiran jamana bɛɛ ra. ¹⁴ Misiran jinamoriw ko o be o ɲogɔn ke subagaya ra, nka o ma se. Kinnifen misenw wurira ka na don mɔgɔw ni beganw bɛɛ ra yɔrɔ bɛɛ. ¹⁵ Jinamoriw k'a fo Farawona ye ko: «Nin ye Ala yere ta boro nɔ le ye!»

O bɛɛ n'a ta, Farawona k'a jusukun gbeleya, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ma sɔn ka Musa ni Haruna ta kuma lamɛn.

Tɔrɔ naaninan: yɔrɔ bɛɛ kera limɔgɔw ye

¹⁶ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Wuri sɔgɔmada joona fe ka taga Farawona fe. A bɛna bɔ ka taga bada ra. Taga a fo a ye ko Matigi Ala ko: <A to ne ta mɔgɔw ye taga ne bato. ¹⁷ Ni i m'a to ne ta mɔgɔw ye taga, ne bɛna limɔgɔjuguw lana i kama, ani i ta jamana ɲamɔgɔw, ani i ta jamana mɔgɔw bɛɛ kama; limɔgɔw bɛna don i ta sow kɔnɔ. Misirankaw ta sow bɛɛ bɛna fa limɔgɔw ra. Misiran jamana dugukolo bɛɛ bɛna fa a ra. ¹⁸ Nka o lon na, ne ta mɔgɔw siginin be jamana yɔrɔ min na, min ye Goseni mara ye, ne bɛna o yɔrɔ tanga o limɔgɔw ma. Limɔgɔ tena ke o yɔrɔ ra; ne bɛna o ke, janko i ye a lon ko ne Matigi Ala, ko ne ta se bagaya be Goseni mara kan. ¹⁹ Ne bɛna o faranfasi ke i ta mɔgɔw, ani ne ta mɔgɔw ce. O tagamasiyen bɛna ke sini le.> »

²⁰ Matigi Ala tun k'a fo cogo min na, a k'a ke ten fana. Limɔgɔjuguw nana caman Farawona ta so kɔnɔ, ani jamana ɲamɔgɔw ta sow kɔnɔ. Jamana yɔrɔ bɛɛ cenna limɔgɔw fe.

²¹ Farawona ka Musa ni Haruna wele k'a fo o ye ko: «Aw ye taga saraka bɔ aw ta Ala ye, nka aw ye to jamana kɔnɔ yan.» ²² Musa ko: «A te se ka ke o cogo ra, sabu an bɛna saraka minw bɔ Matigi Ala, an ta Ala ye, Misirankaw be o sarakaw haramuya; o be fen min haramuya, ni an ka o bɔ saraka ye o ɲa na, o tena an bon ni kabakuru ye ka an faga wa? ²³ An b'a fe ka tere saba tagama le ke ka taga kongo kɔnɔ, ka taga saraka bɔ Matigi Ala, an ta Ala ye. Ni a yere tagara min fo an ye, an bɛna o le ke.»

²⁴ Farawona ko: «Ayiwa, ne kɔni bɛna a to aw ye taga saraka bɔ Matigi Ala, aw ta Ala ye kongo kɔnɔ, nka aw kana taga yɔrɔjan ka temɛ. Aw ye Ala daari ne ye fana janko limɔgɔw ye taga.»

²⁵ Musa ko: «Ni ne bɔra i fe yan, ne bɛna Matigi Ala daari i ye. Sini Ala bɛna limɔgɔw mabɔ i ra, ani i ta jamana ɲamɔgɔw, ani i ta jamana mɔgɔw bɛɛ ra. Nka i kana an nege tuun ka ban, k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga saraka bɔ Matigi Ala ye!»

²⁶ Musa bɔra Farawona ta so kɔnɔ minke, a ka Matigi Ala daari. ²⁷ Musa ka min daari, Matigi Ala ka o ke. A ka limɔgɔw mabɔ Farawona ra, ani a ta jamana ɲamɔgɔw, ani a ta jamana mɔgɔw bɛɛ ra. Hali limɔgɔ kelen ma to.

²⁸ Nka Farawona belɛn k'a jusukun gbeleya tuun, a ma sɔn k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga.

9

Tɔrɔ loorunan: beganw fagara

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Taga Farawona fe, i ye taga a fo a ye ko Matigi Ala, Heburuw ta Ala ko: <A to ne ta mɔgɔw ye taga ne bato. ² Ni i ma sɔn k'a to o ye taga, ni i ka o mina ka to yan tuun, ³ o tuma i ta began minw be kongo kɔnɔ, ne Matigi Ala bɛna ne ta se bagaya ke ka olugu bɛɛ halaki. Banajuguba dɔ bɛna i ta sow mina, ani i ta faliw, ani i ta ɲogɔmɛw, ani i ta misiw, ani i ta sagaw, ani i ta baw; o camanba bɛna faga. ⁴ Nka ne

Matigi Ala, ne bena faranfasi ke Izirayelimogow ta beganw, ani Misirankaw ta beganw ce. Izirayelimogow ta began si tena faga.» ⁵ Ayiwa, o ko bena ke lon min na, Matigi Ala ka o latige. A ko: «Sini ne Matigi Ala bena o ke Misiran jamana kono.»

⁶ O dugusagbe, Matigi Ala tun ka min fo, a ka o ke. Misirankaw ta beganw bee fagara. Nka foyi ma faga Izirayelimogow ta beganw na. ⁷ Farawona ka mogow ci ka taga jininkari ke o ko ra. O nana a fo a ye ko foyi ma faga Izirayelimogow ta beganw na.

Nka o bee n'a ta, Farawona belen k'a jusukun gbeleya; a ma son fiyewu k'a to Izirayelimogow ye taga.

Tawo wawonnan: sumuniw wurira mogow ra

⁸ Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ye ko: «Aw ye taga dibi do ta bugurigbe do ce. Ele Musa bena o bugurigbe seri san fe Farawona na na. ⁹ A bena ke gbangban ye ka Misiran jamana bee datugu, ka ke sumuni ye mogow ni beganw na; sumuniw bena cici ka ke joriw ye o fariw ra, Misiran jamana bee ra.»

¹⁰ Musa ni Haruna tagara dibi do ta bugurigbe do ce, ka taga ni o ye Farawona fe. Musa k'a seri san fe. A ka sumuni bo mogow ni beganw fari yoro bee ra. ¹¹ Hali Misiran jinamoriw ma se ka bo ka taga Farawona fe yi, sumuniw koson; sabu sumuni tun bora olugu fana fariw ra, ka o fari bee ke jori ye, i n'a fo Misiranka tow bee.

¹² Nka Ala ka Farawona jusukun gbeleya tuun, i n'a fo a tun k'a fo Musa ni Haruna ye cogo min na; Farawona ma son ka Musa ni Haruna lamem.

Tawo wolonflanan: sanbere jigira

¹³ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Sini sogomada jona fe, i ye wuri ka taga Farawona fe, i ye taga a fo a ye ko Matigi Ala, Heburuw ta Ala ko: «A to ne ta mogow ye taga ne bato. ¹⁴ Ni o te, sisan koni ne bena tawo min lase i ni i ta jamana namogow, ani i ta jamana mogow bee ma, o bena juguya kosebe. Ne bena o ke janko i ye a lon ko dugukolo bee kan, mogow si te se ka a yere suma ni ne ye. ¹⁵ Sabu ne bena ne ta se bagaya yira can yere ra, ka banajugu do ke ka i halaki, ka i ni i ta jamana mogow bee tunu ka bo dugukolo ko kan. ¹⁶ Ne ka i nanaman to, janko ka ne ta se bagaya le yira i ra, ani janko mogow ye ne togow fo dugukolo yoro bee ra. ¹⁷ O bee n'a ta, hali bi i ka ne ta mogow bari; i ma son k'a to o ye taga. ¹⁸ Sini jogontumasi, ne bena sanbere jigi; o sanbere bena juguya fo k'a dama teme. Kabini Misiran jamana sigira, fo ka na se bi ma, o sanbere jogon ma deri ka jigi a kan ban. ¹⁹ O ra, i ta beganw, ani i ta fen o fen be foro ra, i jija ka o bee ladon so kono jona. Ni mogow o mogow, walama ni began o began ka to kongo ra, ni a ma na so kono, sanbere bena jigi olugu bee kan ka o bee faga.» »

²⁰ Ayiwa, Farawona ta jamana namogow minw siranna Matigi Ala ta kuma na, olugu ka o ta jonw ni o ta beganw lana so kono jona. ²¹ Nka minw ma Matigi Ala ta kuma jate, olugu ka o ta jonw ni o ta beganw to kongo ra yi.

²² Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Bere ta k'a korota san fe, janko sanbere ye jigi mogow ni beganw kan, ani binw bee, Misiran jamana ra.»

²³ Musa k'a ta bere korota san fe. Matigi Ala ka sanperen ni sanbere jigi; sanmanamana kera dugukolo yoro bee ra. Matigi Ala ka sanbere jigi Misiran jamana bee kan. ²⁴ Sanbere tun be jigira; sanmanamana tun be yoro bee. A tun juguyara kosebe; kabini Misiran jamana kera jamana ye, o jogon tun ma deri ka ke folo. ²⁵ Sanbere jigira Misiran jamana yoro bee ra; fen o fen tun be foro ra, adamaden fara began kan, sanbere ka o bee

halaki. Sanberɛ ka binw bɛɛ faga, ka yiriw bɛɛ karikari. ²⁶ Izirayelimogow tun siginin bɛ jamana yɔrɔ min na, Goseni mara ra, o yɔrɔ dɔrɔn le tora; sanberɛ ma se o yɔrɔ le ma.

²⁷ Farawona ka Musa ni Haruna wele, k'a fɔ o ye ko: «Sisan kɔni ne jarakira; Matigi Ala ta le ye can ye. Ne ni ne ta mogow le jarakira. ²⁸ Aw ye Matigi Ala daari ne ye, a ye sanperɛn ni sanberɛ lalo ten. Ne bɛna a to aw ye taga; ne tena aw lalo tuun.»

²⁹ Musa k'a fɔ Farawona ye ko: «Ni ne bɔra dugu kɔnɔ tuma min na, ne bɛna ne boro kɔrɔta Matigi Ala ma, k'a daari. Sanperɛn ni sanberɛ bɛna lo; janko i ye a lon ko dugukolo ye Matigi Ala ta le ye. ³⁰ Nka ne k'a lon ko hali ni o kɛra, ele ni i ta jamana jamogow tena sɔn ka siran Matigi Ala ja hali belɛn.»

³¹ Ayiwa, sɛnɛfɛn minw tun dɛna ka ban, ani sɛnɛfɛn minw tun ka fiyɛrɛn bɔ i n'a fɔ lɛn, sanberɛ ka o bɛɛ cɛn. ³² Nka alikama* ni jɔ, sanberɛ ma olugu cɛn sabu olugu tɛ fiyɛrɛn joona.

³³ Ayiwa, Musa bɔra Farawona ta so ka taga dugu ko fɛ. A ka a boro kɔrɔta san fɛ Matigi Ala ma, k'a daari. Sanperɛn ni sanberɛ lalɔra. Sanji ma bɛn tuun.

³⁴ Farawona k'a ye ko sanji ni sanperɛn ni sanberɛ bɛɛ lɔra minke, a belɛn tora a ta kojugukɛ ra. A k'a jusukun gbɛleya tuun, a ni a ta jamana jamogow. ³⁵ Farawona jusukun gbɛleyara, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na; a ma sɔn k'a to Izirayelimogow ye taga fiyewu.

10

Tɔrɔ seeginan: fɔjɔ nana ni tɔnw ye

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Taga Farawona fɛ tuun. Ne le ka ale ni a ta jamana mogow jusukun gbɛleya, janko ka ne ta tagamasiyɛnw kɛ o cɛ ra, o ye a ye; ² ani janko ne ka Misirankaw tɔrɔ cogo min na, ni ne ta tagamasiyɛnw ye, i ye o bɛɛ lakari i denw, ani i mamadenw ye. Aw bɛɛ ka kan k'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

³ Musa ni Haruna tagara Farawona fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Matigi Ala, Heburuw ta Ala ko, ko lon juman le i bɛna sɔn ka i yɛrɛ majigi a le ye dɛ? A ko i ye a ta mogow bla o ye taga ale bato. ⁴ A ko ni i ma sɔn ka ale ta mogow bla o ye taga, sini a bɛna tɔnw bla ka na Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ⁵ Tɔnw bɛna i ta dugukolo yɔrɔ bɛɛ datugu fɔ mogow tena se ka dugukolo yɔrɔ si ye. Sanberɛ ma se ka sɛnɛfɛn minw cɛn, tɔnw bɛna o bɛɛ domu; yiri o yiri bɛ kongo ra, o bɛna o bɛɛ flaburuw jimi. ⁶ O bɛna don i ta bon kɔnɔ, ka i ta bonkɔnyɔrɔw fa, ani i ta jamana jamogow ta bonw, ani Misirankaw bɛɛ ta bonw. Kabini i faw ni i bɛmaw bɛ nin jamana ra yan, fɔ ka na se bi ma, o ja ma kojugu min jɔgɔn ye ban, o le bɛna kɛ.»

Musa ni Haruna ka o fɔ minke, o bɔra Farawona ta so kɔnɔ ka taga.

⁷ Ayiwa, Farawona ta jamana jamogow ko a ma ko: «O tuma cɛ nin bɛna an sɛgɛ tan le tuma bɛɛ wa? I t'a to o ye taga Matigi Ala, o ta Ala bato wa? Hali bi i belɛn m'a lon ko Misiran jamana bɛ halakira ka taga le wa?»

⁸ Ayiwa, o ka Musa ni Haruna wele tuun ka na Farawona fɛ. Farawona ko o ma ko: «Aw ye taga Matigi Ala, aw ta Ala bato. Nka jɔn ni jɔn le bɛna taga aw ra?» ⁹ Musa ka Farawona jaabi ko: «An bɛɛ lo; an ta kanbelɛnw, ani an ta cɛkɔrɔbaw, ani an dɛncɛw ni an denmusow bɛɛ; hali an ta sagaw, ani an ta baw, ani an ta misiw bɛɛ bɛ taga, sabu an bɛna panagbɛba le kɛ ka Matigi Ala, an ta Ala bonya.»

¹⁰ Farawona ko: «K'a fɔ ko ne bɛna aw bla ka taga ni aw ta musow ni aw ta denw ye, ko Matigi Ala bɛ aw fɛ, ne tɛ o kɛ fiyewu; ne k'a lon ko aw bɛ kojugu dɔ le miirira. ¹¹ Aw ka min fɔ, o tɛ kɛ. Aw cɛw dama le ye taga Matigi Ala bato, sabu aw ko ten le.»

O kɔ, o ka Musa ni Haruna gbɛn ka bɔ Farawona ja kɔrɔ.

¹² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «I ta bere mina i boro k'a kɔrɔta Misiran jamana kunna, ka tɔnw bɔ k'a kɛ Misiran jamana kan caman, o ye bin bɛɛ jimi, ani fɛn o fɛn tora sanbɛrɛ tɛmɛnin kɔ.» ¹³ Musa ka a ta bere kɔrɔta Misiran jamana kunna. Matigi Ala ka fɔrɔba dɔ lawuri ka bɔ terebɔyanfan na. O fɔrɔ nana o lon tere bɛɛ, ani su bɛɛ. O dugusagbɛ sɔgɔma, fɔrɔ nana ni tɔnw ye caman; ¹⁴ tɔnw bɔra ka don Misiran jamana ra. Jamana yɔrɔ bɛɛ fara tɔnw na, tɔn camanba. A jɔgɔn tun ma kɛ ka ye, a jɔgɔn fana tɛna kɛ ka ye. ¹⁵ Misiran dugukolo bɛɛ fara tɔnw na, fɔ ka yɔrɔ bɛɛ kɛ dibi ye. O ka binw bɛɛ jimi, ani yiridenw bɛɛ. Fɛn o fɛn tun tora sanbɛrɛ tɛmɛnin kɔ, o ka o bɛɛ domu. Flaburu foyi ma to yiri si ra, bin foyi ma to kongo ra, ni o ma min jimi, Misiran jamana bɛɛ kɔnɔ.

¹⁶ Farawona teliyara ka Musa ni Haruna wele, ka na a fɔ o ye ko: «Ne ka aw ta Matigi Ala hake ta, ka aw fana hake ta. ¹⁷ Nka aw ye yafa ne ma nin kelen na, ka Matigi Ala, aw ta Ala daari ne ye janko a ye nin tɔrɔjuguba mabɔ ne ra.»

¹⁸ Musa bɔra Farawona ta so kɔnɔ ka taga Matigi Ala daari. ¹⁹ Matigi Ala ka fɔrɔba dɔ lawuri ka bɔ terebenyanfan na. O fɔrɔ ka tɔnw bɛɛ cɛ ka taga o kɛ Kɔgɔjiwulen na. Tɔn den kelen ma to Misiran jamana yɔrɔ si ra.

²⁰ Nka o bɛɛ n'a ta, Matigi Ala ka Farawona jusukun gbɛleya tuun. A ma sɔn ka Izirayelimɔgɔw bla o ye taga.

Tɔrɔ kɔnɔntɔnnan: jamana bɛɛ kɛra dibi ye

²¹ Matigi Ala ko Musa ma tuun ko: «I ta bere mina i boro k'a kɔrɔta san fɛ, janko dibikuruba ye don Misiran jamana fan bɛɛ ra; o dibi bɛna bonya fɔ k'a kɛ i n'a fɔ mɔgɔ bɛna maga a ra.» ²² Ayiwa, Musa k'a ta bere kɔrɔta san fɛ; dibikuruba donna Misiran jamana fan bɛɛ ra, ka se fɔ tere saba. ²³ Mɔgɔw tun tɛ sera ka jɔgɔn ye dibi bonyakojugu fɛ. Tere saba kɛra, mɔgɔ si ma se ka bɔ a ta so kɔnɔ; nka kɛnɛ tun bɛ Izirayelimɔgɔw ta yɔrɔ ra.

²⁴ Farawona ka Musa wele tuun k'a fɔ a ye ko: «Aw ye taga Matigi Ala, aw ta Ala bato. Aw ye taga ni aw ta denmisɛnw bɛɛ ye. Aw ta sagaw ni aw ta baw, ni aw ta misiw dɔrɔn le bɛna to yan.» ²⁵ Musa ko: «An bɛna taga fɛn minw kɛ saraka ye, ani an bɛna bɛgan minw kɛ saraka jenitaw ye k'a di Matigi Ala, an ta Ala ma, i ka kan k'a to an ye taga ni o ye. ²⁶ Anw kɔni bɛna taga ni an ta bɛganw bɛɛ le ye, hali kelen tɛna to an kɔ fɛ yan; sabu an bɛna o dɔw le kɛ saraka ye k'a di Matigi Ala, an ta Ala ma. Nka ni an ma se a yɔrɔ yɛrɛ ra, an bɛna min ni min kɛ saraka ye k'a di Matigi Ala, an ta Ala ma, an tɛ se ka o lon.»

²⁷ Nka Matigi Ala ka Farawona jusukun gbɛleya tuun. A ma sɔn ka Izirayelimɔgɔw bla o ye taga ka bɔ a ta jamana ra.

²⁸ Farawona pɛrɛnna Musa kunna, ko: «Tɛmɛ ka bɔ ne ta so kɔnɔ sisan! A dan ye kɛ nin ye. Ne kana i ye ne fɛ yan tuun; sabu ni ne ka i ye ne fɛ yan lon o lon, ne bɛ i faga o lon.» ²⁹ Musa ko: «Ayiwa, ni i ko ten, ne k'a mɛn; ne tɛna se i fɛ yan tuun.»

11

Ala ko tɔrɔ laban bɛna na

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Ne bɛna tɔɔrɔba kelen lase Farawona ni Misirankaw ma tuun, ka o kɛ a laban ye. O kɔ, a bɛna aw bla aw ye taga. A yɛrɛ bɛna aw gbɛn le pewu ko aw ye taga ka bɔ a ta jamana ra. ² A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko ni aw tagatuma sera, cɛw ni musow bɛɛ ye warigbɛfɛnw ni saninmanfɛnw daari o siginɔgɔnw fɛ.»

³ Matigi Ala tun ka Izirayelimɔgɔw ko diya Misirankaw ye kɔsɛbɛ. Farawona ta jamana jamɔgɔw, ani Misirankaw bɛɛ tun bɛ Musa yɛrɛ bonyara kɔsɛbɛ.

⁴ Ayiwa, Musa tagara a fɔ Farawona ye ko Matigi Ala ko, ko su cɛmance ra, ale bɛna tɛmɛ Misiran jamana kɔnɔ; ⁵ ko dence fɔlɔ bɛɛ bɛna sa Misiran jamana kɔnɔ. Masacɛ Farawona ni a ta masaya bɛɛ, o dence fɔlɔ tɛna to; hali jɔnmuso gbansan min bɛ mugu si, o fana dence fɔlɔ tɛna to, bɛganw fana den fɔlɔw cɛmanw tɛna to. ⁶ Kulekanba caman bɛna bɔ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra. Sabu o ko jɔgɔn ma deri ka kɛ fɔlɔ, a jɔgɔn yɛrɛ fana tɛna kɛ tuun. ⁷ Nka Izirayelimɔgɔw fɛ, hali wuru tɛna kasi, k'a fɔ ko a bɛ sɔngɔra mɔgɔ ra, walama bɛgan na; a bɛna o kɛ janko faranfasi min bɛ Misirankaw ni Izirayelimɔgɔw cɛ Matigi Ala fɛ, aw ye o lɔn. ⁸ O tuma ra i ta jamana jamɔgɔw bɛɛ bɛna o kinbiri gban ne kɔrɔ, k'a fɔ ne ye ko: «Taga, i ni i ta nɔfɛmɔgɔw bɛɛ.» O le kɔ, ne bɛ sɔrɔ ka bɔ ka taga ni ne ta mɔgɔw ye.

Musa ka o kumaw fɔ minke, a dimininba bɔra Farawona ta so ka taga.

⁹ Ayiwa, Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye kabini a damina ra ko: «Farawona tɛna sɔn ka aw lamɛn. O bɛna kɛ sababu ye k'a to ne ye dɔ fara ne ta kabakow kan, ka ne ta sebgaya yira Misiran jamana kɔnɔ.»

¹⁰ Ayiwa, Musa ni Haruna ka o kabakow kɛ Farawona ja na, nka Matigi Ala ka Farawona jusukun gbɛleya, a ma sɔn k'a to Izirayelimɔgɔw ye taga ka bɔ a ta jamana ra.

12

Jɔnyaban janagbɛ

¹ Ayiwa, ka Musa ni Haruna to Misiran jamana ra, Matigi Ala k'a fɔ o ye, ko: ² «Nin karo le bɛna kɛ karo fɔlɔ ye; ale le bɛna kɛ san karo fɔlɔ ye aw fɛ. ³ Aw ye a fɔ Izirayelimɔgɔw ye, ko: «San o san, nin karo tere tan, gba bɛɛ kelen kelen ye sagadennin kelen, walama badennin kelen mina; lu bɛɛ kelen kelen ni a ta sagaden walama baden. ⁴ Ni lu min mɔgɔw man ca, olugu ni o siginɔgɔnw ye jɛn bɛgan kelen na, ka kɔna ni mɔgɔw hakeya ye. Mɔgɔ hakeya min bɛ se ka bɛgan kelen domu k'a ban, aw ye o da le jate mina. ⁵ A ka kan ka kɛ bɛganden cɛman le ye, fiyɛn tɛ min na, min ka san kelen sɔrɔ fana. ⁶ Aw ye a mina k'a bla ka se fɔ karo tere tan ni naani ma. Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛna o bɛganden faga karo tere tan ni naaninan wulada fɛ. ⁷ Aw bɛna a sogo jimi bon min kɔnɔ, aw ye a jori dɔ seriseri o bon donda kerɛfeyɔrɔ fla ni a sanfeyɔrɔ ra. ⁸ O su kelen na, aw ye a sogo jeni k'a domu; aw ye a ni burufunubari le domu, ani juguflaburu kunaman dɔ. ⁹ Aw kana a kɛnɛ domu, walama a barabaranin; aw ye a kuturu le jeni; a kun, ni a senw, ni a kɔnɔfɛnw. ¹⁰ Aw man kan k'a to a to ye si. Ni a tɔ min sira, aw ye o jeni ka a sisi fɔ k'a kɛ buguri ye. ¹¹ Aw bɛna a domu cogo min na, o flɛ nin ye: aw bɛ aw ta deregew don ka aw yɛrɛ cɛsiri, ka aw ta sanbaraw don aw senw na, ka aw ta tagamabere mina aw boro; aw ye a domu teliya ra. Jɔnyaban janagbɛ* lo; aw ye o kɛ ka Matigi Ala bonyara.

¹² « *«Bi su nin yeƐ ra, ne bɛna tɛmɛ Misiran jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ka Misiran jamana den fɔlɔ cɛmanw bɛɛ faga; k'a ta mɔgɔw ra, ka taga a bla bɛganw na. Ne bɛna kiti ben Misiran batofɛnw bɛɛ kan; sabu ne le ye Matigi Ala ye.* ¹³ *Nka aw bɛna kɛ bon min kɔnɔ, jori le bɛna kɛ tagamasiyen ye o bondaw ra. Ni ne ka jori ye, ne bɛ tɛmɛ aw ta bonw kan. O cogo ra ni ne nana kɛ Misirankaw faga ye tuma min na, o tɔrɔw tɛna se aw ma.*

¹⁴ « *«Nin lon bɛna kɛ aw fɛ hakirijigilonba le ye tuma bɛɛ. Aw bɛna panagbɛba kɛ o lon na, ka Matigi Ala bonya. O ye kɛ sariya dablabari ye aw fɛ, ani aw ta duruja nataw bɛɛ fɛ.»* »

Burufunubari panagbɛ

¹⁵ Matigi Ala k'a fɔ tuun ko: «*Aw bɛna burufunubari domu fɔ tere wolonfla. K'a damina a tere fɔlɔ ra, burufunufɛn si man kan ka ye aw ta sow kɔnɔ tuun; sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka burufununin domu, o tere wolonfla kɔnɔ, o tigi bɛ faran ka bɔ Izirayeli ta jamanadenw na.* ¹⁶ *A tere fɔlɔ ra, aw bɛna jamalajɛnba kɛ, ka Matigi Ala bato. A tere wolonflanana fana ra, aw bɛna jamalajɛnba kɛ tuun ka Matigi Ala bato. Mɔgɔ si man kan ka baara kɛ o lon fla ra; aw bɛ se ka aw ta tobiriw dɔrɔn le kɛ.*

¹⁷ «*Aw ye to ka burufunubari panagbɛ kɛ san o san, ka aw hakiri jigi ko o lon yeƐ le ra ne ka aw kɛ jɛnkuru jɛnkuru, ka aw labɔ Misiran. Aw ye o lon bla danna ka o panagbɛ kɛ, a ye kɛ sariya dablabari ye aw ni aw denw fɛ.* ¹⁸ *San karo fɔlɔ, k'a damina a tere tan ni naani wulada fɛ, fɔ ka taga se a tere mugan ni kelen wulada fɛ, aw ye burufunubari le domu.* ¹⁹ *O tere wolonfla bɛɛ kɔnɔ, burufunufɛn si man kan ka ye aw si ta so kɔnɔ; sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka burufununin domu, lonan fara dugulen kan, o tigi bɛ faran ka bɔ Izirayelimɔgɔw ta jɛn ra o lon na.* ²⁰ *Burufunufɛn bɛ buru o buru ra, aw kana o domu. Bɛɛ ka kan ka burufunubari le domu a ta so kɔnɔ.»*

Jɔnyaban panagbɛ saraka

²¹ Ayiwa, Musa ka Izirayeli cɛkɔrɔbaw bɛɛ wele k'a fɔ o ye ko: «*Aw bɛɛ ye taga sagaden kelen walama baden kelen mina, gba bɛɛ ni a ta, k'a faga ka Jɔnyaban panagbɛ kɛ.* ²² *Aw ye sagaden kannatige k'a jori kɛ minan dɔ kɔnɔ, ka izopeyiri flaburu dɔw su o jori ra, ka o jori seriseri bonda sanfeyɔrɔ ra, ani a kɛrefeyɔrɔ fla ra. Mɔgɔ si kana bɔ a ta so kɔnɔ fɔ ka taga dugu gbɛ.* ²³ *Ni Matigi Ala nana kɛ tɛmɛ ye, ka kɛ Misirankaw faga ye tuma min na, ni a ka jori ye bonda min sanfeyɔrɔ ni a kɛrefeyɔrɔ fla ra, a bɛ tɛmɛ o bon kan; a tɛna sɔn ninminameleke ye don aw ta bon kɔnɔ ka aw faga.* ²⁴ *Aw ye nin sariyaw sira tagama, ka o kɛ sariya dablabariw ye aw ni aw ta durujaw fɛ wagati bɛɛ.* ²⁵ *Matigi ka layiri ta ko a bɛna jamana min di aw ma, ni aw tagara se o jamana ra tuma o tuma, aw ye to ka nin landa saninman kɛ.* ²⁶ *Ni aw ta denw ka aw pininka ko: «Nin landa kɔrɔ ye di aw fɛ?»* ²⁷ *Aw ye a fɔ o ye ko: «Nin ye Jɔnyaban saraka le ye; an bɛ o kɛ ka Matigi Ala, an ta Ala bonya, sabu ka an to Misiran, tuma min na Matigi Ala ka Misirankaw den fɔlɔw faga, a tɛmɛna Izirayelimɔgɔw ta sow kan, a ma se olugu ma; a ka o kisi.»* »

Ayiwa, Musa ka o kumaw bɛɛ fɔ minke, o tuma ra mɔgɔw bɛɛ ka o kinbiri gban dugu ma, ka Matigi Ala bato.

²⁸ O kɔ, Izirayelimɔgɔw tagara o ta sow kɔnɔ. Matigi Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ Musa ni Haruna ye, o ka o bɛɛ kɛ.

Tɔrɔ tannan: Misirankaw dɛncɛ fɔlɔw sara

²⁹ Ayiwa, su cεmance ra, Matigi Ala ka Misiran jamana den fɔlow bεε faga. K'a ta Misiran masaceba yere den fɔlo ra, ka taga a bla fɔ Misiran kasoden gbansanw den fɔlow ra, ani beganw den fɔlow bεε. ³⁰ A kera ten, Farawona ni a ta jamana namogow ni Misirankaw bεε wurira dugutarama fe. Kasikanbaw ni kulekanbaw tun be bora jamana yoro bεε ra; sabu so si ma to, ni saya ma ke min na.

³¹ O su yere fe, Farawona ka Musa ni Haruna wele k'a fɔ o ye ko: «Aw ye teliya ka taga ka bo ne ta mogow ce ra, aw ni Izirayelimogow bεε; aw ye taga Matigi Ala bato i n'a fɔ aw k'a fɔ cogo min na. ³² Aw ye taga ni aw ta misiw, ani aw ta sagaw, ani aw ta baw ye, i n'a fɔ aw k'a fɔ cogo min na. Aw ye taga Ala daari ne ye.» ³³ Misirankaw gbanna Izirayelimogow ra, ko o ye bo; o tun korotora ko Izirayelimogow ye bo o ta jamana ra; sabu o tun be a miirira ko olugu Misirankaw bεε le bena sa. ³⁴ Izirayelimogow ka o ta mugu nooninin ta, k'a soro a tun ma funu fɔlo; o ka o ta burugbasiminanw bεε siri o ta faniw na, ka o la o kamankun na.

³⁵ Ayiwa, Musa tun ka min fɔ Izirayelimogow ye, o ka o ke. O ka minan warigberamanw, ani minan saninlaman ni faniw daari Misirankaw fe. ³⁶ Matigi Ala ka Izirayelimogow ko diya Misirankaw ye fana. Izirayelimogow ka fen o fen daari o fe, o ka o bεε di o ma. Izirayelimogow ka Misirankaw ta fenw ce o cogo le ra ka o borolakolon to.

³⁷ Izirayelimogow bora Ramusesi dugu konɔ, ka taga se Sukoti. Minw tun be o sen na olugu tun be mogow waga keme woro bo (600 000); musow ni denmisenw ma jate. ³⁸ O tagato, siya were mogow caman tugura o ko; began caman tun be olugu fana fe: misiw, ani sagaw, ani baw.

³⁹ Izirayelimogow boto Misiran, o tun ka mugu nooninin min ta, k'a soro a ma funu fɔlo, o ka o le jeni ka o ke buru ye ka o domu; sabu Misirankaw tun be gbanna o ra ko o ye bo minke, o ma se ka domunifen ta o yere boro.

⁴⁰ Izirayelimogow tun ka san keme naani ni san bisaba le ke Misiran. ⁴¹ O san keme naani ni san bisaba dafalon yere le ra Matigi Ala ka Izirayelimogow ke jenkuu jenkuu, ka o bεε labo Misiran. ⁴² O koson o su bena bla a danna Matigi ye, ka ke panagbesu ye, sabu Matigi Ala ka o su bla danna, ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra o su fe. Izirayelimogow ni o ta durujaw bεε ka kan ka o su bla danna fana, ka o ke panagbesuba ye ka Matigi Ala bonya.

Jonyaban panagbe domuni ta sariya

⁴³ Matigi Ala k'a fɔ Musa ni Haruna ye tuun ko: «Jonyaban panagbe sariya ye nin ye: jamana were mogow man kan k'a saraka domu. ⁴⁴ Ni jon do be aw fe, aw ka min san, aw ka kan k'a kenesigi fɔlo, sani a ye Jonyaban panagbe* domuni ke. ⁴⁵ Nka lonan temebaga, ani baaraden, olugu si man kan k'a domu. ⁴⁶ Aw ka kan k'a domu bon le konɔ. Mogow si kana bo ni a sogo do ye kene ma; aw man kan k'a kolo do kari fana.

⁴⁷ «Izirayelimogow bεε ka kan ka Jonyaban panagbe ke. ⁴⁸ Lonan minw siginin be aw fe, ni o do b'a fe ka Jonyaban panagbe ke ka Matigi Ala bonya, ce o ce be a ta so, olugu bεε ka kan ka kenesigi fɔlo; ni o kera, a be se ka Jonyaban panagbe ke. O tuma, a be ke i ko Izirayelimogow do. Nka ni mogow o mogow ma kenesigi, o tigi man kan ka Jonyaban panagbe domuni ke. ⁴⁹ O sariya kelen le be Izirayelimogow ni lonanw bεε kan.»

⁵⁰ Matigi Ala ka ci min fɔ Musa ni Haruna ye, Izirayelimogow ka o ke k'a dafa. ⁵¹ O lon yere ra, Matigi Ala ka Izirayelimogow ta gbaw tugutugu nogon ko, ka o ke jenkuu jenkuu, ka o labo Misiran jamana ra.

13

Burufunubari panagbe ni dence folow ta ko

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ² «Izirayelimogow dence folow bee bla danna ka o ke ne ta ye. Mogow dence folow, ani beganw ta den folo cemanw bee; sabu o ye ne ta le ye.»

³ Musa k'a fo mogow ye ko: «Aw ye aw hakiri to nin lon na, aw bora Misiran jonya ra lon min na; sabu Matigi Ala ka aw labo Misiran ni a yere ta sebgaya baraka le ye. O koson aw kana burufununin domu o lon na.

⁴ Aw bena bo bi le, nin karo ra, min ye Abibu karo* ye.

⁵ «Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena Kanaanakaw, ni Hetikaw, ni Amorikaw, ni Hevikaw, ni Yebusikaw ta jamana le di aw ma, nono ni li be woyo o jamana min na. Ni Matigi Ala nana aw ladon o jamana ra tuma min na, san o san, ni nin karo sera, aw ye Jonyaban panagbe* ke ka Matigi Ala bonya. ⁶ Aw bena burufunubari domu fo tere wolonfla. A tere wolonflanan bena ke panagbeba ye ka Matigi Ala bonya. ⁷ Bee bena burufunubari le domu fo tere wolonfla. Burufununin man kan ka soro aw ta bonw si konoo; burufunufen si man kan ka ye yere jamana yoro si ra fana.

⁸ «O panagbe wagati ra, aw ka kan k'a nafa aw ta denw ye ko: <Matigi Ala ka koba min ke an ye an boto Misiran, an be nin kera ka an hakiri jigi o le ra.> ⁹ Nin panagbe bena ke hakirijigifen le ye aw fe, ka ke i n'a fo tagamasiyen aw borow ra, ani aw tenw kan. A bena aw hakiri jigi, ko aw ka kan ka to ka Matigi Ala ta sariya ko fo tuma bee; sabu Matigi Ala le ka aw labo Misiran a ta sebgaya baraka ra. ¹⁰ O le koson aw bena to ka nin landa ke a wagati ra san o san.

¹¹ «Matigi Ala karira aw ni aw bemaw ye, ko a bena Kanaanakaw ta jamana di aw ma; ni a nana o jamana ke aw ta ye tuma min na, ka aw ladon o jamana ra, ¹² o tuma aw bena aw dence folow bee di Matigi Ala ma, hali aw ta beganw ta den folo cemanw. O den cemanw ye Matigi Ala ta le ye.

¹³ «Ni faliden lo, aw ye sagaden, walama baden do di a no ra, k'a kunmabo. Ni aw t'a fe k'a kunmabo, o tuma aw ye o faliden kan kari k'a faga. Aw ka kan ka aw yere dence folow fana kunmabo.

¹⁴ «Ayiwa, ni aw dencew nana aw jininka lon do ko: <Nin kekun ye mun ye aw fe?> Aw ye a fo o ye ko: <An be nin ke, sabu Matigi Ala ka an kunmabo ka bo jonya ra Misiran, a ta sebgaya baraka ra. ¹⁵ Farawona tun t'a fe ka son fiyewu k'a to an ye taga minke, Matigi Ala ka Misiran jamana den folo cemanw bee faga; k'a damina mogow ta den folow ra, fo ka taga se beganw ta den folow ma. O le koson an be beganden folo cemanw bee di Ala ma saraka ye, ka an yere dence folow bee kunmabo.>

¹⁶ «Ayiwa, nin bena ke hakirijigifen le ye aw fe, ka ke i n'a fo tagamasiyen, aw boro ra walama aw ten kan. Aw ka kan ka aw hakiri jigi a ra ko Matigi Ala le ka aw labo Misiran jonya ra a ta sebgaya baraka ra.»

Ala blara Izirayelimogow ja ka bo Misiran

¹⁷ Tuma min na Farawona sonna k'a to Izirayelimogow ye taga, Ala m'a to o ye teme Filisikaw ta jamana sira fe, k'a soro o sira le ka surun. A tun k'a lon ko ni o ka o sira ta, ni o ka taga ben nin siya werew ye minw b'a fe ka o kere, o bena siran, ka o ta miiriya yelema, ka kosegi Misiran

* **13:4** 13.4 Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo folo ye.

tuun. ¹⁸ O le koson Ala k'a to o munumununa kongokolon sira fe, ka taga fo Kogojiwulen fan fe.

Izirayelimogow bora Misiran ni o ta kerékeminanw ye o boro.

¹⁹ Musa ka Yusufu kolow ta ka taga ni o ye o boro; sabu sani Yusufu tun ye sa, a tun k'a balemacew jagboya ko o ye kari ale ye. A tun k'a fo o ye ko: «Sigiya t'a ra, Ala bena na, ka na aw labo yan; ni ne sara, aw tagato, aw ye taga ni ne kolow ye†.»

²⁰ Ayiwa, Izirayelimogow bora Sukoti, ka taga o ta fanibonw lo Etamu, kongokolon kere fe.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala yere le tun be o na, ka sira yira o ra. Tere fe, sankaba jamijan do le tun be ke o na, ka sira yira o ra. Su fe, a tun be ke tasumamana jamijan do ye, ka yeelen bo o ye, janko o ye tagama su ni tere.

²² Sankaba jamijan tun te bo o na fiyewu tere fe; tasumamana jamijan fana tun te bo o na su fe.

14

Farawona ka Izirayelimogow nogben

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ² «A fo Izirayelimogow ye ko o ye kosegi ka na sigi Pi Hayiroti yoro kere fe, Migidoli ni kogoji ce. Aw ye aw ta fanibonw lo yi le, ka nasin Baali Sefon ma, kogoji koro. ³ Ni o kera, Farawona bena a miiri ko aw tununa kongokolon konu, ko aw ma tagayoro lon aw yere ra tuun; ko aw kera i ko kasodenw, kongokolon konu. ⁴ Ne bena Farawona jusukun gbeleya fo a bena wuri ka aw nogben; nka ne bena ale ni a ta kerékajama bee halaki ka ne ta se bagaya yira. O ra Misirankaw bee bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Matigi Ala ka min fo, Izirayelimogow ka o ke.

⁵ Ayiwa, o nana taga a fo Misiran masace Farawona ye ko Izirayelimogow tagara. O yoronin bee, Farawona ni a ta jamana jamogow nimisara o tagako ra. O ko: «Mun koson an k'a to o tagara de? An tun ka kan ka o to yan, o ye baara ke an ye.» ⁶ Farawona k'a ta sowotoro laben, k'a ta kerékedenw bee ce, o ka gban Izirayelimogow ko. ⁷ Sowotoronuman minw labennin lo ka na kere kama, a ka o keme woro ta, ka fara Misiran sowotoro tow kan. Sowotorow bee labennin tun lo, o bee be ni o ta kerékedenw ye. ⁸ Matigi Ala ka Misiran masace Farawona jusukun gbeleya, fo Farawona tugura Izirayelimogow ko, k'a soro Izirayelimogow ja siginin le tun bora Misiran ka taga, hali siranya ma ke o ra.

⁹ Misirankaw ta kerékajama, ani Farawona ta sow bee, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigiw, olugu ka Izirayelimogow no gben fo ka taga se o ma Pi Hayiroti yoro ra, ka nasin Baali Sefon yoro ma; Izirayelimogow tun ka o ta fanibonw lo o yoro le ra, kogojida ra.

¹⁰ Izirayelimogow nana fleri ke k'a ye ko Farawona ni Misirankaw be olugu ko, fo ka surunya o ra yere. O ja tigera kosebe. O ka ke kule ye, ka ke Matigi Ala togo wele ye, ko a ye olugu deme.

¹¹ O ko Musa ma ko: «O tuma, anw sudonyoro le tun ma soro Misiran wa, badi? A kera di i ka an labo yi ka na ni an ye kongokolon konu yan, ka na a to an ye sa yan gbansan? ¹² Ka an to Misiran, an tun ka o le fo i ye. An tun ko i ye an to nasuma ra, an ye baara ke Misirankaw ye; sabu o tun ka fisa an ma sani an ye na sa kongokolon konu yan tan.»

¹³ Musa ka o jaabi ko: «Aw ye to yoro kelen na, aw kana siran. Matigi Ala bena aw kisi cogo min na bi, aw bena o ye; sabu aw na be Misiranka

† 13:19 13.19 Nin kuma tun fora Damina 50.25, ani Yosuwe 24.32.

minw na tan bi, aw na tɛna la olugu dɔ kan tuun fiyewu. ¹⁴ Matigi Ala yere le bɛna o kɛrɛ aw nɔ ra; aw ye je dɔrɔn.»

Ala ka Izirayelimogow lateme kogoji ce ma

¹⁵ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Mun koson i be kulera ko ne ye aw demɛ? A fo jama ye ko o ye sira ta ka taga. ¹⁶ Ele Musa, ele ye i ta bere ta i boro k'a korota kogoji kunna. Ji bɛna cɛtigɛ fla ye, Izirayelimogow bɛna tagama ka tɛmɛ dugukolo jalan kan. ¹⁷ Ne min ye Matigi Ala ye, ne bɛna Misirankaw jusukun gbɛɛya, k'a to o ye don aw ko. O cogo le ra, ne bɛna Farawona ni a ta kɛrɛkejama, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigiw bɛɛ halaki, ka ne ta se bagaya yira. ¹⁸ Ni ne nana Farawona ni a ta sowotorow ni a ta sotigiw bɛɛ halaki, ka ne ta se bagaya yira tuma min na, o tuma Misirankaw bɛna a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

¹⁹ Matigi ta mɛleke min tun be to ka ke Izirayelimogow na fe, ale bora o na fe, ka yeɛma o ko fe. Sankaba jamijan min tun be o na fe, o fana bora o na fe, ka yeɛma o ko fe. ²⁰ A tagara lo Misirankaw ni Izirayelimogow ce. A kɛra dibi ye Misirankaw ta fan na, ka ke yeelen ye Izirayelimogow ta fan na. A kɛra ten, o jenkuru fla ma se ka gbara jɔgon na o su bɛɛ ra.

²¹ Ayiwa, Musa k'a boro korota kogoji kunna. Matigi Ala ka fojɔba do lawuri ka bo tereboyanfan na. O fojɔ fiyera su bɛɛ ra, ka kogoji jɔni, fo k'a cɛtigɛ fla ye, ka dugukolo jalan ke a ce ma. ²² Izirayelimogow donna, ka tagama dugukolo jalan kan ka kogoji cɛtigɛ. Ji taranna fla ye, ka wuri ka lo o kininboro ni o numanboro fe, i ko kogo. ²³ Misirankaw fana gbanna Izirayelimogow ko. Farawona ta sow, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigiw, o bɛɛ donna Izirayelimogow ko kogoji ce ma. ²⁴ Dugugbɛda fe, Matigi Ala tora sankaba jamijan tasumaman ra, ka Misirankaw ta kɛrɛkejama fle; a ka o ta tagama pagami.

²⁵ A ka o ta sowotorow senw don bogɔ ra ka o cen; o ma se ka taga kɛsebe tuun. Misirankaw k'a ye ten minke, o ko: «An ye bori ka bo Izirayelimogow korɔ; Matigi Ala yere le be an kɛrɛra ka di o ma.»

²⁶ Matigi Ala ko Musa ma ko: «I boro korota kogoji kunna sisan, janko ji ye kari ka jigi Misirankaw ni o ta sowotorow ni o ta sotigiw kan.» ²⁷ Musa k'a boro korota kogoji kunna. Dugugbɛda fe, kogoji kɛsegira a nɔ ra. Misirankaw ko o be bori ka bo, nka Matigi Ala ka ji kari ka jigi o bɛɛ kan. ²⁸ Farawona ni a ta kɛrɛkedenw, ani a ta sowotorow, ani a ta sotigi minw bɛɛ tun donna kogoji ra Izirayelimogow ko, ji karira ka ke olugu bɛɛ kan ka o bɛɛ datugu. Hali mɔgo kelen ma kisi o ra. ²⁹ Nka Izirayelimogow koni tun tagamana le ka tɛmɛ dugukolo jalan kan, ka kogoji cɛtigɛ. Kogoji tun wurira ka lo o kininboroyanfan ni o numanboroyanfan fe i ko kogo.

³⁰ Ayiwa, Matigi Ala ka Izirayelimogow kisi ka o bo Misirankaw boro o lon na. Izirayelimogow yere na ka Misirankaw suw lalanin ye kogojida ra yoro bɛɛ. ³¹ Matigi Ala k'a ta se bagaya yira cogo min na, ka Misirankaw halaki, Izirayelimogow ka o ye minke, o siranna Matigi Ala na, ka la a ra; Musa min ye Ala ta baaraden ye, o lara ale fana ra.

15

Musa ni Izirayelimogow ka Ala tando

¹ Ayiwa, o lon na Musa ni Izirayelimogow ka nin donkiri la ka Matigi Ala tando. O ko:
«Ne bɛna donkiri la Matigi Ala ye k'a bonya,
sabu a k'a ta se bagaya yira;
a ka sotigiw ni o ta sow bɛɛ jigi kogoji jukoro.»

2 «Matigi Ala le ye ne ta baraka ye,
ani ne ta donkirila sababu.
Ale le ye ne kisibaga ye;
ne ta Ala lo, ne be a tando.
Ne face ta Ala lo fana, ne be a togo bonya.

3 Matigi Ala ye kerekerufari le ye.
O koson a togo ye ko Matigi Ala.

4 «A ka Farawona ni a ta sowotorow,
ni a ta kerekerjama bee tunu kogoji ra.
A ta kerekerufariw bee tununa Kogojiwulen jukoro.

5 Ji ka o bee datugu pewu;
o jigira Kogojiwulen jukoro i ko kabakuru.

6 E! Matigi Ala, i boro barakaman ka i ta setigiya yira.
O boro barakaman kelen le ka i juguw njo.

7 «I ta masaya bonya koson,
i be i juguw bee firi dugu ma
ni i dimina, i ta dimi be jigi i ko tasuma,
ka o bee jenijeni i ko binjalan.

8 I nenekiriko kelen doron,
o fono le ka jiw bee lajen nagon kan yoro kelen na.
Kogoji wurira ka lo i ko kogo.
Ji simina, ka teren ka lo kogoji ce ma.

9 «An juguw tun be o yere wasora k'a fo ko:

<An bena o gben fo ka o mina le;
an bena o borofenw bee ce
k'a taran an ni nagon ce.

An bena an yere dimibo o ra fo ka wasa,
an bena an ta keremukuru bo ka o bee halaki.>

10 Nka, Matigi Ala,
ele ka i dafono fiye ji kan dama,
kogoji ka o bee datugu.

O jigira ji jukoro i ko negokuru;
ka jigi fo ji jukoroyoro ra yi.

11 E! Matigi Ala, batofen juman were le be i ko ele?

Juman le saninyanin be k'a dafa i ko ele?

Juman le ye siranyafenba ye, ani a ka kan ni tandori ye,
ani a be kabakow ke i ko ele?

12 «I ka i boro barakaman korota doron,
dugukolo dayelera ka an juguw datugu.

13 I ta numanya koson,
i ka i ta mogow kunmabo.

I ta sebgaya baraka ra,
i be bla o na ka taga ni o ye jamana saninman na,
i yere ka jamana min layiri ta o ye.

14 «Siya tow ka o kibaroya men minke,
o siranna fo o be yereyerera.
Filisikaw koni,
olugu ja tigera fo ka o hakiri nagami.

15 Edomu jamanatigiw jigi tigera,
 Mohabu jamana ta masaw koni,
 siranya ma to to olugu ra.
 Kanaanakaw, siranya ka olugu baraka bee ban pewu.

16 Siranyaba ni jatige bena cun o kan
 i ta sebagainya baraka koson,
 fo ka o da mina o ra,
 ka o ke i n'a fo kabakuruw;
 o tena se ka kuma,
 fo i ta mogow bee ye teme, Matigi Ala;
 fo i ka i ta mogow minw kunmabo,
 olugu bee ye teme ka ban.

17 I be bla i ta mogow na,
 ka taga o sigi i ta kuru kan;
 i yere ka yoro min lalaga o ye, Matigi Ala.
 O yoro bena ke i sigiyoro ye,
 k'a ke i sigiyoro saninman ye.

18 «Matigi Ala be to a ta masaya ra wagati bee, ani tuma bee!»

19 Ayiwa, tuma min na Farawona ta sow, ani a ta sowotorow ni a ta sotigiw bee donna kogoji kono, Matigi Ala ka kogoji kari ka jigi o kan ka o bee tunu; nka Izirayelimogow tagamana ka teme dugukolo jalan kan kogoji cemance ra.

20 Ayiwa, Haruna koromuso Mariyamu, min tun ye ciramuso ye, ale tun ka longan do ta; muso tow fana ka do ta ka gban a ko; o ka ke o fo ye, ka don ke.

21 Mariyamu tun blara tow na; ale be donkiri ta, tow be a lamina a ko. A tun b'a fora ko:
 «Aw ye donkiri la Matigi Ala ye,
 sabu a k'a ta sebagainya yira.
 A ka sotigiw ni o ta sow bee tunu kogoji ra.»

Izirayelimogow ka kongokolon sira ta

Ji kunaman ta ko

22 Ayiwa, Musa blara Izirayelimogow na ka bo Kogojiwulen yoro ra, ka taga se ni o ye Suri kongokolon fan fe. O ka tere saba tagama ke kongokolon konon, o ma ji soro. 23 O tagara se yoro do ra, o yoro togo ye ko Mara. Nka o ma se ka o yoro ji min, sabu ji tun ka kuna. O le koson o ka o yoro togo la ko «Mara»*. 24 Mogow ka ke Musa mafiyenya ye; o ko: «O tuma an bena mun le min?» 25 Musa ka Matigi Ala daari kosebe. Matigi Ala ka yiri kunkurun do yira a ra, ko a ye o firi ji ra. Musa ka o ta ka o firi ji ra, ji diyara. O yoro le ra Matigi Ala k'a ta sariyaw ni a ta ciw yira o ra. O yoro kelen le ra fana a ka o korobo k'a fe. 26 A k'a fo o ye ko: «Ni aw be aw toro malo ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamen, ko minw terennin lo a na koron ni aw be o ke, ni aw be aw toro malo k'a ta cifoninw lamem, ani k'a ta sariyaw bee sira tagama, o tuma, ne ka bana minw lase Misirankaw ma, ne tena o do si lase aw ma; sabu ne le ye Matigi Ala ye, ne le be aw keneya.»

27 Ayiwa, Izirayelimogow bora o yoro ra, ka taga se Elimu. Bununji tan ni fla ni tamarosun biwolonfla le tun be Elimu. O lora o yoro ra, ka o ta fanibonw lo jida ra.

* 15:23 15.23 Mara koron ye ko: kunaman.

16

Ala ka domuni di Izirayelimogow ma

¹ Izirayelimogow bee bora Elimu, ka taga se Sine kongokolon kono. O yoro be Elimu ni Sinayi kuru ce. O sera yi karo flanan tere tan ni looru ra, o bonin ko Misiran. ² Ayiwa, ka o to kongokolon kono yi, Izirayelimogow bee ka ke Musa ni Haruna mafiyenya ye. ³ O ko Musa ni Haruna ma ko: «E! Hali ni Matigi Ala tun ka a to an ye sa Misiran jamana ra, o belen tun bena fisaya ni nin ye. O yoro ra an tun be sigi dagababaw koro, o fanin sogo ra; an be domuni ke ka fa. Sisan, a fle, aw nana ni an ye nin kongokolon kono yan, ka na a to kongow ye an bee faga yan gbansan!»

⁴ Matigi Ala ko Musa ma o le ra ko: «Ne bena domuni lajigi aw ye ka bo san fe, i n'a fo sanji. Lon o lon, bee bena taga a ta tere domuni ce a ra. Ne bena aw korobo k'a fe, k'a lon yala ni aw bena tagama ka kapa ni ne ta sariya ye, walama ni aw tena tagama ka kapa ni a ye. ⁵ Ayiwa, logokun tere wooronan, aw bena taga min ce ka na a tobi, aw ka kan ka o caya janko a ye lon tow ta ngon fla bo*.»

⁶ Musa ni Haruna k'a fo Izirayelimogow bee ye ko: «Bi wula fe, aw bena a lon ko Matigi Ala le ka aw labo Misiran jamana ra. ⁷ Sini sogoma fana, aw bena Matigi Ala ta noro ye, sabu aw ka Matigi Ala mafiyenya ni kuma minw ye, a ka o men; ne ni Haruna ye jontigiw le ye fo aw be anw mafiyenya?» ⁸ Musa ko: «Matigi Ala bena sogo di aw ma bi wula fe, aw b'a domu. Sini sogoma fana, a bena domuni di aw ma aw b'a domu ka fa; sabu aw ka Matigi Ala mafiyenya ni kuma minw ye, a ka o men. Anw ye jontigiw le ye ko aw be anw mafiyenya? Aw ma anw le mafiyenya de, aw ka Matigi Ala yere le mafiyenya.»

⁹ Musa ko Haruna ma ko: «A fo Izirayelimogow ye ko o bee ye gbara ka na lo Matigi Ala na koro, sabu o ka Matigi Ala mafiyenya ni kuma minw ye, a ka o men.» ¹⁰ Ayiwa, ka Haruna to kuma ra jama fe, o barara ka Matigi Ala ta noro ye sankaba jamijan ce ma kongokolon kono.

¹¹ Matigi Ala ko Musa ma tuun ko: ¹² «Ne ka Izirayelimogow ta mafiyenyanw men. A fo o ye ko ne ko, ko bi wula fe o bena sogo domu; sini sogoma fana o bena domuni caman soro. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala, o ta Ala ye.»

¹³ Ayiwa, wulada nana se minke, a kera ten fana; wolonin suguya dow nana sigisigi yoro bee. O dugusagbe sogomada fe fana, gomiji ka fanibonw koroyorow bee lamini. ¹⁴ Ayiwa, gomiji nana ban tuma min na, fen do tora dugu ma; a tun ka misenmisen i ko sanbere, a be misenman, gbeman. ¹⁵ Izirayelimogow k'a fe, o m'a lon fen min lo. O ko: «Mun le ye nin ye tan?» Musa ka o jaabi ko: «Matigi Ala ka domunifen min di aw ma, o lo.

¹⁶ «Matigi Ala ka ci min fo, o ye nin ye: «A ko mogow bee ye do ce, min be a ta domuta bo; mogow kelen, sumanikeminan‡ na kelen. Aw ye a ce ka kapa ni aw ta sokonmogow hakeya ye.» »

¹⁷ A fora cogo min na, Izirayelimogow k'a ke ten. Dow ka caman ce, dow ka donin doron ce, ka kapa ni o ta sokonmogow hakeya ye. ¹⁸ Nka o nana a suma ni sumanikeminan ye minke, o k'a ye ko minw ka caman ce, olugu ta to ma to, minw ka donin ce, olugu ta ma dese fana. Bee tun k'a ta tere domuni hakeya le ce.

* **16:5** 16.5 O be lon tow ta ngon fla ce, janko o lon dugusagbe min ye Nenekirilon ye, mogow si kana do ce. † **16:15** 16.15 Izirayelimogow k'a fo o domuni ma ko «Manu». O koro ye ko: Mun lo? O koson o domuni togo lara ko: mane. ‡ **16:16** 16.16 O sumanikeminan togo tun ye ko omeri; a na kelen be ben litiri naani le ma.

Sariya minw fɔra domuni ta ko ra

¹⁹ Musa k'a fɔ o ye tuun ko: «Mɔgɔ si kana a ta domuni tɔ bla a ye si.»
²⁰ Nka o bɛɛ n'a ta, o ma Musa lamɛn. Dɔw ka dɔ bla ka si; tumu donna o ra, a torira. Musa dimina o kɔrɔ. ²¹ K'a ta o lon na, sɔgɔma o sɔgɔma, min bɛ bɛn o ta tere domuni ma, bɛɛ bɛ bɔ ka o le cɛ. Ni tere tun ka gban, a to min tora dugu ma o tun bɛ yeele.

²² Lɔgɔkun tere wɔɔrɔnan lon, o ka tere fla ta cɛ. Mɔgɔ bɛɛ kelen kelen ta kɛra sumanikeminan ja fla ye. Jama pamɔgɔw tagara o fɔ Musa ye.
²³ Musa ko: «Matigi Ala ka o le fɔ. Sini le ye Nɛnɛkirilon ye; o lon blara danna ka Matigi Ala bonya. Aw b'a fɛ ka fɛn minw jeni, aw ye o jeni bi. Aw b'a fɛ ka min barabara, aw ye o barabara bi. Aw ye bi ta domuni bɔ a ra k'a tɔ bla sini ja.» ²⁴ O k'a tɔ bla o dugusagbɛ ja, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ o ye cogo min na. O ma tori, tumu fana ma don a ra. ²⁵ Musa ko o ma o le ra ko: «Aw ka domuni min bla kunu, aw ye o domu bi; sabu bi ye Nɛnɛkirilon le ye. Bi lon blara ka Matigi Ala bonya. Aw tena domuni foyi sɔrɔ kongo kɔnɔ bi. ²⁶ Lɔgɔkun tere wɔɔrɔ bɛɛ ra, aw bɛna nin domuni sɔrɔ. Nka lɔgɔkun tere wolonflanan na, min ye Nɛnɛkirilon ye, aw tena foyi sɔrɔ.»

²⁷ O bɛɛ n'a ta, lɔgɔkun tere wolonflanan, dɔw belɛn bɔra ko o bɛ taga dɔ cɛ, o ma foyi sɔrɔ. ²⁸ Ayiwa, Matigi Ala ko Musa ma o le ra ko: «Tuma juman le aw bɛna sɔn ka ne ta ci fɔninw, ni ne ta sariyaw mara dɛ?
²⁹ Ayiwa, aw ye nin kuma mɛn ka ja kosɛbɛ; ne ka Nɛnɛkirilon di aw ma, ko aw ye nɛnɛkiri le. O le kosɔn ne bɛ lɔgɔkun tere wolonflanan domuni di aw ma a tere wɔɔrɔnan lon na. Lɔgɔkun tere wolonflanan na, aw bɛɛ ye to aw ta yɔrɔ ra. Mɔgɔ si kana bɔ a ta yɔrɔ ra.»

³⁰ O kɛra minke, mɔgɔw ka to ka nɛnɛkiri lɔgɔkun tere wolonflanan na.
³¹ Izirayelimɔgɔw ka o domuni tɔgɔ la ko mane. A tun bɔra simankisɛ dɔ le fɛ, min bɛ gbɛman; a tun ka timi i n'a fɔ lidɛgɛ.

³² Musa ko: «Matigi Ala ka ci min fɔ, o ye nin ye: <A ko aw ye sumanikeminan§ kelen fa mane ra, ka o mara aw denw ni aw mamadenw ye; janko o ja ye a ye. Ni o kɛra, o bɛna a lon ko wagati min na ne ka aw labɔ Misiran jamana ra, ko ne ka o le di aw ma, k'a kɛ aw ta domuni ye kongokolon kɔnɔ.> » ³³ Musa ko Haruna ma ko: «Daga dɔ ta ka sumanikeminan ja kelen mane kɛ o kɔnɔ, ka o bla yɔrɔ saninman kɔnɔ, Matigi Ala ja kɔrɔ. O bɛna mara aw denw ni aw mamadenw ye.»

³⁴ Haruna ka mane kɛ daga kɔnɔ. Kɛsu min bɛ Ala ta jɛnɔgɔnya yira, a k'a bla o kɛsu ja fɛ, k'a mara, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na.

³⁵ Izirayelimɔgɔw ka mane domu fɔ san binaani, fɔ ka taga o se jamana dɔ ma, mɔgɔ bɛ jamana min na. O ka mane domu fɔ ka taga o don Kanaana jamana kɔnɔ.

³⁶ Mane ta sumanikeminan min ye omeri ye, o ja tan le tun bɛ don sumanikeminanba kɔnɔ, min ye efa ye.

17

Masa ni Meriba ta ji ko

¹ Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɔra Sinɛ kongokolon kɔnɔ ka taga Refidimu. O tagatɔ, o lɔlɔra yɔrɔ dɔw ra ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. O sera Refidimu minke, o ka o ta fanibonw lɔ yi, nka o ma ji sɔrɔ k'a min. ² O wurira Musa kama, ka to ka kumajuguw fɔ a ma. O ko: «Ji di an ma, an

§ 16:32 16.32 Sumanikeminan: Aw ye Bori 16.16 flɛ.

b'a min.» Musa ka o jaabi ko: «Mun koson aw be kere jinina ne fe? Mun koson aw b'a fe ka Matigi Ala korobo?» ³ Jiminlogo gbanna mogow ra, o ka ke Musa jaraki ye; o ko: «Mun koson i ka an labo Misiran de? O tuma i tun b'a fe anw ni an ta denw, ani an ta beganw ye na sa kongokolon konon yan jiminlogo boro le ke?» ⁴ Musa ka Matigi Ala daari kosebe. A ko: «Matigi, ne bena mun le ke ni nin mogow ye sa? Ni a temena nin kan, o bena ne bon ni kabakuru ye.» ⁵ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Bla mogow na fe, i ye Izirayeli cekoroba dow panawoloma, ka gban i yere ko. I ka baji gbasi ni bere min ye, i ye o mina i boro ka taga. ⁶ Ne bena lo i na fe Horebu kuru farakuru do kan. I bena o farakuru le gbasi ni bere ye, ka ji bo a ra, janko mogow ye min.»

Matigi Ala ka min fo, Musa k'a ke ten Izirayeli cekorobaw na na.

⁷ O ka o yoro togo la ko Masa ni Meriba, o koro ye ko kere ni korobori, ko sabu Izirayelimogow ka kere jini Musa fe, ani ko o tun b'a fe ka Matigi Ala korobo k'a fe; o ko: «Yala Matigi Ala be ni an ye wa, walama a te ni an ye le?»

Amaleki ta mogow ni Izirayelimogow ta kere

⁸ Ayiwa, Amaleki ta mogow nana ben Izirayelimogow kan Refidimu ko o be o kere. ⁹ Musa ko Yosuwe ma ko: «Ce dow ta Izirayelimogow ce ra, aw ye bo ka taga Amaleki ta mogow kere. Sini ne bena taga lo tintin kan, ni Ala ta bere ye ne boro.»

¹⁰ Ayiwa, Musa ka min fo, Yosuwe ka o ke. A ni Izirayeli ce w tagara Amaleki ta mogow kere. O y'a soro Musa ni Haruna ni Huri yelenna ka taga lo tintin kan. ¹¹ Ni Musa tun k'a boro korota tuma o tuma, Izirayelimogow tun be se soro. Nka ni a tun k'a boro jigi doron, Amaleki ta mogow le tun be se soro. ¹² Musa boro fla bee nana sege. Haruna ni Huri ka kabakuru do ta ka o bla a koro, a ka sigi a kan. O k'a borow mina ka o korota; kelen lora a numanboro fe, kelen lora a kininboro fe. Musa borow korotanin tora ten fo ka taga tere ban. ¹³ A kera ten, Yosuwe ni a ta mogow ka se soro Amaleki ni a ta mogow bee kan, ka o kere ni kerekemuru ye.

¹⁴ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Nin ko sebe kitabu konon janko aw hakiri ye to a ra. A fo Yosuwe ye ko ne bena Amaleki si tunu pewu ka bo dugukolo kan; mogow si hakiri tena to o ra tuun.» ¹⁵ Musa ka sarakabonan do lo o yoro ra, ka o togo la ko Yawe Nisi, o koro ye ko Matigi Ala ye ne ta darapo ye. ¹⁶ Musa ko fana ko: «I n'a fo Amaleki ta mogow sonna ka o boro korota ko o be Matigi Ala ta masaya kere, o ra, kere bena ke Matigi Ala ni Amaleki ta siya ce wagati bee, ani tuma bee.»

18

Zetoro tagara Musa fe

¹ Ayiwa, Matigi Ala ka ko o ko ke Musa ni Izirayelimogow ye, o bee kibaroya sera Musa burance Zetoro ma, min ye Madiyan sarakalasebaga ye. Matigi Ala tun k'a ta mogow, Izirayelimogow labo Misiran cogo min na fana, Zetoro tun ka o ko men. ² Musa burance k'a denmuso Sefora ta, min ye Musa ta muso ye, ka taga ni a ye Musa fe, sabu Musa tun k'a muso bla ka taga wagati do ke a face fe yi. ³ Zetoro tagato, a ka Sefora dence fla fana ta ka taga ni o ye. Musa tun ka a dence kelen togo la ko Gerisomu*, ko

* **18:3** 18.3 Gerisomu koro ye ko: ne ye lonan ye yan. Aw ye 2.22 fe.

sabu ale ye lonan le ye jamana ra. ⁴ A tun ka tɔ kelen tɔɔ la ko Eliyezeri†, ko sabu ale face ta Ala ka ale demɛ, ka ale bɔsi Farawona ta muru ma.

⁵ Musa burance Zetoro, ni Musa ta muso, ni a dencew nana Musa sɔro kongokolon kɔnɔ, Matigi Ala ta kuru kere fe. Musa tun k'a ta fanibon lo o yoro le ra yi. ⁶ Zetoro sera yi minke, a ka cira bla Musa ma; o tagara a fo Musa ye ko: «I burance Zetoro nana, ani i muso, ni i dence fla.» ⁷ Musa bora ka na a burance kunben. A birira a koro k'a fo ni bonya ye, k'a boro melege a kan na k'a fo ni kanuya ye. O ka nɔɔn feko nininka. O ko, o donna nɔɔn fe Musa ta fanibon kɔnɔ. ⁸ Matigi Ala ka ko minw ke Farawona ni Misirankaw ra, Izirayelimogow koson, Musa ka o bee lakari a burance ye. Tɔɔro minw sera Izirayelimogow ma ka o to sira ra, ani Matigi Ala ka o kisi o tɔɔrow ma cogo min na, Musa ka o bee fo a ye fana. ⁹ Ayiwa, Matigi ka o kopumanba min ke Izirayelimogow ye, ka o bɔsi ka bo Misirankaw boro, o kibaroya ka Zetoro jusu diya kosebe.

¹⁰ Zetoro ko o le ra ko: «Matigi Ala baraka, sabu ale le ka aw bɔsi Misirankaw ni Farawona boro; a k'a ta mogow bɔsi ka o bo Misirankaw ta jonya ra. ¹¹ Ne k'a lon sisan ko Matigi Ala le ka bon ka teme batofen tɔw bee kan; sabu a ka Izirayelimogow kisi ka bo Misirankaw ta juguya koro, ka o ta juguya ben o yere kan.»

¹² Musa burance Zetoro ka began do faga, k'a kuturu jeni, ka o di Ala ma saraka ye. O ko, a ka began dow ke saraka ye tuun; Haruna ni Izirayeli cekorobaw bee nana fara Zetoro kan, ka o saraka domu Ala na koro.

Zetoro ka Musa ladi

¹³ Ayiwa, o dugusagbe, Musa wurira ka sigi, ka mogow ta kopaw panabo. Jama lora Musa kunna, k'a ta sogoma, fo ka taga wula se. ¹⁴ Musa tun be min bee kera mogow ye, Zetoro ka o ye minke, a ko Musa ma ko: «Mun na i be nin jama ta kow panabora nin cogo ra? Mun koson ele kelenpe le siginin be, nin jamaba lonin be i na fe, k'a ta sogoma fo ka na wula se?»

¹⁵ Musa k'a burance jaabi ko: «Mogow yere le be na ne fe ko ne ye o ta kiti tige, ka Ala ta sariya yira o ra. ¹⁶ Ni ko do ka don o ni nɔɔn ce, o be na ne fe, ne be o panabo. Ne be Ala ta ciw ni Ala ta sariyaw yira o ra.»

¹⁷ Musa burance Zetoro k'a fo Musa ye ko: «I ta baarakecogo man ni. ¹⁸ I bena i yere baraka ban, ka mogow fana baraka ban. Nin baara ka bon i kelen baraka ma; i kelen te se k'a na. ¹⁹ Ayiwa, sisan ne bena min fo i ye ka i ladi, o lamɛn; Ala fana ye i demɛ k'a ke. Ele ka kan ka ke daramina le ye mogow ni Ala ce, ka o ta kogbelɛnw lase Ala ma. ²⁰ I ka kan ka mogow karan Ala ta cifoninw ni Ala ta sariyaw ra. Mogow ka kan ka tagama cogo min na, ani o ka kan ka min ke, i ye o bee yira o ra. ²¹ O ko, i ye mogow dow panawoloma, minw hakiri ka bon; o ye ke Alapasiranbagaw ye, ani lanamogow, ani mogow minw te son janfa ma. I ye o mogow le sigisigi jama kunna; i ye dow sigi mogow waga kelen kelen kunna, ka dow sigi mogow keme keme kunna, ka dow sigi mogow bilooru looru kunna, ka dow sigi mogow tan tan kunna. ²² Olugu le bena kerekow panabo lon o lon mogow ni nɔɔn ce. Ni ko min bonyara olugu bee ma, o ye taga ni o ye ele fe. Nka ko fitiniw, olugu yere ye o panabo yi. Ni a kera ten, i bena i yere laganfiya doonin, olugu bena do bo i ta doni na. ²³ Ni i k'a ke ten, ni a fana kera ko Ala ka o le fo, ele tena sege, mogow bee jusu sumanin bena taga o ta so fana.»

²⁴ Musa burance Zetoro ka kuma minw bee fo Musa ye, Musa sonna ka o bee ke. ²⁵ A ka mogow hakirman dow bo Izirayelimogow ra, ka olugu ke o kuntigiw ye. A ka dow sigi mogow waga kelen kelen kunna, ka dow sigi

† 18:4 18.4 Eliyezeri koro ye ko: Ala le ye ne demɛbaga ye.

mogɔ keme keme kunna, ka dɔw sigi mogɔ bilooru looru kunna, ka dɔw sigi mogɔ tan tan kunna. ²⁶ Olugu le tun be mogɔw ta kerekow janabo tuma bee. Ni ko min bonyara o ma, o be taga ni o ye Musa fe. Nka ko fitini tɔw, olugu yere le tun be o bee janabo o yere ma.

²⁷ Ayiwa, o kɔ, Musa ka sira di a burance Zetoro ma. Zetoro kɔsegira ka taga a ta jamana ra.

Ala ka jɛnɔgɔnya don ni Izirayelimogɔw ye

19

Izirayelimogɔw sera Sinayi kuru ma

¹ Izirayelimogɔw bɔnin kɔ Misiran jamana ra, a karo sabanan tere folo, o sera Sinayi kongokolon kɔnɔ. ² O bɔra Refidimu le ka se Sinayi kongokolon kɔnɔ. O ka o ta fanibonw lo o yɔrɔ ra ka o jasin kuru ma. ³ Musa yelenna kuru kunna ka taga kuma ni Ala ye. Matigi Ala ka Musa wele kuru kunna k'a fo a ye ko: «Nin kuma fo Yakuba ta mogɔw ye, Izirayelimogɔw, ko: ⁴ <Ne ka ko minw ke Misirankaw ra, aw ka o ye, ani ne ka aw ta i n'a fo bɔn* be a denw ta cogo mina a kaman kan, ka na ni aw ye ne yere kɔrɔ, aw ka o ye fana.

⁵ « <Ayiwa, sisan, ni aw ka ne kumakan lamɛn, ka to ne ta jɛnɔgɔnya ra, aw le bɛna ke ne ta mogɔ kanuninw ye ka tɛmɛ siya tɔw bee kan, sabu dugukolo bee lajennin ye ne ta le ye. ⁶ Ne bɛna aw ke ne ta sarakalasebagaw ye, ka aw sigi ne ta masaya ra, ka aw ke siya saninman ye, ka aw bla danna ne ye.> I bɛna o kuma le lase Izirayelimogɔw ma.»

⁷ Musa jigira ka na Izirayeli cɛkɔrɔbaw bee lajɛn. Matigi Ala ka kuma minw fo a ye, a ka o bee lase o ma. ⁸ Jama bee lajennin ka Musa jaabi ko: «Matigi Ala ka min o min fo, anw bɛna o bee ke.» Jama ka min fo, Musa tagara o lase Matigi Ala ma. ⁹ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Ne bɛna ke sankaba finman dɔ ra ka na i fe, janko ni ne nana ke kuma ye i fe tuma min na, mogɔw ye ne kumakan mɛn, ka la i ra tuma bee.»

Jama tun ka min fo Musa ye, Musa kɔsegira ka taga o lase Matigi Ala ma.

Ala kumana Musa fe tuun kuru kan

¹⁰ Matigi Ala ko Musa ma tuun ko: «Taga mogɔw fe, i ye o saninya bi, ani sini, k'a fo o ye ko o ye o ta faniw fana ko; ¹¹ ko o ye o yere labɛn sani sinikɛnɛ cɛ; sabu sinikɛnɛ ne bɛna jigi Sinayi kuru kan mogɔw bee ja na. ¹² I ye dan dɔ yira o ra kuru lamini bee ra, k'a fo o ye k'a gbeleya ko o ye o yere kɔrɔsi, o kana tɛmɛ o dan kan, ka yelen kuru kan, walama ka gbara a ra. Ni fɛn o fɛn gbarara kuru ra, o ka kan ka faga le; ¹³ nka mogɔ man kan k'a boro maga o tigi ra. Aw ye a bon ni kabakuru le ye, walama biɛ, k'a faga. Ni a kera mogɔ ye o, walama bɛgan o, a janaman man kan ka to. Ni buru nana fiye tuma min na, o tuma le ra dɔw bɛna se ka gbara kuru ra.»

¹⁴ Musa jigira ka bɔ kuru kan ka na mogɔw fe. A k'a fo o ye ko o ye o yere saninya, ka o ta faniw ko. ¹⁵ O kɔ, a k'a fo mogɔw ye tuun ko: «Aw ye aw yere labɛn; sani sinikɛnɛ cɛ; aw kana gbara aw musow ra.»

¹⁶ Ayiwa, lon min fɔra, o lon sɔgɔmada jona fe, sankurukan ni sanmanamana ni sankabafinba dɔ kera kuru san fe. Burufiyɛkan belebele dɔ bɔra, fo mogɔw be yerɛyere o ta fanibonw kɔnɔ, o sirankojugu fe. ¹⁷ Ayiwa, a kera ten, Musa ka mogɔw bee labɔ kɛnɛ ma, ka taga ni o ye Ala ja kɔrɔ. Mogɔw lɔra kuru kere fe.

* **19:4** 19.4 Bɔn ye kɔnɔ belebele dɔ ye min baraka ka bon kosebe.

¹⁸ Sinayi kuru fan bæe tun kera sisi ye, sabu Matigi Ala tun jigira kuru kunna tasuma ra. A sisi tun be wurira i ko dibiba do sisi. Kuru bæe tun be yereyerera ni fanga ye. ¹⁹ Burufiyekan tun be bonyara ka taga a fe. Ni Musa tun kumana, Matigi Ala tun be a jaabi ni perenkanba le ye i ko sanperenkan. ²⁰ Matigi Ala jigira o cogo le ra kuru kan. A tora kuru kunna ka Musa wele. Musa yelenna ka taga a fe. ²¹ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Jigi, i ye taga a fo mogow ye k'a gbeleya o ma, ko o kana girin ka gbara kuru ra ko o be ne fle de! Ni o te, o caman le bena faga. ²² Hali sarakalasebaga minw be deri ka gbara ne ra, olugu ka kan ka o yere saninya fana, janko ne kana na kojugu do ke o ra ka o faga.»

²³ Musa k'a fo Matigi Ala ye ko: «Mogo tena son ka yelen Sinayi kuru kan, sabu ele yere ka kankari la an ye k'a gbeleya an ma ko an ye dan bla kuru lamini na, mogo kana teme o dan kan.» ²⁴ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Jigi, i ye taga; o ko, i ni Haruna ye yelen ka na jagon fe yan. Nka sarakalasebagaw ni mogo tow kana girin ko o be yelen ka na ne fe! Ni o te, ne bena kojugu ke o ra ka o faga.» ²⁵ Musa jigira ka taga mogow fe, ka taga o kuma fo o ye.

20

Ala ta sariya tan

¹ Ayiwa, Ala ka nin kumaw le fo Izirayelimogow ye; a ko:

² «Ne le ye Matigi Ala, i ta Ala ye, min ka i labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

³ «I kana batofen were si bato ne ko.

⁴ «I kana ja si lese i yere ye k'a bato. Fen minw be sankolo ra o, minw be dugukolo kan o, minw be dugukolo jukoro ji ra o, i kana o do si bisigiya lalaga k'a bato. ⁵ I kana i kinbiri gban o fenw si koro, ka o bato. Sabu ne min ye Matigi Ala, i ta Ala ye, ne t'a fe i ye ne ni batofen were kanu jagon fe fiyewu. Mogo minw be o terenbariyakow ke, ne bena o hake bo o tigiw ra, k'a bo o ta denw na, k'a bo o ta denw ta denw na fana, fo ka taga se o ta duruja sabanan, ni a naaninan ma, sabu o be ne koninya. ⁶ Nka mogo minw be ne kanu, ka ne ta sariyaw sira tagama, ne be kopuman ke olugu ye, k'a ke o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fo ka taga se o ta duruja waga kelennan ma.

⁷ «I kana Matigi Ala, i ta Ala togo fo gbansan, sabu mogo o mogo be Matigi Ala togo fo gbansan, Matigi Ala tena o tigi jarakibari to.

⁸ «I ye i hakiri to Nenekirilon na k'a ke lon saninman ye. ⁹ I ye baara ke tere woro, ka i ta kow bæe ke. ¹⁰ Nka logokun tere wolonflanan ye Matigi Ala, i ta Ala ta Nenekirilon le ye. I kana baara si ke o lon na; i yere o, i dence o, i denmuso o, i ta jonce o, i ta jonmuso o, i ta beganw o, hali lonan min be i fe so kon, o si kana baara ke o lon na. ¹¹ Sabu Matigi Ala ka sankolo ni dugukolo ni kogoji ni a konofenw bæe dan tere woro le kon, ka nenekiri a tere wolonflanan. O le koson Matigi Ala ka baraka don tere wolonflanan na, k'a saninya k'a bla danna.

¹² «I fa ni i ba bonya, janko Matigi Ala, i ta Ala bena jamana min di i ma, i ye sijan soro o jamana ra.

¹³ «I kana mogo faga.

¹⁴ «I kana jencya ke.

¹⁵ «I kana sonyari ke.

¹⁶ «I kana faninya fo k'a la i mogojagon na.

¹⁷ «I kana jabo i mɔgɔɔgɔn ta bon fe; i kana jabo i mɔgɔɔgɔn ta muso fe, walama a ta jonce, walama a ta jonmuso, walama a ta misi, walama a ta fali; i kana jabo i mɔgɔɔgɔn ta fen si fe.»

Ala kumakan ka siranya bla Izirayelimogow ra

¹⁸ Mɔgɔw beɛ tun be sankurukan ni burufiyekan menna. O tun be sanmanamana ni sisi wurito yera kuru kan. Mɔgɔw ka o ye minke, o ka ke yerere ye siranya boro. O mabɔra kuru ra ka taga lo fo yɔrojan. ¹⁹ O ko Musa ma ko: «Ele yere ye kuma an fe, an bena i lamɛn. Matigi Ala kana kuma an fe tuun, ni o te, an bena sa.»

²⁰ Musa k'a fo mɔgɔw ye ko: «Aw kana siran, sabu Ala nana ka na aw korobo k'a fe le. A ka o ke janko aw ye siran a ja, aw kana jurumun ke.»

²¹ Ayiwa, mɔgɔw lonin tora yɔrojan. Ala tun be sankaba finman min na, Musa gbarara o sankaba ra.

Ala ka sariya min sigi sarakajenifen ko ra

²² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo Izirayelimogow ye ko ne ko: <Aw k'a ye ko ne tora fo sankolo ra ka kuma aw fe. ²³ O ra, aw kana batofen warigberaman, walama a saninlaman si lalaga aw yere ye. Aw kana batofen were fara ne kan. Aw kana o ke fiyewu.

²⁴ « <Aw ye sarakabonan bogoraman do lo ne ye. Aw bena aw ta saraka jenitaw* ni aw ta jɛnɔgɔnya sarakaw* bo o kan, ni a kera sagaw ye walama baw walama misiw. Ni ne ka ne yere yira yoro o yoro, ne bena na aw fe ka na baraka don aw ra o yoro ra.

²⁵ « <Ni aw be sarakabonan lo ne ye, ni aw be a lo ni kabakuru le ye, aw kana a lo ni kabakuru leseninw ye. Sabu ni aw be kabakuru lese ni aw ta kabakuru lesenanw ye, aw bena o kabakuruw lanogo le.

²⁶ « <Aw kana sarakabonan lo ne ye, ka yelɛnyoro ke a ra ka taga a san fe, ni o te, aw yelɛnto ka taga saraka bo, mɔgɔw be se ka to dugu ma ka aw ta fani jukoro yoro ye.> »

21

Sariya min sigira jonw koson

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Nin sariyaw fo Izirayelimogow ye ko: ² <Ni aw ka jon san, ni Heburu lo, a ka kan ka baara ke aw ye san woro; nka a san wolonflanan, aw ka kan k'a bla a ye taga, a fana man kan ka foyi sara. ³ Ni a kelen le tun nana aw fe, a kelen le ka kan ka taga fana. Ni muso tun be a fe kakoro, a ni a muso be taga. ⁴ Ni a matigice le tun ka muso di a ma, ni o muso ka dencew walama denmusow soro a fe, muso ni denw be ke a matigice ta ye, ale kelen be taga. ⁵ Nka ni jonce yere le ko, ko a matigice ni a muso ni a denw ko ka di a ye, ko o koson a t'a fe ka taga, ⁶ o tuma a matigice ye Ala ke a yere seere ye, ka gbara ni jonce ye, k'a den bonda yiri kan, walama da kerefeyiri kan, k'a toro sogo ni bipe ye. Ni o kera, o jonce be to a matigi ta baara ra fo ka taga a sa.

⁷ « <Ayiwa, ni do k'a denmuso fiyeere jonya ra, o denmuso lablacogo ni jon tow ta tena ke kelen ye. ⁸ Ni a matigice tun k'a san, ko a bena a furu le, ko fe, a ko ma na diya a ye tuun, o tuma, a y'a to den fa ye a ta wari seko a ma, ka den kunmabo. Matigice man kan k'a fiyeere tuun siya were mogo ma. Ni a k'a fiyeere, a kera i n'a fo a k'a janfa le.

⁹ « <Ni matigice tun ka o jonsunguru san ko a bena a di a dence le ma, landa min sigira sungurudenw ta furu ko ra, a ye a ke ka kapa ni o ye.

¹⁰ Kɔ Ɔɛ, ni a nana muso wɛrɛ furu tuun, a tun bɛ min kɛra muso folo ye, do man kan ka bo o ra; a ye a fiyɛrɛbo, k'a baro, ka son ka jɛn ni a ye.

¹¹ « <Ni a ma o ko saba kɛ a ye, o tuma jɔnmuso bɛ se ka bo ka taga, a tɛ foyi sara.> »

Kojugu minw ka kan ni fagari ye

¹² « <Ni mɔgo min k'a lawuri a kama ka mɔgo bugo k'a faga, o tigi fana ka kan ka faga a jɔgon ye. ¹³ Nka ni a tigi m'a lawuri a kama ka taga dogo a ja ka a faga, ni a kɛra Ala yɛrɛ ta latige le ye, o tuma ne bɛna yɔro do yira aw ra, o mɔgofagabaga bɛ se ka bori ka taga dogo yɔro min na. ¹⁴ Nka ni mɔgo do k'a lawuri a kama k'a mɔgojɔgon nɛgɛ ka a faga, aw ye o tigi mina k'a faga fana, hali ni a borira ka taga dogo ne ta sarakajɛnifɛn le koro. ¹⁵ Ni mɔgo min k'a face, walama a bamuso bugo, o ka kan ka mina ka faga. ¹⁶ Ni mɔgo min ka mɔgo do sonya ka taga a fiyeere, walama ni a sonyanin yera a boro, o son ka kan ka faga.

¹⁷ « <Ni mɔgo min ka kumajugu fo a face ma, walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga.> »

Sariya min sigira mandimini koson

¹⁸ « <Ni mɔgo fla kɛrɛra, ni do ka do bugo ni kabakuru ye, walama ni a borokuru ye, k'a mandimi, ni a ma sa, nka a banara ka la, ¹⁹ ni a nana se ka wuri ka bo kɛnɛ ma, ka yaalayaala ni bere ye, o tuma foyi tɛna kɛ a bugobaga ra. Nka a ka wagati min kɛ bana ra, a ka kan ka o sara a ye, k'a flake fo ka taga a kɛnya.

²⁰ « <Ni matigice min k'a ta jɔnce, walama a ta jɔnmuso bugo ni bere ye fo k'a faga, o hake ka kan ka bo o matigice ra. ²¹ Nka ni o jɔn tora nin na ka tere kelen walama tere fla kɛ, foyi man kan ka kɛ a matigice ra, sabu a ta wari lo.

²² « <Ni cɛ dow kɛrɛkɛto ka muso lasiritɔ do jɔni k'a ben, ni muso kono ka cɛn, k'a soro foyi wɛrɛ ma kɛ a yɛrɛ ra, muso cɛ bɛna warida do ben o cɛ kan, a bɛna o sara muso cɛ ye kititigɛbagaw ja koro. ²³ Nka ni ko wɛrɛ le ka kɛ muso ra, o tuma o juru bɛ sara cɛ ra ka kɛna ni sariya ye: ni min ka mɔgo faga, o tigi ka kan ka faga a jɔgon ye, ²⁴ ni min ka mɔgo ja ci, o ta bɛ ci a jɔgon ye; ni min ka mɔgo jin bon, o ta bɛ bon a jɔgon ye; ni min ka mɔgo boro kari, o ta bɛ kari a jɔgon ye; ni min ka mɔgo sen kari, o ta bɛ kari a jɔgon ye; ²⁵ ni min ka mɔgo jeni, o fana bɛ jeni a jɔgon ye; ni min ka mɔgo mandimi, o fana bɛ mandimi a jɔgon ye; ni min ka mɔgo bugo k'a yoro do funu, o tigi fana ka kan ka bugo k'a yoro do funu.

²⁶ « <Ni mɔgo min k'a ta jɔnce walama a ta jɔnmuso bugo fo k'a ja kelen ci, o tigi ka kan k'a labla a ja koson. ²⁷ Ni a k'a bugo fo k'a jin kelen le kari, a ka kan k'a labla fana a jin koson.> »

Sariya min sigira beganw ta mandimini ko ra

²⁸ « <Ayiwa, ni misi do ka mɔgo tu, cɛ walama muso, k'a faga, o ka kan ka o misi bon ni kabakuru ye k'a faga. A sogo man kan ka domu. Nka foyi man kan ka kɛ misitigi yɛrɛ ra. ²⁹ Nka ni misi tun bɛ deri ka mɔgow tu kakoro, ni o ko fora a tigi ye, ni a ma son k'a janto a ra, ayiwa, ni o misi ka mɔgo faga, cɛ walama muso, misi ka kan ka bon ni kabakuru ye k'a faga, k'a tigi fana faga k'a fara a kan. ³⁰ Nka ni misi ka min faga, ni o ta mɔgow sonna ko misitigi ye warida do sara k'a nin kunmabo, o tuma a bɛna o warida sara k'a nin kunmabo.

³¹ « <Ayiwa, ni o misi ka den do le tu k'a faga, cɛden, walama musoden, o sariya kelen le bɛna o ko janabo. ³² Nka ni misi ka jɔn le tu k'a faga,

ce walama muso, misitigi ka kan ka warigbe garamu keme saba di o jon matigice ma; o be misi bon ni kabakuru ye k'a faga.

³³ « <Ni mogo do ka dinga do dayele, walama k'a sogi, k'a to yi, a m'a datugu, ni misi do, walama fali do benna a kono ka faga, ³⁴ o dinga sogibaga ka kan ka o began sara, k'a wari di begantigi ma; nka misi su be ke ale yere ta ye.

³⁵ « <Ni mogo do ta misi ka mogo were ta misi tu k'a faga, misi min ka turi ke, o be fiyeere k'a wari taran o ni jagon ce; o be misi faganin sogo taran o ni jagon ce fana. ³⁶ Nka ni a kera ko o misi tun be deri ka misi tow tu, ni misitigi k'a lon, nka a ma son k'a janto a ra, o tuma a ta misi ka misi min faga, a be o misi jagon sara ni misi were ye; misi su be ke ale yere ta ye.

Sariya min sigira sonw koson

³⁷ « <Ni mogo do ka misi, walama saga, walama ba sonya k'a faga, walama k'a fiyeere, ni misi lo, a kan ka misi looru le di a jagon ye. Ni saga lo, walama ba, a ka kan ka o jagon naani le di.> »

22

¹ « <Ni son do minana su fe k'a soro a b'a fe ka don bon kono, ni o k'a bugo fo k'a faga, kiti tena ke o ra. ² Nka ni a minana tere fe le, ni o k'a faga, o tuma a fagabaga jarakira. Ni son minana tere fe, a ka fen minw sonya, a ka kan ka olugu sara le. Ni foyi te a boro k'a sara, o tuma o ye a yere fiyeere k'a ke a ta sonyari jurusara ye. ³ Ayiwa, ni a kera ko a ka misi, walama fali, walama saga, walama ba le sonya, ni a panaman yera a boro, a ka kan ka o misi, walama o fali, walama o saga, walama o ba sonyanin jagon fla le di.> »

Sariya min sigira walifenw koson

⁴ « <Ni mogo min k'a lawuri a kama k'a to a ta beganw ye do ta siman cen, walama ka do ta rezenforo cen, begantigi bena a yere ta foro simanw ni a ta rezenw bee ra numanman di o forotigi ma a sara ye. ⁵ Ni mogo do ka tasuma don, ni tasuma tagara se binpaga ma, ka bonya ka taga don do ta foro ra, ka taga o tigi ta siman tigenin, walama siman senin tigebari, walama a sebari jeni, min ka o tasuma don, o tigi ka kan ka forotigi ta siman sara a ye.

⁶ « <Ni mogo do ka wari, walama fen were karifa a mogojogon ma ko a ye a mara a ye, ni o k'a sonya a fe so kono, ni son ka mina, a ka kan ka o fen jagon fla sara o tigi ye. ⁷ Nka ni son ma ye, o tuma wari, walama fen tun karifara min ma, o tigi ye Ala ke a seere ye, ka kari ko ale yere le ma o fen ta.

⁸ « <Ayiwa, ni mogo fla jigira jagon na, misi, walama fali, walama saga, walama fani, walama fen do were koson, ko a tun tununa o fe, ni o fla bee ko o ta tun lo, o tuma o ye taga ni o ko ye Ala na koru. Ni Ala ka min jaraki, o tigi bena o fen tununin jagon fla sara to kelen ye.

⁹ « <Ni mogo do ka fali, walama misi, walama saga, walama ba, walama began suguya were di a mogojogon ma ko a ye a mara, ni o began ka sa, walama ni a yoro do ka kari, walama ni o k'a sonya k'a soro mogo ma bo a kala ma, ¹⁰ o tuma, karifa kera min ma, o ka kan ka kari Ala ra a tojogon pana, ko ale boro ma maga a ra. Ayiwa, begantigi ye son o kariri ma; o tuma karifa kera min ma, o man kan ka foyi sara tuun. ¹¹ Nka ni began sonyana a ta so le kono, o tuma a ka kan k'a jagon sara begantigi ye. ¹² Ni

a kera ko wara do le k'a faga k'a domu, a ye na ni wara dato ye ka na o yira, janko o ye ke a seere ye. Ni o kera, a man kan ka o began sara tuun.

¹³ « <Ni do ka began singa a mogoogon fe, ni o began yoro do ka kari, walama ni a ka faga, k'a soro begantigi yere te yi, min ka began singa, o ka kan k'a jogon sara begantigi ye. ¹⁴ Nka ni a kera ko begantigi yere tun be yi, min ka began singa, o man kan ka foyi sara tuun. Ni a kera ko a tun ka began ta a fe sara le ra, o wari le bena ke a sara ye.> »

Sariya min sigira sunguruw ta ko ra

¹⁵ « <Sunguru min ma ceko lon, ni a fana ma mamina folo, ni ce do ka o sunguru nege ka jen ni a ye, o ce ka kan k'a furunaforo bo k'a di sunguru face ma, k'a furu.

¹⁶ « <Ni sunguru face ma son k'a denmuso di a ma, o bee n'a ta, ce ka kan ka o sunguru furunaforo sara, ka kapa ni furunaforo sariya ye.> »

Ko minw ka kan ni fagari ye

¹⁷ « <Muso o muso be subagaya ke, aw ye o faga, aw kana a to yi.

¹⁸ « <Ni mogo o mogo ka jen ni began ye, aw ye o tigi faga.

¹⁹ « <Ni mogo o mogo ka saraka bo batofen werew ye, ni Matigi Ala kelenpe te, aw ye o tigi mina k'a faga.

Sariya minw sigira janibagatow koson

²⁰ « <Aw kana kojugu ke lonanw na, walama ka o jonyamina, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra.

²¹ « <Muso ce saninw, ani feritaninw, aw kana olugu toro. ²² Ni aw ka o toro, ni o kasira ka ne togo wele, ne Matigi Ala, ne bena o kasikan men, sigiya te o ra. ²³ Ne bena dimi aw koro kosebe, k'a to aw juguw ye aw faga kere ra ni kerekemuru ye. O tuma aw yerew ta musow le bena ke muso ce saninw ye, aw ta denw be ke feritaninw ye.

²⁴ « <Ni aw ka wari juru don aw ta siyamogo fagantan do ra, aw kana a ke i ko jurunantigi tow b'a ke cogo min na; aw kana a fo ko a ye wari do fara a kan k'a sara aw ye.

²⁵ « <Ni i ka i mogoogon ta deregeba mina a fe i ta juru koson, i ka kan k'a kosegi a ma sani tere ye ben; ²⁶ sabu i b'a soro ko o doron le b'a fe k'a yere datugu. Ni i ka o mina a ra, a bena mun le ke k'a yere datugu su fe ka la? Ni a kasira, ka ne togo wele, ne bena a kasikan men, sabu ne be hina.

Ala bonyacogo ani saninyari

²⁷ « <Aw kana Matigi Ala togo cen, walama ka kumajugu fo aw ta jamana namogo do ma.

²⁸ « <Ni siman sera, walama ni rezen sera, aw man kan ka meen ka na ni siman folo ye, walama rezen folo, ka na o di ne ma saraka ye. Aw ka kan ka aw dence folow fana bla danna, ka o ke ne ta ye. ²⁹ O cogo kelen na fana, aw ye aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw fana den folow di ne ma saraka ye. Nka o woronin ka kan ka to o ba koro folo, fo tere wolonfla. O tere seeginan le ra, aw be soro ka o di ne ma.

³⁰ « <Aw bee ka kan ka ke mogo saninmanw ye, ka ke ne ta ye.

« <Ni wara ka began o began faga kongo konn k'a domu, aw kana o to domu. Aw ye o di wuruw ma.> »

23

Sariya min sigira barakantanw koson

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Izirayelimogow ye tuun ko: «Ko min tɛ can ye, aw kana yaala ka o lakari. Aw kana jɛn ni mogɔjuguw ye ka faninya la mogɔ ra. ² Aw kana tugu jama nɔ fɛ, ka kojugu kɛ. Aw fana kana tugu jama kɔ, ka sɔn ka kɛ ko dɔ seere ye min tɛ ko terennin ye. ³ Aw kana kiti tige k'a diya mogɔ dɔ ra ko a tigi ye fagantan ye.

⁴ «Ni i bɛnna ni i jugu ta misi tununin ye, walama a ta fali, i ye a gbɛn ka taga a di a ma. ⁵ Ni i ka i jugu ta fali desɛnin ye doni kɔrɔ, hali ni a demɛlogɔ tɛ i ra, i ye a demɛ.

⁶ «Aw kana kiti ben fagantan kan kititigeyɔrɔ ra k'a ta jo bɔsi a ra.

⁷ «Aw kana sɔn ka mogɔ jaraki faninya kan, ka mogɔ jarakibari, walama mogɔ terennin faga; sabu ne tɛ mogɔjugu jarakibari to.

⁸ «Aw kana sɔn ka bonyafɛn mina mogɔ fɛ, ka kiti diya a tigi ra; sabu bonyafɛn bɛ mogɔ yerikebagaw ɲa fiyen, ka mogɔ terenninw ta kuma jɛngɛ.

⁹ «Aw kana lonan jɔnyamina; lonanya ye min ye, aw yɛrɛ ka o silɔn, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra.»

Nɛnɛkirisani ni Nɛnɛkiron ta sariya

¹⁰ «San wɔrɔ kɔnɔ aw ka kan ka aw ta dugukolo sɛnɛ k'a siman tige. ¹¹ Nka a san wolonflanan, aw ye o yɔrɔ dugukolo to yi pewu, janko a ye a yɛrɛ sɔrɔ. Ni o kɛra, desɛbagatɔ minw bɛ aw cɛ ra, olugu fana bɛna dɔ sɔrɔ a ra k'a domu. Ni a tɔ min ka to olugu kɔ, kongosogow bɛna o domu. Aw ka kan ka o kelen le kɛ aw ta oliviyeforow ni aw ta rɛzɛnforow ra.

¹² «Aw ye baara kɛ tere wɔrɔ; a tere wolonflanan, aw ye nɛnɛkiri, janko aw ta misiw, ni aw ta faliw, ni aw ta jɔnw, ni aw ta lonanw bɛɛ ye nɛnɛkiri.

¹³ «Ne min ye Matigi Ala ye, ni ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, aw ye tagama ka kɔna ni o le ye. Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi kɔsɛbɛ, aw kana batofɛn wɛrɛ si tɔgɔ fɔ aw da ra. Mogɔ si yɛrɛ man kan ka batofɛn wɛrɛ tɔgɔ mɛn aw da ra.»

Sariya minw sigira ɲanagbɛw kosɔn

¹⁴ «Ayiwa, san o san, aw ka kan ka ɲanagbɛ saba le kɛ ne ye, ka ne bonya. ¹⁵ A fɔlɔ, aw ka kan ka burufunubari ɲanagbɛ* kɛ. Ni Abibu karo sera, ka kɔna ni wagati latigenin ye, i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na, aw ka kan ka burufunubari le domu fɔ tere wolonfla; sabu aw bɔra Misiran jamana ra o karo le ra. O ɲanagbɛ ra, mogɔ si kana na ne ɲa kɔrɔ fana yɔrɔ saninman na, ka na ne bato, k'a sɔrɔ foyi tɛ a boro k'a di ne ma saraka ye.

¹⁶ «Ayiwa, o kɔ, aw bɛ fɛn minw sɛnɛ aw ta foro kɔnɔ, ni aw bɛ o simankura kun fɔlɔ tige tuma o tuma, aw ye simantige ɲanagbɛ kɛ.

«Ni san yɛlɛmana fana, ni aw bɛ aw ta forow yiridenw ladon tuma min na, aw ye simanladon ɲanagbɛ kɛ.

¹⁷ «O cogo ra, san o san, cɛw bɛɛ ka kan ka na sɲaga saba ne Matigi Ala ɲa kɔrɔ, ka na saraka bɔ ne ye o ɲanagbɛw ra.

¹⁸ «Ni aw b'a fɛ ka bɛgan saraka* bɔ ne ye, aw kana o jori ni burufununin kori ɲɔgɔn na. Sarakasogo turu fana man kan ka bla ka si. ¹⁹ Aw ka kan ka na ni aw ta simankura kun fɔlɔ ye Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso kɔnɔ. Aw kana badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye*.»

Ala ka layiri min ta Izirayelimogow ye

* **23:19** 23.19 Ka badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye: o tun bɛ se ka kɛ o yɔrɔ mogow ta landa dɔ ye; Izirayelimogow tun man kan ka o ɲɔgɔn kɛ.

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Ne bena meleke dɔ ci aw na fe, janko o ye aw korɔsi sira ra. Ne ka yɔrɔ min laben aw ye, a bena taga aw ladon yi. ²¹ Aw ye aw yere korɔsi o meleke ra. Aw ye a lamɛn; aw kana a sɔsɔ; ni o tɛ, a tena aw ta hake yafa aw ma dɛ! Sabu a bɛ a ta baara kera ne tɔgɔ le ra. ²² Nka ni aw k'a lamɛn, ani ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, ni aw ka o kɛ, o tuma ne bena aw juguw kere aw ye, ka aw kerekɛrɔgɔnw kere aw ye. ²³ Ne ta meleke bena bla aw na fe, ka taga aw ladon Amɔrikaw, ani Hɛtikaw, ani Perezikaw, ani Kanaanakaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw ta jamana ra. Ne bena o mɔgɔw bɛɛ halaki. ²⁴ Nka aw man kan ka biri o ta batofɛnw kɔrɔ ka o bato fiyewu; aw kana saraka bɔ o ye. Aw kana o mɔgɔw ta kokɛcogow ladegi. Aw ye o halaki le ka o ban pewu, ka o ta batofɛnw bɛɛ cici, ani o bɛ kabakurujan minw sɔn. ²⁵ Aw ka kan ka baara kɛ Matigi Ala, aw ta Ala le ye. Ni o kera, ne bena baraka don aw ta domuni ni aw ta ji ra, ka bana mabɔ aw ra. ²⁶ Aw ta jamana ra, muso si kɔnɔ tena cɛn; muso si tena kɛ den worobari ye fana. Ne bena aw si janya.

²⁷ «Siya min o min bɛ aw na fe, ne bena siranyaba le bla olugu bɛɛ ra, sani aw ye se o ma. Aw bena se siya o siya ma, ne bena o bɛɛ gbɛn aw na. Ne bena a to aw juguw bɛɛ ye bori aw na. ²⁸ Ne bena o ja wuri, k'a to o bɛɛ ye bori aw na. Ne bena Hevikaw, ni Kanaanakaw, ni Hɛtikaw gbɛn ka o bɔ aw na. ²⁹ Nka ne tena o bɛɛ gbɛn ka bɔ aw na san kelen dɔrɔn. Ni o tɛ, jamana lakolon bena to, waraw bena caya, ka to ka ben aw kan.

³⁰ «Ne bena to ka o jamana mɔgɔw gbɛn aw na dɔɔnin dɔɔnin le, fɔ aw ye na caya ka se ka jamana bɛɛ fa.

³¹ «Ne bena aw ta jamana dan sigi; k'a ta Kɔgɔjiwulen da ra, ka taga a bla fɔ Filisikaw ta jamana kɔgɔjida ra, ani k'a ta kongokolonba dan na, ka taga a bla fɔ Efirati bada ra. Ne bena o jamanaw mɔgɔw bɛɛ don aw boro. Aw bena o bɛɛ gbɛn ka bɔ aw na.

³² «Aw kana jɛrɔgɔnya si don ni o ye, walama ni o ta batofɛnw ye.

³³ «Aw kana sɔn o ye sigi aw ta jamana ra, janko o kana na a to aw ye ne hake ta; sabu ni o sigira ni aw ye, a laban, aw bena o ta batofɛnw bato. O fana bena kɛ sababu ye ka aw lafiri.»

24

Ala ka jɛrɔgɔnya don ni Izirayelimɔgɔw ye

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Yɛlɛn ka na kuru kan ne fe yan; ele ni Haruna, ani Nadabu, ani Abihu*, ani Izirayeli cɛkɔrɔba biwolonfla. Nka ni aw nana, aw ye to yɔrɔjan ka aw na biri dugu ma ka ne bato.

² «O kɔ, ele Musa kelen dɔrɔn le ye gbara ne ra; olugu kana gbara ne ra. Mɔgɔ tɔw fana kana yɛlɛn ni aw ye.»

³ Ayiwa, Matigi Ala ka sariya ni ci minw fɔ Musa ye, Musa tagara o bɛɛ fɔ mɔgɔw ye. Jama bɛɛ jɛnna ka Musa jaabi ko: «Matigi Ala ka min o min fɔ, anw kɔni bena o bɛɛ kɛ.»

⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka kuma minw bɛɛ fɔ Musa ye, Musa ka o bɛɛ sɛbɛ. O kɔ, a wurira sɔgɔmada joona fe, ka sarakajɛnifɛn dɔ lɔ kuru kere fe, ka kabakurujan tan ni fla lɔlɔ fana ka kapa ni Izirayelimɔgɔw ta gba tan ni fla tɔgɔw ye. ⁵ A ka Izirayeli kanbelen dɔw ci ko olugu ye saraka jɛnitaw* faga Matigi Ala ye, ka misitoranw faga, k'a kɛ ninsɔndiya saraka* ye. ⁶ Musa ka o misitoranw jori tarance kɛ minan dɔw kɔnɔ, k'a tɔ seriseri sarakajɛnifɛn kan.

* **24:1** 24.1 Nadabu ni Abihu ye Haruna dencɛw le ye.

⁷ O kɔ, a tun ka Ala ta sariyaw, ani a ta ciw sebe jɛnɛɔɔnya Kitabu min kɔnɔ, a ka o ta k'a karan ni kanba ye jama bee na na. O bee k'a fo ko: «Matigi Ala ka kuma o kuma fo, an bɛna o bee le ke a cogo yere ra.»

⁸ Ayiwa, Musa tun ka jori min ke minanw kɔnɔ, a ka o ta k'a seriseri mɔɔɔw kan, k'a fo o ye ko: «Matigi ka jɛnɛɔɔnya min don ni aw ye, k'a ta sariyaw bee fo aw ye, nin jori le ye o jɛnɛɔɔnya sarati ye.»

⁹ Ayiwa, Musa yelenna kuru kan, ani Haruna ni Nadabu ni Abihu ni Izirayeli cekɔrɔba biwolonfla. ¹⁰ O ka Izirayeli ta Ala ye. A senkɔrɔyɔrɔ tun be i ko safiri lulu min be manamana, k'a nɔɔrɔ ke i ko sankolo yere nɔɔrɔ. ¹¹ Nka Matigi Ala ma foyi ke o mɔɔɔw ra. O ka Ala ye; o kɔ, o ka domuni ke, ka minni ke.

Musa yelenna kuru kunna tun

¹² Matigi Ala ko Musa ma ko: «Yelen ka na kuru kunna ne kɔrɔ yan, i ye lo yan. Ne ka sariyaw ni kumaw sebe kabakuru walaka minw kan, ne bɛna o di i ma, janko i ye Izirayelimɔɔɔw karan o ra.»

¹³ Musa yelenna kuru kunna, ani a ta baarden Yosuwe. ¹⁴ Nka sani o ye taga, Musa k'a fo cekɔrɔbaw ye ko: «Aw ye an kɔnɔ yan, fo an ye sekɔ ka na. Haruna ni Huri be ni aw ye yan. Ni aw b'a fe ka ko do janabo, aw ye taga olugu fe.»

¹⁵ Ayiwa, ka Musa yelento to kuru kunna, sankaba ka kuru datugu. ¹⁶ Matigi Ala ta nɔɔrɔ tora Sinayi kuru kan. Sankaba ka kuru datugu ka se fo tere wɔɔrɔ. A tere wolonflanana, Matigi Ala tora sankaba kɔnɔ ka Musa wele. ¹⁷ Izirayelimɔɔɔw ka Matigi Ala nɔɔrɔ ye o pa ra. A kera i n'a fo tasuma farimanba le be jenina kuru san fe. ¹⁸ Musa donna sankaba kɔnɔ ka to ka yelen ka taga kuru kunna yi. A tora o yɔrɔ ra yi ka tere binaani ni su binaani ke.

Fanibon saninman lalagacogo

25

Ala ka Fanibon lalagacogo yira Musa ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «A fo Izirayelimɔɔɔw ye ko o ye na ni o borofen dow ye ka na o di ne ma. Mɔɔɔ o mɔɔɔ bɛna son k'a di ni njaninyanuman ye, aw ye o bee ta mina. ³ O bɛna min di, o ye nin ye: sanin, ani warigbe, ani siranegɛ, ⁴ ani sagasi jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani lenfani fiyenman, ani basiw, ⁵ ani sagajigi gbolo min logira k'a wulen, ani gbolojalan, ani akasiyayiri, ⁶ ani fitinaturu, ani kasadiyanan minw be ke ka turu saninman ni wusunana lalaga, ⁷ ani onikisi lulu, ani lulu were minw bɛna ke ka saninderege ni disirafen masiri. ⁸ Aw ye fanibon saninman do lalaga ne ye, janko ne ye sigi aw ce ra. ⁹ Ne bɛna o fenw bisigiya min yira aw ra, aw ka kan ka fanibon saninman ni a minanw bee lalaga o cogo kelen le ra.»

Kesu min be Ala ta jɛnɛɔɔnya yira

¹⁰ «Aw ye kesu do lalaga ni akasiyayiri ye. A janya ye ke nongon* na fla ni tarance, a bonya ye ke nongon na kelen ni tarance, a lo fana ye ke nongon na kelen ni tarance. ¹¹ Aw ye sanin yereworo la a yɔrɔ bee kan; a kokanyɔrɔ ni a kɔnɔnɔyɔrɔ bee. Ka sanin ke k'a konkonda lamini. ¹² Aw ye sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; aw ye o nɔɔɔn naani lalaga, ka o dondon kesu fan naani na; ka fla don fan kelen na, ka to fla don fan

* **25:10** 25.10 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

tɔ kelen na. ¹³ Aw ye akasiyayiri dɔw læsɛ, k'a kɛ bere fla ye. Ka sanin gbasi k'a la o berew yɔrɔ bɛɛ ra. ¹⁴ O berew le bɛna don sanin koorininw wow ra kɛsu fan fla ra, ka to ka kɛsu ta ni o ye. ¹⁵ O berew ka kan ka to o wo koorininw na tuma bɛɛ; a man kan ka bɔ a ra fiyewu. ¹⁶ Ne bɛna jɛnɔɔnya sariya minw seɛ k'a di i ma, i ye o bla o kɛsu kɔnɔ.»

Kɛsu datugunan lalagacogo

¹⁷ «Aw ye kɛsu datugunan fana lalaga ni sanin yerɛworo ye. A janya ye kɛ nɔngɔn na fla ni tarance, a bonya ye kɛ nɔngɔn na kelen ni tarance.

¹⁸ «Aw ye sanin gbasi ka o kɛ serubɛn mɛlɛkɛ bisigi fla ye, ka o lɔlɔ kɛsu datugunan fan fla ra; ¹⁹ ka kelen kɛ datugunan kun dɔ ra, ka kelen wɛrɛ kɛ a kun tɔ kelen na. Aw ye mɛlɛkɛw lɔ kɛsu datugunan fan fla ra. ²⁰ O sanin serubɛn mɛlɛkɛw fla kamanw ka kan ka biri kɛsu datugunan kunna, k'a datugu ni o kamanw ye, ka o fla nasin ɔɔɔn ma, ka o paw biri kɛsu datugunan kunna. ²¹ Ne bɛna sariya minw di aw ma, i ye o bla kɛsu kɔnɔ, ka datugunan biri kɛsu kunna.

²² «Ne bɛna ne yerɛ yira i ra o yɔrɔ le ra, kɛsu datugunan san fɛ, sanin serubɛn mɛlɛkɛ fla cɛ ma, o minw bɛ jɛnɔɔnya tagamasiyɛn kɛsu kunna. Ne bɛna ne ta ciw bɛɛ fɔ i ye o yɔrɔ le ra, janko i ye a fɔ Izirayɛlimɔɔw ye.»

Sarakaburu ta tabali lalagacogo

²³ «Aw ye tabali dɔ fana lalaga ni akasiyayiri ye. A janya ye kɛ nɔngɔn na fla ye, a bonya ye kɛ nɔngɔn na kelen ye, a lɔ ye kɛ nɔngɔn na kelen ni tarance. ²⁴ Aw ye sanin yerɛworo la o tabali yɔrɔ bɛɛ kan, ka sanin kɛ k'a konkonda lamini. ²⁵ Aw y'a to tabali konkonda ye bonya dɔɔnin, k'a bonya kɛ i ko borokanden naani bonya, ka sanin kɛ k'a dagbolo lamini. ²⁶ Aw ye sanin gbasi, k'a koori, ka wo kɛ a ra; aw ye o ɔɔɔn naani lalaga, ka o dondon tabali nɔngɔn naani na, tabali senw kɔrɔ. ²⁷ Aw ye o sanin koorininw dondon tabali senw sanfeyɔrɔw ra, a nɔngɔn naani na. Berew ka kan ka don o wow le ra ka tabali ta. ²⁸ Aw ye o berew kɛ ni akasiyayiri le ye, ka sanin la o berew bɛɛ kan. Aw bɛna tabali ta ni o berew le ye.

²⁹ «Aw ye minan dɔw lalaga fana, i n'a fɔ tasaw, ani setiw, ani belɛnw, ani jifiyɛw, ka rɛzɛnji sarakaw* kɛ ni o ye. Aw ye o bɛɛ lalaga ni sanin yerɛworo le ye. ³⁰ Aw ka kan ka sarakaburuw bla o tabali le kan ne na kɔrɔ wagati bɛɛ.»

Fitinablanan saninlaman lalagacogo

³¹ «O kɔ, aw ye fitinablanan dɔ lalaga ni sanin yerɛworo gbasinin ye. A ka kan ka kɛ ni sanin kuturu kelen le ye. Aw ye sen kɛ a ra, ani a fitinaborow, ka fɛn dɔw kɛ a ra i ko yiriden bisigiw, ka kuruw kɛ o kɔrɔ, ka fɛn dɔw kɛ a ra fana i ko yirifiyɛren bisigiw. ³² Aw ye fitinaboro wɔrɔ kɛ fitinablanan cɛmance boro ra; ka boro saba kɛ a fan kelen na, ka saba kɛ a fan dɔ ra. ³³ Aw ye yiriden bisigi saba kɛ a boro kelen kelen bɛɛ ra, k'a kɛ i ko amande yiridenw; aw ye kuruw kɛ a ra fana, ani yirifiyɛren bisigiw. Fitinaborow bɛɛ ta ka kan ka kɛ ten. ³⁴ Aw ye yiriden bisigi naani kɛ a cɛmance boro ra fana, ka o kɛ i ko amande yiridenw, ka kuruw kɛ a ra, ani yirifiyɛren bisigiw. ³⁵ Aw ye kuru kelen kɛ fitina boro fla jukɔrɔ, ka kuru kelen kɛ fitina boro fla wɛrɛ ju kɔrɔ, ka fitinaboro wɔrɔ bɛɛ ta kɛ ten. ³⁶ A kuruw ni a borow ni a yɔrɔ tɔw bɛɛ ka kan ka kɛ sanin kuturu kelen le ye. Aw ye a bɛɛ kɛ ni sanin yerɛworo gbasinin ye.

³⁷ «Aw ye fitinadaga wolonfla lalaga ka o sigisigi a borow bɛɛ kelen kelen kunna. O fitinadagaw bɛɛ ye yeelen bɔ o na fɛ. ³⁸ Ayiwa, a fɛn tɔw, i n'a fɔ

a tasuma lalagananw, ani a buguri donminanw, o bɛɛ ka kan ka kɛ sanin yɛrɛworo le ye. ³⁹ Aw ye fitinablanan ni a minanw bɛɛ lalaga ni sanin yɛrɛworo kilo bisaba ye.

⁴⁰ «Ayiwa, Musa, ne bɛ nin fɛnw bisigiya min yirara i ra kuru kan, i ye o kɔrɔsi kɔsɛbɛ, k'a to a ye kɛ ka kapa ni o ye.»

26

Fanibon datugunanw

¹ «Aw ye fani gbiriman tan dan ni lɛn jese ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ. Aw ye o faniw dan ni o jesew ye; o kɔ, aw ye o sɔgɔ, ka serubɛn mɛlɛkɛ fla ja bisigiyaw kɛ o kan. ² Faniw bɛɛ kelen kelen janya ka kan ka kɛ nɔngɔn* ja mugan ni seegi ye, k'a bonya kɛ nɔngɔn ja naani ye. Faniw bɛɛ ka kan ka kɛ kelen ye. ³ Aw ye o faniw looru tugutugu nɔngɔn na, k'a kɛ fanimugu kelen ye, k'a tɔ looru fana tugu nɔngɔn na ka o fana kɛ fanimugu kelen ye. ⁴ Aw ye juruden dɔw dan ni jese bulaman ye ka o sirisiri fanimugu fɔlɔ dagbolo ra, ka dɔw sirisiri fana a flanan dagbolo ra. ⁵ Aw ye juruden bilooru don fanimugu fɔlɔ dagbolo ra, ka bilooru fana don fanimugu flanan dagbolo ra. Fanimugu fla ta jurudenw da ka kan ka bɛn ni nɔngɔn ye. ⁶ Aw ye sanin koorinin bilooru lalaga ka fanimugu fla mina k'a tugu nɔngɔn na ni o sanin koorininw ye. O cogo ra, fanibon bɛɛ bɛ kɛ fanimugu kelen ye.

⁷ «Ayiwa, o kɔ, aw ye fani gbiriman tan ni kelen dan tuun ni basiw ye; aw ye o biri fanibon kunna. ⁸ O faniw bɛɛ kelen kelen janya ye kɛ nɔngɔn ja bisaba ye, k'a bonya kɛ nɔngɔn ja fla ye. O fani gbiriman tan ni kelen bɛɛ janya ye kɛ kelen ye, ka o bonya kɛ kelen ye. ⁹ Aw ye o fani gbiriman looru tugutugu nɔngɔn na k'a kɛ fanimugu kelen ye, k'a tɔ wɔrɔrɔ fana tugutugu nɔngɔn na ka o fana kɛ fanimugu kelen ye. A wɔrɔrɔnan le bɛna kɛ ka fanibon nafɛyɔrɔ datugu. ¹⁰ Aw ye juruden bilooru siri fanimugu fɔlɔ dagbolo ra, ka bilooru fana siri fanimugu flanan dagbolo ra. ¹¹ Aw ye siranɛgɛ koorinin bilooru lalaga ka o kɛ ka fanimugu fla mina k'a siri nɔngɔn na, janko fanibon bɛɛ ye datugu ni fanimugu kelen ye. ¹² Ayiwa, i n'a fɔ fanibon datuginin kɔ fani kelen belɛn bɛna to, aw ye o fani tarance to a ye jigi ka la fanibon kɔfɛyɔrɔ kan. ¹³ Fani nɔngɔn ja kelen min bɛna bɔ fanibon fan fla ra, fanibon datuginin kɔ, o nɔngɔn ja kelen le bɛna jigi fanibon fan fla ra, k'a bɛɛ datugu ka ja.

¹⁴ «O kɔ, aw ye sagajigi gbolo dɔw wulen ka o kɛ ka fanimuguw datugu, ka gbolo gbiriman janin dɔ wɛrɛ lalaga ka o biri a bɛɛ lajennin kunna.»

Fanibon ta yiriw

¹⁵ «O kɔ, aw ye yiriferɛn dɔw lɛsɛ akasiyayiri ra, minw bɛna lolɔ ka fanibon mina. ¹⁶ O yiriferɛnw bɛɛ kelen kelen janya ye kɛ nɔngɔn ja tan ye, a bonya ye kɛ nɔngɔn ja kelen ni tarance. ¹⁷ Aw ye sen fla kɛ o yiriferɛnw bɛɛ kelen kelen na, ka o senw kɛ nɔngɔn kɔrɔ. Fanibon bɛna lɔ ni yiriferɛn minw ye, aw ye o bɛɛ kɛ o cogo le ra. ¹⁸ Aw ye yiriferɛn mugan lalaga, ka o kɛ fanibon woroduguyanfan ta ye, ¹⁹ ka warigbɛ den binaani gbasi ka wow bɔ o ra. Olugu le bɛna bla fla fla yiriferɛnw senw jukɔrɔ, ka yiriferɛnw senw dondon o wow ra dugu ma. ²⁰ Aw ye yiriferɛn mugan lɛsɛ ka o kɛ fanibon sahiliyanfan ta ye, ²¹ ka warigbɛ den binaani gbasi, ka wow bɔ o ra fana, ka o kɛ sendonyɔrɔw ye. Aw ye olugu fana blabla fla fla, ka yiriferɛnw senw dondon o wow ra dugu ma. ²² Aw ye yiriferɛn

* **26:2** 26.2 Nɔngɔn ja kelen bɛ se ka bɛn mɛtɛrɛ tarance le ma.

wóro lalaga ka o ke fanibon kónónyóro ta ye, a terebenyanfan na. ²³ Aw ye yiriferen dów lèse ka o lo fla fla bon kónónyóro ra, a nongonw na. ²⁴ O yiriferen fla ka kan ka noro jogon na, k'a ta dugu ma fo san fe, k'a fla mina jogon na a sanfeyoro ra ni nege koorinin do ye. Fanibon nongon fla bee ta yiriw ka kan ka ke ten le. ²⁵ O cogo ra, fanibon nongon naani ta yiriw bee bena ke yiriferen seegi ye, ani o sendonyoro warigberamanw. A bee be ke sendonyoro tan ni woro; fla be don yiriferenw bee kelen kelen na.

²⁶ «O ko, aw ye akasiyabere looru lèse ka o bananbiri fanibon fan kelen ta yiriferenw kan, ka yiriferenw mina ni o ye; ²⁷ ka looru were lèse ka o bananbiri fanibon fan do ta yiriferenw kan, ka o mina ni o ye fana; ka looru were lèse tuun ka o bananbiri fanibon kónónyóro ta yiriferenw kan, a terebenyanfan na, ka o yiriferenw mina ni o ye. ²⁸ Cemancebere ka kan ka teme yiriferenw cemance ra, k'a ta fanibon kun do ra ka taga a bla a kun do ra. ²⁹ Aw ye sanin yeele k'a bon yiriferenw bee kan. Berew bena don nege koorinin minw na ka yiriferenw mina, aw ye olugu bee ke ni sanin ye. Aw ye sanin la berew fana kan. ³⁰ Ayiwa, o ra, Musa, ne ka fanibon bisigiya min yira i ra kuru kan yan, i ye a lo ka kapa ni o le ye.»

Boncetigefani

³¹ «Fani min bena ke ka fanibon cetige, aw ye o dan ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. Aw ye o fani sogo ka na, ka seruben melekew ja bisigiyaw ke a ra. ³² Aw ye akasiyayiri naani lèse, ka sanin yeele k'a bon o bee kan. Aw ye nege koorinin dow ke ni sanin ye, ka o dondon o yiriw ra. Aw ye sendonyoro naani ke ni warigbe ye, ka o yiriw sigisigi o kan. ³³ Aw ye boncetigefani dulon o nege koorininw jukoro. Aw ye jenjogonya kesu* bla boncetigefani kofeyoro ra. O boncetigefani le bena bon taran, k'a ke bonkono fla ye. Bonkono folo bena ke Ala ta yoro saninman* ye, bonkono flanan be ke Ala ta yoro saninmanba* ye. ³⁴ O ko, aw ye kesu datugunan ke ka jenjogonya tagamasiyen kesu datugu yoro saninmanba kono yi. ³⁵ Aw ye tabali bla boncetigefani nafeyoro ra yoro saninman kono, bon sahiliyanfan fe. Aw ye fitinablanan lo bon woroduguyanfan fe, k'a pasin tabali ma.

³⁶ «Fani min bena siri fanibon da ra, aw ye o dan ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. Aw ye a sogo ka na kosebe. ³⁷ Aw ye akasiyabere looru tige ka o lèse, ka sanin la o berew bee kan; faniw bena dulon o berew le ra. Aw ye nege koorinin dow lalaga ni sanin ye ka o don o berew ra. O ko, aw ye sendonyoro looru lalaga ni siranegé ye ka o berew sigi o kan.»

27

Sarakajenifen lalagacogo

¹ Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Min ye sarakajenifen* ye, aw ye o lalaga ni akasiyayiri ye fana. Aw ye a janya ke nongon na looru ye, k'a bonya fana ke nongon na looru ye. A fan naani bee janya ye ke kelen ye. A lo ye ke nongon na saba ye. ² Aw ye gban naani ke a nongon naani na, ka siranegé yeele k'a bon o gbanw bee kan. ³ Aw ye sarakajenifen ta minanw bee lalaga; a buguri donminanw, ani a buguricenaw, ani a tasaw, ani a sogosogonanw, ani a takamidonnan. Aw ye o minanw bee ke ni siranegé le ye. ⁴ Aw ye nege woman do ke ni siranegé ye fana, k'a ke i n'a fo negesansan. Aw ye siranegé koorinin naani ke ka o don a nongon naani na. ⁵ Aw ye o nege woman la sarakajenifen konkonda jukoro yoro kan, a kónónyóro ra,

k'a se sarakajenifen lo cεmance ra. ⁶ Aw ye akasiyabere fla tige ka o ke sarakajenifen taberew ye. Aw ye siranεge yeele ka o bon o berew bεε kan. ⁷ Aw ye o berew don siranεge koorininw wow ra, sarakajenifen fan fla ra, ka o berew ke ka sarakajenifen ta. ⁸ Aw ye sarakajenifen lalaga ni yiriferenw ye, k'a kɔnɔ lakolon to.

«Ayiwa, Musa, ne ka bisigiya min yira i ra kuru kan yan, aw ye a lalaga ka kapa ni o le ye.»

Fanibon lukene laminicogo

⁹ «Ayiwa, o kɔ, aw ye fanibon lukene lamini. Aw ye lukene woro-duguyanfan laminifaniw dan ni len jese ye. O fan kelen janya ye ke nongon na keme ye, ¹⁰ k'a berew ke mugan ye, ani sendonyɔɔ siranegeraman mugan, berew bεna sigi minw kan. Koori minw bεna ke berew ra, ani fanidulonnaw, aw ye olugu lalaga ni warigbe ye. ¹¹ Aw ye a sahiliyanfan fana lalaga o cogo kelen na. O fana janya ye ke nongon na keme ye, k'a berew ke mugan ye, ani sendonyɔɔ siranegeraman mugan, berew bεna sigi minw kan. Koori minw bεna ke berew ra, ani fanidulonnaw, aw ye olugu lalaga ni warigbe ye. ¹² Aw ye lukene terebenyanfan laminifani janya ke nongon na bilooru ye; o ye lukene bonya ye. Aw ye a berew ke bere tan ye, k'a berew donyɔɔw fana ke tan ye. ¹³ Ayiwa, lukene terebɔyanfan, min ye a donda fan ye, o fana janya ye ke nongon na bilooru ye. ¹⁴ Lu donda kininboroyanfan faniw janya ye ke nongon na tan ni looru ye, k'a berew ke saba ye, k'a berew donyɔɔw fana ke saba ye. ¹⁵ Lu donda numanboroyanfan janya ye ke nongon na tan ni looru ye fana, k'a berew ke saba ye, ka berew donyɔɔw fana ke saba ye. ¹⁶ Fani min bεna bla lu donda yere ra, aw ye o janya ke nongon na mugan ye. Aw ye o fani sɔgo ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. A berew ye ke naani ye, ka o donyɔɔw ke naani ye. ¹⁷ Bere minw bεε bεna ke ka lu lamini, aw ye o fanidulonyɔɔw bεε lalaga ni warigbe ye; koori minw fana ka kan ka don o ra, aw ye o lalaga ni warigbe ye, ka berew donyɔɔw bεε ke ni siranεge ye.

¹⁸ «Lu janya ka kan ka ke nongon na keme, k'a bonya ke nongon na bilooru; a laminifaniw lo ka kan ka ke nongon na looru. Fani minw bεna ke ka lu lamini, aw ye o dan ni len jese ye; berew donyɔɔw ye ke ni siranεge ye.

¹⁹ «Fanibon bεna lo ni nege minw ye, olugu fana ka kan ka ke siranεge le ye. Fanibon ta juruw, ani lu laminifaniw ta juruw bεna siri negebere minw na dugu ma, o negeberew bεε ye ke siranεge ye.»

Fitinadagaw manacogo

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Musa, i bεna a fo Izirayelimogow ye ko o ye na ni oliviye turu yereworo ye, ka o ke fitinadagaw kɔnɔ, janko fitinadagaw mananin ye to wagati bεε. ²¹ Ayiwa, Haruna ni a dencew ye fitinablanan sigi fanibon kɔnɔ, boncetigefani na fe, jεnɔgonya kesu* be o fani min ko fe. Fitinaw mananin ka kan ka to ne na korɔ lon o lon, k'a ta wula fe fo ka taga se sɔgoma. O ye sariya le ye, Haruna ni a dencew, ani Izirayelimogow ka kan ka min sira tagama tuma bεε.»

¹ Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Musa, i bena i kɔrɔɔ Haruna ni a dencew, Nadabu, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari wele ka o gbara i yere ra. I bena olugu bɔ Izirayelimogow ce ra ka o bla danna ne ye, o ye sarakalasebagaya baara ke ne ye. ² I bena fani saninman dow karan i kɔrɔɔ Haruna ye, min be a yira ko a blara danna ne ta baara kama, ani min be a masiri, ka a ni mogɔ tow bɔ nɔgon na.

³ «Ayiwa, mogɔ minw be se baara ra kosebe, ne ka hakiritigiya di minw ma, i bena a fɔ olugu ye ko o ye Haruna ta faniw karan; a bena o faniw le don k'a yira ko a blara danna ka sarakalasebagaya baara ke ne ye. ⁴ O ka kan ka fani minw karan, o ye nin ye: disirafen, ani saninderege, ani forokiyajan ni forokiyasurun sogonin, ani jalamugu fugula ni cesirinan. I kɔrɔɔ Haruna ni a dencew bena o faniw le don ka sarakalasebagaya baara ke ne ye. ⁵ O mogow ye o faniw baara ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese.»

Saninderege lalagacogo

⁶ «O ka kan ka saninderege lalaga ni saninjese ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese; ka a sogɔ ka na. ⁷ O ye juru do don saninderege kamankun fla ra, k'a nafeyoro ni a kofeyoro tugu nɔgon na. ⁸ Cesirinan ni saninderege baaracogo ka kan ka ke kelen ye. A ka kan ka karan saninderege ra. A ka kan ka ke ni sanin le ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. ⁹ Lulu bisigi min togɔ ye ko onikisi, o ye o fla ta, ka Izirayeli ta gba tan ni fla bee togɔ sebe o kan ni nege ye. ¹⁰ O ye togɔ woro sebe lulu folo kan, ka woro sebe a flanan kan, k'a damina o bee ra koroba ra, ka taga a bla o bee ra fitini na. ¹¹ Aw ye Izirayeli ta gbaw togow sebe o lulu fla kan, i n'a fɔ seberi be ke kabakuru kan cogo min na, k'a ke tagamasiyen ye. O ko, aw ye sanin ke ka o luluw lamini. ¹² O ko, aw ye o lulu fla don saninderege kamankun fla ra, ka o ke hakirijigifen ye Izirayeli siya tan ni fla ko ra. O cogo ra, Izirayeli ta gbaw togɔ bena ke Haruna kamankun kan Matigi Ala na korɔ, k'a yira ko ne hakiri be aw ra tuma bee. ¹³ O lulu bisigiw bena don fen min konɔ, o fana ka kan ka lalaga ni sanin le ye. ¹⁴ O ko, aw ye saninjuru fla ke ni sanin yeregoro ye, k'a dan i ko jurukise be dan cogo min na; luluw bena don fen minw konɔ, aw ye o saninjuruw noro o fenw na.»

Disirafen lalagacogo

¹⁵ «Ayiwa, o ko, aw ye disirafen lalaga, min ye kititigenan ye; ale ni saninderege lalagacogo bee be ke kelen ye. O ye a lalaga ka na, k'a negen ni saninjese ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. ¹⁶ A fan naani bee janya ye ke kelen ye. A ye ke fla, k'a fla kuru k'a la nɔgon kan. A janya ye ke sibiri* na kelen, k'a bonya fana ke sibiri na kelen. ¹⁷ Aw ye lulu bisigi dow dondon a ra k'a masiri ni o ye. Aw ye o luluw ke sira naani ye. A sira folo ye ke sariduwani lulu ye, ani topazi lulu, ani emerodi lulu. ¹⁸ A sira flanan ye ke sikaribuli lulu ye, ani safiri lulu, ani jaman. ¹⁹ A sira sabanan ye ke opali lulu ye, ani agati lulu, ani ametisi lulu. ²⁰ A sira naaninan ye ke kirisoliti lulu ye, ani onikisi lulu, ani jasipe lulu. O lulu bee donyoro ka kan ka lalaga ni sanin le ye. ²¹ A bee lajennin be ke lulu den tan ni fla ye, ka kapa ni Izirayeli ta gbaw togow ye. Izirayelimogow ta siya tan ni fla bee kelen kelen togɔ ye sebe ni nege ye lulu kelen kelen kan, i n'a fɔ tagamasiyenfenw be sebe cogo min na.

* **28:16** 28.16 Sibiri na kelen be se ka ben nongon na tarance le ma.

22 «Aw ye saninjuru fla lalaga ni sanin yereworo ye, k'a dan i n'a fo jurukise be dan cogo min na, ka o siri disirafen na. 23 Aw ye sanin do gbasi ka nege koorinin fla lalaga, ka o don disirafen kun fla ra, a sanfeyoro ra. 24 Aw ye o saninjuru fla siri kooriw wow ra, disirafen kun fla ra, a sanfeyoro ra. 25 O ko, aw ye saninjuru kun fla to siri saninderege kamankunw na, luluw donyoro ra, ka disirafen bla na fe. 26 O ko, aw ye sanin do gbasi ka koori fla were lalaga ka o siri disirafen kofeyoro ra, a kun fla min be a dugumayanfan na. 27 Aw ye sanin do gbasi tuun ka koori fla were lalaga, ka o siri saninderege kamankun fla ra, lulu fla nafeyoro jukoro, karansira kere fe, saninderege cesirinan san fe. 28 Aw ye disirafen ta kooriw ni saninderege ta kooriw siri jagon na ni jese bulaman ye, janko disirafen lanin ye to cesirinan san fe, saninderege kan; a kana yogyoyo ka bo saninderege kan.

29 «O cogo ra, ni Haruna be don yoro saninman* konso tuma o tuma, Izirayeli ta magow ta gbaw togo sebenin be ke disirafen min kan, min ye kititigenan ye, o be ke a disi kan, ani a jusukun na, ka o ke hakirijigifen ye Matigi Ala na koro tuma bee.»

30 Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Musa, ele bena Urimi ni Tumimi† bla disirafen jufa konso. Ni Haruna be don yoro saninman konso tuma o tuma ne Matigi Ala na koro, a ye o siri a disi ra. Tuma o tuma ni a be taga lo ne na koro, a ye ke a disi kan, ani a jusukun na, janko a ye ne sago lon k'a yira Izirayelimogow ra.»

Sarakalasebagaw ta fani tow

31 «Ayiwa, Haruna bena saninderege don forokiyajan min kan, o ka kan ka dan ni jese bulaman le ye. 32 Aw ye forokiyajan kan bo, ka fani gbiriman do karan ka a kan lamini, k'a gbiriya, janko a kana faran. 33 Aw ye forokiyajan senkoroyoro bee masiri ni gerenadi yiriden bisigi dow ye. Aw ye o ke ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ka tanan dennin dow lalaga ni sanin ye ka o dondon o yiriden bisigiw ce ma. 34 Ni aw ka sanin tanan dennin kelen don, aw ye gerenadi yiriden kelen gban o ra; ni aw ka sanin tanan dennin kelen don, aw ye gerenadi yiriden kelen gban o ra, fo ka taga forokiyajan senkoroyoro bee lamini. 35 Haruna ye to ka o forokiyajan don, k'a ta sarakalasebagaya baara ke. Tuma min ni a be don yoro saninman* konso Matigi Ala na koro, walama ni a be bo, o tanan denninw bena mankan bo; o cogo ra a tena sa.

36 «Aw ye sanin yereworo do gbasi k'a ke i n'a fo yirifiyeren bisigi do; ka seberi do ke o kan ni nege ye, i n'a fo o be tagamasiyenfen sebe cogo min na. Aw ye a sebe a kan ko: A SANINYARA KA KE MATIGI ALA TA YE. 37 Aw ye o sanin masirifen siri jalamugu fugula na fe, Haruna ten na, ni jese bulaman do ye. 38 Haruna bena o masirifen siri a ten na; o ra, Izirayelimogow bena hakeko minw ke o ta saraka saninmanw bowagati ra, o hakew bena to ale kan. O masirifen ka kan ka ke a ten na wagati bee, janko ne Matigi Ala, ne ye son o sarakaw ma.

39 «Aw ye forokiyasurun do karan Haruna ye ni len jese ye, k'a jalamugu fugula do ke ni lenfani ye, ka cesirinan do fana dan, ka o sogo, k'a ceɓa. 40 Aw ye forokiyasurunw, ani cesirinanw ni banfla dow ke Haruna dencew fana ye, min be a yira ko o blara danna ne ta baara kama, ani min be o masiri, ka o ni mago tow bo jagon na.

† 28:30 28.30 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra o fenw sababu ra, janko ka Izirayelimogow ta kow janabo. Aw ye sarakalasebagaw ta kitabu fle: 8.8.

⁴¹ «Ayiwa, o kɔ, Musa, ele bɛna o faniw don i kɔrɔcɛ Haruna ni a dencɛw ra, ka turu saninman* kɛ o kun na, ka o saninya ka o bla danna janko o ye sarakalasebagaya baara kɛ ne ye. ⁴² Aw ye kurusi dɔ karan o ye ni lenfani ye, janko o ye o don forokiyajan jukɔrɔ ka o yɛrɛ sutara. O kurusiw janya ka kan ka damina o soro ra, ka taga se fɔ o wotow ra. ⁴³ Ni Haruna ni a dencɛw bɛ don Nɔgɔnkunbɛn fanibon* kɔnɔ tuma o tuma, walama ni o bɛ gbara sarakajɛnifɛn na ka baara kɛ yɔrɔ saninman kɔnɔ, o faniw ka kan ka kɛ o ra. Ni o tɛ, ni o lebu yera, o bɛ sa. O ko ka kan ka kɛ sariya wuribari le ye Haruna ni a ta durujaw bɛɛ fɛ.»

29

Sarakalasebagaw sigicogo o ta baara ra

¹ Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Sisan i ka kan ka fɛn minw kɛ ka Haruna ni a dencɛw saninya ka o bla danna, janko o ye sarakalasebagaya baara kɛ ne ye, o flɛ nin ye: I bɛna misitoran kapaman kelen ni sagajigi fla mina, fiyɛn tɛ minw na. ² I bɛ mugu tentennin dɔ ta fana, ka burufunubari dɔw lalaga; ka mugu dɔ nɔɔni turu ra, ka o jeni ka o kɛ buru ye, funufɛn kana kɛ a ra, ka nɔmi fana kɛ, ka turu kɛ a kan, funufɛn kana kɛ a ra. ³ I ye o bla segi dɔ kɔnɔ, ka na ni a ye yɔrɔ saninman* na, ani misitoran kapaman, ani sagajigi fla.

⁴ «I ye Haruna ni a dencɛw lana Nɔgɔnkunbɛn fanibon donda ra, ka o ko ni ji ye. ⁵ O kɔ, i ye faniw ta ka o don Haruna ra; forokiyasurun, ani saninderege bɛ don forokiyajan min kan, ani saninderege yɛrɛ, ani disirafɛn, ani cɛsirinan min bɛ kɛ ka saninderege cɛsiri. ⁶ I ye jalamugu fugula biri a kun na, ka sanin masirifɛn siri o kan a ten na. ⁷ O kɔ, i ye turu saninman* dɔ kɛ a kun na, k'a saninya, k'a bla ne ta baara kama. ⁸ O kɔ, i ye Haruna dencɛw fana gbara i yɛrɛ ra, ka olugu ta forokiyasurunw don o kan na fana; ⁹ ka o ta cɛsirinan siri o cɛ ra, ka o ta banflaw biri o kun na. Sarakalasebagaya baara bɛna kɛ olugu ta le ye tuma bɛɛ; o ye sariya dablalari le ye.

«I bɛna Haruna ni a dencɛw saninya ka o bla danna ne ta baara kama o cogo le ra.

¹⁰ «O kɔ, i ye na ni misitoran ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra. Haruna ni a dencɛw ye o boro la a kun na. ¹¹ I ye o misi kan tige ne Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunbɛn fanibon donda ra. ¹² I ye i borokanden su misi jori ra, k'a mun sarakajɛnifɛn* gbanw na, ka jori tɔ seriseri sarakajɛnifɛn* senkɔrɔyɔrɔ ra. ¹³ Ayiwa, ni i ka misi boso, misi kɔnɔnɔ turu, ani a biyɛn, ani a kɔkiri fla, ani a turu bɛɛ, i ye o bɛɛ la sarakajɛnifɛn kan k'a jeni ka ban pewu. ¹⁴ Nka a sogo tɔ, ani a gbolo, ani a nogow, i ye taga o jeni kɛnɛ ma, fanibonw kɔ fɛ. O bɛna kɛ saraka le ye min bɛ sarakalasebagaw ta jurumun yafa. ¹⁵ O kɔ, i ye sagajigi kelen mina; Haruna ni a dencɛw ye o boro la o sagajigi fana kun na. ¹⁶ I ye o sagajigi kan tige, k'a jori seriseri sarakajɛnifɛn fan bɛɛ kan. ¹⁷ I ye a boso, k'a tigetige, k'a kɔnɔfɛnw ni a senw ko, ka o lala sogo tɔ ni a kunkolo kan, ¹⁸ ka sagajigi bɛɛ jeni sarakajɛnifɛn kan k'a ban. O ye saraka jɛninin le ye min dira ne Matigi Ala ma; saraka jɛninin lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁹ «O kɔ, i ye sagajigi flanan mina; Haruna ni a dencɛw ye o boro la a kun na. ²⁰ I ye o sagajigi fana kan tige, k'a jori dɔɔnin ta k'a mun Haruna kininboroyanfan toro nunkun na, ani a dencɛw fana kininboroyanfan toro nunkun, ka dɔ mun o kininboroyanfan borokandenkunba ra, ani o kininboroyanfan senmandenba; o kɔ, i ye jori tɔ bɔn sarakajɛnifɛn fan

bɛɛ kan. ²¹ Ayiwa, o kɔ, jori min bɔnna sarakajɛnifɛn kan, i ye o dɔ ta, ka o ni turu saninman* dɔ seriseri Haruna ni a ta faniw kan, ka dɔ seriseri a dencɛw ni o ta faniw fana kan. O cogo le ra, Haruna ni a dencɛw ni o ta faniw bɛɛ bɛna saninya ka kɛ ne ta ye.

²² «O kɔ, i ye o sagajigi turu, ani a kukala, ani a kɔnɔnɔturu, ani a biyɛn, ani a kɔkiri fla ni a turu, ani a kininboroyanfan woto fara nɔgɔn kan; sabu o sagajigi le bɛna kɛ saraka ye ka Haruna ni a dencɛw saninya ka o bla danna ne ta baara kama. ²³ O kɔ, i tun ka burufunubariw bla segi min kɔnɔ, ne Matigi Ala na kɔrɔ, i ye burukun kelen ta o ra, ani buru turuman kelen, ani nɔmikun kelen. ²⁴ I ye o fɛnw don Haruna ni a dencɛw boro, ko o ye a kɔrɔta san fɛ, ne Matigi Ala na kɔrɔ. ²⁵ O kɔ, i ye o fɛnw bɔ o boro, ka o jeni ni saraka jɛnita* ye sarakajɛnifɛn kan. Saraka jɛninin lo tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di Matigi Ala ye.

²⁶ «Ayiwa, o sagajigi flanan min kɛra ka Haruna ni a dencɛw saninya ka o bla danna ne ta baara kama, i ye o sagajigi disi ta k'a wuri san fɛ, k'a fifa, Matigi Ala na kɔrɔ. O disi bɛna kɛ i yɛɛ ninyɔrɔ ye.

²⁷ «O kɔ, i ye a fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye ko o sagajigi disi min fifara, ani a kaman min kɔrɔtara san fɛ Matigi Ala na kɔrɔ, ko o ye fɛn saninmanw le ye. ²⁸ O le kosɔn ni Izirayɛlimɔgɔw bɛ ninsɔndiya saraka* bɔ ne ye tuma o tuma, o ka kan ka bɛgan disi ni a kaman bɔ ka o di Haruna ni a ta duruja ma, sabu saraka lo min kɔrɔtara san fɛ; jɛnɔgɔnya sarakaw ra, bɛgan saraka* yɔrɔ min kɔrɔtara san fɛ, o ye Matigi Ala ta le ye; o ye Haruna ni a ta duruja ninyɔrɔ ye.

²⁹ «Haruna ta fani saninmanw bɛna kɛ a dencɛw ta le ye ale sanin kɔ. Olugu ra, ni o nana turu kɛ min kun na ka o sigi sarakalasebagaya baara ra, o tigi le bɛna o fani saninmanw don. ³⁰ Haruna dencɛ min bɛna sigi a nɔ ra sarakalasebagaya ra, ale bɛna o derege don tere wolonfla, ka sɔrɔ ka don Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ, Ala ta yɔrɔ saninman* na ka sarakalasebagaya baara damina.

³¹ «Ayiwa, sagajigi min kɛra saraka ye ka Haruna ni a dencɛw sigi sarakalasebagaya ra, i ye o sogo tɔ ta ka taga a tobi yɔrɔ saninman dɔ ra. ³² Haruna ni a dencɛw ye a sogo domu, ani buru minw bɛ segi kɔnɔ. O ye o domu Nɔgɔnkunbɛn fanibon da ra. ³³ O saraka minw kɛra ka jurumun kafari, ka sarakalasebagaw saninya ka o bla sarakalasebagaya ra, ayiwa, sarakalasebagaw dɔrɔn le ka kan ka o sarakaw domu. Mɔgɔ wɛɛ man kan k'a domu, sabu saraka lo min dira Ala ma. ³⁴ Ayiwa, ni o sogo walama ni o buru dɔ sira, o ye a jeni k'a ban pewu; a man kan ka domu, sabu fɛn saninman lo.

³⁵ «Ne ka ci minw bɛɛ fɔ i ye Haruna ni a dencɛw ko ra, i ye o ciw bɛɛ kɛ a cogo ra. I ka kan ka tere wolonfla le kɛ ka o saninya ka sɔrɔ ka o bla sarakalasebagaya baara ra.

³⁶ «O tere wolonfla kɔnɔ, i ka kan ka misitoran kelen faga lon o lon, ka o kɛ ka jurumun kafari. I bɛna sarakajɛnifɛn saninya ni o saraka le ye. O kɔ, i ye turu saninman* seriseri sarakajɛnifɛn kan, k'a saninya. ³⁷ Tere wolonfla kɔnɔ, lon o lon i ye o saraka bɔ ka jurumun kafari, ka sarakajɛnifɛn saninya. O cogo ra, sarakajɛnifɛn bɛna kɛ fɛn saninyaninba ye. Ni fɛn o fɛn ka maga sarakajɛnifɛn na, o bɛ saninya fana.»

Saraka min ka kan ka bɔ lon o lon

³⁸ «Ayiwa, i ka kan ka saraka minw bɔ sarakajɛnifɛn* kan lon o lon, o ye nin ye: sagaden fla, minw si ka san kelen sɔrɔ; i ye o faga lon o lon. O man kan ka dabla fiyewu. ³⁹ I ye kelen faga sɔgɔma, ka tɔ kelen faga wula

fɛ. ⁴⁰ Sogoma, ni i be sagaden folo ke saraka ye, i ye mugu tentennin kilo saba, ani oliviye turu litiri kelen ni tarance jagami jogon na, ka rezenji litiri kelen ni tarance ta, ka o fara saraka kan. ⁴¹ Wula fɛ, ni i be sagaden flanan ke saraka ye, i be mugu saraka*, ani rezenji saraka* fara a kan, i n'a fo sogomada ta. A ye ke saraka jeninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁴² Nin ye saraka jenita* le ye; i ni i ta duruja nataw ka kan ka o saraka bo lon o lon Nogonkunben fanibon donda ra ne ja korɔ. Ne bena ne yere yira aw ra o yoro le ra, ka kuma i fɛ. ⁴³ Ne bena ne yere yira Izirayelimogow ra o yoro le ra. Ne ta nooro bena o yoro saninya. ⁴⁴ Ne le bena Nogonkunben fanibon ni sarakajenifen saninya. Ne le fana bena Haruna ni a dencew saninya janko o ye sarakalasebagaya baara ke ne ye. ⁴⁵ Ne bena sigi Izirayelimogow ce ra, ka ke o ta Ala ye. ⁴⁶ O fana bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala; ko ne ka o labo Misiran jamana ra, janko ne ye sigi o ce ra. Ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala.»

30

Wusunanjenifen lalagacogo

¹ «Aw ye sarakabonan do lalaga, ka wusunan saraka bo o kan. Aw ye a lalaga ni akasiyayiri ye. ² A janya ye ke nongon* ja kelen ye, a bonya fana ye ke nongon ja kelen ye. A janya ni a bonya bee ye ke kelen ye, a lo ye ke nongon ja fla ye. Aw ye gbanw ke a nongon naani bee ra. ³ Aw ye sanin yereworo yeele, k'a bon a yoro bee kan; a sanfeyoro ni a kerefeyorow ni a gbanw bee. Aw ye a konkondaw bee lamini ni sanin ye. ⁴ Aw ye sanin koorinin fla gbasi ka o don a konkondaw jukoro, a fan fla ra. Aw ye bere fla don o wow ra; aw bena a ta ni o berew le ye. ⁵ Aw ye o berew lalaga ni akasiyayiri ye, ka sanin yeele k'a bon o yorow bee kan. ⁶ Aw ye wusunanjenifen sigi boncetigefani nafeyoro ra; jennogonya kesu* ni jurumun kafariyoro be o boncetigefani min ko fe, ne bena to ka ne yere yira i ra o yoro le ra.

⁷ «Ayiwa, Haruna ye to ka wusunan kasadiman don o wusunanjenifen kan sogoma o sogoma, tuma min ni a be don ka fitinadagaw laben. ⁸ Ni a donna wula fe fana ko a be fitinaw mana, a ye wusunan do don. O wusunan kasadiman ka kan ka don tuma bee ne Matigi Ala ja korɔ. Aw ta durujaw bee ka kan k'a ke ten le.

⁹ «Aw kana wusunan suguya were don o wusunanjenifen kan, walama ka saraka jenita* do jeni a kan, walama ka siman saraka* bo a kan, walama ka rezenji saraka* bon a kan.

¹⁰ «Haruna ka kan k'a saninya san kono sipaga kelen. Ni a ka began min ke ka jurumun kafari, a ye o jori do ta k'a mun wusunanjenifen gbanw na. Aw ta duruja nataw bee ka kan k'a ke ten le tuma bee. O wusunanjenifen bena bla danna, ka saninya, ka ke ne Matigi Ala ta ye.»

Mogow jateri, ani ninsongo

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ¹² «Ni i be Izirayelimogow jate tuma min na, o bee kelen kelen ka kan ka o nin kunmabosara di ne ma; ni o te, banajugu dow bena o soro o jateri wagati ra. ¹³ Ayiwa, o bena o wari di cogo min na, o ye nin ye: mogow o mogow jatera, o bee kelen kelen ye warigbe garamu woro jogon di, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye.

* **30:2** 30.2 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

Ala ta yoro saninman ta jate ra, o warigbe be ben garamu tan ni fla le ma†. O warigbe tarance le bena ke ne Matigi Ala ta ye.

¹⁴ «Ni mogo o mogo jatera, k'a ta san mugan na, o bee ka kan ka ne Matigi Ala ta di. ¹⁵ Do man kan ka fara naforotigi ta kan, do fana man kan ka bo fagantan ta ra. A fora ko bee ka kan ka da min di k'a ke a nin kunmabosara ye, bee ye o le di Matigi Ala ma. ¹⁶ Ni i ka o wari mina Izirayelimogow fe tuma min na, i ye o ke ka Nogonkunben fanibon* baara ke. O le ra ne hakiri bena to Izirayelimogow ra ka o nin kunmabo.»

Siranegtasaba lalagacogo

¹⁷ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ¹⁸ «Aw ye tasaba do lalaga ni siranegge ye, ka siginan ke a ra, k'a sigi Nogonkunben fanibon ni sarakajenifen furance ra, ka ji ke a kono. Sarakalasebagaw bena o yere saninya ni o ji le ye. ¹⁹ Haruna ni a dencew bena o boro ni o senw ko a ra, ²⁰ ka soro ka don Nogonkunben fanibon konon, janko o kana sa; ani fana ni o be gbara sarakajenifen na, ka o ta sarakalasebagaya ke, ka saraka jeni ne ye, ²¹ o ka kan ka o borow, ani o senw ko, janko o kana na sa. O sariya bena ke sariya wuribari le ye Haruna ni a ta durujaw fe.»

Turu saninman lalagacogo

²² Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ²³ «Turu kasadimanw bee ra pumanman dow fara nogon kan: mire jiman kilo looru, ani sinamone kasadiman kilo fla ni tarance, ani kaneli kasadiman kilo fla ni tarance, ²⁴ ani kase kasadiman kilo woro; o bee ye ke ka kana ni yoro saninman* ta jate ye, ka oliviye turu litiri woro fara o bee kan. ²⁵ Turulalagabaga do ye o bee pagami nogon na, k'a ke turu kasadiman ye, ani turu saninman*. O turu saninman* le bena ke ka sarakalasebagaw saninya.

²⁶ «I bena o turu le seriseri Nogonkunben fanibon kan, k'a saninya k'a bla danna Ala ye, ani jennogonya tagamasiyen kesu*, ²⁷ ani burutabali, ani fitinablanan ni a minanw bee, ani wusunanjenifen, ²⁸ ani sarakajenifen ni a minanw bee, ani saninyari minan ni a siginan. ²⁹ I ye o fenw bee saninya ka o bla danna ne Ala ye. O fenw bena ke fen saninyaninbaw le ye. Ni fen o fen ka maga o ra, o fen be saninya. ³⁰ I ka kan ka o turu le seriseri Haruna ni a dencew kan ka o saninya, janko o ye sarakalasebagaya baara ke ne ye.

³¹ «O ko, i ye a fo Izirayelimogow ye ko nin turu ye turu saninman* le ye, min be ke ka sarakalasebagaw saninya. A ka kan ka ke ten le aw ta duruja nataw bee fe. ³² Mogo si man kan ka nin turu ta k'a yere mun ni a ye. Aw kana a bonogonko turu lalaga, ka a ni nin cogo bee ke kelen ye; sabu nin turu saninyanin lo, aw fana ka kan k'a jate fen saninyanin le ye. ³³ Ni mogo o mogo ka turu do lalaga, ka a ni nin lalagacogo bee ke kelen ye, walama ni mogo o mogo ka nin turu ke ka mogo gbansan do mun, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli ta jamanadenw na.»

Wusunan saninman lalagacogo

³⁴ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Kasadiyanan dow fara nogon kan: sitaki, ani onkile, ani galibanomu, ani wusunan kasadiman yereworo. I y'a to o bee hakeya ye ke kelen ye. ³⁵ Wusunanalalagabaga do ye olugu pagami nogon na k'a ke wusunan saninman ye, ka kogo fana ke a ra. ³⁶ I ye a do susu k'a mugu bo, ka o bla jennogonya kesu* na fe, Nogonkunben fanibon konon. Ne bena ne yere yira i ra o yoro le ra. ³⁷ Aw

† 30:13 30.13 Heburukan na a fora ko sikele ye gera mugan ye. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarance ye.

si kana o wusunan kasadiman ɲɔgɔn lalaga aw yere ye, ka kapa ni nin lalagacogo ye. Aw ka kan k'a jate fen saninman le ye, min blara danna Matigi Ala ye. ³⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a ɲɔgɔn lalaga, ka to k'a sunsun, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mɔgɔw ce ra.»

31

Mɔgɔ minw bɛna fanibon saninman lalaga

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ² «Ne ka Uri dence Betisaleli le nanawoloma nin baara kama; Zuda ta gbamɔgɔ do lo. A face Uri ta face le tun ye Huru ye. ³ Ne ka Betisaleli hakiri fa ne ta Nin Saninman na, ka hakiritigiya ni faamuri, ni lonniya di a ma, janko a ye baara suguya bee kecogo lon. ⁴ A be se ka baara dow bo a yere hakiri ra, k'a ke, ka sanin ni warigbe ni siranegbe baara. ⁵ A be se ka lulu kisew negen, ka o dondon sanin na, ka yiri lese, ani ka baara suguya bee ke. ⁶ Ne ka Ayisamaki dence Oliyabu di a ma, ka o ke a demebaga ye; ale ye Dan ta gbamɔgɔ do le ye. Minw bee be baara lon a na ma, ne ka hakiritigiya di olugu bee ma, janko ne ka ci minw bee fo i ye, o ye se ka o bee ke. ⁷ Olugu le bɛna ɲɔgɔnkunben fanibon lalaga, ani jenɲɔgɔnya kesu* ni a datugunan; o bɛna Fanibon minan tow bee lalaga fana: ⁸ burutabali ni a minanw bee, ani fitinablanan saninlaman ni a minanw bee, ani wusunanjenifen, ⁹ ani sarakajenifen* ni a minanw bee, ani minanba ni a siginan, ¹⁰ ani sarakalasebagaw ta baarakefaniw, Haruna ta fani saninmanw, ani a dencew ta sarakalasebagaya faniw, ¹¹ ani turu saninman*, ani Ala ta yoro saninman* wusunan kasadiman. O ka kan ka o fenw bee ke ka kapa ni ne ta cifoninw ye.»

Nenekirilon ta sariya

¹² Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: ¹³ «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye ko ne ka Nenekirilon* min sigi, aw ka kan ka o jate, sabu o bɛna ke tagamasiyen le ye ne ni aw ce, aw ta duruja nataw bee ra, janko aw y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye min ka aw saninya. ¹⁴ O le koson, aw ye Nenekirilon sariya sira tagama, sabu a ka kan ka ke lon saninman le ye aw fe. Ni mɔgɔ min ka Nenekirilon ke lon gbansan ye, aw ka kan ka o tigi faga. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka baara ke o lon na, aw ka kan ka o tigi faran ka bo Izirayeli ta jamanadenw na. ¹⁵ Aw ye baara ke tere woro; a tere wolonflanan ye Nenekirilon le ye; mɔgɔ man kan ka baara ke o lon na. O lon blara danna ka Matigi Ala bonya. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka baara ke Nenekirilon na, aw ka kan ka o tigi faga. ¹⁶ Izirayelimogow ka kan ka Nenekirilon sariya sira tagama, k'a ke lonba ye, o ni o ta duruja nataw bee; o jenɲɔgɔnya sariya ye sariya dablalari le ye. ¹⁷ Nenekirilon bɛna ke tagamasiyen le ye ne ni Izirayelimogow ce tuma bee; sabu ne Matigi Ala ka sankolo ni dugukolo dan tere woro konɔ. A tere wolonflanan, ne ka baara dabra ka nenekiri.»

¹⁸ Ayiwa, Matigi Ala kumana ni Musa ye ka ban tuma min na Sinayi kuru kan, a tun ka sariyaw sebe ni a yere boro ye kabakuru walaka fla minw kan, a ka o kabakuru walaka fla di Musa ma.

32

Izirayelimogow ka batofen were bato

¹ Ayiwa, mɔgɔw k'a ye ko Musa menna, ko a te jigira ka bo kuru kan minke, o ka ɲɔgɔn lajen ka taga Haruna fe, ka taga a fo a ye ko: «Haruna,

wuri ka batofen dɔw lalaga an ye, minw bena bla an tagamato ja fe ka taga; sabu nin ce tɔgo min ka an labo Misiran jamana ra, min ye Musa ye, an te a yera, an m'a lon fen min k'a soro.» ² Haruna k'a fo o ye ko: «Tororanegɛ saninlaman minw be aw ta musow ni aw denmusow ni aw dencew torow ra, aw ye o bee bo ka na ni o ye yan.» ³ O yoronin bee, o bee ka o ta sanin tororanegew bo ka na ni o ye Haruna fe. ⁴ Haruna ka o tororanegew mina ka o yeele, ka o ke misiden bisigi do ye. Izirayelimogow ka o ye minke, o perenna ko: «Izirayelimogow, aw ta ala ye nin ye! Ale le ka aw labo Misiran jamana ra!» ⁵ Haruna k'a ye ko o diyara mogow ye minke, a ka sarakajenifen do lo misiden saninlaman ja fe, ka peren k'a fo mogow ye ko: «Sini an bena panagbeba ke ka Matigi Ala bato!» ⁶ O dugusagbe, o wurira sogomada jona fe, ka saraka jenita* dow bo, ani jennogonya sarakaw*. Mogow sigira ka domuni ke, ka min; o ko, o wurira ka don ke ka o yere panagbe.

Matigi Ala dimina Izirayelimogow korɔ

⁷ Matigi Ala ko Musa ma ko: «Jigi i ye taga, sabu i ka i ta mogo minw labo Misiran jamana ra, o ka kojuguba ke. ⁸ Ne tun ka sira min yira o ra, o ka o yere mabo o le ra yoronin kelen na tan ka ban. O ka misiden do lalaga ni sanin ye, ka biri o korɔ ka o bato, fo ka saraka bo a ye k'a fo ko: <Izirayelimogow, aw ta ala ye nin ye! Ale le ka aw labo Misiran jamana ra!> » ⁹ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Ne k'a ye ko nin mogow ye mogo torokungbelenw le ye. ¹⁰ Ayiwa, ele ye i nin bo a ra k'a to ne ma. Ne dimina o korɔ cogo min na, ne bena o bee halaki ka ban pewu ten le. Ne bena ele Musa doron ta duruja le ke siyaba ye.»

Musa ka Matigi Ala daari

¹¹ Musa ka Matigi Ala daari kosebe. A ko: «Matigi Ala, i ka i ta mogo minw labo Misiran jamana ra i ta sebgaya ni i ta baraka sababu ra, mun koson i dimina o mogow korɔ tan? ¹² Ni i ka o ke, Misirankaw bena a fo ko: <Ala k'a ta mogow labo Misiran ka taga kojugu le ke o ra.> O bena a fo ko i tun b'a fe ka taga o faga kuruw ce ra yi le, ka o si tunu ka bo dugukolo kan.

«O ra, Matigi Ala, sabari ka i ta dimi mala. I b'a fe ka kojuguba min ke i ta mogow ra, i ta miiriya yeɓema ka o dabra. ¹³ I hakiri to i ta jonw na, an bemacew Iburahima, ani Isiyaka, ni Izirayeli. I tun ka layiri ta olugu ye, ko i bena o ta duruja caya i n'a fo lolow, ani i ka jamana min layiri ta o ye, i ko i bena o di o ta durujaw ma, k'a ke o ta ye wagati bee.»

¹⁴ Ayiwa, Musa ka Matigi Ala daari ten minke, Matigi Ala tun ko, ko a bena kojuguba min ke a ta mogow ra, a k'a ta miiriya yeɓema ka o dabra, a ma o ke tuun.

Musa jigira ka bo kuru kunna

¹⁵ Musa jigira ka bo kuru kunna ni jennogonya walaka fla ye a boro. Ala ta sariyaw tun sebenin be a fan fla bee kan, ¹⁶ Matigi Ala yere boro le tun ka o walakaw lalaga. Seberi min tun fana be a kan, o tun ye a yere boro no le ye.

¹⁷ Ayiwa, ka Musa ni Yosuwe nato to, o ka mankan do men. Yosuwe ko Musa ma ko: «Kere mankan do be bora dugu konɔ.» ¹⁸ Musa ko Yosuwe ma ko: «Nin te kerekan ye. Sesorobaga kan te, sesorobari kan te fana. Ne be min menna, o ye donkirilakan le ye.»

¹⁹ O surunyara mogow ra minke, Musa ka misiden saninlaman ye, ka mogow ye o be don kera k'a lamini. Ayiwa, Musa dimikojugu fe, kabakuru

walaka minw tun be a boro, a ka o firi, ka o cici kuru sen korɔ. ²⁰ O tun ka misiden min lalaga, a ka o jeni; k'a tɔ mugumugu, ka o mugu jagami ji ra, k'a di o ma, ko o ye a min.

²¹ O kɔ, Musa ko Haruna ma ko: «O tuma, nin mɔgɔw ka mun le ke ele ra, ka na a to i sɔnna ka nin jurumunba jɔgɔn lase o ma?» ²² Haruna ko: «Ne matigice, sabari i kana dimi. Kojugu ka di nin mɔgɔw ye cogo min na, ele yere ka o lon. ²³ O nana a fɔ ne ye ko: <Haruna, batofen dɔw lalaga an ye, minw bɛna bla an tagamato ja fe ka taga; sabu nin ce min ka an labo Misiran jamana ra, min ye Musa ye, an te a yera, an m'a lon fen min k'a sɔrɔ.> ²⁴ Ne k'a fɔ o ye o le ra, ko ni sanin be mɔgɔ o mɔgɔ fe, a ye na ni a ye. O nana ni sanin ye ka na a di ne ma. Ne ka a don tasma ra k'a yeele minke, a kera nin misiden le ye.»

Ce waga saba fagara Izirayelimɔgɔw ra

²⁵ Ayiwa, Musa k'a ye ko Haruna ka mɔgɔw to o yere ma, o ka o sago ke. A k'a ye ko sisan olugu juguw bɛna yereko o ma. ²⁶ Musa tagara lo dugu donda ra ka perɛn ko: «Minw be Matigi Ala kanu, olugu ye na ne korɔ yan!» Levi ta gbamɔgɔw bee nana jɔgɔn kunben Musa korɔ. ²⁷ Musa ko o ma ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw ra ce bee kelen kelen ye a ta kerekemuru ta. Aw ye fanibonw bee yaala, ka aw balemacew, ni aw teriw, ni aw siginjɔgɔnw faga.> » ²⁸ Musa ka min fɔ, Levi ta mɔgɔw k'a ke ten. Ce waga saba le fagara mɔgɔw ce ra o lon na. ²⁹ Musa ko Levi ta mɔgɔw ma o le ra ko: «Bi aw ka aw yere bla danna Matigi ta baara kama, sabu aw ma sigiya hali ka aw dencew ni aw balemacew faga. Matigi Ala ye baraka don aw ra bi.»

Musa ka Matigi Ala daari tuun

³⁰ Ayiwa, o dugusagbe, Musa k'a fɔ mɔgɔw bee ye ko: «Aw ka jurumunba le ke. Ne bɛna kɔsegi kuru kunna ka taga Matigi Ala fe, ka taga a daari k'a fe, ni a bɛna sɔn ka yafa aw ma.» ³¹ Musa kɔsegira o le ra kuru kunna Matigi Ala fe. A tagara a fɔ a ye ko: «E, Matigi Ala, nin mɔgɔw ka jurumunba le ke. O ka batofen saninlaman le lalaga k'a bato. ³² Sisan ne be i daari, i ye yafa o ma. Ni i te se ka yafa o ma, o tuma i ye ne tɔgɔ jɔsi ka bo i ta panamanya kitabu kɔnɔ.» ³³ Matigi Ala ko: «Ne tena ele tɔgɔ jɔsi. Minw ka ne hake ta, ne bɛna olugu tɔgɔw le jɔsi ka bo ne ta panamanya kitabu kɔnɔ. ³⁴ Ayiwa, sisan, taga. Ne ka jamana min yira i ra, i ye taga ni nin mɔgɔw ye o jamana ra; ne ta meleke bɛna ke ni i ye. Nka ni ne ta hakebolon sera, ne bɛna ne hake bo o ra o ta kojuguw kosɔn.»

³⁵ Ayiwa, Matigi Ala nana a hake bo Izirayelimɔgɔw ra o misiden kosɔn, o tun ko Haruna ye o misiden min lalaga o ye.

33

Matigi Ala bɔra Izirayelimɔgɔw ce ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: «I ka Izirayelimɔgɔ minw labo Misiran jamana ra, i ni o mɔgɔw ye wuri ka bo yan. Ne karira Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye ko ne bɛna jamana min di o ta duruja ma, aw ye taga o jamana ra. ² Ne bɛna ne ta meleke bla aw ja, ka taga Kanaanakaw ni Amɔrikaw ni Hetikaw ni Perezikaw ni Hevikaw ni Yebusikaw gben ka bo o jamana ra. ³ Aw ye wuri ka taga o jamana ra, nɔnɔ ni li be woyo o jamana min na. Nka ne yere le tena ke ni aw ye, ni o te, ne bɛna aw halaki sira ra; sabu aw ye mɔgɔ torokungbelɛnw le ye.»

⁴ Ayiwa, jama ka o kumagbelenw men minke, o jusu kasira. Mogo si ma son ka masirifen don a yere ra; ⁵ sabu Matigi Ala tun k'a fo Musa ye ko a ye a fo Izirayelimogow ye ko: «Aw bee ye mogo torokungbelenw le ye. Ni ne ka ke ni aw ye ka hali wagati doonin doron ke, ne bena aw halaki le. O ra aw ye aw ta masirifenw bee bo aw yere ra; o ko, ne bena min ke aw ra, ne bena o lon.»

⁶ Izirayelimogow ka o yere mabo Horebu kuru ra; o ka o ta masirifenw bee bo o yere ra.

Musa ni Ala ta Nogonkunben fanibon

⁷ Ayiwa, Musa ka fanibon do ta ka taga a lo kene ma, k'a yoro janya fanibon tow ra. A ka o fanibon togo la ko Nogonkunben fanibon*. Ni mogo o mogo tun b'a fe ka Matigi Ala sago lon ko do ra, o tigi tun be bo ka taga Nogonkunben fanibon yoro le ra, dugu ko fe. ⁸ Ni Musa tun be tagara o fanibon konon tuma o tuma, mogow bee tun be bo ka lolo o ta fanibonw dondaw ra, ka Musa tagato fe, fo ka taga a don fanibon konon. ⁹ Ni Musa tun ka don o fanibon konon, sankaba jamijan tun be jigi ka na lo fanibon da ra; Matigi Ala tun be kuma Musa fe. ¹⁰ Ni Izirayelimogow tun ka sankaba jamijan lonin ye fanibon da ra, o bee tun wurira ka lo o ta fanibonw dondaw ra, ka biri dugu ma ka Ala bato.

¹¹ Matigi Ala tun be kuma ni Musa ye da ni da, i n'a fo mogo ni a teri be kuma cogo min na. O ko, Musa tun be kosegi ka taga jama fe. Nka a ta baarden kanbelen Yosuwe, Nuni dence, ale tun be to o Nogonkunben fanibon konon yi.

Musa ta Aladaari

¹² Ayiwa, Musa k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, i ko ne ma ko ne ye taga ni nin mogow ye, nka min bena ne blasira, ka ne deme, i ma o tigi yira ne ra; k'a soro i ko ne ye i tericesobe le ye, ko ne ko ka di i ye. ¹³ Ayiwa, ni ne ko ka di i ye, i ka ko minw latige, o yira ne ra, k'a to ne ye i lon; ni o kera, ne bena a lon can ra ko i be ne kanu. Matigi Ala, i hakiri to a ra ko nin mogow ye i yere ta mogow le ye.»

¹⁴ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «Ayiwa, ne yere bena ke ni i ye, ka jususuma di i ma.» ¹⁵ Musa ko Ala ma ko: «Ni i yere koni tena ke ni an ye, o tuma i kana a to an ye bo yan. ¹⁶ Can ra ni ele tena ke ni an ye, k'a yira ko an ni dugukolo siya tow te kelen ye, o tuma ne ni i ta mogow bena a lon cogo di ko an ko ka di i ye?»

¹⁷ Ayiwa, Matigi Ala ko Musa ma ko: «I ka min daari ne fe ne bena o ke i ye, sabu ne nesemara i ye, i ye ne teri sobe le ye fana.» ¹⁸ Musa ko Ala ma ko: «Ne be i daari, ko i ye i ta noro yira ne ra.» ¹⁹ Ala ko: «Ne bena teme i pa fe, ka ne ta pumanya yira i ra, ani ka ne togo fo i ye, i ye a men; ko: ne ye Matigi Ala le ye; ni ne b'a fe ka makari mogo min na, ne be makari o tigi ra. Ni ne ko ne be hina min na, ne be hina o tigi ra fana. ²⁰ Nka, i te se ka ne pada ye; sabu mogo si te se ka ne pada ye, k'a panamanya tuun.»

²¹ Matigi Ala ko tuun ko: «Yoro do fe ne kere fe yan. I bena lo farakuru do kan o yoro ra. ²² Ni ne ta noro be teme tuma min na, ne bena i dogo farawo do ra; ne bena ne boro ke ka i datugu, fo ne ye teme ka taga. ²³ O ko, ne bena ne boro bo i kan; ne temenin ko le, i bena ne ko ye. Nka ne pada te se ka ye.»

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Walaka fla wɛrɛ lɛsɛ, k'a kɛ i n'a fɔ i tun ka minw cici. Ne tun ka kuma minw sɛbɛ o walaka fɔlɔw kan, ne bɛna o ɲɔŋɔn sɛbɛ o walakakuraw fana kan. ² I ye i yɛrɛ labɛn sani dugu ye gbɛ. Sɔŋɔmada jooɲa, i ye yɛlɛn ka na lɔ Sinayi kuru kuncɛ ma, ka ne kɔŋɔ yi. ³ Mɔŋɔ si kana yɛlɛn ni i ye. Mɔŋɔ si kana ye kuru fan si ra fana, hali sagaw ni misiw kana domuni kɛ kuru kɛrɛ fɛ.»

⁴ Musa ka kabakuru walaka fla lɛsɛ i n'a fɔ fɔlɔtaw. Sɔŋɔmada jooɲa fɛ, a wurira ka yɛlɛn Sinayi kuru kunna ni walaka fla ye a boro, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

⁵ Matigi Ala jigira sankaba ra ka na lɔ Musa kɔrɔ, k'a yɛrɛ tɔŋɔ fɔ. ⁶ A tɛmɛna Musa ɲa kɔrɔ k'a fɔ ni fanga ye ko: «Ne le ye Matigi Ala ye, ne le ye Matigi Ala ye, hina tigi Ala, ani Ala min bɛ makari. Ne tɛ dimi jooɲa, ne ta ɲumanya ni ne ta kankelentiya ka bon. ⁷ Ne bɛ koɲuman kɛ mɔŋɔw ye, k'a kɛ o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fɔ ka taga se o ta duruja wagakelennan ma. Ne bɛ terenbariya ni hake ni jurumun yafa mɔŋɔw ma. Nka ne tɛ kojugukɛbaga jarakibari to. Ne bɛ faw ta hakɛw bɔ o denw na, k'a bɔ o ta denw ta denw na, fɔ ka taga se o ta duruja sabanan ni a naaninan ma.»

⁸ O yɔrɔnin bɛɛ, Musa birira dugu ma ka Matigi Ala bato. ⁹ A ko: «Matigi ni a kɛra ko ne ko ka di i ye, o tuma i ye sɔn ka kɛ ni anw ye. Sabu nin mɔŋɔw ye mɔŋɔ torokungbɛlɛnw le ye; nka ne bɛ i daari ko i ye an ta jurumunw ni an ta terenbariyaw yafa an ma, ka an jate i ta mɔŋɔw ye.»

Ala ka jɛɲɲɔŋɔnya don ni Izirayɛlimɔŋɔw ye tuun

¹⁰ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Ayiwa, ne bɛna jɛɲɲɔŋɔnya don ni aw ye tuun. Ne bɛna kabakow kɛ i ta mɔŋɔw bɛɛ ɲa na, kabako minw ma deri ka kɛ dugukolo yɔrɔ si ra fɔlɔ, ani min ma kɛ siya wɛrɛ cɛ ra ka ye. Mɔŋɔ minw bɛɛ bɛ ni i ye, olugu bɛɛ bɛna ne ta kɛwalew ye, sabu ne bɛna se di i ma k'a to i ye ko minw kɛ, o bɛna kɛ siranyakobaw le ye. ¹¹ Ne bɛ ci minw fɔra aw ye bi, aw ye aw janto o ciw ra kɔsɛbɛ. Ni o kɛra, ne bɛna Amɔrikaw ni Kanaanakaw ni Hetikaw, ni Perezikaw, ni Hevikaw, ni Yebusikaw gbɛn ka bɔ aw ɲa. ¹² Nka aw bɛna don jamana min kɔŋɔ, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi o mɔŋɔw ra kɔsɛbɛ; aw kana jɛɲɲɔŋɔnya foyi don ni o jamana mɔŋɔw ye, janko o kana na kɛ sababu ye ka aw lafiri. ¹³ Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakuruanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta berew tigɛtigi.

¹⁴ «Aw fana man kan ka biri batofɛn wɛrɛ kɔrɔ k'a bato, sabu ne tɔŋɔ ye ko «Ala min t'a fɛ batofɛn wɛrɛ ye bato ale kɔ»; ne t'a fɛ aw ye ne ni batofɛn wɛrɛ kanu ɲɔŋɔn fɛ fiyewu. ¹⁵ O kɔsɔn aw kana jɛɲɲɔŋɔnya don ni o jamanaw mɔŋɔw ye. Ni o tɛ, ni o bɛ o ta jow bato, ani ka o sɔn tuma min na, o bɛna aw wele, aw fana bɛna taga o sɔnnikɛfɛnw domu ni o ye. ¹⁶ Ni aw ka jɛɲɲɔŋɔnya don ni o ye fana, a laban aw bɛna o denmusow furu ka o di aw dɛncɛw ma. Ni o kɛra, ni o denmusow bɛ o ta jow bato, o bɛna aw dɛncɛw nɛgɛ k'a to olugu fana ye o jow bato.

¹⁷ «Aw kana nɛgɛ yeele ka o kɛ batofɛn dɔ ye k'a bato.

¹⁸ «Aw ka kan ka burufunubari ɲanagbɛ* kɛ. Ni Abibu karo sera, ka kapa ni wagati latigenin ye, i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na, aw ka kan ka burufunubari le domu, sabu aw bɔra Misiran jamana ra o karo le ra.

¹⁹ «Dɛncɛ fɔlɔ bɛɛ bɛna bla danna ka kɛ ne ta ye, hali bɛganw ta den fɔlɔ cɛmanw, ani misiw, ani sagaw, ani baw bɛɛ. ²⁰ Nka ni faliden lo, aw ye sagaden walama baden dɔ di a nɔ ra k'a kunmabɔ. Ni aw t'a fɛ k'a

kunmabɔ, o tuma aw ye a kan kari k'a faga. Aw ka kan ka aw yeɛ dence fɔlow bɛɛ kunmabɔ fana.

«Mɔgɔ si kana na ne ja kɔrɔ fana, ka na ne bato, k'a sɔrɔ foyi tɛ a boro k'a di ne ma saraka ye.

²¹ «Aw ka kan ka baara kɛ tere wɔɔrɔ, ka nɛnɛkiri a tere wolonflanan. Hali ni sɛnɛkɛwagati lo, walama simantigewagati, aw ka kan ka nɛnɛkiri.

²² «Ni aw bɛ aw ta simankura kun fɔlow tige tuma o tuma, aw ye logɔkunw ta janagbɛ kɛ*. Ni san yelemana fana, ni aw bɛ aw ta forow yiridenw ladon tuma min na, aw ye simanladon janagbɛ kɛ.

²³ «O cogo ra, san o san, cɛw bɛɛ ka kan ka na sipaga saba ne ja kɔrɔ, o janagbɛw ra, ne Matigi Ala, Izirayeli ta Ala.

²⁴ «Ne bɛna siya tɔw gbɛn ka bɔ aw ja, ka dɔ fara aw ta jamana bonya kan. Hali ni aw bɛ taga ne ta yɔrɔ saninman na, ka taga Matigi Ala, aw ta Ala bato sipaga saba san o san, ne tena sɔn k'a to siya si ye jabo aw ta jamana fɛ k'a ta aw kɔ fɛ.

²⁵ «Ni aw b'a fɛ ka bɛgan saraka bɔ ne ye, aw kana o jori ni burufununin kori jɔgɔn na. Jɔnyaban janagbɛ* ta sarakasogo fana man kan ka bla k'a si.

²⁶ «Aw ka kan ka na ni aw ta simankura kun fɔlow ye Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso kɔnɔ. Aw kana badennin tobi ni a ba ta nɔnɔ ye.»

²⁷ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Nin kumaw sɛbɛ, sabu ne bɛ jɛnjɔgɔnya don ni ele ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye ka kapa ni nin kumaw le ye.»

²⁸ Musa ka tere binaani ni su binaani le kɛ ni Matigi Ala ye. A ma domuni kɛ, a ma ji min. Matigi Ala ka jɛnjɔgɔnya ta sariyaw sɛbɛ walakaw kan, sariya tan, k'a di a ma.

Musa jigira ka bɔ Sinayi kuru kan

²⁹ Musa jigito ka bɔ Sinayi kuru kan, jɛnjɔgɔnya ta sariyaw tun sɛbera walaka fla min kan, a jigira ni o ye a boro. Nka Musa tun m'a lon ko ale pada tun bɛ manamanana sabu ale kumana ni Ala ye.

³⁰ Haruna ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka Musa pada flɛ; o k'a ye ko a pada bɛ manamanana. O siranna, o ma sɔn ka gbara a ra.

³¹ Musa ka o wele; Haruna ni jama jamɔgɔw bɛɛ nana Musa kɔrɔ. Musa kumana o fɛ. ³² O kɔ, Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ gbarara Musa ra. Matigi Ala tun ka ci minw fɔ a ye Sinayi kuru kan, a ka o bɛɛ lase o ma.

³³ Musa kumana o fɛ ka ban tuma min na, a ka fani dɔ biri a pada ra, a pada manamanako kosɔn.

³⁴ K'a ta o wagati ra, ni Musa tun bɛ taga Matigi Ala fɛ tuma o tuma ka taga kuma ni a ye, a tun bɛ fani bɔ a pada ra, fɔ ka taga a bɔ o yɔrɔ ra. Ni a bɔra yi, ni Matigi Ala tun ka min fɔ a ye, a tun bɛ o fɔ Izirayelimɔgɔw ye.

³⁵ Ni Izirayelimɔgɔw tun ka Musa pada flɛ, o tun bɛ a pada manamanato ye; o tuma Musa tun bɛ fani biri a pada ra tuun. Ni a bɛ taga kuma ni Ala ye, a bɛ fani bɔ a pada ra.

Fanibon saninman lɔri

35

Nɛnɛkirilon ta ko

¹ Musa ka Izirayelimɔgɔw bɛɛ wele ka o lajɛn k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala ka ci minw fɔ, o le ye nin ye: ² «Aw ka kan ka baara kɛ tere wɔɔrɔ, nka a

* **34:22** 34.22 Logɔkunw ta janagbɛ ni simantige janagbɛ bɛɛ ye kelen ye.

tere wolonflanan ka kan ka ke lon saninman le ye, ka ke Nenekirilon ye; o lon blara danna ka Matigi Ala bonya; ni mogo o mogo ka baara ke o lon na, o tigi ka kan ka faga. ³ Aw kana hali tasuma mana aw ta sow si kono o lon na.» »

Fen minw ka kan ka di ka fanibon saninman lo

⁴ Ayiwa, Musa kumana Izirayelimogow bee lajennin fe tuun k'a fo o ye ko: «Matigi Ala k'a fo fana, ⁵ ko aw bee ye do bo aw borofenw na ka o di ale Matigi Ala ma. Mogo o mogo be son k'a di ni naninyaruman ye, o tigi ye na ni a borofenw ye Matigi Ala fe. Aw be se ka fen minw di, o ye nin ye: sanin, ani warigbe, ani siranegbe, ⁶ ani sagasijese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani lenfani fiyenman, ani basiw, ⁷ ani sagajigi gbolo min logira k'a wulen, ani gbolojalan, ani akasiyayiri, ⁸ ani fitinaturu, ani kasadiyanan minw be ke ka turu saninman* ni wusunan lalaga, ⁹ ani onikisi lulu, ani lulu were minw bena ke ka saninderege ni disirafen masiri.»

Baara min ka kan ka ke fanibon na

¹⁰ Musa ko: «Minw bee be se bororabaara ra fana, olugu ye na Matigi Ala ta baara ke. ¹¹ O bena fanibon saninman lo, ani fani min bena ke k'a datugu, ani gbolo minw bena biri a kunna, ani a negbe koorininw, ani a yiriferenw, ani a berew, ani a yiriw, ani a yiriw jusiginanw, ¹² ani jengogonya kesu* ni a berew, ani a datugunan, ani boncetigefani min be fanibon cetige fla ye, ¹³ ani tabali ni bere minw be ke k'a ta, ani a minanw bee, ani sarakaburu minw be bla tabali kan, ¹⁴ ani fitinablanan ni a minanw, ni a fitinadagaw, ani a fitinaturu, ¹⁵ ani wusunanjenifen ni bere minw be ke k'a ta, ani turu saninman*, ani wusunan kasadiman, ani fani min bena siri fanibon donda ra, ¹⁶ ani sarakajenifen ni a ta negesansan, ani bere minw be ke k'a ta, ani a minanw bee, ani minanba ni a siginan, ¹⁷ ani lu laminifani, ani a yiriw, ani a jusiginanw, ani fani min be siri lu donda ra ¹⁸ ani fanibon ta negberew, ani lu laminifaniw ta negberew, ani a juruw, ani sarakalasebagaw bena fani saninman minw don ka sarakalasebagaya ke Ala ta yoro saninman* na; ¹⁹ o ye sarakalasebaga Haruna ta fani saninmanw, ani a dencew ta sarakalasebagaya fani saninmanw ye.»

Izirayelimogow ka o borofenw di

²⁰ Ayiwa, o kuma fonin ko, Izirayelimogow bee bora Musa koro.

²¹ A ko donna minw bee jusu ra, ani naninyaruman tun be minw kono, olugu bee nana ni o borofenw ye, ka na o di Matigi Ala ma, Nogonkunben fanibon* ni a minanw bee ta baara kama, ani sarakalasebagaw ta faniw.

²² Ce fara muso kan, o bee nana ni o borofenw ye; naninyaruman tun be min o min na, o bee nana ni o ta saninw ye: tororanegew, nunnanegew, borokandennegew, bororanegew, ani sanin suguya bee. Min o min tun b'a fe ka sanin di Matigi Ala ma, o ka o di.

²³ Jese bulaman tun be minw fe, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, walama len jese, walama basiw, walama sagajigi gbolo wulennin, walama gbolojalan, olugu bee nana ni o ye.

²⁴ Min o min tun b'a fe ka warigbe walama siranegbe di Matigi Ala ma, olugu bee nana ni o ye ka na o di Ala ma. Akasiyayiri tun be minw fe, ni a tun be se ka Ala ta yoro saninman ta baara ja, olugu nana ni o ye fana.

²⁵ Muso minw tun be se jese munu na, olugu ka jese munu ka na ni o ye: jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese.

²⁶ Nin baara ko diyara muso minw bɛɛ ye, ni o bɛ se baara ra kosebɛ, olugu ka basiw munu k'a kɛ jese ye, ka na o di.

²⁷ Izirayelimogow ta jamogow nana ni onikisi luluw ye, ani lulu suguya werew, minw bɛna don saninderege ni disirafen na; ²⁸ o nana ni kasadiyananw ye, ani turu min bɛ don fitinaw na, ani min bɛ kɛ ka sarakalasebagaw saninya, ani min bɛ don wusunan kasadiman na.

²⁹ Ayiwa, Matigi Ala tun ka o baara min yira Musa ra, o baara ko tun bɛ Izirayelimogow minw bɛɛ jusu ra, cɛ fara muso kan, olugu bɛɛ nana ni o borofenw ye o yere ma ka na o di Matigi Ala ma.

Mogow minw janawolomara fanibon baara kama

³⁰ Musa k'a fo Izirayelimogow ye ko: «Matigi Ala ka Uri dence Betisaleli le janawoloma nin baara kama; Zuda ta gbamogow do lo. A face Uri ta face le tun ye Huru ye. ³¹ Ala ka Betisaleli hakiri fa a ta Nin Saninman na, ka hakiritigiya ni faamuri ni lonniya di a ma, janko a ye baara suguya bɛɛ kecogo lon. ³² Ala ka hakiri di a ma, janko a ye se ka baara dow miiri a yere hakiri ra ka o kɛ, ka sanin ni warigbe ni siranegɛ baara, ³³ ka lulu kisew jegen, ka o don sanin na, ka yiri lese, ani ka bororabaara suguya bɛɛ kɛ. ³⁴ Ala ka hakiri di a ma fana, janko a ye se ka dow karan o baaraw ra, ale ni Ayisamaki dence Oliyabu; ale ye Dan ta gbamogow do le ye. ³⁵ Ala ka lonniyaba di o ma; o ka yirilese ni bororabaara lon; o bɛ se ka fani bulamanw, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yere, ani lenfaniw sogow, ka o dan, ka baara suguya bɛɛ kɛ, ani ka baara dow miiri o yere hakiri ra ka o kɛ.»

36

Fanibon ta baara daminana

¹ «Ayiwa, Betisaleli, ani Oliyabu, ani minw bɛɛ tun bɛ se baara ra, Matigi Ala tun ka hakiritigiya ni lonniya di olugu minw ma, janko o ye se ka baara suguya bɛɛ kɛ, olugu le ka fanibon ta baaraw bɛɛ kɛ i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.»

² Musa ka Betisaleli ni Oliyabu wele ka o baara di o ma, ani minw bɛɛ bɛ se baara ra, Matigi Ala tun ka lonniya don minw hakiri ra, ani minw bɛɛ tun labennin bɛ, ka o sobɛ don baara ra k'a kɛ ka ja.

³ Izirayelimogow tun nana fen minw di fanibon ta baara kama, o nana o fenw cɛ Musa korow ka taga baara damina. Nka sogoma o sogoma, mogow belen tun bɛ na ni o borofen dow ye tuun ka na o di Musa ma.

⁴ A nana kɛ fo o baarakebagapuman minw tun bɛ fanibon baaraw kera, olugu ka o ta baara lalo, ⁵ ka taga a fo Musa ye ko: «An mako bɛ fen minw na ka Matigi Ala ta baara kɛ, mogow ta fen dita cayara ka teme o kan.» ⁶ A kera ten, Musa k'a fo mogow bɛɛ ye, cɛ fara muso kan, ko mogow si kana na ni fen ye tuun. O ka mogow lalo o cogo le ra, o ma na ni fen ye tuun; ⁷ sabu fen minw tun sorora, o tun bɛ se ka baara ban, fo k'a to to.

Fanibon lalagacogo

⁸ Ayiwa, o mogow minw tun bɛ se baara ra, olugu ka fanibon lalaga damina; o ka fani gbiriman gbeman tan lalaga ni len jese fiyenman ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere. O ka seruben melekew ja kɛ a kan, k'a sogow ka ja kosebɛ. ⁹ Fani bɛɛ kelen kelen janya kera nongon* ja mugan ni seegi ye, k'a bonya kɛ nongon na naani ye. Faniw janya ni o bonya bɛɛ kera kelen ye. ¹⁰ O ka o faniw looru

* **36:9** 36.9 Nongon ja kelen bɛ se ka ben meters tarance le ma.

tugutugu nɔgɔn na, k'a ke fanimugu kelen ye, k'a to looru fana tugutugu nɔgɔn na ka o ke fanimugu kelen ye fana. ¹¹ O ka juruden dow dan ni jese bulaman ye, ka o sirisiri o fanimugu folo dagbolo ra; ka dow sirisiri fana fanimugu flanan dagbolo ra. ¹² O ka juruden bilooru don fanimugu folo dagbolo ra, ka bilooru don fanimugu flanan fana dagbolo ra. O fanimugu fla ta jurudenw daw benna nɔgɔn ma.

¹³ O ka sanin koorinin bilooru lalaga, ka fanimugu fla mina ka o tugu nɔgɔn na ni o sanin koorininw ye. O cogo ra, fanibon bee kera fanimugu kelen ye.

¹⁴ O ka fani gbiriman tan ni kelen dan tuun ni basiw ye, ka o fana ke ka fanibon datugu. ¹⁵ O fani gbirimanw bee kelen kelen janya kera nɔngɔn na bisaba ye, a bonya kera nɔngɔn na naani. O fani gbiriman tan ni kelen bee janya ni a bonya bee kera kelen ye. ¹⁶ O ka o fani gbirimanw looru tugutugu nɔgɔn na k'a ke fanimugu kelen ye, k'a to wɔɔɔ fana tugutugu nɔgɔn na, ka o ke fanimugu kelen ye. ¹⁷ O ka juruden bilooru siri fanimugu folo dagbolo ra, ka bilooru siri fani mugu flanan fana dagbolo ra. ¹⁸ O ka siranegɛ koorinin bilooru lalaga ka o ke ka fanimugu fla mina ka o siri nɔgɔn na, janko fanibon bee ye ke fanimugu kelen ye.

¹⁹ O ko, o ka sagajigi gbolo dow wulen, min bena ke ka faniw datugu; o ko, o ka gbolo gbiriman janin dow lalaga, min bena biri a bee lajennin kunna.

Fanibon be lo ni bere minw ye

²⁰ O ko, o ka yiriferen dow lese akasiyayiri ra, minw bena lolɔ ka fanibon mina. ²¹ O yiriferen bee kelen kelen janya tun ye nɔngɔn na tan ye; a bonya ye nɔngɔn na kelen ni tarance. ²² O ka sen fla ke nɔgɔn koro yiriferen bee kelen kelen na. Fanibon bena lo ni yiriferen minw ye, o ka o bee ke o cogo ra.

²³ O ka yiriferen mugan lese ka o ke fanibon woroduguyanfan ta ye. ²⁴ O ka warigbe den binaani gbasi ka wow bo o ra, ka olugu ke o yiriferen mugan sendonyoro ye, ka o bla fla fla yiriferenw senw jukoro, ka yiriferenw senw dondon o wow ra dugu ma.

²⁵ O ka yiriferen mugan lese ka o ke fanibon sahiliyanfan ta ye. ²⁶ O ka warigbe den binaani gbasi, ka wow bo o ra fana, ka o ke sendonyoro ye, ka o bla fla fla ka yiriferenw senw dondon o wow ra dugu ma.

²⁷ O ka yiriferen woro lese, ka o ke fanibon kononyoro ta ye, a terebenyanfan na. ²⁸ O ka yiriferen dow lese, ka na olugu lo fla fla fanibon nongonw na, a kononyoro ra. ²⁹ O ka o yiriferen fla noro nɔgɔn na, k'a ta dugu ma fo san fe, k'a fla mina nɔgɔn na a sanfeyoro ra ni negɛ koorinin do ye. Fanibon nongon fla bee ta yiriw kera ten le. ³⁰ O cogo ra, fanibon nongon naani ta yiriw bee lajennin kera yiriferen seegi, ani o sendonyoro warigberamanw. A bee kera sendonyoro tan ni woro, ka fla don yiriferen bee kelen kelen koro.

³¹ O ka akasiyabere looru lese, ka o bananbiri fanibon fan kelen ta yiriferenw kan, ka yiriferenw mina ni o ye. ³² O ka bere looru were lese, ka o bananbiri fanibon fan do ta yiriferenw kan, ka o mina ni o ye fana, ka looru were lese tuun, ka o bananbiri fanibon kononyoro ta yiriferenw kan, a terebenyanfan na, ka o yiriferenw mina ni o ye. ³³ O ka cemancebere teme yiriferenw cemance ra, ka ta fanibon kun do ra ka taga a bla a kun do ra. ³⁴ O ka sanin la yiriferenw bee kan. Berew be don negɛ koorinin minw na ka yiriferenw mina, o ka olugu fana ke ni sanin ye. O ka sanin la berew fana kan.

Boncetigefani ni bondarafani

³⁵ Fani min be ke ka bon cetige, o ka o dan ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. O ka o fani sogo ka na, ka seruben melekew ja bisigiya ke a kan. ³⁶ O ka akasiyayiri naani lese, ka sanin yeele k'a bon o bee kan. O ka nege koorinin dow ke ni sanin ye ka o don o yiriw ra. O ka sendonyoro naani ke ni warigbe ye, ka o berew sigi o kan.

³⁷ Fani min be siri fanibon da ra, o ka o dan ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere, ani len jese. O ka o fani sogo ka na kosebe.

³⁸ O ka yiri looru fana lese ka o fani mina, ka sanin la o yiriw ni o datugunanw bee kan, ani a nege koorininw, ani a fani dulonnanw. O yiriw sendonyoro looru kera ni siranegbe ye.

37*Jenogonya kesu ni a datugunan lalagacogo*

¹ Betisaleli ka kesu do lalaga ni akasiyayiri ye. A janya kera nongon* na fla ni tarance, a bonya kera nongon na kelen ni tarance, a lo fana kera nongon na kelen ni tarance. ² A ka sanin yereworo yeele k'a bon a yoro bee kan, a kokanyoro ni a kononoyoro bee; a ka sanin ke k'a konkonda lamini. ³ A ka sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; a ka o jogon naani lalaga, ka o dondon kesu fan naani na; ka fla don fan kelen na, ka to fla don fan to kelen na. ⁴ A ka akasiyayiri dow lese, ka o ke bere fla ye, ka sanin yeele k'a bon o berew yoro bee kan. ⁵ A ka o berew don sanin koorininw wow ra kesu fan fla ra, ka to ka kesu ta ni o ye. ⁶ A ka kesu datugunan fana lalaga ni sanin yereworo ye. A janya kera nongon na fla ni tarance, a bonya kera nongon na kelen ni tarance.

⁷ A ka ja fla lalaga ni sanin ye ka o ke i n'a fo seruben melekew, ka o lolu kesu datugunan fan fla ra; ⁸ a ka meleke kelen lo a kun do ra, ka to kelen lo a kun to kelen na. Melekew lora kesu datugunan fan fla ra. ⁹ O sanin seruben melekew fla kamanw birira kesu datugunan kunna, ka kesu datugunan datugu ni o kamanw ye, ka o fla jaw sin jogon ma, ka o na biri kesu datugunan kunna.

Tabali ni a minanw lalagacogo

¹⁰ A ka tabali do fana lalaga ni akasiyayiri ye. A janya kera nongon na fla ye, a bonya kera nongon na kelen ye, a lo kera nongon na kelen ni tarance. ¹¹ A ka sanin yereworo yeele k'a bon o tabali yoro bee kan. Ka sanin ke k'a konkonda lamini. ¹² A k'a to tabali konkonda ye bonya donin, k'a bonya ke i ko borokanden naani bonya, ka sanin ke k'a dagbolo lamini. ¹³ A ka sanin gbasi, k'a koori, ka wo ke a ra; a ka o jogon naani lalaga, ka o dondon tabali nongon naani na, tabali senw koro. ¹⁴ A ka o sanin koorininw dondon tabali senw sanfeyorow ra, a nongon naani na. Berew be don o wow le ra ka tabali ta. ¹⁵ A ka o berew ke ni akasiyayiri le ye, ka sanin yeele k'a la o berew bee kan. O bena tabali ta ni o berew le ye.

¹⁶ A ka minan dow lalaga fana minw bena bla tabali kan, i n'a fo tasaw, ani setiw, ani belenw, ani jifiyew, ka rezenji sarakaw ke ni o ye. A ka o bee lalaga ni sanin yereworo le ye.

Fitinablanan ni a fitinaw lalagacogo

* **37:1** 37.1 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

¹⁷ O kɔ, a ka fitinablanan dɔ lalaga ni sanin yereworo gbasinin ye. A ka sen ke a ra, ani a fitinaborow, ka fen dɔw ke a ra i ko yiriden bisigi, ka kuru ke o korɔ, ka fen dɔw ke a ra fana i ko yirifiyeren bisigi. A ka o bee ke ni sanin kuturu kelen le ye. ¹⁸ A ka fitinaboro wɔɔɔ ke fitinablanan fan fla ra; a ka boro saba ke a fan kelen na, ka saba ke a fan dɔ ra. ¹⁹ A ka yiriden bisigi saba ke a boro kelen kelen bee ra, k'a ke i ko amande yiridenw, ka kuruw ke a ra fana, ani yirifiyeren bisigi. Fitinaboro wɔɔɔ bee ta kera ten. ²⁰ A ka yiriden bisigi saba ke a cemance boro ra fana, ka o ke i ko amande yiriden, ka kuruw ke a ra, ani yirifiyeren bisigiw. ²¹ A ka kuru dɔ ke cemance boro ra fitinaboro fla jukɔɔ, ka kuru dɔ ke fitinaboro fla were jukɔɔ. Fitinaboro fla o fitinaboro fla, kuru kera o bee jukɔɔ. O cogo ra, fitinaboro wɔɔɔ bee, kuruw kera o bee jukɔɔ fla fla. ²² A k'a kuruw ni a borow ni a yɔɔ tɔw bee ke ni sanin kuturu kelen le ye. A k'a bee ke ni sanin yereworo gbasinin ye.

²³ A ka fitinadaga wolonfla lalaga: a tasuma lalagananw, ani a buguri donminanw; a ka o bee ke ni sanin yereworo le ye. ²⁴ A ka fitinablanan ni a minanw bee lalaga ni sanin yereworo kilo bisaba le ye.

Wusunanjefen ni wusunan lalagacogo

²⁵ A ka wusunanjefen dɔ lalaga ni akasiyayiri ye. A janya kera nɔngɔn na kelen, a bonya fana kera nɔngɔn na kelen. A janya ni a bonya bee kera kelen ye. A lo kera nɔngɔn na fla ye. A ka gbanw ke a nɔngɔn naani bee ra. ²⁶ O ka sanin yereworo yeele k'a bɔn a yɔɔ bee kan; a sanfeyɔɔ, ni a kerɛfeyɔɔ, ni a gbanw bee. A k'a konkonda bee lamini ni sanin ye. ²⁷ A ka sanin koorinin fla gbasi ka o don a konkonda fla jukɔɔ, a fan fla ra. A ka bere fla don o wow ra, janko k'a ta ni o berew ye. ²⁸ A ka o berew lalaga ni akasiyayiri ye, ka sanin yeele k'a bɔn a yɔɔ bee kan. ²⁹ A ka turu saninman* lalaga, turu min be ke ka sarakalasebagaw saninya, ani ka wusunan kasadiman yereworo lalaga. A ka o ke ka kapa ni turu lalagabagaw ta turulalagacogo ye.

38

Sarakajefen ni siranɛgetasa lalagacogo

¹ Ayiwa, Betisaleli ka sarakajefen* lalaga ni akasiyayiri ye. A k'a janya ke nɔngɔn* na looru ye, k'a bonya fana ke nɔngɔn na looru ye. A fan naani bee janya kera kelen ye. A lo kera nɔngɔn na saba ye. ² A ka gban naani ke a nɔngɔn naani na, ka siranɛge yeele k'a bɔn o gbanw bee kan. ³ A ka sarakajefen ta minanw bee lalaga: a buguri donminanw, ani a buguricenanw, ani a tasaw, ani a sogosɔgɔnanw, ani a takamidonnanw. A ka o minanw bee ke ni siranɛge le ye.

⁴ A ka nege woman dɔ ke ni siranɛge ye fana, k'a ke i n'a fo negesansan, ka o don sarakajefen kɔnɔ. A ka o la sarakajefen konkonda jukɔɔyɔɔ kan, a kɔnɔyɔɔ ra, k'a se sarakajefen lo cemance ra. ⁵ A ka siranɛge koorinin naani ke ka o don sarakajefen siranɛge sansan nɔngɔn naani na, ka berew don o wow ra. ⁶ A ka akasiyaberew tige, ka o ke ka sarakajefen ta. A ka siranɛge la o berew bee kan. ⁷ A ka o berew dondon siranɛge koorininw wow ra, sarakajefen fan fla ra, ka o berew ke ka sarakajefen ta. A ka sarakajefen lalaga ni yiriferenw le ye, k'a kɔnɔ lakolon to.

* **38:1** 38.1 Nɔngɔn na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

⁸ A ka siranegetasalalaga, ani a siginan; a ka o bɛɛ kɛ ni siranegɛ ye. Muso minw tun bɛ to ka ɲɔɔn lajen fanibon ɲa fɛ ka baara dɔw kɛ Ala ye, olugu ka dugalen minw di, a ka o le kɛ ka minanba lalaga.

Fanibon lukɛɛ laminicogo

⁹ Ayiwa, o kɔ, a ka lukɛɛ laminifenw lalaga. A ka lukɛɛ woro-duguyanfan laminifani dan ni len jese ye. O fan kelen janya kera nɔngɔn ɲa kɛmɛ ye, ¹⁰ k'a berew kɛ mugan ye, ani sendonyɔɔ siranegeraman mugan, berew bɛ sigi minw kan. Nɛgɛ koorinin minw bɛ kɛ berew ra, ani fanidulonnanw, a ka olugu lalaga ni warigbɛ ye. ¹¹ A sahiliyanfan fana ta fani janya kera nɔngɔn ɲa kɛmɛ ye, k'a berew kɛ mugan ye, ani sendonyɔɔ siranegeraman mugan, berew bɛ sigi minw kan. Nɛgɛ koorinin minw bɛ kɛ berew ra, ani fanidulonnanw, a ka olugu lalaga ni warigbɛ ye. ¹² A terebenyanfan laminifani janya kera nɔngɔn ɲa bilooru ye, k'a berew kɛ tan ye, k'a berew sendonyɔɔw fana kɛ tan ye. Nɛgɛ koorinin minw bɛ kɛ berew ra, ani fanidulonnanw, a ka olugu lalaga ni warigbɛ ye. ¹³ Ayiwa, lukɛɛ terebɔyanfan, min ye a donda fan ye, o fana janya kera nɔngɔn ɲa bilooru ye. ¹⁴ Lu donda kininboroyanfan faniw janya kera nɔngɔn ɲa tan ni looru, k'a berew kɛ saba ye, ka berew sendonyɔɔw fana kɛ saba ye. ¹⁵ Lu donda numanboroyanfan, min ye da fan dɔ ye, o faniw janya kera nɔngɔn ɲa tan ni looru ye fana, k'a berew kɛ saba ye, ka berew sendonyɔɔw fana kɛ saba ye.

¹⁶ Fanibon lukɛɛ laminifaniw bɛɛ kera ni lenfani le ye. ¹⁷ Lukɛɛ ta berew sendonyɔɔw bɛɛ tun ye siranegɛ le ye. Nɛgɛ koorinin minw bɛ don berew ra, ani a fanidulonnanw, olugu kera warigbɛ ye. Warigbɛ le fana tun lara o berew datugunanw kan. Fanidulonnanw le tun bɛ lukɛɛ ta berew bɛɛ ni ɲɔɔn cɛ, ka berew tugu ɲɔɔn na.

¹⁸ Fani min blara lu donda yɛɛ ra, o ka o sɔgɔ ka ɲa kɔsɛbɛ ni jese bulaman ye, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛɛ, ani len jese. A janya tun ye nɔngɔn ɲa mugan ye. A lɔ ye nɔngɔn ɲa looru, i n'a fɔ lukɛɛ ta faniw ta bonya. ¹⁹ A ta bere naani ni o sendonyɔɔ naani bɛɛ tun kera ni siranegɛ le ye. A nɛgɛ koorininw ni a fanidulonnanw tun warigberaman lo, ka warigbɛ la a berew sanfɛyɔɔw kan fana. ²⁰ Nɛgɛbere minw turura dugu ma ka fanibon mina, ani minw ka lukɛɛ faniw mina, o bɛɛ tun ye siranegɛ le ye.

Fanibon lalagaminanw bɛɛ jateda

²¹ Ayiwa, o ka fanibon ta minanw jate; Ala ta layiri tun bɛ o fanibon min kɔnɔ; Musa ko Levi ta mɔgɔw ye o minanw jate k'a hakeya lɔn. Haruna dence Itamari le kera o baara ɲamɔgɔ ye.

²² Huru dence Uri, o dence Betisalɛli, min bɛ bɔ Zuda ta gba ra; ale le kera fanibon ta baara ɲamɔgɔ ye. Matigi Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ Musa ye, a ka o bɛɛ kɛ. ²³ A demɛbaga kera Ayisamaki dence Oliyabu ye; ale bɛ bɔ Dan ta gba le ra. Ale tun bɛ se ka fɛnw ɲɛgɛn, ani ka ko lɔn a yɛɛ ma k'a kɛ, ani ka fani bulamanw, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yɛɛ, ani lenfaniw sɔgɔ; ale tun bɛ se o baara ra kɔsɛbɛ.

²⁴ Ayiwa, sanin min kera ka fanibon ta baara bɛɛ lajennin kɛ, mɔgɔw ka min di Matigi Ala ma, o bɛɛ lajennin kera sanin kilo kɛmɛ seegi ni biwolonfla ni wolonfla, ani garamu kɛmɛ saba, ka kapa ni yɔɔ saninman* ta jate ye.

²⁵ Izirayelimogō minw tun jatera, olugu ka warigbe min di, o bɛɛ lajennin kɛra warigbe kilo waga saba ni kilo tan ni wolonfla ye, ani garamu kɛmɛ wolonfla ni garamu bilooru, ka kaɲa ni yɔrɔ saninman* ta jate ye.

²⁶ Cɛ min o min jatera, k'a damina san mugan na, olugu bɛɛ kelen kelen tun ka kan ka warigbe garamu wɔrɔ le sara, ka kaɲa ni yɔrɔ saninman* ta jate ye. O cogo ra, cɛ waga kɛmɛ wɔrɔ ani cɛ waga saba ani cɛ kɛmɛ looru ni cɛ bilooru (603 550), olugu le tun jatera.

²⁷ O ka warigbe kilo waga saba le kɛ ka fanibon yiriw sendonyɔrɔw lalaga, ani boncɛtigɛfani ta yiriw sendonyɔrɔw; o kɛra sendonyɔrɔ kɛmɛ. Sendonyɔrɔ bɛɛ kelen kelen bɛnna warigbe kilo bisaba ma. ²⁸ Warigbe kilo tan ni wolonfla ni garamu kɛmɛ wolonfla ni bilooru min tora, o ka nɛgɛ koorininw lalaga ni o ye, ani fanidulonnan minw donna berew ra, k'a to la lukɛnɛ donda ta bere kunna.

²⁹ Mɔgɔw ka siranɛgɛ min di Matigi Ala ma, o bɛɛ lajennin kɛra kilo waga fla ni kilo kɛmɛ ni kilo mugan ni naani ye. ³⁰ O ka fanibon donda ta yiriw sendonyɔrɔw lalaga ni o ye, ani sarakajɛnifɛn*, ani a nɛgɛsansan min lara a kɔnɔ, ani sarakajɛnifɛn ta minan tɔw bɛɛ, ³¹ ani lukɛnɛ laminiberew ta sendonyɔrɔw, ani a donda ta berew sendonyɔrɔw, ani nɛgɛbere minw turura dugu ma ka fanibon mina, ani minw ka lukɛnɛ ta faniw mina.

39

Sarakalasebagaw kuntigi ta saninderege lalagacogo

¹ Sarakalasebagaw bɛ fani minw don ka sarakalasebagaya baara kɛ Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ, o ka olugu lalaga ni fani bulamanw ye, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yɛrɛ; o ka fani saninman dɔw lalaga Haruna ye, min bɛ a yira ko Haruna blara danna Ala ta baara kama, ani min bɛ a ni mɔgɔ tɔw bɔ nɔgɔn na, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

² O ka saninderege lalaga ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jese. ³ O ka sanin yeele k'a tigɛtigɛ k'a misɛnya k'a kɛ i ko jese; o ka o jese dondon fani bulamanw, ani a wulenman bisigiw, ani a wulenmanw yɛrɛ, ani lɛnfani dɔw ra ka o sɔgɔ ka ɲa.

⁴ O ka fani dɔ la saninderege kamankun fla kan, k'a ɲafɛyɔrɔ ni a kɔfɛyɔrɔ tugu nɔgɔn na.

⁵ Cɛsirinan ni saninderege baaracogo kɛra kelen ye. O ka ale karan saninderege ra, k'a dan ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jese; o k'a kɛ i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

⁶ O ka onikisi lulu dɔw ta, ka sanin dɔ gbasi ka o kɛ ka o lulu koori. O ka Izirayeli ta gbaw tɔgɔw sɛbɛ o luluw kan, i n'a fɔ tagamasiyɛnfɛn bɛ sɛbɛ cogo min na. ⁷ O ka o luluw don saninderege kamankun fla ra, ka o kɛ hakirijigifɛn ye Izirayeli siya tan ni fla ko ra, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

Sarakalasebagaw ta disirafɛn lalagacogo

⁸ Ayiwa, o kɔ, o ka disirafɛn lalaga; ale ni saninderege lalagacogo bɛɛ kɛra kelen ye. O k'a lalaga ka ɲa, k'a ɲɛgɛn ni sanin ye, ani jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yɛrɛ, ani lɛn jese. ⁹ A fan naani bɛɛ janya kɛra kelen ye. O k'a kɛ fla, ka a fla kuru k'a la nɔgɔn kan. A

janya kera sibiri* na kelen, k'a bonya fana ke sibiri na kelen. ¹⁰ O ka o luluw ke sira naani ye. A sira folo kera sariduwani lulu ye, ani topazi lulu, ani emerodi lulu. ¹¹ A sira flanan kera sikaribuli lulu ye, ani safiri lulu, ani jaman. ¹² A sira sabanan kera opali lulu ye, ani agati lulu, ani emetisi lulu; ¹³ a sira naaninan kera kirisoliti lulu ye, ani onikisi lulu, ani zasipe lulu. O ka o luluw bee donyoro lalaga ni sanin le ye. ¹⁴ A bee lajennin kera lulu den tan ni fla, ka kapa ni Izirayeli ta gbaw togow ye. Izirayelimogow ta gba tan ni fla bee kelen kelen togo sebera ni nege ye lulu kelen kelen kan, i n'a fo tagamasiyenfenw be sebe cogo min na.

¹⁵ O ka saninjuru fla lalaga ni sanin yereworo ye, ka o dan i n'a fo jurukise be dan cogo min na; o ka o siri disirafen na.

¹⁶ O ka sanin do gbasi, ka o ke lulu fla donyoro ye, ani nege koorinin fla; o ka o nege koorinin fla don disirafen kun fla ra, a sanfeyoro ra. ¹⁷ O ka o saninjuru fla siri nege koorininw wow ra, disirafen kun fla ra, a sanfeyoro ra.

¹⁸ O ko, o ka saninjuru kun fla to siri saninderege kamankunw na, luluw donyoro ra, ka disirafen bla na fe.

¹⁹ O ko, o ka sanin do gbasi ka nege koorinin fla were lalaga ka o siri disirafen kofeyoro ra, a kun fla min be a dugumayanfan na.

²⁰ O ka sanin do gbasi tuun ka nege koorinin fla were lalaga, ka o siri saninderege kamankun fla ra, lulu fla pafeyoro jukoro, karansira kere fe, saninderege san fe. ²¹ O ka disirafen ta kooriw ni saninderege ta kooriw siri nagon na ni jese bulaman do ye, janko disirafen lanin ye to cesirinan san fe, saninderege kan; a kana yogyogo ka bo saninderege kan, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Sarakalasebagaw ta fani tow

²² Ayiwa, Haruna bena saninderege don forokiyajan min kan, o ka o yoro bee dan ni jese bulaman le ye. ²³ O ka o forokiyajan kan bo, ka fani gbiriman do karan a kan na k'a lamini, janko a kana faran. ²⁴ O ka forokiyajan senkoroyoro bee masiri ni gerenadi yiriden bisigi dow ye. O ka o ke ni jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere ye, ani len jese.

²⁵ O ka tanan dennin dow lalaga ka o dondon o yiriden bisigiw ce ma, ka forokiyajan senkoroyoro bee lamini ni o ye. ²⁶ Ni o ka tanan dennin kelen don, o be gerenadi yiriden kelen gban o ra; ni o ka tanan dennin kelen don, o be gerenadi yiriden kelen gban o ra, fo ka taga Haruna ta sarakalasebagaya forokiyajan senkoroyoro bee lamini, i n'a fo Matigi k'a fo Musa ye cogo min na.

²⁷ O ka Haruna ni a dencew ta forokiyasurunw fana lalaga ni lenfani ye; ²⁸ o ka Haruna ta jalamugu fugula lalaga ni lenfani ye, ani a dencew ta banflaw, o be min don ka o yere masiri. O ka kurusiw fana lalaga o ye ni lenfani ye, ²⁹ ka cesirinan fana dan ni len jese ye, ka olugu sogo ni jese bulaman, ani a wulenman bisigi, ani a wulenman yere ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁰ O ka sanin yereworo do gbasi ka o ke i n'a fo yirifiyeren bisigi ka o ke masirifen saninman ye; o ka seberi do ke o kan ni nege ye, i n'a fo o be tagamasiyenfen sebe cogo min na. O k'a sebe a kan ko: A SANINYARA KA KE MATIGI ALA TA YE. ³¹ O ka o sanin masirifen siri jalamugu fugula

* 39:9 39.9 Sibiri na kelen be se ka ben nongon na kelen tarance le ma.

na fe, ni jese bulaman do ye, Haruna ten na, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Fanibon saninman ta baara banna

³² O cogo le ra, Nɔgɔnkunben fanibon baara bee banna. Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na co, Izirayelimogow k'a ke ten le.

³³ O ko, o ka fanibon minanw bee ce ka taga ni a ye Musa fe: a nege koorininw, a yiriferenw, a berew, a yiriw, a sendonyorow, ³⁴ a sagajigibolo wulenman minw be biri fanibon kunna, ani gbolo gbiriman janin minw be ke k'a datugu, a bon cetigefaniw, ³⁵ a jɛnɔgɔnya tagamasiyen kesu*, ani a berew, ani kesu datugunan, ³⁶ ani burutabali ni a minanw, ani sarakaburuw, ³⁷ ani fitinablanan saninlaman min kera ni sanin yereworo ye, ani a fitinadagaw ni a minanw bee, ani fitinaturu, ³⁸ ani sarakabonan saninlaman, ani turu saninman*, ani wusunan kasadiman, ani fani min be siri fanibon da ra, ³⁹ ani siranege sarakajenifen, ani a ta siranege sansan, ni a ta berew, ani a ta minanw bee, ani minanba ni a siginan, ⁴⁰ ani lu laminifaniw, ani a berew ni o sendonyorow, ani a minanw bee, ani fani min be ke ka luda datugu, ani jurukisew, ani negeberew, ani fanibon minan tow bee, ⁴¹ ani sarakalasebagaw ta baarakɛfaniw, ani sarakalasebaga Haruna ta fani saninmanw, ani a dencew ta sarakalasebagaya faniw.

⁴² Ayiwa, Izirayelimogow ka o baara bee ke a cogo ra i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

⁴³ Musa ka baara fle kosebe. A k'a ye ko Matigi Ala tun ka min fo ale ye, ko o k'a ke o cogo le ra. Musa ka dugawu ke o ye.

40

Ala ko Musa ye fanibon lo k'a saninya

¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ² «San karo folo tere folo, aw ye Nɔgɔnkunben fanibon* lo. ³ Aw ye jɛnɔgɔnya kesu* bla a konɔ, ka boncetigefani siri, janko mogɔ kana kesu ye.

⁴ «Aw ye tabali bla a konɔ, k'a laben ka ja, ka sarakaburuw blabla a kan. Aw ye fitinablanan fana bla a konɔ, k'a fitinadagaw sigisigi a kunna.

⁵ «Wusunan be jeni sarakabonan saninlaman min kan, aw ye o bla jɛnɔgɔnya tagamasiyen kesu ja fe. Fani min be siri fanibon da ra, aw ye o fana siri.

⁶ «Aw ye sarakajenifen* sigi Nɔgɔnkunben fanibon donda korɔ.

⁷ «Aw ye minanba sigi sarakajenifen ni fanibon yere furance ra, ka ji ke a ra.

⁸ «Aw ye lu laminifaniw ke ka lu lamini; fani min be siri lu donda ra, aw ye o fana siri.

⁹ «Aw ye turu saninman* do seriseri Nɔgɔnkunben fanibon kan, ani a konɔnɔminanw bee; k'a minanw bee saninya ka o bla Ala ta baara kama. Ni o kera, o fenw bee be ke fen saninyanin ye.

¹⁰ «Aw ye turu saninman* do fana seriseri sarakajenifen ni a minanw kan, k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama. Ni o kera, sarakajenifen be saninya kosebe.

¹¹ «Aw ye turu saninman* do seriseri minanba fana kan, ani a siginan, k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama.»

Haruna ni a dencew saninyacogo

¹² «Ayiwa, o ko, i ye Haruna ni a dencew lana Nɔgɔnkunben fanibon donda korɔ, ka o ko ni ji ye.

13 «I ye Haruna ta sarakalasebagaya fani saninmanw don a ra, ka turu saninman* dɔ ke a kun na, k'a saninya, janko a ye sarakalasebagaya baara ke ne ye.

14 «O kɔ, i ye a dencew fana gbara i yere ra, ka olugu ta forokiyasurunw don o ra fana. 15 I ye turu saninman* dɔ ke olugu fana kun na i ko i ka o face ta ke cogo min na, janko o ye sarakalasebagaya baara ke ne ye. Turu min kera o kun na, o sababu ra sarakalasebagaya baara be ke olugu ni o ta duruja nataw ta le ye tuma beɛ.»

16 Ayiwa, Matigi Ala ka ci minw beɛ fɔ Musa ye, Musa ka o beɛ ke. A k'a beɛ ke a cogo ra.

Musa ka Nɔgɔnkunben fanibon lɔ

17 San flanan karo fɔlɔ, o karo tere fɔlɔ, fanibon lɔra. 18 Musa ka fanibon lɔ; o ka sendonyɔrɔw blabla, ka yiriferenw senw dondon o wow ra, ka berew bananbiri o kan, ka yiriw fana lɔ. 19 O ka fanibon kunnafani biri fanibon kunna, ka sɔrɔ ka birifaniw la o kunna, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

20 O ka sariya walakaw ta ka o bla jɛnɔgɔnya kesu* kɔnɔ; ka berew don kesu ta nege koorininw na, ka kesu datugunan biri kesu kunna. 21 O ka jɛnɔgɔnya kesu ladon Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. O kɔ, o ka boncɛtigefani siri, janko mɔgɔ kana jɛnɔgɔnya tagamasiyen kesu ye, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

22 O ka burutabali bla boncɛtigefani nafeɔrɔ ra, Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, fanibon sahiliyanfan fe. 23 O ka sarakaburuw blabla tabali kan Ala na kɔrɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

24 O ka fitinablanan lɔ fanibon woroduguyanfan fe, k'a nasin tabali ma. 25 O ka fitinadagaw mana Matigi Ala na kɔrɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

26 O ka sarakabɔnan saninlaman bla Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, boncɛtigefani kɔrɔ. 27 O ka wusunun kasadiman don o sarakabɔnan kan, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

28 Fani min be siri fanibon donda ra o ka o siri. 29 O kɔ, o ka sarakajenifen bla Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, ka began saraka* dɔ jeni, ani ka siman saraka* dɔ bɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

30 O ka minanba sigi Nɔgɔnkunben fanibon donda ni sarakajenifen furance ra, ka ji ke a kɔnɔ sarakalasebagaw ta saninyari kosɔn. 31 Musa ni Haruna ni a dencew tun be o ji le ke ka o borow ni o senw ko. 32 Ni o be don nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, walama ni o be gbara sarakajenifen na tuma o tuma, o be o yere saninya ni o ji le ye, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na.

33 O kɔ, o ka lu laminifani siri ka fanibon ni sarakajenifen lamini, ka lu donda ta fani fana siri.

Ayiwa, Musa ka fanibon ta baara ban o cogo le ra.

Matigi Ala ta nɔrɔ ka fanibon fa

34 Ayiwa, sankaba jamijan jigira ka na to Nɔgɔnkunben fanibon kunna. Matigi Ala ta nɔrɔ ka fanibon fa. 35 A kera ten fɔ Musa tun te se ka don Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ; sabu sankaba jamijan tun lɔnin be fanibon kunna, Matigi Ala ta nɔrɔ fana tun ka fanibon kɔnɔnɔyɔrɔ beɛ fa.

36 Izirayelimogɔw ta tagama wagati beɛ ra, o tun be sankaba jamijan le fe. Ni sankaba jamijan tun korɔtara ka bɔ fanibon kunna wagati min na, o wagati ra, o tun be tagama damina. 37 Nka ni sankaba jamijan tun ma

kɔrɔta ka bɔ fanibon kunna, o tun tɛ taga. O tun bɛ tagama lalɔ ka sankaba jamijan kɔnɔ, fɔ a ye kɔrɔta. ³⁸ Tere fɛ, Matigi Ala ta sankaba jamijan tun bɛ kɛ fanibon san fɛ. Ni su tun kora, a tun bɛ kɛ tasumamana jamijan le ye Izirayelimɔgɔw bɛɛ na kɔrɔ. A kɛra ten le fɔ ka taga o ta tagama ban.

SARAKALASEBAGAW TA KITABU **Kitabu faamucogo**

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye.

Izirayelimogow tun ka kan ka Ala bato cogo min na, ani o tun ka kan ka saraka minw bee bo, ani sarakalasebagaw ta baarakecogow, nin kitabu be o kow nafa an ye. O koson a togo lara ko Sarakalasebagaw ta kitabu. Nin kitabu be Ala ta saninmanyanya yira, ani a ta mogow tun ka kan ka kewale minw ke, ani ka sariya minw sira tagama, janko ka Ala bonya, k'a lon ko Ala saninmanba lo.

Sarakalasebagaw ta kitabu kuma kunba ye saninyari ko ye. Ala saninyanin lo, a b'a fe a batobagaw fana ye saninya (11.44). Sarakaw jori le tun be mogow saninya ka o bo o ta jurumunw na (19.2).

Sariya caman fora nin kitabu konon. Nka hali ni o sariyaw ka gbelen, a kunba ye kanuya ye; Ala ko: «I ka kan ka i mogowogon kanu i n'a fo i yere» (19.18).

Kitabu konokow

Sariya minw pasinna sarakakow ma (1-7)

Haruna ni a dencew blara danna sarakalasebagaya kama (8-10)

Fen saninyaninw, ani fen saninyabariw ta sariyaw (11-15)

Jurumunyafalonba (16)

Alabato ni saninyari ta sariyaw (17-27)

Sarakakow ta sariyaw

Saraka jenita minw ka di Ala ye

¹ Matigi Ala tora Nogonkunben fanibon* konon ka Musa wele, k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye, ko ni do b'a fe ka saraka bo Matigi Ala ye, a ye ke misi walama saga walama ba le ye.

³ «Ni a ta saraka jenita ye misi le ye, a ye ke misitoran ye, fiyen te min na. A ye taga o saraka bo Nogonkunben fanibon donda ra, janko Matigi Ala ye a ta saraka mina. ⁴ A ye a boro la saraka jenita kun na, janko Matigi Ala ye son a ta saraka ma, k'a ta jurumun kafari. ⁵ A ye o misi kannatige Matigi Ala na koron. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye o jori ke fen do konon k'a korota san fe Matigi Ala na koron. O ko, sarakajenifen min be Nogonkunben fanibon donda ra, o ye o jori seriseri o sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ⁶ Sarakalasebaga ye o misi boso, k'a tigetige. ⁷ Sarakalasebagaw ye logow lala sarakajenifen kan, ka tasuma ke a kan. ⁸ Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye o sogo tigetigenin ni misi kunkolo ni a turumanyorow bee lala logon kunna, tasuma ra, sarakajenifen kan. ⁹ O ko, sarakalasebaga ye a konofenw ni a senw bee ko. O ko, a ye o ni sogo to bee lajennin jeni sarakajenifen kan fo k'a ban; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁰ «Ayiwa, ni a ta saraka jenita ye saga le ye walama ba, a ka kan ka ke ceman le ye, fiyen te min na. ¹¹ A ye a kannatige sarakajenifen sahiliyanfan fe, Matigi Ala na koron. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini.

¹² Sarakalasebaga ye a boso k'a tigetige. A ye o sogo tigetigenin ni began kunkolo ni a turu bee lala logon kunna, tasuma ra, sarakajenifen kan. ¹³ O

ko, sarakabobaga ye a konofenw ni a senw bee ko. O ko, sarakalasebaga ye o ni sogo to bee lajennin bla Matigi Ala na korɔ k'a jeni sarakajenifen kan fo k'a ban; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁴ «Ni i ta saraka jenita ye konɔ le ye, a ye ke tugani walama jenetugani ye, min ma korɔ. ¹⁵ Sarakalasebaga ye taga ni o konɔ ye sarakajenifen na fe. A ye a kunkolo sama ka bo a ra, ka o jeni sarakajenifen kan; k'a jori bon sarakajenifen fandara kelen kan. ¹⁶ O ko, a ye a joki ni a konofenw bo, ka o firi sarakajenifen kere fe, tereboyanfan na, bugurigbe bonnin be yoro min na. ¹⁷ O ko, a ye konɔ mina a kaman fla ma k'a faran a cemance ra, nka a kana a bo jogon na. Sarakalasebaga ye a jeni sarakajenifen kan logo kunna; saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.»

2

Siman saraka bocogo

¹ «Ayiwa, ni mogo do b'a fe ka siman saraka le bo Matigi Ala ye, o tigi ye mugu tentennin do ta, ka turu ke o kan, ka wusunan kasadiman fara a kan, ² ka taga ni o ye sarakalasebagaw fe, minw ye Haruna dencew ye. Sarakalasebaga ye boro na kelen ce o mugu tentennin tururaman ra, ka wusunan bee ta, ka o jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. O ye siman saraka le ye min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ³ Siman saraka to min tora, o ye Haruna ni a dencew ta ye. Fen saninmanba lo, sabu saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye, a bora o le ra. ⁴ Ni i b'a fe ka i ta siman saraka jeni burujenifen konɔ, k'a di Matigi Ala ma, i ye mugu tentennin do noonni turu ra ka o ke buru ye, funufen kana ke a ra; walama i ye a ke nomi ye, ka turu ke a kan, funufen kana ke a ra.

⁵ «Siman saraka min be yiran faga konɔ ni o do lo, i ye mugu tentennin do noonni turu ra, funufen kana ke a ra, k'a yiran. ⁶ O ko, i ye a tigetige ka turu do ke a kan tuun. Siman saraka lo.

⁷ «Ni siman saraka lo min be yiran poli konɔ, i ye mugu tentennin do noonni turu ra, k'a lalaga.

⁸ «O ko, o saraka min lalagara ni o fenw ye, i ye taga ni o ye, ka taga o di Matigi Ala ma. I be taga a di sarakalasebaga ma; ale be a bla sarakajenifen kan Matigi Ala na korɔ. ⁹ O ko, sarakalasebaga ye doonin bo o siman saraka ra, min be a yira ko o saraka bee ye Matigi Ala ta ye; a be o jeni sarakajenifen kan. O ye siman saraka le ye, min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁰ Siman saraka to min tora, o ye Haruna ni a dencew ta ye. Fen saninmanba lo, sabu saraka min jenina Matigi Ala ye, a bora o le ra.

¹¹ «Aw be siman saraka minw bo Matigi Ala ye, funufen kana ke o si ra. Siman saraka o siman saraka be jeni Matigi Ala ye, funufen walama li man kan ka ke o si ra. ¹² Ni aw be na ni aw ta simankura kun folo ye ka na o di Matigi Ala ma saraka ye tuma min na, aw be se ka na ni li ni funufen ye ka na o di Matigi Ala ma o wagati ra. Nka aw man kan ka li walama funufen jeni sarakajenifen kan Matigi Ala ye, k'a ke i n'a fo saraka jenita, min kasa ka di.

¹³ «Aw ka kan ka kogo ke aw ta siman saraka bee ra. Aw kana a to kogo ye fon aw ta siman saraka si ra; sabu Matigi Ala ka jenjogonya min don ni aw ye, kogo le ye o tagamasiyen ye. O koson aw ye kogo ke aw ta siman sarakaw bee ra.

¹⁴ «Ni aw be aw ta simankuraw kun folow di Matigi Ala ma saraka ye, aw ye o siman kisew yiran, k'a susu, ka soro ka taga a di Matigi Ala ma.

¹⁵ Aw ye turu ke a kan, ka wusunun kasadiman fara a kan; siman saraka lo.
¹⁶ Sarakalasebaga be o simankise susunin doonin bo, ani turu ni wusunun bee, ka o jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. Siman saraka lo min jenina tasuma ra Matigi Ala ye.»

3

Ninsondiya saraka

¹ «Ayiwa, ni do b'a fe ka ninsondiya saraka bo Matigi Ala ye, ni misitoran lo, walama misimuso, a kana a to fiyen ye ke a ra; a ye na ni a ye Matigi Ala fe. ² A ye a boro la began kun na, k'a kannatige Nogonkunben fanibon* donda ra. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajenifen kan k'a lamini. ³ Sarakabobaga ye o ninsondiya saraka kononoturu bee ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ⁴ ani a kokiri fla ni a turumanyorow bee, ani a biyen; a ye o ni kokiriw tige. ⁵ Sarakalasebagaw ye o jeni sarakajenifen kan, saraka jenita kan. Saraka jeninin lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.

⁶ «Ayiwa, ni do ta ninsondiya saraka ye saga le ye, walama ba, ni a kera ceman le ye, walama musoman, ni a b'a fe ka o le di Matigi Ala ma, a kana a to fiyen ye ke a ra.

⁷ «Ni saga lo, a ye na ni a ye Matigi Ala fe. ⁸ A ye a boro la began kun na, k'a kannatige Nogonkunben fanibon donda ra. Sarakalasebagaw, minw ye Haruna dencew ye, olugu ye a jori seriseri sarakajenifen kan k'a lamini. ⁹ Sarakabobaga ye o ninsondiya saraka turumanyorow ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ani a kononoturu bee, ani a kukala bee; a ye kukala tige fo a kokolo korow, ¹⁰ ani a kokiri fla, ani a turumanyorow bee, ani a biyen; a ye o ni kokiriw tige. ¹¹ Sarakalasebaga ye o jeni sarakajenifen kan. O ye domunifen le ye min kera saraka ye k'a jeni tasuma ra Matigi Ala ye.

¹² «Ayiwa, ni do ta saraka ye ba le ye, a ye na ni a ye Matigi Ala na korow. ¹³ A ye a boro la a kun na, k'a kannatige Nogonkunben fanibon donda ra. Sarakalasebagaw ye o jori mina k'a seriseri sarakajenifen kan k'a lamini. ¹⁴ A ye o ninsondiya saraka kononoturuw bee ta ka o jeni tasuma ra Matigi Ala ye, ¹⁵ ani a kokiri fla ni a turumanyorow bee, ani a biyen; a ye o ni kokiriw tige. ¹⁶ Sarakalasebaga be o jeni sarakajenifen kan. O ye domunifen le ye min kera saraka ye k'a jeni, ani min kasa ka di.»

Began saraka bee turu ye Matigi Ala ta ye.

¹⁷ «Ayiwa, nin fana ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe, ko ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw man kan ka sogo turu domu walama k'a jori domu.»

4

Sarakalasebagaw kuntigi ta jurumunyafa saraka

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye, ko ni mogow do firira ka jurumun ke, ka ko benbari do ke, ka Matigi Ala ta sariya do cen, o tigi ka kan ka min ke, o ye nin ye:

³ «Turu saninman kera sarakalasebaga min kan, ni ale le ka o jurumun nogon ke, ka o hake bla Izirayeli jama bee kunna, a ka kan ka misitoran kanaman kelen di Matigi Ala ma, fiyen te min na, a ta jurumun koson; o be ke a ta jurumunyafa saraka ye. ⁴ A ye na ni o misitoran ye Nogonkunben fanibon* donda ra Matigi Ala na korow. A ye a boro la misi kun na, k'a kannatige Matigi Ala na korow. ⁵ A ye jori do ta ka don ni o ye Nogonkunben

fanibon kɔnɔ. ⁶ A ye a borokanden su o jori ra, k'a seriseri sijaga wolonfla Matigi Ala na kɔrɔ yɔrɔ saninman* cɛtigefani jafɛra kan. ⁷ A ye jori dɔ mun wusunanjɛnifɛn gbanw fana kan, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ yi. O kɔ, a ye bɔ ka taga jori tɔ bɛɛ bɔn sarakajɛnifɛn dugumayɔrɔ kan, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunbɛn fanibon donda ra. ⁸ O kɔ, a ye o jurumunyafa saraka sogo turu bɛɛ tige ka bɔ a ra, ani a kɔnɔnɔturu bɛɛ, ⁹ ani a kɔkiri fla ni a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ¹⁰ Sarakalasebaga ye o yɔrɔw bɔ misi ra, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta bɛ kɛ cogo min na, ka o jɛni sarakajɛnifɛn kan. ¹¹ Nka a sogo tɔ ni a gbolo ni a kunkolo ni a senw ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ, ¹² ani misi tɔ bɛɛ, a ye taga o bɛɛ jɛni kɛnɛ ma fanibonw kɔ fɛ, yɔrɔ saninman dɔ ra. A ye a jɛni logɔ kan tasuma ra, bugurigbɛ bɔnyɔrɔ ra.»

Jama ta jurumunyafa saraka

¹³ «Ayiwa, ni Izirayɛlimɔgɔw jama bɛɛ le firira ka jurumun kɛ, hali ni o ma bɔ a kala ma, ni o ka ko bɛnbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya dɔ cɛn, ka o hake bla o yɛrɛ kunna, ¹⁴ ayiwa, ni o nana bɔ o jurumun kala ma, o tuma ra jama bɛɛ ye misitoran kapaman kelen di, ka o kɛ jurumunyafa saraka ye. O ye na ni o misi ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra. ¹⁵ Jama cɛkɔrɔbaw ye o borow la misi kun na; o ra kelen ye a kannatige Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁶ Turu saninman kɛra sarakalasebaga min kan, ale ye o jori dɔ ta ka don ni a ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ. ¹⁷ A ye a borokanden su o jori ra, ka o seriseri sijaga wolonfla fanibon* cɛtigefani jafɛra kan, Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁸ A ye jori dɔ mun fana wusunanjɛnifɛn gbanw kan, Matigi Ala na kɔrɔ Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ yi. O kɔ, a ye bɔ ka taga jori tɔ bɛɛ bɔn sarakajɛnifɛn dugumayɔrɔ kan, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunbɛn fanibon donda ra. ¹⁹ O kɔ, a ye sogo turumanyɔrɔw bɛɛ tige ka bɔ a ra, ka o jɛni sarakajɛnifɛn kan. ²⁰ A ye a kɛ i n'a fɔ a ka misi min kɛ saraka ye a yɛrɛ ta jurumun kosɔn. O cogo le ra, sarakalasebaga bɛna o ta jurumun kafari o ye, Ala bɛna yafa o bɛɛ ma. ²¹ O kɔ, a ye taga ni sogo tɔ ye kɛnɛ ma, fanibonw kɔ fɛ, ka taga a jɛni i n'a fɔ misi min kɛra saraka ye a yɛrɛ ta jurumunw kosɔn. Jama ta jurumunyafa saraka lo.»

Jama namɔgɔw ta jurumunyafa saraka

²² «Ayiwa, ni jama namɔgɔ dɔ le firira ka jurumun kɛ, ka ko bɛnbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala, a ta Ala ta sariya dɔ cɛn, ka o hake bla a yɛrɛ kan, ²³ ni a nana bɔ a ta jurumun kala ma, a ye bakɔrɔnin kelen di, fiyɛn tɛ min na, ka o kɛ a ta jurumunyafa saraka ye. ²⁴ A ye a boro la bakɔrɔnin kun na, k'a kannatige Matigi Ala na kɔrɔ; o bɛ saraka jɛnitaw kannatige yɔrɔ min na, a ye taga a kannatige o yɔrɔ ra. Jurumunyafa saraka lo. ²⁵ Sarakalasebaga ye a borokanden su o jurumunyafa saraka jori ra, ka o mun sarakajɛnifɛn gbanw na, ka jori tɔ bɔn sarakajɛnifɛn dugumayɔrɔ ra. ²⁶ A ye o sogo turumanyɔrɔw bɛɛ jɛni sarakajɛnifɛn kan, i n'a fɔ ninsɔndiya saraka ta bɛ jɛni cogo min na. O cogo le ra sarakalasebaga bɛna o jama namɔgɔ ta jurumun kafari a ye; Ala bɛna a yafa a ma.»

Mɔgɔ gbansanw ta jurumunyafa saraka

²⁷ «Ayiwa, ni jama mɔgɔ gbansan dɔ le firira ka jurumun kɛ, ka ko bɛnbari dɔ kɛ, ka Matigi Ala ta sariya dɔ cɛn, ka o hake bla a yɛrɛ kan, ²⁸ ni a nana bɔ a ta jurumun kala ma, a ye ba musoman kelen di, fiyɛn tɛ min na, ka o kɛ a ta jurumunyafa saraka ye; a ye o di a ta jurumun kosɔn. ²⁹ A ye a boro la o bɛgan kun na, k'a kannatige; o bɛ saraka jɛnitaw kannatige yɔrɔ

min na, a ye taga a kannatige o yoro ra. ³⁰ Sarakalasebaga ye a borokanden su o began jori ra k'a mun sarakajenifen gbanw na. O ko, a ye jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra. ³¹ A ye o sogo turumanyoro bee bo a ra, i n'a fo ninsondiya saraka ta be ke cogo min na, ka o jeni sarakajenifen kan. O saraka bena ke saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye; Ala bena a yafa a ma.

³² «Ayiwa, ni a b'a fe ka saga le ke a ta jurumunyafa saraka ye, a ye a ke sagamuso ye, fiyen te min na. ³³ A ye a boro la o began kun na, k'a kannatige Matigi Ala na koro, k'a ke jurumunyafa saraka ye. O be saraka jenitaw kannatige yoro min na, a ye taga a kannatige o yoro ra. ³⁴ Sarakalasebaga ye a borokanden su o began jori ra k'a mun sarakajenifen gbanw na, ka jori to bon sarakajenifen senkoroyoro ra. ³⁵ A ye o sogo turumanyorow bee bo a ra, i n'a fo ninsondiya saraka ta saga be ke cogo min na, ka o jeni sarakajenifen kan, i n'a fo saraka min jenina tasuma ra k'a ban, Matigi Ala na koro. O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye; Ala fana bena a yafa a ma.»

5

Jurumunyafa saraka tow

¹ «Ayiwa, ni mogoo do kera ko do seere ye kititigeyoro ra, ni a ka fen min ye a na ra, walama ni a ka min men, ni a ma son ka o ko seereya ke, o tigi ka kojugu min ke, o hake be a kan.

² «Ni mogoo do magara fen saninyabari do ra, began saninyabari do su, kongobegan walama sokonobegan, walama fenpanaman minw be fofo, hali ni a tigi ma bo a kala ma, o tuma, o tigi yere be ke mogoo saninyabari ye; o hake be o tigi kan. ³ Ni a magara mogoo saninyabari do ta fen le ra, ni a kera fen o fen ye, hali ni a ma bo a kala ma, ni a nana a lon tuma o tuma, o hake be o tigi kan. ⁴ Ni mogoo do tora kuma ra, k'a da teliya ka kari ko ale bena ko do ke, kopuman walama kojugu, k'a soro a ma o ko jate, ayiwa, ko fe ni a nana bo o ko kala ma, o hake be o tigi kan.

⁵ «Ayiwa, nin ko minw fora nin ye, ni mogoo min ka o do ke, o tigi ka kan ka lo o jurumun na mogow na. ⁶ O ko, a ye na ni a ta hakebo saraka ye Matigi Ala na koro a ta jurumun koson, began musoman do, saga walama ba, ka o ke jurumun yafa sara ye; sarakalasebaga bena o ke k'a ta jurumun kafari a ye.

⁷ «Ni a ma se ka saga walama ba soro, a ye tugani fla, walama jenetugani den fla di Matigi Ala ma, a ta jurumun sara ye; kelen bena ke a ta jurumunyafa saraka ye, to kelen be ke saraka jenita ye. ⁸ A bena o di sarakalasebaga ma; min be ke jurumunyafa saraka ye, sarakalasebaga ye kon ka o le bo folo. Sarakalasebaga ye a kannatige ni a soninfara ye, nka a kunkolo kana bo a ra; ⁹ a ye a jori seriseri sarakajenifen fan kelen kan; o ko, a ye jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra. Jurumunyafa saraka lo.

¹⁰ «O ko, sarakalasebaga ye konon flanan ke saraka jenita ye, ka kapa ni saraka jenitaw ta sariya ye. O cogo le ra sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari a ye, Ala bena yafa a ma.

¹¹ «Ni a ma se ka tugani fla, walama jenetugani den fla soro, a ye na ni mugu tentennin kilo saba ye ka na o ke a ta jurumunyafa saraka ye. A kana turu ke a ra, a kana wusunan fana ke a ra, sabu jurumunyafa saraka lo. ¹² A ye na ni o mugu tentennin ye sarakalasebaga fe. Sarakalasebaga

ye boro ja kelen ce o mugu ra k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye. A ye o jeni sarakajenifen kan, i n'a fo siman saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye. Jurumunyafa saraka lo. ¹³ O cogo le ra, sarakalasebaga bena o tigi ta jurumun kafari a ye, ni a kera ko a tun ka o ko fla do ke; Ala bena yafa a ma.

«O mugu to min bena to, o bena ke sarakalasebagaw ta ye, i n'a fo siman saraka tow ta be ke cogo min na.»

Hakebo sarakaw

¹⁴ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁵ «Sarakafen minw ka kan ka bla Matigi Ala ye danna, ni mogo do firira ka hakeman ko do ke o fenw ta ko ra, ka o fen saninmanw lanogo, o tigi ka kan ka sagajigi kelen, walama bakoronin kelen di Matigi Ala ma a ta jurumun sara ye; fiyen kana ke o beganw na. A tigi bena o fenw sara ka kapa ni ele Musa ta songo fonin ye; a be o warida sara ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. ¹⁶ A ka fen saninman min cen, a bena o songo di, ani a songo tarannin sigiyoroma looru, a be a sigiyoroma kelen fara a kan tuun, ka o di sarakalasebaga ma. O ko, sarakalasebaga bena o saga walama o bakoronin ke a ta hakebo saraka ye. Ala bena yafa a ma.

¹⁷ «Ni mogo do ka jurumun ke, hali ni a ma bo a kala ma, ni a ka ko benbari do ke, ka Matigi Ala ta sariya cen, o hake be bo o tigi ra, a fana be lo ni a kunko ye. ¹⁸ A ka kan ka na ni sagajigi, walama bakoronin do ye, fiyen te min na, min be ben ele Musa ta songo fonin ma; a ye na ni o ye sarakalasebaga fe, ka o ke a ta jurumun sara ye. A ka jurumun min ke ni a ma bo a kala ma, sarakalasebaga bena o jurumun kafari a ye; Ala bena yafa a ma. ¹⁹ A ta hakebo saraka lo, sabu o tigi ka ko benbari le ke ka Matigi Ala hake ta.»

Faninya seereya ko

²⁰ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²¹ «Ni mogo do ka terenbariyako do ke Matigi Ala ja koro, i n'a fo ka faninya fo a mogoogon ye fen karifanin do ko ra, walama fen singanin do ko ra, walama fen sonyanin do, walama ni a k'a mogoogon tojo ko do ra, ²² walama ni a ka fen tununin do ye ka faninya tige ko a m'a ye, walama ni a karira gbansan ko do ra, walama ni a ka o jogonna ko do ke, ²³ a ka jurumun le ke; o hake be a yere kan. Ayiwa, a ka fen min sonya, walama a k'a mogoogon tojo fen min na, walama fen min karifara a ma, walama a ka fen tununin min ye k'a fo ko a m'a ye, ²⁴ ani a karira gbansan fen min koson, ni a nana bo o ko kala ma, lon min ni a be o hakebo saraka di, a ka kan ka o fen sara a tigi ye, ka soro k'a songo taran taranyoro looru, k'a taran kelen fara a kan ka o di a tigi ma.

²⁵ «Ka fara o kan, a ye sagajigi do bo a ta sagaw ra, fiyen te min na, ka na ni o ye sarakalasebaga fe; a be o di Matigi Ala ma a ta hakebo saraka ye. O began songo ka kan ka min bo, i yere bena o fo a ye. ²⁶ Ayiwa, sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari a ye Matigi Ala ja koro; a ka jurumun o jurumun ke ka Ala hake ta, Ala bena o bee yafa a ma.»

6

Saraka jenita ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Nin ciw fo Haruna ni a dencew ye, ko saraka jenita ta sariya fle nin ye: Saraka jenita ka kan ka jeni sarakajenifen kan su bee, fo ka taga dugu gbe; tasuma mananin ka

kan ka to sarakajenifen kan wagati bee. ³ Ayiwa, sogoma, saraka jenita min jenina sarakajenifen kan, sarakalasebaga ye a ta lenfaniw don a yere ra, a ta forokiyasurun ni a ta kurusi, ka o saraka jeninin buguri ce ka taga a ke sarakajenifen kere fe. ⁴ O ko, a ye o faniw bo, ka fani werew don, ka o buguri ce ka taga a bon kene ma Izirayelimogow ta fanibonw* ko fe, yoro saninman* do ra. ⁵ Tasuma min mananin be sarakajenifen kan, o man kan ka faga fiyewu. Sogoma o sogoma, sarakalasebaga ye loko do kundon a ra, ka saraka jenita laben k'a bla tasuma ra, ka ninsondiya saraka konono turu fana jeni a kan. ⁶ Tasuma mananin ye to sarakajenifen kan wagati bee, a kana faga fiyewu.»

Siman saraka ta sariya

⁷ «Ayiwa, siman saraka ta sariyaw fle nin ye: Haruna dencew le ka kan ka na ni o saraka ye Matigi Ala na koru, sarakajenifen na fe. ⁸ Sarakalasebaga ye donnin bo o mugu tentennin tururaman ra, ka o ni a wusunan bee jeni sarakajenifen kan, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta le ye. O ye siman saraka le ye, min jenina tasuma ra; o kasa ka di Matigi Ala ye. ⁹ Saraka mugu to min tora, Haruna ni a dencew ye o domu. O ye a domu yoro saninman* na, Nagonkunben fanibon* lu konu, funufen man kan ka ke a ra. ¹⁰ O man kan ka funufen ke a ra k'a jeni. O ninyoro le ye o ye; ne ka o le di o ma. Siman saraka min jenina tasuma ra ne Matigi Ala ye, ne k'a bo o le ra k'a di o ma. A saninyanin lo kosebe, i n'a fo jurumunyafa saraka, walama hakebo saraka. ¹¹ Haruna dencew bee be se k'a domu, sabu o saraka minw jenina Matigi Ala ye, olugu ninyoro bena ke o le ye wagati bee. Ni mogo o mogo ka maga o ra, o be saninya ka bla danna Ala ye*.»

Sarakalasebaga ta saraka ta sariya

¹² Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹³ «Lon min i bena Haruna ni a dencew mun ni turu ye ka o sigi sarakalasebagaya ra, o ka kan ka saraka minw di ne Matigi Ala ma, o ye nin ye: o ye mugu tentennin kilo saba ke saraka ye lon o lon. O ye a tarance ke saraka ye sogoma, k'a to tarance ke saraka ye wula fe. ¹⁴ O mugu ka kan ka noni turu ra, ka soro k'a yiran faga konu k'a ke nomi ye. I ye o nomi tigetige ka soro k'a di saraka ye Matigi Ala ma. Siman saraka lo min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹⁵ «Ni turu saninman kera Haruna dence min kan k'a ke sarakalasebagaw kuntigi ye a no ra, o fana ka kan ka o saraka kelen le bo. O saraka ka kan ka jeni Matigi Ala na koru k'a ban pewu. O ye sariya wuribari le ye.

¹⁶ «Sarakalasebagaw ta siman sarakaw bee ka kan ka jeni k'a ban pewu; foyi man kan ka domu a ra.»

Jurumunyafa saraka ta sariyaw

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁸ «A fo Haruna ni a dencew ye ko jurumunyafa saraka ta sariyaw fle nin ye: Saraka jenita be kannatige yoro min na, jurumunyafa saraka ka kan ka kannatige o yoro le ra, Matigi Ala na koru, sabu saraka lo, min saninyanin lo kosebe.

¹⁹ «Sarakalasebaga min be jurumunyafa saraka lase Matigi Ala ma, ale le be se ka o saraka domu. A ye a domu yoro saninman* na, Nagonkunben fanibon* lu konu. ²⁰ Ni sarakasogo ka maga fen o fen na, o be saninya ka bla danna Ala ye. Ni a jori sera fani o fani ma, a sera fani yoro min ma, aw ye o yoro ko yoro saninman do ra. ²¹ A sogo tobira bogodaga min konu,

* **6:11** 6.11 Kitabu dow konu a fora ko: o tigi be halaki, walama ko: o tigi ka kan ka saninya.

kɔ fɛ, o bɔgɔdaga ka kan ka ci. Ni siranɛgɛ daga lo, a ye a jɔsi kosɛbɛ, k'a senɛnko ji ra. ²² Sarakalasebaga ta den cɛmanw dɔrɔn le bɛ se k'a sogo domu, sabu a saninyanin lo kosɛbɛ.

²³ «Nka o bɛ don ni jurumunyafa saraka min o min jori dɔ ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ ka taga jurumun kafari yɔrɔ saninman kɔnɔ, o saraka si sogo man kan ka domu. A ka kan ka jeni k'a ban tasuma ra le.»

7

Hakɛbɔ saraka ta sariyaw

¹ «Ayiwa, hakebɔ saraka ta sariyaw fle nin ye: Saraka saninyaninba lo.

² «Saraka jenita bɛ kannatigɛ yɔrɔ min na, hakebɔ saraka ka kan ka kannatigɛ o yɔrɔ le ra. O kɔ, sarakalasebaga ye a jori seriseri sarakajenifɛn fan bɛɛ kan k'a lamini. ³ A ye a turumanyɔrɔw bɛɛ kɛ saraka ye ka o di Matigi Ala ma, ani a kukala, ani a kɔnɔnɔ turu bɛɛ, ⁴ ani a kɔkiri fla ni a turumanyɔrɔw bɛɛ, ani a biyen; a ye o ni kɔkiriw tige. ⁵ Sarakalasebaga ye o bɛɛ jeni sarakajenifɛn kan. Hakebɔ saraka lo min jenina tasuma ra Matigi Ala ye. ⁶ Sarakalasebaga ta den cɛmanw dɔrɔn le bɛ se k'a sogo domu; nka o ka kan k'a domu yɔrɔ saninman* le ra, sabu a saninyanin lo kosɛbɛ.

⁷ «Jurumunyafa saraka ta sariya ni hakebɔ saraka ta sariya bɛɛ ye kelen ye; a bɛɛ ye sariya kelen ye. Sarakalasebaga min bɛ jurumun kafari, o saraka sogo bɛna kɛ ale ta le ye. ⁸ Sarakalasebaga min ka mɔgɔ dɔ ta saraka jenita lase Matigi Ala ma, o saraka gbolo bɛ kɛ o sarakalasebaga yɛrɛ ta ye. ⁹ Siman saraka o siman saraka, ni a kera ko o saraka jenina burujenigba le kɔnɔ o, walama ni a yiranna pɔli le kɔnɔ o, walama ni a yiranna faga le kɔnɔ o, sarakalasebaga min k'a lase Ala ma, o siman saraka bɛ kɛ ale ta le ye. ¹⁰ Siman saraka o siman saraka, ni a nɔɔnina turu le ra, walama ni a jalan lo, o ye sarakalasebaga Haruna ni a dencɛw bɛɛ ta le ye, dɔ ma bɔ dɔ ra.»

Ninsɔndiya saraka ta sariyaw

¹¹ «Ninsɔndiya saraka min bɛ bɔ ka di Matigi Ala ma, o ta sariyaw fle nin ye:

¹² «Ni mɔgɔ dɔ ko a bɛ ninsɔndiya saraka bɔ, k'a kɛ pumanlɔn saraka le ye, a ye buru tururaman misenmanw fara o barakalari saraka kan, funufɛn kana kɛ a ra, ani nɔmi; a ye turu kɛ nɔmi kan, nka funufɛn kana kɛ a ra; ani buru min kera ni mugu tentennin tururaman ye. ¹³ A ka o ninsɔndiya saraka min kɛ pumanlɔn saraka ye, a ka kan ka burufununin dɔ fana fara o saraka kan k'a di. ¹⁴ A ye burukun kelen kelen bɔ o sarakafɛnw bɛɛ ra ka o kɔrɔta san fɛ, ka o di Matigi Ala ma. Sarakalasebaga min ka ninsɔndiya saraka jori seriseri sarakajenifɛn kan, o buruw bɛna kɛ ale ta le ye. ¹⁵ Ninsɔndiya saraka min kera pumanlɔn saraka ye, o saraka sogo bɛɛ ka kan ka domu a bɔlon yɛrɛ ra; a dɔ man kan ka si.

¹⁶ «Ni sarakabɔbaga ta saraka ye dajurudafa saraka le ye, walama ni a yɛrɛ diyanya saraka lo, a bɛ o saraka di Matigi Ala ma lon min na, a sogo ye domu o lon yɛrɛ ra. Ni a tɔ ka to, a ye a domu o lon dugusagbɛ. ¹⁷ Nka ni sogo tɔ belɛn ka to tuun a dugusagbɛ flanan, a ye o jeni tasuma ra k'a ban. ¹⁸ Ni mɔgɔ min ka sarakasogo domu fɔ a tere sabanan, o tigi ta saraka tena mina. O saraka kera gbansan le ye, sabu a sogo kera fɛn haramunin le ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o sogo domu, o hake bɛ o tigi kan. ¹⁹ Ni fɛn saninyabari dɔ magara sarakasogo min na, o sogo man kan ka domu tuun. O ka kan k'a jeni. Ni o tɛ, mɔgɔ minw saninyara, olugu le ka kan ka sarakasogo

domu. ²⁰ Nka ni mɔgɔ min ka Matigi ta ninsɔndiya saraka domu k'a sɔrɔ a ma saninya, o tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli jamanadenw na. ²¹ Ni mɔgɔ min magara fɛn saninyabari dɔ ra fana, ni a kera mɔgɔ saninyabari dɔ le ye o, walama bɛgan o, walama fɛn saninyabari dɔ wɛrɛ o, ni o tigi ka Matigi Ala ta ninsɔndiya saraka domu, o tigi ka kan ka faran ka bɔ a ta jamana mɔgɔw cɛ ra.»

Sogo turu ni jori ta sariya

²² Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ²³ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ k'a fɔ o ye ko o man kan ka sogo turu domu. Ni a kera misi le ye o, walama saga o, walama ba o, o man kan ka o si turu domu. ²⁴ Ni a kera ko aw ka bɛgan dɔ su le ye, walama ni wara dɔ le k'a faga, aw bɛ se ka o turu kɛ ka mako wɛrɛ na, nka aw man kan k'a domu.

²⁵ «Sarakasogo turu minw bɛ jeni tasuma ra k'a kɛ saraka ye Matigi Ala ye, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o domu, o tigi ka kan ka faran ka bɔ a ta jamana mɔgɔw cɛ ra.

²⁶ «Ni aw ka taga sigi jamana o jamana ra, aw kana kɔnɔ walama bɛgan si jori domu. ²⁷ Ni mɔgɔ min ka o fɛnw dɔ jori domu, o tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayeli jamanadenw na.»

Sarakalasebagaw ninyɔrɔw

²⁸ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ²⁹ «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye, ko ni dɔ b'a fɛ ka ninsɔndiya saraka bɔ Matigi Ala ye, Matigi ninyɔrɔ ye min ye o saraka ra, a ye o di. ³⁰ Min ka kan ka jeni tasuma ra Matigi Ala ye, a yɛrɛ ye na ni o ye. A ye na ni a turumanyɔrɔw ni a disi ye; a ye o disi fifa Matigi Ala na kɔrɔ. ³¹ Sarakalasebaga ye a turu jeni sarakajenifen kan; nka disi bɛ kɛ Haruna ni a dencɛw ta ye.

³² «Aw ta ninsɔndiya sarakaw ra, aw ka kan ka kininboroyanfan woto fana tige ka o di sarakalasebaga ma. ³³ Haruna dencɛ min bɛna ninsɔndiya saraka jori ni a turu lase Matigi Ala ma, kininboroyanfan woto bɛ kɛ ale ta le ye. ³⁴ O ra, Izirayelimɔgɔw bɛ ninsɔndiya saraka minw bɔ, disi min bɔra o saraka ra k'a fifa, ani a woto min dira Ala ma, ne ka o di sarakalasebaga Haruna ni a dencɛw le ma, sabu o le bɛna kɛ olugu ninyɔrɔ ye wagati bɛɛ.

³⁵ «O ninsɔndiya saraka min turu jɛnina tasuma ra Matigi Ala ye, o disi ni o woto min bɔra o saraka ra, o le bɛ kɛ Haruna ni a dencɛw ta ye, ni i nana o mun lon min na ni turu saninman* ye, ka o sigi sarakalasebagaya ra. ³⁶ Ni i nana o mun lon min na, Matigi Ala k'a fɔ ko Izirayelimɔgɔw ye o le di o ma. O ye sariya wuribari le ye o ni o ta duruja nataw bɛɛ fɛ, wagati bɛɛ.

³⁷ «Ayiwa, sarakaw ta sariyaw le ye nin ye; saraka jɛnita, ani siman saraka, ani jurumunyafa saraka, ani hakebɔ saraka, ani sarakalasebagaw ta saninyari saraka, ani ninsɔndiya saraka.»

³⁸ Matigi Ala ka o ciw le fɔ Musa ye Sinayi kuru kan, kongokolon kɔnɔ, lon min na a k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o ye saraka bɔ ale ye.

8

Haruna ni a dencɛw sigira sarakalasebagaya ra

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Na ni Haruna ni a dencɛw ye, ani o ta fani saninmanw, ani turu saninman*, ani misitoran min bɛna kɛ o ta jurumunyafa saraka ye, ani sagajigi fla, ani burufunubariw bɛ segi min kɔnɔ. ³ Izirayeli jama bɛɛ lajɛn fana Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra.»

⁴ Matigi Ala ka min fɔ, Musa ka o ke. A ka jama bee lajen Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. ⁵ Musa k'a fɔ jama ye ko: «Matigi Ala ka ci min fɔ, ne bɛna o le ke bi.» ⁶ A ka Haruna ni a dencew lana; a ka o ko ni ji ye. ⁷ O ko, Musa ka forokiyasurun don Haruna ra, ka cesirinan ke k'a cesiri, ka forokiyajan fana don a ra, ka saninderege la o kan, ka saninderege cesirinan ke ka saninderege cesiri. ⁸ A ka disirafen siri a disi ra, ka Urimi ni Tumimi* don disirafen na. ⁹ A ka jalamugu fugula biri a kun na, ka tennasanin tagamasiyen saninman siri o kan, a ten na, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na.

¹⁰ O ko, Musa ka turu saninman* seriseri Nɔgɔnkunben fanibon* ni a konɔfenw bee kan, ka o saninya ka o bla danna Ala ye. ¹¹ A ka do seriseri sarakajenifen kan sijaga wolonfla, ani a minanw bee, ani minanba ni a siginan, ka o bee saninya.

¹² O ko, Musa ka turu saninman* do ke Haruna kun na, k'a saninya Ala ta baara kama.

¹³ A ka Haruna dencew fana gbara a yere ra, ka olugu fana ta forokiyasurunw don o ra, ka o ta cesirinanw siri o ce ra, ka o ta banflaw biri o kun na, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

¹⁴ O ko, a nana ni jurumunyafa saraka ta misi ye. Haruna ni a dencew ka o boro la o misitoran kun na. ¹⁵ Musa ka misi kannatige, k'a jori do ta, k'a borokanden su o ra ka o mun sarakajenifen gbanw na, ka o saninya. O ko, a ka jori to bee bon sarakajenifen dugumayoro ra, ka sarakajenifen saninya, ka jurumunw kafari.

¹⁶ Musa ka misi boso k'a kononoturu bee bo, ani a biyen, ani a kokiri fla ni a turu bee, ka o bee jeni sarakajenifen kan. ¹⁷ Nka misi gbolo ni a sogo to, ani a konɔfenw, a tagara o bee jeni kene ma, fanibonw* ko fe, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na.

¹⁸ O ko, a nana ni sagajigi kelen ye, min bɛna ke saraka jenita ye. Haruna ni a dencew ka o boro la sagajigi kun na. ¹⁹ Musa k'a kannatige, k'a jori seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ²⁰ A ka sagajigi boso, k'a tigetige, k'a kunkolo ni a sogo ni a turu bee jeni. ²¹ A k'a konɔfenw ni a senw ko ni ji ye, ka o ni sagajigi sogo to bee jeni sarakajenifen kan, ka o ke saraka jeninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

²² O ko, a ka sagajigi flanan mina, sagajigi min be ke Haruna ni a dencew ta saninyari saraka ye. Haruna ni a dencew ka o boro la o sagajigi kun na. ²³ Musa k'a kannatige, k'a jori doonin ta, ka o mun Haruna kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba, ani a kininboroyanfan senmandenba. ²⁴ O ko, a ka Haruna dencew fana gbara a yere ra, ka jori do mun olugu fana kininboroyanfan toro nunkun na, ani o kininboroyanfan borokandenba, ani o kininboroyanfan senmandenba. O ko, a ka jori to seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ²⁵ A ka sagajigi boso, k'a turu bo, ani a kukala, ani a kononoturu, ani a biyen, ani a kokiri fla ni a turu, ani a kininboroyanfan woto; ²⁶ burufunubari minw tun blara segi konɔ Matigi Ala ja korɔ, a ka burukun kelen ta o ra, ani buru turuman kelen ni nomikun kelen. A ka o fara sogo turu ni a kininboroyanfan woto kan. ²⁷ A ka o fenw bee don Haruna ni a dencew boro, o ka o fifa Matigi Ala ja korɔ. ²⁸ O ko, a ka o fenw mina o

* **8:8** 8.8 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige (Bori 28.30; Sarakalasebagaw 8.8).

boro, ka o jeni ni saraka jenita ye sarakajenifen kan. O kera Haruna ni a dencew ta saninyari saraka ye. Saraka jeninin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ²⁹ O ko, Musa ka o sagajigi disi ta k'a fifa Matigi Ala na koro. O disi kera Musa yere ninyoro ye o saninyari saraka ta sagajigi ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na. ³⁰ Musa ka turu saninman* do ta, ani jori min tun bonna sarakajenifen kan; a ka o seriseri Haruna ni a ta faniw kan, ani a dencew ni o ta faniw. A kera ten, Haruna ni a dencew ni o ta faniw bee saninyara ka bla Matigi Ala ta baara kama.

³¹ Musa k'a fo Haruna ni a dencew ye ko: «Aw ye sagajigi flanan sogo tobi Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Aw ka kan k'a domu o yoro le ra, Matigi Ala na koro; sarakalasebagaw ta saninyari saraka tun be segi min kono, buru minw bora o segi kono, aw ye o fana domu. Aw ye a domu Nɔgɔnkunben fanibon donda ra, i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na. ³² Ni o sogo, walama ni o buru to ka si, aw ye o to jeni k'a ban pewu.»

³³ Musa k'a fo Haruna ni a dencew ye tuun ko: «Aw ye to Nɔgɔnkunben fanibon donda ra ka se fo tere wolonfla, fo ka taga aw ta saninyari lonw dafa; sabu tere wolonfla le be dafa, aw be soro ka saninya ka don sarakalasebagaya ra. ³⁴ Min kera bi, Matigi Ala le ka o bee fo. O kera janko aw ta jurumunw bee ye kafari. ³⁵ O ra, aw ye to Nɔgɔnkunben fanibon donda ra su ni tere, fo tere wolonfla, ka Matigi Ala ta koketaw dafa; ni o te, aw be sa. Matigi Ala ka o le fo ne ye.»

³⁶ Ayiwa, Matigi Ala tun ka ci minw don Musa da ra k'a lase Haruna ni a dencew ma, o ka o bee ke.

9

Sarakalasebagaw ka o ta baara damina

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw ta saninyari tere seeginan lon na, Musa ka Haruna ni a dencew ni Izirayeli cekorobaw bee wele.

² A k'a fo Haruna ye ko: «Misitoran kelen ke i yere ta jurumunyafa saraka ye, ka sagajigi kelen ke i ta saraka jenita ye; fiyen kana ke o si ra. I ye o di saraka ye Matigi Ala ma. ³ O ko, i ye kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko o fana ye bakoronin kelen ke o ta jurumunyafa saraka ye, ka san kelen misiden ni san kelen sagajigi ke o ta saraka jenita ye. Fiyen kana ke o si ra. ⁴ O ye na ni misitoran kelen ye fana, ani sagajigi kelen, ka o ke ninsondiya saraka ye, ka o di Matigi Ala ma; ka mugu do noni turu ra, ka o ke siman saraka ye ka o fara o kan; sabu Matigi Ala bena a yere yira aw ra bi.»

⁵ Ayiwa, Musa ka began minw ko fo, mogow nana ni o beganw ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Jama bee nana, ka na lo Matigi Ala na koro. ⁶ Musa ko: «Matigi Ala ko aw ye nin sarakaw bo, janko ale ye a ta nooro yira aw ra bi.»

⁷ Musa k'a fo Haruna ye ko: «Gbara sarakajenifen na ka i ta jurumunyafa saraka ni i ta saraka jenita bo, ka i yere ta jurumunw kafari, ani jama ta jurumunw. O ko, i ye jama bee ta saraka bo fana ka o ta jurumunw kafari, i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na.»

⁸ Ayiwa, Haruna gbarara sarakajenifen na; a ka misitoran kannatige, ka o ke a yere ta jurumunyafa saraka ye. ⁹ A dencew ka o jori do ta ka o di a ma; a k'a borokanden su jori ra, ka o jori do ke sarakajenifen gbanw kan. O ko, a k'a to bon sarakajenifen dugumayoro ra. ¹⁰ A ka o jurumunyafa saraka turu ni a kokiri fla ni a biyen jeni sarakajenifen kan, i n'a fo Matigi

Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na. ¹¹ Nka a sogo tɔ ni a gbolo, a tagara o jeni kenɛ ma Izirayelimogow ta fanibonw* kɔ fe.

¹² O kɔ, Haruna ka saraka jenita fana kannatige. A dencew ka o jori do ta ka o di a ma. A ka o seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ¹³ O ka o sarakasogo tigetige ka o di Haruna ma, ani a kunkolo; a ka o jeni sarakajenifen kan. ¹⁴ A k'a konofenw ni a senw ko, ka olugu jeni sarakajenifen kan ni saraka jenita ye. ¹⁵ O kɔ, Haruna ka jama bee ta saraka fana lase Ala ma. Mogow tun nana ni bakoronin min ye ka na o ke o ta jurumunyafa saraka ye, a ka o mina, k'a kannatige, k'a di saraka ye Matigi Ala ma, i n'a fɔ a tun k'a yere ta ke cogo min na. ¹⁶ A ka jama ta saraka jenita mina, misiden ni sagaden, ka o ke saraka ye, i n'a fɔ a tun latigera cogo min na. ¹⁷ A ka siman saraka ta, ka boro na kelen ce o ra ka o ke sogomada ta saraka jenita kan, ka o jeni sarakajenifen kan.

¹⁸ O kɔ, jama tun nana ni misitoran ni sagajigi min ye, ka o ke o ta ninsondiya saraka ye, Haruna ka o kannatige. A dencew ka o jori do ta ka o di a ma; a ka o seriseri sarakajenifen fan bee kan k'a lamini. ¹⁹ O ka o misitoran ni o sagajigi turumanyorow, ni o kukalaw, ni o konono turuw, ni o kakiriw ni o biyenw bo o ra, ²⁰ ka o fara disiw kan. Haruna ka o turuw jeni sarakajenifen kan. ²¹ A ka disiw ta, ani kininboro wotow, ka o fifa Matigi Ala na korɔ, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ cogo min na.

²² Ayiwa, Haruna ka o jurumunyafa saraka, ni o saraka jenita, ni o ninsondiya saraka bo ka ban tuma min na, a k'a boro lawuri ka dugawu ke jama bee ye. O kɔ, a jigira ka bo sarakajenifen korɔ.

²³ Musa ni Haruna donna nogon fe Nogonkunben fanibon* konɔ. O bora minke, o ka dugawu ke jama bee ye. O kɔ, jama bee ka Matigi Ala noro ye.

²⁴ Tasuma do bora san fe, Matigi Ala fe, ka na saraka jenitaw ni sogo turuw bee jeni sarakajenifen kan. Jama bee ka o ye minke, o ka kule ci, ka o na biri dugu ma, ka Matigi Ala bato.

10

Nadabu ni Abihu ka kojugu min ke

¹ Haruna dence minw ye Nadabu ni Abihu ye, lon do olugu ka o ta wusunan dagaw ta, ka takami ke a konɔ, ka wusunan ke a kan; o ka wusunan don Matigi Ala na korɔ ni tasuma do ye, min tun bora yoro were ra*, k'a sorɔ o ma ben ni Matigi Ala ta kuma ye. ² A kera ten minke, Matigi Ala ka tasuma lajigi o mogɔ fla kan, ka o jeni ka o faga o yoronin kelen bee ra.

³ Musa k'a fɔ Haruna ye o le ra ko: «Matigi Ala yere tun ka kankari la aw ye nin ko ra; a ko: <Ne b'a fe ko ne ta sarakalasebaga minw be ne ta baara ke, olugu ye ne ta saninmanya jate, ka bonya la ne kan mogow bee na na.> »

Haruna jera, a ma kuma.

⁴ Musa ka Haruna face balemace Uziyeli dencew wele, minw ye Misaheli ni Elisafan ye, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga aw balemacew suw ta ka bo yoro saninman* konɔ, ka taga ni o ye kenɛ ma, fanibonw* kɔ fe.» ⁵ Olugu gbarara o suw ra; o ka o ta forokiyasurunw to o kana ka o ta ka taga ni o ye fanibonw kɔ fe, i n'a fɔ Musa k'a fɔ o ye cogo min na.

* **10:1** 10.1 Tasuma min tun bora yoro were ra: Aw ye nin yorow fle: Sarakalasebagaw 9.2; 16.12; Jateri 17.11.

⁶ Musa k'a fɔ Haruna ni a dence fla Elehazari ni Itamari ye, ko: «Aw kana aw kunsigi pagaminin to, walama ka aw ta faniw faran nin ko koson; ni o te, aw fana bena sa; Matigi Ala ta dimi bena se jama fana ma. Matigi Ala ka minw jeni ka o faga, aw balemaw Izirayelimogow le bena olugu su kasi. ⁷ Aw fana kana bo Nogonkunben fanibon* donda ra; ni o te, aw bena sa; sabu Matigi Ala ka aw saninya ka aw bla Ala ta baara kama.»

Musa ka min fɔ, Haruna ni a dencew k'a ke ten.

Sariya min fɔra duven ko ra

⁸ Matigi Ala kumana Haruna fe k'a fɔ a ye ko: ⁹ «Ele ni i dencew, ni aw be don Nogonkunben fanibon* konɔ tuma o tuma, aw kana duven, walama minnifen fariman si min; ni o te, aw be sa. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta duruja nataw bee fe. ¹⁰ Aw kana duven walama minnifen fariman do min, janko fen minw blara danna Ala ye, aw ye se ka olugu faranfasi ka bo fen tow ra, ka fen saninyaninw faranfasi ka bo fen saninyabariw ra fana; ¹¹ ani janko ne ka sariya minw don Musa da ra k'a fɔ aw ye, aw ye se ka Izirayelimogow karan o ra.»

Sariya min fɔra sarakasogo ko ra

¹² Musa k'a fɔ Haruna ni a dence to fla Elehazari ni Itamari ye ko: «Siman saraka minw jenina tasuma ra k'a di Matigi Ala ma saraka ye, o to min tora, aw ye o ta ka o ke buru ye, k'a domu sarakajenifen korɔ, sabu domunifen saninman lo; aw ye a domu, aw kana funufen ke a ra. ¹³ Aw ka kan k'a domu yoro saninman* do ra. O saraka minw jenina Matigi Ala ye, o saraka to ye ele Haruna ni i dencew ninyoro le ye; Matigi Ala ka o le fɔ ne ye.

¹⁴ «Began disi ni a woto min fana bora Izirayelimogow ta ninsondiya saraka ra, min fifara Matigi Ala na korɔ, aw ye o fana domu yoro saninman do ra. Ele ni i dencew ninyoro le ye o ye. I denmusow fana be se ka o domu ni aw ye.

¹⁵ «Izirayelimogow ka kan ka na ni o woto ni o disi ye, ani turu minw be jeni tasuma ra k'a di saraka ye Matigi Ala ma. Ni began disi fifara Matigi Ala na korɔ, ani k'a woto fana fifa Matigi Ala na korɔ, o woto ni o disi bena ke ele ni i dencew ninyoro ye. O ye sariya wuribari le ye, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ cogo min na.»

Jurumunyafa saraka ta sogo

¹⁶ Ayiwa, bakoronin min kera jama ta jurumunyafa saraka ye, Musa ka o ko pininka, k'a ye ko sarakalasebagaw ka o sogo bee jeni tasuma ra. Musa dimina Haruna dence fla korɔ, Elehazari ni Itamari. ¹⁷ A ko o ma: «Mun koson aw ma o jurumunyafa saraka sogo domu yoro saninman* do ra? O ye fen saninyaninba le ye. Matigi Ala ka o di aw ma, ko aw ye jama ta hake bo o kunna, ka o ta jurumun kafari o ye, Matigi Ala na korɔ. ¹⁸ I n'a fɔ a jori ma don Nogonkunben fanibon* konɔ, aw tun ka kan k'a domu yoro saninman do le ra, i n'a fɔ ne k'a fɔ aw ye cogo min na.»

¹⁹ Haruna ka Musa jaabi ko: «A fe, Izirayelimogow ka o ta jurumunyafa saraka ni o ta saraka jenita bo Matigi Ala na korɔ bi. Ayiwa, bono min ka ne soro, ele yere ka o lon. Yala bi lon jogon na, ni ne tun ka o jurumunyafa saraka sogo domu, o tun bena diya Matigi Ala ye wa?»

²⁰ Haruna ka min fɔ, Musa sonna o ma.

Fen saninyaninw ani fen saninyabariw ta sariyaw

11

Sogo saninyaninw ani a saninyabariw

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Aw ye a fo Izirayelimogow ye ko beganw bee ra, aw be se ka minw sogo domu, ³ o ye began minw sen gbogoro cira fla ye, ani o fana be bin jimiko fla ke*»; aw be se ka olugu le domu. ⁴ Nka minw be bin jimiko fla ke doron, walama minw sen gbogoro cira fla ye doron, aw man kan ka olugu domu; o ra, aw man kan ka jogome domu, sabu a be bin jimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁵ Aw man kan ka farawoninan domu, sabu a be bin jimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁶ Aw man kan ka sonzannin domu, sabu a be bin jimiko fla ke, nka a sen gbogoro ma ci fla ye; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁷ Aw man kan ka le domu, sabu a sen gbogoro cira fla ye, nka a te bin jimiko fla ke; aw ye a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari.

⁸ «Aw kana o fenw si sogo domu; aw kana maga hali o su ra. Aw ye o sogo jate i n'a fo sogo saninyabari.»

Jirafen saninyaninw ani a saninyabariw

⁹ «Ayiwa, fenpanaman minw be kogoji ra, ani baji ra, ani kow ra, aw be se ka o minw domu, o fle nin ye: fara ni jinomunan be minw na, aw be se ka olugu le domu. ¹⁰ Nka fenpanaman o fenpanaman be ji ra, ni fara ni jinomunan te a ra, ni a kera fenpanaman min o min ye, aw ye o haramuya. ¹¹ Aw ye a haramuya, aw kana a sogo domu. Aw ye hali a su haramuya. ¹² Jirafen o jirafen, ni fara ni jinomunan te a ra, aw ka kan ka o haramuya.»

Kono saninyaninw ani a saninyabariw

¹³ «Ayiwa, aw ka kan ka kono minw haramuya, ani aw man kan ka minw domu, olugu fle nin ye: bon, ani dugaba, ani kogojibon, ¹⁴ ani kongoduga, ani duga suguya tow, ¹⁵ ani kankan, ani o kono suguya tow, ¹⁶ ani konosogolon, ani gbingbingbe, ani jidarakono, ani segen, ani segen suguya tow, ¹⁷ ani gbingbinfin, ani jegeminakono, ani gbingbinba, ¹⁸ ani gbingbin fitini, ani konodaba, ani dugafin, ¹⁹ ani baninkono, ani kono senjan, ani kono kunsigiman, ani tolen†.»

Fenpanaman saninyaninw ani a saninyabariw

²⁰ «Fenpanaman minw be ni sen naani ye, ani o be wuri san fe kaman na fana, aw ye olugu bee haramuya. ²¹ Nka o fenpanamanw bee ra, minw kofesenw ka janjan ni o be digi a kan ka pan, aw be se ka olugu le domu; ²² o koro ye ko aw be se ka tonba domu, ani geren, ani tonwulen, ani tonmisen, ani o jagon tonw bee. ²³ Nka fenpanaman to min o min be ni sen naani ye, ni o be wuri san fe, aw ye o bee haramuya.»

Mogo man kan ka maga fen saninyabariw su ra

²⁴ «Ayiwa, ni aw ka o fen saninyabariw domu, o be aw lanogo le. Ni mogo o mogo ka maga hali o fenw do su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁵ Ni mogo o mogo ka o fenw do su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; nka a saninyabari be to fo ka taga wula se.

* **11:3** 11.3 Ka bin jimiko fla ke: O koro ye ko o beganw be bin jimi, nka o ko fe, o be o bin kelen lana o da ra tuun k'a jimi kosebe ka soro k'a kunu. † **11:19** 11.19 Nin konow caman te soro an ta mara ra yan, o koson an te se ka o bee togo bereberew lon k'a fo.

²⁶ «Sogo o sogo, ni a sen gbogoro ma ci fla ye, ani ni a te bin nimiko fla ke, aw ye o sogo jate fen saninyabari ye. Ni mogo o mogo ka maga o do su ra, o tigi saninyabari be to. ²⁷ Sennaanimanfen min o min be tagama a sentege kan, aw ye o bee jate fen saninyabari ye. Ni mogo o mogo ka maga a do su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁸ Ni mogo o mogo ka o fenw do su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. Aw ye o fenw bee jate fen saninyabariw ye.»

Fenpanaman fofotaw saninyanin te

²⁹ «Fenpanaman minw be fofo o konobara kan, aw ka kan ka o minw jate fen saninyabari ye, olugu fle nin ye: kongoninan, ani sokononinan, ani kaganan suguya bee, ³⁰ ani surandere, ani sakene, ani kogoro, ani basa, ani nonsi. ³¹ Aw ye o fenw bee jate fen saninyabariw ye. Ni mogo o mogo ka maga o fen do su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ³² Ni o fen do su ka ben fen o fen kan, o fen be jate fen saninyabari ye. Ni a su benna minan yiriraman do konobara, walama fani do kan, walama gbolo do kan, walama boro, walama baarakeminan fen o fen, aw ka kan ka o fen ko; nka a saninyabari be to fo ka taga wula se; o ko, a be soro ka saninya. ³³ Ni o fen su ka ben bogodaga do konobara, fen o fen tun be o bogodaga konobara, o be ke fen saninyabari ye. Aw ka kan ka o bogodaga ci. ³⁴ Ni a kera ko ji le tun be o bogodaga konobara, ni o ji sera domunifen o domunifen ma, o domunifen be ke fen saninyabari ye; ni a sera ji minta le ma, o ji minta fana be ke fen saninyabari ye. ³⁵ Ni o fen saninyabari su ka ben fen o fen le kan, o fen be ke fen saninyabari ye. Ni a kera burujenigba le ye o, walama tobirikegba o, aw ka kan k'a ci; sabu a kera fen saninyabari le ye. Aw ka kan k'a jate fen saninyabari le ye.

³⁶ «Nka ni a fen togo su ka ben bunun le konobara, walama kolon konobara, o bunun ta ji walama o kolon ta ji saninyanin be to. Nka mogo min be a su labo ji ra, o tigi saninyabari be to. ³⁷ Ni a fen togo su ka ben siman le kan, siman min bena dan, o siman saninyanin be to fana. ³⁸ Nka ni a kera ko ji le tun kera o siman kan k'a jigi, ni o fen do su ka ben a ra, o tuma aw ka kan ka o siman jate fen saninyabari le ye.»

Jufasogo man kan ka domu

³⁹ «Ayiwa, aw be se ka fenpanaman minw sogo domu, ni o do ka jufa, ni mogo o mogo ka maga o su ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁴⁰ Ni mogo min fana ka o jufasogo do domu, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; nka a saninyabari be to fo ka taga wula se. Ni mogo min fana k'a su ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko; a saninyabari be to fo ka taga wula se.»

Izirayelimogow man kan ka o yere lanogo

⁴¹ «Fen o fen be fofo a konobara kan, aw ye o bee haramuya. Aw kana o si domu. ⁴² Fen o fen be fofo a konobara kan, ani minw be tagama sen naani walama sen caman kan, aw kana olugu si domu; aw ka kan ka o fenw haramuya. ⁴³ Aw kana aw yere haramuya o fen fofotaw si sababu ra, aw kana aw yere lanogo o sababu ra, aw kana a to o fenw ye aw ke mogo saninyabariw ye.

⁴⁴ «Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo. O ra, fenpanaman o fenpanaman be fofo, aw kana maga o ra, ka aw yere lanogo ni o fenw ye. ⁴⁵ Ne le ye Matigi Ala ye; ne le ka aw labo Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. O koson aw ye saninya, sabu ne saninyanin lo.

⁴⁶ «Nin le ye sogow ni kɔnɔw ni jirafenw ta sariyaw ye, ani fen minw be fofu dugu ma. ⁴⁷ Ne ka o fo aw ye, janko aw ye se ka fen saninyaninw, ani fen saninyabariw lon ka o bo jɔgon na, ani ka fen domutaw, ani fen domubariw fana lon ka o bo jɔgon na.»

12

Muso jebagato ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye, ko ni muso do ka kɔnɔ ta ka jigi dence ra, o muso saninyabari be to fo tere wolonfla, i n'a fo ni a ka landa ye, a saninyabari be to cogo min na.

³ «A jiginin tere seeginan, o ye den kenesigi. ⁴ O ko, a ka kan ka tere bisaba ni tere saba le ke ka soro ka saninya pewu, ka bo a ta jebagato ra. Sani o ce, a man kan ka maga fen saninyanin si ra, a man kan ka don Jɔgonkunben fanibon* lu kɔnɔ, fo ka taga a ta saninyari wagati dafa.

⁵ «Ni muso jigira musoden le ra, a saninyabari be to fo tere tan ni naani, i n'a fo ni a ka landa ye, a saninyabari be to cogo min na. O ko, a ka kan ka tere biwooro ni wooro le ke tuun, ka soro ka saninya pewu, ka bo a ta jebagato ra.

⁶ «Ayiwa, ni a ta saninyari lonw dafara tuma min na, ni a ka dence le woro walama denmuso, a ye taga ni san kelen sagajigi ye sarakalasebaga fe Jɔgonkunben fanibon donda ra, ka o ke saraka jenita ye; ani jenetugani kelen, walama tugani kelen, ka o ke jurumunyafa saraka ye. ⁷ Sarakalasebaga bena o ke saraka ye Matigi Ala na koro, ka o muso ta jurumunw kafari. Ni o kera, jori min bora a fe a jigiwagati ra, a be saninya ka bo o ra. Ni muso jigira dence walama denmuso ra, sariya min sigira o ko ra, o le ye nin ye.

⁸ «Ayiwa, ni muso min ma se ka sagaden soro, o be se ka na ni kongotugani fla ye, walama jenetugani fitini fla. Kelen ye ke saraka jenita ye, to kelen ye ke jurumunyafa saraka ye. Sarakalasebaga bena o ke saraka ye Matigi Ala na koro, ka muso ta jurumunw kafari; ni o kera, a be saninya.»

Farikolo ta banaw ta sariyaw

13

Fari birindiri ni warawara ni kurukuruw

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Ni kuru do ka bo mogɔ do fari ra, walama warawara, walama ni no gbeman dow ka bo a fari ra, k'a ke i ko bana minw be mogɔ fari cen, o ye taga ni o tigi ye sarakalasebaga Haruna fe, walama Haruna dence sarakalasebaga do fe.

³ Sarakalasebaga be o yoro fle a fari ra. Ni a k'a ye ko a yoro siw gbegbenin lo, k'a ye ko a yoro dunyara doonin fana, o tuma bana minw be mogɔ fari cen, o do lo. Ni sarakalasebaga k'a fle ka ban, a y'a fo ko o tigi saninyanin te.

⁴ «Nka ni a yoro nugunin lo doron, k'a gbe, ni a ma dunya, ni a siw ma gbegbe fana, sarakalasebaga ye o banabagato to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla. ⁵ A tere wolonflanin, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni a k'a ye ko bana ma juguya, ni a fana ma yerege a fari yoro bee ra, sarakalasebaga y'a to a kelen na yoro do ra fo tere wolonfla were tuun. ⁶ Ni o tere wolonfla ka dafa, sarakalasebaga ye a fle tuun. Ni a k'a ye ko bana no tununa doonin, ni a ma yerege a fari yoro bee ra, o tuma sarakalasebaga

ye a fɔ ko o tigi saninyara, ko warawara dɔrɔn tun lo. Banabagato ye a ta faniw ko; o kɔ, a bɛ saninya.

⁷ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ, k'a bla ka taga, ko a kenɛyara, ni bana ka taga juguya, a ka kan ka kɔsegi ka na a yere yira sarakalasebaga ra. ⁸ Sarakalasebaga bɛna a flɛ kokura tuun. Ni a k'a ye ko bana juguyara a fari ra, a ye a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ; bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, o dɔ lo.»

Bana minw bɛ mɔgo fari cɛn

⁹ «Bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, ni o dɔ ka mɔgo dɔ mina, aw ye taga ni o tigi ye sarakalasebaga flɛ. ¹⁰ Sarakalasebaga ye a tigi flɛ. Ni a k'a ye ko kuru min bɛ a fari ra, ko o gbɛnin lo, k'a ye fana ko o yɔrɔ siw gbɛgbɛnin lo, ko jori na wulennin lo, ¹¹ o tuma o bana ye bana kɔrɔ le ye a farisogo ra. Sarakalasebaga y'a fɔ ko a saninyanin tɛ. Sarakalasebaga kana a fɔ ko a bɛ a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra tuun, sabu sigiya t'a ra, a tigi saninyanin tɛ.

¹² «Nka ni sarakalasebaga k'a ye ko kurukuruw bɔra a fari yɔrɔ bɛɛ le ra, k'a ta a kun na ka taga a bla fɔ a sentɛɛ ra, o tuma sarakalasebaga ye a flɛ ka na kɔsɛɛ. ¹³ Ni a k'a ye ko o bana k'a fari yɔrɔ bɛɛ le mina, a y'a fɔ ko o banabagato saninyanin lo; a saninyanin lo, sabu a fari gbɛgbɛra dɔrɔn le.

¹⁴ «Nka ni jori nana ye a fari ra lon min na, o tuma a saninyanin tɛ. ¹⁵ Sarakalasebaga bɛna o joriw flɛ, k'a fɔ ko a saninyanin tɛ. O joriw saninyanin tɛ; bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, o dɔ lo. ¹⁶ Nka ni jori da nana gbɛ, a ye kɔsegi ka taga sarakalasebaga flɛ. ¹⁷ Sarakalasebaga bɛna a flɛ. Ni a k'a ye ko can ra, a fari yɔrɔ minw tun wulenna, ko olugu gbɛgbɛra tuun, a y'a fɔ ko o bana banna, sabu a fari gbɛra. O tuma a saninyara.»

Farirajoriw

¹⁸ «Ayiwa, ni sumuni bɔra mɔgo dɔ fari ra, ni a nana kenɛya, ¹⁹ ni o kɔ kuru gbɛman dɔ nana wuri o sumuni nɔ ra, walama ni o sumuni nɔ nugura, k'a yɔrɔ gbɛ, walama k'a yɔrɔ wulen, o tigi ye taga a yere yira sarakalasebaga ra. ²⁰ Sarakalasebaga bɛna a yɔrɔ flɛ. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ dunyara dɔɔnin, ani k'a yɔrɔ siw gbɛgbɛ, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ. Bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, o dɔ le wurira sumuni nɔ ra ten.

²¹ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ, k'a ye ko a yɔrɔ siw ma gbɛgbɛ, ni a yɔrɔ ma dunya fana, ni a nɔ tununa dɔɔnin, sarakalasebaga ye o tigi to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ²² O kɔ, ni a k'a flɛ k'a ye ko bana k'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, sarakalasebaga y'a fɔ ko a saninyanin tɛ. Bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, o dɔ lo. ²³ Nka ni a nɔ tora a cogo ra, ni a m'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, o tuma, sumuni le jara; a nɔ dɔrɔn lo. Sarakalasebaga ye a fɔ ko o tigi saninyanin lo.»

Tasumajenida

²⁴ «Ni tasuma ka mɔgo dɔ jeni, ni a sumana, nka ni a nɔ gbɛra, walama k'a wulen dɔɔnin, ²⁵ sarakalasebaga ye a yɔrɔ flɛ. Ni a k'a ye ko o tasumajenida yɔrɔ siw gbɛgbɛra, k'a dunya dɔɔnin, o tuma bana minw bɛ mɔgo fari cɛn, o dɔ le daminana o tasumajenida nɔ ra. O ra, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ.

²⁶ «Nka ni sarakalasebaga k'a flɛ k'a ye ko a yɔrɔ siw ma gbɛgbɛ, ni a yɔrɔ dunyara dɔɔnin, nka ni a nɔ tununa dɔɔnin, o tuma, sarakalasebaga y'a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ²⁷ A tere wolonflan an lon, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko bana juguyara a fari ra,

sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyanin tɛ. Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ lo.

²⁸ «Nka ni a nɔ tora a cogo ra, ni a m'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, ni a nɔ yere tununa dɔɔnin, o tuma tasumajenida nɔ dɔrɔn lo. Sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyanin lo, sabu tasumajenida dama lo.»

Kunkolo ni bonbonkun ta kaba

²⁹ «Ni kaba bɔra cɛ walama muso dɔ kun na, walama a bonbonkun na, ³⁰ sarakalasebaga ye o kaba flɛ. Ni a k'a ye ko a nɔ dunyara dɔɔnin, k'a yɔrɔ siw kɛ fitini fitini nɛrɛmuguman ye, sarakalasebaga y'a fɔ ko o tigi saninyanin tɛ. Kaba lo; bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le wurira a kunkolo walama a bonbonkun na. ³¹ Nka ni a k'a flɛ k'a ye ko a yɔrɔ ma dunya, ko a yɔrɔ siw ma finfin, sarakalasebaga y'a to a kelen na yɔrɔ dɔ ra fɔ tere wolonfla. ³² A tere wolonflanana lon, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko kaba m'a fari yɔrɔ bɛɛ mina, ni a yɔrɔ siw ma kɛ nɛrɛmuguman ye fana, ni a yɔrɔ fana ma dunya, ³³ o banabagatɔ ka kan k'a kun walama a bonbosi li. Nka kaba bɛ yɔrɔ minw na, a kana o li. O kɔ, sarakalasebaga y'a to a kelen na tuun tere wolonfla wɛrɛ. ³⁴ Ni tere wolonfla ka dafa, sarakalasebaga ye a flɛ tuun. Ni kaba ma yɔrɔ bɛɛ mina, ni a nɔ ma dunya fana, a ye a fɔ ko o banabagatɔ saninyanin lo. A ka kan k'a ta faniw dɔrɔn le ko; o kɔ, a bɛ saninya.

³⁵ «Nka ni sarakalasebaga ko a saninyara, k'a bla ka taga, ni o kaba tagara juguya, a ka kan ka kɔsegi ka na janko sarakalasebaga ye a flɛ tuun. ³⁶ Ni a k'a ye ko kaba k'a fari yɔrɔ bɛɛ mina ka ban, kun tɛ a ra tuun ko a y'a flɛ ni o yɔrɔ siw kera nɛrɛmuguman ye, sabu sigiya t'a ra, o tigi saninyanin tɛ. ³⁷ Nka ni sarakalasebaga k'a ye ko bana ma taga ja, ni a yɔrɔ siw ka kɛ bɔ ye tuun, o tuma o kaba keneyara; o tigi fana saninyara. O tuma sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyara.»

Bana min bɛ mɔgɔ fari gbɛgbɛ

³⁸ «Ayiwa, ni nɔ gbɛman dɔw ka bɔ cɛ, walama muso dɔ fari ra, ³⁹ sarakalasebaga bɛna o tigi flɛ. Ni a k'a ye ko a yɔrɔ nugunin lo k'a gbɛ dɔɔnin, o tuma kurukuru dɔrɔn le wurira a fari ra. A saninyanin lo.»

Kunkolo ta sumuni

⁴⁰ «Ni mɔgɔ dɔ kun cɛmanceyɔrɔ siw bɛɛ bɔnna, a kun le wulanna; a saninyanin lo. ⁴¹ Ni a kun nafeyɔrɔ siw le bɔnna, o tuma a kun nafeyɔrɔ le wulanna dɔrɔn; a saninyanin lo.

⁴² «Nka ni kuru dɔ ka bɔ o wulanyɔrɔ ra, ka wulen, ni a kera kun cɛmance le ra, walama tenda ra, o tuma bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, o dɔ le bɛ wurira a kun wulanyɔrɔ ra. ⁴³ Sarakalasebaga ye a yɔrɔ flɛ. Ni a ka kuru dɔ ye a kun wulanyɔrɔ ra min wulenna, k'a kɛ i ko bana min bɛ mɔgɔ fari cɛn, ⁴⁴ o tuma i b'a sɔrɔ o bana dɔ lo; a saninyanin tɛ. Sarakalasebaga ye a fɔ ko o bana min bɛ a kunkolo ra ko o kosɔn a saninyanin tɛ.

⁴⁵ «Ayiwa, ni o faricɛnbana dɔ bɛ mɔgɔ dɔ ra, o tigi ka kan ka fani faranninw le don. A ka kan k'a kunsigi pagaminin to a kun na. A ye fɛn dɔ kɛ k'a ja dugumayɔrɔ datugu, ka to ka pɛrɛn k'a fɔ ko: <Ne saninyanin tɛ! Ne saninyanin tɛ!> ⁴⁶ A saninyabari bɛna to fɔ ka taga a ta bana ban. O kosɔn a ka kan ka to a danna kɛnɛ ma fanibonw kɔ fɛ, k'a yɛrɛ mabɔ mɔgɔw ra.»

Nɔ min bɛ bɔ fani walama gbolo ra

⁴⁷ «Ni sumaya sera fani donta dɔ ma ka nɔ bla a ra, ni a kera sagasifani le ye, walama lenfani, ⁴⁸ walama ni a sera fanimugu dɔ le ma, walama

derege dɔ, min ye lenfani ye walama sagasi, walama ni a sera gbolo dɔ le ma, walama fen gboloraman dɔ, ⁴⁹ ni a nɔ kera binkeneman, walama wulenman, o tuma o fani walama o gbolo cenna le. O ka kan k'a yira sarakalasebaga ra. ⁵⁰ Sarakalasebaga ye a nɔ fle. O kɔ, a ye o fen bla bon kɔnɔ ka da sɔgɔ a da ra fɔ tere wolonfla. ⁵¹ A tere wolonflanan, a ye a nɔ fle tuun. Ni a k'a ye ko a nɔ bonyara, o tuma o fani walama o gbolo cenna le. Fen saninyabari lo. ⁵² Sarakalasebaga ka kan k'a jeni. Ni a kera fanimugu le ye, walama derege, min ye lenfani ye, walama sagasi, walama fen gboloraman dɔ ye, a ka kan ka a bɛɛ jeni tasuma ra, sabu a cenna.

⁵³ «Nka ni sarakalasebaga k'a fle tere wolonfla kɔ fe, k'a ye ko nɔ min tun bɛ o fen na, ko o nɔ ma bonya, ⁵⁴ o tuma a y'a fɔ ko o ye a ko; o kɔ, a ye a bla bon kɔnɔ ka da sɔgɔ a da ra tuun fɔ tere wolonfla wɛɛ. ⁵⁵ Ayiwa, ni sarakalasebaga nana a fle o tere wolonfla kɔ, k'a ye ko nɔ bɛ a cogo ra, hali ni a nɔ ma bonya, o fen saninyanin tɛ. Ni a kɔ le cenna o, walama ni a na le cenna o, a ye a jeni.

⁵⁶ «Nka ni sarakalasebaga k'a fle, k'a ye ko a konin kɔ o nɔ bɔra a ra dɔɔnin, ni a kera fanimugu le ye o, walama a derege o, walama fen gboloraman dɔ, a ye o yɔrɔ tige ka bɔ a ra.

⁵⁷ «Ayiwa, o kɔ fe, ni nɔ nana ye o fani donta ra, walama o fanimugu ra, walama o derege ra, walama o fen gboloraman ra tuun, o tuma a cenna le tuun. Aw ye a jeni tasuma ra.

⁵⁸ «Ni nɔ ka ke fani o fani na, k'a cɛn, ni a kera fanimugu le ye, walama derege, walama fen gboloraman dɔ, ni o k'a ko, ni nɔ bɔra a ra, o ka kan k'a ko tuun. Ni o kera, a bɛ saninya.

⁵⁹ «Ayiwa, nɔ minw bɛ ke fanidontaw ra, ni a kera sagasifani le ye o, lenfani o, walama fanimugu, walama derege, walama fen gboloraman dɔ, o sariya le ye nin ye. Nin sariyaw le b'a to aw bɛ se k'a lon ko o fenw saninyara walama ko o ma saninya.»

14

Banabagato saninyacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ² «Bana minw bɛ mɔgɔ fari cɛn, ni o dɔ tun bɛ mɔgɔ dɔ ra, ni a tigi kenɛyara, a ta saninyari ka kan ka ke cogo min na, o fle nin ye: a folɔ, o ye na ni a ye sarakalasebaga fe. ³ Sarakalasebaga bɛ bɔ ni a ye fanibonw kɔ fe, ka taga a fle. Ni a k'a ye ko a kenɛyara can ra, ⁴ a y'a fɔ a ye ko a ye na ni kɔnɔ fla ye, minw panaman lo, a ta saninyari kosɔn, kɔnɔ minw saninyanin lo, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman, ani izope flaburu. ⁵ Sarakalasebaga b'a fɔ ko o ye kɔnɔ kelen kannatige, k'a jori ke jɔnuman dɔ ra, bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ. ⁶ O kɔ, sarakalasebaga bɛ kɔnɔ panaman mina, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman, ani izope flaburu; kɔnɔ min kannatigera k'a jori ke bɔgɔdaga kɔnɔ, jɔnuman na, a ye o fenw ni kɔnɔ panaman su o jori ra. ⁷ Banabagato min ka kan ka saninya, a ye a seriseri ale kan sipaga wolonfla. Ni o kera, sarakalasebaga ye a fɔ ko a saninyara. O kɔ, a ye kɔnɔ panaman bla ka taga kongo kɔnɔ.

⁸ «Banabagato min bɛ saninyara, ale ka kan k'a ta faniw ko, k'a fari siw bɛɛ li, k'a yɛɛ ko fana ka sɔrɔ ka saninya. O kɔ, a bɛ se ka don dugu kɔnɔ. Nka a ka kan ka tere wolonfla ke ka sɔrɔ ka don a ta fanibon kɔnɔ. ⁹ A tere wolonflanan, a ye a fari siw bɛɛ li tuun, a kun ni a bonbosi, ani a pasiw bɛɛ. O kɔ, a ye a ta faniw ko, k'a yɛɛ ko fana. Ni o kera, a bɛ sɔrɔ ka saninya pewu.

¹⁰ «A tere seeginan, a ye na ni sagaden ceman fla ye, fiyen te minw na, ani sagaden musoman kelen, min si ye san kelen ye, ani fiyen te min na. A ye mugu tentennin kilo kononton ta ka o nooni turu ra, ani turu litiri tarance. ¹¹ Sarakalasebaga min be saninyari ke, ale be taga ni banabagato ni o fenw bee ye Matigi Ala na koru Ngonkunben fanibon* donda ra. ¹² Sarakalasebaga ye na ni sagaden ceman kelen ye, ka o ke hakebo saraka ye, ka turu litiri tarance fara o kan. A be o saraka fifa Matigi Ala na koru. ¹³ Jurumunyafa saraka ni saraka jenitaw be kannatige yoru min na, yoru saninman* konu, a ka kan ka saga kannatige o yoru le ra. Jurumunyafa saraka ye sarakalasebaga ta ye cogo min na, hakebo saraka fana ye a ta ye o cogo le ra; sabu saraka lo min saninyanin lo kosebe.

¹⁴ «Mogu min ka kan ka saninya, sarakalasebaga ye hakebo saraka jori do ta k'a mun o tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba. ¹⁵ O ko, sarakalasebaga ye turu donin ke a yere numanboro tege konu, ¹⁶ k'a kininboro borokanden su o turu ra a numanboro tege konu, k'a seriseri sipaga wolonfla Matigi Ala na koru. ¹⁷ O ko, turu to min tora a borotege konu, a be o mun a tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba, a tun kona ka hakebo saraka jori mun o yoru minw na. ¹⁸ Ayiwa, turu to min tora sarakalasebaga borotege konu, a ye o ke banabagato kun na, janko k'a ta jurumun kafari a ye Matigi Ala na koru.

¹⁹ «O ko, sarakalasebaga ye jurumunyafa saraka bo, janko min be saninyara ka bo a ta bana ra, ka o tigi ta jurumun kafari, k'a saninya. O ko, sarakalasebaga ye saraka jenita kannatige; ²⁰ a be o saraka kuturu bee jeni ni siman saraka ye, sarakajenifen kan Matigi Ala na koru. Sarakalasebaga ye a ta jurumun kafari a ye; ni o kera, a be saninya.

Banabagato fagantanw saninyacogo

²¹ «Ayiwa, ni a kera ko fen te banabagato boro, fen minw fora, ni o bee se ma ke a ye, o tuma a ye na ni sagaden ceman kelen doron ye, ka na o ke hakebo saraka ye. O be o saraka fifa Matigi Ala na koru, ka o ke k'a ta jurumun kafari. A be mugu tentennin kilo saba doron ta, ka o nooni turu ra, ka o ke siman saraka ye, ani turu litiri tarance. ²² A ye na ni tugani fla ye, walama jenetugani fla, ka kana ni a seko ye. Kelen ye ke jurumunyafa saraka ye, to kelen ye ke saraka jenita ye.

²³ «A ta saninyari tere seeginan, a ye na ni o fenw bee ye sarakalasebaga fe Ngonkunben fanibon* donda ra, Matigi Ala na koru, ka na a ta saninyari dafa. ²⁴ Sarakalasebaga ye sagaden ceman ta, ka o ke hakebo saraka ye, ani turu litiri tarance. A ye o fifa Matigi Ala na koru. ²⁵ O ko, a ye hakebo saraka ta saga kannatige, ka o saraka jori do ta k'a mun banabagato kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba, ni a senmandenba. ²⁶ Sarakalasebaga ye turu do ta, ka donin ke a yere numanboro tege konu, ²⁷ k'a kininboroyanfan borokanden su a ra k'a seriseri Matigi Ala na koru sipaga wolonfla. ²⁸ O ko, sarakalasebaga ye o turu donin ta ka o mun a tigi kininboroyanfan toro nunkun na, ani a kininboroyanfan borokandenba ni a senmandenba ra, a tun kona ka hakebo saraka jori mun yoru minw na. ²⁹ Ayiwa, turu to min tora sarakalasebaga borotege konu, a ye o ke a tigi kun na, janko k'a ta jurumun kafari Matigi Ala na koru. ³⁰ O ko, a sera ka na ni tugani minw ye walama jenetuganiw, sarakalasebaga ye kelen bo o ra, ³¹ ka o ke jurumunyafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. A ye o ke saraka ye, ka siman

saraka dɔ fara o kan, k'a ta jurumun kafari Matigi Ala ja kɔrɔ. Ni o kera, a bena saninya.

³² «Ayiwa, bana minw be mɔgɔ fari cɛn, ni o dɔ ka mɔgɔ dɔ mina, ni o tigi keneyara, k'a sɔrɔ saraka min yirara, cogo tɛ a boro ka o bɛɛ bɔ, ale be se k'a yere saninya cogo min na, o sariya le ye nin ye.»

Nɔ be bon minw na

³³ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ tuun k'a fɔ o ye ko: ³⁴ «Ne bena Kanaana jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta ye, ni aw tagara se yi tuma min na, ni ne nana sumaya yelɛn aw ta bon kogo kan o jamana ra, ka nɔ bla a ra, ³⁵ o bontigi ye taga sarakalasebaga fɛ ka taga a fɔ a ye ko: <Ne ka nɔ dɔ ye ne ta bon kogo kan, a be i n'a fɔ sumaya le yelenna a kan.> ³⁶ Sarakalasebaga b'a fɔ a ye ko a ye taga a ta bonkɔnɔfɛnw bɛɛ labɔ kenɛ ma, sani ale ye don ka taga o nɔ flɛ. O ra, fɛn o fɛn tun be bon kɔnɔ, o si tɛ jate fɛn saninyabari ye. Ni o fɛnw bɛɛ labɔra, sarakalasebaga be don bon kɔnɔ. ³⁷ Ni sarakalasebaga ka o nɔw flɛ, ni a k'a ye ko nɔw kera binkenɛman, walama wulenman, k'a yɔrɔ kɛ dinga ye kogo ra, ³⁸ sarakalasebaga be bɔ bon kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko o ye bon da sɔgɔ fɔ tere wolonfla. ³⁹ Ni tere wolonfla dafara, sarakalasebaga be kɔsegi ka taga a flɛ tuun. Ni a k'a ye ko nɔw cayara kogo ra, ⁴⁰ a ye a fɔ o ye ko sumaya yelenna bon kabakuru min o min na, ko o ye o bɛɛ labɔ ka taga o firi dugu kɔ fɛ, yɔrɔ saninyabari dɔ ra; ⁴¹ o ye bon kɔnɔyɔrɔ kogo bɛɛ siyan, k'a bɔgɔ cɛ ka taga a firi dugu kɔ fɛ, yɔrɔ saninyabari dɔ ra. ⁴² O kɔ, o ye kabakuru werɛw ta ka o don kɔrɔmanw nɔ ra, ka bɔgɔ dɔ werɛ kɛ ka bon bari. ⁴³ Ayiwa, o kabakuru bonin kɔ bon na, k'a kogow siyan, k'a bari kura ye, ni sumaya belɛn donna bon na tuun ka nɔ kɛ a ra, ⁴⁴ sarakalasebaga ka kan ka taga bon flɛ tuun. Ni a k'a ye ko nɔw yerɛgera ka don bon kogow ra tuun, o tuma bon cenna ka ban le; bon saninyanin tɛ. ⁴⁵ O ka kan ka o bon ci le, k'a kabakuruw ni a yiriw ni a bɔgɔ bɛɛ cɛ ka taga a firi dugu kɔ fɛ yɔrɔ saninyabari dɔ ra.

⁴⁶ «Ayiwa, ka o bon da sɔgɔnin to fɔ tere wolonfla, ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a dayɛlɛ ka don a kɔnɔ, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se. ⁴⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a da yeɛ ka don ka la a kɔnɔ, walama ka domuni kɛ a kɔnɔ, o tigi ye a ta faniw ko.

⁴⁸ «Nka bon barinin kɔ, ni sarakalasebaga k'a flɛ k'a ye ko sumaya ma yelɛn a kan tuun ka nɔ bla a ra, o tuma sarakalasebaga ye a fɔ ko o bon saninyanin lo; sabu sumaya tun ka nɔ minw bla a ra, o bɛɛ banna pewu. ⁴⁹ O tuma sarakalasebaga ye kɔnɔ fla mina, ani sɛdiriyiri, ani jese wulenman ni izope flaburu, ka bon saninya ni o ye. ⁵⁰ A ye kɔnɔ kelen kannatigɛ k'a jori kɛ jɔnuman na bɔgɔdaga dɔ kɔnɔ. ⁵¹ A be sɛdiriyiri ta, ani izope flaburu, ani jese wulenman, ani kɔnɔ panaman; kɔnɔ min kannatigɛra, a ye o fɛnw su o jori ra, ani jɔnuman na, k'a seriseri bon kan sijaga wolonfla. ⁵² O cogo ra, a bena o bon saninya ni kɔnɔ jori ye, ani jɔnuman, ani kɔnɔ panaman, ani sɛdiriyiri, ani izope flaburu ni jese wulenman. ⁵³ O kɔ, a ye kɔnɔ panaman bla, a ye bɔ dugu kɔnɔ ka taga kongo kɔnɔ. A bena jurumun kafari kɛ o cogo le ra ka bon saninya. Ni o kera, bon be saninya.

⁵⁴ «Ayiwa, bana minw be mɔgɔ fari cɛn, o sariya le ye nin ye, ani kaba, ⁵⁵ ani ni sumaya donna fani na, walama bon, ⁵⁶ ani kurukuruw, ani warawara, ani nɔ gbɛman minw be bɔ mɔgɔ fari ra; o sariyaw le ye nin ye. ⁵⁷ O sariyaw le be a yira ni fɛn saninyara walama ni a ma saninya. O banaw ta sariyaw le ye nin ye.»

15

Cew ta saninyabariya

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, ² ko o y'a fo Izirayelimogow ye, ko: «Ni damajalan ka ce mina, k'a ke ko neen be bon a yere ma, o neen be o tigi lanogo. ³ Ni a kera ko o neen be bonna le, walama ni a k'a ta negenkeyoro le datugu, ni a kera min o min ye, o tigi ma saninya. ⁴ O koson ni o tigi ka la fen o fen kan, walama ni a ka sigi fen o fen kan, o fen be ke fen saninyabari ye. ⁵ Ni mogo min fana ka maga a ta lanan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko fana. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁶ Ni mogo min ka sigi a sigiyoro ra, o tigi fana ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere fana ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁷ Ni mogo min ka maga o ce banabagato ra, o tigi fana ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁸ Ni a daji ka se mogo saninyanin min ma, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁹ Ni a ka sigi kirike o kirike kan ka taga tagama ra, o kirike saninyabari be to. ¹⁰ Ni fen o fen blara banabagato koro, a ye la a kan walama a ye sigi a kan, ni mogo min ka maga o fen na, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. Ni mogo min ka o fen ta, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ¹¹ Ni banabagato tegkobari ka maga mogo o mogo ra, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ¹² Ni banabagato ka maga bogodaga min na, o bogodaga ka kan ka ci. Ni a magara minan yiriraman do le ra, o ka kan ka ko ni ji ye kosebe k'a gbe.

¹³ «Ayiwa, ni a nana ke ko o ce ta neen te bonna tuun, a ka kan ka logokun kelen le ke, ka soro ka saninya pewu. A ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko ni jnuman ye. Ni o kera, a be saninya. ¹⁴ A tere seeginan, a ka kan ka jenetugani fla, walama sokonotugani fla jini, ka taga ni o ye sarakalasebaga fe, Matigi Ala ja koro, Nagonkunben fanibon* donda ra. ¹⁵ Sarakalasebaga bena tugani kelen ke jurumunyafa saraka ye, ka to kelen ke saraka jenita ye. O cogo ra, sarakalasebaga be a saninya Matigi Ala ja koro, ka bo a ta bana ra.

¹⁶ «Ayiwa, ni lawa be bon ce fe, k'a soro bana te a ra, a ka kan k'a yere ko ka gbe. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ¹⁷ Lawa sera birifani min ma, walama fen gboloraman min ma, o ka kan ka ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se.

¹⁸ «Ni ce ni muso ka jen ni jagon ye, o fla bee ka kan ka ko. O saninyabari be to fo ka taga wula se.»

Musow ta saninyabariya

¹⁹ «Ni muso be landa ra, a saninyabari be to fo logokun kelen. Ni mogo o mogo ka maga a ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁰ Ni a ka la fen o fen kan, walama ni a ka sigi fen o fen kan a ta landa wagati ra, o fen be ke fen saninyabari ye. ²¹ Ni mogo o mogo ka maga a ta lanan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ²² Ni o muso sigira fen o fen kan, ni mogo min ka maga o fen na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yere ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. ²³ Fen minw tun be a ta lanan walama a ta siginan kan, ni mogo o mogo ka maga o fen do ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se. ²⁴ Ni ce min ka jen ni o muso ye, k'a to landa ra, muso ta saninyabariya be yelama o ce fe. O ce fana saninyabari be to fo logokun kelen. Ni o ce ka la lanan o lanan kan, o lanan saninyabari be to.

²⁵ «Ni jori ka bɔn muso dɔ fɛ ka tere dama kɛ, k'a sɔrɔ a ta landa wagati tɛ, walama ni a ta landa wagati le nana janya ka tɛmɛ a cogokɔrɔ kan, o wagati bɛɛ ra, a saninyabari bɛ to, i n'a fɔ a ta landa wagati ra. ²⁶ Ni a ka la lanan o lanan kan, walama ni a ka sigi siginan o siginan kan, o fana saninyabari bɛ to, i n'a fɔ a ta landa wagati ra. ²⁷ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga o lanan walama o siginan na, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yɛrɛ ko fana. A saninyabari bɛ to fɔ ka taga wula se.

²⁸ «Ni o jori nana lɔ, muso ka kan ka tere wolonfla kɛ ka sɔrɔ ka saninya tuun. ²⁹ A tere seeginan, a ka kan ka jɛnɛtugani fla, walama sokɔnɔtugani fla jini ka taga ni o ye sarakalasebaga fɛ, Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra. ³⁰ Sarakalasebaga bɛna tugani kelen kɛ jurumunyafa saraka ye, ka tɔ kelen kɛ saraka jenita ye. O cogo ra, sarakalasebaga bɛ a saninya Matigi Ala ja kɔrɔ ka bɔ a ta joribɔn na.

³¹ «Ayiwa, aw ye a fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye ko wagati min ni o saninyanin tɛ, o kana gbara ne Ala ta yɔrɔ saninman* na, janko o Nɔgɔnkunbɛn fanibon min bɛ a yira ko ne bɛ aw cɛ ra, o kana na o lanɔgɔ o ta saninyabariya kosɔn, k'a to ne ye o faga.

³² «Ayiwa, ni damajalan ka cɛ mina k'a kɛ ko nɛɛn bɛ bɔn a fɛ, walama ni lawa bɛ bɔn a fɛ k'a sɔrɔ bana tɛ a ra, k'a lanɔgɔ, o sariyaw le ye nin ye; ³³ ani ni muso bɛ landa ra, walama ni cɛ ka jɛn ni muso ye k'a sɔrɔ muso saninyabari lo, o sariyaw le ye nin ye.»

16

Jurumun yafalonba

¹ Ayiwa, Haruna dence fla tun sara, sabu olugu tun ka wusunan don ni tasuma min ye Matigi Ala ja kɔrɔ, o cogo tun ma bɛn ni Matigi Ala ta sariya ye. Ayiwa, olugu ta saya kɔ fɛ, Matigi Ala kumana Musa fɛ.

² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «A fɔ i kɔrɔcɛ Haruna ye ko a kana to ka don tuma bɛɛ yɔrɔ saninmanba* kɔnɔ, boncɛtigɛfani kɔ fɛ, jɛnɔgɔnya kɛsu* ni a datugunan bɛ yɔrɔ min na, ni o tɛ, a bɛna sa; sabu ne bɛ ne yɛrɛ yira aw ra sankaba jamijan ra o kɛsu datugunan le kunna. ³ Haruna ka kan ka don ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ cogo min na, o ye nin ye: a ka kan ka misitoran kaɲaman kelen mina ka o kɛ a yɛrɛ ta jurumunyafa saraka ye, ka sagajigi kelen kɛ a yɛrɛ ta saraka jenita ye. ⁴ A bɛ a ta lenfaniw don a yɛrɛ ra, minw ye forokiyasurun ye, ani a kurusi, k'a yɛrɛ cɛsiri ni a cɛsiranin ye, ka jalamugu fugula gbɛman biri a kun na. A bɛ a yɛrɛ ko fɔlɔ, ka sɔrɔ ka o fani saninmanw don a yɛrɛ ra. ⁵ A ka kan ka bakɔrɔnin fla mina Izirayɛli jama fana fɛ ka o kɛ o ta jurumunyafa saraka ye, ani sagajigi kelen, ka o kɛ o ta saraka jenita ye. ⁶ Haruna ye a ta misitoran mina k'a kɛ saraka ye, k'a yɛrɛ ta jurumun, ani a ta somɔgɔw ta jurumun kafari. ⁷ O kɔ, a ye bakɔrɔnin fla mina ka na ni o ye Matigi Ala ja kɔrɔ, Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra. ⁸ A ye kara la*, janko k'a lɔn o bakɔrɔnin fla ra, juman le bɛ kɛ Matigi Ala ta ye, ani juman le bɛ bla ka taga kongo kɔnɔ*.

⁹ «Ni bakɔrɔnin min ka kɛ Matigi Ala ta ye, Haruna bɛna o mina ka o faga k'a kɛ jama ta jurumunyafa saraka ye. ¹⁰ Bakɔrɔnin min kera bakɔrɔnin blata ye, a bɛna o panaman mina k'a lɔ Matigi Ala ja kɔrɔ, ka jurumun kafari ni a ye, k'a gbɛn ka taga kongo kɔnɔ, k'a kɛ bakɔrɔnin blata ye.

¹¹ «Ayiwa, ni o kera, Haruna bɛ a ta misitoran mina, ka o kɛ k'a yɛrɛ ta jurumun ni a ta somɔgɔw ta jurumun kafari; a ye o misitoran kannatigɛ.

* **16:8** 16.8 Bakɔrɔnin min bɛ bla ka taga kongo kɔnɔ: Heburukan na, a sebera ko Hazazeli; o kɔrɔ ye ko bakɔrɔnin min bɛ bla ka taga.

12 O kɔ, a ye wusunandaga dɔ ta, ka takami dɔ cɛ wusunanjɛnifɛn kan, Matigi Ala na kɔrɔ, ka o kɛ wusunandaga kɔnɔ, ka wusunanmugu boro na fla kɛ minan dɔ kɔnɔ, ka taga ni o bɛɛ ye boncɛtigɛfani kɔ fɛ yɔrɔ saninmanba* kɔnɔ. 13 Ni a donna yi, a ye wusunan kɛ takami kan Matigi Ala na kɔrɔ, janko wusunan sisi ye wuri ka kɛ jɛnɔgɔnya kɛsu datugunan kan k'a datugu. Ni o kɛra, Haruna tena sa. 14 A bɛna misitoran jori dɔ ta, ka taga o seriseri ni a borokanden ye kɛsu datugunan na fɛyɔrɔ kan, a tɛrɛbɔyanfan na; a ye a borokanden su jori ra tuun k'a seriseri kɛsu datugunan na fɛ sɪnaga wolonfla.

15 «O kɔ, a bɛ Izirayɛli jama ta bakɔrɔnin mina ka o kannatigɛ, ka o kɛ o ta jurumunyafa saraka ye. A ye taga ni o jori ye boncɛtigɛfani kɔ fɛ. A k'a kɛ cogo min ni misitoran jori ye, a ye a kɛ o cogo kelen na. A ye jori dɔ seriseri kɛsu datugunan kan, ka dɔ seriseri a na fɛ.

16 «O cogo ra, Izirayɛlimɔgɔw ka Ala ta yɔrɔ saninmanba lanɔgɔ ni o ta kanminabariyaw, ani o ta hakekow, ani o ta jurumun minw bɛɛ ye, Haruna bɛ o bɛɛ kafari. A bɛ fanibon yɔrɔ tɔ bɛɛ fana ta kɛ o cogo ra, sabu o fanibon bɛ o mɔgɔ saninyabariw le cɛ ra.

17 «Ni Haruna bɛ don yɔrɔ saninmanba kɔnɔ ka taga jurumun kafari wagati min na, mɔgɔ si man kan ka kɛ fanibon kɔnɔ o wagati ra, fɔ ka taga a bɔ. A bɛ jurumun kafari kɛ a yɛrɛ ni a ta somɔgɔw ye, ani Izirayɛlimɔgɔw jama bɛɛ lajennin ye. 18 Ni a bɔra, a ye taga sarakajɛnifɛn kɔrɔ Matigi Ala na kɔrɔ, ka taga jurumun kafari kɛ sarakajɛnifɛn kan. A ye misitoran ni bakɔrɔnin jori dɔ mun sarakajɛnifɛn gbanw bɛɛ ra. 19 A bɛ jori seriseri sarakajɛnifɛn kan ni a borokanden ye, sɪnaga wolonfla, k'a saninya Izirayɛlimɔgɔw ta hakekow ma, k'a bla danna ne ye.

20 «Ayiwa, ni Haruna ka jurumun kafari ka ban, ka yɔrɔ saninmanba ni Nɔgɔnkunbɛn fanibon ni sarakajɛnifɛn saninya, o tuma bakɔrɔnin min bɛ gbɛn ka taga kongo kɔnɔ, a ye o mina ka na. 21 Haruna ye a boro fla la o bakɔrɔnin kun na; Izirayɛlimɔgɔw ka tɛrɛnbariyako minw bɛɛ kɛ, ani o ta hakekow, ani o ta jurumunw, Haruna ye o bɛɛ fɔ ka o kunko la bakɔrɔnin kan. A bɛ o jurumunw bɛɛ kunko la bakɔrɔnin kunna; o kɔ, a bɛ mɔgɔ dɔ bla a ye o bakɔrɔnin gbɛn ka taga kongokolon kɔnɔ. 22 O bɛ o bakɔrɔnin gbɛn ka taga kongokolon kɔnɔ; ni o kɛra, bakɔrɔnin bɛ taga ni o ta jurumunw bɛɛ ye kongo kɔnɔ.

23 «O kɔ, Haruna bɛ don Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ. A tun ka lenfani minw don, ka don yɔrɔ saninman* kɔnɔ, a bɛ o bɔ ka o bla yɔrɔ saninman kɔnɔ yi. 24 A ye a yɛrɛ ko ni ji ye yɔrɔ saninman dɔ ra, ka sɔrɔ k'a ta faniw don. O kɔ, a ye bɔ ka na a ta saraka jɛnita ni jama ta saraka jɛnita jɛni. A ye a yɛrɛ ta jurumun ni jama ta jurumun kafari. 25 Bɛgan min kɛra jurumunyafa saraka ye, a bɛ o turu fana jɛni sarakajɛnifɛn kan.

26 «Mɔgɔ min ka bakɔrɔnin gbɛn ka taga kongo kɔnɔ, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yɛrɛ ko fana, ka sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ.

27 «Misitoran ni bakɔrɔnin min kɛra jurumunyafa saraka ye, o donna ni minw jori ye yɔrɔ saninmanba kɔnɔ ka jurumun kafari, o ka kan ka taga ni olugu ye fanibonw kɔ fɛ, ka taga o gbolo ni o sogo ni o bo bɛɛ jɛni. 28 Ni mɔgɔ min ka o jɛni, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yɛrɛ ko ji ra; o kɔ, a bɛ sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ.

29 «Ayiwa, nin ye sariya wuribari le ye aw fɛ. San karo wolonflanan, o karo tɛrɛ tan, aw ka kan ka aw yɛrɛ majigi Ala na kɔrɔ; aw man kan ka baara si kɛ o lon na, aw Izirayɛlimɔgɔw, ani lonan minw siginin bɛ aw fɛ.

30 Sabu o lon le ra aw ta jurumunw bɛ kafari, ka aw saninya. Ni o kɛra,

aw bena saninya ka bo aw ta jurumunw bee ra Matigi Ala na korɔ. ³¹ Aw man kan ka foyi ke o lon na; aw ka kan ka nenekiri, ka aw yere majigi Ala na korɔ. O ye sariya wuribari le ye.

³² «Ayiwa, turu saninman* kera sarakalasebaga min kan k'a saninya, k'a sigi sarakalasebagaya ra a face no ra, ale le be jurumunw kafari; a ka kan ka lenfaniw le don, fani saninmanw. ³³ A bena jurumun kafari ke, ka yoro saninmanba saninya, ka Nɔgonkunben fanibon ni sarakajenifen saninya, ka sarakalasebagaw ni jama bee lajennin saninya.

³⁴ «Nin sariya ye sariya wuribari le ye aw fe. Aw ka kan ka Izirayelimogow ta jurumunw bee kafari o ye sijaga kelen san o san.»

Ayiwa, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, Haruna ka o bee ke.

Saninyari ko ta sariyaw

17

Began fagayoro ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo sarakalasebagaw ye, Haruna ni a dencew, ani Izirayelimogow bee ye, ko: ³ Matigi Ala ka min fo o le nin ye: <Ni Izirayelimogo do ka misi, walama saga, walama ba faga dugu kono, walama so ko fe, ⁴ ni a ma na ni a ye Nɔgonkunben fanibon* na fe ka na a faga o yoro ra, k'a ke saraka ye Matigi Ala na korɔ fanibon donda ra, o hake be to o tigi kunna, sabu a kera i n'a fo a ka mogo le faga. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na. ⁵ O kun ye janko Izirayelimogow kana o ta beganw faga kongo kono o yere ma yi; o ye na ni a ye sarakalasebaga fe Matigi Ala na korɔ, Nɔgonkunben fanibon donda ra, ka na a ke ninsondiya saraka ye k'a di Matigi Ala ma. ⁶ Ni o ka o began faga, sarakalasebaga be a jori seriseri Matigi Ala ta sarakajenifen kan, Nɔgonkunben fanibon donda ra. A be a turu jeni sarakajenifen kan. O be ke saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁷ O ra, Izirayelimogow si man kan ka taga o ta beganw faga kongo kono tuun ka saraka bo bakoronin jinaw ye, ka jen ni o jinaw ye ka jurumun ke. Nin sariya ye sariya wuribari le ye Izirayelimogow ni o ta durujaw bee fe.>

⁸ «O koson i ye a fo o ye ko ni Izirayelimogo do, walama lonan minw siginin be o fe, ni o do ka saraka jenita do bo, walama saraka suguya wewe, ⁹ ni a ma na ni a ye Nɔgonkunben fanibon donda ra, ka na o saraka bo Matigi Ala ye, o tigi ka kan ka faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.»

Izirayelimogow man kan ka jori domu

¹⁰ «Ni Izirayelimogo do, walama lonan minw siginin be o fe, ni o do ka began do jori domu, ni a kera began o began jori ye, ne Ala bena wuri o tigi kama, k'a faran ka bo a ta jamana mogow ce ra; ¹¹ sabu fenpanaman bee nin be a jori le ra. O koson Matigi Ala k'a fo ko aw ta beganw bee jori ye ke sarakajenifen kan, janko ka aw ta jurumun kafari. Nin min be jori ra, o le b'a to jori be ke ka jurumun kafari. ¹² O le koson ne k'a fo Izirayelimogow ye ko: <Aw si man kan ka jori domu. Hali lonan minw be o fe, o si man kan ka jori domu.>

¹³ «Ni Izirayelimogo do, walama lonan minw be o fe, ni o do ka kongosogo walama kono do mina kongo ra, min be domu, a ka kan ka a jori bon dugu ma ka a datugu ni buguri ye. ¹⁴ Sabu fenpanaman bee nin ye a jori le ye, jori min b'a ra. O koson ne k'a fo Izirayelimogow ye ko: <Aw kana fenpanaman si jori domu; sabu fenpanaman bee nin ye a jori le ye. Mogo o mogo k'a domu, o tigi be faran ka bo Izirayelimogow ce ra.>

¹⁵ «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jufasogo, walama wara dato domu, ni a kera Izirayelimɔgɔ ye, walama lonan, o tigi ka kan k'a ta faniw ko, k'a yerε ko. A saninyabari bε to fɔ ka taga wula se. O kɔ fε, a bε sɔrɔ ka saninya. ¹⁶ Ni a ma a ta faniw ko, k'a yerε ko, o hake bεna bɔ a tigi ra.»

18

Jen minw ma daga cε ni muso cε

¹ Matigi Ala kumana Musa fε k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayelimɔgɔw fε, k'a fɔ o ye ko: <Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ³ Aw tun bε Misiran jamana ra tuma min na aw ka ko minw ye olugu fε, aw kana o ladegi. Ne bε tagara ni aw ye Kanaana jamana min na fana, aw kana taga o jamana mɔgɔw ta koketaw ladegi. Aw man kan ka o ta landaw ta. ⁴ Aw ka kan ka ne ta cifɔninw le kε, ka ne ta sariyaw sira tagama; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁵ « <Aw ye ne ta sariyaw ni ne ta cifɔninw sira tagama. Ni mɔgɔ min ka o sariyaw sira tagama, o tigi bεna kisi o le sababu ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye.

⁶ « <Ayiwa, aw ra cε si man kan ka gbara muso dɔ ra, ka jen ni a ye, k'a sɔrɔ a ni o muso bεε ye gbakelenmɔgɔw ye. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

⁷ « <I man kan ka jen ni i bamuso ye k'a lebu; sabu i bamuso lo. I man kan ka jen ni a ye, ka i face lebu.

⁸ « <I man kan ka jen ni i face ta muso dɔ ye fana, ka i face lebu.

⁹ « <I man kan ka jen ni i balemamuso ye; ni aw bεε kera fa kelen ni ba kelen o, walama ni aw kera fa kelen na, nka aw tε ba kelen na o, walama ni aw kera ba kelen na, nka aw tε fa kelen na o, ni aw worora lu kelen kɔnɔ o, walama ni aw ma woro lu kelen kɔnɔ o, i man kan ka jen ni a ye.

¹⁰ « <I man kan ka jen ni i mamaden si ye, ka i yerε lebu.

¹¹ « <I man kan ka jen ni i face ta muso dɔ ta denmuso ye, sabu i balemamuso lo.

¹² « <I man kan ka jen ni i face kɔrɔmuso, walama ni a dɔgɔmuso dɔ ye, sabu i tenenmuso lo.

¹³ « <I man kan ka jen ni i bamuso kɔrɔmuso walama a dɔgɔmuso ye, sabu i tenenmuso lo.

¹⁴ « <I man kan ka i face balemace lebu, ka jen ni a muso ye, sabu i tenenmuso lo.

¹⁵ « <I man kan ka jen ni i buranmuso ye, sabu i dence muso lo. I man kan ka jen ni a ye.

¹⁶ « <I man kan ka jen ni i balemace muso ye, ka i balemace lebu.

¹⁷ « <I man kan ka jen ni muso dɔ ye, ka sekɔ ka jen ni a denmuso fana ye. I jenna ni muso min ye, i man kan ka jen ni o muso mamaden si ye; sabu olugu ni o muso bεε ye gbakelenmɔgɔw le ye. Ni mɔgɔ min ka o kε, o tigi ka kojuguba le kε.

¹⁸ « <I man kan ka i muso dɔgɔmuso furu, ka jen ni a ye, k'a i muso to si ra, ka celiya don o ni jɔgɔn cε.

¹⁹ « <I man kan ka gbara muso si ra ka jen ni a ye, k'a sɔrɔ a bε a ta landa ra, sabu a saninyabari lo.

²⁰ « <I man kan ka i mɔgɔjɔgɔn ta muso jini, ka jen ni a ye, ka i yerε lanɔgɔ ni a ye.

²¹ « <I kana sɔn ka i den si di o ye a don tasuma ra, k'a kε saraka ye ka Molɔki ta jo sɔn ni a ye. I man kan ka i ta Ala tɔgɔ cεn o cogo ra, sabu ne le ye Matigi Ala ye.

22 « <I man kan ka jen ni i ceɲogɔn ye i n'a fɔ ce be jen ni muso ye cogo min na; o ye ko haramunin le ye.

23 « <I man kan ka jen ni began ye, ka i yere lanogɔ. Muso fana man kan k'a yere di began ma, a ye jen ni a ye. O ye kokolonba le ye.

24 « <Ayiwa, aw kana aw yere lanogɔ ni nin kow si ye, sabu ne bena siya minw gben ka bo aw na, olugu tun ka o yere lanogɔ ni nin kow bee le ye. 25 O k'a ke ten ka jamana bee lanogɔ. O koson ne bena o hake bo o ra, k'a to o ta jamana ye o bee foono.

26 « <O ra aw ka kan ka ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigeninw bee sira tagama. Aw Izirayelimogow, walama lonan minw be aw ce ra, aw si man kan ka nin ko haramuninw jogon do ke; 27 sabu mogɔ minw sigira jamana ra ka kon aw na, olugu ka nin ko haramuninw jogon le ke, ka jamana bee lanogɔ. 28 Ni aw ka o kow jogon ke, ka jamana lanogɔ, jamana bena aw fana foono, i n'a fɔ minw tun sigira jamana ra aw na, jamana ka olugu foono cogo min na.

29 « <Aw ra ni min o min ka nin ko haramunin jogon do ke, ne bena o tigi faran ka bo a ta jamana mogow ce ra.

30 « <Ayiwa, aw ka kan ka ne ta koketaw sira le tagama. Nin ko haramunin minw tun be kera jamana kon ka sorɔ aw ma se yi ban, aw man kan ka o kow si ladegi ka aw yere lanogɔ, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Sariya were minw fora Izirayelimogow ye

19

Izirayelimogow ka kan ka saninya

1 Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: 2 «Kuma Izirayelimogow bee lajennin fe k'a fɔ o ye ko: <Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo, ne Matigi Ala, aw ta Ala.

3 « <Aw bee ye aw fa ni aw ba bonya. Ne ka Nenekirilon min sigi, aw ka kan ka o jate fana, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

4 « <Aw kana nabɔ batofen gbansanw fe ka o bato. Aw kana negge yeele ka o ke batofen do ye k'a bato; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Sarakaw ta sariya

5 « <Ni aw b'a fe ka ninsondiya saraka bo ne ye, aw y'a ke ka kapa ni a kecogo ye, janko ne ye aw ta saraka mina. 6 Aw be o saraka di ne ma lon min na, a sogo ka kan ka domu k'a ban o lon yere ra. Ni a to ka si, aw ye o domu o dugusagbe. Nka ni a to belen ka to a dugusagbe flanan, aw ye o jeni tasuma ra k'a ban. 7 Ni mogɔ o mogɔ ka sarakasogo domu ka taga se fo tere saba, o tigi ta saraka te mina, sabu a sogo kera fen haramunin ye. 8 Ni mogɔ o mogɔ ka o sogo domu, o hake be o tigi kan; sabu o saraka min dira ne ma, a ma o jate fen saninman ye. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na.> »

Simantige ta sariya

9 « <Ayiwa, ni aw nana ke aw ta simanw kan ye aw ta jamana ra tuma min na, aw ye foro kerefeyoro ta simanw to yi, aw kana o kan. Siman minw fana kanbari tora, walama minw benbenna, aw kana seko ka taga olugu kan tuun. 10 Ni aw be aw ta rezemɔ fana bo, minw tora tigebari ye, walama minw benbenna, aw kana seko ka taga olugu tomɔ. Aw ye o to fagantanw ni lonanw ye; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Mɔgɔɔgɔn kanuya ta sariya

11 « ‹Aw kana sonyari ke; aw kana faninya tige, walama ka aw mɔgɔɔgɔn janfa. 12 Aw kana kari gbansan faninya kan ni ne tɔgɔ ye, ka ne tɔgɔ cɛn, sabu ne le Matigi Ala ye.

13 « ‹Mɔgɔ kana a mɔgɔɔgɔn tɔɔ. I kana i mɔgɔɔgɔn borofen bɔsi a ra. I ta baaraden sara kana si i boro. 14 I kana torogberen neni. I kana fen bla fiyento ɲa, k'a to a ye talon a ra. I ka kan ka siran Ala ɲa, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

15 « ‹Ni i be kiti tige, i ye a tige terenninya kan. I kana jo di fagantan ma a ta fagantanya koson, i fana kana kiti diya fagama ra a ta fagamaya koson. Ni i be i mɔgɔɔgɔn ta kiti tige, i ye a ke can le kan. 16 I kana yaala ka nafiya ke mɔgɔw ce ra. I kana seereyajugu fo i mɔgɔɔgɔn ta ko ra min be se ka ke a fagasababu ye; ne le ye Matigi Ala ye.

17 « ‹I kana i balema koninya i jusukun na gbansan. Ni a ka ko do le ke min man ɲi, i ye o fo a ɲa na k'a gbɛleya, janko o kana na i fana jaraki ni a ye. 18 Ni mɔgɔ do ka ko do ke i ra, i kana a fo ko i be a juru sara. Ni i balema do ka ko do ke i ra min ka i dimi, i kana o ko to i yere konɔ. I ka kan ka i mɔgɔɔgɔn kanu i ko i yere, sabu ne le ye Matigi Ala ye.› »

Fɛn minw te suguya kelen ye

19 « ‹Ayiwa, aw ka kan ka ne ta sariyaw sira tagama. Aw ta began minw te began suguya kelen ye, aw kana a to olugu ye jen. Siman minw fana te siman suguya kelen ye, aw kana olugu dan foro kelen konɔ. Fani minw te fani suguya kelen ye, aw kana o karan ɲogon na ka o don.› »

Jɔnmuso maminanin ta sariya

20 « ‹Ni ce do ka jɔnmuso do mamina, k'a soro a m'a kunmabo, jɔnmuso matigice fana m'a labla, ni ce were nana jen ni o muso ye, o tigi ka kan ka warida do sara. Nka o man kan ka o faga, sabu jɔnmuso tun ma kunmabo, a tun te a yere ta ye fana. 21 O ce ye na ni sagajigi kelen ye ɲogonkunben fanibon* donda ra, a ta hake koson, ka na o di Matigi Ala ma hakebo saraka ye a ta hake koson. 22 Sarakalasebaga bena a ta jurumun kafari ni o hakebo saraka ye Matigi Ala ɲa korɔ. Ce ta jurumun bena yafa a ma.› »

Yiridenw ta sariya

23 « ‹Ayiwa, ni aw tagara se Kanaana jamana ra tuma min na, ni aw ka yiri suguya caman turu, minw be den, aw ka kan ka o yiriw denw jate i n'a fo yiriden saninyabariw, fo san saba; fo ka taga o san saba dafa, aw man kan ka o yiridenw domu. 24 A san naaninan, o yiriw bena den minw ke, o denw bee bena bla danna ne ye; aw bena panagbe do ke o yiridenw ko ra, ka ne bonya. 25 A san loorunan le ra, aw be se ka o yiridenw domu. O cogo ra, aw ta yiriw bena den caman ke aw ye san o san. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.› »

Lagberi ni joson ta sariya

26 « ‹Aw kana jufasogo domu. Aw kana subagaya ke, aw kana lagberi ke. 27 Aw kana aw kun li, ka si do to aw kun cɛmance ra. Aw kana aw bonbosi kerɛfeyorow dama li. 28 Ni mɔgɔ ka sa aw fe, aw kana aw fari cici ni muru ye ko mɔgɔ sara aw fe. Aw kana aw fari ɲegenɲegen. Ne le ye Matigi Ala ye.

29 « ‹Aw kana jen siri ni josonbagaw ye ka aw denmusow bla jatoya ra ni o ye, ka o lebu; ni o te, jamana bee bena na nabɔ o jow fe, ka kojugu caya jamana konɔ. 30 Ne ka Nenɛkirilon* minw fo aw ye, aw ka kan ka o

lonw jate; aw ka kan ka bonya la ne ta batoyɔɔ saninman kan fana. Ne le ye Matigi Ala ye.

³¹ « <Minw b'a fɔ ko o bɛ kuma ni suw ye, ka lagberi kɛ, aw kana taga olugu fɛ ko aw bɛ taga lagberi kɛ. Ni aw ka o kɛ, aw bɛna aw yɛrɛ lanɔɔ. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Mɔgɔkɔrɔbaw ni lonanw ta sariya

³² « <Aw ye wuri ka lɔ mɔgɔkɔrɔba kunsigigbetigi ja kɔrɔ; aw ye mɔgɔkɔrɔba bonya kɔsɛbɛ. Aw ye siran aw ta Ala ja; ne le ye Matigi Ala ye.> »

³³ « <Ni lonan dɔ ka na sigi aw ta jamana ra, aw kana a jɔnyamina. ³⁴ Aw ye lonanw minako ja, k'a kɛ i n'a fɔ aw yɛrɛ dɔ lo. Aw ye o kanu k'a kɛ i n'a fɔ o ye aw dɔ le ye, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

Jago ta sariya

³⁵ «Aw kana mɔɔ tɔɔ jago ra. Ni aw bɛ fiyeere kɛ, ni aw bɛ fɛn suma, aw kana dɔ bɔ a mɛtɛrɛda ra, walama a kiloda ra, walama a litirida ra. ³⁶ Aw y'a to aw ta sumanikɛnan ye bɛn, a kiloda ye dafa; aw kana dɔ bɔ aw ta sumanikɛminanw na fana. Ne le Matigi Ala ye, aw ta Ala, min ka aw labɔ Misiran jamana ra.

³⁷ « <Aw ye ne ta sariyaw ani ne ta cifɔninw bɛɛ kɛ, ka tagama ka kaja ni o ye, sabu ne le ye Matigi Ala ye.> »

20

Josɔn ni lagberi ta kiti

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayelimɔɔw fɛ, i ye a fɔ o ye ko: <Ni Izirayelimɔɔ dɔ, walama lonan minw bɛ ni aw ye, ni o dɔ k'a den di, k'a kɛ ka Molɔki ta jo sɔn, o tigi ka kan ka faga. Mɔɔw ye jɛn k'a bon ni kabakuru ye k'a faga. ³ Ne bɛna wuri o tigi kama, k'a faran ka bɔ Izirayelimɔɔw ra, sabu a k'a den dɔ di, ka Molɔki ta jo sɔn ni a ye minke, a ka ne ta yɔɔ saninman* le lanɔɔ, ka ne tɔɔ saninman cɛn. ⁴ Ayiwa, aw jamana mɔɔw, ni aw ka aw ja tugu o ko jɔɔn kan, ni aw ma sɔn k'a tigi faga, ⁵ ne yɛrɛ le bɛna juguya a ma kɔsɛbɛ, ale ni a ta gba bɛɛ, ka o faran ka bɔ o ta jamana mɔɔw cɛ ra, ani minw bɛɛ bɛ jɛn ni o mɔɔw ye, ka Molɔki ta jo sɔn.

⁶ « <Minw b'a fɔ ko o bɛ kuma ni suw ye, ka lagberi kɛ, ni mɔɔ o mɔɔ ka taga olugu dɔ fɛ, ne bɛna wuri o tigi kama kɔsɛbɛ, k'a faran ka bɔ a ta jamana mɔɔw cɛ ra.> »

Jɛn minw ma daga cɛ ni muso cɛ

⁷ « <Aw ye aw yɛrɛ saninya ka kɛ mɔɔ saninmanw ye, sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.> »

⁸ « <Aw ye jija ka ne ta sariyaw sira tagama, sabu ne le ye Matigi Ala ye, min bɛ aw saninya.> »

⁹ « <Ni mɔɔ o mɔɔ ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga. A fagari kunko bɛna bɛn a yɛrɛ le kan, sabu a ka kumajugu fɔ a face walama a bamuso ma.> »

¹⁰ « <Ni cɛ min ka jɛn ni a mɔɔjɔɔn muso ye, o cɛ ni o muso bɛɛ ka kan ka faga.> »

¹¹ « <Ni cɛ min ka jɛn ni a face muso ye, k'a face lebu, o cɛ ni o muso bɛɛ ka kan ka faga; o fagari kunko bɛna bɛn o yɛrɛ le kan.> »

12 « <Ni ce min ka jen ni a dence muso ye, o ce ni o muso bee ka kan ka faga, sabu o ka kojagamininba le ke. O fagari kunko bena ben o yere le kan.

13 « <Ni ce fla ka jen i n'a fo ce be jen ni muso ye cogo min na, o ka ko haramunin le ke. O ka kan ka o faga. O fagari kunko bena ben o yere le kan fana.

14 « <Ni ce do ka muso do ta, ka soro ka o muso denmuso fana ta tuun, o ye kojuguba le ye. O ka kan ka o saba bee jeni, janko o kojugu jogon kana ye aw ce ra.

15 « <Ni ce min ka jen ni began ye, o ce ka kan ka faga; o ka kan ka began fana faga.

16 « <Ni muso min fana k'a yere di began do ma ka jen ni a ye, o ka kan ka o muso ni o began bee faga. Ni o fagara, o fagari kunko bena ben o yere le kan.

17 « <Ni ce min k'a balemamusu ta, fakelenden, walama bakelenden, ka jen ni a ye, ka jogon lebu, o ye maroyakoba le ye. Olugu ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na o balema tow bee na na. O ce jenna ni a balemamusu ye minke, o hake ka kan ka ben a kan.

18 « <Ni ce min ka jen ni muso do ye ka o muso to landa ra, o fla bee ka kan ka faran ka bo o ta jamana mogow ce ra, sabu o ka o yere lanogo jori ra, ka ne ta sariya cen.

19 « <I man kan ka jen ni i bamuso balemamusu ye, walama i face balemamusu, sabu i tenenmusu lo. Ni mogow min ka o ke, o hake bena ben o tigi yere kan.

20 « <Ni ce min ka jen ni a benogocce ta muso ye, k'a benogocce lebu, o hake bena ben o ce ni o muso kan. O tena den soro fo ka taga o sa.

21 « <Ni ce min k'a balemace musu ta, o ye ko nogonin le ye. O tena den soro, sabu o ce k'a balemace lebu.> »

Izirayelimogow ka kan ka saninya

22 « <Aw ye ne ta sariyaw ni ne ta cifoninw bee ke, k'a sira tagama; ni o kera, ne be tagara ni aw ye jamana min na, o jamana tena aw fonon. 23 Ne bena siya minw ghen ka bo aw na fe, aw kana olugu ta landaw ta, sabu o siyaw ka nin kojuguw bee le ke, fo k'a to ne ka o haramuya. 24 O le koson, ne k'a fo aw ye ko o jamana bena ke aw le ta ye. Ne bena o jamana di aw ma, nono ni li be woyo o jamana min na; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw panawoloma ka bo siya tow ce ra.

25 « <O koson sogo saninyaninw ni sogo saninyabariw, ani konon saninyaninw ni konon saninyabariw, aw ka kan ka olugu lon ka bo jogon na, janko aw kana aw yere lanogo ni o fen saninyabariw si ye; aw kana aw yere lanogo ni o sogow ye, walama o konow, walama o fenpanaman minw be fofu o konobara kan dugu ma. Ne ka o fenw yira aw ra, janko aw ye a lon ko o saninyanin te.

26 « <Aw ye aw yere bla danna ka saninya ne ye, sabu ne Matigi Ala, ne saninyanin lo. Ne ka aw panawoloma ka bo siya tow ce ra, janko aw ye ke ne ta mogow ye.

27 « <Cew ni muso minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, ka lagberi ke, aw ka kan ka olugu faga. Aw ye o bon ni kabakuru ye ka o faga. O ta fagari kunko bena ben o yere le kan.> »

21

Sariya min be sarakalasebagaw kan

¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Kuma sarakalasebagaw fe, minw ye Haruna dencew ye, i ye a fɔ o ye, ko ni sarakalasebaga dɔ ta mɔgɔ sara, a man kan ka gbara o su ra k'a yere lanɔgɔ, ² fɔ ni a kera a yere ta somɔgɔ dɔ ye, a bamuso, walama a face, walama a ta den, walama a korɔce walama a dɔgɔce. ³ Ni a balemamuso dɔ lo, min sunguruman lo, ni o tun be jɔgɔn fe so kɔnɔ, a be se ka gbara ale fana su ra k'a yere lanɔgɔ, sabu a balemamuso ma furu.

⁴ «Sarakalasebaga ye Izirayelimɔgɔw jɔmɔgɔ le ye, a ta sarakalasebagaya kosɔn. O ra, a man kan k'a yere lanɔgɔ, k'a yere lebu.

⁵ «Sarakalasebaga man kan k'a kun yɔrɔ dɔw li, walama k'a bonbosi kerefeyɔrɔw li, walama k'a yere fari yɔrɔ dɔw tigtige ni muru ye. ⁶ A ka kan ka saninya le, ka bla danna Ala ye; a man kan ka ne Ala tɔgɔ cɛn, sabu ale le be siman sarakaw jeni tasuma ra Matigi Ala ye, min ye o ta Ala ta saraka ye. O kosɔn a ka kan ka ke mɔgɔ saninman le ye.

⁷ «Sarakalasebaga man kan ka jatɔmuso furu, walama ce dɔ ka muso min nege ka jen ni a ye, walama muso furusanin dɔ, sabu sarakalasebaga blara danna ka saninya ka ke Matigi Ala ta le ye.

⁸ «Izirayelimɔgɔw bee ka kan ka sarakalasebagaw jate mɔgɔ saninmanw ye, sabu olugu le be aw ta Ala ta sarakaw lase. Aw ye o jate mɔgɔ saninmanw ye, sabu ne saninyanin lo, ne Matigi Ala min ka aw saninya.

⁹ «Ni sarakalasebaga dɔ denmuso ka jen ni josɔnbagaw ye k'a yere bla jatɔya ra ni o ye, k'a yere lebu, a k'a face le lebu. O ka kan k'a jeni.»

Sariya min be sarakalasebagaw kuntigi kan

¹⁰ «Ayiwa, sarakalasebaga min be a balema sarakalasebaga tɔw kunna, turu saninman* kera min kun na k'a saninya, ka sarakalasebagaya faniw don a ra, ale man kan k'a kunsigi jagaminin to, walama k'a ta fani faran, kojugu dɔ kosɔn. ¹¹ A man kan ka gbara su ra k'a yere lanɔgɔ, hali ni a face, walama ni a bamuso su lo. ¹² A man kan ka bɔ yɔrɔ saninman* kɔnɔ ka taga sangayɔrɔ ra, janko a kana na Matigi Ala ta yɔrɔ saninman lanɔgɔ, sabu turu saninman* kera ale le kun na, k'a saninya k'a bla danna Ala ta baara kama. Ne le ye Matigi Ala ye.

¹³ «Sarakalasebagaw kuntigi ka kan ka sunguru le furu. ¹⁴ Muso ce sanin, walama muso furusanin, walama ce dɔ ka sunguru min nege ka jen ni a ye, walama jatɔmuso, a man kan ka o dɔ furu. A ka kan ka sunguru dɔ le furu a yere ta siyamɔgɔw ra, ¹⁵ janko a denw kana ke den saninyabariw ye, ka jagami a ta siyamɔgɔw ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye, min ka a saninya.»

Sarakalasebaga ka kan ka ke mɔgɔ dafanin ye

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fɔ a ye ko: ¹⁷ «A fɔ Haruna ye, ko a ta durujaw ra, ko ni fiyen ka sɔrɔ a dence min o min fari ra, ko o man kan ka gbara ko a be a ta Ala ta saraka lase a ma. ¹⁸ Ni fiyen be mɔgɔ o mɔgɔ ra, o te se ka gbara ne ta sarakajenifen na ka saraka lase ne ma. O ra, mɔgɔ o mɔgɔ ye fiyento ye, walama senkelen, walama min jada cogo man ji, walama min sen kelen ka jan ni kelen ye, ¹⁹ walama min sen kelen, walama a boro kelen man ji, ²⁰ walama dantɔ, walama mɔgɔ cɔrɔkɔnin, walama nɔ be mɔgɔ min paden kan, walama sɔninya be mɔgɔ min na, walama ni warawara b'a ra, walama mɔgɔ min bɔra cɛya ra, o mɔgɔw si man kan ka saraka bɔ ne ye. ²¹ Sarakalasebaga Haruna ta gbamɔgɔ min o min, ni fiyen be a fari ra, o man kan ka gbara ko a be sarakaw jeni Matigi Ala ye; sabu fiyen be a fari ra. O ra, a daganin te a ye gbara ko a be a ta Ala

ta saraka lase. ²² A tigi be se ka Ala ta saraka domu; fen minw saninyara, ani minw saninyara kosebe, a be se ka olugu domu. ²³ Nka a man kan ka gbara yoro saninman* ta boncetigefani na, walama sarakajenifen na, sabu fiyen be a fari ra. A man kan ka ne ta yoro saninmanw lanogo, sabu ne le Matigi Ala ye, ne le be o saninya.»

²⁴ Ayiwa, Musa ka nin kumaw le fo Haruna ni a dencew ye, ani Izirayelimogow be ye.

22

Sarakalasebagaw man kan ka fen saninmanw lanogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo sarakalasebagaw ye, Haruna ni a dencew, ko Izirayelimogow be saraka minw bo ne ye, ko o ye o saraka saninmanw minako na, janko o kana ne togo saninman lanogo. Ne le ye Matigi Ala ye. ³ A fo o ye ko o ta duruja nataw ra, ko Izirayelimogow be saraka minw bo ne ye, ko ni sarakalasebaga min saninyabari ka gbara o fen saninmanw do ra, o tigi ka kan ka bo ne ta baara ra. Ne le ye Matigi Ala ye.

⁴ «Bana minw be mogo fari cen, walama damajalan, ni o do be sarakalasebaga o sarakalasebaga ra, Haruna dencew ra, o tigi man kan ka ne ta saraka saninmanw domu, fo ka taga a keneya. Ni sarakalasebaga min ka maga su ra, walama ni lawa be bonna min fe, o fana man kan k'a domu; ⁵ walama ni min magara fenpanaman saninyabari do ra, walama mogo saninyabari do ra, k'a yere lanogo, o fana man kan k'a domu. ⁶ Ni mogo min ka maga o fenw do ra, o tigi saninyabari be to fo ka taga wula se; a man kan ka saraka saninmanw domu. O ko, a ka kan k'a yere ko. ⁷ Ni tere benna, a be soro ka saninya. O ra, a be se ka saraka saninmanw domu, sabu o domuni ye a ta le ye. ⁸ Sarakalasebaga man kan ka began jufanin domu, walama wara dato, janko a kana a yere lanogo. Ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ «Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta koketaw be sira tagama; ni o te, ni o ka o ciw bla, o hake bena ben o kan, o be sa; sabu ne le ye Matigi Ala ye, ne le be o fenw saninya.»

Mogo minw be se ka sarakasogo domu

¹⁰ «Ni sarakalasebagaw te, mogo gbansan man kan ka saraka saninmanw domu. Mogo min ye lonan temebaga ye sarakalasebaga ta so, walama min be baardenya ra a ta so, olugu si man kan k'a domu. ¹¹ Nka ni sarakalasebaga ka jon min san, o be se k'a domu; walama jon min worora a ta so. Olugu be se ka sarakafen saninmanw domu. ¹² Ni sarakalasebaga denmuso do furura mogo gbansan do ma, o muso man kan ka Ala ta saraka saninmanw domu. ¹³ Nka ni sarakalasebaga denmuso min ce sara, walama min ta ce k'a bla, ni den te a fe, ni a be a face ta so i n'a fo a sunguruman tuma, ale be se ka saraka saninmanw domu ni a face ye. Ni a bora o ra, mogo gbansan si man kan k'a domu.

¹⁴ «Ni mogo do firira ka saraka saninmanw do domu, o tigi ka kan ka a nagon sara sarakalasebaga ye, k'a songo taran taranyoro looru, k'a taran kelen fara a kan fana.

¹⁵ «Izirayelimogow ka sarakafen minw bo ka o bla danna Matigi Ala ye, sarakalasebagaw man kan k'a to mogo gbansanw ye o fenw domu ka o lanogo. ¹⁶ Sabu ni o k'a domu, sarakalasebagaw be jurumun le lase o mogow ma, ka o hake ben o kan; ne le ye Matigi Ala ye, ne le be o fenw saninya.»

Saraka minw be se ka di Ala ma

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁸ «Kuma Haruna ni a dencew fe, ani Izirayelimogow bee, k'a fo o ye ko ni Izirayelimogow do, walama lonan minw be Izirayelimogow ce ra, ni o do b'a fe ka saraka jenita bo Matigi Ala ye, k'a ta dajuru le sara, walama ni a yere diyanya saraka lo, ¹⁹ a y'a to a ye ke began ceman ye, misi, walama saga, walama ba, fiyen kana ke a ra. Ni o kera, a ta saraka be mina. ²⁰ Fiyen be began min na, aw kana o ke saraka ye; ni o te, o saraka tena mina. ²¹ Ni mogow do b'a fe ka ninsondiya saraka bo k'a di Matigi Ala ma k'a ta dajuru dafa, walama ni a yere diyanya saraka lo, ni a kera misi ye, walama saga, walama ba, a y'a to fiyen si kana ke o began na, no kana ke a ra, janko a ta saraka ye mina. ²² Begin min fiyenna, walama min sen kelen man ni, walama min fari yoro do tigera ka bo a ra, walama jori be min fari ra, walama soninya, walama warawara, aw man kan ka o do ke saraka ye. Aw man kan ka o do ke saraka ye k'a jeni sarakajenifen kan Matigi Ala ye. ²³ Misi, walama saga min sen kelen ka jan, walama min sen kelen ka surun, aw be se ka o ke aw yere diyanya saraka ye; nka a te se ka ke dajurudafa saraka ye. ²⁴ Begin min kiliw cenna, walama ni a cira, walama ni a bora, walama ni a tigera, aw man kan ka o do ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma. O began jogon man kan ka ke saraka ye aw ta jamana ra. ²⁵ Ni lonan do ka o began jogon do di, aw kana son ka o mina ka o ke aw ta Ala ta saraka ye; sabu o beganw fari yoro dow tigtigera, walama no do be o ra; o saraka te mina.»

²⁶ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ²⁷ «Ni misiden, walama sagaden, walama baden worora, o den ka kan ka to ni a ba ye ka tere wolonfla le ke. Ni a ka tere seegi soro, walama ni a temena o kan, o tuma le ra a be se ka ke saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. ²⁸ Nka aw kana began ni a den faga lon kelen na, ni a kera misi ye, walama saga, walama ba.

²⁹ «Ni aw be pumanlon saraka le bo ne ye, aw y'a ke ka kana ni a cogo ye, janko Ala ye aw ta saraka mina. ³⁰ Ni aw ka saraka bo lon min na, aw ye a sogo bee domu o lon yere le ra. Aw man kan k'a to a to ye si. Ne le ye Matigi Ala ye.

³¹ «Aw ka kan ka son ne ta sariyaw ma ka o sira tagama, sabu ne le ye Matigi Ala ye. ³² Aw kana ne togow saninman cen. Izirayelimogow bee ka kan k'a lon ko ne saninyanin lo. Ne le ye Matigi Ala ye, min be aw saninya. ³³ Ne ka aw labo Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. Ne le ye Matigi Ala ye.»

23*Izirayelimogow ta panagbew*

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, i ye a fo o ye ko aw ka kan ka panagbe minw ke ka Matigi Ala bonya, o ka kan ka ke Jamalajenbaw le ye ka Matigi Ala bato. O panagbew fle nin ye.

Nenekirilon panagbe

³ «Aw ye baara ke tere worow; a tere wolonflanan ye Nenekirilon* le ye. Mogow man kan ka baara ke o lon na. Aw ka kan ka Jamalajenba ke o lon na. Aw man kan ka baara foyi ke; ni aw ka ke yoro o yoro, aw ka kan ka o lon bla a danna ka Matigi Ala bonya.»

Jonyaban panagbe ni Burufunubari panagbe

⁴ «Aw ka kan ka panagbe minw fana ke Matigi Ala ye, ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bonya, o panagbew wagatiw ye nin ye: ⁵ San karo folo, tere tan ni naani wulada fe, o bena ke Jonyaban panagbe* ye; aw ye o ke ka Matigi Ala bonya. ⁶ Karo tere tan ni looru, o bena ke Burufunubari panagbe* ye; aw be o fana ke ka Matigi Ala bonya. Aw bena burufunubari domu ka se fo tere wolonfla. ⁷ O logokun tere folo, aw be jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ⁸ Aw ye saraka jenitaw bo Matigi Ala ye ka se fo tere wolonfla. A tere wolonflanan, aw bena jamalajenba ke tuun ka Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na.»

Siman folo panagbe

⁹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁰ «A fo Izirayelimogow ye ko ne bena jamana min di aw ma, ni aw sera o jamana ra, ni aw nana aw ta simanw tige, aw ye na ni siman kansiri kelen ye sarakalasebaga fe; o ye ke aw ta siman folo tigenin ye. ¹¹ Sarakalasebaga bena o siman kansiri fifa ne na koru Nenekirilon* dugusagbe, ka o di ne ma saraka ye. Ni o kera, o saraka bena mina. ¹² O siman kansiri bena di saraka ye ne ma lon min na, o lon kelen na, aw ka kan ka sagaden ceman kelen ke saraka jenita ye, min ka san kelen soru, ani fiyen te min na. ¹³ Aw ye mugu tentennin kilo woro noni turu ra, ka o fara a kan, ka o jeni, o be ke siman saraka* jenita ye, min jenina tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di. Aw ye rezenji litiri kelen ni tarance fana ke rezenji saraka ye, ka o bon a kan. ¹⁴ Mogo si man kan ka o simankura do ke buru ye k'a domu, walama k'a yiran k'a pimi, walama k'a kene pimi, fo kansiri folo ye di Matigi Ala ma folo. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. Ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw ye nin sariya sira tagama.»

Logokunw ta panagbe

¹⁵ «Ayiwa, aw ka siman kansiri folo di sarakalasebaga ma Nenekirilon* min na ko a ye a fifa k'a ke saraka ye, k'a damina o Nenekirilon dugusagbe ra, aw ye logokun wolonfla dafanin jate, ¹⁶ ka taga a bla fo Nenekirilon wolonflanan dugusagbe ra; o be ke tere bilooru. Ayiwa, o lon na, aw ka kan ka siman saraka do were bo ne ye tuun. ¹⁷ Aw bena burukun fla lalaga aw ta sow koru, ka na ni o ye sarakalasebaga fe, janko sarakalasebaga ye o buruw fifa. Aw ka kan ka o buruw bee kelen kelen lalaga ni mugu tentennin kilo woro ye, ka burufunufen ke a ra. O ye aw ta simankuraw fen folo ye; aw ye o di Matigi Ala ma saraka ye. ¹⁸ Ka fara o buruw kan, aw ye na ni sagaden ceman wolonfla ye, fiyen te minw na, ani minw ka san kelen bo, ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi fla; aw ye o ke saraka jenita ye ka o di Matigi Ala ma. Siman saraka ni rezenji saraka* min ka kan ka bo, aw ye o fana fara a kan; o be ke saraka jenita ye, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁹ Aw ye bakoronin kelen ke jurumunyafa saraka ye; ka sagaden fla ke ninsondiya saraka ye, minw ka san kelen soru. ²⁰ Sarakalasebaga bena o sagaden fla sarakaw fifa Matigi Ala na koru, ani simankura ta buruw, ani sagaden fla. O sarakaw be ke sarakalasebaga ta ye, sabu o blara danna Matigi Ala ye. ²¹ O lon kelen na, aw bena o panagbe ke, ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe; ni aw nana taga sigi yoro o yoro, aw ka kan ka nin sariya sira tagama.

²² «Ni aw nana ke siman tige ye aw ta jamana ra tuma min na, aw ye aw ta foro kerefeyoro ta simanw to yi, aw kana o kan; siman minw fana

kanbari tora, walama minw benbenna, aw kana sekɔ ka taga olugu kan tuun. Aw ye o to fagantanw ni lonanw ye; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

Burufiyε panagβε

²³ Matigi Ala kumana Musa fε k'a fɔ a ye ko: ²⁴ «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko san karo wolonflanan, a tere fɔlɔ, o bεna kε Nenεkirilon* ye aw fε, ka aw hakiri jigi ne ra. Aw bεna burufiyεkanw bɔ jamana yɔrɔ bεε ra o lon na, ka jamalajεnba kε ka ne bato. ²⁵ Aw ka kan ka aw ta baara tɔw bεε dabla o lon na, ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ye.»

Jurumun yafalonba panagβε

²⁶ Matigi Ala kumana Musa fε k'a fɔ a ye ko: ²⁷ «O karo wolonflanan tere tan, o le bεna kε Jurumun yafalonba ye. Aw bεna jamalajεnba kε ka Matigi Ala bato, ka aw yεrε majigi Ala na kɔrɔ, ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ye. ²⁸ Aw man kan ka baara si kε o lon na, sabu Jurumun yafalonba lo. Aw ta jurumunw ka kan ka yafa o lon le ra ne na kɔrɔ, ne Matigi Ala, aw ta Ala. ²⁹ Mɔgɔ o mɔgɔ tε a yεrε majigi o lon na, o tigi ka kan ka faran ka bɔ Izirayelimɔgɔw cε ra. ³⁰ Ni mɔgɔ o mɔgɔ fana ka baara kε o lon na, ne bεna o tigi halaki ka bɔ Izirayelimɔgɔw cε ra. ³¹ Aw man kan ka baara kε o lon na. Nin ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw bεε fε, aw sigiyɔrɔw bεε ra. ³² O lon bεna kε Nenεkirilon* le ye, i n'a fɔ lɔgɔkun tere wolonflanan. Aw ka kan ka aw yεrε majigi Ala na kɔrɔ. Aw ye o Nenεkirilon bla danna Ala ye, k'a damina karo tere kɔnɔntɔnnan wula fε, ka taga a bla fɔ a tere tannan wula fε.»

Gbatakɔrɔsigi panagβε

³³ Matigi Ala kumana Musa fε k'a fɔ a ye ko: ³⁴ «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o karo wolonflanan tere tan ni looru, o bεna kε Gbatakɔrɔsigi panagβε* ye. Aw bεna o panagβε kε fɔ tere wolonfla ka Matigi Ala bonya. ³⁵ A tere fɔlɔ, aw bεna jamalajεnba kε ka Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tɔw bεε dabla o lon na. ³⁶ O tere wolonfla kɔnɔ, aw bεna saraka jenitaw bɔ ka o di Matigi Ala ma. A tere seeginan, aw bεna jamalajεnba kε tuun, ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ye. Aw bεna o jamalajεnba kε Matigi Ala ye. Aw ka kan ka aw ta baara tɔw bεε dabla.

³⁷ «Ayiwa, panagβε minw ka kan ka kε ka Matigi Ala bonya, ani jamalajεnba minw ka kan ka kε, olugu le ye nin ye. Aw ka kan ka o kε, janko ka sarakaw jeni Matigi Ala ye: saraka jenitaw, ani siman sarakaw, ani ninsɔndiya sarakaw, ani rεzεnji sarakaw. Aw ka kan ka o sarakaw bεε kε ka kapa ni a cogo ye. ³⁸ Nka o sarakaw nin tε Nenεkirilonw ta sarakaw ra, ani aw bε deri ka saraka tɔ minw di Ala ma kakɔrɔ, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw yεrε diyanya sarakaw.

³⁹ «Ayiwa, o karo wolonflanan tere tan ni loorunan, ni aw ka aw ta jamana simanw tige, aw bεna gbatakɔrɔsigi panagβε* kε tere wolonfla, ka Matigi Ala bonya. O panagβε tere fɔlɔ bεna kε Nenεkirilon* ye, a tere seeginan fana bε kε Nenεkirilon ye. ⁴⁰ A tere fɔlɔ, aw ye yiridennuman dɔw tigεtigε, ani tamaro yiriborow, ani yiri flaburumanw, ani jidarayiri misen dɔw ta yiriborow. Aw ye o mina aw boro, ka to ka o fifa, ka toron kε, ka nagari Matigi Ala na kɔrɔ, fɔ tere wolonfla. ⁴¹ San o san, aw ka kan ka o panagβε kε tere wolonfla ka Matigi Ala bonya. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fε. Aw ka kan k'a kε san karo wolonflanan. ⁴² O tere wolonfla bεε ra, aw bεna kε si ye fanibonw* le kɔnɔ. Izirayeli jamanadenw bεε ka kan ka si fanibonw le kɔnɔ o lonw na, ⁴³ janko aw ta

denw y'a lon ko ne ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra tuma min na, ko o tun be sira fanibonw le konɔ. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

⁴⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ka kan ka panagbe minw ke ka Matigi Ala bonya, Musa ka o panagbew bee yira o ra nin cogo le ra.

24

Fitinadaga saninlaman manacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «A fo Izirayelimogow ye ko o ye na ni oliviye turu yereworo ye, ka na a don fitinadaga saninmanw konɔ, janko fitinaw mananin ye to wagati bee. ³ Boncetigefani min ka jenogonya kesu* dogo, Haruna bena fitinaw laben o fani le ja fe Nogonkunben fanibon* konɔ, janko o fitinaw ye mana wagati bee Matigi Ala ja korɔ, k'a ta wula fe fo ka taga dugu gbe. O ye sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe. ⁴ Haruna bena fitinaw bla fitinablanan kan, min lalagara ni sanin yereworo ye, k'a to o ye mana wagati bee Matigi Ala ja korɔ.»

Sarakaburu blacogo

⁵ «Aw ye mugu tentennin do ke ka burukun tan ni fla lalaga. Mugu kilo wooro le ka kan ka don burukun kelen kelen bee ra. ⁶ I bena o buruw blabla jogon kan, k'a ke layoro fla, sanintabali kan, Matigi Ala ja korɔ. Layoro kelen kelen bee ye ke burukun wooro wooro. ⁷ I ye wusunan yereworo do ke o buruw layoro kelen kelen bee kan k'a yira ko o buruw bee ye Matigi Ala ta le ye, i n'a fo saraka min jenina tasuma ra Matigi Ala ye. ⁸ Nenekirilon* o Nenekirilon, aw ka kan ka o buruw laben tabali kan Matigi Ala ja korɔ, wagati bee. O ye jenogonya wuribari le ye ne ni Izirayelimogow ce. ⁹ O buruw bena ke Haruna ni a dencew ta ye. O ka kan k'a domu yoro saninman* do le ra, sabu o buru saninyanin lo kosebe. Ala ka o di o ma i n'a fo saraka minw jenina tasuma ra Matigi Ala ye, o sarakaw sogo dira o ma cogo min na. Nin fana ye sariya wuribari le ye Izirayelimogow fe.»

Alatogocen ni kojugu saracogo

¹⁰ Ayiwa, Izirayelimuso do tun furura Misirankace do ma. Lon do, olugu dence le nana Izirayelimogow ce ra, ka na kere ke ni Izirayelice do ye. ¹¹ A ka nenini ke fo ka Ala togo cen. O k'a mina ka taga ni a ye Musa fe. A bamuso togo tun ye ko Selomiti; a bamuso face togo tun ye ko Dibiri. O tun be bo Dan ta gba le ra. ¹² O k'a mina k'a bla kaso ra, sani o ye kuma do soro ka bo Matigi Ala fe.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ¹⁴ «Aw ye bo ni Alatogocenbaga ye kene ma. Minw bee ka kumajugu men a da ra, olugu bee ye o borow la a kun na; jama bee ye a bon ni kabakuru ye fo k'a faga.»

¹⁵ Ala k'a fo Musa ye ko: «A fo Izirayelimogow ye ko, ni mogo o mogo ka Ala togo cen, o hake ka kan ka bo o tigi ra; ¹⁶ o tigi ka kan ka faga. Jama bee ye a bon ni kabakuru ye k'a faga. Ni a kera lonan ye, walama dugulen, a ka kan ka faga, sabu a ka Ala togo cen.

¹⁷ «Ni mogo o mogo k'a mogojogon bugo k'a faga, o tigi fana ka kan ka faga.

¹⁸ «Ni mogo min ka do ta began bugo k'a faga, a ka kan k'a jogon di. Began panaman do le be ke ka began faganin juru sara.

¹⁹ «Ni mogo do k'a mogojogon mandimi, o tigi fana be mandimi a jogon ye; ²⁰ ni min ka mogo do kolo kari, o ta ka kan ka kari a jogon ye; ni min ka mogo ja ci, o ta ka kan ka ci a jogon ye; ni min ka mogo jin bon, o ta

ka kan ka bon a jɔgɔn ye; ni i ka nɔ o nɔ ke i mɔgɔjɔgɔn na, o nɔ jɔgɔn ka kan ka ke i ra fana.

²¹ «Ni mɔgɔ min ka dɔ ta began faga, a tigi ka kan k'a jɔgɔn di. Nka ni mɔgɔ min ka mɔgɔ faga, o tigi ka kan ka faga a jɔgɔn ye.

²² «Ayiwa, nin sariyaw sigira mɔgɔ bɛɛ le kama, lonan fara dugulen kan; sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

²³ Ayiwa, Musa ka o kuma fɔ Izirayelimɔgɔw ye ka ban minke, o ka Alatɔgɔcɛnbaga mina ka bɔ ni a ye kɛɛ ma, ka taga a bon ni kabakuru ye fɔ k'a faga. O cogo ra, Matigi Ala tun ka min fɔ Musa ye, Izirayelimɔgɔw k'a ke ten.

25

Nɛnɛkirisɛn ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ Sinayi kuru kan, k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, k'a fɔ o ye ko: «Ne bɛna jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, ni wagati dɔ nana se, aw ka kan ka a to aw ta dugukolo ye nɛnɛkiri. Aw bɛna o ke nɛnɛkiri wagati le ye, ka Matigi Ala bonya. ³ Aw bɛna aw ta forow sɛɛ ka se fɔ san wɔɔɔ, ka simanw dan a ra, ka o tige, ka aw ta rɛzɛnsunw kun tigɛtigɛ janko a ye den ka ja, k'a rɛzɛnmɔ tige. ⁴ Nka a san wolonflanɛn, o bɛna ke dugukolo ta nɛnɛkirisɛn ye; aw ye nɛnɛkiri o san na, ka Matigi Ala bonya. O san na, aw man kan ka siman dan aw ta forow ra, aw man kan ka aw ta rɛzɛnsunw kun tigɛtigɛ fana janko o ye den ka ja. ⁵ Hali simankisɛ minw benbenna dugu ma simantigewagati ra, ka falɛn o yɛɛ ma foro kɔnɔ, ni olugu ka den, aw man kan ka o siman tige, k'a lajɛn aw yɛɛ fɛ. Ni aw ta rɛzɛnsunw fana tora o yɛɛ ma yi ka den minw ke, aw man kan ka o denw tige fana k'a lajɛn aw yɛɛ fɛ; sabu o san ye dugukolo ta nɛnɛkirisɛn le ye. ⁶ Fɛn minw bɛna falɛn o yɛɛ ma kongo kɔnɔ, o ka kan ka labla bɛɛ le ye, ka ke bɛɛ ta baro ye: aw yɛɛw, ani aw ta baaraden cɛmanw ni a musomanw, ani minw bɛ baara ke aw fɛ sara ra, ani lonan temɛbaga minw bɛ aw fɛ, ⁷ ani aw ta beganw, ani kongosogow bɛɛ. O san ta simanw bɛ ke bɛɛ ta baro le ye.» »

Yafarisan ta sariya

⁸ « «Ayiwa, ni nɛnɛkirisɛn wolonfla ka tɛmɛ, o bɛ ke san wolonfla sigiyɔɔma wolonfla ye; o nɛnɛkirisɛn wolonfla bɛɛ bɛna ke san binaani ni kɔnɔntɔn ye. ⁹ O san binaani ni kɔnɔntɔnnan karo wolonflanɛn tere tan, aw ye buruw fiyɛ ka mankanba bɔ. O ye jurumun yafalonba le ye. Aw ye buru fiyɛ ka mankanba bɔ jamana yɔɔ bɛɛ ra. ¹⁰ Aw ye san biloorunan bla danna ka Matigi Ala bonya. Aw ye mɔgɔw labla jamana kɔnɔ, ka forow labla o tigiw ye; bɛɛ ye ke a yɛɛ ta ye o san na. O san bɛna ke yafarisan* le ye aw fɛ. Minw tun ka o ta dugukolow tɔnɔmasigi, olugu ta dugukolow ye kɔsɛgi o ma; jɔnw bɛɛ ye labla, o ye sekɔ ka taga o ta somɔgɔw fɛ. ¹¹ O san biloorunan bɛna ke aw fɛ yafarisan le ye. Aw man kan ka siman dan. Siman minw wurira o yɛɛ ma aw ta foro kɔnɔ, aw man kan ka o simanw kan k'a lajɛn aw yɛɛ fɛ. Ni aw ta rɛzɛnsunw fana tora o yɛɛ ma yi ka den minw ke, aw man kan ka o denw tige ka o lajɛn aw yɛɛ fɛ; ¹² sabu yafarisan lo; aw ka kan ka o san jate i n'a fɔ san saninman. Ni siman minw falenna kongo ra o yɛɛ ma, o le bɛna labla bɛɛ ye, ka ke bɛɛ ta baro ye.

* 25:10 25.10 Kitabu dɔw kɔnɔ, o san tɔgɔ ye ko: Zubile.

¹³ O nenekirisan na, min o min tun k'a ta dugukolo tɔnɔmasigi, olugu ta dugukolo ye kɔsegi o ma.

¹⁴ « <Ayiwa, ni aw be foro dɔ san, walama ni aw be foro dɔ fiyeere aw ta jamana mɔgɔ dɔ ma, dɔ man kan ka ben dɔ kan. ¹⁵ Foro be se ka seneko da min ke tuun sani ka yafarisan dɔ were se, aw ka kan ka o sanw le jate k'a songɔ fɔ, ka kapa ni o ye. ¹⁶ Foro be se ka seneko da min ke tuun sani ka yafarisan dɔ were se, ni o sandaw belen ka ca, o tuma foro songɔ ka kan ka caya, nka ni a sanw man ca, dɔ ka kan ka bɔ a songɔ ra; sabu siman tigeke da min bena bɔ foro ra, a be i n'a fɔ o siman le be fiyeerera. ¹⁷ Mɔgɔ si man kan k'a mɔgɔɔgɔɔn janfa. Aw ye siran Ala ja; ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ¹⁸ Aw ye ne ta sariyaw, ani ne ta cifɔninw beɛ ke, k'a sira tagama ka ja. Ni o kera, aw bena to hera ni laganfiya ra aw ta jamana kɔnɔ. ¹⁹ Aw ta forow simanw bena ja; aw bena domuni sɔrɔ caman, ka to hera ni laganfiya ra aw ta jamana kɔnɔ.

²⁰ « <Aw be se k'a fɔ ko aw bena mun le sɔrɔ k'a domu nenekirisan na, sabu aw tena dannɔ ke, aw tena siman tige fana. ²¹ Ayiwa, ne bena baraka don aw ta san wɔwɔɔnan siman na, k'a caya k'a to a ye aw baro fɔ san saba. ²² San seeginan, aw bena aw ta simanw dan. Nka aw bena to ka san wɔwɔɔnan ta simanw tɔ le domu belen, fɔ ka taga se san seeginan ta simankura ma.> »

Dugukolow kunmabɔri ta sariya

²³ « <Aw man kan ka aw ta dugukolo yɔrɔ si fiyeere, aw ka kan k'a tɔnɔmasigi dɔrɔn le; sabu aw be jamana min na, o ye ne ta jamana le ye. Aw be i n'a fɔ lonan temɛbagaw, walama lonan minw siginin be ne ta jamana ra. ²⁴ Aw ta jamana yɔrɔ beɛ ra, aw ka kan ka sariya dɔ sigi min b'a to mɔgɔ ye se k'a ta foro kunmabɔ. ²⁵ O ra, ni fagantanya benna dɔ kan, fɔ k'a jagboya k'a to a k'a ta foro yɔrɔ dɔ tɔnɔmasigi, a balema min ye a ta somɔgɔ yerɛyerɛ dɔ ye, o ka kan ka na a balemacɛ ta foro kunmabɔ a ye. ²⁶ Ni mɔgɔ tɛ mɔgɔ min fɛ, min be se k'a ta foro kunmabɔ, ni a yere nana se ka foro kunmabɔsara sɔrɔ, ²⁷ sanda min tora sani yafarisan ye se, o sanda le be jate ka foro wari fɔ; a dakɔrɔ tɛ tuun. Ni o kera, a ta foro be seko a ma. ²⁸ Ayiwa, ni foyi tɛ a tigi boro k'a ta foro kunmabɔ, o tuma, foro tɔnɔmasigira min ma, a be to o tigi fɛ, fɔ ka taga yafarisan se. Ni yafarisan sera, forotigi ta foro be seko a ma. A tun tɔnɔmasigira min ma, ale ka kan ka sabari ka foro to a tigi ye.> »

Bonw kunmabɔri ta sariya

²⁹ « <Ni mɔgɔ min k'a ta so tɔnɔmasigi; k'a sɔrɔ o so be dugu min kɔnɔ, o dugu lamininin be ni kogo ye, sotigi ka kan k'a ta so kunmabɔ sani san kelen ye dafa. Kunmabɔri be dan o san kelen le ma. ³⁰ Nka ni san minina ka ben k'a sɔrɔ a ma a ta so kunmabɔ, o tuma kunmabɔri banna. So tɔnɔmasigira min ma, a be ke ale ni a ta denw ta ye wagati beɛ. Hali ni yafarisan sera, a tɛ bɔ o so kɔnɔ tuun.

³¹ « <Dugudennin minw ma lamini ni kogo ye, olugu ta sow tɔnɔmasigiri be ke i n'a fɔ forow ta. Olugu be se ka kunmabɔ tuma beɛ; ni yafarisan sera fana, so tɔnɔmasigira min ma, o ka kan ka so to a tigi ye.

³² « <Ayiwa, min kera Levi ta mɔgɔw ye, ni olugu dɔ ka o ta so tɔnɔmasigi o yere ta dugu dɔ ra, ni wagati o wagati ka ben o ma, o be se ka o so kunmabɔ. ³³ Ni Levi ta mɔgɔ dɔ k'a ta so dɔ tɔnɔmasigi a yere ta dugu dɔ ra, ni a ma na se k'a kunmabɔ, ni yafarisan sera, min ka so san, o tigi ka kan ka bɔ so kɔnɔ k'a to Levi ta mɔgɔ ye; sabu so minw be Levi ta mɔgɔw

fɛ o yɛrɛ ta duguw ra, Izirayɛli jamana ra, o sow ye o ta le ye; a tɛ se ka mina o ra fiyewu. ³⁴ Foro minw bɛ Levi ta mɔgɔw fɛ, o ta duguw kɛrɛ fɛ, mɔgɔ si man kan ka o forow san; sabu o ye o ta le ye wagati bɛɛ.> »

Fagantanw demɛcogo ta sariya

³⁵ « <Ayiwa, ni fagantanya benna i balema dɔ kan i kɔrɔ, fɔ ka na a kɛ ko a dɛsɛra pewu, hali ni lonan lo walama ni tɛmɛbaga lo, i ka kan k'a demɛ, janko a ye to aw kɔrɔ. ³⁶ Ni i ka wari juru don a ra, i kana tɔnɔ jini a ra, i kana dɔ fara fɛn sɔngɔ kan; i ka kan ka siran Ala ja, k'a to i mɔgɔjɔgɔn ye to i kɔrɔ. ³⁷ Ni i ka wari juru don mɔgɔ ra, i kana tɔnɔ jini a ra. Ni i ka domunifen fiyeere a ma juru ra, i kana dɔ fara a sɔngɔ kan. ³⁸ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra, ka na Kanaana jamana di aw ma, ka kɛ aw ta Ala ye.> »

Mɔgɔ kunmabɔri ta sariya

³⁹ « <Ayiwa, ni fagantanya benna i balema Izirayɛlimɔgɔ dɔ kan i kɔrɔ, fɔ ka na a kɛ ko a k'a yɛrɛ fiyeere i ma, ko a bɛ kɛ i ta jɔn ye, i man kan k'a jɔnyamina. ⁴⁰ A ka kan ka baara kɛ i fɛ i n'a fɔ i ta baaraden dɔ, walama i ko i ta lonan tɛmɛbaga dɔ; a bɛna baara kɛ i fɛ fɔ ka taga yafarisan se. ⁴¹ Ni yafarisan sera, a bɛ bɔ ka taga a ta so, ani a ta denw, ka taga sigi a faw ta yɔrɔ ra. ⁴² Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ ye ne Matigi Ala kelen ta jɔnw le ye; sabu ne le ka o labɔ Misiran jamana ra. O kosɔn Izirayɛlimɔgɔ si man kan ka fiyeere mɔgɔ ma ka kɛ o tigi ta jɔn ye. ⁴³ Aw man kan ka aw balema Izirayɛlimɔgɔ si jɔnyamina, k'a minako juguya; aw ye siran Ala ja.

⁴⁴ « <Siya wɛrɛ mɔgɔ minw bɛ aw ta jamana lamini na, aw bɛ se ka aw ta jɔncɛw ni aw ta jɔnmusow bɔ o siyaw le ra. Aw bɛ se ka olugu dɔw le san ka o kɛ aw ta jɔncɛw ni aw ta jɔnmusow ye. ⁴⁵ Lonan tɛmɛbaga minw nana sigi aw ta jamana ra, aw bɛ se ka olugu ta denw fana san ka o kɛ aw ta jɔnw ye, hali ni a kɛra ko o denw worora aw ta jamana ra le. O jɔn jɔgɔnw le bɛ kɛ aw ta ye. ⁴⁶ O jɔnw bɛna kɛ aw denw fana ta cɛn ye, aw kɔ. O bɛna to jɔnya ra aw fɛ, fɔ ka taga o sa. Nka aw man kan ka aw balema Izirayɛlimɔgɔ dɔ jɔnyamina, k'a minako juguya.

⁴⁷ « <Ayiwa, lonan minw siginin bɛ aw fɛ, walama minw nana wagati dɔ kɛ aw fɛ, ni o dɔ ka kɛ naforobatigi ye, k'a sɔrɔ aw balema Izirayɛlimɔgɔ dɔ kɛra fagantan ye a kɔrɔ, fɔ ka na a yɛrɛ fiyeere o lonan ma, walama o lonan ta mɔgɔ dɔ ma, ko a bɛ kɛ a ta jɔn ye, ⁴⁸ a fiyeerenin kɔ, a bɛ se ka kunmabɔ. A kɔrɔcɛ walama a dɔgɔcɛ dɔ bɛ se k'a kunmabɔ o jɔnya ra. ⁴⁹ A face balemace, walama o dence, walama a ta somɔgɔ dɔ wɛrɛ fana bɛ se k'a kunmabɔ; walama ni se nana kɛ a yɛrɛ ye, a yɛrɛ bɛ se k'a yɛrɛ kunmabɔ. ⁵⁰ O tuma, sanda min bɛ o wagati ni yafarisan cɛ, a bɛ o jate ni a matigicɛ ye. A kunmabɔwari bɛ jate ka kaɲa ni o sandaw le ye; warida min bɛ di baaraden ma o sanda jɔgɔn kɔnɔ, o warida le ka kan ka di a kunmabɔsara ye a matigicɛ ma. ⁵¹ Ni o wagati ni yafarisan cɛ ye san caman ye, a bɛna wari caman le sekɔ a matigicɛ ma a kunmabɔri sara ye, ka kaɲa ni o sandaw ye. ⁵² Nka ni a wagati ni yafarisan cɛ ye san dama dɔrɔn ye, a bɛna wari dɔɔnin dɔrɔn le sekɔ a matigicɛ ma, ka kaɲa ni o sandaw ye.

⁵³ « <Ni Izirayɛlimɔgɔ dɔ k'a yɛrɛ fiyeere lonan ma, o lonan ka kan ka o Izirayɛlimɔgɔ jate i ko baaraden min bɛ baara kɛra a fɛ san kɔnɔ. Aw man kan k'a to a ye a jɔnyamina, k'a minako juguya. ⁵⁴ Ni o Izirayɛlimɔgɔ ma se ka kunmabɔ cogo si ra, o tuma, yafarisan le ra a bɛ kɛ a yɛrɛ ta ye; a ni a ta denw bɛ taga o ta so; ⁵⁵ sabu Izirayɛlimɔgɔw ye ne Matigi Ala kelen

ta jɔnw le ye. Ne ta jɔnw lo; ne le ka o labɔ Misiran jamana ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.» »

26

Baraka be sɔrɔ Ala ta sariya sira tagama ra

¹ Matigi Ala k'a fɔ tuun ko: «Aw kana batofen gbansan si bato. Aw kana fen dɔ bisigiya lalaga ni bɔgɔ ye walama nege, walama ni fen were ye k'a bato. Aw kana farakuru si ke aw ta batofen ye fana, walama ka kabakuru dɔ jegenjegen ka lo a na fe k'a bato. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

² Ne ka Nenekirilon minw fɔ aw ye, aw ka kan ka o lonw jate; aw ka kan ka bonya la ne ta batoyɔrɔ saninman kan fana. Ne le ye Matigi Ala ye.

³ «Ni aw ka ne ta sariyaw sira tagama, ka ne ta cifɔninw ke, ⁴ o tuma ne bena sanji di aw ma a wagati ra, aw ta senefenw bena na, kongoyiriw bee bena den. ⁵ Aw ta senefenw bena na, k'a ke fɔ sani siman ye gbasi ka ban, o b'a sɔrɔ ko rezenw fana mona; sani rezenmow ye tige ka ban, o b'a sɔrɔ ko simankura dantuma sera fana. Aw bena domuni sɔrɔ caman, k'a domu ka fa aw sago ma. Aw be ke hera ni laganfiya ra jamana yɔrɔ bee ra.

⁶ Ne bena hera ke jamana yɔrɔ bee ra. Aw bena la ka sunɔgɔ, mɔgɔ tena aw lasiran. Ne bena kongowaraw bee gben ka bo jamana konɔ. Kere tena se aw ta jamana ma. ⁷ Aw juguw bee bena bori aw na; aw be o gben ka o faga. ⁸ Aw ra ce looru bena aw jugu ce keme gben. Ce keme be ce waga tan gben. Aw be o gben ka o faga. ⁹ Ne bena ne hakiri to aw ra, ka den caman di aw ma, ka aw ta siya caya. Ne bena to ne ta jenɔgɔnya ra ni aw ye.

¹⁰ Sani aw ye aw ta simankɔrɔw domu ka ban, o b'a sɔrɔ ko simankuraw sera. Aw bena simankɔrɔw labɔ bondow konɔ, ka simankuraw ladon o no ra. ¹¹ Ne bena sigi aw ce ra; ne tena aw koninya fiyewu. ¹² Ne bena ke ni aw ye tuma bee; ne be ke aw ta Ala ye, aw be ke ne ta mɔgɔw ye. ¹³ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra, jɔnya ra. Ne ka jɔnya juru tige ka bo aw kan na, ka aw kun kɔrɔtanin labɔ Misiran.»

Danga be Ala ta sariya sira tagamabariya ra

¹⁴ Matigi Ala k'a fɔ tuun ko: «Nka ni aw ma ne lamɛn, ni aw ma ne ta cifɔninw bee ke, ¹⁵ ni aw ma ne ta sariyaw jate, ni aw ka ne ta cifɔninw koninya ka ban ka o ke, ni aw ka ne ta jenɔgɔnya cɛn, ¹⁶ ne bena min ke aw ra, o fle nin ye: Ne bena cɛnri lase aw ma. Ne bena banajuguw bla aw ra, k'a ke farigban ye aw ra, ka aw padenw baraka dɔgɔya; dɔ le bena to ka bo aw ra lon o lon. Aw bena siman dan ka dese, aw te foyi sɔrɔ a ra; aw juguw le bena a bee domu. ¹⁷ Ne bena juguya aw ma kosebe. Aw juguw bena se aw ra; aw koninyabagaw bena sigi aw kunna. Siranya kosɔn, aw bena bori k'a sɔrɔ mɔgɔ yere te aw gbenna.

¹⁸ «Ni o tɔrɔw bee ko aw belɛn ma ne lamɛn, o tuma ne bena dɔ fara aw ta tɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fɔ sinaga wolonfla.

¹⁹ Ne bena aw ta yerebonya bo aw ra pewu. Sankolo bena ja i ko nege, ka dugukolo ja i ko siranege. ²⁰ Aw bena baara ke ka aw yere sege gbansan. Aw ta foro simanw tena na, yiriw tena den fana.

²¹ «O bee ko, ni aw belɛn ka aw jusukun gbeleya, ka ban ka ne lamɛn, o tuma ne bena dɔ fara aw ta tɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fɔ sinaga wolonfla. ²² Ne bena kongowaraw su aw ra. O bena aw ta denw faga, ka aw ta beganw fana faga, fɔ ka aw ta siya dɔgɔya. Temɛbagaw bena dɔgɔya siraw kan.

²³ «Ni o tɔɔrɔw belen ma aw yeɛma, ni aw belen ka aw jusukun gbeɛya, ²⁴ ne fana bena ne jusukun gbeɛya aw kama; ne Ala, ne bena do fara aw ta tɔɔrɔw kan tuun, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fo sipaga wolonfla. ²⁵ Ne bena kere lase aw ma; aw ka ne ta jɛnɔgɔnya cɛn minke, ne bena o hake bo aw ra. Ni aw ka bori ka taga dogo aw ta dugubaw kɔnɔ, ne bena banajuguw ben aw kan ka aw caman faga, ka aw mina ka aw don aw juguw boro. ²⁶ Ne bena kongɔba ben aw kan, fo muso tan bena aw bee ta domuni tobi gba kelen kan, k'a suma sumanikeminan kɔnɔ, ka doonin doonin di aw ma; a bena a domu, nka a tena kongɔ bo aw ra.

²⁷ «Ayiwa, ni o bee ko aw belen ma ne lamen, ni aw belen ka aw jusukun gbeɛya, ²⁸ ne fana bena ne jusukun gbeɛya aw kama, ka fariya aw ma, ka do fara aw ta tɔɔrɔw kan, ka aw ta jurumunw hake bo aw ra fo sipaga wolonfla. ²⁹ Aw bena aw dencew sogo domu, ka aw denmusow sogo domu.

³⁰ «Aw ka aw ta sonnikeyɔɔ minw lo kongoriw kunna, ne bena o bee cici. Aw be wusunan bo aw ta jow ye kabakuru minw kan, ne bena o bee benben. Ne bena aw yere suw firifiri aw yere ta jow suw kan. Ne bena aw koninya. ³¹ Ne bena aw ta dugubaw ke tomow ye, ka aw ta sonnikeyɔɔɔw cɛn. Aw ta saraka kasadimanw si tena diya ne ye tuun. ³² Ne bena aw ta jamana bee cɛn, fo aw jugu minw bena aw ta jamana ta, olugu yere bena kabakoya tuun. ³³ Ne bena kere gban aw ra, fo ka aw janjan ka taga jamana werew ra. Aw ta jamana bee bena halaki; aw ta dugubaw bee bena ke tomow ye.

³⁴ «Ni o kera, ka aw janjannin to aw juguw ta jamanaw ra, ani ka jamana lakolon to, jamana bena nenekiri. Aw tun ka kan ka jamana to a ye nenekiri san minw na, a bena nenekiri o sanw bee ra. ³⁵ Tuma min na aw tun be jamana ra, aw banna k'a to dugukolo ye nenekiri san minw na, a lakolon bena to ka nenekiri o wagatiw bee ra.

³⁶ «Aw ra minw panaman bena to o juguw ta jamana ra, ne bena siranyabana le bla olugu ra. Hali ni o ka flaburu gbansan mankan le men, o be bori. O be bori fo ka taga bo ka ben i n'a fo o be kere ra ni mogo do le ye, k'a soro mogo si te o gbenna. ³⁷ O be bori ka taga benben jogon kan, i n'a fo o be kere le ra, k'a soro mogo si te o ko. Aw tena se ka lo aw juguw na tuun. ³⁸ A laban, siya were mogo bena aw halaki. O ta jamanaw bena aw domu ka aw ban pewu. ³⁹ Minw panaman bena to aw ra, ne bena olugu halaki o juguw ta jamanaw ra, o ta jurumunw, ani o bemaw ta jurumunw koson.»

Ala te nina a ta layiri ko

⁴⁰ «O bee n'a ta, aw ta denw bena lo o ta terenbariyaw ra, ani o bemaw ta terenbariyaw ra, ka ne daari; o ka o jurumun minw ke ka ne hake ta, ani o ka o jusukun gbeɛya ne kama cogo min na, o bena lo o bee ra. ⁴¹ O jurumunw le koson, ne fana ka ne jusukun gbeɛya o kama, ka o janjan ka taga o juguw ta jamanaw ra. Nka ni olugu nana o ta jusukungbeɛya dabra, ka o yere majigi, ni o ta terenbariyakow hake bora o ra, ⁴² o tuma, ne tun ka jɛnɔgɔnya min don ni o bemacew ye, Yakuba, ani Isiyaka, ani Iburahima, ne bena ne hakiri to o jɛnɔgɔnya ra. Ne tun ka jamana min layiri ta aw ye, ne bena ne hakiri to o ra fana. ⁴³ Nka o bena bo ka jamana lakolon to. O tun ka kan ka dugukolo to a ye nenekiri san minw na, o tuma jamana lakolon bena to, janko a ye nenekiri o wagatiw bee ra. O wagati ra fana, o ta terenbariyakow bee hake bena bo o ra, sabu o ma ne ta cifoninw jate, o ka ne ta sariyaw cɛn. ⁴⁴ Nka o bee n'a ta, hali ka o to o juguw ta jamana ra, ne tena ban o ra, ka o koninya fo ka taga o ta siya tunu, fo ka

taga ne ta jɛnɔɔɔnya dabra ni o ye; sabu ne le Matigi Ala ye, o ta Ala. ⁴⁵ Ne tun ka jɛnɔɔɔnya min don ni o bɛmaw ye, ka o labɔ Misiran jamana ra siya tow bɛɛ na na, ka kɛ o ta Ala ye, ne bɛna ne hakiri to o jɛnɔɔɔnya ra; sabu ne le ye Matigi Ala ye.»

⁴⁶ Ayiwa, Matigi Ala ka sariyaw ni ciw ni kuma minw fɔ Musa ye Sinayi kuru kan, ko a ye a fɔ Izirayɛlimɔɔw ye, olugu le ye nin ye.

27

Dajuru min tara ni mɔɔɔ dɔ ye

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ k'a fɔ a ye ko: ² «Kuma Izirayɛlimɔɔw fɛ, i y'a fɔ o ye ko ni mɔɔɔ dɔ ka dajuru ta Matigi Ala fɛ, ko a bɛna mɔɔɔ dɔ le bla danna Matigi Ala ye, ayiwa, o tigi bɛ se ka wari di mɔɔɔ nɔ ra ka o dajuru dafa. ³ A ka dajuru ta ko a bɛ mɔɔɔ min bla danna Matigi Ala ye, ni o tigi si bɛ san mugan ni san biwɔɔɔ cɛ, ni cɛ lo, a bɛ warigbɛ bilooru le di a nɔ ra, ka kapa ni yɔɔɔ saninman* ta jate ye. ⁴ Ni muso lo, o ye warigbɛ bisaba ye. ⁵ Ni a tigi si bɛ san looru ni san mugan cɛ, ni cɛ lo, o ye warigbɛ mugan. Ni muso lo, o ye warigbɛ tan. ⁶ Ni a tigi si bɛ karo kelen ni san looru cɛ, ni cɛ lo, o ye warigbɛ looru. Ni muso lo, o ye warigbɛ saba. ⁷ Ni a tigi si ye san biwɔɔɔ, walama ni a tɛmɛna o kan, ni cɛ lo, o ye warigbɛ tan ni looru. Ni muso lo, o ye warigbɛ tan.

⁸ «Ayiwa, warida min fɔra, ni o se tɛ dajurutabaga ye, o tuma a ka mɔɔɔ min bla danna Matigi Ala ye, a ye taga ni o ye sarakalasebaga fɛ. Sarakalasebaga bɛna a flɛ, ka da dɔ yira ka kapa ni dajurutabaga ta sɔɔta ye.»

Dajuru min tara ni bɛgan ye

⁹ «Ayiwa, ni dajuru tara ni bɛgan le ye, bɛgan min bɛ se ka kɛ saraka ye k'a di Matigi Ala ma, ni o bɛgan ka di Matigi Ala ma, o bɛgan bɛ kɛ Matigi Ala ta le ye. ¹⁰ A man kan ka o bɛgan falɛn dɔ wɛrɛ ra; ka cɛjugu dɔ bla pumanman dɔ nɔ ra, walama ka pumanman dɔ bla cɛjugu dɔ nɔ ra. Ni a ko a bɛ a falɛn, o tuma o bɛgan flɛ bɛɛ le bɛ kɛ Matigi Ala ta ye.

¹¹ «Ayiwa, ni dajuru tara ni bɛgan dɔ ye, min tɛ se ka kɛ saraka ye k'a di Matigi Ala ma, dajurutabaga ka kan ka taga ni o bɛgan ye sarakalasebaga fɛ. ¹² Sarakalasebaga bɛna warida dɔ fɔ, min bɛ ben bɛgan sɔngɔ ma, ka kapa ni bɛgan cogo ye. Ni a ka min fɔ, o le bɛ jate. ¹³ Ni bɛgantigi b'a fɛ ka bɛgan kunmabɔ, a ka kan ka o warida le di. O kɔ, ni a k'a sɔngɔ taran taranyɔɔɔ looru, taran kelen bɛ ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a wari kan.»

Minw b'a fɛ ka o ta bon di Ala ma

¹⁴ «Ni mɔɔɔ dɔ k'a ta bon di Matigi Ala ma, ko a ye bla danna Matigi Ala ye, sarakalasebaga bɛ o bon flɛ, k'a sɔngɔ fɔ ka kapa ni bon cogo ye. Ni a ka sɔngɔ min fɔ, o le bɛ jate. ¹⁵ Min ka bon di, ni ale b'a fɛ ka bon kunmabɔ, sarakalasebaga ka warida min fɔ, a bɛ o le di. O kɔ, ni a k'a sɔngɔ taran taranyɔɔɔ looru, taran kelen bɛ ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. O tuma bon bɛ kɛ a ta ye tuun.»

Minw b'a fɛ ka o ta foro di Ala ma

¹⁶ «Ni mɔɔɔ dɔ ka foro dɔ sɔɔɔ cɛn ye a faw fɛ, ni a ka o foro yɔɔɔ dɔ di Matigi Ala ma, siman hakeya min bɛ se ka dan o foro ra, a sɔngɔ bɛ fɔ ka kapa ni o le ye. Ni siman kilo kɛmɛ saba lo, foro sɔngɔ bɛ ben warigbɛ bilooru ma. ¹⁷ Ni a ka foro di Ala ma yafarisan le laban na, o sɔngɔ min fɔra, o le bɛ jate. ¹⁸ Ni a ka foro di Ala ma, k'a sɔɔɔ yafarisan tɛmɛna ka

san dama dama ke ka ban, sanda min tora sani yafarisan do were ye se, foro songo be fo ka kapa ni o sandaw le ye. O tuma, do be bo foro songo ra. ¹⁹ Ni forotigi b'a fe k'a ta foro kunmabo, a ka kan ka foro songo di. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. Ni o kera, foro be ke a ta ye tuun. ²⁰ Ni a ma foro kunmabo, ni o nana foro fiyeere mogoo were ma, o tuma ale te se ka o foro kunmabo tuun. ²¹ Min ka foro san, ni o tigi nana foro labla yafarisan na, o foro be ke Matigi Ala ta ye. A be ke i n'a fo a k'a boro bo o foro kan le pewu. O foro be ke sarakalasebagaw ta ye.

²² «Ni mogoo do ka foro do san, ka o foro di Matigi Ala ma, k'a soro o foro te a yere ta cen ye, ²³ sanda min tora sani yafarisan ye se, sarakalasebaga bena a songo fo ka kapa ni o le ye. Min ka foro di, o tigi ka kan k'a kunmabo o lon yere ra. A wari be bla danna Matigi Ala ye. ²⁴ Ni yafarisan sera, foro tun sanna min fe, min ta cen lo, a be kosegi o tigi ma.

²⁵ «Warida bee ka kan ka fo ka kapa ni yoro saninman ta jate da le ye. O jate ra, o warigbe kelen be ben garamu tan ni fla ma*.»

Fen minw te se ka kunmabo

²⁶ «Mogoo si man kan k'a ta began den folo ceman di Matigi Ala ma; o ye Matigi Ala ta le ye ka ban, sabu den folo o den folo, ni ce lo, ni a kera misi le ye walama saga, walama ba, o ye Matigi Ala ta le ye. ²⁷ Ni a kera began do le ye, min te se ka ke saraka ye, o tuma a be warida min bo, o ye a kunmabo ni o warida ye. O ko, ni a k'a songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. Ni a ma kunmabo, o tuma a be da min bo ka kapa ni sarakalasebaga ta jate ye, aw ye a fiyeere o ra.

²⁸ «Ni mogoo k'a boro bo a ta borofen min o min kan pewu, k'a di Matigi Ala ma, ni a kera mogoo le ye o, walama began o, walama a ka foro min soro cen ye o, o fen te se ka fiyeere tuun, a fana te se ka kunmabo tuun. Ni mogoo k'a boro bo fen o fen le kan pewu, k'a di Ala ma, o fen be ke fen saninyaninba le ye, k'a bla a danna Matigi Ala ye.

²⁹ «Ni boro bora mogoo o mogoo fana kan pewu, ko a ye halaki, o tigi fana te se ka kunmabo; a ka kan ka faga le†.»

Yaga bocogo

³⁰ «Yaga bee ye Matigi ta le ye; ni a kera siman le ye, walama yiriden, Matigi ta lo. Fen do lo min blara danna Matigi Ala ye. ³¹ Ni mogoo do b'a fe k'a ta yaga kunmabo, a ka kan k'a songo di. O ko, ni a ka o songo taran taranyoro looru, taran kelen be ben da min ma, a ye o fana di ka o fara a kan. ³² Yaga o yaga, ni misi lo, walama saga, walama ba, den tan o den tan, aw ka kan ka kelen bo ka o bla danna Matigi Ala le ye. ³³ Begantigi man kan k'a ta beganw woloma k'a yaga di. Ni cejugu lo, walama ni cejuman lo, ni yaga ka ben min ma, a ye o le di. A man kan ka do falen do ra. Ni a ko a be a falen, o tuma began fla bee le be ke Matigi Ala ta ye. O fla si te se ka kunmabo fana.»

³⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka sariya minw fo Musa ye Sinayi kuru kan, ko a ye o fo Izirayelimogow ye, o sariyaw le ye nin ye.

* **27:25** 27.25 Heburukan na, a sebera ko: sikele ye gera mugan. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarance ye. † **27:29** 27.29 O koro ye ko o tigi ka kojugu minw ke, a be faga o le koson.

JATERI KITABU

Kitabu faamucogo

Izirayelimogow ka san binaani min ke tagama ra kongokolon kono, k'a ta Sinayi kuru yoro ra ka taga se fo Kanaana jamana kere fe, Jateri kitabu be o le lakari an ye.

Ka kapa ni mogow caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye. Musa ka Izirayelimogow ta jateri min ke Sinayi kuru yoro ra sani o ye sira mina, ani a nana o mogow folow ta durujaw jateri min ke Mohabu kenegbe ra, Zuriden tereboyanfan na, o kow le be nin kitabu kono, o koson a togow lara ko Jateri kitabu.

Izirayelimogow tun tagamana ka taga se fo Kadasi Barineya, Kanaana jamana kere fe woroduguyanfan na; nka o siranna, o ma son ka don jamana kono; o sekora ka taga kongokolon kono tuun.

O ka san caman ke kongokolon kono, ka sorow ka na se Kanaana jamana ra, Zuriden ba tereboyanfan na. Dow sigira o yoro ra, tow ka Zuriden ba tige ka taga sigi ba fan do fe, Kanaana jamana ra.

An b'a ye Jateri kitabu kono ko wagati caman Izirayelimogow fari fagara tagama ra, o siranna tooro ni sege ja, ka muruti Ala ma, ka muruti Musa fana ma, Ala tun ka ale min bla o ja kongokolon kono.

Ala mupuna Izirayelimogow korow, ka o ta kojuguw ani o ta kumajuguw bee sonmina. Musa fana ka Izirayelimogow ta ko caman sonmina.

Nin kitabu sebekun ye janko Izirayelimogow minw tun ye denmisenw ye o wagati ra, ka olugu lasomi, o kana o bemaw ta sirajuguw jogon tagama, nka o ye siran Ala ja, k'a bonya.

Kitabu konokow

Izirayelimogow ta jateriko folow (1-4)

Sariyaw, ani cifoninw (5-8)

Jonyaban panagbe keko flanan (9)

Izirayelimogow bocogo Sinayi kuru yoro ra ka taga se Mohabu (10-21)

Ko minw kera Mohabu (22-32)

Ko minw kera Misiran ni Mohabu ce (33)

Musa ka Izirayelimogow ladi, sani o ye Zuriden ba tige (34-36)

Izirayeli be Sinayi kongokolon kono

(1-10)

Ala ko Musa ye Izirayeli ce w jate

¹ Izirayelimogow bonin Misiran, o san flanan, o san karo flanan, o karo tere folow, Matigi Ala kumana Musa fe Sinayi kongokolon kono, Nogonkunben fanibon* kono. A ko: ² «Aw ye Izirayelimogow bee jate, bee ni i ta gba, bee ni i ta somogow. Aw ye cedenw bee le jate; ³ Izirayeli ce min o min ka san mugan sorow, ani min o min temena o kan, ni a be se ka taga kere ra, aw ye o bee jate, o bee ni o ta kerekejama. Ele ni Haruna ye o jateri ke. ⁴ Izirayeli ta jamakuruw bee kelen kelen ta mogow do bena fara aw kan, min ye gbatigi ye, ka o jateri ke. ⁵ Mogow minw bena fara aw kan, olugu togow ye nin ye:

«Ruben ta gba ra, Sedehuri dence Elisuri bena fara aw kan.

⁶ «Simeyon ta gba ra, Surisadayi dence Selumiyeli bena fara aw kan.

⁷ «Zuda ta gba ra, Aminadabu dence Nason bena fara aw kan.

⁸ «Isakari ta gba ra, Suwari dence Netaneheli bena fara aw kan.

⁹ «Zabulon ta gba ra, Helon dence Eliyabu bena fara aw kan.

¹⁰ «Yusufu dence Efrayimu ta gba ra, Amihudi dence Elisama bena fara aw kan.

«Yusufu dence Manase ta gba ra, Pedasuri dence Gamiliyeli bena fara aw kan.

¹¹ «Boniyaminu ta gba ra, Gidehoni dence Abidan bena fara aw kan.

¹² «Dan ta gba ra, Amisadayi dence Ahezari bena fara aw kan.

¹³ «Aseri ta gba ra, Okiran dence Pagiyele bena fara aw kan.

¹⁴ «Gadi ta gba ra, Deweli dence Eliyasafu bena fara aw kan.

¹⁵ «Nefitali ta gba ra, Enan dence Ahira bena fara aw kan.»

¹⁶ O ka o mɔgɔw le panawoloma jama ra. Olugu le tun ye o faw ta jamakuruw ta kuntigiw ye; olugu le kera Izirayeli ta kerekɛjamaw kuntigiw ye. ¹⁷ O mɔgɔ minw tɔgɔw fora, Musa ni Haruna ka o mɔgɔw fara o yere kan; ¹⁸ o ka Izirayeli jama bɛɛ lajen o san karo flanan tere folo ra. O ka cɛdenw bɛɛ tɔgɔ sɛbɛ ka kapa ni o ta gbaw ye; o bɛɛ ni o ta gba, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw. Min o min si ka san mugan bo, ani minw temena o kan, o ka o bɛɛ jate kelen kelen. ¹⁹ Musa ka o jate Sinayi kongokolon kono, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na.

²⁰ O ka Izirayeli dence folo Ruben ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²¹ Ruben ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera ce waga binaani ni woro ni ce keme looru (46 500).

²² O ka Simeyon ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²³ Simeyon ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera ce waga bilooru ni kononton ni ce keme saba (59 300).

²⁴ O ka Gadi ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²⁵ Gadi ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera ce waga binaani ni looru, ani ce keme woro, ni ce bilooru (45 650).

²⁶ O ka Zuda ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²⁷ Zuda ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera ce waga biwolonfla ni naani ni ce keme woro (74 600).

²⁸ O ka Isakari ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ²⁹ Isakari ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera ce waga bilooru ni naani ni ce keme naani (54 400).

³⁰ O ka Zabulon ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³¹ Zabulon ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera ce waga bilooru nin wolonfla ni ce keme naani (57 400).

³² O ka Yusufu dence Efrayimu ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan soro, ani min o min temena o kan, min o min bɛ se ka taga kere ra, o ka

olugu bɛɛ jate. ³³ Efirayimu ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga binaani ni cɛ kɛmɛ looru (40 500).

³⁴ O ka Yusufu dence Manase ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmɛna o kan, min o min bɛ se ka taga kɛrɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³⁵ Manase ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bisaba ni fla ni cɛ kɛmɛ fla (32 200).

³⁶ O ka Boniyaminu ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmɛna o kan, min o min bɛ se ka taga kɛrɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³⁷ Boniyaminu ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bisaba ni looru ni cɛ kɛmɛ naani (35 400).

³⁸ O ka Dan ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmɛna o kan, min o min bɛ se ka taga kɛrɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ³⁹ Dan ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga biwɔrɔ ni fla ni cɛ kɛmɛ wolonfla (62 700).

⁴⁰ O ka Aseri ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmɛna o kan, min o min bɛ se ka taga kɛrɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ⁴¹ Aseri ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga binaani ni kelen ni cɛ kɛmɛ looru (41 500).

⁴² O ka Nɛfitali ta mɔgɔw jate, bɛɛ ni i ta gba, bɛɛ ni i ta somɔgɔw. O ka cɛdenw bɛɛ kelen kelen jate; min o min ka san mugan sɔrɔ, ani min o min tɛmɛna o kan, min o min bɛ se ka taga kɛrɛ ra, o ka olugu bɛɛ jate. ⁴³ Nɛfitali ta cɛden minw jatera, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga bilooru ni saba ni cɛ kɛmɛ naani (53 400).

⁴⁴ Ayiwa, Musa ni Haruna, ani Izirayeli kuntigi tan ni fla ka o mɔgɔw le jate. Kuntigi kelen kelen tun bɔra gba bɛɛ ra. ⁴⁵ O ka Izirayeli cɛdenw jate bɛɛ ni i ta somɔgɔw; minw ka san mugan sɔrɔ, ani minw tɛmɛna o kan, Izirayeli cɛden min o min tun bɛ se ka taga kɛrɛ ra, ⁴⁶ o minw bɛɛ jatera, o bɛɛ kera cɛ waga kɛmɛ wɔrɔ ni cɛ waga saba ani cɛ kɛmɛ looru ni bilooru (603 550).

⁴⁷ Levi ta mɔgɔw, olugu ta gba nin ma kɛ o jateri ra; ⁴⁸ sabu Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye ko: ⁴⁹ «I kana Levi ta gbamɔgɔw jate; i kana o jate ni Izirayelimɔgɔ tɔw ye. ⁵⁰ Ala ta jɛɲɲɔgɔnya kɛsu* bɛ Nɔgɔnkunbɛn fanibon min kɔnɔ, i ka kan ka o baara karifa Levi ta mɔgɔw le ma, ani a minanw, ani a fɛn tɔw bɛɛ. Olugu le bɛna to ka Nɔgɔnkunbɛn fanibon ni a minan bɛɛ ta, ka o janto o fɛnw na; o bɛna o ta fanibonw lɔ ka Nɔgɔnkunbɛn fanibon lamini. ⁵¹ Ni aw tagatuma ka se, Levi ta mɔgɔw le bɛna Nɔgɔnkunbɛn fanibon waraga, k'a faniw kuru. Ni aw tagara lɔ yɔrɔ dɔ ra, olugu le bɛna fanibon lɔ. Ni mɔgɔ wɛrɛ ka maga a ra, o tigi ka kan ka faga. ⁵² Izirayeli gba bɛɛ kelen kelen ka kan ka o ta fanibonw lɔ o a ta yɔrɔ le ra, o ta darapo kɔrɔ, o bɛɛ ni o ta kɛrɛkejama. ⁵³ Nka Levi ta mɔgɔw, olugu ka kan ka o ta fanibonw lɔ ka Nɔgɔnkunbɛn fanibon lamini, jɛɲɲɔgɔnya kɛsu bɛ min kɔnɔ; ni o kera, ne ta jusugban tɛna ben Izirayelimɔgɔw kan. Levi ta mɔgɔw ka kan ka o janto Nɔgɔnkunbɛn fanibon na, jɛɲɲɔgɔnya kɛsu bɛ min kɔnɔ.»

⁵⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka fɛn o fɛn fɔ Musa ye, Izirayelimɔgɔw ka o bɛɛ kɛ a cogo ra.

2

Zuda ni Isakari ni Zabulon sigiyoro

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, k'a fo o ye ko: ² «Izirayelimogow ka kan ka o ta fanibonw lo o ta kerekejamabaw ta tagamasiyen le korow, ani o ta gba ta darapo korow. O ka kan ka o ta fanibonw lo ka Nogonkunben fanibon lamini, k'a mabo Nogonkunben fanibon na doonin.

³ «Jenkuru minw bee be Zuda ta kerekejamaba ra, olugu bee bena sigi tereboyanfan na, o ta darapo korow, o bee ni o ta jenkuru. Zuda ta mogow ta kuntigi ye Aminadabu dence Nason ye. ⁴ Ale ta jenkuru jate ye ce waga biwolonfla ni naani, ani ce keme worow (74 600).

⁵ «Isakari ta mogow bena ke olugu kere fe. Isakari ta mogow ta kuntigi ye Suwari dence Netaneheli ye. ⁶ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bilooru ni naani, ani ce keme naani (54 400).

⁷ «O ko, Zabulon ta mogow: Zabulon ta mogow ta kuntigi ye Helon dence Eliyabu ye. ⁸ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bilooru ni wolonfla, ani ce keme naani (57 400).

⁹ «Zuda ta kerekejamaba bee lajennin jate ye ce waga keme ni biseegi ni worow ni ce keme naani (186 400). Olugu le bena kon ka sira mina.»

Ruben ni Simeyon ni Gadi ta sigiyoro

¹⁰ «Jenkuru minw bee be Ruben ta kerekejamaba ra, olugu bee bena sigi woroduguyanfan na o ta darapo korow, o bee ni o ta jenkuru. Ruben ta mogow ta kuntigi ye Sedehuri dence Elisuri ye. ¹¹ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni worow ni ce keme looru (46 500), ka kapa ni jate ye.

¹² «Simeyon ta mogow bena sigi olugu kere fe. Simeyon ta mogow ta kuntigi ye Surisadayi dence Selumiyeli ye. ¹³ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bilooru ni kononton ni ce keme saba (59 300), ka kapa ni jate ye.

¹⁴ «O ko, Gadi ta mogow: Gadi ta mogow ta kuntigi ye Deweli dence Eliyasafu ye. ¹⁵ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni looru ni ce keme worow ni ce bilooru (45 650), ka kapa ni jate ye.

¹⁶ «Ruben ta kerekejamaba bee lajennin jate ye ce waga keme ni bilooru ni kelen, ani ce keme naani ni ce bilooru (151 450). Olugu le bena ke kerekejama flanan ye ka sira mina.

¹⁷ «Levi ta mogow be sorow ka gban olugu ko ni Nogonkunben fanibon ye. Olugu be ke gba tow bee cenance ra. Sigiyoro minw yirara o ra, o ka kan ka tagama ka kapa ni o sigiyorow ye. Izirayelimogow bee be tagama ka kapa ni o ta sigiyorow ye, o ta darapow korow.»

Efrayimu ni Manase ni Boniyaminu ta sigiyoro

¹⁸ «Jenkuru minw bee be Efrayimu ta kerekejamaba ra, olugu bee bena sigi terebenyanfan na, o ta darapo korow, o bee ni o ta jenkuru. Efrayimu ta mogow ta kuntigi ye Amihudi dence Elisama ye. ¹⁹ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni ce keme looru (40 500).

²⁰ «Manase ta mogow bena sigi olugu kere fe. Manase ta mogow ta kuntigi ye Pedasuri dence Gamiliyeli ye. ²¹ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bisaba ni fla ni ce keme fla (32 200).

²² «O ko, Boniyaminu ta mogow: Boniyaminu ta mogow ta kuntigi ye Gidehoni dence Abidan ye. ²³ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bisaba ni looru ni ce keme naani (35 400).

²⁴ «Efrayimu ta kerekejamaba bee lajennin jate ye ce waga keme ni seegi ni ce keme (108 100). Olugu le bena ke kerekejama sabanan ye ka sira mina.»

Dan ni Aseri ni Nefitali ta sigiyoro

²⁵ «Jenkuru minw be Dan ta kerekejamaba ra, olugu bena sigi sahiliyanfan na, o ta darapo korɔ, o beɛ ni o ta jenkuru. Dan ta mogow ta kuntigi ye Amisadayi dence Ahezari ye. ²⁶ Ale ta jenkuru jate ye ce waga biworo ni fla ni ce keme wolonfla (62 700).

²⁷ «Aseri ta mogow bena sigi olugu kere fe. Aseri ta mogow ta kuntigi ye Okiran dence Pagiyeli ye. ²⁸ Ale ta jenkuru jate ye ce waga binaani ni kelen ni ce keme looru (41 500), ka kapa ni jate ye.

²⁹ «O ko, Nefitali ta mogow: Nefitali ta mogow ta kuntigi ye Enan dence Ahira ye. ³⁰ Ale ta jenkuru jate ye ce waga bilooru ni saba, ani ce keme naani (53 400). ³¹ Dan ta kerekejamaba beɛ lajennin jate ye ce waga keme ni bilooru ni wolonfla, ani ce keme woro (157 600). Olugu le bena sira mina tow beɛ ko fe, ni o ta darapow ye.»

³² Izirayelimogo minw jatera, olugu le ye nin ye, o beɛ ni o ta gbaw, ani o ta kerekejamaw. O beɛ lajennin kera ce waga keme woro ni saba ni ce keme looru ni ce bilooru (603 550).

³³ Levi ta mogow ma jate ni Izirayelimogo tow ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

³⁴ Ayiwa, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, Izirayelimogow ka o beɛ ke; o beɛ tun be o ta fanibonw lo o ta yoro le ra, o ta darapow korɔ, o tun be tagama fana ka kapa ni o ta gbaw, ani o ta somogow sigiyoro le ye.

3*Haruna dencew*

¹ Haruna ni Musa ta somogow fle nin ye, wagati min Matigi Ala kumana Musa fe Sinayi kuru kan. ² Haruna dencew togow ye nin ye: Nadabu, ale kera a dence folo ye; ka Abihu gban o ra; o ko fe, Elehazari, o ko fe Itamari. ³ Haruna dencew le ye o ye; turu saninman* kera olugu le kan ka o ke sarakalasebagaw ye, ka o bla danna sarakalasebagaya kama. ⁴ Nka Nadabu ni Abihu sara Matigi Ala ja korɔ ka o to Sinayi kongokolon konɔ, sabu o tun ka wusunan don Matigi Ala ja korɔ ni tasuma do ye, min tun bora yoro were ra*. Dence tun te o si fe. Elehazari ni Itamari le ka sarakalasebagaya ke ni o face Haruna ye.

Levi ta mogow ta baara

⁵ Matigi Ala kumana Musa fe, k'a fo a ye ko: ⁶ «Na ni Levi ta mogow ye sarakalasebaga Haruna fe, janko o ye na to k'a deme. ⁷ Baara min karifara Haruna ni Izirayeli jama beɛ ma, o bena o baara ke Nogonkunben fanibon* ja fe; o bena fanibon saninman* ta baaraw ke. ⁸ Olugu le bena o janto Nogonkunben fanibon ta minanw beɛ ra Izirayelimogow no ra, ka fanibon saninman ta baaraw ke. ⁹ O ra, i ka kan ka Levi ta mogow di Haruna ni a dencew ma. O ka kan ka to olugu le boro, ka baara ke Izirayelimogo tow no ra. ¹⁰ I ka kan ka Haruna ni a dencew le sigi sarakalasebagaya baara ra. Ni mogow were ka gbara yoro saninman na, o tigi ka kan ka faga.»

¹¹ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, k'a fo a ye ko: ¹² «Ne ka Levi ta mogow panawoloma ka o bo Izirayelimogow ra, ka o bla ne ta baara ra Izirayelimogow dence folow no le ra. O koson Levi ta mogow ye ne ta le ye; ¹³ sabu dence folo beɛ ye ne ta le ye. Lon min na ne ka Misirankaw dence folow beɛ faga Misiran jamana ra, o lon na ne ka Izirayelimogow

* **3:4** 3.4 Nin kuma be soro Sarakalasebagaw 10.1-7.

dence fɔlow bɛɛ kɛ ne yɛɛ ta ye, mɔgɔw dence fɔlow, ani bɛganw den fɔlo cɛmanw fana. O ka kan ka kɛ ne ta le ye. Ne le ye Matigi Ala ye.»

Levi ta mɔgɔw jateri

¹⁴ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, Sinayi, kongokolon kɔnɔ; a k'a fɔ a ye ko: ¹⁵ «Levi ta mɔgɔw jate, O bɛɛ ni o ta somɔgɔw, o bɛɛ ni o ta gbaw. I ye cɛdenw bɛɛ jate, min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw tɛmɛna o kan.» ¹⁶ Musa ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun fɔra cogo min na.

¹⁷ Levi dencew tɔgɔw le ye nin ye: Gɛrison, ani Kehati, ani Merari.

¹⁸ Gɛrison dencew tɔgɔw ye nin ye, o bɛɛ ni o ta gba: Libini ni Simɛyi.

¹⁹ Kehati dencew tun ye Amuramu ye, ani Isari, ani Heburɔn, ani Uziyeli; o bɛɛ ni o ta gba. ²⁰ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye; o bɛɛ ni o ta gba.

Levi ta gbamɔgɔw le tun ye olugu ye, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw.

Gɛrisonkaw sigiyɔrɔ ni o ta baara

²¹ Libini ta gba ni Simɛyi ta gba, olugu bɔra Gɛrison ta gba le ra; olugu le kɛra Gɛrisonkaw ta mɔgɔw ye. ²² Cɛden minw jatera olugu ra, min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw tɛmɛna o kan, olugu bɛɛ kɛra cɛden waga wolonfla ani cɛden kɛmɛ looru (7 500). ²³ Gɛrisonkaw ta sigiyɔrɔ tun bɛ fanibon saninman* kɔ fɛ, terebenyanfan na. ²⁴ Gɛrisonkaw ta kuntigi tun ye Layeli dence Eliyasafu ye. ²⁵ Nɔgɔnkunbɛn fanibon* ta baara min karifara Gɛrisonkaw ma, o kɛra fanibon kɔnɔnɔfaniw, ani a kɛnɛmafaniw ta baara ye; fani gbiriman, ani fani min bɛ yɔrɔ saninman* donda ra, ²⁶ ani fanibon lukɛnɛ laminifani minw sirinin bɛ ka fanibon saninman ni sarakajɛnifɛn* koori, ani fani min bɛ lu donda ra, ani a juruw, ani o minanw ta baaraw bɛɛ.

Kematikaw sigiyɔrɔ ni o ta baara

²⁷ Amuramu ta gba, ani Isari ta gba, ani Heburɔn ta gba, ani Uziyeli ta gba, olugu bɔra Kehati ta gba le ra; olugu le kɛra Kematikaw ta mɔgɔw ye. ²⁸ Kematikaw ta cɛden minw jatera, min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw tɛmɛna o kan, o kɛra cɛden waga seegi ni cɛden kɛmɛ wɔrɔrɔ (8 600)†. Yɔrɔ saninman* ta baara tun karifara olugu le ma.

²⁹ Kehati dencew ta mɔgɔw ta sigiyɔrɔ tun bɛ fanibon saninman* woroduguyanfan na. ³⁰ Kematikaw ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Uziyeli dence Elisafan le ye. ³¹ O ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta baara le di olugu ma, ani tabali, ani sanin fitinadaga, ani sarakabɔnanw, ani yɔrɔ saninman ta baara bɛ kɛ ni minan minw ye, ani yɔrɔ saninman cɛtigɛfani, ani o fɛnw ta baaraw bɛɛ.

³² Levi ta mɔgɔw ta kuntigiw bɛɛ ta kuntigiba tun ye sarakalasebaga Haruna dence Elehazari le ye. Mɔgɔ minw blara yɔrɔ saninman baara ra, ale le tun bɛ olugu bɛɛ kunna.

Merarikaw sigiyɔrɔ ni o ta baara

³³ Malikaw ta gba, ani Musikaw ta gba, olugu bɔra Merari ta gba le ra. Olugu le kɛra Merarikaw ta mɔgɔw ye. ³⁴ Cɛden minw jatera o ra, min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw tɛmɛna o kan, o kɛra cɛden waga wɔrɔrɔ ni cɛden kɛmɛ fla (6 200). ³⁵ Merarikaw ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Abihayili dence Suruyeli le ye. Olugu ta sigiyɔrɔ tun bɛ fanibon saninman* sahiliyanfan na. ³⁶ Fanibon saninman ta yiriferɛnw, ani a

† 3:28 3.28 Gɛrɛkikan kitabu kɔnɔ, a sebera ko cɛden waga seegi ni cɛden kɛmɛ saba (8 300).

berew, ani a negeberew, ani a negeberew donyɔrɔw, ani a minan tɔw bɛɛ, o fenw korɔsiri ni o baara karifara Merarikaw ma, ³⁷ ani lu laminifani ta negeberew bɛɛ, ani o negeberew donyɔrɔw, ani negebere minw bɛ turu dugu ma, ani a juruw.

³⁸ Musa ni Haruna ni a dencew, olugu ta sigiyɔrɔ tun bɛ fanibon saninman ja fɛ, tereboyanfan na, Nɔgɔnkunben fanibon* ja fɛ. Yɔrɔ saninman* korɔsiri ni a baara karifara olugu le ma Izirayelimɔgɔw nɔ ra. Ni mɔgɔ were tun ka gbara o yɔrɔ ra, o tigi tun ka kan ka faga.

³⁹ Musa ni Haruna ka Levi ta ceden minw bɛɛ jate, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, ceden min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw temena o kan, olugu bɛɛ lajennin kera ceden waga mugan ni fla (22 000).

Dence fɔlɔw ta kunmabɔri

⁴⁰ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw bɛɛ jate; min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw temena o kan. O bɛɛ jate, ka o bɛɛ tɔgɔ seɛɛ. ⁴¹ Levi ta mɔgɔw bla danna ne Matigi Ala ye, Izirayelimɔgɔw tɔw dence fɔlɔw bɛɛ nɔ ra, ka Levi ta mɔgɔw ta beganw fana bla danna ne ye, Izirayelimɔgɔw tɔw ta beganw ta den fɔlɔ cemanw bɛɛ nɔ ra.»

⁴² Ayiwa, Musa ka Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw bɛɛ jate, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. ⁴³ Minw bɛɛ jatera, ka o tɔgɔ seɛɛ, min o min si ka karo kelen bɔ, ani minw temena o kan, olugu bɛɛ lajennin kera ceden waga mugan ni fla ani ceden kemɛ fla ni mɔgɔ biwolonfla ni saba (22 273).

⁴⁴ Matigi Ala kumana Musa fɛ, k'a fɔ a ye tuun ko: ⁴⁵ «Levi ta mɔgɔw bla danna ne ye, Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw bɛɛ nɔ ra, ka o ta beganw fana bla danna ne ye Izirayelimɔgɔw ta beganw den fɔlɔ cemanw bɛɛ nɔ ra. Levi ta mɔgɔw bɛna kɛ ne ta le ye. Ne le ye Matigi Ala ye. ⁴⁶ Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw hakeya temena Levi ta mɔgɔw hakeya kan fɔ mɔgɔ kemɛ fla ni mɔgɔ biwolonfla ni saba; n'i bɛ olugu kunmabɔcogo, ⁴⁷ i bɛ warigbɛ looru mina o cedenw bɛɛ kelen kelen fɛ, ka kapa ni yɔrɔ saninman* ta jate ye; ka kapa ni o jate ye, o warigbɛ jate bɛɛ kelen kelen bɛ ben gera mugan le ma‡.

⁴⁸ «I bɛ o wari di Haruna ni a dencew ma. Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw hakeya min temena Levi ta mɔgɔw hakeya kan, o wari bɛ kɛ olugu ta kunmabɔri wari le ye.»

⁴⁹ Musa ka o wari mina. Levi ta ceden dɔ ma sɔrɔ ka bla Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw minw nɔ ra, a ka olugu kunmabɔ ni o wari ye. ⁵⁰ A ka o wari min mina Izirayelimɔgɔw dence fɔlɔw fɛ, o wari bɛɛ kera warigbɛ waga kelen ni kemɛ saba ni biwɔrɔ ni looru (1 365), ka kapa ni yɔrɔ saninman* ta jate ye. ⁵¹ A ka o kunmabɔri wari di Haruna ni a dencew ma, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye; a k'a kɛ ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

4

Kehatikaw ta baara

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ, k'a fɔ o ye ko: ² «Aw ye Kehati dencew bɛɛ jate Levi ta gba ra, o bɛɛ ni o ta gba, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ³ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min bɛ se ka baara dɔ kɛ Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ.

⁴ «Kehati dencew bɛna baara min kɛ Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, o ye nin ye: o bɛna yɔrɔ saninmanba* ta fen saninmanw ta baara le kɛ. ⁵ Ni Izirayelimɔgɔw tagawagati sera, Haruna ni a dencew bɛna boncɛtigefani

‡ 3:47 3.47 Gera mugan, o ye garamu tan ni fla ye.

jigi, ka jɛnɔɔɔnya kɛsu* datugu ni a ye. ⁶ O bɛ gbolojalan dɔ fana la a kan, ka fani bulaman dɔ kɛ k'a bɛɛ lajennin datugu. O kɔ, bere minw bɛ kɛ k'a ta, o bɛ o berew don a ra.

⁷ «O bɛ fani bulaman dɔ fana la sarakaburu tabali kan, ka rɛzɛnji saraka* ta minanw bla a kan, minw ye tasaw ye, ani setiw, ani bɛlenw, ani jifiyew. Sarakaburu min ka kan ka bɔ wagati bɛɛ, o bɛ o fana bla o tabali kan. ⁸ O bɛ fani wulenman dɔ biri a kunna, ka gbolojalan dɔ kɛ k'a bɛɛ lajennin datugu. O kɔ, bere minw bɛ kɛ ka tabali ta, o bɛ o berew don a ra.

⁹ «O kɔ, o bɛ fani bulaman dɔ fana kɛ ka fitinablanan datugu, ani a fitinadagaw, ani minan minw bɛɛ blara a baara kama, i n'a fɔ tasuma lalagananw, ani buguri donminanw, ani turu donminanw bɛɛ. ¹⁰ O bɛ a ni a minanw bɛɛ melege gbolojalan dɔ kɔɔ, k'a bla donitanan dɔ kan.

¹¹ «O kɔ, o bɛ fani bulaman dɔ biri sarakabɔnan saninlaman kan, ka gbolojalan dɔ kɛ k'a datugu; o kɔ, bere minw bɛ kɛ k'a ta, o bɛ o don a ra.

¹² «Minan minw bɛɛ bɛ kɛ ka yɔɔ saninman* ta baara kɛ, o bɛ o bɛɛ don fani bulaman dɔ ra, k'a melege ni gbolojalan dɔ ye, k'a bla donitanan dɔ kan.

¹³ «O bɛ bugurigbɛ cɛ ka bɔ sarakajɛnifen* kan, ka fani wulenman dɔ biri a kan. ¹⁴ O bɛ sarakajɛnifen ta minanw bɛɛ ta, min ye a takamicenanw ye, ani a sogosɔɔnanw, ani a buguricenaw, ani a tasaw; o bɛ o bɛɛ bla a kan; o kɔ, o bɛ gbolojalan dɔ kɛ ka o datugu. O kɔ, bere minw bɛ kɛ ka sarakajɛnifen ta, o bɛ o berew don a ra.

¹⁵ «Ni Haruna ni a dencew ka yɔɔ saninman ni a minanw bɛɛ datugu ka ban tuma min na, ni aw tagatuma sera, Kehatikaw bɛna o minanw ta. Nka o boro kana se o fɛn saninmanw yɛɛ ma, janko o kana na sa.

«Kehatikaw ta baara bɛna kɛ o minanw tari le ye Nɔɔɔnkunbɛn fanibon kɔɔ. ¹⁶ Sarakalasebaga Haruna dence Elehazari le bɛna a janto fitinadaga saninlaman ta turu ko ra, ani wusunan, ani siman saraka* min bɛ bɔ lon o lon, ani turu saninman*; a ka kan k'a janto fanibon saninman ni a kɔɔfɛnw bɛɛ ra, ani yɔɔ saninman ni a minanw bɛɛ.»

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fɛ tuun, ko: ¹⁸ «Aw kana kɛ sababu ye k'a to ne ye Kehatikaw halaki ka bɔ Levi ta mɔɔ tɔw cɛ ra. ¹⁹ Aw ka kan ka min kɛ o ye janko ni o gbarara yɔɔ saninmanba ra o kana sa, o fɛ nin ye: Haruna ni a dencew ka kan ka don fanibon saninman kɔɔ, ka o bɛɛ kelen kelen ta baara yira o ra, ka o ta donitataw yira o ra. ²⁰ Oluɔu yɛɛ man kan ka don ka taga fɛn saninmanw fɛ hali dɔɔnin; ni o tɛ, o bɛ sa.»

Gerisonkaw ta baara

²¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ²² «Gerisonkaw ta cɛdenw fana jate, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔɔw. ²³ O jate k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min bɛ se ka baara dɔ kɛ Nɔɔɔnkunbɛn fanibon* kɔɔ. ²⁴ Gerisonkaw ka kan ka baara minw kɛ, ani o ka kan ka doni minw ta, o fɛ nin ye: ²⁵ oluɔu le bɛna fanibon saninman* ta faniw ta, ani Nɔɔɔnkunbɛn fanibon* ta fani gbirimanw, ani gbolojalan minw bɛ la fanigbirimanw kan, ani fani min bɛ Nɔɔɔnkunbɛn fanibon* donda ra, ²⁶ ani fanibon lu laminifani minw sirinin bɛ ka fanibon saninman ni sarakajɛnifen* koori, ani fani min bɛ lu donda ra, ani a juruw, ani a minan tɔw bɛɛ. O fɛnw ta baaraw bɛɛ donna Gerisonkaw le boro. ²⁷ O bɛ baara o baara kɛ, ni o bɛ doniw le ta, walama baara wɛɛ, o ka kan ka o bɛɛ kɛ ka kapa ni Haruna ni a dencew ta fɔta le ye. O ka kan ka fɛn minw bɛɛ ta, aw le ka kan ka o fɔ o ye, ka o ta baaraw di o ma.

²⁸ «Ayiwa, nin le ye Gerisonkaw ta baara ye Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. O ka kan ka o baaraw ke ka kapa ni sarakalasebaga Haruna dence Itamari ta cifɔninw le ye.»

Merarikaw ta baara

²⁹ Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «Merari ta cew jate, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw. ³⁰ I be o jate k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min be se ka baara do ke Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ. ³¹ O bena baara minw ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ani o bena doni minw ta o fle nin ye: o bena fanibon saninman* ta yiriferenw ta, ani a berew, ani a negeberew, ani berew donyɔrɔw, ³² ani fanibon lu laminifani ta negeberew, ani o negeberew donyɔrɔw, ani negebere minw be turu dugu ma, ani a juruw, ani a minan tɔw bɛɛ, ani fen o fen blara o baara kama. Bɛɛ kelen kelen ka kan ka doni min ta, aw ye o doni yira o tigi ra.

³³ «Ayiwa, nin le ye Merarikaw ta baara ye; o ka kan ka baara minw bɛɛ ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ka kapa ni sarakalasebaga Haruna dence Itamari ta cifɔninw ye.»

Levi ta cew jateda

³⁴ Musa ni Haruna ni Izirayeli jama jamɔgɔw ka Kehatikaw jate, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ³⁵ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min tun be se ka baara ke Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ. ³⁶ O ka minw jate o bɛɛ ni o ta gbaw, olugu kera ce waga fla, ani ce keme wolonfla ni bilooru (2 750). ³⁷ Kehatika minw jatera, olugu da le kera o ye, minw bɛɛ tun be baara do ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. Musa ni Haruna ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

³⁸ Gerisonka minw jatera, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ³⁹ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min tun be se ka baara do ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ⁴⁰ minw jatera, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, olugu kera ce waga fla, ani ce keme wɔrɔ ni ce bisaba (2 630). ⁴¹ Gerisonka minw jatera, olugu da le kera o ye, minw bɛɛ tun be baara do ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. Musa ni Haruna ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

⁴² Merari ta mɔgɔ minw jatera, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ⁴³ k'a damina san bisaba ra, fɔ ka taga se san bilooru ma, min o min tun be se ka baara do ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ⁴⁴ minw jatera, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, olugu kera ce waga saba ni ce keme fla (3 200). ⁴⁵ Merari ta mɔgɔ minw jatera, olugu da le kera o ye. Musa ni Haruna ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

⁴⁶ Ayiwa, Musa ni Haruna ni Izirayeli jama jamɔgɔw ka Levi ta mɔgɔ minw bɛɛ jate, o bɛɛ ni o ta gbaw, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw, ⁴⁷ k'a damina san bisaba ra, ka taga se fɔ san bilooru ma, min o min tun be se ka baara do ke, ani ka doni ta Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ⁴⁸ minw bɛɛ jatera, olugu kera ce waga seegi, ani ce keme looru ni ce biseegi (8 580). ⁴⁹ O ka o jate ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ye cogo min na; o ka bɛɛ kelen kelen ta baara yira a ra, ani a ka kan ka doni min ta. O ka o jate i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

Sariya signin dɔw

5

Saninyabariya ta sariya

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «A fo Izirayelimogow ye ko bana minw be mogow fari cen, ni o do be mogow o mogow ra, walama damajalan, walama ni mogow do magara su do ra k'a yere lanogow, o ka kan ka o tigi labo Izirayelimogow ce ra. ³ Ni a kera ce ye walama muso, aw ye a labo; aw ye a labo aw sigiyow ra, janko o kana na aw sigiyow lanogow, sabu ne siginin be aw ce ra.»

⁴ Izirayelimogow k'a ke ten; o ka o mogow labo o ce ra. Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na, Izirayelimogow k'a ke ten.

Mogow tawari ta sariya

⁵ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ⁶ «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye, ko ni ce do, walama muso do k'a mogowogon hake ta, k'a tawari fen do ra, o tigi ka Matigi Ala le kan bla; a jarkira. ⁷ A ka jurumun min ke, a ka kan ka lo o ra. A k'a mogowogon hake ta k'a tawari fen min na, a ye o fen juru bee sara; o ko, o fen songo tarannin taranyow looru, a ye a taran kelen fara a kan fana; a ka mogow min hake ta, a ye o di o tigi ma. ⁸ Nka ni a tigi sara, k'a sorow a ta mogow si te yi o fen be se ka di min ma, o tuma, o fen be ke Matigi Ala ta ye. A ka kan ka taga a di sarakalasebaga ma; sagajigi min be ke jurumunyafa saraka* ye, k'a ta jurumun kafari, a be o fana fara a kan.

⁹ «Ni Izirayelimogow ka fen o fen bla danna Matigi Ala ye, k'a di sarakalasebaga ma, o be ke sarakalasebaga ta ye. ¹⁰ Ni mogow ka fen o fen ke saraka ye, o be ke sarakalasebaga ta ye; ni mogow ka fen o fen di sarakalasebaga ma, o fana be ke a ta ye.»

Jenya ta sariya

¹¹ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ¹² «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko ni ce do muso bora a fe ka ke ce were fe, ¹³ ni a tagara jen ni ce were ye, k'a yere lanogow, k'a sorow a ce ma bo o ko kala ma, ni o ko dogonin tora, sabu mogow si ma ke a seere ye, mogow si fana ma o mina a ra, ¹⁴ ni celiya nana don ce jusu ra, sabu a sigiyara a muso ra, k'a sorow ko can lo fana ko muso k'a yere lanogow, walama ni celiya ni sigiya donna a jusu ra k'a sorow muso m'a yere lanogow, ¹⁵ o tuma a ka kan ka taga ni muso ye sarakalasebaga fe. A ye mugu kilo saba ta, ka taga o ke saraka ye muso koson. A man kan ka turu ke o mugu ra, walama wusunan; sabu siman saraka* lo min bora celiya koson; hakirijigi saraka lo, min be mogow hakiri jigi kojugu ra.

¹⁶ «Sarakalasebaga bena muso lana, ka na a lo Matigi Ala na korow. ¹⁷ O ko, a be ji saninman do ke bogodaga do konow, ka buguri do ce dugu ma fanibon saninman konow ka o ke o ji ra. ¹⁸ Ni sarakalasebaga ka muso lo Matigi Ala na korow, a be muso kunsigi foni, ka hakirijigi saraka* don a boro, o siman saraka min bora celiya koson; o y'a sorow ji kunaman min be danga ben mogow kan, o ji be sarakalasebaga yere boro. ¹⁹ Sarakalasebaga ye muso jagboya ko a ye kari; a y'a fo a ye ko: <Ka i to i ce ta furu konow, ni a kera ko ce were ma jen ni i ye, ni i ma bo ka taga i yere lanogow, o tuma nin ji kunaman min be danga ben mogow kan, nin ji kana foyi ke i ra. ²⁰ Nka ka i to i ce ta furu konow, ni a kera ko i bora ka taga i yere lanogow, ka taga jen ni ce were ye, min te i furuce ye,> ²¹ sarakalasebaga ye muso jagboya ka kari, ka nin danga kumaw fo muso ma, k'a fo ko: <O tuma, Matigi Ala ye i denworonogow cen i konow, ka i konow funu, k'a to i ta mogow ye i danga,

ka i yira, ko i kewale man ji. ²² O ra, nin ji min be danga ben mogo kan, nin ji ye don i kono, ka i kono funu, ka i denworonogow cen i kono.> Muso b'a jaabi ko: <Amina! Amina!>

²³ «Sarakalasebaga ye o danga kumaw sebe gbolokitabu do kan; o ko, a ye o seberiw ko ka bo yi ni o ji kunaman ye, ²⁴ ka o ji kunaman di muso ma ko a y'a min, o ji min be danga ben mogo kan; o ji kunaman bena don a kono. ²⁵ Nka sani a y'a min, siman saraka min bora celiya koson, sarakalasebaga ye o mina muso boro, k'a fifa Matigi Ala na koro, ka taga a bla sarakajenifen* kan. ²⁶ A be boro na kelen bo o siman saraka* ra, k'a yira ko o saraka bee kera Matigi Ala ta ye; a be o boro na kelen saraka jeni sarakajenifen kan. O ko, a be ji di muso ma ko a y'a min. ²⁷ Ayiwa, ni a kera ko can lo ko muso tun bora a ce fe ka taga a yere lanogo, ni a ka ji min, o ji min be danga ben mogo kan, o ji bena don a kono ka torojugu do lase a ma. Muso denworonogow bena cen a kono, k'a kono funu; o muso be ke mogo danganin ye a ta mogow ce ra. ²⁸ Nka ni a kera ko muso m'a yere lanogo, ni a saninyanin lo, o tuma jaraki ko si tena a soro, a bena se ka den woro tuun.

²⁹ «Ayiwa, celiya ko ta sariya le be nin ye, ni muso do bora ka taga a yere lanogo, k'a to a ce ta furu kono, ³⁰ walama ni ce do sigiyara a muso ra, fo k'a ke a ra celiya ye a muso ta fan fe. Sarakalasebaga ka kan ka o muso lo Matigi Ala na koro, ka nin sariya kow bee ke muso ra. ³¹ Ce koni tena jaraki, nka muso ta jurumun hake bena ben a yere le kan.»

6

Mogo min b'a yere bla danna Ala ye

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko ni ce do, walama ni muso do k'a yere bo Izirayelimogo tow ra, ka dajuru ta, ko a b'a yere bla danna Matigi Ala ye, k'a yere ke Ala ta mogo saninman ye*, ³ o tigi ka kan ka duven ni minnifen fariman suguya bee ye k'a to yi. A man kan ka duven, walama minnifen fariman were min. Minnifen o minnifen be bo rezen na, a man kan ka o min. A man kan ka hali rezen kene, walama a janin domu. ⁴ A ta dajuru wagati bee ra, fen o fen be bo rezensun na, a man kan ka o domu, hali rezenkise, walama a fara. ⁵ A ta dajuru wagati bee kono, kunlimuru man kan ka se a kun ma, fo ka taga o wagati dafa. A k'a yere bla danna Matigi Ala ye ka wagati min ke, a saninyanin ka kan ka to fo ka taga o wagati dafa. A ka kan k'a kunsigi to a ye wuri ka janya. ⁶ A k'a yere bla danna Matigi Ala ye wagati min bee kono, a man kan ka gbara su ra. ⁷ Hali ni a worofa, walama ni a woroba le sara, walama a balemace, walama a balemamuso, a man kan ka gbara o do su ra k'a yere lanogo, sabu a blara danna Matigi Ala ye minke, o tagamasiyen be a kun na. ⁸ A ta dajuru wagati bee kono, a saninyanin lo, ka ke Ala ta ye.

⁹ «Ni mogo do barara ka sa a koro, a kunsigi min b'a yira ko a blara danna Ala ye, o tuma o kunsigi lanogora. Nka a tere wolonflanan, a be saninya kokura; o lon na, a be a kun li. ¹⁰ A tere seeginan, a ye taga ni tugani fla, walama jenetugani fitini fla ye sarakalasebaga fe Nogonkunben fanibon* donda ra. ¹¹ Sarakalasebaga be kelen ke jurumunyafa saraka* ye, ka to kelen ke saraka jenita* ye. Sarakalasebaga be a ta jurumun kafari a ye, sabu a gbarara su ra. O lon na, a kunsigi be saninya tuun. ¹² A ka kan

* **6:2** 6.2 K'a yere bla danna Matigi Ala ye: Heburukan na o tigiw be wele ko Nazirikaw.

k'a yere bla danna Ala ye tuun, k'a ta dajuru wagati damina kura ye. A be sagaden ceman kelen mina, min ka san kelen sorɔ, ka o ke hake yafa saraka* ye. Nka a tun ka wagati minw ke ka ban, o te jate tuun, sabu a ta dajuru tun cenna.

¹³ «Ayiwa, ni mogo ka dajuru ta ka ke Ala ta mogo saninman ye wagati min kama, ni o wagati dafara, o sariya ye nin ye: o be na ni o tigi ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹⁴ A be na ni a ta sarakaw ye Matigi Ala fe: sagaden ceman min ka san kelen sorɔ, ani fiyen te min na, o be ke saraka jenita ye; ani sagamusu min ka san kelen sorɔ, ani fiyen te min na, o be ke jurumunyafa saraka* ye; sagajigi kelen, fiyen te min na, o be ke ninsɔndiya saraka* ye. ¹⁵ A be burufunubari segi na kelen di, buru min kera ni mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra, ani nɔmi, funufen te min na; a be siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* fana fara o kan. ¹⁶ Sarakalasebaga be o fenw bla Matigi Ala na korɔ, ka jurumunyafa saraka bo, ka saraka jenita fana bo. ¹⁷ Burufunubari minw be segi konɔ, a be o bla Matigi Ala na korɔ; o ko, a be sagajigi ke jɛnɔgɔnya saraka* ye k'a di Matigi Ala ma, ka siman saraka ni rezenji saraka fara o kan.

¹⁸ «O ko, Ala ta mogo saninman tun k'a kunsigi min ke a ta saninyari tagamasiyen ye, a be o li Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. Ninsɔndiya saraka* blara tasuma min kan, a be taga a kunsigi don o tasuma ra. ¹⁹ Ni Ala ta mogo saninman ka o kunsigi li ka ban tuma min na, sarakalasebaga be sagajigi sogo tobinin kaman kelen ta, ka o don a boro, ka burukun kelen ni nɔmikun kelen bo segi konɔ, ka o fana di a ma. ²⁰ O ko, sarakalasebaga be o fenw korɔta san fe, ka o fifa Matigi Ala na korɔ. O ye fen saninmanw le ye, o ye sarakalasebaga ta ye, ani saga disi min fana fifara Matigi Ala na korɔ, ani a woto min korɔtara. Ni o kera, o tuma Ala ta mogo saninman be se ka rezenji min.

²¹ «Ayiwa, mogo min be dajuru ta k'a yere ke Ala ta mogo saninman ye, o sariya le be nin ye. A ka kan ka saraka min bo Matigi Ala ye a ta dajuru koson, o le fana be nin ye; ni fen were se ka ke a ye, a be se ka o fana fara nin sarakaw kan. A ka dajuru min ta, a ka kan ka o kow bee dafa, ka kana ni o dajuru sariya ye.»

Dugawu kecogo

²² Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ²³ «A fo Haruna ni a dencew ye, ko o ka kan ka dugawu ke Izirayelimogow ye cogo min na, o ye nin ye. O y'a fo ko:

²⁴ <Matigi Ala ye baraka don aw ra, ka aw tanga!

²⁵ Matigi Ala ye aw fle ni numanya ye, ka hina aw ra!

²⁶ Matigi Ala y'a janto aw ra, ka hera ke aw ye.>

²⁷ «O ye dugawu ke Izirayelimogow ye ni ne togo ye; ni o kera, ne bena baraka don Izirayelimogow ra.»

Fanibon ta minanw labencogo

7

Izirayeli kuntigiw ta bonyafenw

¹ Musa tun ka fanibon saninman* lo ka ban wagati min na, a ka turu saninman* seriseri a kan k'a saninya, ani a konominanw bee. A ka turu saninman* ke sarakajenifen* fana kan k'a saninya, a ni a minanw bee. ² O wagati ra, Izirayeli jama pamogo minw ye gbatigiw ani jama cekorobaw ye, olugu nana ni o ta sarakaw ye; Izirayelimogow jateri baara tun donna

olugu le boro. ³ O nana ni o ta sarakaw ye Matigi Ala ja koro: misi wotoro woro, minw sanfeyoro datugunin lo, ani a misitoran tan ni fla. Kuntigi fla jenna ka wotoro kelen di; kuntigi bee kelen kelen ka misitoran kelen di. O nana ni o fenw ye fanibon saninman ja fe.

⁴ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ⁵ «Nin bonyaw mina o boro, ka o bla Nogonkunben fanibon* ta baara kama. I bena a di Levi ta mogow ma, ka kapa ni o ta baaraw ye.»

⁶ Musa ka wotorow ni misitoranw mina, ka o di Levi ta mogow ma. ⁷ A ka wotoro fla ni misitoran naani di Gerisonkaw ma, ka kapa ni o ta baaraw ye, ⁸ ka wotoro naani ni misitoran seegi di Merari ta mogow ma, ka kapa ni o ta baaraw ye; olugu tun be o ta baara ke ka kapa ni sarakalasebaga Haruna dence Itamari ta cifoninw le ye. ⁹ Nka a ma do di Kehatikaw ma, sabu minan saninmanw tari baara karifara olugu le ma; o tun ka kan ka o fenw ta o kamankunw le kan.

Kuntigiw ta sarakaw

¹⁰ Lon min na Musa ka turu saninman* ke sarakajenifen* kan, o lon na Izirayeli kuntigiw nana ni o ta sarakaw ye, janko ka sarakajenifen saninya k'a bla danna Ala ye. O nana ni o sarakaw ye sarakajenifen ja fe; ¹¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Lon o lon, kuntigi kelen ye na ka na a ta saraka di, janko ka sarakajenifen saninya k'a bla danna Ala ye.»

¹² Ayiwa, kuntigi min nana ni a ta saraka ye a tere folo ra, o kera Aminadabu dence Nason ye, Zuda ta gba ra. ¹³ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman* ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ¹⁴ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ¹⁵ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita* ye. ¹⁶ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka* ye; ¹⁷ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka* ye. Nin le kera Aminadabu dence Nason ta saraka ye.

¹⁸ A tere flanan, Isakari ta mogow ta kuntigi min ye Suwari dence Netaneheli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ¹⁹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ²⁰ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ²¹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ²² A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ²³ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Suwari dence Netaneheli ta saraka ye.

²⁴ A tere sabanan, Zabulon ta mogow ta kuntigi min ye Helon dence Eliyabu ye, ale nana ni a ta saraka ye. ²⁵ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga

warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kana ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka* ye. ²⁶ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ²⁷ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ²⁸ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ²⁹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Helon dence Eliyabu ta saraka ye.

³⁰ A tere naaninan, Ruben ta mogow ta kuntigi min ye Sedehuri dence Elisuri ye, ale nana ni a ta saraka ye. ³¹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kana ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ³² A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ³³ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ³⁴ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ³⁵ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Sedehuri dence Elisuri ta saraka ye.

³⁶ A tere loorunan, Simeyon ta mogow ta kuntigi min ye Surisadayi dence Selumiyeli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ³⁷ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kana ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ³⁸ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ³⁹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁴⁰ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁴¹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Surisadayi dence Selumiyeli ta saraka ye.

⁴² A tere waronan, Gadi ta mogow ta kuntigi min ye Deweli dence Eliyasafu ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁴³ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kana ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁴⁴ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁴⁵ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁴⁶ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁴⁷ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw

si ka san kelen bɔ, ka olugu ke ninsɔndiya saraka ye. Nin le kera Deweli dence Eliyasafu ta saraka ye.

⁴⁸ A tere wolonflanan, Efirayimu ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Amihudi dence Elisama ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁴⁹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bɔ, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bɔ, ka kapa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. O minan fla beɛ tun fara ni mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁵⁰ A nana ni belɛn saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bɔ, o fara wusunana, ⁵¹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden cɛman kelen, min si ka san kelen bɔ, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁵² A nana ni bakɔrɔnin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁵³ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakɔrɔnin looru, ani sagaden cɛman looru, minw si ka san kelen bɔ, ka olugu ke ninsɔndiya saraka ye. Nin le kera Amihudi dence Elisama ta saraka ye.

⁵⁴ A tere seeginan, Manase ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Pedasuri dence Gamiliyeli ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁵⁵ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bɔ, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bɔ, ka kapa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. O minan fla beɛ tun fara ni mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁵⁶ A nana ni belɛn saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bɔ, o fanin wusunana, ⁵⁷ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden cɛman kelen, min si ka san kelen bɔ, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁵⁸ A nana ni bakɔrɔnin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁵⁹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakɔrɔnin looru, ani sagaden cɛman looru, minw si ka san kelen bɔ, ka olugu ke ninsɔndiya saraka ye. Nin le kera Pedasuri dence Gamiliyeli ta saraka ye.

⁶⁰ A tere kɔnɔntɔnnan, Boniyaminu ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Gidehoni dence Abidan ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁶¹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bɔ, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bɔ, ka kapa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. O minan fla beɛ tun fara ni mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁶² A nana ni belɛn saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bɔ, o fara wusunana, ⁶³ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden cɛman kelen, min si ka san kelen bɔ, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁶⁴ A nana ni bakɔrɔnin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁶⁵ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakɔrɔnin looru, ani sagaden cɛman looru, minw si ka san kelen bɔ, ka olugu ke ninsɔndiya saraka ye. Nin le kera Gidehoni dence Abidan ta saraka ye.

⁶⁶ A tere tannan, Dan ta mɔgɔw ta kuntigi min ye Amisadayi dence Ahezari ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁶⁷ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bɔ, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bɔ, ka kapa ni yɔrɔ saninman ta jate ye. O minan fla beɛ tun fara ni mugu tentennin nɔɔninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁶⁸ A nana ni belɛn

saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁶⁹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁷⁰ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁷¹ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Amisadayi dence Ahezeri ta saraka ye.

⁷² A tere tan ni kelennan, Aseri ta mogow ta kuntigi min ye Okiran dence Pagiyele ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁷³ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁷⁴ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁷⁵ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁷⁶ A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁷⁷ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Okiran dence Pagiyele ta saraka ye.

⁷⁸ A tere tan ni flanan, Nefitali ta mogow ta kuntigi min ye Enan dence Ahira ye, ale nana ni a ta saraka ye. ⁷⁹ A nana ni tasa warigberaman kelen ye, min gbiriya be kilo kelen ni garamu keme saba bo, ani daga warigberaman kelen, min gbiriya be garamu keme wolonfla bo, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O minan fla bee tun fara ni mugu tentennin nooninin ye turu ra, ka o ke siman saraka ye. ⁸⁰ A nana ni belen saninlaman kelen ye, min gbiriya be garamu keme bo, o fanin wusunan na, ⁸¹ ani misitoran kapaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman kelen, min si ka san kelen bo, ka olugu ke saraka jenita ye. ⁸² A nana ni bakoronin kelen ye, ka o ke jurumunyafa saraka ye; ⁸³ a nana ni misi fla ye, ani sagajigi looru, ani bakoronin looru, ani sagaden ceman looru, minw si ka san kelen bo, ka olugu ke ninsondiya saraka ye. Nin le kera Enan dence Ahira ta saraka ye.

⁸⁴ Musa ka turu saninman* ke sarakajenifen kan lon min na, Izirayeli kuntigiw ka fen minw di saraka ye janko ka sarakajenifen saninya k'a bla danna Ala ye, o fenw le ye nin ye. O ka tasa warigberaman tan ni fla le di, ani daga warigberaman tan ni fla, ani belen saninlaman tan ni fla. ⁸⁵ Tasa warigberaman bee kelen kelen tun ye kilo kelen ni garamu keme saba ye; daga warigberaman bee kelen kelen tun ye garamu keme wolonfla ye. O minanw bee lajennin ta warigbe kera kilo mukan ni naani, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. ⁸⁶ Belen saninlaman tan ni fla minw fara wusunan na, o bee kelen kelen tun ye garamu keme keme, ka kapa ni yoro saninman ta jate ye. O belenw ta sanin bee lajennin kera kilo kelen ni garamu keme fla. ⁸⁷ Began minw dira ka ke saraka jenita ye, o bee lajennin kera misitoran tan ni fla, ani sagajigi tan ni fla, ani sagaden ceman tan ni fla, minw si ka san kelen soro; o ka o siman sarakaw fana fara o kan. Bakoronin tan ni fla kera jurumunyafa saraka ye. ⁸⁸ Began minw dira k'a ke ninsondiya saraka ye, o bee lajennin kera misi mukan ni naani, ani sagajigi biworo,

ani bakoronin biwooro, ani sagaden ceman biwooro, minw si ka san kelen soro. Turu kera sarakajenifen kan ka ban minke, fen minw dira saraka ye janko k'a saninya k'a bla danna Ala ye, o le ye nin ye.

⁸⁹ Ni Musa tun ka don Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, ka taga kuma ni Matigi Ala ye, a tun be Matigi Ala kumakan men ka bo jenɔgɔnya kesu* datugunan kan, seruben meleke bisigi fla cemance ra. A tun be kuma ni a ye o cogo le ra.

8

Saninfitinaw blacogo

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «A fo Haruna ye, ko ni a be fitinadagaw bla fitinablanan kan, a y'a to fitinadaga wolonfla bee yeelen ye bo ka taga fitinablanan pafeyoro ra.»

³ Haruna k'a ke ten. A ka fitinadagaw bla, ka o pasin fitinablanan pafeyoro ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

⁴ Fitinablanan yoro bee tun lalagara ni sanin gbasinin le ye, k'a ta a sen na ka taga a bla fo a yirifiyeren bisigiw ra. Matigi Ala tun k'a bisigiya min yira Musa ra, o tun k'a lalaga ka kapa ni o le ye.

Levi ta mogow blara danna Ala ta baara kama

⁵ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ⁶ «Levi ta mogow bo Izirayelimogo tow ra, ka o saninya. ⁷ I bena o saninya cogo min na, o ye nin ye: i be jurumun kafari ji seriseri o kan; o ko, o be o fari siw bee li, ka o ta faniw ko, ka o yere saninya. ⁸ O ye na ni misitoran kapaman kelen ye, ani siman saraka* min ka kan ka fara o kan, min ye mugu tentennin nooninin ye turu ra. Ele yere fana ye na ni misitoran kapaman kelen were ye, min bena ke jurumunyafa saraka* ye. ⁹ I be taga ni Levi ta mogow ye Nɔgɔnkunben fanibon* na fe, ka Izirayeli jama bee wele. ¹⁰ I be taga ni Levi ta mogow ye Matigi Ala na koro; Izirayelimogow be o borow la o kan. ¹¹ O ko, Haruna be Levi ta mogow lolo Matigi Ala na koro, ka o di Matigi Ala ma, i n'a fo Izirayelimogow be saraka min fifa, k'a di Ala ma. O cogo ra, Levi ta mogow be bla Matigi Ala ta baara kama. ¹² O ko, Levi ta mogow be o borow la misitoranw kunw na. I be o misitoran kelen ke jurumunyafa saraka* ye, ka kelen ke saraka jenita* ye, janko ka Levi ta mogow ta jurumunw kafari. ¹³ I be Levi ta mogow lolo Haruna ni a dencew na fe; o ko, i be o bla Ala ta baara kama, i n'a fo saraka fifata. ¹⁴ O cogo ra, i be Levi ta mogow faran ka bo Izirayelimogo tow ra. Levi ta mogow bena ke ne ta ye. ¹⁵ O ko, Levi ta mogow bena baara ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ. I bena o saninya tan le, k'a ke i ko saraka min be fifa k'a di Matigi Ala ma. ¹⁶ Sabu olugu le dira ne ma Izirayelimogo tow no ra. Ne ka olugu le panawoloma Izirayelimogow dence folow bee no ra. ¹⁷ Sabu Izirayelimogow dence folow bee ye ne ta le ye; mogow den folow, ani beganw den folow bee. Lon min ne ka dence folow bee faga Misiran jamana ra, ne ka Izirayelimogow dence folow bee ke ne yere ta ye o lon na. ¹⁸ Ne ka Levi ta mogow ta Izirayelimogow dence folow bee no ra. ¹⁹ Ne ka Levi ta mogow di Haruna ni a dencew ma Izirayelimogow no ra, janko o ye baara ke Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ Izirayelimogow ye, ka Izirayelimogow ta jurumun kafari o ye; ni o kera, ni Izirayelimogow ka gbara ne ta yoro saninman* na, kojugu si tena o soro.»

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye Levi ta mogow ta ko ra, Musa ni Haruna ni Izirayeli jama ka o bee ke Levi ta mogow ye. ²¹ Levi

ta mɔgɔw ka o yere saninya, ka o ta faniw ko. O kɔ, Haruna ka o ke i ko saraka min be fifa k'a di Matigi Ala ma, ka o ta jurumunw kafari o ye, ka o saninya. ²² O kɔ, Levi ta mɔgɔw nana o ta baaraw damina Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ; Haruna ni a dencɛw le tun be o ta baaraw yira o ra. O cogo ra, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye Levi ta mɔgɔw ko ra, o ka o bee ke.

²³ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ²⁴ «Levi ta mɔgɔw ta baara fle nin ye: Levi ta cɛdenw bee ka kan ka don Nɔgɔnkunben fanibon ta baara ra, ka baara do ke, k'a damina a san mugan ni looru, ani minw temena o kan. ²⁵ Nka ni o si sera san bilooru ma, o ka kan ka o boro bo baara ra; o te baara ke tuun. ²⁶ O be se ka o balema tow demɛ o ta baaraw ra Nɔgɔnkunben fanibon kɔnɔ, nka baara man kan ka ke olugu yere togora ta ye tuun. I ka kan ka Levi ta mɔgɔw ta baaraw di o ma nin cogo le ra.»

9

Jɔnyaban panagbe

¹ Izirayelimɔgɔw bɔnin kɔ Misiran, o san flanan karo folo ra, Matigi Ala kumana Musa fe, Sinayi kongokolon kɔnɔ; a ko: ² «Izirayelimɔgɔw ka kan ka Jɔnyaban panagbe ke a kewagati ra. ³ Wagati min latigera, min ye nin karo tere tan ni naani ye, ni o sera aw ye panagbe ke terebenda fe. Aw y'a ke ka kapa ni ne ta cifɔninw, ani ne ta kolatigeninw bee ye.»

⁴ Ayiwa, Musa k'a fo Izirayelimɔgɔw ye ko o ye Jɔnyaban panagbe ke. ⁵ O ka Jɔnyaban panagbe ke san karo folo tere tan ni naani terebenda fe, Sinayi kongokolon kɔnɔ. Matigi Ala tun ka kuma minw bee fo Musa ye, Izirayelimɔgɔw k'a ke ka kapa ni o bee ye.

⁶ Nka mɔgo dow ma se ka Jɔnyaban panagbe ke o lon na, sabu olugu tun magara mɔgo do su ra, ka o yere lanogo. O lon yere ra, o mɔgɔw tagara Musa ni Haruna fe. ⁷ O tagara a fo Musa ye ko: «Anw saninyanin te, sabu an magara su do ra. Nka mun le be an bari ka an ta saraka di Matigi Ala ma ni Izirayelimogɔ tow ye, Jɔnyaban panagbe wagati ra?»

⁸ Musa ka o jaabi ko: «Aw ye ne makɔnɔ, sani ne ye kuma do sorɔ ka bo Matigi Ala fe aw ta ko ra.»

⁹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ¹⁰ «Kuma Izirayelimogɔw fe, k'a fo o ye ko: <Aw ra, walama aw ta duruja nataw ra, ni a kera ko mɔgo do ma saninya sabu a magara su do ra, walama ni mɔgo do tagara tagamajan do ra, o bee n'a ta, a tigi be se ka Jɔnyaban panagbe ke. ¹¹ Olugu bena a ke san karo flanan tere tan ni naani le ra, terebenda fe. O be sagaden sogo domu ni burufunubari ye, ani juguflaburu kunaman. ¹² O man kan k'a to a to ye si, o fana man kan k'a kolo do kari. O ka kan k'a ke ka kapa ni Jɔnyaban panagbe ta cifɔninw bee ye. ¹³ Nka ni mɔgo min saninyanin lo, ni a fana ma taga tagama ra, o bee n'a ta, ni a ma Jɔnyaban panagbe ke a wagati yere ra, o tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli jamanadenw na; sabu a ma a ta saraka bo Matigi Ala ye a wagati ra. A ta jurumun hake bena ben a yere kan.

¹⁴ «<Lonan minw siginin be aw ce ra, ni o do b'a fe ka Jɔnyaban panagbe ke, ka Matigi Ala bonya, a ka kan k'a ke ka kapa ni Jɔnyaban panagbe ta sariyaw ni a cifɔninw ye. Izirayelimogɔw fara lonan kan, o sariya kelen le bena ke aw bee kan.> »

*Sankaba jigira fanibon saninman kunna
(Bori 40.34-38)*

¹⁵ Lon min na fanibon saninman* lora, sankaba jamijan nana fanibon saninman datugu, min ye Nɔgɔnkunben fanibon* ye. K'a ta wulada fe, fo o dugusagbe sogomada fe, a tora fanibon kunna; a tun be i ko tasuma. ¹⁶ K'a ta o wagati ra, a kera o cogo le ra wagati bee. Sankaba tun be fanibon datugu; ni su tun kora a be ke i ko tasuma. ¹⁷ Ni sankaba jamijan tun ka wuri ka bo fanibon kunna, Izirayelimogow tun be wuri ka taga. Ni sankaba jamijan tun tagara lo yoro min na, o tun be sigi o yoro ra. ¹⁸ Izirayelimogow tun be taga ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, o fana tun be lo ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye. Ni sankaba jamijan tun tora fanibon saninman kunna ka wagati min ke, Izirayelimogow tun be to o sigiyoro ra o wagati bee ra. ¹⁹ Ni sankaba jamijan tun tora fanibon saninman kunna ka wagatijan ke, Izirayelimogow tun be Matigi Ala kan mina, o tun te taga. ²⁰ Tuma do, sankaba jamijan tun be to fanibon saninman kunna ka tere dama doron le ke; o tun be sigi ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, o fana tun be taga ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye. ²¹ Tuma do, sankaba jamijan tun be to fanibon saninman kunna k'a ta wulada fe, ka se o dugusagbe sogomada doron ma; ni a tun wurira sogoma, Izirayelimogow tun be wuri ka taga. Ni sankaba jamijan tun wurira tuma o tuma, ni a kera tere fe, walama su fe, Izirayelimogow tun be wuri ka taga. ²² Ni sankaba jamijan tun tora fanibon saninman kunna ka tere fla le ke, walama karo kelen, walama san kelen, Izirayelimogow tun be to o sigiyoro ra, o tun te taga. Nka ni a tun wurira tuma o tuma, o tun be wuri ka taga. ²³ O tun be lo ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, o fana tun be taga ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye. O tun be Matigi Ala ta kumaw le lamɛn, ka kapa ni a ta cifonin ye, a ka min fo Musa ye.

10

Burufiyeta fla

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Burufiyeta warigberaman fla lalaga, ni warigbe gbasinin ye. I bɛna o le ke ka jama lajen, ani ka jama lasomi o tagatuma ra. ³ Ni o buru fla bee fiyera, jama bee ka kan ka na lajen i koro, Nɔgɔnkunben fanibon* na fe. ⁴ Ni buru kelen doron fiyera, Izirayeli namogo minw ye kerekɛjama kuntigiw ye olugu le bɛna lajen i koro. ⁵ Ni aw ka buru fiye k'a kan bonya tuma min na, tereboyanfan mogow be wuri ka taga. ⁶ Ni aw k'a fiye k'a kan bonya tuun a sipaga flanan na, woroduguyanfan mogow be wuri ka taga. Ni buru fiyera k'a kan bonya tuma o tuma, o be aw tagawagatiw le yira.

⁷ «Ni aw be jama lajen, aw be buru fiye, nka aw man kan k'a fiye k'a kan bonya. ⁸ Haruna dencew, minw ye sarakalasebagaw ye, olugu le ka kan ka o buruw fiye. O bɛna ke sariya wuribari le ye aw ni aw ta durujaw fe.

⁹ «Ni aw nana se aw yere ta jamana ra, ni aw juguw wurira aw kama, ni aw tagara o kere, aw ye buru fiye k'a kan bonya; ni o kera, o be ke sababu ye k'a to Matigi Ala, aw ta Ala b'a hakiri to aw ra, ka aw bosu aw juguw boro.

¹⁰ «Aw ka kan ka nin buruw fiye aw ta pagarilonw na fana, min ye aw ta panagbelonw ye, ani aw ta karokura panagbew. Aw ye buru fiye aw ta saraka jenitaw*, ani aw ta ninsondiya sarakaw* bowagatiw ra; o bɛna ke sababu ye k'a to Matigi Ala b'a hakiri to aw ra. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

Izirayeli bora Sinayi ka taga se Mohabu

(10-21)

Izirayelimogow ka sira ta tuun

¹¹ Izirayelimogow bonin ko Misiran, o san flanan, karo flanan tere mugan, sankaba jamijan wurira ka bo Nogonkunben fanibon* kunna, Ala ta jennogonya kesu* tun be min konɔ. ¹² O kera minke, Izirayelimogow wurira ka bo Sinayi kongokolon yoro ra ka taga. Sankaba tagara o ja, ka taga lo Paran kongokolon kunna.

¹³ O le tun kera o ta tagama folo ye, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Musa ye.

¹⁴ Jenkuru minw be Zuda ta jamaba ra, olugu le konna ka taga ni o ta darapo ye. O jamaba ra, Aminadabu dence Nason le tun ye Zuda ta jenkuru kuntigi ye, ¹⁵ Suwari dence Netaneheli tun ye Isakari ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ¹⁶ Helon dence Eliyabu tun ye Zabulon ta mogow ta jenkuru kuntigi ye. ¹⁷ O ko, o ka fanibon saninman* waraga, Gerisonkaw, ani Merarikaw k'a ta ka taga.

¹⁸ O ko, jenkuru minw be Ruben ta jamaba ra, olugu ka sira mina ka taga ni o ta darapo ye. O jamaba ra, Sedehuri dence Elisuri le tun ye Ruben ta jenkuru kuntigi ye, ¹⁹ Surisadayi dence Selumiyeli tun ye Simeyon ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ²⁰ Deweli dence Eliyasafu tun ye Gadi ta mogow ta jenkuru kuntigi ye.

²¹ O ko, Kehatika minw be minan saninmanw ta, olugu ka sira mina. Ni Izirayelimogow tun tagara lo yoro o yoro, o tun ka kan ka fanibon saninman* lo sani Kehatikaw ye se yi. ²² Jenkuru minw be Efirayimu ta jamaba ra, olugu tagara ni o ta darapo ye. O jamaba ra, Amihudi dence Elisama le tun ye Efirayimu ta jenkuru kuntigi ye, ²³ Pedasuri dence Gamiliyeli tun ye Manase ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ²⁴ Gidehoni dence Abidan tun ye Boniyaminu ta mogow ta jenkuru kuntigi ye.

²⁵ A laban, jenkuru minw be Dan ta jamaba ra, olugu gbanna tow ko ni o ta darapo ye. Olugu le tun be ke jama tow bee ko fe. O jamaba ra, Amisadayi dence Ahezeri le tun ye Dan ta jenkuru kuntigi ye, ²⁶ Okiran dence Pagiyele tun ye Aseri ta mogow ta jenkuru kuntigi ye, ²⁷ Enan dence Ahira tun ye Nefitali ta mogow ta jenkuru kuntigi ye.

²⁸ Ni Izirayelimogow tun bora o sigiyoro ra ka sira mina, o ta jenkuruw tun be tugu nogon ko nin cogo le ra ka taga.

²⁹ Ayiwa, Musa kumana Hobabu fe, min ye a burance Madiyanka Reweli dence ye; a ko: «Matigi Ala k'a fo an ye ko a bena yoro min di an ma, an be tagara o yoro le ra. Na an ye taga; ni o kera, an bena kopuman ke i ye, sabu Matigi Ala ka layiri ta ko a bena kopuman caman ke Izirayelimogow ye.» ³⁰ Hobabu ko: «Ne te taga; ne be seko ka taga ne yere ta jamana le ra, ne ta mogow fe.» ³¹ Musa ko: «Sabari, kana bo an ko, sabu an be se ka sigi yoro minw na kongokolon konɔ, ele le ka o yorow lon; na, i bena bla an ja ka sira yira an na. ³² Ni i ka taga ni an ye, ni Matigi Ala nana kopuman o kopuman ke an ye, i bena do soro o ra.»

³³ Ayiwa, Izirayelimogow bora Matigi Ala ta kuru yoro ra, ka tere saba ke tagama ra. Matigi Ala ta jennogonya kesu* tun be o ja o tere saba konɔ, ka taga nenekiryoro pini o ye.

³⁴ Ni o tun ka wuri tuma o tuma ka bo o sigiyoro ra, Matigi Ala ta sankaba jamijan tun be ke o kunna tere fe.

³⁵ Ni o tun be jennogonya kesu ta tuma o tuma ko o be taga, Musa tun b'a fo ko:

«E, Matigi Ala, i wuri,
ka i juguw bee janjan;

i kɔninyabagaw bɛɛ ye bori i ɲa.»

³⁶ Ni o tun bɛ a lajigi tuma o tuma, a tun b'a fɔ ko:

«E, Matigi Ala, i kɔsegi ka na!

Na sigi Izirayeli ta mɔɔ waga caman camanw cɛ ra tuun!»

11

Ala ka tasuma lajigi Izirayelimɔɔw kan

¹ Lon dɔ, Izirayelimɔɔw ka Matigi Ala jaraki ni kuma caman ye, o ta sege kosɔn. Matigi Ala ka o mɛn minke, o ma diya a ye, a dimina kosebɛ. A k'a ta tasuma mana o cɛ ra, ka o ta sigiyɔɔ kɛɛfɛyɔɔ jeni. ² Mɔɔw kasira Musa nɔ fɛ. Musa ka Matigi Ala daari; tasuma fagara.

³ O ka o yɔɔ tɔɔ la ko Tabera, ko sabu Matigi Ala ta tasuma manana mɔɔw cɛ ra.

Izirayelimɔɔw kasira sogo nɔ fɛ

⁴ Ayiwa, siya wɛɛ mɔɔ minw tun bɛ ni Izirayelimɔɔw ye, Misiran ta domunifɛnw lɔɔ gbanna olugu ra. Izirayelimɔɔw fana wurira ka kasi tuun, ko: «E, ɲɔn le bɛna sogo di an ma yan, an ye a domu sa? ⁵ A flɛ, an tun bɛ jɛgɛ minw domu gbansan Misiran, an hakiri bɛ jigira o bɛɛ ra, ani kɔnkɔnburu, ani nzɛɛ, ani puwaro, ani jaba, ani layi. ⁶ Nka sisan an sɔn jara; lon o lon an ɲa tɛ foyi wɛɛ ra ni nin mane kelen tɛ.»

⁷ Ayiwa, mane tun bɛ i ko simankise dɔ, k'a ɲa gbɛ i ko bideliyɔmuyiri ta ji. ⁸ Izirayelimɔɔw tun bɛ bɔ ka taga a cɛ, ka na a si ni wuguw ye, walama k'a susu kolon kɔnɔ; dɔw tun b'a tobi daga kɔnɔ, walama k'a kɛ ɲɔmi ye. A timiya tun bɛ i ko ɲɔmi. ⁹ Ni gɔmiji tun jigira su fɛ Izirayelimɔɔw sigiyɔɔ ra, mane fana tun bɛ jigi.

¹⁰ Ayiwa, Musa k'a ye ko gbaw bɛɛ ta mɔɔw bɛ kasira o ta fanibonw donda ra. Matigi Ala dimina kosebɛ. Musa fana jusu kasira. ¹¹ A ko Matigi Ala ma ko: «Mun na i ka i ta ɲɔncɛ jusu kasi tan? Mun kosɔn i ma makari ne ra, fɔ i ka nin jama bɛɛ doni ta k'a la ne kan sa? ¹² Yala ne le ka nin mɔɔw bɛɛ kɔnɔta wa, walama ne le ka o woro wa? Mun na i ko ne ye o ta i ko denɲɛnin lamɔbaga bɛ a ta cogo min na, ka taga ni o ye fɔ o ta jamana ra, i ka jamana min layiri ta o bɛmaw ye? ¹³ Ne bɛna sogo sɔɔ min k'a di nin mɔɔw bɛɛ ma? A flɛ, o bɛ kasira ne da ra ko ne ye sogo di o ma o b'a domu! ¹⁴ Ne kelen kɔni tɛ se nin mɔɔw bɛɛ kɔɔ tuun. O doni ka gbiri ne ma. ¹⁵ Sani i ye nin tɔɔɔ la ne kan, ne bɛ i daari, ko ni ne ko ka di i ye, i ye ne faga kunkelen, janko ne yɛɛ ɲa kana ne ta ɲani tɔ ye.»

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «I bɛ Izirayeli cɛkɔɔba minw jate ko o ye jama cɛkɔɔbaw ye, ani jama kuntigiw, olugu cɛ biwolonfla wele ka o lajɛn ne ɲa kɔɔ. Na ni o ye Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra, o ye na lɔ ni i ye ne ɲa kɔɔ yi. ¹⁷ Ne bɛna jigi ka na kuma i fɛ o yɔɔ ra. Nin min bɛ i kan, ne bɛna o dɔ don olugu fana ra; olugu bɛna i demɛ ka jama doni ta; i kelen tɛna o doni ta tuun. ¹⁸ A fɔ jama ye ko o ye o yɛɛ saninya sani sini cɛ; ko o bɛna sogo domu, sabu o kasira Matigi Ala toro kɔɔ, ko: «ɲɔn le bɛna sogo di an ma yan, an b'a domu sa? Misiran le tun ka di an na!» Ayiwa, Matigi Ala bɛna sogo di aw ma, aw b'a domu. ¹⁹ Nka aw tɛna a domu k'a dan tere kelen ma dɛ, walama tere fla, walama tere looru, walama tere tan, walama tere mugan; ²⁰ aw bɛna a domu fɔ karo kelen le; k'a domu fɔ ka taga a bɔ aw nunwow fɛ, fɔ ka taga a lɔɔ bɛɛ bɔ aw ra pewu. Sabu Matigi Ala min bɛ aw cɛ ra, aw ka ale le mafiyɛnya. Aw kasira a ɲa kɔɔ ko: «Mun kosɔn an bɔra Misiran?» »

21 Musa ko Matigi Ala ma ko: «Ne be nin jama min ce ra, o cew ye ce waga keme wɔɔɔ (600 000). Ele ko i bena sogo di o ma o b'a domu fo karo kelen! 22 Hali ni an ka sagaw, ani baw, ani misiw bee le faga o ye, yala o bena o wasa wa? Walama ni an ka kogoji jegew bee mina o ye, yala o bena o wasa wa?»

23 Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «O tuma ne ta baraka le ka dogo wa? Ne ka min fo, ni o bena ke can ye, walama ni a tena ke can ye, i yere bena o ye sisan.»

Ala k'a ta baraka don cekoroba biwolonfla bee ra

24 Ayiwa, Musa bora ka taga Matigi Ala ta kuma fo jama ye. A ka Izirayeli cekorobaw ce biwolonfla janawoloma, ka o lajen, ka o lolu ka fanibon saninman* lamini. 25 Matigi Ala jigira sankaba jamijan ce ma, ka na kuma ni Musa ye. Nin min tun be Musa kan, a ka o do ta ka o don o cekoroba biwolonfla ra. Nin jigira o kan minke doron, o ka ke cirayakumaw fo ye; nka a danna o wagati doron ma.

26 Ce fla tun be yi, kelen togo ye ko Elidadi, to kelen togo ye ko Medadi; olugu tun tora o ta sow kono. Nin jigira olugu fana kan, sabu o togo tun sebera ni tow ye, nka o tun ma taga fanibon saninman* koro. Olugu fana tun be cirayakumaw fora. 27 Kanbelennin do borira ka taga a fo Musa ye, ko: «Elidadi ni Medadi be ciraya kera Izirayelimogow ce ra!»

28 Ayiwa, Nuni dence Yosuwe, min tun ye Musa ta baaraden ye kabini a denmisenman, ale perenna, ko: «Ne matigice Musa, a fo ko o y'a dabra!»

29 Musa k'a jaabi ko: «Nangboya le be aw ra ne koson wa? Ala m'a kera ko Matigi Ala ta mogow bee ye ke ciraw ye, Matigi Ala ye a ta Nin lajigi o bee kan.»

30 O ko, Musa ni Izirayeli cekorobaw sekora ka taga o sigiyoro ra.

Ala ka woloninw lana

31 Ayiwa, Matigi Ala ka fono do fiye; o fono nana ni woloninw ye ka bo kogoji fan na, ka na o bon Izirayelimogow ta sigiyoro laminiw bee ra. Mogow tun be se ka tere kelen tagama ke ka taga dugu lamini bee ra, i tun be o konow soro yi; o tun tonna jagon kan dugu ma k'a se fo nongon* na fla. 32 Mogow bora ka o konow mina o lon tere bee, ani o su bee, ani o dugusagbe tere bee. Mogow si tun te yi ni min ta tun ka dogo ni homeri† na tan ye. O bee ka o konow sogo lala o ta yoro kere fe ka o ja. 33 Ayiwa, ka sogo to o da ra, hali o m'a nimi ka ban folo, Matigi Ala dimina o koro kosebe; a ka banajuguba bla o ra. 34 O ka o yoro togo la ko Kiburoti Hatava‡, sabu bana ka minw faga o ta sonjuguya koson, o ka olugu su don o yoro le ra.

35 Izirayelimogow bora Kiburoti Hatava ka taga Haseroti; o tora Haseroti.

12

Mariyam ni Haruna ka Musa dogoya

1 Ayiwa, Mariyam ni Haruna nana ke Musa korofa ye a ta Kusika muso ta ko koson; sabu Musa tun ka Kusika muso do furu. 2 O k'a fo ko: «Yala Matigi Ala be kuma Musa doron le fe wa? Yala a te kuma anw fana fe wa?» Ayiwa, Matigi Ala ka o kuma men.

* **11:31** 11.31 Nongon na kelen be se ka ben meters tarance le ma. † **11:32** 11.32 Homeri tun ye sumanikeminanba do ye min kono tun be litiri keme naani bo; a fanin gbiriya tun be kilo keme fla bo. ‡ **11:34** 11.34 Kiburoti Hatava koro ye ko: sonjuguya ta kaburu.

³ K'a soro Musa tun ye mogo sabarininba le ye. A nagon mogo sabarinin tun te dugukolo ko kan.

⁴ O yoronin bee Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ni Mariyamu ye ko: «Aw mogo saba bee ye bo ka na Nagonkunben fanibon* donda ra.» O saba bee bora ka na. ⁵ Matigi Ala jigira ka na sankaba jamijan na, ka na lo fanibon saninman donda ra. A ka Haruna ni Mariyamu wele. O mogo fla bee gbarara. ⁶ A ko: «Aw ye ne ta kuma lamɛn ka na. Ni mogo do ka ke Matigi Ala ta cira ye aw ce ra, ne bɛna ne yere yira o tigi ra ni tagamasiyenw le ye; ne bɛna kuma a fe sikow le ra. ⁷ Nka ne ta jonce Musa ta te ten; ale ye kankelentigi le ye ne ta mogow bee ce ra. ⁸ Ne be kuma ni a ye da ni da, k'a gbeya a ye; ne te kuma korɔ dogo a ma. A be Matigi Ala cogo yere le ye a na ra. O ra, mun na aw ma siran ka ne ta jonce Musa dogoya?»

⁹ Matigi Ala dimina o korɔ kosebɛ. A bora o korɔ ka taga.

¹⁰ Sankaba bora fanibon saninman* kunna minke dorɔn, farirabana do ka Mariyamu mina, k'a fari bee gbe pepepe. Haruna k'a na munu ka Mariyamu fle, a k'a ye ko o bana be a fari ra. ¹¹ Haruna ko Musa ma ko: «Ne matigice, sabari, i kana a to an ta jurumun hake ye ben an kan. Anw ka hakirintanyako le ke nin ye. ¹² I kana a to an balemamuso ye ke i ko den min sanin bora a bamuso konɔ ni a fari tarance torinin ye.»

¹³ Musa ka Matigi Ala daari ni kanba ye ko: «E, Ala, ne be i daari ko i ye a kenɛya.» ¹⁴ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «Ni a face le tun ka daji tu a na kan, yala a tun tena to ni o maroya ye fo tere wolonfla wa? Aw y'a labo dugu konɔ, k'a to a kelen na fo tere wolonfla; o ko, aw y'a to a ye na.» ¹⁵ O ka Mariyamu labo mogow ce ra, k'a bla a kelen na fo tere wolonfla. Jama ma wuri ka bo o yoro ra fo ka taga Mariyamu kosegi ka na.

¹⁶ O ko, Izirayelimogow bora Haseroti, ka taga sigi Paran kongokolon konɔ.

13

Mogo minw cira ka taga Kanaana jamana fle (Sariya 1.19-33)

¹ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ² «Ne ka layiri ta ko ne bɛna Kanaana jamana min di Izirayelimogow ma, mogo dow ci ka taga o jamana yaala. Kuntigi kelen kelen bo gbaw bee ra ka olugu ci.» ³ Musa ka o mogow ci ka bo Paran kongokolon yoro ra, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye. O bee tun ye Izirayeli kuntigi dow le ye.

⁴ O mogow togow ye nin ye:

Min bora Ruben ta gba ra, o tun ye Zakuri dence Samuha ye.

⁵ Min bora Simeyon ta gba ra, o tun ye Hori dence Safati ye.

⁶ Min bora Zuda ta gba ra, o tun ye Yefune dence Kalebu ye.

⁷ Min bora Isakari ta gba ra, o tun ye Yusufu dence Igali ye.

⁸ Min bora Efirayimu ta gba ra, o tun ye Nuni dence Hoze ye.

⁹ Min bora Boniyaminu ta gba ra, o tun ye Rafu dence Paliti ye.

¹⁰ Min bora Zabulon ta gba ra, o tun ye Sodi dence Gadiyeli ye.

¹¹ Min bora Yusufu dence Manase ta gba ra, o tun ye Susi dence Gadi ye.

¹² Min bora Dan ta gba ra, o tun ye Gemali dence Amiyeli ye.

¹³ Min bora Aseri ta gba ra, o tun ye Mikayilu dence Seturi ye.

¹⁴ Min bora Nefitali ta gba ra, o tun ye Wofisi dence Nabi ye.

¹⁵ Min bora Gadi ta gba ra, o tun ye Maki dence Geweli ye.

¹⁶ Musa ka mogo minw ci ka taga jamana yaala, olugu togow le ye nin ye. Musa ka Nuni dence Hoze togo la ko Yosuwe.

¹⁷ Musa ka o ci ko o ye taga Kanaana jamana yaala. A k'a fo o ye ko: «Aw ye teme woroduguyanfan na, ka yelen ka taga kuruyorow ra. ¹⁸ Aw ye taga jamana fle, k'a lon a be cogo min na, k'a lon ni a mogow baraka ka bon walama ni o baraka ka dogo, ni o ka ca walama ni o man ca. ¹⁹ Ka o ta jamana cogoya fle, k'a lon ni a ka di, walama ni a man di; k'a o ta duguw cogoya fle, ni o lamininin lo ni kogow ye walama ni o lamininin te. ²⁰ Aw ye dugukolo cogoya fle, ni a ka di walama ni a man di, ni yiriw b'a ra walama ni yiri t'a ra. Aw ye jija ka na ni jamana yiriden dow ye fana.»

O wagati tun ye rezen folow mowagati le ye.

²¹ O tagara ka taga jamana yaala, k'a ta Zini kongokolon yoro ra, ka taga se fo Rehobu, Hamati dugu donda ra. ²² O temena woroduguyanfan na ka taga se Heburon, Ahiman ni Sesayi ni Talimayi ta mogow, minw ye Anakikaw* ye, olugu tun be o yoro ra. Heburon dugu tun sigira ka san wolonfla ke, Sohan dugu ka soro ka sigi Misiran jamana ra.

²³ O sera Esikoli ko yoro ra minke, o ka rezen yiriboro do tige ni a rezenmow ye; ce fla ka o dulon bere do ra k'a la o kan na. O ka Gerenadimow, ani toromow fana tige.

²⁴ O yoro togo lara ko Esikoli† ta ko, sabu Izirayelimogow ka rezenmo tizan kelen tige yi.

Ciradenw sekora ka na

²⁵ Ayiwa, o mogow ka jamana yaala fo tere binaani; o ko, o sekora ka na. ²⁶ O nana minke, o tagara Musa ni Haruna ni Izirayeli jama bee lajennin fe Kadesi, Paran kongokolon konjo. O ka min ye, o ka o lakari Musa ni Haruna ni Izirayeli jama bee ye; o ka jamana yiridenw fana yira o ra. ²⁷ O ka o ta tagama dantige Musa ye, ko: «I ka an ci jamana min na, an sera yi. Can ra jamanapuman lo, konjo ni li be woyo jamana min na. A yiriden dow ye nin ye. ²⁸ Nka mogow minw be o jamana ra, olugu baraka ka bon. O ta duguw laminina ni kogow ye; o duguw ka bonbon fana. An ka Anaki ta mogow fana ye yi. ²⁹ Amalekikaw be jamana woroduguyanfan na, Hetikaw, ani Yebusikaw, ani Amorikaw be kuruyorow ra; Kanaanakaw be kogojida ra, ani Zuriden bada yorow ra.»

³⁰ Mogow nana ke Musa jaraki ye minke, Kalebu k'a fo o ye ko o ye je. A ko: «An ye taga ben jamana kan k'a mina; an bena se o ra, sigiya t'a ra!»

³¹ Nka minw tun tagara ni a ye, olugu ko: «An te se ka nin mogow kere, sabu o baraka ka bon ni an ta ye.» ³² O ka jamana cogo lakari k'a juguya Izirayelimogow ye. O ko: «Anw tagara nin jamana min yaala k'a yorow fle, o jamana be mogow domu le. An ka mogow o mogow ye, o bee ye mogow janjanw ye. ³³ An ka mogow belebele jamijanw ye, Anaki ta mogow, minw ta siya ye mogowanw ye. Anw ka an yere ye o koro i ko tonw, olugu fana ka an ye o pa koro o cogo le ra.»

14

Izirayelimogow murutira

¹ O lon su fe, Izirayeli jama bee ka o kan korota ka kasi ni kanba ye. ² O ka Musa ni Haruna jaraki; jama bee k'a fo o ma ko: «E, hali an tun ye sa Misiran sa, walama kongokolon konjo! ³ Mun le koson Matigi Ala be tagara ni an ye nin jamana ra de, k'a to o ye an faga ni kerekemuru ye? O bena an musow ni an denw mina. Ni an sekora Misiran, o tena fisaya an ma wa?»

* **13:22** 13.22 Anakikaw le konna ka sigi Kanaana jamana ra. Mogow belebele jamijan dow lo.

† **13:24** 13.24 Esikoli koro ye ko: tizan.

⁴ O k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «An ye mɔgɔ dɔ ɲanawoloma ka o ke an ɲamɔgɔ ye, ka seko ka taga Misiran!»

⁵ Musa ni Haruna k'a ye ten minke, o ka o yere firi dugu ma, ka o ɲa biri dugu ma Izirayeli jama bee lajennin ɲa kɔrɔ. ⁶ Nuni dence Yosuwe ni Yefune dence Kalebu, olugu minw tun tagara jamana yaala fana, olugu dimina ka o ta deregew mina ka o faran. ⁷ O k'a fɔ Izirayeli jama bee ye ko: «An donna jamana min kɔnɔ k'a yaala, o jamana ka ɲi kosebe. ⁸ Ni a diyara Matigi Ala ye, a bena taga an ladon o jamana ra, k'a di an ma; nɔnɔ ni li be woyo o jamana ra. ⁹ Nka aw kana muruti Matigi Ala kama, aw ja kana tige nin jamana mɔgɔw kosɔn; sabu an bena o bee latunu ka bo yi. Korɔsibaga te olugu fe min be se ka o tanga, k'a sɔrɔ Matigi Ala be ni anw ye. O ra, aw kana siran o ɲa.»

¹⁰ O ka o fɔ minke, jama bee lajennin wurira ko o be o bon nin kabakuru ye. O wagati yere ra, Matigi Ala nɔrɔ yirara ɲɔgɔnkunben fanibon* kunna Izirayelimɔgɔw bee ɲa na.

Musa ka Ala daari jama ye

¹¹ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Wagati juman le nin mɔgɔw bena ne mafiyenyari dabla de? Ne ka kabakoba minw bee ke o ce ra, wagati juman le o bena o hakiri to o ra, ka la ne ra? ¹² Ne bena banajuguw lase o ma, ka o halaki. Nka ne bena ele Musa ta duruja ke siya dɔ ye, min ka bon, ani min baraka ka bon ni olugu ta ye.»

¹³ Musa ka Matigi Ala jaabi ko: «O tuma i ka nin mɔgɔw labɔ Misiranka minw ce ra i ta sebagaya baraka ra, olugu bena nin ko men. ¹⁴ Olugu fana bena o ko fɔ yan jamana mɔgɔw ye. K'a sɔrɔ olugu k'a men ko ele Matigi Ala be ni nin mɔgɔw ye, ko i be i yere yira o ra ɲa ni ɲa, ko i be ke sankaba jamijan na tere fe, janko ka sira yira o ra, ko i be ke tasumamana jamijan na su fe, ka bla o ɲa, ka taga. ¹⁵ Ayiwa, ni i ka na nin mɔgɔw bee faga yɔrɔnin kelen na tan, siya minw ka i ko men, olugu bena a fɔ ko: ¹⁶ «Matigi Ala karira nin mɔgɔw ye ko a bena jamana min di o ma, a ma na se ka o ladon o jamana ra tuun. O kosɔn a ka o bee faga kongokolon kɔnɔ.» ¹⁷ O ra, ne be i daari Matigi Ala, ko i ye i ta sebagaya yira, i n'a fɔ i tun k'a fɔ cogo min na, ko: ¹⁸ «Matigi Ala te dimi joona; a ta ɲumanya ka bon. A be terenbariya ni hakekow yafa mɔgɔw ma. Nka a te kojugukebaga jarakibari to. A be faw ta hakew bo o denw na, fɔ ka taga se o ta duruja sabanan ni a naaninan ma.» ¹⁹ O kosɔn, Matigi Ala, i ta ɲumanyaba kosɔn, nin mɔgɔw ta terenbariya yafa o ma, i n'a fɔ i yafara o ma cogo min na kabini an bɔra Misiran fɔ ka na se yan.»

²⁰ Matigi Ala ko: «Ne be yafa o ma ka kɔɲa ni i ta kuma ye. ²¹ Nka ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala ɲanaman ye, ani i n'a fɔ ne Matigi Ala ta bonya ka dugukolo yɔrɔ bee fa, ²² nin mɔgɔ minw ka ne ta nɔrɔ ye, ani ne ka kabako minw ke Misiran, ani kongokolon kɔnɔ, o minw sigiyara ne ra ka se fɔ sɲaga tan, minw ma sɔn ka ne lamɛn, ²³ o si ɲa tena nin jamana ye, ne tun ka jamana min layiri ta o bemaw ye; min o min ka ne mafiyenya, o si tena o jamana ye. ²⁴ Nka i n'a fɔ ne ta baaraden Kalebu ta miiriya ni tɔw ta ma ke kelen ye, ani i n'a fɔ a ka ne ta sira tagama ni a jusukun bee ye, o kosɔn a tagara o jamana min yaala, ne bena a ladon o jamana ra; o jamana bena ke a ta durujaw ta ye. ²⁵ Ayiwa, Amalekikaw, ani Kanaanakaw siginin be dingakɔnɔyɔrɔ ra. Sini aw ye seko ka taga kongokolon kɔnɔ tuun, Kɔgɔjiwulen fan na.»

Izirayelimɔgɔw ta kojugu hake bena bo o ra

²⁶ Matigi Ala k'a fɔ Musa ni Haruna ye tuun ko: ²⁷ «Nin mɔgɔjuguw bɛna ne mafiyenyari dabla wagati juman le? Sabu Izirayelimɔgɔw bɛ mafiyenyakan minw fɔra, ne ka o mafiyenyakanw mɛn. ²⁸ O kosɔn, a fɔ o ye ko Matigi Ala ko: «Ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko ne toro ka kuma min mɛn aw fɛ, ne bɛna o le kɛ aw ra. ²⁹ O tun ka aw minw bɛɛ jate, aw minw ka san mugan sɔrɔ, ani minw tɛmɛna o kan, aw minw ka ne mafiyenya, aw bɛɛ bɛna benben ka sa kongokolon kɔnɔ. ³⁰ Ne tun karira ko ne bɛna aw sigi jamana min na, aw si tɛna don o jamana ra, fɔ Yefune dence Kalebu, ani Nuni dence Yosuwe. ³¹ Aw tun ko mɔgɔw bɛna aw den minw mina, ne bɛna olugu le ladon o jamana kɔnɔ; aw banna o jamana min na, olugu le bɛna taga o diyabɔ. ³² Nka aw yɛrɛ kɔni, aw bɛna benben ka sa kongokolon kɔnɔ yan. ³³ Aw denw bɛna bɛganw gbɛn kongokolon kɔnɔ yan fɔ san binaani; aw ta terenbariyaw hake bɛna bɔ olugu ra, fɔ ka taga a to aw bɛɛ ye benben ka sa kongokolon kɔnɔ. ³⁴ Aw ka tere binaani le kɛ ka jamana yaala; aw ta terenbariyaw hake bɛna bɔ aw ra fɔ san binaani fana. Tere kelen kelen bɛɛ bɛ kɛ san kelen ye. Ni o kɛra, fɛn min tɔgɔ ye ko ka ban ne ta ma, aw bɛna o silɔn.

³⁵ « «Ne Matigi Ala, ne kumana; sigiya t'a ra, ne bɛna nin kow kɛ nin mɔgɔjuguw ra, sabu o bɛna kelen ma ka wuri ne kama. O bɛɛ bɛna benben nin kongokolon kɔnɔ yan ka sa.» »

³⁶ Ayiwa, a kɛra ten, Musa tun ka mɔgɔ minw ci ka taga jamana yaala, o mɔgɔw ra minw tun sekɔra ka na jamana cogo lakari k'a juguya ka o kibarɔjugu janjan, k'a to mɔgɔw ka Musa mafiyenya, ³⁷ o mɔgɔ minw tun ka jamana ta ko lakari k'a juguya, olugu barara ka sa yɔrɔnin kelen na Matigi Ala na kɔrɔ. ³⁸ O mɔgɔ minw bɛɛ tun tagara jamana yaala, o mɔgɔw ra, Nuni dence Yosuwe, ani Yefune dence Kalebu dɔrɔn le ma sa.

Izirayelimɔgɔw ka sira ta o yɛrɛ ma
(Sariya 1.41-46)

³⁹ Ayiwa, Musa ka o kow lakari Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye minke, o jusu kasira kosebɛ. ⁴⁰ O dugusagbɛ sɔgɔmada jona fɛ, o wurira ka kɛ yɛlen ye ka taga kuruyɔrɔw fan na. O ko: «An ka jurumun kɛ; Matigi Ala ka yɔrɔ min layiri ta an ye, sisan an b'a fɛ ka taga yi.» ⁴¹ Musa ko o ma ko: «Mun kosɔn aw bɛ Matigi Ala ta kuma sɔsɔ? Nin ko tɛna na. ⁴² Aw kana taga, sabu Matigi Ala tɛ ni aw ye. Aw juguw bɛna aw kɛrɛ ka se aw ra; ⁴³ sabu Amalekikaw ni Kanaanakaw bɛna lɔ aw na, ka aw kɛrɛ, ka aw faga ni kɛrɛkemuru ye. Matigi Ala tɛna kɛ ni aw ye, sabu aw banna Matigi Ala ra.»

⁴⁴ O bɛɛ n'a ta, Izirayelimɔgɔw ka o kun gbɛleya ka kɛ yɛlen ye ka taga kuruyɔrɔw ra. Nka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ma bɔ a sigiyɔrɔ ra, Musa fana ma bɔ a sigiyɔrɔ ra. ⁴⁵ Amalekikaw ni Kanaanaka minw siginin bɛ o kuruyɔrɔw ra, olugu nana ben o kan, ka o gbɛn ka taga fɔ Hɔrima.

15

Siman sarakaw ni rɛzɛnji sarakaw

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, k'a fɔ o ye ko ne bɛna jamana min di aw ma, k'a kɛ aw sigiyɔrɔ ye, ni aw nana taga don o jamana ra, ³ ni aw ko aw bɛ saraka dɔ jeni tasuma ra Matigi Ala ye, min kasa ka di Matigi Ala ye, misi, walama saga, walama ba, ni a kɛra saraka jenita* le ye, walama dajurudafa saraka, walama diyanya saraka, walama ni aw b'a bɔ aw ta panagbɛ dɔ le wagati ra, ⁴ mɔgɔ min bɛ o saraka bɔ, o tigi ka kan ka mugu tentennin kilo saba nɔɔni ni turu litiri

kelen ni tarance ye, ka o ke siman saraka* ye ka o fara o saraka kan. ⁵ Ni a be sagaden le ke saraka jenita ye walama ninsondiya saraka ye, a ka kan ka rezenji litiri kelen ni tarance ke rezenji saraka* ye, ka o fara o saraka bee kan. ⁶ Ni a ta saraka ye sagajigi le ye, a ye mugu tentennin kilo wooro nooni ni turu litiri fla ye, ka o ke siman saraka ye ka o fara a kan, ⁷ ka rezenji litiri fla ke rezenji saraka ye, ka o fana fara a kan. O be ke saraka ye, min kasa ka di ne Matigi Ala ye.

⁸ «Ni aw be misiden ceman do le di k'a ke saraka jenita ye, walama dajurudafa saraka ye, walama ninsondiya saraka* ye, ⁹ aw ye mugu tentennin kilo kononton nooni ni turu litiri saba ye, ka o ke siman saraka ye ka o fara o misiden kan, ¹⁰ ka rezenji litiri saba ke rezenji saraka ye, ka o fana fara a kan. Saraka jeninin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye.

¹¹ «Misitoran bee, ani sagajigi bee, ani sagaden bee, ani baden bee ta saraka be laben nin cogo le ra. ¹² Ni aw ta sarakaw ka ke da o da ye, aw ka kan ka o bee kelen kelen ta siman saraka ni o ta rezenji saraka bo danna ka o fara a kan. ¹³ Izirayeli jamanaden bee ka kan k'a ke nin cogo le ra, ni a b'a fe ka saraka jeni tasuma ra, k'a ke saraka ye min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁴ Lonan minw fana be aw ce ra, ni temebagaw lo, walama ni o siginin lo aw fe kabini wagatijan, ni o do b'a fe ka saraka jeni tasuma ra, saraka min kasa ka di ne Matigi Ala ye, olugu fana ka kan k'a ke aw ta kecogo le ra. ¹⁵ Jama bee ka kan ka tagama nin cifonin kelen le kan, aw ni lonan minw bee siginin be aw fe. Nin ye cifonin wuribari le ye aw ta durujaw bee fe. Aw ni lonanw bee ta ye kelen ye Matigi Ala na koru. ¹⁶ O sariya kelen ni o kolatigenin kelen le be aw bee kan, aw ni lonan minw siginin be aw fe.»

Burukun folo saraka

¹⁷ Matigi Ala kumana Musa fe tuun, ko: ¹⁸ «Kuma Izirayelimogow fe k'a fo o ye ko ne be tagara ni aw ye jamana min na, ni aw sera o jamana ra tuma min na, ¹⁹ ni aw nana ke o jamana siman domu ye wagati min na, aw ye o siman do di Matigi Ala ma saraka ye. ²⁰ Ni aw nana aw ta mugu folo nooni ko aw b'a ke buru ye, aw ye burukun folo di ne ma saraka ye, i n'a fo ni aw ka siman gbasi, aw be siman folo di ne ma saraka ye cogo min na. ²¹ Aw ta duruja nataw bee ra, ni aw nana aw ta mugu folo nooni, aw ka kan ka o saraka bo k'a di Matigi Ala ma.»

Kolonbariya ta jurumun yafa saraka

²² «Ayiwa, ne Matigi Ala ka kuma minw bee fo Musa ye, ni aw do firira ka ko do ke min ma ben ni o kumaw ye, ²³ ne ka o kuma minw bee fo Musa ye, ko a ye a lase aw ma, k'a ta o kumaw fowagati ra, ani wagati nataw bee ra, ²⁴ ni aw do firira ka ko do ke min ma ben ni o kumaw ye, k'a soru jama fana ma bo a kala ma, o tuma jama bee lajennin ka kan ka misitoran kapaman kelen ke saraka jenita* ye, saraka min kasa ka di Matigi Ala ye, k'a siman saraka* ni a rezenji saraka* fara a kan, i n'a fo a latigera cogo min na, ka bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye. ²⁵ Sarakalasebaga be jama bee lajennin ta jurumun kafari a ye. Ni o kera, Ala be yafa o ma, sabu o tun m'a lawuri a kama; o fana nana saraka jeni Matigi Ala ye o ta hake koson, ka jurumunyafa saraka fana bo. ²⁶ Izirayeli jama bee, ani lonan minw be o fe, Ala bena yafa o bee ma, sabu jama bee le firira.

²⁷ «Nka ni a kera ko mɔgo kelen dɔrɔn le firira ka jurumun ke, o tigi ka kan ka na ni badennin musoman kelen ye, min ka san kelen bo, ka o ke jurumunyafa saraka ye. ²⁸ Mɔgo min firira ka jurumun ke k'a sɔro a ma a lawuri a kama, sarakalasebaga be o tigi ta jurumun kafari a ye Matigi Ala na korɔ. Ni a ta jurumun kafarira, Ala be yafa a ma. ²⁹ Ni mɔgo o mɔgo ka kojugu do ke k'a sɔro a m'a lawuri a kama, o sariya kelen le bena ke bee kan, Izirayeliden fara lonan kan.

³⁰ «Nka ni mɔgo o mɔgo k'a lawuri a kama ka kojugu do ke, ni a kera jamanaden do le ye walama lonan, o tigi ka Matigi Ala togo le cen. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli ta jamanadenw na; ³¹ sabu a ka Matigi Ala ta kuma le mafiyenya, ka ban a kumakan ma. O tigi ka kan ka faran ka bo a ta mɔgow ce ra; a ta terenbariya hake be ben a yere kan.»

Nenekirilon ta sariya cenko

³² Ayiwa, ka Izirayelimogow to kongokolon konɔ, lon do o ka ce do soro a be logo ninina Nenekirilon* na. ³³ Minw tun k'a ye a be logo ninina, olugu k'a mina ka taga ni a ye Musa ni Haruna ni jama na korɔ. ³⁴ O k'a mina k'a datugu, sabu min tun bena ke a ra, o tun ma latige folo. ³⁵ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Nin ce ka kan ka faga. Jama bee lajennin ka kan ka taga a bon ni kabakuru ye dugu ko fe.» ³⁶ Jama bora ni o ce ye dugu ko fe, ka taga a bon k'a faga, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Deregew ta tagamasiyenw

³⁷ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: ³⁸ «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko aw ni aw ta duruja nataw bee, wagati bee, aw ka kan ka dakun dow ke aw ta deregebaw ra, ka jese bulamanw don o dakunw bee ra. ³⁹ Ni o kera, aw bena o jese bulamanw fe, ka aw hakiri to Matigi Ala kumakanw bee ra, ka o sira tagama; aw tena Matigi Ala kan bla ka taga aw yere jusukun diyanyakow, ani aw na diyanyakow no fe. ⁴⁰ Ni o kera, aw bena aw hakiri to ne kumakanw bee ra, k'a sira tagama, ka saninya ka ke Matigi Ala ta ye. ⁴¹ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala, min ka aw labo Misiran jamana ra, ka ke aw ta Ala ye. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

16

Kore ni a nofemogow murutira Musa kama

¹ Levi ta mɔgo do tun be yi, min togo tun ye ko Kore. A face togo ye ko Isari; Kehatika tun lo. Lon do, Kore le murutira, ale ni Eliyabu dencew, minw ye Datan ni Abiramu ye, ani Peleti dence Oni; o ce saba bee tun ye Ruben ta mɔgow le ye. ² O wurira Musa kama, olugu ni Izirayeli ce keme fla ni ce bilooru; o bee tun ye jama pamogow ye, ani jama ta kopanabobagaw, jama tun be mɔgo minw jate kosebe. ³ O tagara lajen Musa ni Haruna kama, k'a fo o ye ko: «Aw ka aw ta teme a dan kan! Nin jama bee saninyanin lo; o bee saninyanin lo. Matigi Ala fana be ni o ye. Mun koson aw le be wuri ka aw yere bla Matigi Ala ta mɔgow kunna?»

⁴ Musa ka o men minke, a k'a na biri dugu ma. ⁵ A k'a fo Kore ni a nofemogow bee ye ko: «Sini sogoma, mɔgo min ye Matigi Ala ta ye, ani mɔgo min saninyanin lo, Matigi Ala yere bena o tigi yira; a bena o tigi le gbara a yere ra. Ni a nana mɔgo min panawoloma, a bena o tigi le gbara a yere ra. ⁶ Ayiwa, ele Kore, i ni i nofemogow, aw ka kan ka min ke, o ye nin ye: a ye wusunandaga dow ta. ⁷ Sini, aw ye tasuma ke o ra, ka wusunan don Matigi Ala na korɔ. Ni Matigi Ala ka mɔgo min panawoloma, o tuma

o tigi le saninyara; sabu aw Levi ta mɔgɔw, aw le ka aw ta ko teme a dan kan!»

⁸ Musa k'a fɔ Kore ye tuun ko: «Aw Levi ta mɔgɔw, aw ye nin lamen! ⁹ Izirayeli ta Ala ka aw bɔ Izirayelimɔgɔ tɔw ra ka aw gbara a yere ra, k'a to aw ye baara ke Matigi Ala ta fanibon saninman* kɔnɔ, ka lo jama na fe ka baara ke o nɔ ra, o belen ma aw wasa wa? ¹⁰ Matigi Ala sɔnna k'a to ele ni i balemaw, Levi ta mɔgɔ tɔw bee ye gbara ale ra; nka sisan aw b'a fe ka sarakalasebagaya fana ke. ¹¹ Ele ni i nofemɔgɔw jenna ka muruti Matigi Ala le kama! Ni o te Haruna ye jontigi le ye, ka na a fɔ ko aw be a mafiyenya?»

¹² Musa ka mɔgɔ do ci ka taga Eliyabu dencew, Datan ni Abiramu wele. O ko: «Anw te taga yi.» ¹³ O ko: «Nɔnɔ ni li be woyora jamana min na, i ka an labɔ o jamana ra, ka na an faga kongokolon kɔnɔ yan minke, o belen ma i wasa wa? Sisan i b'a fe ka i ta fanga sigi an kunna tuun wa? ¹⁴ Nɔnɔ ni li be woyo jamana min na, i kɔni ma taga ni an ye o jamana le ra fiyewu; i fana ma forow ni rezensunw le di an ma. O tuma ele b'a bisigi ko nin mɔgɔw jaw cinin lo wa? An kɔni te taga yi fiyewu.»

¹⁵ Musa dimina kosebe. A ko Matigi Ala ma ko: «I kana sɔn o ta saraka ma; hali fali gbansan, ne m'a mina o fe, ne fana ma kojugu ke o si ra.»

¹⁶ Ayiwa, Musa k'a fɔ Kore ye ko: «Ele ni i nofemɔgɔw bee ye na Matigi Ala na kɔrɔ sini; ele ni olugu, ani Haruna. ¹⁷ Bee ye a ta wusunandaga ta ka wusunan ke a kɔnɔ, ka na ni a ye Matigi Ala na kɔrɔ. A bee be ke wusunandaga keme fla ni wusunandaga bilooru. Ele ni Haruna fana ye na ni aw ta wusunandagaw ye.»

¹⁸ O bee ka o ta wusunandagaw ta ka tasuma ke a ra, ka wusunan ke a ra, ka lo ni Musa ni Haruna ye Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. ¹⁹ Kore tun ka jama bee lajen Musa ni Haruna kama Nɔgɔnkunben fanibon donda ra. Matigi Ala ta nɔrɔ yirara jama bee lajennin na. ²⁰ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, ko: ²¹ «Aw ye aw yere mabɔ nin jama ra, k'a to ne ye o bee halaki ka ban yɔrɔnin kelen na.»

²² Musa ni Haruna ka o na biri dugu ma ka Ala daari, ko: «E, Ala, ele Ala min ye adamaden bee nin tigi ye, o tuma i be dimi jama bee lajennin kɔrɔ k'a sɔrɔ ce kelen dɔrɔn le ka kojugu ke wa?»

²³ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: ²⁴ «A fɔ jama ye ko o ye o yere mabɔ Kore ni Datan ni Abiramu ta fanibonw na.»

²⁵ Musa wurira ka taga Datan ni Abiramu fe; Izirayeli cekɔrɔbaw tugura a ko. ²⁶ A kumana jama fe, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye aw yere mabɔ nin mɔgɔjuguw ta fanibonw na. Aw kana maga o borofenw si ra, ni o te, aw fana bena halaki ni o ye o ta jurumunw kosɔn.» ²⁷ Jama ka o yere mabɔ Kore ni Datan ni Abiramu ta fanibonw na. O y'a sɔrɔ Datan ni Abiramu tun bɔra ka na lo o ta fanibonw donda ra, o ni o ta musow ni o ta denw ni o mamadenw. ²⁸ Musa ko: «Nin le bena a to aw be a lon ko Matigi Ala le ka ne ci ka na nin kow bee ke, ko ne te o kera ne yere ma. ²⁹ Ayiwa, ni nin mɔgɔw sara adamaden tɔw sacogo ra, ka sa i n'a fɔ bee be sa cogo min na, o tuma Matigi Ala ma ne ci. ³⁰ Nka ni Matigi Ala ka kokura ke, ko min ma deri ka ke, ni dugukolo dayelera ka nin mɔgɔw ni o borofenw bee kunu, ka o panaman lataga lahara, o tuma aw bena a lon ko nin mɔgɔw ka Matigi Ala dogɔya le.»

³¹ Musa ka o kumaw bee fɔ ka ban minke dɔrɔn, dugukolo cira Datan ni Abiramu senw kɔrɔ. ³² Dugukolo dayelera ka o kunu, o ni o ta somɔgɔw bee, ani Kore ni a ta mɔgɔw bee, ani o borofenw bee. ³³ O panaman tagara

lahara, o ni o borofenw bæ. Dugukolo datugura o da ra. O halakira ka tunu ka bɔ Izirayeli jama cɛ ra. ³⁴ O kulekanw fɛ, Izirayelimɔgɔ tɔ minw tun bɛ o kɔɔ, olugu bæ borira, ka kɛ kule ci ye, ko: «E, dugukolo kana na anw fana kunu!»

³⁵ Cɛ kɛmɛ fla ni bilooru minw tun bɛ wusunan donna, tasuma dɔ bɔra Matigi Ala fɛ, ka olugu bæ jeni.

17

Kore nɔfemɔgɔw ta wusunandagaw

¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «A fɔ sarakalasebaga Haruna dence Elehazari ye, ko a ye wusunandagaw bɔ tasuma ra, sabu fɛn saninyaninw lo; a ye taga o takamiw bɔn yɔɔjan. ³ Nin mɔgɔw ka jurumun le kɛ, ka o nin to a ra; aw ye o ta wusunandagaw gbasi k'a kɛ nɛgɛ falafala dɔ ye ka o la sarakajenifen* kunna; sabu o nana ni o wusunandagaw ye Matigi Ala na kɔɔ minkɛ, o wusunandagaw saninyara. O ye kɛ hakirijigifɛn ye Izirayelimɔgɔw fɛ ka o lasɔmi.» ⁴ Ayiwa, sarakalasebaga Elehazari ka o mɔgɔ jenininw ta wusunandaga siranɛgeramanw cɛ; o ka o gbasi ka o la sarakajenifen kan, ⁵ O tun kera janko ka Izirayelimɔgɔw hakiri jigi ko mɔgɔ si man kan ka wusunan don Matigi Ala na kɔɔ, ni a tigi ma kɛ Haruna ta duruja dɔ ye; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o kɛ, o tigi bɛ kɛ i ko Kore ni a nɔfemɔgɔw kera cogo min na. Matigi Ala tun kɔna ka o kuma fɔ Musa ye ko a ye o lasɔmi.

Izirayelimɔgɔw ka Musa ni Haruna mafiyɛnya tuun

⁶ Ayiwa, o lon dugusagbɛ, Izirayeli jama bæ lajennin dimina, ka kɛ Musa ni Haruna jarki ye tuun. O ko: «A flɛ, aw le ka Matigi Ala ta mɔgɔw faga!» ⁷ Nka jama nana lajɛn Musa ni Haruna kama minkɛ, o ka o na munu Nɔgɔnkunbɛn fanibon* fan na k'a ye ko sankaba barara k'a datugu; Matigi Ala ta nɔɔɔ yirara. ⁸ Musa ni Haruna tagara Nɔgɔnkunbɛn fanibon na fɛ. ⁹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ¹⁰ «Aw ye bɔ nin jama cɛ ra, k'a to ne ye o bæ halaki yɔɔnin kelen.» Musa ni Haruna ka o na biri dugu ma. ¹¹ Musa k'a fɔ Haruna ye ko: «Wusunandaga ta, ka sarakajenifen* ta tasuma dɔ kɛ a ra, ka wusunan kɛ a ra, ka teliya ka taga jama cɛ ra, ka taga o ta jurumun kafari o ye; sabu Matigi Ala ta dimi wurira, fagari daminana ka ban.» ¹² Musa k'a fɔ cogo min na, Haruna k'a kɛ ten; a borira ka taga jama cɛ ra; o y'a sɔɔ fagari tun daminana mɔgɔw cɛ ra ka ban. Haruna ka wusunan don ka o ta jurumun kafari. ¹³ A lɔra mɔgɔ panamanw ni suw cɛ; fagari lalɔra. ¹⁴ Nka bana tun ka mɔgɔ waga tan ni naani ni mɔgɔ kɛmɛ wolonfla (14 700) le faga; minw sara Kore ta ko kosɔn, olugu ma jate o ra.

¹⁵ O kɔ, Haruna sekɔra ka taga Musa fɛ Nɔgɔnkunbɛn fanibon donda ra; bana tun lalɔra.

Haruna ta bere

¹⁶ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ¹⁷ «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o ta jamakuruw ta kuntigiw bæ ye na ni bere kelen kelen ye; a bæ lajennin bɛna kɛ bere tan ni fla. I bɛ kuntigiw bæ tɔgɔ sɛbɛ a ta bere kan. ¹⁸ I bɛ Haruna tɔgɔ sɛbɛ Levi ta mɔgɔw ta bere kan; sabu kuntigiw bæ ni a ta bere lo. ¹⁹ I bɛ taga o berew bla Nɔgɔnkunbɛn fanibon* kɔɔ, jɛnɔgɔnya kesu* na fɛ, ne bɛ deri ka kuma ni aw ye yɔɔ min na. ²⁰ Ni mɔgɔ min ta bere nugura ka flaburu bɔ, o tigi le ye ne ta mɔgɔ panawolomanin ye. Ni o kera, Izirayelimɔgɔw bɛ aw jarakira ni kuma minw ye, o kumaw bæ bɛna ban ne na kɔɔ.»

²¹ Musa ka o kuma fo Izirayelimogow ye. O ta kuntigiw bee nana bere kelen kelen di a ma. Jamakuru bee kelen kelen ta kuntigi nana ni bere kelen ye; a kera bere tan ni fla. Haruna ta bere fana tun b'a ra. ²² Musa ka berew bla Matigi Ala na korɔ fanibon saninman* konɔ, jenɔgɔnya kesu be yoro min na.

²³ O dugusagbe, Musa tagara don fanibon saninman konɔ, jenɔgɔnya kesu yoro ra. A k'a ye ko Haruna ta bere min tun ye Levi ta gba ta ye, o nugura ka flaburuw ni fiyerenw bo, ka den fo k'a yiridenw mo. ²⁴ Musa ka berew bee ce Matigi Ala na korɔ, ka taga ni o ye Izirayelimogow fe. O bee k'a ye; o bee ka o ta berew mina.

²⁵ Matigi Ala k'a fo Musa ye tuun ko: «Sekɔ ni Haruna ta bere ye, k'a taga a bla jenɔgɔnya kesu na fe. Mogo minw be muruti ka ban ne ta kuma ma, a ye mara ka ke tagamasiyen ye olugu koson; janko o ta mafiyenyakanw ye ban ka bo ne na korɔ, ne kana na o faga.»

²⁶ Musa k'a ke ten. Matigi Ala tun ka kuma min fo a ye, a ka o ke.

²⁷ Izirayelimogow k'a fo Musa ye ko: «Anw koni bena sa le! Anw ta banna le! An bee le ta banna! ²⁸ Ni an min o min ka gbara Matigi Ala ta fanibon saninman na doron, o tigi be sa. O tuma an bee le bena sa ka ban wa?»

18

Sarakalasebagaw ni Levi ta mogow ta baara

¹ Matigi Ala k'a fo Haruna ye ko: «Ni terenbariya min o min kera yoro saninman* konɔ, o hake be ele ni i dencew, ani aw ta somogow le kan. Nka ni terenbariya min kera aw ta sarakalasebagaya baara ra, o hake be ele ni i dencew doron le kan. ² I balema minw ye i bemace Levi ta mogow ye, olugu gbara i yere ra; janko wagati min i ni i dencew be fanibon saninman* na fe, jenɔgɔnya kesu* yoro ra, olugu ye fara i kan ka i deme. ³ Ni i ka baara min yira o ra, o bena o le ke; o bena fanibon saninman ta baaraw bee ke. Nka o man kan ka maga yoro saninman ta minanw na, walama sarakajenifen* na, ni o te, aw bena sa, olugu ni aw bee. ⁴ O bena fara i kan, ka o janto Nogonkunben fanibon* na, k'a baaraw bee ke. Mogo were man kan ka gbara aw ra. ⁵ Aw yere le ka kan ka aw janto yoro saninman ni sarakajenifen na, janko ne ta dimi kana se Izirayelimogow ma tuun.

⁶ «Ne ka aw balemaw, Levi ta mogow panawoloma ka bo Izirayelimogo tow ra; o blara danna Matigi Ala ye, ka o di aw ma, janko o ye Nogonkunben fanibon ta baaraw ke. ⁷ Nka ele ni i dencew doron le ka kan ke sarakalasebagaw ye; fen o fen be ke sarakajenifen kan, walama yoro saninmanba* konɔ, boncetigefani ko fe, aw le ka kan ka o ke. Ne ka sarakalasebagaya baara di aw le ma. Ni mogo were ka gbara yoro saninman na, o tigi ka kan ka faga.»

Saraka minw dira sarakalasebagaw ma

⁸ Matigi Ala k'a fo Haruna ye tuun ko: «Saraka minw be di ne ma, ne yere le ka i sigi ko i ye i janto o sarakaw ra. Izirayelimogow be saraka saninman minw di ne ma, ne be o di i ni i dencew ma, ka o ke aw ninyoro ye. O ye sariya wuribari le ye. ⁹ Saraka saninyaninba minw ma jeni tasma ra, o bena ke i ta ye: siman sarakaw*, ani jurumunyafa sarakaw*, ani hake yafa sarakaw*, o bena o saraka minw bo ne ye, o saraka saninyaninbaw bena ke ele ni i dencew ta ye. ¹⁰ Aw ye o fenw domu yoro saninyanin na. Cedenw bee be se k'a domu; aw ka kan k'a jate fen saninyanin le ye. ¹¹ Fen minw fana bena ke i ta ye, o ye nin ye: ni Izirayelimogow ka fen o

fɛn kɔrɔta san fɛ k'a fifa, k'a di ne ma saraka ye, ne bɛ o di i ni i dencɛw ni i denmusow ma. O bɛna kɛ sariya wuribari le ye. I ta sokɔnɔmɔgɔ min o min saninyanin lo, o bɛ se k'a domu. ¹² Izirayelimɔgɔw bɛ simankura kun fɔlɔ minw di Matigi Ala ma, ne bɛ o fana di i ma: turu bɛɛ ra numanman, ani rɛzenjikura bɛɛ ra numanman, ani simankisɛ bɛɛ ra numanman. ¹³ O bɛna na ni o ta dugukolo siman fɔlɔ min ye ka na a di Matigi Ala ma, o bɛna kɛ i ta ye. I ta sokɔnɔmɔgɔ min o min saninyanin lo, o tigi bɛ se ka o domu. ¹⁴ Ni mɔgɔ k'a boro bɔ a borofɛn min o min kan pewu, k'a di Matigi Ala ma Izirayeli jamana ra, o fɛn bɛ kɛ ele ta ye. ¹⁵ Ni fɛnɔnanaman o fɛnɔnanaman den fɔlɔ cɛman dira Matigi Ala ma, ni a kɛra mɔgɔ le ye walama bɛgan, o fana bɛ kɛ i ta ye. Nka o ka kan ka mɔgɔw dencɛ fɔlɔw kunmabɔ, ka bɛgan saninyabariw fana den fɔlɔw kunmabɔ. ¹⁶ Ni o ka karo kelen sɔrɔ, i bɛ o kunmabɔ. I yɛrɛ bɛ warida min yira, o bɛ kunmabɔ ni o le ye. O bɛ kɛ warigbɛ looru ye, ka kapa ni yɔrɔ saninman* ta jate ye. Yɔrɔ saninman ta jate ra, o warigbɛ bɛ bɛn gera mugan le ma*.

¹⁷ «Nka i man kan k'a to o ye misi, walama saga, walama ba den fɔlɔ kunmabɔ; sabu fɛn saninyaninw lo. I ka kan ka o faga ka o jori kɛ sarakajɛnifɛn kan, ka o turu jɛni, k'a kɛ saraka jɛninin ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁸ O sogo bɛ kɛ i ta ye, i n'a fɔ bɛgan disi ni a kininboroyanfan woto min fifara k'a di Ala ma, o ye i ta ye cogo min na.

¹⁹ «Izirayelimɔgɔw bɛ saraka saninman min o min kɔrɔta san fɛ k'a di Matigi Ala ma, ne bɛ o bɛɛ di i ni i dencɛw ni i denmusow ma, ka o kɛ sariya wuribari ye. O ye jɛnɔgɔnya wuribari le ye, min tɛ yɛlɛma Matigi Ala na kɔrɔ, ele ni i ta duruja kosɔn.»

²⁰ Matigi Ala k'a fɔ Haruna ye tuun ko: «Ele tɛna dugukolo dɔ sɔrɔ Izirayelimɔgɔw ta jamana ra; i tɛna ninyɔrɔ sɔrɔ o cɛ ra. Ne yɛrɛ le ye ele ninyɔrɔ ni i ta sɔrɔta ye Izirayelimɔgɔw cɛ ra.»

Yaga ye Levi ta mɔgɔw ta ye

²¹ Matigi Ala k'a fɔ tuun ko: «Ne bɛ Izirayelimɔgɔw ta yagaw bɛɛ di Levi ta mɔgɔw ma o ta baara kosɔn, o bɛ baara min kɛ Nɔgɔnkunbɛn fanibon* kɔnɔ.

²² «Izirayelimɔgɔw man kan ka gbara Nɔgɔnkunbɛn fanibon na tuun, janko o kana na jurumun dɔ lase o yɛrɛ ma, ka sa o kosɔn. ²³ Levi ta mɔgɔw le bɛna Nɔgɔnkunbɛn fanibon ta baaraw kɛ. Ni jurumun min o min ka kɛ o yɔrɔ ra, o hake bɛ olugu le kan. O bɛna kɛ sariya wuribari le ye o ta duruja nataw bɛɛ fɛ. Levi ta mɔgɔw tɛna dugukolo si sɔrɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra. ²⁴ Izirayelimɔgɔw bɛna yaga minw kɔrɔta san fɛ k'a di Matigi Ala ma saraka ye, ne bɛ o le di Levi ta mɔgɔw ma. O kosɔn ne k'a fɔ o ye ko o tɛna dugukolo si sɔrɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra.»

Levi ta mɔgɔw ta yaga

²⁵ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ²⁶ «Kuma Levi ta mɔgɔw fɛ, k'a fɔ o ye ko: «Ne bɛ Izirayelimɔgɔw ta yaga minw di aw ma, ni o nana o di aw ma, aw ka kan ka dɔ bɔ o ra ka o di Matigi Ala ma, ka o yaga ta yaga fana bɔ. ²⁷ O yaga bɛna jate i n'a fɔ Izirayelimɔgɔ tɔw bɛ min bɔ o ta simankura ra, walama o ta rɛzenjikura ra k'a di ne ma. ²⁸ O cogo ra, ni aw ka yaga o yaga sɔrɔ Izirayelimɔgɔw fɛ, aw fana ka kan ka dɔ bɔ o ra ka o di Matigi Ala ma. Aw bɛ min bɔ k'a di Matigi Ala ma, aw bɛna o di sarakalasebaga Haruna le ma. ²⁹ Ni fɛn o fɛn dira aw ma, aw ka kan ka dɔ bɔ o bɛɛ ra

* **18:16** 18.16 Heburukan na a sebera ko sikele ye gera mugan. Sikele ye garamu tan ni fla ye, gera ye garamu tarancɛ.

ka o ke Matigi Ala ta ye. Aw ye a bee ra pumanman ni a saninman le bla danna Matigi Ala ye.»

³⁰ «A fo Levi ta mogow ye fana ko: «Ni aw ka o sarakaw bee ra pumanman bo, min tora o ko, o bena jate Levi ta mogow fe i n'a fo Izirayelimogow ta siman gbasinin min tora, walama o ta rezenji min tora o fe rezenforogidinga konso, yaga bonin ko. ³¹ Aw ni aw ta somogow bena o domu aw diyanyayoro do ra. Aw be baara min ke Nogonkunben fanibon* konso, o baara sara lo. ³² Jurumun si hake tena ke aw kan o ra; sabu aw ka o saraka yoro bee ra pumanman bo ka o di Matigi Ala ma ka ban. O ra, aw tena Izirayelimogow ta saraka saninmanw cen, o ra aw fana tena sa o koson.» »

19

Saninyari ji

¹ Matigi Ala kumana Musa ni Haruna fe, ko: ² «Ne Matigi Ala, ne ka sariya min sigi, o sariya do ye nin ye: A fo Izirayelimogow ye ko o ye na ni misi wulenman kelen ye, no te min na, fiyen si te min fari ra, ani min ma sene ke folo. ³ Aw be na o di sarakalasebaga Elehazari ma. Ale b'a to o ye a labo dugu konso, ka taga a kannatige a pa na. ⁴ Sarakalasebaga Elehazari b'a borokanden su misi jori ra, ka o seriseri sijaga wolonfla Nogonkunben fanibon* jafeyoro kan. ⁵ O be misi bee jeni sarakalasebaga yere pa na: a gbolo, ani a sogo, ani a jori, ani a bo. ⁶ Sarakalasebaga be sediriyiri ni izopeyiri ni jese wulenman do ta, ka o firi misi jenitasuma ra. ⁷ O ko, sarakalasebaga be a ta faniw ko, k'a yere ko ni ji ye, ka soro ka don dugu konso; nka a saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁸ Mogo min ka misi jeni, o tigi fana be a ta faniw ko, k'a yere ko ni ji ye. Ale fana saninyabari be to fo ka taga wula se. ⁹ O ko, mogo saninyanin do be taga misi jeninin buguri ce, ka taga a ke yoro saninyanin do ra, dugu ko fe. Aw bena o buguri mara Izirayeli jama ye; o bena saninyari ji lalaga ni o buguri le ye. Jurumunyafa saraka lo. ¹⁰ Mogo min ka misi jeninin buguri ce, o tigi ka kan k'a ta faniw ko. A saninyabari be to fo ka taga wula se. O sariya bena ke sariya wuribari le ye Izirayelimogow fe, ani lonan minw siginin be o ce ra.»

Saninyari kecogo

¹¹ «Ni mogo min magara su do ra, ni a ka ke mogo o mogo su ye, o tigi saninyabari be to fo tere wolonfla. ¹² O tigi bena a yere saninya ni o ji le ye a tere sabanan ni a tere wolonflanan, ka soro ka saninya. Ni a m'a yere saninya a tere sabanan ni a tere wolonflanan, a te saninya. ¹³ Ni mogo min ka maga su do ra, mogo sanin do ra, ni o tigi m'a yere saninya, o tigi be Matigi Ala ta fanibon saninman* lanogo. O tigi ka kan ka faran ka bo Izirayeli ta jamanadenw na. Saninyari ji do ma seriseri a kan minke, o tuma a saninyanin te; a ta nogo be to a kan.

¹⁴ «Ayiwa, ni mogo sara fanibon konso, o sariya ye nin ye: Ni mogo ka sa fanibon konso, ni mogo o mogo ka don o fanibon konso, ani mogo minw tun be a konso yi, olugu bee saninyabari be to fo tere wolonfla. ¹⁵ Minan o minan be o bon konso, ni a tun dayelenin be, ni datugunan tun te a da ra, o minan saninyabari lo.

¹⁶ «Ni mogo do fagara kere ra, walama ni a sara a yere ma, ni mogo o mogo ka maga o su ra kongo konso, walama ni mogo ka maga su do kolokunw na, walama kaburu do ra, o tigi saninyabari be to ka taga se fo tere wolonfla.

¹⁷ «Ayiwa, ni mɔgɔ dɔ k'a yere lanɔgɔ o cogo ra, misi min jenina ka ke jurumunyafa saraka ye, aw ye o bugurigbe dɔ ta, ka o ke minan dɔ kɔnɔ, ka ji panaman dɔ ke o kan. ¹⁸ Mɔgɔ saninyanin dɔ be izope flaburu su o ji ra, ka o seriseri fanibon ni minanw beε kan, ani mɔgɔ minw tun be bon kɔnɔ. Mɔgɔ min magara su kolow ra, walama mɔgɔ faganin dɔ ra, walama mɔgɔ sanin dɔ su ra, walama kaburu dɔ ra, o ji ka kan ka seriseri o tigiw fana kan. ¹⁹ Mɔgɔ saninyanin be o ji seriseri mɔgɔ saninyabari kan a tere sabanan, ani a tere wolonflanan. A tere wolonflanan, a be o tigi saninya. Ni a saninyara, a be a ta faniw ko, k'a yere ko ji ra. O lon wula fe, a be saninya.

²⁰ «Nka ni mɔgɔ min k'a yere lanɔgɔ, ni a ma sɔn k'a yere saninya, o tigi ka kan ka faran ka bɔ jama ce ra; sabu a ka Matigi Ala ta yɔrɔ saninman* le lanɔgɔ. Saninyari ji ma seriseri a kan minke, o tuma a saninyabari lo.

²¹ «Nin bena ke sariya wuribari le ye Izirayelimɔgɔw fe. Mɔgɔ min be saninyari ji seriseri mɔgɔw kan, ale be a ta faniw ko. Ni mɔgɔ min ka maga o ji ra, o tigi saninyabari be to fɔ ka taga wula se.

²² «Ni mɔgɔ saninyabari ka maga fen o fen na, o fen be lanɔgɔ. Ni mɔgɔ min ka maga a ra, o tigi fana saninyabari be to fɔ ka taga wula se.»

20

Meriba ta ji ko (Bɔri 17.1-7)

¹ San* karo fɔlɔ ra, Izirayeli jama beε lajennin sera Zini kongokolon kɔnɔ. O sigira Kadesi; Mariyamu sara o yɔrɔ le ra, a su donna yi le fana.

² Jama ma ji sɔrɔ o yɔrɔ ra. O ka nɔgɔn lajen ka wuri Musa ni Haruna kama. ³ O ka kere pini Musa fe; o k'a fɔ ko: «An balemaw sara tuma min na Matigi Ala na kɔrɔ, hali an fana tun ye sa o tuma ra!» ⁴ O ko: «Mun kosɔn aw nana ni Matigi Ala ta mɔgɔw ye nin kongokolon kɔnɔ, ka na a to anw ni anw ta beganw beε ye sa yan? ⁵ Mun kosɔn aw ka an labɔ Misiran ka na ni an ye nin yɔrɔjugu ra yan de? Senekɛyɔrɔ te yan, torosun te yan, rezensun te yan, gerenadisun te yan, hali ji minta yere te yan.»

⁶ Musa ni Haruna bɔra jama kɔrɔ, ka taga Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra. O ka o yere firi dugu ma, ka o na biri dugu ma; Matigi Ala ta nɔrɔ yirara o ra. ⁷ Matigi Ala kumana Musa fe, ko: ⁸ «I ta bere ta, i ni i kɔrɔce Haruna ye jama wele ka o lajen. Aw ye kuma farakuru fe o pana; ni o kera, ji bena bɔ farakuru ra. I be ji seri ka bɔ farakuru ra k'a di jama ma, janko o ni o ta beganw ye min.»

⁹ Musa ka bere ta Matigi Ala na kɔrɔ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na. ¹⁰ Musa ni Haruna ka jama wele ka o lajen farakuru na fe. Musa k'a fɔ o ye ko: «Aw mɔgɔ murutininw, aw ye ne lamɛn. An bena ji bɔ nin farakuru le ra k'a di aw ma wa?»

¹¹ Musa k'a boro kɔrɔta ka farakuru bugɔ ni bere ye fɔ sijaga fla. Ji caman woyora ka bɔ farakuru ra. Jama minna, beganw fana minna.

¹² Nka Matigi Ala k'a fɔ Musa ni Haruna ye ko: «Aw ma la ne ta kuma ra, k'a yira Izirayelimɔgɔw ra, ko ne ye Ala saninman le ye; o ra, ne be jamana min di nin jama ma, aw le tena o ladon o jamana ra tuun.»

¹³ Ayiwa, o ji tɔgɔ le lara ko Meriba† ta ji, ko sabu Izirayelimɔgɔw ka kere pini Matigi Ala fe, Matigi Ala fana k'a ta saninmanya yira o ce ra.

Izirayelimɔgɔw ni Edɔmukaw

* **20:1** 20.1 O ye Izirayelimɔgɔw san binaaninan ye, o bonin ko Misiran. † **20:13** 20.13 Meriba kɔrɔ ye ko: kere.

¹⁴ Ka Izirayelimogow to Kadesi, Musa ka ciraden dow ci ka taga Edomu‡ masace fe, ka taga a fo a ye ko: «I balemaw, Izirayelimogow ko: <Ɖoro minw sera an ma, i yere ka o bee lon.

¹⁵ « <An bemaw tun tagara Misiran. Anw tora yi ka san caman ke. Nka Misirankaw ka anw ni an bemaw minako juguya kosebe. ¹⁶ Nka an kulera ka Matigi Ala daari minke, a ka an kulekan men. A ka meleke do ci ka na an bosi ka an labo Misiran. Sisan an ye nin ye Kadesi, dugu min be i ta jamana dan na. ¹⁷ O ra, sabari k'a to an ye i ta jamana cetige. An tena don aw ta foro si ra, an tena don aw ta rezenforo si ra, an tena aw ta kolon si ji min. An bena masace ta sirabajuru kelen le ta; an te jenge ka taga an kininboro fe walama ka taga an numanboro fe, fo ka taga an bo i ta jamana konɔ.> »

¹⁸ Edomu masace ka o jaabi ko: «Aw te teme ne ta jamana ra. Ni aw ka teme ne ta jamana ra, ne be bo aw kama ni kerekemuru ye.»

¹⁹ Izirayelimogow k'a fo Edomu masace ye tuun ko: «An bena teme siraba le fe. Ni anw ni an ta began do ka i ta ji do min, an bena o sara. An b'a fe ka tagama ka teme doron le. An tena foyi were ke o ko.» ²⁰ Edomu masace ko: «Aw te teme yan.» O ko, Edomukaw bora ka na Izirayelimogow kama ni kerekjamaba ye; o baraka tun ka bon kosebe. ²¹ Edomukaw ma son Izirayelimogow ye teme o ta jamana ra minke, Izirayelimogow faranna ka sira were ta.

Haruna ta saya

²² Izirayeli jama bee lajennin bora Kadesi ka taga se Hori kuru ma. ²³ Matigi Ala k'a fo Musa ni Haruna ye Hori kuru kere fe, Edomu jamana dan na, ko: ²⁴ «Haruna bena sa ka taga fara a bema tow kan; ne be jamana min di Izirayelimogow ma, a tena don o jamana ra, sabu ne tun ka ci min fo aw ye Meriba ta ji yoro ra, aw fla bee murutira, aw ma o ci ke a cogo ra. ²⁵ Ele Musa, ele ye Haruna ni a dence Elehazari ta, ka yelen ni o ye Hori kuru kan. ²⁶ I be Haruna ta sarakalasebagaya faniw bo a ra, ka o don a dence Elehazari ra. Haruna bena sa o yoro le ra, ka taga fara a bema tow kan.»

²⁷ Matigi Ala ka min fo, Musa ka o ke. O bee yelenna Hori kuru kan jama bee pa na. ²⁸ Musa ka Haruna ta sarakalasebagaya faniw bo a ra, ka o don a dence Elehazari ra. Haruna sara kuru kunna yi. Musa ni Elehazari jigira ka bo kuru kan. ²⁹ Jama k'a ye ko Haruna sara minke, o k'a su kasi fo tere bisaba.

21

Izirayelimogow ka masace Aradi kere

¹ Kanaanakaw ta masace min be Aradi mara kunna, min tun siginin be woroduguyanfan na, ale k'a men ko Izirayelimogow be nana Atarimu dugu sira fe. A nana Izirayelimogow kere ka o ta mogow dow mina ka taga ni o ye. ² Izirayeli ta mogow ka dajuru ta Matigi Ala fe. O ko: «Matigi Ala, ni i ka nin mogow don an boro, an bena o ta duguw bee halaki ka ban pewu.» ³ Matigi Ala ka Izirayelimogow ta dajuru jaabi. A ka Kanaanakaw don o boro. O ka o ni o ta duguw bee halaki ka ban pewu. O ka o yoro togo la ko Horima*.

Sa siranegeraman ta ko

‡ **20:14** 20.14 Edomukaw ye Izirayelimogow bemace Yakuba korocce Esawu ta mogow le ye. * **21:3** 21.3 Horima korɔ ye ko: halakiri.

⁴ Izirayelimogow bora Hori kuru yoro ra, ka teme Kogojiwulen sira fe, ka Edomu jamana munumunu. Nka ka o to sira ra, sege ma na kun Izirayelimogow ra. ⁵ O ka Matigi Ala ni Musa jaraki; o ko: «Mun koson aw ka anw labo Misiran, k'a to an ye na sa kongokolon kono yan? Sabu domunifen te yan, ji te yan. Nin domuni kunntan fana logo bora an na.» ⁶ A kera ten minke, Matigi Ala ka sajugu dow bla ka na Izirayelimogow kama. O ka mogow kin; mogow caman sara Izirayelimogow ra. ⁷ Mogow nana Musa fe; o ko: «An ka jurumun ke, sabu an ka Matigi Ala ni ele yere jaraki. Matigi Ala daari an ye, janko a ye nin saw mabo an na.» Musa ka Matigi Ala daari mogow ye. ⁸ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Sa bisigiya do lalaga ni siranenge ye, k'a dulon yiri do ra. Ni sa ka mogow o mogow kin, ni o tigi ka o sa lalaganin fe, o tigi te sa.» ⁹ Musa ka sa do lalaga ni siranenge ye, ka o dulon yiri do ra. Ni sa tun ka mogow o mogow kin, ni o tigi tun ka siranegesa fe doron, o tigi tun be kisi.

Izirayelimogow sera Pisiga kuru ma

¹⁰ Izirayelimogow bora o yoro ra, ka taga sigi Oboti. ¹¹ O bora Oboti ka taga sigi Iye Abarimu, kongokolon min jasinna Mohabu jamana ma, tereboyanfan na. ¹² O bora o yoro ra, ka taga sigi Zeredi kenegbeba ra. ¹³ O bora yi, ka taga sigi Arinon ko na do kan; Arinon ko le be woyo ka bo Amorikaw ta jamana ra, ka taga kongokolon kono. Arinon ko le ye Mohabu jamana dan ye; a be Mohabu jamana ni Amorikaw ta jamana fla ce ma. ¹⁴ O le koson, a sebera Matigi Ala ta Kerekow kitabu kono, ko: «Vahebu min be Sufa jamana ra, ani Arinon ko ta baborow, ¹⁵ ani baboro minw be woyo ka taga Ari dugu fan fe, o be taga se fo Mohabu ta jamana dan na.»

¹⁶ Izirayelimogow bora o yoro ra ka taga Beri. Beri kolon yoro le ra, Matigi Ala k'a fo Musa ye ko: «Mogow lajen, ne bena ji di o ma.» ¹⁷ O tuma le ra, Izirayelimogow ka nin donkiri la; o ko:

«Kolon, ji bena bo ele ra fo ka woyo!

An ye donkiri la ka o fo!

¹⁸ Masacew ka kolon min sozi,
jamana pamogow ka kolon min sozi,
ni o ta masaceberew ni o ta tagamaberew ye.»

Izirayelimogow bora kongokolon kono ka taga Matana, ¹⁹ ka bo Matana ka taga Nahaliyeli, ka bo Nahaliyeli ka taga Bamoti. ²⁰ O bora Bamoti ka taga Mohabu jamana kenegbeba ra, Pisiga kuru fan na, mogow be se ka to Pisiga kuru kuncu ma yoro min na ka kongokolon bee ye.

*Izirayeli ka se soro Sihon ni Ogi kan
(Sariya 2.26–3.11)*

²¹ Izirayelimogow ka ciraden dow ci ka taga Amorikaw ta masace Sihon fe, ka taga a fo a ye ko: ²² «A to an ye teme i ta jamana fe. An tena don aw ta forow ra, an tena don aw ta rezenforow ra, an tena aw ta kolonw ji min. An bena masace ta sirabajuru kelen le ta, fo ka taga an bo i ta jamana kono.»

²³ Nka masace Sihon ma son Izirayelimogow ye teme a ta jamana fe. A k'a ta mogow bee lajen, ka bo ka taga Izirayelimogow kama kongokolon kono. A tagara Izirayelimogow kere Yahasi. ²⁴ Nka Izirayelimogow sera a ra; o k'a ta jamana mina, k'a ta Arinon ko ra, ka taga a bla fo Yaboki ko ra; nka o danna Amankaw ta jamana dan na, sabu o tun ka kogo barakamanw lo o jamana dan na. ²⁵ Izirayelimogow ka Amorikaw ta duguw bee mina,

ka sigi o duguw ra; o ka Hēsibon dugu fana mina, ani a kerēfeduguw bēē.
²⁶ Hēsibon dugu le tun ye Amōrikaw ta masace Sihon ta masadugu ye. Ale le tun ka Mohabukaw ta masacekoro kerē, k'a ta jamana bēē bōsi a ra, ka taga se fō Arinon ko ma. ²⁷ O koson donkirilabagaw tun b'a fō ko:

«Aw ye na Hēsibon, ka na dugu lo kokura,
 aw ye Sihon ta dugu laben!
²⁸ Tasuma do bora Hēsibon,
 tasumamana do bora Sihon ta dugu konō;
 ka Ari dugu jeni, Mohabu jamana ra,
 ani kuntigi minw be Arinon mara sanfeyorow ra.
²⁹ E, Mohabukaw, bono ka aw soro.
 E, Kemosi† ta mogow, aw ta banna.
 O k'a dencew labori,
 k'a denmusow mina ka taga ni o ye
 Amōrikaw ta masace Sihon fe.
³⁰ Nka an ka o bon ni an ta bijew ye;
 Hēsibon halakira ka taga a bla fō Dibon.
 An ka cenri ke ka taga se fō Nofaki,
 ka taga se fō Medeba.»

³¹ Izirayelimogow sigira Amōrikaw ta jamana ra o cogo le ra.

³² Musa ka mogow dow ci ka taga Yazeri mara fle dogo ra. O ko, o ka Yazeri kerēfeduguw mina; Amōrika minw tun be o yoro ra, o ka olugu gben ka bo yi. ³³ O ko, Izirayelimogow ka o yoro sira bla ka Basan mara sira ta. Basan masace Jigi bora ka na o kama ni a ta kerēkejama bēē ye, ko a bena o kerē Edereyi. ³⁴ Matigi Ala k'a fō Musa ye ko: «I kana siran a ja, sabu ne bena a don i boro, ani a ta kerēkejama bēē, ani a ta jamana; i bena a ke i n'a fō i ka Amōrikaw ta masace Sihon ke cogo min na, min tun siginin be Hēsibon.»

³⁵ Izirayelimogow ka Jigi kerē, ka ale ni a dencew ni a ta kerēkejama bēē faga; o ma hali mogow kelen to. O ka o ta jamana mina.

Izirayeli be Mohabu kenegbe ra

22

(22-36)

Masace Balaki ka Balamu wele

¹ Izirayelimogow tagara sigi Mohabu kenegbe ra, Zuriden ba tereboyanfan na, Zeriko dugu ja fe.

² Izirayelimogow tun ka ko minw bēē ke Amōrikaw ra, o kibaroya tun sera Sipori dence Balaki ma, Mohabukaw ta masace. ³ Mohabukaw siranna kosebe Izirayelimogow ta jama caya koson; o ka Izirayelimogow ye minke, o ja tigera. ⁴ Mohabukaw k'a fō Madiyan cekorobaw ye ko: «Nin jama caman bena an ta jamana laminiw bēē halaki, i n'a fō misi be binkene domu cogo min na.»

Ayiwa, o wagati ra, Sipori dence Balaki tun ye Mohabukaw ta masace ye. ⁵ Balaki ka ciraden dow ci ka taga Behori dence Balamu fe, a ta jamana ra, Petori dugu konō, Efirati bada ra, ko o ye taga a wele; a ko o y'a fō a ye ko: «Siya do bora Misiran jamana ra, o ka ca, o ka jamana yoro bēē fa. O nana sigi ne ta jamana koro. ⁶ Sabari ka na nin mogow danga ne ye, sabu

† 21:29 21.29 Kemosi tun ye Mohabukaw ta jo do togo ye.

o baraka ka bon ni ne ta ye. O be se ka ke sababu ye k'a to ne ye se soro o kan, ka o gben ka bo jamana konɔ; sabu ne k'a lon ko ni ele ka dugawu ke mogo min ye, o dugawu be mina; ni i ka mogo min danga fana, danga be o tigi mina.»

⁷ Mohabu cekorobaw, ani Madiyan cekorobaw tagara ni lagberikebaga Balamu ta sara ye o boro. O tagara se Balamu ma, o ka Balaki ta cira fo a ye. ⁸ Balamu k'a fo o ye ko: «Aw ye si yan; ni Matigi Ala nana min yira ne ra, ne bena aw jaabi ni o le ye.» Mohabu kuntigiw sira Balamu ta so. ⁹ Ala nana Balamu jininka ko: «Nin mogo minw be i ta so, olugu ye jontigiw le ye?» ¹⁰ Balamu ka Ala jaabi ko: «Mohabukaw ta masace min ye Sipori dence Balaki ye, ale le ka o ci ne fe, ko o ye na a fo ne ye, ¹¹ ko siya do bora Misiran ka na, ko o ka jamana yoro be fa, ko ne ye taga o danga ale ye; a ko o be se ka ke sababu ye k'a to ale ye se ka o kere, ka o gben.»

¹² Ala k'a fo Balamu ye ko: «I kana taga ni o ye; i man kan ka nin mogow danga, sabu ne ta baraka be o kan.»

¹³ Balamu wurira sogomada fe; a k'a fo Balaki ta jamana kuntigiw ye ko: «Aw ye seko aw ta jamana ra, sabu Matigi Ala ma son k'a to ne ye taga ni aw ye.» ¹⁴ Mohabu jamana kuntigiw sekora ka taga Balaki fe, ka taga a fo a ye ko: «Balamu banna ka na ni an ye.»

¹⁵ Balaki ka kuntigi werew ci tuun, minw tun ka ca, ani minw ta fanga tun ka bon ni kuntigi folow ta ye. ¹⁶ Olugu nana Balamu fe ka na a fo a ye ko: «Sipori dence Balaki ko i kana a to foyi ye i bari ka taga ale fe, ¹⁷ ko sabu ale bena i bonya kosebe; ni i ka fen o fen fo, a bena o ke i ye. A ko i ye sabari ka na nin mogow danga.»

¹⁸ Balamu ka Balaki ta ciradenw jaabi ko: «Hali ni Balaki k'a ta masabon fa warigbe ni sanin le ra k'a di ne ma, ne te se ka foyi si ke, koba walama ko fitini, ni min te ben ni Matigi Ala, ne ta Ala ta kuma ye. ¹⁹ O bee n'a ta, aw fana ye si yan; Matigi Ala bena min fo ne ye tuun, ne bena o lon.»

²⁰ Ala nana a fo Balamu ye o lon su fe, ko: «I n'a fo nin mogow nana i wele, wuri ka taga ni o ye; nka ne bena min fo i ye, i ka kan ka o le ke.»

Balamu ni a ta falimuso ta ko

²¹ O dugusagbe sogoma, Balamu wurira k'a ta falimuso laben, ka taga ni Mohabu jamana kuntigiw ye. ²² Balamu tagara minke, Matigi Ala dimina a korɔ kosebe. Matigi Ala ta meleke do tagara lo a na sira ra k'a nakoromatige. O y'a soro a tun be a ta fali kan; a ta baarden fla tun be ni a ye. ²³ Falimuso ka Matigi Ala ta meleke lonin ye sira kan, kerekemuru b'a boro, a bonin be a la ra. Falimuso ka sira bla ka don foro konɔ. Balamu ka falimuso bugo, janko k'a lana sira kan.

²⁴ O tagara se siradennin do ma rezenforow ce ra. Kogo tun be sira fan fla bee ra. Matigi Ala ta meleke tagara lo o na tuun. ²⁵ Falimuso ka Matigi Ala ta meleke ye minke, a k'a yere noro kogo ra ka teme, fo ka Balamu sen dere kogo kan. Balamu k'a bugo tuun. ²⁶ Matigi Ala ta meleke temena o ra, ka taga lo o na yoro degunin do ra; temecogo were tun te o yoro ra, kininboroyanfan na walama numanboroyanfan na. ²⁷ Falimuso ka Matigi Ala ta meleke ye minke, a lara dugu ma ni Balamu ye. Balamu dimina kosebe; a ka falimuso bugo ni a ta bere ye. ²⁸ Matigi Ala k'a to falimuso kumana; a ko Balamu ma ko: «O tuma ne ka mun le ke ele ra, fo i ka ne bugo fo sijaga saba ka ban?» ²⁹ Balamu ka falimuso jaabi ko: «I be ne kera i toronkerogon le ye, o koson ne ka i bugo. Ni muru yere tun be ne boro yan, ne tun be i faga sisan.» ³⁰ Falimuso k'a fo Balamu ye ko: «Ne le te i ta

fali ye wa, i be yelen min kan tuma bee fo ka na se bi ma? Yala ne derira ka nin jagon ke ele ra wa?» Balamu ko: «On-on.»

³¹ Matigi Ala ka Balamu ja yele; Balamu ka Matigi Ala ta meleke lonin ye sira ce ma, kerékemuru b'a boro, a bonin be a la ra. Balamu k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma. ³² Matigi Ala ta meleke k'a fo a ye ko: «Mun koson i ka i ta falimuso bugo fo sijaga saba ka ban? A fe, ne nana lo i ja ka i jakoromatige le; sabu ne k'a ye ko i ka sira min ta, o sira be taga ni i ye i halakiyoro le ra. ³³ I ta falimuso ka ne ye, ka sira bla ne ye fo sijaga saba. Ni a tun ma bo ne ja fe, sisan b'a soro ko ne tun ka ele faga ka ban, ka falimuso to yi.» ³⁴ Balamu ka Matigi Ala ta meleke jaabi ko: «Ne ka jurumun ke, sabu ne tun m'a lon ko i lonin be sira ra ne ja. Ayiwa, ni nin tagama ma ben i ma, ne be seko ka taga ne ta so.» ³⁵ Matigi Ala ta meleke k'a fo Balamu ye ko: «Taga ni nin mogow ye. Nka ne bena taga kuma minw don i da ra, i bena o le fo.» Balamu tagara ni Mohabu jamana kuntigiw ye.

³⁶ Balaki nana a men ko Balamu be nana minke, Mohabukaw ta dugu min be Arinon ko kere fe, a ta jamana dan yere ra, a bora ka taga Balamu kunben fo o yoro ra. ³⁷ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Yala ne tun ma kon ka mogow dow ci ka taga i wele wa? Mun na i ma na ne fe o wagati ra? O tuma i b'a miiri ko ne te se ka i bonya le wa?»

³⁸ Balamu ka Balaki jaabi ko: «Sisan ne koni nana i fe, nka ne tena se ka foyi fo ne yere ma de! Ni Ala ka kuma min don ne da ra, ne be o doron le fo.» ³⁹ Balaki tagara ni Balamu ye, ka taga se Kiriyati Husoti. ⁴⁰ Balaki ka misiw ni sagaw ke saraka ye. A ka o sogo do ci Balamu ma, ani kuntigi minw tun be ni a ye. ⁴¹ O dugusagbe sogoma, Balaki nana Balamu ta ka yelen ni a ye Bamoti Baali kuruyorow ra; Balamu tora o yoro ra ka Izirayeli jama fan kelen ye.

23

Balamu ka dugawu ke Izirayelimogow ye

¹ Balamu k'a fo Balaki ye ko: «Sarakabonan wolonfla lalaga ne ye yan, ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla fana laben ne ye.» ² Balamu ka min fo, Balaki ka o ke. Balaki ni Balamu ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye sarakabonan bee kelen kelen kan. ³ Balamu k'a fo Balaki ye ko: «Lo i ta sarakaw koro yan, ne bena taga ja fe donin. A be se ka ke ko Matigi Ala bena a yere yira ne ra; o ra ni a ka min yira ne ra, ne bena o fo i ye.» Balamu tagara lo tintin do kan.

⁴ Ala nana a yere yira Balamu na. Balamu k'a fo a ye ko: «Ne ka sarakabonan wolonfla lalaga, ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye sarakabonan bee kelen kelen kan.» ⁵ Matigi Ala ka kuma don Balamu da ra, k'a fo a ye ko: «Seko ka taga Balaki fe; ne ka kuma min don i da ra, i be taga o fo a ye.» ⁶ Balamu sekora ka taga Balaki fe; a tagara Balaki lonin soro a ta saraka koro, ale ni Mohabu kuntigiw bee. ⁷ Balamu k'a ta cirayakuma fo; a ko:

«Balaki le ka ne lana ka bo Aramu,
Mohabu masace le ka ne lana ka bo tereboyanfan kuruyorow ra.
A ko: <Na Yakuba ta mogow danga ne ye,
na kumajuguw fo Izirayelimogow ma.>

⁸ Ayiwa, Ala ma mogow min danga, ne be se ka o danga cogo di?
Matigi Ala ma kumajugu fo mogow min ma, ne be se ka kumajugu fo o tigi
ma cogo di?

⁹ Ne be o yera faraw kunna,
ne na be o ra kongoriw kunna.
Siya do lo, min siginin be a danna;
o te o yere jate ko o ni siya tow ye kelen ye.

¹⁰ Jon le be se ka Yakuba ta mogow jate, minw ka ca i ko kenkenmugu?
Jon le be se ka hali o tarance ta tarance jate?
Ala y'a to ne ye sa nin mogonumanw sacogo ra,
ka ne labancogo ni o labancogo ke kelen ye.»

¹¹ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Ele ka mun le ke ne ra tan? Ne ka ele wele ko i ye na ne juguw danga, ele nana ke dugawu camanba le ke ye o ye!» ¹² Balamu k'a jaabi ko: «O tuma ni Matigi Ala ka kuma min don ne da ra, ne man kan ka jija ka o le fo wa?»

Balamu ta dugawu flanan

¹³ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Na, an ye taga yoro were, i bena to yoro min na ka nin mogow ye. I bena dow ye, nka i tena o bee ye. I be to o yoro ra ka o danga ne ye.» ¹⁴ A ka Balamu wele ka taga ni a ye Sofimu yoro ra, Pisiga kuru kunna. A ka sarakabonan wolonfla lalaga o yoro ra tuun, ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye o sarakabonanw bee kelen kelen kan. ¹⁵ O ko, Balamu k'a fo Balaki ye tuun ko: «Lo i ta sarakaw koro yan, ne be taga Ala ta kuma lamen.» ¹⁶ Matigi Ala nana a yere yira Balamu na. A ka kuma don Balamu da ra; a k'a fo a ye ko: «Seko Balaki fe, ne ka kuma min don i da ra, i ye taga o fo a ye.» ¹⁷ Balamu sekora ka taga Balaki fe; a tagara Balaki lonin soro a ta saraka koro, ani Mohabu kuntigiw. Balaki k'a jininka ko: «Matigi Ala ka mun le fo?» ¹⁸ Balamu k'a ta cirayakuma fo; a ko:

«Balaki, wuri ka ne lamen!
E, Sipori dence, i toro malo ne ye!

¹⁹ Ala te i ko mogow, k'a fo ko a be faninya tige.
A te i ko adamaden, k'a fo ko a be ko ke, ka nimisa.
Yala Ala be ko do fo, ni a te a ke wa?
A be ko layiri ta, ni a te a dafa wa?

²⁰ A fle, Ala ko ne ye dugawu le ke o ye.
A ka dugawu mina, ne fana te se k'a yelama.

²¹ Ala ma terenbariya si ye Yakuba ta mogow ra;
a ma kojugu si korosi Izirayelimogow ra.

Matigi Ala, o ta Ala be ni o ye.
O nagarito b'a fo ni masaya fori ye.

²² Ala le ka o labo Misiran.
A be baraka don o ra i ko sigin ta baraka.

²³ Subagaya te se ka foyi ke Yakuba ta mogow ra;
lagberi te se ka foyi ke Izirayelimogow ra.

Ni wagati latigenin sera, Ala be min ke,
o be fo Yakuba ta mogow ye, Izirayelimogow.

²⁴ Siya do lo, min be wuri i ko jaraba,
ka wuri ka pan i ko jarace.

A te la, fo a ye a ta sogo minaninw domu,
fo a ye a ta sogo faganinw jori min.»

²⁵ Balaki k'a fo Balamu ye ko: «Ni i te se ka o danga, o to yi; nka i fana kana dugawu ke o ye!» ²⁶ Balamu ka Balaki jaabi ko: «Ne m'a fo i ye wa, ko: «Ni Matigi Ala ka fen o fen fo ne ye, ko ne be o le ke?» »

Balamu ta dugawu sabanan

²⁷ Balaki ko Balamu ma ko: «Na, ne be taga ni i ye yoro were tuun. A be se ka ke ko Ala bena son k'a to i ye nin mogow danga ne ye o yoro ra.» ²⁸ Balaki tagara ni Balamu ye Pehori kuru kunna, yoro min nasinna kongokolon ma. ²⁹ Balamu k'a fo Balaki ye ko: «Sarakabonan wolonfla lalaga ne ye yan, ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla fana laben ne ye.» ³⁰ Balamu ka min fo, Balaki ka o ke. O ko, a ka misitoran kelen ni sagajigi kelen ke saraka ye sarakabonan bee kelen kelen kan.

24

¹ Ayiwa, Balamu k'a ye ko Matigi Ala b'a fe ka baraka le don Izirayelimogow ra. O ra, a m'a ke i n'a fo sijaga tow ta, ko a be taga kuma do jini ka bo Matigi Ala fe. A k'a nasin kongokolon ma. ² A k'a na korota ka Izirayelimogow ye, gba bee siginin be a ta yoro ra. O wagati ra Ala Nin nana Balamu kan. ³ Balamu k'a ta cirayakuma fo; a ko: «Nin ye ne Balamu, Behori dence kan ye.

Ce yerikebaga kan lo;

⁴ Ce min be Ala kumakan men, o kan lo,
ce min be Sebeetigi Ala ta fen yiraninw ye,
ce min be a na biri dugu ma Ala na korota, ni Ala be a jaw ye.

⁵ «E, Yakuba ta mogow, aw sigiyoro ce ka ni de!
E, Izirayelimogow, aw ta sow ce ka ni de!

⁶ O janjannin fe ka taga i ko koji,
i ko nankota min be bada ra,
i ko Matigi Ala yere ka alowesisun minw turu,
i ko sedirisun minw be ji da ra.

⁷ O ta jibiminan fanin lo ji ra fo ka bon,
ji caman be woyo o ta simanw korota, ka o falen.
O ta masace ka bon ka teme masace Agagi kan,
o ta masaya bena to ka bonya ka taga a fe.

⁸ Ala le ka o labo Misiran;
a be o ta baraka ke i ko sigin ta baraka.
Siya minw be wuri o kama, o be olugu domu;
o be o kolow bee karikari, ka o sogota ni o ta bijew ye.

⁹ O ko, o be o kinbiri turu, ka la i ko jara, i ko jaraba;
jon le be son ka o lawuri?
Izirayeli, ni mogota min ka dugawu ke aw ye, Ala ye baraka don o tigi ra;
ni mogota min ka aw danga, Ala ye o tigi danga.»

¹⁰ Balaki dimina Balamu korota kosebe. A k'a boro fla gbasi jogon na, k'a fo Balamu ye ko: «Ne ka i wele ko i ye na ne juguw danga le; nka i ka dugawu caman le ke o ye fo sijaga saba. ¹¹ Ni o lo, teme ka bo yan sisan! Taga i ta so! Ne tun ko ne bena i bonya kosebe, nka Matigi Ala ma son k'a to i ye o bonya sorota.»

Balamu ka Izirayelimogow ta bonya nata ko fo

¹² Balamu ka Balaki jaabi ko: «O tuma i ka ciraden minw ci ne fe, yala ne tun ma nin kuma fo olugu ye wa? ¹³ Ne ko: <Hali ni Balaki k'a ta masabon fa warigbe ni sanin le ra k'a di ne ma, ko ne tena foyi ke ne yere ma, kopuman, walama kojugu, ni min te ben ni Matigi Ala ta kuma ye; ko ni Matigi Ala ka min fo ne ye, ne fana be o le fo!> ¹⁴ Ayiwa, ne be taga ne ta

mogow fe; nka nin mogow bena min ke i ta mogow ra wagati nata ra, na ne be o fo i ye.»

¹⁵ O tuma, Balamu ka cirayakuma do were fo; a ko:

«Nin ye ne Balamu, Behori dence kan ye.

Ce yerikebaga kan lo;

¹⁶ Ce min be Ala kumakan men, o kan lo, ce min be Ala korotaninba ta kolatigeninw lon,

ce min be Sebeetigi Ala ta fen yiraninw ye,

ce min be a ja biri dugu ma Ala ja koru, ni Ala be a jaw yele.

¹⁷ «Ne ja b'a ra, nka sisan ko te; ne b'a flera, nka a yoru belen ka jan ne ra.

Lolo do be bora Yakuba ta mogow ce ra;

masacebere do be wurira Izirayeli jamana ra.

A be Mohabukaw bugu o kun na,

ka Seti ta mogow bee bugu ka o ben.

¹⁸ A b'a fanga sigi Edomukaw kan,

a b'a fanga sigi Seyirikaw kan, a juguw.

Izirayelimogow baraka bena bonya.

¹⁹ Kuntigi min bena bo Yakuba ta mogow ra, o le bena sigi masaya ra.

Minw be bosi ka bori ka bo duguw konu, a be olugu halaki.»

Balamu ka Izirayeli juguw halakiko fo

²⁰ Ayiwa, Balamu ka Amalekikaw ta yoru ye minke, a ka cirayakuma do were fo tuun, ko:

«Amalekikaw ta siya le tun ka bon ni siyaw bee ye;

nka a laban, o bena halaki.»

²¹ Balamu ka Kenikaw ta yoru ye minke, a ka cirayakuma do were fo tuun, ko:

«Kenikaw, aw ta sigiyoru dogora ka ja;

a be i ko paga min dogonin be farakuru kan.

²² Nka Kenikaw bena halaki,

tuma min na Asirikaw bena o mina ka taga ni o ye.»

²³ Balamu ka cirayakuma do were fo tuun, ko:

«E, Ala bena nin kow ke wagati min na,

jon le bena to si ra fo ka taga se o wagati ma?

²⁴ Kurunbatigi dow bena na ka bo Kitimu.

O bena o ta fanga sigi Asirikaw kan, k'a sigi Heburuw kan;

nka olugu yere bena halaki.»

²⁵ Ayiwa, o ko, Balamu wurira ka taga a ta so. Balaki fana tagara a ta yoru ra.

25

Mohabukamusow ka Izirayelimogow kunnacen

¹ Ka Izirayelimogow siginin to Sitimu, Izirayeli ce dow ka jatoya ke ni Mohabukaw denmusow ye. ² O musow ka Izirayelimogow nege ka o wele ka na o ta batofenw son. Izirayelimogow ka o sarakaw domu, ka o kinbiri gban o ta batofenw koru. ³ A kera ten, Izirayelimogow ka Pehori ta jo son, min ye Baali* ye. Matigi Ala dimina Izirayelimogow koru kosebe.

⁴ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Izirayeli kuntigiw bɛɛ mina ka o bɛɛ kanw don juru ra Matigi Ala na kɔrɔ, ka o nasin tere ma, janko Matigi Ala ta dimiba ye mabɔ Izirayelimɔgɔw ra.» ⁵ Musa k'a fɔ Izirayeli kititigɛbagaw ye ko: «Aw ta mɔgɔ minw ka Pehɔri ta jo sɔn, min ye Baali ye, aw ye o mɔgɔw faga.»

⁶ Ayiwa, ka Izirayelimɔgɔw lajennin to Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, o bɛ kasira, Izirayelikacɛ dɔ nana a ta somɔgɔw fɛ ni Madiyanka sunguru dɔ ye, Musa ni jama bɛɛ na na. ⁷ Sarakalasebaga Haruna dence Elehazari, ale dence Finehasi ka o ye minke, a wurira ka bɔ jama cɛ ra, ka taman dɔ ta, ⁸ ka tugu Izirayelikacɛ kɔ a ta fanibon kɔnɔ. A tagara taman turu o fla bɛɛ ra; a ka Izirayelikacɛ sɔgɔ, ka muso fana sɔgɔ a kɔnɔbara ra. A kɛra ten, cɛnri min tun donna Izirayelimɔgɔw cɛ ra, o labra. ⁹ Mɔgɔ waga mugan ni naani (24 000) le tun fagara.

¹⁰ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ¹¹ «Sarakalasebaga Haruna dence Elehazari, ale dence Finehasi le ka ne ta dimiba mabɔ Izirayelimɔgɔw ra; sabu Izirayelimɔgɔw ka ko min kɛ, o dimi tun bɛ ne ra cogo min na, a dimi fana kɛra ale ra ten. O le kosɔn ne ma dimi tuun ka Izirayelimɔgɔw faga ka ban. ¹² O kosɔn, a fɔ Elehazari ye ko ne bɛ jɛnɔgɔnya don ni a ye, ka hera kɛ a ye. ¹³ O jɛnɔgɔnya sababu ra, sarakalasebagaya bɛna kɛ ale ni a ta duruja ta le ye tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ; sabu a dimina ka nin ko kɛ a ta Ala ta kanuya kosɔn, ka Izirayelimɔgɔw ta jurumun kafari o ye.»

¹⁴ Izirayelikacɛ min fagara ni Madiyanka muso ye, o tɔgɔ tun ye ko Zimiri; a face tɔgɔ tun ye ko Salu. Simeyɔn ta mɔgɔw ta gbatigi dɔ tun lo. ¹⁵ Madiyanka muso min fagara, ale tɔgɔ tun ye ko Kosibi; a face tɔgɔ tun ye ko Suri. Madiyankaw ta mɔgɔw ta gbatigi dɔ tun lo.

¹⁶ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹⁷ «Aw ye Madiyankaw mina i ko aw juguw, ka o bɛɛ faga; ¹⁸ sabu o ka aw mina i ko o juguw. O ka aw janfa ka aw lafiri Pehɔri ta jo ta ko ra, ani o Madiyanka muso Kosibi ta ko, o min tun ye o ta kuntigi dɔ ta denmuso ye. Halakiri sera aw ma wagati min na Pehɔri ta jo Baali kosɔn, Finehasi ka o muso le faga.»

26

Izirayelimɔgɔw jateko flanan

¹ Ayiwa, o banajugu temenin kɔ, Matigi Ala k'a fɔ Musa ni sarakalasebaga Haruna dence Elehazari ye ko: ² «Aw ye Izirayelimɔgɔw bɛɛ jate, o bɛɛ ni o ta somɔgɔw; cɛ minw ka san mugan sɔrɔ, ani minw temena o kan, ni o bɛ se ka taga kɛrɛ ra, aw ye olugu bɛɛ jate.» ³ Musa ni sarakalasebaga Elehazari ka o kuma fɔ Izirayelimɔgɔw ye Mohabu jamana kenɛgbɛw yɔrɔ ra, Zuriden ba kɛrɛ fɛ, Zeriko dugu na fɛ. O k'a fɔ o ye ko: ⁴ «Cɛ minw ka san mugan sɔrɔ, ani minw temena o kan, an bɛna olugu jate i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.»

Izirayelimɔgɔ minw tun bɔra Misiran jamana ra, olugu ta durujaw le ye nin ye:

⁵ Ayiwa, Ruben le tun ye Izirayeli dence fɔlɔ ye; Ruben ta durujaw le ye nin ye:

Hanɔkikaw buruju bɔra Henɔki le ra.

Palukaw buruju bɔra Palu le ra.

⁶ Hesirɔnkaw buruju bɔra Hesirɔn le ra.

Karimikaw buruju bɔra Karimi le ra.

⁷ Ruben ta durujaw bɔra o gbaw le ra. O minw jatera, o kɛra cɛ waga binaani ni saba ni cɛ kɛmɛ wolonfla ni cɛ bisaba (43 730).

⁸ Ayiwa, Palu dence le tun ye Eliyabu ye. ⁹ Eliyabu dencew tun ye Nemuweli ni Datan ni Abiramu ye. O Datan togo ni o Abiramu togo le tun kera Izirayeli jama pamogo dow ye. Olugu le tun farara Kore ta mogow kan, ka wuri Musa ni Haruna kama, wagati min Izirayelimogow tun murutira Matigi Ala ma. ¹⁰ Dugukolo dayelera ka olugu ni Kore bee kunu. Kore nofemogo minw tun lajenna, olugu sara o lon na; tasuma ka mogow keme ni bilooru fana jeni. Ala tun ka o ke ka kankari le la Izirayelimogow ye. ¹¹ O bee n'a ta, Kore yere dencew tun ma faga.

¹² Simeyon ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Nemuwelikaw buruju bora Nemuweli le ra.

Yaminikaw buruju bora Yamini le ra.

Yakinikaw buruju bora Yakini le ra.

¹³ Zerakikaw buruju bora Zeraki le ra.

Sawuli ta mogow buruju bora Sawuli le ra.

¹⁴ Simeyon ta durujaw le ye olugu ye. O kera ce waga mungan ni fla ni ce keme fla (22 200).

¹⁵ Gadi ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Sefonkaw buruju bora Sefon le ra.

Hagikaw buruju bora Hagi le ra.

Sunikaw buruju bora Suni le ra.

¹⁶ Ozinikaw buruju bora Ozini le ra.

Erikaw buruju bora Eri le ra.

¹⁷ Arodikaw buruju bora Arodi le ra.

Arelkaw buruju bora Areli le ra.

¹⁸ Gadi ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni ce keme looru (40 500).

¹⁹ Zuda dence dow tun ye Eri ni Onan ye, nka olugu ce fla sara Kanaana jamana ra.

²⁰ Zuda ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Selakaw buruju bora Sela le ra.

Peresikaw buruju bora Peresi le ra.

Zerakaw buruju bora Zera le ra.

²¹ Peresi ta durujaw ye nin ye:

Hesironkaw buruju bora Hesiron le ra.

Hamulikaw buruju bora Hamuli le ra.

²² Zuda ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga biwolonfla ni wooro, ani ce keme looru (76 500).

²³ Isakari ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Tolakaw buruju bora Tola le ra.

Puvakaw buruju bora Puva le ra.

²⁴ Yasubukaw buruju bora Yasubu le ra.

Simironkaw buruju bora Simiron le ra.

²⁵ Isakari ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera o kera ce waga biworo ni naani ni ce keme saba (64 300).

²⁶ Zabulon ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somogow:

Seredikaw buruju bora a dence Seredi le ra.

Elonkaw buruju bora Elon le ra.

Yalalikaw buruju bora Yalali le ra.

²⁷ Zabulon ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga biworo, ani ce keme looru (60 500).

²⁸ Yusufu dencew tun kera Manase ni Efirayimu ye.

²⁹ Manase ta duruja ye nin ye:

- Makirikaw buruju bɔra Makiri le ra.
Galadikaw buruju bɔra Makiri dence Galadi le ra.
- ³⁰ Galadi ta durujaw ye nin ye:
Yezarikaw buruju bɔra Yezeri le ra.
Helekikaw buruju bɔra Heleki le ra.
- ³¹ Asiriyelikaw buruju bɔra Asiriyeli le ra.
Sikemukaw buruju bɔra Sikemu le ra.
- ³² Semidakaw buruju bɔra Semida le ra.
Hefarikaw buruju bɔra Heferi le ra.
- ³³ Heferi dence Selofadi, ale tun ma dence sɔrɔ. A tun ka denmusow le sɔrɔ. A denmusow tɔgɔw tun ye ko Mala, ani Nowa, ani Hogila, ani Milika, ani Tirisa.
- ³⁴ Manase ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga bilooru ni fla ni ce keme wolonfla (52 700).
- ³⁵ Efirayimu ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somɔgɔw:
Sutelakaw buruju bɔra Sutela le ra.
Bekerikaw buruju bɔra Bekeri le ra.
Tahankaw buruju bɔra Tahan le ra.
- ³⁶ Sutela ta durujaw kera Erankaw ye; olugu bɔra Eran le ra.
- ³⁷ Efirayimu ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga bisaba ni fla ani ce keme looru (32 500).
Olugu bee le kera Yusufu ta durujaw ye, o ni o ta somɔgɔw.
- ³⁸ Boniyaminu ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somɔgɔw:
Belakaw buruju bɔra Bela le ra.
Asibelikaw buruju bɔra Asibeli le ra.
Ahiramukaw buruju bɔra Ahiramu le ra.
- ³⁹ Sufamukaw buruju bɔra Sufamu le ra.
Hufamukaw buruju bɔra Hufamu le ra.
- ⁴⁰ Aridikaw buruju bɔra Bela dence Aridi le ra.
Nahamankaw buruju bɔra Bela dence Nahaman le ra.
- ⁴¹ Boniyaminu ta durujaw le ye olugu ye, o ni o ta somɔgɔw. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni looru ni ce keme wɔɔrɔ (45 600).
- ⁴² Dan ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somɔgɔw:
Suhamukaw buruju bɔra Suhamu le ra.
Olugu le kera Dan ta durujaw ye, o ni o ta somɔgɔw. ⁴³ Minw jatera Suhamukaw ta gbaw ra, o bee lajennin kera ce waga biwɔɔrɔ ni naani ani ce keme naani (64 400).
- ⁴⁴ Aseri ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somɔgɔw:
Iminakaw buruju bɔra Imina le ra.
Isivikaw buruju bɔra Isivi le ra.
Beriyakaw buruju bɔra Beriya le ra.
- ⁴⁵ Heberikaw buruju bɔra Heberi le ra; o tun ye Beriya ta mɔgɔ do ye.
Malikiyelikaw buruju bɔra Malikiyeli le ra; o tun ye Beriya ta mɔgɔ do fana ye.
- ⁴⁶ Aseri denmuso tɔgɔ tun ye ko Sera.
- ⁴⁷ Aseri ta durujaw le ye olugu ye. O minw jatera, o kera ce waga bilooru ni saba ni ce keme naani (53 400).
- ⁴⁸ Nefitali ta durujaw ye nin ye, o ni o ta somɔgɔw:
Yaselikaw buruju bɔra Yaseli le ra.
Gunikaw buruju bɔra Guni le ra.
- ⁴⁹ Yesarikaw buruju bɔra Yeseri le ra.
Silemukaw buruju bɔra Silemu le ra.

⁵⁰ Nefitali ta durujaw le ye olugu ye, o ni o ta somogow. O minw jatera, o kera ce waga binaani ni looru ni ce keme naani (45 400).

⁵¹ Izirayelimogow minw jatera, olugu le ye nin ye. O bee kera ce waga keme wooro ni kelen ani ce keme wolonfla ni ce bisaba (601 730).

Ala ka jamana tarancogo yira

⁵² Matigi Ala kumana Musa fe tuun, k'a fo a ye ko: ⁵³ «I bena jamana taran mogow ce, k'a ke o sigiyorow ye, ka kana ni o ta mogow hakeya le ye. ⁵⁴ Minw ka ca, i be olugu ta yoro bonya; minw ka dogo, i be olugu ta yoro dogoya. Bee ta yoro be di a ma, ka kana ni a ta mogow hakeya le ye.

⁵⁵ Nka ni ne ka yoro min yira, ko a ye di gba min ma, i jija k'a to o yoro ye di o gba ma. Jamana bena taran o cogo le ra, ka kana ni o bemaw ta gbaw togow ye. ⁵⁶ Ni ne ka yoro min yira ko a ye di gba min ma, o be di o gba ma. Minw ka ca, olugu ta be di o ma; minw ka dogo, olugu fana ta be di o ma.»

Levi ta mogow ta jateko flanan

⁵⁷ Ayiwa, Levi ta duruja minw tun jatera, o ni o ta somogow, olugu ye nin ye:

Gerisonkaw buruju bora Gerison le ra.

Kehatikaw buruju bora Kehati le ra.

Merarikaw buruju bora Merari le ra.

⁵⁸ Levi ta gba dow fana ye nin ye:

Libinikaw ta gba,

ani Heburonkaw ta gba,

ani Malikaw ta gba,

ani Musikaw ta gba,

ani Korekaw ta gba.

Kehati le ka Amuramu woro. ⁵⁹ Amuramu ta muso togo tun ye ko Yokebedi. Ale tun ye Levi denmuso ye; a tun worora Misiran le. Yokebedi ka Haruna ni Musa ni o balemamusu Mariyamu woro Amuramu fe.

⁶⁰ Haruna ka dence minw soro, o kera Nadabu ni Abihu ni Elehazari ni Itamari ye. ⁶¹ Nka Nadabu ni Abihu sara, sabu lon do, o tun ka wusunan don Matigi Ala na koro ni tasuma do ye, min tun bora yoro were ra.

⁶² Ayiwa, Levi ta mogow minw jatera, ceden minw ka karo kelen soro, ani minw temena o kan, o kera ce waga mugan ni saba (23 000). Olugu ma jate ni Izirayelimogow tow ye, sabu olugu tun man kan ka yoro do soro min be ke o yere ta yoro ye, i n'a fo Izirayelimogow tow.

⁶³ Ayiwa, Musa ni sarakalasebaga Elehazari ka Izirayelimogow minw jate Mohabu jamana kenegbew yoro ra, Zuriden ba kere fe, Zeriko dugu na fe, olugu le kera nin ye.

⁶⁴ Musa ni sarakalasebaga Haruna tun ka Izirayelimogow minw jate folofolo, Sinayi kongokolon kono, olugu si tun te nin mogow ra; ⁶⁵ sabu Matigi Ala tun k'a fo ko olugu bee le bena sa kongokolon kono. O koson o si ma to, fo Yefune dence Kalebu, ani Nuni dence Yosuwe.

27

Denmusow ta centari ta sariyaw

¹ Yusufu dence Manase ta gbamogow do tun be yi, o togo tun ye ko Selofadi. Selofadi face le tun ye Heferi ye, Heferi face tun ye Galadi ye, Galadi face tun ye Makiri ye, Makiri face tun ye Manase ye. Selofadi denmusow togow le tun ye ko Mala, ani Nowa, ani Hogila, ani Milika, ani Tirisa. ² Lon do, o denmusow tagara Musa ni sarakalasebaga Elehazari fe, ani Izirayeli jama

bɛɛ lajennin kuntigiw fɛ, Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, ka taga a fɔ o ye ko: ³ «Anw face sara kongokolon kɔɔ. Nka Kore ni a ta nɔfejama min tun murutira Matigi Ala ma, a tun tɛ ni o mɔgɔw ye. A sara a yɛɛ ta hakɛw le kosɔn, k'a sɔrɔ dence tun t'a fɛ. ⁴ An face ma dence sɔrɔ minke, yala a tɔgɔ ka kan ka tunu ka bɔ o ta gba ra o kosɔn wa? Anw b'a fɛ aw ye yɔrɔ dɔ di anw fana ma i n'a fɔ an face balemacɛw.»

⁵ Ayiwa, Musa tagara Matigi Ala jininka o ko ra. ⁶ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: ⁷ «Jo bɛ Selofadi denmusow fɛ. Yɔrɔ dɔ di o ma, i n'a fɔ o face balemacɛw, ka o kɛ o sigiyɔrɔ ye. O face ta cɛn bɛna di olugu le ma.

⁸ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ fana, i y'a fɔ o ye ko ni mɔgɔ dɔ sara k'a sɔrɔ a ma dence to a kɔ, aw ye cɛn di a denmuso ma. ⁹ Ni denmuso t'a fɛ, aw ye cɛn di a balemacɛw ma. ¹⁰ Ni balemacɛ t'a fɛ, a ye cɛn di a face balemacɛw ma. ¹¹ Ni a face balemacɛ tɛ yi, a ta somɔgɔ min ka surun a ra, aw ye cɛn di o ma; ale le bɛ cɛn ta.

«Nin ye cifɔnin le ye min latigera Izirayelimɔgɔw ye, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na.»

*Yosuwe blara Musa nɔ ra
(Sariya 31.1-8)*

¹² Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «Ne bɛna jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, yɛlen Abarimu kuruw kunna, i bɛ o jamana flɛ. ¹³ I b'a flɛ, o kɔ, i bɛna sa ka taga fara i bɛma tɔw kan, i n'a fɔ i kɔrɔcɛ Haruna sara, ka taga fara a bɛmaw kan cogo min na; ¹⁴ sabu wagati min jama ka kɛɛ jini ne fɛ ji ko ra Zini kongokolon kɔɔ, ne tun ka min fɔ aw ye, aw ma o kɛ. Aw ma ne bonya Izirayelimɔgɔw na kɔrɔ ne ta saninmanya kosɔn.» Meriba ta ji ko min wurira Kadɛsi, Zini kongokolon kɔɔ, o ko lo.

¹⁵ Musa kumana Matigi Ala fɛ ko: ¹⁶ «Matigi Ala, ele Ala min ye adamaden bɛɛ nin tigi ye, o tuma ele ye mɔgɔ dɔ sigi jama kunna, ¹⁷ min bɛ se ka bla o na, o dontɔ ni o bɔtɔ, min bɛ o labɔ, ani ka o ladon; janko Matigi Ala ta jama kana kɛ i ko saga minw tora o yɛɛ ma, ni gbenbaga ma sɔrɔ o ra.»

¹⁸ Matigi Ala ka Musa jaabi ko: «Na ni Nuni dence Yosuwe ye, i bɛ i boro la a kan, sabu ne Nin* bɛ a kan. ¹⁹ I bɛ taga a lo sarakalasebaga Elehazari ni jama bɛɛ na fɛ, ka ne ta ciw fɔ a ye ka baara karifa a ma o na kɔrɔ. ²⁰ I ta fanga dɔ di a ma, janko Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye a kan mina fana. ²¹ Nka ni a bɛ ko o ko kɛ, a ka kan ka taga sarakalasebaga Elehazari le fɛ; ale le bɛna ne jininka ni Urimi* ye ka ne sago fɔ a ye. Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajennin dontɔ o, o bɔtɔ o, o ka kan ka o ta kow bɛɛ kɛ ka kapa ni Elehazari ta kuma le ye.»

²² Matigi Ala ka min fɔ Musa ye, a ka o kɛ. A nana Yosuwe lo sarakalasebaga Elehazari ni jama bɛɛ na fɛ. ²³ A k'a boro la a kan, ka Matigi Ala ta baara karifa a ma, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

Sarakaw

28

*Lon o lon ta sarakaw
(Bɔri 29.38-46)*

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «Nin ci fɔ Izirayelimɔgɔw ye, ko saraka minw ka kan ka bɔ ne ye, aw ka kan ka aw janto o ra ka o bɔ ne ye

* **27:21** 27.21 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta lagberikɛfenw ye, janko ka Ala sago lon; aw ye nin yɔrɔw flɛ: Bɔri 28.30; Samawilu fɔlɔ 28.6.

a wagati ra; sabu o saraka minw be jeni tasuma ra ne ye, o sarakaw kasa ka di ne ye.

³ «A fo o ye ko aw ka kan ka saraka minw jeni tasuma ra Matigi Ala ye, o ye nin ye: Lon o lon aw ye sagaden ceman fla ke saraka ye, minw si ka san kelen soro, ani fiyen te minw na, ka o ke saraka jenita* ye; o man kan ka dabra ka ye. ⁴ Aw ye sagaden kelen ke saraka ye sogoma, ka to kelen ke saraka ye wuladanin fe. ⁵ Aw ye mugu tentennin kilo saba noonni oliviye turu litiri kelen ni tarance ra, ka o ke siman saraka* ye, ka o fara a kan. ⁶ Saraka jenita lo, min ka kan ka bo lon o lon; o man kan ka dabra ka ye. O saraka tun konna ka bo Sinayi kuru le kan. Saraka jeninin lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ⁷ Aw ye rezenji litiri kelen ni tarance fana ke rezenji saraka* ye, ka o fara sagaden folo kan. Rezenji saraka ka kan ka bo Matigi Ala ye yoro saninman* le kono. ⁸ Aw ye sagaden flanan ke saraka ye wuladanin fe, ka siman saraka ni rezenji saraka fara a kan i n'a fo sogomada ta. Saraka jeninin lo, min kasa ka di Matigi Ala ye.»

Nenekirilon ta sarakaw

⁹ «Nenekirilon* na, aw ye sagaden ceman fla ke saraka ye, minw si ka san kelen soro, ani fiyen te minw na. Aw ye mugu tentennin kilo woro noonni turu ra, ka o ke siman saraka* ye, ka o ni rezenji saraka* fara a kan. ¹⁰ O ye Nenekirilon* ta saraka jenita* ye; o be ke Nenekirilon o Nenekirilon. O be fara lon o lon ta saraka jenita kan, min man kan ka dabra ka ye, ani a ta rezenji saraka* kan.»

Karokura ta sarakaw

¹¹ «Karokura o karokura, a tere folo, aw ye misitoran kapaman fla, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla ke saraka jenita* ye ka o di Matigi Ala ma; o si ka kan ka san kelen soro, ani fiyen kana ke o ra. ¹² Siman saraka* min be fara misitoran bee kelen kelen kan, o be ke mugu tentennin kilo kononton ye, ka o noonni turu ra. Siman saraka min be fara sagajigi kan, o be ke mugu tentennin kilo woro ye, ka o noonni turu ra. ¹³ Siman saraka min be fara sagaden bee kelen kelen kan, o be ke mugu tentennin kilo saba ye, ka o noonni turu ra. Saraka jenita lo tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye. ¹⁴ Rezenji saraka* min be fara misitoran bee kelen kelen kan, o be ke rezenji litiri saba ye. Min be fara sagajigi kan, o be ke rezenji litiri fla ye. Min be fara sagaden bee kelen kelen kan, o be ke rezenji litiri kelen ni tarance ye.

«Saraka jenita min ka kan ka bo karo o karo, karo tere folo, o le ye nin ye; a ka kan ka bo san karo bee ra. ¹⁵ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka o di Matigi Ala ma. O be fara lon o lon ta saraka jenita kan, ani a rezenji saraka kan.»

Jonyaban panagbe ta sarakaw (Sarakalasebagaw 23.5-14)

¹⁶ «San karo folo tere tan ni naani, aw ye Jonyaban panagbe* ke ka Matigi Ala bonya. ¹⁷ O karo tere tan ni looru bena ke panagbelon le ye. Aw bena burufunubari le domu fo tere wolonfla. ¹⁸ O logokun tere folo, aw be Jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ¹⁹ Aw bena saraka minw bo Matigi Ala ye, ka o ke saraka jenita* ye tasuma ra, o ka kan ka ke misitoran kapaman fla ye, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ²⁰ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra ka o ke siman saraka* ye ka o fara a kan; misitoran kelen ta be ke mugu kilo kononton

ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ²¹ sagadenw bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ²² Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, janko ka aw ta jurumunw kafari. ²³ Aw bena o sarakaw bo ka o fara sogomada ta saraka jenita kan, min be bo lon o lon. ²⁴ Aw bena o sarakaw jeni lon o lon, fo tere wolonfla, i ko siman saraka, min jenina tasuma ra, ani min kasa ka di Matigi Ala ye. Aw ka kan ka o sarakaw bo ka fara lon o lon ta saraka jenita kan, ani a rezenji saraka*. ²⁵ Logokun tere wolonflanan, aw be jamalajenba ke tuun ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na.»

Simantige panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.15-22)

²⁶ «Aw be aw ta simanw kun folo tige lon min na, ni aw be na ni aw ta simankura saraka ye ka na o di Matigi Ala ma, ka logokunw ta panagbe* ke, aw ye jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ²⁷ Aw ye saraka jenita* do bo, min kasa ka di Matigi Ala ye: misitoran kanaman fla, sagajigi kelen, ani sagaden wolonfla, minw si ka san kelen soro. ²⁸ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra ka o ke siman saraka* ye, ka o fara a kan; misitoran bee kelen kelen ta be ke mugu kilo kononton ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ²⁹ sagadenw bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ³⁰ Aw ye bakoronin kelen ke saraka ye, janko ka aw ta jurumunw kafari. ³¹ Aw bena o sarakaw bo ka o fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka kan. Fiyen man kan ka soro o beganw na; aw ye o ta rezenji sarakaw fana fara a kan.»

29

Burufiye panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.23-25)

¹ «San karo wolonflanan tere folo, aw bena jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Aw bena burufiye kanw le bo jamana yoro bee ra o lon na. ² Aw bena saraka jenitaw* bo, minw kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kanaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ³ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra, ka o ke siman saraka* ye ka o fara o sarakaw kan. Misitoran ta be ke mugu kilo kononton ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ⁴ sagadenw bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ⁵ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, janko ka aw ta jurumunw kafari. ⁶ O sarakaw be bo ka o fara karokura ta saraka jenita ni a siman saraka* kan, ka o fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka kan, ani a ta rezenji saraka* kan, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. Saraka jenita lo tasuma ra min kasa ka di Matigi Ala ye.»

Jurumun yafalonba ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.26-32)

⁷ «O karo wolonflanan tere tan, aw ye jamalajenba ke ka Matigi Ala bato, ka aw yere majigi Ala na koro, ka aw diyanyafenw bee to yi; aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. ⁸ Aw be saraka jenitaw* bo, min kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kanaman kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ⁹ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra, ka o ke siman saraka* ye ka o fara

* 28:26 28.26 Logokunw ta panagbe ni simantige panagbe bee ye kelen ye.

a kan. Misitoran ta be ke mugu kilo kononton ye, sagajigi ta be ke mugu kilo wooro ye, ¹⁰ sagaden bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ¹¹ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka fara jurumunyafa saraka yere kan, ani ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka* ni a rezenji saraka* kan.»

*Simanladon panagbe ta sarakaw
(Sarakalasebagaw 23.33-44)*

¹² «Karo wolonflanan tere tan ni looru, aw ka kan ka jamalajenba ke ka Matigi Ala bato. Aw ka kan ka aw ta baara tow bee dabra o lon na. Aw bena panagbe do ke ka Matigi Ala bonya, fo tere wolonfla. ¹³ Aw be sarakaw bo Matigi Ala ye, ka o ke saraka jenita* ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kapaman tan ni saba, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ¹⁴ Aw ye mugu tentennin noonni turu ra, ka o ke siman saraka* ye ka o fara a kan. Misitoran tan ni saba bee kelen kelen ta be ke mugu kilo kononton, sagajigi fla bee kelen kelen ta be ke mugu kilo wooro ye, ¹⁵ sagaden tan ni naani bee kelen kelen ta be ke mugu kilo saba ye. ¹⁶ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka* ni a rezenji saraka* kan.

¹⁷ «A tere flanan, aw be misitoran kapaman tan ni fla ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ¹⁸ Aw ye o misitoranw ni o sagajigiw ni o sagadenw ta siman sarakaw ni o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ¹⁹ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka* ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²⁰ «A tere sabanan, aw ye misitoran tan ni kelen ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ²¹ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ²² Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²³ «A tere naaninan, aw ye misitoran tan ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ²⁴ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ²⁵ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka o fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²⁶ «A tere loorunan, aw ye misitoran kononton ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ²⁷ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a fo ne k'a latige cogo min na. ²⁸ Aw ye bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

²⁹ «A tere wooronan, aw ye misitoran seegi ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen soro; fiyen kana ke o beganw si ra. ³⁰ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bo, a bee ni a ta hakeya, i n'a

fɔ ne k'a latige cogo min na. ³¹ Aw ye bakɔɔnɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

³² «A tere wolonflanan, aw ye misitoran wolonfla ke saraka ye, ani sagajigi fla, ani sagaden ceman tan ni naani, minw si ka san kelen sɔɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ³³ Aw ye o misitoranw, ani o sagajigiw, ani o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bɔ, a beɛ ni a ta hakeya, i n'a fɔ ne k'a latige cogo min na. ³⁴ Aw ye bakɔɔnɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita ni a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

³⁵ «A tere seeginan, aw ye jamalajenba ke, ani panagbeba, ka Matigi Ala bonya. Aw ka kan ka aw ta baara tɔw beɛ dabra o lon na. ³⁶ Aw be sarakaw bɔ, ka o ke saraka jenita ye tasuma ra, min kasa ka di Matigi Ala ye: Misitoran kelen, ani sagajigi kelen, ani sagaden ceman wolonfla, minw si ka san kelen sɔɔ; fiyen kana ke o beganw si ra. ³⁷ Aw ye o misitoran ni o sagajigi ni o sagadenw ta siman sarakaw, ani o ta rezenji sarakaw fana bɔ, a beɛ ni a ta hakeya, i n'a fɔ ne k'a latige cogo min na. ³⁸ Aw ye bakɔɔnɔnin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye, ka fara lon o lon ta saraka jenita kan, ani a siman saraka ni a rezenji saraka kan.

³⁹ «Aw ka kan ka nin sarakaw le bɔ Matigi Ala ye aw ta panagbelonw na. Nin sarakaw be fara aw yere ta diyanya sarakaw kan, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw ta saraka jenita tɔw, ani aw ta siman sarakaw, ani aw ta rezenji sarakaw, ani aw ta ninsɔndiya sarakaw*.»

30

¹ Matigi Ala tun ka fen o fen fɔ Musa ye, a ka o beɛ fɔ Izirayelimɔgow ye.

Muso ta dajurutari sariya

² Musa kumana Izirayeli jamakuruw ta kuntigiw fe, k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala ka ci minw fɔ, o ye nin ye: ³ Ni ce o ce ka dajuru ta Matigi Ala fe, walama ni a karira ka layirigbelen ta Ala ye, a man kan ka ke mɔgo darakolon ye; ni kuma o kuma bɔra a da ra, a ka kan ka o ke.

⁴ «Ni sunguru dɔ le ka dajuru ta Matigi Ala fe, ka layirigbelen ta Ala ye, k'a sɔɔ a belen be a face ta so, ⁵ a ka dajuru min ta Matigi Ala fe, ani a ka layirigbelen min ta Ala ye, ni a face bɔra o ko kala ma, nka ni a jera, ni a ma foyi fɔ, o tuma sunguru ka dajuru min o min ta, o dajuru be jate; a ka layirigbelen ta ko o ko ra, a ka kan ka o beɛ ke. ⁶ Nka ni a face bɔra o ko kala ma lon min na, ni a ma sɔn, o tuma o sunguru ka dajuru o dajuru ta, ani a ka layirigbelen min ta, o si te jate tuun. Matigi Ala be yafa a ma, sabu a face ma sɔn.

⁷ «Ni sunguru dɔ ka dajuru ta, ka kuma dɔ fɔ, ka layiri ta ko a bena o ko ke Ala ye, o ko fe ni a furura, ⁸ ni a ce nana bɔ o ko kala ma, ni a jera a ma foyi fɔ a muso ye o lon na, o tuma muso ta dajuruw be jate; a ka layirigbelen ta ko minw na, a ka kan ka o beɛ ke. ⁹ Nka ni a ce bɔra o ko kala ma lon min na, ni a ma sɔn a ma, o tuma muso tun ka dajuru min ta, ani o kuma minw bɔsira a ra, fɔ a ka o layiri ta Ala ye, a ce be o kow beɛ sa. O ra, Matigi Ala fana be yafa a ma.

¹⁰ «Muso ce sanin, walama muso furusanin, ni o dɔ ka dajuru ta, ka layirigbelen min o min ta Ala ye, a ka kan ka o layiri fa.

¹¹ «Ayiwa, ni muso dɔ ka dajuru ta, ka layirigbelen dɔ ta Ala ye, k'a sɔɔ a be a ce fe, ¹² ni a ce ka bɔ o ko kala ma, ni a jera, ni a ma foyi fɔ a muso ye, ni a ma ban muso ta dajuruw ma, o tuma a ta dajuruw beɛ be jate; a

ka layirigbelen ta ko minw bɛɛ ra, a ka kan ka o bɛɛ dafa fana. ¹³ Nka lon min ni a cɛ bɔra o kala ma, ni a ka o dajuruw sa, o tuma muso ka dajuru min o min ta, ani a ka layiri ta ka kuma o kuma bɔ a da ra, o si tɛ jate tuun, sabu a cɛ ka o bɛɛ sa. Matigi Ala fana bɛ yafa a ma.

¹⁴ «O cogo ra, muso bɛ dajuru min o min ta, ka layiri ta, ka kari ko a bɛna a yɛɛ jagboya ka ko o ko kɛ, a cɛ bɛ se ka sɔn o ko ma, a fana bɛ se ka a sa. ¹⁵ Ayiwa, lon min ni a cɛ bɔra o ko kala ma, ni cɛ jenin tora o ko kan o lon bɛɛ ra, ni a ma foyi fɔ muso ye, o tuma muso ka dajuru min o min ta, walama a ka layirigbelen ta ko minw bɛɛ ra, cɛ sɔnna o kow bɛɛ le ma; a sɔnna o ma, sabu a bɔra o ko kala ma lon min na, a jera a ma foyi fɔ muso ye. ¹⁶ Nka lon min na a bɔra o ko kala ma, ni o lon tɛmɛna, ni o ko fɛ a nana o dajuru sa, o tuma muso ta dajuru hake bɛ ben cɛ yɛɛ le kan sisan.»

¹⁷ Ayiwa, Matigi Ala ka o ciw le yira Musa ra, dajuruw tari ko ra, cɛ ni a muso cɛ, ani face ni a denmuso cɛ, denmuso min sunguruman bɛ a face ta so.

31

Izirayelimɔgɔw ka Madiyankaw kɛɛ

¹ Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «Madiyankaw ka kojugu min ke Izirayelimɔgɔw ra, taga o hake bɔ Madiyankaw ra, ka Izirayelimɔgɔw dimibɔ. O kɔ, i bɛna sa ka taga fara i bɛma tɔw kan.»

³ Musa kumana mɔgɔw fɛ, ko: «Aw ra cɛ dɔw ye o ta kɛrɛkɛminanw ta ka taga Madiyankaw kɛɛ, ka o ta kojugu hake bɔ o ra Matigi Ala tɔgɔ ra.

⁴ Aw ye cɛ waga kelen kelen bɔ gbaw bɛɛ ra, ka taga kɛɛ ra.»

⁵ O ka cɛ waga kelen kelen bɔ gba bɛɛ ra, minw tun ye Izirayeli ta kɛrɛkɛjama mɔgɔ dɔw ye. O kɛra cɛ waga tan ni fla; olugu labenna kɛrɛ kama. ⁶ Ayiwa, o cɛ waga kelen kelen min bɔra gba bɛɛ ra, Musa ka olugu bla ka taga kɛɛ ra, ka sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi fana bla ka taga ni o ye; Ala ta fɛn saninmanw tun bɛ ale le boro, ani buru min bɛ fiye ka mɔgɔw lasomi.

⁷ O tagara Madiyankaw kama, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na, ka taga cɛw bɛɛ faga. ⁸ O ka Madiyankaw ta masace looru fana faga, minw tɔgɔ tun ye ko Evi, ani Rekɛmu, ani Suri, ani Huri, ani Reba. O ka Behɔri dence Balamu fana faga ni kɛrɛkɛmuru ye. ⁹ Izirayelimɔgɔw ka Madiyankaw ta musow, ani o ta denfitiniw bɛɛ mina; o ka o ta bɛganw, o ta misiw, o ta sagaw, ani o ta baw bɛɛ mina, ka o ta naforow bɛɛ cɛ. ¹⁰ O tun siginin bɛ dugu o dugu ra, o ka o duguw bɛɛ jeni, ani o ta wɛrɛw bɛɛ. ¹¹ O ka fɛn minw cɛ, ani o tun ka mɔgɔw ni bɛgan minw mina, o tagara ni o bɛɛ ye. ¹² O tagara ni o mɔgɔ minaninw, ani o bɛganw, ani o fɛnw ye Musa ni sarakalasebaga Elehazari ni Izirayeli jama bɛɛ fɛ; Izirayelimɔgɔw tun siginin bɛ Mohabu kɛnɛgbɛw ra, Zuridɛn ba kɛɛ fɛ, Zeriko dugu ja fɛ.

¹³ Musa ni sarakalasebaga Elehazari ni jama namɔgɔw bɔra o sigiyɔɔ ra ka taga o kunbɛn. ¹⁴ Musa dimina kɛrɛkɛjama kuntigiw kɔɔ, minw tun bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, ani minw tun bɛ cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna, o nanin kɔ ka bɔ kɛrɛkɛyɔɔ ra. ¹⁵ Musa ko: «O tuma aw ka musow bɛɛ panaman to wa! ¹⁶ Aw m'a lon ko o musow le ka Izirayeli cɛw nɛgɛ ka o lafiri Pehɔri ta ko wagati ra Balamu ta kuma sababu ra, k'a to o ye Matigi Ala kan bla wa? O ko le tun k'a to halakiri sera Matigi Ala ta mɔgɔw ma.

¹⁷ O ra, aw ye denmisennin cɛmanw bɛɛ faga, ani muso o muso ka cɛko

lon, ka la ni ce ye ka ye, aw ye o bee faga. ¹⁸ Nka sunguru min o min ma ceke lon, aw ye olugu bee panaman to aw yere ye. ¹⁹ O ko, aw ye to dugu ko fe ka tere wolonfla ke; min o min ka mogo faga, walama min o min magara mogo faganin do su ra, olugu bee ka kan ka o yere saninya a tere sabanan ni a tere wolonflanan; aw ni aw ta mogo minaninw bee ka kan ka saninya. ²⁰ Aw ka kan ka aw ta faniw fana saninya, ani aw ta fen gboloramanw bee, ani aw ta fani minw bee danna ni basiw ye, ani aw ta fen yiriramanw bee.»

²¹ Kerékeden minw tun tagara kere ra, sarakalasebaga Elehazari k'a fo olugu ye fana ko: «Matigi Ala ka sariya min yira Musa ra, o sariya ka min fo, o le ye nin ye: ²² Sanin, ani warigbe, ani siranegbe, ani negfin, ani leten, ani ntileku negbe, ²³ ani tasma te fen o fen cen, aw ka kan ka o don tasma ra k'a saninya. Nka o fenw ka kan ka saninya ni saninyariji ye fana. Tasma be fen o fen cen, aw ye o fenw don saninyariji ra ka o saninya. ²⁴ A tere wolonflanan, aw ye aw ta faniw ko; ni o kera, aw be saninya. O ko, aw be taga aw sigiyoro ra.»

Izirayelimogow ka fen soroninw taran

²⁵ Matigi Ala k'a fo Musa ye, ko: ²⁶ «Izirayelimogow bora ni fen o fen ye kerekeyoro ra, mogo fara began kan, ele ni sarakalasebaga Elehazari ni Izirayeli ta gbatigiw, aw ye o fenw bee jate. ²⁷ O ko, kerékeden minw tagara kere ra, aw ye o fenw taran olugu ni Izirayeli jama to ra. ²⁸ Kerékeden minw tagara kere ra, aw ye do bo olugu ninyorow ra, ka o di Matigi Ala ma; aw ye kelen kelen bo o ta fenw bee keme looru looru ra, mogow, ani misiw, ani faliw, ani sagaw, ani baw, ka o di Matigi Ala ma. ²⁹ Aw ye o bo olugu ninyoro ra ka o di sarakalasebaga Elehazari ma, ka o di saraka ye Matigi Ala ma. ³⁰ Ninyoro min be di Izirayeli jama to ma, aw ye kelen kelen bo o fenw bee bilooru looru ra, mogow, ani misiw, ani faliw, ani sagaw, ani baw, ani beganw bee. Aw be o di Levi ta mogow ma, olugu minw be Matigi Ala ta fanibon saninman* minanw korosira.»

³¹ Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na, Musa ni sarakalasebaga Elehazari k'a ke o cogo ra.

³² Ayiwa, kerékecew tun ka fen minw ce, o fenw to minw tora, o kera began waga keme woro ni waga biwolonfla ni waga looru (675 000), sagaw ni baw lajennin, ³³ ani misi waga biwolonfla ni fla (72 000), ³⁴ ani fali waga biworo ni kelen (61 000), ³⁵ ani muso waga bisaba ni fla (32 000), minw tun ma la ni ce ye ka ye.

³⁶ Kerékecce minw tun tagara kere ra, o fenw tarance tun ka kan ka ke olugu ta le ye. Olugu ninyoro kera began waga keme saba ani began waga bisaba ni wolonfla ani began keme looru (337 500), sagaw ni baw lajennin. ³⁷ Began keme woro ni began biwolonfla ni looru bora o ra, ka o di Matigi Ala ma. ³⁸ Misi waga bisaba ni woro (36 000); misi biwolonfla ni fla bora o ra ka o di Matigi Ala ma. ³⁹ Fali waga bisaba ni fali keme looru (30 500); fali biworo ni kelen bora o ra ka o di Matigi Ala ma. ⁴⁰ Mogo waga tan ni woro (16 000); mogo bisaba ni fla bora o ra ka o di Matigi Ala ma.

⁴¹ O fen minw bora k'a di Matigi Ala ma saraka ye, Musa ka o bee di sarakalasebaga Elehazari ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

⁴² O fenw tarance to kelen tun ye Izirayelimogow tow ta ye; Musa ka olugu ta bo kerékecew ta ra. ⁴³ Olugu ninyoro kera began waga keme saba ni waga bisaba ni wolonfla ani began keme looru (337 500), sagaw ni baw lajennin, ⁴⁴ ani misi waga bisaba ni woro (36 000), ⁴⁵ ani fali waga bisaba ni fali keme looru (30 500), ⁴⁶ ani mogo waga tan ni woro (16 000).

⁴⁷ Fɛnw taran kelen min tun ye Izirayelimogɔ tɔw ta ye, Musa ka kelen bɔ o fɛnw bɛɛ bilooru looru ra, a mɔgɔw ni a bɛganw na, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ a ye cogo min na. A ka o di Levi ta mɔgɔw ma, minw bɛ Matigi Ala ta fanibon saninman minanw kɔrɔsi.

Kerekuntigiw ta saraka

⁴⁸ O kɔ, Izirayeli ta kerekɛjama kuntigiw, minw tun bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, ani minw tun bɛ cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna, olugu gbarara Musa ra, ⁴⁹ k'a fɔ a ye ko: «I ta jɔnw tun blara kerekɛdenw na ka taga kɛɛ ra; an sekɔra minke, an ka o jate, k'a ye ko hali cɛ kelen ma fɔn o ra. ⁵⁰ O ra, anw bɛɛ kelen kelen ka masirifen saninman minw sɔrɔ, saninjuruw, ani sanin bororanɛgɛw, ani sanin borokandennɛgɛw, ani sanin tororanɛgɛw, ani sanin kannanɛgɛw, an nana o di saraka ye Matigi Ala ma, janko ka an ta jurumunw kafari Matigi Ala na kɔrɔ.»

⁵¹ Ayiwa, Musa ni sarakalasebaga Elehazari sɔnna ka o masirifen saninlamanw bɛɛ mina o boro. ⁵² O ka o sanin min bɔ saraka ye k'a di Matigi Ala ma, o sanin bɛɛ lajennin kera sanin kilo kɛmɛ ni biseegi ni naani (184). ⁵³ Kerekɛden tɔw kɔni tun ka fɛn o fɛn sɔrɔ kɛɛ ra, o bɛɛ tora olugu boro. ⁵⁴ Musa ni sarakalasebaga Elehazari ka kerekɛjama kuntigiw ta saninw ta, ka taga o bla Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ, Matigi Ala na kɔrɔ, ka o kɛ hakirijigifen ye Izirayelimogɔw fɛ.

32

Ruben ta gba ni Gadi ta gba ta yɔrɔ (Sariya 3.12-22)

¹ Ayiwa, bɛgan caman tun bɛ Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw fɛ. O k'a ye ko Yazɛri mara ni Galadi jamana yɔrɔw ye bɛganmarayɔrɔ numanmanw ye. ² O ra, Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw nana Musa ni sarakalasebaga Elehazari ni Izirayeli jama namogɔw fɛ, ka na a fɔ o ye ko: ³ «Nin dugu minw ye Atarɔti ye, ani Dibɔn, ani Yazɛri, ani Nimira, ani Hɛsibɔn, ani Elale, ani Sebamu, ani Nebo, ani Behɔn, ⁴ Matigi Ala ka se di Izirayelimogɔw ma o yɔrɔ minw kan, an k'a ye ko o yɔrɔw ye bɛganmarayɔrɔ numanmanw ye; k'a sɔrɔ bɛgan caman bɛ i ta jɔnw fɛ.» ⁵ O ko: «O ra, ni i tun bɛ se ka sabari ka sɔn an ta ma, o tuma i ye nin jamana di i ta jɔnw ma yan; i kana a to an ye Zuriden ba tige.»

⁶ Musa ka Ruben ta mɔgɔw ni Gadi ta mɔgɔw jaabi ko: «O tuma aw siginin bɛna to yan k'a sɔrɔ aw balema tɔw tagara kɛɛ ra wa? ⁷ Mun kosɔn aw b'a fɛ ka o kɛ ka Izirayelimogɔw fari faga, k'a to Matigi Ala ka jamana min di o ma, o tena sɔn tuun ka ba tige ka taga don o jamana ra? ⁸ Ka an to Kadɛsi Barineya, ne ka aw bɛmaw ci wagati min ka taga jamana yaala, o ka nin nɔgɔn le kɛ. ⁹ O tagara ka taga se fɔ Esikɔli kɛnɛgɛ yɔrɔ ra, ka jamana fle ka ban minke, o nana Izirayelimogɔw fari faga, ko Matigi Ala ka jamana min di o ma, ko o tɛ se ka don o jamana ra. ¹⁰ A kera ten, Matigi Ala dimina Izirayelimogɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ o lon na; a karira k'a fɔ Izirayelimogɔw ye ko: ¹¹ «Ne tun karira ko ne bɛna jamana min di Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, nin mɔgɔ minw bɔra Misiran, o min o min ka sanji mugan sɔrɔ, ani minw tɛmɛna o kan, olugu si tena o jamana ye o na ra, sabu o si ma ne ta siraw tagama a cogo ra, ¹² fɔ Yefune dɛncɛ Kalebu, min tun ye Kenazi ta mɔgɔ dɔ ye, ani Nuni dɛncɛ Yosuwe; olugu le ka Matigi Ala ta siraw tagama a cogo ra.» ¹³ O le kosɔn, Matigi Ala tun dimina Izirayelimogɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ; a ka o to o yɛɛ ma, o yaalara ka lamini kongokolon kɔnɔ fɔ

san binaani, fo ka taga a to o wagati mogow bee ye sa ka ban, o minw tun ka kojugu ke Matigi Ala na koru. ¹⁴ Ayiwa, a ye nin ye, aw kera aw bemaw jurumunkebagaw ta siyaw le ye; o koson aw be aw bemaw no tara, ka do fara Matigi Ala ta dimiba kan tuun Izirayelimogow koru; ¹⁵ sabu ni aw banna Ala ra, a bena ban Izirayelimogow ra ka o to o yere ma kongokolon konu yan tuun. O cogo ra, aw le bena ke nin jama bee halaki sababu ye.»

¹⁶ Ayiwa, Ruben nin Gadi ta mogow gbarara Musa ra tuun, k'a fo a ye ko: «An b'a fe ka were dow le lo yan an ta beganw ye, ani ka dugu dow lo an ta musow ni an ta denw ye. ¹⁷ O ko, an be an ta kerekeminanw ta joona joona ka bla Izirayelimogo tow na, ka taga kere ra, fo ka taga a to o ye o ta sigiyorow soru. Ka an to o yoro ra, an ta musow ni an ta denw bena to an ta dugu barakamanw konu yan; o ra, nin jamana mogow tena se o ma. ¹⁸ An koni tena seko ka na an to sow konu yan fiyewu, ni Izirayelimogow bee ma o ta yoro soru. ¹⁹ Dugukolo foyi were tena di an ma tuun ni olugu ye Zuriden ba na do kan yi, walama yoro were, sabu anw ka an ta yoro soru Zuriden ba tereboyanfan na yan ka ban.»

²⁰ Musa ka o jaabi ko: «Ayiwa, ni aw koni ka o ke, ni aw ka aw ta kerekeminanw ta ka taga kere ke Matigi Ala togu ra, ²¹ ni aw ta kerekewe bee ka Zuriden ba tige ka taga kere ke Matigi Ala togu ra, fo k'a to a ye a juguw bee gben ka bo a yere na koru, ²² ni aw be son ka taga kere ke ka se soru nin jamana kan Matigi Ala togu ra folo, ka soru ka seko ka na aw ta jamana ra, o tuma Matigi Ala ni Izirayelimogow si ta juru tena ke aw ra tuun; nin yoro fana bena ke aw sigiyoro ye Matigi Ala na koru.

²³ «Nka ni aw ma o ke, o tuma aw ka jurumun le ke Matigi Ala na koru; aw fana ka kan k'a lon ko aw ta jurumun hake bena bo aw ra. ²⁴ O ra, aw ye dugu dow lo aw ta musow ni aw ta denw ye, ka werew lo aw ta beganw ye; nka aw yere da ka layiri min ta, aw ye o ke de!»

²⁵ Ruben ni Gadi ta mogow k'a fo Musa ye tuun ko: «An matigice ka min fo, i ta jonw bena o le ke. ²⁶ An ta musow, ani an ta denw, ani an ta beganw bee be to Galadi duguw konu yan. ²⁷ I ta jonw bee bena laben kere kama, ka taga kere ke Matigi Ala togu ra, i n'a fo an matigice k'a fo cogo min na.»

²⁸ Ayiwa, Musa kumana sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni Izirayeli ta gbatigiw fe, Ruben ni Gadi ta mogow ta ko ra. ²⁹ A k'a fo o ye ko: «Ni Ruben ni Gadi ta mogow ka Zuriden ba tige ni aw ye, o bee ni o ta kerekeminanw, ka taga kere ke Matigi Ala togu ra, fo ka taga a to aw ye se soru jamana kan, o tuma aw ye Galadi mara di o ma. ³⁰ Nka ni o ma son ka o ta kerekeminanw ta ka ba tige ka taga ni aw ye kere ra, o tuma aw ye jamana do di o ma ba ko fe yi Kanaana jamana ra, ni Izirayelimogo tow ye yi.»

³¹ Gadi ni Ruben ta mogow ka o jaabi ko: «Matigi Ala ka min fo i ta jonw ye, an bena o le ke. ³² An bena an ta kerekeminanw ta, ka taga kere ke Kanaana jamana ra Matigi Ala na togu ra. Nka an b'a fe an ta jamana ye di an ma Zuriden ba na nin le kan yan.»

³³ Musa ka Amorikaw ta masace Sihon ta mara ni Basan masace Ogi ta mara di Gadi ni Ruben ta mogow ni Yusufu dence Manase ta mogow tarance ma; a jamana ni a duguw, ani a duguw laminiw bee. ³⁴ Gadi ta mogow ka dugu minw lo kokura, o ye Dibon, ani Ataroti, ani Aroweri, ³⁵ ani Ateroti Sofan, ani Yazeri, ani Yogibeha, ³⁶ ani Beti Nimira, ani Beti Haran ye. O ka o duguw lo ka o ke dugu barakamanw ye, ka werew lo o ta beganw ye fana.

³⁷ Ruben ta mɔgɔw ka dugu minw lo kokura, o ye Hesibon, ani Elale, ani Kiriyaatayimu, ³⁸ ani Nebo, ani Baali Meyon ye; o ka o duguw tɔgɔw yelema. O ka Sibima dugu fana lo kokura. O ka dugu minw lo kokura, o ka tɔgɔ werew la o duguw ra.

³⁹ Manase dence Makiri ta mɔgɔw tagara Galadikaw kere, ka o ta yoro mina. Amorika minw tun be yi, o ka olugu ghen. ⁴⁰ Musa ka Galadi jamana di Manase dence Makiri ta mɔgɔw ma; olugu sigira o yoro ra. ⁴¹ Manase ta mɔgɔ do were, min tɔgɔ tun ye ko Yahiri, ale tagara o yoro dugumisen dow kere, ka o mina, ka o tɔgɔ la ko Yahiri ta duguw. ⁴² Noba fana tagara Kenati dugumogow kere, ka o dugu ni a dugumisenw mina, k'a yere tɔgɔ la o dugu ra, k'a wele ko Noba.

33

Izirayelimogow temeyorow

¹ Izirayelimogow tugura jɔgon ko ka bo Misiran jamana ra, gba bee ni a ta kerekejama; Musa ni Haruna le kera o pamogow ye. O temeyorow fle nin ye. ² O tagato temena yoro minw na, Musa ka o bee sebe, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. Ayiwa, o temeyorow fle nin ye:

³ San karo folo tere tan ni looru, o bora Ramusesi; o kera Jonyaban panagbe* dugusagbe. Izirayelimogow bora Misiran o yere ma le ka taga; a kera Misirankaw bee na na. ⁴ O tuma, Matigi Ala tun ka Misirankaw dence folo minw bee faga, Misirankaw tun be olugu suw donna; Matigi Ala tun ka kiti ben Misirankaw ta batofenw fana kan.

⁵ Izirayelimogow bora Ramusesi ka taga sigi Sukoti, ⁶ ka bo Sukoti ka taga sigi Etamu, kongokolon dance ra, ⁷ ka bo Etamu, ka yelema ka taga Pi Hayiroti fan na, Baali Sefon dugu na fe, ka taga sigi Migidoli dugu na fe. ⁸ O bora Pi Hayiroti, ka Kogojiwulen cetige ka taga kongokolon fan na. O ka tere saba tagama ke Etamu kongokolon konɔ, ka taga sigi Mara. ⁹ O bora Mara, ka taga se Elimu. Bunun tan ni fla ni tamarosun biwolonfla le tun be Elimu. O sigira o yoro ra. ¹⁰ O bora Elimu, ka taga sigi Kogojiwulen koro, ¹¹ ka bo Kogojiwulen koro, ka taga sigi Sine kongokolon konɔ, ¹² ka bo Sine kongokolon konɔ, ka taga sigi Dofika, ¹³ ka bo Dofika ka taga sigi Alusi, ¹⁴ ka bo Alusi ka taga sigi Refidimu. Jama ma ji soro o yoro ra k'a min. ¹⁵ O bora Refidimu, ka taga sigi Sinayi kongokolon konɔ, ¹⁶ ka bo Sinayi kongokolon konɔ, ka taga sigi Kiburoti Hatava, ¹⁷ ka bo Kiburoti Hatava, ka taga sigi Haseroti, ¹⁸ ka bo Haseroti ka taga sigi Ritima, ¹⁹ ka bo Ritima ka taga sigi Rimon Peresi, ²⁰ ka bo Rimon Peresi ka taga sigi Libina, ²¹ ka bo Libina ka taga sigi Risa, ²² ka bo Risa ka taga sigi Kehelata, ²³ ka bo Kehelata ka taga sigi Saferi kuruyorow ra, ²⁴ ka bo Saferi kuruyorow ra ka taga sigi Harada, ²⁵ ka bo Harada ka taga sigi Makeloti, ²⁶ ka bo Makeloti ka taga sigi Tahati, ²⁷ ka bo Tahati ka taga sigi Taraki, ²⁸ ka bo Taraki ka taga sigi Mitika, ²⁹ ka bo Mitika ka taga sigi Hasimona, ³⁰ ka bo Hasimona ka taga sigi Moseroti, ³¹ ka bo Moseroti ka taga sigi Bene Yakan, ³² ka bo Bene Yakan ka taga sigi Hori Gigadi, ³³ ka bo Hori Gigadi ka taga sigi Yotibata, ³⁴ ka bo Yotibata ka taga sigi Haburona, ³⁵ ka bo Haburona ka taga sigi Esiyon Geberi, ³⁶ ka bo Esiyon Geberi ka taga sigi Zini kongokolon konɔ, min ye Kadesi ye, ³⁷ ka bo Kadesi ka taga sigi Hori kuruyorow ra, Edomu jamana dance ra.

³⁸ Sarakalasebaga Haruna yelenna Hori kuru kan, ka sa yi, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye; o kera Izirayelimogow ta tagama san binaaninan na, a karo loorunan tere folo ra, o bonin ko Misiran jamana ra.

³⁹ Haruna sara Hōri kuru kan k'a si to san keme ni san mugan ni saba. ⁴⁰ O wagati le ra Aradi mara ta masace ka Izirayelimogow nako kibaroya men. Ale tun ye Kanaanaka le ye, a tun siginin be Kanaana woroduguyanfan na.

⁴¹ Ayiwa, Izirayelimogow bora Hōri kuruyorow ra ka taga sigi Salimona, ⁴² ka bo Salimona ka taga sigi Punon, ⁴³ ka bo Punon ka taga sigi Oboti, ⁴⁴ ka bo Oboti ka taga sigi Iye Abarimu, Mohabu jamana dance ra, ⁴⁵ ka bo Iye Abarimu ka taga sigi Dibon Gadi, ⁴⁶ ka bo Dibon Gadi ka taga sigi Alimon Diblatayimu, ⁴⁷ ka bo Alimon Diblatayimu ka taga sigi Abarimu kuruyorow ra, Nebo kuru na fe, ⁴⁸ ka bo Abarimu kuruyorow ra ka taga sigi Mohabu kenegbew ra, Zuriden ba korow, Zeriko dugu na fe. ⁴⁹ O sigira Zuriden ba kere fe, Mohabu kenegbew ra, k'a ta Beti Yesimoti ka taga se fo Abeli Sitimu.

Ala ka jamana tarancogo yira Musa ra

⁵⁰ Ayiwa, Matigi Ala kumana Musa fe ka o to Mohabu kenegbew yoro ra, Zuriden ba kere fe, Zeriko dugu na fe; a ko: ⁵¹ «Kuma Izirayelimogow fe, i y'a fo o ye ko: <Ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don Kanaana jamana ra tuma min na, ⁵² aw ye o jamana mogow bee gben; aw ye o ta jo kabakururamanw bee cen; o ka o ta batofenw tagamasiyen minw lalaga ni nege ye, aw ye o bee cen fana, ka o ta josonyorow bee cici. ⁵³ Aw ye jamana mina, ka sigi a ra, sabu ne ka jamana di aw le ma, janko a ye ke aw ta ye. ⁵⁴ Aw bena jamana taran, gba bee ni a ta; ni ne ka yoro min yira, ko a ye di gba min ma, aw ye o di o gba ma. Minw ka ca, aw ye olugu ta yoro bonya; minw fana ka dogo, aw ye olugu ta yoro dogoya. Ni ne ka yoro o yoro yira ko a ye ke gba min ta ye, o yoro le be ke o gba ta ye. Aw ye jamana taran ka gbaw bee ta yoro di o ma, ka kapa ni o bemaw ta togow ye.

⁵⁵ « <Nka ni aw ma jamana mogow bee gben, ni aw ka dow to yi, olugu bena aw sogo aw padenw ra i ko nani, ka aw sogo aw geren na i ko bipe. Aw bena taga sigi jamana min na, olugu le bena ke aw juguw ye o jamana ra. ⁵⁶ Ni a kera ten, ne tun b'a fe ka min ke olugu ra, ne bena o ke aw yere le ra.> »

34

Ala ka Kanaana jamana danw yira

¹ Matigi Ala kumana Musa fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimogow fe, k'a fo o ye ko: <Ni aw nana taga don Kanaana jamana ra, o jamana yoro minw bena di aw ma, k'a ke aw ta ye, o danw fle nin ye:

³ « <Woroduguyanfan na, aw ta jamana dan bena ke Zini kongokolon ni Edomu jamana ye; a be damina tereboyanfan na, Kogoji sanin woroduguyanfan na, ⁴ ka taga teme Akirabimu woroduguyanfan na, ka taga Zini fan fe, ka taga teme Kadesi Barineya woroduguyanfan na, ka taga Hasari Adari ni Asimon, ⁵ ka bo Asimon ka munu ka taga Misiran ko ra, ka bo yi ka taga laban Kogojiba ra.

⁶ « <Terebenyanfan na aw ta jamana dan bena ke Kogojiba le ye.

⁷ « <Sahiliyanfan na, aw bena a dan bo k'a ta Kogojiba ra ka taga a bla fo Hōri kuru ra; ⁸ k'a ta Hōri kuru ra, aw be a dan bo tuun ka taga teme Lebo Hamati, ka taga se fo Sedadi; ⁹ ka bo yi, ka taga teme Zifron, ka taga laban Hasari Enan. O le bena ke jamana dan ye sahiliyanfan na.

¹⁰ « <Tereboyanfan na, aw ye a dan bo k'a damina Hasari Enan ka taga se Sefamu; ¹¹ ka bo yi, ka taga a bla Ribila, Ayini tereboyanfan na; ka bo

yi, ka taga fɔ Kinereti ba terebɔyanfan jigijigi yɔrɔw ra; ¹² ka bɔ yi, ka taga se Zuriden ba ma, ka sɔrɔ ka taga laban Kɔgɔji sanin na.

«*«Ayiwa, aw ta jamana danw bɛna kɛ o le ye, a fanw bɛɛ ra.»*»

¹³ Ayiwa, Musa k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko: «Aw bɛna nin jamana le taran Izirayeli gbaw ra; Matigi Ala le bɛna bɛɛ ta sigiyɔrɔ yira. Matigi Ala k'a latige ko a bɛ nin jamana le di Izirayeli ta gba kɔnɔntɔn tɔw ma, ani Manase ta gba tarance tɔ kelen ma; ¹⁴ sabu Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw ka o ta yɔrɔ sɔrɔ ka ban, o bɛɛ ni o ta yɔrɔ; Manase ta gba tarance kelen fana k'a ta yɔrɔ sɔrɔ. ¹⁵ O gba fla ni Manase ta gba tarance kelen ka o ta yɔrɔ sɔrɔ Zuriden ba fan dɔ ra, terebɔyanfan na, k'a nasin Zeriko dugu ma.»

Mɔgɔ minw bɛna jamana taran

¹⁶ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹⁷ «Mɔgɔ minw bɛna jamana taran Izirayelimɔgɔw ra, o mɔgɔw tɔgɔw flɛ nin ye: sarakalasebaga Elehazari, ani Nuni dence Yosuwe. ¹⁸ Aw ye kuntigi kelen kelen bɔ gbaw bɛɛ ra fana, ka o fara o kan ka jamana taran. ¹⁹ O kuntigiw tɔgɔw flɛ nin ye:

Yefune dence Kalɛbu, o bɛ Zuda ta gba ra.

²⁰ Amihudi dence Samawilu, o bɛ Simeyɔn ta gba ra.

²¹ Kisilɔn dence Elidadi, o bɛ Boniyaminu ta gba ra.

²² Yogili dence Buki, kuntigi lo Dan ta gba ra.

²³ Efodi dence Haniyeli, kuntigi lo Yusufu dence Manase ta gba ra.

²⁴ Sifitan dence Kemuheli, kuntigi lo Yusufu dence Efirayimu ta gba ra.

²⁵ Parinaki dence Elisafan, kuntigi lo Zabulɔn ta gba ra.

²⁶ Azan dence Palitiyeli, kuntigi lo Isakari ta gba ra.

²⁷ Selomi dence Ahudi, kuntigi lo Asɛri ta gba ra.

²⁸ Amihudi Pedaheli, kuntigi lo Nɛfitali ta gba ra.»

²⁹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ ko o mɔgɔw le bɛna Kanaana jamana taran Izirayelimɔgɔw ra.

35

Levi ta mɔgɔw ta duguw

¹ Ka Izirayelimɔgɔw to Mohabu kenɛgbɛw yɔrɔ ra, Zuriden ba kɔrɔ, Zeriko dugu na fɛ, Matigi Ala kumana Musa fɛ, ko: ² «A fɔ Izirayelimɔgɔw ye ko o bɛna jamana min sɔrɔ, ko o ka kan ka o jamana dugu dɔw di Levi ta mɔgɔw ma, ka o kɛ o sigiyɔrɔw ye. Aw ye bɛganmarayɔrɔ dɔw fana di o ma duguw laminiw na. ³ O yɛrɛ bɛna sigi o duguw kɔnɔ; duguw laminiw bɛ kɛ o ta misiw, ani o ta bɛgan tɔw marayɔrɔw ye, ani o borofɛnw blayɔrɔw.

⁴ «Aw bɛna dugukolo min di Levi ta mɔgɔw ma, duguw laminiw na, o bonya ka kan ka kɛ nɔngɔn* na waga kelen ye, k'a damina dugu kogo ra ka taga kenɛ ma; a bonya ka kan ka kɛ o le ye dugu fan bɛɛ ra. ⁵ Aw ye nɔngɔn na waga fla suma dugu lamini na ka taga terebɔyanfan na, ka nɔngɔn na waga fla suma ka taga woroduguyanfan na, ka nɔngɔn na waga fla suma ka taga terebenyanfan na, ka nɔngɔn na waga fla suma ka taga sahiliyanfan na; dugu bɛ to cɛmance ra. O yɔrɔw le bɛna kɛ o ta duguw bɛganmarayɔrɔw ye.

⁶ «Dugu wɔrɔrɔ minw ye aw ta karifaduguw ye, mɔgɔfagabaga bɛ se ka bori ka taga dugu minw na ni a kɛra ko a ma a lawuri a kama, aw ye o duguw di Levi ta mɔgɔw ma, ka dugu binaani ni fla wɛrɛ di o ma. ⁷ O ra,

* **35:4** 35.4 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka ben mɛterɛ tarance le ma.

aw bena dugu minw di Levi ta mɔgɔw ma, o bɛɛ lajennin bena kɛ dugu binaani ni seegi, ani o laminiw. ⁸ Ni aw bɛ duguw bɔ Izirayelimɔgɔw ta yɔrɔw ra ka o di Levi ta mɔgɔw ma, ni gba min ta duguw ka ca, olugu ta dugu dita bɛ caya; ni gba min ta duguw man ca, olugu ta dugu dita bɛ dɔgɔya. Gba bɛɛ bɛ dugu dɔw di Levi ta mɔgɔw ma, ka kapa ni o ta mara ta duguw hakeya ye.»

Karifaduguw

(Sariya 19.1-13; Yosuwe 20.1-9)

⁹ Matigi Ala kumana Musa fɛ tuun, ko: ¹⁰ «Kuma Izirayelimɔgɔw fɛ, i y'a fɔ o ye ko: <Ni aw nana Zuriden ba tige ka don Kanaana jamana ra, ¹¹ aw bena dugu dɔw panawoloma, ka o kɛ aw ta karifaduguw ye; ni mɔgɔ dɔ ka mɔgɔ faga, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, o tigi bɛ se ka bori ka taga karifa o dugu dɔ ra. ¹² O duguw bɛ kɛ aw ta karifaduguw ye, ka mɔgɔfagabaga kisi hakeɓɓaga ma, janko o kana mɔgɔfagabaga dɔ faga k'a sɔrɔ a ma taga lɔ kititigejama ja kɔrɔ fɔlɔ, k'a ta kiti tige. ¹³ Aw bena dugu wɔrɔ le di ka o kɛ aw ta karifaduguw ye. ¹⁴ Aw ye dugu saba kɛ karifaduguw ye Zuriden ba kɔ fɛ, ka saba kɛ karifaduguw ye Kanaana jamana ra yan. O duguw le bɛ kɛ karifaduguw ye. ¹⁵ Izirayelimɔgɔw, ani lonanw, ani temɛbaga minw bɛ aw cɛ ra, nin karifaduguw bena kɛ olugu bɛɛ ta ye. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka mɔgɔ faga k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, o tigi bɛ se bori ka taga dogo o dugu dɔ ra.> »

Mɔgɔfaga ta sariyaw

¹⁶ « <Ni mɔgɔ dɔ k'a mɔgɔɔgɔn bugɔ ni nɛgɛmanfen dɔ ye, ni a sara, o tigi ye mɔgɔfagabaga le ye; mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. ¹⁷ Ni a ka kabakuru le ta k'a mɔgɔɔgɔn bugɔ ni a ye, kabakuru min bɛ se ka mɔgɔ faga, ni a sara, o tigi ye mɔgɔfagabaga le ye; mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. ¹⁸ Ni a ka yiri le ta k'a bugɔ ni a ye, yiri min bɛ se ka mɔgɔ faga, ni a sara, o tigi ye mɔgɔfagabaga le ye; mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. ¹⁹ Hakeɓɓaga ka kan ka o mɔgɔfagabaga faga. Ni a k'a sɔrɔ, a y'a faga.

²⁰ « <Ni mɔgɔ dɔ tara kɔninya fɛ k'a mɔgɔɔgɔn ɔni, walama ni a ka a lawuri a kama ka a bon ni fen dɔ ye, ni a sara, ²¹ walama ni a tara juguya le fɛ k'a bugɔ ni a boro ye, ni a sara, bugɔrikeɓaga ka kan ka faga; mɔgɔfagabaga lo. Ni hakeɓɓaga k'a sɔrɔ, a y'a faga.

²² « <Nka ni mɔgɔ dɔ girinto barara k'a mɔgɔɔgɔn ɔni, k'a sɔrɔ a m'a kɔninya, walama ni a ka fen dɔ firi ka taga a se a ma, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, ²³ walama ni a m'a mɔgɔɔgɔn ye, ni a ka kabakuru dɔ firi ka taga a ben a kan, kabakuru min bɛ se ka mɔgɔ faga, ni a sara, k'a sɔrɔ a tun m'a mɔgɔɔgɔn kɔninya, a fana tun ma kojugu miiri ni a ye, ²⁴ kititigejama bena kiti tige o mɔgɔfagabaga ni hakeɓɓaga cɛ ka kapa ni nin kolatigeninw le ye. ²⁵ Kititigejama ka kan ka mɔgɔfagabaga bɔsi hakeɓɓaga boro; a tun borira ka taga karifadugu min na, o b'a laseko o dugu ra. Turu saninman* kera sarakalasebagaw kuntigi min kan k'a bla Ala ta baara kama, mɔgɔfagabaga bɛ to yi fɔ ka taga se o ta saya ma. ²⁶ Nka a borira ka taga dogo karifadugu min na, ni a bɔra o dugu kɔnɔ, ²⁷ ni hakeɓɓaga benna ni a ye karifadugu kɔ fɛ, ni a k'a faga, a tɛ jaraki o fagari kosɔn. ²⁸ Sabu mɔgɔfagabaga ka kan ka to a ta karifadugu kɔnɔ fɔ ka taga a to sarakalasebagaw kuntigi ye na sa. Sarakalasebaga sanin kɔ le, a bɛ se ka bɔ ka taga a ta yɔrɔ ra.

²⁹ « <Ayiwa, ni aw nana taga sigi yɔrɔ o yɔrɔ, nin cifɔnin minw latigera, aw ka kan ka o sira le tagama, aw ni aw ta duruja nataw bɛɛ.

³⁰ « ‹Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka mɔgɔ faga, ni mɔgɔ dɔw sɔrɔra ka ke o ko seere ye, o mɔgɔfagabaga ka kan ka faga. Nka aw kana mɔgɔ si faga mɔgɔ kelen dɔron ta seereya kosɔn.

³¹ « ‹Mɔgɔfagabaga min ka kan ni fagari ye, aw kana sɔn ka foyi mina janko ka o kunmabɔ; a ka kan ka faga le.

³² « ‹Ni mɔgɔfagabaga dɔ borira ka taga karifadugu dɔ ra, aw kana sɔn ka foyi mina janko k'a to a ye seko ka taga a sigiyɔrɔ ra k'a sɔrɔ sarakalasebagaw kuntigi ma sa fɔlɔ.

³³ « ‹Aw be jamana min na, aw kana o jamana lanɔgɔ, sabu mɔgɔfaga be jamana lanɔgɔ le. Foyi were te se ka mɔgɔfaga jurumun kafari jamana kɔnɔ, fɔ ka mɔgɔfagabaga yere le faga. ³⁴ Aw bena sigi jamana min kɔnɔ, ani ne yere bena ke o jamana min kɔnɔ, aw kana o jamana lanɔgɔ; sabu ne Matigi Ala, ne be Izirayelimɔgɔw ce ra.› »

36

Selofadi denmusow ta ko

¹ Manase dence Makiri, o dence Galadi, olugu tun ye Yusufu ta durujaw ye; lon dɔ Galadi ta mɔgɔw ta gbatigiw nana kuma Musa ni Izirayeli jama namɔgɔw fe, minw ye Izirayeli gbatigiw ye. ² O ko: «Tuma min na Matigi Ala tun k'a fɔ an matigice Musa ye ko a ye jamana taran Izirayelimɔgɔw ra ka kapa ni Ala yere ta yiracogo ye, a tun k'a fɔ an matigice Musa ye ko a ye an balemace Selofadi ta ninyɔrɔ di a denmusow* ma. ³ Ayiwa, sisan ni o denmuso dɔ nana furu ce dɔ ma, Izirayeli ta gba dɔ were ra, o tuma, yɔrɔ min tun dira a ma, o yɔrɔ bena bɔ an bemaw ta yɔrɔ ra, ka taga fara a ce ta mɔgɔw ta gba ta yɔrɔ kan. Ni o kera, o tuma yɔrɔ min dira an ma, dɔ le be bɔ o yɔrɔ ra. ⁴ Ni Izirayelimɔgɔw ta yafarisan nana se, o musow furura gba min na, o ta yɔrɔ bena bɔ an bemaw ta gba ra ka taga fara o cerakaw ta gba ta yɔrɔ kan.»

⁵ Ayiwa, Musa ka nin kuma lase Izirayelimɔgɔw ma, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. A ko: «Jo be Yusufu ta mɔgɔw fe.» ⁶ A ko: «Matigi Ala ka min fɔ Selofadi ta denmusow ta ko ra, o ye nin ye; a ko: ‹Ni ce o ce ka o diya, o ye furu o ma, nka o ka kan ka furu o ta gbamɔgɔ dɔ le ma. ⁷ Izirayelimɔgɔw ta gba dɔ ta yɔrɔ man kan ka yelema ka taga ke gba dɔ were ta ye. Izirayelimɔgɔw bee siginin ka kan ka to o bemaw ta yɔrɔ le ra. ⁸ Ni denmuso o denmuso k'a ninyɔrɔ sɔrɔ a bemaw ta gba ra Izirayeli jamana ra, a ka kan ka furu ce dɔ ma o gba kelen le kɔnɔ; ni o kera, Izirayelimɔgɔw bee be to o bemaw ta yɔrɔ ra. ⁹ Gba dɔ ta yɔrɔ man kan ka yelema ka taga ke gba dɔ were ta ye. Izirayelimɔgɔw ta gbaw bee ka kan ka to o ta yɔrɔ le ra.› »

¹⁰ Matigi Ala ka kuma min fɔ Musa ye, Selofadi denmusow ka o le ke. ¹¹ Mala, ani Tirisa, ani Hogila, ani Milika, ani Nowa, olugu furura o face balemace dence dɔw ma; ¹² o furura Yusufu dence Manase ta mɔgɔ dɔw ma. A kera ten, o ta yɔrɔw tora o face ta gba ra.

¹³ Matigi Ala k'a ta kumaw, ani a ta kolatigenin minw fɔ Musa ye ko a ye o fɔ Izirayelimɔgɔw ye, ka o to Mohabu kenegbew ra, Zuriden ba kɔrɔ, Zeriko dugu na fe, o le ye nin ye.

* **36:2** 36.2 Selofadi denmusow ta ko tun fora: (Jateri 27.1-11).

SARIYA FOKO FLANAN KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Musa ka nin kitabu kumaw lase Izirayelimogow ma, ka o to Mohabu jamana ra. Izirayelimogow tun ka tagamajan le ke kongokolon konɔ ka na lo o yoro ra. O tun ka kan ka bo yi ka taga don Kanaana jamana ra.

Ka kapa ni mogɔ caman ta miiriya ye, cira Musa le kera nin kitabu sebebaga ye. A sura 34 min be Musa yere ta saya ko fo, mogɔ were le be soro o sebebaga ye.

Musa ka nin kumaw bee fo Izirayelimogow ye, janko ka o hakiri jigi Ala ta sariyaw, ani a ta jengogonyaw ko ra.

Nin kitabu kunba ye ko Ala le k'a ta mogow kanu, ka o janawoloma, ka o kisi, ka baraka don o ra. A ta mogow fana ka kan ka o hakiri to o kow ra, ka Ala kanu, k'a kan mina, janko o ye si soro, ka baraka caman soro tuun Ala fe.

Nin kitabu ta hayanba ye 6.4-6. Yesu ka o hayan kumaw le fo, ko o le kera Ala ta sariyaw bee ra belebebe ye: I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusu bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee (Matiyu 22.37).

Kitabu konokow

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta kokeninw na (1.1-4.43)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta sariya ta kumaw ra (4.44-28.68)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi Ala ta jengogonya ko ra (28.69-30.20)

Musa ta kumalabanw (31.1-33.29)

Musa ta saya Mohabu jamana ra (34.1-12)

Musa ka Izirayelimogow hakiri jigi ko temeninw na

Kuma damina

¹ Musa ka kuma minw fo Izirayelimogow bee ye kongokolon konɔ, o kumaw le ye nin ye; o y'a soro o tun be Zuriden ba tereboyanfan na, Zuriden kenegbe ra, yoro min jasinin be Sufi dugu ma, ani a be Paran, ni Tofeli, ni Laban, ni Haseroti, ni Dizahabu duguw furance ra. ² Ayiwa, ka bo Horebu kuru ra ka taga Kadasi Barineya, Seyiri kuruw sira fe, o ye tere tan ni kelen tagama le ye.

³ Izirayelimogow ta tagama san binaaninan na, o san karo tan ni kelennan na, o karo tere folo, Matigi Ala tun ka fen o fen fo Musa ye, ko a ye a fo Izirayelimogow ye, a ka o bee fo o ye. ⁴ O kera k'a soro o tun ka se soro Amorikaw ta masace Sihon kan, min tun siginin be Hesibon; o tun ka se soro Basan masace Ogi kan Ederayi; ale tun siginin be Asitaroti.

⁵ Ka Izirayelimogow to Zuriden ba tereboyanfan na, Mohabu jamana ra, Musa ka nin sariya ta kumaw fo Izirayelimogow ye; a ko:

⁶ Matigi Ala, an ta Ala kumana an fe Horebu, ko: «Aw siginin meenna nin kuruyorow ra ka ban. ⁷ Aw ye wuri ka sira mina, ka taga Amorikaw ta kuruyorow ra; aw ye taga o yoro jamana fanw bee ra, ani Zuriden kenegbeyoro ra, ani kuruw fan na, ani jamana dugumayanfan na, ani woroduguyanfan kongokolon konɔ, ani kogojida ra, Kanaanakaw ta jamana ra, ani Liban jamana ra, ka taga se fo ba belebele ma, min ye Efirati ba ye*.

* 1:7 1.7 O yorow tun ye Izirayeli jamana danw ye.

⁸ «Aw y'a fle, ne ka o jamana di aw ma; aw ye wuri ka taga o jamana mina; ne karira aw bɛmaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye, ko ne bɛna o jamana le di o ni o ta duruja nataw ma.»

Kititigɛbagaw

⁹ O wagati le ra, ne k'a fɔ aw ye ko: «Ne kelen tɛ se aw bɛɛ kɔrɔ. ¹⁰ Matigi Ala, aw ta Ala ka aw caya; bi aw ka ca i ko sankolo lolow; ¹¹ nka Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala ye aw caya belɛn, ka aw kɛ nin nɔɔn waga kelen ye tuun, ka baraka don aw ra, i n'a fɔ a k'a layiri ta aw ye cogo min na. ¹² Nka ne kelen bɛna se ka lɔ ni aw ta sɛgɛw, ani aw ta kunkow, ani aw ta kɛrɛmisenw bɛɛ ye cogo di? ¹³ Ne k'a fɔ aw ye ko aw ye mɔɔɔ dɔw nanawoloma aw ta gbaw ra, minw ye hakiritigiw ye, ani kolɔnbagaw, ani mɔɔɔw bɛ minw jate, janko ne ye olugu sigi aw kunna.»

¹⁴ Aw ka ne jaabi ko ne ka min fɔ, ko o ka ji. ¹⁵ O ra, ne ka aw ta jamakuruw ta kuntigiw ta; olugu tun ye mɔɔɔ hakiritigiw le ye, ani jama tun bɛ mɔɔɔ minw jate kɔsɛbɛ. Ne ka olugu sigi aw kunna. Ne ka dɔw sigi mɔɔɔ waga kelen kelen kunna, ka dɔw sigi mɔɔɔ kɛmɛ kɛmɛ kunna, ka dɔw sigi mɔɔɔ bilooru looru kunna, ka dɔw sigi mɔɔɔ tan tan kunna, ka olugu sigi aw ta gbaw kunna. ¹⁶ O wagati kelen na, ne ka nin ci fɔ aw ta kititigɛbagaw ye; ne ko o ma ko: «Aw ye aw balemaw lamɛn; sɔsɔri minw bɛ wuri aw balemaw ni nɔɔn cɛ, walama o ni lonan dɔw cɛ, aw ye o kitiw tige ka kɔna ni can le ye. ¹⁷ Ni aw bɛ kiti tige, aw kana mɔɔɔ bɔ mɔɔɔ ra. Aw ye bɛɛ lamɛn, mɔɔɔba fara a fitini kan. Aw kana siran mɔɔɔ si na, sabu Ala le ye kititigɛbaga ye. Ni ko min gbɛɛyara aw ma, aw ye na ni o ye ne fɛ, ne bɛna o lamɛn.» ¹⁸ O wagati ra, aw tun ka kan ka fɛn o fɛn kɛ, ne ka o bɛɛ fɔ aw ye.

Mɔɔɔ minw tagara jamana fle dogo ra

¹⁹ Ayiwa, an bɔra Horebu kuru yɔrɔ ra minke, an ka nin kongokolonjuguba bɛɛ cɛtigiɛ; aw yɛrɛ na k'a ye. An ka Amɔrikaw ta kuru sira le ta, i n'a fɔ Matigi Ala, an ta Ala tun k'a fɔ an ye cogo min na; an tagara se Kadɛsi Barineya. ²⁰ Ne k'a fɔ aw ye ko: «Aw sera Amɔrikaw ta kuruyɔrɔw ra, ko Matigi Ala, an ta Ala ka o yɔrɔ di an ma. ²¹ Ne k'a fɔ aw ye ko Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana di aw ma, ko aw ye wuri ka taga jamana mina k'a kɛ aw ta ye, i n'a fɔ Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala k'a fɔ aw ye cogo min na; aw kana siran, aw ja kana tige fana.»

²² Ayiwa, aw bɛɛ gbarara ne ra, k'a fɔ ne ye ko: «An ye mɔɔɔ dɔw bla an na, olugu ye taga jamana yaala fɔlɔ, ka na a nafɔ an ye; an ka kan ka tɛmɛ sira min fɛ, ani an bɛna taga se dugu minw ma, o ye o bɛɛ fɔ an ye.»

²³ Ne k'a ye ko o miiriya ka ji; o ra ne ka cɛ tan ni fla bɔ aw ra, gba bɛɛ ta cɛ kelen kelen, ka olugu ci. ²⁴ O mɔɔɔw tagara; o tagara kuruyɔrɔw cɛtigiɛ, ka taga se fɔ Esikoli kɛnɛgbɛ ra. O ka o yɔrɔ yaala. ²⁵ O ka jamana yiriden dɔw tige ka na o yira an na. O nana jamana cogo lakari an ye, ko: «Matigi Ala, an ta Ala ka jamana min di an ma, jamanɔnuman lo†.»

Izirayelimɔɔɔw ma sɔn Ala ta kuma ma

²⁶ Nka aw ma sɔn ka taga; o ra, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka min fɔ, aw murutira, aw ma sɔn ka o kɛ. ²⁷ Aw ka Matigi Ala kɔrɔfɔ aw ta fanibonw kɔnɔ, k'a fɔ ko: «Matigi Ala bɛ anw kɔninyara le, o kɔsɔn a ka anw labo Misiran, ka na anw di Amɔrikaw ma, janko olugu ye anw halaki.» ²⁸ Aw ko: «An bɛna taga min sisan? An balemaw ka an fari faga pewu, sabu o

† 1:25 1.25 O kow bɛ sɔrɔ Jateri kitabu kɔnɔ, sura 13, ani 14.

ko, ko nin jamana mɔgɔw baraka ka bon, o fana ka janjan ni anw ye. O ko a duguw ka bonbon; ko o ka kogo jamijanbaw ke ka o lamini, kogo minw janya be i n'a fo a be se fo sankolo ma. O ko, ko olugu ka hali Anakika‡ dow ye.»

²⁹ Ne k'a fo aw ye ko: «Aw ja kana tige, aw kana siran o ja; ³⁰ Matigi Ala, aw ta Ala min be aw ja, ale le bena o kere aw no ra, i n'a fo a k'a ke aw yere ja na cogo min na Misiran; ³¹ kongokolon kono fana, aw yere k'a ye ko Matigi Ala, aw ta Ala ka aw ta aw ta tagama bee ra i ko mogo b'a den ta cogo min na, fo ka na aw se nin yoro ra yan.»

³² Nka o bee n'a ta, aw ma la Matigi Ala, aw ta Ala ra, ³³ k'a soro ale yere le tun be tagara aw ja sira ra, ka to ka jigiyorow jini aw ye; su fe a tun be ke aw ja i ko tasumamana jamijan, tere fe a be ke i ko sankaba jamijan, janko ka aw ta temesira yira aw ra. ³⁴ Ayiwa, aw ka o kuma minw fo Matigi Ala ma, a ka o bee men; a dimina ka kari k'a fo ko: ³⁵ «Ne tun karira ko ne bena jamana min di aw bemaw ma, nin wagati ta mogo, nin mogojuguw si tena o jamanaruman ye, ³⁶ fo Yefune dence Kaleb; ale koni bena o jamana ye. A sen lara o jamana min dugukolo kan, ne bena o jamana di ale ni a denw ma, sabu a ka Matigi Ala ta sira bee tagama a cogo raS.»

³⁷ Ayiwa, Matigi Ala dimina ne fana koro aw koson, k'a fo ko: «Ele fana tena don o jamana ra. ³⁸ I ta baaraden Yosuwe, Nuni dence, ale le bena don o jamana ra. O ra, a ja gbeleya kosebe, sabu ale le bena Izirayelimogow ladon o jamana ra, k'a ke o ta ye. ³⁹ Aw tun b'a fora ko o bena aw mamaden minw mina ka o ke jonw ye, ani aw ta den minw ma kopuman lon ka bo kojugu ra bi, olugu le bena taga don o jamana ra; ne bena jamana di olugu le ma, a bena ke olugu le ta ye. ⁴⁰ Nka aw koni, aw ye seko ka taga kongokolon fan na, Kogojiwulen sira fe.»

⁴¹ Ayiwa, aw ka ne jaabi k'a fo ko aw ka Matigi Ala hake ta, ko aw bena taga ka taga kere ke i n'a fo Matigi Ala, an ta Ala k'a fo an ye cogo min na. Aw ka aw ta kerekeminanw siri aw yere ra, ka aw ja gbeleya ko aw be taga kuruyorow ra; aw tun b'a miirira ko o ye ko fitini le ye sa.

⁴² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «A fo o ye ko o kana taga o yoro ra ka taga kere ke; ni o te, o juguw bena se soro o kan, sabu ne te ni o ye.»

⁴³ Ne kumana aw fe, nka aw ma son ka ne lamen. Aw murutira ka ban Matigi Ala ta kuma ma. Aw ka aw kun gbeleya ka taga kuruyorow ra, ko aw be taga o mogo kere. ⁴⁴ Ayiwa, Amorika minw be o kuruyorow ra, olugu bora ka na aw kama i ko lidenw, ka na aw gben. O ka se soro aw kan, k'a ta Seyiri, ka na se fo Horima. ⁴⁵ Aw sekora ka na kasi Matigi Ala ja koro, nka a ma aw lamen, a m'a toro malo aw kasikan na. ⁴⁶ O ra, aw tora Kadesi ka meen, ka wagatijan ke yi.

2

Izirayelimogow yaalara kongokolon kono ka meen

¹ An sekora, ka taga kongokolon kono tuun, Kogojiwulen sira fe, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo ne ye cogo min na; an ka Seyiri kuruyorow munumunu ka meen.

² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: ³ «Aw ka wagatijan ke ka ban, aw be nin kuruyorow munumununa. Sisan aw ye taga sahiliyanfan fe. ⁴ A fo mogo

‡ **1:28** 1.28 Anaki ta mogo le tun ye Kanaana jamana mogo ye. Mogo belebele jamijan dow tun lo. **S 1:36** 1.36 O kuma be soro Jateriw kitabu 13.6; 14.23; Yosuwe 14.6-14.

ye ko o bena taga tɛmɛ o balemaw ta jamana kɔrɔ, minw ye Esawu ta mɔgɔw ye, minw siginin bɛ Seyiri kuruyɔrɔw ra. O bena siran aw ja, nka aw ye aw yere kɔrɔsi kosebɛ. ⁵ Aw kana o kere, sabu ne tena o ta jamana yɔrɔ si di aw ma; hali senlayɔrɔ, ne tena a di aw ma o ta jamana ra. Ne ka Seyiri kuruyɔrɔw di Esawu le ma, k'a ke a ta ye. ⁶ Ni aw ka fen o fen domu o ta jamana ra, aw ka kan ka o sara. Hali aw ta ji minta, aw ka kan ka o san o fe; ⁷ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, aw ta koketaw bɛɛ ra. A ka aw kɔrɔsi aw ta tagama bɛɛ ra, nin kongokolonba kɔnɔ. Nin ye a san binaani ye, Matigi Ala bɛ ni aw ye, foyi ma aw dɛɛ.»

⁸ Ayiwa, o ra, an faranna ka an balemaw ta jamana to yɔrɔjan, minw ye Esawu ta mɔgɔw ye, minw siginin bɛ Seyiri kuruyɔrɔw ra; an ka Zuriden kenegbe sira bla, ka Elati dugu ni Esiyon Geberu dugu fana to yɔrɔjan, ka munumunu ka taga Mohabu kongokolon sira ta.

⁹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Aw kana taga Mohabukaw ke an juguw ye, ka kere ke ni o ye, sabu tena yɔrɔ si di an ma o ta jamana ra, sabu ne ka Ari jamana di Mohabukaw le ma, minw ye Lutu ta mɔgɔw ye*, k'a ke o ta ye.»

¹⁰ Emitikaw le tun siginin bɛ o yɔrɔ ra folɔfɔlɔ. Mɔgɔ barakaman dɔw tun lo, o tun ka ca, o fana tun ka janjan i ko Anakikaw. ¹¹ Mɔgɔw tun bɛ o jate Refayika dɔw le ye fana, i n'a fo Anakikaw; nka Mohabukaw tun bɛ o wele ko Emitikaw. ¹² Hɔrikaw le tun siginin bɛ Seyiri kuruyɔrɔw ra kakɔrɔ. Esawu ta mɔgɔw nana olugu wuri ka bo yi, ka o faga, ka sigi o no ra, i n'a fo Matigi Ala ka jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, olugu fana ka o jamana mɔgɔw wuri cogo min na.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Sisan aw ye wuri ka Zeredi ko tige.» An ka Zeredi ko tige.

¹⁴ An ka wagati min ke tagama ra ka bo Kadesi Barineya ka na se Zeredi ko ma, o kera san bisaba ni seegi. Sani o wagati ce, ce minw tun bɛ se ka taga kere ra, olugu bɛɛ sara ka bo Izirayelimɔgɔw ra, i n'a fo Matigi Ala tun karira k'a fo cogo min na. ¹⁵ Matigi Ala yere wurira o kama, fo ka taga o ban Izirayelimɔgɔw ce ra pewu.

¹⁶ O kerekɛcɛw bɛɛ nana sa ka ban Izirayelimɔgɔw ce ra tuma min na, ¹⁷ Matigi Ala kumana ne fe, k'a fo ne ye ko: ¹⁸ «Aw bena Mohabukaw ta mara dan tɛmɛ bi, min ye Ari jamana ye. ¹⁹ Aw bena taga se Amɔn ta mɔgɔw ma; nka aw kana taga ben o kan, ka kere ke ni o ye, sabu ne tena yɔrɔ si di aw ma Amɔn ta mɔgɔw ta jamana ra. Ne ka o yɔrɔ di Lutu ta mɔgɔw le ma, k'a ke o ta ye.»

²⁰ Mɔgɔw tun bɛ o jamana fana jate Refayikaw ta jamana do le ye; Refayika dɔw le tun siginin bɛ o jamana ra kakɔrɔ. Amɔnkaw tun bɛ o wele ko Zamizumikaw. ²¹ Mɔgɔ barakaman dɔw tun lo, o tun ka ca, o fana tun ka janjan i ko Anakikaw. Matigi Ala ka o halaki ka bo Amɔnkaw ja; olugu ka o gben, ka sigi o no ra. ²² Matigi Ala tun ka o kelen le ke Esawu ta mɔgɔw fana ye, minw tun siginin bɛ Seyiri kuruyɔrɔw ra; a ka Hɔrikaw halaki ka bo o ja. O ka Hɔrikaw gben, ka sigi o no ra, fo ka na se bi ma. ²³ Avika minw tun siginin bɛ dugumisɛnw na, ka taga a bla fo Gaza, Kafitorikaw le ka olugu fana halaki, ka sigi o no ra. Kafitorikaw tun bora Kafitori jamana† le ra.

Izirayeli ka Hesibon masace Sihon kere

* **2:9** 2.9 Lutu ta mɔgɔw ye Mohabukaw, ani Amɔnkaw le ye. O kuma bɛ sɔrɔ Damina 19.30-38.

† **2:23** 2.23 Kafitori jamana, o ye Kereti jamana ye.

²⁴ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ an ye ko: «Aw ye wuri ka taga Arinɔn kɔ tige; a fɛ, ne bɛ Amɔrikacɛ Sihɔn, Hɛsibɔn masacɛ ni a ta jamana di aw ma. Aw ye taga o kerɛ, ka o ta jamana ta. ²⁵ K'a damina bi yere ra, ne bɛna jatige ni siranya bla dunuɓa siyaw bɛɛ ra aw kosɔn. Ni o ka aw ko mɛn dɔrɔn, o bɛ yereyere, fɔ ka o kɔnɔ gban aw kosɔn.»

²⁶ Ayiwa, ka an to Kedemɔti kongokolon kɔnɔ, ne ka ciraden dɔw ci ka taga Hɛsibɔn masacɛ Sihɔn fɛ ni herakuma ye, ka taga a fɔ a ye ko: ²⁷ «Sabari k'a to an ye tɛmɛ i ta jamana fɛ. An bɛna teren ka tɛmɛ masacɛ ta sirabajuru kelen le fɛ; an tɛna jenge ka taga an kininboro fɛ, walama an numanboro fɛ. ²⁸ An bɛna domuni min kɛ aw ta jamana ra, aw ye o fiyeere an ma wari ra; hali an bɛna ji min min, aw ye o fana fiyeere an ma wari ra; janko i y'a to an ye tagama ka tɛmɛ i ta jamana fɛ dɔrɔn. ²⁹ Esawu ta mɔgɔ minw siginin bɛ Seyiri, ani Mohabuka minw bɛ Ari, olugu ka o le kɛ an ye. Aw fana ye o kɛ an ye, k'a to an ye taga Zuriden ba tige ka don an ta jamana ra, Matigi Ala, an ta Ala ka o jamana min di an ma.»

³⁰ Nka Hɛsibɔn masacɛ Sihɔn banna, a ma sɔn an ye tɛmɛ a ta jamana fɛ, sabu Matigi Ala, aw ta Ala tun ka o miiriyajuguw don a hakiri ra, k'a jusukun gbɛleya, janko k'a don aw boro; a fana nana kɛ o cogo le ra.

³¹ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye ko: «A fɛ, k'a ta sisan, ne bɛ masacɛ Sihɔn ni a ta jamana di aw ma.»

³² Ayiwa, masacɛ Sihɔn bɔra ni a ta mɔgɔw bɛɛ ye ka na an kama, ko a bɛna an kerɛ Yahasi yɔrɔ ra. ³³ Matigi Ala, an ta Ala k'a don an boro. An ka ale ni a dencew, ni a ta mɔgɔw bɛɛ halaki. ³⁴ An k'a ta duguw bɛɛ mina, ka o bɛɛ halaki; ka cɛw, ani musow, ani denfitiniw bɛɛ faga, hali mɔgɔ kelen ma bɔsi. ³⁵ Beganw, ani naforo minw sɔrɔra o duguw kɔnɔ, an ka o le ta ka o kɛ an yere ta ye. ³⁶ K'a ta Aroweri, dugu min bɛ Arinɔn kɔda ra, ani min bɛ kurufurance ra, ka taga a bla fɔ Galadi jamana ra, dugu si mɔgɔw ta baraka ma bonya an ma. Matigi Ala, an ta Ala ka o duguw bɛɛ don an boro. ³⁷ Nka an ma sɔn ka se Amɔnkaw ta yɔrɔ si ma; ani yɔrɔ minw ye Yabɔki kɔda yɔrɔw ra, ani dugu minw bɛ kuruyɔrɔw ra, Matigi Ala, an ta Ala tun k'a fɔ an ye ko an kana se o yɔrɔ minw ma.

3

Masacɛ Ɖgi ta ko

¹ O kɔ, an faranna, ka Basan jamana sira ta. Basan jamana ta masacɛ Ɖgi bɔra ka na an kunben ni a ta kerɛkejama bɛɛ ye, ko a bɛ an kerɛ, ka an to Edereyi. ² Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «I kana siran a ɓa, sabu ne bɛna a don i boro, ani a ta kerɛkejama bɛɛ, ani a ta jamana; i bɛna a kɛ i n'a fɔ i ka Amɔrikaw ta masacɛ Sihɔn kɛ cogo min na, min tun siginin bɛ Hɛsibɔn.»

³ Ayiwa, a kera ten, Matigi Ala, an ta Ala ka Basan masacɛ Ɖgi fana don an boro, a ni a ta kerɛkejama bɛɛ. An ka o bɛɛ halaki, an ma hali mɔgɔ kelen panaman to. ⁴ O wagati ra, an ka o ta duguw bɛɛ mina. O ta dugu biwɔrɔ minw tun bɛ Arigɔbu mara ra, Basan jamana ra, min ye masacɛ Ɖgi ta mara ye. O duguw kelen ma to ni an ma min mina. ⁵ A duguw bɛɛ tun ye dugu barakamanw le ye. O tun ka o lamini ni kogojanw ye; kon minw b'a dondaw ra, olugu tun bɛ dasɔgɔ ni negeberew le ye. Dugumisen caman fana tun bɛ yi, minw tun ma lamini ni kogo ye. ⁶ An ka o bɛɛ halaki ka ban pewu, i n'a fɔ an ka Hɛsibɔn masacɛ Sihɔn ta kɛ cogo min na. An ka duguw bɛɛ halaki pewu, ani a dugumɔgɔw bɛɛ: cɛw, ani musow, ani

denfitiniw bæε. ⁷ Nka an ka dugu beganw ni a naforow ta ka o ke an yere ta ye.

⁸ A kera ten le, o wagati ra, an ka Zuriden ba terebɔyanfan jamana mina Amorikaw ta masace fla ra, k'a ta Arinon ko ra, ka taga a bla fo Herimon kuru ra. ⁹ Sidonkaw be Herimon kuru wele ko Siriyon; Amorikaw b'a wele ko Seniri. ¹⁰ An ka o kenegbeyoro duguw bæε mina, ani Galadi mara bæε, ani Basan jamana bæε, ka taga a bla Salika ni Edereyi. O duguw bæε tun ye masace Jigi ta mara le ye, Basan jamana ra. ¹¹ Basan masace Jigi kelen le tun tora Refayikaw ta siya ra. A ta lanan* tun lalagara ni nege le ye. A janya tun ye nongon† na kononton ye, k'a bonya ke nongon na naani ye, ka kana ni mogow ta jatecogo ye. Hali bi o lanan be soro Amonkaw ta duguba konon, min ye Raba dugu ye.

Zuriden terebɔyanfan jamana tarancogo

¹² Ayiwa, an ka o jamana mina o cogo le ra o wagati ra. Yoro min be Aroweri sahiliyanfan na, Arinon koda ra, ne ka o yoro di Ruben ta mogow ni Gadi ta mogow ma, ka Galadi kuruyorow tarance ni a duguw fana di o ma. ¹³ Galadi mara to, ani Basan mara, min tun ye masace Jigi ta mara ye, ne ka o di Manase ta gba tarance mogow ma. Fofofolo, Arigobu mara min bæε be Basan jamana ra, o fana tun be jate Refayikaw ta yoro do le ye. ¹⁴ Manase dence min togo tun ye ko Yahiri, ale ka Arigobu mara bæε mina, ka taga se fo Gesurikaw ni Mahakakaw ta jamana dan na. A k'a yere togo la o duguw ra, Basan mara ra. O koson hali bi o duguw be wele ko Yahiri ta duguw‡.

¹⁵ Ayiwa, ne ka Galadi mara di Manase dence Makiri ma. ¹⁶ Nka ne ka Galadi mara yoro do le di Ruben ta mogow ni Gadi ta mogow ma. O yoro be taga se fo Arinon ko kenegbe ma; o ko le ye a dan ye. A be taga se fana fo Yaboki ko ma; o ye a ni Amonkaw ta jamana dan ye. ¹⁷ A terebenyanfan na, a dan ye Zuriden kenegbe ye, k'a ta Kinereti ba ra, ka taga a bla Zuriden kenegbe ta kogoji ma, min ye Kogoji sanin ye, Pisiga kuru koro.

¹⁸ O wagati ra, ne k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana di aw ma k'a ke aw ta ye. O ra, aw minw bæε ye kerekedenw ye, aw ye ba tige ka bla aw balemaw Izirayelimogo tow na ni aw ta kerekeminanw ye. ¹⁹ Aw ta musow ni aw ta denw, ani began caman minw be aw fe, olugu doron le be to aw ta duguw ra yan, ne ka dugu minw di aw ma. Ne k'a lon ko began caman be aw fe. ²⁰ Aw ye taga aw balemaw deme, fo Matigi Ala ye na laganfiya di olugu fana ma, i n'a fo a k'a di aw ma cogo min na, janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di o ma Zuriden ba fan do fe, olugu fana ye o soro. O ko, ne ka yoro min di aw ma yan, aw bæε be seko ka na sigi o yoro ra.»

²¹ O wagati ra, ne k'a fo Yosuwe ye ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka min ke nin masace fla ra, i yere na ka o bæε ye. Ayiwa, aw be tagara yoro min na, ba ko fe, Matigi Ala bena o jigon le ke o yorow masacew bæε ra fana. ²² Aw kana siran o na, sabu Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena o kere aw ye.»

Ala ma son Musa ye don Kanaana jamana ra

²³ O wagati ra, ne ka Matigi Ala daari k'a gbeleya; ne ko: ²⁴ «E! Dunupatigi Ala, i ka i ta bonyaba ni i ta sebayaba yira i ta jonce ra, min ye ne ye; sabu ala juman were le be sankolo konon, walama dugukolo

* **3:11** 3.11 Dow b'a miiri ko o lanan tun ye a ta sukesu le ye. † **3:11** 3.11 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma. ‡ **3:14** 3.14 Heburukan na, a fora ko Havoti Yahiri. O koro ye ko: Yahiri ta duguw.

kan, min be se ka ele ta kawalew ni i ta kabakobaw jagon ke? ²⁵ Sabari k'a to ne ye ba tige, ka taga nin jamanapuman ye, Zuriden ba ko fe, nin kuruyoro cepumanw, ani Liban jamana.»

²⁶ Nka Matigi Ala dimina ne koru aw koson; a ma son ka ne lamén. A ko: «Nin kuma dabra ten, i kana foyi fo ne ye nin ko ra tuun. ²⁷ Yelen Pisiga kuru kunna, i ye fleri ke terebenyanfan na, ani sahiliyanfan na, ani woroduguyanfan na, ani tereboyanfan na; jamana fle doron ni i ja ye, sabu i tena nin Zuriden ba tige ka se yi. ²⁸ Yosuwe ka kan ka ko minw ke, o fo a ye, k'a ja gbeleya, ka baraka don a ra, sabu i bena to kuru kan ka nin jamana min ye i ja ra, Yosuwe le bena bla Izirayelimogow ja, ka ba tige ni o ye, ka taga o ladon o jamana ra.»

²⁹ Ayiwa, o cogo ra, an tora kurufurance ra yi, Beti Pehori kere fe.

4

Ala ta sariya siratagama

¹ Ayiwa, Izirayelimogow, sisan ne bena aw karan sariyaw ni ci minw na, aw ye o lamén, k'a sira tagama, janko aw ye panamanya, ani janko Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ka jamana min di aw ma, aw ye don o jamana ra k'a ke aw ta ye. ² Ne be sariya minw fo aw ye, aw man kan ka foyi fara o kan, aw fana man kan ka foyi bo o ra; nka aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta sariyaw bee sira tagama, i n'a fo ne ka aw karan a ra cogo min na.

³ Matigi Ala ka min ke Baali Pehori ta ko wagati ra, aw yere ja ka o ye. Minw bee tun tagara Baali Pehori ta jo bato, Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu bee halaki ka bo aw ce ra. ⁴ Nka aw minw tora Matigi Ala, aw ta Ala ta sira kan, aw bee panaman lo bi.

⁵ A fle, ne ka aw karan sariyaw ni ciw ra, i n'a fo Matigi Ala, ne ta Ala k'a fo ne ye cogo min na, janko aw bena taga jamana min mina, aw ye o sariyaw sira tagama o jamana konu. ⁶ Aw ye o sariyaw sira tagama ka ja kosebe; o le bena aw ke hakiritigiw ani kolonbagaw ye siya tow ja koru. Ni olugu nana o sariyaw bee ko men, o bena a fo ko: «Nin siyaba ye hakiritigibaw, ani kolonbagabaw yere le ye.»

⁷ Can ra, siyaba juman were le be yi, ko o ta ala be o koru, i n'a fo Matigi Ala, anw ta Ala be an koru cogo min na, ani tuma o tuma ni an b'a daari a be an lamén? ⁸ Siyaba juman were le be yi tuun, ko Ala ta cifoninw, ani a ta kolatigenin terenninw be o boro, i n'a fo ne be nin sariya minw bee yirara aw ra bi?

⁹ Aw koni ye aw yere korosi le kosebe, ka aw tagamacogo lon janko aw ja ka ko minw ye, aw kana jina o kow ko aw si bee ra, ani o kow kana bo aw jusu ra; aw ye aw denw karan a ra, ka aw mamadenw fana karan a ra.

¹⁰ Lon min na aw nana lo Matigi Ala, aw ta Ala ja koru Horebu kuru koru, aw ye aw hakiri to o lon na; o lon na Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Jama lajen ne koru, o ye ne ta kumaw lamén, janko o ye ne nasiran degi, ka to ka siran ne ja o si bee ra, ani janko o ye o ta denw karan o kumaw ra.»

¹¹ Aw gbarara ka na lo kuru koru. Kuru bee tun ye tasuma ye; tasumamana tun be yelenna fo sankolo ra; sankaba finmanw ni dibikuruba tun be yi.

¹² Matigi Ala kan bora tasuma ra ka kuma aw fe. Aw k'a kumakan men, nka aw ma foyi ye. Aw tun b'a kumakan doron le mena. ¹³ A k'a ta jengogonya* yira aw ra, ko aw y'a sira tagama, o min ye kumakan tan ye. A ka o sebe kabakuru walaka fla kan ka o di aw ma. ¹⁴ O ko, Matigi Ala k'a fo ne ye o wagati ra, ko ne ye aw karan a ta sariyaw ni a ta ciw ra, janko

aw bena Zuriden ba tige ka taga jamana min mina, aw ye o sariyaw ni o ciw sira tagama o jamana ra.

Izirayelimogow man kan ka jow son

¹⁵ Lon min na Matigi Ala kan bora tasuma ra ka kuma aw fe Horebu kuru yoro ra, aw tun ma foyi si le ye. O koson aw ye aw yere korosi kosebe, ¹⁶ janko aw kana na aw yere bla kojugu ra, ka batofen werew lalaga aw yere ye, ka fen do bisigiya lalaga ka o bato; ce bisigiya, walama muso bisigiya, ¹⁷ walama began bisigiya, walama konon minw be wuri san fe, o bisigiya, ¹⁸ walama fenpanaman minw be fofu dugukolo kan, walama jerge minw be ji ra. ¹⁹ Ni aw ka aw na korota san fe, ka tere fle, walama ka karo ni lolow fle, ni aw ka sankolokonofenw fle, aw kana a to siya tow ye aw nega, k'a to aw ye aw yere majigi o fenw koru, ka o bato. Matigi Ala, aw ta Ala, ka o fenw batori to dununa siya tow le boro. ²⁰ Nka aw koni, Matigi Ala ka aw ta ka aw labo Misiran torojuguba ra, k'a ke i n'a fo a ka aw labo negedibiba tasumaman konon, janko aw ye ke ale yere ta siya ye, i n'a fo aw be cogo min na bi.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala dimina ne koru aw koson; a karira ko ale Matigi Ala, aw ta Ala, ale bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, ko ne tena Zuriden ba tige ka taga don o jamanaruman na. ²² Ne bena sa nin jamana le ra yan, ne tena Zuriden ba tige; nka aw bena ba tige ka taga don o jamanaruman na. ²³ O ra, aw ye aw yere korosi janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jengonya* min don ni aw ye, aw kana na pina o ko, ani aw kana fen do ja lese, ka fen do bisigiya lalaga ka o bato, k'a soru Matigi Ala, aw ta Ala ko aw man kan ka o fen bato; ²⁴ sabu Matigi Ala, aw ta Ala be i ko tasuma farimanba; a t'a fe aw ye ale ni batofen were kanu jagon fe fiyewu.

²⁵ Ni aw nana denw soru, ka mamadenw fana soru, ni aw nana sigi ka men jamana konon, ni aw ka aw yere lanogo, ka fen do ja lese, ka fen do bisigiya lalaga ka o bato, ka kojugu ke Matigi Ala, aw ta Ala na koru, k'a jusu bo, ²⁶ o tuma, ne be sankolo ni dugukolo ke ne seere ye bi aw kama, ko aw bena taga o jamana min mina Zuriden ba ko fe, ko aw bena halaki jona ka bo o jamana ra; aw tena sijan soru yi, sabu aw bena halaki ka ban le pewu. ²⁷ Matigi Ala bena aw janjan ka taga siya tow ce ra; a bena aw lataga o siya minw ce ra, aw to bena taga to mogu dama dama doron o siyaw ce ra yi. ²⁸ Ka aw to o yoro ra, aw bena batofen dow bato, mogow yere boro ka batofen minw lalaga; batofen yiriramanw, ani a kabakururamanw, o batofen minw te yeri ke, o te menni ke, o te domuni ke, o te kasa men. ²⁹ Ka aw to o yorow le ra fana, aw bena ke Matigi Ala, aw ta Ala ta jengonya nini ye; aw fana bena a soru, ni aw k'a ta jengonya nini ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. ³⁰ Ka aw to o jani na, ka nin torow bee to aw kan, aw bena seko o bee ko fe ka na Matigi Ala, aw ta Ala ma, ka na a ta kuma lamen; ³¹ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ye Ala le ye, min be hina. A tena aw to aw kelen na, a fana tena aw halaki. A karira ka jengonya min don ni aw bemaw ye, a tena pina o jengonya ko fana.

Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye

³² Ayiwa, aw ye mogow jininka wagatijan temeninw ta kow ra, wagati min aw yere tun ma woro folo; lon min na Ala ka adamaden dan k'a bla dugukolo kan, k'a ta o lon na fo ka na se bi ma, aw ye jininkari ke o kow ra, k'a ta dununa kun do ra ka taga a bla a kun do ra. Yala nin koba jagon kera ka ye wa? Yala mogu ka nin ko jagon men folo wa? ³³ Yala siya do

be yi min ta mɔgɔw ka Ala yere kumakan men ka bo tasuma ce ma, k'a ke i n'a fo Ala kumana aw fe cogo min na, ni o mɔgɔw ma sa wa? ³⁴ Yala ala do wurira ka ye ko a be siya do ke a yere ta ye, ka o siya ta ka bo siya do were ce ra, i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw bee ke aw ye Misiran jamana ra aw yere ja na wa? A ka tɔrɔbaw ben mɔgɔw kan, ka tagamasiyenbaw ke, ka kabakow ke, ka mɔgɔw kere, k'a ta se bagaya ni a ta fanga yira, ka siranyakobaw ke.

³⁵ Ala ka o kow bee ke k'a yira aw ra, janko aw y'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye, ko Ala were te yi ale ko. ³⁶ A k'a kan bo sankolo ra ka kuma aw fe, janko ka aw karan a ta sira ra. A k'a ta tasumaba lajigi k'a yira aw ra; aw k'a ta kuma men ka bo tasuma ce ra. ³⁷ A ka aw bemaw kanu minke, ka na o ta denw fana janawoloma olugu ko fe, ka o ke a yere ta ye, o le koson ale yere ka aw labo Misiran, ni a ta se bagayaba ye. ³⁸ Siya dow tun be yi, minw tun ka ca ni aw ye, o fanga fana tun ka bon ni aw ta ye; nka a ka olugu gben ka bo aw ja, ka aw ladon o ta jamana ra, ka o jamana ke aw ta ye, i n'a fo a be cogo min na bi.

³⁹ O ra, aw ka kan k'a lon bi, ka aw hakiri to a ra ko Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye, sankolo konɔ, ani dugukolo kan, ko do were te yi ale ko. ⁴⁰ Ne be a ta sariyaw ani a ta ci minw fora aw ye bi, aw ye o sira tagama, janko aw ye hera soro, aw ni aw ta den minw bena na aw ko fe; janko Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye wagati bee, aw ye sijan soro o jamana ra.

Mɔgɔfagabagaw ta karifaduguw

⁴¹ Ayiwa, Musa ka dugu saba janawoloma Zuriden ba tereboyanfan na, ⁴² janko o ye ke mɔgɔfagabagaw ta karifaduguw ye; janko ni mɔgo do k'a mɔgɔɔgɔn faga, k'a soro a m'a lawuri a kama, ni a fana tun te a jugu ye kakoro, o tigi ye se ka bori ka taga dogo o dugu do ra k'a nin kisi. ⁴³ Beseri tun ye o dugu do ye; a be kongokolon konɔ, kenegbe yoro ra, Ruben ta mɔgɔw ta mara ra. Ramoti fana tun ye o dugu do ye; a be Galadi mara ra, Gadi ta mɔgɔw ta mara ra. Golan fana tun ye o dugu do ye; ale be Basan jamana ra, Manase ta mɔgɔw ta mara ra.

Izirayeli ka kan ka Ala kelenpe bato

Kuma damina

⁴⁴ Musa ka sariya min yira Izirayelimogow ra, o sariya le ye nin ye. ⁴⁵ A ka Ala ta jenogonya* ta sariyaw, ani Ala ta cifoninw, ani Ala ta kolatigenin minw fo o ye o bonin ko Misiran, olugu le ye nin ye. ⁴⁶ O kera k'a soro o tun be Zuriden ba fan do kan, kuruw furance ra, ka nasin Beti Pehori yoro ma, Amorikaw ta masace Sihon ta jamana ra; ale le tun siginin be Hesibon. Musa ni Izirayelimogow ka se soro o masace kan, o bonin ko Misiran. ⁴⁷ O k'a ta jamana mina, ani Basan masace Ogi ta jamana. O masace fla minw tun ye Amorikaw ta masacew ye, olugu tun be Zuriden ba tereboyanfan le fe. ⁴⁸ O ta jamana tun be damina fo Aroweri, Arinon koda ra, ka taga se fo Sihon kuru* ma, min ye Herimon kuru ye.

⁴⁹ Zuriden kenegbe tereboyanfan bee tun b'a ra fana, ka taga se fo Kogoji sanin ma, Pisiga kuru koro.

5

Ala ta kumakan tan

* **4:48** 4.48 Sihon kuru be wele fana ko Siriyon walama Seniri kuru (Sariya 3.9). Siyon kuru min be Zeruzalemu, ale ni o te kelen ye.

¹ Musa ka Izirayelimogow bee wele, k'a fo o ye ko: Izirayelimogow aw ye lamenni ke! Ne be sariyaw, ani ci minw fora aw ye bi, aw ye o lamen. Aw y'a karan, k'a sira tagama ka ja kosebe. ² An Matigi Ala ka jennogonya don ni an ye Horebu kuru kan. ³ A ma o jennogonya* don ni an bemaw le ye; an minw bee janaman be yan bi, a ka o jennogonya* don ni anw le ye. ⁴ Matigi Ala kumakan bora tasuma ce ma kuru kunna; ale yere da kumana aw fe. ⁵ Ne lora aw ni Matigi Ala ce, ka Matigi Ala ta kuma lase aw ma, sabu aw tun be siranna tasuma ja; o ra aw ma son ka yelen kuru kan. Matigi Ala ko:

⁶ «Ne le ye Matigi Ala, i ta Ala ye, min ka i labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

⁷ «I kana batofen were si bato ne ko.

⁸ «I kana ja si lese i yere ye k'a bato. Fen minw be sankolo ra o, minw be dugukolo kan o, minw be dugukolo jukoro ji ra o, i kana o do si bisigiya lalaga ka o bato. ⁹ I kana i kinbiri gban o fenw si koro, ka o bato. Sabu ne min ye Matigi i ta Ala ye, ne t'a fe i ye ne ni batofen were kanu jigon fe fiyewu. Mogo minw be o terenbariyakow ke, ne bena o hake bo o tigiw ra, k'a bo o ta denw na, k'a bo o ta denw ta denw na fana, fo ka taga se o ta duruja sabanan, ni a naaninan ma, sabu o be ne koninya le. ¹⁰ Nka mogo minw be ne kanu, ka ne ta sariyaw sira tagama, ne be kopuman ke olugu ye, k'a ke o ta denw ye, ani o ta denw ta denw, fo ka taga se o ta duruja waga kelennan ma.

¹¹ «I kana Matigi Ala, i ta Ala togo fo gbansan, sabu mogo o mogo be Matigi Ala togo fo gbansan, Matigi Ala tena o tigi jarakibari to.

¹² «I ka kan ka Nenekirilon sariya sira tagama, k'a ke lon saninman ye, i n'a fo Matigi Ala, i ta Ala tun k'a fo i ye cogo min na kakoro. ¹³ I ye baara ke tere woro, ka i ta koketaw bee ke. ¹⁴ Nka logokun tere wolonflanan, o ye Matigi Ala, i ta Ala ta Nenekirilon le ye. I kana baara si ke o lon na; i yere o, i dence o, i denmuso o, i ta jonce o, i ta jonnuso o, i ta misi o, i ta fali o, i ta began min o min; hali lonan min be i fe so kon, o si kana baara ke o lon na; janko i ta joncew ni i ta jonnusow ye nenekiri i n'a fo ele yere. ¹⁵ I hakiri to a ra ko i tun be jonya le ra Misiran jamana ra; Matigi Ala le ka i bo o jonya ra ni a ta se bagaya ni a ta fanga ye. O le koson Matigi Ala, i ta Ala k'a fo i ye ko i ye Nenekirilon bla, i kana baara ke.

¹⁶ «I fa ni i ba bonya, i n'a fo Matigi Ala, i ta Ala k'a fo i ye cogo min na kakoro, janko Matigi Ala, i ta Ala bena jamana min di i ma, i ye sijan soro, ka hera soro o jamana kon.

¹⁷ «I kana mogo faga.

¹⁸ «I kana jencya ke.

¹⁹ «I kana sonyari ke.

²⁰ «I kana faninya fo k'a la i mogojigon na.

²¹ «I kana nabo i mogojigon ta muso fe. I kana nabo i mogojigon ta so fe, walama a ta foro, walama a ta jonce, walama a ta jonnuso, walama a ta misi, walama a ta fali; i kana nabo i mogojigon ta fen si fe.»

²² Matigi Ala ka o ciw le fo ni kanba ye kuru kan, tasuma ce ma, sankabaw ni dibiba ce ma; a ka o fo aw ta jama bee lajennin ye, a ma foyi were fara o kan. A ka o sebe kabakuru walaka fla kan k'a di ne ma.

²³ Aw ka o kumakan men dibi ra, k'a ye fana ko kuru bee ye tasuma ye minke, aw ta jamakuruw ta kuntigiw, ani aw ta cekorobaw gbarara ne ra.

²⁴ O ko: «A fe, Matigi Ala, an ta Ala k'a ta noro ni a ta bonya yira an na; an

k'a kumakan men tasuma ce ma. Bi le an k'a ye ko Ala kumana adamaden dow fe, ko o ma sa. ²⁵ O bee n'a ta, ni anw tora yan, an bena sa; sabu nin tasumaba bena an faga. Ni an ka ke Matigi Ala, an ta Ala kumakan men ye nin cogo ra, an bena sa. ²⁶ Adamaden juman le ka Ala janaman kumakan men ka bo tasuma ce ma i ko anw, ni a ma sa? ²⁷ O ra, ele ye gbara kuru ra; Matigi Ala bena fen o fen fo, i ye o bee lamen; ni a ka fen o fen fo i ye, i ye na o lase an ma, an bena a lamen; ni a ka min fo, an bena o ke fana.»

²⁸ Ayiwa, aw ka kuma min fo ne ye, Matigi Ala ka o men. A k'a fo ne ye ko: «Nin magow ka kuma min fo i ye, ne ka o men. O ka min o min fo, o bee ka ni. ²⁹ E! Ni a kera ko o miiriya kelen le tun be o jusu ra tuma bee, ni o tun be siran ne ja, ka ne ta ciw bee sira tagama, o tuma o ni o denw tun bena to hera le ra wagati bee.

³⁰ «Taga a fo o ye ko o ye seko ka taga o ta fanibonw konɔ. ³¹ Nka ele ye to ni ne ye yan; ne bena ne ta kumaw ani ne ta sariyaw ani ne ta kolatigeninw fo i ye, i be taga o karan o ra, janko ne bena jamana min di o ma k'a ke o ta ye o ye taga o sariyaw sira tagama o jamana ra.»

³² A laban Musa ko: «Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw fo aw ye, aw ye o bee ke ka ja a cogo ra. Aw kana jenge ka bo o sira kan ka taga aw kininboro fe walama ka taga aw numanboro fe. ³³ Matigi Ala, aw ta Ala ka sira min yira aw ra, aw ye o sira bee le tagama, janko aw bena taga jamana min ta, aw ye si sorɔ o jamana ra, ka hera ni sijan sorɔ.»

6

Izirayelimogow ka kan ka Matigi Ala kanu

¹ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala ka kumaw, ani kolatigeninw, ani sariya minw fo, ko ne ye aw karan o ra, o le ye nin ye. A ko aw bena taga jamana min ta, aw ye o sariyaw sira tagama o jamana ra, ² janko aw ni aw denw, ani aw mamaden minw bena na aw ko, aw bee ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, aw si bee ra; ne ka Ala ta kumaw ni a ta ci minw fo aw ye, aw ye o bee sira tagama, janko aw ye sijan sorɔ. ³ O ra, aw Izirayelimogow, aw ye lamenni ke! Aw ye jija ka Ala kan men ka ja kosebe, janko aw ye hera sorɔ, ka caya kosebe aw ta jamana ra, nono ni li be woyo o jamana min na, i n'a fo Matigi Ala, aw bemaw ta Ala k'a layiri ta aw ye cogo min na.

⁴ Aw Izirayelimogow, aw ye lamenni ke! An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye. ⁵ I ka kan ka Matigi Ala, i ta Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i baraka bee. ⁶ Ne be nin kuma minw fo aw ye bi, aw ka kan ka o to aw jusukun na. ⁷ Aw ye aw denw karan a ra ka ja. Ni aw be aw ta so, walama ni aw be taga tagama ra, aw lato, ani aw wurito, o kumaw ye ke aw da ra tuma bee. ⁸ Aw y'a siri aw boro ra i ko tagamasiyen, k'a siri aw tenw na fana; ⁹ aw y'a sebe aw ta bon donda yiriw kan, ani aw ta dugu donda* konw kan.

¹⁰ Matigi Ala, aw ta Ala karira ko a bena jamana min di aw bemaw Ibrahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, a bena taga aw ladon o jamana ra; aw bena duguba pumanmanw sorɔ, aw boro ma dugu minw lo, ¹¹ ka bonw sorɔ, bon minw fara fenpuman suguya bee ra, k'a sorɔ aw le ma o fenw bla o konɔ; aw bena kolonw sorɔ, aw ma kolon minw sozi; aw bena rezenforow ni oliviyesunw sorɔ, aw ma minw senɛ. ¹² O koson, ni aw nana domuni ke ka fa tuma min na, aw kana a to aw ye jina Matigi Ala ko, ale min ka aw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra.

¹³ Aw ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, ka baara ke ale kelenpe ye; aw ye kari ni ale togo le ye. ¹⁴ Siya to minw be aw kere fe, aw kana tugu olugu

ta batofenw kɔ ka o bato. ¹⁵ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala be aw ce ra; a t'a fe aw ye ale ni batofen were kanu jɔgɔn fe. Ni aw ka o ke, a bena dimi aw kɔrɔ, fɔ ka aw halaki ka bɔ dugukolo kan.

¹⁶ Aw man kan k'a fɔ ko aw be Matigi Ala, aw ta Ala kɔrɔbɔ, i n'a fɔ aw tun k'a ke cogo min na Masa ta yɔrɔ ra. ¹⁷ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka kuma minw fɔ aw ye, ani a ka sariyaw ni ci minw fɔ aw ye, aw ye o le ke. ¹⁸ Ko minw terennin lo, ani minw ka pi Matigi Ala ja kɔrɔ, aw ye o le ke, janko aw ye hera sɔrɔ, ani janko Matigi Ala karira aw bemaw ye ko a bena jamanaruman min di aw ma, aw ye don o jamana ra, k'a ke aw ta ye. ¹⁹ Matigi Ala bena aw juguw bee gben ka bɔ aw ja fana, i n'a fɔ a tun k'a fɔ cogo min na.

²⁰ Lon dɔ, ni aw dencew nana aw pininka ko: «Mun kosɔn Matigi Ala ka nin ciw ni nin sariyaw ni nin kumaw fɔ aw ye?» ²¹ Aw y'a fɔ aw dencew ye ko: «An tun be jɔnya ra Farawona fe Misiran jamana ra; nka Matigi Ala ka an labɔ Misiran a ta sebgaya baraka ra. ²² Matigi Ala ka kabakow ni kobaw ke an yere ja na, ka kojugubaw lase Misirankaw ma, ani Farawona ni a ta somɔgɔw bee ma, ²³ ka anw labɔ Misiran; a tun karira an bemaw ye jamana min ko ra, a nana ni an ye o jamana ra yan, ka na o jamana di an ma. ²⁴ Matigi Ala k'a fɔ an ye ko an ye a ta sariyaw bee sira tagama, ka siran Matigi Ala, an ta Ala ja, janko an ye si sɔrɔ, ka ke hera ra tuma bee, i ko an be cogo min na bi. ²⁵ Ni an ka nin kumaw bee sira tagama a cogo ra Matigi Ala, an ta Ala ja kɔrɔ i n'a fɔ a k'a fɔ an ye cogo min na, o le bena an tagamacogo teren ka kapa ni Ala sago ye.»

7

Izirayelimɔgɔw man kan ka kori siya tɔw ra

¹ Ayiwa, aw bena taga jamana min mina k'a ke aw ta ye, Matigi Ala, aw ta Ala le bena aw ladon o jamana ra. A bena siya caman gben ka bɔ aw ja: Hetikaw, ani Girigasikaw, ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw; o ye siya wolonfla ye, minw ka ca ni aw ye, o baraka fana ka bon ni aw ta ye. ² Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw don aw boro, ni aw ka se sɔrɔ o kan, aw ye o bee halaki ka ban pewu. Aw kana jenjɔgɔnya si don ni o ye, aw fana kana makari o ra. ³ Aw kana o ke aw furukejɔgɔnw ye. Aw kana sɔn ka aw denmusow di o dencew ma furu ra, aw fana kana sɔn ka o denmusow jini ka o di aw dencew ma furu ra.

⁴ Ni o te o bena aw denw kun yeɗema ka o faran ka bɔ Matigi Ala kɔ, k'a to o ye taga batofen werew bato, ka o ke sababu ye k'a to Matigi Ala ta dimi ye se aw ma, fɔ ka aw halaki joona joona. ⁵ O ra, aw ka kan ka min ke o ra, o fle nin ye: Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakurujanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta berew tigetige, ka o ta batofen leseninw jeni tasuma ra; ⁶ sabu aw ye siya saninyanin le ye, siya min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Matigi Ala, aw ta Ala ka aw panawoloma dugukolo siya tɔw bee ce ra, janko aw ye ke ale ta siya ye, siya min ko ka gbelen a ma.

Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw kanu

⁷ Ayiwa, Matigi Ala ma aw kanu, ka aw panawoloma ko sabu aw tun ka ca ni siya tɔw bee ye; aw le yere tun ka dɔgɔ ka teme siya tɔw bee kan. ⁸ Nka Matigi Ala ka aw kanu le, ani a karira ka layiri min ta aw bemaw ye folofolo, a tun b'a fe ka o dafa; o kosɔn a ka aw labɔ Misiran a ta sebgaya baraka ra, ka aw kisi ka bɔ o jɔnyaso ra, ka aw bɔsi ka bɔ Misiran masace

Farawona boro. ⁹ O ra, aw y'a lɔn ko Matigi Ala, aw ta Ala le ye Ala ye, Ala kankelentigi; mɔgɔ minw b'a kanu, k'a ta sariyaw sira tagama, a bɛ to a ta jɛnɔgɔnya* ra ni olugu ye, ka kɔnuman kɛ o ye, k'a kɛ o ta denw ye, fɔ ka taga se o ta duruja waga kelennan ma. ¹⁰ Nka minw b'a kɔninya, a bɛ o hake bɔ olugu ra, ka o halaki; minw b'a kɔninya kɔni, a tena sumaya ni olugu ta sara ye, a bɛ o hake bɔ o ra o yɔrɔnin bɛɛ le ra.

¹¹ O ra, ne bɛ kumaw ni cifɔninw ni kolatigenin minw fɔra aw ye bi, aw ye o sira tagama k'a kɛ a kɛcogo ra.

¹² Ni aw ka nin sariya ta kumaw lamɛn, ni aw k'a sira tagama k'a kɛ a kɛcogo ra, o tuma Matigi Ala, aw ta Ala bɛna to a ta jɛnɔgɔnya ra ni aw ye, ka kɔnuman kɛ aw ye, i n'a fɔ a tun karira aw bɛmaw ye cogo min na. ¹³ A bɛna aw kanu, ka baraka don aw ra, ka aw caya. A bɛna baraka don aw denw na, ka baraka don aw ta dugukolo ra, ka aw ta simanw ja, ka rɛzɛnji ni turu di aw ma caman, ka baraka don aw ta misiw, ani aw ta bɛgan tɔw bɛɛ ra aw ta jamana kɔnɔ, a tun karira aw bɛmaw ye ko a bɛna o jamana min di aw ma. ¹⁴ A bɛna baraka don aw ra ka tɛmɛ siya tɔw bɛɛ kan. Cɛ tena kɛ aw ta jamana ra, walama muso, min bɛ kɛ denworobari ye. Bɛgan tena kɛ aw ta bɛganw na fana, min tɛ den woro.

¹⁵ Matigi Ala bɛna bana suguya bɛɛ mabɔ aw ra. Aw ka Misiran jamana ta bana minw lɔn, a tena o si lase aw ma. Minw bɛ aw kɔninya, a bɛna o banaw lase olugu le ma.

¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna siya minw bɛɛ don aw boro, aw ye o siyaw bɛɛ halaki le; aw kana a fɔ ko aw bɛ makari o ra ka o to yi, aw fana kana o ta batofɛnw bato, sabu o le bɛna kɛ jan ye ka aw mina.

Izirayelimɔgɔw bɛna se sɔrɔ siya tɔw bɛɛ kan

¹⁷ Aw bɛ se k'a miiri aw yɛrɛ kɔnɔ k'a fɔ ko: «Nin siyaw ka ca ka tɛmɛ anw kan; anw bɛna se ka o gbɛn cogo di?» ¹⁸ Aw kana siran o ja. Matigi Ala, aw ta Ala ka min kɛ Farawona ni Misiran jamana bɛɛ ra, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁹ Tuma min na Matigi Ala, aw ta Ala tun bɛ aw labɔra Misiran, a ka tɔɔrɔba minw ben Misirankaw kan, ani a ka kabakow ni koba minw kɛ, ani a k'a ta sebgaya ni a ta fanga yira cogo min na, aw yɛrɛ ja ka o ye. Ayiwa, aw bɛ siranna siya minw bɛɛ ja, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o jɔgɔn le kɛ olugu ra. ²⁰ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o bɛɛ ja wuri, k'a to o bɛɛ ye bori aw ja; hali minw bɛna bɔsi ka bori ka taga dogo, aw bɛna olugu gbɛn fɔ ka o bɛɛ halaki. ²¹ O ra, aw ja kana tige o siyaw kɔsɔn, sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ aw cɛ ra; Alaba lo, ani siranyafɛnba lo fana.

²² Matigi Ala bɛna o siyaw gbɛn dɔɔnin dɔɔnin le ka bɔ aw ja. Aw tena se ka o bɛɛ gbɛn yɔrɔnin kelen na; ni o tɛ, kongowaraw bɛna caya jamana kɔnɔ ka aw lamini. ²³ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna o siyaw don aw boro; a bɛna o ja wuri, ka o bɛɛ jaɓami jɔgɔn na, fɔ ka taga o bɛɛ halaki. ²⁴ A bɛna o ta masacɛw don aw boro; aw bɛna o bɛɛ faga fɔ ka o tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kan. O si kelen tena se ka lo ka aw kɔnɔ; aw bɛna o bɛɛ halaki. ²⁵ Aw ye o ta batofɛn lɛsɛninw jɛni tasuma ra. Sanin ni warigbɛ minw bɛ o batofɛnw na, aw kana jaɓɔ o dɔ fɛ, ka o ta; ni o tɛ, o bɛna kɛ sababu ye ka aw lafiri. Sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ o fɛnw haramuya le. ²⁶ Aw man kan ka o fɛn haramuyanin si ladon aw ta so kɔnɔ, janko Matigi Ala kana na aw danga ka aw bla halakiri kama, i n'a fɔ o fɛnw blara halakiri kama cogo min na. Aw ka kan ka jigi o fɛnw na, ka o haramuya, sabu Ala ka o fɛnw danga ka o bla halakiri le kama.

8

Ala ka Izirayelimogow karan kongokolon kono

¹ Ayiwa, ne be nin kuma minw fora aw ye bi, aw ye jija ka o bee ke a cogo ra, janko aw ye si soro, ka caya, ani janko Matigi Ala karira ko a bena jamana min di aw bemaw ma, aw ye taga don o jamana ra k'a ke aw ta ye. ² Matigi Ala, aw ta Ala temena ni aw ye sira minw fe nin san binaani bee ra kongokolon kono, ani a ka sege min la aw kan, ani ka aw korobo cogo min na, aw ye aw hakiri to o ra. A ka o ke janko ka aw jusukun cogoya lon, k'a lon ni aw bena ale ta sariyaw sira tagama, walama ni aw tena a tagama. ³ A ka sege la aw kan, k'a to kongo ka aw toro. A ka aw baro ni mane* ye; aw tun ma o domunifen lon, aw bemaw fana tun m'a lon. A ka o ke janko ka aw karan ko domuni dama le te mogow baro; ko nka kuma min o min be bo Matigi Ala da ra, o le fana be mogow baro. ⁴ O san binaani bee kono, aw ta faniw ma korow ka faran, aw senw fana ma funu. ⁵ O ra, aw y'a lon k'a faamu ko Matigi Ala, aw ta Ala be aw koro i ko mogow be a den koro cogo min na.

Izirayelimogow man kan ka jina Ala ko

⁶ Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta ciw ke, k'a ta siraw bee tagama a cogo ra, ka siran a ja. ⁷ Sabu Matigi Ala bena taga aw ladon jamana pumanba le ra; kow, ani bununw, ani jibaw be woyo kurufurancow ra, ani kuruw kan o jamana ra. ⁸ Simanw be o jamana ra, ani rezen, ani toro, ani gerenadisunw, ani oliviye, ani li. ⁹ Aw bena domuni ke ka fa o jamana ra, foyi tena aw dese. Nege be soro o jamana kabakuruw ra, aw bena siranenge bo a kuruw kan fana.

¹⁰ Nka ni aw nana domuni ke ka fa tuma min na, aw ye Matigi Ala, aw ta Ala tando o jamanapuman koson a ka min di aw ma. ¹¹ Aw ye aw yere korosi, aw kana jina Matigi Ala, aw ta Ala ko; ani ne k'a ta kumaw ni a ta ciw, ani a ta sariya minw fo aw ye, aw kana o sira tagama dabra. ¹² Ni aw nana domuni ke ka fa, ka sopumanw lo ka don o kono, ¹³ ni aw ta misiw ni aw ta began tow nana ke caya ye, ni aw ta warigbe ni aw ta sanin nana ke caya ye, ni aw ta fenw bee nana ke caya ye, ¹⁴ o tuma, aw ye aw yere korosi, aw kana na aw yere bonya, fo ka jina Matigi Ala, aw ta Ala ko, ale min ka aw labo jonyaso ra Misiran jamana ra. ¹⁵ A blara aw ja ka nin kongokolonjuguba cetige, sajuguw ni bundeninw ka ca o yoro min na; a tagara ni aw ye yoro janinw ni jintanyorow ra, ka ji woyo ka bo faragbelenw na k'a di aw ma. ¹⁶ A ka aw baro ni mane* le ye o kongokolon kono; aw bemaw tun ma o domuni lon. A ka o ke janko ka aw majigi, ka aw korobo k'a fe, ka soro ka na kopuman ke aw ye o ko fe. ¹⁷ Aw ye aw yere korosi, aw kana na a miiri k'a fo aw yere kono ko: «Ne yere ta sebgaya ni ne yere boro baraka le k'a to ne ka nin naforow soro.» ¹⁸ Aw ye aw hakiri to Matigi Ala, aw ta Ala ra; sabu ale le be o naforow soro baraka di aw ma; a be o ke k'a yira ko ale tun karira aw bemaw ye ka jennogonya* min don ni o ye, ko ale be o jennogonya kan hali bi.

¹⁹ Ni aw koni ka jina Matigi Ala, aw ta Ala ko, ka taga ala werew ko, ka taga aw kinbiri gban olugu korow, ka o bato, ne b'a fo aw ye bi k'a gbeleya, ko ni aw ka o ke, aw bee bena halaki pewu. ²⁰ Aw bena sa i n'a fo Matigi Ala ka siya to minw halaki aw ja fe, sabu aw ma Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma lamem.

9

Ala ka Kanaanakaw gben kun min na

¹ Izirayelimogow, aw ye lamenni ke! Aw bena Zuriden ba tige bi. Siya minw ka ca ni aw ye, ani minw baraka ka bon ni aw ta ye, aw bena taga olugu ta jamanaw mina, ani o ta dugu barakaman minw lamininin be ni kogojanw ye k'a wuri fo san fe. ² O jamanaw mogow ka janjan, baraka be o ra kosebe; Anakikaw lo. Aw ka o ko men; aw k'a men fana ko mogow si te se ka lo Anakikaw na ko a be o kere. ³ Nka aw ye la a ra bi, k'a lon ko Matigi Ala, aw ta Ala yere le be bla aw na fe ka taga i ko tasuma farimanba; ale le bena o siyaw halaki, ka o ke aw sago ye. O ra, aw bena o gben ka bo o ta jamana ra, ka o bee faga yoronin kelen na, i n'a fo Matigi Ala yere k'a layiri ta aw ye cogo min na.

⁴ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw gben ka bo aw na, aw kana a fo aw yere konko ko: «Anw terennin lo minke, o koson Matigi Ala ka an ladon nin jamana ra k'a ke an ta ye.» O te de! Nin siyaw ta kewalejuguya le koson Matigi Ala be o gben ka bo aw na. ⁵ A te ko aw terennin lo, walama ko jarakiyoro te aw ra minke, ko o koson nin siyaw ta jamana dira aw ma. O ta kewalejuguya le koson Matigi Ala, aw ta Ala be o gben ka bo aw na, janko a tun karira ka layiri min ta aw bemaw Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye, ka o layiri fa. ⁶ O koson, aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala, aw ta Ala te nin jamanajuman dira aw ma k'a ke aw ta ye aw yere ta terenninya le koson; sabu aw ye mogow torokungbelenw le ye.

Saninmisiden ta ko

⁷ Aw ta kewalew k'a to Matigi Ala dimina aw koro cogo min na kongokolon konko, aw ye aw hakiri to o ra, aw kana jina o ko. K'a ta aw bolon na Misiran jamana ra, fo ka na aw se nin yoro ra, aw ma son ka Matigi Ala ta kuma lamena ka ye.

⁸ Horebu kuru yoro ra, aw ta kewalew k'a to Matigi Ala dimina aw koro. A tun dimina aw koro, fo a ta miiriya ra, a tun b'a fe ka aw bee halaki. ⁹ O y'a soro ne tun yelenna kuru kan; Ala ka jennogonya* min don ni aw ye, a tun ka o jennogonya sariyaw sebe kabakuru walaka minw kan, ne tun tagara o walakaw le mina. Ne ka tere binaani ni su binaani le ke kuru kunna, ne ma domuni ke, ne ma ji min. ¹⁰ Matigi Ala ka o kabakuru walaka fla di ne ma; Ala yere ta seberino le tun b'a kan. A tun ka kuma minw bee fo aw ye kuru kunna, tasuma ce ma, lon min na ne ka aw bee lajen, o kumaw le tun sebenin be o walakaw kan.

¹¹ Ayiwa, tere binaani ni su binaani temenin ko le, Matigi Ala soro ra ka o walaka fla di ne ma, a ta jennogonya* sariyaw tun sebenin be walaka minw kan. ¹² O tuma ra, Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Wuri ka bo yan, i ye jigi ka taga joona joona, sabu i bora ni i ta mogow minw ye Misiran, o ka kojuguba ke. Ne tun ka sira min yira o ra, o ka o yere mabo o le ra yoronin kelen na ka ban. O ka sanin yeele ka o ke batofen do ye.»

¹³ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Ne na b'a ra cogo min na, nin mogow ye mogow torokungbelenw le ye. ¹⁴ A to ne ye o halaki ka o togo tunu ka bo dugukolo kan pewu; o ko, ne bena ele ke siya were ye, siya min baraka ka bon, ani min ka ca ka teme nin mogow kan.»

¹⁵ Ayiwa, ne jigira ka bo kuru tasumaman kan, ni walaka fla ye ne boro, jennogonya ta kumaw tun sebenin be o walaka minw kan. ¹⁶ Ne ka fleri ke k'a ye ko aw ka jurumun ke, ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta. Aw tun ka sanin yeele k'a ke misiden do bisigiya ye, ka o bato. Matigi Ala tun ka sira min yira aw ra, aw tun ka aw yere mabo o sira ra yoronin kelen na.

¹⁷ A kera ten, ne ka o walaka fla mina ka o firi dugu ma, ka o bæ cici aw yere ja na.

Musa ka Ala daari Izirayelimogow ye

¹⁸ Ne ka ne kinbiri gban Matigi Ala ja korɔ, ka tere binaani ni su binaani ke tuun, i n'a fo ne tun k'a ke cogo min na kakorɔ; ne ma domuni ke, ne ma ji min; ne ka o ke aw ta jurumunw bæ koson, sabu fen minw ma ben Matigi Ala ja korɔ, aw tun ka o le ke k'a to Matigi Ala dimina. ¹⁹ Matigi Ala tun dimina, ani a jusu tun bora aw korɔ, fo a tun b'a fe ka aw halaki; ne ka o ye minke, ne ja tigera. Nka Matigi Ala sonna ka ne ta daariri lamɛn tuun. ²⁰ Matigi Ala tun dimina Haruna fana korɔ; a tun b'a fe ka ale fana faga. Ne ka Ala daari Haruna fana ye o wagati kelen na. ²¹ Aw tun ka saninmisiden min bisigiya lalaga, min kera aw ta jurumun sababu ye, ne ka o ta, k'a don tasuma ra k'a jeni, k'a cici fo ka mugumugu. Ko min be woyo ka bo kuru kan, ne k'a mugu firi o ko ji ra.

²² Aw ta kewalew koson, Matigi Ala tun dimina aw korɔ fana ka an to Tabera; a kera o cogo kelen na ka an to Masa, ani ka an to Kiburɔti Hatava.

²³ Wagati min na Matigi Ala ka aw bla ka bo Kadesi Barineya, a k'a fo aw ye ko ale ka jamana min di aw ma, ko aw ye taga o jamana mina k'a ke aw ta ye. Nka aw banna Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma ma. Aw ma son ka la Ala ra, k'a kan mina. ²⁴ Kabini ne koni ka aw lon, aw ma son Matigi Ala ta kuma ma ka ye.

²⁵ O le koson ne tun ka ne kinbiri gban Matigi Ala ja korɔ, k'a daari tere binaani ni su binaani, sabu Matigi Ala tun b'a fe ka aw halaki. ²⁶ Ne ka Matigi Ala daari k'a fo ko: «E, Dunupatigi Ala, sabari i kana i ta mogow halaki, sabu nin mogow ye i ta le ye. Ele le ka o kunmabo ni i ta fanga ye, ka o labo Misiran jamana ra i ta sebagaya baraka ra. ²⁷ I hakiri to i ta jonw na, Iburahima, ani Isiyaka, ani Yakuba. I kana ta nin mogow ta kanminabariya ni o ta juguya ni o ta jurumun fe; ²⁸ ni o te, i ka an labo jamana min na, o jamana mogow bena a fo ko: <Matigi Ala tun ka jamana min layiri ta nin mogow ye, a tun te se ka taga o ladon o jamana ra, nin mogow ko tun man di a ye fana; o koson a ka o labo Misiran ka taga o halaki kongokolon konɔ.> ²⁹ E, Matigi Ala, k'a sorɔ i ta mogow lo; nin mogow ye i ta le ye; ele le ka o labo Misiran i ta sebagayaba ni i ta fanga baraka ra.»

10

Walakakuraw

¹ Ayiwa, o wagati ra, Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Kabakuru walaka fla lese i n'a fo folotaw, ka yelen ni o ye kuru kan ne fe yan. I ye yiri kesu do fana lalaga. ² Kuma minw tun be walaka folow kan, i ka minw ci, ne bena o kuma kelenw sebe o walakakuraw kan; i bena o walakaw bla kesu konɔ.»

³ Ne ka kesu do lalaga ni akasiyayiri ye, ka walaka fla lese, ka o ke i n'a fo folotaw; ne yelenna kuru kan ni o walaka fla ye ne boro. ⁴ Matigi Ala tun ka min sebe walaka folow kan, a ka o kelen sebe walakakuraw kan. A tun ka kumakan tan min fo aw ye kuru kan tasuma ce ma, lon min na ne ka aw lajen, a ka o le sebe, ka o di ne ma. ⁵ Ne jigira ka bo kuru kan ka na. Ne tun ka yiri kesu min lalaga, ne ka walakaw bla o konɔ, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo ne ye cogo min na. O tora o kesu konɔ yi.

⁶ Izirayelimogow bora Berɔti Bene Yakan, ka taga Mosera. Haruna sara o yoro le ra, a su donna yi le fana. A dence Elehazari sigira sarakalasebagaya

ra a nɔ ra. ⁷ Izirayelimɔgɔw bɔra o yɔrɔ ra ka taga Gudigoda, ka bɔ Gudigoda ka taga Yotibata; kɔ caman tun bɛ o yɔrɔ ra. ⁸ O yɔrɔ le ra Matigi Ala ka Levi ta mɔgɔw janawoloma, ka o bla danna, ko olugu ye to ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta, ka to Matigi Ala ja kɔrɔ, ka to k'a ta baara kɛ, ani ka dugawu kɛ mɔgɔw ye Matigi Ala tɔgɔ ra. Levi ta mɔgɔw ka o baara le kɛ fɔ ka na se bi ma. ⁹ O kosɔn Levi ta mɔgɔw ma ninyɔrɔ foyi sɔrɔ, o ma dugukolo foyi sɔrɔ o yɛrɛ ta ye i n'a fɔ o balema tɔw. Matigi Ala yɛrɛ le ye olugu ninyɔrɔ ye, i n'a fɔ Matigi Ala, aw ta Ala tun k'a fɔ o ye cogo min na.

¹⁰ Ayiwa, ne tun tora kuru kunna fɔ tere binaani ni su binaani, i n'a fɔ sɔnaga fɔlɔ ta kɛra cogo min na. Matigi Ala sɔnna ka ne ta daariri jaabi tuun, a ma aw halaki. ¹¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Wuri ka bla nin mɔgɔw ja aw ye taga; ne tun karira o bɛmaw ye ko ne bɛna jamana min di o ma, aw ye taga o jamana mina.»

Izirayelimɔgɔw ka kan ka Ala kanu

¹² Ayiwa, sisan, aw Izirayelimɔgɔw, Matigi Ala bɛ mun wɛrɛ le jini aw fɛ, ni Matigi Ala, aw ta Ala pasiran tɛ? Aw ye a ta siraw bɛɛ tagama, k'a kanu, ka baara kɛ a ye ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ. ¹³ Ne bɛ a ta kumaw ni a ta sariya minw fɔra aw ye bi, aw ye o bɛɛ sira tagama, janko aw ye hera sɔrɔ.

¹⁴ Sankolo bɛɛ, ani yɔrɔ minw bɛ fɔ sankolo kunna yi belen, ani dugukolo ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ, o bɛɛ ye Matigi Ala ta le ye. ¹⁵ Nka aw bɛmaw ko le diyara Matigi Ala ye; Matigi Ala ka olugu le kanu. Aw minw fana kɛra o denw ye, aw minw nana aw bɛmaw kɔ fɛ, Matigi Ala ka aw le janawoloma siya tɔw bɛɛ cɛ ra, i n'a fɔ aw yɛrɛ ja b'a ra cogo min na bi. ¹⁶ O ra, aw ye aw jogo yɛlɛma, ka aw yɛrɛ di Ala ma; aw kana kɛ mɔgɔ torokungbɛlɛnw ye! ¹⁷ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala le ye alaw bɛɛ ta Ala le ye, ani matigiw bɛɛ ta Matigi; Alaba lo, ani Sebɛɛtigi Ala, ani siranyafɛnba. A tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra, a tɛ bonya mina mɔgɔ fɛ janko ka o tigi fisaya ni tɔw ye. ¹⁸ Feritaw, ani muso cɛ saninw, a bɛ lo ni olugu ta ko ye. A bɛ lonanw kanu, ka domuni ni fiyɛrɛbɔ di o ma. ¹⁹ Aw ka kan ka lonanw kanu, sabu aw fana tun ye lonanw le ye Misiran jamana ra. ²⁰ Aw ye siran Matigi Ala, aw ta Ala ja, ka nɔrɔ ale kelen le ra, k'a bato; aw ye kari ni ale tɔgɔ le ye fana. ²¹ Aw ka kan ka ale le tando, sabu aw ta Ala lo. Ale le ka nin kobaw ni nin siranyakobaw kɛ aw cɛ ra; aw yɛrɛ ja ka o ye. ²² Aw bɛmaw mɔgɔ biwolonfla le tagara Misiran. Nka sisan Matigi Ala, aw ta Ala ka aw kɛ siya caman ye, ka aw caya i ko lolow.

11

Ala ka koba min kɛ Izirayelimɔgɔw ye

¹ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta kokɛtaw ni a ta cifɔninw ni a ta kolatigeninw ni a ta kumaw bɛɛ sira tagama.

² Aw ta denw paw ma min ye, o ma min lɔn, aw kɔni ka o lɔn. O ra, Matigi Ala, aw ta Ala ka aw karan o fɛn minw na, aw ye aw hakiri to o ra bi; aw k'a ta bonya min ye, ani a ta sebaɣaya ni a ta fanga, ³ ani a ka tagamasiyɛnw ni koba minw kɛ Misiran jamana ra, ka Misiran masace Farawona ni a ta jamana bɛɛ kɛrɛ. ⁴ Tuma min na Misirankaw tun wurira ka gban aw kɔ, a ka min kɛ o ta kɛrɛkɛjama ra, ani o ta sow ni o ta sowotorow ra, ani a ka o tunu Kɔgɔjiwulen ji jukɔrɔ cogo min na, ka o halaki ka ban pewu, aw hakiri bɛ o ra. ⁵ A ka min kɛ aw ye, k'a damina kongokolon kɔnɔ fɔ

ka na se nin yɔrɔ ra, aw hakiri bɛ o ra fana. ⁶ A ka min kɛ Eliyabu dence fla ra, Datan ni Abiramu, minw tun ye Ruben ta mɔgɔw ye, aw ka o lon; dugukolo dayɛlɛra ka o ni o ta somɔgɔw ni o ta bonw ni o ta bɛganw ni o nɔfemɔgɔw bɛɛ kunu Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ ja na cogo min na, aw hakiri bɛ o bɛɛ ra; ⁷ sabu Matigi Ala ka nin koba minw bɛɛ kɛ, aw yɛrɛ ja ka o kow bɛɛ ye.

⁸ O ra, ne bɛ nin kuma minw bɛɛ fɔra aw ye bi, aw ye o bɛɛ sira tagama, janko aw bɛna Zuriden ba tigɛ, ka taga don jamana min na, aw ye se sɔrɔ ka o jamana mina, ⁹ ani ka sijan sɔrɔ o jamana ra. Matigi Ala karira aw bɛmaw ye ko a bɛna o jamana di o ni o ta durujaw ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo o jamana min na.

¹⁰ Aw bɛna taga don o jamana min na, o tɛ i ko aw bɔra Misiran jamana min na; sabu Misiran, aw tun bɛ aw ta siman dan forow ra, ka sɔrɔ k'a sɔn tuun i ko nankɔ bɛ sɔn cogo min na. ¹¹ Nka aw bɛna taga jamana min mina, kuruw ni dingakɔnɔyɔrɔw bɛ o jamana ra; sanji bɛ ben o jamana ra kɔsɛɛ. ¹² Jamana dɔ lo, Matigi Ala, aw ta Ala b'a janto jamana min na tuma bɛɛ. A b'a kɔrɔsi, k'a ta san damina ra ka taga a bla fɔ san laban na.

¹³ Ne bɛ kuma minw fɔra aw ye bi, ni aw ka sɔn o ma, ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu k'a bato ni aw jusukun bɛɛ ye, ani ni aw nin bɛɛ ye, ¹⁴ a bɛna sanji ben aw ta dugukolo kan a wagati ra, k'a ta sanji fɔlɔ ma ka taga a bla sanji laban na. Aw bɛna siman sɔrɔ, ani rɛzɛnji ni turu. ¹⁵ A bɛna bin fana falen kongo ra aw ta bɛganw ye; aw bɛɛ bɛna domuni kɛ fɔ ka fa.

Izirayɛlimɔgɔw ka kan ka Ala kan mina

¹⁶ Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi, janko siya tɔw kana na aw nɛgɛ, k'a to aw ye ban Matigi Ala ra, ka taga batofɛn wɛrɛw fɛ ka taga aw kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato. ¹⁷ Ni aw ka o kɛ, Matigi Ala bɛna dimi aw kɔrɔ kɔsɛɛ; a bɛna sankolo datugu, sanji tɛna ben tuun; siman tɛna sɔrɔ aw ta forow ra tuun. O tuma, Matigi Ala bɛna jamanajuman min di aw ma, aw bɛɛ bɛna halaki jona ka bɔ o jamana ra.

¹⁸ Ne bɛ nin kuma minw fɔra aw ye, aw ye o kumaw to aw hakiri ra, ani aw jusukun na; aw y'a kɛ tagamasiyɛn ye, k'a siri aw borow ra, k'a siri aw tenw na fana. ¹⁹ Aw ye aw denw karan a ra. Ni aw bɛ aw ta so, ani ni aw bɛ taga tagama ra, ani aw latɔ, ani aw wuritɔ, o kumaw ye kɛ aw da ra tuma bɛɛ. ²⁰ Aw y'a sɛbɛ aw ta bon donda yiriw kan, ani aw ta dugu donda konw kan. ²¹ Ni o kɛra, Matigi Ala karira aw bɛmaw ye ko a bɛna jamana min di o ma, aw ni aw ta durujaw bɛna sijan sɔrɔ o jamana kɔnɔ; ni sankolo ma wuri ka bɔ dugukolo kunna fiyewu, aw ta duruja tɛna ban o jamana ra.

²² Sabu ne bɛ nin kuma minw fɔra aw ye, ni aw ka o bɛɛ mɛn, k'a sira tagama, ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta siraw bɛɛ tagama k'a dafa, ka nɔrɔ a ra, ²³ o tuma, Matigi Ala bɛna nin siya tɔw bɛɛ gbɛn ka bɔ aw ja fɛ; hali ni o siyaw ka ca ni aw ye, ni o fanga ka bon ni aw ta ye cogo o cogo, aw bɛna o ta jamana mina o ra. ²⁴ Ni aw sen ka se yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ bɛ kɛ aw ta ye. Aw ta jamana bɛna bonya, k'a ta kongokolon na woroduguyanfan na, ka taga a bla fɔ Liban jamana ra sahiliyanfan na, ani k'a ta Efirati ba ra terebɔyanfan na, ka taga a bla fɔ Kɔgɔjiba ra terebenyanfan na. ²⁵ Mɔgɔ si tɛna se ka lɔ ka aw kɔnɔ. Aw bɛna tɛmɛ jamana minw bɛɛ ra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jatigɛ ni siranya bla o mɔgɔw bɛɛ ra aw kosɔn, i n'a fɔ a k'a fɔ cogo min na.

²⁶ Ayiwa, a fɛ, ne bɛ dugawu ni danga bla aw ja kɔrɔ bi. ²⁷ Ne bɛ Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma minw fɔra aw ye bi, ni aw ka sɔn ka o kɛ, o le ye dugawu ye. ²⁸ Nka ni aw ma sɔn Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma ma, ani ne ka Matigi Ala ta sira min yira aw ra bi, ni aw ka o bla, ka taga batofen wɛrɛw kɔ, aw ma batofen minw cogo lɔn, o le bɛna kɛ danga ye.

²⁹ Ayiwa, aw bɛna taga jamana min mina k'a kɛ aw ta ye, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ladon o jamana ra tuma min na, aw bɛna taga dugawu kumaw fɔ Garizimu kuru kan, ka danga kumaw fɔ Ebali kuru kan. ³⁰ Aw k'a lɔn ko o kuruw bɛ Zuriden ba kɔ fɛ, terebenyanfan sira kɔ fɛ, Kanaanaka minw siginin bɛ Zuriden kɛnɛgbɛ ra, Giligali dugu ja fɛ, olugu ta jamana ra, More ta yirisunbaw kɔrɔ.

³¹ Matigi Ala, aw ta Ala bɛ jamana min dira aw ma, a tora dɔɔnin aw bɛna Zuriden ba tige ka taga o jamana mina. Aw bɛna taga sigi o jamana ra, k'a kɛ aw ta ye. ³² O ra, ne bɛ ciw ni sariya minw bɛɛ fɔra aw ye bi, aw ye o bɛɛ sira tagama k'a dafa.

Musa kɔsegira Ala ta sariyaw kan

12

Matigi Ala ka kan ka bato yɔrɔ min na

¹ Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala bɛ jamana min di aw ma, k'a kɛ aw ta ye, ka aw to si ra o jamana kɔnɔ, aw ka kan ka sariya minw sira tagama, ani aw ka kan ka ko minw bɛɛ kɛ aw si bɛɛ ra, o ye nin ye: ² Aw bɛna siya minw gbɛn, o siyaw bɛ o ta batofenw sɔn yɔrɔ minw na, aw ye o yɔrɔw bɛɛ cɛn pewu; o yɔrɔw bɛ sɔrɔ kurujanw kunna, ani kongoriw kan, ani yiriba flaburumanw jukɔrɔ. ³ Aw ye o ta sarakabɔnanw waraga; aw ye o ta kabakurujanw cici, ka o ta jo musoman Asera ta berew jɛni tasuma ra, ka o ta batofen lɛsɛninw bugɔ ka o benben. Aw ye o batofenw bɛɛ tɔgɔw tunu ka bɔ o yɔrɔw ra le pewu.

⁴ Aw kana Matigi Ala, aw ta Ala bato i n'a fɔ o siyaw bɛ o ta batofenw bato cogo min na. ⁵ Aw ta gbaw bɛɛ ra, ni Matigi Ala, aw ta Ala yɛrɛ nana gba min ta yɔrɔ panawoloma, k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, ka o kɛ a batoyɔrɔ ye, o tuma aw ka kan ka taga a bato o yɔrɔ dɔrɔn le ra. ⁶ Aw ka kan ka taga aw ta saraka jɛnitaw* di Matigi Ala ma o yɔrɔ le ra, ani aw ta jɛnɔgɔnya sarakaw*, ani aw ta yagaw, ani aw ta siman fɔlɔ sarakaw*, ani aw ta dajurudafa sarakaw, ani aw yɛrɛ diyanya sarakaw, ani aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw den fɔlɔw sarakaw bɛɛ. ⁷ Aw ka kan ka aw ta sarakaw domu o yɔrɔ le ra, Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, ka aw ta baara nafa minw di aw ma, aw ni aw ta somɔgɔw ye o diyabɔ ka pagari o yɔrɔ ra.

⁸ An bɛ Ala batora cogo min na yan, aw tena a bato o cogo ra tuun; yan, ni min ka min diya, o bɛ o le kɛ, ⁹ sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma, ka o kɛ aw laganfiyayɔrɔ ye, aw ma se o yɔrɔ ra fɔlɔ. ¹⁰ Nka Matigi Ala, aw ta Ala bɛ jamana min dira aw ma k'a kɛ aw ta ye, aw bɛna Zuriden ba tige, ka taga sigi o jamana ra; aw jugu minw bɛɛ ka aw lamini, Ala bɛna a to aw ye se sɔrɔ olugu bɛɛ kan, ka nasuma; o kɔ, aw bɛna to hera ni laganfiya ra.

¹¹ O tuma ra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna yɔrɔ dɔ le panawoloma k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra. Ne ka fɛn minw fɔ aw ye, aw ka kan ka taga ni o fɛnw ye o yɔrɔ le ra: aw ta saraka jɛnitaw, ani aw ta jɛnɔgɔnya sarakaw, ani aw ta yagaw, ani aw ta siman fɔlɔ sarakaw, ani aw b'a fɛ ka saraka minw bɔ Matigi Ala ye ka aw ta dajuruw dafa. ¹² Aw ye aw ta panagbɛw kɛ, ka

ƙagari o yɔrɔ le ra Matigi Ala, aw ta Ala ƙa kɔrɔ, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta jɔncew, ni aw ta jɔnmusow, ani Levi ta mɔgɔ minw be aw ta dugu ra; sabu ninyɔrɔ te olugu fe, dugukolo si ma di o ma jamana kɔnɔ min ye o ta ye.

¹³ O ra, aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana aw ta saraka jenitaw bo yɔrɔ bee, yɔrɔ min ka aw diya. ¹⁴ Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min panawoloma aw ta gbaw ta maraw do ra, aw bena aw ta saraka jenitaw bo yi le; ne ka fen o fen fo aw ye fana, aw ka kan ka o bee ke yi le.

¹⁵ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana baraka don aw ra, ka beganw di aw ma, ni a diyara aw ye tuma o tuma, aw be se ka aw ta began do faga ka o sogo domu aw yere ta dugu kɔnɔ. Mɔgɔ minw saninyara o, minw ma saninya o, o bee be se ka o sogo domu, sabu a be i ko aw ka sogo gbansan do le faga, dagbe walama minan. ¹⁶ Aw man kan ka began jori le domu; aw y'a bon dugu ma i ko ji.

¹⁷ Nka aw be aw ta simanw ni aw ta rezenji ni aw ta turu yaga minw di Ala ma, aw man kan ka o domu aw yere ta duguw kɔnɔ; aw be aw ta beganw den folo minw di Ala ma fana, walama aw be saraka min o min bo ka aw ta dajuru dafa, walama aw yere diyanya saraka, walama siman folo sarakaw, aw man kan ka o domu aw yere ta dugu kɔnɔ. ¹⁸ Aw ka kan ka na o fenw domu Matigi Ala, aw ta Ala le ƙa kɔrɔ; ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yɔrɔ min panawoloma, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta jɔncew, ni aw ta jɔnmusow, ani Levi ta mɔgɔ minw be aw ta dugu ra, aw ka kan ka na o fenw domu o yɔrɔ le ra. Aw ye ƙagari o yɔrɔ ra Matigi Ala, aw ta Ala ƙa kɔrɔ, aw boro ta baara nafa koson. ¹⁹ Ka aw to si ra aw ta jamana kɔnɔ, aw ye aw janto Levi ta mɔgɔw ra kosebe, aw kana pina o ko fiyewu.

²⁰ Ayiwa, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ta jamana bonya, i n'a fo a k'a layiri ta aw ye cogo min na, lon do ni sogo domulogo ka mogo do soro, ni o tigi ko: «Ne koni b'a fe ka sogo domu bi», ayiwa, a be se ka sogo domu a sago ma. ²¹ Matigi Ala, aw ta Ala ka yoro min panawoloma k'a togo la o yoro ra, ni a kera ko o yoro ka jan aw ra, o tuma aw be se ka began do faga, misi walama saga walama ba do, ka o domu aw yere ta dugu kɔnɔ aw sago ma, i n'a fo ne k'a fo cogo min na. ²² Aw y'a domu i ko sogo gbansan, i ko dagbesogo, walama i ko minansogo. Mɔgɔ minw saninyara, ani minw ma saninya, olugu bee be se ka o sogo domu. ²³ Nka aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana jori domu fiyewu, sabu began ta panamanya be soro a jori le ra. Fen min be began panamanya, aw man kan ka o domu ni a sogo ye. ²⁴ O koson aw man kan ka jori domu. Aw y'a bon dugu ma i ko ji. ²⁵ Aw kana jori domu; ni o kera, aw ani aw ta den minw be na aw ko, aw bee bena ke hera ra; ko minw terennin lo Matigi Ala ƙa kɔrɔ, aw ye to ka o le ke.

²⁶ Nka aw b'a fe ka fen minw di Ala ma saraka ye, ani ni aw be saraka minw bo ka aw ta dajuruw dafa, Matigi Ala yere ka yoro min panawoloma, aw ka kan ka taga o sarakaw bo o yoro le ra.

²⁷ Aw ka kan ka aw ta saraka jenitaw* jori ni a sogo bee jeni Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakajenifen* kan, k'a lase Ala ma; nka ni saraka tow lo, aw ye olugu jori bon sarakajenifen kan, k'a sogo domu.

²⁸ Ne be nin kuma minw fora aw ye, aw ye aw janto o ra, ka o lamɛn kosebe, k'a sira tagama, janko aw ye ke hera ra tuma bee, aw ni aw ta den minw bena na aw ko fe; ko minw terennin lo Matigi Ala, aw ta Ala ƙa kɔrɔ, aw ye to ka o le ke.

Izirayelimogow man kan ka Kanaanakaw ladegi

²⁹ Aw bɛna taga siya minw gben, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw bɛɛ halaki ka ban tuma min na, ni aw nana o gben ka bo yi, ka sigi o ta jamana ra tuma min na, ³⁰ aw ye aw yere korosi, aw kana na ben o ta jan na, ka ke o ta kewalew ladegi ye, o halakinin ko ka ban; aw kana a fo ko aw be jininkari ke o siyaw ta batofenw ko ra, k'a fo ko: «Nin siyaw tun be o ta alaw batora cogo di le de? Anw fana b'a fe ka o ladegi.» ³¹ Aw man kan ka Matigi Ala, aw ta Ala bato o siyaw ta batocogow ra; sabu ni olugu be o ta alaw bato, o be ko haramunin suguya bɛɛ le ke, Matigi Ala be ko minw koninya. O be hali o dencew ni o denmusow jeni tasuma ra ka o ta alaw bonya ni o ye.

13

Jobatobagaw bɛɛ ka kan ka faga

¹ Ne ka fen o fen fo aw ye, aw ye o bɛɛ ke, k'a sira tagama; aw kana foyi fara a kan, aw fana kana foyi bo a ra. ² Ayiwa, ni cira do nana wuri aw ce ra, walama mogo do, min ko, ko ale be ko nataw ye siko ra k'a fo, ni a ka tagamasiyenba do fo, walama kabako do, ko o ko bɛna ke, ³ a ka min fo ni o nana ke can ye, nka ni o ko fe o tigi ko aw ma ko aw ye taga batofen werew ko, ka taga o bato, aw ma batofen minw lon, ⁴ aw man kan ka o cira, walama o sikokebaga ta kuma lamɛn. Matigi Ala, aw ta Ala le b'a fe ka aw ke k'a fle, k'a lon ni can ra aw b'a kanu ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ. ⁵ Aw ka kan ka tugu Matigi Ala, aw ta Ala kelen le ko, ka ale bato. Aw ye a ta kuma lamɛn, k'a kan mina. Aw y'a bato, ka noro a ra. ⁶ O cira, walama o sikokebaga ka kan ka faga, sabu a kumana ka aw lamuruti Matigi Ala, aw ta Ala ma, Ala min ka aw labo Misiran, ka aw kisi ka bo o jonyaso ra. Matigi Ala, aw ta Ala ka sira min yira aw ra, o tigi tun b'a fe ka aw lafiri ka bo o sira le kan. O ra, aw ye o kojugu bo aw ce ra.

⁷ Ayiwa, hali aw balemace do, aw ni min be bamuso kelen na, walama aw dence do, walama aw denmuso do, walama aw muso min ko ka di aw ye, walama aw terice min ko ka gbɛlen aw ma kosebe, o do be se ka aw nege dogo ra, ko: «An ye taga ala werew bato», k'a soro aw ni aw bemaw si tun ma o alaw lon. ⁸ Siya minw ka aw lamini, olugu ta alaw lo. O siya dow yoro ka surun aw ra, nka dow yoro ka jan, o be fo dununa kun do ra. ⁹ Ayiwa, aw kana son ka o tigi ta kuma lamɛn; aw kana a fle ka makari a ra, aw kana hina a ra, aw fana kana son k'a sutara. ¹⁰ Aw y'a faga le. Aw yere boro le ka kan ka kon ka se a ma, o ko, mogo tow boro be soro ka se a ma k'a faga. ¹¹ Aw y'a bon ni kabakuru ye fo k'a faga, sabu a tun b'a fe ka aw lafiri ka bo Matigi Ala, aw ta Ala le ko, Ala min ka aw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra. ¹² Ni a kera ten, Izirayelimogow bɛɛ bɛna o ko men, ka siran Ala ja. O ra, aw ra mogo si tena o kojugu jagon ke tuun.

¹³ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna dugu minw di aw ma k'a ke aw sigiyoro ye, ni aw nana kuma do men lon do ka bo o dugu do ra, ¹⁴ ko aw yere ta siya mogokolon dow wurira ka o ta dugumogow lafiri, k'a fo o ye ko o ye taga ala werew bato, aw ma ala minw lon, ¹⁵ ayiwa, aw ye jininkari ke o ko ra, k'a segesege k'a fle kosebe, k'a lon ni can lo, ko o ko kera, ni o ko haramunin jagon kera aw ce ra. ¹⁶ Ni can lo, aw ye taga o dugumogow bɛɛ faga ni kerekemuru ye. Aw ye o dugu ni a konofenw bɛɛ halaki ka ban pewu, ka o ta beganw bɛɛ faga ni muru ye. ¹⁷ O ko, aw ye dugu naforo bɛɛ lajen dugu kenegbe ce ma, ka dugu ni a naforo bɛɛ jeni, k'a ke i ko saraka jenita* Matigi Ala, aw ta Ala ja koro. O dugu bɛna ke tomo le ye, ka to ten tuma bɛɛ, a tena lo ka ye tuun. ¹⁸ Fen o fen ka kan

ka halaki ka ban pewu, aw boro man kan ka maga o ra. Ni o kera, Matigi Ala ta dimi be mala. A bena makari aw ra, ka ja aw ma, ka aw caya, i n'a fo a tun karira aw bemaw ye cogo min na. ¹⁹ A bena o ke, ni aw sonna k'a kan mina, ani ne be kuma minw fora aw ye bi, ni aw ka o sira tagama, ko minw terennin lo Matigi Ala, aw ta Ala ja korɔ, ni aw be o ke.

14

Sogo saninyaninw, ani sogo saninyabariw

¹ Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta mogow le ye. Aw kana aw fari cici ni muru ye, walama ka aw kun nafeyoro li, ko mogɔ do sara aw fe; ² sabu aw ye siya saninyanin le ye, siya min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Matigi Ala, aw ta Ala ka aw panawoloma dugukolo siya tow bee ce ra, janko aw ye ke ale ta siya kanunin ye, siya min ko ka gbelen a ma.

³ Aw kana fen haramunin si domu. ⁴ Aw be se ka sogo minw domu, o ye nin ye: misi, ani saga, ani ba, ⁵ ani minan, ani son, ani dagbe, ani mankalanin, ani sigin, ani kongoron, ani tango. ⁶ Began minw sen gbogoro cira fla ye, ani o be bin jimiko fla ke*, aw be se ka olugu le domu. ⁷ Nka minw be bin jimiko fla ke doron, walama minw sen gbogoro cira fla ye doron, aw man kan ka olugu domu; olugu fle nin ye: jogome, ani sonzannin, ani farawoninan. O be bin jimiko fla ke, nka o sen gbogoro ma ci fla ye. Aw ye o sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. ⁸ Aw man kan ka le domu, sabu a sen gbogoro cira fla ye, nka a te bin jimiko fla ke. Aw y'a sogo jate i n'a fo sogo saninyabari. Aw kana o fenw si sogo domu; aw kana maga hali o su ra.

⁹ Ayiwa, fenpanaman minw be ji ra, aw be se ka o minw domu, o fle nin ye: jinomunan ni fara be minw na, aw be se ka olugu le domu. ¹⁰ Nka jinomunan ni fara te minw na aw man kan ka olugu si domu. Aw ye olugu jate i n'a fo fen saninyabari.

¹¹ Konɔ o konɔ saninyanin lo, aw be se ka o domu. ¹² Aw man kan ka konɔ minw domu, olugu ye nin ye: bon, ani dugaba, ani kogojibon, ¹³ ani kongoduga, ani duga suguya tow, ¹⁴ ani kankan, ani o konɔ suguyaw, ¹⁵ ani konɔsogolon, ani gbingbingbe, ani jidarakonɔ, ani segen, ani segen suguya tow, ¹⁶ ani gbingbinfin, ani jegeminakonɔ, ani gbingbinba, ¹⁷ ani gbingbin fitini, ani konɔdaba, ani dugafin, ¹⁸ ani baninkonɔ, ani konɔsenjan suguya bee, ani konɔ kunsigitigi, ani tolen‡.

¹⁹ Fen misenman minw be wuri kaman na, aw ye o bee jate i n'a fo fen saninyabari. Aw man kan ka o domu. ²⁰ Nka kaman be fenpanaman minw na, ni o saninyanin lo, aw be se ka olugu domu.

²¹ Aw kana began jufanin si sogo domu. Lonan minw siginin be aw ta dugu ra, aw y'a di olugu ma, o ye a domu, walama aw y'a fiyeere lonan do ma; sabu aw ye siya saninyanin le ye, min blara danna Matigi Ala, aw ta Ala ye.

Aw kana badennin tobi ni a ba ta nonɔ ye‡.

Yaga sariya

* **14:6** 14.6 Ka bin jimiko fla ke: O korɔ ye ko o beganw be bin jimi, nka o ko fe, o be o bin kelen lana o da ra tuun k'a jimi kosebe ka sorɔ k'a kunu. † **14:18** 14.18 Nin konow caman te sorɔ an ta jamana ra, o koson an te se ka o bee togo yere sorɔ k'a fo. ‡ **14:21** 14.21 Ka badennin tobi ni a ba ta nonɔ ye: o tun be se ka ke o yoro mogow ta landa do ye; Izirayelimogow tun man kan ka o jogon ke (Bori 23.19).

²² Aw ka kan ka aw ta forow ta simanw bee yaga bo san o san. ²³ Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yoro min janawoloma k'a togo la o yoro ra, aw ka kan ka taga ni aw ta simanw yaga ni aw ta rezenji yaga ni aw ta turu yaga ye o yoro le ra, ka taga domuni ke yi; aw ka kan ka taga aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw ta den folow sarakaw domu o yoro le ra, Matigi Ala, aw ta Ala na koro, janko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi tuma bee. ²⁴ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka yoro min janawoloma k'a togo la o yoro ra, ni a kera ko o yoro ka jan ka teme aw ta so ra, k'a soro Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ta siman na k'a caya, fo aw te se ka taga ni aw ta yaga bee ye o yoro ra, sira janya koson, ²⁵ o tuma aw ye aw ta yaga falen wari ra, ka taga ni o wari ye aw boro Matigi Ala, aw ta Ala ta yoro ra, a ka yoro min janawoloma. ²⁶ Ni aw sera yi, ni fen o fen ka aw diya: misiw, walama sagaw, walama baw, walama rezenji, walama minnifen fariman werew, ni fen o fen ka aw diya, aw ye o san ni o wari ye. Aw ye domuni ke ka pagari Matigi Ala, aw ta Ala na koro, aw ni aw ta somogow. ²⁷ Nka Levi ta mogo minw be aw ta dugu konso, aw kana pina olugu ko, ka domuni ke ka o to; sabu Levi ta mogow ma ninyoro foyi soro, dugukolo foyi ma di o ma i n'a fo aw.

²⁸ Ni san fla temena, aw y'a san sabanan ta siman bee yaga bo, k'a lajen k'a mara aw ta dugu konso. ²⁹ Ni o kera, Levi ta mogo minw ma ninyoro soro, ani o ma dugukolo do soro i n'a fo aw, ani lonanw, ani ferita minw be aw ta dugu konso, ani muso ce saninw, olugu bena o domu ka fa. Ni o kera, ni aw ka aw boro don baara o baara ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra, ka o bee na.

15

Nenekirisan sariya

¹ San wolonfla o san wolonfla, aw ka kan ka aw ta jurunantigiw bee ta juruw to o ye o san wolonflanan laban na. ² O bena ke cogo min na, o fle nin ye: Izirayelimogo min o min ka juru don a balema do ra, o tigi ka kan ka yafa o wari ko. A man kan k'a fo ko a Izirayelijogon, walama ko a balema ye o juru sara a ye tuun, sabu Matigi Ala ka wagati min latige, ko bee ka kan ka kaari a ta juru ko, o wagati le sera. ³ Lonan minw ka juru ta aw fe, aw koni be se ka aw ta juruw kani olugu ra. Nka aw balemaw ka juru minw ta aw fe, aw ka kan ka kaari ka o to yi.

⁴ O bee n'a ta, fagantan tena ke aw ce ra, sabu Matigi Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, a bena baraka don aw ra o jamana ra, ka aw borofenw caya. ⁵ Nka aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina fen bee ra, ani ne be kuma minw bee fora aw ye bi, aw ka kan ka aw janto o kumaw bee ra k'a bee ke.

⁶ Matigi Ala bena baraka don aw ra i n'a fo a k'a fo cogo min na. Aw bena juru don jamana caman na, nka aw tena juru ta mogo si fe; aw bena sigi jamana caman kunna, nka jamana si tena sigi aw kunna.

⁷ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni a sorora ko aw balema do ye fagantan ye aw ta dugu do ra o jamana ra, aw man kan ka aw jusukun gbeleya, ka ban ka aw balema fagantan son. ⁸ Aw ka kan ka aw boro labla ka juru don a ra, min be se k'a mako bee na. ⁹ Aw ye aw yere korosi, aw kana na ta juguya fe k'a fo aw yere konso ko: «San wolonflanan surunyara ka ban, juru ko bee ka kan ka ban san min na, o sera ka ban.» Aw kana o miiriya jogon don aw jusu ra, ka aw na tugu aw balema fagantan na, ka ban k'a deme; ni o te, ni a kulera ni aw togo ye ka

Matigi Ala wele, o hake bena to aw kan. ¹⁰ O ra, aw ye aw balema son fo k'a wasa; aw kana a son ni jusu fla ye. Ni aw be o ke, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra aw ta baaraw bee ra, ani aw ta koketaw bee ra. ¹¹ Fagantanw koni tena fon jamana kon. O koson ne be nin kuma fo aw ye, ko aw ye aw boro labla aw balemaw ye, minw ye panibagatow, ani fagantanw ye aw ta jamana ra.

Jonya sariya

¹² Ayiwa, ni aw balema Heburu do fiyeerera aw ma, ce walama muso, ka ke aw ta jon ye, ni a ka baara ke aw ye san wooro, a san wolonflanan, aw ka kan k'a labla a ye taga. ¹³ Ni aw b'a labla tuma min na fana, aw man kan k'a borolakolon bla ka taga. ¹⁴ Aw y'a son caman aw ta beganw na, ani aw ta siman na, ani aw ta rezenji ra; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra, ka aw son cogo min na, aw fana ye a son ten. ¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ra ko aw fana tun be jonya le ra Misiran jamana ra, ko Matigi Ala, aw ta Ala le ka aw kunmabo o ra; o koson ne be nin kuma fora aw ye bi.

¹⁶ Nka ni jon yere ko, ko a t'a fe ka taga ka bo aw ta so, sabu aw ni aw somogow ko ka di a ye, a fana be hera ra aw ta so, ¹⁷ o tuma aw ye miseni do ta ka o jonce den bonda yiri kan, k'a toro sogo; ni o kera, a be to jonya ra aw fe a si bee ra. Jonmusow fana ta be ke ten.

¹⁸ Ka aw ta jonw labla, o man kan ka ke aw fe kogbelen ye, sabu a ka baara min ke aw ye o san wooro kon, aw ka ton min soro o ra, o ka ca ni baaraden gbansan ta ye fo sinaga fla. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra aw ta baaraw bee ra.

Began den folo sariya

¹⁹ Aw ka kan ka aw ta misiw, ani aw ta sagaw, ani aw ta baw den folo cemanw bla danna Matigi Ala, aw ta Ala ye. Aw man kan ka sene ke ni aw ta misi den folo ceman ye; aw fana man kan ka aw ta sagaw ta den folow siw kan.

²⁰ Matigi Ala ka yoro min panawoloma ka o ke a batoyoro ye, san o san aw ni aw ta somogow ka kan ka taga aw ta beganw den folow ke saraka ye o yoro le ra, ka o saraka domu Matigi Ala, aw ta Ala na koro. ²¹ Nka ni fiyen do be o began na, ni a sen kelen cenna, walama ni a fiyenna, walama ni fiyen cejugu do be a fari yoro do ra, aw man kan k'a di Matigi Ala, aw ta Ala ma saraka ye. ²² Aw ye o began domu aw ta dugu kon. Mogo minw saninyara o, minw ma saninya o, o bee be se ka o sogo domu, sabu a be i ko aw ka sogo gbansan do le faga, dagbe walama minan. ²³ Aw man kan ka began jori le domu; aw y'a bon dugu ma i ko ji.

16

Jonyaban panagbe

¹ Aw ka kan ka aw hakiri to Abibu karo* ra, ka Jonyaban panagbe* ke ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; sabu Abibu karo le ra Matigi Ala, aw ta Ala ka aw labo Misiran jamana ra su fe.

² Ni Matigi Ala, aw ta Ala nana yoro min panawoloma k'a togo la o yoro ra, aw ka kan ka taga Jonyaban panagbe saraka bo o yoro le ra ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; aw ye misi walama saga walama ba ke saraka ye. ³ O panagbe wagati ra, aw man kan ka burufununin domu. Aw ye burufunubari le domu fo tere wolonfla. Aw ye o jusukasi buru domu, ka aw hakiri jigi ko aw boto Misiran jamana ra, aw teliyara le ka bo. Aw ye

* **16:1** 16.1 Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo folo ye.

o ke, janko aw si bee ra, aw hakiri ye to aw bolon na Misiran jamana ra. ⁴ Burufunufen si man kan ka ye mogo si fe aw ta jamana bee kono, fo ka taga o tere wolonfla ban. Began minw fana kera saraka ye tere folo wula fe, o si sogo to man kan ka bla ka si.

⁵ Matigi Ala, aw ta Ala ka dugu minw di aw ma k'a ke aw sigiyorow ye, aw man kan ka Jonyaban panagbe saraka bo o duguw si ra. ⁶ Nka Matigi Ala yere ka yoro min panawoloma k'a togo la o yoro ra, aw ka kan ka taga Jonyaban panagbe saraka faga o yoro le ra wula fe, terebenda wagati ra; aw bora Misiran wagati min na, aw y'a ke ka ben o wagati jagon le ma. ⁷ Matigi Ala, aw ta Ala ka yoro min panawoloma, aw ye o saraka sogo tobi k'a domu o yoro ra. O dugusagbe sogoma, aw be seko ka taga aw ta so. ⁸ Aw ka kan ka burufunubari le domu fo tere woro. A tere wolonflanan, aw ye jamalajenba ke, ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; aw kana baara si ke o lon na.

Simantige panagbe

⁹ Ayiwa, ni aw nana woroso ta ka aw ta simantige damina lon min na, aw ye logokun wolonfla jate k'a damina o lon na. ¹⁰ Ni o logokun wolonfla dafara, aw ye simantige panagbe* ke, ka aw diyanya sarakaw bo Matigi Ala ye; Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra cogo min na, aw ye saraka bo a ye ka kana ni o ye. ¹¹ Matigi Ala bena yoro min panawoloma k'a togo la o yoro ra, aw ye taga nagari Matigi Ala, aw ta Ala na koro o yoro ra, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ani aw ta jonmusow, ani Levi ta mogo minw be aw ta dugu ra, ani lonanw, ani feritaw, ani muso minw be aw ce ra, ni o cew sara. ¹² Aw ye aw hakiri to a ra, ko folofolo aw tun be jonya ra Misiran; o ra, sisan, aw ye aw janto nin sariyaw ra ka o sira tagama ka na kosebe.

Gbatakorsigi panagbe

¹³ Ni aw ka aw ta simanw tige k'a gbasi, ka aw ta rezenji bo ka o bee ladon ka ban tuma min na, aw ye gbatakorsigi panagbe* ke fo tere wolonfla. ¹⁴ Aw ye o panagbe ke ka nagari, aw ni aw dencew, ani aw denmusow, ani aw ta joncew, ani aw ta jonmusow, ani Levi ta mogo, ani lonanw, ani feritaw, ani muso ce sanin minw be aw ta duguw ra. ¹⁵ Matigi Ala bena yoro min panawoloma ka o ke a batoyoro ye, aw ye o panagbe ke o yoro le ra tere wolonfla, ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya; sabu Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra ka aw ta siman na, ka aw ta baara bee na. O ra, aw ye nagari kosebe.

¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bena yoro min panawoloma, aw ta cew bee ka kan ka na Matigi Ala, aw ta Ala na koro o yoro ra sipaga saba san kono, burufunubari panagbe* ra, ani simantige panagbe* ra, ani gbatakorsigi panagbe ra; mogo si borolakolon man kan ka na Matigi Ala na koro. ¹⁷ Matigi Ala, aw ta Ala ka baraka don aw ra k'a to aw ka sorori ke; o ra, ni fen min se ka ke aw ye, aw ye o di Ala ma ka kana ni o baraka ye.

Kititige sariya

¹⁸ Matigi Ala, aw ta Ala bena dugu minw bee di aw ma, aw ye kititigebagaw ni kuntigi dow sigi o duguw bee ra, gba bee ni a ta. Olugu ye mogo ta kitiw tige ka na. ¹⁹ Aw kana mogo si tojo kiti ra, aw kana mogo bo mogo ra. Aw kana son ka bonyafen mina mogo fe, ka kiti diya o tigi ra. Sabu bonyafen be mogo hakiritigi na fiyen, ka mogo terennin ta kuma jenge. ²⁰ Terenninya, ani terenninya doron, aw ye o sira le tagama, janko

aw ye to si ra, ani janko Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, aw ye o jamana soro, ka to a ra.

Minw be batofen werew bato

²¹ Aw ka sarakabonan min lo Matigi Ala, aw ta Ala ye, aw kana jo musoman Asera ta bere si turu o sarakabonan koro. ²² Aw kana kabakurujaw lolu yoro si ka o bato, sabu o fenw man di Matigi Ala, aw ta Ala ye fiyewu.

17

¹ Aw man kan ka saraka si bo Matigi Ala, aw ta Ala ye, misi, walama saga, walama ba, fiyen be min na, walama no be min fari yoro do ra; sabu o saraka jogon ye saraka haramunin le ye Matigi Ala, aw ta Ala na koro.

² Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena dugu minw di aw ma, ni a soro ra ko ce do, walama muso do be aw ce ra o dugu do ra, min be Matigi Ala, aw ta Ala ta sariya cen, ka kojugu ke Matigi Ala na koro, ³ ni a be taga batofen werew ko, ka taga a kinbiri gban olugu koro ka o bato, ka tere walama karo walama lolow bato, o tigi be o min kera ten, Ala ta sariya ma o fo. ⁴ Ayiwa, ni o kuma fora aw ye, ni aw ka o ko men doron, aw ye pininkari ke o ko ra kosebe, k'a lon ni can lo, ni a kera ko o ko be kera, ni o ko haramunin jogon be kera aw ce ra. ⁵ Ni can lo, o ce, walama o muso min ka o kojugu ke, aw ye na ni o tigi ye aw ta dugu donda* ra, k'a bon ni kabakuru ye k'a faga.

⁶ Nka sani aw ye mogoo do faga, mogoo fla walama saba le ka kan ka soro ka lo a ra, ko olugu ye a ta kojugu seere ye. Aw man kan ka mogoo si faga mogoo kelen doron ta seereya koson. ⁷ Seerew yere boro le ka kan ka kon ka se a ma; o ko, mogoo tow boro be soro ka se a ma k'a faga. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Kiti minw ka gbelen

⁸ Ni o nana ni kiti do ye aw ta dugu kititigeyoro ra, ni mogofagako lo, walama ni ko do le donna mogoo fla ce, walama ni do le ka do mandimi, ni o ko gbeleyara aw ma, ni aw te se ka o kiti tige, aw ye taga ni o ko ye Matigi Ala, aw ta Ala ta yoro ra, a ka yoro min panawoloma. ⁹ Levi ta mogow, minw ye sarakalasebagaw ye, ani mogoo min ye kititigebaga ye o wagati ra, aw ye taga ni a ye olugu fe. Ni aw ka olugu pininka, min ka kan ka ke, o bena o fo aw ye. ¹⁰ Ni o ka min latige Matigi Ala ta yoro panawolomanin na, aw y'a ke ten le. Ni o ka min o min fo aw ye, aw ye aw janto o ra, ka o ke. ¹¹ Ni o ka sariya min yira aw ra, aw ye o sira tagama; ni o ka min latige, aw ye o le ke. Ni o ka min fo aw ye, aw kana jenge ka bo o sira kan ka taga aw kininboro fe, walama ka taga aw numanboro fe. ¹² Ayiwa, sarakalasebaga min sigira Matigi Ala, aw ta Ala ta baara kama, walama kititigebaga min sigira aw ce ra, ni mogoo min k'a yere bonya, ka ban ka olugu lamen, o tigi ka kan ka faga; aw y'a faga janko ka kojugu bo Izirayelimogow ce ra, ¹³ janko mogow bee ye o ko men, ka siran; ni o kera, o tena son ka ta yerebonya fe tuun ka o ko jogon ke.

Masace ka kan ka min ke

¹⁴ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, k'a ke aw ta ye, ka sigi a ra, ni lon do aw nana a fo ko aw b'a fe ka masace do sigi aw yere kunna i n'a fo siya to minw ka aw lamini, ¹⁵ Matigi Ala, aw ta Ala yere bena masace min panawoloma, aw ye o le sigi. O masace ka kan ka ke aw yere ta siyamogoo do le ye. Aw man

kan ka lonan do ke aw ta masace ye, min te aw balema Izirayelimogo do ye. ¹⁶ Nka aw ta masace man kan ka ke so caman tigi ye, a fana kana a fo ko a be mogow bla ka taga Misiran, o ye taga so caman jini ale ye, sabu Matigi Ala k'a fo aw ye ko aw man kan ka seko o sira fe tuun. ¹⁷ Aw ta masace man kan ka ke muso caman tigi ye fana; ni o te, o musow bena a hakiri yelema ka bo Ala kan. A fana man kan ka warigbe camanba ni sanin camanba lajen a yere ye.

¹⁸ Ni a nana sigi masaya ra, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mogow ye, olugu bena nin sariyaw fo a ye; a ye o sariyaw sebe kitabu do kono, ka o bla a yere fe. ¹⁹ O sariya kitabu ka kan ka soro a koro, ani a ka kan ka to k'a karan a si bee ra, janko a ye Matigi Ala, a ta Ala nasiran degi, ka o sariyaw kumaw ni a ciw bee ke, k'a bee sira tagama. ²⁰ Ni o kera, a tena a yere bonya, k'a yere fisaya a balema tow ma, a tena nin kumaw sira bla ka jenge ka taga a kininboro fe walama ka taga a numanboro fe; a bena sijan soro a ta masaya ra, Izirayelimogow ce ra, a ni a ta denw.

18

Sarakaw ka kan ka di Levi ta mogow ma

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mogow ye, ani Levi ta mogo tow bee, olugu man kan ka ninyoro foyi soro jamana kono, dugukolo si tena di o ma k'a ke o ta ye, i n'a fo Izirayelimogo tow. Saraka minw be jeni tasuma ra Matigi Ala ye, o ka kan ka baro o le ra, ani fen to minw be di Ala ma. ² Olugu tena dugukolo foyi soro jamana kono i n'a fo o balema tow. Matigi Ala yere le ye olugu ninyoro ye, i n'a fo a tun k'a fo o ye cogo min na.

³ Minw be mيسارaka, walama sagasaraka bo Matigi Ala ye, olugu jagboyara ka min di sarakalasebagaw ma, o ye kaman ni dagbaga ni furu ye; o ka kan ka o le di sarakalasebagaw ma.

⁴ Aw ka kan ka aw ta siman ni aw ta rezenji ni aw ta turu ninyoro folo di sarakalasebagaw ma; ni aw ka aw ta sagaw si kan, aw ye sagasi ninyoro folo fana di o ma, ⁵ sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu le panawoloma gba tow bee ra, janko o ye sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala togo ra wagati bee, olugu ni o ta durujaw.

⁶ Ni Levi ta mogo do bora aw ta dugu do ra, a tun siginin be dugu min na, ni a kera dugu o dugu ye Izirayeli jamana ra, ni a bora yi ka na Matigi Ala ta yoro ra, sabu o yoro ko b'a jusu ra kosebe, ⁷ a be se ka sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala ye, a ta Ala, i n'a fo a balemaw, Levi ta mogo to minw be sarakalasebagaya kera Matigi Ala na koro. ⁸ Sarakalasebaga tow be min soro k'a ke o ta baro ye, a fana ka kan ka o jagon le soro; ni a k'a borofen dow fiyere ka wari min soro, o wari fana ye a ta ye.

Ala be ko minw haramuya

⁹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana taga don o jamana ra, siya minw tun be o jamana ra, aw kana o siyaw ta ko haramuninw ladegi. ¹⁰ Mogo si kana soro aw ra min b'a dence walama a denmuso di ko o ye a don tasuma ra k'a ke ka jo son. Aw ra, mogo si kana a yere ke jotigi ye, walama lagberikebaga, walama tagamasiyen lonbaga, walama jinamori, ¹¹ walama subaga. Aw si kana taga jinatigi fe, walama flerikebaga fe; mogo minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, mogo si kana taga olugu do fe, ¹² sabu mogo o mogo be o kow ke, Matigi Ala be o tigi haramuya. O ko haramuninw le koson fana Matigi Ala, aw ta Ala bena o siyaw gben ka bo aw na. ¹³ Aw ka kan ka aw tagamacogo na, ka ke mogo

jarakibariw ye Matigi Ala, aw ta Ala ja koro. ¹⁴ Aw bena taga siya minw gben, olugu be lagberikebagaw ni jotigiw le lamɛn; nka aw koni, Matigi Ala, aw ta Ala te son aw ye o jagon ke.

Ciraw ta ko

¹⁵ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala bena cira do lana aw ye ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne; aw ka kan ka o cira lamɛn. ¹⁶ Aw ka min daari Matigi Ala, aw ta Ala fe Horebu kuru yoro ra, jama lajenlon na, Matigi Ala bena o le jaabi. Aw tun k'a fo ko: «An t'a fe ka Matigi Ala, an ta Ala kan men tuun, an fana t'a fe ka nin tasumaba ye tuun; ni o te, an bena sa.»

¹⁷ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «O ka min fo, o ka ni. ¹⁸ Ne bena cira do lana o ye ka bo o yere balemaw ce ra, i n'a fo ele. Ne bena ne ta kumaw don a da ra; ni ne ka fen o fen fo a ye, a bena o bee lase o ma. ¹⁹ A bena kuma min fo ne togo ra, ni mogo o mogo ma son ka o kuma lamɛn, ne yere le bena o tigi nininka.

²⁰ «Nka ni cira min ka son k'a kun gbeleya ka kuma do fo ne togo ra, ne m'a ci ko a ye kuma min fo, walama ni cira min kumana mogo fe batofen werew togo ra, o cira ka kan ka faga.»

²¹ Ayiwa, aw bena aw yere nininka k'a fo ko: «An bena a ke cogo di k'a lon ko o cira ta kuma ma bo Matigi Ala ra?» ²² Ayiwa, ni cira ka min fo Matigi Ala togo ra, ni o ko ma na ke can ye, ni a ko ma ke, o tuma Matigi Ala le ma o cira ci. A ka o kuma bo a yere ra k'a fo yereyira le koson. O ra, aw kana siran o cira ja.

19

Karifaduguw ta ko

(Jateri 35.9-34; Yosuwe 20.1-9)

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bena siya minw ta jamana di aw ma, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana o siyaw halaki, ni aw ka o siyaw gben, ka sigi o ta duguw ni o ta bonw konon tuma min na, ² o tuma Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, aw ye dugu saba panawoloma o jamana cemance ra, ka o duguw bla danna. ³ Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, aw ye o jamana taran saba ye, ka sira dow bo, minw be taga o dugu saba do ra, janko ni mogo min ka mogo faga, o tigi ye se ka bori ka taga dogo o dugu do ra.

⁴ Ni mogo min k'a mogoɗogon faga, k'a soro a m'a lawuri a kama, a fana tun m'a tigi koninya kakoro, ka kapa ni nin sariya ye, o mogoɗagabaga jagon le be se ka bori ka taga dogo o dugu do ra k'a yere kisi. ⁵ A be i n'a fo ni mogo fla tagara kongo ra ka taga yiri tige. Kelen k'a ta jende korota ko a be yiri tige minke, jendeden bora ka taga a tojogon gbasi k'a faga. O tigi be se ka bori ka taga o duguw do ra k'a yere kisi; ⁶ ni o te, hakeɓobaga dimininba bena o mogoɗagabaga gben. Ni a kera ko sira ka jan, a laban a bena kun a ra, k'a bugo k'a faga, k'a soro a tun man kan ni fagari ye, sabu a tun m'a tojogon koninya kakoro. ⁷ O le koson, ne ka nin ci fo aw ye, ko aw ye o dugu saba panawoloma, ka o bo danna.

⁸ Nka ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw ta jamana bonya, i n'a fo a karira aw bemaw ye cogo min na, ani a ka layiri ta aw bemaw ye ko a bena jamana min di o ma, ni a nana o jamana bee di aw ma tuma min na, ⁹ o tuma, aw bena dugu saba were fara o duguw kan. Nka ne be kuma minw fora aw ye bi, aw koni ka kan ka o sira bee tagama k'a dafa, ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta siraw bee tagama ka ja. ¹⁰ Aw bena dugu saba were fara o duguw kan, janko Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di aw ma

k'a ke aw ta ye, o kana na mogo jarakibari do faga o jamana ra; ni o te, o fagari hake bena ben aw kan.

¹¹ Nka ni mogo do k'a mogonogon koninya, ka taga dogo a ja, ka ben a kan k'a bugo fo k'a faga, ka bori ka taga o karifadugu do ra, ¹² o tigi yere ta dugu cekorobaw ye mogo ci ka taga a mina, ka na a di hakebobaga ma, janko a y'a faga. ¹³ Aw man kan ka makari a ra fiyewu. A ka mogo jarakibari min faga, aw ye o tigi fagari hake bo Izirayeli jamana kan, janko aw ye hera soro.

¹⁴ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni yoro min nana di aw ma o jamana ra, aw bemaw ka kabakuru minw bla ka o ke aw ta yoro ni aw siginogon ta yoro dan ye, aw man kan ka o kabakuruw bo o now ra ka do fara aw ta yoro kan.

Seereya kecogo

¹⁵ Aw man kan ka mogo si jaraki ka kiti ben a kan mogo kelen doron ta kuma koson, ko a ka mogo faga, walama ko a ka kojugu do ke, ni a kera kojugu min o min ye. Sani aw ye ko do jate ko can lo, seere fla walama seere saba ka kan ka soro o ko ra.

¹⁶ Ni do kera seerejugu ye ka kojugu do faninya la mogo do ra, ¹⁷ o mogo fla ka kan ka taga lo Matigi Ala ja koro, sarakalasebagaw ja fe, ani o wagati ta kititigebagaw ja fe, ka kuma. ¹⁸ Kititigebagaw ye o ko segesege kosebe. Ni a sorora ko seere ye faninyafobaga le ye, ni a ka kuma min fo k'a la a balema ra, ni can te o ye, ¹⁹ o tuma ale tun b'a fe ka kojugu min ke a balema ra, aw ye o nogon le ke ale yere ra. ²⁰ Ni a kera ten, tow bena o ko men, ka siran Ala ja. O ra, aw ra mogo si tena o kojugu nogon ke tuun. ²¹ Aw kana makari a tigi ra fiyewu. Ni min ka mogo ja ci, o ta ye ci a nogon ye; ni min ka mogo jin bon, o ta ye bon a nogon ye; ni min ka mogo boro kari, o ta ye kari a nogon ye; ni min ka mogo sen kari, o ta ye kari a nogon ye.

20

Kerekedenya sariya

¹ Ni aw bora ka taga kere ke ni aw juguw ye, hali ni aw k'a ye ko sow ni sowotorow, ni kerekedenw ka ca o fe ka teme aw kan, aw kana siran o ja; sabu Matigi Ala, aw ta Ala min ka aw labo Misiran jamana ra, ale be ni aw ye. ² Ni kere wagati surunyara, sarakalasebaga ye gbara ja fe ka taga kuma mogow fe. ³ A ye a fo o ye ko: «Izirayelimogow, aw ye lamenni ke! Aw bena kere ke ni aw juguw ye bi. Aw kana aw fari faga, aw kana siran, aw ja kana wuri, aw ja kana tige o ja; ⁴ sabu Matigi Ala, aw ta Ala be ni aw ye, a bena aw juguw kere aw ye, ka aw kisi ka bo o boro.»

⁵ O ko, kerekajama kuntigiw ye kuma kerekedenw fe, k'a fo o ye ko: «Aw ra jontigi le ka bonkura lo ni a ma don a ra folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mogo were ye don a ta bon kono a ko fe. ⁶ Aw ra jontigi le ka rezenforo sene ni a m'a rezenmo diyabo folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mogo were ye taga a ta rezenmo diyabo a ko. ⁷ Aw ra jontigi le ka muso mamina ni a m'a furu folo? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko o kana na a faga kere ra k'a to mogo were ye a ta maminamusu ta a ko.»

⁸ Kerekajama kuntigiw ye kuma kerekedenw fe tuun, k'a fo ko: «Aw ra jontigi le be siranna, fo k'a baraka ban? O tigi ye seko ka taga a ta so, janko a kana na ke sababu ye k'a balema tow fana lasiran ka o baraka ban.»

⁹ Ni kerekejama kuntigiw kumana kerekedenw fe ka ban, o ye namogo dow panawoloma ka o bla kerekejama ja.

Duguw kerecogo

¹⁰ Ayiwa, ni aw tagara dugu do kama ko aw be taga a kere, aw ye kon ka ben le jini ni o ye folo. ¹¹ Ni o sonna aw ta ma, ka o ta dugu labla aw ye, o tuma o dugumogo bee bena ke aw ta jonw ye, ka to ka jagboyabaaraw ke aw ye. ¹² Nka ni o ma son aw ta ma, ni o ko o be aw kere le, o tuma aw ye o ta dugu lamini ni aw ta kerekejama ye. ¹³ Ni Matigi Ala nana o dugu don aw boro, aw ye o dugu cew bee faga ni muru ye, ¹⁴ ka musow ni denmisenw ni beganw, ani dugu konofenw, ani a naforo bee ta ka o ke aw yere ta ye; Matigi Ala, aw ta Ala ka aw juguw ta borofen minw ke aw ta ye, aw ye o ta. ¹⁵ Dugu o dugu yoro ka jan aw ra, minw te yan siyaw ta dugu ye, aw ka kan ka o duguw bee ke ten le.

¹⁶ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ka siya minw ta jamana di aw ma k'a ke aw ta ye, ni o yoro duguw lo, aw kana adamaden si panaman to o duguw kon. ¹⁷ Aw ka kan ka o duguw ni a konofenw bee halaki ka ban pewu. O siyaw le ye Hetikaw ye, ani Amorikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. Aw ye o halaki i n'a fo Matigi Ala, aw ta Ala k'a fo aw ye cogo min na, ¹⁸ janko o siyaw be ko haramunin minw bee kera o ta batofenw ye, o kana na aw karan o ra, k'a to aw ye o ladegi, ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta.

¹⁹ Ni aw tagara kere ra dugu do kama, ni aw ta kerekejama ka o dugu lamini ka men, aw kana jende se o yoro yirisun do ma. Aw ye o yiriw denw domu; aw kana o tige. Yala yiriw ye mogow le ye wa, ka na a ke ko aw be olugu fana kere? ²⁰ Nka aw k'a lon ko yiri minw den te domu, aw be se ka olugu le tige ka o ben, ka o yiriw ke kerekeminan dow ye ka dugu kere, fo ka taga a to aw ye se soro dugu kan.

21

Mogo min fagabaga ma lon

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, ka aw to o jamana kon, lon do ni aw ka mogo do su lanin ye foro do kon, ni aw m'a lon mogo min k'a faga, ² aw ye taga a fo aw ta dugu cekorobaw ni a kititigebagaw ye; olugu ye taga su layoro ni o yoro duguw bee kelen kelen ce suma. ³ Dugu min yoro ka surun su ra, ni o dugu lonna, o dugu cekorobaw bena misiden musoman do mina, min ma baara ke folo, min ma sene ke ka ye folo. ⁴ O ye taga ni o misi ye kenegbe do ra, mogo ma yoro min sene, ani siman ma dan yoro min na; ko do ye soro a yoro ra, ko min te ja ka ye. Ni o sera yi, o ye misiden kan kari o ko ra.

⁵ O ko, sarakalasebagaw, minw ye Levi ta mogow ye, olugu be gbara ka na; sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka olugu le panawoloma ko o ye baara ke a ye, ka dugawu ke mogow ye Matigi Ala togo ra. Ni sosori donna ko o ko ra mogow ce, walama ni mogo do ka do mandimi, sarakalasebagaw ta kuma le ka kan ka o kow bee ban.

⁶ Dugu min yoro ka surun su ra, o dugu cekorobaw bee ye o tige ko misi kan, o ka misi min kan kari ko ra. ⁷ O ko, o y'a fo ko: «Anw boro ma nin ce faga, an ja fana m'a fagato ye. ⁸ E! Matigi Ala, sabari ka yafa i ta mogow, Izirayelimogow ma, i ka minw kunmabo. O bagara mogo jarakibari min ma k'a faga, i kana son ka o fagari kunko ben i ta mogow, Izirayelimogow kan.» Ni o kera, o ce fagari jurumun be kafari.

⁹ O ra, o bagara mɔgɔ jarakibari min ma, k'a faga, o tigi fagari hake be bo aw kan, sabu ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, aw ka o ke.

Muso minaninw ta furuko sariya

¹⁰ Ni aw tagara kere ke ni aw juguw ye, ni Matigi Ala ka o don aw boro, ni aw ka o dow mina ka na ni o ye, ¹¹ ni aw nana muso do ye o mɔgɔ minaninw ce ra, min ce ka ni, ni a ko diyara aw ye, fo aw b'a fe k'a ta k'a ke aw muso ye, ¹² o tuma aw ye taga ni a ye aw ta so kɔnɔ. Aw y'a kun li, k'a soninfaraw tige. ¹³ A minana ni fani minw ye, a ye o faniw bo a yere ra ka fani werew don, ka to so kɔnɔ yi, k'a face ni a bamuso su kasi fo karo kelen. O ko, aw be se ka don a fe, k'a ta k'a ke aw muso ye.

¹⁴ Nka o ko fe, ni a ko ma na diya aw ye tuun, aw y'a bla, a ye taga yoro min k'a diya. Aw man kan k'a fiyeere k'a wari mina, walama k'a mina i ko jon, sabu aw tun k'a ke aw muso ye ka ban.

Dence folo sariya

¹⁵ Ni muso fla be ce do fe, kelen ko ka di a ye, nka to kelen ko man di a ye, ni o muso fla bee ka dencew soro a fe, muso min ko man di a ye, ni o le ka dence folo woro, ¹⁶ ni a nana ke a borofenw taran ye a dencew ra tuma min na, a man kan k'a diyanyamusu dence ke dence folo ye, ka dence folo ninyoro di o ma, k'a soro muso min ko man di a ye, o dence le ye dence folo ye. ¹⁷ Muso min ko man di a ye de, a ka kan ka lo a ra ko o dence le ye a dence folo ye; a ka kan ka ninyoro fla di o ma, sabu ale le ye a ta baraka no folo ye; ale le ka kan ka koroya tonoro soro.

Den kanminabariw ta ko sariya

¹⁸ Ni dence do be ce do fe, ni o den nana ke mɔgɔ murutinin ye, ani mɔgɔ kanminabari ye, a te a face kan mina, a te a bamuso kan mina; hali ni o k'a bugo, a te o kan mina, ¹⁹ o den face ni a bamuso ye a mina ka taga ni a ye o ta dugu cekorobaw fe, dugu donda* ra.

²⁰ O ye a fo o ta dugu cekorobaw ye ko: «A fe, an dence kera mɔgɔ murutinin ye, ani mɔgɔ kanminabari. A te son ka an kan mina, a b'a yere blara doramin na fana.» ²¹ Ni o fora, o ta dugu ce w bee ye kabakuruw ta ka o den bon fo k'a faga.

Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra, janko Izirayelimogo tow bee ye o ko men ka siran.

Mogɔ su dulonnin sariya

²² Ni mɔgɔ do ka kojugu do ke min ka kan ni fagari ye, ni aw ka o tigi faga k'a su dulon yiri ra, ²³ aw kana a to a su ye si yiri ra. Aw ka kan k'a su lajigi k'a sutara o lon yere ra, sabu mɔgɔ min fagara k'a su dulon yiri ra, o tigi danganin lo Ala fe. Matigi Ala, aw ta Ala ka jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, aw man kan ka o jamana lanogo fana.

22

Nogondeme sariya

¹ Ni aw do ka aw balema ta misi walama a ta saga tununin ye, aw kana teme a koro; aw y'a mina ka taga a di a ma. ² Ni a kera ko aw balema yoro ka jan aw ra, walama ni aw m'a lon, o tuma aw ye o began to aw ta so, fo lon min na aw balema bena a ko fo; o tuma aw ye a di a ma. ³ Ni aw ka aw balema ta fali tununin ye, walama a ta fani, walama ni aw k'a ta fen o

* **21:19** 21.19 Dugu donda le tun ye kititigyoro ye.

fɛn tununin ye, aw ka kan ka o ko kelen le kɛ; aw man kan ka tɛmɛ a kɔrɔ ka taga.

⁴ Ni aw ka aw balema ta fali walama a ta misi bennin ye sira ra, aw kana tɛmɛ a kɔrɔ ka taga, aw y'a dɛmɛ k'a lawuri.

Ko minw ma daga

⁵ Muso man kan ka cɛfani don, cɛ fana man kan ka musofani don; sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o kɛ, Matigi Ala, aw ta Ala bɛ o tigi haramuya.

⁶ Ni aw tɛmɛtɔ ka kɔnɔ dɔ ta naga ye yiri ra, walama dugu ma, ni bamuso lanin bɛ a denw kan, walama a ta fanw kan, aw man kan ka bamuso ni denw bɛɛ mina nɔgɔn fɛ. ⁷ Aw ye denw dɔrɔn le mina, ka bamuso to a ye taga. Ni aw b'a kɛ ten, Ala bɛna hɛra kɛ aw ye, ka aw sɔn si ra.

⁸ Ni aw ka biribonkura lɔ, aw ka kan ka kogo dɔ kɛ k'a sanfɛyɔrɔ lamini, janko mɔgɔ dɔ kana na bɔ biribon kunna ka ben ka sa, ka o fagari hake ben aw ta bon kan.

⁹ Aw man kan ka siman suguya wɛrɛ dan aw ta rɛzɛnforo ra; ni o tɛ, aw ka siman min dan o, rɛzɛn yɛrɛ o, o bɛɛ ka kan ka bla danna Ala le ye.

¹⁰ Aw man kan ka misi ni fali siri misidaba kelen na ka sɛnɛ kɛ.

¹¹ Aw kana sagasi ni len jese nɔgami, ka o dan k'a kɛ fani ye ka o don.

¹² Aw ka kan ka jesejuruw siri aw ta deregebaw kun naani na.

Muso jarakiri sariya

¹³ Ni cɛ dɔ ka muso dɔ furu, ka jɛn ni a ye, o kɔ, ni o muso ko nana gboya a ye, ¹⁴ ni a ka kojugu dɔ faninya la muso ra k'a tɔgɔ cɛn, k'a fɔ ko: «Ne ka nin muso furu, nka ne jenna ni a ye minkɛ, ne m'a sɔrɔ so!» ¹⁵ Ayiwa, ni a ka o fɔ, muso face ni a bamuso ye taga ni muso ta lafani ye cɛkɔrɔbaw fɛ dugu donda ra, k'a yira ko muso furulon na, a tun sɔrɔra so. ¹⁶ Muso face ye a fɔ cɛkɔrɔbaw ye ko: «Ne ka ne denmuso di nin cɛ ma furu ra, nka sisan a ko gboyara a ye. ¹⁷ A ka kojugu dɔw faninya la ne denmuso ra, ko ale m'a sɔrɔ so; k'a sɔrɔ ne denmuso ta lafani ye nin ye, min b'a yira ko a sɔrɔra so a furulon na.» O kɔ, muso ta mɔgɔw ye muso ta lafani foni k'a yira dugu cɛkɔrɔbaw ra. ¹⁸ O tuma cɛkɔrɔbaw ye o cɛ mina ka bugo ni gbɛɛ ye. ¹⁹ O kɔ, o ye warida dɔ ben a kan, warigbɛ kɛmɛ, ko a ye o di muso face ma, sabu a ka Izirayeli ta sunguruden dɔ le tɔgɔ cɛn. Muso ka kan ka to a fɛ; fɔ ka taga a sa a man kan k'a bla.

²⁰ Nka ni a kera ko cɛ ka min fɔ o ye can le ye, ni foyi ma sɔrɔ k'a yira ko muso tun sɔrɔra so, ²¹ o tuma, o ye na ni a ye a face ta bon donda ra, cɛw ye a bon ni kabakuru ye fɔ k'a faga, sabu a ka maroyakoba le kɛ Izirayelimɔgɔw cɛ ra; a ka jatɔya kɛ k'a to a face ta so. Aw ye o kɛ janko ka kojugu bɔ aw cɛ ra.

Ko minw ma daga cɛ ni muso cɛ

²² Ni cɛ dɔ minana k'a to a bɛ jenna ni muso furunin dɔ ye, o fla bɛɛ ka kan ka faga, cɛ min jenna ni muso ye, ani muso yɛrɛ. Aw ye o kɛ janko ka kojugu bɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra.

²³ Ni cɛ dɔ ka sunguru maminanin dɔ ye dugu kɔnɔ, ka jɛn ni a ye, ²⁴ aw ye o fla bɛɛ mina ka taga ni o ye dugu donda ra, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. Sunguru bɛ faga sabu a ma kule k'a to dugumɔgɔw ye a kulekan mɛn. Cɛ bɛ faga sabu a k'a mɔgɔnɔgɔn dɔ ta muso le lebu. Aw ye o kɛ janko ka kojugu bɔ aw cɛ ra.

²⁵ Nka ni a kera ko cɛ benna ni sunguru maminanin ye kongo le kɔnɔ, ka ben a kan yi, o tuma o cɛ kelen le ka kan ka faga. ²⁶ Aw kana foyi kɛ sunguru ra. A ma kojugu foyi kɛ min ka kan ni fagari ye; sabu a ta kera i

ko mɔgɔ bɛ ben a mɔgɔɔgɔn kan cogo min na kongo kɔnɔ k'a faga. ²⁷ I n'a fɔ cɛ benna ni sunguru ye kongo le kɔnɔ, a bɛ se ka kɛ ko sunguru kulera, nka mɔgɔ m'a kulekan mɛn, ka taga a bɔsi.

²⁸ Ayiwa, ni cɛ dɔ ka sunguru dɔ ye dugu kɔnɔ, min ma mamina, ni a benna a kan, ni o yera, ²⁹ o cɛ min jenna ni sunguru ye, ale ka kan ka warigbɛ bilooru sara sunguru face ye. A ka kan fana ka sunguru ta k'a kɛ a muso ye, sabu a jenna ni a ye jagboya ra ka ban; fɔ ka taga a sa, a tɛ se k'a bla tuun fiyewu.

23

¹ Mɔgɔ si man kan ka jɛn ni a face muso ye, k'a face lebu.

Minw man kan ka don Ala ta jama cɛ ra

² Cɛ o cɛ bɔra cɛya ra* walama min cɛya tigera ka bɔ yi, o man kan ka don Matigi Ala ta jama cɛ ra.

³ Mɔgɔ o mɔgɔ worora jɛnɛya sababu ra, o man kan ka don Matigi Ala ta jama cɛ ra. Hali a ta denw ta denw, fɔ ka taga se a ta duruja tannan ma, o man kan ka don Matigi Ala ta jama cɛ ra.

⁴ Amɔnkaw ni Mohabukaw man kan ka don Matigi Ala ta jama cɛ ra fiyewu. O ta duruja si yere le man kan ka don Matigi Ala ta jama cɛ ra; hali o ta denw ta denw, ka taga se a ta duruja tannan ma. ⁵ Sabu aw bɔto Misiran jamana ra, o ma na aw kunben sira ra ni ji ni domuni ye. O ka wari di Behori dence Balamu ma janko a ye na ka bɔ Petori, Mesopotami jamana ra, ka na aw danga. ⁶ Nka Matigi Ala, aw ta Ala ma sɔn ka Balamu* lamɛn. Matigi Ala, aw ta Ala ka danga yeɛma k'a kɛ dugawu ye aw kan, sabu a bɛ aw kanu. ⁷ O ra, ka aw to si ra, aw kana o ta hera jini, walama ka teriya don ni o ye le fiyewu.

⁸ Nka aw man kan ka Edɔmukaw haramuya, sabu aw balemaw lo. Aw man kan ka Misirankaw fana haramuya, sabu aw tun bɛ lonanya ra o ta jamana ra. ⁹ O ta duruja sabanan mɔgɔw bɛ se ka don Matigi Ala ta jama cɛ ra.

Ala ta mɔgɔw ta sigiyɔrɔ ka kan ka saninya

¹⁰ Ni aw tagara kere ra aw juguw kama, ni aw tagara sigi yɔrɔ dɔ ra, aw ye aw yere kɔrɔsi, aw kana aw yere lanɔgɔ.

¹¹ Ni lawa bɔnna cɛ dɔ fɛ su fɛ k'a lanɔgɔ, a ka kan ka bɔ tɔw cɛ ra ka taga to kɛnɛ ma. ¹² Wulada fɛ, a ye a yere ko; ni tere benna, a bɛ sɔrɔ ka kori ni jama ye.

¹³ Aw ka kan ka yɔrɔ dɔ labɛn aw ta sigiyɔrɔ kɔ fɛ, aw bɛ se ka taga so kɔ yɔrɔ min na. ¹⁴ Aw ka kan ka daba dɔ bla aw ta minanw na, janko ni aw bɛ taga so kɔ, aw bɛ o kɛ ka dinga dɔ sogi, ka sokotaga kɛ, o kɔ, k'a datugu.

¹⁵ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ aw cɛ ra, a bɛ yaala aw cɛ ra, janko ka aw tanga, ka aw juguw kere ka o don aw boro. O kosɔn aw sigiyɔrɔ ka kan ka saninya, janko Matigi Ala, aw ta Ala kana fɛn nɔgɔnin si ye aw cɛ ra; ni o tɛ, a bɛna ban aw ra.

Jɔnya sariya

¹⁶ Ni jɔn dɔ bɔra a matigice fɛ, ka na karifa aw dɔ ma, aw man kan k'a mina ka taga a di a matigice ma. ¹⁷ Aw y'a to a ye sigi aw fɛ; ni yɔrɔ min k'a diya, a ye to yi; ni dugu min k'a diya, a ye sigi yi. Aw man kan k'a minako juguya fana.

* **23:6** 23.6 Balamu ta ko bɛ sɔrɔ Jateri kitabu kɔnɔ, a sura 5.

Jatɔya wari sariya

¹⁸ Izirayeli muso si, walama a ce si man kan ka jen ni josɔnbagaw ye k'a yere bla jatɔya ra ni o ye. ¹⁹ Muso ta jatɔya sara ta wari, walama ce ta jatɔya sara ta wari, aw man kan ka na ni o ye Matigi Ala, aw ta Ala batoyɔrɔ ra, ka na o ke ka dajuru do dafa; sabu Matigi Ala, aw ta Ala be o mogo suguya fla bee haramuya.

Jurudon sariya

²⁰ Aw man kan ka wari juru don aw balema do ra ka tonɔ jini a ra, walama domunifen, walama mogo be se ka fen o fen juru don ka tonɔ soro a ra. ²¹ Aw koni be se ka juru don jamana were mogow ra ka tonɔ jini olugu fe, nka aw kana tonɔ jini aw balema do fe. Ni o kera, aw bena taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, ni aw sera yi, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra aw ta koketaw bee ra.

Dajuru sariya

²² Ni aw ka dajuru ta Matigi Ala, aw ta Ala fe, aw kana men ka o dajuru dafa. Sabu sigiya t'a ra, Matigi Ala, aw ta Ala bena aw jininka; o hake fana bena ke aw kan. ²³ Ni aw ma dajuru ta, o te jurumun ye. ²⁴ Nka ni aw ka kuma o kuma bo aw da ra, aw ka kan ka o ke k'a dafa, sabu aw yere le ka aw ta dajuru ta aw yere ma Matigi Ala, aw ta Ala fe ni aw yere da ye.

Rezenw ni simanw sariya

²⁵ Ni aw donna aw balema do ta rezenforo ra, aw be se ka rezenmo domu ka fa aw sago ma. Nka aw man kan ka rezen bo k'a don aw ta minan konɔ ka taga ni a ye.

²⁶ Ni aw donna aw balema do ta simanforo ra fana, aw be se ka simankise dow bo ni aw boro ye ka o jimi; nka aw man kan ka woroso don aw balema ta siman na k'a tige ka taga ni a ye.

24*Furu sariya dow*

¹ Ni mogo do ka muso do furu, o ko fe ni o muso ko ma na diya a ye tuun, sabu muso ka ko do ke min ma ben, o ce ye furusasebe do ke, ka o di o muso ma, k'a bla, a ye taga ka bo a ta so konɔ. ² Ni muso tagara ka bo a ta so konɔ, ka taga furu ce were ma, ³ ni a ko ma na diya o ce fana ye, ni ale fana ka furusasebe do ke ka o di o muso kelen ma, k'a bla, ko a ye taga ka bo a ta so konɔ, walama o ce flanan min k'a furu ni o sara, ⁴ o tuma ce folo min tun konna k'a bla, ale te se ka muso ta k'a ke a muso ye tuun, sabu o muso saninyanin te tuun. Ni a k'a ta, o be ke ko haramunin le ye Matigi Ala na korɔ. Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma k'a ke aw ta ye, aw man kan ka hake si bla o jamana kan.

⁵ Ni ce o ce ka musokura furu, aw man kan ka o bla ka taga kerekeyoro ra, walama k'a jagboya ka forobabaara do ke. A ka kan ka to a yere ma so konɔ fo san kelen, janko a ka muso min furu, a ni o ye jogon diyabo.

Nogontɔri sariya

⁶ Aw man kan ka aw mogɔjogon ta wugu ni a wuguden bee mina a ra ka aw ta juru tonomasigi; aw man kan ka hali wuguden doron mina. Ni aw ka o ke, a kera i n'a fo aw ka o tigi ta baro sorosababu le mina a ra ka aw ta juru tonomasigi.

⁷ Ni aw ka Izirayelimogɔ do ye, min k'a balema Izirayelimogɔ do sonya, k'a ke a ta jon ye, walama k'a fiyeere, aw ka kan ka o son faga. Aw ye o ke janko ka kojugu bo aw ce ra.

Farirabana sariya

⁸ Aw ye aw yere korosi farirabanaw ra. Levi ta mogow, minw ye sarakalasebagaw ye, ni olugu ka min fo aw ye, aw ye o ke a cogo ra. Ne ka min fo o ye, aw y'a ke ka kapa ni o le ye.

⁹ Aw boto Misiran, Matigi Ala, aw ta Ala ka min ke Mariyamu na ka aw to sira ra, aw ye aw hakiri to o ra.

Fagantanw minacogo

¹⁰ Ni aw ka fen do juru don aw mogonogon na, ni a ka ke fen o fen ye, ni a ko a bena fen min ke ka o juru tonomasigi, aw man kan ka taga don a ta bon konɔ ka o ta aw yere ma. ¹¹ Ni aw tagara a fe, aw ye to kene ma. Aw ka juru don ale min na, ale yere le bena bo ni o fen ye kene ma ka na a di aw ma. ¹² Ni janibagato lo, aw man kan ka si ni a borofen ye aw boro. ¹³ Ni tere benna, aw ye taga a ta deregeba di a ma, janko a ye se k'a yere datugu ni a ye su fe ka sunogɔ. Ni o kera, a bena dugawu ke aw ye; o fana bena ke kopuman ye Matigi Ala, aw ta Ala na korɔ.

¹⁴ Aw kana aw ta baaraden janibagato fagantan tonɔ, ni a kera aw balema Izirayelimogɔ do ye, walama lonan do, min siginin be aw ta jamana ra, aw ta dugu konɔ. ¹⁵ Aw ka kan k'a ta tere baara sara di a ma sani tere ye ben; sabu janibagato lo, a korotoninba be o wari le makonona; ni o te, ni a kulera ni aw togo ye ka Matigi Ala wele, o hake be to aw kan.

¹⁶ Aw man kan ka faceman faga den ta jurumun koson; aw man kan ka den fana faga faceman ta jurumun koson. Be ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson.

¹⁷ Aw man kan ka lonanw, ani feritaw tonɔ; aw man kan ka muso ce sanin ta fani mina a ra ka aw ta juru tonomasigi. ¹⁸ Aw ye aw hakiri to a ra ko aw tun be jonya ra Misiran, ko Matigi Ala, aw ta Ala le ka aw kunmabo o ra; o koson ne be nin ciw fo aw ye ko aw ye o ke.

¹⁹ Ni aw ka aw ta siman tige ka jina siman kansiri do ko foro konɔ, aw man kan ka seko ka taga o ta tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw. Ni o kera, Matigi Ala, aw ta Ala bena baraka don aw ra; ni aw ka aw boro don baara o baara ra, o be na.

²⁰ Ni aw ka aw ta oliviyesunw yuguyugu k'a denw burun, den minw tora yiri ra, ni o ma ben, aw man kan ka seko ka taga olugu tige tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw.

²¹ Ni aw ka aw ta rezenmow tige, rezen minw tora yiri ra, aw man kan ka seko ko aw be olugu tige tuun. Aw ye o to yi, o be ke lonanw ni feritaw ta ye, ani muso ce saninw.

²² Aw ye aw hakiri to a ra, ko aw tun be jonya ra Misiran jamana ra; o koson ne be nin ciw fo aw ye ko aw ye o ke.

25

Bugori sariya

¹ Ni kere donna mogɔ fla ce, o fla ye taga kititigeyoro ra, kititigebagaw b'a kiti tige. Jo be min fe, o be o labla; min jarkira, o be kiti ben o kan.

² Min jarkira, ni o ka kan ni bugori le ye, o tuma kititigebaga ye a la dugu ma, o ye a bugo ni gbeje ye ale yere na na. A ta kojugu ka kan ni gbeje da hakeya min ye, o gbeje da le be bo a ra. ³ Nka a man kan ka teme gbeje

na binaani kan; ni o tɛ, ni aw k'a bugɔ ka tɛmɛ o kan, aw bɛna aw balema lamaroya ka tɛmɛ a dan kan.

Misi ta baara sariya

⁴ Ni aw ka misi bla ko a ye siman dɔndɔn k'a kise bɔ, aw man kan ka a da siri.

Balemaw ta furu sariya

⁵ Ni balemaɛ fla bɛ jɔgɔn fɛ, ni kelen nana sa, k'a sɔrɔ a ma den to a kɔ, o muso man kan ka bɔ lu kɔnɔ ka taga furu cɛ wɛrɛ ma. A cɛ balemaɛ le ka kan k'a ta, k'a furu k'a kɛ a muso ye, k'a balemaɛ lɔyɔrɔ fa. ⁶ A bɛna dence fɔlɔ min sɔrɔ, o bɛ jate i ko banbaga dence; banbaga tɔgɔ le bɛ la o ra, janko a tɔgɔ kana tunu ka bɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra.

⁷ Nka ni cɛ min t'a fɛ k'a balemaɛ muso ta, o tuma o muso ka kan ka taga cɛkɔrɔbaw fɛ dugu donda ra, ka taga a fɔ o ye ko: «Ne cɛ balemaɛ ma sɔn k'a balemaɛ tɔgɔ lawuri Izirayelimɔgɔw cɛ ra. A t'a fɛ ka ne ta, k'a balemaɛ lɔyɔrɔ fa ni ne ye.» ⁸ O tuma cɛkɔrɔbaw ye cɛ wele ka kuma a fɛ. Ni a belen tora a ta kuma kan, ko a t'a fɛ ka muso furu le fiyewu, ⁹ o tuma muso ye gbara a ra cɛkɔrɔbaw ja na, ka o cɛ ta sanbara sen kelen bɔ a sen na, ka daji tu a ja ra. O kɔ, a ye a fɔ a ma ko: «Mɔgɔ min t'a fɛ ka den sɔrɔ a balemaɛ ye janko a balemaɛ tɔgɔ kana tunu, nin le bɛ kɛ o tigi ra.» ¹⁰ Izirayeli jamana ra, mɔgɔw bɛna to ka o cɛ ta somɔgɔw wele ko cɛ sanbara bɔnin ta somɔgɔw.

Muso man kan ka don cɛ fla ta kɛrɛ ra

¹¹ Ayiwa, ni cɛ fla bɛ kɛrɛ ra, ni kelen ta muso k'a ye ko o bɛ ale ta cɛ bugɔra, ni a nana ko a bɛna a cɛ demɛ k'a bɔsi ka bɔ a kɛrɛkɛjɔgɔn boro, ni a k'a cɛ kɛrɛkɛjɔgɔn mina a cɛya ra, ¹² aw ka kan ka o muso boro tige; aw kana makari a ra fiyewu.

Jago sariya

¹³ Sumanikɛfɛn suguya fla man kan ka sɔrɔ aw ta bɔrɔ kɔnɔ, ka kelen gbiriya, ka kelen fiyɛnya. ¹⁴ Sumanikɛminan suguya fla man kan ka sɔrɔ aw ta so, ka kelen bonya, ka kelen dɔgɔya. ¹⁵ Aw ta sumanikɛfɛn ka kan ka gbiriya ka bɛn ni a cogo ye; aw ta sumanikɛminan fana ka kan ka bonya ka bɛn ni a cogo ye. Ni o kɛra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma, aw bɛna sijan sɔrɔ o jamana ra; ¹⁶ sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o kow kɛ, mɔgɔ o mɔgɔ bɛ janfa kɛ, Matigi Ala, aw ta Ala bɛ olugu bɛɛ haramuya.

Amaleki ta mɔgɔw ta ko

¹⁷ Amaleki ta mɔgɔw ka min kɛ aw ra ka aw to sira ra, aw bɔtɔ Misiran, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁸ Ka aw sɛgenin ni aw baraka bannin to, o nana kun aw ra sira ra; aw ta mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ kɔ fɛ, o benna olugu kan, hali o ma siran Ala ja. ¹⁹ O kosɔn aw jugu minw bɛ aw laminiw na, ni Matigi Ala, aw ta Ala nana aw kisi ka bɔ olugu bɛɛ boro tuma min na, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma k'a kɛ aw sigiyɔrɔ ye, ani k'a kɛ aw ta ye, ni a nana laganfiya di aw ma o jamana ra, o tuma ra aw ka kan ka Amaleki ta siya tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kan pewu; aw kana jina o kɔ.

26

Siman fɔlɔ sarakaw dicogo

¹ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna jamana min di aw ma k'a kɛ aw ta jamana ye, ni aw nana taga se o jamana ra, ka o jamana mina ka sigi a ra tuma

min na, ² o tuma, Matigi Ala, aw ta Ala ka o jamana min di aw ma, ni aw ka siman o siman sɔrɔ o jamana dugukolo ra, aw ye o siman bɛɛ kun fɔlow bɔ, ka o kɛ segi dɔ kɔnɔ. Matigi Ala, aw ta Ala bɛna yɔrɔ min janawoloma, k'a tɔgɔ la o yɔrɔ ra, aw ye taga ni a ye o yɔrɔ ra. ³ Sarakalasebaga min bɛ sarakalasebagaya ra o wagati ra, aw ye taga ale fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «Ne b'a fɔ Matigi Ala, i ta Ala ye bi ko Matigi Ala tun karira ko a bɛna jamana min di an bɛmaw ma, ko ne donna o jamana ra.» ⁴ Sarakalasebaga bɛna segi mina aw boro k'a bla Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakabɔnan ja fɛ. ⁵ O kɔ, aw bɛna kuma ta k'a fɔ Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ tuun ko: «Ne bɛmace tun ye Arameka le ye, a tun bɛ yaala ni a ta bɛganw ye yɔrɔw ja fɛ. A tun tagara Misiran ni mɔgɔ dama dama ye, ka taga sigi yi; k'a to yi, a ta mɔgɔw cayara ka na kɛ siyaba ye, ani siya barakaman. ⁶ Misirankaw ka an minako juguya, ka an tɔɔrɔ; o ka an bla jagboyabaaraw ra. ⁷ An kasira ka Matigi Ala, an bɛmaw ta Ala tɔgɔ wele. Matigi Ala ka an kasikan mɛn; o tun ka an minako juguya, ka sɛgɛ ni pani min la an kan, a ka o ye. ⁸ Matigi Ala ka an labɔ Misiran a ta sebagaya ni a ta fanga baraka ra, ka kobaw kɛ ka siranyaba bla mɔgɔw ra, ka tagamasiyenw ni kabakow kɛ. ⁹ A blara an ja ka na ni an ye nin yɔrɔ ra, ka na nin jamana di an ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na. ¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala, sisan a fɛ i ka o dugukolo min di ne ma, ne nana o siman kun fɔlow di i ma.»

O kuma fɔnin kɔ, aw bɛ o fɛnw bla Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ, ka aw kinbiri gban Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ k'a bato. ¹¹ O kɔ, aw ni Levi ta mɔgɔw, ani lonan minw bɛ ni aw ye, aw bɛ jagari jɔgɔn fɛ; Matigi Ala, aw ta Ala ka fɛnɔman minw bɛɛ di aw ni aw ta somɔgɔw ma, aw ye jagari o kosɔn.

San saba ta yaga

¹² Ayiwa, ni san fla tɛmɛna, a sabanan, o bɛ kɛ yagabɔ san ye*. Ni aw nana aw ta simanw bɛɛ yaga bɔ ka ban, aw ye o yagaw di Levi ta mɔgɔw ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso cɛ saninw. Olugu bɛna o domu aw ta dugu kɔnɔ ka fa.

¹³ O tuma aw bɛna nin kuma fɔ Matigi Ala, aw ta Ala ja kɔrɔ, ko: «Matigi Ala, fɛn o fɛn tun ka kan ka di Ala ma, ne ka o bɛɛ labɔ ne ta so; ne ka o di Levi ta mɔgɔw ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso cɛ saninw. I ka ci minw fɔ ne ye, ne k'a kɛ ka kɔna ni o ye. Ne ma i ta sariya si cɛn, ne fana ma jina o si kɔ. ¹⁴ Ne ma nin yaga dɔ domu ka ne to sangako dɔ ra, ne saninyabari ma maga a dɔ ra, ne m'a dɔ di saraka ye su dɔ kosɔn fana. Ne ka Matigi Ala, ne ta Ala kan mina; a ka fɛn o fɛn fɔ, ne ka o bɛɛ kɛ. ¹⁵ O ra, Matigi Ala, ka i to i ta yɔrɔ saninman kɔnɔ, san fɛ, i ta mɔgɔw, Izirayɛlimɔgɔw fɛ, ka baraka don o ra; i ka jamana min di an ma, baraka don o jamana ra, i n'a fɔ i tun karira an bɛmaw ye cogo min na, ko i bɛna o jamana di o ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na.»

Ala ta sariyaw sira tagamacogo

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala b'a fɔ aw ye bi ko aw ye a ta sariyaw ni a ta kolatigeninw bɛɛ kɛ. Aw ka kan k'a sira tagama ka ja ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ. ¹⁷ Aw k'a latige bi, k'a fɔ ko Matigi Ala le ye aw ta Ala ye, ko aw bɛna a ta sira tagama, ko aw bɛna a ta cifɔninw ni a ta kumaw ni a ta kolatigeninw bɛɛ kɛ, k'a kan mina. ¹⁸ Bi, Matigi Ala fana k'a latige k'a fɔ ko aw ye a ta mɔgɔw ye; a ka layiri ta ko aw le bɛna kɛ a ta

* **26:12** 26.12 San o san o tun bɛ yaga bɔ k'a di Ala ma, nka san saba o san saba, o tun bɛ yagaw bla danna, ka o di Levi ta mɔgɔw ma, ani lonanw, ani feritaw, ani muso cɛ saninw.

mogɔ kanuninw ye, minw ko ka gbelen a ma, ko aw ka kan k'a ta kumaw bee sira tagama. ¹⁹ Ni o kera, a ka siya minw bee dan, a bena aw ta bonya ni aw togo ni aw ta dawula teme o siyaw bee ta kan pewu, janko aw ye ke Matigi Ala, aw ta Ala ta siya saninman ye, i n'a fo a tun k'a fo aw ye cogo min na.

Dugawu ni danga

27

Ebali kuru ta tagamasiyen kabakuru

¹ Ayiwa, Musa ni Izirayeli cekorobaw ka nin ciw fo Izirayelimogow ye, ko: «Ne be nin kuma minw bee fo aw ye bi, aw ye o bee sira tagama. ² Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don o jamana ra, aw bena kabakuruba dow lolo, ka o mun ka o gbe. ³ Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di aw ma, ni aw nana Zuriden ba tige, ka taga don o jamana ra, nono ni li be woyo o jamana min na, i n'a fo aw bemaw ta Ala k'a fo aw ye cogo min na, o tuma aw ye nin sariya ta kumaw bee sebe o kabakuruw kan.

Ebali kuru sarakabonan

⁴ «Ni aw nana Zuriden ba tige, ne k'a fo aw ye bi ko aw ye o kabakuru minw lolo, aw ye o kabakuruw lolo Ebali kuru kan, ka o mun ka o gbe. ⁵ Aw ye sarakabonan do lo fana Matigi Ala, aw ta Ala ye o yoro ra, ni kabakuruw ye; aw man kan ka nege se o kabakuruw ma, ko aw be o lese. ⁶ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala ta sarakabonan lalaga ni kabakuru kulugutuw le ye. Aw ye saraka jenitaw* bo Matigi Ala, aw ta Ala ye o sarakabonan kan. ⁷ Aw ye ninsondiya sarakaw* fana bo, ka domuni ke ka jagari Matigi Ala, aw ta Ala na koro.

⁸ «Aw ka kan ka nin sariya ta kumaw bee sebe o kabakuruw kan, k'a sebe k'a dakana ka na kosebe.»

⁹ Musa ni Levi ta mogow minw ye sarakalasebagaw ye, olugu kumana Izirayelimogow bee fe, ko: «Izirayelimogow, aw ye aw toro malo ka lamenni ke! Bi aw kera Matigi Ala, aw ta Ala ta mogow le ye. ¹⁰ Aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamen, ani ne be a ta kumaw, ani a ta sariya minw fora aw ye bi, aw ye o bee sira tagama.»

Danga kumaw

¹¹ O lon kelen bee ra, Musa ka nin ciw fo Izirayelimogow ye:

¹² Ni aw nana Zuriden ba tige, o tuma Simeyon, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Yusufu, ani Boniyaminu ta gbaw, olugu bena lo Garizimu kuru kan ka dugawu kumaw fo mogow ye. ¹³ Ruben, ani Gadi, ani Aseri, ani Zabulon, ani Dan, ani Nefitali, olugu ta gbaw bena taga lo Ebali kuru kan, ka danga kumaw fo.

¹⁴ O tuma, Levi ta mogow bena kuma ta k'a fo Izirayelimogow ye ni kanba ye, ko:

¹⁵ «Mogow min be fen dow lese ka o ke batofen do ye, walama ka nege yeele k'a ke fen do bisigiya ye, ka o bla yoro dogonin do ra k'a bato, k'a soro Matigi Ala be o fen lalaganinw jagon haramuya, Ala ye o tigi danga.» Mogow bee y'a jaabi, k'a fo ko: «Amina!»

¹⁶ «Mogow min b'a face ni a bamuso mafiyenya, Ala ye o tigi danga.» Mogow bee y'a fo ko: «Amina!»

¹⁷ «Mogow min b'a mogowogon ta yoro dan yelema ka do bo a ta yoro ra, Ala ye o tigi danga.» Mogow bee y'a fo ko: «Amina!»

¹⁸ «Mɔgɔ min bɛ fiyentɔ ta sira latunu a ma Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

¹⁹ «Mɔgɔ min bɛ lonan tɔɔ, walama ferita, walama muso cɛ sanin, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁰ «Mɔgɔ min bɛ la ni a face muso ye, Ala ye o tigi danga, sabu a k'a face le lebu.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²¹ «Mɔgɔ min bɛ la ni bɛgan ye, bɛgan min o min, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²² «Mɔgɔ min bɛ la ni a balemamusu ye, a face denmusu, walama a bamuso denmusu, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²³ «Mɔgɔ min bɛ la ni a muso bamuso ye, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁴ «Mɔgɔ min bɛ dogo k'a mɔgɔɔgɔn faga, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁵ «Mɔgɔ min bɛ wari mina janko ka mɔgɔ jarakibari faga, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

²⁶ «Mɔgɔ min tɛ a janto nin sariya ta kumaw ra, k'a sira tagama, Ala ye o tigi danga.» Mɔgɔw bɛɛ y'a fɔ ko: «Amina!»

28

Ala kanminari tɔɔ ye dugawu ye

¹ Ayiwa, ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina kosebɛ, ani ne bɛ a ta kuma minw fɔra aw ye bi, ni aw ka o bɛɛ sira tagama ka ja, o tuma Matigi Ala, aw ta Ala bɛna aw ta siya kɔrɔta ka tɛmɛ dugukolo siya tɔw bɛɛ kan pewu. ² Ni aw kɔni ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina, nin dugawuw bɛɛ bɛna jigi aw kan ka tugu aw kɔ yɔrɔ bɛɛ.

³ Ala bɛna baraka don aw ra duguw kɔɔ,
ka baraka don aw ra kongow ra.

⁴ A bɛna baraka don aw ra ka aw ta denw caya,
ka baraka don aw ra ka aw ta simanw fana ja;
a bɛna baraka don aw ta bɛganw na:
misiw, ani sagaw, ani baw,
k'a to o ye bugu.

⁵ A bɛna baraka don aw ra ka aw ta segiw fa siman na,
ka aw ta domuni caya.

⁶ A bɛna baraka don aw ra aw tagatɔ,
ka baraka don aw ra aw sekɔɔ.

⁷ Aw jugu minw bɛna wuri aw kama, Matigi Ala bɛna a to aw ye se sɔrɔ olugu bɛɛ kan. O bɛna jɛn ka na aw kama sira kelen le fɛ, nka o bɛna bori aw ja ka yɛrɛgɛ ka taga sira wolonfla fɛ.

⁸ Matigi Ala bɛna baraka lajigi aw kan, ka aw ta bondow fa, ka aw bororabaaraw bɛɛ ja. A bɛna jamana min di aw ma, a bɛna baraka don aw ra o jamana ra.

⁹ Ni aw ka Matigi Ala, aw ta Ala ta kumaw lamɛn, ani a ka sira min yira aw ra, ni aw ka o sira tagama, a bɛna aw kɛ a ta siya saninman ye, i n'a fɔ a karira aw ye cogo min na. ¹⁰ Ni o kɛra, dugukolo siya tɔw bɛɛ bɛna a ye ko aw ye Matigi Ala ta mɔgɔw le ye. O bɛna siran aw ja. ¹¹ Matigi Ala karira ka layiri ta aw bɛmaw ye ko a bɛna jamana min di aw ma, a bɛna aw borofɛnw ja ka o caya o jamana ra. A bɛna den caman di aw ma, ka aw ta bɛganw caya, ka aw ta simanw ja kosebɛ. ¹² Matigi Ala bɛna a ta sanjipuman bɔyɔrɔw dayɛɛ sankolo ra aw ye, ka sanji ben dugukolo kan

a wagati ra; aw bena baara o baara ke, a bena baraka don o bee ra. Aw bena juru don jamana caman na, nka aw tena juru ta mogo si fe. ¹³ Matigi Ala bena aw le bla siya tow na fe; aw tena ke ko fe ka ye. Aw bena ke tow kunna tuma bee, aw tena ke o jukoro fiyewu. Nka ne be Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma minw fo aw ye bi, aw ka kan ka o lamɛn, ka o sira tagama ka na kosebe. ¹⁴ Ne be ci minw bee fo aw ye bi, aw man kan ka mabo o ra ka taga aw kininboro fe walama ka taga aw numanboro fe, ka tugu batofɛn werew ko, ka olugu bato.

Ala kanblari tonɔ ye danga ye

¹⁵ Nka ni aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan lamɛn, ani ne be a ta kuma ni a ta sariya minw bee fora aw ye bi, ni aw ma o sira tagama ka na kosebe, o tuma danga ko minw bee bena se aw ma ka aw mina, o fle nin ye:

¹⁶ Ala bena aw danga duguw konɔ,
ka aw danga kongow ra.

¹⁷ A bena aw danga, ka aw ta segiw lakolon to,
ka aw domunintanya.

¹⁸ A bena aw danga ka aw ke densorobariw ye,
ka aw danga, k'a to aw ta siman kana na;
a bena aw danga, k'a to aw ta beganw,
misiw, ani sagaw, ani baw,
o si kana bugu.

¹⁹ A bena aw danga aw tagato,
ka aw danga aw sekoto.

²⁰ Matigi Ala bena danga ben aw kan, ka kononofiri ni gbɛleyabaw la aw kan aw ta koketaw bee ra, fo ka taga aw halaki, ka aw bee ban yoronin kelen na, sabu aw ta kewalejuguw koson, aw bora Matigi Ala ko. ²¹ Aw bena taga don jamana min na k'a mina, Matigi Ala bena banajuguw bla aw ra o jamana ra, fo ka taga aw halaki ka aw ban. ²² O banajuguba bena aw fasa, ka ke farigban ye aw ra, ka aw fari funufunu, ka aw fari jenijeni. Ja ni simancenbana dow fana bena aw ta simanw bee cen. Bana bena aw toro fo ka taga aw halaki ka ban. ²³ Sankolo bena ja aw kunna i ko siranɛge, ka dugukolo ja aw sen koro i ko nɛge. ²⁴ Matigi Ala bena aw ta jamana sanji ke gbangban ni buguri le ye. O le bena jigi aw kan ka bo san fe, fo ka taga aw halaki.

²⁵ Matigi Ala bena a to aw juguw ye se aw ra. Aw bena jen ka taga o kama sira kelen fe; nka aw bena bori o na ka yerege ka taga sira wolonfla le fe. Ni dugukolo siyaw nana aw ta cogo ye, o bee ja bena tige. ²⁶ Aw suw le bena ke konow ni waraw bee ta baro ye; mogo si tena o gben aw ra. ²⁷ Matigi Ala bena Misirankaw ta sumuniw jogon bla aw ra, ani koko, ani soninya, ani kaba min te se ka kenɛya. ²⁸ A bena kunkolowuri bla aw ra; a bena aw na fiyen, ka hakirinagami bla aw ra. ²⁹ Teregban fe, aw bena momori le ke, i ko fiyentow b'a ke cogo min na. Ni aw ka ko o ko ke, o si tena na. Lon o lon, o bena aw toro, ka aw borofɛnw bee ce; mogo si tena soro ka aw bo aw juguw boro.

³⁰ Aw bena muso do mamina, nka ce were bena jen ni a ye. Aw bena bonkura lo, nka aw tena si a konɔ. Aw bena rezenforo sene, nka aw tena a den diyabo. ³¹ O bena aw ta misiw mina ka o kannatige aw yere na na, nka aw tena a sogo do soro k'a domu. O bena aw ta faliw mina aw yere na na ka taga ni o ye, o fana tena o seko aw ma tuun. Aw ta sagaw bena mina ka di aw juguw ma; mogo si tena soro ka o bo o boro. ³² O bena aw

dencew ni aw denmusow mina ka taga o di jamana were mogow ma. Aw bena to ka o panafle lon o lon, fo ka taga aw padenw sege fleri ra, nka se tena ke aw ye ka foyi ke. ³³ Aw ma siya minw lon, olugu le bena aw ta dugukolo siman domu, ka aw ta baara tonɔ domu. O bena aw tonɔ le lon o lon, ka aw minako juguya kosebe. ³⁴ Aw na bena ko minw ye, o laban bena aw ke fatow ye. ³⁵ Matigi Ala bena jorijugu dow bla aw ra, jori minw te se ka keneya. A be damina aw kinbirikunw ni aw wotow ra, ka yerege aw fari bee ra, k'a ta aw sentege ra, ka taga a bla fo aw kunce ra.

³⁶ Aw ka aw ta masace min sigi, Matigi Ala bena aw ni o masace bee lataga siya do were ta jamana ra, aw ni aw bemaw si ma siya min lon. Aw bena ala werew bato o yoro ra, ala minw te foyi ye ni yiri ni kabakuru te. ³⁷ Matigi Ala bena aw lataga siya minw bee ta jamana ra, olugu bena kaba aw ra; o bena aw togo don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma.

³⁸ Aw bena siman caman dan aw ta foro ra, nka aw bena siman fitini doron le soro ka o tige, sabu tonw bena a domu. ³⁹ Aw bena rezenw sene, ka baara ke o rezenforow ra, nka aw tena a rezenji soro k'a min; aw tena rezenmo foyi soro a ra, sabu tumuw bena a domu. ⁴⁰ Oliviyesunw bena ke aw ta jamana yoro bee ra, nka aw tena turu foyi soro a ra; aw tena hali fitini soro ka aw fari mun ni a ye, sabu a denw bee gberen bena benben. ⁴¹ Aw bena dencew ni denmusow soro, nka o tena to aw boro, sabu o bena o mina ka taga ni o ye jamana were ra. ⁴² Tonw bena aw ta jamana yiriw ni a simanw bee domu.

⁴³ Lonan minw be aw ce ra, olugu bena korota ka teme aw kan. Do le bena fara o ta bonya kan ka taga, nka aw koni bena to ka ben le. ⁴⁴ Olugu bena fenw singa aw ma, nka aw tena foyi soro k'a singa olugu ma. Olugu le bena ke namogow ye, aw be ke komogow ye.

⁴⁵ O dangaw bee bena se aw ma ka tugu aw ko yoro bee, ka aw mina, ka aw halaki; sabu aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan mina, ani a ka kumaw, ani sariya minw fo aw ye, aw ma o sira tagama. ⁴⁶ O dangaw bena ke Ala ta tagamasiyenw ani a ta lasominifenw le ye wagati bee, ani tuma bee, ka aw ni aw ta durujaw lasomi.

⁴⁷ Wagati min na aw tun wasara fen bee ra, o wagati ra aw ma Matigi Ala, aw ta Ala bato ni ninsondiya ni jusupuman ye. ⁴⁸ O koson Matigi Ala bena aw jugu minw lana aw kama, aw kongoto, ani aw minlogoto, ani aw fari lakolon, ani aw borolakolon bena baara ke olugu ye. A bena jagboyabaara gbelenmanw le la aw kan, fo ka taga aw halaki.

⁴⁹ Matigi Ala bena siya do lana ka bo fo yorojan, fo dugukolo dan na, aw te siya min ta kan men; olugu bena bara ka ben aw kan i ko bon. ⁵⁰ O siya mogow ka jugu; o na be siranya bla mogow ra. O te mogokoroba bonya, o fana te makari denmisen na. ⁵¹ O bena aw ta beganw ni aw ta senefenw domu, fo ka taga aw halaki. O tena siman foyi to aw fe, o tena rezenji foyi to aw fe, o tena turu foyi to aw fe, o tena aw ta misiw ni aw ta sagaw ni aw ta baw si to yi; o bena aw ban le pewu. ⁵² O bena aw ta duguw bee lamini, aw ta jamana bee konɔ, Matigi Ala bena o jamana min di aw ma, fo ka taga aw ta kogow bee benben, aw jigi tun be o kogo barakaman jamijan minw kan.

⁵³ Aw juguw bena aw ta duguw bee lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu fe, hali aw yere worodenw, aw bena o sogo domu; Matigi Ala ka dencew ni denmuso minw di aw ma, aw bena olugu sogo domu. ⁵⁴ Hali ce min tun ye aw ta cew bee ra mogonuman ye, ani fentigi ye, o tena son ka makari a yere balemace ra, walama a muso min ko ka di a ye, walama a ta den minw panaman tora. ⁵⁵ A bena a ta den min sogo

nimi, a tena son ka a ta mogow si son o sogo ra, sabu foyi were te a fe k'a domu. Aw juguw bena aw ta dugu bee lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu le bena na ni nin kow ye.

⁵⁶ Muso min tun ye aw ta musow bee ra mogonuman ye, ani fentigi ye, min ta numanya ni a ta fentigiya koson a tun be ke i n'a fo a kana hali a sentege la dugu ma, o muso bena juguya a ce ma, a tun b'a ce min kanu; a bena juguya a dencew ni a denmusow ma; ⁵⁷ sabu a ka denpenin min woro kura ye, ani donso min bora a fe den nanin ko, a bena dogo ka o domu a kelen na. Aw juguw bena aw ta duguw lamini ka segeba min la aw kan, o sege bonyakojugu le bena na ni nin kow ye fana.

⁵⁸ Ayiwa, nin sariya minw sebera nin kitabu konjo, ni aw ma o sariya ta kumaw bee sira tagama ka ja, ni aw ma siran nin togo noroman ani nin siranyatogoba ja, min ye Matigi Ala, aw ta Ala togo ye, ⁵⁹ o tuma Matigi Ala bena banajuguw ben aw ni aw ta durujaw kan; o banajuguw bena aw togo ka men, o fana tena ban ka ye. ⁶⁰ Aw tun be siranna Misiran jamana ta banajugu minw bee ja, a bena o bee lase aw ma; o banaw tena ban aw ra ka ye. ⁶¹ Matigi Ala bena banajuguw ni kojugu suguya bee lase aw ma, fo ka taga aw halaki; hali bana minw ko ma fo nin sariya kitabu konjo, o bee bena se aw ma.

⁶² Aw minw tun ka ca i ko sankolo lolow, aw to bena to mogo dama dama doron, sabu aw ma son ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamen.

⁶³ A tun ka di Matigi Ala ye ka kopuman ke aw ye, ani ka aw caya cogo min na co, a bena diya a ye ten le fana ka aw halaki ka aw ban pewu. Aw bena taga don jamana min na k'a ke aw ta ye, o bena aw sama ka aw labo o jamana ra jagboya ra. ⁶⁴ Matigi Ala bena aw janjan ka taga ni aw ye siyaw bee ce ra, dunupa fan bee ra. Ka aw to o yoro ra, aw bena ala werew bato, ala minw yiriraman lo, ani o kabakururaman, aw ni aw bemaw si tun ma ala minw lon kakoro. ⁶⁵ Ka aw to o siyaw ce ra, aw hakiri tena sigi; aw tena yoro si soro aw be se ka hali aw sen lo yoro min na ka laganfiya. Matigi Ala bena siranya don aw jusu ra, ani panafin, ani jigitige. ⁶⁶ Aw bena sigiya aw yere nin ko ra tuma bee; aw te a lon ni aw bena sa walama ni aw bena baro. Siranyaba bena ke aw ra su ni tere; aw saya ni aw baro ko hami bena ke aw ra. ⁶⁷ Jatige bonyakojugu fe aw jusu ra, ani aw bena ko minw ye, o kow siranya koson, sogomada fe, aw bena to k'a fo ko: «E, ni a tun kera ko wulada le sera!» Ni wulada fana sera aw bena a fo ko: «E, ni a tun kera ko sogomada lo!»

⁶⁸ Matigi Ala bena aw ladon jirakurunw konjo ka aw kosegi Misiran jamana ra. Ne tun k'a fo ko aw ja tena Misiran sira min ye tuun de, aw bena kosegi o sira le fe. Aw bena taga aw yere di aw juguw ma o yoro ra, ko o ye aw san, ka aw ke o ta joncew ni o ta jonmusow ye, nka mogo si tena soro ka aw san.

Ala ta jennogonya sira tagamacogo

Ala ka min ke Izirayelimogow ye

⁶⁹ Matigi Ala k'a fo Musa ye ko a ye jennogonya min don ni Izirayelimogow ye Mohabu jamana ra, o jennogonya ta kumaw ye nin ye; Ala tun konna ka jennogonya min don ni o ye ka o to Horebu kuru yoro ra, nin jennogonya farara o kan tuun.

29

Ala ka min ke Izirayelimogow ye

¹ O ra, Musa ka Izirayelimogow bee lajennin wele k'a fo o ye ko: Matigi Ala ka fen minw bee ke Farawona ni a ta jamana jamogow ni a ta jamana bee ra aw yere na na Misiran jamana ra, aw ka o bee ye. ² Aw na ka o tcorobaw ni o tagamasiyenbaw ni o kabakobaw ye. ³ Nka hali bi, Matigi Ala ma jusukun di aw ma ban, jusukun min be faamuri ke; a ma na di aw ma folo, na min be yeri ke; a ma toro di aw ma folo, toro min be menni ke. ⁴ Matigi Ala blara aw na kongokolon konfo san binaani. Aw ta faniw si ma korok faran aw kan na, aw ta sanbaraw fana ma cen aw senw na; ⁵ a ma aw baro ni buru le ye, walama duven, walama minnifen fariman do were; a ka o ke janko aw y'a lon ko ale le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye.

⁶ Aw nana, ka na se fo nin yoro ra tuma min na, Sihon min ye Hesibon dugu masace ye, ani Dgi min ye Basan dugu masace ye, olugu bora ka na an kama ko o bena an kere; nka an ka se soro o kan. ⁷ An ka o ta jamana mina, k'a di Ruben ta mogow ni Gadi ta mogow ni Manase ta mogow tarance ma, k'a ke o ta ye.

Izirayelimogow ka kan ka to Ala ta jengogonya ra

⁸ O koson, aw ka kan ka nin jengogonya ta kumaw bee sira tagama ka na; ni o kera, aw ta koketaw bee bena na.

⁹ Ayiwa, aw bee nana lo Matigi Ala, aw ta Ala na korok bi, aw ni aw ta kuntigiw, ani aw ta cekorobaw, ani aw ta jamana jamogow, ani Izirayeli ce tow bee, ¹⁰ ani aw ta musow, ani aw ta denw, ani lonan minw be aw ce ra, minw be aw ta logow tige, ani minw be aw ta ji bi. ¹¹ Aw nana lo yan, janko ka don Matigi Ala, aw ta Ala ta jengogonya ra. A karira aw ye ka o jengogonya don ni aw ye bi, ¹² janko k'a yira bi ko aw ye ale ta mogow ye, ko ale ye aw ta Ala ye, i n'a fo a tun k'a fo aw ye cogo min na, ani i n'a fo a karira aw bemaw Iburahima, ni Isiyaka ni Yakuba ye cogo min na. ¹³ Ne te nin jengogonya donna ni aw doron ye, ka kari aw doron ye; ¹⁴ aw minw bee be ni an ye yan bi Matigi Ala, an ta Ala na korok, aw doron te, nka hali minw te yan bi folo, olugu bee nin b'a ra.

¹⁵ An tun signin be Misiran jamana ra cogo min na, ani an temena siya minw na, an ka olugu ta jamanaw cetige cogo min na, aw ka o lon. ¹⁶ Aw ka o ta fen haramuninw ye: o ta batofen yiriramanw, ani a kabakururamanw, ani a warigberamanw, ani a saninlamanw. ¹⁷ Aw ra ce si, walama muso si, walama lu si ta mogow, walama gba si ta mogow kana o jusu yelema ka faran ka bo Matigi Ala, an ta Ala ko, ka taga o siyaw ta alaw bato. Mogo si kana o ke, ka ke i ko yiri lili min falenna aw ce ra, ka ke yiri kunaman ni bagayiri ye aw ce ra.

¹⁸ Matigi Ala karira aw ye ka nin jengogonya min don ni aw ye, o kumaw mennin ko, aw ra, ni mogo do k'a miiri a jusukun na, k'a fo ko hali ni ale k'a yere jusukun diyanyakow le ke, ko foyi tena se ale ma ni hera te, o tigi bena halakiri lase mogo tow bee le ma. ¹⁹ Matigi Ala tena son ka yafa a ma fiyewu. A ka Matigi to yi ka ala were bato minke, Matigi Ala ta dimi bena ben a kan o koson. Danga kuma minw bee fora nin kitabu konfo, o bee bena ben a kan. Matigi Ala bena a halaki k'a togo bo dugukolo kan pewu. ²⁰ Matigi Ala bena a faran ka bo Izirayelimogow ta gbaw bee ra, k'a halaki; danga kuma minw bee fora nin jengogonya ko ra, minw sebera nin sariya kitabu konfo, a bena o dangaw bee ben a kan.

Ala be Izirayelimogow ta kanminabariya hake bo o ra

²¹ Aw ta den minw bena woro aw ko fe, aw ta duruja nataw, ani lonan minw bena bo fo jamanajanw na ka na, o halakiri minw kera jamana konfo,

ani Matigi Ala ka o bana minw lase jamana mɔgɔw ma, olugu bɛna o bɛɛ ye. ²² O bɛna a fɔ ko: «Kiribi ni kɔgɔ ni tasuma ka jamana bɛɛ lajennin halaki; siman tɛ se ka dan a ra, foyi tɛ falen, bin tɛ falen a ra. A bɛ i ko Sodomu ni Gomori ni Adima ni Seboyimu duguw, Matigi Ala dimina, ka fariya ka o dugu minw halaki.» ²³ Siya tɔw bɛɛ bɛna a fɔ ko: «Mun kosɔn Matigi Ala ka nin ko kɛ nin jamana ra dɛ? Mun le k'a jusu bɔ, k'a to a dimina ka fariya nin cogo ra?» ²⁴ Mɔgɔw bɛna o jaabi ko: «Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala tun ka o labɔ Misiran jamana ra ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye, o ka o jɛnɔgɔnya le cɛn; ²⁵ o tagara o kinbiri gban ala wɛrɛw le kɔrɔ, ka o bato; o tun ma ala minw lɔn, ani ala minw tun tɛ olugu ta ala batotaw ye. ²⁶ O kosɔn Matigi Ala ta dimi wurira nin jamana kama; danga kuma minw bɛɛ fɔra nin kitabu kɔnɔ, a ka o dangaw bɛɛ ben o kan. ²⁷ Matigi Ala dimina, ka fariya, k'a jusu bɔ kɔsɛbɛ nin mɔgɔw kama, fɔ a ka o sama ka o labɔ o ta jamana ra, ka taga o firi jamana wɛrɛ ra; o bɛ o yɔrɔ le ra hali bi.»

²⁸ Ayiwa, ko dogoninw ye Matigi Ala, an ta Ala ta le ye; nka ko minw yirara an na, o ye anw ni anw denw ta le ye tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ, janko anw ye nin sariya ta kumaw bɛɛ sira tagama.

30

Izirayelimɔgɔw ka kan ka nimisa

¹ Ayiwa, ne tun ka dugawu kumaw ni danga kuma minw fɔ aw ye, ni o kow bɛɛ nana se aw ma, ni aw hakiri tora o kumaw ra, ka aw to o siyaw bɛɛ cɛ ra yi, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka aw gbɛn ka taga siya minw cɛ ra, ni aw nimisara ka sekɔ ka na Matigi Ala, aw ta Ala fɛ, ² ni aw ni aw ta denw bɛɛ ka sɔn ka Ala kan mina ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ, ani ne ka ci minw bɛɛ fɔ aw ye, ni aw ka o sira tagama, ³ o tuma, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna aw ta mɔgɔ minaninw lana aw ta jamana ra tuun, ka makari aw ra; Matigi Ala, aw ta Ala tun ka aw janjan ka taga siya minw bɛɛ cɛ ra, a bɛna aw labɔ yi, ka na aw lajɛn ɔgɔn kan tuun. ⁴ Hali ni a kera ko aw tun blara ka taga fɔ dunuɔa dan le ra, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna taga aw ta o yɔrɔ ra, ka na aw lajɛn ɔgɔn kan tuun. ⁵ Nin jamana min tun ye aw bɛmaw ta ye kakɔrɔ, Matigi Ala, aw ta Ala bɛna sekɔ ka na ni aw ye o jamana ra tuun, ka na a kɛ aw ta ye tuun. A bɛna aw borofɛnw ɔa, ka aw caya fɔ ka tɛmɛ aw bɛmaw kan tuun. ⁶ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna aw ni aw ta durujaw jusukun yɛlɛma; ni o kera, aw bɛna Matigi Ala, aw ta Ala kanu ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ, ka si sɔrɔ. ⁷ O tuma Matigi Ala bɛna o danga kow ben aw juguw le kan, minw ka aw kɔninya ka aw minako juguya. ⁸ O tuma aw kɔni, aw bɛna sekɔ ka na Matigi Ala fɛ, k'a ta kuma lamɛn; ne bɛ a ta kuma minw fɔra aw ye bi, aw bɛna o bɛɛ sira tagama. ⁹ Matigi Ala, aw ta Ala bɛna aw borofɛnw ɔa ka o caya, ka aw bororabaara bɛɛ ɔa, ka den caman di aw ma, ka aw ta bɛganw caya, ka aw ta siman ɔa; sabu a bɛna diya Matigi Ala ye ka kopuman kɛ aw ye tuun, i n'a fɔ a tun ka di a ye ka kopuman kɛ aw bɛmaw ye cogo min na. ¹⁰ Nka aw ka kan ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mina; a ta kumaw ni a ta ci minw sɛbera nin sariya kitabu kɔnɔ, aw ka kan ka sɔn ka o bɛɛ sira tagama, ka sekɔ ka na Matigi Ala, aw ta Ala ma ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw nin bɛɛ.

Ala ta sariya tɛ yɔrɔjan na

¹¹ Ne bɛ nin kuma minw fɔra aw ye bi, o sariya man gbɛlɛn ka tɛmɛ aw ta faamuri kan, a fana tɛ yɔrɔ wɛrɛ ra, yɔrɔ min ka jan aw ra. ¹² A tɛ sɔrɔ fɔ sankolo le ra, ka na a fɔ ko: «Jɔn le bɛna yɛlɛ an ye san fɛ ka taga a pini,

ka na a fɔ an ye, an ye a lamɛn, janko an ye a sira tagama?» ¹³ A tɛ sɔrɔ fɔ kɔgoji kɔ fɛ le, ka na a fɔ ko: «Jɔn le bɛna taga kɔgoji kɔ fɛ an ye, ka taga a jini, ka na a fɔ an ye, an ye a lamɛn, janko an ye a sira tagama?» ¹⁴ O si tɛ; nin kuma bɛ aw kɛrɛ fɛ, a bɛ aw da ra, a bɛ aw jusukun na fana, janko aw y'a sira tagama.

Nanamanya ni saya

¹⁵ Ayiwa, a fɛ, ne bɛ panamanya ni herɔ bla aw na kɔrɔ bi, ka saya ni bɔnɔ fana bla aw na kɔrɔ. ¹⁶ Ne b'a fɔ aw ye bi ko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala kanu, ka tagama a ta sira kan, k'a ta kumaw ni a ta sariyaw ni a ta ciw bɛɛ kɛ, janko aw ye si sɔrɔ, ka caya, ani janko aw bɛna taga don jamana min na, k'a kɛ aw ta ye, Matigi Ala, aw ta Ala ye baraka don aw ra o jamana ra.

¹⁷ Nka ni aw ka aw ta miiriya yelɛma ka faran ka bɔ Matigi Ala, an ta Ala kɔ, ka ban k'a kan mina, ni aw k'a to o ka aw nɛgɛ, k'a to aw ye taga aw kinbiri gban batofɛn wɛrɛw kɔrɔ ka o bato, ¹⁸ o tuma ne b'a fɔ aw ye bi ko aw bɛna halaki yɛrɛ le, sigiya tɛ o ra; aw bɛna Zuridɛn ba tige ka taga don jamana min na k'a kɛ aw ta ye, aw tɛna sijan sɔrɔ o jamana ra. ¹⁹ Ne bɛ sankolo ni dugukolo kɛ ne seerew ye bi aw kama. Ne bɛ panamanya ni saya bla aw na kɔrɔ, ka dugawu ni danga fana bla aw na kɔrɔ. Aw ye panamanya le ta, janko aw ni aw ta durujaw ye si sɔrɔ, ²⁰ ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu, k'a ta kumaw lamɛn, ka tugu a kɔ, sabu o le bɛna aw panamanya; o ra, Matigi Ala karira ko a bɛna jamana min di aw bɛmaw ma, Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba, a bɛna a to aw ye sigi o jamana ra, ka sijan sɔrɔ.

Musa ta kumalabanw

31

Yosuwe blara Musa nɔ ra

¹ Ayiwa, Musa kumana Izirayɛlimɔgow bɛɛ lajɛnnin fɛ tuun, ka nin kumaw fɔ o ye, ko:

² «Bi, ne si ye san kɛmɛ ni mugan. Ne tɛna se ka to ka bla aw na tuun. Matigi Ala fana k'a fɔ ne ye ko ne tɛna nin Zuridɛn ba tige. ³ Matigi Ala, aw ta Ala yɛrɛ le bɛna bla aw na. A bɛna nin siyaw halaki aw na, k'a to aw ye o ta jamanaw mina. Yosuwe fana bɛna Zuridɛn ba tige ka bla aw na, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ cogo min na. ⁴ Matigi Ala bɛna nin siyaw kɛ i n'a fɔ a ka Amɔrikaw ta masacɛw Sihɔn ni ɔgi kɛ cogo min na; a bɛna o ni o ta jamana bɛɛ halaki. ⁵ Matigi Ala bɛna o don aw boro; ni o kɛra, ne ka kuma min fɔ aw ye, aw ka kan ka o le kɛ o ra. ⁶ Aw ye jija ka aw yɛrɛ ja gbɛleya! Aw kana siran, aw ja kana tige o na fana, sabu Matigi Ala, aw ta Ala yɛrɛ le bɛna kɛ ni aw ye; a bɛna a janto aw ra tuma bɛɛ, a tɛna aw kelen to fiyewu.»

⁷ Ayiwa, Musa ka Yosuwe wele, k'a fɔ a ye Izirayɛlimɔgow bɛɛ na na, ko: «I jija ka i ja gbɛleya, sabu Matigi Ala tun karira nin mɔgow ta bɛmaw ye ko a bɛna jamana min di o ma, ele le ka kan ka bla o na ka taga ni o ye o jamana ra, ele le fana bɛna jamana taran o cɛ, k'a di o ma. ⁸ Matigi Ala yɛrɛ le bɛna bla i na, ale yɛrɛ le bɛna kɛ ni i ye; a bɛna a janto i ra tuma bɛɛ, a tɛna i kelen to fiyewu. I kana siran, i ja kana tige fana.»

Sariya kitabu karan ko

⁹ Musa ka nin sariya sɛbɛ k'a di Levi dɛncɛw sarakalasebagaw ma, minw tun bɛ to ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta, ani Izirayɛli cɛkɔrɔbaw bɛɛ

ma. ¹⁰ Musa k'a fɔ o ye ko: «San wolonfla o san wolonfla, gbatakɔɔsigi nanagbe* wagati ra, aw ka kan ka aw ta jurunantigiw ta juruw to o ye san min na, ¹¹ ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ nana lɔ Matigi Ala, aw ta Ala na kɔɔ wagati min na Matigi Ala ta yɔɔ ra, aw ye nin sariya ta kumaw karan Izirayelimɔgɔw bɛɛ na na. ¹² Aw ka kan ka jama bɛɛ lajen, cɛw, ani musow, ani denmisenw, ani lonan minw siginin bɛ aw ta duguw ra, janko o ye aw ta karan lamɛn, ka Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi, ka nin sariya ta kumaw bɛɛ sira tagama ka na. ¹³ O cogo ra, o ta den minw tun ma nin sariya lɔn, olugu fana bɛna a mɛn; ni o kɛra, aw bɛna Zuriden ba tige ka taga don jamana min na k'a kɛ aw ta ye, o bɛna Matigi Ala, aw ta Ala nasiran degi wagati bɛɛ ka aw to o jamana ra.»

Ala ka Izirayelimɔgɔw ta kɛwalejuguw ko fɔ

¹⁴ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye tuun ko: «I sawagati surunyara. Yosuwe wele, aw ye taga Nɔgɔnkunbɛn fanibon* kɔnɔ; ne bɛna ne ta ciw fɔ a ye.» Musa ni Yosuwe tagara Nɔgɔnkunbɛn fanibon kɔnɔ.

¹⁵ Matigi Ala k'a yɛrɛ yira fanibon kɔnɔ sankaba jamijan dɔ ra. Sankaba jamijan nana lɔ fanibon donda ra. ¹⁶ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye ko: «I bɛna sa, ka taga fara i bɛmaw kan. Nka sani dɔɔnin, nin mɔgɔw bɛna taga don jamana min na, o bɛna ne to yi, ka taga to ka o jamana mɔgɔw ta alaw le bato, ka o yɛrɛ lanɔgɔ; ne ka jɛnɔgɔnya* min don ni o ye, o bɛna o cɛn. ¹⁷ O lon na, ne bɛna dimi o kɔɔ kɔsɛbɛ. Ne bɛna o to yi, ka ne pada dogo o ma, k'a to o ye o halaki; kojugu caman ni tɔɔɔ caman bɛna o sɔɔ.» O tuma ra o bɛna a fɔ ko: «An Matigi Ala tɛ ni an ye tuun minkɛ, o le m'a to nin kojuguw bɛɛ bɛ sera an ma wa?» ¹⁸ O lon na, ne kɔni bɛna ne pada dogo o ma, o ta kojuguw bɛɛ kɔsɔn, sabu o tagara ala wɛrɛw bato.

¹⁹ «Ayiwa, sisan, aw ye nin dɔnkiri kumaw sɛbɛ; aw ye Izirayelimɔgɔw karan a ra, o ye to k'a la. O dɔnkiri le bɛna kɛ ne seere ye o kama. ²⁰ Ne tun karira nin mɔgɔw bɛmaw ye ko ne bɛna jamana min di o ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo jamana min na, ne bɛna taga ni o ye o jamana ra. O bɛna domuni kɛ ka fa, ka bonya fɔ ka tɔɔ; nka o kɔ, o bɛna yɛlɛma batofɛn wɛrɛw fɛ ka taga olugu bato, ka ne mafiyɛnya, ka o ni ne ta jɛnɔgɔnya cɛn. ²¹ Ni kojuguw ni gbɛlɛya caman nana se o ma tuma min na, o tuma nin dɔnkiri le bɛna kɛ ne seere ye o kama, sabu hali o ta durujaw bɛna to ka nin dɔnkiri la, o hakiri tɛna bɔ a kɔ fiyewu. Ne karira nin mɔgɔw ye ko ne bɛna jamana min di o ma, hali k'a sɔɔ ne ma se ni o ye o jamana ra ban, o bɛna taga ko o ko kɛ, ne ka o bɛɛ lɔn ka ban.»

²² Ayiwa, Musa ka o dɔnkiri sɛbɛ o lon na, ka Izirayelimɔgɔw karan o ra.

²³ O kɔ, Matigi Ala k'a ta ciw fɔ Nuni dɛncɛ Yosuwe ye; a ko: «I jija ka i ja gbɛlɛya, sabu ne karira ko ne bɛna jamana min di Izirayelimɔgɔw ma, ele le bɛna bla o na ka taga ni o ye o jamana ra; ne yɛrɛ bɛna kɛ ni i ye.»

²⁴ Musa nana nin sariya ta kumaw sɛbɛ kitabu dɔ kɔnɔ ka ban pewu tuma min na, ²⁵ Levi dɛncɛw, sarakalasebaga minw bɛ to ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta, a k'a fɔ olugu ye ko: ²⁶ «Aw ye nin sariya kitabu ta k'a bla Matigi Ala, aw ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu kɛrɛ fɛ; a bɛna bla o yɔɔ ra, ka kɛ ne seere ye aw kama. ²⁷ Sabu ne ka aw ta murutiri ni aw ta torokungbɛlɛya lɔn. Ni aw murutira ka ban Matigi Ala ma ka ne panaman to aw cɛ ra, o tuma, ni ne nana sa do? ²⁸ Aw ye aw ta gbaw ta cɛkɔɔbaw bɛɛ lajen ne kɔɔ, ani aw ta kuntigiw; ne bɛna nin kumaw fɔ o bɛɛ na na, ka sankolo ni dugukolo kɛ ne seerew ye o kama. ²⁹ Sabu ne k'a lɔn ko ni ne sara, sigiya t'a ra, aw bɛna kɛwalejugu dɔw kɛ ka aw yɛrɛ lanɔgɔ; ne ka aw karan sira min na, aw bɛna o sira bla. Nka a laban, bɔnɔ le bɛna

aw sɔrɔ, sabu aw bɛna to ka kojugu kɛ Matigi Ala na kɔrɔ, ka Matigi Ala ta dimi lawuri aw yɛrɛ ta kɛwalew kosɔn.»

³⁰ Ayiwa, o kɔ, Musa ka nin dɔnkiri kumaw bɛɛ fɔ, fɔ ka taga a laban, k'a don Izirayelimɔgɔw jama bɛɛ lajennin toro ra.

32

Ala ta jɛnɔgɔnya dɔnkiri

¹ Sankolo, i toro malɔ, ne bɛna kuma;
dugukolo, ne darakan lamɛn.

² Ne ta lɔnniyakumaw ye jigi i ko sanji,
ne ta darakan ye bɔ i ko gɔmiji,
i ko sanji ji min bɛ ben binkura kan,
i ko sanjiba min bɛ ben bin nuguninw kan.

³ Sabu ne bɛna Matigi Ala tɔgɔ fɔ, janko bɛɛ y'a mɛn;
bɛɛ ye an ta Ala tando a tɔgɔ bonya kosɔn!

⁴ Ale le ye an ta barakatigi ye, a ta kɛwale bɛɛ dafanin lo;
a ta siraw bɛɛ terennin lo.
Ala kankelentigi lo, a tɛ ko bɛnbari si kɛ;
a terennin lo, cantigi Ala lo.

⁵ Nka aw le ma teren Ala ye;
o kosɔn aw tɛ Ala ta mɔgɔw ye tuun.
O maroya le bɛ aw kan, aw mɔgɔ hakirintanw, aw mɔgolafiribagaw!

⁶ Aw siya naloman, siya hakirintan,
aw bɛ se ka nin ko kɛ Ala ra cogo di?
Ale le tɛ aw Fa ni aw danbaga ye wa?
Ale le ma aw dan, ka baraka don aw ra wa?

⁷ Aw ye miiri fɔɔfɔɔ wagatiw ra,
aw ye miiri wagatijan tɛmɛninw na.
Aw ye aw bɛmaw jininka, olugu bɛna o kow fɔ aw ye;
aw ye cɛkɔrɔbaw jininka, olugu bɛna a nafo aw ye.

⁸ Wagati min na Ala kɔrɔtaninba ka dunuɔna jamanaw taran adamadenw
na,

ka mɔgɔw janjan dugukolo yɔrɔ bɛɛ ra,
a ka bɛɛ ta jamana dan yira;
a ka yɔrɔ dɔ bla Izirayelimɔgɔw ye ka kapa ni o hakeya ye;

⁹ sabu Matigi Ala ninyɔrɔ ye a yɛrɛ ta mɔgɔw le ye.
Yakuba ta mɔgɔw* le ye a ta ye.

¹⁰ Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw sɔrɔ kongokolon le kɔnɔ,
yɔrɔ lakolon dɔ ra yi, kongowuruw kasitow cɛ ra yi.
A ka o mara, k'a janto o ra,

ka o kɔrɔsi, i ko mɔgɔ b'a jakisɛ kɔrɔsi cogo min na,
¹¹ i ko bɔn bɛ a kamanw lamaga cogo min na a ta denw kunna,
janko ka o labɔ naga kɔnɔ;
o jigito a b'a kaman yangan,
ka o ta ka o la a kamansiw kan.

¹² Matigi Ala kelenpe le tagara ni a ta mɔgɔw ye;
ala wɛrɛ si tun tɛ ni a ye k'a dɛmɛ.

* **32:9** 32.9 Yakuba ta mɔgɔw, o ye Izirayelimɔgɔw ye.

13 A tagara o layelen jamana kuruyorow ra,
ka o baro ni jamana yiridenw ye.

A ka li bo faraw ce ra k'a di o ma;
ka oliviyesunw falen faragbelenw na ka o turu di o ma.

14 O ka misiw ni sagaw ta nono min, k'a nare domu.

O ka sagadenw, ani Basan sagajigiw, ani bakoroninw sogo yoropumanw
domu;

o ka mugu tentennin pumanmanw ke o baro ye,
ka o ta rezemwo pumanmanw ji min.

15 Nka Yesurun† fara fo ka toro minke, a murutira.

O fara, ka bonya, ka toro minke,

o bora o danbaga Ala ko;

o ka o ko di o ta barakatigi ma, min kera o kisibaga ye.

16 O ka siya werew ta alaw bato, k'a to Ala dimina, sabu o ka ale ni ala
werew ke kelen ye;

o ka o ko haramuninw ke, k'a ta dimi lawuri.

17 O ka sarakaw bo jinaw ye, o minw te Ala ye.

O ka ala werew bato, o tun ma minw lon kakoro;

ala minw bora kura ye,

o bemaw tun ma deri ka minw bato.

18 Aw ta barakatigi Ala min baraka ra aw worora, aw bora o le ko!

Ala min baraka ra aw worora, aw jinana o le ko!

19 Ayiwa, Matigi Ala k'a ye ten minke, a banna o ra,

sabu minw ye a dencew ni a denmusow ye, olugu k'a ta dimi lawuri.

20 A ko: «Ne tena ne janto o ra tuun!

Ne bena a fle o laban bena ke min ye;

sabu kumayelemabagaw lo,

mogo kankelentigiw te.

21 Fen minw te Ala ye, o ka ne ni olugu ke kelen ye, k'a to ne dimina.

O ka o ta batofen gbansanw le bato, fo ka ne jusu bo.

O koson siya min te siya panaman ye, ne bena o pangboya don o ra;

ne bena siya hakirintan do le ta, janko ka dimi don o ra.

22 Sabu ne ta dimi wurira, ka mana i ko tasuma;

a tasuma be jeni ka se fo lahara;

a be dugukolo ni a simanw bee jeni,

ka kuruw jeni fo o jukoroyorow ra.

23 Ne bena kojuguw caya o kan,

ka ne ta bipew bee ke ka o bon.

24 Ne bena kongwo ben o kan, fo ka o baraka ban;

ka farigban ni banajuguw bla o ra fo ka o faga.

Ne bena kongowaraw bla o ce ra, o ye o kin,

ka sajuguw bla o ce ra fana, o ye o kin.

25 Mogow bena o ta denw faga ni keremukuru ye kene ma, ka o ke denntan
ye.

Ka o to o ta bonw konso fana, jatige bena ke o ra.

O bena kanbelenw ni sunguruw faga,

ka denpeninw ni cekoroba sigbetigiw bee faga.

26 «Ne tun b'a fe ka o janjan, ka o lataga fo yorowanw na;

† 32:15 32.15 Yesurun, o ye Izirayeli ye.

k'a to mɔgɔw bɛɛ hakiri ye bɔ o kɔ pewu.

27 Nka ne siranna o juguw kosɔn;
olugu kana na o yere bonya,
k'a fɔ ko: Anw yere baraka le sera o ra,
nin bɛɛ tɛ Matigi Ala nɔ ye.

28 «Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ye siya naloman le ye,
hakiri tɛ o fɛ ka ko faamu.

29 E, ni hakiri le tun bɛ o fɛ, o tun bɛna a faamu,
o laban bɛna kɛ min ye o tun bɛna o lɔn!

30 Cɛ kelenpe bɛ kɛ cogo di ka Izirayeli cɛ waga kelen gbɛn?
Cɛ fla dɔrɔn bɛ kɛ cogo di ka Izirayeli cɛ waga tan labori?
Ni a ma kɛ ko Izirayeli ta Barakatigi le ka o labla o ye,
ni a ma kɛ ko Matigi Ala le ka o don o boro?

31 Sabu o juguw yere k'a lɔn ko min ye olugu ta barakatigi ye,
o tɛ i n'a fɔ Izirayeli ta Barakatigi.

32 Olugu bɛ i n'a fɔ Sodɔmu ta mɔgɔw,
o bɛ i n'a fɔ Gomɔri ta mɔgɔw;
o bɛ i n'a fɔ бага бɛ rɛzɛnsun min denw na,
i n'a fɔ rɛzɛn min denw ka kuna.

33 O ta rɛzɛnji bɛ i ko sa бага,
a bɛ i ko fɔnfɔnnin min бага бɛ mɔgɔ faga.

34 «Ne ka ko dɔ labɛn dogo ra;
ne ka ko min dogo k'a mara yi, o flɛ:

35 Ni aw juguw benlon nana se,
ne le bɛna aw hake bɔ o ra, ka o ta kojugu juru sara.
Kojugu bɛna ben o kan lon min na, o lon tɔ man jan tuun;
o halakilon bɛ nana yi.

36 «Matigi Ala bɛna a ta mɔgɔw ta kiti tigɛ,
a bɛna makari a ta jɔnw na,
ni a nana a ye ko o bɛɛ baraka banna,
jɔn fara hɔrɔn kan.

37 A bɛna a fɔ o ma ko: Aw ta alaw bɛ min sisan?
Aw tun bɛ aw yere karifara ala barakatigi minw ma, o bɛ min?

38 Aw tun bɛ aw ta sarakaw fagara, k'a sogo yɔrɔɔɔɔmanw di ala minw ma,
olugu bɛ min?

Aw tun bɛ aw ta rɛzɛnji sarakaw bɔra k'a di ala minw ma, olugu bɛ min?
Ayiwa, o ye wuri ka aw kisi sa!
O ye wuri ka aw tanga!

39 «Aw y'a lɔn ko ne, ne kelenpe le ye Ala ye,
Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.

Ne le bɛ nin don mɔgɔ ra, ne le fana bɛ nin bɔ mɔgɔ ra;
ne le bɛ mɔgɔ bana, ne le bɛ mɔgɔ kenɛya.
Mɔgɔ si tɛ se ka mɔgɔ kisi ka bɔ ne boro.

40 Ne bɛ ne boro kɔrɔta san fɛ,
ka kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye wagati bɛɛ.

41 Ni ne nana ne ta kɛrɛkemuru dabɔ, fɔ a bɛ manamana,
ni ne boro nana kɛrɛkemuru mina mɔgɔw kama,
o tuma ne bɛna ne dimibɔ ne juguw bɛɛ ra,

ka ne kōninyabagaw bēē ta kēwalew hake bō o ra.

⁴² Ne ta biɓew bēna o bēē jori min fō ka fa;
mōgō mandimininw jori, ani mōgō minaninw jori.
Ne ta kerekemuru bēna ne juguw sogo domu,
ka ne juguw ta kuntigiw bēē kun tige.»

⁴³ Ayiwa, aw siya wēre mōgōw, aw ye ɓagari ni Ala ta mōgōw ye!
Sabu Matigi Ala bē a ta jōnw dimibō o fagabagaw ra,
k'a yere mōnebo a juguw bēē ra,
k'a ta jamana ni a ta mōgōw ta jurumunw kafari.

⁴⁴ Ayiwa, Musa ni Nuni dence Yosuwe ka nin dōnkiri kumaw bēē fō Izirayelimōgōw ɓa na.

⁴⁵ Musa ka nin kumaw bēē fō Izirayelimōgōw bēē ye ka ban tuma min na, ⁴⁶ a k'a fō o ye ko: «Ne ka nin kuma minw bēē fō aw ye bi Ala ɓa kōrō, aw ye aw hakiri to o ra kosebe, ka aw denw karan a ra, janko o ye nin sariya ta kumaw bēē sira tagama k'a dafa a cogo ra.

⁴⁷ «Aw kana nin kumaw jate k'a ke kuma gbansan dōrōn ye de! Nin kumaw le bēna si di aw ma; sabu aw bēna Zuriden ba tige ka taga jamana min mina, nin kumaw le sababu ra aw bēna sijan sōrō o jamana ra.»

Ala ka Musa ta saya ko fō

⁴⁸ O lon kelen na, Matigi Ala k'a fō Musa ye ko: ⁴⁹ «Wuri ka yelen Abarimu kuruw kan, ka taga se fō Nebo kuru kunna, Mohabu jamana ra, Zeriko dugu ɓa fe, ka Kanaana jamana fe; ne bēna o jamana le di Izirayelimōgōw ma k'a ke o ta ye. ⁵⁰ I bēna yelen o kuru min kan, i bēna sa o yōrō le ra, ka taga fara i bēnaw kan, i n'a fō i kōrōce Haruna sara Hōri kuru kan cogo min na, ka taga fara a bēnaw kan; ⁵¹ sabu ka aw to Meriba ta ji yōrō ra, min bē Kadesi, Zini kongokolon kōnō, aw ma la ne ra ka ne kan mina Izirayelimōgōw ɓa na; aw ma ne bonya ne ta saninmanya kosōn Izirayelimōgōw ɓa na. ⁵² O ra ne bēna o jamana min di Izirayelimōgōw ma, i bēna to yōrōjan le dōrōn ka o jamana ye i ɓa ra, nka i yere tena don a ra.»

33

Musa ka dugawu ke Izirayelimōgōw ye

¹ Matigi Ala ta jōnce Musa ka dugawu minw ke Izirayelimōgōw ye sani a ye sa, o dugawuw le ye nin ye: ² A ko:

«Matigi Ala nana ka bō Sinayi kuru kan,
a wurira i ko tere, ka bō Seyiri jamana ra.
A tora Paran kuruyōrōw ra, ka manamana.
Meleke waga caman le tun k'a lamini;

a nana a ta mōgōw fe,
a nana ni sariya manamanato ye a boro, i ko tasuma.

³ Can lo, Matigi Ala le bē a ta mōgōw kanu;
a ta mōgō saninmanw bēē bē a boro kōnō.
O bēē bēna o kinbiri gban a sen kōrō,
janko k'a ta ciw lamēn.

⁴ Musa ka o sariyaw le di an ma,
o le ye Yakuba ta mōgōw* ta cēn ye.

* **33:4** 33.4 Yakuba ta mōgōw, o ye Izirayelimōgōw ye.

⁵ Wagati min Izirayelimogow namogow lajenna ni Izirayeli ta gbaw ye, ale le tun kera Yesurun[†] ta masace ye.»

⁶ «Ala y'a to Ruben ye si soro, a si kana ban, hali ni a ta mogow man ca.»

⁷ Musa ka min fo Zuda ta ko ra:
«E, Matigi Ala, Zuda kasikan lamɛn,
i ye a lana a ta mogow fan fe.
A ka kere ke ni a yere boro baraka ye;
na a deme ka a juguw kere!»

⁸ A ka min fo Levi ta ko ra:
«Matigi Ala, i ka Urimi ni Tumimi[‡] di i ta jon Alapasiranbaga ma,
minw ye Levi ye.

I ka a korobo Masa ta yoro ra,
i ka Meriba ta jiko kiti ben a kan.

⁹ O ko, a ka a na bo a bamuso ni a face ra,
ka ele kelenpe kanu.

A banna a balemaw bee ra,
ka ban hali a denw na,
ka ele ta darakan doron le lamɛn,
ka i ta jennogonya* sariya sira tagama.

¹⁰ O ka Yakuba ta mogow karan i ta ciw ra,
o ka Izirayelimogow karan i ta sariyaw ra.
O ka wusunan sarakaw bo i ye,
ka saraka jenitaw* jeni i ye, i ta sarakajenifen* kan.

¹¹ E, Matigi Ala, baraka don a ta baaraw bee ra,
ka son a boro ta baara bee ma.
A juguw bee soro tige,
a koninyabagaw si kana se ka wuri ka lo tuun!»

¹² A ka min fo Boniyaminu ta ko ra:
«Ale ye Matigi Ala ta mogow kanunin le ye!
A be Matigi Ala kere fe hera ni laganfiya ra.
Matigi Ala bena a tanga tuma bee;
a siginin be o ce ra.»

¹³ A ka min fo Yusufu ta ko ra:
«Matigi Ala ye baraka don a ta jamana ra,
ka sanji panaman ben o ye ka bo san fe,
ka dugukolo jukorojiw di o ma fana.

¹⁴ Tere ye o ta simanw mo o ye,
ka simanw bee ra pumanman di o ma,
k'a to o ye simankuraw soro,
o ye simanw bee ra pumanman soro karo o karo.

¹⁵ Kuruw ta fenw bee ra pumanman, o ye o soro;
kongoriw ta fenw bee ra pumanman, o ye o soro.

[†] 33:5 33.5 Yesurun, o koro ye ko: Izirayeli. [‡] 33:8 33.8 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori kitabu 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fe.

16 Dugukolo fara fen o fen na, o bee ra numanman,
ani Ala min tun k'a yere yira yiritunin tasumaman ra, ale ta kopumanw,
o bee ye ke Yusufu kunna
ale min kera a balemaw namogo ye.

17 Bonya ye Yusufu ta le ye, o min ta fanga be i ko misitoran den folo ceman
ta fanga;
a gbanw be i ko sigin ta gbanw.
A be siya tow bee tu ni o gbanw ye,
fo ka taga se dugukolo dan na.
Efirayimu ta kererejamaw bena a ke ten le,
Manase ta kererejamaw bena a ke ten le.»

18 A ka min fo Zabulon ta ko ra:
«Zabulon ye nagari a ta tagamaw ra,
Isakari ye nagari a ta fanibonw konɔ.

19 Aw bena siyaw wele ka na kuru kan ka na sarakaw bo,
saraka minw bennin be Ala ma.
O bena kogoji konofenw soro ka wasa o ra;
naforo minw dogonin be kogoji kenken jukoro, o bena o soro.»

20 A ka min fo Gadi ta ko ra:
«Mogo o mogo ka Gadi bonya, Ala ye baraka don o tigi ra.
Gadi be la i ko jara;

a be sogo faga, k'a tigetige, k'a ta a senw na ka taga a bla a kun na.

21 A be jamana yoro bee ra numanman ta a yere ye.
Kuntigiw ninyoro ye a ta le ye.

A blara mogow na,
janko o ye Matigi Ala ta sira tagama,
ani Ala ka ko minw latige Izirayelimogow ye, ka o bee ke.»

22 A ka min fo Dan ta ko ra:
«Dan ye jarkanbelen le ye,
min be pan ka bo Basan mara ra.»

23 A ka min fo Nefitali ta ko ra:
«Nefitali ka Ala ta numanya soro k'a caya,
a wasara Matigi Ala ta baraka ra.
Ale le be sigi jamana terebenyanfan ni a woroduguyanfan na.»

24 A ka min fo Aseri ta ko ra:
«Ala ka baraka don Aseri ra i ko Izirayelimogo tow.

Ala ye a ko diya a balemaw ye,
k'a ta oliviyesunw caya fo a ye a sen tunu a turu ra!

25 A ta dugu donda sogonanw ye nege ni siranegge le ye.
A bena koro ka sa ni a baraka ye.»

26 «E, Yesurun§, aw ta Ala bonogonko te!
A be yelen ka sigi sankolo kan ka na aw demɛ;
a be yelen ka sigi sankabaw kan ka na, a ni a ta bonya.

27 Ala banbari le ye aw dogoyoro ye.
A boro baraka ye baraka banbari le ye.

§ 33:26 33.26 Yesurun, o ye Izirayeli ye.

A bena aw juguw gben ka bo aw ja,
k'a fo aw ye ko aw ye o halaki.

28 «Izirayeli bena to hera ni laganfiya ra,
Yakuba ta mogow sigira o danna jamana do ra,
siman ni rezen ka ca jamana min na;
sanji be ben caman jamana min na.

29 «E, Izirayeli, i ta pana, sabu siya juman le be i ko ele?
Matigi Ala ka i kisi.
Matigi Ala le ye i ta negebennan ye, i demebaga;
ale le ye i ta kerékemuru ye, min b'a to i be se soro.
I juguw bena o yere majigi i koro;
i bena tagama o kan.»

34

Musa ta saya

1 Ayiwa, o ko, Musa bora Mohabu kenegbew yoro ra, ka taga yelen Nebo kuru kan, ka taga se fo kuru kuncɛ ma, kuru yoro min be wele ko Pisiga; o be Zeriko dugu ja fe. Matigi Ala ka jamana bee yira a ra k'a to o yoro ra, k'a ta Galadi mara ra ka taga a bla fo Dan mara ra, 2 ani Nefitali ta mara bee, ani Efirayimu ni Manase ta mara bee, ani Zuda ta mara bee, ka taga se fo Kogojiba ma, 3 ani woroduguyanfan kongokolon, ani Zeriko dugu, min be wele ko tamarosunw ta dugu, o kenegbeyoro bee, ka taga se fo Sowari. 4 Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Ne tun karira ko ne bena jamana min di Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ma, k'a ke o ta durujaw ta ye, o jamana le ye nin ye. Ne ka o jamana yira i ra, k'a to i ja ye a ye, nka i sen tena don a ra fiyewu.»

5 Matigi Ala ta jonce Musa sara o yoro le ra, Mohabu jamana ra, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. 6 Matigi Ala k'a su don kenegbe do ra, Mohabu jamana ra, Beti Pehori yoro ja fe. Mogow si ma Musa ta kaburu yoro lon fo ka na se bi ma.

7 Musa sara k'a si to san kemɛ ni mukan. A padenw baraka tun ma dogoya, foyi fana tun ma bo a farikolo baraka ra.

8 Izirayelimogow ka Musa su kasi fo tere bisaba, Mohabu kenegbew ra; o ko, o ka Musa ta sanga ni a su kasi lalo.

9 Hakiritigiyaba tun be Nuni dence Yosuwe fe, sabu Musa tun k'a boro la a kun na, ka dugawu ke a ye. O ra, Izirayelimogow k'a kan mina. Matigi Ala tun ka ci minw bee fo Musa ye, o ka o bee ke a cogo ra.

10 Ayiwa, cira were ma bo tuun Izirayeli jamana ra i ko Musa, min ni Matigi Ala tun be kuma da ni da. 11 Matigi Ala tun k'a ci ka taga Misiran ka taga kabakow ni kobaw ke Farawona ni a ta jamana namogow ja na, ani a ta jamana mogow bee ja na. 12 Musa ka kabakobaw ani siranyakoba minw ke ni a ta sebgaya ye Izirayelimogow bee ja na, mogow si ma o jagon ke ka ye.

YOSUWE TA KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, ni a bora nin kitabu sira labanw na, kitabu to bee sebebaga kera Yosuwe yere ye.

Yosuwe le tun blara cira Musa no ra, ka ke Izirayelimogow jamogo ye. A tagara ni Izirayelimogow ye Kanaana jamana ra cogo min na, o le fora nin kitabu kono.

Ko ba minw kera nin kitabu kono, o dow fle nin ye: Zuriden ba tigeke, ani Zeriko dugu kogow benko, ani Ayi dugu ta kere, ani Ala ta jengonyakura* ko.

An b'a ye fana ko Musa ta baarakecogo, ani Yosuwe ta baarakecogo bora jogon fe kosebe: Musa ka Kogojiwulen cetige ni Izirayelimogow ye cogo min na (Bori Kitabu 14), Yosuwe fana ka Zuriden ba cetige ni Izirayelimogow ye o cogo ra (Yosuwe 3 ani 4). Musa k'a ta kumalabanw fo Sariya foko flanan ta kitabu laban na (31-34), Yosuwe fana k'a ta kumalabanw fo a ta kitabu laban na (Yosuwe 23-24).

Yosuwe sawagati ra, a k'a fo k'a gbeleya Izirayelimogow ye, ko o ka kan ka Matigi Ala, o ta Ala kelenpe le bato.

An b'a ye fana nin kitabu kono ko Izirayelimogow ka kere caman ke, janko ka o yere bosi o juguw boro.

Kitabu konokow

Kanaana jamana minacogo (1-12)

Zuriden ba tereboyanfan ta yoro tarancogo (13)

Zuriden ba terebenyanfan ta yoro tarancogo (14-19)

Karifaduguw (20)

Levi ta mogow ta duguw (21)

Zuriden ba tereboyanfan mogow sekora ka na o ta yoro ra (22)

Yosuwe ta kumalabanw (23)

Yosuwe ka mogow hakiri jigi Ala ta jengonya ra Sikemu (24)

Ala ka Yosuwe bla Musa no ra

¹ Matigi Ala ta baarden Musa sanin ko, Matigi Ala k'a fo Musa ta baarden Yosuwe ye, min ye Nuni dence ye, ko: ² «Ayiwa, ne ta baarden Musa sara; ayiwa, ne bena jamana nin di aw ma, ele ni Izirayelimogow bee ye wuri sisan ka nin Zuriden ba tige ka don o jamana ra. ³ Ni aw sen ka se yoro o yoro, ne be o yoro di aw ma, i n'a fo ne k'a fo Musa ye cogo min na. ⁴ Aw ta jamana bena damina kongokolon na, woroduguyanfan na, ka taga a bla fo nin Liban kuruw fan na, sahiliyanfan na; ani k'a ta Efirati ba ra, tereboyanfan na, ka teme Hetikaw ta jamana ra, ka taga se fo Kogojiba ma, terebenyanfan na. ⁵ Fo ka taga i sa, i jugu si tena se i ra kere ra, sabu ne be ni i ye i n'a fo ne tun be ni Musa ye cogo min na. Ne bena ne janto i ra tuma bee, ne tena i kelen to. ⁶ I jija ka i ja gbeleya, sabu ne karira ko ne bena jamana min di aw bemaw ma, ele le sababu ra, nin mogow bena don o jamana ra. ⁷ Ele koni ye i jija ka i ja gbeleya kosebe doron; ne ta baarden Musa ka sariya minw fo i ye, i ye o bee sira tagama a cogo ra. I kana jenge ka bo o sariya sira kan ka taga i kininboro fe walama ka taga i numanboro fe. Ni o kera, i ta koketaw bee bena na. ⁸ O sariya kitabu kumaw ye ke i da ra tuma bee; i ye miiri a ra su ni tere, janko fen o fen sebera a kono, i ye o bee sira tagama a cogo ra. Ni o kera, ni i ka ko o ko

dabɔ, o be na; i bena nafa sɔrɔ fana i ta kokɛtaw beɛ ra. ⁹ I kana jina ko ne k'a fɔ i ye k'a gbeleya ko i ye jija ka i ja gbeleya. I kana siran, i kana i fari faga, sabu ne Matigi Ala, i ta Ala, ne be ni i ye i ta kokɛtaw beɛ ra.»

Yosuwe ka mɔgɔw laben ka ba tige

¹⁰ Yosuwe k'a fɔ jama jamɔgɔw ye ¹¹ ko: «Aw ye taga mɔgɔw sigiyɔrɔw ra, k'a fɔ mɔgɔw beɛ ye ko o ye domuni jini k'a bla, ko sani tere saba ce, Matigi Ala, an ta Ala ka jamana min di an ma, an bena nin ba tige ka taga don o jamana ra.»

¹² O kɔ, Yosuwe kumana Ruben ta gbamɔgɔw ni Gadi ta gbamɔgɔw ni Manase ta gbamɔgɔw tarance fe*, k'a fɔ o ye ko:

¹³ «Matigi Ala ta baarden Musa tun ka min fɔ, aw ye aw hakiri to o ra. A tun ko: <Matigi Ala, aw ta Ala bena laganfiya di aw ma, ka nin jamana di aw ma.> ¹⁴ Ayiwa, Musa ka jamana min di aw ma Zuriden ba na nin kan yan, aw sera o jamana ra ka ban. O ra, aw ta musow ni aw ta denw ni aw ta beganw ye to yan; nka aw minw ye kerekewew ye, aw beɛ ye teme aw balema tow na fe ni aw ta kerekeminanw ye, ka ba tige, ka taga olugu deme fɔ o fana ye o ta jamana sɔrɔ; ¹⁵ ani Matigi Ala ye laganfiya di o ma fana, ka o ta jamana di o ma, i n'a fɔ a ka aw ta di aw ma cogo min na. Matigi Ala, aw ta Ala bena jamana min di o ma, aw ka kan ka o deme fɔ o ye o jamana sɔrɔ. Ni o ka o sɔrɔ, o tuma, Matigi Ala ta baarden Musa ka jamana min di aw ma yan Zuriden ba tereboyanfan na, ka o ke aw ta ye, aw be kosegi ka na o jamana ra.»

¹⁶ O ka Yosuwe jaabi ko: «Ni i ka fen o fen fɔ an ye, an bena o ke; ni i ka an ci ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, an be taga yi. ¹⁷ An bena i kan mina fen beɛ ra, i n'a fɔ an ka Musa kan mina cogo min na. Janko Matigi Ala, i ta Ala koni ye ke ni i ye dorɔn, i n'a fɔ a tun be ni Musa ye cogo min na. ¹⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka i ta kuma sɔsɔ, ni a ma i ta cifɔninw ke, ani i ka min fɔ ni a ma o ke, o tigi ka kan ka faga. Ele koni ye jija ka i ja gbeleya dorɔn.»

2

Yosuwe ka ce fla ci ka taga Zeriko dugu fle

¹ Ayiwa, Nuni dence Yosuwe tora Sitimu ka korosirikebaga fla ci dogo ra. A k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga jamana cogo fle, ka Zeriko dugu fle kosebe.» O tagara se Zeriko dugu konɔ minke, o tagara jigi jatɔmuso do fe, o togo ye ko Rahabu. O sira yi.

² Mɔgɔw nana a fɔ Zeriko masace ye ko Izirayelimɔgɔ dow nana su fe dugu konɔ, ka na jamana yɔrɔ beɛ yaala. ³ O fora minke, masace ka cira bla ka taga a fɔ Rahabu ye ko: «Ce minw nana i fe, ka na don i ta so konɔ, o labɔ, sabu o nana jamana yɔrɔ beɛ yaala le.» ⁴ Rahabu ka ce fla dogo, k'a fɔ masace ta ciradenw ye ko: «Can lo, o sera ne fe so konɔ yan, nka ne koni tun ma o boyoɔrɔ lon. ⁵ I n'a fɔ dugu donda be datugu terebenda fe, o sekora ka taga terebenda wagati ra, sani da ye datugu. Ne m'a lon o tagara fan min na. Ni aw teliyara ka tugu o no fe, aw bena o gben ka o mina.»

⁶ Nka Rahabu tun ka o layelen a ta biribon le kunna. Binpaga dow tun be blanin be yi, a tun ka o dogo o binpagaw jukoro.

⁷ Masace ta ciradenw bora ko o be taga o kɔ. O bora minke, mɔgɔw ka dugu donda datugu. O tagara Zuriden ba sennatigeyoro sira fe.

* **1:12** 1.12 Manase ta gba tun ka bon, o koson o tun k'a taran fla ye. Taran kelen tun ka o ta jamana sɔrɔ ka ban Zuriden ba tereboyanfan na.

Ciradenw ka layiri ta Rahabu ye

⁸ Ayiwa, sani korosirikebaga fla ye sunogo, Rahabu yelenna o ko bon kunna. ⁹ Rahabu k'a fo o ye ko: «Ne k'a lon ko Matigi Ala ka jamana nin di aw ma. Aw siranya ka an bee mina yan, jamana mogow bee ja tigeninba lo; ¹⁰ sabu an k'a men ko Matigi Ala ka Kogojwulen ja aw na, aw boto Misiran jamana ra. An k'a men fana ko aw ka Amarikaw ta masace fla bee faga, masace Sihon ni masace Ogi; ko aw ka olugu faga Zuriden ba kere fe, tereboyanfan na. An ka o kibaroya men. ¹¹ An ka o kibarow men minke, an ja tigenin lo kosebe; ja te mogow si ra yan k'a fo ko a be kere ke ni aw ye, sabu Matigi Ala, aw ta Ala le ye Sebetigi ye sankolo ra, ani dugukolo kan. ¹² Ayiwa, sisan ne be aw daari ko aw ye kari Matigi Ala togo ra ne ye, ko aw bena kopuman ke ne ta somogow ye, i n'a fo ne ka kopuman ke aw ye cogo min na. Aw ye tagamasiyen do yira ne ra min b'a yira ko aw bena ne to yi. ¹³ Aw ye layiri ta ne ye, ko aw bena ne face, ni ne bamuso, ni ne balemamusow, ni ne balemacew, ani o ta sokonmogow bee bosi; aw tena a to o ye an faga.»

¹⁴ Ce fla ka Rahabu jaabi ko: «An be kari i ye ko foyi tena aw soro ka anw panaman to. Nka aw man kan ka do fo mogow si ye an nako ra yan. O ra, ni Matigi Ala nana jamana di an ma, an bena i ta kopuman sara i ye, an fana bena ke kankelentigiw ye.»

¹⁵ Ayiwa, Rahabu ka o lajigi ni juru ye bon finetiri fe, sabu a ta bon tun donnin be dugu laminikogo ra, k'a finetiri da bo k'a bla kene ma. ¹⁶ Sani o ye jigi, Rahabu k'a fo o ye ko: «Aw ye taga kuruw fanfeyorow ra, janko mogow minw be aw no fe, aw kana na taga ben ni olugu ye. Aw ye taga dogo o yoro ra fo tere saba, ka a to masace ta ciradenw ye seko ka na. O ko, aw be aw ta sira ta ka taga.» ¹⁷ Ce fla k'a fo Rahabu ye ko: «An ka layiri min ta i ye, an bena o dafa cogo min na o ye nin ye: ¹⁸ Ni an nana don aw ta jamana ra tuma min na, i ka an lajigi finetiri min fe, i ye nin juru wulenman siri o finetiri ra. I ye i face ni i bamuso ni i balemaw, ani i ta somogow bee lajen i fe bon konso. ¹⁹ Ni i ta mogow o mogow ka bo kene ma, ni kojugu min ka o tigi soro, ale yere le ka o pini; o te an no ye. Nka mogow o mogow be ni i ye bon konso, ni an do boro sera o do ma, o hake ye ben an kan. ²⁰ Nka ni i ka do fo an nako ra yan mogow were ye, o tuma, an ka layiri min ta i ye, an tena o jate tuun.» ²¹ Rahabu ko: «Ne sonna aw ta ma.» O ko, a ka ce fla bla ka taga. O bora minke, Rahabu ka juru wulenman siri a ta finetiri ra.

²² O sera kuruw fanfeyorow ra minke, o dogora yi. O tora yi fo tere saba, k'a to masace ta ciradenw ye seko. Masace ta ciradenw ka o pini yoro bee ka dese, o ma o ye minke, o sekora ka taga Zeriko.

²³ Ayiwa, ce fla jigira ka bo kuruyorow ra, ka Zuriden ba tige ka taga Nuni dence Yosuwe fe. O ka ko minw ye, o ka o bee lakari a ye. ²⁴ O k'a fo Yosuwe ye ko: «Can lo Matigi Ala ka jamana bee di an ma. Jamana mogow be siranna ka kere ke ni an ye.»

3

Izirayelimogow ka Zuriden ba tige

¹ Ayiwa, Yosuwe wurira sogomada joona fe; a ni Izirayelimogow bee bora Sitimu ka taga Zuriden bada ra. O sera yi minke, o ka wagati dama ke yi, sani o ye ba tige.

² Ayiwa, sani tere saba ce, jama pamogow temena mogow sigiyorow bee ra, ³ k'a fo mogow ye ko: «Ni aw nana sarakalasebagaw, Levi ta mogow

ye, o ka Matigi Ala, aw ta Ala ta jenɲogonya kesu* ta tuma min na, o tuma aw ye bo aw ta fanibonw konɔ ka tugu o ko. ⁴ O cogo le ra, aw bena a lon aw ka kan ka sira min ta, sabu aw ma deri ka teme nin yoro ra k'a ye. Nka aw kana gbara jenɲogonya kesu ra; aw ye kilometere kelen ɲogon to aw ni jenɲogonya kesu ce.»

⁵ Yosuwe k'a fo mogow ye ko: «Aw ye aw yere saninya, sabu Matigi Ala bena kabakow ke aw ce ra sini.»

⁶ O dugusagbe Yosuwe k'a fo sarakalasebagaw ye ko: «Aw ye jenɲogonya kesu ta ka bla mogow na fe.» O ka jenɲogonya kesu ta ka bla mogow na fe.

⁷ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «Ne bena a damina bi ka i bonya Izirayelimogow bee na korɔ, janko o y'a lon ko ne be ni i ye i n'a fo ne tun be ni Musa ye cogo min na. ⁸ Sarakalasebaga minw be jenɲogonya kesu tara, i ye nin ci fo olugu ye, ko ni o sera Zuriden ba ra tuma min na, o ye don ka lo ji ra.»

⁹ Yosuwe k'a fo Izirayelimogow ye tuun ko: «Aw ye gbara ka Matigi Ala, aw ta Ala ta kuma lamɛn.» ¹⁰ Yosuwe ko: «Aw bena a lon sisan le ko can ra, Ala panaman be aw ce ra. Ala bena Kanaanakaw ni Hetikaw, ani Hevikaw ni Perezikaw ni Girigasikaw ni Amorikaw, ani Yebusikaw gben yere le ka bo aw na fe. ¹¹ A fle, dununa bee tigi Ala ta jenɲogonya kesu bena teme aw na fe ka Zuriden ba tige. ¹² Sisan, aw ye ce tan ni fla panawoloma ka bo Izirayeli gbaw bee ra; ce kelen kelen ye bo gba bee ra. ¹³ Sarakalasebaga minw ka Matigi Ala, dununa bee tigi Ala ta jenɲogonya kesu ta, ni olugu senw donna Zuriden ba ra dorɔn, Zuriden ba bena cetige o yoronin kelen bee ra; ji bena lo sanfeyoro ra yi, ka lajen ka ke i ko kogo.»

¹⁴ Izirayelimogow bora o sigiyoro ra, ka taga Zuriden ba tige. Sarakalasebaga minw tun ka jenɲogonya kesu ta, olugu blara mogow na. ¹⁵ O kera simantigewagati le ra; o wagati ra Zuriden ba be fa fo ka bo kene ma. Ayiwa, sarakalasebagaw ka o sen don ji ra yoro min na dorɔn, ¹⁶ ba ji min tun be nana ka bo san fe, o lora, ka lajen ka ke i n'a fo kogo, ka janya ka se fo Adamu ma, o dugu min be Saritan yoro kere fe. Dugumayoro ra, ji min tun be woyora ka jigi ka taga Kogoji sanin na, o fana woyora ka taga ka bo yi pewu. A kera ten le, Izirayeli jama bee sera ka ba tige Zeriko dugu na fe.

¹⁷ Ayiwa, sarakalasebaga minw tun ka jenɲogonya kesu ta, olugu lonin tora yoro kelen na dugukolo jalan kan Zuriden ba cɛmance ra; Izirayelimogow bee ka ke teme ye ba ce ma, dugukolo jalan kan, fo ka taga a to jama bee ye Zuriden ba tige ka ban.

4

Kabakuru tan ni fla

¹ Izirayeli jama bee ka Zuriden ba tige ka ban wagati min na, Matigi Ala kumana Yosuwe fe, ko: ² «Ce tan ni fla panawoloma Izirayelimogow ra; ce kelen kelen ye bo gba bee ra. ³ I ye nin ci fo o ye ko o ye taga kabakuru tan ni fla ta Zuriden ba ra, sarakalasebagaw tun lonin be yoro min na ji ra. O be o kabakuru tan ni fla ta ka taga o bla aw siyoro ra.»

⁴ Yosuwe tun ka mogow tan ni fla minw panawoloma Izirayelimogow ra, ka mogow kelen ta gba bee kelen kelen na, a ka olugu wele, ⁵ k'a fo o ye ko: «Aw ye teme Matigi Ala, aw ta Ala ta jenɲogonya kesu* na fe, ka taga don Zuriden ba cɛmance ra. Aw bee kelen kelen ye kabakuru kelen kelen ta ka o la aw kamankunw kan, Izirayeli ta gba bee ni a ta kabakuru; ⁶ o kabakuruw bena ke tagamasiyen ye aw ce ra. Ni aw ta denw nana aw

pininka lon min na ko: <Nin kabakuruw kɔrɔ ye mun le ye aw fe?> ⁷ Aw ye o jaabi ko: <Zuriden ba tigera fla ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu na fe. Jɛnɔgɔnya kɛsu donna ji ra tuma min na, Zuriden ba tigera fla ye. Nin kabakuruw bɛna kɛ hakirijigifɛn le ye tuma bɛɛ, ka Izirayɛlimɔgɔw hakiri jigi nin kabako ra.> »

⁸ Yosuwe ka min fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye, o k'a kɛ ka kaɲa ni o ye. O ka kabakuru tan ni fla ta ka bɔ Zuriden ba cɛ ma ka kaɲa ni Izirayɛlimɔgɔw ta gbaw tɔgɔw ye, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Yosuwe ye cogo min na. O tagara ni o kabakuruw ye o sigiyɔrɔ ra ka taga o bla yi. ⁹ Sarakalasebagaw tun ka jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka don ji ra ka lɔ Zuriden ba yɔrɔ min na, Yosuwe ka kabakuru tan ni fla wɛrɛ lɔlɔ o yɔrɔ fana ra, ba cɛ ma. O kabakuruw bɛ yi hali bi.

¹⁰ Sarakalasebaga minw tun ka jɛnɔgɔnya kɛsu ta, olugu lɔnin tun tora Zuriden ba janin cɛ ma; Matigi Ala tun ka ci minw fɔ Yosuwe ye, Izirayɛlimɔgɔ ka o bɛɛ kɛ k'a dafa. O fana kɛra ka kaɲa ni Musa ta kuma le ye. Izirayɛlimɔgɔw tun teliyara le ka ba tige. ¹¹ Mɔgɔw bɛɛ tɛmɛna ka ban wagati min na, sarakalasebagaw tɛmɛna ni Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ye ka taga lɔ ba fan dɔ ra jama na kɔrɔ. ¹² Rubɛn ta gba, ani Gadi ta gba, ani Manase ta gba tarancɛ, olugu ta kɛrɛkɛdenw le tun blara Izirayɛlimɔgɔ tɔw na fe, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ cogo min na. ¹³ Kɛrɛkɛden waga binaani (40 000) ɲɔgɔn le tɛmɛna Matigi Ala na kɔrɔ, kɛrɛkɛminanw bɛ o bɛɛ boro, o bɛɛ labennin bɛ kɛrɛ kama. O ka o ɲasin Zeriko kɛnɛgbɛ yɔrɔ ma. ¹⁴ O lon na, Matigi Ala ka Yosuwe bonya Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ na kɔrɔ. Fɔ ka taga Yosuwe sa, Izirayɛlimɔgɔw k'a bonya i n'a fɔ o tun ka Musa bonya cogo min na.

¹⁵ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye tuun ko: ¹⁶ «Sarakalasebaga minw ka jɛnɔgɔnya tagamasiyɛn kɛsu ta, a fɔ o ye ko o ye bɔ Zuriden ba cɛ ma.»

¹⁷ Yosuwe k'a fɔ sarakalasebagaw ye ko: «Aw ye bɔ Zuriden ba cɛ ma.»

¹⁸ Sarakalasebagaw bɔra Zuriden ba ra, ka o senw bla dugukolo jalan kan yɔrɔ min na dɔrɔn, Zuriden ji sekɔra a nɔ ra, ka kɛ woyo ye ka yɔrɔ bɛɛ fa, i n'a fɔ a tun bɛ woyo cogo min na kakɔrɔ.

¹⁹ Izirayɛlimɔgɔw ka Zuriden ba tige, ka o ta fanibonw lɔ Giligali yɔrɔ kɔrɔ, Zeriko dugu terebɔyanfan na. O kɛra san karo fɔlɔ tere tan.

²⁰ Izirayɛlimɔgɔw tun ka kabakuru tan ni fla min ta Zuriden ba ra, Yosuwe ka o kabakuru tan ni fla le lɔlɔ Giligali.

²¹ O kɔ, Yosuwe k'a fɔ Izirayɛlimɔgɔw ye ko: «Lon dɔ, ni aw ta denw nana aw pininka, ko nin kabakuruw kɔrɔ ye mun ye, ²² aw ye a fɔ o ye ko Izirayɛlimɔgɔw tagamana ka nin Zuriden ba tige dugukolo jalan kan. ²³ Sabu Matigi Ala, aw ta Ala ka Zuriden baji ja aw na fe, k'a to aw bɛɛ ye tɛmɛ, i n'a fɔ a tun ka Kɔgɔjiwulen ja anw na fe cogo min na. ²⁴ A ka nin kow kɛ, janko dugukolo siyaw bɛɛ y'a lɔn ko ale Matigi Ala ta sebgaya ka bon, ani janko aw ye siran Matigi Ala na tuma bɛɛ.»

5

Izirayɛlimɔgɔw ɲasiran ka masacew sɔrɔ

¹ Amɔrikaw ta masace minw siginin bɛ Zuriden ba terebenyanfan na, ani Kanaanakaw ta masace minw siginin bɛ Kɔgɔjiba da ra, olugu k'a mɛn minke ko Matigi Ala ka Zuriden ba ja janko Izirayɛlimɔgɔw ye tɛmɛ, o siranna. Izirayɛlimɔgɔw ta ko ka o ja tige, fɔ ka kɛrɛkɛlɔgɔ bɛɛ bɔ o ra.

Izirayɛlimɔgɔw kɛnɛsigiri ko

² Ayiwa, o wagati kelen na, Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye ko: «Kabakuru dɔw lɛsɛ ka o kɛ muruw ye, ka Izirayeli cɛden kenɛsigibariw kenɛsigi.»

³ Yosuwe ka kaba dɔw lɛsɛ ka o kɛ muruw ye ka Izirayeli cɛdenw kenɛsigi. O kenɛsigiri kɛra yɔrɔ min na, o ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko kenɛsigiri kongori*.

⁴ Kun min na Yosuwe ka o kenɛsigi, o ye ko Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun bɔra Misiran jamana ra tuma min na, cɛden minw bɛɛ tun bɛ se ka taga kɛre ra, olugu bɛɛ sara kongokolon kɔnɔ, ka o to tagama ra, o bɔnin kɔ Misiran. ⁵ O cɛden minw bɛɛ tun bɔra Misiran, olugu bɛɛ tun kenɛsigira. Nka cɛden minw bɛɛ worora kongokolon kɔnɔ, ka o to tagama ra, o bɔnin kɔ Misiran, olugu tun ma kenɛsigi. O le kosɔn Yosuwe ka o kenɛsigi.

⁶ Izirayelimɔgɔw ka sanji binaani le kɛ tagama ra kongokolon kɔnɔ; a kɛra ten, cɛden minw tun bɔra Misiran, minw tun bɛ se ka taga kɛre ra, olugu bɛɛ halakira ka ban, sabu o tun ma sɔn ka Matigi Ala ta kuma lamɛn. O kosɔn Matigi Ala tun ka jamana min layiri ta, ko a bɛna o di o bɛmaw ma, nɔnɔ ni li bɛ woyo o jamana min na, a karira ko a tɛna a to o ja ye o jamana ye. ⁷ Matigi Ala ka o dɛncɛw le bla o nɔ ra. Yosuwe ka olugu le kenɛsigi, sabu o si tun ma kenɛsigi fɔlɔ. ⁸ O kenɛsignin kɔ, o tora o ta fanibonw kɔnɔ fɔ ka taga o ta joriw kenɛya. ⁹ O kɔ, Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye ko: «Aw bɔra ni maroya min ye Misiran jamana ra, ne ka o maroya bɔ aw kunna bi.» O le kosɔn o yɔrɔ tɔgɔ lara ko Giligali†. Hali bi o tɔgɔ kelen le b'a ra.

Jɔnyaban janagbɛ

¹⁰ Izirayelimɔgɔw ka o ta fanibonw lɔ Giligali, ka Jɔnyaban janagbɛ* ke yi. O kɛra karo tere tan ni naani wulada fɛ, kenɛgbɛ dɔ ra, Zeriko dugu kɛre fɛ. ¹¹ Jɔnyaban janagbɛ dugusagbɛ, o ka burufunubariw ni simankise yirannin domu; o tun ye o yɔrɔ yɛrɛ ta simanw ye. O ka o domu o lon yɛre ra. ¹² Jɔnyaban janagbɛ dugusagbɛ, mane lalɔra, sabu Izirayelimɔgɔw tun bɛ jamana simanw le domuna. Mane dɔ ma di o ma tuun. K'a ta o san na, o ka Kanaana jamana ta simanw le domu‡.

Matigi Ala ta kɛrɛkɛjama kuntigi

¹³ Ayiwa, ka Yosuwe to Zeriko dugu kɛrɛ fɛ, a k'a ja kɔrɔta minke, a barara ka cɛ dɔ lɔnin ye a ja fɛ, kɛrɛkɛmuru bɛ a boro, a bɔnin bɛ a la ra. Yosuwe tagara lɔ cɛ kɔrɔ, k'a pininka ko: «Ele ye anw dɔ le ye wa, walama i ye an jugu dɔ le ye?» ¹⁴ Cɛ ka Yosuwe jaabi ko: «Ne tɛ ni aw si ye. Ne ye Matigi Ala ta kɛrɛkɛjama kuntigi le ye; ne natɔ le ye nin ye.» Yosuwe k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma k'a bato, k'a pininka ko: «Ne matigicɛ, ne ka kan ka mun le kɛ sa?» ¹⁵ Matigi Ala ta kɛrɛkɛjama kuntigi k'a jaabi ko: «Sanbara bɔ i sen na, sabu i lɔnin bɛ yɔrɔ saninman le ra nin ye.» Yosuwe ka sanbara bɔ.

6

Izirayelimɔgɔw ka Zeriko dugu bɛɛ halaki

¹ O tun ka Zeriko dugu lalaga k'a datugu kɔsɛbɛ Izirayelimɔgɔw jasiran kosɔn. Mɔgɔ tɛ don, mɔgɔ tɛ bɔ. ² Matigi Ala k'a fɔ Yosuwe ye ko: «A flɛ, ne bɛna Zeriko dugu di i ma, ani a masacɛ ni a kɛrɛkɛcɛfariw bɛɛ. ³ Ele ni i ta kɛrɛkɛjama, aw bɛna tagama ka Zeriko dugu lamini, sipaga kelen lon o lon, fɔ tere wɔrɔ. ⁴ Sarakalasebaga wolonfla bɛna bla jɛnɔgɔnya

* 5:3 5.3 Heburukan na o yɔrɔ tɔgɔ ye ko: Araloti. † 5:9 5.9 Giligali kɔrɔ ye ko: maroya bɔra an kunna. ‡ 5:12 5.12 Aw ye Bori kitabu 16.31 flɛ.

kesu* na fe, burufiyeta* kelen kelen be ke o bee boro. Tere wolonflanan, aw bena dugu lamini sipaga wolonfla, sarakalasebagaw bena ke buru fiye ye aw na ka taga.

⁵ «Ni o nana burufiyekanba ke wagati min na, ni aw nana o burufiyekan men, o tuma Izirayeli kerəkedenw bee ye kuleba ci. Ni o kera, Zeriko dugu laminikogo be ben. Ni o kera, Izirayeli kerəkedenw bee ye bori ka taga ben dugumogow kan. Bee ye teren ka taga a ta fan na.»

⁶ Nuni dence Yosuwe ka sarakalasebagaw wele k'a fo o ye ko: «Aw ye Matigi Ala ta jennogonya kesu ta; sarakalasebaga wolonfla ye bla jennogonya kesu na fe ni burufiyeta kelen kelen ye o bee boro.» ⁷ A k'a fo Izirayelimogow ye ko: «Aw ye tagama ka dugu lamini; kerəkeden dow ye bla Matigi Ala ta jennogonya kesu na fe ni o ta kerəkeminanw ye.»

⁸ Ayiwa, Yosuwe ka min fo, o k'a ke ten. Buru wolonfla tun be sarakalasebaga wolonfla minw boro, o be a fiyera Matigi Ala na korɔ, olugu ka ke o ta buruw fiye ye ka taga Matigi Ala ta jennogonya kesu na fe. ⁹ Sarakalasebaga minw tun be buru fiyera, kerəkeden nafemogow blara olugu na ni o ta kerəkeminanw ye. Kerəkeden kofemogow gbanna jennogonya kesu ko. Ka o to tagama ra, sarakalasebagaw tun be buruw fiyera. ¹⁰ Nka Yosuwe tun k'a fo Izirayelimogow ye k'a gbeleya ko mogɔ si kana kule ci, mogɔ si kana kuma; ko o ye je ka tagama, fo lon min ni ale yere nana a fo o ye ko o ye kule ci, o be sorɔ ka kule ci. ¹¹ O ka dugu lamini sipaga kelen ni jennogonya kesu ye; o ko, o sekora o sigiyoro ra ka taga si yi.

¹² O dugusagbe sogomada jona fe, Yosuwe wurira; sarakalasebagaw ka jennogonya kesu ta tuun. ¹³ Buru wolonfla tun be Sarakalasebaga wolonfla minw boro, olugu blara Ala ta jennogonya kesu na fe, ka ke buru fiye ye ka taga. Nafemogow blara o bee na fe. Kofemogow ka gban Matigi Ala ta jennogonya kesu ko. Ka o to tagama ra, sarakalasebagaw ka ke buru fiye ye tuun. ¹⁴ O lon fana ra, o ka dugu lamini sipaga kelen; o ko, o sekora o sigiyoro ra. O k'a ke ten fo ka taga se tere woro. ¹⁵ A tere wolonflanan, o wurira sogomada jona fe ka dugu lamini sipaga wolonfla, o cogo kelen na. O lon kelen le ra, o ka dugu lamini sipaga wolonfla. ¹⁶ A sipaga wolonflanan na, tuma min na sarakalasebagaw ka buru fiye ni baraka ye, Yosuwe k'a fo Izirayeli kerəkedenw ye ko: «Aw ye kulekanbaw ci, sabu Matigi Ala ka dugu di aw ma. ¹⁷ Aw ka kan ka Zeriko dugu ni a konofenw bee haramuya, k'a bee halaki Matigi Ala ye. Nka aw kana foyi ke Rahabu ra, ani mogɔ o mogɔ be ni a ye a ta so konɔ, sabu ale le tun ka an ta ciradenw dogo.

¹⁸ «Fen minw ka kan ka halaki Matigi Ala ye, aw ye aw yere korɔsi kosebe, aw kana o fenw si ta; ni aw ka o fenw do ta, aw bena kojugu ni cenri lase Izirayelimogow ma. ¹⁹ Warigbew bee, ani saninw bee, ani siranegbe minanw bee, ani negemanfenw bee, o bee ka kan ka bla danna Matigi Ala ye, k'a bla Matigi Ala ta naforo ra.»

²⁰ Mogow nana bara ka kule ci; sarakalasebagaw ka buru fiye. Izirayeli ta kerəkedenw ka burufiyekan men minke, o ka kulekanbaw ci. Zeriko dugu laminikogow bee benna. Izirayeli ta kerəkedenw borira ka don dugu konɔ, ka ben dugumogow kan. Bee terenna ka taga a ta fan na. O ka dugu bee mina. ²¹ Izirayelimogow ka Zeriko dugumogow bee faga ni kerəkemuru ye, ce fara muso kan, denmisen fara mogokoro ba kan; hali misiw ni sagaw ni faluw, o ka o bee faga.

* **6:4** 6.4 O burufiyetaw tun ye sagajigbanw le ye.

Yosuwe ka Rahabu ni a ta somogow bosi

²² Cε fla minw tun cira dogo ra ka taga jamana cogo fle, Yosuwe k'a fo olugu ye ko: «Aw ye taga Rahabu ta bon konɔ, aw ye taga a labo ale ni a ta mogow bee, i n'a fo aw tun karira a ye cogo min na, ko aw tena foyi ke o ra.» ²³ O kanbelenw tagara Rahabu ta so konɔ, ka taga ale ni a ta somogow bee labo kene ma, a face ni a bamuso, ni a balemacew ni a balemamusow, ani a ta gbamogo tow bee; o ka o bee labo ka taga o bla yoro do ra, ka o mabo Izirayelimogow ra. ²⁴ O ko, Izirayeli ta kerekedenw ka tasuma don Zeriko dugu ra, ka dugu ni a konofenw bee jeni. O ka warigbew, ani saninw, ani siranegε minanw, ani negemanfenw le ta, ka o bla Matigi Ala ta batoso ta naforo ra. ²⁵ Yosuwe ka Rahabu ni a ta somogow bee to yi, ani mogow o mogow tun be ni a ye, sabu ce fla minw tun cira ka taga Zeriko dugu fle dogo ra, Rahabu tun ka o ce fla dogo.

Rahabu tora Izirayelimogow ce ra. Hali bi a ta duruja be Izirayelimogow ra.

²⁶ O wagati ra, Zeriko dugu cinin ko, Yosuwe ka nin kuma fo k'a gbelaya Zeriko dugu ko ra; a ko:

«Ni mogow o mogow wurira
ko a be Zeriko dugu kogo lo tuun,
Matigi Ala yere ye o tigi danga.
A be baara dabo lon min na,
a dence folo ye sa.
A be dugu donda konw don lon min na,
a dence laban fana ye sa.»

²⁷ Matigi Ala tun be ni Yosuwe ye. Yosuwe togo bora ka se jamana yoro bee ra.

7

Ayikaw sera Izirayelimogow ra

¹ Ala tun ko Izirayelimogow ye fen minw haramuya Zeriko dugu ciwagati ra, Izirayelimogow ka janfa ke o ko ra. Zuda ta gbamogo do togo tun ye ko Akan; a face togo tun ye ko Karimi, Karimi face togo tun ye ko Zabidi, Zabidi face togo tun ye ko Zeraki. Akan ka o fen dow ta; o koson Matigi Ala dimina Izirayelimogow korɔ kosebe.

² Ayiwa, Yosuwe tora Zeriko ka mogow dow ci dogo ra ka taga Ayi dugu fan fe, Beti Aveni dugu kere fe, Beteli tereboyanfan na. Yosuwe k'a fo o ye ko o ye taga dogo ka jamana cogoya fle. O mogow tagara Ayi dugu cogoya fle dogo ra. ³ O ko, o kosegira ka na Yosuwe fe, ka na a fo a ye ko: «Kun te a ra i ye mogow bee bla ka taga Ayi dugu kama; ce waga fla walama waga saba be se k'a na. I kana mogow bee lataga ka o sege gbansan, sabu Ayikaw man ca.»

⁴ O ka ce waga saba nagon bla ka taga, nka olugu bee borira Ayikaw na.

⁵ Ayikaw ka Izirayelimogow ce bisaba ni woro nagon faga; o ka tow gben, k'a damina dugu donda ra ka taga se fo Sebarim yoro korɔ; o ka o bee gben fo ka o janjan kuru jigijigi yoro ra. A kera ten minke, Izirayelimogow bee jusu kasira, fo ka o fari faga. ⁶ Yosuwe k'a ta faniw faran, k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma Matigi Ala ta jenpogonya kesu* na fe, fo ka taga wulada se, ale ni Izirayeli cekorobaw. O ka buguri ce k'a ke o kun na jusukasi fe.

⁷ O ko, Yosuwe ko: «E, Masa Ala, mun na i k'a to an ka Zuriden ba tige ka na an di Amorikaw ma o ye an halaki? Hali ni an tun tora Zuriden ba ko fe, o tun ka fisa ni nin ye! ⁸ Sisan Matigi Ala, ne bena mun le fo sa? Izirayelimogow borira o juguw na! ⁹ Kanaanakaw ni jamana tow ta

mogow bena o kibaro men; o bena na an lamini ka ben an kan ka an bee faga ka an ta siya tunu ka bo dugukolo kan. I bena mun le ke sisan, janko i togoba kana cen?»

¹⁰ Matigi Ala ka Yosuwe jaabi ko: «Ele ye wuri! Mun koson i ka i na biri dugu ma? ¹¹ Izirayelimogow ka jurumun le ke; ne tun ka jennogonya min don ni o ye, o ka o jennogonya cen. Ne k'a fo o ye k'a gbeleya ko o ye fen minw haramuya, o kana o ta, o ka o do ta. O ka o fenw sonya ka o dogo; o ka o dogo o ta minanw ce ra. ¹² O le koson Izirayeli ta kerekedenw tena se ka lo o juguw na tuun. O bena to ka bori o juguw na le, sabu ne ta dimi be o kan. Ne tena ke ni aw ye tuun, fo aw ka fen minw dogo, ni aw ka o bo aw ce ra ka o bee halaki.»

¹³ Ala k'a fo Yosuwe ye tuun ko: «Wuri ka Izirayelimogow saninya. A fo o ye ko: <Aw ye aw yere saninya sani sini ce, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Izirayelimogow, fen haramunin be aw ce ra; o koson aw tena se ka lo aw juguw na tuun, fo fen haramunin min be aw fe ni aw ka o labo aw ce ra. ¹⁴ Sini sogoma, Izirayeli ta jamakuruw bee bena lo ne Matigi Ala na koru kelen kelen. Ni ne nana jamakuru min yira, o jamakuru ta gbaw bee bena lo ne na koru kelen kelen. Ni ne nana gba min yira, o gba ta somogow bee bena lo ne na koru kelen kelen. Ni ne nana so min yira, o so ta ce w bee bena lo ne na koru kelen kelen. ¹⁵ Ni ne nana mogow min yira, ko ale le ka fen haramuninw ta, o tigi ka kan ka jeni, a ni a borofenw bee; sabu a ka Matigi Ala ta jennogonya cen. A ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra.> »

Akan fagacogo

¹⁶ O dugusagbe sogomada joona fe, Yosuwe wurira; a ka Izirayeli ta jamakuruw bee lana kelen kelen Matigi Ala na koru. Matigi Ala ka Zuda ta jamakuru yira. ¹⁷ A ka Zuda ta gbaw bee lana kelen kelen; Matigi Ala ka Zera ta so yira. A ka Zera ta somogow bee lana kelen kelen, Matigi Ala ka Zabidi ta mogow yira. ¹⁸ Yosuwe ka Zabidi ta mogow ta ce w bee lana kelen kelen, Matigi Ala ka Akan le yira. Akan face tun ye Karimi ye, Karimi face tun ye Zabidi ye, Zabidi face tun ye Zeraki ye; o tun be Zuda ta gba le ra.

¹⁹ Yosuwe k'a fo Akan ye ko: «Ne dence, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala bonya, k'a tando. I ka min ke, o fo ne ye. I kana foyi dogo ne ma.» ²⁰ Akan ka Yosuwe jaabi ko: «Can lo, ne le ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala hake ta. Ne ka ko min ke, o fle nin ye: ²¹ Ne ka Sinehari jamana ta deregeba panaman do ye Zeriko dugu ta fenw na, ani warigbe kilo fla, ani saninkuru garamu keme looru. Ne nabora o fenw fe, fo ne ka o ta. O dogonin be dugukolo jukoro ne ta fanibon konu, warigbe be fen tow jukoro yi.» ²² Yosuwe ka mogow dow ci ka taga Akan ta fanibon konu. Olugu borira ka taga; o tagara o fenw dogonin ye Akan ta fanibon konu dugukolo jukoro, warigbe be o jukoro. ²³ O ka o ta ka na ni o ye Yosuwe ni Izirayelimogow fe. O ka o fenw bla Matigi Ala na koru. ²⁴ Yosuwe ni Izirayelimogow bee ka Zeraki dence Akan mina; a tun ka fen minw dogo, warigbe ni deregeba ni saninkuru, o ka o bee lajen jigon kan. O k'a dencew ni a denmusow bee mina fana; hali a ta misiw, ni a ta faliw ni a ta sagaw, ni a ta baw, o ka o bee mina. O k'a ta fanibon ni a borofen tow bee ta ka taga ni a ye Akori dingakonoyoro ra. ²⁵ Yosuwe k'a fo Akan ye ko: «Mun le koson i ka toro lase an ma? Ayiwa, Matigi Ala bena toro ben ele yere kan bi.»

Izirayelimogow bee ka Akan bon ni kabakuruw ye k'a faga. O k'a ta somogow bee bon ka o faga fana, ka o bee jeni. ²⁶ O ko, Izirayelimogow ka

kabakuru caman ce ka o ton Akan kan. O kabakuruton be yi hali bi. O le koson o ka o yoro togo la ko Akori dingakonoyoro*. O togo le b'a ra hali bi. O ko, Matigi Ala ta dimi malara.

8

Izirayelimogow ka se soro Ayi dugu kan

¹ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «I kana siran, i kana i fari faga. Kerekedenw bee ce ka wuri ka taga Ayi dugumogow kama. A fe, ne bena Ayi masace, ani a ta mogow, ani a ta dugu ni a ta mara bee di i ma. ² I bena Ayi dugu ni a masace ke i n'a fo i ka Zeriko ni a masace ke cogo min na. Nka ele ni i ta kerekedenw le bena dugumogow borofenw ni o ta beganw ce ka o ke aw yere ta ye. I ye kerekeden dow dogo dugu ko fe. Olugu bena bara ka ben Ayikaw kan ka o kere.»

³ Yosuwe wurira ni kerekedenw bee ye, ka taga Ayi dugu kama. A ka kerekedefari waga bisaba janawoloma, ka olugu bla ka taga su fe. ⁴ A k'a fo o ye ko: «Aw ye ne lamen kosebe. Aw ye taga dogo dugu ko fe, nka aw kana aw yoro janya dugu ra kosebe; aw ye aw yere laben ka na ben dugumogow kan. ⁵ Nka ne ni kerekeden to minw bee be ni ne ye, anw bena gbara Ayi dugu ra. Wagati min na Ayi dugumogow bena bo ko o be anw kere, anw bena a lawuri a kama ka bori o ja, k'a ke i n'a fo sijaga folo ta. ⁶ O fana bena bori an ko, ka an gben; an bena o nege ka bo ni o ye dugu konko ka taga ni o ye fo yorojan. O bena a fo ko an be borira o ja i n'a fo folo ta kera cogo min na. ⁷ O tuma ra, aw bena bara ka bo aw ta dogoyoro ra, ka taga ben dugu kan, sabu Matigi Ala, aw ta Ala, bena dugu di aw ma. ⁸ Ni aw benna dugu kan wagati min na, aw ye tasuma don dugu ra. Aw ye a ke i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na. Kuma min be ne fe k'a fo aw ye, o le ye nin ye.»

⁹ Yosuwe ka o bla ka taga, olugu tagara dogo, Beteli ni Ayi furance ra, Ayi dugu terebenyanfan na. Yosuwe sira ni kerekeden tow ye.

¹⁰ O dugusagbe sogomada jona, Yosuwe wurira k'a ta kerekeden tow fe, k'a lon ni o labenna ka ja. O ko, ale ni Izirayeli cekorobaw blara o kerekedenw ja fe ka taga Ayi dugu kama. ¹¹ O kerekedenw bee tagara ni Yosuwe ye fo ka taga se Ayi dugu koro. O tora dugu sahiliyanfan na, ka lo ka o ja sin dugu ma; dingakonoyoro do tun be o ni Ayi dugu ce. ¹² Yosuwe ka mogow waga looru jagon janawoloma ka olugu dogo Beteli ni Ayi furance ra, dugu terebenyanfan na. ¹³ Kerekeden minw bee tun be ni Yosuwe yere ye, olugu tora dugu sahiliyanfan na; tow tagara dogo dugu terebenyanfan na. O lon su fe, Yosuwe gbarara ka na se dingakonoyoro ra. ¹⁴ Ayi ta masace ka Izirayelimogow ye minke, ale ni Ayi ni Ayi kerekedenw teliyara ka wuri sogomada jona fe, ka bo ka taga Izirayelimogow kama, ko o be o kere. Masace ni a ta mogow bee tagara Izirayelimogow ko o yoro kelen na, Zuriden kenegbe fan na. A tun m'a lon ko Izirayelimogow dow dogonin be dugu ko fe. ¹⁵ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee k'a ke i n'a fo Ayikaw sera o ra le. O ka ke bori ye o ja ka taga kongokolon sira fe. ¹⁶ Ayiwa, Ayi masace tun k'a fo ko a ta kerekedenw bee le ye bo ka gban Izirayelimogow ko. O gbanna Yosuwe ni Izirayelimogow ko. Izirayelimogow ka o nege ka taga ni o ye fo yorojan ka bo o ta dugu koro. ¹⁷ Ce si ma to Ayi dugu ni Beteli dugu konko, ni min ma bo ka gban Izirayeli ta kerekedenw ko. O bee bora ka gban Izirayelimogow ko, ka dugu lakolon to.

* 7:26 7.26 Akori koro ye ko: toro.

¹⁸ Matigi Ala nana a fɔ Yosuwe ye ko: «I ta taman min be i boro, o sin Ayi dugu ma, sabu ne bena se di i ma, ka dugu di i ma.» Yosuwe ta taman min tun be a boro, a ka o sin Ayi dugu ma. ¹⁹ Yosuwe k'a boro korota ka taman sin Ayi dugu ma minke, Izirayeli ta kerəkeden minw tun dogora Ayi dugu kere fe, olugu barara ka wuri o yorɔnin bee ka bo o dogoyoro ra, ka bori ka don Ayi dugu kono, ka dugu mina, ka teliya ka tasuma don dugu ra.

²⁰ Ayikaw nana o kofle; o barara ka dugu jenito sisi wurito ye san fe. Ayikaw ma tagayoro lon o yere ra tuun; sabu Yosuwe ni a ta kerəkeden minw tun be borira ka taga kongokolon fan fe, olugu sekora ka ke na ye Ayikaw kama; ²¹ sabu o k'a ye ko o ta kerəkeden minw tun dogora dugu ko fe, ko olugu ka dugu mina; o ka sisi fana wurito ye san fe minke, o sekora ka ke na ye Ayikaw kama, ka na o kere. ²² Izirayeli ta kerəkeden minw tun ka tasuma don dugu ra, olugu fana bora dugu kono ka na Ayikaw kama. Izirayelimogow ka Ayikaw lamini fan bee ra; o ka o bee faga. O ma mogosi to yi, mogosi fana ma se ka bori. ²³ O ka Ayi masace kelen le to, o m'a faga. O k'a mina ka na ni a ye Yosuwe fe.

²⁴ Izirayelimogow ka Ayi kerəkedenw bee faga kongokonyorow ra, ani kongokolon kono, o tun ka o gben ka taga o yoro minw bee ra. Izirayelimogow ka o bee faga ka ban minke, o bee sekora Ayi dugu kono ka taga Ayi dugumogo tow bee faga.

²⁵ Mogow waga tan ni fla le fagara o lon na, cew ni musow faranin jagon kan. Ayikaw bee le tun be o ye. ²⁶ Yosuwe belen tun m'a boro jigi; a tun k'a boro wurinin to ni taman ye fo ka taga Ayikaw bee faga ka ban. ²⁷ Izirayelimogow ka dugu beganw le ta, ani fen to minw sorora dugu kono, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Yosuwe ye. ²⁸ Yosuwe ka Ayi dugu jeni, k'a ke tomo ye, min te se ka lo tuun; a k'a ke i ko kongokolon; a be o cogo le ra hali bi. ²⁹ O ka Ayi dugu masace faga k'a su dulon yiri ra. A tora yi fo ka taga wulada se. Terebenda wagati ra, Yosuwe ko o ye a su lajigi ka bo yiri ra. O k'a su jigi ka taga a firi dugu donda ra, ka kabakuru caman ce ka o ton a kan. O kabakuruton be yi hali bi.

Yosuwe ka sariya kitabu karan

³⁰ O ko, Yosuwe ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, Ebali kuru kan. ³¹ Yosuwe ka o sarakabonan lo k'a ke i n'a fo Matigi Ala ta baarden Musa tun k'a fo Izirayelimogow ye cogo min na, ani i n'a fo o kumaw sebera Musa ta sariya kitabu kono cogo min na. O k'a lo ni kabakuru gbansanw le ye, nega ma ke ka minw lese. O ka saraka jenitaw faga, ka ninsondiya sarakaw bo Matigi Ala ye o sarakabonan kan. ³² Musa tun ka sariya minw fo, Yosuwe ka o sebe kabakuru walaka dow kan o yoro ra, Izirayelimogow bee na na. ³³ Ayiwa, Izirayelimogow bee, ani cekorobaw bee, ani jama jamogow, ani kuntigiw, olugu bee tun lora Matigi Ala ta jenjogonya kesu fan fla ra, ka o nasin sarakalasebagaw ma, Levi ta mogow, minw tun ka jenjogonya kesu ta. Lonan fara Izirayelimogo kan, bee tun be yi. Jama taran kelen tun lora Ebali kuru fan na, taran kelen tun lora Garizimu kuru fan na. Matigi Ala ta baarden Musa tun k'a fo folofolo ko o y'a ke ten le, ka dugawu ke Izirayelimogow ye. ³⁴ Ayiwa, Yosuwe ka sariya ta kumaw bee karan ni kanba ye, dugawu kumaw, ani danga kumaw, i n'a fo a sebera sariya kitabu kono cogo min na. ³⁵ Musa ka cifonin min o min sebe, o kuma kelen ma to, ni Yosuwe ma min karan Izirayeli jama bee na na; musow ni denmisenw ni lonan minw tun siginin be o ce ra, a karanna o bee na na.

9

Gabahonkaw ta ceguya

¹ Yosuwe ta kerew kibaroya sera Zuriden ba terebenyanfan jamanaw masacew bee ma; o jamana minw be kuruyorow ra, ani minw be jamana dugumayanfan na, ani minw be Kogojiba da ra, fo ka taga a bla Liban jamana ra. O masacew le ye Hetikaw ni Amorikaw ni Kanaanakaw ni Perezikaw ni Hevikaw, ani Yebusikaw ta masacew ye. ² Olugu ka jogon lajen ka o kan ke kelen ye ko o be Yosuwe ni Izirayelimogow kere.

³ Yosuwe ka min ke Zeriko dugu ni Ayi dugu ra, o kibaroya fana sera Gabahonkaw ma. Olugu fana ye Hevika dow ye. ⁴ Nka olugu ka o ta ke ceguya ra. O ka o ta dugutagaminanw laben, ka domuni bla o yere kun, ka borokoro dow la o ta faliw ko ra, ka duvenforogo koro faranfarannin dow ta ka o karankaran, ⁵ ka derege faranfarannin dow don, ka sanbara koro dow karankaran ka o don; ka buru koro janin dow bla o ta minanw na, o buruw tun jara fo o be mugumugu.

⁶ O tagara Yosuwe fe Giligali, ka taga a fo Yosuwe ni Izirayelimogow bee ye ko: «An bora jamanajan do le ra, an nana aw fe ka na jenjogonya don ni aw ye.» ⁷ Izirayelimogow ka o jaabi ko: «I b'a soro ko aw ye yan jamana mogow dow le ye; o tuma an bena jenjogonya don ni aw ye cogo di?» ⁸ Gabahonkaw k'a fo Yosuwe ye ko: «An ye i ta jonw le ye.» Yosuwe ka o pininka ko: «Aw ye siya juman le ye, ani aw bora jamana juman le ra?» ⁹ O ka Yosuwe jaabi ko: «I ta jonw bora jamanajan do le ra ka na aw fe, sabu an ka Matigi Ala, aw ta Ala togow men; an k'a ko men. A ka kabako minw ke aw ye Misiran jamana ra, an ka o men fana. ¹⁰ A ka min ke Amorikaw ta masacew fla ra Zuriden ba ja do kan, an ka o men fana. O tun ye Hesibon masacew ye, min togow ye ko Sihon, ani Basan masacew min togow ye ko Jgi; ale tun siginin be Asitaroti. ¹¹ An ta cekorobaw, ani an ta jamana mogow bee k'a fo an ye ko an ye domuni bla an yere kun, ka na aw fe, ka na a fo aw ye ko anw ye aw ta jonw le ye, ko aw ye jenjogonya don ni an ye. ¹² Aw ye an ta buruw fle! Lon min an bora an ta so ka na aw fe, an tun k'a gbanninman le bla an kun. Nka sisan aw y'a fle, a jara fo a be mugumugu. ¹³ Aw ye an ta duvenforogow fana fle! An ka o kura le fa duven na an boto an ta so. Sisan o faranfaranna. An ta deregew ni an ta sanbaraw bee cenna fana, sira janyakojugu fe.»

¹⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ka Gabahonkaw ta domuni do mina, hali o ma Matigi Ala pininka o ko ra. ¹⁵ Yosuwe ka hera ke ni o mogow ye, ka jenjogonya don ni o ye; a k'a fo ko Izirayelimogow man kan ka o faga. Izirayeli ta pamogow fana karira Gabahonkaw ye ko o tena foyi ke o ra.

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimogow ka jenjogonya don ni Gabahonkaw ye lon min na, o tere sabanan, o k'a men ko Gabahonkaw ye o siginogon dow le ye, ko o bee be jamana kelen le ra.

¹⁷ Izirayelimogow ka sira ta ka taga. O ka tere saba tagama ke minke, o sera Gabahonkaw ta duguw ma. O duguw tun ye Gabahon, ani Kefira, ani Beroti, ani Kiriyaati Yeharimu. ¹⁸ O bee n'a ta, Izirayelimogow ma o faga, sabu jama pamogow tun karira o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togow ra, ko o tena foyi ke o ra. Nka, Izirayelimogow dimina, ka ke o ta pamogow jaraki ye. ¹⁹ O ta pamogow k'a fo jama bee ye ko: «An te se ka nin mogow faga tuun, sabu an karira o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togow ra ko an tena foyi ke o ra. ²⁰ An bena min ke o fle nin ye: An bena o to yi, an te foyi ke o ra; ni o te, an bena Ala ta dimi lase an yere ma, sabu an karira o ye ka ban.

²¹ O ra, an tena o faga, nka o bena to ka logo tige, ani ka ji bi Izirayeli jama bee ye.» Jama namogow ka o le fo.

²² Yosuwe ka Gabahonkaw wele k'a fo o ye ko: «Mun koson aw ka faninya tige ko aw bora yorjan, k'a soro aw be ni an ye yoro kelen na yan? ²³ Ayiwa, sisan koni, aw dangara. Aw si tena bo jonya ra fiyewu; aw bena to ka logo tige, ani ka ji bi ka ne ta Ala ta batoso ta baaraw ke.»

²⁴ Gabahonkaw ka Yosuwe jaabi ko: «I ta jonw tun k'a men ko Matigi Ala, aw ta Ala k'a fo a ta baarden Musa ye ko a ye nin jamana bee di aw ma; ko aw nato, a bena nin jamana mogow bee faga ka bo aw na. Aw nako k'a to anw siranna aw na kosebe, ko aw bena na an faga. O koson an ka nin ko ke. ²⁵ Sisan, anw kera i ta le ye; min ka diya i ye, ani min ka ben i ma, i ye o ke an na.»

²⁶ Min tun fora Gabahonkaw ta ko ra, Yosuwe k'a ke ten. A ma o to Izirayelimogow boro; o ra o ma o faga. ²⁷ K'a ta o lon na, a ka o bla logotige ni jibi ra Izirayelimogow ye, ani ka Matigi Ala ta sarakajenifen ta baaraw ke. Ala ka yoro min ke a batoyoro ye, o tun be o baaraw ke o yoro le ra. Hali bi Gabahonkaw be o baara le ra.

10

Yosuwe ka Amorikaw ta masacew kere

¹ Zeruzalemu masace Adoni Sedeki k'a men ko Yosuwe ka Ayi dugu mina, k'a dugumogow haramuya ka o bee faga, ko a ka Ayi dugu masace faga, i n'a fo a ka Zeriko dugumogow ni a masace faga cogo min na. A k'a men fana ko Gabahonkaw tagara jennogonya don ka hera jini Izirayelimogow fe ka sigi o ce ra. ² O kibaroya ka siranyaba bla a ra; sabu Gabahon tun ye duguba le ye, i n'a fo masadugu tow. A tun ka bon ka teme hali Ayi dugu kan. A dugu ce w bee tun ye cefariw le ye fana. ³ O le koson Zeruzalemu masace Adoni Sedeki ka cira bla ka taga Heburon masace Hohamu fe, ka do ci ka taga Yarimuti masace Piramu fe, ka do ci ka taga Lakisi masace Yafiya fe, ka do ci ka taga Egilon masace Debiri fe, k'a fo o ye ko: ⁴ «Aw ye na ne deme ka Gabahonkaw kere, sabu o ka jennogonya don, ka hera jini ni Yosuwe ni Izirayelimogow ye.»

⁵ Ayiwa, a kera ten, Zeruzalemu masace, ani Heburon masace, ani Yarimuti masace, ani Lakisi masace, ani Egilon masace, olugu minw ye Amorikaw ta masace looru ye, olugu ka jagon lajen ka taga Gabahonkaw kama ni o ta kerekejama bee ye. O tagara o ta fanibonw lo Gabahon dugu koro ko o b'a kere. ⁶ Gabahonkaw ka cira bla ka taga Yosuwe fe a ta sigiyoro ra Giligali. O k'a fo Yosuwe ye ko: «Sabari, i kana i ta jonw to o kelen na; i teliya ka na an fe, ka na an kisi. Na an deme, sabu Amorikaw ta masace minw siginin be kuruyoro ra, olugu bee ka jagon lajen ka na an kama.»

⁷ Yosuwe ka o men minke, a bora Giligali, a ni a ta kerekedenw bee, ani cefariw bee. ⁸ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «I kana siran o na fiyewu, ne bena a to i ye se soro o kan; o si tena se ka lo i na.»

⁹ Yosuwe ni a ta kerekedenw bora Giligali; o ka su bee ke tagama ra, ka na bara Amorikaw ra. ¹⁰ Matigi Ala ka Amorikaw ta kerekedenw ja wuri, ka o bee nagami jagon na Izirayelimogow na. Izirayelimogow ka o kere ka mogo caman faga o ra Gabahon dugu kere fe. Izirayelimogow ka o gben ka taga Beti Horon dugu yelensira fe, ka o gben tuun ka taga fo Azeka, ani Makeda dugu fan fe, ka o faga. ¹¹ Ka Amorikaw borito to Izirayeli ta kerekedenw na ka taga Beti Horon jigijigi fe, Matigi Ala ka sanberere belebele dow bo san fe ka o benben Amorikaw kan. O sanberew benna o kan fo ka

taga se Azeka, ka o caman faga; sanberɛ ka mɔgɔ minw faga, o cayara ka tɛmɛ Izirayelimɔgɔw yɛrɛ ta mɔgɔ faganinw kan.

¹² Lon min Matigi Ala ka Amɔrikaw don Izirayeli ta kerɛkɛdenw boro, Yosuwe kumana Matigi Ala fɛ o lon na, Izirayeli ta kerɛkɛdenw bɛɛ ja na. A ko:

«Tere, i lɔ Gabahɔn dugu kunna!

Karo, ele lɔnin ye to Ayalɔn kɛnɛgbɛ kunna!»

¹³ Tere lɔra,

karo lɔnin tora a nɔ ra,

fɔ Izirayelimɔgɔw ka o yɛrɛ mɔnɛbɔ o juguw ra.

O kow le sɛbera Mɔgɔ terennin ta Kitabu kɔnɔ.

Tere lɔnin tora sankolo cɛmancɛ ra, ka tere kelen wagati kɛ ka sɔrɔ ka ben. ¹⁴ O ko jɔgɔn ma deri ka kɛ ka ye fiyewu, a fana jɔgɔn ma kɛ tuun, ko adamaden ka min fɔ, Matigi Ala sɔnna ka o kɛ. O kɛra, sabu Matigi Ala yɛrɛ le tun bɛ kerɛ kɛra Izirayelimɔgɔw ye.

Yosuwe ka masacɛ looru faga

¹⁵ Ayiwa, o kɔ, Yosuwe ni Izirayeli ta kerɛkɛdenw bɛɛ kɔsegira o ta sigiyɔrɔ ra Giligali. ¹⁶ Nka Amɔrikaw ta masacɛ looru tun borira ka taga dogo Makeda dugu kuruwo dɔ kɔnɔ. ¹⁷ O nana a fɔ Yosuwe ye ko: «Amɔrikaw ta masacɛ looru dogonin bɛ Makeda kuruwo dɔ kɔnɔ.»

¹⁸ Yosuwe k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko: «Aw ye taga kabakuru belebeleba dɔw kɛ ka kuruwo datugu, ka mɔgɔ dɔw bla o ye o kɔrɔsi. ¹⁹ Nka aw kana lɔ ka mɛɛn yi, aw ye gban aw juguw kɔ ka sira tige o ja, janko o kana se ka don o ta dugu koorininw na; sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛna a to aw ye se sɔrɔ o kan ka o don aw boro.»

²⁰ Yosuwe ni Izirayeli ta kerɛkɛdenw ka cɛnriba la Amɔrikaw kan, ka se sɔrɔ o bɛɛ kan. Mɔgɔ dama dama minw bɔsira, olugu borira ka taga dogo o ta dugu barakamanw kɔnɔ. ²¹ Ayiwa, o kɔ, Izirayeli ta kerɛkɛdenw bɛɛ kɔsegira hera ra Yosuwe fɛ o sigiyɔrɔ ra Makeda. K'a ta o lon, o jamana ra, mɔgɔ si ma kerɛ kɛ ni Izirayelimɔgɔw ye tuun.

²² O kɔ, Yosuwe ko: «Sisan aw ye taga kuruwo dayɛɛ ka Amɔrikaw ta masacɛ looru labɔ ka na ni o ye ne fɛ.» ²³ Yosuwe ka min fɔ, o ka o kɛ. O ka masacɛ looru labɔ kuruwo kɔnɔ, ka na ni o ye Yosuwe fɛ: Zeruzalɛmu masacɛ ni Heburɔn masacɛ ni Yarimuti masacɛ ni Lakisi masacɛ ni Egilɔn masacɛ. ²⁴ O sera ni o masacɛw ye Yosuwe fɛ minke, a ka Izirayeli cɛw bɛɛ wele ka na. Kerɛkuntigi minw tun tagara ni Yosuwe ye kerɛ ra, a k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye gbara ka na aw senw la nin masacɛw kan na.» O nana o senw la masacɛw kan na. ²⁵ Yosuwe k'a fɔ o ye ko: «Aw kana siran, aw ja kana tige! Aw ye jija, ka aw ja gbeleya! Sabu aw bɛna kerɛ kɛ ni aw juguw min o min ye, Matigi Ala bɛna a to aw ye se sɔrɔ olugu bɛɛ kan nin cogo le ra.»

²⁶ Yosuwe ka o masacɛw faga, ka o su dulon yiri looru ra. O dulonnin tora yiri ra fɔ ka taga wulada se. ²⁷ O kɔ, terebɛnda fɛ, Yosuwe k'a fɔ ko o ye o suw lajigi ka bɔ yiri ra. O tun dogora kuruwo min kɔnɔ, o ka o lajigi ka taga o suw firi o kuruwo kɔnɔ. O ka kabakuru belebeleba dɔw kɛ ka a donda datugu. Hali bi o kabakurubaw bɛ yi.

Jamana woroduguyanfan ta duguw

²⁸ O lon kelen bɛɛ ra, Yosuwe ni a ta kerɛkɛdenw ka Makeda dugu kerɛ ka se sɔrɔ a kan, k'a mɔgɔw faga. O ka Makeda masacɛ ni a dugumɔgɔw bɛɛ faga. O ma mɔgɔ si to a ye bɔsi. Yosuwe ka min kɛ Zeriko masacɛ ra, a ka o jɔgɔn le kɛ Makeda masacɛ ra.

²⁹ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bora Makeda jagon fe ka taga Libina dugu kere. ³⁰ Matigi Ala ka Libina dugu ni a masace fana di Izirayeli ta kerekedenw ma. O ka Libina dugumogow bee faga; o ma mogow si to a ye bosi. Yosuwe ka min ke Zeriko masace ra, a ka o jagon le ke Libina masace ra.

³¹ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee bora Libina jagon fe ka taga Lakisi. O sera yi minke, o ka o ta fanibonw lo dugu na fe, ka Lakisi dugu kere. ³² Kere tere flanan na, Matigi Ala ka Lakisi dugumogow di Izirayeli ta kerekedenw ma, o ka o faga ni kerekemuru ye. O ka Lakisi dugumogow bee faga, k'a ke i n'a fo o tun ka Libina dugu ke cogo min na. ³³ Gezeri dugu masace Horamu tagara ko a be taga Lakisi dugumogow deme. Nka Yosuwe ni a ta kerekajama ka ale fana ni a ta mogow bee faga, a ma mogow si to a ye bosi.

³⁴ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee bora Lakisi jagon fe ka taga Egilon; o sera yi minke, o ka o ta fanibonw lo dugu na fe, ka Egilon dugu kere. ³⁵ O lon kelen bee ra, Yosuwe ka se sorow Egilon dugu kan, a k'a dugumogow bee faga. Yosuwe ka o bee faga o lon yere ra, ka o ke i n'a fo a tun ka Lakisi dugu ke cogo min na.

³⁶ Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee bora Egilon jagon fe ka taga Heburon dugu kere. ³⁷ Yosuwe ni a ta kerekedenw ka se sorow Heburon dugu kan; o k'a masace ni a ta dugumogow bee faga, ani Heburon ta dugumisenw ni o dugumogow bee. O ma mogow si to a ye bosi. O ka o ke i n'a fo o tun ka Egilon dugu ke cogo min na. Yosuwe ka Heburon dugu ni a dugumogow bee halaki pewu.

³⁸ O ko, Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee kosegira ka taga Debiri dugu kere. ³⁹ Yosuwe ka Debiri dugu ni a masace ni a dugumisenw bee mina, ka o faga ni kerekemuru ye. A k'a dugumogow bee halaki pewu; a ma mogow si to a ye bosi. Yosuwe ka min ke Heburon ni Libina ni o masacew ra, a ka o jagon le ke Debiri ni a masace ra.

⁴⁰ Yosuwe ka se sorow o jamana bee kan: kuruyorow, ani woroduguyanfan kongokolon, ani jamana dugumayanfan, ani kongori yorow. A ka se sorow o yorow ni o masacew bee kan. A ka o bee faga, a ma mogow si to a ye bosi. Fen o fen be nenekiri, Yosuwe ka o bee halaki pewu, i n'a fo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun k'a fo cogo min na. ⁴¹ Yosuwe ka o siyaw kere, ka o faga, k'a ta Kadasi Barineya ka taga a bla Gaza, ani yorow to min be damina Goseni ka taga a bla fo Gabahon. ⁴² Yosuwe sera ka o jamana ni o masacew bee mina o wagati kelen na, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le tun be kere kera Izirayelimogow ye. ⁴³ O ko, Yosuwe ni Izirayeli ta kerekedenw bee kosegira o sigiyorow ra Giligali.

11

Yosuwe ka masace caman kere

¹ Hazori dugu masace min ye Yaben ye, ale ka o kow men minke, a ka ciraden dow ci ka taga Madon dugu ta masace Yobabu fe, ka dow ci ka taga Simiron dugu masace fe, ka dow ci ka taga Akisafu dugu masace fe. ² A ka ciraden dow ci ka taga sahiliyanfan masacew fe kuruyorow ra, ka dow ci ka taga Kinereti jiba woroduguyanfan masacew fe Zuriden kenegbeyorow ra, ka dow ci ka taga jamana dugumayanfan na, ka dow ci ka taga Dori mara ta kuruyorow ra terebenyanfan na. ³ A ka ciraden dow ci ka taga Kanaanakaw fe, minw siginin be tereboyanfan na, ani minw siginin be terebenyanfan na; a ka dow ci ka taga Amorikaw fe, ani Hetikaw, ani

Perezikaw, ani Yebusika minw siginin be kuruyorow ra, ani Hevika minw siginin be Herimon kuruw jukoro, Misipa jamana ra. ⁴ O masacew ni o ta kerekedenw bee bora kere kama; o tun kera jama caman le ye, ka caya i n'a fo kogojida kenken. So caman ani sowotoro caman tun be o fe. ⁵ O masacew bee benna kelen ma, ka na jogon lajen Meromu jida koro, ko o be Izirayelimogow kere.

⁶ Matigi Ala k'a fo Yosuwe ye ko: «I kana siran o ja fiyewu; sabu sini jogontumasi, ne bena o bee di aw ma, aw bena se soro o kan, ka o bee faga. Aw bena o ta sow senfasaw tige, ka tasuma don o ta sowotorow ra.»

⁷ Ayiwa, Yosuwe ni a ta kerekedenw tagara bara o ra Meromu ji da ra ka ben o ce ra, ka o kere. ⁸ Matigi Ala ka o don Izirayelimogow boro. Izirayeli ta kerekedenw sera o ra, ka o gben ka taga se fo Sidon duguba ma; o ka o gben tuun ka taga se fo Misirefoti Mayimu yoro ra, ka o gben tuun ka taga se fo Misipa kenegbe ra tereboyanfan na. O ka o bee faga, hali mogow kelen ma bosi. ⁹ Yosuwe ka o ke i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; a ka o ta sow senfasaw tige, ka o ta sowotorow bee jeni.

Yosuwe ka Hazori dugu kere

¹⁰ O sekoto, o wagati kelen na, Yosuwe ni a ta kerekedenw ka Hazori dugumogow kere ka se soro o kan, ka o ta masace faga. Fofofolo, Hazori dugu le tun ye o yoro jamanaw bee ta duguba ye. ¹¹ O ka Hazori dugumogow bee faga ni kerekemuru ye; mogow o mogow tun be dugu kono, o ka o bee haramuya ka o bee halaki. Fen o fen be nenekiri, o ka o bee faga; o ko, o ka tasuma don dugu ra.

¹² Yosuwe ka o masacew bee mina, ani o ta duguw. A ka o bee faga, ka o ta duguw bee halaki, i n'a fo Matigi Ala ta baaraden Musa tun k'a fo cogo min na. ¹³ Dugu minw siginin tun be kongoriw kan, Izirayelimogow ma o duguw si jeni, ni Hazori dugu te. Yosuwe ka Hazori dugu doron le jeni. ¹⁴ Izirayeli ta kerekedenw ka o dugumogow ta naforow ni o ta beganw bee ta. Nka o ka dugumogow bee faga ka o ban; fen o fen be nenekiri, o ma o si to nin na. ¹⁵ Matigi Ala tun ka ci minw fo a ta baaraden Musa ye, Musa fana tun ka o bee fo Yosuwe ye. Yosuwe ka o ciw bee ke. Matigi Ala tun ka ci o ci fo Musa ye, a ka o bee ke a cogo ra.

Yosuwe ka jamana to bee mina

¹⁶ Ayiwa, Yosuwe ka se soro o jamana bee kan o cogo le ra: kuruyorow, ani woroduguyanfan, ani Goseni mara, ani jamana dugumayanfan, ani Zuriden kenegbeyorow, ani kuruyoro minw be sahiliyanfan na, ani Izirayeli ta kuruyorow, ani a dugumayanfan yorow, ¹⁷ ani k'a ta Halaki kuru ra, Seyiri mara fan fe, ka taga se fo Bahali Gadi dugu ma, Liban jamana kenegbe kan, Herimon kuru jukoro. Yosuwe ka se soro o masacew bee kan ka o bee faga. ¹⁸ Yosuwe ka wagatijan ke kere ra ni o masacew ye. ¹⁹ Dugu si ma jenogonya don ka hera jini ni Izirayelimogow ye ni Hevikaw te, o minw tun siginin be Gabahon. Izirayelimogow ka dugu tow bee kere le ka se soro o kan. ²⁰ Sabu Matigi Ala le tun ka o dugumogow jusukun gbeleya, k'a to o ye Izirayelimogow kere, janko Izirayelimogow ye o bee halaki, o kana makari o si ra; o ye o bee halaki i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

²¹ O wagati kelen na, Yosuwe tagara Anakikaw* kere; minw siginin be kuruyorow ra, Heburon, ani Debiri, ani Anabu, ani Zuda kuruyorow bee

* **11:21** 11.21 Anakikaw tun ye mogow belebele jamijan dow ye (Sariya 2.10-11; Kitiyegbagaw 1.20).

ra, ani Izirayeli kuruyɔrɔw bɛɛ ra; Yosuwe ka o bɛɛ faga, ka o ni o ta duguw bɛɛ halaki.

²² Anakika si ma to Izirayeli jamana ra tuun, ni Gaza dugu ni Gati dugu ni Azidɔdi dugu taw tɛ. ²³ A kɛra ten, Yosuwe ka o jamanaw bɛɛ mina, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Musa ye cogo min na. O kɔ, Yosuwe ka o jamana taran Izirayelimɔgɔw ra, k'a kɛ o sigiyɔrɔ ye, gba bɛɛ ni a ta yɔrɔ. O kɔ, jamana tora hɛra ra, o ma kɛrɛ kɛ o wagati ra tuun.

12

Izirayelimɔgɔw ka masacɛ minw faga Musa ta tere ra

¹ Izirayelimɔgɔw tun ka se sɔrɔ masacɛ dɔw kan Zuriden ba na dɔ kan, terebɔyanfan na, ka o ta jamana mina o ra. O masacɛw ta jamana tun bɛ damina Arinɔn kɔ ra, ka taga se fɔ Herimɔn kuru ma, ani Zuriden kenɛgbɛ terebɔyanfan bɛɛ. ² O masacɛ fɔlɔ tɔgɔ tun ye ko Sihɔn, Amɔrikaw ta masacɛ tun lo. A siginin tun bɛ Hɛsibɔn. A tun bɛ jamana minw mara, o tun bɛ damina Aroweri ra, ka taga se Arinɔn kɔ kenɛgbɛ tarancɛ bɛɛ ra. Galadi mara tarancɛ fana tun ye a ta ye, ka taga se fɔ Yabɔki kɔ ma. O yɔrɔ le ye a ta jamana ni Amɔnkaw ta jamana dan ye. ³ Zuriden kenɛgbɛ terebɔyanfan fana tun bɛ a ta mara ra, ani Kinerɛti jiba terebɔyanfan, ka taga sahiliyanfan na, ka taga se fɔ Kɔgɔji sanin ma, Beti Yesimɔti kɛrɛ fɛ. Yɔrɔ min fana tun bɛ Pisiga kuru jukɔrɔyɔrɔ ra, woroduguyanfan na, o fana tun ye a ta mara ye. ⁴ Masacɛ tɔ kelen tɔgɔ tun ye ko ɔgi, ale tun ye Refayikaw ta siya ta mɔgɔ laban dɔ ye. A tun bɛ Basan mara le kunna. A tun bɛ sigi Asitarɔti dugu kɔnɔ walama Edereyi dugu kɔnɔ. ⁵ A ta mara tun ye Herimɔn kuru ye, ani Salika mara, ani Basan jamana yɔrɔ bɛɛ, ka taga se fɔ Gesurikaw ni Mahakakaw ta jamana kɔrɔ; ani Galadi jamana tarancɛ, ka taga a bla fɔ Hɛsibɔn masacɛ Sihɔn ta masadugu kɔrɔ.

⁶ Matigi Ala ta baarden Musa ni Izirayelimɔgɔw tun ka se sɔrɔ o masacɛw le kan ka o faga. Matigi Ala ta baarden Musa tun ka o jamanaw taran Ruben ni Gadi ni Manase ta gba tarancɛ ra.

Izirayelimɔgɔw ka masacɛ minw faga Yosuwe ta tere ra

⁷ Ayiwa, Yosuwe ni Izirayelimɔgɔw ka se sɔrɔ masacɛ dɔw kan fana, Zuriden ba terebenyanfan na. O masacɛw ta mara le tun ye Liban kenɛgbɛ ye, k'a damina Baali Gadi, sahiliyanfan na, ka taga se fɔ Halaki kuru ma, min bɛ Seyiri kɛrɛ fɛ, woroduguyanfan na. Yosuwe ka o jamanaw taran Izirayelimɔgɔw ra, gba bɛɛ ni a ta yɔrɔ. ⁸ O yɔrɔw tun ye kuruyɔrɔw le ye, ani jamana dugumayanfan yɔrɔw, ani Zuriden kenɛgbɛ, ani kongori yɔrɔw, ani kongokolon, ani woroduguyanfan kongokolon. Hɛtikaw, ani Amɔrikaw, ani Kanaanakaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw le tun siginin bɛ o jamanaw ra.

⁹ Izirayelimɔgɔw ka se sɔrɔ masacɛ minw kan, olugu flɛ nin ye: Zeriko masacɛ, ani Ayi min bɛ Beteli kɔrɔ, o masacɛ, ¹⁰ ani Zeruzalɛmu masacɛ, ani Heburɔn masacɛ, ¹¹ ani Yarimuti masacɛ, ani Lakisi masacɛ, ¹² ani Egilɔn masacɛ, ani Gezɛri masacɛ, ¹³ ani Debiri masacɛ, ani Gɛdɛri masacɛ, ¹⁴ ani Hɔrima masacɛ, ani Aradi masacɛ, ¹⁵ ani Libina masacɛ, ani Adulamu masacɛ, ¹⁶ ani Makeda masacɛ, ani Beteli masacɛ, ¹⁷ ani Tapuwa masacɛ, ani Hɛfɛri masacɛ, ¹⁸ ani Afɛki masacɛ, ani Lasarɔn masacɛ, ¹⁹ ani Madɔn masacɛ, ani Hazɔri masacɛ, ²⁰ ani Simerɔn Merɔn masacɛ, ani Akisafu masacɛ, ²¹ ani Tanaki masacɛ, ani Megido masacɛ, ²² ani Kedesi masacɛ, ani Yokinamu min bɛ Karimeli kuru kɔrɔ, o masacɛ, ²³ ani Dɔri min bɛ

kuru kan, o masace, ani Goyimu min be Giligali yoro koro, o masace, ²⁴ ani Tirisa masace. O bee lajennin kera masace bisaba ni kelen ye.

13

Jamana minw ma mina folo

¹ Ayiwa, Yosuwe tun ka sijan soro; a tun korora kosebe. Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Sisan i ka sijan soro, i korora kosebe; k'a soro i ka kan ka jamana minw kere ka o mina, o belen ka ca. ² Jamana minw belen tora, o ye Filisikaw ta jamana bee ye, ani Gesurikaw ta jamana bee; ³ ani k'a damina Sihori ko ra, min be woyo ka teme Misiran jamana kere fe, ka taga se fo Ekuron dugu koro, sahiliyanfan na. O yoro bee be jate Kanaana jamana do le ye. Filisikaw ta masadugu looru be yi le. O ye Gaza dugu ye, ani Azidodi dugu, ani Asikalon dugu, ani Gati dugu, ani Ekuron dugu, ka Avikaw ta mara fana fara o kan, woroduguyanfan na; ⁴ ani k'a ta woroduguyanfan na, aw ka kan ka Kanaanakaw ta jamana bee mina fana; o be damina Mehara, min ye Sidonkaw ta mara ye, ka taga se fo Afeki dugu ra, Amorikaw ta jamana dan na. ⁵ Gebali jamana fana b'a ra, ani Liban jamana min be tereboyanfan na, ani k'a ta Bahali Gadi mara ra, min be Herimon kuru jukoro, ka taga se fo Hamati dugu koro. ⁶ Kuruyoro min be Liban jamana ni Misirefoti Mayimu ko ce, o fana b'a ra; o mogow ye Sidonkaw ye.

«Ni Izirayelimogow nana don jamana konjo ka se jamana yoro min na, ne yere bena o yoro mogow gben ka bo o ja. I bena jamana taran Izirayelimogow ra, k'a ke o ta yoro ye; ni ne ka yoro min yira ko o ye di gba min ma, i be o di o ma, i n'a fo ne tuun k'a fo i ye cogo min na.

⁷ «Ayiwa, sisan i ye nin jamana taran Izirayelimogow ta gba kononton to ra, ani Manase ta gba tarance to kelen.»

Izirayelimogow minw tora Zuriden tereboyanfan na

⁸ Ayiwa, Ruben ta gba, ani Gadi ta gba, ani Manase ta gba tarance tun ka o ninyoro soro ka ban Zuriden ba tereboyanfan na; Matigi Ala ta baarden Musa tun ka olugu ta yoro di o ma ka ban Zuriden ba ko fe yi. ⁹ Aroweri dugu min be Arinon ko da ra, ani dugu min be o yoro dingakonoyoro cemance ra, o jamana tun be damina yi le. Medeba kenegbeba bee, ka taga se fo Dibon dugu ma, o yoro tun b'a ra. ¹⁰ Amorikaw ta masace Sihon min tun siginin be Hesibon, ani a ta mara tun be taga se fo Amonkaw ta jamana koro, ale ta duguw fana tun b'a ra. ¹¹ Galadi jamana fana tun b'a ra, ani Gesuri mara, ani Mahakakaw ta mara, ani Herimon kuru, ani Basan mara bee, fo ka taga se Salika mara ra. ¹² Masace Ogi min tun ye Refayikaw ta siya mogow laban do ye, ni a tun siginin be Asitaroti ni Edereyi, Basan mara ra; ale ta jamana fana tun b'a ra.

Musa ka o masacew le kere, ka se o ra, ka o ta jamana mina o ra.

¹³ Nka Izirayelimogow ma Gesurikaw ni Mahakakaw gben. O le koson hali bi, Gesurikaw ni Mahakakaw siginin be ni Izirayelimogow ye.

¹⁴ Musa ma yoro do di Levi ta gba le ma; sabu saraka minw be jeni Matigi Ala ye, Levi ta gba ta ninyoro bena bo o sarakaw le ra i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Yoro min dira Ruben ta mogow ma

¹⁵ Musa tun ka jamana do di Ruben ta mogow ma, gba bee ni a ta yoro. ¹⁶ Aroweri dugu min be Arinon ko da ra, ani dugu min be o dingakonoyoro ra, o ta jamana tun be damina yi le; Medeba kenegbeba bee tun b'a ra fana,

17 ani Hēsibon dugu, ani dugu minw bēē bē o kenēgbeyorō ra; o duguw le ye Dibon ye, ani Bamoti Baali, ani Beti Baali Meyon, 18 ani Yahasi, ani Kedemoti, ani Mefaati, 19 ani Kiriyaṭayimu, ani Sibima, ani Sereti Asahari min bē kuru kan, ka na sin dingakōnyorō ma, 20 ani Beti Pehōri, ani Pisiga kuruw, ani Beti Yesimoti. 21 Ka fara o duguw kan, Amōrikaw ta masace Sihon min tun bē Hēsibon, ale ta jamana bēē tun ye Ruben ta mōgōw ta ye. Musa tun ka masace Sihon kerē ka se sōrō a kan, ani Madiyan jamana kuntigiw. O kuntigiw tun bē masace Sihon ta fanga le kōrō. O kuntigiw tōgōw le tun ye ko Evi, ani Reḱemu, ani Suri, ani Huri ni Reba. Olugu tun siginin bē jamana kōnō. 22 Izirayelimōgōw tun ka lagberikebaga Balamu, Behōri dence faga ni kerēkemuru ye o wagati le ra fana. 23 Zuriden ba le tun ye Ruben ta mōgōw ta jamana dan ye terebenyanfan na. Nin yōrōw, ani nin duguw le kera Ruben ta mōgōw ninyorō ye, a dugubaw, ani a dugumisenw, gba bēē ni a ta yōrō.

Yōrō min dira Gadi ta mōgōw ma

24 Musa tun ka jamana taran ka yōrō dō di Gadi ta mōgōw fana ma, gba bēē ni a ta yōrō. 25 Yazeri dugu tun bē o ta jamana ra, ani Galadi mara ta duguw bēē, ani Amōnkaw ta jamana tarance, ka taga se fō Aroweri dugu ma, Raba dugu kōrō. 26 A bonya tun bē ta fō Hēsibon, ka taga se fō Ramati Misipa ni Betonimu duguw ma. A tun bē ta fana Mahanayimu, ka taga se fō Debiri dugu kōrō. 27 Dugu minw bē kurufurance ra, olugu fana tun b'a ra; o duguw le ye Beti Haramu ye, ani Beti Nimira, ani Sukoti, ani Safon; o yōrō bēē tun ye masace Sihon ta mara le ye, min tun siginin bē Hēsibon. A ta mara tun bē damina Zuriden ba ra, ka taga se fō Kinereti jiba dan na, Zuriden ba fan dō fē, terebōyanfan na. 28 Nin yōrōw, ani nin duguw le kera Gadi ta mōgōw ninyorō ye, a dugubaw, ani a dugu fitiniw, gba bēē ni a ta yōrō.

Yōrō min dira Manase ta gba tarance ma

29 Ayiwa, Musa tun ka jamana taran ka yōrō dō di Manase ta gba tarance kelen mōgōw ma fana, gba bēē ni a ta yōrō. 30 Olugu ta jamana tun bē damina Mahanayimu dugu le ra; Basan mara bēē tun b'a ra, ani Basan masace Ōgi ta jamana bēē, ani Yahiri ta dugumisen biwōrō min bē Basan mara ra, 31 ani Galadi jamana tarance, ani Asitaroti dugu, ani Edereyi dugu. O duguw tun ye Basan masace Ōgi ta masadugukōrōw le ye. O yōrō dira Manase dence Makiri ta mōgōw tarance ma, o bēē ni o ta yōrō.

32 Musa ka o jamana taran k'a to Mohabu kenēgbe ra, Zuriden ba kō fē, Zeriko dugu na fē, terebōyanfan na. 33 Musa ma yōrō dō di Levi ta mōgōw ma. Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le kera olugu ninyorō ye, i n'a fō Matigi Ala tun k'a fō o ye cogo min na.

14

Zuriden terebenyanfan jamana

1 Kanaana jamana min bē Zuriden terebenyanfan na, o taranna cogo min na k'a di Izirayelimōgōw ma, o le ye nin ye. Sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni Izirayeli ta gbatigiw, olugu le ka jamana taran o cē. 2 Ni Ala ka yōrō min yira, ko a ye di gba min ma, o bē o di o ma, i n'a fō Matigi Ala tun k'a fō Musa ye cogo min na. O ka o le kē ka Izirayeli ta gba kōnōntōn ni Manase ta gba tarance tō kelen ta yōrōw di o ma.

3 Musa tun ka yōrō dō di gba fla ma, ani Manase ta gba tarance kelen ma Zuriden ba fan dō fē. A tun ma yōrō si di Levi ta mōgōw le ma. 4 Yusufu

dencew Manase ni Efirayimu, olugu le tun taranna ka ke gba fla ye. Musa ma dugukolo do di Levi ta mogow le ma jamana konɔ. A ka dugu dama dama le di o ma, ka o ke o sigiyorow ye, ani o duguw laminiw, ka o ke o ta beganw ani o ta borofenw marayorow ye.

⁵ Matigi Ala tun ka ci minw fo Musa ye, Izirayelimogow ka jamana taran ka kapa ni o ciw le ye, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

Heburon dugu dira Kalebu ma

⁶ Lon do, Zuda ta mogow dow nana Yosuwe fe Giligali. Yefune dence Kalebu min ye Kenazi ta mogow do ye, ale fana tun ye o mogow do ye. Ale le ka kuma ta k'a fo Yosuwe ye ko: «Wagati min na an tun be Kadesi Barineya, Matigi Ala tun ka min fo ele ni ne ta ko ra a ta jonce Musa ye, i hakiri be o ra ke! ⁷ Matigi Ala ta baaraden Musa tun ka ne ci wagati min na ka bo Kadesi Barineya, ko ne ye na nin jamana fle dogo ra, o wagati ra, ne si tun ye sanji binaani. Ne sekora ka taga minke fana, ne ka min ye, ne tagara o lakari a ye ka kapa ni can ye. ⁸ K'a sorow ne balema minw tun tagara ni ne ye, olugu ka farifagakumaw le fo mogow ye ka o lasiran gbansan. Nka Matigi Ala, ne ta Ala tun ka min fo, ne koni tugura o le ko. ⁹ Ayiwa, o lon na, Musa karira ne ye; a k'a fo ne ye ko: <I tagara jamana min fle, o jamana le bena ke ele ni i ta denw ta yoro ye wagati bee, sabu Matigi Ala, ne ta Ala ka min fo, i ka o sira bee tagama ka na.> ¹⁰ Ayiwa, sisan a ye nin ye, Matigi Ala ka ne to si ra fo ka na se bi ma, i n'a fo a k'a layiri ta ne ye cogo min na. Wagati min Ala tun ka o kuma fo Musa ye, ka Izirayelimogow to kongo konɔ, san binaani ni looru le be o wagati ni bi ce. Ayiwa, bi ne si ye san biseegi ni looru. ¹¹ Nka baraka belen be ne ra hali bi, i n'a fo lon min na Musa ka ne ci. Fanga min tun be ne ra o wagati ra, o fanga kelen le be ne ra bi; ne belen be se ka taga kere ra, ne be se ka ko bee ke. ¹² O ra, Matigi Ala tun ka nin kuruyoro min layiri ta ne ye folofolo, o kuruyoro di ne ma. Ne tun k'a fo o wagati ra ko Anakikaw le be o jamana ra. O ta dugu tun ye dugu belebele barakamanw le ye. Nka ni Matigi Ala be ni ne ye, ne bena o bee ghen, i n'a fo Matigi Ala yere k'a fo cogo min na.»

¹³ Ayiwa, Yosuwe ka dugawu ke Yefune dence Kalebu ye, ka Heburon dugu di a ma. ¹⁴ Yefune dence Kalebu min tun ye Kenazi ta mogow do ye, ale ka Heburon dugu sorow o cogo le ra, k'a ke a ta ye wagati bee, fo ka na se bi ma, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun ka min fo, a ka o sira bee tagama a cogo ra.

¹⁵ Heburon dugu tun be wele folofolo ko Kiriyati Araba*. Araba tun ye Anakikaw bemace do le ye; a togow tun bora ka teme Anakika tow bee kan. Jamana tora hera ra, o ma kere ke o wagati ra tuun.

15

Yoro min dira Zuda ta mogow ma

¹ Matigi Ala ka yoro min yira ko o ye ke Zuda ta mogow ta ye, gba bee ni a ta yoro. O yoro tun be se fo Edomu jamana korow, woroduguyanfan ni tereboyanfan na. Zini kongokolon le tun be a woroduguyanfan dan na. ² O cogo ra, woroduguyanfan na, a tun be damina Kogoji sanin dugumayanfan na, yoro min nasinnin be woroduguyanfan kongokolon ma, ³ ka taga Akirabimu woroduguyanfan na, ka taga se Zini, ka taga Kadesi Barineya woroduguyanfan na, ka bo yi ka taga Hesiron, ka taga Adari, ka bo yi ka

* **14:15** 14.15 Kiriyati Araba, o korow ye ko: Araba ta dugu.

taga Karika; ⁴ a tun be se fo Asimon, ka taga fo Misiran ko ra, ka taga se fo Kogojiba ma. O yorow le ye Zuda ta jamana dan ye woroduguyanfan na.

⁵ Tereboyanfan na, a dan tun ye Kogoji sanin ye, ka taga se fo Zuriden ba donyorow ma Kogoji ra.

Sahiliyanfan na, a dan tun be damina Zuriden ba donyorow ra kogoji ra, ⁶ ka taga fo Beti Hogila, ka teme Beti Araba sahiliyanfan na, ka taga se fo Ruben dence Bohan ta kabakuru yoro ra; ⁷ ka taga fo Debiri, ka teme Akori dingakonoyoro ra, ka bo yi ka taga sahiliyanfan na, Giligali fan fe, Adumimu koro, ko woroduguyanfan na, ka teme Eni Semesi ko kere fe, ka taga se fo Eni Rogeli; ⁸ ka bo yi ka teme Beni Hinomu dingakonoyoro ra, Yebusikaw ta kuru jigijigi woroduguyanfan na, Zeruzalemu dugu be yoro min na, ka taga fo kuru kunna, kuru min be Hinomu dingakonoyoro ra, terebenyanfan na, Refayikaw ta kenegbe koro, sahiliyanfan na; ⁹ ka bo o kuru ra ka taga fo Nefitoha ta bunun yoro ra, ka taga Efuron kuruyorow ta duguw ra, ka taga Bahala, min ye Kiriyati Yeharimu ye. ¹⁰ Ka bo Bahala, ka taga Seyiri kuruw fan fe, terebenyanfan na, ka taga teme Yeharimu kuru jigijigi sahiliyanfan na, min ye Kesalon ye, ka jigi ka taga Beti Semesi, ka taga teme Timina; ¹¹ ka taga Ekuron sahiliyanfan na, ka taga teme Sikiron, ka teme Bahala kuru jigijigi fe, ka taga se fo Yabineheli, ka taga laban Kogojiba ma.

¹² Terebenyanfan na, jamana dan tun ye Kogojiba le ye.

Ayiwa, Zuda ta jamana danw kera o yorow le ye, a woroduguyanfan ni a tereboyanfan ni a sahiliyanfan ni a terebenyanfan na, gba bee ni a ta a yoro.

¹³ Yosuwe ka Zuda mara yoro do di Yefune dence Kalebu ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Yosuwe ye cogo min na; a ka Kiriyati Araba dugu di a ma. O dugu togow lara Anakikaw bemace le ra, min togow tun ye ko Araba. O dugu le be wele fana ko Heburon. ¹⁴ Kalebu ka Anakikaw ta kuntigi saba ni o ta mogow gben ka bo o yoro ra. O kuntigiw togow le tun ye ko Sesayi ni Ahiman ni Talimayi. Anaki durujaw tun ye olugu le ye. ¹⁵ Kalebu bora yi ka taga Debiri dugumogow kama. Fofofolo Debiri dugu togow tun ye ko Kiriyati Seferi. ¹⁶ O wagati ra, Kalebu ko: «Ni mogow o mogow sera ka Kiriyati Seferi dugumogow kere, ka o ta dugu mina, ne bena ne denmuso Akisa furu o tigi ma.» ¹⁷ Kalebu dogoce Kenazi, o dence min togow ye Otiniyeli, ale ka o dugumogow kere, ka o ta dugu mina. Kalebu k'a denmuso Akisa furu a ma.

¹⁸ Akisa sera a ce ta so minke, a k'a fo a ce ye ko ale b'a fe ka yoro do daari a face fe. Akisa sera a face fe minke, a jigira ka bo a ta fali kan. Kalebu k'a nininka ko: «A be di?» ¹⁹ Akisa ko: «Sabari ka na ne ma. Bunun dow di ne ma, sabu i ka jamana min di ne ma woroduguyanfan na, ji te o yoro ra.» Kalebu ka bunun dow di a ma sanfeyorow ra, ani dugumayorow ra fana.

²⁰ Zuda ta mogow ka yoro min sorow, o le kera nin ye, gba bee ni a ta yoro.

Zuda ta duguw

²¹ Dugu minw tun be Zuda ta jamana dan na, woroduguyanfan kongokolon na, Edomu jamana koro, o duguw fle nin ye: Kabiseli, ani Ederi, ani Yaguri ²² ani Kina, ani Dimona, ani Adada, ²³ ani Kedesi, ani Hazori, ani Itina, ²⁴ ani Zifu, ani Telemu, ani Behaloti, ²⁵ ani Hazori Hadata, ani Keriyoti Hesiron, min ye Hazori ye; ²⁶ ani Aman, ani Sema, ani Molada, ²⁷ ani Hasari Gada, ani Hesimon, ani Beti Paleti, ²⁸ ani Hasari Suwali, ani Beri Seba, ani Bizotiya, ²⁹ ani Bahala, ani Iyimu, ani Asemu, ³⁰ ani Elitoladi,

ani Kesili, ani Hōrima, ³¹ ani Sikilagi, ani Madimana, ani Sansana, ³² ani Lebahōti, ani Silimu, ani Ayini, ani Rimōn. O bεε kera dugu mugan ni kōnōntōn, ani o dugumisenw.

³³ Dugu minw tun bε jamana dugumayanfan na, o duguw fle nin ye: Esitahōli, ani Soreha, ani Asina, ³⁴ ani Zanoħa, ani Ēni Ganimu, ani Tapuwaki, ani Enamu, ³⁵ ani Yarimuti, ani Adulamu, ani Soko, ani Azeka, ³⁶ ani Sarayimu, ani Aditayimu, ani Gedera, ani Gederotayimu. O kera dugu tan ni naani, ani o dugumisenw.

³⁷ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Zenan, ani Hadasa, ani Migidali Gadi, ³⁸ ani Dilehani, ani Misipa, ani Yokiteli, ³⁹ ani Lakisi, ani Bōsikati, ani Ēgilōn, ⁴⁰ ani Kabon, ani Lamasi, ani Kitilisi, ⁴¹ ani Gederōti, ani Bēti Dagon, ani Naama, ani Makeda. O kera dugu tan ni wōōō, ani o dugumisenw.

⁴² Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Libina, ani Eteri, ani Asan, ⁴³ ani Ifita, ani Asina, ani Nesibu, ⁴⁴ ani Keyila, ani Akizibu, ani Maresa. O kera dugu kōnōntōn, ani o dugumisenw.

⁴⁵ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Ekurōn ni a kerēfeduguw, ani a dugumisenw. ⁴⁶ Dugubaw ni dugumisen dōw fana tun bε Azidōdi dugu lamini na, Ekurōn ni Kōgōjiba cε, ⁴⁷ ani Azidōdi ni a kerēfeduguw, ani a dugumisenw, ani Gaza ni a kerēfeduguw, ani a dugumisenw, fō ka taga se Misiran kō ma, ani ka taga a bla fō Kōgōjiba ma. O le kera a dan ye.

⁴⁸ Dugu minw tun bε jamana kuruyōrōw ra, o tōgōw ye nin ye: Samiri, ani Yatiri, ani Soko, ⁴⁹ ani Dana, ani Kiriyati Sana, min tōgō ye fana ko Debiri, ⁵⁰ ani Anabu, ani Esitemo, ani Animu, ⁵¹ ani Gosēni ni Holōn, ani Gilo. O kera dugu tan ni kelen, ani a dugumisenw.

⁵² Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Araba, ani Duma, ani Esani, ⁵³ ani Yanumu, ani Bēti Tapuwa, ani Afeka, ⁵⁴ ani Humita, ani Kiriyati Araba, min bε wele fana ko Heburōn, ani Sihōri. O kera dugu kōnōntōn, ani o dugumisenw.

⁵⁵ Dugu minw farara o kan, o ye: Mahōn, ani Karimēli, ani Zifu, ani Yuta, ⁵⁶ ani Zizireli, ani Yokidehamu, ani Zanoħa, ⁵⁷ ani Kahini, ani Gibeha, ani Timina. O kera dugu tan, ani o dugumisenw.

⁵⁸ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Haluli, ani Bēti Suri, ani Gedōri, ⁵⁹ ani Marati, ani Bēti Anōti, ani Elitekōni. O kera dugu wōōō, ani a dugumisenw.

⁶⁰ Dugu minw farara o kan tuun, o ye: Kiriyati Baali, min bε wele ko Kiriyati Yeharimu, ani Raba. O kera dugu fla, ani o dugumisenw.

⁶¹ Dugu minw tun bε kongokolon kōnō, o duguw ye nin ye: Bēti Araba, ani Midini, ani Sekaka, ⁶² ani Nibisan, ani Iri Hamela, ani Ēni Gedi. O kera dugu wōōō, ani o dugumisenw.

⁶³ Yebusika minw tun siginin bε Zeruzalemu, Zuda ta mōgōw ma se ka olugu gbēn. O kosōn Yebusikaw ni Zuda ta mōgōw sigira ŋōgōn fε Zeruzalemu fō ka na se bi ma.

16

Yusufu dencew ta mōgōw ta jamana

¹ Matigi Ala ka yōrō min yira ko o ye kε Yusufu dencew ta mōgōw ta yōrō ye, o yōrō tun bε damina Zuriden ba ra, Zeriko dugu kōrō, Zeriko dugu bununw terebōyanfan na, ka bō yi ka tēme ka taga kongokolon cēci, ka taga se fō Bēti kuruyōrōw ra; ² ka bō yi ka taga se Luzi dugu ma, ka bō yi ka taga Atarōti dugu ma, Arikaw bε dugu min na, ³ ka bō yi ka taga terebenyanfan na, Yafiletikaw ta jamana ra, ka tēme Bēti Horōn min bε

dugumayanfan na, ani Gezeri, ka taga se Kogojiba ma. ⁴ Ayiwa, Yusufu dencew, Manase ni Efirayimu, olugu ta mogow ka yoro min soro, o le kera o ye.

Efirayimu ta mogow ta jamana

⁵ Jamana do dira Efirayimu ta mogow fana ma, gba bee ni a ta yoro; o yoro danw ye nin ye: Tereboyanfan na, a dan tun be damina Ataroti Adari, ka taga a bla fo Beti Horon, min be sanfeyoro ra, ⁶ ka bo yi ka taga Kogojiba ra. Sahiliyanfan na, a dan tun be damina fo Mikimeta dugu koro, ka teme Mikimeta tereboyanfan na, ka taga Tanahati Silo, ka teme o yoro ra ka taga Yanoha, ⁷ ka bo Yanoha ka taga Ataroti ni Naara, ka taga se Zeriko, ka teme ka taga laban Zuriden ba ra; ⁸ a be seko ka na damina tuun Tapuwa, Mikimetati terebenyanfan na, ka bo Tapuwa, ka taga Kana ko ra, ka bo yi ka taga Kogojiba ra.

O le kera Efirayimu ta mogow ta yoro ye, gba bee ni a ta yoro. ⁹ O ka Manase ta mara ta duguw ni a dugumisen dow fana fara o kan ka o di Efirayimu ma. ¹⁰ Kanaanaka minw tun siginin be Gezeri, Efirayimu ta mogow ma olugu ghen. O koson o Kanaanakaw siginin be ni Efirayimu ta mogow ye hali bi; nka Efirayimu ta mogow ka jagboyabaara dow la o kan.

17

Jamana min dira Manase ta gba tarance to kelen ma

¹ Matigi Ala ka yoro do yira fana, ko o ye ke Manase ta mogow ta ye. Manase le tun ye Yusufu dence folo ye. Manase dence folo Makiri, min ye Galadi face ye, Galadi jamana ni Basan jamana tun dira ale ma. Kerekcefari tun lo. ² Matigi Ala ka yoro do yira ko o ye di Manase dence tow fana ma, gba bee ni a ta yoro. Yoro do dira a dence Abiyezeri ni a ta mogow ma, ka do di a dence Heleki ni a ta mogow ma, ka do di a dence Asiriyeli ni a ta mogow ma, ka do di a dence Sikemu ni a ta mogow ma, ka do di a dence Heferi ni a ta mogow ma, ka do di a dence Semida ni a ta mogow ma. Olugu le ye Yusufu dence Manase ta den cemanw ye, o bee ni o ta gba.

³ Manase dence Makiri, o dence Galadi, o dence Heferi, o dence Selofadi, ale ma dence soro. A ka denmusow doron le soro. O denmusow togow tun ye ko Mala, ani Nowa, ani Hogila, ani Milika, ani Tirisa. ⁴ Selofadi denmusow tagara sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni jamana pamogo tow fe, ka taga a fo o ye ko: «Matigi Ala tun k'a fo Musa ye k'a gbeleya, ko a ye yoro do di anw fana ma i n'a fo an balema cedenw.» O ka yoro do di o ma i n'a fo o balema ceden tow, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. ⁵ O cogo ra, Manase ta mogow ka yoro tan le soro, ka fara Zuriden ba tereboyanfan yorow kan, min ye Galadi ni Basan ye; ⁶ sabu Manase ta denw na, ce fara muso kan, bee ka yoro do soro. Galadi mara kera Manase ta mogow tow ta ye.

⁷ Manase ta yoro tun be damina Aseri ta mogow ta yoro dan na ka taga se fo Mikimeta dugu fan na, Sikemu dugu tereboyanfan na. A dan tun be damina Mikimeta ka taga woroduguyanfan na, ka taga se fo Eni Tapuwa dugu fan na. ⁸ Tapuwa mara tun ye Manase ta le ye, nka Tapuwa dugu yere tun be Manase ta mara ni Efirayimu ta mara furance le ra; o dugu kera Efirayimu ta mogow ta ye. ⁹ Manase ta mara dan tun be se fo Kana ko woroduguyanfan na; dugu minw tun be ko woroduguyanfan na, o tun be Manase ta dugukolo le kan, nka o fana kera Efirayimu ta mogow ta ye. Manase ta mara dan tun be teme Kana ko sahiliyanfan na ka taga

se fɔ Kɔgɔjiba ma. ¹⁰ O ra, Efirayimu ta yɔrɔ tun bɛ woroduguyanfan le fɛ, Manase ta yɔrɔ tun bɛ sahiliyanfan na. Kɔgɔjiba le tun ye o fla bɛɛ ta jamanaw dan ye terebenyanfan na. Aseri ta mɔgɔw ta mara le tun bɛ Manase ta mara sahiliyanfan na; Isakari ta mara tun bɛ a terebɔyanfan na. ¹¹ Isakari ta mara ni Aseri ta mara dugu dɔw dira Manase ta mɔgɔw ma. O duguw le tun ye Beti Sehan ni a kɛrɛfɛduguw ye, ani Ibilehamu ni a kɛrɛfɛduguw, ani Dɔri ni a dugumɔgɔw, ani a dugumisenw, ani Tanaki ni a dugumɔgɔw, ani a dugumisenw, ani Megido ni a dugumɔgɔw, ani a dugumisenw. O kɛra mara saba ye. ¹² Nka Manase ta mɔgɔw ma se ka o duguw mɔgɔw gbɛn; o kosɔn Kanaanaka minw tun bɛ o duguw ra, olugu tora yi. ¹³ Izirayelimɔgɔw ta fanga nana bonya kɔsɛbɛ jamana kɔnɔ, fɔ o ka jagboyabaaraw la Kanaanakaw kan; nka o bɛɛ n'a ta, o ma o gbɛn ka bɔ jamana kɔnɔ.

Yusufu ta mɔgɔw ta yɔrɔ dɔgɔyara o ma

¹⁴ Lon dɔ, Yusufu ta mɔgɔw nana a fɔ Yosuwe ye ko: «Mun na i ka mara kelen dɔrɔn le di anw ma, k'a sɔrɔ Matigi Ala ka baraka don anw na fɔ ka na se bi ma, ka anw caya?» ¹⁵ Yosuwe ka o jaabi ko: «Ni aw ka ca, ni Efirayimu kuruyɔrɔw tɛ aw labɔ, o tuma aw ye taga tu kɔnɔ, Perezikaw ni Refayikaw ta mara ra, ka taga tu tige, ka yɔrɔ dɔ fara aw ta mara kan.» ¹⁶ Yusufu ta mɔgɔw ko: «Efirayimu kuruyɔrɔw kɔni tɛ an labɔ, nka Kanaanaka minw siginin bɛ kenɛgbɛ ra, ani minw siginin bɛ Beti Sehan ni a kɛrɛfɛduguw ra, ani minw bɛ Zizireli kenɛgbɛ ra, sowotoro nɛgeramanw le bɛ olugu bɛɛ fɛ, kɛrɛ kama.» ¹⁷ Yosuwe kumana Yusufu ta mɔgɔw, ani Efirayimu ta mɔgɔw, ani Manase ta mɔgɔw fɛ; a k'a fɔ o ye ko: «Aw ka ca, aw baraka fana ka bon; aw man kan ka mara kelen dɔrɔn sɔrɔ jamana kɔnɔ. ¹⁸ Kuruyɔrɔ minw bɛ tu kɔnɔ, o bɛɛ bɛna kɛ aw ta ye. Aw ye taga o tu tige ka o yɔrɔ bɛɛ kɛ aw yɛrɛ ta ye. Hali ni sowotoro nɛgeramanw le bɛ Kanaanakaw fɛ, hali ni o baraka ka bon cogo o cogo, aw bɛna se o ra ka o gbɛn.»

18

Jamana tɔ tarancogo

¹ Izirayelimɔgɔw bɛɛ tagara jɔgɔn lajen Silo, ka Nɔgɔnkunbɛn fanibon* wuri k'a lɔ o yɔrɔ ra. ² Nka gba wolonfla le tun tora Izirayelimɔgɔw ra minw tun ma o ta yɔrɔ sɔrɔ fɔlɔ. ³ Yosuwe kumana Izirayelimɔgɔw fɛ, ko: «Matigi Ala, aw bɛmaw ta Ala ka jamana min di aw ma, aw bɛ mun le kɔnɔna ka taga sigi o jamana ra? ⁴ Aw ye cɛ saba saba janawoloma Izirayeli gba bɛɛ kelen kelen na. Ne bɛna olugu ci ka taga jamana yɔrɔw bɛɛ yaala; o bɛna jamana danw bɔ ka o sɛbɛ, ka na o yira ne ra. ⁵ O bɛna jamana taran yɔrɔ wolonfla. Zuda ta mɔgɔw bɛna to o ta yɔrɔ ra woroduguyanfan na, Yusufu ta mɔgɔw bɛna to o ta yɔrɔ ra, Zuda mara sahiliyanfan na. ⁶ O mɔgɔw bɛna jamana taran yɔrɔ wolonfla ka o sɛbɛ ka na ni a ye ne fɛ. Ne bɛna Matigi Ala, an ta Ala jininka aw ye, janko yɔrɔ min ka kan ka di min ma, a ye o yira. ⁷ Nka Levi ta mɔgɔw le tena mara dɔ sɔrɔ jamana kɔnɔ aw cɛ ra, sabu olugu ninyɔrɔ ye sarakalasebagaya baara le ye, Matigi Ala ye. Gadi ta mɔgɔw, ani Ruben ta mɔgɔw, ani Manase ta mɔgɔw taran kelen, olugu ka o ta yɔrɔ sɔrɔ ka ban; Matigi Ala ta baarden Musa tun ka olugu ta yɔrɔ di o ma Zuriden ba fan dɔ fɛ, terebɔyanfan na.»

⁸ Ayiwa, o ka mɔgɔ minw janawoloma ka taga jamana danw bɔ, sani olugu ye o yɛrɛ labɛn ka taga, Yosuwe ka nin ciw fɔ o ye, ko: «Aw ye taga

jamana yaala, k'a taran yɔrɔ wolonfla, k'a danw bɔ, ka o seɓe ka na ni a ye ne fe. O kɔ, ne bena Matigi Ala jininka aw ye Silo dugu kɔnɔ yan, janko yɔrɔ min ka kan ka di min ma, a ye o yira.»

⁹ O tagara jamana yaala, k'a taran k'a ke mara wolonfla, k'a danw bɔ, ka o seɓe, k'a dugu bɛe tɔgɔw seɓe kitabu dɔ kɔnɔ, ka na ni o ye Yosuwe fe a sigiyɔrɔ ra, Silo. ¹⁰ Ayiwa, Yosuwe ka Matigi Ala jininka o ye Silo dugu kɔnɔ, janko yɔrɔ min ka kan ka di min ma, a ye o yira. O kɔ, a ka jamana tarantaran Izirayelimɔgɔw ce, ka gba bɛe ta yɔrɔ di a ma.

Yɔrɔ min dira Boniyaminu ta mɔgɔw ma

¹¹ Matigi Ala ka yɔrɔ fɔlɔ min yira, o kera Boniyaminu ta mɔgɔw ta yɔrɔ ye. Yɔrɔ min yirara ko a ye ke o ta ye, o yɔrɔ kera Zuda ta mɔgɔw ta mara ni Yusufu ta mɔgɔw ta mara ce. ¹² Sahiliyanfan na, o ta jamana tun be damina Zuriden ba ra, ka taga Zeriko dugu sahiliyanfan na, ka teme kuruyɔrɔw ra, ka taga tereɓoyanfan na, ka taga a bla fo Beti Aveni kongokolon yɔrɔ ra; ¹³ ka bɔ yi ka taga Luzi, min be wele fana ko Beteli, ka taga teme Luzi woroduguyanfan na, ka teme kuru kunna ka taga Atarɔti Adari; o kuru be Beti Horɔn dugu woroduguyanfan na, Beti Horɔn min be dugumayanfan na; ¹⁴ a tun be bɔ o kuru yɔrɔ ra ka yeɓema ka taga terebenyanfan na, ka bɔ yi ka taga woroduguyanfan na, ka taga se Kiriyati Baali, min be wele fana ko Kiriyati Yeharimu. O yɔrɔ ye Zuda ta mɔgɔw ta dugu dɔ le ye. Boniyaminu ta yɔrɔ dan le tun be o ye terebenyanfan na.

¹⁵ Woroduguyanfan na, o ta yɔrɔ tun be damina Kiriyati Yeharimu, ka bɔ yi ka taga terebenyanfan na, ka taga Nefitoha ta bunun yɔrɔ ra; ¹⁶ ka taga teme kuru kɔrɔ, kuru min be Beni Hinɔmu dingakonɔyɔrɔ ra, ka taga Refayikaw ta kenegbe sahiliyanfan na, ka teme Hinɔn dingakonɔyɔrɔ ra, ka teme Yebusikaw ta kongori woroduguyanfan na, ka jigi ka taga fo Eni Rogeli; ¹⁷ a be munu ka taga sahiliyanfan na, Eni Semesi fan na, ka taga Geliloti, Adumimu dugu kɔrɔ; ka bɔ o yɔrɔ ra, ka taga Ruben dence Bohan ta kabakuru yɔrɔ ra; ¹⁸ kuru min be Zuriden kenegbe ra, a be teme o kuru sahiliyanfan na, ka jigi o kuruw jigijigi ra; ¹⁹ o kɔ, a tun be taga Beti Hogila dugu sahiliyanfan na, ka taga se Kɔgɔji sanin ma, sahiliyanfan na, Zuriden ba be don kɔgɔji ra yɔrɔ min na. O yɔrɔw le tun ye jamana danw ye woroduguyanfan na. ²⁰ Zuriden ba le tun be o ta yɔrɔ dan ye tereɓoyanfan na.

Yɔrɔ min dira Boniyaminu ta mɔgɔw ma, o danw le tun ye nin ye, a fanw bɛe ra.

²¹ Boniyaminu ta mɔgɔw ta duguw ye nin ye: Zeriko, ani Beti Hogila, ani Emeki Kেসisi, ²² ani Beti Araba, ani Semarayimu, ani Beteli, ²³ ani Avimu, ani Para, ani Ofira, ²⁴ ani Kefari Amona, ani Ɔfini, ani Geba. O kera dugu tan ni fla, ani o ta dugumisenw. ²⁵ Dugu minw farara o kan, o ye Gabahɔn, ani Rama, ani Berɔti, ²⁶ ani Misipa, ani Kefira, ani Mosa, ²⁷ ani Rekemu, ani Iripeli, ani Tarala, ²⁸ ani Sela, ani Elɛfu, ani Yebusikaw ta dugu, min ye Zeruzalemu ye, ani Gibeha, ani Kiriyati. O kera dugu tan ni naani, ani o ta dugumisenw.

Yɔrɔ min dira Boniyaminu ta mɔgɔw ma, o le ye nin ye.

19

Yɔrɔ min dira Simeyɔn ta mɔgɔw ma

¹ Matigi Ala ka yɔrɔ flanan yira, o kera Simeyɔn ta mɔgɔw ta ye. Olugu ta yɔrɔ kera Zuda ta mɔgɔw ta yɔrɔ kɔnɔ. ² Dugu minw tun be o ta mara kɔnɔ, o fle nin ye: Beri Seba, ani Seba, ani Molada, ³ ani Hasari Suwali,

ani Bahala, ani Asemu, ⁴ ani Elitoladi, ani Betuli, ani Hōrima, ⁵ ani Sikilagi, ani Bēti Marikabōti, ani Hasari Susa, ⁶ ani Bēti Lebahōti, ani Saruwēn. O kera dugu tan ni saba, ani o dugumisenw. ⁷ Dugu minw farara o kan, o ye Ayini, ani Rimōn, ani Eteri, ani Asan. O kera dugu naani ni o dugumisenw. ⁸ Dugu minw tun bē o yōrō mara ra, ka taga se fō Bahalati Bēri, min ye Ramati ye, woroduguyanfan na, o duguw bēe tun bē Simeyōn ta mara ra.

Yōrō min dira Simeyōn ta mōgōw ma, o le kera nin ye. ⁹ Zuda ta mōgōw ta yōrō dō le dira Simeyōn ta mōgōw ma, sabu Zuda ta mōgōw ta yōrō tun ka bon o ma. O kosōn Simeyōn ta yōrō tagara kē Zuda ta yōrō kōnō.

Yōrō min dira Zabulōn ta mōgōw ma

¹⁰ Matigi Ala ka yōrō sabanan yira, o kera Zabulōn ta mōgōw ta ye. O ta yōrō dan tun bē taga fō Saridi dugu yōrō ra, ¹¹ ka bō yi ka taga terebenyanfan na, Marala fan na, ka bō yi ka taga Dabēsēti, ka bō yi ka taga Yokinamu kō terebōyanfan na; ¹² a tun bē bō Saridi dugu fan na, ka taga terebōyanfan na, ka taga se Kisilōti Tabōri mara kōrō, ka temē Dabirati, ka taga fō Yafiya; ¹³ ka bō Yafiya ka taga terebōyanfan na, ka taga se fō Gati Eferi, ani Eti Kasini, ka taga Rimōn, ka yelemā ka taga Neya. ¹⁴ Sahiliyanfan na a dan tun bē munumunu Hanatōn dugu kō fē, ka taga a bla Ifita Eli dingakōnyōrō ra. ¹⁵ Dugu tan ni fla le tun bē o ta mara ra, ani o dugumisenw. O dugu dōw le tun ye Katati ye, ani Nahalali, ani Simirōn, ani Idala, ani Betilehemu.

¹⁶ Yōrō min dira Zabulōn ta mōgōw ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yōrō min dira Isakari ta mōgōw ma

¹⁷ Matigi Ala ka yōrō naaninan yira, o kera Isakari ta mōgōw ta ye. ¹⁸ O ta jamana duguw flē nin ye: Zizireli, ani Kesulōti, ani Sunēmu, ¹⁹ ani Hafarayimu, ani Siyōn, ani Anaharati, ²⁰ ani Rabiti, ani Kisiyōn, ani Ebesi, ²¹ ani Remēti, ani Eni Ganimu, ani Eni Hada, ani Bēti Pasesi. ²² O ta mara dan tun bē temē Tabōri, ani Sasayimu, ani Bēti Semesi, ka taga a bla Zuriden ba ra. O ta jamana duguw bēe lajennin tun ye dugu tan ni wōrō, ani o dugumisenw. ²³ Yōrō min dira Isakari ta mōgōw ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yōrō min dira Aseri ta mōgōw ma

²⁴ Matigi Ala ka yōrō loorunan yira. O kera Aseri ta mōgōw ta ye. ²⁵ O jamana duguw flē nin ye: Hēlikati, ani Hali, ani Beteni, ani Akisafu, ²⁶ ani Halamelēki, ani Amadi, ani Misali. Terebenyanfan na, o ta jamana tun bē se fō Karimēli kuru ra, ka temē Sihōri Libina. ²⁷ Terebōyanfan na, a tun bē se fō Bēti Dagōn fan na, ka taga se fō Zabulōn ta mara kōrō, ka temē Ifita Eli dingakōnyōrō ra, ka taga sahilianfan na, ka taga se Bēti Emēki, ani Neyeli; a tun bē taga tuun ka taga temē Kabuli, ²⁸ ani Abidōn, ani Rehōbu, ani Hamōn, ani Kana, ka taga a bla Sidōn duguba kōrō; ²⁹ ka bō Sidōn, ka taga Rama, ani Tiri dugu koorinin na, ka sōrō ka taga temē Mahalabu, ani Akizibu, ka taga Hosa dugu fan na, ka taga dan Kōgōjiba ma; ³⁰ a tun bē temē Uma ni Afēki ni Rehōbu duguw ra fana. O ta mara dugu bēe lajennin kera dugu mugan ni fla, ani a dugumisenw. ³¹ Yōrō min dira Aseri ta mōgōw ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw, ani a dugumisenw.

Yōrō min dira Nēfitali ta mōgōw ma

³² Matigi Ala ka yōrō wōrōnan yira; o kera Nēfitali ta mōgōw ta ye. ³³ Woroduguyanfan na, olugu ta jamana tun bē damina Hēlēfu Sananimu

ta yirisunba yɔrɔ ra, ka tɛmɛ Adami Nekɛbu, ani Yabineheli, ka taga se Lakumu, ka taga a bla Zuriden ba ra. ³⁴ Terebenyanfan na, a tun be munu ka taga Azinɔti Tabɔri fan na, ka taga se Hukɔki, ka tɛmɛ Zabulon ta mara kere fe woroduguyanfan na, ka taga tɛmɛ Aseri ta mara fana kere fe terebenyanfan na. A dan tun ye Zuriden ba le ye tereboyanfan na. ³⁵ O ta dugu barakamanw ye nin ye: Sidimu, ani Seri, ani Hamati, ani Rakati, ani Kinereti, ³⁶ ani Adama, ani Rama, ani Hazori, ³⁷ ani Kedesi, ani Edereyi, ani Eni Hazori, ³⁸ ani Yiron, ani Migidali Eli, ani Horemu, ani Beti Anati, ani Beti Semesi. O bɛɛ kera dugu tan ni kɔnɔntɔn, ani o dugumisenw. ³⁹ Yɔrɔ min dira Nɛfitali ta mɔgɔw ma o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yɔrɔ min dira Dan ta mɔgɔw ma

⁴⁰ Matigi Ala ka yɔrɔ wolonflanan yira, o kera Dan ta mɔgɔw ta ye. ⁴¹ Olugu ta mara duguw fle nin ye: Soreha, ani Esitaholi, ani Iri, ani Semesi, ⁴² ani Salaben, ani Ayalon, ani Itila, ⁴³ ani Elon, ani Timina, ani Ekuron, ⁴⁴ ani Eliteke, ani Gibeton, ani Balati, ⁴⁵ ani Yehudi, ani Bene Beraki, ani Gati Rimon, ⁴⁶ ani Meyarikon, ani Rakon, ani mara min be Zafa dugu lamini na.

⁴⁷ Dan ta mɔgɔw ta jamana nana bɔsi o ra. O tagara Lesemu dugu kere, ka se sɔrɔ o kan ka o dugumɔgɔw bɛɛ faga, ka o dugu mina, ka sigi o dugu ra. O ka o bemace tɔgɔ la o dugu ra, ka a wele ko Dan. ⁴⁸ Yɔrɔ min dira Dan ta mɔgɔw ma, o le kera nin ye, ani a dugubaw ni a dugumisenw.

Yɔrɔ min dira Yosuwe ma

⁴⁹ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ka jamana bɛɛ taran ka ban tuma min na, o ka yɔrɔ do di Nuni dence Yosuwe fana ma. ⁵⁰ Yosuwe tun ka Timinati Sera dugu le daari, min be Efirayimu kuruyɔrɔw ra; o ka o dugu di a ma, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. A ka o dugu lo ka sigi yi.

⁵¹ Sarakalasebaga Elehazari, ani Nuni dence Yosuwe, ani Izirayeli ta gbatigiw ka kara le la ka jamana tarantaran Izirayelimɔgɔw ra, k'a ke ni Matigi Ala ka yɔrɔ min yira, ko a ye di min ma, o be o di o ma. O ka o ke Silo dugu kɔnɔ, Matigi Ala na kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon saninman* donda ra. O ka jamana bɛɛ taran ka ban o cogo le ra.

20

Karifaduguw

¹ Matigi Ala kumana Yosuwe fe k'a fo a ye ko: ² «Kuma Izirayelimɔgɔw fe k'a fo o ye ko o ye dugu dow panawoloma ka o ke karifaduguw ye, i n'a fo ne tun k'a fo Musa ye cogo min na. ³ Ni mɔgɔ do ka mɔgɔ faga, k'a sɔrɔ a m'a lawuri a kama, o tigi be se ka bori ka taga karifa o dugu do ra, janko mɔgɔ min ka kan ka mɔgɔ faganin hake bo, a ye kisi ka bo o tigi boro. ⁴ Ni o mɔgɔfagabaga tagara se o karifadugu ra, a be lo dugu donda* ra, kititigeyɔrɔ ra; min k'a sɔrɔ, a be o jafɔ o dugu cekɔrobaw ye. Olugu bena a ladon o fe dugu kɔnɔ, ka yɔrɔ di a ma, janko a ye to ni o ye. ⁵ Mɔgɔ min ka kan ka mɔgɔ faganin hake bo, ni o tigi k'a gben ka taga se fo o dugu ra, dugumɔgɔw man kan k'a mina k'a di hakebɔbaga ma; sabu a m'a lawuri a kama k'a mɔgɔɔgɔn faga; a jugu tun te fana kakɔrɔ. ⁶ Mɔgɔfagabaga be to dugu kɔnɔ fo a ta kiti ye tige kititigebagaw na fe. A be to yi fo ka taga se o wagati ta sarakalasebagaw kuntigiba ta saya ma. O tuma ra, a be se ka seko a ta so, a ta dugu ra, a tun borira ka bo yɔrɔ min na.»

⁷ Izirayelimogow ka dugu minw ke karifaduguw ye, o duguw ye nin ye: Kedesi, min be Galile jamana ra Nefitali kuruyorow ra, ani Sikemu, min be Efirayimu kuruyorow ra, ani Kiriyaṭi Araba, min be wele fana ko Heburon, Zuda kuruyorow ra. ⁸ Zuriden ba ko fe, Zeriko dugu tereboyanfan na, o ka Beseri dugu fana panawoloma; o be kongokolon konɔ, kenegbe yoro ra, Ruben ta mogow ta jamana ra; ani Ramoti dugu, min be Galadi mara ra, Gadi ta mogow ta jamana ra, ani Golan dugu min be Basan mara ra, Manase ta mogow ta jamana ra. ⁹ O duguw le panawolomara ka o ke mogofagabagaw ta karifaduguw ye, janko ni Izirayelimogo do, walama lonan minw be o ce ra, ni do k'a mogonogon faga k'a soro a m'a lawuri a kama, o tigi ye taga a yere karifa yi, janko hakebobaga kana na a mina k'a faga, k'a soro kititigebagaw ma a ta ko panabo folo.

21

Levi ta mogow ta duguw

¹ Levi ta mogow ta gbatigiw tagara sarakalasebaga Elehazari ni Nuni dence Yosuwe ni Izirayelimogow ta gbatigi tow fe, ² Silo dugu konɔ, Kanaana jamana ra; o k'a fo o ye ko: «Matigi Ala tun k'a fo Musa ye ko o ye dugu dow di anw ma, janko an ye o ke an sigiyorow ye, ani o duguw laminiw, janko an ye o ke an ta beganw marayorow ye.»

³ Izirayelimogow ka dugu dow bo o ta maraw ra, ka o di Levi ta mogow ma, ani o duguw laminiw, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

⁴ Levi ta mogow minw bora Kehati ta gba ra, Matigi Ala ka olugu ta duguw yira. Olugu ra, sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta mogow ka dugu tan ni saba soro; Ala ka o le yira ka o ke olugu ta ye. O duguw tun be Zuda ni Simeyon ni Boniyaminu ta jamanaw le ra. ⁵ Kehati ta mogow tow ka dugu tan le soro; Ala ka o le yira ka o ke olugu ta ye; o duguw tun be Efirayimu ni Dan ta jamanaw le ra, ani Manase ta tereboyanfan jamana.

⁶ Levi ta mogow minw bora Gerison ta gba ra, o ka kara la* olugu ye. Olugu ka dugu tan ni saba le soro fana. O duguw tun be Isakari ni Aseri ni Nefitali ta maraw le ra, ani Manase ta mogow ta terebenyanfan mara, min be Basan mara ra.

⁷ Levi ta mogow minw bora Merari ta gba ra, olugu ta mogow ka dugu tan ni fla le soro; o duguw tun be Ruben ni Gadi ni Zabulon ta jamanaw le ra.

⁸ Ala ka nin dugu minw yira, ani o laminiw, Izirayelimogow ka o le di Levi ta mogow ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

Sarakalasebaga Haruna ta mogow ta duguw

⁹ O ka dugu minw bo Zuda ta mara ni Simeyon ta mara ra ka o di, o duguw togow fora. ¹⁰ O duguw dira sarakalasebaga Haruna ta mogow ma, minw bora Levi dence Kehati ta gba ra, sabu Matigi Ala ka mogow folo minw yira, o kera olugu le ye. ¹¹ O ka Kiriyaṭi Araba dugu ni a lamini di o ma, Zuda ta jamana kuruyorow ra. Araba tun ye Anakikaw bemace togo le ye. O dugu le be wele sisan ko Heburon. ¹² Nka o tun ka Heburon dugu kongokonoyorow ni a dugumisenw di Yefune dence Kalebu ma ka ban.

¹³ O ka Heburon dugu yere ni a lamini le di sarakalasebaga Haruna ta mogow ma. Heburon dugu tun ye karifadugu do le ye. O ka Libina dugu ni a lamini fana di a ma, ¹⁴ ani Yatiri, ani Esitemoha, ¹⁵ ani Holon, ani Debiri, ¹⁶ ani Ayini, ani Yuta, ani Beti Semesi. A bee kera dugu kononton ye, ani o laminiw. O duguw bee tun be Zuda ni Simeyon ta jamanaw le ra.

¹⁷ Dugu minw dira o ma ka bo Boniyaminu ta mogow ta jamana ra, o kera Gabahon ye, ani Geba, ¹⁸ ani Anatoti, ani Alemeti. A bee kera dugu naani,

ani o laminiw. ¹⁹ Dugu minw dira sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta mɔgɔw ma, o bɛɛ lajennin kera dugu tan ni saba, ani o laminiw.

Kehati dence tɔw ta mɔgɔw ta duguw

²⁰ Matigi Ala ka dugu minw yira, ka o di Kehati dence tɔw ta mɔgɔw ma, o duguw tun bɛ Efrayimu ta mɔgɔw ta jamana le ra. ²¹ O ka Sikemu dugu di o ma; o dugu tun bɛ kuruyɔrɔw ra. Karifadugu dɔ tun lo fana. O ka Gezeri dugu fana di o ma, ²² ani Kibisayimu, ani Beti Horɔn. O kera dugu naani, ani o laminiw. ²³ O ka dugu minw di o ma Dan ta jamana ra, o kera Eliteke, ani Gibetɔn, ²⁴ ani Ayalɔn, ani Gati Rimɔn. O kera dugu naani, ani o laminiw. ²⁵ O ka dugu minw di o ma Manase ta mɔgɔw ta terebenyanfan jamana ra, o ye Tanaki dugu ye, ani Gati Rimɔn. O kera dugu fla ye, ani o laminiw. ²⁶ Kehati dence tɔw ta mɔgɔw ta duguw bɛɛ lajennin kera dugu tan, ani o laminiw.

Gerisonkaw ta duguw

²⁷ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Gerison ta gba ra, o ka dugu minw di olugu ma Manase ta tereboyanfan jamana ra, o ye Golan ni Betesera ye. O kera dugu fla, ani o laminiw. Golan tun bɛ Basan mara ra. O dugu fana tun ye karifadugu dɔ le ye. ²⁸ Isakari ta mɔgɔw ta mara ra, o ka dugu minw di o ma, o ye Kisiyɔn, ani Dabirati, ²⁹ ani Yarimuti ni a lamini, ani Eni Ganimu ni a lamini. O kera dugu naani. ³⁰ Aseri ta mɔgɔw ta mara ra, o ka dugu minw di o ma, o ye Misali ye, ani Abidɔn, ³¹ ani Helikati, ani Rehɔbu. O kera dugu naani, ani o laminiw. ³² Nefitali ta mɔgɔw ta mara ra, o ka dugu minw di o ma, o ye Kedɛsi ye, min tun ye karifadugu ye, Galile mara ra, ani Hamɔti Dɔri, ani Karitan. O kera dugu saba, ani o laminiw. ³³ Dugu minw dira Gerisonkaw ma, o bɛɛ kera dugu tan ni saba, ani o laminiw.

Merari ta mɔgɔw ta duguw

³⁴ Levi ta mɔgɔ minw bɔra Merari ta gba ra, o ka dugu dɔw di olugu fana ma. O ka dugu minw di o ma Zabulɔn ta jamana ra, o ye Yokinamu ye, ani Karita, ³⁵ ani Dimina, ani Nahalali. O kera dugu naani ni o laminiw. ³⁶ O ka dugu minw di o ma Ruben ta mɔgɔw ta jamana ra, o ye Beseri, ani Yahasi, ³⁷ ani Kedemoti, ani Mefaati. O kera dugu naani, ani o laminiw. ³⁸ O ka dugu minw di o ma Gadi ta mɔgɔw ta jamana ra, o ye Ramoti ye, min ye karifadugu ye, Galadi mara ra, ani Mahanayimu, ³⁹ ani Hesibɔn, ani Yazeri. O kera dugu naani, ani o laminiw. ⁴⁰ Matigi Ala ka dugu minw yira, ko o ye di Merari ta mɔgɔw ma, o bɛɛ lajennin kera dugu tan ni fla ye. Merari ta mɔgɔw le kera Levi ta mɔgɔw laban ye.

⁴¹ Dugu minw dira Levi ta mɔgɔw bɛɛ ma, Izirayelimɔgɔw ta yɔrɔw ra, o bɛɛ lajennin kera dugu binaani ni seegi, ani o laminiw. ⁴² O duguw bɛɛ dira o ma, ka o laminiw fana di o ma ka o kɛ o ta beganmarayɔrɔw ye.

Matigi Ala k'a ta layiriw bɛɛ dafa

⁴³ Ayiwa, a kera ten, Matigi Ala tun karira ko a bena jamana min di Izirayelimɔgɔw bemaw ma, a ka o jamana bɛɛ di Izirayelimɔgɔw ma. O ka o jamana mina k'a kɛ o ta sigiyɔrɔ ye. ⁴⁴ Matigi Ala ka hera kɛ Izirayelimɔgɔw ye jamana fan bɛɛ ra, i n'a fɔ a tun karira o bemaw ye cogo min na. Matigi Ala ka baraka don o ra, k'a to o ka se sɔrɔ o juguw bɛɛ kan. O juguw si ma se ka lo o na. ⁴⁵ Matigi Ala tun ka kopuman minw bɛɛ layiri ta Izirayeli ta somɔgɔw ye, o si ma to dafabari ye; a ka o bɛɛ dafa.

22

Yosuwe ka Ruben ni Gadi ni Manase ta mɔgɔw labla

¹ Ayiwa, Yosuwe ka Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance fɔlɔ mɔgɔw wele, ² k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala ta baarden Musa ka ci minw fɔ, aw ka o bɛɛ kɛ ka ja; ne ka kuma minw fɔ aw ye fana, aw ka o bɛɛ kɛ a cogo ra. ³ Kabini wagatijan fɔ ka na se bi ma, aw ma ban ka aw balemaw Izirayelimɔgɔ tɔw demɛ; aw ka Matigi Ala, aw ta Ala ta koketaw ni a ta kumaw sira tagama. ⁴ Ayiwa, sisan koni Matigi Ala, aw ta Ala ka laganfiya di aw balemaw ma, i n'a fɔ a tun k'a layiri ta o ye cogo min na. Ayiwa, sisan aw ye seko ka taga aw ta so, aw ta jamana ra, Matigi Ala ta baarden Musa ka jamana min di aw ma Zuriden ba tereboyanfan na. ⁵ Nka Matigi Ala ta baarden Musa ka kumaw ni sariya minw fɔ, aw ye o sira tagama kosebe, ka to a kan. Aw ye Matigi Ala, aw ta Ala kanu kosebe, ka nɔrɔ a ra, k'a ta kumaw bɛɛ sira tagama, k'a ta cifɔninw kɛ, k'a bato ni aw jusukun bɛɛ ye, ani aw baraka bɛɛ.»

⁶ Ayiwa, Yosuwe ka dugawu kɛ o ye, ka o labla. O kɔsegira ka taga o ta jamana ra.

⁷ Musa tun ka yɔrɔ dɔ di Manase ta gba tarance fɔlɔ ma Basan mara ra, Zuriden ba tereboyanfan na. Yosuwe le nana Manase ta gba tarance to kelen ta yɔrɔ di o ma Zuriden ba terebenyanfan na, o balema Izirayelimɔgɔ tɔw cɛ ra. Tuma min na Yosuwe tun bɛ o lablara, a ka dugawu kɛ o ye. ⁸ A k'a fɔ o ye fana ko: «Aw ka naforoba sɔrɔ; aw bɛna taga ni o ye aw ta so: bɛgan caman, ani warigbɛ, ani sanin, ani siranɛgɛ, ani nɛgɛ, ani fani caman. Ayiwa, aw ka o fɛn minw mina aw juguw ra, aw ye taga o taran aw ni a aw balema tɔw cɛ.»

Tereboyanfan mɔgɔw ta sarakajenifen ta ko

⁹ Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta tereboyanfan mɔgɔw bɔra Izirayelimɔgɔw cɛ ra, Silo, Kanaana jamana ra, ka taga Galadi mara ra. O yɔrɔ le tun dira o ma, k'a kɛ o sigiyɔrɔ ye, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, i n'a fɔ a tun k'a fɔ Musa ye cogo min na.

¹⁰ Ayiwa, Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta tereboyanfan mɔgɔw tagara se Geliloti minke, Zuriden kɔrɔ, ka o to Kanaana jamana ra, o ka sarakajenifen belebeleba dɔ lɔ Zuriden bada ra.

¹¹ Izirayelimɔgɔ tɔw nana a mɛn ko Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta tereboyanfan mɔgɔw ka sarakajenifen belebeleba dɔ lɔ Zuriden yɔrɔ ra, Izirayelimɔgɔw ta fan na, Kanaana jamana ra. ¹² O ka o ko mɛn minke, o bɛɛ ka jɔgɔn lajen Silo dugu kɔnɔ, ko o bɛ taga Ruben ni Gadi ni Manase ta mɔgɔw kɛrɛ.

¹³ Izirayelimɔgɔw ka sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi ci ka taga kuma Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta tereboyanfan mɔgɔw fɛ, Galadi mara ra. ¹⁴ Izirayelimɔgɔ minw bɛ terebenyanfan na, o ka olugu ta jamanaw bɛɛ ta kuntigiw janawoloma, ka o mɔgɔ tan bla ka taga ni Finehasi ye. O bɛɛ tun ye kuntigiw le ye. ¹⁵ Olugu tagara Ruben ni Gadi ni Manase ta mɔgɔw fɛ Galadi mara ra, ka taga kuma o fɛ, k'a fɔ o ye ko: ¹⁶ «An nana aw jininka Matigi Ala ta mɔgɔw bɛɛ tɔgɔ ra, ko mun kosɔn aw ka nin kojuguba kɛ Izirayeli ta Ala ra? Mun kosɔn aw murutira bi ka faran ka bɔ Matigi Ala, aw ta Ala ra? Aw ka sarakajenifen dɔ lɔ aw yɛrɛ ye minke, o b'a yira ko aw tɛ Matigi Ala le fɛ tuun. ¹⁷ Tuma min na an tun bɛ Pehori*, an tun ka kojuguba min kɛ, k'a to Matigi Ala ka cɛnri

* 22:17 22.17 Pehori ta ko: aw ye Jateri 25.1-9 flɛ.

lase Izirayelimogow bee ma, fo hali bi o kojugu no be an na, o tuma o ko ma an labo wa?

¹⁸ «Mun na aw nana ban Matigi Ala ta cifoninw ma, k'a soro ni aw murutira, ka ban Matigi Ala ta kuma ma bi, sini Ala bena dimi Izirayelimogow bee le koroo? ¹⁹ Ni aw k'a ye ko aw ta jamana saninyanin te aw ja na, o tuma Matigi Ala ta fanibon saninman* be jamana min na yan, aw ye seko ka na yoro do mina o jamana ra yan, ka sigi ni an ye. Nka aw kana muruti ka ban Matigi Ala ta cifoninw ma. Aw kana faran ka bo an na, ka sarakajenifen were lo aw yere ye, ka o fara Matigi Ala, an ta Ala ta kan. ²⁰ Aw yere k'a lon ko lon do Zeraki dence Akan tun ka kojuguba do ke. Matigi Ala tun k'a fo ko mogoo man kan ka fen minw ta, a tun ka o fenw do sonya ka o dogo. A kera ten minke, Matigi Ala ta dimi sera Izirayelimogow bee le ma. Akan kelen doron ma faga a ta kojugu koson.»

Izirayelimogow benna kelen ma

²¹ Ayiwa, Ruben ta mogoo, ani Gadi ta mogoo, ani Manase ta tereboyanfan mogoo ka Izirayeli ta kerekejama ce waga kelen kelen kuntigiw jaabi ko: ²² «Ala le ye Sebsetigi ye, ale le ye Matigi Ala ye! Ala le ye Sebsetigi ye, ale le ye Matigi Ala ye! Ale k'a lon mun koson anw ka nin ke, Izirayelimogow fana bena a lon. Ni a kera ko an murutira ka ban Matigi Ala ra le, o tuma, Ala kana an to yi fiyewu. ²³ Ni a kera ko an ka an ta sarakajenifen lo, janko ka ban Matigi Ala ra le, ka an yere ta saraka jenitaw ni siman sarakaw ni ninsondiya sarakaw le jeni a kan, o tuma Matigi Ala yere ye o hake bo an na.

²⁴ «Nka o te. An ka nin ko ke, sabu an siranna le, ko lon do aw ta denw bena a fo anw ta denw ma ko: <Aw ta foyi te anw Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta ko ra.> ²⁵ Ko: <Aw m'a ye ko Matigi Ala yere ka Zuriden ba bla anw ni aw ce wa, aw Ruben ni Gadi ni Manase ta mogoo? Aw ninyoro foyi le te Matigi Ala fe.> Ayiwa, ni o kera, aw ta denw bena ke sababu ye k'a to anw ta denw ye ban ka Matigi Ala bato.

²⁶ «O koson an ko an be sarakajenifen nin lo. Nka an m'a lo ko an be saraka jenitaw walama saraka werew le bo a kan de! ²⁷ An k'a lo, janko a ye ke tagamasiyen le ye, ka ke aw ni anw seere ye, ka ke fana aw ta denw ni an ta denw seere ye, k'a yira ko anw fana be Matigi Ala le batora a ta yoro saninman na, ka an ta saraka jenitaw, ani an ta jurumunyafa sarakaw, ani an ta ninsondiya sarakaw bo a ye. Ni o kera, aw ta denw tena se k'a fo anw ta denw ma lon do ko o ninyoro foyi te Matigi Ala fe.

²⁸ «Anw ta miiriya ye ko lon do ni o nana o kuma fo an ma, walama an ta denw ma, an bena a fo o ye ko Matigi Ala ta sarakajenifen pogon fle nin ye, an bemaw le ka o lalaga; nka o tun m'a lalaga janko ka saraka jenitaw walama saraka were le bo a kan. O k'a lalaga janko a ye ke tagamasiyen le ye, ka ke aw ni anw seere ye.

²⁹ «An koni t'a fe ka muruti ka ban Matigi Ala ra fiyewu, ka an yere ta sarakajenifen lo, ka saraka jenitaw, walama siman sarakaw walama saraka werew bo o kan. Sarakajenifen min be Matigi Ala, an ta Ala ta fanibon saninman donda ra, ni o sarakajenifen te, anw t'a fe ka saraka bo sarakajenifen were kan.»

³⁰ Ayiwa, Ruben ni Gadi ni Manase ta mogoo ka kuma min fo, o kuma ka sarakalasebaga Finehasi ni Izirayeli ta kerekejama ce waga kelen kelen kuntigiw bee wasa. ³¹ Sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi k'a fo Ruben ta mogoo ye ko: «Sisan an bee k'a lon ko Matigi Ala be ni an ye,

sabu an tun b'a miiri ko aw ka kojuguba min ke Matigi Ala ra, aw ma o ke. O ra, Matigi Ala tena kojugu foyi ke a ta mogow ra.»

³² Ayiwa, o ko, sarakalasebaga Elehazari dence Finehasi, ani Izirayelimogow ta namogow bora Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow korɔ, Galadi mara ra, ka taga Kanaana jamana ra. O sekora Izirayelimogow tow fe, ka taga o kow nafɔ o ye. ³³ O kibaroya ka Izirayelimogow bee wasa. O ka Matigi Ala tando. O ma wuri Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow kama tuun k'a fo ko o be o kere, ka o ta jamana halaki.

³⁴ Ruben ni Gadi ni Manase ta mogow ka o sarakajenifen togo la ko «seere»†. O ko: «Nin sarakajenifen ye an bee seere ye, ko Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye.»

23

Yosuwe ta kumalabanw

¹ Izirayelimogow juguw min o min tun be o ta jamana lamini na, Matigi Ala ka se di o ma olugu bee kan, ka hera ke Izirayelimogow ye, fo ka wagatijan ke. Yosuwe tun korora kosebe. ² Yosuwe ka Izirayelimogow bee wele: cekorobaw, ani jama namogow, ani kititigebagaw, ani kuntigiw; a k'a fo o ye ko: «Ne ka sijan sorɔ, ne korora kosebe. ³ Matigi Ala, aw ta Ala ka ko minw ke nin jamana mogow ra aw koson, aw ka o bee ye. Matigi Ala, aw ta Ala yere le ka o kere aw ye. ⁴ Ayiwa, a fe, ne ka jamana minw kere ka se sorɔ o kan ka o mina, ani jamana minw tora ni o ma mina folo, ne ka o jamanaw bee taran Izirayelimogow ra; ni Matigi Ala ka yoro min yira ko a ye di min ma, ne be o di o ma, gba bee ni a ta yoro, k'a damina Zuriden ba ra, tereboyanfan na, ka taga a bla fo Kogojiba ra terebenyanfan na. ⁵ Matigi Ala, aw ta Ala yere le bena o jamana mogow tow gben ka bo aw na fe. Ni aw nana ke don ye o ta jamana konɔ, o bena ke bori ye aw na. Aw bena o ta jamana mina o ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo Musa ye cogo min na.

⁶ «Nka ko minw sebera Musa ta sariya kitabu konɔ, aw ye o korosi kosebe, ka o ci bee sira tagama, ka o bee ke; aw kana mabo o ciw ra ka taga aw kininboro fe walama ka taga aw numanboro fe. ⁷ O siya to minw tora aw ce ra, aw kana kori olugu ra, aw kana o ta batofenw togo fo, walama ka kari o togo ra; aw kana aw kinbiri gban o korɔ ka o bato fana. ⁸ Aw ye noro Matigi Ala, aw ta Ala kelenpe le ra, i n'a fo aw ka a ke cogo min na fo ka na se bi ma.

⁹ «Matigi Ala ka siyabaw, ani siya fangatigiw le gben ka bo aw na. Mogo si ma se ka lo aw na ka kere ke ni aw ye fo ka na se bi ma. ¹⁰ Aw ra ce kelen be se ka aw juguw ce waga kelen gben, sabu Matigi Ala, aw ta Ala le be kere kera aw ye, i n'a fo a k'a layiri ta aw ye cogo min na. ¹¹ Ayiwa, aw ye aw yere korosi kosebe, aw ye jija ka Matigi Ala, aw ta Ala kanu kosebe.

¹² «Ni aw ka aw yere mabo Matigi Ala ra, siya to minw tora aw ce ra, ni aw norora o siyaw ra, ka o denmusow furu, ka jenogonya don ni o ye, ¹³ o tuma aw ye la a ra ko Matigi Ala, aw ta Ala tena to ka o siyaw gben ka bo aw na tuun. O siyaw bena aw mina o ta jo ra, ka aw mina o ta jan na; o bena aw bugo aw ko ra i ko bisan, ka aw sogo aw jaw ra i ko nani. A bena ke ten le fo ka taga aw bee halaki ka ban pewu nin jamanapuman konɔ, Matigi Ala, aw ta Ala ka nin jamana min di aw ma.

¹⁴ «Ayiwa, sisan ne koni ta wagati sera. Aw yere y'a lon, ka la a ra ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee, ko Matigi Ala, aw ta Ala ka layiri min o

† 22:34 22.34 Heburukan na a fora ko Edi, o korɔ ye ko: seere.

min ta aw ye, ko o si ma to kebari ye. A ka o layiriw bee dafa aw ye; a si ma to dafabari ye.

¹⁵ «Ayiwa, Matigi Ala, aw ta Ala tun ka kopuman minw bee layiri ta aw ye, a ka o bee dafa cogo min na, o cogo kelen na, ni aw k'a kan bla, a ka kojugu minw fo aw kama, a bena o fana ke aw ra, fo ka taga aw bee halaki ka ban nin jamanapuman kono, a ka nin jamana min di aw ma. ¹⁶ Matigi Ala, aw ta Ala ka jennogonya min don ni aw ye, ni aw ka o jennogonya cen, ka aw kinbiri gban batofen werew koro ka o bato, Matigi Ala bena dimi aw koro kosebe; ni o kera, a ka jamanapuman min di aw ma, a bena aw halaki joona ka bo o jamana ra.»

24

Yosuwe ka Ala ta kopumanw lakari Izirayelimogow ye

¹ Ayiwa, Yosuwe ka Izirayeli ta gbaw bee lajen Sikemu; a ka cekorobaw, ani jama namogow, ani kititigebagaw, ani kuntigiw bee wele. O bee nana lajen Matigi Ala ja koro.

² Yosuwe k'a fo jama bee lajennin ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Folofolo, aw bemaw Iburahima ni Nahori, ani o face Tera, olugu tun siginin be Efirati ba ko fe. O tun be batofen werew le bato. ³ Ne le nana aw bemace Iburahima labo o jamana ra, Efirati ba ko fe, k'a to a ye ka taga Kanaana jamana bee yaala. Ne le k'a dence Isiyaka di a ma; ne le fana k'a ta denw caya. ⁴ Ne le ka dence fla di Isiyaka ma, Yakuba ni Esawu. Ne le ka Seyiri kuruyorow di Esawu ta denw ma, k'a ke o sigiyoro ye. Nka Yakuba ni a denw tagara Misiran jamana ra.

⁵ « <O ko, ne le ka Musa ni Haruna ci Misiran, Farawona fe; ne le fana ka toro suguya bee la Misirankaw kan, ka soro ka aw labo Misiran. ⁶ Ne ka aw bemaw labo Misiran jamana ra, ka taga se ni o ye fo Kogojiwulen da ra. Misirankaw ka aw bemaw gben ni o ta sowotorow, ani o ta sow ye. ⁷ Aw bemaw kulera ne Matigi Ala no fe, ko ne ye o kisi. Ne ka dibi don o ni Misirankaw ce. O ko, ne ka kogoji laseko Misirankaw kan, ka o bee datugu. Ne ka min ke Misirankaw ra, aw yere ja ka o ye. O ko, aw ka wagatijan ke kongokolon kono.

⁸ « <Amorika minw tun siginin be Zuriden ba ko fe, ne ka aw pamina ka taga ni aw ye olugu ta jamana ra. Olugu ka aw kere, nka ne k'a to aw ka se soro o kan, ka o don aw boro. Aw ka o ta jamana mina k'a ke aw ta ye, sabu ne tun be o halakira aw ja le ka taga. ⁹ Mohabukaw ta masace, Balaki, Sipori dence, ale wurira ko a be aw kere. A ka cira bla ka taga Behori dence Balamu fe, ka ale wele ko a ye na aw danga. ¹⁰ Nka ne ma son k'a to Balamu ye aw danga. Ne k'a jagboya, a yere nana dugawu le ke aw ye. Ne ka aw bosi Balaki boro o cogo le ra.

¹¹ « <O ko, aw ka Zuriden ba tige, ka taga se fo Zeriko dugu koro. Zeriko dugumogow nana aw kere, ani Amrikaw, ani Perezikaw, ani Kanaanakaw, ani Hetikaw, ani Girigasikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. Nka ne k'a to aw ka se soro olugu bee kan. ¹² Ne ka o ja wuri, k'a to o bee borira aw ja; ne ka o gben i n'a fo ne tun ka Amrikaw ta masace fla gben cogo min na. Aw ta kerekemuruw ni aw ta kalanw le m'a to aw sera o ra. ¹³ Ayiwa, aw ma dugukolo min sene, ne ka o dugukolo di aw ma. Aw ma dugu minw lo, ne ka o duguw di aw ma, ka o ke aw sigiyorow ye. Aw ma rezensunw ni oliviyesun minw turu, ne ka o di aw ma ka o ke aw baro ye.>

¹⁴ «Ayiwa, o koson sisan koni, aw ye siran Matigi Ala ja, k'a bato ni can ye, ani jusukun kelen. Aw bemaw ka batofen minw bato ka o to Efirati ba

kɔ fɛ, walama Misiran jamana batofɛnw, aw ye o bɛɛ to yi, ka Matigi Ala le bato. ¹⁵ Ni aw fana t'a fɛ ka Matigi Ala bato, aw b'a fɛ ka min bato, aw ye o fɔ bi. Aw bɛmaw ka batofɛn minw bato Efirati ba kɔ fɛ, ni aw b'a fɛ ka o le bato, walama aw siginin bɛ Amɔrika minw ta jamana ra, ni aw b'a fɛ ka olugu ta batofɛnw le bato, aw ye o fɔ. Ne ni ne ta somɔgow kɔni, anw bɛ Matigi Ala le bato.»

¹⁶ Izirayelimɔgow ka Yosuwe jaabi ko: «Anw tɛna bɔ Matigi Ala kɔ fiyewu, ka taga batofɛn wɛrɛ bato! ¹⁷ Sabu Matigi Ala le ye an ta Ala ye, ale le ka anw ni an bɛmaw labɔ jɔnya ra Misiran. Ale le ka nin kabakoba kɛ aw yɛrɛ na na. Ale le ka an mara an ta tagama bɛɛ ra; an tɛmɛna siya minw ta jamanaw ra, a ka an mara olugu bɛɛ cɛ ra. ¹⁸ A ka o siyaw bɛɛ gben ka bɔ an na, hali Amɔrika minw tun siginin bɛ o jamana ra. O le kosɔn anw fana bɛna Matigi Ala le bato, sabu ale le ye an ta Ala ye.»

¹⁹ Yosuwe k'a fɔ Izirayelimɔgow ye ko: «Aw tɛna se ka Matigi Ala bato! Sabu Matigi Ala saninyanin lo. A tɛna sɔn aw ye ale ni batofɛn wɛrɛ bato nɔgɔn fɛ. Ni aw ka o kɛ, a tɛna aw ta kojuguw ni aw ta hakɛw yafa aw ma. ²⁰ Ni aw nana bɔ a kɔ, ka taga siya wɛrɛw ta batofɛnw bato, a bɛna wuri aw kama ka kojugu kɛ aw ra, ka aw bɛɛ halaki, k'a sɔrɔ a tun ka kopuman kɛ aw ye kakɔrɔ.»

²¹ Izirayelimɔgow ka Yosuwe jaabi ko: «ɔn-ɔn, an tɛna ban Matigi Ala ra; an bɛna Matigi Ala dɔrɔn le bato.» ²² Yosuwe ko: «Ayiwa, aw yɛrɛ le ye aw yɛrɛ seerew ye. Aw k'a latige ko aw bɛna Matigi Ala le bato dɛ!» Izirayelimɔgow ko: «ɔnhɔn, an yɛrɛ bɛ an yɛrɛ seerew ye.» ²³ Yosuwe ko: «O tuma, batofɛn wɛrɛ minw bɛ aw cɛ ra, aw ye o bɛɛ firi, ka nɔrɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ra, ni aw jusukun bɛɛ ye.» ²⁴ Jama ka Yosuwe jaabi ko: «An bɛna Matigi Ala, an ta Ala le bato, k'a ta kuma lamɛn.»

Izirayelimɔgow ka layiri ta

²⁵ O lon na, Yosuwe, ka jɛnɔgɔnya don ni Izirayelimɔgow ye. A ka sariyaw ni ci dɔw seɛɛ ka o di o ma Sikemu dugu kɔnɔ. ²⁶ O kɔ, Yosuwe ka o kow seɛɛ Ala ta sariya kitabu kɔnɔ. A ka kabakuruba dɔ lɔ yirisunba dɔ jukɔrɔ, Matigi Ala ta yɔrɔ saninman kɔrɔ, Sikemu dugu kɔnɔ. ²⁷ Yosuwe k'a fɔ mɔgow bɛɛ ye tuun ko: «Aw y'a flɛ, nin kabakuru le bɛna kɛ an seere ye; sabu Matigi Ala ka kuma o kuma fɔ an ye yan, nin Kabakuru ka o bɛɛ mɛn; nin kabakuru le bɛna kɛ aw seere ye, ka aw hakiri jigi, janko aw kana ban aw ta Ala ra.» ²⁸ O kɔ, Yosuwe ka Izirayelimɔgow labla. Bɛɛ tagara a sigiyɔrɔ ra.

Yosuwe ta saya

²⁹ Ayiwa, o kow bɛɛ tɛmɛnin kɔ, Matigi Ala ta baaraden Yosuwe, min ye Nuni dɛncɛ ye, ale sara, k'a si to san kɛmɛ ni san tan. ³⁰ O tun ka yɔrɔ min di a ma, Timinati Sera dugu kɔnɔ, o k'a su don yi, Efirayimu kuruyɔrɔw ra, Gasi kuru sahiliyanfan na.

³¹ Izirayelimɔgow ka Matigi Ala bato Yosuwe ta tere bɛɛ ra. Cɛkɔrɔba minw tora Yosuwe kɔ fɛ, Matigi Ala tun ka kopuman minw bɛɛ kɛ Izirayelimɔgow ye, olugu tun ka o kow bɛɛ lɔn; o kosɔn Izirayelimɔgow ka Matigi Ala bato o cɛkɔrɔbaw fana ta tere ra.

³² Izirayelimɔgow tun nana ni Yusufu su kolow ye ka bɔ Misiran. O bɛmace Yakuba tun ka dugukolo min san fɔlɔfɔlɔ Sikemu dugu sindibaga Hamɔri ta mɔgow fɛ warigbɛ kɛmɛ, Izirayelimɔgow ka Yusufu kolow sutara o yɔrɔ le ra, Sikemu dugu kɔrɔ. O yɔrɔ dira Yusufu ta mɔgow le ma, ka a kɛ o ta yɔrɔ ye.

³³ O kɔ, Haruna dence Elehazari fana sara; o k'a su don Gibeha. O yɔrɔ le tun dira a dence Finehasi ma, Efrayimu kuruyɔrɔw ra.

KITITIGEBAGAW TA KITABU Kitabu faamucogo

Yosuwe sanin kɔ, Izirayelimogow tun ka o kɔ don Matigi Ala ra, ka o yere sago ke. Nin kitabu be o wagati ta kow le fo an ye. A kera i n'a fo kuntigi tun te Izirayelimogow fe.

Nin kitabu sebebaga ma lon.

O wagati be damina kabini Izirayelimogow donnin kɔ Kanaanana jamana ra, ka taga a bla fo masacew ta wagati ra. O wagatiw gbeleyara Izirayelimogow ma kosebe.

Ala nana mogɔ dow janawoloma, ka olugu ke Izirayelimogow namogow ye, janko ka o deme; o namogow ta kow le fora nin kitabu konɔ. Olugu le be wele ko kititigebagaw. Ala k'a ta baraka don o mogow le ra, janko ka Izirayelimogow deme, ka o bla sirajuman kan, ka o bosi o juguw boro.

O kititigebagaw ra, min togɔ lonna kosebe a ta fanga ni a ta cefariya koson, o kera Samuson ye (13-16).

An be Ala ta kanuya ko ye fana nin kitabu konɔ, sabu ni Izirayelimogow tun ka Ala kan bla tuma o tuma, ni o kɔ fe o tun nimisara ka kojugu dabra, Ala tun be yafa o ma ka o bosi ka bo o juguw boro.

Kitabu konokow

Ko minw kera fo ka taga se Yosuwe ta saya ma (1.1-2.10)

Kititigebagaw ta wagatiw (2.11-16.31)

Dan ta mogow ta ko, ani Boniyaminu ta mogow ta kere (17-21)

Zuda ni Simeyon ta mogow ka Kanaanakaw kere

¹ Yosuwe sanin kɔ, Izirayelimogow ka Matigi Ala jininka ko: «An ta gba juman le ka kan ka kon ka taga Kanaanakaw kere?» ² Matigi Ala ka o jaabi ko: «Zuda ta mogow lo. Ne bena a to o ye se soro Kanaanakaw kan.»

³ Zuda ta mogow k'a fo o balemaw ye, minw ye Simeyon ta mogow ye, ko: «Aw ye na an deme ka Kanaanakaw kere, janko mara min dira an ma, an ye o gben ka bo o ra. O kɔ, an fana bena taga aw deme janko mara min dira aw ma, an ye o gben ka bo o mara ra.» Simeyon ta mogow sonna ka taga fara Zuda ta mogow kan. ⁴ O tagara kere ra. Matigi Ala k'a to o sera Kanaanakaw ni Perezikaw ra. O ka mogɔ waga tan faga o ra Bezeki dugu konɔ. ⁵ O tun ka masace Adoni Bezeki soro o dugu ra yi; o k'a kere ka se soro a kan. O ka se soro Kanaanakaw ni Perezikaw bee kan. ⁶ Masace Adoni Bezeki borira; o k'a gben k'a mina, k'a borokandenbaw ni a senmandenbaw tige. ⁷ Adoni Bezeki ko: «E, Ala, ne fana tun ka se soro masace biwolonfla le kan ka o borokandenbaw ni o senmandenbaw tige nin le cogo ra. Ne domuniketo, domuni murumuru minw tun be benben, olugu tun be o le tomotomo k'a domu. Ne ka kojugu min ke co, Ala ka o hake le bo ne ra bi.»

O tagara ni Adoni Bezeki ye Zeruzalemu. A sara o yoro le ra.

⁸ O kɔ, Zuda ta mogow ka Zeruzalemu dugumogow kere, ka se soro o kan, ka o bee halaki, ka tasuma don dugu ra. ⁹ Kanaanaka minw siginin tun be jamana kuruyorow ra, ani a woroduguyanfan kongokolon fan na, ani minw tun be jamana dugumayanfan na, Zuda ta mogow tagara olugu fana kere. ¹⁰ Minw tun siginin be Heburon dugu konɔ, o dugu min tun be wele o wagati ra ko Kiriyati Araba, o ka o dugu kere; Sesayi dugu, ani Ahiman

dugu ni Talimayi dugu minw tun be o mara ra, o ka se soro o duguw bee kan.

¹¹ O bora yi ka taga Debiri dugumogow kama. Fofofolo Debiri dugu togo tun ye ko Kiriyati Seferi. ¹² O wagati ra Kalebu ko: «Ni mogo o mogo sera ka Kiriyati Seferi dugumogow kere, ka o ta dugu mina, ne bena ne denmuso Akisa furu o tigi ma.» ¹³ Kalebu dogoce Kenazi, o dence min togo ye ko Otiniyeli, ale ka dugumogow kere, ka o ta dugu mina. Kalebu k'a denmuso Akisa furu a ma. ¹⁴ A sera a ce Otiniyeli fe minke, a k'a fo a ye ko a ye dugukolo do daari ale face Kalebu fe. Akisa jigira ka bo a ta fali kan. Kalebu k'a pininka ko: «A be di?» ¹⁵ Akisa ko: «Sabari ka pa ne ma, ka bunun dow di ne ma; sabu i ka jamana min di ne ma woroduguyanfan fe, ji te o yoro ra.» Kalebu ka bunun dow di a ma sanfeyoro ra, ka dow di a ma dugumayoro ra fana.

¹⁶ Musa burance ta mogow, minw ye Kenikaw ye, olugu bora ni Zuda ta mogow ye tamarosunw ta dugu ra, min ye Zeriko ye, ka taga sigi Zuda kongokolon konso, Aradi dugu woroduguyanfan na. O sigira ni o mogow ye.

¹⁷ O ko, Zuda ta mogow tagara o balemaw fe, minw ye Simeyon ta mogow ye; Kanaanaka minw tun siginin be Sefati, o ka Simeyon ta mogow deme ka olugu kere. O ka dugu halaki ka ban pewu, fo o nana a yoro togo la ko Horima*.

¹⁸ Zuda ta mogow ka Gaza ni Asikalon ni Ekuron kere, ka o duguw ni o ta maraw mina. ¹⁹ Matigi Ala ka Zuda ta mogow deme, o ka kuruyoro mogow kere ka se soro o kan. Nka o ma se ka kenegbeyoro mogow kere, sabu sowotoro negeramanw tun be olugu fe kere kama. ²⁰ O ka Heburon dugu di Kalebu ma, i n'a fo Musa tun k'a fo cogo min na. A ka o dugumogow gben. O tun ye Anakikaw ye, Anaki dence saba ta mogow. ²¹ Nka Yebusika minw tun siginin be Zeruzalemu, Boniyaminu ta mogow ma se ka olugu gben. O koson olugu tora Zeruzalemu ni Boniyaminu ta mogow ye fo ka na se bi ma.

Yusufu ta mogow ka Beteli dugumogow kere

²² Yusufu dencew, Efirayimu ni Manase ta mogow, olugu tagara ko o be taga Beteli dugumogow kere. Matigi Ala tora ni o ye. ²³ Sani o ye taga, o ka mogo dow ci ka taga Beteli dugu yaala folo; Beteli dugu le tun be wele o wagati ra ko Luzi. ²⁴ O mogow tagara ce do boto ye dugu konso. O k'a fo o ce ye ko: «Cogo do yira an na, an be se ka don dugu konso cogo min na. Ni o kera, an bena kopuman ke i ye.» ²⁵ A ka cogo do yira o ra. O cogo le ra, Yusufu ta mogow ka Beteli dugumogow kere, ka o bee halaki. Nka o ka o ce ni a ta somogow bee bla ka taga. ²⁶ Ko fe, o ce tagara Hetikaw ta jamana ra; a tagara dugu do lo, ka o fana togo la ko Luzi. O togo le tora o dugu ra fo ka na se bi ma.

Izirayelimogow ma se ka Kanaanaka minw gben

²⁷ Ayiwa, Kanaanaka minw tun be Beti Sehan, ani Tanaki, ani Dori, ani Ibilehamu, ani Megido, ani o kerefedugu misenw konso, Manase ta mogow ma se ka olugu gben. O Kanaanakaw tora o duguw ra yi. ²⁸ Izirayelimogow fanga nana bonya wagati min na, o ka jagboyabaaraw le la o Kanaanakaw kan; nka o ma se ka o gben ka bo jamana konso pewu.

²⁹ Kanaanaka minw tun siginin be Gezeri, Efirayimu ta mogow fana ma se ka olugu gben. O tora ni Efirayimu ta mogow ye Gezeri.

* **1:17** 1.17 Horima koro ye heburukan na ko: tomo.

³⁰ Zabulon ta mɔgɔw fana ma se ka Kitiron dugumɔgɔw ani Nahaloli dugumɔgɔw gben. O Kanaanakaw tora ni Zabulon ta mɔgɔw ye; nka o ka o Kanaanakaw bla jagboyabaaraw ra.

³¹ Aseri ta mɔgɔw fana ma se ka Ako dugumɔgɔw, ani Sidon dugumɔgɔw, ani Akila dugumɔgɔw, ani Akizibu dugumɔgɔw, ani Heliba dugumɔgɔw, ani Afiki dugumɔgɔw, ani Rehobu dugumɔgɔw gben. ³² O koson Aseri ta mɔgɔw tora ni o Kanaanakaw ye, sabu o ma se ka o gben; o Kanaanakaw le tun siginin be o jamana ra kakɔɔ.

³³ Nefitali ta mɔgɔw fana ma se ka Beti Semesi dugumɔgɔw ni Beti Anati dugumɔgɔw gben. O tora ni o Kanaanakaw ye; nka Nefitali ta mɔgɔw ka o bla jagboyabaaraw ra. Olugu le tun siginin be o jamana ra kakɔɔ.

³⁴ Amorikaw ka Dan ta mɔgɔw jagboya ka to kuruyɔrɔw ra. O ma son o ye na sigi kenegbeyɔrɔ ra. ³⁵ Amorikaw sigira Heresi kuruyɔrɔw ra, ani Ayalon dugu kɔnɔ, ani Salibimu dugu kɔnɔ. Nka ko fe, Yusufu dencew, Efirayimu ni Manase ta mɔgɔw ka o fanga sigi o kan, ka o bla jagboyabaaraw ra.

³⁶ Yɔrɔ min be wele ko bundeninw ta yelenyɔrɔ, Amorikaw ta jamana dan tun be taga se fo o yɔrɔ ra, Sela dugu sahiliyanfan fe.

2

Ala ka Izirayelimɔgɔw jaraki

¹ Lon dɔ, Matigi Ala ta meleke bɔra Giligali ka na Bokimu. A nana a fo Izirayelimɔgɔw ye ko: «Ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra; ne tun karira aw bemaw ye ko ne bena jamana min di o ma, ne nana ni aw ye o jamana le ra. Ne k'a fo aw ye ko ne ka jenɔgɔnya min don ni aw ye, ko ne tena o cen fiyewu; ² ne k'a fo aw ye ko aw man kan ka jenɔgɔnya don ni Kanaanakaw ta jamana mɔgɔw si ye; ko aw ka kan ka o ta sarakabɔnanw cici. Nka aw ma son ka ne ta kuma lamɛn. Mun koson ne ka min fo aw ma o ke? ³ Ayiwa, ne ka min fo aw ma o ke minke, o koson ne tena nin jamana mɔgɔw gben ka bo aw ja tuun. O bena sigi ni aw ye; o ta batofenw bena ke janw le ye aw fe.»

⁴ Ayiwa, Matigi Ala ta meleke ka o kuma fo minke dɔron, Izirayelimɔgɔw bee ka ke kasi ye. ⁵ O koson o yɔrɔ togo lara ko Bokimu*. Izirayelimɔgɔw ka sarakaw bo Matigi Ala ye o yɔrɔ ra.

Yosuwe ta saya

⁶ Wagati min Yosuwe tun ka Izirayelimɔgɔw labla, yɔrɔ min tun dira gba bee kelen kelen ma, o bee kelen kelen tun tagara sigi o yɔrɔ ra. ⁷ Izirayelimɔgɔw ka Matigi Ala bato, Yosuwe ta tere bee ra. Cekoroba minw tora Yosuwe ko fe, Matigi Ala tun ka koba minw bee ke Izirayelimɔgɔw ye, olugu tun ka o kow bee ye; o koson Izirayelimɔgɔw ka Matigi Ala bato o cekorobaw fana ta tere ra.

⁸ Ayiwa, o kow bee temenin ko, Matigi Ala ta baaraden Yosuwe min ye Nuni dence ye, ale sara, k'a si to san keme ni san tan. ⁹ O tun ka yɔrɔ min di a ma, Timinati Heresi† mara ra, o k'a su don yi, Efirayimu kuruyɔrɔw ra, Gasi kuru sahiliyanfan fe.

¹⁰ Yosuwe ta wagati ta mɔgɔw bee nana sa. Izirayelimɔgɔw ta den minw wurira olugu ko fe, olugu tun ma Matigi Ala lon i n'a fo o bemaw; Matigi Ala tun ka ko minw ke Izirayelimɔgɔw ye, o tun ma foyi lon o ra fana.

* **2:5** 2.5 Bokimu kɔrɔ ye heburukan na ko kasibagaw. † **2:9** 2.9 Timinati Heresi be wele fana ko: Timinati Sera.

Izirayelimogow ka Ala ta jɛnɔgɔnya cɛn

¹¹ Ayiwa, Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na kɔrɔ. O ka Baali* ta jo sɔn. ¹² Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala, min ka o labɔ Misiran jamana ra, o ka ale batori dabra, ka jow sɔn. Siya minw be o kere fe, o tora ka olugu ta jow le sɔn, fo ka o kinbiri gban o jow kɔrɔ. O kow ka Matigi Ala dimi kosebe. ¹³ O bɔra Matigi Ala ko, ka taga o jow le sɔn, minw ye Baali ni Asera* ye. ¹⁴ A kera ten, Matigi Ala dimina Izirayelimogow kɔrɔ kosebe. A ka o labla benkanikebaga dɔw ye; olugu nana to ka ben o kan ka o borofenw bee ce. O jugu minw tun be o ta jamanaw kɔrɔ, Matigi Ala ka o labla olugu fana ye. O ma se ka lo o juguw na tuun. ¹⁵ Ni Izirayelimogow tun tagara kere ra tuma o tuma, Matigi Ala tun be o kere ka di o juguw ma. Matigi Ala tun karira, k'a fo ko a bɛna o le ke o ra, ni o ka ale kan bla. Matigi Ala ka segeba la Izirayelimogow kan, fo ka o ke panibagatow ye.

Ala ka pamogow sigi Izirayelimogow kunna

¹⁶ Ayiwa, o wagatiw ra, Matigi Ala ka mogɔ dɔw sigi Izirayelimogow kunna, ka o ke o pamogow ye‡, janko olugu ye Izirayelimogow bɔsi ka bo benkanikebagaw boro.

¹⁷ Nka Izirayelimogow ma sɔn ka o pamogow lamɛn. O banna Matigi Ala ra, ka taga batofɛn werɛw bato ka o yere lanogɔ i ko jatoyakebagaw. O bɛmaw tun ka sira min tagama, o ka o sira bla joona joona. O ma Matigi Ala ta sariyaw sira tagama tuun i n'a fo o bɛmaw tun k'a ke cogo min na.

¹⁸ A kera ten o juguw ka o tɔrɔ, ka o degu kosebe. Nka ni Matigi Ala tun ka o tɔrɔto ye tuma o tuma, a tun be makari o ra, ka pamogɔ do sigi o kunna. Matigi Ala yere tun be to ni o pamogɔ ye, k'a demɛ; Ala tun be to ka Izirayelimogow kisi ka bo o juguw boro, o pamogɔ ta tere bee ra. ¹⁹ Nka ni o pamogɔ tun sara, Izirayelimogow tun be kosegi o ta kewalekɔrɔw ra tuun, ka juguya fo ka temɛ o bɛmaw kan. O tun be tugu batofɛn werɛw ko, ka saraka bo olugu ye, ka o kinbiri gban o kɔrɔ ka o bato. O tun be ban ka o kewalejuguw ni o jusukungbeleya kow dabra.

Ala ka Izirayelimogow kɔrɔbo ni siya minw ye

²⁰ Ayiwa, Matigi Ala dimina Izirayelimogow kɔrɔ. A ko: «Ne tun ka jɛnɔgɔnya* min don ni Izirayelimogow ta bɛmaw ye, ko o ye ne ta sariyaw sira tagama, sisan Izirayelimogow ka o jɛnɔgɔnya cɛn. O ma ne kan mina fiyewu. ²¹ O kosɔn Yosuwe sara ka siya minw to o ta maraw ra, ne tena o siyaw gben ka bo yi tuun. ²² Ne bɛna o siyaw le ke ka Izirayelimogow kɔrɔbo, k'a lon ni o bɛna sɔn, walama ni o tena sɔn ka ne kan mina, ka tagama ka kapa ni ne sago ye, i n'a fo o bɛmaw k'a ke cogo min na.»

²³ O le kosɔn Matigi Ala ka o siyaw siginin to jamana kɔnɔ ni Izirayelimogow ye. A ma sɔn ka o gben joona, a fana tun ma sɔn k'a to Yosuwe ni a ta kerekedenw ye se sɔrɔ o kan.

3

¹ Ayiwa, Matigi Ala ka o siyaw siginin to jamana kɔnɔ, janko Izirayelimogɔ minw tun ma Kanaanaw kerɛw ke ka ye, o siyaw ye ke sababu ye ka olugu kɔrɔbo. ² Matigi Ala tun b'a fe ko Izirayelimogɔ minw worora o wagatiw ra, o minw tun ma kere ke ka ye, o fana ye kere degi. ³ A tun ka siya minw to jamana kɔnɔ ni Izirayelimogow ye, olugu fle nin ye: Filisikaw ta mara looru ta mogow, ani Kanaanakaw bee, ani Sidonkaw, ani Hevika

‡ 2:16 2.16 O pamogow le be wele fana ko: kititigebagaw.

minw siginin be Liban kuruyorow ra, k'a ta Baali Herimon kuru ra, ka taga a bla fo Hamati yoro ra.

⁴ Matigi Ala ka o siyaw to jamana konɔ, janko ka Izirayelimogow korɔbo k'a fe, k'a lon ni a kera ko o bena ale ta cifoninw lamɛn, ale ka min fo a ta baaraden Musa ye k'a fo o bemaw ye.

⁵ A kera ten, Izirayelimogow sigira ni Kanaanakaw ye, ani Hetikaw, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw. ⁶ Izirayelimogow nana o siyaw denmusow furu, ka o yere denmusow di o dencew ma furu ra. O ka o siyaw ta jow son fana.

ɔtiniyeli kera Izirayeli namogo ye

⁷ Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. O pinana Matigi Ala, o ta Ala ko; o ka batofen werew le bato, minw ye Baali* ni Asera ye. ⁸ Matigi Ala dimina Izirayelimogow korɔ kosebe. O le koson a ka Izirayelimogow labla Mesopotami masace ye, min ye Kusan Risatayimu ye. Izirayelimogow tora a ta fanga korɔ fo san seegi.

⁹ Izirayelimogow kasira, ka Matigi Ala daari. Matigi Ala ka namogo do sigi o kunna, janko ka o bosi. O namogo tun ye ɔtiniyeli le ye, Kalebu dogoce Kenazi dence.

¹⁰ Matigi Ala k'a Nin don ɔtiniyeli konɔ. A kera Izirayeli namogo ye. A tagara kere ra minke, Matigi Ala k'a to a ka se sorɔ Mesopotami masace Kusan Risatayimu kan. ¹¹ A kera ten, jamana tora hera ra fo san binaani. O ko, Kenazi dence ɔtiniyeli sara.

Ehudi kera Izirayeli namogo ye

¹² Ayiwa, ko minw man di Matigi Ala ye, Izirayelimogow ka o kow le ke tuun. O le koson Matigi Ala ka Mohabukaw ta masace Egilon fanga bonya, k'a to a ka se sorɔ Izirayelimogow kan. ¹³ Masace Egilon farara Amankaw ni Amalekikaw kan, ka taga Izirayelimogow kere. O ka se sorɔ Izirayelimogow kan, ka tamarosunw ta dugu* mina o ra. ¹⁴ Izirayelimogow tora Mohabu ta masace Egilon ta fanga korɔ fo san tan ni seegi.

¹⁵ O ko, Izirayelimogow kasira tuun, ka Matigi Ala daari. Matigi Ala ka namogo do were sigi o kunna, janko ka o bosi. O namogo kera Ehudi ye, Gera dence; Boniyaminu ta mogo do tun lo. Ehudi tun ye numanman le ye.

Izirayelimogow ka ninsaraw di Ehudi ma, ko a ye taga a di Mohabukaw ta masace Egilon ma. ¹⁶ Ehudi ka kerekemuru da fla do lalaga, k'a janya ke nongon† na kelen. A ka o siri a togokun na a ta derege jukoro, a kininboroyanfan fe. ¹⁷ A tagara ninsaraw di Mohabukaw ta masace Egilon ma; Egilon tun ye ce belebele le ye. ¹⁸ Ehudi ka ninsaraw di ka ban minke, a bora ni a ta donitabagaw ye ka taga. ¹⁹ O sera Giligali ta batofen kabakururamanw yoro ra minke, a ka donitabagaw bla ka taga; ale yere sekora ka na masace fe, ka na a fo a ye ko: «Masace, gundokuma do be ne fe k'a fo i ye.» Masace k'a fo a ta mogow ye ko o bee ye bo. O bee bora. ²⁰ O y'a sorɔ masace tun siginin be bon do konɔ, a ta masabon sanfeyoro ra a kelen na. Ehudi gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Ne bena kuma min fo i ye, o bora Ala le ra.» Masace wurira ka lo. ²¹ O yoronin bee, Ehudi k'a numanboro ke ka muru sama ka bo a kininboroyanfan na, k'a turu masace konobara ra; ²² muru ni a kala bee tununa a konobara ra, fo turu ka muru datugu. A ka muru to a konobara ra yi, a m'a bo. ²³ Ehudi ka

* **3:13** 3.13 Tamarosunw ta dugu, o ye Zeriko dugu ye. † **3:16** 3.16 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

sankaso sanfebon daw bee dasogo masace da ra yi, ka bo bolon da fe ka taga. ²⁴ Ehudi bonin ko, masace ta mogow nana; o ka daw sogonin ye. O ko: «I b'a soro masace be sokotaga le kera sankaso sanfebon konɔ.» ²⁵ O k'a konɔ ka meen, fo ka na o kononoban. A ma na o yere ka lakile ke ka bon dayele, ka o matigice su lanin ye dugu ma. ²⁶ Sani o ye ban o kow bee ra, o y'a soro Ehudi borira ka taga teme batofen kabakururamanw yoro ra, ka taga fo Seyira.

²⁷ A tagara se yi minke, a ka kerekɛburu fiye Efirayimu kuruyoro ra, ka Izirayelimogow lajen. O bora kuruyoro ra, ka na lajen a koro; a blara o na. ²⁸ A k'a fo o ye ko: «Aw ye tugu ne ko; sabu Matigi Ala ka se di aw ma ka aw juguw Mohabukaw don aw boro.» Izirayelimogow tugura Ehudi ko. O tagara Zuriden ba sennatigeyoro sira mina, ka sira tige Mohabukaw ra. O m'a to Mohabuka si ye ba tige. ²⁹ O lon na, Izirayelimogow ka Mohabuka ce waga tan le faga; a bee tun ye ce barakamanw, ani cefariw le ye. O si ma bosi.

³⁰ K'a ta o wagati ra, Mohabukaw majigira Izirayelimogow ye. Jamana tora hera ra fo san biseegi.

Samugari kera Izirayeli namogo ye

³¹ Ayiwa, Ehudi sara minke, Anati dence Samugari le sigira a no ra. Lon do, ale kelen ka Filisika ce keme woro faga ni misinegebere do ye, ka Izirayelimogow bosi o juguw boro.

4

Ciramuso Debora ni Baraki

¹ Ehudi sanin ko, Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na koro tuun. ² O le koson Matigi Ala ka o labla Kanaanakaw ta masace Yaben ye, a ka se soro o kan. O masace tun siginin be Hazori dugu le konɔ. A ta kerekedenw kuntigi togo tun ye ko Sisera. Ale tun siginin be Haroseti Goyimu dugu konɔ. ³ Sowotoro negeraman keme kononton le tun be masace Yaben fe, kere kama. A ka sege suguya bee la Izirayelimogow kan, fo san mugan. Izirayelimogow kasira ka Matigi Ala daari.

⁴ O wagati ra, Lapidoti ta muso Debora min tun ye ciramuso ye, ale le tun ye Izirayeli namogo ye. ⁵ A tun be to ka taga sigi tamarosun do koro, Rama dugu ni Beteli dugu ce, Efirayimu kuruyoro ra. O tamarosun togo nana la ko Debora ta tamarosun. Izirayelimogow tun be taga a fe o yoro le ra ka taga o ta kow janabo.

⁶ Lon do, Debora ka Abinohamu dence Baraki wele ka bo Kedesi, Nefitali mara ra, ka na a fo a ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le ka nin cira fo; a ko i ye taga mogow waga tan panawoloma Nefitali ni Zabulon ta mogow ra, ka yelen ni o ye Tabori kuru kan. ⁷ Ko ale bena masace Yaben ta kerekedenw kuntigi Sisera jusu wuri aw kama, k'a ke a ye na Kison ko da ra, ko a bena aw kere ni a ta sowotoro negeramanw ni a ta kerekajama ye. Nka Matigi Ala bena a to aw ye se soro a kan.» ⁸ Baraki ka Debora jaabi ko: «Ni i yere be taga ni ne ye, ne be son ka taga; nka ni i te taga ni ne ye, ne te taga.» ⁹ Debora ko: «Ayiwa, ne bena taga ni i ye, nka i tena togo soro nin kere ra de, sabu Matigi Ala bena Sisera don muso do le boro.»

Debora wurira ka taga ni Baraki ye Kedesi. ¹⁰ Baraki ka Zabulon ta mogow ni Nefitali ta mogow wele ka o lajen Kedesi. Mogow waga tan sonna ka tugu a ko. Debora fana tugura o ko. ¹¹ O wagati ra, Kenikaw ta mogow do tun be yi, a togo ye ko Heberi. Ale tun faranna ka bo Kenika tow ra, ka

taga sigi Kedesi dugu koro, k'a ta fanibonw lo Sananimu yirisunba koro. Kenikaw bemace tun ye Hobabu le ye, Musa burance.

¹² Ayiwa, Sisera nana a men ko Abinohamu dence Baraki ni a ta kerekejama lonin be Tabori kuru kan. ¹³ Sisera k'a ta sowotoro negeraman keme kononton bee ta, k'a ta kerekedenw bee lajen Haroseti Goyimu dugu konon, ka taga ni o ye Kison ko da ra. ¹⁴ Debora k'a fo Baraki ye ko: «Aw ye taga o no fe, sabu Matigi Ala bena se di aw ma, ka Sisera don aw boro bi. Matigi Ala yere le bena bla aw na.» Baraki ni a ta mogo waga tan bee jigira ka bo Tabori kuru kan. ¹⁵ O tagara Sisera ta kerekedenw kama. Matigi Ala ka Sisera ni a ta sowotorow ni a ta kerekejama bee jagami jogon na. A ma na, Sisera jigira ka bo a ta sowotoro konon ka bori a sen na. ¹⁶ Baraki ni a ta kerekedenw ka Sisera ta sowotorotigiw ni a ta kerekedenw gben, ka taga se fo Haroseti Goyimu. O ka Sisera ta kerekedenw bee faga ni kerekemuru ye; hali ce kelen ma bosi o ra.

¹⁷ Sisera borira ka taga se Heberi ta muso Yaheli ta fanibon ma; o y'a soro ben tun be Hazori ta masace Yaben ni Kenikace Heberi ta mogow ce. ¹⁸ Yaheli bora ka taga Sisera kunben da ra; a ko: «Ne matigice, na dogo yan; na don ne ta so, i kana siran, foyi tena i soro.» Sisera donna Yaheli ta fanibon konon. Yaheli ka birifani do biri a kan. ¹⁹ Sisera ko: «Jiminlogo be ne ra; sabari ka ji donnin di ne ma.» Yaheli ka nonobara dayele ka nonon do di a ma, a ka o min, ka la. A ka birifani biri a kan tuun. ²⁰ Sisera k'a fo Yaheli ye tuun ko: «Taga lo fanibon donda ra; ni mogo do nana i pininka ko: <Yala mogo be yan wa?> I y'a fo a tigi ye ko: <On-on, mogo te yan.> »

²¹ Sisera lanin tora yi ka sunogo o yoronin bee, sabu a segeninba tun lo. Heberi ta muso Yaheli ka fanibon ta negebere do ta, ani negekuru do. A gbarara donnin donnin Sisera ra, ka taga bere turu a toro koro, k'a kunkolo sogo fo ka taga bere don dugukolo ra. Sisera sara.

²² Ayiwa, Baraki tun be Sisera gbenna minke, a tagara se Yaheli ta fanibon ma. Yaheli bora k'a kunben; a ko: «Na yan; i be mogo min pinina, ne bena o tigi yira i ra.» Baraki donna fanibon konon, a barara ka Sisera lanin ye, a sara, bere turunin be a kunkolo ra.

²³ Ala ka se di Izirayelimogow ma o lon na, k'a to o ka se soro Kanaanakaw ta masace Yaben kan. ²⁴ Izirayelimogow tora ka o fanga digi Kanaanakaw ta masace Yaben kan kosebe, fo ka na se soro a kan k'a faga.

5

Debora ni Baraki ta donkiri

¹ O lon na, Debora ka nin donkiri la, ale ni Abinohamu dence Baraki. O ko:

² «E, an bee ye Matigi Ala tando!

Izirayelimogow kuntigiw sonna ka bla o na;

Izirayelimogow fana sonna ka taga ni o ye kere ra.

³ Masacew, aw ye nin lamem, kuntigiw, aw ye aw toro malo!

Ne bena donkiri la, onhon, ne bena donkiri la Matigi Ala ye;

ne bena Alatandodonkiriw la Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye.

⁴ Lon min Matigi Ala bora Seyiri,

lon min na a bora Edomu mara ra,

dugukolo yereyerera;

sankolo bee kera ji ye,

sankabaw bee kera ji ye.

⁵ Kuruw yereyerera Matigi Ala na koro, Sinayi kuru ta Ala;

o yereyerera Matigi Ala, Izirayeli ta Ala na koro.

6 Anati dence Samugari ta wagatiw ra,
Yaheli ta tere ra, mogo si tun te teme sirabaw kan;
dugutagabagaw tun be teme sira dogoninw le fe.

7 Baraka foyi tun te Izirayeli kuntigiw si ra tuun;
baraka foyi le tun te o ra,

fo lon min na, ne wurira, ne Debora;
ne wurira ka ke Izirayelimogow bamuso ye.

8 O tun be batofenkuraw le bato;
o koson o juguw nana o kere o ta dugu dondaw ra.
I tun be ce waga binaani jate Izirayelimogow ce ra,
i te negebennan, walama taman soro o si fe.

9 Nka bi, Izirayeli kuntigiw, ne be ni aw le ye,
aw minw sonna ka bo mogow ce ra ka taga kere ra.
Aw ye Matigi Ala tando!

10 Aw minw be yelen falimuso gbemanw kan,
ka sigi fani dawulamanw kan;
aw minw be tagama siraw kan,
aw ye miiri nin na!

11 «Jitabaga minw be donkiri la kolondaw ra,
olugu be Matigi Ala ta konumanw lakari,
a ka konuman minw ke Izirayeli kuntigiw ye;
o tuma ra, mogow ka dugu dondaw sira ta.

12 I kunu, i kunu, Debora!
I kunu, i kunu ka donkiri kelen la!
Baraki, i wuri ka taga ni i ta jon minaninw ye!
E, Abinohamu dence!

13 Mogo dama minw tun tora, olugu tagara se soro fangatigiw kan;
Matigi Ala ka se di an ma, an ka se soro cefariw kan.

14 Efirayimu ta mogow nana ka bo Amaleki ta jamana ra,
Boniyaminu ta mogow nana fara o kan.
Kuntigi dow fana bora Makiri,
namogow dow nana ka bo Zabulon.

15 Isakari ta kuntigiw nana fara Debora kan,
Isakari ta mogow farara Baraki kan;
o girinna ka bo ka taga a fe kenegbe ra.

«Nka Ruben ta mogow sigiyara;
o ka jogon soso ka meen.

16 Mun koson aw tora werew koru yi,
ka to ka sagakasikanw lamen sa?
Can ra, Ruben ta mogow sigiyara;
o ka jogon soso ka meen.

17 Galadi ta mogow tora Zuriden tereboyanfan na.
Mun koson Dan ta mogow fana tora o ta jirakurunw koru?
Aseri ta mogow fana siginin tora kogojida ra;
o tora o ta kurunloyoru ra.

18 Zabulon ta mogow le ma siran saya na;
Nefitali ta mogow fana tagara fo kerekeyoro sanfeyoro ra.

19 Masace dow nana, ka na kere ke;
Kanaana masace dow nana kere ke
Tanaki yoru koru, Megido koda ra,

nka o ma mɔgɔ si ta borofen sɔrɔ, o ma warigbe sɔrɔ.

²⁰ Lolow tora sankolo ra ka kere ke,
o temeto o ta siraw kan, o ka Sisera kere.

²¹ Kison koji ka o bee ta,
o ko min be woyo kabini folofolo, Kison ko ji.
Aw ye taga, ka taga cefariw kere!

²² «E, o ta sow senw be dugukolo gbasi ni baraka ye!
O be bori, ka bori i ko socɛ barakamanw!

²³ Aw ye Merozi dugu danga, Matigi Ala ta meleke le ko ten.
Aw ye a danga, aw ye a dugumogow bee danga!

Sabu o ma son ka na Matigi Ala demɛ,
o ma son ka fara cefariw kan ka Matigi Ala demɛ.

²⁴ Aw ye Yaheli le tando ka teme musow bee kan,
Kenikace Heberi ta muso koni.
Muso minw be sigi fanibonw konɔ, aw ye a tando ka teme olugu bee kan.

²⁵ Sisera ka ji daari a fe, a ka nonɔ di a ma.
A ka nonɔ narelaman di a ma minan panaman do konɔ.

²⁶ A ka negerebɛre mina a boro kelen na,
ka baaradenw ta negɛkuru mina ni a kininboro ye;
ka bere turu Sisera kun na, k'a kun sogɔ;
a k'a taman sogɔ k'a ceci.

²⁷ Sisera kurura Yaheli sen korɔ;
a benna ka la yi.
A kurura a sen korɔ, a benna;
a kurura yorɔ min na, a benna ka sa yi.

²⁸ I b'a sɔrɔ Sisera bamuso be so,
a be fleri kera finetiriwow fe, k'a fo ko:
<Mun le koson a ta sowotoro menna tan bi?
Mun le koson o ta sowotorow sumayara tan?>

²⁹ A tɔɔɔɔɔmusow bee ra hakiritigiw ka min fo,
a fana be o le fora a yere konɔ, ko:

³⁰ <O ka fen minw mina o juguw boro, a be o le taranna!
Ce bee kelen kelen ta sunguru kelen, walama fla;
fanipuman negɛɛnegɛnmanw ye Sisera ta ye;
fanipuman negɛɛnegɛnman sogoninw,
fanipuman negɛɛnegɛnman kelen, fani sogonin fla,
o be don sesorɔbaga kan na.>

³¹ «E, Matigi Ala, i juguw bee ye halaki nin cogo ra!
Nka minw be i kanu, olugu ye manamana
i ko tere be manamana cogo min na teregban fe.»

Ayiwa, o ko, Izirayeli jamana tora nasuma ra, fo san binaani.

6

Madiyankaw ka Izirayelimogow tɔrɔ

¹ Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. O le koson Matigi Ala ka o labla Madiyankaw ye, olugu ka se sɔrɔ o kan fo san wolonfla. ² Madiyankaw ta fanga digira Izirayelimogow kan kosebe; k'a ke fo Izirayelimogow tun be to ka bori Madiyankaw na ka taga dogo dingakolonw ni farawow ni kuruwow konɔ. ³ Ni Izirayelimogow tun ka

o ta simanw dan wagati min na, Madiyankaw tun bena o wagati le ra, ka na o kerε, olugu ni Amalekikaw, ani terebɔyanfan mɔgɔw. ⁴ O tun be na o ta fanibonw sirisiri Izirayelimɔgɔw ta jamana kɔnɔ, ka jamana simanw bee cen, ka taga se fɔ Gaza dugu kɔrɔ. O tun te domunifen si to Izirayelimɔgɔw fe; o tun te o ta sagaw ni o ta misiw ni o ta faliw si to. ⁵ O tun be na ni o ta beganw ni o ta fanibonw ye caman i ko tɔnw. O ni o ta jɔgɔmεw tun ka ca fɔ k'a dama temε. O tun be na Izirayelimɔgɔw ta fenw bee cen jamana kɔnɔ. ⁶ Madiyankaw ka Izirayelimɔgɔw sege fɔ k'a dama temε. Izirayelimɔgɔw kasira ka Matigi Ala daari.

⁷ O kasira ka Matigi Ala daari ko a ye o bɔsi Madiyankaw boro minke, ⁸ Matigi Ala ka cira dɔ ci o fe. Ale nana a fɔ o ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne le ka aw labɔ jɔnya ra Misiran jamana ra. ⁹ Ne ka aw bɔsi ka bɔ Misirankaw boro, ka aw bɔsi ka bɔ aw tɔrɔbagaw bee boro. Ne ka o gben ka bɔ aw na, ka o ta jamana di aw ma. ¹⁰ Ne k'a fɔ aw ye ko ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala; ko aw siginin be Amɔrikaw ta jamana min na, ko aw kana olugu ta jow sɔn. Nka aw ma sɔn ka ne ta kuma lamεn.»

Matigi Ala kumana Zedeyɔn fe

¹¹ Ayiwa, o kɔ, Matigi Ala ta meleke nana sigi Ofira dugu yirisunba jukɔrɔ. O yɔrɔ tun ye Abiyezeri ta mɔgɔ dɔ ta le ye, min tɔgɔ ye ko Yohasi. O y'a sɔrɔ Yohasi dence Zedeyɔn tun be siman gbasira rezencɔngɔyɔrɔ ra k'a dogo Madiyankaw na. ¹² Matigi Ala ta meleke k'a yere yira a ra, k'a fɔ a ye ko: «Ne be i fo, cɛfari, sabu Matigi Ala be ni i ye.» ¹³ Zedeyɔn k'a jaabi ko: «E, ne matigice, ni can lo ko Matigi Ala be ni an ye o, mun kosɔn nin kojuguw bee be sera an ma? An faw k'a fɔ an ye ko Matigi Ala ka kabakoba minw ke, ka olugu labɔ Misiran jamana ra, mun na Ala te o jɔgɔn kera tuun? Mun na Matigi Ala k'a boro bɔ an kan pewu ka an di Madiyankaw ma?» ¹⁴ Matigi Ala ka Zedeyɔn fe, k'a fɔ a ye ko: «Fanga min be i ra, taga Izirayelimɔgɔw bɔsi ka bɔ Madiyankaw boro ni o fanga ye. Ne le ka i ci.» ¹⁵ Zedeyɔn k'a jaabi ko: «E, ne matigice, ne bena Izirayelimɔgɔw bɔsi cogo di sa? Ne ta gba le ka dɔgɔ ka temε Manase ta gba tɔw bee kan. Ne le fana ye ne face dencew bee ra fitini ye.» ¹⁶ Matigi Ala k'a fɔ a ye tuun ko: «Ne bena ke ni i ye; i bena Madiyankaw bee faga, k'a ke i n'a fɔ i tun be kerε ra ni ce kelenpe le ye.» ¹⁷ Zedeyɔn ko: «Ni can lo ko ne ko ka di i ye, o tuma tagamasiyen dɔ yira ne ra, k'a yira ko Matigi Ala yere le be kumana ne fe. ¹⁸ I kana taga yɔrɔ si, ne kɔnɔ yan, fɔ ne ye taga ka na; ne bena saraka bɔ i ye.» Matigi Ala ko: «Ne bena i kɔnɔ fɔ i ye taga ka na.»

¹⁹ Zedeyɔn tagara a ta so kɔnɔ, ka taga badennin dɔ faga, ka o tobi, ka mugu kilo bisaba gbasi ka o ke burufunubari ye. A ka sogo ke segi dɔ kɔnɔ, k'a nanji ke minan dɔ kɔnɔ. A tagara ni o ye Ala ta meleke fe yirisunba kɔrɔ. ²⁰ Ala ta meleke k'a fɔ a ye ko: «Sogo ni burufunubariw bla fara kan, ka nanji bɔn a kan.» Zedeyɔn k'a ke ten. ²¹ Bere min tun be meleke boro, a ka o bere nunkun maga sogo ni buruw ra minke, tasumamana dɔ bɔra fara ra, ka sogo ni burufunubariw jeni. O kɔ, Ala ta meleke tununa Zedeyɔn na kɔrɔ. ²² Zedeyɔn k'a ye ko Matigi Ala ta meleke lo minke, a ko: «E, bɔnɔ bena ne sɔrɔ, Dunupatigi Ala, sabu ne na ka i ta meleke ye.» ²³ Nka Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Ne bena hera ke i ye; i kana siran, foyi tena i sɔrɔ.» ²⁴ Zedeyɔn ka sarakabɔnan dɔ lɔ Matigi Ala ye o yɔrɔ ra, ka o tɔgɔ la ko «Matigi, Heratigi Ala». O sarakabɔnan be Ofira dugu kɔnɔ hali bi. O yɔrɔ ye Abiyezeri ta mɔgɔw ta le ye.

Zedeyɔn ka Baali ta sɔnnikεyɔrɔ ci

²⁵ O lon yere su fe, Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye tuun ko: «I face ta misitoran flanan mina, min si ye san wolonfla. Baali* ta sonnikeyoro min be i face ta so, i ye o ci. Yiri min fana turunin be a koro, min ye Asera* ta tagamasiyen ye, i ye o yiri tige*.

²⁶ «O ko, i ye sarakabonan janaman do lo Matigi Ala, i ta Ala ye o fara kan; i ye misitoran ke saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. I ka Asera ta yiri min tige, i ye saraka jeni ni o logo ye.» ²⁷ Zedeyon k'a ta baarden ce tan wele ka na o baara ke, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na. Nka a k'a ke su fe le; a ma son k'a ke tere fe, a ta somogow ni dugumogow nasiran koson.

²⁸ Dugumogow nana wuri sogomada fe minke, o k'a ye ko Baali ta sonnikeyoro cira, ko yiri min be Asera ta tagamasiyen ye, ko o yiri fana tigera; o k'a ye ko do ka misitoran ke saraka jenita ye sarakabonankura do kan. ²⁹ O ka jagon pininka ko: «Jon le ka nin ke?» O ka pininkari ke, k'a ko segesege, ka na a ye ko Yohasi dence Zedeyon lo. ³⁰ O k'a fo Yohasi ye ko: «I dence labo yan, an bena a faga. A ka Baali ta sonnikeyoro ci, ka Asera ta tagamasiyen yiri fana tige.»

³¹ Ayiwa, Yohasi k'a fo o mogow ye ko: «O tuma aw le be mogow kere k'a di Baali ma wa? O tuma aw ko, ko ni aw te, Baali te se ka foyi ke a yere ye wa? Ayiwa, ni mogow o mogow ko ale le be kere ke k'a di Baali ma, sani dugu ye gbe, o tigi be faga. Ni can lo ko Baali ye ala ye, o tuma a yere le ka kan k'a juguw kere, sabu o ka ale ta sonnikeyoro le cen.»

³² K'a ta o lon na, o ka Zedeyon togo la ko Yerubaali, o koro ye ko Baali ye a kere, sabu a ka Baali ta sonnikeyoro cen.

Zedeyon ka tagamasiyen do jini Ala fe

³³ Ayiwa, Madiyankaw, ani Amalekikaw, ani tereboyanfan mogow bee nana jagon lajen; o ka Zuriden ba tige, ka taga o ta fanibonw sirisiri Zizireli kenegbe ra. ³⁴ O wagati ra, Matigi Ala Nin donna Zedeyon jusu ra. A ka kerekaburu fiye, ka Abiyezeri ta mogow wele ka gban a yere ko. ³⁵ A ka ciraden dow ci ka taga Manase ta mogow bee fe; olugu fana nana gban a ko. A ka ciraden dow ci ka taga Aseri ta mogow fe, ani Zabulon ta mogow, ani Nefitali ta mogow; olugu bee nana fara o kan.

³⁶ Zedeyon k'a fo Ala ye ko: «Ni a kera ko can lo, ko i b'a fe ka Izirayelimogow bosi ne le sababu ra, ³⁷ ayiwa, ne bena sagasi bla dugu ma simangbasiyoro ra. Sani dugu ye gbe, ni gomiji ka sagasi doron jigi, ka dugumayoro janin to, o tuma ne bena a lon ko can ra, i bena Izirayelimogow bosi ne le sababu ra, i n'a fo i k'a fo cogo min na.» ³⁸ Zedeyon k'a fo cogo min na, Ala k'a ke ten. Sogomada jona fe, Zedeyon tagara sagasi mina k'a bisi, ka ji bo a ra, fo ka minan do fa. ³⁹ Zedeyon k'a fo Ala ye tuun ko: «Sabari, i kana dimi ne koro. Ni ne kumana sisan, ne tena foyi were fo o ko tuun. Ne b'a fe i ye tagamasiyen do were yira ne ra ni sagasi ye. Ayiwa, sisan ne b'a fe ko sani dugu ye gbe, sagasi janin ye to, nka gomiji ye dugumayoro to jigi.» ⁴⁰ Zedeyon ka min fo, Ala k'a ke ten o lon su fe. Sagasi janin tora, nka gomiji ka dugumayoro to bee jigi.

7

Zedeyon ka do bo a ta kerekedenw na

¹ Sogomada jona fe, Zedeyon blara a ta kerekajama na fe; o tagara o ta fanibonw lo Harodi bununji koro. Zedeyon togo le tun lara ko Yerubaali.

* 6:25 6.25 Baali ni Asera ye jo dow togow ye.

O y'a soro Madiyankaw tun be sahiliyanfan fe, More tintin fan fe, kenegbe ra.

² Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye ko: «I ta kerekedenw ka ca k'a dama teme. Ne t'a fe nin mogow caman bee ye taga Madiyankaw kere; ni o te, o bena o yere bonya ne ja koro k'a fo ko olugu yere ta fanga le k'a to o ka se soro.

³ O ra, a fo mogow ye ko: «Siranya be mogow o mogow ra, fo a be yereyere, o tigi ye bo Galadi kuru yoro ra, ka taga so.» »

Zedeyon ka o fo minke, ce waga mukan ni fla (22 000) sekora. Ce waga tan tora ni Zedeyon ye. ⁴ Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye tuun ko: «Hali bi, mogow ka ca ka teme. Taga ni o ye jida ra; ne yere bena o woloma. Minw ka kan ka taga, ani minw man kan ka taga, ne bena o fo i ye.»

⁵ Zedeyon tagara ni mogow ye jida ra. Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Mogow jimincogo fle; minw bena ji ce ni o boro ye k'a min donin donin i ko wuru be ji min cogo min na, i ye olugu bla danna. Minw fana bena o kinbiri gban ka o boro fla la dugu ma ka o da biri ji ra k'a min, i ye olugu fana bla danna.»

⁶ Ayiwa, minw ka ji ce ni o boro ye k'a min, olugu kera ce keme saba. Tow bee ka o kinbiri gban ka o boro fla la dugu ma ka o da biri ji ra k'a min. ⁷ Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye ko: «Mogow keme saba minw ka ji ce ni o boro ye k'a min, ne bena aw kisi ka Madiyankaw don aw boro olugu le sababu ra. Mogow tow bee ye kosegi o ta yoro ra.»

⁸ Zedeyon ka o mogow bla ka taga, nka o ta domunifenw ni o ta burufiyetaw tora Zedeyon fe. Zedeyon tora ni ce keme saba donon ye. Madiyankaw ta kerekedenw tun be Zedeyon ta mogow ta yoro dugumayoro ra, kenegbe ra.

Ala ka Zedeyon ja gbelya

⁹ O lon su fe, Matigi Ala k'a fo Zedeyon ye ko: «Wuri ka taga Madiyankaw kama, ka taga o kere, sabu ne ka o don i boro. ¹⁰ Nka ni i be siranna hali bi, o tuma ele ni i ta baarden Pura ye taga jagon fe folo Madiyankaw ta yoro ra. ¹¹ Ni aw sera yi, Madiyankaw be min fora, i ye o lamen; ni o kera, i tena siran tuun ka taga o kere.»

Zedeyon ni Pura tagara se fo Madiyankaw ta fanibonw koro. ¹² Madiyankaw ni Amalekikaw, ani tereboyanfan mogow bee tun janjanna i ko tonw, ka kenegbeyoro bee fa. O ta jogomew tun ka ca i n'a fo kogojida kenken. ¹³ Zedeyon ni Pura sera yi wagati min na, o y'a soro kerekeden do tun be a ta siko lakarira a torgonce ye. A ko: «Ne sikora, k'a ye ko burukun kelen tun be kolonkolonna ka don an ta fanibonw ce ra. A nana fanibon do gbasi k'a ben, fo k'a dabiri dugu ma.» ¹⁴ A torgonce k'a fo a ye ko: «Ce, nin te fen were ye, ni Izirayelikace Yohasi dence Zedeyon ta kerekemuru te. Ala ka Madiyankaw ni o ta kerekedenw bee don a boro.»

¹⁵ Ayiwa, Zedeyon ka o siko ni a koro men minke, a k'a kinbiri gban dugu ma ka Ala tando. O ko, a sekora ka na Izirayelimogow ta yoro ra. A sera yi minke, a perenna ko: «Aw ye wuri! Sabu Matigi Ala ka Madiyankaw ni o ta kerekajama bee don aw boro.»

Izirayelimogow ka se soro Madiyankaw kan

¹⁶ Zedeyon k'a ta kerekeden keme saba taran ka o ke jenkuru saba ye, ka burufiyeta kelen ni bogodaga lakolon kelen di o bee kelen kelen ma, ko o ye logomisew mana ka o dogo o ta bogodagaw kono. ¹⁷ O ko, a k'a fo o ye ko: «Aw ye to ka ne fle ka ja. Ni an tagara se Madiyankaw koro, ni ne ka min ke, aw fana ye o le ke. ¹⁸ Ni ne ni ne ta mogow nana ke an ta buruw fiye ye tuma min na, aw fana ye aw ta buruw fiye o wagati ra,

ka Madiyankaw lamini, ka kule ci k'a fɔ ko: <An ye kere ke Matigi Ala ni Zedeyon ye!> »

¹⁹ Ayiwa, Zedeyon ni a ta ce keme sera Madiyankaw ta yoro koro su cenance wagati ra. O y'a soro Madiyankaw ta kerekeden minw tun be yoro korosira, o tun ka do werew bla ka na olugu labi. Zedeyon ni a ta mogow barara ka o ta buruw fiye, ka o ta bogodagaw cici. ²⁰ Jenkuru tow bee fana ka o ta buruw fiye, ka o ta bogodagaw cici. O bee ka kara tasumamanw mina ni o numanboro ye, ka burufiyetaw mina ni o kininboro ye, ka kule ci k'a fɔ ko: «An ye muru ta ka kere ke Matigi Ala ni Zedeyon ye!»

²¹ O bee lonin tora o no ra; o tun lora ka Madiyankaw ta yoro lamini. Madiyankaw bee ka ke kule ci ye, ka ke bori ye ko o be o yere bosi. ²² Zedeyon ta ce keme saba bee ka ke o ta buruw fiye tuun. O kera minke, Matigi Ala k'a ke Madiyankaw yere benna jagon kan, ka ke jagon faga ye. A laban tow bee nana bori, ka taga fɔ Beti Sita, Sereda dugu fan fe. O tagara se fɔ Abeli Mehola dugu yoro ra, fɔ Tabati dugu kere fe yi.

²³ Izirayelimogo tow, minw ye Nefitali ta mogow ye, ani Aseri ta mogow, ani Manase ta mogow bee, olugu bee nana fara jagon kan, ka Madiyankaw nogben.

²⁴ Zedeyon ka cira bla ka taga Efrayimu kuruyoro bee ra, k'a fɔ o mogow ye ko o ye bo ka na Madiyankaw kunben ka sira tige o na Zuriden batigeyoro ra, ka taga se fɔ Beti Bara dugu ta batigeyoro ma. A fora ten minke, Efrayimu ta mogow bee nana, ka na sira tige Madiyankaw na Zuriden batigeyoro ra, ka taga se fɔ Beti Bara dugu ta batigeyoro ma. ²⁵ O ka Madiyankaw ta kuntigi fla mina, minw ye Orebu ni Zebu ye. O ka Orebu faga Orebu ta fara yoro ra, ka Zebu faga Zebu ta rezeforogiyoro ra. O ka Madiyankaw nogben tuun; o nana ni Orebu kunkolo ni Zebu kunkolo ye ka na o di Zedeyon ma Zuriden ba ko fe.

8

Efrayimu ta mogow ka Zedeyon jaraki

¹ Efrayimu ta mogow nana a fɔ Zedeyon ye ko: «I ka mun ko le ke an na tan? I tagato kereyoro ra Madiyankaw kama, mun na i ma anw wele fana?» O ka Zedeyon mafiyenya. ² Zedeyon ka o jaabi ko: «Ne ka mun baara le ke min be se ka suma ni aw ta baara ye? Aw Efrayimukaw ka rezenden dama dama min tomɔ, o ma caya ka teme ne bemace Abiyezeri ta foro ta rezen bee lajennin kan wa*?» ³ Matigi Ala ka Madiyankaw ta kuntigi fla Orebu ni Zebu don aw le boro, k'a to aw ye o faga. Yala ne sera ka o ke wa?»

Ayiwa, Zedeyon ka o fɔ minke, o kuma ka Efrayimukaw jusu suma.

Zedeyon tagara Madiyankaw ta masacew mina

⁴ Zedeyon ni a ta ce keme saba tagara se Zuriden ba ma. O ka ba tige. O tun segenin lo kosebe, nka o bee n'a ta, o belen tun be gbanna Madiyankaw ko tuun.

⁵ O tagara se Sukoti dugu konɔ minke, Zedeyon k'a fɔ dugumogow ye ko: «Ne be Madiyankaw ta masacew le gbenna, Zeba ni Salimuna. Aw ye sabari ka domuni donnin di ne ta kerekedenw ma, sabu o segera fɔ ka o baraka ban.» ⁶ Sukoti dugu jamogow ka Zedeyon jaabi ko: «Mun koson anw be domuni di aw ma k'a soro aw ma Zeba ni Salimuna mina folo?»

⁷ Zedeyon ko o ma ko: «Ni Matigi Ala nana Zeba ni Salimuna don ne boro,

* **8:2** 8.2 Zedeyon ka zana le fɔ yan; o koro ye ko: Efrayimukaw ka baaraba ke nin kere ra ka teme ale Zedeyon yere kan.

ne sekoto bena njanibisanw ni njaniyiriw le tige ka aw bugo fo ka aw fari birindi.»

⁸ O bora yi ka taga se Penuweli. Zedeyon ka olugu fana daari domuni na. Sukoti dugumogow tun k'a jaabi cogo min na, Penuweli dugumogow fana k'a jaabi ten le. ⁹ Zedeyon k'a fo Penuweli dugumogow ye ko: «Ni ne tagara se soro Madiyankaw kan ka kosegi ka na, ne bena aw ta dugu sankaso ci.»

¹⁰ Zeba ni Salimuna ni o ta kerekedenw tun be Karikori dugu konon. O ta kerekedenw to tun ye ce waga tan ni looru (15 000) doron. Olugu doron le tun tora Madiyankaw ni tereboyanfan mogow ta kerekajama ra, sabu ce waga keme ni mugan (120 000) le tun fagara o ra. ¹¹ Zedeyon ni a ta mogow temena kongokolonmogow ta sira fe, Noba dugu ni Yogibeha dugu tereboyanfan na. A tagara bara Madiyankaw ta kerekajama ra, ka ben o kan, k'a soro olugu tun b'a miiri ko foyi te se ka se o ma. ¹² Madiyankaw ta kuntigi fla, Zeba ni Salimuna, olugu borira; Zedeyon ni a ta kerekedenw ka o gben ka o mina. O ka Madiyankaw ta kerekedenw bee jagami jagon na; o bee borira ka taga o ta fan na.

¹³ Zedeyon ni a ta kerekedenw sekora ka na Heresi kuru yelensira fe. ¹⁴ O nana se Sukoti minkε, Zedeyon ka dugu kanbelen do mina fanga ra k'a jininka. Ale ka Sukoti dugutigiw ni a cekorobaw bee togo sebe k'a di Zedeyon ma. O bee lajennin tun ye mogo biwolonfla ni wolonfla. ¹⁵ O ko, Zedeyon tagara a fo Sukoti dugumogow ye ko: «Aw ka ne neni Zeba ni Salimuna min ko ra, ko: <Mun koson an bena domuni di aw ma ko aw baraka banna, k'a soro aw ma Zeba ni Salimuna mina folo>, ayiwa, Zeba ni Salimuna ye nin ye.»

¹⁶ O ka Sukoti dugu cekorobaw mina ka o bugo ni njanibisanw, ani njaniyiriw ye. ¹⁷ O tagara Penuweli dugu sankaso fana ci, ka ce w bee faga.

Zedeyon ka Madiyankaw ta masacew faga

¹⁸ Zedeyon ka Zeba ni Salimuna jininka ko: «Aw tun ka ce minw faga Tabori kuru yoro ra, olugu tun be cogo di le?» O ko: «O tun bora i fe. O tun be i ko masacedenw.» ¹⁹ Zedeyon ko: «Ne balemaw tun lo. Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ko ni a tun kera ko aw tun ma o faga, ne tun tena aw fana faga.»

²⁰ Zedeyon k'a fo a dence folo Yeteri ye ko: «Wuri ka na o faga.» Nka den ma son k'a ta kerekemuru bo ka o faga. Siranya tun b'a ra, sabu kanbelennin tun lo. ²¹ Zeba ni Salimuna k'a fo Zedeyon ye ko: «I yere ye wuri ka an faga, sabu ni mogo ta si ma se min ma, a fanga te se ka o baara ke.» Zedeyon yere wurira ka Zeba ni Salimuna faga. Masirifen minw tun be o ta jogomew kan na, a ka o ta.

Zedeyon ka saninderege do lalaga

²² O kow temenin ko, Izirayelimogow k'a fo Zedeyon ye ko: «Ke an ta masace ye. I denw ni i mamadenw fana bena sigi an kunna i no ra; sabu ele le ka an bosi ka bo Madiyankaw boro.» ²³ Zedeyon ka o jaabi ko: «Ne tena ke aw kuntigi ye, ne denw fana tena ke aw kuntigi ye, nka Matigi Ala kelen le bena ke aw kuntigi ye.» ²⁴ Zedeyon k'a fo o ye ko: «Ne bena fen kelen le jini aw fe. Aw ka tororanegε saninlaman minw mina aw juguw ra kerakeyoro ra, aw ye o kelen kelen di ne ma.»

Madiyankaw tun be tororanegε saninlamanw don i n'a fo Sumayila ta mogo tow bee. ²⁵ Izirayelimogow ka Zedeyon jaabi ko: «An be son ka o di faasi.»

O ka deregeba do ben dugu ma. O bee ka o ta tororasaninw blabla o kan, o ka sanin minw soro kere ra. ²⁶ O ka sanin min di Zedeyon ma, o bee lajennin tun be sanin kilo mugan bo; o ka masirifen werew fana di, ani tororasaninw, ani Madiyankaw ta masacew ta deregebajumanw, ani masirifen minw tun be o ta jogomew kan na.

²⁷ Zedeyon ka o sanin ke ka saninderege† do lalaga, ka o bla a yere ta dugu konon, min ye Ofira dugu ye. Izirayelimogow bee nana ka na to ka o saninderege le bato. O saninderege ta ko le kera jan ye ka Zedeyon ni a ta somogow mina.

Zedeyon sawagati

²⁸ Madiyankaw tora Izirayelimogow ta fanga koron. O ma se ka o yere bosi tuun fiyewu. Jamana tora hera ra fo san binaani, fo ka taga se Zedeyon saya ma.

²⁹ Yohasi dence Zedeyon min ye Yerubaali ye, o nana kosegi ka taga sigi a ta so konon.

³⁰ Dence biwolonfla le tun be Zedeyon fe; sabu muso caman tun b'a fe.

³¹ A tun ka jonmuso min ke a muso ye, min tun be Sikemu, o ka dence kelen woro a ye; a ka o togo la ko Abimeleki.

³² Yohasi dence Zedeyon k'a ta koroya diyabo, ka soro ka sa. O k'a su don a face Yohasi su koron, Ofira dugu konon, min ye a bemace Abiyezeri ta mogow ta dugu ye.

³³ Nka Zedeyon sanin ko, Izirayelimogow ka Baali ta jo bato tuun. Jo min togo ye ko Baali Beriti, o ka o le ke o ta ala ye. ³⁴ O ma Matigi Ala, o ta Ala jate tuun, ale min tun ka o bosi ka bo o juguw bee boro, o jugu minw tun ka o lamini fan bee ra. ³⁵ Zedeyon Yerubaali tun ka kopuman minw bee ke o ye fana, o ma o kopumanw si lon Zedeyon ta somogow ye.

9

Sikemukaw ka Abimeleki ke o ta masace ye

¹ Lon do, Yerubaali* dence Abimeleki tagara Sikemu, a bamuso balemaw ni a bamuso face ta somogow bee fe, ka taga kuma o fe; a ko: ² «Aw ye sabari ka ne ta kuma lase Sikemu dugu cekorobaw bee ma. Aw ye a fo o ye ko: <Yerubaali dence biwolonfla bee ye sigi aw kunna, walama ce kelen doron ye sigi aw kunna, aw ta miiriya ra, o fla ra juman ka fisa? Aw fana ye aw hakiri to a ra ko ne ni aw le ye mogow kelenw ye.> »

³ Abimeleki belencew tagara o kumaw lase Sikemu dugu cekorobaw bee ma, ka Abimeleki togonuman fo o ye. Abimeleki ta ko ka o jusu mina. O ko: «Abimeleki ye an yere balema le ye.» ⁴ O ka warigbe biwolonfla bo o ta jo Baali Beriti ta jobon na, ka o di Abimeleki ma. Abimeleki ka mogokunntanw ani mogokolon dow gban a yere ko, ka to ka olugu sara ni o wari ye.

⁵ O ko, a tagara a face ta so, Ofira dugu konon. A sera yi minke, a k'a balemaw bee faga kabakuru kelen kan; a face Yerubaali dence biwolonfla bee. Yerubaali dence fitini, Yotamu kelen le kisira, sabu ale tun borira ka dogo. ⁶ A kera ten, Sikemu cekorobaw bee, ani Beti Milo dugumogow bee nana lajen Sikemu yirisunba koron, kabakuruba koron, ka Abimeleki sigi masaya ra.

Yotamu ka talen min fo Sikemukaw ni Abimeleki ma

† **8:27** 8.27 Ala tun ko Izirayelimogow ye saninderege do lalaga k'a di Sarakalasebagaw kuntigi ma. Ale kelen le tun ka kan ka o derege don. * **9:1** 9.1 Yerubaali o ye Zedeyon togo ye.

⁷ Ayiwa, Yotamu ka o ko men minke, a tagara lo Garizimu kuru kunna ka peren k'a fo ko: «Sikemu dugumogow, ni aw b'a fe Ala ye aw lamen, o tuma aw fana ye ne lamen! ⁸ Ayiwa, lon do, yiriw le ko o be masace do jini k'a sigi o yere kunna. O k'a fo oliviyesun ye ko: «Ele ye sigi an kunna.» ⁹ Oliviyesun ka o jaabi ko: «Ne be turu min bo, o ka di Ala ye, a ka di mogow ye fana; o tuma aw b'a miiri ko ne bena o dabla ka to ka taga fifa aw kunna doron, ko ne be ke aw ta masace ye wa?»

¹⁰ «Ayiwa, yiriw tagara a fo torosun ye ko: «Na, ele ye na sigi an kunna!»

¹¹ Torosun ka o jaabi ko: «Diya min be ne ra, ani ne be dendiman minw ke, aw b'a miiri ko ne bena o dabla ka to ka taga fifa aw kunna doron ko ne be ke aw ta masace ye wa?»

¹² «Ayiwa, yiriw tagara a fo rezensun ye ko: «Ele ye na sigi an kunna!»

¹³ Rezensun ka o jaabi ko: «Ne be rezenji min bo, o be Ala ninsondiya, a be mogow fana ninsondiya; aw b'a miiri ko ne bena o dabla ka to ka taga fifa aw kunna doron ko ne be ke aw ta masace ye wa?»

¹⁴ «Ayiwa, a kera ten minke, yiriw bee benna kelen ma ka taga a fo njanisun ye ko: «Na, ele ye na sigi an kunna!» ¹⁵ Ayiwa, njanisun ka o jaabi, ko: «Ni a kera ko can lo ko aw b'a fe ka ne sigi ka ne ke aw ta masace ye, o tuma aw ye na dogo ne suma korow; ni o te, tasuma do bena bo ne ta njanin na ka Liban ta sedirisunw bee jeni.» »

¹⁶ Yotamu k'a fo o ye tuun ko: «Aw ka Abimeleki sigi k'a ke aw ta masace ye minke, yala aw ka o ke can yere le ra ni aw jusukun bee ye wa? Yala aw ka min ke Yerubaali ni a ta somogow ra, o bennin lo wa? A ka baara min ke aw ye, aw k'a walepumanlon o ra wa? ¹⁷ Ne face ka kere ke aw koson, fo a be jini k'a nin to a ra; a ka aw bosi Madiyankaw boro. ¹⁸ Nka bi, aw le wurira ne face ta somogow kama; aw k'a dence ce biwolonfla bee faga kabakuru kelen kan. Aw k'a ta jonmuso dence Abimeleki le sigi k'a ke Sikemu dugu masace ye, sabu ale ye aw ta dugumogo le ye. ¹⁹ Ayiwa, aw ka min ke Yerubaali ni a ta so ra, ni a kera ko aw ka o ke can yere le kan, k'a ke ni aw jusukun bee ye, o tuma Ala y'a to Abimeleki ye aw jusu suma, aw fana ye ale jusu suma. ²⁰ Ni o te, Ala y'a to tasuma do ye bo Abimeleki ra ka Sikemu dugumogow ni Beti Milo dugumogow bee jeni; tasuma do fana ye bo Sikemu dugumogow ni Beti Milo dugumogow ra, ka Abimeleki jeni.»

²¹ O ko, Yotamu bora o yoro ra; a siranna ka bori ka taga dogo fo Beri, ka bo a balemace Abimeleki korow.

Sikemu dugumogow wurira Abimeleki kama

²² Abimeleki sigira Izirayelimogow kunna fo san saba. ²³ O ko, Ala ka benbariya don Abimeleki ni Sikemu dugumogow ce. Olugu murutira, ko o be Abimeleki janfa. ²⁴ Ala ka o benbariya bla o ce, janko Abimeleki tun k'a balemacew, Yerubaali dence biwolonfla minw faga, o hake ye bo a ra; Sikemu dugumogo minw fana k'a dema ka o faga, o hake ye bo olugu fana ra.

²⁵ Sikemu dugumogow ka benkannikebaga dow dogo kuruw sanfeyorow ra, Sikemu dugu korow, janko ka Abimeleki torow. O mogow tun be to ka ben temebagaw kan ka o borofenw bosi o ra. Mogow dow nana o ko fo Abimeleki ye.

²⁶ O wagati ra fana, Ebedi dence, min ye Gali ye, ale ni a balemaw tagara sigi Sikemu dugu konow. Gali ta ko ka dugumogow kun mina, fo o ka o jigi la a kan. ²⁷ Lon do, dugumogow bora ka taga o ta rezenforow ra, ka taga rezenmo tige, ka na o ji bo ka o ke duven ye. O ko, o ka panagbeba do

ke; o donna o ta jobonba kɔnɔ, ka domuniba ke yi, ka min, ka kumajuguw fɔ Abimeleki ma. ²⁸ Gali ko: «Abimeleki ye mun le ye an Sikemukaw fe, ka na a fɔ ko ale le be sigi an kunna? Mun le koson an b'a to Abimeleki ye sigi an kunna k'a sɔrɔ Yerubaali dence lo? A ka Zebuli le ta ka o ke Sikemu dugu jamɔgɔ ye. Aw ka kan ka son Hamori ta mɔgɔw ta fanga le ma, ale min ka Sikemu dugu sigi. An man kan ka son Abimeleki ta fanga ma fiyewu!» ²⁹ Gali k'a fɔ tuun ko: «Ni a kera ko aw tun ka Sikemu dugu kuntigiya di ne le ma, ne tun bena Abimeleki ghen ka bɔ fanga ra, k'a fɔ a ye ko: <Abimeleki, dɔ fara i ta kerekedenw kan ka na ne kere!> »

³⁰ Ayiwa, Ebedi dence Gali tun ka o kuma minw fɔ, o kumaw sera dugutigi Zebuli ma. Zebuli dimina kosebe. ³¹ A ka mɔgɔ dɔw ci dogo ra Abimeleki fe, ka taga a fɔ a ye ko: «A fe, Ebedi dence Gali ni a balemaw nana Sikemu dugu kɔnɔ, ka na to ka mɔgɔw kɔnɔnsu i kama. ³² O ra, bi su fe, i ni i ta mɔgɔw ye bɔ ka taga dogo kongo kɔnɔ. ³³ Sini sɔgɔma, teresun bɔwagati ra, aw ye bara ka na ben dugu kan. Ni Gali ni a ta mɔgɔw bɔra ko o bena i kere, ni i baraka ka se ka min ke, i ye o ke o ra.» ³⁴ Abimeleki ni a ta mɔgɔw beɛ bɔra su fe ka taga dogo Sikemu dugu kɔ fe. A tun k'a ta kerekedenw taran ka o ke jenkuru naani.

³⁵ Ayiwa, o dugusagbe sɔgɔmada fe, Gali bɔra ka taga lɔ dugu donda ra. O wagati ra, Abimeleki ni a ta mɔgɔw beɛ barara ka bɔ o dogoyɔrɔ ra.

³⁶ Gali ka o ye minke, a k'a fɔ Zebuli ye ko: «Ne ja be mɔgɔ dɔw jigito ra ka bɔ kuruw kunna.» Zebuli k'a jaabi ko: «Mɔgɔw te, kuruw ja lo.»

³⁷ Gali ko: «Can lo de, mɔgɔ dɔw le be jigira ka bɔ kuruw sanfeyɔrɔw ra; kerekeden dɔw le be nana lagberikebagaw ta yirisunba sira fe.» ³⁸ Zebuli ko: «Ele tun be dabayakuma minw fɔra, i jinana o kɔ wa? Ele le tun t'a fɔra ko: <Abimeleki ye mun le ye ko a be a ta fanga sigi an kan?> I tun be mɔgɔ minw dogoyara, olugu le ye nin ye tan. Wuri, i ye taga o kere sisan!»

³⁹ Gali blara Sikemu dugumɔgɔw ja ko o be taga Abimeleki kere. ⁴⁰ Abimeleki ka Gali ghen, Gali borira a ja. Abimeleki ta mɔgɔw ka Sikemukaw caman faga sani o ye bori ka taga se o ta dugu donda ma.

⁴¹ O kɔ, Abimeleki tagara sigi Aruma dugu kɔnɔ. Zebuli ka Gali ni a balemaw beɛ ghen, ko o kana sekɔ Sikemu tuun.

⁴² Ayiwa, o dugusagbe, Sikemu dugumɔgɔw bɔra ko o be taga o ta forow ra. Abimeleki ka o men. ⁴³ A k'a ta kerekedenw taran jenkuru saba. O tagara dogo kongo kɔnɔ. O nana mɔgɔw bɔtɔ ye dugu kɔnɔ minke, o tagara o kama ka taga o kere. ⁴⁴ Abimeleki ni a ta kerekejama kelen borira ka taga lɔ Sikemu dugu donda ra. Jenkuru tɔ fla tagara ben mɔgɔw kan kongo kɔnɔ yi ka o kere. ⁴⁵ Abimeleki ka Sikemu dugumɔgɔw kere o lon tere beɛ. A laban, a sera ka dugu mina. A ka dugumɔgɔw faga, ka dugu ci, ka ban ka kɔgɔ seri† dugukolo yɔrɔ beɛ ra.

⁴⁶ Ayiwa, sankasojan min tun be Sikemu dugu kɔrɔ, min be wele ko Migidali Sikemu, o yɔrɔ mɔgɔw ka o men minke, olugu tagara dogo o ta jo Baali Beriti ta jobonba jukɔrɔyɔrɔ so kɔnɔ. ⁴⁷ Dɔ tagara a fɔ Abimeleki ye ko Migidali Sikemu mɔgɔw beɛ tagara lajen o ta jobonba kɔnɔ. ⁴⁸ Abimeleki tagara ni a ta mɔgɔw beɛ ye Salimon kuru kan. A ka jende ta ka yiriboro dɔ tige, ka o la a kan na, k'a fɔ a ta kerekedenw ye ko: «Ne ka min ke aw ka o ye ke! Aw fana ye teliya ka o dɔ ke.» ⁴⁹ O beɛ ka yiriboro kelen kelen tigetige, ka gban Abimeleki kɔ. O tagara o yiriborow ton jobonba jukɔrɔyɔrɔ ra, k'a lala bon kan, ka tasuma don a ra, ka bonba

† 9:45 9.45 Ka kɔgɔ seri, o kɔrɔ ye ko mɔgɔ si kana se ka sigi o dugu kɔnɔ tuun; a lakolon ye to wagati beɛ.

ni a kɔnɔmɔɓɔw bɛɛ jeni. Migidali Sikemu ta mɔɓɔw bɛɛ sara o cogo le ra. O tun bɛ mɔɓɔ waga kelen bɔ, cɛw ni musow.

Abimeleki sacogo

⁵⁰ O kɔ, Abimeleki tagara Tebesi dugu kama. A ka dugu lamini, ka dugu mina. ⁵¹ Nka sankasojan barakaman dɔ tun bɛ dugu cɛ ma, dugumɔɓɔw bɛɛ tagara dogo o sankaso kɔnɔ, cɛw, ani musow. O ka sankaso da sɔɓɔ o yere da ra, ka yelen ka taga to sankaso kunna. ⁵² Abimeleki nana se fo sankaso ma. A benna sankaso kan, ko a bɛ tasuma don a ra. ⁵³ Muso dɔ tora sankaso kunna ka mugusikaba dɔ firi Abimeleki kun kan, k'a kun ci. ⁵⁴ O yɔrɔnin bɛɛ, Abimeleki ta kerekeminanw tun bɛ kanbelen min boro, a ka o wele k'a fo o ye ko: «I ta kerekemuru bɔ ka ne faga, janko o kana na a fo ko muso le ka ne Abimeleki faga.» Kanbelen ka Abimeleki sɔɓɔ ni kerekemuru ye; Abimeleki sara. ⁵⁵ Izirayelimɔɓɔw k'a ye ko Abimeleki sara minke, o bɛɛ sekɔra ka taga o ta so.

⁵⁶ O cogo ra, Abimeleki tun ka kojugu min ke, k'a balemace biwolonfla faga, k'a face hake ta, Ala ka o kojugu hake bɔ Abimeleki ra. ⁵⁷ Sikemu dugumɔɓɔw fana tun ka kojugu minw bɛɛ ke, Ala ka olugu fana ta kojuguw hake bɔ o ra. A kera ten, Yerubaali dence Yotamu ta danga benna o kan.

10

Tola kera Izirayeli jamɔɓɔ ye

¹ Abimeleki sanin kɔ, Isakari ta mɔɓɔ dɔ tun bɛ yi, o tɔɓɔ tun ye ko Dodo; Dodo dence min tɔɓɔ tun ye ko Puwa, o dence Tola, ale le wurira ka Izirayelimɔɓɔw bɔsi o juguw boro. A tun siginin bɛ Samiri dugu kɔnɔ, Efirayimu kuruyɔrɔw ra. ² A kera Izirayeli jamɔɓɔ ye fo san mugan ni saba. O kɔ, a sara. O k'a su don Samiri.

Yahiri kera Izirayeli jamɔɓɔ ye

³ Tola sanin kɔ, Yahiri le sigira kuntigiya ra. Ale tun ye Galadika le ye. A kera Izirayeli jamɔɓɔ ye fo san mugan ni fla. ⁴ Dence bisaba le tun bɛ Yahiri fe; fali kelen kelen tun bɛ olugu bɛɛ tɔɓɔ ra; o bɛɛ tun siginin bɛ kuntigiya ra o ta dugu kunna. O duguw bɛ wele hali bi ko Yahiri ta duguw. O bɛ Galadi jamana ra. ⁵ Yahiri nana sa; o k'a su don Kamɔn dugu kɔrɔ.

Amɔnkaw ka Izirayelimɔɓɔw kere

⁶ Izirayelimɔɓɔw ka kojugu ke Matigi Ala ja kɔrɔ tuun. O ka jo dɔw sɔn, minw ye Baali ni Asera ye, ani Sirikaw ni Sidɔnkaw ni Mohabukaw ni Amɔnkaw ni Filisikaw ta jow bɛɛ. O bɔra Matigi Ala kɔ, o ma sɔn k'a bato tuun. ⁷ Matigi Ala dimina Izirayelimɔɓɔw kɔrɔ kosebe. A ka o labla Filisikaw ni Amɔnkaw ye. ⁸ K'a damina o san na, Izirayelimɔɓɔ minw bɛɛ tun bɛ Zuriden ba terebɔyanfan na, Galadi mara ra, Amɔrikaw ta jamana ra, Amɔnkaw ka olugu jɔnyamina, ka o degu kosebe, ka taga se fo san tan ni seegi. ⁹ Amɔnkaw nana Zuriden ba tige, ka taga ben Zuda ta mɔɓɔw ni Boniyaminu ta mɔɓɔw ni Efirayimu ta mɔɓɔw fana kan ka o kere. O wagati kera segeba ye Izirayelimɔɓɔw fe.

¹⁰ Izirayelimɔɓɔw kasira ka Matigi Ala daari. O ko: «E, Matigi Ala, an ka i hake ta; sabu an ka an ta Ala to yi, ka taga Baali le bato.» ¹¹ Matigi Ala ka Izirayelimɔɓɔw jaabi ko: «Ne le tun ma aw bɔsi ka bɔ Misirankaw ni Amɔrikaw ni Amɔnkaw ni Filisikaw boro wa? ¹² Wagati min fana Sidɔnkaw, ani Amalekikaw, ani Mahɔnkaw tun bɛ aw tɔrɔra, aw kasira ka ne daari minke, ne ma aw bɔsi o boro wa? ¹³ Nka aw belen ka ne to yi, ka taga fen werew le bato. O kosɔn ne tena aw bɔsi tuun. ¹⁴ Aw ka ala

were minw ta ka o bato, aw ye olugu daari; olugu le bena aw bosi ka bo aw ta sege ra sisan!» ¹⁵ Izirayelimogow k'a fo Matigi Ala ye tuun ko: «An ka i hake ta. Ni min ka i diya, i ye o ke an na; nka sabari, i ye an bosi bi!» ¹⁶ O ka o ta jow bee labo, ka o firi, ka Matigi Ala bato tuun. A kera ten, o ta jani koson, o hina ka Matigi Ala mina.

¹⁷ Ayiwa, Amankaw nana lajen Galadi mara ra kere kama. Izirayelimogow fana nana lajen Misipa. ¹⁸ Izirayelimogo minw tun siginin be Galadi mara ra, olugu ni o ta namogow ko: «Ce juman le bena bla an na ka taga Amankaw kere? Ni ce o ce sera ka o ke, ale le bena ke Galadi mogow bee namogo ye.»

11

Zefite kera Izirayeli namogo ye

¹ Ayiwa, cefari do tun be Galadi mara ra, a togo tun ye ko Zefite. A face togo tun ye ko Galadi. Galadi tun ka Zefite woro jatomuso do le fe. ² Galadi ta muso yere tun ka dence minw woro a ye, olugu nana koroya minke, o ka Zefite gben. O ko a ma ko: «Ele te se ka cen foyi soro an face ta so konon yan, sabu ele ye muso were ta den le ye.»

³ A kera ten, Zefite bora a fadenw koru, ka taga to Tobu jamana ra. A ka mogokolon dow ta ka olugu bla a yere ko; o tun be to ka yaala yorow na fe ka ben mogow kan.

⁴ Ayiwa, o kow le ko fe, Amankaw wurira ko o be Izirayelimogow kere. ⁵ A kera ten minke, Izirayelimogo minw be Galadi mara ra, olugu ta cekorobaw tagara Zefite fe Tobu jamana ra. ⁶ O tagara a fo Zefite ye ko: «Na, i bena ke an kuntigi ye, ka bla an na, an ye taga Amankaw kere.» ⁷ Zefite ka Galadi mara cekorobaw jaabi ko: «Aw ma ne koninya ka ne gben ka bo ne face ta so wa? Mun koson sisan sege sera aw ma minke, aw be nana ne ko?»

⁸ Galadi cekorobaw ko a ma ko: «An nana i fe, janko i ye bla an na ka taga Amankaw kere, ka ke anw ni Galadika tow bee kuntigi ye.» ⁹ Zefite ka Galadi cekorobaw jaabi tuun ko: «Ni aw ka ne wele ka taga Amankaw kere, ni Matigi Ala nana a to ne ka se soro o kan, o tuma ne le bena sigi aw kunna ka ke aw namogo ye de?» ¹⁰ Galadi cekorobaw ko a ma ko: «An sonna. I ka min fo, ni anw ma o ke, Ala le ye an seere ye.»

¹¹ Zefite tagara ni Galadi cekorobaw ye o cogo le ra. O k'a ke o namogo ye, k'a ke o kuntigi ye. O tun ka layiri min ta Zefite ye, Zefite nana o bee fo Matigi Ala na koru Misipa.

Zefite kumana Amankaw ta masace fe

¹² Zefite ka ciraden dow ci ka taga a fo Amankaw ta masace ye ko: «Mun le donna aw ni anw ce, fo aw nana an kama, ko aw bena an ta jamana kere?»

¹³ Amankaw ta masace ka Zefite ta ciradenw jaabi ko: «Ne b'a fe ka aw kere, sabu Izirayelimogow bora Misiran minke, o ka ne ta jamana fan do mina ne ra; k'a ta Arinon ko yoro ra, ka taga a bla fo Yaboki ko ra, ka taga se fo Zuriden kenegbeyoro ra. Ne b'a fe aw ye o yorow di ne ma, a kana se kere ma.»

¹⁴ Zefite ka ciraden dow bla tuun ka taga Amankaw ta masace fe, ¹⁵ ka taga a fo a ye ko ale Zefite ko: «Izirayelimogow ma Mohabukaw ta jamana mina, o ma Amankaw ta jamana fana mina; ¹⁶ sabu Izirayelimogow bora Misiran minke, o temena kongokolon le fe ka na se fo Kogojiwulen yoro ra, ka na se Kadasi. ¹⁷ O wagati le ra Izirayelimogow ka cira bla ka taga a fo Edomukaw ta masace ye ko: «Sabari k'a to an ye teme i ta jamana fe

ka taga.> Nka Edomu ta masace ma son. O ka cira do ci Mohabukaw ta masace fana fe, ale fana banna. A kera ten, Izirayelimogow tora Kadesi.

¹⁸ «O ko, Izirayelimogow temena Edomukaw ni Mohabukaw ta jamana ko fe, kongokolon konɔ, ka na se Mohabukaw ta jamana tereboyanfan na. O sigira Arinon ko ko fe, nka o ma don Mohabukaw ta jamana ra, sabu Arinon ko le ye Mohabukaw ta jamana dan ye. ¹⁹ O ko, Izirayelimogow ka cira bla ka taga Amorikaw ta masace Sihon fe, min tun signin be Hesibon dugu konɔ, ka taga a fo a ye ko: <Sabari k'a to an ye teme i ta jamana fe ka taga an tagayoro ra.> ²⁰ Nka masace Sihon ma la Izirayelimogow ta kuma ra; a ma son k'a to o ye teme a ta jamana fe. A k'a ta kerekedenw bee lajen ka na Yahasi, ka na Izirayelimogow kere.

²¹ «Nka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka masace Sihon ni a ta kerekajama bee don Izirayelimogow boro, k'a to Izirayelimogow ka se soro o kan. Amorikaw ta jamana fan min be o yoro ra, Izirayelimogow ka o bee mina. ²² K'a ta Arinon ko yoro ra, ka taga a bla fo Yaboki ko ra, ani k'a ta kongokolon fan na ka taga a bla fo Zuriden ba ra, Izirayelimogow ka o yoro bee mina Amorikaw ra.

²³ «Ayiwa, ni Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka Amorikaw gben ka o ta jamana di Izirayelimogow ma, mun le nana o jamana ke ele ta ye bi? ²⁴ Ele ta ala min ye Kemosi ye, o ka jamana min di ele ma, ele ma o jamana ta wa? Ni Matigi Ala, anw ta Ala fana ka fen o fen di anw ma, an fana ka kan ka o soro ke. ²⁵ O tuma ele ka fisa ni Sipori dence Balaki ye wa, ale min tun ye Mohabukaw ta masace ye folofolo? Yala ale tun ka Izirayelimogow soso, walama ka o kere wa? ²⁶ Izirayelimogow signin be Hesibon dugu ni a kerefeduguw ra, ani Aroweri ni a kerefeduguw, ani dugu minw bee be Arinon koda ra, nin ye a san keme saba le ye. Mun koson aw ma o gben kabini o wagati ra?

²⁷ «Anw koni ma jaraki, sabu an ma foyi ke aw ra; aw le jarakira, sabu aw b'a fe ka anw kere. Matigi Ala yere ye nin kiti tige anw Izirayelimogow ni aw Amonkaw ce; ale le ye kititigebaga ye.»

²⁸ Ayiwa, Amonkaw ta masace ma son ka Zefite ta kuma lamen.

Zefite ka dajuru ta Ala fe

²⁹ Matigi Ala Nin* jigira Zefite kan. A ka Galadi ta jamana ni Manase ta jamana cetige; o ko, a tagara Misipa, Galadi jamana ra, Amonkaw kama. ³⁰ Zefite ka dajuru do ta Matigi Ala fe. A ko: «Matigi Ala, ni i k'a to ne ka se soro Amonkaw kan, ³¹ ne sesorobaga sekoto ka bo kerekoyoro ra Amonkaw fe, ni mogo o mogo konna ka bo ne ta so, ka na ne kunben, ne bena o tigi ke saraka jenita* ye ka o di i ma.»

³² Zefite tagara Amonkaw kere; Matigi Ala k'a to a ka se soro o kan. ³³ A ka se soro Amonkaw bee kan, k'a ta Aroweri dugu yoro ra, ka taga a bla fo Miniti dugu ra; dugu mukan le tun be o yoro ra; a ka o bee mina, ka taga se fo Abeli Keramimu dugu ma. Amonkaw tora Izirayelimogow ta fanga koro.

Zefite denmuso ta ko

³⁴ Ayiwa, Zefite boto kerekoyoro ra ka na a ta so konɔ Misipa, a barara k'a denmuso nato ye a be don kera ka na a kunben ni dundunw ye. O denmuso kelen le tun be Zefite fe; dence tun t'a fe, denmuso were fana tun te a fe. ³⁵ Zefite k'a ye minke, jigitige koson, a k'a yere ta derege mina k'a faran, k'a fo ko: «E, ne denmuso, i ka kojuguba lase ne ma de! Ele yere le kera ne jigitigebaga ye bi. Ne ka dajuru ta Matigi Ala fe, ne fana te se ka

to a kebari ye.» ³⁶ A denmuso ko a ma ko: «Ni a kera ko i ka dajuru le ta Matigi Ala fe, i ka min fo Ala ye, ne ke o ye; sabu Matigi Ala ka i dimibo i juguw ra, minw ye Amankaw ye.» ³⁷ A k'a fo a face ye fana ko: «Ne be fen kelen jini i fe. A to ne ye karo fla ke, ka taga yaala kuruw kan, ka kasi ni ne kafirogonw ye, sabu ne furubari bena sa.» ³⁸ A face ko: «Taga!» A k'a to a yere ma fo karo fla. A tagara yaala kuruw ce ra, ka kasi ni a kafirogonw ye, ko sabu ale furubari bena sa.

³⁹ Karo fla dafara minke, a sekora ka na a face fe. Zefite tun ka dajuru min ta, a ka o dafa a denmuso ra. A tun ma ce lon ka ye.

Kabini o kera, o ko kera landa ye Izirayelimogow fe; ⁴⁰ san o san Izirayeli sunguruw be bo ka taga tere naani ke ka o hakiri jigi Galadikace Zefite denmuso ra.

12

Galadikaw ni Efirayimukaw ta kere

¹ Efirayimu ta ce w ka jagon lajen ka Zuriden ba tige, ka taga Safon, ka taga a fo Zefite ye ko: «Mun koson i tagara Amankaw kere, i ma na an wele an ye taga ni i ye? An bena i ta bon jeni, ka ele yere fana jeni.» ² Zefite ka o jaabi ko: «Kereba le tun be ne ni Amankaw ce; an ka aw wele ko aw ye na an deme, nka aw si ma son ka bo ka na an bosu o boro. ³ Ne nana a ye ko aw te nana minke, ne ka ne yere nin fiyeere ka taga Amankaw kere, ne ni ne ta mogow; Matigi Ala fana ka o don ne boro. Mun na aw be na ne kama sisan tuun ko aw bena ne kere?»

⁴ Zefite ka Galadi ta ce w bee lajen, ka Efirayimukaw kere. Galadi ta mogow ka Efirayimukaw kere ka se o ra; k'a soro Efirayimukaw tun b'a fora Galadi ta mogow ma ko: «Aw Galadikaw, aw te foyi ye; aw borira ka bo Efirayimu ta mogow fe ka taga Manase ta mogow fe.» ⁵ O be Zuriden ba tige yoro minw na ka taga Efirayimukaw ta mara ra, Galadikaw tagara o yorow bee mina, ka sira tige Efirayimukaw ja. Ni Efirayimuka do borito nana se ba sennatigeyoro ra, ni a ko: «Aw y'a to ne ye teme,» o tuma Galadikaw b'a jininka ko: «Ele te Efirayimuka le ye wa?» Ni a ko: «On-on,» ⁶ o b'a fo a ye ko a y'a fo ko «Siboleti!» A b'a fo ko «Shiboleti»; sabu Efirayimukaw da te se ka o kuma fo Galadikaw ta focogo ra. Galadikaw b'a lon ko Efirayimuka lo; o b'a mina k'a kannatige batigeyoro ra yi. O lon na, o ka ce waga binaani ni fla (42 000) le faga Efirayimukaw ra.

⁷ Zefite Galadikace kera Izirayeli namogo ye ka se fo san woro. O ko, Zefite Galadikace sara. O k'a su don Galadi dugu do ra.

Namogo minw sigira Izirayeli kunna Zefite ko

⁸ Ayiwa, Zefite sanin ko, Ibisani le kera Izirayeli namogo ye. Ale tun be bo Betilehemu. ⁹ Dence bisaba ni denmuso bisaba le tun b'a fe. A k'a denmusow di furu ra yoro were mogow le ma, ka muso dow jini yoro werew ra fana ka o di a dencew ma. A kera Izirayeli namogo ye fo san wolonfla. ¹⁰ O ko, Ibisani sara. O k'a su don Betilehemu.

¹¹ Ale ko, Elon le kera Izirayeli namogo ye. Ale tun ye Zabolon ta mogow do le ye. A kera Izirayeli namogo ye fo san tan. ¹² O ko, Elon sara; o k'a su don Ayalon dugu koro, Zabolon ta mara ra. ¹³ Ale ko fe, Hileli dence Abidon le kera Izirayeli namogo ye. A tun be bo Piraton dugu kono. ¹⁴ Dence binaani, ani mamaden ceman bisaba le tun b'a fe. Fali kelen kelen tun be olugu bee togo ra. A kera Izirayeli namogo ye fo san seegi. ¹⁵ O ko, Piratonkace Hileli dence Abidon sara. O k'a su don Piraton dugu koro, Efirayimu mara ra, Amalekikaw ta kuruyorow ra.

13

Samuson worocogo

¹ Izirayelimogow ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ tuun. O le koson Matigi Ala ka o labla Filisikaw ye. Olugu ka se sorɔ o kan fo san binaani.

² Ce do tun be Soreha dugu konɔ, a togo tun ye ko Manoha. Dan ta mogo do tun lo. A muso tun ma den sorɔ ka ye. ³ Lon do, Matigi Ala ta meleke do k'a yere yira o muso ra, k'a fo a ye ko: «Ne k'a lon ko i te se ka den woro, o koson den te i fe. Nka i bena konɔ ta, ka dence woro. ⁴ Nka i yere korosi kosebe. I kana duven min, walama minnifen fariman were; i kana fensaninyabari si domu; ⁵ sabu i bena konɔ ta ka dence woro. A kunsigi man kan ka tige, walama ka li fiyewu; sabu k'a ta a worolon na, o den bena ke Ala ta mogo saninman le ye. Ale le bena a damina ka Izirayelimogow bosi Filisikaw boro.»

⁶ Muso tagara a fo a ce ye ko: «Ala ta ciraden do nana kuma ne fe. A tun be i n'a fo Ala ta meleke do; sabu a cogo tun be siranya blara ne ra. Ne m'a pininka a boyoro ra, a fana m'a togo fo ne ye. ⁷ A k'a fo ne ye ko ne bena konɔ ta ka dence woro. A k'a fo ne ye ko k'a ta sisan, ko ne man kan ka duven min, walama minnifen fariman were; ko ne kana fen saninyabari si domu fana; ko sabu o den bena ke Ala ta mogo saninman le ye, kabini a worolon na fo ka taga se a salon ma.»

⁸ Ayiwa, Manoha ka Matigi Ala daari, k'a fo ko: «E, Matigi Ala, a to i ta ciraden ye seko ka na an fe tuun, janko an ka kan ka min ke den ta ko ra ni a worora, a ye o fo an ye.»

⁹ Matigi Ala ka Manoha ta daariri jaabi. Lon do, Ala ta meleke nana muso fe tuun. O y'a sorɔ muso tun siginin be kongo konɔ. A ta ce Manoha tun te ni a ye. ¹⁰ A borira ka taga o fo a ce ye ko: «A fe, ce min tun nana ne fe o lon na, a nana tuun bi.»

¹¹ O yoronin bee ra, Manoha wurira ka tugu a muso ko ka taga se ce korɔ, k'a pininka ko: «Yala ele le kumana ne ta muso fe wa?» Ce ko: «Ne lo.» ¹² Manoha k'a pininka tuun, ko: «Ni i ta kuma nana ke can ye, an ka kan ka sira juman le tagama den ta ko ra, ani an ka kan ka mun ni mun le ke a ye?» ¹³ Ala ta meleke ka Manoha jaabi ko: «Ne ko muso man kan ka fen minw domu, a ye o bee ye k'a to yi. ¹⁴ Fen o fen be bo rezen na, a man kan ka o domu; a man kan ka duven min, walama minnifen fariman were. A man kan ka fen saninyabari si domu. Ne ka ci minw fo a ye, a ye o bee ke ka na.»

¹⁵ Manoha k'a fo Ala ta meleke ye ko: «Sabari ka an konɔ yan, an be taga badennin do faga ka o tobi ka na o di i ma.» ¹⁶ Matigi Ala ta meleke k'a jaabi ko: «Hali ni ne tora yan, ne tena i ta domuni domu; nka ni i be son, i be se ka saraka jenita* do bo ka o di Matigi Ala ma.» Manoha tun m'a lon ko Matigi Ala ta meleke lo. ¹⁷ Manoha k'a fo a ye ko: «I togo fo an ye, janko i ka kuma min fo, ni o nana ke can ye, an ye se ka i bonya.» ¹⁸ Matigi Ala ta meleke k'a jaabi ko: «Mun na i be ne togo pininka? Ne togo ye togo numanba le ye*.»

¹⁹ Manoha ka badennin mina, ka siman saraka* do fara o kan, ka o ke saraka ye k'a di Matigi Ala ma. Manoha ni a muso tun be fleri kera minke, o ka kabako do ye. ²⁰ O tun ka tasuma min don sarakabonan kan, o tasuma mana wurira minke, Matigi Ala ta meleke yelenna o tasumamana fe. Manoha ni a muso ka o ye minke, o ka o yere firi dugu ma, ka o na biri dugu ma. ²¹ Matigi Ala ta meleke m'a yere yira Manoha ni a muso ra

* **13:18** 13.18 Togo numanba, walama gundo.

tuun. O wagati le ra Manoha sɔrɔra k'a lɔn ko Matigi Ala ta meɛke tun lo. ²² Manoha k'a fɔ a muso ye ko: «E, an bena sa, sigiya t'a ra, sabu an ka Ala le ye.» ²³ A muso k'a jaabi ko: «Ni Matigi Ala tun b'a fe ka an faga, a tun tena sɔn an ta saraka jenita* ni an ta siman saraka ra; a tun tena nin kow beɛ yira an na, a fana tun tena nin kumaw beɛ fɔ an ye.»

²⁴ Ayiwa, muso nana dence woro, k'a tɔgɔ la ko Samusɔn. Den kɔrɔyara, Matigi Ala ka baraka don a ra fana. ²⁵ Matigi Ala Nin* k'a damina ka a ta fanga don Samusɔn na, janko a ye a ta baara ke. O wagati ra, a tun be Mahane Dan, Soreha dugu ni Esitaholi dugu furance ra.

14

Samusɔn tagara Filisika sunguru do daari

¹ Lon do, Samusɔn tagara Timina dugu kɔnɔ; a ka Filisika sunguru do ye; a jabora o fe. ² A sekora a ta dugu ra tuma min na, a ka o kuma fɔ a face ni a bamuso ye; a ko: «Ne ka Filisika sunguru do ye Timina dugu kɔnɔ, min ko diyara ne ye; aw ye a jini k'a di ne ma, ne b'a furu.» ³ A face ni a bamuso k'a jaabi ko: «O tuma sunguru te i balemaw ta denw na le wa, walama sunguru si le te an ta siya ra wa, fɔ i be taga muso jini o Filisika kenɛsigibariw le fe?» Samusɔn ko: «Aw ye a jini ne ye, sabu ale le ko diyara ne ye.» ⁴ A face ni a bamuso tun m'a lɔn ko o ko bora Matigi Ala yere le ra; Ala tun be cogo le pinina ka Filisikaw kere; sabu o wagati ra, Filisikaw ta fanga tun be Izirayelimogow kan.

Samusɔn ka jara faga

⁵ Samusɔn ni a face ni a bamuso tun be tagara Timina. Samusɔn faranna ka don Timina dugu rezenforow kɔnɔ; jarkanbelen do barara ka bo, ka kule, ka girin k'a kunben. ⁶ Matigi Ala k'a ta Nin* don Samusɔn kɔnɔ, ka fanga don a ra; a ka jara mina k'a faga k'a tigetige k'a soro foyi te a boro, k'a ke i n'a fɔ badennin le tun be a boro. Nka a ma o ko fɔ a face ni a bamuso ye. ⁷ O ko, a tagara kuma sunguru fe; o sunguru ko diyara a ye kosebe.

⁸ Wagati dama temenin ko, Samusɔn sekora ka taga Timina tuun ni a worobagaw ye, ko o be taga sunguru furu siri. O tagato, Samusɔn faranna ka taga jara su fle. A tagara a soro ko lidenw ka li ke jara su kɔnɔ. ⁹ A ka o li do bo ka ke o domu ye ka taga. A tagara se a face ni a bamuso koro minke, a ka do di olugu ma, o k'a domu. Nka a m'a fɔ o ye ko li bora jara do su le kɔnɔ.

Samusɔn ta talen

¹⁰ Samusɔn face tagara Filisika sunguru ta mogow fe ka taga furuko panabo. Samusɔn ka panagbeba do ke, ka domuniba tobi, i n'a fɔ kanbelenw be deri k'a ke cogo min na. ¹¹ Filisikaw ka Samusɔn ye minke, o ka kanbelen bisaba bla ni a ye, ka o ke a jennogonw ye. ¹² Samusɔn k'a fɔ o kanbelenw ye ko: «Ne bena talen do fɔ aw ye; ni aw sera ka o koro lɔn k'a fɔ ne ye panagbe tere wolonfla kɔnɔ, ne bena deregegebe bisaba ni deregeba bisaba di aw ma. ¹³ Nka ni aw ma se k'a koro fɔ ne ye, aw le bena deregegebe bisaba ni deregeba bisaba di ne ma.» O ko a ma ko: «I ta talen fɔ, an y'a men.» ¹⁴ A ko:

«Fen domuta sɔrɔra fendomubaga kɔnɔ,
fen timiman sɔrɔra fen barakaman kɔnɔ.
O koro ye di?»

Kanbelenw ka tere saba ke, o ma se ka talen koro lɔn k'a fɔ. ¹⁵ Nanagbe tere naaninan, o k'a fɔ Samusɔn muso ye ko: «I ta ce nege k'a to a ye talen

kɔrɔ fɔ i ye, i ye na a fɔ an ye; ni o tɛ, an bɛna i ni i worobagaw bɛɛ jɛni. O tuma aw ka an wele aw ta janagbɛ ra ka na an borofɛnw bɛɛ le bɔsi an na kɛ?» ¹⁶ Samusɔn muso kasito tagara a fɔ Samusɔn ye ko: «Ne ko man di ele ye fiyewu; i tɛ ne kanuna hali dɔɔnin. Ni o tɛ mun na i bɛ talen fɔ ne ta dugumɔgɔw ye k'a sɔrɔ i m'a kɔrɔ fɔ ne ye?» Samusɔn k'a jaabi ko: «Ne ma nin talen kɔrɔ fɔ hali ne worobagaw ye; mun na ne bɛna a fɔ ele ye?» ¹⁷ Muso ka Samusɔn tɔɔrɔ ni kasi ye fɔ ka taga se janagbɛ tere wolonflanan ma. A ma ja janagbɛ tere wolonflanan, Samusɔn k'a kɔrɔ fɔ a ye, sabu muso tun bɛ a nin tɔɔrɔra lon o lon. Muso teliyara ka taga o fɔ dugu kanbelenw ye. ¹⁸ Janagbɛ tere wolonflanan lon, sani tere ye ben, dugu kanbelenw nana a fɔ Samusɔn ye ko:

«Mun le ka di ka tɛmɛ li kan?

Mun le baraka ka bon ka tɛmɛ jara kan?»

Samusɔn ka o jaabi ko:

«Ni aw tun ma aw ta misidaba sama ni ne ta misigberɛn ye, aw tun tɛna ne ta talen kɔrɔ lon.»

¹⁹ O yɔrɔnin bɛɛ, Matigi Ala k'a ta Nin don Samusɔn kɔnɔ, ka fanga don a ra. A tagara Asikalɔn dugu kɔnɔ. A ka cɛ bisaba faga, ka o ta faniw cɛ ka na o di dugu kanbelenw ma, sabu o ka talen kɔrɔ fɔ. O kɔ, a dimininba sekɔra ka taga o ta so. ²⁰ Kanbelen minw tun bɛ ni a ye, o k'a muso di o dɔ ma; ale le tun ye a teri ye kɔrɔya janagbɛ wagati ra.

15

Samusɔn k'a yɛɛ dimibɔ Filisikaw ra

¹ Ayiwa, wagati dama tɛmɛnin kɔ, simantigewagati ra, Samusɔn tagara ko a bɛ taga a muso flɛ. A ka badennin kelen mina ko a bɛ taga o sama a ma. A tagara se minke, a ko a b'a fɛ ka don a muso fɛ bon kɔnɔ. Nka a burance ma sɔn k'a to a ye don. ² A burance ko: «Ne tun b'a miirira ko i t'a fɛ tuun, o kosɔn ne k'a di i tɔrɔgɔncɛ ma. A dɔgɔmuso ta a nɔ ra; ale yɛɛ cɛ ka ni ka tɛmɛ a kɔrɔmuso kan.» ³ Samusɔn ko: «Sisan kɔni, ni ne ka kojugu kɛ Filisikaw ra, mɔgɔ si man kan ka ne jaraki; olugu yɛɛ le ka o jini.»

⁴ O yɔrɔnin bɛɛ ra, Samusɔn tagara kongowuru kɛmɛ saba mina; ka o kukalaw sirisiri jɔgɔn na fla fla, ka binpaga dɔ siri o kukala fla cɛ ma. ⁵ A ka tasuma don o binpaw ra, ka kongowuruw gbɛn ka taga ni o tasuma ye Filisikaw ta forow ra. Tasuma ka siman tigeninw ni siman tigebariw bɛɛ jɛni, ka taga se fɔ oliviyesunw ma.

⁶ Filisikaw ka jininkari kɛ ko: «Jɔn le ka nin kɛ?» O k'a fɔ o ye ko Samusɔn le k'a kɛ, ko sabu a burance min bɛ Timina dugu kɔnɔ, ale k'a muso mina k'a di a tɔrɔgɔncɛ ma. A fɔra ten minke, Filisikaw tagara o muso ni a face bɛɛ mina ka o jɛni. ⁷ Samusɔn ka o ye minke, a ko: «Ayiwa, ni aw bɛ o le kɛra, ne fana tɛna aw jasumanin to, fɔ ne ye ne ta dimibɔ aw ra le.» ⁸ Samusɔn ma tɔ to Filisikaw ra; a ka o kɛɛ ka se sɔrɔ o kan, ka o camanba faga. O kɔ, a tagara sigi Etamu farawo kɔnɔ.

Samusɔn ka Filisikaw kɛɛ tuun

⁹ O kow kɔ, Filisikaw bɔra ka na o ta fanibonw lɔ Zuda jamana ra, ka wuri Lehi dugu kama. ¹⁰ Zuda ta mɔgɔw ka o jininka ko: «Mun na aw nana an kɛɛ?» O ko: «An nana Samusɔn le mina; a ka kojugu min kɛ an na, an bɛna o juru sara a ra.» ¹¹ Zuda ta mɔgɔw ka o men minke, o ra cɛ waga saba tagara Etamu farawo ra; o tagara a fɔ Samusɔn ye ko: «I ka mun baara le kɛ tan? I m'a lon ko an bɛ Filisikaw ta fanga le kɔrɔ wa?»

Samuson ka o jaabi ko: «O ka min ke ne ra, ne ka o juru le sara o ra.» ¹² O ko: «An nana i mina le ka i siri ka i di Filisikaw ma.» Samuson ko: «Aw ye kari ne ye ko aw yere tena ne faga.» ¹³ O ka Samuson jaabi ko: «An t'a fe ka i faga; an b'a fe ka i mina ka i siri le doron ka i di o ma.»

O donna farawo konon ka Samuson mina k'a siri ni jurukisekura fla ye, ka bo ni a ye.

¹⁴ O tagara se ni Samuson ye Lehi dugu konon minke, o diyara Filisikaw ye, fo o ka ke kule ci ye ka o kunben. Nka Matigi Ala k'a Nin* don Samuson na, ka fanga don a ra. O tun k'a borow siri ni jurukise minw ye, olugu kera a na na i ko jesejuru min jenina tasuma ra; a ka o tigetige ka bo a boro ra.

¹⁵ A ka falidagbaga kene do bennin ye; a ka o ta ka o ke ka Filisika ce waga kelen bugo ka o faga. ¹⁶ O ko, a perenna k'a fo ko:

«Mogow suw tonnin fle, do were tonnin fle!

Ne ka o be faga ni fali dagbaga kelen le ye.

Ne ka ce waga kelen faga ni fali dagbaga kelen ye.»

¹⁷ Samuson ka o kuma fo ka ban minke, a ka fali dagbaga firi. O koson o yoro togo lara ko Ramati Lehi*.

¹⁸ Ayiwa, o ko, jiminlogo gbanna Samuson na. A ka Matigi Ala daari ko: «E, Ala, ele le ka nin sebayaba di i ta jonce ma, k'a to ne ka se soro Filisikaw kan. Sisan i bena a to jiminlogo ye ne faga, k'a to nin mogow kenesigibariw ye ne mina ka ne ke o sago ye wa?» ¹⁹ A ka o fo minke, Ala ka farawo do dayele o yoro ra, Lehi dugu koro; ji bora o ra. Samuson ka o ji min ka baraka soro tuun. O le koson o ka o bunun togo la ko Eni Akore†. A be Lehi dugu konon hali bi.

²⁰ Samuson kera Izirayeli pamogo ye fo san mugan, Filisikaw ta wagati ra.

16

Samuson tagara Gaza dugu konon

¹ Lon do, Samuson tagara Gaza, Filisikaw ta dugu do ra. A ka jatamuson do ye o yoro ra. A tagara don o muso ta so konon, ka jen ni a ye. ² Gaza dugumogow k'a men ko Samuson be o ta dugu konon. O ka mogow bla ka dugu yoro bee korosi ka dugu donda korosi su bee. O ma son ka foyi ke o lon su fe; sabu o tun b'a miirira ko ni dugu gbera le, o be soro ka Samuson faga. ³ Nka Samuson tora yi ka taga se su cemance wagati le ra. Su cemance ra a wurira; a ka Gaza dugu donda kon ni a yiriberew ni a negberew bee sama ka bo. A ka o la a kamankun kan ka taga o bla kuru kunna, Heburon dugu na fe.

Samuson ni Dalila ta ko

⁴ O kow ko, muso do were ko diyara Samuson ye. O muso ta so tun be Soreki kenegbeyoro ra. A togo tun ye ko Dalila. ⁵ Filisikaw ta masace looru nana a fo Dalila ye ko: «A ke cogo bee, i ye Samuson negge, janko fangaba min b'a ra, i ye o boyoro lon, k'a minacogo lon. Ni o kera, an bena a mina k'a siri. O ra, an bee kelen kelen bena warigbe waga kelen ni keme keme di i ma.»

⁶ Dalila ka Samuson pininka ko: «Samuson, sabari, i ye i ta fangaba nin boyoro fo ne ye. O ka kan ka i siri ni juru juman le ye janko i kana se ka foyi ke tuun?» ⁷ Samuson k'a jaabi ko: «Ni o ka ne siri ni jurukise

* **15:17** 15.17 Ramati Lehi koro ye ko: dagbaga ta kuru. † **15:19** 15.19 Eni Akore koro ye ko: daarikebaga ta bunun.

kenε wolonfla ye, min ma ja folo, ne ta fanga be ban; ne be ke i ko mogo gbansan.»

⁸ A fora ten minke, Filisikaw ta masacew nana ni jurukise kene wolonfla ye ka na o di Dalila ma; o jurukisew tun ma ja folo. Ka Samuson to sunogo ra, Dalila ka Samuson siri ni o ye. ⁹ O y'a soro Filisika dow tun dogonin be bon do kono, Dalila ta so kono yi. A ka Samuson siri minke, a barara k'a fo ko: «Samuson, Filisikaw be nana i kama!» O yoronin bee, Samuson wurira ka o juruw tige i n'a fo jesejuru jeninin. A kera ten, o ma se k'a ta fanga boyoro lon.

¹⁰ Dalila ko Samuson ma ko: «I ka ne negε le, i ma son ka can fo ne ye. Sisan, ne ka kan ka i siri ni juru suguya min ye, sabari ka o fo ne ye.» ¹¹ Samuson ko: «Ni o ka ne siri ni jurukisekura le ye, juru min ma ke ka baara si ke folo, o tuma ne baraka bee be ban, ne be ke i ko mogo gbansan.» ¹² K'a to sunogo ra, Dalila ka jurukisekura dow pini k'a siri ni o ye. A sirinin ko, a ko a ma ko: «Samuson, Filisikaw be nana i kama!» O y'a soro Filisika dow tun dogonin be bon do kono Dalila ta so kono. Samuson wurira ka o juruw tigetige, k'a ke i n'a fo jesejuru gbansan le tun be a boro ra.

¹³ Dalila ko Samuson ma ko: «Hali bi i be ne negε le, i ma son ka can fo ne ye ban. O tuma ne ka kan ka i siri ni mun le ye sa? A fo ne ye!» Samuson ko: «Ne kunsigi turukala wolonfla don i ta jesedannan na ka a ni jese pagami k'a dan, k'a ke fanimugu ye, k'a mina ni jesedanbere ye. Ni o kera, ne be ke i ko mogo gbansan.» ¹⁴ Ka Samuson to sunogo ra, Dalila k'a kunsigi dan fanimugu do ra, k'a mina ni jesedanbere ye. O ko, a k'a fo Samuson ye tuun ko: «Samuson, Filisikaw be nana i kama!» Samuson wurira sunogo ra ka fanimugu ni jesedanbere bee sama ka bo. ¹⁵ Dalila ko a ma ko: «Mun na i b'a fo ne ma ko i be ne kanu, k'a soro i te sonna ka gbe ne ye? I ka ne negε fo sipaga saba, i ma son ka i ta fangaba boyoro fo ne ye.»

¹⁶ Muso ka nininkari gban Samuson na; lon o lon, a b'a ko, ka kuma caya a ma k'a ke i n'a fo a bena a faga; Samuson nana sege; to si tun te a ra tuun. A laban, a ma na se ka kun a ra tuun; ¹⁷ a k'a ta gundo fo a ye. A ko: «Kabini ne worora, o ma ne kunsigi tige ka ye, sabu ne kera Ala ta mogo saninman le ye kabini ne worolon. Ni o ka ne kunsigi tige, ne ta baraka bee be bo ne ra, ne baraka be ban, ka ne ke i ko mogo gbansan.»

¹⁸ Dalila k'a ye ko Samuson ka can fo ale ye minke, a ka mogo ci ka taga Filisikaw ta masacew fe, ka taga a fo o ye ko: «Sisan, aw ye na, sabu a ka can bee fo ne ye.» Filisikaw ta masacew nana Dalila fe ni wari ye o boro. ¹⁹ Dalila ka Samuson lasunogo a sen kan; o ko, a ka ce do wele ka na Samuson kunsigi turukala wolonfla bee tige ka bo a kun na. A ka Samuson negε k'a soro o cogo le ra, sabu a ta fanga bee bora a ra. ²⁰ A ko: «Samuson, Filisikaw be nana i kama!» Samuson panna ka wuri sunogo ra; a ko: «Ne bena ne yere bosi i n'a fo ne derira k'a ke cogo min na; ne bena ne yere bo o boro.» A tun m'a lon ko Matigi Ala tun k'a ta baraka bee bo ale ra. ²¹ Filisikaw k'a mina k'a padenw ci, ka taga ni a ye Gaza dugu kono. O k'a siri ni siranegεjoro ko fla ye, k'a bla mugusi ra kasobon kono.

²² Ayiwa, Samuson kunsigiw nana ke janya ye tuun.

Samuson ka bonba ben Filisikaw kan

²³ Lon do, Filisikaw ta masacew ka mogow lajen ka panagbeba do ke, ka sarakaba bo o ta ala ye, min togo ye ko Dagon. O tun b'a fora ko: «An ta ala ka Samuson don an boro, Samuson min tun ye an jugu ye.»

²⁴ Mɔgɔw k'a ye minke, o ka o ta ala tando k'a fo ko:
«An ta ala ka an jugu Samuson don an boro bi;
mɔgɔ min tun be an ta jamana halakira,
ka suw caya an ta jamana ra.»

²⁵ Ka Filisikaw jusu diyaninba to, o nana a fo ko: «Aw ye Samuson wele ka na, a ye na an panagbe.» O tagara Samuson bo kaso ra, a nana o panagbe. O tun k'a lo bonba ta samasen fla le ce ma.

²⁶ Kanbelennin min tun ka Samuson boro mina, Samuson k'a fo ale ye ko bonba lonin be samasen minw kan, a y'a to ale ye maga o samasenw na, ka den o kan. ²⁷ O y'a soro bonba konona tun fanin be mɔgɔw ra, ce w ni musow. Filisikaw ta masacew bee tun be yi. Mɔgɔ minw tun siginin be bonba sanfeyoro ra ka ke Samuson fle ye, olugu tun be mɔgɔ waga saba bo, ce ni muso. ²⁸ Samuson ka Matigi Ala daari; a ko: «E, Dunupatigi Ala, sabari ka i hakiri to ne ra. E, Ala, fanga don ne ra, ka nin ke a sipaga laban ye, janko ne ye ne yere dimibo Filisikaw bee lajennin na sipaga kelen, ne paden fla koson.» ²⁹ Samasenba fla min tun be bonba cemance ra, bonba bee tun lonin be minw kan, Samuson k'a borow la o samasenw kan; a k'a kininboro la kelen kan, k'a numanboro la to kelen kan. ³⁰ A ko: «Ne ni Filisikaw bee ye sa jagon fe bil!» A ka samasenw digi ni a fanga bee ye. Bonba benna Filisikaw ta masacew bee kan, ani mɔgɔ tow bee. Samuson ka mɔgɔ minw faga o lon na, a sato, o cayara ka teme a ta mɔgɔ faganin tow bee lajennin kan, k'a to si ra. ³¹ A balemaw, ani a ta somogow bee nana, ka na a su ta ka taga ni a ye. O tagara a su don a face Manoha ta sudonyoro ra, Soreha dugu ni Esitaholi dugu furance ra.

Samuson tun kera Izirayeli pamogow ye fo san mugan.

17

Mika ta batorikebon ta ko

¹ Ce do siginin tun be Efirayimu kuruyorow ra, a togow tun ye ko Mika.
² Lon do, a k'a fo a bamuso ye ko: «I ta warigbe waga kelen ni warigbe keme min tun sonyana, fo i tun k'a tabaga danga ne yere na na, o wari ye nin ye. Ne le tun k'a ta.» A bamuso k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ye baraka don i ra, ne dence.» ³ Mika ka o warigbe waga kelen ni warigbe keme seko a bamuso ma. A bamuso ko: «Ne dence, ne yere boro be nin wari bla danna k'a ke Matigi Ala ta ye, k'a yeele k'a ke ja do ye, ani batofen do ye, i togow ra. O cogo ra ne be nin wari seko i ma tuun.» ⁴ Nka Mika ka wari seko a bamuso ma tuun. A bamuso ka warigbe keme fla bo o wari ra, ka o di negyeelebaga ma. Ale k'a yeele k'a ke ja do ye. O tagara o ja bla Mika ta bon konon.

⁵ Batorikeworo do tun be Mika fe. A ka saninderege ni batofen dow lalaga fana, k'a dence do ta ka o ke a ta sarakalasebaga ye.

⁶ O wagati ra, masace si tun te Izirayelimogow kunna. Bee tun be a yere panako le ke.

⁷ Kanbelennin do tun siginin be Betilehemu dugu konon, Zuda mara ra. Levi ta gbamogow do tun lo.

⁸ A bora Betilehemu, ko a be taga sigiyoro were jini. K'a to a ta tagama ra, a tagara bo Mika ta so kan. Efirayimu kuruyorow ra. ⁹ Mika k'a pininka ko: «I bora dugu juman le ra.» A ko: «Ne ye Levi ta gbamogow do le ye; ne bora Betilehemu, Zuda mara ra. Nka sisan ne be sigiyoro were le pinina.»

¹⁰ Mika ko a ma ko: «To ni ne ye yan; i bena ke ne ladibaga ye, ka ke ne ta sarakalasebaga ye. Ne bena warigbe tan di i ma san o san, ka fiyerebo ni domuni di i ma; i mako bena se fen o fen ma, ne bena o di i ma.»

Levika kanbelen donna Mika ta so kɔnɔ. ¹¹ A sɔnna ka to ni Mika ye. Mika k'a minako ja i n'a fɔ a yere dence dɔ. ¹² Mika ka o Levikace sigi sarakalasebagaya ra. A tora a ta so, ka ke a ta sarakalasebaga ye. ¹³ Mika tun b'a fɔra a yere kɔnɔ ko: «Sisan kɔni ne k'a lɔn ko Matigi Ala bɛna baraka don ne ra, sabu Levi ta gbamɔgɔ dɔ yere le kɛra ne ta sarakalasebaga ye.»

18

Dan ta mɔgɔw tagara jamana dɔ jini

¹ O wagati ra, masace si tun tɛ Izirayelimɔgɔw kunna. Dan ta mɔgɔw tun bɛ yɔrɔ dɔ jinina ka sigi yi, sabu fɔ ka taga se o wagati ma, olugu tun ma sigiyɔrɔ sɔrɔ Izirayelimɔgɔw cɛ ra ban. ² Dan ta mɔgɔw ka cɛfari looru janawoloma ka bɔ o ta mɔgɔw ra. O ka olugu ci ka bɔ Soreha ni Esitahɔli dugu kɔnɔ, ko olugu ye taga yaala ka jamana flɛ. O mɔgɔw tagara se Efrayimu kuruyɔrɔw ra, ka taga se fɔ Mika ta so kɛrɛ fɛ; o sira yi. ³ Ka o to Mika ta so kɔrɔ yi, o ka Levika kanbelen kumakan mɛn minke, o k'a lɔn ko Levika lo. O gbarara a ra k'a jininka ko: «Jɔn le nana ni i ye fɔ yan? I bɛ mun le kɛra yan? Mun na i tora yan?» ⁴ Levikace ka o jaabi. Mika bɛ min bɛɛ kɛra a ye, a ka o fɔ o ye. A ko: «A ka ne ke a ta sarakalasebaga ye; a bɛ to ka ne sara.» ⁵ O ko a ma ko: «Ala jininka an ye, janko an ye a lɔn ni an ta tagama bɛna diya.» ⁶ Sarakalasebaga ka o jaabi ko: «Aw ye taga, aw kana siran foyi ja; sabu Matigi Ala bɛ ni aw ye nin tagama ra.»

⁷ O cɛ looru ka sira ta ka taga se Lahisi dugu kɔnɔ. O sera yi minke, o ka o yɔrɔ mɔgɔw sɔrɔ hera ni laganfiya ra, i n'a fɔ Sidɔnkaw. O tun tɛ a miiri ko ko dɔ bɛ se ka se o ma, sabu jamana si ta tɔɔrɔ tun tɛ sera o ma, kuntigi si ta fanga tun tɛ o kan fana. Nka o ni Sidɔnkaw yɔrɔ tun ka jan nɔgɔn na, jɛnɔgɔnya tun tɛ o ni siya wɛrɛ cɛ fana.

⁸ Ayiwa, o cɛ looru sekɔra ka na o balemaw fɛ Soreha dugu kɔnɔ, ani Esitahɔli dugu kɔnɔ. O balemaw ka o jininka ko: «Aw ka kibaroya juman le sɔrɔ yi?» ⁹ O ka o balemaw jaabi ko: «Aw ye na an ye taga Lahisi dugumɔgɔw kama, ka taga o kɛrɛ; sabu an ka jamana yaala, an k'a ye ko a ka ni kɔsɛbɛ. Ayiwa, aw tɛ foyi fɔ wa? Aw kana saliya don aw yere ra dɛ! Aw ye wuri an ye taga nin jamana kɛrɛ k'a mina k'a ke an ta ye. ¹⁰ Ni aw sera yi, aw bɛna a ye ko o jamana mɔgɔw tɛ miirira ko mɔgɔ bɛ se ka wuri o kama ka o kɛrɛ. O ta jamana ka bon; dugukolo sɛnɛfɛn suguya bɛɛ bɛ sɔrɔ o jamana ra. Ala yere le ka nin jamana di an ma.»

Dan ta mɔgɔw ka Mika ta batofɛnw sonya

¹¹ Ayiwa, Dan ta mɔgɔw cɛ kɛmɛ wɔɔrɔ le bɔra Soreha dugu ni Esitahɔli dugu kɔnɔ ka taga ni o ta kɛrɛkɛminanw ye*.

¹² O tagara o ta fanibonw lo Kiriyati Yeharimu dugu terebenyanfan na, Zuda mara ra. O kosɔn o yɔrɔ tɔgɔ lara ko Mahane Dan†. O tɔgɔ le b'a ra hali bi.

¹³ O bɔra o yɔrɔ ra ka taga Efrayimu kuruyɔrɔw ra; o tagara se fɔ Mika ta so ma. ¹⁴ O sera yi minke, cɛ looru minw tun tagara Lahisi dugu yaala, olugu k'a fɔ o balemaw ye ko: «Yala aw k'a lɔn ko saninderege ni batofɛnw, ani ja warigberaman dɔ bɛ nin so kɔnɔ wa? An ka kan ka min ke, aw yere ka o lɔn dɛ!» ¹⁵ O ka o fɔ ten minke, o cɛ looru tagara Mika ta so, ka taga don Levika kanbelen ta bon kɔnɔ, k'a fo, k'a jininka ko a

* **18:11** 18.11 O mɔgɔw tun tagara ni o ta musow, ani o ta denw, ani o ta minanw, ani o ta bɛganw fana ye. † **18:12** 18.12 Mahane Dan, o kɔrɔ ye ko: Dan ta sigiyɔrɔ.

ka kene wa? ¹⁶ O y'a soro Dan ta mogow ta ce keme woro min tun be ni kerékeminanw ye, olugu tun lonin be soda ra. ¹⁷ Ce looru minw tun tagara jamana yaala, olugu donna bon kono ka Mika ta saninderege ni a ta batofenw ni a ta ja warigberaman ta. Sarakalasebaga tun be lu donda ra ni ce keme woro ye, kerékeminanw tun be minw boro. ¹⁸ Sarakalasebaga k'a ye ko o ce looru donna Mika ta so kono ka taga saninderege ni batofenw ni ja warigberaman ta minke, a k'a fo o ye ko: «Aw be mun le kera tan?» ¹⁹ O k'a jaabi ko: «I je, kana kuma; gban an ko. I bena ke an ladibaga ye, ka ke an ta sarakalasebaga ye. Juman le ka fisa? I ye ke mogow kelen doron ta sarakalasebaga ye wa, walama i ye ke Izirayeli ta gba kuturu do ni a mogow bee ta sarakalasebaga ye?»

²⁰ O kuma diyara sarakalasebaga ye kosebe. A yere ka saninderege ni batofenw ni ja warigberaman mina, ka taga ni o mogow ye.

²¹ O ka sira ta; o ka denmisenw ni beganw ni doniw bla o ja fe. ²² Ayiwa, Dan ta mogow yoro tun janyara Mika ta so ra ka ban minke, Mika ni a siginogonw ka nogon lajen ka o nogben. ²³ O tagara se o koro minke, o perenna Dan ta mogow no fe. Dan ta mogow sekora, ka na Mika jininka ko: «Mun le kera? Nin jama bee lajenkun ye mun le ye ka na an ko?»

²⁴ Mika ko: «Mun na aw be ne jininka ko mun le kera? Ne ka batofen minw lalaga, aw ka o bee ta, ka ne ta sarakalasebaga fana ta ka taga ni a ye. Foyi were ma to ne boro tuun.» ²⁵ Dan ta mogow k'a fo Mika ye ko: «I kana kuma caya an koro tan de, ni o te, an ta mogow dow bena dimi ka ben aw kan sisan, ka ele ni i ta somogow bee faga.» ²⁶ Dan ta mogow ka o ta sira ta ka taga. Mika k'a ye ko o fanga ka bon ale ma minke, a fana sekora ka taga a ta so.

Dan ta mogow tagara Lahisi dugu mina

²⁷ Ayiwa, Dan ta mogow ka Mika ta batofenw ta o cogo le ra; sarakalasebaga min tun be sarakalasebagaya kera a fe, o tagara ni o fana ye. O tagara ben Lahisi dugu kan, k'a soro o dugumogow tun be hera ra, o t'a miirira ko mogow be se ka na ben olugu kan. O ka dugumogow faga, ka dugu jeni. ²⁸ Mogow si ma soro ka taga Lahisi dugumogow bosi, sabu a dugu yoro tun ka jan Sidon dugu ra; jennogonya tun te o ni siya were ce fana. Lahisi tun be Beti Rehobu kenegbe fan na.

O ko, Dan ta mogow ka Lahisi dugu lo kokura, ka sigi o yoro ra. ²⁹ O ka dugu togo la o bemace togo ra, k'a wele ko Dan. Dan tun ye o bemace le ye; Izirayeli dence do lo. Nka folofolo dugu togo tun ye ko Lahisi. ³⁰ O ka Mika ta batofenw ni a ta ja warigberaman bla yoro do ra, ka o ke o ta batofenw ye. Musa dence min togo tun ye ko Gerisomu, o mamaden min togo tun ye ko Yonatan, o ka ale ni a ta duruja dow le ke Dan ta mogow ta sarakalasebagaw ye. O tora o sarakalasebagaya ra fo wagati min o nana jamana mogow ce ka taga ni o ye jonya ra.

³¹ Ala ta Nogonkunben fanibon* ka wagati min bee ke Silo dugu kono, Mika ta batofenw tora Dan ta mogow fe o wagatiw bee ra fana.

19

Levikace ta ko

¹ O wagati ra, masace si tun te Izirayelimogow kunna. Levi ta mogow do tun siginin be Efirayimu kuruyorow kofeyorow ra. A tun ka jonmuso do ke a muso ye; o muso tun bora Betilehemu, Zuda mara ra.

² O muso ma na ke kankelentigi ye; a bora a ce fe ka taga a face ta so, Betilehemu, Zuda mara ra. A ka karo naani ke yi. ³ Lon do, a ce wurira

ka taga a kɔ, ko a bɛ taga kuma ni a ye k'a jusu suma, janko a ye sekɔ ka na. A tagara ni a ta jɔnce ye, ani fali fla. O tagara se yi minke, muso ka o ladon a face ta so kɔnɔ. Faceman ka cɛ ye minke, a k'a kunben ni pagari ye. ⁴ A k'a fɔ cɛ ye ko a ye tere saba ke ni o ye. O tora yi, o ka domuni ke, ka min; a ka o suw bɛɛ ke ni o ye. ⁵ A tere naaninan, Levikace wurira sɔgɔma jona fɛ, k'a yere laben, ko a bɛ taga. Nka muso face k'a fɔ a ye ko: «Aw ye domuni ke fɔlɔ, ka baraka don aw yere ra; o kɔ, aw bɛ taga.»

⁶ A kera ten, o ka domuni ke jɔgɔn fɛ tuun, ka min. O kɔ, muso face k'a fɔ cɛ ye ko: «Aw ye to yan ka bi su ke yan tuun, ka aw yere panagbɛ.»

⁷ Cɛ tun wurira ka ban ko a bɛ taga, nka a burance k'a daari k'a gbɛɛya, ko a ye si. A ka o su fana ke yi. ⁸ A tere loorunan, a wurira sɔgɔmada jona fɛ ko a bɛ taga. A burance k'a fɔ a ye tuun ko: «Aw ye to yan ka domuni dɔ ke fɔlɔ, k'a to tere ye jigi.» Cɛ tora yi, o ka domuni ke jɔgɔn fɛ.

⁹ Tere nana jigi minke, cɛ wurira ko a bɛ taga ni a muso ye, ani a ta jɔnce. A burance ko a ma tuun ko: «Tere benna ka ban, wagati fana janfara; aw ye si yan kunkelen, sabu tere banna ka ban. Aw ye si yan tuun, an ye domuni ke, ka jɔgɔn panagbɛ. Sini sɔgɔmada jona fɛ, aw bɛ wuri ka taga so.»

¹⁰ Nka cɛ ma sɔn ka si tuun. A k'a ta fali fla laben, ka taga ni a muso ni a ta jɔnce ye. O tagara se Yebusi dugu kɔrɔ, min ye Zeruzalemu ye. ¹¹ O sera Yebusi dugu kɔrɔ wagati min na, o y'a sɔrɔ tere tun bɛ jini ka ben ka ban. Jɔnce k'a fɔ a matigice ye ko: «An ye taga Yebusikaw ta dugu ra, ka taga si yi.» ¹² A matigice k'a jaabi ko: «Izirayelimɔgɔ tɛ dugu min na, fɔ siya were mɔgɔw, an tɛ jigi o dugu ra fiyewu. An ye tɛmɛ ka taga fɔ Gibeha. ¹³ An ye jija ka se Gibeha, walama Rama dugu kɔnɔ; an bɛ taga jigi o dugu fla dɔ ra.»

¹⁴ O ka sira ta ka taga; o surunyara Gibeha dugu ra tuma min na, o y'a sɔrɔ tere benna ka ban. Gibeha dugu bɛ Boniyaminu ta mɔgɔw ta mara le ra. ¹⁵ O tagara Gibeha, ko o bɛ taga si yi. O donna dugu kɔnɔ ka taga to dugu kenegbɛ ra. Mɔgɔ si ma o wele ka siyɔrɔ di o ma so kɔnɔ.

¹⁶ A laban, cɛkɔrɔba dɔ le nana ke bɔ ye foro ra ka na wuladanin fɛ. Efirayimu kuruyɔrɔw mɔgɔ dɔ tun lo; nka a siginin tun bɛ Gibeha dugu kɔnɔ. Gibeha mɔgɔw tun ye Boniyaminu ta mɔgɔw le ye. ¹⁷ Cɛkɔrɔba k'a ja lonance ye dugu kenegbɛ ra. A k'a fɔ, k'a jininka a boyɔrɔ ni a tagayɔrɔ ra. ¹⁸ Levikace k'a jaabi ko: «An bɔra Betilehemu, Zuda mara ra. An bɛ tagara fɔ Efirayimu kuruyɔrɔw kɔfeyɔrɔw le ra. Ne siginin bɛ o yɔrɔ le ra. Ne tun tagara Betilehemu, Zuda mara ra; sisan ne bɛ sekɔra ka taga ne ta so, Matigi Ala ta Jɔgɔnkunben fanibon yɔrɔ ra. Nka mɔgɔ si ma sɔn ka siyɔrɔ di ne ma yan a ta so. ¹⁹ K'a sɔrɔ an ta faliiw ta domuniw, bin ni flaburu, o bɛ an boro. Domuni ni rezɛnji min fana bɛ an fɛ, o bɛ ne ni ne ta muso, ani ne ta jɔnce bɔ. Foyi ma an dɛɛ.» ²⁰ Cɛkɔrɔba k'a fɔ a ye ko: «Aw nako pana, Ala ye hera ke aw ye. Aw mako bɛ fɛn o fɛn na, ne bɛna o bɛɛ di aw ma; aw man kan ka si kenɛ ma yan.» ²¹ A tagara ni o ye a ta so kɔnɔ; o sera so kɔnɔ minke, a ka domuni di o ta faliiw ma, ka ji di o ma, o ka o senw ko. O kɔ, o ka domuni ke, ka min.

²² Ka o to baro ra jɔgɔn fɛ, dugu mɔgɔkunntan dɔw nana bon lamini, ka ke da gbasigbasi ye, k'a fɔ cɛkɔrɔba ye ko: «Cɛ min nana i fɛ, a labɔ yan, an bɛ jɛn ni a ye.» ²³ Bontigi bɔra ka na o mɔgɔw fɛ kenɛ ma, k'a fɔ o ye ko: «Ne balemaw, aw ye sabari, aw kana sɔn nin kojugu jɔgɔn ma; sabu nin cɛ ye ne ta lonan le ye. Aw kana sɔn nin maroyakoba jɔgɔn ma. ²⁴ Aw ye lo, denmuso kelen bɛ ne fɛ min ma cɛko lɔn fɔlɔ; nin cɛ ta jɔnmuso fana bɛ yan; ne bɛna olugu labɔ aw fɛ kenɛ ma; aw bɛ se ka jɛn ni olugu ye

ka o lanogo; ni fen o fen ka aw diya, aw ye o ke olugu ra. Nka aw kana son ka nin maroyakoba jogon ke nin ce ra.» ²⁵ O mogow ma son bontigi ta kuma ma. A ma ja, levikace k'a muso labo o fe kene ma. O bee jenna ni muso ye, k'a toro su bee, fo ka taga dugugbeda surunya. Dugugbeda surunyara minke, o ka soro k'a bla ka taga. ²⁶ Sogomada jona fe, muso tagara ben jatigice ta bonda ra, a ce tun be min ta bon kono. A lanin tora yi fo ka na teresun bo. ²⁷ Levikace wurira sogomada fe, ka da yele, ko a be taga. A barara k'a muso lanin ye bonda ra, a boro fla be kon dugumayoro kan. ²⁸ Ce ko a ma ko: «Wuri, an ye taga.» Nka muso m'a jaabi, sabu a tun sara. A ka muso su ta k'a la fali kan ka sira ta ka taga a ta so.

²⁹ A tagara se a ta so minke, a ka muru ta ka muso su tigetige k'a ke fo sigiyoroma tan ni fla, ka sigiyoroma kelen kelen ci ka taga Izirayeli ta gba tan ni fla ta maraw bee kelen kelen na, k'a jafu o ye. ³⁰ Mogo o mogo k'a ye, olugu bee kabakoyara. O ko: «E, kabini Izirayelimogow bora Misiran fo ka na se bi ma, nin ko jogon ma deri ka ke folo.» O ko: «An ka kan ka nin ko mina sobe ra, ka jogon ye, ka kuma, ka ko do latige.»

20

Izirayelimogow nana Boniyaminu ta mogow kama

¹ Izirayelimogow bora jamana yoro bee ra, k'a ta Dan ta mara ra, ka taga a bla fo Beri Seba; dow bora Galadi jamana ra fana. O bee nana lajen ni miiriya kelen ye Matigi Ala ja koro Misipa dugu kono. ² Izirayeli jamana namogow bee, ani Izirayeli cew bee nana Ala ta mogow ta jogonyeba ra. Kerekeden ce waga keme naani (400 000), olugu bee tun ye sennamanw ye.

³ Boniyaminu ta mogow fana k'a men ko Izirayelimogow tow nana lajen Misipa.

Izirayelimogow bee nana lajen minke, o ka jininkari ke, ko: «Nin kojuguba kera cogo min na, a ko lakari an ye.» ⁴ Ayiwa, Levi ta mogo min ta muso fagara, ale ka kuma ta; a ko: «Ne ni ne ta muso tun nana jigi Gibeha dugu kono, Boniyaminu ta mara ra, ko an be si o yoro ra. ⁵ Nka Gibeha dugumogow wurira ne kama; o nana an ta sibon lamini su fe. O tun b'a fe ka ne faga le; nka o nana ne ta muso le mina fanga ra ka jen ni a ye k'a toro fo k'a faga. ⁶ O le koson, ne ka ne ta muso su tigetige, k'a kunkurun do ci ka taga Izirayeli maraw bee ra; sabu kojuguba, ani maroyakoba le kera Izirayeli jamana konon nin ye. ⁷ Ayiwa, aw Izirayelimogow bee be yan bi. Aw ye jogon ye, ka ko do latige.»

⁸ Jama ka o men minke, o bee benna kelen ma; o ko: «An si tena seko ka taga an ta fanibonw konon, walama an ta so; ⁹ an bena min ke Gibeha dugumogow ra, o ye nin ye: sani an ye taga Gibeha dugumogow kama, an bena Matigi Ala jininka folo, k'a lon Ala b'a fe minw ye taga kere ra. ¹⁰ O ko, Izirayeli ta gba minw ye mogo keme, an bena mogo tan bo olugu ra, minw ye mogo waga kelen, an be mogo keme bo olugu ra, minw ye mogo waga tan, an be mogo waga kelen bo olugu ra. O mogow le bena taga domuni pini ka na a di mogo tow ma. Ni o mogow sekora ka na, an bena taga Gibeha dugumogow kama, Boniyaminu ta mogow ta mara ra; o ka maroyakoba min ke Izirayeli jamana ra, an bena o sara ka kapa ni o ye.»

¹¹ Ayiwa, Izirayelimogow bee ka o kan ke kelen ye, ka na jogon lajen Gibeha dugu kama.

¹² Nka o ka mɔgɔ dɔw ci Boniyaminu ta mɔgɔw ta sow bɛɛ kɔnɔ fɔlɔ, ka taga a fɔ o ye ko: «Nin kojuguba nɔgɔn kera cogo di ka ke aw ce ra? ¹³ Ayiwa, o mɔgɔkunntan minw be Gibeha, aw ye o mɔgɔw labɔ yan, janko an ye o faga, ka o kojugu bɔ Izirayeli jamana kɔnɔ.»

Nka Boniyaminu ta mɔgɔw ma sɔn o balema Izirayelimɔgɔ tɔw ta kuma ma. ¹⁴ O bɔra o ta duguw ra, ka na lajen Gibeha, ko o be Izirayelimɔgɔw kere. ¹⁵ Boniyaminu ta kerekeden minw bɔra o ta duguw ra ka na, olugu tun ye ce waga mukan ni wɔɔɔ (26 000). Gibeha dugumɔgɔw tun ma jate ni o mɔgɔw ye; olugu tun ye cefari keme wolonfla. ¹⁶ Cefari keme wolonfla fana tun be o kerekėjama ra, olugu tun ye numanmanw le ye. Mɔgɔw tun b'a fora ko olugu tɛge diyakojugu fe, o tun be se ka hali kunsigiden kelen bon k'a sɔɔ ni o ta tafura ye.

¹⁷ Izirayelimɔgɔ tɔ minw nana Boniyaminu ta mɔgɔw kama, olugu ta kerekedenw tun ye kerekeden ce waga keme naani (400 000); o bɛɛ derira kere ra.

Izirayelimɔgɔw ni Boniyaminukaw ta kere

¹⁸ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw tagara Beteli, ka taga Matigi Ala pininka ko: «Matigi Ala, an ta gba juman le ka kan ka kɔn ka taga Boniyaminu ta mɔgɔw kere?» Matigi Ala ka o jaabi ko: «Zuda ta mɔgɔw le ka kan ka kɔn ka taga.»

¹⁹ O lon dugusagbe sɔgɔma, Izirayelimɔgɔw tagara o ta fanibonw lolɔ Gibeha dugu kɔɔ. ²⁰ O kɔ, o bɔra ka taga Boniyaminu ta mɔgɔw kama, ka taga lɔ kere kama Gibeha dugu na fe. ²¹ Boniyaminu ta mɔgɔw bɔra Gibeha ka na Izirayelimɔgɔw kama. O lon na, o ka Izirayeli ce waga mukan ni fla (22 000) le faga. ²² Nka o dugusagbe, Izirayelimɔgɔw ka o ja gbɛleya, ka taga lɔ tuun kere kama o lɔyɔɔ fɔlɔ ra, Boniyaminu ta mɔgɔw kama.

²³ Nka sani o ye taga, Izirayelimɔgɔw tagara kasi Matigi Ala na kɔɔ, fɔ ka taga wula se; o kɔ, o ka Matigi Ala pininka ko: «Matigi Ala, yala an ka kan ka taga an balemaw, Boniyaminu ta mɔgɔw kere tuun wa?» Matigi Ala ka o jaabi ko: «Aw ye taga o kere.» ²⁴ Izirayelimɔgɔw tagara o le ra, ka taga Boniyaminu ta mɔgɔw kere tuun, a tere flanan na. ²⁵ O lon na, Boniyaminu ta mɔgɔw bɔra Gibeha dugu kɔnɔ ka na Izirayelimɔgɔw kama. O ka kerekeden ce waga tan ni seegi (18 000) faga Izirayelimɔgɔw ra, o bɛɛ tun derira kere ra. ²⁶ Izirayelimɔgɔw jama bɛɛ tagara Beteli. O tora Matigi Ala na kɔɔ, ka kasi; o ka sun don, fɔ ka taga wula se. O ka saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* bɔ Matigi Ala ye. ²⁷ O kɔ, o ka Matigi Ala pininka tuun. O wagati ra, Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu* tun be Beteli le; ²⁸ Haruna dence Elehazari, o dence Finehasi le tun be sarakalasebagaya ra Matigi Ala na kɔɔ o wagati ra. O ka Matigi Ala pininka ko: «Matigi Ala, yala an ka kan ka taga an balemaw, Boniyaminu ta mɔgɔw kere tuun wa, walama an ka kan ka o to yi?» Matigi Ala ka o jaabi ko: «Aw ye taga o kere, sabu sini ne bena o don aw boro.»

²⁹ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ta kerekeden dɔw tagara dogo, ka Gibeha dugu lamini. ³⁰ Kerekeden tɔw tagara Boniyaminu ta mɔgɔw kama a tere sabanan na. O tagara lɔ kere kama Gibeha dugu na fe, i n'a fɔ o tun be deri k'a ke cogo min na. ³¹ Boniyaminu ta mɔgɔw bɔra tuun, ka taga Izirayelimɔgɔw kama. O tora Izirayelimɔgɔw nɔgben na fɔ ka taga janfa o ta dugu ra. O ka ke Izirayelimɔgɔw faga ye tuun, i n'a fɔ o tun k'a ke cogo min na kakɔɔ. O ka Izirayelimɔgɔw ce bisaba faga, kongokɔnɔyɔɔw ra, Beteli dugu sira ra, ani Gibeha dugu sira ra.

³² Boniyaminu ta mɔgɔw tun b'a fɔra ko: «An sera o ra tuun; a bɛna kɛ i n'a fɔ lon tɔw ta kera cogo min na.» K'a sɔrɔ Izirayelimɔgɔw tun bɛ borira o ja, ka o nɛgɛ ka o mabɔ o ta dugu ra le, ka taga ni o ye kongosiraw ra. ³³ Izirayelimɔgɔw borira ka bɔ o sigiyɔrɔw ra ka taga lajɛn Baali Tamari. Minw tun dogonin bɛ dugu kɛrɛ fɛ, olugu barara ka bɔ o dogoyɔrɔw ra ka taga Geba kɛnɛgɛ fan na. ³⁴ Kɛrɛkɛcɛ fari waga tan bɔra Izirayeli mara bɛɛ ra, ka na lɔ Gibeha dugu ja fɛ. Kɛrɛ juguyara kɛsɛbɛ. Boniyaminu ta mɔgɔw tun m'a lon ko cɛnrɪba le bɛna o sɔrɔ. ³⁵ Matigi Ala k'a to Izirayelimɔgɔw sera Boniyaminu ta mɔgɔw ra. O ka kɛrɛkɛden cɛ waga mugan ni looru ni kɛmɛ (25 100) le faga Boniyaminu ta mɔgɔw ra; o bɛɛ tun derira kɛrɛ ra. ³⁶ O le ra, Boniyaminu ta mɔgɔw sɔrɔra k'a lon ko se tɛ o ye tuun.

Izirayelimɔgɔw tun k'a lawuri a kama le ka bori Boniyaminu ta mɔgɔw ja, sabu o tun k'a lon ko o ta kɛrɛkɛden minw dogonin bɛ ka Gibeha lamini, ko olugu bɛna bɔ.

³⁷ Ayiwa, o mɔgɔ minw tun dogonin bɛ, olugu barara ka bɔ ka girin ka la Gibeha dugu kan, ka dugumɔgɔw faga ni o ta kɛrɛkɛmuruw ye. ³⁸ Izirayelimɔgɔw tun ka tagamasiyen dɔ yira nɔgɔn na. Minw tun dogonin bɛ, olugu tun ka kan ka tasuma don ka sisiba dɔ wuri dugu kɔnɔ. ³⁹ Tuma min na Izirayelimɔgɔw tun bɛ borira Boniyaminu ta mɔgɔw ja, k'a to Boniyaminu ta mɔgɔw ka cɛ bisaba faga o ra, Boniyaminu ta mɔgɔw tun b'a miirira ko olugu sera Izirayelimɔgɔw ra le ka ban, i n'a fɔ sɪnaga tɔw ta kera cogo min na. ⁴⁰ Nka sisiba dɔ nana kɛ wuri ye Gibeha dugu kɔnɔ. Boniyaminu ta mɔgɔw ka kɛ o kɔ flɛ ye; o k'a ye ko o ta dugu bɛɛ bɛ jɛnina k'a tasuma wuri san fɛ. ⁴¹ O wagati ra, Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ borira, olugu sekɔra ka kɛ na ye Boniyaminu ta mɔgɔw kama. Boniyaminu ta mɔgɔw ka o ye minke, o jigi tigera, sabu o k'a ye ko cɛnrɪ sera o ma. ⁴² O borira Izirayelimɔgɔw ja ka taga kongokolon fan fɛ. Nka Izirayelimɔgɔw tugura o kɔ; minw tun dogora dugu kɔ fɛ, olugu fana bɔra ka kɛ o faga ye. ⁴³ O ka Boniyaminu ta mɔgɔw lamini fan bɛɛ ra, ka to ka o faga. O ma o nasumanin to hali dɔɔnin; o ka o gbɛn ka taga fɔ Gibeha dugu terebɔyanfan na. ⁴⁴ O ka cɛ waga tan ni seegi (18 000) faga Boniyaminu ta mɔgɔw ra; o bɛɛ tun ye cɛfariw le ye. ⁴⁵ Boniyaminu ta mɔgɔ minw borira ka taga kongokolon kɔnɔ, Rimɔn ta farakuru yɔrɔ ra, Izirayelimɔgɔw ka cɛ waga looru faga olugu ra sira ra. O ka tɔw gbɛn ka taga se fɔ Gidɔmu dugu kɔrɔ, ka cɛ waga fla faga olugu ra. ⁴⁶ Boniyaminu ta mɔgɔ minw fagara o lon ta kɛrɛ ra, o bɛɛ lajennin kera cɛ waga mugan ni looru (25 000); o bɛɛ tun ye cɛfariw le ye.

⁴⁷ Boniyaminu ta mɔgɔ minw sera ka bɔsi, ka bori ka taga dogo kongokolon kɔnɔ, Rimɔn ta farakuru yɔrɔ ra, o tun ye cɛ kɛmɛ wɔrɔ. Olugu ka karo naani le kɛ o yɔrɔ ra yi.

⁴⁸ Izirayelimɔgɔw sekɔra ka na Boniyaminu ta mɔgɔ tɔw kama; o donna o ta duguw bɛɛ kɔnɔ, ka mɔgɔw bɛɛ faga, ani bɛganw bɛɛ; dugu o dugu tun bɛ o yɔrɔ ra, o ka tasuma don o bɛɛ ra.

21

Izirayelimɔgɔw ka musow di Boniyaminukaw ma

¹ Izirayelimɔgɔw tun karira Misipa, k'a fɔ ko Izirayelimɔgɔw si man kan k'a denmuso di furu ra Boniyaminu ta mɔgɔ dɔ ma tuun. ² Jama bɛɛ tagara Beteli; o tagara to Matigi Ala ja kɔrɔ fɔ ka taga wula se. O kasira, ka kule fɔ ka o paji bɔ. ³ O ko: «E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala,

mun le nana a ke ko gba kelen fonna Izirayelimogow ra bi sa?» ⁴ O dugusagbe, o wurira sogomada jona fe; o ka sarakabonan do lo, ka saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* bo Matigi Ala ye. ⁵ O ka pininkari ke ko: «Izirayelimogow ta gba juman le ma na lajen ni Izirayelimogo tow ye Misipa?» O ka o pininkari ke, sabu o tun karira ko ni Izirayelimogo min o min ma na Misipa Matigi Ala ja koru, ko o tigi ka kan ka faga.

⁶ Boniyaminu ta mogow fagako tingalon ka Izirayelimogow soru, sabu o balemaw tun lo. O ko: «E, Izirayeli ta gba kuturu kelen le banna tan bi!» ⁷ O k'a fo tuun ko: «Ce dama dama minw sera ka bosi Boniyaminu ta mogow boro, an bena musow soru min ka o di olugu ma, sabu an karira Matigi Ala ra ko an si tena an denmuso di furu ra Boniyaminu ta mogow ma?»

⁸ O ka pininkari ke tuun ko: «Yala Izirayeli ta gba do be yi min ma na Misipa Matigi Ala ja koru wa?» Ayiwa, o k'a korosi k'a ye ko mogu si ma bo Yabesi dugu konu, Galadi mara ra ka na jamalajenyoro ra Misipa. ⁹ O ka jama bee jate, k'a ye ko Yabesi dugumogu si tun ma na ka bo Galadi mara ra. ¹⁰ Jama k'a ye ten minke, o ka kerekeden waga tan ni fla (12 000) ci, k'a fo olugu ye ko: «Aw ye taga Galadi mara ra, ka taga Yabesi dugumogow bee faga ni aw ta kerekemuruw ye, a musow ni a denmisenw bee. ¹¹ Aw ye ce w bee faga; muso o muso ka ce ko lon, aw ye o fana faga; aw ye taga a ke ten.» ¹² Ayiwa, kerekedenw tagara o mogow faga; nka o ka sunguruden keme naani soru Yabesi dugumogow ra, Galadi mara ra, minw ma ce ko lon. O nana ni o sungurudenw ye Izirayelimogow fe Silo, Kanaana jamana ra.

¹³ Ayiwa, Boniyaminu ta ce dama dama minw tun borira ka taga to Rimon ta farakuruyoro ra, Izirayeli jama bee benna a ra ka cira bla o mogow ma, ka taga a fo o ye ko kere banna. ¹⁴ O mogow nana. Izirayelimogow tun ka sunguruden minw mina Yabesi dugu konu Galadi mara ra, o ka o sunguruw di olugu ma, ka o ke o ta musow ye. Nka o sunguruw ma o ce w labo.

¹⁵ Izirayelimogow nimisara tuun o balemaw, Boniyaminu ta mogow fagako ra, sabu a kera i n'a fo Matigi Ala tun ka Izirayelimogow dayaga le. ¹⁶ Izirayeli jama cekorobaw ko: «An bena mun le ke ka muso dow soru k'a di Boniyaminu ta ce tow ma sisan? An ka o ta musow bee faga ka ban kere ra.» ¹⁷ O ko: «Boniyaminu ta mogu minw bosira, olugu ka kan ka sigi o ta mara ra, janko Izirayeli ta siya do tugo kana tunu. ¹⁸ Nka an te se ka an denmusow di o ma ka o ke o musow ye; sabu an karira ka ban k'a fo ko: «Ni mogu o mogu k'a denmuso di Boniyaminu ta mogu do ma, Ala ye o tigi danga.» »

¹⁹ Izirayelimogow nana a fo ko: «Ayiwa, san o san an be panagbe do ke ka Matigi Ala bato Silo, Beteli sahiliyanfan fe, sira min be bo Beteli ka taga Sikemu, o sira tereboyanfan na, Lebona dugu woroduguyanfan fe.»

²⁰ O k'a fo Boniyaminu ta ce tow ye ko: «Ni o panagbe wagati sera, aw ye taga dogo rezenforow konu, ²¹ ka to ka korosiri ke; ni Silo dugu sunguruw nana bo ko o be taga donkeyoro ra, o tuma aw ye bo rezenforow ce ra, aw bee kelen kelen ye Silo dugu sunguru kelen mina, ka taga ni a ye aw ta mara ra, ka o ke aw ta musow ye. ²² Ni o sunguruw facew walama ni o balemacew dimina ka na an fe, an bena a fo o ye ko o ye sabari ka o to aw boro; ko sabu an ma se ka muso do soru aw bee ye Yabesi dugu konu. An bena a fo o ye ko olugu yere le m'a lawuri a kama ka o denmusow di aw ma; o ra, o karira min na, o kariri kunko te se ka ben o kan tuun.»

²³ Ayiwa, Izirayelimogow ka min fo, Boniyaminu ta mogow k'a ke ten. O panagbe wagati ra, o bee kelen kelen ka sunguru kelen mina donkeyoro

ra ka taga ni a ye o ta mara ra, ka o κε a muso ye. O cogo ra, o ka o ta duguw lε kokura, ka sigi o ra. ²⁴ O wagati kelen na, Izirayelimogow bora o ta jεgεnlajenyεrε ra, ka taga o ta maraw ra; bεε tagara a ta so, bεε tagara a ta sigiyεrε ra.

²⁵ O wagati ra, masace si tun tε Izirayelimogow kunna. Bεε tun be a sagonanko le κε.

RUTI TA KO KITABU **Kitabu faamucogo**

Namɔgɔ minw bɛ wele ko kititigɛbagaw, olugu ta wagati ra, Izirayeli jamana tun jagamina kɔsɛbɛ. O wagatiw tɛmɛnin kɔ fɛ, Ruti ta kow sɔrɔra ka kɛ. Ruti tun ye Mohabukamusu le ye, o kɔrɔ ye ko siya wɛrɛ mɔgɔ tun lo.

Nin kitabu sɛbɛbaga ma lɔn. A b'a yira an na ko Izirayelimɔgɔ dɔw tun bɔra o ta jamana ra kɔngɔ kɔsɔn, ka taga sigi Mohabu jamana ra. Ruti tun furura o Izirayelikacɛ dɔ ma Mohabu jamana ra yi. A cɛ nana sa minke, a k'a jigi la Matigi Ala kan, ka nɔrɔ a buranmusu ra, min tɔgɔ tun ye ko Nahomi. A tugura Nahomi kɔ ka sekɔ ka taga ni a ye Izirayeli jamana ra. Ka Ruti ni Nahomi to jɔgɔn fɛ, Ruti nana furu a cɛ ta mɔgɔ dɔ ma, min tɔgɔ tun ye ko Bohazi. Ruti ka dence sɔrɔ o cɛ fɛ; o dence le nana kɛ masace Dawuda bɛmace ye. O kɔsɔn Ruti fana tɔgɔ fɔra Yesu Kirisita ta burujuw ra (Matiyu 1.5).

Nin kitabu b'a yira an na ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la Ala ra, ka sɔn ka tugu a kɔ, hali ni o tigi kera siya wɛrɛ mɔgɔ ye i ko Ruti, Ala bɛ sɔn o tigi ma, k'a kɛ a ta mɔgɔ ye.

Kitabu kɔnɔkɔw

Nahomi sekɔra ka taga Betilehemu ni Ruti ye (1)

Ruti ni Bohazi kumana o ta furu ko ra (2-3)

Bohazi ka Ruti furu siri (4)

Elimɛlɛki ta gba ta ko

¹ Namɔgɔw tun bɛ fanga ra wagati min na Izirayeli jamana ra, kɔngɔba dɔ benna Izirayeli jamana kan. Ayiwa, Betilehemukacɛ dɔ ni a musu ni a dence fla bɔra o sigiyɔrɔ ra Zude mara ra, ka taga sigi Mohabu jamana ra ka wagati dɔ kɛ.

² O cɛ tɔgɔ tun ye ko Elimɛlɛki, a musu tɔgɔ tun ye ko Nahomi, a dence kelen tɔgɔ tun ye ko Malɔn, tɔ kelen tɔgɔ tun ye ko Kiliyɔn. O tun ye Efiratakaw le ye, ka bɔ Betilehemu, Zude mara ra. O ra, o sera Mohabu jamana ra minke, o sigira o yɔrɔ ra yi.

³ Nahomi ta cɛ Elimɛlɛki nana sa k'a dence fla to. ⁴ Olugu ka Mohabu jamana musu dɔw furu; musu kelen tɔgɔ tun ye ko Oripa, tɔ kelen tɔgɔ tun ye ko Ruti. O ka sanji tan jɔgɔn le kɛ Mohabu jamana ra. ⁵ O kɔ fɛ, Elimɛlɛki dencew, minw ye Malɔn ni Kiliyɔn ye, olugu fana sara. A kera ten, Nahomi bɔnɔna a cɛ ni a dence fla bɛɛ ra.

Ruti tagara Nahomi blasira Betilehemu

⁶ Ayiwa, ka Nahomi to Mohabu jamana ra yi, a nana a mɛn ko Matigi Ala k'a hakiri to o ta dugumɔgɔw ra, ka o ta simanw ja kɔsɛbɛ. Nahomi wurira o le ra k'a yɛrɛ labɛn ko a bɛ sekɔ o ta dugu ra, ani a buranmusu fla. ⁷ Ayiwa, Nahomi ni a buranmusu fla bɔra o sigiyɔrɔ ra, ka sira mina ka taga Zude jamana ra. ⁸ Ka o to sira ra, Nahomi k'a fɔ a buranmusu fla ye ko: «Ayiwa, sisan aw fla tɛ kɔsɛgi ka taga aw ta mɔgɔw fɛ wa? Matigi Ala ye ja aw ma, i n'a fɔ aw fana jana tagabagaw ma, ani ne yɛrɛ ma cogo min na, ka kɔjuman kɛ an ye. ⁹ Matigi Ala y'a to aw ye cɛ wɛrɛw sɔrɔ, k'a to aw ye hɛra sɔrɔ aw ta cɛsow ra fana.» O kɔ, a ka o fo ni kanuya ye, ko a bɛ o labla; nka Oripa ni Ruti kasira kɔsɛbɛ. ¹⁰ O k'a fɔ Nahomi ye ko:

«Ɔn-Ɔn, an be taga ni i ye i ta jamana ra.» ¹¹ Nahomi k'a fo o ye ko: «Aw ye kosegi, ne denmusow, mun na aw b'a fe ka taga ni ne ye? Yala ne be se ka dence werew woro tuun ka o ke aw ta ce w ye wa? ¹² Aw ye kosegi, ne denmusow, aw ye taga aw ta so. Ne korora furu ma. Hali ni a kera ko ne be ce sorɔ bi yere, ka dence dow woro tuun, ¹³ yala aw bena ban ka furu ce werew ma, fo ka taga o denw korɔ wa? Ɔn-Ɔn, ne denmusow! Ne ta jusukasi belen ka bon ni aw ta ye nin ko ra, sabu Matigi Ala le ka nin ke ne ra.»

¹⁴ Nahomi buranmusow kasira tuun kosebe. Nka a laban, Oripa ka fori di a buranmuso Nahomi ma ni kanuya ye, ka sira ta ka seko a ta so. Nka Ruti noronin tora Nahomi ra.

¹⁵ Nahomi k'a fo Ruti ye ko: «I balemamuso tagato fe a ta somogow fe, ani a ta batofenw ko. Ele fana ye kosegi ka taga ni a ye.» ¹⁶ Ruti ko: «I kana ne jagboya ko ne ye faran i ra, ko ne ye bo i ko ka taga ne ta mogow fe. Ni i ka taga yoro o yoro, ne be taga ni i ye, ni i ka taga sigi yoro o yoro, ne fana be sigi o yoro le ra; i ta mogow le bena ke ne ta mogow ye, i ta Ala be ke ne ta Ala ye. ¹⁷ Ni i ka sa yoro min na, ne fana bena sa o yoro le ra, ne su bena don o yoro le ra fana. Ni a ma ke saya ye, ni ne faranna ka bo i ko kun were ra, o tuma Matigi Ala ye toroba lase ne ma o koson.»

¹⁸ Nahomi k'a ye ko Ruti noronin be ale ra minke, a ma Ruti jagboya tuun ko a ye seko.

¹⁹ Ayiwa, o tagara jogon fe ka taga se fo Betlehemu. O sera dugu donda ra minke, dugumogow bee kabakoyara o nako ra. Muso dow ko: «E, Nahomi le ye nin ye tan wa?» ²⁰ Nahomi ka o jaabi ko: «Aw kana ne wele tuun ko Nahomi; aw ye a fo ne ma ko Mara*, sabu Sebsetigi Ala ka kojuguba le ke ne ra.

²¹ «Ne fentigiraman tagara, nka Matigi Ala ka ne borolakolon laseko. Mun na aw be ne wele ko Nahomi; k'a sorɔ Matigi Sebsetigi Ala ka kojugu ke ne ra, ka bono lase ne ma.»

²² Ayiwa, Nahomi ksegira o cogo le ra ka bo Mohabu jamana ra, a ni a buranmuso Ruti, Mohabukamuso. O sera Betlehemu simantigewagati damina le ra.

2

Ruti tagara Boozi ta foro ra

¹ Nahomi ce balemace do tun be yi, min togo tun ye ko Boozi; mogoba tun lo, mogosobe tun lo fana. Ale ni Nahomi ce Elimeleki bee tun ye gba kelen mogow ye.

² Lon do, Ruti min ye Mohabukamuso ye, ale k'a fo Nahomi ye ko: «A to ne ye taga foro do ra, ka taga gban simantigebagaw ko; ni mogo dow sonna ka makari ne ra, ne bena siman benbenninw tomotomo olugu ko.*» Nahomi ko: «Ne denmuso, taga.»

³ Ruti tagara foro do ra, ka taga siman benbenninw tomotomo simantigebagaw ko fe. A tagara ke fana ko Ruti tagara ben foro min ma, o foro tun ye Boozi ta foro le ye, min ni a burance Elimeleki bee tun ye gba kelen mogow ye.

⁴ Doonin kera, Boozi yere nana ka bo Betlehemu. A ka simantigebagaw fo, ko: «Matigi Ala ye ke ni aw ye.» O k'a jaabi ko: «Matigi Ala ye baraka

* **1:20** 1.20 Nahomi korɔ ye ko: jususuma; nka Mara korɔ ye ko: jusukasi. * **2:2** 2.2 Yahudiyaw fe, simantigewagati ra, desebagatow tun be se ka gban simantigebagaw ko, ka to ka siman benbenninw tomotomo olugu ko ka taga o domu (Sarakalasebagaw 19.9-10).

don i ra.» ⁵ O kɔ, Boozi k'a ta simantigebagaw ta namogo jininka ko: «Muso juman le ye nin ye?» ⁶ Simantigebagaw ta namogo k'a jaabi ko: «Mohabuka lo; ale le bɔra Mohabu jamana ra ni Nahomi ye ka na to yan. ⁷ A ka ne daari ko ne ye sabari k'a to ale ye gban simantigebagaw kɔ, ka siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ siman kansiriw cɛ ra. Kabini a nana, k'a ta sɔgɔma fɔ ka na se sisan ma, a sigira gbata kɔrɔ ka nɛnɛkiri dɔɔnin dɔrɔn.»

⁸ Ayiwa, Boozi k'a fɔ Ruti ye ko: «Ne denmuso, a fɛ, i kana a fɔ ko i bɛ taga foro wɛrɛ ra tuun. I kana taga siman jini yɔrɔ wɛrɛ tuun; to ni ne ta baaradenmuso tɔw ye yan, ka siman tɔmɔtɔmɔ. ⁹ Ne ta simantigebagaw bɛ foro yɔrɔ o yɔrɔ ra, i ye o yɔrɔ kɔrɔsi kɔsɛbɛ, ka taga yi, ka taga simanw tɔmɔtɔmɔ ni ne ta baaradenmusow ye. Ne k'a fɔ ne ta baarakebagaw ye ko mogo si kana se i ma, ko o kana foyi fɔ i ma. Ni jiminlogo ka i mina, ne ta baaradenw ka ji min ta, i ye taga min o ra daga kɔnɔ.»

¹⁰ Ruti ka o kumaw mɛn minke, a k'a kinbiri gban, ka a ja biri dugu ma, k'a fɔ Boozi ye ko: «Mun le k'a to ele hinara ne ra, ka nin kopuman ke ne ye sa, ne min ye siya wɛrɛ mogo ye?» ¹¹ Boozi ko: «I ka min ke i buranmuso ye, kabini i cɛ sara, o bɛɛ fɔra ne ye. I sɔnna ka bɔ i face ni i bamuso kɔrɔ cogo min na, ka i ta jamana ni i ta dugu to yi, ka na to jamana wɛrɛ ra, siya wɛrɛ fɛ, i tɛ siya min lɔn kakɔrɔ, o ko bɛɛ fɔra ne ye fana. ¹² I ka o baara min ke, Matigi Ala ye i sara o ra. I ta baraji dafanin ye bɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala fɛ, i nana i yɛrɛ karifa ale Ala min ma.» ¹³ Ruti ko: «Ne matigicɛ, Ala y'a to ne ye hera sɔrɔ i ja kɔrɔ belɛn; sabu i ta kumaw ka ne jusu saaro, fɔ ka ne jusu suma; k'a sɔrɔ hali i ta jɔnmuso gbansan, o ka fisa ni ne ye.»

¹⁴ Domuniwagati nana se minke, Boozi ko Ruti ma ko: «I gbara ka domuni ke. I ta domuni su nanji ra k'a domu.» Ruti sigira simantigebagaw kɛrɛ fɛ. Boozi ka simankisɛ yirannin dɔ di a ma. Ruti ka domuni ke ka fa, fɔ k'a tɔ bla. ¹⁵ O kɔ, a wurira ka taga siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ. Boozi k'a fɔ a ta baaradenw ye ko: «Aw y'a to a ye siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ kansiriw cɛ ra fana. Aw y'a to yi, aw kana a mafiyɛnya. ¹⁶ Aw ye siman dɔw burun aw yɛrɛ kɔ, janko a ye olugu tɔmɔtɔmɔ. Aw kana kumajugu si fɔ a ma.»

¹⁷ Ruti ka siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ fɔ ka taga wula se. A ka siman benbennin minw tɔmɔ, a ka o gbasi ka o fiyɛ. O kɛra simankisɛ kilo bisaba. ¹⁸ A tagara ni o simankisɛ ye dugu kɔnɔ a buranmuso fɛ, ka taga o yira a buranmuso ra, min ye Nahomi ye; a k'a ta tererafana tɔ fana bɔ ka o di Nahomi ma.

¹⁹ Nahomi ko: «E! O tuma i ka siman tɔmɔ min le bi? I ka baara ke jɔn ta foro le ra? Mogo min hinara i ra, Ala ye baraka don o tigi ra.»

Ruti ka baara ke cɛ min ta foro ra, a ka o tigi ko fɔ a buranmuso ye. A ko: «Ne ka baara ke cɛ min ta foro ra bi, o tɔgo ye ko Boozi.» ²⁰ Nahomi ko: «Matigi Ala ye baraka don o tigi ra. Ale Ala le bɛ ja mogo janamanw ma, i n'a fɔ a bɛ ja mogo saninw ma cogo min na.» Nahomi ko tuun ko: «Nin cɛ ye an ta mogo dɔ le ye. Minw ka kan ka o janto an na, olugu dɔ lo†.»

²¹ Mohabukamusu Ruti k'a fɔ tuun ko: «A yɛrɛ k'a fɔ ko ne ye to ale ta baaradenw kɛrɛ fɛ, fɔ ka taga a to ale ta siman ye tige ka ban.»

† **2:20** 2.20 Ka kapa ni sariya ye, ni cɛ sara k'a muso to, k'a sɔrɔ den tun tɛ a fɛ, a balema dɔ tun ka kan k'a janto banbaga ta yɔrɔ ra, ani k'a muso fana ta: (Sariya 25.5-10). Boozi tun ye Elimeleki balema dɔ ye. Ale le tun bɛ se k'a ta dugukolo san, ani ka Ruti fana furu.

²² Nahomi k'a fɔ Ruti ye ko: «To a ta baaradenw kere fe, ka baara ke ni a ta baaradenmusow ye; o ka ji. I kana bo ka taga foro were ra; o ka fisa i ma.»

²³ Ayiwa, Ruti tora ni Boozi ta baaradenmusow ye ka siman benbenninw tɔmɔtɔmɔ, fɔ ka taga simanw bee tige ka ban.

Ruti ni a buranmuso Nahomi tora jɔgɔn fe.

3

Ruti k'a yere karifa Boozi ma

¹ Lon do, Ruti buranmuso Nahomi kumana Ruti fe; a ko: «Ne denmuso, ne b'a fe i ye sigiyoro soro, ka furu, ka ke hera ra, ka laganfiya. ² Ayiwa, i ka baara ke ni Boozi min ta baaradenmusow ye, an ta mogɔ lo. Bi su nin na, a bena taga a ta siman gbasi simangbasiyoro ra. ³ O ra, wuri, i ye ko, ka turu mun i yere ra, ka i ta faniw bee ra pumanman do don, ka taga simangbasiyoro ra. Nka i kana a to a ye i ye. I y'a to a ye domuni ke ka fa, ka min folo. ⁴ Ni a nana ke taga ye la, i ye dogo k'a layoro korosi ka ja. Ni a sunogora, i ye gbara a ra, ka taga birifani bo a sen kan, ka la a sen koro. O ko, i ka kan ka min ke, ale yere bena o pafɔ i ye.»

⁵ Ruti ka Nahomi jaabi ko: «I ka min fɔ, ne bena a ke ten.»

⁶ Ruti tagara simangbasiyoro ra. Nahomi ka min fɔ a ye, a k'a ke ten. ⁷ Boozi ka domuni ke ka ban tuma min na, ka min, a ninsondiyaninba tagara la siman kansiriw kere fe ka sunogɔ. Ruti dendenna ka gbara a ra ka taga birifani bo a sen kan ka la a sen koro.

⁸ Su cemance ra, Boozi nana bara ka kunu. A k'a kun korota minke, a barara k'a ye ko muso do lanin be ale sen koro. ⁹ Boozi ko: «Jon lo?» Ruti k'a jaabi ko: «Ne Ruti lo, i ta jonmuso; ne nana ne yere karifa i ma, sabu ne ce ta gbamogow bee ra, ele le ka kan ka ne ta, ka i janto ne ra.»

¹⁰ Boozi ko: «Ne denmuso, Matigi Ala ye baraka don i ra. I ka kewalepuman min ke nin ye sisan, o belen ka bon ka teme i ta kewale folow kan, i ka minw ke i buranmuso ye. Nin kewale b'a yira ko can ra i be i ce ta gbamogow fe kosebe; sabu i tun be se ka taga furu kanbelen fagantan walama waritigi do ma, nka i ma o ke. ¹¹ Ayiwa, ne denmuso, i kana hami nin ko ra tuun; i be fen o fen fe, ne bena o bee ke i ye; sabu dugu konɔ yan, mogow bee k'a lon ko i ye mogosobe le ye. ¹² Can lo, an ta gbamogow ra, ne le ka surun i ce ra; ne le ka kan ka i ta ka ne janto i ra. Nka mogɔ were be yi, min be ne ja. ¹³ O ra, to yan, i ye su to ke yan. Sini ne bena taga kuma ni o ce ye, k'a lon ni a b'a fe ka i ta k'a janto i ra. Ni a sonna, ayiwa, o ka ji. Nka ni a ma son, ne be kari i ye Matigi Ala togɔ ra, ko ne bena i ta ka ne janto i ra. To yan, i ye su to ke yan.»

¹⁴ Ayiwa, Ruti tora Boozi sen koro fɔ ka taga dugubeda surunya. Nka sani kene ye ci, a wurira; sabu Boozi tun t'a fe ko mogɔ si ye a lon ko muso do nana la simangbasiyoro ra. ¹⁵ Boozi k'a fɔ a ye ko: «Na ni i ta deregeba ye, i ye a mina ka ja.» Ruti ka deregeba mina. Boozi ka sumanikeminan fa siman na, k'a ja woro ke Ruti ta deregeba ra, ka o la Ruti kun na. O ko, Boozi sekora ka taga dugu konɔ.

¹⁶ Ruti tagara se a buranmuso Nahomi fe. Nahomi k'a pininka ko: «Ne denmuso, a ko kera cogo di?» Ayiwa, Boozi ka fen o fen fɔ, Ruti ka o bee lakari a buranmuso ye. ¹⁷ Ruti ko: «A yere ka siman sumanikeminan ja woro di ne ma, ko ne borolakolon man kan ka kosegi i fe.» ¹⁸ Nahomi ko: «Ayiwa, ne denmuso, i kana koroto; ele ye to yan, an y'a fle a ko bena

laban min ma. Ne k'a lon ko ni Boozi kɔni ma nin ko janabo bi yere, a jusu te suma.»

4

Boozi tagara Ruti ta furuko janabo

¹ Ayiwa, Boozi tagara sigi dugu donda ra, dugu nɔgɔnyeyɔrɔ ra. A kera fana ko Boozi tun ka ce min ta ko fo Ruti ye, ko min ka surun Elimeleki ra ka teme ale kan, ani ko min tun ka kan k'a janto Ruti ra, o ce le nana ke teme ye. Boozi k'a wele, ko: «Mogoman, na, i ye na sigi yan, ne b'a fe ka kuma ni i ye.» Ce nana sigi. ² Ayiwa, Boozi ka dugu cekoroba tan wele ka olugu fana lasigi. Olugu siginin ko, ³ Boozi k'a fo Elimeleki balemace ye, min tun ka kan k'a janto Ruti ra, ko: «Ayiwa, an k'a lon ko Nahomi bora Mohabu jamana ra ka na. Sisan, a ce Elimeleki, min ye an balemace ye, a be o ta foro fiyeerera. ⁴ Ne tun b'a fe ka o fo i ye, janko ni i be se k'a kunmabo, a ko ye janabo cekorobaw ni mogo tow bee ja na yan; ni i b'a fe k'a kunmabo, i ye a kunmabo, sabu ka kapa ni gba ta sariya ye, ele le ka kan ka ke mogo folo ye k'a kunmabo. Nka ni i k'a ye ko i te se k'a kunmabo, i ye a fo ne ye, sabu ka kapa ni sariya ye fana, ne le gbanna ele ra.» Ce k'a jaabi ko: «Ne bena foro kunmabo.» ⁵ Boozi ko: «Ayiwa, o benna. Nka ni i be foro kunmabo Nahomi fe lon min na, i ka kan ka Ruti Mohabukamusu fana ta, min ye banbaga ta muso ye, janko ka den soro banbaga togo ra, a ta cen ye ke olugu ta ye.»

⁶ Min tun ka kan k'a janto Ruti ra, ale ko: «Ni o lo, ne bena ne sen bo a ko ra, k'a di i ma, sabu ni a kera o cogo ra, ne yere ta denw tena cen soro. O ra, ne be a di i ma; ne tena se a ma.»

⁷ Ayiwa, folofolo, Izirayelimogow fe, ni do tun ka fen do san do fe, walama ni do ka fen do falen do fe, kelen tun be a ta sanbara bo k'a di to kelen ma, k'a yira ko a sonna. O le tun be a yira ko o ko janabora ka ja, ko a banna. ⁸ O koson min tun ka kan k'a janto Ruti ra, ale k'a fo Boozi ye minke ko a ye foro kunmabo, a k'a ta sanbara bo a sen na k'a di Boozi ma. ⁹ Boozi k'a fo cekorobaw ni mogo tow bee ye ko: «Aw bee ye an seerew ye bi, ko fen o fen tun ye Elimeleki ni a dencew Kiliyon ni Malon ta ye, ko ne be o bee kunmabo Nahomi fe bi; ¹⁰ ko ne be Malon ta Mohabukamusu Ruti fana ta, janko ka denw soro banbaga togo ra, ka nin foro ke olugu ta ye, janko a togo kana tunu a balemaw ce ra, ani a togo ye lon dugu ta kow ra. Ayiwa, aw bee ye nin ko seerew ye.»

¹¹ Cekorobaw ni mogo minw bee tun be kene kan, olugu ka Boozi jaabi ko: «Can lo, an kera nin ko seerew ye. Ayiwa, nin muso min bena don i ta so, Matigi Ala ye o muso ke i n'a fo Raseli ni Leya, Yakuba ta muso fla, Izirayelimogow bee buruju bora o muso fla minw na. Ala ye i ke fentigi ye Efirata mara ra, ka i togo bonya Betilehemu dugu kono. ¹² Matigi Ala ye den caman di i ma, ka bo nin muso ra, ka i ta gba ke i n'a fo i bemace Peresi ta gba, Zuda ni Tamari dence.»

Ruti ka dence soro

¹³ Ayiwa, Boozi ka Ruti furu. Matigi Ala ka denworo nogyoya Ruti ye; a ka kono ta ka dence woro. ¹⁴ Betilehemu dugu musow k'a fo Nahomi ye ko: «Matigi Ala baraka! Sabu a ka den di i ma bi, min bena a janto i ra. Ala y'a to i mamaden ye togoba soro Izirayeli jamana kono. ¹⁵ Nin den bena i jusu suma, k'a janto i ra i ta koroya wagati ra. I buranmuso ka fisa ka teme hali dence wolonfla kan, sabu a ka i kanu, ka nin dence woro i ye.» ¹⁶ Nahomi ka den ta k'a noro a yere ra; den tora a boro, a k'a lamɔ.

¹⁷ Nahomi siginɔgɔnmusow ko: «E, Nahomi ka dence sɔrɔ.» O ka den tɔgɔ la ko Obedi. Obedi dence le nana ke Yese ye, Yese dence kera Dawuda ye.

Masace Dawuda buruju

¹⁸ Dawuda buruju ye nin ye, k'a damina a bɛmace Peresi ra: Peresi dence tun ye Esiromu ye, ¹⁹ Esiromu dence tun ye Aramu ye, Aramu dence tun ye Aminadabu ye, ²⁰ Aminadabu dence tun ye Naasun ye, Naasun dence tun ye Salimon ye, ²¹ Salimon dence tun ye Boozi ye, Boozi dence tun ye Obedi ye, ²² Obedi dence tun ye Yese ye, Yese dence le tun ye Dawuda ye.

SAMAWILU TA KITABU FOLU **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu be wele ko Samawilu ta kitabu folo, sabu ale ta kow le fora ka caya nin kitabu konu. Kititigebagaw ta wagati banna cogo min na, ka taga se masacew ta wagati ma, Samawilu ta kitabu folo be o kow le fo an ye.

Ce saba minw togo fora nin kitabu konu kosebe, o ye Samawilu ye, min tun kera Izirayeli ta kititigebagaba do ye, ani Sawuli, min kera Izirayeli masace folo ye, ani Dawuda, min nana sigi masaya ra Sawuli sanin ko.

Nin kitabu sebebaga ma lon, nka an b'a ye ko Samawilu ta baara ni a ta kumaw le be nin kitabu folo ni a flanan konu.

Nin kitabu kunba ye nin ye, ko ni mogo min ka Ala kan mina, Ala be kopuman ke o tigi ye; nka ni mogo min ka Ala kan bla, cenri le be se o tigi ma. Ala ka o kuma le fo sarakalasebaga Eli ye, ko: «Sabu mogo minw be ne bonya, ne be olugu le bonya; nka mogo minw be ne dogoya, ne fana be olugu dogoya» (2.30).

Ala yere le tun b'a fe ka ke Izirayelimogow ta masace ye, nka o banna o ma; o ko masace do ye sigi olugu kunna i ko siya tow. Masace min dira o ma, min tun ye Sawuli ye, ale ma Ala kan mina. O koson Ala ka mogo were panawoloma, min kera Dawuda ye.

Nin kitabu b'a yira an na ko Ala yere le kera a ta mogow ta masace ye. Ni mogo min b'a fe ka sigi masaya ra Ala ta mogow kunna, o tigi ka kan ka Ala kan mina, k'a ta sariyaw bee sira tagama.

Kitabu konokow

Samawilu kera Izirayeli kititigebaga do ye (1-7)

Sawuli kera Izirayeli masace ye (8-10)

Masace Sawuli ta masaya damina (11-15)

Dawuda ni Sawuli ta benbariya (16-30)

Sawuli ni a dence sacogo (31)

Elikana ta muso fla ta ko

¹ Ce do tun siginin be Ramatayimu Sofimu, Efirayimu kuruyorow ra. A togo tun ye ko Elikana; a face togo tun ye ko Yerohamu, Yerohamu face togo tun ye ko Elihu, Elihu face togo tun ye ko Tohu, Tohu face togo tun ye ko Sufu; Efirayimukaw tun lo. ² Muso fla tun be Elikana fe; kelen togo tun ye ko Ane, to kelen togo tun ye ko Penina. Penina tun ka denw soru, nka Ane tun ma den soru.

³ San o san, o ce tun be bo a ta dugu ra ka taga Silo, ka taga Fangatigi Ala bato, ka sarakaw bo a ye. Sarakalasebaga Eli dence fla, Hofini ni Finehasi, olugu tun be o yoro le ra; olugu le tun ye Matigi Ala ta sarakalasebagaw ye. ⁴ Lon min ni Elikana tun be a ta sarakaw bo, a tun be sarakasogo do di a muso Penina ma, ani Penina dencew ni a denmusow bee ma fana.

⁵ Nka a tun be Penina ta sogo ninyoro jagon fla le di Ane ma, sabu a tun be Ane kanu, hali k'a soru Matigi Ala tun ka Ane ke denworobari ye. ⁶ A sinamuso tun be to k'a darabo, janko k'a jusu gban, sabu Matigi Ala tun k'a ke denworobari ye. ⁷ San o san, a tun be ke ten le. Tuma o tuma ni Ane tun ka taga Matigi Ala ta yoro saninman na, Penina tun be to k'a darabo o cogo kelen na. Ni o kera, Ane tun be ke kasi ye, ka ban domuni bee ma.

⁸ A ce Elikana tun b'a fo a ye ko: «Ane, mun le ka i jusu kasi? Mun na i

be kasi ka ban domuni ma? O tuma ne kelen man fisa ele fe ni hali dence tan ye wa?»

Ala ka dence di Ane ma

⁹ Lon do, o ka domuni ke ka min ka ban Silo tuma min na, Ane wurira; o y'a soro sarakalasebaga Eli siginin tun be siginan do kan, Matigi Ala ta batoso donda samasen do koru. ¹⁰ Ane jusu tun kasinin lo kosebe; a kasira kosebe ka Matigi Ala daari. ¹¹ A ka dajuru do ta Ala fe k'a fo ko: «E, Fangatigi Ala, ni i sonna ka i ta jonmuso ta sege fe, ka i hakiri to ne ra, ni i ma pina i ta jonmuso ko fiyewu, ni i ka son ka dence di ne ma, ne bena o den di i ma, a be ke i ta ye a si bee ra; o ra kunlimuru tena se a kun ma ka ye.»*

¹² Ayiwa, Ane nana to daariri ra Matigi Ala na koru ka meen minke, Eli nana ke a dagbolow korosi ye. ¹³ Ane tun be kumana a yere konu le; a dagbolow dama le tun be lamagara, nka mogu tun te a kumakan menna. A kera Eli na na ko a ka doru le min ka panamini. ¹⁴ Eli ko a ma ko: «O tuma ele ta doru bena i bla tuma juman le? Taga i ta dorotoya ke yoru were!»

¹⁵ Ane k'a jaabi ko: «Ne matigice, o te; ne ye muso min ye, jusukasiba le be ne kan. Ne ma duven min, ne ma minnifen fariman were si min. Ne tun be ne kononokow bee le fora Matigi Ala ye. ¹⁶ I kana i ta jonmuso jate muso sonkolon do ye. Ne ta dimi bonyakojugu ni ne ta sege le k'a to ne ka Ala daari fo ka na se sisan ma.»

¹⁷ Eli k'a fo a ye ko: «O tuma, taga hera ra. I ka fen min daari, Izirayeli ta Ala ye o ke i ye.»

¹⁸ Ane ko Eli ma ko: «Ala y'a ke i ye i hakiri to i ta jonmuso ra.» O ko, Ane tagara domuni ke; a m'a na sisi tuun.

¹⁹ O wurira o dugusagbe sogomada joona fe, ka o kinbiri gban Matigi Ala na koru k'a bato minke, o sekora ka taga o ta so, Rama dugu konu.

Elikana jenna ni a muso Ane ye. Matigi Ala k'a hakiri to Ane ra. ²⁰ Ane nana konu ta; a nana dence woro, k'a tugu la ko Samawilu†, ko sabu ale tun k'a daari Matigi Ala fe.

Ane k'a dence di Matigi Ala ma

²¹ Wagati min Ane ce Elikana nana a fo ko a be taga tuun ni a ta gbamogow bee ye ka taga san sarakaw bo Matigi Ala ye, ani k'a ta dajuru dafa, ²² Ane ma taga ni a ye o san na. A k'a fo a ce ye ko: «Ni den nana dabu sin na wagati min na, ne bena taga ni a ye Silo, ka taga a yira Matigi Ala ra; a bena to yi tuma bee.» ²³ A ce Elikana k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i yere ma, i ye o ke. To ni den ye yan fo ka taga a dabu sin na. Janko Matigi Ala ka kopuman min layiri ta, o ye ke doron.» A kera ten, a muso Ane tora ni den ye ka den lamu fo ka taga den dabu sin na.

²⁴ Ayiwa, den nana dabu sin na wagati min na, a k'a ta ka taga ni a ye Matigi Ala ta batoyoru saninman na Silo. O y'a soru den belen tun be fitini. A tagara ni misitoran kelen‡ ye min si ka san saba soru, ani mugu tentennin kilo tan, ani rezenji forogo na kelen. ²⁵ O tagara se yi minke, o ka misitoran kannatige; o ko, o tagara ni den ye Eli fe. ²⁶ Ane k'a fo Eli ye ko: «Ne matigice, hake to. Ne be can yere le fora i ye; muso min tun nana Matigi Ala daari i koru yan lon do, ne lo. ²⁷ Ne tun be Matigi Ala daarira nin den ta ko le ra. Matigi Ala fana ka ne ta daariri lamu. ²⁸ O koson ne b'a fe k'a di Matigi Ala ma. A bena ke Matigi Ala ta ye a si bee.»

* **1:11** 1.11 Kunlimuru man kan ka se a kun ma: o ye tagamasiyen ye min b'a yira ko den blara danna, ka ke Ala ta ye (Jateri 6.5). † **1:20** 1.20 Samawilu koru ye ko: a daarira Ala fe. ‡ **1:24** 1.24 Kitabu dow ko misitoran saba.

Ane ka o fo minkε, o ka o kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

2

Ane ka Matigi Ala fo

¹ Ayiwa, Ane ka Ala daari k'a fo ko:

«Nagari be ne jusukun na Matigi Ala sababu ra;
sabu Matigi Ala ka ne baraka lawuri.
Ne bena kuma k'a yira ne juguw ra sisan,
sabu ne be nagari Matigi Ala ta demeri koson.

² «Mogo si saninyanin te i ko Matigi Ala,
Ala were te yi ni ele Matigi Ala te,
Ala barakaman were te yi, min be i ko an ta Ala.

³ «Aw ye yerebonya kumaw dabra,
Aw kana wasoyakumaw bo aw da ra tuun;
sabu Matigi Ala ye Ala le ye, min be fen bee lon.
A be bee ta kewalew lon.

⁴ «Mogo barakamanw ta kalanw karira o boro,
nka barakantanw ka fanga soro.
⁵ Minw tun fanin lo, olugu be baara pinina ka o ta baro soro;
k'a soro kongotow ta kongo banna.
Muso denworobari ka den wolonfla soro,
k'a soro denworomuso ta densoro lalora.
⁶ Matigi Ala b'a to mogo be sa, a b'a to mogo be si soro;
a be mogo lataga lahara, a be mogo labo lahara.
⁷ Matigi Ala be mogo fagantanya, a be mogo fentigiya;
a be mogo majigi, a be mogo korota.

⁸ «A be desebagato lawuri ka bo dugu ma,
ka fagantan lawuri ka bo nogo ra,
k'a lasigi ni fagamaw ye,
ka masasiginan noroman di o ma;
sabu dugukolo jusiginanw be Matigi Ala le boro,
a ka dunupa lo olugu le kan.

⁹ A bena a nasiranbagaw korosi o temeyorow bee ra;
nka a bena mogojuguw latunu dibi ra;
sabu adamaden yere fanga te a ke setigi ye.

¹⁰ «Matigi Ala bena a juguw bee halaki,
a bena sanperen lajigi o kan ka bo san fe;
Matigi Ala bena kiti tige ka se fo dugukolo danw bee ra.
A bena se di a ta jamana masace ma;
a bena a ta mogo panawolomanin baraka lawuri.»

¹¹ Ayiwa, o ko, Elikana sekora ka taga so, Rama dugu konjo; nka den tora Matigi Ala ta baara ra sarakalasebaga Eli korjo.

Eli dencew ta kewalejuguw

¹² Eli dencew tun ye mɔgɔ sɔnkolon dɔw le ye. O tun tɛ Matigi Ala bonya. ¹³ Olugu minw tun ye sarakalasebagaw ye, olugu tun bɛ min ke mɔgɔw ra, o flɛ nin ye: Ni mɔgɔ dɔ tun bɛ saraka bɔra, sarakalasebaga tun bɛ a ta baaraden dɔ ci ka na sarakabɔbaga fɛ sarakasogo tobituma ra; baaraden tun bɛ na ni sogosɔgɔnan jɪn saba dɔ ye a boro. ¹⁴ A tun bɛ na o sogosɔgɔnan turu sogo ra minan kɔnɔ, walama nɛgɛdaga kɔnɔ, walama bɔgɔdaga kɔnɔ, walama tasa kɔnɔ. Ni sogosɔgɔnan tun ka bɔ ni sogo min o min ye, o bɛɛ le tun bɛ ke sarakalasebaga ta ye. Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ na Silo ka na saraka bɔ, sarakalasebaga minw ye Eli dencew ye, olugu tun bɛ o le ke o mɔgɔw ra.

¹⁵ Tuma dɔw yɛrɛ, hali k'a sɔrɔ o ma sogo turu jɛni ban, sarakalasebaga ta baaraden tun bɛ na, ka na a fɔ sarakabɔbaga ye ko: «Sarakalasebaga ko i ye sogo dɔ di a bɛ taga a jɛni. A ko a tɛ sogo tobinin fɛ, a bɛ sogo kɛnɛ le fɛ.» ¹⁶ Ni sarakabɔbaga ko: «A to an ye sogo turu jɛni folo; o kɔ, ni min ka i diya, i bɛ o ta», baaraden b'a fɔ ko: «Fiyewu! A di sisan le, ni o tɛ, ne b'a mina fanga ra.»

¹⁷ Ayiwa, o kanbelenw tun bɛ o jurumunba le kɛra ka Matigi Ala hake ta, sabu o tun tɛ Matigi Ala ta sarakaw jatera tuun.

Samawilu ni a worobagaw

¹⁸ Samawilu kɔni tun bɛ baara kɛra Matigi Ala ja kɔrɔ; denmisen tun lo; a tun ka saninderege dɔ le don, min tun lalagara ni lenfani ye. ¹⁹ A bamuso tun bɛ to ka forokiyantin dɔ karan a ye san o san. Ni a cɛ tun bɛ na Silo ka na san sarakaw bɔ, a tun bɛ na ni a cɛ ye, ka na o forokiyantin di Samawilu ma. ²⁰ Eli tun bɛ to ka dugawu ke Elikana ni a muso ye, k'a fɔ Elikana ye ko: «I muso ka nin den min daari Matigi Ala fɛ, ka na a bla danna Matigi Ala ye, Matigi Ala y'a to i ye den wɛrɛw sɔrɔ a fɛ ka o bla o den nɔ ra.»

O kɔ, o tun bɛ sekɔ ka taga o ta so.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a hakiri to Ane ra tuun. A nana kɔnɔ ta sijagako caman tuun. A ka dence saba ni denmuso fla le sɔrɔ tuun. O y'a sɔrɔ Samawilu kɛra kanbelennin ye, a tun bɛ kɔrɔyara Matigi Ala ja kɔrɔ.

Eli k'a denw mafyɛnya

²² Ayiwa, Eli tun kɔrɔra kɔsɛbɛ. A dencew tun bɛ min kɛra Izirayelimɔgɔw ra, a ka o mɛn. A k'a mɛn fana ko muso minw tun bɛ to ka taga baaramisenw ke Nɔgɔnkunbɛn fanibon* donda ra, ko o tun jɛn ni o musow ye. ²³ A k'a fɔ o ye ko: «Mun kɔsɔn aw bɛ nin ko nɔgɔn kɛra? Aw bɛ nin kojugu minw kɛra tan, ne bɛ o mɛnna mɔgɔw bɛɛ le fɛ. ²⁴ ɔn-ɔn dɛ, ne denw, aw kana sɔn nin ma. Ne bɛ min mɛnna tan, o man jɪ. Aw bɛ Matigi Ala ta mɔgɔw blara jurumun na. ²⁵ Ni mɔgɔ dɔ ka mɔgɔ wɛrɛ hake ta, Ala le bɛ se ka soronari ke o fla cɛ. Nka ni mɔgɔ ka Ala yɛrɛ hake ta, jɔn wɛrɛ le bɛna sɔrɔ ka Ala sorona o tigi ye?»

Ayiwa, o bɛɛ n'a ta, Eli dencew ma o face ta kuma lamɛn, sabu Matigi Ala tun ka o fagako latigɛ ka ban.

²⁶ Ayiwa, Samawilu tun bɛ kɔrɔyara. A ko tun ka di Matigi Ala ye, a ko tun ka di mɔgɔw fana ye.

Matigi Ala ka kankari la Eli ye

²⁷ Lon dɔ, Ala k'a ta ciraden dɔ bla ka na Eli fɛ ka na a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ko: Yala ne ma ne yɛrɛ yira i bɛmaw ra k'a gbɛya, ka o to jɔnya ra Farawona fɛ Misiran jamana ra wa? ²⁸ Ne ka ele bɛmaw ta siya le janawoloma Izirayeli ta gbaw bɛɛ ra, ka o bla ne ta sarakalasebagaya

baara ra, janko o ye saraka bo ne ta sarakajenifen* kan, ka wusunun saraka don ne ye, ka saninderege don ka baara ke ne ye; Izirayelimogow be saraka o saraka jeni Matigi Ala ye, ne ka o saraka sogo do ke o ta ye. ²⁹ Ayiwa, ne b'a fe began sarakaw* ni siman saraka* minw ye bo ne ye ne ta batoso kono, mun koson aw te o sarakaw jatera fen ye? A nana ke cogo di ko ele be i dencew bonyara ka teme ne kan? Ne ta mogow, Izirayelimogow be saraka minw bo, aw be o sarakaw jumanmanyorow bee le domuna, fo ka toro.

³⁰ «O koson Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne tun k'a latige ko i ta mogow, ani aw ta siya le bena to ne ta sarakalasebagaya baara ra wagati bee. Nka sisan, ne Matigi Ala, ne ko, ko o banna! Sabu mogow minw be ne bonya, ne be olugu le bonya; nka mogow minw be ne dogoya, ne fana be olugu dogoya. ³¹ Wagati do bena se, ne bena ele ni i ta siya bee ta fanga ban. Cekoroba tena sorow aw ta siya ra tuun. ³² I bena torow caman ye ne ta batoso kono; k'a sorow ne bena kopuman ke Izirayelimogow ye fo ka o wasa. Nka cekoroba tena sorow aw ta somogow ra tuun. ³³ Ni ne ka na i ta somogow min to sarakalasebagaya ra, ne bena o to yi doron janko ka ele jusu kasi le, ka i naji bo fo ka na i ja fiyen; ni o te, i ta somogow bee bena sa k'a sorow o ma korow.

³⁴ «Ko min bena ke i dence fla ra, Finehasi ni Hofini, o bena ke tagamasiyen ye k'a yira i ra ko ne ka min fo ko o bena ke can ye; o fla bee bena sa lon kelen na.

³⁵ «Ne bena sarakalasebaga were sigi, min bena ne ta sariya sira tagama a cogo ra, ka ne jusu diya, ani ka ne nin wasa. Ne bena baraka don a ta somogow ra; ni ne nana masace min o min janawoloma k'a sigi masaya ra, olugu le bena ke sarakalasebagaya ra o masace korow wagati bee. ³⁶ Ni ele ta somogow to min o min nana to, o bena taga a kinbiri gban le o sarakalasebaga korow, janko a ye wari donin, walama domuni donin sorow k'a domu; a bena a fo sarakalasebaga ye ko: «Sabari, i ye ne bla sarakalasebagaya baara do ra, janko ne ye domuni donin sorow k'a domu.»

3

Ala kumana Samawilu fe

¹ Samawilu tun ye denmisen ye hali bi. A tun be baara kera Matigi Ala ye Eli korow. O wagati ra, Matigi Ala tun te kumana mogow fe wagati caman na tuun; a tun be deri ka kow yira mogow ra cogo min na, a fana tun te o kera tuun k'a caya. ² O wagati fana ra, Eli jadenw baraka tun dogoyara, a tun te yeri kera kosebe tuun. Lon do, su fe, a lanin tun be a layorow ra. ³ O y'a sorow Ala ta fitina saninman tun ma faga folo yorow saninman kono. Samawilu lanin tun be Matigi Ala ta batoso kono, jenrogonya kesu* tun be yorow min na. ⁴ Matigi Ala nana Samawilu wele. Samawilu ka jaabiri ke ko: «Naamu.» ⁵ A borira ka taga Eli fe, ka taga a fo a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Eli k'a jaabi ko: «Ne ma i wele. Taga la.» Samawilu sekora ka taga la.

⁶ Matigi Ala nana Samawilu wele tuun; a wurira tuun ka taga Eli fe ka taga a fo a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Eli k'a jaabi ko: «Ne dence, ne ma i wele de! Seko ka taga la.»

⁷ Samawilu tun ma Matigi Ala lon folo; Matigi Ala tun ma deri ka kuma a fe ka ye folo.

⁸ Matigi Ala nana Samawilu wele tuun a sipaga sabanan na. Samawilu wurira tuun ka taga Eli fe, ka taga a fo a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.»

Ayiwa, Eli k'a faamu ko Matigi Ala le be den welera. ⁹ O ra, Eli k'a fo a ye ko: «Taga la; ni i nana welekan men tuun, i y'a fo ko: «Matigi Ala, kuma, sabu i ta jonce be i lamenna.» » Samawilu tagara la a layoro ra.

¹⁰ Matigi Ala nana ka na lo; a ka weleri ke i n'a fo a tun k'a ke cogo min na kakoro. A ko: «Samawilu, Samawilu.» Samawilu k'a jaabi ko: «Matigi Ala, kuma, sabu i ta jonce be i lamenna.» ¹¹ Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «A fle, ne bena ko do ke Izirayeli jamana ra. Ni mogo o mogo toro ka na o ko men, o tigi bena kabakoya fo ka manwu. ¹² Ni o wagati sera, ne tun ka ko o ko fo Eli ta somogow ta ko ra, ne bena o bee ke. Ne bena a damina, ne bena a laban fana. ¹³ Ne tun k'a fo a ye ko ne bena kiti ben a ta somogow kan, kiti min tena ban ka ye; ne be o ke jurumun min koson, a yere ka o lon. A dencew ka o jurumunw ke ka o yere ko gboya ne ye, nka Eli ma son ka o ladi janko o ye o kow dabra. ¹⁴ O koson ne karira Eli ta somogow ye ko o ta hake tena kafari ka ye fiyewu; began saraka* tena se k'a kafari, siman saraka* tena se k'a kafari.»

¹⁵ Ayiwa, Samawilu lanin tora yi fo ka taga dugu gbe. Dugu gbera minke, a wurira ka taga Alabatoso dondaw dayele. Samawilu tun ka min ye su fe, a siranna ka o fo Eli ye. ¹⁶ Nka Eli k'a wele k'a fo a ye ko: «Ne dence Samawilu!» Samawilu ko: «Naamu!» ¹⁷ Eli ko: «Matigi Ala ka kuma juman le fo i ye? A fo ne ye, i kana foyi dogo ne ma. A ka fen o fen fo i ye, ni i ka o do dogo ne ma, o tuma Matigi Ala ye o hake bo i ra fo k'a juguya.» ¹⁸ Samawilu k'a bee fo Eli ye, a ma foyi dogo a ma. Eli ko: «Matigi Ala lo, ni min ka ben a ma, a ye o ke.»

¹⁹ Samawilu tun be panatigera. Matigi Ala tun be ni a ye; ni a tun ka kuma o kuma fo Matigi Ala togo ra, o bee tun be ke ka dafa. ²⁰ K'a ta Dan, ka taga a bla fo Beri Seba, Izirayelimogow bee tun k'a lon ko Samawilu tun ye Matigi Ala ta cira yere le ye. ²¹ Matigi Ala belen tun be to k'a yere yira Silo, sabu a tun be to ka na Samawilu fe Silo, ka na kuma ni Samawilu ye.

4

Filisikaw sera Izirayelimogow ra

¹ Ayiwa, Samawilu tun be to ka Matigi Ala ta kuma lase Izirayelimogow bee ma.

Lon do, Izirayelimogow nana bo ka taga Filisikaw kunben ko o be o kere. O tagara lajen Ezeni Ezeri yoro ra; Filisikaw tun be Afeki yoro ra.

² Filisikaw ka o yere laben ka na lo Izirayelimogow na, kere kama. O ka kere damina minke, Filisikaw sera Izirayelimogow ra, ka Izirayelimogo ce waga naani (4 000) nogon faga kerekene kan.

³ Izirayelimogo tow sekora ka taga o sigiyoro ra. Izirayeli cekorobaw ko: «Mun koson Matigi Ala k'a to Filisikaw sera an na bi?» O ko: «An ye taga Matigi Ala ta jenogonya kesu* ta Silo dugu konjo ka na ni a ye. An ye na a bla an ce ra yan, janko a ye an bosu an juguw boro.»

⁴ O ka mogo dow ci ka taga Silo ka taga Fangatigi Ala ta jenogonya kesu ta ka na ni a ye, min sigiyoro be seruben melekew bisigiyaw ce ra. Eli dence fla, Hofini ni Finehasi olugu tun be ni Ala ta jenogonya kesu tabagaw ye.

⁵ Ayiwa, wagati min Matigi Ala ta jenogonya kesu sera Izirayelimogow ta kerekedenw sigiyoro ra, Izirayelimogow bee pagarira ka kulekanbaw ci, fo ka dugukolo yereyere. ⁶ Filisikaw ka o mankanw men minke, o ka pininkari ke ko: «Kulekanba juman le be bora Izirayelimogow sigiyoro ra tan?» O k'a fo o ye ko o nana ni Matigi Ala ta jenogonya kesu le ye Izirayelimogow fe. ⁷ Filisikaw siranna; o ko, ko ala do le nana Izirayelimogow fe. O ko: «E!

Bono ka an soro, sabu nin jagon ma deri ka ke folo. ⁸ Bono ka an soro de! Jon le bena an bosi ka bo nin ala barakamanw boro sa? O alaw le ka Misirankaw toro ni banajugu suguya bee ye kongokolon konoyi. ⁹ Ayiwa, an Filisikaw, an ye jija, ka ke ceu ye; ni o te, Heburuw le bena o ta fanga sigi an kunna, i n'a fo an tun ka an ta fanga sigi olugu kunna cogo min na. O ra an ye an yere ke ceu ye ka o kere!»

¹⁰ Filisikaw ka Izirayelimogow kere, ka se o ra tuun. Izirayelimogow bee borira ka taga o sigiyoro ra. Kere digira Izirayelimogow ra kosebe. Izirayelimogow ta kerekeden sennaman waga bisaba (30 000) le fagara. ¹¹ Filisikaw ka Ala ta jengonya kesu ta; Eli dence fla, Hofini ni Finehasi, o ka olugu fla bee faga fana.

Eli ni a buranmuso sacogo

¹² Boniyaminu ta mogo do borira ka bo kerekero ra, ka na Silo o lon kelen na; a tun k'a ta faniw faranfan, ka buguri ke a kun na*.

¹³ A tagara se Silo tuma min na, o y'a soro Eli siginin tun be a ta siginan kan, sira da ra, a be kere kibaroya makona, sabu hami tun be a jusu ra Ala ta jengonya kesu* koson. Ce tagara don dugu konoyi ka kere kibaroya fo minke; dugu bee ka ke kule ci ye. ¹⁴ Eli ka okulekanw men minke, a ka pininkari ke, ko: «Nin mankanba kun ye mun le ye?» O yoronin bee, ce teliyara ka na kere kibaroya fo Eli ye. ¹⁵ O y'a soro Eli si tun ye san bikononton ni seegi. A jaw tun fiyenna, a tun te foyi yera tuun. ¹⁶ Ce k'a fo Eli ye ko: «Ne bora kerekero le ra; ne borira ka bo yi le bi ka na.» Eli ko: «Ne dence, mun le kera yi?» ¹⁷ Ayiwa, kibaroyafobaga ka Eli jaabi ko: «Izirayelimogow borira Filisikaw na. Kere digira o ra kosebe. I dence fla, Hofini ni Finehasi, olugu fagara; Filisikaw ka Ala ta jengonya kesu fana ta.»

¹⁸ Ce da sera Ala ta jengonya kesu ko ma minke doron, Eli yelmana ka bo a ta siginan kan, ka ben a ko kan fo k'a kan kari, sabu a tun koro; ce belebele gbiriman tun lo fana. A sara dugu donda ra yi. A tun kera Izirayelimogow jamogo ye fo san binaani.

¹⁹ Ayiwa, o y'a soro Eli buranmuso, min ye a dence Finehasi muso ye, o tun lasirito lo; a jigiwagati fana tun sera ka ban. O muso ka Ala ta jengonya kesu minako kibaroya men, ani k'a burance ni a ce saya ko kibaroya men minke, tin dimi barara ka ben a kan; a jigira, nka tin dimi ma se ka kun a ra. ²⁰ A tun be jini ka sa minke, muso minw tun be a koro, olugu ko: «I kana i jigi tige, i ka dence le soro.» Nka a ma o jaabi; hali a ma o ta kuma jate yere.

²¹ A ka den togo la ko Ikabodi†, ko: «Noro bora Izirayeli ta siya kan.» A ka o fo Ala ta jengonya kesu tari le koson, ani a burance ni a ce fagari koson. ²² A ko: «Noro bora Izirayeli ta siya kan, sabu Ala ta jengonya kesu tara.»

5

Ala ka Filisikaw toro jengonya kesu koson

¹ Ayiwa, Filisikaw ka Ala ta jengonya kesu* ta ka bo Ebeni Ezeri, ka taga ni a ye Azidodi. ² O k'a ta ka taga ni a ye Dagon* ta batoso konoyi, ka taga a bla Dagon koro.

* **4:12** 4.12 A tun ka o ke janko k'a ta jusukasi le yira mogow ra. † **4:21** 4.21 Ikabodi koro ye ko: noro banna. * **5:2** 5.2 Dagon le ye Filisikaw ta ala ye.

³ O dugusagbe, Azidodikaw wurira sogomada jona fe, ka Dagɔn bennin ye k'a na biri dugu ma Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu na fe. O k'a lawuri k'a bla a no ra. ⁴ O dugusagbe flanan, o wurira sogomada jona fe, ka Dagɔn bennin ye tuun k'a na biri dugu ma Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu na fe. Dagɔn kun ni a boro fla karira ka bo a ra, ka o ben jobon dakun kan; a kulugutu dorɔn le tun tora ten. ⁵ O le kosɔn, fo ka na se bi ma Azidodi dugu kɔnɔ, Dagɔn ta sɔnnikebagaw, ani mogɔ minw be don Dagɔn ta jobon kɔnɔ, o si te sɔn ka o sen la bon dakun kan.

⁶ O ko, Matigi Ala juguyara Azidodikaw ma kosebe, ani o yoro mara bee; a ka sumuniw bo o ra, ka o tooro, ka cenri lase o ma. ⁷ Azidodikaw k'a ye ten minke, o ko: «Ni a be ten, Izirayelimogow ta Ala ta jɛnɔgɔnya kesu tena to anw fe yan, sabu a juguyara an ma yan kosebe, ka juguya an ta ala fana ma, min ye Dagɔn ye.»

⁸ O ka Filisikaw ta kuntigiw bee wele ka o lajen, ka o pininka ko: «An bena mun le ke ni Izirayelimogow ta Ala ta jɛnɔgɔnya kesu ye sa?» Kuntigiw ko: «An ye taga Izirayelimogow ta Ala ta jɛnɔgɔnya kesu bla Gati dugu kɔnɔ.» O tagara a bla Gati dugu kɔnɔ.

⁹ Ayiwa, o sera ni a ye Gati minke dorɔn, Matigi Ala wurira o dugu fana kama, ka pagbanba la mogow bee kan. A ka dugumogow tooro kosebe, denmisen fara mogokoroba kan, a ka sumuniw wuri o bee ra. ¹⁰ Olugu k'a ye ten minke, o ka jɛnɔgɔnya kesu lataga Ekuron dugu kɔnɔ.

Jɛnɔgɔnya kesu sera Ekuron minke, Ekuronkaw ka ke kule ci ye ko: «O nana ni Izirayelimogow ta jɛnɔgɔnya kesu ye an fe yan ka na an ni an ta dugumogow bee le faga!»

¹¹ Olugu fana ka Filisikaw ta kuntigiw bee wele ka o lajen k'a fo o ye ko: «Aw ye Izirayelimogow ta Ala ta jɛnɔgɔnya kesu seko o ma yi! A ye seko a boyoro ra, janko a kana na an ni an ta dugumogow bee faga.»

Nagbanba le tun be dugumogow bee kan, sabu Ala tun ka tooroba la o kan. ¹² Minw ma sa, sumuniw wurira olugu ra. Dugumogow kulekan bonyara ka se fo sankolo ra.

6

Filisikaw ka jɛnɔgɔnya kesu laseko Izirayelimogow ma

¹ Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu* ka karo wolonfla le ke Filisikaw ta jamana ra. ² O ko, Filisikaw nana o ta sɔnnikebagaw ni o ta lagberikebagaw wele, ka o pininka ko: «An ka kan ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu ke cogo di le? An be se k'a laseko a boyoro ra cogo min na, aw ye o fo an ye.» ³ Olugu ka o jaabi ko: «Ni aw be Izirayelimogow ta Ala ta jɛnɔgɔnya kesu laseko, aw kana a lakolon bla ka taga fiyewu; aw ka kan ka hake yafa saraka do le bo Ala ye. Ni o kera, aw bena keneya, ani fen min k'a to Ala m'a boro bo aw kan, aw bena o lon fana.»

⁴ Filisikaw ko: «An ka kan ka hake yafa saraka juman le bo Ala ye?» O ka o jaabi ko: «Aw ye sumuni bisigi looru ni pinan bisigi looru lalaga ni sanin ye, ka kapa ni Filisikaw ta kuntigiw da ye, ka o ke saraka ye, sabu bana kelen le sera aw ni aw ta kuntigiw bee ma. ⁵ Sumuni min wurira aw ra, ani pinan minw be aw ta jamana cenna, aw ye o bisigiyaw lalaga, ka o ke ka Izirayelimogow ta Ala bonya. Ni o kera, a be se ka ke, ko Ala bena a boro bo aw kan, k'a boro bo aw ta batofenw ni aw ta jamana kan fana. ⁶ Aw kana aw jusukun gbeleya i n'a fo Misirankaw ni Farawona k'a ke cogo min na! Sabu Ala nana olugu tooro kosebe fo a ma pa, o ka Izirayelimogow labla ko o ye taga. ⁷ Ayiwa, aw ye misiwotorokura do lalaga, ka misimuso

fla mina, misiden sinminta be minw fe, ani minw ma sene ke ka ye. Aw ye wotoro siri o misiw ra, ka o denw faran ka bo o ko, ka taga ni o ye so konɔ. ⁸ O ko, aw ye Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kesu ta k'a bla wotoro konɔ; aw ka fen saninlaman minw lalaga ka o di Ala ma k'a ke aw ta hake yafa saraka ye, aw ye olugu bla kesu dennin do konɔ, ka o bla jɛnɔɔɔnya kesu kere fe; o ko, aw ye a bla ka taga. ⁹ Aw ye a tagato fe; ni a k'a yere ta jamana fan sira le ta, ka taga Beti Semesi dugu fan na, o tuma Matigi Ala le ka nin kojuguba lase an ma. Nka ni a ma o sira ta, o tuma nin tooro ma bo Matigi Ala ra; fen were le k'a lase an ma.»

¹⁰ Ayiwa, min fora, mogow k'a ke ten. O ka misimuso fla mina, misiden sinminta be minw fe; o ka o siri wotoro ra, ka o ta denw mina ka o datugu bon konɔ. ¹¹ O ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kesu bla wotoro konɔ; o ka pinan saninlamanw, ani sumuni bisigiyaw saninlamanw bla kesu dennin do konɔ, ka o fana bla wotoro konɔ. ¹² Misiw sinna Beti Semesi dugu sira ma. O kasito tora ka taga o sira kelen le fe; o ma jenge ka taga o numanboro fe walama o kininboro fe. Filisikaw ta kuntigiw gbanna o ko ka taga se fo Beti Semesi dugu dan ma.

¹³ Ayiwa, Beti Semesi dugumogow tun be o ta siman tigera kenegbe ra. O nana o na korota ka jɛnɔɔɔnya kesu nato ye minke, o diyara o ye kosebe. ¹⁴ Misiwotoro tagara se Beti Semesika do ta foro ra, min togo ye ko Yosuwe; a lora yi. Kabakuruba do tun be o yoro ra. O ka wotoro yiriw cici ka o ke logo ye, ka misiw faga ka o ke saraka jenita* ye k'a di Matigi Ala ma. ¹⁵ Levi ta mogo dow le tun ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kesu lajigi, ani kesu dennin min tun be a korɔ, fen saninlamanw tun be min konɔ. O k'a bee lajennin bla kabakuruba kan. O lon na, Beti Semesi dugumogow ka saraka jenitaw, ani ninsondiya sarakaw* bo Matigi Ala ye. ¹⁶ Filisikaw ta kuntigi looru ka o ye minke, olugu sekora ka taga Ekuron o lon yere ra.

¹⁷ Filisikaw tun ka sumuni bisigiya saninlaman minw lalaga ka o di Matigi Ala ma ka o ke o ta hake yafa saraka ye, o dicogo ye nin ye: o ka kelen di Azidodi dugu koson, ka kelen di Gaza dugu koson, ka kelen di Asikalon dugu koson, ka kelen di Gati dugu koson, ka kelen di Ekuron dugu koson. ¹⁸ O tun ka pinan saninlamanw fana di ka kapa ni Filisikaw ta kuntigi looru bee kelen kelen ta dugu ye, dugu barakamanw, ani o kerefedugu misenw. O tun ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kesu bla kabakuruba min kan, o kabakuru le ye o kow seere ye hali bi; a kera Beti Semesikace Yosuwe ta foro le ra.

¹⁹ Matigi Ala ka Beti Semesi dugumogo dow faga, sabu o tun ka jɛnɔɔɔnya kesu konɔ fe. A ka mogo biwolonfla* le faga. Mogow kasira kosebe, sabu Matigi Ala tun ka tooro ba le lase o ma.

²⁰ Beti Semesi dugumogow ko: «Jon le be se ka lo Matigi Ala na korɔ, nin Ala saninmanba na korɔ sa! An bena jɛnɔɔɔnya kesu bo yan ka taga ni a ye min le?»

²¹ O ka cira bla ka taga Kiriyati Yeharimu dugumogow fe, ka taga a fo o ye ko: «Filisikaw ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kesu laseko; aw ye na a ta ka taga ni a ye aw fe yi.»

7

Izirayelimogow sekora Ala ma

* **6:19** 6.19 Kitabu dow konɔ a sebera ko mogo waga bilooru ni mogo biwolonfla (50 070).

¹ Ayiwa, Kiriyaƙi Yeharimu dugumogow nana Matigi Ala ta jennogonya kesu* ta ka taga ni a ye. O tagara ni a ye Abinadabu ta so kono; o yoro tun be kongori do kunna. O ka Abinadabu dence Elehazari sigi ko a ye Matigi Ala ta jennogonya kesu koro.

² Ayiwa, jennogonya kesu tagara bla Kiriyaƙi Yeharimu ka wagatijan ke yi; a ka san mugan le ke yi. O ko, Izirayelimogow bee lajennin nana ke kasi ye ka Matigi Ala ta jennogonya jini. ³ Samawilu k'a fo Izirayelimogow bee lajennin ye ko: «Ni a kera ko aw b'a fe ka na ni aw jusukun bee le ye Matigi Ala fe, o tuma siya werew ta batofen minw be aw fe, aw ye o bee labo ka o firi, ani Asera ta jo minw be aw fe. Aw ye aw yere di Matigi Ala ma, ka ale kelen bato; ni o kera, a bena aw bosi ka bo Filisikaw boro.»

⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ta jo minw ye Baali* ni Asera ye, o ka o jow bee bo ka o firi; o ka Matigi Ala kelenpe bato.

⁵ Samawilu k'a fo o ye ko: «Aw ye Izirayelimogow bee lajen Misipa, ne bena Matigi Ala daari aw ye.» ⁶ Izirayelimogow lajenna Misipa. O ka ji bi k'a bon dugu ma Matigi Ala ja koro, ka sun don o lon na; o bee lora a ra o lon na k'a fo ko olugu ka Matigi Ala hake ta. A kera ten, Samawilu kera Izirayelimogow namogo ye Misipa.

Izirayelimogow sera Filisikaw ra

⁷ Ayiwa, Filisikaw nana a men ko Izirayelimogow lajenna Misipa minke, o ni o ta kuntigiw wurira ko o be taga Izirayelimogow kere. Izirayelimogow ka o men minke, o siranna Filisikaw ja. ⁸ O k'a fo Samawilu ye ko: «I kana Matigi, an ta Ala daariri dabra; a daari an ye, janko a ye an kisi ka bo Filisikaw boro.»

⁹ Samawilu ka sagaden do mina, min be sin minna belen; a ka o faga, k'a bee lajennin jeni k'a ke saraka jenita* ye, k'a di Matigi Ala ma. A ka Matigi Ala daari kosebe Izirayelimogow ye; Matigi Ala fana ka a ta daariri lamem.

¹⁰ Tuma min na Samawilu tun be sagaden kera saraka jenita ye, Filisikaw nana ko o bena Izirayelimogow kere. Matigi Ala ka sanperenkanba do jigi Filisikaw kunna o lon na, fo ka o bee hakiri wuri ka o pagami jagon na. A kera ten, Izirayelimogow sera o ra ka o bee kere. ¹¹ Izirayelimogow bora Misipa ka Filisikaw gben, ka to ka o faga ka taga, ka taga se fo Beti Kari dugumayanfan na.

¹² Samawilu ka kabakuru do ta ka o bla Misipa dugu ni Zini dugu ce. A ka o kabakuru togo la ko Ebeni Ezeri*; a ko: «Matigi Ala ka an dema ka na se fo yan.»

¹³ A kera ten, Filisikaw majigira Izirayelimogow ye kosebe; o ma son ka na ben Izirayelimogow ta jamana kan tuun. Matigi Ala boro tora Filisikaw kan ka o toro Samawilu ta si bee ra. ¹⁴ Filisikaw tun ka dugu minw mina Izirayelimogow ra, o duguw bee sekora Izirayelimogow fe tuun, k'a ta Ekuron, ka taga a bla fo Gati, o ni o maraw bee. Hera fana tun be Izirayelimogow ni Amorikaw ce.

¹⁵ Samawilu kera Izirayelimogow namogo ye a si bee ra. ¹⁶ San o san, a tun be taga Izirayeli jamana yoro yaala, k'a ta Beteli ka taga a bla Giligali, ani ka taga a bla fo Misipa; a tun be taga Izirayelimogow ta kow janabo o yoro bee ra. ¹⁷ Nka a tun be to ka seko ka na Rama, sabu a ta so tun be o yoro le ra. A tun be na Izirayelimogow ta kow janabo o yoro ra fana. A tun ka sarakajenifen* do lo o yoro ra Matigi Ala ye.

* **7:12** 7.12 Ebenezeri koro ye ko: demeri ta kabakuru.

8

Izirayelimogow ko o be masace do fe

¹ Ayiwa, Samawilu nana korɔ tuma min na, a k'a dencew sigi Izirayelimogow kunna, ka olugu ke Izirayelimogow ta kititigebagaw ye. ² A dence fɔlo togɔ tun ye ko Yoweli, a flanan togɔ tun ye ko Abiya. O tun be Beri Seba le; o tun be mogow ta kow janabo o yɔrɔ le ra. ³ Nka Samawilu dencew tun ma Samawilu jogo ta. O ta wariko bonyara kosebe; o tun be to ka bonyafenw mina mogow fe dogo ra, ka kiti tige nanbara kan.

⁴ A kera ten, Izirayeli cekorobaw bee tagara lajen Samawilu korɔ Rama. ⁵ O k'a fo Samawilu ye ko: «A fle, ele korora sisan, nka i dencew ma ele yere jogo ta. O ra, an b'a fe i ye masace do sigi an kunna, min bena ke an ta kitiw tige ye, i n'a fo a be siya tow bee fe cogo min na.»

⁶ Ayiwa, o ka o kuma min fo ko: «Masace do sigi an kunna min bena an ta kitiw tige an ye,» o kuma ma diya Samawilu ye. A ka Matigi Ala daari. ⁷ Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Ni nin mogow ka fen o fen fo i ye, i ye o lamɛn, ka o ke. O ma ban ele ra; o banna ne yere le ra; o ko ne le kana sigi o kunna. ⁸ Kabini wagati min na ne ka o labo Misiran jamana ra, o ka ko minw ke kabini o wagati ra fo ka na se bi ma, ka ban ne ra ka taga batofɛn werɛw bato, o be o ko kelenw le kera ele fana ra. ⁹ O ra, o ka min fo, o ke o ye. Nka masace min bena sigi o kunna, o masace bena ko minw ke o ra, o fo o ye k'a gbeleya kosebe, janko o ye a lon.»

Masacew bena min ke Izirayelimogow ra

¹⁰ Matigi Ala ka kuma minw fo Samawilu ye, a tagara o bee fo Izirayeli cekorobaw ye, o minw tun ko o be masace fe. ¹¹ A k'a fo o ye ko: «Ayiwa, masace min bena sigi aw kunna, o bena ko minw ke aw ra, o fle nin ye: A bena aw dencew mina ka o ke kerekedenw ye, ka o ke a ta sowotorotigiw walama a ta sotigiw ye, walama k'a to o ye ke bori ye a yere ta sowotoro na fe. ¹² A bena dow ke a ta kerekedenw kuntigiw ye, ka o sigi kerekeden waga kelen kelen kunna, walama kerekeden bilooru looru kunna; a bena dow ke a ta forosenɛbagaw ye, ka dow ke a ta simankanbagaw ye; dow be ke a ta kerekeminanw lalagabagaw ye, dow fana be ke a ta sowotorow ta minanw lalagabagaw ye. ¹³ A bena aw denmusow fana mina ka o dow ke a ta turu kasadiman lalagabagaw ye, ka dow ke a ta gbakebagaw ye, ka dow ke a ta burujenibagaw ye. ¹⁴ A bena aw ta forow, ani aw ta rezɛnsunw, ani aw ta oliviyɛsunw bee ra numanmanw mina ka o di a ta jamana pamogow ma. ¹⁵ A bena aw ta simanw ni aw ta rezɛnmow fana taran sigiyoroma tan, k'a taran kelen mina ka o di a ta jamana pamogow ni a kuntigiw ma. ¹⁶ A bena aw ta joncɛw ni aw ta jonmusow mina, ka aw ta kanbelen bee ra barakamanw mina, ani aw ta faliw, ka olugu bla a yere ta baara kama. ¹⁷ A bena aw ta beganw taran sigiyoroma tan, k'a sigiyoroma kelen ta; aw yere fana bena ke a ta jonw ye.

¹⁸ «O tuma le ra sa, aw yere ka o masace min sigi, aw bena ke kule ye ko Matigi Ala ye aw bosi ka bo o masace boro; nka Matigi Ala tena aw lamɛn o lon na.»

¹⁹ Ayiwa, mogow ma son ka Samawilu ta kuma lamɛn. O ko: «O bee n'a ta, an b'a fe masace do le ye sigi an kunna. ²⁰ O ra, an fana be ke i n'a fo siya tow; masace do be ke an fe min be ke an kuntigi ye, ka an ta kopaw janabo, ka bo ni an ye ka taga kerekɛyoro ra.»

²¹ Məgəw ka kuma minw bεε fə, Samawilu ka o bεε lamən, ka taga o fə Matigi Ala ye. ²² Matigi Ala k'a fə Samawilu ye ko: «Sən o ta ma, i ye masace də sigi o kunna.»

O ko, Samawilu k'a fə məgəw ye ko: «Aw bεε ye taga aw ta so!»

9

Sawuli tagara a face ta falimusow yəwəjini

¹ Cε də tun bε Boniyaminu ta məgəw ra, o təgə tun ye ko Kisi. Cε təgəba də tun lo. A face təgə tun ye ko Abiyeli; Abiyeli face təgə tun ye ko Serəri; Serəri face təgə tun ye ko Bekorati; Bekorati face təgə tun ye ko Afiya.

² Dence də tun bε Kisi fε, min təgə tun ye ko Sawuli; kanbelen cənumanba tun lo. Izirayeli kanbelen si tun tε a bə cəna ra; a tun ka jan o bεε ye fana; a kamankun ni a kunkolo tun bε məgəw təw bεε ta san fε.

³ Lon də, Sawuli face Kisi ta falimuso dəw tununa. Kisi k'a fə a dence Sawuli ye ko: «Baaraden kelen ta, aw ye bə ka taga falimusow yəwəjini.»

⁴ O tagara, ka taga temε Efirayimu kuruyəwəw fε, ka taga Salisa mara cətige. O ma o ye. O temena Salimu mara ra, falimusow ma ye. O ka Boniyaminu ta jamana cətige, o ma o ye.

⁵ O tagara se Sufu mara ra minke, baaraden min tun bε ni Sawuli ye, Sawuli k'a fə o baaraden ye ko: «Na, an ye sekə so, ni o tε, ne face bena a hakiri bə falimusow kə, ka to ka hami anw yere ta ko le ra sisan.»

⁶ Baaraden k'a fə a ye ko: «A fle, Ala ta cira də bε nin dugu kəwə yan; məgəwəbe lo. Ni a ka ko o ko fə, o bε ke can ye. An ye taga a fε; a bε se ka ke ko a bena sira də yira an na, an bε se ka min ta janko an ye falimusow ye.»

⁷ Sawuli ka baaraden jaabi ko: «Ni an ka taga o cε fε, an bena taga mun le di a ma? Sabu domuni foyi tε an ta bəwəw kəwə tuun, bonya foyi tε an boro fana an bε se ka taga min di a ma. Foyi si le tε an boro.» ⁸ Baaraden k'a fə Sawuli ye ko: «A fle, warigbe garamu saba bε ne boro yan. An bena taga o di cira ma, a bena sira yira an na.» ⁹ Ayiwa, fəfəfə, Izirayeli jamana ra, ni məgəw tun b'a fε ka Ala sago lən ko də ra, o tigi tun b'a fə ko: «Aw ye na an ye taga flerikebaga fε.» Sabu min ye cira ye bi, fəfəfə o tun bε o le wele ko flerikebaga.

¹⁰ O ra, Sawuli k'a fə a ta baaraden ye ko: «Ne sənna; na an ye taga.» O ra, Ala ta cira tun bε dugu min na, o tagara o dugu ra.

¹¹ Ayiwa, o tagatə o dugu ra, o benna ni sunguruden dəw ye, o bε tagara jibiyəwə ra. O ka olugu jininka ko: «Yala flerikebaga bε yi wa?» ¹² O ka o jaabi ko: «Onhən, a bε aw ja fε. Nka aw ye teliya ka taga; a natə le ye nin ye an ta dugu kəwə tan bi, sabu məgəw ka kan ka taga saraka bə sarakabəwəwə ra kongori kunna bi le. ¹³ Ni aw donna dugu kəwə, sani a ye taga sarakabəwəwə ra ka taga saraka domu ni məgəw ye, aw bena a səwə yi. Məgəw si tε sən ka saraka domu ni a ma na, sabu ale le ka kan ka dugawu ke saraka kan, məgəw bε səwə k'a domu. Aw ye taga; ni aw sera yi nin wagati ra kəni, aw bena a səwə yi.»

Sawuli ni Samawilu ka jəgən ye

¹⁴ Sawuli ni a tagamanəgən ka dugu sira ta ka ke taga ye. O sera dugu donda ra minke dərən, o benna ni Samawilu yere ye, a bəra a bε tagara sarakabəwəwə ra kongori kan.

¹⁵ Matigi Ala tun ka Samawilu lasəmi o ko ra tere kelen sani Sawuli nalon ye se. Ala tun k'a fə a ye ko: ¹⁶ «Sini jəgəntumasi, ne bena cε də ci i fε ka bə Boniyaminu ta mara ra; i bena turu saninman* ke o tigi le kun na, k'a

ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta kuntigi ye. A bɛna ne ta mɔgɔw kisi ka bɔ Filisikaw boro; sabu ne ka ne ta mɔgɔw ta sege ye, o kulekan fana sera ne ma.»

¹⁷ Samawilu ka Sawuli ye minke dɔrɔn, Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Ne tun ka ce min ko fɔ i ye, ale le ye nin ye; ale le bɛna sigi ne ta mɔgɔw kunna.»

¹⁸ Sawuli gbarara Samawilu ra dugu donda ra, k'a fɔ a ye ko: «I te sabari ka flerikebaga ta so yɔrɔ yira an na wa?» ¹⁹ Samawilu k'a jaabi ko: «Ne yere le ye flerikebaga ye. Aw ye bla ne na, an ye taga sarakaboyɔrɔ ra. An bɛna taga domuni ke jɔgɔn fe bi. Fen o fen be i jusu ra, ne bɛna o bee fɔ i ye. Sini sogoma, ne bɛna aw labla, aw be taga. ²⁰ Ayiwa, aw ta falimuso minw tun tununa nin ye a tere saba ye, aw kana hami o ra tuun, sabu o yera ka ban. Ayiwa, Izirayelimɔgɔw bee ta miiriya be mɔgɔ min kan bi, o ye ele ni i ta somɔgɔw le ye.»

²¹ Sawuli ka Samawilu jaabi ko: «Ne bɔra Boniyaminu ta siya le ra; an ta gba le ye Izirayeli ta gbaw bee ra fitini ye. An ta gba le fana ye Boniyaminu ta gbaw bee ra fitini ye. Ayiwa, mun na i be nin kuma jɔgɔn fɔ ne ye?»

²² Samawilu donna ni Sawuli ni a ta baaraden ye domunikeyɔrɔ ra, ka o sigi sigiyɔrɔ folow ra; mɔgɔ bisaba jɔgɔn le tun be bon kɔnɔ. ²³ Samawilu k'a fɔ tobirikebaga ye ko: «Ne tun ka sogo min di i ma ko i ye a bla danna, o bɔ ka na ni a ye.» ²⁴ Tobirikebaga nana ni o sogo woto ni a sogo bee lajennin ye, ka na o sigi Sawuli kɔrɔ. Samawilu ko: «Nin le blara danna i ye; a ta, i ye a domu, sabu ne ka mɔgɔw wele tuma min na, ne tun ka nin le bla i ye.» A kɛra ten, Sawuli ka domuni ke ni Samawilu ye o lon na.

²⁵ O kɔ, o jigira ka bɔ kongori kunna sarakaboyɔrɔ ra, ka taga dugu kɔnɔ. Samawilu tagara kuma ni Sawuli ye biribon kunna. ²⁶ O dugusagbe, o wurira sogomada joona fe, sani kene ye bɔ; Samawilu ka Sawuli wele ka taga biribon kunna tuun k'a fɔ a ye ko: «Aw ye laben, ne bɛna aw labla aw be taga.» Sawuli labenna tuma min na, a ni Samawilu bɔra kene ma jɔgɔn fe. ²⁷ O tagara se dugu dan ma minke, Samawilu k'a fɔ Sawuli ko: «A fɔ i ta baaraden ye ko a ye bla an na.» Baaraden blara o na. A ko Sawuli ma tuun ko: «Sisan ele ye to yan dɔɔnin; Ala ka kuma min yira ne ra, ne bɛna o fɔ i ye.»

10

Samawilu ka tagamasiyen saba yira Sawuli ra

¹ Samawilu ka turubaranin dɔ ta ka o turu ke Sawuli kun na. A ka Sawuli fo k'a boro mini a ma, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ka ele le panawoloma ko i ye ke a ta mɔgɔw kuntigi ye. ² Ni i bɔra ne kɔrɔ bi, i bɛna taga ce fla sɔrɔ Raseli ta kaburu yɔrɔ ra, Selisa, Boniyaminu ta mara ra. O bɛna a fɔ i ye ko i bɔra ka taga falimuso minw yɔrɔnini, ko o yera. I face yere te miirira faliw ko ra tuun; a be hamina aw yere ko le ra. A b'a fɔra ko ale bɛna a dence yɔrɔnini k'a ye cogo di le?»

³ Ni aw bɔra o yɔrɔ ra, aw bɛna taga na ka taga se Tabɔri yirisunba ma. I bɛna ben ni ce saba ye, o be tagara Ala batoyɔrɔ ra Beteli, badennin saba be kelen boro, burukun saba be kelen boro, duvenforogo kelen be to kelen boro. ⁴ O bɛna i fo ka burukun fla di i ma. I ka kan ka o mina.

⁵ O kɔ, i bɛna taga se Gibeha Elohimu; Filisikaw ta kerekɛjama dɔ be o yɔrɔ ra. I donto dugu kɔnɔ, i bɛna ben ni cira jamakuru dɔ ye, o be jigira ka bɔ kongori kan Ala batoyɔrɔ ra. Korafɔbagaw, ani tamanfɔbagaw, ani filenfiyɛbagaw, ani gɔnifɔbagaw be o na, olugu yere be ciraya kɛra. ⁶ Matigi Ala Nin* bɛna jigi i kan; ele fana bɛna ciraya ke ni o ye; i bɛna yeɛma ka

ke i ko mɔgɔ suguya wɛɛ. ⁷ Ayiwa, ni o tagamasiyenw bɛɛ dafara tuma o tuma, o tuma i bɛ se ka ko o ko ke, i ye o ke, sabu Ala bɛ ni i ye.

⁸ O kɔ, i ye bla ne ja ka taga Giligali. Sigiya t'a ra, ne bɛna na i sɔrɔ yi, ka na saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* bɔ. Nka i ka kan ka ne makɔnɔ fɔ tere wolonfla sani ne ye na; ni ne nana, i ka kan ka min ke, ne bɛna o fɔ i ye.

⁹ Ayiwa, Sawuli k'a kɔ don ka bɔ Samawilu kɔrɔ minke, Ala ka Sawuli jusukun yeɛma, k'a ke i ko mɔgɔ suguya wɛɛ; o tagamasiyenw bɛɛ dafara o lon na. ¹⁰ O tagara se Gibeha minke, o bɛna ni cira jamakuru dɔ ye; Ala Nin jigira Sawuli kan ni baraka ye; a fana korira ni o ye ka ke ciraya ke ye. ¹¹ Mɔgɔ minw bɛɛ tun ka Sawuli lon folɔfolɔ, olugu k'a ye a bɛ ciraya kera ni ciraw ye minke, olugu ka ke jɔgɔn pininka ye ko: «Mun ko le kera Kisi dence ra tan bi? O tuma Sawuli fana kera cira dɔ le ye wa?» ¹² Cɛ dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ale ko: «O tuma jɔn le ye o ta karamɔgɔ ye?» A laban o kuma kera zana ye, ko: «O tuma Sawuli fana kera cira dɔ le ye wa?» ¹³ Sawuli nana ciraya ke ka ban tuma min na, a tagara kongori kunna sarakabɔyɔrɔ ra.

¹⁴ Ayiwa, Sawuli belence ka a ni baaraden pininka ko: «Aw tun tagara min le?» Sawuli k'a jaabi ko: «An tun tagara falimusow jini. Nka an nana a ye ko an tɛ o yera minke, an tagara Samawilu fɛ.» ¹⁵ A belence ko: «Samawilu ka mun le fɔ aw ye?» ¹⁶ Sawuli ko: «A k'a fɔ an ye ko falimusow yera.» Nka masaya ko kuma min fora, Sawuli ma sɔn ka dɔ fɔ a belence ye o ko ra.

Sawuli kera Izirayeli masace ye

¹⁷ Ayiwa, Samawilu ka Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajɛn Matigi Ala ja kɔrɔ Misipa. ¹⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne le ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran, ka o kisi ka bɔ Misirankaw ta fanga kɔrɔ, ani fanga minw bɛɛ tun bɛ o kan. ¹⁹ Nka bi aw banna aw ta Ala ra, min ka aw kisi ka bɔ aw ta sɛge ni aw ta tɔrɔw bɛɛ ra. Aw ko: fiyewu! Aw ko fɔ ne ye masace dɔ le sigi an kunna. Ayiwa, o tuma aw bɛɛ ye na Matigi Ala ja kɔrɔ, aw bɛɛ ni aw ta siyaw, aw bɛɛ ni aw ta gbaw.» »

²⁰ Samawilu ka Izirayeli ta gbaw bɛɛ wele kelen kelen, Ala ka Boniyaminu ta gba le yira. ²¹ A ka Boniyaminu ta gbaw wele kelen kelen; Ala ka Matiri ta gba le yira. A laban Ala ka Kisi dence Sawuli le yira. Nka o k'a yɔrɔjini, o m'a ye. ²² O ra, o ka Matigi Ala pininka tuun, yala ni o cɛ nana ka ban, walama ni a ma na folɔ. Matigi Ala ka o jaabi ko: «A nana, a dogonin bɛ doniw cɛ ra yi.»

²³ O borira ka taga a wele ka na ni a ye. A nana lɔ mɔgɔw cɛ ra; a tun ka jan ni mɔgɔ tɔw bɛɛ ye. ²⁴ Samawilu k'a fɔ jama bɛɛ lajennin ye ko: «Matigi Ala ka cɛ min janawoloma, aw ka o ye ke? A jɔgɔn tɛ Izirayelimɔgɔw si ra.»

Samawilu ka o fɔ minke, mɔgɔw pɛrɛna ko: «An ta masace, Ala ye i mɛɛn an kɔrɔ!»

²⁵ Samawilu ka masaya ta sariyaw fɔ mɔgɔw ye, k'a sɛbɛ kitabu dɔ kɔnɔ, ka o bla Matigi Ala ja kɔrɔ. O kɔ, Samawilu ka mɔgɔw labla ko bɛɛ ye taga a ta sɔ.

²⁶ Sawuli fana tagara Gibeha, a ta dugu ra. Ala tun k'a ko diya cɛfari dɔw ye; olugu tagara a blasira. ²⁷ Nka mɔgɔ sɔnkolon dɔw ko: «Nin bɛna se ka an bɔsi cogo di dɛ!» O ma Sawuli jate, o ma taga ni bonyafen ye a fɛ. Nka Sawuli jera ka o to yi.

11

Sawuli ka Amɔnkaw kere

¹ Ayiwa, o ko, Amɔnkaw ta masace min ye Nahasi ye, ale ni a ta kerekejama nana ka na Yabesi dugu lamini, Galadi mara ra, ko a be o kere. Yabesi dugumogow bee benna a ra k'a fo Nahasi ye ko: «Jenogonya don ni an ye, ni o kera, an bena to i ta fanga korɔ.» ² Nka Nahasi ka o jaabi ko: «Ne be son ka jenogonya don ni aw ye, nka fo an ye aw bee kelen kelen kininboroyanfan padenw cici, janko ka Izirayeli siya bee lamaroya.»

³ Yabesi cekorobaw ka Nahasi jaabi ko: «Tere wolonfla to an ye; an bena cira bla ka taga Izirayeli jamana bee ra. Ni mogɔ si ma sorɔ ka na an deme, o tuma an bena an yere to i boro.»

⁴ Ayiwa, ciradenw tagara se Gibeha, Sawuli ta dugu ra; o ka o kuma fo mogow ye. Dugumogow bee ka ke kasi ye ka mankan ci.

⁵ Ka o to o ra, Sawuli sera. A tun be a ta misiw ko, a be bora kongo ra ka na. A ka o pininka ko: «O tuma mun le kera mogow ra o be kasira?» Yabesikaw nana kuma min fo, mogow ka o lakari a ye.

⁶ Kabini Sawuli ka o kuma men dorɔn, Ala Nin* jigira a kan ni baraka ye; a dimina kosebe. ⁷ A ka misi fla mina ka o tigetige, ka o sogow cici Izirayeli jamana yoro bee ra, k'a fo mogow ye ko: «Ni mogɔ o mogɔ ma son ka na gban ne Sawuli ko, ani Samawilu ko, ne bena o tigi ta misiw ke nin cogo le ra.» Matigi Ala ka siranyaba bla mogow bee ra. O bee lajenna i ko mogɔ kelen, ka na. ⁸ Sawuli ka kerekedenw jate Bezeki. Zuda ta mogow dorɔn tun ye ce waga bisaba (30 000). Izirayelimogɔ tow tun ye ce waga keme saba (300 000).

⁹ Ciraden minw tun nana cira fo, o k'a fo olugu ye ko: «Aw ye taga a fo Yabesi dugumogow ye ko sini tereghan fe, an bena taga o bosi.» Ciradenw tagara o kuma fo Yabesi dugumogow ye minke, olugu jusu diyara kosebe.

¹⁰ O k'a fo Amɔnkaw ye ko: «Sini an bena an yere majigi aw ye, ni ko o ko ka aw diya, aw bena o ke an na.»

¹¹ O dugusagbe, Sawuli k'a ta kerekedenw taran ka o ke jenkuru saba. Su dugutarama fe, o tagara don Amɔnkaw ce ra, ka o faga fo ka taga se tereghan wagati ma. Minw sera ka bosi, olugu borira ka janjan; o bee tagara o ta fan na kelen kelen; mogɔ fla ma taga fan kelen na.

Mogow sonna Sawuli ta masaya ma

¹² Ayiwa, mogow k'a fo Samawilu ye ko: «Jontigiw le tun b'a fora ko: <O tuma Sawuli le bena sigi an kunna wa?> Aw ye na ni o mogow ye an ye o faga.» ¹³ Sawuli k'a fo o ye ko: «Mogɔ si man kan ka faga bi, sabu bi lon na Matigi Ala ka Izirayelimogow deme, ka o bosi.»

¹⁴ O ko, Samawilu k'a fo mogow ye ko: «Aw ye na, an ye taga Giligali, ka taga Sawuli sigi masaya ra tuun.»

¹⁵ Jama bee tagara Giligali; o tagara Sawuli sigi masaya ra tuun Matigi Ala na korɔ Giligali. O ka ninsondiya sarakaw* bo Matigi Ala ye. Sawuli ni Izirayelice tow bee ka janagbeba ke o yoro ra yi.

12

Samawilu kumana Izirayelimogow fe

¹ Samawilu k'a fo Izirayelimogow bee ye ko: «Aw ka fen o fen fo ne ye, ne ka o bee lamɛn; ne ka masace do sigi aw kunna. ² Ayiwa, sisan, aw ka masace sorɔ; ale le bena ke aw pamogɔ ye. Ne koni, ne korora sisan fo ka ne si gbe; nka ne dencɛw be ni aw ye yan. Ne kera aw pamogɔ ye kabini

ne denmisenman, fo ka na se bi ma. ³ Ayiwa, ne lonin ye nin ye, Matigi Ala na koro, ani Ala ka masace min panawoloma, o masace yere na koro; ni a kera ko ne ka ko benbari do ke aw do ra, o tigi ye o fo. Ne ka jontigi ta misi le mina a ra? Ne ka jontigi ta fali le mina a ra? Ne ka jontigi le toro? Ne ka jontigi le minako juguya? Ne ka bonyafen mina dogo ra jontigi le fe janko ka ne na tugu o tigi ta ko kan? Ni a kera ko ne ka o ko jogon ke mogodo ra, ne bena o juru sara o tigi ye.»

⁴ Mogow ka Samawilu jaabi ko: «I ma an toro, i ma an minako juguya fana; i ma bonyafen mina dogo ra mogodo si boro fana.»

⁵ Samawilu k'a fo o ye tuun ko: «Matigi Ala ye ne seere ye; a ka masace min panawoloma, o fana ye ne seere bi, ko aw ma aw ta foyi ye ne boro.» O ka Samawilu jaabi ko: «Onhon, Ala ye an seere ye.»

⁶ O ra, Samawilu k'a fo mogow ye ko: «Matigi Ala le ka Musa ni Haruna panawoloma ka o bla a ta baara ra; ale Ala le fana ka aw bemaw labo Misiran jamana ra. ⁷ Ayiwa, sisan, aw ye lo yan Matigi Ala na koro; Matigi Ala ka koba minw bee ke ka aw ni aw bemaw kisi, ne bena aw hakiri jigi o bee ra.

⁸ «Ayiwa, Yakuba taganin ko Misiran, aw bemaw kasira ka Matigi Ala wele. Matigi Ala ka Musa ni Haruna ci ka na o labo Misiran jamana ra, ka na ni o ye nin jamana ra yan.

⁹ «Nka o jinana Matigi Ala, o ta Ala ko. O koson Matigi Ala ka o don masace Hazori ta kerekedenw kuntigi boro, min ye Sisera ye; o ko, a ka o don Filisikaw boro, ka na o don Mohabu masace boro; olugu ka o kere. ¹⁰ O kulera ka Matigi Ala wele tuun k'a fo ko: <An ka i hake ta; an banna Matigi Ala ra ka jow bato, minw ye Baali* ni Asera ye. Sisan an kisi ka bo an juguw boro; ni o kera, an bena i bato.>

¹¹ «Ayiwa, Matigi Ala ka Yerubaali ci ka na aw fe; o ko, a ka Baraki ci ka na; o ko, a ka Yefite ci ka na; o ko, a ka ne Samawilu yere ci ka na aw fe. O bee kelen kelen nana o ta wagati ra ka na aw kisi ka bo aw juguw boro, o minw tun ka aw lamini fan bee ra. A kera ten, aw tora hera ni laganfiya ra.

¹² «O ko, aw nana a ye ko Amankaw ta masace Nahasi be wurira aw kama ka aw kere minke, aw k'a fo ne ye ko: <An t'a fe ka to tan, an b'a fe masace do le ye sigi an kunna>; k'a soro Matigi Ala, aw ta Ala yere le ye aw ta masace ye.

¹³ «Ayiwa, aw ko, ko aw be masace min fe, o ye nin ye. Aw y'a fle, Matigi Ala ka masace do sigi aw kunna sisan. ¹⁴ Aw ni aw ta masace min siginin be aw kunna, ni aw ka siran Matigi Ala na, k'a bato, k'a kan mina, ni aw ma muruti ka ban a ta cifoninw na, ni aw tugura Matigi Ala, aw ta Ala ko, o ka ni. ¹⁵ Nka ni aw ma Matigi Ala kan mina, ni aw murutira, ka ban a ta cifoninw ma, a bena aw kere i n'a fo a ka aw bemaw kere cogo min na.

¹⁶ «Ayiwa, sisan aw belen ye to yan; Matigi Ala bena kabakoba min ke aw na na, aw ye o fle. ¹⁷ Sisan te simantigewagati le ye wa? Ayiwa, ne bena Matigi Ala daari a y'a to sanperenkan ye bo, ka sanji ben*. Ni o kera, aw bena a lon ko aw k'a fo minke ko aw be masace fe, ko aw ka kojuguba le ke ten Matigi Ala na koro.»

¹⁸ Samawilu ka Matigi Ala daari o le ra; Matigi Ala ka sanperenkan bo, ka sanji ben o lon yere ra. Mogow bee lonin tora, o siranninba Matigi Ala ni Samawilu na.

* **12:17** 12.17 Simantigewagati ra sanji te deri ka ben, sabu teremana lo.

¹⁹ Mɔgɔw bɛɛ k'a fɔ Samawilu ye ko: «Sabari, i ye Matigi Ala, i ta Ala daari i ta jɔnw ye, janko an kana na sa, sabu an k'a fɔ minke ko an be masace fe, an ka jurumun dɔ wɛɛ le fara an ta jurumun tɔw kan tuun.»

²⁰ Samawilu ka o jaabi ko: «Aw kana siran! Aw ka o jurumun ke, o ye can ye, nka o bɛɛ n'a ta, aw kana ban Matigi Ala ra; aw ye a bato ni aw jusukun bɛɛ ye. ²¹ Aw kana faran ka bɔ Matigi Ala kɔ, ka taga batofɛn gbansanw bato, o batofɛn minw tɛ se ka foyi na aw ye, o fana tɛ se ka aw demɛ, sabu fɛngbansanw lo. ²² Matigi Ala tena bɔ a ta mɔgɔw kɔ, a yɛɛ tɔgɔba kosɔn, sabu a diyara ale yɛɛ le ye ka aw ke a ta mɔgɔw ye. ²³ Ne kɔni, ne tena Matigi Ala daariri dabla aw ye fiyewu, ni o tɛ, ne bɛna Matigi Ala hake le ta. Sira min ka ni, sira min terennin lo, ne bɛna aw karan o le ra. ²⁴ Nka aw kɔni ye jija ka siran Matigi Ala na, k'a bato ni kan kelen ye, ni aw jusukun bɛɛ ye. A ka koba minw ke aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ²⁵ Nka ni aw ka ke kojugu ke ye, aw ni aw ta masace bɛɛ le bɛna halaki pewu.»

13

Sawuli ka Matigi Ala kan bla

¹ Sawuli kɛra Izirayɛli masace ye k'a si to san bisaba; a tora masaya ra fɔ san binaani ni fla. ² Sawuli ka cɛ waga saba janawoloma Izirayɛli cɛw ra. A ka cɛ waga fla bla ni a yɛɛ ye Mikimasi ni Beteli kuruyɔrɔw ra, ka cɛ waga kelen bla ka taga ni a dence Yonatan ye Gibeha, Boniyaminu ta mara ra. A ka mɔgɔ tɔw labla ko o ye taga o ta so.

³ Lon dɔ, Filisikaw ta kɛɛkɛdenw ta sigiyɔrɔ min tun bɛ Geba, Yonatan tagara ben Filisikaw kan o yɔrɔ ra, ka se sɔrɔ o kan. Filisika tɔw ka o mɛn. A kɛra ten minke, Sawuli ko o ye buru fiye jamana fan bɛɛ ra; a ko: «Heburuw bɛɛ ka kan ka nin ko mɛn.»

⁴ A kɛra ten, Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ ka o kibaroya mɛn, ko Sawuli tagara ben Filisikaw ta kɛɛkɛdenw ta sigiyɔrɔ kan, ani ko o kosɔn Filisikaw dimina Izirayɛlimɔgɔw kɔrɔ kɔsɛɛ. Izirayɛli ta kɛɛkɛdenw bɛɛ wɛlera ka taga lajen Giligali, Sawuli kɔrɔ.

⁵ Filisikaw tagara lajen ko o bɛ Izirayɛlimɔgɔw kɛɛ. Sowotoro waga saba le tun bɛ o fe, ani sowotorotigi waga wɔrɔ; o tun ka ca i ko kɔgɔjida kenken. O nana sigi Mikimasi, Beti Aveni terebɔyanfan na.

⁶ Izirayɛlimɔgɔw k'a ye ko bɔsiyɔrɔ foyi tɛ olugu fe nin kɛɛ ra, sabu Filisikaw tun ka o degu kɔsɛɛ. O ra, Izirayɛlimɔgɔ dɔw borira ka taga dogo kuruwow kɔnɔ, dɔw tagara dogo yirituw jukɔrɔ, dɔw dogora farayɔrɔw ra, dɔw dogora farawow kɔnɔ, ani dingakolonw kɔnɔ. ⁷ Izirayɛlimɔgɔ dɔw yɛɛ ka Zuriden ba tige kunkelen ka bori ka taga dogo fɔ Gadi ni Galadi ta mara ra.

O y'a sɔrɔ Sawuli tun bɛ Giligali; kɛɛkɛjama min tun bɛ ni a ye, olugu bɛɛ tun ja tigenin lo fɔ o bɛ yɛɛyɛɛ. ⁸ A ka tere wolonfla ke a bɛ Samawilu makɔnɔna, i n'a fɔ Samawilu tun k'a fɔ a ye cogo min na; nka Samawilu ma na Giligali; k'a sɔrɔ Sawuli ta kɛɛkɛdenw tun bɛ janjanna, ka bɔ a kɔrɔ. ⁹ Sawuli k'a ye ten minke, a ko: «Aw ye na ni saraka jenita* ni ninsɔndiya saraka* ye yan.» Sawuli yɛɛ ka saraka jeninta faga ko a bɛ a lase Ala ma. ¹⁰ Ayiwa, Sawuli bɛ banna saraka lasera dɔrɔn, Samawilu fana bɛ sera. Sawuli wurira ka taga Samawilu kunben k'a fo. ¹¹ Samawilu ko: «Mun le kosɔn i ka nin ke?» Sawuli ko: «Ne k'a ye ko mɔgɔw bɛ janjanna ka bɔ ne kɔrɔ minke, ani ko i tun ka wagati min yira, i ma na o ra, k'a sɔrɔ Filisikaw lajennin lo Mikimasi kɛɛ kama, ¹² ne ko Filisikaw bɛna na ben

ne kan Giligali, ka ne kere, k'a soro ne ma Matigi Ala daari. O le k'a to ne yere ka ne yere jagboya ka saraka jeninta bo.»

¹³ Samawilu ko Sawuli ma ko: «I ka hakirintanya baara le ke nin ye. Matigi Ala tun ka ci min fo i ye, i ma o ke; ni i tun ka o ke, a tun bena i ni i ta duruja sigi masaya ra Izirayeli jamana ra tuma bee. ¹⁴ Nka sisan i ta masaya tena meen tuun. Matigi Ala k'a yere diyanyamogo jini, a bena min sigi k'a ke a ta mogow kuntigi ye; sabu Matigi Ala tun ka ci min fo ele ye, ele ma o ke.»

¹⁵ Ayiwa, o ko, Samawilu bora Giligali, ka taga Gibeha, Boniyaminu ta mara ra. Mogo minw tun be ni Sawuli ye, Sawuli ka olugu jate; o tun be ce keme woro jagon.

Filisikaw ka Izirayelimogow degu kosebe

¹⁶ Sawuli ni a dence Yonatan, ani mogo minw tun be ni o ye, olugu tun be Geba, Boniyaminu ta mara ra. Filisikaw tun be Mikimasi. ¹⁷ Filisikaw ta kerekecfari dow bora Filisikaw ce ra, ka taran ka ke jamakuru saba. Jamakuru kelen tagara Ofira fan na, Suwali jamana ra. ¹⁸ Kelen were tagara Beti Horon fan na; sabanan tagara o ta mara dan fan na, yoro min be Seboyimu kenegbe sanfeyoro ra, ka jasin kongokolon ma.

¹⁹ O wagati ra, numu tun te soro Izirayeli jamana yoro si ra. Filisikaw le tun ka o ke, janko Izirayelimogow kana se ka kerekemuruw ni tamanw lalaga o yere ye. ²⁰ O koson Izirayelimogow bee tun be taga Filisikaw le fe ka taga o ta misidabaw, ani o ta dabaw, ni o ta jendew, ni o ta soliw dabo. ²¹ Ni o ta soliw, walama ni o ta dabaw, walama ni o ta simancedabaw walama ni o ta jendew daw tun gboyara, walama ni o tun b'a fe ka o ta negberew dabo, o tun ka kan ka warigbe garamu naani le sara.

²² O ra, o kere wagati ra, kerekeden minw tun be ni Sawuli ni Yonatan ye, kerekemuru walama taman tun te olugu si boro. Do tun be Sawuli ni a dence Yonatan doron le boro.

²³ Filisikaw ta kerekeden dow tagara lo Mikimasi kuru furance sira ra.

14

Yonatan ka Filisikaw kere

¹ Lon do, Sawuli dence Yonatan k'a fo a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «Na, an ye taga fo Filisikaw sigiyoro ra, minw be fo yan fe yi.» O y'a soro Yonatan tun ma foyi fo a face ye.

² O wagati ra, Sawuli yere tun lonin be Gibeha dugu fan do ra, gerenadisun koro, min be Migoron; ce minw tun be ni a ye, olugu tun ye ce keme woro jagon. ³ Ikabodi balemace Ahitubu, o dence min ye Ahija ye, ale tun be o mogow ra; ale le tun be to ka saninderege don, ka sarakalasebagaya ke. Eli min tun ye Matigi Ala ta sarakalasebaga ye Silo, ale dence Finehasi, o dencew le tun ye Ikabodi ni Ahitubu ye.

Ayiwa, mogo si tun m'a lon ko Yonatan bora ka taga yoro do ra.

⁴ Yonatan tun b'a fe ka teme sira min fe ka taga Filisikaw ta yoro ra, o sira tun be teme farakuru jamijan fla furance ra; o farakuru kelen togo tun ye ko Bozesi, to kelen togo tun ye ko Sene. ⁵ Farakuru kelen tun be sahiliyanfan na, Mikimasi fan fe, to kelen tun be woroduguyanfan na, Geba fan fe.

⁶ Baaraden kanbelen min tun be Yonatan ta kerekeminanw ta, Yonatan k'a fo ale ye ko: «Na, an ye taga nin kenesigibariw ta yoro ra de! A be se ka ke ko Matigi Ala bena to ni an ye, ka an deme ka se o ra; sabu foyi te se ka Matigi Ala kana. Ni an ka ca o, walama ni an ka dogo o, a be se ka se di an ma.»

⁷ A ta kerekeminanw tabaga k'a jaabi ko: «Ko o ko be i jusu ra, o ke. Taga o ko! Ne koni be i ko ni ne jusu bee ye, ani ne nin bee ye.» ⁸ Yonatan ko: «Ayiwa, ni o lo, na an ye teme ka taga nin mogow ko, janko o ye an ye. ⁹ Ni o k'a fo an ma ko: <Aw ye lo yi, an be taga aw ko>, o tuma an bena to an loyoro ra, an tena taga o ko o ta yoro ra. ¹⁰ Nka ni o ko: <Aw ye na>, o tuma, an bena yelen ka taga o ko, sabu o le bena ke tagamasiyen ye an fe ko Matigi Ala ka o don an boro.»

¹¹ O fla bee tagara o yere yira Filisikaw ta sigiyoro ra. Olugu ka o ye minke, o ko: «Aw ye fle, Heburu minw tun dogodogonin be wow koni, o be bora ka na.»

¹² Filisika minw tun be o yoro ra, olugu perenna k'a fo Yonatan ni a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «Aw ye yelen yan, an bena aw karan ko do ra.»

Yonatan k'a fo a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «Yelen ka na ne ko; Matigi Ala ka o don Izirayelimogow boro le.»

¹³ Yonatan ka fara mina ni a borow ni a senw ye ka ke yelen ye ka taga; a ta kerekeminanw tabaga fana tun gbannin be a ko. O tagara ben Filisikaw kan; Yonatan ka ke Filisikaw bugo ye ka o ben, a ta kerekeminanw tabaga ka ke o to laban ye ka taga Yonatan ko. ¹⁴ Yonatan ni a ta kerekeminanw tabaga ka o kere folo min ke, o ka ce mугan jogon le faga o yoro fitini na yi.

¹⁵ Ayiwa, a kera ten minke, jatige ka Filisikaw ta kerekejama bee mina. O bee pagamina jogon na ka ben jogon kan; kerekejamaba yere o, minw tun be o yoro maraw ra o, minw tun be o sigiyorow korosi ra o, kerekacefariw o, o bee. Dugukolo fana yereyerera ka do fara o ta siranya kan. Ala yere le tun ka o siranyaba bla Filisikaw ra.

Izirayelimogow bee tugura Filisikaw ko

¹⁶ Ayiwa, Sawuli ta kerekeden minw tun be Gibeha dugu yoro korosira Boniyaminu ta mara ra, olugu nana a ye ko Filisikaw ta kerekejama bee pagamina jogon na ka janjan, o be borira ka taga fan bee ra. ¹⁷ O ra, Sawuli k'a fo a nofemogow ye ko: «Aw ye kerekedenw jate, k'a fle jon le fonna an na.» O ka jateri ke, k'a ye ko Yonatan ni a ta kerekeminanw tabaga le fonna.

¹⁸ Sawuli k'a fo Ahija ye ko: «Aw ye na ni Ala ta jenjogonya kesu* ye.» O wagati ra, jenjogonya kesu* tun be Izirayelimogow le fe. ¹⁹ Sawuli tun be kumana ni sarakalasebaga ye. Nka mankan nana ke bonya ye kosebe Filisikaw ce ra minke, Sawuli k'a fo sarakalasebaga ye ko a kana Ala pininka tuun; a ko: «A ka ni ten, i boro bo yi.»

²⁰ Sawuli ni a ta mogow bee jenna ka taga kere ra. O tagara a soro ko Filisikaw bee pagamina jogon na, o gberegberere ka o ta kerekemuruw bo ka ben jogon kan ka ke jogon faga ye; a kera kopagamininba ye. ²¹ A kera ten, Heburu minw tun tagara to ni Filisikaw ye kabini wagatijan ka to ka baara ke o ye, ani ka taga kere ra ni o ye, olugu fana sekora ka na fara Izirayelimogo tow kan, o minw tun be Sawuli ni Yonatan ko. ²² Izirayelimogo to minw tun tagara dogo Efirayimu kuruyorow ra, olugu nana a men minke ko Filisikaw be borira, olugu fana nana don kere ra, ka ke o gben ye. ²³ Matigi Ala ka Izirayelimogow bosi o cogo le ra o lon na; o ka kere ke ka taga teme fo Beti Aveni yoro kan.

Sawuli ka kerekedenw bari domuni na

²⁴ Ayiwa, Izirayelimogow tun segera fo ka o baraka ban o lon na, sabu Sawuli tun ka kankarigbelen le la o ye, k'a fo o ye ko fo ka taga wula se, fo

ka taga a to ale ye a dimibo a juguw ra, ko ni mogo o mogo ka domuni ke, ko Ala ye o tigi danga. O ra, kerəkeden si tun ma domuni ke.

²⁵ Kerəkajama bɛɛ lajennin nana taga don tu do konɔ; o y'a sorɔ li caman tun bɛ o tu konɔ, fo a tun bɛ woyo dugu ma. ²⁶ O tagara se o tu konɔ minke, o ka o li woyoto ye; nka mogo si ma son k'a boro don a ra k'a don a da ra, sabu Sawuli karira ka min fo, o tun bɛ siranna o ra.

²⁷ Yonatan tun m'a lon ko a face tun karira k'a fo ko mogo si kana domuni ke. O ra, bere min tun bɛ a boro, a ka o bere kun su li ra k'a don a da ra; o yoronin bɛɛ a pamalɔra.

²⁸ O wagati ra, kerəkeden do k'a fo Yonatan ye ko: «I face ka kankarigbelen la an ye, k'a fo kerəkajama ye ko: «Ni mogo o mogo ka domuni ke bi, ko Ala ye o tigi danga!» O le k'a to mogow segera fo ka o baraka ban tan.»

²⁹ Yonatan ko: «Ne face bɛ mogow toɔrɔra gbansan le. Ne ka li doonin domu minke, aw y'a fle ne pamalɔra cogo min na. ³⁰ Kerəkedenw ka fen minw mina o juguw ra, ni o tun ka o fen dow domu, o tun bɛna fisaya o ma, ani fagari min lara Filisikaw kan bi, o fagari tun bɛna bonya ka teme nin kan pewu.»

³¹ O lon na, Izirayelimogow ka Filisikaw faga tuun, k'a ta Mikimasi, ka taga se fo Ayalon. O ko, o segekojugu fe, ³² o tun ka began minw mina o juguw ra, o nana girin ka ben o beganw kan, ka sagaw ni misiw ni misidenw mina, ka o kannatige o yoronin bɛɛ ra yi, ka ke a sogo ni a jori bɛɛ domu ye. ³³ Mogo do tagara a fo Sawuli ye ko: «A fle, kerəkedenw bɛ sogo ni a jori bɛɛ domuna ka Matigi Ala hake ta.»

Sawuli k'a fo mogow ye ko: «Aw ye Ala kanblabagaw le ye! Aw ye kabakuruba do kolonkolon ka na ni a ye yan sisan.» ³⁴ A ko: «Aw ye don jama ce ra k'a fo mogow ye ko o bɛɛ kelen kelen ye na ni o ta saga walama ni o ta misi ye yan, ka na a kannatige yan ka a domu. Aw kana son ka sogo domu ni a jori ye tuun ka Matigi Ala hake ta.»

O bɛɛ kelen kelen nana ni o ta misi ni o ta saga ye su fe, ka na a faga o yoro ra. ³⁵ Sawuli ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye; o le kera a ta sarakabonan folo ye, a ka min lo Matigi Ala ye.

³⁶ Sawuli k'a fo a ta kerəkajama ye tuun ko: «An ye jigi Filisikaw ko su fe ka taga o borofenw bɛɛ ce fo ka taga dugu gbɛ, an kana hali mogo kelen panaman to.» Kerəkedenw k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i ma, an ye a ke ten.» Nka sarakalasebaga ko: «Aw y'a to an ye Ala pininka nin ko ra yan folo.»

³⁷ Sawuli ka Ala pininka, ko: «Yala ne ka kan ka jigi ka taga Filisikaw ko wa? Yala i bɛna o don Izirayelimogow boro wa?» Ala ma Sawuli jaabi o lon na. ³⁸ O ra, Sawuli ko: «Aw minw bɛɛ ye kerəkajama kuntigiw ye, aw ye na yan. Jurumun min kera bi an ce ra, an ye o segesege k'a lon. ³⁹ Matigi Ala panaman min ka Izirayeli deme, ne bɛ kari o togo ra, ko hali ni a kera ko ne yere dence Yonatan le ka kojugu ke, a ka kan ka faga.» Nka mogo si ma kuma.

⁴⁰ O ra, Sawuli k'a fo Izirayelimogow bɛɛ ye ko: «Aw ye lo fan kelen fe, ne ni ne dence Yonatan, anw bɛ lo fan do fe.» Mogow k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i ma, i ye a ke ten.»

⁴¹ Sawuli ka Matigi Ala daari k'a fo ko: «Izirayeli ta Ala, mun koson i ma i ta jonce jaabi bi? Ni a kera ko jurumun bɛ ne le ra walama ni a bɛ

ne dence Yonatan le ra, o tuma i ye ne jaabi ni Urimi ye; nka ni a kera ko Izirayelimogow le firira ka jurumun ke, ne jaabi ni Tumimi* ye.»

Ayiwa, Ala ka Sawuli ni Yonatan le yira; kerekeden tow nin bora a ra. ⁴² Sawuli ko: «Aw ye Matigi Ala jininka sisan k'a lon ne ni Yonatan fla ra, jon le ka jurumun ke.» O ka Ala jininka tuun; Ala ka Yonatan le yira.

⁴³ Sawuli k'a fo Yonatan ye ko: «I ka min ke, o fo!»

Yonatan ko: «Bere min tun be ne boro, ne ka o kun le su li ra ka o li domu. Ayiwa, ni fagari lo, ne sonna o ma.» ⁴⁴ Sawuli ko: «Yonatan, ni ne koni ma ele faga, o tuma Ala kana ne to yi fiyewu!» ⁴⁵ Mogow ka Sawuli jaabi ko: «Mun? Ka Yonatan faga? Ale min kera sababu ye k'a to an bosira nin kereba ra wa? O te se ka ke fiyewu! An koni be kari Matigi Ala panaman togo ra ko hali a kunsigiden kelen tena bo a kun na; sabu Ala yere le k'a deme ka nin baaraba ke bi.»

Mogow ka Yonatan bosi o cogo le ra; o ma son a ye faga.

⁴⁶ O ko, Sawuli ka Filisikaw gbenni dabra. Filisikaw sekora ka taga o ta jamana ra.

Sawuli ka se sorɔ siya minw kan

⁴⁷ Kabini Izirayeli jamana masaya dira Sawuli ma, a jugu minw tun k'a lamini, a ka olugu bee kere. Mohabukaw, ani Amankaw, ani Edomukaw, ani Soba jamana masacew, ani Filisikaw. Ni a tun ka taga fan o fan, a tun be se sorɔ a juguw kan. ⁴⁸ A k'a ta cefariya yira, ka se sorɔ Amalekikaw fana kan. Minw tun be Izirayelimogow borofen ce, a ka Izirayelimogow bosi olugu bee boro fana.

Sawuli ta somogow

⁴⁹ Sawuli dencew tun ye Yonatan, ani Isivi ni Malikisuwa ye. A denmuso koroba togo tun ye ko Merabu; fitini togo tun ye ko Mikali. ⁵⁰ A muso togo tun ye ko Ahinohamu; Asimati denmuso tun lo. Sawuli ta kerekejama kuntigi togo tun ye ko Abineri; Abineri face togo tun ye ko Neri. Sawuli belence le tun ye Neri ye, ⁵¹ sabu Kisi, min tun ye Sawuli face ye, ani Neri min tun ye Abineri face ye, olugu tun ye Abiyeli dencew le ye.

⁵² Sawuli ta tere bee ra, a ka kereba ke ni Filisikaw ye. Ni a tun ka ce barakaman, walama cefari do ye yoro o yoro, a tun be o tigi ta k'a ke a ta kerekeden do ye.

15

Izirayelimogow ka Amalekikaw kere

¹ Samawilu k'a fo Sawuli ye ko: «Matigi Ala ka ne le ci, ka na turu ke ele kun na ka i sigi masaya ra a ta mogow kunna, minw ye Izirayelimogow ye. O ra, Matigi Ala bena kuma min fo i ye sisan, o lamen. ² Fangatigi Ala ka min fo, o ye nin ye, ko: «Ne bena Amalekikaw kere, sabu Izirayelimogow boto Misiran, o ka sira tige o pa ko o te teme. ³ O ra, aw ye taga Amalekikaw kere ka o ni o borofenw bee halaki pewu, Matigi Ala ye. Aw kana makari o ra; aw ye cew, ani musow, ani denmisenw, ani denjeninw, ani misiw, ani sagaw ni baw, ani nogomew, ani faliw bee faga.» »

⁴ Sawuli k'a ta kerekejama bee wele, ka taga o lajen ka o jate Telahimu yoro ra. Kerekeden sennaman waga keme fla (200 000) le tun bora Izirayeli

* **14:41** 14.41 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

yoro tow ra; waga tan (10 000) bora Zuda mara ra. ⁵ Sawuli ni a ta kerekajama tagara Amalekikaw ta dugu koro; o ka kerekeden dow dogo kodinga do kono yi. ⁶ O ko, a k'a fo Kenikaw ye ko: «Aw ye taga ka bo Amalekikaw ce ra, janko ne kana na aw ni o halaki jagon fe, sabu aw ka Izirayelimogow bee minako ja, wagati min o tun be bora Misiran.» Kenikaw tagara ka bo Amalekikaw ce ra.

⁷ Sawuli ka Amalekikaw kere ka o faga, k'a ta Havila dugu ra, ka taga a bla fo Suri dugu kere fe, Misiran jamana tereboyanfan na. ⁸ A ka Amaleki masace Agagi panaman mina, ka mogow tow faga ni kerekemuru ye ka o bee halaki ka ban pewu. ⁹ Nka Sawuli ni kerekajama ka Agagi panaman to, ani sagaw ni baw ni misiw ni misiden toroninw, ani sagadenw bee ra numanmanw; o ma son ka olugu faga. Fen o fen ka ji, o ma son ka o halaki. Nafa te began minw na, ani minw man ji, o ka olugu doron le faga.

¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Samawilu ye, ko: ¹¹ «Ne ka Sawuli panawoloma k'a sigi masaya ra minke, o tingalon be ne ra sisan; sabu a ka ne kan bla, ani ne ka min fo a ye, a ma o ke.»

O kuma ka Samawilu hakiri jagami kosebe; a ka su bee ke ka Matigi Ala daari.

¹² Sogomada joona fe, Samawilu wurira ka taga Sawuli ko. K'a to sira ra, o k'a fo a ye ko Sawuli tagara Karimeli, ka taga hakirijigifen do lo a yere togow ra o yoro ra, ko o ko, a bora yi ka seko ka taga Giligali. ¹³ Ayiwa, Samawilu nana taga Sawuli ye. Sawuli k'a fo, ko: «Matigi Ala ye baraka don i ra! Matigi Ala tun ka min o min fo, ne ka o bee ke.» ¹⁴ Nka Samawilu k'a jaabi ko: «O tuma ne toro be sagakasikan ni misikasikan minw na, o ye mun le ye?» ¹⁵ Sawuli ko: «Kerekedenw le nana ni o ye ka bo Amalekikaw fe; o ka sagaw ni misiw bee ra numanmanw woloma ko o bena o ke saraka ye k'a di Matigi Ala, i ta Ala ma. Nka an k'a to bee halaki pewu.»

¹⁶ Samawilu ko: «Kuma dabra ten! Matigi Ala ka min fo ne ye bi su fe, a to ne ye o fo i ye.» Sawuli ko: «A fo!» ¹⁷ Samawilu ko: «Tuma min na ele tun te i yere jatera fen ye, Ala ka i ke Izirayeli ta gbaw bee kuntigi ye. Matigi Ala ka turu mun i kun na ka i ke Izirayeli masace ye. ¹⁸ Matigi Ala ka i ci k'a fo i ye ko i ye taga nin mogojuguw bee halaki ka bo yi pewu, minw ye Amalekikaw ye, ko i ye taga o kere ka o faga, fo ka o si tunu pewu. ¹⁹ Ayiwa, mun na Matigi Ala ka min fo, i ma o ke? Mun na i ka kojugu ke Matigi Ala ja koro, ka taga girin ka la Amalekikaw borofenw kan ka o ce.»

²⁰ Sawuli ka Samawilu jaabi ko: «Ne ka Matigi Ala kan mina ke! Matigi Ala ka min fo ne ye, ne ka o ke. Ne ka Amalekikaw bee halaki ka o ban, ka o ta masace Agagi panaman mina ka na ni a ye. ²¹ Kerekedenw le ka sagaw, ani misi dow ta fen minaninw na. An tun ka kan ka fen minw bee halaki pewu, o ka olugu ra numanmanw le panawoloma, janko ka na o ke saraka ye k'a di Matigi Ala, i ta Ala ma Giligali.»

²² Samawilu ko:

«Yala saraka jenitaw ni saraka werew
le ka di Matigi Ala ye
ka teme Matigi Ala yere kanminari kan wa?
On-on de, ka Matigi Ala kan mina,
o ka fisa ni sarakabo ye.
Ka i yere majigi Matigi Ala ye,
o ka fisa ni hali sagajigi turuw saraka ye.

²³ Ka muruti Matigi Ala ma,

o ni lagberike ta jurumun bæe ka kan.
 Ka i yere bonya,
 o ni jobato jurumun bæe ka kan.
 I banna Matigi Ala ta kuma ma minke,
 Matigi Ala fana be ban ele ra,
 ka i wuri ka bo masaya ra.»

²⁴ Ayiwa, Sawuli ko Samawilu ma ko: «Ne ka jurumun ke; ne ma son ka Matigi Ala ta cifoninw ke, ani ne ma son ele ta kuma ma. Ne tun siranna mogow le na, o koson o ka min fo, ne k'a to o ka o ke. ²⁵ O ra, ne be i daari, sabari ka ne ta jurumun yafa ne ma, ka taga ni ne ye, janko ne ye taga Matigi Ala bato.»

²⁶ Samawilu k'a jaabi ko: «Ne tena seko ni i ye tuun. I banna ka Matigi Ala ta kuma lamem minke, ale fana be ban i ra, ka i wuri ka bo masaya ra Izirayeli jamana ra.»

²⁷ Samawilu k'a ko di, ko a be taga wagati min na, Sawuli ka Samawilu ta deregeba senkoroyoro mina; deregeba faranna. ²⁸ Samawilu k'a fo a ye ko: «Matigi Ala fana bena Izirayeli masaya faran ka bo ele boro, k'a di jamana mogow do were ma, min ka fisa ni ele ye. ²⁹ Matigi Ala min ye Izirayeli ta bonyatigi ye, ale te faninya tige, a fana te a miiriya yelema, sabu adamaden te ka na a fo ko a be a ta miiriya yelema.»

³⁰ Sawuli ka Samawilu jaabi tuun ko: «Ne ka jurumun ke. Sisan ne be i daari ko i ye sabari ka ne bonya ne ta jamana cekorobaw na korow, ani Izirayelimogow na korow. Taga ni ne ye, janko ne ye taga Matigi Ala, i ta Ala bato.»

³¹ Samawilu sekora ka tugu Sawuli ko; Sawuli k'a kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

³² O ko, Samawilu ko: «Aw ye na ni Amalekikaw ta masace Agagi ye yan.» Agagi ninsondiyanin gbarara ka na. A tun b'a fora a yere konow ko: «Sisan koni, sigiya t'a ra, saya siranya koni banna.» ³³ Nka Samawilu ko a ma ko: «Ele ta keremukuru ka muso dow bonow o denw na cogo min na, o cogo kelen na, ele fana bamuso bena bonow a ta den do ra bi.»

Samawilu ka Agagi faga Matigi Ala na korow Giligali.

³⁴ O ko, Samawilu kosegira ka taga Rama; Sawuli tagara a ta so, a ta dugu ra Gibeha, min be wele ko Sawuli ta Gibeha. ³⁵ Fo ka taga Samawilu salon se, a ma taga Sawuli fle tuun, nka Samawilu tun be to ka kasi Sawuli koson tuma bæe; Matigi Ala tun ka Sawuli sigi masaya ra Izirayeli kunna minke, o tingalon ka Matigi Ala sorow.

16

Ala ka Dawuda panawoloma

¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Ele ye kasi dabra Sawuli kunna ten! Ne banna a ra ka ban, ko a te sigi masaya ra Izirayeli kunna tuun. I ta sogogban ta k'a fa turu ra, i ye wuri ka sira mina; ne be i ci Betilehemukace Yese fe, sabu ne b'a fe ka mogow min ke masace ye, ne ka o tigi sorow ale dencew le ra.» ² Samawilu ko: «Ne be se ka taga o yoro ra cogo di? Sawuli bena o ko men, ka ne faga.» Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Taga ni misiden musoman do ye i boro, i ye a fo ko i nana ka na saraka le bo Matigi Ala ye. ³ I ye Yese wele ka na sarakaboyoro ra; o ko, i bena min ke, ne yere bena o fo i ye. Ni ne nana mogow min yira i ra, i bena turu ke o tigi kun le na, k'a sigi masaya ra.»

⁴ Matigi Ala ka min fɔ, Samawilu ka o kɛ; a tagara Betilehemu. Dugu cɛkɔrɔbaw k'a ye minke, o siranna; o borira ka taga a kunben k'a jininka ko: «I bɛ nana diman le ra wa?» ⁵ Samawilu ka o jaabi ko: «Onhon, ne nana diman le ra; ne nana saraka le bɔ Matigi Ala ye. Aw ye aw yere saninya ka na ni ne ye sarakabɔyɔrɔ ra.» Samawilu ka Yese ni a dencew fana saninya, ka o wele ka na sarakabɔyɔrɔ ra.

⁶ O sera sarakabɔyɔrɔ ra minke, Samawilu ka Yese dence Eliyabu ye minke, a k'a fɔ a yere kɔnɔ ko: «Sigiya t'a ra, Matigi Ala ka mɔgɔ min panawoloma, o le lonin ye nin ye Matigi Ala na kɔrɔ.» ⁷ Nka Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «I kana a fari cogoya fle, walama a janya; sabu ne ma ale le panawoloma. Adamadenw bɛ min jate fen ye, Ala tɛ o jate foyi ye; sabu adamaden na bɛ min ye, a bɛ jabo o le fe, k'a sɔrɔ Matigi Ala bɛ mɔgɔ jusukun le fle.»

⁸ Ayiwa, Yese k'a dence Abinadabu wele ka na, ko a ye na temɛ Samawilu na kɔrɔ. Nka Samawilu ko: «Matigi Ala ma nin fana panawoloma.» ⁹ Yese k'a dence Sama wele ko a ye na temɛ Samawilu na kɔrɔ; Samawilu ko: «Matigi Ala ma nin fana panawoloma.» ¹⁰ Yese k'a dence wolonfla latemɛ Samawilu na kɔrɔ, nka Samawilu k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ma ninnugu si panawoloma.» ¹¹ A ka Yese jininka ko: «I dencew bɛɛ le bɛ ninnugu ye wa?» Yese ko: «On-on, o bɛɛ ra fitini belen bɛ yi, nka a bɛ sagagbenyɔrɔ ra.» Samawilu ko: «Aw ye taga a wele ka na; sabu an tena saraka domu fiyewu, ni ale ma na.»

¹² Yese ka mɔgɔ ci ka taga Dawuda wele ka na. Kanbelen cɛnuman tun lo, a tun gbenin bɛ ka na; a jakisew fana tun cɛ ka ni. A nana minke, Matigi Ala ko Samawilu ma ko: «Wuri, i ye turu kɛ a kun na, ale lo.» ¹³ Samawilu ka sogogban ta ka turu kɛ a kun na a kɔrɔcɛw bɛɛ na na. K'a ta o lon na, Ala Nin* jigira Dawuda kan ni baraka ye, ka to a kan. O kɔ, Samawilu sekɔra ka taga Rama.

O ka Dawuda wele ka taga Sawuli fe

¹⁴ Ayiwa, o wagati ra, Matigi Ala Nin* bɔra Sawuli kan; Matigi Ala k'a to ninjugu dɔ donna a ra k'a tɔɔrɔ. ¹⁵ Sawuli ta baaradenw k'a fɔ a ye ko: «A fle, Ala k'a to ninjugu dɔ le bɛ i tɔɔrɔra tan. ¹⁶ An matigice y'a to a ta jonw ye taga mɔgɔ dɔ jini a ye, min bɛ se gonifo ra. Ni o ninjugu nana don i ra tuma min na, o tigi bɛna goni fɔ; ni o kera, i ta tɔɔrɔ bɛ nɔgɔya.» ¹⁷ Sawuli k'a fɔ a ta baaradenw ye ko: «Aw ye taga mɔgɔ dɔ jini, min bɛ se gonifo ra kosebe, ka na ni a ye ne fe yan.»

¹⁸ Baaraden dɔ ko: «Ne ka Betilehemukace Yese dence dɔ lon, ale bɛ se gonifo ra. Kerekɛɛfari lo. A bɛ se kuma ra, a cɛ ka ni, Matigi Ala fana bɛ ni a ye.»

¹⁹ Sawuli ka mɔgɔ ci Yese fe ka taga a fɔ a ye a ko: «I dence Dawuda min bɛ i ta sagaw gbenna, a bla ka na ne kɔrɔ yan.» ²⁰ Yese ka fali dɔ mina, ka buru caman kɛ minan dɔ kɔnɔ, ka forogo dɔ fa rezɛnji ra fana, ka o la fali kɔ ra; a ka badennin kelen fana di a dence Dawuda ma, ko a ye taga o fenw bɛɛ di Sawuli ma. ²¹ Dawuda tagara se Sawuli fe; Sawuli k'a bla baara ra a yere fe. A ko diyara Sawuli ye kosebe. Sawuli k'a kɛ a ta kerekeminanw tabaga dɔ ye. ²² Sawuli ka cira bla Yese ma, ka taga a fɔ a ye ko: «A to Dawuda ye to baara ra ne fe yan, sabu a ko diyara ne ye kosebe.» ²³ Ni Matigi Ala tun k'a to o ninjugu donna Sawuli ra tuma o tuma, Dawuda tun bɛ a ta goni ta k'a fɔ. Ni o kera, Sawuli tun bɛ a yere sɔrɔ; a ta tɔɔrɔ tun bɛ nɔgɔya, o ninjugu fana tun bɛ bɔ a ra.

17

Goliyati ka siranya bla Izirayelimogow ra

¹ Ayiwa, o kow ko, Filisikaw ka o ta kererejamaw bee lajen kere kama; o tagara lajen Soko dugu koru, Zuda mara ra, ka o ta fanibonw lo Efesi Damimu yoro ra, Soko dugu ni Azeka dugu ce. ² Sawuli ni Izirayelimogow fana ka jogon lajen Ela kenegbeba ra, ka o yere laben ka Filisikaw kere. ³ Filisikaw tun lonin be kuru do fan kelen na, Izirayelimogow fana tun lonin be kuru do were fan kelen na, ka kuruw furance to o ni jogon ce.

⁴ Ayiwa, Filisikaw ta kererecefari do nana bo o ce ra ka na lo. A togo tun ye ko Goliyati, a bora Gati. A janya tun ye nongon* na woro ye. ⁵ Siranegge fugula tun be a kun na; siranegge derege min tun b'a ra, o lalaganin be k'a ke i ko jegefara bisigi, a gbiriya be kilo biworo bo. ⁶ A senkalaw tun datugunin be ni siranegge ye. Taman siranegeraman do fana tun dulonnin be a kan na. ⁷ A ta taman yiri bonya tun be i ko jesedanbagaw ta kpeleyiri; taman negge doron tun be kilo wolonfla bo. Ce min tun k'a ta negbennan mina, o tun be tagamana a na.

⁸ Ayiwa, Filisikace lora ka kuma Izirayeli ta kererekenw fe. A perenna k'a fo o ye ko: «Mun le koson aw nana lo yan kere kama? Ne le ye Filisikace ye! Aw do? Aw te Sawuli ta jonw le ye wa? Aw ye ce kelen janawoloma aw ce ra, a ye na an be kere ke! ⁹ Ni a sera ne ra ka ne faga, o tuma anw bena ke aw ta jonw ye. Nka ni ne le sera ale koru k'a faga, o tuma aw le bena ke anw ta jonw ye; aw bena to ka baara ke anw ye.» ¹⁰ Filisikace k'a fo tuun ko: «Izirayeli ta kererekenw, ne b'a fo aw ye bi, ko ni aw ye ce w ye, aw ye ce kelen di ne ma, an ye kere ke!»

¹¹ Sawuli ni Izirayeli ta kererekenw ka Filisikace ta kuma men minke, o ka siranyaba bla o bee ra, fo ka o fari faga.

Dawuda tagara kerereyoro ra

¹² Ayiwa, Dawuda tun ye Efiratakace do dence le ye, min tun be bo Betlehemu, Zude mara ra. A togo tun ye ko Yese. Dence seegi le tun b'a fe. Sawuli ta wagati ra, Yese tun ye cekoroba ye, a si tun korora kosebe. ¹³ Yese dence saba tun be ni Sawuli ye kerereyoro ra. A dence folo min tun be kerereyoro ra, o togo tun ye ko Eliyabu, flanan togo tun ye ko Abinadabu, sabanan togo tun ye ko Sama. ¹⁴ Dawuda le tun ye o bee ra fitini ye. Dawuda korocew tun tagara Sawuli fe. ¹⁵ Dawuda tun be to ka bo Sawuli ta so ka taga Betlehemu, ka taga a face ta sagaw gben; o ko, a tun be seko ka na.

¹⁶ Ayiwa, lon o lon, sogoma ni wula fe, Filisikace tun bena lo ka kuma Izirayelimogow na na; a ka o ke ka na se tere binaani.

¹⁷ Lon do, Yese k'a fo a dence Dawuda ye ko: «Ne bena simankise yirannin boru kelen di i ma, ani burukun tan; i be teliya ka taga o di i korocew ma kerereyoro ra. ¹⁸ Ne be nono gberennin kuru tan fana di i ma, i be taga o di o ta kererejama kuntigi ma. A fle ni i korocew ka kene; o ye tagamasiyen do di i ma ka na, min b'a yira ko cira sera. ¹⁹ O be ni Sawuli ye, Ela kenegbeba yoro ra, o ni Izirayeli ce tow bee, o be kere ra ni Filisikaw ye.»

²⁰ Ayiwa, Dawuda wurira sogomada joona fe; a k'a ta sagaw karifa sagagbenbaga do ma, k'a ta doniw sogolon ka taga, i n'a fo a face Yese tun k'a fo a ye cogo min na. A tagara se kerereyoro ra tuma min na, o y'a soru kererejama tun be labenna kere kama; o tun be kulew cira kere koson.

* 17:4 17.4 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

²¹ Izirayeli ta kerεkejama ni Filisikaw ta kerεkejama lora, ka na di nɔɔn ma ko o be nɔɔn kerε. ²² Fεn minw tun be Dawuda boro, a ka o di doniw korosibaga ma, ka bori ka taga kerεkedenw korɔ kerεkeyorɔ ra. A tagara se yi minke, a k'a korocεw fo ka o jininka ni o ka kenε. ²³ Ka Dawuda to kuma ra ni a korocεw ye, Filisikace Goliyati, Gatikace, ale barara ka bo Filisikaw ta kerεkedenw ce ra, ka na lo kerεkejama fla ce ma. A tun derira ka kuma minw fo, a kosegira o kuma kelenw kan tuun; Dawuda ka o men.

²⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ka o ce ye minke, o beε siranna, ka bori. ²⁵ O ka ke a fo ye nɔɔn ye ko: «Aw ka ce nin ye ke! A be to ka na, ka na Izirayelimogow neni, k'a ta cefariya le yira an na. Ni mogɔ o mogɔ ka se k'a faga, masace bena naforo caman di o tigi ma, k'a denmuso fana di a ma furu ra, ka ninsongosara ko bo a ta somogow beε kan Izirayeli jamana ra.» ²⁶ Ce minw tun be Dawuda korɔ, Dawuda ka olugu jininka ko: «Ni mogɔ min sera ka nin Filisikace faga, ka maroya bo Izirayeli kan, mun le bena ke o tigi ye? O tuma nin Filisikace kenesigibari ye jon le ye, fo a bena ke Ala panaman ta kerεkejama mafiyenya ye?» ²⁷ Mogow kosegira o kuma kelen kan tuun k'a fo a ye; ni mogɔ min ka ce faga, masace bena ko minw ke o tigi ye, o ka o fo a ye.

²⁸ Ayiwa, Dawuda korocε Eliyabu k'a kumato ye ni mogow ye minke, a dimina kosebe. A ko: «Ele nana mun le jini yan de? Saga dama dama minw be an fe, i ka o to jon le boro kongokolon konɔ yi? Ne ka ele ta yereyira ni i ta juguya lon; i nakun ye ka na kerε le fle doron!»

²⁹ Dawuda ko: «O tuma ne ka mun kojugu le ke? Ne te se ka hali jininkari yere ke?»

³⁰ A bora a korocε korɔ, ka taga mogɔ were fe ka taga o jininka o ko kelen na. Tow tun konna ka min fo a ye, o ka o kuma kelen le fo a ye.

Dawuda ko ale be Filisikace kerε

³¹ Ayiwa, Dawuda tun ka kuma minw fo, mogow ka o men; o tagara o lakari Sawuli ye. Sawuli ka mogɔ ci ka taga Dawuda wele ka na. ³² Dawuda nana se Sawuli korɔ minke, a k'a fo Sawuli ye ko: «Mogɔ si kana a fari faga nin Filisikace koson. I ta jonce bena taga a kerε.»

³³ Sawuli ko: «I te se ka taga kerε ke ni nin Filisikace ye de! Sabu ele ye denmisen le ye, k'a sorɔ ale derira kerε ra kabini a denmisenman.»

³⁴ Dawuda ko Sawuli ma ko: «Tuma min na i ta jonce tun be to k'a face ta sagaw gben, ni jara, walama ni waraba do tun nana ko a bena saga do mina, ³⁵ ne tun be bori a ko, ka taga a bugɔ, ka saga sama ka bo a da ra. Ni a tun yelemana ko a be ben ne kan, ne tun b'a mina a kansiw ma, k'a bugɔ fo k'a faga. ³⁶ I ta jonce ka jaraw ni warabaw faga ten le. Nin Filisikace kenesigibari ta fana bena ke i n'a fo o waraw ta kera cogo min na; sabu a ka Ala panaman ta kerεkejama mafiyenya. ³⁷ Matigi Ala min ka ne kisi jaraw ni warabaw ma, ale kelen le bena ne kisi ka bo nin Filisikace boro.»

Sawuli ko Dawuda ma ko: «Ayiwa, taga! Matigi Ala ye ke ni i ye.»

³⁸ Sawuli k'a yere ta kerεkefaniw don Dawuda ra; a ka siranegεfugula do biri a kun na, ka negederege don a ra. ³⁹ Dawuda ka Sawuli ta kerεkemuru fana ta ka o dulon a yere ra, kerεkefaniw kan. A ko a be tagama ni a ye k'a fle, sabu a tun m'a ke k'a fle folo; a ma se. A ko Sawuli ma ko: «Ne te se ka tagama ni nin fenw ye, sabu ne ma deri a ra.» A ka o bo a yere ra. ⁴⁰ Dawuda k'a ta bere ta, ka berekoro nugunin looru tomɔ kodinga konɔ, ka o bla a ta sagagbenborɔ konɔ. A k'a ta tafura mina a boro ka taga Filisikace kama.

⁴¹ Ayiwa, Filisikace ka ke na ye doonin doonin Dawuda korɔ; a ta negebennan tabaga tun be tagamana a ja. ⁴² Filisikace ka Dawuda fe, k'a ye ko denmisennin lo, a fari gbenin be, a pada ce ka ji. A ma Dawuda jate foyi ye. ⁴³ A ko Dawuda ma ko: «O tuma ne ye wuru le ye fo i be na ne ko ni bere ye wa?» A ka Dawuda danga ni Filisikaw ta alaw togow ye. ⁴⁴ A ko Dawuda ma tuun ko: «Na yan! Ne bena i faga ka i sogo di konow ni kongowaraw ma.»

⁴⁵ Dawuda ka Filisikace jaabi ko: «Ele be nana ne kama ni kerekemuru ni bipe ni taman le ye; nka ne be tagara ele kama ni Fangatigi Ala togow le ye, Izirayeli ta kerekejama ta Ala, i ka min mafiyenya. ⁴⁶ Bi koni, Matigi Ala bena ele don ne boro; ne bena i faga ka i kunkolo tige. Ne bena Filisikaw ta kerekedenw faga ka o sogo di konow ni kongowaraw ma. Dunuɓa bee bena a lon ko Ala barakaman be Izirayelimogow fe. ⁴⁷ Nin jama bee lajennin bena a lon ko Matigi Ala te mogow kisi kerekemuru ni taman le baraka ra, sabu nin kere be Matigi Ala le boro; a bena aw don anw boro.»

⁴⁸ Ayiwa, Filisikace gbarara ko a be na Dawuda kama minke doron, Dawuda teliyara ka taga a kunben kerekekenɛ kan; ⁴⁹ a k'a boro don a ta borow konow, ka berekoro kelen bo, ka o don a ta tafura ra, ka Filisikace bon a ten na fo ka kabakuru don a ten konow. Filisikace benna k'a ja biri dugu ma.

⁵⁰ Dawuda sera Filisikace ra o cogo le ra ni tafura kelen ni berekoroden kelen ye; a ka Filisikace bugow k'a ben k'a faga, k'a sorow kerekemuru te a boro.

⁵¹ Dawuda borira ka taga ben Filisikace kan. A ka Filisikace ta kerekemuru mina, k'a sama ka bo a la ra, ka a faga, ka sorow k'a kun tige.

Filisika tow k'a ye ko olugu ta kerekecafari fagara minke, o bee borira. ⁵² Izirayeli ta kerekedenw, ani Zuda ta mogow, olugu ka ke kule ci ye, ka Filisikaw gben ka taga se fo Gati dugu donda ra, fo Ekuron dugu donda korow. O ka Filisikaw faga; o suw tun lalanin be Sarayimu sira ra ka taga se fo Gati, fo Ekuron. ⁵³ Izirayelimogow sekora ka bo Filisikaw gbenyow ra, ka na Filisikaw borofenw ce.

⁵⁴ Ayiwa, Dawuda ka Filisikace kunkolo ta ka taga ni a ye Zeruzalemu; a tagara Filisikace ta kerekeminanw bla a ta fanibon konow.

⁵⁵ Tuma min na Sawuli tun ka Dawuda ye a be tagara Filisikace kama, a ta kerekejama kuntigi min ye Abineri ye, a ka o pininka ko: «Abineri, nin kanbelennin ye jon den le ye de?» Abineri tun k'a jaabi ko: «Ka can fo masace, ne m'a lon!» ⁵⁶ Masace k'a fo a ye ko: «Nininkari ke, k'a lon jon ta den lo.»

⁵⁷ Ayiwa, Dawuda nana bo Filisikace fagayow ra ka na minke doron, Abineri k'a mina ka taga ni a ye masace fe; o y'a sorow Filisikace kunkolo belen tun be Dawuda boro. ⁵⁸ Sawuli k'a pininka ko: «Kanbelen, jon den le be ele ye?» Dawuda k'a jaabi ko: «Ne ye i ta jonce Yese dence le ye, min be Betilehemu.»

18

Dawuda ni Yonatan ta teriya

¹ Ayiwa, Dawuda kumana ni Sawuli ye ka ban tuma min na, o wagati yere ra, Yonatan nin sirira Dawuda ra. Yonatan ka Dawuda kanu i ko a yere nin. ² O lon na, Sawuli ka Dawuda to a yere korow; a ma son k'a bla a ye taga a face ta so. ³ Yonatan ka jennogonya don ni Dawuda ye, sabu a tun ka Dawuda kanu i ko a yere. ⁴ Deregeba min tun b'a ra, a ka o bo ka o

di Dawuda ma, ani a ta kerəkederege; hali a ta kerəkemuru ni a ta kalan ni a ta cesirinan, a ka o bee di Dawuda ma.

⁵ Ni Sawuli tun ka Dawuda ci ka taga kere o kere ra, Dawuda tun be taga se soro o bee ra. O koson Sawuli tun k'a ke kerəkecəfariw bee kuntigi ye. A ko diyara mogow bee ye; a ko diyara Sawuli ta jamana jamogow fana ye.

Dawuda pangboya ka Sawuli mina

⁶ Ayiwa, Dawuda tun ka Filisikace faga wagati min na, kerəkedenw nato ka bo kerəkeyoro ra, muso dow tun bora Izirayeli duguw bee ra, ka na masace Sawuli kunben, ka ke donkiri la ye, ka longanw ni dundunw fo, ka don ke, ka pagari, ka kulew ci; ⁷ o tun be donkiri lara ka jagon jaabi k'a fo ko:

«Sawuli ka ce waga caman faga,

Dawuda ka ce waga caman sigiyoroma tan faga.»

⁸ Sawuli ka o men minke, a dimina kosebē. A ko: «O tuma ce waga caman sigiyoroma tan be di Dawuda le ma, ka ce waga caman doron di ne ma ke. Ni a temena nin kan, a bena masaya yere le ta sisan.» ⁹ K'a ta o lon na, Dawuda pangboya donna Sawuli ra. ¹⁰ O dugusagbe, Matigi Ala k'a to ninjugu donna Sawuli ra tuun. Sawuli ma ke a yere kala ma tuun; a ka ke fatokuma dow pagami ye k'a fo a ta so konoyi. O y'a soro Dawuda tun be a ta goni fora i n'a fo a tun derira k'a ke cogo min na lon tow ra. Sawuli ta taman tun be a boro. ¹¹ Sawuli barara k'a ta taman wuri, ko a be Dawuda sogo ni a ye k'a gbengben kogo kan; a ka Dawuda bon ni taman ye fo sipaga fla, nka Dawuda jengera ka bo taman na fe o bee ra.

¹² Sawuli tun be siranna Dawuda na, sabu Matigi Ala tun be ni Dawuda ye, nka a tun te ni ale Sawuli ye tuun. ¹³ O ra, a ka Dawuda mabo a yere ra, k'a ke ce waga kelen kuntigi ye; Dawuda tun be to ka bla o mogow le na ka taga kerəkeyorow ra. ¹⁴ Ni a tun ka ko o ko dabo, o tun be na a boro, sabu Matigi Ala tun be ni a ye. ¹⁵ Sawuli nana a ye ko Dawuda ta koketaw bee be pana a boro minke, do farara a ta siranya kan tuun Dawuda na. ¹⁶ Nka Dawuda ko tun ka di Izirayeli mara mogow bee ye, ani Zuda mara mogow, sabu a tun be to ka bla o na ka taga kere ke.

Dawuda ka Sawuli denmuso furu

¹⁷ Lon do, Sawuli k'a fo Dawuda ye ko: «Ne denmuso folo ye nin ye, min togo ye ko Merabu. Ne bena a di i ma furu ra; nka i ka kan ka baara ke ne ye, ka ke cefari ye, ka kere ke Matigi Ala togo koson.» Sawuli ka o fo sabu a tun b'a fora a yere konoko ale yere le man kan ka Dawuda faga, ko a ka fisa Filisikaw le ye a faga kere ra.

¹⁸ Dawuda ka Sawuli jaabi ko: «E! O tuma ne ye jon le ye? Ne ta ghamogow ni ne face ta somogow ye jon le ye, ka na a fo ko ne be ke masace burance ye?» ¹⁹ Nka Sawuli denmuso Merabu furu wagati nana se minke, sani a ye a furu Dawuda ma, a k'a furu ce were ma, min togo tun ye ko Adiriyeli; a tun be bo Mehola.

²⁰ Ayiwa, Dawuda ko tun ka di Sawuli denmuso Mikali ye. O kuma fora Sawuli ye minke, o diyara a ye. ²¹ Sawuli k'a fo a yere konoko ko: «Ne bena a di a ma, janko o ye ke sababu k'a laben, k'a to Filisikaw ye se soro a kan k'a faga.»

O ra, a ko Dawuda ma ko: «Nin bena ke a sipaga flanan ye ne b'a fe i ye ke ne burance ye.»

²² Sawuli k'a fɔ a ta jamana namogow ye ko: «Aw ye taga kuma Dawuda fe, mogɔ kana ke aw seere ye; aw ye a fɔ a ye ko: <A fe, i ko ka di masace ni a ta jamana namogow bee ye; o ra, ke a burance ye!> »

²³ Sawuli ta mogobaw tagara o kuma fɔ Dawuda ye. Dawuda ka o jaabi ko: «Aw b'a miiri ko ka masace denmuso furu ko o ye ko fitini le ye wa? Ne ye fagantan le ye, mogɔ si ma ne lon.»

²⁴ Ayiwa, Dawuda ka min fɔ, Sawuli ta jamana namogow tagara o fɔ a na. ²⁵ Sawuli ko; «Aw ye taga a fɔ Dawuda ye, ko masace ko a te furunaforo were jinina a fe; ko a ye Filisikace keme kenesigi, ka na ni o gbolow ye, janko ka ale dimibo o ra.» Sawuli ta miiriya tun ye ko Filisikaw ye na se sorɔ Dawuda kan o sababu ra k'a faga.

²⁶ Wagati min Sawuli ta jamana namogow tagara o kuma fɔ Dawuda ye, o diyara Dawuda ye kosebe; a k'a ye ko ale bena ke masace burance ye. O ra, masace tun ka wagati min yira, sani o wagati ye se, ²⁷ a ni a ta kerekedenw bora ka taga Filisikace keme fla faga; o ka olugu bee kenesigi ka na ni o gbolow bee ye masace fe, janko Dawuda ye masace denmuso furu. A kera ten minke, Sawuli k'a denmuso Mikali furu Dawuda ma.

²⁸ Ayiwa, Sawuli k'a ye ko can yere ra Matigi Ala be ni Dawuda ye, ani ko Dawuda ko ka di ale denmuso Mikali ye minke, ²⁹ do farara Sawuli ta siranya kan Dawuda na; a ka Dawuda koninya a si to bee ra.

³⁰ Filisikaw ta kuntigiw tun be to ka bo ka taga kere ra. Nka ni o tun ka bo tuma o tuma, Dawuda tun be se sorɔ o kan ka teme Sawuli ta kuntigi tow bee kan. A kera ten Dawuda togɔ nana bo kosebe.

19

Yonatan ka Sawuli daari Dawuda ye

¹ Sawuli kumana a dence Yonatan fe, ani a ta jamana namogow bee fe, ko o ye Dawuda faga. Nka Dawuda ko tun ka di Yonatan ye kosebe. ² O ra, a tagara Dawuda lasomi; a k'a fɔ a ye ko: «Ne face Sawuli be cogo jinina ka i faga. O ra, sini sogoma, i ka kan ka i yere korosi; i ka kan ka taga dogo yoro do ra, ka to yi. ³ I bena taga dogo foro min konɔ, ne bena bo ka taga lo ni ne face ye o foro korɔ. Ne bena kuma ni a ye i ko ra k'a fe. Ni ne ka min sorɔ a fe, ne bena o fɔ i ye.»

⁴ Yonatan ka Dawuda togɔnuman fɔ a face Sawuli ye. A k'a fɔ a ye ko: «Masace, i kana kojugu ke i ta jonce Dawuda ra de, sabu a ma kojugu foyi ke i ra. A ka konuman doron le ke i ye. ⁵ A tun ka a nin fiyeere le ka taga Filisikace faga. O lon na, Matigi Ala ka koba ke Izirayelimogow bee ye ka se di o ma. Ele yere ka o ko ye, a diyara i ye fana. O tuma mun koson i b'a fe ka nin kojugu ke Dawuda ra, ko i b'a faga k'a sorɔ a ma jaraki?»

⁶ Ayiwa, Sawuli sonna Yonatan ta kuma ma. A karira k'a fɔ ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togɔ ra, ko Dawuda te faga fiyewu.»

⁷ Yonatan ka Dawuda wele ka o kumaw bee fɔ a ye. O ko, a tagara ni a ye Sawuli fe. Dawuda tora Sawuli korɔ i n'a fɔ a tun be ni a ye cogo min na kakoro.

Dawuda borira Sawuli na

⁸ Ayiwa, kere nana wuri tuun; Dawuda ni a ta kerekedenw bora ka taga Filisikaw kere, ka o caman faga, fɔ tow bee borira o na.

⁹ Nka Matigi Ala k'a to ninjugu nana don Sawuli ra tuun k'a toro. O y'a sorɔ Sawuli siginin tun be a ta so konɔ, a ta taman be a boro. Ka Dawuda to a be goni fora, ¹⁰ Sawuli barara ka wuri ka Dawuda bon ni taman ye ko a be Dawuda sogɔ nin taman ye k'a gbengben kogo ra. Nka Dawuda

jengera ka bo a na, k'a to taman tagara kogo sogo. O lon su fe, Dawuda borira ka bo k'a yere kisi.

¹¹ Sawuli ka moggo dow ci ka taga Dawuda ta so, ka taga a fle ni a be yi, o y'a korosi, janko ka a faga sogomada fe. Nka Dawuda muso Mikali ka Dawuda lasomi; a ko: «Ni i ma bori su nin na koni, sini i be ke su le ye.»

¹² Mikali ka Dawuda deme k'a labo finetiri fe. Dawuda borira ka taga; a bosira o cogo le ra. ¹³ O ko, Mikali ka o ta batofen* ta, ka o la lanan kan, ka begansi dow kuturu ka o bla a kun koru, k'a datugu ni birifani ye.

¹⁴ Sawuli tun ka moggo minw ci ka taga Dawuda ko, olugu sera yi minke, Mikali k'a fo o ye ko Dawuda man kene. ¹⁵ O tagara o fo Sawuli ye minke, Sawuli ko o ye seko tuun ka taga Dawuda fle. A ko: «Aw ye taga a ta a ta lanan kan ka na ni a ye yan, janko ne ye a faga.» ¹⁶ O sekora ka taga Dawuda fle a ta so konu minke, o barara k'a ye ko yirimogonin doron le blatin be lanan kan, bagbolo do be a kun koru.

¹⁷ O ka o fo Sawuli ye minke, a ka Mikali wele k'a jininka ko: «Mun koson ele ka ne janfa nin cogo ra, ka ne jugu bla ka taga k'a to a ye bosu ne ra?» Mikali ko: «A yere le ko, ko ne ye ale to a ye taga, ko ni o te, ale be ne faga.»

Sawuli tugura Dawuda ko

¹⁸ Ayiwa, Dawuda borira ka bosu minke, a tagara Samawilu fe Rama dugu konu; Sawuli ka ko minw ke a ra, a ka o bee fo Samawilu ye. O ko, ale ni Samawilu tagara ciraw sigiyoro ra, Nayoti, ka taga sigi yi. ¹⁹ O nana o kuma fo Sawuli ye, ko Dawuda be ciraw sigiyoro ra, Nayoti, Rama dugu koru. ²⁰ Sawuli ka moggo dow ci ko o ye taga a mina. O mogow tagara cira dow ye, o be ciraya kera. Samawilu le tun ye o mogow namoggo ye. Ala Nin* jigira Sawuli ta ciradenw kan; olugu fana ka ciraya ke. ²¹ O ko tagara fo Sawuli ye; a ka moggo werew ci ka taga. O tagara se yi minke, olugu fana ka ciraya ke. Sawuli ka moggo dow ci tuun a sipaga sabanan na. O tagara se yi minke, olugu fana ka ciraya ke. ²² A laban, Sawuli yere wurira ka taga Rama. Jidingaba min be Seku, a tagara se yi minke, a ka mogow jininka ko: «Samawilu ni Dawuda be min?» Mogow ko: «O be fo ciraw sigiyoro ra, Nayoti.» ²³ Sawuli tagara ciraw sigiyoro ra, Nayoti, Rama dugu koru. Nka Ala Nin jigira hali Sawuli fana kan, fo a tagato ka ciraya ke, fo ka taga se ciraw sigiyoro ra. ²⁴ A sera yi minke, a k'a ta deregebaw bo, a fana ka ciraya ke Samawilu na na. A k'a yere ben dugu ma; a lakolon tora dugu ma o lon tere bee, ani o su bee. O le koson, mogow tun b'a fora ko: «O tuma Sawuli fana kera cira do le ye wa?»

20

Dawuda tagara Yonatan fe

¹ Dawuda borira ka bo ciraw sigiyoro ra Nayoti, Rama dugu koru. A tagara Yonatan fe ka taga a fo a ye ko: «Ne ka mun le ke, walama ne ka kojugu juman le ke, walama ne ka i face hake ta mun le ra, ka na a ke ko a b'a jinina ka ne faga?» ² Yonatan ko: «O te se ka ke fiyewu. A tena i faga. I m'a ye, ne face te foyi ke, koba walama ko fitini, ni a m'a sara ne ra. Mun koson a bena nin dogo ne ra? Nin te se ka ke can ye!»

³ Dawuda ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ko i face k'a lon co ko ne ko ka di i ye. O ra, i b'a soru ko a k'a fo a yere konu ko: <Yonatan

* **19:13** 19.13 O batofen tun ye yirimogonin le ye.

man kan ka dɔ lɔn nin ko ra, ni o tɛ, a bɛna digi a ra.» O kosɔn ne bɛ kari Matigi Ala ra ko sentako kelen dɔrɔn le bɛ ne ni saya cɛ sisan.»

⁴ Yonatan k'a fɔ Dawuda ye tuun ko: «Ayiwa, ni i ka fɛn o fɛn daari ne fɛ, ne bɛna o kɛ i ye.»

⁵ Dawuda k'a jaabi ko: «Ayiwa, karokura janagbɛ ye sini le ye; ne ka kan ka sigi masacɛ kɔrɔ ka domuni kɛ ni a ye. A to ne ye taga dogo kongo kɔnɔ fɔ ka taga se sinikɛnɛ wula fɛ. ⁶ Ni i face ka na ne kopininka, i y'a fɔ a ye ko: <Dawuda ka ne daari ko ne y'a to a ye taga o ta dugu ra, Bɛtilɛhemu, ko a ta somɔgɔw bɛɛ bɛ saraka dɔ bɔ san o san, ko a bɛ taga o ra.» ⁷ Ayiwa, ni i face ko: <O ka ji>, o tuma i ta jɔncɛ b'a lɔn ko foyi tena a sɔrɔ. Nka ni a dimina, o tuma i yɛrɛ bɛna a lɔn ko sigiya t'a ra, ko a b'a fɛ ka kojugu ke ne ra le. ⁸ Ele kɔni ye ja ne ma, sabu i ka jɛnɔgɔnya don ni i ta jɔncɛ ye Matigi Ala ja kɔrɔ. Nka ni a kera ko ne ka ko dɔ le kɛ min bɛ ne jaraki, o tuma i yɛrɛ ye ne faga, sani i ye taga ne di i face ma.»

⁹ Yonatan ko: «Fiyewu, o tɛ kɛ! Ni ne k'a mɛn ko can ra ko ne face k'a latigɛ ko a bɛna kojugu le kɛ i ra, sigiya tɛ o ra, ne bɛna o fɔ i ye.»

¹⁰ Dawuda ka Yonatan jininka ko: «Ni i face ka i jaabi ni kumajugu le ye ne ta ko ra, o tuma ne bɛna o lɔn cogo di?»

¹¹ Yonatan ko: «Na an ye taga kongo kɔnɔ.» O bɔra ka taga kongo kɔnɔ.

¹² O sera yi minkɛ, Yonatan ko Dawuda ma ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye ne seere ye! Sini walama sinikɛnɛ, nin wagati jɔgɔn na, ne bɛna kuma ni ne face ye k'a lɔn a ta miiriya ye min ye ele Dawuda ta ko ra. Ni kopuman le b'a kɔnɔ i ta ko ra, ne bɛna o fɔ i ye. ¹³ Nka ni i y'a sɔrɔ ko a bɛ kojugu le miirira ni i ye, ni ne Yonatan kɔni ma o fɔ ele ye fiyewu, ka i bla ka taga ka i kisi ka bɔ a boro, o tuma Matigi Ala ye o hake bɔ ne ra, fɔ ka juguya ne ma. Matigi Ala ye kɛ ni i ye i n'a fɔ a tun bɛ ni ne face ye cogo min na fɔlɔfɔlɔ. ¹⁴ Ni ne tora si ra tuun, i ye kopuman kɛ ne ye ka kaja ni Matigi Ala ta jumanya ye. Nka ni ne sara, ¹⁵ i man kan ka o kopuman dabra ne ta somɔgɔw ye fana, hali ni Matigi Ala nana ele Dawuda juguw bɛɛ ban ka bɔ dugukolo kɔ kan pewu.»

¹⁶ O cogo ra, Yonatan ka jɛnɔgɔnya don ni Dawuda ni a ta somɔgɔw bɛɛ ye; a k'a fɔ ko: «Ala ye Dawuda dimibɔ Dawuda juguw ra.»

¹⁷ O kɔ, a ko Dawuda fana ye kari tuun ale ye o ta kanuya kosɔn, sabu Yonatan tun bɛ Dawuda kanu i n'a fɔ a yɛrɛ.

¹⁸ Yonatan k'a fɔ Dawuda ye tuun ko: «Sini le ye karokura janagbɛ ye. Mɔgɔw bɛna a lɔn ko i tɛ yi, sabu i sigiyɔrɔ lakolon bɛna to. ¹⁹ Ayiwa, sinikɛnɛ, i tun dogora yɔrɔ min na, lon min na kopaw tun jagamina, i ye taga dogo o yɔrɔ kelen na, ka to Ezeli kabakuru kɔrɔ yi. ²⁰ Ne bɛna biɛ saba bon kalan na kabakuru fan na, k'a kɛ i n'a fɔ ne bɛ fɛn dɔ le bonna. ²¹ O kɔ, ne bɛna ne ta baarden kanbelen ci k'a fɔ a ye ko a ye taga o biɛw pini ka na ni o ye. Ni ne k'a fɔ a ye ko: <A fɛ, biɛw bɛ i kɔ fɛ yan, na o ta ka na ni o ye>, ayiwa, ni i ka o mɛn, o tuma i bɛ se ka na, sabu hera le bɛ i ja yan; ne bɛ kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, foyi tena kɛ i ra. ²² Nka ni ne pɛrɛnna k'a fɔ kanbelen ye ko: <A fɛ biɛw bɛ fɔ i ja fɛ yi belen>, o tuma i ye taga, sabu Matigi Ala le b'a fɛ i ye taga. ²³ Nka an ka layiri minw ta jɔgɔn ye, Matigi Ala le ye ele ni ne seere ye o ra tuma bɛɛ.»

Sawuli k'a latigɛ ka Dawuda faga

²⁴ Dawuda tagara dogo kongo kɔnɔ. Karokura janagbɛ wagati sera tuma min na, masacɛ nana ka na sigi domunikeyɔrɔ ra. ²⁵ A sigira a sigiyɔrɔkɔrɔ ra, k'a ta siginan dɛn kogo ra; Yonatan sigira k'a nasin a ma. Abineri sigira Sawuli kɔrɔ. Nka Dawuda sigiyɔrɔ lakolon tora. ²⁶ Sawuli ma foyi fɔ o

lon na; a ko: «I b'a soro ko do le ka Dawuda soro min k'a lanogo. Sigiya t'a ra, i b'a soro a saninyanin le te; o le koson a ma na.» ²⁷ Ayiwa, o dugusagbe, karokura panagbe tere flanan, Dawuda ta sigiyoro lakolon tun lo hali bi. Sawuli ka Yonatan pininka ko: «Mun koson Yese dence ma na domunikeyoro ra kunu, a ma na bi fana?» ²⁸ Yonatan ka Sawuli jaabi ko: «Dawuda ka sira daari ne fe ka taga Betlehemu. ²⁹ A ko ne ma ko: <Sabari k'a to ne ye taga, sabu an ta somogow be saraka do bora dugu konon. Ne koroce le ka cira bla ka na o fo ne ye. Ni ne ko ka di i ye, o tuma sabari k'a to ne ye taga ne balemaw fe.> O le koson a ma na domunikeyoro ra ni masace ye.»

³⁰ Sawuli dimina Yonatan koro kosebe; a ko a ma ko: «Ele ye musokolonden le ye, muso kanminabari ta den; i ko ne m'a lon ko i ka teriya don ni Yese dence ye wa? Nin ye ele ni i bamuso ta maroya le ye! ³¹ Sabu, ka Yese dence to si ra, ele tena loyoro soro ka ye, i ta masaya fana tena se ka sigi ka ye. O ra, mogo ci ka taga a mina ka na ni a ye, sabu a ka kan ka faga.»

³² Yonatan ko a face ma ko: «Mun koson i b'a fe k'a faga? A ka mun le ke?» ³³ Sawuli k'a ta taman korota ko a be Yonatan bon k'a faga. O wagati ra, Yonatan k'a ye ko a face b'a fe ka Dawuda faga yere le.

³⁴ O ra, Yonatan dimininba wurira ka bo domunikeyoro ra. A ma domuni ke o karokura panagbe tere flanan na, sabu a face tun ka Dawuda mafiyenya cogo min na, o ko tun k'a jusu kasi fo ka teme.

Yonatan tagara Dawuda lasomi

³⁵ O dugusagbe sogomada fe, Yonatan tagara kongo konon, i n'a fo a ni Dawuda tun benna a ra cogo min na. Cedennin do tun be ni a ye. ³⁶ A k'a fo o cenin ye ko: «Ne bena kalan bon, i be bori ka taga bijew tomoko ka na ni a ye.» Ka cenin borito to, Yonatan ka bije do bon, o temena cenin na ka taga ben fo a na fe yi. ³⁷ Cenin tagara se bijew benyoro ra minke, Yonatan perenna k'a fo a ye ko: «Bije te nin ye fo i na fe yi wa?» ³⁸ O ko, a perenna tuun k'a fo ko: «Teliya ka taga joona joona; i kana lo de!» Cenin ka bije ta ka na ni a ye a matigice fe. ³⁹ Cenin tun ma foyi lon o ko ra. Yonatan ni Dawuda fla doron le tun ka o ko lon jogon fe. ⁴⁰ O ko, Yonatan k'a ta kalan ni bijew di cenin ma, ko a ye seko ni a ye dugu konon.

⁴¹ Cenin taganin ko, Dawuda wurira ka bo a dogoyoro ra, kabakuru ko fe, woroduguyanfan na, ka na a kinbiri gban k'a na biri dugu ma Yonatan koro fo sipaga saba. O ko, o fla ka o boro mini jogon ma, ka kasi; nka Dawuda le kasira kosebe.

⁴² Yonatan k'a fo Dawuda ye ko: «Taga, Ala ye hera ke i ye, sabu an fla ka jennogonya don Matigi Ala togo ra, ko: <Matigi Ala le ye ele ni ne ta jennogonya seere ye, ani i ta duruja ni ne ta duruja ta jennogonya seere ye wagati be.> »

21

Dawuda tagara sarakalasebaga Ahimeleki fe

¹ O ko, Dawuda tagara; Yonatan fana sekora ka taga a ta so. ² Dawuda tagara Nobu dugu konon, sarakalasebaga Ahimeleki fe. Ale siranninba borira ka na Dawuda kunben, k'a pininka ko: «Mun koson i kelen lo? Mun na mogo si te ni i ye?» ³ Dawuda ka sarakalasebaga Ahimeleki jaabi ko: «Masace ka ne ci cira do le ra. A ko: <Ne ka i ci cira min na, ani ne ka kuma minw fo i ye, mogo si man kan ka do lon o ra.> O koson ne k'a fo ne ta mogow ye ko o ye taga ne kunben yoro do ra. ⁴ Ayiwa, domunifen

juman le be i boro yan? Ne be se ka burukun looru soro i fe wa, walama ni i ka fen o fen soro.»

⁵ Sarakalasebaga ka Dawuda jaabi ko: «Buru gbansan were te ne boro yan. Sarakaburu le be yan; ni a kera ko i ta mogow ma jen ni muso ye nin tere fla kono, ne be se ka o di i ma, i ye taga o di o ma.»

⁶ Dawuda ko: «Can ra an koni ka an yere tanga musow ma. Ni an be taga kere ra tuma o tuma, an b'a ke ten le. Hali ni an be taga ko gbansan do le ra, ne ta mogow be o yere saninya, janko ka na a fo bi ta cira nogon.»

⁷ Dawuda ka o fo minke, sarakalasebaga ka sarakaburuw di a ma, sabu buru were tun te yi ni o te. O buruw le tun blara burutabali kan, ka ke saraka ye Matigi Ala na koro; o nana o buruw le bo yi, ka burukuraw bla o no ra.

⁸ Ayiwa, o y'a soro Sawuli ta jamana namogo do tun be yi o lon kelen na, min tun tagara cira do ra Matigi Ala na koro. A togo tun ye ko Dogi; Edomuka tun lo. Ale le tun ye Sawuli ta sagagbenbagaw kuntigi ye.

⁹ Dawuda ka Ahimeleki pininka ko: «Taman do te i boro yan wa, walama kerekemuru do? Masace ta cira teliyakojuge fe, ne ma se ka ne ta kerekemuru ta, walama ka kerekeminan were ta.» ¹⁰ Sarakalasebaga k'a jaabi ko: «I ka Filisikace Goliyati min faga Ela kenegbe ra, ale ta kerekemuru be yan. A melegenin be fani do ra; a blanin be saninderege ko fe; ni i b'a fe, a ta. Kerekemuru were te yan ni o te.»

Dawuda ko: «A di ne ma; kerekemuru were te yi min be se ka ale bo.»

Dawuda tagara Filisikaw fe

¹¹ O lon na, Dawuda borira ka bo Sawuli koro, ka taga Gati ta masace Akisi fe. ¹² Nka Akisi ta jamana namogow k'a fo a ye ko: «Izirayeli jamana ta masace Dawuda le ye nin ye. Musow tun be don kera ka ale togo le fo donkiri ra ko:

<Sawuli ka ce waga caman faga,

Dawuda ka ce waga caman sigiyoroma tan faga.> »

¹³ O kuma tora Dawuda jusu ra; a siranna Gati masace Akisi na kosebe.

¹⁴ A ma na, a k'a yere ke fato ye mogow na na. A k'a yere ke i ko kunkolowurito mogow ce ra, ka ke tagamasiyenw ke ye bondaw konw kan, ka ke daji bo ye k'a bon a bonbosi kan.

¹⁵ Akisi k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Aw m'a ye ko fatoya be ce nin na wa? Mun na aw nana ni a ye ne fe? ¹⁶ O tuma o ko fatow le fonna ne fe, fo aw nana ni nin ye, a ye na ke nin kokunntanw ke ye ne na koro wa? Nin nogon be se ka na ne ta so cogo di?»

22

Dawuda nofemogow

¹ Ayiwa, a kera ten, Dawuda bora Gati dugu kono, ka taga dogo Adulamu kuruwo kono. A balemaw ni a ta somogow bee nana a men ko a be o yoro ra minke, o tagara a no fe yi. ² A kera ten, minw bee tun ye desebagatow ye, ani juruw tun be minw na ni o tun te sera k'a sara, ani minw bee tun jusu kasinin lo jamana namogow ta kow koson, olugu bee nana fara a kan; a kera o kuntigi ye. Mogo keme naani nogon le tun be ni a ye.

³ Dawuda nana bo o yoro ra ka taga Misipe, Mohabu mara ra. A k'a fo Mohabu jamana masace ye ko: «Sabari k'a to ne face ni ne bamuso ye na sigi i fe yan, sani k'a to ne y'a lon Ala bena ne ke min ye.»

⁴ Dawuda tagara ni a face ni a bamuso ye masace fe; o tora masace fe. Dawuda ka wagati min bee ke kuruwo konɔ, a face ni a bamuso tora Mohabu jamana ra o wagati bee ra.

⁵ Lon do, Ala ta cira min togo ye ko Gadi, ale k'a fo Dawuda ye ko: «I kana to nin kuruwo konɔ yan; taga Zude mara ra.» Dawuda tagara, ka taga don Hereti yiritu konɔ.

Sawuli tagara Nɔbu dugu sarakalasebagaw faga

⁶ Ayiwa, Sawuli nana a men ko dow ka Dawuda ni a nofemogow yoro lon. O y'a soro Sawuli tun siginin be Gibeha dugu konɔ, tintin kan, tamarisun do suma ra, ni a ta taman ye a boro. A ta jamana kuntigiw tun lonin be k'a lamini. ⁷ Sawuli k'a fo a ta jamana kuntigiw ye ko: «Aw Boniyaminu ta mogow, aw ye ne lamen! Yala Yese dence* ko a bena forow ni rezenforow le di aw bee ma wa, walama a ko a bena aw ke a ta kerekeden waga kelen kelen, ani kerekeden keme keme kuntigiw le ye wa?»

⁸ «Ayiwa, mun na aw bee ka ne janfa? Ne dence ni Yese dence ka jen min siri, mogo si ma soro aw ra ka o fo ne ye. Ne ta ko hami te aw si ra, sabu ne dence ka ne ta baaraden kononosu ne kama minke janko a ye ne laben, i n'a fo a b'a kera cogo min na sisan, mogo si ma son ka ne lasomi o ra.»

⁹ Ayiwa, Edomukace min togo ye ko Dogi, ale tun be ni Sawuli ta jamana kuntigiw ye; ale ko: «Ne ka Yese dence nato ye Nɔbu dugu konɔ, Ahitubu dence Ahimeleki fe. ¹⁰ Ahimeleki ka Matigi Ala pininka a ye, ka domunifenw di a ma, ka Filisikace Goliyati ta kerekemuru fana di a ma.»

¹¹ O fora minke, masace ka mogo do ci ka taga Ahitubu dence sarakalasebaga Ahimeleki wele, ani a ta gbamogo minw bee tun ye sarakalasebagaw ye Nɔbu dugu konɔ. O bee nana masace fe. ¹² Sawuli ko: «Ahitubu dence, ne lamen!» Ahimeleki ko: «Naamu, ne matigice!» ¹³ Sawuli ko: «Mun le koson ele ni Yese dence benna a ra ka ne janfa? Mun koson i ka domuni di a ma, ka kerekemuru fana di a ma, ka Ala pininka a ye, janko a ye wuri ne kama, ka ne laben, i n'a fo a b'a kera cogo min na bi?»

¹⁴ Ahimeleki ka masace jaabi ko: «Ele ta jamana kuntigiw bee ra, jon le ye lanamogo ye i ko Dawuda? Ale le ye masace burance ye. I k'a ke i korosibagaw bee kuntigi ye; i ta somogow bee fana be a bonya kosebe. ¹⁵ Yala bi le ye a sijaga folo ye ko ne ka Ala pininka a ye wa? Ne koni ma janfa si miiri ele kama ka ye fiyewu. Masace, i kana nin ko kunko la i ta jonce kan, walama k'a la ne ta gbamogo do kan, sabu i ta jonce ma foyi si le lon nin ko ra.»

¹⁶ Masace ko: «Ahimeleki, ne bena ele faga, ele ni i ta gbamogow bee, sigiya si le te o ra!» ¹⁷ Masace ta kerekese minw b'a korosira, a k'a fo olugu ye ko: «Aw ye aw na munu, ka Matigi Ala ta sarakalasebagaw faga, sabu olugu fana ka Dawuda deme! O tun k'a lon ko Dawuda be borira co, o bee n'a ta, o ma son ka ne lasomi.» Nka kerekese ma son ka o boro se Matigi Ala ta sarakalasebagaw ma.

¹⁸ A kera ten, masace k'a fo Dogi ye ko: «Ele ye wuri ka nin sarakalasebagaw faga!» Dogi, Edomukace wurira ka sarakalasebagaw faga. O lon na, Dogi ka ce biseegi ni looru le faga; sarakalasebagaya derege minw lalagara ni lenfani ye, o deregew tun be o bee ra.

* 22:7 22.7 Yese dence, o ye Dawuda ye.

¹⁹ O kɔ, Sawuli tagara Nɔbu dugumɔɔ tɔw bɛɛ faga; Nɔbu tun ye sarakalasebaga dugu le ye. A ka o bɛɛ le faga: cɛw, ani musow, ani denmisɛnw, ani denɲɛninw, ani misiw, ani faliw, ani sagaw bɛɛ.

²⁰ Ahitubu dence Ahimeleki, o dence kelen, min tɔɔ ye ko Abiyatari, ale le sera ka bɔsi, ka bori ka taga Dawuda fɛ. ²¹ A tagara a fɔ Dawuda ye ko Sawuli ka Matigi Ala ta sarakalasebagaw faga. ²² Dawuda ko: «E! O lon na, ne kɔni tun sigiyara Edɔmukacɛ Dɔgi ra; ne k'a ye Nɔbu dugu kɔnɔ minke, ne tun lara a ra ko a bɛna taga nin kow bɛɛ fɔ Sawuli ye sigiya tɛ ra. O ra, ne yɛɛ le kɛra sababu ye k'a to o ka aw ta gbamɔɔw bɛɛ faga. ²³ To ne kɔrɔ yan, i kana siran; mɔɔ min b'a fɛ ka ne faga, o tigi kelen le b'a fɛ ka ele fana faga. Nka ka i to ne kɔrɔ yan, foyi tena i sɔrɔ.»

23

Dawuda tagara Keyila dugumɔɔw bɔsi

¹ Ayiwa, o nana a fɔ Dawuda ye ko Filisikaw benna Keyila dugu kan, ko mɔɔw ka siman minw kan k'a lajɛn kɛnɛ ma, ko o bɛ o bɛɛ cɛ ra.

² Dawuda ka Matigi Ala pininka ko: «Matigi Ala, yala ne ka kan ka taga ben Filisikaw kan ka o kɛɛ wa?» Matigi Ala k'a jaabi ko: «Taga! I bɛna Filisikaw kɛɛ ka se o ra, ka Keyila dugumɔɔw bɔsi.» ³ Nka Dawuda ta mɔɔw k'a fɔ a ye ko: «An bɛ Zude mara ra yan, o bɛɛ n'a ta, siranya bɛ an na; ni an ka na taga fɔ Keyila ko an bɛ taga Filisikaw ta kɛrɛkɛdenw kɛɛ, o siranya tena bonya ni nin ye wa?» ⁴ Dawuda ka Matigi Ala pininka tuun. Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Wuri, aw ye taga Keyila, sabu ne bɛna Filisikaw don i boro.»

⁵ O ra, Dawuda wurira ka taga Keyila ni a ta mɔɔw ye. O tagara Filisikaw kɛɛ. O ka Filisikaw ta bɛganw cɛ, ka o ta kɛrɛkɛdenw caman faga. Dawuda ka Keyila dugumɔɔw bɔsi o cogo le ra.

⁶ Wagati min na Ahimeleki dence Abiyatari tun borira ka taga Dawuda fɛ Keyila, a tun tagara ni saninderege ye a boro.

Sawuli ka Dawuda nɔgbɛn

⁷ Ayiwa, o tagara a fɔ Sawuli ye ko Dawuda sera Keyila. Sawuli ko: «Cɔ! Ala le ka Dawuda don ne boro sisan, sabu a nana a yɛɛ datugu dugu min kɔnɔ, o dugu lamininin lo ni kogo ye, kon ni sɔɔnɔnw fana bɛ a donda ra.»

⁸ O ra, Sawuli k'a ta kɛrɛkɛdenw bɛɛ kɛ nɔɔn kan kɛɛ kama, ko o bɛ taga Keyila, ka taga dugu lamini, ka Dawuda ni a ta mɔɔw datugu dugu kɔnɔ.

⁹ Dawuda nana a mɛn minke ko Sawuli bɛ janfa sirira ale kama, a k'a fɔ sarakalasebaga Abiyatari ye ko a ye na ni saninderege ye! ¹⁰ Dawuda k'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i ta jɔncɛ k'a mɛn ko Sawuli b'a fɛ ka na Keyila dugu kama, ka na dugu halaki ne kosɔn. ¹¹ Yala Keyila dugumɔɔw bɛna ne don a boro wa? Yala Sawuli bɛna na can ra i n'a fɔ i ta jɔncɛ k'a mɛn cogo min na wa? Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, sabari i ye o fɔ i ta jɔncɛ ye.» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «Sawuli bɛna na.»

¹² Dawuda ka Ala pininka tuun ko: «Yala Keyila dugumɔɔw bɛna ne ni ne nɔfɛmɔɔw don a boro wa?» Matigi Ala ko: «O bɛna aw don a boro.»

¹³ O ra, Dawuda ni a ta mɔɔw wurira ka bɔ Keyila dugu kɔnɔ, ka to ka yaala ka taga yɔrɔw na fɛ yi. O tun ye mɔɔw kɛmɛ wɔɔrɔ nɔɔn. O nana a fɔ Sawuli ye minke ko Dawuda bɔra Keyila dugu kɔnɔ, Sawuli ma taga yi tuun.

Yonatan nana Dawuda fε

¹⁴ Dawuda tagara to Zifu kongokolonyorow ra, ani a kuruyorow ra, ka to ka dogo kuruwow ra. Sawuli tun be Dawuda yoropinina lon o lon, nka Ala ma son ka Dawuda don a boro.

¹⁵ Ayiwa, Dawuda nana a men ko Sawuli k'a ta mogow lajen, ko o be ale le pinina k'a faga. Dawuda tora Zifu kongokolon yoro ra, Horesa fan na.

¹⁶ Lon do, Sawuli dence Yonatan tagara Dawuda fe Horesa, ka taga a ja gbeleya, janko a ye a jigi la Ala kan. ¹⁷ Yonatan k'a fo a ye ko: «I kana siran, sabu ne face tena se k'a boro se i ma. Ele le bena ke Izirayeli jamana masace ye, ka ne gban ele ra. Hali ne face Sawuli yere ka o lon.» ¹⁸ O fla bee ka jennogonya don tuun Matigi Ala na koru. Dawuda tora Horesa, Yonatan tagara a ta so.

Ala ka Dawuda bosi Sawuli boro tuun

¹⁹ Ayiwa, Zifuka dow wurira ka taga Sawuli ko Gibeha, ka taga a fo a ye ko: «I m'a lon ko Dawuda dogonin be an ta mara ra yan wa? A be Horesa kuruwow ra, Hakila kongoriw yoro ra, yoro min be Yesimon kongokolon woroduguyanfan fe wa? ²⁰ O ra, masace, ni wagati o wagati ka i diya, i ye na; an koni, anw bena a mina k'a don i boro.» ²¹ Sawuli ka o mogow jaabi ko: «Matigi Ala ye baraka don aw ra, sabu aw hinara ne ra! ²² O bee n'a ta, aw belen ye taga a ko segesege tuun; a be deri ka teme yoro minw na, aw ye o yorow bee cogoya lon; minw k'a ye, aw ye o tigiw pininka kosebe, sabu o k'a fo ne ye ko mogow do lo min ka cegu kosebe! ²³ Aw ye taga a dogoyorow bee yoropini ka o lon; o ko, aw ye na o kow gbeya k'a fo ne ye. Ni o kera, ne yere be taga ni aw ye; ni a kera ko a be Zuda mara yoro o yoro, ne bena jamana yoro bee yaala fo ka taga a ye.»

²⁴ Ayiwa, Zifu dugumogow wurira o le ra ka taga o ta yoro ra ka kon Sawuli ja. O y'a soru Dawuda ni a ta mogow tun be Mahon kongokolon konu, kenegbeba yoro ra, Yesimon kongokolon woroduguyanfan na.

²⁵ Sawuli ni a ta mogow nana wuri ka taga ke Dawuda yoropini ye. Do tagara o fo Dawuda ye. Dawuda wurira ka taga Mahon kongokolon konu farayoro dow ra, ka taga to o yoro ra. Sawuli ka o men minke, a tagara Mahon kongokolon konu ka taga ke Dawuda nogben ye. ²⁶ Sawuli tun be kuru fan kelen na, Dawuda ni a ta mogow tun be kuru fan do ra, o be teliyara ka bori Sawuli ja. Sawuli ni a ta kerekejama nana surunya Dawuda ni a ta mogow ra tuma min na ko o be ben o kan ka o mina, ²⁷ ciraden do nana Sawuli fe ka na a fo a ye ko a ye na joona joona, ko Filisikaw donna jamana konu.

²⁸ O yoronin bee, Sawuli ka Dawuda gbenni dabra ka seko ka taga Filisikaw kere. O le koson o ka o yoro togo la ko «farajogonna farakuru».

24*Dawuda ma son ka Sawuli faga Eni Gedi kuruwo konu*

¹ Dawuda bora o yoro ra ka taga dogo fo Eni Gedi farawow yoro ra.

² Sawuli nana seko ka bo kere ra ni Filisikaw ye minke, o k'a fo a ye ko Dawuda be Eni Gedi kongokolon konu. ³ O fora Sawuli ye minke doron, a ka Izirayeli jamana bee ra kerekecafari waga saba ta, ka taga Dawuda ni a ta mogow no fe; o tagara ka taga se fo fara dow ma, o be minw wele ko kongobakoroninw ta faraw. ⁴ O tagara se sagamarayoro dow ma, o tun be sirada ra. Kuruwo do tun be o yoro ra. Sawuli donna o kuruwo konu ka sokotaga ke; k'a soru Dawuda ni a ta mogow tun dogonin be o kuruwo kelen le kononyoro ra. ⁵ Dawuda ta mogow k'a fo Dawuda ye o da jukoro

ko: «Matigi Ala tun ka wagati min ko fo i ye, ko a bena i jugu don i boro, janko i ye a ke i sago ye, o wagati le sera bi tan.»

Dawuda dendenna ka taga Sawuli ta deregeba senkoroyoro do tige; Sawuli ma bo o kala ma. ⁶ Nka Dawuda ka o ke minke doron, a jusukun k'a soso, sabu a k'a ye ko a ka Sawuli ta deregeba senkoroyoro do tige minke, ko ale tun man kan ka o ke. ⁷ A k'a fo a ta mogow ye ko: «Ala ye ne kisi nin ko jagon kerri ma, k'a fo ko ne be ne boro se ne matigice ma, Matigi Ala ka min panawoloma, sabu Matigi Ala ka ale le panawoloma k'a to o ka turu ke a kun na k'a sigi masaya ra.» ⁸ Dawuda ka o kumaw le fo k'a ta mogow lalo; a m'a to o ye ben Sawuli kan.

O ko, masace Sawuli bora kuruwo konso, ka taga. ⁹ Dawuda fana bora kuruwo konso ka gban a ko; Dawuda perenna k'a wele, ko: «Ne matigice masace!» Sawuli k'a na munu k'a fle. Dawuda k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma. ¹⁰ Dawuda k'a fo Sawuli ye ko: «Masace, mogow minw b'a fora i ye ko ne Dawuda b'a fe ka kojugu ke i ra, mun na i be o mogow lamenna? ¹¹ I yere na k'a ye bi ko Matigi Ala tun ka i don ne boro kuruwo konso bi. Ne ta mogow tun ko, ko ne ye i faga; nka ne ka i to yi; ne k'a fo o ye ko ne te son ka ne boro se ne matigice ma, ko sabu Matigi Ala le ka i panawoloma k'a to o ka turu ke i kun na ka i ke masace ye. ¹² Ne face, ele yere y'a fle ke! I ta deregeba senkoroyoro tigenin fle nin ye ne boro. Ni ne ka i ta deregeba senkoroyoro tige ka i yere to yi, ne ma i faga, i yere ka kan k'a jate mina k'a lon ko juguya si te ne konso, ne fana t'a fe ka muruti i kama, ne fana ma kojugu si ke i ra, k'a soro ele be ne gbenna ko i be ne faga. ¹³ Matigi Ala le bena ele ni ne ta kiti tige; Matigi Ala le bena ne hake bo i ra; ni o te, ne yere boro koni tena se i ma. ¹⁴ Mogow be zana koro do fo ko: «Kojugu be bo mogojugu doron le fe». O koson ne boro tena se i ma. ¹⁵ Izirayeli masace yere bora jon le kama de? O tuma ele be son ka bo ka taga wuru sanin gben, walama ka taga tete gbansan gben wa? ¹⁶ Matigi Ala bena nin kiti tige; a bena kiti tige ele ni ne ce. A bena ne ta ko fle, ka lo ni ne kunko ye, ka kiti tige ka ne bosi i boro.»

¹⁷ Dawuda ka nin kumaw fo Sawuli ye ka ban minke, Sawuli ko: «Ne dence Dawuda, ele kumakan le ye nin ye wa?» Sawuli kasira kosebe. ¹⁸ O ko, a k'a fo Dawuda ye ko: «Ele terennin lo ka teme ne kan, sabu i ka kopuman ke ne ye, k'a soro ne ka kojugu le ke ele ra. ¹⁹ Numanya min be i jusu ra ne ta ko ra, i ka o yira ne ra bi; sabu Matigi Ala tun ka ne don i boro, nka i ma son ka ne faga. ²⁰ Ni o te, ni mogow k'a jugu mina, yala a be a to a ye taga a yere ma tan wa? I ka min ke ne ye bi, Matigi Ala ye i sara o ra. ²¹ Sisan, a fle, ne yere k'a lon ko i bena sigi masaya ra, sigiya te o ra; Izirayeli jamana masaya bena sabati i boro. ²² O ra, kari ne ye sisan Matigi Ala togo ra, ko i tena ne ta duruja bee halaki ne ko, ani ko i tena ne togo tunu ka bo ne ta siya ra.»

²³ Dawuda karira Sawuli ye. O ko, Sawuli tagara a ta so. Dawuda ni a ta mogow tagara o ta dogoyorow ra, farawow ra.

25

Samawilu ta saya

¹ O ko, Samawilu nana sa. Izirayelimogow bee lajenna k'a su kasi, k'a sanga ke. O k'a su don a ta so konso, Rama dugu konso. O ko, Dawuda wurira ka taga Paran kongokolon konso.

Nabali ka Dawuda ta ciradenw dogoya

² Ayiwa, ce do tun be Mahon; naborofatigi tun lo. A borofenw tun be Karimeli. Saga waga saba, ani ba waga kelen tun be a fe. A tun tagara Karimeli ka taga a ta sagaw si kan*.

³ O ce togo tun ye ko Nabali, a muso togo tun ye ko Abigayili. A muso tun ye muso hakiritigi le ye; a tun ce ka ni fana. Nka ce tun ye mogojugu le ye, ani mogojugu jusukungbelen. Kalebu ta gbamogo do tun lo.

⁴ Dawuda tora kongokolon konon k'a men ko Nabali be a ta sagaw si kannna. ⁵ A k'a ta kanbelen ce tan ci Nabali fe k'a fo o ye ko: «Aw ye taga Karimeli, Nabali fe. Aw ye taga a fo a ye ko ne be a fora. ⁶ O ko, aw ye a fo a ye ko: «Ala ye si di i ma, Ala ye hera ke i ye, ka hera ke i ta somogow bee ye, ka i borofenw bee sabati. ⁷ Ne k'a men ko o be i ta sagaw si kannna. Ayiwa, wagati min na i ta sagagbenbagaw tun be ni an ye, an ma kojugu si ke o ra, o ta foyi ma tunu fana, fo ka taga o bo Karimeli; ⁸ ni i ka i ta baardenw nininka, olugu yere bena a fo i ye. O ra, i n'a fo an nana nanagbelon le ra bi, sabari, ka ne ta baardenw fana minako ja; ni fen o fen ka soro i boro, i ye sabari ka o di i ta jonw ma, ani ne min ye i dence Dawuda ye.» »

⁹ Ayiwa, Dawuda ta ciradenw tagara se minke, Dawuda tun ka min fo o ye, o ka o fo Nabali ye, ka je ka lo.

¹⁰ Nabali ka Dawuda ta ciradenw jaabi ko: «Dawuda ye jon le ye? Yese dence ye jon le ye? Baarden caman be borira bi ka bo o matigicew fe.

¹¹ O tuma ne ka domuni ni ji ni sogo min laben ne ta sagasikanbagaw ye, aw b'a miiri ko ne bena o le ta ka o di mogow dow ma, ne ma minw boyoro lon wa?»

¹² Ayiwa, Dawuda ta ciradenw sekora ka taga Dawuda fe, ka taga Nabali ta kumaw bee fo a ye. ¹³ Dawuda k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw bee ye aw ta kerekemuru siri aw yere ce ra!» O bee ka o ta kerekemuruw siri. Dawuda fana k'a ta kerekemuru siri a yere ce ra. Ce keme naani jagon gbanna Dawuda ko. A to keme fla tora o ta minanw koru.

¹⁴ O y'a soro Nabali ta baarden do tun tagara o kuma fo Nabali ta muso Abigayili ye; a ko: «A fe, Dawuda tora kongokolon konon ka mogow dow ci ka na an matigice fo, nka a ka o mafiyenya kosebe. ¹⁵ K'a soro Dawuda ta mogow ka kojuman caman ke anw ye. Ka an to kongo konon, an ka wagati min bee ke ni o ye, o ma kojugu si ke an na, an ta foyi fana ma tunu. ¹⁶ An ka wagati min bee ke ni o ye, an be sagaw ni baw gbenna, su ni tere, o tun be an korosi janko foyi kana an soro. ¹⁷ O ra, sisan i ka kan ka min ke, i yere ye o miiri; ni o te, an matigice ni a ta so bee le bena halaki, sigiya te o ra. K'a soro ale ye mogojugu le ye; mogow te se ka kuma a fe.»

¹⁸ Abigayili teliyara ka burukun keme fla ta, ani rezenji forogo fla, ani saga looru sogo tobinin, ani simankise yirannin mina ja looru, ani rezenmo jalan siri keme, ani toromo jalan siri keme fla. ¹⁹ A ka o bla faliw ko ra, k'a fo a ta baarden kanbelenw ye ko: «Aw ye bla ne ja, ne be aw ko.» A ma foyi fo a ce Nabali ye.

²⁰ K'a tagato to a ta fali kan kuru ko fe, a barara ka taga ben ni Dawuda ni a ta mogow ye, olugu fana be nana. ²¹ Dawuda tun b'a fora ko: «Ne koni ka nin ce ta borofenw mara a ye, k'a to foyi ma sonya a borofen si ra, o kera gbansan le ye. A ka ne ta kojuman sara ni kojugu le ye. ²² Sani sini ce, ni ne ka hali Nabali ta somogow ce kelen to, o tuma Ala ye kojugu suguya bee la ne Dawuda kan!»

* **25:2** 25.2 Yahudiya tun be to ka o ta sagaw si kan, ka o ke faniw ye. O lon tun ye nanagbelonba le ye o fe.

²³ Abigayili ka Dawuda ye minke, a jigira jooa ka bo a ta fali kan, k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma Dawuda na koru. ²⁴ O ko, a k'a yere firi dugu ma Dawuda sen koru, k'a fo Dawuda ye ko: «Ne matigice, ne le firira! Sabari k'a to ne ye kuma i fe; i ta jonmuso ta kuma lamu. ²⁵ Ne matigice, i kana ta nin Nabali mogojugu fe. A togo be cogo min na, a yere be ten le. A togo koru le ye ko hakirintan; hakirintan lo fana. Ne matigice ka kanbelen minw ci, i ta jonmuso fana tun ma olugu ye.

²⁶ «Ayiwa, sisan ne lara a ra ko can yere ra Matigi Ala yere le ka i bari, k'a to i kana mogu faga, ka i yere monu. Ne matigice juguw, ani mogu o mogu b'a fe ka kojugu ke i ra, olugu bee ta ye ke i ko Nabali. ²⁷ Ne nana ni bonya min ye ne matigice fe, a to o ye di i nofekanbelenw ma. ²⁸ Sabari, i ye i ta jonmuso ta hake yafa a ma; sabu Matigi Ala bena ne matigice ta somogow sabati, sigiya te o ra, sabu ne matigice be kere kera Matigi Ala togo le ra. O ra, i si bee ra, mogu tena kojugu foyi soru i ra ka ye. ²⁹ Hali ni mogu do ka wuri i kama, ko a be i faga, Matigi Ala, i ta Ala bena ne matigice nin mara, janko i panaman ye to. Nka a bena i juguw ta ninw firi yorjan, i ko mogu be kabakuru firi ni tafura ye cogo min na. ³⁰ Matigi Ala ka kopuman minw bee layiri ta ne matigice ye, ni a nana o fenw bee ke i ye tuma min na, ka i ke Izirayelimogow namogu ye, ³¹ o tuma tingalon foyi tena ke ne matigice ra, i jusukun fana tena i jaraki ko i ka mogu faga gbansan, ka i yere dimibo. Ni Matigi Ala ka na o kopuman ke i ye, o tuma i ye i hakiri to i ta jonmuso ra.»

³² Dawuda k'a fo Abigayili ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, baraka! Sabu ale le ka i ci ka na ne kunben bi. ³³ Ala ye baraka don i ra, i ta hakiripuman koson; sabu ele le ka ne bari k'a to ne ma mogu faga ka ne yere dimibo. ³⁴ Nka ne be kari Matigi Ala, Izirayeli ta Ala panaman togo ra, ale min ka ne bari janko ne kana kojugu ke i ra, ko ni i tun ma na jooa ka na ne kunben, sani dugu tun ye gbe, hali Nabali ta sokonmogu ce kelen panaman tun tena to.»

³⁵ Ayiwa, Abigayili tun nana ni bonyafen minw ye, Dawuda ka o fenw mina a boro, k'a fo a ye ko: «Taga i ta so hera ra; ne ka i ta kuma bee men, i ka min fo, ne sonna o ma fana.»

Nabali ta saya

³⁶ Abigayili sekora ka taga so, a ce Nabali fe; a tagara a soru ko Nabali be nanagbeba do kera a ta so, i ko masace. A nagarininba tun lo; a ka doru min ka fa, fo ka panamini. O ra, Abigayili ma son ka foyi fo a ye, fo ka taga dugu gbe. ³⁷ Dugu gbera tuma min na, doru ka Nabali bla tuma min na, ko minw kera, a muso ka soru ka o fo a ye. A kera i ko fen do le ka Nabali sogu a sonkun na; a fari yoru bee barara ka faga, k'a ke i ko kabakuru. ³⁸ Tere tan pogon temenin ko, Matigi Ala ka bana do bla Nabali ra, k'a faga.

Dawuda ka Abigayili furu

³⁹ Ayiwa, Dawuda nana a men ko Nabali sara. Dawuda ko: «Matigi Ala baraka, sabu Nabali tun ka mafiyenyari min lase ne ma, Matigi Ala yere le ka o juru sara a ra; a ka ne bari fana janko ne kana kojugu ke. Matigi Ala ka Nabali ta juguya ben a yere kan yi.»

O ko, Dawuda ka mogu ci ka taga a fo Abigayili ye ko ale be a furu.

⁴⁰ Dawuda ta baaradenw tagara se Abigayili fe Karimeli; o k'a fo a ye ko: «Dawuda ka an ci i fe, ko an ye na a fo i ye ko ale b'a fe i ye ke a muso ye.»

⁴¹ O yorɔnin bɛɛ, Abigayili k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma, k'a fo ko: «Ne ye aw ta jonmuso le ye; ne labenna ka ne matigice ta jonw senw ko!»

⁴² O ko, Abigayili wurira jona ka yelen fali do kan, ka gban Dawuda ta ciradenw ko, ale ni a ta baarden sunguru looru. A tagara ke Dawuda ta muso ye.

⁴³ O y'a soro Dawuda tun ka Ahinohamu fana furu, min be bo Zizireli. O fla bɛɛ kera a musow ye. ⁴⁴ Nka Dawuda muso min tun ye Mikali ye, Sawuli denmuso, Sawuli tun nana ale mina k'a di Lahisi dence Paliti ma, min be bo Galimu.

26

Dawuda ma sɔn Sawuli fagako ma a sijaga flanan na

¹ Zifukaw tagara Sawuli fe tuun Gibeha, ka taga a fo a ye ko: «I m'a lon ko Dawuda dogonin be Hakila kongoriw yoro ra, kongokolon korɔ yi wa?»

² Sawuli wurira ka jigi Zifu kongokolon fan na ni Izirayeli kerekɛɛfari ce waga saba (3 000) ye, ko o be taga Dawuda yorɔpini Zifu kongokolon kono.

³ O tagara o ta fanibonw lo Hakila kongoriw yoro ra, kongokolon korɔ, sirada ra. O y'a soro Dawuda tun be kongokolon kono. A nana a men minke ko Sawuli nana ale ko kongokolon kono, ⁴ a ka mogo dow ci dogo ra ka taga a fle; o cogo ra a k'a lon ko can ra Sawuli nana. ⁵ Dawuda wurira o le ra ka taga Sawuli ni a ta mogo sigiyoro ra. A ka Sawuli yere layoro ye, ani a ta kerekɛjama kuntigi, Neri dence Abineri layoro. Sawuli tun be si kerekedenw ce ma, kerekedenw be a lamini.

⁶ Ayiwa, Dawuda ka kuma ta k'a fo Hetikace Ahimeleki ni Seruya dence Abisayi ye, min ye Yohabu balemace ye, ko: «Jon b'a fe ka jigi ni ne ye ka taga Sawuli ni a ta kerekɛjama sigiyoro ra?» Abisayi ko: «Ne be jigi ni i ye!»

⁷ Dawuda ni Abisayi tagara Sawuli ta mogo ko su fe. O tagara a ye ko Sawuli lara a be sunogora kerekedenw ce ra, a ta taman turunin be dugu ma a kunyanfan na. Abineri ni kerekedenw lanin be k'a lamini o be sunogora.

⁸ Abisayi ko Dawuda ma ko: «Ala le ka i jugu don i boro bi. A to ne ye a sogo ni taman ye fo k'a gbengben dugu ma sijaga kelen, ka dan o sijaga kelen ma.» ⁹ Dawuda ko Abisayi ma ko: «I kana a faga de! Sabu jon le be se k'a boro se Ala ta masace ma, ni Ala ma o hake bo o tigi ra?» ¹⁰ Dawuda ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ko Matigi Ala yere kelenpe le bena a faga; ni a salon sera, a bena sa a yere ma, walama a bena taga sa kere do le ra. ¹¹ Ni o te, ka ne boro se Matigi Ala ta masace ma, Matigi Ala ye ne kisi o ma. Taman min turunin be dugu ma a kunyanfan na, an ye o doron ta, ani a ta jibara, an ye taga.»

¹² Dawuda ka taman ni jibara ta Sawuli kunyanfan na, o ka taga. Mogo si ma o ye, mogo si ma bo a kala ma, mogo si fana ma kunu; o bɛɛ le tun be sunogora, sabu Matigi Ala tun ka sunogoba do ben o bɛɛ kan.

¹³ Dawuda temena kenegbeba fan do fe, ka taga lo kongori kunna k'a yere mabo o ra; yorojanba tun be a ni Sawuli ce. ¹⁴ A perenna k'a fo Neri dence Abineri ni mogo tow ye ko: «E! Abineri, i te ne jaabi wa?» Abineri ko: «Ele jontigi le be perenna masace toro korɔ tan?» ¹⁵ Dawuda ko Abineri ma ko: «Ele koni ye ce yere le ye, ce min jagon te Izirayeli jamana bɛɛ ra, can te wa? Mun na i ma i matigice masace korosi ka na? Sabu mogo do nana ko a bena masace faga. ¹⁶ I ka min ke nin ye, o ma pa de! Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra ko aw bɛɛ ka kan ka faga le, sabu aw ma aw

matigice korosi ka na, Matigi Ala ka min panawoloma k'a ke masace ye. Taman ni jibara min tun be masace kunyanfan na, o be min sisan?»

¹⁷ Sawuli k'a ye ko Dawuda kan lo. A ko Dawuda ma ko: «Ele kan lo wa, ne dence Dawuda?» Dawuda k'a jaabi ko: «Ne kan lo, masace, ne matigice!» ¹⁸ Dawuda ko: «Mun koson ne matigice be a ta jonce nogbenna de? Ne ka mun le ke, walama kojugu juman le yera ne ra? ¹⁹ Ne matigice masace ye sabari k'a ta jonce ta kuma lamen sisan. Ni Matigi Ala le k'a don i jusu ra ko i ye ne nogben, o tuma Ala y'a to ne ye saraka bo a ye k'a daari. Nka ni mogow lo, o tuma, Matigi Ala ye o mogow danga; sabu o be ne gbenna ka bo Matigi Ala ta jamana ra le, a ka jamana min di a ta mogow ma. A be i n'a fo o be ne gbenna, ko ne ye taga batofen werew le bato. ²⁰ E! Ne kana sa ka ne yoro janyanin to Matigi Ala ra! Izirayeli masace be tagara kere ra tete gbansan le kama, k'a ke i n'a fo mogow min be tagara woloninw le faga kuruw ra.»

²¹ Sawuli ko: «Ne jarakira! Ne dence Dawuda, seko ka na; ne tena kojugu ke i ra tuun, sabu bi su fe, i ka ne nin jate fenba ye, i ma son ka ne faga. Ne ka nalomanya le ke; ne koni firira kosebe yere le!»

²² Dawuda ko: «Masace ta taman ye nin ye, kanbelen do ye na a mina. ²³ Matigi Ala bena an bee sara ka kana ni a ta terenninya ni a ta kankelentigiya ye; sabu Matigi Ala tun ka i don ne boro bi, nka ne ma son ka ne boro se Matigi Ala ta masace ma. ²⁴ Ayiwa, i n'a fo ne ka ele nin jate fenba ye bi, Matigi Ala fana ye ne nin jate fenba ye; a ye ne kisi ka bo toro bee ra!»

²⁵ Sawuli k'a fo Dawuda ye tuun ko: «Ne dence Dawuda, Ala ye baraka don i ra. I bena koba caman ke, sigiya te o ra; o kow bee bena na i boro fana!»

O ko, Dawuda k'a ta sira ta ka taga; Sawuli fana tagara a ta so.

27

Dawuda tagara dogo Filisikaw ta jamana ra

¹ O ko, Dawuda k'a miiri a yere konso, k'a fo ko: «Lon do, Sawuli laban bena ne faga le co! Min ka fisa ne ma a bee ye, o le ye nin ye: ka bori ka taga Filisikaw ta jamana ra ka taga to yi, janko Sawuli kana ke ne nogben ye Izirayeli jamana yoro bee ra tuun. Ni o kera, ne bena bosika bo a boro.»

² Dawuda wurira o le ra, ale ni a ta ce keme woro minw tun be ni a ye; o tagara Gati masace Akisi fe, min ye Mahoki dence ye, ka taga sigi o yoro ra. ³ Dawuda tagara to Akisi fe Gati mara ra o cogo le ra, ale ni a ta ce keme woro, ni o ta somogow; Dawuda ta muso fla bee tun be ni a ye: a ta Zizirelikamusu Ahinohamu, ani Karimelikace Nabali min sara, o ta muso Abigayili. ⁴ O tagara a fo Sawuli ye ko Dawuda borira ka taga Gati mara ra. A kera ten, Sawuli ka Dawuda nogben dabra.

⁵ Lon do, Dawuda k'a fo Akisi ye ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma aw ye kerfedugu do di ne ma kongo konso, ne be se ka taga sigi yoro min na; sabu i ta jonce man kan ka sigi ni i ye masace ta dugu yere konso yan.» ⁶ Ayiwa, o lon kelen yere ra, Akisi ka Sikilagi dugu di Dawuda ma. O le koson, Sikilagi dugu kera Zuda masacew ta dugu ye fo ka na se bi ma. ⁷ Dawuda ka san kelen ni karo naani le ke Filisikaw ta jamana ra.

Dawuda tun be to ka ben siya minw kan

⁸ Ayiwa, Dawuda ni a ta mogow tun be to ka bo ka taga ben Gesurikaw ni Gizirikaw ni Amalekikaw kan, ka o kere, sabu kabini wagatijan, o siyaw le tun siginin be o yoro mara ra, k'a ta Suri, ka taga a bla fo Misiran jamana

ra. ⁹ Dawuda tun be o ta jamana bee halaki. A tun te ce si walama muso si panaman to. A tun be o ta sagaw, ni o ta baw, ni o ta misiw, ni o ta faliiw, ni o ta jɔgɔmɛw, ni o ta faniw ce ka na ni o ye. Ni a tun sekɔra tuma o tuma, a tun be taga Akisi fe. ¹⁰ Akisi tun be to ka Dawuda jininka ko: «Aw bɔra ka taga ben yɔrɔ juman mɔgɔw le kan bi?» Dawuda tun be a jaabi ko: «An tagara Zuda jamana woroduguyanfan le fe,» walama a tun b'a fo a ye ko: «An tagara Yeramelikaw ta jamana woroduguyanfan le fe,» walama a tun a b'a fo ko: «An tagara Kenikaw ta jamana woroduguyanfan le fe.»

¹¹ Dawuda tun te ce si walama muso si panaman mina, ko a be taga ni o ye Gati mara ra; sabu a tun b'a fora ko o mɔgɔw bena taga olugu ta koketaw lakari Akisi ye, ko: «Dawuda k'a ke tan, a k'a ke tan.» O ra, Dawuda ka wagati min bee ke Filisikaw ta jamana kongokɔnɔyɔrɔw ra, a tun be to k'a ke ten le. ¹² Akisi tun lanin be Dawuda ra kosebe. A tun b'a fora ko: «Dawuda k'a yere ko gboya a ta siya Izirayelimɔgɔw ye yere le. Sisan a bena to ne ta baardenya le ra tuma bee.»

28

Filisikaw tagara Izirayelimɔgɔw ko

¹ Wagati do nana ke, Filisikaw ka o ta kerekejamaw bee ke jɔgɔn kan, k'a ke kerekejamaba kelen ye, ko o be taga Izirayelimɔgɔw kere. Akisi k'a fo Dawuda ye ko: «I yere k'a lon ko ele ni i ta mɔgɔw bena ke ne ta kerekejama le ra.» ² Dawuda ka Akisi jaabi ko: «Ayiwa, i ta jonce bena min ke, ele yere na bena o ye.» Akisi ko Dawuda ma tuun ko: «O ra sisan, ne be ele le ke ne yere korosibaga ye tuma bee.»

³ O y'a sɔrɔ Samawilu tun sara. Izirayelimɔgɔw bee tun k'a su kasi, k'a sanga ke. O tun k'a su don Rama, a yere ta dugu kɔnɔ.

O wagati ra fana, mɔgɔ o mɔgɔ tun be suw wele ka lagberi ke, ani lagberikebaga tɔw, Sawuli tun ka olugu bee gben ka bo jamana kɔnɔ.

Sawuli tagara muso lagberikebaga do fe

⁴ Ayiwa, Filisikaw ta kerekejamaw ka jɔgɔn lajen ka na sigi Sunemu. Sawuli fana ka Izirayeli kerekedenw bee lajen, o ka taga sigi Giliboha.

⁵ Sawuli ka Filisikaw ta kerekejamaw ye minke, a siranna kosebe, fo a jusukun ka ke panpan ye. ⁶ A ka Matigi Ala jininka, nka Ala ma son ka kuma a fe. Ala ma kuma a fe siko ra, a ma kuma a fe ni Urimi* ye, a fana ma a ta kuma don a ta cira do da ra k'a fo a ye.

⁷ Sawuli k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Aw ye muso do jini ne ye min be se ka suw wele ka kuma ni o ye, ne be taga lagberi ke a fe.» Jamana namogow k'a jaabi ko: «Muso do belen be Eni Dori, ale be suw wele ka kuma ni o ye.»

⁸ Sawuli ka fani suguya werew don a yere ra, k'a yere yelema, ka taga ni ce fla ye. O tagara se muso fe su fe. Sawuli k'a fo muso ye ko: «Su do wele, ka lagberi ke ne ye; ne bena su min togo fo i ye, i bena o wele.»

⁹ Muso ka Sawuli jaabi ko: «E! Sawuli ka min ke, i yere ka o lon co! Mogo o mogo be suw wele, ani lagberikebaga tɔw, a ka olugu faga jamana kɔnɔ. Mun na i b'a fe ka ne mina jan na, ka na a to o ye ne faga?» ¹⁰ Sawuli karira muso ye Matigi Ala togo ra, ko: «Matigi Ala panaman togo koson, can ra foyi le tena i soro nin ko koson.» ¹¹ Muso ko: «I b'a fe ne ye su juman le lawuri i ye?» Sawuli ko: «Samawilu lawuri ne ye!»

* **28:6** 28.6 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

¹² Ayiwa, muso ka Samawilu ye minke, a ka kuleba ci, k'a fo Sawuli ye ko: «Mun na i ka ne nege? Ele yere le ye Sawuli ye!» ¹³ Masace k'a fo a ye ko: «I kana siran!» A ko muso ma tuun ko: «I be mun le yera?» Muso k'a fo a ye ko: «Ne be mogɔ do le yera, min be i ko Ala ta mogɔ, a be wurira ka bo dugukolo jukoro.» ¹⁴ Sawuli ko: «A tigi be cogo di?» Muso ko: «Cekoroba do le be wurira, deregeba do b'a ra.» Sawuli k'a faamu ko Samawilu lo. A k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma.

¹⁵ Samawilu k'a fo Sawuli ye ko: «Mun koson i ka ne lawuri, ka ne toro?» Sawuli ko: «Ne deguninba lo. Filisikaw nana ko o bena an kere, k'a soro Ala banna ne ra. Ala ma son ka kuma don a ta cira do da ra k'a fo ne ye, a fana ma kuma ne fe siko ra; o koson ne ka i wele, janko ne ka kan ka min ke, i ye o yira ne ra.» ¹⁶ Samawilu ko: «Ni Matigi Ala banna i ra, ni ale kera i jugu ye ka ban, o tuma mun koson i be ne pininka tuun?» ¹⁷ Matigi Ala tun ka ne ci ka taga kuma min fo i ye, a ka o le ke. A ka masaya mina ka bo i boro, k'a di i ta mogɔ do ma, min ye Dawuda ye. ¹⁸ I n'a fo i ma Matigi Ala kan mina, ani Matigi Ala tun dimina Amalekikaw koro, k'a fo i ye ko i ye o halaki cogo min na, i ma son ka Amalekikaw halaki o cogo ra, o le k'a to Matigi Ala fana be nin ko ke ele ra bi. ¹⁹ O doron te, Matigi Ala bena ele ni Izirayelimogow bee don Filisikaw boro. Sini ele ni i dencew bee bena ke ni ne ye yan; Matigi Ala bena Izirayelimogow ta kerekejama bee labla Filisikaw ye.»

²⁰ O yoronin bee ra Sawuli bora ka ben dugu ma fo ka la, sabu Samawilu ta kumaw tun k'a ja tige fo ka teme. Fanga foyi tun te a ra fana, sabu o lon bee, ani o su bee, a tun ma domuni ke.

²¹ Muso gbarara Sawuli ra, k'a ye ko a jigi tigeninba lo; a k'a fo a ye ko: «Ayiwa, a fe, i ta jonmuso ka i kan mina; i ka kuma min fo, ne sonna ka o ke, k'a soro o tun be se ka ne faga o koson. ²² Ayiwa, sisan ne be i daari, ele fana ye i ta jonmuso ta kuma lamen. A to ne ye domuni donnin di i ma, i ye o domu janko i ye fanga soro ka sira ta ka taga.» ²³ Nka Sawuli banna. A ko: «Ne te domuni ke!» A ta jamana jamogow farara muso kan k'a daari tuun ko a ye domuni ke; a laban a sonna o ta ma. A wurira ka bo dugu ma, ka sigi lanan kan. ²⁴ O y'a soro misiden toronin do tun be muso fe a ta so; a teliyara ka o faga. A ka mugu do fana noni, ka o ke buru ye, a ma funufen ke a ra. ²⁵ A nana o domuni sigi Sawuli ni a ta jamana jamogow koro, o k'a domu. O ko, o wurira ka taga o su bee.

29

Filisikaw ka Dawuda bo o ta kerekejama ra

¹ Filisikaw tun ka o ta kerekejama bee lajen Afeki. Ji min be Zizireli koro, Izirayelimogow tun sigira o yoro le ra. ² Filisikaw ta kuntigiw tun be tagamana o ta kerekejama ja fe; kerekejama dow tun ye ce keme keme sigiyoroma caman, dow tun ce waga dama dama. Dawuda ni a ta mogow tun be nana ko fe ni Akisi ye. ³ Filisikaw ta jamanatigiw ko: «Nin Heburuw be mun le kera yan?» Akisi ka jamanatigiw jaabi ko: «Dawuda te wa! Izirayeli masace Sawuli ta baarden lo. A be ni ne ye a ka ca ni san kelen ye sisan. K'a ta a nalon na fo ka na se bi ma fana, ne ma jarakiyoro ye a ra.» ⁴ Filisikaw ta jamanatigiw dimina Akisi koro; o ko a ma ko: «Ce nin laseko! I ka dugu min di a ma ko a ye sigi yi, a ye taga to o yoro ra yi. A kana taga ni an ye kere ra! A kana na taga yelama ka ke an jugu do ye kerekeyoro ra yi. Nin ce ko bena diya a matigice ye tuun cogo di, ni a ma

an ta mɔgɔ dɔw le kunkolow tige? ⁵ O tun tɛ dɔnkiri lara ka dɔn kɛ nin Dawuda tɔgɔ le ye k'a fɔ ko:

<Sawuli ka cɛ waga caman faga,

Dawuda ka cɛ waga caman sigiyɔrɔma tan faga?»

⁶ Akisi ka Dawuda wele k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala panaman ye ne seere ye, ko can ra i ye mɔgɔ terennin le ye. A tun bɛna diya ne ye fana ko i ye taga ni ne ye nin kɛrɛ ra, sabu ne ma kojugu foyi sɔrɔ i ta ko ra, k'a ta i nalon na ne fɛ yan, fɔ ka na se bi ma; nka i ko man di kuntigiw ye. ⁷ O ra, seko ka taga hɛra ra, janko an kana na ko dɔ kɛ min tɛna bɛn Filisikaw ta kuntigiw ma.»

⁸ Dawuda ka Akisi jaabi ko: «O tuma ne ka mun le kɛ? Kabini ne bɛ ni i ye fɔ ka na se bi ma, i ka mun le ye i ta jɔncɛ ra, min b'a to ko ne tɛ se ka taga kɛrɛkɛyɔrɔ ra ka taga ne matigicɛ masacɛ ta juguw kɛrɛ fana?»

⁹ Akisi ko: «Ne k'a lɔn ko i ma foyi kɛ; i ko ka di ne ye, sabu i bɛ ne fɛ i ko Ala ta mɛlɛkɛ dɔ. Nka Filisikaw ta jamanatigiw le ko i kana taga ni an ye kɛrɛkɛyɔrɔ ra. ¹⁰ O ra, sisan, aw ye wuri sɔgɔmada joona fɛ, i ni i matigicɛ ta baaraden minw bɛ ni i ye. Ni kɛnɛ dɔɔnin bɔra dɔrɔn, aw ye wuri ka taga.»

¹¹ Ayiwa, Dawuda ni a ta mɔgɔw wurira sɔgɔmada joona fɛ ka seko ka taga Filisikaw ta jamana ra. Filisikaw yɛlenna ka taga Zizireli.

30

Amalekikaw ka Sikilagi dugu jeni

¹ Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara se Sikilagi dugu kɔnɔ o ta tagama tere sabanan na tuma min na, o y'a sɔrɔ Amalekikaw tun nana bɛn Zuda jamana woroduguyanfan mɔgɔw kan, ani Sikilagi dugu kan. O tun ka Sikilagi dugu jeni fɔ k'a halaki. ² O tun ka musow ni mɔgɔ tɔw bɛɛ mina, denmisen fara mɔgɔkɔrɔba kan, nka o ma mɔgɔ si faga. O tun ka o mina dɔrɔn le, ka o ta sira ta ka kɛ taga ye.

³ Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara se ka bara k'a ye ko dugu jɛnina, ko o ka o musow ni o dɛncɛw ni o denmusow mina ka taga ni o ye. ⁴ Dawuda ni a nɔfɛmɔgɔw kasira, ka kule ci fɔ ka na o kasikan ban. ⁵ Dawuda ta muso fla bɛɛ tun minana fana; a ta Zizirelikamuso Ahinohamu, ani a tun ka Karimɛlikacɛ Nabali ta muso Abigayili min furu.

⁶ Dawuda siranna kɛsɛbɛ, sabu a nɔfɛmɔgɔw tun b'a fɛ k'a bon ni kabakuru ye k'a faga, sabu olugu fana jusu tɔɔrɔnin tun lo o dɛncɛw ni o denmusow kɔsɔn. Nka Dawuda k'a jigi la Matigi Ala, a ta Ala kan ka baraka don a yɛrɛ ra. ⁷ A k'a fɔ Ahimɛlɛki dɛncɛ Abiyatari ye, min tun ye sarakalasebaga ye, ko: «Na ni saninderege ye yan!» Abiyatari nana ni saninderege ye Dawuda fɛ. ⁸ Dawuda ka Matigi Ala pininka ko: «Yala ni ne ka nin sonw nɔgbɛn, ne bɛna se ka kɛ o kan wa?» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «O nɔgbɛn, i bɛna o mina ka aw ta mɔgɔw bɔsi.»

Dawuda tagara Amalekikaw kɔ

⁹ Ayiwa, Dawuda wurira o le ra ka sira mina, ani cɛ kɛmɛ wɔɔrɔ min tun bɛ ni a ye. O tagara se Besɔri kɔ yɔrɔ ra minke, kɔfɛmɔgɔ dɔw lɔra o yɔrɔ ra. ¹⁰ Dawuda tagara ni cɛ kɛmɛ naani tɔ ye, sabu cɛ kɛmɛ fla le tun lɔra Besɔri kɔ kɔrɔ, o sɛgɛkojugu fɛ o ma se ka kɔ tige.

¹¹ Dawuda ta mɔgɔw tagara Misirankacɛ dɔ ye kongo kɔnɔ; o nana ni o cɛ ye Dawuda fɛ. O ka domuni ni ji di a ma, ¹² ka toromɔ jalan dɔ di a ma, ani rɛzɛnmɔ jalan siri kelen. Cɛ ka o domu minke, a k'a yɛrɛ sɔrɔ; sabu o lon tun ye a tere saba ni a su saba le ye a ma domuni kɛ, a ma ji min.

13 Dawuda k'a nininka ko: «Jɔn le ye i matigice ye? I bɔra min le?» A ka Dawuda jaabi ko: «Ne ye Misiranka le ye. Ne ye Amalekika dɔ ta jɔn le ye; nka ne matigice tagara ka ne to, nin ye a tere saba le ye, sabu ne tun man kenɛ. 14 An tun tagara ben Keretikaw* ta jamana woroduguyanfan mɔgɔw kan ka o kɛrɛ, ani Zuda mara, ani Kalebu ta jamana woroduguyanfan. An ka Sikilagi dugu fana jeni.»

15 Dawuda ko: «Yala i bɛ se ka taga nin sonw yɔrɔ yira ne ra wa?» Cɛ ko: «Fɔ i ye kari ne ye folo Ala ra, ko i tɛna taga ne faga, ani ko i tɛna taga ne don ne matigice boro. Ni o kɛra, ne bɛna taga o mɔgɔw yɔrɔ yira i ra.» 16 A kɛra ten, a tagara o mɔgɔw yɔrɔ yira Dawuda ra. O tagara Amalekikaw sɔrɔ o janjannin bɛ o yɔrɔ mara bɛɛ ra, o bɛ domuni kɛra, ka min, ka o yɛrɛ janagbɛ, sabu o tun ka fɛn caman cɛ Filisikaw ta jamana ra, ani Zuda jamana ra. 17 Dawuda benna o kan kɛnɛbɔda fɛ, ka se o ra, ka o kɛrɛ fɔ ka taga se o dugusagbɛ wulada ma. Mɔgɔ si ma bɔsi, fɔ kanbelen cɛ kɛmɛ naani; olugu le yɛlɛna nɔgɔmɛw kan ka bori ka bɔsi. 18 Amalekikaw tun ka fɛn o fɛn ta, Dawuda ka o bɛɛ mina o ra. A k'a muso fla fana mina o boro. 19 Mɔgɔ si ma fɔn Dawuda ta mɔgɔw ra; denmisɛnw, ani mɔgɔkɔrɔbaw, ani o dɛncɛw, ani o denmusow, o si ma fɔn; o borofɛnw, ani Amalekikaw tun ka fɛn o fɛn ta, o si ma fɔn. Dawuda k'a bɛɛ mina ka seko ni a bɛɛ ye. 20 Dawuda ka Amalekikaw ta sagaw ni o ta baw ni o ta misiw bɛɛ mina. A ta mɔgɔ minw tun bɛ o bɛganw gbɛnna tɔw ja fɛ ka na, olugu tun b'a fɔra ko: «Nin le ye Dawuda ta fɛn minaninw ye ka bɔ kɛrɛkɛyɔrɔ ra!»

Dawuda ka fɛn minaninw taran kɛrɛkɛɛɛnw na

21 Ayiwa, o kɔ, Dawuda ni a ta mɔgɔw sekɔra ka na; cɛ kɛmɛ fla minw tun sɛgɛra fɔ o ma se ka gban Dawuda kɔ, o tun ka olugu minw to Besɔri kɔ da ra, Dawuda tagara se olugu ma. O nana Dawuda ni a nɔfɛmɔgɔw kunbɛn. Dawuda gbarara o ra ka o fo. 22 O tuma ra, mɔgɔjuguw ni mɔgɔ sɔnkolon minw tun bɛ ni Dawuda ye, olugu ka kuma ta k'a fɔ ko: «I n'a fɔ nin mɔgɔw ma sɔn ka taga ni an ye kɛrɛ ra, an ka fɛn o fɛn mina kɛrɛkɛyɔrɔ ra, o dɔ tɛna di o si ma. An bɛna o musow ni o denw dɔrɔn le di o ma. O ye olugu mina ka taga!» 23 Dawuda ka o jaabi ko: «Ne balemaw, Matigi Ala ka fɛn minw di an ma, aw kana sɔn ka o fɛnw ta ko kɛ ten! Sabu Matigi Ala ka an mara; mɔgɔ minw tun nana ben an kan, a ka olugu fana don an boro. 24 Mɔgɔ si tɛna nin kuma lamɛn aw fɛ. Minw tagara kɛrɛ ra o, minw tora doniw kɔrɔ yan o, o bɛɛ ninyɔrɔ ka kan ka kɛ kɛlen ye; o bɛɛ ta sɔrɔta ka kan ka kɛ kɛlen ye.»

25 Ayiwa, Dawuda ka o ko sɛbɛ ka na o kɛ sariya ye Izirayeli jamana bɛɛ ra, k'a ta o lon na, fɔ ka na se bi ma.

Dawuda ka bonya ci Zuda mara cɛkɔrɔbaw ma

26 Dawuda sera Sikilagi minkɛ, a ka o fɛn minanin dɔw sama Zuda mara cɛkɔrɔbaw ma, minw ye a teriw ye, k'a fɔ o ye ko: «Fɛn minw minana Matigi Ala juguw ra, aw ta bonya le ye nin ye o fɛnw na.» 27 A ka dɔ sama Beteli cɛkɔrɔbaw ma; Ramɔti dugu min bɛ Zuda woroduguyanfan na, a ka dɔ sama olugu ta cɛkɔrɔbaw ma, ani Yatiri cɛkɔrɔbaw, 28 ani Aroweri cɛkɔrɔbaw, ani Sifimɔti cɛkɔrɔbaw, ani ɛsitemoha cɛkɔrɔbaw, 29 ani Rakali cɛkɔrɔbaw, ani Yeramɛlikaw ta duguw ta cɛkɔrɔbaw, ani Kenikaw ta duguw ta cɛkɔrɔbaw, 30 ani Hɔrima cɛkɔrɔbaw, ani Bɔri Asan

* **30:14** 30.14 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya wɛrɛ mɔgɔ dɔw ye, Masace tun ka minw ta kɛrɛkɛɛɛnya ra, sara ra, janko ka masace kɔrɔsi (Samawilu flanan 15.18).

cekorobaw, ani Ataki cekorobaw, ³¹ ani Heburon cekorobaw; Dawuda ni a ta mogow tun temena yoro o yoro, a ka do sama o yorow bee ta cekorobaw ma.

31

Sawuli fagara Filisikaw ta kere ra (Kibaroyaw folo 10.1-14)

¹ Ayiwa, Filisikaw tagara Izirayelimogow kere; Izirayelimogow borira Filisikaw na. O ka Izirayelimogo caman faga Giliboha kuru kan. ² Filisikaw tugura Sawuli ni a dencew ko ka o degu fan bee ra. A laban o ka Sawuli dencew, Yonatan ni Abinadabu ni Malikisuwa faga. ³ Kere juguyara Sawuli ma kosebe; kalanbonbaga dow k'a ye k'a lon. Sawuli siranna fo a be yereyere. ⁴ A k'a fo a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «I ta kerekemuru bo ka ne faga, janko nin mogow kenesigibariw kana na ne bon ni kalan ye, ka toron ke ne ra.» A ta kerekeminanw tabaga siranna, a ma son. O ra, Sawuli yere k'a ta kerekemuru mina k'a yere firi a kan k'a yere faga. ⁵ Sawuli ta kerekeminanw tabaga k'a ye ko Sawuli sara minke, ale fana k'a yere firi a ta kerekemuru kan k'a yere faga ni Sawuli ye. ⁶ A kera ten, Sawuli ni a dence saba ni a ta kerekeminanw tabaga, ani a ta kerekece tow bee sara wagati kelen na, o lon kelen na.

⁷ Ayiwa, Izirayelimogo minw tun siginin be kenegbeba ko fe, ani minw tun be Zuriden ba ko fe, olugu nana a ye ko Izirayeli ta kerekedenw be borira minke, ani ko Sawuli ni a dencew bee sara minke, olugu borira ka bo o ta duguw ra. Filisikaw tagara sigi o duguw ra.

⁸ O dugusagbe, Filisikaw nana ka na suw ta fenw bo o ra. O ka Sawuli ni a dence saba suw ye Giliboha kuru kan. ⁹ O ka Sawuli kun tige, k'a ta kerekeminanw bo a ra. O ka mogow dow ci ka taga o kibaro dimanw fo Filisikaw ta jamana yoro bee ra, ani o ta jobonbaw konjo; o k'a lase mogow bee ma. ¹⁰ O ka Sawuli ta kerekeminanw bla o ta jo musoman Asera ta jobon konjo, k'a su dulon Beti San dugu kogo kan.

¹¹ Ayiwa, Filisikaw ka min ke Sawuli ra, Yabesika minw be Galadi mara ra, olugu ka o men minke, ¹² o ta cefariw bee wurira, ka su bee ke tagama ra, ka taga Sawuli ni a dencew suw lajigi ka bo Beti San dugu kogo kan, ka taga ni o ye Yabesi dugu konjo, ka taga o jeni. ¹³ O ka o kolo ce ka o sutara Yabesi dugu tamarisun korjo. O ko, o ka sun don fo tere wolonfla.

SAMAWILU TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu be wele ko Samawilu ta kitabu flanan; a fana seɓɓeɓaga ma lon, i n'a fo Samawilu ta kitabu folo. An b'a ye ko Samawilu ta baaraw, ani a ta kumaw le be nin kitabu konɔ fana. A be masace Dawuda ta wagati ta kow lakari. Dawuda konna ka sigi masaya ra Zuda mara le ra, min ye jamana woroduguyanfan ye. O kow be soro kitabu sura 1-4. O ko, a sigira masaya ra Izirayeli jamana bee lajennin kunna; o kow be soro kitabu sura 5-24.

Dawuda ka kere caman ke ni siya tow ye, janko k'a ta masaya sabati, ani ka jamana bosi a juguw boro.

Dawuda tun lara Ala ra kosebe; o koson a ko diyara Ala ye, a ko diyara a ta jamana mogow fana ye. Nka o bee n'a ta, Dawuda ka kojugu dow ke Matigi Ala ja korɔ; o kow ma ben Ala ma. Ala ta cira min ye Natan ye, o kumana Dawuda fe minke, a lora a ta jurumun na, ka son Ala ta ma.

Dawuda ko diyara Izirayelimogow ye, o koson o tun b'a fe a ta den do le ye ke o ta masace ye a yere ko fe.

Ala tun ka layiri ta Dawuda ye, k'a fo a ye ko mogow do bena soro Dawuda ta gba ra wagati bee, min bena sigi masaya ra (sura 7).

Kitabu konokow

Dawuda sigira masaya ra Zuda mara kunna (1-4)

Dawuda sigira masaya ra jamana bee lajennin kunna (5-6)

Ala ka baraka don Dawuda ta masaya ra (7-10)

Dawuda ni Huri ta muso Baseba ta ko (11-12)

Gbeleyako minw kera Dawuda ta so konɔ (13-20)

Dawuda ta wagati labanw (21-24)

Sawuli ni Yonatan ta saya ko fora Dawuda ye (Kibaroyaw folo 10.1-14)

¹ Sawuli sawagati k'a soro Dawuda tun bora Amalekikaw kereyoro ra, ka seko ka na Sikilagi dugu konɔ. A tun ka tere fla ke Sikilagi ka ban. ² A tere sabanan, ce do barara ka na; a tun bora Sawuli ta kerekejama sigiyoro ra. A ta faniw tun farannin be, buguri be a kun na. A sera Dawuda korɔ minke, a k'a yere ben dugu ma k'a kinbiri gban Dawuda korɔ. ³ Dawuda k'a pininka ko: «Ele bora min le?» A ko: «Ne borira ka bo Izirayeli ta kerekejama sigiyoro le ra.» ⁴ Dawuda ko: «O tuma a kera cogo di? Ko min kera, o lakari ne ye ke!» Ce ko: «Izirayelimogow borira o kerekeɓogonw ja. O caman fagara yere le. Hali Sawuli ni a dence Yonatan sara.» ⁵ Dawuda ko kanbelen ma ko: «Ele kera cogo di k'a lon ko Sawuli ni a dence Yonatan sara?» ⁶ Kanbelen ko: «O wagati y'a soro ne tun be Giliboha kuru kan. Sawuli tun tintinnin be a ta taman kan; nka sowotorow ni sotigiw nana tugu a ko k'a degu kosebe. ⁷ A k'a ja munu ka ne ye minke, a ka ne wele. Ne ko: <Naamu!» ⁸ A ko ne ma ko: <Ele ye jon le ye?» Ne ko: <Ne ye Amalekika le ye.» ⁹ A ko ne ma tuun ko: <Gbara ne ra, i ye na ne faga, sabu ne be nin na, nka panamini be ne ra.» ¹⁰ Ne gbarara a ra k'a faga, sabu ne tun k'a lon ko a tun tena kisi kere ra tuun. Masafugula min tun be a kun na, ani bororanegɛ min tun be a boro ra, ne ka o bo ka na ni o ye, ka na o di ne matigice ma.»

¹¹ Dawuda k'a ta faniw faran; a ta mogo minw tun be ni a ye, olugu fana ka o ta faniw faran. ¹² O jusukun tɔɔɔra, o kasira; o ka sun don fo ka taga wula se, Sawuli ni a dence Yonatan koson, ani Matigi Ala ta kerekejama koson, ani Izirayelimogo minw bee tun fagara o kere ra.

¹³ O ko, Dawuda ka o kanbelen jininka tuun ko: «Ele bora min le?» A ko: «Amalekika minw siginin be yan lonanya ra, ne ye o do ta den le ye.»

¹⁴ Dawuda ko a ma ko: «A kera cogo di ko Matigi Ala ka mogo min panawoloma k'a sigi masaya ra, ele ma siran ka i boro se o ma k'a faga?»

¹⁵ Dawuda k'a nafekanbelen do wele k'a fo o ye ko: «Gbara, i ye nin ce faga!» Kanbelen benna Amalekikace kan, k'a faga. ¹⁶ Dawuda tun k'a fo a ye ko: «I fagari kunko ye ben i yere kan; i yere da le ka i jaraki, sabu i ko, ko Matigi Ala ka mogo min panawoloma k'a sigi masaya ra, ko ele ka o faga!»

Dawuda ka sangadonkiri la Sawuli ni Yonatan koson

¹⁷ Dawuda ka nin sangadonkiri la Sawuli ni Yonatan koson. ¹⁸ O ko, Dawuda ko o ye Zuda mara mogow karan o donkiri ra; o donkiri le be wele ko «kalan donkiri.» A donkiri sebenin be Yasari ta kitabu konɔ, ko:

¹⁹ E, Izirayeli, aw ta cefariw suw lanin be kongoriw kan!

Mun le nana a to aw ta ce jagbelenw benna ka sa?

²⁰ Mogo kana nin ko fo Gati dugu konɔ de!

Mogo kana nin kibaroya fo Asikalon dugu siraw fe!

Ni o te Filisika sunguruw bena na pagari;

nin kenesigibariw ta sungurudenw bena na ninsondiya.

²¹ E, Giliboha kuruw, gomiji kana bon aw kan tuun, sanji fana kana ben aw kan tuun fiyewu!

Mogo kana foro sene aw kan tuun, min siman be ja!

Sabu cefariw ta negebennanw lanogora aw le kan.

Sawuli ta negebennan koni, o tena josi ni turu ye tuun!

²² Yonatan ta kalan tun te kosegi fiyewu,

Sawuli ta kerekemuru tun te kosegi ka na gbansan,

ni o ma a juguw faga fo ka o jori woyo,

ka cefariw sogo fo ka o baraka ban.

²³ Sawuli ni Yonatan, kanupogonmanw tun lo o si bee ra; hali saya ra, o ma faran ka bo pogon na!

O sen tun ka teri ka teme bon kan,

o baraka tun ka bon ka teme hali jara ta kan.

²⁴ E! Izirayeli sungurudenw, aw ye kasi Sawuli koson de!

Ale min tun be aw fiyerebo ni fani dawulamanw ye,

ka aw ta faniw masiri ni sanin ye.

²⁵ Mun le k'a to cefariw benna ka sa, ka o to kere ra sa?

Mun le k'a to bipe ka Yonatan sogo aw ta kongoriw kan?

²⁶ E, ne balemace Yonatan, ne deguninba lo ele koson;

i ko tun ka gbelen ne ma de!

I ta kanuya tun ka bon ne fe

ka teme hali musow ta kanuya kan.

27 Mun le k'a to ce jagbelenw bee benna sa?
Mun le k'a to kerekeminanw bee halakira sa?

2

Dawuda kera Zuda mara ta masace ye

¹ O kow ko, Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, yala ne ka kan ka taga Zuda dugu do ra wa?» Matigi Ala k'a jaabi ko: «Onhon, taga!» Dawuda ka Ala jininka tuun ko: «Ne ka kan ka taga dugu juman le ra?» Matigi Ala ko: «Taga Heburon!» ² Dawuda tagara o le ra Heburon, ani a muso fla, Zizirelikamusu Ahinohamu, ani Karimelikace Nabali min sara, o ta muso Abigayili. ³ Ce minw tun be ni a ye, a tagara ni olugu fana ye, o bee ni o ta somogow; olugu tagara sigi Heburon kerefeduguw ra.

⁴ O ko, Zuda ta mogow nana Heburon, ka na turu saninman* ke Dawuda kun na, k'a ke Zuda mara masace ye.

O ko, o nana a fo Dawuda ye ko Yabesi dugumogow ka Sawuli su don. ⁵ Dawuda ka ciraden dow ci Yabesi dugumogow fe, Galadi mara ra, k'a fo o ye ko: «Matigi Ala ye baraka don aw ra, sabu aw ka nin kopuman ke aw matigice Sawuli ye, ka son k'a su don. ⁶ O ra, Matigi Ala fana ye kopuman ke aw ye, ka to a ta kankelentiya ra ni aw ye, wagati bee. Aw ka nin ke minke, ne fana bena kopuman ke aw ye. ⁷ Aw ye baraka don aw yere ra, ka ke ce jagbelenw ye, sabu aw matigice Sawuli sara, nka sisan Zuda ta mogow ka turu saninman* ke ne le kun na ka ne sigi masaya ra Zuda mara ra.»

Abineri ka Isi Boseti ke Izirayeli masace ye

⁸ Neri dence Abineri, min tun ye Sawuli ta kerekejama kuntigi ye, ale ka Sawuli dence Isi Boseti ta ka taga ni a ye Mahanayimu. ⁹ A k'a ke Galadikaw ni Asurikaw ni Zizirelikaw ni Efirayimu ni Boniyaminu ta mogow ani Izirayelimogo tow bee ta masace ye. ¹⁰ Isi Boseti si tun ye san binaani, wagati min na a sigira masaya ra Izirayeli kunna; a ka san fla le ke masaya ra. Zuda mara ta mogow doron le tugura Dawuda ko. ¹¹ Dawuda ka san wolonfla ni karo woro le ke masaya ra Zuda mara kunna, k'a to Heburon dugu konon.

Sawuli ta mogow ni Dawuda ta mogow ta kere

¹² Neri dence Abineri, ani Sawuli dence Isi Boseti ta baaradenw, olugu bora Mahanayimu, ka taga Gabahon kere kama. ¹³ Seruya dence Yohabu, ani Dawuda ta baaradenw, olugu fana wurira ka taga. O kerekejama fla bee tagara jogon kunben Gabahon ji koron. Jamakuru kelen tora ji fan kelen na, to kelen tora ji fan do ra. ¹⁴ Abineri k'a fo Yohabu ye ko: «An y'a to kanbelenw ye wuri ka o yere suma ni jogon ye, an b'a fle ke!» Yohabu ko: «Ayiwa, o ye wuri!» ¹⁵ Kanbelenw wurira ka na jogon kunben. Mogo hakeya kelen le tun be fan fla bee ra: Sawuli dence Isi Boseti ni Boniyaminu ta mogo tan ni fla, Dawuda nofemogow fana ta mogo tan ni fla. ¹⁶ Nka o bee ka jogon kun dere, ka muru turu jogon keren na; o bee benna jogon fe ka sa. O ko kera Gabahon yoro min na, o ka o yoro togo la ko Helikati Asurimu, ko muruw ta yoro.

¹⁷ O lon ta kere juguyara kosebe; o lon na Dawuda ta mogow ka se soro Abineri ni Izirayelimogo tow kan. ¹⁸ Ayiwa, Seruya dence saba min ye Yohabu ni Abisayi ni Asaheli ye, olugu tun be o kere ra. Asaheli sen tun ka teri i ko dagbe min be kongo konon. ¹⁹ A ka Abineri gben, hali a ma jenge a kininboro fe walama a numanboro fe ka bo a ko donin. ²⁰ Abineri

nana a kɔ munu k'a fɔ Asaheli ma ko: «Asaheli, ele lo wa?» A ko: «Ne lo.»
²¹ Abineri ko: «I faran ka taga i kininboro fe walama i numanboro fe, i ye mɔgɔ wɛɛ gben; kanbelen dɔ mina, i ye ale ta kerekeminanw bɔ a ra.» Nka Asaheli ma sɔn ka Abineri gbenni dabra. ²² Abineri k'a fɔ a ye tuun ko: «I bɔ ne kɔ! Mun na i bɛna a to ne ye i bugɔ ka i faga? Ni o do kɛra, ne bɛna i kɔrɔcɛ Yohabu fle cogo di?» ²³ Nka o bɛɛ n'a ta, Asaheli ma sɔn ka bɔ Abineri kɔ. A ma ja, Abineri k'a sɔgɔ a kɔnɔbara ra ni a ta taman kun ye, fɔ ka taman kun bɔ kɛnɛ ma. Asaheli benna ka sa o yɔrɔnin bɛɛ ra. A benna ka sa yɔrɔ min na, kerekeden min o min tagara se yi, o bɛɛ lɔra o yɔrɔ ra.

²⁴ Yohabu ni Abisayi ka Abineri nɔgben; terebenda wagati ra, o tagara se fɔ Ama kongori kɔrɔ, Giya terebɔyanfan na, Gabahɔn kongokolon sira kan.

²⁵ Boniyaminu ta mɔgɔw tagara lajen Abineri kɔ fe; o bɛɛ ka jɔgɔn lajen ka taga lɔ kongori dɔ kunna. ²⁶ O tuma Abineri pɛrɛnna k'a fɔ Yohabu ye ko: «O tuma an ta kerekemuruw tɛna fagari dabra ka ye le wa? I m'a lɔn ko nin laban bɛna kɛ tɔrɔ le ye? Sabari, i ye a fɔ i ta mɔgɔw ye ko o ye balemaw gbenni dabra ten sa!»

²⁷ Yohabu k'a jaabi ko: «Can ra, Ala janaman kosɔn, ni i kɔni tun ma nin kuma fɔ tan, ne ta mɔgɔw tun bɛna o balemaw gben fɔ sini sɔgɔma.»

²⁸ Yohabu ka buru fiyɛ. Mɔgɔ bɛɛ lɔra. O ka Izirayelimɔgɔw gbenni dabra, ka kɛɛ lalɔ.

²⁹ O kɔ, Abineri ni a ta mɔgɔw tagamana o su bɛɛ Zuriden kɛnɛgbɛ ra. O ka Zuriden ba tigɛ, ka taga Bitirɔn cɛtigɛ, ka taga se Mahanayimu.

³⁰ Yohabu fana sekɔra ka bɔ Abineri gbenyɔrɔ ra, ka na a ta mɔgɔw bɛɛ lajen jɔgɔn kan. A k'a ye ko cɛ tan ni kɔnɔntɔn le fɔnna Dawuda ta mɔgɔw ra; Asaheli ma jate o ra. ³¹ Nka Dawuda ta mɔgɔw tun ka Boniyaminu ni Abineri ta cɛ kɛmɛ saba ni cɛ biwɔrɔ le faga.

³² O ka Asaheli su ta ka taga a su don a face su kɔrɔ Bɛtilehemu dugu kɔnɔ. Yohabu ni a ta mɔgɔw tagamana su bɛɛ ka taga se Heburɔn dugugbɛda fe.

3

¹ Kɛɛ mɛɛnna Sawuli ta somɔgɔw ni Dawuda ta somɔgɔw cɛ. O bɛɛ n'a ta, dɔ le tun bɛ farara Dawuda ta baraka kan, k'a sɔrɔ Sawuli ta so baraka tun bɛ dɔgɔyara le ka taga a fe.

Dawuda dencew (Kibaroyaw folɔ 3.1-14)

² Dawuda ka dence dɔw sɔrɔ k'a to Heburɔn. A dence folɔ, Aminɔn, a ka o sɔrɔ a ta Zizirelikamuso Ahinohamu fe. ³ A flanan, Kilehabu, a ka o sɔrɔ a muso Abigayili fe, Karimelikacɛ Nabali min sara, o ta muso. A sabanan, Abusalɔn, a ka o sɔrɔ a muso Mahaka fe, Gesuri masacɛ Talimayi denmuso. ⁴ A naaninan, Adoniya, a ka o sɔrɔ a muso Hagiti fe. A loorunan, Sefatiya, a ka o sɔrɔ a muso Abitali fe. ⁵ A wɔrɔnɔn, Iterehamu, a ka o sɔrɔ Egila fe; o fana tun ye a muso dɔ ye. Dence minw worora Dawuda fe k'a to Heburɔn, olugu le ye nin ye.

Abineri nana jɛnɔgɔnya don ni Dawuda ye

⁶ Ka Sawuli ta somɔgɔw ni Dawuda ta somɔgɔw to kɛɛ ra, Abineri tun k'a yɛɛ ta fanga bonya kɛsɛbɛ Sawuli ta somɔgɔw cɛ ra.

⁷ Ayiwa, Sawuli tun ka jɔnmuso dɔ kɛ a muso ye, min tɔgɔ tun ye ko Risipa; a face tɔgɔ tun ye ko Aya. Lon dɔ, Isi Bosɛti ka Abineri jaraki, ko: «Mun kosɔn ele tagara jɛn ni ne face ta jɔnmuso ye?» ⁸ Isi Bosɛti ta kuma

digira Abineri ra kosebe; a ko Isi Boseti ma ko: «O tuma ne ye wuru le ye, min blanin be Zuda ta mogow ta baara kama wa? Kabini wagatijan ne nana i face Sawuli ta somogow ma, ani a balemaw ni a teriw; ne ma ele don Dawuda boro. Bi le i bena ne jaraki ko ne ka kojugu ke nin muso ta ko ra wa? ⁹ Ayiwa, ni o lo, o tuma Matigi Ala ka min layiri ta Dawuda ye, ni ne ma Dawuda deme ka o layiri dafa a ye fiyewu, o tuma Ala kana ne to yi; ¹⁰ sabu Matigi Ala karira ko a bena masaya bosi Sawuli ta somogow boro, ka Dawuda le sigi masaya ra Izirayeli kunna, ani Zuda mara kunna, ka Dawuda ta fanga bonya kosebe, k'a ta Dan ka taga a bla fo Beri Seba.»

¹¹ Isi Boseti ma se ka hali kuma den kelen ke ka Abineri jaabi, sabu a tun be siranna a ja.

¹² O yoronin bee, Abineri ka ciraden dow ci Dawuda fe ka taga a fo a ye ko: «Nin jamana ye jon ta le ye? Jenogonya don ni ne ye; ni o kera, ne bena i deme ka Izirayeli jamana bee sigi i ta fanga koru.» ¹³ Dawuda k'a jaabi ko: «Ayiwa, ne sonna; ne bena jenogonya don ni i ye. Nka ne be fen kelen fo i ye. I nato ne fe, ni i ma na ni Sawuli denmuso Mikali ye, o tuma i kana na ne ja koru.»

¹⁴ Dawuda ka cira bla fana ka taga a fo Sawuli dence Isi Boseti ye ko: «Ne ta muso Mikali seko ne ma, sabu ne ka Filisika ce keme le kenesigi ka o gbolow ke k'a mamina.»

¹⁵ Isi Boseti ka Mikali mina a ce ra, min tun ye Lahisi dence Palitiyeli ye. ¹⁶ A ce kasito gbanna a ko ka taga se fo Bahurimu. O sera yi minke, Abineri k'a fo a ye ko a ye seko. A sekora.

¹⁷ Abineri kumana ni Izirayeli cekorobaw ye; a k'a fo o ye ko: «Kabini wagatijan, aw ko aw b'a fe ko Dawuda le ye ke aw ta masace ye. ¹⁸ Ayiwa, a kewagati le sera sisan, sabu Matigi Ala k'a fo ale ta ko le ra ko: «Ne bena ne ta mogow, Izirayelimogow kisi ka o bo Filisikaw boro, ani o juguw bee boro ne ta jonce Dawuda le sababu ra.» »

¹⁹ Abineri kumana Boniyaminu ta somogow fana fe. O ko, a tagara Heburon; Izirayelimogow ni Boniyaminu ta somogow benna fen o fen na, a tagara o bee lase Dawuda ma Heburon. ²⁰ Ce mukan le tun ka Abineri blasira, a tagato Dawuda fe Heburon. O sera yi minke, Dawuda ka domuniba tobi Abineri ni a nofemogow ye. ²¹ Abineri ko Dawuda ma ko: «Ne bena taga Izirayelimogow bee lajen ne matigice masace ye, janko o ye jenogonya don ni i ye; o ra ni Izirayeli jamana fan o fan ka diya i ye, i be i ta masaya sigi o yoro kan.»

O ko, Dawuda ka Abineri bla ka taga. A ni hera tagara.

Yohabu ka Abineri faga

²² Donin kera doron, Yohabu ni Dawuda ta mogow nana ka bo kerekeyoro do ra. O tun ka fen caman mina o juguw ra ka na ni o ye. O nana a soro ko Abineri tun te Dawuda koru tuun Heburon, sabu Dawuda tun k'a bla ka taga ka ban. A fana ni hera le tun tagara. ²³ Yohabu ni a ta kerekejama bee nana se minke, mogow k'a fo a ye ko: «Neri dence Abineri tun nana masace fe, o ko, masace k'a bla ka taga; a fana ni hera le tagara.»

²⁴ Yohabu tagara masace fe ka taga a fo a ye ko: «I ka mun ko le ke tan? Abineri nana ele fe, mun na i k'a to a tagara a yere ma? ²⁵ K'a soro ele yere ka Neri dence Abineri lon co! A nana i nege le, janko an be taga kere ke yoro minw na ka o yorow cogoya bee lon, ka i ta kokocogow bee lon.»

²⁶ Yohabu bora Dawuda koru, ka ciraden dow ci Abineri ko. Olugu tagara Abineri soro Sira ta kolon yoro ra; o k'a wele ka na. Dawuda tun ma foyi lon o ko ra. ²⁷ Ayiwa, Abineri sekora ka na se Heburon minke, Yohabu ka

a mina ka taga ni a ye kere fe, bolon do konɔ dugu donda cɛmance ra, k'a ke i n'a fo a b'a fe ka gundokuma do le fo a ye. Ka o to o yoro le ra, a barara ka Abineri sogo ni muru ye a konɔbara ra, k'a faga, k'a dogoɔe Asaheli dimibo.

²⁸ Dawuda nana o ko men minke, a ko: «Matigi Ala tena ne jaraki, walama ka ne ta masaya jaraki, Neri dence Abineri fagari ko ra. ²⁹ A fagari kunko ye ben Yohabu ni a ta somogow bee kan. Ala y'a to damajalan ye mogɔ do mina Yohabu ta somogow ra tuma bee, walama farirabana do, walama do ye to ka tagama ni bere le ye, walama do ye faga kerekɛyoro ra, walama do ye ke kongoto ye tuma bee.»

³⁰ Ayiwa, Yohabu ni a balemace Abisayi ka Abineri faga o cogo le ra, sabu Abineri tun ka o dogoɔe Asaheli faga Gabahon kere ra.

³¹ Dawuda k'a fo Yohabu ye, ani mogɔ minw bee tun be ni a ye, ko: «Aw ye aw ta deregew faran, ka borow don aw yere ra, ka kasi ka tagama Abineri su pa fe ka taga a sutara.» Masace Dawuda yere tun be tagamana sutanan ko fe ka taga Abineri sutarayoro ra. ³² O tagara a su don Heburon. Masace kasira kosebe ka kule Abineri kaburu kunna. Jama bee kasira fana.

³³ Masace ka nin sangadonkiri la Abineri koson, ko: «E, yala Abineri tun ka kan ka sa tan i ko mogokunntan wa?

³⁴ I boro tun ma siri, i sen fana tun ma don negɛjoro ko ra.

Mogɔjuguw be mogɔ faga cogo min na, i fagara ten.»

A kera ten, mogɔ bee ka ke kasi ye tuun Abineri su kunna.

³⁵ O ko, mogow bee nana Dawuda fe, ka na a fo a ye ko a ye domuni ke. O y'a soro su tun ma ko folo. Nka Dawuda karira, k'a fo o ye ko: «Ni ne ka hali domuni fitini, walama fen were don ne da ra fo ka taga tere ben, o tuma Ala kana ne to yi fiyewu.»

³⁶ Mogow bee ka o kuma men; a diyara o ye fana, sabu can ra masace ta kow bee tun ka di mogow ye. ³⁷ Jama bee, ani Izirayelimogow bee k'a lon o lon le ra, ko masace sen tun te Neri dence Abineri ta fagari ko ra.

³⁸ O ko, masace k'a fo a ta kuntigiw ye ko: «Aw m'a lon ko fagamaden, ani kuntigiba do le fagara Izirayeli jamana ra bi wa? ³⁹ Can lo turu kera ne kun na ka ne ke masace ye, nka ne baraka ka dogo hali bi. Nin ce minw ye Seruya dencew ye, olugu baraka ka bon ni ne ta ye. O ra, mogɔ min ka nin kojugu ke, Matigi Ala yere ye o hake bo a tigi ra, ka kapa ni a ta kewalejugu ye.»

4

Isi Boseti ta mogow k'a faga

¹ Sawuli dence Isi Boseti nana a men minke ko o ka Abineri faga Heburon, a baraka bee banna; Izirayelimogow bee jigi tigera fana. ² Kerekuntigi fla tun be Sawuli dence Isi Boseti fe. Kelen togo tun ye ko Bana, to kelen togo tun ye ko Rekabu. Rimon dence dow tun lo. Boniyaminu ta mogɔ dow tun lo, minw be bo Beroti; ³ sabu Beroti dugu tun be jate Boniyaminu ta mara do le ye. Nka Berotikaw tun borira ka taga sigi Gitayimu; hali bi o ta durujaw be yi.

⁴ Ayiwa, dence do tun be Sawuli dence Yonatan fe, o togo tun ye ko Mefiboseti. Ale sen fla bee tun cenna; sabu wagati min na Sawuli ni Yonatan ta saya kibaroya nana fo ka bo Zizireli, Mefiboseti si tun ye san looru; a lamobamuso tun k'a ta ko a be bori ni a ye. Nka a teliyakojuge fe, den benna a boro k'a senw cen, k'a ke a te se ka tagama tuun.

⁵ Ayiwa, lon dɔ teregban fɛ, Rekabu ni Bana, minw ye Berɔtikacɛ Rimɔn dencew ye, olugu tagara Isi Boseti ta so; o y'a sɔrɔ ale tun lanin bɛ, a bɛ a ta terefɛsunɔgɔ kɛra sa. ⁶ O donna ka taga fɔ bon kɔnɔnɔyɔrɔ ra, k'a kɛ i n'a fɔ o bɛ tagara siman le bla bon kɔnɔ. O k'a kɛ ten ka Isi Boseti sɔgɔ a kɔnɔbara ra ni muru ye k'a faga, ka bori ka bɔ. ⁷ Ayiwa, o donna a ta so kɔnɔ ten, k'a lanin to a ta lanan kan, k'a sɔgɔ ni muru ye k'a faga, ka a kun tige, k'a kunkolo ta ka bɔ, ka su bɛɛ kɛ tagama ra Zuriden kɛnɛgbe sira fɛ. ⁸ O tagara ni Isi Boseti kunkolo ye Dawuda fɛ Heburɔn, ka taga a fɔ Dawuda ye ko: «I jugu Sawuli min tun b'a fɛ ka i faga, ale dence Isi Boseti kunkolo le ye nin ye. Bi kɔni Matigi Ala ka ne matigicɛ masacɛ dimibo Sawuli ni a ta duruja ra dɛ!»

⁹ Dawuda ka Berɔtikacɛ Rimɔn dence fla, Rekabu ni a balemacɛ Bana jaabi ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, min ka ne kisi ka bɔ ne ta tɔrɔw bɛɛ ra, ¹⁰ ko ka ne to Sikilagi, cɛ min tun nana a fɔ ne ye ko Sawuli sara, a tun kɛra ale na na ko a bɛ kibarɔpuman le fɔra ne ye; nka ne k'a fɔ ko o ye o cɛ mina k'a faga, k'a ta kibarɔpuman sara di a ma! ¹¹ Ni ne ka o kɛ o, sisan aw mɔgɔjuguw, ni aw tagara mɔgɔ terennin lanin sɔrɔ a ta lanan kan, a ta bon kɔnɔ, ka baga a ma k'a faga, o tuma ne man kan fana ka o fagari hake bɔ aw ra, ka aw fana faga ka aw latunu ka bɔ dugukolo kan wa?»

¹² A kɛra ten, Dawuda k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko o ye o faga. O ka o faga, ka o borow ni o senw tige, ka o dulon Heburɔn dugu jida ra. O kɔ, o ka Isi Boseti kunkolo ta k'a sutara Abinɛri su kɔrɔ.

5

Dawuda kɛra Izirayeli jamana bɛɛ masacɛ ye (Kibaroyaw fɔlɔ 11.1-3)

¹ O kɔ, Izirayeli ta gbaw bɛɛ tagara Dawuda fɛ Heburɔn, ka taga a fɔ a ye ko: «Anw ye nin ye, anw ye i balemaw le ye. ² Kabini fɔlɔfɔlɔ, hali tuma min na Sawuli le tun bɛ an ta masacɛ ye, ele le tun bɛ to ka bla Izirayeli ta kɛrɛkedenw na ka taga kɛrɛ ra. Matigi Ala tun k'a fɔ i ye ko: «Ele le bɛna kɛ ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw namɔgɔ ye, ka kɛ o kuntigi ye.» »

³ Izirayeli cɛkɔrɔbaw bɛɛ nana Dawuda fɛ Heburɔn ka na o le fɔ a ye. Dawuda ka jɛnɔgɔnya don ni o ye Heburɔn, Matigi Ala na kɔrɔ. O ka turu saninman* kɛ Dawuda kun na k'a kɛ Izirayeli jamana bɛɛ ta masacɛ ye.

⁴ Dawuda sigira masaya ra k'a si to san bisaba; a ka san binaani le kɛ masaya ra. ⁵ K'a to Heburɔn, a ka san wolonfla ni karo wɔrɔ kɛ masaya ra Zuda mara kunna. K'a to Zeruzalɛmu, a ka san bisaba ni saba le kɛ masaya ra Izirayeli mara ni Zuda mara bɛɛ kunna.

Dawuda ka Zeruzalɛmu dugu mina (Kibaroyaw fɔlɔ 11.4-9; 14.1-2)

⁶ Masacɛ Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara Zeruzalɛmu dugu kama, ka taga Yebusikaw kɛrɛ, o minw tun ye o yɔrɔ mɔgɔw ye. Olugu ko Dawuda ma ko: «I tɛ don yan! Hali fiyentɔw ni senkelenw bɛ se ka aw gbɛn ka aw labɔ.» O kɔrɔ ye ko Dawuda tɛ se ka don olugu ta dugu kɔnɔ. ⁷ Nka Dawuda tagara o kɛrɛ, ka Sihɔn bonba mina o ra; o tɔgɔ le nana la ko Dawuda ta masabonba*.

⁸ O lon na, Dawuda tun k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko ni min o min b'a fɛ ka Yebusikaw kɛrɛ ka se o ra, o tigi ye yɛlɛn jisira fɛ ka taga o senkelenw ni o fiyentɔw kama; ko sabu olugu ye ale Dawuda juguw le ye. Mɔgɔw nana

o kuma ke zana le ye, k'a fo ko: «Fiyentow ni senkelenw man kan ka don Alabatosoba konɔ.»

⁹ Dawuda ka o bonba ke a ta masaso ye, k'a togɔ la ko Dawuda ta masabonba. A ka bon dow lo k'a lamini; k'a ta Milo yoro ra, ka taga se fo kononoyoro ra. ¹⁰ Dawuda ta fanga tun be bonyara ka taga a fe, sabu Matigi Ala, Fangatigi Ala tun be ni a ye.

Tiri masace ka bonya ci Dawuda ma

¹¹ Tiri masace Hiram ka mogɔ dow ci ka taga Dawuda fe ni sediriyiriw ye; a ka yiribaarabagaw, ani kabakurulesebagaw fana ci ka taga; olugu le tagara Dawuda ta masabonba lo a ye. ¹² Dawuda k'a ye ko Matigi Ala be baraka donna ale ra, k'a ke Izirayeli masace ye; a k'a ye fana ko a ta masaya be sabatira a ta mogow baraka ra.

Dawuda ka den minw soro Zeruzalemu (Kibaroyaw folo 3.5-9; 14.3-7)

¹³ Ayiwa, Dawuda bonin ko Heburon, a ka jonmuso dow ke a ta musow ye, ka muso werew ta tuun Zeruzalemu. A ka dencew ni denmuso dow soro tuun. ¹⁴ Dence minw worora a fe Zeruzalemu, olugu togow le ye nin ye: Samuha, ani Sobabu, ani Natan, ani Sulemani, ¹⁵ ani Ibari, ani Elisawa, ani Nefegi, ani Yafiya, ¹⁶ ani Elisama, ani Eliyada, ani Elifeleti.

Dawuda ka se soro Filisikaw kan (Kibaroyaw folo 14.8-16)

¹⁷ Ayiwa, Filisikaw nana a men ko o ka turu saninman* ke Dawuda kun na k'a ke Izirayeli masace ye. O ta kerekejama be lajennin wurira ka taga Dawuda yorɔɔni ko o b'a kere. Dawuda ka o men minke, a tagara dogo kuruyoro dow ra. ¹⁸ Filisikaw nana ka na Refayikaw ta kenegbeyoro be fa. ¹⁹ Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Filisikaw kama wa? Yala i bena o don ne boro wa?» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «Taga o kere, sabu sigiya t'a ra, ne bena Filisikaw don i boro.»

²⁰ Dawuda tagara fo Baali Perasimu ka taga Filisikaw kere ka se o ra. Dawuda ko: «Matigi Ala ka ne juguw laben ne na, i n'a fo jiba be kogo kari ka wo bo a ra cogo min na.» O koson o ka o yoro togow la ko Baali Perasimu, ko «Matigi min be wo bo». ²¹ Filisikaw borira fo ka o ta batofenw to. Dawuda ni a ta mogow ka o ce ka taga ni o ye.

²² O ko, Filisikaw nana tuun, ka na Refayikaw ta kenegbeyoro be fa tuun. ²³ Dawuda ka Matigi Ala jininka tuun; Matigi Ala k'a fo a ye ko: «I kana teren ka taga o ko. Dogo ka munumunu ka taga o ko fe; muriyesunw be yoro min na, i be taga ben o kan o yoro na fe. ²⁴ Ni i nana ke senkan dow men ye muriyesunw san fe, o tuma aw ye teliya ka bo, sabu Matigi Ala le be tagara i na fe ten, ka taga Filisikaw ta kerekejama kere.» ²⁵ Matigi Ala ka min fo, Dawuda k'a ke ten; a ka Filisikaw kere ka se soro o kan, k'a ta Geba, ka taga a bla fo Gezeri.

6

Izirayelimogow ka jenogonya kesu ta ka taga Zeruzalemu (Kibaroyaw folo 13.1-14)

¹ O ko, Dawuda ka Izirayeli kerekecfariw be lajen tuun; o be lajennin tun ye ce waga bisaba (30 000). ² A wurira ni o mogow ye ka taga Baali, Zuda mara ra, ko a be taga Ala ta jenogonya kesu* ta. Ala togow, Fangatigi Ala yere togow, o le be o kesu kan; seruben meleke bisigiya fla minw be kesu datugunan san fe, Ala sigiyoro be o seruben meleke fla le ce ma. ³ O ka Ala

ta jennogonya kesu labo Abinadabu ta so kono; o so tun be kongori do le kunna. O k'a bla misiwotorokura do kono. Abinadabu dence fla minw ye Uza ni Ayo ye, olugu le tun be o misiwotorokura na fe. ⁴ O ka jennogonya kesu labo Abinadabu ta so kono kongori kan, k'a bla o misiwotoro kono, ka taga ni a ye; Uza tun be tagamana Ala ta jennogonya kesu kere fe; Ayo tun be a na fe. ⁵ Dawuda ni Izirayelimogo tow bee tagato tun be nagarira Matigi Ala na koro, ka donkiriw la, ka forifen suguya bee fo; o forifenw tun lalagara ni siperesiyiri le ye. Goniw tun b'a ra, ani kora, ani longanw, ani cegecegew, ani siranege tegerew.

⁶ O tagara se Nakon kenegbeyoro ra minke, misiw terendera; Uza k'a boro korota ka Ala ta jennogonya kesu mina. ⁷ Matigi Ala dimina Uza koro kosebe; a k'a faga o kojugu koson o yoro yere ra yi. Uza sara Ala ta jennogonya kesu kere fe yi*.

⁸ Matigi Ala ka Uza faga o cogo ra minke, o ma diya Dawuda ye. O ka o yoro togo la ko Peresi Uza†, fo ka na se bi.

⁹ O lon na, Dawuda siranna Matigi Ala na. A ko: «Ni a be tan, Matigi Ala ta jennogonya kesu be se ka taga don ne ta so cogo di?» ¹⁰ A ma son o ye taga ni jennogonya kesu ye a ta so, Dawuda ta masabonba kono. A k'a bla ka taga Obedi Edomu ta so kono; ale be bo Gati. ¹¹ Matigi Ala ta jennogonya kesu ka karo saba le ke Gatikace Obedi Edomu ta so. Matigi Ala ka baraka don Obedi Edomu ni a ta somogow bee ra.

*O tagara ni jennogonya kesu ye Zeruzalemu
(Kibaroyaw folo 15.25-16.3)*

¹² Ayiwa, o nana a fo masace Dawuda ye ko Matigi Ala ka baraka don Obedi Edomu ni a borofenw bee ra, Ala ta jennogonya kesu koson. Dawuda wurira o le ra ka taga Ala ta jennogonya kesu ta Obedi Edomu ta so, ka na ni a ye Dawuda ta masabonba ra; o nagarininba le nana ni a ye. ¹³ Minw tun ka jennogonya kesu ta, olugu ka sentako woro ke minke doron, mogow lora; Dawuda ka misitoran kelen ni misiden toronin kelen ke saraka ye, o ka soro ka sira ta tuun. ¹⁴ O nato, Dawuda tun be don kera ni a baraka bee ye Matigi Ala na koro. Lenfani derege do le doron tun b'a ra, min be i ko sarakalasebagaw ta. ¹⁵ Dawuda ni Izirayelimogow bee nana ni Matigi Ala ta jennogonya kesu ye o cogo le ra, ni nagarikanbaw ni burufiyekanw ye.

¹⁶ Ayiwa, tuma min na Matigi Ala ta jennogonya kesu tun be donna Dawuda ta masabonba kono, Sawuli denmuso Mikali tun be fleri kera finetiri fe. A ka masace Dawuda panpanto ni a donketo ye Matigi Ala na koro minke, Dawuda ko gboyara a ye.

¹⁷ O nana se ni Matigi Ala ta jennogonya kesu ye minke, o k'a bla a blayoro ra; Dawuda tun ka fanibon min laben a kama, o k'a bla yi. Dawuda ka saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* bo Matigi Ala ye. ¹⁸ A ka o saraka jenitaw ni o ninsondiya sarakaw bo ka ban tuma min na, a ka dugawu ke jama ye Fangatigi Ala togo ra. ¹⁹ O ko, a ka burukun kelen, ani tamaroburukun kelen, ani rezenmo jalan siri kelen kelen di mogow bee ma, Izirayeli jama bee, ce fara muso kan. O ko, bee tagara a ta so.

²⁰ Dawuda nana seko a ta so kono, ko a be taga dugawu ke a ta somogow ye minke, Sawuli denmuso Mikali nana a kunben, ka a fo a ye ko: «Han! Izirayeli masace k'a yere yira bi de! Ele le sonna ka i yere waraga ka bla i ta baardenw ta jonsunguruw bee na koro, hali fani panaman yere te i ra,

* **6:7** 6.7 Uza tun man kan ka maga jennogonya kesu ra, sabu sarakalasebagaw doron le tun be se ka maga a ra (Sariya 10.8). † **6:8** 6.8 O koro ye ko Uza saya ka wo bo Izirayelimogow ce ra.

ka i yere ke i n'a fo mogo gbansan!» ²¹ Dawuda ka Mikali jaabi ko: «Ne ka don ke Matigi Ala le na koro. Matigi Ala min ka ele face ni a ta somogow to yi, ka ne ta, ka ne ke a ta mogo, Izirayelimogow kuntigi ye, ne ka don ke ale Matigi Ala le na koro. ²² Ne bena ne yere ke mogo gbansan ye tuun, hali ka teme nin kan belen, ka ne yere majigi belen. Nka o bee n'a ta, i kan be o jonsunguru minw ma, olugu belen bena ne bonya.»

²³ Ayiwa, a kera fana ko Sawuli denmuso Mikali ma den soro fo ka taga a sa.

7

Ala ka layiri ta Dawuda ye (Kibaroyaw folo 17.1-15)

¹ Ayiwa, masace Dawuda sigira a ta masaso kono; Matigi Ala ka laganfiya di a ma, k'a bosi a juguw bee boro. ² O tuma masace k'a fo cira Natan ye ko: «Ne be nin sediriyiribon numanman kono, k'a soro Ala ta jenogonya kesu* be fanibon le kono.»

³ Natan ka masace jaabi ko: «Miiriya o miiriya be i jusu ra, o ke, sabu Matigi Ala be ni i ye.»

⁴ Nka o lon su fe, Matigi Ala kumana Natan fe, k'a fo a ye ko: ⁵ «Taga a fo ne ta jonce Dawuda ye ko Matigi Ala ko: «Ele le tena bon lo ne ye, janko ne ye don a kono; ⁶ sabu kabini lon min ne ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra, fo ka na se bi ma, ne ma don bon kono ka ye; ka ne to o tagama bee ra ni o ye, ne toyoro tun ye fanibon le ye. ⁷ Ne temena yoro minw bee ra ni Izirayelimogow ye, ne tun k'a fo kuntigi minw ye ko o ye ne ta mogo, Izirayelimogow korosi, yala ne k'a fo olugu do ye ko mun na o ma sediriyiribon lo ne ye wa?» ⁸ O ra, a fo ne ta jonce Dawuda ye, ko Fangatigi Ala ko: «Ne le ka ele ta, ka i to sagagbenyoro ra, i ta sagaw ko; ne ka i ta, ka i ke ne ta mogo, Izirayelimogow kuntigi ye. ⁹ I temena yoro o yoro, ne ka i deme i ta koketaw bee ra. Ne ka i juguw bee gben ka bo i na. Ne bena i togo bonya, ka i ke i n'a fo mogo togoba minw be dugukolo kan. ¹⁰ Ne bena jamana do di ne ta mogo, Izirayelimogow ma, ka o sigi o jamana ra, ka o ke o togora jamana ye, janko mogo si kana o lasiran tuun. O ra, mogojuguw tena o minako juguya tuun, i n'a fo o tun b'a kera cogo min na folofolo, ¹¹ ani wagati min ne tun ka kuntigiw sigi o kunna. Ne bena laganfiya di i ma fana, ka i bosi ka bo i juguw bee boro. Ne Matigi Ala, ne b'a fo i ye fana ko ne bena i ta so bonya.

¹² « «Ni i ta wagati nana dafa, ni i nana sa ka taga fara i bema tow kan tuma min na, ne bena i ta duruja do sigi masaya ra i no ra, i yere worden do; ne bena a ta masaya sabati kosebe. ¹³ Ale le bena bon lo ne togo ra; ne bena a sabati masaya ra wagati bee, ani tuma bee. ¹⁴ Ne bena ke a fa ye, a bena ke ne dence ye. Ni a ka ko benbari do ke, ne bena mogo werew le ke sababu ye k'a koro, ka mogo werew ke sababu ye ka o firiri hake bo a ra. ¹⁵ Nka ne tena ne ta numanya bo a kan ka ye, i n'a fo ne k'a bo Sawuli kan cogo min na, k'a bo masaya ra ka ele sigi. ¹⁶ I ta somogow bena to masaya ra ne na koro wagati bee. Foyi si tena i ta fanga bo a no ra ka ye.» »

¹⁷ Ayiwa, Ala ka kuma o kuma fo Natan ye, ani a ka fen o fen yira a ra, a ka o bee lase Dawuda ma.

Dawuda ka baraka la Ala ye (Kibaroyaw folo 17.16-27)

¹⁸ Ayiwa, Dawuda tagara sigi Matigi Ala na koro, k'a fo a ye ko: «E, Dunupatigi Ala, ne ye jon le ye sa, ne ta somogow ye jonw le ye, fo i ka ne

bonya ka se fɔ nin bɛɛ ma? ¹⁹ E, ne Tigi Ala, i ka min fɔ, o belen dɔgɔyara i na kɔrɔ; i ko i bɛna i ta baaraden ta so fana bonya tuun wagati nataw ra. E, Dunupatigi Ala, yala adamaden gbansan ka kan ni nin bonya bɛɛ ye wa?

²⁰ «Ne Dawuda bɛ se ka mun le fɔ tuun ka tɛmɛ nin kan sa? Sabu Dunupatigi Ala, ele yɛɛ ka i ta baaraden lɔn. ²¹ I ka o kow layiri ta, k'a latige i jusu ra ka kapa ni i sago ye, o kosɔn i ka nin kobaw bɛɛ kɛ, k'a to i ta baaraden fana ye a lɔn.

²² «E, ne Tigi Ala, i ka bon; ele bɔɔɔgɔnko tɛ yi, Ala wɛɛ fana tɛ yi ni ele tɛ. An toro ka min men, o le bɛ o ye. ²³ Yala siya dɔ bɛ dugukolo kan min bɛ i ko i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw wa, ele Ala yɛɛ tagara min labo jamana wɛɛ ra ka o kɛ i ta mɔgɔw ye, ka o tɔgɔ bonya? I ka kobaw kɛ o ye, ka siranyakobaw kɛ, ka o labɔ Misiran jɔnya ra, ka siya wɛɛw ni o ta batofenw bɛɛ gbɛn ka bɔ i ta mɔgɔw na. ²⁴ I ka i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw sigi, janko o ye kɛ i yɛɛ ta mɔgɔw ye wagati bɛɛ. Ele, Matigi Ala fana kera o ta Ala ye.

²⁵ «Ayiwa, Masa Ala, i ka layiri min ta i ta baaraden ni a ta so ye, i ye to o layiri kan tuma bɛɛ; i ka min fɔ, a kɛ ten. ²⁶ I tɔgɔ ye bonya wagati bɛɛ, janko mɔgɔw ye a fɔ ko Fangatigi Ala le ye Izirayeli ta Ala ye. I ta jɔnce Dawuda ta so fana ye sabati wagati bɛɛ i na kɔrɔ; ²⁷ sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele yɛɛ le ka nin ko yira i ta baaraden na k'a fɔ ko: <Ne bɛna i ta so bonya.> O le ka i ta baaraden ja gbɛleya k'a to a ka nin daariri kɛ.

²⁸ «Sisan, Dunupatigi Ala, ele le ye Ala ye, i ta kumaw ye can ye, i fana ka nin kopuman layiri ta i ta baaraden ye. ²⁹ O ra, sabari, i ye baraka don i ta baaraden ta so ra, janko a ta so ye to i na kɔrɔ wagati bɛɛ; sabu Dunupatigi Ala, ele yɛɛ le kumana. O kosɔn i ta baraka sababu ra, i ta baaraden ta so bɛna baraka sɔrɔ wagati bɛɛ.»

8

Dawuda ka se sɔrɔ siya caman kan (Kibaroyaw fɔlɔ 18.1-13)

¹ Ayiwa, o kɔ fɛ, Dawuda tagara Filisikaw kɛɛ tuun; a sera o ra, k'a ta fanga sigi o kan, ka o ta duguba bɔsi o ra.

² A sera Mohabukaw fana ra. A ka olugu ta mɔgɔ minaninw bɛɛ jagboya ka o lala dugu ma ka o tugutugu jɔgɔn na, ka o suma ni juru dɔ ye. Ni o tun ka juru na saba suma, juru na fɔlɔ ni a flanan sera minw ma, o bɛ olugu bɛɛ faga, ka juru na sabanan mɔgɔw janaman to. O ra, Mohabukaw fana tora Dawuda ta fanga kɔrɔ, ka to ka ninsɔngɔ sara a ye.

³ O kɔ, Dawuda ka Soba masace Hadadezeri kɛɛ ka se a ra; ale tun ye Rehɔbu dence le ye. O y'a sɔrɔ Hadadezeri tun bɔra ko a bɛ taga Efirati ba sanfeyɔrɔ mɔgɔw le kɛɛ, k'a ta fanga sigi olugu kan. ⁴ Dawuda ka sowotorotigi waga kelen ni kɛmɛ wolonfla (1 700) mina a ra, ani kɛɛkɛɛ sennaman waga mugan (20 000). A ka wotorosamaso kɛmɛ mara a yɛɛ ye, ka so tɔ bɛɛ senfasaw tigetige.

⁵ Sirika minw bɛ Damasi, olugu bɔra ko o bɛ taga Soba masace Hadadezeri demɛ. Nka Dawuda ka Sirika cɛ waga mugan ni fla faga (22 000). ⁶ O kɔ, Dawuda k'a ta kɛɛkɛɛden dɔw sigi Damasi dugu ta Sirikaw ta mara ra. A kɛra ten, Sirikaw fana tora Dawuda ta fanga kɔrɔ; o ka kɛ ninsɔngɔ sara ye a ye. Ni Dawuda tun ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, Matigi Ala tun bɛ se di a ma o yɔrɔw mɔgɔw bɛɛ kan. ⁷ Dawuda

ka Hadadezeri ta kerekuntigiw ta negebennanw ce ka taga ni o ye Zeruzalemu; o negebennanw tun lalagara ni sanin le ye. ⁸ Masace Dawuda ka siranegafenw caman ta fana Beta dugu ni Berotayi dugu konɔ; o duguw ye Hadadezeri ta dugu dow ye.

⁹ Hamati masace min ye Tɔyi ye, ale nana a men ko Dawuda ka se soro Hadadezeri ni a ta kerekejama bee kan minke, ¹⁰ a k'a dence Yoram ci ni fen warigberamanw ye, ani fen saninlamanw, ani fen siranegeramanw ye, ka taga o di Dawuda ma, ka Dawuda fo, ko a ka Hadadezeri kere ka se a ra minke, ko o jana. Tɔyi tun ka o ke, sabu ale fana ni Hadadezeri tun be kere le ra wagati bee.

¹¹ Masace Dawuda ka o fenw bee di Matigi Ala ma. A tun ka siya min o min kere, a tun ka olugu ta warigbew ni o ta saninw bee mina ka o di Matigi Ala ma o cogo le ra. ¹² O siyaw le tun ye Edomukaw ye, ani Mohabukaw, ani Amankaw, ani Filisikaw, ani Amalekikaw; a tun ka fen minw bee mina Soba masace Hadadezeri fana ra, Rehobu dence, a ka o bee di Matigi Ala ma.

¹³ O ko, Dawuda tɔgo bonyara tuun kosebe; sabu a boto Sirikaw kereyoro ra, a ka Edomukaw fana kere ka olugu ta kerekece waga tan ni seegi (18 000) faga Kogo kenegbe yoro ra. ¹⁴ A k'a ta kerekuntigi dow sigi Edomukaw ta jamana yoro bee ra. A kera ten, Edomu jamana bee tora Dawuda ta fanga koro. Ni Dawuda tun ka taga yoro o yoro, Matigi Ala tun be se di a ma o yoro mogow bee kan.

Dawuda ta jamana jamogow (Kibaroyaw folo 18.14-17)

¹⁵ Dawuda sigira masaya ra Izirayeli jamana bee lajennin kunna. A tun be mogow bee ta kow janabo, ka o ta kitiw tige ka kapa ni can ni terenninya ye. ¹⁶ Seruya dence Yohabu le tun be Dawuda ta kerekejama kuntigi ye. Ahiludi dence Yosafati tun ye a ta kumalasebaga ye. ¹⁷ Ahitubu dence Sadoki, ani Abiyatari dence Ahimeleki, olugu tun ye sarakalasebagaw ye. Seraya tun ye a ta seberikebaga ye. ¹⁸ Yehoyada dence Benaya tun be Keretikaw, ani Peletikaw* kuntigiw ye. Dawuda dencew tun ye jamana konanabobagaw ye.

9

Dawuda k'a janto Yonatan dence ra

¹ Lon do, Dawuda ko: «Yala Sawuli ta somogo do be yi tuun wa, ne be se ka konuman ke min ye Yonatan koson?»

² O y'a soro Sawuli ta so baarden do tun be yi, min togo tun ye ko Siba. O nana ni ale ye Dawuda fe. Masace ka a pininka ko: «Ele le ye Siba ye wa?» A ko: «Onhon, ne le ye i ta jonce Siba ye.» ³ Masace ko: «Yala Sawuli ta mogo si te yi tuun wa, ne be se ka konuman ke min ye ka kapa ni Matigi Ala ta numanya ye?» Siba k'a jaabi ko: «Yonatan dence do be yi, ale sen fla cenna.» ⁴ Masace ko: «A be min le?» Siba ka masace jaabi ko: «A be Lodebari dugu konɔ, Amiyeli dence Makiri ta so konɔ.»

⁵ Masace ka mogo ci ka taga Lodebari dugu konɔ, Amiyeli dence Makiri ta so, ka taga a ta ka na ni a ye.

* **8:18** 8.18 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mogo dow ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace korosi (Samawilu flanan 15.18).

⁶ A nana se Dawuda kɔrɔ minkɛ, a k'a kinbiri gban dugu ma Dawuda ja kɔrɔ. Sawuli dence Yonatan, o dence tun lo; a tɔgɔ tun ye ko Mefiboseti. Dawuda k'a wele ko: «Mefiboseti!» A ko: «Naamu, ne ye i ta jɔnce le ye!»

⁷ Dawuda k'a fɔ a ye ko: «I kana siran. Sigiya t'a ra, ne bɛna kopuman kɛ i ye, i face Yonatan kosɔn. Ne bɛna i bɛmace Sawuli ta dugukolow bɛɛ seko i ma; i fana bɛna domuni kɛ ni ne ye tuma bɛɛ.»

⁸ Mefiboseti k'a kinbiri gban tuun, k'a fɔ Dawuda ye ko: «I ta jɔnce te foyi ye ni wuru sanin tɛ, ele belɛn bɛ hamina ne ta ko ra wa?»

⁹ Masace ka Siba wele, Sawuli ta baaraden, k'a fɔ a ye ko: «Fɛn o fɛn tun ye Sawuli ni a ta somɔgɔw ta ye, ne bɛ o bɛɛ di i matigice dence ma. ¹⁰ I bɛna a ta dugukolow sɛnɛ a ye, ele ni i dencew ni i ta baaradenw; aw bɛ a ta simanw ladon, janko i matigice dence Mefiboseti ye domuni sɔrɔ k'a domu. A bɛna domuni kɛ ni ne ye tuma bɛɛ.» Ayiwa, o y'a sɔrɔ dence tan ni looru ni baaraden mugan le tun bɛ Siba fɛ.

¹¹ Siba k'a fɔ masace ye ko: «Ne matigice masace ka min o min fɔ a ta jɔnce ye, ne bɛna o bɛɛ kɛ.»

Mefiboseti kɔni tun bɛ domuni kɛ ni masace ye, k'a kɛ i n'a fɔ masace yɛɛ dence dɔ.

¹² Dence fitini dɔ tun bɛ Mefiboseti fɛ, min tɔgɔ tun ye ko Mika. Mɔgɔ o mɔgɔ tun bɛ Siba ta so kɔnɔ, olugu bɛɛ tun kɛra Mefiboseti ta baaradenw le ye. ¹³ Mefiboseti sen fla bɛɛ tun cɛnna minkɛ, o kosɔn a tagara to Zeruzalɛmu, janko ka domuni kɛ lon o lon ni masace yɛɛ ye.

10

Amɔnkaw ka Dawuda ta ciradenw lamaroya (Kibaroyaw fɔlɔ 19.1-5)

¹ O kow kɔ, Amɔnkaw ta masace sara. A dence Hanun sigira masaya ra a nɔ ra. ² Dawuda ko: «Ne bɛna Nahasi dence Hanun minako ja, i n'a fɔ a face tun ka ne minako ja cogo min na.» O ra, Dawuda ka jamana jamɔgɔ dɔw ci ka taga Hanun fɔ, k'a jusu saaro a face saya ko ra. Dawuda ta mɔgɔw tagara se Amɔnkaw ta jamana ra minkɛ, ³ Amɔnkaw ta kuntigiw k'a fɔ o matigice Hanun ye ko: «Ele b'a miiri ko Dawuda ka nin forikebagaw ci ka na i face sanga le fɔ wa? A ka nin jamɔgɔw ci i fɛ ka na i ta dugu yɔrɔw flɛ dogo ra le, k'a cogoya lon, janko ka na a halaki.»

⁴ Hanun ka o mɛn minkɛ, a ka Dawuda ta jamana jamɔgɔw mina; o ka o bonbosiw fan kelen li, ka o ta deregew tigɛ ka o surunya ka dan o jukunna na, ka sɔrɔ ka o bla ka taga.

⁵ Ayiwa, o tagara o ko fɔ Dawuda ye. Dawuda ka mɔgɔ ci ka taga o kunbɛn, sabu o maroyaninba tun lo kosebɛ. Masace k'a fɔ o ye ko o ye to Zeriko dugu kɔnɔ, k'a to o bonbosiw ye bɔ fɔlɔ, o bɛ sɔrɔ ka na.

Izirayelimɔgɔw ni Amɔnkaw ta kɛɛ (Kibaroyaw fɔlɔ 19.6-19)

⁶ Amɔnkaw yɛɛ nana a ye ko olugu ka o yɛɛ lɔgɔbɔ Dawuda ra pewu. O ra o ka kɛɛkɛden sennaman cɛ waga mugan (20 000) ta sara ra Bɛti Rehɔbu dugu ni Soba dugu ta Sirikaw fɛ, ka cɛ waga kelen ta Mahaka jamana masace fɛ, ka cɛ waga tan ni fla ta Tɔbu jamana masace fɛ. ⁷ Dawuda ka o mɛn minkɛ, a ka Yohabu ci o kama, ni a ta kɛɛkɛjama bɛɛ ye; o bɛɛ tun ye cɛfariw ye. ⁸ Amɔnkaw bɔra ka na lɔ kɛɛ kama o ta duguba donda ra. Soba ta Sirikaw, ani Rehɔbu ta Sirikaw, ani Tɔbu ta mɔgɔw, ani Mahaka ta mɔgɔw, olugu tagara lajɛn o danna kongo kɔnɔ. ⁹ Ayiwa, Yohabu k'a ye

ko ale bena kere ke fan fla le ra, ko ale jugu dow be a na, dow be a ko. O ra, a ka Izirayeli kerekexfariw woloma, ka lo ni olugu ye kere kama k'a nasin Sirikaw ma. ¹⁰ A k'a dogoce Abisayi bla kerekeden tow kunna; olugu ka lo kere kama ka o nasin Amankaw yere ma. ¹¹ A k'a fo Abisayi ye ko: «Ni Sirikaw fanga bonyara anw ma, o tuma aw bena na anw deme. Ni Amankaw fanga bonyara aw ma, anw fana bena taga aw deme. ¹² Baraka don i yere ra! An bee ye baraka don an yere ra, ka kere ke an ta jamana koson, ani an ta Ala ta duguw koson; ni min ka diya Matigi Ala ye, a ye o ke.»

¹³ Yohabu ni a ta kerekedenw tagara Sirikaw kama ka taga o kere. Sirikaw borira o na. ¹⁴ Amankaw nana a ye ko Sirikaw be borira minke, olugu fana borira Abisayi ni a ta mogow na ka don o ta dugu konon. Yohabu sekora ka bo kerekeworo ra ka na Zeruzalemu.

¹⁵ Sirikaw k'a ye ko Izirayelimogow sera olugu ra minke, o ka o ta kerekejamaw bee lajen. ¹⁶ Sirika minw tun be Efirati ba ko fe, masace Hadadezeri tagara olugu bee wele ka na. O bee nana ka na se Helamu. Hadadezeri ta kerekejama kuntigi min ye Sobaki ye, ale le tun be o na.

¹⁷ O ka kibaroya fo Dawuda ye minke, Dawuda ka Izirayeli kerekedenw bee lajen, ka Zuriden ba tige, ka taga Helamu. Sirikaw ka o yere laben ka na Dawuda ni a ta kerekedenw kama ka na kere damina. ¹⁸ Nka Sirikaw borira Izirayelimogow na. Dawuda ni Izirayelimogow ka o ta sowotorotigi keme wolonfla faga, ani sotigi waga binaani (40 000). O ka o ta kerekejama kuntigi Sobaki fana mandimi kosebe; ale sara o yoro ra yi. ¹⁹ Masace minw bee tun be Hadadezeri ta fanga koron, olugu nana a ye ko Izirayelimogow sera o ra minke, o ka ben jini ni Izirayelimogow ye, ka to Izirayeli ta fanga koron. Kabini o kera, Sirikaw siranna ka taga Amankaw deme kere ra tuun.

11

Dawuda nabora Huri ta muso Baseba fe

¹ Ayiwa, o sanyelema ra, wagati min masacew tun be deri ka taga kere ra, Dawuda ka Yohabu ni a ta kerekekuntigiw, ni Izirayeli kerekexew bee bla ka taga kere ra; o tagara Amankaw halaki, ka Raba dugu lamini. Nka Dawuda yere tun tora Zeruzalemu.

² Ayiwa, lon do wulada fe, Dawuda wurira ka bo a ta layoro ra, ka taga tagamatagama a ta masaso kunna. A tora yi le ka muso do koto ye; o muso tun ce ka ni kosebe. ³ Dawuda ka mogow ci ka taga jininkari ke muso ko ra. O nana a fo a ye ko Eliyamu denmuso lo, ko Hetikace Huri ta muso Baseba lo. ⁴ Dawuda ka mogow dow ci ka taga muso wele ka na. Muso nana Dawuda fe; Dawuda jenna ni a ye. O ko, a sekora ka taga a ta so. O y'a soron muso tun boninkura lo a ta landa ra. ⁵ Ayiwa, muso nana konon ta; a ka mogow ci ka taga a fo Dawuda ye ko ale konoman lo.

Dawuda ka Baseba ce Huri faga

⁶ Ayiwa, Dawuda ka mogow ci ka taga a fo Yohabu ye ko: «Hetikace Huri bla ka na yan!» Yohabu ka Huri bla ka taga Dawuda fe. ⁷ Huri tagara Dawuda fe. Dawuda k'a jininka Yohabu ta ko ra, ani kerekeden tow ta ko ra, ani kere yere ko ra. ⁸ O ko, Dawuda k'a fo Huri ye ko: «Taga i ta so, i ye taga nenekiri donin.» Huri bora masace ta so minke doron, masace ka bonya do bla ka taga o di a ma. ⁹ Nka Huri lara masace ta so donda ra, ni a matigice ta baaraden tow ye. A ma son ka taga a ta so.

¹⁰ O tagara a fo Dawuda ye ko Huri ma son ka taga a ta so. Dawuda ka Huri wele k'a fo a ye ko: «O tuma ele ma bo tagama le ra wa? Mun na i ma

taga i ta so?» ¹¹ Huri ka Dawuda jaabi ko: «Jenɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu, ani Izirayeli mara ni Zuda mara ta kerɛkɛdenw bɛɛ bɛ sira gbataw le kɔɔɔ; ne matigice Yohabu ni a ta kerɛkɛkuntigiw bɛɛ bɛ sira kongo kɔɔɔ yi. Ne bɛna olugu to yi, ka na ne ta so, ka na domuni kɛ, ka min, ka la ni ne ta muso ye cogo di? Can yɛɛ ra, ne kɔni tɛ se ka o ko ɔɔɔɔɔɔ kɛ le fiyewu!»

¹² Dawuda k'a fɔ Huri ye tuun ko: «O tuma bi ni sini kɛ yan; o kɔ, ne bɛna i bla ka taga.» Huri ka o lon ni o lon dugusagbɛ kɛ Zeruzalemu.

¹³ Dawuda ka Huri wele domuni na a ta so; a k'a to Huri ka duven min fɔ ka panamini. Nka su fɛ, Huri tagara la ni masacɛ ta baaradenw le ye, a ma sɔn ka taga a ta so.

¹⁴ O dugusagbɛ sɔɔɔma, Dawuda ka sɛbɛ dɔ kɛ k'a di Huri ma, ko a ye taga a di Yohabu ma. ¹⁵ A k'a fɔ o sɛbɛ kɔɔɔ ko: «Ni kerɛ wurira, aw ye Huri bla kerɛ jugumanyɔɔɔ ra; o kɔ, bɛɛ ye bɔ a kɔɔ k'a kelen to yi, janko o ye a faga.»

¹⁶ O nana taga dugu lamini minke, Yohabu ka kɛ dugu kɔɔɔsi ye; o juguw ta kerɛkɛɛfariw tun bɛ dugu yɔɔɔ min na cɔ, a ka Huri bla ka taga o yɔɔɔ le ra.

¹⁷ O dugu kerɛkɛdenw nana bɔ ka na Yohabu ta kerɛkɛdenw kerɛ. O ka Izirayelimɔɔɔ dɔw faga, ka Dawuda ta kerɛkɛkuntigi dɔw fana faga. O ka Hetikacɛ Huri fana faga.

¹⁸ Ko o ko kɛra kerɛ ra o lon na, Yohabu ka mɔɔɔ dɔ ci ka taga o bɛɛ lase Dawuda ma. ¹⁹ A k'a fɔ ciraden ye ko: «Ko minw kɛra kerɛ ra, ni i tagara o bɛɛ fɔ masacɛ ye ka ban tuma min na, ²⁰ ni i k'a ye ko masacɛ dimina, k'a fɔ ko: <Mun na aw gbarara dugu ra ko aw bɛ o kerɛ? Aw m'a lon ko o mɔɔɔw bɛ to o ta dugu kogo kunna ka kalan bon wa? ²¹ Mun le ka Yerubeseti dence Abimeleki faga Tebesi? Muso dɔ le ma to dugu kogo kunna ka wugusikaba dɔ firi k'a ben a kun na wa? O le ma kɛ a fagasababu ye wa? Mun na aw gbarara dugu ra?»

«Ayiwa, ni masacɛ ka o fɔ, o tuma i ye a fɔ a ye ko: <I ta baaraden Hetikacɛ Huri fana fagara.> »

²² Ciraden tagara ka taga se minke, o tuma Yohabu k'a ci kun min na, a ka o bɛɛ fɔ Dawuda ye. ²³ A k'a fɔ Dawuda ye ko: «O mɔɔɔw sera an na. O tun bɔra ka na an kama kongo kɔɔɔ; anw ka o gben ka taga se fɔ o ta dugu donda ra. ²⁴ Nka kalanbonbagaw tora o ta dugu kogo kunna ka i ta mɔɔɔw bon ni kalan ye, ka masacɛ ta kerɛkuntigi dɔw faga. Hali i ta baaraden Hetikacɛ Huri fana fagara.»

²⁵ Dawuda ka ciraden jaabi ko: «Taga a fɔ Yohabu ye ko o kana kɛ a fɛ baasi ye; ko sabu kerɛ ra kɔni, kerɛkɛmuru bɛ fagari kɛ fan bɛɛ le ra. A fɔ a ye ko a belen ye dugu kerɛ ni baraka ye, fɔ k'a ben. Taga o fɔ a ye k'a ja gbeleya.»

²⁶ Ayiwa, Huri ta muso nana a mɛn ko a cɛ Huri sara minke, a k'a cɛ su kasi. ²⁷ Sanga nana ban tuma min na, Dawuda ka mɔɔɔ ci ka taga muso ta ka na ni a ye a ta so. A kɛra a muso ye; a nana dence kelen woro Dawuda fɛ.

Nka Dawuda tun ka min kɛ, o tun ma ben Matigi Ala ja kɔɔɔ.

12

Natan tagara kuma Dawuda fɛ

¹ Matigi Ala ka Natan ci Dawuda fɛ. Natan tagara a fɛ, ka taga a fɔ a ye ko: «Cɛ fla tun bɛ dugu kelen na; kelen tun ye naforotigi ye, tɔ kelen tun ye fagantan ye. ² Misiw ni sagaw ni baw caman tun bɛ naforotigi fɛ. ³ Nka

foyi tun tɛ fagantance fɛ, fɔ sagadennin kelen; a tun ka o san, ka to k'a baro. A tun bɛ a ta so kɔnɔ ni a denw ye; a fana tun bɛ bonyara. A yere tun bɛ domuni min kɛ, a tun bɛ o dɔ le di a ta saga ma; o bɛɛ tun bɛ ji min minan kelen na. A tun bɛ si ni a ye a yere kɔrɔ. A kɛra a fɛ i ko a yere denmuso dɔ.

⁴ «Ayiwa, lon dɔ, dugutagabaga dɔ nana jigi naforotigi fɛ. Naforotigi ma sɔn k'a yere ta misi, walama a ta saga, walama a ta ba dɔ mina ka o faga dugutagabaga ye. A tagara fagantance ta saga le mina a ra, ka na o faga a ta lonance ye.»

⁵ Ayiwa, Dawuda ka o kuma mɛn minke, a dimina o naforotigi kɔrɔ kosebɛ. A ko Natan ma ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, ko cɛ min ka nin ko kɛ, o ka kan ka faga le. ⁶ A ka saga min mina, a ka kan ka o nɔgɔn naani le di, sabu a sɔnna ka nin kojugu nɔgɔn kɛ, hali a yere ma makari.»

⁷ Natan k'a fɔ Dawuda ye ko: «Ele yere le ye o cɛ ye; sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye; a ko: «Ne le ka turu kɛ ele kun na ka i kɛ Izirayeli masace ye. Ne le ka i bɔsi ka bɔ Sawuli boro, ⁸ ka i matigice Sawuli ta bonw di i ma, k'a ta musow di i ma, ka i sigi Izirayeli ni Zuda jamana kunna. Ni o belen tun ma wasa kɛ, ne tun bɛna dɔ fara a kan. ⁹ Mun kosɔn i ka Matigi Ala ta kuma mafiyɛnya, ka kojugu kɛ Matigi Ala na kɔrɔ? I k'a to o ka Hetikace Huri faga ni kerekemuru ye; i k'a to Amɔnkaw k'a faga ni o ta kerekemuru ye; o kɔ, i k'a muso ta, ka a kɛ i yere ta ye! ¹⁰ O kosɔn, sisan kerekemuru tena mabɔ i ta so ra tuun fiyewu; sabu i ka Hetikace Huri ta muso mina a ra k'a kɛ i ta muso ye minke, i ka ne le dɔgɔya.»

¹¹ «Matigi Ala ko tuun ko: «Ne bɛna kojugu dɔ ben i kan; o kojugu bɛna bɔ i yere ta gba le ra; ne bɛna i musow ta i yere na kɔrɔ ka o di i siginɔgɔn dɔ ma. Ale bɛna jɛn ni o ye; mɔgɔ bɛɛ bɛna bɔ o ko kala ma. ¹² Ele ka i ta kɛ dogo ra, nka ne bɛna nin kɛ Izirayelimɔgɔw bɛɛ na na, janko bɛɛ ye a ye.» »

¹³ Ayiwa, Dawuda k'a fɔ Natan ye ko: «Ne ka Matigi Ala hake ta!»

Natan k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala yafara i ma; i kɔni tena sa, ¹⁴ nka nin muso ka dence min woro i ye, o bɛna sa; sabu i ka nin ko kɛ, k'a to Matigi Ala ta juguw ka Matigi Ala dɔgɔya.»

¹⁵ O kɔ, Natan tagara a ta so.

Baseba dence sara

Ayiwa, Huri muso ka dence min woro Dawuda ye, Matigi Ala nana bana dɔ bla o den na; bana juguyara kosebɛ. ¹⁶ Dawuda ka Matigi Ala daari den ye, ka sun don. A lanin tun bɛ to dugu ma a ta so kɔnɔ, ka su bɛɛ kɛ ten. ¹⁷ A ta lu cɛkɔrɔbaw nana lɔ a kɔrɔ k'a daari ko a ye wuri ka bɔ dugu ma, nka a ma sɔn; a ma sɔn hali ka domuni kɛ ni o ye.

¹⁸ Nka den ta bana tere wolonflanan, a sara. Dawuda ta baardenw siranna k'a fɔ a ye ko den sara. O tun b'a fɔra ko: «Ka den panaman to, an kumana a fɛ, a ma sɔn ka an lamɛn. Sisan an bɛna a fɔ a ye cogo di ko den sara? Ni an ka o fɔ a ye, a bɛna ko dɔ kɛ a yere ra!» ¹⁹ Dawuda nana a ye ko a ta baardenw bɛ kumana ni nɔgɔn ye o da jukɔrɔ; a sɔmina a ra ko den sara. A ka o pininka ko: «Den sara wa?» O ko: «Ōnhɔn, den sara.»

²⁰ O fɔra minke, Dawuda wurira ka bɔ dugu ma. A kora, ka suma diyanan dɔ mun, ka fani werɛ don. O kɔ, a tagara Matigi Ala batoso kɔnɔ, ka taga a kinbiri gban ka Ala bato. A bɔra yi ka taga a ta so; a ko o ye domuni di ale ma. O ka domuni di a ma, a ka domuni kɛ.

²¹ A ta baardenw k'a fɔ a ye ko: «I ka min ke nin ye, o kɔrɔ le ye di sa? Tuma min na den panaman tun lo, i tun be sun don, ka kasi den kosɔn; sisan den sara, i wurira ka domuni ke.»

²² A ka o jaabi ko: «Tuma min na den panaman tun lo, ne tun be sun don, ka kasi, sabu ne tun b'a fɔra ne yere kɔnɔ ko: <Ɔɔn k'a lon ni Matigi Ala tena hina ne ra, k'a to den ye keneya?> ²³ Nka sisan, a sara ka ban; mun na ne bena sun don tuun? Yala ne be se k'a labɔ saya ra wa? Ne le bena taga ale fe, nka ale kɔni tena seko ka na ne fe yan tuun.»

Sulemani worocogo

²⁴ Ayiwa, Dawuda tagara a muso Baseba jusu saaro. A jenna ni a ye. A nana kɔnɔ ta ka jigi dence were ra; a ka o togo la ko Sulemani*. O den ko diyara Matigi Ala ye; ²⁵ o kosɔn Matigi Ala k'a ta cira Natan ci ka taga o fɔ Dawuda ye. A kera ten, Matigi Ala ta kanuya kosɔn, o ka den togo la ko Yedidiya; o kɔrɔ ye ko Matigi Ala ta mogɔ kanunin.

Izirayeli ta kerəkedenw ka Raba dugu mina (Kibaroyaw folo 20.1-3)

²⁶ O y'a soro Yohabu ni a ta kerəkedenw tun be Amɔnkaw ta duguba kerera, min ye Raba dugu ye. O nana Amɔnkaw ta masace ta so mina minke, ²⁷ Yohabu ka mogɔ dow ci, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ Dawuda ye ko ne benna Raba dugu kan, ko ne yere ka o ta dugu jitayoro mina ka ban; ²⁸ ko a ye kerəkeden tow lajen, ka na dugu lamini, ka ben dugu kan ka dugu bee mina, ni o te, ni ne le nana dugu bee mina o bena ne togo le fɔ, ko ne le ka se soro dugu kan.»

²⁹ Dawuda ka kerəkedenw tow bee lajen ka taga Raba dugu kama. O tagara ben dugu kan ka dugu mina. ³⁰ A ka Amɔnkaw ta masace ta masafugula ta ka bo a kun na. A saninlaman tun lo; a gbiriya tun ye kilo bisaba. Lulu tun be a kɔnɔ. O k'a biri Dawuda kun na. Dawuda ni a ta kerəkedenw ka fen caman ce dugu kɔnɔ ka taga ni o ye. ³¹ Dugumogow kɔni, a ka olugu mina ka taga ni o ye. A tagara o bla jagboyabaaraw ra: yiritige, ani kabakurulesɛ, ani logoci, ani birikibo. A ka Amɔnkaw ta dugu tow ta mogow fana ke ten le.

O ko, Dawuda sekora ka taga Zeruzalemu, ani a ta kerəkedenw bee.

13

Aminon ni Tamari ta ko

¹ Ayiwa, o wagati ra, Dawuda dence Abusalon dogomuso do tun be yi, min tun ce ka ni kosebe; a togo tun ye ko Tamari*. Dawuda dence do were tun be yi, o togo tun ye ko Aminon; ale nana jarabi Tamari ra.

² Aminon dogomuso Tamari ko nana a jusu pagami fo ka na a ke a fe bana ye; Tamari tun ma ceko lon folo; o ra, Aminon tun ma cogo si soro min b'a to a be se ka gbara a ra†.

³ Nka Aminon terice do tun be yi, min togo tun ye ko Yonadabu; Dawuda balemace Simeha dence do tun lo. Yonadabu tun ka cegu kosebe. ⁴ Lon do, a ko Aminon ma ko: «Masace dence, mun kosɔn lon o lon ele le na kumunin be, i be fasara ka taga a fe? A kun fo ne ye!» Aminon k'a jaabi ko: «Ne be ne balemace Abusalon dogomuso Tamari le kanuna.»

* **12:24** 12.24 Sulemani togo koro ye ko: heramogo. * **13:1** 13.1 Abusalon ni Tamari le tun be bamuso kelen na; o ni Aminon tun te bamuso kelen na. † **13:2** 13.2 O wagati ra, sungurudenw tun be to o danna bon dow koro; cew tun man kan ka gbara o yoro ra.

⁵ Yonadabu k'a fɔ a ye ko: «Taga la ka i yere ke banabagato ye. Ni i face nana ka na i fle, i ye a fɔ a ye ko a y'a to i dogomuso Tamari ye na domuni di i ma; ko a ye na domuni tobi i yere pana, i yere ye a ye, a yere boro fana ye a di i ma i b'a domu.»

⁶ Aminon tagara la k'a yere ke banabagato ye. Masace nana a fle tuma min na, a ko masace ma ko: «Sabari k'a to ne dogomuso Tamari ye na nomikun fla lalaga ne ye, ne yere na ye a ye, a yere boro ye a di ne ma ne ye a domu.»

⁷ Dawuda ka mogɔ ci ka taga fɔ so kononoyoro ra, ka taga a fɔ Tamari ye ko a ye sabari ka taga a korɔce Aminon ta bon konɔ, ka taga domuni tobi a ye.

⁸ Tamari tagara a korɔce Aminon ta bon konɔ; o y'a soro Aminon lanin lo. Tamari ka mugu ta k'a noni, ka nomi yiran. ⁹ A ka nomi bo minan konɔ k'a di Aminon ma. Aminon ma son k'a domu. A ko o ye mogow bee labo; mogow bee bora. ¹⁰ Aminon k'a fɔ Tamari ye ko: «Na ni domuni ye ne ta sibon konɔ, i yere boro ye na a di ne ma ne y'a domu.» Tamari ka nomi ta ka taga ni a ye a korɔce fe, a sibon konɔ. ¹¹ A nana a fɔ ko a be nomi di Aminon ma tuma min na, Aminon k'a boro mina, k'a fɔ a ye ko: «Ne dogomuso, na an ye jen!» ¹² Tamari ko: «On-on, ne korɔce! I kana ne jagboya ka jen ni i ye; sabu o ko nogon ma daga Izirayeli jamana ra. I kana son ka nin maroyakoba ke. ¹³ Ni i ka nin ke, ne bena taga min ni o maroya ye? An ta mogow bena ele yere fana jate i ko mogokolon. O ra, sabari, i ye ne daari masace fe; a tena ban ka ne di i ma!»

¹⁴ Nka Aminon ma son k'a dogomuso lamen. A baraka tun ka bon ni a ta ye minke, a benna a kan, ka jen ni a ye fanga ra.

¹⁵ O ko, Aminon ka Tamari koninya, k'a ke i n'a fɔ a yere tun m'a kanu ka ye. A ko Tamari ma ko: «Wuri ka taga!» ¹⁶ Tamari k'a jaabi ko: «I kana o fɔ; sabu ni i ka ne ghen, i ka kojugu min ke ne ra ka ban, gbenni ta dimi bena juguya ka teme o kan!» ¹⁷ Nka a ma son k'a lamen. Kanbelen min tun be baaradenya ra a fe, a ka o wele k'a fɔ a ye ko: «Nin ghen ka bo kene ma, i ye da sogɔ a na de!» ¹⁸ O y'a soro derege negennegenman songobelen do le tun be Tamari ra; masace ta denmuso minw tun ma ceko lon, olugu tun be o derege nogon le don. Aminon ta baaraden ka Tamari labo kene ma, ka da sogɔ a na. ¹⁹ Tamari tagara bugurigbe ke a kun na; derege negennegenman min tun be a kan na, a ka o faran, k'a boro fla la a kun na, ka ke kule ci ye ka taga. ²⁰ A korɔce Abusalon ko a ma ko: «I korɔce Aminon le jenna ni i ye ke? Ayiwa, ne dogomuso, i je, sabu i korɔce lo. I kana nin ko bla i nin kan ka teme.» Tamari tagara to a kelen na a korɔce Abusalon ta bon konɔ.

²¹ Masace Dawuda nana o kow bee men minke, a dimina kosebe. ²² Abusalon koni ma foyi fɔ Aminon ye; nka a k'a koninya, sabu a benna ale dogomuso Tamari kan.

Abusalon ka Aminon faga

²³ Ayiwa, san fla temenin ko, mogɔ dow tun tagara Abusalon ta sagaw si kan Baali Hazori, Efirayimu kere fe. Abusalon ka masace dence tow bee wele ko o ye taga ni ale ye. ²⁴ A tagara masace yere fe ka taga a fɔ a ye ko: «I ta baaraden ta sagasikanbagaw nana. Ne be masace daari, masace ni a ta jamana namogow ye na ne fe.» ²⁵ Masace ka Abusalon jaabi ko: «On-on, ne dence, an bee te se ka taga, ni o te, an bena taga ke i fe doni le ye.» Abusalon ka masace daari cogo bee ra, nka masace ma son; a ka dugawu le ke a ye. ²⁶ Abusalon ko: «Ni ele t'a fe ka taga, o tuma, a to ne korɔce

Aminon ye taga ni an ye sa!» Masace ko: «Mun koson i b'a fe Aminon ye taga ni i ye?» ²⁷ Abusalon ka masace daari k'a gbeleya minke, masace sonna ko a dence Aminon ni a dence tow bee ye taga.

²⁸ Ayiwa, Abusalon k'a fo a ta baarden kanbelenw ye ko: «Aw ye Aminon korosi ka ja! Ni aw nana a ye ko a ka duven min ka ninsondiya, fo k'a ke a te foyi kala ma tuma min na, ni ne nana a fo aw ye ko: <Aw ye Aminon faga!» O tuma aw ye ben a kan k'a faga. Aw kana siran foyi ja. Ne yere le ka aw ci! Aw ye baraka don aw yere ra ka ke ce jagbelenw ye.»

²⁹ Ayiwa, Abusalon tun k'a fo cogo min na, a ta baarden kanbelenw ka Aminon faga o cogo le ra. Masace dence tow k'a ye ten minke doron, olugu bee wurira ka yelen o ta sofaliw kan ka bori.

³⁰ Ka o to sira ra, o ko kibaroya tagara se masace ma, ko Abusalon ka masace dencew bee faga, ko hali o ra kelen ma bosi. ³¹ Masace ka o men minke, jusukasi koson, a wurira k'a ta derege faran, ka la dugu ma. A ta jamana pamogow bee nana lo a korow; o bee tun ka o ta deregew faran fana. ³² Masace korose Simeha, o dence Yonadabu, ale le ka kuma ta k'a fo masace Dawuda ye ko: «Ne matigice masace kana miiri ko o k'a dence kanbelenw bee le faga, sabu o ka Aminon kelen doron le faga. Abusalon tun ka o ko latige kabini lon min na Aminon benna a dogomuso Tamari kan ka jen ni a ye fanga ra. ³³ O ra, masace kana o ko ta k'a la a nin kan kojugu, ka a miiri ko o k'a dencew bee le faga; Aminon kelen doron le fagara. ³⁴ Abusalon fana borira.»

Ayiwa, kanbelen min tun be yoro korosira, ale nana a ja korota ka fleri ke, ka jamakuruba do nato ye terebenyanfan sira fe, kuru jigijigi fe. A tagara a fo masace ye ko: «Ne ka mogow dow ye, o be nana Horonayimu sira fe, kuru jigijigi fe‡.» ³⁵ Yonadabu k'a fo masace ye ko: «Masace dencew le be nana! I ta baarden tun ma o le fo i ye wa?» ³⁶ Sani a ye ban o kuma ra doron, masace dencew sera. O sera minke doron, o benna kasi ra, ka mankan ci. Masace ni a ta jamana pamogow fana kasira kosebe.

³⁷ O y'a sorow Abusalon tun borira ka taga Gesuri mara ta masace fe, min ye Talimayi ye, Amihudi dence. Nka lon bee Dawuda koni tun be a dence su kasi. ³⁸ Abusalon borira ka taga Gesuri minke, a ka san saba le ke yi.

³⁹ Abusalon logow nana ke Dawuda sorow ye tuun, sabu a jusu tun nana suma a dence Aminon fagari ko ra.

14

Yohabu ka masace daari Abusalon ye

¹ Seruya dence Yohabu nana a korosi k'a ye ko Abusalon logow be masace ra tuun. ² A ka mogow do ci ka taga muso do wele Tekoha dugu konow; o muso tun ka cegu. A k'a fo muso ye ko: «Sangafaniw don i yere ra, ka i yere ke i n'a fo mogow le sara i fe; i kana turu kasadiman mun. I ye i yere ke i ko mogow min be a ta su kasira kabini wagatijan. ³ I ye taga masace fe o cogo ra, ka taga nin kumaw fo a ye.»

Muso tun ka kan ka kuma minw fo, Yohabu yere ka o kumaw bee fo a ye.

⁴ Ayiwa, Tekohakamuso tagara kuma masace fe. A tagara se minke, a k'a kinbiri gban masace korow, k'a ja biri dugu ma, k'a fo masace ye ko: «E, masace, sabari ka ja ne ma!» ⁵ Masace ko: «Mun le kera?» A ko: «E, masace, ne ye muso do le ye, min bonona a ce ra; ne ce sara. ⁶ Dence fla

‡ 13:34 13.34 Yorokorosibaga ka kuma min fo masace ye, o kuma te kitabu dow konow.

le tun be i ta jonmuso fe; o fla kerera kongo ra, k'a sorɔ mɔɔ si tun te yi ka o faran ka bo jɔɔn na. Kelen k'a tɔjɔɔn bugɔ fo ka faga. ⁷ A kera ten minke, an ta somɔɔw beɛ wurira ne kama, ko min k'a balemaɛ faga ko ne ye o di, olugu b'a faga, k'a balemaɛ hake bo a ra; k'a sorɔ ni o kera, o tuma ale min ye centabaga ye, o bena ale fana faga ka bo yi. Ayiwa, ni o kera, o tuma takamiden kelen min tora ne ta gba ra, o bena o le faga ten. O tuma ra ne ce tɔɔ bena tunu, duruja si tena to a ko tuun dugukolo ko kan.»

⁸ Masace ka muso jaabi ko: «Taga so! Ne bena cira bla i ta mɔɔw ma ka i ta ko janabo.» ⁹ Nka Tekohakamusu k'a fo masace ye tuun ko: «E, ne matigice masace, ni ko o ko ka bo nin ko ra, o kojugu kunko ye ben ne ni ne ta mɔɔw kan; masace ni a ta jamana jamɔɔw si kana jaraki.» ¹⁰ Masace ko: «Ni mɔɔw o mɔɔw ka kuma do fo i ma nin ko ra, i ye na ni o tigi ye ne fe yan; ni o kera, o tigi tena a jɔɔn were fo tuun.» ¹¹ Muso ko: «Masace, layiri ta ne ye Matigi Ala, i ta Ala tɔɔw ra, janko ne dence kelen min tora, hakeɔbaga kana na o faga, ka do were fara ne ta tɔɔw kan.» Masace ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman tɔɔw ra, ko hali i dence kunsigiden kelen tena ben dugu ma.»

¹² Muso ko tuun ko: «Sabari k'a to i ta jonmuso ye fen kelen fo ne matigice masace ye tuun!» Masace ko: «A fo!» ¹³ Muso ko: «Mun koson ele ka nin ko jɔɔn ke Ala ta mɔɔw ra? Sabu ka kapa ni masace yere ta kuma ye sisan, masace k'a ye ko ale yere fana jarakinin lo; sabu a dence min borira, a t'a fe ka o wele ka na so. ¹⁴ An beɛ ka kan ka sa, sigiya te o ra, i n'a fo ji min bonna dugu ma, o te se ka ce tuun. Nka Ala te mɔɔw nin bo a ra gbansan. A ta miiriya ra, mɔɔw min gbenna, o tigi man kan ka to a kelen na yi. ¹⁵ Ayiwa, ne nana nin kuma lase ne matigice masace ma, sabu ne siranna mɔɔw le ja. O koson i ta jonmuso ko: «Ne bena kuma masace fe; a be se ka ke ko masace bena son a ta jonmuso ta ladiri ma. ¹⁶ A be se ka ke ko masace bena son k'a ta jonmuso bosi ka bo nin ce boro, ce min b'a fe ka ne ni ne dence beɛ faga ka bo nin jamana ra, Ala ka nin jamana min di an ma. ¹⁷ Ne koni tun b'a miirira ko ne matigice masace ta kuma bena ne jusu suma, sabu ne matigice masace be i ko Ala ta meleke, a be kopuman ni kojugu lon ka bo jɔɔn na. I Matigi Ala ye ke ni i ye.» »

¹⁸ Masace ka muso jaabi ko: «Ne bena i pininka ko do ra, nka i kana foyi dogo ne ma.» Muso ko: «Ne matigice masace ye kuma.» ¹⁹ Masace ko: «A fo Yohabu sen te ni ele ye nin ko beɛ ra wa?» Muso ko: «E, ne matigice masace, ka can fo, i ka min fo, ne te se ka o sosɔ. Can lo, i ta baaraden Yohabu le ka ne ci nin na; ale le ka nin kumaw beɛ don i ta jonmuso da ra fana. ²⁰ I ta baaraden Yohabu k'a ke nin cogo ra, janko ka masace ta miiriya yeɛma nin ko ra. Nka ne matigice ye hakiritigi le ye i ko Ala ta meleke; ko o ko be ke dugukolo kan, i be o beɛ faamu.»

²¹ Masace ka Yohabu wele k'a fo a ye ko: «A fe, i ka min fo co, ne bena a ke ten le. Taga Abusalon ta ka na ni a ye.»

²² Yohabu k'a kinbiri gban masace korɔ, k'a ja biri dugu ma, ka masace fo, k'a fo ko: «E, ne matigice masace, i ta baaraden k'a lon bi ko ale ko ka di i ye, sabu i ta baaraden ka min fo, i sonna o ma.»

²³ O ko, Yohabu wurira ka taga Gesuri, ka taga Abusalon ta ka na ni a ye Zeruzalemu. ²⁴ Nka masace ko: «Abusalon ye to a ta so konɔ yi, ne ja kana la a kan!» A kera ten, Abusalon fana tora a ta so konɔ yi, a ma taga masace fe.

Masace sonna ko Abusalon ye na

²⁵ Izirayeli jamana bee kono ce si tun te yi, min tun be Abusalon bo cerna ra; mogo bee tun be a ta cerna le lakari. K'a ta a sentege ra ka taga a bla fo a kunkolo cernance ra, fiyen tun te a fari yoro si le ra. ²⁶ San o san, san laban na, a tun be a kunsigi tige, sabu a kunsigi tun be caya ka gbiriya a kun na ka teme. Ni a tun k'a kunsigi tige, a tun be a kunsigi suma k'a gbiriya lon; a kunsigi gbiriya tun be ke fo kilo fla ni tarance, ka kapa ni masaso ta jateda ye.

²⁷ Abusalon tun ka dence saba le soro, ani denmuso kelen, min togo tun ye ko Tamari. O kera muso pumanba ye.

²⁸ Abusalon ka san fla le ke Zeruzalemu, a na ma se ka la masace kan. ²⁹ Lon do, a ka Yohabu wele, ko a be a ci masace fe. Nka Yohabu ma son ka na. A k'a wele a signaga flanan na; Yohabu ma na. ³⁰ O ra, Abusalon k'a fo a ta baardenw ye ko: «Aw y'a fle, Yohabu ta foro le be ne ta koro; siman b'a ra. Aw ye taga tasuma don a ra.» Abusalon ta baardenw tagara tasuma don foro ra. ³¹ Yohabu wurira ka taga Abusalon ko, a ta so kono. A ko Abusalon ma ko: «Mun na i ta baardenw tagara tasuma don ne ta foro ra?» ³² Abusalon ka Yohabu jaabi ko: «A fle, ne ka mogo ci ka taga a fo i ye ko i ye na yan ne bena i ci masace fe, i ye taga a fo a ye ko mun na a ka ne wele ka bo Gesuri ka na ni ne ye yan? Nka ele ma na. Hali ni ne tun tora Gesuri, o belen tun ka fisa ni nin ye. Ne koni b'a fe sisan ka masace ye. Ni ne ka kojugu le ke, o tuma a ye ne faga.»

³³ Yohabu tagara masace fe ka taga o kuma lase a ma. Masace ka Abusalon wele; Abusalon nana a kinbiri gban k'a na biri dugu ma masace koro. Masace k'a boro fla mini a ma ni kanuya ye.

15

Abusalon ka Izirayelimogow kun yelema

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Abusalon ka sowotoro kelen jini, ani sow, ani ce bilooru; ni a tun be taga yoro do ra, o cew le tun be to ka bori a ta sowotoro na fe ka taga. ² Abusalon tun be to ka wuri sogomada joona fe ka taga lo dugu donda sira kere fe. Ni a tun ka mogo do ye a be nana ni ko do ye masace fe ko a be na o kiti tige, Abusalon be o tigi wele, k'a fo a ye ko: «Ele bora dugu juman le ra?» Ni o tigi tun k'a ta gba togo fo a ye, ³ Abusalon tun b'a fo a ye ko: «I ta ka di nin ko ra, jo be i fe; nka ni i ka taga ni nin ko ye masace fe, mogo si tena i lamen!» ⁴ O ko, Abusalon tun b'a fo ko: «Ni ne le tun kera nin jamana kititigebaga ye koni, ni ko do tun ka don mogo do ni do ce, walama ni o tun ka mogo o mogo tojo ko do ra, o tigi tun bena na ne fe, ne tun bena a ta ko janabo a ye ka na.»

⁵ Ayiwa, ni mogo do fana tun ka na, ko a bena a kinbiri gban Abusalon koro k'a bonya, a tun be a boro lo o tigi ye, ka o tigi mina k'a boro mini a ma.

⁶ A kera ten, Izirayelimogow minw bee tun be to ka na masace fe, janko masace ye o ta kiti tige o ye, Abusalon tun be o le fo olugu bee ye. O cogo ra, Abusalon ka Izirayelimogow nege ka o kun yelema.

⁷ San naani temenin ko, lon do Abusalon ko masace ma ko: «Ne tun ka dajuru do ta Matigi Ala fe; a to ne ye taga Heburon ka taga o dajuru dafa; ⁸ sabu ka ne to Gesuri, Siri jamana ra, i ta baarden tun ka dajuru do le ta. Ne tun ko: «Ni Matigi Ala ka ne kosegi Zeruzalemu tuun, ne bena taga saraka bo a ye k'a bato Heburon.» »

⁹ Masace k'a jaabi ko: «Taga hera ra!» Abusalon wurira ka taga Heburon.

¹⁰ O kɔ, Abusalɔn ka mɔgɔ dɔw ci dogo ra Izirayeli maraw bɛɛ ra, ko o ye taga a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ni aw ka na burufiyekan mɛn tuma o tuma, aw y'a fɔ ko: <Abusalɔn le kɛra masacɛ ye Heburɔn!> » ¹¹ Cɛ kɛmɛ fla le tun bɔra Zeruzalɛmu ka taga ni Abusalɔn ye. O tun ka olugu wele le ten ko o ye taga, o fana wurira ka taga; miiriya wɛrɛ tun tɛ o kɔnɔ, sabu o tun ma foyi lɔn a ko ra.

¹² Ayiwa, ka Abusalɔn to sarakabɔ ra, a ka mɔgɔ ci ka taga Gilo dugu kɔnɔ, ka taga Gilokacɛ Ahitofeli wele ko a ye na. Ale le tun ye masacɛ Dawuda ladibaga ye. O kɛra minkɛ, Abusalɔn ka jɛn min siri Dawuda kama, o ko baraka bonyara kɔsɛbɛ. Abusalɔn nɔfɛmɔgɔw ka kɛ caya ye ka taga a fɛ.

Dawuda borira ka bɔ Zeruzalɛmu

¹³ Ciraden dɔ le nana a fɔ Dawuda ye ko: «Izirayelimɔgɔw yelemana ka tugu Abusalɔn kɔ dɛ!» ¹⁴ Dawuda ta jamana jamɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ ni a ye Zeruzalɛmu, a k'a fɔ olugu bɛɛ ye ko: «Aw ye wuri an ye bori, ni o tɛ, an tɛna se ka bɔsi Abusalɔn boro. Aw ye teliya an ye taga, ni o tɛ, o bɛna kun an na, ka kojugu lase an ma, ka dugumɔgɔw faga ni kerekemuru ye.» ¹⁵ A ta jamana jamɔgɔw k'a fɔ a ye ko: «Ni an matigicɛ masacɛ ka fɛn o fɛn fɔ, an bɛ sɔn o ma, sabu an ye i ta baaradenw le ye.»

¹⁶ Masacɛ bɔra ka sira mina a sen na; a ta somɔgɔw bɛɛ bɔra ka gban a kɔ. A tun ka jɔnmuso minw kɛ a musow ye, a ka o musow ra tan to a kɔ, ka masaso kɔrɔsi. ¹⁷ Masacɛ bɔra ni dugumɔgɔw bɛɛ ye a kɔ. O tagara se dugu bon laban ma minkɛ, o lɔra yi. ¹⁸ A ta jamana jamɔgɔw bɛɛ tun bɛ tagamana a kɔrɔ, ani Keretikaw ni Peletikaw* bɛɛ; Gatika cɛ kɛmɛ wɔrɔ minw tun bɔra Gati ka gban a kɔ, olugu tagamana ka tɛmɛ masacɛ ja kɔrɔ.

¹⁹ Masacɛ k'a fɔ Gatikacɛ Itayi ye ko: «Mun na ele fana b'a fɛ ka gban an kɔ? Sekɔ, i ye taga to ni masacɛkura ye; sabu ele ye lonan le ye; i bɔra fɔ yɔrɔjan i ta jamana ra le ka na yan. ²⁰ Ele nana kunu dɔrɔn le an kɔrɔ; bi ne tɛ se k'a to i ye taga yaala ni ne ye yɔrɔw ja fɛ, k'a sɔrɔ ne yɛrɛ ma an tagayɔrɔ kelen lɔn. Sekɔ ni i balekaw ye. Matigi Ala ye kopuman kɛ i ye, ka to a ta kankelentigiya ra ni i ye.»

²¹ Itayi ka masacɛ jaabi ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, ani ele yɛrɛ kɔsɔn, ko ni ne matigicɛ masacɛ ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, i ta baaraden fana bɛna taga o yɔrɔ le ra; ni i bɛ faga, ne fana bɛ faga; ni i bɛ baro le, ne fana bɛ baro.» ²² Dawuda ko Itayi ma ko: «O tuma, tɛmɛ an ye taga!» Gatikacɛ Itayi tɛmɛna ka bla Dawuda ja ni a ta mɔgɔw bɛɛ ye, ani den minw bɛɛ tun bɛ ni a ye.

²³ Mɔgɔw ka Dawuda nɔfɛjama tɛmɛto ye minkɛ, o bɛɛ ka kɛ kasi ye ka mankanba ci. Masacɛ tagara Sedɔrɔn kɔ tigɛ; jama bɛɛ tugura a kɔ, o ka kongokolon sira ta. ²⁴ Sarakalasebaga Sadɔki fana tun bɛ yi; Levi ta mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ ni ale ye, olugu tun ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta. O tagara Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu sigi; sarakalasebaga Abiyatari ka kɛ saraka bɔ ye, fɔ ka taga a to jama bɛɛ ye bɔ dugu kɔnɔ.

²⁵ Masacɛ k'a fɔ Sadɔki ye ko: «Sekɔ ni Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ye dugu kɔnɔ. Ni Matigi Ala sɔnna ka baraka don ne ra, a bɛna a to ne ye sekɔ yan tuun, ka a to ne ye a ta jɛnɔgɔnya kɛsu ni a ta yɔrɔ saninman* ye tuun. ²⁶ Nka ni Matigi Ala ko ne ma ko: <Ne tɛ ele fɛ tuun>, o tuma ne flɛ nin ye, ni min ka diya a ye, a ye o kɛ!»

* **15:18** 15.18 Keretikaw ni Peletikaw: Aw ye Samawilu flanan 8.18 flɛ.

²⁷ Masace k'a fo sarakalasebaga Sadoki ye tuun ko: «A fle, aw ye seko nasuma ra dugu konɔ, aw ni aw dence fla: i dence Ayimazi, ani Abiyatari dence Yonatan. ²⁸ Ne bena taga meen kongokolon kenegbeyorow ra, fo ne ye na kibaroya dow men ka bo aw fe.»

²⁹ A kera ten, Sadoki ni Abiyatari sekora ni Ala ta jennogonya kesu ye Zeruzalemu, ka taga to yi.

Dawuda ka Husayi ci dogo ra ka taga Abusalɔn fle

³⁰ Dawuda tun be yelenna oliviyesunw kuru kan, a kasito; a tun k'a kun datugu, a sennakolon tun lo fana. Jama min tun be a ko, olugu fana tun ka o kun datugu; o yelento tun be kasira fana. ³¹ Do nana a fo Dawuda ye ko: «Ahitofeli fana be ni Abusalɔn jennogonw ye!» Dawuda ka Ala daari k'a fo ko: «E, Matigi Ala, a to Ahitofeli ta ladiri bee ye ke kuma gbansan ye! A si kana loyoro soro!»

³² Dawuda tagara se kuru kuncema, mogow be deri ka Ala bato yoro min na. A sera yi minke doron, a ka Arikikace Husayi soro yi, a be a konona; Husayi ta derege tun farannin lo, buguri be a kun na. ³³ Dawuda k'a fo a ye ko: «Ni i ka gban ne ko, i bena ke ne fe doni le ye! ³⁴ Nka ni i ka seko dugu konɔ ka taga a fo Abusalɔn ye ko: «Masace, ne bena ke i ta baaraden ye; ne tun ye i face ta baaraden le ye folofolo, nka sisan ne bena ke ele ta baaraden le ye.» Ayiwa, ni i ka o ke, o tuma Ahitofeli bena ladiri minw di Abusalɔn ma ne kama, i bena ke sababu ye ka o ladiriw cen, janko ka ne sutara. ³⁵ Sarakalasebagaw Sadoki ni Abiyatari, olugu fana bena ke ni i ye yi; ni i ka na fen o fen men masace Abusalɔn ta so konɔ, i ye na o fo olugu ye. ³⁶ I n'a fo olugu dence fla be o koro yi, Sadoki dence Ayimazi, ani Abiyatari dence Yonatan, ni aw ka na fen o fen men, aw ye o fo olugu ye, o bena na a lase ne ma yan.»

³⁷ Dawuda terice Husayi sekora ka taga Zeruzalemu; o wagati le ra, Abusalɔn fana tun be donna Zeruzalemu.

16

Siba nana domuni di Dawuda ni a ta mogow ma

¹ Dawuda nana kuru kuncemayoro teme donin minke, a ka Mefiboseti ta jonce Siba nato ye ka na a kunben, ni fali fla ye; a tun ka o faliw laben janko mogow ye se ka sigi o kan; a tun ka o faliw doni ni burukun keme fla ye, ani rezenmo jalan siri keme, ani toromo siri keme, ani forogo kelen fanin rezenji ra.

² Masace ka Siba pininka ko: «I nana mun ke ni nin fenw ye?» Siba ko: «Faliw ye masace ta somogow ta ye, olugu bena yelen o kan; buru ni yiridenw ye kanbelenw ta domuni ye; ni minw nana sege tagama ra kongokolon konɔ, olugu bena rezenji do min ka minlogo bo o yere ra.»

³ Masace k'a pininka tuun ko: «I matigice Sawuli dence Mefiboseti be min le?» Siba k'a jaabi ko: «A tora Zeruzalemu. A ko, ko bi koni, Izirayelimogow bena ale face ta masaya fanga seko ale ma!» ⁴ Masace ko Siba ma ko: «Mefiboseti borofen bee kera i ta ye sisan.» Siba ko: «Ne be ne kinbiri gban i pa koro ka i fo, ne matigice masace; Ala ye ne ko diya i ye belen.»

Simeyi ka Dawuda mafiyenya

⁵ Masace Dawuda tagara se fo Bahurimu minke, Sawuli ta somogo do bora o dugu konɔ ka na. A togo tun ye ko Simeyi; Gera dence tun lo. A bora ka na, ka na ke kumajuguw fo ye Dawuda ni a nofemogow ma. ⁶ A ka ke Dawuda ni a ta jamana pamogow bon ye ni kabakuruw ye, k'a soro jama

bɛɛ, ani kerɛkɛɛfariw bɛɛ tun bɛ tagamana Dawuda kininboroyanfan ni a numanboroyanfan na. ⁷ Simɛyi tun bɛ Dawuda nenina k'a fɔ a ma ko: «Taga ka bɔ yi, taga ka bɔ yi! Mɔgɔfagabaga! Mɔgɔkolon! ⁸ I ka Sawuli ta somɔgɔ minw bɛɛ faga, ka sigi olugu nɔ ra masaya ra, Matigi Ala bɛ o hake le bɔra i ra. Matigi Ala ka masaya bɔsi i ra k'a di i dence Abusalɔn ma. Sisan i janibagato ye nin ye, sabu ele ye mɔgɔfagabaga le ye.»

⁹ Ayiwa, Seruya dence Abisayi ko masace ma ko: «Mun kosɔn an b'a to nin wuru sanin ye ne matigice masace neni de? A to ne ye teme ka taga a kun tige!»

¹⁰ Masace ko: «Aw Seruya dencew, aw ta mun le bɛ nin na sa? Ni a bɛ ne nenina, i b'a sɔrɔ ko Matigi Ala le k'a fɔ a ye ko a ye ne Dawuda neni. Ni o lo, jɔn le bɛ se k'a fɔ a ye ko: «Mun kosɔn i bɛ nin kera?» »

¹¹ Dawuda k'a fɔ Abisayi ni a ta jamana jamogow bɛɛ ye tuun ko: «Ne yere woroden bɛ ne fagayɔrɔ jinina, janko ka na a fɔ nin min ye Boniyaminu ta mɔgɔ ye. Aw y'a to a ye ne neni, sabu Matigi Ala le k'a fɔ a ye ten. ¹² Jɔn k'a lon ni Matigi Ala tena ne ta tɔrɔ fle, ka bi ta nenini yelɛma k'a kɛ kopuman ye ne fe?»

¹³ Dawuda ni a ta mɔgɔw tun bɛ tagara o ta sira fe; Simɛyi belɛn tun bɛ tagamana kuru konkonda ra Dawuda kɔrɔ, ka to ka Dawuda neni, k'a bon ni kabakuru ye, ka buguri seri a kan. ¹⁴ Masace ni a nofejama segeninba tagara se o seyɔrɔ ra minke, o ka sɔrɔ ka nenekiri.

Husayi tagara Abusalɔn fe

¹⁵ Abusalɔn ni a ta jama bɛɛ, ani Izirayelimogow bɛɛ tun donna Zeruzalemu dugu kɔnɔ. Ahitofeli fana tun bɛ ni o ye. ¹⁶ Dawuda terice Arikikace Husayi tagara se Abusalɔn kɔrɔ minke, a ko Abusalɔn ma ko: «Ala ye masace sɔn si ra! Ala ye masace sɔn si ra!» ¹⁷ Abusalɔn ka Husayi jaabi ko: «Ele bɛ i ta teriya kɛ ni i terice ye tan le kɛ! Mun kosɔn i ma gban i terice kɔ?» ¹⁸ Husayi ka Abusalɔn jaabi ko: «ɔn-on de! Ni Matigi Ala yere ni jama, ni Izirayelimogow ka mɔgɔ min panawoloma k'a kɛ masace ye, ne bɛ o tigi le kɔ; ne bɛ to ni o tigi le ye. ¹⁹ Ka fara o kan, a mɛɛn o mɛɛn, ne laban bɛna kɛ jɔn ta baaraden le ye? Masace Dawuda dence te wa? Ne ka baara kɛ faceman ye cogo min na, ne bɛna baara kɛ denceman fana ye o cogo le ra.»

Abusalɔn k'a face ta muso fitiniw ta

²⁰ Abusalɔn k'a fɔ Ahitofeli ye ko: «Aw ye jɔgɔn ye ka a fle, an ka kan ka min kɛ sisan.» ²¹ Ahitofeli k'a fɔ Abusalɔn ye ko: «I face tun ka jɔnmuso minw kɛ a musow ye, a ka minw to yan ko o ye masaso kɔrɔsi, taga jɛn ni olugu ye. Ni o kera, Izirayelimogow bɛna a lon ko can ra, i ka i face dogoya; o ra minw bɛɛ bɛ ni i ye, o bɛɛ bɛna o yere ja gbeleya ka to i kɔ.» ²² O ka gbata dɔ lo Abusalɔn ye masaso kunna, Abusalɔn tagara jɛn ni a face ta jɔnmusow ye o yɔrɔ ra; Izirayelimogow bɛɛ bɔra o ko kala ma.

²³ O wagati ra, ni Ahitofeli kɔni tun ka kuma o kuma fɔ, o kuma tun bɛ jate k'a kɛ i n'a fɔ Ala yere le kumana. Ni a tun kera Dawuda ye o, walama ni a kera Abusalɔn ye o, Ahitofeli ta kuma tun bɛ jate o cogo kelen le ra.

17

Husayi ka Ahitofeli ta ladiri cɛn

¹ O kow kɔ, Ahitofeli k'a fɔ Abusalɔn ye ko: «A to ne ye kerɛkeden cɛ waga tan ni fla ta ka taga ni olugu ye ka taga Dawuda noɓben su nin yere ra. ² Ne bɛna taga bara ka ben a kan k'a sɔrɔ a segeninba lo, fɔ k'a baraka

bɛɛ ban. A bɛna siran fɔ k'a ja wuri; a nɔfɛmɔgɔw bɛɛ bɛna siran ka bori k'a to yi. Ne bɛna ale masacɛ kelen dɔrɔn le faga. ³ O kɔ, ne bɛna na ni jama bɛɛ ye i fɛ; i bɛ mɔgɔ kelen min kɔ, ni ale kɔni fagara ka ban, o tuma jama bɛɛ le bɛna sekɔ i fɛ. Ni o kɛra fana, mɔgɔw bɛɛ bɛna hɛra sɔrɔ.»

⁴ Ayiwa, o kuma bɛna Abusalɔn ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw bɛɛ ma.

⁵ Nka Abusalɔn ko: «Aw y'a to an ye Arikikacɛ Husayi wele, ka ale fana lamɛn.»

⁶ Husayi nana minke, Abusalɔn k'a fɔ a ye ko: «Ahitofeli ta kuma ye nin ye. A ka min fɔ, an ka kan k'a kɛ ten wa, walama an man kan k'a kɛ? Dɔ fɔ!»

⁷ Husayi ka Abusalɔn jaabi ko: «Nin ladiri kelen kɔni ma ja Ahitofeli fɛ!» ⁸ Husayi ko Abusalɔn ma tuun ko: «Ele yɛrɛ ka i face ni a ta mɔgɔw lɔn! Kɛrɛkɛcɛfariw lo! O ka fari i ko wara min den tara ka bɔ a kɔrɔ kongo kɔnɔ! I face ye kɛrɛkɛcɛkɔrɔ le ye; a tɛna sɔn ka si ni mɔgɔ tɔw ye. ⁹ Sisan i bɛ taga a sɔrɔ ko a dogonin bɛ dinga dɔ le kɔnɔ, walama yɔrɔ dogonin dɔ wɛrɛ ra yi. Nin kɛrɛ folɔ ra, ni Dawuda ta mɔgɔw ka ele ta kɛrɛkɛden dɔw faga dɔrɔn, mɔgɔw bɛna o mɛn, k'a fɔ yɔrɔ bɛɛ ko: <O ka Abusalɔn nɔfɛmɔgɔw caman faga!> ¹⁰ Ni o do kɛra dɔrɔn, hali i ta kɛrɛkɛdenw bɛɛ ra cɛfariw, minw ja ka gbɛlɛn i ko waraba, olugu bɛɛ fari bɛna faga; sabu Izirayelimɔgɔw bɛɛ k'a lɔn ko i face ye cɛfariba le ye, ani ko cɛ jagbɛlɛnw le fana bɛ ni a ye.

¹¹ «O ra, ne bɛ i ladi, ko i y'a to ko Izirayeli cɛw bɛɛ le ye na i kɔ, k'a ta Dan, ka taga a bla fɔ Beri Seba, ka caya i ko kɔgɔjida kɛnkɛn; ele yɛrɛ ye bla o ja ka taga Dawuda kama. ¹² Ni a ka sɔrɔ yɔrɔ o yɔrɔ, an bɛna a nɔgbɛn fɔ ka taga a mina; an bɛ taga ben o kan i ko gɔmiji bɛ ben dugukolo kan cogo min na. O si tɛna se ka bɔsi; ale tɛna bɔsi, a nɔfɛmɔgɔw si tɛna bɔsi fana. ¹³ Ni a ka bori ka taga dogo dugu o dugu ra, Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛna taga ni juruw ye o dugu kama; an bɛ taga o dugu ci k'a kabakuruw bɛɛ sama ni juru ye ka taga a kɛ kɔdinga kɔnɔ; hali kabakuru den kelen tɛna to!»

¹⁴ Abusalɔn ni Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ ko: «Arikikacɛ Husayi ta kuma ka fisa ni Ahitofeli ta ye!»

Nka Matigi Ala yɛrɛ le tun b'a fɛ ka Ahitofeli ta ladirijuman cɛn, janko ka kojugu lase Abusalɔn ma.

Dawuda tagara Zuriden ba terebɔyanfan na

¹⁵ Ayiwa, Husayi tagara sarakalasebagaw Sadɔki ni Abiyatari fɛ; Ahitofeli ka min fɔ Abusalɔn ni Izirayeli cɛkɔrɔbaw ye, ani ale yɛrɛ ka min fɔ, a ka o bɛɛ fɔ sarakalasebagaw ye. A ko: ¹⁶ «Sisan aw ye cira bla Dawuda ma jona jona, ka a fɔ a ye ko a kana si kongokolon kɛnɛgbeyɔrɔ ra; ko sani dugu ye gbɛ, a ka kan ka ba tige, janko masacɛ Abusalɔn ni a ta nɔfɛjama kana na cɛnri lase o ma.»

¹⁷ O y'a sɔrɔ Yonatan ni Ayimazi tun bɛ ɛni Rogeli. Baaradenmuso dɔ le tun ka kan ka taga o cira lase olugu ma, janko o ye taga a fɔ masacɛ Dawuda ye; sabu olugu yɛrɛ tun t'a fɛ ka don dugu kɔnɔ janko mɔgɔw kana na o ye. ¹⁸ O bɛɛ n'a ta, kanbelennin dɔ tun ka o ye; ale tagara o fɔ Abusalɔn ye. Yonatan ni Ayimazi k'a ye ten minke, o fla teliyara ka taga se fɔ cɛ dɔ ta so, Bahurimu dugu kɔnɔ. Kɔlɔn dɔ tun bɛ o cɛ ta so; o donna o kɔlɔn kɔnɔ ka dogo yi. ¹⁹ Sotigi ta muso ka birifani dɔ ta ka o biri kɔlɔn kunna, ka simankisɛ susunin dɔ yɛrɛgɛ o kan, janko mɔgɔw kana a lɔn ko mɔgɔw bɛ yi.

²⁰ Abusalɔn ta ciradenw nana se yi minke, o donna o muso ta so k'a nininka ko: «Ayimazi ni Yonatan be min le?» Muso ka o jaabi ko: «O ka ko tige!» Nka o ka o pini, o ma o ye minke, o sekora ka taga Zeruzalemu.

²¹ O taganin ko, Ayimazi ni Yonatan bora kolon konɔ ka taga o kuma nafa masace Dawuda ye. O k'a fo Dawuda ye ko: «Aw ye wuri joona ka ba tige, sabu Ahitofeli ka Abusalɔn ladi ko a ye na aw kama.»

²² Dawuda ni a nɔfejama bee wurira ka Zuriden ba tige; sani dugu ye gbe hali mogo kelen ma to ni min ma ba tige!

²³ Ayiwa, Ahitofeli nana a ye ko o ma son ale ta kuma ma minke, a k'a ta fali laben ka taga a ta dugu ra, a ta so. A tagara a ta lukonɔ kopaw bee bla boro kelen kan; o ko, a k'a kan don juru ra ka a yere faga. A sara o cogo le ra. O k'a su don a face su korɔ.

Dawuda sera Mahanayimu

²⁴ Ayiwa, Dawuda tagara se Mahanayimu. O wagati y'a sorɔ Abusalɔn fana ka Zuriden ba tige, a ni Izirayelimogo to minw bee tun be ni a ye. ²⁵ Abusalɔn tun ka Amasa le bla a ta kerekejama ja fe, Yohabu no ra. Amasa tun ye Izirayelikace do dence le ye, min togo tun ye ko Itira. Ale Itira le tun ka Nahasi denmuso Abigayili furu. Abigayili tun ye Seruya balemamusu ye; Seruya tun ye Yohabu bamusu ye. ²⁶ Abusalɔn ni Izirayelimogow tagara o ta fanibonw lo Galadi jamana ra.

²⁷ Ayiwa, Dawuda sera Mahanayimu minke, Nahasi dence Sobi, min bora Raba, Amankaw ta dugu ra, ani Amiyeli dence Makiri, min bora Lodebari, ani Galadikace Barizilayi min bora Rogelimu, ²⁸ olugu nana ni lananw, ani minanw, ani bogodaga dow ye ka na o di Dawuda ni a ta mogow ma. O nana ni siman fana ye, ani mugu, ani simankise yirannin, ani sosɔ, ²⁹ ani li, ani nare, ani sagaw, ani baw, ani misinonɔ gberennin. O nana ni o fenw bee ye Dawuda ni a nɔfemogow fe, ko o ye a domu; sabu o tun b'a fora ko: «I b'a sorɔ nin mogow segera kongɔ ni minlogo boro kosebe kongokolon konɔ yi.»

18

Dawuda ta mogow sera Abusalɔn ta mogow ra

¹ Dawuda ta kerekeden minw tun be ni a ye, a ka olugu jate, ka o laben kere kama. A ka kerekuntigi dow sigisigi ce waga kelen kelen kunna, ka dow sigisigi ce keme keme kunna. ² A ka mogow taran ka o ke jenkuru saba ye. A ka Seruya dence Yohabu bla jenkuru kelen kunna, ka Yohabu balemace Abisayi bla jenkuru kelen kunna, ka Gatikace Itayi bla jenkuru sabanan kunna. O ko, masace k'a fo jama bee ye ko: «Ne fana bena taga ni aw ye.» ³ Nka mogow k'a jaabi ko: «I man kan ka taga ni an ye; sabu ni anw do borira, mogo tena o jate. Hali ni o ka an ta jama tarance bee le faga fana, mogo tena o jate. Nka ele kelen be i ko anw ce waga tan le. Ni i ka to dugu konɔ yan, o ka fisa, sabu i be se ka to yan ka mogo dow ci ka taga an deme kere ra.» ⁴ Masace ko: «Ni min ka ben aw ma, ne bena a ke ten.» Masace tagara lo dugu donda korɔ; kerekedenw ka ke bo ye, ce keme keme, ani ce waga kelen kelen. ⁵ Masace k'a fo Yohabu ni Abisayi ni Itayi ye ko: «Aw ye a ke ne koson, aw ye kanbelen korosi, min ye Abusalɔn ye.»

Masace ka o kuma min fo kerekuntigiw ye Abusalɔn ta ko ra, kerekedenw bee tun ka o men fana.

⁶ Dawuda ta kerekedenw bora dugu konɔ ka taga Izirayelimogow kama kongo konɔ. O ka kere ke Efirayimu yiritu le konɔ. ⁷ Dawuda ta mogow sera Izirayelimogow ra o yoro ra; o ka cenriba lase o ma, ka ce waga mugan

bɛɛ faga o ra o lon na. ⁸ Kere bonyara ka se fo o yoro mara bɛɛ ra. Minw sara yiritu kono, olugu cayara ka teme kerekeryoro yere ta moggo faganinw kan.

Abusalɔn sacogo

⁹ Ayiwa, Abusalɔn barara ka taga ben ni Dawuda ta mogow ye; Abusalɔn tun yelennin be sofali do kan. A ko a be bori ni a ta sofali ye minke, sofali borito temena yiriba do borow jukoro. Abusalɔn kunsigiw balanna yiriborow furance ra; sofali borira ka bo a koro ka taga, k'a dulonnin to san ni dugu ce.

¹⁰ Kerekeden do ka o ye minke, ale tagara o lakari Yohabu ye. A ko: «A fe, ne ka Abusalɔn dulonnin ye yirisunba do ra!»

¹¹ Yohabu k'a fo o kibaroya fobaga ye ko: «Ele k'a ye ten, mun na i m'a faga o yoronin kelen bɛɛ ra yi? Ne tun bena warigbe garamu keme di i ma, ani kerekedenw ta cesirinan kelen.»

¹² Nka ce ka Yohabu jaabi ko: «Hali ni o ka warigbe kilo tan le la ne tege kono, ne tena son ka ne boro se masace dence ma fiyewu; sabu masace ka kuma min fo ele ni Abisayi ni Itayi ye, an toro ka o men. A ko: «Aw ye a ke ne koson, aw y'a to foyi kana kanbelen soro, min ye Abusalɔn ye.»

¹³ Ayiwa, ni ne tun ka farati ka o janfako ke a ra, a laban, masace tun bena bo o ko kala ma, sabu foyi te se ka dogo a ma; ele fana tun tena son ka lo ni ne kunko ye.»

¹⁴ Yohabu ko: «Ne tena ne yere sege ka lo ele koro yan gbansan tuun.» Ka Abusalɔn panaman balannin to yiri ra, Yohabu ka taman saba ta ka taga o turu a disi ra.

¹⁵ Kerekeden ce tan minw tun be to ka Yohabu ta kerekeminanw ta, olugu tagara Abusalɔn lamini, ka ben a kan k'a faga.

¹⁶ Yohabu nana buru fiye minke, ko o ye kere lalo ten, a ta mogow ka Izirayelimogow gbenni dabra. ¹⁷ O ka Abusalɔn su ta k'a firi dingaba do kono tu kono yi, ka kabakuru caman ce ka o ton a kan. O kera minke, Izirayelimogow tow bɛɛ borira ka taga o ta so.

¹⁸ Ka Abusalɔn panaman to, a tun ka kabakurujan do lo masace ta kenegbe ra, sabu a tun b'a fora ko dence te ale fe, min be se ka ke sababu ye k'a to ale togo kana tunu. O ra, a k'a yere togo la o kabakurujan na; hali bi mogow be o kabakuru wele ko Abusalɔn ta hakirijigi kabakuru.

Abusalɔn ta saya ko fora Dawuda ye

¹⁹ Ayiwa, Sadoki dence Ayimazi k'a fo Yohabu ye ko: «A to ne ye bori ka taga nin kibaroya fo masace ye, ko Matigi Ala k'a bosi ka bo a juguw boro, k'a hake bo a juguw ra.»

²⁰ Yohabu ko a ma ko: «I kana taga, sabu bi ta kibaroya te kibaro diman ye. I bena taga lon were ta fo, nka bi ta koni, i man kan ka taga o fo, sabu masace dence le sara!» ²¹ Yohabu k'a fo Kusikace do ye ko: «I ka min ye, taga o lakari masace ye!» Kusikace birira Yohabu koro k'a fo, ka soro ka ke bori ye ka taga. ²² O bɛɛ n'a ta, Sadoki dence Ayimazi belen ko Yohabu ma ko: «Ni a kera cogo o cogo, ne fana bena bori Kusikace ko fe ka taga!» Yohabu k'a jaabi ko: «Ne terice, kun juman le ra ele b'a fe ka bori de? Nin ko tena taga ke kibaro diman ye min be se ka i nafa.» ²³ Ayimazi ko: «Ni a kera cogo o cogo, ne koni bena bori le fana!» Yohabu ko: «Ayiwa, bori sa!» Ayimazi ka kenegbeba sira mina bori ra, ka taga teme Kusikace ra.

²⁴ O y'a soro masace Dawuda tun siginin be dugu bolon kono, bolon kenemada ni a kononoda fla ce ma. Kerekeden min be yoro korosi, ale yelenna ka taga lo o biribon san fe, bolon kunna. A k'a ja korota ka fleri

ke minke, a barara ka ce do borito ye a kelen na, a be nana. ²⁵ A perenna ka o lase masace ma. Masace ko: «Ni a kelen lo, o tuma a be nana ni kibaro diman le ye!» Ce ka ke gbara ye doonin doonin. ²⁶ Kerəkeden ka ce do were borito ye, a be nana. A perenna ka o fo dugu donda korosibaga ye, ko: «Ce do were borito ye a kelen na, a be nana!» Masace ko: «Ale fana be nana ni kibaro diman le ye!» ²⁷ Kerəkeden ko: «Ne ta yecogo ra, ce folo boricogo be i ko Sadoki dence Ayimazi boricogo.» Masace ko: «Mogonuman lo. A be nana ni kibaro diman le ye.» ²⁸ Ayimazi nana se minke, a perenna k'a fo masace ye ko: «Kere diyara an na!» A k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma, k'a fo tuun ko: «Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu mogon minw tun wurira ne matigice masace kama, Ala k'a to an ka se soro olugu kan!» ²⁹ Masace ko: «Ne dence Abusalon do? A ka kene wa?» Ayimazi ko: «Wagati min na Yohabu tun be i ta baaradenw cira, ne ni i ta baaraden to kelen, ne koni tun be mankan caman le menna jama ce ra; nka ne tun m'a lon ko kelen min lo.» ³⁰ Masace ko: «Ele ye gbara ka lo kere fe.» Ayimazi gbarara ka lo kere fe. ³¹ O ko, Kusikace sera. Ale ko: «Ne matigice masace ye nin kibaro diman lamene! Mogon minw bee tun wurira i kama, Matigi Ala ka i bosi ka bo olugu bee boro bi!» ³² Masace ko Kusikace ma ko: «Ne dence Abusalon don? A ka kene wa?» Kusikace ko: «Ne matigice masace, i juguw, ani mogon o mogon be wurira ele masace kama ko o be kojugu ke i ra, Ala ye olugu bee ta ke i ko nin kanbelen ta kera cogo min na!»

19

Dawuda ka Abusalon su kasi

¹ Masace ka o kuma men minke, a ka ke yereyere ye; sankaso min be dugu donda kunna, a tagara don o bon konon ka ke kasi ye. A tagamato tun be kasira, ka ke a fo ye ko: «E, ne dence Abusalon, ne dence, ne dence Abusalon! Hali ne tun ye sa ele no ra! E, Abusalon, ne dence, ne dence!»

² O tagara o fo Yohabu ye ko: «Masace fe, a be mapumankokanw fora, ka kasi Abusalon koson.»

³ O lon na, Izirayelimogow ta sesorori yelemana ka ke kasi ye kerəkedenw bee fe, sabu o tun k'a men mogow fe ko: «Masace jusu kasira kosebe a dence ta saya koson.» ⁴ O lon na, kerəkedenw dogora le ka don dugu konon, k'a ke i n'a fo mogon minw borira o kerəkepogonw na, fo o maroyanin nana don dugu konon. ⁵ Masace tun k'a na datugu ka ke kule ye ko: «E, ne dence Abusalon! Abusalon, ne dence, ne dence!»

⁶ Yohabu tagara a ko bon konon ka taga a fo a ye ko: «Ele be maroyaba le blara i ta kerəkedenw bee ra bi, k'a soro olugu le ka i kisi, ka i dencew ni i denmusow kisi, ka i ta musow kisi, ani i ka jonmuso minw ke i musow ye.

⁷ Ele be i koninyabagaw le kanu, ka i kanubagaw koninya; sabu i be min kera, o be a yira ko i ta kerəkuntigiw ni i ta baaradenw te foyi ye i na koron. Sisan koni, ne k'a ye ko ni a tun kera ko Abusalon le bosira, k'a to an tow bee ye faga, o le tun bena diya ele ye. ⁸ Ayiwa, sisan i wuri ka bo kene ma, i ye taga kuma i ta kerəkedenw fe ka o ja gbeleya. Ni o te, ne be kari Matigi Ala togon ra, ko ni i koni ma bo, bi su fe hali ce kelen tena to ni i ye yan. Ni o do kera, o tuma kojugu minw bee sera i ma kabini i denmisenman fo ka na se bi ma, bi ta bena juguya ni o bee lajennin ye.»

⁹ Masace wurira ka taga sigi dugu donda ra. O k'a fo kerəkedenw bee ye ko: «Masace ye nin ye, a siginin be dugu donda ra.» Kerəkedenw bee nana masace koron.

Dawuda kosegira ka na Zeruzalemu

O y'a soro Izirayeli ta kerəkedenw bee tun borira ka taga o ta so. ¹⁰ Məgow tun be nagon sosora Izirayelimogow ta gbaw bee ra; o tun b'a forā ko: «Masace Dawuda le ka an bosi ka an bo an juguw boro; ale le ka an bosi Filisikaw boro. Ayiwa, sisan a borira Abusalon na ka bo jamana konɔ. ¹¹ K'a soro an tun ka turu ke ale Abusalon min kun na k'a sigi masaya ra, ale sara kere ra. Ayiwa, an be mun le konona sisan ka soro ka masace Dawuda wele ka na?»

¹² Masace Dawuda fana ka cira bla ka taga a fo sarakalasebagaw ye, minw tun ye Sadoki ni Abiyatari ye, ko: «Aw y'a fo Zuda cekorobaw ye ko: <Mun koson tow le bena kon aw na ka masace wele ka na a ta so?> »

Masace tun ka o fo, sabu kuma minw bee tun be forā Izirayeli jamana yorow bee ra, o kumaw tun sera masace ma k'a to a sigiyoro ra yi.

¹³ Masace ko o y'a fo o ye fana ko: «Aw le ye ne balemaw ye, aw ye ne yere do le ye. Mun koson tow le bena kon aw na ka masace wele ka na?»

¹⁴ A ko o y'a fo Amasa fana ye ko: «Ele ni ne bee ye mogow kelen le ye. K'a ta bi ra, ne be i ke kerəkajama kuntigi ye Yohabu no ra; ni ne ma o ke, o tuma Ala ye o hake bo ne ra.»

¹⁵ Dawuda k'a ke ten ka Zuda mogow bee soro; o bee benna a ra i ko mogow kelen, ka mogow ci ka taga a fo masace ye ko: «Seko ka na, i ni i ta baardenw bee.»

Dawuda yafara Simeyi ma

¹⁶ Ayiwa, masace ka sira ta ka seko ka na, ka na se fo Zuriden ba ma. Zuda mara mogow tagara Giligali, Zuriden bada ra, ko o be taga masace kunben, ka ba tige ni a ye. ¹⁷ Gera dence Simeyi, min ye Boniyaminu ta gbamogow do ye, ni a be bo Bahurimu, ale fana teliyara ka taga ni Zuda mara mogow ye ka taga masace Dawuda kunben. ¹⁸ Boniyaminu ta gbamogow ce waga kelen le tun be ni a ye, ani Siba, min tun be baara kera Sawuli ta somogow ye; ale ni a dence tan ni looru, ni a ta baarden ce mugan. O girinna ka taga masace kunben Zuriden bada ra. ¹⁹ Məgow ka ba tige ka taga ba na do kan, ko o be taga masace ni a ta somogow ta kurun do konɔ ka ba tige ni o ye; o ko, ni masace b'a fe ka min ke, a bena o fo o ye. Tuma min na masace tun bena ba tige, Gera dence Simeyi nana a yere firi dugu ma masace na korɔ, ²⁰ k'a fo masace ye ko: «E, ne matigice, i sabari, i kana ne ta kojugu jate; ne ka ko benbari min ke masace ra a bolon na Zeruzalemu, masace kana a hakiri to o ra tuun! Masace ye sabari ka o ko bo a jusu ra. ²¹ Sabu ne ye i ta jon le ye; ne yere fana k'a lon ko ne ka kojugu le ke. Nka i yere k'a ye ko ne le kera Yusufu ta gbamogow bee ra mogow folo ye ka na ne matigice masace kunben!»

²² Seruya dence Abisayi ka kuma ta o le ra k'a fo ko: «Matigi Ala ka mogow min panawoloma k'a sigi masaya ra, Simeyi ka o neni; o ra, Simeyi ka kan ka faga le!» ²³ Nka Dawuda ko: «Aw Seruya dencew, aw ta mun le be nin na sa? Mun na aw be aw yere kera ne jugu dow ye bi? Mogow si man kan ka faga Izirayeli jamana konɔ bi; sabu ne k'a ye bi ko masace were te Izirayeli jamana kunna ni ne te.»

²⁴ O ko, masace k'a fo Simeyi ye ko: «O tena i faga!» Masace karira a ye.

Mefiboseti k'a ta ko nafa

²⁵ Ayiwa, Sawuli mamaden min ye Mefiboseti ye, ale fana tun tagara masace kunbenyoro ra. K'a ta masace tagalon na fo ka na se a nalon ma hera ra, Mefiboseti tun ma ko, a tun m'a dasiw saninya, a tun ma a ta faniw si ko fana. ²⁶ A bora o cogo le ra Zeruzalemu ka taga masace kunben; masace k'a pininka ko: «Mefiboseti, mun koson i tun ma taga ni ne ye?»

²⁷ A ka masace jaabi ko: «E, ne matigice masace, ne ta jonce le ka ne janfa; sabu ne tun ko le, ko ne be ne ta fali laben ka yelen a kan ka taga ni masace ye, sabu ne te se ka tagama. ²⁸ Nka a tagara ne togo cen ne matigice masace korɔ. Nka ne matigice masace be i ko Ala ta meleke. O ra, ni min ka ben i yere ma, i ye o ke; ²⁹ sabu ne bemace ta somogow si tun man kan ni foyi ye ne matigice masace fe, ni fagari te. O bee n'a ta, i sonna ko ne fana ye domuni ke ni i ye, ani ni i ta mogɔ tow ye minan kelen konɔ. O ra, ne koni te se ka masace daari, ko a ye kopuman were ke ne ye tuun.»

³⁰ Masace k'a jaabi ko: «Nin kuma bee kun ye mun ye de? Ne k'a latige ka ban ko i bemace ta dugukolo bena ke ele ni Siba ta le ye.» ³¹ Mefiboseti ko masace ma ko: «A ye a bee ta kunkelen, sabu ne matigice masace nana a ta so hera ra ka ban!»

Dawuda ka Barizilayi bonya

³² Galadikace Barizilayi fana tun bora Rogelimu, ka na masace blasira; a ka Zuriden ba tige ni masace ye, ko a be masace to Zuriden ba yoro ra ka seko ka taga. ³³ Barizilayi tun korora kosebe; a si tun ye san biseegi. Tuma min na masace tun be Mahanayimu, masace mako tun be se fen o fen ma, a ka o bee ke a ye, sabu naforobati tun lo.

³⁴ Masace k'a fo Barizilayi ye ko: «Ba tige ka taga ni ne ye, i ye taga to ne korɔ Zeruzalemu ne ta so; ne bena i mako bee na ka ne janto i ra.» ³⁵ Nka Barizilayi ka masace jaabi ko: «Ne bena taga ni masace ye Zeruzalemu ka taga to si ra ka san jori le ke tuun? ³⁶ Ne si ye san biseegi sisan. Ne yere te se ka fendiman lon ka bo fengboman na tuun. Ne te se ka diya soro domunifen ni minnifen na tuun; ne te se ka hali donkirilabaga cemanw ni a musomanw kan men kosebe tuun. O tuma mun koson ne bena taga ke ele kunna doni ye tuun? ³⁷ Ne bena ba tige, ka taga ni i ye ba ko fe donin, ka dan yi. Ne yere m'a lon kun min na masace b'a fe ka o bonya ke ne ye! ³⁸ A to ne ye seko, ka taga sa ne ta dugu ra, ne face ta kaburu ni ne bamuso ta kaburu korɔ. Nka ne dence Kimamu ye nin ye, min ye i ta baarden ye; ale koni bena taga ni ne matigice masace ye. Ni ko o ko ka ben i ma, i ye o ke ale ye.» ³⁹ Masace ko: «Ayiwa, Kimamu ye taga ni ne ye. Ni fen o fen ka ben i ma, ne bena o ke a ye; ni i ka fen o fen jini ne fe, ne bena o ke i ye.»

⁴⁰ Ayiwa, jama bee nana ba tige tuma min na, ani masace yere nana ba tige tuma min na, masace k'a boro mini Barizilayi ma k'a fo ni kanuya ye, ka dugawu ke a ye. O ko, Barizilayi sekora ka taga a ta so. ⁴¹ Masace ka Giligali dugu sira ta; Kimamu tagara ni a ye.

Zuda ta mogow ni Izirayelimogɔ tow ma ben

Ayiwa, Zuda ta mogow bee, ani Izirayelimogɔ tow tarance tun be ni masace ye Zuriden batigeyoro ra. ⁴² Izirayelimogɔ tow nana masace fe ka na a fo a ye ko: «Mun koson an balema minw ye Zuda ta mogow ye, olugu doron le nana ele ta ka ba tige ni i ye, ani i ta somogow ni i nofemogow bee?» ⁴³ Zuda ta mogow ka Izirayelimogɔ tow jaabi ko: «An ka o ke sabu anw ni masace bee ye mogɔ kelen le ye. Aw dimikun ye mun ye o ra sa? Yala masace tun lora ni anw kunkow ye le wa, walama a ka bonya do le di an ma, o koson an ka o ke wa?»

⁴⁴ Izirayelimogɔ tow ka Zuda ta mogow jaabi ko: «Masace ye anw fana ta ye fo sinaga tan*. Dawuda yere ye anw ta ye ka teme aw kan. Mun

* **19:44** 19.44 Izirayelimogow ka o fo sabu siya tan le tun be Izirayeli mara ra, k'a soro Zuda tun ye siya kelen doron.

koson aw ka an dogoya tan? O tuma anw le ma kon k'a fo ko an ye masace wele ka na wa?»

Nka Zuda ta mogow ka kuma minw fo, o juguyara ka teme Izirayelimogow ta kan.

20

Seba murutira Dawuda kama

¹ Ayiwa, o y'a soro ce sonkolon do tun be yi, min togo tun ye ko Seba; a face togo tun ye ko Bikiri; Boniyaminu ta mogow do tun lo. Ale ka buru fiye, k'a fo mogow ye ko:

«An ta foyi te Dawuda fe,
jenogonya foyi te an ni Yese dence ce.
Izirayelimogow, an bee ye taga an ta so!»

² A kera ten minke, Izirayelimogow bee bora Dawuda ko ka tugu Bikiri dence Seba ko. Nka Zuda ta mogow gbanna o ta masace ko, k'a blasira ka bo Zuriden ba yoro ra ka taga se fo Zeruzalemu.

³ Dawuda tagara don a ta so kon Zeruzalemu minke, a tun ka jonnuso tan minw ke a musow ye, a tun ka minw to a ko ka masaso korosi, a ka olugu bla o danna so do kon. O mako tun be ke fen o fen na, a tun be o bee di o ma, nka a ma son ka jen ni o ye. O tora o danna o so kon yi fo ka taga se o salon ma; o tun tora yi ten i ko firiyamusow.

Yohabu ka Amasa faga

⁴ O ko, masace k'a fo Amasa ye ko: «Sani tere saba ce, i ye Zuda ta kerekedenw wele ka na yan, ele yere fana ye na ni o ye.» ⁵ Amasa tagara Zuda ta kerekedenw wele. Nka lon min mogow tun ka kan ka na masace fe, ale yere tora ko, a ma na o lon na. ⁶ O ra, Dawuda k'a fo Abisayi ye ko: «Bikiri dence Seba bena cenri min lase an ma, o bena juguya ni Abusalon ta ye. I yere ye i matigice ta baardenw ta, aw ye a nogben, janko a kana na taga dogo dugu barakaman dow kon, ka tunu an ma.» ⁷ Yohabu ta mogow bora ka gban a ko, ani Keretikaw, ani Peletikaw, ani kerekacefariw bee. O bee bora Zeruzalemu ka taga Bikiri dence Seba nogben.

⁸ O tagara se Gabahon kabakuruba yoro ra minke, o ka Amasa nato ye o na fe. O y'a soro Yohabu tun ka cesirinan do siri a ta faniw kan, ka kerekemuru do don a la ra, ka o siri a ta cesirinan na a soro ra. Ka Yohabu tagato to, kerekemuru benna. ⁹ Yohabu ka Amasa fo ko: «I ka kene wa?» A ka Amasa mina a bonbosi ma ni a kininboro ye, ko a b'a boro mini a ma k'a fo ni kanuya ye. ¹⁰ Kerekemuru min tun be Yohabu numanboro ra, Amasa ma o korosi. Yohabu k'a sogo ni a ye sijaga kelen doron a konobara ra, ka a nogo bee bo kene ma. Amasa sara. Yohabu ni a dogoce Abisayi k'a to yi ka taga Bikiri dence Seba ko.

¹¹ Kerekeden kanbelen minw tun be Yohabu ko, olugu ra kelen lonin tora Amasa koroko ka ke a fo ye ko: «Minw be Yohabu fe, ani minw be Dawuda fe, olugu ye gban Yohabu ko!» ¹² O y'a soro Amasa tun be firinfinna sira kan jori ra. O kerekeden nana a ye ko kerekeden tow bee be lora ka Amasa fle minke, a ka Amasa sama ka taga a bla foro do kon, ka fani do ke k'a datugu; sabu a k'a ye ko ni min o min nana se a ma, o be lo. ¹³ A ka Amasa bo sira ra minke, kerekedenw bee tugura Yohabu ko, ka taga Bikiri dence Seba nogben.

Seba sacogo

¹⁴ Seba ka Izirayeli maraw bɛɛ cɛtigi, ka taga se fɔ Abeli Bɛti Mahaka, ani fɔ Berikaw ta maraw bɛɛ ra. Olugu wurira ka jɔgɔn lajen ka gban a kɔ fana. ¹⁵ Yohabu ni a ta mɔgɔw bɛɛ nana, ka na lo ka Bɛti Mahaka dugu lamini, k'a sɔrɔ Seba bɛ dugu kɔnɔ. O ka yɛlɛnyɔrɔ dɔw lo dugu kɛnɛmakogo kɛrɛ fɛ ka taga se fɔ a sanfɛyɔrɔ ma; o kɔ, o ka kɛ dugu laminikogo yɛrɛ sogi ye janko k'a ben. ¹⁶ Muso hakiriman dɔ tora dugu kɔnɔ yi o le ra, ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «Aw ye ne lamɛn, aw ye ne lamɛn! Aw ye a fɔ Yohabu ye ko a ye gbara yan, ko ne b'a fɛ ka kuma ni a ye.» ¹⁷ Yohabu gbarara muso ra; muso ko: «Ele le ye Yohabu ye wa?» Yohabu ko: «Ne lo!» Muso ko: «I ta jɔnmuso ta kuma lamɛn!» Yohabu ko: «Ne bɛ i lamenna.» ¹⁸ Muso ko: «Fɔlɔfɔlɔ ni ko dɔ tun kɛra, mɔgɔw tun b'a fɔ ko: «An ye taga hakiri jini Abɛlikaw fɛ.» O ra o ko tun bɛ janabo. ¹⁹ Ayiwa, anw ye Izirayelimɔgɔw bɛɛ ra hɛramɔgɔ dɔw le ye; ani o bɛɛ ra mɔgɔsɔbɛ dɔw. Ele do b'a fɛ ka Izirayeli duguba dɔ le halaki tan. Mun kosɔn aw b'a fɛ ka nin dugu halaki, k'a sɔrɔ Matigi Ala ta jamana ta dugu dɔ lo?»

²⁰ Yohabu ka muso jaabi ko: «Fiyewu, fiyewu, ne t'a fɛ ka foyi halaki, walama ka foyi cɛn! ²¹ Ne ma na o ra. Efirayimu kuruyɔrɔw mɔgɔ dɔ, min tɔgɔ ye ko Seba, Bikiri dɛncɛ, ale le wurira masacɛ Dawuda kama. Aw ye ale kelen don ne boro; ni o kɛra, an bɛna an mabo dugu ra.» Muso ka Yohabu jaabi ko: «Ayiwa, ni o lo, an bɛna a kunkolo firi i fɛ kogo kɔ fɛ yi!»

²² Muso tagara kuma dugumɔgɔw bɛɛ fɛ ni a ta hakiritigiya ye. O ka Bikiri dɛncɛ Seba kun tige, k'a kunkolo firi Yohabu fɛ, kogo kɔ fɛ. Yohabu ka buru fiyɛ. A ta kɛrɛkɛdenw bɛɛ mabɔra dugu ra, o bɛɛ ka taga o ta so. Yohabu sekɔra Zeruzalɛmu masacɛ fɛ.

Dawuda ta jamana jamɔgɔw

²³ Yohabu le tun ye Izirayeli jamana kɛrɛkɛjama bɛɛ kuntigi ye. Yehoyada dɛncɛ Benaya, ale tun ye Keretikaw, ani Peletikaw* kuntigi ye.

²⁴ Adoramu tun ye jagboyabaardenw kuntigi ye. Ahiludi dɛncɛ Yosafati tun ye masacɛ ta kumalasebaga ye. ²⁵ Seva tun ye sɛberikɛbaga ye. Sadɔki ni Abiyatari tun ye sarakalasebagaw ye. ²⁶ Ira, min ye Yahiri ta mɔgɔ dɔ ye, ale fana tun ye Dawuda ta sarakalasebaga dɔ ye.

21

San saba kɔngɔ benna Izirayeli kan

¹ Ayiwa, Dawuda ta wagati ra, kɔngɔ dɔ tun benna jamana kan fɔ san saba. Dawuda ka Matigi Ala jininka; Matigi Ala k'a jaabi ko: «Sawuli ni a ta gɔmɔgɔw, olugu mɔgɔfagabagaw ka Gabahɔnkaw halaki minkɛ, o le ka nin se aw ma.»

² Masacɛ ka Gabahɔnkaw wele ka kuma ni o ye. Gabahɔnkaw tun tɛ Izirayelika dɔw ye; Amɔrika tɔ minw tun tora, olugu tun lo. Izirayelimɔgɔw tun karira o ye ko o tena o faga. Nka o bɛɛ n'a ta, Izirayelimɔgɔw ni Zuda ta mɔgɔw ta ko bonyakojugu fɛ Sawuli jusu ra, a tun b'a fɛ ka o halaki ka o ban.

³ Dawuda k'a fɔ Gabahɔnkaw ye ko: «Ne bɛ se ka mun le kɛ aw ye, walama ne ka kan ka mun le kɛ ka nin kojugu kafari, janko aw ye dugawu kɛ Matigi Ala ta jamana ye?» ⁴ Gabahɔnkaw k'a jaabi ko: «Wari le tena anw ni Sawuli ta mɔgɔw ta ko janabo, walama sanin; anw le fana tɛ se k'a fɔ ko an bɛ mɔgɔ faga Izirayeli jamana ra.» Masacɛ ko: «Ni aw ka min fɔ, ne bɛna o kɛ aw ye.» ⁵ Gabahɔnkaw ko: «Ayiwa, i n'a fɔ Sawuli tun

* **20:23** 20.23 Keretikaw ni Peletikaw: Aw ye Samawilu flanan 8.18 flɛ.

b'a fe ka an faga, ka an halaki ka ban Izirayeli jamana kono le pewu, ⁶ o tuma, aw ye a dencew ra ce wolonfla di an ma, an bena olugu kan don juru ra, Matigi Ala na koro Gibeha dugu kono, Matigi Ala tun ka Sawuli min panawoloma k'a ke masace ye, ale yere ta dugu.» Masace Dawuda ko: «Ne bena o di aw ma.» ⁷ Sawuli mamaden min ye Mefiboseti ye, Yonatan dence, Dawuda ma son ka ale di, sabu Dawuda ni Sawuli dence Yonatan tun ka jehogonya don ka kari jogon ye Matigi Ala na koro. ⁸ Aya denmuso Risipa tun ka dence fla minw woro Sawuli fe, minw tun ye Arimoni ye, ani Mefiboseti togo do were, masace Dawuda ka olugu mina. Sawuli denmuso Merabu tun ka dence looru min woro Barizilayi dence Adiriyeli fe, min be bo Mehola dugu kono, a ka olugu fana mina. ⁹ A ka olugu di Gabahonkaw ma; o ka o kan don juru ra kongori kan Matigi Ala na koro. O ce wolonfla bee sara jogon fe. O ka o faga simankanwagati damina ra, simantige tere folow ra.

¹⁰ Aya denmuso Risipa ka borofani do ta, ka taga o la fara kan, ka to o yoro ra, k'a ta simankanwagati damina ra, fo ka taga se sanji nawagati ma. Tere bee a tun be konow gben o suw ra, ka kongowaraw gben o ra su fe.

¹¹ Aya denmuso Risipa ka min ke, o tagara o fo Dawuda ye; Sawuli tun ka o jonmuso ke a muso ye.

¹² A kera ten minke, Dawuda tagara Sawuli su ni Yonatan su kolow daari Yabesi dugumogow fe, Galadi mara ra. Olugu le tun ka o suw lajigi ka bo Beti San. Filisikaw tun ka se soro Sawuli kan Giliboha tuma min na, o tun ka o suw dulon yi le. ¹³ Dawuda tagara Sawuli su kolow ni a dence Yonatan su kolow ta o yoro ra. Gabahonkaw tun ka minw kan don juru ra, o ka olugu fana kolow ce. ¹⁴ O ka Sawuli kolow ni a dence Yonatan kolow sutara Boniyaminu ta mara ra, Sela, Sawuli face Kisi su koro. Masace Dawuda tun ka fen o fen fo, o ka o bee ke. O ko, Ala ka o ta daariri jaabi, ka jamana to hera ra.

*Izirayelimogow ni Filisikaw ta kerew
(Kibaroyaw folo 20.4-8)*

¹⁵ Ayiwa, Filisikaw nana Izirayelimogow kere tuun. Dawuda ni a ta kerekedenw tagara Filisikaw kama ka taga o kere. Dawuda tun segera. ¹⁶ Rafa ta mogodo tun be Filisikaw ra, min togo tun ye ko Isibi Benobi. Taman do tun be ale boro min nunkun tun ye siranege ye; o siranege gbiriya tun ye kilo saba. Kerekemurukura do fana tun sirinin be a ta cesirinan na. O ce le wurira ko a be Dawuda faga. ¹⁷ Nka Seruya dence Abisayi borira ka na Dawuda deme, ka Filisikace faga ni kerekemuru ye. Dawuda ta mogow ka o ye minke, o karira k'a fo Dawuda ye ko: «Ele man kan ka taga ni an ye kere ra tuun, janko i kana na a to Izirayeli ta yeelen ye tunu.»

¹⁸ O ko, kere do were wurira tuun Gobu dugu kono, ni Filisikaw ye. O kere ra, Husatikace Sibekayi, ale ka Safu faga; Safu fana tun ye Rafa ta mogodo le ye, Filisikaw ra.

¹⁹ Kere do were wurira ni Filisikaw ye tuun Gobu. O kere ra, Yare Oregimu dence Elanan, Betilehemuka do, ale ka Gatikace Goliyati faga Filisikaw ra. O Filisikace ta taman bere bonya tun be i ko jesedanbagaw ta kpeleyiri.

²⁰ Kere do were kera tuun Gati. Filisikace do tun be yi, ale tun ye cejanba ye; borokanden woro le tun be a boro kelen kelen bee ra, senmanden woro be a sen kelen kelen bee ra, k'a bee lajennin ke mugan ni naani. Ale

fana tun ye Rafa ta mɔgɔ dɔ le ye. ²¹ A k'a yere waso Izirayelimɔgɔw ra ka o mafiyenya minke, Dawuda balemace Simeha, o dence Yonatan k'a faga.

²² O ce naani bee tun ye Rafa ta mɔgɔ dɔw le ye; o tun be bo Gati dugu kɔnɔ. Dawuda ni a ta mɔgɔw ka olugu bee faga.

22

Dawuda ta Alatandodɔnkiri (Zaburu 18)

¹ Wagati min na Matigi Ala ka Dawuda bɔsi ka bo a juguw bee boro, ani k'a bo Sawuli boro, Dawuda ka nin dɔnkiri le la ka Matigi Ala tando. ² A ko:

Matigi Ala le ye ne ta Ala barakaman ye, ani ne dogoyɔrɔ, ani ne bɔsibaga.

³ Ale le ye ne ta Ala ye, ne ta Ala barakaman, ani ne dogoyɔrɔ,
ne tangabaga, ne ta kisiri tigi;
ale le ye ne dogoyɔrɔ ye,
ne kisibaga min be ne bɔsi ka bo mɔgɔ farimanw boro.

⁴ An ye Matigi Ala tando, sabu ne k'a wele minke,
a ka ne bɔsi ka bo ne juguw bee boro.

⁵ Saya jikuruw tun ka ne datugu,
jiba woyoto min be cenri ke, o tun ka ne ta.

⁶ Can lo, saya juruw tun ka ne siri ka ban!
Saya ta jan tun be nini ka ne dere.

⁷ Nka ka ne to o jusukasi ra, ne ka Matigi Ala daari,
ne ka ne ta Ala daari.
A tora a batoyɔrɔ saninman kɔnɔ ka ne lamɛn,
a toro ka ne kulekan mɛn.

⁸ Dugukolo yuguyugura, a yereyerera;
sankolo jusigiyɔrɔw bee yereyerera,
a ta dimi ka o bee lamaga.

⁹ Sisi be bo a nunwow fe,
tasuma farimanba be bo a da ra,
ani takami tasumaman.

¹⁰ A be sankolo jenge ka jigi,
sankaba finmanba le be a sen kɔrɔ.

¹¹ A tun yelennin be seruben meleke* dɔ le kan,
a tun be jigira ka na fɔnɔ kan.

¹² A be a yere dogo dibi kɔnɔ,
ka dogo sanfɔnɔ dibi ra, sankaba finmanbaw kɔnɔ.

¹³ Yeelen min be manamana a ja,
takami tasumamanw be bo o ra.

¹⁴ Matigi Ala perɛnkan bɔra sankolo ra;
Ala kɔrɔtaninba kan bɔra.

¹⁵ A be bara k'a juguw bon ni biɛw ye ka o bee janjan;
a be sanmanamanaw bo k'a juguw bee labori.

¹⁶ E, Matigi Ala, i ka i juguw bagabaga minke,
i ka i ta dimi fɔnɔ fiye minke,
o ka kogɔji jukɔrɔfenw bee bo kene ma,
ka dugukolo jusiginanw bee bla kene ma.

- 17 Ala be to sankolo ra k'a boro bo ka ne ta,
ka ne ta ka ne labo jibaw ce ma,
18 ka ne bosi ka bo ne jugu barakamanw boro,
ka ne bosi ne koninyabagaw boro, o minw baraka ka bon ni ne ta ye.
19 Lon min pagban sera ne ma, o tun be benna ne kan;
nka Matigi Ala kera ne demebaga ye
20 A ka ne bla yoro laganfiyanin le ra,
ka ne bosi, sabu ne ko ka di a ye.
- 21 Matigi Ala ka ne mina ka kana ni ne ta terenninya le ye;
a ka ne sara, sabu ne boro ka kewale minw ke, o bee saninyanin lo;
22 sabu ne ka Matigi Ala ta siraw tagama,
ne ma ta juguya fe, ka ne yere mabo ne ta Ala ra.
23 Ne be a ta sariyaw bee sira tagama,
ne fana te ne yere mabo a ta cifoninw na.
24 Ne jusukun gbenin lo a na koro,
sabu ne ka ne yere korosi jurumun ma.
25 O koson Matigi Ala ka ne sara ka kana ni ne ta terenninya ye,
sabu ne saninyanin lo a na koro.
- 26 Matigi Ala, ni mogo min kera i nasiranbaga ye, i be o tigi mina ka kana
ni a ta Alanasiran ye;
ni mogo min kera mogo jusukungbenin ye, i be o tigi mina ka kana ni a ta
jusukungbeninya ye.
27 Ni mogo min konogbenin lo, i be o tigi mina ka kana ni a ta konogbeninya
ye;
nka ni mogo min konog finnin lo, i be o tigi mina ni hakiri ye.
28 I be mogo sabarininw kisi,
nka i be mogo wasobagaw fe, ka o majigi.
- 29 Can lo, Matigi Ala, ele le ye ne ta lanpan ye;
Matigi Ala be ne ta dibi ke yeelen ye.
30 Ni i be ni ne ye, ne be girin ka ben kerakejama murutigiw kan;
ni ne ta Ala be ne fe, ne be pan kogojanw kunna ka teme.
- 31 Ala ta siraw bee dafanin lo,
sigiya te Matigi Ala ta darakuma ra.
Mogo min b'a yere karifa Ala ma, a be o tigi tanga i ko negbennan.
32 Sabu jon were le ye Ala ye, ni Matigi Ala kelen te?
Jon were le be barakatigi Ala ye ni an ta Ala kelen te?
33 Ala le ye ne dogoyoro barakaman ye;
ale le be ne ta sira laben ka na.
34 A be ne senw teliya i ko dagbe senw,
a be ne lo yoro korotaninw na.
35 A be ne boro degi kere ra,
ka ne boro ke ka sirangekalan bon.
- 36 I be i ta negbennan di ne ma, ka ne kisi;
i ta pumanya be ne bonya.
37 I be ne sen lateliya;
ne sen te sege tagama ra.

- 38 Ne be ne juguw gben ka o halaki;
ni ne ma o faga ka ban, ne te seko.
- 39 Ne be o faga ka o ban pewu, fo o si te se ka wuri tuun;
o be benben ne sen korɔ.
- 40 I be baraka don ne ra kere kama,
ka ne juguw bee kuturu ka o bla ne sen korɔ.
- 41 I be ne juguw bee labori,
k'a to ne ye ne koninyabagaw bee halaki.
- 42 Olugu be fleri ke yoro bee, nka o te demebaga ye o yere ra;
o be Matigi Ala wele, nka a te o jaabi!
- 43 Ne be o terege ka o ke i ko buguri.
Ne be o terege, ka o dondon i ko bogɔ min be sira kan.
- 44 I ka ne bosi ne ta jamana mogɔ murutininw boro,
ka ne ke siya dow ta jamogɔ ye;
ne tun ma siya min lon, o le be ne ta fanga korɔ.
- 45 Siya were mogow be ne ko yoro bee;
ni ne kumana ka min fo doron, o be o ke.
- 46 Siya were mogow baraka banna,
o yereyere to be bora o dogoyorow ra.
- 47 Matigi Ala panaman lo! Ne be ne ta barakatigi Ala tando.
Ne be ne ta Ala, ne ta barakatigi Ala tando.
- 48 Ala le be ne dimibo ne juguw ra,
ka siyaw bla ne ta fanga korɔ.
- 49 A be ne kisi ka bo ne juguw boro,
ka ne bla ne juguw san fe,
ka ne bosi ka bo mogɔ farimanw boro.
- 50 O koson, Matigi Ala, ne bena i fo ka i walenumanlon siyaw ce ra,
ne bena Alatandodankiriw la ka i togɔ bonya.
- 51 Matigi Ala be sesorriba di a ta masace ma.
A ka min panawoloma k'a sigi masaya ra, a be o mina ni numanya ye;
a be o ke Dawuda ni a ta duruja le ye, wagati bee, ani tuma bee.

23

Dawuda ta kumalabanw

- 1 Dawuda ta kumalabanw ye nin ye. A ko:
«Nin ye Yese dence Dawuda kan le ye,
nin ye Ala ta mogɔ korotanin kan ye,
Yakuba ta Ala ka turu ke min kun na k'a sigi masaya ra,
Izirayelimogow be min togɔ don donkiri ra.
- 2 Matigi Ala Nin k'a ta kuma don ne konɔ,
a k'a ta kuma don ne da ra ko ne ye a fo.
- 3 Izirayeli ta Ala kumana,
Izirayeli ta Ala barakaman k'a fo ne ye ko:
<Masace min be kiti tige mogow ye terenninya kan,
ka siran Ala na, ka ke mogow jamogɔ ye,
4 o be i ko tere min be wuri ni a yeelen ye;
sogoma a be wuri san fe, sankaba te a datugu.
A yeelen baraka ra, ni sanji benna,
fenw be falen ka bo dugukolo ra.>

⁵ «Ala be o kopuman le ke ne ta durujaw ye.
Ala ka jenrogonya wuribari le don ni ne ye,
ka sariyaw sigi o koson.

Wagati bee a be se di ne ma;
a be ne diyanyakow ke ne ye.

⁶ Nka Ala mafiyenyabagaw be i ko naniyiri minw tigera ka firi;
hali mogoro boro te maga o ra.

⁷ Ni mogoro min b'a fe k'a ta,
o tigi be a ta ni negede do le ye, walama taman do ta yiri,
k'a bee jeni yoronin kelen na.»

*Dawuda ta kerekerecfariw
(Kibaroyaw folo 11.10-47)*

⁸ Dawuda ta kerekerecfariw togow ye nin ye:

Yosebu Basebeti, Takemonikace, ale tun ye kerekerecfari saba kuntigi ye.
Ale le k'a ta taman ke ka ce keme seegi bee faga kere kelen na.

⁹ Ni ale bora yi, Elehazari lo, min ye Ahoyi dence Dodo ta dence ye. Tuma min na Filisikaw tun tagara lajen kere kama, k'a sororo Izirayelimogow tun be borira ka taga kuruyorow ra, ce saba min lora ni Dawuda ye ka Filisikaw konko ka o kere, ale tun ye o ce saba do le ye. ¹⁰ Ale le wurira ka Filisikaw kere ni kerekemuru ye, fo ka taga a boro ja, k'a noronin to a ta kerekemuru kara ra. Matigi Ala ka sesororiba di Izirayelimogow ma o lon na. O ko fe, kerekeden tow nana Elehazari koroko ka na o juguw suw ta borofenw le ce doron.

¹¹ Age dence Sama, o le gbanna ale ra; ale be bo Harari dugu konko. O wagati ra Filisikaw tun lajenna Lehi. Sosoforo do tun be o yoro ra; Izirayelimogow nana ke bori ye Filisikaw ja. ¹² Nka Sama tagara lo sosoforo ce ma, ka Filisikaw kere, ka o ghen ka bo foro ra. O lon fana ra, Matigi Ala ka sesororiba ke Izirayelimogow ye.

¹³ Ayiwa, lon do, ka Dawuda to Adulamu kuruwo ra, kerekerekuntigi bisaba min tun b'a fe, olugu ra ce saba nana Dawuda fe simankanwagati ra. O y'a sororo Filisikaw ta kerekrejama do tun be Refayikaw ta kenegbeyoro ra. ¹⁴ Dawuda tun dogonin be kuruwo konko; Filisikaw ta kerekeden dow fana tun ka Betlehemu dugu mina.

¹⁵ Jiminlogo ka Dawuda soroko; a ko: «E, jon le bena Betlehemu dugu donda ta kolon ji do di ne ma, ne y'a min sa?» ¹⁶ O cfari saba tagara don Filisikaw sigiyoro ra jagboya ra, ka ji bi Betlehemu donda kolon na, ka na ni a ye ka na a di Dawuda ma. Nka Dawuda ma son k'a min. A k'a bon dugu ma, k'a ke saraka ye Matigi Ala ja koroko, ¹⁷ k'a fo ko: «E, Matigi Ala ye ne kisi nin ko rogono ma, sabu nin mogow ka o nin bla farati le ra ka taga nin ji bi; nin ji kera i n'a fo olugu jori le.» A ma son ka ji min. O cfari saba ka min ke, o le kera nin ye.

¹⁸ Yohabu balemace Abisayi, Seruya dence, ale le tun ye o ce saba ta namogo ye. Ale le k'a ta taman ke ka ce keme saba faga; ale le ka togo soroko o ce saba ra. ¹⁹ A togo bonyara ka teme to fla kan. Ale le kera o kuntigi ye; nka o bee n'a ta, ce saba min togo konna ka fo, a togo bonya belen ma olugu ta bo.

²⁰ Yehoyada dence Benayahu fana tun ye kerekere jagbelen le ye; a ka koba caman ke. Ale tun ye Kabiselika le ye. Ale le ka Mohabukaw ta kerekedenw bee ra cfari fla faga. Nenelonba do ra fana, a jigira kolon do konko ka jara do faga. ²¹ Ale le fana ka Misiranka cejanba do faga. Taman tun be Misirankace boro, nka ale tagara a ko ni bere le ye. A tagara taman

bɔsi Misirankace boro k'a faga ni o taman kelen ye. ²² Yehoyada dence Benaya ka min ke, o le ye nin ye. A ka togo soro kosebe o cefari saba ra. ²³ O kuntigi bisaba ra, ale le ka togo soro ka teme o bee kan. Nka ce saba minw togo konna ka fo, a ma olugu bo. Kerekeden minw tun be to ka Dawuda yere korosi, Dawuda k'a bla ni olugu ye.

²⁴ Yohabu balemace Asaheli fana tun be o ce bisaba ra, ani Dodo dence Elanan min be bo Betilehemu, ²⁵ ani Sama min be bo Harodi, ani Eliko min fana be bo Harodi, ²⁶ ani Helesi min be bo Pelati, ani Ikasi dence Ira min be bo Tekoha ²⁷ ani Abiyezeri min be bo Anatoti, ani Mebunayi min be bo Husa, ²⁸ ani Salimon min be bo Ahoyi, ani Maharayi min be bo Netofa, ²⁹ ani Bana dence Helebu min be bo Netofa fana, ani Ribayi dence Itayi min be bo Gibeha, Boniyaminu ta mara ra, ³⁰ ani Benaya min be bo Piraton, ani Hidayi min be bo Nahale Gasi, ³¹ ani Abi Alibon min be bo Beti Araba, ani Azimaveti min be bo Bahurimu, ³² ani Eliyaba min be bo Salimon, Yasen dencew, Yonatan, ³³ ani Sama min be bo Harari, ani Sarari dence Ayamu min be bo Arari, ³⁴ ani Ahasibayi dence Elifeleti min bemale tun ye Mahakaka ye, ani Ahitofeli dence Eliyamu min be bo Gilo, ³⁵ ani Hesirayi min be bo Karimeli, ani Parayi min be bo Arabu, ³⁶ ani Natan dence Igali min be bo Soba, ani Bani min be bo Gadi, ³⁷ ani Seleki min tun ye Amanka ye, ani Naharayi min tun be bo Beroti, ani min tun ye Seruya dence Yohabu ta kerekeminanw tabaga ye, ³⁸ ani Ira min tun be bo Yeteri, ani Garebu min fana be bo Yeteri, ³⁹ ani Huri, Hetikace. A bee lajennin kera ce bisaba ni ce wolonfla.

24

Izirayelimogow jateko (*Kibaroyaw folo 21.1-6*)

¹ O ko, Matigi Ala ta dimi wurira Izirayelimogow kama tuun; a ka miiriya do don Dawuda konso o kama, ko a ye Izirayelimogow ni Zuda ta mogow jate.

² O y'a soro Yohabu min tun ye kerekejama kuntigi ye, ale tun be masace koro; masace k'a fo Yohabu ye ko: «Taga Izirayeli jamana gbaw bee ra, k'a damina Dan ka taga a bla fo Beri Seba, aw ye mogow jate, janko ne ye mogow da lon.»

³ Yohabu ko masace ma ko: «I Matigi Ala y'a to mogow ye caya fo sijaga keme ka teme nin kan, k'a to ne matigice masace yere na ye a ye. Mun koson ne matigice masace b'a fe ka nin ko ke?» ⁴ Nka masace kumana ka Yohabu ni kerekuntigi tow bari. A kera ten, Yohabu ni kerekuntigiw wurira masace na na ka taga Izirayelimogow jate. ⁵ O ka Zuriden ba tige, ka taga lo Aroweri, dugu min be Gadi kenegbe ce ma o woroduguyanfan fe, Yazeri koro. ⁶ O bora yi, ka taga Galadi, ka taga Tatimu Hodisi ta mara ra. O tagara se fo Dan Yan ni a kerefeduguw ra, Sidon fan fe. ⁷ O bora yi ka taga se Tiri dugu ma, min lamininin be ni kogo ye, ka taga Hevikaw ni Kanaanakaw ta duguw bee ra. O tagara a laban Zuda woroduguyanfan na, Beri Seba.

⁸ O ka jamana bee yaala o cogo le ra. Karo konanton ni tere mugan temenin ko, o sekora ka na se Zeruzalemu tuun. ⁹ Yohabu ka mogow jateda di masace ma. Ce jagbelen waga keme seegi (800 000) le tun be Izirayeli mara ra, minw tun be se ka taga kere ra; Zuda ta ce da tun ye ce waga keme looru (500 000).

*Ala ka Dawuda ta kojugu hake bo a ra
(Kibaroyaw folo 21.1-6)*

¹⁰ Ayiwa, mogow jatenin ko, Dawuda yere jusukun k'a jaraki. A k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, ne ka jurumunba le ke nin ye. Sisan, Matigi Ala, sabari ka i ta jonce ta jurumun yafa a ma, sabu ne ka hakirintanyako yere le ke nin ye.»

¹¹ Dawuda wurira o dugusagbe sogoma minke, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Gadi ma, Dawuda ladibaga, k'a fo a ye ko: ¹² «Taga a fo Dawuda ye ko Matigi Ala ko: <Ne be kojugu saba yira i ra; ni i ka kelen min ta o ra, ne bena o ben jamana kan.> »

¹³ Gadi tagara Dawuda fe ka taga a fo a ye ko: «I b'a fe san wolonfla kongo le ye ben i ta jamana kan wa, walama aw juguw ye se aw ra ka to ka aw gben, aw ye ke bori ye o na fo karo saba wa, walama i b'a fe banajugu le ye ben i ta jamana kan tere saba? Ayiwa, miiri, i ye do latige; ne ka kan ka taga min fo ne cibaga ye, i ye o fo ne ye.»

¹⁴ Dawuda ka Gadi jaabi ko: «Ne deguninba lo kosebe. E, an be an yere to Matigi Ala boro, sabu ale ta hina ka bon; nka an kana to adamadenw boro.»

¹⁵ Matigi Ala ka banajugu ben Izirayeli jamana kan, k'a ta o lon sogoma, fo ka taga a wagati dafa. K'a ta Dan ka taga a bla Beri Seba, ce waga biwolonfla (70 000) le sara mogow ra. ¹⁶ Meleke nana a boro korota ko a be fagari ke Zeruzalemu minke, Matigi Ala k'a ta miiriya yelema mogow halakiri ko ra; Ala k'a fo halakiri meleke ye ko: «A ka ni ten, i boro bo jamana kan ten.» O y'a soro Matigi Ala ta meleke tun lonin be Yebusikace Arahuna ta simangbasiyoro ra ni a ta kerekemuru bonin ye a la ra.

¹⁷ Dawuda k'a ye ko meleke be mogow fagara minke, a k'a fo Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, a fe, ne le ka jurumun ke, ne le ka ko benbari ke. Nin mogow barakantanw ka mun le ke sa? I boro se ne ni ne ta mogow le ma.»

*Dawuda ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye
(Kibaroyaw folo 21.18-27)*

¹⁸ O lon na, Gadi tagara Dawuda fe ka taga a fo a ye ko: «Wuri, i ye taga sarakabonan do lo Matigi Ala ye Yebusikace Arahuna ta simangbasiyoro ra.» ¹⁹ Dawuda wurira ka taga, ka kapa ni Gadi ta kuma ye, i n'a fo Matigi Ala k'a fo a ye cogo min na.

²⁰ Arahuna nana a na korota, ka masace ni a ta baaradenw nato ye ale fan fe. Arahuna bora ka taga a kinbiri gban masace koro k'a na biri dugu ma. ²¹ Arahuna ko: «Mun le k'a to masace be nana a ta jonce fe sa?» Dawuda ko: «Ne be nana i ta simangbasiyoro le san, ka sarakabonan do lo Matigi Ala ye, janko halakiri min benna mogow kan, Ala ye o lalo ten.»

²² Arahuna ko Dawuda ma ko: «Ne matigice masace ye yoro ta; ni saraka min fana ka i diya, i ye o bo. Misiw ye nin ye, olugu be ke saraka jenita* ye; sowotoro ni misidaba ta yiriw be ke logo ye. ²³ E, masace, ne Arahuna koni be a bee le di masace ma!»

Arahuna k'a fo masace ye tuun ko: «I Matigi Ala y'a to i ta saraka ye mina.»

²⁴ Nka masace ka Arahuna jaabi ko: «On-on! Ne be a san i fe a songo yere le ra. Ne ma wari bo fen min na, ne te se ka o di Matigi Ala, ne ta Ala ma saraka jenita ye!» Dawuda ka yoro ni misiw bee san warigbe bilooru.

²⁵ Dawuda ka sarakabonan do lo o yoro ra Matigi Ala togo ra, ka saraka jenitaw ni ninsondiya sarakaw* bo.

A ka daariri min ke jamana ko ra, Matigi Ala ka o jaabi; fagari lalora Izirayeli jamana ra.

MASACEW TA KITABU FOLO **Kitabu faamucogo**

Izirayeli masacew ta wagati min daminana Samawilu ta kitabu flanan na, o kow to le be Masacew ta kitabu folo kono. Masacew ta kitabu folo ni a flanan bee tun ye kitabu kelen le ye. O kitabu sebebaga ma lon.

An be min ye nin kitabu kono, o ye Sulemani sigicogo ye masaya ra a face Dawuda no ra, ani Dawuda ta saya, ani masace Sulemani ta baaraw, ani Alabatosoba lori ta baara, ani jamana tarancogo, k'a ke fanga fla ye: woroduguyanfan mara ani sahiliyanfan mara, ani o masacew ta ko.

Ala be baraka don masace bee kelen kelen na ka kapa ni a ta Alajansiran le ye. Minw be o ko don Ala ra, ka ala werew bato, jamana halakira olugu ta kewalejuguw koson.

Jamana sahiliyanfan min ye Izirayeli mara ye, o yoro ta masacew ma tugu Ala ko, k'a soro woroduguyanfan min ye Zuda mara ye, o yoro ta masacew caman ka Ala ta sariya sira tagama.

Ala ta ciraw, i n'a fo Iliya (dow b'a fo min ma ko Eli), ani Iliyasu (dow b'a fo min ma ko Elize), olugu tun be o ja gbeleya ka mogow lasomi, janko o kana bo Matigi Ala ko ka jow son.

O ciraw k'a yira ko ka Ala ta siraw tagama, o be na ni hera ye; nka ka Ala kan bla, o be na ni toro ye jamana kono.

Kitabu konokow

Dawuda ta masaya laban (1)

Sulemani sigicogo masaya ra a face no ra (2)

Sulemani ta masaya damina (3-4)

Sulemani ta Alabatosoba loko (5-8)

Masace Sulemani ta masaya laban (9-11)

Jamana sahiliyanfan mogow ta murutiri (12-14)

Zuda ni Izirayeli ta masacew ta kow (15-16)

Cira Iliya ta wagati (17-19)

Masace Akabu ta ko (20-22)

Masace Yosafati ni masace Ahaziya ta kow (22.41-53)

Masace Dawuda korora

¹ Ayiwa, masace Dawuda nana koro kosebe. O tun be birifaniw ke k'a datugu, nka o bee n'a ta, o si tun te nene bora a ra. ² O ra, a ta jamana kuntigiw k'a fo a ye ko: «An matigice masace, a to an ye sungurunin do pini i ye, min bena to i koro, k'a janto i ra, ka to ka la i koro; ni o kera, nene bena bo an matigice masace ra.»

³ O tagara yaala Izirayeli jamana yoro bee ra, ka sungurunin do pini min ce ka ni. O ka Sunamuka sunguru do le soro, min togo tun ye ko Abisagi. O nana ni ale ye masace fe. ⁴ O sunguru tun ce ka ni yere le kosebe. A nana to masace koro, k'a janto a ra. Nka masace ma jen ni a ye.

Adoniya ko a be ke masace ye

⁵ O wagati ra, Dawuda tun ka dence min soro a muso Hagiti fe, min togo tun ye ko Adoniya, ale wurira k'a yere bla kow na fe, ka to k'a fo ko: «Ne le bena ke masace ye!» A ka sowotoro do pini, ani soboribaga dow, ani ce bilooru, minw tun be to ka bori a ta sowotoro na fe. ⁶ Kabini Adoniya tun worora, hali lon kelen a face tun m'a ladi ka ye, walama k'a fo a ye ko «i

kana nin ke». A tun ce ka ni kosebe. Ale le tun worora ka gban Abusalon na. ⁷ A tagara kuma ka ben ni Seruya dence Yohabu ye, ani sarakalasebaga Abiyatari. Olugu sonna ka don a ta jen ra. ⁸ Nka sarakalasebaga Sadoki, ani Yehoyada dence Benaya, ani cira Natan, ani Simeyi, ani Ereyi, ani Dawuda ta kerekecfariw, olugu si tun te ni a ye.

⁹ Lon do, Adoniya tagara sagaw, ani misitoranw ke saraka ye, ka misiden taroninw faga Zohelati kabakuru koru, min be Eni Rogeli koru. A balemaw, minw ye masace dencew ye, a ka olugu bee wele o saraka domuni na, ani Zuda mogu minw bee tun ye jamana jamogow ye. ¹⁰ Nka cira Natan ni Benaya ni kerekecfariw ni a balemace Sulemani, a ma son ka olugu si wele.

Natan ni Baseba tagara Dawuda fe

¹¹ A kera ten minke, Natan tagara Sulemani bamuso Baseba fe, ka taga a fo a ye ko: «Ele m'a men ko Hagiti dence Adoniya be a yere kera masace ye, k'a soru an matigice Dawuda ma foyi lon o ko ra wa? ¹² Na, ne bena i ladi ni kuma kelen ye, min be se k'a to i ye i nin kisi, ka i dence Sulemani fana nin kisi. ¹³ Taga masace Dawuda fe, i ye taga a fo a ye ko: «E, ne matigice masace, ele tun ma kari i ta jonmuso ye k'a fo ne ye ko ne dence Sulemani le bena ke masace ye ele ko wa, ko ale le bena sigi i no ra masaya ra wa? Mun koson sisan Adoniya le nana ke masace ye?» »

¹⁴ Natan k'a fo Baseba ye tuun ko: «Ka i to o kuma ra ni masace ye, ne yere bena taga yi, ka taga do fara i ta kuma kan.»

¹⁵ Baseba tagara don masace fe. O wagati ra masace tun korora kosebe; Sunamuka sunguru, min ye Abisagi ye, ale le tun be a jantora masace ra. ¹⁶ Baseba k'a kinbiri gban masace koru. Masace k'a jininka ko: «A be di?» ¹⁷ A ko: «Ne matigice, ele yere le tun karira i ta jonmuso ye Matigi Ala, i ta Ala tugu ra, ko sigiya t'a ra, ko i dence Sulemani le bena ke masace ye i ko, ko ale le bena sigi masaya ra i no ra. ¹⁸ Nka a fe, sisan Adoniya le kera masace ye, k'a soru ne matigice masace yere ma foyi lon o ko ra. ¹⁹ A ka misitoranw, ani misiden taroninw, ani saga caman ke saraka ye. A ka masace dencew bee wele o domuni na, ani sarakalasebaga Abiyatari, ani kerekejama kuntigi Yohabu; nka a ma son ka i ta jonce Sulemani wele. ²⁰ Nka Izirayeli jamana bee ja lonin be ne matigice masace le ra, janko mogu min ka kan ka sigi masaya ra ne matigice masace no ra, i ye o tigi yira. ²¹ Ni o te, lon min ni ne matigice masace nana ke ko a te yan tuun, ni i nana taga ke ni i bemaw ye, o tuma o bena ne ni ne dence Sulemani minako juguya, ka an ke i ko an ka mogu le faga.»

²² Ayiwa, ka Baseba to kuma ra ni masace ye, cira Natan nana. ²³ O tagara a fo masace ye ko cira Natan nana. Natan donna masace fe, ka na a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma. ²⁴ A k'a fo masace ye ko: «E, ne matigice masace, o tuma ele le k'a fo ko Adoniya le bena ke masace ye ele ko, ka sigi masaya ra i no ra wa? ²⁵ Sabu bi a tagara misitoranw ni misiden taronin ni saga caman faga ka o ke saraka ye. A ka masace dencew bee wele o domuni na, ani kerekejama kuntigiw, ani sarakalasebaga Abiyatari. O ye nin ye yi, o be domuni kera a ja koru, ka minnin ke, k'a fo ko: «Ala ye si di masace Adoniya ma!» ²⁶ Nka ne min ye i ta baarden ye, a ma ne wele, a ma sarakalasebaga Sadoki wele, a ma Yehoyada dence Benaya wele, a ma i ta jonce Sulemani fana wele. ²⁷ Yala ne matigice masace yere le ka nin ko latige wa? Mun na mogu min bena sigi masaya ra i no ra, i ma o fo anw ye, anw minw ye i ta joncew ye?»

Dawuda ko Sulemani bena sigi ale no ra

²⁸ Masace Dawuda ka Natan jaabi ko: «Aw ye Baseba wele ne ye!» O k'a wele, a donna so kono ka taga lo masace na koru. ²⁹ Masace karira, k'a fo Baseba ye ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ale min ka ne kisi ka bo ne ta sege bee ra, ³⁰ ko ne tun karira i ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra, ka min fo i ye, ko: «I dence Sulemani le bena ke masace ye ne ko, ka sigi masaya ra ne no ra,» ayiwa, ne bena o le ke bi.»

³¹ Baseba k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma masace koru, k'a fo ko: «E, ne matigice masace Dawuda, Ala ye i to an koru tuma bee!»

*Sulemani sigira masaya ra
(Kibaroyaw folo 29.21-25)*

³² Ayiwa, Masace Dawuda ko: «Aw ye sarakalasebaga Sadoki wele ka na, ani cira Natan, ani Yehoyada dence Benaya.» O ka olugu wele, o nana masace fe. ³³ Masace k'a fo o ye ko: «Aw ye ne ta baardenw wele; aw ye ne dence Sulemani yelen ne yere ta sofali kan, ka taga ni a ye fo Giyon jida yoro ra. ³⁴ Ni aw sera yi, sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ye turu saninman* ke a kun na k'a ke Izirayeli masace ye. Aw ye buru fiye k'a fo ko: «Ala ye si di masace Sulemani ma!» ³⁵ O ko, aw ye bo ni a ye o yoro ra, k'a blasira ka na ni a ye, a ye na sigi ne ta masasiganan kan. Ale le bena sigi masaya ra ne ko fe, sabu ne bena ale le sigi Izirayeli ni Zuda jamana namogoya ra.»

³⁶ Yehoyada dence Benaya ka masace jaabi ko: «Amina!» A ko: «Ne matigice masace ta Ala, min ye Matigi Ala ye, ale ye i ta kuma ke can ye! ³⁷ Matigi Ala tora ni ne matigice masace yere ye cogo min na, a ye to ni Sulemani fana ye o cogo kelen na; Ala ye Sulemani ta fanga labonya ka teme ne matigice masace Dawuda ta fanga kan belen!»

³⁸ Ayiwa, sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ni Yehoyada dence Benaya ni Keretikaw, ani Peletikaw* ka Sulemani sigi masace Dawuda ta sofali kan, ka jigi ni a ye Giyon jida yoro ra.

³⁹ Sarakalasebaga Sadoki ka sogoban ta, turu saninman* tun be min kono, yoro saninman kono. A ka o turu ke Sulemani kun na k'a sigi masaya ra. O ko, o ka buru fiye; mogo bee ka ke a fo ye ko: «Ala ye si di masace Sulemani ma!» ⁴⁰ Mogo camanba gbanna o ko, dow ka ke filenw fiye ye, o bee ka ke pagari ye ka ke mankanba ci ye fo ka dugukolo yereyere.

Sulemani yafara Adoniya ma

⁴¹ Adoniya ni mogo minw bee tun be ni a ye domunikeyoro ra, olugu ka o mankan men; o y'a soro o tun ka domuni ke ka ban. Yohabu ka burufiyekan men minke, a ko: «Nin ye mun mankanba le ye dugu kono tan?»

⁴² K'a to o kuma ra, sarakalasebaga Abiyatari dence Yonatan nana. Adoniya ko ale ma ko: «Na yan, sabu ele ye mogosobe le ye; sigiya t'a ra, i nana kibaronuman le fo an ye.» ⁴³ Yonatan ka Adoniya jaabi ko: «Fiyewu! Kibaronuman te nin ye de! An matigice masace Dawuda le ka Sulemani ke masace ye. ⁴⁴ Masace ka sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ni Yehoyada dence Benaya ni Keretikaw ni Peletikaw bla ni a ye; o k'a layelen masace yere ta sofali kan ka taga ni a ye.

⁴⁵ «Sarakalasebaga Sadoki ni cira Natan ka turu saninman* ke a kun na, k'a sigi masaya ra Giyon jida yoro ra. O bora o yoro le ra, mogow

* **1:38** 1.38 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mogo dow ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace korosi (Samawilu flanan 15.18).

nagarininba ka ke kule ci ye ka na; o mankan le bonyara ka dugu bee labo. Aw ka o mankan le men tan. ⁴⁶ Sulemani yere sigira masasiginan kan ka ban. ⁴⁷ Jamana jamogow fana nana an matigice masace Dawuda fo, k'a fo ko: <Ala ye Sulemani ke togotigi ye ka teme ele yere kan; Ala ye a ta fanga korota ka teme ele ta kan!> O tuma masace k'a kinbiri gban a ta layoro ra k'a fo ko: ⁴⁸ <Matigi Ala baraka, Izirayeli ta Ala, sabu a ka ne yere dence do sigi masaya ra ne no ra, k'a to ne yere ja ka o ye bi.> »

⁴⁹ Ayiwa, Adoniya ni a nofemogow ka o kuma men minke, o bee siranninba wurira ka janjan, bee tagara a ta fan na. ⁵⁰ Adoniya yere sirankojugu fe Sulemani ja, a wurira ka taga sarakajenifen* gbanw mina†.

⁵¹ O tagara o fo Sulemani ye ko: «Adoniya siranna masace Sulemani ja fo a tagara sarakajenifen gbanw mina, a b'a fora ko: <Masace Sulemani ye kari ne ye ko a tena a ta jonce faga ni keremukuru ye.> » ⁵² Sulemani ko: «Ni a k'a yere ke mogosobe ye, hali a kunsigiden kelen tena ben dugu ma; foyi tena a soro. Nka ni a ka kojugu ke, o tuma a be faga.»

⁵³ O ko, masace Sulemani ka mogow dow ci ka taga a lajigi ka bo sarakajenifen kan. Adoniya nana ka na a kinbiri gban masace Sulemani koru. Sulemani ko a ma ko: «Taga so konu!»

2

Dawuda ta kumalabanw

¹ Ayiwa, Dawuda sawagati nana surunya minke, a ka nin ciw fo a dence Sulemani ye; a ko: ² «A tora donin, ne bena taga mogow bee tagayoro ra. O ra, i ka kan ka baraka don i yere ra, ka ke ce ye, ³ ka Matigi Ala, i ta Ala ta koketaw ke, k'a ta siraw tagama, k'a ta cifoninw, ni a ta kumaw, ni a ta kolatigeninw, ni a ta ciw lamen, i n'a fo a sebera cira Musa ta sariya kitabu konu cogo min na; ni o kera, ni i ka taga yoro o yoro, ni i ka ko o ko ke, o bee be ja i boro; ⁴ ni o kera, fana, Matigi Ala tun ka layiri min ta ne ye, a bena o dafa; a tun ka layiri ta ne ye k'a fo ko: <Ni i ta denw ka o tagamacogo korosi, ni o ka tagama can kan ne ja koru ni o jusukun bee ye, ani o nin bee, o tuma mogow do bena soro i ta denw na tuma bee, min bena sigi i no ra masaya ra Izirayeli jamana kunna.>

⁵ «Ayiwa, o ko, Seruya dence Yohabu ka min ke ne ra, ani a ka min ke Izirayeli ta kerkejama kuntigi fla ra, Neri dence Abineri, ani Yeteri dence Amasa, i ka o lon. A ka olugu faga, ka o jori seri dugu ma, i n'a fo o tun be kerkeyoro le ra, k'a soro foyi tun te an ni o mogow ce ni hera te. A ka o jori ke k'a ta cesirinan ni a ta sennasanbara lanogo. ⁶ O ra, i bena a mina ka kana ni i ta hakiritigiya ye; nka i kana a to a ye koru k'a kunsigi gbe, ka sa hera ra, ni i m'a faga.

⁷ «Nka i ka kan ka Galadikace Barizilayi dencew minako ja; mogow minw be domuni ke ni i ye, o ye soro o mogow ra, sabu wagati min na ne tun be borira i koruce Abusalon ja, o tora ni ne ye ka ne deme.

⁸ «Gera dence Simeyi min bora Bahurimu, Boniyaminu ta mara ra, ale fana be ni i ye. Lon min ne tun be tagara Mahanayimu, ale le ka kumajugu suguya bee fo ne ma. Nka tuma min na a nana ne kunben Zuriden bada ra, ne karira a ye Matigi Ala togow ra ko ne tena a faga. ⁹ Nka sisan, i ka kan k'a jate i n'a fo a jarkinin lo. Hakiritigi le be i ye; i ka kan ka min ke a ra i yere bena o lon. A man kan ka koru k'a kunsigi gbe, ka sa a yere ma ni i ma a faga ni muru ye.»

† 1:50 1.50 Ni mogow tagara sarakajenifen gbanw mina, o koru ye ko o tigi k'a yere karifa Ala ma.

Dawuda sacogoya
(*Kibaroyaw folo 29.26-28*)

¹⁰ Ayiwa, o kɔ, Dawuda sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba* kɔnɔ. ¹¹ Dawuda ka san binaani le kɛ masaya ra Izirayeli jamana kunna. A ka san wolonfla kɛ Heburɔn, ka san bisaba ni saba kɛ Zeruzalɛmu.

¹² Sulemani sigira masaya ra a face Dawuda nɔ ra; a ta masaya sabatira kosebɛ.

Sulemani ka Adoniya faga

¹³ Lon dɔ, Hagiti dence min ye Adoniya ye, ale tagara Sulemani bamuso Baseba fɛ. Baseba k'a pininka ko: «Hɛra lo wa?» Adoniya ko: «Onhɔn, hera lo!» ¹⁴ A ko: «Kuma dɔ le bɛ ne fɛ k'a fɔ i ye.» Baseba ko: «A fɔ!» ¹⁵ Adoniya ko: «I yɛrɛ k'a lon ko ne le tun ka kan ka sigi masaya ra; Izirayelimɔgɔw bɛɛ na lonin tun bɛ ne le ra, ko ne bɛna kɛ o ta masace ye. Nka a ko nana yɛlɛma; masaya tagara kɛ ne dɔgɔcɛ Sulemani le ta ye, sabu Matigi Ala yɛrɛ le k'a kɛ a ta ye. ¹⁶ Ayiwa, sisan, ne bɛ fɛn kelen min jini i fɛ, i kana ban ka o kɛ ne ye!» Baseba ko: «A fɔ!» ¹⁷ Adoniya ko: «Ne bɛ i daari, a fɔ masace Sulemani ye ko a ye Sunamukamuso Abisagi di ne ma, ne ye a kɛ ne muso ye, sabu ni ele ka fɛn daari masace fɛ, a tɛ se ka ban.» ¹⁸ Baseba k'a jaabi ko: «Ayiwa, ne k'a mɛn; ne bɛna taga o ko lase masace ma i ye.»

¹⁹ Baseba tagara masace Sulemani fɛ ko a bɛ taga Adoniya ta kuma fɔ a ye; a tagara se minke, masace wurira ka lo k'a kunbɛn, ka biri a kɔrɔ k'a bonya, ka sɔrɔ ka taga sigi a ta masasignan kan. A ko o ye na ni siginan dɔ ye ka na o di a bamuso ma. A bamuso sigira o kan masace kininboroyanfan fɛ.

²⁰ A bamuso ko: «Fɛn fitini kelen le bɛ ne fɛ k'a daari i fɛ; i kana ban ka o kɛ ne ye!» Masace ko: «Ne bamuso, a fɔ, ne tɛna ban k'a kɛ i ye!»

²¹ Baseba ko: «A to Sunamukamuso Abisagi ye di i kɔrɔcɛ Adoniya ma k'a kɛ a muso ye!»

²² Masace Sulemani k'a bamuso jaabi ko: «Mun kosɔn i bɛ Sunamukamuso Abisagi daarira k'a di Adoniya ma? Hali i ye masaya jini a ye kunkelen, sabu ni a kɛra cogo o cogo, ne kɔrɔcɛ lo. Masaya jini a ye, ale ni sarakalasebaga Abiyatari, ani Seruya dence Yohabu.»

²³ O kɔ, masace Sulemani karira Matigi Ala tɔgɔ ra; a ko: «Adoniya ka min daari, ni ne ma o jaabi kɛ a yɛrɛ saya ye fiyewu, o tuma Ala ye kojugu suguya bɛɛ la ne kan.» ²⁴ A ko tuun ko: «Ne bɛ kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra, ale min ka ne sigi masaya ra ne face Dawuda nɔ ra, ka ne ta fanga sabati, ka masaya layiri ta ne ni ne ta duruja ye, ne bɛ kari ko Adoniya bɛ faga bi yɛrɛ.»

²⁵ Masace Sulemani ka Yehoyada dence Benaya ci ko a ye taga a faga ni muru ye. Adoniya sara o cogo le ra.

Sulemani ka Abiyatari gben

²⁶ O kɔ, masace k'a fɔ sarakalasebaga Abiyatari ye ko: «Ele ye taga i sigiyɔrɔ ra Anatoti; i fana tun ka kan ni fagari le ye, nka ne tɛna i faga sisan, sabu i ka dunupa bɛɛ tigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu* ta ka tagama ni a ye ne face Dawuda na fɛ, ani i tora ni a ye a ta sɛgɛ wagatiw ra.»

²⁷ Ayiwa, Sulemani ka Abiyatari bɔ Matigi Ala ta sarakalasebagaya baara ra o cogo le ra; o kɛra minke, Matigi Ala tun ka kuma min fɔ Eli ta somɔgɔw ta ko ra Silo, o kuma kɛra can ye*.

* 2:27 2.27 Aw ye nin yɔrɔ flɛ: Samawilu folo 2.30-36.

Sulemani ka Yohabu faga

²⁸ O kow bɛɛ kibaroya sera Yohabu ma minke, ale borira ka taga Matigi Ala ta yɔɔ saninman* kɔnɔ, ka taga sarakabonan gbanw mina; sabu ale fana tun donna Adoniya ta jen ra, k'a sɔɔ a tun ma sɔn ka don Abusalɔn ta jen ra.

²⁹ O tagara a fɔ masace Sulemani ye ko Yohabu borira ka taga don Matigi Ala ta yɔɔ saninman kɔnɔ, ka lɔ sarakabonan kɔɔ yi. Sulemani k'a fɔ Yehoyada dence Benaya ye ko: «Taga a faga ni muru ye!»

³⁰ Benaya tagara don Matigi Ala ta yɔɔ saninman kɔnɔ k'a fɔ Yohabu ye ko: «Masace ko i ye bɔ yan!» Yohabu ko: «ɔn-ɔn, ne bɛ sa yan le!» Yohabu ka min fɔ, Benaya tagara o fɔ masace ye.

³¹ Masace k'a fɔ Benaya ye ko: «A ka min fɔ, taga a ke ten. Taga a faga, i ye a su don. Ni o kera, Yohabu ka mɔgɔ minw faga gbansan, o fagari hake bɛ bɔ ne ni ne ta somɔgɔw kan. ³² A ka mɔgɔ minw faga, Matigi Ala bɛna o hake bɔ a ra; sabu a bɛna cɛ fla kan, minw tun ye mɔgɔɔpumanw ye ani mɔgɔsɔbɛw ye ka tɛmɛ ale yɛɛ kan, ka olugu faga ni kerɛkemuru ye, k'a sɔɔ ne face Dawuda ma bɔ o kala ma; o cɛ fla tun ye Neri dence Abineri ye, Izirayeli ta kerɛkejama kuntigi, ani Yeteri dence Amasa, Zuda ta kerɛkejama kuntigi. ³³ O mɔgɔw fagari hake ye ben Yohabu ni a ta durujaw kan wagati bɛɛ. Nka Matigi Ala ta hera ye ke Dawuda ni a ta durujaw kan, ani a ta somɔgɔw ni a ta masaya kan wagati bɛɛ.»

³⁴ Ayiwa, Yehoyada dence Benaya wurira ka taga Yohabu faga ni muru ye. O tagara a su don a yɛɛ ta yɔɔ ra, kongokolon yɔɔ ra. ³⁵ Masace ka Yehoyada dence Benaya bla Yohabu nɔ ra, kerɛkejama kuntigiya ra, ka sarakalasebaga Sadɔki bla Abiyatari nɔ ra.

Sulemani ka Simɛyi faga

³⁶ O kow kɔ, masace ka mɔgɔ ci ka taga Simɛyi wele; a k'a fɔ Simɛyi ye ko: «Simɛyi, bon dɔ lɔ Zeruzalɛmu, i ye to o yɔɔ ra; i kana bɔ ka taga yɔɔ wɛɛ. ³⁷ Ni i ka bɔ dugu kɔnɔ lon o lon, ka Sedɔɔn kɔ tige dɔɔn, i ye la a ra ko sigiya t'a ra, ko i bɛ faga o lon na; i fagari kunko fana bɛ ben i yɛɛ le kan.»

³⁸ Simɛyi ka masace jaabi ko: «I ka min fɔ, o bɛna ne ma. Ne matigice masace ka min fɔ, i ta jɔnce bɛna o le ke.»

A kera ten, Simɛyi tora Zeruzalɛmu ka wagatijan ke.

³⁹ Nka san saba tɛmɛnin kɔ, Simɛyi ta jɔnce fla borira ka taga Mahaka dence Akisa fɛ, min ye Gati mara masace ye. O tagara o ko fɔ Simɛyi ye, ko: «I ta jɔnw bɛ Gati!» ⁴⁰ Simɛyi wurira o le ra k'a ta fali labɛn, ka taga Akisa fɛ Gati mara, ka taga a ta jɔnw yɔɔɔpini, ka o mina ka na ni o ye ka bɔ Gati.

⁴¹ O tagara a fɔ Sulemani ye ko Simɛyi bɔra Zeruzalɛmu ka taga Gati, ka seko ka na. ⁴² Masace ka Simɛyi wele k'a fɔ a ye ko: «Yala ne tun ma kankari la i ye, ko i ye kari Matigi Ala tɔgɔ ra nin kuma kan, ko ni i bɔra ka taga yɔɔ wɛɛ lon o lon, ko i ye la a ra ko ne bɛna i faga wa? O lon na, i yɛɛ k'a fɔ ko ne ka min fɔ, ko o bɛna i ma, ko i bɛna a ke ten. ⁴³ Mun kosɔn i karira kuma min na Matigi Ala tɔgɔ ra, i ma to o kan? Mun kosɔn ne ka kuma min fɔ i ye, i ma o ke?»

⁴⁴ Masace k'a fɔ Simɛyi ye tuun ko: «I ka kojugu min bɛɛ ke ne face Dawuda ra, i yɛɛ ka o bɛɛ lon; o kow bɛɛ bɛ i yɛɛ jusu ra yi. Ayiwa, i ka kojugu min bɛɛ ke, Matigi Ala bɛna o hake ben i yɛɛ le kan. ⁴⁵ Nka Matigi Ala bɛna baraka don masace Sulemani na, Dawuda ta masaya fana bɛna sabati Matigi Ala na kɔɔ wagati bɛɛ.»

⁴⁶ A kera ten, masace ka Yehoyada dence Benaya ci, ale bora ka taga Simeyi faga ni muru ye.

O ko, masaya sabatira kosebe Sulemani boro.

3

Sulemani ka Farawona denmuso do furu

¹ Ayiwa, Sulemani nana jennogonya don ni Misiran masace ye, min ye Farawona ye, ka Farawona denmuso do furu. A tagara o muso bla Dawuda ta masabonba kono, sani a ye a yere ta masaso lo k'a ban, ani Matigi Ala ta batoso, ani Zeruzalemu dugu laminikogow.

² O wagati ra mogow belen tun be sarakaw bora kongoriw kan, sabu Alabatosoba do tun ma lo Matigi Ala togo ra folo. ³ Sulemani ka Matigi Ala kanu, ka tagama ka kana ni a face Dawuda ta ci foninw ye; nka o bee n'a ta, a tun be to ka sarakaw bo, ka wusunan sarakaw bo kongoriw kan.

Ala ka hakiritigiya di Sulemani ma (Kibaroyaw flanan 1.2-13)

⁴ Lon do, masace Sulemani tagara Gabahon ka taga saraka bo, sabu o yoro ta sarakaboyoro le tun ka bon ni sarakaboyoro tow bee ye. Sulemani ka began waga kelen ke saraka jenita* ye o sarakabonan kan. ⁵ Matigi Ala k'a yere yira Sulemani na su fe siko ra, k'a to Gabahon; Ala k'a fo a ye ko: «I b'a fe ne ye fen min di i ma, o fo!»

⁶ Sulemani k'a jaabi, ko: «I ka kopumanba ke i ta jonce Dawuda ye, min ye ne face ye, sabu a kera mogo kankelentigi ye, ka tagama can kan i na koro ni jusukun kelen ye. I ka o kopumanba ke a ye, ka dence di a ma min sigira masaya ra a no ra bi. ⁷ Ayiwa, sisan Matigi Ala, ne ta Ala, ele le ka i ta jonce sigi masaya ra ne face Dawuda no ra, k'a soro ne te foyi ye ni denfitini te; ne fana te nin baara kecogo lon. ⁸ I ta jonce be i ta mogow le ce ra, i yere ka mogow minw panawoloma, nin mogow camanba min te se ka jate, walama k'a da lon, a cayakojugu fe. ⁹ O ra, hakiritigiya le di i ta jonce ma, janko a ye i ta mogow ta kow panabo ka ja, ka kopuman ni kojugu lon ka bo jagon na; ni o te, jon le be se ka ele ta mogow mara, nin jama camanba?»

¹⁰ Ayiwa, Sulemani ka min daari, o diyara Matigi ye. ¹¹ O ra, Ala k'a fo a ye ko: «I n'a fo i ka nin le daari ne fe, i ma sijan daari, walama naforo, walama i juguw saya, nka i n'a fo i ka hakiritigiya le daari, janko ka mogow ta kow panabo ni terenninya ye, ¹² ayiwa, i ka min daari, ne bena o ke i ye. Ne bena i ke kolonbaga ye, ka i ke hakiritigi ye, ne ma deri ka min jagon ke mogow si ye ban, ani ne fana tena min jagon ke mogow si ye tuun fiyewu. ¹³ Ka fara o kan, i ma min daari ne fe, ne bena o fana ke i ye. Ne bena naforo ni bonya di i ma; i ta tere bee ra, i jagon masace tena ke yi. ¹⁴ Ni i ka ne ta siraw tagama, ka ne ta cifoninw ani ne ta kumaw sira tagama i n'a fo i face Dawuda k'a ke cogo min na, ne bena sijan di i ma.»

¹⁵ O ko, Sulemani wurira sunogo ra ni o siko ye a hakiri ra, ka seko ka taga Zeruzalemu. A tagara lo Ala ta jennogonya kesu* ja fe; a ka saraka jenitaw* ni jennogonya sarakaw* bo. O ko, a ka domuniba do laben a ta jamana pamogow bee ye.

Sulemani ka muso fla ta kiti tige

¹⁶ Lon do, jatamusu fla nana masace Sulemani fe, ka na lo a ja koro. ¹⁷ O muso fla ra kelen ko: «Hake to, ne matigice, ne ni nin muso, an fla bee be sira jagon fe bon kelen kono. Ne nana jigi ne ta den na a koro bon kono.

18 Nka ne jiginin tere sabanan lon, ale fana jigira. An fla dɔrɔn le tun be bon kɔrɔ; mɔgɔ wɛrɛ tun tɛ ni an ye ni an fla dɔrɔn tɛ.

19 «Ayiwa, su fɛ, nin muso sunɔgɔtɔ yɛlɛmana ka la a den kan k'a den faga. 20 A wurira o le ra su cɛmance ra, ka ne to sunɔgɔ ra, ka ne ta den ta ka bɔ ne kɔrɔ, ka o la a yɛrɛ kɔrɔ; a yɛrɛ ta den min sara, a ka o ta ka o la ne kɔrɔ. 21 Sɔgoma ne wurira ko ne bɛ sin di ne ta den ma minke, ne barara k'a ye ko den sanin lo. Ne nana a flɛ ka na sɔgoma minke, ne k'a ye ko ne ka den min woro, ko o tɛ!»

22 Muso tɔ kelen ko: «Can tɛ! Den panaman ye ne ta le ye. Den min sara o ye ele ta den le ye.»

Nka muso folo ma lo a ra. A ko: «Can tɛ, den sanin ye ele le ta ye; den panaman ye ne ta le ye!»

O ka kɛ nɔgɔn sɔsɔ ye masace na kɔrɔ.

23 Masace ko: «Kelen ko: <Den min panaman lo, o ye ne ta den le ye; ele ta le sara!> Tɔ kelen fana ko: <Can tɛ, ele ta den le sara, ne ta den panaman lo!> »

24 Masace ko: «Aw ye na ni kerɛkemuru dɔ ye!» O nana ni kerɛkemuru dɔ ye masace fɛ. 25 Masace ko: «Aw ye den panaman cɛtigi fla ye, k'a taran kelen kelen di o bɛɛ ma.»

26 Ayiwa, muso min tun ye den panaman bamuso ye can ra, ale ta den hina k'a mina; a ko masace ma ko: «Ne matigice, sabari i ye den panaman di a ma. Aw kana a faga fiyewu!» Nka muso tɔ kelen ko: «Aw ye a tige fla ye! Ale tɛna a sɔrɔ, ne fana tɛna a sɔrɔ!»

27 Masace ka kiti tige o le ra, k'a fɔ ko: «Aw ye den di muso folo ma, aw kana a faga; ale le ye den bamuso ye.»

28 Ayiwa, masace ka kiti min tige, Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka o ko mɛn minke, o bɛɛ ka bonyaba la masace kan; sabu o k'a ye ko a bɛ a ta hakiritigiya sɔrɔra ka bɔ Ala yɛrɛ le fɛ, ka kiti tige.

4

Izirayeli jamana namɔgɔw

1 Masace Sulemani sigira masaya ra Izirayeli jamana bɛɛ kunna. 2 A ta jamana namɔgɔw tɔgɔw ye nin ye: Sadɔki mamaden Azariya, min tun ye sarakalasebaga ye, 3 ale ni Sisa dence fla, Eliyorefu ni Ahiya, olugu le tun ye seberikebagaw ye; Ahiludi dence Yosafati, ale tun ye masace ta kumalasebaga ye. 4 Yehoyada dence Benaya le tun ye kerɛkejama kuntigiba ye. Sadɔki ni Abiyatari, olugu tun ye sarakalasebagaw ye. 5 Natan dence Azariya, ale tun ye jamanatigiw ta namɔgɔ ye; Natan dence Zabudi, ale fana tun ye sarakalasebaga ye, ani masace yɛrɛ ladibaga. 6 Ahisari, ale tun ye masace ta so kopanabɔbaga ye; Abida dence Adoniramu, ale tun ye jagboyabaaraw ta ko kuntigi ye.

Sulemani ta jamanatigiw

7 Sulemani tun ka jamanatigi tan ni fla le sigi Izirayeli jamana bɛɛ kunna. Olugu le tun ka kan ka o janto masace ni a ta sokɔnɔmɔgɔw bɛɛ ta domuni ko ra. O bɛɛ kelen kelen tun ka kan ka lo ni masace ta domuni ko ye karo kelen san o san. 8 O jamanatigiw tɔgɔw le ye nin ye:

Huri dence le tun bɛ Efirayimu kuruyɔrɔw kunna.

9 Dekeri dence tun bɛ Makasi mara, ani Salibimu mara, ani Bɛti Semɛsi mara, ani Elɔn Bɛti Hanan mara kunna.

10 Hesɛdi dence tun bɛ Arubɔti mara kunna; Soko mara ni Heferi mara bɛɛ tun ye a ta mara dɔ ye fana.

¹¹ Aminadabu dence tun be Nafoti Dori mara kunna. Ale le tun ka Sulemani denmuso Tafati furu.

¹² Ahiludi dence Bana tun be Tanaki mara ni Megido mara kunna, ani Beti Sehan mara bee, Saritan mara koru, Zizireli dugumayanfan fe, k'a ta Beti Sehan, ka taga a bla fo Abeli Mehola, ani ka taga a bla fo Yokimehamu mara ko fe.

¹³ Geberi dence tun be Ramoti, Galadi mara kunna. Manase dence Yahiri ta dugu minw tun be Galadi, o duguw fana tun ye a ta mara do ye, ani Arigobu yoru minw be Basan mara ra, ani a duguba biworo minw laminina ni kogo ye, ka o dondaw konw lalaga ni siranega ye.

¹⁴ Ido dence Ahinadabu tun be Mahanayimu mara kunna.

¹⁵ Ayimazi tun be Nefitali mara kunna. Ale le tun ka Sulemani denmuso Basimati furu.

¹⁶ Husayi dence Bana tun be Aseri ta mara ni Behaloti mara kunna.

¹⁷ Paruwa dence Yosafati tun be Isakari ta mara kunna.

¹⁸ Ela dence Simeyi tun be Boniyaminu ta mara kunna.

¹⁹ Uri dence Geberi tun be Galadi mara kunna; a tun be Amorikaw ta masace Sihon ni Basan mara ta masace Jigi ta yoru fana kunna. Jamanatigi kelen fana tun signin be jamana bee kunna.

²⁰ O wagati ra, Zuda ta mogow, ani Izirayeli ta mogow tun ka ca i ko kogojida kenken. O tun be domuni ke, ka min o sago ma, sabu o tun be hera ra.

5

Sulemani ta masaya bonya

¹ Ayiwa, k'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fo Filisikaw ta jamana ra, ani ka taga se fo Misiran jamana dance ma, Sulemani ta fanga le tun be o yoru bee kan. Sulemani si bee ra, o mogow bee tora a ta fanga koru, ka to ka ninsongo sara a ye.

² Lon o lon, Sulemani ni a ta sokonmogow tun be min domu, o ye nin ye: mugu tentennin kilo waga kononton (9 000), ani mugu gbansan kilo waga tan ni seegi (18 000), ³ ani sokonmisi toronin tan, ani misi mukan were, minw be yaala ka bin jimi, ani saga keme; o nin te mankalaninw ni dagbew ni minanw ni konu toroninw na.

⁴ Ayiwa, jamana minw tun be ba terebenyanfan na, k'a ta Tifisa, ka taga a bla fo Gaza, Sulemani ta fanga tun be o yoru masacew bee kan; hera fana tun be ale ni jamana tow bee ce. ⁵ Sulemani ta tere bee ra, Zuda ta mogow, ani Izirayeli ta mogow bee, k'a ta Dan ka taga a bla fo Beri Seba, bee tun be hera ni laganfiya ra; bee tun be a ta rezenforo, walama a ta torosunw sene a sago ma.

⁶ Sowera waga naani* (4 000) le tun be Sulemani fe; o sow le tun be a ta sowotorow sama. Sowotorotigi ce waga tan ni fla (12 000) le tun be a togo ra.

⁷ Jamanatigiw le tun be masace Sulemani ni a ta sokonmogow bee ta domuniw jini ka na a di o ma. Jamanatigi bee tun be o ke karo kelen san o san. O tun te son k'a to foyi ye dese a fe. ⁸ O tun be na ni simankise ni bin fana ye, masace ta yoru ra, bee ni a ta hakeya, ka na o di wotorosamasow, ani so tow ma.

Sulemani ta hakiritigiya

* **5:6** 5.6 Sowera waga naani, ka kapa ni Kibaroyaw flanan 9.25 ye. A sebera kitabu dow konu ko sowera waga binaani.

⁹ Ala ka hakiritigiya, ani lonniya camanba di Sulemani ma, k'a ta faamuri fana caya i ko kogojida kenken. ¹⁰ Sulemani ta hakiritigiya tun ka bon ka teme tereboyanfan jamana hakiritigiw bee ta kan, ani Misiran jamana hakiritigiw bee. ¹¹ A ta hakiritigiya tun ka bon ni mogoo bee ta ye; a tun ka bon hali ni Ezirayikace Etan ta ye; Maholi dencew, minw ye Heman, ani Kalikoli ni Darida ye, a ta hakiritigiya tun ka bon ni olugu bee ta ye. A togo bora ka se a lamini jamanaw ta mogow bee ma. ¹² A ka zana waga saba (3 000) le fo, ka donkiri waga kelen ni looru (1 005) sebe. ¹³ A ka yiri suguya bee cogoya fo; k'a ta Liban sediriyiri ra ka taga a bla izopeyiri ra, min be wuri ka yelen kogo kan. A ka beganw fana ta cogoya fo, ani konow, ani fen fofotaw, ani jegew. ¹⁴ A ta hakiritigiya mangutu sera dugukolo masace minw bee ma, dunupa fan bee ra, olugu bee ka mogoo ci ka taga a lamem.

*Sulemani ka jehogonya don ni Tiri masace ye
(Kibaroyaw flanan 2.2-15)*

¹⁵ Tiri jamana masace, min ye Hiramun ye, ale nana a men ko o ka turu ke Sulemani kun na k'a sigi masaya ra a face Dawuda no ra minke, a k'a ta mogoo dow ci ka taga Sulemani fo, sabu teriya le tun be ale ni Dawuda ce wagati bee. ¹⁶ Sulemani ka cira do fana ci Hiramun ma; a k'a fo a ye ko: ¹⁷ «I k'a lon ko kere tun gbanna ne face Dawuda ra fan bee ra; a ka o kerew le ke fo ka na a to Matigi Ala yere ye a juguw bla a sen koroo. O le k'a to a m'a yere soroo ka batoso do lo Matigi Ala, a ta Ala togo ra. ¹⁸ Nka sisan koni, Matigi Ala, ne ta Ala ka hera ke ne ye fan bee ra. Mogoo si te kere kera ni ne ye, gbeleya fana te yoro si. ¹⁹ Sisan a ye nin ye, ne b'a fe ka so do le lo Matigi Ala, ne ta Ala togo ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo ne face Dawuda ye cogo min na, ko: «Ne bena i dence min sigi i no ra masaya ra, ale le bena batoso do lo ne ye.» ²⁰ O ra, a to o ye Liban sediriyiri dow tige ne ye. Ne ta baaradenw bena taga fara i ta baaradenw kan. Ne bena i ta baaradenw sara di ka kana ni i yere ta fota ye; sabu i yere k'a lon ko mogoo si te anw na min be yiritige lon i n'a fo aw Sidonkaw.»

²¹ Ayiwa, Hiramun ka Sulemani ta kuma men minke, a jusu diyara kosebe; a ko: «Ne be Matigi Ala tando bi, sabu a ka dence hakiritigi di Dawuda ma, min be se ka nin jamaba ta kow panaboo.»

²² Hiramun ka cira bla Sulemani ma k'a fo a ye ko: «I ka cira min ci ne ma, o cira sera ne ma. I ka min o min fo, ne bena o ke. Ne bena sediriyiri ni siperesiyiriw ci i ma. ²³ Ne ta baaradenw bena yiriw ta ka bo Liban ka taga kogojida ra. O bena o siri jogon na ka o sama ji kan, ka taga ni o ye, ka taga se fo i panayoro ra. Ni o sera yi, o bena yiriw foni ka bo jogon na; aw yere bena o ta ka taga ni o ye. Nka ne fana mako be fen min na, i ye o ci ne ma; i ye domuni ci ne ma ka o ke ne ta somogow ta baro ye.»

²⁴ Ayiwa, Sulemani mako tun be yiri hakeya min o min na, sediriyiri ni siperesiyiri, Hiramun ka o bee ci a ma. ²⁵ Sulemani fana ka siman toni waga woroo ci Hiramun ma, ani oliviye turu yereworo litiri waga kononton, ko a ye o ke a ta sokonmogow ta baro ye; Sulemani tun be o ke san o san.

²⁶ Matigi Ala ka hakiritigiya di Sulemani ma i n'a fo a tun k'a layiri ta a ye cogo min na. Hera le tun be Sulemani ni Hiramun ce; o fla ka jehogonya don ni jogon ye.

*Sulemani ka Alabatosoba baarakow laben
(Kibaroyaw flanan 1.18; 2.1,16-17)*

²⁷ Masace Sulemani ka ce dow ta Izirayeli jamana bee ra, ka olugu bla jagboyabaaraw ra. O bee lajennin tun ye ce waga bisaba (30 000). ²⁸ A tun

bɛ to ka cɛ waga tan bɔ o mɔgɔw ra ka olugu bla ka taga Liban; ni olugu ka karo kelen kɛ, o bɛ sekɔ ka na, a bɛ waga tan wɛrɛ bla ka taga. O cogo ra, bɛɛ tun bɛ karo kelen le kɛ Liban, ka sekɔ ka na karo fla kɛ o ta so. Adoniramun le tun ye o jagboyabaaraw ta ko kuntigi ye.

²⁹ Donitabaga cɛ waga biwolonfla (70 000) le tun bɛ Sulemani fɛ, ani kabakurulesɛbaga cɛ waga biseegi (80 000), minw tun bɛ kabakuruw bɔ kuruw ra. ³⁰ Baarakuntigi cɛ waga saba ni kɛmɛ saba (3 300) fana tun bɛ o baarakebagaw bɛɛ ta baaraw kɔrɔsira; Sulemani ta jamanatigiw le tun bɛ o baarakuntigiw kunna.

³¹ Masacɛ k'a fɔ o ye ko o ye kabakuru belebeleba numanman dɔw bɔ, ka o lɛɛ, ko o bɛna kɛ Alabatosoba jusiginan kabakuruw ye. ³² Sulemani ta baaradenw, ani Hiramun ta baaradenw, ani Gabali dugu baaralɔnɔbagaw ka o kabakuruw lɛɛ; o ka Alabatosoba lɔyiriw ni a lɔkabakuruw bɛɛ labɛn.

6

Alabatosoba lɔcogo

(Kibaroyaw flanan 3.1-14)

¹ Izirayelimɔgɔw bɔnin kɔ Misiran, a san kɛmɛ naani ni biseeginan na, o san karo flanan, min ye Zivu karo* ye, Sulemani ka Matigi Ala ta Alabatosoba baaraw damina; o kɛra a ta masaya san naaninan na Izirayɛli jamana kunna.

² Masacɛ Sulemani nana o Alabatosoba min lɔ Matigi Ala ye, o Alabatosoba janya tun ye nɔngɔn† na biwɔrɔ, a bonya tun ye nɔngɔn na mugan, a lɔ tun ye nɔngɔn na bisaba. ³ O ka bolon dɔ lɔ Alabatosoba bonba nafeyɔrɔ ra. O bolon bonya tun ye nɔngɔn na mugan, i n'a fɔ Alabatosoba yɛrɛ bonya, k'a janya kɛ nɔngɔn na tan.

⁴ O ka finetiri fitini dɔw kɛ Alabatosoba kogow ra, ka negesansanw don o ra. ⁵ O ka sankaso bon dɔw lɔ, ka Alabatosoba bonba ni a yɔrɔ saninman bɛɛ lamini; o k'a lɔ k'a nɔrɔ Alabatosoba kogow ra, ka bonkɔnɔw kɛ a ra.

⁶ Sankaso dugumabonw bonya tun ye nɔngɔn na looru; a cɛmancɛ bonw bonya tun ye nɔngɔn na wɔrɔ, a sanfɛbonw bonya tun ye nɔngɔn na wolonfla. O tun ka dɔ fara Alabatosoba kogow bonya kan a kɛnɛmayɔrɔ ra, janko o sankasow bɛ biri ni berew minw ye, o ye la o yɔrɔw kan, o kana don Alabatosoba yɛrɛ kogo ra.

⁷ Alabatosoba lɔtuma ra, o ka kabakuru minw lɛɛ kabakurubɔyɔrɔ ra, o ka o le ta ka Alabatosoba lɔ; o kɔsɔn a lɔwagati ra, kabakuru lɛɛkan ma mɛn, kabakuru cikan ma mɛn, negɛmanfɛn si mankan ma mɛn so lɔyɔrɔ yɛrɛ ra. ⁸ Sankaso dugumabonw donda tun bɛ Alabatosoba woroduguyanfan fɛ. I tun bɛ don o da le fɛ, ka sɔrɔ ka yɛlɛn yɛlɛnyɔrɔ dɔ fɛ ka taga cɛmancɛbonw kɔnɔ, ka bɔ yi ka yɛlɛn ka taga sanfɛbonw kɔnɔ.

⁹ O ka bon lɔ ka ban minkɛ, Sulemani ko o ye a datugu ni yiri kuturuw ni sɛdiriyiriferɛnw ye. ¹⁰ Sankaso minw tun lɔra ka so lamini k'a nɔrɔ so kogo ra, olugu bɛɛ kelen kelen lɔ tun ye nɔngɔn na looru; sɛdiriyiri kuturu dɔw tun sigisigira Alabatosoba kogo kan, ka o kɛ ka sankaso bonw biri.

¹¹ Matigi Ala kumana Sulemani fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Ayiwa, i bɛ nin so lɔra; ¹² ni i ka tagama ka kapa ni ne ta cifɔninw ye, ka ne ta kolatigeninw kɛ, ka ne ta kumaw lamɛn, ani k'a sira tagama, o tuma ne ka layiri min ta i face Dawuda ye, ne bɛna o layiri dafa ele le ye. ¹³ Ne bɛna na, ka

* **6:1** 6.1 Zivu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo flanan ye. † **6:2** 6.2 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka bɛn mɛrɛ tarance le ma.

na sigi Izirayelimogow ce ra; ne tena bo ne ta mogow ko tuun, minw ye Izirayelimogow ye.»

Alabatosoba kononoyoro lalagacogo

¹⁴ Ayiwa, Sulemani ka bon lo ka ban minke, ¹⁵ a ka sediriyiriferenw lala a kononoyoro ra, kogo kan, k'a ta dugu ma fo san fe, ka siperesiyiriferen dow lala a dugumayoro ra. ¹⁶ Bonkonon min tun be so kofeyoro ra, a ka sediriyiriw lala o fana kononoyoro ra, k'a ta dugu ma fo san fe. O bon janya tun ye nongon na mugan ye. O ka o bon kononoyoro laben ka o ke Alabatosoba yoro saninmanba* ye.

¹⁷ Bon min tun be yoro saninman nafeyoro ra, ale janya tun ye nongon na binaani. ¹⁸ O tun ka sediriyiri minw lala yoro saninmanba kononoyoro ra, o ka yiriden dow bisigiya ke o yiriw kan, ani yirifiyeren dayelenin dow bisigiya. O bon kononoyoro bee tun kera sediriyiri le ye; kabakuru tun te ye a yoro si ra.

¹⁹ O ka Alabatosoba yoro saninmanba laben ka Matigi Ala ta jenogonya kesu* bla o yoro ra. ²⁰ O yoro saninmanba janya tun ye nongon na mugan, k'a bonya ke nongon na mugan, k'a lo fana ke nongon na mugan. O ka sanin yeworo la o bon kononoyoro kogow bee kan; o ka sarakabonan do lalaga ni sediriyiri ye, ka sanin yeworo la o yoro bee kan. ²¹ O ka sanin yeworo la Alabatosoba kononoyoro kogow bee kan fana. O ko, o ka saninjoroko dow lalaga ka o sirisiri yoro saninmanba donda ra. O tun ka yoro saninmanba yoro bee ke sanin le ye. ²² O ka sanin la Alabatosoba kononoyoro bee ra. Sarakabonan min tun be yoro saninmanba koro, o ka sanin la o fana yoro bee ra.

²³ O ka seruben meleke bisigiya fla lalaga ni oliviyeyiri ye, ka o bla yoro saninmanba konon. A bee janya tun ye nongon na tan. ²⁴ O seruben meleke kelen kamanw bee kelen kelen janya tun ye nongon na looru ye. K'a ta kaman kelen kun ma, ka taga a bla kaman to kelen kun ma, o janya tun ye nongon na tan ye. ²⁵ Meleke bisigiya to kelen fana kamanw janya tun ye nongon na tan, sabu o seruben meleke bisigiya fla bee janya ni a cogoya bee tun ye kelen ye. ²⁶ O bee kelen kelen lo fana tun ye nongon na tan. ²⁷ O ka o seruben meleke bisigiya fla fo Alabatosoba kononobon konon. O bee kamanw tun foninin be. Kelen ta kaman kelen kun tun be sera so kogo kelen ma; to kelen fana ta kaman kelen kun tun be sera so kogo to kelen ma. O fla ta kaman kun fla tun be sera nogon ma so cemance ra. ²⁸ O ka sanin la o seruben meleke bisigiya fla fana kan.

²⁹ O ka Alabatosoba bonkonon fla bee kogow negen ni seruben meleke dow bisigiya ye, ani tamarosunw bisigiya, ani yirifiyeren dow bisigiya. ³⁰ O ka sanin la o bonkonon fla bee dugumayorow ra fana.

³¹ O ka kon fla lalaga ni oliviyeyiri ye, ka o don yoro saninmanba donda ra k'a datugu. O tun ka bere looru le don kon sanfeyoro jukoro. ³² O ka seruben meleke dow bisigiya ni tamarosunw ni yirifiyeren dayelenin dow bisigiya ke o konw fla bee kan, ka o negen, ka sanin gbasinin la o seruben meleke ni o tamarosunw ni o yirifiyerenw bisigiya fla kan.

³³ O ka oliviyeyiri naani fana lese, ka o lo bonba yere donda ra. O tun ka bere naani le don kon sanfeyoro jukoro. ³⁴ O ka kon fla lalaga ni siperesiyiri ye, ka o ke yiriferen fla fla ye, ka nege koorinin dow lalaga, ka o konw don o ra. ³⁵ O ka seruben meleke dow bisigiya ni tamarosunw ni yirifiyeren dow bisigiya ke o konw fana kan ka o negen, ka sanin la o bee kan, k'a gbasi k'a dakapa.

³⁶ O kɔ, o ka lukɔnɔyɔrɔ lamini ni kabakuru lesenin sira saba ye, ani sediriyiri sira kelen.

³⁷ Ayiwa, o tun ka Matigi Ala ta batoso baara damina masace Sulemani ta masaya san naaninan le ra, Zivu karo ra. ³⁸ A san tan ni kelennan na, san karo seeginan na, min ye Buli karo‡ ye, Alabatosoba baara bee banna; o tun b'a fe ka fen o fen ke a ra o ka o bee ke ka ban. Sulemani ka san wolonfla le ke bon lori ra.

7

Sulemani ta masaso lori

¹ Sulemani k'a yere ta masabon lori damina. A ka san tan ni saba le ke o bon lori ra, a ka soro ka ban. ² Masabon min togo lara ko Liban yiritu, a konna ka o le lo. O janya tun ye nongon* keme, a bonya tun ye nongon na bilooru, a lo tun ye nongon na bisaba. O tun k'a biri ni sediriyiri kuturuw le ye, ka o yiriw sigi sediriyiri sira naani kan; olugu le tun ye a samasenw ye. ³ O ka sediriyiri tan ni looru sigiyoroma saba lala yiri kuturuw kan, k'a bee lajennin ke yiri binaani ni looru ye. O bee tun siginin be samasenw kan. ⁴ Finetiri sira saba le tun be bon fan bee ra. Sira kelen be dugumayanfan na, kelen be cemance ra, kelen be sanfeyanfan na, k'a bee da bo k'a ben nongon ma. ⁵ O finetiriw ni o dondaw bee janya ni a bonya tun ye kelen ye. Finetiriw bee tun bora ka o daw ben nongon ma.

⁶ O kɔ, Sulemani ka bon do were lo, ka o togo la ko samasenw ta bon. O janya tun ye nongon na bilooru, k'a bonya ke nongon na bisaba. O bon le tun ye Liban Yiritu ta bon bolon ye; samasenw tun lolonin be a pafeyoro ra.

⁷ O kɔ, o ka do were lo ka o togo la ko masasiginan ta bon. O bon le tun be wele fana ko kititigebon, sabu Sulemani tun be kitiw tige o bon le kono. O bon yoro bee tun ye sediriyiri le ye, k'a ta dugu ma fo san fe. ⁸ Sulemani yere ta sibon tun lora yoro were ra, k'a mabo Liban Yiritu ta bon na. Nka a bee locogoya tun ye kelen ye.

Ayiwa, Sulemani tun ka Farawona denmuso min furu, a tun ka bon min lo ale ye, o bon locogoya ni Liban yiritu ta bolon locogoya bee tun ye kelen ye.

⁹ O bonw bee, ani kenemabonw bee, ani luba laminikogow bee, o bee tun lora ni kabakuru lesenin pumanmanw le ye, k'a ta dugu ma ka taga a bla fo san fe; o tun ka o kabakuruw fan fla bee lese ni kabakurulesenan ye, k'a dakana. ¹⁰ O tun ka kabakurubaba pumanman dow fana ke bonw jusiginanw ye; o kabakuru dow janya tun ye nongon na tan, dow janya tun ye nongon na seegi. ¹¹ O tun ka kabakuru leseninw ni sediriyiri kuturuw sigisigi o kabakurubabaw le kan. ¹² Luba laminikogow tun lora ni kabakuru lesenin sira saba le ye, ani sediriyiri kuturu sira kelen, k'a ke i n'a fo Matigi Ala ta batoso lu kononoyoro ni a bolon tun lora cogo min na.

Hiramu ka Alabatosoba baarakeminanw lalaga (Kibaroyaw flanan 3.15-5.1)

¹³ O kɔ, masace Sulemani ka mogo ci ka taga Tiri, ka taga Hiramuw wele. ¹⁴ Hiramuw bamuso tun be bo Nefitali ta gba le ra; a face tun sara. A face tun ye Tirika le ye. Hiramuw ta baara tun ye siranege baara le ye. Hakiritigiya ni lonniya tun b'a fe o baaraw ra; a tun be se siranege baara suguya bee ra. A nana masace Sulemani fe ka na masace ta baaraw bee ke.

‡ 6:38 6.38 Buli karo, o ye Yahudiyaw ta san karo seeginan ye. * 7:2 7.2 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

Alabatosoba ta samasen lalagacogo

¹⁵ Hiramun ka samasen fla lalaga ni siranegge ye; a bee kelen kelen lo tun ye nongon na tan ni seegi, k'a lamini ke nongon na tan ni fla. ¹⁶ A ka samasenw datugunanw fana lalaga ni siranegge ye, minw bena bla samasenw kunna; o bee kelen kelen lo tun ye nongon na looru. ¹⁷ A ka o negen ni jo bisigiya dow ye, ani negedorokow bisigiyaw. O fenw bisigiyaw jogon wolonfla le tun be samasenw sanfeyoro fla bee kan. ¹⁸ Hiramun ka gerenadi yiriden bisigiya sira fla lalaga ka o jo bisigiyaw bee kelen kelen lamini, ka samasen sanfeyorow negen ka na. ¹⁹ O tun ka sanfeyoro do were lalaga tuun ka o lo bolon samasenw kunna. O sanfeyoro lo tun ye nongon na naani ye; o tun k'a lalaga k'a ke i ko yirifiyeren bisigi. ²⁰ Samasenw sanfeyoro kunna, yoro do tun koorinin be. O yoro koorinin tun be jo bisigiya ni gerenadi yiriden keme fla ko fe, minw tun blablanin be jogon koro, ka samasenw sanfeyorow bee kelen kelen lamini. ²¹ O ka o samasen fla lo Alabatosoba bolon na fe. O ka kelen lo kininboroyanfan na, ka o togo la ko Yakini; o koro ye ko Ala be baraka di. A ka to kelen lo numanboroyanfan na, ka o togo la ko Boozi; o koro ye ko fanga be Ala le ra. ²² O tun ka yirifiyeren bisigiya do lalaga ka o bla samasen bee kelen kelen kunna. O samasenw ta baara banna o cogo le ra.

Minanba lalagacogo

²³ O ko, Hiramun ka siranegge yeele ka minanba koorinin lalaga. A konon bonya tun ye nongon na tan, a lo tun ye nongon na looru, a lamini tun ye nongon na bisaba.

²⁴ A ka yiriden dow bisigiya ke minanba da jukoroyoro ra, k'a negen k'a lamini, k'a ke sira fla. Yiriden tan le tun be nongon na kelen kelen na, ka minanba bee lamini. O tun ka siranegge yeele ka o yiridenw, ani minanba bee le bo jogon fe negekuturu kelen ye. ²⁵ Minanba tun siginin be misitoran siranegeraman tan ni fla le kan. Misitoran saba tun nasinna sahiliyanfan ma, saba tun nasinna terebenyanfan ma, saba tun nasinna woroduguyanfan ma, saba tun nasinna tereboyanfan ma. O bee kofeyorow tun sinna jogon ma minanba jukoroyoro ra. ²⁶ Minanba ta negge bonya tun ye borotege na kelen ye. A tun k'a da kuturu k'a ke i ko jifiye, i ko yirifiyeren bisigi. Litiri waga biseegi (80 000) jogon le tun be don minanba konon†.

Wotorow lalagacogo

²⁷ Ayiwa, Hiramun ka siranegge wotoro tan lalaga. O wotoro bee kelen kelen janya tun ye nongon na naani, o bonya fana tun ye nongon na naani, o lo tun ye nongon na saba. ²⁸ O wotorow lalagacogo fle nin ye: O ka siranegge gbasi ka o ke a fan naani ye. ²⁹ A ka jara tagamasiyenw, ani misitoran tagamasiyen, ani seruben meleke tagamasiyen ke a kerew na, ani a nafeyoro ni a kofeyoro ra. A ka yirifiyeren dow fana bisigiya ke jaraw ni misitoranw san fe, ani o jukoro. ³⁰ Sen naani tun be wotoro bee kelen kelen na; o bee tun lalagara ni siranegge ye. Senw tun donna negebere minw na, o fana tun ye siranegge ye. O siraneggeberew yere tun donnin be negge naani na wotoro kun naani na. O siraneggeberew ni wotoro negge yere tun lalagara k'a noro jogon na, nka a janya tun ma teme yirifiyeren bisigiw janya kan. ³¹ O tun ka wo koorinin do bo wotorow bee kelen kelen sanfeyoro ra, ka o dunya ke nongon na kelen, k'a konon bonya ke nongon na kelen ni tarance; o le tun ye tasabaw blayoro ye. Hiramun ka fen dow

† 7:26 7.26 Heburukan na a sebera ko: Bati na waga fla.

bisigiya ke a kan k'a negen. Wotoro nege yere janya ni a bonya bee tun ye kelen ye; a tun koorinin te. ³² Wotoro ta sen naani tun be wotoro negew le jukoro. Senw tun donnin be negebere min na, o negebere tun noronin be wotoro jukoroyoro ra. Wotoro senw bee kelen kelen konjo tun ye nongon na kelen ni tarance. ³³ O senw tun lalagara k'a ke i n'a fo sowotoro ta senw. O sendonnegew, ani o nege koorininw, ani o negejuruw, ani o sen cemancenegew, o bee tun lalagara ni siranenge yeelenin le ye. ³⁴ Nege kuturunin minw tun be wotoro nongon naani na, olugu ni wotoro nege bee tun noronin be jogon na. ³⁵ A ka masafugula do bisigiya ke wotoro bee kelen kelen sanfeyoro ra; o fugula konjo bonya tun ye nongon na tarance ye, ka wotoro sanfeyoro ta wo koorinin lamini. Wotoro sigira nege minw kan, ani wotoro kerefenegew, ani a sanfeyoro, o bee tun noronin be jogon na. ³⁶ O ka seruben melekew ni jaraw ni tamarosunw tagamasiyen dow ke wotoro negew kan, ani a kerefenegew kan, fen si bisigiya tun te yoro o yoro ra, o ka do ke yi, ka yirifyerenw ke k'a lamini. ³⁷ Wotoro tan bee tun lalagara cogo kelen le ra. A tun ka nege yeele, k'a bee kelen kelen kuturu le bo. A bee janya ni a bonya ni a lo ni a cogoya bee tun ye kelen ye.

³⁸ O ko, Hiramu ka siranegetasaba tan lalaga, ka o bla wotoro tan konjo. O tasaba bee kelen kelen lo tun ye nongon na naani ye; litiri keme seegi ni biseegi le tun be se ka don a bee kelen kelen konjo. ³⁹ O ka wotoro looru ni a tasabaw bla Alabatosoba kininboroyanfan fe, ka looru ni a tasabaw bla numanboroyanfan fe. Minanba koorinin blara Alabatosoba kininboroyanfan fe, woroduguyanfan ni tereboyanfan ce.

Alabatosoba minanw bee jateda

⁴⁰ Hiramu ka tasaw ni buguricenaw ni jifiyew fana lalaga.

A kera ten, masace Sulemani tun ka baara minw bee di a ma Matigi Ala ta batoso ko ra, a ka o bee ke ka o ban. ⁴¹ A ka samasen fla lalaga, ani o datugunan koorinin fla, min be bla samasenw kunna, ani jo bisigi fla, minw be bla samasenw sanfeyorow kunna, samasenw kunna, ⁴² ani gerenadi yiriden bisigiya keme naani minw dulondulonnin be jo fla ra, yiriden sira fla tun be jo bee kelen kelen na, samasenw sanfeyoro kunna; ⁴³ a ka wotoro tan lalaga, ani tasaba tan minw tun blara wotoro konjo, ⁴⁴ ani minanba koorinin kelen, ani misitoran tan ni fla, minanba siginin be minw kan, ⁴⁵ ani negedagaw, ani buguricenaw, ani jifiyew.

Huramu tun ka o fen minw bee lalaga masace Sulemani ye, Matigi Ala ta batoso ta baara kama, o bee tun lalagara ni siranenge nugunin le ye. ⁴⁶ Masace tun ko o ye o siranenge yeele bogo le ra ka o fenw lalaga; o baara kera Zuriden kenegbe le ra, Sukoti dugu ni Saritan dugu ce. ⁴⁷ O ko, masace Sulemani tagara o minanw bla Matigi Ala ta batoso konjo. Nka minanw cayakojugu fe, o ma o siranenge hakeya jate tuun.

⁴⁸ Masace Sulemani ka Matigi Ala ta batoso ta minan tow bee lalaga fana: sarakabonan saninlaman, ani sarakaburuw tun be bla sanintabali min kan; ⁴⁹ ani fitinablanan saninlamanw, minw lalagara ni sanin yereworo ye; o ka looru sigi kininboroyanfan fe, ka looru sigi numanboroyanfan fe, yoro saninmanba* na fe, ani a yirifyeren bisigiw, ani a fitinaw, ani tasma lalaganan saninlamanw; ⁵⁰ o ka tasaw lalaga, ani muruw, ani jifiyew, ani setiw, ani takamidonnanw; o bee kera ni sanin le ye. So kononoyoro ta konw, minw ye yoro saninmanba ta konw ye, ani Alabatosoba yere donda ta konw, o ka o konw donyorow bee ke ni sanin ye.

⁵¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta batoso baaraw bee ke ka ban tuma min na, a face Dawuda tun ka fen minw bla danna Ala ye,

warigbew, ani saninw, ani minan tɔw, Sulemani tagara o fenw bee bla Matigi Ala ta batoso naforoblayɔrɔ ra.

8

Sulemani ka jɛnɔgɔnya kesu bla Alabatosoba kɔnɔ (Kibaroyaw flanan 5.2–6.2)

¹ Ayiwa, masace Sulemani ka Izirayeli cekorɔbaw, ani maraw ta kuntigiw, ani a gbatigiw bee lajen a yere korɔ Zeruzalemu, ka na Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu* ta ka bo Dawuda ta masabonba* kɔnɔ, min be Siyɔn.

² Izirayeli ce w bee nana lajen masace Sulemani korɔ, Etanimu karo ta panagbe wagati ra, min ye san karo wolonflanan ye.

³ Izirayeli cekorɔbaw bee nana. Sarakalasebagaw ka jɛnɔgɔnya kesu ta. ⁴ O ka Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu ta, ani Nɔgɔnkunben fanibon*, ani fen saninman minw bee tun be fanibon kɔnɔ. Sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw le ka o fenw ta ka taga. ⁵ Masace Sulemani, ani Izirayelimɔgɔ minw bee tun nana lajen a korɔ, o bee tun be jɛnɔgɔnya kesu na fe; o ka sagaw ni misiw ke saraka ye; a cayakojugu fe, mɔgɔ tun te se k'a jate k'a da lon.

⁶ Sarakalasebagaw tagara ni Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu ye ka taga a bla a blayɔrɔ ra, Alabatosoba kɔnɔnɔyɔrɔ ra, yɔrɔ saninmanba kɔnɔ, seruben melekew kamanw jukɔrɔ; ⁷ sabu seruben melekew kamanw tun foninin be jɛnɔgɔnya kesu blayɔrɔ kunna. O kamanw tun ka jɛnɔgɔnya kesu ni a ta berew bee datugu. ⁸ O tun ka berew janya, k'a ke fo mɔgɔ tun be se ka to yɔrɔ saninman kɔnɔ, yɔrɔ saninmanba donda ra k'a ye; nka mɔgɔ tun te se ka to kene ma k'a ye. O fenw tora o yɔrɔ le ra yi fo bi.

⁹ Foyi were tun te jɛnɔgɔnya kesu kɔnɔ ni kabakuru walaka fla te; Musa le tun ka o bla a kɔnɔ Horebu kuru yɔrɔ ra, wagati min Matigi Ala tun ka jɛnɔgɔnya don ni Izirayelimɔgɔw ye, o boto Misiran jamana ra.

¹⁰ Sarakalasebagaw nana bo yɔrɔ saninman kɔnɔ tuma min na, sankaba jamijan ka Matigi Ala ta batoso bee fa. ¹¹ Sarakalasebagaw ma se ka lo ka sarakaw bo tuun sankaba kosɔn, sabu Matigi Ala ta nɔrɔ tun ka Alabatoso fa.

¹² Sulemani ko: «Matigi Ala, ele tun k'a latige ko i be to dibiba le kɔnɔ!
¹³ Ne ka so pumanba do lo i ye, i bena to yɔrɔ min na, wagati bee, ani tuma bee!»

Sulemani ta kuma (Kibaroyaw flanan 6.3-11)

¹⁴ O ko, masace k'a nasin Izirayeli jama bee lajennin ma, ka dugawu ke o ye ka o lonin to.

¹⁵ A ko: «Ne be baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, sabu a da tun ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a ta se bagaya ka o layiri dafa. A tun k'a fo a ye ko: ¹⁶ <Kabini lon min na ne ka ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw labo Misiran jamana ra, ne tun ma dugu si panawoloma Izirayeli ta gbaw si ra, k'a fo ko o ye so lo, ne togo be se ka sigi yɔrɔ min na. Nka ne ka Dawuda le panawoloma k'a ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta namɔgo ye.> ¹⁷ A kɔni tun be ne face Dawuda jusu ra ka Alabatosoba do lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ¹⁸ Nka Matigi Ala k'a fo ne face Dawuda ye ko: <I n'a fo a be i jusu ra ka so do lo ne togo ra, o miiriya min be i jusu ra o ka ni. ¹⁹ Nka ele le tena o so lo. I dence, min ye i yere worden ye, o le bena o so lo ne togo ra.> »

²⁰ Sulemani ko tuun, ko: «Matigi Ala tun ka layiri min ta, a ka o dafa. Ne nana ke ne face Dawuda no ra, ka sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na; ne ka o so lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ²¹ Wagati min na Matigi Ala tun ka an bemaw labo Misiran jamana ra, a tun ka jennogonya min don ni an bemaw ye, o jennogonya kitabu be kesu min konon, ne ka o kesu blayoro ke o so konon.»

*Sulemani ka Ala daari
(Kibaroyaw flanan 6.12-40)*

²² Ayiwa, masace Sulemani lora Matigi Ala ta sarakajenifen* na fe, k'a nasin Izirayeli jama bee ma, k'a boro fla korota san fe, k'a fo ko: ²³ «E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala! Ele bonogonko Ala te san fe, sankolo ra, walama dugu ma, dugukolo kan yan. I ta jon minw be i ta siraw tagama ka na ni o jusukun bee ye, i be to jennogonya ra ni olugu ye ka kopuman ke o ye. ²⁴ O ra, i tun ka min fo i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, i ka o ke. I yere da tun ka o layiri min ta a ye, i yere boro ka o le dafa bi.

²⁵ «Ayiwa, sisan Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka layiri min ta i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, o layiri dafa a ye. I tun k'a fo a ye ko: <I dence do bena soro tuma bee, min bena sigi masaya ra ne na koro, Izirayelimogow kunna, ni o koni ka o tagamacogo korosi, ka tagama ka na ne na koro, i ko ele yere tagamana cogo min na.> ²⁶ Ayiwa, sisan, Izirayeli ta Ala, i tun ka o kuma min fo i ta jonce ye, min ye ne face Dawuda ye, a to o kuma ye ke can ye sa!

²⁷ «Nka yala can yere ra Ala be se ka to dugukolo kan yan wa? Sankolo ni a bonya bee lajennin, ni Ala ma se ka kun o konon, o tuma ne ka nin so min lo i ye, o bena mun le na sa? ²⁸ O bee n'a ta, Matigi Ala, ne ta Ala, i toro malo i ta jonce ta daariri ni a ta makarikan na; i ta jonce kulekan ni a ta daarikan lamem bi. ²⁹ I janto nin so ra su ni tere; sabu i k'a layiri ta ko i togo bena sigi nin yoro le ra. I ta jonce be daariri min kera nin yoro ra, o lamem!

³⁰ «Ni i ta jonce ni i ta mogow, Izirayelimogow ka o nasin nin yoro ma ka daariri ke tuma o tuma, i ye son ka o ta makarikan lamem. I ye to i sigiyoro ra, sankolo ra, ka o lamem. I ye o lamem ka yafa o ma.

³¹ «Ni do k'a mogogon hake ta, ni a fora ko o tigi ye kari o ko koson, ni a ka kan ka kari i ta sarakajenifen le na fe nin so konon yan, ³² ele le bena to sankolo ra ka o ko lamem; ele yere le bena i ta jonw kiti tige, ka o ko nanabo. Min jarkira, i be kiti ben o kan, k'a ta kewale kunko ben a yere kan; min jo lo, i be jo di o ma, k'a mina ka kapa ni a ta terenninya ye.

³³ «Ni i ta mogow, Izirayelimogow nana taga kere ra, ni o juguw tagara se o ra, k'a sababu ke ko o ka i hake ta, ni o sekora ka na i fe ka na i togo bonya, ka daaririw, ani makarikanw fo i ye nin so konon yan, ³⁴ i ye to sankolo ra ka son ka o lamem. I ye i ta mogow, Izirayelimogow ta jurumunw yafa o ma; i ka jamana min di o bemaw ma, i ye o laseko ka na o jamana ra tuun.

³⁵ «Ni sankolo nana datugu, k'a ke ko sanji te nana tuun, k'a sababu ke ko i ta mogow ka i hake ta, ni o ka nasin nin so ma ka i daari, ka i togo bonya, ka o ta jurumunw dabra ka na i fe, ³⁶ sabu o ta jurumunw ta ko ka o jusu kasi, o tuma, i ye to sankolo ra ka i ta jonw lamem, minw ye i ta mogow ye, Izirayelimogow; i ye o ta jurumunw yafa o ma. O ka kan ka sirapuman min tagama, i ye o yira o ra, ka sanji ben dugukolo kan, i ka o dugukolo min di o ma k'a ke o ta ye.

³⁷ «Ni kɔngɔ nana ben jamana kan, walama banajugu, walama simancenbanaw, walama ni ɲodomutonw ni tumuwulenninw nana simanw cen, walama ni Izirayelimogow juguw nana o lamini o ta duguw kɔngɔ, dugu minw lamininin be ni kogow ye, ni banajugu, walama ni kojugu o kojugu le benna mogow kan, ³⁸ ni i ta mogow, Izirayelimogow bee kelen kelen jusu kasira kosebe o ko ra, ni o min o min ka i daari, ka makarikanw fo, ka o boro sin nin so ma, ³⁹ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra yi ka o lamen. I ye yafa o ma, ka bee sara ka kapa ni a ta kewale ye, sabu ele kelen le ka adamadenw bee jusukunnako lon. ⁴⁰ Ni o kera, o bena siran i na, ka to i ta sariyaw sira kan wagati bee, nin jamana ra, i ka nin jamana min di an bemaw ma.

⁴¹ «Ayiwa, lonan minw te i ta mogow, Izirayelimogow dow ye, ni olugu do bora jamanajan do ra ka na yan, i togo koson, ⁴² sabu o bena i togoba, ani i ta sebgaya, ani i ta baraka bonya ko men, ni o do nana a pasin nin so ma ka i daari, ⁴³ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra k'a lamen. Ni o lonan ka i daari fen o fen na, i ye o ke a ye, janko dugukolo siyaw bee ye i togo lon, ka siran i na, i n'a fo i yere ta mogow, Izirayelimogow; o ye a lon ko ne ka nin so min lo, ko i togo le be batora o so kɔngɔ.

⁴⁴ «Ni i ta mogow nana bo ka taga o juguw kere, ni a ka ke yoro o yoro ye, ni o ka o pasin i ta dugu ma, i ka dugu min panawoloma, ka o pasin nin so ma, ne ka nin so min lo i ye, ni o ka ele Matigi Ala daari, ⁴⁵ i ye to sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamen, ka lo ni o kunko ye.

⁴⁶ «Ni o ka i hake ta, sabu mogow si te yi ni min te jurumun ke, ni i dimina o korɔ ka o don o juguw boro, ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye jonya ra o ta jamana ra, yorojan na, walama yoro surun na, ⁴⁷ o minana ka taga jamana min na, ni o tora yi ka o ta miiriya ye lema, ni o nimisara ka makarikanw fo i ye o minabagaw ta jamana ra yi, k'a fo ko: «An ka jurumun ke, an ka ko benbari ke, an jarkira», ⁴⁸ ka o to o jamana ra yi, o juguw ka o mina ka taga ni o ye jamana min na, ni o sekora ka na i fe ni o jusukun bee ye, ani o nin bee ye, ka o pasin nin jamana ma, i ka jamana min di o bemaw ma, ani ka o pasin nin dugu ma, i ka nin dugu min panawoloma, ka o pasin nin so ma, ne ka min lo i ye, ni o ka i daari, ⁴⁹ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamen, ka lo ni o kunko ye. ⁵⁰ I ye yafa i ta mogow ma, sabu o ka i hake ta; ni o ka kojugu o kojugu ke ka i hake ta, i ye yafa o ma o bee ra, k'a to o minabagaw ye makari o ra, ⁵¹ sabu i ta mogow lo; o kera i ta ye, sabu ele le ka o labo Misiran jamana ta negegba tasuma ra.

⁵² «Sabari ka i janto i ta jonce ta makarikan na, ani i ta mogow, Izirayelimogow ta makarikanw; ni o ka i togo wele tuma o tuma, i ye o lamen; ⁵³ sabu, ele Dununatigi Ala, ele le ka an panawoloma ka an bo dugukolo siya tow bee ce ra, ka an ke i ta ye, i n'a fo i tun k'a fo an ye i ta jonce Musa sababu ra cogo min na, wagati min i ka an bemaw labo Misiran jamana ra.»

Sulemani ka dugawu ke jama ye

⁵⁴ Ayiwa, Sulemani ka nin daaririw bee fo, ani ka nin makarikanw fo Matigi Ala ye ka ban tuma min na, a wurira ka bo Matigi Ala ta sarakabonan korɔ, sabu a tun k'a kinbiri gban o yoro le ra k'a boro fla korota san fe ka Ala daari. ⁵⁵ O ko, a wurira ka lo, k'a kan korota ka dugawu ke Izirayelimogow bee lajennin ye; a ko:

⁵⁶ «Matigi Ala baraka, sabu a ka laganfuya di a ta mɔgɔw ma, minw ye Izirayelimɔgɔw ye, i n'a fɔ a tun k'a layiri ta an ye cogo min na. A tun ka kopuman minw bɛɛ layiri ta an ye a ta jɔnce Musa sababu ra, o layiri si ma to ni a ma dafa. ⁵⁷ An Matigi Ala ye kɛ ni an ye, i n'a fɔ a tun bɛ ni an bɛmaw ye cogo min na; a kana an to an kelen na, a fana kana jina an kɔ ka ye! ⁵⁸ A ye an jusukun yɛɛma ka an lana a yɛɛ fan fɛ, janko an ye a ta siraw bɛɛ tagama, ani a k'a ta kumaw ni a ta ciw ni a ta kolatigenin minw bɛɛ fɔ an bɛmaw ye, an ye o bɛɛ sira tagama. ⁵⁹ Ne ka nin kuma minw bɛɛ fɔ Matigi Ala ja kɔrɔ, i ko makarikanw, o kumaw ye to Matigi Ala, an ta Ala hakiri ra su ni tere, janko a ye a ta jɔnce ni a ta mɔgɔw demɛ, minw ye Izirayelimɔgɔw ye; ni o mako ka kɛ fɛn o fɛn na lon o lon, a ye o kɛ o ye. ⁶⁰ Ni o kera, dugukolo siyaw bɛɛ bɛna a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye, ko Ala wɛɛ tɛ yi ale kɔ. ⁶¹ O le kosɔn, aw kɔni ka kan ka tugu Matigi Ala, an ta Ala kɔ ni aw jusukun bɛɛ ye, ka tagama ka kapa ni a ta cifɔninw ni a ta kumaw ye, i n'a fɔ aw b'a kera cogo min na bi.»

*Alabatosoba ta panagbe
(Kibaroyaw flanan 7.1-10)*

⁶² Masace Sulemani ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka sarakaw bɔ Matigi Ala ye. ⁶³ Masace Sulemani ka ninsɔndiya saraka* minw bɔ Matigi Ala ye, o kera misi waga mugan ni fla (22 000); sagaw ni baw faranin jɔgɔn kan, o kera bɛgan waga kɛmɛ ni mugan (120 000). Masace ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka o sarakaw le bɔ ka Matigi Ala ta batoso saninya k'a bla a ta baara kama.

⁶⁴ O lon kelen na, Alabatoso lukɛnɛ cɛmanceyɔrɔ min bɛ Matigi Ala ta so pafɛyɔrɔ ra, Masace Sulemani ka o yɔrɔ saninya, janko ka saraka jɛnitaw* ani siman sarakaw* ani jɛnjɔgɔnya sarakaw* turuw jɛni o yɔrɔ ra; sabu sarakajɛnifen* siranɛgeraman min bɛ Matigi Ala ta batoso ja fɛ, o tun dɔgɔyara sarakaw bɛɛ ma; saraka jɛnitaw, ani siman sarakaw, ani jɛnjɔgɔnya sarakaw turuw bɛɛ tun tɛ se ka jɛni o sarakajɛnifen kan.

⁶⁵ Masace Sulemani ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka panagbe kɛ o wagati ra. K'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fɔ Misiran kɔba kɔrɔ, jama caman tun nana ka bɔ o yɔrɔw bɛɛ ra, ka na lajɛn Matigi Ala ja kɔrɔ, ka o panagbe kɛ fɔ tere wolonfla; o kɔ, o ka tere wolonfla wɛɛ kɛ, k'a bɛɛ lajɛnnin kɛ tere tan ni naani. ⁶⁶ O tere seeginan, masace ka jama labla. Mɔgɔw ka dugawu kɛ masace ye, ka taga o ta so. Matigi Ala tun ka kopuman minw bɛɛ kɛ a ta jɔnce Dawuda ye, ani a ta mɔgɔw ye, minw ye Izirayelimɔgɔw ye, o bɛɛ jusu diyanin tun bɛ jagarira o kow kosɔn.

9

*Ala k'a yɛɛ yira masace Sulemani na tuun
(Kibaroyaw flanan 7.11-22)*

¹ Sulemani ka Matigi Ala ta batoso ni a yɛɛ ta masaso lɔ, ani a tun b'a fɛ ka fɛn tɔ minw bɛɛ lɔ. A banna o ra tuma min na, ² Matigi Ala k'a yɛɛ yira a ra tuun a sipaga flanan na, i n'a fɔ a tun k'a yɛɛ yira a ra cogo min na Gabahɔn.

³ Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «I ka daariri ni makarikan min fɔ ne ye, ne ka o mɛn. I ka nin so min lɔ, ne bɛna o so kɛ yɔrɔ saninman ye, ka ne tɔgɔ la o so ra wagati bɛɛ. Ne ja bɛna kɛ o so ra wagati bɛɛ; ne hakiri fana bɛna to a ra wagati bɛɛ.

⁴ «Ni ele kɔni ka tagama ne ja kɔrɔ ni jusukun kelen ye, terenninya kan, i n'a fɔ i face Dawuda k'a kɛ cogo min na, ani ne ka min fɔ i ye, ni i ka o kɛ, ni i ka ne ta cifɔninw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama, ⁵ ne bɛna i ta

masaya sabati Izirayeli jamana kan tuma bee, i n'a fo ne tun k'a layiri ta i face Dawuda ye cogo min na, ko mogow do bena soro a ta denw na tuma bee, min bena sigi a no ra, ka ke Izirayelimogow jamogow ye.

⁶ «Nka ni aw koni ka aw yere mabo ne ra, aw ni aw ta denw, ni aw ma son ka ne ta kumaw ni ne ta cifoninw sira tagama, ne ka minw yira aw ra, ni aw tagara ala werew le bato, ka aw kinbiri gban olugu koru, ⁷ o tuma ne ka nin jamana min di aw ma, ne bena aw Izirayelimogow faran ka bo o jamana ra; ne ka nin so min fana saninya ka ne togow la a ra, ne bena ban o so ra, k'a to mogow bee ye aw Izirayelimogow togow don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma siya tow bee ce ra. ⁸ O ra, nin so ni a bonya bee, ni mogow o mogow nana ke teme ye a koru, o tigi bena kabakoya fo ka filen fiye, k'a fo ko: <Mun koson Matigi Ala ka nin ko jagon ke nin jamana ra, ani nin batoso ra de!> ⁹ Mogow bena o jaabi, ko: <O ka o ko don Matigi Ala ra, o ta Ala min tun ka o bemaw labo Misiran jamana ra; o tagara ala werew ko ka taga o kinbiri gban olugu koru ka o bato. O koson Matigi Ala ka nin kojuguw bee lase o ma.> »

*Sulemani ka dugu minw di Hiramumu ma
(Kibaroyaw flanan 8.1-18)*

¹⁰ Sulemani ka san mugan le ke nin so fla lori ra, Matigi Ala ta batoso, ani masace yere ta so. ¹¹ Sulemani mako tun be sanin hakeya min o min na, ani yiri min o min, ni a kera sediriyiri ye, walama siperesiyiri, Tiri masace min ye Hiramumu ye, ale tun ka o bee di Sulemani ma; o ra Sulemani fana ka dugu mugan di Hiramumu ma Galile mara ra. ¹² Sulemani ka dugu minw di Hiramumu ma, Hiramumu bora Tiri ka na o duguw fle minke, o duguw ko ma diya Hiramumu ye. ¹³ Hiramumu ko Sulemani ma: «E, ne balemace, ele sonna ka nin duguw le di ne ma wa?»

Hiramumu ka o yoro togow la ko Kabuli, ko jamanakolon! O togow le tora o yoro ra fo ka na se bi ma.

¹⁴ K'a soru Hiramumu tun ka sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) le ci Sulemani ma.

Sulemani ka baara were minw ke

¹⁵ Masace Sulemani tun ka mogow bla jagboyabaara minw na, o baaraw fle nin ye: o ka Matigi Ala ta batoso ni ale yere ta so lo, ka Milo yorow laben ka pa, ka Zeruzalemu dugu laminikogow lo, ka Hazori dugu ni Megido dugu ni Gezeri dugu lo.

¹⁶ Misiran masace min ye Farawona ye, folofolo ale le tun tagara ben Gezeri dugu kan, ka dugu mina; a dugumogow, minw ye Kanaanakaw ye, a ka olugu faga, ka dugu jeni. O ko fe, wagati min a denmuso nana furu Sulemani ma, a ka o dugu di a denmuso ma k'a ke a ta furu bonya ye.

¹⁷ Sulemani ka Gezeri dugu lo kokura, ani Beti Horon dugu min be jigijigi ra, ¹⁸ ani Balati dugu, ani Tadimori dugu min be jamana kongoyanfan na, ¹⁹ ani a ta fenmaraduguw bee, ani a tun be a ta sowotorow ni a ta sow mara dugu minw na. A tun b'a fe ka baara o baara ke, a ka o bee ke Zeruzalemu, ani Liban, ani a ta fanga tun be jamana min o min kan.

²⁰ Siya dow tun be yi, olugu tun te Izirayelimogow dow ye. Olugu tun ye Hetikaw, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw ye.

²¹ O siyaw ta durujaw le tun tora jamana konu, sabu Izirayelimogow tun ma olugu halaki. Sulemani ka o mogow le bla jagboyabaaraw ra; o tora o le ra fo ka na se bi ma. ²² Sulemani ma son ka Izirayelimogow si bla jagboyabaara ra. A ka o bla kerekedenya le ra; a ka dow ke kerekedenw ye, ka dow ke a ta jamana jamogow ye, ka dow ke a ta kerekajama kuntigiw ye, ka dow

ke a ta kerεkecew kuntigiw ye, ka dow ke a ta sowotoro kuntigiw ye, ka dow ke a ta sowotorotigiw ye. ²³ Olugu le tun ye baardenw kuntigiw ye. Baarden minw tun be jagboyabaaraw kera Sulemani ye, kuntigi keme looru ni bilooru le tun be olugu korosira.

²⁴ Sulemani tun ka masaso min lo Farawona denmuso ye, Farawona denmuso nana bo Dawuda ta masabonba konɔ ka yelema o so konɔ wagati min na, masace Sulemani ka sorɔ ka Milo yorow laben ka ja.

²⁵ Sulemani tun ka sarakajenifen* min lo Matigi Ala ye, a tun be to ka saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* bo o sarakajenifen kan, san o san sijaga saba; a tun be wusunan sarakaw* fana bo Matigi Ala ja korɔ, ka o fara o saraka tow kan. Alabatosoba baaraw daminana o cogo le ra.

²⁶ Masace Sulemani ka jirakurunba dow fana lalaga Esiyon Geberɩ mara ra, Elati dugu korɔ, Kogɔjiwulen da ra, Edomu jamana ra. ²⁷ Hiram k'a ta kurunboribaga dow ci ka na Sulemani ta mogow demε o kurun baara ra; olugu tun ye mogɔ dow ye minw tun ka kurun baara lon kosebe. ²⁸ O ka kurun bori jogon fe ka taga Ofiri mara ra; o sekora ka na ni sanin min ye ka na o di masace Sulemani ma, o tun ka ca ni sanin kilo waga tan ni fla (12 000) ye.

10

Saba jamana ta masamusu nana masace Sulemani fo (Kibaroyaw flanan 8.1-18)

¹ Ayiwa, Saba jamana ta masamusu nana Sulemani ko men; Matigi Ala ka min bee ke a ye, a ka o bee men. A nana o le ra ko a bena Sulemani ta hakiritigiya korobo k'a fle ni jininkarigbelen dow ye.

² A nana Zeruzalemu ni a nɔfemogɔ caman ye; a nana ni jogomew ye, ani kasadiyananw, ani sanin camanba, ani luluw; o tun ka o doniw la o ta jogomew ko ra ka na. Ko o ko tun be a jusu ra, a nana kuma ni masace Sulemani ye o bee ra. ³ A ka jininkari min o min ke, Sulemani ka o bee jaabi. A ta jininkari si ma gbeleya Sulemani ma; kuma si ma ke yi ni min jaabiri ma sorɔ Sulemani fe.

⁴ Ayiwa, Saba jamana masamusu nana Sulemani ta hakiritigiyaba ye; Sulemani ka masaso min lo, a ka o fana ye; ⁵ domuni minw be ke masace ta so, ani a ta jamana pamogow ta sigiyorow, a ka o fana ye; baarden minw be domuni ni minnifenw di mogow ma, a ka olugu ta faniw ye; o be saraka jenita* minw bo Matigi Ala ta batoso konɔ, a ka o bee ye; a ka o ye minke, a kabakoyara fo k'a dabari ban. ⁶ A ko masace ma ko: «Ka ne to ne ta jamana ra, ne ka min men i ta baaraw ko ra, ani i ta hakiritigiya ko ra, o bee ye can le ye. ⁷ Nka ne tun ma la o kow ra, fo ne yere ja nana la a kan tuma min na. Can ra, min fora ne ye i ta ko ra, o te hali a tarance bo. Ne ka min men, i ta hakiritigiya ni i ta nafortigiya temena o bee kan pewu. ⁸ Ele ta mogow koni ta ka di. I ta jamana pamogow fana ta ka di, sabu olugu be i korɔ yan ka to ka i ta hakiritigiyakumaw lamε wagati bee. ⁹ Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu i ko diyara a ye, o koson a ka i sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna. Matigi Ala be Izirayelimogow kanu ni kanuya banbari le ye, o koson a ka i ke Izirayeli masace ye, janko i ye mogow ta kow janabo ni can ni terenninya ye.»

¹⁰ O ko, Saba jamana masamusu ka masace Sulemani bonya ni sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) ye, ani kasadiyananw, ani lulu camanba. A ka kasadiyanan hakeya min di masace Sulemani ma, mogɔ si ma na ni o jogon ye tuun.

¹¹ Masace Hiramun ta mogo minw tun tagara jirakurun kan Ofiri mara ra, olugu tun sekora ka na ni sanin ye, ani santaliyiri* camanba, ani luluw.

¹² Masace Sulemani ka o santaliyiri ke ka samasen dow lo Matigi Ala ta batoso konɔ, ani a yere ta masaso konɔ; a ka koraw ni goniw lalaga donkirilabagaw ye. O tun nana ni o santaliyiri min ye, o yiri hakeya jagon ma na tuun, a jagon fana ma ye tuun fo ka na se bi ma.

¹³ Ayiwa, Saba jamana masamuso jabora fen o fen fe, ani a ka fen o fen ko fo, masace Sulemani ka o bee di a ma, ka fara fen tow kan, masace yere ka fen minw bo ka o di a ma, a ta masaya bonya koson. O ko, a ni a ta mogow wurira ka seko ka taga o ta jamana ra.

Sulemani ta naforotigiya

(Kibaroyaw flanan 1.14-17; 9.13-28)

¹⁴ Ayiwa, sanin hakeya min tun be na di Sulemani ma san o san o tun ye sanin kilo waga mugan (20 000) ye. ¹⁵ Jagokebagaw, ani fiyeerekebagaw tun be wusugu minw sara a ye, ani Arabujamana masacew, ani jamana namogow tun be ninsongo minw sara a ye, o si nin te o ra.

¹⁶ Masace Sulemani ka negebennan belebele keme fla lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo woro le ye. ¹⁷ A ka negebennan fitini keme saba fana lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo kelen ni tarance le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o ka o negebennanw bla o bon do le konɔ. ¹⁸ Masace Sulemani ka masasiganan jamijan do fana lalaga ka samarin don o ra, ka sanin yeworo la a yoro bee kan. ¹⁹ Yelenyoro tun be o masasiganan na, ka senlayoro woro ke a ra; siginan kodenyoro tun koorinin lo. Borolayoro tun be a fan fla bee ra. O tun ka jara dow bisigiya lese ka o lolo a borolayoro kelen kelen bee koro. ²⁰ O ka jara bisigiya tan ni fla lese ka o lolo masasiganan senlayorow kere fe; jara kelen tun be senlayoro fan kelen na, kelen be a fan do ra. O masasiganan jagon tun ma deri ka lalaga jamana si ta masace ye folo.

²¹ Masace Sulemani ta minnikeminanw bee tun ye sanin le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o domunikeminanw bee tun lalagara ni sanin nugunin le ye. Warigbeminan tun te a ta minanw si ra, sabu warigbe tun te jate fenba ye masace Sulemani ta tere ra. ²² Jirakurunbaw tun be masace Sulemani fe; a ta kurunboribagaw ni masace Hiramun ta kurunboribagaw tun be to ka taga tagamaw ra kagoji kan. San saba o san saba, o kurunbaw tun be na ni sanin ni warigbe ni samarinw ni sulaw ni makankonow ye.

²³ Masace Sulemani togo bonyara ka teme dugukolo masace tow bee ta kan, a ta naforotigiya ni a ta hakiritigiya koson. ²⁴ Mogow bee tun b'a fe ka masace Sulemani ye, janko Ala ka hakiritigiya min di a ma, ka o lamɛn. ²⁵ Bee kelen kelen tun be na ni i ta bonyaw ye ka na o di a ma: fen warigberamanw, ani fen saninlaman, ani faniw, ani kerekeminanw, ani kasadiyananw, ani sow, ani sofaliw. A tun be ke ten le san o san.

²⁶ Masace Sulemani ka sowotorow, ani sowotorotigi dow jini; sowotoro waga kelen ni sowotoro keme naani (1 400) tun b'a fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A ka dow lataga a ta sowotoromaraduguw ra, ka dow bla Zeruzalemu, masace yere koro. ²⁷ Masace Sulemani ka warigbe caya Zeruzalemu, k'a ke i ko berekoro. Sedirisunw fana cayara jamana konɔ, i ko sikomorisun minw be jamana dugumayanfan na. ²⁸ Masace

* **10:11** 10.11 Santali yiri tun ye yiripumanba le ye, min songo tun ka gbelen kosebe.

Sulemani ta sow tun be bo Misiran jamana ni Silisi jamana le ra. Masace ta jagokebaga dow le tun be taga o san ka na ni o ye. ²⁹ Sowotoro minw tun be bo Misiran, o bee kelen kelen songo tun ye warigbe keme wooro; so kelen songo tun ye warigbe keme ni bilooru. O tun be na ni so dow ye, ka na o fiyeere Hetikaw ta masacew fana ma, ani Sirikaw ta masacew.

11

Sulemani ta musow

¹ Masace Sulemani ka siya were muso caman kanu ka o furu, ka fara Farawona denmuso kan. Mohabukamusow tun b'a fe, ani Amonkamusow, ani Edomukamusow, ani Sidonkamusow, ani Hetikamusow. ² O musow tun bora siya werew le ra; k'a soro Matigi Ala tun k'a fo Izirayelimogow ye o siyaw ta ko le ra, ko: «Aw kana o do ta furu ra, aw fana kana a to o ye na aw fe furu ra; ni o te, sigiya t'a ra, o bena ke sababu ye ka aw hakiri yelema, ka aw nege ka taga o ta alaw bato.» Nka o bee n'a ta, masace Sulemani tara kanuya fe ka noro o siyaw ta musow le ra. ³ Muso keme wolonfla tun b'a fe, minw tun ye masadenw ye, ka fara jonmuso keme saba kan, a tun ka minw fana ke a musow ye. O musow le kera sababu ye k'a hakiri yelema, ⁴ sabu masace Sulemani nana koro wagati min na, a ta musow k'a hakiri yelema ka taga ala werew ko. O ra, a ma tugu Matigi Ala, a ta Ala ko ni a jusukun bee ye tuun, i n'a fo a face Dawuda tun k'a ke cogo min na. ⁵ A tugura Sidonkaw ta ala musoman ko, min ye Asera ye, ka o bato; a tugura Amonkaw ta ala haramunin fana ko, min ye Moloki ye, ka o fana bato. ⁶ Sulemani ka kojugu ke Matigi Ala ja koro. A ma tugu Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye, i n'a fo a face Dawuda tun k'a ke cogo min na. ⁷ A kera ten, kongori min be Zeruzalemu tereboyanfan na, masace tagara sonnikeyoro do lo o yoro ra Kemosi ye, min ye Mohabukaw ta ala haramunin ye; a ka do fana lo Moloki ye, min ye Amonkaw ta ala haramunin ye. ⁸ A kera ten, a ka sonnikeyoro dow lo a ta siya were musow bee ta alaw ye, janko o bee ye se ka kasadiyananw ni sarakaw bo o ta alaw ye.

Matigi Ala ka Sulemani jaraki

⁹ Matigi Ala dimina masace Sulemani koro, sabu a k'a hakiri yelema ka bo Matigi Ala kan, Izirayeli ta Ala min tun k'a yere yira a ra fo sinaga fla; ¹⁰ k'a soro Matigi Ala tun kumana a fe nin ko ra, ko a kana tugu siya werew ta alaw ko. Nka Matigi Ala ka min fo, masace Sulemani ma o ke.

¹¹ O ra, Matigi Ala k'a fo Sulemani ye ko: «I n'a fo i ka nin le ke, ani ne tun ka jennogonya* min don ni i ye i ma to o kan, ani ne tun ka ci minw fo i ye, i ma o ke, ne bena masaya bosi ka bo i boro, k'a di i ta baarden do ma. ¹² Nka i face Dawuda koson, ne tena o ke i yere ja na. Ne bena masaya bosi i dence ta tere le ra. ¹³ Ne tena masaya bee le bosi fana; ne bena i dence to masaya ra Izirayeli gba kelen kunna, ne ta jonce Dawuda koson, ani Zeruzalemu dugu koson, ne ka o dugu min janawoloma k'a ke ne ta dugu ye.»

Ala ka mogow minw lawuri Sulemani kama

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala nana ce do lawuri ka o ke masace Sulemani jugu ye; o ce kera Edomukace Hadadi ye. Ale tun ye Edomu masace dence do le ye.

¹⁵ Wagati min na masace Dawuda tun be kere ra ni Edomukaw ye, Dawuda ta kerekejama kuntigi min ye Yohabu ye, ale tagato, ko a be taga Izirayeli ta kerekeden faganinw sutara, a tun ka Edomu jamana cew bee faga. ¹⁶ Yohabu ni Izirayeli kerekejama bee tun tora Edomu ka se fo karo

wɔɔɔ, fɔ ka taga Edomu jamana cɛw bɛɛ faga ka ban pewu. ¹⁷ O wagati le ra, Hadadi tun borira ka taga Misiran, ni Edomuka dɔw ye, minw tun ye a face ta baaradenw ye. O wagati ra, Hadadi tun ye kanbelennin le ye belen. ¹⁸ Hadadi ni a nɔfemɔgɔw bɔra Madiyan mara ra, ka taga Paran. O ka Paran cɛ dɔw fana fara o yere kan, ka taga se Misiran masace Farawona fɛ. Farawona ka bon dɔ di o ma, ka to ka o baro, ka dugukolo dɔ fana di o ma. ¹⁹ Hadadi ko diyara Farawona ye, fɔ Farawona nana a muso dɔgɔmuso furu a ma, a muso min ye masamusu Tapenɛsi ye. ²⁰ Tapenɛsi dɔgɔmuso ka dence woro Hadadi ye; o ka o tɔgɔ la ko Genubati. Tapenɛsi ka o den lamɔ masace Farawona ta so kɔnɔ; a kera ten Genubati tora Farawona ta so kɔnɔ ni Farawona dencew ye.

²¹ Ayiwa, Hadadi nana to Misiran k'a mɛn ko masace Dawuda sara, ka taga fara a bɛmaw kan, ko a ta kerekɛjama kuntigi min tun ye Yohabu ye, ko o ka ale faga. Hadadi k'a fɔ o le ra Farawona ye ko: «A to ne ye taga ne ta jamana ra ten.» ²² Farawona k'a pininka ko: «Mun le dɛsɛra i boro ne fɛ yan, fɔ i ko i bɛ taga i ta jamana ra?» Hadadi k'a jaabi ko: «Foyi, nka o bɛɛ n'a ta, a to ne ye taga.»

²³ O kɔ, Ala ka cɛ dɔ wɛrɛ lawuri ka o kɛ Sulemani jugu dɔ wɛrɛ ye tuun. O cɛ tun ye Eliyada dence Rezɔn ye; ale tun borira ka bɔ a matigice Hadadezɛri fɛ, min ye Soba jamana masace ye. ²⁴ Wagati min na masace Dawuda tun ka Rezɔn matigice ta mɔgɔw halaki, o wagati le ra, Rezɔn tun ka mɔgɔ dɔw tugu a yere kɔ, ka kɛ olugu jamɔgɔ ye. Rezɔn ni o mɔgɔw tagara Damasi, ka taga sigi o yɔɔ ra, ka kɛ o yɔɔ kuntigi ye. ²⁵ Rezɔn kera Izirayelimɔgɔw jugu ye Sulemani ta masaya wagati bɛɛ ra; o wagati kelen le ra, Hadadi fana tun bɛ kojugu caman kera Izirayelimɔgɔw ra. Rezɔn kera Siri jamana masace ye; a ka Izirayelimɔgɔw kɔninya kɔsɛbɛ.

Ala ko a bɛna masaya di Yerobohamu ma

²⁶ Ayiwa, Nebati dence Yerobohamu fana tun wurira masace Sulemani kama. Ale tun ye masace Sulemani ta jamana jamɔgɔ dɔ le ye; Efirayimuka tun lo, a tun bɔra Sereda dugu kɔnɔ. A face tun sara k'a bamuso kelen to; a bamuso tɔgɔ tun ye ko Zeruwa. ²⁷ A wurira masace Sulemani kama cogo min na, o flɛ nin ye. O wagati y'a sɔɔ masace Sulemani tun bɛ Milo yɔɔw labenna ka na, ani k'a face Dawuda ta masabonba kogow wo dɔw datugu. ²⁸ Yerobohamu tun ye kanbelen barakaman jagbelen dɔ le ye. Masace Sulemani k'a baaraketo ye minke, Yusufu ta mɔgɔ minw tun bɛ jagboyabaaraw kera, a k'a sigi olugu bɛɛ kunna ka o kɔɔsi.

²⁹ Lon dɔ, Yerobohamu bɔra Zeruzalɛmu ka taga bɛn ni Ala ta cira dɔ ye sira ra, min tɔgɔ tun ye ko Ahiya; ale tun bɛ bɔra Silo. Deregebakura dɔ le tun bɛ Ahiya ra. O cɛ fla dɔɔn le tun tagara bɛn ni naɔn ye kongo kɔnɔ yi. ³⁰ Deregebakura min tun bɛ Ahiya ra, Ahiya ka o mina k'a faranfaran k'a kɛ fɔ kunkurun tan ni fla. ³¹ A ko Yerobohamu ma ko: «Kunkurun tan ta! Sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «A flɛ, ne bɛna masaya bɔsi Sulemani na, ka ele sigi masaya ra Izirayeli ta gba tan kunna. ³² Nka ne bɛna gba kelen to a fɛ ne ta jɔnce Dawuda kosɔn, ani Zeruzalɛmu dugu kosɔn, ne ka o dugu min panawoloma Izirayeli ta gbaw ta dugu tɔw bɛɛ cɛ ra, k'a kɛ ne ta dugu ye. ³³ Ne bɛna o kɛ, sabu o banna ne ra, ka taga o kinbiri gban Sidɔnkaw ta ala musoman kɔɔ, min ye Asera ye, ka o bato, ani Mohabukaw ta ala min ye Kemɔsi ye, ani Amɔnkaw ta ala min ye Molɔki ye; o ma sɔn ka ne ta siraw tagama. Ko minw terennin lo ne na kɔɔ, o ma o kɛ; o ma ne ta cifɔninw ni ne ta kolatigeninw sira tagama i

n'a fo Sulemani face Dawuda k'a ke cogo min na. ³⁴ Nka ne tena masaya bosi Sulemani yere le ra; ne bena a to kuntigiya ra fo ka taga a sa. Ne bena o ke ne ta jonce Dawuda le koson, ne tun ka min panawoloma; sabu ale ka ne ta kumaw ni ne ta cifoninw bee sira tagama. ³⁵ Ne bena masaya bosi Sulemani dence le boro, ka ele sigi masaya ra Izirayeli ta gba tan kunna. ³⁶ Ne bena gba kelen di Sulemani dence ma, janko ne ta jonce Dawuda dence do ye to masaya ra wagati bee ne ja koru Zeruzalemu dugu konu, ne ka o dugu min panawoloma ka ne togo sigi o dugu ra. ³⁷ Ele koni, ne bena ele sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna; min o min ka i diya, i bena o ke. ³⁸ Ne ka kuma minw fo i ye, ni i ka son ka o bee lamen, ka son ka ne ta siraw tagama, ani ko minw terennin lo ne ja koru ni i ka o ke, ka ne ta cifoninw ni ne ta kumaw bee sira tagama, i n'a fo ne ta jonce Dawuda k'a ke cogo min na, o tuma ne bena ke ni i ye, ka i ta somogow to masaya ra tuma bee, i n'a fo ne k'a ke Dawuda ye cogo min na; ne bena Izirayeli jamana di i ma. ³⁹ Ne bena Dawuda ta duruja majigi o cogo le ra; nka o majiginin tena to ten wagati bee.» »

⁴⁰ Ayiwa, o kow ko, masace Sulemani ko a be Yerobohamu faga. Yerobohamu wurira o le ra ka bori ka taga Misiran, Sisaki fe, min tun ye Misiran masace ye. A tora Misiran fo ka taga se Sulemani saya ma.

*Sulemani ta masaya laban
(Kibaroyaw flanan 9.29-31)*

⁴¹ Ayiwa, masace Sulemani ta ko tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta hakiritigiya, o bee sebera Sulemani ta kow kitabu le konu. ⁴² Sulemani ka wagati min ke masaya ra Zeruzalemu, ani Izirayeli jamana bee kunna, o kera san binaani. ⁴³ O ko, Sulemani sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a face Dawuda ta masabonba konu. A dence Robohamu sigira masaya ra a no ra.

12

*Robohamu ma Izirayelimogow lamen
(Kibaroyaw flanan 10.1-15)*

¹ Robohamu tagara Sikemu, sabu Izirayelimogow bee tun tagara lajen Sikemu ko o b'a ke masace ye. ² Nebati dence Yerobohamu ka o kuma men; o y'a soru ale belen tun be Misiran, sabu a tun borira masace Sulemani ja ka taga dogo Misiran. Yerobohamu tun signin be Misiran le. ³ O tagara a wele ka na. A ni Izirayeli jama bee lajennin tagara kuma Robohamu fe. O k'a fo Robohamu ye ko: ⁴ «I face koni tun ka doniba le la an kan. Nka ni ele ka son ka an bo o jagboyabaaraw ra, ani i face ka doniba min la an kan, ni i ka o doni fiyanya an kan, o tuma an bena to ka baara ke i ye.»

⁵ Robohamu ka o jaabi ko: «Aw ye taga folo; ni tere saba temena, aw ye seko ka na ne fe.» Mogow wurira ka taga.

⁶ Ayiwa, cekoroba minw tun be jamana pamogoya ra ni Robohamu face Sulemani ye k'a face to si ra, masace Robohamu ka o cekorobaw pininka ko: «Aw b'a fe ne ye nin mogow jaabi di le?» ⁷ Olugu kumana a fe, k'a fo a ye ko: «Ni i koni ka i yere ke nin mogow ta baarden ye bi, ka o jaabi ni kumajuman ye, o tuma o fana bena ke i ta baardenw ye wagati bee.»

⁸ Nka Robohamu banna cekorobaw ta ladiri ma. A ni kanbelen minw tun lamona jagon fe, o minw tun be a koru, a ka olugu le pininka. ⁹ A k'a fo olugu ye ko: «Aw ko di? An ka kan ka nin mogow jaabi cogo di le? O b'a fora ko ne face ka doni min la olugu kan, ko ne ye o doni fiyanya.»

¹⁰ O kanbelen minw ni Robohamu tun lamona jɔgɔn fɛ, olugu ka Robohamu jaabi ko: «Nin mɔgɔ minw k'a fɔ i ye ko: <I face ka doni gbiriman le la an kan, nka ele ye an ta doni fiyɛnya>, taga o jaabi ko: <Ne borokanden fitini ka bon ni ne face soro ye! ¹¹ Aw ko, ko ne face ka doni gbiriman la aw kan, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɲɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɲɛw le ye.> »

¹² Ayiwa, o dugusagbɛ flanan, Yerobohamu ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ nana masacɛ Robohamu fɛ, i n'a fɔ masacɛ yɛrɛ tun k'a fɔ o ye cogo min na, ko: «Ni tere saba tɛmɛna aw ye na ne fɛ.» ¹³ Cɛkɔrɔbaw ka ladirikan min di masacɛ ma, a ma o jate. A ka mɔgɔw jaabi ni kumajuguw le ye. ¹⁴ Kanbelenw ka ladirikan min fɔ a ye, a ka o le fɔ mɔgɔw ye; a ko: «Ne face tun ka doni gbiriman le la aw kunna, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɲɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɲɛw le ye.»

¹⁵ O ra, jama tun bɛ min pinina masacɛ fɛ, masacɛ ma sɔn ka o jate, sabu o kow bɛɛ tun bɔra Matigi Ala yɛrɛ le ra, janko a tun ka kuma min don Silokacɛ Ahiya da ra k'a lase Nebati dencɛ Yerobohamu ma, o kuma ye ke can ye.

*Izirayelimɔgɔw kan taranna
(Kibaroyaw flanan 10.16–11.4)*

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw k'a ye ko masacɛ ma olugu lamɛn minke, o k'a fɔ masacɛ ye ko:

«An ta foyi tɛ Dawuda fɛ,
jɛɲɔgɔnya foyi tɛ an ni Yese dencɛ cɛ.
Izirayelimɔgɔw, an ye taga an ta so!
Ele Dawuda dencɛ,
i yɛrɛ ye i janto i ta so ra sisan!»

A kera ten, Izirayelimɔgɔw tagara o ta so. ¹⁷ Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ Zuda mara duguw ra, Robohamu sigira masaya ra olugu dama le kunna. ¹⁸ Masacɛ Robohamu k'a ye ten minke, jagboyabaaraw ta ko kuntigi min ye Adoramu ye, a belen ka ale ci ka taga Izirayelimɔgɔ tɔw fɛ. Nka olugu bɛɛ ka ale bon ni kabakuru ye fɔ k'a faga. Masacɛ yɛrɛ jijara le ka don a ta sowotoro kɔnɔ ka bori ka taga Zeruzalɛmu. ¹⁹ O le kosɔn Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ murutira Dawuda ta somɔgɔw kama fɔ ka na se bi ma.

²⁰ Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ nana a mɛn minke ko Yerobohamu sekɔra ka na, o ka jama lajɛn k'a wele ka na, ka na a sigi k'a kɛ Izirayeli masacɛ ye. Zuda ta gba dɔrɔn le tora Dawuda ta somɔgɔw kɔ.

Ala ma sɔn Izirayelimɔgɔw ye jɔgɔn kerɛ

²¹ Ayiwa, Robohamu tagara se Zeruzalɛmu minke, a ka Zuda ta mɔgɔw bɛɛ lajɛn, ani Boniyaminu ta siya bɛɛ. O kera kerɛkɛcɛfari cɛ waga kemɛ ni biseegi (180 000), ko o bɛ taga Izirayelimɔgɔw kerɛ, ka jamana bɛɛ bla ale Sulemani dencɛ Robohamu ta fanga kɔrɔ. ²² Nka Ala kumana a ta cira dɔ fɛ, min tɔgɔ tun ye ko Semaya; Ala k'a fɔ a ye ko: ²³ «A fɔ Sulemani dencɛ Robohamu ye, min ye Zuda masacɛ ye, ani Zuda ta mɔgɔw, ani Boniyaminu ta mɔgɔw bɛɛ, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye, ²⁴ ko Matigi Ala ko: <Aw kana wuri ka taga aw balemaw Izirayelimɔgɔw kerɛ dɛ! Aw bɛɛ ye sekɔ ka taga aw ta so, sabu nin ko bɔra ne yɛrɛ le ra.> »

Ayiwa, o ka Matigi Ala kan mina; o sekɔra ka taga o ta so i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na.

Yerobohamu ka Izirayelimogow lafiri

²⁵ Ayiwa, Sikemu dugu min be Efrayimu kuruyorow ra, Yerobohamu ka o dugu lamini ni kogo ye, ka sigi o dugu ra. O ko fe, a bora yi ka taga Penuweli dugu fana lamini ni kogo ye.

²⁶ O ko, Yerobohamu k'a miiri a yere konɔ, ko: «O bee n'a ta, masaya belen be se ka seko Dawuda ta somogow fe hali bi, ²⁷ sabu ni nin mogow be to ka taga Zeruzalemu ka taga sarakaw bo Matigi Ala ta batoso konɔ, o jusu be se ka yelena o matigicekoro Robohamu fe, min ye Zuda masace ye. Ni a kera ten, o bena ne faga ka seko Zuda masace Robohamu fe.»

²⁸ Ayiwa, masace ka hakiri jini o ko ra. O ko, a ka misiden bisigiya fla lalaga ni sanin ye, k'a fo mogow ye ko: «Aw ye Zeruzalemu taga dabra, Izirayelimogow! Aw ta alaw ye nin ye! Olugu le ka aw labo Misiran jamana ra!» ²⁹ A ka o misiden kelen bla Beteli dugu konɔ, ka kelen bla Dan dugu konɔ. ³⁰ Nka o ko kera sababu le ye ka mogow bla jurumun na; sabu mogow tagara fo Dan dugu konɔ ka taga o misiden bato yi.

³¹ O ko, Yerobohamu ka sonnikebon dow lo fana sonnikeyorow ra kongori dow kan, ka mogow dow bo jamana mogow ra, ka olugu sigi sarakalasebagaya ra, k'a soro olugu tun te Levi ta gbamogow dow ye*.

³² Yerobohamu ka janagbe do fana sigi san karo seeginan na, karo tere tan ni loorunan lon na, i n'a fo janagbe min jogon tun be kera Zuda mara ra kakoro; ale yere ka saraka bo sarakabonan kan. A ka o le ke Beteli dugu konɔ, ka sarakaw bo misiden saninlamanw ye, a tun ka o misiden minw lalaga. A tun ka o sonnikeyorow minw lalaga kongoriw kan Beteli, a ka sarakalasebaga dow fana sigi janko olugu ye to ka sarakaw bo o sonnikeyorow ra.

³³ Ayiwa, san karo seeginan na, karo tere tan ni loorunan lon na, a tun ka sarakabonan min lo Beteli, a tagara o yoro ra; a yere le tun ka o lon latige. A ka o lon ke janagbelon ye Izirayelimogow fe; o lon na, a yere yelenna ka taga wusunan saraka* bo o sarakabonan kan.

13*Matigi Ala ka Yerobohamu jaraki*

¹ Ayiwa, Matigi Ala tun k'a ta ciraden do ci ka bo Zuda, ka na Beteli. O ciraden tagara se Beteli, k'a soro Yerobohamu be wusunan saraka jenina a ta sarakabonan kan. ² Ala ta ciraden perenna sarakabonan kunna, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo a ye cogo min na; a ko: «Ele sarakabonan, ele sarakabonan, Matigi Ala ko: <Dence do bena woro Dawuda ta gba ra, min togo bena la ko Yoziyasi. Sarakalasebaga minw be wusunan saraka* bora nin sonnikeyorow ra, lon do o dence bena o sarakalasebagaw yere ke saraka ye ele sarakabonan kan. O ko, o bena mogokolow fana jeni i kan.> »

³ O lon kelen yere ra, Ala ta ciraden ka tagamasiyen do yira; a ko: «Tagamasiyen min bena a yira ko nin kuma bora Matigi Ala le ra, o ye nin ye: nin sarakabonan bena peren, k'a tasuma buguri bon dugu ma.»

⁴ Masace Yerobohamu k'a ye ko Ala ta ciraden perenna ka o kumaw fo Beteli dugu ta sarakabonan ma minke, a k'a boro korota sarakabonan kunna k'a fo mogow ye ko: «Aw ye ce nin mina!» Nka Yerobohamu tun k'a boro min sin Ala ta ciraden ma, o boro jara ka lo, a ma se k'a lajigi tuun.

⁵ Sarakabonan fana perenna, tasuma buguri min tun be a kan, o bonna

* **12:31** 12.31 Ka kapa ni sariya ye, sarakalasebagaw tun ka kan ka bo Levi ta gba le ra. Nka o wagati ra, Levi ta mogow bee tun be Robohamu le ko Zuda mara ra.

dugu ma; Ala ta ciraden tun ka tagamasiyen min fo, a kera ten, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.

⁶ A kera ten minke, masace k'a fo Ala ta ciraden ye ko: «Sabari ka kuma Matigi Ala, i ta Ala fe, k'a daari ne ye, janko ne ye se ka ne boro lajigi.» Ala ta ciraden ka Matigi Ala daari minke, masace sera k'a boro lajigi; a boro kera a cogokoro ra. ⁷ Masace k'a fo Ala ta ciraden ye ko: «Na ne ta so, i ye na domuni ke; o ko, ne bena bonya di i ma.» ⁸ Nka Ala ta ciraden ka masace jaabi ko: «Hali ni a kera ko i bena i ta sokonofenw taran kelen bee le di ne ma, ne tena taga i ta so; ne tena domuni ke, ne fana tena ji min, ⁹ sabu Matigi Ala ka o kuma le fo ne ye, ko ne man kan ka domuni ke, ko ne man kan ka ji min fana, ko ni ne tagara sira min fe, ko ne man kan ka seko o sira kelen fe.»

¹⁰ Ala ta ciraden ka o fo minke, a sekora sira were fe. A tun ka sira min ta ka na Beteli, a sekoto ma o sira kelen ta.

Cira do were ka Ala ta ciraden lafiri

¹¹ Ayiwa, o wagati ra, Ala ta ciracekoro ba do tun be Beteli dugu konon. Ala ta ciraden tun nana ko minw ke o lon na Beteli dugu konon, ani a tun ka kuma minw bee fo masace ye, o ciracekoro ba dencew nana o bee lakari o face ye. ¹² O face ka o nininka ko: «Ce tagara sira juman le fe?» Ala ta ciraden min tun bora Zuda, o tagato tun ka sira min ta, Ala ta ciracekoro ba dencew ka o sira yira o face ra. ¹³ Cekoro ba k'a fo a dencew ye ko: «Aw ye ne ta fali laben ne ye!» O ka fali laben a ye; a yelenna fali kan, ¹⁴ ka taga Ala ta ciraden no fe. A tagara a siginin soro yirisunba jukoro; a k'a nininka ko: «Ala ta ciraden min bora Zuda, ele lo wa?» Ala ta ciraden k'a jaabi ko: «Ne lo!» ¹⁵ Ciracekoro ba k'a fo a ye ko: «Na an ye taga so konon, i be taga domuni ke.» ¹⁶ Ala ta ciraden k'a jaabi ko: «Ne te se ka seko ka taga ni i ye; ne man kan ka domuni ke, walama ka ji min ni i ye yan mara ra; ¹⁷ sabu Matigi Ala ta kuma k'a fo ne ye ko: «I man kan ka domuni ke, walama ka ji min o yoro ra yi; i tagara sira min fe, i man kan ka seko o sira kelen fe.» »

¹⁸ Nka cekoro ba k'a jaabi ko: «Ne fana ye Ala ta cira do le ye i ko ele. Meleke do le ka Matigi Ala ta kuma lase ne ma, ko: «Taga nin ce ta ka seko ka na ni a ye i ta so, a ye na domuni ke ka ji min.» » Nka ciracekoro ba tun be faninya le fora. ¹⁹ Nka Ala ta ciraden ka o men minke, a sekora ni a ye ka taga domuni ke ka ji min a ta so.

Jara ka Ala ta ciraden faga

²⁰ Ayiwa, ka o siginin to domuni na, Matigi Ala k'a ta kuma lase ciracekoro ba ma, ale min tun tagara Ala ta ciraden ta ka na ni a ye. ²¹ Cekoro ba perenna k'a fo Ala ta ciraden Zudakace ye ko: «Matigi Ala ta kuma ye nin ye: «I banna Matigi Ala ta kuma ma; Matigi Ala, i ta Ala ka kuma min fo i ye, i ma o sira tagama. ²² I sekora ka na domuni ke, ka ji min nin yoro ra, k'a soro Ala tun k'a fo i ye ko i kana domuni ke, i kana ji min yan. O ra, ele su tena don i bemaw ta kaburu koro.» »

²³ Ala ta ciraden ka domuni ke, ka ji min ka ban tuma min na, ciracekoro ba min tun k'a laseko, ale k'a ta fali laben a ye. ²⁴ Ka Ala ta ciraden tagato to, a tagara ben ni jara do ye sira ra; jara k'a faga. A su lanin tora sira da ra yi; a ta fali tun lonin be a fan kelen fe, jara lonin be a fan do fe. ²⁵ Ayiwa, temebaga dow nana a su lanin ye sira ra, ka jara lonin ye a koro. Olugu tagara o ko lakari ciracekoro ba ta dugu ra. ²⁶ O ciracekoro ba min tun ka Ala ta ciraden laseko a ta tagama ra, ale ka o ko men minke, a ko: «Ala ta ciraden min banna ka Matigi Ala kan mina, ale

lo. Matigi Ala k'a di jara ma, jara benna a kan k'a faga, i n'a fo Matigi Ala tun kumana a fe k'a lasomi cogo min na.»

²⁷ A k'a fo a dencew ye ko o ye a ta fali laben. Olugu k'a ta fali laben. ²⁸ A tagara Ala ta ciraden su lanin ye sira ra, ka fali ni jara ye a korɔ. Jara tun ma ce su domu, a ma fali fana faga. ²⁹ Ciracekorɔba ka Ala ta ciraden su ta k'a la fali kan, ka taga ni a ye dugu konɔ, ka taga a sanga ke, k'a sutara. ³⁰ A tun ka kaburu min laben a yere ye, a k'a su don o kaburu konɔ. Mɔgow k'a su kasi k'a fo ko: «E, an balemace!»

³¹ Ce sutaranin ko, cekorɔba k'a fo a dencew ye ko: «Ni ne sara, aw ye ne su don Ala ta ciraden su korɔ; aw ye ne su la a su korɔ; ³² sabu Matigi Ala k'a ci ko a ye na nin kuma minw fo Beteli dugu sarakabonan kama, ani Samari dugu sonnikebon bee kama, sigiya t'a ra, o kow bena dafa le.»

Yerobhamu ma kojugu dabra

³³ Nka o bee n'a ta, Yerobhamu ma yelema k'a ta sirajuguw bla. A belen ka ce dow ta jamana mogo suguyaw bee ra tuun, ka olugu ke a ta sarakalasebagaw ye a ta sonnikeyorow ra kongoriw kunna. Ni mogo o mogo tun b'a fe ka ke sarakalasebaga ye, a tun be o tigi bla sarakalasebagaya ra a ta sonnikeyorow ra.

³⁴ O le kera Yerobhamu ta somogow ta jurumun ye. O le kera o ben sababu ye, fo ka na o halaki pewu ka bo dugukolo ko kan.

14

Yerobhamu dence ta saya

¹ Ayiwa, o wagati ra, bana do ka Yerobhamu dence Abiya mina. ² Yerobhamu k'a fo a muso ye ko: «Wuri, i ye fani do don i yere ra, ka i cogoya yelema, janko mogo kana a lon ko i ye ne Yerobhamu muso le ye. Taga Silo; Ala ta cira Ahiya be yi. Ale le tun k'a fo ne ye ko ne bena ke nin jamana masace ye. ³ Burukun tan ta, ani burumisen dama dama, ani li bara kelen, i ye taga a fe. Ni i sera yi, min bena ke den na, a bena o fo i ye.»

⁴ Yerobhamu ka min fo, a muso k'a ke ten. A wurira ka taga Ahiya ta so, Silo dugu konɔ.

O wagati ra Ahiya tun te yeri kera tuun; korɔya tun k'a na mina a ra. ⁵ Nka Matigi Ala tun k'a fo Ahiya ye ko: «A fe, Yerobhamu ta muso nato ye nin ye i fe ka na i pininka a dence ko ra, sabu a dence man kene. Ni a sera yan, i bena nin ni nin le fo a ye. Ni a nana, a bena a yere ke i ko mogo were.»

⁶ Tuma min na Ahiya k'a senkan men bonda ra doron, a ko a ma ko: «Yerobhamu muso, i don! Mun koson i be i yere kera mogo were ye? Kumagbelen le be ne fe k'a fo i ye. ⁷ Seko, i ye taga a fo Yerobhamu ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne ka i korota mogo tow ce ra, ka i ke ne ta mogow, Izirayelimogow kuntigi ye. ⁸ Ne ka masaya bosi Dawuda ta somogow ra k'a di i ma; nka ele ma ke i ko ne ta jonce Dawuda. Ale ka ne ta kumaw bee sira tagama, ka tugu ne ko ni a jusukun bee ye; ko minw terennin lo ne na korɔ, a ka o doron le ke. ⁹ Minw bee temena ele na fe, i ta kojugu temena olugu bee ta kan. I ka ala werew ke i yere ye, ka nege yeele ka o ke batofen werew ye ka o bato, ka ne jusu bo. I ka ne firi i yere ko fe le. ¹⁰ O koson ne bena kojugu ben ele Yerobhamu ta somogow kan, ka i ta cedenw bee halaki, jon fara horon kan. Ne bena i ta duruja bee flan ka bo yi, fo ka taga o bee ban pewu, i n'a fo o be pamapama flan cogo min na. ¹¹ Ni Yerobhamu ta somogow min ka sa dugu konɔ, wuruw le bena o

domu. Ni min ka sa kongo ra, kɔnɔw le bɛna o domu; sabu Matigi Ala le k'a fɔ ten.» »

¹² A ko muso ma ko: «Ayiwa, ele kɔni ye wuri ka taga so; ni i sen ka don dugu kɔnɔ dɔrɔn, i ta den bɛ sa. ¹³ Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛna den sanga kɛ, k'a su don; Yerobohamu ta somɔgɔw bɛɛ ra, ale kelen su le bɛna don kaburu ra, sabu Yerobohamu ta somɔgɔw bɛɛ ra, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka kɔnuman sɔrɔ ale kelen le ra. ¹⁴ O kɔ, Matigi Ala bɛna masacekura sigi a yere ye Izirayeli jamana kunna, min bɛna Yerobohamu ta somɔgɔw bɛɛ halaki ka bɔ yi. Ayiwa, o lon bɛ nana yi; a fɔ a yere sera ka ban. ¹⁵ Matigi Ala bɛna Izirayelimɔgɔw koro; o bɛna yereyere i ko bin min bɛ lamaga ji kan. A tun ka nin jamanajuman min di o bɛmaw ma, a bɛna Izirayelimɔgɔw labɔ o jamana ra, ka o janjan ka taga Efirati ba kɔ fɛ; sabu o ka berew turu ka jo musoman Asera bato ni o ye, ka Matigi Ala jusu wuri. ¹⁶ Yerobohamu ka jurumun minw kɛ, ani a ka mɔgɔw lafiri ka o bla jurumun minw na, Matigi Ala bɛna ban Izirayelimɔgɔw ra o jurumunw le kɔsɔn.»

¹⁷ Yerobohamu ta muso wurira ka taga. A tagara se Tirisa. A bɛ sera bonda ma minke dɔrɔn, den sara. ¹⁸ O k'a su don. Izirayelimɔgɔw bɛɛ k'a su kasi, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka o kuma min fɔ a ta baaraden ye, min ye cira Ahiya ye.

¹⁹ Ayiwa, Yerobohamu ta ko tɔw, a ka kere minw kɛ, ani a k'a ta masaya kɛ cogo min na, o kow bɛɛ sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁰ Yerobohamu ka san mugan ni fla le kɛ masaya ra; o kɔ, a sara, ka taga fara a bɛmaw kan. A dence Nadabu sigira masaya ra a nɔ ra.

Zuda masace Robohamu ta wagati (Kibaroyaw flanan 12.1-16)

²¹ Sulemani dence Robohamu sigira masaya ra Zuda mara kunna, k'a si to san binaani ni kelen. A ka san tan ni wolonfla le kɛ masaya ra Zeruzalemu dugu kɔnɔ, Matigi Ala tun ka o dugu min panawoloma Izirayeli jamana bɛɛ ra, k'a tɔgɔ la o dugu ra. Robohamu bamuso tun ye Amɔnka le ye; a tɔgɔ tun ye ko Naama.

²² Zuda ta mɔgɔw ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ. O ka jurumun kɛ ka teme hali o bɛmaw kan, k'a to Matigi Ala dimina, sabu o ka a ni ala werew jen ka o bato. ²³ Olugu fana ka sɔnnikeyɔrɔ dɔw kɛ, ka kabakuruanw lolɔ, ka sɔnnikebere dɔw turu jo musoman Asera tɔgɔ ra kongorijanw bɛɛ kunna, ani yiriba flaburumanw bɛɛ jukɔrɔ. ²⁴ Hali cew fana tun bɛ o yere bla jatɔya ra o sɔnnikeyɔrɔw ra jamana kɔnɔ*. Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bɔ jamana ra Izirayelimɔgɔw ja, o ka o siyaw ta ko haramuninw bɛɛ ladegi.

Misirankaw ka Robohamu kere

²⁵ Robohamu ta masaya san loorunan na, Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu kere. ²⁶ A ka Matigi Ala ta batoso naforow ta, ani masace yere ta so naforow; a ka fen bɛɛ ta. Masace Sulemani tun ka negebennan saninlaman minw lalaga, a ka o bɛɛ ta fana. ²⁷ Masace Robohamu ka negebennan siranegeraman dɔw lalaga, ka o bla o nɔ ra; a ka o karifa masace ta so kɔrɔsibagaw kuntigiw ma, minw tun bɛ to ka masace ta so donda kɔrɔsi. ²⁸ Ni masace tun bɛ taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ tuma o tuma, o kɔrɔsibagaw tun bɛ o negebennanw ta ka taga ni o ye Alabatoso kɔnɔ; o kɔ, o bɛ sekɔ ni o ye so kɔrɔsibagaw ta so kɔnɔ.

* **14:24** 14.24 O jatɔya jɔgɔn tun bɛ kɛ sɔnnikeyɔrɔw dɔrɔn le ra. Musow tun bɛ taga o cew nɔ fɛ; o fana tun ye o jow ta landa dɔ le ye.

²⁹ Ayiwa, Robohamu ta kewale tɔw, a ka ko minw bɛɛ kɛ, o kow bɛɛ sɛbera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ.

³⁰ Kɛrɛ tun bɛ Yerobohamu ni Robohamu cɛ wagati bɛɛ.

³¹ O kɔ, Robohamu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacew suw kɛrɛ fɛ, Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Naama; Amɔnka tun lo. A dence Abiyamu sigira masaya ra a nɔ ra.

15

Zuda masace Abiyamu ta wagati (Kibaroyaw flanan 13.1-3,22-23)

¹ Masace Yerobohamu, min ye Nebati dence ye, ale ta masaya san tan ni seeginan na, Abiyamu sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A ka san saba le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Mahaka; ale tun ye Abisalɔmu denmuso dɔ le ye.

³ A face tun ka jurumun minw bɛɛ kɛ fɔɔfɔɔ ale ja fɛ, a ka o jɔgɔn bɛɛ kɛ fana. A ma tugu Matigi Ala, a ta Ala kɔ ni a jusukun bɛɛ ye, i n'a fɔ a bɛmace Dawuda tun tugura Matigi Ala kɔ ni a jusukun bɛɛ ye cogo min na. ⁴ Nka Dawuda kosɔn, Matigi Ala, a ta Ala ka masaya jigiya to a ta somɔgɔw ye belɛn, k'a dence dɔ sigi masaya ra Zeruzalemu, a sanin kɔ, janko Zeruzalemu dugu ye baraka sɔrɔ; ⁵ sabu ko minw terennin bɛ Matigi Ala ja kɔrɔ, Dawuda tun bɛ o le kɛ. Matigi Ala tun ka fɛn o fɛn fɔ a ye, a tun ma jɛngɛ ka bɔ o si sira kan a si bɛɛ ra, fɔ Hetikace Huri ta kɔ*.

⁶ Robohamu si tɔ bɛɛ ra, kɛrɛ tun bɛ ale ni Yerobohamu cɛ.

⁷ Ayiwa, Abiyamu ta kewale tɔw, a ka ko minw bɛɛ kɛ, o kow bɛɛ sɛbera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. Kɛrɛ tun bɛ Abiyamu ni Yerobohamu fana cɛ. ⁸ O kɔ, Abiyamu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Asa sigira masaya ra a nɔ ra.

Zuda masace Asa ta wagati (Kibaroyaw flanan 14.1-2; 15.16-19; 16.1-6,11-14)

⁹ Ayiwa, Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya san mugannan na, Asa sigira masaya ra Zuda mara kunna. ¹⁰ A ka san binaani ni kelen le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. A mamamusu tɔgɔ le tun ye ko Mahaka; ale tun ye Abisalɔmu denmuso dɔ le ye.

¹¹ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, Asa ka o le kɛ, i ko a bɛmace Dawuda. ¹² Cɛ minw tun bɛ o yɛrɛ bla jatoya ra sɔnnikeyɔrɔw ra, a ka olugu bɛɛ gbɛn ka bɔ jamana kɔnɔ. A bɛmaw tun ka batofɛn minw bɛɛ lalaga, a ka o bɛɛ cɛn ka bɔ yi. ¹³ A k'a mamamusu Mahaka yɛrɛ bɔ masamusoya ra, sabu ale tun ka batofɛn haramunin dɔ lalaga jo musoman Asera tɔgɔ ra. Asa ka o batofɛn ci, ka taga a jɛni Sedɔrɔn kɔ yɔrɔ ra. ¹⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, sɔnnikeyɔrɔ minw tun bɛ kongoriw kan, olugu tora yi, k'a sɔrɔ Asa yɛrɛ tun tugura Matigi Ala kɔ ni a jusukun bɛɛ ye a si bɛɛ ra. ¹⁵ A face tun ka fɛn minw bla danna Matigi Ala ye, warigbɛ ni sanin, ani fɛn tɔw, ani ale yɛrɛ tun ka fɛn minw bla danna Matigi Ala ye, a nana o fɛnw bɛɛ bla Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

¹⁶ Kɛrɛ tun bɛ Asa ni Izirayeli masace Bahesa cɛ o ta masaya wagati bɛɛ ra. ¹⁷ Izirayeli masace Bahesa nana taga Zuda mara kɛrɛ. A ko a bɛ Rama dugu lamini ni kogo ye, janko mɔgɔ kana se ka bɔ, walama ka don Zuda masace Asa ta mara kɔnɔ.

* **15:5** 15.5 Hetikace Huri ta ko: aw ye Samawilu flanan 11 flɛ.

¹⁸ A kera ten minke, warigbe ni sanin min tun tora Matigi Ala ta batoso naforoblayoro ra, ani min tun tora masaso naforoblayoro ra, Asa ka o bee ta, ka o di a ta jamana jamogow ma, ko o ye taga a di Siri jamana masace Beni Hadadi ma, min face togo ye ko Tabirimon, ani a bemace togo ye ko Esiyon; Beni Hadadi tun siginin be Damasi dugu le konon; Asa k'a fo Beni Hadadi ye ko: ¹⁹ «A to ele ni ne ye jennogonya don, i ko ne face ni i face tun k'a ke cogo min na. A fle ne be nin warigbe ni nin sanin ci i ma, ka o ke i ta bonya ye. O ra, jennogonya min tun be i ni Izirayeli masace Bahesa ce, o jennogonya cen, janko a ye faran ne ra.» ²⁰ Beni Hadadi sonna masace Asa ta kuma ma. A k'a ta kerekedenw kuntigiw ci ka taga Izirayeli duguw kama. O tagara Iyon dugu ni Dan dugu, ani Abeli Beti Mahaka dugu, ani Kinereti mara bee kere ka se o ra, ani Nefitali mara bee.

²¹ Bahesa nana o men minke, a ka Rama dugu kogo lori dabra, ka taga to Tirisa. ²² A kera ten minke, masace Asa ka Zuda mogow bee wele, a ma mogow si to ni a ma min wele; Bahesa tun be lori kera ni kabakuruw, ani yiri minw ye, a ko mogow ye taga o fenw ce ka na. Masace ka o fenw ce, ka o ke ka Geba dugu lo, Boniyaminu ta mara ra, ani Misipa dugu.

²³ Ayiwa, Asa ta kewale tow bee, a ta cefariya, ani a ka ko minw bee ke, ani a ka dugu minw kogow lo, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konon. Nka a nana korow wagati min na, sendimi do k'a mina. ²⁴ O ko, Asa sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe, a bemace Dawuda ta masabonba* konon. A dence Yosafati sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Nadabu ta wagati

²⁵ Zuda masace Asa ta masaya san flanan na, Yerobohamu dence Nadabu sigira masaya ra, Izirayeli mara ra. A ka san fla le ke masaya ra Izirayeli mara kunna. ²⁶ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korow; a face tun ka sira min tagama, a fana ka o le ta. A face tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ka o jurumunw nogon le ke fana.

²⁷ Ayiwa, Ahiya dence Bahesa, min ye Isakari ta ghamogow do ye, ale nana janfa siri Nadabu kama. Lon do, tuma min na Bahesa ni Izirayeli ta kerekajama bee tun ka Gibeton dugu lamini, ko o be dugu kere, Bahesa tagara ben Nadabu kan k'a faga, Gibeton dugu korow yi. Gibeton tun be Filisikaw ta mara le ra. ²⁸ Bahesa ka Nadabu faga Zuda masace Asa ta masaya san sabanan le ra, ka sigi masaya ra a no ra.

²⁹ Bahesa sigira masaya ra tuma min na, a ka Yerobohamu ta somogow bee faga. A ma Yerobohamu ta mogow si to nin na; a ka o bee le faga ka ban, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka o kuma min fo a ta baarden Silokace Ahiya ye. ³⁰ O kera Yerobohamu ta jurumunw le koson, ani a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri.

³¹ Nadabu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw ta kitabu konon.

³² Kere tun be Asa ni Izirayeli masace Bahesa ce o ta masaya tere bee ra.

Izirayeli masace Bahesa ta wagati

³³ Zuda masace Asa ta masaya san sabanan na, Ahiya dence Bahesa sigira masaya ra Izirayeli mara bee kunna; a tun siginin be Tirisa dugu konon. A ka san mugan ni naani le ke masaya ra. ³⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korow; a ka Yerobohamu ta sira ta. Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ka o jurumunw ke.

16

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase Hanani dence Yehu ma, ko a ye a lase masace Bahesa ma, k'a fo a ye ko: ² «Ne ka ele lawuri ka i bo dugu ma, ka i ke ne ta mogow pamogo ye, minw ye Izirayelimogow ye; nka ele ka Yerobohamu ta sira le tagama, ka ne ta mogow bla jurumun na, minw ye Izirayelimogow ye, k'a to o ka ne jusu wuri o ta jurumun koson. ³ O ra, ne bena ele Bahesa ni i ta somogow bee flan ka bo yi, ka i ta so ke i n'a fo Nebati dence Yerobohamu ta so kera cogo min na. ⁴ Ni Bahesa ta somogo min ka sa dugu konon, wuruw le bena o domu; ni min ka sa kongo ra, konow le bena o domu.»

⁵ Bahesa ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon. ⁶ O ko, Bahesa sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Tirisa. A dence Ela sigira masaya ra a no ra.

⁷ Matigi Ala tun k'a ta kuma lase cira Yehu ma, min ye Hanani dence ye, k'a fo Bahesa ni a ta somogow ye. Ala tun ka o kuma fo a ta kojuguw le koson, a tun ka kojugu minw bee ke Matigi Ala na koron, ka Ala jusu wuri ni a ta kewalejuguw ye, i n'a fo Yerobohamu ta somogow tun k'a ke cogo min na; ka fara o kan, Bahesa tun ka Yerobohamu ta somogow halaki fana.

Izirayeli masace Ela ta wagati

⁸ Zuda masace Asa ta masaya san mugan ni woronnan na, Bahesa dence Ela sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. A ka san fla le ke masaya ra; a tun be Tirisa.

⁹ A ta jamana pamogo min togow tun ye ko Zimiri, ale nana janfa siri a kama. Ale le tun ye sowotorotigiw ta jenkuru tarance kuntigi ye. Lon do, Ela tun be Tirisa dugu konon, a tun be doron minna fo k'a yere panamini Aritisa ta so konon; Aritisa le tun ye masaso kunnasigibaga ye Tirisa dugu konon. ¹⁰ Zimiri tagara ben a kan k'a faga; o ko, a sigira masaya ra a no ra. O kera Zuda masace Asa ta masaya san mugan ni wolonflanin le ra.

¹¹ Kabini Zimiri ka fanga ta ka sigi masaya ra doron, a ka Bahesa ta somogow bee faga. A ma ce si to, a ma balema si to, a ma teri si to. ¹² Zimiri ka Bahesa ta somogow bee le halaki, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo cira Yehu ye k'a lase Bahesa ma. ¹³ O kow kera Bahesa ni a dence Ela ta jurumunw le koson, ani a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri.

¹⁴ Ela ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon.

Izirayeli masace Zimiri ta wagati

¹⁵ Zimiri sigira masaya ra Zuda masace Asa ta masaya san mugan ni wolonflanin na; a tun siginin be Tirisa dugu le konon. A ka tere wolonfla le ke masaya ra.

O wagati ra, kerekedenw tun ka Gibeton dugu lamini; o dugu min be Filisikaw ta mara ra. ¹⁶ Mogow tora o yoro ra, k'a men ko Zimiri ka janfa siri masace kama fo k'a faga. O lon yere ra, Izirayeli ta kerekejama kuntigi min ye Omiri ye, kerekedenw bee ka ale ke Izirayeli masace ye kerekeyoro ra yi. ¹⁷ A kera ten minke, Omiri ni a ta kerekedenw bee bora Gibeton, ka taga Tirisa dugu lamini. ¹⁸ Zimiri nana a ye ko o be jini ka se soron dugu kan minke, a tagara don masaso bon do konon, ka tasuma don masaso ra; ale yere fagara tasuma ra yi.

¹⁹ Zimiri sara a ta jurumunw koson o cogo le ra, sabu a ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ; a tun ka Yerobohamu ta sira le ta, k'a ta kojugu jɔgon le ke, min tun k'a to Izirayelimogow ka Ala hake ta.

²⁰ Zimiri ta kewale tow, a ka jen min siri, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ.

²¹ O wagati ra, Izirayelimogow taranna ka ke jenkuru fla ye. Fan kelen gbanna Ginati dence Tibini ko, ka ale ke o ta masace ye; tow gbanna Omiri ko. ²² Nka minw tun gbanna Omiri ko, olugu sera Ginati dence Tibini ta mogow ra. Tibini sara, Omiri sigira masaya ra.

Izirayeli masace Omiri ta wagati

²³ Zuda masace Asa ta masaya san bisaba ni kelennan le ra Omiri kera Izirayeli masace ye. A ka san tan ni fla le ke masaya ra. A ka san wɔɔɔ ke Tirisa minke, ²⁴ a tagara yɔɔ do san Samari kuru kan warigbe waga wɔɔɔ (6 000), Semeri fe. A ka dugu do lo o kuru kan, ka o dugu togo la ko Samari, ka kapa ni yɔɔtigi togo ye, min ye Semeri ye.

²⁵ Omiri ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. Masace to minw tun temena a na fe, a ta kewalew juguyara ni olugu bee ta ye. ²⁶ A ka Nebati dence Yerobohamu ta kojugu jɔgon bee le ke, ka jurumunw ke, ani ka Izirayelimogow fana bla jurumun na, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri ni o ta batofen gbansanw ye.

²⁷ Omiri ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ²⁸ O ko, Omiri sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari. A dence Akabu sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Akabu ta wagati

²⁹ Zuda masace Asa ta masaya san bisaba ni seeginan le ra Omiri dence Akabu sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. Omiri dence Akabu ka san mugan ni fla le ke masaya ra Izirayeli; a tun siginin be Samari. ³⁰ Omiri dence Akabu ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ, fo ka teme a pafemogo tow bee kan. ³¹ A ka Nebati dence Yerobohamu ta jurumun jɔgon ke; nka o si m'a wasa, a belen tagara Sidonkaw ta masace Etibali denmuso furu, min togo ye ko Yezabeli. A k'a kinbiri gban olugu ta batofen korɔ, min ye Baali* ye, ka o bato. ³² A ka jobon do lo o jo ye Samari, ka sarakabonan do lo o bon konɔ o jo ye, min ye Baali ye. ³³ Akabu ka bere do fana turu, janko ka jo musoman Asera bato o bere korɔ. Akabu ka kojugu caman were ke, ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri; Izirayeli masace minw temena a na fe, a ta kojugu temena olugu bee ta kan.

³⁴ Ale ta wagati le ra, Betelikace min togo tun ye ko Hiyeli, ale wurira ka Zeriko dugu lo kokura. A be baara dabo lon min na, a dence folo min ye Abiramu ye, o sara. A be dugu donda konw don lon min na, a dence laban min ye Segubu ye, o fana sara. O kow kera ka kapa ni Matigi Ala ta kuma le ye, a tun ka min fo Nuni dence Yosuwe ye*.

17

Iliya ko sanji tena ben Izirayeli jamana ra

¹ Ce do tun be Tisibe dugu konɔ Galadi mara ra, a togo tun ye ko Iliya*; ale k'a fo Akabu ye ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman, Izirayeli ta Ala togo ra, ne be baara ke Ala min ye, ko nin san nataw bee ra, gomiji foyi

* **16:34** 16.34 O kuma tun konna ka fo folofolo Yosuwe kitabu konɔ 6.26. * **17:1** 17.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

tena jigi, sanji fana tena ben, fo ni ne yere le nana a fo ko sanji ye ben tuun.»

Iliya tagara to Keriti ko da ra

² Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya ma ko: ³ «Bo nin yoro ra, ka taga tereboyanfan na, i ye taga dogo Keriti ko koro, Zuriden ba tereboyanfan na. ⁴ I bena to ka ko ji min. Ne k'a fo kankan dow ye ko o ye to ka domuni di i ma yi.»

⁵ Iliya tagara. Matigi Ala k'a fo a ye cogo min na a k'a ke ten. A tagara sigi Keriti ko koro, Zuriden ba tereboyanfan na. ⁶ Kankan dow tun be to ka na buru ni sogo di a ma sogoma ni wula fe. A tun be to ka ko ji min. ⁷ Nka sani wagati do ce, ko ji jara, sabu sanji foyi tun te benna jamana ra.

Iliya tagara to muso do fe Sarepita

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya ma k'a fo a ye ko: ⁹ «Wuri ka taga Sarepita dugu kono, Sidon mara ra, i ye taga to yi. Ne k'a fo muso ce sanin do ye o yoro ra, ko a ye domuni di i ma.»

¹⁰ Iliya wurira o le ra ka taga Sarepita. A be sera dugu donda ra minke, a ka muso do ye, min ce tun sara; muso tun be loko le pinina. Iliya k'a wele k'a fo a ye ko: «Sabari, i ye taga ji do ta minan do kono ka na a di ne ma, ne ye o min.» ¹¹ Muso tagato jitayoro ra, Iliya k'a wele tuun k'a fo a ye ko: «Sabari, i nato, i ye na ni domuni donin fana ye i boro.» ¹² Muso k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala, i ta Ala panaman togo ra, ko domunifen foyi le te ne fe so kono. Mugu borona kelen doron le be ne fe minan do kono, ani turu fitini be daga do kono. O koson ne tun be nin logoden dama dama tomona, ka taga so, ka taga o fenw tobi ne ni ne dence ye. Ni an koni ka o domu ka ban, o tuma an be sigi ka saya makono.»

¹³ Iliya k'a fo a ye ko: «I kana siran. I k'a fo cogo min na, taga so, i ye taga a ke ten. Nka mugu ni turu min be i boro, i ye buru fitini lalaga ni o ye ka na o di ne ma folo; o ko, i ye do fana tobi i yere ni i dence ye; ¹⁴ sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala k'a fo ko: «Mugu tena ban minan kono, turu fana tena dese daga kono, fo lon min na Matigi Ala bena sanji ben jamana kan.» »

¹⁵ Iliya k'a fo cogo min na, muso tagara a ke ten. Muso ni a ta somogow, ani Iliya ka domuni soro lon bee, ka taga se fo watijan; ¹⁶ sabu mugu ma ban minan kono, turu fana ma dese daga kono, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka o kuma min don Iliya da ra.

Iliya ka muso dence su lakunu

¹⁷ Ayiwa, o kow ko, o muso min tun ye a jatigimuso ye, o dence banara; bana juguyara, fo den nenekiri nana lo. ¹⁸ Muso k'a fo Iliya ye o le ra ko: «Ala ta ciraden, o tuma ko juman le be ele ni ne ce sa? O tuma ra i nana ne fe ka na ne hakiri jigi ne ta kojuguw ra le wa?» ¹⁹ Iliya k'a jaabi ko: «I dence di ne ma.» Iliya ka den mina a boro, ka yelen ka taga ni a ye a yere ta bon kono sankaso kunna, ka taga a la a yere ta lanan kan. ²⁰ A ka Matigi Ala daari ko: «E, Matigi Ala, ne ta Ala, yala i be son ka kojugu ke nin muso ce sanin fana ra, k'a to a dence ye sa, k'a soro a ka ne lajigi a ta so wa?» ²¹ O ko, Iliya lara den kan fo sinaga saba, ka Matigi Ala daari ni kanba ye, k'a fo ko: «Matigi Ala, ne ta Ala, ne be i daari, a to nin den nin ye seko a ma!»

²² Matigi Ala ka Iliya ta daariri lamn. Den nin sekora a ma, a panamanyara tuun. ²³ Iliya ka den ta, ka jigi ka bo ni a ye bon kono, sankaso kono, ka taga a di a bamuso ma. A ko a ma ko: «I dence ye nin ye,

a panamanyara.» ²⁴ Muso ka Iliya jaabi ko: «Sisan kɔni, ne k'a lɔn yere le ko ele ye Ala ta ciraden le ye; Matigi Ala be kuma minw don i da ra k'a fo, o fana ye can le ye.»

18

Iliya tagara masace Akabu fe

¹ Wagatijan temenin ko, tuma min na sanji lora ka se fo san saba, lon do Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya* ma, k'a fo a ye ko: «Taga Akabu fe; sisan ne bena sanji lana dugukolo kan.» ² Iliya tagara Akabu fe.

O y'a soro kongo juguyara Samari mara ra kosebe. ³ Akabu k'a ta masaso kunnasigibaga wele ka na, min togo tun ye ko Abidiyasi. Matigi Ala nasiran tun be Abidiyasi ra kosebe; ⁴ sabu wagati min na Yezabeli tun b'a fe ka Matigi Ala ta ciraw bee halaki ka ban pewu, Abidiyasi tun ka cira keme bosi, ka o taran ce bilooru looru, ka taga o dogo kuruwo dow kono, ka to ka domuni ni ji di o ma. ⁵ Akabu k'a fo Abidiyasi ye ko: «Taga jamana yaala; ni i ka bunun do, walama ko do ye yoro do ra, a be se ka ke ko an bena bin soro o yoro ra, ka o di an ta sow ni an ta sofaliw ma, janko a kana na ke jagboya ye ko an ye o faga.»

⁶ O ka jamana taran o fla ce. Akabu kelen tagara fan do fe, Abidiyasi tagara fan do were fe.

⁷ Ka Abidiyasi to sira ra, a tagara bara ka ben ni Iliya ye. Abidiyasi ka Iliya ye minke, a k'a lon; a k'a kinbiri gban, k'a na biri dugu ma, k'a fo ko: «Ele le ye ne matigice Iliya ye wa?» ⁸ Iliya k'a jaabi ko: «Ne lo! Taga a fo i matigice Akabu ye ko: <Iliya ye nin ye yan!> » ⁹ Abidiyasi ko: «O tuma ne ka mun kojugu le ke, ka na a ke ko i b'a fe ka ne don Akabu boro, k'a to a ye ne faga. ¹⁰ Ne be kari Matigi Ala, i ta Ala panaman togo ra, ko o yoro te yi, ani o jamana fana te yi, ni ne matigice ma mogo ci ka taga yoro min na ka taga i yoropini. Ni mogow tun sekora ka na a fo a ye ko i te yi, a tun b'a fo ko o yoro mogow, walama ko o jamana mogow ye kari, ni can lo, ko i te yi. ¹¹ Sisan ele ko ne ma ko ne ye taga a fo ne matigice ye ko: <Iliya ye nin ye yan!> ¹² K'a soro ni ne nana bo ele koro sisan ka taga doron, Matigi Ala Nin bena i ta ka taga ni i ye yoro do ra, ne ma yoro min lon. Ni ne tagara o fo Akabu ye, ni a ma na i ye, a bena ne faga. K'a soro Matigi Ala nasiran be ne ra kabini ne fitiniman. ¹³ Wagati min na Yezabeli tun be Matigi Ala ta ciraw fagara, ne ka min ke, o ma o lakari i ye wa, ne matigice? Ne ka Matigi Ala ta cira keme bosi, ka taga olugu dogo kuruwo dow kono, ce bilooru looru, ka to ka domuni ni ji di o ma. ¹⁴ Sisan ele ko ne ma ko: <Taga a fo i matigice ye ko: Iliya ye nin ye yan!> A bena ne faga le ke.»

¹⁵ Iliya ko: «Ne be kari Fangatigi Ala panaman togo ra, ne be baara kera min ye, ko bi koni, ne be taga Akabu fe.»

¹⁶ Abidiyasi tagara Akabu kunben, ka o kow lakari a ye. Akabu tagara Iliya no fe. ¹⁷ Akabu ka Iliya ye minke doron, a k'a fo a ye ko: «Ele le ye Izirayelimogow segebaga ye!» ¹⁸ Iliya k'a jaabi ko: «Ne te Izirayelimogow segebaga ye de! Ele ni i face ta somogow lo; sabu aw banna Matigi Ala ta kuma ma, ka taga to ka Baali* ta jow le son. ¹⁹ Taga a fo ko o ye Izirayelimogow bee lajen ne koro Karimeli kuru kan, ani cira keme naani ni bilooru minw be Baali ta jo sonna, ani cira keme naani minw be Asera ta jo musoman sonna, o cira minw be domuni ke masamusu Yezabeli fe.»

* **18:1** 18.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

Iliya ni Baali ta ciraw

²⁰ Akabu ka cira bla ka taga Izirayeli yoro beɛ ra, ka Baali* ta ciraw lajen Karimeli kuru kan. ²¹ Iliya gbarara jama beɛ lajennin na, k'a fo o ye ko: «O tuma aw bɛna sirafatagama dabla wagati juman le? Ni Matigi Ala le ye Ala ye, o tuma aw ye tugu ale ko; nka ni Baali le ye Ala ye, aw ye tugu ale ko.» Jama ma Iliya jaabi. ²² Iliya k'a fo jama ye tuun ko: «Ne kelen le tora Matigi Ala ta ciraw ra, k'a soro Baali ta cira keme naani ni bilooru le be yan. ²³ Ayiwa, aw ye misitoran fla di an ma. Olugu ye misitoran kelen ta, k'a faga k'a boso k'a sogo la logo kan, nka o kana tasuma don a koro. Ne fana bɛna misitoran kelen ta k'a boso k'a la logo kan, ne te tasuma don a koro. ²⁴ O ko, aw ye aw ta ala daari, ne fana be Matigi Ala daari. Ni ala min ka daariri jaabi ni tasuma ye, o le ye Ala yere ye.» Jama beɛ lajennin ka Iliya jaabi ko: «An sonna i ta kuma ma!»

²⁵ Iliya k'a fo Baali ta ciraw ye ko: «Aw le ye kon ka misitoran kelen ta k'a laben, sabu aw le ka ca; o ko, aw ye aw ta ala daari, nka aw kana tasuma don logo ra.» ²⁶ O ka misitoran kelen di o ma; o ka o mina ka o laben ka o sogo la logo kan. O ko, o ka o ta jo togo wele, min ye Baali ye, k'a daari, k'a ta sogoma, fo ka taga tere se kuncɛ; o ko: «Baali, an jaabi!» Nka kumakan ma men, jaabiri ma ke. O tun ka sarakabonan min lalaga, o ka don ke ka o lamini.

²⁷ Tere sera kuncɛ minke, Iliya ka o logobo. A ko: «Aw ye peren kosebe! I n'a fo ala lo, i b'a soro ko a be miirira ko do le ra, walama a be baara do le ra, walama a tagara dugu ra; a be se ka ke fana ko a be sunogora le; aw ka kan k'a lakunu.» ²⁸ O ka ke kulebaw ci ye, ka ke o yere tigtigɛ ye ni o ta muruw ni o ta tamanw ye, ka kapa ni o ta landa ye, fo ka jori bo o yere ra. ²⁹ Tere jengera donin tuma min na, o ka cirayakuma caman fo, fo ka taga wulafesaraka bowagati se. Nka kumakan ma bo, jaabiri ma ke, mankan si ma bo.

³⁰ Iliya k'a fo jama beɛ lajennin ye ko: «Aw ye gbara ne ra yan!» Mogo gbarara a ra. Matigi Ala ta sarakabonan min tun cenna, a ka o lalaga kokura. ³¹ A ka kabakuru tan ni fla ta, Yakuba ta durujaw ta gbaw be kelen kelen togo ra, sabu Matigi Ala tun k'a fo ale Yakuba le ye ko: «I togo bɛna la ko Izirayeli.» ³² A ka o kabakuruw ta ka sarakabonan do lalaga Matigi Ala togo ra. A ka dinga do sogo ka sarakabonan lamini; ji litiri bisaba tun be se ka don o dinga konɔ. ³³ A ka logo lala sarakabonan kan, ka misitoran boso, k'a sogo la logo kan. O ko, a k'a fo mogo ye ko: «Aw ye daga belebele naani fa ji ra, k'a bon saraka ni logow kan.» O k'a ke ten. ³⁴ A ko: «Aw ye do wɛre bon a kan tuun!» O ka do bon a kan tuun. A ko: «Aw ye do bon a kan tuun, k'a ke fo sipaga saba.» O k'a ke ten, k'a se fo sipaga saba. ³⁵ Ji woyora sarakabonan fan beɛ ra, fo ka dinga fa.

³⁶ Wulafesaraka bowagati sera minke, cira Iliya gbarara ka taga lo sarakabonan koro, k'a fo ko: «Matigi Ala, Iburahima ni Isiyaka ni Izirayeli ta Ala, a to nin mogo ye a lon bi ko ele le ye Ala ye Izirayeli jamana ra, ko ne le ye i ta baarden ye, ko ne ka nin kow beɛ ke i togo le ra fana. ³⁷ E, Matigi Ala, ne jaabi, ne jaabi Matigi Ala, janko nin mogo ye a lon ko ele Matigi Ala le ye Ala ye, ko ele b'a fe o ye seko i ma ni o jusukun beɛ ye.»

³⁸ Iliya ka o fo minke doron, Matigi Ala ta tasuma jigira ka saraka jeni, ani logow, ani kabakuruw, ani o yoro dugukolo beɛ; ji min tun be dinga konɔ, tasuma ka o be ja. ³⁹ Jama beɛ ka o ye minke, o beɛ ka o kinbiri gban ka o pa biri dugu ma, ka to k'a fo ko: «Matigi Ala le ye Ala ye! Matigi Ala le ye Ala ye!» ⁴⁰ Iliya k'a fo o ye ko: «Aw ye Baali ta ciraw beɛ mina, hali

kelen kana bosi.» Məgəw ka o mina. Iliya ko o ye jigi ni o ye Kison koda ra. O tagara o bɛɛ kannatige yi.

Sanji benna

⁴¹ O kɔ, Iliya k'a fɔ Akabu ye ko: «Taga, i ye taga domuni kɛ, ka min, sabu nin ye sanjiba dɔ mankan le ye tan.» ⁴² Akabu tagara, ka taga domuni kɛ, ka min. Iliya yelenna Karimeli kuru kunna, ka taga biri dugu ma k'a na dogo a kinbiri fla cɛ. ⁴³ A k'a fɔ a ta baaraden kanbelen ye ko: «Taga fleri kɛ kɔgoji fan na.» Kanbelen tagara fleri kɛ, ka na a fɔ Iliya ye ko: «Foyi tɛ yi!» Iliya k'a ci ten fɔ sipaga wolonfla. ⁴⁴ A sipaga wolonflanan na, a ko: «Sankaba fitini dɔ bɛ wurira kɔgoji fan na. A bonya bɛ i ko borotɛgɛ.» Iliya k'a fɔ a ye ko: «Taga a fɔ Akabu ye ko a ye a ta sowotoro laben ka taga, janko sanji kana na a bari ka taga.» ⁴⁵ Sankabaw nana sankolo yɔrɔ bɛɛ fin. Fɔɔɔ wurira, sanjiba benna. Akabu yelenna a ta sowotoro kɔnɔ ka taga Zizireli. ⁴⁶ Matigi Ala ta se bagaya tora Iliya kan. A k'a yere cɛsiri, ka bori Akabu na fɛ ka taga se fɔ Zizireli dugu donda ra.

19

Iliya borira Yezabeli na

¹ Iliya* tun ka ko minw kɛ, ani a tun ka Baali* ta ciraw faga cogo min na, Akabu tagara o bɛɛ fɔ Yezabeli ye. ² Yezabeli ka cira bla ka taga a fɔ Iliya ye ko: «I ka min kɛ nin ciraw bɛɛ kelen kelen na, sini ni ne ma o jɔgɔn kɛ ele ra o wagati kelen na fiyewu, o tuma an ta batofɛnw ye tɔrɔ suguya bɛɛ la ne kan.»

³ Iliya siranna; a borira k'a yere kisi. A tagara se Beri Seba, Zuda mara ra minke, a k'a ta baaraden to o yɔrɔ ra yi. ⁴ Ale yere ka kongokolon sira ta, ka tere kelen tagama kɛ, ka taga se yirisunnin dɔ kɔrɔ; a sigira o yirisunnin jukɔrɔ ka saya daari Ala fɛ; a ko: «E, Matigi Ala, tɔ si le tɛ ne ra tuun. Ne nin mina, sabu ne man fisa ni ne bɛmaw ye.»

⁵ A ka o fɔ minke, a lara o yiri jukɔrɔ yi ka sunɔgɔ.

O yɔrɔnin bɛɛ ra, mɛlɛkɛ dɔ nana maga a ra, k'a fɔ a ye ko: «Wuri ka domuni kɛ!» ⁶ A wurira ka fleri kɛ minke, a ka buru dɔ blanin ye a kunyanfan na, o bɛ deri ka buru min jɔgɔn jɛni kabakuru gbannin kan, ani jibara kelen. A ka o buru dɔ domu ka ji min, ka sekɔ ka la tuun.

⁷ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ nana a sipaga flanan na, ka na maga a ra tuun, k'a fɔ a ye ko: «Wuri ka domuni kɛ, sabu sira ka jan.» ⁸ A wurira ka domuni kɛ, ka ji min. O domuni ka baraka don a ra minke, a wurira ka tere binaani ni su binaani kɛ tagama ra, ka taga se fɔ Ala ta kuru ma, min ye Horebu kuru ye. ⁹ A donna kuruwo dɔ kɔnɔ o yɔrɔ ra yi, ka si yi.

Matigi Ala k'a yere yira Iliya ra

Matigi Ala k'a ta kuma lase Iliya ma, k'a nininka ko: «Iliya, i bɛ mun le kɛra yan?» ¹⁰ Iliya ko: «Ne ka siyen ta ni məgəw ye ni ne baraka bɛɛ ye, Matigi Ala, Fangatigi tɔgɔ kosɔn. I tun ka jɛnɔgɔnya* min don ni Izirayelimogəw ye, o ka o cɛn; o ka i ta sarakajɛnifɛnw* cici, ka i ta ciraw faga ni kɛrɛkɛmuru ye. Ne kelenpe le tora; sisan o b'a fɛ ka ne fana faga.»

¹¹ Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Bɔ, ka taga lɔ kuru kunna, Matigi Ala na kɔrɔ.»

Matigi Ala nana tɛmɛ. Fɔɔɔba barakaman dɔ wurira, fɔ a bɛ kuruw pɛrɛn, ka farakuruw cici Matigi Ala na kɔrɔ. Nka Matigi Ala tun tɛ o fɔɔɔba ra. Fɔɔɔ temenin kɔ, dugukolo yerɛyerɛra; nka Matigi Ala tun tɛ

* **19:1** 19.1 Iliya: Dow b'a fɔ a ma ko Eli.

o dugukoloyereyere ra. ¹² Dugukoloyereyere ko fe, tasuma do nana; nka Matigi Ala tun te tasuma ra fana. Tasuma temenin ko, mankan jumannin fitini do bora. ¹³ Iliya ka o mankan men minke, a k'a ta deregeba ke k'a na datugu, ka bo ka lo kuruwo donda ra.

Kumakan do bora; a ko Iliya ma ko: «Iliya, i be mun le kera yan?» ¹⁴ Iliya ko: «Ne ka siyen ta ni mogow ye ni ne baraka bee ye, Matigi Ala, Fangatigi togo koson. I tun ka jennogonya min don ni Izirayelimogow ye, o ka o cen; o ka i ta sarakajenifenw cici, ka i ta ciraw faga ni kerekemuru ye. Ne kelenpe le tora; sisan o b'a fe ka ne fana faga.»

¹⁵ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «I nana sira min fe, seko o sira kelen fe kongokolon kono, ka taga fo Damasi. Ni i sera yi, i bena turu ke Hazaheli kun na, k'a ke Siri jamana masace ye. ¹⁶ O ko, i be taga turu ke Nimisi dence Yehu fana kun na, ka ale ke Izirayeli masace ye; i ye turu ke Safati dence Iliyasu† fana kun na, min be bo Abeli Mehola, ka ale ke cira ye i no ra. ¹⁷ Ni mogow o mogow borira ka bosi Hazaheli ta kerekemuru boro, Yehu bena o tigi faga; ni min o min borira ka bosi Yehu ta kerekemuru boro, Iliyasu bena o tigi faga. ¹⁸ Nka, ne bena mogow waga wolonfla (7 000) kisi Izirayeli jamana ra, o mogow minw ma o kinbiri gban Baali* ta jow koro ka o bato, ani o minw ma o jow kanu fo ka o jow da sonson.»

Iliya ka Iliyasu wele

¹⁹ Iliya bora o yoro ra, ka taga Safati dence Iliyasu ko. O y'a soro Iliyasu tun be sene kera; misidaba tan ni fla le tun b'a fe, misi fla fla be a bee kelen kelen na. Ale yere tun be sene kera ni a tan ni flanan ye. Iliya temeto a kere fe, a ka a ta deregeba firi a kan‡. ²⁰ Iliyasu k'a ta misiw to yi, ka bori Iliya ko, ka taga a fo a ye ko: «A to ne ye taga sara ne face ni ne bamuso ra; o ko, ne bena tugu i ko.» Iliya k'a jaabi ko: «Taga, i ye na! Ne ka min ke i ra, i ye na o koson.» ²¹ Iliyasu bora Iliya koro, ka taga. A ka senekemisi fla faga ka o ke saraka ye. A ka senekedaba yiriw ke ka o misiw sogo jeni, k'a di a ta mogow ma, o k'a domu. O ko, a wurira ka tugu Iliya ko, ka ke a ta baarden ye.

20

Beni Hadadi ni Akabu ta kere folo

¹ Siri masace Beni Hadadi k'a ta kerekejama bee lajen. Masace bisaba ni fla were tun farara a kan, ani o ta sow ni o ta sowotorow. A tagara Samari dugu lamini, ko a be ben dugu kan. ² A nana ciradenw ci ka taga dugu kono, Izirayeli masace Akabu fe, ³ ko o ye taga a fo masace ye, ko Beni Hadadi ko: «I ta wari ni i ta sanin bee ye ne ta le ye; i ta musow ni i ta denw bee ra pumanmanw fana ye ne ta le ye.» ⁴ Izirayeli masace k'a jaabi ko: «Ne matigice masace, i ka min fo, o lo; ne ni ne borofen bee ye i ta le ye.»

⁵ Beni Hadadi k'a ta ciradenw ci tuun, ka taga a fo Akabu ye ko Beni Hadadi ko: «Ne ka cira bla k'a fo i ye ka ban ko i ye i ta wari ni i ta sanin ni i ta musow ni i ta denw di ne ma. ⁶ Nka sini, nin wagati jagon na, ne bena ne ta jamana jamogow ci ka taga i fe yi; o bena taga i ta so yoro bee fle, ani i ta jamana jamogow ta sow bee; fen o fen ye fen nafaman ye aw fe, o bena o bee ta ka na ni a ye.»

† **19:16** 19.16 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. ‡ **19:19** 19.19 Iliya k'a ta deregeba firi Iliyasu kan, o koro ye ko a b'a fe Iliyasu ye tugu ale ko, ka ke Ala ta cira do ye fana.

⁷ Izirayeli masace k'a ta jamana cekorobaw bee wele k'a fo o ye ko: «Aw yere na b'a ra ko nin ce koni be kojugu le jinina an fe; sabu a tun ka cira bla ko ne ye ne ta musow ni ne ta denw ni ne ta wari ni ne ta sanin di ale ma. Ne ma ban o ma.»

⁸ Cekorobaw ni mogo tow bee ka masace jaabi ko: «I kana a lamen; i kana son o kuma ma.»

⁹ Akabu k'a fo Beni Hadadi ta ciradenw ye ko: «Aw ye taga a fo ne matigice masace ye ko a tuun k'a ta ciradenw bla ka na min fo ne ye a sijaga folo ra, ko ne be son o bee ma; ko nka a ka min fo sisan koni, ne tena se ka son o ma.» Ciradenw tagara o kuma fo Beni Hadadi ye.

¹⁰ Beni Hadadi ka cira do were ci ka taga a fo Akabu ye ko: «Kerekeden minw bee be ne ko, ni Samari dugu cinin buguri sera ka olugu bee borotege fa koni, o tuma ne ta batofenw ye tooro suguya bee la ne kan.» ¹¹ Izirayeli masace fana ka Beni Hadadi jaabi ko: «Aw ye taga a fo Beni Hadadi ye ko: <Mogo min be kerekeminan donna a yere ra, o man kan waso folo; min be a bora k'a bla, o le be se ka waso.> »

¹² Wagati min o kuma sera Beni Hadadi ma, o y'a soro ale ni a ta masace nogonw tun be doro minna o ta fanibonw koni. A k'a fo a ta kerekewew ye ko: «Aw ye wuri!» O wurira ka lo ka o na sin Samari dugu ma.

¹³ O wagati ra, Ala ta cira do nana Izirayeli masace Akabu fe, ka na a fo a ye ko: «Matigi Ala ko: <I ka nin kerekemamba min ye tan, ne bena o bee don i boro bi; ni o kera, i bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.> » ¹⁴ Akabu ko: «O bena ke jontigi le sababu ra sa?» Cira ko: «Matigi Ala ko: <O bena ke jamana kuntigiw ta baaraden kanbelenw le sababu ra.> » Akabu ko: «Jon le bena kon ka kere damina?» Cira ko: «Ele lo!»

¹⁵ Akabu ka jamana kuntigiw ta baaraden kanbelenw bee jate; o kera ce keme fla ni ce bisaba ni fla (232). O ko, a ka Izirayeli ta kerekewew bee jate; olugu kera ce waga wolonfla (7 000).

¹⁶ O bora ka taga kere ra teregan fe. O y'a soro Beni Hadadi ni a ta masace bisaba ni fla tun be o ta fanibonw koni, o be doro minna fo ka panamini.

¹⁷ Izirayeli kuntigiw ta baaraden kanbelenw le konna ka bo. Beni Hadadi ka mogo dow ci ka taga a fle min be yi. Olugu sekora ka na a fo a ye ko: «Mogo dow be bora Samari dugu koni ka na.» ¹⁸ Beni Hadadi ko: «Ni o be hera le jinina o, aw ye o panaman mina ka na ni o ye; ni o fana be nana kere le ra o, aw ye o panaman mina ka na ni o ye.» ¹⁹ Jamana kuntigiw ta baaraden kanbelenw bora dugu koni; Izirayeli ta kerekemamba gbanna o ko. ²⁰ O bee kelen kelen benna Sirikace kelen kelen kan ka o faga. A kera ten minke, Sirikaw borira; Izirayelimogow ka ke o gben ye. Siri masace Beni Hadadi yelenna so do kan ka bori ni sotigi dow ye ka bosi. ²¹ Izirayeli masace ka Sirikaw kere; a ka o ta sow faga, ka sowotorow cen, ka cenriba lase Sirikaw ma.

Beni Hadadi ni Akabu ta kere flanan

²² Ala ta cira nana Izirayeli masace fe tuun, ka na a fo a ye ko: «Baraka don i yere ra, ka i ja gbeleya, k'a fle i ka kan ka min ke; sabu san were nogontumasi, Siri masace bena na i kere tuun.»

²³ O wagati ra, Siri masace ta jamana pamogow k'a fo a ye ko: «Izirayelimogow ta alaw be kuruyorow le ra; o le koson o sera an na. An ye taga o kere kenegbe ra; sigiya t'a ra, an bena se o ra.» ²⁴ O k'a fo o ta masace ye tuun ko: «I ka kan ka min ke, o ye nin ye: I ka kan ka masacew bee bo kuntigiya ra, ka kuntigi werew bla o no ra. ²⁵ I ta kerekemamba min

halakira, i ka kan ka o kerekejama jɔgɔn hakeya le laben, so hakeya min fagara, ka o jɔgɔn jini, sowotoro hakeya min fana cenna, ka o jɔgɔn jini. O kɔ, an be taga Izirayelimogow kere kenegbe ra. Ni o kera, sigiya t'a ra, an bena se o ra.» Masace sɔnna o ta ma. O ka min fo, a k'a ke ten.

²⁶ O sanyelema ra, o wagati kelen na, Beni Hadadi ka Sirikaw jate tuun; o kɔ, o tagara Afeki dugu fan na, ko a be taga Izirayelimogow kere. ²⁷ Akabu fana ka Izirayelimogow jate, ka domunifenw di o ma. O kɔ, o tagara Sirikaw kunben. Izirayelimogow tagara lo o ja fe. Izirayelimogow tun be fitini, i ko bakuru fitini fla, k'a soro Sirikaw tun ka jamana yoro bee fa.

²⁸ Ala ta cira nana Izirayeli masace fe tuun, ka na a fo a ye ko: «Matigi Ala ko: <Sirikaw k'a fo minke ko Matigi Ala be kuruyorow le ra, ko a te kenegbe ra, o koson ne bena nin kerekejamaba bee don i boro; ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.> »

²⁹ Kerekejama fla tagara lo ka o ja sin jɔgɔn ma fo tere wolonfla. A tere wolonflanan, o ka kere damina. Izirayelimogow ka Sirika sennaman ce waga keme (100 000) faga o tere kelen na. ³⁰ Tow borira ka taga Afeki dugu konɔ. Nka dugu laminikogo benna Sirika ce waga mugan ni wolonfla (27 000) kan o yoro ra, ka olugu faga.

Akabu ni Siri masace ka jɛnjɔgɔnya don

Beni Hadadi borira ka taga dugu konɔ, ka taga dogo fo bon do kononoyoro ra yi. ³¹ A ta jamana jamogow k'a fo a ye ko: «A fe, an k'a men ko Izirayeli masacew ye mogonumanw le ye. A to an ye borow don an yere ra, ka juruw melege an kun na, ka bo ka taga kuma Izirayeli masace fe. A be se ka ke ko a bena son ka i to yi.» ³² O ka borow don o yere ra, ka juruw melege o kun na, ka taga Izirayeli masace fe, ka taga a fo a ye ko: «I ta jonce Beni Hadadi ko i ye sabari ka ale to yi.» Akabu ko: «A ma sa wa? Ayiwa, ne balemace lo.» ³³ O mogow ka o kuma ye kumadiman ye; Akabu ka min fo, o lara o ra. O ko: «Can lo, Beni Hadadi ye i balemace le ye.» Akabu ko: «Aw ye taga a yoropini ka na ni a ye yan!» Beni Hadadi bora a dogoyoro ra, ka na Akabu fe. Akabu k'a don a ta sowotoro konɔ. ³⁴ Beni Hadadi k'a fo Akabu ye ko: «Ne face tun ka dugu minw mina i face ra, ne bena o bee seko i ma. I be se ka fiyeerekeyoro dow lo Damasi dugu konɔ fana, i n'a fo ne face tun ka dow lo Samari dugu konɔ cogo min na.»

Akabu ko: «Ayiwa, ne fana bena jɛnjɔgɔnya don ni i ye, ka i labla i ye taga.» Akabu ka jɛnjɔgɔnya don ni a ye k'a bla ka taga.

Ala ta cira ka Akabu jaraki

³⁵ Lon do, ciraw ta jenkuru karamogoden do k'a fo a karamogodenjɔgɔn do ye ko: «Matigi Ala ko i ye ne sogo ni kerekemuru ye!» Nka a tojogonce ma son. ³⁶ A ko a tojogonce ma ko: «I n'a fo i banna Matigi Ala ta kuma ma, ni i nana bo ne korɔ yan, ka taga doron, jara do bena taga ben i kan ka i faga.» A tojogonce nana bo a korɔ ka taga minke doron, jara do tagara ben ni a ye, k'a faga.

³⁷ O cira karamogoden tagara a tojogon do were fe, ka taga a fo o ye ko: «Sabari, i ye ne sogo ni kerekemuru ye.» O ce k'a sogo ni kerekemuru ye fo k'a mandimi.

³⁸ Cira karamogoden ka fani do melege a ja ra, k'a yere ke i ko mogo suguya were, ka bo ka taga lo masace Akabu ja sirada ra, k'a temeto makonɔ. ³⁹ Masace nana ke teme ye minke, cira k'a kan korota k'a wele, k'a fo a ye ko: «I ta jonce tun be kerekeyoro le ra. Ka an to kere ra, ce do bora kerekedenw ce ra, ka na ni mogo minanin do ye ne fe, k'a fo ne ye

ko: <Nin ce korosi; ni i k'a to a bosira, ele le bena faga a no ra, walama i bena warigbe waga saba di.> ⁴⁰ Nka ka ne to munumunu na yorow na fe, ce tununa.» Masace k'a jaabi ko: «Ele yere ka i ta kiti tige ka ban ke.»

⁴¹ Nka o yoronin bee, cira ka fani bo a pada ra. Masace sinna k'a lon ko cira karamogoden do lo. ⁴² A k'a fo masace ye ko: «Matigi Ala ko: <Ne tun ka mog'o min haramuya, ko a ka kan ka halaki, ele ka o bla ka taga. Ayiwa, sisan ele le bena faga ale no ra, ka i ta jamana mogow faga ale ta jamana mogow no ra.> »

⁴³ Masace ka o kuma men minke, a jusu kasininba ni a panasisininba tagara a ta so, Samari.

21

Naboti fagako

¹ Ayiwa, o kow ko fe, min kera tuun o ye nin ye. Ce do tun be Zizireli dugu kon'o, a togo ye ko Naboti. Rezenforo do tun b'a fe Zizireli; o foro tun be Samari masace Akabu ta masaso kere fe. ² Lon do, Akabu ko Naboti ma ko: «I ta rezenforo di ne ma, ne b'a ke nanko ye, sabu a be ne ta so kere fe. Ne bena rezenforo were di i ma a no ra, min ka ni ni nin ye; walama ni o ma i diya, ne be se k'a songo di i ma.» ³ Naboti ka Akabu jaabi ko: «Ne bemaw ka yoro min di ne ma cen ye, Matigi Ala ye ne kisi ne ye o di ele ma.» ⁴ Akabu jusu kasininba ni a panasisininba tagara a ta so, Zizirelikace Naboti ta kuma koson, ko sabu Naboti k'a fo ko: «Ne bemaw ka cen min di ne ma, ne te se ka o di ele ma.» A tagara la a ta lanan kan, k'a jasin kogo ma, ka ban domuni ma. ⁵ A muso Yezabeli nana a koro ka na a fo a ye ko: «Mun koson i jusu kasinin be tan, fo ka ban domuni bee ma?» ⁶ A k'a muso jaabi ko: «Ne kumana Zizirelikace Naboti fe, ko a ye a ta rezenforo fiyeere ne ma, ko walama ni o m'a diya, ne be rezenforo were di a ma a no ra. A ko, ko a te a ta rezenforo di ne ma.» ⁷ A muso Yezabeli k'a fo a ye ko: «O tuma ele le te Izirayeli masace ye wa? Wuri ka domuni ke, ka i ninsondiya. Ne bena Zizirelikace Naboti ta rezenforo di i ma.»

⁸ Yezabeli ka sebe dow ke ni Akabu togo ye, ka Akabu togo tagamasiyen sigi o kan. Naboti tun siginin be dugu min na, a ka o sebew ci o dugu cekorobaw ni a jamogow ma. ⁹ A k'a fo o sebew kon'o ko: «Aw ye lon do sigi k'a fo yoro bee, ko mog'o bee ye sun don o lon na. O ko, aw ye Naboti sigi jama bee na fe, ¹⁰ ka mog'o sonkolon fla sigi a na fe; olugu ye a jaraki jama na na k'a fo a ma ko: <I ka Ala togo cen, ka masace fana togo cen.> Ni o kera, o ye taga ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga.»

¹¹ Naboti ta dugumogow ni a cekorobaw ni a dugu jamogo minw bee tun be ni a ye dugu kon'o yi, olugu fana k'a ke i ko Yezabeli tun k'a fo o ye cogo min na; a tun ka kuma minw fo sebew kon'o k'a ci o ma, o k'a ke ten. ¹² O ka lon do sigi k'a fo yoro bee ko mog'o bee ye sun don o lon na. O ka Naboti sigi jama bee na fe; ¹³ Ce sonkolon fla nana sigi Naboti na fe, ka a jaraki jama na fe, k'a fo ko: «Naboti ka Ala togo cen, ka masace fana togo cen.» A kera ten, o tagara ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga. ¹⁴ O ko, o ka cira bla ka taga a fo Yezabeli ye ko: «An ka Naboti bon ni kabakuru ye; a sara!»

¹⁵ Yezabeli k'a men minke ko o ka Naboti bon ni kabakuru ye, ko a sara, a ko Akabu ma ko: «Wuri i ye taga Zizirelikace Naboti ta rezenforo ta, a tun banna ko a te min fiyeere i ma, sabu Naboti te nin na tuun; a sara.»

¹⁶ Akabu k'a men minke ko Naboti sara, a wurira ka taga Zizirelikace Naboti ta rezenforo ra, ka taga o foro ta k'a ke a ta ye.

Iliya ka Yezabeli ni Akabu jaraki

¹⁷ Matigi Ala k'a ta kuma lase Tisibekace Iliya* ma, k'a fo a ye ko: ¹⁸ «Wuri, i ye taga Izirayeli masace Akabu fe, Samari. A ye nin ye Naboti ta rezenforo kono; a tagara o foro ta k'a ke a ta ye. ¹⁹ I ye a fo a ye ko Matigi Ala ko: «Ele be mogo faga ka soro ka na o tigi borofen ta ke!» I ye a fo a ye ko Matigi Ala ko: «Wuruw ka Naboti jori nemu yoro min na co, o bena ele yere fana jori nemu o yoro kelen le ra.» »

²⁰ Akabu ka Iliya ye minke, Akabu ko: «E, ne jugu, i nana ne ko yan tuun ke!» Iliya k'a jaabi ko: «Ne nana i ko, sabu ele ka i yere fiyeere le, ka kojugu ke Matigi Ala na koro. ²¹ Matigi Ala ko: «A fe, ne bena kojuguba lase i ma, ka i ni i ta durujaw bee halaki ka bo yi pewu. Ce o ce ye Akabu ta mogo ye, jon fara horon kan, ne bena o bee faran ka bo Izirayelimogow ta jen ra. ²² Ne bena i ta so ke i ko Nebati dence Yerobohamu ta so, ani i ko Ahiya dence Bahesa ta so, sabu i ka ne jusu wuri, ka Izirayelimogow bla jurumun na.» ²³ Matigi Ala ka Yezabeli fana ta ko fo, ko: «Wuruw bena Yezabeli domu Zizireli dugu kogo koro.» ²⁴ Ni Akabu ta somogo min o min ka sa dugu kono, wuruw le bena o su domu; ni min o min ka sa kongo ra, kono bena o su domu.»

²⁵ Ayiwa, masace si m'a yere fiyeere, k'a yere bla kojugu ra Matigi Ala na koro i ko Akabu, ani a muso Yezabeli min tun be to k'a kononosu. ²⁶ A ka ko haramuninw doron le ke, k'a yere bla joron na, k'a ke i n'a fo Amarikaw, Matigi Ala tun ka o minw ghen, ka o ta jamana di Izirayelimogow ma.

Akabu k'a yere majigi Matigi Ala na koro

²⁷ Akabu ka Iliya ta kuma men minke, a nimisara, fo k'a ta faniw mina ka o faran. A ka borofani don a yere ra, ka sun don. A tun be si ni o borofani le ye a kan na; a tagamacogo bee tun sumayara. ²⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Tisibekace Iliya ma, k'a fo a ye ko: ²⁹ «Akabu k'a yere majigi cogo min na, i ka o ye ke! I n'a fo a k'a yere majigi ne na koro, ne tena kojugu lase a ta somogow ma k'a yere to si ra. Ne bena a ke a dence ta masaya wagati le ra.»

22

*Akabu ko a be taga Ramoti dugu kama
(Kibaroyaw flanan 18.1-3)*

¹ San saba kera, kere ma don Sirikaw ni Izirayelimogow ce. ² Nka a san sabanan na, Zuda masace Yosafati tagara Izirayeli masace fe. ³ O y'a soro Izirayeli masace tun k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Yala aw m'a lon ko Ramoti dugu min be Galadi mara ra, ko o ye an ta le ye wa? O bee n'a ta, an te foyi kera janko k'a mina Siri masace ra?» ⁴ A k'a fo Yosafati ye o le ra ko: «Yala i bena son ka taga ni ne ye kere ra Ramoti dugu kama Galadi mara ra wa?» Yosafati ka Izirayeli masace jaabi ko: «Ne ni ele bee ye mogo kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow bee ye kelen ye, ne ta sow fana ye i ta le ye.» ⁵ Nka Yosafati ko Izirayeli masace ma ko: «Sabari, i ye Matigi Ala nininka folo.»

*Mise ni Izirayeli ta cira tow ma ben kelen ma
(Kibaroyaw flanan 18.4-11)*

* **21:17** 21.17 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

⁶ Izirayeli masace ka ciraw lajen; o tun be ce keme naani bo. A ka o jininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Ciraw ko: «Masace, taga! Matigi bena dugu don i boro.» ⁷ Nka Yosafati belen ko: «Yala Matigi Ala ta cira were si te yan tuun, an be se ka Matigi Ala jininka min sababu ra wa?» ⁸ Izirayeli masace ka Yosafati jaabi ko: «Ce kelen doron le be yi, an be se ka Matigi Ala jininka min sababu ra. Nka a ko man di ne ye fiyewu, sabu a te ciraya ke ka kojuman si le fo ne ta ko ra ka ye, ni kojugu doron te; Imila dence Mise lo.»

Yosafati ko: «Masace, i kana o fo!» ⁹ Izirayeli masace k'a ta masaso namogo do wele k'a fo o ye ko: «Taga a fo Imila dence Mise ye ko a ye na yan sisan sisan.»

¹⁰ O y'a soro Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati tun ka o ta masacefaniw don; o bee tun siginin be o ta masasiginan kan kene ma, Samari dugu donda ra. Ciraw bee tun be cirayakumaw fora o pa koro. ¹¹ Kenaana dence Sedesiyasi, ale tun ka sogoban negeraman dow lalaga; a ko masace ma ko: «Matigi Ala ko: <I bena taga Sirikaw tu ni nin ye, fo ka taga o bee halaki pewu.> » ¹² Cira tow bee tun be o kelen le fora masace ye fana, ko: «Taga Ramoti, Galadi mara ra! I bena se soro o kan. Matigi Ala bena dugu don masace boro.»

Mise ta ciraya

(Kibaroyaw flanan 18.12-27)

¹³ Ayiwa, ciraden min tun tagara Mise wele, ale k'a fo Mise ye ko: «A fe, ciraw bee benna, ka o kan ke kelen ye ka kumajuman le fo masace ye. A to i ta kuma ni o ta ye ke kelen ye de! Kumajuman fo a ye!» ¹⁴ Mise ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ko ni Matigi Ala nana kuma min yira ne ra, ne bena o le fo.»

¹⁵ O tagara se masace koro minke, masace ko: «Mise, yala an ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama an ka kan k'a to yi?» Mise ko: «Ele ye taga faasi masace! I bena se soro; Matigi Ala bena o don i boro.» ¹⁶ Nka masace ko: «Ne m'a fo i ye ka ban sijaga caman ko i ye kari, ko ni i be kuma ne fe Matigi Ala togo ra, ko i ye can doron le fo ne ye wa?» ¹⁷ Mise ko o le ra, ko:

«Ne ka Izirayelimogow ye,
o janjannin be kuruw kan,
i ko saga minw tora o yere ma,
ni gbenbaga ma soro o ra.
O koson Matigi Ala ko:
<Kuntigi te nin mogow fe!
O bee ye taga o ta so nasuma ra.> »

¹⁸ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko: «Ne m'a fo i ye wa? A te ciraya ke ka kojuman si le fo ne ta ko ra, ni kojugu dama te!»

¹⁹ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, Matigi Ala ta kuma lamen. Ne ka Matigi Ala siginin ye a ta masasiginan kan; sankolo danfenw bee tun lonin be a koro, dow be a kininboroyanfan fe, dow be a numanboroyanfan fe. ²⁰ Matigi Ala k'a fo ko: <Jon le bena taga Akabu lafiri, k'a to a ye taga Ramoti dugu kere, Galadi mara ra, janko a ye sa o kere ra yi?> Danfenw bee ka o ta fo. ²¹ Ka o to o ra, nin do bora ka na lo Matigi Ala ja fe, k'a fo ko: <Ne bena a lafiri!> Matigi Ala k'a jininka, ko: <Cogo di?> ²² A ko: <Ne bena bo, ka taga faninyakumaw le don a ta ciraw bee da ra.> Matigi Ala ko: <Sigiya t'a ra, ele koni bena se k'a lafiri; bo i ye taga a ke ten.> »

²³ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, a kera o cogo le ra; Matigi Ala ka nin do le don i ta ciraw bee konɔ yan, min b'a to o daw be faninya le fo; sabu Matigi Ala ka kojuguba le latige ele kama.»

²⁴ Kenaana dence Sedesiyasi wurira o le ra, ka Mise fata, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala Nin bora ne ra cogo di ka taga kuma ele fe?» ²⁵ Mise k'a jaabi ko: «Lon min na i bena bori ka taga dogo fo i ta bon kononoyoro ra, o lon le ra i bena o lon.»

²⁶ Izirayeli masace ko a ta baarden do ma ko: «Mise mina ka taga ni a ye dugutigi Amɔn ni ne dence Yohasi fe. ²⁷ A fo o ye ko masace ko: «Aw ye ce nin bla kaso ra; aw ye to ka domuni doonin ni ji doonin doron le di a ma, fo ka taga ne kosegi ka na hera ra.» ²⁸ Mise ko: «Ni ele koni kosegira ka na hera ra, o tuma Matigi Ala le ma a ta kuma don ne da ra.» Mise ko fana, ko: «Aw tow bee ye nin kuma lamen de!»

Akabu sacogoya

(Kibaroyaw flanan 18.28-34)

²⁹ Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati wurira ka taga Ramoti dugu kama, Galadi mara ra. ³⁰ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko ale bena fani gbansan dow don k'a yere yelema ka taga kerekeyoro ra; ko nka Yosafati ye a ta masacefaniw don a yere ra. O ra, Izirayeli masace ka fani gbansan dow don a yere ra, o ka taga kere ra. ³¹ O y'a soro Siri masace tun k'a fo a ta sowotoro kuntigi bisaba ni fla ye, ko o kana ben mogɔ fitini kan, o kana ben mogoba kan, nka o ye ben Izirayeli masace doron le kan.

³² Sowotoro kuntigiw nana Yosafati ye minke, o ko: «Sigiya t'a ra, Izirayeli masace lo.» O tagara a ko ko o be taga ben a kan. Nka Yosafati kulera ka mogow wele. ³³ Sowotoro kuntigiw k'a ye ko Izirayeli masace te minke, o bora a ko.

³⁴ Do nana bije do bon a yere kun fe ni a ta kalan ye; o bije tagara ben Izirayeli masace ma, k'a sogo a ta negederege fan fla tuguda ra. Masace k'a fo a ta sowotoro boribaga ye ko: «Ne mandimina; sow na yelema, i ye bo ni ne ye kerekeyoro ra.»

³⁵ O lon na, koni, kere gbanna kosebe. O ka Izirayeli masace mina k'a lo a ta sowotoro konɔ, k'a jasin Sirikaw ma. Nka wulada fe a sara. A tun mandimina yoro min na, jori tun bora yi ka bon a ta sowotoro konɔ. ³⁶ Terebenda wagati ra, perenkan do bora kerekefogo ra ko: «Bee ye taga a ta dugu ra, bee ye taga a ta jamana ra.»

³⁷ Izirayeli masace sara o cogo le ra. O k'a ta ka taga ni a ye Samari, ka taga a su don yi.

³⁸ O nana taga a ta sowotoro ko Samari ko do ra minke, wuruw tagara ke a jori nemu ye; jatamusow fana tun be kora o ji ra; o kow kera ka kana ni Matigi Ala ta kuma le ye.

³⁹ Akabu ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, a ka bon min lo ni samarin ye, ani a ka dugu minw bee lo, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ⁴⁰ O ko, Akabu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Ahaziya sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Yosafati ta wagati

(Kibaroyaw flanan 20.31-21.2)

⁴¹ Asa dence Yosafati sigira masaya ra Zuda mara kunna, Izirayeli masace Akabu ta masaya san naaninan le ra. ⁴² Yosafati sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni looru; a ka san mugan ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Azuba; Sili denmuso le tun

ye ale ye. ⁴³ A k'a face Asa ta sira le ta fen bee ra; a ma jenge ka bo o sira kan. Ko minw terennin be Matigi Ala na korɔ, a ka o le ke. ⁴⁴ O bee n'a ta, sonnikeyɔɔ minw tun be kongoriw kan, olugu tora yi. Mɔgɔw belen tun be sarakaw fagara, ka wusunan sarakaw bo o sonnikeyɔɔw ra, kongoriw kunna. ⁴⁵ Hera tun be Yosafati ni Izirayeli masace ce.

⁴⁶ Ayiwa, Yosafati ta kewale tow, ani a ka cefariya min ke kere ra, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konɔ. ⁴⁷ Mɔgɔ minw tun be jatoya ke josonyɔɔw ra, olugu to min tun tora kabini a face Asa ta wagati ra, a ka olugu to bee labɔ jamana konɔ.

⁴⁸ Masace tun te Edomu jamana kunna. Masace Yosafati tun k'a ta jamana pamɔgɔ do le sigi o jamana kunna.

⁴⁹ Yosafati tun ka jirakurunba dow lalaga, janko olugu ye taga sanin nini Ofiri mara ra. Nka o tagama ma bo, sabu o kurunw tagara cen Esiyon Geberi dugu yɔɔ ra.

⁵⁰ O wagati ra, Akabu dence Ahaziya k'a fo Yosafati ye ko: «A to ne ta baaradenw ni i ta baaradenw ye jen ka kurun baara ke jɔgɔn fe.» Nka Yosafati ma son.

⁵¹ O bee ko, Yosafati sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe, a face Dawuda ta masabonba konɔ. A dence Yoramun sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Ahaziya ta masaya wagati

⁵² Akabu dence Ahaziya sigira masaya ra Izirayeli mara kunna Samari, Zuda masace Yosafati ta masaya san tan ni wolonflanan na. A ka san fla le ke masaya ra Izirayeli mara kunna. ⁵³ A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. A k'a face ni a bamuso ta sira le tagama, ani Nebati dence Yerobohamu ta sira, ale min tun ka Izirayelimogow bla jurumun na. ⁵⁴ Jo min ye Baali* ye, a tun be a kinbiri gban o korɔ, k'a son. A ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala jusu wuri, k'a ke i n'a fo a face tun k'a ke cogo min na.

MASACEW TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

An konna k'a fo Masacew ta kitabu folo ta ko ra, ko o kitabu ni nin kitabu bee tun ye kitabu kelen ye, ani ko o kitabuw sebebaga ma lon.

Ayiwa, Izirayeli jamana taranna k'a ke masaya fla ye: Woroduguyanfan ni sahiliyanfan. O mara fla ta masacew ta kow le be Masacew ta kitabu flanan kono.

Kitabu laban na, an b'a ye ko Babiloni masace ka Gedaliya sigi Zuda mara kunna, ani ko Babiloni masace ka masace Yehoyakini labo kaso ra.

Ayiwa, kojuguw caman sera Ala ta mogow ma, sabu o ka Ala kan bla. Zeruzalemu dugu cira, Izirayelimogow minana ka taga Babiloni; o ko kera Izirayelimogow ta segekow bee ra belebebeba ye. O ta jamana halakira kosebe.

Cira min ka ciraya ke ka kuma Izirayelimogow fe, ka o ladi o wagati ra, o kera cira Iliyasu ye, dow b'a fo min ma ko Elize.

Kitabu konokow

Cira Iliyasu ta ko (1.1-8.15)

Zuda mara ni Izirayeli mara ta masacew ta ko (8.16-17.4)

Samari mara halakicogo (17.5-41)

Ezekiyasi ta wagati ka taga se Yoziyasi ta wagati ma (18.1-21.26)

Yoziyasi ta masaya wagati (22.1-23.30)

Zuda mara masace labanw (23.31-24.20)

Zeruzalemu dugu minacogo (25.1-30)

Ahaziya ta bana

¹ Akabu sanin ko, Mohabukaw murutira ko olugu te to Izirayelimogow ta fanga koroko tuun. ² O wagati ra, ka masace Ahaziya to Samari, a tun bora ka ben a ta sankaso finetiri fe, k'a yere mandimi kosebe. A ka mogoko dow ci, k'a fo olugu ye ko: «Aw ye taga lagberi ke ne ye Ekuron dugu ta ala fe, min ye Baali Zebubu ye, k'a lon ni ne bena keneya ka bo nin bana ra.»

³ Nka Matigi Ala ta meleke nana a fo Tisibekace Iliya* ye, ko: «Wuri ka taga Samari masace ta ciradenw kunben, k'a fo o ye ko: <Aw be tagara lagberi ke Ekuronkaw ta batofen le fe, min ye Baali Zebubu ye; o tuma yala Ala te Izirayeli jamana ra yan le wa?> ⁴ O koson aw ye taga a fo aw ta masace ye ko Matigi Ala ko: <I lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> » Iliya ka o fo o ye minke, a tagara.

⁵ Ciradenw sekora ka taga Ahaziya fe. Ahaziya ko: «Mun koson aw sekora ka na joona tan?» ⁶ O k'a jaabi ko: «Ce do le nana an kunben, k'a fo an ye ko: <Masace min ka aw ci, aw ye seko ka taga a fo o ye ko Matigi Ala ko: I be mogow cira ka taga lagberi ke Ekuronkaw ta ala fe, min ye Baali Zebubu ye; o tuma Ala te Izirayeli jamana ra yan wa?> A ko: <O koson i lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> »

⁷ Ahaziya ko: «Ce min tagara aw kunben ka o kumaw fo aw ye, a be cogo di le?» ⁸ O k'a jaabi ko: «Begansi le tun be a ta derege ye; cesirinan min tun be a ce ra, o tun ye gbolojuru le ye.» Ahaziya ko: «Tisibekace Iliya lo!»

* **1:3** 1.3 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

Ahaziya ko o ye taga Iliya mina

⁹ Ahaziya k'a ta kerekedenw kuntigi do ci ni ce bilooru ye Iliya ko, ko o ye taga a mina. O kuntigi tagara Iliya siginin soro kuru kunna; a yelenna a ko, k'a fo a ye ko: «Ala ta cira, masace ko i ye jigi ka na!» ¹⁰ Iliya ka o ce bilooru kuntigi jaabi ko: «Ni ne ye Ala ta cira le ye can ra, o tuma tasuma ye jigi ka bo san fe ka ele ni i ta ce bilooru bee faga!» O yoronin bee, tasuma jigira ka bo san fe, ka o ce ni a ta ce bilooru bee faga. ¹¹ Ahaziya ka kuntigi were ci ni ce bilooru were ye Iliya fe. O kuntigi tagara se minke, a ko Iliya ma ko: «Ala ta cira, masace ko i ye teliya ka jigi ka na!» ¹² Iliya ka o fana jaabi ko: «Ni ne ye Ala ta cira le ye can ra, o tuma tasuma ye jigi ka bo san fe ka ele ni i ta ce bilooru bee faga!» O yoronin bee Ala ta tasuma jigira ka bo san fe ka na ale ni a ta ce bilooru bee faga.

¹³ Ahaziya ka kuntigi sabanan ci ni ce bilooru were ye tuun. O kuntigi tagara yelen ka se Iliya koru minke, a k'a kinbiri gban Iliya koru, ka makarikanw fo a ye, ko: «Ala ta cira, ne be i daari, sabari, i ye hina ne ra, ka hina nin ce bilooru fana ra, i kana an nin halaki, sabu an ye i ta jonw le ye. ¹⁴ Kuntigi fla minw konna ka na, tasuma jigira ka bo san fe ka olugu ni o ta ce bilooruw bee faga. Nka sabari, i ye hina ne ra, i kana ne nin halaki.»

¹⁵ Matigi Ala ta meleke k'a fo Iliya ye ko: «Jigi ka taga ni a ye, i kana siran a na.» Iliya jigira ka taga ni a ye masace fe. ¹⁶ Iliya tagara se yi minke, a k'a fo masace ye ko: «Matigi Ala ko: <I ka mogow ci ka taga lagberi ke Ekurankaw ta batofen fe, min ye Baali Zebubu ye. O tuma Ala te Izirayeli jamana ra, mogu be se ka jininkari ke min fe wa? Ayiwa, o koson i lanin be lanan min kan, i tena wuri ka bo o kan tuun; sabu i bena sa, sigiya te o ra.> »

Ahaziya ta saya

¹⁷ Ayiwa, Ahaziya nana sa, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka kuma min fo Iliya ye. I n'a fo dence tun te a fe, a balemacce Yoramumu le sigira masaya ra a no ra; Zuda masace Yoramumu, min tun ye Yosafati dence ye, a kera ale ta masaya san flanan le ra.

¹⁸ Ahaziya ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kono.

2

Ala ka Iliya ta

¹ Lon min na Matigi Ala ka folonkonto do lajigi ka Iliya* ta ka taga ni a ye san fe, o lon na a ni Iliyasu† tun be bora Giligali jagon fe. ² Iliya ko Iliyasu ma ko: «Ele ye to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci fo Beteli.» Iliyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togo ra, ko ne tena bo i ko fiyewu.» O tagara jagon fe Beteli.

³ Ciraw ta jenkuru min tun be Beteli, o ciraw bora ka na Iliyasu fe ka na a fo a ye ko: «Yala i k'a lon ko Matigi Ala bena i matigice ta ka bo i kunna bi wa?» Iliyasu ko: «Ne k'a lon co. Aw ye je!»

⁴ Iliya ko Iliyasu ma tuun ko: «Iliyasu, ele ye to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci Zeriko.» Iliyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togo ra ko ne tena bo i ko fiyewu.» O tagara se Zeriko.

* 2:1 2.1 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † 2:1 2.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

⁵ Ciraw ta jenkuru min tun be Zeriko, o ciraw gbarara Iiyasu ra k'a fo a ye ko: «Yala i k'a lon ko Matigi Ala bena i matigice ta ka bo i kunna bi wa?» Iiyasu ko: «Ne k'a lon co; aw ye je!»

⁶ Iliya k'a fo a ye tuun ko: «I bena to yan, sabu Matigi Ala ka ne ci Zuriden ba yoro ra.» Iiyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman ni ele yere togo ra, ko ne tena bo i ko fiyewu.» O fla ka sira mina ka ke taga ye.

⁷ Ciraw ta jenkuru ce bilooru tagara o ko, ka taga lo ka o pasin o ma, ka o yere mabo o ra donnin. O mogo fla lora Zuriden bada ra. ⁸ Iliya k'a ta deregeba bo k'a kuturu, k'a ke ka ji gbasi; ji taranna fla ye ka sira bo ce ma, o fla temena dugukolo jalan kan ba ce ma, ka ba tige. ⁹ O ka ba tige minke, Iliya ko Iiyasu ma ko: «I b'a fe ne ye min ke i ye, o fo ne ye sani k'a to Ala ye ne ta ka bo i koro.» Iiyasu ko: «Sabari, i y'a to nin min be i kan, o jagon hakeya fla ye ke ne kan.»

¹⁰ Iliya ko: «I ka min daari tan, o ye kogbelen le ye. Nka tuma min na Ala bena ne ta ka bo i koro, ni i ka ne tagato ye, o tuma i ka min daari, o bena ke i ye. Nka ni i ma ne tagato ye, a tena ke i ye.»

¹¹ Ka o to sira ra, o be kumana ka taga, sowotoro tasumaman ni so tasumaman dow nana don o fla ce, ka o faran ka bo jagon na. Folonkonto do nana Iliya ta, k'a layelen ka taga ni a ye sankolo kono. ¹² Iiyasu k'a fle, ka kule, k'a fo ko: «E, baba, baba, ele min tun ye Izirayeli ta kerekejama ta sowotorotigiw ni a sotigiw be jigi ye!»

O ko, Iiyasu ma Iliya ye tuun. A k'a yere ta faniw mina ka o faran fla ye. ¹³ Iliya ta deregeba min tun bora a kan na ka ben, Iiyasu ka o ta. O ko, a sekora ka taga lo Zuriden bada ra. ¹⁴ Iliya ta deregeba min tun bora a kan na ka ben, a ka o ke ka ji gbasi, k'a fo ko: «Matigi Ala, Iliya ta Ala be min sa?» Iiyasu fana ka ji gbasi, ji taranna fla ye ka sira bo ce ma, a temena.

¹⁵ Ciraw ta jenkuru min tun be Zeriko, olugu tun b'a flera; o ko: «Iliya nin le be Iiyasu kan!» O tagara a kunben, ka o kinbiri gban a koro. ¹⁶ O ko a ma ko: «A fle, ce barakaman bilooru be i ta baardenw na yan. A to olugu ye taga i matigice yoropini. I b'a soro ko Matigi Ala Nin k'a ta ka taga a bla kuru do kan, walama kurufurance do ra.» Iiyasu ko o ma ko: «Aw kana o ci ka taga.» ¹⁷ Nka o k'a fo k'a gbeyaya, fo a ma na, Iiyasu ko o ma ko: «Aw ye o ci ka taga sa!» O ka o ce bilooru ci ka taga Iliya yoropini fo tere saba, o m'a ye. ¹⁸ O sekora ka na Iiyasu fe, o y'a soro ale tun be Zeriko. Iiyasu k'a fo o ye ko: «Ne tun m'a fo aw ye ko aw kana taga wa!»

Iiyasu ka ji saninya

¹⁹ Lon do, Zeriko dugumogow k'a fo Iiyasu ye ko: «An ta dugu sigiyoro ka ni, i ko an matigice yere na b'a ra cogo min na. Nka a ji man ni, a dugukolo fana man di.» ²⁰ Iiyasu ko o ma ko: «Aw ye kogo ke minankura do kono, ka na ni a ye yan.» O nana ni a ye. ²¹ Dugu ji be woyo ka bo bunun min na, a bora ka taga o yoro ra, ka taga kogo bon bunun na, k'a fo ko: «Matigi Ala ko: «Ne ka nin ji saninya; a tena mogo faga tuun, a fana tena densorobariya bla beganw ni adamadenw na tuun.» »

²² K'a ta o lon na fo ka na se bi ma, ji saninyara, i n'a fo Iiyasu ta kuma tun k'a fo cogo min na.

Beteli dugu kanbelenw ka Iiyasu neni

‡ 2:9 2.9 Izirayelimogow fe, dence folo le ka kan ka cen sigiyoroma fla soro ka teme dence tow kan. Iiyasu ka nin kuma fo k'a yira ko ale b'a fe ka sigi Iliya no ra.

²³ Iliyasu nana bo o yoro ra ka taga Beteli. K'a tagato to sira ra, kanbelennin dow boto dugu konɔ, olugu ka ke a logobo ye, k'a fo a ma ko: «Yelen, kuncɛ wulannin! Taga, kuncɛ wulannin!» ²⁴ Iliyasu k'a komunu ka o fe; a ka o danga Matigi Ala togo ra. O yoronin bee, wara fla bora tu konɔ ka ben o kanbelennin binaani ni fla kan ka o faga ka o sogo tigetige.

²⁵ Iliyasu bora yi ka taga Karimeli kuru yoro ra, ka bo yi ka taga Samari.

3

Izirayeli masace Yoramu ta wagati

¹ Akabu dence Yoramu kera Izirayeli masace ye, Zuda masace Yosafati ta masaya san tan ni seeginan na. Yoramu tun siginin be Samari. A ka san tan ni fla le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro; nka a ta kojugu ma a face ni a bamuso ta bo, sabu a face tun ka kabakuruan min lo Baali* ta jo togo ra, a ka o ci ka bo yi. ³ Nka a belen tora Nebati dence Yerobohamu ta jurumun na, ale min tun ka Izirayelimogow bla jurumun na. Yoramu ma o jurumun dabra.

Izirayelimogow ka Mohabukaw kere

⁴ Ayiwa, began caman tun be Mohabu masace Mesa fe. A tun be to ka sagaden waga keme (100 000) le di Izirayeli masace ma san o san a ta ninsongo sara ye, ani sagajigi waga keme (100 000), ani o siw bee. ⁵ Nka Akabu nana sa minke, Mohabu masace murutira Izirayeli masace kama. ⁶ Masace Yoramu k'a ye ten minke, a bora Samari, ka na Izirayeli ta kerakedenw bee jate. ⁷ A ka cira bla ka taga a fo Zuda masace Yosafati ye ko: «Mohabukaw ta masace murutira ne ma. Yala i tena taga ni ne ye ka taga Mohabukaw kere wa?» Yosafati k'a jaabi ko: «Ne be taga ni i ye; ne ni ele bee ye mogow kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow bee ye kelen ye, ne ta sow fana ye ele ta le ye.» ⁸ Yosafati ko: «An bena taga sira juman le fe?» Yoramu ko: «An be taga Edomu kongokolon sira fe.»

⁹ Izirayeli masace ni Zuda masace ni Edomu masace tagara. O ka tere wolonfla ke tagama ra. Ka o to sira ra, ji nana ban o fe; ji desera mogow ra, began minw tun be o ko, ji desera olugu fana ra. ¹⁰ Izirayeli masace ko o le ra ko: «E, o tuma Matigi Ala ka an masace saba bee wele ka na an don Mohabukaw boro le ke!» ¹¹ Yosafati ko: «Yala Matigi Ala ta cira do te yan min be se ka Matigi Ala jininka an ye wa?» Izirayeli masace ta jamana pamogo do ko: «Safati dence Iliyasu* be yan, min tun be to ka ji ke Iliya† boro kan.»

¹² Yosafati ko: «Ale koni be Matigi Ala ta kuma yere le fo.» Izirayeli masace, ani Yosafati, ani Edomu masace tagara Iliyasu fe. ¹³ Iliyasu ko Izirayeli masace ma ko: «Mun le be ele ni ne ce? Taga i face ta ciraw ni i bamuso ta ciraw fe.» Izirayeli masace ko Iliyasu ma ko: «On-on! Matigi Ala le ka an masace saba wele ka na an don Mohabukaw boro.» ¹⁴ Iliyasu ko: «Ne be kari Fangatigi Ala panaman togo ra, ne be baara ke min ye, ko ni a tun ma ke Zuda masace Yosafati koson, ne tun tena ele fe, ne tun tena i jate yere.» ¹⁵ Iliyasu ko tuun ko: «Aw ye na ni gonifobaga do ye yan.» Gonifobaga nana, ka na ke a ta goni fo ye minke, Matigi Ala ta baraka donna Iliyasu ra. ¹⁶ Iliyasu ko: «Matigi Ala ko, ko aw ye dinga caman sogi nin kodinga jalan konɔ. ¹⁷ Sabu Matigi Ala b'a fo aw ye ko aw tena fono mankan men, aw tena sanji ye, nka nin kodinga bena fa ji ra. Aw ni aw ta misiwi ni aw ta sagaw ni aw ta baw, ani aw ta began tow bee bena ji soro

* **3:11** 3.11 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. † **3:11** 3.11 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

ka min. ¹⁸ Nka Matigi Ala belen tena dan o dōron ma. A bena Mohabukaw fana don aw boro. ¹⁹ O ta dugu barakamanw, ani o ta dugubaw, aw bena o bēe cici, ka o ta yiripumanw bēe tigetige ka ben, ka o ta bununw bēe gberen, ka kabakuruw bōn o ta senēkeyōrōpumanw bēe ra, ka o cēn.»

²⁰ O dugusagbē sōgōmada fē, sarakabōwagati ra, ji woyora ka bō Edōmu jamana fan na, fō ka na jamana bēe fa ji ra.

²¹ Ayiwa, Mohabukaw k'a men minke ko masace dōw bē nana olugu kere, o ta cē o cē si tun sera keretaga ma, o ka o bēe wele, hali minw si tun temena keretaga ma, o ka olugu bēe wele. O tagara lō o ta jamana dan na.

²² Mohabukaw nana wuri sōgōmada jona fē ka tere manamanatō ye ji kan minke, a kera o na na ko o bēe ye jori le ye, sabu ji na tun wulenna o na na. ²³ O ko: «E, jori lo! I b'a sōrō ko nin masacew ka jōgōn kere, ka jōgōn faga yi le. Ayiwa, Mohabukaw, an ye bori ka taga o ta fēnw cē!»

²⁴ O borira ka taga Izirayelimōgōw sigiyōrō ra, nka Izirayelimōgōw wurira o kama, ka o kere, fō Mohabukaw borira. Izirayelimōgōw ka o gben, ka taga don o ta jamana ra ka o faga. ²⁵ O ka o ta duguw ci; Izirayelimōgōw bēe ka kabakuru kelen kelen firi o ta senēkeyōrōpumanw na ka yōrōw bēe ke kabakuruw ye. O ka o ta bununw bēe gberen, ka o ta yiripuman bēe tigetige. Kiri Hareseti dugu kelen le tora ni a ma ci; nka Izirayelimōgō dōw nana ni o ta tafuraw ye ka na o dugu lamini, ka ben a kan.

²⁶ Mohabukaw ta masace nana a ye ko kere bē temena olugu baraka kan minke, a ka cē murutigi kemē wolonfla fara a yere kan, ko o bē jama cētige ka taga Edōmu masace kō, nka o ma se. ²⁷ A k'a ye ten minke, a dence fōlō min tun ka kan ka sigi a nō ra masaya ra, a ka o mina, ka o ke saraka ye dugu kogo kan. Izirayelimōgōw ka o ye minke, o jusu kasira. O bōra Mohabukaw ta masace kōrō ka taga o ta jamana ra.

4

Iliyasu ka muso fagantan dō demē

¹ Lon dō, cira minw tun bē ciraw ta jenkuru ra, olugu kelen ta muso nana Iliyasu fē, ka na kasi Iliyasu kōrō, k'a fō a ye ko: «Ne ta cē min tun ye i ta baaraden ye, ale sara; ele fana k'a lōn ko Matigi Ala pasiranbaga tun lo. Nka cē min ta juru bē an na, ale nana ko a bēna ne dence fla bēe ta ka taga o ke a ta jōnw ye.» ² Iliyasu ko muso ma ko: «Ne bē se ka mun le ke i ye sa! Fēn min bē i fē so kōnō, o fō ne ye.» Muso ko: «Foyi le tē i ta jōnmuso fē ni turu fitini tē turubaranin dō kōnō.»

³ Iliyasu ko a ma ko: «Taga minan lakolon dōw singa i sigijōgōnw bēe fē. I ye a ke minan caman ye dē! ⁴ O kō, i ye taga don i ta bon kōnō, ka da tugu i ni i ta denw da ra, ka i ta turu yelema o minanw bēe kōnō. Ni minw fara, i ye olugu bla kere fē.»

⁵ Iliyasu ka min fō, muso tagara a ke ten. A tagara don so kōnō, ka da tugu ale ni a denw da ra. Denw ka ke minanw di ye a ma, a ka ke turu yelema ye o kōnō. ⁶ Minanw bēe nana fa tuma min na, a ko a dence dō ma ko: «Na ni minan were ye!» Den k'a jaabi ko: «Minan were tē yi tuun!» O fōra minke, turu lōra. ⁷ Muso bōra ka taga o fō Ala ta cira ye. Ala ta cira ko: «Taga turu fiyeere sisan, ka i ta juruw sara ni o wari ye. Ni min ka to o kō fē, i ye o ke i ni i denw ta baro ye.»

Sunamukamusu ta ko

⁸ Lon dō, Iliyasu tun bē temena Sunemu dugu kōnō. O y'a sōrō muso naforotigi dō tun bē o dugu kōnō; ale ka Iliyasu daari ko a ye lō ka domuni

ke o ta so. K'a ta o wagati ra, tuma o tuma ni Iiyasu tun be teme o dugu ra, a tun be lo o muso ta so ka domuni ke.

⁹ Lon do, muso k'a fo a ce ye ko: «Ne k'a lon ko nin ce min be to ka teme an fe tuma bee, ko Ala ta mogo saninman lo. ¹⁰ A to an ye bon fitini do lo a ye sankaso kunna, ka lanan ni tabali ni siginan ni lanpan do bla yi; ni o kera, ni a ka na an fe tuma o tuma, a be se ka si o yoro ra.»

¹¹ Ayiwa, lon do Iiyasu nana don o dugu konon minke, a tagara don o sankaso bon konon ka si yi. ¹² Iiyasu k'a fo a ta baarden kanbelen ye, min ye Gehazi ye, ko a ye taga Sunamukamusu wele ka na. Gehazi tagara a wele; a nana Iiyasu fe. ¹³ Iiyasu k'a fo Gehazi ye ko: «A fo nin muso ye ko ale ka nin kopumanw bee ke an ye; an be se ka mun le ke ale ye sisan? Yala a b'a fe an ye a ko fo masace ye wa, walama kerekejama kuntigi ye?» Muso k'a jaabi ko: «Ne siginin be hera ra ne ta mogow ce ra ka ban.»

¹⁴ Iiyasu k'a fo Gehazi ye tuun ko: «O tuma an be se ka mun le ke a ye sa?» Gehazi ko: «Den koni t'a fe, a ce fana korora ka ban.» ¹⁵ Iiyasu ko Gehazi ma ko: «A wele ka na tuun!» Gehazi k'a wele; a nana ka na lo da ra. ¹⁶ Iiyasu ko a ma ko: «San were pogontumasi, i bena dence soro!» Muso ko: «E, on-on, ne matigice Ala ta cira, i kana i ta jonmuso nege sa!»

¹⁷ Nka muso nana konon ta o sanyelema ra, o wagati kelen na. A ka dence soro, i n'a fo Iiyasu tun k'a fo a ye cogo min na.

Iiyasu ka Sunamukamusu dence su lakunu

¹⁸ Ayiwa, den nana koroya. Lon do, a bora ka taga a face ko simantigeyoro ra. ¹⁹ Den nana a fo a face ye ko: «Ne kun, ne kun!» A face k'a fo baarden do ye ko a ye taga ni a ye a bamuso fe. ²⁰ Baarden ka den ta ka taga ni a ye a bamuso fe; a siginin tora a bamuso sen kan fo ka taga tere se kuncu. O ko, a sara. ²¹ Muso yelenna ni den ye sankaso kunna, ka taga a la Ala ta cira ta lanan kan, ka da tugu a da ra ka bo.

²² A k'a fo a ta ce ye ko: «Sabari i ye baarden kanbelen do bla ka na ni falimusu kelen ye yan. Ne b'a fe ka teliya ka taga Ala ta cira fe ka na.»

²³ A ce ko a ma ko: «Mun na i be taga a fe bi? Karokura panagbe te, Nenekirilon* fana te.» Muso ko: «Foyi te yi.» ²⁴ A ko baarden ye falimusu laben. A sigira fali kan, k'a fo baarden ye ko: «Bla fali na, an ye taga. Ni ne m'a fo i ye ko i ye lo, i kana lo ni ne ye sira ra.»

²⁵ Muso tagara Ala ta cira fe Karimeli kuru kan. Ala ta cira k'a nato ye fo yorojan. A k'a fo a ta baarden kanbelen Gehazi ye ko: «Sunamukamusu ye nin ye! ²⁶ Bori, i ye taga a kunben, i ye a pininka ni a ka kene, ni a ce ni a dence ka kene.» Gehazi tagara muso pininka; muso ko: «O bee ka kene.»

²⁷ Muso tagara se Ala ta cira koron Karimeli kuru kan minke, a birira ka Ala ta cira senw mina. Gehazi ko a b'a mina ka bo yi. Nka Ala ta cira ko: «A to yi, sabu a nin toronin lo; nka Matigi Ala ka o ko dogo ne ma, a ma ne lasomi.» ²⁸ Muso ko Iiyasu ma ko: «Yala ne tun k'a fo ne matigice ye ko ne be den fe wa? Ne tun m'a fo i ye ko i kana ne nege wa?»

²⁹ Iiyasu ko Gehazi ma ko: «I yere cesiri, i ye ne ta bere ta i boro ka taga. Ni i ka ben ni mogo ye, i kana a fo; ni mogo ka i fo, i kana a lamina fana. I be taga ne ta bere bla cenin pada kan.»

³⁰ Nka cenin bamuso ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman ni ele yere togo ra, ko can ra, ne koni tena seko ka taga ni i te ni ne ye.» Iiyasu wurira o le ra ka gban muso ko. ³¹ O y'a soro Gehazi tun blara o na ka ban. A tagara bere bla den pada kan; nka mankan ma bo, foyi ma ke. A sekora o le ra ka na Iiyasu kunben, k'a fo a ye ko: «Cenin ma kunu de!»

³² Iliyasu tagara se so kɔnɔ minke, a ka cenin lanin ye a ta lanan kan, a sara. ³³ A ka da tugu o fla da ra, ka Matigi Ala daari. ³⁴ A yelenna ka la den kan, k'a da don den da ra, k'a padenw la den padenw kan, k'a borow la den borow kan. A lanin tora den kunna minke, den fari ka ke gban ye. ³⁵ O ko, a wurira ka yaalayaala bon kɔnɔ, ka seko ka taga yelen ka la den kan tuun. Den tisora sijaga wolonfla, k'a ja yele. ³⁶ Iliyasu ka Gehazi wele k'a fo a ye ko a ye Sunamukamuso wele ka na. Gehazi k'a wele; a nana Iliyasu fe. Iliyasu k'a fo a ye ko: «I den ta!» ³⁷ Muso k'a yere firi Iliyasu sen korɔ, k'a kinbiri gban dugu ma a korɔ, ka sorɔ ka wuri ka den ta ka bo.

Iliyasu ka domuni saninya

³⁸ O ko, Iliyasu sekora ka na Giligali. O y'a sorɔ kongɔba tun benna jamana kan. Ciraw ta jenkuru karamogodenw tun lajennin be Iliyasu korɔ. Iliyasu k'a fo a ta baaraden kanbelen ye ko: «Negedagaba sigi ta ra, i ye domuni do tobi cira karamogodenw ye.» ³⁹ O ra, kelen bora ka taga kongo kɔnɔ, ka taga nanflaburu dow jini. A ka yiriden dow sorɔ yiri woyota do ra; a ka o tige caman k'a ta derege fa. A sera so kɔnɔ minke, o ka o tigetige k'a ke daga kɔnɔ, k'a sorɔ mogɔ si tun m'a lon yiri suguya min lo. ⁴⁰ O nana domuni bo k'a di mogow ma. Nka o k'a nene minke dorɔn, o ka kule ci ko: «E, Ala ta ciraden, nin be mogɔ faga!» O ma se k'a domu.

⁴¹ Iliyasu ko: «Aw ye na ni mugu do ye yan.» O nana ni mugu ye. A ka mugu do ke daga kɔnɔ, k'a fo o ye ko o ye domuni di mogow ma o ye a domu. Kabini o kera, domuni ma kojugu ke mogɔ si ra tuun.

Iliyasu ka domuni di mogɔ keme ma

⁴² Lon do, ce do bora Baali Salisa dugu kɔnɔ, ka na ni a ta foro siman folo ye ka na o di Ala ta cira ma: burukun mukan, ani simankura; a tun ka o fenw ke a ta borɔ le kɔnɔ ka na ni a ye. Iliyasu k'a fo a ta baaraden ye ko: «Nin mina k'a di mogow ma, o ye a domu.» ⁴³ A ta baaraden k'a jaabi ko: «Ne be se ka nin buru taran mogɔ keme ra cogo di?» Iliyasu ko: «A di o ma, o ye a domu, sabu Matigi Ala ko, ko o bena a domu fo k'a to to.» ⁴⁴ A ka buru di o ma. O ka domuni ke fo k'a to to, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na.

5

Iliyasu ka Naaman ta bana keneya

¹ Siri masace ta kerekajama kuntigi togɔ tun ye ko Naaman. A matigice min ye masace ye, o tun b'a jate, ani k'a bonya kosebe; sabu Matigi Ala tun ka Sirikaw bosi Naaman le sababu ra. Kerekacefari tun lo, nka farirabana do tun b'a ra.

² Wagati do ra, benkannikebaga dow tun bora Siri jamana ra ka taga ben Izirayeli jamana yoro do kan, ka sungurunin do mina ka na ni o ye. O sungurunin nana to baaradenya ra Naaman ta muso fe.

³ Lon do, o sungurunin k'a fo a matigimuso ye ko: «E, ni ne matigice tun be se ka taga Ala ta cira fe Samari dugu kɔnɔ, a tun bena a ta farirabana keneya.»

⁴ Naaman tagara o kuma fo a matigice ye, ko sungurunin min bora Izirayeli jamana ra, ko o ka min fo, o le ye nin ye. ⁵ Siri masace ko Naaman ma ko: «Ayiwa, wuri ka taga Samari. Ne bena sebe do ci Izirayeli masace ma.»

Naaman ka warigbe kilo keme saba ni binaani ta, ani sanin kilo biwolonfla, ani deregebakura tan. ⁶ A tagara ni sebe do ye ka taga o di

Izirayeli masace ma. A tun k'a fo o sebe kono, ko: «Ne be nin sebe di ne ta kerekejama kuntigi Naaman ma ka taga a di i ma, janko i ye a ta farirabana keneya.»

⁷ Izirayeli masace ka sebe karan minke, a k'a ta faniw mina ka o faran*; a ko: «O tuma ne le ye Ala ye, ko ne be moggo faga, ka soro k'a nin don a ra tuun wa, fo a be na a fo ne ye ko ne ye moggo do keneya, k'a ta farirabana ban? Aw yere na b'a ra ko a be keresababu le pinina ne fe tan.»

⁸ Ala ta cira min ye Ilyasu† ye, o kuma tagara se ale ma minke, ko Izirayeli masace k'a ta faniw faran, a ka cira bla masace ma, k'a fo a ye ko: «Mun na i ka i ta faniw faran? Aw ye o ce bla ka na ne fe yan; a bena a lon ko Ala ta cira do be Izirayeli jamana ra.»

⁹ Naaman nana ni a ta sow ni a ta sowotoro ye ka na lo Ilyasu ta bon da ra. ¹⁰ Ilyasu ka moggo do ci ka taga a fo a ye ko a ye taga ko Zuriden ko ra fo sijaga wolonfla, ko a fari bena saninya, a be keneya. ¹¹ O kuma fora Naaman ye minke, Naaman dimina ka sira ta ko a be seko ka taga a ta jamana ra; a ko: «Ne tun b'a miirira ko ale yere le bena bo ka na ne fe, k'a Matigi Ala togo fo ne kan, k'a boro lala ne fari yorow kan, ka farirabana keneya. ¹² O tuma Damasi ta kow, minw ye Amana ko ni Paripari ko ye, olugu man fisa ni Izirayeli jamana kow bee lajennin ye wa? Yala ne tun te se ka ko o ko do ra ka keneya wa?»

A k'a ko don ka ke taga ye, a dimininba. ¹³ A ta baaradenw gbarara a ra ka kuma a fe. O ko: «Baba, ni cira tun ka kogbelen do le jini i fe, i tun tena o ke wa? Ni a nana a fo i ye ko i ye taga i yere ko doron le, janko i ye saninya, o tuma i ka kan ka o ke!» ¹⁴ Naaman sekora o le ra, ka taga ko Zuriden ko ra fo sijaga wolonfla, i n'a fo Ala ta cira tun k'a fo cogo min na. A fari nugura k'a ke i ko denfitini fari. A fari saninyara.

¹⁵ Naaman ni a komogow bee sekora ka taga Ala ta cira fe. A tagara se minke, a lora Ala ta cira na fe, k'a fo ko: «Sisan ne k'a lon ko Ala were te dunuwa yoro si ra tuun, ni Izirayeli ta Ala te. Ayiwa, sisan i ta jonce be nin bonya min di i ma, sabari ka o mina.»

¹⁶ Ilyasu k'a jaabi ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ne be baara ke min ye, ko ne tena foyi mina.» Naaman k'a daari cogo bee ra, nka a ma son. ¹⁷ Naaman ko: «Ni i tena son foyi ma, o tuma a to o ye i ta jamana dugukolo buguri do di ne ma, min be sofali fla ta doni bo‡; sabu i ta jonce t'a fe ka saraka jenita* walama ninsondiya saraka* bo ala were ye tuun ni Matigi Ala te.

¹⁸ «Nka Matigi Ala ye yafa i ta jonce ma fen kelen min na, o ye nin ye: ni ne matigice masace ka don a ta ala Rimon ta batoso kono tuma o tuma ko a b'a kinbiri gban, a be digi ne boro le kan; o ra ne fana be ne kinbiri gban Rimon ta batoso kono. Ni ne nana taga ne kinbiri gban Rimon ta batoso kono, Matigi Ala ye yafa i ta jonce ma o ra.» ¹⁹ Ilyasu ko a ma ko: «Taga hera ra!»

Gehazi ta janfa

Naaman bora Ilyasu koro, ka taga ka janfa doonin minke, ²⁰ Ala ta cira Ilyasu ta baaraden min ye Gehazi ye, ale k'a fo a yere kono ko: «A fe, nin Sirikace Naaman nana ni fen minw ye, ne matigice ka o bee to a boro, a ma son ka foyi si mina a boro. Ne be kari Matigi Ala togo ra, ko ne bena

* **5:7** 5.7 A ka o ke k'a yira ko a dimina le. † **5:8** 5.8 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. ‡ **5:17** 5.17 O wagati mogow tun b'a miiri ko i te se ka jamana do ta ala bato, ni a sarakaboyoro ma lalaga ni o jamana yere bogu ye. O koson Naaman ka nin ko ke.

bori ce nin ko ka taga fen do mina a fe!» ²¹ Gehazi ka sira mina ka gban Naaman ko. Naaman nana a borito ye ka na ale ko minke, a jigira ka bo a ta sowotoro konɔ, ka taga a kunben; a ko a ma ko: «Hera le be yi wa?» ²² Gehazi ko: «Hera le be yi. Ne matigice le ka ne ci ko ne ye na a fo i ye ko cira karamogoden kanbelen fla bora Efirayimu kuruyorow ra ka na ale fe; ko i ye warigbe kilo bisaba ni looru, ani deregebakura fla di.» ²³ Naaman ko: «Sabari, i ye warigbe kilo biwolonfla mina.» A k'a daari k'a gbeleya ko a ye son ka o mina; Naaman yere ka warigbe kilo biwolonfla don boro fla konɔ ka o di a ma, ka deregebakura fla fana di a ta baarden kanbelen fla ma, olugu ka o fenw mina ka bla Gehazi na ka taga.

²⁴ Gehazi tagara se kongori korɔ minke, a ka o fenw mina baardenw boro, ka taga o bla bon konɔ. O ko, a ka baardenw laseko; olugu tagara. ²⁵ Sisan, ale yere tagara a matigice Ilyasu fe. Ilyasu k'a jininka ko: «Gehazi, ele tun tagara min le?» ²⁶ Gehazi ko: «I ta jonce tun ma taga yoro si!» Ilyasu ko: «Tuma min na ce jigira ka bo a ta sowotoro konɔ ka na i kunben, o tuma i ko ne nin tun te ele yera wa? O tuma waripinituma le sera sisan ke, ani faniw, ani oliviyesunw, ani rezenforow, ani sagaw, ani misiw, ani joncew, ani jonmusow?» ²⁷ Ayiwa, Naaman ta farirabana bena yelama ele ni i ta durujaw fe wagati bee.»

Gehazi bora Ilyasu korɔ; o yoronin bee, farirabana k'a mina, k'a fari bee mina k'a gbe pepepe.

6

Ilyasu ka jendeden labɔ ji jukoro

¹ Lon do, ciraw ta karamogodenw k'a fo Ilyasu* ye ko: «A fe, an be yoro min na yan ni i ye, o yoro ka dogo an ma sisan. ² A to an ye taga fo Zuriden ko da ra, an bee be taga yiri kelen kelen tige, ka yoro do lo ka to o yoro ra.»

³ Ilyasu ka o jaabi ko: «Aw ye taga.» Nka, o ra kelen k'a fo Ilyasu ye ko: «Sabari ka na ni i ta jonw ye.» A ka o jaabi ko: «Ne bena taga ni aw ye.»

⁴ A tagara ni o ye. O tagara se Zuriden koda ra minke, o ka ke yiriw tige ye. ⁵ Ka kelen to yiritige ra, ale ta jendeden bora ka ben ji ra. A kulera ko: «E, an karamogo, ne tun k'a singa do le fe.» ⁶ Ala ta cira k'a jininka ko: «A benna min le?» A k'a yoro yira a ra. Ilyasu ka yirikunkurun do tige ka o firi a no ra; jendeden fogonna ji kunna. ⁷ A ko a ma ko a ye a ta. Ce k'a boro foni k'a ta.

Sirikaw ko o be Ilyasu mina

⁸ O wagati ra, Sirikaw ta masace tun be kere ra ni Izirayelimogow ye. Sirikaw ta masace kumana ni a ta jamana pamogow ye, k'a fo o ye ko: «An ta kerekejama bena sigi nin yoro le ra.» ⁹ O yoronin bee, Ala ta cira ka mogɔ ci ka taga a fo Izirayeli masace ye ko: «Aw kana teme nin yoro tisina ra, sabu Sirikaw bena taga yi le.» ¹⁰ Izirayeli masace ka mogɔ dow ci, ko Ala ta cira ka yoro min ko fo o ye, ko dow ye taga dogo ka lo ka o yoro fe.

Ala ta cira ka Izirayeli masace lasomi ten, sinaga kelen te, sinaga fla te. ¹¹ A ko nana Siri masace kononofiri. A k'a ta kerekejama kuntigiw wele ka o jininka ko: «Anw ce ra min tigi be ni Izirayeli masace ye, aw te o fo ne ye wa?» ¹² A ta kerekejama kuntigiw ra kelen k'a jaabi ko: «Ne matigice masace, an si te ni a ye! Ala ta cira Ilyasu min be Izirayeli jamana ra de, ale le be to ka hali i ta bonkonokumaw bee fo Izirayeli masace ye.»

¹³ Siri masace ko: «Aw ye taga a fe, a be yoro min na; ne bena mogɔ

* **6:1** 6.1 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

ci ka taga a mina.» O mɔgɔw tagara, ka seko ka na a fo masace ye ko Iliyasu be Dotan dugu kono. ¹⁴ A ka kerekeden caman ci ka taga ni sow ni sowotorow ye. Olugu tagara se dugu kere fe su fe; o ka dugu lamini. ¹⁵ Ala ta cira ta baaraden nana wuri sogomada joona fe ka bo kene ma. A barara ka kerekeden caman ye, o ka dugu lamini ni o ta sow ni o ta sowotorow ye. Baaraden kanbelen tagara a fo Ala ta cira ye ko: «E, ne matigice, an bena nin ko ke di?» ¹⁶ Iliyasu k'a jaabi ko: «I kana siran, sabu an ta mɔgɔw ka ca ni olugu ta mɔgɔw ye.» ¹⁷ A ka Ala daari k'a fo ko: «Matigi Ala, sabari, i ye a na ye, janko a ye yeri ke.» Matigi Ala ka baaraden kanbelen na ye. A ka sow ni sowotoro tasumamanw ye kuru fan be ra, o ka Iliyasu lamini.

¹⁸ Sirikaw nana ke na ye Iliyasu ko. Iliyasu ka Matigi Ala daari ko: «Matigi Ala, sabari ka nin kerekajama be na fiyen.» Matigi Ala ka o be na fiyen ka kana ni Iliyasu ta kuma ye. ¹⁹ Iliyasu k'a fo o ye ko: «Sira te yan ye. Aw be dugu min yoropinina, o te nin ye. Aw be ce min yoropinina, aw ye na ne be taga ni aw ye o fe.» Iliyasu tagara ni o ye fo Samari dugu kono. ²⁰ O tagara don Samari minke, Iliyasu ko: «Matigi Ala, nin mɔgɔw na ye, janko o ye yeri ke.» Matigi Ala fana ka o na ye, o k'a ye ko olugu be Samari dugu cenance le ra. ²¹ Izirayeli masace ka o ye minke, ale ko Iliyasu ma ko: «Baba, an ye o faga wa?» ²² Iliyasu k'a jaabi ko: «Aw kana o faga de! Ni i ka taga kere ra ni i ta kerekemuru ye, walama ni i ta kalan ye, ni i sera ka mɔgo minw panaman mina ka na ni o ye, yala i be olugu faga le wa? Domuni ni ji le di o ma, o ye domuni ke, ka min; o ko, o ye seko ka taga o matigice fe.» ²³ Izirayeli masace ka domuniba di o ma; o ka o domu, ka min. O ko, a ka o labla; o tagara o matigice fe. K'a ta o wagati ra, Sirikaw ta kerekedenw ma to ka na Izirayeli jamana ra tuun.

Kongɔ benna Samari dugu kan

²⁴ Wagati do were ra tuun, Siri masace min ye Beni Hadadi ye, ale k'a ta kerekajama be lajen ka taga Samari dugu lamini. ²⁵ Sirikaw ka Samari dugu lamini ka men; o kera sababu ye k'a to kongoba benna Samari dugu kan, ka na a ke fo Samari dugu kono, fali kunkolo kelen doron songo nana ke fo warigbe kilo kelen; tunganibo† borotage na kelen songo nana ke fo warigbe garamu bilooru ni looru ye.

²⁶ Lon do, Izirayeli masace tun be tagamana dugu kogo kunna; muso do perenna, k'a fo a ye ko: «E, ne matigice masace, ne bosi!» ²⁷ Masace k'a jaabi ko: «Ni Matigi Ala ma i bosi, ne be se ka i bosi ni mun ye? Yala simankise gbasinin le be ne fe wa, walama rezenji, ka o di i ma?» ²⁸ Masace ko a ma tuun ko: «A kera di le?» Muso ko: «A fe, muso nin le k'a fo ne ye ko: <I dence di, an b'a domu bi; sini an bena ne ta domu.> ²⁹ An ka ne dence tobi k'a domu. O dugusagbe, ne ko a ye a dence di an b'a domu minke, a k'a dence dogo.»

³⁰ Masace ka o muso ta kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faranfaran‡. Masace nana ke teme ye dugu kogo kunna tuun minke, mɔgɔw k'a korosi k'a ye ko a tun ka borofani le don a yere ra, a ta masacefaniw jukoro.

³¹ Masace ko: «Ni Safati dence Iliyasu kunkolo tora a kan na bi koni, o tuma Ala ye kojugu suguya be ben ne kan.»

† 6:25 6.25 I b'a soro ko o tun be tunganibo le ke ka tobiri ke. Nka dow b'a miiri ko tunganibo ye nanfen do togo le ye yan. ‡ 6:30 6.30 A ka o ke k'a yira ko a jusu kasira kosebe.

³² O wagati y'a soro Iliyasu tun siginin be a ta bon kono, cekorobaw siginin be a koro. Izirayeli masace k'a ta mogo do ci ka taga Iliyasu fe. Nka sani o ciraden ye se yi, Iliyasu tun k'a fo cekorobaw ye ko: «Aw y'a fe, ce mogofagabaga le ka mogo ci ka na ne kun tige. Aw ye aw yere korosi, ni a ta ciraden ka se yan, aw ye da tugu a ja, k'a bari a kana don; ne be a matigice yere senkan menna a ko fe ka na.» ³³ K'a to o kuma ra ni o ye, masace nana§. Masace ko: «Nin kojuguw bee bora Matigi Ala yere le ra; ne be se ka ne jigi la Matigi Ala kan tuun cogo di?»

7

¹ Iliyasu* ko: «Aw ye Matigi Ala ta kuma lamen. Matigi Ala ko: «Sini nin wagati kelen na, mugu tentennin kilo tan, o songo bena ke warigbe garamu tan ni kelen doron; simankise kilo mukan, o songo fana bena ke warigbe garamu tan ni kelen doron, Samari dugu donda ra yan.» » ² Kerekeden min tun ye masace blasirabaga ye, ale ka Ala ta cira jaabi ko: «Hali ni Matigi Ala ka wo dow le bo sankolo ra ka siman lajigi, nin ko be se ka ke wa?» Iliyasu k'a jaabi ko: «Ele ja koni bena a ye, nka i tena do domu a ra le.»

Sirikaw borira ka bo o sigiyoro ra

³ O wagati ra, ce naani tun be dugu donda ra, farirabana tun be minw na. Olugu k'a fo jagon ye ko: «O tuma anw bena to yan tan fo ka na sa wa? » ⁴ Ni an ka don dugu kono, an bena taga sa le, sabu kongo be dugu kono yi. Ni an ka to yan fana, an bena sa. Ni a be ten, o tuma an ye taga an yere di Sirikaw ma kunkelen. Ni o ka an to yi, o lo; ni o fana ka an faga, a banna.»

⁵ O wurira terebenda fe ka taga Sirikaw ta kerekajama sigiyoro ra. O tagara se Sirikaw sigiyoro koro minke, o k'a ye ko mogo si te yi.

⁶ Matigi le tun ka sowotorow mankan ni soborikan ni kerekajamaba do mankan don Sirikaw toro ra o sigiyoro ra yi. O kera minke, Sirikaw k'a fo jagon ye ko: «A fe, Izirayeli masace ka Hetikaw ta masacew, ani Misirankaw ta masacew ni o ta kerekajamaw le wele ka na an kama.»

⁷ Sirikaw wurira ka bori terebenda fe, ka o ta fenw bee to a cogo ra, o sigiyoro ra; o tagara ka o ta fanibonw ni o ta sow, ni o ta faliw bee to; o borira ka o yere bosi. ⁸ Ayiwa, farirabana tun be o ce minw na, olugu tagara se Sirikaw sigiyoro ra minke, o donna fanibon kelen kono; o ka domuni ke ka min, ka warigbe ni sanin ni fani dow ta ka taga o dogo. O sekora ka na don fanibon do were kono tuun, ka fen dow ta ka taga o fana dogo.

Sirikaw boriko fora Izirayeli masace ye

⁹ Ayiwa, o ce naani nana a fo jagon ye ko: «An be min kera tan, o man ni. Kibaropuman le be an fe bi, an ka kan ka min fo, nka an b'a kera an yere dama ta ye. Ni an jera nin ko kan, k'a to tan fo ka taga dugu gbe, Ala bena o hake bo an na. An ye taga nin ko lakari masace ta somogow ye.»

¹⁰ O tagara dugu donda korosibaga do wele, k'a fo ale ye ko: «An bora ka taga se Sirikaw sigiyoro ra, k'a ye ko mogo si te yi, mogo si kan te menna yi. Sow ni faliw doron le sirinin be yi; fanibonw be o cogo ra yi.» ¹¹ Dugu donda korosibagaw ka mogo do wele dugu kono, ko a ye taga o ko lase masace ni a ta sokonmogow ma. ¹² Masace ka o kuma men minke, a wurira su fe k'a fo a ta jamana jamogow ye ko: «Sirikaw be min kera an na, ne bena o jafow aw ye. O k'a lon ko kongo benna an kan minke, o koson

§ 6:33 6.33 Kitabu dow kono a sebera ko: ciraden nana se. * 7:1 7.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

o b'ora o sigiyoro ra ka taga dogo kongo kono. O b'a fe an ye bo dugu kono le, olugu ye an mina, ka soro ka don dugu kono.»

¹³ Jamana namogo do ka masace jaabi ko: «So minw belen tora an fe, an ye looru mina o sow ra, ka mogo dow ci ni o ye ka taga fleri ke. Ni o tagara, o tena foyi cen an ye, sabu o ni Izirayelimogo tow bee le ye kelen ye, to te o si ra tuun. An ye o bla, o ye taga a fe k'a lon min be yi.»

¹⁴ O ka o sow bla sowotoro fla ja fe; masace ka o mogow ci Sirikaw ta kerekejama sigiyoro ra, ko o ye taga a fe a be cogo min na. ¹⁵ O tagara, ka taga se fo Zuriden ba koro. O k'a ye ko sira bee fanin be faniw na, ani Sirikaw korotokojugu tun ka fen minw firi o yere ko. Ciradenw sekora ka na o ko lakari masace ye.

¹⁶ A kera ten minke, jama girinna ka bo ka taga Sirikaw ta fenw ce. O wagati le ra, mugu tentennin kilo tan songo kera warigbe garamu tan ni kelen doron; simankise kilo mukan songo fana kera warigbe garamu tan ni kelen doron ye, ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye. ¹⁷ Kerekeden min tun ye masace blasirabaga ye, masace tun ka ale le bla ko a ye dugu donda korosi. Nka mogow girinto ka bo dugu donda fe, o ka ale don fo k'a faga dugu donda ra; tuma min na masace tun tagara Ala ta cira fe, Ala ta cira tun ka o kuma le fo.

¹⁸ O wagati le ra, Ala ta cira tun k'a fo ko: «Mugu tentennin kilo tan songo bena ke warigbe garamu tan ni kelen doron ye; simankise kilo mukan songo fana bena ke warigbe garamu tan ni kelen doron ye, sini nin wagati kelen na, Samari dugu donda ra yan.» ¹⁹ Nka masace blasirabaga tun ka Ala ta cira jaabi ko: «Hali ni Matigi Ala ka wo dow le bo sankolo ra ka siman lajigi, nin ko be se ka ke wa?» Ilyasu tun k'a jaabi ko: «Ele ja koni bena a ye, nka i tena do domu a ra le.» ²⁰ O le fana kera ce ra. Jama girinto k'a don dugu donda ra, fo k'a faga.

8

Sunamukamuso ta ko

¹ Ayiwa, Ilyasu* tun ka muso min dence su lakunu, a tun k'a fo o muso ye ko: «Wuri ka taga yoro were, i ni i ta somogow. Ni aw ka yoro min soro, aw ye taga to yi, sabu Matigi Ala bena kongo ben jamana kan; kongo bena ben jamana kan ka se fo san wolonfla.» ² Ala ta cira tun ka min fo, muso fana tun k'a ke ten. A ni a ta somogow tun tagara, ka taga sigi Filisikaw ta jamana ra fo san wolonfla.

³ O san wolonfla temenin ko, muso sekora ka bo Filisikaw ta jamana ra ka na a yere ta jamana ra. A tagara masace fe, ka taga a daari ko a y'a to o ye ale ta so ni a ta foro seko ale ma.

⁴ O y'a soro masace tun be kumana ni Gehazi ye, min ye Ala ta cira ta baarden ye. Masace tun k'a fo a ye ko: «Ilyasu ka koba minw ke, o bee lakari ne ye!» ⁵ Ayiwa, Ilyasu tun ka su do lakunu cogo min na, Gehazi tun be o ko lakarira masace ye wagati min na, o wagati kelen yere ra Ilyasu tun ka o muso min dence su lakunu, o muso nana se masace fe, k'a daari ko a y'a to o ye ale ta so ni a ta foro seko a ma. Gehazi ko masace ma ko: «Ne matigice masace, muso yere ye nin ye; Ilyasu tun k'a dence min fana su lakunu, o ye nin ye.» ⁶ Masace ka muso pininka; muso fana k'a bee pafu a ye. Masace k'a ta baarden do bla ni muso ye, ko fen o fen ye muso ta ye, ko a ye taga o bee seko a ma; ko tono o tono sorora muso ta foro ra kabini a tagalon, fo ka na se bi ma, ko o ye o bee seko a ma fana.

* **8:1** 8.1 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

Hazaheli kera Siri masace ye

⁷ O kɔ, Iliyasu tagara Damasi. O wagati ra, Beni Hadadi, min ye Siri masace ye, ale tun man kenɛ. O tagara a fɔ a ye ko: «Ala ta cira nana yan.» ⁸ Siri masace k'a fɔ Hazaheli ye ko: «Bonya dɔ ta i boro, i ye taga Ala ta cira fɛ. I ye taga a fɔ a ye ko a ye Matigi Ala jininka ne ye, ko yala ne bɛna bɔ nin bana ra wa?»

⁹ Hazaheli tagara Iliyasu fɛ; a tun ka Damasi dugu fɛnɲumanw bɛɛ dɔ ta, ko a bɛ taga Iliyasu bonya ni o ye. A ka o fɛnw bɛɛ la ɲɔgɔmɛ binaani kɔ ra. A tagara se minke, a lɔra Iliyasu ɲa fɛ k'a fɔ a ye ko: «I dence Beni Hadadi, min ye Siri masace ye, ale le ka ne ci i fɛ ka na i jininka ni ale bɛna kenɛya ka bɔ a ta bana ra.» ¹⁰ Iliyasu k'a jaabi ko: «Taga a fɔ a ye ko: <Sigiya t'a ra, i bɛna kenɛya.> Nka can yɛrɛ ra, Matigi Ala k'a yira ne ra ko a bɛna sa.» ¹¹ O kɔ, Ala ta cira k'a ɲa lɔ Hazaheli ra ka mɛɛn, fɔ ka na Hazaheli yɛrɛ maroya. Ala ta cira kasira. ¹² Hazaheli k'a jininka ko: «Mun na ne matigice bɛ kasira?» Iliyasu k'a jaabi ko: «Ne bɛ kasira, sabu ele bɛna kojugu min ke Izirayelimɔgɔw ra, ne ka o lɔn. I bɛna tasuma don o ta dugu barakamanw ra. I bɛna o ta kanbelenw faga ni kerɛkemuru ye, ka denmisenninw bugɔ fɔ ka o ɲɔɲɔ, ka musokɔnɔmanw kɔnɔ faran.» ¹³ Hazaheli ko: «I ta jɔnce ye mun le ye, ka n'a fɔ ko ne bɛ nin kobaw ɲɔgɔn ke? Ne min tɛ foyi ye, ni wuru gbansan tɛ?» Iliyasu ko: «Matigi Ala k'a yira ne ra ko ele le bɛna ke Siri jamana masace ye.»

¹⁴ Hazaheli bɔra Iliyasu kɔrɔ, ka taga a matigice fɛ. A matigice k'a jininka ko: «Iliyasu ka mun le fɔ?» A k'a jaabi ko: «A k'a fɔ ne ye ko sigiya t'a ra, i bɛna kenɛya.» ¹⁵ O dugusagbɛ, Hazaheli ka birifani dɔ ta, ka o su ji ra, k'a biri masace ɲa kan, k'a nɛnɛkiri fereke; masace sara. Hazaheli sigira masaya ra a nɔ ra.

Zuda masace Yoramu ta wagati (Kibaroyaw flanan 21.2-20)

¹⁶ Akabu dence Yoramu ta masaya san loorunan na Izirayeli mara kunna, ka Yosafati to masaya ra belɛn Zuda mara kunna, Yosafati dence Yoramu sigira masaya ra Zuda mara kunna. ¹⁷ Yoramu sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni fla; a ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. ¹⁸ A ka Izirayeli masacew ta siraw le tagama, i n'a fɔ Akabu ta somɔgɔw tun k'a ke cogo min na, sabu a tun ka Akabu denmuso dɔ le furu; a ka kojugu ke Matigi Ala ɲa kɔrɔ. ¹⁹ Nka Matigi Ala ma sɔn ka Zuda mara halaki, a ta jɔnce Dawuda kɔsɔn, sabu a tun ka layiri ta Dawuda ye ko a bɛna a ta somɔgɔ dɔ to masaya ra wagati bɛɛ.

²⁰ Yoramu ta masaya wagati le ra, Edɔmukaw murutira, ka masace dɔ sigi o yɛrɛ kunna, ko o tɛ to Zuda ta fanga kɔrɔ tuun. ²¹ Yoramu tagara ni a ta sowotorow bɛɛ ye Sayiri. Su fɛ a tagara ben Edɔmukaw kan, ka o kerɛ; nka Edɔmukaw nana Yoramu ni a ta sowotorotigiw lamini. A laban, Yoramu ta kerɛkejama bɛɛ borira ka taga so. ²² A kera ten, Edɔmukaw murutira, ka ban Zuda ta fanga ma fɔ bi. O wagati kelen na, Libina mɔgɔw fana murutira.

²³ Yoramu ta ko tɔw, a ka ko minw bɛɛ ke, o bɛɛ sebera Zuda masacew ta kibarow kitabu kɔnɔ. ²⁴ O kɔ, Yoramu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacew suw kerɛ fɛ, a face Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ahaziya sigira masaya ra a nɔ ra.

Zuda masace Ahaziya ta wagati (Kibaroyaw flanan 22.1-6)

²⁵ Akabu dence Yoramu ta masaya san tan ni flanan na Izirayeli mara kunna, Yoramu dence Ahaziya sigira masaya ra Zuda mara kunna. ²⁶ Ahaziya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla. A ka san kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Atali; ale tun ye Izirayeli masace Omiri denmuso do ye. ²⁷ Ahaziya tun ka Akabu ta somogow ta sira le ta. A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ; a k'a ke i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu furu tun be a ta somogow ni Akabu ta somogow ce. ²⁸ Ale ni Akabu dence Yoramu tagara kere ra Siri masace Hazaheli kama, Ramoti, Galadi mara ra. Sirikaw ka Yoramu mandimi o kere ra. ²⁹ Ka Yoramu to kere ra ni Siri masace Hazaheli ye Ramoti, Sirikaw tun ka masace Yoramu mandimi a fari yoro minw na, Yoramu sekora ko a be taga o joriw flake Zizireli. Zuda masace Ahaziya, min tun ye Yoramu dence ye, ale tagara ko a be taga Akabu dence Yoramu fle Zizireli, a ta bana wagati ra.

9

Yehu sigira masaya ra

¹ *Cira Iliyasu** ka cira karamogoden do wele k'a fo a ye ko: «Fani do don, ka i yere cesiri, ka turubara nin ta i boro ka taga Ramoti, Galadi mara ra. ² Ni i sera yi, i ye Yehu yorɔnini, min face ye Yosafati ye, ani a bemace ye Nimisi ye. I ye a wele ka bo a tɔɔɔgonw ce ra, ka taga ni a ye bon do kono aw danna. ³ I be turubara ta, ka turu ke a kun na, k'a fo ko Matigi Ala ko: <Ne be turu ke i kun na, ka i sigi masaya ra Izirayeli mara kunna.> O ko, i be da yele ka bori ka bo joona, i kana meen yi.»

⁴ O cira kanbelen wurira ka taga Ramoti dugu kono, Galadi mara ra. ⁵ A tagara se yi minke, a k'a soro ko kerekejama kuntigiw tun be jɔgonye do kera. A ko: «Kuntigi, kuma do be ne fe k'a fo i ye.» Yehu ko: «Kuntigi juman kelen ko lo an bee ra?» A ko: «Kuntigi, ele yere ko lo.» ⁶ Yehu wurira ka don ni a ye bon do kono. Kanbelen ka turu ke a kun na, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne be turu ke i kun na, ka i ke Izirayeli masace ye, Matigi Ala ta mogow ta masace. ⁷ I bena i matigice Akabu ta somogow bee halaki; ni o kera, Yezabeli ka ne ta cira minw faga, ani a ka ne Matigi Ala ta baarden to minw bee faga, ne bena o bee fagari hake bo a ra. ⁸ Akabu ta somogow bee bena halaki, ka Akabu ta so cedenw bee halaki Izirayeli jamana ra, jon fara horon kan. ⁹ Ne ka min ke Nebati dence Yerobohamu ta so ra, ani Ahiya dence Bahesa ta so ra, ne bena o jɔgon le ke Akabu ta so ra. ¹⁰ Wuruw bena Yezabeli sogo domu Zizireli foro kono. Hali mogɔ tena soro k'a su don.> »

Ayiwa, karamogoden kanbelen ka o kumaw fo minke, a ka da yele ka bori ka taga.

¹¹ Yehu nana seko ka na a matigice ta kuntigi tow korɔ minke, olugu k'a nininka ko: «Mun le be yi? Nin fatoce nin nana i fe kun juman le ra?» Yehu ka o jaabi ko: «Foyi! Aw yere ka nin mogɔ suguyaw ta kumaw lon!»

¹² Nka o ko Yehu ma ko: «Faninya lo! A fo an ye.» Yehu ko: «Ayiwa, a ka min fo ne ye, o le ye nin ye; a ko Matigi Ala ko: <Ne be turu ke i kun na ka i ke Izirayeli masace ye.> »

¹³ Yehu ka o fo minke doron, o bee teliyara ka o ta deregebaw bobo ka o lala Yehu sen korɔ so donda senlayoro kan. O ko, o ka buru fiye, ka kule ci ko: «An ta masace Yehu!»

* **9:1** 9.1 Iliyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

Yehu tagara Yoramun ni Ahaziya kama

¹⁴ Ayiwa, Yosafati dence Yehu, Nimisi mamaden, ale wurira Yoramun kama o cogo le ra. O y'a soro Yoramun ni Izirayeli ta kerekeden tow bee tun be Ramoti dugu korosira Galadi mara ra, Sirikaw ta masace Hazaheli koson. ¹⁵ Nka masace Yoramun tun bora yi ka taga a yere flake Zizireli, sabu wagati min na o tun be kere ra ni Sirikaw ta masace Hazaheli ye, Sirikaw tun k'a mandimi.

Yehu k'a fo a torgonw ye o le ra ko: «Ni aw b'a fe can ra ko ne le ye ke masace ye, o tuma aw kana a to mogo si ye bo dugu konon yan, ka taga nin ko lakari Zizireli.»

¹⁶ O ko, Yehu donna a ta sowotoro konon ka taga Zizireli, sabu Yoramun tun lanin be yi le; Zuda masace Ahaziya fana tun nana ka na Yoramun fe.

¹⁷ Ayiwa, kerekeden min tun lonin be Zizireli dugu sankaso kunna ka yoro korosi, ale nana jama nato ye ni Yehu ye minke, a ko: «Ne na be jama do ra.» Yoramun ko a ma ko: «Sotigi do ci ka taga o kunben, k'a jininka ni hera lo.» ¹⁸ O sotigi tagara Yehu kunben, k'a fo a ye ko: «Masace ko yala hera lo wa?» Yehu ko a ma ko: «Ele ta nafa juman le be nin hera ra sisan? Temε ka bla ne ko, an ye taga.»

Dugu korosibaga k'a fo masace ye ko: «Sotigi tagara se o ma, nka a ma seko ka na.» ¹⁹ Yoramun ko o ye sotigi were ci. Ale fana tagara se o ma k'a fo o ye ko: «Masace ko, ko yala hera lo wa?» Yehu ko ale fana ma ko: «Ele ta nafa juman le be nin hera ra sisan? Temε ka bla ne ko, an ye taga.»

²⁰ Dugu korosibaga k'a fo masace ye tuun ko: «A tagara se o ma, nka a ma seko ka na; o ta jama pamogo fana be a ta sowotoro borira i ko Nimisi mamaden Yehu, sabu a be a borira i ko fato le.»

Yehu ka Yoramun faga

²¹ Yoramun ko: «Aw ye ne ta sowotoro laben.» O k'a ta sowotoro laben. Izirayeli masace Yoramun ni Zuda masace Ahaziya, olugu bee bora ni o ta sowotorow ye ka taga Yehu kunben. O tagara ben ni a ye Zizirelikace Naboti ta foro ra. ²² Yoramun ka Yehu ye minke doron, a ko a ma ko: «Yehu, hera lo wa?» Yehu k'a jaabi ko: «Hera wa? Mun hera le be o ye? Ka ele bamuso to a ta joston ni a ta subagayakow ra i ko hera wa?» ²³ Yoramun k'a ta so nasin fan were fe ka bori. A ko Ahaziya ma ko: «Ahaziya, janfa lo!» ²⁴ Nka Yehu k'a ta kalan ke ka Yoramun bon a ko ra, a kamankun fla ce. Bije k'a sonkun sogo fo ka taga bo a disi ra. Yoramun benna a ta sowotoro konon yi. ²⁵ Yehu k'a fo a ta baaraden Bidikari ye ko: «A su ta k'a firi Zizirelikace Naboti ta foro konon yi; sabu i hakiri b'a ra, ko wagati min ele ni ne tun be sowotoro konon a face Akabu ko fe, Matigi Ala tun ka nin danga kuma le fo a ma, ko: ²⁶ <Kunu ne ka Naboti ni a dencew jori ye, nka ne bena o jogon le ke ele fana ra nin foro kelen konon. Matigi Ala ko ten.> O koson a ta k'a firi foro konon, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye.»

Yehu ka Ahaziya faga (Kibaroyaw flanan 22.6-9)

²⁷ Zuda masace Ahaziya ka o ye minke, ale borira ka ke taga ye Beti Hagan sira fe. Yehu ni a ta mogow k'a gben. Yehu perenna, k'a fo a ta mogow ye ko: «Aw ye ale fana bon ni bibe ye k'a faga a ta sowotoro konon yi!» O k'a bon. Sira min be yelen ka taga Guri, o tun be tagara o sira le fe, Ibilehamu dugu koro. Ahaziya borira ka taga Megido, ka taga sa yi. ²⁸ A ta baaradenw k'a ta k'a don sowotoro do konon, ka taga ni a ye Zeruzalemu. O tagara a su don a ta kaburu konon, ka taga fara a bemaw kan, Dawuda ta

masabonba kɔnɔ. ²⁹ Ahaziya tun kera Zuda mara masace ye Akabu dence Yoram ta masaya san tan ni kelennan le ra.

Yehu ka Yezabeli faga

³⁰ Ayiwa, o kɔ, Yehu tagara don Zizireli dugu kɔnɔ. Yezabeli ka o mɛn minke, a ka kale la a ja ra, k'a kunsigi labɛn ka ja, ka lo a ta sankaso finetiri ra, a bɛ fleri kera sa. ³¹ Yehu tun bɛ donna dugu donda* fɛ minke dɔrɔn, Yezabeli pɛrɛnna k'a fɔ a ye ko: «I bɛ nana hera le ra wa, ele Zimiri†, min kera a matigice fagabaga ye?»

³² Yehu k'a kun kɔrɔta, ka finetiri flɛ, k'a fɔ ko: «Jɔntigiw le bɛ san fɛ yi, minw bɛ ni ne ye? Jɔn?» Lu baaraden fla, walama saba jɔgɔn jengera ka Yehu flɛ dugu ma. ³³ Yehu k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye a jɔni ka ben dugu ma yan.» O ka Yezabeli jɔni k'a ben dugu ma, fɔ k'a jori seriseri kogo kan, ani sow kan. Yehu ka sow bori ka yɛlɛn a kan, k'a dɔndɔn.

³⁴ O kɔ, Yehu donna dugu kɔnɔ, ka taga domuni kɛ, ka min. A ko a ta mɔgɔw ma ko: «Aw ye taga aw janto nin muso danganin su ra, k'a sutara, sabu masacedɛn lo.» ³⁵ Mɔgɔw tagara ko o bɛ taga a sutara, nka o ma taga foyi sɔrɔ a ra ni a kunkolo kolow tɛ, ani a senw, ani a borow. ³⁶ O sekɔra ka taga o fɔ Yehu ye. Yehu ko: «Matigi Ala tun ka o kuma le don a ta baaraden Iliya Tisibekace da ra, ko: «Wuruw le bɛna Yezabeli sogo domu Zizireli kongo kɔnɔ, ³⁷ ko Yezabeli su tɔ bɛna kɛ nɔgɔ le ye dugukolo kan, Zizireli kongo kɔnɔ, k'a kɛ fɔ mɔgɔ tena se k'a fɔ tuun ko: Yezabeli su ye.»

10

Yehu ka Akabu ta somɔgɔw faga

¹ Akabu ta somɔgɔ cɛden biwolonfla tun bɛ Samari. Yehu ka sɛbɛ dɔw kɛ, ka o ci ka taga Samari, ka taga dɔ di Zizireli dugutigiw ma, ka dɔ di a cɛkɔrɔbaw ma, ka dɔ di Akabu ta somɔgɔ cɛdenw lamɔbagaw ma. A tun k'a fɔ o sɛbɛw kɔnɔ ko: ² «Ayiwa, i n'a fɔ aw matigice masace dencew bɛ ni aw ye ka ban, sowotorow ni sow fana bɛ aw fɛ, aw ta dugu laminina ni kogow ye, kerekeminanw bɛ aw fɛ, o ra, ni nin sɛbɛ tagara se aw ma, ³ aw matigice dencew bɛɛ ra, aw y'a flɛ min ka ji, ani min ka ko lon, aw ye o sigi masaya ra a face nɔ ra; o kɔ, aw ye kerɛ kɛ ka aw matigice ta so mara.»

⁴ O mɔgɔw ka o sɛbɛ karan minke, o ja tigera kosebɛ. O ko: «Ni masace fla bɛɛ ma se ka lo a ja fɛ, o tuma anw le bɛna se ka lo a ja wa?» ⁵ O ra, masace ta so kɔrɔsibaga, ani dugutigi, ani cɛkɔrɔbaw, ani masace dencew lamɔbagaw, olugu ka cira bla Yehu ma k'a fɔ a ye ko: «Anw ye i ta jɔnw le ye; ni i ka min o min fɔ an ye, an bɛna o le kɛ. An tena mɔgɔ si sigi masaya ra. Ni min ka i yɛrɛ diya, i ye o le kɛ.»

⁶ Yehu ka sɛbɛ dɔ wɛrɛ ci o ma tuun, k'a fɔ o ye ko: «Ni aw bɛ ni ne ye, ni aw b'a fɛ ka ne kan mina, o tuma aw ye na ni aw matigice dencew bɛɛ kunkolow ye ne fɛ Zizireli yan, sini nin wagati jɔgɔn na.»

Ayiwa, o y'a sɔrɔ masace dence biwolonfla tun bɛ ni dugu jamɔgɔw ye, minw tun bɛ o lamɔna. ⁷ O sɛbɛ tagara se o ma minke, o ka masace dencew bɛɛ mina, ka o cɛ biwolonfla bɛɛ kannatige, ka o kunkolow don segi dɔw kɔnɔ, ka taga ni o ye Yehu fɛ Zizireli.

† 9:31 9.31 Yezabeli ka Yehu tɔgɔ la yan ko Zimiri, sabu folɔfolɔ o Zimiri tɔgɔ le tun ka Izirayeli masace Ela faga, ani Bahesa ta gɛmamɔgɔw bɛɛ (Masacew folɔ 16.8-20).

⁸ Ciraden dɔ nana a fɔ Yehu ye ko o nana ni masace dencew kunkolow ye. Yehu ko o ye o kunkolow bla kene kan dugu donda ra, k'a ke ton fla, fɔ o lon dugusagbe sɔgɔma.

⁹ O lon dugusagbe sɔgɔma, Yehu bɔra ka lo jama bee na fe, k'a fɔ o ye ko: «Aw kɔni ka min ke, o benna. Can lo, ne le ka ne matigice janfa k'a faga. Nka jon le ka nin mɔgo tɔw bee faga?» ¹⁰ O ra, aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala ka kuma o kuma fɔ Akabu ta so kama, ko o kumaw si tena to kebari ye. Matigi Ala tun ka kuma min don a ta baarden Iliya da ra k'a fɔ, o kuma kera can ye.»

¹¹ Akabu ta somogo to minw bee tun be Zizireli, Yehu ka olugu bee faga, ani o ta mogobaw, ani o teriw, ani o ta sarakalasebagaw bee; a ma hali mogo kelen to.

Yehu ka Zuda kuntigiw faga (Kibaroyaw flanan 22.8)

¹² O ko, Yehu wurira ka taga Samari. A tagara se Beti Ekedi minke, yɔro min ye sagagbenbagaw ta jɔgɔnlajenyɔro ye, ¹³ a ka Zuda masace Ahaziya ta mogo dɔw ye yi. A ka olugu jininka ko: «Aw ye jonw le ye?» O k'a jaabi ko: «Anw ye Ahaziya ta mogo dɔw le ye; an be tagara masace ni masamuso dencew le fo.» ¹⁴ Yehu k'a fɔ a ta mogow ye ko; «Aw ye o panaman mina.» O ka o panaman mina ka taga o kannatige ka o firi Beti Ekedi dinga kɔno. Olugu tun ye ce binaani ni fla. Yehu ma mogo si to.

Yehu ka Akabu ta mogo tɔw faga

¹⁵ Ayiwa, Yehu bɔra o yɔro ra, ka taga ben ni Rekabu dence Yonadabu ye; ale fana tun be nana a kunben. Yehu k'a fo, k'a jininka ko: «Ne jusu gbera ele ye cogo min na, yala ele fana jusu gbera ne ye o cogo ra wa?» Yonadabu k'a jaabi ko: «Ne jusu gbera i ye.» Yehu ko: «Ni i jusu gbenin lo, o tuma i boro don ne boro.» Yonadabu k'a boro don a boro; Yehu k'a layelen a ta sowotoro kɔno a yere kɔro, ¹⁶ k'a fɔ a ye ko: «An ye taga; ne jijara Matigi Ala ye cogo min na, i bena o ye.» Yehu tagara ni Yonadabu ye a ta sowotoro kɔno. ¹⁷ O tagara se Samari minke, Akabu ta somogo to minw tun tora Samari, Yehu ka olugu bee faga, ka o halaki pewu, ka kɔna ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Iliya ye.

Yehu ka Baali ta sonnikebagaw faga

¹⁸ O ko, Yehu ka jama bee lajen, k'a fɔ o ye ko: «Akabu ka Baali* bato dɔɔnin dɔɔn le; nka ne Yehu kɔni bena a bato kosebe yere le. ¹⁹ Sisan aw ye Baali ta ciraw bee wele ka na ne fe yan, ani a batobagaw bee, ani a sarakabɔbagaw bee; mogo si kana fon; sabu ne b'a fe ka sarakaba le bo Baali ye. Ni mogo o mogo ka fon o sarakabo ra, o tigi panaman tena to.» Yehu tun be o ko kera ceguya le ra, janko ka Baali batobagaw bee faga.

²⁰ A k'a fɔ mogow ye ko: «Aw ye mogow wele ka na jamalajenba ke ka Baali bato.» O ka mogow wele. ²¹ Yehu ka cira bla ka taga Izirayeli mara bee ra. Mogo o mogo tun be Baali batobaga ye, o bee nana; hali mogo kelen ma to. O nana don Baali ta batoso kɔno ka bon fa, k'a ta a kun do ra, ka taga a bla fo a kun do ra. ²² Ce min tun be Baali ta sonnikefaniw ko panabɔbaga ye, Yehu k'a fo o ce ye ko: «Fani do bo k'a di Baali batobagaw bee ma.» Ce ka fani bo k'a di o ma. ²³ Yehu tagara don Baali batoso kɔno ni Rekabu dence Yonadabu ye. A k'a fo Baali batobagaw ye ko: «Aw ye bon yɔro bee fle kosebe, janko ka la a ra ko Matigi Ala batobaga si te ni aw ye yan, ko Baali batobagaw dɔɔn le be yan.» ²⁴ O ko, o donna sarakaboyoro ra, ko o be jenjɔgɔnya sarakaw* ni saraka jenitaw* bo. O y'a soro Yehu

tun ka kerekere biseegi bla kene ma, k'a fo olugu ye ko: «Ni ne nana nin mogow labla aw ye, ni o ra kelen ka bosu aw min o min na, o tigi be faga a no ra.»

²⁵ O nana saraka jenitaw laben ka ban tuma min na, Yehu bora ka taga a fo kerekere ni o kuntigiw ye ko: «Aw ye don ka o faga, hali mogow kelen kana bosu.» O donna o ko, ka o faga ni kerekemuru ye, ka o suw firi kene ma. O ko, o donna Baali ta batoso kononyoro yere ra. ²⁶ O ka kabakuruanw labo Baali ta jobon konu, ka o firi tasuma ra. ²⁷ Baali ja tun be kabakuru min kan, o ka o cici. O yoro nana ke sokotagayoro le ye fo ka na se bi ma. ²⁸ Yehu ka Baali ta batori ko ban Izirayeli jamana konu o cogo le ra.

Yehu ta wagati laban

²⁹ O bee n'a ta, Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun min na, Yehu ma se ka o lalo. Yerobohamu tun ka saninmisiden dow le lalaga, ka o bla Beteli ni Dan, k'a to Izirayelimogow tagara ke o bato ye.

³⁰ Matigi Ala k'a fo Yehu ye ko: «Ko minw ka di ne ye, i ka o ke ka ja minke, ani ne tun b'a fe ko min ye ke Akabu ta somogow ra, i ka o bee ke minke fana, o ra i dencew bena to masaya ra Izirayeli fo ka taga se o ta duruja naaninan ma.» ³¹ O bee n'a ta, Yehu tun ma Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta sariyaw sira tagama ni a jusukun bee ye. Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a tun ma faran o jurumunw na.

³² O wagati ra, Matigi Ala nana ke Izirayeli jamana yoro dow mina ye, ka o di o juguw ma. Hazaheli ka Izirayelimogow ghen ka bo o ta maraw ra. ³³ A ka Zuriden ba tereboyanfan yoro mina, k'a ta Aroweri, dugu min be Arinon koda ra, ka taga a bla fo Galadi ni Basan mara ra, o koro ye Ruben ta mogow ta mara, ani Gadi ta mogow ta mara, ani Manase ta mogow ta mara.

³⁴ Ayiwa, Yehu ta ko tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konu. ³⁵ O ko, Yehu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Samari. A dence Yohahazi sigira masaya ra a no ra. ³⁶ Yehu ka wagati min ke masaya ra Izirayeli, k'a to Samari, o kera san mugan ni seegi.

11

Atali sigira masaya ra

(Kibaroyaw flanan 22.10-23.21)

¹ Ayiwa, Ahaziya bamuso Atali nana a ye ko o ka ale dence Ahaziya faga minke, a fana wurira ko a be Zuda masaceden tow bee faga. ² Nka tuma min na o tun be masacedenw fagara, masace Yoramun denmuso Yehoseba, min ye Ahaziya balemamusu ye, ale ka Ahaziya dence Yohasi dogo k'a ta, k'a bo a balemaw ce ra. A tagara a bla ni a lamobamusu ye Alabatosoba bon do konu. O k'a dogo Atali ja o cogo le ra; a kera ten, o m'a faga. ³ A dogonin tora ni Yehoseba ye Matigi Ala ta batoso konu fo san woro. Atali le tun be masaya ra jamana konu.

Yohasi sigira masaya ra

(Kibaroyaw flanan 23.1-21)

⁴ O san wolonflanan na, Karikaw* ta kerekuntigi minw be ce keme keme kunna, sarakalasebaga Yehoyada ka olugu ni kerekere tow wele; a tagara

* **11:4** 11.4 Karikaw tun ye Azi mara ta kerekeden dow ye. O tun be masace ta so ni Alabatoso korosi sara ra.

ni o ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka taga kuma ka ben ni o ye; a k'a fɔ o ye ko o ye kari ale ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ yi. O kɔ, a ka masace dence yira o ra.

⁵ A k'a fɔ o ye ko: «Aw bɛna min kɛ, o flɛ nin ye: Nɛnɛkirilon na, aw ta jɛnkuruba dɔ mɔgɔw le ka kan ka yɔrɔw kɔrɔsi. Wagati tɔw ra, jɛnkuru fitini kelen le bɛ deri ka masaso kɔrɔsi, ⁶ flanan bɛ Suru ta yɔrɔ donda kɔrɔsi, sabanan bɛ to kɔrɔsibaga tɔw kɔ fɛ, ka o yɔrɔ ta donda kɔrɔsi. Nka sisan o jɛnkuru fitini saba bɛɛ le bɛna masaso kɔrɔsi ka jɔgɔn sɔn. ⁷ Jɛnkuruba fla tɔw, minw tun tɛ baara kɛ Nɛnɛkirilon na, olugu bɛna na Alabatosoba kɔrɔsi, sabu masace bɛ yi le. ⁸ Aw ye masace lamini fan bɛɛ ra, aw bɛɛ ta kɛrɛkeminanw ye kɛ aw boro. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ko a bɛ tɛmɛ aw ra jagboya ra, aw ye o tigi faga. Ni masace bɛ taga yɔrɔ o yɔrɔ, aw ka kan ka kɛ a kɔ k'a blasira.»

⁹ Sarakalasebaga Yehoyada tun ka kuma o kuma fɔ cɛ kɛmɛ kuntigiw ye, o ka o bɛɛ kɛ a cogo ra. O bɛɛ ka o ta mɔgɔw ta, minw ta baara tun bɛ damina o Nɛnɛkirilon na, ani minw ta baara tun ka kan ka ban; o tagara sarakalasebaga Yehoyada fɛ. ¹⁰ Masace Dawuda ta tamanw, ani a ta nɛgɛbɛnnan minw tun bɛ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, sarakalasebaga ka o di kuntigiw ma. ¹¹ Kɛrɛkɛcɛw bɛɛ lɔlɔra ni o ta kɛrɛkeminanw ye o boro, sarakajɛnifen* ni Alabatosoba kɔrɔ, ka masace lamini, k'a ta Alabatosoba woroduguyanfan na ka taga a bla a sahiliyanfan na. ¹² Sarakalasebaga Yehoyada nana masace dence labɔ kɛnɛ ma, ka masafugula biri a kun na, ka Ala ta jɛnjɔgɔnya kitabu di a ma. O ka turu saninman* kɛ a kun na, k'a kɛ masace ye. O ka tɛgɛrɛ fɔ, ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «Ala ye si di masace ma!»

Atali sacogo

¹³ Ayiwa, Atali ka kɛrɛkɛcɛw ni jama mankan mɛn minkɛ, a nana Matigi Ala ta batoso kɔrɔ, jama yɔrɔ ra. ¹⁴ A ka flɛri kɛ, ka bara ka masace lɔnin ye Alabatosoba samasen kɔrɔ, i n'a fɔ a tun bɛ deri k'a kɛ cogo min na. Kɛrɛkuntigiw ni burufiyɛbagaw tun lɔnin bɛ masace kɔrɔ. Jamana mɔgɔw bɛɛ tun ninsɔndiyaninba lo; burufiyɛbagaw tun bɛ buruw fiyɛra. Atali ka o ye minkɛ, a k'a ta derege mina k'a faran, ka pɛrɛn k'a fɔ ko: «Nin ye janfa le ye, nin ye janfa le ye!» ¹⁵ Ayiwa, cɛ kɛmɛ kuntigi minw tun bɛ kɛrɛkɛjama ja fɛ, sarakalasebaga Yehoyada k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye a mina ka bɔ ni a ye Alabatosoba kɔnɔ, mɔgɔw cɛ ra; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka gban a kɔ, aw ye o tigi faga ni kɛrɛkɛmuru ye.» Sarakalasebaga tun k'a fɔ fana ko a man kan ka faga Alabatosoba kɔnɔ. ¹⁶ O k'a mina; o tagara se ni a ye Sow ta donda kɔrɔ masaso ra minkɛ, o k'a faga o yɔrɔ ra yi.

Yehoyada ka Yohasi sigi masaya ra

¹⁷ Sarakalasebaga Yehoyada ka jɛnjɔgɔnya* don Matigi Ala ni masace ni jama cɛ, k'a fɔ ko jama ka kan ka kɛ Matigi Ala ta mɔgɔw le ye; a ka jɛnjɔgɔnya dɔ fana don masace ni jama cɛ.

¹⁸ Jamana mɔgɔw bɛɛ tagara ben Baali* ta jobon kan k'a ci. O k'a sarakabɔnanw ni a jaw bɛɛ cici, ka Baali ta sarakalasebaga yɛrɛ faga, min ye Matan ye. Sarakalasebaga Yehoyada ka mɔgɔ dɔw bla Matigi Ala ta batoso kɔnɔ k'a kɔrɔsi. ¹⁹ O kɔ, kɛrɛkuntigi minw tun bɛ cɛ kɛmɛ kunna, a ka olugu wele, ani Karikaw, ani kɛrɛkɛcɛ tɔw, ani jama bɛɛ; o bɔra ni masace ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka tɛmɛ kɛrɛkɛdenw ta donda fɛ, ka taga ni a ye masaso kɔnɔ. O sera yi minkɛ, o ka masace Yohasi sigi masasiginan kan. ²⁰ Jamana mɔgɔw bɛɛ tun ninsɔndiyara; dugu fana tun laganfiyara, sabu o tun ka Atali faga ni kɛrɛkɛmuru ye masaso kɔnɔ yi.

12

Zuda masace Yohasi ta wagati (Kibaroyaw flanan 24.1-3)

¹ Yohasi sigira masaya ra k'a si to san wolonfla. ² A sigira masaya ra Yehu ta masaya san wolonflanan le ra. A ka san binaani le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Sibiya; a tun be bo Beri Seba. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, Yohasi ka o le ke, sabu sarakalasebaga Yehoyada ta wagati bee ra, ale tun be to k'a karan. ⁴ O bee n'a ta, sonnkeyɔrɔ minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi. Mɔgɔw belen tun be taga wusunan sarakaw* ni saraka werew bo o sonnkeyɔrɔw ra.

Yohasi ka Alabatosoba lalaga (Kibaroyaw flanan 24.4-14)

⁵ Lon do, Yohasi k'a fo sarakalasebagaw ye ko: «Mɔgɔw be to ka na ni wari minw ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka na o ke saraka ye, o ta kunmabɔri sarakaw ta wariw*, ani o ta dajurudafa sarakaw ta wariw, ani o ta diyanya sarakaw ta wariw, aw ye o wariw bee ke jɔgɔn kan.

⁶ «Wariminabagaw ye to ka o wariw mina k'a di sarakalasebagaw ma. Ni aw ka yɔrɔ o yɔrɔ cennin ye Alabatosoba kɔnɔ, aw ye o wari ke ka o yɔrɔw lalaga.»

⁷ Nka fo ka taga se masace Yohasi ta masaya san mugan ni sabanan ma, Alabatosoba yɔrɔ minw tun cenna, sarakalasebagaw belen tun ma o yɔrɔw lalaga folo. ⁸ Masace Yohasi ka sarakalasebaga Yehoyada ni sarakalasebaga tɔw wele k'a fo o ye ko: «Mun kosɔn aw ma Alabatosoba yɔrɔ cenninw lalaga? Sisan wariminabagaw be to ka wari min di aw ma, aw kana o wari mara tuun; aw ye o di, janko Alabatosoba ye lalaga ni o ye.»

⁹ Sarakalasebagaw sonna ko olugu tena wari mina mɔgɔw fe k'a mara tuun, ko olugu yere le tena Alabatoso baaraw ke fana.

¹⁰ Sarakalasebaga Yehoyada ka kesu do pini, ka wo do bo a datugunan sanfeyɔrɔ ra, k'a bla sarakajenifen* kɔrɔ, kininboroyanfan fe, mɔgɔw be teme yɔrɔ min na ka don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. Sarakalasebaga minw tun be to ka donda kɔrɔsi, mɔgɔw tun be na ni wari min o min ye Matigi Ala ta so kɔnɔ, olugu tun be o wari bla o kesu kɔnɔ. ¹¹ Ni o nana a ye ko mɔgɔw nana ni wari min ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ko o wari cayara kesu kɔnɔ tuma min na, masace ta seberikebaga ni sarakalasebagaw kuntigi be taga o wari bo k'a jate, k'a ke borow kɔnɔ. ¹² O ko, mɔgɔ minw tun blara Matigi Ala ta batoso ta baaraw kunna, o tun be taga o wari jatenin di olugu ma. Olugu be Matigi Ala ta batoso baarakebagaw sara ni o wari ye: yiribaarabagaw, ani baaradenw, ¹³ ani bonlobagaw, ani kabakurulesebagaw. O tun be yiriw fana san, ani kabakuru lesenin minw tun ka kan ka ke ka Matigi Ala ta batoso yɔrɔ cenninw lalaga, ani fen o fen tun ka kan ka san ka so lalaga.

¹⁴ Nka mɔgɔw nana ni wari min ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, o ma o wari ke ka Alabatoso ta tasa warigberamanw si lalaga, walama muruw, walama jifiyew, walama burufiyetaw; o ma fen saninlaman walama fen warigberaman si lalaga ni o wari ye. ¹⁵ O tun be o wariw bee di baarakebagaw le ma, janko o y'a ke ka Matigi Ala ta batoso lalaga. ¹⁶ Wari tun be dira mɔgɔ minw ma, janko o ye baarakebagaw sara, o tun te o mɔgɔw jininka ko wari donna baara min na ko o ye o jafɔ, sabu

* **12:5** 12.5 Izirayeli ceden folow bee tun ka kan ka warida do di Ala ma janko ka o yere kunmabo (Sariya 5.15).

o ta kow gbenin tun lo. ¹⁷ Nka o tun te na ni hake yafa sarakaw* ni jurumunyafa sarakaw* ta wari ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. O wariw tun ye sarakalasebagaw yere ta le ye.

*Yohasi ta masaya laban
(Kibaroyaw flanan 24.23-27)*

¹⁸ O wagati ra, Siri masace min ye Hazaheli ye, ale nana Gati dugu kere, ka o dugu mina; o ko, a tun b'a fe ka taga Zeruzalemu fana kere. ¹⁹ O tuma, fen minw tun blara danna Ala ye, Zuda masace Yohasi ka o fenw bee ce; a bema minw tun be masaya ra Zuda folofolo, minw ye Yosafati, ani Yoram, ani Ahaziya ye, olugu tun ka fen minw bee bla danna Ala ye, ani ale yere tun ka fen minw bee bla danna, a ka o fenw bee ce, ani sanin min bee tun be Matigi Ala ta batoso natoroblayoro ra, ani sanin min tun be masace yere ta so kɔnɔ, a ka o bee ta ka o ci Siri masace ma, min ye Hazaheli ye. O kera minke, Hazaheli faranna Zeruzalemu na.

²⁰ Ayiwa, Yohasi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ.

²¹ Lon do, a ta jamana pamogow wurira a kama, k'a janfa; o benna a kan k'a faga Beti Milo, yoro min be Sila jigijigi ra. ²² A ta jamana pamogo minw ye Simehati dence Yozabadi ye, ani Someri dence Yehozabadi, olugu le k'a faga. A sara minke, o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Amasiya sigira masaya ra a no ra.

13

Izirayeli masace Yohahazi ta wagati

¹ Zuda masace Yohasi, min tun ye Ahaziya dence ye, ale ta masaya san mukan ni sabanan na, Yehu dence Yohahazi sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari dugu kɔnɔ. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala ja koro. Nebati dence Yerobohamu ka jurumun minw ke, a tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, Yohahazi ka o sira le ta; a ma son ka faran o jurumunw na. ³ Matigi Ala dimina Izirayelimogow koro kosebe. A ka o don Siri masace Hazaheli boro, ani Hazaheli dence Beni Hadadi fana boro, o masacew ta tere bee ra.

⁴ Nka Yohahazi nana Matigi Ala daari ko a ye yafa ale ma. Matigi Ala k'a lamen; sabu Siri masace tun be Izirayelimogow minako juguyara cogo min na, Matigi Ala tun ka o bee ye. ⁵ O ra, Matigi Ala ka mogodi Izirayelimogow ma min kera o bosibaga ye. Izirayelimogow bosira ka bo Sirikaw boro minke, o tora o ta jamana ra pasuma ra, i ko o tun be cogo min na folofolo.

⁶ Nka o bee n'a ta, Yerobohamu ni a ta somogow tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, Izirayelimogow ma faran o jurumunw na. O ka o sira kelen le ta, ka o jurumun kelen ke fana. Hali o tun be Asera ta jo son bere min kan, o bere belen tun turunin be Samari.

⁷ Siri masace tun ka Yohahazi ta kerekejama to bee halaki, ka o ke i ko simangbasiyoro buguri. A laban, foyi tun ma to Yohahazi ta kerekejama ra tuun ni sotigi bilooru te, ani sowotoro tan, ani kerekeden sennaman waga tan.

⁸ Ayiwa, Yohahazi ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroya kitabu kɔnɔ. ⁹ Yohahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari. A dence Yohasi sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Yohasi ta wagati

¹⁰ Zuda masace Yohasi ta masaya san bisaba ni wolonflanan na, Yohahazi dence Yohasi sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san tan ni wɔɔɔ le ke masaya ra. ¹¹ A ka kojugu ke Matigi Ala na kɔɔ. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimɔɔw bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na; a ka o sira le ta.

¹² Ayiwa, Yohasi ta kewale tɔw, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, ani a ka Zuda masace Amasiya kere cogo min na, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔɔ. ¹³ Yohasi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari dugu kɔɔ, Izirayeli masace tɔw kɔɔ. Yerobohamu sigira masaya ra a nɔ ra.

Ilyasu ta saya

¹⁴ Bana min tun bena Ilyasu* faga, o bana nana a mina minke, Izirayeli masace Yohasi tagara a fle, ka kasi a kunna, ka peren ko: «E, Baba, baba, ele min tun ye Izirayeli ta kerekajama ta sowotorow ni a sotigiw bee jigi ye!» ¹⁵ Ilyasu k'a fo a ye ko: «Taga kalan do jini, ani a bipew.» A tagara kalan do mina, ani bipew. ¹⁶ Ilyasu k'a fo masace ye tuun ko: «Kalan sama!» Masace ka kalan sama minke, Ilyasu k'a boro la masace boro kan, ¹⁷ k'a fo a ye ko: «Finetiri min be tereboyanfan na, o dayele!» Yohasi ka finetiri dayele. Ilyasu k'a fo a ye ko: «A bon!» A k'a bon. Ilyasu ko: «Matigi Ala ta sesorori bipe le be nin ye, bipe min bena se sorɔ Sirikaw kan. I bena se sorɔ Sirikaw kan Afeki, fo ka o bee halaki.» ¹⁸ Ilyasu k'a fo Izirayeli masace ye tuun ko: «Bipe tɔw ta!» A ka o ta. Ilyasu k'a fo a ye ko: «Dugukolo gbasi ni o ye!» Masace ka dugukolo gbasi sijaga saba, ka lo. ¹⁹ Ala ta cira dimina a kɔɔ. A k'a fo a ye ko: «I tun ka kan k'a gbasi fo sijaga looru walama sijaga wɔɔɔ le. O ra i tun bena se sorɔ Sirikaw kan fo ka taga o halaki ka ban. Nka sisan i bena se sorɔ o kan sijaga saba dorɔn le.»

²⁰ Ilyasu nana sa; o k'a su don. O sanyelema ra, Mohabuka benkan-nikebaga dow nana ben jamana kan. ²¹ Lon do, ka mɔɔw to ce do sutarayɔɔ ra, o barara ka o benkan-nikebaga dow nato ye. O tun ka Ilyasu su la farawo min kɔɔ, o ka ce su firi jona jona o farawo kɔɔ yi ka bori. Ce su tagara maga Ilyasu kolow ra minke, a nin kɔsegira a ma; a wurira ka lo a sen fla kan.

Yohasi ka se sorɔ Sirikaw kan

²² Siri masace Hazaheli tun ka Izirayelimɔɔw minako juguya masace Yohahazi ta wagati bee ra. ²³ Nka Matigi Ala nana makari o ra; o mapuman k'a mina, a hinara o ra, a ta jɛnɔɔɔnya kosɔn, a tun ka jɛnɔɔɔnya min don ni Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye. O wagati ra a ma sɔn ka o halaki, a ma sɔn ka o gben ka taga fo jamana were ra, yɔɔɔjan.

²⁴ Siri masace Hazaheli nana sa; a dence Beni Hadadi sigira masaya ra a nɔ ra. ²⁵ Hazaheli tun ka dugu minw mina Yohasi face Yohahazi ra, Yohasi ka o duguw bee mina Hazaheli dence Beni Hadadi ra. Yohasi k'a kere ka se sorɔ a kan fo sijaga saba, ka Izirayeli ta duguw bosi a ra.

14

Zuda masace Amasiya ta wagati

(Kibaroyaw flanan 25.1-4,11-12,17-28; 26.1-2)

¹ Yohahazi dence Yohasi ta masaya san flanan le ra Izirayeli mara kunna, Yohasi dence Amasiya sigira masaya ra Zuda mara ra.

* **13:14** 13.14 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize.

² A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kɔnɔntɔn le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yehodan; Zeruzalemukaw tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le ke; nka a m'a ke k'a dafa i ko a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. A k'a face Yohasi ta sira fana tagama a ta koketaw bee ra. ⁴ O bee n'a ta, sɔnnikeyɔrɔ minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi; mɔgow belen tun be to ka taga wusunun sarakaw ni saraka werew bo o yɔrɔw ra.

⁵ Masaya nana sabati a boro tuma min na, jamana jamogo minw tun k'a face faga, a ka olugu faga. ⁶ Nka a ma o fagarikɛbagaw dencew fana faga, i n'a fo a sebera Musa ta sariya kitabu kɔnɔ cogo min na, ko Matigi Ala k'a fo ko: «Aw man kan ka face faga den koson, aw man kan ka den fana faga face koson. Bee ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson*.»

⁷ Amasiya tagara Edomukaw kere, ka ce waga tan faga olugu ra Kogo kenegbe yoro ra. A ka o kere ka Sela dugu mina o ra, ka o dugu togo la ko Yokiteli; o togo le tora a ra fo ka na se bi ma.

Zuda ni Izirayeli ta kere

⁸ Ayiwa, o ko, Amasiya ka ciraden dow ci ka taga Izirayeli masace Yohasi fe, min ye Yohahazi dence ye, Yehu mamaden; a ko o ye taga a fo Yohasi ye, ko a ye na o be jɔgon kere. ⁹ Izirayeli masace Yohasi ka cira bla ka Zuda masace Amasiya jaabi ko: «Lon do, Liban jamana ta naniyiri do le ka cira bla ka taga a fo Liban jamana ta sɛdiriyiriba do ye ko: «I denmuso di ne dence ma furu ra.» Nka Liban jamana kongosogow temeto ka naniyiri dondon.» ¹⁰ Yohasi k'a fo a ye fana ko: «I kɔni sera Edomukaw ra, o ye can ye; o le ka yerebonya don i jusu ra. I ka se min soro, to ni o bonya ye, nka to i ta so yi. Mun na i be kojugu do jinina k'a di i yere ma? Ele bena to a ra, Zuda mɔgow fana bena to a ra ni i ye.»

¹¹ Nka Amasiya ma son ka o kuma lamɛn. O ra, Izirayeli masace Yohasi tagara; ale ni Zuda masace Amasiya ka jɔgon kunben Beti Semesi, Zuda mara ra. ¹² Izirayelimogow ka Zuda ta mɔgow kere ka se soro o kan; o bee borira ka taga o ta so. ¹³ Izirayeli masace Yohasi ka Zuda masace Amasiya mina Beti Semesi. Amasiya tun ye Ahaziya dence Yohasi dence le ye. O ko, a tagara Zeruzalemu, ka taga Zeruzalemu dugu kogo ci, k'a ta Efirayimu donda ra, ka taga a bla fo donda min be kogo nɔngon na; a ka yoro min ci, o janya tun ye nɔngon† ja kemɛ naani. ¹⁴ A ka sanin bee ta, ani warigbe bee, ani fen o fen tun be soro Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ani masace ta so kɔnɔ; a ka mɔgow dow fana mina ka taga ni olugu ye Samari.

¹⁵ Ayiwa, Yohasi ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, ani a ta cefariya, ani a ka kere min ke ni Zuda masace Amasiya ye, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ¹⁶ Yohasi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Samari dugu kɔnɔ, Izirayeli masace tow koro. A dence Yerobohamu sigira masaya ra a no ra.

¹⁷ Yohasi dence Amasiya, min ye Zuda masace ye, ale ka san tan ni looru le ke Yohahazi dence Yohasi sanin ko, min tun ye Izirayeli masace ye. ¹⁸ Ayiwa, Amasiya ta ko tow, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ¹⁹ O nana janfa siri a kama Zeruzalemu; a borira ka taga Lakisi, nka o tagara a ko Lakisi, ka taga a faga yi. ²⁰ O k'a su ta ni so dow ye ka na ni a ye, ka na a su don Zeruzalemu a bemacew suw kere fe, Dawuda ta masabonba kɔnɔ. ²¹ Zuda ta mɔgow bee lajennin ka Azariya

* **14:6** 14.6 O kuma be soro Sariya 24.16. † **14:13** 14.13 Nɔngon ja kelen be se ka ben meters tarance le ma.

ta k'a sigi masaya ra a face Amasiya no ra; Azariya si tun ye san tan ni wooro. ²² Ale le ka Elati dugu mina, k'a ke Zuda ta ye tuun, ka soro ka o dugu lo kokura; o kera a face masace sanin ko.

Izirayeli masace Yohasi dence Yerobohamu ta wagati

²³ Yohasi dence Amasiya, Zuda masace ta masaya san tan ni loorunan na, Yohasi dence Yerobohamu sigira masaya ra Izirayeli jamana kunna; a siginin tun be Samari. A ka san binaani ni kelen le ke masaya ra.

²⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala na koro. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma son ka faran o jurumunw si ra. ²⁵ Nka Izirayeli juguw tun ka o jamana yoro minw bosi o ra, ale le ka o yoro mina tuun k'a ke Izirayeli ta ye, k'a ta Hamati dugu donda ra ka taga a bla fo Kogoji sanin koro. O kera ka kana ni Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye, a tun ka min don a ta jonce da ra k'a fo, min ye cira Yunusu ye, Amitayi dence, min tun be bo Gati Eferi dugu kono.

²⁶ Ayiwa, Izirayelimogow tun be segeba min na, Matigi Ala yere tun ka o ye. Minw tun ye jonw ye, ani minw tun ye horonw ye, o bee tun ka kan. Mogo si le tun te yi, min tun be se ka o bosi; ²⁷ k'a soro Matigi Ala tun m'a latige ko a bena Izirayeli togo tunu ka bo dugukolo kan. O koson a ka jamana kisi Yohasi dence Yerobohamu sababu ra. ²⁸ Yerobohamu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, ani a ka cefariya min ke kere ra, ani a ka Damasi dugu ni Hamati dugu ke Izirayeli mara do ye cogo min na, k'a soro o dugu fla tun be Zuda mara le ra, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu kono. ²⁹ O ko, Yerobohamu sara, ka taga fara a bemaw kan, minw ye Izirayeli masace tow ye. A dence Jakariya sigira masaya ra a no ra.

15

*Zuda masace Azariya ta masaya wagati
(Kibaroyaw flanan 26.3-4,21-23)*

¹ Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya san mugan ni wolonflanan na, Amasiya dence Azariya* sigira masaya ra Zuda mara kunna.

² A sigira masaya ra k'a si to san tan ni wooro; a ka san bilooru ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yekoliya; Zeruzalemuka tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koro, a ka o le ke a ta koketaw bee ra, i n'a fo a face Amasiya tun k'a ke cogo min na.

⁴ Nka sonnikeyororo minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi. Mogow belen tun be taga wusunun sarakaw* ni saraka werew bo o sonnikeyororo ra.

⁵ Matigi Ala nana farirabana do bla masace ra. A tora ni o farirabana ye fo ka taga a sa. A tun be bon do kono a kelen na. A dence Yotamu le tun be masaso kunna, ka to ka jamana kow panabo a no ra.

⁶ Azariya ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kono. ⁷ Azariya sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kono. A dence Yotamu sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Jakariya ta wagati

⁸ Zuda masace Azariya ta masaya san bisaba ni seeginan na, Yerobohamu dence Jakariya sigira masaya ra ka karo wooro ke Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. ⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo a bemaw

* 15:1 15.1 Azariya be wele fana ko Oziyasi (Masacew flanan 5.3).

tun k'a ke cogo min na. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

¹⁰ Lon do, Yabesi dence Salumu ka janfa siri a kama, ka ben a kan mogow bee na na, k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra.

¹¹ Jakariya ta kewale tow, o bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon.

¹² O kera ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka min fo Yehu ye ko: «I dencew bena to masaya ra Izirayeli fo ka taga se o ta duruja naaninan ma.» A fana kera ten le.

Izirayeli masace Salumu ta wagati

¹³ Yabesi dence Salumu sigira masaya ra Zuda masace Oziyasi ta masaya san bisaba ni konontonnan le ra. A ka karo kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Samari. ¹⁴ Gadi dence Menahemu bora Tirisa ka na ben Yabesi dence Salumu kan Samari, k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra.

¹⁵ Salumu ta kewale tow, a tun ka janfa min siri, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon.

¹⁶ O wagati le ra, Menahemu bora Tirisa, ka na ben Tifisa dugu kan, ani a dugumogow bee, ani Tifisa kerefeduguw bee, ko sabu dugumogow tun ma son ka o ta dugu dayele ale ye. A ka dugu halaki, k'a musokonomanw bee konon faran.

Izirayeli masace Menahemu ta wagati

¹⁷ Zuda masace Azariya ta masaya san bisaba ni konontonnan na, Gadi dence Menahemu sigira masaya ra Izirayeli mara kunna. A ka san tan le ke masaya ra; a siginin tun be Samari. ¹⁸ A ka kojugu ke Matigi Ala na koron. A ta masaya wagati bee ra, Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayeli ta mogow bla jurumun minw na, a ma son ka faran o jurumunw na.

¹⁹ O wagati ra, Asiri jamana masace min ye Puli[†] ye, ale nana Izirayeli mara mina. Menahemu ka warigbe kilo waga bisaba ni naani (34 000) le di Puli ma, ko a ye ale deme ka masaya sabati ale boro.

²⁰ Menahemu tun ka o wari bee mina Izirayeli nafortotigiw le fe k'a di Asiri masace ma; a ka warigbe garamu keme woron le mina mogow bee kelen kelen fe. A kera ten minke, Asiri masace ma to jamana konon tuun, a sekora ka taga.

²¹ Menahemu ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon. ²² Menahemu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Pekaya sigira masaya ra a no ra.

Izirayeli masace Pekaya ta wagati

²³ Zuda masace Azariya ta masaya san biloorunan na, Menahemu dence Pekaya sigira masaya ra Izirayeli kunna; a siginin tun be Samari. A ka san fla le ke masaya ra. ²⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala na koron. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

²⁵ Remaliya dence Peka, min tun ye a ta baaraden do ye, ale ka janfa siri a kama. A tagara ben a kan masaso bonba konon yi, ka ale ni Arigobu ni Ariye bee faga; Galadika ce bilooru le tun be ni Peka ye. Peka ka Pekaya faga o cogo le ra ka sigi masaya ra a no ra. ²⁶ Pekaya ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konon.

Izirayeli masace Peka ta wagati

[†] 15:19 15.19 Masace Puli le be wele fana ko Tigilati Pileseri (Masacew flanan 15.29).

²⁷ Zuda masace Azariya ta masaya san bilooru ni flanan na, Remaliya dence Peka sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san mugan le ke masaya ra. ²⁸ A ka kojugu ke Matigi Ala na koru. Nebati dence Yerobohamu tun ka Izirayelimogow bla jurumun minw na, a ma faran o jurumunw na.

²⁹ Izirayeli masace Peka ta wagati ra, Asiri masace Tigilati Pileseri nana ben Izirayeli mara kan, ka Iyon dugu mina, ani Abeli Beti Mahaka dugu, ani Yanoha dugu, ani Kedesi dugu, ani Hazori dugu; a ka Galadi mara ni Galile mara ni Nefitali mara bee mina fana. A ka o yorow mogow ce ka taga ni o ye Asiri.

³⁰ Ela dence Oze, ale ka janfa siri Remaliya dence Peka kama, ka ben a kan k'a faga, ka sigi masaya ra a no ra. O kera Oziyasi dence Yotamu ta masaya san mugannan le ra.

³¹ Peka ta kewale tow bee, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Izirayeli masacew ta kibaroyaw kitabu konu.

*Zuda masace Yotamu ta masaya wagati
(Kibaroyaw flanan 27.1-3,7-9)*

³² Izirayeli masace min tun ye Remaliya dence Peka ye, ale ta masaya san flanan na, Oziyasi dence Yotamu sigira masaya ra Zuda mara kunna.

³³ A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni woru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togu tun ye ko Yerusa; Sadoki denmuso tun lo. ³⁴ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koru, a ka o le ke. A k'a face Oziyasi ta sira jagon le tagama fen bee ra. ³⁵ O bee n'a ta, sonnikeyoru minw tun be kongoriw kan, a ma olugu bo yi. Mogow belen tun be wusunan sarakaw, ani saraka werew bora o sonnikeyoru ra. Yotamu le ka Matigi Ala ta batoso sanfeyoru donda lalaga.

³⁶ Ayiwa, Yotamu ta ko tow, a ka ko minw bee ke, o sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu.

³⁷ O wagati le ra, Matigi Ala ka ke Siri masace Resen, ani Remaliya dence Peka lawuri ye Zuda mogow kama.

³⁸ Yotamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemaw suw kere fe, a bemace Dawuda ta masabonba* konu. A dence Ahazi sigira masaya ra a no ra.

16

*Zuda masace Ahazi ta wagati
(Kibaroyaw flanan 28.1-27)*

¹ Remaliya dence Peka ta masaya san tan ni wolonflanan na, Yotamu dence Ahazi sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A sigira masaya ra k'a si to san mugan. A ka san tan ni woru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. Ko minw terennin lo Matigi Ala, a ta Ala na koru, a ma o ke, i n'a fo a bemace Dawuda tun k'a ke cogo min na. ³ A ka Izirayeli masace tow ta sira le ta, fo ka taga a yere dence di k'a jeni tasuma ra, jow ye; k'a soru Matigi Ala tun ka siya minw gben ka o ta jamana di Izirayelimogow ma, o siyaw le tun be o ko haramuninw jagon ke. ⁴ A tun be to ka began sarakaw* ni wusunan sarakaw* bo sonnikeyoru ra, ani kongoriw kunna, ani yiriba flaburumanw jukoru.

Ahazi ka Asiri masace wele

⁵ O wagati ra, Siri masace Resen, ani Izirayeli masace Peka, min ye Remaliya dence ye, olugu nana ko o bena ben Zeruzalemu dugu kan. O

nana dugu lamini ka masace Ahazi to dugu kɔnɔ, nka o ma se k'a kere. ⁶ O wagati kelen le ra, Siri masace min ye Resen ye, ale ka Eyilati dugu mina k'a bla Sirikaw ta fanga kɔrɔ tuun. A ka Zuda ta mɔgɔw gben ka bɔ Eyilati dugu kɔnɔ. Edomukaw nana sigi Elati, fɔ ka na se bi ma.

⁷ Ahazi ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Asiri masace Tigilati Pileseri fe k'a fɔ a ye ko: «Ne ye i ta jɔn le ye, ani i den; sabari ka na ne bosi Siri masace ni Izirayeli masace boro, sabu o nana ne kere.»

⁸ Wari ni sanin min tun be Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ani min tun be masace ta so naforow ra, a ka o ta, ka o ci Asiri masace ma, ka o ke a ta bonya ye.

⁹ Asiri masace sɔnna Ahazi ta kuma ma. A wurira ka taga Damasi dugu kama, ka taga o dugu mina, k'a dugumɔgɔw ce ka taga ni o ye Kiri dugu kɔnɔ, ka sɔrɔ ka Resen yere faga.

Ahazi ka Alabatosoba cogoya yelema

¹⁰ O kɔ, Ahazi tagara Damasi, ka taga Asiri masace Tigilati Pileseri kunben. Asirikaw ta sarakabɔnanba min tun be Damasi dugu kɔnɔ, masace Ahazi ka o ye minke, a ka cira bla sarakalasebaga Huri ma Zeruzalemu, ka o sarakabɔnan cogoya fɔ a ye, k'a minanw bee tagamasiyen fɔ a ye, janko a ye a jɔgɔn lalaga. ¹¹ Sarakalasebaga Huri ka o sarakabɔnan jɔgɔn lalaga; masace Ahazi tun ka sarakabɔnan min cogoya fɔ k'a to Damasi, a k'a lalaga ka kɔna ni o le ye cogo bee ra. Sani masace ye na ka bɔ Damasi, o y'a sɔrɔ a tun k'a lalaga ka ban.

¹² Masace nana na ka bɔ Damasi minke, a ka sarakabɔnan ye; a gbarara sarakabɔnan na, ka taga yelen a san fe. ¹³ A ka saraka jenitaw* jeni sarakabɔnan kan, ka siman sarakaw bɔ, ka rezenji sarakaw* bɔn a kan, ka jenjɔgɔnya sarakaw* jori seriseri sarakabɔnan kan. ¹⁴ Matigi Ala ta sarakajenifen siranegeraman min tun be Alabatosoba donda ra, a ka o bɔ a nɔ ra; o sarakajenifen tun be a ta sarakabɔnankura ni Alabatosoba furance le ra. A k'a bɔ yi k'a bla a ta sarakabɔnankura kere fe, Alabatosoba sahiliyanfan na.

¹⁵ O kɔ, Masace Ahazi k'a fɔ sarakalasebaga Huri ye ko: «Sisan i bena to ka sɔgɔmada ta saraka jenita, ani wulada ta siman saraka* bɔ sarakabɔnanba le kan, ani masace ta saraka jenita ni a ta siman saraka, ani jama ta saraka jenitaw, ani o ta siman sarakaw; i ka kan ka o ta rezenji sarakaw fana bɔn sarakabɔnankura kan, ka saraka jenitaw jori ni saraka tɔw jori bee bɔn a kan fana. Min ye Matigi Ala ta sarakajenifen siranegeraman ye, ne yere bena o ke ne ta lagberikɔyɔrɔ ye.» ¹⁶ Masace Ahazi tun ka fen o fen fɔ, sarakalasebaga Huri ka o bee ke a cogo ra.

¹⁷ Masace Ahazi ko a ye Alabatosoba ta siranege wotorow kerefeyɔrɔw waraga ka bɔ o ra; tasaba minw tun siginin be a kunna, a ka olugu fana bɔ yi. Minanba koorinin min tun be misitoran siranegeramanw kan, a ka o fana bɔ yi, ka o bla kabakuruw kan dugu ma. ¹⁸ O kɔ, Asiri masace kosɔn, o tun ka bolon min lɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, min tun be wele ko Nenekirilon ta bolon, a ka o gbata bɔ yi; masacew tun be to ka don Alabatosoba lu kɔnɔ da min fe, a ka o fana datugu.

¹⁹ Ayiwa, Ahazi ta kewale tɔw bee, a ka ko minw bee ke, o bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁰ Ahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan, o k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ezekiyasi sigira masaya ra a nɔ ra.

17

Izirayeli masace Oze ta wagati

¹ Zuda masace Ahazi ta masaya san tan ni flanan na, Ela dence Oze sigira masaya ra Izirayeli mara kunna; a siginin tun be Samari. A ka san kononton le ke masaya ra. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na koru. Nka a ta kojugu ma Izirayeli masace tow ta bo.

³ Ayiwa, Asiri masace min ye Salimanasari ye, ale nana masace Oze kere. A sera Oze ra, k'a ta fanga sigi a kan; Oze tun ka kan ka to ka ninsongo sara a ye. ⁴ Nka Asiri masace nana a ye ko Oze b'a fe ka ale janfa, sabu Oze tun ka ciraden dow ci ka taga Misiran masace fe, min togo ye ko So; a fana tun te ninsongo sarara Asiri masace ye tuun san o san, i n'a fo a tun derira k'a ke cogo min na. O ra, Asiri masace ka Oze mina k'a siri ni negejoroko ye, k'a bla kaso ra. ⁵ O ko, Asiri masace ni a ta kerekedenw donna Izirayeli mara yoro bee ra; o tagara se Samari dugu ma. A ka dugu lamini ka se fo san saba. ⁶ Oze ta masaya san konontonnan na, Asiri masace ka Samari dugu mina, ka Izirayeli ta mogow mina ka taga ni o ye Asiri jamana ra. A tagara dow bla Hala dugu konu, ka dow bla Habori bada yorow ra, Gozan mara ra, ka dow bla Medikaw ta duguw ra.

Izirayelimogow ta kewalejuguw

⁷ Ayiwa, o kow bee kera sabu Izirayelimogow tun ka Matigi Ala, o ta Ala hake ta, ale Ala min tun ka o labu Misiran jamana ra, ka o bosu ka bu Misiran masace Farawona ta fanga koru. O tun ka batofen werew bato fana.

⁸ Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bu Izirayelimogow na, o tun ka o siyaw ta siraw le ta, ani Izirayeli masacew tun ka landa minw ladon jamana konu. ⁹ Izirayelimogow tun ka ko dow ke dogo ra Matigi Ala ra, o ta Ala, ko minw ma ben. O ka sonnkeyorow lalaga kongoriw kan o ta duguw bee ra, k'a ta kerekedenw ta dugumisenw na ka taga a bla dugu barakamanw bee ra. ¹⁰ O ka kabakurujan dow lolu, ka sonnikebere dow turu jo musoman Asera togo ra kongorijanw bee kunna, ani yiriba flaburumanw bee jukoru. ¹¹ O ka wusunan sarakaw* bu o sonnkeyorow ra kongoriw bee kan, k'a ke i n'a fo Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bu o na. O ka kojuguw ke ka Matigi Ala jusu wuri. ¹² O ka o jow son, k'a soru Matigi Ala tun k'a fo o ye ko o kana o ke.

¹³ Matigi Ala tun ka ciraw, ani ladibaga caman ci, ka taga Izirayelimogow, ani Zuda ta mogow bee lasomi, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw ta sirajuguw dabra. Aw ye ne ta kumaw lamem, ka ne ta ciw sira tagama. Ne ka sariya minw yira aw bemaw ra, ani ne ta baarden minw ye ciraw ye, ne ka olugu ci aw fe ni o sariya kelen min ye, aw ye o bee sira tagama.»

¹⁴ Nka o tun ma o kuma lamem; o ka o torokun gbeleya, k'a ke i ko o bema minw tun ma la Matigi Ala ra, o ta Ala. ¹⁵ O banna Ala ta cifoninw na; Ala tun ka jenogonya min don ni o bemaw ye, o ka o cen. A tun ka kuma minw fo o ye k'a gbeleya, o ma o jate. O ka o yere bla batofen gbansanw batori le ra; a laban olugu yere fana kera fengbansanw ye. O siginin be siya minw ce ra, o ka o siyaw le ladegi, k'a soru Matigi Ala tun k'a fo o ye ko o kana o siyaw ladegi.

¹⁶ O banna Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw bee ma. O ka siranegge yeele ka o ke misiden bisigiya fla ye, ka o bato. O ka berew turu jo musoman Asera togo ra, ka o bato. O ka karo ni lolow bee bato; jo min ye Baali* ye, o ka o fana bato. ¹⁷ O ka o dencew ni o ta denmusow di ka o don tasuma ra, ka o ke sarakaw ye. O tagara lagberikebagaw fe ka subagayakow ke. O

ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ, ka o yere bla o kow le ra, janko ka Matigi Ala jusu bo.

¹⁸ O le koson, Matigi Ala dimina Izirayelimogow korɔ kosebe, ka o gben ka bo a yere na korɔ. Zuda ta mogow doron le tora o ta mara ra. ¹⁹ Nka hali Zuda ta mogow fana tun ma Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw lamɛn. Olugu fana tun ka Izirayelimogow ta sira jogon le ta.

²⁰ O koson Matigi Ala banna Izirayelimogow ta durujaw bee ra. A ka o labla benkanikebagaw ye, ka o lamaroya. O ko fe, a ka o gben ka taga fo yorɔjan.

²¹ Tuma min na Ala tun ka Izirayelimogow faran ka bo Dawuda ta somogo tow ra, o tun ka Nebati dence Yerobohamu le ke o ta masace ye; ale le ka Izirayelimogow lafiri ka bo Matigi Ala ko, k'a to o ka jurumunba ke.

²² Yerobohamu tun ka jurumun o jurumun ke, Izirayelimogow tun ka o bee jogon ke. O ma faran o jurumunw si ra, ²³ fo lon min na Matigi Ala nana Izirayelimogow gben ka bo a yere na korɔ, i n'a fo a tun ka o lasomi cogo min na a ta baaradenw ta kuma sababu ra, minw ye ciraw ye, a tun ka minw ci o fe. O ka Izirayelimogow ce ka bo o ta jamana ra ka taga ni o ye Asiri jamana ra. O tora o yoro le ra fo ka na se bi ma.

Siya minw nana sigi Samari

²⁴ Asiri masace ka mogɔ dow ce ka bo Babiloni*, ani Kuta, ani Ava, ani Hamati, ani Sefarivayimu duguw konɔ, ka taga olugu sigi Samari duguw konɔ Izirayelimogow no ra. Olugu ka Samari duguw mina ka sigi o duguw ra. ²⁵ Nka olugu nana sigi o duguw konɔ wagati min na, olugu tun te Matigi Ala batora. O koson Matigi Ala ka jaraw lana o kama ka na mogɔ caman faga o ra. ²⁶ O tagara a fo Asiri masace ye ko: «I ka mogɔ minw wuri ka bo o ta yorow ra ka taga o bla Samari duguw ra, o mogow ma o yoro jamana ta ala batocogo lon. O jamana ta ala ka jaraw bla ka na o ce ra, janko ka o faga, sabu o ma o ala batocogo lon.»

²⁷ Masace k'a fo mogow ye ko o ka Izirayelimogɔ minw mina ka labo jamana konɔ, ko o ye o sarakalasebaga do laseko yi, ale ye taga sigi yi, ka o jamana ta ala batocogo yira mogow ra.

²⁸ A kera ten, sarakalasebaga minw tun minana ka bo Samari, olugu ra kelen tagara sigi Beteli, ka to ka mogow karan, o ka kan ka Matigi Ala bato cogo min na.

²⁹ Nka o siyaw bee kelen kelen nana o yere ta yoro ta batofen dow lalaga. Samarikaw yere tun ka sonnkeyoro minw lo kongoriw kan, o ka o batofenw bla o bonw le konɔ, o ta duguw ra. ³⁰ Minw tun bora Babiloni, olugu ka Sukoti Benoti ta ala lalaga. Minw tun bora Kuti, olugu ka Nerigali ta ala lalaga. Minw tun bora Hamati, olugu ka Asima ta ala lalaga. ³¹ Minw tun bora Ava, olugu ka Nibasi ni Taritaki ta alaw lalaga. Sefarivayimukaw tun be o dencew jeni tasuma ra ka ala minw bato, o alaw le tun ye Adaramelaki ni Anamelaki ye; olugu le tun ye Sefarivayimukaw ta alaw ye. ³² O tun be Matigi Ala fana bato, nka o bee n'a ta, o yere tun ka sarakalasebaga dow sigi o yere ye, minw tun be sarakaw bo sonnkeyorow ra kongoriw kunna. O sarakalasebagaw tun bora jamana fan bee ra. O sarakalasebagaw tun be to ka sarakaw bo sonnkeyorow le ra. ³³ O ra, o tun be Matigi Ala batora, nka o fana tun be o yere ta batofenw batora, ka kapa ni o yere ta jamana ta landaw ye, o tun bora jamana min na.

³⁴ Fo ka na se bi ma, o siyaw belɛn be o ta landakow le kera; o te siran Matigi Ala na. Matigi Ala tun ka cifoninw, ani kolatigeninw, ani sariyaw,

ani kuma minw fɔ Yakuba ta duruja ye, minw tɔgɔ lara ko Izirayelimɔgɔw, o siyaw tɛ o kow si sira tagamana.

³⁵ Matigi Ala tun ka jɛnɔgɔnya* don ni Izirayelimɔgɔw ye, k'a fɔ o ye ko: «Aw kana ala wɛrɛw bato; aw kana aw kinbiri gban ala wɛrɛw kɔrɔ ka o bato, ka saraka bɔ o ye. ³⁶ Ne Matigi Ala, ne min ka aw labɔ Misiran jamana ra ne ta sebayaba ani ne ta fanga baraka ra, aw ka kan ka ne le bato. Aw ka kan ka aw yɛrɛ majigi ne le ye, ka sarakaw bɔ ne ye. ³⁷ Ne ka cifɔninw, ani kolatigeninw, ani sariyaw, ani kuma minw sɛbɛ, ka o di aw ma, aw ka kan ka o le kɛ, k'a sira tagama tuma bɛɛ; aw kana ala wɛrɛw bato. ³⁸ Ne ka jɛnɔgɔnya min don ni aw ye, aw kana jina o kɔ. Ne b'a fɔ aw ye tuun ko aw kana ala wɛrɛw bato. ³⁹ Aw ka kan ka ne le bato, ne min ye Matigi Ala ye, aw ta Ala; sabu ne le bɛ se ka aw kisi ka bɔ aw juguw bɛɛ boro.»

⁴⁰ Nka o siyaw ma sɔn ka mɛnni kɛ. O tora o ta landakɔrɔw le kan. ⁴¹ O tun bɛ Matigi Ala batora, nka o bɛɛ n'a ta, o tun bɛ o ta jow sɔnna belɛn. Fɔ ka na se bi ma, o ta denw, ani o mamadenw b'a kɛra ten le; o b'a kɛra i n'a fɔ o bɛmaw tun k'a kɛ cogo min na.

18

Zuda masacɛ Ezekiyasi ta masaya damina (Kibaroyaw flanan 29.1-2)

¹ Izirayeli masacɛ Oze, min tun ye Ela dencɛ ye, ale ta masaya san sabanan na, Ahazi dencɛ Ezekiyasi sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kɔnɔntɔn le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Abi; Jakariya denmuso tun lo. ³ Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, a ka o le kɛ. A k'a ta ko bɛɛ kɛ i n'a fɔ a bɛmace Dawuda tun k'a kɛ cogo min na. ⁴ A ka sɔnnikɛyɔrɔw cɛn ka bɔ kongoriw kunna; a ka kabakurujanw cici, ka jo musoman Asera ta berew tigɛtigɛ. Cira Musa tun ka siranɛgɛsa min lalaga, a ka o tigɛtigɛ, sabu Izirayelimɔgɔw tun bɛ to ka wusunɛn sarakaw* bɔ o siranɛgɛsa ye. O tun ka o sa tɔgɔ la ko Nehusitan.

⁵ Ezekiyasi k'a jigi la Matigi Ala kan, Izirayeli ta Ala. Zuda masacɛ minw tun tɛmɛna a ja, ani minw nana a kɔ fɛ, a jɔgɔn masacɛɲuman ma sɔrɔ olugu si ra. ⁶ A tugura Matigi Ala le kɔ, a fana ma jɛngɛ ka bɔ a kɔ ka taga fan si ra; Matigi Ala tun ka kuma minw fɔ cira Musa ye, a ka o bɛɛ sira tagama. ⁷ Matigi Ala fana tora ni a ye, k'a to a ka nafa sɔrɔ a ta kokɛtaw bɛɛ ra. A nana muruti Asiri masacɛ ma, a ma sɔn ka to ale ta fanga kɔrɔ tuun.

⁸ A ka Filisikaw kɛrɛ ka se o ra, ka o gbɛn ka taga se fɔ Gaza, ka o duguw ni a maraw bɛɛ halaki, k'a ta dugu barakamanw ra, ka taga a bla kɛrɛkɛdenw ta dugumisenw na.

Asirikaw ka Samari dugu mina

⁹ Ezekiyasi ta masaya san naaninan na, Asiri masacɛ Salimanasari ni a ta kɛrɛkɛjama tun wurira ka na Samari dugu kama, ka na dugu lamini; o kɛra Izirayeli masacɛ Oze, Ela dencɛ ta masaya san wolonflanan le ra. ¹⁰ Sani san saba cɛ, o tun ka dugu mina; o tun kɛra Ezekiyasi ta masaya san wɔɔrɔnan na. Samari dugu tun minana Izirayeli masacɛ Oze ta masaya san kɔnɔntɔnnan le ra. ¹¹ Asiri masacɛ tun ka Izirayelimɔgɔw mina ka taga ni o ye Asiri. A tun tagara ni dɔw ye Hala dugu kɔnɔ, ka taga ni dɔw ye Habɔri bada yɔrɔw ra, Gozan mara ra, ka taga ni dɔw ye Medikaw ta duguw ra. ¹² O kow tun kɛra o ra, sabu Izirayelimɔgɔw tun ma sɔn ka Matigi Ala, o

ta Ala ta kuma le lamɛn; Ala tun ka jɛnɛɔɔnya* min don ni o ye, o ka o cɛn. Matigi Ala ta baaraden Musa tun ka kuma minw bɛɛ fɔ o ye, o ma o si lamɛn, o fana m'a sira tagama.

*Asirikaw nana Zuda ta mɔɔw kɛɛ
(Ezayi 36.1; Kibaroyaw flanan 32.1)*

¹³ Masace Ezekiyasi ta masaya san tan ni naaninan na, Asiri masace Senakeribu nana Zuda mara ta dugu barakamanw bɛɛ kɛɛ ka o duguw mina. ¹⁴ A kɛra ten minke, Zuda masace Ezekiyasi ka cira bla ka taga Asiri masace fɛ Lakisi, k'a fɔ a ye ko: «Ne firira; i kana ne kɛɛ tuun. Ni i ka warida min ben ne kan, ne bɛna to ka o sara i ye.»

Asiri masace ko Ezekiyasi ka kan ka warigbɛ kilo waga tan, ani sanin kilo waga kelen le sara ale ye.

¹⁵ Warigbɛ min bɛɛ tun bɛ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ani masaso ta naforow ra, Ezekiyasi ka o bɛɛ ta ka taga o di a ma. ¹⁶ Hali a tun ka sanin min nɔrɔ Matigi Ala ta batoso dondaw ni a daw sanfeyɔrɔw kan, a ka o bɛɛ wɔrɔ ka bɔ yi, ka o di Asiri masace ma.

*Asirikaw nana Zeruzalɛmu dugu lamini
(Ezayi 36.2-22; Kibaroyaw flanan 32.9-16)*

¹⁷ Asiri masace k'a ta kɛɛkɛjamaba kuntigiba, ani a ta masaso kɔrɔsibagaw kuntigi, ani a ta kɛɛkuntigiba ci ka bɔ Lakisi ka taga masace Ezekiyasi fɛ Zeruzalɛmu ni kɛɛkɛjamaba dɔ ye. O tagara se Zeruzalɛmu; ji min bɛ dugu sanfeyɔrɔ ra, o tagara lɔ o jisira kɔrɔ, fanikobagaw ta foro sira kan. ¹⁸ O pɛrɛnna, k'a fɔ ko o b'a fɛ ka kuma ni masace ye. Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta so kɔrɔsibaga ye, ani Sebina, min ye sɛberikɛbaga ye, ani Asafu dence Yoha, min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu bɔra dugu kɔnɔ ka taga o kunbɛn.

¹⁹ Asiri masace ta kɛɛkuntigiba k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ Ezekiyasi ye, ko masaceba, Asiri masace ko: «O tuma ele jigi lanin bɛ jontigi le kan sa? ²⁰ Ele ko, ko kɛɛ hakiri ni kɛɛkɛfanga bɛ ele fɛ; nka o ye kuma gbansan le ye. Ele ka i jigi la jontigi le kan ko i bɛ murutira ne ma? ²¹ A flɛ, i bɛ i jigi lara Misiran masace le kan, k'a sɔrɔ ale ye kara kunkurun le ye; ni mɔɔ o mɔɔ k'a jigi la a kan, a bɛ o tigi boro sɔɔ k'a mandimi. Can lo dɛ, Misiran masace Farawona bɛ ten le; ni ele mɔɔ o mɔɔ ka i jigi la a kan, a bɛ o le kɛ i ra.

²² « «Aw bɛ se k'a fɔ ne ye ko: An jigi bɛ Matigi Ala, an ta Ala le kan! O tuma ele Ezekiyasi yɛɛ ma o Ala kelen ta sɔnnikɛyɔrɔw ni a ta sarakabɔnanw le cici, k'a fɔ Zuda mara mɔɔw ni Zeruzalɛmukaw ye ko o ka kan ka Ala bato Zeruzalɛmu dugu ta sarakajɛnifɛn* dɔrɔn le kan wa?

²³ « «Ayiwa, sisan, i ka kan ka ben le jini ni ne matigicɛ ye, min ye Asiri masace ye. Ni o kɛra, ne bɛna so waga fla di i ma, ni i bɛ se ka mɔɔ sɔrɔ min bɛna o bori kɔni. ²⁴ Ele bɛ se ka mun le kɛ ka anw ta kɛɛkuntigi kelen dɔrɔn lalɔ, hali ni a kɛra ne matigicɛ ta kuntigiw bɛɛ ra fitini ye? Aw jigi bɛ Misirankaw le kan, ko olugu bɛna sowotorow, ani sotigiw di aw ma kɛ! ²⁵ O tuma ele b'a miiri ko ne bɛ se ka wuri ka na nin yɔrɔ halaki ni a ma kɛ Matigi Ala yɛɛ sago ye wa? Matigi Ala yɛɛ le k'a fɔ ne ye ko: Taga nin jamana kama ka taga a halaki.» »

²⁶ Hilikiya dence Eliyakimu, ani Sebina, ani Yoha, olugu k'a fɔ Asiri masace ta kɛɛkuntigiba ye ko: «Sabari, ka kuma i ta jɔnw fɛ aramekan na; an bɛ o mɛn. I kana kuma an fɛ heburukan na, k'a to mɔɔ tɔ minw bɛ dugu kogo kan olugu y'a mɛn.»

²⁷ Asiri masace ta kerəkuntigiba ka o jaabi ko: «O tuma ne matigice ka ne ci ko ne ye na nin kumaw fo ele ni i matigice doron le ye wa? A ka ne ci nin mɔgɔw bee le fe, nin mɔgɔ minw sigisiginin be kogo kan, minw bena o yere ta sokotaga domu, ka o yere negeneji min i n'a fo ele yere.»

²⁸ O ko, Asiri masace ta kerəkuntigiba k'a kun korota, ka peren ni a fanga bee ye k'a fo heburukan na, ko: «Aw ye masaceba ta kuma lamɛn, Asiri masace! ²⁹ Masace ko: Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, sabu a tena se ka aw bosi ka bo ne boro. ³⁰ Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, ko aw ye aw yere karifa Matigi Ala ma, ko sigiya t'a ra, Matigi Ala bena aw bosi, ko aw ta dugu tena to Asiri masace boro.

³¹ «Aw kana Ezekiyasi lamɛn. Asiri masace ko: Aw ye ben don ni ne ye, aw ye aw yere di ne ma. Ni o kera, aw bee bena aw ta forow rezenmɔw sɔrɔ k'a domu, ka aw ta torosunw denw domu, ka aw ta kolonw ji min, ³² sani ne ye na aw ta ka taga ni aw ye aw ta jamana ɲogon do ra, siman ni duven be jamana min na caman, domuni ni rezensunw be jamana min na caman, oliviyesunw, ani li be jamana min na caman. O ra, sani aw ye to yan ka na sa, aw bena panamanya le. Aw kana Ezekiyasi lamɛn, sabu a be aw lafirira le, ko Matigi Ala bena aw bosi.

³³ «Yala siya tow ta alaw sera ka o kisi ka bo Asiri masace boro wa? Hamatikaw ni Aripadikaw ta alaw sera ka mun le ke? ³⁴ Sefarivayimukaw, ani Henakaw, ani Ivakaw ta alaw sera ka mun ke? Yala o sera ka Samarikaw kisi ka bo ne boro wa? ³⁵ Jamanaw bee ra, jamana juman ta ala le sera k'a kisi ka bo ne boro, ka na a fo ko Matigi Ala bena Zeruzalemu kisi ka bo ne boro?»

³⁶ Ayiwa, Zuda ta mɔgɔw bee jera, o ma foyi fo, sabu masace Ezekiyasi tun k'a fo o ye ko o kana a jaabi.

³⁷ O ko, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta lu korosibaga ye, ani Sebina min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu sekora ka taga Ezekiyasi fe; o tun ka o ta deregew faranfaran. Asiri masace ta kerəkuntigiba tun ka kuma minw fo, o tagara o bee lakari Ezekiyasi ye.

19

Ezekiyasi ka hakiri jini cira Ezayi fe (Ezayi 37.1-7; Kibaroyaw flanan 32.20-23)

¹ Masace Ezekiyasi ka o kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka borofani don a yere ra, ka taga Matigi Ala ta batoso konɔ. ² A k'a ta so korosibagaw kuntigi Eliyakimu ni a ta seberikebaga Sebina, ani sarakalasebagaw bee ta cekorobaw ci ka taga cira Ezayi fe, Amɔzi dence. O bee tun ka borofaniw le don o yere ra. ³ O tagara a fo Ezayi ye ko Ezekiyasi ko: «Bi lon ye jusukasilon, ani hakebolon, ani maroyalon le ye; sabu an ta kera i ko den minw worowagati sera, nka baraka te bamusow ra ka o woro. ⁴ A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala ka Asiri masace ta kerəkuntigiba ta kumaw bee men, a matigice k'a ci ka na Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye. A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala bena o mafiyenyari juru sara Asiri masace ra. O koson mɔgɔ to minw belɛn panaman tora, sabari, i ye Ala daari olugu ye.»

⁵ Masace Ezekiyasi ta jamana kuntigiw tagara Ezayi fe ni o kumaw ye. ⁶ Ezayi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo aw matigice ye ko Matigi Ala ko: <I ka kuma minw men, Asiri masace ta kuntigiw nana ne dogoya ni kuma minw ye, o kumaw kana i lasiran. ⁷ A fe, Asiri masace bena kibaroya do

men; ni a ka o kibaroya men, ne bena a kononosu k'a to a ye a latige ko a be seko a yere ta jamana ra. Ni a sekora yi, ne bena a to o ye a faga ni kerekemuru ye.» »

*Sanakeribu ta sebe ka Ezekiyasi lasiran
(Ezayi 37.8-13; Kibaroyaw flanan 32.17)*

⁸ Ayiwa, Asiri masace ta kerekuntigiba nana a men ko Asiri masace bora Lakisi, ka taga Libina dugu kere. A wurira ka taga Asiri masace ko o yoro ra. ⁹ Nka Asiri masace nana kibaroya do men, ko Etiyopi masace min ye Tiraka ye, ko ale ni a ta kerekejama wurira ko o bena a kere. Asiri masace ka o men minke, a ka ciraden werew ci tuun Ezekiyasi fe ni sebe do ye, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Aw ye taga a fo Zuda masace Ezekiyasi ye, ko: <I kana a to i ta Ala ye i lafiri gbansan, ko i ka i jigi la ale kan minke, ko o ra, Asiri masace tena se ka Zeruzalemu dugu mina. ¹¹ Asiri masacew ka min ke jamana tow bee ra, i yere ka o ye. O ka o bee halaki le pewu! Ele ko ele le bena bosu wa? ¹² Ne bemaw ka siya minw halaki, siya minw tun be Gozan dugu konu, ani Haran dugu, ani Resefu dugu, ani Edeni ta mogu minw tun be Telasari, yala o siyaw ta alaw sera ka o kisi wa? ¹³ Hamati ni Aripadi ni Sefarivayimu ni Hena ni Iva ta masacew be min sisan?» »

*Ezekiyasi ta daariri
(Ezayi 37.14-20)*

¹⁴ Ezekiyasi ka sebe mina ciradenw boro, k'a karan; o ko, a tagara Matigi Ala ta batoso konu. A ka sebe dayele Matigi Ala na koru. ¹⁵ Ezekiyasi ka Matigi Ala daari, k'a fo a ye ko:

«Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele min siginin be seruben melekew kunna. Ele kelen le ye dugukolo masayaw bee ta Ala ye. Ele le ka sankolo ni dugukolo dan. ¹⁶ Matigi Ala, i toro malo ka ne lamu! Matigi Ala, i na yele ka fleri ke! Senakeribu k'a ta ciraden ci ka na ele Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye, o lamu! ¹⁷ Matigi Ala, can lo ko Asiri masacew ka siya tow, ani o ta jamanaw halaki, ¹⁸ ka o ta alaw jeni tasuma ra. Nka o alaw fana tun te ala panamanw ye; mogow yere boro ka fen minw lalaga ni yiri ni kabakuru ye, o lo; o koson o sera ka o halaki. ¹⁹ O ra, ne Matigi Ala, an kisi ka bo Senakeribu boro, k'a to dunupa masayaw bee y'a lon ko ele Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye.»

*Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri jaabi
(Ezayi 37.21-35)*

²⁰ Amuzi dence Ezayi ka cira bla ka taga a fo Ezekiyasi ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «I ka daariri min ke ne fe Asiri masace Senakeribu ta ko ra, ne ka o men. ²¹ Matigi Ala ka min fo Asiri masace kama, o ye nin ye; a ko:

Siyon dugu be ele mafiyenya le, ka i logobo;
Zeruzalemu dugu ceɗumanba be yereko i ma, ka a kun yuguyugu.

²² Ele ka ne le mafiyenya, ka ne le dogoya wa?

Ele sonna ka kuma k'a yira ne le ra wa?

Ele ka i na don ne le ra wa,

ne min ye Izirayeli ta Ala saninman ye?

²³ I ka i ta ciradenw ci ka na ne le mafiyenya, ne Matigi Ala!

I ko: <Ne ta sowotoro caman sababu ra,

ne yelenna fo kuruw kunna,

ka taga se fo Liban jamana cemanca ra;

ne ka Liban sediriyiriw bee ra jamianw tige,

ani siperesiyiriw bæe ra pumanmanw.
Ne bena yelen kuruw bæe ra jamijan kunna,
ka taga don fo o ta yirituba yere konɔ.

²⁴ Ne ka kolonw sozi jamana werew ra ka o ji min.
Ne bena ne sen la Misiran jamana konɔ ka Nili bajiw bæe ja.>

²⁵ «Ayiwa, o tuma ele m'a lon ko ne kitira nin kow ra kabini wagatijan wa?
Kabini folofolo, ne tun ka kow minw laben, sisan ne be o le kera.
Ne k'a latige ko ele bena dugu barakamanw halaki, ka o ke tomow ye.

²⁶ O duguw ta mogow baraka banna,
jatige ni maroya ka o mina.

O kera i ko kongobinw,
i ko bin nuguninw,
i ko binjalan min be bon kunna;
a kogobari be ja.

²⁷ «Nka ne ka ele sigituma lon,
ka i botuma lon, ka i dontuma lon,
ani wagati min i jusu be bo ne kama.

²⁸ Ayiwa, i n'a fo i jusu bora ne kama,
i ta wasokanw fana sera ne toro ma,
ne bena ne ta nunnanegɛ don i nun na, ka ne ta karafe don i da ra,
i nana sira min fe, ne bena seko ni i ye o sira kelen fe.

²⁹ «Ayiwa, ele Ezekiyasi, nin bena ke tagamasiyen ye ele fe: Simankise
minw benbenna foro konɔ ka falen o yere ma, aw bena o siman le domu
ninan. San werɛ, minw bena falen o yere ma tuun, aw bena o le domu.
Nka a san sabanan, aw yere le bena aw ta siman dan, k'a tige, k'a domu;
ka aw ta rezɛnforow senɛ, k'a den domu.

³⁰ «Ni o kera, Zuda ta mogɔ to minw panaman tora, olugu bena ke i ko
yiri min ka lilinkuraw bo, k'a liliw don fo dugukolo jukoro, ka nugu kura
ye tuun, fo ka den.

³¹ «Can lo, mogɔ dow belɛn bena wuri Zeruzalemu dugu konɔ, mogɔ
dama dama bena kisi, ka lo Siyon kuru* kan. Fangatigi Ala bena o le ke
aw ye a ta kanuyaba koson.

³² «O koson Matigi Ala ka min fo Asiri masace ko ra, o ye nin ye: «Asiri
masace tena don nin dugu konɔ, a tena mogɔ si bon ni a ta binɛw ye, a
tena mogɔ si kere ni a ta negɛbennan ye, a tena yelenyoro lo ka yelen o
kan ka dugu kere.

³³ « «A nana sira min fe, a bena seko o sira kelen le fe. A tena don nin
dugu konɔ fiyewu! Ne Matigi Ala, ne le ko ten.

³⁴ « «Ne le bena nin dugu tanga, k'a bosi, ne yere togo koson, ani ne ta
jonɛ Dawuda koson.> »

Ala ta mogow kisicogo

(Ezayi 37.36-38; Kibaroyaw flanan 32.21-22)

³⁵ O lon su fe, Matigi Ala ta meleke bora ka na Asirika ce waga keme ni
biseegi ni waga looru faga (185 000). Mogɔ tow wurira sogomada fe minke,
o ka suw ye yoro bæe ra. ³⁶ A kera ten minke, Asiri masace Senakeribu
sekora ka taga sigi Ninive dugu konɔ. ³⁷ Nka lon do, k'a kinbiri gbannin to
a ta ala ta sonnikebon konɔ, min be wele ko Nisiroki, a yere dence minw ye
Adarameleki ni Sareseri ye, olugu nana ben a kan k'a faga ni kerekemuru

ye, ka bori ka taga Ararati jamana ra. A dence Esari Hadon sigira masaya ra a no ra.

20

*Masace Ezekiyasi ka Ala daari a ta bana ko ra
(Ezayi 38.1-8; Kibaroyaw flanan 32.24)*

¹ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. Amazi dence Ezayi tagara a fe, ka taga a fo a ye ko: «Matigi Ala ko i ye i ta lu konaw laben, sabu i bena sa; i tena keneya ka bo nin bana ra.»

² Ezekiyasi k'a na munu bon kogo fan na, ka Matigi Ala daari; a ko: ³ «E, Matigi Ala, i hakiri to ne ra, sabu ne tugura i ko ni kankelentigiya le ye, ni ne jusukun bee ye; ko min ka di i ye, ne ka o le ke.» Ezekiyasi ka o fo minke, a kasira kosebe.

⁴ O y'a soro Ezayi tun bora bon konon, nka a tun ma bo lu konon ban; Matigi Ala kumana a fe k'a fo a ye ko: ⁵ «Taga a fo Ezekiyasi ye, ale min ye ne ta mogow namogo ye, ko Matigi Ala, a bemace Dawuda ta Ala ko: «Ne ka i ta daariri men, ne ka i ta naji fana ye. Ne bena i keneya. Sinikene, i bena taga Matigi Ala ta batoso konon. ⁶ Ne bena sanji tan ni looru fara i si kan. Ne bena ele ni nin dugu bosi ka bo Asiri masace boro. Ne bena nin dugu kisi ne yere togo bonya koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.» »

⁷ Ezayi k'a fo mogow ye ko o ye na ni toromo siri kelen ye. O nana ni o ye, o ka o lala Ezekiyasi ta joriw kan; Ezekiyasi keneyara.

⁸ Ezekiyasi tun ka Ezayi pininka ko tagamasiyen juman le bena a yira ko Matigi Ala bena ale keneya, k'a to ale ye taga Matigi Ala ta batoso konon lon tere sabanan. ⁹ Ezayi tun k'a fo a ye ko: «Matigi Ala bena nin tagamasiyen le ke i ye, k'a yira i ra ko a ka kuma min fo, ko a bena o ke: Suma bena bo a no ra. Yala i b'a fe suma ye taga na fe ka se fo senlayoro tan wa, walama a ye seko ko fe ka se senlayoro tan le?» ¹⁰ Ezekiyasi ko: «K'a fo ko suma ye taga na fe ka se senlayoro tan, o te kogbelen ye. Ne b'a fe suma ye seko ko fe le ka se senlayoro tan.» ¹¹ Ayiwa, cira Ezayi ka Matigi Ala daari; Matigi Ala k'a to suma sekora ka taga ko fe fo senlayoro tan, Ahazi ta so yelenyoro kan*.

*Babiloni masace ta ciradenw nana Ezekiyasi fe
(Ezayi 39)*

¹² Ayiwa, o wagati kelen na, Babiloni masace Merodaki Baladan, min ye Baladan dence ye, ale ka Ezekiyasi ta bana kibaroya men minke, a ka sebe do ke, ka bonya do la o kan, ka o ci Ezekiyasi ma. ¹³ Ezekiyasi ka o ciradenw minako na. Fen o fen tun be Ezekiyasi ta fenmarayorow ra, a ka o bee yira o ciradenw na: warigbe ni sanin, ani kasadiyananw, ani turu kasadimanw; a k'a ta kerékeminanw bee yira o ra, ani a ta naforow bee. Foyi le ma to a ta masaso konon, ani a ta mara bee konon, ni Ezekiyasi ma min yira o ciradenw na.

¹⁴ O kow ko, cira Ezayi nana masace Ezekiyasi fe, ka na a pininka ko: «Nin mogow bora min le? O nana mun le fo i ye?» Ezekiyasi ko: «O bora jamanajan do le ra, fo Babiloni*.» ¹⁵ Ezayi k'a pininka tuun ko: «O ka mun ni mun le ye i ta so konon?» Ezekiyasi ko: «Fen o fen be ne ta masaso konon, o ka o bee ye! Foyi ma to ne ta naforow ra, ni ne ma min yira o ra.»

¹⁶ Ezayi k'a fo Ezekiyasi ye ko: «Matigi Ala ta kuma lamem: ¹⁷ «Lon do, bena se, fen o fen be i ta masaso konon, i bemaw ka fen o fen lajen fo ka

* **20:11** 20.11 Mogow tun be suma cogoya fe o yelenyoro kan, janko ka wagati jate lon.

na se bi ma, o bena na o fenw bee ce ka taga ni o ye Babiloni; foyi tena to. Matigi Ala ko ten. ¹⁸ O bena i yere mamaden dow mina, i yere worodenw ta denw, ka taga ni olugu ye, ka taga o bo ceya ra, ka o bla Babiloni masace ta masaso kono.» »

¹⁹ Ezekiyasi ka Ezayi jaabi ko: «I ka Matigi Ala ta kuma min fo ne ye, o ka ji; sabu hera ni pasuma bena ke jamana kono ne yere ta tere bee ra.»

²⁰ Ayiwa, Ezekiyasi ta kewale tow bee, a ta cefariya, a ka dinga min sogi dugu kono, ka jisira bo dugu kogo jukoro ka ji lana Zeruzalemu dugu kono, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kono. ²¹ Ezekiyasi sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Manase sigira masaya ra a no ra.

21

Zuda masace Manase ta wagati (Kibaroyaw flanan 33.1-10,18-20)

¹ Manase sigira masaya ra k'a si to san tan ni fla; a ka san bilooru ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hefusiba. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na koro. Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo Izirayeli jamana ra, a ka o siyaw ta ko haramuninw jagon le ke. ³ A face Ezekiyasi tun ka sonnkeyoro minw cici ka bo kongoriw kan, a ka o bee lalaga kokura tuun. Jo min ye Baali* ye, a ka sarakabonan dow lo o jo togo ra. A ka bere do turu jo musoman Asera togo ra, i n'a fo Akabu min tun ye Izirayeli masace ye folofolo, ale tun k'a ke cogo min na. A k'a kinbiri gban ka karo ni lolow bee bato. ⁴ A ka sarakabonan werew lo Matigi Ala ta batoso kono; k'a soro Matigi Ala tun k'a fo ko ale kelen togo le ka kan ka bato o yoro ra Zeruzalemu.

⁵ A ka sarakabonan dow lo karo ni lolow bee togo ra, Matigi Ala ta batoso lukene fla bee kono. ⁶ A k'a dence di o k'a jeni tasuma ra k'a ke saraka ye. A tun be lagberi ke, ka subagayakow ke. A ka mogo dow sigi, minw be suw wele, ka lagberi ke. A ka do fara a ta kojugu kan Matigi Ala na koro, ka Matigi Ala jusu bo. ⁷ A tun ka jo musoman Asera ta tagamasiyen min lalaga, a ka o bla Ala ta batoso kono, k'a soro Matigi Ala tun k'a fo Dawuda ye, ka na a fo a dence Sulemani fana ye o so ko ra, ko: «Ne ka nin batoso ani nin Zeruzalemu dugu le panawoloma Izirayeli mara bee ra, ka ne togo sigi nin yoro ra wagati bee, ani tuma bee. ⁸ Ne ka kuma minw fo Izirayelimogow ye, ni o ka o lamen ka o sira tagama, ani ne ta baarden Musa ka sariya minw bee yira o ra ni o ka o sira tagama, o tuma ne ka jamana min di o bemaw ma, ne tena o gben ka taga yoro si ka bo o jamana kono tuun.» ⁹ Nka mogow ma Ala lamen. Manase ka o lafiri; Matigi Ala tun ka siya minw halaki ka bo Izirayelimogow na, o ka kojugu ke ka teme hali o siyaw kan.

Zuda mara labancogo

¹⁰ O kera minke, Matigi Ala ka kuma don a ta ciraw da ra, minw ye a ta baardenw ye, ko: ¹¹ «Zuda masace Manase ka ko haramuninw le ke. Amorikaw tun konna ka kojugu minw ke ale na, ale ta kojugu belen nana teme olugu ta kan. A ka Zuda mara mogow bla jurumun na ni a ta josen ye. ¹² O ra, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne bena kojuguba do ben Zeruzalemukaw, ani Zuda mara mogow kan; ni mogo o mogo toro ka na o ko men, o tigi bena kabakoya fo ka manwu. ¹³ Ne ka juru min ke ka Samari dugu suma, ani ne ka sumanikefen min ke ka Akabu ta somogow suma, ne bena o kelen le ke ka Zeruzalemu dugu fana suma. Ne bena Zeruzalemu dugumogow bee labo dugu kono, k'a ke i n'a fo mogo be minan kono saani

cogo min na, ka sɔrɔ k'a dabiri, a saaninin kɔ. ¹⁴ Ne ta mɔgɔ tɔ minw tora, ne bɛna olugu to yi, ka o labla o juguw ye. O juguw bɛɛ bɛna na ben o kan, ka o borofenw bɛɛ cɛ; ¹⁵ sabu o ka kojugu kɛ Matigi Ala na kɔrɔ. Kabini lon min na o bɛmaw bɔra Misiran jamana ra, fɔ ka na se bi ma, o bɛ to ka ne jusu bɔ le dɔrɔn.> »

Manase ta masaya laban

¹⁶ Manase ka mɔgɔ jarakibari caman faga, fɔ ka Zeruzalemu dugu fan bɛɛ fa suw ra. Ka fara o bɛɛ kan, a ka kojugu wɛrɛw kɛ Matigi Ala na kɔrɔ, ka Zuda ta mɔgɔw bla o jurumunw na.

¹⁷ Ayiwa, Manase ta kɛwale tɔw, a ka ko minw bɛɛ kɛ, a ka jurumun minw kɛ, o kow sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ.

¹⁸ Manase sara, ka taga fara a bɛmaw kan; o k'a su don a ta so yiritu kɔnɔ, min tun bɛ wele ko Uza ta yiritu. A dence Amɔn sigira masaya ra a nɔ ra.

*Zuda masace Amɔn ta wagati
(Kibaroyaw flanan 33.21-25)*

¹⁹ Amɔn sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla; a ka san fla le kɛ masaya ra. A siginin tun bɛ Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Mesulemeti. Ale tun ye Harusi denmuso dɔ le ye; o tun bɛ bɔ Yotiba dugu kɔnɔ. ²⁰ A ka kojugu kɛ Matigi Ala na kɔrɔ, i n'a fɔ a face Manase tun k'a kɛ cogo min na. ²¹ A face tun ka sira o sira ta, a fana ka o siraw bɛɛ le tagama. A face tun ka jo minw sɔn, a fana ka o jow le sɔn, k'a kinbiri gban ka o bato. ²² A bɔra Matigi Ala, a ta Ala kɔ, a bɛmaw ta Ala. A ma Matigi Ala ta sira si tagama.

²³ Lon dɔ, Amɔn ta jamana kuntigiw ka janfa siri a kama. O k'a faga a ta bon kɔnɔ. ²⁴ Nka o mɔgɔ minw bɛɛ tun ka masace Amɔn janfa, jama wurira ka olugu bɛɛ faga. O k'a dence Yoziyasi sigi masaya ra a nɔ ra.

²⁵ Ayiwa, Amɔn ta kɛwale tɔw, a ka ko minw bɛɛ kɛ, o kow bɛɛ sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu kɔnɔ. ²⁶ O ka Amɔn su don a ta kaburu kɔnɔ, Uza ta yiritu ra. A dence Yoziyasi le sigira masaya ra a nɔ ra.

22

*Zuda masace Yoziyasi ta wagati
(Kibaroyaw flanan 34.1-2)*

¹ Yoziyasi sigira masaya ra k'a si to san seegi. A ka san bisaba ni kelen le kɛ masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yedida; ale tun ye Adaya denmuso dɔ le ye; o tun bɛ bɔ Bɔsikati dugu kɔnɔ. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, a ka o le kɛ. A k'a bɛmace Dawuda ta siraw bɛɛ le tagama. A ma o sira bla ka jɛngɛ ka taga a kininboro fɛ walama ka taga a numanboro fɛ.

*Sariya kitabu yera
(Kibaroyaw flanan 34.8-18)*

³ Masace Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan na, lon dɔ, a k'a ta seberikebaga Safan ci, ka taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. Safan tun ye Mesulamu dence Asaliya dence le ye. A k'a fɔ a ye ko: ⁴ «Taga sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya fɛ, ko mɔgɔw ka wari min di Alabatosoba kɔnɔ, so donda kɔrɔsibagaw ka wari min mina, ko a ye o wari bɛɛ fara jɔgɔn kan. ⁵ O ye o wari di Matigi Ala ta batoso lalagabagaw kuntigiw ma. Olugu bɛna Matigi Ala ta batoso baarakedenw sara ni o ye, janko o ye Alabatoso yɔrɔ cenninw lalaga. ⁶ O bɛ yirilɛsebagaw, ani

baaradenw, ani bonlobagaw sara, ka yiriw san, ani kabakuru lesenin minw bena ke ka so lalaga. ⁷ Nka ni wari o wari dira o ma, mogɔ kana o wari jate pininka o fe, sabu o be o ta baara kera ni jusukun gbenin le ye.»

⁸ Ka o to o ra, sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya nana a fo seberikebaga Safan ye ko: «Ne ka sariya kitabu ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ!» Hilikiya ka o kitabu di Safan ma, Safan k'a karan.

⁹ Seberikebaga Safan tagara masace fe. A tagara a fo masace ye ko: «I ta jonw ka Matigi Ala ta batoso wari di Alabatoso lalagabagaw kuntigiw ma.»

¹⁰ Seberikebaga Safan k'a fo fana ko: «Sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu do di ne ma fana.» A ka o sebe karan masace ja na.

*Masace ka ciramuso Huluda pininka
(Kibaroyaw flanan 34.19-28)*

¹¹ Masace ka sariya kitabu kumaw men minke, a k'a ta derege mina k'a faran. ¹² Masace k'a fo sarakalasebaga Hilikiya ni Safan dence Ayikamu ni Mise dence Akibori, ani seberikebaga Safan ni masace ta baarden Asaya ye ko: ¹³ «Aw ye taga Matigi Ala pininka ne togo ra, ani jama bee togo ra, ani Zuda mara mogow bee, nin kitabu ta kumaw ko ra, an ka nin kitabu min ye; sabu Matigi Ala ta dimi ka bon. Matigi dimina an korɔ kosebe, sabu an bemaw ma nin kitabu ta kumaw sira tagama; a sebera kitabu kɔnɔ ko an ka kan ka min ke, o m'a ke ten.»

¹⁴ Sarakalasebaga Hilikiya, ani Ayikamu, ani Akibori, ani Safan, ani Asaya, olugu tagara ciramuso Huluda fe ka taga kuma ni a ye; ale tun ye Salumu ta muso le ye. Salumu face tun ye Tikiva ye, Tikiva face tun ye Harasi ye. Salumu le tun ye Alabatosoba ta faniw korosibaga ye. A ni a muso tun siginin be Zeruzalemu ta kindakura le ra. ¹⁵ Huluda ka o jaabi ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye; mogɔ min ka aw ci ne fe, aw ye taga a fo o tigi ye ¹⁶ ko Matigi Ala ko: «Ne bena kojuguba le ben nin dugu ni a dugumogow kan, ka kapa ni nin kitabu ta kumaw ye, Zuda masace ka kitabu min karan. ¹⁷ I n'a fo o ka ne to yi, ka taga wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka ne jusu bo ni o ta kewalew ye, o koson ne dimina nin dugu korɔ kosebe, dimi min fana tena mala tuun.»

¹⁸ «Nka aw ye taga a fo Zuda masace ye, min ka aw ci ko aw ye na Matigi Ala pininka, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «I ka nin kitabu kuma lamɛn minke, ¹⁹ o kow digira i ra kosebe. I ka i yere majigi Matigi Ala ja korɔ, sabu ne ka min fo nin dugu ni a dugumogow kama, i ka o men. Ne bena o ke panibagatow le ye, ka o danga. Nka ele ka i ta faniw faran, ka kasi ne ja korɔ minke, o koson ne fana ka i ta daariri lamɛn. Matigi Ala ko ten. ²⁰ O koson ni i nana sa, ne bena i lataga i bema tow fe. I bena sa hera le ra; o bena i su don i ta kaburu kɔnɔ. Ni o kera, ne bena nin kojugu min lase nin dugu ma, i yere ja tena o ye.» »

Ayiwa, o tagara o kumaw lase masace ma.

23

*Yoziyasi ka jɛnɔgɔnya don ni Ala ye
(Kibaroyaw flanan 34.29-32)*

¹ Masace Yoziyasi ka Zuda mara cekorobaw, ani Zeruzalemu dugu cekorobaw bee wele ka na. ² O ko, masace tagara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ale ni Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemu dugumogow bee, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani jama bee, denmisen fara mogokoroba kan. O tun ka o kitabu min sorɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, o ka o jɛnɔgɔnya kitabu kumaw bee karan jama bee ja na. ³ O y'a sorɔ masace tun lonin

be tintin do kan; a ka jennogonya* don kura ye tuun ni Matigi Ala ye, k'a fo ko: «An bena tugu Matigi Ala le ko, k'a ta kumaw, ani a ta ciw, ani a ta cifoninw bee sira tagama ni an jusukun bee ye, ani an nin bee, janko Ala tun ka kuma minw sebe a ta jennogonya kitabu konɔ kakoro, an ye o kumaw bee sira tagama.»

Jama bee sonna o jennogonya ta kumaw ma.

*Yoziyasi ka batofen werew labo Zuda mara ra
(Kibaroyaw flanan 34.3-5)*

⁴ Masace k'a fo sarakalasebagaw kuntigiba Hilikiya ye, ani sarakalasebaga tow, ani Alabatoso donda korosibagaw ye, ko fen o fen ye Baali* ta jow ye, ani Asera ta jow, ani karo ni lolow ta sonnikefenw ye, ko o ye o fenw bee labo Alabatosoba konɔ. O ka o fenw labo ka taga o jeni Zeruzalemu dugu ko fe, Sedoron kenegbe ra, k'a buguri ce ka taga ni a ye fo Beteli. ⁵ Zuda masacew tun ka sonnikebaga minw sigi folofolo, wagati min o tun be wusunan sarakaw* bora sonnikeyorow ra, kongoriw kunna, Zuda duguw konɔ, ani Zeruzalemu kerfeduguw ra, o ka o sonnikebagaw bee ghen. Sonnikebaga minw fana tun be wusunan sarakaw bora Baali ta jo ye, ani minw tun be tere ni karo ni lolow batora, o ka olugu fana ghen. ⁶ O tun be jo musoman Asera bato nin bere min ye, a ka o bere labo Matigi Ala ta batoso konɔ, ka taga ni a ye Zeruzalemu dugu ko fe, Sedoron ko yoro ra, ka taga a jeni o yoro ra, fo k'a ke buguri ye. O ka o buguri bon dugumogow ta kaburulo ra.

⁷ Ce jatoyakebaga minw ta yorow tun be Matigi Ala ta batoso lu konɔ, o ka o yorow bee cen ka bo yi. Musow tun be jo musoman Asera ta sonnikefaniw dan o yorow le ra fana.

⁸ Yoziyasi ka Zuda duguw ta sarakalasebagaw bee wele ka na Zeruzalemu. Sarakalasebagaw tun be wusunan sarakaw bora sonnikeyorow minw na kongoriw kan, k'a ta Geba ka taga a bla fo Beri Seba, a ka o yorow bee cen. O tun ka sonnikeyorow minw lo duguw dondaw ra, a ka o fana cen. Min tun be dugutigi Yosuwe yere ta donda ra, a ka o fana cen; o tun be dugu donda numanboroyanfan fe. ⁹ Sarakalasebaga minw tun ka sarakaw bo sonnikeyorow ra kongoriw kan, o ma son olugu ye ke saraka bo ye Matigi Ala ta sarakajenifen* kan Zeruzalemu. O koni tun be se ka burufunubariw domu ni sarakalasebaga tow ye.

¹⁰ O tun be to ka denmisenw jeni ka o ke saraka ye yoro min na, min ye Tofeti yoro ye, Beni Hinomu kurufurance ra, a ka o yoro bee cen k'a lanogo, janko mogoo si kana se k'a dence walama a denmuso jeni k'a ke saraka ye tuun ka Moloki ta jo bato. ¹¹ Zuda masacew tun ka so minw bla, ka o ke ka tere bato, a ka o bee bo yi. O sow tun be Alabatoso lu konɔ; o tun be lu donda ra, dugu pamogo do ta siyoro kere fe, min togo tun ye ko Netan Meleki. O tun be sowotoro minw ke ka tere bato, a ka olugu fana jeni. ¹² Sarakabonan minw tun be Ahazi ta biribon kunna, Zuda masacew tun ka minw lo, masace Yoziyasi ka o bee cici, ani Manase tun ka minw lo Matigi Ala ta batoso lu fla bee konɔ. A ka o cici, ka o buguri ce ka taga o bon Sedoron ko konɔ. ¹³ Sonnikeyorow minw tun be kongori kan Zeruzalemu dugu tereboyanfan na, a ka o yorow fana cen. O yoro tun be oliviyesunw kuru woroduguyanfan fe, yoro min be wele ko halakiri kuru. Izirayeli masace min tun ye Sulemani ye, ale le tun ka o sonnikeyorow lo Sidonkaw ta jo musoman haramunin ye, min ye Asera ye, ani Mohabukaw ta jo haramunin ye, min ye Kemosi ye, ani Amonkaw ta jo haramuninba

ye, min ye Moloki ye. ¹⁴ Yoziyasi ka kabakuruanw cici, ka jo musoman Asera ta berew tigetige, ka mɔgokolow ce, ka o ke o no ra, janko k'a cen.

*Yoziyasi ka batofen werew cen Izirayeli mara ra
(Kibaroyaw flanan 34.6-7)*

¹⁵ Yoziyasi ka o ko kelen fana ke Beteli; Nebati dence Yerobohamu, masace min tun ka Izirayelimogow bla jurumun na, ale tun ka sonnikeyorɔ min lo kongori kan, sarakabonan min tun be o sonnikeyorɔ ra, a ka o fana cen. A ka o sarakabonan ni o sonnikeyorɔ cen, ka jo musoman Asera ta sonnikebere jeni, k'a sonnikeyorɔ jeni fo k'a ke buguri ye.

¹⁶ Yoziyasi nana a ja munu, ka kaburu dow ye kongoriw kan yi; a ka mogow ci ka taga o suw kolow bo ka na; o ka o kolow jeni sonnikeyorɔw kan, ka o yorow lanogo, i n'a fo Matigi Ala tun k'a ta kuma don a ta cira da ra k'a fo cogo min na. Ala ta cira tun ka o kumaw le fo folofolo.

¹⁷ Yoziyasi nana a fo ko: «Ne ja be kaburu juman ta kabakuru le ra yan fe yi tan?» Dugumogow k'a jaabi ko: «Ala ta cira min tun nana ka bo Zuda mara ra, ale ta kaburu tagamasiyen lo. I ka min ke nin sarakabonanw kan tan co, o cira tun nana o kumaw le fo, ko o le bena ke nin sarakabonanw kan.» ¹⁸ Yoziyasi ko: «Aw ye o kaburu to yi! Mogo si kana maga a kolow ra.» O ka o cira kolow to yi, ani cira min fana tun nana ka bo Samari, o ka ale kolow fana to yi.

¹⁹ Sonnikebon minw tun be kongoriw kan Samari duguw konɔ, Izirayeli masacew tun ka minw lalaga ka sonni ke yi, fo ka na Matigi Ala jusu bo, Yoziyasi ka o bee waraga ka bo yi. A ka min ke Beteli, a ka o ko kelen le ke Samari fana. ²⁰ Sonnikebaga minw tun be o sonnikeyorɔ ra, a ka olugu bee mina ka o faga sarakabonanw kan, ka mogokolow jeni sarakabonanw kan. O ko, a sekora ka taga Zeruzalemu.

*Jonyaban panagbe
(Kibaroyaw flanan 35.1,18-19)*

²¹ Masace k'a fo mogow bee ye ko: «Aw ye Jonyaban panagbe* ke ka Matigi Ala, aw ta Ala bonya, i n'a fo a fora Ala ta jenogonya* kitabu konɔ cogo min na.»

²² O ka Jonyaban panagbe* min ke, o panagbe jogon tun ma deri ka ke, kabini kuntigiw tun be Izirayeli jamana kunna wagati min na, fo ka na a bla Izirayeli masacew, ani Zuda masacew ta wagati ra. ²³ Nka masace Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan le ra, o panagbe sorora ka ke Zeruzalemu, ka Matigi Ala togɔ bonya.

*Yoziyasi ta ko tow
(Kibaroyaw flanan 35.20-27; 36.1)*

²⁴ Ka fara o bee kan, mogo minw tun b'a fo ko o be kuma ni suw ye, ani minw be lagberi ke, Yoziyasi ka o mogow bee gben. Yirimogoninw, ani jow, ani fen haramunin minw bee tun be Zuda mara ra, ani Zeruzalemu dugu konɔ, a ka o bee bo yi, janko sariya ta kuma minw sebera kitabu konɔ, sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu min ye Matigi Ala ta batoso konɔ, mogow ye o kitabu kumaw sira tagama.

²⁵ Masace minw temena Yoziyasi ja, o do si ma seko ka na Matigi Ala fe ni a jusukun bee ye, ani a nin bee, ani a baraka bee, ka Musa ta sariyaw bee sira tagama i ko Yoziyasi k'a ke cogo min na. A jogon masace fana ma wuri a ko fe tuun.

²⁶ Nka o bee n'a ta, Matigi Ala tun dimina Zuda ta mogow korɔ cogo min na, fo k'a jusu bo, o dimi tun ma ban, sabu Manase tun ka ko minw bee

ke, o kow tun ka Ala jusu bo. ²⁷ O koson Matigi Ala ko: «Ne bena Zuda mara mogow fana gben ka bo ne na korɔ, i n'a fo ne ka Izirayelimogow gben cogo min na. Ne bena ban nin dugu fana ra, ne tun ka nin dugu min panawoloma, min ye Zeruzalemu ye; ne bena ban nin Alabatoso fana ra, ne tun k'a fo ko o min bena ke ne togo sigiyoro ye.»

Yoziyasi ta masaya laban

²⁸ Ayiwa, Yoziyasi ta kawale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabuwo konɔ.

²⁹ Yoziyasi ta masaya wagati ra, Misiran masace Farawona, min togo tun ye ko Neko, ale wurira ko a be taga Asiri masace fe Efirati ba fan fe. Masace Yoziyasi tagara lo a na ko a b'a kere; nka Farawona ka Yoziyasi faga o kere ra Megido. ³⁰ A ta jamana kuntigiw k'a su ta sowotoro do konɔ. O k'a ta ka bo Megido, ka taga ni a ye Zeruzalemu, ka taga a su don a ta kaburu konɔ. Jamanamogow k'a dence Yohahazi ta, ka turu saninman* ke ale kun na, k'a sigi masaya ra a face no ra.

Zuda masace Yohahazi ta masaya wagati (Kibaroyaw flanan 36.2-4)

³¹ Yohahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni saba. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hamutali; ale tun ye Yere mi denmuso le ye, o tun be bo Libina. ³² A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na. ³³ Farawona min tun ye Neko ye, ale nana a mina k'a siri ni negejoro ko ye, Ribila dugu konɔ, Hamati jamana ra, ko a kana sigi masaya ra Zeruzalemu tuun. Farawona ka warida do ben Zuda mara kan, ko o ka kan ka to ka o sara; o tun ye warigbe kilo waga saba ni keme naani ye (3 400), ani sanin kilo bisaba ni naani. ³⁴ Farawona, min togo tun ye ko Neko, ale ka Yoziyasi dence Eliyakimu le ke Zuda masace ye a face Yoziyasi no ra. A ka Eliyakimu togo yelɛma k'a ke Yehoyakimu ye. A ka Yohahazi mina ka taga ni a ye Misiran; a tagara sa o yoro ra yi.

³⁵ Farawona tun ka warigbe ni sanin hakeya min fo, Yehoyakimu tun be o dira a ma. O ra, a ka jamana mogow bee kelen kelen ta wari sorota jate mina, ka warigbe ni sanin hakeya do mina bee kelen kelen fe, ka kapa ni bee ta sorota ye. A ka o le ke janko ka Farawona ta wari soro k'a di a ma.

Zuda masace Yehoyakimu ta wagati (Kibaroyaw flanan 36.5-8)

³⁶ Yehoyakimu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Zebuda. Ale tun ye Pedaya denmuso le ye; o tun be bo Ruma dugu konɔ. ³⁷ A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ, i n'a fo a bemaw tun k'a ke cogo min na.

24

Babilonikaw nana Yehoyakimu kere

¹ Yehoyakimu ta masaya wagati ra, Babiloni masace min ye Nebukadinesari ye, ale nana Yehoyakimu kama ka na a kere. Yehoyakimu tora Nebukadinesari ta fanga korɔ fo san saba. Nka o ko fe, Yehoyakimu murutira tuun.

² Matigi Ala k'a to benkannikebaga dow bora Babilonikaw ta jamana ra, ani Sirikaw ta jamana ra, ani Mohabukaw ta jamana ra, ani Amonkaw ta jamana ra, ka na Yehoyakimu kama. Ala k'a to olugu nana Zuda mara

kama, janko ka na o halaki le pewu, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, a tun ka kuma min don a ta baaradenw da ra, minw ye a ta ciraw ye. ³ Sigiya t'a ra, nin kera ka kapa ni Matigi Ala yere ta kuma le ye. A tun b'a fe ka Zuda mara mogow bo a yere na koru, Manase ta jurumunw bee koson, ⁴ ani a tun ka mogow jarakibari minw bee faga, fo ka Zeruzalemu dugu bee ke jori ye. Matigi Ala tun t'a fe ka o hake yafa tuun.

⁵ Ayiwa, Yehoyakimu ta kewale tow, a ka ko minw bee ke, o kow bee sebera Zuda masacew ta kibaroyaw kitabu konu. ⁶ Yehoyakimu sara, ka taga fara a bemaw kan. A dence Yehoyakini sigira masaya ra a no ra.

⁷ O wagati ra, Misiran masace ma bo a ta jamana ra tuun ka taga kere ke; sabu yoru o yoru tun be a ta mara konu, Babiloni masace tun ka o yoruw bee mina, k'a ta Misiran ba ra, ka taga a bla fo Efirati ba ra.

*Zuda masace Yehoyakini ta wagati
(Kibaroyaw flanan 36.9-10)*

⁸ Yehoyakini sigira masaya ra k'a si to san tan ni seegi. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Nehusita. Ale tun ye Elinatan denmuso le ye; Zeruzalemukaw tun lo. ⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala na koru, i n'a fo a face tun k'a ke cogo min na.

Babilonikaw nana Zeruzalemu dugumogow mina

¹⁰ Yehoyakini ta wagati ra, Babiloni masace Nebukadinesari ta jamana kerekuntigiw ni a ta kerekejama nana Zeruzalemu dugu kama ka na dugu lamini. ¹¹ Ka o kuntigiw lonin to o kere ra yi, Nebukadinesari yere nana lo dugu na fe. ¹² Zuda masace Yehoyakini bora ka taga a yere di Babiloni masace ma, a ni a bamuso, ani a ta jamana kuntigiw ni jamogow, ani a ta mogobaw. Babiloni masace ka o mina. O kera Babiloni masace ta masaya san seeginan le ra. ¹³ A ka Matigi Ala ta batoso natorow ni masace ta lu natorow bee ce. Izirayeli masace Sulemani tun ka minan saninlaman minw lalaga ka o bla Matigi Ala ta batoso konu, Nebukadinesari ka o minanw bee cici. Matigi Ala tun ka kuma min fo kabini folofolo, o kuma le kera can ye*.

¹⁴ A ka Zeruzalemu dugumogow bee mina ka taga ni o ye, ani a kuntigiw bee, ani a kerekedenw bee; o bee lajennin tun ye mogow waga tan, ani borobaarakabagaw, ani negebaarabagaw bee. A ka dugumogow bee ra fagantanw doron le to dugu konu yi. ¹⁵ A ka Yehoyakini yere mina ka bo Zeruzalemu, ka taga ni a ye Babiloni, ani a bamuso, ani a ta musow, ani a ta mogobaw, ani jamana kuntigibaw. ¹⁶ Babiloni masace ka kerekere waga wolonfla (7 000) fana mina ka taga ni olugu ye, ani borobaarakabagaw ni negebaarabagaw ce waga kelen, ani kerekerecfariw bee.

¹⁷ Babiloni masace ka Yehoyakini belence sigi masaya ra a no ra, min togo tun ye ko Mataniya. A ka o togo yelema k'a ke Sedesiyasi ye.

*Zuda masace Sedesiyasi ta wagati
(Yeremi 52.1-3; Kibaroyaw flanan 36.11-13)*

¹⁸ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mukan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Hamutali. Yeremi denmuso tun lo; Libinaka tun lo. ¹⁹ A ka kojugu ke Matigi Ala na koru, i n'a fo Yehoyakimu tun k'a ke cogo min na.

²⁰ Nin kow bee tun sera Zeruzalemu dugu ni Zuda mara ma, Matigi Ala ta dimi le koson. A laban, Matigi Ala nana o gben ka bo a yere na koru. O ko fe, Sedesiyasi belen nana muruti Babiloni masace ma.

* **24:13** 24.13 O kuma tun fora Masacew ta kitabu flanan na 20.17.

25

Babilonikaw nana Sedesiyasi mina Zeruzalemu (Yeremi 39.1-7; 52.4-11)

¹ Sedesiyasi ta masaya san kɔnɔntɔnnan na, o san karo tannan na, o karo tere tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari nana Zeruzalemu dugu kama tuun, ni a ta kerekejama bee ye, ka na dugu lamini; o ka tintin dow lo ka dugu lamini. ² O ka dugu lamini ten ka taga se fo masace Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan ma. ³ O san karo naaninan*, o karo tere kɔnɔntɔnnan, kongɔ nana gban dugumogow ra k'a sorɔ domuni si tun te o boro tuun minke, ⁴ o ka wo do bo kogo ra. Masace ni kerekewee bee bora o sira fe su fe, kogo fla ce ma, masace ta yiritu fan na, ka bori ka taga Zuriden kenegbe sira fe. O y'a sorɔ Babilonikaw tun ka dugu lamini. ⁵ Nka Babilonikaw ta kerekejama ka masace gben ka taga a mina Zeriko kenegbeyoro ra. A ta kerekejama bee borira ka janjan k'a to yi. ⁶ O ka masace Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Ribila, Babiloni masace fe, ka taga a ta kiti tige. ⁷ O k'a dencew kannatige a yere na na. O ko, o ka ale yere padenw ci, k'a siri ni siranewe jorokow ye, ka taga ni a ye Babiloni.

Babilonikaw ka Zuda mara mogɔ tow bee mina (Yeremi 39.8-10; 52.12-27; Kibaroyaw flanan 36.17-21)

⁸ Babiloni masace Nebukadinesari ta masaya san tan ni kɔnɔntɔnnan na, o san karo loorunan, o karo tere wolonflanan na, Nebuzaradan nana Zeruzalemu. Ale tun ye Babiloni* masace ta jamana kuntigi do ye, ani masace ta kerekuntigiba. ⁹ A ka Matigi Ala ta batoso jeni, ani masace ta so, ani dugu bonw bee; a ka bon panamanw bee jeni. ¹⁰ Babilonikaw ta kerekejama min tun be ni masace ta kerekuntigiba ye, olugu ka Zeruzalemu dugu kogow cici. ¹¹ Mogɔ to minw tun tora dugu kono, Nebuzaradan, min tun ye masace ta kerekuntigiba ye, ale ka olugu bee mina ka taga ni o ye, ani minw tun ka o yere di Babiloni masace ma, ani mogɔ tow bee. ¹² A ka dugu fagantan dow le to yi, janko olugu ye ke rezew, ani forow sene ye.

¹³ Matigi Ala ta batoso ta samasen siranegeramanw, ani a siranewe wotorow, ani a minanba koorinin min tun lalagara ni siranewe ye, Babilonikaw ka o bee cici, ka taga ni o siranewe ye Babiloni. ¹⁴ O ka siranewedagaw, ani a buguricenaw, ani a muruw, ani a setiw ta. O tun be baara ke ni siranewefenw min o min ye Alabatoso kono, o ka o bee ta. ¹⁵ Masace ta kerekuntigiba ka tasumabonanw, ani jifiyew fana ta; fen o fen tun ye sanin ye, ani fen o fen tun ye warigbe ye, a ka o bee ta.

¹⁶ Masace Sulemani tun ka o samasen fla ni o minanba koorinin ni o wotoro minw lalaga Matigi Ala ta batoso kama, mogɔ si tun te o siranewe hakeya lon. ¹⁷ O samasen bee kelen kelen janya tun ye nongon† na tan ni seegi. O tun ka datugunan dow ke o ra ni siranewe ye; o janya tun ye nongon na saba. O tun ka jo dow ke ka samasen sanfeyoro jegen, ani gerenadi yiriden bisigiyaw; o bee tun ye siranewe le ye. Samasen fla bee cogoya tun ye kelen ye, ani fen minw tun kera ka o jegenjegen.

¹⁸ Masaso korosibaga kuntigi ka sarakalasebagaw kuntigiba Seraya fana mina, ani a demebaga min tun ye sarakalasebaga Sofoni ye, ani sarakalasebaga saba minw tun be Alabatosoba donda korosibagaw ye. ¹⁹ A ka dugu kerekejama pamogoba do fana mina, ani Zuda masace ladibaga

* **25:3** 25.3 A fora ko karo naaninan, ka kapa ni Yeremi 52.6 ye. † **25:17** 25.17 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

ce looru minw tun tora dugu kɔnɔ, ani kerɛkejama kuntigi ta seberikebaga min tun be cedenw ta kerɛkedenya ra, ani Zuda mara ce biwɔɔrɔ; olugu tun be dugu kɔnɔ yi. ²⁰ Masaso kɔɔsibagaw kuntigi Nebuzaradan ka o mɔgɔw mina ka taga ni o ye Ribila Babilɔni masace fe. ²¹ Babilɔni masace ka o faga Ribila, Hamati mara ra.

Zuda mara mɔgɔw minana o cogo le ra ka bɔ o ta jamana ra ka taga fɔ yɔrɔjan.

*Nebukadinesari ka Gedaliya sigi Zuda mara kunna
(Yeremi 40.7-41.18)*

²² Ayiwa, Babilɔni masace Nebukadinesari tun ka mɔgɔ minw to Zuda mara ra, a ka Gedaliya sigi olugu kunna, k'a ke o jamɔgɔ ye. Gedaliya face tun ye Ayikamu ye, Ayikamu face tun ye Safan ye.

²³ Zuda mara ta kuntigiw, ani o ta kerɛkeden minw tun tora yi, olugu nana a men ko Babilɔni masace ka Gedaliya le sigi k'a ke jamana jamɔgɔ ye minke, o ni o ta mɔgɔw tagara Gedaliya ko Misipa. O mɔgɔw le tun ye Netaniya dence Sumayila ye, ani Kareya dence Yohanan, ani Tahumɛti dence Seraya, min be bɔ Netofa, ani Mahakakace dence Yazaniya.

²⁴ Gedaliya karira o mɔgɔw ni o ta kerɛkɛcew ye, k'a fɔ o ye ko: «Aw kana siran Babilɔnikaw ta kuntigiw na, ko o bɛna ko dɔ ke aw ra. Aw ye to jamana kɔnɔ yan, ka baara ke Babilɔni masace ye; aw ta hera be o le ra.»

²⁵ Nka o san karo wolonflanan na, Elisama dence Netaniya, o dence Sumayila, ale min tun ye masaceden ye, ale ni ce tan nana, ka na ben Gedaliya kan k'a faga, ani Yahudiyaw ni Babilɔnika minw beɛ tun be ni a ye Misipa. ²⁶ O kera minke, mɔgɔ tɔw beɛ, mɔgɔ fitini fara mɔgɔba kan, ani kerɛkuntigiw beɛ, o beɛ wurira ka bori ka taga Misiran, sabu o tun be siranna Babilɔnikaw na.

*Babilɔni masace ka Yehoyakini labɔ kaso ra
(Yeremi 52.31-34)*

²⁷ Ayiwa, Masace Yehoyakini ta minari san bisaba ni wolonflanan na, san min na Evili Merodaki kera Babilɔni* masace ye, o san karo tan ni flanan, ani o karo tere mugan ni wolonflanan, Babilɔni masace ka Zuda masace Yehoyakini labla, ka a labɔ kasobon na. ²⁸ A tun be kuma Yehoyakini fe i ko a teri; masace minw tun minana ka taga Babilɔni i ko ale, a ka Yehoyakini sigi olugu beɛ kunna. ²⁹ A ka Yehoyakini ta kasodenderegew bɔ a ra. A tun be domuni ke ni Babilɔni masace yere le ye lon o lon, a si tɔ beɛ ra.

³⁰ Babilɔni masace k'a mako beɛ na o cogo le ra lon o lon, a si tɔ beɛ ra.

KIBAROYAW TA KITABU FOLŌ Kitabu faamucogo

Yahudiyaw tun b'a miiri ko sarakalasebaga Esidarasi le kera Kibaroyaw ta kitabu folo ni a flanan sebebaga ye. Ni yoro dama dama te, an b'a ye ko Kibaroyaw ta kitabu an Masacew ta kitabu ta kumaw ye kelen ye. O bee be Izirayeli jamana ta masacew ta kow le fo.

Kibaroyaw ta kitabu fla bee tun ye kitabu kelen ye.

Izirayelimogow nana ka bo Babiloni, o ko, nin kitabu fla sorora ka sebe, janko k'a yira mogow ra, ko ka tagama ka kapa ni Ala ta sariyaw ye, ko nafa be o ra.

Kibaroia kitabu folo be Izirayelimogow togow fo an ye, k'a ta o bemaw ta wagati ra, ka taga a bla mogow minaninw ta wagati ra, ani minw sekora ka na Izirayeli jamana konon tun.

Fenba fla be Kibaroyaw ta kitabu folo konon, Izirayeli masacew ta ko ra:

A folo, an b'a ye ko kojugu caman sera Izirayeli mara ni Zuda mara mogow ma, nka o bee n'a ta, Ala ma ban o ra; a tun b'a fe ka kopuman minw ke o ye, a ka o ke Zuda mara mogow ye. O koson a ta masacepuman dow tun be yi, i n'a fo Dawuda ni Sulemani, ani Yosafati, ani Ezekiyasi, ani Yoziyasi, olugu ka baarapuman minw ke, kitabu sebebaga ka o bee fo an ye, k'a yira ko o mogow tora Ala ko.

A flanan, nin kitabu be Zeruzalemu ta Alabatosoba ko fo an ye, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow ta baarakecogo. Masace Sulemani le ka Alabatosoba lo, nka masace Dawuda tun ka o baaraw ko laben, sani a ye sa.

Kitabu konokow

Izirayelimogow ta durujaw togow (1-9)

Masace Sawuli ta saya (10-14)

Masace Dawuda ta wagatigbelenw ani a ta baara keninw (11-21)

Masace Dawuda ka Alabatosoba loko fo (22-29)

Izirayelimogow ta buruju kitabu

K'a ta Adama ra ka taga a bla Semu ra

¹ Adama le tun ye Seti face ye, Seti tun ye Enosi face ye, ² Enosi tun ye Kenan face ye, Kenan tun ye Mahalaleli face ye, Mahalaleli tun ye Yeredi face ye, ³ Yeredi tun ye Henoki face ye, Henoki tun ye Matusalemu face ye, Matusalemu tun ye Lemeki face ye, ⁴ Lemeki tun ye Nuho face ye, Nuho tun ye Semu ni Kamu ni Zafeti face ye.

⁵ Zafeti dencew tun ye Gomeri ye, ani Magogi, ani Madayi, ani Yavan, ani Tubali, ani Meseki, ani Tirasi.

⁶ Gomeri dencew tun ye Asikenazi, ani Rifati, ani Togarima ye.

⁷ Yavan dencew tun ye Elisa, ani Taxisi, ani Kitimu, ani Rodanimu ye.

⁸ Kamu dencew tun ye Kusi, ani Misirayimu, ani Puti, ani Kanaana ye.

⁹ Kusi dencew tun ye Seba ye, ani Havila, ani Sabita, ani Rahema, ani Sabiteka. Rahema dencew tun ye Saba, ani Dedan ye. ¹⁰ Kusi le ka Nimurodi fana woro; Nimurodi le konna ka ke fangatigiba ye dugukolo kan.

¹¹ Misirayimu le ye Ludikaw bemace ye, ani Anamikaw, ani Lehabikaw, ani Nafitukaw, ¹² ani Paturusikaw, ani Kasiluhikaw, ani Kafitorikaw; Filisikaw bora Kasiluhikaw ra.

¹³ Kanaana ka Sidon woro; ale le kera a dence folo ye; o ko fe a ka Heti woro. ¹⁴ Ale le kera Yebusikaw bemace ye, ani Amorikaw, ani Girigasikaw ¹⁵ ani Hevikaw, ani Arikikaw, ani Sinekaw, ¹⁶ ani Arivadikaw, ani Semarikaw, ani Hamatikaw.

¹⁷ Semu dencew tun ye Elamu ye, ani Asuri, ani Aripasadi, ani Ludi, ani Aramu, ani Usi, ani Huli, ani Geteri, ani Meseki, ¹⁸ Aripasadi ka Sela woro; Sela ka Heberi woro. ¹⁹ Heberi ka dence fla soro: kelen togo tun ye ko Pelegi, sabu ale ta wagati le ra dugukolo taranna. Ale balemace togo tun ye ko Yokitan. ²⁰ Yokitan ka Alimodadi woro, ani Selef, ani Hasarimaveti, ani Yera, ²¹ ani Hadoramu, ani Uzali, ani Dikila, ²² ani Ebali, ani Abimayeli, ani Seba, ²³ ani Ofiri, ani Havila, ani Yobabu. Olugu bee ye Yokitan dencew ye.

K'a ta Semu ra ka taga a bla Esawu ni Yakuba ra

²⁴ Semu tun ye Aripasadi face ye, Aripasadi tun ye Sela face ye, ²⁵ Sela tun ye Heberi face ye, Heberi tun ye Pelegi face ye, Pelegi tun ye Rehu face ye, ²⁶ Rehu tun ye Serugi face ye, Serugi tun ye Nahori face ye, Nahori tun ye Tera face ye, ²⁷ Tera tun ye Iburama face ye, min togo nana ke Iburahima ye.

²⁸ Iburahima dencew tun ye Isiyaka ni Sumayila ye. ²⁹ Olugu ta durujaw ye nin ye: Sumayila dence folo tun ye Nebayoti ye, o ko fe Kedari, ani Adibeli, ani Mibisamu, ³⁰ ani Misima, ani Duma, ani Masa, ani Hadadi, ani Tema, ³¹ ani Yeturi, ani Nafisi, ani Kedima. Olugu le tun ye Sumayila dencew ye.

³² Iburahima tun ka jonmuso min ke a muso ye, min ye Ketura ye, ale ka Zimiran woro, ani Yokisan, ani Medan, ani Madiyan, ani Isibaki, ani Suwa. Yokisan dencew tun ye Seba ni Dedan ye. ³³ Madiyan dencew tun ye Efa, ani Eferi, ani Hanoki, ani Abida, ani Elida ye. Olugu bee le ye Ketura denw ni a mamadenw ye.

³⁴ Iburahima ka Isiyaka woro; Isiyaka dencew tun ye Esawu ni Izirayeli ye*.

³⁵ Esawu dencew tun ye Elifazi ye, ani Reweli, ani Yehusi, ani Yalamu, ani Kora. ³⁶ Elifazi dencew tun ye Teman, ani Omaru, ani Sefi, ani Getamu, ani Kenazi, ani Timina, ani Amaleki. ³⁷ Reweli dencew tun ye Nahati, ani Zera, ani Sama, ani Miza ye. ³⁸ Seyiri dencew tun ye Lotan ye, ani Sobali, ani Sibeyon, ani Ana, ani Dison, ani Eseri, ani Disan. ³⁹ Lotan dencew tun ye Hori, ani Homamu. Lotan balemamuso tun ye Timina ye. ⁴⁰ Sobali dencew tun ye Aliyan ye, ani Manati, ani Ebali, ani Sefi, ani Onamu. Sibeyon dencew tun ye Aya ye, ani Ana. ⁴¹ Ana dencew tun ye Dison ye. Dison dencew tun ye Hamuran ye, ani Esiban, ani Itiran, ani Keran. ⁴² Eseri dencew tun ye Bilan, ani Zavan, ani Yakan ye. Disan dencew tun ye Usi ni Aran ye.

*Edomu jamana masacew ni a kuntigiw
(Damina 36.31-43)*

⁴³ Sani masace do ye sigi Izirayelimogow kunna, masace minw sigira Edomu mara kunna, olugu fle nin ye: Behori dence Bela, ale ta dugu togo tun ye ko Dinaba. ⁴⁴ Bela nana sa minke, Zera dence Yobabu, min be bo

* **1:34** 1.34 Izirayeli le ye Yakuba ye.

Bosira, ale sigira a no ra. ⁴⁵ Yobabu nana sa minke, Husamu sigira a no ra; ale tun bora Temankaw ta jamana ra. ⁴⁶ Husamu nana sa minke, Bedadi dence Hadadi sigira a no ra; ale le ka Madiyankaw kere ka se o ra Mohabu mara ra. A ta dugu togo tun ye ko Aviti. ⁴⁷ Hadadi nana sa minke, Samula, min tun be bo Masireka, ale sigira a no ra. ⁴⁸ Samula nana sa minke, Sawuli min tun be bo Rehoboti, bada ra, ale sigira a no ra. ⁴⁹ Sawuli nana sa minke, Akibori dence Baali Hanan sigira a no ra. ⁵⁰ Baali Hanan nana sa minke, Hadadi sigira a no ra; a ta dugu togo tun ye ko Payi. A muso togo tun ye ko Metabeli; Metabeli tun ye Materedi denmuso ye, Materedi tun ye Mezahabu denmuso ye. ⁵¹ Hadadi sanin ko, minw kera Edomu mara kuntigiw ye, o kuntigiw fle nin ye: Timina, ani Aliva, ani Yeteti, ⁵² ani Olibama, ani Ela, ani Pinon, ⁵³ ani Kenazi, ani Teman, ani Mibisari, ⁵⁴ ani Magidiyeli, ani Iramu. Olugu le kera Edomu mara kuntigiw ye.

2

Yakuba dencew

¹ Izirayeli* dencew fle nin ye: Ruben, ani Simeyon, ani Levi, ani Zuda, ani Isakari, ani Zabulon, ² ani Dan, ani Yusufu, ani Boniyaminu, ani Nefitali, ani Gadi, ani Aseri.

³ Zuda dencew tun ye Eri, ani Onan, ani Sela ye. A ka o dence saba soro a ta Kanaanaka muso le fe, min ye Suwa denmuso ye. Zuda dence folo min tun ye Eri ye, ale nana ke mogojugu ye Ala ja koru, o koson Ala k'a faga.

⁴ Tamari min tun ye Zuda buranmuso ye, ale fana ka Peresi ni Zera woro Zuda fe. Zuda dencew bee lajennin tun ye ce looru.

⁵ Peresi dencew tun ye Hesiron ni Hamuli ye.

⁶ Zera dencew tun ye Zimiri, ani Etan, ani Heman, ani Kalikoli, ani Dara ye. O bee lajennin tun ye ce looru.

⁷ Karimi dence le tun ye Akari ye†. Ale le tun ka toro lase Izirayelimogow ma lon do, sabu Matigi Ala tun ko o ye fen minw haramuya ka o to yi, a ka o do ta.

⁸ Etan dence tun ye Azariya ye. ⁹ Esiron tun ka dence minw woro, o tun ye Yerameli ye, ani Ramu, ani Kelubayi‡.

¹⁰ Ramu ka Aminadabu woro, Aminadabu ka Nason woro, Nason le kera Zuda ta mogow ta jamogow ye. ¹¹ Nason ka Salima woro, Salima ka Boozi woro, ¹² Boozi ka Obedi woro, Obedi ka Yese woro, ¹³ Yese ka Eliyabu woro; ale le kera a dence folo ye, ka Abinadabu ke flanan ye, ka Simeya ke sabanan ye, ¹⁴ ka Netaneheli ke a naaninan ye, ka Radayi ke a loorunan ye, ¹⁵ ka Osemu ke a woronan ye, ka Dawuda ke a wolonflanan ye. ¹⁶ O balemamusow tun ye Seruya ni Abigayili ye. Seruya dencew tun ye Abisayi ye, ani Yohabu, ani Asaheli: o kera ce saba. ¹⁷ Abigayili ka Amasa woro. Amasa face tun ye Yeteri ye; ale tun ye Sumayila ta mogow do le ye.

¹⁸ Hesiron dence Kalebu ka dence dow soro ni a muso Azuba ye, ani Yeriotti; a dencew tun ye Yeseri, ani Sobabu, ani Aridon ye. ¹⁹ Azuba nana sa minke, Kalebu ka Efirata furu. Efirata ka Huri woro a fe. ²⁰ Huru ka Uri woro. Uri ka Betisaleli woro. ²¹ O ko, Hesiron tagara Galadikaw face Makiri denmuso fana furu. A ka o muso ta k'a soro ale yere si tun ye san biworo. O muso le k'a dence Segubu woro a ye. ²² Segubu ka Yahiri woro. Dugu mugan ni saba le tun be Yahiri togo ra Galadi jamana konu. ²³ Nka Gesurikaw ni Sirikaw nana Yahiri ta dugumisenw mina a ra, ani Kenati

* **2:1** 2.1 Izirayeli le tun ye Yakuba ye. † **2:7** 2.7 Akari le be wele fana ko Akan, Yosuwe ta kitabu konu. ‡ **2:9** 2.9 Kelubayi le be wele fana ko Kalebu.

dugu ni a dugumisenw; a bæ lajennin kera dugu biwɔɔɔ. Minw bæ tun bæ o duguw ra, olugu bæ tun ye Galadi face Makiri ta mɔgɔw le ye.

²⁴ Həsiron nana sa Kalebu Efirata dugu kɔɔ, k'a muso Abiya kɔɔman to; muso nana jigi dence ra, ka o tɔgɔ la ko Asuri. Ale le ye Tekoha dugu sindibaga ye. ²⁵ Həsiron dence folo min ye Yerameli, o dence folo tun ye Ramu ye, ka Buna gban o ra, ani Oreni, ani Osemu, ani Ahiya.

²⁶ Yerameli ka muso wɛɛ ta, min tɔgɔ tun ye ko Atara. O muso le ka Onamu woro. ²⁷ Yerameli dence folo min tun ye Ramu ye, ale dencew tun ye Maasi, ani Yamini, ani Ekeri ye. ²⁸ Onamu dencew tun ye Samayi ni Yada ye. Samayi dencew tun ye Nadabu ni Abisuri ye. ²⁹ Abisuri ta muso tɔgɔ tun ye ko Abihayili. O muso ka Aban ni Molidi woro a fɛ. ³⁰ Nadabu dencew tun ye Seledi, ani Apayimu ye. Seledi sara k'a sɔɔ a ma dence sɔɔ. ³¹ Apayimu dence tun ye Iseyi ye. Iseyi dence tun ye Sesan ye. Sesan dence tun ye Alayi ye. ³² Samayi balemace Yada dencew tun ye Yeteri ni Yonatan ye. Yeteri sara k'a sɔɔ a ma dence sɔɔ. ³³ Yonatan dencew tun ye Peleti ye, ani Zaza. Ayiwa, Yerameli ta durujaw le ye olugu ye.

³⁴ Sesan tun ma dence sɔɔ; a tun ka denmusow le sɔɔ. Ayiwa, jɔnce dɔ tun bæ Sesan fɛ, a tɔgɔ tun ye ko Yara; Misiranka tun lo. ³⁵ Sesan k'a denmuso furu a ta jɔnce Yara ma. O muso ka dence woro, min kera Atayi ye. ³⁶ Atayi ka Natan woro, Natan ka Zabadi woro, ³⁷ Zabadi ka Efilali woro, Efilali ka Obedi woro, ³⁸ Obedi ka Yehu woro, Yehu ka Azariya woro, ³⁹ Azariya ka Helesi woro, Helesi ka Elasa woro, ⁴⁰ Elasa ka Sisimayi woro, Sisimayi ka Salumu woro, ⁴¹ Salumu ka Yekamiya woro, Yekamiya ka Elisama woro.

⁴² Yerameli balemace Kalebu dencew fɛ nin ye: Mesa le kera a dence folo ye; ale le ye Zifu face ye. Kalebu dence dɔ fana tun ye Maresa ye; ale le ye Heburɔn dugu sindibaga ye. ⁴³ Heburɔn dencew tun ye Kora ye, ani Tapuwa, ani Reke mu, ani Sema. ⁴⁴ Sema ka Rahamu woro; Rahamu le ye Yɔrikiyamu face ye. Reke mu ka Samayi woro. ⁴⁵ Samayi dence tun ye Mahɔn ye; Mahɔn le tun ye Beti Suri face ye.

⁴⁶ Kalebu tun ka jɔnmuso min ke a muso ye, min ye Efa ye, ale ka Haran, ani Mosa, ani Gazɛzi woro. Haran ka Gazɛzi woro.

⁴⁷ Yadayi dencew tun ye Regemu, ani Yotamu, ani Gesan, ani Peleti, ani Efa, ani Sahafu ye. ⁴⁸ Kalebu tun ka jɔnmuso wɛɛ ke a muso ye, min tun ye Mahaka ye; ale ka Seberi ni Tirana woro. ⁴⁹ A ka Sahafu fana woro, min ye Madimana face ye, ani Seva, min ye Makibena ni Gibeha face ye. Kalebu denmuso tun ye Akisa ye. ⁵⁰ Ayiwa, Kalebu ta durujaw le kera olugu ye.

Efirata dence folo Huri, ale dence dɔ tun ye Sobali ye, min ye Kiriya ti Yeharimu dugu sindibaga ye, ⁵¹ ani Salima min ye Betilehemu dugu sindibaga ye, ani Harefu min ye Beti Gaderi dugu sindibaga ye.

⁵² Sobali min ye Kiriya ti Yeharimu dugu sindibaga ye, ale ta durujaw tun ye Harowekaw ye, ani Menuhotikaw tarance. ⁵³ Kiriya ti Yeharimu ta mɔgɔw le tun ye Yeterikaw ye, ani Putikaw, ani Sumatikaw, ani Miserakaw. Sorehakaw, ani Esitaholikaw bɔra olugu le ra.

⁵⁴ Salima ta durujaw tun ye Betilehemukaw ye, ani Netofakaw, ani Aterɔti Beti Yohabu, ani Manatikaw ta mɔgɔw tarance, ani Sorehakaw, ⁵⁵ ani lonnikebagaw ta gbamɔgɔ minw bæ Yabezi: Tirehatikaw, ani Simehatikaw, ani Sukatikaw. Olugu le ye Kenikaw ye, minw bɔra Hamati ra, Hamati min fana ye Rekabukaw bemace ye.

3

Dawuda ta duruja

¹ Dawuda dence minw worora k'a to Heburon, olugu fle nin ye: a dence folo, Aminon, a ka o soro a ta Zizirelikamuso Ahinohamu fe. A flanan, Daniyeli, a ka o soro a ta Karimelikamuso Abigayili fe. ² A sabanan, Abusalon, a ka o soro a muso Mahaka fe, Gesuri masace Talimayi denmuso. A naaninan, Adoniya, a ka o soro a muso Hagiti fe. ³ A loorunan, Sefatiya, a ka o soro a muso Abitali fe. A wooronan, Iterehamu, a ka o soro a muso Egila fe. ⁴ O dence wooro worora ka Dawuda to Heburon. A ka san wolonfla ni karo wooro le ke masaya ra Heburon, ka san bisaba ni saba ke masaya ra Zeruzalemu.

⁵ A dence minw worora k'a to Zeruzalemu, olugu ye nin ye: Simeha, ani Sobabu, ani Natan, ani Sulemani; Amiyeli denmuso Baseba le ka o dence naani woro. ⁶ Dawuda ka Ibari fana woro, ani Elisama, ani Elifeleti, ⁷ ani Noga, ani Nefegi, ani Yafiya, ⁸ ani Elisama, ani Eliyada, ani Elifeleti: ce kononton. ⁹ O bee tun ye Dawuda dencew ye, ka fara a ta jonmusow dencew kan. Tamari le tun ye o balemamuso ye.

¹⁰ Sulemani ta durujaw ye nin ye: a dence Robohamu, o dence ye Abiya ye, o dence ye Asa ye, o dence ye Yosafati ye, ¹¹ o dence ye Yoramumu ye, o dence ye Ahaziya ye, o dence ye Yohasi ye, ¹² o dence ye Amasiya ye, o dence ye Azariya ye, o dence ye Yotamu ye, ¹³ o dence ye Ahazi ye, o dence ye Ezekiyasi ye, o dence ye Manase ye, ¹⁴ o dence ye Amon ye, o dence ye Yoziyasi ye.

¹⁵ Yoziyasi dencew ye nin ye: a dence folo ye Yohanan ye, a flanan ye Yehoyakimu ye, a sabanan ye Sedesiyasi ye, a naaninan ye Salumu ye.

¹⁶ Yehoyakimu dence tun ye Yekoniya ye, Yekoniya dence tun ye Sedesiyasi ye.

¹⁷ Yekoniya min tun minana ka taga Babiloni, ale ta durujaw ye nin ye: Sehalitiyeli tun ye a dence ye; ¹⁸ o ko Malikiramu, o ko Pedaya, o ko Senasari, o ko, Yekamiya, o ko Hosama, o ko Nedabiya.

¹⁹ Pedaya dencew tun ye Zorobabeli ni Simeyi ye. Zorobabeli dencew tun ye Mesulamu ni Hananiya ye; Selomiti le tun ye olugu balemamuso ye. ²⁰ O ko, a nana Azuba woro, ani Oheli, ani Berekiya, ani Hasadiya, ani Yusabu Esedi; ce looru.

²¹ Hananiya dencew tun ye Pelatiya ni Ezayi ye; Refaya dencew, ani Arinan dencew, ani Abidiyasi dencew, ani Sekaniya dencew bee tun ye a ta durujaw ye. ²² Sekaniya ta durujaw tun ye Semaya ye, ani Semaya dencew, minw tun ye Hatusi, ani Igali, ani Bariya, ani Nehariya, ani Safati ye; ce wooro. ²³ Nehariya dencew tun ye Eliyonayi ye, ani Hizikiya, ani Azirikamu; ce saba.

²⁴ Eliyonayi dencew tun ye Hodava ye, ani Eliyasibu, ani Pelaya, ani Akubu, ani Yohanan, ani Delaya, ani Anani ye; ce wolonfla.

4

Zuda ta durujaw

¹ Zuda dencew tun ye Peresi, ani Hesiron, ani Karimi, ani Huri, ani Sobali ye. ² Sobali dence Rehaya ka Yahati woro. Yahati ka Ahumayi ni Lahadi woro. Olugu le kera Sorehakaw ta gbaw ye.

³ Etamu dencew tun ye Zizireli ye, ani Isima, ani Idibasi; olugu balemamuso tun ye Haseleponi ye. ⁴ Penuweli le tun ye Gedori face ye;

Ezeri tun ye Husa face ye. Betlehemu dugu sindibaga min ye Efirata ye, ale dence folo Huri, o dencew le ye ninnugu ye.

⁵ Asuri min tun ye Tekoha dugu sindibaga ye, ale tun ka muso fla min ta, o ye Hela ni Naara ye. ⁶ Naara ka Ahuzamu, ani Heferi, ani Temeni, ani Ahasitari woro a fe. Olugu le ye Naara dencew ye. ⁷ Hela dencew tun ye Sereti, ani Sohari, ani Etinan ye.

⁸ Kosi ka Anubu ni Sobeba woro; Kosi le ye Ahareheli ta gbamogow bemace ye, minw ye Harumukaw ye.

⁹ Yabezi le tun ka togow sorow ka teme a balema tow bee kan. A bamuso le tun k'a togow la ko Yabezi, ko sabu ale k'a woro toow le konow. ¹⁰ Yabezi ka Izirayeli ta Ala daari, k'a fo ko: «Ni i be son ka baraka don ne ra can yere ra, o tuma i ye ne ta jamana bonya, ka to ne fe, ka kojugu mabow ne ra, ka ne bosow ka bow toow ra!» A tun ka min daari, Ala ka o ke a ye.

¹¹ Kelubu min ye Suwa balemace ye, ale ka Mehiri woro. Mehiri le tun ye Esiton face ye. ¹² Esiton le ye Beti Rafa ta mogow, ani Paseha ta mogow, ani Tehina ta mogow bemace ye. Tehina le ye Nahasi dugu sindibaga ye. O mogow le ye Reka dugumogow ye.

¹³ Kenazi dencew tun ye Otiniyeli ni Seraya ye. Otiniyeli dencew tun ye Hatati ni Mehonotayi ye. ¹⁴ Mehonotayi le ye Ofira face ye. Seraya le ye Yohabu face ye. Yorow min be wele ko borobaarakebagaw ta kenegbe, Yohabu le tun ye o yorow sindibaga ye, sabu olugu tun ye borobaarakebagaw le ye.

¹⁵ Yefune dence Kalebu, ale dencew tun ye Iru, ani Ela, ani Nahamu ye. Ela le tun ye Kenazi face ye.

¹⁶ Yehaleli dencew tun ye Zifu, ani Zifa, ani Tiriya, ani Asareli ye.

¹⁷ Esidarasi dencew tun ye Yeteri, ani Meredi, ani Eferi, ani Yalon ye. Meredi ta muso kelen ka Mariyamu woro, ani Samayi, ani Isiba; Isiba le kera Esitemoha dugu sindibaga ye. ¹⁸ Meredi tun ka Farawona denmuso min furu, min togow tun ye ko Bitiya, ale dencew le ye olugu ye. Meredi ta Zudaka muso fana ka Yeredi woro, min kera Gedori dugu sindibaga ye; o ko, a ka Heberi woro, min kera Soko dugu sindibaga ye; o ko, a ka Yekutiyeli woro, min kera Zanoaha dugu sindibaga ye.

¹⁹ Hodiya ta muso tun ye Nahamu balemamusow le ye; o muso dence kelen le kera Keyila dugu sindibaga ye; olugu le kera Garimikaw ye; to kelen kera Esitemoha dugu sindibaga ye, olugu le kera Mahakakaw ye.

²⁰ Simon dencew tun ye Aminon, ani Rina, ani Beni Hanan, ani Tilon ye. Iseyi ta denw tun ye Zoheti ni Beni Zoheti ye.

²¹ Zuda dence Sela, ale dencew ye nin ye: Eri, min kera Leka dugu sindibaga ye, ani Lada, min kera Maresa dugu sindibaga ye, ani gba minw bee be lenfani baara ke Beti Asibeha; ²² ale le fana ye Yokimu bemace ye, ani Kozeba ta dugumogow, ani Yohasi ta dugumogow, ani Sarafu ta dugumogow, minw tun sigira Mohabukaw, ani Yasubi Lehemu ta mogow kunna. Ayiwa, o kow ye kokorow le ye. ²³ O mogow tun ye dagalalagabagaw le ye; o siginin tun be masace korow, Netayimu ni Gedera, ka to ka baara ke masace ye.

Simeyon ta durujaw

²⁴ Simeyon dencew tun ye Nemuweli, ani Yamini, ani Yaribu, ani Zera, ani Sawuli ye. ²⁵ Sawuli dence tun ye Salumu ye, o dence tun ye Mibisamu ye, o dence tun ye Misima ye. ²⁶ Misima dence tun ye Hamuweli ye, o dence tun ye Zakuri ye, o dence tun ye Simeyi ye.

²⁷ Simeyi ka dence tan ni wɔɔɔ ni denmuso wɔɔɔ le sɔɔ. A balema tɔw ma dence caman sɔɔ. O kosɔn olugu ta somɔgɔw ma caya i n'a fɔ Zuda ta somɔgɔw. ²⁸ Olugu tun siginin bɛ Bɛri Seba, ani Molada, ani Hasari Suwali, ²⁹ ani Bila, ani Asemu, ani Toladi, ³⁰ ani Betuheli, ani Hɔrima, ani Sikilagi, ³¹ ani Bɛti Marikabɔti, ani Hasari Susimu, ani Bɛti Birɛyi, ani Sarayimu. Fɔ ka taga se Dawuda ta masaya wagati ma, o ta duguw le tun ye olugu ye; ³² o ta dugumisenw le tun ye Etamu ye, ani Ayini, ani Rimɔn, ani Tokɛn, ani Asan; dugu looru, ³³ ani o duguw kerɛfeduguw bɛɛ, ka taga se fɔ Baali. O ta sigiyɔɔw, ani o ta durujaw le ye nin ye.

³⁴ Mesobabu, ani Yamuleki, ani Amasiya dence Yosa, ³⁵ ani Yoweli, ani Yehu min face tun ye Yosibiya ye, Yosibiya face tun ye Seraya ye, Seraya face tun ye Asiyeli ye, ³⁶ ani Eliyonayi, ani Yakoba, ani Yesohaya, ani Asaya, ani Adiyeli, ani Yesimiyeli, ani Benaya, ³⁷ ani Ziza min face tun ye Sifeyi ye, Sifeyi face tun ye Alɔn ye, Alɔn face tun ye Yedaya ye, Yedaya face tun ye Simiri ye, Simiri face tun ye Semaya ye. ³⁸ O mɔgɔ minw bɛɛ tɔgɔw fɔra nin ye, olugu tun ye o ta gbaw kuntigiw le ye; o ta somɔgɔw fana cayara kosebɛ. ³⁹ O tagara Gedɔri donda fan na, ka taga se fɔ o yɔɔ kɛnɛgbɛ terebɔyanfan na, janko ka yɔɔ dɔ sɔɔ, o ta sagaw, ani o ta baw bɛ se ka domunikeyɔɔ sɔɔ yɔɔ min na. ⁴⁰ O ka yɔɔɔnumanw sɔɔ o ta bɛganw ye, bin ni ji tun ka ca yɔɔ minw na, ka jamanaba sɔɔ, laganfiya ni hera tun bɛ jamana min na; Kamu ta duruja dɔw le tun siginin bɛ o jamana ra fɔɔfɔɔ.

⁴¹ Ayiwa, nin mɔgɔ minw tɔgɔw fɔra nin ye, olugu tagara o yɔɔ ra Zuda masace Ezekiyasi ta masaya wagati le ra. O tagara o yɔɔ mɔgɔw ta sow ni o ta siyɔɔw bɛɛ cici, ka o halaki pewu ka sigi o nɔ ra, fɔ ka na se bi ma, sabu o ta sagaw ni o ta baw ta domunikeyɔɔw tun bɛ sɔɔ yi.

⁴² Simeyɔn ta mɔgɔ dɔw fana tagara sigi Seyiri kuruyɔɔw ra; olugu tun ye cɛ kemɛ looru. Pelatiya, ani Nehariya, ani Refaya, ani Iseyi dence Uziyeli le tun ye olugu ta namɔgɔw ye. ⁴³ Amalekika tɔ minw tun bɔsira, o ka olugu faga. O sigira o yɔɔ le ra fɔ ka na se bi ma.

5

Ruben ta durujaw

¹ Izirayeli dence fɔɔ min ye Ruben ye, ale dencew flɛ nin ye: ale le tun ye dence fɔɔ ye, nka i n'a fɔ a jenna ni a face muso ye minke, kɔɔya dira Izirayeli dence Yusufu dencew le ma. A kɛra ten, Ruben ma jate tuun i ko dence fɔɔ. ² Zuda fana ka baraka sɔɔ kosebɛ, a balemaw cɛ ra, sabu Izirayeli masace bɔra ale ta duruja le ra; nka kɔɔya dira Yusufu le ma. ³ O ra, Izirayeli dence fɔɔ Ruben dencew ye nin ye: Hanɔki, ani Palu, ani Hesiron ni Karimi.

⁴ Yoweli dence tun ye Semaya ye, o dence tun ye Gɔgi ye, o dence tun ye Simeyi ye, ⁵ o dence tun ye Mika ye, o dence tun ye Rehaya ye, o dence tun ye Baali ye, ⁶ o dence tun ye Bera ye; ale le tun ye Ruben ta mɔgɔw kuntigi ye. Asiri masace Tigilati Pileseri tun ka ale le mina ka taga ni a ye.

⁷ Bera ta balemaw, ka kapa ni o ta gbaw ye, i n'a fɔ o ta durujaw tɔgɔw sebera cogo min na: o ta kuntigiw tun ye Yeyeli ye; o kɔ, Jakariya, ⁸ o kɔ, Bela min face tun ye Azazi ye; Azazi face tun ye Sema ye, Sema face tun ye Yoweli ye. Olugu tun siginin bɛ Aroweri, ka taga se fɔ Nebo kuru ni Baali Mehɔn fan na. ⁹ Terebɔyanfan na fana, o tun sigira k'a ta kongokolon kɔɔ, ka taga a bla fɔ Efirati ba ra; sabu o ta bɛganw tun ka ca Galadi mara ra

kosebe. ¹⁰ Sawuli ta wagati ra, o tun ka Hagarikaw kere ka se olugu ra. O tagara sigi olugu ta sigiyoro le ra Galadi mara tereboyanfan na.

Gadi ta durujaw

¹¹ Gadi ta mogow tun sigira Ruben ta mogow koro, Basan mara ra, ka taga a bla fo Salika. ¹² Yoweli ta gba le tun ka bon o bee ra, ka Safamu ta gba gban o ra, o ko, Yanayi ta gba, ani Safati ta gba. O bee tun siginin be Basan. ¹³ O ta balema tow fana ta gbaw tun be yi: Mikayilu ta gba, ani Mesulamu ta gba, ani Seba ta gba, ani Yorayi ta gba, ani Yakan ta gba, ani Ziya ta gba, ani Eberi ta gba; gba wolonfla. ¹⁴ Olugu le tun ye Abihayili ta denw ye; Abihayili face tun ye Huri ye, Huri face tun ye Yaroha ye, Yaroha face tun ye Galadi ye, Galadi face tun ye Mikayilu ye, Mikayilu face tun ye Yesisayi ye, Yesisayi face tun ye Yado ye, Yado face tun ye Buzi ye; ¹⁵ Guni dence Abidiyeli, o dence Ayi, ale le tun ye o ta gbaw jamogo ye. ¹⁶ O tun siginin be Galadi mara ra, ani Basan mara ra, ani o yoro kerfeduguw, ani Saron began marayorow bee ra, ka taga se fo o yoro mara danw na.

¹⁷ Olugu bee togo sebera buruju kitabu kono Zuda masace Yotamu ta masaya wagati le ra, ani Izirayeli masace Yerobohamu ta masaya wagati ra.

¹⁸ Ruben ta mogow, ani Gadi ta mogow, ani Manase ta gba tarance mogow, ce barakamanw tun be olugu ra, minw tun be se ka kere ke ni negebennan ni kerekemuru ye, ani ka kalan bon; o bee tun derira kere ra. O tun ye ce waga binaani ni naani ni ce keme wolonfla ni ce biwooro (44 760); o bee tun be se ka taga kere ra. ¹⁹ O tagara Hagarikaw kere, ani Yeturi ta mogow, ani Nafisi ta mogow, ani Nodabu ta mogow. ²⁰ Ala ka o deme k'a to o ka se soro Hagarikaw ni o nofemogow bee kan, sabu kere wagati ra, o tun ka Ala daari, Ala fana tun ka o jaabi sabu o tun ka o jigi la a kan. ²¹ O ka o mogow ta beganw mina: jogome waga bilooru; baw, ani sagaw bee lajennin tun ye began waga keme fla ni waga bilooru, ani fali waga fla; o ka mogow waga keme mina fana. ²² O ka mogow caman faga, sabu Ala yere le tun be ni o ye nin kere ra; o ka o mogow faga ka sigi o ta yoro ra; o tora yi fo ka na se olugu yere fana minawagati ma.

Manase ta duruja

²³ Manase ta gba tarance mogow tun siginin be mara min na, o mara tun be damina Basan mara ra, ka taga a bla fo Baali Herimon, ani Seniri, ani Herimon kuru yoro ra. O mogow tun ka ca. ²⁴ O ta gbatigiw togow ye nin ye: Eferi, ani Iseyi, ani Eliyeli, ani Aziriyeli, ani Yeremi, ani Hodava, ani Yadiyeli; o bee tun ye kerekecfariw le ye; o tun ka togo soro kosebe. Olugu le tun ye o ta gbatigiw ye.

²⁵ Nka o ma na son ka to o bemaw ta Ala ko, k'a bato; sabu Ala tun ka o jamana mogow minw halaki ka bo o ja, o tugura olugu ta alaw le ko, ka to ka o alaw bato. ²⁶ O le koson, Asiri masace Puli min ye Tigilati Pileseri ye, Izirayeli ta Ala ka ale kononosu, k'a to Tigilati Pileseri ka Ruben ta mogow, ani Gadi ta mogow, ani Manase ta gba tarance mogow mina, ka taga ni o ye Hala, ani Habori, ani Hara, ani Gozan bada ra. O tora o yorow le ra fo ka na se bi ma.

Levi ta durujaw

²⁷ Levi dencew tun ye Gerisomu, ani Kehati, ani Merari ye. ²⁸ Kehati dencew tun ye Amuramu, ani Isari, ani Heburon ni Uziyeli ye. ²⁹ Amuramu dencew tun ye Haruna ni Musa ye, ani Mariyamu. Haruna dencew tun ye Nadabu, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari ye. ³⁰ Elehazari dence tun

ye Finehasi ye. Finehasi dence tun ye Abisuwa ye. ³¹ Abisuwa dence tun ye Buki ye. Buki dence tun ye Uzi ye. ³² Uzi dence tun ye Zeraya ye. Zeraya dence tun ye Merayoti ye. ³³ Merayoti dence tun ye Amariya ye. Amariya dence tun ye Ahitubu ye. ³⁴ Ahitubu dence tun ye Sadoki ye. Sadoki dence tun ye Ayimazi ye. ³⁵ Ayimazi dence tun ye Azariya ye. Azariya dence tun ye Yohanan ye. ³⁶ Yohanan dence tun ye Azariya ye. Azariya le tun be sarakalasebaga* baara kera masace Sulemani ta Alabatosoba kono, a tun ka min lo Zeruzalemu. ³⁷ Azariya dence tun ye Amariya ye. Amariya dence tun ye Ahitubu ye. ³⁸ Ahitubu dence tun ye Sadoki ye. Sadoki dence tun ye Salumu ye. ³⁹ Salumu dence tun ye Hilikiya ye. Hilikiya dence tun ye Azariya ye. ⁴⁰ Azariya dence tun ye Seraya ye. Seraya dence tun ye Yosadaki ye. ⁴¹ Wagati min na Matigi Ala tun k'a to Nebukadinesari ka Zuda ta mogow, ani Zeruzalemu dugumogow mina ka taga ni o ye, Yosadaki fana tun minana o wagati ra ka taga ni o mogow ye.

6

Levi ta duruja tow

¹ Levi dencew tun ye Gerisomu ni Kehati ni Merari ye. ² Gerisomu dencew togow tun ye Libini ni Simeyi. ³ Kehati dencew tun ye Amuramu, ani Isari, ani Heburon, ani Uziyeli ye. ⁴ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye.

⁵ Ayiwa, Levi ta gbaw le ye nin ye, o bee ni o facew: Gerisomu ta durujaw ra, Gerisomu dence tun ye Libini ye, o dence tun ye Yahati ye, o dence tun ye Zima ye, ⁶ o dence tun ye Yoha ye, o dence tun ye Ido ye, o dence tun ye Zera ye, o dence tun ye Yatirayi ye.

⁷ Kehati ta durujaw ra, Kehati dence tun ye Aminadabu ye, o dence tun ye Kore ye, o dence tun ye Asiri ye, ⁸ o dence tun ye Elikana ye, o dence tun ye Ebiyasafu ye, o dence tun ye Asiri ye, ⁹ o dence tun ye Tahati ye, o dence tun ye Uriyeli ye, o dence tun ye Uziya ye, o dence tun ye Sawuli ye.

¹⁰ Elikana dencew tun ye Amasayi ni Ahimoti ye. ¹¹ Elikana ta duruja ye nin ye: Elikana dence tun ye Sofayi ye, o dence tun ye Nahati ye, ¹² o dence tun ye Eliyabu ye, o dence tun ye Yerohamu ye, o dence tun ye Elikana ye, o dence tun ye Samawilu ye.

¹³ Samawilu dence folo tun ye Yoweli* ye, min gbanna o ra o ye Abiya ye.

¹⁴ Merari ta durujaw ra, Merari dence tun ye Mali ye, o dence tun ye Libini ye, ale dence tun ye Simeyi ye, o dence tun ye Uza ye, ¹⁵ o dence tun ye Simeha ye, o dence tun ye Hagiya ye, o dence tun ye Asaya ye.

Alabatoso donkirilabagaw

¹⁶ Jenogonya kesu* blara Alabatoso kono wagati min na, Dawuda ka Levi ta mogow minw sigi ka olugu ke donkirilabagaw namogow ye Matigi Ala ta batoso kono, o mogow fle nin ye. ¹⁷ Olugu ta baara tun ye donkirila le ye Alabatoso lu kono, Nogonkunben fanibon* donda ra, fo lon min na masace Sulemani nana Alabatosoba lo Zeruzalemu; ci minw tun fora o ye, o tun be o ta baara ke ka kapa ni o le ye. ¹⁸ Minw tun be o baara kera, o ni o dencew, olugu togow ye nin ye: Kehati ta gba ra, Heman le tun ye donkirilabaga ye; ale face tun ye Yoweli ye, Yoweli face tun ye Samawilu ye, ¹⁹ Samawilu face tun ye Elikana ye, Elikana face tun ye Yerohamu ye, Yerohamu face tun ye Eliyeli ye, Eliyeli face tun ye Toha ye, ²⁰ Toha face

* **6:13** 6.13 Yoweli togo te kitabu dow kono.

tun ye Sufu ye, Sufu face tun ye Elikana ye, Elikana face tun ye Mahati ye, Mahati face tun ye Amasayi ye, ²¹ Amasayi face tun ye Elikana ye, Elikana face tun ye Yoweli ye, Yoweli face tun ye Azariya ye, Azariya face tun ye Sofoni ye, ²² Sofoni face tun ye Tahati ye, Tahati face tun ye Asiri ye, Asiri face tun ye Ebiyasafu ye, Ebiyasafu face tun ye Kore ye, ²³ Kore face tun ye Isari ye, Isari face tun ye Kehati ye, Kehati face tun ye Levi ye, Levi face tun ye Izirayeli ye.

²⁴ Heman balemace min ye Asafu ye, ale le tun be lo Heman kininboroyanfan fe. Asafu face tun ye Berekiya ye, Berekiya face tun ye Simeha ye, ²⁵ Simeha face tun ye Mikayilu ye, Mikayilu face tun ye Baseya ye, Baseya face tun ye Malikiya ye, ²⁶ Malikiya face tun ye Etini ye, Etini face tun ye Zera ye, Zera face tun ye Adaya ye, ²⁷ Adaya face tun ye Etan ye, Etan face tun ye Zima ye, Zima face tun ye Simeyi ye, ²⁸ Simeyi face tun ye Yahati ye, Yahati face tun ye Gerisomu ye, Gerisomu face tun ye Levi ye.

²⁹ Ayiwa, o balemace minw ye Merari ta durujaw ye, olugu ra Etan le tun be lo Heman numanboroyanfan fe. Etan face tun ye Kisi ye, Kisi face tun ye Abidi, Abidi face tun ye Maluki ye, ³⁰ Maluki face tun ye Hasabiya ye, Hasabiya face tun ye Amasiya ye, Amasiya face tun ye Hilikiya ye, ³¹ Hilikiya face tun ye Amisi ye, Amisi face tun ye Bani ye, Bani face tun ye Semeri ye, ³² Semeri face tun ye Mali ye, Mali face tun ye Musi ye, Musi face tun ye Merari ye, Merari face tun ye Levi ye.

³³ O balemace to minw tun ye Levi ta duruja tow ye, olugu tun be Ala ta batoso baaraw le ke, min ye fanibon* baaraw ye.

³⁴ Haruna ni a dencew le tun be to ka sarakaw jeni sarakajenifen* kan, ani ka wusunan don wusunanjenifen kan. O tun be Ala ta fanibon yoro saninmanba* baaraw bee ke; olugu le tun be Izirayelimogow ta jurumunw kafari o ye. Ala ta baaraden Musa tun ka ci minw fo o ye, o tun be a bee ke ka kana ni o le ye.

³⁵ Ayiwa, Haruna dencew fle nin ye: Haruna dence tun ye Elehazari ye, Elehazari dence tun ye Finehasi ye, Finehasi dence tun ye Abisuwa ye, ³⁶ Abisuwa dence tun ye Uzi ye, Uzi dence tun ye Zeraya ye, ³⁷ Zeraya dence tun ye Merayoti ye, Merayoti dence tun ye Amariya ye, Amariya dence tun ye Ahitubu ye, ³⁸ Ahitubu dence tun ye Sadoki ye, Sadoki dence tun ye Ayimazi ye.

Dugu minw dira Levi ta durujaw ma

³⁹ Levi ta durujaw ta yorow ye nin ye, o bee ni o ta sigiyoro, o ta maraw ra. Haruna ta duruja minw ye Kehati ta mogow ye, Ala konna ka olugu ta yorow le yira. ⁴⁰ O ka Heburon dugu ni a lamini di o ma, Zuda mara ra. ⁴¹ Nka dugu ta forow, ani a dugumisenw, olugu tun dira Yefune dence Kalebu le ma. ⁴² O ra, dugu minw tun ye karifaduguw ye, Heburon, ani Libina ni a lamini, ani Yatiri ni a lamini ni Esitemoha ni a lamini, o ka o di Haruna ta durujaw ma, ⁴³ ani Hilan ni a lamini, ani Debiri ni a lamini, ⁴⁴ ani Asan ni a lamini, ani Beti Semesi ni a lamini.

⁴⁵ Boniyaminu ta mara ra, o ka Geba dugu ni a lamini di o ma, ani Alemeti ni a lamini, ani Anatoti ni a lamini. O duguw bee lajennin kera dugu tan ni saba, o ta gbaw bee ni o ta yoro.

⁴⁶ Min ye Kehati ta mogow tow ye, Ala ka dugu tan yira, ko o ye di olugu ma; o duguw tun be Efirayimu ta durujaw ta mara le ra, ani Dan ta durujaw ta mara, ani Manase ta gba tarance ta mara ra.

⁴⁷ Dugu tan ni saba le dira Gerisomu ta mɔgɔw ma, gba bɛɛ ni a ta yɔrɔ; o dugu dɔw tun bɛ Isakari ta mara ra, ani Aseri ta mara ra, ani Nefitali ta mara ra, ani Manase ta gba tarance ta mara ra, Basan.

⁴⁸ Ala ka dugu tan ni fla le yira ko o ye di Merari ta mɔgɔw ma, gbaw bɛɛ ni a ta yɔrɔ; o duguw tun bɛ Ruben ta mara ra, ani Gadi ta mara ra, ani Zabulon ta mara ra.

⁴⁹ Izirayelimɔgɔw ka o duguw ni o laminiw le di Levi ta durujaw ma. ⁵⁰ O dugu minw tɔgɔ fɔra, Ala k'a yira ko o ye o duguw le di o ma; o duguw tun bɛ Zuda ta gɔmɔgɔw ta mara ra, ani Simeyɔn ta gɔmɔgɔw ta mara ra, ani Boniyaminu ta gɔmɔgɔw ta mara ra.

⁵¹ Kehati ta gba tɔw, olugu ka dugu minw sɔrɔ, o duguw tun bɛ Efirayimu ta mɔgɔw ta mara le ra. ⁵² Dugu minw ye karifaduguw ye, o ka o duguw ni o laminiw di o ma; o duguw ye Sikemu ye, ani Efirayimu mara kuruyɔrɔw, ani Gezeri ni a lamini, ⁵³ ani Yokimehamu ni a lamini, ani Beti Horɔn ni a lamini, ⁵⁴ ani Ayalɔn ni a lamini, ani Gati Rimɔn ni a lamini. ⁵⁵ O ka dugu dɔw di o ma fana Manase ta gba tarance mɔgɔw ta mara ra; o duguw tun ye Aneri ye, ani a lamini, ani Bilehamu ni a lamini.

Kehatikaw ta gba minw tun tora, olugu ta duguw le ye nin ye.

⁵⁶ O ka dugu dɔw di Gerisomu ta mɔgɔw ma Manase ta gba tarance ta mara ra; o duguw ye Golan ye, min bɛ Basan mara ra, ani a lamini, ani Asitarɔti ni a lamini. ⁵⁷ O ka dugu dɔw di o ma fana Isakari ta mɔgɔw ta mara ra; o duguw tun ye Kedesi ye, ani a lamini, ani Dabirati ni a lamini, ⁵⁸ ani Ramɔti ni a lamini, ani Anemu ni a lamini. ⁵⁹ O ka dugu dɔw di o ma Aseri ta mɔgɔw ta mara ra fana; o duguw tun ye Masali ye, ani a lamini, ani Abidɔn ni a lamini, ⁶⁰ ani Hukɔki ni a lamini ni Rehɔbu ni a lamini.

⁶¹ O ka dugu dɔw di o ma Nefitali ta mɔgɔw ta mara ra; o duguw tun ye Kedesi ye, min bɛ Galile mara ra, ani a lamini, ani Hamɔn ni a lamini, ani Kiriyatayimu ni a lamini.

⁶² Levi ta duruja minw tun tora, minw ye Merari ta mɔgɔw ye, o ka dugu dɔw di olugu ma Zabulon ta mara ra; o duguw tun ye Rimono ye, ani a lamini, ani Tabɔri ni a lamini. ⁶³ O ka dugu dɔw fana di o ma Zuriden ba kɔ fɛ, Zeriko terebɔyanfan na, Ruben ta mɔgɔw ta mara ra; o duguw tun ye Beseri ye, min bɛ kongokolon fan na, ani a lamini, ani Yahasa ni a lamini, ⁶⁴ ani Kedemɔti ni a lamini, ani Mefaati ni a lamini. ⁶⁵ O ka dugu dɔw di o ma fana Gadi ta mɔgɔw ta mara ra; o duguw tun ye Ramɔti ye, min bɛ Galadi mara ra, ani a lamini, ani Mahanayimu ni a lamini ⁶⁶ ani Hesibɔn ni a lamini, ani Yazeri ni a lamini.

7

Isakari ta durujaw

¹ Isakari ka dence naani le sɔrɔ, minw ye Tola, ani Puwa, ani Yasubu, ani Simirɔn ye.

² Tola dencew tun ye Uzi, ani Refaya, ani Yeriyeli, ani Yamayi, ani Ibisamu, ani Samawilu ye; o cɛw bɛɛ tun ye Tola ta gbatigiw le ye; o tun ye kerekeɛfariw le ye o ta somɔgɔw ra. Dawuda ta wagati ra, o bɛɛ lajennin tun ye cɛ waga mukan ni fla, ani cɛ keme wɔrɔ (22 600). ³ Uzi dence tun ye Iziraya ye; Iziraya dencew tun ye Mikayilu, ani Abidiyasi, ani Yoweli, ani Isiya ye. Olugu bɛɛ lajennin tun ye kuntigi looru. ⁴ Ka kapa ni o ta gɔmɔgɔw ye, kerekeɛ minw tun bɛ o ta gbaw ra, o tun ye cɛ waga bisaba ni wɔrɔ (36 000), sabu o ta musow ni o ta denw tun ka ca.

⁵ Isakari ta gbaw bæe lajennin ta mogo minw jatera, o tun ye kerəkecəfari waga biseegi ni wolonfla (87 000).

Boniyaminu ta durujaw

⁶ Boniyaminu ka dence saba le soro; o tun ye Bela, ani Bekeri, ani Yediyaheli ye.

⁷ Bela ka dence looru soro; o tun ye Esibon, ani Uzi, ani Uziyeli, ani Yerimoti ni Iri ye. Olugu kera o ta gbatigiw ye; o kera kerəkecəfariw ye fana. O jatenin tun kera ce waga mugan ni fla, ani ce bisaba ni naani (22 034). ⁸ Bekeri dencew tun ye Zemira, ani Yohasi, ani Eliyezəri, ani Eliyonayi, ani Omiri, ani Yeremoti, ani Abiya, ani Anatoti, ani Alemeti ye. Bekeri dencew tun ye olugu le ye. ⁹ O ta gbatigiw ta gbamogow jatenin kera kerəkecəfari waga mugan ni keme fla (20 200). ¹⁰ Yediyaheli dence tun ye Bilan ye; Bilan dencew tun ye Yehusi, ani Boniyaminu, ani Ehudi, ani Kenaana, ani Zetan, ani Tarisisi, ani Ahisahari ye. ¹¹ Yediyaheli dencew bæe tun ye o ta gbatigiw le ye. O tun ye kerəkecəfari waga tan ni wolonfla, ani ce keme fla (17 200); o bæe tun be se ka taga kere ra.

¹² Supimu ni Hupimi tun ye Iri dencew le ye; Husimu tun ye Aheri dence ye.

Nefitali ta duruja

¹³ Nefitali dencew tun ye Yasiyeli, ani Guni, ani Yeseri, ani Salumu ye. Olugu tun ye Bila ta mamadenw le ye.

Manase ta duruja

¹⁴ Manase dence do tun ye Asiriyeli ye; a tun ka jonmuso min ke a muso ye, min ye Sirikamusu ye, ale le ka o woro. O muso ka Makiri fana woro; Makiri le kera Galadi face ye.

¹⁵ Makiri ka muso do ta Hupimi ye, ka do ta Supimu ye. Makiri balemamusu togo tun ye ko Mahaka. Makiri ka dence flanan min soro, o togo tun ye ko Selofadi. Selofadi yere ka denmusow doron le soro. ¹⁶ Makiri ta muso min tun ye Mahaka ye, o ka dence do woro a ye fana, ka o togo la ko Peresi; o dogoce tun ye Seresi ye. Seresi dencew tun ye Ulamu ni Rekemu ye. ¹⁷ Ulamu dence tun ye Bedan ye.

Galadi ta durujaw le ye olugu ye; Galadi tun ye Makiri dence ye, Makiri tun ye Manase dence ye. ¹⁸ A balemamusu min ye Hamoleketi ye, ale ka Isodi woro, ani Abiyezəri, ani Mala. ¹⁹ Semida dencew tun ye Ayan, ani Sikemu, ani Liki, ani Aniyamu ye.

Efrayimu ta durujaw

²⁰ Efrayimu dence tun ye Sutela ye, o dence tun ye Beredi ye, o dence tun ye Tahati ye, o dence tun ye Elehada ye, o dence tun ye Tahati ye, ²¹ o dence tun ye Zabadi ye, o dence tun ye Sutela ye. Nka min kera Ezəri ni Elehadi ye, Gati dugumogo minw ye o yoro jamanadenw ye, o dugumogow ka olugu faga, sabu o tun b'a fe ka o dugumogow ta beganw sonya. ²² O face Efrayimu ka o su kasi ka meen. A ta balemaw nana a jusu saaro.

²³ O ko fe, a nana jen ni a muso ye tuun; a muso ka konon ta ka dence soro; a ka o togo la ko Beriya*, ko sabu bono be ale ta so konon.

²⁴ Efrayimu denmuso tun ye Sera ye. Beti Horon dugu min be san fe, ani Beti Horon dugu min be dugumayoro ra, ani Uzen Sera dugu, ale le ka o duguw lo. ²⁵ A dence tun ye Refa ye, o dence tun ye Resefu ye, o dence tun ye Tela ye, o dence tun ye Tahan ye, ²⁶ o dence tun ye Ladan ye, o dence

* 7:23 7.23 Beriya koro ye ko: bono.

tun ye Amihudi ye, o dence tun ye Elisama ye, ²⁷ o dence tun ye Nuni ye, Nuni dence tun ye Yosuwe ye.

²⁸ Yoro min tun dira Efirayimu ta mogo ma k'a ke o sigiyoro ye, o tun ye Beteli ni a dugumisenw ye, ani Naaran dugu min tun be tereboyanfan na, ani Gezeri ni a dugumisenw terebenyanfan na, ani mara min be Sikemu ni Aya dugu fla ce, a ni a dugumisenw.

²⁹ Manase ta durujaw ta duguw tun ye Beti Sehan, ani Tanaki, ani Megido, ani Dori, ani o dugumisenw. Izirayeli dence Yusufu ta durujaw tun sigira o duguw le ra.

Aseri ta durujaw

³⁰ Aseri dencew tun ye Imina, ani Isiva, ani Isivi ni Beriya ye; o balemamuso tun ye Sera ye.

³¹ Beriya dencew tun ye Heberi ni Malikiyeli ye. Malikiyeli le kera Birizayiti dugu sindibaga ye.

³² Heberi ka dence minw soro o tun ye Yafleti, ani Someri, ani Hotamu ye, ani o balemamuso Suwa.

³³ Yafleti dencew tun ye Pasaki, ani Bimali, ani Asivati ye. Olugu le ye Yafleti dencew ye.

³⁴ Someri dencew tun ye Ahi, ani Rohega, ani Huba, ani Aramu ye.

³⁵ Semeri balemace Helemu dencew tun ye Sofa, ani Imina, ani Selesi, ani Amali ye.

³⁶ Sofa dencew tun ye Suwa, ani Harineferi, ani Suwali, ani Beri, ani Imira, ³⁷ ani Beseri, ani Hodi, ani Sama, ani Silisa, ani Itiran, ani Bera ye.

³⁸ Yeteri dencew tun ye Yefune, ani Pisipa, ani Ara ye.

³⁹ Ula dencew tun ye Ara, ani Haniyeli, ani Risiya ye.

⁴⁰ Olugu bee le tun ye Aseri ta durujaw ye; olugu le tun ye o ta gbatigiw ye. O bee tun ye ce barakamanw ye, ani kerekecfariw. O tun ye o ta gbaw namogow ye. Ce minw jatera o ta jenkuru ra, minw be se ka taga kere ra, o tun ye ce waga muga ni woro (26 000).

8

Boniyaminu ta duruja minw tun be Zeruzalemu

¹ Boniyaminu dence folo tun ye Bela ye, a flanan tun ye Asibeli ye, a sabanan tun ye Ara ye, ² a naaninan tun ye Nowa ye, a loorunan tun ye Rafa ye. ³ Bela dencew tun ye Adari, ani Gera, ani Abihudi, ⁴ ani Abisuwa, ani Naaman, ani Ahowa, ⁵ ani Gera, ani Sefufan, ani Huramu ye.

⁶ Ehudi ta durujaw le ye ninnugu ye; olugu le tun ye Geba dugumogow ta gbatigiw ye. ⁷ O ka olugu le ce ka taga ni o ye Manati. O cew le tun ye Nahaman, ani Ahiya, ani Gera ye. Gera le tun ka o mogow ce ka taga ni o ye. Gera dencew tun ye Uza ni Ahihudi ye.

⁸ Saharayimu ka den dow soro, k'a to Mohabu kongokolon kono, a muso fla Husimu ni Bara blandin ko. ⁹ A tun ka muso min ta, min tun ye Hodesi ye, o ka dence minw woro a ye, olugu le tun ye Yobabu, ani Sibiya, ani Mesa, ani Malikamu, ¹⁰ ani Yehusi, ani Sakiya, ani Mirima ye. A dencew le kera olugu ye; olugu le tun ye o ta gbatigiw ye. ¹¹ A muso Husimu tun ka Abitubu, ani Elipali le woro a ye.

¹² Elipali dencew tun ye Eberi, ani Misamu, ani Semedi ye. Semedi le ka Ono dugu, ani Lodi dugu lo, ani o laminiw.

¹³ Beriya ni Sema tun ye Ayalon dugumogow ta gbatigiw le ye. Olugu le ka Gati dugumogow ghen.

¹⁴ Ayo, ani Sasaki, ani Yeremoti, ¹⁵ ani Zebadiya, ani Aradi, ani Ederi; ¹⁶ ani Mikayilu, ani Isifa, ani Yoha, olugu bæe tun ye Beriya dencew le ye.

¹⁷ Zebadiya, ani Mesulamu, ani Hiziki, ani Heberi, ¹⁸ ani Isimerayi, ani Iziliya, ani Yobabu, olugu tun ye Elipali dencew ye.

¹⁹ Yakimu, ani Zikiri, ani Zabidi, ²⁰ ani Eliyenayi, ani Silitayi, ani Eliyeli, ²¹ ani Adaya, ani Beraya, ani Simirati, olugu tun ye Simeyi dencew le ye.

²² Isipan, ani Eberi, ani Eliyeli, ²³ ani Abidon, ani Zikiri, ani Hanan, ²⁴ ani Hananiya, ani Elamu, ani Antotiya, ²⁵ ani Ifideya, ani Penuweli, olugu tun ye Sasaki dencew ye.

²⁶ Samuserayi, ani Sehariya, ani Ataliya, ²⁷ ani Yaresiya, ani Eliya, ani Zikiri, olugu tun ye Yerohamu dencew ye.

²⁸ Nin cew bæe tun ye gbatigiw le ye, o bæe ni o ta gbamogow. O tun siginin be Zeruzalemu.

²⁹ Gabahon dugu sindibaga tun siginin be Gabahon. A muso togow tun ye ko Mahaka. ³⁰ A dence folo tun ye Abidon ye; a dence tow tun ye Suri, ani Kisi, ani Baali, ani Nadabu, ³¹ ani Gedori, ani Ayo, ani Zekeri ye.

³² Mikiloti dence tun ye Simeha ye. Olugu fana tun siginin be Zeruzalemu; o tun siginin be o balema tow korow.

Sawuli ta durujaw

(9.39-44)

³³ Neri dence tun ye Kisi ye; Kisi dence tun ye Sawuli ye; Sawuli dencew tun ye Yonatan ye, ani Malikisuwa, ani Abinadabu, ani Esibahali.

³⁴ Yonatan dence tun ye Meribu Baali ye, Meribu Baali dence tun ye Mika ye, ³⁵ Mika dencew tun ye Piton, ani Meleki, ani Tareha, ani Ahazi ye. ³⁶ Ahazi dence tun ye Yehohada ye; Yehohada dence tun ye Alemeti, ani Azimaveti, ani Zimiri ye; Zimiri dence tun ye Mosa ye; ³⁷ Mosa dence tun ye Bineha ye, o dence tun ye Rafa ye, o dence tun ye Elasa ye, o dence tun ye Aseli ye. ³⁸ Aseli ka dence woorow le sorow; olugu togow le ye nin ye: Azirikamu, ani Bokiru, ani Sumayila, ani Sehariya, ani Abidiyasi, ani Hanan. Olugu bæe le tun ye Aseli dencew ye.

³⁹ Aseli balemace Eseki, ale dence folo tun ye Ulamu ye, a flanan tun ye Yehusi ye, a sabanan tun ye Elifeleti ye.

⁴⁰ Ulamu dencew tun ye kerেকেcfariw le ye; o tun be se kalanbon na. O ka dence caman, ani mamaden caman sorow. O dencew tun ye ce kemé ni ce bilooru.

Nin mogow bæe le ye Boniyaminu ta durujaw ye.

9

Mogow minanin minw kosegira Zeruzalemu

¹ O tun ka Izirayelimogow bæe jate, ka o togow sebe Izirayeli masacew ta buruju kitabu konow.

² Zuda ta mogow ta terenbariyakow le koson Ala tun k'a to o ka o mina ka taga ni o ye Babiloni. Minw konna ka kosegi ka na sigi o ta maraw, ani o ta duguw ra, olugu tun ye Izirayelimogow le ye, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow, ani Alabatosoba baarakedenw.

³ Zuda ta durujaw, ani Boniyaminu ta durujaw, ani Efrayimu ni Manase ta duruja minw kosegira ka na sigi Zeruzalemu, olugu togow ye nin ye:

⁴ Zuda ta durujaw ra, mogow min tun bora Peresi ta gba ra, o tun ye Utayi ye; Utayi face tun ye Amihudi ye, Amihudi face tun ye Omiri ye, Omiri face tun ye Imiri ye, Imiri face tun ye Bani ye. ⁵ Minw tun bora Silokaw ta gba

ra, o tun ye Asaya ni a dencew ye; Asaya le tun ye a face dence ƒolo ye.
⁶ Min tun bora Zera ta gba ra, o tun ye Yeweli ye.

O ra, Zuda ta mogo minw kosegira, o bee lajennin tun ye ce keme woro ni ce bikononton.

⁷ Boniyaminu ta duruja minw tun kosegira, o tun ye Salu ye; Salu face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Hodava ye, Hodava face tun ye Hasenuwa ye; ⁸ Yerohamu dence Ibineya; Ela face tun ye Uzi ye, Uzi face tun ye Mikiri ye; Mesulamu face tun ye Sefatiya ye, Sefatiya face tun ye Reweli ye, Reweli face tun ye Yibiniya ye. ⁹ Boniyaminu ta duruja minw kosegira ka na Zeruzalemu, ka kana ni o ta buruju kitabu ye, o tun ye ce keme kononton ni ce bilooru ni woro. O mogow bee tun ye o ta gbatigiw le ye, o bee ni o ta gba.

¹⁰ Sarakalasebaga minw tun kosegira, o tun ye Yedaya, ani Yehoyaribu, ani Yakini, ¹¹ ani Azariya; Azariya face tun ye Hilikiya ye, Hilikiya face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Sadoki ye, Sadoki face tun ye Merayoti ye, Merayoti face tun ye Ahitubu ye; Ahitubu le tun ye Ala ta batoso ta kow namogo ye. ¹² Adaya fana tun be o ra; Adaya face tun ye Yerohamu ye, Yerohamu face tun ye Pasuri ye, Pasuri face tun ye Malikiya ye; ani Masayi; Masayi face tun ye Adiyeli ye, Adiyeli face tun ye Yazera ye, Yazera face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Mesilemiti ye, Mesilemiti face tun ye Imeri ye. ¹³ O sarakalasebagaw le tun ye o ta mogow ta gbatigiw ye. O ni sarakalasebaga tow bee lajennin tun ye ce waga kelen, ani ce keme wolonfla ni ce biworo (1 760). O bee tun ye ce barakamanw ye; olugu le tun blara Ala ta batoso ta baara kama.

¹⁴ Levi ta mogo minw tun kosegira ka na, o tun ye Semaya ye; Semaya face tun ye Hasubu ye, Hasubu face tun ye Azirikamu ye, Azirikamu face tun ye Hasabiya ye. Olugu tun ye Merari ta mogow le ye, ¹⁵ ani Bakibakari, ani Heresi, ani Galali, ani Mataniya; Mataniya face tun ye Mika ye, Mika face tun ye Zikiri ye, Zikiri face tun ye Asafu ye, ¹⁶ ani Abidiyasi min face tun ye Semaya ye; Semaya face tun ye Galali ye, Galali face tun ye Yedutun ye, ani Berekiya min face tun ye Asa ye; Asa face tun ye Elikana ye; ale tun tagara sigi Netofakaw ta mara ra.

¹⁷ Alabatosoba donda korosibaga minw tun kosegira ka na, o tun ye Salumu ye, ani Akubu, ani Talimon, ani Ahiman, ani o balema tow; Salumu le tun ye olugu ta namogo ye. ¹⁸ Fo ka na se bi ma, ale dencew le tun be to ka Alabatosoba ta tereboyanfan donda korosi, min be wele ko masace ta donda. Olugu le tun ye dakorosibagaw ye Levi ta mogow ra.

¹⁹ Salumu face tun ye Kore ye, Kore face tun ye Ebiyasafu ye, Ebiyasafu face tun ye Kore ye; Salumu ni o ta gbamogo tow, minw ye Korekaw ye, olugu le tun ye Nagonkunben fanibon* donda korosibagaw ye, i n'a fo folofolo, o bemaw fana tun be Matigi Ala ta so donda korosi cogo min na. ²⁰ Folofolo, Elehazari dence Finehasi le tun be o mogow namogo ye, sabu Matigi Ala tun be ni a ye.

²¹ Jakariya, min ye Meselemya dence ye, ale fana tun ye Nagonkunben fanibon donda korosibaga do ye. ²² O mogow bee lajennin tun ye ce keme fla, ani ce tan ni fla. O tun ka olugu le panawoloma ka o ke Alabatosoba dondaw korosibagaw ye. O bee togo tun sebera o yere ta duguw le ra. Masace Dawuda ni flerikebaga Samawilu le tun ka olugu bemaw sigi o baara ra, o ta lanamogoya koson. ²³ Olugu ni o ta durujaw ta baara tun ye Matigi Ala ta yoro saninman* dondaw korosiri ye, min ye fanibon* saninman dondaw ye. ²⁴ Dakorosibaga tun be Fanibon fan naani bee ra:

dɔw tun be a terebɔyanfan na, dɔw tun be a terebenyanfan na, dɔw tun be a sahiliyanfan fe, dɔw tun be a woroduguyanfan fe. ²⁵ O balema tɔ minw tun siginin be o ta duguw ra, olugu tun be to ka na wagati dɔw ra, ka na baara ke ni o ye fo logokun kelen; ²⁶ sabu dakɔrosibaga naani minw tun ye namogow ye Levi ta mogow ra, olugu tun be baara ke wagati bee. Olugu le tun be Alabatoso ta bonw ni a naforow korosi. ²⁷ O tun be si Ala ta yoro saninman kerefeyorow ra, sabu olugu le tun ka kan k'a korosi; olugu le tun be a dondaw fana dayele sogoma o sogoma. ²⁸ Levi ta mogow dɔw fana le tun be Alabatosoba minanw korosi; o tun be o minanw botɔ jate, ka o kosegito fana jate. ²⁹ Dɔw fana tun blara ka yoro saninman ta minanw, ani a baarakafen saninmanw bee korosi, ani mugu sarakaw, ani rezenji sarakaw, ani turu sarakaw, ani wusunan sarakaw, ani kasadiyananw. ³⁰ Nka sarakalasebagaw* yere le tun be turu kasadiman saninmanw lalaga. ³¹ Saraka nɔmi min tun be yiran poli konɔ, Salumu dence folo Matitiya le tun be o baara ke; ale tun ye Levi ta mogow do le ye; ale tun be Kore ta gba le ra. ³² O balema minw tun ye Kehatikaw ye, olugu dɔw le tun be sarakaburuw lalaga, ka o buruw laben ka o bla Matigi Ala ja korɔ Nenekirilon* o Nenekirilon.

³³ Levi ta gbatigi minw tun blara danna donkirila kama, bon dɔw tun be olugu togow ra. Olugu tun te baara were ke, sabu o tun be o ta baara ra su ni tere.

³⁴ Ayiwa, o mogow le tun ye Levi ta gbatigiw ye, o bee ni o ta gbamogow. O siginin tun be Zeruzalemu.

Sawuli ta somogow (Kibaroyaw folo 8.29-38)

³⁵ Gabahon dugu sindibaga min ye Yeyeli ye, ale tun siginin be Gabahon. A muso togow tun ye ko Mahaka. ³⁶ A dence folo tun ye Abidon ye; a dence tow tun ye Suri ye, ani Kisi, ani Baali, ani Neri, ani Nadabu, ³⁷ ani Gedori, ani Ayo, ani Jakariya, ani Mikiloti.

³⁸ Mikiloti dence tun ye Simehamu ye. Olugu fana tun siginin be Zeruzalemu; o tun siginin be o balema tow korɔ. ³⁹ Neri dence tun ye Kisi ye; Kisi dence tun ye Sawuli ye; Sawuli dencew tun ye Yonatan, ani Malikisuwa, ani Abinadabu, ani Esibahali ye.

⁴⁰ Yonatan dence tun ye Meribu Baali ye, Meribu Baali dence tun ye Mika ye. ⁴¹ Mika dencew tun ye Piton, ani Meleki, ani Tareha ye. ⁴² Ahazi dence tun ye Yara ye; Yara dencew tun ye Alemeti, ani Azimaveti, ani Zimiri ye; Zimiri dence tun ye Mosa ye; ⁴³ Mosa dence tun ye Bineha ye; o dence tun ye Refaya ye, o dence tun ye Elasa ye, o dence tun ye Aseli ye. ⁴⁴ Aseli ka dence woro le soro; olugu togow le ye nin ye: Azirikamu, ani Bokiru, ani Sumayila, ani Sehariya, ani Abidiyasi, ani Hanan. Olugu le tun ye Aseli dencew ye.

Dawuda ta masaya wagati

10

Sawuli sacogoya (Samawilu folo 31.1-13)

¹ Ayiwa, Filisikaw tagara Izirayelimogow kere; Izirayeli ta kerekew borira Filisikaw ja. O ka Izirayelimogow caman faga Giliboha kuru kan.

² Filisikaw tugura Sawuli ni a dencew ko ka o degu fan bee ra. A laban o ka Sawuli dencew Yonatan ni Abinadabu ni Malikisuwa faga. ³ Kere juguyara

Sawuli ma kosebe; kalanbonbaga dow k'a ye k'a lon. Sawuli siranna fo a be yereyere. ⁴ A k'a fo a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «I ta kerekemuru bo ka ne faga, janko nin mogoo kenegibariw kana na ne bon ni kalan ye, ka toron ke ne ra.» A ta kerekeminanw tabaga siranna, a ma son. O ra, Sawuli yere k'a ta kerekemuru mina ka digi a kan k'a yere faga. ⁵ Sawuli ta kerekeminanw tabaga k'a ye ko Sawuli sara minke, ale fana digira a ta kerekemuru kan k'a yere faga.

⁶ Sawuli ni a dence saba, ani a ta somogow bee sara o cogo le ra wagati kelen na. ⁷ A kera ten, Izirayelimogoo minw tun be kenegbe ra, olugu nana a ye ko mogow be borira minke, ani ko Sawuli ni a dencew sara minke, olugu bora o ta duguw ra ka bori ka taga; Filisikaw nana sigi o duguw ra.

⁸ O dugusagbe, Filisikaw nana ka na suw ta fenw bo o ra. O ka Sawuli ni a dence saba suw ye Giliboha kuru kan. ⁹ O ka Sawuli ta minanw bo a ra, k'a kun tige, ka taga ni a kunkolo ni a ta kerekeminanw ye. O ka mogoo dow ci ka taga o kibaro diman fo Filisikaw ta jamana yoro bee ra, ani o ta jobonbaw kono, k'a lase mogow bee ma. ¹⁰ O ka Sawuli ta kerekeminanw bla o ta jo ta bon kono, k'a kunkolo dulon Dagoo* ta sonnikebon kono.

¹¹ Ayiwa, Filisikaw ka ko minw bee ke Sawuli ra, Yabesika minw bee be Galadi mara ra, olugu ka o men minke, ¹² o ra cefariw bee wurira ka na Sawuli su ni a dencew suw ta ka taga ni o ye Yabesi. O ka o sukolow sutara Yabesi terebentisun koro, ka tere wolonfla sun don.

¹³ Sawuli tun ka terenbariyako minw ke ka Matigi Ala kan bla, a fagara o kow le koson. A ma son ka Matigi Ala ta kuma lamem. Mogoo minw b'a fo ko o be kuma ni suw ye, a tagara lagberi ke olugu le fe; ¹⁴ a ma son ka Matigi Ala sago jini. O koson Matigi Ala k'a to o k'a faga, ka masaya mina a ra k'a di Yese dence Dawuda ma.

11

Dawuda kera Izirayeli jamana masace ye (Samawilu flanan 5.1-3)

¹ Ayiwa, Izirayelimogow bee tagara lajen Dawuda koro Heburon, k'a fo a ye ko: «Anw ye nin ye, anw ye i balemaw le ye. ² Kabini folofolo, hali tuma min na Sawuli le tun be an ta masace ye, ele le tun be to ka bla Izirayeli ta kerekedenw na ka taga kere ra. Matigi Ala tun k'a fo i ye ko: «Ele le bena ke ne ta mogow, Izirayelimogow namogoo ye, ka ke o kuntigi ye.» »

³ Izirayeli cekorobaw bee nana Dawuda fe Heburon ka na o le fo a ye. Dawuda ka jenogonya don ni o ye Heburon, Matigi Ala na koro. O ka turu saninman* ke Dawuda kun na, k'a ke Izirayeli jamana bee ta masace ye, i n'a fo Samawilu tun k'a fo cogo min na ka kana ni Matigi Ala ta kuma ye.

Dawuda ka Zeruzalemu dugu mina cogo min na (Samawilu flanan 5.1-3)

⁴ Ayiwa, Dawuda ni Izirayelimogow bee tagara Zeruzalemu kama, min ye Yebusi ye. Yebusika minw tun ye o yoro mara mogow ye, olugu le tun siginin be dugu kono.

⁵ Yebusikaw k'a fo Dawuda ye ko: «Ele tena don yan!» Nka o ta bonba min tun be Siyon kuru* kan, Dawuda ka o mina. O le kera Dawuda ta masabonba ye. ⁶ Dawuda tun k'a fo a ta kerekedenw ye ko ni mogoo min konna ka ben Yebusikaw kan, ko a be o tigi ke a ta kerekejama kuntigiba ye. Seruya dence Yohabu le konna ka taga ben o kan; ale kera kerekejama

* **10:10** 10.10 Dagoo tun ye Filisikaw ala ye.

kuntigiba ye. ⁷ Dawuda tagara sigi o ta bonba kɔnɔ, min tun ye o ta kerəkedenw dogoyɔrɔ ye. O kosɔn o yɔrɔ tɔgɔ nana la ko Dawuda ta masabonba. ⁸ Dawuda ka bon dɔw lɔ ka dugu lamini, k'a ta Milo yɔrɔ ra, ka taga a bla fɔ dugu laminikogo ma. Yohabu ka dugu tɔ lalaga. ⁹ Dawuda ta fanga tun bɛ bonyara ka taga a fɛ, sabu Fangatigi Ala tun bɛ ni a ye.

*Dawuda ta kerəkɛcɛw fariw
(Samawilu flanan 5.1-3)*

¹⁰ Dawuda ta kerəkɛcɛw kuntigiw tɔgɔw ye nin ye; olugu ni Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ le k'a demɛ k'a sigi fanga ra, ka baraka don a ta masaya ra kɔsɛbɛ, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ Izirayelimɔgɔw ye cogo min na. ¹¹ O kerəkɛcɛfariw tɔgɔw le ye nin ye: Yasobehamu, min tun ye Hakimɔnika dɔ dence ye; ale tun ye kerəkɛcɛfari saba kuntigi ye. Ale le k'a ta taman kɛ ka cɛ kemɛ saba bɛɛ faga kerɛ kelen na. ¹² Ni ale bɔra yi, Elehazari lo; ale tun ye Ahoyikacɛ Dodo dence le ye. Ale fana tun bɛ o cɛfari saba ra. ¹³ Tuma min na Filisikaw tun tagara lajɛn kerɛ kama, a tun bɛ ni Dawuda ye Pasidamimu. Foro dɔ tun bɛ yi, siman caman tun bɛ o foro kɔnɔ; Izirayelimɔgɔw nana kɛ bori ye Filisikaw na minke, ¹⁴ olugu le tagara lɔ o foro cɛ ma, ka Filisikaw kerɛ, ka o gbɛn ka bɔ yi. Matigi Ala ka sesɔrɔriba kɛ Izirayelimɔgɔw ye.

¹⁵ Lon dɔ, o kuntigi bisaba ra, cɛ saba tagara Dawuda fɛ; fara min bɛ Adulamu farawo yɔrɔ ra, Dawuda tun bɛ o fara yɔrɔ le ra; o y'a sɔrɔ Filisikaw ta kerəkedenw ta jenkuru dɔ tun ka o ta fanibonw lɔ Refayikaw ta kenɛgbɛ ra. ¹⁶ Dawuda tun dogonin bɛ kuruwo kɔnɔ; Filisikaw ta kerəkeden dɔw fana tun ka Betilɛhemu dugu mina.

¹⁷ Jiminlɔgɔ ka Dawuda sɔrɔ; a ko: «E, jɔn le bɛna Betilɛhemu dugu donda ta kɔlɔn ji dɔ di ne ma, ne y'a min sa?» ¹⁸ O cɛfari saba wurira ka taga don Filisikaw sigiyɔrɔ ra fanga ra, ka ji bi Betilɛhemu donda kɔlɔn na, ka na ni a ye ka na a di Dawuda ma. Nka Dawuda ma sɔn k'a min. A k'a bɔn dugu ma, k'a kɛ saraka ye, Matigi Ala na kɔrɔ; ¹⁹ a ko: «E, ne Tigi Ala ye ne kisi nin ko jɔgɔn ma! A bɛna kɛ i n'a fɔ ne ka nin mɔgɔw jori le min, sabu o ka o nin bla farati le ra ka taga nin ji bi ka na ni a ye.» A ma sɔn ka ji min. O cɛfari saba ka min kɛ, o le kɛra nin ye.

²⁰ Yohabu balemacɛ Abisayi, ale le tun ye o cɛ saba ta jɔmɔgɔ ye. Ale le k'a ta taman kɛ ka cɛ kemɛ saba faga; ale le ka tɔgɔ sɔrɔ o cɛ saba ra. ²¹ A tɔgɔ bonyara ka tɛmɛ tɔ fla kan. A kɛra o kuntigi ye; nka o bɛɛ n'a ta, cɛ saba min tɔgɔ kɔnna ka fɔ, a tɔgɔ bonya belɛn tun ma olugu ta bɔ.

²² Yehoyada dence Benaya fana tun ye kerəkɛcɛfari le ye; a ka koba caman kɛ. Ale tun ye Kabisɛlika le ye. Ale le ka Mohabukaw ta cɛfari fla faga. Nɛnɛlonba dɔ ra fana, a jigira jidinga dɔ kɔnɔ ka jara dɔ faga yi. ²³ Ale le fana ka Misiranka cɛjanba dɔ faga; a janya tun ye nɔngɔn* na looru. Taman min tun bɛ Misirankacɛ boro, o bonya tun bɛ i ko jesedanbagaw ta kpɛleyiri; nka Benaya tagara a kɔ ni bere le ye. A tagara taman bɔsi Misirankacɛ boro k'a faga ni o taman kelen ye. ²⁴ Yehoyada dence Benaya ka min kɛ, o le ye nin ye. A ka tɔgɔ sɔrɔ kɔsɛbɛ o cɛfari saba ra. ²⁵ O kuntigi bisaba ra, ale le ka tɔgɔ sɔrɔ ka tɛmɛ o bɛɛ kan. Nka cɛ saba minw tɔgɔ kɔnna ka fɔ, a ma olugu bɔ. Kerəkeden minw tun bɛ to ka Dawuda yɛrɛ kɔrɔsi, Dawuda k'a bla ni olugu ye.

²⁶ Cɛfari wɛrɛ minw tun bɛ yi, olugu flɛ nin ye: Yohabu balemacɛ Asahɛli, ani Dodo dence Elanan min tun bɛ bɔ Betilɛhemu, ²⁷ ani Samɔti min tun

* **11:23** 11.23 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka bɛn mɛtɛrɛ tarance le ma.

be bo Harori, ani Helesi min tun be bo Pelon. ²⁸ Ani Ikese dence Ira min tun be bo Tekoha, ani Abiyezeri min tun be bo Anatoti, ²⁹ ani Sibekayi min tun be bo Husa, ani Ilayi min tun be bo Ahoyi, ³⁰ ani Maharayi min tun be bo Netofa, ani Bana dence Heledi min tun be bo Netofa, ³¹ ani Ribayi dence Itayi min tun be bo Gibeha, Boniyaminu ta mogow ta dugu ra, ani Benaya min tun be bo Piraton, ³² ani Hurayi min tun be bo Gasi ta kow yoro ra, ani Abiyeli min tun be bo Beti Araba, ³³ ani Azimaveti min tun be bo Baharumu, ani Eliyaba min tun be bo Salibon, ³⁴ ani Hasemu min tun be bo Gizon, ale dencew, ani Sage dence Yonatan min tun be bo Harari, ³⁵ ani Sakari dence Ayamun min tun be bo Harari, ani Uri dence Elifali, ³⁶ ani Heferi min tun be bo Mekera, ani Ahiya min tun be bo Pelon, ³⁷ ani Hesiro, min tun be bo Karimeli, ani Ezibayi dence Narayi, ³⁸ ani Natan balemace Yoweli, ani Hagiri dence Mibari, ³⁹ ani Seleki min tun ye Amonka ye, ani Naharayi min tun be bo Beroti; ale tun ye Seruya dence Yohabu ta kerekeminanw tabaga ye; ⁴⁰ ani Ira, min tun be bo Yeteri, ani Garebu min tun be bo Yeteri fana, ⁴¹ ani Huri, Hetikace, ani Alayi dence Zabadi, ⁴² ani Siza dence Adina, min tun ye Ruben ta mogow ye; ale le tun ye Ruben ta mogow ta pamogow ye; ce bisaba kuntigi tun lo; ⁴³ ani Mahaka dence Hanan, ani Yosafati min tun be bo Mitini, ⁴⁴ ani Uziya min tun be bo Asitaroti, ani Hotamu dencew, Sama ni Yeyeli minw tun be bo Aroweri, ⁴⁵ ani Simiri dence Yediyaheli, ani a balemace Yoha min tun be bo Tisite, ⁴⁶ ani Eliyeli min tun be bo Mahava, ani Elinamu dencew, Yeribayi ni Yosaviya, ani Itima min tun ye Mohabuka ye, ⁴⁷ ani Eliyeli, ani Obedi, ani Yasiyeli min tun be bo Soba.

12

Kerekeden minw tagara Dawuda fe

¹ Ayiwa, Dawuda belen tun be dogora Kisi dence Sawuli koson; o wagati ra, mogow minw wurira ka taga Dawuda fe Sikilagi, olugu togow le ye nin ye; kerekecafari minw ka Dawuda deme kere ra, o mogow tun ye olugu dow le ye. ² Kalanbonbagaw tun lo. O kininboro ni o numanboro bee tun ka kan kalanbon na, walama kabakurufiri ra. O ni Sawuli bee tun be gba kelen mogow ye, min ye Boniyaminu ta gba ye. ³ O ta pamogow tun ye Ahezari le ye; o ko, Sema dence Yohasi, min tun be bo Gibeha, ani Azimaveti dencew, minw ye Yeziyeli ni Peleti ye, ani Beraka, ani Yehu, min tun be bo Anatoti, ⁴ ani Yisimaheya, min tun be bo Gabahon; ale tun ye kerekeden bisaba do le ye, ale fana tun ye o pamogow do ye; ⁵ ani Yeremi, ani Yahaziyeli, ani Yohanan, ani Yozabadi, min tun be bo Gedera, ⁶ ani Eluzayi, ani Yerimoti, ani Behaliya, ani Semariya, ani Sefatiya, min tun be bo Harufu, ⁷ ani Elikana, ani Isiya, ani Azareli, ani Yohezari, ani Yasobhamu, minw tun ye Korekaw ye, ⁸ ani Yerohamu dencew, minw ye Yohela ni Zebadiya ye; olugu tun be bo Gedori.

⁹ Ayiwa, Gadi ta mogow dow fana tun bora Sawuli ko, ka taga Dawuda fe a ta dogoyoro ra kongokolon kono yi. O mogow fana tun ye kerekecafari dow le ye; o tun be se kere ra kosebe ni negebennan ni taman ye. O tun be i ko jaraw, o tun ka teri i ko dagbe minw be kuru kan. ¹⁰ Ezari le tun ye olugu ta pamogow ye, k'a flanan ke Abidiyasi ye, a sabanan tun ye Eliyabu ye, ¹¹ a naaninan tun ye Misimana ye, a loorunan tun ye Yeremi ye, ¹² a wooronan tun ye Atayi ye, a wolonflanan tun ye Eliyeli ye, ¹³ a seeginan tun ye Yohanan ye, a konontonnan tun ye Elizabadi ye, ¹⁴ a tannan tun ye Yeremi ye, a tan ni kelennan tun ye Makibanayi ye.

¹⁵ O mɔgɔ minw tun ye Gadi ta mɔgɔw ye; olugu bɛɛ tun ye kerekuntigiw le ye. Min baraka tun ka dɔgɔ o bɛɛ ra, ale kelen tun bɛ se ka cɛ kɛmɛ kɛrɛ; min baraka tun ka bon o bɛɛ ra, ale kelen tun bɛ se ka cɛ waga kelen kɛrɛ.

¹⁶ Olugu le ka Zuriden ba tige, san karo folo ra, wagati min na ba bɛ fa a fan fla bɛɛ ra; o tagara o yɔrɔ kenɛgbɛ mɔgɔw bɛɛ gben, terebɔyanfan ni terebenyanfan mɔgɔw bɛɛ.

¹⁷ Ayiwa, Boniyaminu ta mɔgɔ tɔw, ani Zuda ta mɔgɔ dɔw fana tun tagara Dawuda fɛ a ta dogoyɔrɔ ra.

¹⁸ Dawuda bɔra ka na lo o ja fɛ ka kuma ta, k'a fo o ye ko: «Ni aw ka hera le naninya aw jusu ra ka na ne fɛ, ka na ko aw bɛna ne demɛ le, o tuma aw ni ne bɛna kɛ jɛnɔgɔnw ye. Nka ni aw nana ne janfa le, ka ne mina ka ne di ne juguw ma, k'a sɔrɔ ne ma kojugu kɛ mɔgɔ ra, o tuma an bɛmaw ta Ala ye kɛ an seere ye, ka o kiti tige an cɛ.»

¹⁹ O fɔra minke, Ala Nin jigira Amasayi kan, min tun ye cɛ bisaba kuntigi ye; ale pɛrɛnna k'a fo ko:

E, Dawuda, anw ye i ta mɔgɔw le ye!

E, Yese dence, anw kɔni bɛ ni i ye!

Hera, hera ye kɛ i ye,

ka hera kɛ i demɛbagaw fana ye,

sabu i ta Ala le ye i demɛbaga ye!

A kera ten minke, Dawuda sɔnna o ma, ka o kɛ a ta kerekɛjenkuruw kuntigi dɔw ye.

²⁰ Wagati min na Dawuda tun tagara ni Filisikaw ye kerekɛyɔrɔ ra, ka taga Sawuli kɛrɛ, o wagati ra Manase ta mɔgɔ dɔw tun tugura Dawuda kɔ. Nka Dawuda ma Filisikaw demɛ o kɛrɛ ra, sabu Filisikaw ta kuntigiw nana jɔgɔn ye, ka bɛn a ra ka Dawuda lasekɔ; ko ni o tɛ, Dawuda bɛna taga olugu janfa kɛrɛ ra, ka fara a matigice Sawuli kan, ka olugu bɔnɔ o nin na. ²¹ Wagati min na a tun sekɔra ka taga Sikilagi, Manase ta mɔgɔ minw tun tagara fara a kan, olugu tɔgɔw le ye nin ye: Adina, ani Yozabadi, ani Yediyaheli, ani Mikayilu, ani Yozabadi, ani Elihu ni Silitayi. Olugu bɛɛ kelen kelen tun ye cɛ waga kelen kelen kuntigiw le ye Manase ta mɔgɔw ra.

²² O ka Dawuda ni a ta kerekɛjama demɛ, sabu o bɛɛ tun ye kerekɛcɛfariw le ye; olugu fana kera kerekɛjama kuntigi dɔw ye.

²³ Lon o lon, mɔgɔ dɔw tun bɛ na fara Dawuda kan k'a demɛ; a kera ten fo a ta kerekɛjama nana bonya kɔsɛbɛ, k'a kɛ kerekɛjamaba ye.

Izirayelimɔgɔ minw tagara Dawuda fɛ Heburɔn

²⁴ Mɔgɔ minw tun labenna kɛrɛ kama, ni o tagara Dawuda fɛ Heburɔn, ka taga masaya mina Sawuli ra k'a di Dawuda ma, i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo cogo min na, o mɔgɔw tɔgɔw le ye nin ye:

²⁵ Zuda ta mɔgɔw ra, cɛ waga wɔrɔ ni cɛ kɛmɛ seegi (6 800). Nɛgebennan ni taman tun bɛ o bɛɛ boro, o bɛɛ tun labenna kɛrɛ kama.

²⁶ Simeyɔn ta mɔgɔw ra, cɛ waga wolonfla ni cɛ kɛmɛ (7 100); o bɛɛ tun ye kerekɛcɛfariw ye, o bɛɛ tun labenna kɛrɛ kama.

²⁷ Levi ta mɔgɔw ra, cɛ waga naani ni cɛ kɛmɛ wɔrɔ (4 600); ²⁸ Yehoyada fana tun bɛ ni olugu ye; ale tun ye Haruna ta durujaw ta pamɔgɔ ye. Cɛ waga saba ni cɛ kɛmɛ wolonfla (3 700) tun bɛ ale kɔ. ²⁹ Sadoki fana tun bɛ ni o ye; ale fana tun ye kanbelen cɛfari dɔ ye kɛrɛ ra; kerekuntigi cɛ mugan ni fla tun bɔra ale ta somɔgɔw ra ka na.

³⁰ Boniyaminu ta mɔgɔw ra, minw ye Sawuli ta somɔgɔw ye fana, cɛ waga saba (3 000); fo ka na se nin wagati ma, o mɔgɔw bɛɛ tun tugura Sawuli ta somɔgɔw le kɔ.

³¹ Efirayimu ta mɔgɔw ra, cɛ waga mugan ni cɛ kɛmɛ seegi (20 800); o cɛw bɛɛ tun ka tɔgɔ sɔrɔ kɛrɛ ra kɔsɛbɛ o ta somɔgɔw cɛ ra.

³² O ka mɔgɔ minw tɔgɔ wele, ka o janawoloma ka bɔ Manase ta gba tarance tɔ kelen mɔgɔw ra, ka o bla ka taga Dawuda sigi masaya ra, olugu tun kɛra cɛ waga tan ni seegi (18 000).

³³ Isakari ta mɔgɔw ra, kuntigi kɛmɛ fla; olugu blara o balemaw ja, ka kɛ o jamɔgɔw ye ka na. Izirayelimɔgɔw tun ka kan ka ko minw kɛ, ani a kɛwagatiw, olugu tun bɛ o kow faamu.

³⁴ Zabulon ta mɔgɔw ra, cɛ waga bilooru (50 000); olugu tun derira kɛrɛ ra kɔsɛbɛ; kɛrɛkɛminan suguya bɛɛ tun bɛ o boro fana. O tun labenna ka kɛrɛ kɛ ni o jusu bɛɛ ye.

³⁵ Nɛfitali ta mɔgɔw ra, kɛrɛkuntigi cɛ waga kelen. Cɛ waga bisaba ni wolonfla (37 000) le tun bɛ olugu kɔ. Nɛgɛbɛnnanw, ani tamanw tun bɛ o boro.

³⁶ Dan ta mɔgɔw ra, cɛ waga mugan ni seegi ni kɛmɛ wɔrɔ (28 600); o bɛɛ tun labenna kɛrɛ kama.

³⁷ Aseri ta mɔgɔw ra, cɛ waga binaani (40 000); o bɛɛ tun derira kɛrɛ ra kɔsɛbɛ, o bɛɛ labenna kɛrɛ kama.

³⁸ Mɔgɔ minw tun bɛ Zuriden ba terebɔyanfan na, minw ye Ruben ta mɔgɔw ye, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance tɔkelenman ta mɔgɔ tɔw, olugu ra cɛ waga kɛmɛ ni mugan (120 000) le tun nana. Kɛrɛkɛminan suguya bɛɛ tun bɛ o boro.

³⁹ Ayiwa, o kɛrɛkɛcɛw bɛɛ labenna kɛrɛ kama, ka tugutugu jɔgɔn kɔ ka na Heburɔn, ni o jusukun bɛɛ ye, ka na Dawuda sigi masaya ra Izirayeli jamana bɛɛ lajennin kunna. Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ fana tun benna kelen ma ka masaya di Dawuda ma. ⁴⁰ O tagara tere saba le kɛ Dawuda kɔrɔ, ka domuni kɛ ka min, sabu o ta somɔgɔw tun ka domuniw labɛn o ye. ⁴¹ O sigijɔgɔn minw fana tun bɛ o yɔrɔ ra, ka taga se fɔ Isakari ni Zabulon, ani Nɛfitali ta mɔgɔw ma, olugu bɛɛ tun nana ni domunifɛnw ye falɛw, ani jɔgɔmɛw, ani sofaliw, ani misitoranw kan; o nana ni mugu ye, ani toromo janin, ani rɛzɛn janin, ani duvɛn, ani turu, ani misi caman, ani saga caman, sabu jagari tun bɛ Izirayeli jamana ra.

13

Izirayelimɔgɔw tagara jɛnɔgɔnya kɛsu ta (Samawilu flanan 6.1-11)

¹ Dawuda ta kɛrɛkuntigi minw bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, ani minw bɛ cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna, a ka olugu ni jamɔgɔ tɔw bɛɛ wele ka kuma ni o ye. ² O kɔ, Dawuda kumana Izirayeli jama bɛɛ fɛ, k'a fɔ o ye ko: «Ni a benna aw ma, ni a fana bɔra Matigi Ala, an ta Ala le ra, an ye cira bla ka taga fan bɛɛ ra, an balemaw fɛ, minw bɛ Izirayeli jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ani sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔ minw bɛ ni o ye o ta duguw ra, ani bɛganmarayɔrɔ ra, janko olugu fana ye na fara an kan. ³ O kɔ, an ye an ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* ta ka na ni a ye an yɛrɛ kɔrɔ, sabu Sawuli ta masaya wagati ra, an tun ma an janto a ra.»

⁴ Jama bɛɛ sɔnna ko o y'a kɛ ten, sabu o ko benna bɛɛ ma. ⁵ O ra, Dawuda ka Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajɛn, k'a ta Misiran kɔ yɔrɔ mɔgɔw ra, ka taga se fɔ Hamati donda mɔgɔw ma; a ko, ko o ye taga Kiriyati Yeharimu, ka taga Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka na ni a ye.

⁶ Dawuda ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ wurira ka taga Bahala, min ye Kiriyati Yeharimu ye, Zuda mara ra, ka taga Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka bɔ yi ka

na ni a ye, Matigi Ala min siginin be seruben melekew* ce ra, ani min tɔgɔ be o jɛnɔgɔnya kɛsu kan. ⁷ O ka jɛnɔgɔnya kɛsu bla sowotorokura dɔ kɔnɔ, ka bɔ ni a ye Abinadabu ta so kɔnɔ. Uza ni Ayo le tun be o wotoro na fe. ⁸ Dawuda ni Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ tagatɔ tun be koraw, ani gɔniw, ani longanw, ani siranɛgɛ tɛgɛrɛw fɔra, ani ka buruw fiye Ala na kɔrɔ ni o baraka bɛɛ ye, ka dɔnkiriw la.

⁹ O tagara se Kidɔn kenɛgbeyɔrɔ ra minke, misiw tɛrɛndɛra; Uza k'a boro korɔta ka jɛnɔgɔnya kɛsu mina. ¹⁰ Matigi Ala dimina Uza kɔrɔ kosɛbe; a k'a faga, sabu a tun k'a boro maga jɛnɔgɔnya kɛsu ra. Uza sara o yɔrɔ ra yi, Matigi Ala na kɔrɔ.

¹¹ Matigi Ala ka Uza faga o cogo ra minke, o ma diya Dawuda ye. O ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Perɛsi Uza*, fɔ ka na se bi ma.

¹² O lon na, Dawuda siranna Matigi Ala na. A ko: «Ni a be tan, Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu be se ka taga don ne ta so cogo di?» ¹³ A ma sɔn o ye taga ni jɛnɔgɔnya kɛsu ye a ta so kɔnɔ, Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A k'a bla ka taga Obɛdi Edɔmu ta so kɔnɔ; ale be bɔ Gati. ¹⁴ Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ka karo saba le ke Obɛdi Edɔmu ta so, a ta somɔgɔw ce ra. Matigi Ala ka baraka don Obɛdi Edɔmu ta somɔgɔw ra, ani a ta borofɛnw bɛɛ ra.

14

Ala ka Dawuda ta masaya sabati

(Kibaroyaw folo 3.5-9; Samawilu flanan 5.11-16)

¹ Tiri masace Hiram ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Dawuda fe ni sɛdiriyiriw ye; a ka kabakurulesɛbagaw, ani yirilesɛbaga dɔw fana ci ka taga, janko o ye taga masaso dɔ lo Dawuda ye. ² O ra, Dawuda k'a ye ko Matigi Ala ka ale sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna; a k'a ye fana ko Ala be ale ta masaya nɔɔrɔ bonyara lon o lon a ta mɔgɔw kosɔn, minw ye Izirayelimɔgɔw ye.

³ Ayiwa, Dawuda ka muso werɛw furu tuun Zeruzalɛmu, ka dencew, ani denmuso werɛw sɔrɔ. ⁴ A ka dence minw sɔrɔ Zeruzalɛmu, olugu tɔgɔw ye nin ye: Samuha, ani Sobabu, ani Natan, ani Sulemani, ⁵ ani Ibari, ani Elisuwa, ani Elipeleti, ⁶ ani Noga, ani Nefegi, ani Yafiya, ⁷ ani Elisama, ani Beliyada, ani Elifeleti.

Dawuda ka Filisikaw kɛɛ

(Samawilu flanan 5.17-25)

⁸ Ayiwa, Filisikaw nana a mɛn ko o ka turu saninman* ke Dawuda kun na k'a ke Izirayeli jamana bɛɛ masace ye. O ta kɛɛkejamaw bɛɛ lajennin wurira ka taga Dawuda yɔrɔɔini ko o b'a kɛɛ. Dawuda ka o mɛn minke, a bɔra ka taga o kunbɛn. ⁹ Filisikaw nana ka na Refayikaw ta kenɛgbeyɔrɔ bɛɛ fa. ¹⁰ Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Filisikaw kama wa? Yala i bɛna o don ne boro wa?» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «Taga o kɛɛ, sabu ne bɛna o don i boro.»

¹¹ O tagara Baali Perasimu; Dawuda ka Filisikaw kɛɛ o yɔrɔ ra ka se o ra. Dawuda ko: «Ala k'a to ne ka ne juguw bugɔ ka o ben, i n'a fɔ jiba be kogo kari ka ben ka wo bɔ a ra cogo min na.» O kosɔn o ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko Baali Perasimu, ko: «Matigi min be wo bɔ.»

¹² Filisikaw borira ka o ta batofɛnw to o yɔrɔ ra. Dawuda k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko o ye o jɛni.

* **13:11** 13.11 O kɔrɔ ye ko Uza saya ka wo bɔ Izirayelimɔgɔw ce ra.

¹³ O kɔ, Filisikaw nana tuun, ka na Refayikaw ta kenegbeyɔrɔ bɛɛ fa. ¹⁴ Dawuda ka Matigi Ala jininka tuun; Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «I kana taga o kɔ fɛ ka taga ben o kan. Dogo ka o munumunu ka; muriyesunw bɛ yɔrɔ min na, i bɛ taga ben o kan o yɔrɔ na fɛ. ¹⁵ Ni i nana kɛ senkan dɔw men ye muriyesunw san fɛ, o tuma i ye bɔ ka taga o kɛrɛ, sabu Matigi Ala le bɛ tagara i na fɛ, ka taga Filisikaw ta kerekejama kɛrɛ.» ¹⁶ Matigi Ala ka min fɔ, Dawuda k'a kɛ ten; o ka Filisikaw kɛrɛ ka se sɔrɔ o kan, k'a ta Gabahɔn, ka taga a bla fɔ Gezeri.

¹⁷ Dawuda tɔgɔ bɔra ka se jamanaw bɛɛ ra; Matigi Ala ka Dawuda nasiran bla siya tɔw bɛɛ ra.

15

Izirayelimɔgɔw tagara jɛnɔgɔnya kɛsu ta

¹ Dawuda ka bon dɔw lɔ a yɛrɛ ye Dawuda ta masabonba* kɔnɔ; a ka yɔrɔ dɔ fana labɛn, ka fanibon dɔ lɔ, ka o kɛ Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu* blayɔrɔ ye.

² O kɔ, Dawuda ko: «Mɔgɔ wɛrɛ man kan ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ni Levi* ta mɔgɔw tɛ, sabu Matigi Ala ka olugu le janawoloma ko o ye kɛ a ta jɛnɔgɔnya kɛsu tabagaw ye, ani ka o kɛ a ta baarakebagaw ye wagati bɛɛ.»

³ Dawuda ka Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajɛn Zeruzalɛmu, ko o ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka taga ni a ye a blayɔrɔ ra, ale ka yɔrɔ min labɛn a tɔgɔ ra. ⁴ Dawuda ka Haruna dɛncɛw, ani Levi ta mɔgɔw lajɛn:

⁵ Kehatikaw ra, Uriyeli le tun ye jamɔgɔ ye; a balema cɛ kɛmɛ ni mugan tun bɛ ni a ye.

⁶ Merari ta mɔgɔw ra, Asaya le tun ye jamɔgɔ ye; a balema cɛ kɛmɛ fla ni cɛ mugan tun bɛ ni a ye.

⁷ Gerisumu ta mɔgɔw ra, Yoweli le tun ye jamɔgɔ ye; a balema cɛ kɛmɛ ni cɛ bisaba tun bɛ ni a ye.

⁸ Elisafan ta mɔgɔw ra, Semaya le tun ye jamɔgɔ ye; a balema cɛ kɛmɛ fla tun bɛ ni a ye.

⁹ Heburɔn ta mɔgɔw ra, Eliyeli le tun ye jamɔgɔ ye; a balemaw cɛ biseegi tun bɛ ni a ye.

¹⁰ Uziyeli ta mɔgɔw ra, Aminadabu le tun ye jamɔgɔ ye, a balema cɛ kɛmɛ ni tan ni fla tun bɛ ni a ye.

¹¹ O kɔ, Dawuda ka sarakalasebagaw* Sadɔki ni Abiyatari wele, ani Levi ta mɔgɔw, minw ye Uriyeli ni Asaya, ani Yoweli, ani Semaya, ani Eliyeli, ani Aminadabu ye, ¹² k'a fɔ o ye ko: «Aw le ye Levi ta mɔgɔw ta gbatigiw ye. Aw ye aw yɛrɛ saninya, aw ni aw balemaw, janko ka taga Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ka na ni a ye; ne ka yɔrɔ min labɛn a ye, aw bɛna a bla o yɔrɔ ra. ¹³ Sɔnaga fɔlɔ ra aw tun ma a ta minke, o kosɔn Matigi Ala tun dimina an kɔrɔ, sabu an tun ma an janto a ra k'a kɛ i n'a fɔ Ala tun k'a latige ko a ye kɛ cogo min na.»

¹⁴ Ayiwa, sarakalasebagaw, ani Levi ta mɔgɔw ka o yɛrɛ saninya, janko ka taga Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta. ¹⁵ Levi ta mɔgɔw ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu ta ni a berew ye, k'a la o kamankunw kan, i n'a fɔ Musa tun k'a fɔ cogo min na ka kaɲa ni Matigi Ala ta kuma ye.

¹⁶ Dawuda k'a fɔ fana Levi ta mɔgɔw jamɔgɔw ye, ko o ye o balema dɔw janawoloma ka olugu kɛ dɔnkirilabagaw ye. Olugu tun ka kan ka o ta fɔrifɛnw fɔ kɔsɛbɛ, minw ye koraw ye, ani gɔniw, ani siranɛge tegerɛw, ka nagarikanbaw bɔ. ¹⁷ Levi ta mɔgɔw ka Yoweli dɛncɛ Heman janawoloma,

ani a balemace min ye Berekiya dence Asafu ye, ani Kusaya dence Etan, min be Merari ta gba ra. ¹⁸ Levi ta mogɔ minw tun ye dakɔrosibagaw ye, o ka olugu fana fara o kan; olugu tun ye Jakariya ye, ani Beni, ani Yaziyeli, ani Simiramoti, Yeyeli, ani Uni, ani Eliyabu, ani Benaya, ani Maseya, ani Matitiya, ani Elifelehu, ani Mikineya, ani Obedi Edomu ni Yeheli. ¹⁹ Minw tun ye donkirilabagaw ye, Heman, ani Asafu, ani Etan, olugu tun be siranegɛ tegeɛw fɔra. ²⁰ Jakariya, ani Aziyeli, ani Simiramoti, ani Yeyeli, ani Uni, ani Eliyabu, ani Maseya, ani Benaya, olugu tun ye gonifobagaw ye. ²¹ Nka Matitiya, ani Elifelehu, ani Mikineya, ani Obedi Edomu, ani Yeyeli, ani Azaziya, olugu tun be kora juru seegi le fɔ, ka donkiriw lamina ni o ye. ²² Kenaniya, min tun ye Levi ta mogɔw namogɔ ye donkirila ra, ale tun be donkirilabagaw ni forifentigiw bee na fe, sabu a tun ka o baara lon kosebe. ²³ Berekiya ni Elikana, olugu le tun be jenɔgɔnya kesu kɔrosibagaw ye. ²⁴ Sebaniya, ani Yosafati, ani Netaneheli, ani Amasayi, ani Jakariya, ani Benaya, ani Eliyezɛri, minw tun ye sarakalasebagaw ye, olugu le tun be buru fiyɛra Ala ta jenɔgɔnya kesu na fe ka taga. Obedi Edomu, ani Yehiya, olugu fana tun be jenɔgɔnya kesu kɔrosibaga dow ye.

*O tagara ni jenɔgɔnya kesu ye Zeruzalemu
(Samawilu flanan 6.12-19)*

²⁵ O ra, Dawuda ni Izirayeli cekɔrobaw, ani kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, olugu bee tagara Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu ta ka bo Obedi Edomu ta so kɔnɔ. O tun be nagarira kosebe. ²⁶ Levi ta mogɔw sera ka jenɔgɔnya kesu ta Matigi Ala baraka le ra; o ra, o ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla ke saraka ye. ²⁷ Dawuda tun ka lenfani deregeba do le don; Levi ta mogɔ minw tun ka jenɔgɔnya kesu ta, ani donkirilabagaw, ani Kenaniya min tun ye forifentigiw namogɔ ye, olugu bee tun ka o fani ɔgɔn do le don fana. Dawuda tun ka lenfani derege do le don min be i ko sarakalasebagaw kuntigi ta saninderege.

²⁸ Izirayelimogɔw bee lajennin tagara Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu ta o cogo le ra; o nagarinin tun be kulekanw bɔra, ka sagajigibanw, ani buruw fiyɛ, ka siranegɛ tegeɛw ni goniw, ani koraw fana fɔ.

²⁹ Ayiwa, tuma min na Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu tun be donna Dawuda ta masabonba kɔnɔ, Sawuli denmuso Mikali tun be fleri kera finetiri fe. A ka masace Dawuda nagarininba ye, a be panpanna, ka don ke minke, Dawuda ko gboyara a ye.

16

Izirayelimogɔw ka Ala tando

¹ Ayiwa, Izirayelimogɔw tagara Ala ta jenɔgɔnya kesu* ta; Dawuda tun ka fanibon min lalaga ka o ke a blayɔɔ ye, o tagara a bla yi. O ka saraka jenitaw* ani ninsɔndiya sarakaw* bo Matigi Ala ye.

² Dawuda ka o saraka jenitaw, ani o ninsɔndiya sarakaw bo ka ban tuma min na, a ka dugawu ke jama ye Matigi Ala togo ra. ³ O ko, a ka burukun kelen, ani tamaroburu kelen, ani rezenburu kelen di Izirayelimogɔw bee kelen kelen ma, ce fara muso kan.

*Levi ta mogɔw ka Ala tando
(Zaburuw 105.1-15; 96; 106.1,47-48)*

⁴ Dawuda ka Levi* ta mogɔ dow nanawoloma, ka olugu bla Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu baara ra, ko olugu ye to ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala daari, ka baraka la a ye, ani k'a tando. ⁵ Asafu le tun ye olugu ta namogɔ

ye, ka Jakariya gban ale ra, ani Yeyeli, ani Simiramoti, ani Yehiyeli, ani Matitiya, ani Eliyabu, ani Benaya, ani Obedi Edomu, ani Yeyeli. Olugu le tun ye korafobagaw, ani gonifobagaw ye. Asafu tun be siranegε tegerew le fo.

⁶ Sarakalasebaga* minw tun ye Benaya ni Yahaziyeli ye, olugu tun be buruw le fiye wagati bee Ala ta jenogonya kesu na fe. ⁷ O lon le kera a sijaga folo ye, Dawuda ka nin barakalaridankiri yira, ko Asafu ni a balemaw ye a la, ka Matigi Ala bonya:

⁸ E, aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlon, aw y'a togo wele, aw ye a ta kabakobaw ko fo siya tow ye.

⁹ Aw ye donkiri la a ye, aw ye tandori donkiriw la a ye; aw ye a ta kopumanbaw bee ko fo mogow ye.

¹⁰ Aw ye nagari a togo saninman koson; minw be Matigi Ala ta jenogonya jini, olugu jusu ye ninsondiya!

¹¹ Aw ye Matigi Ala ta jenogonya jini, k'a ta baraka jini; aw ye gbara a ra wagati bee!

¹² A ka kopumanba minw ke, aw ye aw hakiri to o ra, a ka kabako minw ke, ani a ka ko minw latige, aw ye aw hakiri to o ra,

¹³ aw minw ye a ta jon Izirayeli ta durujaw ye, aw minw ye a ta mogon panawolomaninw ye, Yakuba ta denw!

¹⁴ Ale le ye Matigi Ala ye, an ta Ala. A ta fangatigiya be dugukolo yoro bee kan.

¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ta jenogonya ra wagati bee; a ka o kuma minw fo duruja caman ye,

¹⁶ a ka jenogonya min don ni Iburahima ye, ani a karira min na ni Isiyaka ye,

¹⁷ a kosegira o kuma le kan, ka o ke sariya ye k'a di Yakuba ma, ka o ke jenogonya wuribari ye ka o di Izirayeli ma.

¹⁸ A ko o ma ko: «Ne bena Kanaana jamana di aw le ma, ka o ke aw ninyoro ye, ka o ke aw ta ye.»

¹⁹ O wagati ra, o tun ye mogon dama dama doron ye, o tun man ca, o tun be lonanya ra o dugukolo kan,

²⁰ o tun be yaala siyaw ni jigon ce, ka bo jamana do ra ka taga do ra.

²¹ Ala ma son mogon si ye o minako juguya, a ka masa dow dogoya o koson.

²² A ko: «Aw kana maga ne ta mogon panawolomaninw na de! Aw kana kojugu si ke ne ta ciraw ra!»

²³ Dunupamogow bee ye donkiri la ka Matigi Ala tando! Aw ye a fo lon o lon, ko ale le ye an kisibaga ye.

²⁴ Aw ye a ta bonya lakari siyaw bee ye, aw ye a ta kobaw lakari mogow bee ye.

²⁵ Sabu Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe; an ka kan ka siran a na ka teme batofen tow bee kan.

²⁶ Siya tow ta alaw ye batofen gbansanw le ye, nka Matigi Ala le ka sankolo dan.

²⁷ Bonya ni noro ye ale ta le ye, sebagaya ni hera be soro a ta so kon.

²⁸ Dunupa siyaw bee, aw ye bonya ni fanga di Matigi Ala ma,

aw y'a di Matigi Ala ma.

²⁹ Aw ye bonya la Matigi Ala tɔgɔ kan,

aw ye na ni sarakaw ye Matigi Ala na kɔrɔ,

aw ye saninya ka na aw kinbiri gban Matigi Ala na kɔrɔ.

³⁰ Dunɔɔnamɔgɔw bɛɛ lajennin ye siran Matigi Ala na fɔ ka yɛɛyɛɛɛ;
ɔnhɔn, dugukolo b'a nɔ ra, a tɛ jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye.

³¹ Sankolokɔnɔfɛnw ye pagari!

Dugukolokanfɛnw ye ninsɔndiya,

k'a fɔ siyaw bɛɛ ye ko: «Matigi Ala le ye Masa ye!»

³² Kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ ye mankanba bɔ!

Kongokɔnɔyɔrɔw, ani kongokɔnɔfɛnw bɛɛ ye pagarikanba bɔ!

³³ Kongoyiriw bɛɛ ye pagari, ka dɔnkiri la Matigi Ala na kɔrɔ,
sabu a bɛ nana ka na dunɔɔnamɔgɔw ta kiti tige!

³⁴ Aw ye Matigi Ala fɔ k'a waleɔnumanlɔn, sabu a ka ji,
a ta numanya tɛ ban ka ye.

³⁵ Aw y'a fɔ fana ko: «E, an kisibaga Ala, an kisi!

An lajɛn ka bɔ siyaw cɛ ra, ka an bɔsi

janko an ye i fɔ ka i waleɔnumanlɔn i tɔgɔ saninman kosɔn,

ka an ta bonya kun kɛ ele tandori ye.»

³⁶ Matigi Ala, Izirayɛli ta Ala, baraka,

wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ!

O tuma jama bɛɛ lajennin k'a fɔ ko: «Amina!» O ka Matigi Ala tando.

³⁷ O ra Dawuda ka Asafu ni a balemaw to Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu
na fɛ, ko o ye to ka o baara kɛ jɛnɔgɔnya kesu na fɛ wagati bɛɛ; lon o lon
baara minw tun ka kan ka kɛ, o tun bɛ o kɛ. ³⁸ A ka Obɛdi Edɔmu ni a
balemaccɛ biwɔrɔ ni seegi fara olugu kan; nka Obɛdi Edɔmu min tun ye
Yedutun dence ye, ale ni Hosa, olugu tun ye dakɔrɔsibagaw le ye.

³⁹ O kɔ, Matigi Ala ta fanibon min tun bɛ Gabahɔn kongori kunna,
Dawuda ka sarakalasebaga* Sadɔki ni a balema sarakalasebaga tɔw bla
ka taga o yɔrɔ ra, ⁴⁰ janko o ye to ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ye,
sarakajɛnifɛn* kan wagati bɛɛ, sɔgɔma ni wula fɛ; min bɛɛ sebera Matigi
Ala ta sariya ra, a ka o sariya min di Izirayɛlimɔgɔw ma, o tun b'a kɛ ka
kapa ni o le ye. ⁴¹ Heman ni Yedutun tun bɛ ni o mɔgɔw ye, ani mɔgɔ to
minw tɔgɔ fɔra, ko o ye to ka baraka la Matigi Ala ye, sabu a ta numanya
tɛ ban ka ye. ⁴² Heman ni Yedutun, olugu tun bɛ buruw fiyɛ, ka siranɛge
tegerew fɔ, ani fɔrifɛn tɔw, ka dɔnkiriw lamina ka Ala bonya.

⁴³ Ayiwa, o kɔ, mɔgɔw tagara o ta so; Dawuda fana tagara a ta so, ka taga
dugawu kɛ a ta somɔgɔw ye.

17

Ala ka layiri ta Dawuda ye (Samawilu flanan 7.1-17)

¹ Ayiwa, masaccɛ Dawuda donna a ta masaso kɔnɔ tuma min na, Ala
ta cira min tɔgɔ tun ye ko Natan, a k'a fɔ o ye ko: «A fɛ, ne bɛ nin
sɛdiriyiribon numanman kɔnɔ, k'a sɔrɔ Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu*
bɛ fanibon le kɔnɔ.»

² Natan ka Dawuda jaabi ko: «Miiriya o miiriya bɛ i jusu ra, o kɛ, sabu
Ala bɛ ni i ye.»

³ Nka o lon su fɛ, Matigi Ala kumana Natan fɛ, k'a fɔ a ye ko: ⁴ «Taga
a fɔ ne ta jɔncɛ Dawuda ye ko Matigi Ala ko: «Ele le tɛna bon lɔ ne ye,
janko ne ye don a kɔnɔ; ⁵ sabu kabini lon min ne ka Izirayɛlimɔgɔw labɔ

Misiran jamana ra, fɔ ka na se bi ma, ne ma don bon kɔnɔ ka ye; ka ne to o tagama bɛɛ ra ni o ye, ne tun bɛ fanibon le kɔnɔ wagati bɛɛ, ani yɔrɔ bɛɛ. ⁶ Ne tɛmɛna yɔrɔ minw bɛɛ ra ni Izirayelimɔgɔw ye, ne tun k'a fɔ kuntigi minw ye ko o ye ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kɔrɔsi, yala ne k'a fɔ olugu dɔ ye ko mun na o ma sɛdiriyiribon lɔ ne ye wa?»

⁷ «O ra, a fɔ ne ta jɔncɛ Dawuda ye, ko Fangatigi Ala ko: <Ne le ka ele ta, o y'a sɔrɔ i tun bɛ sagagbenyɔrɔ ra, i ta sagaw kɔ; ne ka i ta, ka i ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kuntigi ye. ⁸ I tɛmɛna yɔrɔ o yɔrɔ, ne ka i dɛmɛ i ta kokɛtaw bɛɛ ra. Ne ka i juguw bɛɛ gben ka bɔ i ja. Ne bɛna i tɔgɔ bonya, ka i ke i n'a fɔ mɔgɔ tɔgɔba minw bɛ dugukolo kan. ⁹ Ne bɛna jamana dɔ di ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ma, ka o sigi o jamana ra, ka o ke o tɔgɔrajamana ye, janko mɔgɔ si kana o lasiran tuun. Ni o kɛra, mɔgɔjuguw tɛna o minako juguya tuun, i n'a fɔ o tun b'a kɛra cogo min na fɔlɔfɔlɔ, ¹⁰ ani wagati min ne tun ka kuntigiw sigi o kunna. Ne bɛna i juguw bɛɛ bla i ta fanga kɔrɔ. Ne Matigi Ala, ne b'a fɔ i ye fana ko ne bɛna i ta so bonya.

¹¹ «<Ni i ta wagati nana dafa, ni i sawagati nana se ka taga fara i bɛmaw kan tuma min na, ne bɛna i ta duruja dɔ sigi masaya ra i nɔ ra, i yere woroden dɔ; ne bɛna a ta masaya sabati kɔsɛbɛ. ¹² Ale le bɛna bon lɔ ne tɔgɔ ra; ne bɛna a ta fanga sabati wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. ¹³ Ne bɛna ke a fa ye, a bɛna ke ne dence ye. Ne tɛna ne ta numanya bɔ a kan ka ye, i n'a fɔ masace min tun bɛ ele ja, ne ka ne ta numanya bɔ ale kan cogo min na. ¹⁴ Ne bɛna a ta fanga sabati ne ta mɔgɔw cɛ ra, ani ne ta jamana ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. Foyi si tɛna a ta fanga bɔ a nɔ ra ka ye.> »

¹⁵ Ayiwa, Ala ka kuma o kuma fɔ Natan ye, ani a ka fɛn o fɛn yira a ra, a tagara o bɛɛ lase Dawuda ma.

*Dawuda ta daariri
(Samawilu flanan 7.18-29)*

¹⁶ O ra, masace Dawuda tagara sigi Matigi Ala ja kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko: «E, Masa Ala, ne ye jɔn le ye sa, walama ne ta somɔgɔw ye jɔnw le ye, ka na a ke ko i bɛ ne bonya fɔ ka se nin bɛɛ ma? ¹⁷ E, Ala, i ka min fɔ, o belɛn dɔgɔyara i ja kɔrɔ; i ko i bɛna i ta baaraden ta so fana bonya tuun wagati nataw ra. E, Masa Ala, i bɛ ne jatera k'a ke i n'a fɔ ne ye mɔgɔba le ye.

¹⁸ «I ka o bonya min ke i ta jɔncɛ ye, ne Dawuda, ne bɛ se ka mun were le fɔ tuun ka tɛmɛ o kan? I yere ka i ta jɔncɛ lɔn. ¹⁹ Matigi Ala, i bɛ i ta jɔncɛ kanu minke, o le kosɔn i ka nin kobaw bɛɛ latigɛ, ka kɔna ni i yere ta miiriya ye, janko ka i ta bonyaba yira. ²⁰ E, Matigi Ala, ele bɔɔnɔgɔnko tɛ yi, Ala were fana tɛ yi ni ele tɛ. An toro ka min mɛn, o le bɛ o ye. ²¹ Yala siya dɔ bɛ dugukolo kan min bɛ i ko i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw wa, Ala tagara minw labɔ jamana were ra, ka o ke a ta mɔgɔw ye? I ka kobaw ke, ka siranyakobaw ke i tɔgɔ bonya kosɔn; i ka i ta mɔgɔw kisi ka bɔ Misiran, ka siya werɛw gben ka bɔ o ja. ²² I ka i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw sigi, ka o ke i yere ta mɔgɔw ye wagati bɛɛ. Ele, Matigi Ala fana kɛra o ta Ala ye.

²³ «Ayiwa, Matigi Ala, i ka layiri min ta i ta baaraden ni a ta so ye, to o layiri kan tuma bɛɛ; i ka min fɔ, a ke ten. ²⁴ I ka o layiri min ta, o ye ke can ye, janko i tɔgɔ ye bonya wagati bɛɛ, mɔgɔw ye a fɔ ko Fangatigi Ala, min ye Izirayeli ta Ala ye, ko ale le ye Izirayelimɔgɔw ta Ala ye can ra. ²⁵ Ne tigi Ala, ele yere k'a yira i ta jɔncɛ ra ko i bɛna a ta so sabati. O le kosɔn i ta jɔncɛ k'a ja gbeleya ka lɔ i ja kɔrɔ ka i daari. ²⁶ O ra, sisan, Matigi Ala, ele le ye Ala ye; ele le ka nin kopuman ko fɔ i ta jɔncɛ ye. ²⁷ Ayiwa, i sonna ka baraka don i ta jɔncɛ ta so ra, janko a ta so ye sabati wagati bɛɛ i ja kɔrɔ;

sabu ni ele Matigi Ala ka baraka don fen min na, o be baraka soro wagati bee, ani tuma bee.»

18

Dawuda ka siya minw kere (Samawilu flanan 8.1-14)

¹ Ayiwa, o ko fe, Dawuda tagara Filisikaw kere tuun; a sera o ra, k'a ta fanga sigi o kan. A ka Gati dugu ni a dugumisenw bosi o ra.

² A sera Mohabukaw fana ra. Mohabukaw fana tora Dawuda ta fanga koro, ka to ka ninsongo sara a ye.

³ Dawuda sera Soba masace Hadadezeri fana ra; o kera Hamati fan na, wagati min na a tun be tagara Efirati ba yoro mogow kere k'a ta fanga sigi olugu kan. ⁴ Dawuda ka sowotoro waga kelen, ani sowotorotigi waga wolonfla (7 000) mina a ra, ani kerekeden sennaman ce waga mugan (20 000). A ka wotorosamaso keme mara a yere ye, ka so to bee senfasaw tigetige.

⁵ Sirika minw be Damasi, olugu bora ko o be taga Soba masace Hadadezeri deme. Nka Dawuda ka Sirika ce waga mugan ni fla (22 000) faga. ⁶ O ko, Dawuda k'a ta kerekeden dow sigi Damasi dugu ta Sirikaw ta mara ra. A kera ten, Sirikaw fana tora Dawuda ta fanga koro; o ka ke ninsongo sara ye a ye. Ni Dawuda tun ka taga yoro o yoro, Matigi Ala tun be se di a ma o yoro mogow bee kan. ⁷ Dawuda ka Hadadezeri ta kerekuntigiw ta negebennanw ce ka taga ni o ye Zeruzalemu; o negebennanw tun lalagara ni sanin le ye. ⁸ Dawuda ka siranegafen caman ta fana Tibati dugu ni Kuni dugu kono; o duguw tun ye Hadadezeri ta dugu dow ye. Masace Sulemani nana o siranegew le ke Alabatosoba ta siranegetasa ni a negeberew ni a siranegafen tow ye.

⁹ Hamati masace min ye Tohu ye, ale nana a men ko Dawuda ka se soro Soba masace Hadadezeri ni a ta kerekejama bee kan minke, ¹⁰ a k'a dence Hadoramu ci ni fen saninlamanw ye, ani fen warigberamanw, ani fen siranegeraman suguya bee ye, ka taga o di Dawuda ma, k'a fo, ko a ka Hadadezeri kere ka se a ra minke, ko o jana. Tohu tun ka o ke, sabu ale fana ni Hadadezeri tun be kere le ra wagati bee.

¹¹ Masace Dawuda ka o fenw bee di Matigi Ala ma. A tun ka siya min o min kere, a tun ka olugu ta warigbew ni o ta saninw bee mina ka o di Matigi Ala ma o cogo le ra. O siyaw le tun ye Edomukaw ye, ani Mohabukaw, ani Amankaw, ani Filisikaw, ani Amalekikaw.

¹² Seruya dence min ye Abisayi ye, ale fana ka Edomuka ce waga tan ni seegi (18 000) kere ka se o ra Kogo kenegbe yoro ra. ¹³ A ka kerekeden dow sigi Edomu; Edomu mara bee tora Dawuda ta fanga koro. Ni Dawuda tun ka taga yoro o yoro, Matigi Ala tun be se di a ma o yoro mogow bee kan.

Dawuda ta jamana jamogow (Samawilu flanan 8.15-18)

¹⁴ Dawuda sigira masaya ra Izirayeli jamana bee lajennin kunna. A tun be mogow bee ta kow panabo ka kapa ni can ye ni terenninya ye. ¹⁵ Seruya dence Yohabu tun ye Dawuda ta kerekejama kuntigi ye. Ahiludi dence Yosafati tun ye a ta masace ta kumalasebaga ye. ¹⁶ Ahitubu dence Sadoki, ani Abiyatari dence Ahimeleki, olugu tun ye sarakalasebagaw* ye. Savoha tun ye a ta seberikebaga ye. ¹⁷ Yehoyada dence Benaya tun ye Keretikaw

ni Peletikaw* kuntigi ye. Dawuda dencew tun ye jamana namogɔ folow ye masace kere fe.

19

Amɔnkaw ka Dawuda ta mogɔw lamaroya (Samawilu flanan 8.15-18)

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Amɔnkaw ta masace min ye Nahasi ye, ale sara; a dence sigira masaya ra a no ra. ² Dawuda ko: «Ne bɛna Nahasi dence Hanun minako na, sabu a face tun ka ne minako na.» O ra, Dawuda ka mogɔ dow ci ka taga Hanun fo, k'a jusu saaro a face saya ko ra. Dawuda ta mogɔw tagara Hanun fe, Amɔnkaw ta jamana ra, ka taga a jusu saaro. ³ Nka Amɔnkaw ta kuntigiw k'a fo Hanun ye ko: «Ele b'a miiri ko Dawuda ka nin forikebagaw ci ka na i face sanga le fo wa? A ka nin namogɔw ci i fe ka na i ta dugu yorow fle dogo ra le, k'a cogoya lon, janko ka na a halaki.»

⁴ Hanun ka o men minke, a ka Dawuda ta jamana namogɔw mina, ka o kun ni o bonbosiw bee li, ka o ta deregew tige ka o surunya ka dan o jukunna na, ka soro ka o bla ka taga.

⁵ Ayiwa, min ka o ciradenw soro o tagara o fo masace Dawuda ye minke, Dawuda ka mogɔ ci ka taga o kunben, sabu o maroyaninba tun lo kosebe. Masace Dawuda k'a fo o ye ko o ye to Zeriko dugu kono, k'a to o bonbosiw ye bo folo, o be soro ka na.

Izirayelimogɔw ni Amɔnkaw ta kere (Samawilu flanan 10.6-19)

⁶ Amɔnkaw yere nana a ye ko olugu ka o yere logobo Dawuda ra pewu. O ra, Hanun ni Amɔnka tow bee ka warigbe kilo waga bisaba ci Mesopotami ta Sirikaw, ani Mahaka ta Sirikaw, ani Soba ta Sirikaw ma, ko o ye sowotorow, ani sowotorotigiw di o ma. ⁷ Amɔnkaw ka sowotero waga bisaba ni fla (32 000) ani o boribagaw ta sara ra. Mahaka ni a ta mogɔw nana o ta fanibonw lo Medeba. Amɔnkaw fana bora o ta duguw kono, ka na lajen kere kama.

⁸ Dawuda ka o men minke, a ka Yohabu ci o kama, ni a ta kerekejama bee ye; o bee tun ye cefariw ye. ⁹ Amɔnkaw bora ka na lo kere kama o ta duguba donda ra. Masace minw tun nana o deme, olugu tagara lajen o danna kongo kono.

¹⁰ Ayiwa, Yohabu k'a ye ko ale bena kere ke fan fla le ra, ko a jugu dow be a na, dow be a ko. O ra, a ka Izirayeli kerekecefariw woloma, ka lo ni olugu ye kere kama, k'a nasin Sirikaw ma. ¹¹ A k'a dogoce Abisayi bla kerekeden tow kunna; o ka lo kere kama ka o nasin Amɔnkaw yere ma. ¹² A k'a fo Abisayi ye ko: «Ni Sirikaw fanga bonyara anw ma, o tuma aw bena na anw deme. Ni Amɔnkaw fanga bonyara aw ma, anw fana bena taga aw deme. ¹³ Baraka don i yere ra! An bee ye baraka don an yere ra, ka kere ke an ta jamana koson, ani an ta Ala ta duguw koson; ni min ka diya Matigi Ala ye, a ye o ke.»

¹⁴ Yohabu ni a ta kerekedenw tagara Sirikaw kama ka taga o kere. Sirikaw borira o na. ¹⁵ Amɔnkaw nana a ye ko Sirikaw be borira minke, olugu fana borira Yohabu balemacɛ Abisayi ni a ta mogɔw na, ka don o ta dugu kono. Yohabu sekora ka na Zeruzalemu.

* **18:17** 18.17 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mogɔ dow ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace korosi.

¹⁶ Sirikaw k'a ye ko Izirayelimogow sera olugu ra minke, o ka ciraw bla ka taga Sirika tow fe Efirati ba ko fe, ko o ye na. Hadadezeri ta kerekejama kuntigi min ye Sofaki ye, ale le tun be olugu jamogo ye. ¹⁷ O ka kibaroya fo Dawuda ye minke, Dawuda ka Izirayeli kerekedenw bee lajen, ka Zuriden ba tige, ka taga se o ma, ka lo o na fe kere kama. Dawuda wurira Sirikaw kama minke, Sirikaw fana nana a kere. ¹⁸ Nka Sirikaw borira Izirayelimogow na. Dawuda ka Sirikaw ta sowotorotigi waga wolonfla (7 000) faga, ani kerekeden sennaman waga binaani (40 000). A ka o ta kerekejama kuntigi Sofaki fana faga.

¹⁹ Masace minw tun be Hadadezeri ta fanga koru, olugu nana a ye ko Izirayelimogow sera o ra minke, o ka ben don ni masace Dawuda ye, ka o yere bla a ta fanga koru. Kabini o kera, Sirikaw ma son ka taga Amankaw deme kere ra tuun.

20

Izirayelimogow ka Raba dugu mina (Samawilu flanan 11.1; 12.26-31)

¹ Ayiwa, o sanyelema ra, wagati min masacew tun be deri ka taga kere ra, Yohabu blara kerekejamaba do na, ka taga Amankaw kere, ka o ta jamana bee halaki; o ko, o tagara Raba dugu lamini. Nka Dawuda yere tun tora Zeruzalemu. Yohabu ka se soru Raba dugumogow kan, ka dugu ci minke, ² Dawuda ka Amankaw ta masace ta masafugula ta ka bo a kun na. A k'a ye ko a saninlaman lo, a gbiriya tun ye sanin kilo bisaba. Lulu tun be a konu fana. O k'a biri Dawuda kun na. Dawuda ni a ta kerekedenw ka fen caman ta dugu konu ka taga ni o ye. ³ Dugumogow koni, a ka olugu mina ka taga ni o ye. A tagara o bla jagboyabaaraw ra: yiritige, ani kabakurulesa, ani logoci. A ka Amankaw ta dugu tow ta mogow fana ke ten le.

O ko, Dawuda sekora ka taga Zeruzalemu, ani a ta kerekedenw bee.

Izirayelimogow sera Filisikaw ra (Samawilu flanan 21.18-22)

⁴ O ko, kere do were wurira tuun Gezeri, ni Filisikaw ye. O kere ra, Husatikace Sibekayi, ale ka Sipayi faga; Sipayi tun ye Refayika do le ye. O kera minke, Filisikaw ka o yere majigi.

⁵ Kere do were wurira ni Filisikaw ye tuun. O kere ra, Yahiri dence Elanan ka Goliyati balemace faga, min tun ye Lami ye; a tun be bo Gati. A ta taman ta bere bonya tun be i ko jesedanbagaw ta kpeleyiri.

⁶ Kere do were kera tuun Gati. Filisikace do tun be yi, ale tun ye cejanba ye; borokanden woro le tun be a boro kelen kelen bee ra, senmanden woro be a sen kelen kelen bee ra, k'a bee lajennin ke mugan ni naani. Ale fana tun ye Rafa* ta mogow do le ye. ⁷ A k'a yere waso Izirayelimogow ra ka o mafiyenya minke, Dawuda balemace Simeha, o dence Yonatan k'a faga.

⁸ O cew bee tun ye Rafa ta mogow dow le ye; o tun be bo Gati dugu konu. Dawuda ni a ta mogow ka o bee faga.

21

Izirayelimogow jateko (Samawilu flanan 24.1-9)

¹ Setana wurira Izirayelimogow kama. A ka miiriya do don Dawuda jusu ra, ko a ye Izirayelimogow jate. ² Dawuda k'a fo Yohabu ni jamana

* **20:6** 20.6 Rafa ta mogow ta siya tun ye mogow jamijan dow le ye.

namogow ye ko: «Aw ye taga Izirayelimogow jate, k'a ta Beri Seba, ka taga a bla fo Dan, ka na o da fo ne ye, janko ne ye o da lon.» ³ Yohabu ka masace jaabi ko: «Matigi Ala ye a ta mogow caya fo sijaga keme ka teme nin kan! E, ne matigice masace, yala o bee te i ta baardenw le ye wa? Mun koson ne matigice b'a fe ka nin ko ke sa? I bena a to Izirayelimogow ye jaraki!» ⁴ Nka masace kumana ka Yohabu bari. Yohabu wurira ka taga Izirayeli jamana yoro bee ra; o ko, a sekora ka na Zeruzalemu. ⁵ Yohabu ka mogow jateda sebe ka o di masace ma. Ce miliyon kelen, ani ce waga keme (1 100 000) le tun be Izirayeli jamana bee ra, minw tun be se ka taga kere ra; ce waga keme naani ni ce waga biwolonfla (470 000) tun be Zuda mara ra, minw be se ka taga kere ra. ⁶ Yohabu tun ma Levi ta mogow ni Boniyaminu ta mogow si jate, sabu masace ta kuma tun ma ben Yohabu ma fiyewu.

*Ala ka banajugu ben Izirayelimogow kan
(Samawilu flanan 24.10-17)*

⁷ Dawuda tun ka min ke, o ma diya Matigi Ala ye. A ka o hake bo Izirayelimogow ra. ⁸ Dawuda k'a fo Ala ye ko: «Ala, ne ka jurumunba le ke nin ye. Sisan, sabari ka i ta jonce ta jurumun yafa a ma, sabu ne ka hakirintanyako yere le ke nin ye.»

⁹ Matigi Ala kumana Gadi fe, Dawuda ladibaga, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Taga a fo Dawuda ye ko Matigi Ala ko: <Ne be kojugu saba yira i ra; ni i ka kelen min ta o ra, ne bena o ben jamana kan.> »

¹¹ Gadi tagara Dawuda fe ka taga a fo a ye ko: «Matigi Ala ko: ¹² <Do ta nin fen saba ra: san wolonfla kongo, walama aw juguw ye se aw ra, ka a dow faga ni o ta kerekemuruw ye, ka se fo karo saba, walama Matigi Ala yere ta kerekemuru le ye se aw ma, ka banajugu lase aw ma, k'a to Matigi Ala ta meleke ye cenri ke Izirayeli jamana yoro bee ra.> Ayiwa, sisan a fle i ye do latige; ne ka kan ka taga min fo ne cibaga ye, i ye o fo ne ye.»

¹³ Dawuda ka Gadi jaabi ko: «Ne deguninba lo kosebe. E, ne be ne yere to Matigi Ala boro, sabu ale ta hina ka bon, nka an kana to adamadenw boro.»

¹⁴ Matigi Ala ka banajugu ben Izirayeli jamana kan; Izirayelimogo ce waga biwolonfla (70 000) le sara.

¹⁵ Ala ka meleke do ci Zeruzalemu, ka taga dugumogow halaki. A nana ke mogow halaki ye minke, Matigi Ala k'a fle, k'a ta miiriya yelema mogow halakiri ko ra. A k'a fo o halakiri meleke ye ko: «A ka ni ten, i boro bo jamana kan ten!» O y'a soro Matigi Ala ta meleke tun lonin be Yebusikace Orinan ta simangbasiyoro ra.

¹⁶ Dawuda k'a na korota ka Matigi Ala ta meleke lonin ye san ni dugu ce, a ta kerekemuru be a boro, a bonin be a la ra, a pasinnin be Zeruzalemu fan na. Dawuda ni jamana cekorobaw benna ka o na biri dugu ma; o tun ka borow le don o yere ra*.

¹⁷ Dawuda k'a fo Matigi Ala ye ko: «Ne le m'a fo ko o ye mogow jate wa? Ne le ka nin kojuguba ke, ne le firira. Nin mogo barakantanw ka mun le ke sa? Matigi Ala, ne ta Ala, i boro se ne ni ne ta mogow le ma. Nka i kana i ta mogow halaki tuun.»

*Dawuda ka sarakabonan lo Matigi Ala ye
(Samawilu flanan 24.18-25)*

* **21:16** 21.16 O ka borofani don o yere ra ka o ta jusukasi le yira.

¹⁸ Matigi Ala ta meleke tun k'a fo Gadi ye, ko a ye a fo Dawuda ye ko a ye taga sarakabonan do lo Matigi Ala ye Yebusikace Orinan ta simangbasiyoro ra. ¹⁹ Dawuda wurira ka taga, ka kapa ni Gadi ta kuma ye, a tun ka min fo Matigi Ala togo ra. ²⁰ Orinan k'a na munu ka meleke ye minke, ale ni a dence naani bee dogora. O y'a soro o tun be siman le gbasira. ²¹ Dawuda tagara se Orinan koro minke, Orinan k'a na korota ka Dawuda ye minke, a bora simangbasi yoro ra, ka na a kinbiri gban k'a na biri dugu ma Dawuda na koro. ²² Dawuda ko Orinan ma ko: «I ta simangbasiyoro fiyeere ne ma, janko ne ye sarakabonan do lo Matigi Ala ye, janko halakiri min be mogow kan, Ala ye o lalo ten. A fiyeere ne ma a songo yere ra.» ²³ Orinan ka Dawuda jaabi ko: «Ne ta yoro ta; ni saraka min fana ka ne matigice masace diya, a ye o bo. A fe, ne be misiw di, ka o ke saraka jenita* ye; sowotoro ni misidaba yiriw be ke logo ye, siman be ke siman saraka* ye. Ne be o bee di.»

²⁴ Nka masace Dawuda k'a fo Orinan ye ko: «On-on! Ne be a san i fe a songo yere le ra, k'a wari di. Fen min ye ele ta ye, ne te se ka o mina ka o di ne Matigi Ala ma saraka jenita ye, ne ma wari bo saraka min na!»

²⁵ Dawuda ka sanin kise keme woro di Orinan ma, a ta yoro songo ye.

²⁶ Dawuda ka sarakabonan do lo o yoro ra, Matigi Ala togo ra, ka saraka jenitaw ni ninsondiya sarakaw* bo. A ka Matigi Ala togo wele, Matigi Ala k'a jaabi ni tasuma ye. Tasuma jigira ka bo san fe, ka na sarakabonan kan.

²⁷ O kera minke, Matigi Ala kumana meleke fe; meleke k'a ta kerekemuru don a la ra.

²⁸ K'a ta o wagati ra, kabini Dawuda k'a ye ko Matigi Ala ka ale ta daariri jaabi Yebusikace Orinan ta simangbasiyoro ra, Dawuda ka ke sarakaw bo ye o yoro ra. ²⁹ O wagati ra, Musa tun ka fanibon min lalaga kongokolon kono k'a ke Matigi Ala batoyoro ye, ani sarakajenifen*, olugu tun be Gabahon kongori kan. ³⁰ Nka Dawuda tun te se ka taga Ala pininka o yoro ra, sabu Matigi Ala ta meleke ta kerekemuru ko tun k'a lasiran kosebe.

22

Dawuda ka Alabatosoba ta lorfenw laben

¹ Dawuda ko: «Masa Ala ta batoso bena ke yan le; Izirayeli ta sarakajenifen* bena ke yan le.»

² Dawuda ko, ko siya were mogow minw be Izirayeli jamana kono, ko o ye olugu bee wele. Kabakuru minw tun bena ke ka Ala ta batoso lo, Dawuda ka o mogow le ke o kabakurubobagaw, ani o kabakurulesebagaw ye. ³ A ka nege caman jini ka o mara fana, min bena ke ka so dondaw gbengben, ani ka ke a konw datugunegew ye. A ka siranegew fana jini, k'a caya fo a hakeya tun te se ka lon, ⁴ ani sediriyiri, min fana hakeya tun te lon; sabu Sidonkaw, ani Tirikaw tun nana sediriyiri caman di Dawuda ma.

⁵ Dawuda tun b'a fora ko: «Ne dence Sulemani ye denmisen le ye, a ma deri nin baara jogon na fana, k'a soro nin so min bena lo Matigi Ala ye, o so ka kan ka ke so jumanba le ye, ani so nooroman, mogow bena min ko fo jamana fan bee ra; o koson ne be nin minanw bee labenna a ye.»

O ra, Dawuda ka fen caman laben ka bla, sani a ye sa.

Dawuda ka Sulemani ladi so lori ko ra

⁶ Ayiwa, Dawuda k'a dence Sulemani wele k'a fo a ye ko a ye so lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ⁷ A ko Sulemani ma ko: «Ne dence, ne yere le tun b'a fe ka nin so lo Matigi Ala, ne ta Ala togo ra. ⁸ Nka Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma k'a fo ko: «Ele ka kere caman ke, ka mogow caman

faga; o ra, i te se ka so lo ne togo ra, sabu i ka mogow caman faga dugukolo kan ne ja korow. ⁹ A fle, i bena dence do le sorow, min bena ke heramogow ye; ne bena hera don a ni a juguw bee ce fan bee ra. O koson a togo bena la ko Sulemani*, sabu ne bena hera ni pasuma di Izirayelimogow ma a ta masaya wagati bee ra. ¹⁰ Ale le bena so lo ne togo ra. A bena ke ne dence ye, ne bena ke a fa ye; ne bena a sabati masaya ra wagati bee, ani tuma bee.»

¹¹ «O ra, sisan, ne dence, Matigi Ala ye ke ni i ye, janko i ye se ka Matigi Ala, i ta Ala ta so lo, i n'a fo a k'a fo cogo min na, ko ele le ka kan k'a lo.

¹² Matigi Ala ye faamuri ni hakiritigiya di i ma, janko ni a nana i sigi fanga ra Izirayeli jamana kunna, i ye Matigi Ala, i ta Ala ta sariyaw sira tagama.

¹³ Matigi Ala ta cifoninw, ani a ta kolatigenin minw yirara Musa ra, ko a ye a fo Izirayelimogow ye, ni i koni ka i yere jija ka o bee sira tagama a cogo ra, o tuma i ta koketaw bena ja. I jija, ka i ja gbeleya, i kana siran, i kana i fari faga.

¹⁴ «Ne ka sege caman muwu ka fen minw jini ka bla Matigi Ala ta so lori kama, o ye nin ye: sanin toni waga saba, ani warigbe toni waga bisaba, ani siranenge ni negefin caman, min hakeya ma lon. Ne ka yiriw, ani kabakuruw fana jini caman; nka i belen ye do fara a kan. ¹⁵ Baaraden caman be ni i ye yan: kabakurulesabagaw, ani minw be se ka kabakuru ni yiri negen, ani minw be bororabaara suguya bee ke. ¹⁶ Sanin, ani warigbe, ani siranenge ni negefin min lajenna, o hakeya te se ka lon. Wuri, i ye baara damina, Matigi Ala ye ke ni i ye.»

¹⁷ Dawuda k'a fo a ta jamana pamogow bee ye fana ko o ye a dence Sulemani deme a ta baara ra. ¹⁸ A ko: «Yala Matigi Ala, aw ta Ala te ni aw ye wa? A ma hera di aw ma fan bee ra wa? Sabu a ka nin jamana mogow don ne boro; nin jamana be Matigi Ala ni a ta mogow ta fanga le korow sisan.

¹⁹ «Sisan aw ye jija ka Matigi Ala, aw ta Ala ta jengogonya jini ni aw jusukun bee ye, ani aw nin bee. Aw ye wuri ka Masa Ala ta yoro saninman* lo, janko ka Matigi Ala ta jengogonya kesu* ni Ala ta minan saninmanw ta ka na o bla nin bon konow, nin bon min lora Matigi Ala togo ra.»

23

Baara minw dira Levi ta mogow ma

¹ Ayiwa, Dawuda tun korora, fo ka sijan sorow. A k'a dence Sulemani sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna.

² A ka Izirayeli jamana pamogow, ani sarakalasebagaw* ni Levi* ta mogow bee lajen. ³ O ka Levi ta mogow jate, k'a ta san bisaba mogow ra, ani minw si temena o kan. O da kera mogow waga bisaba ni seegi (38 000).

⁴ Dawuda ko: «Mogow waga mugan ni naani (24 000) ye ke Matigi Ala ta batoso lori baaraw korosibagaw ye, mogow waga worow (6 000) ye ke jamana ladibagaw, ani a kititigebagaw ye, ⁵ mogow waga naani (4 000) ye ke dakorosibagaw ye, mogow waga naani (4 000) ye to ka Matigi Ala tando ni forifenw ye, ne ka forifen minw lalaga Ala tandori kama.»

⁶ Dawuda ka o taran ka o ke jenkuru saba ye, ka kapa ni Levi dence saba togow ye, Gerisomu ni Kehati ni Merari ye.

⁷ Gerisomu dencew tun ye Ladan ni Simeyi ye.

* **22:9** 22.9 Sulemani togo korow le ye ko: heramogow.

⁸ Ladan dence folo tun ye Yeyeli ye; o ko Zetamu, o ko Yoweli; o kera ce saba.

⁹ Simɛyi dencew tun ye Selomiti, ani Haziyele, ani Haran ye; o kera ce saba. Olugu le tun ye Ladan ta gbatigiw ye. ¹⁰ Simɛyi dence dow fana tun ye Yahati ye, ani Zina, ani Yehusi, ani Beriya. Olugu le kera Simɛyi dence naani ye. ¹¹ Yahati le tun ye dence folo ye, ka Ziza gban ale ra; Yehusi ni Beriya, olugu ma dence caman soro; o koson o ka olugu bee jen ka o jate i ko gba kelen.

¹² Kehati dencew tun ye Amuramu ye, ani Isari, ani Heburon, ani Uziyele; o kera mogon naani.

¹³ Amuramu dencew tun ye Haruna ni Musa ye. Haruna ni a dencew le tun blara danna Ala ye, wagati bee, ani tuma bee, janko o ye to ka o janto Ala ta fen saninmanw na, ka wusunan sarakaw* don Matigi Ala na koro, ka sarakalasebagaya baara ke Ala ye, ani ka dugawu ke mogow ye Ala togo ra, wagati bee, ani tuma bee. ¹⁴ Musa min tun ye Ala ta cira ye, ale dencew tun jatera ni Levi ta mogow le ye.

¹⁵ Musa dencew tun ye Gerisomu ni Eliyezere ye.

¹⁶ Gerisomu dence folo tun ye Sebuweli ye.

¹⁷ Eliyezere dence folo tun ye Rehabiya ye, nka a ma dence were soro tuun. Nka Rehabiya dencew le cayara kosebe.

¹⁸ Isari dence folo tun ye Selomiti ye.

¹⁹ Heburon dence folo tun ye Yeriya ye, a flanan tun ye Amariya ye, a sabanan tun ye Yahaziyele ye, a naaninan tun ye Yekamamu ye.

²⁰ Uziyele dence folo tun ye Mika ye, a flanan tun ye Isiya ye.

²¹ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye. Mali dencew tun ye Elehazari ni Kisi ye.

²² Elehazari sara k'a soro a ma dence soro; a tun ka denmusow dama le soro. Kisi dence minw tun ye o balemaw ye, olugu le ka o furu.

²³ Musi dencew tun ye Mali, ani Ederi, ani Yeremoti ye; o kera mogon saba.

²⁴ Olugu le tun ye Levi dencew ye, o bee ni o ta gbaw, ani o ta gbatigiw ye; o tun ka olugu bee le jate ka o togow sebe buruju kitabu konon. O tun blara Matigi Ala ta batoso baaraw le kama, o min o min tun ka san mugan soro, ani minw tun temena o kan. ²⁵ Sabu Dawuda tun k'a fo ko: Matigi Ala, Izirayele ta Ala ka laganfiya di a ta mogow ma, ko a fana bena sigi Zeruzalemu wagati bee. ²⁶ O ra, Levi ta mogow tena ke jennogonya kesu* ni a minanw ta ye ka yaala tuun.

²⁷ Levi ta mogon minw bee si tun ka san mugan soro, ani minw tun temena o kan, o tun ka olugu bee jate, ka kana ni Dawuda ta kumalabanw le ye.

²⁸ O ta baara tun ye ka Haruna dencew deme Matigi Ala ta batoso baaraw ra, ka o janto fanibon lukonoyoro ra, ani a bonkonow ra, ka sarakafenw saninya, ani ka Ala ta so ta baara tow bee ke. ²⁹ O tun be sarakaburuw fana lalaga, ani mugu tentennin min be ke siman saraka* ye, ani homi min lalagara ni funufen ma ke a ra, ani buru minw yiranna poli konon, ani minw jenina; o tun be janto fana sumanikeminanw, ani jaterikeminanw na. ³⁰ O tun be to ka baraka la Matigi Ala ye k'a tando sogoma ni wula fe.

³¹ Olugu le tun be saraka jenitaw* jeni Matigi Ala na koro, Nenekirilonw* na, ani karokura panagbew ra, ani panagbe tow bee ra. Mogon da min tun yirara ka kana ni sariya ye, o mogon da le tun ka kan ka o baaraw ke wagati bee Matigi Ala na koro. ³² Olugu le fana tun be Nogonkunben fanibon*, ani yoro saninman* korosi; o balema minw ye Haruna dencew ye, ni olugu tun ka fen o fen fo o ye Ala ta batoso baaraw ko ra, o tun be o ke.

24

Sarakalasebagaw ta jenkuruw

¹ O ka Haruna ta durujaw taran, o bæ ni o ta jenkuru. Haruna dencew tun ye Nadabu, ani Abihu, ani Elehazari, ani Itamari ye. ² Nadabu ni Abihu sara o face ja, k'a soro o ma den soro. Elehazari ni Itamari le tun be sarakalasebagaya kera.

³ O ko fe, Dawuda, ani Sadoki min tun ye Elehazari ta duruja do ye, ani Ahimeleki min tun ye Itamari ta duruja do ye, olugu ka Haruna ta durujaw taran, k'a ke o bæ ni o ta jenkuru, ka kapa ni o ta baaraw ye.

⁴ A nana ke ko kuntigi caman tun be Elehazari ta durujaw ra ka teme Itamari ta durujaw kan; o koson, o ka Elehazari ta durujaw taran ka o ke gbatigi tan ni woro, ka Itamari ta durujaw ta ke gbatigi seegi ye.

⁵ O ka o taran ka o pagami, o ma mogo bo mogo ra; ni min togo ka ben jenkuru min ma, o tigi be ke o jenkuru ra; sabu minw tun ka kan ka ke yoro saninman* jamogow ye, ani minw tun ka kan ka ke Ala ta kow jamogow ye, olugu do tun ka kan ka bo Elehazari ta durujaw ra, o do tun ka kan ka bo Itamari ta durujaw ra fana.

⁶ Netaneheli dence Semaya, min tun ye Levi ta gbamogo do ye, ale le ka o togow sebe; o kera masace yere ja na, ani jamana jamogow, ani sarakalasebaga* Sadoki, ani Abiyatari dence Ahimeleki, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow ta gbatigiw ja na. Ni o tun ka Elehazari ta gbamogo do ta, o tun be Itamari ta gbamogo do ta.

⁷ Mogo folo min togo yirara o kera Yehoyaribu ye;

flanan kera Yedaya ye;

⁸ sabanan kera Harimu ye;

naaninan kera Sehorimu ye;

⁹ loorunan kera Malikiya ye;

woronan kera Miyaminu ye;

¹⁰ wolonflanan kera Hakosi ye;

seeginan kera Abiya ye;

¹¹ konontonnan kera Yosuwe ye;

tannan kera Sekaniya ye;

¹² tan ni kelennan kera Eliyasibu ye;

tan ni flanan kera Yakimu ye;

¹³ tan ni sabanan kera Hupa ye;

tan ni naaninan kera Yesebabu ye;

¹⁴ tan ni loorunan kera Biliga ye;

tan ni woronan kera Imeri ye;

¹⁵ tan ni wolonflanan kera Heziri ye;

tan ni seeginan kera Hapisesi ye;

¹⁶ tan ni konontonnan kera Petaya ye;

mugannan kera Ezekiyeli ye;

¹⁷ mugan ni kelennan kera Yakini ye;

mugan ni flanan kera Gamuli ye;

¹⁸ mugan ni sabanan kera Delaya ye,

mugan ni naaninan kera Maziya ye.

¹⁹ O tun ka o tarantaran nin cogo le ra, janko o ye to ka don Matigi Ala ta batoso konu, ka baaraw ke, bæ ni i ta wagati; o tun b'a ke ten, ka kapa

ni o bemace Haruna ta cifoninw ye, i n'a fo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun k'a fo ale ye cogo min na.

Levi ta mogo tow

- ²⁰ Levi* ta mogo ta kuntigi tow togow ye nin ye:
Amuramu ta somogow ta kuntigi tun ye Subaheli ye.
Subaheli ta somogow ta kuntigi tun ye Yedeya ye.
- ²¹ Rehabiya ta somogow ta kuntigi tun ye Isiya ye.
- ²² Isarikaw ta somogow ta kuntigi tun ye Selomoti ye.
Selomoti ta somogow ta kuntigi tun ye Yahati ye.
- ²³ Heburon ta somogow ta kuntigi folo tun ye Yeriya ye, flanan tun ye Amariya ye, sabanan tun ye Yahaziyeli ye, naaninan tun ye Yekamamu ye.
- ²⁴ Uziyeli dence Mika ta somogow ta kuntigi tun ye Samiri ye.
- ²⁵ Mika balemace Isiya ta somogow ta kuntigi tun ye Jakariya ye.
- ²⁶ Merari dencew tun ye Mali ni Musi ye, ka fara a dence Yaziya dencew kan.
- ²⁷ Merari dence Yaziya dencew tun ye Sohamu ni Zakuri ni Ibiri ye.
- ²⁸ Mali dence tun ye Elehazari ye; ale ma dence soro.
- ²⁹ Kisi dence tun ye Yerameli ye.
- ³⁰ Musi dencew tun ye Mali, ani Ederi ni Yerimoti ye.
- Levi ta duruja tow le ye ninnugu ye, o bee ni o ta gba. ³¹ Olugu fana ta kera i n'a fo o balema minw ye Haruna ta mogo ye. Ni min togo ka ben baara min ma, o tigi le tun be bla o baara ra. O ka o ke masace Dawuda yere na na, ani Sadoki, ani Ahimeleki, ani sarakalasebagaw* ni Levi ta mogo ta gbatigiw. Gba bee ta kera cogo kelen le ra, dence korobaw ta gbaw, ani dogocemanw ta gbaw bee.

25

Donkirilabagaw ta jenkuruw

- ¹ Dawuda ni Alabatoso baaradenw ta kuntigiw ka Asafu ta duruja dow, ani Heman ta duruja dow, ani Yedutun ta duruja dow panawoloma ka o bla danna, janko olugu ye mogo karan Ala ta kuma ra, ni donkiriw ye, ka koraw, ani goniw, ani siranegge tegerew fo. Minw tun blara o baara kama, olugu togow ye nin ye:
- ² O ka minw panawoloma Asafu dencew ra, o tun ye Zakuri, ani Yusufu, ani Netaniya, ani Asarela ye; olugu tun ye Asafu dencew le ye. Asafu yere le tun ye olugu namogo ye; ale tun be Ala ta kuma lase ni donkiriw ye, ka kapa ni masace ta ciw ye.
- ³ Minw tun be ni Yedutun ye, o tun ye Yedutun dencew ye: Gedaliya, ani Seri, ani Ezayi, ani Hasabiya, ani Matitiya, ani Simeyi*. O kera ce woro. Olugu face Yedutun le tun ye o ta namogo ye. Ale tun be mogo karan Ala ta kuma ra, ni donkiriw ye, ka kora fo, ka Matigi Ala bonya k'a tando.
- ⁴ Minw tun be ni Heman ye, o tun ye Heman dencew ye: Bukiya, ani Mataniya, ani Uziyeli, ani Sebuweli, ani Yerimoti, ani Hananiya, ani Hanani, ani Eliyata, ani Gidaliti, ani Romamiti Ezeri, ani Yosibekasa, ani Maloti, ani Hotiri, ani Mahaziyoti. ⁵ Olugu bee tun ye Heman dencew ye. Ale le tun ye masace ladibaga ye; a tun be Ala ta kow yira masace ra janko ka masace ta sebgaya bonya. Ala tun ka dence tan ni naani, ani denmuso saba le di Heman ma.

* **25:3** 25.3 Simeyi togo te heburukan kitabu dow konu, nka ka kapa ni kitabu dow ye, a togo be yi; o le be o da ke mogo woro ye.

⁶ Olugu face le tun be o bee namina donkirila ra Matigi Ala ta batoso kono. Siranega tegerew, ani goniw, ani koraw tun be o boro; o tun be o baara le ke Ala ta batoso kono. Masace yere le tun be Asafu ni Yedutun ni Heman ta baaraketaw fo o ye. ⁷ O ni o balema to minw bee tun ka Matigi Ala ta tandori donkiriw karan k'a lon kosebe, o bee lajennin tun ye ce keme fla ni ce biseegi ni seegi (288). ⁸ O ka o togow le fo, k'a fle ni min ka ben min ma, mogo fitini fara mogoba kan, karamogo fara karamogoden kan; o ma mogo bo mogo ra. Bee ta baara yirara o cogo le ra.

⁹ Mogo folo min togo yirara, min tun ye Asafu ta mogo ye, o kera Yusufu ye.

Mogo flanan kera Gedaliya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁰ Mogo sabanan kera Zakuri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹¹ Mogo naaninan kera Iseri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹² Mogo loorunan kera Netaniya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹³ Mogo wooronan kera Bukiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁴ Mogo wolonflanan kera Yesarela ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁵ Mogo seeginan kera Ezayi ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁶ Mogo konontonnan kera Mataniya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁷ Mogo tannan kera Simeyi ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁸ Mogo tan ni kelennan kera Azareli ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

¹⁹ Mogo tan ni flanan kera Hasabiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁰ Mogo tan ni sabanan kera Subaheli ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²¹ Mogo tan ni naaninan kera Matitiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²² Mogo tan ni loorunan kera Yeremoti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²³ Mogo tan ni wooronan kera Hananiya ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁴ Mogo tan ni wolonflanan kera Yosibekasa ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁵ Mogo tan ni seeginan kera Hanani ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁶ Mogo tan ni konontonnan kera Maloti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁷ Mogo mugannan kera Eliyata ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁸ Mogo mugan ni kelennan kera Hotiri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

²⁹ Mogo mugan ni flanan kera Gidaliti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mogo tan ni fla.

³⁰ Mɔgɔ mugan ni sabanan kera Mahaziyoti ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mɔgɔ tan ni fla.

³¹ Mɔgɔ mugan ni naaninan kera Romamiti Ezeri ye, ale ni a dencew, ani a balemaw: mɔgɔ tan ni fla.

26

Alabatosoba donda kɔrɔsibagaw

¹ Alabatosoba donda kɔrɔsibagaw ta jenkuruw le ye nin ye:

Meselemya tun be Kore ta mɔgɔw ta jenkuru ra; ale tun ye Kore ta duruja dɔ ye, a tun be Asafu ta gba ra. ² Meselemya dence folo tun ye Jakariya ye, a flanan tun ye Yediyaheli ye, a sabanan tun ye Zebadiya ye, a naaninan tun ye Yatiniyeli ye, ³ a loorunan tun ye Elamu ye, a wɔɔrɔnan tun ye Yohanan ye, a wolonflanan tun ye Eliyonayi ye.

⁴ Obedi Edomu dence folo tun ye Semaya ye, a flanan tun ye Yozabadi ye, a sabanan tun ye Yoha ye, a naaninan tun ye Sakari ye, a loorunan tun ye Netaneheli ye, ⁵ a wɔɔrɔnan tun ye Amiyeli ye, a wolonflanan tun ye Isakari ye, a seeginan tun ye Pehulitayi ye. Ala tun ka baraka don Obedi Edomu na.

⁶ A dence Semaya ka dence dɔw sɔrɔ; olugu kera o ta gbaw kuntigiw ye, sabu ce jagbelen barakamanw tun lo. ⁷ Semaya dencew tun ye Otini ye, ani Refaheli, ani Obedi, ani Elizabadi, ani o balema tow, min ye Elihu ni Samakiya ye; olugu fana tun ye ce jagbelen barakamanw le ye.

⁸ Olugu bee tun ye Obedi Edomu ta durujaw ye, ani o dencew, ani o balemaw; o bee tun ye ce jagbelen barakamanw le ye, baara fanga tun be o ra. O tun be ce biwɔrɔ ni fla.

⁹ Meselemya dencew, ani a balemaw tun ye ce jagbelen barakamanw ye; o tun be ce tan ni seegi. ¹⁰ Hosa min tun ye Merari ta duruja dɔ ye, ale fana ka dencew sɔrɔ; a dence min ye Simiri ye, ale kera tow ta namɔgo ye; a face k'a ke o namɔgo ye, k'a sɔrɔ a tun te dence folo ye. ¹¹ Hilikiya kera flanan ye, Tebaliya kera sabanan ye, Jakariya kera naaninan ye. Hosa dencew, ani a balemaw bee lajennin tun ye ce tan ni saba.

¹² Alabatosoba donda kɔrɔsibagaw tun taranna, jenkuru bee ni a namɔgo. O bee tun be Alabatosoba baara ke i n'a fo o balema tow tun b'a ke cogo min na.

¹³ O ka gbaw bee togo fo Ala na kɔrɔ, gba fitini fara gbaba kan, k'a fle Ala bena gba min yira ka ben donda min ma, k'a ke o donda kɔrɔsibaga ye.

¹⁴ Ayiwa, Ala k'a ke Selemiya ta mɔgɔw togo benna terebɔyanfan ta donda le ma. O k'a dence Jakariya fana togo fo Ala na kɔrɔ; ale tun ye masace ladibaga hakiriman dɔ le ye. Ala k'a ke ale togo benna sahiliyanfan donda le ma. ¹⁵ Obedi Edomu togo benna woroduguyanfan donda ma. A dencew ta togo benna fenmarayɔrɔw le ma. ¹⁶ Supimu ni Hosa, olugu ta togo benna terebenyanfan donda ma, min ye Saleketi donda ye; a nasinnin be tintin sira ma.

O jenkuru minw tun blara yɔrɔw kɔrɔsiri kama, olugu tarancogo le ye nin ye: ¹⁷ Min ye terebɔyanfan donda ye, Levi ta mɔgɔ ce wɔrɔ le tun be o yɔrɔ kɔrɔsi lon o lon. Ce naani tun be sahiliyanfan ta donda kɔrɔsi lon o lon. Ce naani tun be woroduguyanfan ta donda kɔrɔsi lon o lon; ce naani min tun be fenmarayɔrɔw kɔrɔsi, o tun ka olugu taran ka o bla yɔrɔ fla ra.

¹⁸ Min ye lukɔnɔyɔrɔ terebenyanfan ye, ce naani tun be sirabayanfan donda kɔrɔsira, ce fla tun be lukɔnɔyɔrɔ yere kɔrɔsira.

¹⁹ Dakorɔsibagaw ta jenkuruw tun be o cogo le ra; olugu tun ye Kore ta mɔgɔw, ani Merari ta mɔgɔw le ye.

Levi ta mɔgɔw ta baara tɔw

²⁰ Levi* ta mɔgɔ dɔw fana le tun ye Alabatosoba ta naforow korɔsibagaw ye, ani Ala ta fen saninmanw; Ahiya tun ye o mɔgɔw dɔ ye. ²¹ Olugu le tun ye Ladan ta durujaw ye; o tun ye Gerison ta mɔgɔw ye; kuntigiw tun lo. Yeyeli fana tun be o mɔgɔw ra, ²² ani a dencew, minw tun ye Zetamu ni a balemace Yoweli ye. Matigi Ala ta batoso naforo tun karifara olugu le ma.

²³ Amuramu, ani Isari, ani Heburɔn, ani Uziyeli ta mɔgɔw ra, ²⁴ Sebuweli le tun ye naforo korɔsibagaw kuntigi ye. Ale tun ye Musa dence Gerisomu ta duruja dɔ le ye.

²⁵ A balemaw tun ye Eliyezeri ta durujaw ye; Eliyezeri dence tun ye Rehabiya ye, o dence tun ye Ezayi ye, o dence tun ye Yoramuw ye, o dence tun ye Zikiri ye, o dence tun ye Selomiti ye. ²⁶ Masace Dawuda, ani gbatigiw, ani kerekuntigi minw tun be ce waga kelen kelen kunna, ani minw tun be ce keme keme kunna, ani kerekejama kuntigiw tun ka o naforo minw di Ala ma, Selomiti ni a balemaw le tun sigira o naforo bee kunna. ²⁷ O tun ka naforo minw mina o juguw ra kere ra, o tun ka dɔ bo o le ra, k'a bla danna Matigi Ala ta batoso lalagari kama.

²⁸ Flerikebaga Samawilu, ani Kisi dence Sawuli, ani Neri dence Abineri, ani Seruya dence Yohabu tun ka fen minw di Ala ma, ani mɔgɔ minw bee tun ka fen dɔ di Ala ma, Selomiti ni a balemaw le tun ye o fenw bee korɔsibagaw ye.

²⁹ Isari ta mɔgɔw ra, Kenaniya ni a dencew le tun ye Izirayeli jamana kopanabobagaw ye; olugu le tun ye fagamaw, ani kititigebagaw ye.

³⁰ Heburɔn ta mɔgɔw ra, Hasabiya ni a balemaw, minw tun ye ce barakamanw ye, olugu le tun be Matigi Ala ta baaraw, ani masace ta baaraw bee korɔsibagaw ye Izirayeli, Zuriden ba terebenyanfan na. O tun ye ce waga kelen ni ce keme wolonfla (1 700).

³¹ Min ye Heburɔn ta mɔgɔw ye, Yeriya le tun ye olugu ta namɔgɔ ye, ka kapa ni o bemaw ta buruju kitabu ye. Dawuda ta masaya san binaaninan na, o ka o tɔgɔw fle buruju kitabuw kɔnɔ; o k'a ye ko ce barakaman dɔw tun be Heburɔn ta mɔgɔw fana ra Yazeri, Galadi mara ra. ³² Yeriya ta somɔgɔw tun ye ce barakaman waga fla ni keme wolonfla (2 700), minw tun ye gbatigiw ye; Masace Dawuda ka olugu sigi Ruben ta mɔgɔw, ani Gadi ta mɔgɔw, ani Manase ta gba tarance mɔgɔw kunna, janko o ye Ala ta baara ta kow, ani masace yere ta kow bee panabo o mɔgɔw ye.

27

Kerekejama kuntigiw

¹ Izirayelimɔgɔ minw tun ye gbatigiw ye, ani kerekuntigi minw tun be ce waga kelen kelen kunna, ani minw tun be ce keme keme kunna, ani namɔgɔ minw tun be masace deme kerekejama ta kow ra, olugu tɔgɔw le ye nin ye. O ta jenkuruw tun be baara ke karo kelen kelen ka jɔgɔn son. Ce waga mugan ni naani (24 000) le tun be jenkuruw bee kelen kelen na.

² Zabidiyeli dence Yasobhamu le tun ye jenkuru folo namɔgɔ ye; olugu le tun be baara ke karo folo ra. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra. ³ Ale tun ye Peresi dence dɔ le ye. Kerekejama minw tun ka kan ka baara ke karo folo ra, ale le tun be o kerekejama kuntigiw bee kunna.

⁴ Jenkuru min tun be baara ke karo flanan na, Ahoyikace Dodayi le tun ye o jenkuru kuntigi folo ye. Mikiloti le tun ye o jenkuru kuntigi flanan ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

⁵ Kerekejama sabanan ta jamogo tun ye sarakalasebaga* Yehoyada dence Benaya ye; ale le tun ye o kuntigi ye. Olugu le tun be baara ke karo sabanan na. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra. ⁶ O Benaya togo tun ye o kerekeden bisaba do le ye; ale le tun ye o ce bisaba kuntigi ye fana. A dence Amazabadi fana tun ye a ta jenkuru mogo do ye.

⁷ Kuntigi naaninan, min tun be karo naaninan ta jenkuru kunna, o tun ye Yohabu balemace Asaheli ye. A dence Zebadiya le tun gbanna a ra. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

⁸ Kuntigi loorunan, min tun be karo loorunan ta jenkuru kunna, o tun ye kuntigi Samehuti ye, min be bo Isira. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

⁹ Kuntigi wooronan, min tun be karo wooronan ta jenkuru kunna, o tun ye Ikese dence Ira ye, min be bo Tekoha. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹⁰ Kuntigi wolonflanan, min tun be karo wolonflanan ta jenkuru kunna, o tun ye Pelonikace Helesi ye; ale tun ye Efirayimu ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra. ¹¹ Kuntigi seeginan, min tun be karo seeginan ta jenkuru kunna, o tun ye Husatikace Sibekayi ye, min tun ye Zera ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹² Kuntigi konontonnan, min tun be karo konontonnan ta jenkuru kunna, o tun ye Abiyezeri ye, min be bo Anatoti; ale tun ye Boniyaminu ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹³ Kuntigi tannan, min tun be karo tannan ta jenkuru kunna, o tun ye Maharayi ye, min be bo Netofa, ale tun ye Zera ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹⁴ Kuntigi tan ni kelennan, min tun be karo tan ni kelennan ta jenkuru kunna, o tun ye Benaya ye, min be bo Piraton; ale fana tun ye Efirayimu ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

¹⁵ Kuntigi tan ni flanan min tun be karo tan ni flanan ta jenkuru kunna, o tun ye Helidayi ye, min be bo Netofa, ale tun ye Otiniyeli ta mogo do ye. Ce waga mugan ni naani (24 000) tun be a ta jenkuru ra.

Izirayeli kuntigiw

¹⁶ Izirayelimogow ta maraw ta kuntigiw fle nin ye:

Ruben ta mogow ta kuntigi tun ye Zikiri dence Eliyezeri ye.

Simeyon ta mogow ta kuntigi tun ye Mahaka dence Sefatiya ye.

¹⁷ Levi ta mogow ta kuntigi tun ye Kemuheli dence Hasabiya ye.

Haruna ta mogow ta kuntigi tun ye Sadoki ye.

¹⁸ Zuda ta mogow ta kuntigi tun ye Elihu ye; ale tun ye Dawuda balemace do ye.

Isakari ta mogow ta kuntigi tun ye Mikayilu dence Omiri ye.

¹⁹ Zabulon ta mogow ta kuntigi tun ye Abidiyasi dence Isimaya ye.

Nefitali ta mogow ta kuntigi tun ye Aziriyeli dence Yeremoti ye.

²⁰ Efirayimu ta durujaw ta kuntigi tun ye Azaziya dence Hoze ye.

Manase ta gba tarance mogow ta kuntigi tun ye Pedaya dence Yoweli ye.

²¹ Manase ta gba tarance min be Galadi, olugu ta mogow ta kuntigi tun ye Jakariya dence Ido ye.

Boniyaminu ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Abineri dence Yahasiyeli ye.

²² Dan ta mɔgɔw ta kuntigi tun ye Yerohamu dence Azareli ye.

Izirayelimɔgɔw ta maraw ta kuntigiw le tun ye olugu ye.

²³ Ceden min o min si tun ma teme san mukan kan, Dawuda tun ma olugu si jate, sabu Matigi Ala tun k'a fo ko a bena Izirayelimɔgɔw caya i ko sankolo lolow.

²⁴ Seruya dence Yohabu tun ka jateri damina, nka a tun m'a laban, sabu Matigi Ala tun dimina Izirayelimɔgɔw korɔ o jateri koson. O ra, o mɔgɔw jateninw daw ma sebe masace Dawuda ta kibaroya kitabuw konɔ.

Masace ta fenmarabagaw

²⁵ Adiyeli dence Azimaveti le tun ye masace ta naforo kopaw namɔgɔ ye.

Naforo minw tun maranin be kongosow ra, ani dugubaw ra, ani dugumisenw na, ani sankasojanw konɔ, Oziyasi dence Yonatan le tun ye o naforow kow namɔgɔ ye.

²⁶ Baarden minw tun be sene ke kongo konɔ, Kelubu dence Eziri le tun ye o kow namɔgɔ ye.

²⁷ Simeyi, min be bo Rama, ale le tun ye rezenforow ta kow namɔgɔ ye.

Rezenji minw maranin tun be rezenforow ra, Zabidi min be bo Sefamu, ale le tun ye o kow namɔgɔ ye.

²⁸ Oliviyesunw, ani sikomorisun minw tun be jamana dugumayanfan na, Baali Hanani min be bo Gederi, ale le tun ye o yiriw ta kow namɔgɔ ye.

Yohasi le tun ye turu marayorow ta kow namɔgɔ ye.

²⁹ Misi minw tun be Saron beganmarayorow ra, Sitirayi, min be bo Saron, ale le tun ye o kow namɔgɔ ye.

Misi minw tun be kenegbeyorow ra, Adilayi dence Safati le tun ye o kow namɔgɔ ye.

³⁰ Obili min tun ye Sumayila ta mɔgɔ do ye, ale le tun ye nɔgɔmew korosibagaw ta namɔgɔ ye.

Yedeya min tun be bo Meronoti, ale le tun ye falimusow korosibagaw ta namɔgɔ ye.

³¹ Yazizi min tun ye Hagirika ye, ale le tun ye sagakuruw, ani bakuruw korosibagaw ta namɔgɔ ye.

Ayiwa, o mɔgɔw bee le tun ye masace Dawuda ta borofenw kow namɔgɔw ye.

Masace ladibagaw

³² Yonatan min tun ye Dawuda belence ye, ale tun ye masace ladibaga ye; mɔgɔ hakiritigiba tun lo. Ale le tun ye masace ta seberikebaga; ale le fana tun ye masace dencew karanbaga ye, ale ni Hakimoni dence Yeyeli.

³³ Ahitofeli fana tun ye masace ladibaga do ye. Arikikace Husayi, ale tun ye masace tericesobe ye. ³⁴ Benaya dence Yehoyada le nana sigi Ahitofeli no ra, ale ni Abiyatari. Yohabu le tun ye kerekejama kuntigiba ye.

28

Dawuda k'a dence ladi Alabatosoba lori ko ra

¹ Dawuda ka Izirayeli jamana namɔgɔw bee lajen Zeruzalemu, ani a maraw ta kuntigiw, ani masace ta baardenw kuntigiw, ani kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, ani minw be ce keme keme kunna, ani a ta fenmarabagaw kuntigiw, ani masace ni a dencew ta beganmarabagaw kuntigiw, ani masaso ta fagamaw, ani kerekecafariw, ani ce barakamanw bee. ² O ko, masace Dawuda wurira ka lo a sen fla kan, k'a fo o ye ko: «Ne balemaw, ani ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn. A tun be ne jusu ra ka so do

lɔ, min bɛ se ka kɛ Matigi Ala ta jɛnɔɔɔɔnya kɛsu* blayɔɔ ye, ani ka ke an ta Ala ta senblayɔɔ ye. Ne tun bɛ ne yɛrɛ labenna o baara le kama. ³ Nka Ala k'a fɔ ne ye ko: <Ele man kan ka so lɔ ne tɔɔ ra, sabu ele ye kerekebaga le ye; i ka mɔɔ faga.>

⁴ «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka ne panawoloma ne face ta somɔɔw bɛɛ cɛ ra, ka ne kɛ Izirayeli masacɛ ye tuma bɛɛ; sabu a ka Zuda ta gba le panawoloma k'a sigi gba tɔw kunna. O kɔ, a ka ne face ta gba panawoloma ka bɔ Zuda ta gba ra; o kɔ, a sɔnna ka ne panawoloma ka bɔ ne face dence tɔw ra, ka ne sigi masaya ra Izirayeli jamana bɛɛ kunna. ⁵ Matigi Ala ka dence caman di ne ma fana; nka ne dencew bɛɛ ra, a ka ne dence Sulemani le panawoloma k'a sigi Matigi Ala ta masaya ra Izirayeli jamana kunna.

⁶ «A k'a fɔ ne ye ko: <I dence Sulemani le bɛna ne ta batoso ni a lukɛnɛ lɔ, sabu ne k'a panawoloma k'a kɛ ne dence ye; ne yɛrɛ le bɛna kɛ a face ye. ⁷ Ni a jijara ka ne ta kumaw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama i n'a fɔ a b'a kera cogo min na bi, ne bɛna a ta masaya sabati wagati bɛɛ.> ⁸ Ayiwa, sisan Izirayelimɔɔw bɛɛ lajennin na na, min ye Matigi Ala ta jama ye, ani an ta Ala min bɛ aw lamenna, ale na na, ne b'a fɛ ko aw ye Matigi Ala, aw ta Ala ta kumaw bɛɛ lamɛn, k'a sira tagama ka na, janko nin jamanɔɔman ye kɛ aw ta ye, ani aw den minw bɛna na aw kɔ fɛ, a ye to olugu fɛ cɛn ye wagati bɛɛ.

⁹ «Ele Sulemani, ne dence, i ka kan ka tugu i face ta Ala le kɔ, k'a bato ni i jusukun bɛɛ ye, ni nɔninyɔɔman ye, sabu Matigi Ala bɛ mɔɔ jusukunnakow bɛɛ sɛgɛsɛgɛ; ko o ko bɛ mɔɔ ta miiriya ra, a bɛ o bɛɛ lɔn. Ni i ka tugu a kɔ, a bɛna a yɛrɛ yira i ra; nka ni i ka bɔ a kɔ, ale fana bɛna ban i ra pewu. ¹⁰ I ka kan k'a lɔn sisan ko Matigi Ala ka i panawoloma, janko i ye so dɔ lɔ, min bɛ kɛ a ta yɔɔ saninman ye. O ra, i jija, ka baara kɛ.»

Dawuda ka Alabatoso lɔcogo yira Sulemani na

¹¹ Dawuda ka Alabatosoba bolon ni a sow tagamasiyɛnw kɛ k'a di a dence Sulemani ma, ani a naforomarayɔɔw, ani a sankasobonw, ani a bonkɔnɔw, ani jɛnɔɔɔɔnya kɛsu* datugunan ta bon. ¹² Fɛn o fɛn tun bɛ a ta miiriya ra Matigi Ala ta batoso lukɛnɛ ko ra, ani a kɛrɛfɛbonw, ani Alabatosoba ta naforomarayɔɔw, ani fɛn saninmanw blayɔɔw, a ka o bɛɛ tagamasiyɛn kɛ k'a di a ma. ¹³ A ka sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔɔw ta jɛnkuruw yira a ra, ani baara o baara tun ka kan ka kɛ Matigi Ala ta so kɔnɔ, ani Matigi Ala ta so ta baarakɛminanw bɛɛ. ¹⁴ Fɛn o fɛn tun ka kan ka lalaga ni sanin ye, ni a ka kɛ baara o baara kama, a ka o fɛnw bɛɛ ta sanin hakeya yira a ra; fɛn o fɛn tun ka kan ka lalaga ni warigbɛ ye, ni a ka kɛ baara o baara kama, a ka o warigbɛ hakeya yira a ra, ¹⁵ ani fitinablanan saninlamanw ni o ta fitinadagaw ta sanin hakeya, ani fitinablanan bɛɛ kelen kelen ni a fitinadagaw ta sanin hakeya, ani warigbɛ fitinablanan bɛɛ kelen kelen ni a ta fitinadagaw ta warigbɛ hakeya, ka kapa ni fitinablanan bɛɛ ta baara ye, ¹⁶ ani sarakaburuw ta tabali bɛɛ kelen kelen ta sanin hakeya, ani warigbɛ tabaliw ta warigbɛ hakeya, ¹⁷ ani sogosɔɔɔnanw ni tasaw ni daga minw tun ka kan ka kɛ ni sanin yɛrɛworo ye, olugu ta sanin hakeya, ani sanin sɛtiw bɛɛ kelen kelen ta sanin hakeya, ani warigbɛ sɛtiw bɛɛ kelen kelen ta warigbɛ hakeya, ¹⁸ ani wusunanjɛnifɛn ta sanin hakeya, o min ka kan ka lalaga ni sanin yɛrɛworo ye, ani serubɛn mɛlɛkɛ* saninlaman bisigiyaw bɛ wotoro min kɔnɔ, o serubɛn minw ka o kamanw yangan ka Matigi Ala ta jɛnɔɔɔɔnya kɛsu datugu.

¹⁹ Dawuda ko: «Matigi Ala yere boro le ka nin fenw bee sebe, janko baara o baara ka kan ka ke ka kana ni nin fenw bisigiyaw ye, ne ye hakiri soro ka o bee faamu.»

²⁰ Ayiwa, Dawuda k'a fo a dence Sulemani ye tuun ko: «I jija, i ye i ja gbeleya ka baara ke. I kana siran, i kana i fari faga, sabu Masa Ala, ne ta Ala bena ke ni i ye. A tena a boro bo i koro, a fana tena i to i kelen na, fo ka taga Matigi Ala ta so ta baaraw bee ban.

²¹ «Ayiwa, sarakalasebagaw, ani Levi ta mogow ta jenkuruw ye nin ye, olugu labenna Ala ta so ta baaraw bee kama, ani baaraden minw bee sonna baara ma, minw be se baara suguya bee ra, ani kuntigiw, ani jama bee; ni i ka min fo, o bena o le ke.»

29

Mogow ka o borofenw di Alabatoso lori kama

¹ Masace Dawuda k'a fo jama bee lajennin ye ko: «Ala ka ne dence Sulemani min kelen janawoloma, ale belen ye den le ye, a ma deri nin baara nogon na fana, k'a soro baaraba lo, sabu nin so te mogow ta ye, Masa Ala ta lo. ² Ne koni ka ne seko bee ke ka ne ta Ala ta so ta minanw laben: baara min ka kan ka ke ni sanin ye, o be ke ni sanin ye, min ka kan ka ke ni warigbe ye, o be ke ni warigbe ye, min ka kan ka ke ni siranegbe ye, o be ke ni siranegbe ye, min ka kan ka ke ni negefin ye, o be ke ni negefin ye, min ka kan ka ke ni yiri ye, o be ke ni yiri ye; onikisi lulu fana be yi, ani lulu minw bena don bon kogow ra, ani lulu finman, ani lulu cepuman suguya bee, ani kabakuru gbeman cepuman camanba. ³ Ka fara o bee kan, Ala ta so kanuya koson, ne yere ta naforo, a sanin ni a warigbe, ne be o di ne ta Ala ta so lori kama, ka o fara fen tow bee kan, ne ka minw laben ka ban Ala ta so saninman koson; ⁴ ne be Ofiri sanin toni keme di, ani warigbe yereworo toni keme fla ni bilooru, ka o lala so kogow kan; ⁵ baara minw ka kan ka ke ni sanin ye, o be ke ni sanin ye, minw ka kan ka ke ni warigbe ye, o be ke ni warigbe ye, ani baaradenw bena baara minw bee ke. Ayiwa, jon le b'a fe k'a borofen di bi a yere sago ma ni a jusukun bee ye Matigi Ala ta baara koson?»

⁶ Ayiwa, gbatigiw, ani Izirayeli ta maraw ta kuntigiw, ani kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, ani minw be ce keme keme kunna, ani masace ta baaraden kuntigiw, olugu bee ka o borofenw di o yere sago ma. ⁷ O ka sanin toni keme ni biwolonfla di, ani sanin kise waga tan, ani warigbe toni keme saba ni donnin, ani siranegbe toni keme woro nogonna, ani negefin toni waga saba ni donnin. ⁸ Luluw tun be minw fana fe, olugu ka o bla Matigi Ala ta so naforoblayoro ra; Yeyeli min tun ye Gerison ta mogow do ye, ale le tun ye o naforow marabaga ye.

⁹ Jama tun ka o fen minw di o yere sago ma, o ko ka o yere jusu diya, sabu o tun ka o fenw di o yere sago le ma ni o jusukun bee ye Matigi Ala ma. O ko ka masace Dawuda yere jusu diya kosebe.

Dawuda ta Aladaari

¹⁰ Ayiwa, Dawuda ka baraka la Matigi Ala ye jama bee lajennin na na; Dawuda ko:

«An be baraka la i ye wagati bee, ani tuma bee,
Matigi Ala, an fa Izirayeli ta Ala,

¹¹ Matigi Ala, bonya ni sebgaya ni cepa,
ani nooro ni fangatigiya ye ele le ta ye;
sabu fen o fen be sankolo konon, ani dugukolo kan,

o bæe ye i ta ye, Matigi Ala.
 Masaya fana ye ele le ta ye, Matigi Ala;
 ele le bæ fen bæe kunna.
¹² Fentigiya ni bonya bæ bo ele le fe;
 ele le bæ fen bæe kunna.
 Fanga ni sebagaya bæ ele le boro,
 ele boro le fana bæ se ka fen bæe labonya,
 ka baraka don fen bæe ra.
¹³ Sisan, an ta Ala, an bæ i fo,
 ka i tando i tɔɔ bonya koson;
¹⁴ sabu ne ye jon le ye,
 ani ne ta mɔɔw ye jon le ye,
 ko an bæ se ka fen bo an yere ra k'a di i ma?
 Fen bæe bæ bo ele le fe;
 an ka min di i ma, ele yere boro le ka o di an ma.

¹⁵ «An ye lonanw le ye i na kɔɔ, an ye temɛbagaw le ye,
 i n'a fo an bemaw bæe tun bæ cogo min na.
 An si teredaw bæ temɛ dugukolo kan
 i ko suma bæ temɛ cogo min na; jigiya te yi.

¹⁶ Matigi Ala, an ta Ala,
 an ka nin naforo caman minw bæe lajen
 ko an bæ so lo i ye i tɔɔ saninman koson,
 ele yere boro le ka o fenw bæe di an ma,
 a bæe ye i yere ta le ye.
¹⁷ Ne ta Ala, ne k'a lon ko i bæ mɔɔ jusukun segesege,
 sabu jusukun terennin le ka di i ye.
 O koson ne ka nin fenw bæe di i ma
 ne yere sago ma ni jusukun terennin le ye;
 ne fana bæ pagari k'a ye ko sisan
 i ta mɔɔ minw bæ yan,
 ko olugu fana ka o borofenw di i ma o yere sago ma.

¹⁸ Matigi Ala, an bemaw Iburahima,
 ani Isiyaka, ani Izirayeli ta Ala,
 a to nin naninyanuman
 ani nin miiriya ye to i ta mɔɔw jusukun na wagati bæe,
 k'a to i miiriya ye to o jusukun na.

¹⁹ A to ne dence Sulemani ye i ta kumaw
 ani i ta ciw, ani i ta cifoninw bæe sira tagama
 ni a jusukun bæe ye, k'a bæe ke,
 janko ne ka nin fenw bæe laben masaso min lori kama,
 a ye se ka o lo.»

Sulemani sigira masaya ra

²⁰ Dawuda k'a fo jama bæe lajennin ye ko: «Aw ye baraka la Matigi Ala ye, aw ta Ala!» Jama bæe ka baraka la Matigi Ala ye, o bemaw ta Ala. O ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma Matigi Ala na kɔɔ, ani masace na kɔɔ. ²¹ O ka ninsondiya sarakaw* bo, ka saraka jenitaw* bo Matigi Ala ye o lon dugusagbe; o ka misitoran waga kelen ke saraka ye, ani sagajigi waga kelen, ani sagaden waga kelen, a bæe ni a ta rezenji saraka*; o ka saraka caman were bo Izirayelimɔɔw bæe ye. ²² O ka domuni ke ka min o lon na Matigi Ala na kɔɔ o jusu diyaninba. O ka Dawuda dence Sulemani

sigi masaya ra a sijaga flanan na, ka turu ke a kun na Matigi Ala na korɔ, k'a ke o ta namɔgɔ ye, ka Sadoki fana ke sarakalasebaga* ye.

²³ Sulemani sigira o cogo le ra Matigi Ala ta masasiginan kan, ka ke masace ye a face Dawuda no ra; a ta masaya fana diyara a ra. Izirayelimogow bee tun be a kan mina. ²⁴ Jamana namogow, ani kerekedenw, hali masace Dawuda yere dence tow bee tun ka o yere majigi masace Sulemani ye. ²⁵ Matigi Ala ka bonyaba la Sulemani kan Izirayelimogow bee na korɔ; masace minw bee sigira masaya ra Izirayeli jamana ra a na fe, Matigi Ala k'a ta masaya dawula bonya ka teme olugu bee ta kan.

Masace Dawuda ta saya

²⁶ Ayiwa, Yese dence Dawuda tun sigira fanga ra Izirayeli jamana bee kunna. ²⁷ A ka san binaani le ke masaya ra Izirayeli jamana kunna. A ka san wolonfla ke Heburɔn, ka san bisaba ni saba ke Zeruzalemu. ²⁸ A korɔra hera ra, ka korɔya fo ka sijan sorɔ, ani naforo ni bonya. A dence Sulemani sigira masaya ra a no ra. ²⁹ Masace Dawuda ta kewalew bee, k'a ta a damina ra, ka taga a bla a laban na, o bee sebenin be flerikebaga Samawilu ta sebew konɔ, ani cira Natan ta sebew, ani flerikebaga Gadi ta sebew. ³⁰ A ta masaya ta wagati ta kow bee, ani a ta cefariya, ani fen o fen kera a yere ra, ani Izirayeli jamana ra, ani min kera jamana tow ra, o bee sebera yi.

KIBAROYAW TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

Kibaroyaw ta kitabu flanan tugura a kitabu fɔlɔ ra; a ni kitabu fɔlɔ sɛbɛcogo kera kelen ye. Kibaroyaw ta kitabu flanan bɛ masacɛ Sulemani ta masaya wagati ta kow fɔ an ye, ani Yerobohamu ka jamana sahiliyanfan mɔgɔw lamuruti cogo min na, ka wuri masacɛ Sulemani dence Robohamu kama. O kɔ, a bɛ Zuda mara ta masacɛw ta kow fana fɔ an ye. Kitabu laban na, an b'a ye ko Babilɔnikaw nana Zeruzalɛmu dugu mina, k'a halaki, ka Zuda mara mɔgɔw mina ka taga ni o ye Babilɔni. Nka o kɔ fɛ, masacɛ Sirusi nana Izirayɛlimɔgɔw labla, ko o ye sekɔ Zeruzalɛmu.

An b'a ye ko masacɛ Ezekiyasi ni masacɛ Yoziyasi kera masacɛɓumanw ye, sabu o ka Matigi Ala ta sariyaw sira tagama, ka Alapasiran don jamanadenw jusukun na, ka hera ladon jamana kɔnɔ o ta wagati ra.

Kitabu kɔnɔkɔw

Masacɛ Sulemani ta masaya damina (1.1-17)
 Masacɛ Sulemani ka Alabatosoba lɔ (2.1-7.10)
 Masacɛ Sulemani ta masaya laban (7.11-9.31)
 Jamana sahiliyanfan mɔgɔw ta murutiri (10.1-19)
 Zuda mara ta masacɛw ta ko (11.1-36.12)
 Zeruzalɛmu dugu minako (36.13-23)

Ala ka hakiritigiyaba di Masacɛ Sulemani ma (Masacɛw fɔlɔ 3.4-15)

¹ Ayiwa, Dawuda dence Sulemani ta masaya sabatira a boro kosebɛ, sabu Matigi Ala, a ta Ala tun bɛ ni a ye. O kosɔn Ala ka baraka don a ta masaya ra kosebɛ.

² Sulemani kumana Izirayeli jama bɛɛ fɛ: kɛrɛkuntigi minw bɛ cɛ waga kelen kelen kunna, ani minw bɛ cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna, ani kititigɛbagaw, ani Izirayeli jamana ɓamɔgɔ tɔw bɛɛ, ani a gbatigiw. ³ Sulemani tagara ni o jama bɛɛ ye Gabahɔn kongori yɔrɔ ra, sabu Matigi Ala ta baarden Musa tun ka o Nɔgɔnkunben fanibon* min lalaga kongokolon kɔnɔ, o fanibon tun bɛ Gabahɔn le. ⁴ Nka Dawuda tun ka Ala ta jɛnɔgɔnya kɛsu yɛrɛ ta ka bɔ Kiriwati Yeharimu, ka taga ni a ye Zeruzalɛmu; a tun ka fanibon min lalaga ka o kɛ a blayɔrɔ ye, a tun tagara a bla o yɔrɔ le ra.

⁵ Huru dence Uri, o dence Betisaleli tun ka sarakajenifɛn siranɛgeraman min lalaga, o sarakajenifɛn fana tun bɛ Gabahɔn, Matigi Ala ta fanibon ɓa fɛ. O ra, Sulemani ni jama bɛɛ tagara yi, ka taga Matigi Ala bato. ⁶ Sulemani yelenna ka taga o sarakajenifɛn siranɛgeraman kɔrɔ, Matigi Ala ɓa kɔrɔ, Nɔgɔnkunben fanibon* kɔnɔ; a ka bɛgan waga kelen kɛ saraka jenita* ye, ka o di Ala ma.

⁷ O lon su fɛ, Ala k'a yɛrɛ yira Sulemani na, k'a fɔ a ye ko: «I b'a fɛ ne ye fɛn min di i ma, o fɔ!»

⁸ Sulemani ka Ala jaabi ko: «I ka kopumanba kɛ ne face Dawuda ye, ka ne sigi masaya ra a nɔ ra. ⁹ O ra, Masa Ala, i ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a to o ye dafa, sabu i ka ne sigi masaya ra mɔgɔ minw kunna, o mɔgɔw ka ca i ko dugukolo buguri. ¹⁰ O ra, hakiritigiya ni lonniya di ne ma, janko ne ye ne tagamacogo lon nin mɔgɔw ɓa kɔrɔ. Ni o tɛ, jɔn le bɛ se ka i ta mɔgɔw mara, ka nin jama camanba nin mara?»

¹¹ Ala k'a fɔ Sulemani ye ko: «Ayiwa, i n'a fɔ o miiriya le be i jusu ra, i m'a jini ko i borofenw le ye caya, i ma naforo le daari, walama bonya, walama i juguw ta saya, i yere ma sijan le daari, fɔ hakiritigiya ni lonniya, janko ka ne ta mɔgɔw mara, ne ka i sigi masaya ra minw kunna, ¹² o ra, hakiritigiya ni lonniya bena di i ma. O dɔrɔn tɛ, ne bena i borofenw fana caya, ka naforo di i ma, ka i bonya; masace minw temena i ja fe, ani minw bena na i ko fe, olugu si tena i ta jɔgɔn sɔrɔ.»

¹³ Sulemani bɔra Nɔgɔnkunben fanibon* ja fe, Gabahɔn kongori kan, ka seko ka taga Zeruzalemu. A sigira masaya ra Izirayeli jamana kunna.

Sulemani ta naforotigiya

(Masacew fɔlɔ 10.26-29; Kibaroyaw flanan 9.25-28)

¹⁴ Masace Sulemani ka sowotorow, ani sowotorotigi dɔw jini; sowotoro waga kelen ni kemɛ naani (1 400) tun b'a fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A ka dɔw bla sowotoromaraduguw ra, ka dɔw bla Zeruzalemu, masace yere kɔrɔ. ¹⁵ Masace Sulemani ka warigbe ni sanin caya Zeruzalemu, fɔ k'a ke i ko berekoro. Sedirisunw fana cayara jamana kɔnɔ, fɔ k'a ke i ko sikomɔrisun minw be jamana dugumayanfan na. ¹⁶ Masace Sulemani ta sow tun be bɔ Misiran jamana ni Silisi jamana le ra. Masace ta jagokebaga dɔw le tun be taga o san ka na ni o ye. ¹⁷ O tun be taga sowotorow ni so minw san Misiran ka na, o sowotoro kelen songɔ tun ye warigbe kemɛ wɔrɔ; so kelen songɔ tun ye warigbe kemɛ ni bilooru. O tun be na ni so dɔw ye, ka na o fiyeere Hetikaw ta masacew, ani Sirikaw ta masacew fana ma.

¹⁸ Ayiwa, Masace Sulemani nana a fɔ ko o ye so dɔ lɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, ani ka masaso dɔ lɔ ale yere tɔgɔ ra.

2

Sulemani ka Alabatosoba lɔri ko fɔ Tiri masace ye

(Masacew fɔlɔ 5.15-32)

¹ Sulemani ka ce waga biwolonfla (70 000) ke donitabagaw ye, ka ce waga biseegi (80 000) ke kabakurulesɛbagaw ye kuruw ra, ka ce waga saba ni kemɛ wɔrɔ (3 600) ke o kuntigiw ye.

² A ka cira bla Tiri masace Huramu ma k'a fɔ a ye ko: «I ka min ke ne face Dawuda ye, ka sediriyiriw ci a ma k'a ta sibon lɔ, o jɔgɔn fana ke ne ye. ³ Ne be so dɔ le lɔra Matigi Ala tɔgɔ ra, ne ta Ala, k'a ke a batoyɔrɔ ye, janko ka wusunan kasadiman don a ye, ka burusarakaw bɔ a ye wagati beɛ, ka saraka jenitaw* bɔ, sɔgɔma ni wula fe, ani Nenɛkirilonw* na, ani karokura janagbew ra, ani Matigi Ala, an ta Ala ta janagbew beɛ ra, i n'a fɔ a ka kan ka ke Izirayeli jamana ra tuma beɛ cogo min na. ⁴ Ne b'a fe ka so min lɔ, o so bena ke so belebeleba le ye, sabu an ta Ala le ka bon ni alaw beɛ ye. ⁵ Nka jɔn le be se ka so lɔ Ala ye sa? Sankolo ni a bonya beɛ tɛ se ka Ala min labɔ, ne ye jɔn le ye ka na a fɔ ko ne be so lɔra o ye? Ne kɔni be se ka yɔrɔ dɔ le lalaga a ye dɔrɔn ka wusunan don a ye.

⁶ «O ra, sisan, ne b'a fe i ye mɔgɔ hakiriman dɔ ci ne ma, min be se ka sanin, ani warigbe, ani siranɛge, ani nɛgefin baara ke ka ja, ani min be se ka fani don gala ra k'a ke fani wulenman bisigiw ye, walama a wulenmanw yere, walama a bulamanw, ani min be se ka yiri, walama kabakuru lɛɛ k'a ke fen dɔw bisigiya ye. A bena baara ke ni ne yere ta mɔgɔ hakirimanw ye, minw be ne fe yan Zeruzalemu, ani Zuda mara yɔrɔ tɔw ra, ne face Dawuda tun ka minw jini ka bla. ⁷ Sediriyiriw, ani sipɛɛsiyiriw, ani santaliyiri dɔw fana tige Liban, ka o ci ne ma, sabu ne k'a lɔn ko i ta baaradenw be

se Liban yiriw tigeɓogo ra kosebe. Ne ta baaradenw fana bena taga fara i ta baaradenw kan. ⁸ O ye yiri caman tige ne ye, sabu ne bena so min lo, o bena ke so belebeleba numanman le ye. ⁹ I ta baaraden minw bena yiri ben, ani ka yiri tige, ne bena simankise susunin toni waga wooro (6 000), ani orize toni waga wooro (6 000), ani rezenji litiri waga keme kononton (900 000), ani turu litiri waga keme kononton (900 000) di olugu ma.»

¹⁰ Tiri masace Huramu ka sebe do ci Sulemani ma k'a jaabi ko: «Matigi Ala be a ta mogoɓo kanu, o koson a ka i ke o ta masace ye.»

¹¹ Huramu k'a fo tuun ko: «Matigi Ala baraka, Izirayeli ta Ala, ale min ka sankolo ni dugukolo dan; a ka dence hakirman le di masace Dawuda ma, min be ko lon, ani min be ko faamu, min bena so lo Matigi Ala ye, ka masaso lo a yere ye.

¹² «Ayiwa, ne be ce hakirman do blara ka taga i fe yi, min be baara lon kosebe; a togo ye ko Huramu Abi. ¹³ A bamuso ye Dan ta mogo do ta denmuso le ye. A face ye Tirika ye. A be sanin ni warigbe ni siranegbe ni negfin ni kabakuru ni yiri ta baaraw lon kosebe. A be se ka faniw don gala ra k'a na wulen, walama k'a ke bulaman ye. A ka lenfaniw, ani fani wulenmanw fana baaracogo lon. A be se ka tagamasiyen suguya bee ke. Ni baara o baara yirara a ra, a be o bee ke. A bena taga fara i yere ta baaradenw kan, ani ne matigice, i face Dawuda ta baaradenw kan.

¹⁴ «Ayiwa, ne matigice ka siman ni turu ni rezenji min ko fo, a ye o ci ka na. ¹⁵ I mako be Liban yiri hakeya min o min na, anw koni bena o tige i ye. An bena o yiriw bla kogoji kan ka o sama ji kan ka taga se fo Zafa; o ko, i yere bena na o ta ka taga ni o ye Zeruzalemu.»

¹⁶ Ayiwa, lonan min o min tun be Izirayeli jamana ra, Sulemani ka olugu bee jate tuun, a face Dawuda ta jateri ko fe. O jate benna mogo waga keme ni bilooru ni saba ni mogo keme wooro ma (153 600). ¹⁷ Sulemani ka mogo waga biwolonfla (70 000) bo o ra, ka olugu ke donitabagaw ye, ka mogo waga biseegi (80 000) ke kabakurulesebagaw ye kuruw ra, ka mogo waga saba ni keme wooro (3 600) bla o kunna ka o korosi janko o ye baara ke.

3

Alabatosoba lori (Masacew folo 6.1-38)

¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta so lori damina Zeruzalemu, Moriya kuru kan, Ala tun k'a yere yira a face Dawuda ra yoro min na. Dawuda fana tun ka o yoro le laben; o yoro tun ye Yebusikace Orinan ta simangbasikene le ye. ² A ta masaya san naaninan, a karo flanan, o karo tere flanan le ra a ka so lori damina.

³ Sulemani tun ka Ala ta so bonya hakeya ke min ye, o fle nin ye: a k'a janya ke nongon* na biwooro, k'a bonya ke nongon na mugan, ka kapa ni folofolo ta sumanikecogo ye. ⁴ Bolon min tun be so na fe, o janya tun ye nongon na mugan; o ni bon bonya bee kera kelen ye; a lo tun ye nongon na keme ni mugan. Sulemani ka sanin yereworo la a kononoyoro bee kan. ⁵ A ka siperesiyiri la bonba yere kononoyoro ra, ka soro ka sanin bee ra numanman la o kan, ka tamarosun ni joroko dow tagamasiyen ke a kan k'a negen. ⁶ A ka luluw dondon so kogow ra k'a cerna. A sanin tun ye Parivayimu sanin le ye. ⁷ A ka sanin la so fan bee ra: bonba, ani a yiriw, ani a dondaw, ani a kogow, ani a daw ta konw; o ko, o ka seruben melekew tagamasiyenw ke kogow kan.

* **3:3** 3.3 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

⁸ O kɔ, a ka yɔrɔ saninmanba lɔ; a janya tun ye nɔngɔn ja mugan, i ko so yere bonya, k'a bonya fana ke nɔngɔn ja mugan. A ka sanin bee ra numanman toni mugan la o yɔrɔ kan. ⁹ A pɔntiw gbiriya tun ye sanin garamu keme wɔrɔ. A ka sanin dɔ la bon sanfeyɔrɔ fana kan.

¹⁰ A ka seruben meleke fla tagamasiyen ke yɔrɔ saninmanba kɔnɔ, ka sanin la o kan. ¹¹ Seruben meleke fla bee kamanw janya tun ye nɔngɔn ja mugan. Seruben meleke folo ta kaman kelen tun ye nɔngɔn ja looru; o kaman kun tun be se fo so kogo dɔ ma; kama to kelen fana tun ye nɔngɔn ja looru; o kun tun be se seruben flanan ta kaman kelen kun ma. ¹² Seruben meleke flanan fana ta kaman kelen tun ye nɔngɔn ja looru; o kama kun fana tun be se fo so kogo to kelen ma; a kama to kelen fana tun ye nɔngɔn ja looru; o fana kun ni seruben meleke folo ta kaman kelen kun tun ka nɔngɔn ben. ¹³ O seruben melekew bee kamanw foninin janya tun ye nɔngɔn ja mugan. O tun ka o lɔ o senw kan, ka o paw sin so kɔnɔnɔyɔrɔ ma.

¹⁴ A ka boncɛtigefani dan ni len jese ye, a bulaman, ani a lomasaraman, ani wulenman; a ka seruben melekew tagamasiyenw fana ke a kan.

*Samasen siranegeramanw
(Masacew folo 7.13-51)*

¹⁵ A ka samasen fla lɔ so nafeyɔrɔ ra, ka o bee kelen kelen janya ke nɔngɔn ja bisaba ni looru, ka datugunan dɔ sigi o samasenw bee kelen kelen kunna; o datugunan bee kelen kelen janya tun ye nɔngɔn ja looru.

¹⁶ A ka sanin jɔrɔkɔ dow lalaga ka o bla samasenw kunna, k'a ke i n'a fo yɔrɔ saninman ta be cogo min na. A ka gerenadi yiriden bisigiya keme lalaga ka o dondon saninjɔrɔkɔw ra. ¹⁷ A ka o samasenw lolɔ Alabatoso nafeyɔrɔ le ra, ka kelen lɔ so donda kininboroyanfan na, ka to kelen lɔ a numanboroyanfan na; min be kininboroyanfan fe a ka o togo la ko Yakini, ka numanboroyanfan ta togo la ko Bohazi†.

4

Sarakajenifen ni minanba lalagacogo

¹ Masace Sulemani ka sarakajenifen dɔ lalaga ni siranege ye, k'a janya ke nɔngɔn* ja mugan, k'a bonya fana ke nɔngɔn ja mugan, k'a lɔ ke nɔngɔn ja tan.

² O kɔ, a ka siranege yeele ka minanba koorinin lalaga. A kɔnɔ bonya tun ye nɔngɔn ja tan, a lɔ tun ye nɔngɔn ja looru, a lamini tun ye nɔngɔn ja bisaba. ³ A ka misi dow bisigiya ke minanba jukɔrɔ k'a lamini, k'a ke sira fla; misi tan le tun be nɔngɔn ja kelen na, ka minanba bee lamini. A tun ka siranege yeele ka o misiw ni minanba bee le bo nɔngɔn fe negekuturu kelen ye. ⁴ Minanba tun signin be misitoran siranegeraman tan ni fla le kan. Misitoran saba tun pasinna sahiliyanfan ma, saba tun pasinna terebenyanfan ma, saba tun pasinna woroduguyanfan ma, saba tun pasinna tereboyanfan ma. O bee kɔfeyɔrɔw tun sinna nɔngɔn ma minanba jukɔrɔyɔrɔ ra. ⁵ Minanba ta negɛ bonya tun ye borotegɛ ja kelen ye. A tun k'a da kuturu k'a ke i ko jifiye, i ko yirifiyeren bisigi. Litiri waga keme ni mugan (120 000) nɔngɔn tun be se ka don minanba kɔnɔ.

⁶ A ka tasa tan lalaga; a ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe, ka o ke minankoyɔrɔw ye. O tun be saraka

† **3:17** 3.17 Yakini kɔrɔ ye ko: Ala be baraka di; Bohazi kɔrɔ ye ko: fanga be Ala le ra. * **4:1** 4.1 Nɔngɔn ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

jenitaw* ta minanw ko o yɔrɔ le ra. Minanba koorinin ta ji tun blara sarakalasebagaw yere ta saninyari le kama.

Alabatoso ta minan tɔw
(Masacew fɔlɔ 7.40-41)

⁷ A ka saninfitinadaga tan lalaga, ka kaɲa ni Ala ta cifɔnin ye; o ka o bla Alabatoso kɔnɔ. O ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe. ⁸ A ka tabali tan lalaga ka o bla Alabatoso kɔnɔ, ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe. O ka jifiye keme lalaga ni sanin ye. ⁹ A ka sarakalasebagaw ta lukene lɔ, ani lukeneba, ani lu dondaw, ka siranegɛ la a konw kan. ¹⁰ A ka minanba koorinin bla so kininboroyanfan fe, woroduguyanfan ni tereboyanfan ce. ¹¹ A ka negedagaw fana lalaga, ani buguricenaw, ani jifiyew.

A kera ten, masace Sulemani tun ka baara minw bee di Huramu ma Ala ta batoso ko ra, a ka o bee ke: ¹² samasen fla, ani a datugunan koorinin fla minw be bla samasen fla kunna, ani jo bisigi fla minw be bla samasenw sanfeyɔrɔw kan, samasenw kunna; ¹³ ani gerenadi yiriden bisigiya keme naani minw dulondulonnin be jo fla ra; yiriden sira fla tun be jo bee kelen kelen na, samasenw sanfeyɔrɔw kunna. ¹⁴ A ka wotorow fana lalaga, ani tasaba minw tun be wotorow kɔnɔ; ¹⁵ ani minanba koorinin kelen, ani misitoran tan ni fla, minanba siginin be minw kan; ¹⁶ ani negedagaw, ani buguricenaw, ani sogosogɔnanw.

Huramu Abi tun ka o fen minw bee lalaga masace Sulemani ye, Matigi Ala ta batoso ta baara kama, o bee tun lalagara ni siranegɛ nugunin le ye.

¹⁷ Masace tun ko o ye o siranegɛ yeele boɔ le ra, ka o fenw lalaga; o baara kera Zuriden kenegbe le ra, Sukɔti dugu ni Sereda dugu ce. ¹⁸ Sulemani tun k'a to o ka o fenw lalaga k'a caya fo o ma se k'a siranegɛ hakeya jate tuun.

¹⁹ Masace Sulemani ka Ala ta batoso ta minan tɔw bee lalaga fana: sarakabɔnan saninlaman, ani sarakaburaw tun be bla tabali minw kan, ²⁰ ani fitinadagaw ni o ta fitinaw, minw lalagara ni sanin nugunin ye; o tun ka kan ka olugu mana ka kaɲa ni Ala ta cifɔnin ye yɔrɔ saninman na fe; ²¹ ani yirifiyerenw bisigiyaw, ani fitinaw, ani tasuma lalaganan saninlamanw, min lalagara ni sanin berebere yereworo ye; ²² ani muruw, ani jifiyew, ani belenw, ani tasumabɔnanw, minw lalagara ni sanin nugunin ye, ani so kɔnɔnɔyɔrɔ ta kon min lalagara ni sanin ye, min be yɔrɔ saninmanba donda ra, ani min be Alabatoso yere donda ra.

5

Jenɲogɔnya kesu blara Alabatoso kɔnɔ
(Masacew fɔlɔ 8.1-13)

¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta batoso baaraw bee ke ka ban tuma min na, a face Dawuda tun ka fen minw bla danna Ala ye, warigbew, ani saninw, ani minan tɔw, a tagara o fenw bee bla Ala ta batoso natoroblayɔrɔ ra. ² O ko, masace Sulemani ka Izirayeli cekɔrobaw, ani maraw ta kuntigiw, ani a gbatigiw bee lajen Zeruzalemu, ka na Matigi Ala ta jenɲogɔnya kesu* ta ka bo Dawuda ta masabonba* kɔnɔ, min ye Siyon ye.

³ Izirayeli cew bee nana lajen masace Sulemani kɔrɔ, san karo wolon-flanan na, panagbe wagati ra.

⁴ Izirayeli cekɔrobaw bee nana. Levi* ta mogow ka jenɲogɔnya kesu ta.

⁵ O ka jenɲogɔnya kesu ta, ani Nɔgɔnkunben fanibon, ani fen saninman

minw bεε tun bε fanibon kɔnɔ. Sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔw le ka o fεnw ta ka taga. ⁶ Masace Sulemani, ani Izirayelimɔgɔ minw bεε tun nana lajen a kɔrɔ, o bεε tun bε jenɔgɔnya kesu ja fε; a cayakojuju fε, mɔgɔ ma se k'a jate k'a da lon.

⁷ O ra, sarakalasebagaw* tagara ni Matigi Ala ta jenɔgɔnya kesu ye, ka taga a bla a blayɔrɔ ra, Alabatosoba kɔnɔɔyɔrɔ ra, yɔrɔ saninmanba kɔnɔ, seruben melekew kamanw jukɔrɔ; ⁸ sabu seruben melekew kamanw tun foninin bε jenɔgɔnya kesu blayɔrɔ kunna. O kamanw tun ka jenɔgɔnya kesu ni a berew bεε datugu. ⁹ O tun ka berew janya, k'a ke fɔ mɔgɔ tun bε se ka to yɔrɔ saninman kɔnɔ, yɔrɔ saninmanba donda ra k'a ye; nka mɔgɔ tun tε se ka to kenε ma k'a ye. O fεnw tora o yɔrɔ le ra yi fɔ bi.

¹⁰ Foyi werε tun tε jenɔgɔnya kesu kɔnɔ ni kabakuru walaka fla tε; Musa le tun ka o bla a kɔnɔ Horebu kuru yɔrɔ ra, wagati min Matigi Ala tun ka jenɔgɔnya don ni Izirayelimɔgɔw ye, o bɔtɔ Misiran.

¹¹ Ayiwa, sarakalasebagaw nana bɔ yɔrɔ saninmanba kɔnɔ. O y'a sɔrɔ sarakalasebaga min o min tun bε yi, olugu bεε tun ka o yere saninya; hali sarakalasebagaya da tun ma se minw ta jenkuru ma, o bεε tun ka o yere saninya.

¹² Levi* ta mɔgɔ minw bεε tun ye fɔrifentigiw ye, Asafu, ani Heman, ani Yedutun, ani o dencew ni o balemaw, olugu bεε tun ka lenfanijumanw don, ka lɔ sarakajenifen terebɔyanfan na ni o ta siranegetegere ye, ani o ta koraw, ani o ta gɔniw ye o boro. Sarakalasebaga kemε ni mugan fana tun bε ni o ye, olugu tun bε buruw fiyera. ¹³ Burufiyebagaw, ani dɔnkirilabagaw nana jen ka dɔnkiri la ɔgɔn fε, ka o kan ke i ko mɔgɔ kelen, ka Matigi Ala tando, k'a bonya. Burufiyebagaw, ani siranegetegere fɔbagaw, ani fɔrifenfɔbaga tɔw fana ka o ta fɔrifεnw fɔ; o ka o kanw kɔrɔta ka Matigi Ala tando, ka dɔnkiri la Ala ye, k'a fɔ ko:

«A ka ɔi,

a ta numanya tε ban ka ye!»

O ka o fɔ minke, sankaba dɔ ka Matigi Ala ta so fa, fɔ ¹⁴ sarakalasebagaw ma se ka to so kɔnɔ ka o ta baara ke tuun, sankaba kosɔn; sabu Matigi Ala ta nɔɔrɔ tun ka Alabatoso fa.

6

Sulemani ta kuma (Masacew fɔlɔ 8.14-21)

¹ Sulemani ko: «Matigi Ala, ele tun k'a latige ko i bε to dibiba le kɔnɔ!
² Ne ka so numanba dɔ lɔ i ye, i bεna to yɔrɔ min na, wagati bεε, ani tuma bεε!»

³ O ko, masace k'a nasin Izirayeli jama bεε lajennin ma, ka dugawu ke o ye, ka o lonin to.

⁴ A k'a fɔ ko: «Ne bε baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, sabu a da tun ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a boro ka o layiri dafa. A tun k'a fɔ a ye ko: ⁵ <Kabini lon min na ne ka ne ta mɔgɔw labɔ Misiran jamana ra, ne tun ma dugu si panawoloma Izirayeli ta gbaw si ra, k'a fɔ ko o ye so lɔ, ne tɔgɔ bε se ka sigi yɔrɔ min na; ne fana tun ma mɔgɔ si panawoloma, ka o ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw namɔgɔ ye. ⁶ Nka ne nana Zeruzalemu le panawoloma, ka ne tɔgɔ la o dugu ra, ka Dawuda panawoloma k'a ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta namɔgɔ ye.>

⁷ «A kɔni tun bε ne face Dawuda jusu ra ka Alabatosoba dɔ lɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔgɔ ra. ⁸ Nka Matigi Ala k'a fɔ ne face Dawuda ye, ko: <I

n'a fɔ a bɛ i jusu ra ka so dɔ lɔ ne tɔgɔ ra, o miiriya min bɛ i jusu ra o ka ni. ⁹ Nka ele le tena o so lɔ. I dence, min ye i yere woroden ye, o le bɛna o so lɔ ne tɔgɔ ra.»

¹⁰ «Ayiwa, Matigi Ala tun ka layiri min ta, a ka o dafa. Ne nana kɛ ne face Dawuda nɔ ra, ka sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na; ne ka o so lɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔgɔ ra. ¹¹ Matigi Ala ka jɛnɔgɔnya min don ni Izirayelimɔgɔw ye, o jɛnɔgɔnya kitabu bɛ kɛsu min kɔnɔ, ne ka o kɛsu bla o so kɔnɔ.»

*Sulemani ka Ala daari
(Masacew fɔlɔ 8.22-53)*

¹² Ayiwa, masace Sulemani lɔra Matigi Ala ta sarakajenifen na fɛ, k'a nasin Izirayeli jama bɛɛ ma, k'a boro fla kɔrɔta san fɛ. ¹³ A tun ko o ye tintin dɔ lalaga ni siranege ye, lukene cɛmance ra, k'a janya kɛ nɔngɔn* na looru, k'a bonya fana kɛ nɔngɔn na looru, k'a lɔ kɛ nɔngɔn na saba. Sulemani tun lɔra o tintin le kan. A nana a kinbiri gban, Izirayeli jama bɛɛ lajennin na kɔrɔ, k'a boro fla kɔrɔta san fɛ, ¹⁴ k'a fɔ ko:

«E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala! Ele bɔɔgɔnko Ala tɛ san fɛ, walama dugukolo kan. I ta jɔn minw bɛ i ta siraw tagama ka na ni o jusukun bɛɛ ye, i bɛ to jɛnɔgɔnya ra ni olugu ye ka kopuman kɛ o ye. ¹⁵ O ra, i tun ka min fɔ i ta jɔnce ye, min ye ne face Dawuda ye, i ka o kɛ. I yere da tun ka o layiri min ta a ye, i yere boro ka o le dafa bi.

¹⁶ «Ayiwa, sisan Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka layiri min ta i ta jɔnce ye, min ye ne face Dawuda ye, o layiri dafa a ye. I tun k'a fɔ a ye ko: «I dence dɔ bɛna sɔrɔ tuma bɛɛ, min bɛna sigi masaya ra ne na kɔrɔ, Izirayelimɔgɔw kunna, ni o kɔni ka o tagamacogo kɔrɔsi, ka ne ta sariyaw sira tagama ka na, i ko ele yere k'a tagama cogo min na.»

¹⁷ «Ayiwa, sisan, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka o kuma min layiri ta i ta jɔnce Dawuda ye, a to o kuma ye kɛ can ye!

¹⁸ «Nka yala can yere ra Ala bɛ se ka to dugukolo kan yan ni adamadenw ye wa? Sankolo ni a bonya bɛɛ lajennin, ni Ala ma se ka kun o kɔnɔ, o tuma ne ka nin so min lɔ, o bɛna mun le na sa? ¹⁹ O bɛɛ n'a ta, Matigi Ala, ne ta Ala, i toro malɔ i ta jɔnce ta daarikan ni a ta makarikan na; i ta jɔnce kulekan ni a ta daarikan lamɛn. ²⁰ I janto nin so ra su ni tere; sabu i k'a layiri ta ko i tɔgɔ bɛna sigi nin yɔrɔ le ra. I ta jɔnce bɛ daariri min kɛra nin yɔrɔ ra, o lamɛn!

²¹ «Ni i ta jɔnce ni i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw, ka o nasin nin yɔrɔ ma ka daariri kɛ tuma o tuma, i ye sɔn ka o ta makarikanw lamɛn. I ye to i sigiyɔrɔ ra, sankolo ra, ka o lamɛn. I ye o lamɛn ka yafa o ma.

²² «Ni dɔ k'a mɔgɔɔgɔn hake ta, ni a fɔra ko o tigi ye kari o ko kosɔn, ni a ka kan ka kari i ta sarakajenifen le na fɛ nin so kɔnɔ yan, ²³ ele le bɛna to sankolo ra ka o ko lamɛn; ele yere le bɛna i ta jɔnw kiti tige, ka o ko nanabɔ. Min jarkira, i bɛ kiti ben o kan k'a ta kɛwale kunko ben a yere kan; min jo lo, i bɛ jo di o ma, k'a mina ka kɔna ni a ta terreninya ye.

²⁴ «Ni i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw nana taga kɛre ra, ni o juguw tagara se o ra, k'a sababu kɛ ko o ka i hake ta, ni o sekɔra ka na i fɛ ka na i tɔgɔ bonya, ni o ka i daari, ka makarikanw fɔ nin so kɔnɔ yan, ²⁵ i ye to sankolo ra ka sɔn ka o lamɛn. I ye i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta jurumunw yafa o ma; i ka jamana min di o ma, ani o bɛmaw ma, i ye o laseko ka na o jamana ra tuun.

* **6:13** 6.13 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka ben metere tarance le ma.

²⁶ «Ni sankolo nana datugu, k'a ke ko sanji te nana tuun, k'a sababu ke ko i ta mɔgɔw ka i hake ta, ni o ka pasin nin so ma ka i daari, ka i togo bonya, ka o ta jurumunw dabra ka na i fe, sabu o ta jurumunw ko ka o jusu kasi, ²⁷ o tuma, i ye to sankolo ra ka i ta jonw lamɛn, minw ye i ta mɔgɔw ye, Izirayelimɔgɔw; i ye o ta jurumunw yafa o ma. O ka kan ka siranuman min tagama, i ye o yira o ra, ka sanji ben i ta dugukolo kan, i ka o dugukolo min di o ma k'a ke o ta ye.

²⁸ «Ni kɔngɔ nana ben jamana kan, walama banajugu, walama simancenbanaw, walama ni jɔdomutonw, walama ni tumuwulenninw nana siman cen, walama ni Izirayelimɔgɔw juguw nana o lamini o ta dugubaw kɔnɔ, ni kojugu min o min, walama ni bana min o min ka ben mɔgɔw kan, ²⁹ ni mɔgɔ o mɔgɔ, walama i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw bee kelen kelen jusu kasira kosebe o ko ra, fo ka nimisa, ni o ka i daari, ka makarikanw fo, ka o boro sin nin so ma, ³⁰ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra yi ka o lamɛn. I ye yafa o ma, ka bee sara ka kapa ni a ta kewale ye, sabu ele ka bee kelen kelen jusukunnako lon; ele kelen le ka adamadenw bee jusukunnako lon. ³¹ Ni o kera, o bena siran i ja, ka to i ta sariyaw sira kan wagati bee, nin jamana ra, i ka min di an bemaw ma.

³² «Ayiwa, lonan minw te i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw dow ye, ni olugu do bora jamanajan do ra ka na yan, i togo ba ni i ta sebgaya ni i ta baraka bonya koson, ni a nana a pasin nin so ma ka i daari, ³³ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra k'a lamɛn. Ni o lonan ka i daari fen o fen na, i ye o ke a ye, janko dugukolo siyaw bee ye i togo lon, ka siran i ja, i n'a fo i yere ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw; o ye a lon ko ne ka nin so min lo, ko i togo le be batora nin so kɔnɔ.

³⁴ «Ni i ta mɔgɔw nana bo ka taga o juguw kere, ni a ka ke yoro o yoro ye, ni o ka o pasin i ta dugu ma, i ka dugu min panawoloma, ka o pasin nin so ma, ne ka nin so min lo i ye, ni o ka i daari, ³⁵ i ye to sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamɛn, ka lo ni o kunko ye.

³⁶ «Ni o ka i hake ta, sabu mɔgɔ si te yi ni min te jurumun ke, ni i dimina o korɔ ka o don o juguw boro, ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye jonya ra jamana do ra, yorojan na walama yorosurun na, ³⁷ o minana ka taga jamana min na, ni o tora yi ka o ta miiriya yelema, ni o nimisara ka makarikanw fo i ye o minabagaw ta jamana ra yi, k'a fo ko: «An ka jurumun ke, an ka ko benbari ke, an jarkira», ³⁸ ka o to o jamana ra yi, o juguw ka o mina ka taga ni o ye jamana min na, ni o sekora ka na i fe ni o jusukun bee ye, ani o nin bee ye, ka o pasin nin jamana ma, i ka jamana min di o bemaw ma, ani ka o pasin nin dugu ma, i ka nin dugu min panawoloma, ka o pasin nin so ma, ne ka min lo i ye, ni o ka i daari, ³⁹ i ye to i sigiyoro ra sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamɛn, ka lo ni o kunko ye. I ye yafa i ta mɔgɔw ma, sabu o ka i hake ta.

⁴⁰ «E, ne ta Ala, sisan, daariri o daariri be ke nin yoro ra yan, i ye sabari ka i janto an na, ka i toro malo ka o daaririw lamɛn.

⁴¹ «E, Masa Ala, sisan i wuri, i ye na i ta laganfiyayoro ra, i ni i ta jɛnɔgɔnya kesu, i ta sebgaya be min kan.

Masa Ala, i ta sarakalasebagaw ye kisiri ke o kannaderege ye; i pasiranbagaw ye jagari i ta kopumanw koson!

⁴² E, Masa Ala, i kana i ko di i ta masace ma, i ka ale min panawoloma! I ka kopumanba min layiri ta Dawuda ye, i hakiri to o ra!»

7

*Sulemani ka saraka bɔ Ala ye
(Masacew fɔlɔ 8.62-66)*

¹ Sulemani ka Ala daari ka ban tuma min na, tasuma bɔra san fɛ, ka na saraka jenitaw, ani saraka tow bɛɛ jeni; Ala nɔɔrɔ ka Alabatoso fa. ² Sarakalasebagaw ma se ka don Matigi Ala ta so kɔnɔ tuun, sabu Matigi Ala nɔɔrɔ tun ka Alabatoso fa. ³ Izirayelimɔgɔw bɛɛ na tun bɛ tasuma ni Matigi Ala ta nɔɔrɔ jigitɔ ra so kɔnɔ. O ka o kinbiri gban, ka o na biri dugu ma Alabatoso lu kenɛ ra, ka Ala bato, ka baraka la a ye k'a fɔ ko:

«A ka ni,
a ta numanya tɛ ban ka ye!»

⁴ Masace Sulemani ni jama bɛɛ ka sarakaw bɔ Matigi Ala ye. ⁵ Masace Sulemani ka saraka minw bɔ Matigi Ala ye, o kera misi waga mugan ni fla (22 000); sagaw ni baw faranin nɔgɔn kan o kera began waga kemɛ ni mugan (120 000). Masace ni jama bɛɛ ka o sarakaw le bɔ ka Ala ta batoso saninya k'a bla danna a ta baara kama. ⁶ Sarakalasebagaw tun bɛ o ta lɔyɔrɔw ra. Levi* ta mɔgɔw fana tun lɔnin bɛ ni o ta fɔrifɛnw ye o boro, o tun bɛ Matigi Ala tando ni minw ye; masace Dawuda le tun ka o fɔrifɛnw lalaga, ko o ye Matigi Ala tando ni o ye, k'a fɔ ko: «Onhɔn, a ta numanya tɛ ban ka ye!» Dawuda le tun ka o bla o fɔrifɛnw fɔri ra, ko o ye Matigi Ala tando. Sarakalasebagaw* kɔni, olugu tun lɔra Levi* ta mɔgɔw na fɛ, ka to ka buruw fiyɛ. Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun lɔnin bɛ.

⁷ Alabatoso lukɛnɛ cɛmanceyɔrɔ min bɛ Matigi Ala ta so nafɛyɔrɔ ra, Masace Sulemani ka o yɔrɔ saninya, janko ka saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* turumanyɔrɔw jeni o yɔrɔ ra, sabu a tun ka siranɛge sarakajenifɛn min lalaga, saraka jenitaw* ni siman sarakaw, ani began turumanyɔrɔw bɛɛ tun tɛ se ka jeni o sarakajenifɛn kan.

⁸ Sulemani ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ ka panagbɛ* kɛ o wagati ra, fɔ tere wolonfla. K'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fɔ Misiran kɔba kɔrɔ, jama camanba le tun nana ka bɔ o yɔrɔ bɛɛ ra.

⁹ A tere seeginan, o ka jamalajɛnba dɔ kɛ ka Ala bato; o ra, o ka tere wolonfla le kɛ sarakajenifɛn saninyari ra, ka sɔrɔ ka panagbɛ fana kɛ fɔ tere wolonfla tuun.

¹⁰ San karo wolonflanan tere mugan ni sabanan na, Sulemani ka jama labla, ko o ye taga o ta so. O jusu tun diyara, o bɛ pagarira Matigi Ala ta kopumanw bɛɛ kosɔn, a tun ka o kopuman minw kɛ Dawuda ni Sulemani ye, ani a ta mɔgɔw bɛɛ ye, minw ye Izirayelimɔgɔw ye.

*Ala k'a yɛɛ yira Sulemani na tuun
(Masacew fɔlɔ 9.1-9)*

¹¹ Ayiwa, Sulemani nana Matigi Ala ta so ni masaso lɔ ka ban. Fɛn o fɛn tun bɛ a jusu ra, ni a tun b'a fɛ k'a kɛ Matigi Ala ta so ko ra, ani a yɛɛ ta so ko ra, a ka o bɛɛ kɛ a cogo ra. ¹² Matigi Ala k'a yɛɛ yira Sulemani na su fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna i ta daariri ma; o kosɔn ne bɛna nin so panawoloma k'a kɛ ne ta sarakabɔyɔrɔ ye. ¹³ Ni ne ka na sankolo datugu, ko sanji kana ben, walama ka tɔnw bla ko o ye jamana simanw domu, walama ka banajuguw bla ne ta mɔgɔw ra, ¹⁴ ayiwa, ne ta mɔgɔw, ne tɔgɔ lara minw na, ni olugu ka o yɛɛ majigi, ka ne daari, ka jija ka ne ta nɛema jini, ni o ka o ta sirajuguw bla, ne bɛna to sankolo ra ka o lamɛn, ka o ta jurumunw yafa o ma, ka o ta jamana kenɛya. ¹⁵ Ayiwa, k'a ta bi ra, daariri

* 7:8 7.8 O panagbɛ tun ye gbatakɔrosigi panagbɛ le ye.

o daariri bena ke nin yoro ra yan, ne bena ne janto aw ra, ka ne toro malo ka o daaririw lamen. ¹⁶ Sisan, ne ka nin so panawoloma, k'a saninya k'a bla, janko ne togo ye ke a kan wagati bee; ne bena ne janto nin so ra wagati bee; ne hakiri fana bena to a ra wagati bee. ¹⁷ Ni ele koni ka tagama ne na koro i n'a fo i face Dawuda k'a ke cogo min na, ani ne ka min fo i ye, ni i ka o ke, ni i ka ne ta cifoninw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama, ¹⁸ ne bena i ta masaya sabati, i n'a fo ne tun ka jennogonya don ni i face Dawuda ye cogo min na, k'a fo ko mogo do bena soro a ta denw na tuma bee min bena sigi a no ra, ka ke Izirayelimogow namogo ye.

¹⁹ «Nka ni aw koni ka aw yere mabo ne ra, ka aw ko don ne ta cifoninw, ani ne ta kumaw ra, ne ka minw yira aw ra, ni aw tagara ala werew le bato, ka aw kinbiri gban olugu koro, ²⁰ o tuma ne ka nin jamana min di aw ma, ne bena aw mina ka aw labo o jamana ra; ne ka nin so min fana saninya ka ne togo la a ra, ne bena ban o so ra, k'a to mogo bee ye aw togo don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma siya tow bee ce ra. ²¹ O ra, nin so ni a bonya bee, ni mogo o mogo nana ke teme ye a koro, o tigi bena kabakoya, k'a fo ko: <Mun koson Matigi Ala ka nin ko jagon ke nin jamana ra, ani nin so ra de?> ²² Mogo bena o jaabi ko: <O ka o ko don Matigi Ala ra, o bemaw ta Ala min tun ka o labo Misiran jamana ra; o tagara ala werew ko ka taga o kinbiri gban olugu koro ka o bato. O koson a ka nin kojuguw bee lase o ma.> »

8

Sulemani ta baara tow (Masacew folo 9.10-28)

¹ Sulemani ka san mugan le ke Matigi Ala ta batoso ni ale yere ta so lori ra. ² O ko, Huramu tun ka dugu minw di a ma, a ka o duguw lo kokura, ka Izirayelimogo dow bla o duguw konon.

³ O ko, Sulemani tagara Hamati Soba dugumogow kere, ka o ta dugu mina. ⁴ Tadimori dugu min be kongokolon fan na, a ka o fana lo kokura; a ta fenmarayorow tun ye dugu minw ye Hamati mara ra, a ka o duguw fana lo kokura. ⁵ Beti Horon dugu min be sanfeyoro ra, ani Beti Horon dugu min be jigijigi ra, a ka o duguw lo, ka o ke dugu barakamanw ye, ka kogow ke ka o lamini, ka sogonanw ke a dondaw ra ni negeberew ye. ⁶ A ka Balati dugu fana lo, ani a ta fenmaraduguw bee, ani a tun be a ta sowotorow ni a ta sow mara dugu minw na. A tun b'a fe ka baara o baara ke, a ka o bee ke Zeruzalemu, ani Liban, ani a ta fanga tun be jamana min o min kan.

⁷ Siya dow tun be yi, olugu tun te Izirayelimogo dow ye. Olugu tun ye Hetikaw, ani Amorikaw, ani Perezikaw, ani Hevikaw, ani Yebusikaw ye. ⁸ O siyaw ta durujaw le tun tora jamana konon, sabu Izirayelimogow tun ma olugu halaki. Sulemani ka o mogo le bla jagboyabaaraw ra; o tora o le ra fo ka na se bi ma. ⁹ Sulemani ma son ka Izirayelimogo si bla jagboyabaara ra. A ka o bla kerekedenya le ra. A ka dow ke kerekeden dow kuntigiw ye, ka dow ke a ta jamana namogow ye, ka dow ke a ta sowotoro kuntigiw ye, ka dow ke a ta sowotorotigiw ye. ¹⁰ Masace Sulemani ta baaraden kuntigiw le tun ye olugu ye; o tun ye ce keme fla ni ce bilooru. Olugu le tun siginin be jamana kunna.

¹¹ Sulemani nana Farawona denmuso labo Dawuda ta masabonba konon; a tun ka so min lo a ye, a tagara a bla o so konon, sabu Sulemani tun b'a fora ko ale ta muso man kan ka to Izirayeli masace Dawuda ta masabonba

kɔnɔ, ko sabu ni Matigi Ala ta jenɔgɔnya kɛsu ka se yɔrɔ o yɔrɔ, ko o yɔrɔ saninyanin lo.

Sulemani ka saraka minw bɔ Ala ye

¹² Sulemani tun bɛ to ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ye, Matigi Ala ta sarakajenifen kan, a tun ka o sarakajenifen min lo Alabatoso bolon nafeyɔrɔ ra, ¹³ i n'a fɔ a tun ka kan ka kɛ cogo min na, ka kapa ni Musa ta kuma ye, ko sarakaw ye bɔ Nenekirilonw na, ani karokura panagbɛw ra, ani panagbɛ saba minw bɛ deri ka kɛ san o san, minw ye burufunubari panagbɛ ye, ani simantigɛ panagbɛ, ani gbatakɔrsigi panagbɛ. ¹⁴ A ka sarakalasebagaw sigisigi, o bɛɛ ni o ta jenkuru, ka kapa ni o ta baaraw ye, i n'a fɔ a faɛ Dawuda tun k'a kɛ cogo min na. A ka Levi* ta mɔgɔw fana sigi ka kapa ni o ta baaraw ye; olugu ta baara tun ye Matigi Ala tandori ye, ani ka sarakalasebagaw demɛ o ta lon o lon baaraw ra. A ka dakɔrsibagaw fana sigi, ka jenkuru bɛɛ kelen kelen sigi, ka kapa ni a ta donda ye, i n'a fɔ Ala ta ciraden Dawuda tun k'a fɔ ko a ye kɛ cogo min na. ¹⁵ Dawuda tun ka ko o ko fɔ sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw ye, fɛn tɔw ko ra, ani Ala ta naforoblayɔrɔ ko ra, o ma jenge ka bɔ o kow si sira kan.

¹⁶ O ra, Sulemani k'a ta baara bɛɛ kɛ ka ban; k'a ta lon min na Matigi Ala ta so ju sigira, fɔ ka taga baara bɛɛ ban. A kɛra ten, Matigi Ala ta so baara bɛɛ banna.

¹⁷ O kɔ, Sulemani wurira ka taga Esiyɔn Geberɛ, ani Elati, kɔgɔjida ra, Edɔmu mara ra. ¹⁸ Masace Huramu k'a ta baaraden dɔw ci ka na kurun dɔw di Sulemani ma, ani baaraden dɔw; olugu tun ka kurun baara lon kɔsɛɛ. Olugu ni Sulemani ta baaradenw tagara Ofiri; o tagara sanin tɔni tan ni looru bɔ, ka na o di Sulemani ma.

9

Saba masamuso nana masace Sulemani fɛ (Masacew fɔlɔ 10.1-13)

¹ Ayiwa, Saba jamana ta masamuso nana Sulemani ko mɛn; a nana Zeruzalemu, ko a bɛna a ta hakiritigiya kɔrɔbɔ k'a flɛ ni jininkarigbɛlɛn dɔw ye. A nana ni a nɔfɛmɔgɔ caman ye; a nana ni jɔgɔmɛw ye, ani kasadiyananw, ani sanin caman, ani luluw; o tun ka o doniw la o ta jɔgɔmɛw kɔ ra ka na. Ko o ko tun bɛ a jusu ra, a nana kuma ni masace Sulemani ye o bɛɛ ra. ² A ka jininkari min o min kɛ, Sulemani k'a jaabi o bɛɛ ra. A ta jininkari si ma gbɛleya masace ma. Kuma si ma sɔrɔ ni min jaabiri ma sɔrɔ Sulemani fɛ.

³ Ayiwa, Saba jamana masamuso ka Sulemani ta hakiritigiya ye; Sulemani ka masaso min lo, a ka o fana ye. ⁴ Domuni minw bɛ kɛ masace ta so, a ka o ye; a ka jamana jamɔgɔw sibonw fana ye. Baaraden minw bɛ domuni ni minnifenw di mɔgɔw ma, a ka olugu ye; o bɛ saraka jenita* minw bɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, a ka o bɛɛ ye minke, a kabakoyara fɔ k'a dabari ban. ⁵ A ko masace ma ko: «Ka ne to ne ta jamana ra, ne ka min mɛn i ta baaraw ko ra, ani i ta hakiritigiya ko ra, o bɛɛ ye can le ye. ⁶ Nka ne tun ma la o kow ra, fɔ ne yɛrɛ na nana la a kan tuma min na. Can ra, min fora ne ye i ta hakiritigiya bonya ko ra, o tɛ hali a tarance bɔ. Ne ka min mɛn, i ta hakiritigiya tɛmɛna o bɛɛ kan pewu. ⁷ Ele ta mɔgɔw ta ka di, i ta jamana jamɔgɔw fana ta ka di, sabu olugu bɛ i kɔrɔ yan ka to ka i ta hakiritigiyakumaw lamɛn wagati bɛɛ. ⁸ Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu i ko diyara a ye, o kosɔn a ka i sigi masaya ra, ka i kɛ masace ye Matigi Ala, i ta Ala tɔgɔ ra. I ta Ala ka Izirayɛlimɔgɔw kanu; a fana b'a fɛ ka o sabati

wagati bɛɛ, o kosɔn a ka i sigi o kunna ka i ke o ta masace ye, janko i ye mɔgɔw ta kow janabo ni can ni terreninya ye.»

⁹ O kɔ, Saba jamana ta masamusu ka masace Sulemani bonya ni sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) ye, ani kasadiyananw, ani lulu camanba. A ka kasadiyanan hakeya min di masace Sulemani ma, mɔgɔ si ma na ni o jɔgɔn ye ka na a di a ma k'a ye tuun fiyewu.

¹⁰ Masace Huramu ta baardenw, ani Sulemani ta baarden minw tun tagara sanin jini Ofiri ka na ni a ye, olugu tun nana ni santaliyiri ni luluw fana ye. ¹¹ Masace Sulemani ka o santaliyiri ke ka Matigi Ala ta batoso donda yelenyɔrɔ lalaga, ani a yere ta masaso donda. A ka koraw ni gɔniw lalaga donkirilabagaw ye. O fenw jɔgɔn tun ma deri ka ye folo Zuda mara ra.

¹² Ayiwa, Saba jamana masamusu tun be fen o fen fe, ani a ka fen o fen daari, masace Sulemani ka o bɛɛ di a ma. Sulemani ka fen minw di a ma, o cayara ka teme ale masamusu yere ta fen dininw kan pewu. O kɔ, a ni a ta mɔgɔw wurira ka seko ka taga o ta jamana ra.

Sulemani ta naforotigiya

(Masacew folo 10.14-29)

¹³ Ayiwa, sanin hakeya min tun be na di Sulemani ma san o san, o tun ye sanin kilo waga mugan (20 000) ye. ¹⁴ Jagokebagaw ni fiyeerekebagaw tun be na ni min ye, o nin tun te o ra; Arabujamana masacew, ani jamana kuntigiw fana tun be na sanin ni warigbe di masace Sulemani ma.

¹⁵ Masace Sulemani ka negebennan belebele keme fla lalaga ni sanin gbasinin ye; o bɛɛ kelen kelen kera ni sanin kilo wɔrɔ wɔrɔ le ye. ¹⁶ A ka negebennan fitini keme saba fana lalaga ni sanin gbasinin ye; o bɛɛ kelen kelen kera ni sanin kilo kelen ni tarance le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o ka o negebennanw bla o bon do le kɔnɔ. ¹⁷ Masace Sulemani ka masasiganan jamijan do fana lalaga ni samarin ye, ka sanin yereworo la a yoro bɛɛ kan. ¹⁸ Yelenyɔrɔ tun be o masasiganan na, ka senlayoro woro ke a yelenyɔrɔ ra; senblayoro saninlaman do le tun noronin be masasiganan na. Borolayoro tun be a fan fla bɛɛ ra. O tun ka jara dow bisigiya lese ka o lolɔ a borolayoro bɛɛ kelen kelen koro. ¹⁹ O ka jara bisigiya tan ni fla lese ka o lolɔ masasiganan senlayorow kere fe; jara kelen tun be senlayoro kelen fan kelen na, kelen be a fan do ra. Nin masasiganan jɔgɔn tun ma deri ka lalaga jamana si ta masace ye.

²⁰ Masace Sulemani ta minninkeminanw bɛɛ tun ye sanin le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o domunikeminanw bɛɛ tun lalagara ni sanin nugunin le ye. Warigbeminan tun te a ta minanw si ra, sabu wari tun te jate fenba ye tuun masace Sulemani ta tere ra. ²¹ Jirakurunbaw tun be masace Sulemani fe; Huramu ta mɔgɔw le tun be o kuruntigiw ye. San saba o san saba, o kurunbaw tun be na ni sanin ni warigbe ni samarinw ye, ani sulaw ni makankonow ye.

²² Masace Sulemani togo bonyara ka teme dugukolo masace tow bɛɛ ta kan, a ta naforotigiya ni a ta hakiritigiya koson. ²³ Dugukolo masacew bɛɛ tun b'a fe ka masace Sulemani ye, janko Ala ka hakiritigiya min di a ma, ka o lamɛn. ²⁴ O bɛɛ tun be na ni o ta bonyaw ye ka na o di a ma: fen warigberamanw, ani fen saninlamanw, ani faniw, ani kerekeminanw, ani kasadiyananw, ani sow, ani sofaliw. A tun be ke ten le san o san. ²⁵ Somarayorow ni sowotoromarayoro waga naani (4 000) le tun be Sulemani fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A tun ka olugu bla sowotoromaraduguw ra, ka dow fana bla Zeruzalemu, ale yere koro.

²⁶ Sulemani ta fanga tun be o yoro mara masacew bee kan. K'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fo Filisikaw ta jamana ra, ani ka taga a bla fo Misiran jamana koro. ²⁷ Masace Sulemani ka warigbe caya Zeruzalemu, k'a ke i ko berekoro. Sedirisunw fana cayara jamana kono, i ko sikomorisun minw be jamana dugumayanfan na. ²⁸ Masace Sulemani ta sow tun be bo Misiran, ani jamana werew ra.

Sulemani ta saya
(Masacew folo 11.41-43)

²⁹ Ayiwa, masace Sulemani ta ko tow, a damina ni a laban, o bee fora cira Natan ta sebew kono, ani Silokace Ahiya ta cirayakumaw ra, ani ladibaga Ido ta kumaw ra, a ka kuma minw fo Nebati dence Yerobohamu ta ko ra. ³⁰ Sulemani ka san binaani le ke masaya ra Izirayeli jamana bee kunna. ³¹ O ko, a sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a face Dawuda ta masabonba kono. A dence Robohamu sigira masaya ra a no ra.

10

Robohamu ma Izirayelimogow lamen
(Masacew folo 12.1-15)

¹ Robohamu tagara Sikemu, sabu Izirayelimogow bee tun tagara lajen Sikemu ko o b'a ke masace ye. ² Nebati dence Yerobohamu ka o kuma men; o y'a soro ale tun be Misiran, sabu a tun borira masace Sulemani na ka taga dogo Misiran. A bora o le ra Misiran ka seko ka na. ³ O tagara a wele ka na. A ni Izirayeli jama bee tagara kuma Robohamu fe. O k'a fo Robohamu ye ko: ⁴ «I face koni tun ka doniba le la an kan. Nka ni ele ka son ka an bo o jagboyabaaraw ra, ani i face ka doniba min la an kan, ni i ka o doni fiyanya an kan, o tuma an bena to ka baara ke i ye.»

⁵ Robohamu ka o jaabi ko: «Ni tere saba temena, aw ye seko ka na ne fe.» Mogow wurira ka taga.

⁶ Ayiwa, cekoroba minw tun be jamana namogoya ra ni Robohamu face Sulemani ye, k'a to si ra, masace Robohamu tagara o cekorobaw fe, ka taga o nininka ko: «Aw b'a fe ne ye nin mogow jaabi cogo di le?» ⁷ Olugu kumana a fe k'a fo a ye ko: «Ni i koni ka nin mogow minako na, ka i yere ko diya o ye, ka kumaruman fo o ye, o tuma o fana bena ke i ta baardenw ye wagati bee.»

⁸ Nka Robohamu banna cekorobaw ta ladiri ma. A ni kanbelen minw tun lamona jagon fe, o minw tun be a koro, a ka olugu le nininka. ⁹ A k'a fo olugu ye ko: «Aw ko di? An ka kan ka nin mogow jaabi cogo di le? O b'a fora ko ne face ka doni min la olugu kan, ko ne ye o doni fiyanya.»

¹⁰ O kanbelen minw ni Robohamu tun lamona jagon fe, olugu ka Robohamu jaabi ko: «Nin mogow minw k'a fo i ye ko: <I face ka doni gbiriman le la an kan, nka ele ye an ta doni fiyanya>, taga o jaabi ko: <Ne borokanden fitini ka bon ni ne face soro ye! ¹¹ Aw ko, ko ne face ka doni gbiriman la aw kan, nka ne belen bena do le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbepew le ye, nka ne bena aw koro ni neggbepew le ye.> »

¹² Ayiwa, o dugusagbe flanan, Yerobohamu ni Izirayelimogow bee nana masace Robohamu fe, i n'a fo masace yere tun k'a fo o ye cogo min na, ko: «Ni tere saba temena aw ye na ne fe.» ¹³ Masace ka mogow jaabi ni kumajuguw le ye. A ma cekorobaw ta ladirikan jate. ¹⁴ Kanbelenw ka ladirikan min fo a ye, a ka o le fo mogow ye; a ko: «Ne face ka doni

gbiriman le la aw kan, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɛw le ye.»

¹⁵ O ra, jama tun bɛ min jinina masacɛ fɛ, masacɛ ma sɔn ka o jate, sabu o kow bɛɛ tun bɔra Matigi Ala yɛrɛ le ra, janko a tun ka kuma min don Silokacɛ Ahiya da ra k'a lase Nebati dencɛ Yerobohamu ma, o kuma ye kɛ can ye.

Izirayelimɔgɔw kan taranna
(Masacɛw fɔlɔ 12.16-25)

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw k'a ye ko masacɛ ma olugu lamɛn minke, o k'a fɔ masacɛ ye ko:

«An ta foyi tɛ Dawuda fɛ,
jɛnɔgɔnya foyi tɛ an ni Yese dencɛ cɛ.
Izirayelimɔgɔw, an bɛɛ ye taga an ta so!
Ele Dawuda dencɛ,
i yɛrɛ ye i janto i ta so ra sisan!»

A kera ten, Izirayelimɔgɔw tagara o ta so. ¹⁷ Izirayelimɔgɔ minw tun bɛ Zuda mara duguw ra, Robohamu sigira masaya ra olugu dama le kunna. ¹⁸ Masacɛ Robohamu k'a ye ten minke, jagboyabaaraw ta ko kuntigi min ye Hadoramu ye, a belen ka ale ci ka taga Izirayelimɔgɔw fɛ. Nka Izirayelimɔgɔw ka o bon ni kabakuru ye fɔ k'a faga. Masacɛ yɛrɛ jijara le ka don a ta sowotoro kɔnɔ ka bori ka taga Zeruzalemu. ¹⁹ O le kosɔn, Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ murutira Dawuda ta somɔgɔw kama fɔ ka na se bi ma.

11

Ala ma sɔn Izirayelimɔgɔw ye jɔgɔn kɛrɛ

¹ Ayiwa, Robohamu tagara se Zeruzalemu minke, a ka Zuda ta mɔgɔw, ani Boniyaminu ta mɔgɔw lajɛn. O kera kɛrɛkɛcɛfari waga kɛmɛ ni biseegi (180 000), ko o bɛ taga Izirayeli kɛrɛ, ka jamana bɛɛ bla ale Robohamu ta fanga kɔrɔ. ² Nka Matigi Ala kumana a ta cira dɔ fɛ, min tɔgɔ tun ye ko Semaya; Ala k'a fɔ a ye ko: ³ «A fɔ Sulemani dencɛ Robohamu ye, min ye Zuda masacɛ ye, ani Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ bɛ Zuda ni Boniyaminu ta mara ra, ⁴ ko Matigi Ala ko: <Aw kana wuri ka taga aw balemaw kɛrɛ dɛ! Aw bɛɛ ye sekɔ ka taga aw ta so, sabu nin ko bɔra ne yɛrɛ le ra.> »

Ayiwa, o ka Matigi Ala kan mina; o sekɔra, o ma taga Yerobohamu kɛrɛ tuun.

Robohamu ka dugu minw lalaga

⁵ Robohamu tun siginin bɛ Zeruzalemu le, nka a ka dugu barakaman dɔw lɔ Zuda mara ra. ⁶ A ka Betilehemu lɔ, ani Etamu, ani Tekoha, ⁷ ani Bɛti Suri, ani Soko, ani Adulamu, ⁸ ani Gati, ani Maresa, ani Zifu, ⁹ ani Adorayimu, ani Lakisi, ani Azeka, ¹⁰ ani Soreha, ani Ayalɔn, ani Heburɔn; a ka o lɔ Zuda mara ra, ani Boniyaminu ta mara ra, ka o kɛ dugu barakamanw ye. ¹¹ A ka o duguw kogow lalaga, ka jamanatigi dɔw sigi o duguw kɔnɔ, ka domunifen caman bla o kɔrɔ yi, ani turu ni rɛzɛnji. ¹² A ka nɛgɛbɛnnanw ni tamanw bla o duguw bɛɛ kɔnɔ, ka o duguw fanga bonya kɔsɛbɛ. Zuda mara ni Boniyaminu ta mara bɛɛ tun ye a ta ye.

Sarakalasebagaw nana Robohamu fɛ

¹³ Sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔ minw tun bɛ Izirayeli jamana fan bɛɛ ra, olugu nana ka bɔ o ta maraw bɛɛ ra ka na fara Robohamu kan. ¹⁴ O bɔra ka o ta duguw ni o ta bɛganmarayɔrɔw ni o ta dugukolow to yi, ka na

Zuda mara ra, ani Zeruzalemu, sabu Yerobohamu ni a dence tun ma son k'a to o ye o ta sarakalasebagaya baara ke Matigi Ala ye. ¹⁵ Yerobohamu tun ka sonnikeyoro dow lo kongoriw kunna; a yere ka sarakalasebaga dow sigi a yere ye, janko olugu ye sarakaw bo o yorow ra, ani ka ale yere ta batofenw son, a tun ka o batofen minw lalaga ka o ke bakoronin walama misiden tagamasiyenw ye.

¹⁶ Nka a tun be Izirayelimogow minw bee jusu ra ka tugu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko, olugu bora Izirayeli ta gbaw bee ra ka gban Levi* ta mogow ko, ka taga Zeruzalemu, ka taga to ka saraka bo Matigi Ala ye, o bemaw ta Ala. ¹⁷ O kera sababu ye ka Zuda mara ta masaya sabati, ka baraka di Sulemani dence Robohamu fana ma, ka se fo san saba; sabu o ka Dawuda ni Sulemani ta sira tagama k'a dan san saba le ma.

Robohamu ta musow

¹⁸ Ayiwa, Robohamu tun ka Yerimoti denmuso Mahalati furu. Yerimoti tun ye Dawuda dence do ye, a ka min soro ni a muso Abihayili ye; Abihayili tun ye Yese dence Eliyabu denmuso le ye. ¹⁹ Mahalati ka dence minw woro Robohamu ye, o tun ye Yehusi, ani Semariya, ani Zahamu ye. ²⁰ O ko, Robohamu ka Abusalon denmuso fana furu, min ye Mahaka ye. O muso ka Abiya, ani Atayi, ani Ziza, ani Selomiti woro. ²¹ Abusalon denmuso Mahaka ko tun ka di Robohamu ye ka teme a muso tow bee kan, ani a ka jonmuso minw bee ke a musow ye. Muso tan ni seegi le tun b'a fe; a tun ka jonmuso biworo ke a musow ye fana. A ka dence mugan ni seegi ni denmuso biworo le soro.

²² Robohamu tun ka loyoro folo di a muso Mahaka dence Abiya le ma, ka ale ke a balemaw bee ta pamogow ye, sabu a tun b'a fe ka ale le sigi masaya ra. ²³ A ka hakiritigiya soro k'a dence tow bee janjan ka taga Zuda ta maraw, ani Boniyaminu ta maraw bee ra, ka o sigi dugu barakamanw kon; a ka domunifen caman mara o ye, ka muso caman furu o ye fana.

12

Masace Sisaki tagara Zeruzalemu kere (Masacew folo 14.25-28)

¹ Robohamu ta masaya nana sabati tuma min na, ani ale yere nana se soro kosebe tuma min na, a ka Matigi Ala ta sariya sira tagama dabra. Izirayelimogow bee tugura a ko fana. ² Robohamu ta masaya san loorunan na, Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu kere. O kera, sabu Izirayelimogow tun ka Matigi Ala kan bla. ³ Sowotoro waga kelen ni keme fla (1 200), ani sotigi waga biworo (60 000) le tun be Sisaki fe. A nana ka bo Misiran ni jama camanba ye. Libikaw tun be o ra, ani Sukikaw, ani Etiyopikaw. ⁴ Dugu barakaman minw tun be Zuda mara ra, a ka olugu mina, ka bo yi ka taga se fo Zeruzalemu.

⁵ Ayiwa, cira Semaya tagara Robohamu ni Zuda mara pamogow fe; olugu tun tagara lajen Zeruzalemu, Sisaki pasiran koson. A ko o ma ko: «Matigi Ala ko: <Aw bora ne ko, o koson ne fana be bo aw ko, ka aw to Sisaki boro.>»

⁶ Izirayeli jamana pamogow, ani masace Robohamu ka o yere majigi; o ko: «Matigi Ala terennin lo!»

⁷ Matigi Ala nana a ye ko o ka o yere majigi minke, a k'a ta kuma lase Semaya ma tuun k'a fo a ye ko: «O ka o yere majigi minke, ne tena o halaki tuun; sani wagati donin, ne bena o bosi. Ne tena ne ta dimi ben Zeruzalemu kan tuun Sisaki sababu ra. ⁸ O bee n'a ta, o bena to Sisaki ta

fanga kɔrɔ. Ni o kera, o bena a lɔn fɛn min tɔgɔ ye ka baara ke ne ye, ani fɛn min tɔgɔ ye ka baara ke jamana wɛrɛw ta masacɛw ye.»

⁹ Misiran masacɛ Sisaki nana Zeruzalɛmu dugu kerɛ. A ka Matigi Ala ta batoso naforow ta, ani masacɛ yɛrɛ ta so ta naforow; a ka fɛn bɛɛ ta. Masacɛ Sulemani tun ka nɛgebennan saninlaman minw lalaga, a ka o ta fana. ¹⁰ Masacɛ Robohamu ka nɛgebennan siranɛgeraman dɔw lalaga, ka o bla o nɔ ra; a ka o karifa masacɛ ta so kɔrɔsibagaw kuntigiw ma, minw tun bɛ to ka masacɛ ta so donda kɔrɔsi. ¹¹ Ni masacɛ tun bɛ taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ tuma o tuma, o kɔrɔsibagaw tun bɛ na o nɛgebennanw ta ka taga ni o ye Alabatoso kɔnɔ; o kɔ, o bɛ sekɔ ni o ye o ta so.

¹² Ayiwa, Robohamu k'a yɛrɛ majigi minke, Matigi Ala ta dimi malara; a ma o halaki pewu. Kɔpuman dɔw fana tun bɛ kera Zuda mara ra belɛn.

Robohamu ta masaya laban
(Masacɛw fɔlɔ 14.21-24,29-31)

¹³ Ayiwa, Masacɛ Robohamu k'a ta fanga sabati kɔsɛbɛ Zeruzalɛmu, ka to masaya ra. A tun sigira masaya ra k'a si to san binaani ni kɛlɛn. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra Zeruzalɛmu; Matigi Ala tun ka o dugu le panawoloma Izirayeli ta maraw bɛɛ ra, k'a tɔgɔ sigi o yɔrɔ ra. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Naama. Amɔnka tun lo. ¹⁴ A ka kojugu ke, sabu a ma tugu Matigi Ala kɔ ni a jusukun bɛɛ ye.

¹⁵ Ayiwa, Robohamu ta kɛwalew bɛɛ, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow bɛɛ sɛbera cira Semaya ta sɛbɛw kɔnɔ, ani ladibaga Ido ta buruju kitabu kɔnɔ. Kerɛ tun bɛ Yerobohamu ni Robohamu cɛ wagati bɛɛ.

¹⁶ O kɔ, Robohamu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dencɛ Abiya sigira masaya ra a nɔ ra.

13

Zuda masacɛ Abiya ta wagati
(Masacɛw fɔlɔ 15.1-8)

¹ Masacɛ Yerobohamu ta masaya san tan ni seeginan na, Abiya sigira masaya ra Zuda mara kunna. ² A ka san saba le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalɛmu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Mikaya; Uriyeli denmuso dɔ tun lo, ka bɔ Gibeha. Kerɛ tun bɛ Abiya ni Yerobohamu cɛ. ³ Abiya nana lɔ kerɛ kama ni a ta kerɛkejama ye: cɛ barakaman waga kɛmɛ naani (400 000), a bɛɛ ye cɛfari dama. Yerobohamu fana nana lɔ a ja, kerɛ kama, ni kerɛkɛcɛ waga kɛmɛ seegi ye (800 000); o bɛɛ ye cɛfariw dama, ani cɛ barakamanw.

⁴ Abiya lɔra Efirayimu kuru dɔ kunna, min ye Semarayimu kuru ye, k'a fɔ ko: «Yerobohamu, ani aw Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ, aw ye ne lamɛn! ⁵ Aw m'a lɔn ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka jɛnɔgɔnya yɛlɛmabari le don ni Dawuda ni a ta durujaw ye, ka olugu sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna wagati bɛɛ wa? ⁶ Nka Nebati dencɛ Yerobohamu, min tun ye Dawuda dencɛ Sulemani ta baaraden ye, ale le wurira ka muruti a matigicɛ kama. ⁷ Mɔgɔ gbansan dɔw, mɔgɔ sɔnkolon dɔw fana tagara fara a kan, ka Sulemani dencɛ Robohamu kerɛ; i n'a fɔ ale tun ye denmisen ye, a ma ko lɔn, a ma se ka lɔ o ja.

⁸ «Sisan, Matigi Ala ka masaya min don Dawuda dencɛw boro, aw ko, ko aw b'a fɛ ka olugu kerɛ o kosɔn! Aw kɔni ye kerɛkejama ye, ani Yerobohamu ka misiden saninlaman minw lalaga ka o ke aw ta alaw ye, o fana bɛ aw boro. ⁹ Nka Matigi Ala ta sarakalasebaga minw ye Haruna dencɛw ani Levi* ta mɔgɔw ye, yala aw ma olugu gbɛn, ka sarakalasebaga

dɔw sigi aw yere ye i n'a fɔ siya tɔw b'a ke cogo min na wa? Aw fe, a dan ye mɔgɔ dɔ ye misitoran kapaman kelen ni sagajigi wolonfla di, ko a be ke sarakalasebaga ye, o tigi be ke sarakalasebaga dɔ ye, k'a sɔrɔ aw be saraka bɔ fen min ye, o te Ala ye.

¹⁰ «Anw kɔni, Matigi Ala le ye anw ta Ala ye; anw fana ma bɔ a kɔ fiyewu. An ta sarakalasebaga minw be saraka bɔ Matigi Ala ye, olugu ye Haruna dencew le ye; Levi ta mɔgɔw le fana be o demena baara ra. ¹¹ An be saraka jenitaw jeni Matigi Ala ye lon o lon sɔgɔma ni wula fe. An be wusunankasadiman don Matigi Ala ye. An be sarakaburuw blabla Matigi Ala na kɔrɔ tabali saninman kan. Lon o lon wula fe, an be fitina saninman ta fitinaw mana; sabu Matigi Ala, an ta Ala ka min fɔ, an be o sira le tagama. Nka aw kɔni, aw bɔra Matigi kɔ. ¹² A fe, Ala be ni anw ye; ale le be anw na. A ta sarakalasebagaw fana be ni an ye, buru kanba be olugu boro, o bena o fiye ni baraka ye aw kama. E, Izirayelimɔgɔw, aw kana Matigi Ala, aw bemaw ta Ala kere, sabu aw tena se sɔrɔ fiyewu.»

¹³ Yerobohamu k'a fɔ a ta kerekeden dɔw ye ko o ye dogo ka munumunu ka taga lɔ Zuda ta mɔgɔw kɔ fe. O ra Yerobohamu ta kerekeden tɔw tun be Zuda ta mɔgɔw na fe, k'a sɔrɔ dɔw fana tun be o kɔ fe. ¹⁴ Ayiwa, Zuda ta mɔgɔw ka o na munu k'a ye ko dɔw be olugu kerera kɔ fe, dɔw be o kerera na fe minke, o kulera ka Matigi Ala wele. Sarakalasebagaw ka ke buruw fiye ye. ¹⁵ O kera minke, Zuda ta kerekedenw ka kulew ci kere koson. O ka o kule ci minke, Matigi Ala ka Yerobohamu ni Izirayelimɔgɔw bee kere ka se di Abiya ni Zuda ta mɔgɔw ma. ¹⁶ Izirayelimɔgɔw borira Zuda ta mɔgɔw na; Ala ka o don Zuda ta mɔgɔw boro. ¹⁷ Abiya ni a ta mɔgɔw ka se sɔrɔ o kan ka mɔgɔ caman faga; o ka Izirayelimɔgɔw ta kerekɛɛfariw ce waga keme looru (500 000) le faga ni muru ye. ¹⁸ O wagati ra, Izirayelimɔgɔw majigira; Zuda ta mɔgɔw ka se sɔrɔ sabu o tun ka o jigi la Matigi Ala le kan, o bemaw ta Ala.

¹⁹ Abiya belen tugura Yerobohamu kɔ, k'a kere, ka dugu dɔw mina a ra: Beteli ni a kerefeduguw, Yesana ni a kerefeduguw, Efurɔn ni a kerefeduguw. ²⁰ Yerobohamu ma se ka baraka sɔrɔ tuun Abiya ta wagati ra. O kɔ, Matigi Ala ka tɔrɔ dɔ lase a ma, k'a faga. ²¹ Nka dɔ farara Abiya ta fanga kan. A ka muso tan ni naani le furu, ka dence mugan ni fla, ani denmuso tan ni wɔrɔ sɔrɔ.

²² Abiya ta ko tɔw, a ka min bee ke, ani a ka kuma minw fɔ, o bee sebera cira Ido ta sebew kɔnɔ.

²³ O kɔ, Abiya sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Asa sigira masaya ra a nɔ ra. Ale ta wagati ra, jamana tora hera ra fɔ san tan.

14

Zuda masace Asa ta wagati (Masacew folo 15.9-11)

¹ Ko minw ka ji, ani ko minw terennin lo Matigi Ala, a ta Ala na kɔrɔ, Asa ka o le ke. ² A ka siya were mɔgɔw ta sarakabonanw bɔ yi, ani o ta sonnikeyɔrɔ minw tun be kongoriw kan, ka o ta kabakuruanw benben, ka jo musoman Asera ta berew fana benben. ³ A k'a fɔ Zuda mara mɔgɔw ye ko o ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini, o bemaw ta Ala, k'a ta sariyaw sira tagama, ani ka to a ta kuma kan. ⁴ A ka sonnikeyɔrɔw, ani wusunandonyɔrɔw cɛn ka bɔ Zuda mara duguw bee ra. A ta wagati ra kɔni jamana tora nasuma ra.

⁵ A ka dugu barakaman dɔw lɔ Zuda mara ra, sabu jasuma tun be jamana kɔnɔ. O sanw bee kɔnɔ, mɔgɔ ma kere ke ni a ye, sabu Matigi Ala tun ka laganfiya di a ma. ⁶ A k'a fo Zuda mɔgɔw ye ko: «An ye nin duguw lɔ, ka o lamini ni kogow ye, ani sankasojanw, ka konw ni sɔgɔnanw ke dugu dondaw ra; jamana ye an ta le ye hali bi, sabu an jijara ka tugu Matigi Ala, an ta Ala kɔ. An jijara ka tugu a kɔ, a fana ka laganfiya di an ma fan bee ra.»

O ka o lori ke; o ta baara fana pana o boro.

Asa ni Etiyopikaw ta kere

⁷ Asa ta kerekejama min tun bɔra Zuda mara ra, olugu tun ye ce waga keme saba (300 000), minw tun be se ka kere ke ni negebennanba ni taman ye. Minw tun bɔra Boniyaminu ta mara ra, olugu tun ye ce waga keme fla ni biseegi (280 000), minw tun be se ka kere ke ni negebennan fitini ye, ani ka kalan bon. O bee tun ye kerekɛɛfariw le ye.

⁸ Ayiwa, Etiyopikace Zera bɔra ka na o kama ni kerekejama ce miliyon kelen ye, ani sowotoro keme saba; a nana se fo Maresa. ⁹ Asa ni a ta kerekejama fana tagara lɔ o ja; o ka lɔ kere kama Sefata kurufurance ra, Maresa kɔrɔ. ¹⁰ Asa ka Matigi Ala daari, a ta Ala; a ko: «Matigi Ala, ele be mɔgɔ barakaman deme cogo min na, i be barakantan fana deme o cogo kelen le ra. Na an deme, Matigi Ala, an ta Ala; sabu an ka an jigi la ele le kan, an fana nana ele togo le ra nin jamaba kama. Matigi Ala, ele le ye an ta Ala ye; i kana a to adamadenw ye se sɔrɔ ele kan.»

¹¹ Matigi Ala k'a to Asa ni Zuda mara mɔgɔw ka Etiyopikaw kere ka se o ra, fo o borira. ¹² Asa ni a nɔfemɔgɔw ka o gben ka taga se fo Gerari; o ka Etiyopikaw camanba faga fo ka taga o bee ban; o bee halakira Matigi Ala ni a ta kerekejama ja fe. Asa ni a ta mɔgɔw ka o borofen caman ce. ¹³ O benna Gerari kerefeduguw kan ka olugu kere, sabu Matigi Ala tun ka siranyaba bla o mɔgɔw ra; o ka o duguw fenw bee ce, sabu fen caman tun be o duguw kɔnɔ. ¹⁴ O benna beganmarayɔrɔw fana kan, ka sagaw, ani baw caman mina, ani jɔgɔmɛw; o kɔ, o sekɔra ka taga Zeruzalemu.

15

Asa ka jenɔgɔnya don ni Ala ye (Masacew folo 15.12-15)

¹ Ayiwa, Ala Nin jigira Odedi dence Azariya kan. ² A nana Asa kunben k'a fo a ye ko:

«Asa, ani aw Zudakaw bee, ani aw Boniyaminukaw bee, aw ye ne lamen! Ni aw be ni Matigi Ala ye, ale fana be ke ni aw ye; ni aw k'a ta jenɔgɔnya nini, a bena a yere yira aw ra, nka ni aw ka bo a kɔ, a fana bena bo aw kɔ.

³ «Kabini wagatijan, Ala panaman tun te Izirayelimɔgɔw fe, sarakalasebaga tun te o fe, min be o karan, sariya fana tun te o fe. ⁴ Nka ka o to o pani na, o sekɔra ka na Matigi Ala fe, Izirayeli ta Ala; o jijara ka tugu a kɔ, ale fana k'a yere yira o ra. ⁵ O wagatiw ra kɔni, mɔgɔ si tun te se ka taga yɔrɔ ra ka sekɔ a yere ma hera ra; sabu jamana tun jagamina, tɔrɔ tun benna jamana mɔgɔw bee kan. ⁶ Siya do tun be siya do kere, dugu do tun be dugu do kere, sabu Ala tun ka pani suguya bee la o kan fo ka o hakiri jagami. ⁷ Nka aw kɔni, aw ye jija, aw kana a to aw baraka ye dogoya, sabu aw be min kera aw bena o sara sɔrɔ.»

⁸ Ayiwa, Asa ka Odedi dence ta cirayakumaw men minke, o k'a ja gbeleya. A ka fen haramuninw bo Zuda mara bee ra, ani Boniyaminu mara bee ra, ani a tun ka dugu minw mina Efrayimu kuruyɔrɔw ra. Matigi Ala ta

sarakajenifen min tun be Alabatoso bolonda ra, a ka o lalaga k'a bla a no ra. ⁹ A ka Zuda ta mogow, ani Boniyaminu ta mogow bee lajen, ani Efirayimu ni Manase ni Simeyon ta mogow minw tun nana sigi o fe; sabu Izirayelimogow tow tun nana a ye ko Matigi Ala, a ta Ala be ni a ye minke, o caman tun nana, ka na to ni a ye. ¹⁰ O bee tagara jogon lajen Zeruzalemu, Asa ta masaya san tan ni loorunan na, a karo sabanan na. ¹¹ O tun ka began minw mina o juguw ra kere ra, o ka o dow ke saraka ye o lon na: misi keme wolonfla, ani saga ni ba waga wolonfla (7 000). ¹² O ka jennogonya don ni Ala ye ko o be Matigi Ala ta jennogonya jini, o bemaw ta Ala, ni o jusukun bee ye, ani o nin bee; ¹³ o ko, ko ni mogow min ma Matigi Ala ta jennogonya jini, Izirayeli ta Ala, ko o tigi ka kan ka faga, mogoba fara a fitini kan, ce fara muso kan. ¹⁴ O karira ka layiri ta Matigi Ala ye ni kanba ye, ka mankanba ci, ka siranenge buruw, ani sagajigigban buruw fiye. ¹⁵ Zuda mara mogow bee jusu diyara o layiri koson, sabu o tun k'a ke ni o jusukun bee le ye. O yere le tun k'a latige o yere sago ma, ka Matigi Ala ta jennogonya jini; Matigi Ala fana tun k'a yere yira o ra. Matigi Ala ka laganfiya di o ma fan bee ra.

¹⁶ Masace Asa ka hali a mamamuso Mahaka bo masamusoya ra, sabu ale fana tun ka batofen haramunin do lalaga jo musoman Asera togo ra. Asa ka o batofen laben, k'a karikari, ka taga a jeni Sedoron ko yoro ra. ¹⁷ Nka o bee n'a ta, sonnikeyoro minw tun be kongoriw kan, olugu ma bo Izirayeli jamana ra, k'a soro Asa tun tugura Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye, a ta tere bee ra. ¹⁸ A face tun ka fen minw di Ala ma, ani ale yere tun ka fen minw di Ala ma, minan warigberamanw, ani a saninlamanw, ani minan suguya werew, a nana o fenw bee bla Alabatoso konso.

¹⁹ O ko, kere ma ke tuun fo ka taga se Asa ta masaya san bisaba ni loorunan ma.

16

Zuda ni Izirayeli ta kere (Masacew folo 15.16-22)

¹ Asa ta masaya san bisaba ni woronan na, Izirayeli masace Bahesa tagara Zuda mara kere. A ko a be Rama dugu lamini ni kogo ye, janko mogow kana se ka bo, walama ka don Zuda masace Asa ta mara ra.

² A kera ten minke, warigbe ni sanin min tun be Matigi Ala ta batoso naforoblayoro ra, ani min tun be masaso naforoblayoro ra, Asa ka o bee ta, ka o ci Siri masace Beni Hadadi ma, min tun be Damasi, k'a fo a ye ko: ³ «A to ele ni ne ye jennogonya don, i ko ne face ni i face tun k'a ke cogo min na. A fle, ne be nin warigbe ni nin sanin ci i ma. O ra, jennogonya min tun be i ni Izirayeli masace Bahesa ce, o jennogonya cen, janko a ye faran ne ra.»

⁴ Beni Hadadi sonna masace Asa ta kuma ma. A k'a ta kerekedenw kuntigiw ci ka taga Izirayeli duguw kama. O tagara Iyon dugu kere, ani Dan dugu, ani Abeli Mayimu dugu, ani Nefitali dugu, o minw bee tun ye fenmarayorow ye. ⁵ Bahesa nana o men minke, a ka Rama dugu kogo lori dabla, ka baaraw lalo. ⁶ O ra, masace Asa ka Zudakaw bee lajen; Bahesa tun ka kabakuruw, ani yiri minw lajen Rama lori kama, o tagara o ce, ka na o ke ka Geba dugu ni Misipa dugu lo.

Ala kumana masace Asa fe

⁷ O wagati ra, flerikebaga Hanani tagara Zuda masace Asa fe, ka taga a fo a ye ko: «Ayiwa, i ka i jigi la Siri masace le kan, i ma son ka i jigi

la Matigi Ala, i ta Ala kan; o ra, Siri masace ta kerekejama bosira i boro. ⁸ Yala kerekejama le tun te Etiyopikaw, ani Libikaw fe, ani sowotorow, ani sotigi camanba wa? Nka o bee n'a ta, i tun ka i jigi la Matigi Ala kan minke, Matigi Ala ka o bee don i boro; ⁹ sabu Matigi Ala na be dununa fan bee yaala, janko minw tugunin be a ko ni o jusukunw bee ye, ka baraka don olugu ra. I ka hakirintanyako le ke nin ye; o koson k'a ta bi ra, ele bena ke kere le ra tuma bee.»

¹⁰ Ayiwa, Asa dimina flerikebaga koru; a k'a senw don nega ra, k'a bla kaso ra, sabu a tun dimina kosebe a ta kumaw koson. O wagati kelen na fana, Asa ka jamana mogu dow minako juguya.

Masace Asa ta masaya laban
(Masacew folo 15.23-24)

¹¹ Ayiwa, Asa ta kow, k'a ta a damina ra, ka taga a bla a laban na, o bee sebera Zuda ni Izirayeli masacew ta kow kitabu konu. ¹² Asa ta masaya san bisaba ni konontonnan na, bana do k'a mina a senw na. O bana juguyara kosebe. Nka hali k'a to o bana ra, a ma munu Matigi Ala fan fe; a tagara flakebagaw le fe.

¹³ O ko, Asa sara, ka taga fara a bemaw kan. A sara a ta masaya san binaani ni kelennan le ra. ¹⁴ A tun ko o ye kaburu min sogi a togo ra Dawuda ta masabonba* konu, o k'a su don yi. Turulalagabaga dow tun ka kasadiyananw, ani turu kasadiman minw lalaga, o ka o ke lanan do kan, k'a su la o kan. O ka tasumaba mana k'a sukoya ke.

17

Zuda masace Yosafati ta wagati
(Masacew folo 15.24; 22.41-45)

¹ Yosafati sigira masaya ra a face Asa no ra. A ka baraka don a yere ra ka Izirayelimogow kere. ² A ka kerekedenw bla Zuda mara dugu barakamanw konu, ka kerekuntigiw sigisigi Zuda mara ra, ani Efirayimu dugu dow ra, a face Asa tun ka dugu minw mina. ³ Matigi Ala tora ni Yosafati ye, sabu a bemace Dawuda tun ka sira min tagama folofolo, a ka o sira le ta. A ma taga Baali ta jow ko, ⁴ nka a jijara ka tugu a face ta Ala le ko, ka tugu a ta kumaw ko; a ma Izirayelimogow ta sira jagon ta. ⁵ Matigi Ala ka masaya sabati a boro; Zuda mara mogow bee tun be to ka na ni o borofenw ye ka na o di Yosafati ma. O ra, a ka naforo caman, ani bonyaba soru. ⁶ A ka Matigi Ala ta sira tagama ni a jusukun bee ye. Sonnikayoro minw tun be kongoriw kan Zuda mara ra, ani jo musoman Asera ta berew, a ka olugu bo yi.

⁷ A ta masaya san sabanan na, a ta jamana namogu minw tun ye Beni Hayili ye, ani Abidiyasi, ani Jakariya, ani Netaneheli, ani Mikaya, a ka olugu ci ka taga mogow karan Zuda mara duguw ra. ⁸ A ka Levi* ta mogow minw fana ci ni o ye, o tun ye Semaya ye, ani Netaniya, ani Zebadiya, ani Asaheli, ani Simiramoti, ani Yonatan, ani Adoniya, ani Tobiya, ani Tobi Adoniya. A ka sarakalasebaga minw fara Levi* ta mogow kan, olugu tun ye Elisama ni Yoramun ye. ⁹ Olugu tagara mogow karan Zuda mara ra ni Matigi Ala ta sariya kitabu ye o boro. O temena Zuda duguw bee ra, ka mogow karan.

¹⁰ Matigi Ala nasiran donna Zuda mara lamini jamanaw bee ra; o ma son ka kere ke ni Yosafati ye. ¹¹ Filisika dow nana bonyaw di Yosafati ma; o ka ninsongu sara a ye fana ni warigbe ye. Arabuw fana nana sagaw ni baw di a ma: sagajigi waga wolonfla ni keme wolonfla (7 700), ani bakoronin waga wolonfla ni keme wolonfla (7 700). ¹² Do le tun be farara Yosafati ta

fanga kan. A ka sankasojan dōw lō Zuda mara ra, ka dugu dōw fana lō ka o kē a ta fēnmarayōrōw ye.

¹³ A ka baaraba caman kē Zuda duguw kōnō. Kerekēden cefariw fana tun b'a fē Zeruzalemu. ¹⁴ O kerekēdenw jateda le ye nin ye, o bēē ni o ta somōgōw: Zuda ta mōgōw ra, Adina tun ye kuntigi dō ye; cefari waga kēme saba (300 000) tun bē ni ale ye. ¹⁵ Min gbanna ale ra, o tun ye Yohanan ye; ale fana tun ye kuntigi dō ye; cefari waga kēme fla ni biseegi (280 000) tun bē ni ale ye. ¹⁶ Min gbanna ale ra, o tun ye Zikiri dence Amasiya ye; ale yere le tun k'a yere di Matigi Ala ma; cefari waga kēme fla (200 000) tun bē ni a ye. ¹⁷ Boniyaminu ta mōgōw ra, Eliyada tun ye cefari dō ye; cē waga kēme fla (200 000) tun bē ni ale ye, taman ni negebennan tun bē o bēē boro. ¹⁸ Min tun gbanna ale ra, o tun ye Yezabadi ye; cē waga kēme ni biseegi (180 000) tun bē ni ale ye, o bēē labennin bē kere kama. ¹⁹ Cē minw tun bē masace ta baara, ra olugu le ye nin ye; masace yere tun ka minw sigi Zuda dugu barakamanw ra, olugu nin te o ra.

18

Yosafati ka jēnōgōnya don ni Akabu ye (Masacew fōlō 22.1-4)

¹ Ayiwa, Yosafati tun ka nāforo caman, ani bonyaba sōrō. Furu nana don a ta somōgōw ni Akabu ta somōgōw cē. ² San dama temenin kō, a tagara Akabu fē Samari. Akabu ka sagaw, ani baw, ani misi camanba faga ale ni a nōfemōgōw ye. Akabu k'a kōnōnōsu ko o ye taga Ramōti, Galadi mara ra. ³ Izirayeli masace Akabu k'a fō Zuda masace Yosafati ye ko: «Yala i bēna sōn ka taga ni ne ye Ramōti dugu kama Galadi mara ra wa?» Yosafati k'a jaabi ko: «Ne ni ele bēē ye mōgō kelen le ye, ne ta mōgōw ni i ta mōgōw bēē ye kelen ye; an bēna taga ni aw ye o kere ra.»

Mise ni cira tōw ma bēn kelen ma (Masacew fōlō 22.5-12)

⁴ Nka Yosafati ko Izirayeli masace ma ko: «Sabari, i ye Matigi Ala pininka fōlō.»

⁵ Izirayeli masace ka ciraw lajen; o tun ye cē kēme naani. A ka o pininka ko: «Yala ne ka kan ka taga Ramōti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Ciraw ko: «Masace, taga! Ala bēna dugu don i boro!»

⁶ Nka Yosafati belen ko: «Yala Matigi Ala ta cira were si te yan tuun, an bē se ka Matigi Ala pininka min sababu ra wa?» ⁷ Izirayeli masace ka Yosafati jaabi ko: «Cē kelen dōrōn le bē yi, an bē se ka Matigi Ala pininka min sababu ra. Nka a ko man di ne ye fiyewu, sabu a te ciraya kē ka kopuman si le fō ne ta ko ra ka ye fiyewu, ni kojugu dōrōn tē; Imila dence Mise lo.» Yosafati ko: «Masace, i kana o fō.» ⁸ Izirayeli masace k'a ta masaso namōgō dō wele k'a fō o ye ko: «Taga a fō Imila dence Mise ye ko a ye na yan sisan sisan.»

⁹ O y'a sōrō Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati tun ka o ta masacefaniw don; o bēē tun siginin bē o ta masasiginan kan kēne ma, Samari dugu donda ra. Ciraw bēē tun bē cirayakumaw fōra o ja kōrō.

¹⁰ Kenaana dence Sedesiyasi, ale tun ka sogogban negeraman dōw lalaga; a ko masace ma ko: «Matigi Ala ko: <I bēna taga Sirikaw tu ni nin ye, fō ka taga o bēē halaki pewu.> » ¹¹ Cira tōw bēē tun ka o kelen le fō masace ye fana, ko: «Taga Ramōti, Galadi mara ra! I bēna se sōrō o kan. Matigi Ala bēna dugu don masace boro.»

*Mise ta ciraya**(Masacew folo 22.13-28)*

¹² Ayiwa, ciraden min tun tagara Mise wele, ale k'a fo Mise ye ko: «A fe, ciraw bee benna, ka o kan ke kelen ye ka kumanuman le fo masace ye. A to i ta kuma ni o ta ye ke kelen ye de! Kumajuman fo a ye!» ¹³ Mise ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ko ni ne ta Ala nana kuma min yira ne ra, ne bena o le fo.»

¹⁴ O tagara se masace koroko minke, masace ko: «Mise, yala an ka kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Mise ko: «Aw koni ye taga faasi! Aw bena se soroko; Matigi Ala bena o don aw boro.» ¹⁵ Nka masace ko: «Ne m'a fo i ye ka ban sijaga caman ko i ye kari, ko ni i be kuma ne fe Matigi Ala togo ra, ko i ye can doron le fo ne ye wa?» ¹⁶ Mise ko o le ra, ko:

«Ne ka Izirayelimogow ye, o janjannin be kuruw kan, i ko saga minw tora o yere ma, ni gbenbaga ma soroko ra.

O koson Matigi Ala ko: «Kuntigi te nin mogow fe!

O bee ye taga o ta so, nasuma ra.» »

¹⁷ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko: «Ne m'a fo i ye wa? A te ciraya ke ka konuman si le fo ne ta ko ra, ni kojugu dama te!»

¹⁸ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, aw ye Matigi Ala ta kuma lamena sa. Ne ka Matigi Ala siginin ye a ta masasiganan kan; sankolo danfenw bee tun lonin be, dow be a kininboroyanfan fe, dow be a numanboroyanfan fe. ¹⁹ Matigi Ala k'a fo ko: «Jon le bena taga Izirayeli masace Akabu lafiri, k'a to a ye taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra, janko a ye taga sa o kere ra yi?» Danfenw bee ka o ta fo. ²⁰ Ka o to o ra, nin do bora ka na lo Matigi Ala na fe, k'a fo ko: «Ne be se k'a lafiri!» Matigi Ala k'a jininka ko: «Cogo di?»

²¹ A ko: «Ne bena bo ka taga faninyakumaw le don a ta ciraw bee da ra.» Matigi Ala ko: «Sigiya t'a ra, ele koni bena se k'a lafiri; bo i ye taga a ke ten.» »

²² Mise ko tuun ko: «Ayiwa, a kera o cogo le ra; Matigi Ala ka nin do le don ciraw bee konoko yan, min b'a to o daw be faninya le fo; sabu Matigi Ala ka kojuguba le latige ele kama.»

²³ Kenaana dence Sedesiyasi wurira o le ra ka Mise fata, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala Nin bora ne ra cogo di le, ka taga kuma ele fe?» ²⁴ Mise k'a jaabi ko: «Lon min na i bena ke bori ye ka taga dogo fo i ta bon kononoyoro ra yi, o lon le ra i bena a lon.»

²⁵ Izirayeli masace ko: «Aw ye Mise mina ka taga ni a ye dugutigi Amon ni ne dence Yohasi fe. ²⁶ Aw ye a fo o ye ko masace ko: «Aw ye ce nin bla kaso ra; aw ye to ka domuni donnin ni ji donnin doron le di a ma, fo ka taga ne kosegi ka na hera ra.» » ²⁷ Mise ko: «Ni ele koni kosegira ka na hera ra, o tuma Matigi Ala le ma a ta kuma don ne da ra.» Mise ko fana, ko: «Aw tow bee ye nin kuma lamena de!»

*Akabu sacogo**(Masacew folo 22.29-40)*

²⁸ Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati wurira ka taga Ramoti dugu kama, Galadi mara ra. ²⁹ Izirayeli masace k'a fo Yosafati ye ko ale bena fani gbansan dow don k'a yere yelema ka taga kerekeyoro ra; ko nka Yosafati ye to ni a ta masacefaniw ye. O ra, Izirayeli masace ka fani gbansan dow don a yere ra, o ka taga kere ra. ³⁰ O y'a soroko Siri masace tun k'a fo a ta sowotoro kuntigiw ye, ko o kana ben mogoko fitini kan, o kana ben mogoba kan, nka o ye ben Izirayeli masace doron le kan.

³¹ Sowotoro kuntigiw nana Yosafati ye minke, o ko: «Izirayeli masace lo.» O k'a lamini, ko o be ben a kan. Yosafati kulera ka mogow wele. Matigi Ala k'a deme, ka o mogow mabo a ra; ³² sabu sowotoro kuntigiw k'a ye ko Izirayeli masace te minke, o bora a ko.

³³ Do nana bije do bon a yere kun fe ni a ta kalan ye; o bije tagara ben Izirayeli masace ma, k'a sogo a ta negederege fan fla tuguda ra. Masace k'a fo a ta sowotoro boribaga ye ko: «Ne mandimina; sow na yelama, i ye bo ni ne ye kerekefogo ra.»

³⁴ O lon na, koni, kere gbanna kosebe. O ka Izirayeli masace mina k'a lo a ta sowotoro koni, k'a nasin Sirikaw ma, fo ka taga wula se. Terebenda ra, a sara.

19

Cira Yehu ka Yosafati jaraki

¹ Zuda masace Yosafati sekora nasuma ra ka taga a ta so, Zeruzalemu. ² Yehu min ye ladibaga Hanani dence ye, ale tagara masace Yosafati kunben k'a fo a ye ko: «Yala ka mogojugu deme, ani ka Matigi Ala koninyabagaw kanu, o bennin lo wa? Ayiwa, ele ka o ke minke, Matigi Ala dimina i koru. ³ Nka o bee n'a ta, i ka kopuman dow ke, sabu i ka jo musoman Asera ta sonnikeberew cen ka bo jamana koni, ani i jijara ka tugu Ala ko ni i jusukun bee ye.»

Yosafati ka jamana kow laben

⁴ Yosafati tora Zeruzalemu. O ko, a tagara jamana yaala, k'a ta Beri Seba, ka taga a bla fo Efirayimu kuruyorow ra; a ka mogow laseko Matigi Ala ma, o bemaw ta Ala. ⁵ A ka kititigebaga dow sigisigi jamana koni Zuda dugu barakamanw bee kelen kelen na. ⁶ A k'a fo kititigebagaw ye ko: «Aw ye aw ta baarakecogo korosi kosebe, sabu aw te kiti tigera mogow le ye; aw b'a tigera Matigi Ala le ye. Ni aw be kiti tige, ale Ala yere le bena ke ni aw ye. ⁷ Ayiwa, sisan, aw y'a to Matigi Ala nasiran ye ke aw ra. Aw ye aw ta kokecogow korosi kosebe, sabu Matigi Ala, an ta Ala te terenbariyako fe; ka mogow do fisaya ni do ye, a te o fe, ka bonyafen mina dogo ra, a te o fana fe.»

⁸ Ayiwa, o ko, Yosafati ka Levi* ta mogow, ani sarakalasebagaw, ani Izirayeli ta gbatigi dow sigi Zeruzalemu fana ka kiti tige Matigi Ala togo ra, ka mogow ta kow janabo o ni jagon ce. ⁹ A k'a fo olugu fana ye ko: «Aw ka kan ka min ke Matigi Ala nasiran na, ni kankelentigiya ye, ani jusukun kelen ye, o ye nin ye: ¹⁰ Ni aw balemaw bora o ta duguw ra ka na ni ko do ye aw fe tuma o tuma, ni a kera ko mogow le ka do faga o, walama ni Ala ta sariya ko lo o, walama ni Ala ta kuma fonin do ko lo o, walama ni Ala ta cifonin dow lo, ani a ta ci dow, aw ye mogow lasomi, janko o kana Matigi Ala hake ta, k'a to Matigi Ala ye dimi aw ni aw balemaw koru. Ni aw k'a ke ten, o tuma aw tena jaraki. ¹¹ Sarakalasebagaw kuntigi Amariya bena ke aw jamogow ye Matigi Ala ta kow ra. Sumayila dence Zebadiya, min ye Zuda mara kuntigi ye, ale bena ke aw jamogow ye masace ta kow bee ra. Levi* ta mogow bena ke ni aw ye, ka ke jamana ladibagaw ye. Aw ye jija ka baara ke; ni mogow o mogow ka ke baarajuman kebaga ye, Matigi Ala ye ke ni o tigi ye.»

20

Mohabukaw ni Amankaw tagara Yosafati kama

¹ Ayiwa, o kɔ, Mohabukaw, ani Amɔnkaw, ani Mehonika dɔw wurira ka na, ko o bɛna Yosafati kɛrɛ. ² O nana o fɔ Yosafati ye, ko: «Jamaba le bɛ nana i kama; o bɔra fɔ Kɔgɔji sanin kɔ fɛ, Edɔmu mara ra. Sisan o sera Hasason Tamari, min ye Ɛni Gedi ye.»

³ Yosafati siranna; a k'a latige ko a bɛ Matigi Ala jininka o ko ra. A ko, ko Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ye sun don. ⁴ Zuda mara mɔgɔw ka jɔgɔn lajɛn ka Matigi Ala daari, ko a ye olugu dɛmɛ; o nana ka bɔ Zuda duguw bɛɛ ra, ka na Matigi Ala daari.

⁵ Yosafati wurira ka lɔ Zuda mara jama ni Zeruzalemukaw ta jama cɛ ma, Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, lukɛnkura na fɛ, ⁶ k'a fɔ ko: «Matigi Ala, an bɛmaw ta Ala, ele le tɛ Ala ye, min siginin bɛ sankolo kɔnɔ wa? Ele ta fanga le tɛ dunupa masayaw bɛɛ kan wa? Fanga ni sebgaya bɛ i boro; mɔgɔ si tɛ se ka lɔ ele na. ⁷ An ta Ala, ele le ma nin jamana mɔgɔw gbɛn ka bɔ i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw na, ka nin jamana di i ta mɔgɔ kanunin Iburahima ta durujaw ma, k'a kɛ o ta ye wagati bɛɛ wa? ⁸ O sigira nin jamana ra, ka batoso saninman dɔ lɔ i tɔgɔ ra, k'a fɔ ko: ⁹ «Ni kojugu dɔ sera an ma, walama kɛrɛ, walama ni tɔɔrɔ dɔ ka ben an kan an ta hakɛw kosɔn, walama banajugu dɔ, walama kɔngɔ, an bɛna lɔ nin so na fɛ ele na kɔrɔ, ka kule ka i daari an ta tɔɔrɔ kosɔn; i bɛna an lamɛn ka an bɔsi, sabu i tɔgɔ bɛ nin so kan.» ¹⁰ Nka sisan Amɔnkaw, ani Mohabukaw, ani Seyiri kuruyɔrɔ mɔgɔw ye nin ye; i tun ma sɔn Izirayelimɔgɔw ye don o mɔgɔw ta jamana ra o bɔtɔ Misiran; o ra Izirayelimɔgɔw tɛmɛna o kɔrɔ, o ma o halaki. ¹¹ Ayiwa, sisan a fɛ, o nana an ta kɔnuman sara cogo min na; o ko o bɛ anw gbɛn ka bɔ jamana kɔnɔ, i ka jamana min di an ma k'a kɛ an ta ye. ¹² E, an ta Ala, i tɛ tɔɔrɔ dɔ ben o kan wa? Sabu nin jama camanba min bɛ nana an kama, baraka foyi tɛ an fɛ ka o kɛrɛ; an yɛrɛ ka kan ka min kɛ, an ma o lɔn, nka an na bɛ ele le ra.»

¹³ Ayiwa, o y'a sɔrɔ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, o ta musow, ani o ta denw, ani o ta denfitiniw bɛɛ, o bɛɛ tun lɔnin bɛ Matigi Ala na kɔrɔ.

Yahaziyeli kumana Izirayelimɔgɔw fɛ

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala Nin jigira Yahaziyeli kan jama cɛ ra; ale face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Benaya ye, Benaya face tun Yeyeli ye, Yeyeli face tun ye Mataniya ye. Ale tun ye Levi* ta mɔgɔ dɔ ye, ka bɔ Asafu ta gba ra. ¹⁵ Yahaziyeli ko: «Aw ye aw janto ne ta kuma ra, masace Yosafati ni aw Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, ani aw Zeruzalemukaw bɛɛ. Matigi Ala ko: «Aw kana siran, aw ja kana tige nin kɛrɛkejamaba kosɔn, sabu nin kɛrɛ tɛ aw ta ye, Ala ta lɔ. ¹⁶ Sini, aw ye jigi ka taga o kama. O bɛna na Hasisi yɛlɛnyɔrɔ sira fɛ; aw bɛna taga o kunbɛn kurufurance dan na, Yeruweli kongokolon na fɛ. ¹⁷ Aw tɛna kɛrɛ kɛ nin na; aw ye taga, ka taga lɔ o na fɛ dɔrɔn. Matigi Ala bɛna aw bɔsi cogo min na, aw bɛna o ye. Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw, aw kana siran, aw ja kana tige. Sini aw ye taga o kunbɛn; Matigi Ala bɛna kɛ ni aw ye.» »

¹⁸ Yosafati k'a na biri dugu ma; Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw bɛɛ ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁹ O ra, Levi* ta mɔgɔ minw bɔra Kehati ta gba ra, ani minw bɔra Kore ta gba ra, olugu wurira ka lɔ ka kɛ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tando ye ni fanga ye, ani kanba ye.

Ala ka Izirayelimɔgɔw bɔsi

²⁰ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw wurira sɔgomada joona fɛ, ka bɔ ka taga Tekoha kongokolon kɔnɔ. O bɔtɔ, Yosafati wurira ka lɔ k'a fɔ ko: «Aw ye ne lamɛn,

aw Zuda mara mɔgɔw, ani aw Zeruzalemukaw! Aw ye aw jigi la Matigi Ala kan, aw ta Ala; ni o kera, aw jigi tena tige. Aw ye aw jigi la a ta ciraw kan, ni o kera, aw bena se sɔrɔ.»

²¹ Yosafati ni a ta mɔgɔw ka jɔgɔn ye ka kuma; o kɔ, a ka mɔgɔ dɔw panawoloma janko olugu ye fani saninman dawulaman dɔw don, ka dɔnkiriw la ka Matigi Ala tando; olugu blara kerekejama na fe ka dɔnkiri la k'a fɔ ko: «Aw ye baraka la Matigi Ala ye, sabu a ta numanya te ban ka ye.» ²² Olugu ka dɔnkirila damina, ka ke Ala tando ye minke, Matigi Ala barara ka kerekejama dɔ wuri Amɔnkaw, ani Mohabukaw, ani Seyiri kuruyɔrɔ mɔgɔw kama, o minw tun nana Zuda mara kama. O kerekejama sera o ra, ²³ sabu o kera minke, Amɔnkaw, ani Mohabukaw benna Seyiri kuruyɔrɔ mɔgɔw kan, ka olugu bee faga ka ban. O ka Seyiri mɔgɔw faga ka ban minke, o gberɛgberɛ benna jɔgɔn kan sisan ka jɔgɔn faga.

²⁴ Ayiwa, mɔgɔ be to yɔrɔ min na ka kongokolon ye, Zuda mara mɔgɔw nana se o yɔrɔ ra minke, o ka o na munu ka jama fle; o ka suw dɔrɔn le lalanin ye dugu ma. Mɔgɔ si tun ma bɔsi. ²⁵ Yosafati ni a ta mɔgɔw tagara o mɔgɔw borofenw ce. O ka fen suguya caman sɔrɔ yi: naforow, ani faniw, ani fen dawulamanw. O ka fen minw ce, o cayakojugu fe, o ma se ka taga ni a bee ye. O ka tere saba le ke o fenw cɛri ra, sabu fen camanba tun lo. ²⁶ A tere naaninan, o tagara lajen Beraka kenɛgbeyɔrɔ ra; o ka baraka la Matigi Ala ye o yɔrɔ ra. O kosɔn, fɔ ka na se bi ma, o yɔrɔ tɔgɔ lara ko Beraka* kenɛgbe.

²⁷ Ayiwa, o kɔ, Yosafati blara Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw na; o nagarininba sekɔra ka taga Zeruzalemu, sabu Matigi Ala tun ka o bɔsi o juguw boro, ka o jusu fa nagari ra. ²⁸ O nana don Zeruzalemu ni gɔnifɔkanw ni korafɔkanw ni burufiyekanw ye; o tagara fɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

²⁹ Matigi Ala ka Izirayeli juguw kere cogo min na, jamana tɔw ka o ko men minke, Alapasiran donna olugu bee ra.

³⁰ Ayiwa, Yosafati ta jamana tora hera ra, sabu a ta Ala tun ka laganfiya di a ma fan bee ra.

*Yosafati ta masaya laban
(Masacew fɔlɔ 22.41-51)*

³¹ Yosafati sigira masaya ra Zuda mara kunna. A sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni looru; a ka san mugan ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Azuba; Sili denmuso le tun ye ale ye. ³² A k'a face Asa ta sira le ta; a ma jenge ka bɔ o sira kan. Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, a ka o le ke. ³³ Nka o bee n'a ta, sɔnnikeyɔrɔ minw tun be kongoriw kan, olugu tun ma bɔ yi; mɔgɔw tun ma tugu o bemaw ta Ala kɔ ni o jusukun bee ye hali bi.

³⁴ Ayiwa, Yosafati ta ko tɔw, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow sebera Hanani dence Yehu ta kibarow kitabu kɔnɔ; o kow le sebera fana Izirayeli masacew ta kitabuw kɔnɔ.

³⁵ O kɔ, Zuda masace Yosafati ka jen siri ni Izirayeli masace Ahaziya ye, k'a sɔrɔ ale kewale tun ka jugu. ³⁶ A ka jen siri ni a ye ka jirakurun dɔw lalaga, minw tun ka kan ka taga Tarisisi. O ka o kurunw lalaga Esiyɔn Geberi. ³⁷ O tuma ra, Dodava dence min ye Eliyezɛri ye, ni a tun be bɔ Maresa, ale ka ciraya ke Yosafati kama, k'a fɔ ko: «I ka jen siri ni Ahaziya ye minke, Matigi Ala bena i ta baara cen!» A kera ten, o kurunw cenna; o ma se ka taga Tarisisi tuun.

* **20:26** 20.26 Beraka kɔrɔ ye ko: barakalari.

21

¹ Ayiwa, o kɔ, Yosafati sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Yoram u sigira masaya ra a nɔ ra.

Masace Yoram u ta wagati (Masacew flanan 8.16-24)

² Balemace dɔw tun be Yoram u fe, o bee tun ye Yosafati dencew ye. Olugu le tun ye Azariya ni Yeyeli ni Jakariya ni Azariya, ani Mikayilu ni Sefatiya ye. Olugu bee le tun ye Izirayeli masace Yosafati dencew ye. ³ O face tun ka fen caman di o ma: warigbe, ani sanin, ani fen dawulamanw; a tun ka dugu barakaman dɔw fana di o ma Zuda mara ra. Nka a ka masaya di Yoram u le ma, sabu ale le tun ye dence folo ye.

⁴ Tuma min na Yoram u sigira a face nɔ ra masaya ra, a k'a ta fanga sabati tuma min na, a k'a balemacew bee faga ni kerekemuru ye, ani Izirayeli kuntigi dɔw.

⁵ Yoram u sigira masaya ra ka a si to san bisaba ni fla; a ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ⁶ A ka Izirayeli masacew ta siraw le tagama, i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu a tun ka Akabu denmuso do le furu. A ka kojugu ke Matigi Ala na koro. ⁷ Nka Matigi Ala tun ka jennogonya min don ni Dawuda ye, a ma son ka Dawuda ta so halaki o jennogonya koson, sabu a tun ka layiri ta Dawuda ye ko a bena a ta somogo do to masaya ra wagati bee.

⁸ Yoram u ta masaya wagati le ra, Edomukaw murutira, ka masace do sigi o yere kunna, ko o te to Zuda ta fanga koro tuun. ⁹ O ra, Yoram u wurira ka taga o ko ni a ta kerekuntigiw ni a ta sowotorow bee ye. A bora su fe ka taga ben Edomukaw kan, k'a soro olugu tun ka ale ni a ta sowotorotigiw bee lamini. ¹⁰ A kera ten, Edomukaw murutira, ka ban Zuda ta fanga ma fo bi. O wagati kelen na, Libina mogow fana murutira, ka ban Zuda ta fanga ma; o kera, sabu Zuda mara mogow tun bora Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala ko.

¹¹ Nka Yoram u ma dan o ma; a ka sonnikeyoro dɔw ke Zuda kuruyoro ra, k'a to Zeruzalemukaw bora Ala ko, ka taga batofen werew bato; a ka Zuda mara mogow fana lafiri ka o bla kojugu ra.

¹² O le ra cira Iliya* ka sebe do ke k'a ci Yoram u ma, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala, i bɛmace Dawuda ta Ala ko: <Ele ma i face Yosafati ta sira tagama, i ma Zuda masace Asa fana ta sira tagama; ¹³ i ka Izirayeli masacew ta sira le tagama, k'a to Zuda ni Zeruzalemukaw bora Ala ko, ka taga batofen werew bato, i n'a fo Akabu ta somogow ka min jogon ke Izirayelimogow ra; i ka i balemacew faga fana, minw tun ye i yere ta somogow ye, k'a soro olugu tun ka fisa ni ele ye. ¹⁴ O ra, a fe, Matigi Ala bena kojuguba do ben i ta mogow kan, ani i ta denw, ani i ta musow, ani i borofenw bee. ¹⁵ Bana cejugu dɔw bena ele yere mina, k'a ke kononobana do ye; o bana koni bena to ka juguya ka taga a fe lon o lon le, fo ka taga i nogow bo kene ma, bana juguya koson.> »

¹⁶ Ayiwa, Filisikaw, ani Arabu minw siginin be Etiyopikaw koro, Matigi Ala ka olugu kononosu ka o jusu wuri Yoram u kama. ¹⁷ O nana Zuda mara kama, ka na jamana yoro bee fa. Naforo min o min tun be masaso kono, o ka o bee ce, k'a dencew ni a ta musow fana mina; dence were ma to a fe ni a dencew bee ra fitini te, min ye Yohahazi† ye.

* **21:12** 21.12 Iliya: Dɔw b'a fo a ma ko Eli. † **21:17** 21.17 Yohahazi togo le ye fana ko Ahaziya.

¹⁸ Ayiwa, o kɔ, Matigi Ala ka kɔnɔdimibana dɔ bla Yoramun na, bana keneyabari dɔ. ¹⁹ Lon o lon o bana tun be juguyara ka taga a fe le. A san flanan laban na, bana k'a nogow bo a kɔnɔbara ra. Dimi juguyakojuge fe, a sara. A ta mɔgɔw ma tasumaba mana k'a sukoya ke, i n'a fo o tun ka min jɔgɔn ke a bema tow ye.

²⁰ Yoramun tun sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni fla. A ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A saya nimisa ma ke mɔgɔ si ra. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ, nka o m'a su don masacew ta kaburuw dɔ kɔnɔ.

22

Zuda masace Ahaziya ta wagati (Masacew flanan 8.25-29; 9.27-29)

¹ Ayiwa, Zeruzalemukaw ka Yoramun dence fitini Ahaziya sigi masaya ra a no ra, sabu kerekejama min tun nana ni Arabuw ye Zuda mara kama, olugu tun k'a dence korobaw bee faga. Yoramun dence Ahaziya sigira ka ke Zuda masace ye o cogo le ra. ² Ahaziya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla*. A ka san kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Atali; ale tun ye Omiri denmuso dɔ ye. ³ Ale fana ka Akabu ta somogow ta sira le ta, sabu a bamuso tun b'a ladira k'a bla kojugu ra. ⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala ja korɔ, i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na; sabu a face sanin kɔ, olugu le tun kera a ladibagaw ye, ka ke sababu ye ka cenri lase a ma. ⁵ Olugu le tun k'a ladi k'a to ale ni Akabu dence Yoramun, Izirayeli masace tagara kere ra Siri masace Hazaheli kama, Ramoti, Galadi mara ra. Sirikaw ka Yoramun mandimi o kere ra.

⁶ Ka Yoramun to kere ra ni Siri masace Hazaheli ye Ramoti, Sirikaw tun ka masace Yoramun mandimi a fari yoro minw na, Yoramun sekora ko a be taga o joriw flake Zizireli. Zuda masace Ahaziya†, min tun ye Yoramun dence ye, ale tagara ko a be taga Akabu dence Yoramun fle Zizireli a ta bana wagati ra.

⁷ Ala le kitira a ra ko Ahaziya ye o tagama ke ka taga Yoramun fe, ka o ke Ahaziya fagasababu ye. A tagara se yi minke, a ni Yoramun bora ka taga Nimisi dence Yehu fe, Matigi Ala tun ka turu saninman* ke min kun na, janko a ye Akabu ta so halaki. ⁸ Wagati min na Yehu tun be Akabu ta somogow ta kojuguw hake bora o ra, a tagara ben ni Zuda mara pamogo dow ye, ani Ahaziya balema dow dencew, minw ye Ahaziya ta baardenw ye; a ka olugu faga. ⁹ A ka ke Ahaziya yere yorɔnini ye; o tagara a dogonin soro Samari; o k'a mina ka na ni a ye Yehu fe; o k'a faga. O k'a su don, sabu mɔgɔw ko, ko Yosafati min tun jijara ka tugu Matigi Ala kɔ ni a jusukun bee ye, ko ale ta mamaden dɔ lo. Mɔgɔ si ma to Akabu ta somogow ra tuun min tun be se ka sigi masaya ra.

Atali sigira masaya ra (Masacew flanan 11.1-3)

¹⁰ Ayiwa, Ahaziya bamuso Atali nana a ye ko o ka ale dence Ahaziya faga minke, a fana wurira ko a be Zuda ta gba ta masaceden tow bee faga. ¹¹ Nka tuma min na o tun be masacedenw fagara, masace denmuso Yehoseba ka Ahaziya dence Yohasi dogo k'a ta, ka bo a balemaw ce ra. A tagara a bla ni a lamobamusu ye Alabatosoba ta sibon dɔ kɔnɔ. Masace Yoramun denmusu Yehoseba min tun ye sarakalasebaga Yehoyada ta muso ye, ale ka Yohasi

* **22:2** 22.2 San mugan ni fla: Kitabu dow kɔnɔ a sebera ko san binaani ni fla (Masacew flanan 8.26). † **22:6** 22.6 Ahaziya: Heburukan na a fora ko Azariya.

dogo Atali ja o cogo le ra, janko a kana a soro k'a faga; ale tun ye Ahaziya balemamuso le ye. ¹² A dogonin tora ni o ye Ala ta batoso kono fo san woro. O y'a soro Atali le tun be masaya ra jamana kono.

23

Yohasi sigira masaya ra (Masacew flanan 11.4-20)

¹ Ayiwa, a san wolonflanan na, Yehoyada jijara kosebe ka jennogonya don ni kerekuntigiw ye, minw tun be ce keme kunna. Olugu tun ye Yerohamu dence Azariya ye, ani Yohanan dence Sumayila, ani Obedi dence Azariya, ani Adaya dence Maseya, ani Zikiri dence Elisafati. ² O ka Zuda mara bee yaala, ka Levi* ta mogow wele ka bo Zuda duguw bee ra, ani ka Izirayeli ta gbatigiw wele. O bee nana Zeruzalemu. ³ O jama bee ka jennogonya don ni masace ye, Ala ta batoso kono. Yehoyada k'a fo o ye ko: «Masace dence ye nin ye; a ka kan ka sigi masaya ra, i n'a fo Matigi Ala tun k'a layiri ta Dawuda ye cogo min na a ta durujaw ko ra. ⁴ Sisan, aw ka kan ka min ke, o ye nin ye: Aw sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow minw be yorow korosi Nenekirilon na, aw ta jenkuru saba ra kelen ka kan ka dondaw korosi. ⁵ Flanan be masaso korosi, sabanan be Yesodi donda korosi. Jama to bee ye taga to Matigi Ala ta batoso lu kono. ⁶ Mogow si man kan ka don Matigi Ala ta batoso kono, ni sarakalasebagaw doron te, ani Levi* ta mogow minw be baara ra. Olugu doron le be se ka don, sabu o saninyara. ⁷ Levi* ta mogow ye masace lamini fan bee ra; bee ta kerekeminan ye ke a boro. Ni mogow o mogow ko a be don Alabatoso kono, aw ye o tigi faga. Ni masace be taga yoro o yoro, aw ka kan ka ke a ko, k'a blasira.»

⁸ Sarakalasebaga Yehoyada tun ka kuma o kuma fo Levi* ta mogow, ani Zuda mara mogow bee ye, o ka o bee ke a cogo ra. O bee ka o ta mogow ta, minw ta baara tun be damina o Nenekirilon na, ani minw ta baara tun ka kan ka ban; sabu sarakalasebaga Yehoyada tun ma jenkuru si labla ko o ye taga nenekiri. ⁹ Masace Dawuda ta tamanw, ani a ta negebennan belebelebaw, ani fitini minw tun be Matigi Ala ta batoso kono, sarakalasebaga Yehoyada ka o di kerekuntigiw ma, minw tun be ce keme kunna. ¹⁰ A ko bee ye lo ni a ta kerekeminan ye a boro, sarakajenifen* ni Alabatosoba korow, ka masace lamini, k'a ta Alabatosoba woroduguyanfan na ka taga a bla a sahiliyanfan na. ¹¹ O ka masace dence labo kene ma, ka masafugula biri a kun na, ka Ala ta jennogonya kitabu di a ma. O k'a sigi masaya ra; Yehoyada ni a dencew ka turu saninman* ke a kun na. O perenna k'a fo ko: «Ala ye si di masace ma!»

Atali sacogo

¹² Ayiwa, Atali ka jama mankan men, o be borira ka na, ka ke masace tando ye. ¹³ A nana Matigi Ala ta batoso korow, jama yoro ra, ka na fleri ke; a ka masace lonin ye Alabatosoba samasen korow, donda ra. Kerekuntigiw ni burufiyebagaw tun lonin be masace korow. Mogow bee tun ninsondiyaninba lo; burufiyebagaw tun be buruw fiyera. Atali ka o ye minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka peren k'a fo ko: «Nin ye janfa le ye, nin ye janfa le ye!» ¹⁴ Kuntigi minw tun be ce keme kunna, minw tun be kerekejama ja fe, sarakalasebaga Yehoyada ka olugu labo k'a fo o ye ko: «Aw ye a mina ka bo ni a ye Alabatosoba kono, mogow ce ra; ni mogow o mogow ka gban a ko, aw ye o tigi faga ni kerekemuru ye.» Sarakalasebaga tun k'a fo fana ko a

man kan ka faga Alabatosoba kɔnɔ. ¹⁵ O k'a mina; o tagara se ni a ye Sow ta donda kɔrɔ masaso ra minke, o k'a faga o yɔrɔ ra yi.

Yohasi sigira masaya ra

¹⁶ Sarakalasebaga Yehoyada ka jɛnɛɔɔnya don ale yere ni jama bee ce, ani masace yere ce; a k'a fo ko jama ka kan ka ke Matigi Ala ta mogow le ye.

¹⁷ O kera minke, mogow bee tagara ben Baali ta jobon kan k'a ci. O k'a sarakabonanw ni a jaw bee cici; Baali ta sarakalasebaga min ye Matan ye, o ka ale faga sarakabonanw na fe. ¹⁸ Yehoyada ka Matigi Ala ta batoso korosiko baara don sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow boro. Dawuda tun ka olugu le tarantaran, bee ni a ta jenkuru, ka o bla Matigi Ala ta batoso baara ra, janko o ye saraka jenitaw* bo Matigi Ala ye, i n'a fo a sebera Musa ta sariya ra cogo min na, ani ka nagari ka donkiriw la i n'a fo Dawuda tun k'a fo cogo min na. ¹⁹ A ka dakorosibaga dow fana bla Matigi Ala ta batoso dondaw ra ka o korosi janko mogow saninyabari si kana don cogo si ra. ²⁰ Kerekuntigi minw tun be ce keme kunna, a ka olugu wele, ani jama jamogow, ani a kuntigiw, ani jamana mogow bee; a ka masace labo Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. O bora sanfeyoro ta da fe ka taga masaso ra. O ka masace sigi masasiginan kan. ²¹ Jamana mogow bee tun ninsondiyara; dugu fana tun laganfiyara, sabu o tun ka Atali faga ni kerekemuru ye.

24

Yohasi ka Alabatosoba lalaga

(Masacew flanan 12.1-17)

¹ Yohasi sigira masaya ra k'a si to san wolonfla. A ka san binaani ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Sibiya; a tun be bo Beri Seba. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala na korɔ, Yohasi ka o le ke sarakalasebaga Yehoyada ta wagati bee ra. ³ Yehoyada ka muso fla furu ka o di Yohasi ma. Yohasi ka dencew, ani denmusow soro.

⁴ O ko, Yohasi k'a latige ko a be Matigi Ala ta batoso lalaga. ⁵ A ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow lajen, k'a fo o ye ko: «Aw ye bo ka taga Zuda mara duguw ra, ka wari mina Izirayelimogow bee fe, ka na to ka aw ta Ala ta batoso lalaga san o san. Aw ye a ko lateliya.» Nka Levi* ta mogow ma o ko lateliya. ⁶ O ra, Masace ka sarakalasebagaw kuntigi Yehoyada wele k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ta baaraden Musa tun ka warida min ben Izirayeli jama kan ko o ye o di janko ka jɛnɛɔɔnya kesu ta fanibon saninman lalaga, mun koson i m'a fo Levi* ta mogow ye ko o ye taga o wari mina Zuda ta mogow, ani Zeruzalemukaw fe? ⁷ Sabu nin musojugu min ye Atali ye, ale ni a ta mogow ka Alabatoso cen, fo ka Matigi Ala ta minan saninmanw bee ta, ka Baali bato ni o ye.»

⁸ Masace ko o ra, ko o ye kesu do lalaga, ka o bla Matigi Ala ta batoso donda ra, kene ma. ⁹ O ka o kuma lase Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw ma, ko Ala ta baaraden Musa tun ka warida min ben Izirayelimogow kan kongokolon kɔnɔ, ko o ye a sara, ko mogow ye na o wari di Matigi Ala ma. ¹⁰ O kuma diyara kuntigiw, ani jama bee ye; o nana ni o ta wari ye ka na a bla kesu kɔnɔ, fo ka na kesu fa. ¹¹ Ayiwa, ni wari tun cayara kesu kɔnɔ tuma min na, o wagati le ra Levi* ta mogow tun be taga ni kesu ye janko masace y'a fle. O tuma ra masace ta seberikebaga ni sarakalasebagaw kuntigi ta ciraden tun be na wari bo kesu kɔnɔ, ka kesu bla a no ra. O k'a ke ten le lon o lon, fo ka na wari caman soro. ¹² Ayiwa, masace ni Yehoyada ka o wari di Matigi Ala ta batoso baarakuntigiw

ma, minw tun ka kan ka so lalaga. Olugu ka kabakurulesεbagaw, ani yirilesεbaga dōw ta sara ra, ka Matigi Ala ta batoso lalaga; o ka nege baarabagaw, ani siranege baarabagaw fana ta ka Alabatoso lalaga. ¹³ Baara tun dira baarakuntigi minw ma, olugu ka o ta baara ke. So yōrō minw tun cenna, o yōrōw lalagara olugu sababu ra. O ka Ala ta batoso lalaga ka ban, k'a ke bon barakaman ye.

¹⁴ O banna baara ra tuma min na, o tagara ni wari tō ye masace ni Yehoyada fe. O ka minan dōw lalaga ni o ye ka o bla Matigi Ala ta batoso kōnō: sarakabōminanw, ani saraka jenita* ta minanw, ani tasaw, ani minan saninlamanw, ani a warigberamanw. Yehoyada ta wagati beε ra, o tun be saraka jenitaw* bō tuma beε Matigi Ala ta batoso kōnō.

¹⁵ Yehoyada nana kōrō; a kōrōra fō ka sijan sōrō ka sōrō ka sa. A sara k'a si to san kemε ni bisaba. ¹⁶ O k'a su don Dawuda ta masabonba kōnō ni masace tōw ye, a ta kojumanw kosōn Izirayeli jamana ra, ani a ka min ke Ala ye, ani a ka baara min ke Alabatoso kōnō.

Izirayelimōgōw ka Ala kan bla

¹⁷ Ayiwa, Yehoyada sanin kō, Zuda mara kuntigiw nana o kinbiri gban masace kōrō. O ka min fō, masace ka o lamēn. ¹⁸ O ka Matigi Ala, o bēmaw ta Ala ta batoso to yi, ka jo musoman Asera bato, ani batofen werew. Matigi Ala dimina Zuda mōgōw, ani Zeruzalemukaw kōrō o ta kewalejuguw kosōn. ¹⁹ Matigi Ala ka cira dōw ci o fe, janko olugu ye taga kuma o fe ka o laseko ale fe. O ciraw tagara o jaraki o ta kewalew kosōn, nka o si ma sōn ka ciraw lamēn.

²⁰ Ayiwa, Ala Nin jigira sarakalasebaga Yehoyada dence Jakariya kan; a tagara lō jama ja fe k'a fō o ye ko: «Ala ko: <Mun kosōn aw be ban ka Matigi Ala ta kumaw sira tagama? O kosōn aw ta kow si tena se ka ja. Ayiwa, i n'a fō aw bōra Matigi Ala kō, ale fana bēna bō aw kō.> »

²¹ O ka janfa siri a kama, k'a bon ni kabakuru ye k'a faga Matigi Ala ta batoso lukene kōnō, ka kapa ni masace yere ta kuma ye. ²² O ra, Jakariya face Yehoyada tun ka kojuman min ke masace Yohasi ye, Yohasi hakiri tun ma to o ra. A ka Yehoyada dence faga. Jakariya sato, a ko: «Matigi Ala yere ye nin ko fle, ka ele sara.»

Yohasi sacogo

(Masacew flanan 12.18-22)

²³ Ayiwa, san kelen temenin kō, Sirikaw ta kerekejama nana Yohasi kama. O nana se Zuda mara ra, ani Zeruzalemu. O ka jama kuntigiw beε halaki, ka o borofenw beε ci Damasi masace ma. ²⁴ Sirikaw tun nana ni kerekejama fitini dōrōn le ye. O beε n'a ta, Matigi Ala ka Zuda ta kerekejama don o boro, sabu o tun bōra Matigi Ala, o bēmaw ta Ala kō. O ra, Ala ka Sirikaw le ke sababu ye ka Yohasi ta kojugu hake bō a ra.

²⁵ Sirikaw nana taga minke, ka Yohasi tōrōninba to a kelen na yi, a ta jamana pamōgōw ka janfa siri a kama Yehoyada dencew ta fagari kosōn; o k'a faga a ta lanan kan; a sara minke, o k'a su don Dawuda ta masabonba kōnō, nka o m'a su don masacew ta kaburuw kōnō. ²⁶ Minw tun ka janfa siri a kama o tun ye Amōnkamuso Simehati dence Zabadi ye, ani Mohabukamuso Simiriti dence Yozabadi.

²⁷ Ayiwa, Yohasi dencew ta kow, ani cirayakuma minw fōra a kama, ani a ka Ala ta batoso lalaga cogo min na, o kow sebera masacew ta kitabu sebew kōnō. A dence Amasiya sigira masaya ra a nō ra.

25

Zuda masace Amasiya ta wagati (Masacew flanan 14.1-7)

¹ Amasiya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kɔnɔntɔn le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgo tun ye ko Yehodan; Zeruzalemukaw tun lo. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le ke; nka a m'a ke ni a jusukun bee ye. ³ Masaya nana sabati a boro tuma min na, jamana jamɔgo minw tun k'a face faga, a ka olugu faga. ⁴ Nka a ma o mɔgow denw fana faga, sabu a sebera sariya ra, Musa ta kitabu kɔnɔ, ko Matigi Ala k'a fo ko: «Aw man kan ka face faga den kosɔn, aw man kan ka den fana faga face kosɔn. Bee ka kan ka faga a yere ta jurumun le kosɔn*.»

Amasiya k'a ta kerekecew laben

⁵ Amasiya ka Zuda mara mɔgow bee lajen, ka o sigisigi o bee ni o ta gba, ka kuntigi dow sigisigi ce waga kelen kelen kunna, ka dow sigisigi ce keme keme kunna. A ka Zuda mara mɔgow bee, ani Zeruzalemukaw bee ke ten. A ka o jate, k'a damina san mugantigiw ra, ani minw temena o kan; a ka ce waga keme saba (300 000) le sɔrɔ, minw be se ka taga kere ra ni taman ni negebennan ye. ⁶ A ka cefari waga keme (100 000) fana ta sara ra Izirayelimogow ra; a ka olugu sara warigbe kilo waga saba ni keme looru (3 500).

⁷ Ala ta cira do nana a fo a ye ko: «E, masace, kana a to Izirayeli ta kerekecew ye taga ni i ye kere ra, sabu Matigi Ala te ni Izirayeli ye, a te ni nin Efirayimukaw si ye. ⁸ Ni i ka taga ni o ye, hali ni i jijara kere ra cogo o cogo, Ala bena a to i juguw ye se sɔrɔ i kan, sabu Ala be se ka mogo deme, a fana be se ka mogo to a ye ben.» ⁹ Amasiya ka Ala ta cira pininka ko: «O tuma, ne ka warigbe kilo waga saba ni keme looru (3 500) min sara Izirayeli ta kerekecew ye ka ban do?» Ala ta cira k'a jaabi ko: «Matigi Ala be se ka fen di i ma min ka ca ni o ye.» ¹⁰ O ra, Amasiya ka Efirayimu ta kerekecew faran ka bo a yere ko, ka o labla ko o ye taga o ta so. O mogow dimina Zuda ta mogow koro kosebe. O dimininba le tagara o ta so.

¹¹ Amasiya k'a yere ja gbeleya, ka bla a ta kerekejama ja ka taga Kogo kenegbe yoro ra, ka taga ce waga tan faga Seyiri ta mogow ra. ¹² Zuda kerekecew ka ce waga tan were panaman mina o mogow ra, ka taga ni olugu ye fo farakurujan do san fe, ka to yi ka o firi dugu ma; o bee nana benben fo ka yerege.

¹³ Nka Amasiya tun ka kerekejama mogo minw laseko, ko o kana taga kere ra, olugu tagara ben Zuda duguw kan, k'a ta Samari ka taga a se fo Beti Horon. O ka mogo waga saba faga (3 000), ka mogow ta fen caman ce ka taga ni a ye.

Yohasi sera Amasiya ra (Masacew flanan 14.8-14)

¹⁴ Amasiya sekoto ka bo Edomukaw kereyoro ra, a nana ni Seyiri ta mogow ta batofen dow ye, ka na olugu ke a ta alaw ye. A k'a kinbiri gban o batofenw koro ka o bato, ka wusunan sarakaw bo o ye. ¹⁵ O kera minke, Matigi Ala dimina Amasiya koro. Ala ka cira do ci a fe ka taga a fo a ye ko: «Mun koson i ka o mogow ta batofenw ta, k'a soro o ma se ka o yere ta mogow bosi?» ¹⁶ Ka cira to kuma ra, Amasiya ko a ma ko: «Jon le ka ele ke masace ladibaga ye de? Kuma lalo ten! I kana a to o ye na i faga.»

* 25:4 25.4 O kuma be soro Sariya 24.16.

Cira k'a ta kuma lalo; nka a ko: «Ne k'a lon ko Ala yere le k'a latige ko a be ele halaki, sabu i sonna ka nin ko ke, i ma son ka ne ta ladiri lamɛn.»

Zuda ni Izirayeli ta kere

¹⁷ Ayiwa, o ko, Zuda masace Amasiya ka hakiri jini a ladibagaw fe, ka soro ka cira bla ka taga Izirayeli masace Yohasi fe, min ye Yohahazi dence ye, Yehu mamaden; a ko o ye taga a fo Yohasi ye ko a ye na o be jogon kere.

¹⁸ Izirayeli masace Yohasi ka mogo ci ka Zuda masace Amasiya jaabi, ko: «Lon do, le, Liban jamana ta naniyiri do le ka cira bla ka taga a fo Liban jamana ta sedirisunba do ye ko: <I denmuso di ne dence ma furu ra.> Nka Liban jamana kongosogow temeto ka naniyiri dondon.» ¹⁹ Yohasi k'a fo a ye fana ko: «I ko: <A fe ne sera Edomukaw ra!> O le ka yerebonya don i jusu ra, fo i be waso. Nka o bee n'a ta, to i ta so yi. Mun na i be kojugu do ninina k'a di i yere ma sa? Ele bena to a ra, Zuda mogow fana bena to a ra ni i ye.» ²⁰ Nka Amasiya ma son k'a ta kuma lamɛn, sabu a ko tun bora Ala yere le ra; Ala le tun b'a fe Yohasi ye se soro Amasiya ni a ta mogow kan, sabu o tun tugura Edomukaw ta alaw le ko.

²¹ O ra, Izirayeli masace Yohasi tagara; ale ni Zuda masace Amasiya ka jogon kunben Beti Semesi, Zuda mara ra. ²² Izirayelimogow ka Zuda ta mogow kere ka se soro o kan; o bee borira ka taga o ta so. ²³ Izirayeli masace Yohasi ka Zuda masace Amasiya mina Beti Semesi, ka taga ni a ye Zeruzalemu; Amasiya tun ye Ahaziya dence Yohasi dence le ye. A tagara Zeruzalemu dugu kogo ci, k'a ta Efrayimu donda ra, ka taga a bla fo donda min be kogo nongon na; a ka yoro min ci, o janya tun be nongon na keme naani. ²⁴ A ka sanin bee ta, ani warigbe bee, ani fen o fen tun be soro Ala ta batoso konɔ, o minw tun karifara Obedi Edomu ma; a ka masace ta so naforow fana ce, ka mogow dow fana mina ka taga ni olugu ye Samari.

Amasiya sacogo

(Masacew flanan 14.15-20)

²⁵ Yohasi dence Amasiya, min ye Zuda masace ye, ale ka san tan ni looru le ke Yohahazi dence Yohasi sanin ko, min tun ye Izirayeli masace ye. ²⁶ Ayiwa, Amasiya ta ko tow, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow sebera Zuda masacew ni Izirayeli masacew ta kitabu konɔ. ²⁷ Amasiya nana bo Matigi Ala ko minke, o nana janfa siri a kama Zeruzalemu; a borira ka taga Lakisi, nka o tagara a ko Lakisi, ka taga a faga yi. ²⁸ O k'a su ta ni so dow le ye ka na ni a ye, ka na a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba konɔ.

26

Oziyasi kera Zuda masace ye

(Masacew flanan 14.21-22; 15.1-3)

¹ Zuda mara mogow bee ka Amasiya dence Oziyasi ta k'a sigi masaya ra a face no ra, k'a si to san tan ni woro. ² Ale le ka Elati dugu lo, ka o dugu bla Zuda mara ta fanga koro tuun masace sanin ko. ³ Oziyasi sigira masaya ra k'a si to san tan ni woro; a ka san bilooru ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Yekoliya; Zeruzalemuka tun lo. ⁴ Ko minw terennin lo Matigi Ala na koro, a ka o le ke a ta koketaw bee ra, i n'a fo a face Amasiya tun k'a ke cogo min na.

⁵ Ka Jakariya to si ra, Oziyasi jijara kosebe ka tugu Ala ko, sabu Jakariya tun be to k'a karan Alapasiran na. A ka wagati min bee ke ni a be Matigi Ala ko, Matigi Ala k'a ta kow sabati a boro.

⁶ A nana bo ka taga Filisikaw kere; a ka Gati dugu kogow ci, ani Yabine dugu kogow, ani Azidodi dugu kogow. A ka dugu dow lo Azidodi mara ra, ani Filisikaw ta jamana yoro werew ra. ⁷ Ala k'a deme ka Filisikaw kere, ani Arabu minw tun siginin be Guri Baali, ani Mehonikaw. ⁸ Amonkaw tun be to ka ninsongo sara Oziyasi ye. Oziyasi togo bora ka se fo Misiran jamana ra, sabu a ta fanga tun bonyara kosebe. ⁹ Oziyasi ka sankasojan barakaman do lo Zeruzalemu, Nongon ta donda kunna, ka do lo Kurufurance ta donda kunna, ka do lo dugu kogo nongon na. ¹⁰ A ka sankasojan dow lo kongokolon konon, ka kolon caman sogi, sabu began caman tun b'a fe jamana dugumayanfan na, ani kogoji kenegbeba yorow ra. Senekabaga dow tun be a ta forow sene, ani a ta rezenforo minw tun be kuruyorow ra, ani Karimeli yoro ra; sene koni tun ka di a ye kosebe. ¹¹ Oziyasi ta kerekejama tun derira kere ra kosebe. Ni o tun be taga kere ra, o tun be taran ka ke jenkuru jenkuru, ka kapa ni mogow jateda ye. Masace ta seberikebaga Yeyeli ni a ta ciraden Maseya, olugu le tun ka mogow jate; masace ta jamana kuntigi min ye Hananiya ye, ale le tun ye olugu namogo ye. ¹² Gbatigi minw tun ye o kerekecefariw namogow ye, olugu tun ye ce waga fla ni ce keme woro (2 600). ¹³ Olugu tun be kerekejama min kunna, o tun ye kerekecefari waga keme saba ni wolonfla ni ce keme looru (307 500). Olugu bee tun labennin lo ka kere ke ni baraka ye, janko ka se di masace ma a juguw kan. ¹⁴ Oziyasi ka negebennanw, ani tamanw, ani negefugulaw, ani negederegew, ani kalanw, ani kabakuru bontaw di kerekejama bee lajennin ma. ¹⁵ Ce hakiritigi do fana ka kerekeminan dow lalaga Oziyasi ye Zeruzalemu. O tun be o kerekeminanw bla sankasojanw kunna, ani dugu kogo nongonw na, ka bipew bon ni a ye, ani ka kabakurubaw firi ni a ye. O kera minke, Oziyasi togo bora kosebe, sabu o k'a deme kosebe fo ka na a ke fangatigiba ye.

Oziyasi k'a yere bonya Ala na koro

¹⁶ Ayiwa, wagati min Oziyasi ta fanga nana sabati kosebe, a ta yerebonya kera sababu ye k'a halaki. A ka Matigi Ala, a ta Ala kan bla; a tagara don Matigi Ala ta batoso konon ko a be wusunan saraka don wusunanjenifen kan. ¹⁷ Sarakalasebaga Azariya donna a ko, ale ni Matigi Ala ta sarakalasebaga ce biseegi; ¹⁸ o bee tun ye ce jagbelenw. O ka masace Oziyasi lalo, k'a fo a ye ko: «Oziyasi, ka wusunan saraka don Matigi Ala ye, o te ele ta baara ye; o ye sarakalasebagaw ta baara le ye, Haruna ta duruja minw saninyara ka bla o baara kama. Bo yoro saninman konon, sabu i ka Ala kan bla; nin baara tena bonya foyi la ele kan Matigi Ala na koro.» ¹⁹ Oziyasi dimina; o y'a soro wusunandaga tun be a boro, ko a be wusunan don. K'a diminin to sarakalasebagaw koro, farirabana do barara ka bo a ten na sarakalasebagaw na na, Matigi Ala ta batoso konon, wusunanjenifen koro yi. ²⁰ Sarakalasebagaw kuntigi Azariya ni sarakalasebaga tow bee ka o na munu k'a fle, k'a ye ko farirabana do bora a ten na. O teliyara k'a labo kene ma. Ale yere fana tun be teliyara ka bo a yere ma, sabu Matigi Ala tun k'a ta kojugu hake bo a ra.

Oziyasi sacogo

(Masacew flanan 15.5-7)

²¹ Oziyasi tora ni o farirabana ye fo ka taga a sa. I n'a fo o bana tun b'a ra, a tun be bon do konon a kelen na, sabu a tun man kan ka don Matigi Ala ta batoso konon tuun. A dence Yotamu le kera masaso kow panabobaga ye, ani ka jamana mara.

²² Ayiwa, Oziyasi ta ko tɔw, a damina ni a laban, cira Ezayi, min ye Amɔzi dence ye, ale le ka o kow bɛɛ sɛbɛ. ²³ O kɔ, Oziyasi sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don a bɛmacew suw kerɛ fɛ masacew ta kaburulo ra, ko sabu farirabana b'a ra. A dence Yotamu le sigira masaya ra a nɔ ra.

27

Masace Yotamu ta wagati (Masacew flanan 15.32-38)

¹ Yotamu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wɔɔrɔ le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yerusa; Sadɔki denmuso tun lo. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, a ka o le ke fɛn bɛɛ ra, i n'a fɔ a face Oziyasi tun k'a ke cogo min na. ³ Yotamu le ka Matigi Ala ta batoso sanfɛyɔrɔ ta donda lɔ, ka caman fara Ofɛli kinda kogow kan. ⁴ A ka dugu dɔw fana lɔ Zuda kuruyɔrɔw ra, ka kerɛbonbaw, ani sankasojanw lɔ yirituw ra. ⁵ A ka Amɔnkaw ta masace kerɛ, ka se sɔrɔ ale kan. O san na, Amɔnkaw ka warigbɛ tɔni saba ni kilo kemɛ looru (3 500) di a ma, ani alikama* tɔni waga saba (3 000), ani ɔrize tɔni waga saba (3 000). Amɔnkaw ka o jɔgɔn le sara a ye a san flanan ni a san sabanan fana ra. ⁶ Yotamu ta fanga bonyara kosebɛ, sabu a tun bɛ a ta kow bɛɛ ke ka na Matigi Ala, a ta Ala na kɔrɔ.

⁷ Ayiwa, Yotamu ta ko tɔw bɛɛ, ani a ta kerɛw bɛɛ, ani a ta kokeninw bɛɛ, o sɛbera Izirayeli masacew, ani Zuda masacew ta kow kitabu kɔnɔ. ⁸ A tun sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wɔɔrɔ le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. ⁹ O kɔ, Yotamu sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ahazi sigira masaya ra a nɔ ra.

28

Zuda masace Ahazi ta wagati (Masacew flanan 16.1-6)

¹ Ahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan. A ka san tan ni wɔɔrɔ le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. Ko minw terennin lo Matigi Ala na kɔrɔ, a ma o ke, i n'a fɔ a bɛmace Dawuda. ² A ka Izirayeli masace tɔw ta sira le ta; a yerɛ ka nɛgɛ yeele, ka Baali ta jo tagamasiyen dɔw lalaga ka o bato. ³ A ka wusun an sarakaw bɔ Beni Hinɔmu kurufurance ra, ka taga a yerɛ dence di k'a jeni tasuma ra, jow ye; k'a sɔrɔ Matigi Ala tun ka siya minw gbɛn, ka o ta jamana di Izirayelimɔgɔw ma, o siyaw le tun bɛ o ko haramuninw jɔgɔn kɛra. ⁴ A tun bɛ to ka began sarakaw ni wusun an sarakaw bɔ sɔnnikɛyɔrɔw ra, ani kongoriw kunna, ani yiriba flaburumanw jukɔrɔ.

⁵ Matigi Ala, a ta Ala k'a don Siri masace boro. Sirikaw ka se sɔrɔ a kan, k'a ta mɔgɔ caman mina ka taga ni o ye Damasi. Ala k'a don Izirayeli masace fana boro; ale ka se sɔrɔ a kan k'a ta mɔgɔ caman faga. ⁶ Remaliya dence Peka ka Zuda ta mɔgɔ waga kemɛ ni mugan (120 000) faga lon kelen na; o bɛɛ tun ye kerɛkɛɛfariw le ye. O kɛra sabu o tun bɔra Matigi Ala kɔ, o bɛmaw ta Ala. ⁷ Zikiri min tun ye Efirayimu kerɛkɛɛfari do ye, ale ka masace dence Maseya faga, ani Azirikamu min tun ye masaso kunnasigibaga ye, ani Elikana, min tun ye masace ta jamana kuntigi folo ye. ⁸ Izirayelimɔgɔw ka mɔgɔ waga kemɛ fla (200 000) le mina o balema Zudakaw ra. O ka o ta musow, ani o dencew, ani o ta denmusow mina. O ka o borofɛn caman fana cɛ ka taga ni o ye Samari.

Ala ta cira kumana Izirayelimogow fe

⁹ Ayiwa, Matigi Ala ta cira do tun be yi, min togo tun ye ko Odedi. Kerekejama min tun be nana Samari, ale bora ka taga o mogow kunben, k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, aw bemaw ta Ala tun dimina Zuda mara mogow koru, o koson a ka o don aw boro; nka aw ka o halaki ni juguyaba min ye, o juguya bonyara ka se fo sankolo ma. ¹⁰ Ayiwa, sisan aw ko aw b'a fe ka nin Zudakaw, ani nin Zeruzalemukaw le ke aw ta joncew, ani aw ta jonnusow ye; yala o tuma aw fana ma jurumun do ke ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta wa? ¹¹ O ra, aw ye ne lamen! Aw ka nin mogow minw mina aw balemaw ra, aw ye o bla ka taga, sabu Matigi Ala ta dimiba le be aw kan.»

¹² Ayiwa, Izirayeli ta kerekeden tun bora kere ra ka na; Efirayimu mara namogow minw tun ye Yohanan dence Azariya ye, ani Mesilemoti dence Berekiya, ani Salumu dence Ezekiyasi, ani Hadelayi dence Amasa ye, olugu wurira o kerekedenw kama. ¹³ O ko o ma ko: «Aw tena don ni nin mogow minaninw ye yan, ni o te, aw bena an jaraki Matigi Ala na koru le. Aw b'a fe ka do le fara anw ta hakew ni anw ta jaraki kan, k'a soru anw jarkininba lo ka ban; Ala ta dimiba le fana be Izirayelimogow kan.»

¹⁴ O fora minke, kerekedenw ka mogow minaninw bla; o tun ka fen minw ce, o ka o bee bla kuntigiw ni jama bee koru. ¹⁵ O ko, mogow minw togow tun fora, olugu gbarara o mogow minaninw na; fani tun te minw na, o ka fani dow bo fen minaninw na ka o don olugu ra. O ka faniw don o ra, ka sanbara don o sen na, ka domuni ni ji di o ma, ka turu mun o ra. Minw tun te se ka tagama, o ka olugu sigi faliw kan, ka taga ni o ye Zeriko, tamarosunw ta dugu ra, o balemaw fe. O ko, olugu yere sekora ka na Samari.

*Ahazi ka Asirikaw wele ko o ye na ale deme
(Masacew flanan 16.7-20)*

¹⁶ O wagati ra, masace Ahazi ka cira do bla Asiri masace ma ko a ye na ale deme. ¹⁷ O y'a soru Edomukaw tun nana tuun, ka na Zuda mara mogow kere, ka dow mina ka taga ni o ye. ¹⁸ Filisikaw fana tun nana ben jamana dugumayanfan ni a woroduguyanfan duguw kan; o ka dugu minw mina, o kera Beti Semesi ye, ani Ayalon, ani Gederoti, ani Soko ni a kerefeduguw, ani Timina ni a kerefeduguw, ani Gimizo ni a kerefeduguw; o sigira o duguw ra. ¹⁹ O kera sabu Matigi Ala le tun ka Zuda mara majigi, Izirayeli masace Ahazi koson, sabu ale tun ka kopagaminin suguya bee ke Zuda mara ra, ka Matigi Ala kan bla. ²⁰ Asiri masace Tigilati Pileseri, sani ale ye na Ahazi deme, a nana ka na pagban le la a kan. ²¹ Ahazi tun ka Matigi Ala ta batoso minanw bee ce, ani masaso minanw bee, ani jamana namogow ta fenw, ka o bee di Asiri masace ma. Nka o si ma foyi na a ye. ²² Nka hali k'a to o pagbanba ce ra, ale masace Ahazi belen ka do le fara a ta kanblari kan Matigi Ala na koru. ²³ Damasi ta batofen minw tun ka se soru a kan, a ka sarakaw bo olugu ye, k'a fo ko: «I n'a fo Siri masacew ta alaw ka o deme, ne fana bena saraka bo o ye, janko o ye ne fana deme.» Nka o ko kera ale yere ni Izirayelimogow bee ben sababu ye.

²⁴ O ko, Ahazi ka Alabatoso minanw lajen ka o bee cici, ka Matigi Ala ta batoso daw datugu. A ka sarakabonanw lo Zeruzalemu yoro bee ra. ²⁵ A ka sonnikeyoro dow ke Zuda mara duguw bee ra, ka wusunan sarakaw bo batofen werew ye. A k'a ke ten ka Matigi Ala, a bemaw ta Ala ta dimi lawuri.

²⁶ Ayiwa, a ta ko tow, a ta kewalew, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o bee sebera Zuda masacew, ani Izirayeli masacew ta kitabuw konu. ²⁷ Ahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Zeruzalemu,

nka o m'a su don Izirayeli masacew ta kaburuw do ra. A dence Ezekiyasi sigira masaya ra a no ra.

29

Zuda masace Ezekiyasi ta wagati (Masacew flanan 18.1-4)

¹ Ezekiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kononton le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso togo tun ye ko Abiya; Jakariya denmuso tun lo. ² Ko minw terennin be Matigi Ala na koro, a ka o le ke, k'a dafa i n'a fo a bemace Dawuda yere tun k'a ke cogo min na.

³ A ta masaya san folo ra, a karo folo, a ka Matigi Ala ta batoso daw daye, k'a konw lalaga. ⁴ A ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow wele ka na o lajen Alabatoso lukene tereboyanfan na, ⁵ k'a fo o ye ko: «Levi* ta mogow, aw ye ne lamen! Aw ye aw yere saninya, ka Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ta batoso fana saninya. Aw ye fen saninyabariw bee labo yoro saninman kono; ⁶ sabu an bemaw ka Ala kan bla. O ka kojugu ke Matigi Ala, an ta Ala na koro; o bora Ala ko, ka o na bo Matigi Ala ta yoro saninman na, ka o ko don a ma. ⁷ O ka hali a bolondaw bee datugu, k'a fitinaw faga. O ma wusunan saraka bo Izirayeli ta Ala ye, o ma saraka jenita bo a ye yoro saninman kono. ⁸ O koson Matigi Ala ta dimi sera Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw bee ma. A ka o ke siranya sababu ye, ka jamana ke yoro lakolonba ye, ka o ke logoborifen ye mogow fe, i n'a fo aw yere na b'a ra cogo min na. ⁹ Aw y'a fe, o le koson o ka an bemaw faga ni kerekemuru ye; o ka an dencew, ani an denmusow, ani an ta musow mina ka taga ni o ye.

¹⁰ «Ayiwa, sisan, a be ne jusu ra ka jennogonya don ni Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, janko a ta dimiba ye mabo an na. ¹¹ O ra, sisan, ne denw, aw ye aw sobe don; sabu Matigi Ala ka aw le panawoloma janko aw ye baara ke a na koro, ka ke a ta baardenw ye, ka to ka wusunan sarakaw bo a ye.»

Levi ta mogow ka Alabatosoba saninya*

¹² Ayiwa, Levi* ta mogow minw wurira, olugu fe: Amasayi dence Mahati, ani Azariya dence Yoweli; olugu tun ye Kehatikaw le ye. Minw tun ye Merari ta mogow ye, olugu tun ye Abidi dence Kisi ye, ani Yehaleli dence Azariya. Minw tun ye Gerisonkaw ta mogow ye, o tun ye Zima dence Yoha ye, ani Yowa dence Edeni. ¹³ Minw tun ye Elisafan ta mogow ye, o tun ye Simiri ni Yeweli ye. Minw tun ye Asafu ta mogow ye, o tun ye Jakariya ni Mataniya ye. ¹⁴ Minw tun ye Heman ta mogow ye, o tun ye Yeyeli ni Simeyi ye. Minw tun ye Yedutun ta mogow ye, o tun ye Semaya ni Uziyeli ye.

¹⁵ O ka o balema tow lajen; o ka o yere saninya. O ko, o nana Matigi Ala ta batoso saninya, i n'a fo masace tun k'a fo cogo min na, ka kana ni Matigi Ala yere ta kuma ye. ¹⁶ Sarakalasebagaw donna Matigi Ala ta batoso kononoyoro ra k'a saninya. O ka fen saninyabari min o min soro Matigi ta batoso kono, o ka o bee labo ka taga a bla Alabatosoba lu kono. Levi* ta mogow ka o fenw ce ka bo ni o ye, ka taga o ke Sedoron kodinga kono. ¹⁷ O tun ka Alabatosoba saninyari damina karo folo tere folo. Karo tere seegi, o donna Matigi Ala ta batoso bolon kono, ka tere seegi ke Matigi Ala ta batoso saninyari ra. O karo folo tere tan ni woro, o banna o baara ra.

¹⁸ O kɔ, o tagara masace Ezekiyasi fe, ka taga a fo a ye ko: «An ka Matigi Ala ta batoso bee saninya: sarakajenifen ni a minanw bee, ani sarakaburu tabali ni a minanw bee. ¹⁹ Masace Ahazi tun tora a ta kojoguke ra ka fen minw bee lanogɔ, an ka o bee laben k'a saninya; o fenw be Matigi Ala ta sarakajenifen na fe.»

Alabatosoba saninyara ka bla Ala ta baara kama

²⁰ Masace Ezekiyasi wurira sogomada jooa fe, k'a ta jamana namogow lajen, ka taga Matigi Ala ta batoso konɔ. ²¹ O nana ni misitoran wolonfla ye, ani sagajigi wolonfla, ani sagaden wolonfla; o nana ni bakoronin wolonfla fana ye, ka na o ke jurumunyafa saraka ye masace ta somogow koson, ani yoro saninman koson, ani Zuda mara koson. Masace k'a fo sarakalasebagaw ye, minw ye Haruna ta durujaw ye, ko o ye o sarakaw bo Matigi Ala ta sarakajenifen kan. ²² Sarakalasebagaw ka misitoranw kannatige, k'a jori mina, k'a seriseri sarakajenifen kan. O ka sagajigiw kannatige, ka o fana jori seriseri sarakajenifen kan. O ka sagadenw fana kannatige ka o fana jori seriseri sarakajenifen kan. ²³ O kɔ, bakoronin minw tun be jurumunyafa saraka ye, o gbarara ni o ye masace korɔ, ani jama korɔ. Olugu ka o borow la o kan. ²⁴ Sarakalasebagaw ka o kannatige ka o jori bon sarakajenifen kan, k'a ke jurumunyafa saraka ye, ka Izirayelimogow ta jurumunw kafari o ye; sabu masace tun k'a fo ko saraka jenitaw, ani jurumunyafa sarakaw tun ka kan ka bo Izirayeli jamana bee le ye.

²⁵ A ka Levi* ta mogow bla Matigi Ala ta batoso konɔ ni siranegtegere ye, ani goniw, ani koraw, i n'a fo Dawuda tun k'a fo cogo min na, ani masace ladibaga Gadi, ani cira Natan; sabu Matigi Ala le tun ka o kuma yira a ta ciraw ra ko o y'a fo. ²⁶ Levi* ta mogow lolɔra ni Dawuda ta forifenw ye; burufiyetaw tun be sarakalasebagaw boro. ²⁷ Ezekiyasi k'a fo o ye ko o ye saraka jenita* bo sarakajenifen kan. O ka saraka jenita* bori damina minke, o ka Matigi Ala ta donkiriw fana damina ni buru fiyetaw ye, ani Izirayeli masace Dawuda ta forifenw. ²⁸ Jama bee ka o yere majigi ka Ala bato. O ka donkiriw la, ka buruw fiye fo ka taga saraka jenita* jeni ka ban. ²⁹ Saraka jenita bora ka ban tuma min na, masace ni a nofemogow bee birira ka Ala bato. ³⁰ O kɔ, masace Ezekiyasi ni a ta jamana namogow k'a fo Levi* ta mogow ye ko o ye Matigi Ala tando ni Dawuda ta kumaw ye, ani ladibaga Asafu ta kumaw; o ka Ala tando ni pagariba ye, ka o yere majigi, ka biri ka Ala bato.

³¹ O kɔ, Ezekiyasi ka kuma ta k'a fo ko: «Sisan aw ka aw yere bla danna Matigi Ala ye; o ra aw ye gbara ka na ni aw ta began sarakaw ni aw ta barakalari sarakaw ye Matigi Ala ta batoso konɔ.» Jama nana ni o ta began sarakaw ni o ta barakalari sarakaw ye; minw boro lablanin tun lo, olugu nana ni saraka jenitaw ye. ³² Jama nana ni saraka jenita minw ye, o kera misitoran biwolonfla, ani sagajigi keme, ani sagaden keme fla. O bee tun ye saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. ³³ O ka began minw di fana, o tun ye misitoran keme wɔɔɔ, ani saga waga saba. ³⁴ Nka i n'a fo sarakalasebagaw tun man ca, o ma se ka o saraka jenitaw bee boso; o ra o balema minw ye Levi* ta mogow ye, olugu nana o deme ka baara ban, sani k'a to sarakalasebaga tow ye o yere saninya; sabu Levi* ta mogow tun ka saninyari ko mina ni o sobe ye ka teme sarakalasebagaw kan. ³⁵ Saraka jenitaw tun ka ca, ani ninsondiya sarakaw ta turuw, ani rezenji saraka min be fara saraka jenitaw* kan. Matigi Ala ta batoso baara daminana tuun o

cogo le ra. ³⁶ Ezekiyasi ni jama bɛɛ ninsɔndiyara, sabu Ala ka o kojuman kɛ a ta mɔgɔw ye; o kow kɛra joona fana.

30

Ezekiyasi ka mɔgɔw wele

¹ Ayiwa, Ezekiyasi ka cira bla ka taga Izirayeli mara bɛɛ ra, ani Zuda mara ra; a ka sɛbɛ dɔw ci Efirayimu ta mara ni Manase ta mara ra, ko o ye na Matigi Ala ta batoso ra Zeruzalɛmu, ka na Jɔnyaban panagbɛ kɛ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye. ² Masacɛ ni a ta jamana panagɔw, ani Zeruzalɛmukaw bɛɛ tun k'a latigɛ ko Jɔnyaban panagbɛ ye kɛ san karo flanan na. ³ O tun ma se k'a kɛ a wagati ra, sabu sarakalasebaga minw tun ka o yɛrɛ saninya olugu tun man ca, jama fana tun ma lajɛn Zeruzalɛmu. ⁴ Ayiwa, o ko bɛnna masacɛ ni jama bɛɛ lajennin ma. ⁵ O ra, o k'a latigɛ k'a fɔ Izirayeli jamana yɔrɔ bɛɛ ra, k'a ta Beri Seba ka taga a bla fɔ Dan, ko mɔgɔw ka kan ka na Jɔnyaban panagbɛ kɛ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye Zeruzalɛmu, sabu mɔgɔ caman tun tɛ o panagbɛ kɛra tuun, i n'a fɔ a sɛbɛra cogo min na.

⁶ Masacɛ ni a ta jamana panagɔw ka sɛbɛ minw kɛ, ciradenw tagara ni o ye Izirayeli ni Zuda mara fan bɛɛ ra. Ka kapa ni masacɛ ta kuma ye, o ko: «Izirayelimɔgɔw, aw tɔ minw bɔsira ka bɔ Asiri masacɛw boro, aw ye kɔsɛgi ka na Matigi Ala fɛ, Iburahima ni Isiyaka, ni Izirayeli ta Ala, janko ale fana ye kɔsɛgi aw fɛ. ⁷ Aw kana kɛ i ko aw bɛmaw, ani aw balema minw ka Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala kan bla, k'a to Ala ka o ta jamana kɛ yɔrɔ lakolon ye i n'a fɔ aw yɛrɛ na b'a ra cogo min na. ⁸ O ra, aw kana aw torokun gbɛleya i n'a fɔ aw bɛmaw k'a kɛ cogo min na. Aw ye aw yɛrɛ di Matigi Ala ma, ka na a ta yɔrɔ saninman na, a ka yɔrɔ min saninya k'a kɛ a yɛrɛ ta ye tuma bɛɛ. Aw ye baara kɛ Matigi Ala, aw ta Ala ye, janko a ta dimiba ye mabɔ aw ra. ⁹ Ni aw ka kɔsɛgi ka na Matigi Ala fɛ, aw balema ni aw dencɛw bɛna hina sɔrɔ o minabagaw fɛ; o fana bɛna kɔsɛgi ka na nin jamana ra, sabu Matigi Ala, aw ta Ala bɛ hina, a fana bɛ nɛɛma kɛ. Ni aw ka kɔsɛgi ka na a fɛ, a tena ban aw ra.»

¹⁰ Ayiwa, ciradenw tɛmɛna duguw bɛɛ ra; o tagara Efirayimu mara ra, ka taga Manase ta mara ra, ka taga fɔ Zabulon ta mara ra. Nka mɔgɔw tun bɛ yɛrɛkora o ma le, ka kɛ o lɔgɔbɔ ye. ¹¹ O bɛɛ n'a ta, Asɛri, ani Manase, ani Zabulon ta mɔgɔ dɔw ka o yɛrɛ majigi ka sɔn ka na Zeruzalɛmu. ¹² Ala ka Zuda mara mɔgɔw fana demɛ; a ka miiriya kelen don o bɛɛ jusu ra, k'a to masacɛ ka min fɔ ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, o sɔnna ka o kɛ.

Izirayelimɔgɔw ka Jɔnyaban panagbɛ kɛ

¹³ Mɔgɔ camanba nana lajɛn Zeruzalɛmu ka burufunubari panagbɛ kɛ san karo flanan na. O tun kɛra jama camanba le ye. ¹⁴ Sarakabɔnan minw tun bɛ Zeruzalɛmu, o ka olugu cɛn; o ka wusunun sarakabɔnanw fana ta ka taga o bɛɛ firi Sedɔrɔn kɔ kɔnɔ. ¹⁵ O kɔ, o ka Jɔnyaban saraka faga san karo flanan tere tan ni naani na. Sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw maroyara; o ka o yɛrɛ saninya, ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ¹⁶ O bɛɛ lɔra o lɔyɔrɔw ra, i n'a fɔ a fɔra Ala ta baarden Musa ta sariya ra cogo min na. Levi* ta mɔgɔw le tun bɛ bɛgan jori di sarakalasebagaw ma, olugu bɛ a seriseri. ¹⁷ Mɔgɔ caman tun bɛ jama ra minw tun ma o yɛrɛ saninya; o ra minw tun ma saninya, Levi* ta mɔgɔw le ka Jɔnyaban sarakaw faga olugu ye, janko k'a saninya k'a di Matigi Ala ma. ¹⁸ Mɔgɔ caman tun bɛ jama ra minw tun ma o yɛrɛ saninya; olugu caman tun bɔra Efirayimu ta mara ra, ani Manase ta mara ra, ani Isakari

ta mara ra, ani Zabulon ta mara ra. Olugu ka Jonyaban saraka domu, k'a soro a sebera cogo min na, o m'a ke ten. O koson Ezekiyasi ka Ala daari o ye, k'a fo ko: «Matigi Ala, ele min ka ni, yafa bee ma; ¹⁹ min o min jijara ka tugu Ala ko, Matigi Ala, o bemaw ta Ala, hali ni a kera ko o tigi m'a yere saninya i n'a fo a ka kan ka ke cogo min na, ele ye yafa o ma.» ²⁰ Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri lamen; a yafara o mogow ma.

²¹ O ra, Izirayelimogo minw tun be Zeruzalemu, olugu ka burufunubari panagbe ke tere wolonfla, ni pagariba ye. Lon o lon, Levi* ta mogow, ani sarakalasebagaw tun be to ka Matigi Ala tando ni forifen kanbaw ye, ka Matigi Ala bonya. ²² Ezekiyasi kumana Levi* ta mogow bee fe, ka o ja gbeleya, sabu o tun timinadiyara Matigi Ala ta baara ra kosebe. O ka sarakaw domu fo tere wolonfla, ka ninsondiya sarakaw bo, ka Matigi Ala, o bemaw ta Ala bonya.

²³ O ko, jama bee lajennin benna a ra ko o ye tere wolonfla were ke tuun panagbe ra. O ka tere wolonfla were ke, ka pagari; ²⁴ sabu Zuda masace Ezekiyasi tun ka misitoran waga kelen ani saga waga wolonfla (7 000) le di jama ma. Jamana pamogow tun ka misitoran waga kelen ani saga waga tan le di jama ma. Sarakalasebaga caman tun ka o yere saninya. ²⁵ Zuda mara mogow bee, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow, ani mogo minw bee tun nana ka bo Izirayeli, ani lonan minw tun bora Izirayeli, walama minw tun siginin be Zuda mara ra, bee le pagarira. ²⁶ O kera pagariba le ye Zeruzalemu. Kabini Izirayeli masace Dawuda dence Sulemani ta wagati ra, nin ko mogon tun ma deri ka ke ban Zeruzalemu. ²⁷ O ko, sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow wurira ka dugawu ke jama ye. Ala ka o ta dugawu men; o ta daarikan sera fo Ala ta yoro saninman na sankolo konoyi.

31

Ezekiyasi ka Alabatoso baara laben

¹ Nanagbe bee nana ban tuma min na, Izirayelimogo minw bee tun be yi, olugu tagara Zuda duguw ra, ka taga kabakurujanw benben, ka jo musoman Asera ta berew benben; sonnikoyoro minw be kongoriw kan o ka olugu ni sarakabonanw bee waraga ka bo Zuda, ani Boniyaminu, ani Efirayimu, ani Manase ta maraw ra, fo ka taga o bee ban. O ko, Izirayelimogow bee kosegira ka taga o sigiyorow ra, o ta duguw ra.

² Ezekiyasi ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow sigi ka kana ni o ta jenkuruw ye, bee ni a ta baara. Sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ta baara tun ye saraka jenitaw* ye, ani ninsondiya sarakaw, ani Alabatoso baaraw, ani ka donkiriw la, ka baraka la Ala ye, k'a tando Matigi Ala ta batoso donda ra. ³ Masace ka do bo a yere ta naforow ra ka o di, janko o ye to ka o ke saraka jenitaw ye: sogoma ta, ani wulafe ta, ani Nenekirilonw ta, ani karokuraw ta, ani panagbew ta, i n'a fo a sebera Matigi Ala ta sariya ra cogo min na. ⁴ A k'a fo Zeruzalemukaw ye, ko o ye to ka sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ninyoro di o ma, janko o ye jija Matigi Ala ta sariya sira tagama ra. ⁵ O kuma sera mogow ma minke, Izirayelimogow nana ni o ta simanw kunfolow ye caman, ani o ta rezenjikura, ani turu, ani li, ani o ta forow ta senefenw bee. O nana ni o ta fenw bee yaga ye, caman. ⁶ Izirayelimogow, ani Zuda mara mogo minw tun siginin be Zuda duguw ra, olugu fana ka o ta misiw, ani o ta sagaw, ani o ta baw yagaw di; fen saninman minw tun ka kan ka di Matigi Ala, o ta Ala ma, o ka o fana yaga di. O ka o fenw tonton mogon kan. ⁷ O ka o fenw lajenri damina san karo sabanan na, ka taga a laban fo san karo wolonflanan le

ra. ⁸ Ezekiyasi ni a ta jamana namogow nana o fenw tontonnin ye minkε, o ka baraka la Matigi Ala ye, ani a ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye. ⁹ Ezekiyasi ka sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow pininka o fenw ko ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw kuntigi Azariya, min ye Sadoki ta somogo do ye, ale k'a jaabi ko: «Kabini mogow k'a damina ka na ni o borofenw ye Matigi Ala ta batoso konɔ, an ka domuni sorɔ k'a domu ka fa, fo k'a to to caman; sabu Matigi Ala ka baraka don a ta mogow ra. Fen minw dira o to le ye nin bee ye tan.»

¹¹ Ezekiyasi k'a fo ko o ye fenmarayoro dow laben Matigi Ala ta batoso konɔ; o ka o laben. ¹² Mogow ka o borofen minw di, ani o ta yagaw, ani fen saninman tow, o tun be to ka taga o fenw bla o yorow ra; o ka o baara ke ka na a cogo ra. Levi* ta mogow min ye Konaniya ye, ale le tun ye o ko namogo ye, k'a balemace Simeyi gban ale ra. ¹³ Yeyeli, ani Azaziya, ani Nahati, ani Asaheli, ani Yerimoti, ani Yozabadi, ani Eliyeli, ani Isimakiya, ani Mahati, ani Benaya, olugu le tun ye o baaraw korosibagaw ye; Konaniya ni a balemace Simeyi le tun ye olugu bee namogow ye. Masace Ezekiyasi ni Alabatoso kuntigi Azariya, olugu le tun ka o kow bee latige.

¹⁴ Levi* ta mogow min tun ye Imina dence Kore ye, min tun ye tereboyanfan donda korosibaga ye, mogow tun be fen minw di Ala ma o yere sago ma, ale le tun be o fenw mina; mogow tun be fen minw di Matigi Ala ma, ani fen saninmanbaw, ale fana le tun be o fenw tarantaran. ¹⁵ Edeni, ani Miniyaminu, ani Yosuwe, ani Semaya, ani Amariya, ani Sekaniya, olugu le tun be a kere fe sarakalasebagaw ta duguw ra, k'a deme ka fenw taran ka na o balemaw ra, mogokoroba fara denfitini kan, ka kana ni o ta jenkuruw ye.

¹⁶ Ceden minw ka san saba sorɔ, ani minw temena o kan, o tun be olugu fana ninyoro di o ma, minw togo tun sebera buruju kitabu konɔ, ani minw bee tun be don Matigi Ala ta batoso konɔ, janko baara minw karifara o ma ka o baaraw ke, ka kana ni o ta jenkuruw ye. ¹⁷ O tun ka sarakalasebagaw togow sebe, bee ni a ta gba; nka min ye Levi* ta mogow ye, minw si tun ka san mukan sorɔ, ani minw temena o kan, o tun ka olugu togo sebe ka kana ni o ta baaraw ni o ta jenkuruw le ye. ¹⁸ O togow tun sebera, o ni o ta denfitiniw bee, ani o ta musow, ani o dencew ni o denmusow. O ta gbamogow bee togow le tun sebera; sabu o tun ka o yere bla danna yoro saninman ta baara le koson.

¹⁹ Sarakalasebaga minw tun ye Haruna ta durujaw ye, minw tun siginin be kongokonyorow ra, sarakalasebagaw ta duguw kerefeyorow ra, o ka mogow dow panawoloma yoro bee kelen kelen na, janko olugu ye to ka domuni nin mogow ra, sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ce ra.

²⁰ Ayiwa, Ezekiyasi ka o le ke Zuda mara bee ra. Ko minw ka ni, ani ko minw terennin lo, ani ko minw bennin lo Matigi Ala, a ta Ala na korɔ, a ka o le ke. ²¹ A ka baara o baara ke Alabatoso ta kow ra, walama Ala ta sariya ni a ta kuma sira tagama ko ra ka Ala ta jennogonya jini, a ka o bee ke ni a jusukun bee ye; o baaraw fana pana.

32

*Asiri masace nana Ezekiyasi kama
(Masacew flanan 18.13; Ezayi 36.1)*

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Ezekiyasi ka o baaraw ke ni kankelentigiya ka ban tuma min na, Asiri masace Senakeribu nana ben Zuda mara kan, ka dugu barakamanw lamini, ko a be kogow ci ka don fanga ra. ² Ezekiyasi nana

a ye ko Senakeribu nakun tun ye ka na Zeruzalemu dugu kerε minke, ³ a sigira ka kuma ni a ta jamana namogow ni a ta kerεkerεfariw ye, ko jidinga minw be dugu ko fe, ko o ye o bee gberen. ⁴ Olugu sonna a ta ma. Jamaba nana nogon lajen; jidinga ni ko min o min tun be woyo o mara ra o ka o bee gberen. O ko: «Asiri masacew man kan ka na ji camanba soro o yere na yan.» ⁵ Ezekiyasi k'a yere ja gbeleya ka dugu kogo yorocenninw lalaga; a ka do fara sankasojanw janya kan. A ka kogo were lo dugu ko fe, ka Milo yoro fana laben Dawuda ta masabonba konso, ka kerεkeminanw, ani negebennanw caman pini. ⁶ A ka kerεkeden kuntigi dow sigi jama kunna; o ko, a ka olugu lajen a yere koro dugu donda ra, ka kuma o fe ka o ja gbeleya; a ko: ⁷ «Aw ye jija, ka aw ja gbeleya! Aw kana siran, aw ja kana tige Asiri masace ni a ta jamaba na, sabu min be ni anw ye, o baraka ka bon ni ale nofemogow ye. ⁸ Adamadenw le be ni ale ye; nka Matigi Ala, an ta Ala le be ni an ye; ale le bena an demε, ka kerε ke an no ra.»

Ayiwa, mogow ka o jigi la Zuda masace Ezekiyasi ta kuma kan.

*Senakeribu ka cira min ci Zeruzalemukaw ma
(Masacew flanan 18.17-37; 19.9-19; Ezayi 36.2-22; 37.9-20)*

⁹ Ayiwa, o ko, Asiri masace Senakeribu k'a ta jamana namogo dow ci ka taga Zeruzalemu; o y'a soro ale yere tun be Lakisi na fe ni a ta kerεkejama bee ye. A ka o ci Zuda masace Ezekiyasi fe, ani Zuda mara mogow minw bee tun be Zeruzalemu, ko o ye taga a fo o ye, ko: ¹⁰ «Asiri masace Senakeribu ko: <O tuma aw ka aw jigi la mun le kan, ka aw yere datugu ka to Zeruzalemu konso? ¹¹ Aw m'a lon ko Ezekiyasi be aw lafirira le, k'a to kongow ni jiminlogow ye aw faga yan wa, ka ke a fo ye ko: Matigi Ala, an ta Ala bena an bosi Asiri masace boro? ¹² Yala ale Ezekiyasi yere le ma Matigi Ala ta sonnikeyorow cen ka bo kongoriw kan, ani a ta sarakabonanw fana, ka soro k'a fo Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato sarakabonan kelen doron le kan, ka wusunan sarakaw bo o yoro ra wa? ¹³ Yala ne ni ne ta bemaw ka min ke jamana tow bee ta mogow ra, aw ma o lon wa? Yala o jamanaw ta mogow ta alaw sera ka o ta jamana bosi ka bo ne boro wa? ¹⁴ Ne bemaw ka o siya minw halaki, o siyaw ta alaw bee ra, juman kelen le sera k'a ta mogow bosi ka bo ne boro, ka na a fo ko Ala be aw bosi ka bo ne boro? ¹⁵ O ra, aw kana a to Ezekiyasi ye aw nege, ka aw lafiri tan. Aw kana la a ra de! Sabu siya si, walama jamana si ta ala ma se ka o ta mogow bosi ka bo ne boro, ani ne bemaw boro. O tuma aw ta alaw bena aw bosi cogo di ka bo ne boro?»

¹⁶ Senakeribu ta jamana namogow belen ka ke kumakolonw fo ye Matigi Ala ma, ani Ala ta baarden Ezekiyasi ma. ¹⁷ Senakeribu tun ka sebe do ke ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala mafiyenya, k'a fo ko: «Jamana tow ta mogow ta alaw ma se ka o ta mogow bosi ne boro cogo min na, o cogo ra Ezekiyasi ta Ala tena se k'a ta mogow bosi ka bo ne boro.» ¹⁸ O perenna ka o kuma fo ni kanba ye Zuda mogow yere ta kan na, janko Zeruzalemuka minw tun be kogo kunna, ka siranya ni jatige bla olugu ra, k'a to Asirikaw ye se ka dugu mina. ¹⁹ O ka Zeruzalemu ta Ala ta ko ta k'a ke i n'a fo siya tow ta alaw, mogow yere boro be ala minw lalaga.

*Ezekiyasi sera Senakeribu ra
(Masacew flanan 19.1,35-37; Ezayi 37.1,36-38)*

²⁰ Ayiwa, masace Ezekiyasi ni cira Ezayi, min ye Amozu dence ye, olugu ka Ala daari o ko ra, ka o kan lase Ala ma sankolo ra. ²¹ O kera minke, Matigi Ala k'a ta meleke do ci ka na Asiri masace ta kerεkejama halaki: a

kerekecefariw bee, a namogow, ani a kerekuntigiw bee. Masace Senakeribu k'a ye ten minke, a sekora a ta jamana ra a maroyaninba. A tagara don a ta ala ta batoso kono; a yere dencew tagara a faga o yoro ra yi ni kerekemuru ye.

²² O cogo le ra, Matigi Ala ka Ezekiyasi ni Zeruzalemukaw kisi ka bo Asiri masace Senakeribu boro, ani ka bo o juguw bee boro. A ka nasuma di o ma fan bee ra. ²³ Mogo caman nana o ta sarakaw di Matigi Ala ma Zeruzalemu, ani ka bonyaw di Zuda masace Ezekiyasi ma. K'a ta o wagatiw ra, do farara masace Ezekiyasi ta bonya kan siya tow bee na koro.

Masace Ezekiyasi ta bana

(Masacew flanan 20.1-21; Ezayi 38.1-8; 39)

²⁴ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. A ka Matigi Ala daari; Matigi Ala k'a jaabi, ka kabako do ke a ye. ²⁵ Nka o kopuman min kera Ezekiyasi ye, a ma ke o lonbaga ye. Yerebonya donna a jusu ra; o kera minke, Ala ta dimi sera ale ni Zuda ni Zeruzalemu bee ma. ²⁶ O ra, Ezekiyasi k'a ta yerebonya dabra k'a yere majigi. Zeruzalemukaw fana ka o yere majigi. O kera minke, Matigi Ala ta dimi ma se o ma tuun Ezekiyasi yere ta tere ra.

²⁷ Ezekiyasi ka naforo caman soro, ani bonya caman. A ka naforo caman mara a yere ye: warigbe, ani sanin, ani luluw, ani kasadiyananw, ani negebennanw, ani fen dawulaman suguya bee. ²⁸ A ka bon dow lo, ka o ke simanblayoro ye, ka dow ke rezenji marayoro ye, ani turu marayoro. A ka began marayoro dow lo began suguya bee ye, ani a ta sagakuruw ye. ²⁹ A ka dugu dow lo fana. Sagaw, ani baw, ani misiw tun b'a fe caman; sabu Ala tun ka naforo caman di a ma. ³⁰ Ale Ezekiyasi kelen le ka Giyon ko ta ji boyoro da gberen a sanfeyoro ra, k'a ji lana dugumayanfan na terebenyanfan na Dawuda ta masabonba kono. A ka baara o baara dabo, o bee pana a boro.

³¹ O bee n'a ta, kabako minw tun kera a ta jamana ra, wagati min na Babiloni jamana namogow ta ciradenw nana a fe ka na a pininka o kabakow ko ra, o wagati ra Ala bora a ko, janko k'a segesege, k'a lon ko minw bee be a jusukun na.

³² Ayiwa, Ezekiyasi ta ko tow bee, a ka kopuman minw ke Ala na koro, o kow sebera cira Ezayi, Amazi dence ta ciraya kitabu kono, ani Zuda ni Izirayeli masacew ta kitabuw kono. ³³ O ko, Ezekiyasi sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Dawuda dencew ta kaburuw sanfeyoro ra. Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemukaw bee k'a sanga bonya. A dence Manase sigira masaya ra a no ra.

33

Zuda masace Manase ta wagati

(Masacew flanan 21.1-18)

¹ Manase sigira masaya ra k'a si to san tan ni fla; a ka san bilooru ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na koro. Matigi Ala tun ka siya minw ghen ka bo Izirayelimogow na, a ka o siyaw ta ko haramuninw nogon le ke. ³ A face Ezekiyasi tun ka sonnkeyoro minw cici ka bo kongoriw kan, a ka o bee lalaga kokura tuun. Jo min ye Baali ye, a ka sarakabonan dow lo o jo togo ra. A ka bere do turu jo musoman Asera togo ra. A k'a kinbiri gban ka karo ni lolow bee bato. ⁴ A ka sarakabonan werew lo Matigi Ala ta batoso kono; k'a soro Matigi Ala tun k'a fo ko ale togo bena sigi Zeruzalemu le wagati bee.

⁵ A ka sarakabɔnan dɔw lo Matigi Ala ta batoso lukene fla bee kɔno karo ni lolow bee togo ra. ⁶ A k'a dence di o k'a jeni tasuma ra k'a ke saraka ye Beni Hinomu ta kurufurance ra. A tun be lagberi ke, ka jinamoriyakow ke, ani subagaya. A ka mogo dɔw sigi, minw be suw wele, ka lagberi ke. A ka do fara a ta kojuguw kan Matigi Ala na koro, ka Matigi Ala jusu bo. ⁷ A tun ka jo do tagamasiyen min lalaga, a ka o bla Ala ta batoso kɔno, k'a soro Ala tun k'a fo Dawuda ye, ka na a fo a dence Sulemani fana ye o so ko ra, ko: «Ne ka nin batoso ani nin Zeruzalemu dugu le panawoloma Izirayeli mara bee ra, ka ne togo sigi nin yoro ra wagati bee, ani tuma bee. ⁸ Ne ka sariyaw, ani ciw ni cefonin minw bee yira Musa ra k'a fo o ye, ni o ka o bee sira tagama ka na, o tuma ne ka nin jamana min di aw bemaw ma, ne tena Izirayelimogow labo o jamana ra tuun.»

⁹ Nka Manase ka Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw lafiri; Matigi Ala tun ka siya minw halaki ka bo Izirayelimogow na, o ka kojugu ke ka teme hali o siyaw kan. ¹⁰ Matigi Ala kumana Manase ni a ta mogow fe, nka o ma o janto a ta kuma ra.

Manase nimisara

¹¹ O kera minke, Matigi Ala ka Asiri masace ta kerekajama kuntigiw bla ka na o kama; olugu nana Manase mina ka negge don a nun na, k'a siri ni siranegjoroko ye ka taga ni a ye Babiloni. ¹² K'a to o tooro le ra, a ka soro ka kasi ka Matigi Ala, a ta Ala daari kosebe, k'a yere majigi kosebe a bemaw ta Ala na koro. ¹³ A ka Ala daari minke, Ala k'a jaabi. Ala k'a ta makarikan lamen, k'a laseko ka taga a ta masaya ra Zeruzalemu. O le ra, Manase k'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye.

¹⁴ O ko fe a ka kogo do lo Dawuda ta masabonba kofeyoro ra, Giyon terebenyanfan na, kurufurance ra, ka taga se fo Jegew ta donda ma; o kogo tun ka Ofeli lamini. A tun k'a janya kosebe fana. A ka kerekuntigi dɔw fana bla Zuda dugu barakamanw bee ra. ¹⁵ Batofen werew, ani jo min tun be Matigi Ala ta batoso kɔno, a ka o bo yi, ani a tun ka sarakabɔnan minw lo Matigi Ala ta batoso ta kongori kan, ani Zeruzalemu. O tagara o fenw bee firi dugu ko fe. ¹⁶ A ka Matigi Ala ta sarakajenifen lo kokura, ka ninsondiya sarakaw, ani barakalari sarakaw bo. A k'a fo Zuda mara mogow ye ko o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le bato. ¹⁷ Mogow tun be sarakaw bora kongoriw kan hali bi, nka o tun be o sarakaw bora Matigi Ala, o ta Ala doron le ye.

¹⁸ Ayiwa, Manase ta ko tow, a ka Ala daari cogo min na, ani a ladibagaw ka kuma minw fo a ye Matigi Ala togo ra, Izirayeli ta Ala, o kow sebera Izirayeli masacew ta kow kitabu kono. ¹⁹ A ta daariri, ani Ala ka a ta daariri lamen cogo min na, ani a ta jurumunw, ani a ta kanblari, ani a tun ka sonnkeyorow lo kongoriw kan yoro minw na, ka berew turu jo musoman Asera togo ra, ka jow lalaga, ka soro ka na a yere majigi, o kow bee sebera Hozayi ta kitabu kono. ²⁰ O ko, Manase sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a ta so kono. A dence Amon sigira masaya ra a no ra.

Zuda masace Amon ta wagati (Masacew flanan 21.19-26)

²¹ Amon sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla; a ka san fla le ke masaya ra. A signin tun be Zeruzalemu. ²² A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na. A face Manase tun ka jo minw lalaga, a ka saraka bo olugu bee ye, ka o son. ²³ A m'a yere majigi Matigi Ala na koro, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na; nka ale

Amɔn kɔni ka dɔ le fara a ta kojuguw kan ka taga. ²⁴ Lon dɔ, a ta jamana namɔgɔ dɔw ka janfa siri a kama, k'a faga a ta bon kɔnɔ. ²⁵ Nka o mɔgɔ minw bɛɛ tun ka masacɛ Amɔn janfa, jama wurira ka olugu bɛɛ faga. O k'a dence Yoziyasi sigi masaya ra a nɔ ra.

34

Zuda masacɛ Yoziyasi ka jamana saninya (Masacɛw flanan 22.1-2; 23.4-20)

¹ Yoziyasi sigira masaya ra k'a si to san seegi. A ka san bisaba ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun bɛ Zeruzalemu. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le ke. A k'a bɛmace Dawuda ta siraw le tagama. A ma o sira bla ka jɛngɛ ka taga a kininboro fɛ walama a numanboro fɛ.

³ A ta masaya san naaninan na, k'a to denmisenya ra hali bi, a jijara ka tugu a bɛmace Dawuda ta Ala kɔ. A si sera san tan ni fla tuma min na, a ka ke Zuda ni Zeruzalemu saninya ye; sɔnnikɛyɔrɔ minw tun bɛ kongoriw kan, a ka olugu cɛn, ka jo musoman Asera ta sɔnnikɛberew ben, ka jo yiriramanw ni a nɛgeramanw cɛn. ⁴ A blara mɔgɔw ja ka Baali ta sarakabɔnanw benben. Wusunan sarakabɔnan minw tun bɛ o sarakabɔnanw kunna, o ka o fana cici ka Asera ta sɔnnikɛberew kari, ani a jo yiriramanw ni a nɛgeramanw. A ka o fɛnw cici, ka taga o seriseri o batobagaw ta kaburuw kan yi, minw tun bɛ o sɔnna. ⁵ A ka o sɔnnikɛbagaw suw kolow jeni o yɛɛ ta sarakabɔnanw kan yi. A ka Zuda ni Zeruzalemu saninya o cogo le ra. ⁶ A tagara Manase ta mara duguw ra, ani Efirayimu, ani Simeyɔn, ka taga se fɔ Nɛfitali, ani yɔrɔ lakolon minw tun bɛ o yɔrɔ lamini na. ⁷ A ka sarakabɔnanw benben, ka jo musoman Asera ta sɔnnikɛberew benben, k'a jo cici fɔ k'a mugumugu, ka wusunan sarakabɔnanw bɛɛ benben Izirayeli jamana ra. O kɔ, a sekɔra ka taga Zeruzalemu.

Sariya kitabu yera (Masacɛw flanan 22.3-10)

⁸ Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan na, k'a to jamana ni Alabatoso saninyari ra, a ka Asaliya dence Safan ci, ani dugutigi Maseya, ani Yohahazi dence Yoha, min tun ye masacɛ ta kumalasebaga ye, ko o ye taga Matigi Ala, a ta Ala ta batoso lalaga. ⁹ O tagara sarakalasebagaw kuntigi Hilikiya fɛ; mɔgɔw tun ka wari minw di Ala ta batoso baara kama, o ka o wariw di Hilikiya ma. Levi* ta mɔgɔ minw tun ye dakɔrɔsibagaw ye, olugu le tun ka o wari mina Manase ni Efirayimu ta mara mɔgɔw fɛ, ani Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ fɛ, ani Zuda ni Boniyaminu ta mara mɔgɔw fɛ, ani Zeruzalemukaw fɛ. ¹⁰ Mɔgɔ minw tun blara Matigi Ala ta batoso baara kow ja fɛ, o ka o wari di olugu ma. O mɔgɔw le tun bɛ baaradenw sara, baaraden minw tun bɛ Alabatoso lalaga, k'a laben. ¹¹ O ka o wari di yirilesebagaw ni bonlobagaw ma, janko o ye kabakuru lɛseninw san, ani bonloyiriw, ani bonw sanfɛyɔrɔw ta yiriw; Zuda masacɛw tun ka o yɔrɔw to yi, fɔ ka na a cɛn. ¹² O mɔgɔw ka o ta baara ke ni terenninya ye. Levi* ta mɔgɔ minw ye Yahati ni Abidiyasi ye, ka bɔ Merari ta gba ra, olugu le tun ye o ta namɔgɔw ye, ani Jakariya ni Mesulamu min bɔra Kehati ta gba ra; olugu le tun bɛ o ta baara kɔrɔsira. ¹³ Levi* ta mɔgɔw bɛɛ tun ye fɔrifentigiw le ye. Olugu le tun bɛ donitabagaw kɔrɔsi, ka baaradenw bɛɛ ta baaraw yira o ra, ka kaɲa ni o ta baaraw ye. Dɔw fana tun ye sɛberikɛbagaw ye, ani sokɔrɔsibagaw, ani dakɔrɔsibagaw.

¹⁴ O wari min tun blara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, tuma min na o tun be wari bɔra, sarakalasebaga Hilikiya ka Matigi Ala ta sariya kitabu ye, Ala tun ka o sariya min fɔ Musa ye, k'a lase mɔgɔw ma. ¹⁵ Hilikiya ka kuma ta o le ra, k'a fɔ Safan ye, min ye seberikebaga ye, ko: «Ne ka sariya kitabu ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.» Hilikiya ka o kitabu di Safan ma. ¹⁶ Safan tagara ni kitabu ye masace fe, ka o kow lakari a ye, ko: «Baara min tun fora i ta baardenw ye, an ka o bee ke. ¹⁷ Wari min tun be Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, an ka o bo k'a di baarakuntigiw ni baarakebagaw ma.» ¹⁸ Seberikebaga Safan k'a fɔ masace ye fana ko: «Sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu do di ne ma.» Safan ka kitabu karan masace ja na ni kanba ye.

*Yoziyasi ka ciramuso Huluda jininka
(Masacew flanan 22.11-20)*

¹⁹ Ayiwa, masace ka sariya kitabu kumaw men minke, a k'a ta derege mina k'a faran. ²⁰ Masace k'a fɔ Hilikiya ni Safan dence Ayikamu ni Mika dence Abidon ni seberikebaga Safan ni Asaya ye, min tun ye jamana namogɔ do ye, ko: ²¹ «Aw ye taga Matigi Ala jininka ne ye, ani Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔ to minw tora, nin kitabu ta kumaw ko ra, sabu Matigi Ala ta dimi ka bon. Matigi Ala ta dimi be an kan, sabu an bemaw ma Matigi Ala ta kumaw sira tagama ka kapa ni nin kitabu ta kumaw ye.»

Masace ka Ala ta ciramuso Huluda jininka

²² Ayiwa, Hilikiya, ani masace tun ka mɔgɔ minw ci, olugu tagara ciramuso Huluda fe ka taga kuma ni a ye nin ko ra; ale tun ye Salumu ta muso le ye. Salumu face tun ye Tokeha ye, Tokeha face tun ye Hasira ye. Salumu le tun ye Alabatosoba ta faniw korosibaga ye. A ni a muso tun siginin be Zeruzalemu ta kindakura le ra. ²³ Huluda ka o jaabi ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye: Mɔgɔ min ka aw ci ne fe, aw ye taga a fɔ o tigi ye, ²⁴ ko Matigi Ala ko: «Ne bena kojuguba le ben nin dugu ni a dugumogow kan, ka kapa ni nin danga kumaw bee ye, minw sebera nin kitabu kɔnɔ, nin kitabu min karanna Zuda masace ja na. ²⁵ I n'a fɔ o banna ne ra, ka taga wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka ne jusu bo ni o ta kewalew ye, o koson ne ta dimi bena wuri nin dugu kama, a tasma fana tena faga tuun.»

²⁶ «Nka aw ye taga a fɔ Zuda masace ye, ale min ka aw ci ko aw ye na Matigi Ala jininka, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «I ka nin kitabu kuma lamɛn minke, ²⁷ o kow digira i ra kosebe; i ka i yere majigi Ala ja korɔ, sabu a ta kuma min fora nin dugu ni a dugumogow kama, i ka o men. Nka i ka i yere majigi ne ja korɔ ka i ta faniw faran, ka kasi ne ja korɔ minke, o ra, ne fana ka i ta daariri lamɛn. Ne Matigi Ala ko ten. ²⁸ O koson, ni i nana sa, ne bena i lataga i bema tow fe. I bena sa hera le ra; o bena i su don i ta kaburu kɔnɔ. O ra, ne bena nin kojugu min lase nin dugu ni a dugumogow ma, i ja tena o ye.» »

Ayiwa, o tagara o kumaw lase masace ma.

*Yoziyasi ka jenogonyakura don ni Ala ye
(Masacew flanan 23.1-3)*

²⁹ Masace Yoziyasi ka Zuda mara cekorobaw, ani Zeruzalemu dugu cekorobaw bee wele ka na. ³⁰ O ko, masace tagara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ale ni Zuda mara mɔgɔw bee, ani Zeruzalemu dugumogow bee, ani sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw, ani jama bee, denmisen fara mɔgokoroba kan. O ka o jenogonya kitabu kumaw bee karan jama bee ja na, o tun ka o kitabu min sorɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ³¹ O y'a

soro masace tun lonin be a loyoro ra; a ka jennogonyakura don tuun ni Matigi Ala ye, k'a fo ko: «An bena tugu Matigi Ala le ko, k'a ta kumaw, ani a ta ciw, ani a ta cfoninw bee sira tagama ni an jusukun bee ye, ani an nin bee, janko Ala tun ka kuma minw sebe jennogonya kitabu konko kakoro, an ye o kumaw bee sira tagama.» ³² O ko, masace k'a fo Zeruzalemukaw, ani Boniyaminu ta mara mogow bee ye ko o ye o layiri ta Ala ye. Zeruzalemukaw ka o ke ka kapa ni Ala ta jennogonya ye, o bemaw ta Ala. ³³ Batofen haramunin minw tun be Izirayelimogow ta maraw ra, Yoziyasi ka o bee bo jamana konko. Mogo o mogo tun be Izirayeli, a ka o bee jagboya ko o ye Matigi Ala, o ta Ala le bato. O ra, Yoziyasi si bee ra, o ma bo Matigi Ala, o bemaw ta Ala ko.

35

Jonyaban jnanagbe

(Masacew flanan 23.21-23)

¹ O ko, Yoziyasi ka Jonyaban jnanagbe ke Zeruzalemu Matigi Ala ye. O ka Jonyaban sarakaw faga san karo folo tere tan ni naani. ² A ka sarakalasebagaw sigi o ta baaraw ra, ka o ja gbeleya ko o ye to Matigi Ala ta batoso baara ra. ³ Levi* ta mogo minw be Izirayelimogow bee karan, ka o yere bla danna Matigi Ala ye, a k'a fo olugu ye ko: «Izirayeli masace Dawuda dence Sulemani ka Alabatoso min lo, aw ye jennogonya kesu saninman ta ka taga a bla o so konko. Aw man kan k'a ta aw kamankunw kan tuun. Aw ye baara ke Matigi Ala, aw ta Ala ye, ani a ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye. ⁴ Aw ye aw yere tarantaran ka kapa ni aw ta gbaw ye, ani ka kapa ni aw ta jenkuruw ye, i n'a fo Izirayeli masace Dawuda ni a dence Sulemani tun k'a fo cogo min na. ⁵ Aw ye to yoro saninman konko; Levi* ta mogo dow ka kan ka ke ni aw ta jenkuru bee kelen kelen ye, janko ka aw balema Izirayelimogow deme o ta saraka kow ra. ⁶ Aw ye Jonyaban saraka faga, ka aw yere saninya, ka laben ka aw balemaw Izirayelimogow deme, i n'a fo Matigi Ala k'a fo Musa ye cogo min na.»

⁷ Jama min tun nana Zeruzalemu, Yoziyasi ka Jonyaban saraka bo olugu ye: a ka began waga bisaba (30 000) ke saraka ye, baw ni sagaw faranin jagon kan, ani misi waga saba (3 000). O bee tun bora masace yere ta begankuru le ra. ⁸ Jamana jamogow fana ka began dow di, ka o ke jama ni sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ta Jonyaban saraka ye. Hilikiya ni Jakariya ni Yeyeli, minw ye Alabatoso ta kow jamogow ye, olugu ka sagaw ni baw di sarakalasebagaw ma, ka o ke began waga fla ni keme woro (2 600), ka o ke o ta Jonyaban saraka ye, ani misi keme saba. ⁹ Konaniya ni a balemaw, minw ye Semaya ni Netaneheli ye, ani Hasabiya, ani Yeyeli, ani Yozabadi, o minw ye Levi* ta mogow kuntigiw ye, olugu ka sagaw ni baw di Levi ta mogow ma, ka o ke began waga looru (5 000), o ta Jonyaban saraka ye, ani misi keme looru.

¹⁰ Ayiwa, o ka jnanagbe laben. Sarakalasebagaw lolora o loyoro ra, ani Levi* ta mogow, bee ni a ta jenkuru, i n'a fo masace tun k'a fo cogo min na. ¹¹ O ka Jonyaban sarakaw faga. Levi* ta mogow ka o jori di sarakalasebagaw ma, o k'a seriseri sarakajenifen kan. Levi* ta mogow ka o beganw gbolow bo. ¹² Begin minw tun ka kan ka ke saraka jenita ye, o ka olugu bla danna, ka o taran jama ra, gba bee ni a ta, janko o ye di Matigi Ala ma, i n'a fo a sebera Musa ta kitabu konko cogo min na. O ka misiw fana ta ke ten. ¹³ O ka Jonyaban sarakaw jeni tasuma ra, i n'a fo a sebera cogo min na. O ka saraka saninman tow tobi dagabaw, ani negedagaw, ani poli

kɔnɔ; o ka o ninnin jona jona mɔgɔw bɛɛ ra. ¹⁴ O kɔ, Levi* ta mɔgɔw ka olugu yere ni sarakalasebagaw ta Jɔnyaban sarakaw fana laben, sabu sarakalasebaga minw tun ye Haruna durujaw ye, olugu ka saraka jenitaw, ani beganw ta turu jeni fɔ ka taga su ko. O kosɔn Levi* ta mɔgɔw ka o yere ta Jɔnyaban saraka laben, ani ka Haruna ta durujaw sarakalasebagaw fana ta laben.

¹⁵ Fɔrifɛnfɔbagaw, minw ye Asafu ta durujaw ye, olugu tora o lɔyɔrɔw ra, i n'a fɔ Dawuda ni Asafu ni Heman tun k'a fɔ cogo min na, ani Yedutun, min tun ye masace ladibaga ye. Dakɔrɔsibagaw lɔnin tora da bɛɛ kelen kelen na. O ma bɔ o lɔyɔrɔ ra, sabu o balema minw ye Levi* ta mɔgɔw ye, olugu tun ka o ta Jɔnyaban saraka ko panabɔ o ye.

¹⁶ O lon na, o ka Matigi Ala ta saraka kow bɛɛ panabɔ, ka Jɔnyaban panagbɛ kɛ, ka saraka jenitaw bɔ Matigi Ala ta sarakajenifɛn kan, i n'a fɔ masace Yoziyasi tun k'a fɔ cogo min na. ¹⁷ Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu ka Jɔnyaban panagbɛ kɛ o wagati ra, ka burufunubari panagbɛ kɛ fɔ tere wolonfla.

¹⁸ Nin nɔgɔn Jɔnyaban panagbɛ ma deri ka kɛ tuun Izirayeli kabini cira Sumayila ta wagati ra. Izirayeli masace si ma nin Jɔnyaban panagbɛ nɔgɔn kɛ, i n'a fɔ Yoziyasi k'a kɛ cogo min na, ale ni sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ni Zuda mara mɔgɔw ni Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ Zeruzalɛmu, ani Zeruzalɛmukaw yere. ¹⁹ O Jɔnyaban panagbɛ tun kera Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan le ra.

*Yoziyasi ta masaya laban
(Masacew flanan 23.28-30)*

²⁰ Ayiwa, o kow bɛɛ kɔ fɛ, Yoziyasi ka Ala ta batoso lalaga ka ban tuma min na, Misiran masace Neko wurira ko a bɛ taga Karikemisi dugumɔgɔw kɛrɛ Efirati bada ra. Yoziyasi bɔra ka taga a kunbɛn. ²¹ Neko ka ciraden dɔw ci ka taga a fɔ a ye ko: «Kɛrɛ juman le bɛ ele ni ne cɛ sa, Zuda masace? Ne tɛ bɔra ele le kama bi, ne bɔra ne kɛrɛkɛnɔgɔn ta so le kama. Ala ko ne ye teliya. I kana ban Ala ta ma, sabu Ala bɛ ni ne ye; ni o tɛ, a bɛna i halaki.» ²² Nka Yoziyasi ma faran Neko ra. A k'a yere cogo yelemaka taga a kɛrɛ. Neko tun ka kuma minw fɔ a ye, a ma o jate, k'a sɔrɔ o kumaw tun bɔra Ala le ra. A tagara Neko kɛrɛ Megido kɛnɛgbeyɔrɔ ra. ²³ Kalanbonbaga dɔw ka masace Yoziyasi bon ni kalan ye. Masace Yoziyasi k'a fɔ a ta jamana namɔgɔw ye ko: «Aw ye ne ta ka bɔ yan, sabu ne mandimiko juguyara kosebɛ.» ²⁴ O k'a labɔ a ta sowotoro kɔnɔ, k'a don a ta sowotoro flanan kɔnɔ ka taga ni a ye Zeruzalɛmu. A sara minke, o k'a su don a bɛmaw ta kaburu kɔnɔ. Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalɛmukaw bɛɛ ka Yoziyasi su kasi. ²⁵ Yeremi ka sangadɔnkiri dɔ la Yoziyasi sukoya ra. Dɔnkirilabaga cɛmanw, ani musomanw bɛɛ ka Yoziyasi ko fɔ o ta dɔnkiriw ra fɔ ka na se bi ma. O ka o ko kɛ landa le ye Izirayeli. O dɔnkiriw sebera sukasidɔnkiriw ta kitabu kɔnɔ.

²⁶ Ayiwa, Yoziyasi ta ko tɔw, a ka koɓuman minw kɛ, ka kapa ni Matigi Ala ta sariya kitabu kumaw ye, ²⁷ o kow damina ni a laban bɛɛ sebera Izirayeli ni Zuda masacew ta kitabu kɔnɔ.

36

*Zuda masace Yohahazi ta wagati
(Masacew flanan 23.31-34)*

¹ Jamana mɔgɔw ka Yoziyasi dence Yohahazi ta k'a sigi masaya ra a face nɔ ra Zeruzalemu. ² Yohahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni saba. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu.

³ Misiran masace k'a wuri ka bɔ masaya ra Zeruzalemu, ka warida do ben Zuda mara kan, o ka kan ka to ka min sara: warigbe kilo waga saba ni keme naani (3 400), ani sanin kilo bisaba ni naani. ⁴ Misiran masace ka Yohahazi balemace Eliyakimu le sigi masaya ra Zuda ni Zeruzalemu kunna. A ka Eliyakimu tɔgɔ yeɛma k'a ke Yehoyakimu ye. Neko k'a balemace Yohahazi mina ka taga ni a ye Misiran.

*Zuda masace Yehoyakimu ta wagati
(Masacew flanan 23.36-24.6)*

⁵ Yehoyakimu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A ka kojugu ke Matigi Ala, a ta Ala na kɔrɔ. ⁶ Babilɔni masace Nebukadinesari nana a kama, ka na a siri ni siranɛgejɔrɔkɔw ye, ka taga ni a ye Babilɔni. ⁷ Nebukadinesari ka Matigi Ala ta minanw ta ka taga Babilɔni, ka taga o bla a ta masaso kɔnɔ Babilɔni.

⁸ Yehoyakimu ta ko tɔw, a ka ko haramunin minw ke, ani ko minw k'a sɔrɔ, o kow sebera Izirayeli masacew ni Zuda masacew ta kitabu kɔnɔ. A dence Yehoyakini sigira masaya ra a nɔ ra.

*Zuda masace Yehoyakini ta wagati
(Masacew flanan 24.8-17)*

⁹ Yehoyakini sigira masaya ra k'a si to san seegi*. A ka karo saba ni tere tan le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A ka kojugu ke Matigi Ala na kɔrɔ. ¹⁰ Sanyelema wagati ra, masace Nebukadinesari k'a lataga Babilɔni. O ka Matigi Ala ta batoso ta fenpanamanw fana ta ka taga ni o ye Babilɔni. A ka Yehoyakini balemace Sedesiyasi le sigi masaya ra Zuda ni Zeruzalemu kunna.

*Zuda masace Sedesiyasi ta wagati
(Masacew flanan 24.18-25.21; Yeremi 39.1-10; 52.1-27)*

¹¹ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ¹² A ka kojugu ke Matigi Ala, a ta Ala na kɔrɔ. Cira Yeremi min tun be Matigi Ala ta kuma fora a ye, a ma sɔn k'a yere majigi o na kɔrɔ.

¹³ A nana muruti hali Nebukadinesari yere kama, k'a sɔrɔ Nebukadinesari tun k'a jagboya ka kari Ala ra ale ye. A k'a torokun gbɛɛya, k'a jusukun gbɛɛya; a ma sɔn ka sekɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala fe. ¹⁴ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani mɔgɔ tɔw fana ka terenbariyakow ke; o ka siya werew ta ko haramuninw ke. O tora o ra ka Matigi Ala ta batoso lanɔgɔ, Ala tun ka o so min saninya k'a ke yɔrɔ saninman ye Zeruzalemu.

¹⁵ Matigi Ala, o bemaw ta Ala kumana o fe sipaga caman kabini a damina ra a ta ciraw sababu ra, sabu a tun b'a fe k'a ta mɔgɔw kisi, k'a ta yɔrɔ saninman fana bɔsi. ¹⁶ Nka o ka Ala ta ciradenw logobo, ka Ala ta kumaw mafiyenya, ka yereko a ta ciraw ma, fo ka na a to Matigi Ala ta dimiba wurira a ta mɔgɔw kama; o tuma fla were ma sɔrɔ tuun o ko ra.

Zuda ta masaya laban

* **36:9** 36.9 San seegi: Kitabu dow b'a fo ko san tan ni seegi (Masacew flanan 24.8).

¹⁷ O ra, Matigi Ala ka Babilonikaw ta masace lana o kama. O nana o ta kanbelenw faga ni kerékemuru ye Alabatoso kono. A ma kanbelen to, a ma sunguru to, a ma mogokoroba to, a ma cekoroba to. Ala ka mogobee le don a boro. ¹⁸ Nebukadinesari ka Ala ta batoso ta minanw bee ce ka taga ni a ye Babiloni, fenba fara fen fitini kan; a ka Matigi Ala ta batoso naforo bee ce, ani masace ta naforow, ani a ta jamana namogow ta naforow. ¹⁹ A ka tasuma don Ala ta batoso ra, ka Zeruzalemu kogow ben, ka masasow bee jeni, ka fenpanamanw bee halaki. ²⁰ Minw bosira, fagari ma se minw ma, a ka olugu mina ka taga ni o ye Babiloni. O tagara ke ale ni a dencew ta jonw ye, fo ka na se Peresikaw ta masaya wagati ma. ²¹ O kera minke, Matigi Ala tun ka kuma min fo cira Yeremi da ra, o kumaw kera can ye. A tun k'a fo ko: «Jamana lakolon bena to, janko a ye nenekiri fo san biwolonfla, k'a ta nenekiri wagati bee ke k'a dafa.»

*Masace Sirusi ta kuma
(Esidarasi 1.1-4)*

²² Ayiwa, Peresi ta masace Sirusi ta masaya san folo ra, Matigi Ala ka miiriya do don Peresi masace Sirusi jusu ra. O kera janko Matigi Ala tun ka kuma min don Yeremi da ra k'a fo, o kuma ye ke can ye. O ra, Sirusi ka nin kibaroya fo, k'a sebe k'a ci a ta mara fan bee ra; a ko: ²³ «Ne Sirusi, Peresi masace, ne ko: <Matigi Ala, sankolo tigi Ala ka dugukolo masayaw bee di ne ma. A ko ne ye so do lo ale ye Zeruzalemu, Zuda mara ra. Ayiwa, aw ra jontigiw le ye a ta mogodow ye? Matigi Ala, o ta Ala ye ke ni o tigiw ye; o ye wuri ka taga!> »

ESIDARASI TA KITABU **Kitabu faamucogo**

Esidarasi ta kitabu sebebaga ye sarakalasebaga Esidarasi yere ye. Kibaroyaw ta kitabu flanan na, a tun fora ko masaceba Sirusi bena Izirayelimogow labla, o ye taga Zeruzalemu, ka taga Alabatosoba lo kokura.

Esidarasi ta kitabu be tugu kibaroyaw ta kitabu ra, ka o kumaw fo an ye, ka Izirayelimogow sekocogo fo an ye, ka taga Zeruzalemu.

Kitabu yoro folo be o mogow sekocogo fo an ye, ani Alabatoso locogo (1-6). Izirayelimogo minw sekora, o tun ye Zuda mara, ani Boniyaminu ta mara mogow ye. Ayiwa, gbeya caman sera o mogow ma, nka o bee n'a ta, o sera ka Alabatosoba lo kokura.

Kitabu yoro flanan be Esidarasi nacogo fo an ye Zeruzalemu (7-10). Masaceba be Esidarasi ci ka taga Zeruzalemu, Zuda mara ra, ka taga a fle ni Zuda mara mogow be Ala ta sariya sira tagamana. Esidarasi tagara Zeruzalemu ni sarakalasebaga caman were ye. Nka o tagara a soro ko mogow te Matigi Ala ta sariya sira tagamana. Esidarasi ka o karan kosebe, ka o ladi, ka o dema, janko o ye Ala ta sariya ko mina o sobe ra, ka faran ka bo siya were mogow ta landaw ra.

Nin kitabu be Ala ta kankelentigiya yira an na. Ala tun ka layiri min ta ko a bena yafa a ta mogow ma, ka o lana o ta jamana ra tuun, a ka o layiri dafa. Alabatosoba loko nafa ka bon, sabu o kera Ala batoyoro le ye. Ni Matigi Ala ka fen min layiri ta a be o ke.

Kitabu konokow

Yahudiyaw bora Babiloni (1-2)

Alabatosoba locogo (3-6)

Esidarasi ni a nofemogow nana Zeruzalemu (7-8)

Esidarasi ka Izirayeli cew faran ka o bo siya were musow ra (9-10)

Masace Sirusi ka Izirayelimogow labla

¹ Ayiwa, Peresi masace Sirusi ta masaya san folo ra, Matigi Ala ka miiriya do don Peresi masace Sirusi jusu ra. O kera janko Matigi Ala tun ka kuma min don Yereji da ra k'a fo, o kuma ye ke can ye. O ra, Sirusi ka nin kibaroya fo, k'a sebe k'a ci a ta mara fan bee ra; a ko: ² «Ne, Sirusi, Peresi jamana masace le ko: Matigi Ala, sankolo tigi Ala ka dugukolo masayaw bee di ne ma. A ko ne ye Alabatoso do lo ale ye Zeruzalemu, Zuda mara ra. ³ Ayiwa, aw ra jontigiw le ye a ta mogow dow ye? O ta Ala ye ke ni o ye; o ye wuri ka taga Zeruzalemu, Zuda mara ra, ka taga Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta batoso lo, Ala min be Zeruzalemu. ⁴ A ta mogow to minw tora, ni olugu ka ke jamana yoro o yoro ra, o siginogon minw be o yorow ra, olugu ye o son warigbe ni sanin na, ka fennuman caman di o ma, ani beganw, ani o diyanya sarakaw*, o bena taga min bla Ala ta batoso konu, Ala min be Zeruzalemu.»

⁵ Ayiwa, o kera minke, Zuda ta gbatigiw, ani Boniyaminu ta gbatigiw, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mogow, ani Ala k'a don min o min jusu ra, olugu bee wurira ka taga Matigi Ala ta batoso lo Zeruzalemu. ⁶ O siginogonw bee ka o dema; o ka fen warigberamanw, ani fen saninlamanw di o ma, ka o borofen caman were di o ma, ani beganw, ani fen nafaman caman. O ka o diyanya sarakaw fana di, ka o fara o fenw

bɛɛ kan. ⁷ Nebukadinesari tun ka Matigi Ala ta batoso ta minan minw ta Zeruzalemu, ka na o bla a ta ala ta batoso kɔnɔ, masace Sirusi ka o minanw fana di o ma. ⁸ Peresi jamana masace Sirusi, k'a ta warimarabaga Miteredati le ci ka taga o minanw labɔ. Ale ka o jate ka o di Sesibasari ma, min ye Zuda ta mɔgɔw ta jamɔgɔ ye. ⁹ O minanw jateda ye nin ye: Sanin tasa bisaba, ani warigbe tasa waga kelen, muru mugan ni kɔnɔntɔn, ¹⁰ sanin seti bisaba, warigbe seti suguya wɛɛ keme naani ni tan, ani minan waga kelen wɛɛ. ¹¹ Minanw bɛɛ lajennin, a saninlamanw, ani a warigberamanw tun ye minan waga looru ni keme naani (5 400). Sesibasari tagara ni o minanw bɛɛ ye tuma min na, o wagati le ra mɔgɔ minaninw tun bɛ bɔra Babiloni ka taga Zeruzalemu.

2

Mɔgɔw jateda

¹ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka Zuda mara mɔgɔ minw mina ka na ni o ye Babiloni, o mɔgɔ minw sekɔra ka taga Zeruzalemu, ani ka taga Zuda mara ra, ka taga sigi o ta duguw ra, o mɔgɔw tɔgɔw le ye nin ye:

² Olugu le sekɔra ka taga ni Zorobabeli ye, ani Yosuwe ni Nehemi ni Seraya ni Relaya ni Maridose ni Bilisan ni Misipari ni Bigivayi ni Rehumu ni Bana.

Izirayelimɔgɔw bɛɛ lajennin jateda ye nin ye:

³ Parihosi ta durujaw: mɔgɔ waga fla ni keme ni biwolonfla ni fla (2 172);

⁴ Sefatiya ta durujaw: mɔgɔ keme saba ni biwolonfla ni fla (372);

⁵ Ara ta durujaw: mɔgɔ keme wolonfla ni biwolonfla ni looru (775);

⁶ Pahati Mohabu ta durujaw, minw bɔra Yosuwe ni Yohabu ta gba ra, mɔgɔ waga fla ni keme seegi ni tan ni fla (2 812);

⁷ Elamu ta durujaw: mɔgɔ waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

⁸ Zatu ta durujaw: mɔgɔ keme kɔnɔntɔn ni binaani ni looru (945);

⁹ Zakayi ta durujaw: mɔgɔ keme wolonfla ni biwɔɔɔ (760);

¹⁰ Bani ta durujaw: mɔgɔ keme wɔɔɔ ni binaani ni fla (642);

¹¹ Bebayi ta durujaw: mɔgɔ keme wɔɔɔ ni mugan ni saba (623);

¹² Azigadi ta durujaw: mɔgɔ waga kelen ni keme fla ni mugan ni fla (1 222);

¹³ Adonikamu ta durujaw: mɔgɔ keme wɔɔɔ ni biwɔɔɔ ni wɔɔɔ (666);

¹⁴ Bigivayi ta durujaw: mɔgɔ waga fla ni bilooru ni wɔɔɔ (2 056);

¹⁵ Adini ta durujaw: mɔgɔ keme naani ni bilooru ni naani (454);

¹⁶ Ateri ta durujaw, minw bɔra Ezekiyasi ta gba ra: mɔgɔ bikɔnɔntɔn ni seegi (98);

¹⁷ Betisayi ta durujaw: mɔgɔ keme saba ni mugan ni saba (323);

¹⁸ Yora ta durujaw: mɔgɔ keme ni tan ni fla (112);

¹⁹ Hasumu ta durujaw: mɔgɔ keme fla ni mugan ni saba (223);

²⁰ Gibari ta durujaw: mɔgɔ bikɔnɔntɔn ni looru (95);

²¹ Betilehemu dugumɔgɔw: mɔgɔ keme ni mugan ni saba (123);

²² Netofakaw: mɔgɔ bilooru ni wɔɔɔ (56);

²³ Anatɔtikaw: mɔgɔ keme ni mugan ni seegi (128);

²⁴ Azimaveti dugumɔgɔw: mɔgɔ binaani ni fla (42);

²⁵ Kiriya Arimu, ani Kefira, ani Beroti dugumɔgɔw: mɔgɔ keme wolonfla ni binaani ni saba (743);

²⁶ Rama ni Geba dugumogow: mogow keme woorow ni mogow mugan ni kelen (621);

²⁷ Mikimasikaw: mogow keme ni mugan ni fla (122);

²⁸ Betelikaw, ani Ayikaw: mogow keme fla ni mugan ni saba (223);

²⁹ Nebo dugumogow: mogow bilooru ni fla (52);

³⁰ Magibisi ta durujaw: mogow keme ni bilooru ni woorow (156);

³¹ Elamu to kelen ta durujaw: mogow waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

³² Harimu ta durujaw: mogow keme saba ni mugan (320);

³³ Lodi, ani Hadidi ni Ono dugumogow: mogow keme wolonfla ni mugan ni looru (725);

³⁴ Zeriko dugumogow: mogow keme saba ni binaani ni looru (345);

³⁵ Sena dugumogow: mogow waga saba ni keme woorow ni bisaba (3 630);

³⁶ Sarakalasebagaw*, minw tun ye Yedaya ta durujaw ye, minw bora Yosuwe ta gba ra: mogow keme kononton ni biwolonfla ni saba (973);

³⁷ Imeri ta durujaw: mogow waga kelen ni bilooru ni fla (152);

³⁸ Pasuri ta durujaw: mogow waga kelen ni keme fla ni binaani ni wolonfla (1 247);

³⁹ Harimu ta durujaw: mogow waga kelen ni tan ni wolonfla (1 017).

⁴⁰ Levi* ta mogow, minw tun ye Yosuwe ni Kadimiyeli ta durujaw ye, minw tun bora Hodava ta gba ra: mogow biwolonfla ni naani (74).

⁴¹ Donkirilabagaw, minw tun ye Asafu ta durujaw ye: mogow keme ni mugan ni seegi (128).

⁴² Alabatoso donda korosibagaw: Salumu ta durujaw, ani Ateri ta durujaw, ani Talimon ta durujaw, ani Akubu ta durujaw, ani Hatita ta durujaw, ani Sobayi ta durujaw bee lajennin: mogow keme ni bisaba ni kononton (139).

⁴³ Alabatoso baardenw tun ye Siha ta durujaw, ani Hasufa ta durujaw, ani Tabahoti ta durujaw, ⁴⁴ ani Kerosi ta durujaw, ani Siyaha ta durujaw, ani Padon ta durujaw, ⁴⁵ ani Lebana ta durujaw, ani Hagaba ta durujaw, ani Akubu ta durujaw, ⁴⁶ ani Hagabu ta durujaw, ani Samulayi ta durujaw, ani Hanan ta durujaw, ⁴⁷ ani Gideli ta durujaw, ani Gahari ta durujaw, ani Rehaya ta durujaw, ⁴⁸ ani Resen ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw, ani Gazamu ta durujaw, ⁴⁹ ani Uza ta durujaw, ani Paseha ta durujaw, ani Besayi ta durujaw, ⁵⁰ ani Asina ta durujaw, ani Mehunimu ta durujaw, ani Nefusimu ta durujaw, ⁵¹ ani Bakibuki ta durujaw, ani Hakufa ta durujaw, ani Harihuri ta durujaw, ⁵² ani Basiluti ta durujaw, ani Mehida ta durujaw, ani Harisa ta durujaw, ⁵³ ani Barikosi ta durujaw, ani Sisera ta durujaw, ani Tama ta durujaw, ⁵⁴ ani Nesiya ta durujaw, ani Hatifa ta durujaw.

⁵⁵ Sulemani ta baardenw ta durujaw, olugu le tun ye Sotayi ta durujaw ye, ani Sofereti ta durujaw, ani Peruda ta durujaw, ⁵⁶ ani Yahala ta durujaw, ani Darikon ta durujaw, ani Gideli ta durujaw, ⁵⁷ ani Sefatiya ta durujaw, ani Hatili ta durujaw, ani Pokereti Hatisebayimu ta durujaw, ani Ami ta durujaw.

⁵⁸ Alabatoso baardenw, ani Sulemani ta baardenw ta durujaw, o bee lajennin tun ye mogow keme saba ni bikononton ni fla (392).

⁵⁹ Ayiwa, minw tun bora Teli Mela, ani Teli Harisa, ani Kerubi Adan, ani Imeri, olugu togow ye nin ye; nka o ma se ka o ta somogow ni o ta buruju fo, k'a yira ko o ye Izirayelimogow ye: ⁶⁰ olugu le tun ye Delaya ta durujaw ye, ani Tobiya ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw: mogow keme woorow ni bilooru ni fla (652). ⁶¹ Minw tun ye sarakalasebagaw ta durujaw ye olugu

ra, o tun ye Habaya ta durujaw ye, ani Hakosi ta durujaw, ani Barizilayi ta durujaw. Barizilayi le tun ka Galadikace Barizilayi denmuso do furu, o koson olugu togo lara ale ra. ⁶² O ka olugu ta burujusebew jini, nka o ma o ye. O ra, o ka o bo sarakalasebagaya ra. ⁶³ Jamanatigi k'a fo o ye ko o man kan ka fen saninman domu, fo sarakalasebaga do ye Ala jininka ni Urimi ni Tumimi* ye folo, ka o ko palon.

⁶⁴ Ayiwa, jama bee lajennin tun ye mogo waga binaani ni fla ani mogo keme saba ni biworo (42 360). ⁶⁵ O ta jon cemanw ni a musomanw tun ma jate; olugu tun ye mogo waga wolonfla ni mogo keme saba ni mogo bisaba ni wolonfla (7 337). Donkirilabaga cemanw, ani a musoman minw tun be o ra, o tun ye mogo keme fla (200). ⁶⁶ So keme wolonfla ni bisaba ni woro (736), ani sofali keme fla ni binaani ni looru (245), ⁶⁷ ani jogome keme naani ni bisaba ni looru (435), ani fali waga woro ni keme wolonfla ni mugan (6 720), o le tun be o fe.

⁶⁸ O tagara se Matigi Ala ta batoso yoro ra Zeruzalemu minke, gbatigi caman ka o yere diyanya sarakaw* di Ala ta batoso lori baara kama, janko a ye lo a loyorooro ra. ⁶⁹ O ka fen minw di ka kapa ni o seko ye o baara kama, o kera saninden waga biworo ni kelen, ani warigbe kilo waga fla ni keme looru, ani sarakalasebaga derege keme.

⁷⁰ Sarakalasebagaw, ani Levi ta mogow, ani mogo tow, minw ye donkirilabagaw ye, ani Alabatoso donda korosibagaw, ani a baaradenw, olugu ni Izirayelimogow bee tagara sigi o ta duguw ra.

3

Sarakajenifen lori

¹ Ayiwa, san karo wolonflanan be se wagati min na, o y'a soro Izirayelimogow tun sigira o ta duguw ra ka ban. O wagati ra o bee tagara lajen Zeruzalemu i ko mogo kelen. ² Yosadaki dence Yosuwe, ale ni a balema sarakalasebagaw*, ani Sehalitiyeli dence Zorobabeli ni a balemaw, olugu wurira ka Izirayeli ta Ala ta sarakajenifen* lo, ka saraka jenitaw* bo o sarakajenifen kan, i n'a fo a sebera Musa ta sariya ra cogo min na, Musa min tun ye Ala ta cira ye. ³ O yoro mogow pasiran tun be o ra, nka o bee n'a ta, o ka sarakajenifen lo a jusiginankoro kan, ka saraka jenitaw bo a kan Matigi Ala ye: sogomasaraka, ani wulafesaraka. ⁴ O ko, o ka gbatakorosigi panagbe* ke, i n'a fo a sebera sariya ra cogo min na. Saraka jenita hakeya min tun ka kan ka bo lon o lon, o ka o bo. ⁵ O ko, o ka ke saraka jenitaw bo ye lon o lon, ani karokura sarakaw, ani saraka minw tun ka kan ka bo Matigi Ala ta panagbe saninmanw bee ra; dow fana nana ni o diyanya sarakaw* ye, ka na o di Matigi Ala ma. ⁶ San karo wolonflanan tere folo le ra o ka ke saraka jenitaw bo ye Matigi Ala ye, hali k'a soro Matigi Ala ta batoso lori tun ma dabo folo.

⁷ O ka wari di kabakurulesebagaw ni yirilesebagaw ma, ka domuni ni minnifenw ni turu di Sidonkaw ni Tirikaw ma, ko o ye sediriyiriw tige Liban jamana ra, ka o bla kogoji kan, ka na ni a ye Zafa, i n'a fo Peresi jamana masace Sirusi yere tun k'a fo cogo min na.

Alabatosokura lori

⁸ Izirayelimogow sera Ala ta batoso yoro ra Zeruzalemu san min na, o san flanan na, ani o san karo flanan na, o ka baara damina. Minw ka

* **2:63** 2.63 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun be tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimogow ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

baara damina, o tun ye Sehalitiyeli dence Zorobabeli ye, ani Yosadaki dence Yosuwe, ani o balema tōw, minw ye sarakalasebagaw* ni Levi* ta mōgōw ye, ani minw bēe tun sekōra ka na Zeruzalemu. Levi ta mōgō minw tun ka san mugan sōrō, ani minw tun tēmena o kan, o ka olugu ci ko o ye Matigi Ala ta batoso lōri baaraw kōrōsi. ⁹ Yosuwe ni a dencew ni a balemacēw, ani Kadimiyeli ni a dencew, minw ye Zuda ta mōgō dōw ye, olugu bēe farara jōgōn kan, ka kē Ala ta batoso lōbagaw ta baara kōrōsi ye. Henadadi ta mōgōw ni o dencew ni o balemacēw, minw ye Levi ta mōgōw ye, olugu fana tun bē ni o ye. ¹⁰ Bonlōbagaw nana Matigi Ala ta batoso ju sigi tuma min na, o ka sarakalasebagaw wele ka na. Sarakalasebagaw tun ka o ta sarakalasebagaya faniw don, ka burufiyētaw ta. Levi ta mōgō minw ye Asafu dencew ye, siranēge tēgerēw tun bē olugu fana boro, janko ka Matigi Ala tando, i n'a fō Izirayeli masace Dawuda tun k'a fō cogo min na. ¹¹ O tun bē dōnkiriw lara, k'a lamina jōgōn fē, ka Matigi Ala tando k'a bonya, k'a fō ko:

«A ka ji,

a ta numanya tē ban k'a ye

Izirayelimōgōw ta fan fē!»

Jama bēe tun bē mankanba cira, ka Matigi Ala tando, sabu o tun bē Matigi Ala ta batoso jubōra.

¹² Nka sarakalasebagaw, ani Levi ta mōgōw, ani gbatigi caman tun bē yi, minw si tun kōrōra kosebē, ani minw tun ka Alabatoso fōlō ye. Tuma min na bonlōbagaw nana kē Alabatosokura ju sigi ye o ja na, olugu ka kē kasi ye, ka kule; k'a sōrō mōgō caman tun bē jagarikanbaw bōra. ¹³ A kēra ten, mōgō tun tē se ka jagarikanw ni kasikanw lōn ka bō jōgōn na; sabu jama tun bē kulekan caman le cira. O mankan tun bē sera fō yōrōjan.

4

Alabatoso lōri lalōra

¹ Ayiwa, minw ye Zuda ta mōgōw, ani Boniyaminu ta mōgōw ta juguw ye, olugu nana a mēn ko mōgō minanin minw sekōra ka na, ko olugu bē batoso dō lōra Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala. ² O tagara Zorobabeli ni Izirayeli ta gbatigiw fē, ka taga a fō o ye ko: «An fana bēna lōri kē ni aw ye, sabu an fana bē aw ta Ala le batora i ko aw b'a kē cogo min na. Asiri masace Esari Hadōn min ka anw lana yan, kabini ale ta wagati ra, an tun bē sarakaw bōra Ala ye.»

³ Zorobabeli ni Yosuwe ni Izirayeli ta gbatigi tōw ka o jaabi ko: «Aw ni anw tē se ka jēn ka batoso lō an ta Ala ye. Anw dama le bēna so lō Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye, i n'a fō Peresi jamana masace Sirusi k'a fō an ye cogo min na.»

⁴ Nka o yōrō mōgōw ka farifaga don Zuda mara mōgōw ra; o ka o lasiran janko o ye so lōri dabla. ⁵ O ka wari di fagama dōw ma janko olugu ye baara bari; a kēra ten baara fana lalōra Peresi masace Sirusi ta masaya wagati bēe ra, fō ka taga se Peresi masace Dariyusi ta wagati ma.

Yahudiyaw juguw ka sebe ci masace ma

⁶ Serisesi ta masaya wagati ra, a ta masaya damina yere ra, Yahudiyaw juguw ka kuma dōw sebe ka Zuda mara mōgōw ni Zeruzalemukaw jaraki.

⁷ O ko fē, Peresi jamana masace Aritaserisesi fana ta wagati ra, Bisilamu ni Miteredati ni Tabeli ni o tōjōgōnw ka sebe dō kē k'a ci Peresi ta masace

Aritaserisesi ma. O kumaw tun sebera Aramekaw ta sebericogo ni o ta kan le ra.

⁸ Jamanatigi Rehumu, ani seberikebaga Simisayi, olugu fana ka sebe do ke k'a ci masace Aritaserisesi ma, Zeruzalemu dugu kama; o k'a sebe ko: ⁹ «Jamanatigi Rehumu, ani seberikebaga Simisayi, ani o baarakepogon tow, minw be Dini, ani Arifarisataki, ani Taripeli, ani Afarasi, ani Ereki, ani Babiloni, ani Suzi, ani Deha, ani Elamu, ¹⁰ ani masaceba togobatigi Osinapari ka siya minw mina ka na o bla Samari dugu konu, ani a ka minw bla Efirati ba terebenyanfan na, ani a yoro tow bee, anw le ka nin sebe ci.»

¹¹ O ka o sebe min ci, o sebe konokumaw ye nin ye; o ko:

«Masace Aritaserisesi ta jamana pamogo minw be Efirati ba terebenyanfan mara ra, ani a yoro tow ra, olugu le be nin sebe cira masace Aritaserisesi ma.

¹² «Masace, an be i lalonninya ko Yahudiya minw bora ele fe yi ka na yan, ko o Yahudiyaw sera Zeruzalemu yan; o ko o b'a fe ka o dugu murutinin ni o dugujugu le lo tuun. O be a kogow jusiginanw lora, k'a kogow lawuri. ¹³ O ra, masace ka kan k'a lon ko ni nin dugu koni lora, ni a kogow fana wurira, o tena ninsongu sara tuun, o tena wusugu sara tuun, tagamabagaw fana tena sirarawariw sara tuun. A laban masace ta sorota le bena dogoya.

¹⁴ Nka i n'a fo anw ta baro be bo masaso le ra, an k'a ye ko a bennin te ko ko min be ke masace dogoya sababu ye, an ye je o ko kan. O koson an ka nin kibaroyaw ci masace ma, ¹⁵ janko aw ye aw bemaw ta sebekorow segesege. Ni aw ka o sebew fle, aw bena a ye ko nin dugumogow ye mogo murutininw le ye, dugu min ka masacew ni o ta maraw sege. Yoro do lo, min mogow murutinin lo kabini folofolo. O le koson, o tun ka nin dugu ci.

¹⁶ An koni b'a fo masace ye ko ni nin dugu lora, ni a kogow wurira, o tuma foyi le tena ke ele fe tuun Efirati ba terebenyanfan na yan.»

Masace ka sebe jaabi

¹⁷ Ayiwa, masace ka o ta sebe jaabi, ko:

«Ne be nin sebe ci jamanatigi Rehumu, ani seberikebaga Simisayi ma, ani o baarakepogon to minw be Samari, ani yoro tow bee ra Efirati ba terebenyanfan na. Ne ta fori be aw ye, ani tow bee. ¹⁸ Aw ka sebe min ci, o ka o sebe karan, k'a kumaw korow fo ne ye fana. ¹⁹ Ne ka mogo ci ka o kow segesege. A yera ko kabini wagatijan, nin dugu tun be wuri masacew kama, ani ko o be to ka muruti, ka mankanw lawuri. ²⁰ Masace fangatigiw tun be Zeruzalemu. O ta fanga tun be Efirati ba terebenyanfan jamana bee kan. Mogow tun be ninsongow ni wusugu sara o ye, tagamabagaw tun be sirarawariw sara fana. ²¹ O ra, aw y'a fo o ye ko o ye o baaraw lalo; o man kan ka nin dugu lo, ni ne m'a sira di o ma. ²² Aw ye aw yere korosi, aw kana saliya don nin ko ra, janko nin ko kana na digi masace ra tuun ka teme nin kan.»

²³ Ayiwa, masace Aritaserisesi ta sebe karanna Rehumu ni seberikebaga Simisayi ni o jempogonw na na minke doron, o tagara Yahudiyaw fe Zeruzalemu o yoronin bee ra, ka taga o jagboya ko o ye baaraw lalo fanga ra. ²⁴ O kera minke, Ala ta batoso baara lalora Zeruzalemu. A lalora ka taga se fo Peresi masace Dariyusi ta masaya san flanan wagati ma.

5

Alabatoso lori daminana tuun

¹ Ayiwa, cira Hagize, ani cira Jakariya min ye Ido ta mamaden do ye, Ala ka kuma do don olugu da ra k'a fo Zuda mara ta Yahudiyaw, ani Zeruzalemu ta Yahudiyaw ye, Izirayeli ta Ala togo ra.

² O kera minke, Sehalitiyeli dence Zorobabeli ni Yosadaki dence Yosuwe, olugu wurira ka Ala ta batoso lori damina tuun Zeruzalemu. Ala ta ciraw fana tun be ni o ye, ka o deme.

³ O tuma, Tatenayi min tun ye Efirati ba terebenyanfan mara jamanatigi ye o wagati ra, ani Setari Bozinayi ni o jennogon tow, olugu nana Yahudiyaw ko, ka na o jininka ko: «Jon le ko aw ye nin so lo k'a kogow lawuri?» ⁴ O ka o jininka fana ko: «Minw be nin so lora, olugu togow ye di?»

⁵ Nka o bee n'a ta, Ala tun k'a janto o Yahudiyaw ta jamogow ra. O ma o ta baara lalo; sebe min cira masace Dariyusi fe, o tora o ta baara ra fo ka na o sebe kajaabi na.

⁶ Efirati ba terebenyanfan jamanatigi min ye Tatenayi ye, ani Setari Bozinayi ni a jennogon to minw be Afarisaki, ba terebenyanfan na, olugu ka sebe min ci masace Dariyusi ma, o sebe le ye nin ye. ⁷ O ka nin kumaw le sebe k'a ci, ko:

«Masace Dariyusi, Ala ye heraba ke i ye! ⁸ Masace, i ka kan k'a lon ko an tagara Zuda mara ra, ka taga se fo Alaba ta batoso yoro ra. Ayiwa, an k'a ye ko Yahudiyaw be o batoso lora ni kabakuru leseninw ye, ka yiriw don a kogow ra. Baara be kera ka na, a fana be tagara na o boro kosebe. ⁹ An ka o ta jamogow jininka ko: «Jon le ka sira di aw ma ko aw ye nin so lo, k'a kogow lawuri?» ¹⁰ An ka o jininka o togow ra fana, janko ka o togow fo i ye. An ka o ta jamogow togow sebe. ¹¹ O ka an jaabi ni kuma minw ye o ye nin ye; o ko: «Anw ye sankolo tigi ni dugukolo tigi Ala ta baardenw le ye. Izirayeli masaceba do tun ka nin so min lo ka ban kabini san caman, an be o so le lora kura ye tuun. ¹² An bemaw le tun ka sankolo tigi Ala jusu bo, o koson Ala tun ka o don Babiloni ta masace Nebukadinesari boro, min tun ye Kalideka ye. Ale le ka nin batoso ci, ka mogow mina ka taga ni o ye Babiloni. ¹³ Nka Babiloni ta masace Sirusi ta masaya san folo ra, a ka sariya do sigi ko o ye nin Alabatoso lo kokura tuun. ¹⁴ Nebukadinesari tun ka Ala ta batoso ta minan saninlaman ni a warigberaman minw ta ka bo Ala ta batoso konon Zeruzalemu, ka taga ni a ye Babilonikaw ta ala ta batoso konon, masace Sirusi ka o fenw labo Babilonikaw ta ala ta batoso konon. A tun ka o fenw di ce do ma, min togo tun ye ko Sesibasari. Masace ka o ce ke jamanatigi ye, ¹⁵ k'a fo a ye ko a ye o fenw ta, ka taga o bla Zeruzalemu ta Ala ta batoso konon, ka Alabatoso lo kokura a loyoro ko ra. ¹⁶ O Sesibasari togo nana o cogo le ra, ka na Ala ta batoso ju sigi Zeruzalemu. K'a ta o lon na fo ka na se bi ma, a lori be sen na, nka a ma ban folo.»

¹⁷ «Ayiwa, ni a benna masace ma, masace ta sebekorow be mara yoro min na Babiloni, o ye o sebekorow fle kosebe, k'a lon ni a kera ko can lo ko masace Sirusi tun ka sariya do sigi ko o ye Ala ta batoso lo Zeruzalemu. O ko, ni masace nana min latige o ko ra, a ye o lase an ma yan.»

6

Dariyusi ka Sirusi ta sariya sebe ye

¹ Ayiwa, masace Dariyusi ka mogow dow ci, ko o ye taga fleri ke sebestararow ra, o be fen nafamanw mara yoro min na Babiloni. ² O tagara gbolokitabu do melegenin ye Ekibatani, min ye Medi mara duguba ye. A tun fora o sebe konon ko:

³ «Masace Sirusi ta masaya san folo ra, masace Sirusi ka nin sariya sigi Zeruzalemu ta Alabatoso ko ra, ko Alabatoso ka kan ka lo kokura, k'a ke sarakaboyoro ye. A ka kan ka lo a jusiginankorow kan. A lo ye ke nongon* na biworo, a bonya fana ye ke nongon na biworo. ⁴ O ka kan k'a lo ni kabakuru leseninw ni yiri ye: ni o ka kabakuru lesenin sira saba la, o be yiri sira kelen la, ni o ka kabakuru sira saba la, o be yiri sira kelen la. A baara wari bee ka kan ka bo masace ta naforo le ra. ⁵ Ka fara o kan, Nebukadinesari tun ka Ala ta batoso ta minan saninlaman, ani a warigberaman minw ta ka bo Alabatoso konon Zeruzalemu, ka na ni a ye Babiloni, o fenw ka kan ka seko ka taga o no ra Zeruzalemu Alabatoso konon yi, ka taga o bla Ala ta batoso konon.»

Masace Dariyusi k'a ta kuntigiw jaabi

⁶ Masace ko: «Ayiwa, sisan, ele Tatenayi min ye Efirati ba terebenyanfan jamanatigi ye, ani Setari Bozinayi, ani aw jennogon to minw be Afarisaki, ba terebenyanfan mara ra, aw ye aw sen bo nin ko ra pewu. ⁷ Aw kana nin Alabatoso baara bari tuun. Aw y'a to Yahudiyaw ta jamanatigi ni o ta pamogow ye a lo a loyoro kororo ra. ⁸ Ne b'a fe aw fana ye min ke Yahudiyaw ta pamogow ye nin Alabatoso lori ko ra, o fle nin ye: Efirati ba terebenyanfan mara mogow be ninsongo minw sara, min ka kan ka bla masace ta naforo ra, o wari le bena ke ka so baaraw bee ke. A wari ka kan ka sara a wagati ra, janko baara kana lalo. ⁹ Ni o mako ka lo fen o fen na, misitoranw, ani sagajigiw, ani sagaden cemanw, o ka kan ka fen minw ke saraka jenita* ye k'a di sankolo tigi Ala ma, ani siman, ani kogoo, ani rezenji, ani turu, ani Zeruzalemu dugu sarakalasebagaw* bena fen o fen jini aw fe, aw ka kan ka o bee di o ma lon o lon; foyi kana o dese, ¹⁰ janko o ye to ka saraka kasadimanw bo sankolo tigi Ala ye, ka Ala daari masace ni a dencew ye, Ala ye o kisi. ¹¹ Ne be min fara o kan, o ye nin ye: Ni mogoo o mogoo ka nin sariya cen, aw ye o tigi ta bon yiri do bo, ka o yiri nunbo, ka o turu o tigi konon, ka se fo a konobara ra, ka soroo k'a dulon o yiri ra. O ko, aw ye a ta bon cici k'a ke i ko sununkun. ¹² Ni masa o masa, walama ni siya o siya ka nin sariya yelema, walama ka nin Zeruzalemu Alabatoso cen, Ala min sonna ko a togo ye sigi nin yoro ra, ale Ala ye o tigi halaki. Ne Dariyusi le ka nin sariya sigi; ne fana b'a fe a ye ke ka kapa ni a cogo ye.»

Alabatoso baara bannin ta panagbe

¹³ Ayiwa, masace Dariyusi ka min latige, k'a ci kuntigiw ma, olugu ka o ciw bee ke. O kuntigiw le ye Tatenayi ye, min ye Efirati ba terebenyanfan jamanatigi ye, ani Setari Bozinayi ni o jennogonw.

¹⁴ O ra, Yahudiyaw ta pamogow ka so lori daboo tuun. O ta baara fana pana o boro, cira Hagize ni cira Jakariya ta kumaw baraka ra; Jakariya tun ye Ido ta duruja do le ye. Yahudiyaw ka so lo fo k'a ban, ka kapa ni Izirayeli ta Ala ta kuma ye, ani Peresi masacew ta kuma, minw tun ye Sirusi ye, ani Dariyusi, ani Aritaserisesi ye. ¹⁵ Alabatoso lora ka ban Adari karo† tere saba le ra. O kera masace Dariyusi ta masaya san woronan na.

¹⁶ Izirayelimogow, minw ye sarakalasebagaw* ni Levi* ta mogow ye, ani mogoo minaninw to minw tun nana, olugu bee ka Ala ta batoso lori panagbe ke ni ninsondiya ye. ¹⁷ O Alabatoso ta panagbe ra, o ka misitoran keme ani sagajigi keme fla, ani sagaden ceman keme naani le ke saraka ye. O ka bakoronin tan ni fla ke Izirayelimogow bee ta jurumunyafa saraka* ye;

* **6:3** 6.3 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma. † **6:15** 6.15 Adari karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni flanan ye.

gba kelen, bakoronin kelen. ¹⁸ O ka sarakalasebagaw sigi, o bee ni o ta jenkuru, ka Levi ta mogow fana sigi ka kapa ni o ta jenkuruw ye, janko o ye Ala ta baara ke Zeruzalemu, i n'a fo a sebera Musa ta kitabu konogogo min na.

¹⁹ San karo folo tere tan ni naani, mogow minaninw ka Jonyaban panagbe* ke. ²⁰ Sarakalasebagaw, ani Levi ta mogow bee tun ka o yere saninya; o cogora o bee tun saninyara. Levi ta mogow ka Jonyaban sarakaw faga mogow minaninw bee ye, ani o balema sarakalasebagaw ye, ani o yerew ye. ²¹ Izirayelimogow minanin minw tun sekora ka na, olugu bee ka o saraka domu. Minw fana tun ka o yere mabog jamana ta siya saninyabariw ta kow ra, ka fara mogow minaninw kan ka tugu Matigi Ala ko, Izirayeli ta Ala, olugu fana ka o saraka domu ni o ye. ²² O bee ka burufunubari panagbe* ke ngon fe ni pagari ye, fo tere wolonfa; sabu Matigi Ala tun ka Asiri masace‡ ta miiriya yelama minke, k'a to a ka o deme Izirayeli ta Ala ta batoso lori ra, o ko tun ka o jusu fa pagari ra.

7

Esidarasi nana Zeruzalemu

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Esidarasi nana. A nana Peresi jamana masace Aritaserisesi ta wagati le ra. Esidarasi face tun ye Seraya ye; Seraya face tun ye Azariya ye, Azariya face tun ye Hilikiya ye, ² Hilikiya face tun ye Salumu ye, Salumu face tun ye Sadoki ye, Sadoki face tun ye Ahitubu ye, ³ Ahitubu face tun ye Amariya ye, Amariya face tun ye Azariya ye, Azariya face tun ye Merayoti ye, ⁴ Merayoti face tun ye Zeraya ye, Zeraya face tun ye Uzi ye, Uzi face tun ye Buki ye, ⁵ Buki face tun ye Abisuwa ye, Abisuwa face tun ye Finehasi ye, Finehasi face tun ye Elehazari ye, Elehazari face tun ye sarakalasebagaw kungiba* Haruna ye.

⁶ O Esidarasi togow le nana ka bog Babiloni. Sariya karamogow tun lo. Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tun ka sariya minw di Musa ma, a tun karanna o sariyaw ra kosebe. A tun ka fen o fen pini masace fe, masace tun ka o bee di a ma, sabu Matigi Ala, a ta Ala boro tun be a kan.

⁷ Aritaserisesi ta masaya san wolonflanan na, Izirayelimogow dow fana tun nana Zeruzalemu; sarakalasebagaw tun be o ra, ani Levi* ta mogow dow, ani donkirilabaga dow, ani Alabatoso donda korosibaga dow, ani Alabatoso baarden dow.

⁸ Esidarasi sera Zeruzalemu masace Aritaserisesi ta masaya san wolonflanan na, o san karo loorunan na*.

⁹ A tun k'a ta tagama damina Babiloni*, san karo folo tere folo ra, ka taga se Zeruzalemu san karo loorunan tere folo ra, sabu a ta Ala tun k'a janto a ra ka ja. ¹⁰ Esidarasi tun k'a yere timinadiya Matigi Ala ta sariya karan na, ani k'a sira tagama, ani ka Izirayelimogow karan Ala ta sariyaw ni a ta cifoninw na.

Masace ka cira min di Esidarasi ma

¹¹ Esidarasi tun ye sarakalasebaga* le ye, ani sariya karamogow*. Matigi Ala tun k'a ta sariyaw ni a ta kuma minw fo Izirayelimogow ye, a tun karanna o kow ra kosebe. Masace Aritaserisesi ka sebe min di Esidarasi ma, o sebe le ye nin ye; a ko:

¹² «Ne Aritaserisesi, masaw ta masa, ne le be nin sebe di sarakalasebaga Esidarasi ma, min ye sankolo tigi Ala ta sariyaw karamogow ye. Ne be bee

‡ 6:22 6.22 Asiri masace, o korog ye Peresi jamana masace. * 7:8 7.8 Esidarasi ka o tagama min ke, o tun be kilo waga kelen tagama bo.

fo. ¹³ Ayiwa, ne b'a latige k'a fo ko Izirayelimogɔ min o min be ne ta mara kɔnɔ, sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow, min o min b'a fe ka taga ni ele Esidarasi ye Zeruzalemu, o tigi ye taga. ¹⁴ Ne, masace, ani ne ladibaga ce wolonfla le be ele ci, ka taga Zuda mara ni Zeruzalemu cogo fle. I ta Ala ta sariya min be i boro, i y'a fle k'a lon ni mogow be tagamana ka kapa ni o sariya ye. ¹⁵ Ka fara o kan, a diyara masace ni a ladibagaw ye ka warigbe ni sanin min di Izirayeli ta Ala ma, Ala min siginin be Zeruzalemu, i be taga ni o wari ni o sanin fana ye. ¹⁶ I bena wari ni sanin min o min soro Babiloni mara ra, ani sarakalasebagaw ni mogow tow bena fen minw di o yere sago ma Ala ta batoso ta baara kama Zeruzalemu, i bena taga ni o bee ye. ¹⁷ O ra, i jija ka misitoranw, ani sagajigiw, ani sagaden cemanw san ni o wari ye, ani siman sarakaw*, ani rezenji sarakaw*; i be taga o bee ke saraka ye, i ta Ala ta batoso ta sarakabonan kan Zeruzalemu. ¹⁸ Ni warigbe ni sanin to min ka to, ni min ka ben ele ni i balema Yahudiyaw ma, aw ye o ke ni o ye, ka kapa ni aw ta Ala sago ye. ¹⁹ I ta Ala ta batoso ta batorikeminan minw dira i ma, i be taga o fenw bla Zeruzalemu ta Ala na korɔ yi. ²⁰ Ni i mako ka lo fen o fen na tuun i ta Ala ta batoso ko ra, i ka kan ka min san, i be se ka o wari bo masace ta naforo ra.

²¹ «O ra, ne, masace Aritaserisesi, ne b'a jini Efirati ba terebenyanfan warimarabagaw bee fe, ko sarakalasebaga Esidarasi, min ye sankolo tigi Ala ta sariya karamogow ye, ko ni ale ka fen o fen jini aw fe, ko aw ye o di a ma. ²² Aw be se ka o fenw di ka se fo warigbe kilo waga saba ni keme looru (3 500), ani simankise kilo waga bisaba (30 000), ani rezenji litiri waga naani ni keme looru (4 500), ani turu litiri waga naani ni keme looru (4 500), ani kogow hakeya min o min ka o diya. ²³ Ni sankolo tigi Ala ka fen o fen ko fo a ta batoso ko ra, aw ye o ke ka na, janko a ta dimi kana wuri masace ta mara kama, ani a dencew kama. ²⁴ Aw ka kan k'a lon fana ko aw man kan ka ninsongow, walama wusugu, walama sirarawari mina sarakalasebagaw fe, ani Levi ta mogow, ani nin Alabatoso donkirilabagaw, ani a dakorɔsibagaw, ani a baaradenw, ani nin Alabatoso baarakebaga tow si fe. ²⁵ Sisan ele Esidarasi, Ala ta hakiritigiya min be i fe, ka kapa ni o ye, i ka kan ka kititigebagaw, ani namogow dow sigi, olugu ye Efirati ba terebenyanfan mara mogow ta kitiw tige, ani minw bee be i ta Ala ta sariyaw lon; minw fana m'a lon i ye olugu karan a ra. ²⁶ Ni mogow o mogow te i ta Ala ta sariya sira tagama ka na, ani min te masace ta sariyaw fana sira tagama, o tigi ka kan ka faga, walama k'a gben, walama k'a borofenw bee bosu a ra, walama k'a bla kaso ra.»

Esidarasi ka baraka la Ala ye

²⁷ Esidarasi ko: «Matigi Ala baraka, an bemaw ta Ala, min k'a don masace jusu ra, ko a ye nin bonya jagon la Matigi Ala ta batoso kan Zeruzalemu. ²⁸ Ale Ala le ka kopuman ke ne ye, k'a to ne ko diyara masace ni a ladibagaw, ani a ta fagamabaw bee ye. Matigi Ala, ne ta Ala boro tun be ne kan minke, o sababu le ra, ne ka ne yere ja gbeleya ka Izirayeli ta namogow dow lajen ka taga ni olugu ye.»

8

Esidarasi ni a tagamanogonw

¹ Ayiwa, gbatigi minw nana ni ne Esidarasi ye ka bo Babiloni, masace Aritaserisesi ta wagati ra, ani olugu ta mogow minw togow sebera ni o ye, olugu ye ni ye:

² Gerisomu, ale tun ye Finehasi ta duruja do ye.

Daniyeli, ale tun ye Itamari ta duruja dɔ ye.

Hatusi, ale tun ye Dawuda ta duruja dɔ ye. ³ Sekaniya ta mɔgɔ dɔ tun lo fana.

Jakariya, ale tun ye Parehosi ta duruja dɔ ye; cɛ kɛmɛ ni bilooru tun bɛ ni a ye.

⁴ Zeraya dence Eliyonayi, ale tun ye Pahati Mohabu ta duruja dɔ ye; cɛ kɛmɛ fla tun bɛ ni a ye.

⁵ Yahaziyeli dence Sekaniya, ale tun ye Zatu ta duruja dɔ ye; cɛ kɛmɛ saba tun bɛ ni a ye.

⁶ Yonatan dence Ebɛdi, ale tun ye Adini ta duruja dɔ ye; cɛ bilooru tun bɛ ni a ye.

⁷ Ataliya dence Ezayi, ale tun ye Elamu ta duruja dɔ ye; cɛ biwolonfla tun bɛ ni a ye.

⁸ Mikayilu dence Zebadiya, ale tun ye Sefatiya ta duruja dɔ ye; cɛ biseegi tun bɛ ni a ye.

⁹ Yeyeli dence Abidiyasi, ale tun ye Yohabu ta duruja dɔ ye; cɛ kɛmɛ fla ni tan ni seegi tun bɛ ni a ye.

¹⁰ Yosifiya dence Selomiti, ale tun ye Bani ta duruja dɔ ye; cɛ kɛmɛ ni biwɔɔɔ tun bɛ ni a ye.

¹¹ Bebayi dence Jakariya, ale tun ye Bebayi ta duruja dɔ ye; cɛ mugan ni seegi tun bɛ ni a ye.

¹² Hakatan dence Yohanan, ale tun ye Azigadi ta duruja dɔ ye; cɛ kɛmɛ ni tan tun bɛ ni a ye.

¹³ Adonikamu ta durujaw ta mɔgɔ labanw tun ye Elifeleti ni Yeweli ni Semaya ye; cɛ biwɔɔɔ tun bɛ ni olugu ye.

¹⁴ Utayi ni Zakuri, olugu tun ye Bigivayi ta duruja dɔw ye; cɛ biwolonfla tun bɛ ni olugu ye.

¹⁵ Ayiwa, kɔ min bɛ woyo ka taga Ahava, ne tagara o lajɛn o kɔda ra; an ka an ta fanibonw lo o yɔɔ ra ka tere saba kɛ yi. Ne nana jama fle minke, ka sarakalasebagaw* fana fle, ne ma Levi* ta mɔgɔ si ye o ra. ¹⁶ O ra, ne ka Eliyezeri ni Ariyeli ni Semaya ni Elinatan ni Natan ni Jakariya ni Mesulamu wele, olugu tun ye kuntigi dɔw ye. Ne ka Yoyaribu ni Elinatan fana wele, olugu tun ye mɔgɔ karanninw le ye. ¹⁷ Ne ka o ci ka taga Ido fɛ, min tun ye namɔgɔ dɔ ye Kasifiya. O tun ka kan ka taga min fɔ Ido ni a jɛnɔgɔnw ye, minw ye Alabatoso baaradenw ye Kasifiya, ne ka o kumaw fɔ o ye, ko o ye baaraden dɔw bla ka na an demɛ an ta Ala ta batoso ta baaraw ra. ¹⁸ I n'a fɔ an ta Ala ta borɔnuman tun bɛ an kan, o sɔnna ka Serebiya ci ka na an fɛ; cɛ hakiriman tun lo. Mali, min ye Levi ta duruja dɔ ye, ani Izirayeli ta duruja dɔ, ale ta mɔgɔ dɔ tun lo. A tun nana ni a dencew ni a balemaw fana ye; o bɛɛ tun kɛra cɛ tan ni seegi. ¹⁹ Hasabiya ni Ezayi, minw ye Merari ta duruja dɔw ye, olugu fana tun nana ni o balemaw ni o dencew ye; o bɛɛ tun kɛra cɛ mugan. ²⁰ Dawuda ni jamana namɔgɔw tun ka Alabatoso baaraden minw bla Levi ta mɔgɔw kɔɔɔ fɔɔɔɔ janko ka o demɛ, o nana ni o mɔgɔw ta duruja dɔw ye fana. Olugu tun kɛra baaraden cɛ kɛmɛ fla ni mugan ye. O bɛɛ tun welera o tɔgɔ le ra kelen kelen.

²¹ Ayiwa, ka an to Ahava kɔ kɔɔ yi, ne k'a fɔ mɔgɔw ye ko an ye sun don, ka an yɛɛ majigi an ta Ala ja kɔɔ, k'a daari, ko a ye an ni an denw ni an borɔfenw bɛɛ numan se an seyɔɔ ra. ²² K'a fɔ masace ye ko a ye sorasiw ni sotigi dɔw bla ni an ye, janko ka an kɔɔsi an juguw ma sira ra, o maroya tun bɛ ne ra; sabu anw yɛɛ le tun k'a fɔ masace ye ka ban ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ bɛ tugu an ta Ala kɔ, Ala ta baraka bɛ to o tigi kan,

ka kopuman ke a ye; nka minw be bo Ala ko, Ala ta dimi le be ben olugu kan ni baraka ye.» ²³ O ra, an ka sun don, ka an ta Ala daari; a fana ka an jaabi.

²⁴ O ko, ne ka ce tan ni fla panawoloma sarakalasebagaw kuntigiw ce ra: Serebiya, ani Hasabiya, ani o balema ce tan. ²⁵ Masace ni a ladibagaw ni a ta kuntigiw, ani Izirayelimogo minw bee be Babiloni, olugu ka warigbew ni saninw ni fen minw bee di Alabatoso ta baara kama, ne ka o fenw bee jate o mogow ja na. ²⁶ Ne ka warigbe kilo waga mukan (20 000) jate ka o di o ma, ani warigbe minanw kilo waga saba (3 000) ani sanin kilo waga saba (3 000) ²⁷ ani sanin seti mukan, minw hakeya tun be saninden waga kelen bo, ani siranega minan nugunin pumanman fla; o songo tun be sanin songo bo.

²⁸ O ko, ne k'a fo o ye ko: «Aw saninyara ka ke Matigi Ala ta ye; nin minanw fana saninyara. Mogow le k'a latige o yere sago ma ka nin warigbe ni nin sanin di Matigi Ala ma, aw bemaw ta Ala. ²⁹ O ra, aw ka kan ka aw janto nin fenw na kosebe. Ni an nana taga se Zeruzalemu, aw bena o fenw jate Matigi Ala ta batoso bonw konu, sarakalasebagaw kuntigiw, ani Levi ta mogow, ani Izirayeli ta gbatigiw bee ja na.»

³⁰ O warigbe ni o sanin ni o minan minw tun jatera, sarakalasebagaw, ani Levi ta mogow ka o mina, ka taga ni o ye an ta Ala ta batoso konu Zeruzalemu.

Esidarasi ni a tagamagoww sera Zeruzalemu

³¹ Ayiwa, an bora Ahava ko yoro ra ka taga se Zeruzalemu, san karo folo tere tan ni fla ra. An ta Ala tun k'a janto an na. A ka an tanga an juguw ma, ani benkannikebagaw ma sira ra.

³² An sera Zeruzalemu minke, an ka tere saba bla ka nenekiri. ³³ A tere naaninan, an ka warigbe ni sanin ni minanw jate an ta Ala ta batoso konu, k'a di sarakalasebaga* Meremoti ma, Huri dence. Finehasi dence Elehazari tun be ni a ye, ani Levi* ta mogow dow, minw tun ye Yosuwe dence Yozabadi ye, ani Binuwi dence Nohadiya. ³⁴ A bee jatera, k'a bee suma tuma min na, an k'a bee lajennin jateda sebe.

³⁵ Mogo minanin minw tun sekora ka na, olugu ka saraka jenitaw* bo Izirayeli ta Ala ye; o ka misitoran tan ni fla ke saraka ye Izirayeli ta mogow bee togo ra, ani sagajigi bikononton ni woro, ani sagaden ceman biwolonfla ni wolonfla; o ka bakoronin tan ni fla di ka o ke jurumunyafa saraka* ye. O bee kera saraka jenita ye, k'a di Matigi Ala ma. ³⁶ Masace tun ka cira minw fo, o ka o lase masace ta fagamaw ma, ani Efirati ba terebenyanfan jamanatigiw ma; olugu ka Ala ta mogow deme Ala ta batoso lori baara ra.

9

Yahudiya minw tun ka siya were musow ta

¹ Ayiwa, o kow bee temenin ko, jama pamogow dow nana ne fe ka na a fo ne ye ko: «Izirayelimogow, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mogow ma son ka o yere mabo nin jamana mogow ra; o ma son ka faran nin jamana ta ko haramuninw na. O ka o ta kewalew kapa ni Kanaanakaw ta kewalew le ye, ani Hetikaw, ani Perezikaw, ani Yebusikaw, ani Amankaw, ani Mohabukaw, ani Misirankaw, ani Amorikaw. ² O ka o siyaw ta denmusow ta ka o ke o ta musow ye, ka dow di o dencew fana ma; o cogo ra, o ka an ta siya saninman pagami ni nin jamana ta siyaw ye. Kuntigiw ni pamogow yere le konna ka nin terenbariyakow ke.»

³ Ne ka o kuma men minke, ne ka ne ta faniw ni ne ta deregeba mina ka o faran, ka ke ne kunsigiw, ani ne bonbosiw tufatufa ye k'a bon; ne jusu kasinin siginin tora. ⁴ O kera minke, Izirayeli ta Ala ta kuma pasiran tun be mogow minw na, olugu bee nana lajen ne korow, sabu mogow minaninw ta terenbariyakow tun digira o ra. Ne koni jusu kasinin siginin tora fo ka taga wulafesaraka bowagati se. ⁵ Wulafesaraka bowagati ra, ne jusu kasinin tun siginin be yorow min na, ne wurira ka bo o yorow ra, ni ne ta faniw ni ne ta deregeba faranfarannin ye. Ne ka ne kinbiri gban ka ne boro lawuri Matigi Ala, ne ta Ala fe.

Esidarasi ka Ala daari mogow ta terenbariya koson

⁶ Ne k'a daari k'a fo ko:

«E, ne ta Ala, ne maroyara fo ka ne kun suuru; ne te se hali ka ne ja korota i fan fe, ne ta Ala; sabu an ta jurumunw cayara fo ka an kun datugu. An ta hakew cayara ka se fo sankolo ma. ⁷ K'a ta an bemaw ta tere ra, ka na se fo bi ma, an ta jurumunw cayara. An ta jurumunw le koson, anw ni an ta masacew ni an ta sarakalasebagaw donna siya were mogow ta masacew boro, k'a to o ka an faga, ka an mina ka bo an ta jamana ra, ka an borofenw ce, ka an lamaroya i n'a fo an be cogo min na bi. ⁸ Nka sisan, Matigi Ala, an ta Ala, i makarira an na ka mogow dama dama kisi an ta siya ra, ka yorow do to an ye, an be se ka na sigi yorow min na, i ta jamana saninman konow. O ra, an ta Ala, ele le ka i ta yeelen bo an ye, ka laganfiya donnin di an ma an ta jonya ra; ⁹ sabu anw ye jonw le ye, nka an ta Ala ma an to jonya ra. A ka kopuman ke an ye, ka an ko diya Peresi jamana masacew ye; a ka barakakura don an na, janko an ye an ta Ala ta batoso lo, k'a yorow cenninw lalaga, ani janko an ye sigiyorow panaman sorow Zuda ni Zeruzalemu.

¹⁰ «Nka nin ko min kera tan ka ban, an be se ka mun le fo nin ko fe tuun, an ta Ala! An ma i ta kumaw jate; ¹¹ i tun ka o kuma minw fo an ye i ta jonw sababu ra, minw ye ciraw ye. I tun ko: «Aw bena taga jamana min tigiya ta, o jamana mogow ka jamana lanogow ni o ta kewalejuguw ye. O ka o ta kewale haramuninw ke, k'a ta jamana kun kelen na, ka taga a bla a kun do ra, fo ka jamana fa ni o ta fen saninyabariw ye. ¹² O koson, aw kana aw denmusow di o dencew ma furu ra, aw fana kana o denmusow ta aw dencew ye. Aw kana foyi ke o ye min be se ka o fentigiya, walama min be se k'a to o ye pasuma sorow. Ni o kera, aw bena baraka sorow, ka jamana fennumanw domu, ani ka o fenw to aw ta duruja nataw fana ye wagati bee.»

¹³ «Ayiwa, nin ko min sera an ma, o ye an yere ta kewalejuguw ni an ta hake caman no le ye. Nka o bee n'a ta, an ta Ala, i ka hake min bo an na, an ta jurumun tun ka ca ni o bee ye belen; i fana ka mogow dama dama panaman to an ye. ¹⁴ Yala an belen ka kan ka ban i ta kuma ma, ka jen furu ra ni nin mogow ye, minw be nin ko haramuninw jagon ke wa? Ni an ka o ke, i tena dimi an korow ka an halaki, ka an bee ban pewu wa? ¹⁵ E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i terennin lo! Anw mogow dama dama le tora bi. An fle i ja korow ni an ta hakew ye; k'a sorow mogow si te se ka lo ele ja korow nin cogo ra tan.»

10

Izirayelimogow lora o ta jurumunw na

¹ Ayiwa, Esidarasi tun k'a kinbiri gban Ala ta batoso ja fe, a be Ala daarira, ka o ta jurumunw fo, ka kasi. K'a to o ra, Izirayeli ce, ani a

musow, ani a denmisenw camanba nana a lamini; olugu fana tun be kasira kosebe. ² Yeyeli dence Sekaniya, min ye Elamu ta duruja do ye, ale k'a fo Esidarasi ye ko: «An koni ka an ta Ala kan bla, sabu siya were minw ka an lamini, an ka o musow furu. Nka o bee n'a ta, jigi belen be Izirayeli fe nin bee ko. ³ Ayiwa, sisan an ye jennogonya* don ni an ta Ala ye, k'a latige ko an bena o musow ni o denw bee labla, o ye taga; an bena o ke ka kapa ni an matigice Esidarasi ta kuma ye, ani an ta Ala ta kuma nasiran be mogow minw na. Sariya ka min fo an ye, an y'a ke o cogo ra. ⁴ Ele ye wuri, sabu nin ko be ele le boro. An koni be ni i ye. I jija ka nin ko panabo.»

⁵ O kuma fora minke, Esidarasi wurira. A ka sarakalasebagaw* ta namogow ni Levi* ta mogow ni Izirayeli jama bee lajen; a ko o ye kari, ko kuma min fora, ko o bena a ke ten. O karira.

⁶ O ko, Esidarasi bora Ala ta batoso ja fe, ka taga Eliyasibu dence Yohanan ta bon konjo. K'a to o yoro ra, a ma domuni ke, a fana ma ji min, sabu hali bi a belen tun be kasira mogow minaninw ta terenbariyakow koson.

Izirayelimogow ka jogyonye do ke

⁷ Ayiwa, o ka Zuda mara mogow ni Zeruzalemukaw ni mogow minaninw bee wele ko o ye na lajen Zeruzalemu. ⁸ O k'a fo ko ka kapa ni namogow ni kuntigiw ta kuma ye, ko ni mogow o mogow ma na sani tere saba ce, ko o bena o tigi borofenw bee bosi a ra, k'a gben ka bo mogow minaninw ta jen ra fana.

⁹ O tere saba konjo, Zuda mara mogow ni Boniyaminu ta mogow bee nana lajen Zeruzalemu. O kera san karo konontonnan tere mugan na; jama bee siginin tun be kene kan Ala ta batoso ja fe. Nin ko nasiran koson, ani sanji fana koson, o tun be yereyerera.

¹⁰ Sarakalasebaga* Esidarasi wurira ka lo, k'a fo o ye ko: «Aw ka Ala kan bla, sabu aw ka siya were musow furu; aw ka do le fara Izirayeli ta hakew kan. ¹¹ O ra sisan, aw ye lo aw ta jurumunw na Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ja korjo, k'a sago ke. Aw ye faran ka bo nin jamana ta siyaw ra, ka faran nin siya were musow ra.»

¹² Jama bee k'a jaabi ni kanba ye ko: «Can lo! I k'a fo cogo min na, an ka kan k'a ke ten le.» ¹³ O ko: «Nka jama caman le be yan, sanji wagati lo fana; o koson an te se ka to kene ma yan. Nin ko fana te se ka panabo tere kelen walama tere fla doron konjo, sabu mogow caman be an ce ra minw ka jurumun ke nin ko ra. ¹⁴ O ra, an ta namogow ye lajen jama bee no ra. Ce minw bee be an ta duguw ra, minw ka siya were musow ta, o bena wagati do yira olugu ra, o bee kelen kelen bena na ni o ta dugu namogow dow ye, ani a kititigebaga dow. An bena to ka nin ko panabo ten le fo ka taga a to an ta Ala ta dimiba min be an kan nin ko koson, o dimi ye mabo an na.»

¹⁵ Ayiwa, Asaheli dence Yonatan, ani Tikiva dence Yaziya, olugu doron le ma son o kuma ma; Mesulamu ni Sabetayi min ye Levi* ta mogow ye, olugu fana tun farara o kan. ¹⁶ Nka a tun fora cogo min na, mogow minanin tow k'a ke ten. Sarakalasebaga Esidarasi ka gbatigi dow panawoloma ka bo gba bee kelen kelen na, ka o bee togow wele. Olugu lajenna, k'a damina san karo tannan tere folo ra, ka ke nin kow panabo ye. ¹⁷ O sanyelema karo folo tere folo, ce minw bee tun ka siya were muso furu, o ka olugu bee ta kow panabo ka o ban.

Mogow minw tun ka siya were musow ta

¹⁸ Ayiwa, sarakalasebaga* minw tun ka siya were musow ta, olugu le ye nin ye:

Maseya ni Eliyezeri ni Yaribu ni Gedaliya, olugu tun ye Yosadaki dence Yosuwe ta duruja dɔw ye, ani a balemaw ta durujaw. ¹⁹ Olugu ka o boro don ɲɔɲɔn boro, ka layiri ta ko o be o ta musow bla, ani ka sagajigi kelen di ka o ke o ta hakebo saraka* ye.

²⁰ Hanani ni Zebadiya, olugu tun ye Imeri ta duruja dɔw ye.

²¹ Maseya ni Iliya ni Semaya ni Yeyeli ni Oziyasi, olugu tun ye Harimu ta duruja dɔw ye.

²² Elizohenayi ni Maseya ni Sumayila ni Netaneheli ni Yozabadi ni Elehasa, olugu tun ye Pasuri ta duruja dɔw ye.

²³ Yozabadi ni Simeyi ni Kelaya min be wele fana Kelita, ani Petaya ni Zuda ni Eliyezeri, olugu tun ye Levi* ta mɔɲɔw ye.

²⁴ Eliyasibu, ale tun ye donkirilabaga dɔ ye.

Salumu ni Telemu ni Uri, olugu tun ye Alabatoso dakorosibaga dɔw ye.

²⁵ Minw tun be Izirayelimɔɲɔ tɔw ce ra, olugu ye nin ye:

Ramiya ni Isiya ni Malikiya ni Miyaminu ni Elehazari ni Malikiya ni Benaya, olugu tun ye Parehosi ta duruja dɔw ye.

²⁶ Mataniya ni Jakariya ni Yeyeli ni Abidi ni Yeremoti ni Iliya, olugu tun ye Elamu ta duruja dɔw ye.

²⁷ Eliyonayi ni Eliyasibu ni Mataniya ni Yeremoti ni Zabadi ni Aziza, olugu tun ye Zatu ta duruja dɔw ye.

²⁸ Yohanan ni Hananiya ni Zabayi ni Atelayi, olugu tun ye Bebayi ta duruja dɔw ye.

²⁹ Mesulamu ni Maluki ni Adaya ni Yasubu ni Sehali ni Yeremoti, olugu tun ye Bani ta duruja dɔw ye.

³⁰ Adina ni Kelali ni Benaya ni Maseya ni Mataniya ni Betisaleli ni Binuwi ni Manase, olugu tun ye Pahati Mohabu ta duruja dɔw ye.

³¹ Eliyezeri ni Isiya ni Malikiya ni Semaya ni Simeyɔn ni ³² Boniyaminu ni Maluki ni Semariya, olugu tun ye Harimu ta duruja dɔw ye.

³³ Matinayi ni Matata ni Zabadi ni Elifeleti ni Yeremayi ni Manase ni Simeyi ni olugu tun ye Hasumu ta duruja dɔw ye.

³⁴ Mahadayi ni Amuramu ni Uweli, olugu tun ye Bani ta duruja dɔw ye, ³⁵ ani Benaya ni Bediya ni Keluhu ³⁶ ni Vaniya ni Meremoti ni Eliyasibu ³⁷ ni Mataniya ni Matinayi ni Yahasayi ³⁸ ni Bani ni Binuwi ni Simeyi ³⁹ ni Selemiya ni Natan ni Adaya, ⁴⁰ ni Makinadibayi ni Sasayi ni Sarayi ⁴¹ ni Azareli ni Selemiya ni Semariya ⁴² ni Salumu ni Amariya ni Yusufu.

⁴³ Yeyeli ni Matitiya ni Zabadi ni Zebina ni Yadayi ni Yoweli ni Benaya, olugu tun ye Nebo ta duruja dɔw ye.

⁴⁴ Ayiwa, o mɔɲɔw beɛ le tun ka siya were musow ta; o caman fana tun ka denw sɔrɔ ni o musow ye.

NEHEMI TA KITABU Kitabu faamucogo

Nehemi ta kitabu seɓɓɓa ye Nehemi yere ye. A seɓɓa Esidarasi ta kitabu ko fe.

Yahudiya minw tun minana ka taga jamana were ra, olugu minw tun be baara kera Peresi masaceba ta masaso konɔ, Nehemi tun ye olugu do ye. Nehemi tora o yoro ra ka Zeruzalemu dugu ko men minke, ko dugu kogow bee benbenna, a jusu kasira kosebe. O ra masaceba k'a labla, ko a ye taga Zeruzalemu kogow lo kokura. Ale tagara se Zeruzalemu, san tan ni saba, Esidarasi taganin ko. A tagara Esidarasi ta baara to laban, ka seko ka na masaceba koro tuun. Nka a taganin ko, mogow ka Ala kan bla tuun. O koson Nehemi tagara tuun Zeruzalemu, ka taga o karan.

Nin kitabu be Ala ta mogow ta jusukungbeleya yira an na. A fana be Ala ta numanya yira an na, ani a ta makari, a ta mogow ta fan fe. Ni o ka nimisa tuma o tuma, Ala be yafa o ma, ka son o ma.

Nehemi tun ye lanamogo ye; baarakɛbagaba tun lo fana. Gbeleya ni tooro minw sera a ma, o m'a to a ye baara lalo.

Kitabu konokow

Nehemi nana Zeruzalemu dugu cogoya fe (1-2)

Dugu kogo locogo (3-7)

Esidarasi ka Ala ta sariya ta kumaw karan mogow ye (8-10)

Nehemi ka mogow karan ka o bla sirapuman kan (11-13)

Zeruzalemu dugu kibaroya fɔra Nehemi ye

¹ Hakaliya dence Nehemi ta ko:

Ayiwa, masace Aritaserisesi ta masaya san mugannan na, Kisilevu karo* ra, ka ne to masadugu konɔ, min ye Suzi ye, ² Hanani, min ye ne balema do ye, ale ni mogo dama dama bora Zuda mara ra, ka na. Yahudiya to minw tora yi, o mogo minanin minw tun sekora ka taga Zuda mara ra, ne ka o pininka olugu ko ra, ani Zeruzalemu dugu cogo ra. ³ O k'a fo ne ye ko mogo minanin minw panaman tora, minw sekora ka taga sigi Zuda mara ra, ko o mogow koni be jani ni maroyaba le ce ra yi; o ko wow be Zeruzalemu laminikogo ra, ko tasuma k'a konw fana jeni.

Nehemi ka Ala daari

⁴ Ayiwa, ne ka o kumaw men minke, ne sigira ka kasi. Ne panasisira fo tere dama; ne ka sun don, ka sankolo tigi Ala daari. ⁵ Ne ko: «E, Matigi Ala, sankolo tigi Ala, i ka bon, i ye siranyafenba le ye. Ele le be to i ta jɛnɔgonya ra, ka konuman ke i kanubagaw, ani i ta kuma siratagamabagaw ye. ⁶ Sabari ka i toro malo, ka i janto ne ra, ka i ta jonce ta daariri lamɛn, sabu ne be i daarira su ni tere i ta jonw ye, minw ye Izirayelimogow ye. Izirayelimogow ka jurumun minw ke, ani ne yere ni ne ta somogow ka jurumun minw ke ka i hake ta, ne lora o jurumunw bee ra. ⁷ An koni ka kojugu caman le ke ka i hake ta. I ka kumaw, ani cifoninw, ani i ta kolatigenin minw fo i ta baaraden Musa ye, an ma o sira tagama. ⁸ I tun ka kuma min fo i ta baaraden Musa ye, i hakiri to o kuma ra; i tun ko, ko: «Ni aw ka ne kan bla, ne bɛna aw gben ka aw janjan siyaw

* **1:1** 1.1 Kisilevu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo konontonnan ye.

ce ra. ⁹ Nka ni aw sekora ka na ne fe, ka ne ta kumaw lamén, k'a sira tagama, o tuma hali ni a kera ko aw ta mogow tagara fo dunupa dan le ra, ne bena o lana ka bo o yoro ra ka na ni o ye nin yoro ra, ne ka nin yoro min panawoloma, k'a ke ne togo sigiyoro ye.» ¹⁰ I ta jonw lo, i ta mogow lo; ele le ka o kunmabo i ta fangatigiya ni i ta sebayaba baraka ra. ¹¹ E, Matigi Ala, sabari ka i toro malo ka i ta jonce ta daariri lamén, ka i ta jonw bee ta daariri lamén, sabu i togo ye bonya, o le ka di i ta jonw ye. Ne b'a fe ka ko min ke bi, a to o ye ja, janko ni ne tagara nin ce ja koro, ne ko ye diya a ye.»

Ayiwa, o wagati y'a soro ne le tun ye masace ta minnifendibaga ye.

2

Nehemi tagara Zeruzalemu

¹ Nisan karo* ra, Aritaserisesi ta masaya san mugannan na, lon do, ka ne to masace ja koro, ne ka duven ta ko ne be do di a ma. Ne ja tun ma deri ka kumu ka ye masace ja koro ni o lon te. ² Masace ka ne jininka ko: «Mun le ka i ja kumu tan k'a soro bana te i ra? I b'a soro jusukasi le be i ra.» Ne siranna kosebe, ³ nka ne ka masace jaabi ko: «Ala ye si di masace ma! Mun na ne ja te kumu, k'a soro ne bemaw suw donna dugu min na, o dugu bee benna, ani tasuma k'a donda konw jeni k'a cen?» ⁴ Masace ka ne jininka ko: «I b'a fe ne ye mun le ke i ye sa?» Ne ka sankolo tigi Ala daari, ⁵ ka soro ka masace jaabi. Ne ko: «Ni a benna masace ma, ni masace be son a ta jonce ta kuma ma, o tuma masace ye ne bla ka taga Zuda mara ra, janko ne bemaw suw donna dugu min na, ne ye taga o dugu lo kokura.» ⁶ Masace ni a ta masamuso tun siginin be jagon koro. Masace ka ne jininka ko: «O tagama bena ke tere jori tagama le ye? I bena seko wagati juman?»

Ne ka ne sekowagati yira a ra. O ra, masace sonna ka ne bla ka taga. ⁷ Ne k'a fo masace ye fana ko: «Ni a benna masace ma, o ye sebe dow di ne ma ka taga o di Efirati ba terebenyanfan mara jamanatigiw ma, janko o y'a to ne ye teme ka taga se fo Zuda mara ra. ⁸ Sebe do fana ye di ne ma ka taga di Asafu ma, min ye masace ta yiriforo korosibaga ye, janko ale ye yiriw di ne ma. Sankasojan min be Alabatoso kere fe, ne bena o dondaw lalaga ni o yiriw ye, ani dugu laminikogo, ani ne yere ta sibon.» Masace sonna ne ta kuma ma, sabu ne ta Ala ta boropuman tun be ne kan.

⁹ O ko, ne tagara Efirati ba terebenyanfan mara jamanatigiw fe, ka taga masace ta sebew di o ma. Masace tun ka kerekuntigiw, ani sotigi dow ci ka taga ne blasira.

¹⁰ Ayiwa, Horonikace Sanbala, ani Amankace Tobiya min tun ye pamogo do ye, olugu ka ne nako men minke, o ma diya o ye, k'a ye ko mogow do be nana a janto Izirayelimogow ra, ka hera jini o ye.

¹¹ Ne sera Zeruzalemu minke, ne ka tere saba ke yi. ¹² O ko, ne ni mogow dama dama bora su fe. Nka ne ta Ala tun ka min don ne jusu ra, ko ne ye a ke Zeruzalemu dugu ye, ne tun ma o fo mogow si ye ban. Began were tun te ne fe ni ne yere ta fali te, ne tun yelenna min kan. ¹³ Ne bora su fe Kurufurance ta donda fe; ne tagara Jega belebele ta bunun yoro ra, Sununkun ta donda fan na. Ne ka Zeruzalemu kogow fe. Ne k'a ye ko wow b'a fan bee ra, ani ko tasuma k'a konw jeni ka o cen. ¹⁴ O ko, ne tagara Bunun ta donda fan na, masace ta ko yoro ra. Nka ne tun yelenna

* 2:1 2.1 Nisan karo, walama Abibu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo folo ye.

fali min kan, o tɛmɛyɔrɔ ma sɔrɔ. ¹⁵ O su kelen na, ne yɛlɛnna ka bɔ kurufurance ra; hali bi ne tun bɛ kogo kɔrɔsira. O kɔ, ne sekɔra ka taga don Kurufurance ta donda fɛ ka taga so.

¹⁶ Dugu ɲamɔgɔw tun m'a lɔn ne tagara yɔrɔ min na, ani ne tun tagara min kɛ, sabu hali bi ne tun ma foyi fɔ Yahudiyaw ye ban, walama sarakalasebagaw*, walama ɲamɔgɔw, walama kuntigiw. Ne tun ma foyi fɔ baara ɲamɔgɔw si ye fana. ¹⁷ Kɔ fɛ le, ne nana a fɔ o ye ko: «Bɔnɔ min be an kan, aw yɛrɛ ɲa bɛ o ra. Zeruzalɛmu kogow cɛnna, tasma k'a dondaw ta konw jeni. Aw ye na, an ye Zeruzalɛmu kogow lɔ, janko maroya ye bɔ an kan.» ¹⁸ Ne ta Ala ta borɔnuman tun bɛ ne kan cogo min na, ani masace tun ka kuma minw fɔ ne ye, ne ka o fɔ o ye. O ka ne jaabi ko: «An ye wuri ka lɔri damina!» O jijara ka o baarɔnuman damina.

Sanbala ni Tobiya ka Yahudiyaw lɔgɔbɔ

¹⁹ Nka Horonikace Sanbala ni Amɔnkace Tobiya min tun ye ɲamɔgɔ dɔ ye, ani Arabuce Gesɛmu, olugu ka o ko mɛn minke, o ka an lɔgɔbɔ, ka yɛrɛko an ma, k'a fɔ ko: «Aw bɛ mun le kɛra nin ye dɛ? O tuma aw b'a fɛ ka muruti masace ma le kɛ?» ²⁰ Ne ka o jaabi ko: «Sankolo tigi Ala bɛna a to an ta baara ye ɲa. Anw minw ye a ta jɔnw ye, an kɔni bɛna kogo lɔri damina; nka aw kɔni, aw ninyɔrɔ tɛ Zeruzalɛmu, aw ta fanga tɛ Zeruzalɛmu kan, aw tɔgɔ tɛna fɔ Zeruzalɛmu.»

3

Yahudiyaw ka Zeruzalɛmu laminikogo lɔri damina

¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* Eliyasibu ni a sarakalasebaga ɲɔgɔnw ka baara damina. Olugu ka Sagaw ta donda lɔ, k'a saninya Ala ye, k'a konw don a ra. O ka lɔri kɛ ka taga se fɔ Meha ta sankasojan ma, ka o saninya Ala ye, ka lɔri kɛ tuun ka taga se fɔ Hananeheli ta sankasojan ma.

² Zeriko dugumɔgɔw ka lɔri kɛ ka gban olugu ra.

Imiri dence Zakuri ka lɔri kɛ ka gban olugu ra.

³ Sena ta durujaw ka Jɛgɛw ta donda lɔ. O k'a yiriw don, k'a konw don a ra, k'a sɔgɔnanw ni a berew don.

⁴ Hakɔsi dence Huri, o dence Meremoti fana ka yɔrɔ dɔw lalaga ka gban olugu ra.

Mesezabeli dence Berekiya, o dence Mesulamu fana ka yɔrɔ dɔw lalaga. Bana dence Sadɔki fana ka yɔrɔ dɔw lalaga.

⁵ Tekoha ta mɔgɔw fana ka yɔrɔ dɔw lalaga ka gban olugu ra. Nka olugu ta ɲamɔgɔw ma sɔn ka o yɛrɛ majigi baarakuntigiw ye ka baara kɛ.

⁶ Paseha dence Yehoyada ni Besodiya dence Mesulamu, olugu ka Dondakɔrɔ lalaga. O k'a yiriw don, k'a konw don a ra, k'a sɔgɔnanw ni a berew don.

⁷ Yɔrɔ min gbanna o ra, Gabahɔnkace Melatiya ni Meronitikace Yadɔn, olugu ka o yɔrɔ lalaga, olugu ni Gabahɔnkaw ni Misipakaw. Olugu tun bɛ Efirati ba terebenyanfan ta jamanatigi ta mara le kɔnɔ.

⁸ Yɔrɔ min gbanna o ra, Haraya dence Uziyeli, min tun ye saninfagabaga ye, ale ka o yɔrɔ lalaga.

Yɔrɔ min gbanna o ra, Hananiya min tun ye turu kasadiman lalagabaga dɔ ye, ale ka o yɔrɔ lalaga. O ka Zeruzalɛmu dugu labɛn o cogo ra fɔ ka taga se kogo bonyayɔrɔ ma.

⁹ Yɔrɔ min gbanna o ra, Huri dence Refaya, min tun ye Zeruzalɛmu mara tarance ɲamɔgɔ ye, ale ka o yɔrɔ lalaga.

¹⁰ Yɔrɔ min gbanna o ra, Harumafu dence Yedaya ka o yɔrɔ lalaga; o yɔrɔ tun be a ta so na fe.

Hasabiniya dence Hatusi fana ka yɔrɔ dɔw lalaga ale kere fe.

¹¹ Harimu dence Malikiya ni Pahati Mohabu dence Hasubu ka kogo fan dɔ were lalaga, ani Dibiw ta sankaso.

¹² Yɔrɔ min gbanna o ra, Halohesi dence Salumu min tun ye Zeruzalemu mara tarance tɔ kelen namɔgo ye, ale ni a denmusow ka o yɔrɔ lalaga.

¹³ Kurufurance ta donda, Hanun ni Zanoa dugumogow le ka o yɔrɔ lalaga, k'a konw don a ra, k'a sogonanw ni a berew don. O ka kogo lalaga fana k'a janya se fo nongon* na waga kelen, ka taga se fo Sununkun ta donda ma.

¹⁴ Rekabu dence Malikiya min tun ye Beti Hakeremu dugu namɔgo ye, ale ka Sununkun ta donda lalaga. A k'a lo, k'a konw don, ani a sogonanw ni a berew.

¹⁵ Koli Hoze dence Salumu min tun ye Misipa mara namɔgo ye, ale ka Bunun ta donda lalaga. A k'a lo k'a datugu, k'a konw don a ra, k'a sogonanw ni a berew don. A ka Silohamu ta ji yɔrɔ ta kogo fana lo, min be masace ta yiriforo korɔ, ka taga se fo sira min be jigi ka bo Dawuda ta masabonba* ra.

¹⁶ O ko, Azibuki dence Nehemi, min tun ye Beti Suri mara tarance namɔgo ye, ale ka Dawuda ta sudonyɔrɔ nafeyɔrɔ lalaga, ka taga se fo jidinga ma, ani ka taga se fo kerekew ta so ma.

¹⁷ O ko, Levi ta mogɔ dɔw fana ka yɔrɔ dɔw lalaga; olugu tun ye Bani dence Rehumu ye, ani Hasabiya, min tun ye Keyila mara tarance namɔgo ye; ale ka baara ke ka gban Rehumu na.

¹⁸ O ko, o balema minw tun be ni Henadadi dence Bavayi ye, min tun ye Keyila mara tarance tɔ kelen namɔgo ye, olugu fana ka yɔrɔ dɔw lalaga.

¹⁹ Yosuwe dence Ezeri min tun ye Misipa namɔgo ye, ale ka kogo fan dɔ were lalaga ka gban olugu ra; o fan nasinnin be kerekeminanw ta so yelenyɔrɔ ma; a be kogo nongon na.

²⁰ O ko, Zabayi dence Baruki jijara kosebe ka kogo fan dɔ were lalaga, k'a ta kogo nongon na ka taga a bla sarakalasebagaw kuntigiba Eliyasibu ta so donda ra.

²¹ O ko, Hakosi dence Huri, o dence Meremoti, ale ka kogo fan dɔ were lalaga, k'a ta Eliyasibu ta so donda ra, ka taga a bla fo a ta so dan na.

²² O ko, sarakalasebaga minw tun be o yɔrɔ mara ra, olugu fana ka yɔrɔ dɔw lalaga.

²³ O ko, Boniyaminu ni Hasubu fana ka o ta so nafeyɔrɔ lalaga.

O ko, Ananiya dence Maseya, o dence Azariya fana k'a yere ta so nafeyɔrɔ lalaga.

²⁴ O ko, Henadadi dence Binuwi ka kogo fan dɔ were lalaga, k'a ta Azariya ta so yɔrɔ ra ka taga a bla fo kogo nongon na, logologo fan na.

²⁵ Uzayi dence Palali ka yɔrɔ dɔw lalaga; o yɔrɔ tun nasinnin be kogo nongon ni sankasojan ma, masace ta so na fe, kasobon lukene kere fe.

O ko, Parehosi dence Pedaya ²⁶ ani Alabatoso baaraden minw siginin tun be Ofeli kongori kan, olugu ka yɔrɔ dɔw lalaga, ka taga se Ji ta Donda ma, tereboyanfan na, ani sankasojan fan na.

²⁷ O ko, Tekohakaw fana ka kogo fan dɔ were lalaga, k'a ta sankasojan na, min janyara ka bo kogo kunna, ka taga se fo Ofeli ta kogo ma.

* **3:13** 3.13 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

²⁸ K'a damina Sow ta Donda ra, sarakalasebagaw bɛɛ kelen kelen ka yɔrɔ dɔ lalaga o ta so ɲafeyɔrɔ ra.

²⁹ O kɔ, Imeri dence Sadɔki ka yɔrɔ dɔw lalaga a yere ta so ɲa fe.

O kɔ, Sekaniya dence Semaya, min tun ye Terebɔyanfan ta Donda kɔrɔsibaga ye, ale fana ka yɔrɔ dɔw lalaga.

³⁰ O kɔ, Selemiya dence Hananiya ni Salafu dence wɔɔrɔnan min ye Hanun ye, olugu ka kogo fan dɔ were lalaga.

O kɔ, Berekiya dence Mesulamu ka yɔrɔ dɔw lalaga a yere ta sow ɲa fe.

³¹ O kɔ, Malikiya min tun ye saninfagabaga dɔ ye, ale ka yɔrɔ dɔw lalaga, ka taga se fɔ Alabatoso baaradenw ta so ma, ani jagokebagaw ta so; yɔrɔ min be Yɔrɔkɔrɔsibagaw ta donda ɲa fe, ka taga se fɔ Dugukɔrɔsibagaw ta bon ma, min be kogo nɔngɔn kɔrɔ.

³² Ayiwa, yɔrɔ min tun be kogo nɔngɔn ta sankaso ni Sagaw ta Donda cɛ, saninfagabagaw ni jagokebagaw le ka o yɔrɔ kogow lalaga.

Sanbala ka Yahudiyaw mafiyɛnya

³³ Ayiwa, Sanbala nana a mɛn minke ko an be dugu laminikogo lɔra, o ma diya a ye; a dimina kosebe. A ka ke an Yahudiyaw lɔgɔbɔ ye. ³⁴ A k'a fɔ a ta dugumɔgɔw ni Samari kerekɛjama ɲa na ko: «Nin Yahudiya barakantanw be mun le kera tan de? Yala o b'a miiri ko o bɛna kogo lɔ kokura le wa, ka sarakaw bɔ, ka nin baara ban bi yere le ke? O tuma tasuma ka nin kabakuru minw jeni, ani bɔgɔ ka o datugu, yala olugu be se ka nin kabakuruw labɔ ka o lɔ kokura tuun wa?»

³⁵ Amɔnkace Tobiya min tun lɔnin be Sanbala kɔrɔ, ale ko: «A to o ye a lɔ sa! Hali ni kongowurunin dɔ le ka yɛlen o ta kogo nin kan, a bɛna a kabakuruw bɛɛ benben!»

Nehemi ka Ala daari

³⁶ «E, an ta Ala, an lamɛn, sabu o be an mafiyɛnyara.

O be dɔgɔyari min lasera an ma, a to o ye ben olugu yere le kan yi!

A to o juguw ye na o cɛ ka taga o ke jɔnw ye jamana were ra.

³⁷ I kana o ta hakew yafa,

i kana o ta jurumunw jɔsi ka bɔ i ɲa kɔrɔ,

sabu o ka kogo lɔbagaw mafiyɛnya.»

³⁸ O ra, an ka kogo lɔ k'a lamini k'a ben, k'a lɔ se fɔ a cɛmance ra; sabu mɔgɔw bɛɛ tun ka baara ta ni o jusu bɛɛ le ye.

4

Sanbala ko a be Yahudiyaw kere

¹ Nka wagati min Sanbala ni Tobiya ni Arabuw ni Amɔnkaw ni Azidɔdikaw nana a mɛn ko Zeruzalemu dugu laminikogo lɔri be tagara ɲa, ani ko a wow be datugura, o dimina kosebe. ² O ka janfa siri ko o bɛna Zeruzalemu dugu kere, ka dugu ɲagami. ³ An fana ka o mɛn minke, an ka an ta Ala daari; o kɔ, an ka mɔgɔ dɔw bla ka yɔrɔw kɔrɔsi su ni tere, janko o kana na ben an kan. ⁴ Nka Zuda mara mɔgɔw nana ke a fɔ ye ko: «Baarakebagaw baraka be desera, k'a sɔrɔ kabakurutonw belɛn ka ca. An kɔni tɛna se ka nin kogo lɔ le fiyewu!» ⁵ An juguw kɔni, olugu tun b'a fora ko: «Sani o ye na a lɔn ko an be nana, walama sani o ye an ye, o y'a sɔrɔ an donna o cɛ ra ka ban, ka o faga, ka o ta baara lalɔ.»

Nehemi ka kerekeminanw di a ta mɔgɔw ma

⁶ Yahudiya minw tun siginin be ni an juguw ye, olugu nana sijaga caman ka na an lasomi; o tun be to k'a fo an ye ko: «Ni aw ka munu fan o fan, o bena na ben an kan.»

⁷ O ra, kogo ka surun fan minw na, ne ka mogow dow lolo kogo ko fe o yorow ra, ani yoro minw lablanin be. Ne ka o lolo, gba bee ni a ta yoro, ni o ta kerekemuruw ni o ta tamanw ni o ta kalanw ye o boro. ⁸ Ne nana yoro bee fle ka ja tuma min na, ne gbarara jamogow ni kuntigiw ni mogow towa ra k'a fo o ye ko: «Aw kana siran o ja. Aw ye aw hakiri to Matigi ra, ale Ala min ka bon, ani siranyafenba lo fana; aw ye kere ke aw balemaw ni aw dencew ni aw denmusow ni aw ta musow ni aw ta bonw koson.»

⁹ Ayiwa, an juguw nana a lon ko an bora o ta jen korow ma, ani ko Ala ka o ta jen korotige minke, an sekora ka taga kogo korow, bee k'a ta baara ta.

¹⁰ K'a ta o lon na, mogow tarance doron le tun be baara ke; o tarance to kelen tun be o ta negederegew don, ka lo ni o ta tamanw ye, ani o ta negebennanw, ani o ta kalanw ye o boro. Kerekuntigiw tun lonin be Zuda ta mogow bee ko fe. ¹¹ Minw tun be kogo lora, ani minw tun be minanw tara, olugu tun be o ta baaraw kera ni o boro kelen ye, ka kerekeminan do mina boro to kelen na. ¹² Lorikebaga bee kelen kelen ta kerekemuruw tun sirinin be a geren kelen na, k'a to baara ra. Ce min tun ka kan ka buru fiye, ale tun lonin be ne korow. ¹³ Ne k'a fo jamogow ni kuntigiw ni jama to ye ko: «Baara ka ca, kogo ka jan, an ce ka jan pogon na fana. ¹⁴ O ra, ni aw nana burufiyekan men ka bo fan min na, aw ye taga lajen o yoro ra. An ta Ala bena kere ke an ye.»

¹⁵ An tun be an ta baara ke o cogo le ra lon o lon. Tamanw tun be mogow taran kelen boro, k'a ta dugugbeda ra fo ka taga lolo bo su fe. ¹⁶ O wagati ra, ne k'a fo mogow ye tuun ko: «Mogow bee kelen kelen ni a ta baarakepogon ye to Zeruzalemu dugu konow su fe. Ni o kera, an bena dugu korosi su fe, ka baara ke tere fe. ¹⁷ Ne ni ne balemaw, ani ne baarakepogonw, ani yorokorosibagaw, an si ma an ta faniw bo an yere ra. Bee ta kerekeminan tun be a boro, hali ni a tun be taga ko le*.»

5

Nehemi ka Yahudiyaw ta terenbariyakow janabo

¹ Ayiwa, wagati do nana ke, Yahudiya dow ni o musow ka kuma caman fo, ka o balema Yahudiya towa jaraki kosebe. ² Dow tun b'a fora ko: «Anw ni an dencew ni an denmusow ka ca; aw ka kan ka siman di an ma janko an ye domuni ke ka baro!» ³ Dow fana ko: «Ni kongow wagati ka se, anw ka kan ka an ta forow ni an ta rezenforow, ani an ta bonw le tonomasigi janko ka siman sorow k'a domu.» ⁴ Dow ko tuun ko: «Anw ka kan ka an ta forow ni an ta rezenforow tonomasigi ka o wari ta, janko ka ninsongow sara masace ye; ⁵ k'a sorow anw ni an ta jamana mogow bee ye siya kelen le ye; olugu ta denw ni an ta denw bee ye kelen ye. O bee n'a ta, an ka kan ka an dencew ni an denmusow di ka o ke jonw ye. An denmuso dow kera jonw ye ka ban; se foyi te an ye fana, sabu an ta forow ni an ta rezenforow kera mogow werew ta ye.»

⁶ Ayiwa, ne ka o torokow ni o kumaw men minke, ne dimina kosebe. ⁷ Ne k'a latige ko ne bena kumagbelen fo jama jamogow ni a kuntigiw ye. Ne ko o ma ko: «Mun koson aw be juru don aw balemaw ra, ka tonow jini a ra o fe?» Ne ka o wele pogonyeba do ra, janko ka o ko janabo ni o ye.

* **4:17** 4.17 Kitabu dow konow a sebera ko: «An ta kerekeminanw doron le tun be an boro, ani ji.»

⁸ Ne k'a fɔ o ye ko: «An balema Yahudiya minw tun fiyeerera siya wɛrɛw ma ka o kɛ jɔnw ye, an jijara ka an seko kɛ, ka olugu kunmabɔ. Sisan aw yɛrɛ le bɛ sekɔra ka aw balemaw fiyeere tuun an yɛrɛ ta mɔgɔw ma!» O jera, o ma foyi sɔrɔ k'a fɔ. ⁹ Ne ko o ma tuun ko: «Aw bɛ min kɛra tan, o man jɪ. Aw tun ka kan ka siran Ala ja, janko an jugu minw ye siya wɛrɛ mɔgɔw ye, olugu kana na maroya bla an na. ¹⁰ Ne ni ne balemaw ni ne baarakɛrɔgɔnw, anw fana ka wari ni siman di mɔgɔw ma juru ra. Sisan an ye o juruw to o ye. ¹¹ Aw ye o ta forow, ani o ta rɛzɛnforow, ani o ta oliviyɛsunw, ani o ta bonw sekɔ o ma bi yɛrɛ. Aw tun b'a fɛ ka tɔnɔ min fana sɔrɔ o fɛ aw ta wari ni aw ta siman ni aw ta rɛzɛnji ni aw ta turu ra, ko fɛn o fɛn sigiyɔrɔma kɛmɛ, ko sigiyɔrɔma kelen ye fara o kan, aw ye kaari o bɛɛ kɔ.»

¹² O ka ne jaabi ko: «I ka min fɔ, an bɛna a kɛ ten. An bɛna o borofɛnw sekɔ o ma; an fana tɛna tɔnɔ foyi jɪni o fɛ tuun.» O ra, ne ka sarakalasebagaw wele; ne k'a fɔ ko o mɔgɔw ye kari sarakalasebagaw yɛrɛ ja na, ko o ka min fɔ, ko o bɛna a kɛ ten. ¹³ Ne ka ne ta deregeba foni k'a yuguyugu, k'a fɔ ko: «Ni mɔgɔ min ma nin layiri dafa, Ala ye o tigi fana yuguyugu nin cogo ra, k'a faran ka bɔ a ta somɔgɔw ni a ta borofɛnw cɛ ra. Ala ye a yuguyugu fɔ k'a lakolon to.» Jama bɛɛ k'a jaabi k'a fɔ ko «Amina!» O ka Matigi Ala tando. Min tun latigera, o k'a kɛ ten.

Nehemi kɛra jamanatigiɲuman ye

¹⁴ Ka ne to Zuda mara jamanatigiya ra Aritaserisesi ta masaya wagati ra, k'a ta a ta masaya san mugannan na ka taga se a san bisaba ni flanan ma, o san tan ni fla bɛɛ kɔnɔ, ne ni ne ta gbamɔgɔ si ma masace ta ninsɔngɔ mina mɔgɔw fɛ, ka o kɛ ka an yɛrɛ baro. ¹⁵ Jamanatigi folɔ minw kɔnna ne ja, olugu tun ka mɔgɔw sege kosebɛ. O tun bɛ mɔgɔw jagboya ko o ye warigbɛ binaani le di olugu ma lon o lon; domuni ni rɛzɛnji nin tɛ o ra. Hali o ta kuntigiw, olugu fana tun ka o ta fanga digi mɔgɔw kan kosebɛ. Nka ne kɔni ma o jɔgɔn kɛ, sabu Alapasiran tun bɛ ne ra. ¹⁶ Ne ka ne yɛrɛ bla nin kogo lɔri baara le ra. Ne baarakɛrɔgɔnw fana lajenna ka baara kɛ. An fana ma dugukolo si san. ¹⁷ Ka fara o bɛɛ kan, Yahudiyaw kuntigi cɛ kɛmɛ ni bilooru le tun bɛ to ka domuni kɛ ne fɛ. Minw tun bɔra an lamini jamanaw ra ka na an fɛ, olugu nin tɛ o ra. ¹⁸ Lon o lon misitoran kelen le tun bɛ faga ne ta so, ani saga janaman wɔrɔ, ani sisɛw. Ne le tun bɛ lo ni o musakaw bɛɛ ye. Tere tan o tere tan, o tun bɛ na ni rɛzɛnji suguya bɛɛ camanba ye. Nka o bɛɛ n'a ta, mɔgɔw tun ka kan ka siman minw di jamanatigi ma, ne ma sɔn ka o jɪni o fɛ, sabu baara doni tun gbiriya mɔgɔw ma kojugu.

¹⁹ E, ne ta Ala, ne ka kopuman minw bɛɛ kɛ nin mɔgɔw ye, o kosɔn i hakiri to ne ra, ka ja ne ma.

6

Yahudiyaw juguw wurira o kama tuun

¹ Ayiwa, Sanbala ni Tobiya ni Arabuce Gesemu ni an jugu tɔw nana a mɛn ko an ka kogo lalaga, ko hali wo kelen ma to kogo ra tuun. O wagati ra ne tun ma konw don folɔ. ² Sanbala ni Gesemu ka cira dɔ ci o le ra, ka n'a fɔ ne ye ko: «Na, an ye jɔgɔn ye Kefrimu, Ono kɛnɛgbɛ ra.» K'a sɔrɔ o tun b'a fɛ ka ne janfa le.

³ Ne ka ciraden dɔw ci ka taga fɔ o ye ko: «Baaraba le bɛ ne fɛ yan belɛn, o kosɔn ne tɛna se ka taga yi. Ni ne ka bɔ yan ka taga aw fɛ, baara bɛna lalɔ.»

⁴ Nka o belen ka o cira kelen ci ka na, ka se fo sijaga naani. O na o na, ne fana ka o jaabi ni nin kuma kelen le ye. ⁵ A sijaga loorunan na, Sanbala k'a ta baarden kanbelen ci ne fe ni o kuma kelen ye tuun. Sebe do tun be ale boro, o dayelenin be. ⁶ A tun sebera o sebe kono ko: «O b'a fora siya werew ce ra ko ele ni i ta jamana mogow b'a fe ka muruti. Gesemu fana ka o kuma kelen fo; ko o le koson ele ni Yahudiya tow be kogo lalagara. O b'a fora fana ko ele le bena ke o ta masace ye, ⁷ ko i yere ka cira dow panawoloma ka ban ko olugu y'a fo Zeruzalemu ko: <Masace do be Zuda mara ra!> Ayiwa, nin ko kibaroya tena men ka se masace ma. O ra, na, an ye jagon ye.»

⁸ Ne k'a jaabi ko: «Ele be nin ko minw bee fora, o si te can ye; ele yere le be nin bee miirira i yere kono k'a fo.»

⁹ Can ra, o mogow bee tun b'a fe ka an lasiran le; o tun b'a miirira ko o kumaw bena ke sababu ye ka an fari faga, k'a to an ye baara dabra.

E, Ala, baraka don ne ra sisan janko ne ye baara ke.

Cira min tun b'a fe ka Nehemi janfa

¹⁰ Ayiwa, lon do ne tagara Metabeli dence Delaya ta dence Semaya ta so kono. Ne tagara a soro ko ale k'a yere datugu a ta so yi. A ko ne ma ko: «Na, an ye taga jagon ye Ala ta batoso kono, yoro saninman* konono. An bena don ka daw datugu an yere da ra, sabu mogow dow be nana, ko o be na i faga. O b'a fe ka na i faga su fe.» ¹¹ Ne k'a jaabi ko: «Ne bojogonko be se ka bori cogo di? Ne bojogonko be se ka taga don Ala ta yoro saninman kono cogo di ni o ma ne faga? Ne koni tena taga yi!» ¹² Ne tun k'a korosi k'a ye ko Ala le tun m'a ci ne fe fiyewu; Sanbala ni Tobiya le tun ka wari di a ma. O koson a tun nana o cirayakuma fo ne ye. ¹³ O tun ka o wari di a ma ko a ye nin kuma fo, janko ne ye siran ka tugu a ta kuma ko, ka kojugu do ke, min be ke sababu ye ka ne togo cen, ka ne mafiyenya.

¹⁴ E, ne ta Ala, i hakiri to Tobiya ni Sanbala ra, ka o sara ka kapa ni o ta kewalew ye. I hakiri to ciramuso Nohadiya fana ra, ani cira to minw tun b'a fe ka ne lasiran.

Nehemi juguw maroyara

¹⁵ Ayiwa, kogo baara bee banna ka ben Eluli karo* tere mugan ni looru ma. A baara bee kera ka ban tere bilooru ni fla le kono. ¹⁶ An juguw, ani siya minw bee ka an ta jamana lamini, olugu ka o men minke, o siranna; o maroyara kosebe, sabu o k'a faamu ko Ala le ka an deme ka nin baara ke.

¹⁷ O wagatiw bee ra, Zuda mara jamogow dow ni Tobiya tun ka kibaroya caman ci jagon ma. ¹⁸ O kera, sabu Zuda mara mogow caman tun karira ko olugu be Tobiya ta jen le ra, sabu Tobiya tun ka Ara dence Sekaniya denmuso furu. Tobiya dence Yohanan fana tun ka Berekiya dence Mesulamu ta denmuso furu. ¹⁹ O tun be to ka na Tobiya ta kopumanw lakari ne ja korow; o tun be taga ne ta kumaw fana fo a ye. O Tobiya togo le tun be sebew cira ne ma janko ka ne lasiran.

7

Zeruzalemu dugu korosicogo

¹ Kogo nana lo ka ban minke, ani ne nana a konw don tuma min na, an ka dakorosibagaw, ani donkirilabagaw, ani Levi* ta mogow sigi o ta baaraw ra. ² Ne ka Zeruzalemu dugu kopaw karifa ne balemace Hanani ma, ani

* 6:15 6.15 Eluli karo, o ye Yahudiyaw ta san karo woronan ye.

Hananiya min tun ye Zeruzalemu kerekunbenbon kuntigi ye, sabu ale tun ye mogo terennin le ye; Alapasiranbaga tun lo fana ka teme mogo caman kan.

³ Ne k'a fo o ye ko: «Aw kana Zeruzalemu dugu dondaw dayele, fo ni tere gbanna tuma min na. Wula fe fana aw ye a daw datugu ka o sogo sani dakorosibagaw ye taga. Aw ye Zeruzalemu dugumogow bla, o ye to ka yorow korosi ka nogon son. Dow ye lolo dugu korosiyoro ra, dow ye lolo o yere ta bonw kere fe.»

⁴ Zeruzalemu dugu tun ka bon, dugu kene fana tun ka bon; nka a dugumogow tun man ca, a bonw fana tun ma lo kokura folo.

Mogow jateda

⁵ Ne ta Ala k'a don ne jusu ra ko ne ye pamogow ni kuntigiw ni mogo tow bee lajen janko ka o jate, o bee ni o ta somogow. Mogo minw tun konna ka na, ne ka olugu ta burujusebe ye. Ne ka min soro o sebe kono o ye nin ye:

⁶ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka Zuda mara mogo minw mina ka taga ni o ye, o mogo minw sekora ka na Zeruzalemu, ani Zuda mara ra, ka na sigi o ta duguw ra, olugu fe nin ye: ⁷ O mogow le nana ni Zorobabeli ye, ani Yosuwe, ni Nehemi, ni Azariya, ni Ramiya, ni Nahamani, ni Maridose, ni Bilisan, ni Misipereti, ni Bigivayi, ni Nehumu, ni Bana.

Izirayelimogow bee lajennin jateda fe nin ye:

⁸ Parehosi ta durujaw: mogo waga fla ni keme ni biwolonfla ni fla (2 172);

⁹ Sefatiya ta durujaw: mogo keme saba ni biwolonfla ni fla (372);

¹⁰ Ara ta durujaw: mogo keme woro ni bilooru ni fla (652);

¹¹ Pahati Mohabu ta durujaw, minw bora Yosuwe ni Yohabu ta gba ra: mogo waga fla ni keme seegi ni tan ni seegi (2 818);

¹² Elamu ta durujaw: mogo waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

¹³ Zatu ta durujaw: mogo keme seegi ni binaani ni looru (845);

¹⁴ Zakayi ta durujaw: mogo keme wolonfla ni biworo (760);

¹⁵ Binuwi ta durujaw: mogo keme woro ni binaani ni seegi (648);

¹⁶ Bebayi ta durujaw: mogo keme woro ni mugan ni seegi (628);

¹⁷ Azigadi ta durujaw: mogo waga fla ni keme saba ni mugan ni fla (2 322);

¹⁸ Adonikamu ta durujaw: mogo keme woro ni biworo ni wolonfla (667);

¹⁹ Bigivayi ta durujaw: mogo waga fla ni biworo ni wolonfla (2 067);

²⁰ Adini ta durujaw: mogo keme woro ni bilooru ni looru (655);

²¹ Ateri ta durujaw, minw bora Ezekiyasi ta gba ra: mogo bikononton ni seegi (98);

²² Hasumu ta durujaw: mogo keme saba ni mugan ni seegi (328);

²³ Betisayi ta durujaw: mogo keme saba ni mugan naani (324);

²⁴ Harifu ta durujaw: mogo keme ni tan ni fla (112);

²⁵ Gabahon dugumogow: mogo bikononton ni looru (95);

²⁶ Betilehemu dugumogow, ani Netofa dugumogow: mogo keme ni biseegi ni seegi (188);

²⁷ Anatotikaw: mogo keme ni mugan ni seegi (128);

²⁸ Beti Azimaveti dugumogow: mogo binaani ni fla (42);

²⁹ Kiriya Yeharimu, ani Kefira, ani Beroti dugumogow: mogo keme wolonfla ni binaani ni saba (743);

³⁰ Rama ni Geba dugumogow: mogɔ keme wooro ni mogɔ mugan ni kelen (621);

³¹ Mikimasikaw: mogɔ keme ni mugan ni fla (122);

³² Betelikaw, ani Ayikaw: mogɔ keme ni mugan ni saba (123);

³³ Nebo dugu to kelen ta mogow: mogɔ bilooru ni fla (52);

³⁴ Elamu were ta durujaw: mogɔ waga kelen ni keme fla ni bilooru ni naani (1 254);

³⁵ Harimu ta durujaw: mogɔ keme saba ni mugan (320);

³⁶ Zeriko dugumogow: mogɔ keme saba ni binaani ni looru (345);

³⁷ Lodi, ani Hadidi ni Ono dugumogow: mogɔ keme wolonfla ni mugan ni kelen (721);

³⁸ Sena dugumogow: mogɔ waga saba ni keme kononton ni bisaba (3 930);

³⁹ Sarakalasebagaw, minw tun ye Yedaya ta durujaw ye, minw bora Yosuwe ta gba ra: mogɔ keme kononton ni biwolonfla ni saba (973);

⁴⁰ Imeri ta durujaw: mogɔ waga kelen ni bilooru ni fla (1 052);

⁴¹ Pasuri ta durujaw: mogɔ waga kelen ni keme fla ni binaani ni wolonfla (1 247);

⁴² Harimu ta durujaw: mogɔ waga kelen ni tan ni wolonfla (1 017).

⁴³ Levi ta mogɔ minw tun ye Yosuwe ni Kadimiyeli ta durujaw ye, minw tun bora Hodeva ta gba ra: mogɔ biwolonfla ni naani (74).

⁴⁴ Donkirilabaga minw tun ye Asafu ta durujaw ye: mogɔ keme ni binaani ni seegi (148).

⁴⁵ Alabatoso donda korosibagaw tun ye Salumu ta durujaw ye, ani Ateri ta durujaw, ani Talimon ta durujaw, ani Akubu ta durujaw, ani Hatita ta durujaw, ani Sobayi ta durujaw bee lajennin: mogɔ keme ni bisaba ni seegi (138).

⁴⁶ Alabatoso baardenw tun ye Siha ta durujaw ye, ani Hasufa ta durujaw, ani Tabahoti ta durujaw, ⁴⁷ ani Kerosi ta durujaw, ani Siha ta durujaw, ani Padon ta durujaw, ⁴⁸ ani Lebana ta durujaw, ani Hagaba ta durujaw, ani Salimayi ta durujaw, ⁴⁹ ani Hanan ta durujaw, ani Gideli ta durujaw, ani Gahari ta durujaw, ⁵⁰ ani Rehaya ta durujaw, ani Resen ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw, ⁵¹ ani Gazamu ta durujaw, ani Uza ta durujaw, ani Paseha ta durujaw, ⁵² ani Besayi ta durujaw, ani Mehunimu ta durujaw, ani Nefisimu ta durujaw, ⁵³ ani Bakibuki ta durujaw, ani Hakufa ta durujaw, ani Harihuri ta durujaw, ⁵⁴ ani Basuluti ta durujaw, ani Mehida ta durujaw, ani Harisa ta durujaw, ⁵⁵ ani Barikosi ta durujaw, ani Sisera ta durujaw, ani Tama ta durujaw, ⁵⁶ ani Nesiya ta durujaw, ani Hatifa ta durujaw.

⁵⁷ Sulemani ta baardenw ta durujaw, olugu le tun ye Sotayi ta durujaw ye, ani Sofereti ta durujaw, ani Perida ta durujaw, ⁵⁸ ani Yahala ta durujaw, ani Darikon ta durujaw, ani Gideli ta durujaw, ⁵⁹ ani Sefatiya ta durujaw, ani Hatili ta durujaw, ani Pokereti Hatisebayimu ta durujaw, ani Amon ta durujaw.

⁶⁰ Alabatoso baardenw, ani Sulemani ta baardenw ta durujaw, o bee lajennin tun ye mogɔ keme saba ni bikononton ni fla (392).

⁶¹ Ayiwa, minw tun bora Teli Mela, ani Teli Harisa, ani Kerubi Adon, ani Imeri, olugu fle nin ye, nka o ma se ka o ta somogow ni o ta burujuw fo, k'a yira ko olugu ye Izirayelimogow ye: ⁶² Olugu le tun ye Delaya ta durujaw ye, ani Tobiya ta durujaw, ani Nekoda ta durujaw: mogɔ keme wooro ni binaani ni fla (642).

⁶³ O mɔgɔw ra, minw tun ye sarakalasebagaw ta durujaw ye, o tun ye Hobaya ta durujaw ye, ani Hakosi ta durujaw, ani Barizilayi ta durujaw. Barizilayi le tun ka Galadikace Barizilayi denmuso dɔ furu, o kosɔn olugu tɔgɔ lara ale ra. ⁶⁴ O ka olugu ta burujusebew jini, nka o ma o ye. O kosɔn, o ka o bɔ sarakalasebagaya ra. ⁶⁵ Jamanatigi k'a fɔ o ye ko o man kan ka fen saninman domu, fɔ sarakalasebaga dɔ ye Ala jininka ni Urimi ni Tumimi* ye fɔlɔ ka o ko palɔn.

⁶⁶ Ayiwa, jama bɛɛ lajennin tun ye mɔgɔ waga binaani ni fla ni mɔgɔ keme saba ni biwɔrɔ (42 360).

⁶⁷ O ta jɔn cemanw ni a musomanw tun ma jate; olugu tun ye mɔgɔ waga wolonfla ni mɔgɔ keme saba ni bisaba ni wolonfla (7 337). Dɔnkirilabaga cemanw, ani a musoman minw tun bɛ o ra, o tun ye mɔgɔ keme fla ni binaani ni looru (245). So keme wolonfla ni bisaba ni wɔrɔ (736), ani sofali keme fla ni binaani ni looru (245), ⁶⁸ ani jɔgɔme keme naani ni bisaba ni looru (435), ani fali waga wɔrɔ ni keme wolonfla ni mugan (6 720), o le tun bɛ o fɛ.

⁶⁹ Gbatigi caman ka o borofenw di janko ka Ala ta batoso lɔ kokura. Jamanatigi yere ka fen minw di baara kama o kera saninden waga kelen ye, ani jifiye bilooru, ani sarakalasebagaw ta derege keme looru ni bisaba.

⁷⁰ Gbatigiw ka fen minw di baara kama, o kera saninden waga mugan (20 000), ani warigbe kilo waga kelen ni keme (1 100).

⁷¹ Jama mɔgɔ tɔw ka saninden waga mugan di, ani warigbe kilo waga kelen, ani sarakalasebaga derege biwɔrɔ ni wolonfla.

⁷² Sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mɔgɔw, ani mɔgɔ tɔw, minw ye Alabatoso donda kɔrɔsibagaw ye, ani dɔnkirilabagaw, ani Alabatoso baaradenw, olugu ni Izirayelimɔgɔw bɛɛ tagara sigi o ta duguw ra.

San karo wolonflanan sera k'a sɔrɔ Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun sigira o ta duguw ra ka ban.

8

Esidarasi ka sariya kitabu karan jama ye

¹ O kɔ, jama bɛɛ tagara lajen i ko mɔgɔ kelen Jiw ta donda yɔrɔ ra. O k'a fɔ sariya karamɔgɔ Esidarasi ye ko a ye na ni Musa ta sariya kitabu ye, Matigi Ala tun ka o sariya min di Izirayelimɔgɔw ma. ² Ayiwa, sarakalasebaga* Esidarasi nana ni o sariya kitabu ye jama ja kɔrɔ. O jama tun ye cɛw, ani musow ye, ani min o min tun bɛ se ka karan faamu. O kera san karo wolonflanan tere fɔlɔ le ra. ³ A ka kitabu karan k'a ta sɔgoma jona fɛ, fɔ ka taga tere se kuncɛ. A tun bɛ Ji ta Donda yɔrɔ ja fɛ; cɛw, ani musow, ani min o min tun bɛ se ka karan faamu, a tun lonin bɛ olugu bɛɛ ja kɔrɔ. Mɔgɔw bɛɛ tun ka o toro malɔ janko ka sariya kitabu karan lamɛn. ⁴ O tun ka lɔyɔrɔ dɔ lalaga ni yiri ye o lon kama; Esidarasi yelenna ka lɔ o kan. Matitiya ni Sema ni Anaya ni Huri ni Hilikiya ni Maseya, olugu tun bɛ Esidarasi kɔrɔ, a kininboroyanfan fɛ; Pedaya ni Misaheli ni Malikiya ni Hasumu ni Hasibadana ni Jakariya ni Mesulamu, olugu tun bɛ a numanboroyanfan fɛ. ⁵ Esidarasi ka kitabu dayɛɛ; jama bɛɛ tun ja b'a ra, sabu ale tun lonin bɛ o bɛɛ san fɛ. A ka kitabu dayɛɛ minke, jama bɛɛ wurira ka lɔ. ⁶ Esidarasi ka baraka la Matigi Ala ye, Alaba. Jama bɛɛ ka o

* **7:65** 7.65 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dow ye. Ala tun bɛ tagamasiyen dow yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimɔgɔw ta kiti tige. Aw ye Bori 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fɛ.

boro lawuri san fe, k'a lamina k'a fo ko «Amina, amina!» O ka o kinbiri gban ka o na biri dugu ma Matigi Ala na koro.

⁷ O tuma, Yosuwe ni Bani ni Serebiya ni Yamini ni Akubu ni Sabetayi ni Hodiya ni Maseya ni Kelita ni Azariya ni Yozabadi ni Hanan ni Pelaya, ani Levi* ta mogow tow, olugu ka sariya ta kumaw jafow mogow ye, ka mogow lonin to. ⁸ O tun be Ala ta sariya kitabu karanna k'a gbeya, ka to k'a koro fo, janko min be karanna, mogow ye o faamu.

⁹ Ayiwa, mogow ka sariya ta kumaw men minke, o kasira. O ra, Nehemi min tun ye jamanatigi ye, ani Esidarasi min tun ye sarakalasebaga ani sariya karamogow ye, ani Levi ta mogow minw tun be jama karanna, olugu k'a fo jama ye ko: «Bi lon blara danna Matigi Ala ye, aw ta Ala; aw kana aw janasisi ka kasi!» ¹⁰ Esidarasi k'a fo o ye tuun ko: «Aw ye taga, ka taga sogo toroninw domu, ka minnifen dimanw min; minw ma foyi sorow k'a tobi, aw ye do ci olugu ma, sabu bi lon blara danna an Matigi le ye. Aw kana aw jusu kasi, sabu Matigi Ala be jagari min di aw ma, o le be aw ta baraka ye.»

¹¹ Levi ta mogow fana kumana jama fe ka o jusu suma; o ko: «Aw ye je, sabu bi ye lon saninman le ye; aw kana aw jusu kasi!»

¹² O fora minke, jama bee tagara, ka taga domuni ke ka min, ka domuniw ci o siginogonw ma. O ka janagbew ke ka jagari kosebe, sabu kuma minw tun fora o ye, o tun ka o faamu kosebe.

Izirayelimogow ka gbatakorosigi janagbe ke

¹³ Ayiwa, o lon dugusagbe, gbatigiw, ani mogow tow bee, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mogow tagara lajen sariya karamogow Esidarasi koro; o ka sariya ta kumaw segesege kosebe. ¹⁴ O k'a ye ko Matigi Ala tun ka o sariya min fo Musa ye k'a lase mogow ma, ko a sebera o sariya ra ko Izirayelimogow tun ka kan ka janagbe do ke san karo wolonflanan na, ani ko o tun ka kan ka si gbataw le koro o janagbe wagati ra, ¹⁵ ani ko o tun ka kan ka nin kumaw fo, k'a lase o ta duguw bee ra, ani Zeruzalemu, k'a fo mogow ye ko: «Aw ye bo ka taga kuruyorow ra, ka taga forokono oliviyew ta yiriborow, ani kongo oliviyew ta yiriborow tige ka na, ani mirite yiriflaburuw, ani tamaro flaburuw, ani yiri tuninw flaburuw, ka na gbataw lalaga, i n'a fo a sebera cogo min na.»

¹⁶ A kera ten minke, mogow bora ka taga o yiriborow jini ka na. O nana gbataw lolow o ta sow sanfeyorow ra, ani o ta luw konow, ani Ala ta batoso luw konow, ani Ji ta donda yorow ra, ani Efrayimu ta donda yorow ra. ¹⁷ Jama min bee tun nana ka bo Babiloni, olugu bee ka gbataw lo; o sira o gbataw koro.

K'a ta Nuni dence Yosuwe ta wagati ra fo ka na se o lon ma, Izirayelimogow tun ma nin nogon ke ka ye. O jagarira kosebe.

¹⁸ Esidarasi tun be Ala ta sariya kitabu karan o ye lon bee, k'a ta janagbe lon folow ra, ka taga a bla a lon laban na. O ka o janagbe ke fo tere wolonfla. A tere seeginan, o ka jamalajenba ke ka Ala bato, ka kapa ni sariya ye.

9

Izirayelimogow lora o ta jurumunw na

¹ Ayiwa, o karo kelen tere mugan ni naani na, Izirayelimogow ka nogon lajen; o ka sun don, ka borofaniw don o yere ra, ka bugurigbe mun o yere ra. ² Minw bee tun ye Izirayeliden yereworow ye, olugu tun ka o yere faran ka bo siya were mogow tow bee ra, ka lo o danna, ka o ta jurumunw ni o bemaw ta terenbariyakow fo Ala ye. ³ O lonin tora o loyorow ra ka Matigi

Ala, o ta Ala ta sariya kitabu karan fɔ leri saba. O kɔ, o ka leri saba were ke ka to ka o ta jurumunw fɔ Ala ye, ani ka Matigi Ala bato, o ta Ala.

⁴ Yosuwe ni Bani ni Kadimiyeli ni Sebaniya ni Buni ni Serebiya ni Bani ni Kenani, olugu yelenna ka lɔ Levi* ta mɔgɔw ta lɔyɔrɔ ra, ka peren ka Matigi Ala, o ta Ala daari ni kanba ye. ⁵ O kɔ, Levi ta mɔgɔ minw ye Yosuwe, ani Kadimiyeli, ani Bani, ani Hasabiniya, ani Serebiya, ani Hodiya, ani Sebaniya ni Petaya ye, olugu ko: «Aw ye wuri ka baraka la Matigi Ala ye, min ye aw ta Ala ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.»

Levi ta mɔgɔw ta Aladaari

Matigi Ala, bɛɛ ye i tɔgɔba tando;
mɔgɔw bɛ barakalariw ni tandori minw lase i ma,
i tɔgɔ ka bon ka tɛmɛ o bɛɛ kan.

⁶ Ele kelen le ye Matigi Ala ye.
Ele le ka sankolo ni a bonya bɛɛ dan,
ka sankolo lolow bɛɛ dan,
ani dugukolo ni fɛn o fɛn bɛ a kan,
ani kɔgɔji ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ.
Ele le bɛ panamanya di o fɛnw bɛɛ ma;
sankolo ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ bɛ ele le bato.

⁷ Ele le ye Masa Ala ye;
ele le ka Iburama panawoloma,
k'a labɔ Uri, Kalidekaw ta jamana ra,
k'a tɔgɔ la ko Iburahima.
⁸ I k'a ye ko a jusukun terennin lo ni i ye minke,
o kosɔn i ka jɛnɔgɔnya don ni a ye,
ko i bɛna Kanaanakaw,
ani Hetikaw, ani Amɔrikaw,
ani Perezikaw, ani Yebusikaw,
ani Girigasikaw ta jamana di a ta durujaw ma.
I tora i ta layiri kan, sabu i terennin lo.

⁹ I ka an bɛmaw ta sɛgɛ ye Misiran,
i ka o kasikan mɛn Kɔgɔjiwulen da ra.

¹⁰ I ka kabakobaw, ani tagamasiyenw ke Farawona kama,
ani a ta jamana panɔgɔw kama,
ani a ta jamana mɔgɔw bɛɛ kama,
sabu yerebonya min tun bɛ Misirankaw ra an bɛmaw kama,
i yere tun ka o lon.

I ka o ke janko ka i tɔgɔ bonya;
i tɔgɔ bonyara o cogo le ra fɔ bi.

¹¹ I ka kɔgɔji cɛci fla ye o na fɛ;
o tɛmena dugukolo jalan kan kɔgɔji cɛ ma.

Nka minw tun bɛ o nɔgbenna,
i ka olugu lajigi ji jukɔrɔ,
i ko kabakuru bɛ jigi jiba jukɔrɔ cogo min na.

¹² Tere fɛ i tun bɛ sankaba jamijan dɔ bla o na ka sira yira o ra;
su fɛ, i tun bɛ tasumamana jamijan dɔ bla o na,
ka yeelen bɔ o ye ka o ta sira yira o ra.

¹³ I jigira ka na Sinayi kuru kan;
i tora sankolo ra ka kuma o fɛ.
I ta kolatigeninw terennin lo,
i ta sariyaw bɛ can le yira,

i ta cifoninw ni i ta kuma ka ji;
i ka o le yira o ra.

¹⁴ I ka o karan i ta Nenekirilon saninman ko ra;
i ka i ta kumaw, ani i ta cifoninw, ani i ta sariya yira o ra
i ta baaraden Musa sababu ra.

¹⁵ Tuma min na kongɔ nana o sɔɔ,
i ka domuni di o ma ka bɔ sankolo ra.
Tuma min na jiminlogɔ ka o sɔɔ,
i ka ji bɔ farakuru ra k'a di o ma.
I tun ka i boro korɔta ka kari
ko i bɛna jamana min di o ma,
i k'a fɔ o ye ko o ye taga o jamana ta.

¹⁶ Nka olugu minw tun ye an bɛmaw ye,
olugu ka o yere bonya, ka o torokun gbɛɛya;
o ma i ta kumaw lamɛn.

¹⁷ O banna ka i lamɛn!
I ka kabako minw ke o ye,
o ma se ka o hakiri to o ra.
O ka o torokun gbɛɛya,
ka muruti ko o bɛ kuntigi dɔ jini o yere ye, ka seko o ta jonya ra.
Nka ele ye Ala ye, min bɛ yafa,
i bɛ hina, i fana bɛ makari;
i tɛ dimi joona, i ta numanya ka bon.

O kosɔn i belɛn ma ban o ra,
¹⁸ hali wagati min na o ka sanin yeele,
ka o ke misiden dɔ bisigiya ye, k'a fɔ ko:
«I ta Ala min ka i labɔ Misiran, o le ye nin ye!»
O ka kojugubaw ke ka i tɔgɔ cɛn.

¹⁹ Nka i ta hinaba kosɔn,
i ma bɔ o ko kongokolon kɔnɔ yi.
Tere fɛ, sankaba jamijan tora o ja;
a ka o ta sira yira o ra.
Su fɛ, tasumamana jamijan fana tora o ja;
a ka yeelen bɔ o ye ka o ta sira yira o ra.

²⁰ I ka i ta Ninpuman don o jusukun na,
janko o ye hakiri sɔɔ.
I ma ban ka i ta domuni di o ma, o ye a domu.
I ka ji di o ma ka o ta minlogɔ ban.

²¹ I ka i janto o ra kongokolon kɔnɔ, fɔ san binaani,
k'a to foyi ma o dɛsɛ.
O ta faniw ma korɔ ka faran,
o senw fana ma funu.

²² I ka masacew ta maraw ni o ta jamanaw don o boro,
ka olugu ta dugukolow bɛɛ di o ma,
fɔ ka taga se o maraw ni o jamanaw dan ma.
O ka Hɛsibɔn masace Sihɔn,
ani Basan masace ɔgi ta jamanaw mina.

²³ I ka o denw caya i ko sankolo lolow.
I tun k'a fɔ o bɛmaw ye ko o ye taga don jamana min na k'a ke o ta ye,
i nana ni o ye o jamana ra.

²⁴ O denw tagara don o jamana ra k'a ke o ta ye.

Kanaanaka minw tun siginin be jamana kɔnɔ,
i ka o Kanaanakaw bla o ta fanga kɔrɔ.

I ka Kanaanakaw don o boro,
olugu ni o ta masacew ni o jamana mɔgɔw,
janko ni cogo min ka o diya, o ye o mina ten.

²⁵ O ka o ta dugu barakamanw,
ani o ta dugukolonumanw ta.

Bon minw tun fanin be fenpuman suguya bee ra,
o ka o bonw ta,

ka kolɔn sogininw fana ta,
ani rezensunw, ani oliviyesunw,
ani yiridenta camanba.

I ta pumanyaba baraka ra,
o ka domuni ke, ka fa, fo ka torɔ,
ka to ka fendimanw diyabo.

²⁶ Nka o ka i kan bla, ka muruti i ma;
o ka o ko don i ta sariyaw ra.

I ta cira minw tun be o ladira ko o ye seko i ma,
o ka olugu faga;

o ka kojuguba caman ke.

²⁷ O koson i ka o don o juguw boro;
olugu ka o minako juguya kosebe.

Nka ka o to o sege le ra,
o kasira i no fe;

i tora sankolo ra ka o lamɛn.

I ta makariba koson, i ka bosibagaw di o ma;
olugu ka o bosi ka bo o juguw boro.

²⁸ Nka o ka laganfiya sorɔ minke dorɔn,
ko minw man di i ye, o ka o le ke.

O ra, i ka o labla tuun o juguw boro;
olugu ka o ta fanga digi o kan.

O kasira i no fe tuun.

Ele tora sankolo ra ka o lamɛn tuun.

I ta makariba koson, i ka o bosi tuma bee.

²⁹ I k'a fo o ye k'a gbeleya ko o ye seko
ka na i ta sariyaw sira tagama.

Nka o ka o yere bonya,
ka ban ka i ta kumaw lamɛn.

O ka i ta kolatigeninw cen,
k'a sorɔ mɔgo be se ka o le sira tagama ka panamanya.

O murutira ka o ko di i ma,

ka o torokun gbeleya;

o ma son ka mennike.

³⁰ I mujuna o korɔ san caman.

I ka i Nin don i ta ciraw kɔnɔ;
olugu kumana o fe k'a gbeleya;

nka o bee n'a ta, o ma i lamɛn.

A kera ten minke,

i ka o don jamana were mɔgɔw boro.

³¹ Nka i ta makariba koson,

i ma o halaki ka ban, i ma bo o ko fana;
sabu ele ye hina tigi ni makari tigi Ala le ye.

32 Sisan, an ta Ala,
Alaba, Setigi Ala, siranyafenba,
ele min be to i ta jɛnɛɔɔɔnya kan tuma bɛɛ,
ele min be kojuman ke tuma bɛɛ;
tɔɔɔ min sera an ma,
anw ni an ta masacew,
ani an ta fagamaw,
ani an ta sarakalasebagaw,
ani an ta ciraw,
ani an bɛmaw, ani jamana mɔɔɔw bɛɛ,
kabini Asiri masacew ta wagati ra,
fo ka na se bi ma,
i kana o tɔɔɔ jate ko fitini ye.

33 I sɔnna k'a to ko o ko ye se an ma,
jo tun be i fe o bɛɛ ra;
sabu ele kɔni kera kankelentigi le ye,
nka anw ka kojugu ke.

34 An ta masacew, ani an ta fagamaw
ani an ta sarakalasebagaw, ani an bɛmaw,
olugu ma i ta sariya sira tagama;
o ma o janto i ta kumaw ra,
ani i ka kankari minw la o ye, o ma o jate.

35 Tuma min na o tun be o ta jamana ra,
i ka kojumanba minw ke o ye,
ka o to o kojumanw ce ra,
ani i ka dugukoloba diman min di o ma,
ka o to o jamana ra,
o ma i bato, o ma faran o ta kojuguw ra fana.

36 Ayiwa, a fle, an kera jonw le ye bi!
I tun ka jamana min di an bɛmaw ma,
janko o ye a senɛfenw domu,
k'a fendimanw diyabo,
an blara jonya ra o jamana le ra!

37 I ka masa minw sigi an kunna
jamana senɛfenw ni a caya bɛɛ,
o bɛɛ kera olugu ta le ye;
o kera an ta jurumunw le kosɔn.
O be an farikolo, ani an ta beganw bɛɛ ke o sago ye.
An kɔni be segeba le ra!

10

Mɔɔɔ minw ka o borono la sebe kan

¹ Ayiwa, o kow bɛɛ le kosɔn, an be nin layirigbelɛn ta, k'a kumaw sebe.
An ta jamɔɔɔw, ani Levi* ta mɔɔɔw, ani an ta sarakalasebagaw bɛɛ ka o
borono la o sebe kan. ² Mɔɔɔ minw ka o borono la o sebew kan, olugu fle
nin ye: Hakaliya dence Nehemi, min ye jamanatigi ye, ani Sedesiyasi, ³ ani
Seraya, ani Azariya, ani Yeremi, ⁴ ani Pasuri, ani Amariya, ani Malikiya,
⁵ ani Hatusi, ani Sebaniya, ani Maluki, ⁶ ani Harimu, ani Meremoti, ani
Abidiyasi, ⁷ ani Daniyeli, ani Ginetɔn, ani Baruki, ⁸ ani Mesulamu, ani
Abiya, ani Miyaminu, ⁹ ani Maziya, ani Biligayi, ani Semaya; olugu tun
ye sarakalasebagaw le ye.

10 Minw tun ye Levi* ta mɔgɔw ye olugu flɛ nin ye: Azaniya dence Yosuwe, ani Binuwi min tun ye Henadadi ta mɔgɔ dɔ ye, ani Kadimiyeli, 11 ani o baarakeɲɔgɔnw, minw ye Sebaniya ye, ani Hodiya, ani Kelita, ani Pelaya, ani Hanan, 12 ani Mika, ani Rehɔbu, ani Hasabiya, 13 ani Zakuri, ani Serebiya, ani Sebaniya, 14 ani Hodiya, ani Bani, ani Beninu.

15 Jama namɔgɔ minw ka o boronɔ la sebew kan olugu flɛ nin ye: Parehosi, ani Pahati Mohabu, ani Elamu, ani Zatu, ani Bani, 16 ani Buni, ani Azigadi, ani Bebayi, 17 ani Adoniya, ani Bigivayi, ani Adini, 18 ani Ateri, ani Ezekiyasi, ani Azuri, 19 Hodiya, Hasumu, Betisayi, 20 ani Harifu, ani Anatoti, ani Nebayi, 21 ani Magipiyasi, ani Mesulamu, ani Heziri, 22 ani Mesezabeli, ani Sadoki, ani Yaduwa, 23 ani Pelatiya, ani Hanan, ani Asaya, 24 ani Hoze, ani Hananiya, ani Hasubu, 25 ani Halohesi, ani Pila, ani Sobeki, 26 ani Rehumu, ani Hasabina, ani Maseya, 27 ani Ahiya, ani Hanan, ani Anan, 28 ani Maluki, ani Harimu, ani Bana.

Izirayelimɔgɔw karira Ala ye

29 Izirayelimɔgɔ tɔw, ani sarakalasebaga dɔw, ani Levi ta mɔgɔ dɔw, ani dakɔrɔsibagaw, ani dɔnkirilabagaw, ani Alabatoso baaradenw, ani minw bɛɛ tun ka o yere faran ka bɔ siya werɛw ra Ala ta sariya sira tagama kosɔn, olugu ni o ta musow, ani o dencew ni o denmuso minw bɛɛ tun be se ka faamuri ke, 30 o mɔgɔw bɛɛ farara o balema tɔw kan, mɔgɔw tun be minw jatera kosebɛ. O ka layiri ta ka kari, ko o bɛna tagama ka kapa ni Ala ta sariya ye, Ala tun ka o sariya min di o ma a ta baaraden Musa sababu ra. O ko, ko olugu bɛna Matigi Ala, an Matigi ta kumaw bɛɛ lamɛn, k'a sira tagama, k'a ta kolatigeninw ni a ta cifɔninw bɛɛ ke.

31 O ko: «An bɛ layiri ta ko an tɛna an denmusow di furu ra siya were mɔgɔw ma, ko an fana tɛna o denmusow di an dencew ma.

32 «Ni o mɔgɔw nana ni fiyeerefen dɔw ye, walama siman suguya o suguya, ko o bɛna o fiyeere an ma Nenɛkirilon* na, an tɛna sannɛ ke o fe Nenɛkirilon na, walama lon saninman dɔ were ra.

«San wolonfla o san wolonfla, an bɛna dugukolo to a ye nenɛkiri; an bɛna an ta jurunantigiw bɛɛ ta juruw to o ye o san na.

33 «An bɛna an yere jagboya fana san o san ka warigbɛ garamu naani di an ta Ala ta batoso ta baara kosɔn, 34 janko ka sarakaburuw lalaga, buru minw ka kan ka bla Matigi Ala ja kɔrɔ, ani saraka min bɛ bɔ lon o lon, ani saraka jenita* min bɛ bɔ lon o lon, ani min bɛ bɔ Nenɛkirilonw na, ani karokura janagbew ra, ani janagbɛ tɔw ra, ani saraka saninmanw, ani Izirayelimɔgɔw ta jurumunyafa sarakaw*, ani an ta Ala ta batoso ta baaraw bɛɛ.

35 «Anw sarakalasebagaw*, ani Levi ta mɔgɔw, ani mɔgɔ tɔw, an ka an ta gbaw bɛɛ kelen kelen tɔgɔw fɔ Ala ja kɔrɔ, janko k'a lon gba bɛɛ kelen kelen ka kan ka taga ni a ta saraka lɔgɔw ye wagati min na san kɔnɔ, ka o ke ka sarakaw jeni Matigi Ala, an ta Ala ta sarakajenifen* kan, i n'a fɔ a sebera sariya ra cogo min na.

36 «An ka layiri ta k'a latigɛ fana ko san o san, an bɛna taga ni an ta dugukolo siman fɔlɔw, ani yiridenw bɛɛ den fɔlɔw ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

37 «An bɛna taga ni an ta den fɔlɔ cɛmanw fana ye Ala ta batoso kɔnɔ, ani an ta bɛganw den fɔlɔw cɛmanw, i n'a fɔ a sebera Matigi Ala ta sariya ra fana cogo min na; an bɛna taga ni an ta misiw den fɔlɔ cɛmanw ni sagaw ni baw den fɔlɔ cɛmanw ye sarakalasebagaw fe, sarakalasebaga minw bɛ sɔrɔ sarakalasebagaya ra an ta Ala ta batoso kɔnɔ.

³⁸ «An ta siman fɔlɔ mugu, ani an ta siman sarakaw*, ani yiriden suguya bɛɛ, ani rezenjikura, ani turu, an bena taga o di sarakalasebagaw ma an ta Ala ta batoso ta fenmarayɔrɔw ra.

«An bena an ta forow ta simanw yaga fana di Levi ta mɔgɔw ma. An bɛ baara kɛ dugu o dugu ra, Levi ta mɔgɔw yɛɛ le bena na o yagaw mina o duguw bɛɛ ra. ³⁹ Ni Levi ta mɔgɔw bɛ na yagaw mina, sarakalasebaga minw ye Haruna ta durujaw ye, olugu dɔ ka kan ka kɛ ni o ye. Ni o ka yaga mina, o ka kan ka yaga ta yaga bɔ, ka taga ni o ye an ta Ala ta batoso bonw kɔnɔ, naforo marayɔrɔ ra. ⁴⁰ Izirayelimɔgɔw, ani Levi ta mɔgɔw ka kan ka na ni o ta siman sarakaw, ani rezenji sarakaw*, ani turu sarakaw ye o bonw le kɔnɔ; yɔrɔ saninman* ta minanw bɛ bla o bonw le kɔnɔ fana. Sarakalasebaga minw bɛ sarakalasebagaya kɛ, ani dakɔrɔsibagaw, ani dɔnkirilabagaw, olugu fana bɛ sigi o bonw le kɔnɔ.

«An tɛna an hakiri bɔ an ta Ala ta batoso kɔ tuun.»

11

Zeruzalɛmu dugumɔgɔw

¹ Jamana namɔgɔw yɛɛ le tun sigira Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ. Min ye mɔgɔ tɔw ye, o ka olugu tɔgɔw jate kelen kelen, ko ni min tɔgɔ tagara ben mɔgɔ tannan ma, o tigi le bena taga sigi Zeruzalɛmu dugu saninman kɔnɔ. Mɔgɔ tɔ kɔnɔntɔn tɔw bɛ tɔ dugu tɔw ra.

² Mɔgɔ minw sɔnna ka taga sigi Zeruzalɛmu o yɛɛ ma, jama ka o mɔgɔw tando kosebɛ.

³ Jamana namɔgɔ minw tun sigira Zeruzalɛmu, olugu flɛ nin ye: Izirayelimɔgɔw, ani sarakalasebagaw*, ani Levi* ta mɔgɔw, ani Alabatoso baaradenw, ani Sulemani ta baaradenw ta durujaw, olugu tun bɛ Zuda ta duguw ra; o bɛɛ tun sigira o yɛɛ ta yɔrɔw le ra, o yɛɛ ta duguw ra.

⁴ Nka Zuda ta mɔgɔw, ani Boniyaminu ta mɔgɔ dɔw sigira Zeruzalɛmu. Zuda ta mɔgɔ minw sigira Zeruzalɛmu, olugu flɛ nin ye: Ataya face tun ye Oziyasi ye, Oziyasi face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Amariya ye, Amariya face tun ye Sefatiya ye, Sefatiya face tun ye Mahalaleli ye; olugu tun ye Peresi ta durujaw ye; ⁵ ani Maseya min face tun ye Baruki ye; Baruki face tun ye Kɔli Hoze ye, Kɔli Hoze face tun ye Hazaya ye, Hazaya face tun ye Adaya ye, Adaya face tun ye Yoyaribu ye, Yoyaribu face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Siloni ye.

⁶ Ayiwa, Peresi ta duruja minw nana sigi Zeruzalɛmu, olugu bɛɛ lajennin tun ye cɛ barakaman kemɛ naani ni biwɔrɔ ni seegi (468).

⁷ Boniyaminu ta mɔgɔw flɛ nin ye: Salu, o face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Yohɛdi ye, Yohɛdi face tun ye Pedaya ye, Pedaya face tun ye Kolaya ye, Kolaya face tun ye Maseya ye, Maseya face tun ye Itiyeli ye, Itiyeli face tun ye Ezayi ye; ⁸ o kɔ fɛ Gabayi ni Salayi; o bɛɛ lajennin kera cɛ kemɛ kɔnɔntɔn ni cɛ mugan ni seegi (928). ⁹ Yoweli min face tun ye Zikiri ye, ale le tun ye o kuntigi ye. Zuda min face tun ye Hasenuwa ye, ale tun ye dugu namɔgɔ flanan ye.

¹⁰ Sarakalasebaga minw sigira Zeruzalɛmu, olugu flɛ nin ye: Yedaya min face tun ye Yoyaribu ye, ani Yakini, ¹¹ ani Seraya min face tun ye Hilikiya ye; Hilikiya face tun ye Mesulamu ye, Mesulamu face tun ye Sadɔki ye, Sadɔki face tun ye Merayɔti ye, Merayɔti face tun ye Ahitubu ye; ale le tun ye Ala ta batoso kuntigi ye, ¹² ani o baarakeɲɔgɔn minw tun bɛ Alabatoso baaraw kɛ. Olugu bɛɛ lajennin tun ye cɛ kemɛ seegi ni cɛ mugan ni fla (822); ani Adaya min face tun ye Yerohamu ye; Yerohamu face tun ye Pelaliya ye,

Pelaliya face tun ye Amisi ye, Amisi face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Pasuri ye, Pasuri face tun ye Malikiya ye, ¹³ ani a baarakeɓogonw, minw tun ye gbatigiw ye; o bee lajennin tun ye ce keme fla ni ce binaani ni fla (242), ani Amasisayi min face tun ye Azareli ye; Azareli face tun ye Azayi ye, Azayi face tun ye Mesilemoti ye, Mesilemoti face tun ye Imeri ye, ¹⁴ ani o baarakeɓogonw, minw tun ye kerεkecefariw ye; o bee lajennin tun ye ce keme ni mukan ni seegi (128). O ta kuntigi tun ye Zabidiyeli le ye, Hagedolimu dence.

¹⁵ Levi ta mogɔ minw sigira Zeruzalemu, olugu fle nin ye: Semaya min face tun ye Hasubu ye, Hasubu face tun ye Azirikamu ye, Azirikamu face tun ye Hasabiya ye, Hasabiya face tun ye Buni ye; ¹⁶ ani Sabetayi, ani Yozabadi; Levi ta mogow ra, Ala ta batoso kenemayoro ta baara kow tun karifara olugu le ma; ¹⁷ ani Mataniya min face tun ye Mika ye, Mika face tun ye Zabidi ye, Zabidi face tun ye Asafu ye; ale le tun ye donkirikow namogo ye, ani Ala daari wagati ta kow; ani Bakibukiya, min tun ye a baarakeɓogonw ta kuntigi flanan ye, ani Abida min face tun ye Samuha ye, o min face tun ye Galali ye, min face tun ye Yedutun ye. ¹⁸ Levi ta mogɔ minw nana sigi dugu saninman konɔ, o bee lajennin tun ye ce keme fla ni biseegi ni naani (284).

¹⁹ Dakorosibaga minw nana sigi Zeruzalemu, olugu fle nin ye: Akubu, ani Talimon, ani o baarakeɓogonw, minw tun be daw korosi. O bee lajennin tun ye ce keme ni biwolonfla ni fla (172).

²⁰ Izirayelimogo tow, ani sarakalasebaga tow, ani Levi ta mogɔ tow, olugu tun sigira Zuda mara dugu tow bee ra; o bee tun be o yere ta yoro le ra. ²¹ Alabatoso baaradenw tun sigira Ofeli. Siha ni Gisipa le tun be olugu kuntigiw ye. ²² Levi ta mogɔ minw tun be Zeruzalemu, olugu ta kuntigi tun ye Uzi ye, Uzi face tun ye Bani ye, Bani face tun ye Hasabiya ye, Hasabiya face tun ye Mataniya ye, Mataniya face tun ye Mika ye. Uzi tun ye Asafu ta duruja do le ye, Asafu min tun ye donkirilabagaw namogo ye Ala ta batoso ra. ²³ Masace le tun be o donkirilabagaw ta kow panabo, ka o ta lon o lon baaraw yira o ra.

²⁴ Mesezabeli dence Petaya, min tun ye Zuda dence Zera ta duruja do ye, ale le tun ye masace ta ciraden ye, min tun be mogow ta kow panabo.

²⁵ Mogɔ dow fana sigira dugudenninw ni o laminiw na: Zuda ta mogɔ dow sigira Kiriya Araba, ani a lamini duguw ra, dow sigira Dibon ni a lamini duguw ra, dow sigira Yekabiseli ni a lamini duguw ra, ²⁶ dow sigira Yesuwa, ani Molada, ani Beti Paleti, ²⁷ ani Hasari Suwali, ani Beri Seba ni a lamini duguw; ²⁸ dow sigira Sikilagi, ani Mekona ni a lamini duguw ra; ²⁹ dow sigira Eni Rimon, ani Soreha, ani Yarimuti, ³⁰ ani Zanoa, ani Adulamu ni a dugudenninw, ani Lakisi ni a ta forow, ani Azeka ni a laminiw. O sigira k'a ta Beri Seba, ka taga a bla fo Hinomu kurufurance ra.

³¹ Boniyaminu ta mogow fana sigira, k'a ta Geba, ka taga se fo Mikimasi, ani Aya, ani Beteli ni a laminiw, ³² ani Anatoti, ani Nobu, ani Hananiya, ³³ ani Hazori, ani Rama, ani Gitayimu, ³⁴ ani Hadidi, ani Seboyimu, ani Nebalati, ³⁵ ani Lodi, ani Ono, ani yoro min be wele ko borobaarakebagaw ta kurufurance.

³⁶ Levi ta mogɔ minw tun be Zuda mara ra, olugu ta jenkuru dow nana sigi Boniyaminu ta mara ra.

12

Sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔw minw tun sekɔra ka na ni Sehalitiyeli dence Zorobabeli ni Yosuwe ye, olugu fle nin ye: Seraya, ani Yeremi, ani Esidarasi, ² ani Amariya, ani Maluki, ani Hatusi, ³ ani Sekaniya, ani Rehumu, ani Meremoti, ⁴ ani Ido, ani Ginetɔyi, ani Abiya, ⁵ ani Miyaminu, ani Maadiya, ani Biliga, ⁶ ani Semaya, ani Yoyaribu, ani Yedaya, ⁷ ani Salu, ani Amoki, ani Hilikiya, ani Yedaya. Olugu le tun ye sarakalasebagaw kuntigiw ye Yosuwe ta wagati ra, o ni o sarakalasebagawɔnɔw.

⁸ Minw tun ye Levi ta mɔgɔw ye, olugu fle nin ye: Yosuwe, ani Binuwi, ani Kadimiyeli, ani Serebiya, ani Zuda, ani Mataniya, min tun be Ala tandori donkiriw ko na fe ni a tɔnɔnɔw ye. ⁹ Bakibukiya ani Uni, minw tun ye o jɛnɔnɔw ye, olugu tun be o na fe ka to ka donkiri lamina.

¹⁰ Yosuwe ka Yehoyakimu woro, Yehoyakimu ka Eliyakibu woro, Eliyasibu ka Yehoyada woro, ¹¹ Yehoyada ka Yonatan woro, Yonatan ka Yaduwa woro.

¹² Ayiwa, Yehoyakimu ta wagati ra, sarakalasebagaw ta gbaw ra minw tun ye gbatigiw ye, olugu fle nin ye:

Seraya ta gba ra, Meraya le tun ye gbatigi ye;

Yeremi ta gba ra, Hananiya le tun ye gbatigi ye;

¹³ Esidarasi ta gba ra, Mesulamu le tun ye gbatigi ye;

Amariya ta gba ra, Yohanan le tun ye gbatigi ye;

¹⁴ Meluku ta gba ra, Yonatan le tun ye gbatigi ye;

Sebaniya ta gba ra, Yusufu le tun ye gbatigi ye;

¹⁵ Harimu ta gba ra, Adina le tun ye gbatigi ye;

Merayoti ta gba ra, Helikayi le tun ye gbatigi ye;

¹⁶ Ido ta gba ra, Jakariya le tun ye gbatigi ye;

Ginetɔn ta gba ra, Mesulamu le tun ye gbatigi ye;

¹⁷ Abiya ta gba ra, Zikiri le tun ye gbatigi ye;

Miniyaminu* ni Mohadiya ta gba ra, Pilitayi le tun ye gbatigi ye;

¹⁸ Biliga ta gba ra, Samuha le tun ye gbatigi ye;

Semaya ta gba ra, Yonatan le tun ye gbatigi ye;

¹⁹ Yoyaribu ta gba ra, Matinayi le tun ye gbatigi ye;

Yedaya ta gba ra, Uzi le tun ye gbatigi ye;

²⁰ Salayi ta gba ra, Kalayi le tun ye gbatigi ye;

Amoki ta gba ra, Eberi le tun ye gbatigi ye;

²¹ Hilikiya ta gba ra, Hasabiya le tun ye gbatigi ye;

Yedaya ta gba ra, Netaneheli le tun ye gbatigi ye.

²² Eliyasibu ni Yehoyada ni Yohanan ni Yaduwa ta wagati ra, o tun ka Levi ta mɔgɔw ta gbatigiw tɔgɔw sebe, ani sarakalasebagaw ta gbatigiw. O ka o ke ka taga se fo Peresi masace Dariyusi ta wagati ma.

²³ Levi ta mɔgɔw ta gbatigiw, ka taga a bla fo Eliyasibu dence Yohanan ta wagati ra, olugu tɔgɔw tun sebera kibaroyaw kitabu do konɔ. ²⁴ Levi ta mɔgɔw ta kuntigiw, minw tun ye Hasabiya ni Serebiya ni Kadimiyeli dence Yosuwe ye, ani o tɔnɔnɔw, olugu tun be lo ka o nasin nɔnɔn ma ka Alatandodonkiriw, ani barakalaridonkiriw la, jenkuru do be do lamina, i n'a fo Ala ta jonce Dawuda tun k'a fo ko a ye ke cogo min na.

* **12:17** 12.17 Ka kapa ni kitabu dow ye, tɔgɔw min tun ka kan ka ke Miniyaminu tɔgɔw ko fe, o tɔgɔw ma fo.

²⁵ Mataniya, ani Bakibukiya, ani Abidiyasi, ani Mesulamu, ani Talimon, ani Akubu, olugu tun ye dakorɔsibagaw ye; o tun be fenw korɔsi fenmarayorow ra, Alabatoso dondaw ra.

²⁶ Ayiwa, o mɔgow le tun be baara ke Ala ta batoso kɔnɔ, Yosadaki dence Yosuwe, o dence Yehoyakimu ta wagati ra, ani jamanatigi Nehemi, ani sarakalasebaga Esidarasi ta wagati ra, min tun ye sariya karamogo ye fana.

Zeruzalemu dugu laminikogo lori ta panagbe

²⁷ Nanagbe min tun bena ke Zeruzalemu dugu laminikogo lori laban na, o wagati sera minke, Levi* ta mɔgow tun be yorɔ o yorɔ, o ka o wele ka bo o yorow beɛ ra, ka o lana Zeruzalemu, janko o ye na o panagbe ke ni pagari ye, ka donkiriw la ka baraka la Ala ye, ni siranegɛ tegerew ye, ani goniw, ani koraw ye. ²⁸ O ka donkirilabagaw fana lajen; o bora Zeruzalemu lamini duguw ra ka na, ani Netofa mara ta duguw ra, ²⁹ ani Beti Giligali, ani Geba ni Azimaveti maraw ra; sabu donkirilabaga dow tun ka o ta duguw lo Zeruzalemu lamini na. ³⁰ Sarakalasebagaw, ani Levi ta mɔgow ka o yere saninya, ka sorɔ ka mogo tow fana saninya, ka dondaw ni kogo fana saninya.

³¹ O ko, ne ka Zuda mara ta kuntigiw layelen kogo kunna. Ne ka donkirilajamaba fla laben fana. Donkirilajama folo tun be tagamana ka taga kininboroyanfan fe kogo kunna, Sununkun ta donda fan na. ³² Hosaya ni Zuda ta mɔgow ta kuntigiw tarance le tun be tagamana olugu ko fe, ³³ ani Azariya, ani Esidarasi, ani Mesulamu, ³⁴ ani Zuda, ani Boniyaminu, ani Semaya, ani Yeremi. ³⁵ Sarakalasebaga dow fana tun be o ko ni burufiyetaw ye, ani Jakariya, min face tun ye Yonatan ye, Yonatan face tun ye Semaya ye, Semaya face tun ye Mataniya ye, Mataniya face tun ye Mikaya ye, Mikaya face tun ye Zakuri ye, Zakuri face tun ye Asafu ye; ³⁶ ani Jakariya baarakɛnɔgonw, minw tun ye Semaya ye, ani Azareli, ani Milalayi, ani Gilalayi, ani Mahayi, ani Netaneheli, ani Zuda ni Hanani. Ala ta jonce Dawuda ta forifenw tun be o boro. Sariya karamogo Esidarasi le tun blara o pa. ³⁷ O tagara se Bunun ta donda ma; sira min be yelen ka taga Dawuda ta masabonba ra, o tagara se o ma. O yelenna o yelenyorow fe kogo kunna, ka taga se Dawuda ta masabonba kunna. O ko, o tagara se fo Ji ta donda ma, dugu tereboyanfan na.

³⁸ Donkirilajama flanan tagara numanboroyanfan fe. Ne gbanna o ko ni jama taran kelen ye kogo kunna. An tagara teme Dibiw ta sankaso korɔ, ka taga se kogo bonyayorɔ ma. ³⁹ An tagara teme Efrayimu ta donda kunna, ka teme Dondakorɔ kunna, ani Jegew ta donda kunna; an tagara teme Hananeheli ta sankasojan na, ani Meha ta sankasojan, ka teme Sagaw ta donda ra, ka taga lo kasobon korɔsibagaw ta donda ra.

⁴⁰ O ko, o donkirilajama fla tagara don Ala ta batoso kɔnɔ; ne fana donna, ani pamogow tarance, ⁴¹ ani sarakalasebaga dow, minw tun ye Eliyakimu, ni Maseya, ni Miniyaminu, ni Mikaya, ni Eliyonayi, ni Jakariya, ni Hananiya ye; burufiyetaw tun be olugu le boro. ⁴² Maseya fana tun be ni o ye, ani Semaya, ni Elehazari, ni Uzi, ni Yohanan, ni Malikiya, ni Elamu ni Ezeri. Iziraya le tun ye donkirilabagaw pamogo ye.

⁴³ O lon na, o ka saraka camanba faga, ka pagari, sabu Ala tun ka pagariba don o jusu ra. Musow ni denmisenw fana tun be pagarira. Nagarikan minw tun be Zeruzalemu, mɔgow tun be to fo yorɔjan ka o mankan men.

Yagabocogo ni sarakabocogo

⁴⁴ O wagati ra, o ka mɔgɔ dɔw janawoloma, ko siman fɔlɔ sarakaw, ani yagaw be bla bon minw kɔnɔ, ko olugu ye o bonw kɔrɔsi. Ninyɔrɔ minw tun ka kan ka di sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ma ka kapa ni sariya ye, ni mɔgɔw tun nana ni o ninyɔrɔw ye ka bɔ dugu kerɛfɛforow ra, o tun ka kan ka o fɛnw mina k'a bla o bonw le kɔnɔ.

Zuda mara mɔgɔw kɔni jusu tun diyara kɔsɛbɛ k'a ye ko sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw tun be Alabatoso ta baara kɛra. ⁴⁵ O tun be o ta Ala ta baaraw kɛ, ka fɛnw saninya. Dɔnkirilabagaw ni dakɔrɔsibagaw fana tun be o ta baara kɛ, i n'a fɔ Dawuda ni Sulemani tun k'a fɔ cogo min na. ⁴⁶ Fɔlɔfɔlɔ, Dawuda ni Asafu ta wagati ra, dɔnkirikuntigiw tun be yi; o tun be dɔnkiriw la ka Ala tando, ani ka baraka la a ye. ⁴⁷ O kosɔn Zorobabeli ni Nehemi ta wagati ra, ninyɔrɔ min tun ka kan ka di dɔnkirilabagaw ni dakɔrɔsibagaw ma lon o lon, Izirayelimɔgɔw bɛɛ tun be o dira o ma. O tun be Levi ta mɔgɔw fana ninyɔrɔ di o ma. Levi ta mɔgɔw tun be Haruna ta durujaw fana ninyɔrɔ di o ma.

13

Izirayelimɔgɔw ka o yere mabɔ siya were mɔgɔw ra

¹ O wagati ra, o tun be Musa ta sariya kitabu karanna jama ye minke, o k'a ye ko a tun sebera, ko Amɔnka ni Mohabuka man kan ka kɛ Ala ta mɔgɔw cɛ ra fiyewu; ² ko sabu olugu tun ma sɔn ka na Izirayelimɔgɔw kunben ni domuni ni ji ye, ani ko o tun ka wari di Balamu ma janko a ye Izirayelimɔgɔw danga; nka an ta Ala ka o danga yeɛma k'a kɛ dugawu ye*.

³ Mɔgɔw ka o sariya ta kumaw mɛn minke, mɔgɔ o mɔgɔ tun ye siya were mɔgɔ ye, o ka olugu bɛɛ faran ka bɔ Izirayelimɔgɔw ra.

Nehemi ka Tobiya labɔ Alabatoso bon kɔnɔ

⁴ Ayiwa, sani o kow tun ye kɛ, sarakalasebaga* Eliyasibu le tun blara an ta Ala ta batoso ta fɛnmarayɔrɔw kunna ka o kɔrɔsi; k'a sɔrɔ Tobiya tun ye Eliyasibu balema dɔ le ye. ⁵ O kosɔn a ka Alabatoso ta bonba dɔ di Tobiya ma. O tun be deri ka siman sarakaw* le bla o bon kɔnɔ, ani wusunaw, ani Alabatoso ta minanw, ani simanw ta yagaw, ani rezenjikura, ani turu; o fɛnw tun ka kan ka di Levi* ta mɔgɔw ani dɔnkirilabagaw ni dakɔrɔsibagaw le ma, ani sarakalasebagaw ma.

⁶ Nka o kow bɛɛ be kɛ tuma min na, o y'a sɔrɔ ne tun tɛ Zeruzalɛmu, sabu Babilɔni masace Aritaserisesi ta masaya san bisaba ni flanan na, ne tun sekɔra ka taga to masace kɔrɔ. Wagati dɔ nana se minke, ne ka sira daari masace fɛ, ⁷ ka sekɔ ka na Zeruzalɛmu. O tuma le ra Eliyasibu tun ka kojugu min kɛ, ka bon dɔ di Tobiya ma Ala ta batoso lu kɔnɔ, ne sɔrɔra ka bɔ o ko kala ma. ⁸ O ko digira ne ra kɔsɛbɛ. Ne ka Tobiya ta minanw bɛɛ firi kɛnɛ ma. ⁹ O kɔ, ne ko o ye bonw saninya; ne ka Ala ta batoso ta minanw ni siman sarakaw, ani wusunaw bla bonw kɔnɔ tuun.

Alabatoso baaradenw ta domuniko

¹⁰ Ne nana a mɛn fana ko Levi ta mɔgɔw ta siman ninyɔrɔ tun ma di o ma; ko o kosɔn Levi ta mɔgɔw, ani dɔnkirilabaga minw tun be baara kɛ Alabatoso kɔnɔ, olugu bɛɛ sekɔra ka taga o ta forow ra. ¹¹ Ne ka jamɔgɔw jaraki o ko ra; ne k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw ka Ala ta batoso ta kow to kɔ fɛ?» O kɔ, ne ka Levi ta mɔgɔw ni dɔnkirilabagaw lajɛn ka o bla o ta baara ra tuun. ¹² A kɛra ten minke, Zuda mara mɔgɔw bɛɛ nana ni o ta

* **13:2** 13.2 Nin kumaw fɔra yɔrɔ minw na: Jateri 22.1-6; Sariya 23.3-5.

simanw yagaw ye, ani rezenjikura, ani turu, ka na o bla fenmarayorow ra. ¹³ Ne ka o fenmarayorow karifa sarakalasebaga Selemiya ma, ani sariya karamogō Sadoki, ani Pedaya, min tun ye Levi ta mogō dō ye; ne ka Mataniya dence Zakuri ta dence Hanan fana bla ni o ye, sabu o tun be o mogow jatera lanamogow ye. Olugu le tun ka kan ka siman nin o balemaw ra.

¹⁴ E, ne ta Ala, i hakiri to ne ra nin ko koson! Ne ka kewalepuman minw ke ne ta Ala ta batoso ko ra, ani a ta baara ko ra, i kana jina o ko.

Nehemi ka Yahudiyaw jaraki Nenekirilon ko ra

¹⁵ O wagati ra, Zuda mara ra, ne ka mogō dōw ye o be rezenji bora Nenekirilon* na, dōw tun be o ta simanw cera, ka o la faluw ko ra, ani o ta rezenjiw, ani rezenmow, ani toromow, ani doni suguya bee, ka taga ni o ye Zeruzalemu, Nenekirilon na. Lon min na o tun be o ta fenw fiyeerera, ne ka o jaraki o lon na. ¹⁶ Tirika minw tun siginin be Zeruzalemu, olugu fana tun be na ni jēge ni fiyeerefen suguya bee ye, ka na o fiyeere Zeruzalemu, Nenekirilon na Zuda mara mogow ma. ¹⁷ Ne ka Zuda mara jamogow fana jaraki o ra. Ne ko: «Mun koson aw be nin kojugu jōgon ke, ka Nenekirilon ke lon gbansan ye? ¹⁸ Yala o tuma aw bemaw ma nin ko kelen le ke k'a to an ta Ala ka nin kojuguw lase anw ni an ta dugu ma wa? Sisan aw be Nenekirilon kera lon gbansan ye, ka dō were fara Ala ta dimi kan Izirayeli kama.»

¹⁹ O ra, su nana ke ko ye, ka dibi don Zeruzalemu dugu donda kan minke doron, sani Nenekirilon ye damina, ne k'a fo o ye ko o ye daw datugu, o kana o dayele fo ni Nenekirilon ka ban. Ne ka ne yere ta baaraden dōw lo dugu donda ra, k'a korosi janko doni si kana don dugu konō Nenekirilon na. ²⁰ A kera ten minke, fen suguya bee fiyeerebagaw, ani sannikebagaw ka su kelen walama su fla si Zeruzalemu dugu ko fe. ²¹ Nka ne ka kankari la o ye, k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be si kogo kere fe? Ni aw ka o dō were ke tuun, ne boro bena se aw ma.» K'a ta o lon na, o ma na tuun Nenekirilon na.

²² Ne k'a fo Levi ta mogow ye ko o ye o yere saninya, ka taga dugu donda* korosi, janko ka Nenekirilon ke lon saninman ye.

E, ne ta Ala, i hakiri to ne ra nin fana koson; makari ne ra i ta pumanyaba koson.

Yahudiyaw ta siya were musow ta ko

²³ O wagati ra fana, ne k'a ye ko Yahudiya dōw tun ka Azidodikamusow, ani Amankamusow, ani Mohabukamusow dōw furu. ²⁴ O ta denw tarance tun be Azidodikan le fora, walama o siyaw dō ta kan; o tun te se ka Yahudiyakan fo. ²⁵ Ne ka o jaraki, fo ka o danga. Ne ka o ce dōw bugō, ka o kunsigi sama k'a bon. Ne ko o ye kari Ala ra, k'a fo ko: «Aw kana aw denmusow di o dencew ma furu ra, aw fana kana o denmusow ta furu ra aw dencew ye, walama aw yere ye.» ²⁶ Ne ko o ma ko: «Yala Izirayeli masace Sulemani ma jurumun ke o furu jōgon le koson wa? Siyaw bee ra, a jōgon masace tun te yi. A ta Ala tun b'a kanu; Ala k'a ke Izirayeli jamana bee lajennin ta masace ye, nka o bee n'a ta, siya were musow ka ale fana bla jurumun na. ²⁷ Mun koson an bena a men aw ta ko ra, ko aw be o kojuguba jōgon le kera tuun, ka an ta Ala kan bla, ka siya were musow ta?»

²⁸ Sarakalasebagaw kuntigi Eliyasibu dence Yehoyada, o dence dō tun ka Horonikace Sanbala ta denmuso dō furu; o le koson ne ka ale gben k'a mabo ne ra.

²⁹ E, ne ta Ala, i hakiri to o ra, sabu o ka sarakalasebagaya baara lanogɔ; i tun ka jenɔgɔnya min don i ni sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw cɛ, o ka o jenɔgɔnya cɛn.

³⁰ O kosɔn ne ka sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw saninya, ka o bo siya wɛrɛ mɔgɔw ta kow bɛɛ ra pewu; sarakalasebagaw ni Levi ta mɔgɔw bɛɛ kelen kelen ka kan ka sariya minw tagama ka o ta baaraw kɛ, ne ka o yira o ra. ³¹ Logɔ min bɛ di saraka ye, ne ka o fana sariya sigi, k'a diwagati yira, ani siman kun folo ta sarakaw.

E, ne ta Ala, i hakiri to ne ra, ka ja ne ma.

ESITERI TA KO KITABU **Kitabu faamucogo**

Esiteri ta ko kitabu seɓɓɓa be se ka ke Yahudiya do ye min tun siginin be Peresi jamana ra.

Esiteri ta kow be ke wagati min na, o y'a soro masaceba Serisesi tun be fanga ra Peresi jamana ra; o y'a soro Yahudiya dow tun sekora ka na Izirayeli jamana ra ka ban, ka na Alabatosoba lori damina. Nka Yahudiya caman belen tun be Peresi jamana ra yi. Esiteri tun ye o Yahudiyaw do ta denmuso le ye, nka a face ni a bamuso tun sara, k'a to a belence fe, min ye Maridose ye.

Yahudiyaw tun mænna o jamana ra yi, nka o bee n'a ta, o tun ma o ta Ala batori dabra; o tun be Ala ta sariyaw sira tagama, o fana tun te son ka ala were, walama fen were bato.

Peresi masaceba nana a muso furu sa, ka Esiteri furu siri. Haman min tun ye jamana namogoba do ye, ale tun b'a fe ka Yahudiyaw halaki Peresi jamana bee kono, nka Esiteri ni a belence Maridose kera sababu ye ka o ta mogow kisi. Ala ka koba min ke Yahudiyaw ye o wagati ra, Yahudiyaw be o panagbe ke hali bi, ka o hakiri jigi o kow ra; o kera Purimi ta panagbe ye.

Hali ni Ala togo ma fo nin kitabu kono, an be a ta baara ye a ta mogow ce ra. O juguw wurira o kama tuma min na, o ka Ala daari minke, Ala ka o bosi.

Maridose ka kuma min fo Esiteri ye, o kuma b'a yira ko Ala be a ta baara ke a wagati ra. A ko Esiteri ma ko: «Jon le k'a lon ni ele ma masamusoya soro nin wagati yere le koson?» (4.14).

Kitabu konokow

Esiteri kera masamusu ye cogo min na (1-2)

Haman ka jen min siri Yahudiyaw kama (3-5)

Masace bora Haman ta janfa koro ma (6-7)

Yahudiyaw sera o juguw ra (8-10)

Masace Serisesi ta panagbeba

¹ Nin kow kera Serisesi ta wagati le ra. O Serisesi togo min tun be fanga ra mara keme ni mugan ni wolonfla kunna, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fo Etiyopi jamana ra. ² O wagati ra, Serisesi sigira masaya ra a ta jamana duguba kono, min ye Suzi dugu ye. ³ A ta masaya san sabanan na a ka panagbeba do laben a ta kuntigiw ni a ta jamana namogow ye. Peresikaw ni Medikaw ta kerekuntigiw fana tun be ni a ye, ani jamanatigiw ni jamana namogow. ⁴ A ka o ke janko k'a ta nafortigiya ni a ta masaya bonya yira, k'a ta fanga noro ni a ta bonyaba yira mogow ra. O ka o panagbe ke ka meen, ka se fo karo woro.

⁵ O teredaw dafara tuma min na, mogow minw bee tun be Suzi duguba kono, masace ka panagbe do were ke olugu bee ye, mogoba fara a fitini kan. O ka o ke masaso lu ta yiritu kono, fo tere wolonfla. ⁶ O tun ka o yoro laben ka na kosebe. O ka lenfaniw, ani korondefani gbemanw, ani a bulaman dow siri san fe ni lenjuru wulenman ni a gbeman dow ye. O tun ka o juruw don warigbe koorinin dow ta wow le ra. Juruw tun sirinin be samasen minw na, o tun lalagara ni faragbe le ye. Sanin kalagaw ni warigbekalagaw

tun be dugu ma. O tun ka fara nɛrɛmuguman ni a gbɛman ni a wulenman ni a finman dɔw le lala dugumayɔrɔ ra. ⁷ O tun be minnifenw dira mɔgɔw ma saninminanw le kɔnɔ. O minanw si ni si tun tɛ kelen ye. Masacɛ koni ka duvɛn caman le di mɔgɔw ma, janko k'a ta numanya yira. ⁸ Bɛɛ tun be minni kɛ a yɛrɛ sago ma, mɔgɔ tɛ mɔgɔ jagboya. Masacɛ tun k'a fɔ a ta so baaradenw ye ko o ye bɛɛ ta minnifen di a ma ka kɔna ni a tigi yɛrɛ sago ye.

⁹ Ayiwa, Vasiti, min tun ye masamuso ye, ale fana ka janagbɛ dɔ labɛn musow ye Serisesi ta masaso kɔnɔ.

Vasiti ka masacɛ dɔgɔya

¹⁰ Janagbɛ tere wolonflanana, duvɛn koni tun ka masacɛ ninsɔndiya kɔsɛbɛ. Musow ta so kunnasigibaga wolonfla minw ye Mehuman ni Bizita ni Haribona ni Bigita ni Abagita ni Zetari ni Karikasi ye, minw be baara kɛ masacɛ kɔrɔ tuma bɛɛ, a k'a fɔ olugu ye, ¹¹ ko o ye masamuso Vasiti wele ka na; a ko masamuso ye a ta masafugula biri a kun na ka na ale masacɛ na kɔrɔ, janko ka na a ta cɛna yira jama ra, ani kuntigiw ra, sabu Vasiti tun cɛ ka ni kɔsɛbɛ. ¹² Nka musow ta so kunnasigibagaw nana masacɛ ta cira fɔ Vasiti ye minke, Vasiti banna ka taga. O kera minke, masacɛ jusu bɔra, a dimina fɔ ka se a dan bɛɛ ma. ¹³ A ladibaga minw tun ye faamurikɛbagaw ye, a ka olugu jininka; sabu masacɛ tun tɛ foyi kɛ ni a ma o sariyalɔnbagaw ni o kititigɛbagaw jininka folɔ. ¹⁴ Minw tun ye a ladibaga folɔw ye, olugu le tun ye Karisena ni Setari ni Adimata ni Tarisisi ni Merɛsi ni Marisena ni Memukan ye. Olugu le tun ye Pɛrɛsikaw ni Mɛdikaw ta fagama wolonfla ye. Olugu le tun be masacɛ kɔrɔ; olugu le tun be jamana jamɔgɔ folɔw ye. ¹⁵ Masacɛ ka o jininka, ko ka kɔna ni sariya ye, o ka kan ka mun le kɛ masamuso Vasiti ra, sabu ale masacɛ Serisesi ka musow ta so kunnasigibagaw ci ka taga cira min fɔ a ye, a ma o kɛ.

¹⁶ Memukan ka o kuma jaabi masacɛ ni fagamaw bɛɛ na na, ko: «Masamuso Vasiti ka ko benbari min kɛ, a ma o kɛ ele masacɛ dama le ra dɛ, a k'a kɛ jamana jamɔgɔw bɛɛ le ra, ani mɔgɔ minw bɛɛ be masacɛ Serisesi ta mara kɔnɔ. ¹⁷ Sabu masamuso ka min kɛ, muso tɔw bɛɛ bɛna o mɛn; o be kɛ sababu ye k'a to o bɛɛ bɛna kɛ o cɛw dɔgɔya ye, k'a fɔ ko: <Masacɛ Serisesi yɛrɛ ka masamuso Vasiti wele ka na a na kɔrɔ, nka a ma sɔn ka na.> ¹⁸ Bi yɛrɛ, Pɛrɛsikaw ni Mɛdikaw ta fagamaw ta muso minw ka masamuso ta kɛwale ko mɛn, olugu fana bɛna o jɔgɔn le kɛ masacɛ ta fagamaw bɛɛ ra. O musow ta dɔgɔyari fana bɛna o cɛw jusu wuri.

¹⁹ «O ra, ni a bɛna masacɛ ma, masacɛ ye sariya dɔ sigi, ka o kɛ Pɛrɛsikaw ni Mɛdikaw ta sariya wuribari dɔ ye, ko Vasiti kana na lɔ masacɛ na kɔrɔ tuun fiyewu. Masacɛ ye masamusoya di muso wɛrɛ ma min ka fisa ni ale ye. ²⁰ Ni o sariya ta kuma nana fɔ a ta maraba bɛɛ kɔnɔ, musow bɛɛ bɛna o cɛw bonya, muso fitini fara musoba kan.»

²¹ Ayiwa, o kuma diyara masacɛ ni a ta fagamaw ye. Memukan k'a fɔ cogo min na, masacɛ k'a kɛ ten. ²² A ka cira dɔ bla ka taga a ta jamana yɔrɔw bɛɛ ra. A ka mara bɛɛ ta sɛbɛ o ta sɛberikɛcogo ra, ani o ta mɔgɔw ta kan na, k'a fɔ siyaw bɛɛ ta kan na, ko cɛ bɛɛ ye kɛ a ta so kuntigi ye.

2

Masamusokura sɔrɔko

¹ Ayiwa, o kow ko fɛ, masacɛ Serisesi jusu nana suma minke, a ka kɛ miiri ye Vasiti ta ko ra; Vasiti tun ka min kɛ, ani ale ka min latige a

kama, a miirira o bɛɛ ra. ² O kɛra minke, masace ta mɔgo minw be a ta sokonobaaraw ke, olugu ko masace ma ko: «An ye sunguru dow jini masace ye, minw ma ceko lon folo, ani minw ce ka ji. ³ Masace ye ciraden dow ci a ta jamana maraw bɛɛ ra; sunguru minw ce ka ji, ani minw ma ceko lon folo, o ye na olugu bɛɛ lajen masaso ra, musow ta so konɔ, masadugu konɔ, min ye Suzi dugu ye. Musow ta so kunnasigibaga min ye Hege ye, min be masace ta musow korosi, ale le bena a janto o sunguruw ra. Fen o fen be se ka o ceɓa, a ye o di o ma. ⁴ Ni o sunguruw min ko nana diya masace ye, ale bena ke masamuso ye Vasiti no ra.» Ayiwa, o kuma diyara masace ye; min fora, o k'a ke ten.

Esiteri ta ko damina

⁵ Ayiwa, Yahudiyace do tun be Suzi masadugu konɔ, min togo tun ye ko Maridose. A face togo tun ye ko Yahiri, Yahiri face tun ye Simeyi ye, Simeyi face tun ye Kisi ye. O tun be bo Boniyaminu ta gba le ra. ⁶ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka mɔgo minw mina ka na ni o ye, Zuda masace Yekoniya minawagati ra, Maridose fana tun minana k'a bo Zeruzalemu ni o mɔgow ye.

⁷ Maridose le tun ka Hadasa lamɔ, Hadasa min be wele fana ko Esiteri. A belence denmuso tun lo. Esiteri face ni a bamuso tun sara. A face ni a bamuso sanin ko, Maridose tun k'a ke a yere denmuso ye. A tun ce ka ji kosebe.

⁸ Ayiwa, masace ta kuma ni a ta ci fora minke, sunguruden caman lajenna Suzi masadugu konɔ; o ka o karifa Hege ma. O tagara ni Esiteri fana ye masace ta so konɔ, k'a karifa Hege ma, min tun ye musow korosibaga ye. ⁹ Esiteri ko diyara Hege ye; a k'a janto a ra kosebe. Fen o fen be se k'a ceɓa, a ka o bɛɛ di a ma jona, ani a ta domuni. A ka masaso baarden sunguru wolonfla fana panawoloma ka o bla ni a ye. A ka Esiteri ni a ta baarden sunguruw bla musow ta so yoro bɛɛ ra pumanman na. ¹⁰ Nka Esiteri ma son k'a ta siya fo, a m'a boyoro fo, sabu Maridose tun k'a fo a ye ko a kana a fo. ¹¹ Lon o lon, Maridose tun be to ka taga yaalayaala musow ta lu na fe, k'a lon ni Esiteri ka kene, ani ni o tun b'a minana ka na.

¹² Ayiwa, sani sunguru do tun ye taga masace Serisesi na korɔ, a tun ka kan ka karo tan ni fla le ke k'a yere laben folo, k'a fari ceɓa. Sunguruw bɛɛ tun ka kan ka o le ke. O tun be kasadiyanan dow mun, min ye miri ye, fo karo woro, ka soro ka turu kasadiman werew ni kasadiyanan werew mun fo karo woro fana. ¹³ Ni o le kera, o sunguru be soro ka taga masace fe. O tuma ni o sunguru tun ko a be fen o fen fe, o tun be o di a ma; a tun be se ka bo ni o fenw ye musow ta so konɔ ka taga ni o ye masace ta so. ¹⁴ A tun be taga masace ta so wulada fe. Sogomada fe ni a tun bora, a tun be taga musow ta bon do were konɔ. Musow ta so kunnasigibaga min ye Sasigasi ye, min ye masace ta sunguruw korosibaga ye, ale le tun be a janto o sunguruw ra. O sunguru tun man kan ka seko masace fe tuun, fo ni a ko tun be masace yere ra, ani ni masace k'a wele a togo ma ko a ye na.

Esiteri kera masamusokura ye

¹⁵ Ayiwa, Esiteri donwagati nana se masace fe; masace ta musow ta so kunnasigibaga Hege min tun ye musow korosibaga ye, ale tun ka min fo, Esiteri ma fen were jini ka teme o kan.

Esiteri tun ye Maridose belence Abisayili denmuso le ye. Maridose tun k'a lamɔ k'a ke a yere denmuso ye. Mɔgɔ o mɔgɔ ka Esiteri ye, a ko diyara o bee ye.

¹⁶ O tagara ni Esiteri ye masace Serisesi fe, a ta masaso konɔ; o kera Tebeti karo* tere tan na, masace ta masaya san wolonflanan na. ¹⁷ Masace ka Esiteri kanu ka teme muso tow bee kan. Esiteri ko diyara a ye; a tun be ale le fe ka teme sunguru tow bee kan. O ra masace ka masafugula biri a kun na, k'a ke masamusu ye Vasiti no ra. ¹⁸ O ko, masace ka domuniba do laben, Esiteri togo ra, a ta kuntigiw ni a ta jamana namogow ye. A k'a latige ko mogow ye nenekiri o lon na a ta maraw bee ra. A ka bonyaw didi mogow ma caman, k'a ta masaya bonya yira.

Maridose ka masace kisi cogo min na

¹⁹ O nana sungurudenw lajen tuun a sipaga flanan na. O y'a soro Maridose fana tun ye masaso namogow do ye.

²⁰ Esiteri tun ma son hali bi k'a boyoro ni a ta siya fo mogow si ye. A k'a ke i n'a fo Maridose tun k'a fo a ye cogo min na. Ni Maridose tun ka fen o fen fo a ye, a tun be o le ke, i n'a fo Maridose tun b'a lamona a ta so wagati min na.

²¹ Ayiwa, o wagati ra, ka Maridose siginin to masace ta so donda ra, masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, Bigitan ni Teresi, minw tun be masace ta da korosibagaw ye, olugu dimina, ka janfa siri masace Serisesi kama, ko o b'a faga. ²² O ko sera Maridose ma minke, a ka o nafa masamusu Esiteri ye. Esiteri tagara o fo masace ye, ko Maridose ko ten. ²³ O ka o ko segesege, k'a ye ko can lo minke, o ka o kuntigi fla dulon yiri ra. O ka o kow bee sebe jamana ta kokeninw kitabu konɔ masace yere pa na.

3

Haman dimina Yahudiyaw korɔ

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Hamedata min tun ye Agagi ta mogow do ye, masace Serisesi ka ale dence Haman bonya. A k'a korota k'a sigi kuntigi tow bee kunna. ² Jamana namogow minw tun be to ka sigi masaso donda ra, olugu bee tun be o kinbiri gban Haman pa korɔ k'a bonya, sabu masace yere le tun k'a fo ten. Nka Maridose koni tun te a kinbiri gban, a fana tun te a bonya. ³ Namogow minw tun be to ka sigi masaso donda ra, olugu ka Maridose nininka ko: «Mun koson masace ka min fo, ele te o kera?» ⁴ Lon o lon o tun be kuma a fe, nka a ma son ka o lamen. O ra, o ka o ko fo Haman yere ye, k'a fle ni Maridose belen bena son ka to a ta kewale kan, sabu a tun k'a fo ko ale ye Yahudiya le ye.

⁵ Haman nana a ye ko Maridose te a kinbiri gbanna ale korɔ ka ale bonya minke, a jusu bora kosebe. ⁶ Nka a k'a ye ko ni ale k'a ta dimibo Maridose kelen dama ra, o tena se ka ale wasa, sabu o tun ka Maridose ta siya fo a ye. O ra, Haman k'a latige ko a be Maridose ta siya bee le halaki, Yahudiya min o min be Serisesi ta jamana bee lajennin konɔ.

⁷ San karo folo ra, min ye Nisan karo ye, masace Serisesi ta masaya san tan ni flanan na, o ka Purimi firi Haman yere pa na, o korɔ ye ka lagberi ke k'a fle lon min be se ka ke lonpuman ye, ani karo min be se ka ke wagatipuman ye ka Yahudiyaw halaki. O k'a ye ko san karo tan ni flanan min ye Adari karo* ye, ko o le ye wagatipuman ye.

* **2:16** 2.16 Tebeti karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tannan ye.

* **3:7** 3.7 Adari karo, o ye

Yahudiyaw ta san karo tan ni flanan ye.

⁸ O ra Haman tagara a fɔ masace Serisesi ye ko: «Siya dɔw be mɔgɔw ce ra i ta jamana ta maraw bee ra; o farannin lo ka bo siya tow bee ra. O ta sariyaw ni siya were si ta sariya te kelen ye. O fana te ele masace ta sariyaw sira tagamana. O ra, ni o mɔgɔw tora o yere ma yi tan, masace ta nafa si le te o ra. ⁹ O koson, ni masace ka son, a ye a latige k'a sebe ko an ye o bee halaki. Ni o kera, ne bena warigbe kilo waga keme saba ni bilooru (350 000) jate ka o di jamana kuntigiw ma, k'a bla masace ta naforo ra.»

¹⁰ Ayiwa, masace k'a ta tagamasiyennege bo a borokanden na k'a di Haman ma, min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Haman tun ye Hamedata dence le ye; Agagi ta mɔgo do tun lo. ¹¹ Masace k'a fɔ Haman ye ko: «To ni warigbe ye! Ni min fana ka ben i ma, i ye o ke nin mɔgɔw ra.»

¹² San karo folo tere tan ni saba, o ka masace ta seberikebagaw wele. Olugu ka Haman ta ciw bee sebe k'a ci masace ta fagamaw ma, ani jamanatigiw, ani siyaw bee ta jamɔgɔw ma. O ka mara bee kelen kelen ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mɔgɔw ta kan na. O tun k'a sebe masace Serisesi yere tɔgo le ra, k'a yere ta tagamasiyen sigi a kan. ¹³ O ka ciradenw ci ka taga ni o sebew ye masace ta maraw bee ra, ko o ye Yahudiyaw bee halaki, ka o faga ka o ban pewu, denmisen fara mɔgokoroba kan, musow ni denfitiniw bee. O tun ka kan ka o ke ka ban tere kelen konɔ, san karo tan ni flanan na, min ye Adari karo ye, o karo tere tan ni saba. O k'a fɔ ko o ye Yahudiyaw borofenw fana ce. ¹⁴ Sebe do tun ka kan ka taga maraw bee ra, k'a ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye o ko lon, janko bee ye laben o lon kama.

¹⁵ Ayiwa, masace ka min fɔ, ciradenw teliyara ka bo ka taga o ciraw ke. O ka o ko kibaroya fɔ Suzi dugu konɔ, min ye masadugu ye. Masace ni Haman yere tun sigira ka ke minni ke ye, k'a sorɔ Suzi dugumɔgɔw hakiri nagamininba tun lo.

4

Maridose ko Esiteri ye Yahudiyaw deme

¹ Ayiwa, ko minw tun be kera, Maridose nana bo o kala ma minke, a k'a ta derege faran, ka borofani do don a yere ra, ka bugurigbe bon a yere kan, ka don dugu konɔ; a jusu kasira, a be kulera kosebe. ² A tagara ka taga dan masace ta so donda na fe, sabu mɔgo tun man kan ka don ni borofani ye o yoro ra.

³ Masace ta cira ni a ta sebe sera mara o mara ra, a kera panasisiba le ye o yoro Yahudiyaw fe. O ka sun don, ka kasi, ka mapumankokanw fo. O caman lara borofaniw kan bugurigbe ra.

⁴ Esiteri ta baaraden sungurw ni a ta so kunnasigibagaw nana o ko lase Esiteri ma minke, Esiteri jigi tigera kosebe. A ka fani dow ci ko o ye taga o di Maridose ma, janko a ye o borofaniw bo ka fani panaman dow don; nka Maridose ma son o ma. ⁵ Esiteri ka Hataki wele. Ale tun ye musow ta so kunnasigibaga do ye, masace tun ka min bla janko k'a janto Esiteri ra. Esiteri ko ale ye taga Maridose fe, ka taga a pininka, k'a lon fen min kera, ani nin ko kun ye min ye. ⁶ Hataki bora ka taga Maridose fe, dugu kenegbe ra, masaso donda na fe. ⁷ Ayiwa, kibaroya min tun sera Maridose ma, Maridose ka o bee nafa a ye; Haman ka warida min layiri ta ko a bena o don masace ta naforo ra Yahudiyaw ta halakiri koson, a ka o bee nafa a ye fana. ⁸ Sebe min fana bora ka Yahudiyaw halakiri ko latige, o kuma min lasera Suzi dugu konɔ, a ka o sebe do fana di a ma, janko a ye taga o

yira Esiteri ra, k'a nafa a ye, ko Esiteri ye taga masace fe, ka taga a yere majigi masace korɔ k'a daari kosebe a ta siyamogow ye.

⁹ Hataki kosegira ka taga Maridose ta kumaw fo Esiteri ye. ¹⁰ Esiteri k'a ci tuun ka taga a fo Maridose ye ko: ¹¹ «Masace ta jamana namogow ni a ta mara mogow bee k'a lon ko sariya do be yi, ko o sariya be bee le kan; ko ni ce o ce, walama ni muso o muso ka don masaso kononoyoro ra masace fe, k'a sorɔ i ma wele, ko o tigi be faga, fo ni masace yere k'a ta saninbere kun sin a tigi ma, o le be ke sababu ye k'a kisi. Ne koni, nin ye a tere bisaba le ye, ne ma wele ka taga masace fe folo.»

¹² O tagara Esiteri ta kuma lase Maridose ma minke, ¹³ Maridose ka Esiteri jaabi, ko: «Ele kana a miiri ko ele be masaso konɔ minke, ko o koson ele kelen bena bosi Yahudiyaw bee ce ra de! ¹⁴ Sabu ni ele ka je nin ko kan bi, Yahudiyaw ta kisiri ni o ta bosiri bena bo fan were le fe; nka ele ni i ta somogow be halaki. Jon le yere k'a lon ni ele ma masamusoya sorɔ nin wagati yere le koson?»

¹⁵ Ayiwa, Esiteri ka Maridose jaabi ko: ¹⁶ «Taga Suzi dugu Yahudiyaw bee lajen ne ye. Aw ye sun don ne koson. Aw ye tere saba ni su saba ke ka tugu jogon na, aw kana domuni ke, aw kana ji min. Ne ni ne ta baaraden sunguruw fana bena sun don i n'a fo aw. Ni o kera, ne bena taga masace fe, hali ni ne man kan ka taga, ka kapa ni sariya ye. Ni ne bena faga le, o tuma ne ye faga.» ¹⁷ Esiteri k'a fo cogo min na, Maridose fana tagara a ke ten.

5

Esiteri ka masace ni Haman wele domuni na

¹ Ayiwa, a tere sabanan, Esiteri k'a ta masamusofaniw don a yere ra, ka taga lo masaso lu konɔ, masace yere ta bon na fe. O y'a sorɔ masace tun siginin be a ta masasiginan kan masaso konɔ, k'a nasin so donda ma. ² A ka Esiteri ye masaso konɔ minke, a ko diyara a ye. Saninbere min tun be a boro, a ka o sin Esiteri ma. Esiteri gbarara, ka na a boro maga bere nunkun na. ³ Masace k'a jininka ko: «A be di, masamuson Esiteri? I be mun le fe? Hali ni ne ta jamana tarance lo, ne b'a di i ma!» ⁴ Esiteri ko: «Ni masace sonna, ne ka domuniba min laben ele masace ye, ne b'a fe ele ni Haman ye na jogon fe bi o domuni na.» ⁵ Masace ko: «Aw ye Haman wele ka na sisan, an be taga Esiteri ta weleri ra.»

Ayiwa, masace ni Haman tagara o domuni na, Esiteri tun ka min laben. ⁶ Ka o to duvenmin na, masace ka Esiteri jininka tuun ko: «Ayiwa, i be mun le fe? A fo, ne bena a ke i ye. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, ne b'a di i ma.» ⁷ Esiteri ko: «Ne be min fe, ne b'a fe i ye min ke ne ye, o ye nin ye: ⁸ Ni ne ko diyara masace ye, ne be min fe, ani ne bena min daari, ni masace b'a fe ka o ke ne ye, o tuma ne bena domuniba min laben tuun sini, masace ni Haman ye na o domuni na. Ni o kera, ne bena masace ta kuma jaabi.»

Haman ka janfa siri Maridose kama

⁹ Ayiwa, Haman pagarininba ni a jusu diyaninba le bora o lon na ka taga. Nka a tagara Maridose ye masaso donda ra minke, k'a ye ko Maridose ma wuri ka lo, a fana ma siran ale na minke, a jusu bora Maridose korɔ kosebe. ¹⁰ Nka a k'a yere mina, ka taga a ta so konɔ. A tagara a teriw ni a muso Zeresi wele ka na. ¹¹ Haman k'a yere waso olugu na; a k'a ta naforoba ko fo, ani a dence camanw ta ko, ani masace ka ale bonya cogo min na, ka ale sigi kuntigiw ni jamana namogow tow bee kunna. ¹² A ko: «O doron

yere te, masamusu Esiteri tun ka domuniba min laben, a ma mogo si wele o domuniba ra ni ne ni masace te. Sini tuun, ne le fana welera ni masace ye. ¹³ Nka o si te ne wasa, ni ne belen be to ka nin Yahudiyace Maridose siginin ye masaso donda ra.»

¹⁴ A muso Zeresi ni a teriw bee k'a jaabi ko: «A to o ye berejan do turu, k'a janya ke nongon* na bilooru ye. Sini sogoma i y'a fo masace ye ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. O ra, i jusu sumanin be taga ni masace ye domuni na.»

Ayiwa, o kuma diyara Haman ye. O ka o berejan turu.

6

Masace ka Maridose bonya

¹ Ayiwa, o lon su fe masace ma se ka sunogo. A ko, ko o ye na ni kitabu ye, folofolokow, ani jamana ta kow sebera kitabu min konon. Ayiwa, o nana o kitabu karan masace ye. ² O k'a ye ko a tun sebera ko masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, minw tun ye Bigitan ni Teresi ye, minw tun be so donda korosi, ko lon do, olugu tun ka janfa siri ko o be masace Serisesi faga, ko nka Maridose le tun ka o ko bo kene kan. ³ Masace ko: «O tuma, kojuman juman, ani bonya juman le kera Maridose ye nin ko koson?» Masace ta mogow k'a jaabi ko: «Foyi ma ke a ye!»

⁴ Masace ko: «Jontigi le be masaso lu konon sisan?» O y'a soron Haman le tun be donna masaso lu konon, ko a be na a fo masace ye ko ale ka berejan min turu, ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. ⁵ Ayiwa, masace ta mogow ko masace ma ko: «Haman le lonin be lu konon.» Masace ko: «A ye don!» ⁶ Haman donna minke, masace ko a ma ko: «Ni masace b'a fe ka mogow min bonya, a ka kan ka mun le ke o tigi ye?» Haman k'a miiri a yere konon ko: «Masace be se ka jon were le bonya ni ne te?» ⁷ O ra, Haman ko masace ma ko: «Ni masace b'a fe ka mogow min bonya koni, ⁸ o ka kan ka na ni masace ta masaderegeba do le ye, masace ka min don ka ye, ka na ni so do ye fana, masace yelenna min kan ka ye, ka masace ta masirifen do ke ka o so kun masiri, ⁹ ka o masaderegeba ni o so karifa masace ta jamana jamogoba do ma, fagama do. O ko, masace b'a fe ka o mogow min bonya, o ye o deregeba don o tigi ra, k'a yelen so kan, ka taga ni a ye dugu kenegebe ra, ka to k'a fo a ja fe ko: «Masace b'a fe ka mogow min bonya, a be o tigi ke tan le!» »

¹⁰ Ayiwa, masace k'a fo Haman ye ko: «Taga masaderegeba ta, ka so fana mina joona joona, i ko i yere k'a fo cogo min na. Yahudiyace Maridose min be sigi masaso donda ra, i ye o bonya ke ale ye. I ka fen o fen fo, i ye o bee ke, i kana jina foyi ko.» ¹¹ Haman tagara masaderegeba ta, ka so mina ka na. A ka masaderege don Maridose ra, k'a layelen so kan, ka yaala ni a ye dugu konon, ka to k'a fo a ja fe ka taga ko: «Masace b'a fe ka mogow min bonya, a be o tigi ke tan le!» ¹² O ko, Maridose sekora ka taga masaso donda ra. Haman koni jusu kasininba, ani a kun suurunin le teliyara ka taga a ta so. ¹³ Min k'a soron, a tagara o fo a muso Zeresi ye, ani a teriw bee. A ladibagaw, ani a muso Zeresi k'a fo a ye ko: «Ele ta dogoyari daminana nin Maridose togow min koson, i n'a fo ale ye Yahudiya le ye, o tuma ele tena se ka foyi le ke a ra. Ele koni bena halaki ka ban le pewu, sigiya te o ra.» ¹⁴ Ka olugu to kuma ra ni Haman ye, masace ta so korosibagaw nana,

* **5:14** 5.14 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

ka na Haman lateliya ka bo ka taga ni a ye domuniba yoro ra, Esiteri tun ka o domuni min laben.

7

Haman fagacogo

¹ Ayiwa, masace ni Haman tagara domuniyoro ra masamuso Esiteri fe. ² Ka o to duvenmin na o tere flanan na tuun, masace ka jininkari lase Esiteri ma tuun ko: «Masamuso Esiteri, i be mun le fe? A fo, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, o bena di i ma.» ³ Masamuso Esiteri k'a jaabi ko: «E, masace, ni ne ko diyara i ye, ni ele masace sonna, sabari i ye ne nin kisi. Ne be o le fe. Ne ta mogow bosi! Ne ta daariri ye o le ye; ⁴ sabu o ka ne ni ne ta mogow fiyeere, ko o be an halaki, ka an faga ka an ban pewu. Ni a yere tun kera ko o be an fiyeerera ka an ke dow ta joncew ni o ta jonmusow le, ne belen tun be se ka je o ko kan, sabu an ta toro tun tena masace segekun bo.» ⁵ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri jininka ko: «Jon le be o tigi ye? Mogo min sonna k'a ja gbeleya ka o ko jagon ke, o tigi be min?» ⁶ Esiteri ko: «An torobaga, ani an jugu ye nin mogojugu Haman le ye!» O kuma fora minke, Haman ja tigera fo a be yereyere masace ni masamuso na koro. ⁷ Masace dimikojugu fe, a wurira ka bo domunikeyoro ra k'a ta duven to yi, ka taga masaso yiritu ra. Haman yere k'a ye ko ale ta fagari latigera masace fe ka ban minke, a tora ka ke Esiteri le daari ye, ko a ye ale kisi. ⁸ Masace nana bo masaso yiritu ra tuma min na ka na don domunikeyoro ra, a k'a ye ko Esiteri tun lanin be kalaga min kan, ko Haman k'a yere firi ka ben o kalaga kan. Masace perenna, ko: «O tuma a b'a fe ka ben masamuso yere le kan ne yere na na, ne ta masaso konwa?» Sani masace ye ban o kuma ra, mogow ka Haman mina k'a kun datugu o yoronin bee. ⁹ Musow ta so kunnasigibaga min ye Haribona ye, ale tun be masace koro; ale ko: «Yirijan do turunin be Haman yere ta so koro; a janya ye nongon na bilooru. A tun ka o turu Maridose le kama, min ta kuma tun kera sababu ye ka masace kisi.» Masace ko: «Aw ye taga a dulon o berejan na yi.» ¹⁰ A kera ten, Haman tun ka berejan min turu Maridose kama, o tagara ale yere le dulon o yiri ra. O kera minke, masace ta dimi ka soro ka mala.

8

Sariya min sigira Yahudiyaw koson

¹ Ayiwa, o lon yere ra, masace Serisesi ka Yahudiyaw jugu Haman ta so di masamuso Esiteri ma. Maridose fana nana masace na koro, sabu balemaya min be Esiteri ni Maridose ce, Esiteri tun ka o fo masace ye. ² O ra, Masace tun k'a ta tagamasiyen borokandennege min mina Haman fe, a ka o di Maridose ma. Esiteri fana ka Maridose sigi Haman ta so kunna. ³ O ko, Esiteri kumana masace fe tuun; a benna masace sen koro ka kasi, k'a daari, ko Haman min tun ye Agagi ta mogo ye, ko ale tun ka kojugu min laben, ani a tun ka ko minw latige Yahudiyaw kama, ko masace ye o kow lalo. ⁴ Masace ka saninbere sin Esiteri ma. Esiteri wurira ka lo masace na koro. ⁵ A ko: «Ni a diyara masace ye, ni ne ko diyara masace ye, ni masace k'a ye ko nin ko be ben, ni masace be ne fe, o tuma Hamedata dence Haman min ye Agagi ta mogo ye, ale tun ka ko min laben, k'a sebe ko ka Yahudiyaw bee halaki masace ta maraw bee ra, masace ye ci do were sebe ka o kow lalo; ⁶ sabu ne be se ka kojugu bento ye ne ta mogow kan, ka

o ko sɔnmɪna cogo di? Ne bɛ se ka ne ta siya halakitɔ ye, ka o ko sɔnmɪna cogo di?»

⁷ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri ni Yahudiyace Maridose jaabi ko: «A fɛ, Haman wurira Yahudiyaw kama minke, o koson ne k'a ta so di Esiteri ma; ne k'a to o k'a dulon berejan na fana. ⁸ Ayiwa, sisan aw yere ye sebe do were ke masace togo ra, Yahudiyaw ye; ni kuma min ka ben aw ma, aw ye o sebe. Aw ye masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan. Ni ko o ko koni sebera masace togo ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan, o ko te se ka yelena tuun.»

⁹ O lon yere ra, o ka masace ta seberikebagaw wele, san karo sabanan na, min ye Sivan karo ye, a tere mugan ni saba. Maridose ka min o min fo, o ka o bee sebe, k'a ci Yahudiyaw ma, ani fagamaw, ani jamanatigiw, ani kuntigi minw bee be masace ta mara keme ni mugan ni wolonfla konɔ, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fo Etiyopi. O ka mara bee ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mogow ta kan na. O ka Yahudiyaw fana ta sebe o ta seberikecogo ni o ta kan na. ¹⁰ Maridose ka o sebe masace Serisesi togo le ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi sebew bee kan, ka o ciraw di sotigi dow ma ko o ye taga ni o ye; olugu yelenna masace yere ta so teliman dow kan ka taga.

¹¹ O sebe konɔ, a tun fora ko masace ko, ko Yahudiyaw be dugu o dugu ra, ko o be se ka o yere lajen ka kere ke ka o yere kisi; ko ni siya o siya, walama ni mara o mara ta kerekew nana ben o kan, ko o be se ka olugu halaki, ka o faga ka o ban pewu. O be se ka hali o juguw musow ni o denw bee faga, ka o borofenw fana ce. ¹² Lon min tun yirara ko Yahudiyaw be se ka o kere ke masace Serisesi ta maraw bee ra, o tun ye san karo tan ni flanan tere tan ni saba le ye, min ye Adari karo ye. ¹³ Ayiwa, o sebe do tun ka kan ka taga mara bee ra, ka ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye a lon, janko o lon na, Yahudiyaw bee ye laben ka o juguw kere ka o yere dimibo. ¹⁴ Ciraden sotigi minw tun yelenna masace ta sow kan, olugu teliyara ka bo ka taga, ka kapa ni masace ta kuma ye. O ka o cira lase Suzi masadugu konɔ fana.

¹⁵ O ko, Maridose bora masace ta so. A tun ka masacefani bulaman ni a gbeman do le don, ka masafugulaba saninlaman do biri a kunna, ka deregeba wulenman ni gbeman do fana don. Suzi dugumogow bee tun be nagarikanbaw bora ka ninsondiya kosebe. ¹⁶ Yahudiyaw koni fe, o lon tun kera jususumalon le ye, ani nagarilon, ani ninsondiyalon, ani bonyalon. ¹⁷ Masace ta cira sera mara o mara ra, ani dugu o dugu ra, nagari ni ninsondiya le kera Yahudiyaw fe o yorow bee ra. O ka domuniw ke, ka nanagbew ke. Yahudiyaw nasiran koson, siya were mogow caman ka o yere ke Yahudiya ye.

9

Yahudiyaw sera o juguw ra

¹ San karo tan ni flanan min ye Adari karo ye, o tere tan ni saba, masace tun ka kuma min sebe, mogow tun ka kan ka o kow dafa o lon le ra. O lon na, koni, Yahudiyaw juguw tun b'a miiri ko o bena se sorɔ, nka a ko yelmana; Yahudiyaw le sera o juguw ra. ² Yahudiyaw tun be dugu min o min na masace Serisesi ta maraw bee ra, o ka o yere lajen o duguw bee ra; o jugu minw tun b'a fe ka o halaki, o benna olugu kan. Mogow si ma se ka lo o na, sabu siya tow bee tun be siranna o na. ³ Jamana maraw ta pamogow, ani a fagamaw, ani a jamanatigiw, ani masace ta jamana kuntigiw, olugu

ka Yahudiyaw demɛ, sabu Maridose nasiran tun ka o bɛɛ mina. ⁴ Maridose tun ka loyɔrɔba le sɔrɔ masaso kɔnɔ. A tɔgɔ tun bɔra ka se maraw bɛɛ ra; dɔ le fana tun bɛ farara a ta fanga kan.

⁵ Yahudiyaw ka o juguw bɛɛ kɛɛ, ka o faga ni kɛɛkɛmuru ye, ka o halaki. Ko o ko diyara o ye, o ka o kɛ o juguw ra. ⁶ Masadugu Suzi kɔnɔ Yahudiyaw ka cɛ kɛmɛ looru le faga ka o halaki. ⁷ O ka Parisandata ani Dalifɔn ani Asipata, ⁸ ani Porata ani Adaliya ani Aridata ⁹ ani Parimasita ani Arizayi ani Aridayi ani Vayezata faga. ¹⁰ Olugu le tun ye Hamedata dence Haman dence tan ye; Haman min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Nka o ma sɔn ka maga o borofɛnw si ra.

¹¹ Mɔgɔ minw fagara masadugu Suzi kɔnɔ, o tagara o da fɔ masace ye o lon yɛɛ ra. ¹² Masace k'a fɔ masamuso Esiteri ye ko: «Masadugu Suzi kɔnɔ yan, Yahudiyaw ka cɛ kɛmɛ looru le faga ka o halaki, ani Haman dence tan. O ka min kɛ jamana mara tɔw ra, jɔn le bɛ se ka o da lɔn? Ayiwa, i bɛ mun le fɛ tuun? A fɔ, ne b'a di i ma. I b'a fɛ ka mun wɛɛ le daari tuun? A fɔ, a bɛ kɛ i ye.» ¹³ Esiteri ka masace jaabi ko: «Ni masace bɛ sɔn, Suzi Yahudiyaw ka min kɛ bi, a y'a to o jɔgɔn wɛɛ ye kɛ tuun sini, k'a to o ye Haman dence tan bɛɛ dulon berejanw na fana.» ¹⁴ Masace sɔnna ko o ye kɛ. O ka ci dɔ wɛɛ lase Suzi dugu kɔnɔ. O ka Haman dence tan bɛɛ dulon berejanw na. ¹⁵ Suzi Yahudiyaw ka jɔgɔn lajɛn tuun Adari karo tere tan ni naani na, ka cɛ kɛmɛ saba faga, nka o ma maga o borofɛnw si ra.

¹⁶ Yahudiya tɔ minw tun bɛ masace ta mara tɔw ra, olugu fana ka jɔgɔn lajɛn ka o juguw kɛɛ, janko ka o yɛɛ kisi, ka nasuma sɔrɔ. Olugu fana ka cɛ waga biwolonfla ni looru (75 000) faga o juguw ra. Nka o ma maga o borofɛnw si ra. ¹⁷ O kɛra Adari karo tere tan ni saba le ra; nka karo tere tan ni naani, o ka fagari lalɔ, ka o kɛ janagbelon ye, ka domuni kɛ, ka nagari.

¹⁸ Suzi ta Yahudiya minw tun ka jɔgɔn lajɛn karo tere tan ni saba, ani a tere tan ni naani na, olugu ka karo tere tan ni loorunan le bla ka o kɛ janagbelon ye, ka domuni kɛ, ka nagari. ¹⁹ O le kosɔn, Yahudiya minw bɛ kongokɔnɔyɔrɔw ra, ani minw bɛ dugumisenw na, olugu bɛ to ka Adari karo tere tan ni naani le bla, ka o kɛ nagarilon ye, ani janagbelon, ka bonyaw ci jɔgɔn ma.

Purimi ta janagbe

²⁰ Maridose ka o kow bɛɛ seɛɛ kitabu dɔ kɔnɔ. O kɔ, a ka seɛɛ dɔ kɛ ka o ci Yahudiyaw bɛɛ ma, masace Serisesi ta maraw bɛɛ ra, minw yɔrɔ ka surun, ani minw yɔrɔ ka jan. ²¹ A k'a fɔ o ye ko san o san, o ye Adari karo tere tan ni naani ni a tere tan ni looru bla ka o kɛ janagbelon ye; ²² ko sabu o lon le ra, Yahudiyaw ka nasuma sɔrɔ o juguw boro. O karo le ra, o ta jusukasi yeɛmana k'a kɛ ninsɔndiya ye, ka o ta kasi yeɛma k'a kɛ janagbe ye. A ko o ye o lonw bla ka o kɛ janagbelonw ye, ka nagari, ka bonyaw ci jɔgɔn ma, ka fagantanw sɔn. ²³ Maridose ka min fɔ, Yahudiyaw k'a kɛ ten. O tun ka o janagbe min kɛ, o tora o kan, ka to ka o kɛ san o san.

²⁴ Hamedata dence Haman, min tun ye Agagi ta mɔgɔ dɔ ye, ani min tun ye Yahudiyaw jugu ye, ale le tun ka janfa siri Yahudiyaw kama, ko a bɛ o halaki. A tun ka Purimi firi, o kɔrɔ ye ka lagberi kɛ, janko k'a lɔn wagati min bɛ se ka bɛn, janko ale ye Yahudiyaw halaki fɔ ka o ban. ²⁵ Nka o janfa ko sera masace ma minke, masace k'a seɛɛ ko Haman tun ka kojugu minw latige Yahudiyaw kama, ko o kojugu ye ben ale Haman yɛɛ kan. O

le koson o ka Haman ni a dencɛw dulon berejanw na. ²⁶ O koson o ka o lonw tɔgɔ la ko Purimi, ka kaɲa ni o kuma ye, min korɔ ye ko «k'a latige». Ayiwa, ko minw tun fɔra o seɓe konɔ, ani Yahudiyaw yere tun ka ko minw ye, ani ko minw tun ka o sorɔ, ²⁷ o kow le koson, Yahudiyaw k'a latige ka o ko ke landa ye, olugu ni o ta durujaw fe, ani mɔgɔ o mɔgɔ farara o kan. O k'a latige ko o ka kan ka o lon fla bla san o san, ka o panagbew ke a cogo ra, ani a wagati ra; a man kan ka dabra ka ye. ²⁸ O k'a fo ko o ka kan ka o hakiri to o lonw na, ka o lonw bla danna; o ko ka kan ka ke wagati bee, ani tuma bee gbaw bee ra, ani maraw bee ra, ani dugu bee ra. O Purimi panagbelonw ta ko man kan ka ben ka ye fiyewu Yahudiyaw ce ra; o ta duruja nataw fana hakiri man kan ka bo a ko ka ye.

²⁹ Masamuso Esiteri, min ye Abisayili denmuso ye, ale ni Yahudiyace Maridose ka seɓe do were ke, ka kaɲa ni o ta fanga ye masaya ra, janko seɓe flanan min tun kera ka Purimi ta panagbe ko fo, ka fanga di o seɓe ta kumaw ma. ³⁰ Maridose ka o seɓew ci Yahudiyaw bee ma, Serisesi ta jamana mara keme ni mugan ni wolonfla bee ra. A tun ka forikanw ni dugawuw le ke o seɓew konɔ, k'a jasin Yahudiyaw bee ta hera ma. ³¹ A ko o ye Purimi lonw ta panagbe ke a wagatiw ra, i n'a fo ale Yahudiyace Maridose ni masamuso Esiteri k'a fo Yahudiyaw ye cogo min na, ani i n'a fo olugu yere k'a ko latige o yere ni o ta durujaw ye cogo min na. O ye a ko mina seɓe ra, i n'a fo wagati min o be sun don, ka kasi. ³² Esiteri ka kuma min fo, o kumaw ka Purimi ta panagbe ko gbeya tuun. Yahudiyaw ka o kow seɓe ka o bla kitabu do konɔ.

10

Kitabu laban

¹ O ko, masace Serisesi ka ninsongɔ do ben a ta mara bee kan, hali kogɔji kofejamanaw.

² Serisesi ta fanga ni a ta cefariyakow, ani a ka Maridose bla loyɔɔɔba ra cogo min na, o kow bee seɓera Medikaw ni Peresikaw ta masacew ta kitabuw konɔ.

³ Yahudiyace Maridose le tun gbanna masace Serisesi ra. Yahudiyaw tun be Maridose jate koseɓe. A ko tun ka di a ta siyamogow bee ye fana; sabu a tun be a ta mɔgɔw ta ja le jini, ani a tun b'a fe a ta siyamogow bee ye o yere sorɔ.

AYUBA TA KO KITABU **Kitabu faamucogo**

Ayuba ta ko kitabu be min fo an ye a ta ko ra, ni a bora o ra, an ma foyi were lon Ayuba ta ko ra, walama nin kitabu sebebaga ta ko ra.

Ayuba tun ye mogo terennin ye, nka Ala sonna k'a to a ye korobo. A borofenw bee cenna, bana k'a yere fana mina. Ayuba teri dow nana ko o bena a jusu saaro, nka olugu k'a jaraki le, ko a ka kojugu minw ke, o le kera a toorokun ye. O kumaw ka Ayuba jusu kasi. A fana kumana k'a yira ko ale ma jaraki foyi ra, ko mun koson Ala ka nin tooro lase ale ma. O bee ko fe, Ala yere nana Ayuba jaabi, k'a ta danfenw ke sababu ye k'a ta sebagaya yira Ayuba ra.

Ayuba nimisara, ka lo a ra ko jo be Ala fe ko bee ra. Nka Ala ka Ayuba teriw jaraki o ta kumaw koson.

Ayuba ta ko b'a yira an na ko ni adamaden ka tooro cogo o cogo, a man kan ka a jigi tige Ala ra, ka ban Ala ta ma. Ayuba toorora, nka o toorow bee kera Ala sago ye. Mogo te se ka a ta tooro bee kun lon, mogo ta tooro bee fana te jurumun no ye.

Kitabu konokow

- Cenri ni banajugu sera Ayuba ma (1-2)
- Ayuba k'a ta tooro lakari (3)
- Ayuba teriw ta kumako folo (4-14)
- Ayuba teriw ta kumako flanan (15-21)
- Ayuba teriw ta kumako sabanan (22-26)
- Ayuba k'a ta terenninya lakari (27-31)
- Elihu ta kuma (32-37)
- Ala ka Ayuba jaabi (38.1-42.6)
- Ala ka kojuman min ke Ayuba ye (42.7-17)

Ayuba ta tagamacogonuman

¹ Ce do tun be Usi* jamana ra, min togo tun ye ko Ayuba. O ce tun ye mogo jusukungbenin ye, ani mogonuman. A tun be siran Ala na, k'a yere mabo kojugu ra. ² Dence wolonfla ni denmuso saba le tun b'a fe. ³ A ta beganw tun ye saga waga wolonfla, ani nogome waga saba, ani senekemisi fla fla sigiyoroma keme looru, ani fali keme looru. A ta baardenw fana tun ka ca kosebe. Mogow tun be ale le jate ka teme Zuriden ba tereboyanfan jamana mogo tow bee kan.

⁴ Ayuba dencew tun be to ka taga nogon ta so ka taga panagbew ke. Ni o tun be o ke, o tun be o balemamusow fana wele ka taga domuni ke, ani ka duven min nogon fe. ⁵ Nka ni panagbe tun nana ban tuma o tuma, Ayuba tun be a ta denw wele ka na o saninya. A tun be wuri sogomada joona fe ka saraka jenita* kelen bo o bee kelen kelen togo ra. Sabu Ayuba tun b'a fo a yere konoko: «A be se ka ke ko ne ta denw baroketo ka Ala togo cen o jusukun na, ka jurumun ke.» Ayiwa, Ayuba tun b'a ke ten le wagati bee.

Ayuba ta koroboriko folo

* **1:1** 1.1 Usi jamana tun be Izirayeli jamana woroduguyanfan ni a tereboyanfan na, Edomu mara ra, Arabi jamana ra (Damina 36.28; Yereji 25.20; Kasikan 4.21).

⁶ Ayiwa, lon dɔ Ala ta mɛlɛkew nana lɔ Matigi Ala ja kɔrɔ; Setana fana nana lɔ o cɛ ra. ⁷ Matigi Ala ko Setana ma ko: «I bɔra min?» Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Ne tun bɛ dunuɓa le laminina dɔrɔn, ka yɔrɔw yaalayaala!» ⁸ Matigi Ala ko Setana ma ko: «I ka ne ta jɔnce Ayuba kɔrɔsi kɛ? A jɔgɔn tɛ dunuɓa ra; mɔgɔ jusukungbenin lo, mɔgɔɗuman lo fana. A bɛ siran Ala ja, a b'a yere mabɔ kojugu ra.» ⁹ Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Yala Ayuba bɛ siranna Ala ja gbansan le wa? ¹⁰ Yala i m'a tanga, a ni a ta somɔgɔw ni a borofɛnw bɛɛ wa? I ka baraka don a ra a ta baara bɛɛ ra; a ta bɛganw bɛ jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ¹¹ Nka ele ye i boro se a borofɛnw ni a ta mɔgɔw ma k'a flɛ sa; sigiya t'a ra, a bɛna i tɔgɔ cɛn mɔgɔ bɛɛ ja na sisan.» ¹² Matigi Ala ko Setana ma ko: «Ayiwa, ne b'a borofɛnw bɛɛ labla i ye, nka i kana i boro se ale yere ma.» O fɔra minke, Setana bɔra Matigi Ala kɔrɔ ka taga.

¹³ Ayiwa, lon dɔ Ayuba dencɛw, ani a denmusow tun bɛ domuni kɛra, ka duven min o kɔrɔcɛ ta so. ¹⁴ O wagati yere ra, ciraden dɔ nana a fɔ Ayuba ye ko: «Misiw tun bɛ sɛnɛ kɛra, faliw tun bɛ bin jimina o kɛrɛ fɛ; ¹⁵ Sabekaf dɔw nana ben an kan, ka i ta baaradenw bɛɛ faga, ka bɛganw mina ka taga ni o ye. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.» ¹⁶ Sani ale ye ban kuma ra, dɔ wɛrɛ nana ka na a fɔ ko: «Sanpɛrɛn jigira ka sagaw, ani baw, ani baaradenw bɛɛ jɛni ka o faga. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.» ¹⁷ Sani ale ye ban kuma ra, dɔ wɛrɛ nana tuun ka n'a fɔ ko: «Kalidekaf dɔw ka o yere taran jenkuru saba ka na ben baaradenw kan ka o faga, ka jɔgɔmɛw mina ka taga ni o ye. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.» ¹⁸ Sani ale ye ban kuma ra, dɔ wɛrɛ nana tuun ka na a fɔ ko: «I dencɛw, ani i denmusow tun bɛ domuni kɛra ka duven min o kɔrɔcɛ ta so; ¹⁹ fɔɗɔba dɔ bɔra kongokolon fan na ka na bon fan naani bɛɛ ben; bon benna denw kan ka o faga. Ne kelen le sera ka bɔsi, ka n'a fɔ i ye.»

²⁰ Ayuba wurira ka lɔ; a k'a ta deregeba mina k'a faran, k'a kun li. A k'a yere firi dugu ma, k'a kinbiri gban, ²¹ k'a fɔ ko:

«Ne borolakolon le bɔra ne bamuso kɔnɔ,
ne borolakolon le fana bɛna sekɔ ka taga.

Matigi Ala le k'a di,

Matigi Ala le fana k'a ta.

Bonya ye la Matigi Ala tɔgɔ kan.»

²² Ayiwa, nin bɛɛ ra, Ayuba ma jurumun kɛ, a ma kuma benbari si fɔ Ala ma.

2

Ayuba ta kɔrɔbɔriko flanan

¹ Ayiwa, lon dɔ wɛrɛ ra, Ala ta mɛlɛkew nana lɔ Matigi Ala ja kɔrɔ; Setana fana nana lɔ o cɛ ra, Matigi Ala ja kɔrɔ. ² Matigi Ala ko Setana ma ko: «I bɔra min?» Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Ne tun bɛ dunuɓa le laminina dɔrɔn, ka yɔrɔw yaalayaala!» ³ Matigi Ala ko Setana ma ko: «I ka ne ta jɔnce Ayuba kɔrɔsi kɛ? A jɔgɔn tɛ dunuɓa ra; mɔgɔ jusukungbenin lo, mɔgɔɗuman lo fana. A bɛ siran Ala ja, a b'a yere mabɔ kojugu ra. Hali bi a bɛ a ta jusukungbeninya kan, nka ele b'a fɛ ne y'a halaki gbansan.» ⁴ Setana ka Matigi Ala jaabi ko: «Gbolo le ye gbolo sara ye*. Mɔgɔ bɛ se

† **1:15** 1.15 Sabekaw tun ye benkanikebaga dɔw ye, minw tun bɛ bɔ Arabi jamana woroduguyanfan fɛ, ka na ben mɔgɔw kan kongokolon kɔnɔ. ‡ **1:17** 1.17 O Kalidekaw tun ye kongokolon yaalabaga dɔw ye, minw tun bɛ bɔ Arabi jamana sahiliyanfan fɛ. * **2:4** 2.4 Gbolo le ye gbolo sara ye. I b'a sɔrɔ o tun ye zana dɔ ye, min kɔrɔ bɛ se ka kɛ ko mɔgɔ bɛ ko bɛɛ kɛ janko ka i nin kisi.

k'a borofen bæ di janko k'a nin kisi! ⁵ Nka ele ye i boro se a farisogo ma k'a fle sa; sigiya t'a ra, a bena i tɔgɔ cɛn mɔgɔ bæ na na sisan.» ⁶ Matigi Ala ko Setana ma ko: «Ayiwa, a fle, ne k'a labla i ye, nka i kana se a nin ma.»

⁷ O fɔra minke, Setana bɔra Matigi Ala kɔrɔ ka taga. A ka jorijugu dɔ bla Ayuba fari yɔrɔ bæ ra, k'a ta a sentɛge ra ka taga a bla fɔ a kunce ra. ⁸ Ayuba siginin tora bugurigbe ra, ka tɛgenɛnkolon dɔ ta ka to k'a yere siyen.

⁹ A muso ko a ma ko: «Ele belen be i ta jusukungbeninya le kan hali bi wa? Hali i ye Ala tɔgɔ cɛn ka sa!» ¹⁰ Ayuba k'a jaabi ko: «Ele kɔni be kumana i ko hakiri tɛ mɔgɔ min fe. O tuma an be kɔnuman dɔrɔn le sɔrɔ Ala fe, an tɛ kojugu fana sɔrɔ a fe wa?»

Ayiwa, nin kow bæ ra, Ayuba ma kumajugu si bɔ a da ra k'a sin Ala ma.

Ayuba terice saba nana a fe

¹¹ Terice saba tun be Ayuba fe; kelen ye Elifazi ye, ale be bɔ Teman†, kelen ye Bilidadi ye, o be bɔ Suwa, tɔ kelen ye Sofari ye, o be bɔ Naama. Ayiwa, kogbelen minw bæ sera Ayuba ma, olugu ka o kow kibaroya mɛn minke, o bæ bɔra o ta yɔrɔ ra, ka ben kelen ma, ko o be na Ayuba jusu saaro, k'a naji ce. ¹² O tora yɔrɔjan ka o na kɔrɔta ka Ayuba ye minke, o firira a ma. O ka o kan kɔrɔta ka kule kosebɛ. O ka o ta deregebaw faranfaran, ka buguri ce k'a firi san fe, k'a bɔn o kun na. ¹³ O sigira dugu ma a kɔrɔ, fɔ tere wolonfla ni su wolonfla, mɔgɔ si ma kuma a fe, sabu a ta dimi bonyara o na kɔrɔ fɔ ka tɛmɛ.

Ayuba ni a terice saba ta kuma

3

(3-31)

Ayuba k'a worolon danga

¹ Ayiwa, o kɔ, Ayuba k'a da yeɛ k'a yere worolon danga. ² A kumana k'a fɔ ko:

³ Ne worora lon min na Ala ye o lon halaki, ani su min na a fɔra ko: «Cɛden dɔ worora!»

⁴ O lon kɔni, Ala ye o lon ke dibi ye, Ala kana to san fe k'a hakiri to o lon na fiyewu! Yeelen kana bɔ o lon na!

⁵ Dibifinba ni saya dibi ye o lon mina k'a ke o yere ta ye, sankabaw ye o lon datugu, o lon ta tere ye yeɛma ka ke su ye.

⁶ Dibiba le ye o su ta pewu! O su kana ninsɔndiya san ta lon tow ce ra, o su kana jate ni karow ta lon tow ye!

⁷ Onhɔn, o lon su ye ke densɔrɔbariya ta su ye, nagarikan kana mɛn o su fe!

⁸ Londangabagaw ye o lon danga*, o mɔgɔ minw be se ka jirasa belebele lawuri!

⁹ O lon ta dugubɛda lolow ye ke dibi ye,

† **2:11** 2.11 Teman dugu tun be wele ko: mɔgɔ hakiritigiw ta dugu (Yeremi 49.7). Suwa ni Naama, o duguw yɔrɔ ma lon. * **3:8** 3.8 O wagati ra, mɔgɔ dɔw tun b'a miiri ko dɔw be se ka lonw danga, ka lon dɔw ke lonjuguw ye.

a ye tere yeelen kɔnɔ ka dɛɛ, a kana a sɔrɔ,
a kana dugu gbɛtɔ ye!

¹⁰ Sabu kɔnɔ min ka ne woro, o lon ma sɔn ka o kɔnɔ bari janko ne kana
woro,
janko ne ja kana nin sɛgɛ ye.

¹¹ Mun kosɔn ne worotɔ ma sa dɛ?

Mun na ne bɔtɔ ne bamuso kɔnɔ, ne nenɛkiri ma mina ne ra dɛ?

¹² Mun kosɔn mɔgɔ sɔrɔra ka ne sigi a sen kan,
mun kosɔn sin sɔrɔra k'a di ne ma ne y'a min?

¹³ Ne lanin tun bɛna kɛ nasuma ra,
ne laganfiyanin tun bɛna to saya sunɔgɔ ra.

¹⁴ Ne tun bɛna kɛ ni dugukolo masacɛw ni a kuntigiw ye,
minw ta yɔrɔnuman loninw kɛra tomow ye bi.

¹⁵ Ne tun bɛna kɛ ni fagama sanintigiw ye,
minw tun ka o ta bonw fa ni warigbɛ ye.

¹⁶ Walama ne tun tena kɛ foyi ye,
ne tun bɛna kɛ i ko o bɛ den kɔgɔbari min dogo dugukolo ra,
i ko denfitini min bɛ sa k'a sɔrɔ hali a ja ma tere yeelen ye.

¹⁷ O yɔrɔ ra kɔni, mɔgɔjuguw tɛ mɔgɔ tɔɔrɔ tuun,
mɔgɔ barakantan sɛgeninw bɛ nenɛkiri.

¹⁸ Kasodenw bɛɛ bɛ nasuma,
o tɛ o pagbanbagaw si kan mɛn tuun.

¹⁹ Mɔgɔ fitiniw, ani mɔgɔbaw bɛ yi,
jɔnw tɛ o matigicɛw ta fanga kɔrɔ tuun.

²⁰ Mun kosɔn Ala bɛ yeelen bɔ sɛgɛbagatɔ ye?

Mun kosɔn a bɛ si di mɔgɔ jusu kasinin ma?

²¹ K'a sɔrɔ olugu bɛ saya kɔnɔna ka dɛɛ, o t'a sɔrɔra,
o bɛ saya jinina ka tɛmɛ hali naforo kan.

²² Ni olugu tun ka kaburu sɔrɔ,
o tun bɛna ninsɔndiya fɔ ka pagari kosɛbɛ!

²³ Mɔgɔ min tɛmɛsira dogora a ma,
Ala ka mɔgɔ min lamini fan bɛɛ ra, bɔyɔrɔ t'a fɛ,
mun kosɔn Ala bɛ si di o tigi ma tuun sa?

²⁴ Nɔnakanw le kɛra ne ta domuni ye,
ne kasikan bɛ bɔra i ko ji woyotɔ.

²⁵ Ne bɛ siran fɛn min ja, o le bɛ ne sɔrɔ,
ne tun bɛ borira min ja, o le sera ne ma.

²⁶ Nasuma tɛ ne fɛ, laganfiya tɛ ne fɛ, jususuma tɛ ne fɛ;
pagban le bɛ ne kan.

4

Elifazi ta ladirikan fɔlɔ: Ala ka kan ka adamaden koro

¹ Ayiwa, Elifazi min bɛ bɔ Teman, ale ka kuma ta k'a fɔ Ayuba ye ko:

² Ni mɔgɔ dɔ ko a bɛ kuma dɔ fɔ, yala o bɛna bɛn i ma wa?
Sabu jɔn le bɛ se ka kuma mara a yɛɛ kɔnɔ?

³ A fɛ, ele ka mɔgɔ caman karan.

Ni mɔgɔ minw baraka tun dɛsɛra, ele le tun bɛ baraka don olugu ra,

⁴ ni mɔgɔ minw tun talonna ka ben, ele ta kumaw le tun bɛ olugu lawuri; minw tun tɛ se ka lɔ o sen kan, ele le tun bɛ baraka don olugu ra.

⁵ Nka sisan a sera ele yɛrɛ ma minkɛ, ele fari fagara!

Sisan a ka ele yɛrɛ le sɔrɔ minkɛ, ele jigi tigera!

⁶ I ta Alanasiran le tun man kan ka i ja gbɛleya wa?

I ta jusukungbeninya tun man kan ka kɛ i jigi ye wa?

⁷ Ele ye miiri k'a flɛ! Ala ka mɔgɔ jarakibari juman le halaki ka ye?

I k'a mɛn yɔrɔ juman ko Ala ka kojugu ben mɔgɔɔɔɔman dɔ kan k'a faga?

⁸ Ne kɔni ka min ye, o le ye ko mɔgɔ minw bɛ terenbariya sɛnɛ, ka juguya dan, olugu le b'a siman tige;

⁹ Ala bɛ olugu le fiye ka o halaki, a ta jusugban tasuma bɛ o jɛni ka o ban.

¹⁰ Hali ni jara kasira, ni waraba ka kule,

Ala bɛ jarkanbelenw jɛnw karikari.

¹¹ A bɛ domunintanya kɛ ka jara faga, jaramuso denw bɛ janjan.

¹² Kuma dɔ le dogora ka se ne ma, a mankan fitini donna ne toro ra.

¹³ Wagati min siranyakow bɛ na mɔgɔ hakiri ra siko ra, tuma min na mɔgɔ bɛ sunɔgɔ fɔ ka jina a yɛrɛ kɔ,

¹⁴ o wagati le ra siranya ni jatige dɔ ka ne mina, k'a kɛ fɔ ne kolow bɛ yɛrɛyɛrɛ.

¹⁵ Fɔɔɔ sumanin dɔ fiyera ka tɛmɛ ne nada kan, fɔ ka ne farisi tagama.

¹⁶ Mɔgɔ dɔ tun lɔnin bɛ, nka ne tun tɛ se k'a cogoya lɔn; fɛn dɔ ja tun lɔnin bɛ ne ja kɔrɔ.

Ne ka kumakan fitini dɔ mɛn, ko:

¹⁷ «Yala adamaden bɛ se ka teren ka kɔna ni Ala yɛrɛ sago ye wa?

Yala mɔgɔ bɛ se ka saninya ka kɔna n'a danbaga sago ye wa?

¹⁸ Ni Ala ma la hali a yɛrɛ ta ciradenw na, o minw ye a ta mɛlɛkɛw ye, ni a bɛ jaraki sɔrɔ hali olugu ra,

¹⁹ o tuma adamaden min farisogo ye bɔgɔ ye, min danna ni buguri ye,

o bɛ se ka min terege dugu ma i ko tumu, yala kuma bɛ ale ma wa?

²⁰ Sɔgɔmada ni wulafɛra cɛ, o y'a sɔrɔ adamaden mugumugura ka ban, a halakira ka ban pewu, hali mɔgɔ t'a janto a ra.

²¹ A ta fanibon juruw bɛ tige, a bɛ sa k'a sɔrɔ a ma hakiri sɔrɔ.»

5

Elifazi ko mɔgɔ tɛ ban Ala ta korori ma

¹ Ayiwa, kule sisan sa! Jɔntigi le bɛna i jaabi?

I bɛna i nasin Ala ta mɛlɛkɛ saninman juman le ma k'a daari?

² Sabu jusugban bɛ naloman faga, nangboya b'a to kolɔnbari bɛ sa.

³ Ne ka naloman ye, a bɛ baraka sɔrɔra, nka o yɔrɔnin bɛɛ ne k'a sigiyɔrɔ danga.

⁴ «Demɛbaga kana sɔrɔ a denw si ra!

Kiti ye ben o kan, mɔgɔ kana sɔrɔ ka o bɔsi!

⁵ A ka siman min kan, kɔngɔtɔw ye o bɛɛ domu!

Hali siman minw bɛ ɲaniw cɛ ra, o ye o bɛɛ cɛ.

Natabaw ye a ta naforo bɛɛ domu!»

⁶ Terenbariya tɛ bɔ dugukolo ra,
kojugu fana tɛ falen dugu ma.

⁷ Adamaden le danna kojuguƙe kama,

i ko tadenw bɛ bɔ tasuma ra ka wuri ka taga san fɛ cogo min na.

⁸ Ni nin ko tun sera ne le ma, ne tun bɛna Ala le jini;

ne tun bɛna ne ta kow ɲafɔ Ala le ye.

⁹ Ala le bɛ kobaw kɛ, ko minw tɛmɛna adamaden hakiri dan kan;
a bɛ kabako minw kɛ, o tɛ se ka jate ka ban.

¹⁰ Ale le bɛ sanji lana dugukolo kan,

ka ji lajigi kongokɔɲɔrɔw ra.

¹¹ Mɔgɔ majigininw, a bɛ olugu lawuri fɔ san fɛ,
minw jusu kasira, a bɛ olugu kisi.

¹² A bɛ mɔgɔ cegumanw ta kolatigeninw cɛn;
o ka baara o baara dabɔ, o bɛɛ bɛ cɛn o boro.

¹³ A bɛ hakiritigiw mina ni o yɛɛ ta ceguya ye;
ka janfamɔgɔw ta kolatigeninw bɛɛ cɛn yɔrɔnin kelen na.

¹⁴ Dibi bɛ ben o kan tere fɛ;
teregban fɛ o bɛ mɔmɔri kɛ i ko mɔgɔ min bɛ tagamana su fɛ.

¹⁵ Nka kerekemuru min bɛ bɔ o mɔgɔw da ra, Ala bɛ fagantan kisi o ma,
ka o kisi ka bɔ fangatigiw boro.

¹⁶ Ni o kera, deseɓagato bɛ jigiya sɔrɔ,
mɔgɔjugu da bɛ datugu.

¹⁷ O kosɔn ni Ala bɛ mɔgɔ min jaraki, o tigi ta ɲana!

I kana ban Seɓɛtigi Ala ta ladiri ma.

¹⁸ Sabu ale le bɛ dimi ben mɔgɔ kan, ka sɔrɔ k'a suma;
a boro bɛ mɔgɔ bana, ka sɔrɔ k'a kenɛya.

¹⁹ Deguko wɔrɔ bɛ se i ma, nka Ala bɛ i bɔsi a bɛɛ ra;
hali n'a wolonflanana ka kɛ, foyi t'i sɔrɔ.

²⁰ Kɔngɔba wagati ra, a bɛ i kisi saya ma,
kere wagati ra, a bɛ i kisi kerekemuru ma.

²¹ A bɛna i tanga mɔgɔjuguw nɛnkun ma;
hali ni cɛnri wagati sera, i tɛ siran.

²² I bɛ yereko cɛnri wagati ni kɔngɔ wagati ra,
i tɛ siran kongowaraw fana ɲa;

²³ sabu kabakuru minw bɛ foro kɔnɔ, olugu bɛna jɛɲɔgɔɲya don ni i ye,
kongowaraw fana bɛna hera layiri ta ni i ye.

²⁴ I yɛɛ bɛna a ye ko hera bɛ i ta so;
ni i tagara i ta bɛganw flɛ o ta domunikeɲɔrɔ ra, i b'a ye ko foyi ma o jɛn.

²⁵ I bɛna a ye ko i ta durujaw cayara,
ko i denw ka ca i ko kongobinw.

²⁶ I kɔrɔninba le bɛna sa ka don kaburu kɔnɔ,
i n'a fɔ ni simantigewagati sera, o bɛ a tige k'a lajɛn cogo min na.

27 Ayiwa, a fɛ, an ka jatemina kɛ ka nin le sɔrɔ; a fana bɛ ten le cɔ!
Ele le ka kan ka nin lamɛn, k'a sira tagama.

6

Ayuba ta jaabi: Ayuba k'a teriw jaraki

- 1 Ayuba ka Elifazi jaabi k'a fɔ ko:
2 E, ni ne ta dimi hakeya tun bɛ se ka lɔn!
Ni ne ta sɛgɛ bɛɛ lajennin tun bɛ se ka bla sumanikenan kan!
3 Sigiya t'a ra, a tun bɛna gbiriya ka tɛmɛ hali kɔgɔjiw ta kɛnkɛn kan pewu.
O le kosɔn, ne ta kuma cayara.
4 Sebɛɛtigi Ala ta biɲɛw ka ne sɔgɔ;
a бага donna ka se fɔ ne nin ma.
Ala k'a ta jatigekobaw labɛn ne kama.
- 5 Yala kongofali bɛ se ka kasi k'a lɔnin to binkɛnɛ kɔrɔ wa?
Misi bɛ se ka kasi k'a lɔnin to a ta domuni kɔrɔ wa?
6 Yala diya tɛ fɛn min na, o fɛn kɔgɔntan bɛ se ka domu wa?
Yala diya bɛ sisɛfan gbɛmanyɔrɔ ra wa?
7 Ne tun t'a fɛ ka maga fɛn min na,
o le kera ne ta baro ye, hali ni a ka gbo ne ye.
- 8 E, ne bɛ min daari, ni o tun bɛ se ka kɛ ne ye!
Ne jigi bɛ min kan, ni Ala tun bɛ se ka o kɛ ne ye!
9 Ni a ka Ala diya, a ye ne ɲɔɲɔ,
a y'a boro kɛ ka ne tɔ laban!
10 Nka o bɛɛ ra ne belɛn bɛna jususaaro sababu sɔrɔ,
ka ɲagari fɔ ka panpan, hali ni sɛgɛ bɛ ne kan,
sabu ne ma ban Ala saninman ta kuma ma ka ye!
- 11 Baraka juman le bɛ ne ra, ko ne belɛn bɛna Ala makɔnɔ?
Ne si tɔ ye jori le ye, ko ne belɛn bɛna muɲu?
12 Yala ne baraka ye kabakuru baraka le ye wa?
Ne fari ye siranɛgɛ le ye wa?
13 Yala dɛmɛbaga bɛ ne ra tuun wa?
Bɔyɔrɔ foyi tɛ ne fɛ tuun.
- 14 Mɔgɔ tɔɔrɔnin ka kan ni a teri ta ɲumanya ye,
hali ni a ka Sebɛɛtigi Ala pasiran dabla.
15 Nka ne balemaw ka ne janfa i ko dingakɔnɔji,
i ko dingakɔnɔji min bɛ ja.
16 Nenɛwagati ra, a jiw bɛ simi ka duuru,
nɛnɛ bɛ a ɲa kɛ i ko bugun.
17 Ni teremana sera, a bɛ ja,
fundɛninwagati ra, ji foyi tɛ sɔrɔ a ra.
18 Kongokolon ɲɔgɔmɛtigiw bɛ to jɲini na fɔ ka o ta sira bla,
o bɛ tunu kongokolon kɔnɔ, ka o yɛrɛ halaki.
19 Tema jamana ɲɔgɔmɛtigiw bɛ o ɲa kɔrɔta ka o jiw yɔrɔɲini,
Saba jamana tagamabagaw jigi tun b'a kan.
20 Nka o ta jigi yɛlemanana k'a kɛ nimisa ye,
sabu o tagara se yi minkɛ, o jigi tigɛra.

- 21 Ayiwa, sisan aw ta kera o cogo le ra ne fe.
Kogbelen min sera ne ma, aw ka o ye minke, aw siranna.
- 22 Yala ne k'a fo ko aw ye fen do di ne ma,
walama ko aw ye do bo aw ta naforo ra k'a di ne koson wa?
- 23 Ne k'a fo aw ye ko aw ye ne bosi ne jugu boro wa,
ko aw a ye ne kunmabo mogo farimanw boro wa?
- 24 Aw ye o fo ne ye, ni o kera, ne bena je.
Ne firira yoro min na, aw ye o yira ne ra.
- 25 Cenkuma koni be digi mogo ra,
nka aw ta jarakirikumaw be mun le ja?
- 26 Yala aw b'a fe ka ne jaraki ne ta kumaw le koson wa,
ka mogo jigi tigenin ta kumakan jate i ko fono?
- 27 Aw koni be son ka ben hali ferita kan;
aw be son ka hali aw teri fiyeere.
- 28 Ayiwa, sisan aw ye aw ja lo ne ra ka ne fe.
Yala ne be son ka faninya tige aw ye wa?
- 29 Aw ye aw ta miiriya yelema, aw kana to juguya kan;
aw ye aw ta miiriya yelema, sabu ne be can le kan hali bi.
- 30 Yala juguyakuma be ne darakumaw ra wa?
Yala ne da te kumajugu ni kumajuman lon ka bo jagon na wa?

7

Ayuba ta jaabi to: Ayuba k'a ta dimi lakari

- 1 Adamaden ta dunyalatige be i ko kerekeden min be kere ra;
a be fen o fen ke a si konu, a be o ke i ko baarden le.
- 2 A be i ko jon segeninba, yirisuma logo be a ra fo a be nuna a no fe;
a be i ko baarden min korotonin be a ta sara makonona.
- 3 Ayiwa, ne fana ninyoro kera nimisa le ye kabini karo caman,
ne ta kera su caman sege le ye.
- 4 Ni ne lara su fe doron, ne be koroto ne wuriwagati ra;
nka su be janya.
Ne be to yelemayelema ra fo ka taga dugu gbe.
- 5 Tumuw donna ne sogo ra, ne fari jajara i ko bogojalan;
a be perenperen, ka nen don.
- 6 Ne si terew ka teli i ko jesananbaga ta kurunin,
ne si be banna, ne jigi fana be banna!
- 7 E, Ala, i hakiri to ne ra, ko ne si te foyi ye ni fonu dama te;
ne jadenw koni tena hera ye tuun le fiyewu!
- 8 Na min be ne flera, lon do o tena ne ye tuun;
i jaw bena ne yoropini, nka ne tena ke yi tuun.
- 9 Sankaba be teme, ka tunu cogo min na,
ni mogo min ka taga lahara, o tigi fana te seko tuun.
- 10 A tena seko ka na a ta so konu tuun,
ni i k'a ta so fe, i t'a lon ko mogo tun be yi kakoro.
- 11 O le koson ne tena ne da datugu;
ne nin degunin le bena kuma,
ne jusu kasinin le bena ne ta dimi lakari.

12 Yala ne ye kɔgɔji le ye wa, walama ne ye kɔgɔji danfen barakaman* le ye,

fɔ i ka ne temeyɔrɔw bɛɛ datugu, bɔyɔrɔ si tɛ ne fɛ?

13 Tuma dɔ ne b'a miiri ko ni ne lara, o bɛna dɔ bɔ ne ta sɛgɛ ra, ko layɔrɔ ra, ne ta dimi bɛna nɔgɔya.

14 Nka ni ne lara, i bɛ sikojuguw kɛ ka ne lasiran; ne bɛ fɛn minw ye, o bɛ ne ja tigɛ.

15 Hali i ye ne kan dɛrɛ ka ne nɛnkiri fereke, ne ye sa, o ka fisa ni ne fasanin ye fɔ ka ne kolow bɔ kɛnɛ ma.

16 Foyi logɔ tɛ ne ra tuun!

Ne tɛna to si ra wagati bɛɛ le.

Ne to yi tan, sabu ne ta dunuɲalatigɛ kɛra gbansan le ye.

17 O tuma adamaden ye mun le ye ko i b'a jate tan, ko i bɛ i ta miiriya la a kan,

18 ka i janto a ra lon o lon sɔgɔma, k'a temesiraw sɛgesɛgɛ wagati bɛɛ?

19 I bɛna i ɲa bɔ ne ra tuma juman le sa, k'a to ne ye nɛnkiriɔrɔ sɔrɔ dɔɔnin ka ne daji kunu?

20 Ni ne ka jurumun le kɛ, o tuma ne ka jurumun juman le kɛ ele ra sa, adamadenw kɔrɔsibaga?

Mun na i ka ne kɛ i kɛrɛkɛɲɔgɔn ye, ka ne ta ko kɛ doni ye i yɛrɛ kunna?

21 Mun na i tɛ ne ta hake bɔ ne kunna, ka ne ta terenbariya yafa sa?

Sabu sisan, ne bɛna taga la dugukolo jukɔrɔ, i bɛna ne yɔrɔɲini, nka ne tɛna ye tuun.

8

Bilidadi ta ladirikan fɔlɔ: Sara bɛ kojugu ra

1 Bilidadi min bɛ bɔ Suwa, ale ka kuma ta, k'a fɔ Ayuba ye ko:

2 Ele bɛna nin kuma suguyaw dabla tuma juman le dɛ?

I bɛna nin kumalakolonw dabla tuma juman?

Sabu i darakumaw bɛ i ko fɔɲɔ dama.

3 Yala Ala bɛ se ka bɔ can sira kan wa?

Yala Sebɛɛtigi Ala bɛ se ka bɔ terenninya sira kan wa?

4 I b'a sɔrɔ ko i ta denw ka jurumun kɛ ka Ala hake ta, o ra, Ala ka o ta hakew kunko ben o kan kɛ!

5 Nka ni ele ka Ala ta jɛɲɔgɔnya ɲini,

ni i ka Sebɛɛtigi Ala daari ko a ye makari i ra,

6 ni i ma jarakiko kɛ, ni i terennin lo,

o tuma Ala bɛna a janto i ra sisan yɛrɛ;

a bɛna hera ladon i ta so tuun, ka kapa ni i ta terenninya ye.

7 Ala bɛna min kɛ i ye, o bɛna bonya kɛsɛbɛ;

a bɛ kɛ i n'a fɔ fɛn minw tun bɛ i fɛ fɔlɔfɔlɔ, o belɛn tun tɛ foyi ye.

8 Ayiwa, ele ye fɔlɔfɔlɔmɔgɔw ɲininka kɛ!

Olugu ta bɛmaw ka ko minw karan k'a lon, o kow sɛgesɛgɛ kɛsɛbɛ k'a flɛ!

* 7:12 7.12 O wagati mɔgɔ dɔw tun b'a miiri ko kɔgɔji ni kɔgɔji danfen barakaman tun ye batofɛn dɔw ye; ko olugu ta ala ka o fenw kɛrɛ, ka se o ra, ka o siri ka bla (Ezayi 27.1, ani Zaburu 74.13 flɛ).

- 9 Sabu anw kɔni worora kunu le, an tɛ foyi lɔn;
dunuɲa ra yan, an si terew bɛ tɛmɛ i ko yirisuma.
- 10 Fɔlɔfɔlɔmɔgɔw le bɛna i karan, ka o ta hakirinanta fɔ i ye;
o bɛna nin kuma dɔw bɔ o ta faamuyari ra ka o fɔ i ye:
- 11 «Yala jirabin bɛ se ka wuri ni a tɛ jida ra wa?
Kɔdarabin bɛ se ka falen ni ji t'a kɔrɔ wa?
- 12 Ni ji t'a kɔrɔ, a kɛnɛ bɛ ja jooɲa ka tɛmɛ bin tɔw bɛɛ kan,
k'a sɔrɔ mɔgɔ m'a tigɛ.»
- 13 Minw bɛ ɲina Ala kɔ, olugu bɛ laban tan le;
Alaɲasiranbari jigi bɛ cɛn.
- 14 A tun k'a boromala fɛn min ma, o bɛ tige ka bɔ a kɔrɔ;
sabu a bɛ i n'a fɔ a tun k'a jigi la talenjuru le kan.
- 15 A ko a bɛ dɛn a ta bon kan, nka bon benna;
a ko a bɛ dulon a ra cogo o cogo, a ma se a kɔrɔ.
- 16 A tun bɛ i ko yiri barakaman min bɛ tere kɔrɔ;
a borow bɛ janya fɔ ka yiritu ta yiri tɔw datugu.
- 17 A b'a liliw melege ɲɔgɔn na ka o don ka se fɔ kabakuruw cɛ ra;
a bɛ donyɔrɔ ɲini ka taga fɔ faraw jukɔrɔ.
- 18 Nka lon min ni a samana ka bɔ a sigiyɔrɔ ra dɔrɔn,
a sigiyɔrɔ bɛ ban a ra, k'a fɔ a ma ko: Ne ma deri ka ele ye!
- 19 Ayiwa, ale bɛ ninsɔndiya min sɔrɔ a ta dunuɲalatigɛ kɔnɔ, o bɛ dan nin
le ma!
Nka a ɲɔgɔn wɛrɛw bɛna falen tuun ka bɔ dugukolo ra.
- 20 Ala kɔni tɛ ban mɔgɔ jusukungbɛnin na fiyewu,
a fana tɛ kojugukɛbaga boro sabati a ta baara ra.
- 21 A bɛna a to i ye yɛrɛko tuun kɔsɛbɛ,
k'a to i ye ɲagari tuun kɔsɛbɛ.
- 22 Minw bɛ i kɔninya, maroya le bɛna kɛ olugu kannaderege ye;
sabu mɔgɔjuguw sigiyɔrɔ bɛna halaki.

9

Ayuba ta jaabi: Mɔgɔ tɛ Ala sɔsɔ

- 1 Ayuba ka Bilidadi jaabi ko:
- 2 Can ra, ne k'a lɔn ko i ka min fɔ ko a bɛ ten le;
adamaden tagamacogo bɛ se ka teren Ala ɲa kɔrɔ cogo di?
- 3 Ni i ko i bɛ sɔsori kɛ ni Ala ye,
ni a ka ɲininkari waga kelen kɛ, ele tɛna se ka hali kelen jaabi a ra.
- 4 Hakiritigiya b'a fɛ, a ta seɓagaya fana ka bon.
Jɔn le bɛ se ka lɔ k'a kɔnɔ, ni fɛn ma o tigi sɔrɔ?
- 5 Ale le bɛ kuruw wuri ka o bɔ o nɔ ra, hali o tɛ bɔ a kala ma;
ni a dimina, a bɛ kuruw dabiri.
- 6 A bɛ dugukolo siginin to a jusiginan kan k'a yɛrɛyɛrɛ,
fɔ a samasɛnw bɛ yuguyugu.
- 7 A bɛ kuma tere fɛ ko a kana bɔ, tere tɛ bɔ;
a bɛ lolow datugu janko o yeelen kana bɔ.
- 8 Ale kelen le bɛ sankolo yɛrɛgɛ,
a bɛ tagama kɔgɔji jikurubaw kunna.

9 Ale le ka sahiliyanfan ta lolow bæ dan,
ani samiya wagati ta lolow,
ani teremana wagati ta lolow,
ani woroduguyanfan ta lolow.

10 A bæ kobaw ke, ko minw temena adamaden hakiri dan kan;
a bæ kabako minw ke, o te se ka jate ka ban.

11 A fle, a bæ se ka teme ne korɔ, nka ne t'a ye,
a bæ se ka taga ka bo ne korɔ, nka ne te bo foyi kala ma.

12 Ni a ka fen min mina, jon le bæ se ka o bosi a boro?
Jon le bæ se k'a fo a ma ko: «I bæ mun le kera tan?»

13 Ala tena a ta jusugban mala;
kɔgoji danfen barakaman* ni a jɛnɔogɔnw bæ bæ o yere majigi a korɔ.

14 O tuma ne bæ se k'a jaabi cogo di?
Ne bæ se ka kuma juman le sorɔ ka sigi ka o fo ni a ye?

15 Hali ni ne tun terennin lo, ne tun tena se k'a jaabi;
ne bæ se k'a daari le dorɔn, sabu ale le ye ne ta kititigebaga ye.

16 Ni ne k'a wele, hali ni a ka ne jaabi,
ne tena la a ra ko can ra, a bæ son k'a toro malo ka ne lamɛn.

17 A bæ ne fifa ka taga fan bæ ra ni a ta sanfoɔ ye;
a bæ ne ta toorokow caya k'a sorɔ ne ma foyi ke a ra.

18 A t'a to ne ye nenekiri;
a bæ jusukasi caya ne kan.

19 Ni ne ko ne b'a ke fangako ye, ale baraka le ka bon;
ni ne ko ne bæ taga ni a ye kiti ra, jontigi le bɛna o kiti sigi?

20 Hali ni ne tun terennin lo, ne yere da tun bɛna kiti ben ne kan;
hali ni ne jusukun tun gbenin lo, ne yere da tun bɛna ne jaraki.

21 Yala ne jusukun gbenin lo can ra wa? Ne m'a lon!
Ne lɔgo bora ne yere ra!

22 A bæ ka kan ne fe sisan! O koson ne ko:
«Ala bæ mogo jusukungbenin ni mogojugu bæ halaki cogo kelen na!»

23 Hali ni kojugu do ka bara ka ben mogo terennin kan k'a faga,
Ala bæ yereko mogo jarakibariw ta jusukasikow ra le.

24 Ale le bæ jamana labla mogojuguw ye,
k'a to kititigebagaw ye o naw datugu kojugu kan.
Ni ale te, o tuma jontigi lo sa?

25 Ne si terew bæ temena joona joona;
a ka teli ka teme hali sennaboribaga teliman kan.
Ne si bæ banna k'a sorɔ ne ma hera ye ne pa ra.

26 Ne si terew bæ temena joona joona le, i ko jirakurun min ka fiyen,
i ko bon bæ jigi ka na cun sogo kan cogo min na.

27 Ni ne ko ne bæ pina ne ta dimi ko,
ka ne pada cogoya yelema, ka ninsondiya,

28 ne ta sege bæ ne lasiran;

* 9:13 9.13 Min fora kɔgoji danfen barakaman ta ko ra, aw ye o fle: 7.12.

sabu ne k'a lon ko i tena ne jarakibari to.

²⁹ Ne le bena jaraki!

O tuma mun koson ne be ne yere sege gbansan?

³⁰ Hali ni ne kora ni ji saninyaninba do le ye,

ka ne tegew ko k'a gbe ni safina ye,

³¹ o bee n'a ta, i belen bena ne lajigi kaburu konɔ, boɔo ra;
hali ne ta faniw be ne haramuya.

³² Ala te adamaden ye, i ko ne,

janko ne y'a jaabi,

walama ko ne ye a wele ka taga kititigeyoro ra.

³³ Kititigebaga si te se ka don an fla ce,

min be se k'a ta fanga sigi an fla bee kan,

³⁴ janko a ye a ta bere bo ne kan,

a ta siranyakow kana ne ja tige tuun.

³⁵ Ni o tun be se ka ke, ne tun bena kuma,

ne tun tena siran a na tuun;

nka o te se ka ke, ne tora ne kelen na le.

10

Ayuba ta jaabi to: Ala be tugu le ka mogo tooro

¹ Dunupa logo bora ne ra!

Sisan ne bena ne ta dimi bo kene kan;

ne jusu kasinin le bena kuma.

² Ne ko Ala ma ko: I kana kiti ben ne kan!

I be ne jarakira fen min koson, o fo ne ye!

³ Yala ka ne minako juguya, o le ka di i ye wa?

Ka ban i ta danfen na, i yere boro ka min dan,

ani ka mogojuguw ta kolatigeninw na k'a di o ma,

o le ka di i ye wa?

⁴ O tuma adamaden na le be ele fe wa?

Yala ele ta yerikecogo ni adamadenw ta bee ka kan wa?

⁵ Yala ele si terew be ban i ko mogow ta wa,

walama i si sandaw be ban i ko adamadenw ta?

⁶ O koson i be ne ta terenbariyako segesegera,

i be ne ta jurumun segesegera k'a lon,

⁷ k'a soro i yere k'a lon ko ne ma jaraki,

ko mogo fana te yi min be se ka ne bosi ka bo i boro.

⁸ I yere boro le ka ne laben, ka ne fari yoro bee kelen kelen dan;

nka sisan i b'a fe ka ne halaki!

⁹ Sabari, i ye i hakiri to a ra ko i ka ne dan ni boɔo dama le ye;

yala i b'a fe ka ne laseko dugukolo buguri ra tuun wa?

¹⁰ I ka ne sensen i ko nono,

ka ne gberen i ko nono be gberen cogo min na.

¹¹ I ka gbolo ni sogo don ne ra,

ka ne tugutugu jogon na ni kolow ni fasaw ye.

¹² I ka si di ne ma, ka numanya ke ne ye,

ka i janto ne ra, ka ne nin mara.

¹³ Nka i tun be min dogora i jusukun na, o le ye nin ye;
ne k'a lon ko nin ko le tun be i jusu ra:

14 I tun be ne korosira, k'a fle ni ne bena ben jurumun na;
o ra, i tena son ka ne jarakibari to ne ta terenbariya koson.

15 Ni ne jarakira, bono be ne soro!

Ni ne jo lo fana, ne te se ka ne kun korota!

Maroya koni ka ne labo,

jani ma to to ne ra.

16 Ni ne ko ne be ne kun korota, i be ne gben i ko jara;

i be gban ne ra tuun ni i ta sebayaba ye.

17 I be seere werew le wurira ne kama,

do le be farara i ta jusugban kan ne koro;

kerakejamaw be benna ne kan, fo o be jogon labi.

18 O tuma mun koson i ka ne labo ne bamuso konso sa?

Hali ne tun ye to yi ka sa, mogo si ja kana la ne kan!

19 O ra, ne tun bena ke i ko Ala ma mogo min dan ka ye fiyewu;

ne sanin tun be bo ne bamuso konso ka sin kaburu ma.

20 Ne si teredaw to ye donin doron!

O ra, Ala ye ne to yi tan;

a ye bo ne koro janko ne ye ne yere soro donin,

21 sani ne ye taga dibifinba ni saya dibi ta jamana ra,

mogo te seko ka bo yoro min na.

22 Dibifinba ta jamana lo, yoro min finna i ko su dibi;

saya dibi lo, yoro nagamininba lo;

o yoro tere yeelen be i ko su dibi!

11

Sofari ta ladirikan folo: Ala ta hakiritigiya ka bon

1 Sofari min tun be bo Naama, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye ko:

2 Yala jaabiri tena soro nin kuma caman na le wa?

Yala kumalon be se ka jo di mogo ma wa?

3 Yala ele ta kuma caman koson mogo tow ka kan ka je wa?

Ele be mogo tow logobo, ko mogo kana ele dogoya!

4 I ko Ala ma ko: «Ne ta kumaw gbenin lo,

ne saninyanin lo i ja koro!»

5 E, ni Ala tun be son ka kuma,

ni a tun be son k'a da yeke ka kuma ni ele ye,

6 ka hakiritigiya ta gundow fo i ye,

o gundo minw temena adamadenw ta hakiri dan kan!

O ra, i tun bena a lon ko Ala b'a ja datugura ele ta terenbariya dow kan
le.

7 Yala ele be se ka Ala ta gundobaw segesege k'a lon wa,

walama ka Sebetigi Ala ta kow segesege ka se fo a dan bee ma?

8 Fen min korotanin lo ka teme sankolo kan,

ele be se ka mun le ke o ra?

Fen min ka dun ka teme lahara dinga kan,

ele be se ka mun le lon o ra sa?

9 A ka jan ka teme dugukolo janya kan,

a fana ka bon ka teme kogoji bonya kan.

10 Ni Ala temeto ka mogo do mina k'a datugu,
ko a be o tigi wele kiti ra, jon le be se k'a bari?

11 Ale ka janfamogow lon;
a be terenbariya ye, hali ni a ma a segesege.

12 Nka mogo hakiri lakolon lo;
kongofali be woro ni hakiri min ye, adamaden be woro ni o hakiri jagon
le ye.

13 Ele koni, ni i ka i jusukun ta miiriyaw to Ala kan,
ka i boro korota k'a daari,

14 ka i boro bo terenbariyakow ra,
ka ban kojugu ma i ta so,

15 o tuma i bena i kun korota, sabu fiyen tena soro i ra;
i be baraka soro, siranya te ke i ra.

16 I bena pina i ta sege ko;
a bena ke i hakiri ra i ko ji min woyora ka taga.

17 I ta dununalatige bena manamana ka teme tere kan;
dibi bena yelema ka ke i ko sogomada yeelen.

18 I tena sigiya i yere ra, sabu jigi bena ke i fe;
i bena la hera ni laganfiya ra, sabu i bena a ye ko fen bee ka ji.

19 I bena la ka laganfiya, mogo si tena i toro;
mogo caman bena na i daari ko i ye o deme.

20 Nka mogojuguw jigi bena ban;
dogoyoro si tena soro o fe.
Jigi kelen min bena ke o fe, o ye saya le ye!

12

Ayuba ta jaabi: Ni min ka Ala diya a be o ke

1 Ayuba ka Sofari jaabi ko:

2 Can lo, dununa bee lajennin ta lonniya be aw le boro!
Ni aw koni sara, o tuma hakiritigiya fana sara le!

3 Nka hakiri do be ne fana fe i ko aw;
sabu ne hakiri man dogo ni aw ta ye!
Jontigi le ma nin kow lon?

4 Ne koni kera yerekofen le ye ne teriw fe.
Ne min be Ala daarira janko a ye ne jaabi,
ne min ye mogo terennin ye, ani mogo jusukungbenin,
ne le kera o ta yerekofen ye!

5 «Ni bono ka mogo min soro, o tigi ta ye dogoyari le ye!»
O le ye mogo wasaninw ta miiriya ye.
Ni ele mogo min ka talon ka ben, dogoyari le be ke ele ta sorota ye.

6 K'a soro cenrikebagaw laganfiyanin lo o ta sow koni;
minw be Ala mafiyenya, olugu nasumanin lo,
olugu minw be o yere ta baraka ta k'a ke o ta ala ye.

7 Nka ni i ka beganw jininka, olugu bena i karan;
ni i ka konow jininka, olugu bena do fo i ye.

8 Kuma dugukolo fe, ale bena i karan,
kogojirajegew bena a lakari i ye!

9 Juman kelen le be olugu bee ra ni min m'a lon

ko Matigi Ala le ye nin kow kebaga ye?

¹⁰ Fɛnɲanaman bɛɛ nin bɛ ale Ala le boro,
ani adamadenw bɛɛ ta nɛnɛkiri.

¹¹ Yala toro le tɛ kumakanw faranfasi k'a silɔn wa?

Mɔgɔ dakɔnɔyɔrɔ le tɛ domuniw diya lɔn ka bɔ ɲɔgɔn na wa?

¹² Hakiritigiya bɛ cɛkɔrɔbaw fɛ,
faamuri ye sijantigiw ta ye.

¹³ Nka hakiritigiya ni sebagaya ye Ala le ta ye,
kɔkɛcogɔnuman, ani faamuri bɛ sɔrɔ ale le fɛ.

¹⁴ Ni a ka min cɛn, o tɛ se ka lalaga tuun,
ni a ka da datugu mɔgɔ min da ra, mɔgɔ tɛ se ka da dayɛɛ o da ra.

¹⁵ Ni a ka jiw mina k'a lalɔ, fɛn bɛɛ bɛ ja;
ni a ka jiw labla, o bɛ dunuɲa halaki.

¹⁶ Baraka ni hakiriɲuman ye a ta ye;
mɔgɔ lafirininw, ani o lafiribagaw bɛɛ ye a ta ye fana.

¹⁷ A bɛ jamana kolatigɛbagaw bla sennakolontagama ra,
ka kuntigiw kɛ nalomanw ye.

¹⁸ A bɛ masaw ta cɛsirijaraw foni ka bɔ o cɛ ra,
ka fani gbansan siri o soro ra.

¹⁹ A bɛ sarakalasebagaw bla sennakolontagama ra,
ka fangatigibaw laben.

²⁰ A bɛ kuma bɔsi kumalɔnbagabaw ra,
ka faamuri hakiri mina cɛkɔrɔbaw ra.

²¹ A bɛ dɔgɔyari lase fagamaw ma,
ka cɛ barakamanw ta kurusijara yɔgɔyɔgɔ.

²² A bɛ dibirako dɔgoninw bɔ kɛnɛ kan,
ka saya dibi bla yeelen na.

²³ A bɛ siyaw bonya, o kɔ, a bɛ o halaki;
a bɛ o caya, o kɔ, a bɛ o janjan.

²⁴ A bɛ dunuɲa jamanakuntigiw kɛ hakirintanw ye,
k'a to o ye yaala o kun fɛ kongokolonw kɔnɔ, sira tɛ yɔrɔ minw na.

²⁵ O bɛ mɔmɔri kɛ dibi ra, sabu yeelen tɛ yi;
a b'a to o ye yaala ka talontalon i ko dɔrɔtɔw.

13

Ayuba ta jaabi tɔ: Ne ni Ala ka kan ka kuma

¹ Can lo, ne ɲa ka nin kow bɛɛ ye,
ne toro fana k'a mɛn, ne k'a faamu.

² Aw ka min lɔn, ne fana ka o lɔn;
sabu ne hakiri man dɔgɔ ni aw ta ye!

³ Nka ne bɛna kuma Sebɛɛtigi Ala le fɛ,
ne bɛna kuma k'a yira Ala yɛrɛ le ra, ko ne ma jaraki.

⁴ Aw kɔni ka ne datugu ni faninya ye;
aw bɛɛ ye flakɛbaga ɲacintanw le ye!

⁵ Hali aw tun ye je, aw kana foyi fɔ!
O belen tun bɛna kɛ hakiritigiya sira ye aw fɛ.

⁶ Ayiwa, ne bɛna min fɔ, ka ne ta jo yira, aw ye o lamɛn!

Ne da bɛna kuma min fɔ, ka can yira, aw ye aw janto o ra!

⁷ Yala aw bɛ sɔn ka kumajugu fɔ Ala nɔ ra wa?

Aw bɛ sɔn ka janfakuma fɔ a tɔgɔ ra wa?

⁸ Aw b'a fɛ ka fara Ala kan
ka kuma ka jo di a ma le wa?

⁹ Ni Ala ka aw sɛgɛsɛgɛ, yala o bɛna diya aw ra wa,
walama aw b'a janfara le i ko mɔgɔ b'a mɔgɔɔgɔn janfa cogo min na wa?

¹⁰ Sigiya t'a ra, a bɛna aw jaraki,
ni a kɛra ko aw bɛ mɔgɔ dɔw fisaya dɔw ye dogo ra.

¹¹ Yala a ta masaya nɔɔrɔ tɛ jatigɛ blara aw ra wa?

Yala a nasiran tɛna kɛ aw ra wa?

¹² Aw ka fɛn o fɛn fɔ, o bɛɛ bɛ i ko buguri;
aw ka ne jaabi ni kuma o kuma ye, o bɛɛ bɛ i ko bɔgɔ.

¹³ Aw ye je k'a to ne fana ye kuma!

Ni min bɛ kɛ ne ra o ye kɛ!

¹⁴ Ne kɔni bɛna ne yɛrɛ bla farati ra,
ka ne nin fiyeere.

¹⁵ Hali ni Ala bɛna ne faga le, ne jigi belɛn b'a kan.
Nka ne bɛna kuma a na kɔrɔ k'a yira ko jaraki tɛ ne tagamacogo ra.

¹⁶ O le fana bɛna kɛ ne kisisababu ye;
sabu Alapasiranbari si tɛ sɔn ka lɔ Ala na kɔrɔ.

¹⁷ Aw ye ne ta kumaw lamɛn kosɛbɛ!

Aw ye aw toro malɔ ne ta kumajafɔri ra!

¹⁸ A flɛ, ne bɛna kuma k'a yira ko ne bɛ can le kan;
sabu ne k'a lɔn ko jo bɛ ne fɛ.

¹⁹ Jɔntigi le bɛ se ka ne sɔsɔ?

Ni mɔgɔ sera ka ne jaraki, o tuma ne bɛ je, ka sa.

²⁰ Nka, Ala, sabari ka nin fɛn fla kɛ ne ye,
ni o kɛra, ne tɛna dogo i ra tuun:

²¹ I boro bɔ ne kan,
i kana ne ja tigɛ tuun ni i ta siranyafɛnbaw ye.

²² O kɔ, ele ye i ta fɔ, ne bɛ i jaabi,
walama ne le bɛ kuma ta, ele bɛ ne jaabi.

²³ Ayiwa, ne ka terenbariyako ni jurumun jori le kɛ?
Ne ka hakekow ni jurumun minw kɛ, o fɔ ne ye kɛ!

²⁴ Mun kosɔn i bɛ i pada dogora ne ra,
ka ne kɛ i jugu ye?

²⁵ Yala i bɛ sɔn ka kɛrɛ ni flaburu gbansan ye wa, fɔɔ bɛ taga ni min ye?
I bɛ sɔn ka tugu binjalan dama kɔ k'a gben wa?

²⁶ I bɛ kogbelɛnw le sɛbɛ k'a bla ne kama;
i bɛ ne ta denmisɛnya wagati ta terenbariyaw kunko fana ben ne kan.

²⁷ I bɛ ne sen don nɛgɛjɔrɔkɔ ra,
i bɛ ne tɛmɛyɔrɔw bɛɛ kɔrɔsi,

ka dan sigi ne tagayɔrɔw ra;

²⁸ k'a sɔrɔ mɔgɔ farisogo bɛ torira ka cɛn,
i ko cɛnrifɛnw bɛ don fani na k'a cɛn cogo min na.

14

Ayuba ta jaabi to: Dunupalatige ye sege le ye

¹ Adamaden o adamaden, ni muso le k'a woro,
a si man jan, a ta dunupalatige bee ye jagban le ye fana.

² A be wuri i ko yirifiyeren, nka a be ja;
a be teme i ko yirisuma, a te men.

³ Ala, ele na lonin be o le ra ka to k'a korosi wa!
Ele be ne le minana ka taga ni ne ye kiti ra wa?

⁴ Jon le be se ka fen saninyanin soro fen saninyabari ra?
Mogo si!

⁵ I n'a fo i ka adamaden si teredaw latige ka ban, ani a karodaw,
ka dan sigi a si ra, a te se ka teme min kan,

⁶ o tuma i na bo a ra k'a to a ye nenekiri donin,
janko a ye a ta wagati laban diyabo, i ko baarden be a ta tere baara sara
diyabo cogo min na.

⁷ Jigi belen be yiri fe,
sabu ni o k'a tige, a be nugu tuun,
ka to ka yiriborokuraw bo tuma bee.

⁸ Hali ni a liliw ka koru dugukolo jukoru,
hali ni a kunkurun ka to dugukolo ra ka faga,

⁹ ni sumaya ka se a ma don, a be nugu,
ka yiriborow bo i ko yirisunkura.

¹⁰ Nka ni mogo sara, a baraka bee le be ban pewu;
ni adamaden nenekiri ka mina a ra, a be taga min?

¹¹ Ayiwa, kogoji ta ji be jigi,
ba ta ji be ban, a be ja.

¹² O cogo ra ni mogo ka la saya sunogo ra, a te wuri tuun;
fo ka taga sankolo tunu, a te wuri,
a te wuri ka bo a ta sunogo ra.

¹³ E, Ala, ni i tun be son ka ne dogo saya dibi ra,
ka ne dogonin to yi fo ka taga i ta jusugban mala,
ka wagati do latige ne ye, i bena i hakiri to ne ra wagati min na!

¹⁴ Ni mogo sara, yala a be se ka janamanya tuun wa?
Ni o tun be se ka ke, ne tun bena ne ta sege muju ka Ala makono,
fo ne ta wagati ye na se, o ye na ne labi.

¹⁵ O ra i tun bena ne wele, ne tun bena i jaabi;
ne min ye i yere boro ta danfen ye, ne logo tun bena i soro.

¹⁶ O ra, i tun tena ne ta sentako kelen kelen bee jate,
i tun tena to ka ne ta jurumunw si korosi tuun.

¹⁷ I tun bena ne ta hakekow don boru do kono k'a dasiri,
ka ne ta terenbariyakow datugu.

¹⁸ Nka kuruw be ben ka yerege,
faraw be kari ka bo o no ra.

¹⁹ Ji be woyo kabakuru kan ka to ka do bo a ra cogo min na,
a be woyo ka bogu fana ce ka taga ni a ye cogo min na,

ele fana be adamaden jigi cen o cogo le ra.

²⁰ I be ben a kan k'a kere sipaga kelen doron ka se a ra, a be teme; i b'a pada cogoya bee yelema, k'a bla ka taga.

²¹ Yala mogow bena a denw bonya a ko yan wa? A te se ka o lon. Yala o bena o dogoya le wa? A te se ka bo o kala ma.

²² Sege min b'a yere farisogo kan, a be o doron le lon, saya dimi min sera a yere nin ma, a be o le lon.

15

Elifazi ta ladirikan flanan: Mogojugu te bosi kiti ma

¹ Ayiwa, Elifazi min be bo Teman, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye tuun ko:

² Ni hakiritigi be mogoj jaabi, yala a ta lonniya ka kan ka ke kumalakolonw le ye i ko fono wa?

Yala a b'a konso fa tereboyanfan ta fono gbanninman le ra ka kuma wa?

³ Yala a be kuma k'a ta jo yira ni kuma nafantanw le ye wa, walama kuma jacintanw?

⁴ Ayiwa, ele koni be Alapasiran cenna yere le; i be Ala ko miiriya bee bo mogoj hakiri ra.

⁵ Sabu i ta terenbariyakow le be i da blara nin kumaw fori ra; i ka mogoj cegumanw ta kumacogo le ladegi.

⁶ Nka i yere da le ka kiti ben i kan, ne te! I yere darakan le ka kuma ben i kan!

⁷ Yala ele le worora ka ke adamadenw bee ra mogoj folo ye wa? Ele nana dununa ra ka kon kongoriw na wa?

⁸ Yala ele tun be ni Ala ye a ta jen ra, k'a ta gundow lamen wa? Ele ka hakiritigiya bee mina k'a ke i kelen ta ye le wa?

⁹ Ele ka mun le lon ni an tow ma min lon? Faamuri juman le be ele fe ka teme anw kan?

¹⁰ Kunsigibetigi be an ce ra, cekoroba be an ce ra, minw si ka ca hali ni ele face ta ye.

¹¹ Ala ka i jusu saaro minke, ani kumadiman minw bee fora i ye, o belen ma i wasa!

¹² Mun na i jusu bora?

Mun na i ka i na basa an na tan?

¹³ I dimina Ala le koru, fo ka nin kuma jagon bo i da ra!

¹⁴ Adamaden ye mun le ye k'a fo ko a be saninya?

Muso ka fen min woro, o ye mun le ye k'a fo ko a be teren?

¹⁵ A fe, Ala ma la hali a yere ta danfen saninmanw na; hali sankolo ma saninya a na koru,

¹⁶ janko ka n'a fo adamaden, fen haramunin, ani fen jacintan, min be kojugu ke a ta minji ye!

¹⁷ Ayiwa, ne lamen, ne bena a nafa i ye!

Ne ka min lon, ne bena o lakari i ye.

¹⁸ Hakiritigiw ka min fo,

o ka o soro o bemaw le fe, o fana ma foyi dogo a ra.

19 O wagati ra jamana tun dira olugu doron le ma;
mogo werew tun ma na jagami o ra folo.

20 Mogojugu be to sege ra a si bee ra;
sanda minw latigera mogo jusu fariman ye, o da lonnin lo.

21 Lon do, jatigekan dow bena don a toro ra;
k'a siginin to nasuma ra, cenrikebaga do bena ben a kan.

22 A te la a ra tuun ko ale be se ka bosi ka bo o dibi ra,
nka kerekemuru fana b'a dendenna.

23 A bena to ka yaala, a t'a lon a bena domuni soro yoro min na*;
a k'a lon ko lonjugu do labenna ale kama.

24 Degu ni kononofiri bena jatige bla a ra,
k'a datugu pewu, i ko masace ni a ta kerekajama b'a juguw datugu cogo
min na.

25 Sabu a k'a borokanden sin Ala ma,
k'a yere sanga ni Sebsetigi Ala ye.

26 A k'a kun gbeleya ka taga Ala kama,
ni a ta negebennan belebeleba gbirimanba ye.

27 A tun torora fo a pada be manamana,
ka bonya fo k'a fari bee gbiriya.

28 Nka a bena sigi dugu cininw le konu,
ka si bonkolonw konu,
bon minw be benbenna.

29 A tena ke fentigi ye tuun, sabu a ta naforo tena meen tuun;
a borofenw tena caya ka se fo jamana yoro bee ra tuun.

30 A tena se ka bosi dibi ma;
tasumamana do bena a lilinw jeni ka o jaja,
Ala dafono bena a ta ka taga ni a ye.

31 A kana a jigi la fengbansanw kan, k'a yere lafiri;
sabu o fengbansanw le fana bena seko a ma.

32 O kow bena se a ma sani a ta lon ye se;
a ta yiriborow koni tena nugu tuun fiyewu.

33 A be ke i ko rezensun min denw kogobari be burun;
walama i ko oliviyesun min fiyeren be bon.

34 Alapasiranbari ta bon lakolon bena to;
tasuma bena surafenw minabagaw ta so domu.

35 O be kojugu konu ta,
ka terenbariya woro,
ka janfa laben o yere konu.

16

Ayuba ta jaabi: Ne ta seere be san fe

¹ Ayuba ka Elifazi jaabi ko:

² Ne ka nin kow jogonna caman men kakoro;
aw bee ye ladibaga mogosegebagaw le ye.

³ Aw te nin kumalakolonw dabla ten wa?

* **15:23** 15.23 A fora Kitabu dow konu ko: Dugaw bena a sogo domu.

O tuma mun le digira ele ra, fo i be ne jaabi?

⁴ Min sera ne ma, ni o tun sera aw le ma,
ne fana tun bena kuma i ko aw.
Ne tun bena kuma dow laben aw kama,
ka kuma fo ka ne kun komikomi aw ra.

⁵ Nka ne da tun bena aw ja gbeleya le,
ne tun bena ne da lamaga ka kuma ka aw jusu saaro.

⁶ Ayiwa, ni ne kumana, o tena do bo ne ta dimi na,
ni ne ka je fana, yala o le bena ne ta dimi bo ne kan wa?

⁷ Sisan koni, Ala ka ne baraka bee le ban pewu!
Ala, i ka ne ta lu bee ke yoro lakolon ye.

⁸ I ka ne fari cen, ka o ke i seere ye ko jo te ne fe;
ne fasacogo yere b'a yira ko ne jarakira.

⁹ Ala dimina fo a be ben ne kan ka ne farisogo tigetige,
k'a jin jimi ne kama;
ne jugu be a na boso ne ra ka ne fle ni juguya ye.

¹⁰ Mogow ka o daw waga ne kama;
o be tege ci ne na kan, ka ne lamaroya.
O bee le be jen ka ben ne kan.

¹¹ Ala ka ne labla mogokolonw le ye,
a ka ne to mogojuguw boro.

¹² Ne nasumanin tun lo, nka a ka ne kolow bee karikari,
a ka ne mina ne kankofeyoro ma ka ne joni ka ben, ka ne fari bee yerege;
a ka ne ke a ta fenbonta le ye.

¹³ A ta bipew be ne sogora fan bee ra;
a ka ne soro sogo, hali a ma hina;
a ka ne kunakuna sogo k'a bon dugu ma.

¹⁴ A be ben ne kan tuma bee,
i ko kerekedenw be ben dugu kan, ka kogow sogo cogo min na;
a be girin ka la ne kan i ko kerekese.

¹⁵ Ne ka borofani le karan ka o ke ka ne fari datugu;
ne ni ne ta bonya bee le be fofora dugu ma!

¹⁶ Ne na wulenna kasi fe,
saya dibi donna ne na ra;

¹⁷ k'a soro ne boro ma kojugu ke,
ne jusukun saninyanin le tun be Ala daari fana.

¹⁸ E, dugukolo, ele kana ne jori datugu;
foyi kana ne kulekan bari k'a to Ala y'a lamem*!

¹⁹ Nka hali bi ne ta seere be sankolo ra;
min be kuma ne no ra, o be san fe.

²⁰ Ne teriw be kumakolonw fo ne ma;
nka ne najiboto be Ala le daari.

²¹ Ale ye kiti tige mogow ni ale Ala ce,

* **16:18** 16.18 Mogow tun b'a bisigi ko ni mogofaganin jori tun ma datugu ni buguri ye, o jori kulekan tun be se fo Ala ma, janko Ala y'a dimibo (Damina 4.10; Ezekiyeli 24.7-8).

ka kiti tige adamaden ni a mɔgɔɔɔɔɔɔ cɛ.
 22 Sabu ne si sandaw bɛ sera a laban ma;
 ne bɛna sira dɔ ta, tagakasegi tɛ sira min ta ko ra.

17

Ayuba ta jaabi tɔ: Ne teriw ka ne jigi tige

- 1 E, ne nin baraka banna!
 Ne si sera a dan ma!
 Kaburu le bɛ ne kɔnɔna!
 2 Mɔgɔɔɔɔɔɔɔɔ bagaw le ka ne lamini;
 ne tɛ se ka ne jadenw datugu ka sunɔɔ o ta mafiyenyarikumaw kosɔn.
- 3 Ele Ala yere ye ke ne demɛbaga ye i kere fe;
 sabu jɔn wɛrɛ le bɛna lɔ ni ne kunko ye?
 4 I ka o jusukunw datugu janko o kana hakiri sɔɔ,
 o kosɔn i tɛna a to o ye se sɔɔ.
 5 O bɛ i ko mɔgɔ min b'a teriw wele domuni na,
 k'a sɔɔ kɔngɔ bɛ ale yere ta denw janaminina.
- 6 Siyaw bɛɛ bɛ ne tɔgɔ le don o ta zanaw ra,
 o bɛ daji tu ne ja ra.
 7 Ne jadenw baraka banna dimi kosɔn;
 ne farisogo yɔrɔw kera i ko fen dɔ ja.
 8 Ni mɔgɔɔɔɔɔɔɔɔ kama o ye, o bɛ digi olugu ra;
 mɔgɔ jarakibariw bɛ wuri Alajanasiranbariw kama.
 9 O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ terrenin bɛ jija ka to a ta sira kan;
 mɔgɔ minw ta kɛwalew saninyanin lo, olugu bɛ dɔ fara o ta baraka kan.
- 10 Aw kɔni ye na, aw bɛɛ, aw ye na sekɔ aw ta kumaw kan tuun!
 Ne tɛna hakiritigi si sɔɔ aw ra!
 11 Ne si teredaw banna, ne ta kolatigeninw cenna,
 ani ne jusukun diyanyakow.
 12 O belɛn b'a fɔ su ma ko «tere»,
 o b'a fɔ ko «yeelen yɔrɔ ka surun», k'a sɔɔ dibi le bɛ nana!
- 13 Yala ne bɛ so min makɔnɔna, o tɛ lahara le ye wa?
 Ne bɛna ne ta layɔrɔ labɛn o yɔrɔ dibi le ra.
 14 Ne bɛ kaburu wele ko: «Ne fa!»
 Ne b'a fɔ kaburu tumuw ma ko: «Ne baw, ani ne balemamusow!»
 15 Ne jigi bɛ min le sa?
 Jɔn le ja bɛ ne jigi ra?
 16 A bɛna jigi ka taga lahara donda le ra,
 ni an nana ke taga ye jɔgɔn fe ka taga la buguri ra, ka nenekiri.

18

Bilidadi ta ladirikan flanan: Mɔgɔjugu bɛ halaki

- 1 Bilidadi min bɛ bɔ Suwa, ale ka kuma ta k'a fɔ Ayuba ye ko:
 2 Aw bɛna nin kuma caman dabla tuma juman le sa?
 Aw ye hakiri sɔɔ, o kɔ, an bɛ kuma!
 3 Mun kosɔn aw bɛ an jate i ko bɛgan?
 Mun kosɔn aw bɛ an fle i ko nalomanw?

⁴ Ele Ayuba min dimina fɔ ka i sɔn ja,
o tuma ele b'a fɛ dunuɲa lakolon ye to ele kosɔn wa,
walama ko faraw ye bɔ o nɔ ra ele kosɔn?

⁵ Can lo dɛ, mɔgɔjugu ta fitinayeelen bɛna faga,
a ta gba tasuma tɛna yeelen bɔ tuun.

⁶ Yeelen bɛna ban a ta bon kɔnɔ,
a ta fitina min bɛ yeelen bɔ a ye, o bɛna faga.

⁷ A tun bɛ tagama ni baraka ye, nka a ta tagama bɛna sumaya.
A yɛrɛ ta kolatigeninw le bɛna a laben;

⁸ sabu a senw bɛna mina jɔ ra;
a bɛna taga a senw don jɔ wow kɔnɔ.

⁹ Jan bɛna a mina a senju ra,
juru bɛna a sen dɛrɛ.

¹⁰ Juru min b'a mina, o dogonin lo dugukolo jukɔrɔ;
jan lanin b'a ɲa sira kan.

¹¹ Balahukow bɛna a lasiran fan bɛɛ ra,
o le tugunin b'a kɔ yɔrɔ bɛɛ ra.

¹² Kɔngɔ b'a baraka ban,
cɛnri wurira a kama,

¹³ a b'a farisogo domudomuna;
banajugu dɔ b'a fari yɔrɔw bɛɛ domuna.

¹⁴ A tun k'a jigi la a ta bon min kan, o bɛna a sama ka bɔ o kɔnɔ;
k'a fofɔ ka taga ni a ye balahu masa fɛ.

¹⁵ Mɔgɔ wɛrɛ bɛ se ka sigi a ta so kɔnɔ, sabu a ta tɛ tuun;
o bɛ kiribi bɔn a ta sibon kan.

¹⁶ A dugumalilinw bɛ jaja;
a yiriborow bɛ fagafaga.

¹⁷ Mɔgɔ si hakiri tena to a ra tuun dunuɲa ra;
a tɔgɔ tɛ fɔ kɛnɛ ma yɔrɔ si tuun.

¹⁸ O b'a ɲɔni ka bɔ yeelen na k'a bla dibi ra,
o b'a gbɛn ka bɔ dunuɲa ra.

¹⁹ A tɛ den to a kɔ, a tɛ mamaden to a kɔ a ta mɔgɔw cɛ ra;
a ta mɔgɔ si ɲanaman tɛ to a kɔ a ta so kɔnɔ.

²⁰ Terebenyanfan mɔgɔw bɛna manwu a labancogo kosɔn;
tereɔyanfan mɔgɔw kunmasi bɛna cɛ.

²¹ Ayiwa, kojugukebaga ta so bɛ laban tan le;
mɔgɔ min ma Ala lɔn, o ta yɔrɔ bɛ kɛ tan le.

19

Ayuba ta jaabi: Ala ye ne kunmabɔbaga ye

¹ Ayuba ka Bilidadi jaabi, ko:

² Aw bɛ ne jusu kasira cogo min na,
ka ne baraka ban ni aw ta kumaw ye, aw bɛna o dabla tuma juman le dɛ?

³ Aw ka ne dɔgɔya ka se fɔ siɲaga tan!
Ni aw bɛ ne tɔrɔ tan, yala o maroya tɛ aw ra wa?

4 Ni a kera ko can lo, ko ne firira,
ne ta firiri ye ne kelen ta le ye.

5 Nka ni a kera ko aw b'a fe ka aw yere fisaya ne ma le,
ka ne ta lebu ke sababu ye ka ne jaraki,

6 o tuma, aw y'a lon fana ko Ala le ka ne ta jo bosi ne ra,
ko ale le ka ne mina a ta jo ra.

7 Hali ni ne kulera ko: «O be ne tɔɔɔra!», mogo si tena ne jaabi!
Ni ne kulera ko o ye ne demɛ, mogo si tena jo di ne ma!

8 Ala ka sira datugu ne ja, ne te se ka temɛ;
a ka dibi don ne temɛsira ra.

9 A ka ne ta bonya bo ne kan;
a ka ne ta masafugula bo ne kun na.

10 A ka ne halaki fan beɛ ra, janko ka ne lataga;
a ka ne jigi tige, i ko yiri be sama ka bon cogo min na.

11 A dimina ne koro kosebɛ;
a ka ne ke i ko a jugu do.

12 A ta kerekɛjamaw beɛ jenna ka na jɔɔɔn fe,
ka o ta sira bo fo ka na se ne ma;
o ka o ta fanibonw turu ka ne ta bon lamini.

13 A ka ne balemaw mabo ne ra,
ne lonbagaw faranna ka bo ne ko.

14 Ne ta somogow bora ne koro,
ne teriw jinana ne ko.

15 Ne ta lukonmogow, ani ne ta jonmusow be ne fle i ko o ma deri ka mogo
min ye;

ne kera o ja koro i ko jamana wɛɛ mogo.

16 Ne be ne ta jonɛ wele, a t'a lamina;
fo ne yere da ye makarikanw le fo a ye!

17 Ne dakasa ka ne logo bo ne ta muso ra;
ne yere worodenw be jigira ne ra.

18 Hali denmisɛnw beɛ be ne mafiyenyara;
ni ne ko ne be wuri, o be to ka ne logobo.

19 Ne tun ka minw ke ne jenjogonw ye, olugu ka ne haramuya;
minw ko tun ka di ne ye, olugu le wurira ne kama.

20 Ne fasara fo ka ne kolow beɛ bo kɛɛ ma;
a tun tora doonin ne nin be to a ra*.

21 E, aw ye makari ne ra, ne teriw, aw ye makari ne ra,
sabu Ala boro sera ne ma!

22 Mun koson aw fana be ne nogben i ko Ala?
Aw belen ma wasa ne ra ban wa?

23 E, ni ne ta kumaw tun be se ka sebɛ!
Ni o tun be se ka sebɛ kitabu do konɔ!

24 Ni a tun be se ka lese fara ra,
ni biɛ negeraman do ye, ani ntileku nege,
janko a ye to yi wagati beɛ!

* **19:20** 19.20 Heburukan na a fɔra ko: Ne kisira ni ne ji gbolo dama le ye.

25 Nka o bæ n'a ta, ne k'a lon ko ne kisibaga panaman lo;
lon do a bena wuri k'a yere yira dugukolo kan.

26 Hali ni ne fari halakira ka ban,
ne belen farisogoraman na bena la Ala kan.

27 Ne yere le bena a ye,
ne na le bena a ye, mogo were na te;
ne jusu gbannin lo, fo ne be koroto o wagati koroto.

28 Aw b'a fora ko: «An bena a nogben k'a mina cogo di le sa?»
Sabu aw b'a miiri ko nin ko ju be soro ne le ra.

29 Ayiwa, aw yere ye siran kerekemuru na de!
Sabu ni aw be gban ne ra, o fana be se ka kerekemuru lase aw ma,
janko aw y'a lon ko kiti do belen be ko.

20

Sofari ta ladirikan flanan: Mogojugu borofen te men

1 Sofari min be bo Naama, ale ka kuma ta k'a fo Ayuba ye ko:

2 Ayiwa, miiriya minw be ne konoto,
ani jusugban min be ne ra,
o le b'a to ne be koroto ka i jaabi.

3 Ne ka jarakikan do men, min kera ne fe dogoyari ye;
nka faamuri hakiri min be ne fe, ne bena i jaabi ni o ye.

4 O tuma ele m'a lon ko kabini folofolo,
kabini adamaden sigira dugukolo kan,

5 ko mogojugu ta pagari wagati ka surun,
ko Alanasiranbari ta ninsondiya ye wagati donnin ko le ye wa?

6 Hali ni a korotara ka se fo sankolo ma,
k'a kun se fo sankabaw ma,

7 lon do a be halaki ka ban pewu, k'a ke i ko pamanama.
Minw tun be deri k'a ye, olugu b'a fo ko: «E, a be min le?»

8 A be teme i ko siko; mogo t'a ye tuun.
A be tunu i ko mogo be fen minw ye su fe siko ra.

9 Mogo minw tun be to k'a fle, olugu na tena a ye tuun,
a sigiyoro tena a ye tuun.

10 A dencew bena desebagatow ta borofenw seko o ma jagboya ra;
a tun ka naforo min soro, a yere boro bena o seko.

11 A kolow bæ tun ka kene i ko a kanbelenman
nka o bæ bena taga la ni a ye kaburu buguri ra.

12 Kojugu tun diyara a da ra,
fo a b'a dogo a nen jukoro.

13 A tun b'a mara, a t'a fe k'a to a ye ban;
a tun b'a mina k'a to a da konoto.

14 Nka o domuni bena yelema a konobara ra;
a be yelema ka ke fonfonnin baga ye a konoto.

15 A tun ka naforo min kunu, a bena o fonoto;
Ala bena a bæ labo a konoto.

16 A tun be fonfonninw ta бага le muganna,
o ra, sajugu da le bena a faga.

17 A tena li ni nono camanba woyoto ye tuun
i ko bununji, walama i ko kaji.

18 A ka fen o fen soro, a bena o seko, a tena o si domu;
a tena a ta jago tono diyabo.

19 Sabu a tun ka desebagatow tono fo ka o borolakolon to;
a ma bon minw lo, a tun ka o bosi o tigiw ra jagboya ra.

20 A tun te wasa ka ye,
nka fen minw ko tun ka gbelen a ma, a tena se ka o si bosi cenri ma.

21 A ta natabaya koson, a tun te foyi ye k'a to yi;
o koson a ta hera fana tena men.

22 K'a wasaninba to a borofen camanw ce ra, degu bena a soro;
kojugu suguya bee bena ben a kan.

23 Wagati min a b'a konobara fara,
o wagati le ra, Ala bena a ta dimiba lajigi a kan,
ka o bon a fari kan ka o ke a ta domuni ye.

24 Ni a borira kerekeminan negeramanw na,
kalan siranegeraman do ta bipe b'a sogo.

25 Ni a ka o bipe sama ka bo a ko ra,
ni a ka o nege tasumaman sama ka bo a konobara ra,
jatigeba do be cun a kan.

26 Kojugu dogonin be dibi ra k'a ta naforo konu;
tasuma do bena a domu, mogo ma tasuma min don.
Fen o fen tora a ta so konu, tasuma bena o bee jeni.

27 Sankolo bena a ta terenbariya yira,
dugukolo bena wuri a kama.

28 A ta so naforow bee bena taga;
Ala ta dimilon na mogow bena o bee ce.

29 Ayiwa, adamaden kojugukebaga ninyoro ye nin le ye Ala fe;
Ala be nin le ke a ta sara ye.

21

Ayuba ta jaabi: Mogyugu ta hera ka ca

¹ Ayuba ka Sofari jaabi, ko:

² Aw ye ne ta kuma lamɛn kosebe!

Aw ye son ka o kelen ke ne ye, janko ka ne jusu saaro.

³ Aw ye sabari k'a to ne fana ye kuma!

Ni ne kumana ka ban, aw ye ne logobo sa.

⁴ Yala ne diminin be adamadenw le koro wa?
Mun koson aw ko ne jusu kana gban?

⁵ Aw ye aw na munu ka ne fe, aw bena kabakoya,
fo ka aw boro la aw da ra ka je!

⁶ Ni ne ka miiri ne yere ta ko ra, ne jigi be tige,
fo ne farisi be tagama.

- 7 Mun koson Ala be mogojuguw to si ra,
k'a to o ye korɔ, ani ka do fara o baraka kan?
- 8 O ta durujaw be baraka soro o korɔ, ka to ni o ye;
o ta denw be to o korɔ.
- 9 Hera doron le be o ta so, siranyako te yi;
Ala ta bugoribere te se o ma.
- 10 O ta misitoranw bee be den soro, o baraka te dogoya ka ye;
misimusow fana be misidenw woro, o si konɔ te can.
- 11 O be o ta denmisenw to o ye boribori i ko sagadenw;
o ta denw be toron ke o sago ma.
- 12 O be longanw ni koraw fo ka donkiri la,
ka ninsondiya ni filenfiyekanw ye.
- 13 O be o si bee ke hera ra;
o ko, o nasumanin be jigi kaburu konɔ.
- 14 K'a soro olugu le tun b'a fora Ala ma ko: «I bo an korɔ,
an t'a fe ka i ta siraw nalon!
- 15 Jon le ye Sebɛstigi Ala ye, ka na fo ko an b'a bato?
Hali ni an ka makarikanw fo a ye, an bena mun le soro?»
- 16 K'a soro o ta hera te olugu yere le boro.
Mogojuguw ta kow koni temena ne ta faamuri kan!
- 17 Yala can lo ko mogojuguw ta fitina be faga joona wa?
Yala can lo ko cenri be se o ma wa?
Yala can lo ko Ala ta jusugban be se olugu fana ma wa?
- 18 Wagati juman le o be ke i ko binjalan, fono be min ta,
walama i ko binpaga, sanfono be taga ni min ye?
- 19 A fora ko Ala bena mogojuguw ta kojugu hake bo o ta denw na;
Ala tun ka kan k'a bo olugu yere le ra, janko o y'a silon!
- 20 Olugu yere le tun ka kan ka o ta halakiri ye o pa ra!
Ala ta jusugban tun ka kan ka ben olugu yere le kan!
- 21 Ni o te ni olugu yere ta wagati dafara ka ban,
o be taga ka o ta somogo minw to o ko, o ta mun le be o ra tuun?
- 22 Mogo te se ka lonni yira Ala ra,
sabu ale le be hali sankolokonofenw ta kititigebaga ye.
- 23 Mogo do be sa ni a farisogo barakaman ye,
a nasumanin ni a laganfiyaninba be sa.
- 24 O y'a soro a toroninba lo, a garagaw bee ye turu ye,
a kolow bee fara sonbe ra.
- 25 Mogo do were jusu kasinin be sa;
ale si bee ra, a ma hera nene ka ye fiyewu.
- 26 Nka o mogo fla bee be don kaburu ra,
tumuw be don o fla bee ra!
- 27 Ayiwa, ne ka aw ta miiriya lon yere le;
aw be ne tonora ni dabari minw ye, ne ka o lon.
- 28 Aw b'a fo ko: «O mogoba ta so be min sisan?
O mogojugu tun siginin be so min konɔ, o be min?»
- 29 O tuma aw ma yaalabagaw pininka wa?
Olugu ka ko minw korosi, k'a lakari, aw ye o jate mina!

30 Cenrilon na, foyi tɛ se kojuguƙɛbaga ma!

Ala ta dimilon na, a bɛ bɔsi!

31 Jɔn le bɛ se ka lo a na kɔrɔ k'a jaraki?

Jɔn le bɛna a ta kojugu juru sara a ra?

32 O b'a su ta ka taga ni a ye kaburulo ra,
ka o janto a ta kaburu ra.

33 Kaburu bɔgɔkuruw bɛ fiyɛnya a kan;
jama caman bɛ tugu a su kɔ,
mɔgɔ caman fana bɛ bla a na ka taga.

34 Ayiwa, aw bɛ se ka ne jusu saaro ni nin kuma gbansanw ye cogo di?
Aw ka kuma o kuma kɛ ka ne jaabi, o bɛɛ ye mɔgɔlafirikumaw le ye!

22

Elifazi ta ladirikan sabanan: Ayuba ka fagantanw tɔɔɔ

1 Ayiwa, Elifazi min bɛ bɔ Teman, ale ka kuma ta tuun k'a fɔ Ayuba ye
ko:

2 Adamaden bɛ se ka mun le na Ala ye?

Mɔgɔ hakirman bɛ fɛn na a yɛɛ le ye!

3 Ni ele terenna, Sebɛɛtigi Ala ta mun le bɛ o ra?

Ni ele jusukun gbenin lo, ale Ala ta nafa juman le bɛ o ra?

4 Yala Ala bɛ sɔn ka i jaraki i ta Alapasiran kosɔn,
walama ka kiti ben i kan wa?

5 I ta juguya le ka ca,
dan tɛ i ta terenbariyakow ra fana!

6 I tun bɛ i balemaw borofɛnw mina o ra k'a sɔrɔ o ma juru ta i fɛ;
i tun bɛ o ta faniw bɔsi o ra ka o fari lakolon to*.

7 I tun tɛ ji di minlɔgɔtɔw ma,
i tun bɛ ban ka domuni di kɔngɔtɔw ma.

8 I tun ka jamana labla mɔgɔ jusu farimanw le ye;
ni mɔgɔ min ko tun diyara i ye, i bɛ o sigi kuntigiya ra.

9 I tun bɛ muso cɛ saninw borolakolon gben ka taga,
ka feritaw bɛɛ jigi tige pewu!

10 O le kosɔn, janw lara ka i lamini fan bɛɛ ra;
siranyakow bɛ i ja tige.

11 I ma nin dibibaw ye wa,
ani nin jiba minw ka i datugu?

12 Yala Ala tɛ san fɛ sankolo ra wa?
Sankolo lolow flɛ fɔ san fɛ, o yɔrɔ ka jan cogo min na!

13 Ele belɛn b'a fɔra ko: «Ala bɛ mun le lɔn?
Yala a bɛ se ka to sankaba dibi ra yi ka mɔgɔ ta kiti tige wa?»

14 Sankabaw k'a dogo, a tɛ foyi yera!
A bɛ yaala sankolo sanfɛyɔrɔw le kunna yi.»

15 Yala i b'a fɛ ka sirakɔrɔ le ta wa,
kojuguƙɛbagaw temɛna sira min fɛ?

* 22:6 22.6 O kumaw fɔra ka kapa ni Ala ta sariya ye: Bori 22.25-26; Sariya 24.6,12-13,17.

- 16 Olugu tagara k'a soro o ta wagati tun ma se;
o jigi tagara i ko koji be woyo ka taga cogo min na.
- 17 O tun b'a fora Ala ma ko: «I bo an koro,
Sebeetigi Ala be se ka mun le ke an ye?»
- 18 K'a soro ale Ala le tun ka o ta bonw fa fennumanw na!
Mogojuguw ta kow koni temena ne ta faamuri kan!
- 19 Mogotereninw bena o ye ka ninsondiya;
mogojarakibariw bena o logobo, ko:
- 20 «Minw tun wurira an kama, yala olugu ma halaki wa?
O borofen min o min tun tora o ko, yala tasuma ma o bee domu wa?»
- 21 O ra, sabari ka son Ala ta ma, janko i ye hera soro;
ni o kera, i bena hera soro tuun.
- 22 A to Ala darakumaw ye i karan;
a darakan mara i jusukun na.
- 23 Ni i ka seko ka na Sebeetigi Ala fe, a bena i sigi i cogokoro ra;
ni o kera, i bena kojugu mabo i ta so ra.
- 24 I ta sanin firi dugu ma!
I ta Ofiri sanin† firi koda kabakuruw ce ra!
- 25 Ni o kera, Sebeetigi Ala bena ke i ta sanin ye,
a bena ke i fe warigbe camanba ye.
- 26 O tuma, Sebeetigi Ala ko bena diya i ye ka teme fen to bee kan;
i bena se ka i na korota Ala fan fe.
- 27 I bena a daari, a fana bena i jaabi;
i ka dajuru minw ta a fe, i bena o dafa.
- 28 Ni i ka ko o ko latige, o bee be na i boro.
Yeelen bena manamana i temesira bee kan.
- 29 Ni mogodo ka ben, ele le bena o tigi lawuri;
sabu Ala be mogomajigininw deme.
- 30 A bena hali mogojarakininw bosi;
a be o bosi ele boro ta kewale saninmanw le sababu ra.

23

Ayuba ta jaabi: Mogote Ala yoro lon

- 1 Ayuba ka Elifazi jaabi ko:
- 2 Hali bi ne ta dimi be juguya ka taga a fe;
a boro be do le farara ne nunakan kan.
- 3 E, ni ne tun k'a yoro lon!
Ni ne tun be se ka se fo a sigiyoro ra!
- 4 Ne tun bena taga kuma a na koro ka ne ta jo yira;
ne tun bena ne ta josorosababu caman soro k'a fo a ye.
- 5 A tun bena ne jaabi ni min ye, ne tun bena o lon;
ne tun bena a ta fota men.
- 6 Yala a tun bena a ta fanga bee le ta ka kuma ka kiti ben ne kan wa?
On-on, a tun bena a janto ne ra ka ne lamen.
- 7 A tun bena a lon ko mogonuman do le be kuma kera ni a ye;
ne tun bena bosi ka bo ne ta kititigebaga boro pewu!

† 22:24 22.24 Ofiri jamana ta sanin tun ye sanin bee ra pumanman ye (Masacew folo 9.28).

⁸ Nka ni ne ka taga tereboyanfan na, a tɛ yi,
ni ne ka taga terebenyanfan na, ne t'a ye.

⁹ Yala a boro degunin lo baara dɔ ra sahiliyanfan na, o kosɔn ne t'a yera
wa?

Yala a dogonin bɛ woroduguyanfan le ra, o kosɔn ne ja tɛ se ka la a kan
wa?

¹⁰ Nka o bɛɛ n'a, ta ne bɛ sira min kan a ka o lon;
ni a ka ne korɔbɔ ka ban, ne saninyanin bɛna bɔ i ko sanin.

¹¹ Sabu ne sen tugura a sennɔ kɔ wagati bɛɛ;
ne k'a ta sira tagama, ne ma jɛngɛ ka bɔ a kan.

¹² Ne ma ne yɛrɛ mabɔ a kumakan na;
a da ka kuma min fɔ, ne ka ne yɛrɛ sago to yi ka o le kɛ.

¹³ Nka ni ale ka ko min latigɛ, jɔn le bɛ se ka o yɛlɛma?
Ni fɛn min k'a yɛrɛ diya, a bɛ o le kɛ.

¹⁴ A ka min latigɛ ne ta ko ra, a bɛna o kɛ,
ani a ka o jɔgɔnna ko caman wɛrɛ min mara ne ye.

¹⁵ O le kosɔn, ne jigi tigera a ja korɔ;
ni ne ka miiri nin kow ra, ne bɛ siran.

¹⁶ Ala le ka ne baraka ban,
Sebɛɛtigi Ala le ka ne jigi tige;

¹⁷ dibi min bɛ ne kan, o le ma kuma bɔsi ne ra;
dibiba min ka ne datugu, o tɛ.

24

Ayuba ta jaabi tɔ: Ala tɛ mɔgɔjugu bɔsi

¹ Mun kosɔn Sebɛɛtigi Ala tɛ wagati dɔ latigɛ kiti kama,
k'a to Ala batobagaw ye o lonw ye?

² Mɔgɔw bɛ o mɔgɔjɔgɔnw ta forow dancew yɛlɛma ka dɔ fara o yɛrɛ ta
foro kan*;

o bɛ bɛganw sonya, ka bla o kɔ ka o gbɛn ka taga ni o ye.

³ O bɛ feritaw ta fali mina o ra ka taga ni a ye;
o bɛ muso cɛ sanin ta misi mina a ra ka o ta juru tɔnɔmasigi.

⁴ O b'a to fagantanw bɛ o ta sira bla, ka sira wɛrɛ ta o pasiran kosɔn;
o b'a to jamana janibagatɔw bɛɛ bɛ kɛ dogo ye o ja.

⁵ Janibagatɔw bɛ i ko kongofaliw bɛ kongo kɔnɔ cogo min na;
dugugbɛda fɛ, janibagatɔw bɛ bɔ ka taga o ta baara ra ka taga domuni
jini;

o bɛ domuni sɔrɔ kongokolon yɔrɔw le ra k'a di o ta denw ma.

⁶ O bɛ bɛganw ta bin kan kongo kɔnɔ,
ka mɔgɔjugu ta rɛzɛnmɔw tige a ye.

⁷ O fari lakolon bɛ la su fɛ, sabu fani tɛ o boro,
birifani tɛ o fɛ ka o yɛrɛ datugu nɛnɛ ra.

⁸ Sanji sumanin min bɛ ben kuruyɔrɔw ra, o bɛ o bugɔ ka o jigi;
dogoyɔrɔ tɛ o fɛ minke, o bɛ den fara dɔ korɔ.

⁹ Mɔgɔjuguw bɛ feritanin bɔsi a bamuso boro fanga ra,

* **24:2** 24.2 Ka kapa ni Izirayelimɔgɔw ta sariya ye, dan minw tun sigira forow cɛ, mɔgɔ si tun man kan ka o danw yɛlɛma (Sariya 19.14; Oze 5.10; Zanaw 22.28).

o be ñanibagato borofen mina a ra ka o ta juru tonomasigi.

¹⁰ O te fani si to o boro; o fari lakolon le be yaala.

O be o jagboya ko o ye simansiriw ce foro kono k'a soro o kongoto lo.

¹¹ Olugu le be oliviye turu bo turuboyorow ra o matigicew ye;

o be o ta rezen congō ka rezenji bo o ye, k'a soro olugu yere minlogoto lo.

¹² Mogo minw be fagara toro boro, olugu kasikan be bora dugu kono;

mogo jusukasininw be kulera,

nka o ko benbari minw be kera o ra, Ala te o si jatera.

¹³ O mogow tana ye tere yeelen ye;

o te Ala ta siraw jate,

o te a ta siraw tagama.

¹⁴ Mogoƴagabaga be wuri dugugbeda fe,

a be ben panibagato fagantan kan ka a faga;

ni su kora, a be yelema ka ke son ye.

¹⁵ Jeneyakebaga na be terebenda le korosira;

a b'a fo ko: «Mogo si na te ne ra!»

A b'a kun datugu ni fani do ye.

¹⁶ Mogo dow be bondaw kari su fe dibi ra;

nka tere fe, o be o yere datugu bon kono ka to yi;

o te tere yeelen fe fiyewu.

¹⁷ O mogow bee fe, sogomada be i ko saya dibi;

sabu saya dibi ta jatige ye min ye, o ka o silon.

¹⁸ Nka aw b'a fo ko:

«Mogojugu ka fiyen; ni a blara ji kan, ji be taga ni a ye.

O ta yorow bee danganin lo jamana kono;

a te se k'a ta rezenforo sira ta tuun!

¹⁹ Tere ni fundenin be bugun latunu cogo min na,

kaburu dibi be jurumunkebaga latunu o cogo le ra.

²⁰ A bora muso min kono, o be jina a ko,

kaburu tumuw b'a ke o sago ye;

mogo si hakiri te to a ra tuun.

Mogojugu laban be kari ka ben i ko yiri.

²¹ «Ale le tun be muso denworobariw, muso denntanw borofenw mina o ra;

a tun te muso ce saninw minako na fana!

²² Nka Ala le be mogo farimanw gben a ta se bagaya baraka ra;

ni ale wurira, olugu te la o yere ta adamadenya ra tuun.

²³ Ala be o to yi, o b'a miiri ko o be hera ni laganfiya ra,

nka a na be o temesiraw korosira.

²⁴ O tun korotara ka wagati donin doron le ke, o ko, o be tunu;

o be ben i ko yirifiyeren be ben cogo min na,

o be tige ka ben i ko siman be tige cogo min na.»

²⁵ Jon le be se k'a fo ko ne ka faninya le fo, ko a te ke ten?

Jon le be se ka ne ta kuma soso?

25

Bilidadi ta ladirikan sabanan: Adamaden te se ka saninya

1 Bilidadi min be bo Suwa, ale ka kuma ta tuun k'a fo Ayuba ye ko:
 2 Kuntigiya ni jatige, o ye Ala ta ye;
 a be hera sigi sankolo konoyorow ra.
 3 Yala a ta kerekjamaw jateda be se ka lon wa?
 Jontigi le be yi, ko a ta yeelen te sera min ma?
 4 Adamaden be se ka teren cogo di Ala na korow?
 Adamaden, muso ka min woro, o be se ka saninya cogo di?
 5 A fle, hali karo gbenin te Ala na korow,
 lolow belen saninyanin te a na korow,
 6 janko ka n'a fo mogow min te foyi ye ni tumu te,
 adamaden min ni tononko bee ka kan.

26

Ayuba ta jaabi: Mogow te Ala ta kow faamu

1 Ayuba ka Bilidadi jaabi ko:
 2 E, ele koni ka mogow barakantan demecogo lon yere le kosebe!
 Se te mogow min ye, ele be se o demecogo ra de!
 3 Ele ka hakirintanw ladicogo lon de!
 I k'a yira ko i hakiri ka bon yere le!
 4 O tuma ele be nin kumaw fora jontigi le ma?
 Jon le ka nin kumaw don i da ra?

 5 Mogow saninw jaw be yereyerera
 kogoji ni a konofen jukow.
 6 Lahara so dayelenin lo Ala na korow;
 lahara dibi yoro si dogonin te Ala ma.

 7 Ala le ka sahiliyanfan sankolo bla yoro lakolon kunna;
 a ka dugukolo dulon, k'a sorow foyi m'a mina ka lo.
 8 A be jiw lajen a ta sankabaw konow,
 nka sankabaw te faran ji baraka koson.
 9 A be a ta sankabaw yerege a ta masasiginan kunna,
 ka o ke k'a ta masasiginan datugu.

 10 A ka tagamasiyen koorinin do ke kogoji kan,
 ka o ke yeelen ni dibi dan ye.
 11 Ni a songora,
 sankolo jusiginanw dabari be ban fo o be yereyere.

 12 A be kogoji lamaga ni a ta sebgaya ye,
 a be kogoji danfen barakaman* halaki ni a ta lonniya ye.
 13 A ta forow be sankolo fiye k'a gbe,
 a boro be sa belebele boribagato† sogow.
 14 Ayiwa, ni nin ye Ala ta kow bee ra fitiniw ye,
 an toro be min men nin kow ra, ni o ye a mankan fitini doron le ye,
 o tuma ni a nana a ta sebgaya yira i ko sanperen mankan, jon le bena se
 ka o faamu?

* **26:12** 26.12 Min fora kogoji danfen barakaman ta ko ra aw ye o fle: 7.2. † **26:13** 26.13 O sa belebele boribagato ko fora fana Ezayi 27.1 ra.

27

Ayuba ta jaabi tɔ: Ne ma jaraki

- ¹ Ayiwa, Ayuba ka dɔ fara a ta kuma kan, k'a fɔ ko:
² Ne bɛ kari Ala janaman tɔɔ ra, ale min ka jo bɔsi ne ra,
 Sebɛɛtigi Ala min ka ne jusu kasi,
³ ko fɔ ka taga ne nin mina ne ra,
 Ala ta nenɛkiri min bɛ bɔ ne nunwo fɛ, fɔ ka taga o lalo,
⁴ kumajugu tena bɔ ne da ra,
 ne nenkun tena janfakuma fɔ.
⁵ Ne kɔni tɛ se ka jo di aw ma fiyewu!
 Fɔ ka taga ne sa, ne tena ne yɛɛ jaraki!
⁶ Ne lara a ra ko ne terennin lo, sigiya tɛ o ra, ne fana tɛ bɔ o kan fiyewu;
 ne jusukun ma ne jaraki foyi ra ne si bɛɛ ra.
- ⁷ Ala ye ne jugu kɛ i ko a bɛ mɔɔjugu kɛ cogo min na;
 mɔɔ o mɔɔ bɛ wuri ne kama, a ye o tigi kɛ i ko a bɛ kojugukɛbaga kɛ
 cogo min na!
⁸ Jigi juman le bɛna to Alapasiranbari fɛ tuun,
 ni a ta wagati nana ban,
 ni Ala k'a nin mina a ra?
⁹ Ni degu sera a ma,
 yala Ala bɛna a kulekan lamɛn tuun wa?
¹⁰ Yala Sebɛɛtigi Ala ko bɛna se ka diya a ye ka tɛmɛ fɛn tɔ bɛɛ kan tuun
 wa?
 Yala a bɛna to ka Ala wele tuun wagati bɛɛ wa?
- ¹¹ Ayiwa, ne bɛna aw karan Ala ta sebagaya ra,
 ne tena Sebɛɛtigi Ala ta kow dogo aw ma.
¹² Aw bɛɛ ka o kow ye kɛsɛbɛ;
 o tuma mun le bɛ aw blara nin kumakolonfɔ ra?
- ¹³ Ayiwa, mɔɔjugu ninyɔrɔ flɛ nin ye Ala fɛ;
 mɔɔ hinabari ta sɔrɔta ye nin ye Sebɛɛtigi Ala fɛ*:
- ¹⁴ Hali ni a ka den caman sɔrɔ, o bɛɛ bɛ faga ni kɛrɛkɛmuru ye;
 a ta durujaw si tena domuni sɔrɔ ka wasa.
¹⁵ Ni a ta mɔɔ min o min ka to a kɔ, banajugu bɛna o faga;
 a ta firiyamusow fana tena se k'a su kasi.
- ¹⁶ Hali ni a ka wari sɔrɔ caman k'a lajɛn i ko kenken,
 hali ni a ka faniw sɔrɔ caman k'a ton jɔɔn kan i ko bɔɔ,
¹⁷ ale kɔni bɛna a ton jɔɔn kan, nka mɔɔ terennin dɔ le bɛna o faniw
 don;
 o wari bɛna kɛ mɔɔ jarakibari dɔ le ta ye.
- ¹⁸ A ka bon min lo, o ye tumuforogo le ye;
 a bɛ i ko forokɔrɔsibaga ta gbata.
¹⁹ A waritigiraman bɛ la ka sunɔɔ, nka o ye a ta wagati laban le ye;
 sabu ni a nana a ja yɛɛ, a tɛ foyi ye tuun.

* **27:13** 27.13 Nin kuma minw fɔra nin yɔrɔ ra 13–23, o bɔra Ayuba tericɛw ta kumacogo le fɛ. O kosɔn dɔw b'a miiri ko nin yɔrɔ ye Sofari ta ladirikan sabanan le ye.

20 Balahu be bara ka ben a kan, i ko jiba min be mogo ta; sanfano be taga ni a ye su fe.

21 Tereboyanfan ta fano gbanninman b'a sama ka bo a sigiyoro ra, ka taga ni a ye.

22 Ala b'a bon, hali a te hina a ra; ale koni be bori le ko a b'a yere kisi.

23 O be tegera fo a benko koson; o b'a sigiyoro fe ka kabakoya a ra fo ka filen fiye!

28

Alanasiran le ye hakiritigiya ye

1 Warigbe boyoro be yi, sanin fana be ko k'a woloma yoro min na, o yoro be yi.

2 Nega be bo dugukolo jukoro; o be kabakuru yeele ka siranega bo a ra.

3 Mogo be dibi yelema k'a ke yeelen ye; o be sogiri ke dugukolo jukoro ka se fo yorojan, ka lulu dogoninw jini dugukolo dibi ra, dibifinba ra yi.

4 O be dingaw sogi k'a yoro janya mogo sigiyoro ra, mogo si te teme yoro minw na; o be dulon ka to ka fifa o dingaw koni yi, o ni mogo si yoro ma surun.

5 Adamadenw ta baro be soro dugukolo min na, o be o dugukolo jukoro yoro le karikari, k'a ke i ko tasuma ka fen min jeni.

6 Dugukolo kabakuruw le ye safiri luluw soro yoro ye, ani saninbuguri.

7 Dugaw te o yoro sira lon, sogodomukonow na ma la o yoro kan ka ye.

8 Kongosogo fagamaw sen ma se yi folo; jara ma se o yoro ra ka ye.

9 Mogo be taga ben faragbelenw kan ka o sogi, ka kuruw sogi ka se fo o lilinw ma.

10 O be dingaw sogi faraw jukoro; o na be dugukolo jukoronaforow bee ye.

11 O be jisiraw gberen, ka bo ni fen dogoninw ye kene kan.

12 Nka hakiritigiya be soro min le? Faamuri hakiri be yoro juman le?

13 Adamaden t'a nafa lon, sabu a te soro dunuwa ra mogo panamanw ce ra yan.

14 Ji dunba ko: «A te ne koni!»
Kogoji ko: «A te ne fe!»

15 Mogo te se k'a falen sanin yeworo ra, mogo te se k'a san ni warigbe ye.

16 A tɛ se ka suma ni Ofiri sanin ye,
walama ni onikisi lulu sɔngɔgbɛlɛn ye,
walama ni safiri lulu ye.

17 Sanin walama dugalɛn tɛ se ka suma ni a ye;
mɔgɔ tɛ se k'a falɛn saninminan dɔ ra, hali sanin nugunin.

18 Korayi lulu ni zasipe lulu tɔgɔ yɛrɛ tɛ se ka fɔ a kɔrɔ;
hakiritigiya nafa ka bon ni lulu sɔngɔgbɛlɛn suguya bɛɛ ye.

19 Etiyopi jamana ta topazi lulu tɛ se ka suma ni a ye,
sanin yɛrɛworɔ tɛ se ka suma ni a ye.

20 Ayiwa, hakiritigiya bɛ bɔ min le?
Faamuri hakiri sɔrɔyɔrɔ bɛ min le?

21 A dogonin lo danfɛn ninman bɛɛ ma,
sanfɛkɔnɔw tɛ se k'a ye.

22 Lahara dibi ni saya yɛrɛ b'a fɔ ko:
«An toro k'a ko mɛn dɔrɔn le!»

23 Ala le k'a sira lɔn,
ale le k'a yɔrɔ lɔn;

24 sabu ale le bɛ flɛri kɛ ka se fɔ dunɔɔra danw bɛɛ ma,
fɛn o fɛn bɛ sankolo jukɔrɔ, a ja bɛ o bɛɛ ra.

25 Wagati min a ka fɔɔrɔ baraka latige,
ka jiw hakeya latige,

26 wagati min a ka sanji ta sariya yira a ra,
ka sanmanamana ni sanpɛrɛn tɛmɛyɔrɔw yira o ra,

27 o wagati le ra a ka hakiritigiya ye k'a ko fɔ;
a ka hakiritigiya sigi k'a sɛgɛsɛgɛ kosɛbɛ.

28 O kɔ, a ko adamaden ma ko: «A flɛ, Matigi jasiran, o le ye hakiritigiya
ye;

ka i yɛrɛ mabɔ kojugu ra, faamuri hakiri bɛ sɔrɔ o le ra*.»

29

Ayuba ta kumalaban: A k'a ta wagati tɛmɛninw lakari

1 Ayiwa, Ayuba ka dɔ fara a ta kuma kan tuun; a ko:

2 E, ni ne tun bɛ se ka sekɔ ka kɛ i ko ne tun bɛ cogo min na karo tɛmɛninw
na,

wagati minw na Ala tun b'a jantora ne ra,

3 wagati minw na Ala tun bɛ a ta fitina mana ne kunna,
k'a to ne ye tagama o yeelen na dibi cɛ ma!

4 O wagati ra ne tun bɛ ne ta dunɔɔralatige diya bɛɛ le ra;
Ala ta jɛnɔgɔnya nɛɛma tun bɛ ne ta so kan,

5 Sebɛɛtigi Ala tun bɛ ni ne ye,
ne ta denw tun bɛ sigi ka ne lamini.

6 O wagati ra ne tun bɛ ne sen ko nɔnɔ ra*,
oliviye turu tun bɛ bɔ fara ra† ka woyo ne kɛrɛ fɛ.

7 O wagati ra ni ne tun bɔra ko ne bɛ taga dugu donda‡ ra,

* **28:28** 28.28 Nin kuma fɔra Zaburu 111.10, ani Zanaw 1.7; 9.10. * **29:6** 29.6 K'a sen ko nɔnɔ ra, o kɔrɔ ye ko misiw tun ka ca a fɛ. † **29:6** 29.6 Turu bɛ bɔ fara ra, o kɔrɔ ye ko a ta senɛfɛnw tun bɛ ja kosɛbɛ. ‡ **29:7** 29.7 Dugu donda le tun ye dugu cɛkɔrɔbaw, ani a jamɔgɔw ta jɔgɔnyeyɔrɔ ye, ani barokɛyɔrɔ, ani kititigeyɔrɔ.

ka taga sigi dugu ɲɔɔnyeyɔɔ ra,
 8 ni kanbelenw tun ka ne ye, o tun be seko ko fe,
 ceƙoɔɔbaw tun be wuri ka lo,
 9 fagamaw tun be o ta kuma lalo,
 ka o boro la o da ra, ka je.
 10 Kuntigiw tun be o kumakan majigi,
 o nen be noɔo o da kono.

11 Ni moɔo o moɔo toro tun ka ne lamɛn, o tun b'a fo ko ne ta pana;
 ni min o min ɲa tun ka ne ye, o tun be to ka ne ko fo,
 12 sabu ne tun be ɲanibagato kasibagato bo a ta ɲani na,
 ani demɛbaga tun te ferita minw na, ne tun be olugu demɛ.
 13 Moɔo sabagaw sato tun be dugawu le ke ne ye;
 ne tun be muso ce saninw jusu diya.

14 Terenninya le tun ye ne kannaderege ye,
 ne ta can le tun ye ne ta deregeba ni ne ta jalamugu ye.
 15 Ne tun kera fiyentow ta ɲaden ye,
 ani senkelenw ta sen;
 16 ne le tun ye fagantanw fa ye;
 hali ne tun te minw lon, ne tun be ne janto olugu ta kow ra k'a segesege.
 17 Nka ne tun be kojugukebagaw dagbaga kari,
 ka o ta domuta sama ka bo o da ra.

18 O wagati ra ne tun b'a miirira ko ne bɛna sa hera ra ne ta somogow ce
 ra,
 ko ne si bɛna caya i ko kogojida kenken,
 19 ko ne liliw bɛna sama ka taga se fo ji ma,
 ko gomiji bɛna jigi ne ta yiriborow kan su bee ra,
 20 ko ne bɛna bonyakura soro tuma bee,
 ko ne ta kalan bɛna barakakura soro ne boro tuma bee.

21 O wagati ra mogow tun be ne makono janko ka ne lamɛn;
 o tun be je janko ka ne ta ladirikanw lamɛn.
 22 Ni ne tun kumana ka ban, moɔo si tun te ne soso;
 o tun be son ne ta kumaw bee ma.

23 O tun be ne makono i ko sanji, i ko sanji laban,
 i ko moɔo minlogoto b'a da waga ka ji makono cogo min na.
 24 Ni o jigi tun tigera, ne tun be o ninsondiya;
 foyi tun te ne bari ka kopuman ke o ye.
 25 Ne le tun kera o ta pamogow ye, ne le tun be o temesiraw yira o ra;
 ne tun be o ce ra i ko masace min be a ta kerekejama ce ra,
 i ko min be moɔo jusukasininw jusu saaro.

30

Ayuba ta kumalaban to: Kunu ni bi te kelen ye

1 Nka bi koni, minw si ka dogo ni ne ta ye, olugu le be yereko ne ma,
 ne tun te hali minw faw jate fen ye;
 ne tun te son ka o bla ka taga ni ne ta wuruw ye ka taga ne ta beganw
 korosi.
 2 O mogow baraka tun be se ka mun le ɲa ne ye?

O baraka bɛɛ tun bannin lo ka ban.

³ Fagantanya ni kɔngɔ tun ka o nagasi,
o tun bɛ yaala o kelen na kongokolonw kɔnɔ,
yɔrɔ lakolonw, ani yɔrɔ cɛjuguw ra.

⁴ O tun bɛ binkɛnɛ tige tuw kɔnɔ ka o pimi;
yirililinw le tun bɛ o ta baro ye.

⁵ O tun ka o gbɛn ka bɔ o siginjɔgɔnɔw cɛ ra;
mɔgɔw tun bɛ kule ci o kɔ i ko sonw,

⁶ o tun bɛ taga to dingakolonw le kɔnɔ,
ani kuruwow, ani farawow kɔnɔ.

⁷ Mɔgɔw tun bɛ o kulekanw mɛn yirituw cɛ ra;
o tun bɛ taga ton jɔgɔn kan n̄anisunw cɛ ra.

⁸ O tun ka o mɔgɔkolonw,
ani o mɔgɔkunntanw gbɛn le ka bɔ jamana kɔnɔ.

⁹ Ayiwa, bi o mɔgɔw le bɛ ne tɔgɔ donna o ta dɔnkiriw ra,
ka baro kɛ ne tɔgɔ kan.

¹⁰ O ka ne haramuya, fɔ o bɛ o yɛrɛ mabɔ ne ra.
O tɛ sigiya hali ka daji tu ne ja ra;

¹¹ sabu Ala ka ne ta kalan juru foni, ka ne majigi;
mɔgɔw tɛ o yɛrɛ mina foyi ra ne ja kɔrɔ.

¹² Mɔgɔkolon caman wurira ka lo ka ne jaraki;
o b'a fɛ ka ne sen gbasi ka ne labɛn,
o bɛ ben ne kan janko ka ne halaki.

¹³ O bɛ ne tɛmɛsira tige, sabu o bɛ ne ta halakiri le jini;
o bɛ o kɛ o yɛrɛ ma, hali mɔgɔ tɛ o dɛmɛ.

¹⁴ O bɛ na ne kɔ i ko mɔgɔ minw ka woba bɔ dugu kogo ra ka to ka don o
fɛ;
o bɛ to ka girin ka na kogo benninw kabakuruw cɛ ra.

¹⁵ Balahu benna ne kan,
ne ta bonya tagara, i ko fɔjɔ bɛ taga ni fɛn ye cogo min na;
ne ta hɛra tɛmɛna i ko sankaba bɛ tɛmɛ cogo min na.

¹⁶ Sisan kɔni ne si bɛɛ banna,
jani benna ne kan.

¹⁷ Su fɛ, ne fari ta dimi bɛ ne sɔgɔ fɔ ne kolow ra;
dimi bɛ ne baraka banna, a fana tɛ malara ka ye.

¹⁸ Ala ka ne ta deregeba tufa k'a mina ni a baraka bɛɛ ye,
ka ne ta derege kan cɛ.

¹⁹ A ka ne firi bɔgɔ ra;
ne kɛra i ko buguri ni bugurigbɛ.

²⁰ E, Ala, ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ, nka i tɛ ne jaabi;
ne bɛ lo i ja kɔrɔ, nka i bɛ ne flɛ dɔrɔn le!

²¹ I tɛ hina ne ra;
i bɛ ben ne kan ka ne kɛrɛ ni i yɛrɛ boro baraka ye.

²² I bɛ ne sama ka ne bla fɔjɔ ja fɛ,
k'a to sanfɔjɔ ye ne tufatufa ka taga ni ne ye fan bɛɛ ra.

²³ Ne yɛrɛ k'a lon ko i bɛ tagara ni ne ye saya le ra,
ninmanfɛn bɛɛ tagayɔrɔ ye yɔrɔ min ye.

24 Nka yala sabaga man kan k'a boro korota ka i daari wa?

Ni bono sera mogo min ma, o man kan ka i wele tuun wa?

25 Yala ne tun te kasira ni tow ye o ta wagatigbelenw na wa?

Yala ne jusu tun te kasira fagantanw koson wa?

26 Ne tun be kojuman makonona, nka kojugu nana;

ne tun be yeelen makonona, nka dibiba nana.

27 Ne konogbannin lo tuma bee,

pani le sera ne ma.

28 Ne jusu kasinin le be tagama; tere yeelen te ne ninsondiya tuun;

ne be wuri ka lo jama ce ra ka kule ko o ye ne dema.

29 Ne kera kongowuruw balema ye,

ka ke konosogolonw jengogon ye*.

30 Ne fari finna, k'a ja fo a be tigetige ka ben;

farigban be ne fari jeni fo ka se ne kolow ma.

31 Ne ta goni te donkiri were la ni sangadonkiriw te,

ne ta filen te donkiri were lamina ni sukasibagaw ta donkiriw te.

31

Ayuba ta kumalaban to: Ayuba ka jo di a yere ma

1 K'a soro ne tun ka layiri do ta ni ne jadenw ye,
ko ne na kana sunguru fe ka nabo a fe.

2 Ne ninyoro bena ke mun le ye san fe Ala fe?

Ne ta sorota bena ke mun le ye Sebestigi Ala fe sankolo ra?

3 Yala cenri ma laben kojugukebagaw le kama wa?

Minw be terenbariyakow ke, bono ma laben olugu le ye wa?

4 Yala Ala te ne tagamacogo yera wa?

Yala a te ne sentako kelen kelen bee jatera wa?

5 Yala ne tagamana janfa sira kan ka ye wa?

Ne sen teliyara ka don nanbarako do ra ka ye wa?

6 Ala ye ne suma ni sumanikenan terennin ye;

a bena a lon ko ne jusukun gbenin lo.

7 Ni a kera ko ne sen jengera ka bo sirapuman kan,

ne na ka min ye, ni ne jusukun ta miiriya tugura o le ko,

ni a kera ko ne borow ka kewale do ke min ka ne lanogo,

8 o tuma ne ye siman dan, nka mogo were y'a domu,

walama o ye ne ta siman falenninw bee bon ka bo yi!

9 Ni a kera ko walimuso do ka ne nega ka ye, ka ne jusukun yelema,

ni ne tagara den ne mogogogon ta luda ra k'a muso konog,

10 o tuma Ala y'a to ne muso ye mugu si ce were ye,

ce werew ye la ni a ye!

11 Sabu o ye maroyako le ye;

terenbariyako do lo min kiti ka kan ka tige.

12 Tasuma lo min be mogo jeni ka taga ni i ye fo lahara dibi ra;

o ko be se k'a to ne ye bono ne ta sorota bee ra.

* **30:29** 30.29 Kongowuruw ni konosogolonw be kasi o kelen na kongokolon konog cogo min na, Ayuba ko ale fana ta kera ten.

13 Ni a kera ko ko do tun donna ne ni ne ta jonce, walama ne ta jɔnmuso
ce,

ni ne banna ka lo a ra ko jo b'a fe,

14 o tuma ni Ala nana o kuma lawuri, ne bena a ke di?

Ni a nana ne jininka o ko ra, ne bena a jaabi ni mun ye?

15 Min ka ne ke mogɔ ye ne bamuso kɔnɔ, yala ale le ma olugu fana ke
mogɔ ye wa?

Ale kelen le ma an fla be ke mogɔ ye an bamusow kɔnɔ wa?

16 Yala desɛbagato ka ne daari ka ye, ne banna k'a son wa?

Yala muso ce saninw ka o ja lo ne ra ka dese, ne ma o demɛ wa?

17 Yala ne ka ne ta domuni ke ne kelen na,
ka ban ka feritaw son wa?

18 Kabini ne kanbelenman, feritaw mona ni ne ye, ka ne ke i ko o fa;
kabini ne worora, ne be muso ce saninw ladon,

19 Yala ne derira ka mogɔ do ye fani te min fe,
walama ka fagantan do ye birifani t'a boro,

20 ni ne ma ne ta sagaw ta sagasifani do don o tigi ra ka nene bo a ra,
k'a to a ye dugawu ke ne ye wa?

21 Ni a kera ko ne boro sera ferita do ma ka ye,
k'a sababu ke ko kititigɛbagaw ye ne teriw ye,

22 o tuma ne boro ye tige ka bo ne kamankun na,
ne borokan ye kari ka tige ka bo ne nɔngɔn na!

23 Sabu ne be siran Ala ta cenri ja,
ne te se ka foyi ke a ta masaya nɔɔɔ ja kɔɔɔ.

24 Yala ne ka ne boromala sanin ma wa?

Yala ne k'a fo sanin yereworo ma ko: «Ne jigi ye ele le ye» wa?

25 Ne borofenw, ne yere boro sera ka naforo min soro,
yala ne ninsɔndiyara o caya koson wa?

26 Yala ne ka tere manamanato fe,
walama ka karo ni a ta nɔɔɔ tagato fe,

27 k'a to ne jusukun ye ne lafiri,

k'a to ne ye ne boro la ne da ra o fenw togo ra ka o bato wa?

28 O ko fana tun bena ke terenbariya do ye min kiti ka kan ka tige,
sabu ne tun bena Ala janfa, Ala min be san fe.

29 Yala ne ninsɔndiyara ne koninyabaga ta bono koson ka ye wa?

Yala ne panpanna ka jagari, ko kojugu do k'a soro wa?

30 Ne min tun te son ne da ye jurumun ke,
ka mogɔ danga janko a ye sa!

31 Lonan minw tun be jigi ne ta so, yala olugu tun te to k'a fo wa, ko:
«Jontigi le ma sogo domu a fe ka fa k'a ye»?

32 Lonan si tun te si kene ma;

ne ta lu dayelenin tun lo lonanw ye tuma be.

33 Yala ne ka ne ta hakekow dogo i ko adamaden tow wa?

Ne ka terenbariyakow dogo ne jusukun na wa?

34 Yala jama nasiran koson,

walama ne ta mogow ta mafiyenyari jatige koson,

ne jenin tora ko do kan, ne ma son ka o bo kene ma wa?

35 E, ne bɛna lamɛnbaga sɔrɔ min sa?
 O le ye ne ta kumalaban ye.
 Sebɛɛtigi Ala ye ne jaabi,
 ne kɛrɛbaga Ala ye ne ta jarakirisɛbɛ kɛ!
 36 Ne bɛna o la ne kamankun kan,
 ka o siri ne ten kan i ko masafugula.
 37 Ne ka sentako da min kɛ, ne bɛna o bɛɛ fɔ a ye;
 ne bɛna gbara a ra i ko fagamaden.

38 Ni a kɛra ko ne ta forow bɛ kulera ka ne jaraki,
 ni walanw bɛ kasira ne kosɔn,
 39 ni a kɛra ko ne ka foro baaradenw tɔnɔ,
 ka forow simanw domu k'a sɔrɔ ne ma olugu sara,
 40 o tuma ɲaniw le ye falen siman nɔ ra,
 binjuguw ye falen siman nɔ ra.

Nin ye Ayuba ta kumaw laban ye.

Elihu ta ladiri

32

(32-37)

Elihu ta ladirikan fɔlɔ: Elihu k'a ta kuma fɔkun yira

¹ Ayiwa, i n'a fɔ Ayuba tora a ta miiriya kan ko ale terennin lo, a terice saba ka kuma dabla ni a ye.

² O tuma, Barakeli min ye Buzi ta somɔgɔ dɔ ye, ni a bɛ bɔ Ramu ta gba ra, ale dence Elihu dimina kɛsɛbɛ. A dimina Ayuba kɔrɔ kɛsɛbɛ, sabu Ayuba tun b'a yɛrɛ jatera mɔgɔ terennin ye fɔ ka Ala jaraki. ³ A dimina Ayuba terice saba fana kɔrɔ kɛsɛbɛ, sabu olugu tun ma kuma janaman sɔrɔ ka Ayuba jaabi, nka o bɛɛ n'a ta, o tun b'a jarkira. ⁴ Ayiwa, i n'a fɔ o bɛɛ tun ka kɔrɔ ni Elihu ye, Elihu tun lɔra ka o makɔnɔ fɔlɔ, ka sɔrɔ ka kuma ni Ayuba ye. ⁵ Nka Elihu nana a ye ko kuma janaman tɛ bɔra o cɛ saba si da ra tuun minke, a dimina kɛsɛbɛ.

⁶ Barakeli min ye Buzi ta somɔgɔ ye, ale dence Elihu ka kuma ta o le ra; a ko:

Ne ye denmisen ye, aw ye cɛkɔrɔbaw ye,
 o kosɔn sigiya tun bɛ ne ra,
 ne tun bɛ siranna ka ne ta lɔnta fɔ aw ye.

⁷ Ne tun b'a miirira ko aw minw kɔrɔra, ko aw bɛna kuma,
 ko aw sancamantigiw bɛna hakiritigiyakuma fɔ.

⁸ Nka can ra, hakiri min bɛ adamaden kɔnɔ,
 Sebɛɛtigi Ala ta nin min b'a kɔnɔ, o le bɛ faamuri di a ma.

⁹ Ka san caman sɔrɔ, o tɛ mɔgɔ kɛ hakiritigi ye;
 cɛkɔrɔbaya t'a to mɔgɔ ye can sira faamu.

¹⁰ O kosɔn ne ko i ye ne lamɛn,
 ne fana bɛna ne ta lɔnta yira i ra.

¹¹ Ayiwa, ne tun bɛ aw ta kuma makɔnɔna;
 ne ka ne toro malɔ ka aw ta kumafɔcogow lamɛn,
 k'a to aw ye kuma fɔ ka taga se aw ta miiriya dan ma.

¹² Ne ka ne hakiri sigi ka aw ta kumaw lamɛn kɛsɛbɛ,

nka aw si ma se ka Ayuba ta jaraki yira a ra;
aw si ma se k'a ta kuma kosegi a ma.

¹³ O bæ n'a ta, aw kana a fo ko: «An kera hakiritigiw ye!
Ala yere le bena a yira a ra ko a firira, mogo te!»

¹⁴ Ayuba ma a ta kumaw fo k'a nasin ne ma;
ne tena a jaabi ni aw ta kumaw nogon ye.

¹⁵ Ayiwa, kuma benna o kan, jaabi ma soro o fe tuun,
kuma te o da ra tuun!

¹⁶ Ne ka o makono, nka i n'a fo o te kumana tuun,
i n'a fo o ka kuma lalo, jaabi te o fe tuun,

¹⁷ o ra ne fana bena kuma;
ne fana bena ne ta lonta yira.

¹⁸ Ayiwa, kuma caman le be ne fe,
ne jusu gbannin lo, ne korotora ka kuma.

¹⁹ A be i ko minnifen fariman do le be fununa ne kono,
i ko minnifen fununin b'a fe ka forogokura min faran.

²⁰ O ra ne bena kuma ka ne yere soro;
ne bena ne da yele ka i jaabi.

²¹ Ne tena kuma ka mogo bo mogo ra,
ne tena kuma ka mogo si malasa;

²² sabu ne te se mogomalasa ra;
ni ne ka o ke, ne Danbaga bena ne ta ka bo yi o yoronin bæ ra.

33

Elihu ko Ala be mogo karan toro sababu ra

¹ Ayiwa, sisan, Ayuba, ele ye ne ta kuma lamem!
I toro malo ne ta kumaw bæ ra!

² A fe, ne bena ne da yele sisan,
ne nenkun bena lamaga ne da kono ka kuma.

³ Terenninya min be ne jusukun na, ne bena kuma ka kapa ni o le ye,
lonniya min be ne fe, ne da bena o le fo k'a gbeya.

⁴ Ala Nin le ka ne ke mogo ye,
Sebestigi Ala dafono le be ne panamanya.

⁵ Ni i be se ka ne jaabi, i ye ne jaabi;
i yere laben, i ye lo ne na koro ka i ta fo!

⁶ A fe, ne ni ele bæ ka kan Ala na koro;
sabu ne fana danna ni bogo le ye.

⁷ O ra i man kan ka siran ko ne bena i ja tige,
ne fana te se ka ne ta fanga sigi i kunna.

⁸ I ka kuma do fo, ne toro ka o men;
ne yere ka i kumakan men.

⁹ I ko: «Ne saninyanin lo, hake te ne ra,
ne jusukun gbenin lo, ne ma terenbariyako ke!

¹⁰ Nka o bæ n'a ta, Ala belen be ne jarakiyoro jinina;
a be ne jatera a jugu do ye.

¹¹ A ka ne sen don negjoroko ra,
a be ne tagayoro bæ korosi.»

12 Ayiwa, ne be i jaabi ko jo t'i fe o ra,
sabu Ala ka bon ni adamaden ye.

13 Mun koson i b'a fe ka siyen ta ni a ye
ko a te a ta koketaw kekun nafora mog'o ye?

14 Ala be kuma mog'o fe cogo do ra bi,
ka kuma a fe cogo were ra sini, nka mog'ow le te a korosi.

15 A be kuma mog'o fe siko ra, a be ko dow yira a ra su fe,
tuma min na mog'o be sunog'o fo ka jina a yere ko,
tuma min na a lanin be sunog'o ra a ta lanan kan.

16 O wagati le ra, a be mog'o torow dayele k'a son hakiri ra,
k'a karan kosebe;

17 janko ka adamaden mabo a ta kewalejuguw ra,
janko ka mog'o kisi yerebonya ma,

18 janko k'a kisi kaburu ma,
k'a nin kisi taman ta fagari ma.

19 Ayiwa, Ala be bana ta dimi fana ke ka mog'o koro, k'a lanin to a ta lanan
kan;

o wagati le ra, a tigi kolow be to ka yereyere tuma bee dimi boro;

20 domuni te diya a da ra tuun,
a ta miiriya te ke domuni dimanw si kan tuun.

21 A be fasa k'a fari bee bo a ra pewu;
a kolow tun te ye, nka sisan o bee be bo kene ma.

22 O wagati b'a soro a si surunyara kaburu ra,
o y'a soro a nin lablara ninminameleke ye ka ban.

23 Nka ni a kera ko meleke soronarikébaga do b'a koro,
hali ni o meleke jogonna kelen le ka soro meleke waga kelen ce ra,
min b'a temesira yira a ra,

24 ni o ka makari a ra, k'a fo Ala ye ko:

«A kisi janko a kana jigi kaburu kono,
sabu ne k'a kunmabosara soro,»

25 o tuma a fari be keneya ka ke i ko a denmisenman ta,
a be seko ka ke i ko a kanbelenman tun be cogo min na.

26 A be Ala daari, Ala be son a ta daariri ma;
a be taga lo Ala na koro ka jagari,
sabu Ala le be mog'o ta terenninya kosegi a ma.

27 O tigi be donkiri la mog'ow na koro k'a fo ko:

«Ne tun ka jurumun ke, ne tun ka can sira bla,
nka ne tun ka kan ni min ye, Ala ma o ke ne ra.

28 A ka ne nin kisi janko ne kana jigi kaburu kono;
o ra ne bena to si ra, ne bena to yeelen na belen!»

29 Ayiwa, Ala le be nin kow bee ke adamaden ye;
a b'a ke sipaga fla, a b'a ke sipaga saba,

30 janko ka mog'o nin bosi kaburu ma,
janko a ye to yeelen na ni mog'o janaman tow ye.

31 Ayiwa, Ayuba, i janto ne ta kuma ra k'a lamen!
Ele ye je, k'a to ne ye kuma!

32 Nka ni kuma be i fe ka ne jaabi, o fo!
Kuma, sabu ni i ka jo soro, o ka di ne ye.

³³ Ni o tɛ, ele ye ne lamɛn!
I je, k'a to ne ye hakiritigiya sira yira i ra.

34

Elihu ta ladirikan flanan: Ala ta kow bɛɛ terennin lo

- ¹ Elihu ka dɔ fara a ta kuma kan k'a fɔ ko:
² Aw hakiritigiw, aw ye ne ta kuma lamɛn!
Aw kolɔnbagaw, aw ye aw toro malɔ ne fɛ!
³ Sabu da bɛ domuni diya lɔn cogo min na,
toro fana bɛ kuma nafa lɔn ten le.
⁴ O ra, an ye can le jini,
an ye koɲuman le jate mina ɲogɔn fɛ.
- ⁵ Ayuba k'a fɔ ko: «Ne terennin lo,
nka Ala ka ne ta jo bɔsi ne ra.
⁶ Ne kɛra i ko faninyatigɛbaga, k'a sɔrɔ jo bɛ ne fɛ;
ne ta dimi tɛ sera ka ban, k'a sɔrɔ ne ma hakeko kɛ.»
- ⁷ Ayiwa, wasoyakuma ka di jɔn ye ka Ayuba bɔ?
A ka di a ye i ko ji.
⁸ A bɛ kojugukɛbagaw le kɛ a jɛɲɔgɔnw ye,
ka mɔgɔjuguw kɛ a tagamaɲɔgɔnw ye!
⁹ Sabu a ko: «Ni mɔgɔ k'a yɛɛ ko diya Ala ye,
a tɛ nafa foyi sɔrɔ o ra!»
- ¹⁰ O kosɔn, aw mɔgɔ hakirimanw, aw ye ne lamɛn!
Ala ni kojugu cɛ ka jan,
Sebɛɛtigi Ala ni terenbariya cɛ ka jan!
¹¹ A bɛ adamaden sara ka kɔɲa ni a ta kɛwalew le ye;
mɔgɔ tagamacogo ka kan ni min ye, a bɛ o le kɛ i ye.
¹² Can ra, Ala tɛ kojugu kɛ,
Sebɛɛtigi Ala tɛ bɔ can sira kan ka ye!
¹³ Jɔn le k'a sigi dugukolo kuntigiya ra?
Jɔn le k'a sigi dunuɲa bɛɛ lajennin kunna?
¹⁴ Ni a kɛra ko Ala tun bɛ miiri ale yɛɛ dɔrɔn ta ko le ra,
ni a tun k'a ta nɛɛkiri ni a ta nin mina danfenw na,
¹⁵ o bɛɛ tun bɛ sa yɔrɔnin kelen na,
adamaden tun bɛ sekɔ ka kɛ buguri ye.
- ¹⁶ Ni i bɛ ko faamu, o tuma nin lamɛn;
i toro malɔ ne kumakan na!
¹⁷ Yala can kɔninyabaga bɛ se ka sigi kuntigiya ra wa?
Yala ele bɛ se ka kiti ben Ala terennin kan wa, Fangatigi Ala?
¹⁸ Ale min b'a fɔ masacɛw ma ko: «Aw mɔgɔkolonw,»
k'a fɔ kuntigiw ma ko: «Aw mɔgɔjuguw!»
¹⁹ A tɛ ɲabɔ mɔgɔ fɛ ko fagama lo,
a tɛ naforotigi fisaya dɛsɛbagatɔ ye;
sabu a boro le ka o fla bɛɛ dan.
²⁰ O bɛɛ bɛ se ka sa yɔrɔnin kelen na.
Jamana mɔgɔw bɛ se ka muruti su cɛmance ra ka kuntigiw faga;
fangatigiw bɛ tunu hali mɔgɔ boro tɛ se o ma.
²¹ Sabu Ala ɲa bɛ mɔgɔ tɛmɛsiraw bɛɛ ra,

a be mogo ta sentako kelen kelen bee korosi.

²² O dibi te yi, kojugukebaga be se ka dogo min konɔ, hali saya dibi.

²³ Ala mako t'a ra ko a be mogo ta ko segesege ka meen folo, ka soro ka o tigi wele a ta kiti ra.

²⁴ A be fangatigiw laben, hali a te pininkari ke o ta ko ra; o ko, a be mogo werew sigi o no ra,

²⁵ sabu a ka o ta kewalew lon.

A be o lawuri su kelen na ka o bo fanga ra, ka o ta ko bee cen.

²⁶ A be o bugo mogo bee na na i ko mogojuguw;

²⁷ sabu o ka o yere mabo Ala ra, o ma hakiri soro k'a ta kow si faamu.

²⁸ O ka desebagatow lakasi ka o kasikan se Ala ma; o b'a to Ala be janibagatow kulekan men.

²⁹ Nka ni Ala jera, jon be se k'a jaraki?

Ni a k'a pada dogo, jon be se k'a ye?

O bee n'a ta, a be min ke siyaw ra, a be se ka o kelen ke adamadenw bee ra;

³⁰ janko Alapasiranbari do kana na sigi fanga ra, ka to ka jan la mogow na ka o laben.

³¹ Ayiwa, ni mogo k'a fo Ala ye ko:

«Ne ta kojugu hake bora ne ra ka ban, ne tena kojugu werew ke tuun.

³² Ne na te se ka fen min ye, i yere ye o yira ne ra;

ne tun ka terenbariyako minw ke, ne tena o do werew ke tuun.»

³³ Ayiwa, ele min be Ala jarakira,

ka kapa ni ele ta miiriya ye, yala Ala ka kan ka o tigi sara wa?

Ele le ka kan k'a latige, ne te.

I ka min lon, o fo!

³⁴ Mogo hakirimanw

ani mogo hakiritigi minw be ne lamenna, olugu bena a fo ne ma ko:

³⁵ «Ayuba be kuma i ko mogo min te ko lon;

a be kuma i ko hakiri te mogo min fe.

³⁶ O ra, Ayuba ka kan ka korobo ka se fo a dan ma, sabu a ta jaabicogo ni kojugukebagaw ta bee ka kan.

³⁷ A be murutiri le farara a ta jurumunw kan;

a be sigiya donna an jusukun na,

ka kuma caman fo k'a sin Ala ma.»

35

Elihu ta ladirikan sabanan: Ayuba be kumalakolonw le fo

¹ Elihu ka do fara a ta kuma kan k'a fo Ayuba ye ko:

² Yala ele b'a miiri ko jo be i fe wa?

I ko: «Ne terennin lo Ala na korɔ!»

³ I ko: «Nafa juman le be ne ta jurumunkebariya ra?»

I ko: «Ala be mun nafa le soro a ra?»

⁴ Ne le bena i jaabi,

ele ni i tericew bee.

⁵ I ja lo sankolo ra k'a fle!
Sankabaw fle i kunna fo yorojan!

⁶ Ni ele ka jurumun ke, o be mun le can Ala ye?
Ni i ka i ta hakekow caya, o be mun ke Ala ra?

⁷ Ni ele terenna, o be mun lase Ala ma?
Ala be mun le soro i boro?

⁸ I ta juguya be digi i mogogonw le ra;
i ta terenninya fana be adamadenw le nafa.

⁹ Mogow be kulera o tobogaw boro;
o be kulera ko o ye o bosi ka bo fangatigiw boro.

¹⁰ Nka mogow si t'a fo ko: «Ne Danbaga Ala be min le,
ale min be mogow bla donkirila ra su fe,

¹¹ ale min be an karan ka an ke hakiritigi ye ka teme kongosogow kan,
ka an ke hakiritigi ye ka teme sanfekonow kan?»

¹² Mogow be kule, nka Ala te o jaabi,
kojugukεbagaw ta yerebonya koson.

¹³ Can lo, o be kulera gbansan le; Ala te o lamεn,
Sebestigi Ala t'a jantora o ra.

¹⁴ O tuma a bena ele jaabi cogo di, ni ele ko i t'a yera,
ko i ka i ta kow to a boro, nka i k'a makono ka dese!

¹⁵ Ayiwa, sisan, i n'a fo a ta jusugban te foyi kera mogow ra folo,
i n'a fo a te mogow ta murutiriw jatera folo,

¹⁶ o koson, Ayuba be kuma gbansanw fora;
a be hakirintanyakumaw cayara.

36

Elihu ta ladirikan naaninan: Mogow te Ala soso

¹ Elihu ka do fara a ta kuma kan tuun k'a fo Ayuba ye ko:

² Ne makono donin, ne bena a nafa i ye;
sabu kuma do belen be ne fe k'a fo i ye Ala ta ko ra.

³ Ne bena ne ta lonniya jini fo yorojan,
ne bena kuma ka can di ne Danbaga ma.

⁴ Can ra, ne ta kuma te faninyakuma ye;
mogow min ta lonniya bora jusukun gbenin na, o tigi le be i koro tan!

⁵ Ala ka bon, a fana te ban mogow ra;
a baraka ka bon, a hakiri ka bon.

⁶ A te mogowjugu to a ye si soro;
nka a be panibagatow ta jo di o ma.

⁷ A t'a ja yelema k'a ko don mogow terenninw na;
a be o lasigi masasiginanw kan i ko masacew,
ka o sabati kosebe, ka o korota.

⁸ Ni negejoroko do ka o siri,
walama ni pani benna o kan,

⁹ o tuma o ta kewale min ka o kow lase o ma, a be o fo o ye;
o tara wasoya fe ka hakeko minw ke, a be o fo o ye.

¹⁰ A be o toro dayele, janko o ye a ta karan lamεn;
a b'a fo o ye ko o ye terenbariyakow dabra.

11 Ni o k'a lamɛn ka sɔn a ta ma,
o tuma o bɛ o ta dunɔpalatige tɔ kɛ hera ra,
ka o si tɔ kɛ o diyanyakow ra.

12 Nka ni o m'a lamɛn, a b'a to o ye faga ni taman ye,
o bɛ sa o ta kolɔnbariya kosɔn.

13 Alapasiranbariw diminin bɛ to;

hali ni Ala ka o siri ni a ta sirinanw ye, o tɛ kule ko a ye o bɔsi.

14 O kosɔn o bɛ sa ka o to kanbelenya ra,

ka o to ni cɛ jatɔyakebagaw* ye o ta sɔnnikeɔrɔw ra.

15 Nka Ala bɛ janibagato bɔsi a ta jani sababu ra,
a bɛ sege kɛ sababu ye k'a toro dayɛɛ, janko a ye menni kɛ.

16 Ayiwa, a bɛna ele fana sama ka i bɔ sege ra,

ka i laganfiya; foyi tɛna i degu tuun;

domuni dimanw bɛna caya i kɔrɔ.

17 Bi, mɔgɔjuguw ka kan ni jaraki min ye, o le sera ele ma;
jaraki ni kiti bɛna i kan.

18 Nka i kana ta jusugban fɛ ka i yɛrɛ bla kumakolonfɔ ra;
i kana a to tɔrɔ bonyakojugu ye i lafiri.

19 Yala i kulekan bɛ se ka i bɔ i ta degu ra wa,

walama i yɛrɛ ta baraka fanga bɛɛ bɛ se wa?

20 I kana kɔrɔtɔ ko su ye ko,

su min bɛ siyaw ta ka o bɔ o sigiyɔrɔw ra.

21 I yɛrɛ kɔrɔsi, i kana i yɛrɛ bla terenbariyakow ra;

sabu jani bɛ se ka i bla o ra.

Ala ta sebagaya ka bon

22 A flɛ, Ala ni a ta sebagaya ka bon.

Jɔn le bɛ se ka mɔgɔ karan i ko ale?

23 Jɔn le bɛ a ta kokɛtaw fɔra a ye?

Jɔn le bɛ se k'a fɔ a ma ko: «I ka kojugu kɛ»?

24 I hakiri to Ala ra k'a bonya a ta kokɛninw kosɔn;
mɔgɔw bɛ dɔnkiri la k'a tando a ta ko minw kosɔn.

25 Adamaden bɛɛ ja b'a ra,

mɔgɔw bɛ to fɔ yɔrɔjan k'a ye.

26 Ala ka bon, nka a ta bonya tɛmɛna an ta hakiri dan kan;
a sandaw tɛ se ka jate k'a da lɔn.

27 A bɛ jiw sama ka o layɛlɛn san fɛ,

ka o kɛ sanji ye sankabaw kɔnɔ.

28 Sankabaw bɛ sanji lajigi,

k'a bɔn adamadenw kan caman.

29 Ala bɛ sankabaw yerege san fɛ cogo min na,

ani sanperɛn bɛ mankan bɔ cogo min na a ta so kɔnɔ, jɔn bɛ se ka o faamu?

30 A flɛ, a bɛ a ta sanmanamanaw bɔ cogo min na sankolo fan bɛɛ ra,
k'a sɔrɔ kɔgɔji jukɔrɔyɔrɔw bɛ dibi ra.

31 A bɛ kiti ben siyaw kan o fɛnw sababu ra,

a bɛ domuni di o ma caman o fɛnw sababu ra.

32 A bɛ sanmanamanaw kɛ k'a borotegɛw fa,

* **36:14** 36.14 Cɛ jatɔyakebagaw: o mɔgɔw tun bɛ o jatɔya kɛ o ta jobonw le kɔnɔ (Masacew fɔlo 14.24; 22.47).

ka o ci ka taga o tagayorow ra.
³³ A ta sanperen le b'a ko fo;
 hali beganw be bo a nako kala ma.

37

Elihu ko Ala ta danfenw ye kabako ye

- ¹ Elihu ko tuun ko:
 Nin kow bee le koson ne jusukun be yereyerere,
 fo a be panpan.
- ² Aw y'a lamɛn, aw y'a perɛnkan lamɛn,
 ani a da be songokanba min bee fora.
- ³ A be o songokan bo sankolo fan bee ra;
 a ta sanmanamanaw be se fo dugukolo danw na.
- ⁴ O ko, kanba do be bo: a be a ta sankurukan bo ni baraka ye;
 ni a kan bora doron, a ta sanmanamanaw te dabra tuun.
- ⁵ Ala ta sankurukan ye kabakofen le ye;
 a be kobaw ke, minw temena an ta hakiri dan kan.
- ⁶ A b'a fo sanbere ye ko: «Jigi dugukolo kan»;
 a be sanji lana, a be a ta sanji barakamanw lana,
- ⁷ fo ka adamadenw bee ta baaraw lalo,
 janko bee y'a lon ko ale Ala ta baara lo.
- ⁸ Kongosogow be don o ta wow konɔ,
 o be to o layorow ra.
- ⁹ Sanfonɔ be na ka bo woroduguyanfan na,
 sahiliyanfan fonɔ be na ni nene ye.
- ¹⁰ Ala b'a dafonɔ fiye ka jiw suma fo ka o simi;
 jiw bee be ja ka ke i ko kabakuru.
- ¹¹ A be sankabaw fa ji ra;
 san be manamana sankabaw ce ra fan bee ra.
- ¹² Ale le be o temeyorow yira o ra ka kapa ni a sago ye;
 ni a ka fen o fen fo o ye, o be o ke,
 dununa yoro bee lajennin na.
- ¹³ Ni a ko a be mogow bugo ni a ta bere ye,
 walama ni a ko a be konuman ke o ye,
 a be o fenw le ci.
- ¹⁴ I toro malo nin kow ra, Ayuba!
 I lo doonin, i ye Ala ta kabakow jate mina.
- ¹⁵ Ala be nin fenw bee ta baara yira o ra cogo min na,
 ani a be sanmanamana bo sankabaw ce ra cogo min na, ele ka o lon wa?
- ¹⁶ Sankabaw be dulon ka lo yoro kelen na cogo min na, ele ka o lon wa?
 O ye lonniya dafanin tigi ta baara kabakoman le ye.
- ¹⁷ Ni woroduguyanfan fonɔ ka dugukolo gban,
 ele min ta faniw be fundenin bla i ra,
- ¹⁸ yala ele tun be se ka Ala deme ka sankolo yerege,
 k'a gbeleya i ko dugalen negeraman wa?
- ¹⁹ Ayiwa, an ka kan ka min fo a ye, ele ye o fo an ye;
 an koni te se k'a karan foyi ra, sabu anw be dibi le ra.
- ²⁰ Yala o ka kan ka Ala lasomi sani ne ye kuma ta wa?
 Yala mogow ka kan ka Ala lasomi ko do ra, janko a ye o ko lon wa?

- 21 Tere yeelen be bara ka tunu sankabaw ko fe,
nka ni fɔɔ ka fiye dɔɔɔn, olugu be taga.
22 Yeelen do be manamana i ko sanin, ka bo sahiliyanfan na;
Ala ta masaya nooro ye siranyafenba ye de!
23 Sebestigi Ala lo, an te se ka se a ma;
a ka bon a ta fanga ni a ta can sababu ra,
sabu a te mogo terrenin to.
24 O le koson mogow ka kan ka siran a ja;
minw be o yere jate hakiritigi ye, a te olugu jate.

Ala kumana Ayuba fe

38

(38.1–42.6)

Ala ta kumakan folo: Ala ka sankolo ni dugukolo ko lakari

- 1 Matigi Ala tora sanfofo ce ma ka Ayuba jaabi, ko:
2 Jontigi le be sigiya donna ne ta kow ra
ni a ta kolonbariyakumaw ye?
3 I yere cesiri i ko cefari;
ne bena hakiri jini ele fe, ele bena ne karan.
4 Wagati min ne tun be dugukolo ju sigira, ele tun be min?
Ni i ka ko lon, o fo ne ye.
5 Jon le ka a janya ni a bonya ni a lo latige? Ele ka o tigi lon wa?
Jon le ka juru siri k'a suma?
6 Dugukolo ju siginin be mun le kan?
Jon le k'a kabakuru folo sigi,
7 wagati min sogomada ta lolow tun be jenna ka donkiri la ka ninsondiya
jogon fe,
ani wagati min Ala ta melekew bee tun be jagarira fo ka peren?
8 Wagati min kogoji serira ka bo,
jon le ka konw datugu a da ra k'a mina ka lo,
9 ani wagati min ne ka sankabaw ke a ta derege ye k'a datugu,
ka dibi ke a ta faniw ye k'a lamini,
10 ani wagati min ne ka ne ta sariyaw sigi a kunna,
ka konw ke k'a datugu, ka sogonanw don a ra,
11 k'a fo a ye ko: «I be se ka na fo yan, nka i man kan ka teme yan kan,
sabu i ta jikuruw ta yerebonya ka kan ka dan yan le»?
12 Kabini ele worora, ele ka dugu gbe ka ye wa?
Ele ka dugugbeda loyoro yira a ra ka ye wa,
13 janko a yeelen ye manamana dugukolo fan bee ra,
ka mogojuguw gben?
14 O wagati le ra dugukolo cogoya be yelema
k'a ke i ko mogo b'a boro tagamasiyen to bogo ra cogo min na,
k'a ke i ko mogo ka fani don k'a yere pari.
15 Nka mogojuguw ta yeelen be bosi o ra;
a tun ka o boro min lawuri, o boro be kari.
16 Yala ele sera kogoji ta jiw boyoro ra wa?
I yaalara a jidunbaw jukoro ka ye wa?

17 Saya dondaw yirara ele ra wa?
 Yala ele na ka saya dibi donda ye wa?
 18 Yala i ka dugukolo bonya jate mina wa?
 Ni a kera i ka o bee lon, a fo!

19 Yeelen ta sosira be min le?
 Dibi sigiyoro be min le,
 20 ka n'a fo ko ele be o ta sosiraw lon,
 fo ka taga o mina o sigiyoro ra?
 21 Sigiya t'a ra, ele ka o lon, sabu i tun worora ka ban;
 i si sandaw ka ca yere le kosebe!

22 Bugun maranin be yoro min na, ele sera yi wa?
 I ka sanbere marayoro ye wa?
 23 Ne ka o fenw mara lonjuguw le kama,
 lon min siyaw be ben jogon kan ka jogon kere.
 24 Yeelen be teme sira juman le fe ka se yoro bee ra?
 Tereboyanfan ta fono gbanninman be teme min le ka fiye dugukolo kan?

25 Jon le be sanjibaw temeyoro laben o ye?
 Jon le be sanmanamanaw ni sanperen ta sira bo o ye,
 26 k'a to sanji ye ben dugukolo lakolon kan, mogo te yoro min na,
 ka ben kongokolonw kon, adamaden te yoro min na,
 27 janko ka yoro lakolonw, ani yorojalanw son ji ra,
 janko binw ye falen ka caya?
 28 Yala fa be sanji fe wa?
 Jon le ka gomiji den kelen kelen bee ke?
 29 Ji siminin* bora min?
 Jon le ka bugun dan?
 30 O wagati le ra, ji be simi ka ja, ka ke i ko kabakuru,
 k'a sanfeyoro gbeleya k'a ke kulugutu kelen ye.

31 Ele be se ka teremana wagati ta lolow juruw siri jogon na wa,
 walama ka samiya wagati ta lolow juruw fonu?
 32 Ele be se ka woroduguyanfan ta lolow bo o bowagati ra wa?
 I be se ka sahiliyanfan ta lolobaw, ani a lolo misenw ta siraw yira o ra wa?
 33 Yala ele ka sankolo ta sariyaw lon wa?
 Ele le be o sariyaw lase dugukolo ma wa?

34 Yala ele be se ka i kan korota ka kuma sankabaw fe,
 janko o ye sanji ben ka jiba bon i kan wa?
 35 Ele le be sanmanamanaw ci ka taga o tagayoro ra wa?
 Ni i ka o wele, yala o b'a fo i ma ko: «An ye nin ye» wa?
 36 Jon le ka hakiritigiya don adamaden jusukun na,
 walama ka faamuri don a hakiri ra?
 37 Jon le be se ka sankabaw jate?
 Jon be se ka sankolo ta baraw jenge k'a ji bon,
 38 ka buguri nigi k'a ke bogo ye,
 ka bogokuruw noro jogon na?

* 38:29 38.29 An ka ji siminin bla fen min no ra, o togo ye tubabukan na ko gilase. An ka bugun bla fen min no ra, o ye fen do ye min be i ko gilase mugu.

39 Ele le be sogo mina k'a di jaramuso ma wa?
 Ele le be domuni di jaradenw ma ka kongo bo o ra wa,
 40 wagati min o lanin be o ta wow kono,
 walama wagati min o dogonin be tu kono ka sogow kono?
 41 Wagati min kankan ta denw be kule Ala no fe,
 ka to ka yaalayaala sabu domuni te o fe,
 jon le be o ta domuni di o ma?

39

Ala ka kongobeganw ko lakari Ayuba ye

Kongobakoronin

1 Ele ka kongobakoroninw worotuma lon wa?
 I ka minanmuso jigitu ye wa?
 2 O be karo da min ke ka soro ka woro, ele ka o jate k'a da lon wa?
 Ele ka o denw worotuma lon wa?
 3 O be biri le ka o ta denw woro;
 ni o kera, o be bosi ka bo o ta dimi boro.
 4 O denw be baraka soro ka bonya o yere ma kongo kono;
 o be taga o janayoro ra, o te seko o bamuso fe tuun.

Kongofali

5 Jon le ka kongofali labla k'a to a ye bori a sago ma?
 Jon le ka kongofaliba foni k'a to a yere ma?
 6 Ne ka kongokolon ke a ta yoro ye,
 ka yorjalanw ke a ta so ye.
 7 A ta foyi te dugukonyoro ta mankanw na;
 a te sowotorotigi perenkanw men.
 8 A be yaala kuruw kunna k'a ta domuni jini;
 a be bin nugunin suguya bee jini.

Kongomisi

9 Yala kongomisi be son ka baara ke ele ye wa?
 A be son ka si i ta were kono wa?
 10 I be se ka juru siri kongomisi ra janko a ye sene ke wa?
 Yala a be son ka misidaba sama i ye foro kono wa?
 11 Yala ele be son ka i jigi la a kan, ko a baraka ka bon,
 ka i ta foro baara bee to a boro wa?
 12 I be son ka la a ra ko a bena i ta siman ce ka na ni a ye,
 ka na a lajen simangbasiyoro ra wa?

Konosogolon

13 Konosogolon b'a kaman gbasigbasi, ka ninsondiya,
 nka a te se ka wuri a kaman na i ko baninkono.
 14 A be a ta fanw la dugukolo kan ka taga ka o to yi,
 k'a to dugukolo fundenin ye a gban.
 15 A be pina ko fen do be se ka o don,
 ko kongosogo do be se ka o ci ni a sen ye.
 16 A te hina a denw na; a be i n'a fo a yere ta denw te.
 A te siran ko a ka fan min la, o sege bena ke gbansan ye,
 17 sabu Ala ka ale jen hakiritigiya ra,
 a m'a son faamuri ra.
 18 Nka n'a wurira ka lo tuma min na ka bori damina,
 a be yereko so ni sotigi bee ma.

So

19 Ele le ka so ta baraka don a ra wa?

Jɔn le k'a kansiw ke k'a ceɲa?

20 Ele le b'a to a be pan i ko ɲɔdomuton wa?

A ta fagamayakasi be jatige bla mɔgɔw ra!

21 A b'a sengbɔgɔɔ gbasigbasi dugu ma ka ɲagari sabu baraka b'a ra;
a be girin ka don kerekedenw ce ra.

22 A te siranya jate, foyi te a ja tige;
hali ni a ka kerekemuru ye, a te seko ko fe.

23 Kerekese min siginin b'a kan, a be o ta biɲeforogo mankan,
ani taman manamanato ni biɲejan mankan men.

24 A korotoninba be bori yoro be;
ni buru fiyera ka ban, a te se ka lo yoro kelen na tuun.

25 Ni buru fiyera a b'a fo: «An ye taga!»

A be to fo yorojan ka kere kasa ta,
a be kerekuntigiw perenkan ni kerekedenw woyokan men.

Santigi ni bon

26 Yala ele ta hakiri le sababu ra, santigi be wuri a kaman na,
k'a kaman yangan ka taga fo woroduguyanfan na wa?

27 Ele le b'a fo bon ye ko a ye wuri wa?

Ele le b'a fo a ye ko a ye a ta ɲaga la fo kurujanw san fe wa?

28 A be to faraw le ce ra; a be si o yorow le ra.

A dogoyoro ye kuru jamijanw sanfeyorow le ye.

29 A be to o yoro ra ka sogo denden;

k'a to fo yorojan, a ɲa b'a ye.

30 A denw be jori min;

ni sogosu be yoro o yoro, a be yi*.

40

Ala ko Ayuba ye ale jaabi

1 Matigi Ala k'a fo Ayuba ye tuun ko:

2 Ele min be Sebɛɛtigi Ala sosora, yala ele b'a fe ka Ala wele kiti ra le wa?
Ele min be Ala jarkira, ele be se ka nin pininkariw jaabi wa?

3 Ayiwa, Ayuba ka Matigi Ala jaabi ko:

4 A fle, ne te foyi ye; ne bena ele jaabi ka mun fo sa?

Ne be ne boro la ne da ra le ka je.

5 Ne kumana siɲagako kelen, ne tena foyi fo tuun;
ne kumana siɲagako fla, ne tena do wɛre fara o kan tuun.

Ala ta kumakan flanan: A ko se te Ayuba ye

6 Matigi Ala tora sanfoɲo ce ma ka Ayuba jaabi tuun, ko:

7 I yere cesiri i ko cefari,
ne bena hakiri ɲini ele fe, ele bena ne karan.

8 Yala i b'a fe ka jaraki ben ne le kan wa?

I b'a fe ka kiti ben ne kan ka jo di i yere ma wa?

9 Yala ele boro be i ko ne Ala ta boro wa?

Yala ele kan be i ko sankurukan, i ko ne Ala kan be cogo min na wa?

10 Ayiwa, i yere masiri ni masaya ni fanga ye sa!

* **39:30** 39.30 Nin kumaw fora Matiyu kitabu ra (24.28), ani Luka kitabu ra (17.37).

Bonya ni nɔɔɔ la i yere kan!

¹¹ I ta jusugban lajigi mɔgɔw kan i ko jibaw;

i na lo yerebonyabagaw bee ra, ka o laben!

¹² I na lo yerebonyabagaw bee ra, ka o majigi!

Mɔgɔjuguw terege dugu ma ka o jɔɔɔ yɔɔɔnin kelen na!

¹³ O bee lajennin dogo buguri jukɔɔ!

O na datugu ka o dogo kaburu kɔɔ!

¹⁴ Ni o kera, ne yere le bena ele fo ka i walepumanlon,
sabu i yere baraka be se ka i kisi!

Ala ka jirafen dɔw lakari

Mali

¹⁵ Ayiwa, mali fle! Ne ka ale dan i ko ne ka ele dan cogo min na;
a be bin nimi i ko misi.

¹⁶ A fle, baraka min b'a soro ra,
ani fanga min b'a kɔɔɔbara ta sogobuw ra!

¹⁷ A b'a kukala wuri k'a ja i ko sedirisun;
a wotow ta sogobuw ka jɔgɔn mina ni baraka ye.

¹⁸ A kolo ka gbelen i ko siranegge,
a garagakolow be i ko negeberew.

¹⁹ Ale ye Ala ta danfenw bee ra kabakoman le ye;
a danbaga k'a dan ka muru di a ma*.

²⁰ A be a ta baro soro kuruw kan,
kongosogow bee be boribori yoro minw na.

²¹ A be la kodarayiriw jukɔɔ,
a be dogo binw ce ra bogɔ ra.

²² Kodarayiriw suma b'a datugu,
a be dogo yirimisenw ce ra.

²³ Hali ni baji ka fariya cogo o cogo, a te siran;
hali ni Zuriden ba ka fa ka se fo a da koro, a hakiri siginin lo.

²⁴ Yala mogo be se k'a na yelennin to k'a mina wa,
walama k'a mina ni jan ye k'a nun sogɔ nin biye ye?

Jirasa belebele

²⁵ Yala ele be se ka jirasa belebele† mina ni dulen ye wa?
Ele be se k'a nenkun siri ni jurukise ye wa?

²⁶ Yala i be se ka juru don a nun na wa?

I be se ka a dagbaga sogɔ ni biye ye wa?

²⁷ Ni i ko i b'a mina, a bena i daari ni makarikanw le ye,
ka kumadimanw fo i ye wa?

²⁸ Yala a bena teriya don ni ele ye le,
k'a yere ke ele ta jon ye wagati bee wa?

²⁹ Yala i be se ka toron ke ni a ye i ko kɔɔɔnin wa,
walama k'a siri juru ra, i denmusow ye toron ke ni a ye?

³⁰ Yala mogo be se ka jen k'a mina k'a fiyeere wa?

O be se k'a taran sannikebagaw ra wa?

³¹ I be se k'a bon ni biye ye k'a fari yoro bee sogɔsogɔ wa,
walama k'a kunkolo sogɔ ni jegefagabiye ye?

³² Ayiwa, ele ye i boro la a kan ka fle sa! A bena min ke i ra, o tena bo i
kɔɔ;

* **40:19** 40.19 Nin hayan fora cogo were ra Kitabu dɔw kɔɔ. † **40:25** 40.25 Jirasa belebele ye fenpanaman do ye min cogo bora banba fe.

i tɛna a se fla!

41

Ala ka jirasa belebele ta ko lakari

¹ I bɛ i jigi la fɛn o fɛn kan ko i bɛ jirasa belebele kɛrɛ ni o ye, ka se sɔrɔ a kan, o bɛɛ ye gbansan ye;

a yeri dama siranya bɛ mɔgɔ ben dugu ma.

² Mɔgɔ si tɛ sɔn ka farati k'a darabɔ.

Ayiwa, o tuma ne Ala, jɔntigi le bɛna se ka lo ka ne kɔnɔ?

³ Jɔn le ka fɛn di ne ma, ko ne ka kan ka o juru sara o tigi ye?

Fɛn o fɛn bɛ dunuɲa kɔnɔ o bɛɛ lajennin ye ne ta le ye.

⁴ Ayiwa, ne tɛna jirasa belebele farikolow ko to fɔbari ye, ani baraka min b'a ra, ani a fari cɛna.

⁵ Jɔn le sera k'a ta derege bɔ a ra ka ye?

Jɔn le sera ka don a jinsira fla cɛ ma ka ye?

⁶ Jɔn le sera k'a da yɛɛ ka ye?

A jɪnw bɛ jatigɛ bla mɔgɔ ra!

⁷ A faraw bɛ i ko nɛgebennanw; o le bɛ bonya ni baraka di a ma.

O nɔrɔnɔrɔnin lo jɔgɔn na a fari kan i ko tagamasiyɛnw.

⁸ O dondonnin lo jɔgɔn na;

hali fɔjɔ tɛ tɛmɛ o ni jɔgɔn cɛ.

⁹ O bɛɛ kelen kelen sirinin bɛ jɔgɔn na, ka jɔgɔn mina;

foyi tɛ se ka o faran ka bɔ jɔgɔn na.

¹⁰ A tisoto bɛ tasumayeelen bɔ;

a padenw bɛ manamana i ko teresun yeelen.

¹¹ Tasumamana bɛ seri ka bɔ a da fɛ,

tadenw bɛ bɔ a da ra.

¹² Sisi bɛ bɔ a nunwow fɛ,

i ko daga, walama dagaba wuritɔ tasuma kan.

¹³ A nɛnɛkiritɔ, a nunfɔjɔ bɛ se ka takami fiyɛ k'a mana;

tasumamanaw bɛ bɔ a da fɛ.

¹⁴ A ta fanga b'a kankala le ra;

ni i k'a ye, a bɛ jatigɛ bla i ra.

¹⁵ A fari jɔguyɔrɔw nɔrɔnin lo jɔgɔn na;

o jajanin lo ka o nɔrɔ jɔgɔn na kɔsɛbɛ.

¹⁶ A jusukun ka gbɛlɛn i ko kabakuru,

a ka gbɛlɛn i ko mugusi kaba.

¹⁷ Ni a wurira, hali cɛfaribaw bɛ siran;

jatigɛ kɔsɔn o bɛ bori ka dogo.

¹⁸ K'a fɔ ko i b'a kɛrɛ ni kɛrɛkɛmuru ye,

walama biɲɛ ni taman ni nɛgɛderege, o si tɛ foyi na.

¹⁹ Nɛgɛ bɛ a ɲa kɔrɔ i ko binjalan;

siranɛgɛ bɛ a ɲa kɔrɔ i ko yiri torinin.

²⁰ Biɲɛ tɛ se k'a labori;

ni i ka kabakuru don tafura ra k'a bon, o bɛ kɛ i ko binjalan le benna a kan.

²¹ Berekuru b'a fɛ i ko binjalan,

a ta foyi tɛ biɲɛ tɛmɛtɔ mankan na.

²² Fara minw b'a kɔnɔbara kan, o da ka di i ko muru;
a fofoto, olugu be ke i ko misidaba samato bogo ra.

²³ Ni a lamagara ji jukoro, a be jidunbaw lawuri i ko ji wurito daga kono;
a be baji na duuru k'a ke i ko turudaga.

²⁴ A temesira no be manamana a ko fe;
ji na be gbe, k'a ke i ko kunsigigbe.

²⁵ Mogo si te ale kuntigi ye dugukolo kan yan;
ale danna ko a kana siran foyi le na.

²⁶ Danfen min o min korotanin lo, a be o bee kunna;
ale le ye kongosogo fagamaw bee ta masa ye.

42

Ayuba ka jo di Ala ma

¹ Ayuba ka Matigi Ala jaabi, ko:

² Ne k'a lon ko fen bee se be ele ye;
ko foyi te i ta kolatigenin si bari.

³ I ko: «Jontigi le be sigiya donna ne ta kow ra
ni a ta kolonbariyakumaw ye?»

Can lo, ne te ko minw faamu, ne ka o fo,
kabakoba minw ka bon ne ta lonniya ma, ne ka o fo.

⁴ I ko: «Ne lamɛn, sisan ne bɛna kuma;
ne bɛna hakiri jini ele fe, ele bɛna ne karan!»

⁵ Ne toro le tun ka i ko mɛn,
nka sisan ne yere na ka i ye!

⁶ O koson ne be ne yere jaraki;
ne nimisara ne ta keta ra;
ne be ne yere majigi ka sigi buguri ra, ka sigi bugurigbe ra.

Ala ka Ayuba terice saba jaraki

⁷ Ayiwa, Matigi Ala ka o kumaw fo Ayuba ye ka ban minkɛ, Elifazi min
tun be bo Teman, a k'a fo ale ye ko: «Ne dimina ele ni i terice fla koro
kosebe, sabu aw ma ne ta ko fo ka kapa ni can sira ye, i ko ne ta jonce
Ayuba k'a ke cogo min na. ⁸ O ra, aw ye misitoran wolonfla, ani sagajigi
wolonfla mina ka taga ni o ye ne ta jonce Ayuba fe, ka o ke saraka jenita*
ye aw yere koson. Ne ta jonce Ayuba bɛna Ala daari aw ye. Ne bɛna a ta
daariri lamɛn; o ra, ne tɛna aw mina ka kapa ni aw ta hakirintanya ye,
sabu aw ma ne ta ko fo ka kapa ni can sira ye i ko ne ta jonce Ayuba k'a
ke cogo min na.»

⁹ Elifazi min be bo Teman, ani Bilidadi min be bo Suwa, ani Sofari min
be bo Naama, olugu tagara a ke i n'a fo Matigi Ala tun k'a fo o ye cogo min
na. Matigi Ala ka Ayuba ta daariri lamɛn ka yafa o ma.

Ala ka Ayuba ta bonyi kosegi a ma tuun

¹⁰ Ayuba ka Ala daari a teriw ye ka ban minkɛ, Matigi Ala ka Ayuba
kosegi a cogokoro ra. Naforo minw tun b'a fe folofolo, a ka o bee jagon fla
fla di a ma.

¹¹ A balemacew, ani a balemamusow, ani a lonbagakorow bee nana a fe;
o nana domuni ke ni a ye a ta so. Matigi Ala tun ka kojugu minw bee lase a
ma, o k'a jusu saaro k'a paji ce o bee koson. O bee kelen kelen ka warigbe
kelen kelen, ani sanin bororanegɛ kelen kelen di a ma.

¹² Matigi Ala ka baraka don Ayuba ra tuun a si to ra, fo ka teme wagati folo ta kan. Ayuba ka saga waga tan ni naani (14 000), ani jogome waga woro (6 000), ani senekemisi fla fla sigiyoroma waga kelen (1 000), ani falimuso waga kelen (1 000) soro tuun. ¹³ A ka dence wolonfla ni denmuso saba soro tuun. ¹⁴ A k'a denmuso folo togo la ko Yemima, ka flanan togo la ko Kesiya, ka sabanan togo la ko Kereni Hapuki*. ¹⁵ Jamana bee lajennin koro, a denmusow jogon muso cejuman tun te yi. O face ka o balemacew ta cen jogon do di o ma.

¹⁶ O ko, Ayuba ka san keme ni binaani le ke; a ka a ta denw ye, ka olugu ta denw ye, fo ka taga se o ta duruja naaninan ma. ¹⁷ Ayuba korora ka sijan soro, ka soro ka sa.

* **42:14** 42.14 Yemima koro ye ko: tugani; Kesiya koro ye ko: yirifyeren; Kereni Hapuki koro ye ko: kale.

ZABURUW ALATANDODONKIRIW KITABU **Kitabu faamucogo**

Zaburuw kitabu sebera wagati min kɔnɔ, o be san waga kelen bɔ. Zaburuw caman sebebaga ye masace Dawuda ye, nka cira Musa ni masace Sulemani ni Asafu fana ka Zaburu dow sebe.

Zaburuw kitabu kumaw ye donkiriw ye, ani daaririw, ani Alatandokumaw, ani yafamadaariw. A be Izirayeli jamana ta ko temeninw fana lakari, ani Ala ka baaraba minw ke o ce ra. Cirayakumaw fana be Zaburu dow kɔnɔ.

Zaburuw kitabu ka yɔrɔba ta Ala ta kuma ra. Zaburuw kitabu kuma dow fora sijaga keme ni tan ni wɔrɔ Layirikura kɔnɔ. Hali bi, an b'a ye ko mɔgo caman be Zaburuw kitabu karan, ani k'a donkiriw la.

Zaburu caman damina ra, an be a sebebaga tɔgo ye, walama a sebekun, walama a donkiri lacogo. Kuma dow fana be yi, an te minw kɔrɔ lon, i n'a fo nin kuma min be sɔrɔ Zaburu caman na ko «Sela». Dow b'a miiri ko o kuma kɔrɔ ye ko donkiri ka kan ka lalo donnin o yɔrɔw ra.

Zaburuw kitabu be Ala ta bonya ni a ta sebgaya yira an na. An b'a ye nin kitabuw kɔnɔnkumaw fe fana, ko Ala b'a janto a ta mɔgow ra, ka o lamɛn. Adamaden be se k'a ta miiriyaw, ani a ta segekow, ani a ta desekow, ani a ta jusukasikow be fo Ala ye, sabu Ala be a welebagaw lamɛn.

Kitabu kɔnɔkɔw

Zaburuw kitabu taranna k'a ke kitabu looru:

Kitabu folo: Zaburuw 1-41

Kitabu flanan: Zaburuw 42-72

Kitabu sabanan: Zaburuw 73-89

Kitabu naaninan: Zaburuw 90-106

Kitabu loorunan: Zaburuw 107-150

Kitabu folo

1

(Zaburuw 1-41)

Mɔgo terennin ta sira ani mɔgojugu ta sira

¹ Mɔgo min te tagama ka kana ni mɔgojuguw ta ladiri ye, ni a te lo ni jurumunkebagaw ye o ta sira kan, ni a te sigi ni kumakolonfɔbagaw ye o ta jen ra, o tigi ta pana;

² Matigi Ala ta sariya le ka di a ye, a ta miiriya be o sariya le kan su ni tere.

³ O tigi be i ko yiri min turunin be jiwoyo kɔrɔ; ni a dentuma sera, a be den, a flaburuw fana te jaja ka ye. Ni a ka fen o fen ke, o be be pa.

⁴ Nka mɔgojuguw ta te ten fiyewu!

Olugu be i ko binjalan, fɔnɔ be min ta ka taga ni a ye.

⁵ O kosɔn mɔgojugu te se ka jo sɔrɔ kiti lon na, jurumunkebaga te se ka don mɔgo terenninw ta jen ra.

⁶ Sabu Matigi Ala be mɔgo terennin ta sira kɔrɔsi;

nka mɔgɔjugu ta sira b'a lataga halakiyɔrɔ le ra.

2

Ala ka masace min janawoloma

¹ Mun kosɔn siyaw bɛ muruti dɛ?

Mun kosɔn miiriya gbansanw bɛ jamana mɔgɔw kɔnɔ dɛ?

² Dugukolo masacew wurira ka lo;

kuntigiw ka nɔgɔn laɛn

Matigi Ala ni a ta mɔgɔ janawolomanin kama.

³ O ko: «An ye o ta sirinanw foni ka bɔ an yere ra,
an ye o ta juruw tige ka bɔ an yere ra!»

⁴ Min siginin bɛ sankolo masaya ra, ale bɛ yerekora o ma;
Matigi bɛ o logɔbɔra le!

⁵ O kɔ, a dimininba bɛ kuma ni o ye,
a jusu bɔnin bɛ kuma o fɛ fɔ ka o ja tige,

⁶ ko: «Ne yere le ka ne ta masace sigi Siyɔn kuru* kan,
ne ta kuru saninman kan.»

⁷ Ayiwa, ne bɛna Matigi Ala ta cifɔninw wangola.
A k'a fɔ ne ye ko: «Den min bɔra ne ra, ele lo;
ne kɛra i fa ye bi.

⁸ Siyaw daari ne fɛ, ne bɛna o bɛɛ tigiya di i ma,
ne bɛna yɔrɔ bɛɛ kɛ i ta ye, ka taga se fɔ dugukolo danw ma.

⁹ I bɛna o mara ni masacebere negeraman le ye;
i bɛna o ta fanga nɔnɔ i ko bɔgɔdaga.»

¹⁰ Ayiwa, sisan, aw masaw, aw ye hakiri sɔrɔ!

Aw y'a to o ye aw ladi, aw minw ye dunuɲa fangatigiw ye!

¹¹ Aw ye baara kɛ Matigi Ala ye ni Alapasiran ye!

Aw ye ɲagari, nka aw ye siran a ɲa fɔ ka yereyere.

¹² Aw y'a dence bonya,

janko a kana na dimi aw kɔrɔ ka aw halaki aw ta siraw ra;
sabu a ta dimi bɛ se ka ben aw kan yɔrɔnin kelen na.

Minw bɛɛ bɛ o yere karifa a ma,
olugu ta ɲana!

3

Ala le bɛ a ta mɔgɔw tanga

¹ Dawuda ta Zaburu, a ka min seɛɛ a boritɔ a dence Abusalɔn ɲa.

² Matigi Ala, ne juguw ka ca,
minw wurira ne kama, o ka ca.

³ Mɔgɔ caman b'a fɔra ne ta ko ra, ko:

«Ala tɛna a bɔsi fiyewu!»*

⁴ K'a sɔrɔ ele kɔni, Matigi Ala, ele le ye ne tangabaga ye,
ne bɛ bonya sɔrɔ ele le fɛ, ele le bɛ ne kun kɔrɔta.

⁵ Ne bɛ ne kan kɔrɔta, ka Matigi Ala wele,
a bɛ to a ta kuru saninman kan ka ne jaabi.†

* **3:3** 3.3 Nin yɔrɔ ra a seɛɛra heburukan na ko: Sela. † **3:5** 3.5 Nin yɔrɔ ra a seɛɛra heburukan na ko: Sela.

6 Ne be la ka sunogɔ, ka kunu,
 sabu Matigi Ala be ne demɛ.
 7 Ne juguw jamaba min ka ne lamini,
 ne te siran olugu si na.
 8 E, Matigi Ala, i wuri!
 Ne ta Ala, ne kisi!
 I tege ci ne juguw bee na kan,
 mogɔjuguw bee ninw karikari!
 9 Kisiri be soro Matigi Ala le ra;
 baraka don i ta mogow ra!‡

4

Ala le be a ta mogow demɛ

1 Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Dawuda ta Zaburu.

2 E, Ala, ele min be jo di ne ma,
 ni ne ka kule i no fe tuma o tuma, i ye ne jaabi.
 Ne degunin tun lo, nka i ka laganfiya di ne ma.
 Makari ne ra, ka ne ta daariri lamɛn!

3 Aw adamadenw, aw minw be ne ta bonya yeɛɛma k'a ke maroya ye,
 aw bɛna o dabla tuma juman le?
 Aw be fengbansanw kanu, ka tugu faninya ko,
 aw bɛna o fana dabla tuma juman le sa?*

4 Aw ka kan k'a lon ko Matigi Ala k'a nasiranbaga nanawoloma;
 ni ne ka Matigi wele, a be ne lamɛn.

5 Ni aw dimina, aw kana jurumun ke;
 aw ye to aw ta layoro ra ka je ka miiri kosebe.†
 6 Aw ye terenninya sarakaw bo,
 ka aw jigi la Matigi Ala kan.

7 Mogo caman b'a fo ko: «E, jon le bɛna hera ke an ye tuun sa!»
 E, Matigi Ala, makari an na ka i ta yeelen bo an ye.
 8 Hali ni mogow ka simankura ni rezenjikura soro caman, ka nagari,
 i be nagari min don ne jusu ra, o belɛn ka bon ka teme olugu ta kan.
 9 Ne be la ka sunogɔ hera ra,
 sabu ele Matigi Ala, ele yeɛ le be ne mara ne layoro ra hera ni laganfiya
 ra.

5

Ala b'a nasiranbagaw demɛ

1 Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni filenw ye. Dawuda ta Zaburu.

2 E, Matigi Ala, i toro malo ne kumakan na,
 ne nunakan lamɛn!

‡ 3:9 3.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 4:3 4.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 4:5 4.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

³ I janto ne ta welerikan na, ne ta Masa, ne ta Ala!
Sabu ne be ele le daarira.

⁴ Matigi Ala, lon o lon sogoma i be ne kan men,
lon o lon sogoma ne be taga lo ka i makono;

⁵ sabu i te Ala ye, kojugu ka di Ala min ye,
i te mogojugu fe.

⁶ Yerebonyabaga te se ka lo ele na koro,
mogo o mogo be kojugu ke, i be o haramuya.

⁷ I be faninyafobagaw halaki;
mogofagabagaw, ani nanbaramogow, Matigi Ala be olugu haramuya.

⁸ Nka ne koni, i ta pumanyaba baraka ra,
ne be se ka don i ta batoso konon,
ka ne kinbiri gban i ta batoso saninman na fe ka i bato,
sabu i nasiran be ne ra.

⁹ E, Matigi Ala, i ta terenninya sira yira ne ra,
i ta siraw lateren ne ye,
ne juguw koson;

¹⁰ sabu mogo te se ka la olugu darakuma si ra,
cenri miiriya doron le be o jusu ra,
o kandinga ye kaburu dayelenin le ye,
o be mogow lafiri ni o nenkun ye.

¹¹ E, Ala, o jaraki!
A to o yere ta naninyajuguw ye ke o ben sababu ye;
o gben ka bo i na koro o ta jurumun caman koson,
sabu o murutira i ma.

¹² Nka minw bee be o yere karifa ele ma, olugu bena ninsondiya,
ka nagari kosebe tuma bee fo ka kule ci,
sabu ele le be o tanga.

I togo ka di minw ye, olugu bena nagarikanbaw bo;

¹³ sabu, Matigi Ala, ele le be baraka don mogo terennin na,
i be kopuman caman ke a ye, k'a sutara i ko negebennan.

6

Ala le ye kensyari kebaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni juru seegi ye.
Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i kana ta dimi fe ko i be ne jaraki,
i kana ta jusugban fe ko i be ne koro.

³ E, Matigi Ala, makari ne ra, sabu ne baraka bee le banna;
ne keneya, Matigi Ala, sabu ne kolow bee be yereyerera.

⁴ Ne hakiri nagamina kosebe!
Matigi Ala, nin bena ban tuma juman le sa?

⁵ Na, Matigi Ala, na ne bosi,
na ne kisi i ta pumanya koson.

⁶ Sabu mogo saninw hakiri te to i ra tuun;

jɔn le bɛna to kaburu kɔnɔ ka i fo ka i walepumanlɔn?

⁷ Ne nɔnana fo ka ne baraka bɛɛ ban,
su o su ne nɔji bɛ woyo fo ka ne ta lanan nigi,
ne bɛ kasi ka ne layɔɔ bɛɛ kɛ nɔji ye.

⁸ Ne nadenw finna dimi kosɔn,
ne nadenw baraka bɛɛ banna ne juguw ta kɛwalew kosɔn.

⁹ Aw kojugukɛbagaw, aw ye aw yɛɛ mabɔ ne ra,
sabu Matigi Ala ka ne kasikan mɛn.

¹⁰ Matigi Ala ka ne ta makarikan mɛn,
Matigi Ala sɔnna ne ta daariri ma.

¹¹ Ne juguw bɛɛ bɛna maroya, ka o ja tige fo o bɛ yɛɛyɛɛ;
o maroyaninba bɛna sekɔ ka taga joona joona.

7

Ala le bɛ a ta mɔgɔw lakisi

¹ Dawuda ta mapumanko dɔnkiri; a ka min la Matigi Ala na kɔɔ, Kusi ta ko ra, Kusi min tun ye Boniyaminu ta mɔgɔ dɔ ye.

² Matigi Ala, ne ta Ala, ne bɛ ne yɛɛ karifa ele le ma;
ne kisi ka bɔ ne nɔgbenbagaw bɛɛ boro, ka ne bɔsi,

³ janko o kana na ne sogo tigɛtigɛ i ko jara,
o kana na ne tigɛtigɛ, mɔgɔ kana sɔɔ ka ne bɔsi.

⁴ Matigi Ala, ne ta Ala, ni a kɛra ko ne ka nin ko nɔgɔn dɔ le kɛ:
ni ne boro ka kojugu kɛ,

⁵ walama ni ne ka kojugu kɛ ne siginɔgɔn na,
ni ne ka hali ne jugu dɔ ta borofɛnw bɔsi gbansan,

⁶ o tuma ne juguw ye ne gbɛn fo ka ne nin mina;
o ye ne dɔndɔn ka ne terege dugu ma fo ka ne si ban,
ka ne ta bonya bɛɛ tunu bɔgɔ ra.*

⁷ E, Matigi Ala, i wuri ka i ta dimi yira,
i wuri ka ne juguw ta jusugban bɛɛ ban;
i wuri ka ne demɛ, ka kiti tige.

⁸ Jamanaw bɛɛ ta mɔgɔw ye na lajen ka i lamini,
ele ye sigi san fɛ o bɛɛ kunna.

⁹ Matigi Ala le bɛ siyaw ta kiti tige;
Matigi Ala, ne ta kiti tige ka kapa ni ne ta terenninya ye,
ka kapa ni ne ta jusukungbɛninya ye.

¹⁰ Mɔgɔjuguw ta kojuguw lalɔ ten,
ka mɔgɔ terennin sabati,
ele min bɛ adamaden jusukunnakow ni a hakirinankow bɛɛ sɛgɛsɛgɛ k'a
lon,
ele Ala min terennin lo.

¹¹ Ala le ye ne tangabaga ye,
ale le ye mɔgɔ jusupumanw kisibaga ye.

¹² Ala ye kititigɛbaga terennin le ye,

* **7:6** 7.6 Nin yɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

a ta dimi be ben mɔɔjuguw kan lon o lon.

¹³ Ni o ma nimisa, Ala bɛna a ta kerekemuru dabo o kama; a be a ta kalan laben, k'a sama.

¹⁴ A be a ta kerekeminanw laben fagari kama, a be biɛ tasumamanw laben.

¹⁵ A fle, mɔɔjugu be terenbariya kɔɔ ta, kojugu kɔɔ le b'a ra; a fana bɛna jigi faninya le ra.

¹⁶ A be dinga sogi, fo k'a dunya, nka a ka dinga min sogi, ale yere le be ben o kɔɔ.

¹⁷ A ta kojugu bɛna ben ale yere le kan, a ta fariya be jigi ale yere le kuncɛ ra.

¹⁸ Ne bɛna Matigi Ala fo k'a waleɓumanlon a ta terenninya kosɔn, ka Alatanɔɔnkiriw la ka Matigi Ala korɔtaninba toɔo tando.

8

Ala ta bonya ni a ta nɔɔɔ

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, an Matigi, i toɔo ka bon dugukolo yɔɔ beɛ le ra!

I ta bonya temena sankolo bonya kan.

³ I ka i toɔo tandorikumaw don denmisenw ni sinmindenw da ra, janko ka i kerebagaw lamaroya, ka i juguw da datugu, ani minw b'a fe ka o yere dimibo i ra.

⁴ Ni ne ka i ta sankolo fle, i yere boro ka min dan, ka karo ni lolow fle, i boro ka minw laben,

⁵ o tuma ne b'a fo ko: «Mɔɔo ye mun le ye, ka n'a fo ko i be i hakiri to a ra?

Adamaden ye mun le ye, ka n'a fo ko i be i janto a ra?»

⁶ O beɛ n'a ta, i k'a dan k'a dogoya ni Ala yere dorɔn le ye; i ka bonya ni nɔɔɔ masafugula sigi a kun na.

⁷ I boro ka fen o fen dan, i ka o beɛ bla a ta fanga korɔ, ka fen beɛ bla a sen jukɔɔ:

⁸ sagaw, ani baw, ani misiw beɛ, ani kongosogow,

⁹ ani sanfekɔɔw, ani kɔɔji jegew, ani fen o fen be yaala kɔɔjiw kɔɔ.

¹⁰ E, Matigi Ala, an Matigi, i toɔo ka bon dugukolo yɔɔ beɛ le ra!

9

Ala b'a janto janibagatɔw ra

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni filen ni gɔni ye. Dawuda ta Zaburu.*

² Matigi Ala, ne bɛ i fo ka i waleɓumanlon ni ne jusukun bɛɛ ye, ne bɛna i ta kabakobaw bɛɛ lakari.

³ Ne bɛna ninsondiya, ka ɓagari kosebɛ ele Matigi Ala ta janɓogɔnya koson; ne bɛna Alatandodɔnkiriw la ka i tɔgɔ tando, ele Ala kɔrɔtaninba!

⁴ Ne juguw sekɔra ni o kɔ ye;

o bɛ talon ka ben, ka halaki i ɓa kɔrɔ;

⁵ sabu ele le bɛ ne ta kiti tige, ka ne ta jo di ne ma.

I siginin bɛ i ta masasiginan kan, i bɛ kiti tige ka kapa ni terenninya ye.

⁶ I ka siya tɔw jaraki, ka mɔgɔjuguw halaki;

i ka o tɔgɔ josi ka bɔ yi pewu!

⁷ Ne juguw bɛɛ banna, o sigiyɔrɔw kera tomo lawuribariw le ye;

i ka o ta duguw cici, mɔgɔ si hakiri tena to o ra tuun.

⁸ Matigi Ala kɔni siginin bɛ a ta masaya ra wagati bɛɛ,

a siginin bɛ a ta masasiginan kan, ka kiti tige.

⁹ Ale le bɛ dunuɓa mara ni terenninya ye,

ka mɔgɔw ta kiti tige ka ɓa.

¹⁰ Matigi Ala le ye segebagatɔw dogoyɔrɔ ye,

ale le ye o dogoyɔrɔ ye o degu wagatiw ra.

¹¹ O koson minw ka i tɔgɔ lon, olugu bɛ o jigi la i kan;

sabu minw bɛ i yɔrɔɓini, i tena olugu to o kelen na, Matigi Ala.

¹² Aw ye Alatandodɔnkiriw la Matigi Ala ye, Ala min siginin bɛ Siyon, aw ye a ta kokɛninw lakari mɔgɔw ye.

¹³ A bɛna mɔgɔfagabagaw ɓininka, sabu o ka mɔgɔ minw faga, a hakiri bɛ olugu ra;

a tɛ ɓina ɓanibagatɔw kasikan kɔ.

¹⁴ E, Matigi Ala, makari ne ra,

ne ɓanicogo flɛ ne kɔninyabagaw boro;

ele le bɛ ne lawuri ka bɔ saya ta so donda ra,

¹⁵ janko ne ye i tando ka i ta bonya bɛɛ lakari

Siyon dugu donda ra,

ka ɓagari i ta kisiri koson.

¹⁶ Siyaw benna o yɛɛ ta dinga soginin kɔnɔ;

o dogora ka jo min siri, o yɛɛ sen minana o jo ra.

¹⁷ Matigi Ala k'a yɛɛ yira, a ka kiti tige can kan;

mɔgɔjugu ta kewalew kera jan ye k'a yɛɛ mina.†

¹⁸ Mɔgɔjuguw bɛna taga saya dibi ra,

o siya minw bɛɛ bɛ ɓina Ala kɔ.

¹⁹ Nka Ala tɛ ɓina fagantanw kɔ ka o to yi ten,

* **9:1** 9.1 Zaburu sura kɔnɔntɔn, ani sura tan ta hayaw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye. † **9:17** 9.17 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Higayoni, Sela.

panibagatow jigi tigenin te to yi ten tuma bee.

²⁰ E, Matigi Ala, i wuri! I kana a to mogow ye se soro!
Siyaw ta kiti ye tige i na koru.

²¹ Matigi Ala, siranyaba bla o ra,
siyaw y'a lon ko olugu te foyi ye ni adamaden gbansanw te.‡

10

Ala le be panibagatow bosi

¹ E, Matigi Ala, mun koson i k'a i yere mabo ne ra?
Mun koson i be dogo ne ra ne ta degu wagatiw ra?

² Mogojugu ni a ta yerebonya be panibagatow torora;
a ka dabarijugu minw siri, a bena o mina ni o le ye.

³ Mogojugu b'a yere tando, sabu ko min miiriya tun b'a jusukun na, a ka
o soru;
ale mogu nataba be Matigi Ala neni, k'a mafiyenya.

⁴ Mogojugu be yada, fo k'a fo ko: «Ala te yi!»
A ta miiriya bee be o le ye.

⁵ A ta kow be na a boro tuma bee;
i ta kolatigeninw si te se a ma,
a b'a juguw bee fiye ka bo yi.

⁶ A b'a fo a yere konu ko: «Foyi te se ka ne bo ne no ra!
Kojugu si tena ne soru ka ye fiyewu!»

⁷ Mogodanganw doron le be a da ra, ani nanbara ni torori;
kumajuguw, ani terenbariyakumaw le b'a nenkun kan.

⁸ A be dogo dugu ko fe ka mogow konu,
a be to yoru dogoninw na ka бага mogu jarakibari ma k'a faga;
a be dogo ka desebagatow konu.

⁹ A be dogo ka mogow konu, i ko jara be dogo a ta dinga konu cogo min na,
a be dogo ka panibagato konu,
a be panibagato sama k'a don a ta jo ra, k'a mina.

¹⁰ A be biri, ka sonzori,
ka desebagato dendu fo k'a mina.

¹¹ Ni o kera, a b'a fo a yere konu ko: «E, Ala pinana!
Ala k'a na datugu, a te foyi yera!»

¹² E, Matigi Ala, i wuri! E, Ala, i boro korota!
I kana pina panibagatow ko.

¹³ Mun na mogojugu be Ala mafiyenyara tan?
Mun koson a b'a fora a yere konu ko: «Ala tena foyi ke ne ra!»

¹⁴ Nka ele Ala le be fen bee yera!
Minw be sege ra, ani dimi be minw kan, i na be olugu ra.
Ko bee be ele le boro.
Desebagato b'a yere karifa ele le ma,
ele le ye ferita demebaga ye.

‡ 9:21 9.21 Nin yoru ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹⁵ Mɔgɔjugu kojugukebaga boro kari!
 A ta kojuguw hake bo a ra fo ka taga a halaki ka ban pewu!
¹⁶ Matigi Ala le ye Masa ye tuma bee, ani wagati bee,
 a bena Alapasiranbariw bee halaki ka bo a ta dugukolo kan.

¹⁷ E, Matigi Ala, nanibagatoɔ be min fe, ele le be o ke o ye,
 i be o ja gbeleya, ka i toro malo ka o lamɛn,
¹⁸ ka feritaw, ani segebagatoɔ ta jo di o ma,
 janko adamadenw kana to ka o ta jagboyafanga sigi mɔgɔw kan tuun ka o
 degu.

11

Mɔgɔ terennin b'a yere karifa Ala le ma

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Ne be ne yere karifa Matigi Ala le ma.
 Mun koson aw b'a fo ne ma
 ko ne ye bori i ko konɔ be wuri cogo min na ka taga dogo kuruw ce ra?
² A fe, mɔgɔjuguw be o ta kalan samana,
 o be o ta biɛw donna kalan juru ra,
 ka dogo dibiba ra ka mɔgɔ jusupuman bon.
³ Ni terenninya jusiginanw benna ka ban,
 o tuma mɔgɔ terennin be se ka mun le ke tuun?

⁴ Matigi Ala be a ta batoso saninman konɔ,
 Matigi Ala ta masasiganan be sankolo konɔ;
 a na be fleri kera,
 a be adamadenw jusukunw fe, ka o segesege.
⁵ Matigi Ala be mɔgɔ terennin jusukun segesege,
 nka a be mɔgɔjuguw ni mɔgɔ farimanw koninya.
⁶ A be takami ni tasuma ni kiribi le bon mɔgɔjuguw kan,
 ani foɔ gbanninman;
 o le be ke olugu ninyoro ye.
⁷ Sabu Matigi Ala terennin lo,
 ko terenninw le ka di a ye;
 mɔgɔ terenninw le bena a pada ye.

12

Ala be a ta mɔgɔw deme wagatigbelenw na

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min be la ni goni juru seegi ye.
 Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, an bosi, ni o te, Alapasiranbagaw banna,
 lanamɔgɔ te adamadenw ce ra tuun.
³ O bee be faninya le fo ɔgɔn ye,
 o be ɔgɔn negɛ; flankafuya be o jusuw ra.

⁴ Matigi Ala ye mɔgɔnegebagaw bee halaki ka bo yi,
 ani min o min nenkun be yerebonyakumaw fo;
⁵ minw b'a fo ko: «An bena se soro an nenkun baraka ra,
 an daw be an fe ka ban, jon le bena se an na?»

⁶ O bε panibagatoƵ minako juguya,
fagantanw bε n̄unana o boro;
o koson Matigi Ala ko: «Sisan ne bεna wuri,
o bε o mogo minw mafiyɛnya, ne bεna olugu bosi.»

⁷ Matigi Ala darakumaw ye kuma saninyaninw le ye,
a bε i ko warigbε min kora daganin konɔ tasuma ra,
k'a saninya fo sɔnaga wolonfla.

⁸ E, Matigi Ala, ele le bεna an mara,
ka an tanga nin mogo suguyaw ma tuma bεε;

⁹ sabu mogojuguw bε yaala yoro bεε,
kojugu bε cayara adamadenw cε ra.

13

Ala bε an kisi an juguw ma

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i bεna i hakiri jigi ne ra tuma juman le sa?
I bεna i na munu ka ne fle tuma juman le sa?

³ Hami min bε ne jusu ra, o bεna ban lon juman le?
Jusukasi min bε ne ra lon o lon, o bεna ban lon juman le?
Ne jugu bε se soro ra ne kan minke, o bεna dabra tuma juman?

⁴ E, Matigi Ala, ne ta Ala, ne fle, i ye ne jaabi!
Baraka don ne ra janko ne na yelenin ye to,
janko saya sunogo kana na ne ta.

⁵ Ni o tε, ne jugu bεna a fo ko: «Ne sera a ra le!»
Ni ne benna, ne koninyabagaw bεna nagari le.

⁶ O bεε n'a ta, ne jigi bε i ta numanya kan,
ne jusu bεna nagari i ta kisiri koson.
Ne bεna donkiri la Matigi Ala ye,
sabu a ka kopuman ke ne ye.

14

Alapasiranbariw (Zaburu 53)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Mogo kolonbariw b'a fo o yere konɔ ko: «Ala tε yi!»
O mogoƵ ye mogoƵkolonw le ye, o ta kewalew bεε haramunin lo;
o si tε kopuman ke.

² Matigi Ala bε to sankolo ra ka jenge ka adamadenw fle,
k'a fle ni a kera ko mogo bε yi, hakiri bε min fe,
min ye Alapinibaga ye.

³ O bεε ka o ko munu Ala ma, o bεε kera nacintanw ye;
o si tε kopuman ke,
hali mogo kelenpe.

⁴ Minw bæe bæ kojugu kera, yala olugu te ko lon le wa?
O bæ ne ta mɔgɔw domuna i ko to;
o fana te Matigi Ala bato.

⁵ Sisan, jatigɛba le bɛna o mina,
sabu Ala bɛna kɛ ni mɔgɔ terenninw ye.

⁶ Aw b'a fɛ ka janibagato ta kokɛtaw cɛn a boro,
nka Matigi Ala le ye a karifayɔrɔ ye.

⁷ Jɔntigi le bɛna bɔ Siyɔn ka na Izirayɛli kisi!
Ni Matigi Ala nana a ta mɔgɔw ta bonya lasekɔ o ma tuma min na,
Yakuba ta mɔgɔw bɛna jagari, Izirayɛlimɔgɔw bɛna ninsɔndiya.

15

Ala ta mɔgɔ saninman

¹ Dawuda ta Zaburu.*

Matigi Ala, jɔn le bɛna sigi i ta bon saninman kɔnɔ?
Jɔn le bɛna sigi i ta kuru saninman kan?

² Mɔgɔ min bæ tagama ni jusukun gbɛnin ye,
ka terenninya sira ta;

mɔgɔ min bæ can bɔ a jusukun na k'a fɔ.

³ O tigi te mɔgɔ tɔgɔ cɛn ni a nɛnkun ye,
a te kojugu kɛ a mɔgɔjɔgɔn na,
a fana te a sigijɔgɔn lamaroya.

⁴ A bæ mɔgɔ sɔnkolon mafiyɛnya,
nka Matigi Ala jasiran bæ mɔgɔ minw na, a bæ olugu bonya.
Ni a ka layiri min ta, a bæ o dafa, hali ni o ko bæ digi a ra.

⁵ A te juru don mɔgɔ ra ka tɔnɔ jini a ra,
a te bonyafen mina dogo ra, ka kuma ben mɔgɔ jarakibari kan.

Mɔgɔ o mɔgɔ bæ o sira tagama, o tigi te jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye fiyewu.

16

Mɔgɔ ka kan k'a jigi la Ala le kan

¹ Dawuda ta dɔnkiri.

E, Ala, ne tanga, sabu ne ka ne yɛrɛ karifa i ma.

² Ne b'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Ele le ye ne Matigi ye,
ne ta hera bæe lajennin bæ ele le ra.»

³ Ala ta mɔgɔ saninman minw bæ jamana kɔnɔ, ani jamana jamɔgɔw,
olugu le ko ka di ne ye.

⁴ Nka minw bæ boribori batofɛn wɛrɛw kɔ,
olugu bæ o ta jusukasi le caya.

O bæ saraka minw bɔ, ka jori bɔn o ta batofɛnw kan, ne te o dɔ kɛ;
ne fana tɛna o batofɛnw tɔgɔ fɔ ne da ra fiyewu.

* **15:1** 15.1 Yahudiyaw tun bæ deri ka nin dɔnkiri la, o dontɔ Alabatosoba kɔnɔ.

⁵ Matigi Ala le ye ne ninyɔɔ ye, ani ne ta sɔɔta.
Ne ta dunupalatige be ele le boro.

⁶ Yɔɔ min danw sigira k'a ke ne ninyɔɔ ye, o ye yɔɔ numanba le ye;
ne ninyɔɔ ye fennumanba le ye.

⁷ Ne be baraka la Matigi Ala ye, ne ladibaga;
hali su fe, o miiriya le be ne jusukun na.

⁸ Ne na lonin be Matigi Ala ra wagati bee;
k'a to ne kere fe, foyi te se ka ne bo ne no ra.

⁹ O koson nagari be ne jusu ra, ninsondiya be ne ra,
foyi tena ne farikolo fana soro;

¹⁰ sabu i tena son ka ne nin to saya dibi ra;
i tena son k'a to i ta jon Alapasiranbaga ye to kaburu konɔ.

¹¹ I bena panamanya sira yira ne ra;
nagari dafanin le be i na koro,
kodiman banbari le be i kininboro konɔ.

17

Ala be a ta magɔw bɔsi o juguw boro

¹ Dawuda ta Aladaari.

E, Matigi Ala, ne be min daari i fe ka kapa ni terenninya ye, o lamɛn, i ye
i janto ne kasikan na;

i toro malɔ ne ta daariri ra, sabu nanbarakuma si tena bo ne da ra.

² Ele yere le bena ne ta jo di ne ma,
i yere na bena kopuman ni kojugu faranfasi k'a lon.

³ I be ne jusukun segesege, i be ne korosi su fe,
i be ne korobo, nka i te jarkiyoro foyi soro ne ra;
ne k'a latige ko ne tena a to ne da ye kojugu ke.

⁴ Ne ka adamadenw ta kewalew korosi;
nka i ta darakumaw baraka ra,
ne ka ne yere mabo benkannikebagaw ta siraw ra.

⁵ Ne tora i ta siraw le kan;
ne sen ma jenge ka bo o sira kan.

⁶ E, Ala, ne be i wele sabu i be ne jaabi;
i toro malɔ ne ye, ka ne darakumaw lamɛn.

⁷ I ta numanyaba yira an na,
sabu minw be o yere karifa i ma,
i be olugu kisi ni i boro barakaman ye, ka bo o juguw boro.

⁸ I janto ne ra i ko mago b'a janto a pakise ra cogo min na;
ne dogo i kaman suma koro,

⁹ ka ne kisi magojuguw ta cenri ma,
ani ne jugu farimanw ma, o minw ka ne lamini fan bee ra.

¹⁰ O fanin be o yere ra;
wasoyakumaw le be bo o da ra.

¹¹ O ka ne nogben fan bee ra, fo ka ne lamini;

o ja lonin be ne ra, janko ka na ne bugo ka ne ben dugu ma.

¹² O be i ko jara min korotonin lo, a b'a fe ka fagari ke,
i ko jarakanbelen min dogora ka ke sogo dendan ye.

¹³ E, Matigi Ala, i wuri ka o kunben, ka o ben dugu ma;
ne kisi ka bo mogojuguw boro ni i ta kerekemuru ye.

¹⁴ E, Matigi Ala, ne bosu ka bo nin mogow boro ni i yere ta baraka ye!
Ne bosu ka bo nin dunupamogow boro!
A to o ninyoro ye ke nin dunupa doron le ra yan!
I ka min laben k'a bla o ja, a to o ni o ta denw ye taga fa o ra.
O ye fa a ra fo k'a to to o mamadenw ye.

¹⁵ Nka ne koni, ne ta terenninya koson, ne ja bena i pada ye.
Ni ne kununa tuma o tuma, ne be i ye ne ja koru, fo ka wasa i ra.

18

Masace be baraka la Ala ye (Samawilu flanan 22.2-51)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Matigi Ala ta jonce Dawuda ta donkiri. Wagati min na Matigi Ala ka Dawuda bosu ka bo a juguw bee boro, ani k'a bosu ka bo Sawuli boro, Dawuda ka nin donkiri le la ka Matigi Ala tando. ² A ko: E, Matigi Ala, ne ta baraka tigi, ne be i kanu.

³ Matigi Ala le ye ne ta Ala barakaman ye, ne dogoyoro, ani ne bosibaga; ne ta Ala lo, ne ta barakatigi Ala, ne karifayoro, ne tangabaga, ne ta sesorori tigi, ani ne dogoyoro.

⁴ An ye Matigi Ala tando, sabu ne k'a wele minke, a ka ne bosu ka bo ne juguw bee boro.

⁵ Saya juruw tun melegera ne ra, jiba woyoto minw be cenri ke, o tun ka ne ta.

⁶ Saya juruw tun ka ne siri ka ban!
Saya janw tun be nini ka ne dere.

⁷ Nka ka ne to o jusukasi ra, ne ka Matigi Ala daari.
Ne ka ne ta Ala wele ko a ye ne deme.
A tora a batoyoro saninman konu ka ne lamen,
a toro ka ne kulekan lamen.

⁸ Dugukolo yuguyugura, a yereyerera;
kuruw jusigiyorow bee yereyerera;
a ta dimi ka o bee lamaga.

⁹ Sisi be bo a nunwow fe,
tasuma farimanba be bo a da ra,
ani takami tasumaman.

¹⁰ A be sankolo jenge ka jigi,
sankaba finmanba le be a sen koru.

¹¹ A tun yelennin be seruben meleke* do le kan,
a tun be jigira ka na fonu kan.

¹² A be a yere dogo dibi konu,
ka dogo sanfonu dibi ra, sankaba finmanbaw konu.

¹³ Yeelen min be manamana a ja, sankabaw tun be o ra,

ani sanbere ni takami tasumamanw.

14 Matigi Ala perenkan bora sankolo ra;
Ala korotaninba kan bora;
a ka sanbere ni takami lajigi.

15 A be bara a juguw ra, ka o bon ni biɛw ye ka o bee janjan;
a be sanmanamanaw bo caman k'a juguw bee labori.

16 E, Matigi Ala, i ka i juguw bagabaga minke,
i ka i ta dimi fɔɔ fiye minke,
o ka kogoji jukorofenw bee bo kene ma,
ka dugukolo jusiginanw bee bla kene ma.

17 Ala be to sankolo ra k'a boro bo ka ne ta,
ka ne ta ka ne labo jibaw ce ra,

18 ka ne bosi ka bo ne jugu barakamanw boro,
ka ne bosi ne koninyabagaw boro, o minw baraka ka bon ni ne ta ye.

19 Lon min pagban sera ne ma, o tun be benna ne kan;
nka Matigi Ala kera ne demebaga ye.

20 A ka ne bla yoro laganfiyanin le ra,
ka ne bosi, sabu ne ko ka di a ye.

21 Matigi Ala ka ne mina ka kapa ni ne ta terreninya le ye;
a ka ne sara, sabu ne boro ka kewale minw ke, o bee saninyanin lo;

22 sabu ne ka Matigi Ala ta siraw tagama,
ne ma ta juguya fe, ka ne yere mabo ne ta Ala ra.

23 Ne be a ta sariyaw bee sira tagama,
ne fana te ne yere mabo a ta cifoninw na.

24 Ne jarakibari lo a na koro,
sabu ne ka ne yere korosi jurumun ma.

25 O koson, Matigi Ala fana ka ne sara ka kapa ni ne ta terreninya ye,
sabu ne borow saninyanin lo a na koro.

26 Matigi Ala, ni mogo min kera i nasiranbaga ye, i be o tigi mina ka kapa
ni a ta Alanasiran ye;

ni mogo min kera mogo jusukungbenin ye, i be o tigi mina ka kapa ni a ta
jusukungbeninya ye.

27 Ni mogo min konogbenin lo, i be o tigi mina ka kapa ni a ta konogbeninya
ye;

nka ni mogo min konog finnin lo, i be o tigi mina ni hakiri ye.

28 Sabu ele le be mogo sabarininw kisi,
nka yereyira be minw flerikecogo ra, i be olugu kun suuru.

29 Ele le be ne ta lanpan yeelen bonya;
Matigi Ala, ne ta Ala be ne ta dibi ke yeelen ye.

30 Ni i be ni ne ye, ne be girin ka ben kerekajama murutigiw kan;
ni ne ta Ala be ne fe, ne be pan kogojanw kunna ka teme.

31 Ala ta siraw bee dafanin lo,
sigiya te Matigi Ala darakuma ra.

Mogo min b'a yere karifa Ala ma, a be o tigi tanga i ko negebennan.

32 Sabu jon were le be Ala ye ni Matigi Ala kelen te?
Jon were le be barakatigi Ala ye ni an ta Ala kelen te?

33 Ala le be baraka don ne ra;
ale le be ne ta sira dakana ka na.

34 A be ne senw teliya i ko dagbe senw,
a be ne lo yoro korotaninw na.

35 A be ne boro degi kere ra,
ka ne boro ke ka siranegekalan bon.

36 I be i ta negbennan di ne ma, ka ne kisi;
i boro barakaman be baraka don ne ra,
i ta numanya be ne bonya.

37 I be ne sen lateliya,
ne sen te sege tagama ra.

38 Ne be ne juguw gben ka o mina;
ni ne ma o faga ka ban, ne te seko.

39 Ne be o ban pewu, o si te se ka wuri tuun;
o be benben ne sen koro.

40 I be baraka don ne ra kere kama,
ka ne juguw bee kuturu ka o bla ne sen koro.

41 I be ne juguw bee labori,
k'a to ne ye ne koninyabagaw bee halaki.

42 Olugu be weleri ke yoro bee, nka o te demebaga soro o yere ra;
o be Matigi Ala wele, nka a te o jaabi!

43 Ne be o terege k'a ke i ko fono be buguri ta cogo min na;
ne be o flan i ko siradarabuguri.

44 I ka ne bosi ne ta jamana mogo murutininw boro,
ka ne ke siya dow ta namogo ye;
ne tun ma siya min lon, olugu le be ne ta fanga koro.

45 Ni ne kumana ka min fo doron, o be o ke.
Siya were mogow be o kinbiri gban ne koro.

46 Siya were mogow baraka banna,
o yereyere to be bora o dogoyorow ra.

47 Matigi Ala panaman lo! Ne be ne ta barakatigi Ala tando.
Ne be ne kisibaga Ala bonya.

48 Ala le be ne dimibo ne juguw ra,
ka siyaw bla ne ta masaya fanga koro.

49 A be ne bosi ka bo ne juguw boro,
ka ne bla ne juguw san fe,
ka ne bosi ka bo mogo farimanw boro.

50 O koson, Matigi Ala, ne bena i fo ka i walenumanlon siyaw ce ra,
ne bena Alatandodankiriw la ka i togo bonya.

51 Matigi Ala be sesorriba di a ta masace ma.

A ka min panawoloma k'a sigi masaya ra, a bena o mina ni numanya ye;
a be o ke Dawuda ni a ta duruja le ye, wagati bee, ani tuma bee.

19

Ala ta bonya

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Sankolokonofenw be Ala ta bonya yira,

sankolo danfenw be Ala boro ta baara lakari.

³ Tere bento b'a ko lakari tere boto ye,
su banto be o lonniya yira su nata ra.

⁴ A te ke ni kumafawo ye, a te ke ni darakuma ye,
kumakan te, mogo toro be min men.

⁵ Nka o ta karan be se dugukolo fan bee ra,
o ta kumaw be se fo dunuwa dan na.

Ala ka bon do le lo tere ye sankolo konɔ.

⁶ Ale boto be i ko konɔce boto a ta konɔbon konɔ;
a jusu diyanin be a ta bori damina i ko ce barakaman.

⁷ A be bo sankolo kun do ra,
ka taga a ta tagama laban a kun do ra;
a fundenin be se fen bee ma.

⁸ Matigi Ala ta sariya dafanin lo,
a be baraka don mogo ra.
Matigi Ala ta jɛnɔgonya ta kumaw ye can le ye,
a be kolonbariw son hakiri ra.

⁹ Matigi Ala ta sariya ta kumaw ka ni,
o be mogo jusu diya.
Matigi Ala ta kumaw gbenin lo,
o be mogo na yele.

¹⁰ Matigi Ala nasiran ta sariya saninyanin lo,
a be to a no ra wagati bee.
Matigi Ala ta kolatigeninw ye can ye,
o bee terennin lo.

¹¹ A nafa ka bon ka teme hali sanin kan,
hali sanin yeregoro camanba kan.
A ka di ka teme hali li kan,
hali li min be bora kura ye lipaga ra.

¹² Matigi Ala, o le be i ta jonce fana karan;
ni mogo min b'a sira tagama, o tigi be nafaba soro a ra.

¹³ Mogo be firi ka kojugu minw ke, i te bo o bee kala ma.
O koson ne ma bo ne ta jurumun minw kala ma, o yafa ne ma.

¹⁴ I ta jon tanga yereyirabagaw ma fana;
i kana a to o ye o ta fanga sigi ne kan.
Ni o kera, ne bena ke mogo jusukun gbenin ye,
o jurumunba jaraki tena ke ne kan.

¹⁵ E, Matigi Ala, sabari k'a to ne darakumaw
ani ne jusukun ta miiriw ye ben i ma,
Matigi Ala, ne ta barakatigi Ala, ani ne kunmabobaga.

20

Matigi Ala ye a ta mogo w jigi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala ye i ta daariri jaabi i degulon na,
Yakuba ta Ala* togo ye i tanga!

* **20:2** 20.2 Yakuba ta Ala, o koro ye Izirayeli ta Ala.

³ A ye to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ ka i demɛ,
a ye to Siyɔn[†], ka baraka don i ra.

⁴ A y'a hakiri to i ta siman sarakaw* bɛɛ ra,
ka sɔn i ta saraka jenita* ma.‡

⁵ A ye i jusukun diyanyafenw di i ma;
ni i ka ko o ko latigɛ, a ye o bɛɛ na k'a di i ma.

⁶ Ni i ka se sɔrɔ, an bɛna jagari fɔ ka kule o kosɔn,
ka an ta darapo kɔrɔta an ta Ala tɔgɔ kosɔn.
Matigi Ala ye i ta daariri bɛɛ jaabi.

⁷ Sisan kɔni, ne k'a lɔn ko Matigi Ala bɛ a ta mɔgɔ janawolomanin kisi;
a bɛ to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ sankolo ra, k'a jaabi,
k'a kisi ni a kininboro barakaman ye.

⁸ Dɔw jigi ye o ta kɛrɛkɛwotorow ye,
dɔw jigi ye o ta kɛrɛkɛsow ye;
nka, anw kɔni, anw jigi ye Matigi Ala, an ta Ala tɔgɔ le ye,
an bɛ ale le wele.

⁹ Olugu bɛ dɛsɛ ka ben,
nka anw bɛ wuri ka lɔ ni baraka ye.

¹⁰ E, Matigi Ala, masacɛ kisi!
Ni an ka i wele tuma o tuma, i ye an lamɛn!

21

Ala le bɛ kɔnuman kɛ masacɛ ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, masacɛ bɛ ninsɔndiya ele ta baraka le sababu ra.
I k'a kisi minke, o ko k'a jusu diya kɛsɛbɛ.

³ Fɛn min ko tun b'a jusukun na, i ka o di a ma,
a da ka min daari i fɛ, i ma ban ka o kɛ a ye.*

⁴ I nana a fɛ ni dugawu janaman caman le ye;
i ka sanin yereworo masafugula biri a kun na.

⁵ A ka si daari i fɛ, i k'a di a ma,
sijan, si min tɛ ban ka ye.

⁶ I k'a kisi minke, o le sababu ra, a ta nɔrɔ bonyara;
i k'a masiri ni bonya ni nɔrɔ ye.

⁷ I k'a kɛ dugawuden ye, dan tɛ dugawu min na;
i b'a sigi i yerɛ kɔrɔ k'a ninsɔndiya kɛsɛbɛ.

⁸ Sabu masacɛ b'a jigi la Matigi Ala le kan;
Ala kɔrɔtaninba ta jumanya baraka ra, a tena jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra.

⁹ Masacɛ, i boro bɛna i juguw bɛɛ mina;
i boro barakaman bɛna i kɔninyabagaw mina.

¹⁰ Ni i ka na i yerɛ yira lon min na,
o lon na, i bɛna i juguw mana i ko tasumaba.

[†] 20:3 20.3 Siyɔn, o kɔrɔ ye Zeruzalɛmu. [‡] 20:4 20.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 21:3 21.3 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

Ele Matigi Ala bena dimi o kɔrɔ, ka o bɛɛ latunu pewu;
tasuma bena o jeni ka o ban.

¹¹ I bena o si tunu ka bɔ dugukolo kan,
ka o ta durujaw ban adamadenw cɛ ra.

¹² O tun ka kojugu le ɲaninya ele kama,
o tun ka dabarijuguw le siri, nka o tɛna se k'a kɛ.

¹³ Sabu i bena i ta kalan kɛ ka o bon,
fɔ o ye bori ka sekɔ ni o kɔ ye.

¹⁴ E, Matigi Ala, wuri ka i ta setigiya yira,
an bena dɔnkiriw ni Alatandodɔnkiriw la, i ta se bagaya kosɔn.

22

Nanibagato ta Aladaari

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgo ye ko
«Sɔgomada dagbɛ». Dawuda ta Zaburu.

² E, ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to sa*?
I ka i yɛrɛ mabɔ ne ra;

ne ta maɲumankokanw fɔ, nka o bɛɛ n'a ta, i ma ne kisi.

³ E, ne ta Ala, ne bɛ kule ka i wele tere bɛɛ, nka i tɛ ne jaabi;
ne bɛ kule su bɛɛ, nka ne tɛ laganfiya sɔrɔ.

⁴ O bɛɛ n'a ta, ele le ye Ala saninman ye,
i siginin bɛ i ta masaya ra;

Izirayelimɔgɔw bɛɛ bɛ ele le tandora.

⁵ An bɛmaw tun bɛ o jigi la ele le kan;
o tun bɛ o jigi la i kan, i bɛ o kisi fana.

⁶ Ni o tun kulera ka i wele, i tun bɛ o bɔsi;
o tun bɛ o jigi la ele le kan, o kosɔn o tun tɛ maroya.

⁷ Nka ne kɔni, ne kɛra tumu le ye, ne tɛ mɔgo ye tuun!

Ne kɛra lɔgɔbɔrifɛn ye adamadenw fɛ, mɔgɔw bɛɛ bɛ ne dɔgɔya!

⁸ Ni min o min ka ne ye, o bɛ yɛrɛko ne ma;

o bɛ kuma ka ne kɔrɔfɔ, fɔ ka o kun kɔmi,

⁹ ko: «A k'a yɛrɛ karifa Matigi Ala le ma;

Ala bena a bɔsi kɛ;

i n'a fɔ a ko ka di Ala ye, Ala y'a kisi sa!»

¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala, ele le ka ne labɔ ne bamuso kɔnɔ,
ka i janto ne ra, ka ne sigi ne bamuso sen kan.

¹¹ Kabini ne worolon na, ne karifara ele le ma;

kabini ne bɔra ne bamuso kɔnɔ, ele le kɛra ne ta Ala ye!

¹² I kana i yɛrɛ mabɔ ne ra,

sabu degu sera ne ma,

mɔgo si tɛ yi min bɛ ne dɛmɛ!

¹³ Misitoran caman ka ne lamini,

Basan misitoran† kɔgɔnin dɔw ka ne fan bɛɛ koori.

* **22:2** 22.2 O kuma le fɔra Matiyu 27.46; Marika 15.34. † **22:13** 22.13 Basan mara tun bɛ Zuriden ba kɔ fɛ, sahiliyanfan na. Misi caman tun bɛ o mara ra kosebɛ, sabu dugukolo tun ka di. (Sariya 32.14; Ezekiyeli 39.18).

14 O be o daw waga ne kama,
i ko jara kasito min be sogo jinina k'a faga.

15 Ne fari magayara k'a ke i ko ji;
ne kolow bee yogyogora,
ne jusukun kera i ko kere;
a be yeele ka jigi ne konobara ra.
16 Ne baraka bee banna, ka ne fasa k'a ke i ko bogojalan.
Ne nen norora ne da konu;
i ka ne la saya buguri jukoro.

17 Wuruw ka ne lamini,
mogojuguw jenna ka ne koori;
o ka ne borow, ani ne senw sogo.
18 Ne fasara fo ka ne kolow bee bo kene ma;
olugu koni ka o na lo ne ra, o be ne flera le.
19 O ka ne ta faniw taran o ni jogon ce,
ka kara la* ne ta deregeba koson‡.

20 E, Matigi Ala, ele koni kana i mabo ne ra.
E, ne ta baraka tigi, i teliya ka na ne deme.
21 Ne nin kisi ne juguw ta kerekemuru ma,
ne nin kisi wuruw ma.
22 Ne kisi jaraw da ma,
ne bosi kongomisiw gbanw ma.

23 Ala, ne bena i togo fo ne balemaw ye,
ne bena i tando ni donkiriw ye i ta jama bee lajenninw ce ra§.
24 Aw minw bee be siran Matigi Ala na, aw y'a tando!
Yakuba ta durujaw bee, aw bee ye a bonya!
Izirayeli ta durujaw bee, aw bee ye siran a na!
25 Sabu a te panibagato dogoya, walama ka jigi a ra a ta pani koson,
a fana t'a pada dogo panibagato ma;
nka ni panibagato k'a wele, a b'a lamen.

26 Ele le bena ke ne ta tandori sababu ye i ta mogow ta jamaba bee lajennin
ce ra;
ne ka dajuru minw ta, ne bena o bee dafa i nasiranbagaw na na.
27 Panibagatow ye na domuni ke ka fa,
Matigi Ala pinibagaw ye Ala tando,
Ala ye aw si sabati wagati bee!
28 Dununa yorow bee ta mogow bena o hakiri jigi Matigi Ala ra, ka seko ka
na a bato;
siyaw bee ta mogow bena o kinbiri gban a na koro.
29 Sabu masaya ye Matigi Ala le ta ye,
dununa siyaw be ale ta fanga le koro.
30 Dununa mogobaw bee bena domuni ke, ka o kinbiri gban k'a bato fana;
minw bee bena don kaburu buguri jukoro, o bee ye o kinbiri gban a na
koro,
min o min nin bena mina a ra.
31 Duruja nataw bee bena a bato,

‡ 22:19 22.19 Nin kuma be soro Yuhana 19.24. § 22:23 22.23 Nin kumaw be soro Heburuw 2.12.

o bena Matigi ko fɔ wagati nata ta mɔgɔw ye.

³² Den minw bena woro, o bena na a ta terenninya lakari olugu ye, ko ale le ka o kow ke.

23

Sagagbenbagajuman

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala le ye ne kɔrɔsibaga ye, i ko sagagbenbaga; ne tɛna dɛsɛ foyi si ra.

² A bɛ ne laganfiya i ko sagagbenbaga bɛ taga ni sagaw ye bin nuguninw kɔrɔ, ani ji jamalɔninw kɔrɔ cogo min na.

³ A bɛ barakakura don ne ra, ka ne bla sira terenninw kan, a yɛrɛ tɔgɔ kosɔn.

⁴ Hali ni ne bɛ tagama kurufurance dibi ra, min bɛ i ko saya dibi, ne tɛ siran foyi ja, sabu ele Ala, ele bɛ ni ne ye. I ta sagagbenbere ni i ta tagamabere, o le bɛ ne tanga.

⁵ I bɛ domuni sigi ne kɔrɔ ne juguw yɛrɛ pana; i bɛ turu kasadiman mun ne kun na, ka ne ta minan fa fɔ k'a bɔn*.

⁶ Ɔnhɔn, numanya ni nɛɛma le bena tugu ne kɔ ne si bɛɛ ra; ne bena to ka taga Matigi Ala ta batoso kɔnɔ† wagati bɛɛ.

24

Jɛnjɔgɔnya kɛsu dontɔ Alabatoso kɔnɔ

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala ta le ye dugukolo ye, ani fɛn o fɛn bɛ dugukolo kan; a ta le ye dunupa ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ ye;

² sabu ale le ka dugukolo ju sigi kɔgɔjiw kan; a k'a ju sigi jiw kunna k'a sabati.

³ Jɔn le bɛ se ka yɛlɛn ka taga Matigi Ala ta kuru kan sa? Jɔn le bɛ se ka don ka taga lɔ a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ?

⁴ Ayiwa, mɔgɔ min boro ma jarakiko ke, ani min jusukun gbenin lo, mɔgɔ min tɛ sɔn faninya ma, ani min tɛ kari nanbara kan.

⁵ O tigi le bena Matigi Ala ta baraka sɔrɔ, a kisibaga Ala b'a jate mɔgɔ terennin ye.

⁶ Mɔgɔ minw bɛ Ala ta jɛnjɔgɔnya jini, olugu ta bena ke ten le;

* **23:5** 23.5 Ni masacɛw tun ka mɔgɔ wele domuni na, a tun b'a ke nin cogo le ra o tigi ye. † **23:6** 23.6 Kitabu dɔw b'a fɔ ko: ne bena sigi Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

mɔgɔ minw bɛ jija ka ele Ala, Yakuba ta Ala ta nɛɛma jini, olugu ta bɛna
kɛ ten le.*

7 Yɔrɔ saninman dondaw, aw ye kɔrɔta kosɛbɛ;
fɔlɔfɔlɔ dondakɔrɔw, aw ye kɔrɔta,
k'a to masacɛ nɔɔrɔman ye don!

8 Jɔn le ye o masacɛ nɔɔrɔman ye sa?
Matigi Ala lo, fangatigi ni barakatigi;
Matigi Ala lo, kɛrɛkɛɛfari lo.

9 So dondaw, aw ye kɔrɔta,
donda wuribariw, aw ye kɔrɔta san fɛ,
k'a to masacɛ nɔɔrɔman ye don!

10 Jɔntigi le ye o masacɛ nɔɔrɔman ye sa?
Fangatigi Ala lo!
Ale le ye o masacɛ nɔɔrɔman ye.†

25

Mɔgɔ degunin ta Aladaari

1 Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne bɛ samana ele le nɔ fɛ.*

2 E, ne ta Ala, ne ka ne jigi la ele le kan;
i kana a to ne ye maroya,
i kana a to ne juguw ye yɛrɛko ne ma.

3 Mɔgɔ minw bɛɛ ka o jigi la ele kan, olugu si tɛna maroya;
minw bɛna maroya, o ye i kanblabagaw le ye,
olugu le borolakolon bɛna to.

4 E, Matigi Ala, ne tagamacogo yira ne ra,
ne ka kan ka sira min ta, ne karan o ra.

5 Ne bla i ta can sira kan, ka ne karan;
sabu ele le ye ne kisibaga Ala ye,
ne jigi bɛ ele le kan lon bɛɛ.

6 E, Matigi Ala, i hakiri to i ta hina ni i ta pumanya ra,
i n'a fɔ i derira k'a kɛ an ye cogo min na kabini wagatijan.

7 Ne ka jurumunw, ani hakeko minw kɛ ne denmisenman, i kana i hakiri
to o ra,
nka i kɔni ye i hakiri to ne ra ka kapa ni i ta pumanya le ye,
i ta nɛɛma kosɔn, Matigi Ala.

8 Matigi Ala ka ni, a bɛ koɓuman kɛ;
o kosɔn a bɛ sirapuman yira jurumunkeɛbagaw ra.

9 A bɛ mɔgɔ sabarininw bla can sira kan,
a bɛ a ta sira yira mɔgɔ sabarininw na.

10 Matigi Ala ta siraw bɛɛ ye pumanya ni kankelentigiya le ye;
minw bɛ a ta jɛnɔgɔnya* sira tagama, k'a ta ciw kɛ, a bɛ o le kɛ olugu ye.

* **24:6** 24.6 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela. † **24:10** 24.10 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela. * **25:1** 25.1 Nin Zaburu kumakanw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

11 Matigi Ala, ne ta kewalejuguw yafa ne ma i tɔgɔ kosɔn, sabu o ka ca.

12 Ni mɔgɔ min kera Matigi Ala nasiranbaga ye, o tigi ka kan ka sira min ta, Matigi Ala be o yira a ra.

13 O tigi bɛna ke hɛra ra, jamana bɛna ke a ta durujaw fana ta ye.

14 Matigi Ala b'a nasiranbagaw le don a ta jɛn ra; a be a ta jɛnɔgɔnya siraw yira olugu le ra.

15 Ne na lɔnin be Matigi Ala le ra wagati bɛɛ, sabu ale le be ne sen sama ka bɔ jɔ ra.

16 I na munu ka ne flɛ, ka makari ne ra, sabu ne be ne kelen na, ne fana ye janibagato ye.

17 Ne jusukun degura kɔsɛbɛ; na ne bɔ ne ta kɔnɔnɔfiri ra.

18 Ne ta jani ni ne ta sɛgɛ flɛ, i ye ne ta jurumunw bɛɛ yafa.

19 A flɛ, ne juguw ka ca cogo min na! A flɛ o be ne kɔninyara ni kɔninyajugu min ye!

20 Ne nin mara, i ye ne bɔsi, ne kana na maroya, sabu ne ka ne yɛrɛ karifa ele le ma.

21 Ne tanga ne ta jusukungbɛninya ni ne ta terenninya kosɔn, sabu ne jigi be ele le kan.

22 E, Ala, Izirayɛli kunmabɔ, k'a bɔsi ka bɔ a ta degukow bɛɛ ra.

26

Ala ta mɔgɔ tagamacogo

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ne ta kiti tigɛ ka ne ta jo di ne ma, Matigi Ala, sabu ne jusukun gbɛnin lo. Ne ka ne jigi la Matigi Ala le kan, foyi tɛna ne bɔ ne lɔyɔrɔ ra.

² Ne sɛgɛsɛgɛ, Matigi Ala, i ye ne kɔrɔbɔ k'a flɛ; ne kɔnɔnɔkow, ani ne jusunankow bɛɛ flɛ kɔsɛbɛ;

³ sabu ne na lɔnin be i ta pumanya le ra, ne fana be tagama ka kapa ni i ta can le ye.

⁴ Ne tɛ sigi ni janfamɔgɔw ye, ne tɛ tagama ni flankafuw ye.

⁵ Ne be kojugukɛbagaw ta jɛn kɔninya; ne tɛ sigi ni mɔgɔjuguw ye.

⁶ Ne be ne tɛgɛ ko ka ne boro bɔ kojugu bɛɛ ra, ka sɔrɔ ka taga tagama ka i ta sarakajɛnifen* lamini,

⁷ ka dɔnkiri la ka baraka la i ye ni kanba ye, ka i ta kabakow bɛɛ lakari.

⁸ Matigi Ala, i siginin be so min kɔnɔ, o ka di ne ye; i ta nɔɔrɔ be o so min kɔnɔ.

⁹ O ra, i kana ne ni jurumunkɛbagaw laban ke kelen ye, ka ne si ni mɔgɔfagabagaw si laban ke kelen ye;

10 olugu minw boro be kojugu ra,
o kininboro fanin lo bonyafenw na,
o ka minw mina mɔgɔw fe dogo ra.
11 Nka ne kɔni, ne jusukun gbenin lo;
makari ne ra, ka ne kunmabɔ.
12 Ne sen be tagama terrenninya sira le kan;
ne bena baraka la Matigi Ala ye a ta jama ce ra.

27

Alabatobaga jigi be Ala le kan

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala le ye ne ta yeelen ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne bena siran jontigi le ja?
Matigi Ala le ye ne nin karifayɔrɔ ye;
ne ja bena tige jontigi le ja?

² Ni mɔgɔjuguw nana ne kama,
ko o be na ne sogo nimi,
olugu minw ye ne kerebagaw ni ne juguw ye,
olugu yere le be talon ka benben.

³ Hali ni kerekajama do le nana ne lamini,
siranya si tena ke ne jusu ra.

Hali ni o ka kere do wuri ne kama,
o bee n'a ta, jigiba le belen bena ke ne fe.

⁴ Fen kelen be yi, ne be o le daari Matigi Ala fe,
ne be o le jini a fe kosebe:
ne b'a fe ka to Matigi Ala ta so kono
ne si bee ra,
ka to ka Matigi Ala ta ceɓa nooro fe,
ani ka to a ja koro a ta batoso kono.

⁵ Sabu ni lonjugu sera, a bena ne dogo a ta so kono;
a bena ne dogo fo a ta fanibon kononoyoro ra.
A bena ne yelen ka ne lo fara do kunna, janko foyi kana ne soro.

⁶ Sisan ne kun korotara;
ne jugu minw tun ka ne lamini, ne be olugu bee kunna.
O ra ne bena saraka bo Matigi Ala ye a ta batoso kono, ni nagarikanbaw
ye;
ne bena donkiriw la, ka Alatandodonkiriw la Matigi Ala ye.

⁷ Ne kan lamɛn Matigi Ala, ne be i wele;
makari ne ra, ka ne jaabi!

⁸ I ka min fo ko: «Aw ye jija ka ne ta neema jini!» O kuma be ne jusukun
na.
E, Matigi Ala, ne be ele ta neema le pinina.

⁹ I kana i pada dogo ne ma,
i kana dimi ka ban i ta baaraden na.
Ele le ye ne demɛbaga ye,
i kana taga ka ne to, i kana ban ne ra,
ne kisibaga Ala!

¹⁰ Hali ni ne face ni ne bamuso banna ne ra,

Matigi Ala bɛna ne ladon.

¹¹ Matigi Ala, i ta siraw yira ne ra,
ne bla terenninya sira kan,
ne juguw kosɔn.

¹² I kana ne kɛ ne juguw sago ye,
sabu seerejugu dɔw wurira ne kama,
kuma farimanw dɔrɔn le bɛ o daw ra.

¹³ Ne tun bɛna a kɛ di le sa,
ni ne tun ma la a ra ko ne bɛna Matigi Ala ta nɛɛma ye tuun
dununa ra yan ni mɔgɔ janaman tɔw ye!

¹⁴ Matigi Ala makɔnɔ;
baraka don i yɛɛ ra, ka jija,
ka Matigi Ala makɔnɔ.

28

Ala bɛ mɔgɔ sɛgɛninw ta welerikan mɛn

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne bɛ ele le welera;
ne ta barakatigi Ala, i kana i toro datugu ne ta welerikan na,
sabu ni i jera ne ra,
ne bɛna kɛ i ko o bɛ mɔgɔ minw lajigi kaburu kɔnɔ.

² Ne ta makarikanw lamɛn,
ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ;
ne bɛ ne borow kɔrɔta
ka o sin i ta yɔrɔ saninman* ma ka i daari.

³ I kana ne ni mɔgɔjuguw minacogo kɛ kelen ye,
ani minw bɛ kojugu kɛ;
olugu bɛ kumadimanw fɔ o mɔgɔrɔgɔnɔw ye,
k'a sɔrɔ kojugu le bɛ o jusukun na.

⁴ O sara ka kapa ni o ta kɛwalew ye,
o sara ka kapa ni o ta baarajuguw ye.
O yɛɛ borow ka baara min kɛ, o sara ka kapa ni o ye;
o ka kan ni sara min ye, o di o ma.

⁵ Sabu o tɛ Matigi Ala ta kokɛninw jate,
ani a boro ta baara.
Matigi Ala bɛna o bɛɛ labɛn,
o si tɛna wuri tuun!

⁶ Matigi Ala, baraka!
Sabu i ka ne ta makarikanw lamɛn.

⁷ Matigi Ala le ye ne ta baraka tigi ye, ani ne tangabaga.
Ne bɛ ne jigi la ale le kan.
A bɛ ne dɛmɛ, fɔ ne jusu bɛ pagari;
ne bɛ dɔnkiri la k'a fo k'a walepumanlɔn.

⁸ Matigi Ala le ye a ta mɔgɔw ta baraka ye;
ale le ye a ta mɔgɔ janawolomaninw dogoyɔrɔ ni o kisiyɔrɔ ye.

⁹ Matigi Ala, i ta jamanadenw kisi, ka baraka don i ta mɔgɔw ra,

o kɔrɔsi, ka i janto o ra tuma bɛɛ!

29

Matigi Ala kumakan

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ala ta mɛlɛkɛw, aw ye Matigi Ala ta kow lakari,
ka Matigi Ala ta bonya ni a ta baraka lakari!

² Aw ye Matigi Ala tɔgɔ bonya lakari!

Aw ye masirifɛn saninmanw don, ka aw kinbiri gban Matigi Ala na kɔrɔ
k'a bato.

³ Matigi Ala kan fanga ka bon ni jiw mankan ye,
bonyatigi Ala kan bɛ i ko sanperɛn.

Matigi Ala kan fanga ka bon ni jibaw mankan ye.

⁴ Matigi Ala kan bɛ bɔ ni baraka ye,

Matigi Ala kan bɛ bɔ ni nɔrɔ ye.

⁵ Matigi Ala kan bɛ sɛdiriyiribaw karikari,

Matigi Ala bɛ Liban sɛdiriyiriw karikari.

⁶ A bɛ Liban kuruw yuguyugu i ko misiden bɛ panpan cogo min na,
ka Herimɔn kuruw yuguyugu i ko kongomisiw bɛ panpan cogo min na.

⁷ Matigi Ala kan bɛ sanmanamanaw bɔ.

⁸ Matigi Ala kan bɛ kongokolon yɛyɛyɛ,
Matigi Ala bɛ Kadɛsi kongokolon yɛyɛyɛ.

⁹ Matigi Ala kan b'a to minanw bɛ woro*,
a bɛ yiriw flaburuw bɔn ka yiritu lakolon to.

A ta batoso kɔnɔ danfɛnw bɛɛ b'a fɔ ko: «Bonya ye Ala ta ye!»

¹⁰ Matigi Ala bɛ a ta masaya sigi jibaw bɛɛ kunna,
Matigi Ala siginin bɛ masaya ra wagati bɛɛ.

¹¹ Matigi Ala le bɛ sebgaya di a ta mɔgɔw ma,
Matigi Ala bɛ baraka don a ta mɔgɔw ra, ka hɛra kɛ o ye.

30

Ala le ye kɛnyari kɛbaga ye

¹ Zaburu. Dɔnkiri min tun bɛ la ka Alabatosokura karifa Ala ma. Dawuda ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, ne bɛ i tɔgɔ kɔrɔta,
sabu i ka ne lawuri;
i ma sɔn k'a to ne juguw ye yɛrɛko ne ma.

³ Matigi Ala, ne ta Ala, ne ka i wele ko i ye ne dɛmɛ,
i fana ka ne kɛnyaya.

⁴ E, Matigi Ala, i ka ne nin tanga saya ma;
o bɛ minw lajigi kaburu kɔnɔ, i ka ne kisi ka bɔ olugu cɛ ra.

⁵ Aw Alanasiranbagaw, aw ye dɔnkiri la ka Matigi Ala tando.
Aw y'a fɔ k'a waleɲumanlɔn, ka aw hakiri to a tɔgɔ saninman na,

⁶ sabu a ta dimi bɛ wagati dɔɔnin dɔrɔn le kɛ,
nka a ta nɛɛma bɛ to mɔgɔ kan a si bɛɛ ra.

* **29:9** 29.9 «Matigi Ala kan b'a to minanw bɛ woro.» Kitabu dɔw kɔnɔ a fɔra ko: Matigi Ala kan bɛ yiribaw yuguyugu.

Ni wulada kera kasi ye,
sogomada be ke jagari ye.

⁷ Ne koni nasumaninba tun b'a fora ko:
«Foyi le tena ne bo ne no ra fiyewu!»

⁸ Matigi Ala, ne ko tun diyara i ye minke,
i tun ka ne sabati ka ne lo i ko kuru barakaman;
nka i nana i jada dogo ne ra minke,
ne jigi tigera.

⁹ Matigi Ala, ne ka ele le wele;
ne ka makarikanw fo Matigi ye.

¹⁰ Ele bena mun nafa le soro ne ta saya ra?
Ka ne su lajigi kaburu konso, ele ta nafa juman le be o ra?
Yala dugukolo buguri be se ka i fo ka i walepumanlon wa?
A be se ka i ta kankelentigiya lakari wa?

¹¹ Ne lamen, Matigi Ala, i ye makari ne ra!
E, Matigi Ala, ne demel!

¹² I ka ne ta jusukasi yelema k'a ke don ye;
i ka ne ta janasifaniw bo ne ra,
ka janagbefaniw don ne ra;

¹³ janko ne ye donkiri la ka i tando ni ne jusukun bee ye, ne kana je.
Matigi Ala, ne ta Ala, ne bena i fo ka i walepumanlon wagati bee.

31

Ala b'a nasiranbaga bosi ka bo a juguw boro

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Matigi Ala, ne be ne yere karifa ele le ma;
i kana a to ne ye maroya fiyewu!
Ne bosi ka kana ni i ta terenninya ye.

³ I toro malo ka ne lamen,
i ye ne bosi joona!

Ke ne ta barakatigi Ala ye,
ne dogoyoro barakaman, i ye ne kisi;

⁴ sabu ele le ye ne ta Ala barakaman ye, ne dogoyoro.
Bla ne ja, ka sira yira ne ra, i togo koson.

⁵ Mogo be jo min siri ne ja, i be ne bo o jo ra,
sabu ele le ye ne tangabaga ye.

⁶ Ne be ne nin to i boro*;
i ka ne kunmabo, Matigi Ala, cantigi Ala.

⁷ Mogo minw be batofen gbansanw bato, ne be olugu koninya;
ne be ne jigi la Matigi Ala le kan.

⁸ Ne be jagari ka ninsondiya i ta numanya koson,
sabu i ka ne ta pani lon,
degu min be ne nin kan, i ka o lon.

* **31:6** 31.6 «Ne be ne nin to i boro.» Yesu Kirisita ka nin kuma fo fana k'a to gbengbenyiri kan (Luka 23.46).

⁹ I ma sɔn ka ne to ne juguw boro;
i ka ne bla yɔrɔ laganfiyanin le ra.

¹⁰ Makari ne ra, Matigi Ala, sabu ne degunin lo;
dimi kosɔn, ne padenw, ani ne nin, ani ne farikolo bɛɛ baraka banna.

¹¹ Ne si bɛ banna ka ne to tɔɔrɔ ra,
ne si sandaw bɛ banna ka ne to ɲuna le ra,
ne baraka bɛ banna ne ta terenbariya kosɔn,
ne farikolo baraka bɛɛ banna.

¹² Ne kɛra lɔgɔbɔrifɛn le ye ne juguw bɛɛ fɛ,
ne kɛra maroyafɛn ye ne sigiɲɔgɔnw fɛ,
ne kɛra siranyafɛn ye ne teriw fɛ;
ni o ka ne ye kɛnɛ ma, o bɛ bori ne ɲa.

¹³ Mɔgɔw hakiri bɔra ne kɔ, k'a kɛ i ko mɔgɔ min sara ka ban;
ne kɛra i ko fɛn cɛnnin firinin.

¹⁴ Ne ka kumajuguw mɛn mɔgɔ caman fɛ ne ta ko ra;
siranyaba bɛ ne ra fan bɛɛ ra.
O ka ɲɔgɔn laɲɛn ne kama,
ka janfa siri ko o bɛ ne faga.

¹⁵ Nka ne kɔni jigi bɛ ele le kan, Matigi Ala;
ne ko: «Ele le ye ne ta Ala ye!»

¹⁶ Ne ta kow bɛɛ bɛ ele le boro.
Ne bɔsi ka bɔ ne juguw, ani ne nɔgbɛnbagaw boro.

¹⁷ Sabari ka i ta jɔncɛ flɛ ni ɲumanya ye;
ne kisi i ta ɲumanya kosɔn.

¹⁸ Matigi Ala, ni ne ka i tɔgɔ wele, i kana a to ne ye maroya;
a to mɔgɔjuguw le ye maroya,
o ye jigi kaburu kɔnɔ, kuma kana sɔrɔ o fɛ k'a fɔ.

¹⁹ O bɛ faninyaw bɔ o da minw na, o daw ye datugu;
sabu o bɛ kuma ka mɔgɔ terenninw mafiyɛnya,
ka o yɛrɛ bonya, ka tɔw dɔgɔya.

²⁰ E, Matigi Ala, i ta koɲumanw ka ca!
I bɛ o koɲumanw mara i ɲasiranbagaw le ye;
minw bɛ o yɛrɛ karifa i ma, i b'a kɛ olugu le ye,
k'a to adamadenw bɛɛ ɲa y'a ye.

²¹ I bɛ i ɲasiranbagaw dogo i yɛrɛ kɔrɔ,
ka o bɔsi adamadenw ta dabarijuguw ma.
I bɛ o mara i yɛrɛ ta so,
ka o sen bɔ mɔgɔw ta kɛrɛtigekumaw ra.

²² Matigi Ala baraka!
Sabu i ka i ta ɲumanya kɛ ne ye, fɔ k'a bonya,
k'a sɔrɔ ne tun bɛ i ko kɛrɛkɛjama ka dugu min lamini.

²³ Ne kɔni jigi tigenin tun b'a fɔra le
ko i ka ne gbɛn ka bɔ i ɲa kɔrɔ ka ban!
Nka ne ka i wele ko i ye ne dɛmɛ,
i fana ka ne ta makarikanw lamɛn.

²⁴ Matigi Ala ɲasiranbagaw, aw bɛɛ ye Matigi Ala kanu!

Matigi Ala b'a janto lanamogow ra,
nka a be yerɛbonyabagaw sara ni kojugu caman ye.

²⁵ Aw minw jigi be Matigi Ala kan,
aw ye jija, aw ye aw ja gbɛleya.

32

Ala le ye jurumun yafabaga ye

¹ Dawuda ta Zaburu. Karan.

Ni Ala ka mogow min ta hake bo a kunna, o tigi ta pana;
ni mogow min ta jurumun datugura, o tigi ta pana!

² Ni Matigi Ala te mogow min ta terenbariyakow jate tuun,
ni janfa te mogow min jusukun na, o tigi ta pana.

³ Ne tun jera ne ta jurumun kan minke, ne farikolo tun be halakira le,
ne tun be to ka nuna tere bee;

⁴ sabu su ni tere, i tun be i boro digira ne kan le.

Ne baraka bee tun banna, k'a ke i ko yiri be ja cogo min na teremana fe.*

⁵ O koson ne lora ne ta jurumun na, k'a fo i ye;
ne ma ne ta terenbariyakow dogo tuun.

Ne ko: «Ne bena lo ne ta jurumunw na k'a fo Matigi Ala ye!»

O ra, ele ka ne ta jurumun kunko bo ne kunna.†

⁶ O koson, i nasiranbagaw bee ye i daari a wagati ra;
o ra, lon min ni jibaw jigira o kan,
o jiw si tena se o ma.

⁷ Ele le be ne sutara,
i be ne bosi ka bo degukow ra.

Kisiri donkiriw le ka ne lamini fan bee ra.‡

⁸ I ko: «Ne bena i son hakiri ra, ka i temesiraw yira i ra;
ne bena i ladi, ka ne janto i ra.

⁹ O ra, aw kana ke i ko so, walama sofali min te ko faamu.
O be juru ni karafe le don olugu ra,
janko o ye taga i panayoro ra.»

¹⁰ Dimi caman le bena ben mogowjugu kan,
nka ni mogow min k'a jigi la Matigi Ala kan, a ta numanya be o tigi lamini.

¹¹ Aw mogow terreninw, aw ye ninsondiya, ka nagari Matigi Ala koson!
Aw mogow jusupumanw, aw bee ye ninsondiya fo ka kule ci!

33

Danbaga Ala ta numanya ka ca

¹ Aw mogow terreninw, aw ye nagari fo ka kule ci Matigi Ala togo koson,
sabu Ala tandori ka ni mogowjugu da ra.

² Aw ye Matigi Ala fo ni kora ye,
aw y'a tando ni goni juru tan ye.

³ Aw ye donkirikura la a ye!
Aw ye aw ta goniw fo ka ja, ka aw kan korota k'a tando.

⁴ Matigi Ala ta kuma terrenin lo,

* **32:4** 32.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **32:5** 32.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **32:7** 32.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

a be a ta baara bee ke ni kankelentigiya le ye.

⁵ Terenninya ni can ka di a ye.

Matigi Ala ta numanya ka dununa yoro bee fa.

⁶ Sankolo danna Matigi Ala kumakan le baraka ra; sankolokonofenw bee danna a dafono le baraka ra.

⁷ A be kogoji ta jiw bee lajen yoro kelen na, a be jibaw bee ke nagon kan ka o mara dingaw konon.

⁸ Dugukolo danfenw bee lajennin ka kan ka siran Matigi Ala na; a nasiran ye ke dununamogow bee ra;

⁹ sabu a kumana ka min fo, o le kera, a ko fen minw ye bo, olugu bora kene kan.

¹⁰ Matigi Ala le be siyaw ta kolatigeninw sa; ale le be mogow ta ko labenninw cen.

¹¹ Matigi Ala ta kolatigeninw be to o no ra wagati bee; ni a ka ko minw latige a jusukun na, o kow be to o no ra wagati bee, ani tuma bee.

¹² Matigi Ala ye siya min ta Ala ye, o siya ta pana!

Ni a ka mogow minw ke a ta mogow ye, olugu ta pana!

¹³ Matigi Ala be to san fe ka fleri ke;

a na be adamadenw bee ra.

¹⁴ A be to a sigiyoro ra ka dugukolo mogow bee fle.

¹⁵ Ale le ka adamadenw bee jusukun don o konon; a be o ta koketaw bee korosi.

¹⁶ Masace ta kerekejama bonya le te a kisi, kerekecefari ta baraka bonya le fana te a bosu.

¹⁷ Ka i jigi la so kan ko a be i kisi kere ra, o ye gbansan le ye; so ni a ta baraka bee, a te se ka mogow bosu.

¹⁸ Matigi Ala le b'a janto a nasiranbagaw ra; minw jigi be a ta numanya kan, a b'a janto olugu ra.

¹⁹ A be o nin kisi saya ma, ka o baro kongow wagati ra.

²⁰ An be Matigi Ala le makonona, ale le ye an demebaga ye, ani an tangabaga.

²¹ An jusu be nagari ale le koson, an be an jigi la a togow saninman le kan.

²² E, Matigi Ala, i ta numanya ke an ye, sabu an jigi be ele le kan.

34

Ala b'a daaribagaw jaabi

¹ Dawuda ta Zaburu. Wagati min a tun k'a yere ke i ko fatow, masace Abimeleki na korow, fo ale nana a ghen ka taga, a ka nin donkiri sebe o wagati le ra*.

* **34:1** 34.1 O kow be sorow Samawilu ta kitabu folow ra (21.11-16). O masace togow tun ye ko Akisi.

2 Ne be baraka la Matigi Ala ye tuma bee;
wagati bee ne da b'a tando.

3 Ne ta bonya sababu ye Matigi Ala le ye!
Mogo sabarininw ye o men, ka ninsondiya!

4 Aw ye fara ne kan ka bonya la Matigi Ala kan!
An ye jen k'a togo korota jagon fe!

5 Ne ka Matigi Ala wele, a ka ne jaabi;
a ka ne bosi ka bo ne ta siranyaw bee ra.

6 Minw be o na lo Matigi Ala ra, olugu pada be manamana;
o na te sisi maroya fe.

7 Ni janibagato ka Matigi Ala wele, a b'a lamen;
a b'a kisi ka bo a ta degukow bee ra.

8 Matigi Ala ta meleke b'a janto Alapasiranbagaw ra,
ka o korosi fan bee ra janko ka o bosi.

9 Aw ye a nene k'a fe, k'a lon ko Matigi Ala ka ni;
ni mogo min k'a yere karifa a ma, o tigi ta pana!

10 Ala ta mogo saninmanw, aw ye siran Matigi Ala na,
sabu foyi te dese a pasiranbagaw fe.

11 Hali jarkanbelenw ta domuni be ban, kongu be o soro;
nka minw be o na lo Matigi Ala ra, foyi te dese olugu fe.

12 Aw ye na, ne dencew, aw ye na ne lamen!
Ne bena aw karan Matigi Ala pasiran na.

13 Jontigi le be si fe?

Jon le b'a fe ka sijan soro janko ka hera ye a na ra?

14 I nenkun korosi kumajuguw ma,
ka i da korosi nanbarakumaw ma.

15 I yere mabo kojugu ra, ka konuman ke,
i jija ka hera jini, i ye tugu a no fe.

16 Matigi Ala na lonin be mogo terenninw na,
a toro be o kulekan na fana.

17 Matigi Ala be kojugukebagaw kere,
ka o halaki ka bo dugukolo kan, janko mogo si kana a hakiri to o ra tuun.

18 Ni mogo terenninw kasira, Matigi Ala be o lamen;
a be o bosi ka bo o ta degukow bee ra.

19 Matigi Ala be mogo jusukasininw kere fe,
a be mogo desebagatow kisi.

20 Kojugu caman be mogo terennin soro,
nka Matigi Ala b'a bosi ka bo a bee ra.

21 A b'a kolow bee mara,
o si te karikari†.

22 Kojugu be mogojugu faga;
mogo terennin koninyabagaw koni, kiti bena ben olugu kan.

23 Matigi Ala be a ta jonw nin kunmabo;
minw be o yere karifa a ma, kiti tena ben olugu si kan.

† 34:21 34.21 O kuma le fora Yesu ta ko ra fana (Yuhana 19.36).

35

Ala be a nasiranbagaw bosi

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, Matigi Ala, ne jarakibagaw jaraki!

Ne kerɛbaga kerɛ!

² Negeɓennan fitini ni negeɓennanba mina,
ka wuri ka ne demɛ kerɛ ra.

³ Taman ni biɓɛ mina, ka wuri ne noɓbenbagaw kama!
A fo ne ye ko ele yere le ye ne kisibaga ye!

⁴ Minw be ne ta saya jini,
olugu le ye maroya ni dogoyari soro!
Minw be kojugu naninya ne kama,
olugu kun suurunin le ye seko ni o ko ye.

⁵ O ye ke i ko binjalan, foɓo be taga ni min ye;
Matigi Ala ta meleke ye o gben ka taga!

⁶ O ta sira ye ke dibi ye, o ye terende a kan;
Matigi Ala ta meleke ye o noɓben!

⁷ O bagara ne ma ka dinga sogi ne ja,
o bagara ne ma ka jo siri ne ja ko o be ne faga.

⁸ Cenri ye bara ka cun o kan, k'a soro o tun ma sigi ni a ye.
O ka jo min siri ne ja, o jo ye olugu yere le mina,
o yere ye mina o jo ra, fo ka o halaki.

⁹ Ni o kera, ne bena pagari Matigi Ala baraka ra;
ne bena ninsondiya a ta kisiri koson.

¹⁰ Ne bena a fo ni ne jusukun bee ye ko:
«E, Matigi Ala, jon le be i ko ele?

I be nanibagato bosi ka bo a juguw boro, o minw fanga ka bon ni a ta ye.
I be nanibagato ni fagantan bosi ka bo o toɓobagaw boro.»

¹¹ Seerejugu dow wurira ne kama;
ne ma ko min lon, o be ne pininka o ra.

¹² O be ne ta konuman sarara ni kojugu le ye;
ne kera mogontan le ye.

¹³ K'a soro ne koni, ni olugu do tun banara,
ne tun be borofaniw le don,
ka panasisi, ka sun don;
ne tun be Ala daari o ye wagati bee,

¹⁴ i ko mogo b'a ke a teri, walama a balema do ye cogo min na.
Ne kun suurunin ni ne ja sisinin tun be to ka tagama,
i ko mogo min b'a bamuso su kasira.

¹⁵ Nka sisan, tooro benna ne kan minke, olugu pagarito tagara pogon lajen;
o mogojuguw ka pogon lajen ne kama, k'a soro ne te foyi kala ma.
O be ne tooro wagati bee.

¹⁶ O Alanasiranbariw be ne logobo, ka ne neni,
fo ka o jin jimi ne kama.

¹⁷ E, Matigi, ele be se ka je ka nin ko fle cogo di?
Ne nin kisi o ta cenri ma,

ne kisi ka bo nin jaraw boro!

18 Ni o kera, ne bena i fo ka i walepumanlon i ta mogow ta jamaba bee lajennin ce ra;

ne bena i tando i ta mogow camanba lajennin ce ra.

19 Minw ka o yere ke ne juguw ye gbansan, i kana a to olugu ye nagari ne koson;

minw be ne koninya gbansan, i kana a to olugu ye ke o na komikomi ye ne koson.

20 Sabu o da te herakuma fo ka ye;

mogo minw ta ko te se mogo ma jamana konon, o be nanbarako dow le labenna olugu kama.

21 O be o da waga ne kama,

k'a fo ko: «Onhon, co!

An yere na k'a ye!»

22 E, Matigi Ala, ele be o yera; i kana je ka o fe!

Matigi, i kana i mabo ne ra!

23 I kunu, i ye wuri ka ne ta jo di ne ma!

Ne ta Ala, ne Matigi, i lo ni ne kunko ye.

24 Ne ta kiti tige ka kana ni i ta terenninya ye, Matigi Ala, ne ta Ala!

Ne le kana ke o ta nagari sababu ye!

25 O kana a fo o yere konon, ko:

«Onhon, co! An tun be min jinina, an ka o soron!»

I kana a to o y'a fo ko: «An k'a latunu pewu!»

26 Minw bee be nagarira ne ta torow koson,

o bee ye maroya fo ka o kun suuru;

minw bee be o yere wasora ne ma,

maroya ni mafiyenyari le ye ben olugu kan.

27 Nka minw b'a fe ko Ala ye a yira ko jo be ne fe,

olugu ye nagari, fo ka kule ci,

ka to k'a fo tuma bee ko:

«E, Matigi Ala ka bon,

a be a ta jonw ta hera jini.»

28 O ra, ne da bena i ta terenninya lakari,

ka i tando lon bee.

36

Mogojugu ta kewalew te Ala ta numanya bari

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Matigi Ala ta jonce Dawuda ta Zaburu.

² Jurumun be mogojugu karan ko minw na, o be ne jusu ra:

Alanasiran te mogojugu jusukun na.

³ A ko ka di a yere ye fo ka teme;

o koson a te se ka lo a ta jurumun na, ka jurumun koninya.

⁴ A darakan bee ye terenbariya ni nanbara le ye;

a te son ka tagama ni hakiri ye, ka kopuman ke.

⁵ A lanin be to a layoro ra su fe ka kojugu naninya;

sira min man ni, a be o le ta,

a fana te ban kojugu ma.

6 E, Matigi Ala, i ta numanya bonya be se fo sankolo ma!
 I ta kankelentigiya bonya be se fo sankabaw ma.
 7 I ta terenninya be i ko kuru barakamanw,
 i ta kolatigeninw be i ko jidunbaw.
 Matigi Ala, i be adamadenw, ani beganw bee kisi.
 8 E, Ala, i ta numanya mogon te yi!
 Adamadenw be o yere dogo ele kaman suma le koru.
 9 I ta so fara fenuman minw na, i be o di o ma fo ka o wasa;
 i be kopumanw ke o ye i ko mogu be jipuman soru k'a min cogo min na.
 10 Sabu panamanya bununji be ele le fe;
 ele ta yeelen le baraka ra, an be yeelen soru.
 11 Minw ka i lon o ta Ala ye, i ta numanya ye to olugu kan tuma bee;
 mogu minw jusu ka ni, olugu mina ka na, ka kana ni i ta terenninya ye.
 12 I kana a to yerebonyabaga ye tagama ka se ne ma,
 i kana a to mogujuguw boro ye ne mina ka ne bo ne no ra!
 13 Kojugukebagaw bencogo fe nin ye!
 O be ben, hali o te se ka wuri tuun.

37

Muru ni Alamakono (Zaburu 49)

1 Dawuda ta Zaburu.

I kana i jusu gban mogu kewalejuguw koson,
 i kana nabo kojugukebagaw fe;*
 2 sabu o bena jaja yoronin kelen na i ko bin,
 o be fagafaga i ko flaburukene.
 3 I yere karifa Matigi Ala ma, ka kopuman ke;
 sigi jamana konu, ka tagama can kan.
 4 Matigi Ala kanu ka teme fen to bee kan;
 ni o kera, i jusukun be nabo fen min fe, a bena o di i ma.
 5 I ta ko bee to Matigi Ala boro;
 i yere karifa a ma; ale le bena i ta kow panabo.
 6 A bena i ta terenninya bo kene kan mogow bee na na, i ko tere botu,
 ka i ta jo bo kene kan, i ko wagati min tere be kun ce.
 7 I je, ka Matigi Ala fe, k'a makono.
 Mogu minw ta kow bee be na o boro, i kana i jusu gban olugu koson;
 minw be kojuguw naninya, i kana i jusu gban olugu koru.
 8 Dimi dabra, jusubu to yi,
 i kana i jusu gban, ni o te, o laban be ke kojugu le ye;
 9 k'a soru kojugukebagaw bena halaki ka bo yi,
 nka minw be Matigi Ala makono, olugu bena jamana tigiya ta.
 10 Sani wagati donin ce, kojugukebaga te ye tuun!

* **37:1** 37.1 Nin Zaburu hayan dow be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

Ni i ka a sigiyɔrɔ flɛ, i tɛ foyi ye.

11 Mɔgɔ sabarininw le bɛna jamana tigiya ta;
o bɛna hɛraba sɔrɔ k'a diyabɔ fɔ ka wasa.

12 Mɔgɔjuguw bɛ janfa siri mɔgɔ terenninw kama,
fɔ o bɛ o nin nimi o kama.

13 Nka Matigi bɛ yereko mɔgɔjugu ma,
sabu a k'a lon ko mɔgɔjugu ta lon sera ka ban.

14 Mɔgɔjuguw bɛ o ta kɛrɛkemuruw samana ka bɔ,
ka o ta kalanw sama,
janko ka panibagatɔw ni fagantanw bon ka o faga,
ka mɔgɔsɔbɛw kannatige.

15 Nka o ta kɛrɛkemuru bɛna o yere jusukun le sɔgɔ,
o ta kalanw bɛna karikari.

16 Mɔgɔ terennin ta borofɛn fitini,
o ka fisa ni mɔgɔjuguw bɛɛ lajennin ta borofɛn caman ye.

17 Sabu Matigi Ala bɛna mɔgɔjuguw borow karikari,
nka a bɛ mɔgɔ terenninw demɛ.

18 Matigi Ala b'a janto mɔgɔ jusukungbɛninw ta dunuɲalatige ra;
jamana min bɛna di o ma, o bɛna to o tigiya ra wagati bɛɛ.

19 Hali ni kojugu sera o ma, o tɛna maroya;
hali kɔngɔ wagati ra, o bɛna fa.

20 Nka mɔgɔjuguw kɔni, olugu bɛna halaki;
Matigi Ala ta juguw bɛna tunu, i ko kongobinw cɛna bɛ tunu cogo min na;
o bɛna tunu, i ko sisi.

21 Mɔgɔjugu bɛ fɛn singa, nka a t'a laseko;
nka mɔgɔ terennin bɛ makari mɔgɔw ra, ka o sɔn.

22 Ni Matigi Ala ka baraka don mɔgɔ minw na, olugu le bɛna jamana tigiya
ta;
nka ni a ka minw danga, olugu bɛ halaki.

23 Matigi Ala le baraka ra, mɔgɔ tagamacogo bɛ sabati,
ni a tigi ta kokɛcogo diyara Ala ye.

24 Hali ni a talonna, a tɛ ben,
sabu Matigi Ala k'a boro mina.

25 Ne kɛra denmisen ye, ka na kɔrɔ ka kɛ cɛkɔrɔba ye sisan;
ne m'a ye ban ko Ala banna mɔgɔ terennin na,
walama ko a ta denw le bɛ domuni daarira.

26 Wagati bɛɛ a bɛ makari, a bɛ juru don tɔw ra,
a ta denw fana bɛ baraka sɔrɔ.

27 I yere mabɔ kojugu ra, ka kojuman kɛ,
ni o kɛra, i bɛna to i nɔ ra wagati bɛɛ.

28 Sabu can le ka di Matigi Ala ye,
a tɛ taga k'a nasiranbagaw to,
a b'a janto o ra wagati bɛɛ;
nka mɔgɔjuguw ta durujaw bɛna halaki.

29 Mɔgɔ terenninw le bɛna jamana tigiya ta;

o bɛna sigi jamana kɔnɔ wagati bɛɛ.

³⁰ Mɔgɔ terennin bɛ hakiritigiyakumaw le bɔ a da ra;
a nɛnkun bɛ can le fɔ.

³¹ A ta Ala ta sariya b'a jusukun na;
a tagamato, a sen tɛ tɛrɛndɛ.

³² Mɔgɔjugu bɛ mɔgɔ terennin dɛndɛnna;
a b'a fɛ k'a faga.

³³ Nka Matigi Ala tɛna a to a boro;
hali ni a tagara ni a ye kiti ra, Ala tɛna a to kiti ye ben a kan.

³⁴ Matigi Ala makɔnɔ, k'a ta sira tagama,
ni o kɛra, a bɛna i kɔrɔta, ka jamana tigiya di i ma;
i bɛna mɔgɔjuguw halakito ye.

³⁵ Ne ka mɔgɔjugu ye, a ni a ta jusukungbɛlɛya;
a baraka bɛ bonyara i ko sɛdiriyiriba min flaburuw nugunin lo.

³⁶ Nka dɔɔnin kɛra dɔɔn, a tɛmɛna, a ma ye tuun;
ne k'a yɔrɔnini, nka ne m'a ye.

³⁷ Mɔgɔ jusukungbɛnin kɔrɔsi, ka mɔgɔnuman fana flɛ;
sabu mɔgɔ sabarinin labanko le bɛ ja;

³⁸ nka mɔgɔ murutininw bɛɛ bɛna halaki,
mɔgɔjuguw laban ye halakiri ye.

³⁹ Mɔgɔ terenninw ta kisiri bɛ bɔ Matigi Ala le ra;
ale le ye o dogoyɔrɔ ye o degu wagatiw ra.

⁴⁰ Matigi Ala bɛ o dɛmɛ, ka o bɔsi;
a bɛ o bɔsi mɔgɔjuguw boro ka o kisi,
sabu o ka o yɛrɛ karifa ale le ma.

38

Mɔgɔ tɔrɔnin ta daariri

¹ Dawuda ta Zaburu. Hakirijigi dɔnkiri.

² E, Matigi Ala, i kana ta dimi fɛ ko i bɛ ne jaraki,
i kana ta jusugban fɛ ko i bɛ ne koro.

³ Sabu i ta bijɛw ka ne sɔgɔ,
i boro sera ne ma kɔsɛbɛ.

⁴ Yɔrɔnuman si tɛ ne farisogo ra tuun,
i ta dimiba kɔsɔn;

yɔrɔ kɛnɛman tɛ ne farikolo yɔrɔ si ra tuun,
ne ta jurumun kɔsɔn.

⁵ Sabu ne ta terenbariyakow cayara fɔ ka ne kun datugu,
a kɛra i ko doni gbiriman, min ka gbiri ka tɛmɛ ne baraka kan.

⁶ Ne ta joriw torira fɔ ka nɛɛn don,
ne ta hakirintanya le ye o sababu ye.

⁷ Ne sɛgɛra, ne baraka bɛɛ banna, fɔ ka ne kɔ kuru;
lon o lon ne janasisinin le bɛ yaalayaala.

⁸ Ne soro bɛ to ka ne jeni;
yɔrɔnuman si tɛ ne farisogo ra tuun.

⁹ Ne baraka banna, ne jigi tigera pewu;
ne be to ka ɗuna, sabu ne jusukun tɔɔɔɔnin lo.

¹⁰ E, Matigi, ne be min pini, ele ka o lon,
ne ta jusukasikanw fana ma dogo i ma.

¹¹ Ne sɔnkun be yereyere, ne baraka banna;
ne na te manamana tuun.

¹² Ne teriw, ani ne tɔɔɔɔnw ka o yere mabo ne ra, ne ta bana koson;
ne sigiɔɔnw fana bora ne koro.

¹³ Minw be ne fagayoro pini, olugu ka o ta janw la ne ja,
minw b'a fe kojugu ye ne soro, olugu be ne halakirikuma le fora;
tere bee, o be to ka dabarijuguw le siri ne kama.

¹⁴ Ne koni, ne be i ko torogberen, ne te foyi men;
ne be i ko bobo, ne te ne da yele ka foyi fo.

¹⁵ Ne be i ko mogo min te menni ke,
ani min da te se ka kuma jaabi fana.

¹⁶ Nka ne jigi be ele le kan, Matigi Ala,
ele le bena ne jaabi, ne Tigi Ala.

¹⁷ Ne ko: «I kana a to o ye jagari ne ta toro koson,
walama ka waso ne ra, ni ne benna.»

¹⁸ Sabu ne koni be pini ka ben,
ne ta dimi be ne kan hali bi.

¹⁹ Ne lora ne ta terenbariya ra;
sabu ne ta jurumun ka ne hakiri jagami.

²⁰ K'a soro ne juguw ka keke, olugu baraka ka bon;
minw be ne koninya faninya gbansan kan, o ka ca.

²¹ Minw be ne ta kojuman sara ni kojugu ye,
olugu wurira ne kama, sabu ne be tugura kojuman ko.

²² E, Matigi Ala, i kana taga ka ne to!
Ne ta Ala, i kana i yere mabo ne ra!

²³ I teliya ka na ne deme,
Matigi, ne ta kisiri tigi.

39

Adamaden te foyi ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Dawuda ta Zaburu.

² Ne tun b'a fora ko ne bena ne tagamacogo korosi,
janko ne nenkun kana na ne bla jurumun na;
ne tun b'a fora ko ka mogojugu to ne kere fe,
ne bena karafe le don ne da ra.

³ Ne jera, ne ma foyi fo,
hali kumanuman, ne m'a fo;
nka ne ta dimi juguyara le.

⁴ Ne jusukun tun be ne jenina;
ni ne ka miiri, a be ke i ko tasuma do le be manana ne konso;
a laban, ne ka ne da yele ka kuma:

⁵ E, Matigi Ala, ne si laban yira ne ra,

ani ne ta dunupalatige dan;
janko ne y'a lon ko ne te foyi ye.

⁶ A fe, i ka ne si janya ke i ko mogo borotege bonya;
ne ta dunupalatige janya te foyi ye i na koru.

Can lo, adamaden min o min lonin lo, o te foyi ye ni fono te.*

⁷ Can lo, adamaden be taga, a be na, i ko yirisuma;
a be boribori, nka a be teme i ko fono.

A be naforo lajen, nka a t'a lon a bena ke mogo min ta ye.

⁸ Ayiwa, Matigi, sisan ne be se ka ne jigi la mun le kan sa?

Ne boromalanin be ele le ma.

⁹ Ne bosi ka bo ne ta hakekow bee ra!
I kana a to mogo sonkolonw ye ne lebu!

¹⁰ Ne be je, ne tena ne da ye te tuun,
sabu nin kow kebaga ye ele ye te le ye.

¹¹ I ta bugori mabo ne ra ten,
sabu i boro be ne halakira.

¹² I be adamaden koro a ta terenbariyakow koson;
fen min ko ka gbelen a ma, i be o cen i ko cenrifen be fen cen cogo min na.
Can lo, adamaden te foyi ye ni fono dama te.†

¹³ E, Matigi Ala, ne ta daarikan lamen,
i toro malo ne ta welerikan na,
i kana i toro datugu ne kasikan na;
sabu ne koni ye lonan le ye i ta so,
ne ye temebaga le ye, i ko ne bema tow bee.

¹⁴ I na bo ne ra ten, janko ne ye ninsondiya donin,
sani ne ye na taga, ka tunu ka ban pewu!

40

*Ala be kojuman ke a pinibagaw ye
(Hayan 14-18; Zaburu 70.2-6)*

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² Ne tun ka ne jigi la Matigi Ala kan k'a makono,
a k'a toro malo ne fe, ka ne kulekan lamen.

³ A ka ne sama ka bo dingajuguba konu,
ka ne labo bogu ce ma, dingadun konu;
a ka ne sen fla lo fara kan,
ka ne lo yorjuman na.

⁴ A ka donkirikura don ne da ra,
ka o ke an ta Ala ta tandori donkiri ye.
Mogu caman bena o ye, ka siran Ala na,
ka o jigi la Matigi Ala kan.

⁵ Mogo min be Matigi Ala ke a jigi ye,
o tigi ta pana!
Yerebonyabaga minw be o ye te bla faninyafu ra,
a te son k'a pasin olugu fan fe.

⁶ E, Matigi Ala, ne ta Ala,

* 39:6 39.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † 39:12 39.12 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

i ka kojumanbaw, ani kabako minw ke an ye, o ka ca!
 Foyi te se ka suma ni ele ye;
 ni ne ko ne b'a bee fo, ani k'a bee lakari,
 a da te se ka lon, sabu a ka ca.

⁷ I ko i te began saraka* fe, i te siman saraka* fe;
 i ka o kuma don ne toro ra kosobe.
 Saraka jenitaw* o, jurumunyafa sarakaw* o,
 i ma o si pini an fe.

⁸ O ra ne ko: «Ne nato fe,
 i n'a fo a fora ne ta ko ra sariya kitabu konɔ cogo min na*.

⁹ Ne ta Ala, i sago keri, o le ka di ne ye;
 i ta sariya ta kumaw be ne jusukun na.»

¹⁰ Ne be i ta terrenninya ko fo
 i ta mogow ta jamaba bee lajennin ce ra.
 A fe, ne ma ne da datugu o ko kan,
 ele yere ka o lon, Matigi Ala.

¹¹ Ne te i ta terrenninya ko dogo ne jusu ra,
 ne be i ta kankelentigiya, ani i ta kisiri ko fo le;
 ne te i ta numanya ni i ta can dogo i ta mogow ta jamaba lajennin ma.

¹² E, Matigi Ala, ele koni tena ban ka hina ne ra;
 i ta numanya ni i ta kankelentigiya bena ne tanga wagati bee;

¹³ sabu kojugu caman ka ne lamini,
 dan te kojugu minw na.
 Ne ta terenbariyakow ka ne datugu,
 k'a ke fo ne te foyi yera tuun;
 o ka ca ka teme hali ne kunsigiw kan.
 Ne baraka bee banna.

¹⁴ Matigi Ala, sabari ka ne bosi,
 Matigi Ala, teliya ka na ne deme!

¹⁵ Minw b'a fe ka ne nin bo ne ra,
 olugu bee ye maroya fo ka o kun suuru!
 Minw b'a fe kojugu le ye ne soro,
 olugu le ye dogoyari soro fo ka seko ni o ko ye.

¹⁶ Minw be yereko ne ma ko: «Ha ha ha»,
 maroya ye olugu halaki ka o ban pewu!

¹⁷ Nka minw bee be i yoropinina,
 olugu ye ninsondiya ka jagari i koson!
 I ta kisiri ko ka di minw ye,
 olugu y'a fo tuma bee ko: «E, Matigi Ala ka bon!»

¹⁸ Ne koni ye panibagato ye, ani fagantan,
 nka Matigi hakiri be ne ra.
 Ele le ye ne demebaga ye, ani ne kunmabobaga;
 ne ta Ala, i kana men ka na ne deme.

41

Ala be mogɔ jusukungbenin sutara

* **40:8** 40.8 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Heburuw 10.5-7).

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

2 Mɔgɔ min b'a hakiri to dɛsɛbagatɔ ra, o tigi ta pana!
Lon min ni kojugu k'a sɔrɔ, Matigi Ala b'a bɔsi.

3 Matigi Ala b'a kɔrɔsi ka si di a ma;
a bɛ hɛra sɔrɔ jamana kɔnɔ.
Ala tɛna a don a juguw boro.

4 K'a tɔwɔnɔnin lanin to a ta lanan kan, Matigi Ala bɛ baraka don a ra;
ni bana k'a sɔrɔ, a b'a kenɛya ka bɔ o sɛgɛ bɛɛ ra.

5 Ne ko: «Matigi Ala, makari ne ra!
Ne kenɛya, sabu ne ka jurumun kɛ ka i hake ta.»

6 Ne juguw bɛ kumajuguw fɔra ne kama, ko:
«A bɛna sa wagati juman le sa, janko a tɔgɔ ye tunu?»

7 Ni min ka na ne flɛ, o bɛ faninyakumaw le fɔ;
a bɛ kumajuguw dogo a jusukun na,
ni a bɔra kenɛ ma, a bɛ o fɔ.

8 Ne kɔninyabagaw bɛɛ bɛ kumana nɔgɔn fɛ o da jukɔrɔ ne kama;
o bɛ kojugu le miirira ne kama.

9 O b'a fɔ ko: «Kojuguba dɔ bɛna a kan!
A lanin flɛ, a tɛna wuri tuun!»

10 Hali ne tericɛgbɛlɛn, ne jigi tun bɛ min kan,
min tun bɛ domuni kɛ ni ne ye,
o k'a yɛrɛ kɛ ne jugu ye.*

11 Nka Matigi Ala, ele kɔni ye makari ne ra, ka ne lawuri,
janko ne ye ne ta juru sara o ra.

12 Ni ne juguw ma se sɔrɔ ne kan,
o le bɛna a to ne b'a lɔn ko ne ko ka di i ye.

13 I bɛ ne kɔrɔsi, sabu ne jusukun gbɛnin lo;
i bɛ ne to i na kɔrɔ wagati bɛɛ.

14 Matigi Ala baraka, Izirayɛli ta Ala baraka,
wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ!
Amina! Amina!

Kitabu flanan

42

(Zaburuw 42-72)

Alaɔninibagaw jigi ye Ala ye

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dɛncɛw* ta dɔnkiri.

2 Minan minlɔgɔtɔ bɛ kasi kɔji nɔ fɛ cogo min na,
ne nin bɛ kasi ele nɔ fɛ ten le, Ala!

3 Ala nege bɛ ne ra i ko ji, Ala panaman nege bɛ ne ra.
Wagati juman le ne bɛna taga lo Ala na kɔrɔ sa?

* **41:10** 41.10 Nin kuma fɔra Yesu Kirisita ni Zudasi ta ko ra (Yuhana 13.18). * **42:1** 42.1 Kore ni a ta mɔgɔw fana tun ye Alabatosoba dɔnkirilabaga dɔw ye (Kibaroyaw folɔ 6.18,22).

⁴ Ne ɲaji le ye ne ta baro ye su ni tere;
k'a soro wagati bee mogow b'a fo ne ma ko: «Ele ta Ala be min le sa?»

⁵ O bee n'a ta, ni ne hakiri ka jigi nin kow ra,
a be miiri caya ne jusu ra:
O wagati ra ne le tun be jama ce ra,
ne le tun be bla o ɲa ka tagama ka taga Ala ta batoso ra,
ni ɲagarikanbaw ye, ani Ala tandorikanw;
o y'a soro jama bee lajennin ɲagarininba lo.

⁶ E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be ɲuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a waleɲumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

⁷ Ala, ne jusu kasira;
o koson, ka ne to Zuriden mara yoro ra, ani Herimon kuru yoro ra,
ani Misari kuru yoro ra,
ne be ne hakiri to i ra.

⁸ Jiba do be jiba do wele, o be tugu ɲogon ko,
ka woyo ni mankanba ye;
i b'a to o jikuruw, ani o jiwoyow bee ye woyo ka teme ne kan.

⁹ Tere fe, Matigi Ala be a ta ɲumanya yira ne ra;
su fe, ne be donkiri la k'a tando,
ka ne ta ɲanamanya tigi Ala daari.

¹⁰ Ne b'a fo ne ta Ala ye, ne ta Ala barakaman ye ko:
«Mun na i pinana ne ko?
Mun koson ne ɲanasisinin le be to ka yaalayaala,
ani ne juguw fana be ne minako juguya?»

¹¹ Ne juguw ka ne mafiyenya
fo ka na ne baraka bee ban;
o b'a fo ne ma tuma bee, ko:
«Ele ta Ala be min le?»

¹² E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be ɲuna?
I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a waleɲumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

43

Ala le ye a ta mogow jigi ye

¹ E, Ala, ne ta kiti tige, ka ne ta jo di ne ma,
ka nin siya Alapasiranbariw kere;
ne bosi ka bo nin mogon nanbaratow, ani nin mogon kewalejuguw boro;

² sabu ele le ye ne dogoyoro ye, ne ta Ala.
Mun koson i banna ne ra?
Mun koson ne ɲanasisinin le be yaalayaala,
ne juguw fana be ne minako juguya?

³ I ta yeelen ni i ta can yira,
janko ka ne temesira yira ne ra,

ka taga ni ne ye i ta kuru saninman kan,
i sigiyoro ra.

⁴ O ra, ne bena taga Ala ta sarakajenifen koro, Ala fe,
Ala min ye ne ta ninsondiya ani ne ta nagarikun ye;
ne bena i fo ka i walepumanlon ni kora ye,
Ala, ne ta Ala!

⁵ E, ne nin, mun koson ele be i jusu kasi de?
Mun na i be nuna?

I jigi la Ala kan, sabu ne bena a fo k'a walepumanlon tuun;
ale le ye ne kisibaga ye, ani ne ta Ala.

44

Ala ta mogow ta toro
(Zaburuw 74; 79; 80)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta karan.

² E, Ala, i ka ko minw ke an bemaw ta wagati ra,
kabini folofolo,
an torow ka o men;
an bemaw ka o lakari an ye.

³ I yere boro ka siya dow ghen,
janko ka an bemaw sigi olugu no ra;
i ka kojugu ben siya dow kan,
janko an bemaw ye laganfiya soro.

⁴ Sabu o ma jamana kere k'a mina ni o yere ta kerekemuruw le ye,
o yere boro le ma se di o ma;
nka ele boro barakaman, ani i ta se bagaya,
ani i ta pumanya no lo;
sabu o ko tun diyara i ye.

⁵ E, Ala, ele le ye ne ta masace ye;
ele le b'a latige ka Yakuba ta mogow kisi ka o bo o juguw boro.

⁶ Ele le baraka ra, an be se ka an juguw ghen;
i togo le baraka ra, an be an kerebagaw dondon ka o terege dugu ma.

⁷ Sabu ne te ne jigi la ne ta kalan kan,
ne ta kerekemuru le te ne kisi;

⁸ nka ele le be an kisi ka bo an kerebagaw boro,
ele le be an koninyabagaw lamaroya.

⁹ An be Ala tando lon o lon,
k'a togo bonya wagati be.*

¹⁰ Nka sisan i banna an na, ka an lamaroya;
i te bo ni an ta kerekedenw ye tuun.

¹¹ I be an labori an kerekepononw na,
k'a to an koninyabagaw ye an borofenw ce o sago ma.

¹² I ka an don o boro i ko o be saga min faga k'a sogo domu;
i ka an ghen ka taga yoro be, siyaw ce ra.

¹³ I ka i ta mogow fiyeere dasu le ra,
hali i ma o songo gbeya.

* 44:9 44.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

14 I ka an ke dogoyarifen le ye an siginogonw fe;
minw ka an lamini, olugu be an logobo, ka yereko an ma.

15 I k'a to siya tow be zanaw fo ni anw togo le ye;
siya tow be o kun yuguyugu anw le ra.

16 Ne ta maroya be ne kan wagati bee.

Ne maroyara fo ka ne kun suuru,

17 sabu ne be ne mafiyenyabagaw ni ne dogoyabagaw kan menna;
ne be ne juguw yera, o b'a fe ka o yere dimibo ne ra.

18 Nin kow bee sera an ma,
nka an ma pina i ko,
an ma i ta jengogonya* layiri cen.

19 An ma an ta miiriya munu fan were fe,
an sen ma bo i ta sira kan.

20 Nka i ka an baraka bee ban, ka an sigiyoro ke kongowuruw ta ye,
ka saya dibi ke ka an datugu.

21 Ni an tun pinana an ta Ala togo ko,
ni an tun ka an boro lo batofen werew le ye,

22 yala Ala tun tena o lon wa,
ale min ka mogo jusukun ta gundow lon?

23 Ele le koson o be an fagayoro pinina lon o lon,
ka an ke i ko saga minw blara fagari kama.

24 Matigi, i wuri! Mun na i be sunogora?
I kunu! I kana ban an na pewu ka an to yi ten!

25 Mun na i ka i pada dogo an ma sa?
Mun na i be pina an ta pani ni an ta sege ko?

26 Anw koni lanin lo buguri ra,
fo ka an farikolo noro dugukolo ra.

27 I wuri ka an deme!
An bosi i ta numanya koson!

45

Masace ni masamuso ta furudonkiri

1 Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri be la donkiri min lacogo ra, o togo ye ko «Yirifiyeren». Kore dencew ta karan. Kanuyadonkiri.

2 Ne jusukun fara kumadimanw na;
o ra, ne bena ne ta cirayakuma fo masace ye.
Ne nenkun be i ko seberikebagaruman ta seberikenan.

3 I ce ka pi ka teme adamaden tow bee kan;
nema be i ta kuma bee ra,
o koson Ala be baraka don i ra tuma bee.

4 E, kerekecafari, i ta kerekemuru siri i togo ra!
O le ye i ta bonya ni i ta noro ye.

5 I ni i ta noro ye don i ta sowotoro koni ka kere ke, ka se soro;
taga kere ke can ni sabari ni terenninya koson.
I boro barakaman ye koba caman ke i ye!

6 I ta bnew da ka di;

o be masace ta juguw sogɔ o sɔnkun na,
ka mɔgɔw benben i sen kɔrɔ.

⁷ E, Ala, i ta masaya be to a nɔ ra tuma bee, ani wagati bee;
i ta masacebere ye hɔrɔnya bere le ye.

⁸ I be terenninya kanu, ka juguya kɔninya;
o kosɔn Ala, i ta Ala ka i janawoloma,
ka turu ke i kun na, ka i ninsɔndiya, ka i fisaya i tɔrɔgɔnw bee ye*.

⁹ Mire turu, ani alowesi turu, ani kase turu, o ka i ta faniw kasa diya.

I ta masabonw lɔra ni samajinw ye;
ka i to o masasow kɔnɔ, gɔnifɔkanw be i ninsɔndiya.

¹⁰ I diyanyamusow ye masacedenw le ye;
masamuso be i kininboroyanfan fe, a masirinin be ni Ofiri sanin yereworo
ye.

¹¹ Ne lamɛn, ne denmuso, i na yeɛ, ka i toro malo fana;
i hakiri bɔ i ta siyamɔgɔw kɔ, ani i faso kɔ.

¹² Masace jabora i fe i ta ceɓa kosɔn;
i yere majigi a kɔrɔ k'a bonya, sabu ale le ye i matigice ye.

¹³ Ni o kera, Tiri dugumɔgɔw, minw ye mɔgɔw bee ra naforotigiw ye,
olugu bɛna na ni bonyafenw ye i fe, ka o yere ko diya i ye.

¹⁴ Masace denmuso be a ta bon kɔnɔ, a yɔrɔ bee ye nɔrɔ le ye;
a ta faniw jegenjegenɛna ni sanin ye.

¹⁵ O tagara ni a ye masace fe, a ni a ta fani ceɓumanw.
Sunguruden dɔw b'a kɔ fe; a kafirɔgɔnw lo;
olugu fana tagara ni a ye.

¹⁶ O tagara jajari ni ninsɔndiya le ce ra;
o ka o ladon masace ta masabon kɔnɔ.

¹⁷ Masace, i dencew bɛna sigi i bɛmaw nɔ ra,
i bɛna o ke kuntigiw ye jamana yɔrɔ bee ra.

¹⁸ Ne bɛna a to wagati bee ta mɔgɔw hakiri ye to i tɔgɔ ra;
ni o kera, siyaw bɛna i fo ka i waleɓumanlon wagati bee, ani tuma bee.

46

Ala le ye Sebɛetigi ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta dɔnkiri.

² Ala le ye an karifayɔrɔ ye, ani an ta baraka sɔrɔyɔrɔ.
Ni degu ka an sɔrɔ tuma o tuma, a be ke an kɔrɔ ka an demɛ.

³ O kosɔn an te siran, hali ni dugukolo be yerɛyɛrɛ,
hali ni kuruw be bɔ o nɔ ra ka yeɛma ka ben kɔgoji kɔnɔ,

⁴ hali ni a jikurubaw be mankanbaw bɔ, ka kanga,
ka wuri san fe fo ka kuruw yuguyugu.*

⁵ Kɔ dɔ be yi, min jiwoyo be Ala ta duguba ninsɔndiya,
dugu min ye Ala kɔrɔtaninba ta sigiyɔrɔ saninmanba ye.

* **45:8** 45.8 Hayan 7 ni 8, o fora Heburuw 1.8-9. * **46:4** 46.4 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na
ko: Sela.

⁶ Ala yere siginin be o dugu kono,
o dugu tena bo a no ra ka ye;
sabu ni dugugbeda sera doron, a be na o fe ka na o dema.

⁷ Siya dow be mankanw cira, masa dow ta masaya be benna;
nka ni ale Ala k'a kan bo doron, dugukolo be yeele.

⁸ Fangatigi Ala be ni an ye;
an tangabaga ye Yakuba ta Ala le ye.†

⁹ Aw ye na Matigi Ala ta kabakow fe,
a ka cenriba min ke dugukolo kan, aw ye na o fe!

¹⁰ Ale le be kerew lalo dununa fan bee ra;
a be kalanw karikari, ka tamanw tigetige,
ka kerekewotorow jeni tasuma ra!

¹¹ «Aw ye nin kow bee dabra, k'a lon ko ne le Ala ye;
ne le be siyaw bee kunna,
ne le be dununa bee kunna.»

¹² Fangatigi Ala be ni an ye;
an tangabaga ye Yakuba ta Ala le ye.‡

47

Siyaw bee ye tegera fo Ala ye
(Zaburuw 93; 96-99)

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² Jamanaw bee ta mogow, aw ye tegera fo!
Aw ye jagari ka kule ci, ka Ala tando!

³ Sabu Matigi Ala korotaninba ye siranyafenba le ye,
masaceba lo min be dununa bee lajennin kunna.

⁴ A be jamanaw ta mogow bla a ta fanga koro,
ka siyaw bla an sen koro.

⁵ A ka jamana do panawoloma ka o ke an ninyoro ye;
o le ye Yakuba* ta bonya kun ye, a be Yakuba min kanu.†

⁶ Ala be yelenna ka taga a ta yoro saninman* kono a ta mogow ta
nagarikanbaw le ce ra,
Matigi Ala be yelenna ka taga burufiyekanw le ce ra.

⁷ Aw ye tandoridankiriw la Ala ye, aw ye tandoridankiriw la!
Aw ye tandoridankiriw la an ta Masa ye, aw ye tandoridankiriw la.

⁸ Sabu Ala le ye dununa bee lajennin ta Masa ye;
aw y'a tando ni donkiri panaman le ye.

⁹ Ala ta fanga be siyaw bee kan,
Ala siginin be a ta masasiginan saninman kan.

¹⁰ Siyaw ta kuntigiw be lajen
ka fara Ibrahima ta Ala ta mogow kan;

† 46:8 46.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 46:12 46.12 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 47:5 47.5 Yakuba, o koro ye Izirayeli. † 47:5 47.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

sabu dunuƙa negeɓennanw bee ye Ala ta le ye.
A korotanin lo fen bee kunna.

48

Zeruzalemu dugu saninman

¹ Dɓnkiri. Kore dencew ta Zaburu.

² Matigi Ala ka bon,
bee ka kan k'a tando koseɓe
an ta Ala ta dugu saninman kɔnɔ,
min be a ta kuru saninman kan.

³ O kuru wuricogo ce ka ji;
a be dunuƙa mɔgo bee ninsɔndiya.
Siyon kuru le ye Ala sigiyɔrɔ ye;
Masaceba ta dugu lo.

⁴ Ala be Siyon masasobaw kɔnɔ,
bee k'a lon ko tangabaga janaman lo.

⁵ A fle, masacew tun ka jɔgon lajen,
ka jen ka na dugu kama.

⁶ Nka olugu ja lara a kan minke doron, o kabakoyara,
o jigi tigera, o borira.

⁷ O barara ka to ka yereyere o yoronin bee ra,
i ko muso jigibagato konodimito b'a ke cogo min na,

⁸ i ko tereboyanfan ta fɔjo gbanninman min be fiye,
ka jirakurunbaw karikari.

⁹ An tun ka min men, an ja nana o le ye fana
Fangatigi Ala ta dugu kɔnɔ,
an ta Ala ta dugu kɔnɔ;
Ala bena o dugu baraka bonya wagati bee.*

¹⁰ E, Ala, ka an to i ta batoso kɔnɔ,
an be miiri i ta numanya ra.

¹¹ E, Ala, i ta bonya be i n'a fo i togo;
i ta bonya sera fo dunuƙa dan bee ra.
I boro barakaman be ko terenninw doron le ke.

¹² Siyon kuru† be ninsɔndiya,
Zuda duguw be jagari,
i ta kolatigeninw koson.

¹³ Aw ye yaala ka Siyon dugu yoro bee lamini;
aw ye a sankasow jate,

¹⁴ k'a laminikogow fle ka ja,
k'a bon barakamanw korosi koseɓe,
janko ka na o lakari duruja nataw ye,

¹⁵ ko an ta Ala le ye nin ye;
an bena tugu ale le ko wagati bee‡.

* **48:9** 48.9 Nin yoro ra a seɓera heburukan na ko: Sela. † **48:12** 48.12 Siyon kuru, o ye Zeruzalemu ye; o dugu tun siginin be kuru kan. ‡ **48:15** 48.15 «Wagati bee»: Kitabu dow ko: «fo saya.»

49

Ala ye jigi nanaman ye ka teme naforo kan

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² Aw ye nin lamɛn, jamanaw bɛɛ ta mɔgɔw;

aw ye aw toro malɔ, dunɔnamɔgɔw bɛɛ,

³ mɔgɔ fitini fara mɔgɔba kan,
naforotigi fara fagantan kan!

⁴ Ne da bɛna hakiritigiyakumaw le fɔ,
sabu faamurikumaw le bɛ ne jusukun na.

⁵ Ne bɛ ne toro malɔ ka zanaw lamɛn,
ne bɛna ne ta kuma kɔrɔmanw kɔrɔ fɔ ni gɔnifɔkan le ye.

⁶ Hali ni tɔɔrɔ sera ne ma,
ni ne janfabagaw ka ne lamini ni o ta terenbariyakow ye,
mun kosɔn ne bɛna siran o ra?

⁷ Olugu jigi bɛ o borofɛnw le kan,
o bɛ o yɛɛ waso o ta naforo caya le kosɔn.

⁸ O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ si tɛ se k'a mɔgɔɔgɔn nin kunmabɔ,
walama k'a yɛɛ nin kunmabɔsara di Ala ma,

⁹ sabu mɔgɔ nin kunmabɔsara ye sɔngɔba le ye;
mɔgɔ bɛ se ka fɛn o fɛn di, o si t'a bɔ.

¹⁰ Yala olugu b'a miiri ko o bɛna to si ra wagati bɛɛ le wa,
ani ko o tɛna don kaburu kɔnɔ fiyewu le wa?

¹¹ An b'a ye ko hakiritigiw bɛ sa,
hakirintan ni naloman fana bɛ ban;
o bɛ taga ka o borofɛnw to mɔgɔ wɛrɛw le boro.

¹² O b'a miiri ko o ta bonw bɛna to yi wagati bɛɛ,
ko o ta sigiyɔrɔw bɛna to yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ,
ko olugu tɔgɔw bɛna to o ta dugukolow ra tuma bɛɛ.

¹³ Nka adamaden ni a ta bonya bɛɛ, a tɛ mɛɛn;
a bɛ i ko bɛgan fagata.

¹⁴ Mɔgɔ minw jigi bɛ o yɛɛ kan, olugu ta bɛ kɛ ten le;
minw yɛɛ ta kumafɔta ka di o ye, olugu bɛ laban ten le.*

¹⁵ O bɛ o gbɛngbɛn i ko sagaw, ka taga o lajigi kaburu kɔnɔ;
saya le ye kɛ o gbɛngbɛnbaga ye.

Sɔgɔmada fɛ, mɔgɔɔnuman bɛ tagama o kan.

O ta cɛna bɛɛ bɛ tɛmɛ;
saya dibi le bɛ kɛ o ta so ye.

¹⁶ Nka Ala bɛna ne nin kunmabɔ saya dibi ma;
sabu a bɛna ne ta.†

¹⁷ Ni mɔgɔ dɔ ka naforo sɔrɔ, o kana digi i ra,
ni a borofɛnw cayara a ta so, o kana digi i ra;

¹⁸ Sabu a satɔ tɛ taga ni foyi ye,
a borofɛnw tɛ jigi ni a ye kaburu kɔnɔ.

¹⁹ A bɛ se k'a fɔ ko ale ka jususuma sɔrɔ a ta dunɔnalatigɛ ra,

* **49:14** 49.14 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **49:16** 49.16 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

sabu ni dunuƚa diyara i ra, mɔgɔw bɛ i tando.
 20 O bɛɛ n'a ta, i bɛna taga fara i bɛmaw kan lahara;
 olugu minw tɛna tere yeelen ye o ƚa ra tuun fiyewu.
 21 Adamaden ni a ta bonya bɛɛ,
 a tɛ a faamu ko a bɛ i ko bɛgan fagata.

50

Saraka min ka di Ala ye

1 Asafu ta Zaburu.

Alaw ta Ala, Matigi Ala kumana,
 ka dunuƚamɔgɔw wele,
 k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.
 2 Ala ta nɔɔɔ manamanatɔ bɛ bɔ Siyɔn dugu kɔnɔ,
 dugu min ta ɕɛna dafanin lo.
 3 An ta Ala bɛ nana yi, a kumabari tɛna to;
 tasuma farimanba dɔ le b'a ƚa fɛ,
 sanfɔɔ fariman dɔ k'a lamini.
 4 A bɛ sankolo wele san fɛ,
 ka dugukolo wele, janko ka na a ta mɔgɔw ta kiti tigɛ.
 5 A ko: «Aw ye ne ƚasiranbagaw lajɛn ne ye,
 minw ka saraka bɔ ka jɛnɔgɔnya* don ni ne ye!»
 6 sankolokɔnɔfɛnw bɛ Ala ta terenninya lakari,
 sabu ale yɛɛ le bɛ kiti tigɛ.*
 7 «Ne ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn, ne bɛna kuma;
 Izirayɛli, ne bɛna ele jaraki,
 ne le ye Ala ye, i ta Ala.
 8 Ne tɛ aw jarakira aw ta sarakaw le kosɔn,
 sabu aw ta saraka jɛnitaw* bɛ ne ƚa kɔɔ tuma bɛɛ.
 9 Misitoran minw bɛ aw ta so, ne mako tɛ o dɔ ra,
 ba minw bɛ aw ta babonw kɔnɔ, ne mako tɛ o dɔ ra;
 10 sabu kongosogow bɛɛ ye ne ta le ye,
 bɛgan waga caman minw bɛ kuruw kan, o bɛɛ ye ne ta le ye.
 11 Kɔnɔ o kɔnɔ bɛ san fɛ, ne ka o bɛɛ da lɔn,
 fɛnɔnanaman min o min bɛ kongo kɔnɔ, o bɛɛ ye ne ta ye.
 12 Ni kɔngɔ tun bɛ ne ra, ne tun tɛna o fɔ aw ye,
 sabu dunuƚa bɛɛ lajɛnnin ye ne ta le ye, ani a kɔnɔfɛnw bɛɛ.
 13 Yala ne bɛ misitoran sogo domu wa?
 Yala ne bɛ bakɔɔninw jori min wa?
 14 Ni i bɛ saraka bɔ Ala ye, a ye kɛ barakalari le ye;
 i ka dajuru minw ta Ala kɔɔtaninba fɛ, o dafa.
 15 Ni o kɛra, ni i ka degu lon min na, i ye ne wele;
 ne bɛna i bɔsi, i fana bɛna ne bonya.»
 16 Nka Ala b'a fɔ mɔgɔjugu ye ko:
 «Mun kosɔn ele bɛ ne ta cifɔninw karan,
 ka to ka ne ta jɛnɔgɔnya sariyaw fɔ i da ra?
 17 K'a sɔɔ ele tɛ son korori ma,
 i bɛ ne ta kumaw firi i yɛɛ kɔ fɛ.

* 50:6 50.6 Nin yɔɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹⁸ Ni i ka son ye, i be fara a kan;
jeneyakebagaw le ye i kokejogonw ye.

¹⁹ I be i da don kojugu ra,
i nenkun be nanbarakow laben.

²⁰ I be sigi ka i balema korofa,
i be i yere baden togon cen.

²¹ I be nin kow le ke, nka ne te kuma minke,
a kera i pana ko ne fana be i n'a fo ele;
nka sisan ne be i jaraki, ka i ta kewalew bee bla i yere na koron.»

²² Aw minw be jina Ala ko, aw ye nin faamu,
ni o te, ne bena aw sogo tigetige, mogon tona sora ka aw bosi.

²³ Minw be barakalari ke o ta saraka ye, olugu le be ne bonya;
minw be o tagamacogo korosi,
ne bena a yira olugu le ra ko ne Ala le ye o kisibaga ye.

51

Jurumunkebaga ta yafamadaari

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. ² Masace Dawuda tun jenna ni Huri ta muso Baseba ye; o ko, cira Natan tagara a fe ka taga a ladi. Dawuda ka nin yafamadaari le ke o wagati ra*.

³ E, Ala, makari ne ra
i ta jumanya koson;
a ke i ta hinaba koson,
i ye ne ta hakew josi ka bo yi.

⁴ Ne ko, ka ne bo ne ta terenbariyaw bee ra pewu;
ne saninya ka bo ne ta jurumun na.

⁵ Sabu ne yere k'a lon ko ne ka i hake ta;
ne ta jurumunw be ne na koron tuma bee.

⁶ Ne ka jurumun ke ka ele kelen le hake ta;
i be fen min jate kojugu ye, ne ka o le ke.
O koson ni i ka min o min latige ne kama, o bennin lo,
ni i ka kiti min ben ne kan, mogon si tona se ka i jaraki o ra.

⁷ Can lo, ne worora ni terenbariya le ye,
ne bamuso ka ne jurumunton le konon ta.

⁸ Nka ele b'a fe can le ye ke adamaden jusukun na;
o ra, hakiritigiya don fo ne jusukun konon.

⁹ Ne saninya ni izope† ye, ni o kera, ne bena saninya;
ne ko, ni o kera, ne bena gbeye pepepe.

¹⁰ A to ne jusu ye diya, k'a to ne ye ninsondiya tuun;
ni o kera, i tun ka ne min farikolo bee karikari, ne belen bena jagari tuun.

¹¹ I na yelema ka bo ne ta jurumun na,
i ye ne ta terenbariyakow bee josi ka bo yi.

¹² E, Ala, jusukun saninyanin don dan ka o don ne konon,
hakirijuman laben ka o don ne konon.

¹³ I kana ne gben ka bo i yere na koron,

* **51:2** 51.2 Aw ye Samawilu flanan sura 11-12 fe. † **51:9** 51.9 O tun be izopeyiri flaburuw le su ji ra walama jori ra, k'a seriseri mogon kan, walama fen don kan, ka o saninya, ka kapa ni Layirikoron ta sariyaw ye (Bori 12.22).

i kana i ta nin saninman bɔ ne jusukun na.

¹⁴ Ne kisi, ka o kisiri pagari don ne jusukun na, ka hakirijuman di ne ma, ka baraka don ne ra.

¹⁵ Ni o kera, ne bena i haketabagaw karan i ta siraw ra; jurumunkebagaw bena seko ka na i fe.

¹⁶ E, Ala, ne ta kisiri tigi Ala, ne ka mogo min faga o fagari hake bɔ ne kunna; ni o kera, ne da bena peren ni kanba ye ka i ta terenninya ko lakari.

¹⁷ E, Matigi, ne dagbolow labla, janko ne da ye i tando.

¹⁸ I te saraka fe, ni o te, ne tun bena do bɔ i ye; nka i te son saraka jenitaw ma.

¹⁹ Saraka min ka di Ala ye, o ye adamaden nimisabagato le ye, kojugu nimisa be mogo min jusukun na, fo k'a jusu kasi, Ala, i te ban o tigi ra.

²⁰ Kojuman ke Siyon dugu ye, i ta nema koson; Zeruzalemu laminikogow lo kokura!

²¹ Ni o kera, saraka panamanw ko bena diya i ye, o saraka jenita minw kuturu be di i ma; an bena misitoran sarakaw bɔ i ye i ta sarakajenifen kan.

52

Naforo kanubagajugu labancogo

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta donkiri. ² A ka nin donkiri la wagati min na Edomukace Dogi* tagara a fo Sawuli ye ko Dawuda tagara Ayimeleki ta so.

³ Ele cefari, mun koson i be i yere tando i ta kojugu koson, k'a soro Ala ta pumanya te ban ka ye?

⁴ I nenkun be cenri ke i ko muru dadiman; i be janfaw siri.

⁵ Kojugu ka di i ye ka teme kojuman kan, faninya ka di i ye ka teme can kan.†

⁶ Mogo halakikumaw dama le ka di i ye, ele mogo nenkun nanbarato!

⁷ O koson Ala bena ele halaki pewu; a bena i mina, ka i sama ka bɔ i ta bon konɔ, ka i liliw bon, ka i bo dunuɔa ra mogo panamanw ce ra pewu.‡

⁸ Mogo terenninw bena o ye ka siran; o bena yereko i ma, k'a fo ko:

⁹ «Mogo min tun ma son ka Ala ke a dogoyoro ye, ale le ye nin ye; a tun k'a jigi la a ta naforoba le kan, ka baraka soro a ta kewalejugu baraka ra.»

* **52:2** 52.2 Dogi ka min ke, o kow sebera Samawilu folo 21.8; 22.9-10. † **52:5** 52.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **52:7** 52.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹⁰ Nka ne kɔni, ne bɛ Ala ta so kɔnɔ i ko oliviyesun nugunin; ne jigi bɛ Ala ta nɔmanyana kan wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

¹¹ Ne bɛ i fo ka i waleɓumanlɔn wagati bɛɛ, i ta kokeninw kosɔn; ne jigi bɛ i tɔɔ kan, sabu i ka ji i nasiranbagaw ma.

53

*Ala nasiranbariya laban ye maroya ye
(Zaburu 14)*

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta karan; dɔnkiri min bɛ la ni filen ye.

² Mɔɔ kolɔnbariw b'a fo o yere kɔnɔ ko: «Ala tɛ yi!»
O mɔɔw ye mɔɔkolonw le ye, o ta kɛwalew bɛɛ haramunin lo;
o si tɛ koɓuman kɛ.

³ Ala bɛ to sankolo ra ka jenge ka adamadenw flɛ,
k'a flɛ ni a kera ko mɔɔ bɛ yi, hakiri bɛ min fɛ,
min ye Alapinibaga ye.

⁴ O bɛɛ ka o yere mabɔ Ala ra, o bɛɛ kera nacintanw ye;
o si tɛ koɓuman kɛ, hali mɔɔ kelenpe.

⁵ Minw bɛ kojugu kera, yala olugu tɛ ko lɔn le wa?
O bɛ ne ta mɔɔw domuna i ko to;
o fana tɛ Matigi Ala bato.

⁶ Sisan jatigɛba le bɛna o mina,
k'a sɔrɔ siranya ko tɛ yi.
Minw ka aw lamini ko o bɛ aw kere, Ala bɛna olugu kolow bɛɛ yereɛɛ.
Aw bɛna o lamaroya, sabu Ala banna o ra.

⁷ Jɔntigi le bɛna to Siyon ka Izirayeli kisi!
Ni Ala nana a ta mɔɔw ta bonya laseko o ma tuma min na,
Yakuba ta mɔɔw bɛna nagari, Izirayelimɔɔw bɛna ninsɔndiya.

54

Ala ye mɔɔ degunin bɔsibaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni gɔni ye. Dawuda ka nin dɔnkiri la, ² wagati min Zifikaw nana a fo Sawuli ye ko: «Dawuda dogonin bɛ anw fɛ yi!»*

³ E, Ala, ne kisi i tɔɔ baraka ra;
kiti tige ka ne ta jo di ne ma, i ta sebgaya baraka ra.

⁴ E, Ala, ne ta daariri lamɛn,
i toro malɔ ne darakan na.

⁵ Sabu Alapinibari dɔw wurira ne kama,
mɔɔ fariman dɔw b'a fɛ ka ne nin bɔ;
o tɛ Alako fan si le jate.†

* **54:2** 54.2 Nin kumaw bɔ sɔrɔ Samawilu folo 23.15-24; 26.1-5. † **54:5** 54.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁶ Nka, a flɛ, Ala le ye ne demɛɓaga ye,
Matigi le bɛ baraka don ne nin na.

⁷ A bɛna ne juguw ta kojuguw hake ben o yɛrɛ kan.
E, Ala, o halaki i ta kankelentigiya kosɔn.

⁸ Ne bɛna ne yɛrɛ diyanya sarakaw bɔ i ye ni ne jusukun bɛɛ ye;
Matigi Ala, ne bɛna i fo ka i waleɓumanlɔn, ka i tɔgɔ bonya, sabu i tɔgɔ ka
ɓi.

⁹ A bɛ ne bɔsi ka bɔ ne ta degukow bɛɛ ra.
Ne bɛ ne ɓa lɔ ne juguw ra ka o bentɔ flɛ.

55

Terijugu mɔgɔjanfabagaw

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni gɔni ye. Dawuda ta karan.

² E, Ala, i toro malɔ ne ta daariri ra;
i kana dogo, ka ban ka ne ta makarikanw lamɛn.

³ I janto ne kumakan na, i ye ne jaabi;
sabu ne hakiri ɓagamina, ne ta jusukasi kosɔn.
Ne bɛ ɓuna

⁴ ne juguw ta kumakan kosɔn,
ani mɔgɔjuguw ta juguya kosɔn.
O bɛ kojuguw kɛ ne ra,
o dimininba bɛ ben ne kan.

⁵ Ne sɔnkun bɛ panpanna,
saya jatige ka ne mina.

⁶ Siranya ni yɛrɛyɛrɛ ka ne mina,
jatigeɓa ka ne datugu fan bɛɛ ra.

⁷ Ne ko: «Jɔn le bɛna kaman di ne ma sa, ne ye kɛ i ko tugani?
Ne tun bɛna wuri ka taga sigi yɔrɔ wɛrɛ.

⁸ A flɛ, ne tun bɛna bori ka taga fɔ yɔrɔjan,
ne tun bɛna taga to kongokolon kɔnɔ.*

⁹ Ne tun bɛna teliya ka taga dogoyɔrɔ dɔ ɓini,
janko ka kisi fɔɓɔba ni sanfɔɓɔ ma.»

¹⁰ E, Matigi, o ta kuma ɓagami, ka o kan taran;
sabu ne ɓa bɛ jusukungbɛɛɣa ni kɛrɛ le ra dugu kɔnɔ.

¹¹ Su ni tere, o kow le bɛ kɛra dugu kogow kunna, ka dugu lamini;
terenbariyakow, ani tɔrɔ bɛ dugu kɔnɔ,

¹² cɛnri bɛ yi,
tɔrɔri ni nanbara tɛ ban dugu jamalajenyɔrɔw ra ka ye.

¹³ Ne jugu dɔ le tɛ ne mafiyɛnyara;
ni o dɔ tun lo, ne belɛn tun bɛna o muɓu.
Ne kɔninyabaga dɔ le ma wuri ne kama;
ni o dɔ tun lo, ne tun bɛna dogo o tigi ra.

¹⁴ Nka ele lo, ne ni ele min bɛɛ ye mɔgɔ kelen ye,
ele min tun ye ne yɛrɛ teri ye, ani ne jɛɓɔgɔn,

¹⁵ ne ni ele min ta jɛɓɔgɔnya tun ka di kɔsɛbɛ;

* 55:8 55.8 Nin yɔrɔ ra a seɓera heburukan na ko: Sela.

anw le tun be ke ni jama ye, ka taga ɲogɔn fe Ala ta batoso kɔnɔ.

16 Ayiwa, saya ye bara ka cun o kan,
o panaman ye don saya dibi ra;
sabu juguya be o ta so, a be o jusukun na.

17 Ne kɔni, ne be Ala le wele;
Matigi Ala bena ne kisi.

18 Wula fe, ani sɔgɔma, ani teregban fe
ne be maɲumankokanw fɔ, ka ɲuna;
a fana be ne kan men.

19 Kere min dabɔra ne kama, a bena ne bɔsi ka bɔ o ra,
ka hera ke ne ye,
hali ni ne kerebagaw ka ca.

20 Ala bena ne lamɛn, ka o bee majigi,
ale min be a ta masaya ra wagati bee.†

Olugu kɔni te o jogo yeɛma,
o fana te siran Ala ɲa.

21 Ne jenɲogɔn be kojugu ke a teriw ra,
a tun ka teriya layiri min ta, a be o cen.

22 A darakuma nugunin lo ka teme nare kan,
nka kere dogonin be a jusukun na;
a ta kumaw ka di ka teme turu kan,
nka a be i ko kerekemuru bonin a la ra.

23 I ta ko bee to Matigi Ala boro,
ni o kera, a bena baraka don i ra;
a te son ka mogɔ terennin to a ye ben fiyewu.

24 Nka ele Ala kɔni, ele bena nin mogɔw lajigi fɔ kaburu kɔnɔnɔ.
Mogɔfagabagaw, ani nanbaramogɔw tena hali o ta si sandaw tarance sɔrɔ.
Nka ne be ne jigi la ele Ala kan.

56

Ala b'a janto a ta mogɔw ra

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. A be la dɔnkiri min lacogo ra, o togo ye
ko «Yɔrɔjanna tugani kasibari.» Dawuda ka nin dɔnkiri la wagati min
Filisikaw tagara a mina Gati dugu kɔnɔ*.

2 E, Ala, makari ne ra, sabu mogɔw be ne nin tɔɔrɔra;
lon o lon o be ne kere, o be ben ne kan.

3 Lon o lon ne juguw be ne tɔɔrɔ;
ne kerebagaw cayara, fɔ o be waso ne ra.

4 Nka ni siranya ka ne mina wagati min na,
ne be ne jigi la ele le kan.

5 Ne be Ala ta kuma tando;
ne jigi be Ala le kan, ne te siran;
adamadenw be se ka mun le ke ne ra?

† 55:20 55.20 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.
21.11-16 fe.

* 56:1 56.1 Aw ye Samawilu folo

6 Lon o lon o b'a fe ka ne ta kow cen le;
o be kojugu dama le miiri ne ta ko ra.

7 O be janfa siri ne kama, o be dogo ka ne korosi,
o be ne temeyorow bee korosi,
sabu o be ne fagayoro le nini.

8 Yala o bena bosi k'a soro o be nin terenbariyaw kera wa?
Ala, i ta dimi koson, nin mogow halaki!

9 I be ne senlayorow bee kelen kelen jate, ka ne to ne ta dunupalatige ta
yaala ra.

Ne najiw mina ka o mara i ta minan konso;
yala a bee hakeya sebenin te i ta kitabu konso wa?

10 Ni ne nana i wele lon min na,
o lon na ne juguw bena seko ni o ko ye;
o ra ne bena a lon ko Ala be ni ne ye.

11 Ne be Ala ta kuma tando,
ne be Matigi Ala ta kuma tando.

12 Ne jigi be Ala le kan, ne te siran;
adamadenw be se ka mun le ke ne ra?

13 E, Ala, ne ka dajuru min ta i fe, ne ka kan ka o dafa.
Ne bena barakalari sarakaw bo i ye,

14 sabu i ka ne nin kisi saya ma,
i ma son k'a to ne sen ye talon;
o ra, ne panaman bena tagama Ala na koro yeelen na.

57

*Ala ta mogow jigi ye Ala ye
(Hayan 8-12; Zaburu 108.2-6)*

1 Donkirilabagaw kuntigi. A be la donkiri min lacogo ra, o togo ye ko «I kana a halaki.» Dawuda ka nin donkiri la wagati min a borira Sawuli na ka taga dogo kuruwo konso*.

2 Makari ne ra, Ala, makari ne ra!
Sabu ne ka ne nin karifa ele le ma.
Ne be ne yere dogo i kaman suma koro,
sani k'a to kojugu wagati ye teme.

3 Ne be kule ka Ala korotaninba wele,
Ala min be ko bee ke ne ye k'a dafa.

4 A bena to sankolo ra ka ne kisi,
a bena ne torobagaw mafiyenya.†
Ala bena a ta numanya ni a ta kankelentigiya lajigi ne kan.

5 Ne koni lanin be jaraw le ce ra,
minw be adamaden sogo jimi;
o pinw be i ko tamanw, ani binew,
o nenkun be i ko kerekemuru dadiman.

6 E, Ala, i togo ye korota fo ka teme sankolo kan,
i ta bonya ye ke dununa bee lajennin kunna.

* 57:1 57.1 Aw ye Samawilu folo 22.1-2; 24.1-2 fe. † 57:4 57.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

7 O tun ka jɔ le siri ne sen kɔrɔ
janko ka ne laben;
o ka dinga sogi ne ja,
nka olugu yerɛ le nana ben o dinga kɔnɔ.‡

8 Ne hakiri sigira, Ala, ne hakiri sigira;
ne bɛna dɔnkiri la ka Ala tando.
9 Ne nin, i kunu!
Ne ta kora ni ne ta gɔni, aw ye kunu!
Ne bɛna dugugbɛda lakunu.

10 E, Matigi, ne bɛ i fo ka i waleɗumanlon jamana mɔgɔw cɛ ra;
ne bɛ dɔnkiri la ka i tando siyaw cɛ ra,
11 sabu i ta numanya bonya bɛ se fo sankolo kɔnɔ,
i ta kankelentiɗiya bɛ se fo sankolo ma.

12 E, Ala, i tɔgɔ ye kɔrɔta fo ka tɛmɛ sankolo kan,
i ta bonya ye ke dunuɗa bɛɛ laɗennin kunna.

58

Ala le ye mɔgɔjugu sarabaga ye

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. A bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgɔ ye ko «I kana a halaki» Dawuda ta dɔnkiri.

2 Aw fangatigiw, yala can ra aw bɛ terrenninya sira kan wa?
Yala aw bɛ adamadenw ta kiti tigera ka ja wa?
3 Fiyewu! Aw bɛ tugu ka kojuguw ke,
aw borow le bɛ kojugu caya jamana kɔnɔ.

4 Mɔgɔjuguw bɛ sirajugu ta kabini o worolon na,
faninyafɔbagaw bɛ o yerɛ lafiri kabini o worolon.
5 Baga min bɛ o ra, o бага bɛ i ko sa ta бага,
a bɛ i ko fɔnfɔnnin min tɛ menni ke, min b'a toro datugu,
6 janko a kana sanɛɛɓaga kan mɛn,
hali sanɛɛɓagaw bɛɛ ra ceguman.

7 E, Ala, o pinw karikari o da kɔnɔ!
Matigi Ala, nin jaranbelenw dagbagaw karikari!
8 O ye tunu i ko ji bɛ woyo ka tunu cogo min na;
ni o ka o ta kalan bon, o ta biɗew kana foyi ja.
9 O ye ke i ko tɔnɔnkɔ, min tagatɔ bɛ to ka yeele tere kɔrɔ.
O ye ke i ko den min kɔgɔbari worora, o ja kana tere yeelen ye.
10 Sani daga ye bɔ ɗani tasuma fundɛnin kala ma,
ni ɗani kenɛ lo, walama ni a jalan lo o,
sanfɔɗɔ ye mɔgɔjugu ta ka taga ni a ye.

11 Mɔgɔ terrennin bɛna ɗagari, sabu Ala k'a mɔnɛbɔ;
a bɛna a sen ko mɔgɔjuguw jori le ra.
12 Mɔgɔw bɛna a fo ko: «Can lo, mɔgɔ terrennin ta baraji bɛ yi;
can lo, Ala bɛ yi, min bɛ kiti tige dunuɗa kɔnɔ.»

‡ 57:7 57.7 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

59

Ala le ye a nasiranbagaw karifayoro ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. A be la donkiri min lacogo ra, o togo ye ko «I kana a halaki!» Dawuda ka nin donkiri la wagati min Sawuli ka mogow ci ka taga a ta bon lamini, janko a boto, o y'a faga*.

² E, Ala, ne bosi ka bo ne juguw boro, minw be wurira ne kama, ne tanga olugu ma.

³ Ne bosi ka bo mogow terenbariw boro, ne kisi ka bo mogow fagabagaw boro.

⁴ Sabu o dogonin ye nin ye ka ne konon; mogow jusu farimanw lo.

O ka janfa siri ne kama, k'a soron ne ma hakeko ke, ne ma jurumun ke, Matigi Ala.

⁵ Ne ma terenbariyako si ke o ra, nka o be boriborira ka o yere laben ne kama.

I kunu, ka na o fe, i ye ne dema!

⁶ Ele, Matigi Ala, Fangatigi, Izirayeli ta Ala, i wuri ka siyaw bee kere!

I kana makari nin janfamogow ni nin mogow terenbariw si ra.†

⁷ Wula fe o be seko ka na;

o be kasi i ko wuruw;

o be yaala ka dugu lamini.

⁸ A fe, kumakolon te ban o da ra ka ye, o darakumaw ka jugu i ko kerekemuruw; o b'a fo ko: «Mogow si te an lamenna?»

⁹ Nka ele, Matigi Ala, ele be yereko o ma; ele be siyaw bee logobo.

¹⁰ E, ne ta barakatigi, ne na lonin be ele le ra, sabu ele le ye ne tangabaga ye.

¹¹ Ne ta numanya tigi Ala bena na ne fe; Ala bena a to ne ye ne juguw bento fe.

¹² I kana o faga, janko ne ta mogow kana na jina o ko; nka i ta sebgaya baraka ra, o janjan le, ka o majigi, Matigi, an tangabaga Ala.

¹³ O darakuma bee ye jurumun le ye; o koson o yere ta yerebonya ye ke jan ye ka o mina, sabu o be kumajuguw ni faninyakumaw dama le fo.

¹⁴ I jusu gbannin ye o bee halaki;

o halaki fo ka na o bee ban pewu!

O ra, bee bena a lon, ka taga se fo dununa dan na, ko Ala le ye Yakuba ta mogow‡ ta masace ye.§

¹⁵ Wula fe, o be seko ka na, o be kasi i ko wuruw, o be yaala ka dugu lamini.

* **59:1** 59.1 Aw ye Samawilu folo 19.11-17 fe. † **59:6** 59.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ **59:14** 59.14 Yakuba ta mogow, o koro ye Izirayelimogow. § **59:14** 59.14 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

16 O be yaalayaala ka o ta domuni jini;
ni o ma fa, o be to ka kule ci.

17 Ne kɔni, ne bɛna dɔnkiri la ka i ta sebgaya lakari,
lon o lon sɔgɔma, ne bɛna i ta jumanya ko fɔ.
Sabu ele le ye ne dogoyɔrɔ ye;
ne ta degulonw na, ele le ye ne karifayɔrɔ ye.

18 E, ne ta barakatigi, ne bɛna dɔnkiri la ka i tando,
sabu Ala le ye ne tangabaga ye,
ne ta Ala ye jumanya tigi le ye.

60

*Ala be sesɔrɔri di a ta mɔgɔw ma
(Hayan 7-14; Zaburu 108.7-14)*

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri be la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgo ye ko «Jɛnɔgɔnya yirifiyeren.» Dawuda ka nin dɔnkiri la, janko ka mɔgɔw karan, 2 wagati min a ta mɔgɔw tun tagara Mesopotami mara ta Sirikaw kere, ani Soba mara ta Sirikaw, ani o ko fe Yohabu sekɔra ka na Edɔmuka ce waga tan ni fla faga Kɔgo kenegbe yɔrɔ ra*.

3 E, Ala, i banna an na, k'a to an juguw ka an gben ka an janjan;
i tun dimina an kɔrɔ, nka sabari ka sɔn an na tuun.

4 I ka dugukolo yereyerɛ, fɔ k'a perɛn;
dugukolo perɛndaw lalaga, sabu a be yuguyugura.

5 I ka kogbelenw lase i ta mɔgɔw ma,
k'a ke i n'a fɔ i ka duven le di o ma, o k'a min fɔ ka janamini.

6 Nka i ka tagamasiyen dɔ di i nasiranbagaw ma,
min be o tanga o juguw ta bipɛw ma.†

7 An jaabi, ka an kisi ni i boro barakaman ye,
janko i ta mɔgɔ kanuninw ye bɔsi.

8 Ala tora a ta yɔrɔ saninman* kɔnɔ, ka kuma, ko:
«Ne bɛna se sɔrɔ, ka Sikɛmu ta mara taran k'a nin,
ka Sukɔti dingakɔnyɔrɔ suma k'a nin.

9 Galadi ta mara ye ne ta le ye,
Manase ta mara ye ne ta le ye,
Efirayimu ta mara ye ne kun dogoyɔrɔ ye,
Zuda ta mara ye ne ta masacebere ye,

10 Mohabu ta mara ye ne ta kominan ye,
ne be ne ta sanbara bɔ k'a firi Edɔmu ta mara le kan;
ne be se sɔrɔ, fɔ ka perɛn Filisikaw ta jamana kunna.»

11 Ala, jɔn le bɛna ne lataga dugu barakaman kɔnɔ sa?
Jɔn le bɛna taga ni ne ye Edɔmu?

12 Ele Ala te wa? Ele min tun banna an na,
ele min tun te bɔra ni an ta kerekɛcɛw ye tuun, Ala!

13 An demɛ, ka an bɔsi ka bɔ an juguw boro!
Sabu adamaden ta demɛri ye gbansan le ye.

* **60:2** 60.2 Aw ye Samawilu flanan 8.3-14; Kibaroyaw folo 18.3-13 flɛ. † **60:6** 60.6 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

14 Nka ni Ala be ni an ye, an bena kobaw ke;
ale le bena an juguw dɔndɔn fo ka o ɲɔɲɔ.

61

Ala le ye a ta mɔgɔw karifayɔrɔ ye

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min be la ni gɔni ye. Dawuda ta Zaburu.

2 E, Ala, ne kulekan lamɛn!

I janto ne ta daarikan na!

3 Ka ne to hali dunuɲa dan na, ne be kule ka i wele,
sabu ne jigi tigera.

Farakuru min yɔrɔ ka jan ne ma,
ne layɛɛn o kan,

4 sabu ele le ye ne karifayɔrɔ ye,
i ko sankasojan min be ne tanga ne juguw ma.

5 Ne b'a fe ka to i ta bon kɔnɔ tuma beɛ,
ka ne yeɛ dogo i kamanw kɔrɔ;*

6 sabu Ala, ne ka dajuruw ta i fe fen minw na, i ka o ke ne ye;
i ka fen minw mara i tɔgɔ ɲasiranbagaw ye, i bena o di ne fana ma.

7 Dɔ fara masace si kan!
A ye to si ra ka wogatijan ke!

8 A siginin ye to masaya ra Ala ɲa kɔrɔ wogati beɛ!
A to i ta ɲumanya ni i ta kankelentigiya y'a mara!

9 Can lo, ne bena dɔnkiri la ka i tɔgɔ tando tuma beɛ,
ka ne ta dajuruw dafa lon o lon.

62

Ala kelenpe le ye kisiri tigi ye

1 Dɔnkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Dawuda ta Zaburu.

2 Ne nin, i je ka Ala kelenpe le makɔnɔ;
ne ta kisiri be bo ale le ra.

3 Ɔnhɔn, ale le ye ne ta barakatigi Ala ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne tangabaga lo; foyi tena ne jenge ka bo ne no ra.

4 Tuma juman le aw bena nin dabra:
Aw beɛ be ben mɔgɔ do kan,
aw be jen o tigi ra k'a bugɔ k'a faga,
i n'a fo mɔgɔ be kogo jengenin to laben cogo min na,
i n'a fo mɔgɔ be sansan cennin to waraga cogo min na!

5 Can lo, o be janfa siri janko ka mɔgɔ laben ka bo a ta loyɔrɔɲuman na;
faninya le ka di o ye.

O be dugawu ke i ye ni o da ye,
k'a sɔrɔ o be i danga o jusukun na.*

6 Ɔnhɔn, ne nin, i je ka Ala kelenpe le makɔnɔ;

* 61:5 61.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 62:5 62.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

sabu ne jigi ye ale le ye.

⁷ Ale le ye ne ta barakatigi ye, ani ne ta kisiri tigi;
ne tangabaga lo; ne tɛna jɛngɛ ka bɔ ne nɔ ra.

⁸ Ne ta kisiri ni ne ta bonya bɛ bɔ Ala le ra;
ne ta barakatigi Ala barakaman, ani ne karifayɔrɔ ye Ala le ye.

⁹ Aw adamadenw, aw ye aw yɛrɛ karifa a ma wagati bɛɛ;
aw ye aw jusukunnakow bɛɛ fɔ a ye,
sabu Ala le ye an dogoyɔrɔ ye.†

¹⁰ Can lo, adamadenw tɛ foyi ye;
mɔgɔw ye fɛngbansanw le ye.
Hali ni i ka o bɛɛ bla sumanikɛnan dɔ kɔnɔ,
o bɛɛ lajɛnnin bɛ fiyɛnya ka tɛmɛ hali fɔrɔ kan.

¹¹ Aw kana aw jigi la tɔrɔri kan,
walama ka aw boromala sonyari kan gbansan.
Hali ni naforo ka caya cogo o cogo,
aw kana aw jigi la a kan.

¹² Ala ka nin fɔ sipaga kelen,
ka seko k'a fɔ sipaga fla, ne k'a mɛn;
a ko: «Fanga ye Ala ta le ye.»

¹³ Numanya fana ye ele ta le ye, an Matigi!
Sabu ele le bɛ bɛɛ sara ka kɔrɔ ni a tigi ta kɛwalew ye.

63

Ala ta numanya ka fisa ni fɛn bɛɛ ye

¹ Dawuda ta Zaburu. A ka min la k'a to Zuda kongokolon kɔnɔ.

² E, Ala, ele le ye ne ta Ala ye, ne bɛ i ta jɛnɔgɔnya le jini,
i lɔgɔ bɛ ne ra i ko jiminlɔgɔ;
ne farikolo bɛ sama i nɔ fɛ,

i ko dugukolo janin, sɛgɛnin, jintan bɛ ji fɛ cogo min na.

³ O kosɔn ka ne to i ta yɔrɔ saninman kɔnɔ, ne bɛ ne ja lɔ i ra,
janko ka i ta sebgaya ni i ta bonya flɛ,

⁴ sabu i ta numanya sɔrɔri ka fisa ni si sɔrɔri ye;
o kosɔn ne bɛ i bonya ni ne darakumaw ye.

⁵ Ne bɛ ne boro fla lawuri i tɔgɔ ra,
ka baraka la i ye ne si bɛɛ ra.

⁶ Ne nin wasara, i n'a fɔ mɔgɔ min ka domuni dimanyɔrɔw le domu ka fa;
ne pagarininba, ne da bɛna i tando.

⁷ Ka ne to ne layɔrɔ ra, ni ne hakiri ka jigi i ra,
ne bɛ to ka miiri i ra su wagatiw bɛɛ ra.

⁸ Sabu ele le ye ne dɛmɛbaga ye,
ne bɛ to i kaman suma kɔrɔ ka pagarikanw fɔ.

⁹ Ne nin sirinin bɛ i ra,
i boro barakaman bɛ ne mina.

¹⁰ Nka minw b'a fɛ ka ne nin halaki,

† 62:9 62.9 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela.

i bena olugu lajigi fɔ dugukolo jukɔrɔ.

¹¹ I bena o labla murutigiw ye,
k'a to o sogo ye kɛ kongowuruw ta domuni ye.

¹² Nka masacɛ bena nagari Ala ta jɛnɔgɔnya kosɔn;
mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kari ni Ala tɔgɔ ye, o tigi kun bɛ kɔrɔta,
sabu faninyafɔbagaw da bena datugu.

64

Ala bɛ mɔgɔjugu ta ko bɛɛ kala ma

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne ta maɓumankokan lamɛn;
ne si tanga, sabu ne juguw nasiran bɛ ne ra.

³ Mɔgɔjuguw ka jɛn min siri, ne kisi o ma,
ka ne bɔ kojugukɛbagaw ta mankanw cɛ ra.

⁴ O bɛ o nɛnkun dabɔ, k'a da diya i ko kɛrɛkɛmuru,
o bɛ o ta kumajuguw labɛn i ko biɓɛw,

⁵ ka dogo ka mɔgɔ jusukungbɛnin bon;
o bɛ bara a ra, k'a bon, hali o tɛ siran.

⁶ O bɛ o yɛrɛ jija kojugu le ra,
k'a fɔ ko olugu bena jan dɔw dogo ka o la mɔgɔw ja;
o b'a fɔ ko: «Jɔn le bɛ an yera?»

⁷ O bɛ kojugu ɓaninya,
k'a fɔ ko: «An ka dabarijugu min siri, o pana yɛrɛ le!»
Can lo, mɔgɔ kɔnɔnɔkɔw ni a jusukunnakow ye dingadunba le ye min
dunya tɛ lɔn.

⁸ Nka Ala bena o bon ni biɓɛ dɔ ye;
o bena bara ka benben.

⁹ O yɛrɛ nɛnkun le bena kɛ sababu ye ka o labɛn;
ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o ye, o tigi b'a kun yuguyugu.

¹⁰ Ni o kɛra, adamadenw bɛɛ bena siran;
o bena Ala ta kobaw lakari,
sabu o bena a ta kɔkɛninw kɔrɔ faamu.

¹¹ Mɔgɔ terennin bɛ nagari Matigi Ala kosɔn,
a b'a yɛrɛ karifa Matigi Ala ma;
mɔgɔ jusupumanw bɛɛ kun bena kɔrɔta.

65

Ala b'a janto a ta danfɛnw na

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Dɔnkiri.

² E, Ala, i ka kan ni tandori ye, Siyɔn dugu kɔnɔ;
mɔgɔw ka dajuru minw ta i fɛ, o bena na o dafa.

³ Ele min bɛ daariri jaabi,
adamadenw bɛɛ bena na ele le fɛ.

⁴ Ne ta terenbariyakow doni gbiriyaara ne ma,
nka i bɛ an ta hakɛw bɛɛ yafa.

⁵ I bɛ mɔgɔ minw janawoloma, ka o gbara i yɛrɛ ra,
janko o ye to i ta so kɔnɔ, olugu ta pana.

I ta so ta fɛnɓumanw bena an wasa,

i ta batoso saninman ta fɛɲɲumanw.
 6 An ta kisiri tigi Ala, i ka kabakobaw ke ka an jaabi,
 janko ka i ta terenninya yira;
 beɛ jigi ye ele le ye,
 hali minw be fo dugukolo dan na, ani fo kogoji dan na.

7 Ale le ka kuruw sigi a ta fanga baraka ra;
 sabu sebgaya b'a fe.

8 A be kogojiw ta mankan mala,
 ka jikuruw ta mankan mala,
 ka siyaw ta woyokanw mala.

9 Mogo minw be fo hali dugukolo dan na, siranya be olugu ra i ta
 tagamasiyenw koson.

I be tereboyanfan mogow ni terebenyanfan mogow fa pagari ra.

10 I be i janto dugukolo ra k'a son ji ra,
 ka dugukolo diya kosebe,
 sabu Ala ta ko fanin lo ji ra.

I be siman di mogow ma, sabu i ka dugukolo laben o le kama.

11 I be forow ta walanw son ji ra kosebe,
 k'a bogokuruw yerege,
 ka sanji ke ka o magaya,
 ka baraka don simanw falento ra.

12 I ta konumanw sababu ra, san laban be diya;
 ni ele ka teme yoro o yoro, o yoro fenw beɛ be na.

13 Beganw ta domunikeyoro minw be kongokolon kono, o beɛ ka ni;
 nagarikanw be kongoriw kunna fan beɛ ra.

14 Kongokonoyorow beɛ fara sagaw ni baw ra,
 forow beɛ fara siman na.
 Beɛ be pagari fo ka donkiriw la.

66

Ala be a ta mogow bosi o juguw boro

1 Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri. Zaburu.

Aw ye Ala tando ni nagarikanbaw ye, aw dununamogow beɛ.

2 Aw ye donkiri la k'a togo bonya lakari,
 aw y'a tando ni bonyaba ye.

3 Aw y'a fo Ala ye ko: «I ta kow ye siranyakobaw ye!
 I ta baraka bonya koson, i juguw be o kinbiri gban i koro.

4 Dununa beɛ lajennin be a kinbiri gban i koro ka i bato,
 ka donkiri la ka i bonya,

ka donkiri la ka i togo bonya.»*

5 Aw ye na Ala ta kokeninw fe;
 a be koba minw ke adamadenw ye.

6 A ka kogoji yelema k'a ke dugukolo jalan ye,
 k'a to mogow tagamana a ce ma k'a cetige.

O le koson an be pagari a ta kokeninw koson.

7 A siginin be kuntigiya ra wagati beɛ, a ta sebgaya baraka ra,
 a na be siyaw ra;

* 66:4 66.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

o koson mogo murutininw kana o yere korota!†

8 Siyaw, aw ye baraka la an ta Ala ye!

Aw ye aw kan bo k'a tando!

9 A ka an nin nanamanya;

a m'a to an sen ye talon.

10 E, Ala, i ka an segesege,

i ka an korobo i ko mogo be warigbe korobo tasuma ra cogo min na.

11 I tun ka an don jo ra,

i tun ka doni gbiriman la an ko ra;

12 I k'a to an juguw ka so bori ka yelen an kunw kan.

An ka tasuma cetige, ka ji cetige;

nka i ka an bosu ka bo o bee ra, ka an laganfiya.

13 Ne bena taga i ta batoso konso ni saraka jenitaw* ye;

ne ka dajuru minw ta i fe, ne be taga o dafa;

14 ne da ka dajuru minw ta,

ne da ka kuma minw fo wagati min ne tun degura, ne bena o dafa.

15 Ne bena began toroninw ke saraka jenitaw ye ka o di i ma,

ani sagajigi sarakaw, ani wusunan sarakaw*;

ne bena misitoranw, ani bakoroninw ke saraka ye.‡

16 Aw minw bee be siran Ala ja, aw ye na lamenni ke;

Ala ka min ke ne ye, ne bena o lakari.

17 Ne kulera ni ne da ye k'a wele,

ne k'a bonya ni ne nenkun ye.

18 Ni ne tun ka terenbariya ye ne jusukun na, ka je a kan,

Matigi tun tena ne lamen.

19 Nka can ra, Ala ka ne lamen;

a k'a janto ne ta daarikan na.

20 Ala baraka,

sabu a ma ban ne ta daariri ma,

a fana ma a ta numanya mabo ne ra.

67

Ala le ye hinatigi ye

1 Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Zaburu. Alabatodonkiri.

2 Ala ye hina an na, ka baraka don an na,

ka son ka an fle ni numanya ye.*

3 Ni o kera, mogow bena i ta kow palon dunupa konso,

siyaw bena i ta kisiri ko faamu.

4 Ala, mogow ye i fo ka i walenumanlon!

Mogow bee ye i fo ka i walenumanlon!

5 Siyaw ye nagari ka donkiri la ka ninsondiya,

sabu i be mogow ta kiti tige horonya kan,

† 66:7 66.7 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 66:15 66.15 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * 67:2 67.2 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ele le ye siyaw kuntigi ye dugukolo kan.†

⁶ Ala, mɔgɔw ye i fo ka i waleɲumanlɔn,
mɔgɔw bɛɛ ye i fo ka i waleɲumanlɔn!

⁷ Dugukolo sɛnɛfɛnw bɛ den;

Ala, an ta Ala, ale bɛ baraka don an na.

⁸ Ɔnhɔn, Ala bɛ baraka don an na;

a ɲasiran bɛna kɛ mɔgɔw bɛɛ ra, ka taga se fɔ dunuɲa danw bɛɛ ra.

68

Ala bɛ se sɔrɔ a juguw bɛɛ kan

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Dɔnkiri.

² Ala ye wuri k'a juguw bɛɛ janjan,

a kɔninyabagaw bɛɛ ye bori a ɲa.

³ Sisi bɛ tunu cogo min na, i bɛna o latunu ten le,

ka o kɛ i ko kɛɲɛ bɛ yeele cogo min na tasuma kɔrɔ.

Mɔgɔjuguw bɛna halaki Ala ɲa kɔrɔ;

⁴ nka mɔgɔ terenninw bɛna ninsɔndiya,

o bɛna ɲagari kɔsɛbɛ Ala ɲa kɔrɔ,

ka ninsɔndiya fɔ k'a kɛ ninsɔndiya dan ye.

⁵ Aw ye dɔnkiri la Ala ye, ka Alatandɔnkiriw la k'a tɔgɔ bonya;

aw y'a kunbɛn ni bonya ye, ale min bɛ sankabaw kɛ a ta sowotoro ye.

A tɔgɔ ye ko Matigi Ala, aw ye ɲagari kɔsɛbɛ a ɲa kɔrɔ.

⁶ Feritaninw fa, ani muso cɛ saninw ta kikitigɛbaga,

Ala ye o le ye; a siginin bɛ a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ.

⁷ Ala le bɛ mɔgɔ di mɔgɔntanw ma,

ka mɔgɔ minaninw labla ka o wasa.

Mɔgɔ murutinw le sigiyɔrɔ bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw ye.

⁸ E, Ala, wagati min i bɔra ka bla i ta mɔgɔw ɲa,

wagati min i tun bɛ tagamana o ɲa fɛ kongokolon kɔnɔ,*

⁹ dugukolo yerɛyerɛra, sankolo ka sanji lajigi;

o kɛra Ala ɲa kɔrɔ, Sinayi ta Ala,

o kɛra Ala ɲa kɔrɔ, Izirayɛli ta Ala.

¹⁰ E, Ala, i ka sanji lana caman;

i ta jamana tun jara, nka i yerɛ ka sumaya jigi a kan tuun.

¹¹ I ta mɔgɔw sigira o yɔrɔ le ra.

E, Ala, i ta ɲumanya kosɔn, i ka o yɔrɔ labɛn ɲanibagatɔw ye.

¹² Matigi kumana;

muso kumalasebagaw ye jamaba le ye.

¹³ Siya tɔw ta kɛrɛkɛjamaw ni o ta masacɛw borira; o bɛɛ borira.

An ta muso minw tun tora so kɔnɔ, olugu le ka an juguw borofɛnw
tarantaran.

¹⁴ Jɛndɛtuganiw tagamasiyɛnw† lo, o kamanw warigbɛraman lo,

o kamansiw kɛra ni sanin nugunin le ye.

Nka kɛrɛkɛden dɔw lanin tora so sagakuruw cɛ ra.

† **67:5** 67.5 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **68:8** 68.8 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **68:14** 68.14 O jɛndɛtuganiw tagamasiyɛnw bɛ se ka kɛ Izirayɛlimɔgɔw juguw borofɛn minanin dɔw ye.

15 Wagati min Sebeetigi Ala ka masacew gben ka o janjan o kereyoro ra, a tun kera i ko bugun le tun be jigira Salimon kuru kan.

16 Ala ta kuruba, Basan kuru!
Kuru kun caman, Basan kuru!

17 Ala ka kuru min panawoloma k'a ke a sigiyoro ye, mun koson o kuru nangboya be aw ra, aw kuru kun camanw? Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena o yoro le ke a sigiyoro ye wagati bee.

18 Ala ta sowotorow jateda ye waga camanba, waga caman sigiyoroma caman. Matigi be bo Sinayi kuru kan ka taga a ta yoro saninman konso.

19 I yelenna san fe, i ka jon dow mina ka taga ni olugu ye, i ka bonyaw mina mogow fe, hali mogow murutininw, janko ka o yoro ke ele Masa Ala ta sigiyoro ye.

20 Matigi baraka lon bee!
Ale le be lo ni an kunko ye, ale Ala le ye an ta kisiri tigi ye.‡

21 Ale Ala le ye an kisibaga ye; Matigi Ala, an Matigi, ale le be mogow bosi ka bo saya boro.

22 Nka Ala bena a juguw kun ci; minw be hakekow ke, a bena olugu kunkolo siman ci.

23 Matigi ko: «Ne bena o lana ka bo fo Basan; ne bena o lana ka bo fo kogoji jukoro;

24 janko aw ye aw senw ko aw juguw jori ra, aw ta wuruw fana nenw ye aw juguw jori do soro k'a nemu.»

25 E, Ala, mogow ka i ni i ta mogow ta sesorori tagama ye, ne ta Ala ka tagama min ke, ne ta Masace ka tagama min ke ka na don yoro saninman konso.

26 Donkirilabagaw tun be na fe, ka forifentigiw gban olugu ko; sungurudenw be o ce ra, olugu be longanw fora.

27 Aw ye baraka la Ala ye jamalajenyorow ra, aw ye baraka la Matigi Ala ye, aw minw buruju bora Izirayeli ra.

28 Mogow folow ye o bee ra fitini Boniyaminu ta mogow le ye; ale le ye o pamogow ye.

O ko, Zuda ta kuntigiw ni o ta jamakuru, ani Zabulon ta kuntigiw, ani Nefitali ta kuntigiw.

29 I ta Ala k'a latige ko i baraka ye bonya.

E, Ala, i ta sebgaya yira i n'a fo i tun derira k'a ke an ye cogo min na folofolo.

30 Ka i to i ta batosoba konso, Zeruzalemu dugu kunna, masaw bena na i fe ni bonyafenw ye.

31 Jirafen min be yaala bin na, songo ale ra, ani misitoranw ni siya werew ta misiden

‡ 68:20 68.20 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

minw bε na ni warigbew ye o boro, ka na o kinbiri gban;
kεrε ka di siya minw ye, olugu bεε janjan.

³² Ciraden dɔw bεna na ka bɔ Misiran,
Etiyopikaw fana ka o boro kɔrɔta, o bε borira ka na Ala fε.

³³ Dunuƚa masayaw bεε, aw ye dɔnkiri la Ala ye,
aw ye Alatandodɔnkiriw la Matigi ye. §

³⁴ A yelennin bε sankolo le kan i ko so, sankolo min danna kabini fɔlɔfɔlɔ;
a bε a kan bɔra, a bε a kan barakaman kɔrɔta.

³⁵ Aw ye lɔ a ra k'a lɔn ko seƚagaya ye Ala ta ye;
a ta bonya bε Izirayeli kan,
a ta seƚagaya ka sankolo fa.

³⁶ E, Ala, i ye siranfεnba le ye i ta yɔrɔ saninmanba kɔnɔ dε!
Izirayeli ta Ala bε seƚagaya ni baraka di a ta mɔgɔw ma;
Ala baraka!

69

Ala le bε mɔgɔ kisi

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri bε la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔgo ye ko «Yirifiyeren». Dawuda ta Zaburu.

² E, Ala, ne kisi,
sabu ji ka ne mina fɔ ne kan kɔrɔ.

³ Ne bε jigira jibɔgɔ jukɔrɔ, dan tε min dunya ra,
foyi tε yi ka ne lalɔ;
ne bε jigira fɔ ji jukɔrɔyɔrɔ ra,
jiwoyo bε tagara ni ne ye.

⁴ Ne kulera fɔ ka ne baraka ban,
ne kan jara fɔ a bε ne jeni;
ne ka ne ta Ala mafε,
fɔ ka na ne jadenw sεge fleri ra.

⁵ Mɔgɔ minw bε ne kɔninya gbansan,
olugu ka ca ka tεmε hali ne kunsigiw kan.
Minw b'a fε ka ne halaki, olugu baraka ka bon kosebε;
ne juguw bε bagara ne ma le.
Ne ma fεn min sonya,
o ko ne ye o sekɔ jagboya ra!

⁶ E, Ala, ele ka ne ta hakirintanya lɔn,
ne ta hakekow fana ma dogo i ma.

⁷ Minw jigi bε i kan, i kana a to olugu ye maroya ne kosɔn,
Matigi Fangatigi Ala.

Minw bε i ta jεnɔgɔnya jɔnina, i kana a to olugu kun ye suuru ne kosɔn,
Izirayeli ta Ala.

⁸ Sabu ele le kosɔn mafiyenyari bε ne kan,
ele le kosɔn ne kun suurura.

⁹ Ne kεra mɔgɔ wεrε ye ne yεrε balemaw cε ra,
ne kεra siya wεrε mɔgɔ ye ne balemaw cε ra,

¹⁰ sabu i ta so ko hami bε ne jenina ne jusukun na i n'a fɔ tasuma.

§ 68:33 68.33 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

I mafiyenyabagaw be mafiyenyarikuma minw fo i ma, o kumaw be ben ne le kan.

11 Ni ne be kasi ka sun don,
o be dogoyari le lase ne ma.

12 Ni ne ka borofani don ne yere ra,
o be ne togo le don o ta zanaw ra.

13 Minw be sigi dugu donda ra, olugu be ne korofa,
doraminbagaw be ne togo le don o ta donkiriw ra.

14 Nka ne koni, Matigi Ala, ne be ne ta daariri fora ele le ye;
nin ye ke wagaɗɗuman ye.

E, Ala, ne jaabi i ta numanyaba koson,
i ye ne kisi ka kana ni i ta kankelentigiya ye.

15 Ne sama ka bo bogo ra, janko ne kana jigi tuun,
ne bosi ka bo ne koninyabagaw boro;
ne sama ka bo ji jukoro,

16 jiwoyo kana taga ni ne ye,
jidunbaw kana ne datugu,
saya dinga kana datugu ne da ra.

17 Ne jaabi, Matigi Ala, sabu i ta numanya ka di;
a ke i ta hinaba koson, i ye i na munu ka ne fe.

18 I kana i pada dogo i ta jon ma;
i teliya ka ne jaabi sabu ne degunin lo.

19 Gbara ne ra, i ye ne kisi;
ne kunmabo ka bo ne juguw boro.

20 O ka ne dogoya, ka ne lamaroya, ka ne kun suuru cogo min na, i yere ka
o lon;
i ka ne juguw bee lon.

21 O ta dogoyari ka ne jusu kasi
fo ka ne bana;

ne tun b'a miiri ko do bena makari ne ra, nka mogo si ma makari ne ra,
ne tun ko jususaarobaga bena soro ne ra, nka mogo ma soro.

22 O ka fagarifen ke ne ta domuni na,
ka minnifen kumunin do ke ne ta minji ye*.

23 Ala y'a to o ta domunibaw ye ke jan ye ka o mina,
o ta hera ye ke jo ye ka o mina.

24 O paw ye fin, o kana yeri ke tuun;
o ko kurunin ye to tuma bee.

25 I ta jusugban ye jigi o kan,
i ta dimiba ye ben o kan.

26 O ta sigiyorow ye ke yoro lakolonw ye,
mogo si kana ke o ta bonw konon.

27 Sabu ele ka kojugu ben mogo minw kan, o be wuri olugu le kama ka o
toro;
ele ka dimi ben mogo minw kan, o be to ka olugu ta segekow le lakari.

28 O ta kojuguw bee jate,
o kana i ta terenninya soro ka ye.

29 O togo ye josi ka bo panamanya kitabu konon,
o togo kana sebe ni mogo terenninw togow ye.

* 69:22 69.22 Nin kuma fora Yesu ta ko ra (Matiyu 27.48; Marika 15.36).

30 Ne kɔni ye ɲanibagato ye, ne segenin lo;
Ala, ne kisi, ka i janto ne ra.

31 Ne bɛna dɔnkiri la ka Ala togo tando,
ne bɛna a bonya ka baraka la a ye.

32 O le ka di Matigi Ala ye ka tɛmɛ misisaraka kan,
ka tɛmɛ misitoran ni a gbanw ni a sengbɔgɔrɔw bɛɛ kan.

33 Ni mɔgo majigininw ka o ye, olugu bɛna ninsɔndiya.
Aw Alapinibagaw, Ala ye sijan di aw ma!

34 Sabu Matigi Ala bɛ fagantanw lamɛn;
o k'a ta mɔgo minw mina, a tɛ ɲina olugu ko.

35 Sankolo ni dugukolo bɛɛ y'a tando,
ani kogɔji ni a fɛnɲanamanw bɛɛ;

36 sabu Ala bɛna Siyɔn dugu kisi,
ka Zuda duguw lo kokura.

A ta mɔgɔw bɛna sigi o duguw kɔnɔ tuun, k'a kɛ o ta ye;

37 o yɔrɔw bɛna kɛ a ta jɔnw ta durujaw ta ye.

A togo ka di minw ye, o yɔrɔ bɛna kɛ olugu le sigiyɔrɔ ye.

70

Ala le ye ɲanibagato dɛmɛbaga ye
(Hayan 2-6; Zaburu 40.14-18)

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu. Hakirijigi dɔnkiri.

² E, Ala, na ne bɔsi,
Matigi Ala, teliya ka na ne dɛmɛ!

³ Minw b'a fɛ ka ne nin bɔ,
olugu le ye maroya, fɔ ka o kun suuru!
Minw b'a fɛ kojugu ye ne sɔrɔ,
olugu le ye dɔgɔyari sɔrɔ, fɔ ka seko ni o ko ye.

⁴ Minw bɛ yerɛko ne ma ko: «Ha ha ha»,
maroya ye olugu laseko ni o ko ye!

⁵ Nka minw bɛɛ bɛ ele yɔrɔɲini,
olugu ye ninsɔndiya ka ɲagari i kosɔn!
I ta kisiri ko ka di minw ye,
olugu y'a fɔ tuma bɛɛ ko: «E, Ala ka bon!»

⁶ Ne kɔni ye ɲanibagato ye, ani fagantan.
E, Ala, i teliya ka na ne dɛmɛ!
Ele le ye ne dɛmɛbaga ye, ani ne kunmabɔbaga,
Matigi Ala, i kana mɛɛn.

71

Ala le bɛ baraka don a ta jɔnw na

¹ E, Matigi Ala, ne bɛ ne yerɛ karifa ele le ma;
i kana a to ne ye maroya.

² Na ne dɛmɛ, i ye ne bɔsi i ta terenninya kosɔn!
I toro malo ka ne lamɛn, i ye ne kisi!

³ Kɛ ne ta barakatigi Ala ye, ani ne dogoyɔrɔ;
ne bɛ se ka taga dogo yɔrɔ min na wagati bɛɛ.

I k'a latige ko i bɛ ne kisi,
sabu ele le ye ne ta Ala barakaman ye, ani ne dogoyɔrɔ.

4 E, ne ta Ala, ne bɔsi ka bɔ mɔgɔjugu boro,
ne bɔsi ka bɔ kojugukɛbaga ni mɔgɔ jusufariman boro;

5 sabu ele le ye ne jigi ye, Dunuɔatigi Ala;
kabini ne denmisenman, ne jigi bɛ i kan.

6 Kabini ne worora, ne ka ne yere karifa i ma,
sabu i ka ne mara kabini ne worolon;
ne ta tandori kun ye ele le ye wagati bɛɛ.

7 Ne kera kabakofɛn le ye mɔgɔ caman fɛ,
nka ele le ye ne karifayɔrɔ barakaman ye.

8 I tɔgɔ tandori dɔrɔn le bɛ ne da ra,
ne da bɛ i ta bonya nɔɔrɔman lakari lon bɛɛ.

9 Ni korɔya nana se ne ma wagati min ma, i kana i kɔ don ne ra;
ni ne baraka nana dɛɛɛ, i kana ban ne ra.

10 Sabu ne juguw bɛ ne le kɔrɔfɔra,
minw bɛ ne dendenna, olugu ka janfa siri ne kama.

11 O b'a fɔra ko: «Ala banna a ra;
an ye tugu a kɔ, k'a mina,
sabu mɔgɔ si tɛ yi min b'a bɔsi!»

12 E, Ala, i kana i yere mabɔ ne ra!
Ne ta Ala, i teliya ka na ne demɛ.

13 Minw bɛ ne jarakira gbansan,
maroya ye olugu le halaki pewu!
Minw b'a fɛ ka kojugu kɛ ne ra,
olugu le ye lebu fɔ ka o kun suuru.

14 Ne kɔni jigi bɛ ele kan wagati bɛɛ;
ne bɛna dɔ le fara i tɔgɔ tandori kan tuun.

15 Ne da bɛna i ta terenninya ko lakari,
ka i ta kisiri ko lakari lon bɛɛ,
sabu i ta kɔnumanw dan tɛ se ka lon.

16 Ne bɛna taga ele Dunuɔatigi Ala ta setigiya ko le fɔ,
ne bɛna ele kelen ta terenninya le lakari.

17 E, Ala, i ka ne karan kabini ne denmisenman;
fɔ ka na se bi ma fana, ne bɛ i ta kabakow lakarira.

18 O kosɔn fɔ ka taga ne kɔrɔ ka ne kunsigi gbɛ,
Ala, i kana i kɔ don ne ra,
janko ne ye i ta baraka ko fɔ ne ta durujaw ye,
ka i ta sebgaya ko lakari duruja nataw bɛɛ ye.

19 E, Ala, i ta terenninya bonya bɛ se fɔ sankolo ma.
E, Ala, ele min ka kabakobaw kɛ,
jɔn le bɛ i ko ele?

20 Ele min ka kojuguw lase an ma, ka an degu kɔɛbɛ,
ele le bɛna an laganfiya tuun;
i bɛna ne labɔ dugukolo jukɔrɔ, ka ne layɛɛn san fɛ.

21 Dɔ fara ne ta bonya kan,
i ye ne jusu saaro kokura.

22 Ni o kera, Ala, ne fana bɛna i fo ka i waleɔnumanlon ni gɔni ye,

i ta kankelentigiya koson.

Ne bena Alatandodonkiriw la i ye ni kora ye,
Izirayeli ta Ala saninman!

²³ Ni ne nana ke i tando ye ni donkiriw ye,
ne da bena kule ci ka nagarikanw fo;
i ka ne nin min kunmabo, o fana bena i tando.

²⁴ Ne nenkun fana bena i ta terenninya ko lakari wagati bee,
sabu minw tun b'a fe ka kojugu ke ne ra,
olugu maroyara, olugu kun suurura.

72

Ala ye si di masace ma

¹ Sulemani ta Zaburu.

E, Ala, masace karan i ta kititigecogo ra,
i ta terenninya don masace dence jusukun na.

² Ni o kera, a bena i ta mogow ta kiti tige terenninya kan,
ka i ta mogow panibagatow ta kiti tige ka kana ni can ye.

³ Kuruw bena hera lase mogow ma,
kongoriw fana bena hera lase mogow ma, terenninya sababu ra.

⁴ A bena jamana panibagatow ta jo di o ma,
ka fagantandenw kisi,
ka o torobagaw dondon ka o terege a sen korow.

⁵ Ni o kera, fo ka taga dunupa wuri, ni tere be bo, ni karo be bo,
i nasiran bena ke mogow ra tuma bee.

⁶ Masace bena ke i ko sanji min be ben siman wurito kan,
i ko sanji min be dugukolo son ji ra.

⁷ A ta masaya wagati ra, mogow terenninw bena caya,
hera bena caya wagati bee fo ka taga dunupa wuri.

⁸ A ta fanga bena ke dunupa bee kan;
k'a ta kogoji do ra ka taga a bla fo kogoji do were ra,
k'a ta Efirati ba ra ka taga a bla fo dugukolo dan na.

⁹ Kongokolon sigibagaw bena o kinbiri gban a korow,
a juguw bena biri a korow fo ka buguri nemu.

¹⁰ Tarisisi ta masacew, ani kogoji kofejamanaw masacew,
olugu bena na o borofenw nin a ra;
Saba jamana ta masacew, ani Seba mara ta masacew bena na bonyafenw
di a ma.

¹¹ Masacew bee bena o kinbiri gban a korow,
siyaw bee bena baara ke a ye.

¹² Sabu fagantan minw be kasi k'a wele, a be olugu bosi,
ani demebaga te panibagato minw na.

¹³ A bena makari desebagatow ni fagantanw na;
a bena fagantanw nin kisi.

¹⁴ A bena o nin kunmabo ka bo torikebagaw ni mogow farimanw boro,
sabu o nin ko ka gbelen a ma kosebe.

¹⁵ Ala ye si di masace ma!

Mogow ye na ni sanin ye ka bo Seba jamana ra ka na a di a ma!

O ye Ala daari a ye tuma bee,
ka dugawu ke a ye lon o lon.

¹⁶ Siman ye na jamana kono ka taga se fo kuruw san fe,
siman tizanw ye to ka fifa i ko Liban yirisunw,
mogow ye caya duguw kono i ko kongobinw.

¹⁷ A togo ye fo tuma bee;
a togo kana tunu fo ka taga dunupa wuri.
Mogow bee ye dugawu ke jagon ye ni a togo le ye;
o bee y'a fo ko Ala k'a ta ja!

¹⁸ Masa Ala, Izirayeli ta Ala, baraka!

Ale kelen le be kabakow ke.

¹⁹ Baraka ye la a togo nooroman kan wagati bee!

A ta nooro ye dunupa yoro bee fa!
Amina! Amina!

²⁰ Nin ye Yese dence Dawuda ta daaririw laban ye.

Kitabu sabanan

73

(Zaburuw 73–89)

Alapasiranbari ta ko te laban

¹ Asafu ta Zaburu.

Can lo, Ala ka ni Izirayeli ma;

minw jusukun saninyanin lo, a ka ni olugu ma.

² O bee n'a ta, a tun tora donin, ne sen tun bena jenge ka sira bla,
ne tun be jini ka talon ka ben;

³ sabu yerebonyabagaw nangboya tun ka ne mina;
ne tun b'a yera ko mogojuguw ta kow bee be pana o boro.

⁴ Ne k'a ye ko sege si te o kan fo ka taga o sa,
o ka kene, o toronin lo tuma bee.

⁵ Sege min be se mogow to ma, o jagon te se olugu ma;
kojugu te o soro i ko adamaden to.

⁶ O koson o be yerebonya ke masirifen ye ka o don o kan na;
jusukungbeleya ye o kannaderege ye.

⁷ O torora fo o pada be manamana;
miiriyajugu minw be o jusukun na, dan te o ra.

⁸ O be o yere waso, ka mogow jaabi ni kumajuguw ye;
o be kuma ka o yere fisaya to ma, ka mogow minako juguya.

⁹ O da be kuma ka se fo Ala ma san fe,
k'a soro o nenkun be cenri kera dugukolo kan.

¹⁰ O koson Ala ta mogow be tugu o ko;
mogow be la o ra, ka o ta kumaw bee kunu i ko ji,

¹¹ ka to k'a fo ko: «Ala be se ka an ta kewalew lon cogo di?
Lonniya juman le be Ala korotaninba fe?»

¹² Mogojuguw be ten le.

O laganfiyanin lo tuma bee, do le fana be fara o ta naforo kan.

¹³ O tuma ne ka ne jusukun saninya gbansan le ke!

Ne ka ne boro ko ka bo kojugu bee ra gbansan le!

¹⁴ Sabu lon bee tooro be ne le kan,

sogoma o sogoma, korori be ne kan.

¹⁵ Nka ni ne ko ne be kuma i n'a fo o mogow,
o tuma ne bena Ala ta mogow janfa.

¹⁶ Ayiwa, ne nana nin ko jate mina minke janko k'a faamu,
nin ko ka ne sege.

¹⁷ Ne nana taga don Ala ta yoro saninman kono minke,
ne sorora ka mogojuguw ta labancogo ko faamu.

¹⁸ Ala, can lo, i be o bla sira do kan, o be terende sira min kan,
k'a to o ye ben ka halaki.

¹⁹ E, a fle, cenri barara ka ben o kan yoronin kelen na!
O bee tununa, balahu ka o halaki ka ban pewu!

²⁰ Mogo be min ye siko ra, ni i kununa, o be tunu cogo min na,
Matigi, i bena o mogow latunu o cogo le ra.

²¹ O koson tuma min ne jusu tun cenna,
tuma min nin ko tun digira ne ra kosebe,

²² o wagati ra ne koni tun ye naloman le ye, ne tun ma foyi lon;
ne tun be i ja koru i ko beganw.

²³ O bee n'a ta, ne be ni i ye tuma bee,
i ka ne kininboro mina.

²⁴ I be ne ladi ka sira yira ne ra,
o ko, i bena ne ladon i ta noro ra.

²⁵ Jon were le be ne fe sankolo ra ni ele te?

Ni i be ni ne ye, ne te foyi were fe tuun dugukolo kan yan.

²⁶ Ne farisogo ni ne jusukun baraka be se ka ban,
nka Ala le be baraka don ne jusukun na,
ale le ye ne ninyoro ye wagati bee.

²⁷ A fle, minw ka o yere mabo i ra, olugu bena halaki;
minw ma ke kankelentigi ye i ta sira kan, i bena olugu bee latunu.

²⁸ Ne koni, Ala ta jen le ka di ne ye;
ne karifayoro ye Dunupatigi Ala le ye,
janko ne ye a ta kobaw bee lakari.

74

Ala yere le bena a juguw halaki

¹ Asafu ta karan.

E, Ala mun koson i banna an na pewu?

Mun koson i ta dimi wurira i yere ta sagakuru kama i ko tasuma sisiman?

² I hakiri to i ta jama ra, i ka min janawoloma kabini folofolo k'a ke i ta
ye;

i ka i yere ta mogo minw kunmabo, i hakiri to olugu ra,
Siyon kuru min tun ye i sigiyoro ye, i hakiri to o ra.

³ Taga a yoro cenninw fle;
an jugu ka fen bee cen i ta yoro saninman kono.

⁴ I kerabagaw ka perenkanba bo i ta yoro saninman kono,

o ka o yere ta darapow turu ka o ke i ta yoro tagamasiyen ye.

⁵ O be i ko mogow minw ka jende ta ka taga yiriw kama yiritu ra.

⁶ O ka tagamasiyenfenuw be e cici ni jendew ni negekurunw ye.

⁷ O ka tasuma don i ta yoro saninman na;

i ta mogow tun be i togo wele bon min konɔ, o ka o ben dugu ma k'a lanogo.

⁸ O tun b'a fɔra o yere konɔ ko: «An bɛna o be e halaki ka ban pewu!»

O ka Ala ta mogow ta jamalajenyorow be e jeni jamana konɔ.

⁹ An na te an ta tagamasiyenw si ra tuun,

Ala ta cira te yi tuun,

mogow si fana te an ce ra min be se ka nin kow laban lon.

¹⁰ E, Ala, an torobagaw be mafiyenyari min lara an kan, o bɛna ban tuma juman sa?

Yala i juguw bɛna to ka i togo cen tuma be e tan wa?

¹¹ Ala, mun koson i ka i boro barakaman dogo?

I boro bo, i ye o halaki ka ban pewu!

¹² Ala le ye ne ta masace ye kabini folofolo;

ale le be mogow kisi dugukolo kan.

¹³ Ele Ala le ka kogoji cetige fla ye i ta sebgaya baraka ra;

i ka danfen barakamanw kunw ci ji ra.

¹⁴ Ele le ka jirasa belebele kunw ci,

k'a sogo di kongokolon danfenw ma, ko o y'a domu.

¹⁵ Ele le ka bununw ni kow dayele an ye;

ko minw ji tun be woyo tuma be e, i ka olugu jiw ja.

¹⁶ Tere ye ele ta ye, su fana ye i ta ye;

ele le ka karo ni tere dan.

¹⁷ Ele le ka dugukolo danw be e sigi,

ele le ka samiya ni teremana wagatiw latige.

¹⁸ Ala, i hakiri to a ra ko i juguw be ele Matigi Ala le mafiyenyara, ko siya hakirintan do be i togo cenna.

¹⁹ I kana i ta tugani nin to kongowaraw boro,

i kana pina i ta mogow panibagatow nin ko pewu.

²⁰ I ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye, i hakiri to o ra,

sabu jamana yoro dogoninw be e kera kojugukebagaw dogoyorow le ye.

²¹ I kana a to segebagatow maroyanin ye seko ka taga!

A to panibagatow ni fagantanw ye i togo tando.

²² E, Ala, i wuri ka i juguw kere ka i yere monebo!

Hakirintanw be mafiyenyari min lara i kan lon be e, i hakiri to o ra.

²³ I kana pina i juguw ta kumaw ko;

i kerebagaw be mankanba minw cira tuma be e, i kana pina o ko.

75

Ala le ye kititigebaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Nin donkiri be la donkiri min lacogo ra, o togo ye ko «I kana a cen!» Asafu ta Zaburu. Donkiri.

² Ala, an be i fo ka i walepumanlon;

an be i fo ka i walepumanlon.

An be i tɔgɔ bonya lakari;
mɔgɔw be i ta kabakobaw lakari.

³ Ne Ala ka wagati min latige, ni o sera,
ne yere le bena kiti tige can kan.

⁴ Ni dugukolo be yereyere ni a sigibagaw bee ye,
ne le b'a mina k'a lo yoro kelen na.*

⁵ Ne b'a fo yerebonyabagaw ye ko: «Aw kana aw yere bonya!»
Ne b'a fo mɔgɔjuguw ye ko: «Aw kana aw yere korota!

⁶ Aw kana aw kun korota san fe tan,
aw kana aw kun gbeyaya ka dabayakumaw fo.»

⁷ Sabu bonya te bo tereboyanfan na,
a te bo terebenyanfan na,
a fana te bo kongokolon fan le fe.

⁸ Ala le be ko bee latige;
a be do majigi, ka do korota.

⁹ Sabu minan do le be Matigi Ala boro;
minifen fariman do labenninkoɗuman be o minan kono, fo a be kanga.
A bena o do ke mɔgɔw kun.
Dununa mɔgɔjuguw bena a kami;
o bena a min fo ka taga se a buruburu ma.

¹⁰ Ne koni, ne bena nin lakari wagati bee;
ne bena donkiri la ka Yakuba ta Ala tando.

¹¹ A bena mɔgɔjuguw gbanw bee karikari;
mɔgɔɗumanw kun le bena korota.

76

Ala le ye sesorɔbaga ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni goni ye. Asafu ta Zaburu.
Alabatodonkiri.

² Ala tɔgɔ lonnin lo Zuda mara ra kosebe;
a tɔgɔ ka bon Izirayeli mara ra.

³ A ta so be Salemu,
Siyon ye a sigiyoro ye.

⁴ A k'a juguw ta biɗe tasumamanw karikari o yoro le ra,
ani o ta negebennanw ni o ta kerekemuruw ni o ta kerekeminanw bee.*

⁵ Ala, i ta noro ni i ta bonya temena kurubaw ta kan,
kuru minw danna kabini folofolo.

⁶ Ala ka kerekece jusufariw borofenw bee mina o ra;
o lara sunogo ra, o tena kunu tuun.

Kerekecefariw si ma se ka o boro korota ka ko ke tuun.

⁷ Yakuba ta Ala, i songora o ra minke,
soboribaga o, so yere o, o bee benna ka kirin.

⁸ Ele Ala ye siranyafenba le ye!
Ni i ta dimi wurira, jon le be se ka lo i ja?

* **75:4** 75.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

* **76:4** 76.4 Nin yoro ra a sebera

⁹ I tora sankolo ra ka kiti tige;
dununaṃogow siranna, o bee jera;
¹⁰ sabu Ala ka kiti tige,
ka dununa panibagatow bee kisi.†

¹¹ Ala, hali adamaden diminin be ele bonya jagboya ra;
i be adamaden ta dimi ke masirifen le ye ka o don i yere ra.

¹² Aw ye dajuru ta Matigi Ala, aw ta Ala fe, k'a dafa;
siya minw bee yoro ka surun,
olugu bee ye na o borofenw di jatigebaga Ala ma.

¹³ Ale le be kuntigiw ta yerebonya bo o ra,
a be siranyaba bla dugukolo masacew ra.

77

Ala be mogow tawoninw jusu saaro

¹ Donkirilabagaw kuntigi, Yedutun. Asafu ta Zaburu.

² Ne be ne kan bo Ala ma, ka kule;
ne be ne kan bo Ala ma, janko a ye ne lamen.

³ Wagati min ne tun degura, ne ka Matigi Ala ta jehogonya jini.
Su fe ne ka ne boro korota ka meen, hali ne ma sege;
ne ma son mogow si ye ne jusu saaro.

⁴ Ni ne hakiri jigira Ala ra, ne be to ka nuna;
ni ne miirira a ma, ne jusu be kasi.*

⁵ Ala, i ka ne bari sunogow bee ra,
ne hakiri jagamina, hali ne te se ka kuma tuun.

⁶ Ne be to ka miiri lon temeninw ta kow ra,
ani sanjan temeninw ta kow.

⁷ Ne tun be to ka donkiri minw la su fe, ne hakiri be jigi o ra,
ne be o kow miiri ne jusu ra,
ne be ne yere jininka ko:

⁸ «Yala Matigi banna ne ra pewu le wa?
Yala a tena son ne ra tuun fiyewu le wa?

⁹ Yala a ta numanya banna le wa?
Yala kuma si t'a fe k'a fo an ye tuun le wa?

¹⁰ Yala Ala pinana a ta makari ko le wa?
Yala a dimina ko a te hina tuun le wa?»†

¹¹ Ne ko: «Ne ta tawo sababu ye
ko Ala korotaninba boro barakaman te a cogokoro ra tuun.»

¹² Ayiwa, ne bena ne hakiri to Matigi Ala ta kobaw ra;
ne bena ne hakiri jigi i ta kabakobaw ra, i ka minw ke folofolo.

¹³ Ne bena i ta kokeninw bee jate mina,
ne bena miiri i ta kobaw ra.

¹⁴ Ala, i ta siraw saninyanin lo;
ala juman were le ka bon i ko ele Ala?

† **76:10** 76.10 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **77:4** 77.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **77:10** 77.10 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

15 Ele Ala le be kabakow ke.
I ka i ta sebgaya yira siyaw ra.
16 I ta sebgaya baraka ra, i ka i ta mogow kunmabo,
minw ye Yakuba ni Yusufu ta mogow ye.‡

17 E, Ala, kogoji ka i ye!
Kogoji ka i ye minke, a lamagara,
jidunbaw yuguyugura.
18 Sanji caman jigira ka bo sankabaw ra;
san finna ka sankurukan bo,
i ka i ta bijew bon ka taga fan bee ra.
19 I ta sanperenkan bora sanfonoba ce ma,
sanmanamanaw ka dununa yoro bee ke yeelen ye;
dugukolo lamagara, ka yeyeyere.
20 I ka i ta sira bo kogoji ce ma,
i ka i temeyoro bo jiba ce ma;
nka i senno ma ye.
21 I blara i ta mogow na ka taga ni o ye i ko sagakuru;
i ka Musa ni Haruna le bla o na.

78

Ala ta mogow kera kojumanlonbariw ye

1 Asafu ta karan.

Ne ta mogow, aw ye aw toro malo ne ta karan na,
aw ye aw toro sigi ka ne darakuma lamen.

2 Ne bena ne da yele ka talenw le fo,
ne bena gundokoro dow le lakari aw ye.

3 An ka min men, ani an ka min lon,
an bemaw ka min lakari an ye,
4 anw tena o dogo o denw na,
an bena o fo duruja nataw ye;
an bena Matigi Ala ta bonya ni a ta sebgaya ko fo o ye,
ani a ka kabako minw ke.

5 Ala tun ka ci dow fo Yakuba ta mogow ye,
a tun ka sariya di Izirayelimogow ma;
a k'a fo an bemaw ye
ko o ye o denw karan o ra,

6 janko duruja nataw,
den minw bena woro ko fe,
olugu fana ye o lon,
ka a lakari o yere ta denw ye.

7 Ni o kera, o bena o boromala Ala ma,
o tena pina Ala ta kokeninw ko;
o bena a ta kumaw lamem k'a sira tagama.

8 O tena ke o bemaw bonogonko ye,
ka ke mogon kanminabariw, ani mogon murutininw ye,
minw jusukun tun ma teren Ala ye,
ani minw ta miiriyaw tun ma to Ala kan.

‡ 77:16 77.16 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

- 9 Efirayimu ta mɔgɔw borira ka kalan to o boro;
o borira kerɛkelon na.
- 10 O ma Ala ta jɛnɔgɔnya sira tagama,
o banna ka a ta sariya sira tagama.
- 11 O pinana Ala ta kobaw kɔ;
a tun ka kabakoba minw kɛ o ɲana, o pinana o kɔ.
- 12 A tun ka kabakow kɛ o bɛmaw ɲa na,
Misiran jamana ra, Sohan mara ra.
- 13 A tun ka kɔgɔji cɛtigɛ fla ye ka o latɛmɛ a cɛ ma,
ka ji mina k'a lɔ i ko kogo.
- 14 Tere fɛ a tun bɛ sankaba jamijan dɔ bla o ɲa, ka sira yira o ra,
su bɛɛ a tun bɛ tasumamana dɔ bla o ɲa fana.
- 15 A ka fara dɔw dayɛɛ kongokolon kɔnɔ,
ka ji camanba di o ma, o k'a min.
- 16 A ka ji seri ka bɔ fara ra,
k'a woyo i ko baji.
- 17 Nka o belen ka dɔ fara o ta jurumunw kan ka Ala hake ta;
o murutira Ala kɔrɔtaninba ma kongokolon kɔnɔ.
- 18 O k'a lawuri a kama ko o bɛ Ala kɔrɔbɔ;
o ka domuni daari a fɛ nege dɔrɔn kosɔn.
- 19 O ka kumajuguw fɔ Ala ma, ko:
«Yala can ra, Ala bɛ se ka domuni di an ma kongokolon kɔnɔ yan wa?»
- 20 A kɔni ka fara gbasi, ji serira ka bɔ,
fɔ ka woyo caman.
Nka yala can ra, a bɛ se ka domuni fana di,
walama ka sogo di a ta mɔgɔw ma wa?»
- 21 Ayiwa, Matigi Ala ka o mɛn, a jusu bɔra o kɔrɔ;
a ka tasuma mana Yakuba ta mɔgɔw kama,
a ta dimi wurira Izirayɛli kama;
- 22 sabu o tun ma la Ala ra,
o tun ma o jigi la a kan, ko a bɛ se ka olugu kisi.
- 23 O bɛɛ n'a ta, a kumana sankabaw fɛ san fɛ,
a ka sankolo dayɛɛ.
- 24 A ka mane* lajigi i ko sanji, k'a di o ma o k'a domu;
a ka sankolo ta domuni di o ma.
- 25 O bɛɛ ka Ala ta danfɛn barakamanw ta domuni le kɛ;
a ka domuni caman di o ma, o ka o domu fɔ ka fa.
- 26 O kɔ, a ka terebɔyanfan fɔɲɔ fiyɛ san fɛ,
ka woroduguyanfan fɔɲɔ lana a ta sebgaya baraka ra.
- 27 A ka sogo lajigi o kan caman i ko buguri,
a ka kɔnɔw lajigi caman i ko kɔgɔjida kenken,
- 28 ka na o bɔn o sigiyɔrɔw ra,
ka o ta sow lamini.
- 29 O k'a domu ka fa kɔsɛbɛ;
fɛn min nege tun bɛ o ra, a ka o di o ma.
- 30 Nka hali bi, o belen tun ma wasa;
ka domuni to o da kɔnɔ,
- 31 Ala ta dimi wurira o kama.
A ka o bɛɛ ra cɛ barakamanw faga,
a ka Izirayɛli kanbelenw ben dugu ma.

32 Nka o bɛɛ n'a ta, o ka jurumun kɛ tuun,
o ma la a ta kabakow ra.

33 O koson a ka o ta dunupalatige kɛ gbansan ye,
ka o si laban jatige ra.

34 Nka ni Ala tun ka dow halaki, o wagati le ra, tow tun bɛ a ta jɛnɔgɔnya
nini,
o tun bɛ nimisa ka Ala ta jɛnɔgɔnya nini.

35 O tuma ra o hakiri tun bɛ jigi a ra ko Ala le ye olugu ta barakatigi Ala
ye,

ko Ala korotaninba le ye o kunmabobaga ye.

36 Nka o tun bɛ o bɛɛ kɛ ka Ala janfa ni o da ye le,
o tun bɛ faninyaw le fo Ala ye ni o nenkunw ye.

37 O jusukun tun ma teren Ala ye,
o tun tɛ to Ala ta jɛnɔgɔnya kan.

38 K'a soro Ala bɛ hina,
o koson a tun bɛ o ta terenbariyakow yafa o ma,
a tun tɛ o halaki.

Wagati caman, a k'a ta dimi mala,
a ma son k'a ta jusugban bɛɛ ben o kan.

39 A b'a hakiri to o ra, ko adamadenw lo,
ko o bɛ i ko fɔɔ min bɛ tɛmɛ, ni a tɛ sekɔ tuun.

40 O murutira a kama tuma caman kongokolon kɔnɔ;
o k'a jusu kasi kongo kɔnɔ tuma caman.

41 Tuma bɛɛ o tun bɛ Ala dakorobo,
tuma bɛɛ o tun bɛ Izirayeli ta Ala saninman le dogoya.

42 O hakiri ma to Ala ta se bagaya ra;
lon min na a tun ka o bosi ka bo o juguw boro,

43 ani a k'a ta tagamasiyen kabakomanw yira Misiran jamana ra cogo min
na,

ani a ka kabako minw kɛ Sohan mara ra, o hakiri ma to o ra.

44 A ka Misirankaw ta bajiw ye lema ka o kɛ jori ye,
o ma se k'a ji min tuun.

45 A ka limogojuguw caman lana o kama, ka na o kin,
ka torisenjanw lana o kama ka na o toro.

46 A ka o ta simanw labla tonwulenninw ye,
ka o ta sene sege tonɔ di nodomutonw ma.

47 A k'a to sanberɛ ka o ta rezenforow cen,
k'a to nene ka o ta torosunw faga.

48 A k'a to sanberɛ ka o ta beganw halaki,
sanperen ka o ta misiw ni o ta sagaw ni o ta baw halaki.

49 A k'a ta dimiba ben o kan,
ani a ta jusugban ni a ta fariya, fo ka o degu;
a ka cenrikemeleke camanba ci o kama.

50 Foyi ma a ta dimi bari tuun;
a ma son ka o bosi saya ma,

nka a ka banajuguw ben o kan.

51 A ka Misirankaw den folow bɛɛ faga,
Kamu ta durujaw ta den folow, minw ye o ta baraka no folo ye.

52 O ko, a k'a ta mogow labo i ko sagakuru;
a ka o gbengben kongokolon kɔnɔ i ko sagagbenbaga.

53 A blara o ɲa, k'a janto o ra, foyi ma o lasiran;
kɔgoji ka o juguw le datugu.

54 A tagara ni o ye fɔ a ta jamana saninman donda ra,
ka taga se fɔ kuru kan, a yere boro barakaman ka kuru min mina.

55 A ka siya dɔw gben ka bɔ o ɲa,
ka o siyaw ta jamana tarantaran k'a di Izirayelimogow ma k'a ke o ta ye;
a ka Izirayeli ta mogow sigi o siyaw ta sow kɔnɔ.

56 Nka o beɛ n'a ta, o ka Ala korotaninba korɔbɔ,
o murutira a ma, o ma a ta ciw ke.

57 O ka o yere mabɔ Ala ra ka ke janfamogow ye i ko o bemaw;
kalan min man ɲi o biɲe be jenge ka sira bla cogo min na, o kera ten le.

58 O ka o ta sonnikeɣɔrɔw caya kongoriw kan k'a ke fɔ Ala dimina o korɔ;
o ka Ala ni batofen werew jen ka o bato, k'a jusu bɔ.

59 Ayiwa, Ala k'a ye ten minke, a jusu bɔra kosebe,
a banna Izirayeli ra pewu!

60 A sigiyɔrɔ min tun be Silo, a banna o yɔrɔ ra,
o yɔrɔ min tun ye a sigiyɔrɔ ye adamadenw ce ra.

61 A ta jennogonya kesu* min ye a ta baraka tagamasiyen ye, a k'a to o ka
o ta;
a k'a ta nɔɔrɔ labla a juguw boro.

62 A k'a to o k'a ta mogow faga ni kerɛkemuru ye;
sabu a jusu gbanna a yere ta mogow korɔ.

63 Tasuma ka o ta kanbelenw jeni;
ɔnkiri ma se ka la o ta sungurudenw ye*.

64 O ka o ta sarakalasebagaw faga ni kerɛkemuru ye,
hali o ta firiyamusow ma se ka o su kasi.

65 Nka o beɛ kɔ, Matigi wurira i ko mogɔ min kununa sunogɔ ra,
i ko duven ka kerɛkece min mina k'a fariya!

66 A k'a juguw gben ka o lasegi ni o ko ye,
a ka o lebu, dan te lebu min na.

67 Nka a banna Yusufu ta somogow ra;
a ma ɲabɔ Efirayimu† ta mogow fe tuun.

68 A ka Zuda ta mogow le ɲanawoloma;
Siyon kuru‡ ko le diyara a ye.

69 A k'a ta yɔrɔ saninman lɔ k'a korɔta san fe,
k'a ju sigi i ko dugukolo; a te bɔ a nɔ ra tuun fiyewu.

70 A ka Dawuda le mina ka bɔ a ta sagabonw korɔ,
k'a ɲanawoloma k'a ke a ta baaraden ye.

71 A k'a mina ka bɔ saga denbatigiw korɔ,
janko a ye na a janto ale ta mogow ra, minw ye Yakuba ta mogow ye,
k'a janto Izirayelimogow ra, minw ye ale yere ta mogow ye.

72 Dawuda k'a janto o ra ni jusukun gbenin ye,
a ka o korɔsi ni hakiri ye.

* **78:63** 78.63 O ɔnkiriw tun bena ke o ta kɔɲɔɔnkiriw ye. † **78:67** 78.67 Efirayimu tun ye Yusufu dence do ye. ‡ **78:68** 78.68 Siyon kuru ye Zeruzalemu ye, Zuda mara ra.

79

Ala bɛna Zeruzalɛmu kisi

¹ Asafu ta Zaburu.

E, Ala, siya wɛrɛw nana don i ta jamana ra,
o ka i ta batoso saninman lanɔɔ;
o ka Zeruzalɛmu dugu ci k'a kɛ tomo le ye.

² O ka i ta baardenw faga,
ka o suw di kɔnɔw ma, ka o kɛ o ta baro ye.

O ka i nasiranbagaw sogo di waraw ma,

³ ka o jori woyo i ko ji,

ka Zeruzalɛmu lamini;

hali mɔɔ ma sɔɔ ka o su don.

⁴ An kera dɔɔyarifen le ye an siginɔɔnɔw fɛ;
siya minw ka an lamini, olugu bɛ an lɔɔɔɔ, ka yɛrɛko an ma.

⁵ E, Matigi Ala, i ta dimi bɛna mala tuma juman le sa?

An ka ala wɛrɛ minw bato, o dimi min bɛ i ra, o tasuma bɛna faga tuma
juman le sa?

⁶ I ta jusugban ben siya wɛrɛw kan, minw tɛ i lɔn o ta Ala ye,
ani jamana wɛrɛw kan, jamana minw tɛ i tɔɔ bato;

⁷ sabu o ka Yakuba ta mɔɔɔw domu,

o ka o sigiyɔɔ cɛn k'a kɛ yɔɔ lakolon ye.

⁸ I kana i hakiri to an ta terenbariyako tɛmɛninw na tuun;

a to i ta hina ye na joona ka na jigi an kan,
sabu an baraka dɛsɛra kɔsɛbɛ.

⁹ An dɛmɛ, an ta kisiri tigi Ala,

i tɔɔ bonya baraka ra;

an bɔsi, ka an ta jurumunw kafari

i tɔɔ kɔsɔn.

¹⁰ Mun na i b'a to siya tɔw b'a fɔ an ma ko:

«O ta Ala bɛ min le?»

O ka i ta baarden minw faga ka o jori woyo, olugu dimibɔ,
k'a to an yɛrɛ na y'a ye, siyaw fana y'a lɔn.

¹¹ I toro malɔ ka kasodenw nɔnakan lamɛn;

minw blara fagari kama, olugu bɔsi i ta sebayaba baraka ra.

¹² Matigi, an siginɔɔnɔw ka i mafiyɛnya ni mafiyɛnyari minw ye,
o nɔɔn bɔnɔnko wolonfla kɔsɛgi o ma,

¹³ Ni o kera, an minw ye i ta mɔɔɔw ye, i ta sagakuru,

anw bɛna i fɔ ka i waleɔumanlɔn tuma bɛɛ;

an bɛna i ta bonya lakari wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

80

Ala le ye Izirayeli marabaga ye

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Nin dɔnkiri bɛ la dɔnkiri min lacogo ra, o tɔɔ
ye ko «Jɛnɔɔnɔnya yirifiyeren». Asafu ta Zaburu.

² E, Izirayeli kɔrɔsibaga, i toro malɔ!

Ele min bɛ i janto Yusufu ta mɔɔɔw ra i ko i ta sagakuru, i toro malɔ!

Ele min siginin bɛ masaya ra seruben melekɛw* cɛ ra, i ta nɔɔɔ manamana

³ Efirayimu ni Boniyaminu ni Manase ta mɔɔɔw na kɔɔ.

I ta baraka yira, i ye na ka na an kisi.

⁴ E, Ala, an laseko ka na i fe tuun!

Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi.

⁵ E, Matigi Ala, Fangatigi, i jusu bena suma tuma juman, ka son ka i ta mogow ta daariri lamɛn sa?

⁶ I ka o ta domuni ke o yere naji le ye;

i ka naji fa minan konɔ fo sijaga saba ka o ke o minji ye.

⁷ An siginjogonw be jogon kere an ta jamana le no fe, fo an juguw be an logobo.

⁸ E, Fangatigi, an laseko ka na i fe tuun!

Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi!

⁹ Ala, i tun ka rezensun do bon Misiran jamana ra ka na ni a ye; i ka siya tow ghen, ka o rezensun turu olugu ta jamana ra.

¹⁰ I k'a jukoroyoro laben ka ja;

a ka lilinw don dugukolo ra fo ka jamana bee fa.

¹¹ A suma tun ka kuruw bee datugu;

a yiriborow tun kera i ko sediriyiribaw yiriborow.

¹² A yiriborow janyara ka se fo kogoji ma,

ka woyo ka se fo Efirati ba ma.

¹³ Ayiwa, mun na i nana a laminikogow ben,

k'a to temɛbagaw bee ye ke a denw tigetige ye?

¹⁴ Kongolew be don a ra k'a cen;

kongosogow k'a ke o ta domuni ye.

¹⁵ E, Fangatigi, sabari, i ye kosegi ka na an fe;

ka i to sankolo ra ka i ja majigi ka an fle,

ka i hakiri to nin rezensun na,

¹⁶ i boro barakaman ka yiri min turu,

i yere ka baraka don o den min na k'a ke i yere ta ye.

¹⁷ Tasuma ka i ta rezensun jeni, mogow k'a tigetige!

I dimina ka i ta mogow jaraki, ka o bee halaki.

¹⁸ I janto i ta mogow panawolomanin na,

i yere ka baraka don mogow min na, k'a ke i ta ye.

¹⁹ Ni o kera, an tena an yere mabo i ra tuun fiyewu!

Barakakura don an na, janko an ye i togo wele ka i bato.

²⁰ E, Matigi Ala, Fangatigi, an laseko ka na i fe tuun!

Sabari ka an fle ni numanya ye, janko an ye kisi.

81

Mogow ka kan ka Ala lamɛn

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye. Asafu ta Zaburu.

² Aw ye donkiri la Ala ye ka jagari, sabu ale le ye an ta baraka soroyoro ye.

Aw ye aw kan korota ka peren ka Yakuba ta Ala tando!

³ Aw ye Alatandodonkiriw damina, aw ye longan fo!

Aw ye kora kandimanw fana fo, ani goniw!

4 Aw ye buru fiye karokura panagbe* ra,
ni karo sera a cɛmance ra, aw y'a fiye tuun, an ta panagbelon na;
5 sabu nin ye Ala ta cifonin le ye k'a di Izirayeli ma,
nin ye Yakuba ta Ala ta kolatigenin le ye.
6 Ala tun ka o ciw le fo Yusufu ta mogow ye,
wagati min a tun tagara Misiran jamana kama.

Ne ka kan do men ne ma min lon:

7 «Ne ka doni ta ka bo o kamankunw kan,
o borow ka segi gbirimanw bla.

8 Aw tun degura wagati min na, aw ka ne wele, ne ka aw bosi,
ne dogonin tora sanperen ce ma ka aw jaabi;
ne ka aw korobo Meriba ta ji yoro ra.†

9 Ne ta mogow, aw ye ne lamɛn, ne bɛna aw lasomi.
E, Izirayeli, ni a kera ko ele tun be son ka ne lamɛn sa!

10 Aw kana a to ala wɛrɛ ye soro aw ce ra,
aw kana aw kinbiri gban siya wɛrɛ ta ala koro ka a bato.

11 Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
min ka aw labo Misiran jamana ra;
aw ye aw da yele kosebe, ne bɛna a fa.

12 «Nka ne ta mogow ma ne kan lamɛn,
Izirayeli banna ne ra.

13 O koson ne ka o to ni o yere jusukun ta miiriw ye,
k'a to o ka o yere sagonansiraw ta.

14 «E, ni ne ta mogow tun be son ka ne lamɛn,
ni Izirayeli tun be son ka tagama ne ta sira kan!

15 Ne tun bɛna o juguw majigi o ye yoronin kelen na,
ne tun bɛna wuri o kerebagaw kama.

16 Minw be Matigi Ala koninya olugu tun bɛna o kinbiri gban o koro;
Izirayeli tun bɛna ke hera le ra wagati bee.

17 Ala tun bɛna o baro ni alikama* bee ra numanman le ye,
ka kongokonoli bo fara ra k'a di o ma o y'a domu fo ka o wasa.»

82

Ala be kiti tige can kan

1 Asafu ta Zaburu.

Ala be a ta kititigejama ce ra,
a be kiti tige ala tow ce ra.

2 «Aw be kiti minw tige terenbariya kan,
ka jo di mogojuguw ma, aw bɛna o ko dabra tuma juman?*

3 Aw ye desebagatow, ani feritaw ta jo di o ma,
aw ye janibagatow, ani fagantanw ta kiti tige ni terenninya ye.

4 Aw ye desebagatow ni fagantanw kisi,
aw ye o bosi ka bo mogojuguw boro.

* **81:4** 81.4 Karokura panagbe tun ye Yahudiyaw ta panagbe do ye (Jateri 28.11-15; Amosi 8.5). Ni karo tun sera a cɛmance ra, o tun be panagbe do wɛrɛ ke (Sarakalasebagaw 23.33-43; Jateri 29.12-39). † **81:8** 81.8 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. * **82:2** 82.2 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

- 5 «O te foyi lon, o te foyi faamu,
o be tagama dibi le ra;
sabu dununa konɔ, terreninya jusiginanw bee jengera ka bo o no ra.
6 Ne tun k'a fo aw ma ko aw ye alaw ye,
ko aw bee ye Ala korotaninba dencew le ye.
7 Nka aw fana bena sa i ko adamadenw,
aw bena ben i ko dununa kuntigi tow.»
- 8 E, Ala, i wuri ka dununa ta kiti tige,
sabu siyaw bee ye ele ta le ye!

83

Izirayelimogow ka Ala daari o juguw kama

¹ Donkiri. Asafu ta Zaburu.

- 2 E, Ala, i kana je,
i kana to ni i ma foyi ke,
i kana to nasuma ra, Ala!
3 Sabu a fle, i juguw be mankan cira,
i koninyabagaw be o yere korotara.
4 O be dabarijuguw sirira i ta mogow kama,
ka janfa siri i ta mogow kama, minw ko ka gbelen i ma.
5 O b'a fo jogon ye ko: «Aw ye na, an ye o ta siya tunu pewu,
janko mogow si hakiri kana to Izirayeli togow ra tuun.»
6 O bee le benna ni miiriya kelen ye ka janfa siri;
o ka jenmogonya don ni jogon ye ele kama.
7 Edomu ta mogow, ani Sumayila ta mogow,
Mohabukaw, ani Hagarikaw,
8 Gebali, ani Amon, ani Amaleki ta mogow,
ani Filisikaw, ani Tiri dugumogow.
9 Asirikaw fana farara o kan;
olugu fana be Lutu ta mogow demena.*
10 Ala, o ke i n'a fo i ka Madiyankaw ke cogo min na,
i n'a fo i ka Sisera, ani Yaben ke cogo min na Kison koda ra.
11 I tun ka olugu halaki Eni Dori,
ka o suw ke nogow ye dugukolo kan.
12 O ta kuntigiw ke i n'a fo i ka Orebu ni Zebu ke cogo min na,
ka o ta namogow ke i ko Zeba ni Salimuna.
13 Olugu minw tun k'a fo ko: «An ye Ala ta yoro ta
k'a ke an yere ta ye!»
- 14 E, ne ta Ala, o ke i ko folonkonto ta gbangban,
o ye ke i ko fonjo be binjalan min ta.
15 Tasuma be tu jeni cogo min na,
tasumamana be kuruw jeni cogo min na,
16 i ta sanfonjo ke ka o gben ten;
o jatige ni i ta sanfonjoba ye.
- 17 Maroyaba bla o ra, Matigi Ala,
janko o ye i ta jenmogonya nini.

* **83:9** 83.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

18 Maroya ni jatige ye o mina wagati bee,
o kun suurunin ye halaki.

19 O y'a lon ko ele le tɔgo ye ko Matigi Ala,
ko ele kelenpe le ye Ala korotaninba ye dunuɓa bee kunna.

84

Ala ta yoro saninman ko ka di a ta mogo ye

1 Donkirilabagaw kuntigi. Donkiri min be la ni Gatikaw ta goni ye. Kore dencew ta Zaburu.

2 E, Fangatigi Ala,
i ta so ko ka di ne ye de!

3 Matigi Ala ta batoso lukeɓew janafin ka ne soro fo ka ne baraka ban;
ne jusukun ni ne farikolo bee be nagarikanba bo Ala janaman koson.

4 Hali coroninw be so soro,
hali naganaganinw be o ta naga layoro soro,
o be se ka o denw bla yoro min na;

o yoro ye ele ta sarakabonan kerɛfeyorow le ye, Fangatigi Ala,
ne ta masa, ani ne ta Ala.

5 Minw be sigi i ta so kono, olugu ta pana!
O be to ka i tando wagati bee.*

6 Ele ye mogo minw ta baraka soroyoro ye,
olugu ta pana;
i ta so sira tagama ka di minw ye,
olugu ta pana.

7 Hali ni o be Baka ta dingakonoyoro† cetige,
o yoro be ke bununjiyoro ye o fe;
teremasanji do fana bena baraka di o yoro ma.

8 O tagato, do le be to ka fara o baraka kan ka taga,
fo ka taga se Ala na koro Siyon.

9 Matigi Ala, Fangatigi, ne ta daariri lamɛn,
i toro malo, Yakuba ta Ala!‡

10 E, Ala, ele min ye an ta tangabaga ye, an fle,
i janto i yere ta mogo janawolomaninw na.

11 Ka tere kelen dama ke i ta so lu kono,
o ka fisa ni tere waga kelen ye yoro were.
Ne ye lo ne ta Ala ta so donda ra doron,
o ka fisa sani ne ye taga to mogojuguw ta bon kono.

12 Sabu Masa Ala be i ko tere, a be mogo tanga.
Matigi Ala be makari ni bonya lase mogo ma;
minw be tagama ni jusukun gbenin ye,
a te ban ka kojuman ke olugu ye.

13 E, Fangatigi Ala,
mogo min b'a yere karifa i ma, o tigi ta pana!

* **84:5** 84.5 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **84:7** 84.7 Baka ta dingakonoyoro ye yorojalan do ye, min tagama ka gbelen kosebe. ‡ **84:9** 84.9 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

85

Ala le be kopuman ke a ta mɔgɔw ye

¹ Donkirilabagaw kuntigi. Kore dencew ta Zaburu.

² E, Matigi Ala, i ka kopuman ke i ta jamana ye;
i ka Yakuba ta mɔgɔw ta bonya laseko o ma tuun.

³ I ka i ta mɔgɔw ta terenbariya ta ka bo o kunna,
i ka o ta jurumunw bee datugu.*

⁴ I ka i ta jusugban bee dabra,
i ka i ta dimiba ban.

⁵ E, an ta kisiri tigi Ala, seko an fe tuun!
Dimi min be i jusu ra an kama, a to o ye ban!

⁶ Yala i bena dimi an koro wagati bee le wa?
Yala i diminin bena to wagati bee, ani tuma bee le wa?

⁷ Ele yere le tena na seko ka na barakakura don an na tuun,
janko i ta mɔgɔw ye ninsondiya i ta jɛnɔgɔnya ra wa?

⁸ E, Matigi Ala, i ta kopumanw ke an ye,
ka an kisi.

⁹ Ala be min fora, Matigi Ala be min fora, a to ne ye o lamɛn;
sabu a be herakuma le fora a ta mɔgɔw ye, minw ye a nasiranbagaw ye;
nka o kana na seko o ta hakirintanyakow ra tuun de!

¹⁰ Can lo, a ta kisiri ka surun a nasiranbagaw ra;
a be o ke janko a ta bonya ye to an ta jamana kan.

¹¹ Numanya ni kankelentigiya ka ɔgɔn ben,
terenninya ni hera ka o boro mini ɔgɔn ma.

¹² Kankelentigiya be falen ka bo dugukolo ra,
terenninya be jigi ka bo sankolo ra.

¹³ Matigi Ala yere bena kopuman ke an ye,
an ta dugukolo simanw bena na.

¹⁴ Terenninya le bena bla a na fe,
k'a temesira laben a ye.

86

Ala le ye demɛbaga ye

¹ Dawuda ta Aladaari.

Matigi Ala, i toro malo, ka ne jaabi,
sabu ne ye panibagato ye, ani fagantan.

² Ne nin mara, sabu ne ye i nasiranbaga le ye.
Ele le ye ne ta Ala ye;

i ta jonce kisi, sabu a jigi be ele le kan.

³ Makari ne ra, Matigi,
sabu ne be kule ka i wele lon bee.

⁴ I ta jonce ninsondiya,
sabu ne jusukun ta miiriya be ele le kan, Matigi.

⁵ I ka ni, Matigi, i be yafa.

Mogo minw bee be i bato, i be kopuman caman ke olugu ye.

* **85:3** 85.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁶ Matigi Ala, i toro malo ne ta daariri ra,
i janto ne ta makarikanw na.

⁷ Ne ta degulonw na, ne be i wele,
sabu i be ne jaabi.

⁸ E, Matigi, ele bɔɔɔɔɔnko te batofenw si ra;
i ta kewalew fana bɔɔɔɔɔnko te yi.

⁹ I ka siya minw bee dan,
olugu bee bena na o kinbiri gban i na koro, Matigi,
ka bonya la i togo kan;

¹⁰ sabu i ka bon, i be kabakow ke,
ele kelen le ye Ala ye.

¹¹ E, Matigi Ala, ne karan i ta siraw ra,
janko ne ye tagama can kan;
ne jusukun ke jusukun kelen ye, ka i togo pasiran don ne ra.

¹² Ne be i fo ka i walejumanlon ni ne jusukun bee ye, ne tigi Ala;
ne be i togo bonya wagati bee;

¹³ sabu i ka numanya min ke ne ye, o ka bon,
i ka ne nin kisi ka bo saya dinga konɔ.

¹⁴ E, Ala, yereyirabaga dow wurira ne kama,
mogo jusukungbelɛn dow be ne fagayoro pinina;
o te ele ta kow si jate.

¹⁵ Nka ele Matigi, ele le ye hina tigi Ala ye, ani Ala min be makari;
i te dimi joona, i ta numanya ni i ta kankelentigiya ka bon.

¹⁶ I na lo ne ra, i ye makari ne ra,
i ta baraka don i ta jonce ra,
ka i ta jonmuso dence kisi!

¹⁷ Tagamasiyen do ke ka i ta konuman yira ne ra,
janko ne koninyabagaw ye o ye, ka maroya,
sabu ele Matigi Ala le be ne demɛ, ka ne jusu saaro.

87

Ala ta dugu saninman

¹ Kore dencew ta Zaburu. Donkiri.

Matigi Ala ka Siyon dugu ju sigi kuru saninmanw le kunna.

² Siyon dugu donda ko ka di Matigi Ala ye
ka teme Yakuba ta dugu tow bee kan.

³ E, Ala ta dugu,

koba caman fora ele ta ko ra!*

⁴ Ne bena Misirankaw, ani Babilonikaw fana togo fo ne lonbagaw ra;
ne bena Filisikaw, ani Tirikaw, ani Etiyopikaw fana jate, ko olugu worora
yan.

⁵ Nka Siyon koni, a fora ko bee le worora yi;
Ala korotaninba yere le ka nin dugu ju sigi.

⁶ Ni Matigi Ala be siyaw jateda sebe,
a b'a fo bee kelen kelen ta ko ra, ko: «Nin worora yan le!»†

* **87:3** 87.3 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **87:6** 87.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

⁷ Dɔnkirilabagaw, ani dɔnkeɓagaw bɛɛ b'a fɔ Siyɔn ma ko:
«Ne ta ko bɛɛ bɛ bɔ ele le ra.»

88

Ala ta mɔgɔ kasikan

¹ Dɔnkiri. Kore dencew ta Zaburu. Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dɔnkiri min bɛ la ni filen ye. Ezirahikace Heman ta dɔnkiri.

² E, Matigi Ala, ne ta kisiri tigi Ala,
su ni tere, ne bɛ kule i ja kɔrɔ.

³ A to ne ta daariri ye se i ma,
i toro malɔ ne kulekan na;

⁴ sabu tɔɔrɔ warara ne ma,
ne nin ka surun saya ra.

⁵ Ne bɛ jate i ko o ka minw lajigi kaburu kɔnɔ;
ne bɛ i ko mɔgɔ min baraka bɛɛ banna.

⁶ Ne bɛ ni mɔgɔ saninw le ye,
ne bɛ i ko mɔgɔ faganin minw su lanin bɛ kaburu kɔnɔ,
i hakiri tɛ minw na tuun,
i tɛ i janto minw na tuun.

⁷ I ka ne firi dingadunba le kɔnɔ,
fɔ dibiba cɛ ma dinga jukɔrɔyɔrɔ ra yi.

⁸ I ka i ta jusugban bɛɛ ben ne kan,
ka i ta jikurubaw bɛɛ tɛmɛ ne kan.*

⁹ I ka ne lɔnɓagaw bɛɛ mabɔ ne ra,
ka ne kɛ o fɛ i ko fɛn haramunin.
I ka ne datugu, bɔyɔrɔ si tɛ ne fɛ;

¹⁰ tɔɔrɔ ka ne padenw bɛɛ fin.
E, Matigi Ala, lon o lon ne bɛ i wele ko i ye ne dɛmɛ,
ne bɛ ne boro kɔrɔta i nɔ fɛ.

¹¹ Yala i bɛna kabakow kɛ suw le ye wa?
Yala mɔgɔ saninw bɛ se ka wuri ka i fɔ ka i waleɓumanlon wa?†

¹² Yala o bɛna i ta ɓumanya ko fɔ kaburu le kɔnɔ wa?
Yala o bɛna i ta kankelentigiya lakari lahara dibi le ra wa?

¹³ Jɔn le ka i ta kabakow lon saya dibi ra yi?
Jɔn le ka i ta terenninya lon laharaso kɔnɔ yi?

¹⁴ Nka ne kɔni, ne bɛ kulera ele Matigi Ala le nɔ fɛ;
lon o lon sɔgɔma, ne ta daarikan bɛ se i ma.

¹⁵ E, Matigi Ala, mun kosɔn i banna ne ra sa?
Mun kosɔn i bɛ i pada dogora ne ma?

¹⁶ Ne kɔni ye janibagato ye kabini ne denmisenman, ne ni saya cɛ man
jan;

i ka jatige bla ne ra fɔ ka ne jigi tige.

¹⁷ I ta dimiba ka ne datugu,
i ka segeba min la ne kan, o ka ne si ban pewu.

¹⁸ O tɔɔrɔw bɛ ne lamini lon bɛɛ i ko jiwoyo,
o ka ne datugu fan bɛɛ ra.

* **88:8** 88.8 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **88:11** 88.11 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

¹⁹ I ka ne teriw, ani ne siginɔgɔnw bɛɛ mabɔ ne ra,
dibi dɔrɔn le kera ne teri ye.

89

Ala bɛ a ta layiri dafa

¹ Ezirayikacɛ Etan ta karan.

² Ne bɛna Matigi Ala ta numanya dɔnkiri la wagati bɛɛ,
ne da bɛna i ta kankelentigiya ko lakari wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

³ Ne b'a fɔ ko i ta numanya tɛna bɔ a nɔ ra ka ye;
i ka i ta kankelentigiya sabati k'a sigi sankolo kɔnɔ.

⁴ I tun ko: «Ne ka jɛnɔgɔnya don ni ne ta mɔgɔ janawolomanin ye,
ne tun karira ne ta jɔncɛ Dawuda ye.»

⁵ Ne ko: «Ne bɛna baraka don i ta durujaw ra wagati bɛɛ,
ne bɛna i ta masaya sabati wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.»*

⁶ Matigi Ala, sankolo ni a kɔnɔfenw bɛ i fo ka i waleɓnumanlɔn i ta kobaw
kosɔn,
danfen saninmanw bɛ i ta kankelentigiya fana lakari.

⁷ Sabu jɔn le bɛ sankolo ra min bɛ se k'a yɛɛ suma ni ele ye?
Ala ta danfen juman le bɛ se k'a yɛɛ suma ni Matigi Ala ye?

⁸ Ala ta danfen saninmanw ta jɛn ra, bɛɛ bɛ siran a ja;
siranyafenba lo ka tɛmɛ danfen tɔw bɛɛ kan, danfen minw k'a lamini.

⁹ E, Matigi Ala, Fangatigi, se bɛ jɔntigi le ye i ko ele, Matigi Ala?
Kankelentigiya ka i lamini fan bɛɛ ra.

¹⁰ Ele le bɛ kɔgɔji ta yɛɛbɔnya mala;
ni a jikurubaw ka wuri, i bɛ o mala.

¹¹ Ele le ka kɔgɔji danfen barakaman jɔjɔ, fɔ k'a kɛ su ye;
i ka i juguw janjan i ta sebayaba baraka ra.

¹² Sankolo ye i ta ye, dugukolo fana ye i ta ye;
ele le ka dunuɓa ni a kɔnɔfen bɛɛ dan.

¹³ Ele le ka sahili ni worodugu dan,
Tabɔri kuru ni Herimɔn kuru bɛ jagari ka pɛɛn i tɔgɔ kosɔn.

¹⁴ I boro ye cɛfariboro le ye;
sebagaya bɛ i borotɛgɛ kɔnɔ,
i boro barakaman kɔrɔtanin lo.

¹⁵ Terenninya ni can le bɛ i ta masaya jusiginan ye,
numanya ni kankelentigiya bɛ i ja kɔrɔ wagati bɛɛ.

¹⁶ Siya min bɛ tandori dɔnkiriw la Ala ye, o ta pana;
Matigi Ala, o bɛna tagama i pada yeelen na.

¹⁷ O siya bɛ jagari wagati bɛɛ i tɔgɔ kosɔn,
a bɛ bɔnya sɔrɔ i ta terenninya sababu ra;

¹⁸ sabu ele le ye o ta baraka nɔɔrɔ ye,
ele le sababu ra an fanga bɛ kɔrɔta.

¹⁹ An tangabaga bɛ Matigi Ala le boro,

* **89:5** 89.5 Nin yɔrɔ ra a seɓera heburukan na ko: Sela.

an ta masace be Izirayeli ta Ala saninman le boro.

20 I tun kumana i nasiranbagaw fe siko do ra
k'a fo ko: «Ne ka cefari do demε,
ne ka kanbelen do korota mogow ce ra.

21 Ne ka Dawuda soro, ne ta jon lo,
ne ka ne ta turu saninman* ke a kun na.

22 Ne yere boro bena a demε k'a sabati,
ne yere bena baraka don a ra.

23 A juguw tena se ka ben a kan a pina ma;
mogo kewalejuguw tena se k'a minako juguya.

24 Ne bena a kerεbagaw bee joro a ja koro,
k'a koninyabagaw bee kere.

25 Ne ta kankelentigiya ni ne ta numanya bena ke ni a ye,
a baraka bena bonya ne togo sababu ra.

26 Ne be kogoji bla a ta kuntigiya koro,
ka baw bla a ta fanga koro.

27 «A bena ne wele k'a fo ko: <Ne fa,
ne ta Ala, ne ta kisibaga barakatigi Ala!>

28 Ne bena a ke bee ra folo ye,
k'a korota ka teme dugukolo masacew bee kan.

29 «Ne bena ne ta numanya to a kan wagati bee;
ne ta jenogonya bena sabati a kan.

30 Ne bena duruja do to a ko wagati bee;
ni sankolo ma wuri ka bo a no ra, a ta masaya fana tena wuri.

31 «Ni a denw ka ne ta sariya sira bla,
ni o ma tagama ka kana ni ne ta kolatigeninw ye,

32 ni o ka ne ta cefoninw sira bla,
ni o te, ne ta kumaw lamεn,

33 ne bena wuri o kama ni bere ye o ta hakew koson,
ka wuri o kama ka o bugo o ta terenbariyaw koson.

34 Nka ne tena ne ta numanya bo o kan,
ne tena ne ta kankelentigiya dabra.

35 Ne tena ne ta jenogonya cen;
kuma min bora ne da ra, ne tena o yelεma.

36 Ne karira ka ban sijagako kelen ne ta saninmanya koson;
yala ne bena faninya tige Dawuda ye wa?

37 Ne ko a ta duruja bena to a ko wagati bee,
a ta masaya bena to ne ja koro tuma bee i ko tere;

38 a bena to a no ra wagati bee i ko karo,
min ye seere cantigi ye sankolo konε.»†

39 Nka sisan i banna a ra, i bora a ko,
i jusu gbanna i yere ta mogo janawolomanin koro.

40 I ka i ni i ta jonce ta jenogonya cen,
i k'a ta masafugula ben dugu ma k'a lanogo.

41 I k'a to o k'a ta dugu kogow bee sogosogo,

† 89:38 89.38 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

k'a to o k'a ta bon barakamanw benben ka o ke tomow ye.

⁴² Temebagaw bee b'a borofenw ce;
i k'a ke logoborifen ye a siginogonw fe.

⁴³ I k'a kerebagaw baraka bonya,
k'a juguw bee to o ye ninsondiya.

⁴⁴ I k'a ta kerekemuru da gboya,
i ma son k'a deme kere ra.

⁴⁵ I k'a ta dawula ban,
i k'a ta masaya laben dugu ma.

⁴⁶ I k'a ta kanbelenya wagati surunya,
i ka maroyaba bla a ra.‡

⁴⁷ E, Matigi Ala, i dogonin bena to fo wagati juman le sa?
I ta jusugban tasuma bena faga tuma juman?

⁴⁸ I hakiri to a ra ko ne ta dunupalatige man jan,
i ka adamaden min o min dan, o bee be teme.

⁴⁹ Jon le bena to si ra, ko ale na tena saya ye,
walama jon le be se k'a nin kisi kaburu ma?§

⁵⁰ E, Matigi, i derira ka numanya minw ke folofolo, o be min sisan?
I tun karira ko i bena konuman minw ke Dawuda ye ka kapa ni i ta
kankelentigiya ye, o be min?

⁵¹ E, Matigi, dogoyari minw sera i ta jonw ma, i hakiri to o ra;
ka i hakiri to a ra ko nin jama caman doni be ne le kunna.

⁵² E, Matigi Ala, i hakiri to i juguw ta mafiyenyari ra,
o be i ta mogo janawolomanin dogoyara.

⁵³ Matigi Ala, i baraka wagati bee!
Amina! Amina!

Kitabu naaninan

90

(Zaburuw 90-106)

Ala te yelema

¹ Ala ta jonce Musa ta Aladaari.

Matigi, ele le kera an karifayoro ye,
wagati bee, ani tuma bee.

² Sani kuruw ye dan,
sani i ye dugukolo ni dununa dan,
ele le ye Ala ye wagati bee, ani tuma bee.

³ Ele le be mogo laseko dugukolo bogo ra;
i b'a fo a ma ko: «Adamaden, i seko!»

⁴ Sabu ele fe, san waga kelen be i ko kunu tere min temena ka ban,
walama i ko su wagati do.

⁵ I be adamadenw lateme,
o be ban i ko sunogo be ban cogo min na sogomada fe.
O be teme i ko bin;

‡ **89:46** 89.46 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. § **89:49** 89.49 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

6 bin be fiyerenkura bo sogoma,
nka wula fe, a be fofonfon, ka ja.

7 I ta dimi ka an halaki ka ban;
i ta jusugban ka an jigi tige.

8 I ka an ta terenbariyakow bla i na koru,
ka an ta ko dogoninw bla kene kan.

9 An si teredaw bee dogoyara i ta jusugban koson;
an sandaw be banna i ko dafono fiyeke kelen.

10 An si sandaw bee lajennin ye san biwolonfla;
minw ye mogu barakamanw ye, olugu le be san biseegi soru.
Nka an be fen o fen ke, o bee laban ye sege ni kojugu le ye,
sabu fen bee be teme, an fana tagato lo.

11 Adamaden juman le ka i ta dimi baraka hakeya lon?
I ta jusugban min ka kan ka i nasiran don mogow ra, jon ka o hakeya lon?

12 An karan, an ye an si terew jate,
janko an jusukun ye hakiritigiya sira ta.

13 E, Matigi Ala, seko ka na an fe! An bena i makono fo wagati juman sa?
Makari i ta jonw na ten.

14 An fa i ta jumanya ra lon o lon sogoma,
ni o kera, an bena ninsondiya fo ka kule ci an si terew bee ra.

15 An ka tereda min ke maroya ra i boro, o jigon ninsondiya fana di an
ma;
an ka sanda min ke toro ra, o jigon ninsondiya fana di an ma.

16 I ta koketaw yira i ta jonw na,
ka i ta noro yira o ta denw fana ra.

17 An tigi Ala ta neme ye to an kan!
An ta baara sabati an boro, Ala!
Onhon, an ta baara sabati an boro.

91

Ala ye a ta mogow dogoyoro ye

1 Ni mogu min be dogo Ala korotaninba kere fe,
o tigi be laganfiya Sebetigi Ala ta suma koru.

2 Ne b'a fo Matigi Ala ma ko: «Ne karifayoro, ani ne dogoyoro,
ne ta Ala, ne jigi lanin be min kan.»

3 Ale le be i kisi ka bo konominabaga ta jo ra,
ka i kisi banajugu toro ma.

4 A be i dogo i ko sise b'a denw dogo a siw jukoro cogo min na,
i ko sise b'a denw dogo a kamanw koru cogo min na.

A be i tanga i ko negebennan, walama i ko negederege, a ta kankelentigiya
koson.

5 Fen minw be mogu ja tige su fe, i tena siran o na,
walama i juguw be se ka i bon ni bibe minw ye tere fe,

6 walama banajugu min be denden dibiba ra ka taga ben mogu kan,
walama kojugu minw be ben mogu kan teregan fe.

7 Hali ni mɔgɔ waga kelen le ka ben i kɛrɛ fɛ,
hali ni mɔgɔ waga tan le ka ben i kininboroyanfan fɛ,
foyi tɛna se ele ma.

8 Ele bɛna i ja le lɔ ka flɛri kɛ dɔrɔn,
ka mɔgɔjuguw ta sara flɛ.

9 Can lo, Matigi Ala le ye ne karifayɔrɔ ye.

Ni Ala kɔrɔtaninba ye i dogoyɔrɔ ye,

10 kojugu si tɛna se i ma,

banajugu si tɛna se i ta somɔgɔw ma;

11 sabu a bɛna i ko fɔ a ta mɛlɛkɛw ye,

k'a fɔ o ye ko o ye o janto i ra i ta kokɛtaw bɛɛ ra.

12 O bɛna i ta o boro kɔnɔ,

janko i sen kana na talon kabakuru dɔ ra.

13 I bɛna tagama jara kan, ka tagama fɔnfɔnnin kan;
i bɛna jaranbelen dɔn ka tɛmɛ, ka sajugu dɔn ka tɛmɛ.

14 I n'a fɔ ne ko ka di a ye, a nɔrɔra ne ra, ne bɛna a bɔsi,
ne bɛna a tanga, sabu a bɛ ne tɔgɔ lon.

15 Ni a ka ne wele, ne bɛna a jaabi,

ni a degura, ne bɛ kɛ ni a ye;

ne bɛna a bɔsi, k'a bonya.

16 Ne bɛna a si janya fɔ k'a wasa,

ne bɛna a yira a ra ko ne le ye a kisibaga ye.

92

Ala ta kɛwalew bɛɛ ka ji

1 Zaburu. Nɛnɛkirilon ta dɔnkiri.

2 Ka Matigi Ala fo k'a walepumanlon, o ka ji;
ka dɔnkiri la ka ele Ala kɔrɔtaninba tɔgɔ tando,

3 ka i ta pumanya lakari lon o lon sɔgɔma,

ka i ta kankelentiya lakari lon o lon su fɛ

4 ni gɔni juru tan ye,

ani korafɔkanw ye, o ka ji.

5 E, Matigi Ala, i ta kɛwalew bɛ ne ninsɔndiya;

ne bɛ ninsɔndiya fɔ ka kule ci i boro ta baaraw kosɔn.

6 Matigi Ala, i ta kokɛninw ka bon!

I ta kolatigeninw kɔrɔ ka dun kɔsɛbɛ!

7 Naloman t'a lon,

hakirintan tɛ se k'a faamu.

8 Mɔgɔjuguw bɛ wuri ka caya i ko binjugu,

kojugukɛbagaw bɛɛ ta kow bɛ ja o boro,

nka o laban bɛ halaki ka ban le pewu!

9 Nka ele kɔni Matigi Ala,

ele kɔrɔtanin lo wagati bɛɛ.

10 E, Matigi Ala, i juguw flɛ,

i juguw halakito flɛ,

minw bɛɛ bɛ terenbariyakow kɛ, i bɛ olugu bɛɛ janjan.

¹¹ I be ne baraka bonya i ko kongomisi baraka;
i be turu kasadiman ke ne kan ka ne ninsondiya.

¹² Ne be ne ja lo ne darapinibagaw ra ka o fe;
minw bee be wurira ne kama ni kojugu ye, ne toro be olugu kan na.

¹³ Mogo terreninw be wuri i ko tamarosun,
o baraka be bonya i ko Liban jamana seditisunw.

¹⁴ O be i ko yiri turuninw Matigi Ala ta so konɔ,
o be wuri ka nugu an ta Ala ta lukene konɔ.

¹⁵ Hali o koronin be den,
ji be o ra tuma bee, o flaburu nugunin lo;

¹⁶ o be Matigi Ala ta terreninya lakari.

Ale le ye ne ta barakatigi Ala ye, terenbariyako si t'a ra.

93

Ala le ye Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye,
bonya le ye a ta masiri ye,
bonya le ye Matigi Ala ta masiri ye;
baraka ye a ta cesirinan ye.
O koson dunupa sabatinin lo,
a te se ka jenge ka bo a no ra.

² Ala, i ta masasiginan sigira kabini folofolo,
i be yi wagati bee, ani tuma bee.

³ Bajiw be o kan korotara, Matigi Ala,
bajiw be o kan korotara kosebe,
bajiw be mankan wurira.

⁴ Nka Matigi Ala ta se bagaya ka bon ka teme jibaw mankan kan,
a ka bon ka teme kogoji jikurubaw baraka kan;
Matigi Ala korotanin lo san fe, a ta se bagaya ka bon.

⁵ Ala, i ka ci minw fo, o te ye lema ka ye.
Saninyari benna i ta so ma,
wagati bee ra, Matigi Ala.

94

Ala le be mogojuman dimibo

¹ Dimibobaga Ala, Matigi Ala,
dimibobaga Ala, i ta nooro yira!

² I wuri, dunupa kititigebaga!
Yerebonyabagaw sara ka kana ni o ta ketaw ye!

³ Mogojuguw ta wagati ye juman le ye sa, Matigi Ala?
Mogojuguw ta nagari banwagati bena ke tuma juman le?

⁴ O be dabayakumaw fo ka mogow mafiyenya;
kojugukebagaw bee be o yere bonya.

⁵ E, Matigi Ala, o be i ta mogow teregera o sen koro,
o be i ta jamana mogow minako juguyara.

6 O be muso ce saninw, ani lonanw fagara,
o be feritaw nin bora o ra.

7 O b'a fo ko: «Matigi Ala te foyi yera,»
ko: «Yakuba ta Ala te foyi kala ma!»

8 Aw ye miiri, aw nalomanw!

Aw hakirintanw, aw bena hakiri soro tuma juman le?

9 Ala min ka toro di mog'o ma, mun b'a to ko ale te menni ke?

Ala min ka jaden di mog'o ma, mun b'a to ko ale te yeri ke?

10 Ala min be siyaw koro, mun b'a to ko ale te se ka aw ta hakew juru sara
aw ra,

ale min be lonniya yira adamadenw na?

11 Matigi Ala ka adamadenw jusukunnakow lon,
a k'a lon ko o ta miiriyaw be ye gbansan le ye.

12 Matigi Ala, ni ele ka mog'o min koro, o tigi ta pana;
ni i ka mog'o min karan i ta sariya ra, o tigi ta pana.

13 Ni wagatigbelenw sera a ma, i be a jusu suma,
sani k'a to dingaba ye sogi, mog'ojugu bena ben min kono.

14 Matigi Ala tena bo a ta mog'ow ko fiyewu,
a tena ban a ta jamana mog'ow ra.

15 Kiti bena tige can kan tuun,
mog'o jusunumanw be bena son o ma.

16 Jontigi le bena lo ni kunko ye ne ni mog'ojuguw ta kiti ra?
Jon le bena fara ne kan janko ne ye jo soro kojugukebagaw kan?

17 Ni Matigi Ala tun ma ke ne demebaga ye koni,
bi tun b'a soro ne nin tagara jamana mankanntan* na ka ban.

18 Ni ne ko: «E, ne senw desera tagama ra!»

O tuma i ta jumanya be baraka don ne ra, Matigi Ala.

19 Ni ne ta haminakow cayara,
i be ne jusu saaro ka ne ninsondiya.

20 Fanga min sigira mog'ofaga kama, yala ele be son o fanga ma wa?
O be Ala ta cifoninw sira bla, ka sege bla mog'ow kan.

21 O be jagon lajen mog'o terennin nin kama,
ka kiti ben mog'o jarakibari kan k'a faga gbansan;

22 nka Matigi Ala ye ne tangabaga ye,
ne ta Ala le ye ne ta barakatigi Ala ye, ne karifayoro.

23 A bena o yere ta kojuguw le ke ka o sara,
ka o latunu pewu o ta juguya koson.
Matigi Ala, an ta Ala bena o latunu pewu.

95

Ala le ka kan ni tandori ye

1 Aw ye na an ye pagari ka Matigi Ala tando,
an ye pagari ni kanba ye ka barakatigi Ala, an kisibaga Ala tando.

2 An ye taga a na koro ni forikanw ye,
an ye pagari ka donkiriw la k'a tando ni kanba ye;

* 94:17 94.17 Jamana mankanntan, o koro ye lahara.

3 sabu Matigi Ala ye Alaba le ye,
 Masaba lo min be batofenw bee kunna.
 4 K'a ta dugukolo jukoroyorow ra, ka taga a bla fo kuruw sanfeyorow ra,
 o bee b'a boro konɔ, o bee ye a ta ye.
 5 Kogoji ye a ta ye, ale le k'a dan;
 dugukolo fana, ale le ka o dan.

6 Aw ye na, an ye an yere majigi a korɔ k'a bato,
 an ye an kinbiri gban Matigi Ala korɔ, min ka an dan;
 7 Sabu ale le ye an ta Ala ye,
 anw le ye a ta mogow ye, a be minw korosi;
 an be i ko a ta sagakuru, a yere boro be min gbengben.

O koson ni aw k'a kumakan men bi,
 8 aw kana aw jusukun gbeleya i n'a fo a kera Meriba cogo min na,
 i n'a fo a kera cogo min na kongokolon konɔ Masa* ta ko ta wagati ra.
 9 O yoro le ra, aw bemaw ko o be ne Ala korobo, ka ne segesege k'a fle,
 k'a soro o tun ka ne ta kokeninw ye.
 10 Fo san binaani, nin siya logo bora ne ra;
 ne ko: «Siya do lo min jusukun terennin te,
 o te ne ta sira tagama.»
 11 O koson ne dimikojugu fe, ne karira ko:
 «O tena don ne ta jamana ra ka nenekiri fiyewu!»

96

Dunupa bee ye Ala ta bonya lakari
(Zaburuw 105; 106; Kibaroyaw folo 16.23-33)

1 Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando!
 Dunupamogow bee ye donkiri la ka Matigi Ala tando!
 2 Aw ye donkiri la Matigi Ala ye, k'a togo bonya,
 aw y'a fo lon o lon, ko ale le ye an kisibaga ye.
 3 Aw ye a ta bonya lakari siyaw bee ye,
 aw ye a ta kobaw lakari mogow bee ye.
 4 Sabu Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe;
 an ka kan ka siran a na ka teme batofen tow bee kan.
 5 Siya tow ta alaw bee ye batofen gbansanw le ye,
 nka Matigi Ala le ka sankolo dan.
 6 Bonya ni noro ye ale ta le ye,
 sebagaya ni dawula be soro a ta yoro saninman konɔ.
 7 Dunupa siyaw bee, aw ye bonya ni fanga di Matigi Ala ma,
 aw y'a di Matigi Ala ma.
 8 Aw ye bonya la Matigi Ala togo kan,
 aw ye na don a ta batoso lu konɔ ni aw ta sarakaw ye.
 9 Aw ye saninya ka na aw kinbiri gban ka Matigi Ala bato,
 dunupamogow bee lajennin ye siran Matigi Ala na fo ka yereyere.
 10 Aw y'a fo siyaw bee ye ko: «Matigi Ala le ye Masa ye!»
 O koson dugukolo b'a no ra, a te jenge ka bo a no ra ka ye.

* 95:8 95.8 Meriba ni Masa ta ko (Bori 17.7).

Matigi Ala bena siyaw ta kiti tige can le kan.

¹¹ Sankolokonofenw ye nagari, dugukolokanfenw ye ninsondiya, kogoji ni a konofenw bee ye mankanba bo!

¹² Kongokonoyorow, ani kongokonofenw bee ye nagarikanba bo! Kongoyiriw bee ye nagari, ka donkiri la.

¹³ O ye o ke Matigi Ala na korow, sabu a be nana, a be nana ka na dununamogow ta kiti tige! A bena dununamogow ta kiti tige ka kana ni terenninya ye, ka siyaw ta kiti tige ka kana ni a ta can ye.

97

Matigi Ala le ye dununa Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye!
Dununamogow ye nagari,
kogoji kofemogow bee ye ninsondiya!

² Sankabaw, ani dibikurubaw k'a lamini, terenninya ni can le ye a ta masaya jusiginan ye.

³ Tasma be mana a na fe,
k'a juguw jeni fan bee ra.

⁴ A ta sanmanamanaw yeelen be bo dununa bee kan; ni dununamogow ka o ye, o be yereyere.

⁵ Kuruw be yeele i ko keje, Matigi Ala na korow, o be yeele dununa bee tigi Ala na korow.

⁶ Sankolokonofenw be a ta terenninya lakari, dununamogow bee be a ta norow ye.

⁷ Minw be batofen leseninw bato, minw be o yere bonya batofen gbansanw koson, maroya ye ke olugu ta le ye; ala tow bee ye o kinbiri gban Matigi Ala le korow.

⁸ Siyon dugu bena o men ka ninsondiya, Zuda dugumogow bena nagari i ta kolatigeninw koson, Matigi Ala.

⁹ Sabu, ele Matigi Ala le ye Ala korotaninba ye dununa bee lajennin kunna, i korotara fo san fe alaw bee kunna.

¹⁰ Ala kanubagaw, aw ye kojugu koninya!

Ala b'a nasiranbagaw nin korosi,
a be o bosi ka bo mogojuguw boro.

¹¹ Ala be yeelen manamana mogow terenninw kan, a be mogow jusupuman ninsondiya.

¹² Aw mogow terenninw, aw ye ninsondiya Matigi Ala koson, aw y'a fo k'a walejumanlon a togow saninman koson.

98

Danfenw bee ye Ala tando

¹ Zaburu.

Aw ye donkirikura la ka Matigi Ala tando,

sabu a ka kabakobaw ke.

A be mɔgɔ kisi ni a boro barakaman
ni a ta sebgaya saninman ye.

² Matigi Ala k'a yira mɔgɔw ra ko ale le ye kisiri tigi ye;
a k'a ta terenninya yira siyaw ra, k'a to o na y'a ye.

³ A hakiri tora Izirayelimɔgɔw ra k'a ta numanya ni a ta kankelentigiya ke
o ye;

dununa yɔrɔ be k'a ye ko an ta Ala le ye kisiri tigi ye.

⁴ Dununamɔgɔw, aw be ye nagarikanba bɔ Matigi Ala kosɔn!
Aw ye peren ka nagari ka dɔnkiri la k'a tando!

⁵ Aw ye dɔnkiri la ka Matigi Ala tando ni korafɔkan ye,
aw y'a tando ni korafɔkan ni dɔnkirilakan ye,

⁶ k'a tando ni burufiyekan ni sagajigigban buru ye;
aw ye nagari ka peren masace na kɔrɔ, Matigi Ala na kɔrɔ!

⁷ Kɔgɔji ni a kɔnɔfenw be ye mankanba bɔ,
ani dununa ni a kɔnɔfenw be.

⁸ Bajiw ye tegere fɔ,
kuruw be ye jen ka nagarikanw bɔ!

⁹ O ye o ke Matigi Ala na kɔrɔ, sabu a be nana ka na dununamɔgɔw ta kiti
tigi;

a bena dununamɔgɔw ta kiti tige ka kapa ni terenninya ye,
ka siyaw ta kiti tige ka kapa ni can ye.

99

Ala le ye saninyari Masa ye

¹ Matigi Ala le ye Masa ye, dununamɔgɔw be yereyere a na kɔrɔ;
a signin be seruben melekew* kunna, dugukolo be yereyere a na kɔrɔ.

² Matigi Ala ka bon Siyɔn dugu kɔnɔ;
ale le kɔrɔtara dununamɔgɔw be kunna.

³ Mɔgɔw ye i fo ka i walepumanlɔn, sabu i tɔgɔ ka bon, siranyafen lo,
a saninyanin lo fana.

⁴ Ele Masace barakaman, can ka di min ye,
ele le be numanya sabati,
ele le be can ni terenninya sigi Yakuba ta mɔgɔw ce ra.

⁵ Aw ye Matigi Ala, an ta Ala kɔrɔta!
Aw ye aw kinbiri gban a sen kɔrɔ k'a bato,
sabu a saninyanin lo.

⁶ Musa ni Haruna tun ye a ta sarakalasebaga dɔw ye,
Samawilu tun ye a batobaga dɔ ye;
olugu ka Matigi Ala wele, a ka o jaabi.

⁷ A tora sankaba jamijan ce ma ka kuma o fe;
o k'a ta ciw sira tagama,
a tun ka cifɔnin minw yira o ra, o ka o ke.

⁸ Matigi Ala, an ta Ala, ele le ka o jaabi;
i kera o ta Ala ye, Ala min be yafa o ma,
nka i tun be o ta kewalejuguw hake bɔ o ra fana.

⁹ Aw ye Matigi Ala, an ta Ala k̄or̄ota;
aw ye aw kinbiri gban k'a bato a ta kuru saninman kan,
sabu Matigi Ala, an ta Ala saninyanin lo.

100

Dunujamogow beε ye Ala tando

¹ Barakalari Zaburu.

Aw ye nagari ka Matigi Ala tando,
aw dunujamogow beε!

² Aw ye baara ke Matigi Ala ye ni nins̄on̄diya ye,
aw ye na a na k̄or̄o ni nagarikanbaw ye!

³ Aw y'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye,
ko ale le ka an dan, an fana ye a ta ye;
anw le ye a ta mogow ye, anw le ye a ta sagakuru ye.

⁴ Aw ye don a ta so dondaw fe ni barakalari ye,
aw ye don a lu k̄on̄o ni tandori ye.
Aw y'a fo k'a walejumanlon, ka baraka la a togo kan;

⁵ sabu Matigi Ala ka ni,
a ta pumanya te ban ka ye!
A ta kankelentigiya te yelema ka ye!

101

Masace ka kan ka layiri minw ta

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ne bena donkiri la ka kojuman sira ni can sira yira;
Matigi Ala, ne bena donkiri la ka ele le tando.

² Ne bena jija ka tagama sira gbenin le kan.
I bena na ne fe tuma juman le sa, Ala?
Ne bena tagama ni jusukun gbenin le ye, ne ni ne ta somogow.

³ Ne tena son kokolonw ye ke ne na k̄or̄o;
ne bena Alapasiranbariw ta sira koninya,
ne tena son ka jen ni o kow si ye.

⁴ Ne bena ne yere mabo mogo terenbariw ra,
ne tena son kojugu si ma.

⁵ Mogo o mogo be dogo k'a mogorogon togo cen,
ne bena o tigi halaki.
Yereyira be minw flerikecogo ra, ani yerebonya be minw jusukun na,
ne tena olugu ta ko mpu.

⁶ Ne bena ne janto lanamogow le ra jamana k̄on̄o,
k'a to olugu ye sigi ne k̄or̄o.
Mogo o mogo be tagama sira gbenin kan,
o tigi le bena baara ke ne ye.

⁷ Mogo o mogo b'a mogorogon janfa,
o tigi tena sigi ne ta so;
mogo o mogo be faninya tige

o tigi tena to ne kɔrɔ.

⁸ Lon o lon sɔgɔma, ne bɛna wuri
ka jamana mɔgɔjuguw bɛɛ halaki,
janko ka kojugukɛbagaw bɛɛ ban
ka bɔ Matigi Ala ta dugu kɔnɔ.

102

Ala le ye janibagato jigi ye

¹ Nin ye janibagato dɔ ta daariri ye, wagati min na a jigi tigera; a k'a kɔnɔnɔkɔw nafo Matigi Ala ye.

² E, Matigi Ala, ne ta daarikan lamɛn,
a to ne ta welerikan ye se i ma.

³ I kana i pada dogo ne ra k'a sɔrɔ ne degunin lo;
ni ne ka kule ka i wele tuma o tuma, i ye i toro malo ka ne lamɛn,
i teliya ka ne jaabi.

⁴ Sabu ne si bɛ banna i ko sisi bɛ tunu cogo min na,
ne kolow bɛ ne jɛnina i ko tasuma.

⁵ Ne jusukun baraka bɛɛ banna, k'a ja i ko binjalan;
ne bɛ pina hali ka domuni kɛ.

⁶ Ne nɛnakojugu fɛ,
ne fasara fo ka ne kolow bɛɛ bɔ kɛnɛ ma.

⁷ Ne kɛra i ko kɔnɔdaba min bɛ kongokolon kɔnɔ,
ne kɛra i ko gbingbinfin min bɛ sigi yɔrɔ dogoninw na.

⁸ Ne bɛ si pana,
i ko kɔnɔnin min bɛ a kelen na bon kunna.

⁹ Lon o lon ne juguw bɛ ne mafiyɛnya;
o bɛ ne lɔgɔbɔ, ka to ka ne tɔgɔ kɛ ka nɔgɔn danga.

¹⁰ Bugurigbɛ le kɛra ne ta domuni ye,
ne naji bɛ pagami ne ta minji ra,

¹¹ i ta jusugban ni i ta dimi kosɔn;
sabu i ka ne ta ka ne firi fo yɔrɔjan.

¹² Ne si bɛ banna i ko wulafesuma min bɛ samana ka taga a laban na,
ne bɛ jara i ko bin bɛ ja cogo min na.

¹³ Nka ele kɔni, Matigi Ala, ele siginin bɛ i ta masaya ra wagati bɛɛ,
i bɛ yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

¹⁴ Ele le bɛna na, ka na hina Siyɔn dugu ra;
i ka kan ka makari a ra wagati min na, o sera;
wagati min tun latigera o sera.

¹⁵ Sabu a dugu kabakuruw ko ka gbɛlɛn i ta jɔnw ma kɔsɛbɛ,
hali a buguri ko ka di o ye.

¹⁶ Ni o kɛra, siyaw bɛna siran Matigi Ala tɔgɔ na,
dunɔna masaw bɛɛ bɛna siran i na i ta bonya kosɔn.

¹⁷ Matigi Ala bɛna Siyɔn dugu lɔ kokura,
a bɛna a ta bonya yira.

¹⁸ A bɛna janibagato w fɛ, ka o ta daariri lamɛn;
a tena a toro datugu o ta daarikan na.

¹⁹ Nin kow ye sɛbɛ k'a bla duruja nataw ye,

janko mɔgɔ minw bɛna na kɔ fɛ, olugu fana ye Matigi Ala tando.

²⁰ A bɛ to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ san fɛ ka flɛri kɛ dugu ma,
a bɛ to sankolo ra ka dugukolo flɛ,

²¹ janko ka a ta mɔgɔ minaninw nɔnakan lamɛn,
ani minw blara fagari kama, janko ka olugu bɔsi.

²² Ni o kɛra, o bɛna Matigi Ala tɔgɔ lakari Siyɔn dugu kɔnɔ,
k'a tando Zeruzalɛmu;

²³ o wagati le ra siyaw bɛna lajɛn nɔgɔn kan,
ani jamanaw, janko ka Matigi Ala bato.

²⁴ Matigi Ala ka ne baraka ban ka ne to tagama ra;
a ka dɔ bɔ ne si ra.

²⁵ Ne ko: «E, ne ta Ala, i kana ne ta ka ne to ne si cɛmance ra,
ele min si sandaw tɛ ban ka ye fiyewu!»

²⁶ I ka dugukolo dan kabini fɔlɔfɔlɔ,
sankolo fana ye i boro nɔ le ye.

²⁷ Olugu kɔni bɛna ban pewu, nka ele bɛ to i cogo ra.

O bɛɛ bɛna kɔrɔ ka cɛn i ko fani,
i bɛna o yɛlɛma i ko mɔgɔ bɛ fani donta yɛlɛma cogo min na;
o bɛna tɛmɛ.

²⁸ Nka ele kɔni bɛ to i cogo ra,
i si sandaw tɛ ban ka ye le fiyewu!

²⁹ I ta jɔnw ta denw bɛna sigi i kɔrɔ,
o ta durujaw fana bɛna sabati i na kɔrɔ.

103

Danfɛnw bɛɛ ye baraka la Ala ye

¹ Dawuda ta Zaburu.

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

Ne jusukun bɛɛ ye baraka la a tɔgɔ saninman kan!

² E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye,
i kana nina a ta kɔnuman si kɔ.

³ Ale le bɛ i ta terenbariyaw bɛɛ yafa,
ale le bɛ i ta banaw bɛɛ kɛnɛya.

⁴ A bɛ i nin kunmabɔ kaburu ma,
k'a ta numanya ni a ta hina kɛ masafugula ye i kun na.

⁵ A bɛ kɔnumanw kɛ i ye i si bɛɛ ra;
a bɛ i kanbelenman wagati ta baraka nɔgɔn don i ra, i ko bɔn ta baraka.

⁶ Matigi Ala bɛ kiti tige terenninya kan,
ka mɔgɔ tɔrɔninw bɛɛ ta jo di o ma.

⁷ A k'a ta siraw yira Musa ra,
k'a ta kobaw kɛ ka o yira Izirayɛlimɔgɔw ra.

⁸ Matigi Ala bɛ hina, a bɛ makari,
a tɛ dimi jooa, a ta numanya ka bon.

⁹ A tɛ mɔgɔ jaraki k'a kɛ jaraki dablalari ye,
a fana tɛ dimi maranin to a jusukun na mɔgɔ kama.

¹⁰ A tɛ an mina ka kɔna ni an ta jurumunw ye,
a fana tɛ an sara ka kɔna ni an ta terenbariyaw ye.

¹¹ Sankolo ni dugukolo cɛ ka bon cogo min na,
a bɛ numanya min kɛ a nasiranbagaw ye, o fana ka bon ten le.

- 12 Terebo ni tereben ce ka jan cogo min na,
a fana be an ta hakew yoro janya an na ten le.
- 13 Fa be hina a denw na cogo min na,
Matigi Ala fana be hina a pasiranbagaw ra ten le.
- 14 Sabu an danna ni fen min ye, a yere ka o lon;
a hakiri b'a ra ko an ye bogo le ye.
- 15 Adamaden ta panamanya be i ko bin;
a be i ko kongobinw be fiyeren cogo min na.
- 16 Nka ni fono wurira ka fiye doron, a te ye tuun;
ni i k'a sigiyoro fe, i t'a lon ko fen tun be yi.
- 17 Nka Matigi Ala ta numanya be to a pasiranbagaw kan wagati bee, ani
tuma bee;
a ta terenninya be to o ta denw ta denw kan,
- 18 minw koni be son ka to a ta jengogonya ra,
ka o hakiri to a ta sariya ta kumaw ra ka o sira tagama.
- 19 Matigi Ala k'a ta masasiginan sigi sankolo konon,
a ta fanga be danfen bee kan.
- 20 Matigi Ala ta melkekew, aw ye baraka la Matigi Ala ye,
aw minw baraka ka bon, aw minw be a ta baara ke,
aw minw be a ta kumakan lamen.
- 21 Matigi Ala ta sankolokonofenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye,
aw minw be a ta baara ra, aw minw b'a sago ke!
- 22 Matigi Ala ta danfenw, aw bee ye baraka la Matigi Ala ye,
ni aw ka ke dununa yoro o yoro a ta fanga koro.
E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

104

Ala le ye danfen bee makonabaga ye

- 1 E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!
Matigi Ala, ne ta Ala, i ka bon kosebe;
bonya ni noro le be ele ta masiri ye.
- 2 Yeelen ka i lamini i ko derege,
i be sankolo yerege i ko fanibon.
- 3 I be i ta so lo sankolo jiw le kunna san fe;
sankabaw ye i ta sowotoro ye,
i be bori fonon kan.
- 4 I be fonon ke i ta ciradenw ye,
ka tasumamana ke i ta baaradenw ye.
- 5 I ka dugukolo sigi a jusiginanw kan,
a te jenge ka bo a no ra ka ye fiyewu.
- 6 I tun ka ji ke k'a datugu i ko fani,
jiw tun yelenna fonon kuruw kunna.
- 7 Nka i songora jiw ra, o borira,
i ta sanperenkan bora minke, o teliyara ka taga.
- 8 O yelenna kuruw kan ka taga, o jigira kurufurancew ra,
ka taga se fonon toyoro ra, i ka yoro min laben o ye.
- 9 I ka dan do sigi, jiw man kan ka teme min kan,
janko o kana na dugukolo datugu tuun.

- 10 I be kow fa ji ra,
o be fa fo ka woyo kuruw furancew ra.
- 11 I be kongosogow bee son ji ra,
kongofaliw bena min a ra.
- 12 Sanfekonow be to a jidaw ra,
o be to ka kasi yiriflaburuw ce ra.
- 13 I be to i sigiyoro ra san fe ka sanji lana kuruw kan,
i ta baara tono ka dugukolo wasa.
- 14 I be binw falen ka o di beganw ma,
ka adamadenw ta senefenw falen,
janko o ye o ta baro soro dugukolo ra,
- 15 ani rezenji min be adamaden jusu diya,
ani turu min b'a pada manamana,
ani domuni min be baraka don a ra.
- 16 Matigi Ala ta yiriw be ji soro fo ka wasa,
a ka Liban jamana sediriyiri minw turu, o be ji soro.
- 17 Kononinw be o ta pagaw la o yiriw le ra,
baninkonow be o ta so lalaga siperesisunba le san fe.
- 18 Kuru jamijanw ye kongobakononinw ta ye,
faraw ye farawo ninanw dogoyoro ye.
- 19 A ka karo dan janko ka wagatiw bo nogon na,
tere fana k'a benwagati lon.
- 20 Ni a ka dibi don, su be ko;
o wagati le ra kongosogow bee be bo ka yaala.
- 21 Jaraw be kasi o ta domuni ko,
o be o ta baro jini Ala fe.
- 22 Nka ni tere ka bo doron, o be seko,
ka taga la o ta wow konon.
- 23 O tuma ra mogow be bo ka taga o ta baaraw ke;
o be to o ta baaraw ra fo wula fe.
- 24 E, Matigi Ala, i ta kokeninw ka ca!
I ka o bee ke ni hakiritigiya ye;
dununa fara i ta danfenw na.
- 25 Kogoji ye nin ye, a ka bon, a dan yoro ka jan;
fenpanaman minw b'a konon, o da te lon,
a fitiniw, ani a belebelebaw.
- 26 Jirakurunbaw be yaala a kan,
ani jirasa belebele, i ka o min dan janko a ye panagbe ji konon.
- 27 O fenw bee na lonin be ele le ra,
janko i ye o ta domuni di o ma a wagati ra.
- 28 I b'a di o ma, o b'a mina,
i be i boro dayele o ye, o be wasa fenpumanw na.
- 29 Nka ni i ka i pada dogo o ma, o jigi be tige,
ni i ka i ta nin bo o ra, o be sa,
o be seko ka ke buguri ye tuun.
- 30 Nka ni i ka i ta nin lajigi, do werew be woro kokura,
ka ke danfenkuraw ye dugukolo ko kan.

³¹ Matigi Ala ta bonya ye to a nɔ ra wagati bɛɛ,
Matigi Ala ye ninsɔndiya a yɛɛ ta baara kosɔn!

³² Ni a ka a ɲa lɔ dugukolo ra, dugukolo bɛ yɛɛyɛɛ,
ni a magara kuruw ra, o bɛ sisi bɔ.

³³ Ne bɛna dɔnkiri la Matigi Ala ye ne si bɛɛ ra,
ka ne to nin na, ne bɛna dɔnkiriw la ka ne ta Ala tando lon bɛɛ.

³⁴ Ne ta dɔnkiri ye diya Matigi Ala ye;
ne kɔni bɛna ninsɔndiya Matigi Ala kosɔn.

³⁵ Ala y'a to jurumunkɛbagaw bɛɛ ye tunu ka bɔ dugukolo kan,
mɔgɔjugu si kana ye tuun!

E, ne nin, baraka la Matigi Ala ye!

Aw ye Matigi Ala tando!

105

Ala ye kankelentigi ye

(Hayan 1-15; Kibaroyaw fɔlɔ 16.8-22)

¹ E, aw ye Matigi Ala fo k'a waleɲumanlɔn, aw y'a tɔgɔ wele!
Aw ye a ta kabakobaw ko fɔ siya tɔw ye!

² Aw ye dɔnkiri la a ye, aw ye tandori dɔnkiriw la a ye;
aw ye a ta kɔɲumanbaw bɛɛ ko fɔ mɔgɔw ye.

³ Aw ye ɲagari a tɔgɔ saninman kosɔn;
minw bɛ Matigi Ala ta jɛɲɔgɔnya jini, olugu ye ninsɔndiya!

⁴ Aw ye Matigi Ala ta jɛɲɔgɔnya jini, k'a ta baraka jini;
aw ye gbara a ra wagati bɛɛ!

⁵ A ka kɔɲumanba minw kɛ, aw ye aw hakiri to o ra,
a ka kabako minw kɛ, ani a ka ko minw latigɛ, aw ye aw hakiri to o ra,

⁶ aw minw ye a ta jɔn Iburahima ta durujaw ye,
aw minw ye a ta mɔgɔ ɲanawolomaninw ye, Yakuba ta denw!

⁷ Ale le ye Matigi Ala ye, an ta Ala.
A ta fangatigiya bɛ dugukolo yɔrɔ bɛɛ kan.

⁸ A b'a hakiri to a ta jɛɲɔgɔnya ra wagati bɛɛ,
a tun ka o kuma minw fɔ duruja caman ye.

⁹ A ka jɛɲɔgɔnya min don ni Iburahima ye,
ani a karira min na ni Isiyaka ye,

¹⁰ a kɔsegira o kuma le kan, ka o kɛ sariya ye k'a di Yakuba ma,
ka o kɛ jɛɲɔgɔnya wuribari ye ka o di Izirayeli* ma.

¹¹ A ko o ma ko: «Ne bɛna Kanaana jamana di aw le ma,
ka o kɛ aw ninyɔrɔ ye, ka o kɛ aw ta ye.»

¹² O wagati ra, o tun ye mɔgɔ dama dama le ye dɔrɔn,
o tun man ca, o tun bɛ lonanya ra o dugukolo kan;

¹³ o tun bɛ yaala siyaw ni ɲɔgɔn cɛ,
ka bɔ jamana dɔ ra ka taga dɔ ra.

¹⁴ Nka Ala ma sɔn mɔgɔ si ye o minako juguya,
a ka masaw jaraki o kosɔn.

* **105:10** 105.10 Yakuba tɔgɔ ye fana ko Izirayeli.

15 A ko: «Aw kana maga ne ta mɔgɔ janawolomaninw na de!
Aw kana kojugu si ke ne ta ciraw ra!»

16 Ala nana kɔngɔ ben jamana kan,
ka domuni bee dese mɔgɔw ra.

17 A ka ce do bla o ja,
o ye Yusufu ye, min tun fiyeerera ka taga ke jon ye.

18 O ka negejoroko don a senw na,
ka nege don a kan na,

19 fo lon min na a ta kuma nana ke can ye,
Matigi Ala darakuma nana jo di a ma.

20 Masace k'a fo ko o y'a labla,
jamana matigice ko o y'a labo kasobon na.

21 O k'a labo k'a ke masace ta so pamogo ye,
k'a sigi a borofenw bee kunna,

22 ko a be se ka jamana kuntigiw jagboya a sago ma,
ka cekorobaw son hakiri ra.

23 O ko, Izirayeli nana Misiran,
Yakuba nana sigi Kamu ta jamana ra†.

24 Ala ka o ta mɔgɔw caya kosebe,
ka o baraka bonya ka teme o juguw ta kan.

25 Nka Ala nana Misirankaw ta miiriya yelema, k'a to o ka Ala ta mɔgɔw
koninya;
ka Ala ta jonw janfa.

26 Ala k'a ta jonce Musa ci o fe,
ani Haruna, a tun ka ale min fana wele.

27 O ka tagamasiyenw ke Ala ta sebagaya baraka ra, k'a yira Misirankaw
ra;
o ka kobaw ke Kamu ta jamana ra.

28 Ala ka dibi don, ka jamana yoro bee ke dibi ye;
mɔgɔ si ma ban Ala ta kuma ma.

29 A ka o ta jiw yelema ka o ke jori ye,
ka o ta jegew faga.

30 O ta jamana fara torisenjanw na,
ka taga don hali o ta masaw ta sibonw kono.

31 A kumana minke, kinnifen misenw nana
jamana yoro bee ra, ani sosow.

32 A ka sanbere lajigi o kan i ko sanji,
ka tasumamana lajigi o ta jamana kan.

33 A ka o ta rezensunw, ani o ta torosunw halaki,
ka o ta jamana yiriw karikari.

34 A kumana minke tuun, nodomutonw nana,
ani tonbaw, minw da te se ka lon.

35 O ka o ta jamana binw bee pimi,
ka o ta dugukolo yiridenw bee domu.

36 A ka o ta jamana den folow bee faga,
den minw tun ye o ta baraka no folo ye.

† 105:23 105.23 Aw ye hayan 10 fle: Yakuba le ye Izirayeli ye; Misiran ye Kamu ta jamana ye.

37 A k'a ta mɔgɔw labɔ, k'a to o ye bɔ ni warigbɛ ni sanin ye;
o ta gbaw si ta mɔgɔ ma dɛsɛ ka to kɔ.

38 O bɔko ka Misirankaw ninsɔndiya,
sabu o pasiran tun ka Misirankaw mina.

39 Ala ka sankaba kɛ ka a ta mɔgɔw datugu,
ka tasuma mana ka yeelen bɔ o ye su fɛ.

40 O ko o bɛ sogo fɛ, a ka wɔlɔninw lana o fɛ;
a ka domuni di o ma ka bɔ sankolo ra.

41 A ka fara dayɛɛ, ji bɔra,
ka woyɔ i ko kɔ, ka taga kongokolon fan bɛɛ ra.

42 Ala tun ka layiri saninman min ta, a k'a hakiri to o ra;
a k'a hakiri to a ta jɔncɛ Iburahima ra.

43 A k'a ta mɔgɔw labɔ ni ninsɔndiyakanw ye;
a k'a ta mɔgɔ panawolomaninw labɔ ni pagarikanw ye.

44 A ka siya wɛrɛw ta dugukolow di o ma,
ka mɔgɔ wɛrɛw ta baara tɔnɔ kɛ o ta ye,

45 janko o ye a ta cifɔninw lamɛn,
k'a ta sariyaw sira tagama.

Aw ye Matigi Ala tando!

106

*Izirayelimɔgɔw ma kɛ kankelentigiw ye
(Hayan 1,47-48; Kibaroyaw fɔlɔ 16.34-36)*

1 Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala fo k'a walepumanlɔn, sabu a ka ni,
a ta numanya tɛ ban ka ye.

2 Jɔn le bɛna se ka Matigi Ala ta kobaw bɛɛ lakari?
Jɔn le bɛna se k'a ta tandori bɛɛ fɔ?

3 Minw bɛ tagama ka kapa ni can ye,
minw bɛ terenninya sira tagama tuma bɛɛ, olugu ta pana.

4 Matigi Ala, ni i bɛ nɛɛma i ta mɔgɔw ye, i ye i hakiri to ne ra;
ni i bɛ o kisi, i ye i hakiri to ne ra,

5 janko ne ja ye i ta mɔgɔ panawolomaninw ta hɛra ye,
ka ninsɔndiya ni i ta jamana mɔgɔw ye;
ne fana kun ye kɔrɔta ni i ta mɔgɔw ye.

6 Anw fana ka jurumun kɛ i ko an bɛmaw,
an ka ko bɛnbariw kɛ, ka kojuguw kɛ fana.

7 An bɛmaw ma i ta kabakow kɔrɔ faamu Misiran;
i ka kojuman caman min kɛ o ye, o hakiri ma to o si ra,
o murutira kɔgɔji kɔrɔ, Kɔgɔjiwulen kɔrɔ.

8 Nka a ka o kisi a tɔgɔ kosɔn,
janko k'a ta sebgaya yira.

9 A songɔra Kɔgɔjiwulen na, a jara;
a ka o latɛmɛ jiba cɛ ma i ko mɔgɔ bɛ tagama kongokolon kɔnɔ cogo min
na.

10 A ka o bɔsi ka bɔ o kɔninyabaga boro,
ka o kunmabɔ o jugu boro.

11 Ji ka o juguw le datugu,
hali o ra kelen ma bosi.

12 O ra, o lara a ta kuma ra,
o ka donkiri la k'a tando.

13 Nka a ma mɛɛn, o jinana a ta kokeninw ko joona;
o ma mupu k'a ta kolatigeninw wagati makono.

14 Fɛn caman nege ka o mina kongokolon kono,
o ko o bɛ Ala korobo kongokolon kono.

15 O tun bɛ min fɛ, Ala ka o di o ma,
nka o ko, a ka banajugu do bla o ra.

16 Ka o to o ta sigiyoro ra, Musa nangboya ka o mina,
ani Haruna, min tun blara danna Matigi Ala ye.

17 Dugukolo dayelera ka Datan kunu,
a datugura Abiramu ni a tojogonw da ra.

18 Tasuma ka o nofemogow jeni,
tasumamana ka o mogojuguw halaki.

19 O ka misiden do bisigiya lalaga ni sanin ye Horebu,
o ka o kinbiri gban o ta batofen lalaganin koroko ka o bato.

20 Misi min bɛ bin jimi, o ka o bisigiya le lalaga,
ka o bla o ta Ala noroman no ra.

21 O jinana o kisibaga Ala ko,
ale min tun ka kobaw ke o ye Misiran,

22 min tun ka kabakow ke Kamu ta jamana ra,
min tun ka siranyakobaw ke Kogojiwulen kan.

23 A tun ko a bɛ o halaki,
nka Musa min tun ye a ta mogojanawolomanin ye, ale lora o ni Ala ce,
janko ka Ala ta jusugban lalo, k'a to a kana o halaki.

24 O ka o jamana pumanba ko mafiyɛnya,
o ma la Ala ta kuma ra.

25 O ka Ala koroko o ta fanibonw kono,
o ma son ka Matigi Ala kan mina.

26 Ala karira o ye,
ko ale bɛna a to o ye faga kongokolon kono,

27 ko a bɛna o ta durujaw janjan ka taga jamanaw ce ra
k'a to o ye sa siya tow ce ra yi.

28 O ko, o ka Baali Pehori ta batofenw bato,
o ka o sukoro ta sarakaw domu.

29 O k'a to Matigi Ala dimina o ta kewalew koson,
k'a to fagari sera o ma.

30 Finehasi le wurira ka o ko janabo;
o kera minke, bana lalora.

31 Ala k'a jate mogoj terennin ye o kewale koson,
wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ, o te yelɛma.

32 O ka Matigi Ala jusu bo Meriba ta ji yoro ra
k'a to Ala ka kojugu ke Musa ra olugu koson,

33 sabu o tun k'a jusu kasi,
k'a to a ka kuma benbari fo.

34 O ma sɔn ka siya wɛrɛw halaki
i ko Matigi Ala tun k'a fɔ o ye cogo min na.

35 O ka o yɛrɛ jagami o siyaw ra,
ka o ta kokɛcogow ladegi.

36 O ka o siyaw ta batofɛnw bato;
o kɛra jan ye ka o mina.

37 O ka o dɛncɛw kɛ saraka ye,
o ka o denmusow kɛ saraka ye ka o di jinaw ma.

38 O bagara mɔgɔ jarakibari ma k'a faga,
o ka o dɛncɛw, ani o denmusow faga,
ka olugu kɛ saraka ye ka Kanaana jamana ta jow sɔn.
O fagariw kɛra sababu ye ka jamana lanɔgɔ.

39 O ka o yɛrɛ lanɔgɔ ni o ta kɛwalew ye;
o ta kɛwalejuguw fɛ, o bɔra Ala kɔ ka jow bato.

40 O kosɔn Matigi Ala dimina a ta siya kɔrɔ kosɛbɛ;
a k'a yɛrɛ ta mɔgɔw haramuya.

41 A ka o labla siya tɔw ye;
o kɔninyabagaw ka o ta fanga sigi o kunna.

42 O juguw ka o minako juguya,
ka o majigi ka o bla o ta fanga kɔrɔ.

43 Sijaga caman, a ka o bɔsi,
nka o belɛn tugura ka muruti a ma,
ka dɔ fara o ta terenbariyaw kan.

44 Nka a ka o kasikan mɛn minke,
a ka o degucogo ye.

45 A k'a hakiri to a ta jɛnɔgɔnya ra o kosɔn;
a k'a jusu suma o kɔrɔ a ta numanyaba kosɔn;

46 o tun ka o mina ka taga siya minw bɛɛ fɛ,
a ka o hina don olugu ra.

47 E, Matigi Ala, an ta Ala, an kisi!
An labɔ siyaw cɛ ra ka an lajɛn;
janko an ye i fɔ ka i waleɔnumanlɔn i tɔgɔ saninman kosɔn,
ka an ta bonya kun kɛ ele tandori ye.

48 Matigi Ala, Izirayɛli ta Ala, baraka,
wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ!
Jama bɛɛ lajennin y'a fɔ ko: «Amina!»
Aw ye Matigi Ala tando!

Kitabu loorunan

107

(Zaburuw 107-150)

Ala le ye mɔgɔ bɛɛ kisibaga ye

1 Aw ye Matigi Ala fɔ k'a waleɔnumanlɔn, sabu a ka ni,
a ta numanya tɛ ban ka ye.

2 Matigi Ala ka mɔgɔ minw kunmabɔ, olugu ye o fɔ;
a ka olugu minw bɔ degu ra,

³ a ka minw labo jamana tɔw ra, ka o lajen
ka bo tereboyanfan ni terebenyanfan na,
sahiliyanfan ni woroduguyanfan na.

⁴ Dɔw tun be yaalara kongokolon kɔnɔ o kun fe, yɔrɔ lakolonw na,
o te sira sɔrɔra ka taga dugu si ra, o be se ka sigi min na.

⁵ Kɔngɔ ni minlɔgɔ tun be o ra,
o baraka tun be jini ka ban.

⁶ Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o bɔsi ka bo o ta kɔnɔnɔfiri ra.

⁷ A ka o lataga sira terennin fe,
fo ka taga se dugu do ma, o be se ka sigi min na.

⁸ Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɗumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye;

⁹ sabu minlɔgɔ tun be minw na, a ka olugu ta minlɔgɔ ban,
ka fenɗumanw di kɔngɔtɔw ma ka o wasa.

¹⁰ Dɔw tun siginin be dibi ra, saya dibi ra,
o tun be kaso ra, jani na, o sirinin be negejɔrɔko ra,

¹¹ sabu o murutira Ala ta kuma ma,
ka Ala korɔtaninba ta ladiriw mafiyenya.

¹² O koson a ka sege ben o kan ka o majigi;
o talonna ka ben, mɔgɔ si ma sɔrɔ ka o demɛ.

¹³ Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o kisi ka bo o ta kɔnɔnɔfiri ra.

¹⁴ A ka o labo dibi ra, saya dibi ra,
ka o ta sirinanw tigetige ka bo o ra.

¹⁵ Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɗumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye;

¹⁶ sabu a ka kasobon ta siranɛgekonw karikari,
k'a sɔgɔnan negeramanw cici.

¹⁷ Naloman dɔw tun be hakekow ke,
fo bana ka o tɔrɔ o ta terenbariyaw koson.

¹⁸ Hali domuni lɔgɔ tun te o ra tuun;
o tun be surunyara saya donda le ra.

¹⁹ Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o kisi ka bo o ta kɔnɔnɔfiri ra.

²⁰ A kumana minke, a ta kuma ka o kenɛya,
a ka o bɔsi kaburu ma.

²¹ Olugu ye Matigi Ala fo k'a waleɗumanlon a ta numanya koson,
a be kopumanba minw ke adamadenw ye.

²² O ye numanlon sarakaw* bo,
k'a ta kokeninw lakari ni nagarikanbaw ye.

²³ Dɔw tun be kɔgɔji kan jirakurunw kɔnɔ,

o tun be sanni ni fiyeere ke yorow ni jogon ce jiw kan.

²⁴ Olugu fana ka Matigi Ala ta kewalew ye,
o k'a ta kobaw ye ka o to ji dunbaw ce ma yi.

²⁵ A kumana minke, sanfajoba do wurira,
ka jikuruw korota.

²⁶ Kurun tun be wuri san fe, ka seko ka na ben ji ra;
o tcorora fo ka o baraka bee ban.

²⁷ Nanamini ka o mina, o be tingitanga i ko dorotow;
o ta dabari bee tun banna pewu.

²⁸ Ka o degunin to, o kulera ka Matigi Ala wele,
a ka o bo o ta kononofiri ra.

²⁹ A ka sanfajoba lalo k'a mala,
ka jikuruw mankan suma.

³⁰ Yorow sumana minke, o diyara o ye;
Ala ka o lataga o panayorow ra.

³¹ Olugu ye Matigi Ala fo k'a walejumanlon a ta numanya koson,
a be kojumanba minw ke adamadenw ye.

³² O ya togow korota a ta mogow ta jamalajenyorow ra
k'a tando cekorobaw ta jogonlajenyorow ra.

³³ Ala le be bajiw yelema ka o ke kongokolon ye,
ka bununjiw yelema ka o ke yorojалан ye,

³⁴ ka dugukolonuman yelema k'a ke yorojалан ye,
jamana mogow ta juguya koson.

³⁵ A fana be kongokolon yelema k'a ke jiyorow ye,
ka yorojалан yelema k'a ke bununji ye,

³⁶ ka o ke kongotow sigiyorow ye,
ka o ke dugu ye, mogow be sigi min na.

³⁷ O be simanw dan forow ra, ka rezensunw turu,
ka den caman sorow ra.

³⁸ A be baraka don o ra, ka o caya kosebe;
a ta to do ye bo o ta beganw na.

³⁹ Dow baraka tun dogoyara, fo ka o kun suuru
mogow ta torori ni sege ni jusukasi sababu ra.

⁴⁰ O koson Ala ka dogoyari lase fagamaw ma,
k'a to o ye yaala o kun fe kongokolonw konow, sira te yorow minw na.

⁴¹ A ka fagantanw lawuri ka o bo pani na,
ka o ta gbamogow caya i ko sagakuruw.

⁴² Mogow terreninw be o ye, ka ninsondiya,
nka kojugukebagaw bee da be datugu.

⁴³ Ni mogow min ye hakiritigi ye, o tigi bena nin kow korosi,
ka Matigi Ala ta numanya ko faamu.

108

Ala le ye sesɔɔri tigi ye

(Hayan 2-6; Zaburu 57.8-12; Hayan 7-14; Zaburu 60.7-14)

¹ Alatandodɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

² Ne hakiri sigira, Ala, ne hakiri sigira!
Ne bɛna dɔnkiri la ka Ala tando ni ne jusukun bɛɛ ye.

³ Ne ta kora ni ne ta gɔni, aw ye kunu!
Ne bɛna dugugbɛda lakunu.

⁴ E, Matigi Ala, ne bɛ i fo ka i walepumanlɔn jamana mɔgɔw cɛ ra,
ne bɛ dɔnkiri la ka i tando siyaw cɛ ra;

⁵ sabu i ta numanya bonya bɛ tɛmɛ sankolo kan,
i ta kankelentigiya bɛ se fo sankolo ma.

⁶ E, Ala, i tɔgɔ ye kɔrɔta, fo ka tɛmɛ sankolo kan,
i ta bonya ye kɛ dunuɲa bɛɛ lajennin kan.

⁷ Ne jaabi, ka an kisi ni i boro barakaman ye,
janko i ta mɔgɔ kanuninw ye bɔsi.

⁸ Ala tora a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ, ka kuma, ko:
«Ne bɛna se sɔrɔ, ka Sikɛmu mara taran k'a nin,
ka Sukoti dingakɔnɔyɔrɔ suma k'a nin.

⁹ Galadi ta mara ye ne ta ye,
Manase ta mara fana ye ne ta ye;
Efirayimu ta mara ye ne ta nɛgɛfugula ye,
Zuda ta mara ye ne ta masacɛbere ye.

¹⁰ Mohabu ta mara ye ne ta kominan dɔrɔn le ye,
ne bɛ ne ta sanbara bɔ k'a firi Edomu ta mara le kan;
ne bɛ se sɔrɔ, ka pɛrɛn Filisikaw ta jamana kunna.»

¹¹ Jɔn le bɛna ne lataga dugu barakaman kɔnɔ sa?
Jɔn le bɛna taga ni ne ye Edomu?

¹² Ele tɛ wa? E, Ala! Ele min tun banna an na;
ele min tun tɛ bɔra ni an ta kɛrɛkɛcɛw ye tuun! E, Ala!

¹³ An dɛmɛ, ka an bɔsi ka bɔ an juguw boro!
Sabu adamaden ta dɛmɛri ye gbansan le ye.

¹⁴ Nka ni Ala bɛ ni an ye, an bɛna kobaw kɛ;
ale le bɛna an juguw dɔndɔn fo ka o nɔnɔ.

109

Ala le bɛ fagantan mɔnɛbɔ

¹ Dɔnkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

E, Ala, ne bɛ ele le tando, i kana je ne ra!

² Sabu mɔgɔjuguw, ani nanbaratɔw ka o da yɛɛ ne kama;
o bɛ faninyakumaw fo ne kama.

³ O bɛ kɔninyarikumaw fo ne kama fan bɛɛ ra,
o bɛ kɛrɛ jini ne fɛ gbansan.

⁴ O bɛ ne jaraki k'a sɔrɔ ne bɛ olugu kanu;

ne kɔni ta ye Aladaari le ye.

⁵ O bɛ ne ta kɔnuman sara ni kojugu ye,
ka ne ta kanuya sara ni kɔninya ye.

⁶ Mɔgɔjugu dɔ ye wuri a kama k'a jaraki,
a jarakibaga ye lɔ a kininboroyanfan fɛ!

⁷ Ni a ta kiti bɛ tige, kiti ye ben a kan;
hali a ta Aladaari ye jate jurumun ye!

⁸ Dɔ ye bɔ a si ra,
mɔgɔ wɛrɛ ye a ta baara kɛ a nɔ ra.

⁹ A denw ye kɛ feritaw ye,
a muso ye kɛ muso cɛ sanin ye!

¹⁰ A denw ye yaala o kun fɛ ka daariri kɛ,
o ye bɔ o ta bonkolonw kɔnɔ ka taga domuni daari fɔ yɔrɔjan!

¹¹ Jurunantigiw y'a borofɛnw bɛɛ mina,
mɔgɔ wɛrɛw ye a ta baara tɔnɔ bɛɛ cɛ!

¹² Mɔgɔ si kana kɔnuman kɛ a ye,
a bɛ sa ka den minw to a kɔ, mɔgɔ si kana makari olugu ra.

¹³ A kɔmɔgɔw ye halaki ka ban,
o tɔgɔ ye tunu ka bɔ duruja nata cɛ ra.

¹⁴ Matigi Ala hakiri ye to a bɛmaw ta terenbariyakow ra;
a bamuso ta jurumunw kana yafa!

¹⁵ O ta jurumunw ye to Matigi Ala hakiri ra tuma bɛɛ;
Ala ye o tɔgɔ tunu ka bɔ dugukolo kɔ kan.

¹⁶ Ayiwa, nin kow bɛɛ y'a sɔrɔ, sabu ale ma miiri ka kɔnuman kɛ mɔgɔ ye;
a ka mɔgɔ janibagatɔw, ani fagantanw, ani mɔgɔ jusu kasinin tɔrɔ fɔ ka
o faga.

¹⁷ Ka mɔgɔw danga, o le tun ka di a ye;
sisan danga ye ben ale yɛrɛ kan!
Dugawuke tun man di a ye;
sisan dugawu yɔrɔ ye janya ale yɛrɛ ra!

¹⁸ Danga le ye kɛ a kannaderege ye,
danga ye jigi a kɔnɔ i ko ji,
ka jigi a kolow kɔnɔ i ko turu.

¹⁹ Danga ye kɛ fani ye a kanna k'a datugu,
ka kɛ a ta kurusijara ye a cɛ ra tuma bɛɛ.

²⁰ Ne jarakibagaw, ani minw bɛ kumajuguw fɔ ne ma,
olugu ta sara bɛna kɛ o le ye Matigi Ala fɛ.

²¹ E, Matigi Ala, ne Matigi,
ele kɔni ye ne minako na, i tɔgɔ kosɔn;
ne bɔsi, sabu i ta numanya ka ni!

²² Ne kɔni ye janibagatɔ ye, ani fagantan;
ne jusu cenna!

²³ Ne bɛ tagara i ko wulafɛsuma min bɛ samana ka taga a laban na.
O bɛ ne yuguyugu i ko o bɛ yiri yuguyugu ka tɔnw benben cogo min na.

²⁴ Ne kinbirikunw bɛ yɛrɛyɛrɛ ne kɔrɔ, sundonkojugu fɛ;
ne fasara fɔ ka ne ja.

²⁵ Ne kɛra dɔgɔyarifɛn le ye o fɛ,

o be ne fe ka o kun yuguyugu.

26 E, Matigi Ala, ne ta Ala, ne demε!

Ne kisi i ta numanya koson,

27 k'a to o y'a lon ko ele boro no lo,

ko ele Matigi Ala yere le ka nin ke.

28 Hali ni olugu ka ne danga, ele bena baraka don ne ra.

Ni o ka wuri ne kama, olugu le bena maroya,

nka i ta jon bena ninsondiya.

29 Dogoyari le bena ke ne jarakibagaw kannaderege ye,
maroya le bena o datugu i ko deregeba.

30 Ne da bena Matigi Ala fo k'a walenumanlon kosebe,
ne bena a tando a ta mogow ta jamaba ce ra;

31 sabu a be lo fagantan korɔ,

k'a kisi ka bo a jarakibagaw boro.

110

Masace sarakalasebaga

1 Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

«Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

fo ne ye na i juguw mina ka o bla i sen korɔ*.»

2 Matigi Ala bena i ta fanga bonya, k'a damina Siyon ka se fo yorɔjan;
i bena i ta kuntigiya sigi i juguw kan.

3 I bena wuri ka i juguw kere lon min na,

i ta mogow labennin lo o lon kama.

I ta kanbelenw bena na to i korɔ kuru saninman kan,

i ko sogomada gomiji.

4 Matigi Ala karira,

a fana tena a ta miiriya yelema:

«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bee,

i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na†.»

5 Matigi be i korɔ i kininboroyanfan fe,

a ta dimilon, na a bena masaw jɔjɔ.

6 A be kiti ben siyaw kan;

suw be fan bee ra,

a be kuntigiw jɔjɔ jamana yorɔ bee ra.

7 K'a tagato to sira kan a be ji min ko ra;

o ko, a b'a kun korota tuun.

111

Ala ka kan ni tandori ye (Zaburu 112)

* **110:1** 110.1 Nin kumaw fora Layirikura yoro caman na: (Matiyu 22.44; Marika 12.36; Luka 20.42-43; Kewalew 2.34-35; Heburuw 1.13). † **110:4** 110.4 Nin kumaw be soro Heburuw 5.6; 6.20; 7.17,21.

1 Aw ye Matigi Ala tando!

Ne be Matigi fo k'a walepumanlon ni ne jusukun bee ye,
mogonumanw ta jen ra, ani jamalajenyorow ra.*

2 Matigi Ala ta kokeninw ka bon,

a ta kow ka di minw bee ye, olugu be o kow mara o jusu ra;

3 sabu bonya ni noro le be a ta koketaw kan,
a ta terenninya te ban ka ye fiyewu.

4 A b'a fe mogow hakiri ye to a ta kabakow ra;

Matigi Ala be makari, a be hina,

5 a be domuni di a nasiranbagaw ma,

a b'a hakiri to a ta jennogonya ra wagati bee.

6 A k'a ta setigiya yira a ta mogow ra a ta kewalew sababu ra,
ka siya werew ta jamanaw mina k'a di o ma.

7 A boro be baara o baara ke, o bee be ke ni kankelentigiya ni can le ye;
mogow be se ka la a ta sariya ta kumaw bee ra;

8 a ta cifoninw te yelema ka ye,
o ju sigira can ni terenninya le kan.

9 A k'a ta mogow kunmabo,

ka jennogonya don ni o ye, jennogonya min te yelema;

a togow saninyanin lo, siranyafenba lo.

10 Matigi Ala nasiran le ye hakiritigiya damina ye.

Min o min be o sira tagama, o tigi be faamurikonuman sorow.

Matigi Ala ye tando wagati bee.

112

Ala ta baraka be mogonuman kan

(Zaburu 111)

1 Aw ye Matigi Ala tando!

Matigi Ala nasiran be mogow min na,

a ta kumaw ka di mogow min ye kosebe, o tigi ta pana.*

2 A ta durujaw le bena ke jamana mogow barakamanw ye;
sabu mogonumanw ta siya be baraka sorow.

3 Naforo ni fenpumanw be sorow a ta so,
a be terenninya sira tagama tuma bee.

4 Hali dibi ra, Ala be yeelen bo mogonuman ye,
mogow min be makari, ni a be hina, ani a terennin lo.

5 Ni mogow be makari a mogowogon na ka juru don a ra,
ani k'a ta kow ke ka kana ni can sira ye, o ka ni.

6 O tigi koni tena jenge ka bo a no ra fiyewu!

Sabu mogow hakiri be to mogow terennin na wagati bee!

7 A te siran kibarojuguw na,

* **111:1** 111.1 Nin Zaburu hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden dow ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye. * **112:1** 112.1 Nin Zaburu hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden dow ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

a hakiri siginin lo, a jigi lanin be Matigi Ala kan.
⁸ A ja siginin lo, a te siran;
 a laban, a bena a na lo a juguw ra ka o bento fe.

⁹ A b'a boro labla ka fagantanw son;
 a ta terenninya te ban ka ye.
 A ta fanga be to ka korota, ka bonya.

¹⁰ Mogojugu be o ye ka dimi,
 k'a jin jimi fo k'a yere halaki;
 mogojugu be sama fen min no fe, o be tunu a ma.

113

Matigi Ala bogonko te yi

¹ Aw ye Matigi Ala tando!
 Matigi Ala ta jonw, aw y'a tando,
 aw ye Matigi Ala togo tando!
² Aw ye baraka la Matigi Ala togo kan,
 k'a damina sisan, ani wagati bee;
³ k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na,
 Matigi Ala togo ye tando yoro bee.

⁴ Matigi Ala le korotara siyaw bee san fe,
 a ta bonya temena hali sankolo janya kan.

⁵ Jon le be i ko Matigi Ala, an ta Ala,
 min siginin be yoro korotaninw na fo san fe?

⁶ A b'a na majigi
 ka sankolo ni dugukolo fe.

⁷ A be desebagato lawuri ka bo dugu ma,
 ka fagantan labo nogo ra,

⁸ k'a lasigi ni fagamaw ye,
 ni a ta jamana fagamaw ye.

⁹ A be somogo di muso denworobari ma,
 k'a ke bamuso ninsondiyanin ye a denw ce ra.

Aw ye Matigi Ala tando!

114

Ala ka kobaw ke a ta mogow ye

¹ Wagati min Izirayeli bora Misiran,
 wagati min Yakuba ta mogow bora o siya were mogow ce ra,

² Zuda mara le kera a sigiyoro saninman ye,
 Izirayeli kera a ta mara ye.

³ Kogoji ka o ye minke, ale borira,
 Zuriden ba sekora ko fe.

⁴ Kuruw panpanna i ko sagajigiw,
 kongoriw panpanna i ko sagadenw.

⁵ Kogoji, ele borikun?
 Zuriden, ele sekokun ko fe?

⁶ Kuruw, aw panpankun i ko sagajigiw?

Kongoriw, aw panpankun i ko sagadenw?

⁷ Dugukolo, ele ye yereyere Matigi na koro,
Yakuba ta Ala na koro;

⁸ sabu ale le be farayoro yelema k'a ke dinga jiman ye,
ka faragbelen yelema k'a ke bununji ye.

115

Ala le ye baraka bee tigi ye

¹ Bonya kana la anw kan, Matigi Ala, bonya kana la anw kan,
nka bonya ye la ele togo le kan,
i ta numanya ni i ta kankelentigiya koson!

² I kana a to siya tow y'a fo ko:

«O ta Ala be min le?»

³ Anw ta Ala be san fe,
ni ko o ko k'a diya, a be o ke.

⁴ Olugu ta batofenw ye fen warigberamanw le ye, ani fen saninlamanw;
adamadenw yere boro le ka o lalaga.

⁵ Da be o fe, nka o te kuma,
na be o fe, nka o te yeri ke,

⁶ toro be o fe, nka o te menni ke,
nun be o fe, nka o te kasa men,

⁷ boro be o fe, nka o te maga fen na,
sen be o fe, nka o te tagama,
mankan si te bo o kandinga ra.

⁸ O lalagabagaw ni olugu yere bee ye kelen ye,
ani minw bee be o jigi la o kan.

⁹ Izirayeli, i jigi la Matigi Ala kan!

Ale le ye o demebaga ni o tangabaga ye.

¹⁰ Haruna ta somogow, aw ye aw jigi la Matigi Ala kan!

Ale le ye o demebaga ni o tangabaga ye.

¹¹ Aw minw be siran Matigi Ala na, aw ye aw jigi la Matigi Ala kan!

Ale le ye o demebaga ni o tangabaga ye.

¹² Matigi Ala hakiri be an na, a bena baraka don an na;
a bena baraka don Izirayeli ta somogow ra,
a bena baraka don Haruna ta somogow ra,

¹³ a bena baraka don a nasiranbagaw ra,
mogoba fara a fitini kan.

¹⁴ Matigi Ala ye do fara aw kan,
ka do fara aw ni aw ta denw kan.

¹⁵ Matigi Ala ye baraka don aw ra,
ale min ka sankolo ni dugukolo dan.

¹⁶ Sankolo ye Matigi Ala kelen ta ye;
a ka dugukolo le di adamadenw ma.

¹⁷ Suw le tena Matigi Ala tando,
laharatagabagaw le tena a tando.

¹⁸ Anw le bena Matigi Ala tando,

k'a ta sisan, ani wagati bæε.

Aw ye Matigi Ala tando!

116

Mɔgɔ min bæ Ala waleɓumanlɔn

¹ Ne bæ Matigi Ala kanu,

sabu a bæ ne ta makarikanw lamɛn,

² sabu a b'a toro malɔ ka ne lamɛn;

o kosɔn, ne bɛna a daari ne si bæε ra.

³ Saya ta sirinanw tun melegera ne ra ka ban,

kaburu jatigɛ tun ka ne mina ka ban,

degu ni jusukasi tun sera ne ma.

⁴ Nka ne ka Matigi Ala tɔgɔ wele, ko:

«E, Matigi Ala, ne nin kisi!»

⁵ Matigi Ala bæ makari, a terennin lo;

an ta Ala bæ hina.

⁶ Matigi Ala b'a janto mɔgɔ majigininw na;

ne tun dɛsɛra, a ka ne kisi.

⁷ Ne nin, sekɔ i ta laganfiya ra tuun,

sabu Matigi Ala ka koɓuman kɛ i ye.

⁸ Can lo, i ka ne nin kisi ka bɔ saya ra,

ka ne ɓa kisi ɓajibo ma,

ka ne sen kisi talon ma.

⁹ O ra, ne bɛna tagama Matigi Ala ɓa kɔrɔ

ni mɔgɔ ɓanaman tɔw ye, dunɓa ra yan.

¹⁰ Ne jigi tun bæ Ala kan, hali tuma min ne tun b'a fɔra

ko ɓani bæ ne kan kɔsɛbɛ.

¹¹ Ne jusu gbannin le tun b'a fɔra ko

mɔgɔ bæε ye faninyafɔbaga le ye.

¹² Matigi Ala ka koɓuman minw bæε kɛ ne ye,

ne bɛna a waleɓumanlɔn o bæε ra cogo di sa?

¹³ Ne bɛna jifiye kɔrɔta, ka o kɛ ne ta kisiri tagamasiyen ye,

ka Matigi Ala tɔgɔ wele.

¹⁴ Ne ka dajuru minw ta Matigi Ala fɛ, ne bɛna o dafa,

a ta jama bæε laɓennin ɓa kɔrɔ.

¹⁵ Alapasiranbagaw ta saya

ko ka bon Matigi Ala fɛ kɔsɛbɛ.

¹⁶ E, Matigi Ala, ne ye i ta jɔn le ye,

ne ye i ta jɔn le ye, ne ye i ta jɔnmuso dence le ye.

Ele le ka ne bɔsi ka bɔ ne ta sirinanw bæε ra.

¹⁷ O kosɔn ne bɛna pumanlɔn saraka* bɔ i ye,

ne bɛna Matigi Ala tɔgɔ wele.

¹⁸ Ne ka dajuru minw ta Matigi Ala fɛ, ne bɛna o dafa

a ta jama bæε laɓennin ɓa kɔrɔ,

¹⁹ Matigi Ala ta batoso lu kɔnɔ,

ele Zeruzalemu dugu yɛrɛ kɔnɔ!

Aw ye Matigi Ala tando!

117

Bɛɛ ye Matigi Ala tando

¹ Aw siya wɛrɛ mɔgɔw, aw bɛɛ ye Matigi Ala tando!
Aw dunɔnamɔgɔw, aw bɛɛ y'a bonya!

² Sabu a bɛ numanya min kɛ an ye, o ka bon kɔsɛbɛ.
Matigi Ala ta kankelentiya tɛ ban ka ye fiyewu!

Aw ye Matigi Ala tando!

118

Ala ta numanya tɛ ban

¹ aw ye Matigi Ala fo k'a waleɔnumanlon, sabu a ka ɔi,
a ta numanya tɛ ban ka ye.

² Izirayeli y'a fo ko:
«Sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!»

³ Haruna ta somɔgɔw y'a fo ko:
«Sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!»

⁴ Matigi Ala nasiranbagaw y'a fo ko:
«Sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!»

⁵ Ka ne degunin to, ne ka Matigi Ala wele,
Matigi Ala ka ne jaabi, a ka ne laganfiya.

⁶ Matigi Ala bɛ ne fɛ, ne tɛ siran foyi ɔa;
adamadenw bɛ se ka mun le kɛ ne ra?

⁷ Matigi Ala bɛ ne fɛ, ale le ye ne demɛbaga ye;
ne bɛna ne ɔa lo ne kɔninyabagaw ra ka o bento fle.

⁸ Ka i yɛrɛ karifa Matigi Ala ma,
o ka fisa sani i ye i jigi la adamaden kan.

⁹ Ka i yɛrɛ karifa Matigi Ala ma,
o ka fisa sani i ye i jigi la fagamaw kan.

¹⁰ Siya tɔw bɛɛ tun ka ne lamini,
nka Matigi Ala tɔgɔ baraka ra, ne ka o halaki.

¹¹ O tun ka ne lamini, fo ka ne datugu,
nka Matigi Ala tɔgɔ baraka ra, ne ka o halaki.

¹² O tun ka ne lamini fan bɛɛ ra i ko lidenw,
nka o fagara i ko ɔnitasuma;
Matigi Ala tɔgɔ baraka ra, ne ka o halaki.

¹³ O tun bɛ ne ɔɔnina ni baraka ye, janko ka ne laben,
nka Matigi Ala ka ne demɛ.

¹⁴ Matigi Ala le bɛ baraka di ne ma, ne bɛ dɔnkiri la ale le ye,
ale le kɛra ne ta kisiri tigi ye.

¹⁵ Mɔgɔ terenninw ɔagarikan bɛ bɔra o ta sow kɔnɔ,
sabu Matigi Ala ka o kisi.

Matigi Ala boro barakaman bɛ kobaw kɛ.

¹⁶ Matigi Ala boro barakaman kɔrɔtanin lo!
Matigi Ala boro barakaman bɛ kobaw kɛ.

17 Ne tɛna sa, ne bɛna ɲanamanya,
janko ka Matigi Ala ta kow lakari.

18 Matigi Ala ka ne koro kosebɛ,
nka a ma ne labla saya ye.

19 Aw ye terenninya dondaw* dayɛɛ ne ye;
ne bɛna don o daw fɛ ka taga Matigi Ala fo k'a waleɲumanlɔn.

20 Matigi Ala ta donda ye nin ye;
mɔgɔ terenninw bɛ don o le fɛ.

21 Matigi Ala, ne bɛna i fo ka i waleɲumanlɔn sabu i ka ne jaabi,
sabu i kɛra ne ta kisiri sababu ye.

22 Bonlɔbagaw banna kabakuru min na,
o le nana kɛ kabakuru sɔbɛman ye, ka kɛ bon kabakuru fɔlɔ† ye.

23 O kow bɛɛ bɔra Matigi Ala yɛɛ le ra,
o kɛra kabako ye an ɲa na.

24 Nin ye Matigi Ala yɛɛ ta lon le ye,
an ye ɲagari ka ninsɔndiya nin lon na.

25 E, Matigi Ala, sabari, i ye an kisi!
Matigi Ala, sabari, i y'a to an ye se sɔrɔ!

26 Min bɛ nana Matigi Ala tɔgɔ ra, dugawu ye kɛ o ye!
An bɛ to Matigi Ala ta so kɔnɔ ka dugawu kɛ aw ye!

27 Matigi Ala le ye Ala ye,
ale le ka yeelen bɔ an ye.
Aw ye na ɲanagbɛ ra ni yiriborow ye aw boro,
ka taga se fɔ sarakabɔnan gbanw kɔrɔ!

28 Ele le ye ne ta Ala ye, ne bɛ i fo ka i waleɲumanlɔn!
Ne ta Ala, ne bɛ i tɔgɔ kɔrɔta.

29 Aw ye Matigi Ala fo k'a waleɲumanlɔn, sabu a ka ɲi,
a ta ɲumanya tɛ ban ka ye.

119

Ala ta sariya ɲɔgɔn tɛ
(Zaburu 19.8-15)

1 Minw bɛ tagama ni jusukun gbɛnin ye,
minw bɛ tagama ka kaɲa ni Matigi Ala ta sariya ye,
olugu ta ɲana.*

2 Minw bɛ a ta ciw sira tagama,
minw b'a yɔrɔɲini ni o jusukun bɛɛ ye,
olugu ta ɲana.

3 Olugu kɔni tɛ terenbariyako kɛ,
o bɛ Ala ta sira le tagama.

* **118:19** 118.19 Terenninya dondaw, o ye Zeruzalemu ta Alabatosoba dondaw ye. † **118:22** 118.22 Bon kabakuru fɔlɔ: Nin kuma fɔra yɔrɔ caman na, Yesu Kirisita ta ko ra (Matiyu 21.42; Marika 12.10; Luka 20.17; Kewalew 4.11; Piyeri fɔlɔ 2.7). * **119:1** 119.1 Nin Zaburu hayɛn seeginanw bɛɛ kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye. A hayɛn bɛɛ kelen kelen bɛ Ala ta sariya tɔgɔ fɔ.

4 I ka i ta sariya ta kumaw yira an na,
 janko an y'a sira tagama ka ja.
 5 A to ne tagamacogo ye ja,
 janko ne ye i ta cifoninw sira tagama.
 6 Ni o kera, ni ne ka i ta kumaw bæε jate mina,
 ne tena maroya.
 7 Ne bena i fo ka i waleɓnumanlon ni jusukunɓuman ye,
 ka to ka i ta kolatigeninw karan, sabu o terennin lo.
 8 Ne b'a fe ka i ta cifoninw sira tagama,
 o ra, i kana ban ne ra fiyewu!

9 Kanbelen be se ka a tagamacogo saninya cogo di?
 Ni a be tagama ka kapa ni i ta kuma ye.
 10 Ne be i ta jɛnɓogonya jini ni ne jusukun bæε ye,
 i kana a to ne ye jenge ka i ta kumaw sira bla.
 11 Ne be i ta darakuma mara ka ja ne jusukun na,
 janko ne kana na i hake ta.
 12 E, Matigi Ala, i baraka!
 Ne karan i ta cifoninw na.
 13 I da ka kolatigenin minw fo,
 ne be o bæε fo kelen kelen.
 14 Ka i ta ciw sira tagama, o be ne ninsondiya,
 k'a ke i n'a fo natoroba le be ne boro.
 15 Ne be to ka miiri i ta sariya ta kumaw ra;
 ne be ne ja lo i ta siraw le ra.
 16 I ta cifoninw ko le ka di ne ye kosεbe;
 ne te jina i ta kuma ko.

17 Koɓuman ke i ta jon ye, janko ne ye si soro,
 ka i ta kuma sira tagama!
 18 Ne ja yeε,
 janko koɓumanba minw be i ta sariya ra, ne ye o fle!
 19 Ne ye lonan le ye dugukolo kan yan;
 i kana i ta kumaw dogo ne ma.
 20 I ta kolatigeninw logo be ne ra tuma bæε,
 fo ne jusukun be koroto o ma.
 21 I be yerɛyirabagaw dogoya,
 o mogo danganin minw be o yere mabo i kumakan na.
 22 O ta mafiyenyari ni o ta dogoyari bo ne kunna,
 sabu ne be i ta ciw sira tagama.
 23 Hali ni kuntigiw ka janfa siri ne kama,
 i ta jon be miiri i ta cifoninw le ra.
 24 I ta ciw ko le ka di ne ye kosεbe,
 olugu le be ne ladi.

25 Ne lanin fle dugu ma, buguri ra!
 A to ne ye panamanya tuun ka kapa ni i ta kuma ye!
 26 Ne ka ne ta kow jafɔ i ye, i ka ne jaabi;
 ne karan i ta cifoninw na.
 27 A to ne ye i ta sariya ta kumaw faamu,
 janko ne ye i ta kabakow jate mina.
 28 Ne be kasi jusukasi koson;

ne lawuri ka kaɓa ni i ta kuma ye.

²⁹ Faninyasira mabɔ ne ra,
makari ne ra k'a to ne ye i ta sariya sira tagama!

³⁰ Ne ka kankelentigiya sira le ta;
ne be tagama ka kaɓa ni i ta kolatigeninw le ye.

³¹ Ne be nɔrɔ i ta ciw le ra k'a sira tagama.
E, Matigi Ala, i kana a to ne ye maro.

³² Ne be bori i ta kumakanw le kɔ,
sabu i be faamuri di ne ma.

³³ Matigi Ala, ne karan i ta cifɔninw na,
janko ne ye o sira tagama ka se fɔ a laban ma!

³⁴ Faamuri di ne ma, janko ne ye to i ta sariya kan,
k'a sira tagama ni ne jusukun bee ye!

³⁵ I ta kuma sira yira ne ra,
sabu a ka di ne ye.

³⁶ Ne jusukun jenge ka taga i ta ciw fan fe,
a kana taga nafa fan fe.

³⁷ Ne ja bɔ fengbansanw na,
k'a to ne ye to i ta sira kan!

³⁸ I ka i darakan min di i pasiranbagaw ma,
o kuma dafa i ta jon ye.

³⁹ Ne be siran togocen min ja, o mabɔ ne ra,
sabu i ta kolatigeninw ka ni.

⁴⁰ A fe, i ta sariya ta kumaw logɔ be ne ra kosebe;
a to ne ye panamanya i ta terenninya sira kan.

⁴¹ Matigi Ala, i ta numanya ye jigi ne kan, ani i ta kisiri,
ka kaɓa ni i darakan ye

⁴² Ni o kera, ne bena ne mafiyenyabagaw jaabi,
sabu ne jigi be i ta kuma kan.

⁴³ I kana cankuma mabɔ ne da ra ka ye fiyewu,
sabu ne be i ta kolatigeninw le makonona.

⁴⁴ Ne bena i ta sariya sira tagama lon bee,
wagati bee, ani tuma bee.

⁴⁵ Ne laganfiyanin le be tagama,
sabu ne be tugu i ta sariya ta kumaw le kɔ.

⁴⁶ Ne bena i ta ciw nafɔ masacew ye;
o maroya tena ke ne ra.

⁴⁷ I ta kumaw le ka di ne ye kosebe,
ne be o le kanu.

⁴⁸ Ne be ne boro korota i ta kumaw no fe, sabu ne be o kanu;
ne be sigi ka miiri i ta cifɔninw le ra.

⁴⁹ I ka kuma min fɔ i ta jon ye, i hakiri to o ra,
sabu ne be o le makonona!

⁵⁰ Min be ne jusu saaro ne ta pani na,
o ye ko i darakuma be si di ne ma.

⁵¹ Yerayirabaga dow be ne logobo;
nka ne te jenge ka bɔ i ta sariya sira kan.

⁵² Ni ne hakiri jigira i ta kolatigeninw na i ka minw fɔ folofolo,
Matigi Ala, o be ne jusu saaro.

53 Dimiba be ne mina mɔgɔjuguw kosɔn,
olugu minw be ban i ta sariya ra.

54 Ne be i ta cifɔninw le la donkiri ye,
ka ne to nin so kɔnɔ yan, i ko lonan.

55 E, Matigi Ala, hali su fe, ne hakiri be to i tɔgɔ ra,
ka i ta sariya sira tagama.

56 Min ye ne ta ye,
o ye ko ne ye to i ta sariya ta kumaw kan.

57 Ne ninyɔrɔ ye min ye, Matigi Ala, ne be kɔsegi a kan,
o ye ka i ta kuma sira tagama.

58 Ne b'a fe ka i diyanyako le ke ni ne jusukun beɛ ye;
makari ne ra, i darakuma kosɔn.

59 Ne ka ne ta kow jate mina,
ka ne tagamacogo ke ka kapa ni i ta ciw ye tuun.

60 Ne te sumaya; ne be teliya le,
ka i ta kumaw sira tagama.

61 Mɔgɔjuguw ka o ta sirinanw ke ka ne melege,
nka ne te jina i ta sariya ko.

62 Su cemance ra, ne be wuri ka i fo ka i waleɓnumanlon
i ta kolatigeninw kosɔn, sabu o terennin lo.

63 Ne ye i nasiranbagaw beɛ ta teri le ye,
ani i ta sariya ta kumaw siratagamabagaw.

64 E, Matigi Ala, i ta numanya ka dugukolo fa!
Ne karan i ta cifɔninw na.

65 I ka koɓuman ke i ta jonce ye,
Matigi Ala, ka kapa ni i ta kuma ye.

66 Hakiripuman ni lonniya yira ne ra,
sabu ne lara i ta kumaw ra.

67 Wagati min i tun ma ne koro folo, ne tun be bora i ta sira kan;
nka sisan ne be i darakumaw lamenna.

68 I ka ji, i be koɓuman ke;
ne karan i ta cifɔninw na.

69 Yerɛyirabaga dow be faninyaw lara ne ra;
nka ne be i ta sariya ta kumaw mara kosebe ne jusukun na.

70 Olugu hakiri gberenna;
nka ele ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

71 I ka ne koro minke, o fisayara ne ma;
sabu sisan ne be i ta cifɔninw karanna.

72 I da ka sariya min fo, o ka di ne ye
ka teme hali sanin ni warigbe waga caman kan.

73 I boro le ka ne dan, ka baraka don ne ra;
hakiri di ne ma janko ne ye i kumakan faamu.

74 I nasiranbagaw bena ne ye ka ninsɔndiya,
sabu o b'a ye ko ne jigi be i ta kuma le kan.

75 Matigi Ala, ne k'a lon ko i ta kolatigeninw terennin lo,
ko i ka ne koro ka kapa ni i ta kankelentigiya le ye.

76 I ta numanya ye ne jusu saaro,
ka kapa ni i darakuma ye.

77 I ta hina ye se ne ma, janko ne ye si soro,

sabu i ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

⁷⁸ Yereyirabaga minw be ne tojora gbansan, olugu le ye maroya!
Ne koni be miiri i ta sariya ta kumaw le ra.

⁷⁹ I nasiranbagaw ye seko ka na ne fe,
ani minw ka i ta ciw lon.

⁸⁰ A to ne ye i ta cifoninw sira tagama ni jusukun gbenin ye,
janko ne kana na maroya.

⁸¹ Ne nin be samana i ta kisiri le no fe;
ne jigi be i ta kuma le kan.

⁸² Ne ka i darakumaw janafle fo ka na ne padenw baraka ban;
ne ko: «I bena ne jusu saaro tuma juman sa?»

⁸³ Ne be i ko sisi ka forogo min fin[†];
nka ne ma pina i ta cifoninw ko.

⁸⁴ I ta jon si to ye san jori le ye?
I bena kiti ben ne nogbenbagaw kan tuma juman?

⁸⁵ Yereyirabaga dow be dingaw sogira ne ja fe,
k'a soro o ma ben ni i ta sariya ye.

⁸⁶ I ta kumaw bee ye can ye;
o wurira ne kama gbansan le; ne deme!

⁸⁷ A tora donin, o tun bena ne halaki;
nka ne ma bo i ta sariya ta kumaw kan.

⁸⁸ A to ne ye si soro, i ta numanya koson,
janko i da ka ci minw fo, ne ye o sira tagama.

⁸⁹ Matigi Ala, i ta kuma be yi tuma bee!

A sabatinin lo sankolo ra.

⁹⁰ I ta kankelentigiya be yi wagati bee, ani tuma bee;
i ka dugukolo sabati, a fana be to a no ra.

⁹¹ I ta kolatigeninw le koson danfenw be o no ra bi;
sabu fen bee be baara ke ele le ye.

⁹² Ni i ta sariya ko tun man di ne ye kosebe,
ne tun bena sa ne ta pani na.

⁹³ Ne te pina i ta sariya ta kumaw ko,
sabu i be ne janamanya o le sababu ra.

⁹⁴ Ne kera i ta ye;
ne kisi, sabu ne be tugu i ta sariya ta kumaw le ko.

⁹⁵ Mogojugu dow be ne konona, janko ka ne halaki;
nka ne be i ta ciw le lamn.

⁹⁶ Ne be dan ye fen dafanin bee ra,
nka ele ta kumaw bonya dan te lon.

⁹⁷ E, ne be i ta sariya kanu de!

Ne ta miiriya be o le kan wagati bee.

⁹⁸ I ta kuma be ne ke hakiritigi ye ka teme ne juguw kan,
sabu o kuma be ne kere fe tuma bee.

⁹⁹ Hakiri be ne fe ka teme ne karanfaw bee kan,
sabu ne be miiri i ta ciw le ra.

¹⁰⁰ Ne be faamuri ke ka teme cekorobaw kan,
sabu ne be i ta sariya ta kumaw mara.

¹⁰¹ Ne be ne sen korosi sirajugu bee ma,

[†] **119:83** 119.83 Sisi ka forogo min fin: o koru ye ko ale te foyi ja tuun.

janko ne ye i ta kuma sira tagama.

¹⁰² Ne tɛ ne yɛɛ mabɔ i ta kolatigeninw na;

sabu ele le bɛ ne karan.

¹⁰³ I darakuma ka di ne ye dɛ!

A ka di ka tɛmɛ hali li kan.

¹⁰⁴ I ta sariya ta kumaw baraka ra, ne bɛ faamuri sɔrɔ;
o kosɔn ne bɛ faninyasiraw bɛɛ kɔninya.

¹⁰⁵ I ta kuma ye fitina le ye ne sen kɔrɔ,
yeelen lo fana ne ta sira kan.

¹⁰⁶ Ne bɛ kari a ra, ne fana bɛna a dafa,
ko ne bɛna i ta kolatigeninw sira tagama, sabu o terennin lo.

¹⁰⁷ I ka ne koro ka ne majigi kosɛbɛ;

Matigi Ala, a to ne ye panamanya i ta kuma baraka ra.

¹⁰⁸ Matigi Ala, sɔn ne ta tandori ma i ko saraka;
ne karan i ta kolatigeninw na.

¹⁰⁹ Ne nin bɛ farati ra wagati bɛɛ,

nka ne tɛ pɪna i ta sariya kɔ.

¹¹⁰ Mɔgɔjuguw bɛ jan la ne ja;

nka ne tɛ ne yɛɛ mabɔ i ta sariya ta kumaw ra.

¹¹¹ I ta ciw le ye ne ninyɔrɔ ye tuma bɛɛ,
sabu o bɛ ninsɔndiya don ne jusu ra.

¹¹² Ka i ta cifɔninw sira tagama, o le bɛ ne jusukun na
wagati bɛɛ, fɔ a laban.

¹¹³ Ne bɛ mɔgɔ jusuflatigiw kɔninya;
ne bɛ i ta sariya le kanu.

¹¹⁴ Ele le ye ne dogoyɔrɔ ye, ani ne tangabaga;
ne jigi bɛ i ta kuma le kan.

¹¹⁵ Aw mɔgɔjuguw, aw ye mabɔ ne ra,
janko ne ye ne ta Ala ta kumaw lamɛn.

¹¹⁶ Baraka don ne ra, i darakuma kosɔn, janko ne ye panamanya;
ne jigi kana maroya!

¹¹⁷ Baraka don ne ra janko ne ye kisi,
ani janko i ta cifɔninw ye to ne ja kɔrɔ tuma bɛɛ!

¹¹⁸ Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ bɔ i ta cifɔninw sira kan, i bɛ o tigi mabɔ i yɛɛ ra,
sabu o bɛ fɛn o fɛn dabari, o bɛɛ ye faninya le ye.

¹¹⁹ I bɛna dunupa mɔgɔjuguw bɛɛ firi i ko panapama;
o kosɔn ne bɛ i ta ciw kanu.

¹²⁰ Ne bɛ siran i ja fɔ ne fari bɛ yɛɛyɛɛɛ;
i ta kolatigeninw nasiran bɛ ne ra.

¹²¹ Ne bɛ can ni terenninya sira tagama;
i kana ne labla ne tɔpɔbagaw ye.

¹²² Kɛ ne ta hɛra sarati ye;
i kana a to yɛɛyirabagaw ye ne minako juguya.

¹²³ Ne ka i ta kisiri ko panafle,
ka i ta darakuma terennin panafle fɔ ka na ne padenw baraka ban.

¹²⁴ I ta jɔn mina ka kapa ni i ta pumanya ye,
i ye ne karan i ta cifɔninw na.

¹²⁵ Ne ye i ta jɔn le ye, faamuri di ne ma,
k'a to ne ye i ta ciw lon.

126 Matigi Ala, wagati sera i ye i ta setigiya yira,
sabu mɔgɔw bɛ i ta sariya cenna.

127 Nin le koson, ne bɛ i ta kumakan kanu,
ka tɛmɛ hali sanin kan, hali sanin yereworo kan.

128 O koson ne bɛ i ta sariya ta kumaw bɛɛ jate ko kuma terenninw lo;
ne bɛ faninyasiraw bɛɛ koninya.

129 I ta ciw ye fɛnɗumanba ye;
o koson ne bɛ o mara.

130 I ta kuma faamuri bɛ mɔgɔ bla yeelen na;
a bɛ faamuri di kolonbariw ma.

131 Ne bɛ ne da yeɛ ka ɗuna,
sabu i ta kumaw loɔ bɛ ne ra.

132 I ɗa munu ka ne fle, ka makari ne ra
i n'a fo i b'a ke i kanubagaw ye cogo min na ka kapa ni i ta kolatigenin ye.

133 Ne tagamacogo sabati ka ben ni i darakumaw ye;
i kana a to terenbariyako si ye se soro ne kan.

134 Ne kisi mɔgɔw ta tɔɗori ma,
janko ne ye i ta sariya ta kumaw sira tagama.

135 Sabari ka i ta jon fle ni pumanya ye,
ka ne karan i ta cifoninw na.

136 Ne bɛ kasira ka ɗaji caman le bo,
sabu mɔgɔw tɛ i ta sariya sira tagamana.

137 E, Matigi Ala, i terennin lo,
i ta kolatigeninw fana ka ni.

138 I ka i ta ciw fo ni terenninya ye,
ani kankelentigiyaba.

139 Sonja ka ne baraka bɛɛ ban,
sabu ne juguw bɛ pina i ta kumaw ko.

140 I darakumaw bɛɛ kora ka o saninya kosebɛ;
i ta jonce bɛ o le kanu.

141 Ne ka dogo, mɔgɔw tɛ ne jate,
nka ne tɛ pina i sariya ta kumaw ko.

142 I ta terenninya ye terenninya banbari le ye,
i ta sariya fana ye can le ye.

143 Degu ni kononofiri sera ne ma,
o bɛɛ n'a ta, i ta kumaw ko ka di ne ye kosebɛ.

144 I ta ciw terennin lo tuma bɛɛ;
o faamuri di ne ma, janko ne ye si soro.

145 Ne bɛ i wele ni ne jusukun bɛɛ ye, ne jaabi, Matigi Ala;
ne bɛna to i ta cifoninw kan.

146 Ne bɛ i wele ko i ye ne kisi,
janko ne ye i ta ciw sira tagama.

147 Ne bɛ kon dugubɛda ɗa ka kasi ka i wele,
sabu ne jigi bɛ i ta kuma le kan.

148 Ne ɗadenw bɛ yeɛ k'a soro dugu ma gbɛ ban;
ne bɛ to ka miiri i darakumaw ra.

149 Ne kan lamɛn i ta pumanya koson!
Matigi Ala, a to ne ye panamanya ka kapa ni i ta kolatigeninw ye.

150 Dabarijuguw siribagaw bɛ nana yi;

o be o yere mabo i ta sariya ra.

151 Nka ele yoro ka surun ne ra, Matigi Ala!

I ta kumaw bee ye can ye.

152 Kabini wagatijan, i ta ciw k'a yira ne ra ko ele ka o sigi, o fana te yelema tuun fiyewu.

153 Ne ta pani fle, i ye ne bosu, sabu ne te jina i ta sariya ko.

154 Lo ni ne kunko ye, i ye ne kunmabo; a to ne ye panamanya i darakuma sababu ra.

155 Kisiri yoro ka jan mogojuguw ra, sabu olugu te i ta cifoninw jini.

156 I ta hina ka bon, Matigi Ala; a to ne ye panamanya i ta kolatigeninw baraka ra.

157 Ne nogbenbagaw, ani ne juguw ka ca, nka ne te jenge ka bo i ta ciw sira kan.

158 Ne be janfamogow fle fo ka jigi o ra, olugu minw te i darakuma lamɛn.

159 Ne be i ta sariya ta kumaw kanu cogo min na, o jate, Matigi Ala, k'a to ne ye panamanya i ta jumanya koson.

160 I ta kuma ju sigira can le kan, i ta kolatigeninw bee terennin lo, o si te ban ka ye.

161 Kuntigi dow wurira ne kama gbansan, nka i ta kuma doron le pasiran be ne jusukun na.

162 Ne be ninsondiya i darakuma koson, i ko mogon min ka naforoba ce.

163 Mogo o mogon be faninya fo, ne be o koninya, k'a haramuya; ne be i ta sariya le kanu.

164 Ne be i tando fo sipaga wolonfla tere konon, i ta kolatigeninw koson, sabu o terennin lo.

165 Hera caman le maranin be i ta sariya kanubagaw ja; o sen tena talon foyi ra.

166 E, Matigi Ala, ne be i ta kisiri le makonona! Ne be i kumakan le lamɛn.

167 Ne be i ta ciw sira tagama, ne be o kanu kosebe.

168 Ne be i ta sariya ta kumaw, ani i ta ciw sira tagama, sabu ne ta kow si ma dogo i ma.

169 A to ne kasikan ye se i ma, Matigi Ala!

Faamuri di ne ma i ta kuma koson.

170 A to ne ta makarikanw ye se i ma!

Ne bosu i darakan koson!

171 Tandori camanba ye bo ne da ra, sabu i be ne karan i ta cifoninw na.

172 Ne da ye donkiri la ka i darakuma tando, sabu i ta kumaw bee terennin lo.

173 I boro ye ne demɛ, sabu ne ka i ta sariya ta kumaw le panawoloma.

174 E, Matigi Ala, ne be kasi i ta kisiri no fe, i ta sariya ko le ka di ne ye kosebe.

175 Ne ye to si ra ka i tando,
i ta kolatigeninw ye baraka don ne ra.
176 Ne be yaalara ne kun fe i ko sagaden tununin:
i ta jon yorɔɔini,
sabu ne te jina i kumakanw ko.

120

Mogɔɔnuman ta sege

1 Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ka ne degunin to, ne kasira ka Matigi Ala wele,
a ka ne jaabi.
2 «E, Matigi Ala, ne nin bosi faninyafobaga da ma,
ne nin bosi mogɔɔjanfabaga nenkun ma.»
3 Aw mogɔɔjanfabagaw, mun le bena ke aw sara ye?
Aw bena mun le soro?
4 Kerekew ta bje minw donna tasumakami na k'a da diya,
o le bena ke aw sara ye.
5 Bonɔ ka ne soro, sabu ne tagara sigi Meseki;
bonɔ ka ne soro, sabu ne tagara to Kedari ta mogow ce ra*!
6 Ne siginin tora nin mogow ce ra yan ka men fo ka teme;
nin mogow minw te hera fe.
7 Ne ko hera le;
nka ni ne kumana doron,
olugu ko kere.

121

Ala le ye a ta mogow korosibaga ye

1 Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ne be ne na korota ka kuruw fle!
Ne ta demeri bena bo min le sa?
2 Ne ta demeri be bo Matigi Ala le fe,
min ka sankolo ni dugukolo dan.
3 A tena son k'a to i sen ye talon;
i korosibaga te jingo ka ye!
4 A fle, Izirayeli korosibaga te jingo,
janko ka sunogo.
5 Matigi Ala le ye i korosibaga ye.
Matigi Ala be to i kere fe, ka ke suma ye i kunna.
6 Tere fe, tere tena kojugu ke i ra,
su fe, karo fana tena kojugu ke i ra.
7 Matigi Ala bena i korosi kojugu bee ma;
a bena i nin korosi.
8 Matigi Ala bena i tagato ni i nato korosi,

* 120:5 120.5 Nin kumaw korow ye ko Dawuda tun siginin be yoro min na, o yoro mogow tun ye mogow sankolon daw ye minw ta sigi man di fiyewu.

k'a ta sisan, ani wagati bæ.

122

Matigi Ala ta so kanuya

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ne bæ ninsondiya, n'a fɔra ne ye
ko: «An ye taga Matigi Ala ta so kɔnɔ!»

² An tagara fɔ ka taga an sen lo
ele Zeruzalemu dugu dondaw le ra!

³ Ele Zeruzalemu dugu min lɔra,
ka ke dugu ye min donna jɔgɔn na ka na.

⁴ Gbaw bæ taga yi le,
Matigi Ala ta gbaw bæ taga yi le.
O ye ci le ye min dira Izirayelimɔgɔw ma,
ko o ye taga Matigi Ala fo k'a waleɲumanlɔn a tɔgɔ kosɔn.

⁵ Sabu kititigeɲagaw ta masasiginanw bæ yi le,
Dawuda ta so ta masasiginanw.

⁶ Aw ye Ala daari ko a ye hera ke Zeruzalemu ye:
«Zeruzalemu, i kanubagaw ye nasuma!

⁷ Hera ye ke i ta sow kɔnɔ,
nasuma ye ke i ta masabonw kɔnɔ.»

⁸ Ne balemaw ni ne teriw kosɔn,
ne b'a fɔ ko: «Hera ye ke i ta sow kɔnɔ!»

⁹ Matigi Ala, an ta Ala ta so kanuya kosɔn,
ne bæ i ta hera le jini Ala fɛ.

123

Makari tigi Ala

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Ne bæ ne na kɔrɔta ka ele le flɛ,
ele min siginin bæ sankolo ta masaya ra.

² Jɔnce na lɔnin bæ a matigice boro ra cogo min na,
jɔnmuso na lɔnin bæ a matigimuso boro ra cogo min na,
anw fana na lɔnin bæ Matigi Ala, an ta Ala ra ten,
fɔ a ye na makari an na.

³ Makari an na, Matigi Ala, makari an na;
sabu dɔgɔyari ka an labɔ fɔ k'a dama tɛmɛ.

⁴ Wasobagaw ta lɔgɔbɔri ka an labɔ,
yereɲonyabagaw ta dɔgɔyari ka an labɔ.

124

Ala le ye an bɔsibaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ni Matigi Ala tun tɛ ni an ye,
Izirayeli y'a fɔ ten,

² ni Matigi Ala tun tɛ ni an ye

wagati min mɔgɔw wurira an kama,
³ o tun bɛna an bɛɛ ɲanaman le latunu,
 tuma min na o tun dimina an kɔrɔ kɔsɛbɛ.
⁴ Jibaw le tun bɛna an datugu,
 jiwoyoba dɔ tun bɛna woyo ka tɛmɛ an kunna.
⁵ Ji barakamanw le tun bɛna woyo
 ka tɛmɛ an kunna.

⁶ Nka Matigi Ala baraka!
 Ale ma sɔn k'a to o ye an domu.
⁷ An nin bɔsira o boro i ko kɔnɔ bɛ bɔsi ka bɔ kɔnɔminabaga ta jɔ ra cogo
 min na;
 jɔ tigɛra, an bɔsira.
⁸ An ta dɛmɛri bɛ sɔrɔ Matigi Ala tɔgɔ le ra,
 min ka sankolo ni dugukolo dan.

125

Ala bɛ a ta mɔgɔɲumanw kɔrɔsi

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Minw bɛ o jigi la Matigi Ala kan,
 olugu bɛ i ko Siyɔn kuru*;
 o tɛ jɛngɛ ka bɔ a nɔ ra ka ye,
 o bɛ yi wagati bɛɛ.

² Kuruw ka Zeruzalɛmu lamini cogo min na,
 Matigi Ala fana bɛ a ta mɔgɔw lamini o cogo le ra,
 sisan, ani wagati bɛɛ.

³ Mɔgɔjuguw ta masacɛbere siginin tɛna to
 mɔgɔ terenninw ta mara kunna,
 janko mɔgɔ terenninw kana na o boro sama
 ka taga kojugu nɔ fɛ.

⁴ E, Matigi Ala, kɔɲuman kɛ mɔgɔɲumanw ye,
 ani mɔgɔ minw jusu ka ɲi.

⁵ Nka minw bɛ sira jɛngɛninw ta,
 Matigi Ala bɛna olugu gbɛn ka bɔ yi,
 ani minw bɛɛ bɛ terenbariyakow kɛ.

Ala ye hɛra kɛ Izirayeli ye!

126

Ala bɛ hɛra lasɛkɔ a ta mɔgɔw ma

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Wagati min Matigi Ala tun ka Siyɔn dugu ta bonyalasekɔ a ma tuun,
 a tun kɛra anw ɲa na i ko siko.

² An yɛrɛkora kɔsɛbɛ,
 an ɲagarira fɔ ka pɛrɛn.

O tuma o tun b'a fɔra siyaw cɛ ra ko:
 «Matigi Ala ka kobaw kɛ o ye dɛ!»

³ Matigi Ala ka koba ke anw ye,
o koson an be ninsondiya.

⁴ Matigi Ala, an ta bonya laseko an ma,
i ko kaji min be woyo woroduguyanfan kongokolon konɔ.

⁵ Minw najiboto be danni ke,
olugu nagarininba le bena siman tige.

⁶ Minw kasito be bo ni siman ye o boro ka taga a dan,
olugu nagarininba be seko ni siman tigenin ye o boro.

127

Ala le ye ko bee nabaga ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Sulemani ta Zaburu.

Ni Matigi Ala yere ma bon lo,
minw b'a lora, olugu be o yere sagera gbansan le.

Ni Matigi Ala yere ma dugu korosi,
min b'a korosira, ale ta sijnana ye gbansan le ye.

² Aw be sori ka wuri, ka meen pana gbansan,
ka sege ka aw ta baro sorɔ;

Ala be o jagon di a ta mogo kanuninw ma ka o to sunogo ra.

³ A fle, den ye Matigi Ala ta difen le ye,
worodenw ye baraji le ye.

⁴ Bijew be cogo min na kerেকে boro,
mogo kanbelenman ta denw be ke i boro ten le.

⁵ Ni mogo min k'a sorɔ k'a ta bijeforogo fa, o tigi ta pana.

Ni a be kuma kititigeyoro ra a juguw na korɔ, dugu donda ra, a te maroya.

128

Alapasiranbaga be Ala ta baraka sorɔ

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Matigi Ala pasiran be ele mogo min na,
ni i be Matigi Ala ta sira tagama,
ele ta pana.

² I bena i boro ta baara nafa sorɔ k'a domu;
i ta kow be na, i fana be hera sorɔ.

³ I ta muso be ke i ta so konɔ
i ko rezensun min be den caman ke;
i ta denw be sigi i kere fe domunikeyoro ra,
i ko oliviyesun falenninkuraw.

⁴ Matigi Ala pasiran be mogo min na,
a be baraka don o tigi ra o cogo le ra.

⁵ Matigi Ala bena to Siyon, ka baraka don i ra,
k'a to i ye Zeruzalemu ta hera ye i na ra i si bee ra.

⁶ I bena i ta denw ta denw ye.

Ala ye hera ke Izirayeli ye!

129*Mogɔjugu ni labankojugu*

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Kabini ne denmisenman, o ka ne tɔɔɔ kosebe.
Izirayeli y'a fo ten!

² Kabini ne denmisenman, o ka ne tɔɔɔ kosebe,
nka o ma se ne ra.

³ Senekɛbagaw ka ne ko sene,
fo ka walanjanw bo ne ko ra.

⁴ Nka Matigi Ala ta le ye can ye;
a ka mogɔjuguw ta sirinanw foni ka bo ne ra.

⁵ Minw bee be Siyon dugu koninya,
olugu le ye maroya fo ka seko ni o ko ye!

⁶ O ye ke i ko bin min be falen biribon kunna;
sani a bontuma ye se, a be ja.

⁷ A te a bonbaga boro fa,
a t'a cebaga fana konkon fa.

⁸ Temɛbagaw t'a fo olugu ma ko:
«Matigi Ala ye baraka don aw ra!
An be dugawu ke aw ye ni Matigi Ala togo ye!»

130*Ala ta mogow jigi ye Ala ye*

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

Ka ne deguninba to, Matigi Ala,
ne be i wele ko i ye ne demɛ!

² Matigi, ne kan lamɛn,
i toro malo ka ne ta makarikanw lamɛn.

³ Matigi Ala, ni i tun be an ta terenbariyakow mara i yere konɔ,
Matigi, jontigi le tun bɛna se ka kisi?

⁴ Nka ele koni be yafa,
o koson mogow be siran i ja ka i bonya.

⁵ Ne be Matigi Ala le makonona, ne nin b'a makonona;
ne jigi be ale ta kuma le kan.

⁶ Dugu korosibagaw be sogomada makonona,
dugu korosibagaw korotonin be sogomada makonona,
nka ne korotonin be Matigi makonona belɛn ka teme olugu kan.

⁷ Izirayeli, i jigi la Matigi Ala kan;
sabu numanya be soro Matigi Ala le fe;
a be mogow kunmabo ko bee ma.

⁸ Ale le bɛna Izirayeli kunmabo
a ta terenbariyakow bee ra.

131*Alapasiranbaga wasara*

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, yerebonya te ne jusukun na,
yereyira te ne flerikecogo ra;
ne te miiri kobaw ra,
ani ko minw temena ne ta lonniya kan.

² Ne jera ka to yoro kelen na,
i ko den min fanin signin be a bamuso sen kan;
ne nin wasara i ko den min fanin signin be a bamuso sen kan.

³ Izirayeli, Matigi Ala makono,
k'a ta sisan ma, ani wagati bee.

132

Ala be baraka don a ta masace ra

¹ Ala ta batoso yelensira ta donkiri.

E, Matigi Ala, i hakiri to Dawuda ra;
i hakiri to a ta sege bee ra.

² A karira Matigi Ala ye,
ka nin dajuru ta Yakuba ta Ala fangatigi ye, ko:

³ «Ne tena don ne ta bon kono,
ne tena la ne ta lanan kan,

⁴ ne tena a to sunogo ye don ne na ra,
ne tena ne na tugu ka jingo,

⁵ fo ne ye yoro do soro Matigi Ala ye,
fo ne ye sigiyoro soro Yakuba ta Ala fangatigi ye.»

⁶ A fle, an ka jengononyanya kesu ko men Efirata;
an tagara a soro Yahari* kongokonyorow ra.

⁷ «An ye taga a ta so!
An y'an kinbiri gban a sen koro k'a bato!»

⁸ E, Matigi Ala, i wuri, i ye na i ta laganfiyayoro ra,
i ni i ta jengononyanya kesu barakaman!

⁹ I ta sarakalasebagaw ye terenninya ke o kannaderege ye,
i nasiranbagaw ye nagari fo ka peren!

¹⁰ I ta jonce Dawuda koson,
i kana i ko di i ta mogo panawolomanin ma.

¹¹ Matigi Ala karira Dawuda ye can kan,
a fana tena a ta kuma yelema;
a ko: «I yere woroden do,
ne bena o le sigi i ta masasiganan kan i no ra.

¹² Ni i denw ka ne ta jengononyanya sira tagama,
ani ne ka ci minw yira o ra, ni o ka o ke,
o tuma olugu yere fana ta denw
bena sigi i ta masasiganan kan tuma bee.»

¹³ Sabu Matigi Ala ka Siyon dugu le panawoloma;

* **132:6** 132.6 Yahari ye Kiriayati Yeharimu dugu le ye; o dugu be Zeruzalemu kere fe.

o yɔrɔ ko le diyara a ye, a ko a bɛ o kɛ a sigiyɔrɔ ye.

¹⁴ A ko: «Nin le ye ne ta laganfiyayɔrɔ ye tuma bɛɛ;
ne bɛna sigi nin yɔrɔ le ra, sabu a ko diyara ne ye.

¹⁵ Ne bɛna baraka don o ta simanw na kosebɛ,
ne bɛna domuni di o ta fagantanw ma ka o fa.

¹⁶ Ne bɛna kisiri kɛ o ta sarakalasebagaw kannaderege ye;
o ta Alapasiranbagaw bɛna ɲagari fɔ ka pɛrɛn.

¹⁷ O yɔrɔ le ra, ne bɛna Dawuda ta fanga lawuri;
ne ta mɔgɔ ɲanawolomanin ta fitina mananin bɛna to†.

¹⁸ Ne bɛna maroya kɛ a juguw kannaderege ye,
nka ale ta masafugula bɛna manamana!»

133

Balemaya ka di

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri. Dawuda ta Zaburu.

Can ra, balemaw ye bɛn, ka to ɲɔgɔn fɛ,
o ka ɲi dɛ! O ka di yɛrɛ le!

² A bɛ i ko turu kasadiman min bɔnna Haruna kun na*,
min bɛ jigi fɔ a bonbosi kan,
fɔ Haruna bonbosi kan,
ka jigi ka se fɔ a ta deregeba kan ma.

³ A bɛ i ko Herimɔn kuru ta gɔmiji,
min bɛ jigi Siyɔn kuruw kan.
Matigi Ala bɛ baraka di o yɔrɔ le ra,
ka si di, wagati bɛɛ.

134

Ala ta baaradenw bɛɛ ye baraka la a ye

¹ Ala ta batoso yelensira ta dɔnkiri.

Matigi Ala ta baaradenw, aw bɛɛ ye baraka la Matigi Ala ye!
Aw minw bɛ baara kɛ Matigi ta so kɔnɔ su bɛɛ!

² Aw ye aw boro kɔrɔta k'a sin yɔrɔ saninman fan na,
ka baraka la Matigi Ala ye!

³ Matigi Ala ye to Siyɔn dugu kɔnɔ ka baraka don i ra;
ale min ka sankolo ni dugukolo dan.

135

An ye Ala tando a ta sebagaya kosɔn

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala tɔgɔ tando!

Matigi Ala ta baaradenw, aw y'a tando!

² Aw minw bɛ baara kɛ Matigi Ala ta so kɔnɔ,
aw minw bɛ baara kɛ an ta Ala ta batoso lu kɔnɔ, aw y'a tando!

³ Aw ye Matigi Ala tando, sabu Matigi Ala ka ɲi.

Aw ye dɔnkiri la k'a tɔgɔ tando, sabu a tɔgɔ ka di.

† **132:17** 132.17 Nin kumaw kɔrɔ ye ko mɔgɔ dɔ bɛna sɔrɔ Dawuda ko tuma bɛɛ, a ta gba ra, min bɛ sigi a nɔ ra masaya ra. * **133:2** 133.2 O tun bɛ turu kɛ sarakalasebaga kun na k'a saninya k'a bla Ala ta baara kama.

4 Matigi Ala ka Yakuba ta mɔgɔw janawoloma ka o ke a ta ye,
a ka Izirayeli ta mɔgɔw janawoloma ka o ke a ta mɔgɔw ye.

5 Ne kɔni k'a lɔn ko Matigi Ala ka bon,
ko an Matigi be ala tɔw beɛ kunna.

6 Ni ko o ko ka Matigi Ala diya, a be o ke,
sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan,
ani kɔgɔji n'a dunmanyɔrɔw beɛ ra.

7 A be sankabaw lawuri ka bɔ fɔ dugukolo danw na,
a be sanmanamana bɔ, ka sanji ben;
a be fɔɔɔ lana ka bɔ a marayɔrɔw ra.

8 A ka Misirankaw ta dence fɔlɔw halaki,
k'a ta adamadenw na, ka taga se beganw ma.

9 A ka tagamasiyenw, ani kabakow ke ele Misiran jamana ce ma,
Farawona ni a ta jamana janmɔgɔw beɛ kama.

10 A ka siya caman halaki,
ka masace barakamanw faga.

11 Amɔrikaw ta masace Sihon,
ani Basan masace ɔgi,
ani Kanaanakaw ta masacew beɛ.

12 A ka o ta jamana di Izirayeli ma,
a ka o ta jamana ke a ta mɔgɔw ta ye.

13 Matigi Ala, ele tɔgɔ kɔni te tunu ka ye fiyewu!
Matigi Ala, mɔgɔw hakiri be to i tɔgɔ ra wagati beɛ, ani tuma beɛ.

14 Matigi Ala bena a ta mɔgɔw ta kiti tige ka jo di o ma;
a bena hina a ta jɔnw na.

15 Siya tɔw ta batofenw ye fen warigberamanw ni fen saninlamanw le ye;
adamadenw yere boro le ka o lalaga.

16 Da be o fe, nka o te kuma,
na be o fe, nka o te yeri ke,

17 toro be o fe, nka o te menni ke;
dafɔɔɔ si te bɔ o da fe.

18 O lalagabagaw ni olugu yere beɛ ye kelen ye,
ani minw beɛ be o jigi la o kan.

19 Izirayeli ta somɔgɔw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!
Haruna ta somɔgɔw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

20 Levi ta somɔgɔw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!
Matigi Ala nasiranbagaw, aw ye baraka la Matigi Ala ye!

21 Matigi Ala baraka, ele min be Siyon,
ele min siginin be Zeruzalemu!

Aw ye Matigi Ala tando!

136

Ala ta numanya

1 Aw ye Matigi Ala fo k'a walenumanlon, sabu a ka ni,
a ta numanya te ban ka ye.

2 Aw ye alaw bæε ta Ala fo k'a waleɲumanlɔn,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

3 Aw ye matigiw bæε ta Matigi fo k'a waleɲumanlɔn,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

4 Ale Ala kelen le bε kabakobaw kε,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

5 Ale le ka sankolo dan a ta lɔnniya sababu ra,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

6 Ale le ka dugukolo dan k'a bla ji kunna,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

7 Ale le ka sankolo yeelenbɔnan belebelew dan,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

8 A ka tere dan ka o sigi terefera kunna,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

9 A ka karo ni lolow dan ka o sigi sufera kunna,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

10 Ale le ka Misirankaw ta dence fɔlow faga,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

11 A ka Izirayelimɔgɔw labɔ o cε ra,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

12 A ta sebgaya ni a ta fanga baraka ra,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

13 Ale le ka Kɔgɔjiwulen cεtige fla ye,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

14 A ka Izirayelimɔgɔw latεmε ji cε ma,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

15 A ka Farawona ni a ta kerekɛjama dafiri Kɔgɔjiwulen kɔnɔ,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

16 Ale le blara a ta mɔgɔw ɲa kongokolon kɔnɔ ka taga,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

17 Ale le ka masacεbaw halaki,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

18 A ka masacε barakamanw faga,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

19 Amɔrikaw ta masacε Sihɔn,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

20 Basan masacε ɔgi,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

21 A ka o ta jamana di Izirayeli ma,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

22 A k'a kε a ta jɔnw ta ye, Izirayelimɔgɔw ta ye;
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

23 Ale le k'a hakiri to an na, tuma min na an tun bε siya tɔw ta fanga kɔrɔ,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

24 A ka an bɔsi ka bɔ an juguw boro,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

25 Ale le bε domuni di danfɛnw bæε ma,
sabu a ta ɲumanya tɛ ban ka ye!

²⁶ Aw ye sankolo tigi Ala fo k'a waleɗumanlɔn,
sabu a ta numanya tɛ ban ka ye!

137

Zeruzalemu ta bɔnɔ

¹ Ka an to Babilɔni badaw ra,
an hakiri jigira Siyɔn dugu ko ra minke,
an siginin tora yi, ka to ka kasi.
² Yirimiſen minw tun bɛ o yɔrɔ ra,
an tun ka an ta gɔniw dulon olugu ra.
³ Ka an to yi, an minabagaw tun b'a fɔra an ye
ko an ye dɔnkiri dɔ la olugu ye;
an tɔɔrɔbagaw tun b'a fɔra ko an ye olugu ninsɔndiya.
O ko: «Aw ye Siyɔn dugu dɔnkiri dɔw la an ye ke!»

⁴ An bɛ se ka Matigi Ala ta dɔnkiriw la
jamana werɛ dugukolo kan cogo di sa?

⁵ E, Zeruzalemu, ni ne ka jina ele ko,
o tuma ne kininboro ye jina gɔnifo ko!

⁶ Ne nen nɔrɔnin ye to ne da kɔnɔ,
ni ne ma ne hakiri to ele ra,
ni ne ma ele Zeruzalemu jate
ka tɛmɛ ne ta jagariko tɔw bɛɛ kan.

⁷ Matigi Ala, Edɔmukaw ka min ke an na, i hakiri to o ra:
Zeruzalemu dugu minalon na,
olugu le tun b'a fɔra ko: «Aw y'a ci, aw y'a ci
ka se fo bonw jusiginanw ma!»

⁸ Ele Babilɔni, ele min bɛna halaki,
ele ka kojugu min ke anw na,
ni mɔgɔ min ka i sara ni o jɔgɔn ye, Ala ye o tigi ta ja.

⁹ Ni mɔgɔ min ka aw ta denfitiniw mina
ka o gbasi fara kan ka o jɔjɔ, Ala ye o tigi ta ja.

138

Bɛɛ ye Ala fo k'a waleɗumanlɔn

¹ Dawuda ta Zaburu.

Ala, ne bɛ i fo ka i waleɗumanlɔn ni ne jusukun bɛɛ ye,
ne bɛ dɔnkiri la ka i tando i ta danfen saninmanw ja kɔrɔ.

² Ne bɛ ne kinbiri gban i ta batoso saninman kɔnɔ,
ka i tɔgɔ fo ka i fo ka i waleɗumanlɔn i ta numanya ni i ta kankelentigiya
kɔsɔn;

sabu i ka i tɔgɔ bonya ka tɛmɛ fen bɛɛ kan,
ka i darakumaw bɛɛ dafa.

³ Lon min ne ka i wele, i ka ne jaabi;
i ka ne ja gbɛleya, ka baraka don ne ra.

⁴ Matigi Ala, ni dunuɗa masaw nana i ta kumaw men ka bɔ i yerɛ da ra,
o bɛɛ ye i fo ka i waleɗumanlɔn!

⁵ O ye dɔnkiri la ka Matigi Ala ta kow lakari,
sabu Matigi Ala ta nɔrɔ ka bon.

6 Matigi Ala kɔrɔtanin lo, nka a ɲa be mɔgɔ majigininw na;
a be mɔgɔ yadaninw fana ye fɔ yɔrɔjan, ka o lɔn.

7 Hali ni ne degura kosebe,
i be ne nin tanga;
i be i boro bɔ ka ne bɔsi ne juguw ta dimi ma,
ka ne kisi ni i boro barakaman ye.

8 Matigi Ala be ko bee ke ne ye k'a dafa.
E, Matigi Ala, i ta numanya te ban ka ye!
I yere boro ka baara min ke, i kana i ko don o ra.

139

Foyi dogonin te Ala ma

¹ Donkirilabaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, i ka ne jusukun segesege,
i ka ne jusukunnakow bee lɔn.

² I ka ne sigiwagati lɔn, i ka ne wuriwagati lɔn;
i ka ne ta miiriyaw lɔn kabini wagatijan.

³ Ni ne be tagama ra, walama ni ne lanin lo, i ka o lɔn;
i be ne ta kow bee kala ma.

⁴ Hali k'a sɔrɔ kuma ma bɔ ne da ra folo,
Matigi Ala, o y'a sɔrɔ ko ne bena min fɔ, ele ka o bee lɔn ka ban.

⁵ I be ne ko fe, i be ne ɲa fe,
i boro fana be ne kan.

⁶ O lonniyaba ɲogɔn ka bon ne ta hakiri ma,
a temena ne ta faamuri dan kan pewu.

⁷ Ne be se ka taga min le, ko ne be faran ka mabɔ ele ra?
Ne be se ka bori ka taga dogo min le, ele ɲa tena ne ye yɔrɔ min na?

⁸ Ni ne ka yelen ka taga sankolo ra, i be yi;
ni ne jigira fɔ dugukolo jukɔrɔ, i be yi.

⁹ Ni ne wurira ka taga fɔ terebɔyanfan dan na,
walama ni ne tagara sigi terebenyanfan na fɔ kogɔji dan na,

¹⁰ hali o yɔrɔ ra, i boro be ne temesira yira ne ra,
i boro barakaman bena ne mina.

¹¹ Ni ne ko, ko dibi ye ne datugu,
hali su be yelesa ka ke tere ye ka ne lamini.

¹² Hali dibi te se ka dibi don ele ma;
ele fe su gbenin lo i ko tere,
dibi be i ko yeelen ele fe.

¹³ Ele le ka ne konɔnyɔrɔw bee dan,
ka ne fari yɔrɔw tugutugu ɲogɔn na ne bamuso konɔ.

¹⁴ Ne be i fo ka i waleɲumanlɔn, sabu i ka ne ke danfen kabakoman ye,
ani danfen numanba.

I ta danfenw bee ye fenɲumanbaw le ye;
ne yere ka o lɔn kosebe.

¹⁵ Ne farikolo yɔrɔ si tun dogonin te ele ma,
wagati min i tun be ne farisogo danna dogo ra,
wagati min i ka ne fari yɔrɔw tugutugu ɲogɔn na dugukolo jukɔrɔ.

¹⁶ Hali wagati min ne fari tun ma laben folo, i ɲa tun be ne ra.

Tereda minw tun latigera ne ye,
o bæ tun sebera i ta kitabu kono ka ban,
k'a soro o lonw si tun ma se folo.

17 E, Ala, i ta miiriyaw koro ka dun ne ta faamuri ma!
O hakeya ka ca ne ma!

18 Ni ne ko ne be o jate mina,
o ka ca ka teme hali kogoji kenken kan.
A fe, ni ne kununa tuma o tuma,
ne ni ele belen be pogon fe.

19 E, Ala ni i tun be son ka mogojuguw faga,
ka o mogofagabagaw ghen ka o mabo ne ra!

20 Olugu be ele ko fo ni naninyajuguya le ye;
o be i togo fo gbansan le, sabu i juguw lo.

21 Matigi Ala, yala ne man kan ka i koninyabagaw koninya wa?
Minw be wuri i kama, yala olugu ko man kan ka gboya ne ye wa?

22 Ne be o koninya fo ka se koninya dan ma;
ne juguw lo.

23 Ala, ne segesege, ka ne jusukunnakow lon!
Ne korobo ka fe, ka ne jusukunnakow lon.

24 A fe, ni ne be sirajugu kan,
i ye ne bla i ta panamanya banbari sira kan.

140

Ala le be an kisi an juguw ta toro ma

1 Donkirilabagaw kuntigi. Dawuda ta Zaburu.

2 Matigi Ala, ne bosu mogojuguw boro,
ne tanga mogo farimanw ma.

3 Olugu minw be kojugu naninya o jusukun na;
lon o lon o be kere lawuri.

4 O be o nenkun dabo k'a ke i ko sa;
o darakan ka jugu i ko fonfonnin бага.*

5 Matigi Ala, ne korosi, janko mogojugu boro kana se ne ma;
ne tanga mogo farimanw ma,
minw be janfa siri janko ka ne laben.

6 Yerebonyabaga dow ka jo siri, ka juruw siri ne ja;
o ka jaw siri ne ja sira kan,
o ka minarijanw lala ne ja.†

7 Ne b'a fo Matigi Ala ye ko: «Ele le ye ne ta Ala ye!
Matigi Ala, i toro malo ka ne ta makarikanw lamen!»

8 Matigi Ala, ne Matigi, ne ta baraka tigi, ani ne kisibaga,
ele le ka ne korosi kere wagati ra.

9 Matigi Ala, i kana a to mogojugu diyanyako ye ke!
I kana a to a ta kolatigeninw ye ja,

* **140:4** 140.4 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela. † **140:6** 140.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

ni o tɛ, a bɛna a yɛrɛ kɔrɔta.‡

10 Ne jugu minw ka ne lamini,
olugu da tun ka kojugu minw labɛn,
o kojuguw ye ben olugu yɛrɛ le kun na ka o datugu!

11 Tasumakamiw ye bɔn o kan,
o ye o firi tasuma ra, dingadun dɔw kɔnɔ,
o kana se ka bɔ tuun.

12 Kumajugufɔbaga kana lɔyɔrɔ sɔrɔ jamana kɔnɔ!
Mɔgɔ fariman kɔni, kojugu le ye gban ale kɔ tuma bɛɛ.

13 Ne k'a lɔn ko Matigi Ala bɛna janibagatɔw ta kiti tige o ye,
a bɛna fagantanw ta jo di o ma.

14 Can lo, Matigi Ala, mɔgɔ terenninw bɛna i tɔgɔ fɔ ka i fo ka i
waleɓumanlɔn,
mɔgɔɓumanw bɛna to i ja kɔrɔ.

141

Mɔgɔjugu bɛ mina a yɛrɛ ta jɔ ra

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne bɛ i wele, i teliya ka na ne fɛ!

Ni ne bɛ i wele, i ye i toro malɔ ka ne kan lamɛn!

² A to ne ta daariri ye diya i ye i ko wusunɛn saraka;
ni ne ka ne boro kɔrɔta i nɔ fɛ, o ye diya i ye i ko wulafɛsaraka!

³ Matigi Ala, ne da kɔrɔsi kumajugu ma,
ne dagbolow tanga kumajugu ma!

⁴ I kana a to ne jusukun ye sama kojugu nɔ fɛ,
ne kana ne sen don kɛwalejuguw ra,
ne kana kori ni mɔgɔ terenbariw ye,
ne kana o ta janagbɛ domuni dɔ domu!

⁵ Mɔgɔ terennin ye ne bugɔ, o ye koɓuman le ye;
ni a ka ne jaraki, o bɛ i n'a fɔ a ka turu le kɛ ne kun na.

Ne tɛ ban o turu ma;
nka tuma bɛɛ ne ta Aladaari ye ko mɔgɔjuguw ta kow kana ja.

⁶ Ala y'a to o ye o ta kititigɛbagaw mina ka o firi farakuruw kan!
Ni o kɛra, o bɛna ne kumakan lamɛn k'a lɔn ko ne ta kumaw ka di.

⁷ Mɔgɔ sɛnɛkɛtɔ bɛ dugukolo ci k'a yɛrɛgɛ cogo min na,
o kolow bɛna yɛrɛgɛ o cogo le ra kaburu da ra.*

⁸ Nka ne ja lɔnin bɛ ele le ra, Matigi Ala, ne Matigi;
ne bɛ ne yɛrɛ karifa ele le ma, i kana ne nin labla saya ye!

⁹ O ka jan min la ne ye, ne tanga o ma;
ne tanga mɔgɔ terenbariw ta minarijanw ma!

¹⁰ Mɔgɔjuguw ye mina o yɛrɛ ta jɔw ra,
nka ne ye tɛmɛ, foyi kana ne sɔrɔ.

‡ **140:9** 140.9 Nin yɔrɔ ra a sɛbera heburukan na ko: Sela. * **141:7** 141.7 Hayan 5-7 ta kumaw fɔra cogo wɛrɛ ra kitabu dɔw ra.

142

Ala hakiri be a ta jon na

¹ Dawuda ta karan: wagati min a tun be kuruwo konɔ. Aladaari.

² Ne be ne kan korɔta, ka kasi Matigi Ala nɔ fe,
ne be ne kan bo ka makarikanw fo Matigi Ala ye.

³ Ne be ne ta manumankow bee fo a ye,
ne be ne ta degukow nafa a ye.

⁴ Ni ne jusu kasira, ele le be ne temeyoro lon;
o ka jan la ne na ne temesira ra.

⁵ Ne kerɛfeyorow fe,
i b'a ye ko mogo si te yi min b'a jantora ne ra.
Dogoyoro si te ne fe,
sabu ne ta ko hami te mogo si ra.

⁶ E, Matigi Ala, ne be kasi ele le nɔ fe, ko: «Ele le ye ne dogoyoro ye,
ele le ye ne ninyoro ye nin dunupa ra yan mogo panamanw ce ra.»

⁷ I janto ne kasikan na, sabu ne desenin lo kosebe.

Ne bosi ka bo ne nogbenbagaw boro, sabu o baraka ka bon ni ne ta ye.

⁸ Ne nin labo kaso ra, janko ne ye i togo fo ka i fo ka i walepumanlon!
Mogo terreninw bena ne lamini, sabu i ka kojuman ke ne ye.

143

Ala le ye a ta jonw bosibaga ye

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne ta daarikan lamɛn,
i toro malɔ ka ne ta makarikanw lamɛn i ta kankelentigiya kosɔn;
ne jaabi i ta terreninya kosɔn.

² I kana a to kiti ye don ele ni i ta jon ce,
sabu adamaden si terrenin te ele na korɔ.

³ Ne jugu be ne nin nogbenna,
a b'a fe ka ne nin terege dugu ma;
a ka ne bla dibi ra,
i ko mogo minw sara kabini wagatijan.

⁴ Ne jusu kasira,
ne jigi tigera pewu!

⁵ Ne hakiri be folofolo wagatiw ra,
ne be miiri i ta ko temeninw bee ra,
ne be i boro ta baara jate mina.

⁶ Ne be ne boro korɔta i nɔ fe,
ne son jara i na korɔ k'a ke i ko dugukolo janin.*

⁷ E, Matigi Ala, i teliya ka ne jaabi,
to si te ne ra tuun!
I kana i pada dogo ne ra,
ni o te, ne bena ke i ko o be minw lajigi kaburu konɔ.

⁸ Lon o lon sogoma, a to ne ye i ta numanya ko men,

* **143:6** 143.6 Nin yoro ra a sebera heburukan na ko: Sela.

sabu ne jigi be ele le kan.

Ne ka kan ka tagama sira min kan, o yira ne ra,
sabu ne be samana ele le no fe, ka i daari.

⁹ Matigi Ala, ne bosi ka bo ne juguw boro!

Ne be ne yere dogo ele le koru.

¹⁰ Ne karan i sago kecogo ra,

sabu ele le ye ne ta Ala ye.

I ta hakirijuman ye ne temesira yira ne ra,

ka ne lataga sira dakapanin kan.

¹¹ Matigi Ala, a to ne ye si soru i tugu koson;

ne nin bo degu ra, i ta terenninya koson.

¹² I ta numanya koson, i bena ne juguw ban pewu;

i bena ne kerabagaw be halaki,

sabu ne ye i ta jon le ye.

144

Ala ta baraka le be jamana ja

¹ Dawuda ta Zaburu.

Matigi Ala, ne ta barakatigi Ala, i baraka!

Ele le be ne boro degi kerakecogo ra,

ka ne borokandenw degi kerakeminanw minacogo ra.

² Ele le ye ne ta kow nabaga ye, ani ne tangabaga,

ne ta karifayoroba, ani ne bosibaga;

ne tangabaga lo, ne be ne yere karifa min ma,

min be ne ta mogow majigi ne ye!

³ Matigi Ala, adamaden ye mun le ye k'a fo ko ele b'a jate?

Mogo ye mun ye ka n'a fo ko ele be miiri a ma?

⁴ Adamaden be i ko foru,

a si teredaw be i ko suma min be tunu.

⁵ Matigi Ala, i ta sankolo jenge ka jigi,

ka maga kuruw ra fo o ye sisi bo.

⁶ Sanmanamana bo ka ne juguw janjan;

o bon ni i ta bipew ye, fo ka o yerege!

⁷ To san fe, ka i boro foni

ka ne kisi, ka ne sama ka bo jiba jukoru,

ka ne bosi ka bo siya were mogow boro,

⁸ minw da be faninyakumaw fo,

o be o kininboro korota ka kari faninya kan.

⁹ E, Ala, ne bena donkirikura la i ye,

ne bena donkiri la, ka i tando ni goni juru tan ye;

¹⁰ ele le be masacew kisi,

ka i ta jonce Dawuda kisi fagarimuru ma.

¹¹ Ne kisi, i ye ne bosi siya were mogow boro,

minw da be faninyakumaw fo,

o be o kininboro korota ka kari faninya kan.

12 An dencew bena ke o ta denmisenya ra i ko yiri minw be wuri ni baraka ye.

An denmusow bena ke i ko samasen minw lesera k'a bla masaso konɔ ka masaso ce ja.

13 An ta bondow bena fa siman na, siman suguya bee bena soro o konɔ.

An ta sagaw, ani an ta baw bena bugu ka ke fo waga caman, ka ke fo waga tan sigiyoroma caman.

14 An ta misiw bena bonya fo ka toro.

An juguw tena se ka ben an kan, ka an mina fanga ra ka taga ni an ye; mogo si tena degu fo ka kule tuun an ta dugu siradaw ra.

15 Ni siya min ta kera nin cogo ra, o siya ta pana; ni Matigi Ala ye siya min ta Ala ye, o siya ta pana.

145

Ala ta bonya ni a ta jumanya

1 Ala tandori donkiri. Dawuda ta Zaburu.

Ne be i togo korota, ne ta Ala, ne ta Masa!

Ne be baraka la i togo ye wagati bee, ani tuma bee.*

2 Lon o lon ne bena baraka la i ye, ne bena i togo tando wagati bee, ani tuma bee.

3 Matigi Ala ka bon, a ka kan ni tandori ye kosebe, a ta bonya dan te lon.

4 Durujaw bee ye i ta kewalew bonya ko fo jagon ye, o ye i ta kobaw lakari,

5 ka i ta bonyaba noroman ko fo.

Ne be miiri i ta kewale kabakomanw ra.

6 Mogow bena i ta baraka ko fo, sabu siranyafenba lo; ne fana bena i ta bonya lakari.

7 O bena o hakiri to i ta kopumanbaw ra ka o lakari, ka nagari ni kanba ye ka i ta terenninya ko fo.

8 Matigi Ala be makari, a be hina, a te dimi joona, a ta jumanya ka bon.

9 Matigi Ala ka ni mogo bee ma, a ta hina be se a ta danfenw bee ma.

10 Matigi Ala, i ta danfenw bee be i fo ka i walejumanlon, i nasiranbagaw bee be baraka la i ye.

11 O be i ta masaya noro ko fo, ka i ta sebgaya lakari,

12 janko adamadenw ye i ta kobaw lon, ani i ta masaya ta bonya noroman.

13 I ta masaya ye masaya wuribari le ye, i ta fanga be yi wagati bee, ani tuma bee.

Matigi Ala be a ta darakan bee dafa,

* **145:1** 145.1 Nin Zaburu hayaw bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

a be numanya ke a ta danfenw bee ye.
 14 Matigi Ala be mogo benninw lawuri,
 a be mogo deseninw bee lawuri.

15 Danfenw bee na lonin be ele le ra,
 ele le be o ta domuni di o ma a wagati ra.

16 I be i boro foni,
 ka ninmanfenw bee fa o sago ma.

17 Matigi Ala terennin lo a ta kow bee ra,
 a be a ta koketaw bee ke ni numanya ye.

18 Matigi Ala be to a welebagaw bee kere fe,
 minw bee b'a wele ni can ye o jusukun na.

19 A b'a nasiranbagaw bee diyanyakow ke o ye,
 a be o kulekan men, ka o kisi.

20 Matigi Ala be a kanubagaw bee mara,
 nka a bena mogojuguw halaki.

21 Matigi Ala tandorikan le ye soro ne da ra;
 danfen bee ye baraka la a togo saninman kan wagati bee, ani tuma bee!

146

Ala ye barakantanw demebaga ye

1 Aw ye Matigi Ala tando!
 Ne nin ye Matigi Ala tando!

2 Ne be Matigi Ala tando ne si bee ra,
 ne be donkiri la ka ne ta Ala tando ne ta dununalatige bee ra.

3 Aw kana aw jigi la fagamaw kan,
 aw kana aw jigi la adamadenw kan, sabu olugu te se ka mogo kisi.

4 Ni o nenekiri ka mina o ra lon min na, o be seko o no ra dugukolo buguri
 ra;
 o lon yere ra, o ta kow bee be ban.

5 Ni Yakuba ta Ala kera mogo min demebaga ye, o tigi ta pana;
 ni mogo min jigiya kera Matigi Ala ye, a ta Ala, o tigi ta pana.

6 Ale le ka sankolo ni dugukolo dan,
 ani kogoji ni a konofenw bee.
 A be to a ta kankelentigiya ra wagati bee.

7 A be kiti tige ka mogo tononinw ta jo di o ma,
 a be domuni di kongotow ma;
 Matigi Ala be mogo minaninw labla.

8 Matigi Ala be fiyentow na yele,
 Matigi Ala be mogo deseninw lawuri,
 Matigi Ala be mogo terenninw kanu.

9 Matigi Ala b'a janto lonanw na,
 a be baraka don feritaw ni muso ce saninw na,
 nka a be mogojuguw ta kow cen.

10 Matigi Ala be to masaya ra wagati bee;

Siyon dugumogow, aw ta Ala be to masaya ra wagati bee, ani tuma bee!

Aw ye Matigi Ala tando!

147

Ala b'a janto a ta danfenw bee ra

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Sabu ka donkiri la ka an ta Ala tando, o ka ni,
o ka di, o bennin lo!

² Matigi Ala bena Zeruzalemu lo kokura;
Izirayelimogo minw tun minana ka taga jamana were ra, a bena olugu
lajen tuun.

³ A bena mogo jusukasininw jusu saaro,
ka o ta dimiw suma.

⁴ A ka sankolo lolow da latige;
a ka togo la o bee ra.

⁵ An Matigi ka bon, a ta sebgaya ka bon,
dan te a ta faamuri ra.

⁶ Matigi Ala be baraka don mogo majigininw na;
nka a be mogojuguw majigi fo dugu ma.

⁷ Aw ye donkiri la Matigi Ala ye k'a fo k'a walepumanlon;
aw ye donkiri la ni kora ye ka an ta Ala tando!

⁸ Ale le be sankabaw lajen, ka san fin;
a be sanji laben, k'a ben dugukolo kan,
ka binw falen kongoriw kan.

⁹ A be beganw ta domuni di o ma;
ni kankan* ta denw be kasi, a be olugu fana ta domuni di o ma.

¹⁰ Matigi Ala mako te so ta baraka ra,
a te adamaden ta tofanga jate.

¹¹ Nka Matigi Ala b'a pasiranbagaw le fe,
minw bee koni jigi be a ta pumanya kan.

¹² Ele Zeruzalemu, Matigi Ala bonya!
Siyon dugu, i ta Ala tando!

¹³ Sabu a be aw ta dugu donda sogonanw baraka bonya,
a be baraka don aw ta denw na aw ta sow konon.

¹⁴ A be hera ladon aw ta jamana konon,
a be aw fa ni siman bee ra pumanman ye.

¹⁵ A b'a darakuma lase dugukolo kan,
a kumakan be se yoro bee ra yoronin kelen na.

¹⁶ A be bugun lajigi ka yoro bee gbe i ko sagasiw,
a be gomiji ke yoro bee i ko bugurigbe.

¹⁷ A be a ta sanbere lajigi i ko kabakuru.
Jon be se ka lo k'a ta neneba konon?

¹⁸ Nka ni a kumana, o fenw bee be yeele,

* **147:9** 147.9 Kankan ye konon do ye min te a janto a denw na.

a be a ta fɔɔɔ fiye, jiw be woyo ka taga.

¹⁹ A k'a ta kumaw lase Yakuba ma,
k'a ta cifoninw, ani a ta kolatigeninw yira Izirayeli ra.

²⁰ A ma o ɲogɔn ke siya si ye;
olugu ma a ta kolatigeninw lon.

Aw ye Matigi Ala tando!

148

Danfɛn bɛɛ ye Ala tando

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw sankolokɔɔfenw, aw ye Matigi Ala tando!

Aw y'a tando sanfeyɔɔw ra!

² A ta melekew bɛɛ, aw y'a tando!

A ta danfɛn fangatigiw bɛɛ, aw y'a tando!

³ Tere ni karo, aw y'a tando!

Lolow bɛɛ ye manamana k'a tando!

⁴ Sankolow ta sankolo, aw y'a tando!

Ji minw be sankolo kunna, aw y'a tando!

⁵ O fenw bɛɛ ye Matigi Ala tando,
sabu ale kumakan le sababu ra, o danna.

⁶ A ka o sigi yɔɔɔ min na, o be to yi wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ;
a ka sariya min sigi o kan, o tɛ yeɛma ka ye.

⁷ Aw dugukolokanfenw, aw ye Matigi Ala tando!

Kɔɔɔɔɔ danfɛn barakamanw, ani jidunbaw,

⁸ sanperɛn ni sanberɛ, bugun ni sankaba finmanw,

ani sanfɔɔɔ min be a ta ciw ke,

⁹ kuruw, ani kongoriw bɛɛ,

yiridentaw, ani sɛdiriyiriw bɛɛ,

¹⁰ kongosogow, ani bɛganw bɛɛ,

fɛɲɲanaman fofotaw, ani kɔɔɔw,

¹¹ dunuɲa masaw, ani siyaw bɛɛ,

fagamaw, ani dunuɲa kititigɛbagaw bɛɛ,

¹² kanbelenw, ani sunguruw,

cɛkɔɔɔɔw, ani denmisɛnw!

¹³ O bɛɛ ye Matigi Ala tɔɔɔ tando,

sabu ale kelen tɔɔɔ le kɔɔɔtanin lo,

a nɔɔɔ ka bon ka tɛmɛ dugukolo ni sankolo bɛɛ lajennin nɔɔɔ kan.

¹⁴ A k'a ta mɔɔɔw ta fanga kɔɔɔta;

ka o ke a ɲasiranbagaw bɛɛ ta tandori kun ye,

ani Izirayelimɔɔɔw, o siya min ko ka gbɛɛn a ma.

Aw ye Matigi Ala tando!

149

Matigi Ala ta mɔɔɔw ko ka di a ye

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye dɔɔnkirikura la Matigi Ala ye,

aw ye dɔnkiri la k'a tando a nasiranbagaw bɛɛ lajennin cɛ ra.

² Izirayelimɔgɔw ye ninsɔndiya o danbaga kosɔn,
Siyɔn dugumɔgɔw ye nagari o ta masacɛ kosɔn.

³ O y'a tɔgɔ tando ni dɔnw ye,
ka dɔnkiri la k'a tando ni longan ni kora ye;

⁴ sabu Matigi Ala ta mɔgɔw ko ka di a ye,
a bɛ kisiri kɛ mɔgɔ majigininw ta masiri ye.

⁵ Alapasiranbagaw ye nagari Ala ta bonya kosɔn,
o ye nagari ka pɛrɛn hali o ta layɔrɔw ra.

⁶ Ala tɔgɔ kɔrɔtakumaw ye kɛ o da ra,
kɛrɛkemuru da fla fana ye kɛ o boro,

⁷ janko ka o yɛrɛ dimibɔ siyaw ra,
ka mɔgɔw sara ka kapa ni o ta kɛwalew ye,

⁸ ka siyaw ta masacɛw siri ni nɛgɛjɔrɔkɔw ye,
ka o ta fagamaw sen don nɛgɛ ra;

⁹ kiti min sɛbera o kama, o ye o kiti ben o kan.
O bɛna kɛ nɔɔrɔba le ye Alapasiranbagaw bɛɛ kan.

Aw ye Matigi Ala tando!

150

Ninmanfɛnw bɛɛ ye Matigi Ala tando

¹ Aw ye Matigi Ala tando!

Aw ye Ala tando a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ!

Aw y'a tando sankolo kɔnɔ, o yɔrɔ min bɛ a ta sebagaya yira!

² Aw y'a tando a ta kobaw kosɔn!

Aw y'a tando ka kapa ni a ta bonyaba ye!

³ Aw y'a tando ni burufiyɛkanw ye!

Aw y'a tando ni gɔniw ni koraw ye!

⁴ Aw y'a tando ni longanw ni dɔnw ye!

Aw y'a tando ni gɔniw ni filenw ye!

⁵ Aw y'a tando ni siranɛgɛtɛgɛrɛw mankanw ye!

Aw y'a tando ni siranɛgɛtɛgɛrɛw fɔkanw ye!

⁶ Nɛnɛkiri bɛ fɛn o fɛn na, o bɛɛ ye Matigi Ala tando!

Aw ye Matigi Ala tando!

ZANAW KITABU

Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mɔgɔ caman ta miiriya ye, Zanaw kitabu fanba sebebaga, walama a labenbaga ye masace Sulemani ye (1-29). Masace Sulemani ka zana waga saba jɔgɔn le sebe. O dɔw be nin kitabu kɔnɔ. Nka hakiritigi werew ka nin kitabu zana dɔw sebe, i n'a fɔ Aguri (sura 30), ani masace Lemuweli (sura 31).

Nin zanaw fɔra Yahudiyaw ta zanafɔcogo le ra; o kɔrɔ ye ko o be ko kecogoruman fɔ, k'a kecogojugu fana fɔ:

«Naloman t'a face ta ladirikan jate,
nka mɔgɔ min be sɔn korori ma, o ye mɔgɔ ceguman ye.» (15.5)

Walama ka kewale dɔ fɔ, ka sɔrɔ k'a kɔfeko fɔ k'a la a kan:
«Nene kosɔn salibatɔ tɛ sɔn ka bɔ ka taga sene ke,
ni simantigewagati nana se, a be siman jini a tɛ foyi sɔrɔ.» (20.4)

Zanaw kitabu ye hakiritigiyakumaw le ye, minw be mɔgɔ ladi, ka mɔgɔ karan, ka mɔgɔ bla sirapuman kan (1.4; 4.20). A be kuma ko minw kan, o ye baarapuman ta ko ye, ani salibatɔya, ani adamadenya minacogo, ani terenninya, ani denlamɔcogo, ani mupuri, ani fagantanw ta ko, ani furu, ani naforo, ani hina, ani jumanya. Nka a kunba ye Alapasiran ye: «Matigi Ala pasiran le ye lonniya damina ye» (1.7).

Kitabu sira laban, min ye sura 31, o be muso barakaman le mangutu.

Kitabu kɔnɔkɔw

Hakiritigiya nafa ka bon (1-9)
Masace Sulemani ta zanaw (10-29)
Aguri ta hakiritigiya kumaw (30)
Lemuweli bamuso ta ladirikanw (31)

Kitabu sebekun

¹ Dawuda dence Sulemani min tun ye Izirayeli masace ye, ale ta zanaw le ye nin ye.

² A sebekun ye janko ka mɔgɔw sɔn hakiri ra, ani ka o karan, janko o ye kuma kɔrɔmanw faamu.

³ A sebekun ye fana janko ka mɔgɔw ladi, k'a to o ye tagama ni hakiri ye, ka o karan terenninya sira ra, ani can sira, ani sirapuman.

⁴ A sebekun ye fana janko ka nalomanw laceguya, ka lonniya ni miiricogoruman don denmisenw hakiri ra.

⁵ Hakiritigiw fana y'a lamɛn, ka dɔ fara o ta lonni kan; faamurikebagaw y'a lamɛn, janko ka o tagamacogo lon.

⁶ Ni o kera, o bena zanaw, ani kuma kɔrɔmanw faamu, ka hakiritigiw ta kumaw, ani o ta gundow faamu.

⁷ Matigi Ala pasiran le ye lonniya damina ye, nka nalomanw be hakiritigiya ni ladirikan mafiyenya.

Denmisen ka kan k'a yere kɔrɔsi

⁸ Ne dence, i face ta ladirikan lamɛn, i kana ban i bamuso ta ladirikan ma;

⁹ sabu o ye neema masafugula le ye i kun na, o ye masirifen le ye i kan na.

10 Ne dence, ni jurumunkebaga dow ko o be i lafiri,
i kana son.

11 Ni o ko: «Na, an ye taga dogo mogow do ja, ka ben a kan k'a faga;
na, an ye taga dogo mogow jarakibari do ja sira ra, ka baga a ma k'a faga.

12 An ye o bee panaman latunu i ko saya dibi be mogow latunu cogo min na!
An ye o bee lajennin latunu i ko o be mogow lajigi kaburu konow cogo min
na!

13 An bena fen nafaman suguya bee sorow,
ka o ce, ka an ta bonw fa.

14 Ele fana bena i ninyorow sorow ni an ye;
ni an ka fen o fen sorow, o bena ke an bee ta jen le ye.»

15 Ne dence, i kana tagama ni o mogow ye;
i sen bow o ta sira kan pewu!

16 Sabu o senw be bori kojugu le now fe,
o ka teri mogowfaga le fe.

17 Nka ni jo min sirira konow bee ja na,
o jo koni sirira gbansan le.

18 Nka o mogow minw be dogo mogow ja, ka na ben o kan, a laban olugu
yere le bena faga;
o be jan min la tow ye, o jan bena olugu yere le mina.

19 Mogow o mogow be naforo jini benkanni sababu ra, o tigi labancogo be ten
le;
o naforo sorowbaga yere nin le be to a ra.

Hakiritigiya be adamadenw wele

20 Hakiritigiya be perenna siradaw ra,
a b'a kan korotara dugu jamalajenyorow ra.

21 A be kule cira jamayorow ra,
a b'a fora mogow ye dugu dondaw ra ko:

22 «Aw nalomanw, aw bena ceguya tuma juman le sa?
Aw kumakolonfobagaw, aw bena kumakolonfo dabra tuma juman le sa?
Aw hakirintanw, aw bena son lonniya ma tuma juman le sa?

23 Aw ye sekow ka na son ne ta korori ma.
Ni o kera, ne bena ne yere nin lajigi aw kan;
ne bena aw karan ne ta kumaw ra.

24 «Nka i n'a fo ne ka aw wele, aw banna,
ne ka ne boro low aw ye, mogow si m'a janto o ra;

25 i n'a fo aw banna ne ta ladiriw bee ma,
aw ma son ne ta korori ma,

26 o ra, ni cenri nana se aw ma, ne fana bena yereko;
ni jatige nana ben aw kan, ne fana bena aw logow.

27 Ni jatige nana ben aw kan i ko sanfonoba,
ni cenri nana ben aw kan i ko folonkonto,
ni degu ni kononofiri nana ben aw kan tuma min na, ne fana bena aw
logow.

28 «O wagati le ra o bena ne wele, nka ne tena o jaabi,
o bena ne ta jenrogonya jini, nka o tena ne sorow;

29 sabu o ka lonniya koninya,
min fana ye Matigi Ala pasiran ye, o ma son o ma.

30 O ma son ne ta ladiriw ma,
o ma ne ta korori jate.

- 31 O koson o bena o yere ta kewalew tonɔ le domu,
o bena o yere ta ladirikanw tonɔ le domu fo ka fa.
32 Sabu nalomanw ta yerelafiri le be o faga;
hakirintanw ta jateminabariya le be o halaki.
33 Nka ni mogo min ka ne lamɛn, o tigi bena sigi hera ni laganfiya ra;
a bena sigi nasuma ra, kojugu si tena a ja tige.»

2

Hakiritigiya be mogo tanga kojugu ma

- 1 Ne dence, ni i ka son ne ta kumaw ma,
ni i ka ne ta kumakan mara i yere konɔ,
2 ni i ka i toro malɔ ka i janto hakiritigiyakumaw ra,
ni i ka i jusukun jenge ka taga faamurikoɗuman sira fe,
3 ni i ka faamuri wele,
ni i ka i kan korɔta ka kule faamurikoɗuman no fe,
4 ni i ka faamuri jini i ko warigbe,
ni i k'a yorɔpini kosebe i ko naforo dogonin,
5 o tuma ra i bena Matigi Ala nasiran faamu;
min ye Ala ta lonniya ye, i bena o sorɔ.
6 Sabu Matigi Ala le be hakiritigiya di mogo ma;
ale da le be mogo karan lonniya ni faamurikoɗuman na.
7 A be sesorori mara mogoɗumanw ye;
minw be tagama ni jusukun gbenin ye, a be olugu tanga i ko negebennan;
8 Sabu Ala be can siratagamabagaw ta temeyorow korosi;
a b'a janto a ta mogoɗumanw temesira ra.
9 O ra, i bena terenninya ni can ni sirajuman ko faamu,
ani sira o sira ka ni.
10 Sabu hakiritigiya bena don i jusu ra,
lonniya bena i ninsondiya.
11 I ta miiricogoɗuman bena ke sababu ye ka i bosi,
i ta faamurikoɗuman bena ke sababu ye ka i tanga,
12 ka i kisi ka bo sirajugu kan,
ka i kisi kumayelema baga darakan ma,
13 ani mogo minw be sirajuman bla,
ka dibirasiraw ta,
14 ani minw be kojugu ke fo ka ninsondiya o ra,
ka kumayelema ke, fo ka nagari o ra;
15 o mogo te sira terennin ta,
o temeyorow bee jengenin lo.
16 O ra, i bena i yere kisi ka bo muso sunguruba boro,
ka i yere kisi ka bo muso yaalabaga boro, ale ni a ta mogomalasakumaw.
17 A sunguruman k'a kan di ce min ma, a be ban o ce ra;
a ka layiri min ta a ta Ala na korɔ, a be pina o ko.
18 A ta so be jenge ka taga saya fan le fe,
a ta siraw be taga mogo saninw le ta so.
19 Mogo o mogo be taga a no fe, o si te seko tuun;
o si te panamanya sira sorɔ tuun.
20 O ra, i bena tagama mogoɗumanw temeyorow ra,

ka to mɔgɔ terenninw ta sira kan.

²¹ Sabu mɔgɔnumanw le bɛna sigi jamana kɔnɔ;
mɔgɔ jusukun gbɛninw le bɛna to jamana kɔnɔ.

²² Nka Ala bɛna mɔgɔjuguw labɔ jamana kɔnɔ,
a bɛna mɔgɔjanfabagaw sama ka o bɔ jamana kɔnɔ.

3

Hakiritigiya ni Alapasiran

¹ Ne dence, i kana i hakiri bɔ ne ta ladirikan kɔ;
ne ta kumakan mara i jusukun na,

² sabu o le bɛna i si janya,
ka san caman fara i si kan, ka hera di i ma.

³ I kana a to numanya ni kankelentigiya ye bɔsi i ra.
A siri i kan na,
k'a sɛbɛ i jusukun walaka kan.

⁴ Ni o kɛra, i bɛna tɔgɔnuman sɔrɔ,
i ko bɛna diya Ala ye, i ko bɛna diya mɔgɔw fana ye.

⁵ I jigi la Matigi Ala kan ni i jusukun bɛɛ ye;
i kana i boromala i yɛrɛ ta faamuri kan.

⁶ Ala sago jini i ta kokɛta bɛɛ ra;
ni o kɛra, ale bɛna i ta sira lateren i ye.

⁷ I kana i yɛrɛ jate hakiritigi ye;
nka siran Matigi Ala le ja, ka i yɛrɛ mabɔ kojugu ra.

⁸ O le bɛna i farikolo kɛnɛya,
ka baraka don i kolow ra.

⁹ Matigi Ala bonya ni i borofɛnw ye,
a bonya ni i ta foro ta simanw bɛɛ kun fɔlow ye.

¹⁰ Ni o kɛra, i ta bondow bɛna fa fɔ ka bɔn;
i ta rɛzɛnji minanw bɛna fa rɛzɛnjikura ra fɔ ka woyo.

¹¹ Ne dence, i kana ban Matigi Ala ta ladirikan ma;
ni a ka i jaraki, i kana muruti.

¹² Sabu Matigi Ala bɛ mɔgɔ min kanu, a bɛ o tigi le koro,
i n'a fɔ fa bɛ a den koro cogo min na, den min ko ka di a ye.

Hakiritigiya nafa ka bon

¹³ Ni mɔgɔ min ka hakiritigiya sɔrɔ, o tigi ta jana;
ni mɔgɔ min ka faamurikonuman sɔrɔ, o tigi ta ka di!

¹⁴ Sabu nafa min bɛ sɔrɔ a ra, o nafa ka bon ni hali wari ye;
tɔnɔ min bɛ sɔrɔ a ra, o ka bon ni hali sanin ye.

¹⁵ Hakiritigiya songɔ ka bon ni lulu ye;
i ja bɛ bɔ fɛn o fɛn fɛ, o si dawula tɛ se ka suma ni a ta ye.

¹⁶ Sijan le bɛ hakiritigiya kininboro kɔnɔ.
Naforo ni bonya bɛ a numanboro kɔnɔ.

¹⁷ Hakiritigiya ta tɛmɛyɔrɔw ye jususuma yɔrɔw le ye,
a tɛmɛsiraw bɛɛ ye laganfiya siraw le ye.

¹⁸ Yiri dɔ lo, ni mɔgɔ min k'a mina, a bɛ si di o tigi ma;
ni min k'a dɛrɛ ni a boro fla ye, o tigi ta jana.

¹⁹ Matigi Ala ka dugukolo ju sigi ni hakiritigiya le ye;
a ka sankolo lɔ a nɔ ra ni faamuri le ye.

20 A ta lonniya le sababu ra, dugukolo jidingaw dayelera;
o le sababu ra, gomiji be jigi ka bo sankabaw ra.

Ala le be hakiritigiw tanga

21 Ne dence, hakirinuman ni miiricogonuman mara ka ja;
i padon a ra tuma bee.

22 O le bena si di i ma,
ka ke masirifen ye i kan na.

23 O ra, i bena tagama i ta sira kan hera ni laganfiya ra;
i tagamato sen tena talon foyi ra.

24 Ni i be la, foyi tena i ja tige;
ni i lara, i ta sunogo bena diya.

25 Jatige min be bara ka cun mogo kan, i tena siran o ja;
cenriba min bena ben mogojuguw kan, i tena siran o fana ja.

26 Sabu Matigi Ala bena ke i jigilayoro ye;
a bena i tagamato korosi, janko i sen kana mina jan do ra.

Mogo ka kan k'a mogogogon minako ja

27 Mogo min ka kan ni i ta konuman ye, i kana ban ka konuman ke o tigi
ye,

k'a soru se be i ye k'a ke.

28 I kana a fo i mogogogon ma ko: «Taga ka na, sini ne bena a di i ma,»
k'a soru bi yere i be se k'a di a ma.

29 I kana kojugu naninya i mogogogon kama,
k'a soru a siginin be i koru, miiriyajugu si te a konu i ta fan fe.

30 I kana kere ke ni mogo do ye gbansan,
k'a soru a ma kojugu si ke i ra.

31 I kana jabo mogo fariman fe,
i kana son a ta kow si ma.

32 Sabu Matigi Ala be kojugukebagaw haramuya,
nka a be mogonumanw don a ta jen ra.

33 Matigi Ala ta danga le be mogojugu ta so kan,
nka a be baraka don mogonuman ta sigiyoro ra.

34 Minw ye kumakolonfobagaw ye, a fana be kumakolon le fo olugu ma,
nka a be ja mogo sabarininw ma.

35 Hakiritigiw bena bonya soru o ta cen ye,
nka mogo hakirintanw ta bena ke maroya le ye.

4

Den be hakiritigiya soru a face fe

1 Ne dencew, aw ye aw fa ta ladirikan men,
aw ye aw janto o ra, ka faamuri soru,

2 sabu ne be lonniyanuman le yirara aw ra;
aw kana ban ne ta ladirikan na.

3 Wagati min ne fana tun ye denmisennin ye ne face koru,
tuma min ne fitiniman kelenpe le tun be ne bamuso koru, ka to k'a ta
kanuya diyabo,

4 ne face fana tun be to ka kow payira ne ra, k'a fo ne ye ko:
«Ne ta kumaw to i jusu ra!

Ne kumakan mara, janko i ye si soru.

5 Hakiritigiya jini, faamuri jini.
I kana jina ne ta kumaw ko,

i kana i yere mabo ne darakumaw ra.

⁶ I kana i ko di nin kumaw ma, sabu o le bena i kisi, o kumaw kanu, sabu o le bena i tanga kojugu ma.

⁷ Ka jija ka hakiritigiya jini, o le ye hakiritigiya damina ye, fen o fen be i boro, o bee ke ka faamuri jini.

⁸ Ni i ka hakiritigiya jate fenba ye, hakiritigiya be i korota, ni i k'a mina ni i boro fla ye, a be i bonya.

⁹ A bena neema masafugula le sigi i kun na, a bena masafugula noroman le biri i kun na.»

Mogo terennin ta sira ani mogojugu ta sira

¹⁰ Ne dence, ne lamɛn, ka son ne ta kumaw ma; ni o kera, i si sandaw bena caya.

¹¹ Ne ka hakiritigiya sira yira i ra, ne ka i bla sirapuman kan.

¹² Ni i ka o sira tagama, foyi tena i ta tagama bari, i borito sen tena talon foyi ra.

¹³ I jija ka ladirikan mina ka ja, a kana bosi i ra; a mara kosebe, sabu i be si soro o le baraka ra.

¹⁴ I kana teme mogojuguw temeyoro ra, i kana tagama kojukεbagaw ta sira kan.

¹⁵ O sira ye k'a to yi, i kana teme a fe; i yere mabo o sira ra, ka taga i ta sira fe.

¹⁶ Sabu ni o mogow ma kojugu ke fiyewu, o te se ka sunogo; o ja te sunogo soro, ni o ma mogo do laben.

¹⁷ Sabu olugu ta domuni ye kojugu le ye, o ta duven minta ye fariya le ye.

¹⁸ Nka mogo terenninw ta sira be i ko dugugbeda yeelen; a yeelen be to ka bonya, fo ka taga tere se kuncε.

¹⁹ Mogojuguw ta sira be i ko dibifinba; fen min bena o laben sira ra, o te se ka o ye.

Moga ka kan ka sira terennin tagama

²⁰ Ne dence, i janto ne ta kumaw ra, i toro sigi ka ne darakan lamɛn.

²¹ I ja lo ne ta kumaw ra tuma bee; o mara fo i jusukun kononoyoro ra.

²² Sabu ni minw ka hakiri soro, a be si di olugu ma; a be o farikolo yoro bee keneya.

²³ I janto i jusukun le ra ka teme fen tow bee kan, sabu i ta panamanya kow be bo yi le.

²⁴ I sen bo flankafukumaw ra, i da bo janfakumaw ra.

²⁵ I ja lo i ta sira ra ka teren ka taga, i padenw sin i ta sira ma ka teren ka tagama.

²⁶ I ye tagama sira terennin kan; ni o kera, i ta kow bee bena dakana.

²⁷ I kana jenge ka taga i kininboro fe walama i numanboro fe, i sen bo kojugu ra.

5

Ka nɔɔ muso wɛɛ ra o ma bɛn

¹ Ne dence, i janto ne ta hakiritigiyakumaw ra,
i toro malɔ ne ta faamurikumaw ra,
² janko i ye miiricogonuman sɔɔ,
janko i da ye lonniyakumaw sɔɔ k'a fɔ.

³ Sabu li bɛ tɔni ka bɔ muso sunguruba da ra,
a darakan nugunin lo ka tɛmɛ turu kan.

⁴ Nka a laban, o li bɛ kunaya i da ra i ko jalaji;
a laban, a darakan bɛ i tige i ko muru da fla.

⁵ A senw bɛ saya sira le kan,
a ta tagama pasinna kaburu le ma.

⁶ Sira min b'a sɔn si ra, a tɛ o jate,
a ta siraw jagaminin lo, nka a tɛ o lon.

⁷ Ayiwa, ne dencew, aw ye ne lamɛn!
Aw kana aw yɛɛ mabɔ ne kumakan na!

⁸ I ta sira yɔɔ janya o muso jɔɔn na,
i kana gbara a ta bonda ra!

⁹ Ni o tɛ, i bɛna i ta bonya di mɔɔ wɛɛw le ma,
i bɛna i si sandaw di mɔɔ hinabari dɔ le ma.

¹⁰ Mɔɔ wɛɛw le bɛna i borofɛnw cɛ fɔ ka wasa a ra,
i ta sɛɛ tɔnɔ bɛna taga mɔɔ wɛɛ le ta so.

¹¹ I bɛna to ka nuna i si laban na,
k'a sɔɔ i fari ni i sogo bɛɛ halakira ka ban.

¹² O wagati le ra, i bɛna a fɔ ko: «E, mun na ne tun ma sɔn ladiri ma sa?
Mun na ne banna korori ma?»

¹³ Mun na ne ma sɔn ka ne karamɔɔw kumakan lamɛn dɛ?
Mun na ne ma ne toro lɔ ne karanbagaw kan na sa?

¹⁴ A tora dɔɔnin, ne tun bɛna halaki ka ban le pewu
ne ta jamana mɔɔw bɛɛ lajennin cɛ ra!»

Ka i yɛɛ ta muso kanu o le jɔɔn tɛ

¹⁵ I yɛɛ ta dinga soginin ji min;
ji min bɛ bɔ i yɛɛ ta kɔlon kɔnɔ, o min.

¹⁶ Mun na i b'a to i ta bununji ye bɔn kɛnɛ ma gbansan?
Mun na i b'a to i ta kɔ jiw ye woyo ka taga siradaw fɛ?

¹⁷ A ka kan ka kɛ i kelen ta le ye,
a man kan ka kɛ mɔɔ wɛɛ ta ye.

¹⁸ I yɛɛ ta bununji diyabɔ;
i kanbelenman ka muso min furu, i yɛɛ ninsɔndiya ni o ye.

¹⁹ I ta minanmuso kanunin lo,
i ta dagbemuso saraman lo;
i wasa don ale ta kanuya le ra tuma bɛɛ,
a jarabi ye i mina wagati bɛɛ.

²⁰ Mun kosɔn i bɛ jarabi muso sunguruba ra sa, ne dence?
Mun kosɔn i bɛ i boro melege muso yaalabaga dɔ cɛ ra?

²¹ Ayiwa, Matigi Ala na bɛ adamaden tɛmɛsiraw bɛɛ ra,
a bɛ mɔɔ tagamacogo bɛɛ kɔɔsi.

22 Mɔgɔjugu yere ta kojuguw le b'a mina jan na,
a yere ta jurumun juruw le b'a siri.

23 A be sa, sabu a banna ladiri ma,
a ta hakirintanya bonyakojugu b'a lafiri.

6

Ni i ka layiri ta, i y'a dafa

1 Ne dence, ni i ka i yere ke i mɔgɔɔgɔn ta juru ko seere ye,
ni i boro don a boro ka kari ko i be lo ni o kunko ye,

2 ni i yere darakan ka i mina o jan na,
ni i yere kumakan ka i siri juru ra,

3 ne dence, i ka kan ka min ke ka i yere bo, o le ye nin ye:
i n'a fo i ka i yere don o tigi boro ka ban,
taga i yere majigi, ka jurudonbaga daari kosebe.

4 I kana a to sunogo ye don i na ra ni a ma panabo,
i kana i na tugu ka jingo ni a ma panabo.

5 I yere bosi i ko dagbe be bori k'a yere bosi donsoce boro cogo min na,
i yere bosi i ko konɔ be a yere bosi konominabaga boro cogo min na.

Salibagato

6 Ele salibagato, taga dugumeneninw fle,
taga o ta baaracogo fle, i ye hakiri sorɔ.

7 Kuntigi te o fe,
namogo te o fe, jamanatigi te o fe.

8 Nka ni simantige sera, o be o ta siman laben,
ni simancewagati sera, o be o ta domuni ladon o ta so.

9 Ele salibagato, ele bena wuri tuma juman le?
Ele bena wuri sunogo ra tuma juman le?

10 Ka sunogo doonin, ka i na tugu ka jingo doonin,
ka i boro fla kuru ka la doonin,

11 ni i ka to o ra, fagantanya bena bara i ra i ko son be bara mogo ra cogo
min na,
pani bena bara i ra i ko kerekere murutigi be bara mogo ra cogo min na.

Janfamogo laban te na

12 Adamaden sonkolon, adamaden mogo terenbari,
ale le be yaala ni janfa ye a da ra.

13 A b'a na komikomi, ka ko do fo,
a be tagamasiyenw ke ni a sen ye ka ko do fo,
a be tagamasiyenw ke ni a borokandenw ye ka ko do yira.

14 Kumayelema b'a jusu ra,
a be kojugu naninya wagati bee,
a be mogow bla jogon na.

15 O le koson, cenri bena cun a kan yoronin kelen na,
a bena bara ka halaki, fla te halakiri min na.

Fen wolonfla minw man di Ala ye

16 Fen woro be yi, Matigi Ala be minw koninya,
a fo fen wolonfla yere, a be minw haramuya:

17 Mogo min b'a yere fisaya tow ma,
mogo min nenkun be faninya fo,
mogo min be mogo jarakibari faga,

18 mɔgɔ min jusukun bɛ terenbariyakow ɲaninya,
 mɔgɔ min sen ka teri kojugu nɔ fɛ,
 19 mɔgɔ seerejugu min bɛ faninya fɔ,
 ani mɔgɔ min bɛ balemaw bla ɲɔgɔn na.

Muso jɛnɛyakebaga

20 Ne dence, i face ta kumakan lamɛn,
 i kana ban i bamuso ta ladirikan ma.
 21 O kumaw mara i jusukun na wagati bɛɛ,
 a siri i kan na tuma bɛɛ.
 22 Ni i bɛ tagama, o le bɛna i ta sira yira i ra,
 ni i lara sunɔgɔ ra, o le bɛna i kɔrɔsi,
 ni i wurira, o le bɛna kɛ i barokɛɲɔgɔn ye.
 23 Sabu o kumaw ye fitina le ye,
 o ladirikanw ye yeelen le ye,
 o korori ni o karan ye sisɔrɔsira le ye.
 24 O le bɛna i tanga muso jogojugu ma,
 ka i tanga muso yaalabaga ta mɔgɔmalasakumaw ma.
 25 I kana ta a cɛɲa ma, ka ɲabɔ a fɛ i jusukun na dɛ!
 I kana a to a lɔgɔ ye i mina a ɲakisɛw cɛɲa kosɔn dɛ!
 26 Jatɔmuso bɛ mɔgɔ borofɛn bɛɛ ban fɔ ka taga i ta sɔrɔta to to buru
 kunkurunnin kelenpe ye,
 muso furunin jɛnɛyakebaga bɛ mɔgɔ ta ɲanamanya bɛɛ le mina jan na.
 27 Yala mɔgɔ bɛ se ka tasuma don i ta derege jukɔrɔ,
 ni i ta faniw ma jɛni wa?
 28 Yala mɔgɔ bɛ se ka tagama takami kan,
 ni a ma i sen jɛni wa?
 29 Cɛ min bɛ jɛn ni a mɔgɔɲɔgɔn ta muso ye, o tigi ta bɛ ten le,
 ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maga a mɔgɔɲɔgɔn ta muso ra, o tigi jarakibari tɛ to.

30 Son min kɔngɔtɔ bɛ fɛn sonya k'a domu kɔngɔ kosɔn,
 mɔgɔ tɛ o mafiyɛnya.
 31 O bɛɛ n'a ta, ni a minana, a ka min sonya a bɛ o ɲɔgɔn wolonfla le sara,
 hali ni a kɛra ko a bɛ a ta sokɔnɔminan bɛɛ le di.
 32 Nka mɔgɔ min bɛ jɛnɛya kɛ ni walimuso ye, o tigi hakiri ka dɔgɔ;
 mɔgɔ o mɔgɔ bɛ o kɛ, o tigi b'a yɛrɛ halaki le.
 33 O tigi tɛna foyi sɔrɔ ni bugɔri ni dɔgɔyari tɛ;
 ale ta maroya kɔni tɛna ban ka ye.
 34 Sabu celiya bɛ furuce ta jusugban lawuri,
 ni a b'a yɛrɛ dimibɔ lon min na, a tɛ makari.
 35 Bonyafɛn si tɛ se k'a jusu suma,
 hali ni i ka bonya caya cogo o cogo k'a di a ma, a tɛna sɔn.

7

Muso jɛnɛyakebaga

1 Ne dence, ne ta kumaw to i hakiri ra,
 ne ta kumakan mara ka ɲa i jusukun na.
 2 Ne ta kuma mara janko i ye si sɔrɔ,
 ne ta ladirikan kɔrɔsi kɔsɛbɛ, i ko i bɛ i janto i ɲakisɛ ra cogo min na.
 3 O kumaw siri i borokandenw na,
 a sɛbɛ i jusukun walaka kan.
 4 A fɔ hakiritigiya ma ko: «Ele ye ne balemamusu le ye!»

Faamuri wele ko i terimuso!

⁵ Ni o kera, o bena i tanga muso sunguruba ma,
ka i tanga muso yaalabaga ma, ani a ta mɔgɔmalasakumaw.

⁶ Lon dɔ, ne tun bɛ ne ta bon finɛtiri ra,
ne tun bɛ flɛri kera finɛtiri nɛgɛsansan wow fɛ.

⁷ Ne ka cɛden dɔ ye naloman dɔw cɛ ra,
ne ka cɛden dɔ kɔrɔsi kanbelenw cɛ ra, min hakiri tun ka dɔgɔ.

⁸ A tun bɛ nana sira kan o muso jɔgɔn dɔ ta so fan na,
a tun ka o muso ta sosira ta.

⁹ Terebenda wagati tun lo, wuladayanfan fɛ,
su damina wagati ra, dibi donwagati ra.

¹⁰ Muso dɔ barara ka bɔ ka na a kunbɛn,
a ta fanidoncogo tun bɛ i ko jatɔmuso, ŋaninyajugu b'a jusu ra.

¹¹ A da ka ca, a tɛ maro,
a tɛ sigi a ta so ka ye.

¹² Ni a tɛ sirada ra, a bɛ dugu kɔnɔ,
a bɛ tɛmɛ sirafaranw bɛɛ ra, ka to ka cɛw le kɔnɔ.

¹³ A ka kanbelen poron k'a mina o cogo le ra, ka melege a ra,
k'a fɔ kanbelen ye, hali a ma maroya, ko:

¹⁴ «E, ne tun ka kan ka ninsɔndiya saraka* min faga,
ne sera ka o layiri dafa bi*.

¹⁵ «O kɔsɔn ne bɔra ka na i kunbɛn,
ne ka i yɔrɔɔnini, fɔ ka i ye.

¹⁶ Ne ka birifaniw lala ne ta lanan kan, k'a labɛn ka ja,
ne ka Misiran jamana ta birifani pumanman dɔw le la a kan.

¹⁷ Ne ka ne ta layɔrɔ kasa diya ni turu kasadimanw ye:
miri turu, ani alowesi turu, ani sinamɔne turu.

¹⁸ Na, an ye jɔgɔn kanu, ka fa jɔgɔn na, fɔ ka panamini, fɔ ka taga dugu
gbɛ,

an ye jɔgɔn lɔgɔrake kanuya ra.

¹⁹ Sabu ne cɛ tɛ so,
a tagara tagamajan dɔ le ra.

²⁰ A ka wari caman le don a ta waribɔrɔ kɔnɔ ka taga,
a tɛ seko fɔ ni karo janfara.»

²¹ O muso ka o kanbelen mina ni a ta ceguya ye,
a k'a nɛgɛ fɔ k'a sɔrɔ ni a ta mɔgɔmalasa kumaw ye.

²² O yɔrɔnin kelen bɛɛ, kanbelen gbanna a kɔ,
i n'a fɔ o bɛ tagara ni misi min ye a fagayɔrɔ ra,
i n'a fɔ o bɛ tagara ni fatɔ min sirinin ye a bugɔyɔrɔ ra,

²³ fɔ biɛ dɔ ye na a sɔnkun sɔgɔ.
A bɛ i ko kɔnɔnin min bɛ bori ka taga a yɛɛ don jɔ ra,
sabu a t'a lɔn ko ale nin bena to a ra.

²⁴ Ayiwa, sisan ne dencew, aw ye ne lamɛn!
Aw ye aw janto ne darakumaw ra!

²⁵ I kana i ta miiriya sama ka taga nin muso jɔgɔn ta sira fɛ,
i kana a ta siraw ta ka i yɛɛ latunu.

* **7:14** 7.14 O kɔrɔ ye ko ale bɔra ka na kanbelen wele, ka taga o sarakasogo le domu, nka can tɛ o ye.

26 Sabu a ka ce minw laben ka ban ka o faga, o ka ca;
a ka minw faga, o bee tun ye ce barakamanw le ye fana.

27 A ta so ye kaburu sira le ye,
sira min be mogɔ lajigi fo saya ta so yere konɔ.

8

Bee ka kan ka hakiritigiya nini

1 Yala hakiritigiya te adamadenw welera wa?

Yala faamuri te a kan korɔtara ka peren wa?

2 A be lo yoro korɔtaninw na, ani siradaw ra,
a be lo sirafaranw na,

3 a be lo dugu dondaw korɔ,
a be lo dugu donda siraw ra ka peren:

4 «Aw mogɔw, ne be aw le welera!

Ne kan be aw adamadenw le ma!

5 Aw nalomanw, aw ye ceguya degi!

Aw hakirintanw, aw ye hakiri soro!

6 Aw ye menni ke, sabu ne bena kuma nafamanw le fo,
ne bena ne da yele ka cankumaw le fo.

7 Ne da be kumajuman le fo,
ne nenkun be kumajugu haramuya.

8 Ne darakuma bee terennin lo,
nanbarakuma ni kuma terenbari si te bo ne da ra,

9 ne darakuma bee gbenin lo faamurikebagaw fe,
a bee ye kumajuman le ye lonnikebagaw fe.

10 Aw ye ke ne ta ladirikan fe ka teme hali wari kan,
lonniya ka fisa ni sanin bee ra pumanman ye.

11 Sabu hakiritigiya ka fisa ni lulu ye,
mogɔ be jabo fen o fen fe, o si te se ka suma ni hakiritigiya ye.»

Hakiritigiya be min ke mogɔ ye

12 «Ne min ye hakiritigiya ye, ne ni ceguya le siginin be jagon fe,
lonniya ni miiricogonuman be soro ne le fe.

13 Matigi Ala nasiran be mogɔ min na, o tigi be kojugu koninya,
yerewasobaga, ani yerebonyabaga, ani sirajugu tagamabaga,
ani da min be kumayelema ke, ne be o koninya.

14 Ladiri ni hakirijuman be soro ne le fe,
ne le ye faamuri ye, sebgaya be soro ne le fe.

15 Ne le sababu ra, masacew sigira masaya ra,
ne le sababu ra, kuntigiw be se ka ko terenninw latige.

16 Ne le sababu ra, fagamaw sigira fanga ra,
ani mogobaw, ani dunupa kititigebagaw bee.

17 Ne koni, mogɔ minw be ne kanu, ne fana be olugu kanu,
minw be ne yorɔpini, olugu be ne soro.

18 Naforo ni bonya be ne le fe,
fenjuman meentaw, ani wasa be soro ne le fe.

19 Tonɔ min be soro ne ra, o ka fisa ni sanin ye, a ka fisa ni sanin yereworo
ye,

nafa min be ne ra, o ka fisa ni warigbe bee ra pumanman ye.

20 Ne be tagama sira terennin le kan,
ne be teme cansiraw le fe.

21 Ne be ne kanubagaw fentigiya,

ka o ta naforomarayorow fa.»

Hakiritigiya be bo Ala yere le ra

²² «Ne worora kabini Matigi Ala ta baara damina ra, tuma min na a tun ma a ta danfen folow si dan ban.

²³ Ne sigira kabini wagatijan, kabini folofolo, k'a sorow dugukolo ma dan folo.

²⁴ Ne nana, k'a sorow jibaw tun te yi folo, ne nana, k'a sorow bununjibaw si tun te yi folo;

²⁵ ne nana k'a sorow kuruw tun ma dan ban, ne nana k'a sorow kongoriw tun ma sigi ban,

²⁶ o y'a sorow Ala tun ma dugukolo ni kongow dan folo, a tun ma hali dunupa buguri folo dan ban.

²⁷ Wagati min Ala ka sankolo bla a no ra, ne tun be yi; wagati min a ka jibaw dantige,

²⁸ wagati min a ka sankabaw bla san fe, wagati min dugukolo jukorojiw woyora ka bo ni baraka ye,

²⁹ wagati min a ka kogoji dan yira, janko a ji kana teme o danw kan, wagati min a ka dugukolo jusigiyoro tagamasiyen ke,

³⁰ ne tun be a kere fe i ko baarakuntigi.

Lon o lon ne tun b'a diyanyako ke, ka nagari a na korow tuma bee.

³¹ Ne tun be nagari a ta dugukolo ko kan, ka ninsondiya adamadenw ce ra.»

Hakiritigiw le be nasuma sorow

³² «Ayiwa, sisan, ne dencew, aw ye ne lamen!

Minw be ne ta sira tagama, olugu ta pana!

³³ Aw ye ladiri lamen, ka ke hakiritigiw ye, aw kana ladiri bla aw yere ko fe.

³⁴ Mogo min be ne lamen, o tigi ta pana, mogo min be lo lon o lon ne ta so donda ra ka menni ke, min be lo ne ta da ra, ka menni ke, o tigi ta pana.

³⁵ Sabu ni mogo min ka ne sorow, o tigi kera sitigi ye, Matigi Ala be son o tigi ma.

³⁶ Nka ni mogo min ka ne kan bla, o tigi ka kojugu ke a yere le ra; mogo o mogo be ne koninya, o tigi be saya le kanu.»

9

Hakiritigiya ta welerikan

¹ Hakiritigiya k'a ta bon samasen wolonfla lese, a k'a ta bon lo.

² A ka beganw faga, ka minnifenw laben, a ka domunikeyoro laben.

³ A k'a ta baaraden sunguruw ci, ko o ye taga peren k'a ta weleri lase mogow ma; o be lo dugu yoro korotaninw le ra ka weleri ke:

⁴ «Mogo o mogo ye kolonbari ye, o ye teme yan!» Minw hakiri ka dogo, a b'a fo olugu ye ko:

⁵ «Aw ye na ne ta domuni ke, ne ka minnifen min laben, aw ye na o min!»

⁶ Aw ye nalomanya dabla, janko aw ye si soro,
aw ye faamuri sira ta.»

Hakiritigi ni hakirintan

⁷ Mogo min be kumakolonfobaga ladi, o tigi be dogoyari le lase a yere ma,
mogo min be mogojugu jaraki, o tigi be maroya le lase a yere ma.

⁸ I kana kumakolonfobaga jaraki, ni o te, a be i koninya,
nka hakiritigi jaraki, ni o kera, a be i kanu.

⁹ Hakiritigi karan, ni o kera, do be fara a ta hakiritigiya kan;
lonniya yira mogo terennin na, ni o kera, do be fara a ta lonni kan.

¹⁰ Matigi Ala nasiran, o le ye hakiritigiya damina ye,
Ala saninman lonniya, o le ye faamuri ye.

¹¹ Sabu, ne hakiritigiya, ne le sababu ra i si bena caya,
ne le sababu ra san caman bena fara i si kan.

¹² Ni i ye hakiritigi ye, i ta hakiritigiya nafa be i kan,
ni i ye kumakolonfobaga ye, i ta kumakolonfo kunko be i kelen kan.

Hakirintanya ta welerikan

¹³ Hakirintan be i ko muso dacamantigi,
a be i ko muso naloman, min te foyi lon.

¹⁴ A be sigi a ta so donda ra,
siginan do kan, dugu yoro korotaninw na,

¹⁵ ka peren ka temebagaw wele;
minw terenna, ni o be tagara o ta sira fe, a be olugu wele:

¹⁶ «Mogo o mogo ye kolonbari ye, o ye teme yan!»
Minw hakiri ka dogo a b'a fo olugu ye ko:

¹⁷ «Ji sonyanin le ka di,
denjuguya domuni le ka timi.»

¹⁸ Mogow m'a lon ko a ta so ye saya ta yoro le ye,
o m'a lon ko a be mogo minw wele ko olugu bee be jigi saya dibi le ra.

10

Sulemani ta hakiritigiyakumaw

¹ Masace Sulemani ta zanaw.

Den hakiriman b'a face jusu suma,
nka den hakirintan be a bamuso jusu kasi le.

² Naforojugu sorori te mogo nafa,
nka terenninya be mogo kisi saya ma.

³ Matigi Ala te mogo terennin to kongo ra,
nka mogojuguw be sama fen minw ko, Ala be o yoro janya o ra.

⁴ Boro min ka suma baara ra, o be fagantanya lase mogo ma,
nka boro min be timinadiya baara ra, o be mogo fentigiya.

⁵ Den min be siman ladon simantigewagati ra, o ye den hakiriman ye;
nka min be a ta ke sunogo ye simankanwagati ra, o be mogo lamaroya.

⁶ Dugawu le be mogo terennin kan,

nka kuma farimanw le dogonin be mɔgɔjugu da ra.

⁷ Mɔgɔw hakiri be to mɔgɔ terennin na, ka dugawu le ke a ye, nka mɔgɔjugu tɔgɔ be tori.

⁸ Mɔgɔ hakiriman be sɔn ladirikan ma, nka nalomanyakuma fɔbaga b'a yere halaki.

⁹ Mɔgɔ min be tagama ni jusukun gbenin ye, o tigi ja siginin be tagama, nka mɔgɔ min te sira terennin ta, o ta kow bena bo kene kan.

¹⁰ Mɔgɔ min b'a na komikomi janfa koson, o be tɔɔɔ le lase mɔgɔ ma, nalomanyakuma fɔbaga b'a yere halaki*.

¹¹ Mɔgɔ terennin darakuma be si di mɔgɔ ma, nka mɔgɔjugu da fara kuma farimanw le ra.

¹² Koninya be kere lawuri; nka kanuya be hake bee datugu.

¹³ Hakiritigiyakumaw le be faamurikebaga da ra, nka minw hakiri ka dogo, bisan be jini olugu ko le kama.

¹⁴ Hakiritigiw be lonniya mara ka na, nka naloman da b'a sama ka taga ni a ye a benyoro le ra.

¹⁵ Naforotigiw ta naforo le ye o ta dugu barakaman ye, nka fagantan ta fagantanya le ye a bensababu ye.

¹⁶ Mɔgɔ terennin ta baara sara b'a sɔn si ra, nka mɔgɔjugu ta baara tɔnɔ b'a bla jurumun na.

¹⁷ Mɔgɔ min be ladirikan men, o be sisoro sira le kan, nka min be ban korori ma, o b'a yere lafiri.

¹⁸ Mɔgɔ min be koninya dogo a jusu ra, o da be faninya tige, min be yaala ka mɔgɔw tɔgɔ cen, o ye hakirintan ye.

¹⁹ Kumacamantigi ni jurumun te ban, nka mɔgɔ min be se a da koro, o ye mɔgɔ hakiriman ye.

²⁰ Mɔgɔ terennin ta kuma be i ko warigbe bee ra pumanman, nka mɔgɔjuguw ta jusukunnakow nafa ka dogo.

²¹ Mɔgɔ terennin ta kuma be mɔgɔ caman nafa, nka naloman be sa a ta hakiridogoya koson.

²² Matigi Ala ta baraka le be mɔgɔ fentigiya, a fana te tɔɔɔ were si fara a kan.

* **10:10** 10.10 Kitabu dow konɔ a sebera ko: mɔgɔ min b'a mɔgɔɔgɔn jaraki can kan, o tigi be hera le jini.

23 Kojuguke ye hakirintan diyanyako ye,
hakiritigiya fana ye mogo faamurikebaga diyanyako ye.

24 Mogojugu be siran ko min na co, o le b'a soro,
nka mogo terennin be nabo fen min fe, Ala be o di a ma.

25 Ni folonkonto fiyera ka teme, mogojugu be tunu,
nka mogo terennin be to a no ra tuma be.

26 Minnifen kumunin be min ke mogo jin na, sisi be min ke mogo jaden
na,
salibagato be o le ke a cibagaw ra.

27 Matigi Ala nasiran be mogo si janya,
nka Ala be mogojuguw si dogoya.

28 Mogo terenninw ta Alamakono laban ye nagari ye,
nka mogojugu jigi be cen.

29 Matigi Ala ta sira ye mogo jusukungbenin ta dogoyoro le ye,
nka minw be terenbariyakow ke, olugu halaki sababu lo.

30 Mogo terennin te jenge ka bo a no ra ka ye,
nka mogojuguw tena to jamana kono fiyewu.

31 Hakiritigiyakumaw le be bo mogo terennin da ra,
nka kumayelemabaga nenkun be tige.

32 Mogo terennin da be kuma bennin focogo lon,
nka mogojugu da be kumayelema le lon.

11

1 Matigi Ala be sumanikenan dayaganin tigi haramuya;
nka kilo dafanin tigi ka di Ala ye.

2 Yereyira be dogoyari lase mogo ma,
nka hakiritigiya ye mogo majigininw ta ye.

3 Mogojumanw ta jusukungbeninya be o bla sirajuman kan,
nka janfamogow ta kumayelema be o halaki.

4 Naforo te foyi na Ala ta dimilon na,
terenninya le be mogo kisi saya ma.

5 Mogo jusukungbenin ta terenninya le be a ta sira na,
nka mogojugu be ben a yere ta juguya koson.

6 Mogojumanw ta terenninya be o kisi,
nka janfamogow be mina jan na o yere ta nege koson.

7 Ni mogojugu sara, a jigi be ban,

a tun k'a boromala a ta fangatigiya min kan, o bee be tunu.

⁸ Ni mogo terennin degura, Ala b'a bosi,
ka mogojugu bla a no ra.

⁹ Alanasiranbari b'a fe k'a mogoogon halaki n'a da ye,
nka mogo terennin ta lonniya b'a kisi.

¹⁰ Ni mogo terenninw ka hera soro, dugumogow jusu be diya;
ni mogojuguw ka halaki, dugumogow be nagarikanbaw bo.

¹¹ Mogojumanw ta dugawu le be dugu lo,
nka mogojuguw da be dugu ci.

¹² Mogo min b'a mogoogon dogoya, o hakiri ka dogo,
nka mogo min ye faamurikebaga ye, o te kuma.

¹³ Nafigi be mogow ta gundow labo kene kan,
nka lanamogo be kow mara.

¹⁴ Ni ko payirabagaw ka fon, jamana be ben,
nka ni ladibagaw ka caya, o le be na ni sesorori ye.

¹⁵ Ni mogo min k'a kan di ka ke mogo were ta juru ko seere ye, o tigi be
sege le la a yere kan,
nka mogo min te son k'a kan di mogo were ta ko ra, o tigi bosira.

¹⁶ Muso jusuman be bonya soro,
nka mogo farimanw be naforo doron le soro.

¹⁷ Kojumankabaga ta kojuman ton b'a yere kan,
nka mogo hinabari be kojugu ke a yere le ra.

¹⁸ Mogojugu ta sorota te foyi na a ye,
nka mogo min be terenninya dan, o be sara panaman soro.

¹⁹ Terenninya be si di mogo ma,
nka ka tugu kojugu no fe, o be saya le lase mogo ma.

²⁰ Mogo minw jusukun terennin te, Matigi Ala be olugu haramuya,
nka minw be sira terennin tagama, olugu ko ka di a ye.

²¹ Mogojugu koni jarakibari tena to fiyewu, sigiya te o ra,
nka Ala be mogo terennin ni a ta duruja bosi.

²² Nunnasanin donna le nun na,
o ye muso cejuman hakirintan ye!

²³ Mogojuman be sama fen min no fe, o ye kojuman doron le ye,
nka mogojugu jigi be taga laban ni Ala ta dimi le ye a kan.

²⁴ Do b'a boro labla ka mogow son, nka do le be fara ale ta naforo kan,

do b'a tɛgɛ gbɛlɛya fɔ k'a dama tɛmɛ, nka do le bɛ fara ale ta fagantanya kan.

25 Mɔgɔ min bɛ tɔw sɔn, Ala bɛ o wasa;
mɔgɔ min bɛ ji kɛ tɔw kɔrɔ, Ala fana bɛ ji kɛ o tigi kɔrɔ.

26 Mɔgɔ min bɛ ban k'a ta siman fiyeere mɔgɔw ma, mɔgɔw bɛ o tigi danga,
nka min bɛ a ta siman fiyeere, dugawu bɛ o tigi kan.

27 Mɔgɔ min bɛ tugu kɔɓuman nɔ fɛ, o tigi bɛ mɔgɔw diyanyako le fɛ,
nka mɔgɔ min bɛ kojugu yɔrɔɓini, kojugu le bɛna o sɔrɔ.

28 Mɔgɔ min k'a boromala a ta naforo kan, o tigi bɛ ben,
nka mɔgɔ terennin bɛ nugu ka ja i ko flaburukura bɔtɔ.

29 Mɔgɔ min bɛ kojugu lase a yɛrɛ ta so ma, o ta sɔrɔta bɛna kɛ fɔɓɔ le ye;
mɔgɔ naloman bɛna kɛ hakiritigi ta jɔn ye.

30 Mɔgɔ terennin bɛ den min kɛ, o yiri ye sisɔrɔyiri le ye;
mɔgɔ hakiritigi le bɛ mɔgɔw sɔrɔ.

31 Hali mɔgɔ terennin bɛ a ta kɛwalew sara sɔrɔ dunuɓa ra yan,
janko ka n'a fɔ mɔgɔjugu ni jurumunkɛbaga!

12

1 Korori ka di mɔgɔ min ye, lɔnniya ka di o tigi ye,
nka mɔgɔ min bɛ ban jarakiri ma, o ye naloman le ye.

2 Mɔgɔɓuman ko ka di Matigi Ala ye,
nka mɔgɔ min bɛ kojugu ɓaninya, Ala bɛ kiti ben o tigi kan.

3 Adamaden tɛ sabati juguya baraka ra,
mɔgɔ terennin ta lilinw tɛ se ka yuguyugu ka bɔ o nɔ ra.

4 Muso barakaman ye a cɛ ta masafugula le ye,
nka min b'a cɛ lamaroya, ale bɛ kɛ a cɛ fɛ i ko jorijugu min bɛ mɔgɔ kolo
nimi.

5 Mɔgɔ terenninw ta miiriya bɛ can le kan,
nka mɔgɔjuguw bɛ tagama nanbara le kan.

6 Mɔgɔjuguw darakumaw ye jan dogoninw le ye min bɛ mɔgɔ faga,
nka mɔgɔɓumanw darakan bɛ o bɔsi.

7 Mɔgɔjuguw bɛna yɛlɛma ka bɔ o nɔ ra, ka tunu pewu,
nka mɔgɔ terenninw ta so lɔnin bɛ to.

8 Hakiri min bɛ mɔgɔ fɛ, i bɛ tando ka kapa ni o le ye,
nka mɔgɔ kɔnɔnɔjugu bɛ dɔgɔya.

9 Mɔgɔw ye i mafiyɛnya k'a sɔrɔ baarden bɛ i tɔgɔ ra, o ka fisa,

sani i ye i yere bonya k'a soro hali domuni te soro i boro.

10 Mogo terennin b'a janto a ta beganw na ka o baro,
nka mogojugu ta hina ni a ta hinabariya bee ka kan.

11 Mogo min be a ta foro sene, o be domuni soro ka fa,
nka mogo min be tugu fengbansanw no fe, o hakiri ka dogo.

12 Naforo min sorora kojugu sababu ra, mogojugu be nabo o le fe,
nka mogo terenninw ta lalinw b'a to o be den caman ke.

13 Mogojugu be mina a yere ta kumakanjugu ta jan le ra,
nka mogo terennin be bosi ka bo nagban na.

14 Darakanpuman be kopuman caman lase mogo ma;
ni mogo boro ka baara min ke, i be o sara le soro.

15 Naloman ta sira ka ni ale yere na na,
nka mogo min be son ladiri ma, o ye hakiritigi ye.

16 Naloman be a ta dimi yira yoronin kelen na,
nka mogo min be dogoyari sonmina, o ka cegu.

17 Mogo min be can fo, kuma terennin le be bo o da ra,
nka seerejugu ta ye nanbara ye.

18 Mogo kumabagajugu ta kuma be mogo sogo i ko kerekemuru,
nka hakiritigi ta kuma be mogo jusu suma.

19 Da min be can fo, o be si soro tuma bee,
nka nenkun min be faninya fo, o ta wagati ye pakomiko kelen ye.

20 Mogo minw be kojugu naninya, nanbara le be olugu jusu ra,
nka minw be mogow ladi ka o bla hera sira kan, olugu bena ninsondiya.

21 Ala te kojugu si ben mogo terennin kan,
nka mogojuguw ni toro le be nagon na.

22 Da min be faninya fo, Matigi Ala be o haramuya,
nka mogo min be tagama ni kankelentigiya ye, o ko ka di a ye.

23 Mogo min ka cegu, o te a ta lonniya wangola;
nka hakirintan be a ta hakirintanya fo kene kan ni a jusu bee ye.

24 Mogo min boro be timinadiya baara ra, o tigi le be sigi kuntigiya ra,
nka mogo farifaganin ka kan ni jagboyabaaraw le ye.

25 Mogo ta jusukunnahami b'a baraka ban,
nka kumakanpuman be mogo ninsondiya.

26 Mogo terennin be sira yira a mogonagon na,
nka mogojugu ta sira b'a lafiri.

27 Mɔgɔ farifaganin tɛ se ka hali a ta sogo jeni a yere ye, nka ka timinadiya baara ra, nafaba bɛ o ra.

28 Si bɛ sɔrɔ terrenninya sira le kan, saya tɛ o sira kan.

13

1 Den hakiriman b'a face ta ladirikan men, nka den kumakolonfɔbaga tɛ sɔn jarakiri ma.

2 Mɔgɔ darakan sababu ra, i bɛ se ka fɛnpuman sɔrɔ k'a domu, nka janfamɔgɔ bɛ sama fariya dɔrɔn le nɔ fɛ.

3 Mɔgɔ min b'a kumacogo kɔrɔsi, o b'a nin tanga, nka min da yelenin lo tuma bɛɛ, o b'a yere halaki.

4 Fɛn caman nege bɛ salibagato ra, nka a t'a sɔrɔ, nka mɔgɔ min bɛ timinadiya baara ra, o bɛ wasa.

5 Fɛn o fɛn ye faninya ye, mɔgɔ terrennin bɛ o kɔninya, nka mɔgɔjugu bɛ kuma ka tɔw dɔgɔya, ka o lamaroya.

6 Mɔgɔ jusukungbɛnin ta terrenninya le b'a tanga, nka jurumunkɛbaga ta kojugu b'a halaki pewu.

7 Dɔ b'a yere kɛ waritigi ye k'a sɔrɔ foyi t'a fɛ, dɔ fana b'a yere kɛ fagantan ye k'a sɔrɔ naforoba b'a fɛ.

8 Naforotigi ta wari le ye a nin kunmabɔsara ye, nka mɔgɔ si tɛ fagantan jaraki.

9 Mɔgɔ terrennin ta fitinayeelen bɛ mana ka na, nka mɔgɔjugu ta fitina bɛ faga le.

10 Yereyira bɛ mɔgɔ bla kɛrɛ dɔrɔn le ra, nka minw bɛ sɔn ladiri ma, olugu ye hakiritigiw ye.

11 Naforo min bɛ na jona jona, o laban bɛ tunu yɔrɔnin kelen na, nka mɔgɔ min bɛ a ta sɔrɔ dɔɔnin dɔɔnin, o ta bɛ caya.

12 Mɔgɔ jigi bɛ fɛn min kan, ni o fɛn mɛɛna kojugu, a bɛ i jusu kasi, nka fɛn min nege bɛ mɔgɔ ra, ni i ka o sɔrɔ, o bɛ dɔ fara i si kan.

13 Mɔgɔ min bɛ ladirikan mafiyenya, o juru bɛna sara o tigi ra, nka min bɛ kuma jate, o tigi bɛna o baraji sɔrɔ.

14 Hakiritigi ta ladirikan bɛ si di mɔgɔ ma, a bɛ mɔgɔ tanga saya ta janw ma.

15 Hakiripuman le bɛ mɔgɔ ko diya mɔgɔw ye, nka janfamɔgɔ ni sɛgɛ le bɛ jɔgɔn na.

16 Mɔgɔ ceguman bɛɛ bɛ a ta ko kɛ ni jatemala le ye,
nka hakirintan bɛ a ta hakirintanya yira bɛɛ ra.

17 Ciradenjugu bɛ kojugu le lase mɔgɔ ma,
nka cirafɔbaga kankelentigi bɛ jususuma le lase mɔgɔ ma.

18 Mɔgɔ min bɛ ban ladiri ma, o laban ye fagantanya ni maroya ye,
nka min bɛ sɔn jarkiri ma, o bɛ bonya sɔrɔ.

19 Fɛn min lɔgɔ bɛ mɔgɔ ra, ni i ka o sɔrɔ, o ka di;
ka kojugu dabra, o ye mɔgɔ hakirintanw tana le ye.

20 Mɔgɔ min bɛ tagama ni hakiritigiw ye, o bɛ kɛ hakiritigi ye,
nka mɔgɔ min bɛ hakirintan kɛ a jɛnɔgɔn ye, o bɛ sɛgɛ.

21 Kojugu le bɛ jurumunkeɓagaw ko,
nka mɔgɔ terenninw ta sara ye koɓuman ye.

22 Mɔgɔɓuman bɛ cɛn mara a ta denw ta denw ye,
nka jurumunkeɓaga b'a borofɛnw lajɛn k'a bla mɔgɔ terennin le ye.

23 Fagantan ta foro sɛnɛnin siman bɛ ja kosɛbɛ,
nka ni terenninya ka mɔgɔ min jɛn, o ta bɛɛ bɛ cɛn.

24 Mɔgɔ min bɛ bisan bla, o tigi ta den ko man di a ye le;
mɔgɔ min b'a den kanu, ale b'a janto a ra k'a koro.

25 Mɔgɔ terennin bɛ domuni kɛ ka wasa,
nka mɔgɔjugu kɔnɔbara lakolon bɛ to.

14

1 Muso hakiritigi bɛ a ta so lo,
nka muso hakirintan yɛɛ boro bɛ a ta so ci.

2 Mɔgɔ min bɛ sirajuman tagama, Matigi Ala nasiran bɛ o tigi ra,
nka min tɛ sira terennin ta, o tɛ Ala bonya.

3 Bere min bɛ naloman ta yɛɛbonya bo a ra, o ye a yɛɛ darakuma le ye;
nka mɔgɔ hakiritigi ta darakuma b'a bɔsi.

4 Ni sɛnɛkemisi tɛ yi, bondow lakolon bɛ to,
nka sɛnɛkemisiw baraka sababu ra, siman caman bɛ sɔrɔ.

5 Seere kankelentigi tɛ faninya tige,
nka seerejugu bɛ faninya caman fo.

6 Kumakolonfɔbaga bɛ hakiritigiya jini, a t'a sɔrɔ,
nka faamurikeɓaga ta lonniya sɔrɔ ka di.

7 I yɛɛ mabo mɔgɔ hakirintan na,
sabu i tɛna lonniyakuma si sɔrɔ ka bo a da ra.

8 Mɔgɔ ceguman ta hakiritigiya ye k'a janto a temesiraw ra, nka hakirintan ta nalomanya b'a lafiri.

9 Nalomanw te hakebo saraka* jate, nka Ala be son mɔgɔnumanw ma.

10 Mɔgɔ jusukun yere le be a yere ta toorow silon, mɔgɔ fana te se ka mɔgɔ were jusukun ta nagari silon.

11 Mɔgɔjugu ta bon be ci, nka mɔgɔnuman ta so be sabati.

12 Mɔgɔ be sira do ye, ko a ka ni, nka a laban be taga ke saya sira le ye.

13 Mɔgɔ be se ka yereko k'a soro tooro be a jusu ra, nagari fana be se ka laban ni jusukasi ye.

14 Mɔgɔ sonkolon bena a ta kewale tonɔ soro, mɔgɔnuman fana bena a ta tonɔ soro.

15 Naloman be la ko bee ra, nka mɔgɔ ceguman b'a tagamacogo korosi.

16 Hakiritigi be siran kojugu na, k'a yere mabo a ra, nka hakirintan te a yere mina, sabu a lanin be a yere ra.

17 Mɔgɔ min jusu gban ka di, o be hakirintanyakow ke, mɔgɔ min be kojugu naninya, mɔgɔw be o tigi koninya.

18 Nalomanw be hakirintanya le soro o ninyoro ye, nka lonniya masafugula le be biri mɔgɔ cegumanw kun na.

19 Mɔgɔjuguw bena o kinbiri gban mɔgɔnumanw koro, mɔgɔ kewalejuguw bena o kinbiri gban mɔgɔ terenninw ta bondaw ra.

20 Hali fagantan siginogon b'a koninya, nka naforotigi kanubagaw ka ca.

21 Ka i siginogon dogoya, o ye jurumun le ye, nka mɔgɔ min be makari nanibagatow ra, o tigi ta pana.

22 Minw be kojugu naninya, yala olugu te o yere lafirira le wa? Nka minw be konuman naninya, olugu be to numanya ni kankelentigiya ra.

23 Mɔgɔ be sege baara o baara ra, tonɔ be soro o ra, nka ka to kumagbansanfɔ ra, o be fagantanya doron le lase mɔgɔ ma.

24 Hakiritigiw ta naforo le ye o ta masafugula ye, nka hakirintan ta nalomanya te ke foyi ye ni nalomanya te.

25 Seere canfɔbaga bɛ mɔgɔ nin kisi,
nka seere faninyafɔbaga ta ye nanbara ye.

26 Matigi Ala nasiran bɛ mɔgɔ min na, jigiyaba le bɛ o tigi fɛ,
o tigi bɛ kɛ a ta denw fana dogoyɔɔ ye.

27 Ka siran Matigi Ala na, o bɛ si di mɔgɔ ma,
a bɛ mɔgɔ kisi saya ta janw ma.

28 Ni jamana mɔgɔw ka caya, o ye masacɛ ta bonya le ye,
nka mɔgɔntanya ye fagama ta ben sababu le ye.

29 Mɔgɔ min bɛ sabari, o ta faamuri ka bon,
nka min jusu gban ka di, o bɛ a ta nalomanya le yira.

30 Jususuma ye mɔgɔ farikolo kenɛya le ye,
nka nangboya bɛ i ko jorijugu min bɛ mɔgɔ kolo nimi.

31 Ni mɔgɔ min ka dɛsɛbagatɔ minako juguya, o tigi k'a danbaga le
mafiyɛnya,
nka ni mɔgɔ min ka na fagantan ma, o tigi k'a danbaga le bonya.

32 Mɔgɔjugu yɛrɛ ta kɛwalejugu le b'a laben,
nka mɔgɔ terennin bɛ jigiya sɔrɔ hali a satuma ra.

33 Hakiritigiya siginin bɛ faamurikebagaw jusukun na,
nka hakiritigiya lonbaga tɛ hakirintanw cɛ ra.

34 Terenninya le bɛ jamana kɔrɔta,
nka jurumun ye siyaw bɛɛ ta maroyako le ye.

35 Baaraden min bɛ tagama ni hakiri ye, o ko ka di masacɛ ye,
nka baaraden min bɛ maroyakow kɛ, a jusu bɛ bɔ o kɔrɔ.

15

1 Ka mɔgɔ jaabi ni kumadiman ye o bɛ a ta jusugban mala,
nka kumajugu bɛ mɔgɔ ta dimi lawuri.

2 Lonniyakuma cɛ ka ni hakiritigi da ra,
nka hakirintan da bɛ nalomanyakumaw le fɔ.

3 Matigi Ala na bɛ yɔrɔ bɛɛ ra,
a bɛ bɛɛ kɔrɔsira, mɔgɔjuguw fara mɔgɔnumanw kan.

4 Nɛnkun min bɛ kumadiman fɔ, o bɛ i ko yiri min bɛ si di mɔgɔ ma,
nka min bɛ mɔgɔ janfa, o bɛ mɔgɔ jusu cɛn.

5 Naloman tɛ a facɛ ta ladirikan jate,
nka mɔgɔ min bɛ sɔn korori ma, o ye mɔgɔ ceguman ye.

6 Naforo caman bɛ sɔrɔ mɔgɔ terennin ta so,

nka mɔgɔjugu ta sɔrɔta bɛ sɛgɛ le lasɛ a ma.

⁷ Hakiritigiw da bɛ lɔnniyakumaw le seri mɔgɔw kan, nka o jɔgɔn tɛ se ka bɔ hakirintanw jusukun na.

⁸ Matigi Ala bɛ mɔgɔjugu ta saraka haramuya, nka a bɛ mɔgɔnumanw ta Aladaari mina.

⁹ Matigi Ala bɛ mɔgɔjugu ta kɛwalew haramuya, nka minw tugunin bɛ terenninya kɔ, a bɛ olugu kanu.

¹⁰ Mɔgɔ min bɛ siranuman bla, kororigbɛlɛn le bɛna se o tigi ma; mɔgɔ min tɛ sɔn jarakiri ma, o le bɛ kɛ o tigi ta saya sababu ye.

¹¹ Saya dibi ni lahara dibi, o si dogonin tɛ Matigi Ala ja kɔrɔ, janko ka n'a fɔ adamaden jusukun!

¹² Ka kumakolonfɔbaga jaraki, o man di a ye, o kosɔn a tɛ sɔn ka taga hakiritigiw fɛ.

¹³ Jusudiya bɛ mɔgɔ pada cɛna, nka jusukasi bɛ mɔgɔ ninsɔngboya.

¹⁴ Mɔgɔ faamurikɛbaga le bɛ lɔnniya jini, nka nalomanya le ye hakirintanw ta baro ye.

¹⁵ Lon bɛɛ ye lonjugu ye janibagato fɛ, nka mɔgɔ wasanin bɛ janagbɛ le ra wagati bɛɛ.

¹⁶ I borofɛn ye dɔgɔya, nka Matigi Ala nasiran ye kɛ i ra, o ka fisa i ye naforoba sɔrɔ ka to jagban na.

¹⁷ Ka flaburunan gbansan domu ni i kanubaga ye, o ka fisa i ye taga misisogo tɔrɔnin domu ni i kɔninyabaga ye.

¹⁸ Mɔgɔ jusu gbannin bɛ kɛrɛ lawuri, nka mɔgɔ sabarinin bɛ kɛrɛ mala.

¹⁹ Naniw bɛ wuri ka salibagato ta tɛmɛsira bɛɛ datugu, nka mɔgɔnuman ta sira ye siraba gbɛnin le ye.

²⁰ Den hakiriman b'a face jusu suma, nka adamaden hakirintan b'a bamuso dɔgɔya.

²¹ Mɔgɔ min hakiri ka dɔgɔ, nalomanya ye o tigi fɛ jagariko le ye, nka mɔgɔ faamurikɛbaga bɛ teren ka taga a ta sira fɛ.

²² Ni mɔgɔw ma sigi ka kuma ka sɔrɔ ka baara min dabɔ, o baara bɛ cɛn, nka ni ladibagaw cayara, baara bɛ ja.

²³ Kuma jaabikonuman, o bɛ mɔgɔ ninsɔndiya; ka kuma fɔ a fɔwagati ra, o ka di dɛ!

24 Sira min be yelen san fe, nanamanya sira, mogo hakimman be o le ta; sira min be jigi ka taga saya ra, a b'a yere kisi o sira ma.

25 Matigi Ala be yerebonyabaga ta bon ben, nka a b'a janto muso ce sanin ta yoro ra.

26 Matigi Ala be naninyajuguw haramuya, nka kumajumanw saninyanin lo a na koro.

27 Mogo min te fa naforojugu ra ka ye, o tigi be bono lase a ta so ma, nka bonya min be mina dogo ra, mogo min be o haramuya, o tigi be si soro.

28 Mogo terennin be miiri folo ka soro ka mogo jaabi, nka mogojugu da be kumakolonw doron le fo.

29 Matigi Ala b'a yere mabo mogojuguw ra, nka a be mogo terenninw ta Aladaari lamen.

30 Flerikecogonuman be mogo jusu diya; ka kibarо diman lamen, o be mogo kolow keneya.

31 Jarakirikuma min be mogo bla sirapuman kan, ni mogo min k'a toro malо o ra, o tigi be se ka sigi hakiritigiw ce ra.

32 Mogo min be ban ladiri ma, o tigi t'a nin fe, nka mogo min be jarakirikumaw lamen, o be hakiri soro.

33 Matigi Ala nasiran be mogo karan hakiritigiya ra, nka yemajigi ko ye bonya ye.

16

Matigi Ala le ye Setigi ye fen bee ra

1 Adamaden koni be ko miiri a jusukun na, nka ni Matigi Ala da ka min latige, o le be ke.

2 Mogo ta kewalew bee bennin lo a yere na na, nka Matigi Ala le be mogo ta miiriya cogo lon.

3 I ta kow bee to Matigi Ala boro, ni o kera, i ta koketaw be na.

4 Matigi Ala ka fen bee dan kun do le ra, hali mogojugu, ale danna lonjugu le koson.

5 Matigi Ala be mogo yadanin haramuya; sigiya t'a ra, Ala tena a to ni a ma a ta hakew juru sara a ra.

6 Ka kopuman ke, ani ka can sira tagama, o be mogo ta kojugu kafari, Matigi Ala nasiran fana be mogo bo sirajugu kan.

7 Ni mogo ta kewalew diyara Matigi Ala ye,

a be hera don hali i ni i juguw ce.

⁸ I ta sorota ye dogoƴa, nka i ye ke mogo terennin ye,
o ka fisa sani i ta sorota ye caya, k'a soro i be tagama terenbariya le ra.

⁹ Adamaden be a ta koketaw jate mina a jusukun na,
nka Matigi Ala le b'a temesira yira a ra.

Masacew ta ko

¹⁰ Masace darakuma be i ko Ala ta kuma,
o koson ni a be kiti tige, a da man kan ka firi kuma ra.

¹¹ Sumanikenan bennin ni a sumanikefen bee ye Matigi Ala ta le ye,
kilo dafanin min o min be boro kono, o bee ye a ta fen latigenin le ye.

¹² Masaw be kewalejuguw haramuya,
sabu terenninya le be masaya sabati.

¹³ Kuma terenninw ka di masaw ye;
mogo min be can fo, o tigi ko ka di o ye.

¹⁴ Masace ta jusugban ye saya ta ciraden le ye,
nka mogo hakiritigi be se k'a jusu suma.

¹⁵ Ni ninsondiya be masace pada kan, mogow be si soro,
ni mogow ko diyara a ye, a be ke i ko sankaba minw be sanji laban lana.

Adamadenya minacogo

¹⁶ Ka hakiritigiya soro, o ka ni ka teme sanin kan pewu!
Ka faamuri soro, o ka fisa ni warigbe sorori ye pewu!

¹⁷ Magonumanw be o temesira mabo kojugu ra;
ni mogo min b'a temesira korosi, o tigi b'a jantora a yere nin le ra.

¹⁸ Yerebonya ko ye halakiri ye,
waso ko ye ben ye.

¹⁹ Ka i yere majigi ka sigi ni mogo sabarininw ye,
o ka fisa sani i ye taga sigi ni yerebonyabagaw ye ka o ta benkanfifew
domu.

²⁰ Mogo min b'a hakiri sigi ka kuma lamɛn, o tigi be hera soro,
mogo min b'a jigi la Matigi Ala kan, o tigi ta be na.

²¹ Hakiritigiya be mogo min jusukun na, o tigi le be wele ko faamurikebaga,
kumacogonuman fana be mogo ta kuma baraka bonya.

²² Mogo min be tagama ni hakiri ye, hakiri be si di o tigi ma,
nka nalomanw ta sege be bo o yere ta nalomanya le ra.

²³ Mogo hakiritigi jusukun le b'a da son hakiri ra,
a be baraka don a ta darakumaw ra.

²⁴ Kumadiman ye li le ye,

a be i jusu diya, a be i fari fana keneya.

²⁵ Mogo be sira do ye, ko a ka ni,
nka a laban be taga ke saya sira le ye.

²⁶ Kongo le be baarakɛbaga bla baara ra,
sabu mogo da le b'a joni k'a bla baara ra.

²⁷ Mogo sɔnkolon be kojugu le laben,
a darakuma be i ko tasuma farimanba.

²⁸ Kumayɛɛmabaga be mogow bla jogon na,
nafiɛi be terimanw faran.

²⁹ Mogo fariman b'a mogojogon nege,
k'a bla sirajugu kan.

³⁰ Mogo min b'a ja tugu ka kojugu miiri,
mogo min b'a dagbolo kin, o tigi ka kojugu ke ka ban.

³¹ Koroya ta kunsigigbe ye bonya masafugula le ye,
mogo min be sira terennin tagama, o le b'a soro.

³² Sani i ye ke kerekɛɛfari ye, ke mogo sabarinin ye, o le ka fisa;
sani i ye ke kerekɛɛɛ ye min be dugu mina, ke mogo ye min b'a yere mina,
o le ka fisa.

³³ Mogow be kara la* janko ka kow latige,
nka ni ko o ko latigera, i b'a soro o bora Matigi Ala yere le ra.

17

¹ Burukunkurun jalan, o ni pasuma,
o ka fisa ni bon fanin ye sogo ra, nka lon o lon kere.

² Jonce hakiriman, o laban be ke a matigice ta denkolon kuntigi ye;
o jonce le bena cen ta ni a matigice dence tow ye.

³ O be warigbe don daganin kono tasuma ra, ka sanin yeele furune kan,
k'a silon,
nka Matigi Ala le be adamaden jusukun segesege.

⁴ Kojugukebaga le b'a janto mogojuguw ta kuma ra,
faninyatigebaga le b'a toro malo ka kumajuguw lamɛn.

⁵ Mogo min be fagantan logobo, o tigi b'a danbaga le mafiyɛnya,
mogo min be nagari do ta cenri koson, Ala tena o tigi jarakibari to.

⁶ Cɛkɔrobaw ta masafugula ye o mamadenw le ye,
denw fana ta kunkɔrotasababu ye o worobagaw ye.

⁷ Mogo kunntan ni kumafokoruman man kan,
janko ka n'a fo fagama ni faninya!

8 Minw be bonyafenw di mɔgɔw ma dogo ra, a be olugu na na ko fla le be o bonyaw ra,
ko ni i ka bonya di dɔrɔn, ni i boro ka don fen o fen na, o be na.

9 Mɔgɔ min be hake yafa, o be kanuya le jini;
nka min be to ka kɔsegi hakekow kan, o b'a teriw mabo a yere ra.

10 Jarakiko kelen be min na faamurikebaga ye,
hali bisan na keme te o na hakirintan ye.

11 Mɔgɔjugu te foyi jini ni murutiri te;
o ra, ciraden hinabari do le bena ci a kama.

12 Ka ben ni wara do ye min denw bosira a ra,
o ka fisa sani i ye ben ni hakirintan do ye min be a ta nalomanyakow ra.

13 Mɔgɔ min be kojuman sara ni kojugu ye,
kojugu tena mabo o tigi ta so ra ka ye.

14 Ka kere lawuri, ani ka jiwoyoba temesira dayele, o bee ye kelen ye;
o ra, sani sosori ye na gban, i yere kun bo.

15 Mɔgɔ min be jo di kojugukebaga ma, ani min be kiti ben mɔgɔ terennin
kan,
Matigi Ala be o mɔgɔ fla bee haramuya.

16 Ka hakiritigiya sansongo don hakirintan boro, o be mun le na?
Mɔgɔ min te miiri, o be se ka hakiritigiya san cogo di?

17 Mɔgɔ ta teri be i kanu wagati bee,
balemaya fana kun ye ngondeme ye degu wagatiw ra.

18 Mɔgɔ min hakiri ka dogo, o le be son ka layiri ta,
k'a yere ke mɔgɔ were ta juru ko seere ye.

19 Kere ka di mɔgɔ min ye, jurumun le ka di o ye,
mɔgɔ min b'a yere korota, o tigi b'a yere ta cenri le jini.

20 Mɔgɔ min jusukun terennin te, o te hera soro,
kojugu fana be ben kumayelemabaga le kan.

21 Ni mɔgɔ min ka den hakirintan woro, o tigi ta ye jusukasi ye,
denkolon face te se ka ninsondiya.

22 Jusudiya ye fla panaman le ye,
nka jusukasi be mɔgɔ baraka ban.

23 Mɔgɔjugu be bonyafen mina k'a dogo a ta deregeba jukoro,
ka can yelema k'a ke faninya ye.

24 Mɔgɔ faamurikebaga ta miiriya be hakiritigiya le kan tuma bee,
nka hakirintan ta miiriya be yaala ka taga fo dugukolo dan na.

25 Den hakirintan be dimi don a face ra,
ka jusukasi bla a bamuso ra.

26 Ka baga mogo terennin ma ka wari ben a kan ko a y'a sara, o man ji;
ka baga fagama ma k'a bugo a ta kojuman koson, o ma ben.

27 Mogo min b'a kumacogo korosi, o tigi ka ko lon,
mogo min hakiri siginin lo, o tigi ye faamurikebaga ye.

28 Hali naloman, ni a ka se ka je, a be jate hakiritigi ye;
ni a ka se a da koru, a be jate faamurikebaga ye.

18

1 Kelennamogo b'a yere negerakow le jini,
fen o fen be se k'a son hakirijuman na, a be ban o bee ma.

2 Hakirintan mako te faamuri ra,
nka k'a yere kononokow fo, o ka di a ye.

3 Kojuguke be na ni dogoyari ye,
yemafiyenyari, o be na ni lebu ye.

4 Kuma be i ko ji min ka dun, i ko ko min fara fo ka bo kene ma;
hakiritigiya be soru kuma le ra.

5 Ka fara kojugukebaga kan,
ka jo bosi mogo terennin na kiti ra, o man ji.

6 Hakirintan da le b'a bla kere ra,
a yere darakuma le be bugori lase a ma.

7 Hakirintan yere darakuma le be kojugu ben a kan,
a yere ta kumaw le be ke jan ye k'a mina.

8 Nafigi darakan be i ko domunifen diman,
i b'a kunu cogo min na, a be jigi i konobara ra ten.

9 Mogo min b'a boro sumaya baara ra,
o ye cenrikebaga dogoce le ye.

10 Matigi Ala togo be i ko kerekunbenbon,
mogo terennin be bori ka taga don o so konu k'a yere kisi.

11 Nafrotigi ta naforo ye a ta dugu barakaman le ye,
a b'a miiri ko kogojan lo, min b'a tanga fen bee ma.

12 Ni yerebonya ka don mogo jusukun na, o ko ye cenri ye,
nka yemajigi ko ye bonya ye.

13 Mogo min be koroto ka kuma jaabi k'a soru a m'a bee lamem folo,
o ta ye nalomanya le ye, a laban fana ye maroya ye.

14 Mɔgɔ jusukun le be baraka don a ra k'a to a ye bana sɔnmina, nka ni i jusu cenna ka ban, mun le be se ka i deme?

15 Faamuri jusu be mɔgɔ min fe, o le be lonniya sɔrɔ, hakiritigi toro be lonniyakumaw le jini.

16 Mɔgɔ ta bonyafenw le be sira dayele a ye, fo ka taga a lase fagamaw kɔrɔ.

17 Ni mɔgɔ min konna k'a ta jafɔ kititigeyɔrɔ ra, a be ke i n'a fo jo be ale le fe, fo mɔgɔ were le ye na, ka na o ko segesege, can yere be sɔrɔ ka lon.

18 Karala be kere ban, a be fangatigiw faran ka o bo jɔgɔn na.

19 Ka gbara i balema tɔɔnɔnin na, o ka gbelen ka teme dugu barakaman minari kan; Masabonba donda belen kari ka di ka teme kereban kan.

20 Mɔgɔ da be min fo, i be se ka i ta domuni sɔrɔ o sababu ra, i darakuma be se ka ke sababu ye ka i wasa.

21 Saya ni si be sɔrɔ adamaden nenkun na, ni kuma ka diya mɔgɔ min ye, o tigi fana be kuma tɔnɔ sɔrɔ.

22 Ni mɔgɔ ka muso sɔrɔ, a ka fenjuman sɔrɔ, Matigi Ala ka kopumanba le ke a ye fana.

23 Fagantan ta kuma ye makarikanw le ye, nka nafortigi ta jaabiri ye kumagbelenw le ye.

24 Mɔgɔ jenjɔgɔn dɔw be cenri le lase i ma, nka teri do be yi, o be nɔrɔ i ra ka teme hali i balema kan.

19

1 Fagantan min jusukun gbenin lo, o ka fisa ni mɔgɔ hakirintan ye min da te kuma terennin fo.

2 Ka don ko ra ni jusugban ye k'a sɔrɔ i ma jatemala ke folo, o man ji; teriyakojuju fana be mɔgɔ lafiri.

3 Adamaden ta nalomanya le be cenri lase a ma, o ko, a b'a jusu bo Matigi Ala kɔrɔ.

4 Naforo be mɔgɔ teriw caya, nka desebagato teri be ban a ra.

5 Seerejuju jarakibari tena to fiyewu, faninyafobaga fana tena bosi.

6 Mɔgɔ caman b'a fɛ ka o yɛrɛ ko diya fagamaw ye,
mɔgɔ min bɛ mɔgɔ sɔn, bɛɛ bɛ kɛ o teri ye.

7 Fagantan balemaw bɛɛ b'a kɔninya,
janko ka n'a fɔ a teriw; olugu bɛ o yɛrɛ mabɔ a ra le;
hali ni a b'a fɛ ka kuma ni dɔ ye, a tɛ mɔgɔ si ye.

8 Mɔgɔ min bɛ hakiri jini, o tigi b'a yɛrɛ nin kanu;
mɔgɔ min bɛ faamuri jini, o tigi bɛna fɛnɔuman sɔrɔ.

9 Seerejugu jarakibari tena to fiyewu,
faninyafɔbaga fana bɛna halaki.

10 Mɔgɔ hakirintan man kan ni mɔgɔbaya ye,
jɔn fana man kan ka sigi kuntigiya ra fagamaden kunna.

11 Mɔgɔ min bɛ tagama ni hakiri ye, o tigi sabarinin lo;
mɔgɔw b'a hake ta, a tɛ o jate minkɛ, o le ye a ta bonya ye.

12 Masacɛ diminin mankan bɛ i ko jarkanbelen kasikan,
nka a ta jumanya bɛ i ko gɔmiji min bɛ sumaya jigi binw kan.

13 Den hakirintan bɛ bɔnɔ le lase a face ma,
musow ta kɛrɛ fana ye kodablabari le ye, i ko ji min bɛ tɔnitɔni tuma bɛɛ.

14 Mɔgɔ bɛ se ka bon ni naforo sɔrɔ cɛn ye i face fɛ,
nka muso hakiriman dibaga ye Matigi Ala le ye.

15 Salibagatɔya bɛ mɔgɔ bla sunɔgɔba le ra;
mɔgɔ farifaganin le fana bɛ to kɔngɔ ra.

16 Mɔgɔ min bɛ kuma lamɛn, o tigi b'a nin kisi,
nka mɔgɔ min t'a tagamacogo kɔrɔsi, o tigi bɛ sa.

17 Ni mɔgɔ min ka makari dɛɛɛbagatɔ ra, o tigi ka juru le don Matigi Ala
ra;
Ala bɛna a ta kɔnuman sara a ye.

18 I den koro a korowagati ra,
nka i kana dimi a kɔrɔ k'a faga.

19 Mɔgɔ jusu fariman ta fariya hake ka kan ka bɔ a ra,
ni o tɛ, ni i k'a to yi, i bɛna a to a b'a jɔgɔn wɛrɛ le kɛ tuun.

20 Ni i bɛ ladirikan mɛn, ka sɔn karan ma,
a laban i fana bɛ kɛ hakiritigi ye.

21 Miiriya caman bɛ mɔgɔ jusukun na,
nka Matigi Ala ka min latigɛ, o le bɛ kɛ.

22 Min bɛ jini adamaden fɛ, o ye kɔnuman ye;
nka fagantan belɛn ka fisa ni faninyatigɛbaga ye.

- 23 Matigi Ala nasiran be si di mogo ma,
a be i wasa, i be si hera ra, kojugu si te se i ma.
- 24 Salibagato b'a boro don tominan konɔ,
nka a te se k'a lase hali a da ma.
- 25 Ni i ka kumakolonfobaga bugo, ni naloman ka o ye, ale be ceguya;
ni i ka faamuribaga jaraki ko do ra, a be faamuri soro.
- 26 Den min b'a face minako juguya, k'a bamuso gben,
o ye denkolon le ye, den min be mogo lebu.
- 27 Ne dence, ni i koni b'a fe ka i yere mabo lonniyakuma ta sira kan,
o tuma i ye ladirikanw lamenni dabra.
- 28 Seere sonkolon mako te can ra,
kojugu ka di kojugukebaga ye i ko to.
- 29 Toro labenna kumakolonfobagaw kama,
bugoribere fana labenna hakirintanw ko kama.

20

- 1 Duvɛn be mogo bla kumakolonfo ra, minnifen fariman be mogo bla
mankanci ra,
ni mogo o mogo ka a yere bla o ra, o tigi te ke hakiritigi ye.
- 2 Masace diminin ta jatige be i ko jarkanbelen kasikan jatige;
ni mogo min k'a jusu wuri, o tigi ka kojuguba ke a yere ra.
- 3 Ka i yere mabo kerekow ra, mogo ta bonya be o le ra,
nka naloman bee ka teli ka don kere ra.
- 4 Nene koson, salibagato te son ka bo ka taga sene ke,
ni simantigewagati nana se, a be siman jini a te foyi soro.
- 5 Adamaden jusukun ta kolatigeninw be i ko kolon min ji yoro ka jan,
nka mogo faamurikebaga be se ka o ji bi.
- 6 Mogo caman be o yere ta kojuman lakari,
nka lanamogo yere, o soro man di.
- 7 Mogo terennin jusukun gbenin lo,
a ta den minw be to a ko fe, olugu ta jana!
- 8 Ni masace sigira a ta kititigesiginan kan,
a ja be kojugu bee ye k'a lon.
- 9 Jon le be se k'a fo ko: «Ne ka ne jusukun ko k'a gbe,
ne saninyara ka bo ne ta jurumun bee ra?»
- 10 Ka kilo yelema, walama ka sumanikeminan yelema,
Matigi Ala be o ko fla bee haramuya.

- 11 Hali denfitini ta kewalew b'a yira a bena ke mogo suguya min ye, ni a bena ke mogo terennin ye, ani mogosobe, o be lon a ta kewalew fe.
- 12 Matigi Ala le ka toro dan menni kama, ka ja dan yeri kama.
- 13 I kana a to sunogo ye diya i ye ka teme, ni o te, fagantanya bena ben i kan, i ja yele, ni o kera, i be fa domuni na.
- 14 Sannikebaga b'a fo ko: «Nin man ji, nin man ji fiyewu!» Nka ni a k'a ko don, a b'a fo ko ale ka fennuman soro.
- 15 Sanin be soro, lulu caman fana be soro, nka lonniyakuma dawula ka bon ni a bee ye.
- 16 Ni mogo min k'a yere ke mogo were ta juru ko seere ye, o tigi ta derege ka kan ka mina a ra ka o juru tonomasigi; ni mogo min ka layiri ta, ko a be lo ni mogo were ta ko ye, fen do ka kan ka mina o tigi ra k'a ke a sarati ye.
- 17 Domuni min sorora nanbara ra, o ka di mogo da ra, nka a laban be ke berekoro le ye ka i da fa.
- 18 Ladiri le be mogo ta koketaw ja, sani i ye taga kere ra, i ka kan ka hakiri jini folo.
- 19 Nafigi be mogow ta gundow labo kene kan, mogo min da ka fiyen, i kana o tigi ke i jennogon ye.
- 20 Ni mogo min k'a face ni a bamuso mafiyenya, o tigi ta fitina be faga k'a to dibiba ce ma.
- 21 Naforo min barara ka soro joona joona, a laban, baraka te ke o ra.
- 22 I kana a fo ko: «Ne bena nin kojugu juru sara le!» A to Matigi Ala ma, ale bena i bosi.
- 23 Kilo suguya fla, fiyeerefen kelen, Matigi Ala be o haramuya; sumanikenan dayaganin, o man ji.
- 24 Mogo ta dunupalatige be Matigi Ala le boro, o koson adamaden yere te se ka foyi faamu a yere ta kow ra.
- 25 Mogo min b'a da teliya k'a fo ko: «Ne be nin di Matigi Ala ma», o dajuru tanin ko a be soro ka miiri, o tigi b'a yere sen don jan le ra.
- 26 Masace hakiritigi be mogojuguw fiye, ka o woloma ka bo mogo tow ce ra,

a be simangbasiwotoro senw yeelen o kan ka tɛmɛ.*

27 Matigi Ala ta fitina be yeelen bo adamaden nin kono,
o le be mogo jusukun kononoyoro bee segesege.

28 Numanya ni kankelentigiya, o le be masace tanga,
konuman le be baraka don a ta fanga ra.

29 Kanbelenw ta masiri ye o ta baraka le ye,
nka kunsigibe ye mogokorobaw ta nooro ye.

30 Bisan ta jorinow, o ye kojugukebaga ta kojugu fla ye;
a be bugori min mina, o le b'a jusukun saninya.

21

1 Masace jusukun be Matigi Ala boro kono i ko jiwoyo,
ni fan min k'a diya, a b'a nasin o fan na.

2 Mogo ta kewalew bee ka ni a yere na na,
nka Matigi Ala le be mogo jusukun cogoya lon.

3 Ka terenninya ni can sira tagama,
Matigi Ala fe, o le ka fisa ni sarakabo ye.

4 Yereyira be o flerikecogo ra, yerebonya be o jusukun na;
mogojuguw ta dawula bee ye jurumun le ye.

5 Mogo min be jatemina ke a ta baara ra, o laban be nafa soro,
nka mogo min be koroto kow ra, o tigi be fagantanya.

6 Ka naforo soro faninya sababu ra,
o be i ko foro temeto, min be saya lase mogo ma.

7 Mogojuguw ta kewalejuguw le bena ke o minasababu ye,
sabu o te son ka can sira tagama.

8 Kojugukebaga ta kewalew si terennin te,
nka mogo jarakibari tagamacogo ka ni.

9 Ka si logologonin do ra biribon kunna*, o belen ka fisa,
sani i ye si ni muso keretigebaga ye bon kelen na.

10 Mogojugu jusukun be sama kojugu le no fe,
a te makari hali a teri ra.

11 Ni i ka kumakolonfobaga bugo, ni naloman ka o ye, ale be hakiri soro;
ni i ka hakiri di hakiritigi ma, o be do fara a ta lonniya kan.

* **20:26** 20.26 O koro ye ko a b'a ke i ko simangbasibagaw b'a ke cogo min na: O be siman gbasi, k'a fiye, walama o be wotoro senw bori a kan k'a paga bo a ra. * **21:9** 21.9 O wagati ta bonw tun ye biribonw le ye. Mogo tun be se ka la o bonw san fe fundeninwagati ra, nka a tun man kan ka ke mogo siyoro ye.

12 Terenninya tigi Ala ja lonin be mɔgɔjugu ta so ra,
a be halakiri ben mɔgɔjuguw kan.

13 Ni mɔgɔ min k'a toro datugu dɛsɛbagatɔ kulekan na,
lon dɔ ale yere fana bena kule, nka mɔgɔ tena a jaabi.

14 Ka bonyafen dogo k'a di mɔgɔ ma, o b'a tigi ta dimi mala,
ka bonyafen dogo i ta deregeba jukɔrɔ k'a di mɔgɔ ma, o b'a tigi ta jusugban
mala.

15 Ka can sira tagama, o ye jagariko le ye mɔgɔ terennin fɛ,
nka o ye siranyakoba le ye mɔgɔ terenbari fɛ.

16 Adamaden min be a yere mabɔ hakirisɔrɔsira ra,
o laban bena taga a yere sɔrɔ suw le cɛ ra.

17 Kodiman kanubagajugu be ke fagantan ye,
duven ni fendiman kanubagajugu tɛ ke waritigi ye fiyewu!

18 Mɔgɔjugu le be ke mɔgɔ terennin kunmabɔsara ye,
janfamɔgɔ be bla mɔgɔnuman nɔ ra.

19 Ka sigi jamana dɔ ra kongokolon kɔnɔ i kelen na yi, o belen ka fisa,
sani i ye sigi ni muso keretigebaga mɔgɔtɔɔrɔbaga ye.

20 Fɛnɔnuman ni turu maranin be mɔgɔ hakiritigi ta so kɔnɔ,
nka adamaden hakirintan be a ta bɛɛ domu ka ban.

21 Ni mɔgɔ min ka tugu terenninya ni kɔnuman kɔ,
o tigi be si sɔrɔ, ani terenninya, ani bonya.

22 Hakiritigi be se ka don cɛfariw ta dugu kɔnɔ,
o jigi tun be o ta bon barakaman min kan, a be o ci.

23 Ni mɔgɔ min k'a da ni a nenkun kɔrɔsi,
o tigi b'a yere kisi degu ma.

24 Yereyirabaga ni yerewasobaga tɔgɔ le ye ko kumakolonfɔbaga;
a be a ta kow ke ni a jusu gbanninba ni yereyira le ye.

25 Salibagatɔ ta negerafenw sɔrɔbariya b'a faga,
sabu a boro tɛ sɔn baara ma.

26 Tere bɛɛ, a be nabɔ fenw fɛ, a tɛ wasa;
nka mɔgɔ terennin be mɔgɔ sɔn, hali a tɛ jatemina ke a ra.

27 Matigi Ala be mɔgɔjuguw ta saraka haramuya,
janko ka n'a fɔ ni o saraka bɔra ni miiriyajugu ye.

28 Seere faninyafɔbaga be halaki,
nka mɔgɔ min be ko lamɛn ka ja, o ta kuma le be laban.

29 Mɔgɔjugu b'a kun gbɛleya ka kow ke,

nka mɔgɔnuman kɔni, ale b'a janto a yere ra.

³⁰ Hakiritigi si te yi, faamuribaga si te yi, ladibaga si te yi,
min be se ka lo Matigi Ala na koro.

³¹ Sow kɔni be laben kerɛkelon kama,
nka sesori be bo Matigi Ala le ra.

22

¹ Tɔgɔnuman ka fisa ni naforoba ye;
warigbe o, sanin o, mɔgɔw ye ke i fe, o le ka fisa ni nin bee ye.

² Naforotigi o, fagantan o,
Matigi Ala le ye nin fla bee danbaga ye.

³ Ni mɔgɔ ceguman ka kojugu nato ye, a be dogo,
nka naloman be kojugu ye, ka taga don a ra, k'a yere toro.

⁴ Yeremajigi, ani Matigi Ala nasiran,
o tɔno ye naforo ni bonya ni si ye.

⁵ Naniw, ani janw le be mɔgɔ terenbari ta sira kan,
nka mɔgɔ min b'a janto a yere ra, o b'a yere mabo o fenw na.

⁶ Den ka kan ka sira min ta, a karan o ra,
ni o kera, hali ni a koroyara, a tena o sira bla.

⁷ Naforotigiw le ye fagantanw kuntigiw ye,
jurutabaga ye jurudonbaga ta jon ye.

⁸ Ni mɔgɔ min ka juguya dan, o be kojugu siman le tige,
a tun be a ta jusugban ben mɔgɔw kan ni bere min ye, o be tunu.

⁹ Mɔgɔ hinabaga le be baraka soro,
sabu a be a ta domuni do di fagantanw ma.

¹⁰ Ni i ka kumakolonfobaga gben, kere be ban,
sori ni jagonfiyenyari bee be dabra.

¹¹ Jusukungbeninya ka di mɔgɔ min ye, min be kumanuman fo,
o tigi be ke masace teri ye.

¹² Matigi Ala b'a janto lonniya ra,
nka a be mɔgɔjanfabaga ta kumaw cen.

¹³ Salibagato ko: «Jara be kene ma!
Ni ne bora, a bena ne faga sira kan yi!»

¹⁴ Muso sungurubaw da ye dingadun le ye,
ni Matigi Ala dimina ce min koro, o ce le be ben o dinga koro.

15 Fatoya le sirinin be denmisen jusukun na,
korori bisan le be se k'a mabo a ra.

16 Mogo min be fagantan minako juguya janko k'a yere ta naforo caya,
walama mogo min be naforotigi son, o tigi be laban fagantanya le ra.

Mogo ka kan k'a yere korosi

17 I toro malo ka hakiritigiw ta kuma lamen!
I janto ne ta lonniyakumaw ra.

18 Sabu ni i ka o kumaw mara i jusukun na,
k'a fo i da ra tuma beε, o ka di.

19 Ne bena ele fana karan bi,
janko i ye i jigi la Matigi Ala kan.

20 Yala ne ma ladirikan ni lonniyakuma
bisaba sebe ka o di i ma wa?

21 Ne ka cankumaw le fo i ye, sigiya te kuma minw na,
janko i ye i cibaga jaabi ni jaabiri nanaman ye.

22 I kana desebagato toro, ko desebagato lo,
i kana nanibagato sege kititigeyoro ra;

23 sabu Matigi Ala bena lo ni o kunko ye,
minw ka o borofenw mina, a bena olugu nin mina o ra.

24 I kana teriya don ni mogo jusubatigi ye,
mogo min jusu gban ka di, i kana o ke i jenorogon ye.

25 Ni o te, i bena a ta kokecogo ladegi,
ka i yere mina jan na.

26 Minw be layiri ta, ka o yere ke mogo were ta juru ko seere ye,
i kana ke o mogo do ye.

27 Ni i yere k'a lon ko i tena se k'a sara,
mun na i b'a to o ye na hali i ta lanan ta ka bo i koroo?

28 I bemaw tun ka kabakuru min bla kabini folofolo ka yorow dan sigi,
i kana o kabakuru bo a no ra.

29 Ni i ka mogo o mogo ye min timina ka di a ta baara ra,
a laban o tigi bena taga baara ke masacew le ye,
a tena baara ke mogo gbansanw ye tuun.

23

1 Ni i sigira domuni na ni fagama do ye,
min be i na koroo, i yere korosi o ra kosebe.

2 Ni i ye mogo ye min nogo ka bon,
o tuma muru la i kan na de!

3 I kana nabo a ta domuni dimanw fe,
sabu mogonegedomuni lo.

4 I kana i yere sege ko i be ke naforotigi ye;
o bo i ta miiriya ra!

5 A dan ye i na ye la naforo kan doron, o y'a soroo a tununa,

sabu sigiya t'a ra, a be kamanw don a yere ra,
ka wuri i ko bon, ka taga san fe.

⁶ I kana son ka mogo tegegbelen ta domuni domu,
i kana nabo a ta domuni dimanw fe;

⁷ sabu mogo do lo, ni a ka wari o wari bo, a be o bee jate mina a yere konjo;
a b'a fo i ma ko: «A domu! A min!»
K'a soro o kuma te bora a jusukun na.

⁸ A laban, i ka to min o min domu, i bena o fonjo;
i ka kumadiman minw fo a ye, o bee kera gbansan ye fana.

⁹ I kana kuma ka don mogo hakirintan toro ra,
sabu a bena i ta hakiritigiyakumaw mafiyenya.

¹⁰ Kabakuru min blara kabini folofolo ka yorow dan sigi, i kana o bo a no
ra,

i kana don feritaw ta foro ra;

¹¹ sabu baraka be o ta hakebobaga ra,
ale le bena lo ni o kunko ye ka i kere.

¹² I sobe don karan na ni i jusu bee ye,
i toro malo ka lonniyakumaw lamen.

¹³ I kana den tanga korori ma;
ni i k'a koro ni bisan ye, a te sa.

¹⁴ Ni i b'a koro ni bisan ye,
i b'a nin le kisira saya ma.

Denfaw ta ladirikanw

¹⁵ Ne dence, ni hakiritigiya be ele jusu ra,
o bena ne fana jusu diya.

¹⁶ Ni kumapumanw ka bo i da ra,
o le bena ne jusu nagari kosebe.

¹⁷ I kana nabo jurumunkebagaw fe,
nka Matigi Ala nasiran le ye ke i jusu ra lon bee;

¹⁸ ni o kera, i bena labankonuman soro,
i jigi fana tena tige.

¹⁹ Ne dence, ele koni ye ne lamen ka ke hakiritigi ye,
ka i hakiri bla sirapuman kan.

²⁰ I kana ke ni dorotow ye,
walama minw be o ta ke sogobadomu ye;

²¹ sabu dorotow, ani domunibakebagaw laban ye fagantanya ye.
O be to o sunogo le ra, fo ka na o kannaderege bee ban ka o bla
fanikolondon na.

²² I face lamen, sabu ale le ka i woro,
i kana i bamuso fana dogoya hali ni a korora.

²³ Can san, i kana a fiyeere,
hakiritigiya, ani ladiri, ani faamuri san.

24 Mɔgɔ terennin face kɔni be pagari yere le,
mɔgɔ min ka den hakiriman woro, o be ninsɔndiya le.

25 A to i face ni i bamuso ye ninsɔndiya;
i bamuso ka i woro, a to a ye pagari.

Muso yaalabaga

26 Ne dence, i yere di ne ma,
ne ta kumaw kanu, k'a sira tagama;

27 sabu jatɔmuso ye dingadun le ye,
muso yaalabaga ye kolɔn le ye, min kɔnɔ gbendenin lo.

28 A be dogo ka ceɓw kɔnɔ i ko benkanneɓaga;
ce minw be o ta musow janfa, a be olugu caya ceɓw ce ra.

Dɔrɔminbaga

29 Jɔn le be «yooyi» fɔ? Jɔn le be «waayi» fɔ?
Jɔn le be kere ra tuma bee? Jɔn le be jusukasikumaw fɔ tuma bee?
O be jɔn le bugɔ gbansan k'a mandimi tuma bee?

Jɔn padenw wulennin lo tuma bee?

30 Minw be to duvenminyɔrɔ ra ka meen, olugu lo;
minw be to ka duven suguya caman pagami k'a min, olugu lo.

31 I kana duven ja wulencogo fle ka jabo a fe de!

I kana a kangato ni a manamanato fle fiye kɔnɔ ka jabo a fe de!

A kɔni jigi ka di mɔgɔ kan na,

32 nka a laban, a be i kin i ko sa,
a be i sɔgɔ i ko fonfonnin.

33 O tuma i ja be to ka minimini, i be fen werew ye,
i ta miiriya be i bla kumakunntanfɔ ra.

34 I be ke i ko mɔgɔ min lanin be kogɔji ce ma,
i ko mɔgɔ min lanin be kurunba fifato ta fanisiribere san fe.

35 I b'a fɔ ko: «O be ne bugɔra, nka a te digira ne ra,
o be ne bugɔra ni bisan ye, nka a te ne dimina!

Ne bena se ka wuri tuma juman le de,
janko ka do were min tuun?»

24

Mɔgɔ hakiritigi ni mɔgɔjugu

1 I kana jabo mɔgɔ kewalejuguw fe,
i kana o ta jenɔɔɔnya pini.

2 Sabu o jusukun be cenri le miiri,
o da be kojuguw dɔrɔn le fɔ.

3 So be lo hakiritigiya le sababu ra,
baraka be don so ra faamuri le sababu ra.

4 Bonw be fa lonniya le sababu ra,
ka fa fen nafamanw, ani fendiman suguya bee ra.

5 Mɔgɔ hakiritigi baraka ka bon,
do le fana be to ka fara mɔgɔ kolɔnbaga baraka kan;

6 sabu mɔgɔw be hakiri min di i ma, o le sababu ra i be se ka kere ke;
ni ladibagaw ka caya, o le be na ni sesɔrɔri ye.

7 Hakiritigiya yɔrɔ ka jan naloman ma,

o koson a te a da yeƙe ka kuma dugu donda ta jɔgɔnyew ra.

⁸ Mɔgɔ min be janfa siri ka kojugu ke,
o tigi togo le ye ko cenrikebaga.

⁹ Naloman be ko o ko naninya, o bee ye jurumun le ye;
mɔgɔw be kumakolonfɔbaga haramuya.

¹⁰ Ni wagatigbelen ka se, ni i ka i fari faga,
o tuma i baraka ka dogo de!

¹¹ O be tagara ni minw ye o fagayɔɔ ra, olugu bɔsi,
minw fifato be tagara fagayɔɔ ra, olugu kisi.

¹² Ni o te, ni i ko: «Ne tun m'a lon!»
O tuma, min be adamaden jusunankow lon, ale te a yera wa?
Min b'a janto i nin na, yala ale t'a lon wa?
Yala a tena bee kelen kelen sara ka kapa ni a ta kewalew ye wa?

¹³ Ne dence, li domu, sabu a ka di,
li min be bo lipaga ra, o ka timi mɔgɔ da konɔ cogo min na,
¹⁴ i ka kan k'a lon ko hakiritigiya fana ka di i jusukun ye ten le.
Ni i k'a soro, i bena labankonuman soro,
i jigi fana tena tige.

¹⁵ I kana ta juguya fe ka jan la mɔgɔ terennin na a ta so,
i kana a sigiyɔɔ cen;
¹⁶ sabu mɔgɔ terennin be se ka ben sinaga wolonfla, nka a be wuri a bee
ra,
k'a soro kojugukebagaw be to kojugu ra ka o yere halaki pewu.

¹⁷ Ni i jugu ka ben, i kana jagari o ra,
ni a sen ka talon, i jusu kana diya o ra;
¹⁸ ni o te, ni Matigi Ala ka o ye, o tena diya ale ye;
o ra, dimi min tun b'a jusu ra i jugu kama, a be o ban.

¹⁹ I kana i jusu gban mɔgɔ kewalejuguw koson,
i kana nabɔ mɔgɔjuguw fe;
²⁰ sabu mɔgɔ kewalejugu te labankonuman soro,
mɔgɔjugu ta fitina be faga.

²¹ Ne dence, siran Matigi Ala na, siran masace na,
i kana don mɔgɔ murutininw ta jen ra;
²² sabu cenri bena bara ka ben o kan le,
Matigi Ala ni masace fana bena kojugu min la o kan, jon ka o lon?

Hakiritigiw kumakan

²³ Nin ye hakiritigiw ta kuma do werew ye:
Ka mɔgɔ do fisaya ni do ye kiti ra, o man ji.
²⁴ Kititigebaga min b'a fo mɔgɔjugu ma ko: «I ma jaraki!»
Jama bena o danga, mɔgɔw bena a mangboya.
²⁵ Nka min be mɔgɔjugu jaraki, o ta le be na;
dugawu ni hera le be ale kan.

26 Ni i be mogo jaabi, ni i ka gbe a tigi ye,
o le b'a yira ko i b'a kanu.

27 I ta kenemabaaraw ke ka na,
i ta foro laben ka na
o ko, i ye i ta bon lo.

28 I kana ke seere ye ka i mogogogon jaraki gbansan,
i kana mogow lafiri ni i darakan ye.

29 I kana a fo ko: «A ka min ke ne ra, ne bena o jogon le ke a ra,
nin ce nin ka min ke ne ra, ne bena o juru sara a ra.»

Salibagato

30 Ne temena salibagato do ta foro koru,
ne temena mogo jusuntan do ta rezenforo koru.

31 Ne k'a ye ko naniw wurira fan bee ra,
binw falenna ka yoru bee datugu,
kabakurukogo min tun k'a lamini, o benna.

32 Ne k'a fe, k'a jate mina kosebe,
ne ka min ye, o ka ne ladi.

33 Ka sunogo donin, ka i na tugu ka jingo donin,
ka i boro fla kuru ka la donin,

34 ni i ka to o ra, fagantanya bena bara i ra, i ko son be bara mogo ra cogo
min na,
pani bena bara i ra i ko kerekere murutigi be bara mogo ra cogo min na.

25

Masacew ka kan ni bonya le ye

1 Masace Sulemani ta zana do werew ye nin ye; Zuda masace Ezekiyasi ta
mogow le tun ka olugu sebe.

2 Ka kow dogo, Ala ta bonya be o le ra;
ka kow segesege, masaw ta bonya be o le ra.

3 Sankolo janya te se ka lon, dugukolo dunya te se ka suma,
masace jusukun fana te se ka segesege k'a cogo lon.

4 Ni warigbe kora ka nogo bo a ra,
o tuma saninfagabaga be se k'a lalaga k'a ke minan do ye.

5 Ni mogojuguw gbenna ka bo masace koru,
a ta fanga be baraka soru terenninya sababu ra.

6 I kana i yere bonya masace na koru,
i kana i yere bla mogobaw loyoro ra;

7 sabu mogow ye i wele k'a fo i ma ko: «Wuri ka na sigi na fe yan,» o ka
fisa,
sani o ye na i dogoya fagamaw yere na na.

Kokecogonuman ni kumacogonuman

8 I na ka fen min ye,
i kana teliya ka taga o fo kititigeyoro ra,
ni o te, ni i kitikejogon nana kiti ben i kan ka i lamaroya,

i bēna a kē di sisan?

⁹ Ni ko ka don i ni i sigijogon cē, o janabo aw ni jogon cē,
nka i kana mogō were ta gundo fō.

¹⁰ Ni o tē, ni a tigi nana a mēn, a bēna i lamaroya;
o tuma ele ta togōjugu tēna fō ka ban.

¹¹ Sanin yiriden bisigi kera ka warigbe jegen,
o ye kuma bennin fonin ye a fowagati ra.

¹² Tororanegē saninlaman, ani sanin yereworo masirifen bē cogo min na,
hakiritigi ta jarakirikuma bē ten le a lamēnbaga toro ra.

¹³ Jisuma bē min ja mogō ye simankanwagati ra, fundenin na,
ciradenjuman bē o le ja a cibaga ye;
a b'a matigice jusu suma.

¹⁴ Sankaba ni sanfōjō min tē sanji lana,
o ye mogō dō ye min b'a yere tando ko ale bē mogōw sōn, k'a sōrō can tē.

¹⁵ Sabari sababu ra, mogō bē se ka fagama ta miiriya yelema,
kumadiman bē se ka hali korokun ci.

¹⁶ Ni i ka li sōrō, min bē i bō o dōrōn le domu,
ni o tē, ni i ka fa a ra k'a dama temē, i b'a fōjō.

¹⁷ I kana to ka taga i mogōjogon ta so tuma bēē,
ni o tē, ni a nana sege i korō, a laban a bē i kōninya.

¹⁸ Berekuru, walama kerekemuru, walama bije nunbōnin bē min kē mogō
ra,
mogō min bē kē seerejugu ye a mogōjogon kama, o tigi bē o jogon le kē
mogōw ra.

¹⁹ Nin min yōgōyōgōra, walama sen min mugura, ka i jigi la o kan,
o bē i n'a fō i bē i jigi la janfamogō kan i degu wagati ra.

²⁰ Ka i ta derege bō i kan na nēnē ra,
walama ka lemurukumu kē segen kan*,
o bē i ko ni i bē jagari dōnkiri la mogō jusu kasinin ye.

²¹ Ni kōngō bē i jugu ra, domuni di a ma.
Ni minlogōtō b'a ra, ji di a ma.

²² Ni i bē o kera, a bē i ko i bē takami le cēra ka o kē a kun na;
Matigi Ala fana bēna i sara.

²³ Sahiliyanfan fōjō bē na ni sanji ye cogo min na†,
nenkun min bē mogō kōrōfō dogo ra, o fana bē na ni panasisi ye.

²⁴ Ka si logologonin dō ra biribon kunna‡, o belen ka fisa,
sani i ye si ni muso keretigebaga ye bon kelen na.

* **25:20** 25.20 Kitabu dōw kōnō a sebera ko: ka lemurukumu kē jori kan. † **25:23** 25.23 O jamana
ra, sanji bē bō sahiliyanfan le fē. ‡ **25:24** 25.24 Aw ye 21.9 fē.

25 Jisuma ka di mɔgɔ segenin minlogoto ye cogo min na,
kibaro diman ye bo fo jamanajan do ra ka n'a fo i ye, o fana ka di ten le.

26 Bununji duurunin, ani kolonji cennin be cogo min na,
ni mɔgɔ terennin k'a yere to kojugukebaga boro, a be ke ten le.

27 Ka li domu k'a dama teme, o man ji,
ka bonya jini k'a dama teme, o man ji.

28 Dugu min lablanin lo, ni laminikogo t'a ra,
o ye mɔgɔ do ye min te se k'a yere mina foyi ra.

26

Hakirintanw

1 Nene man ji fundeninwagati ra,
sanji man ji simankanwagati ra,
bonya fana man ji hakirintan kan.

2 Kononin be wuri ka taga cogo min na,
walama naganaganin be teme cogo min na,
ni i ka mɔgɔ danga k'a soro kun t'a ra, o danga fana be teme le.

3 Bisan ka kan ni so ye, karafe ka kan ni fali ye,
bere ka kan ni hakirintan ko ye.

4 I kana hakirintan jaabi ka kana ni a ta hakirintanya ye,
ni o te, i fana be ke a bonogonko do ye.

5 Hakirintan jaabi ka kana ni a ta hakirintanya ye,
ni o te, a bena a yere jate hakiritigi ye.

6 Ni mɔgɔ min k'a ta cira don hakirintan boro,
a kera i ko o tigi k'a yere sen tige le, ka kunko do lase a yere ma.

7 Nabara senw te foyi na a ye cogo min na,
ni hakirintan da ka zana fo, o fana te foyi na.

8 Ni i ka hakirintan bonya,
a kera i n'a fo i ka kabakuru siri tafura konko ko i b'a bon.

9 Zana be hakirintan da ra,
o be i ko nanibisan donna doroto boro.

10 Mɔgɔ min be hakirintanw bee ta baara ra,
ni a ka min o min temeto ye, a be o ta,
o tigi be i ko kalantigi min be mɔgow bee bonna ka o mandimi.

11 Wuru be seko a ta fonko ma cogo min na,
hakirintan fana be seko a ta nalomanya ma ten le.

12 Ni i ka mɔgɔ o mɔgɔ ye min b'a yere jate hakiritigi ye,
mɔgɔ ka kan k'a jigi la hakirintan kan ka teme o tigi kan belen.

Salibagato

13 Salibagato ko: «Waraba do be sira ra, jara be yaalayaalara sirada ra!»

14 Kon be to ka yeɓema a donyɔrow kan cogo min na, salibagato be to ka yeɓema a ta lanan kan ten le.

15 Salibagato b'a boro don tominan konɔ, nka ka to lase a da ma, o b'a sege.

16 Salibagato b'a yere jate hakiritigi ye, ka teme hali ce wolonfla kan, minw be mogo jaabicogo lon.

Keretigebaga

17 Temebaga min b'a yere jagami kere do ra min t'a ta ye, o be i ko mogo min be wuru ye, k'a mina a toro ma.

18 Fato be bije tasumamanw bon, ka kalan bon ka mogow faga cogo min na,

19 mogo min b'a mogonjon janfa, ka sorɔ k'a fo ko: «Ne tun be toron le kera,» o tigi fana be ten le.

20 Ni logo banna, tasuma be faga, ni nafi te yi, kere be ban!

21 Finfin be ke takami ye cogo min na, logo be tasuma mana cogo min na, keretigebaga be kere juguya ten le.

22 Nafi darakan be i ko domunidiman, i b'a kunu cogo min na, a be jigi i konɔbara ra ten.

23 Ka warigbe jagaminin ke ka bogodaga ko mun, o ye kumadimanfobaga kononjugu ye.

24 I jugu be se ka i nege n'a darakan ye, k'a sorɔ nanbara le fanin b'a jusukun na.

25 Hali ni a k'a kumakan diya cogo o cogo, i kana la a ra, sabu haramu wolonfla le b'a jusukun na.

26 Koninya min b'a jusukun na, a be nanbara ke ka o dogo, nka a laban, a ta juguya be yira kene kan bee ja na.

27 Mogo min ka dinga sogi, o tigi le be ben a konɔ, mogo min ka kabakuru kolonkolon, kabakuru be kosegi ka ben o tigi yere le kan.

28 Faninyafobaga be kuma ka digi mogo minw na, a be olugu koninya fana; da min be mogo nege, o be cenri ke.

27*Ladirikanw*

1 I bena min ke sini, i kana i yere tando o ra bi,

sabu min be se ka ke sisan ni sini ce, i te o lon.

² Mogo tow le ka kan ka i tando, i yere te,
a to mogo were ye i tando, a kana bo i yere da ra.

³ Kabakuru ka gbiri, kenken fana ye fen gbiriman ye,
nka naloman be dimi min don mogo ra, o doni ka gbiri ni nin fla bee ye.

⁴ Jusugban ye kojuguba ye, dimi ye jiba woyoto le ye,
nka jon be se ka lo ka celiya konon?

⁵ Mogo ye gbe i ye, ka i jaraki, o ka fisa,
sani a ye ta kanuya fe ka i ta jaraki dogo i ma.

⁶ I teri min be kuma ka digi i ra, o le be i fe,
nka i jugu be i negge le ni a ta kanuyaforiw ye.

⁷ Mogo fanin be ban li ra,
k'a soron kongoto fe, fen bee ka di, hali fen kunaman.

⁸ Mogo min be bo a ta so ka taga fo yorojan,
o be i ko konon min be bo a ta jaga konon ka taga fo yorojan.

⁹ Turu kasadiman ni wusunan be mogo ninsondiya,
nka teriya ta diyanya le be mogo jusu saaro.

¹⁰ I kana ban i teri ra, walama i face ta teri,
ni cenri ka se i ma, i kana taga i balema do ta so;
sabu i siginogon min yoro ka surun i ra,
ale ka fisa ni i balema ye, min yoro ka jan i ra.

¹¹ Ne dence, ke hakiritigi ye, ka ne jusu diya,
ni o kera, ne bena se ka ne mafiyenyabagaw jaabi.

¹² Ni mogo ceguman ka kojugu nato ye, a be dogo,
nka naloman be kojugu ye, ka taga don a ra, k'a yere tooro.

¹³ Ni mogo min k'a yere ke mogo were ta juru ko seere ye,
o tigi ta derege ka kan ka mina a ra ka o juru tonomasigi;
ni mogo min ka layiri ta, ko a be lo ni muso yaalabaga do ta kunko ye,
fen do ka kan ka mina o tigi ra ka o ke a sarati ye.

¹⁴ Ni i be taga dugawu ke i teri ye ni kanba ye sogomada jona fe,
a be ke i n'a fo i b'a dangara le.

¹⁵ Ji min be tonitoni tuma bee sanji wagati ra, ni a te lo ka ye,
o ni muso keretigebaga bee ye kelen ye.

¹⁶ Ni mogo min ko a b'a lalo, a kera i n'a fo o tigi ko a be fono le lalo,
walama ko a be turuji dere k'a mina a tegge konon.

¹⁷ Negge be negge dabo,
mogo le b'a mognogon son hakiri ra.

18 Ni mɔgɔ min k'a janto torosun na, o tigi le b'a den domu,
ni mɔgɔ min k'a matigice minako na, o tigi le be o bonya sɔrɔ.

19 Ni i ka ji fle, i be i yere pada cogo le ye,
ni i ka adamaden dɔ jusukun segesege, i be i yere jogo le ye.

20 Saya dibi ni lahara dibi te fa ka ye,
adamaden na fana te fa fleri ra ka ye.

21 O be warigbe don daganin kɔnɔ tasma ra, ka sanin yeele furune kan,
k'a silɔn,
mɔgɔw be tandori min lase adamaden ma, o le b'a cogo yira.

22 Hali ni i ka naloman don kolon kɔnɔ k'a susu i ko simankise,
a ta nalomanya te bo a ra.

Mɔgɔ ka kan k'a janto a borofenw na

23 I ka kan ka jija ka i ta beganw cogoya lon ka na tuma bee,
ka i janto o ra ka na kosebe;

24 sabu naforo te to mɔgɔ boro wagati bee,
masafugula te to mɔgɔ kun na tuma bee.

25 Ni i ka bin kan, ni binkura bora,
i be binjalan ce kuruw kan.

26 I be sagaw si kan, ka o ke i ta fiyerebo ye,
ka bakɔrɔnin dɔw fiyeere, ka o ke ka foro dɔ san.

27 I be baw ta nɔnɔ ke i ni i ta gbamɔgɔw ta domuni ye,
ani ka i ta baaradenmusow fana baro.

28

Mɔgɔ ka kan ka sɔn ladiri ma

1 Mɔgɔjugu be bori hali k'a sɔrɔ mɔgɔ t'a gbenna,
nka mɔgɔ terennin lanin be a yere ra i ko jarakanbelen.

2 Ni jamana mɔgɔw murutira, kuntigiw be caya;
nka ni faamurikebaga ni lonnikebaga ka sɔrɔ o ra, o be jamana sabati ka
meen.

3 Ni kuntigi fagantan be desebagatɔw minako juguya,
o be i n'a fo sanjiba min be ben ka simanw cen, ka mɔgɔw bla kɔngɔ ra.

4 Minw be sariya sira bla, olugu be mɔgɔjuguw tando,
nka minw be sariya sira tagama, olugu be mɔgɔjuguw kere.

5 Mɔgɔ kewalejugu te can sira faamu,
nka minw be Matigi Ala ta jenɔgɔnya jini, olugu b'a bee faamu.

6 Fagantan min jusukun gbenin lo,
o ka fisa ni naforotigi dɔ ye, min te sira terennin tagama.

7 Den min be sariya sira tagama, o ye faamurikebaga ye,
nka min be tagama ni mɔgɔ sɔnkolonw ye, o b'a face lamaroya.

8 Mɔgɔ min bɛ juru don mɔgɔw ra, ka tɔnɔba la a kan, janko k'a ta naforo caya,
o tigi bɛ naforo min laɓenna, o laban bɛ taga mɔgɔ wɛrɛ fɛ, min bɛ makari dɛsɛbagatɔw ra.

9 Mɔgɔ min b'a toro datugu janko a kana sariya lamɛn,
hali o tigi ta Aladaari ye haramu le ye.

10 Mɔgɔ min bɛ mɔgɔɗumanw lafiri ka o bla sirajugu kan,
o tigi bɛ ben a yɛrɛ ta dinga soginin kɔnɔ,
nka minw jusukun gbɛnin lo, olugu bɛ hera sɔrɔ.

11 Naforotigi b'a yɛrɛ jate hakiritigi ye,
nka fagantan faamurikebaga bɛ se k'a kɔrɔbɔ.

12 Ni mɔgɔ terenninw ka se sɔrɔ, o ye ɗagarikoba le ye,
nka ni mɔgɔjuguw ka wuri, bɛɛ bɛ dogo.

13 Mɔgɔ min bɛ a ta hakew dogo, o ta kow si tɛ ɗa,
nka min bɛ lɔ a ta hakew ra, k'a dabra, Ala bɛ hina o tigi ra.

14 Kojugu ɗasiran bɛ mɔgɔ min na tuma bɛɛ, o tigi ta ɗana,
nka mɔgɔ min b'a jusukun gbɛleya, kojugu bɛ ben o kan.

15 Ni mɔgɔjugu ka sigi kuntigiya ra fagantanw kunna,
a bɛ kɛ i ko jara kasitɔ, walama wara kɔngɔtɔ.

16 Kuntigi kolɔnbari bɛ tɔɗɔri caman kɛ,
nka ɗamɔgɔ min bɛ naforɔjugu kɔninya, o bɛ sijan sɔrɔ.

17 Mɔgɔfaga hake bɛ mɔgɔ min kɔ,
o bɛ bori a yɛrɛ ma fɔ kaburu ra; mɔgɔ kana a lalɔ dɛ!

18 Mɔgɔ min bɛ tagama ni jusukun gbɛnin ye, o bɛ kisi,
nka mɔgɔ min bɛ sira fla tagama, o laban bɛ ben a fla dɔ kan.

19 Mɔgɔ min bɛ a ta foro sɛnɛ, o bɛ domuni sɔrɔ ka fa,
nka mɔgɔ min bɛ tugu fɛngbansanw nɔ fɛ, o bɛ fa fagantanya le ra.

20 Mɔgɔ kankelentigi bɛ dugawu caman sɔrɔ,
nka mɔgɔ min kɔrɔtɔra k'a ta naforo sɔrɔ, o jarakibari tɛna to.

21 Ka mɔgɔ dɔ fisaya dɔ ye, o man ɗi;
nka buru kunkurunnin kelen kosɔn, mɔgɔ bɛ se k'a yɛrɛ bla kojugu ra.

22 Mɔgɔ tɛgɛgbɛlɛn bɛ bori naforo kɔ;
a m'a lɔn ko fagantanya le bɛna ben ale kan.

23 Mɔgɔ min bɛ a mɔgɔɗɔgɔn jaraki ni a firira, a laban o tigi ko le bɛ diya
a ye;
nka min b'a nɛgɛ k'a ta jaraki dogo a ma, o ko tɛna diya a ye.

24 Mɔgɔ min b'a face, walama a bamuso borofen sonya, k'a fo ko hake te
o ra,
o tigi ye cenrikebaga jennogon ye.

25 Mɔgɔ wasabari be kere lawuri,
nka min b'a jigi la Matigi Ala kan, o be wasa.

26 Mɔgɔ min jigi lanin be a yere jusukunnakow le kan, o ye hakirintan ye,
nka min be tagama ni hakiritigiya ye, ale be bosi.

27 Mɔgɔ o mɔgɔ be fagantan son, o te ke desebagato ye;
nka min b'a ja datugu fagantan na, danga caman le be o tigi kan.

28 Ni mɔgɔjuguw ka wuri, bee be dogo,
nka ni o halakira, mɔgɔ terenninw be caya.

29

1 Mɔgɔ min jarakira fo sijaga caman, ni o tigi belen b'a torokun gbaleya,
o tigi bena bara ka halaki, fla te halakiri min na.

2 Ni mɔgɔ terenninw cayara, jamana mɔgow be nagari,
nka ni mɔgɔjuguw be kuntigiya ra, mɔgow be ke nuna ye.

3 Hakiritigiya ka di mɔgɔ min ye, o be a face ninsondiya,
nka min be jen ni jatumusow ye, o b'a borofenw bee cen.

4 Masace be a ta jamana sabati can le baraka ra,
nka min be to ka wari ben jamanadenw kan, o be a ta jamana cen.

5 Mɔgɔ min b'a mɔgɔnogon nega,
o tigi be jo le sirira a sen koru.

6 Mɔgɔ kewalejugu yere ta hakew le be ke jan ye k'a mina,
nka mɔgɔ terenninw be nagari fo ka donkiri la.

7 Mɔgɔ terennin be desebagato ta jo lon,
nka o faamuri nogon te mɔgɔjugu fe.

8 Kumakolonfobagaw be tasuma fiye dugu kan,
nka mɔgɔ hakiritigiw be mɔgow ta dimi mala.

9 Ni hakiritigi ka taga ni naloman ye kiti ra,
naloman koni bena dimi, ka yerekobaw ke, nka foyi te nanabo.

10 Mɔgɔfagabaga be mɔgɔ jusukun gbenin koninya,
nka mɔgɔnuman b'a janto a ra.

11 Hakirintan be a ta dimi bee yira kene kan yoro kelen na,
nka hakiritigi b'a yere mina ka sabari.

12 Kuntigi min b'a janto faninyakumaw ra,

o ta jamana jamogow bee be ke mogojuguw ye.

¹³ Fagantan o, mogotobaga o,
nin fla bee be yeri ke Matigi Ala ta yeelen le sababu ra.

¹⁴ Masa min be desebagato ta kiti tige can kan,
o ta fanga be baraka soro wagati bee.

¹⁵ Bisan ni korori le be den ke hakiritigi ye,
nka den min tora a yere ma, o b'a bamuso lamaroya.

¹⁶ Ni mogojuguw ka caya, hake be caya,
nka mogotereninw bena to ka o bento fle.

¹⁷ I den koro, ni o kera, a bena i jusu suma,
a bena i nin laganfiya.

¹⁸ Ni mogoteyi min be Ala ta kuma lamena ka mogow ladi, mogow te o yere
mina foyi ra tuun;
nka mogomin be sariya sira tagama, o tigi ta pana!

¹⁹ Mogoteyi jonce koro ni kuma dama ye;
hali ni a ka ko faamu, a t'a ke.

²⁰ Ni i ka mogoo mogoye min te jatemala ke ka soroka kuma,
mogoka kan k'a jigi la hakirintan kan, ka teme o tigi kan belen.

²¹ Ni i ka i ta jonce ladiya kojugu a denmisenman,
a laban, a te foyi ja.

²² Mogodiminin be kere lawuri,
mogojusu gbannin be hakeko caman ke.

²³ Adamaden ta yerebonya le be dogoyari lase a ma,
nka mogomajiginin be bonya soro.

²⁴ Mogomin jentogon ye son ye, o tigi b'a yere nin le koninya;
a be dangarikumaw men, nka a te foyi fo.

²⁵ Adamadenw pasiran ye jan le ye,
nka ni mogomin k'a jigi la Matigi Ala kan, a be o tigi tanga.

²⁶ Mogocaman b'a fe ka o yere ko diya fagamaw ye,
nka Matigi Ala le be bee ta kiti tige can kan.

²⁷ Mogotereninw be mogoterenbariw haramuya,
mogojuguw fana be mogojumanw haramuya.

30

Aguri ni Lemuweli ta kumaw

¹ Nin ye Yake dence Aguri ta kumaw ye. Nin ce ka kuma minw fo Itiyeli ye, Itiyeli ni Ukali*.

Nininkarigbelenw

² Can lo, ne ye naloman ye ka teme mogo bee kan, adamaden hakiri te ne fe.

³ Ne ma hakiritigiya karan, ne fana ma mogo saninmanw ta lonniya soro.

⁴ Jontigi le yelenna ka taga sankolo kono ka seko ka na ka ye?

Jontigi le ka fono mina a boro kono ka ye?

Jontigi le ka ji mina k'a don a ta deregeba jukoro ka ye?

Jontigi le ka dugukolo danw bee sigi?

A tigi togo ye di? A dence fana togo ye di?

Ni i ka o lon, a fo!

⁵ Ala ta darakumaw bee gbenin lo, minw be o yere karifa Ala ma, a be olugu tanga i ko negebennan.

⁶ I kana foyi fara o kumaw kan, ni o te, a bena i jaraki, i be ke faninyafobaga ye.

Fen fla

⁷ Matigi Ala, ne be fen fla jini i fe, i kana ban ka o di ne ma sani ne ye sa:

⁸ Kuma gbansanw, ani faninyakumaw mabo ne ra. I kana ne ke fagantan ye, i fana kana ne ke naforotigi ye, nka domuni min be ne bo, o di ne ma;

⁹ janko ne kana na fa ka teme, fo ka na ban Ala ra, k'a fo ko: «Matigi Ala yere ye jon le ye de?»

Walama fagantanya kana na ne bla sonyari ra, k'a to ne ye ne ta Ala togo cen.

¹⁰ I kana taga baaraden togogugu fo a matigice koro, janko a kana na i danga, ka i jaraki.

Mogogugu suguya naani

¹¹ Mogo dow be o face dogoya, o fana te o bamuso bonya!

¹² Mogo dow be o yere jate ko o saninyara, k'a soro o ma ko ka bo o ta nogo ra folo.

¹³ Mogo dow be o na lo tow ra ni wasoya ye, yerebonya be hali o flerikecogo ra.

¹⁴ Mogo dow ninw ye kerekemuruw le ye, o ninw ye muruw le ye, janko ka panibagatow domu ka o ban dugukolo kan, ka fagantanw domu ka o ban adamadenw ce ra.

Fen fla fen saba ani fen naani

¹⁵ Denmuso fla be tɔrimaganan fe, kelen togo ye: «A di!»

Tɔ kelen fana togo ye: «A di!»

Fen saba be yi, minw te fa ka ye,

* **30:1** 30.1 Itiyeli ni Ukali: Heburu kan na, nin togo fla koro be se ka ke fana ko: «Ne segera, Ala, ne segera, ne baraka desera.»

a fɔ fɛn naani yere, minw t'a fɔ ko: «Ne wasara»:

¹⁶ Lahara dingaba,
muso min ma den sɔrɔ ka ye,
dugukolo min ma fa ji ra,
ani tasuma min t'a fɔ fiyewu ko: «Ne wasara!»

¹⁷ Mɔgɔ min b'a ja lo a face ra k'a lɔgɔbɔ,
min b'a padon a bamuso ra, ka ban k'a kan mina,
kɔda ta kankan kɔnɔw bɛna o tigi padenw wɔgɔbi ka bɔ,
bon ta denw bɛna o domu.

¹⁸ Fɛn saba bɛ yi, minw tɛmɛna ne ta lonniya kan,
a fɔ fɛn naani yere, ne tɛ minw faamu:

¹⁹ Bon tɛmɛsira sankolo ra,
sa tɛmɛsira fara kan,
jirakurun tɛmɛsira kɔgɔji kan,
ani cɛ tɛmɛsira ka taga sunguru kɔ.

²⁰ Muso jɛnɛyakebaga cogo bɛ tan le:
a bɛ domuni kɛ k'a da jɔsi†,
k'a fɔ ko: «Ne ma kojugu kɛ!»

²¹ Dugukolo bɛ se ka yereyere fɛn saba kosɔn,
a fɔ fɛn naani yere, a tɛ se ka minw muju:

²² Jɔncɛ ye kɛ masacɛ ye, o ye dɔ ye,
mɔgɔkolon ye fa domuni na, o ye dɔ ye,
²³ muso min mangboyara o ye cɛ sɔrɔ, o ye dɔ ye,
jɔnmuso ye sigi a matigimuso nɔ ra, o fana ye dɔ ye.

²⁴ Fɛnɲanaman naani bɛ dunuɲa ra, minw ka dɔgɔ,
nka o ta hakiritigiya ka bon kɔsɛbɛ:

²⁵ Dugumɛnɛw, olugu ye danfɛn dɔw ye fanga tɛ minw na,
nka simantigɛwagati ra, o bɛ o ta domuni labɛn k'a bla.

²⁶ Farawɔninanw, olugu fana ye danfɛn dɔw ye baraka tɛ minw na,
nka o bɛ o ta dogoyɔrɔ jini fɔ faraw le cɛ ra.

²⁷ Kuntigi tɛ ɲodomutɔnw fɛ,
nka o bɛ bla ɲɔgɔn kɔ ka taga jɛnkuru jɛnkuru i ko kɛrɛkɛdenw.

²⁸ Basa bɛ se ka mina ni boro ye,
nka a bɛ don fɔ masacɛw ta masasow kɔnɔ.

²⁹ Fɛnɲanaman saba bɛ yi, minw sentacogo cɛ ka ji,
a fɔ fɛn naani yere, minw tagamacogo cɛ ka ji:

³⁰ Jara, min ye kongofɛnw bɛɛ ta cɛfari ye,
a tɛ bori foyi ja,

³¹ dondo, min bɛ kanbɛlenya tagama kɛ,
ani bakɔrɔnin‡,
ani masacɛ min bɛ tagama a ta kɛrɛkɛjama ja fɛ.

³² Ni mɔgɔ min tun kɛra hakirintan ye, fɔ k'a yere bonya,
walama ni ɲaninyajuguw tun bɛ mɔgɔ min kɔnɔ,

† **30:20** 30.20 A bɛ domuni kɛ k'a da jɔsi: O kɔrɔ ye ko a ta kɛwalejuguw tɛ foyi cɛn a ye. ‡ **30:31**
30.31 O jamana ta bakɔrɔninw ka jan, o cɛ ka ji fana.

o tigi y'a boro la a da ra ka je;
³³ sabu ni i ka nono bisi, nare be bo a ra,
 ni i ka nun bisi, jori be bo a ra,
 ni i ka dimi bisi, kere be bo a ra.

31

Masace bamuso ta ladiriw

¹ Nin ye masace Lemuweli ta kumaw ye, a bamuso k'a karan ni ladirikan minw ye:

² Ne dence, ne bena mun le fo ele ye sa?
 Ne woroden, ne bena mun le fo i ye de?
 Ne ka dajuru ta den min koson, ne bena mun kuma le fo o ye sa?

³ I kana i baraka bee di musow ma,
 muso minw be masaw laben, i kana i yere to olugu boro.

⁴ Masace man kan ka duven min, Lemuweli!
 Fagama man kan ka bori minnifen farimanw no fe.
 Masace man kan ka o ke!

⁵ Ni o te, ni a ka duven min, a bena jina sariya sigininw ko,
 ka segebagatow bee ta jo bosu o ra.

⁶ Minnifen farimanw ye di sabagaw le ma,
 duven ye di mogo jusukasininw le ma.

⁷ O y'a min ka jina o ta fagantanya ko,
 o hakiri ye bo o ta sege ko pewu!

⁸ Se te minw ye ka kuma, i da yele ka kuma olugu no ra;
 kuma, ka segebagato ta jo di a ma.

⁹ I da yele ka kuma, ka kiti tige ni terreninya ye,
 ka fagantan ni janibagato ta jo di a ma.

Muso barakaman makirikan

¹⁰ Muso barakaman soru man di de!*

A songo ka gbelen ka teme hali luluw kan pewu.

¹¹ A ce lanin b'a ra ni a jusukun bee ye,
 foyi koni tena fon ale ta so.

¹² A be kopuman le ke a ce ye,
 a te kojugu ke a ra, a si bee ra.

¹³ A be sagasiw ni len jini,
 k'a yere timinadiya ka o baara ni a boro ye.

¹⁴ A be i ko jagokebagaw ta jirakurunbaw,
 a be a ta baro jini ka bo fo yorojan ka na ni a ye.

¹⁵ Sani dugu ye gbe, i b'a soru a wurira ka ban;
 a be domuni di a ta sokonmogow ma,
 a be a ta baardenmusow ta baaraw yira o ra.

¹⁶ A be foro do ko miiri a yere konu, o ko, a be o foro san,
 ni a ka min soru a ta baara ra, a be o ke ka rezen sene.

¹⁷ A b'a yere cesiri ka baraka don a yere ra,
 k'a boro don baara ra.

* **31:10** 31.10 Nin hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

- 18 A b'a ye ko a be tɔnɔ caman sɔrɔra a ta jago ra,
o ra, a ta fitina te faga su fe.
- 19 A be sagasi mina a boro kelen na,
a borokandenw be jɛnɛkala munu ka jese dan.
- 20 A b'a tɛgɛ labla ka janibagatɔw sɔn,
a b'a boro foni fagantanw ye.
- 21 Nɛnɛwagati ra, a te siran ko nɛnɛ bɛna a ta somɔgɔw mina,
sabu a ka sagasifani gbirimanw dan o bɛɛ ye.
- 22 A be kosow dan,
lɛnfaniw, ani faninuman wulenmanw fana b'a fe.
- 23 Ni a cɛ ka taga sigi ni dugu cɛkɔrɔbaw ye dugu donda ra,
mɔgɔ bɛɛ b'a bonya.
- 24 A be faniw dan ka o fiyeere,
a be cɛsirinanw fiyeere jagokɛbagaw ma.
- 25 Baraka ni nɔɔrɔ, o le ye a ta masiri ye;
a be sigi ka yɛrɛko, sabu sini ta ko hami t'a ra.
- 26 A b'a da yɛlɛ ka kuma ni hakiritigiya ye,
ladirinumanw le be bɔ a da ra.
- 27 A b'a janto a ta sokɔnɔkɔw bɛɛ ra ka ja,
a te sɔn salibagatɔya ma, a be baara kɛ le k'a ta baro sɔrɔ.
- 28 A denw be wuri k'a fɔ a ma ko a ta pana,
a cɛ fana b'a tando, ko:
- 29 «Muso caman ye muso barakamanw ye,
nka ele kɔni ta tɛmɛna olugu bɛɛ ta kan.»
- 30 Farikolo nɔɔrɔ be mɔgɔ lafiri, cɛna ye fɛngbansan le ye,
Matigi Ala nasiran be muso min na, o le bɛna tando.
- 31 Aw ye muso barakaman ta baara tɔnɔ di a ma,
mɔgɔw y'a tando a ta kɛwalew kosɔn jamalajɛnyɔrɔw ra.

WAAJURIKEBAGA TA KITABU **Kitabu faamucogo**

Ka kapa ni nin kitabu ta kuma dɔw ye (1.1,12,16; 2.4-9; 12.9), mɔgɔ caman ta miiriya ra nin kitabu sebebaga ye masace Sulemani ye. A sebebaga koni b'a yere tɔgɔ la ko «Waajurikebaga.»

A be i n'a fɔ cekɔrɔba dɔ lo min sigira ka miiri, ka jatemala ke a ta ko temeninw na. A ka karan caman ke, ka hakiritigiyaba sɔrɔ; nka a k'a ye ko fen bee be teme i ko fɔnɔ: lonniya, ani naforo, ani mɔgɔ diyanyafenw, o bee ye gbansan le ye. Adamaden ni a ta hakiritigiya bee, ko caman be yi, a te se ka o faamu; a te se ka Ala ta kolatigeninw faamu. Wagati dɔw ra a b'a ye i n'a fɔ kun yere te adamaden ta dunupalatige ra.

Waajurikebaga nana min faamu, o ye ko adamaden te se ka nafa foyi sɔrɔ ni Ala ma min di a ma.

Nin kitabu ta karan kunba ye ko adamaden ka kan k'a jigi la Ala kelenpe le kan. Ka bori naforo nɔ fe, walama ka naforo caman lajen, walama ka i yere sege baara ra, walama ka i diyanyafenw sɔrɔ, o si te foyi ye, ni i ma Ala sɔrɔ.

Kitabu konɔkɔw

Adamaden ta dunupalatige te foyi ye (1-2)

Ko bee ni a kewagati lo (3.1-8)

Ko benbari caman be ke dunupa konɔ (3.9-11.6)

Alapasiran le be ko bee na (11.7-10)

Kuma damina

¹ Nin ye Waajurikebaga ta kuma ye, masace Dawuda dence, min tun siginin be Zeruzalemu:

Dunupa ta kow si te kokura ye

² Gbansan, ani gbansan, ne Waajurikebaga ko ten!

Gbansan, ani gbansan, fen bee ye gbansan le ye!

³ Adamaden be nagban min bee la a yere kan dugukolo kan yan, a be mun nafa le sɔrɔ o ra sa?

⁴ Duruja dɔw be taga, dɔw be na olugu ko, nka dugukolo b'a nɔ ra tuma bee.

⁵ Tere be bɔ, tere be ben; o ko, a be teliya ka seko ka taga a boyɔrɔ ra tuun.

⁶ Fɔnɔ be fiye ka taga woroduguyanfan na, ka yeɛma ka taga sahiliyanfan na.

A be munumunu, ka munumunu, ka kɔsegi ka teme a temesirakɔrɔw fe tuun.

⁷ Bajiw bee be woyo ka taga ke kɔgɔji ra, nka kɔgɔji te fa ka ye.

Bajiw be deri ka woyo ka taga fan min na, o be woyo ka taga o fan kelen le ra tuma bee.

⁸ Sege min be danfenw bee kan, mɔgɔ da te se ka o bee nafa.

Naden te fa fleri ra, toro fana te wasa lamenni na.

⁹ Ko minw temena kakɔrɔ, o ko kelenw le be nana tuun,

ko minw kera kakoro, o ko kelenw le be kera tuun,
ko si le te kokura ye dugukolo kan yan.

¹⁰ Hali ni mogo ka ko do ye, k'a fo ko:

«A fle, nin ko ye kokura ye!»,

i bena taga a soro ko o ko tun be kera kakoro
kabini wagatijan temeninw na.

¹¹ Ko minw temena ka ban, an hakiri te to o ra tuun.

Ko minw fana bena ke tuun,
kofemogow hakiri tena to o kow ra.

Adamaden ta hakiritigiya te foyi ye

¹² Ne Waajurikebaga, ne kera Izirayeli masace ye; ne siginin tun be Zeruzalemu. ¹³ Ko o ko be ke dunupa konso, ne ka ne yere timinadiya ka jininkari ke o kow bee ra kelen kelen, k'a segesege ni hakiritigiya ye. O ye segeba do le ye, Ala ka min doni la adamadenw kan.

¹⁴ Ayiwa, ne k'a korosi k'a ye ko baara o baara be ke dugukolo kan yan, ko o bee ye gbansan le ye; a be i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina.

¹⁵ Fen min kuturunin lo kakoro, o te se ka lateren.
Fen min te yi, o te se ka jate.

¹⁶ Ne k'a fo ne yere konso ko: «A fle, minw sigira masaya ra ne ja Zeruzalemu, ne ka ne ta hakiritigiya bonya, k'a caya ka teme olugu bee ta kan. Ne ka hakiritigiya ni lonniya caman soro.» ¹⁷ Ne ka ne yere timinadiya, janko k'a lon fen min ye hakiritigiya ye, ani k'a lon fen min ye fatoya ni nalomanya ye. Nka ne nana a ye ko o kow bee fana be i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina. Sabu,

¹⁸ Hakiritigiyaba, jusukasiba!
Lonniya caman, sege caman!

2

Dunupa ta fentigiya te foyi ye

¹ Ne k'a fo ne yere konso ko: «Ayiwa, ne bena pagarikow ke k'a fle, ka kodimanw diyabo k'a fle.» Nka o bee ye kogbansan le ye fana! ² Ne ko: «Yereko ye nalomanya le ye, pagari te foyi ye!»

³ O ko, ne k'a latige ne yere konso, ko ne bena to ne ta hakiritigiya sira kan, ka ne yere bla duvenmin na. Ne k'a latige ka ne yere bla fatoya ra, janko k'a lon min ka fisa adamaden ma dugukolo kan yan, a ta dunupalatige wagati ra. ⁴ Ne ka baarabaw dabo. Ne ka bonw lo, ka rezenforow sene. ⁵ Ne ka nankow, ani yiriforow sene; ne ka yiridenta suguya bee turu. ⁶ Ne ka jidingaw sogi ka yirimisenw son ni o ji ye. ⁷ Ne ka joncew ni jonmusow san. Olugu ta denw fana worora ne ta so ka fara jon tow kan. Ka fara o bee kan, misiw, ani sagaw, ani baw camanba tun be ne fe; minw bee tun sigira Zeruzalemu ne ja, ne borofenw cayara ka teme olugu bee ta kan. ⁸ Ne ka warigbe ni sanin caman lajen, ka masace werew, ani jamana werew ta naforow fana lajen ka o bla ne yere ye. Ne ka donkirilabaga cemanw ni a musomanw ta, donkirila kama. Ne ka muso caman fana ta, o min ye cew diyanyakoba ye.

⁹ O ra, ne ta fanga bonyara. Minw bee tun temena ne ja Zeruzalemu, ne ta bonya tun temena olugu bee ta kan. O bee n'a ta, ne ta hakiritigiya ma bosu ne ra. ¹⁰ Ne nabora fen o fen fe, ne ma ne yere bari o si ra. Ne ma

ne yere bari jagariko si ma. Ne ka ne ta baaraw bee diyabo. Ne ka jagari min soro, o le kera ne ta baaraw tono ye.

¹¹ O ko, ne boro ka baara minw ke, ani ne ka sege min ke ka o baaraw dafa, ne ka o jate mina. Ne k'a ye ko o bee ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina. Nafa te foyi si le ra dugukolo kan yan.

Hakiritigi ni hakirintan be sa

¹² O ko, ne ka jatemala ke, k'a lon hakiritigiya ye min ye, ani fatoya ye min ye, ani nalomanya ye min ye; sabu mogo min bena sigi masaya ra masace ko, o tigi bena mun were le ke, ni min tun ma ke kakoro? ¹³ O bee n'a ta, ne k'a ye ko nafa be hakiritigiya ra ka teme nalomanya kan, i n'a fo nafa be yeelen na ka teme dibi kan cogo min na.

¹⁴ Hakiritigi na be a tagayoro ra; nka hakirintan be tagama dibi le ra.

O bee n'a ta, ne k'a korosi fana k'a ye ko o mogo fla bee laban ye kelen ye. ¹⁵ Ne k'a fo ne yere kono ko: «Ko min be se hakirintan ma, o le bena se ne fana ma. O tuma, ne ta hakiritigiya nafa kera juman le ye sa?» O koson ne k'a fo ne yere kono ko nin fana ye kogbansan le ye. ¹⁶ Sabu mogow hakiri tena to hakiritigi ra ka meen ka teme hakirintan kan; ni wagati do nana se fana, mogow bena jina o fla bee ko. Hakiritigi be sa, hakirintan fana be sa. Mun le ka o ke sa? ¹⁷ Ayiwa, o le koson dunupa logo bee bora ne ra pewu, sabu fen o fen be ke dugukolo kan yan, o bee gboyara ne ye; sabu a bee ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina.

Adamadenw be jagon ta tono le domu

¹⁸ O koson ne tun be segera baara minw bee ra dugukolo kan yan, ne ka o bee koninya, sabu mogo min bena na ne ko, ne bena ne ta sege nafa bee to ale le boro. ¹⁹ Jon k'a lon ni o tigi bena ke hakiritigi ye, walama hakirintan? K'a soro ne segera ka baara min bee ke ni hakiri ye dugukolo kan yan, ale le bena o tigiya ta. Nin bee ye kogbansan le ye fana. ²⁰ A laban, ne ka sege min bee ke baara ra dugukolo kan yan, ni ne miirira o ra, ne jusu be kasi.

²¹ Sabu mogo do be a ta baara ke ni hakiri ye, ani lonniya, ani timinadiya, ka na a borofen bee to do were boro, min m'a sege ke. O fana ye kogbansan do le ye, ani kojuguba! ²² Adamaden b'a yere sege dugukolo kan yan ka baara min bee ke, ani ka toro min bee la a yere kan, a be mun nafa le soro o bee ra sa? ²³ A be a ta dunupalatige bee ke sege le ra. A ta baara fana be do le fara a ta jusukasi kan. Hali su fe, a hakiri te sigi. Nin bee ye kogbansan le ye fana.

²⁴ Foyi man fisa adamaden ma, fo ka domuni ke, ka min, ka i ta baara nafa diyabo. Nka ne k'a ye fana ko Ala le be o ke mogo ye. ²⁵ Jon le be se ka domuni ke, ka jagari ni Ala m'a di i ma? ²⁶ Sabu ni mogo min ko diyara Ala ye, Ala be hakiritigiya ni lonniya ni jagari di o tigi le ma. Nka a b'a to jurumunkebaga le ye sege ka baara ke k'a tono lajen k'a bla Ala diyanyamogo ye. O fana ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina.

3

Ko bee n'a wagati lo

¹ Ko bee ni a kewagati lo,

ketuma le be ko bee ra dunuƙa kɔnɔ:

² Worowagati be yi, sawagati be yi.

Yiri turuwagati be yi, yiri bonwagati be yi.

³ Fagari wagati be yi, flakeri wagati be yi.

Bon ciwagati be yi, bon lowagati be yi.

⁴ Kasi wagati be yi, yereko wagati be yi.

Sangakasi wagati be yi, donke wagati be yi.

⁵ Kabakuruw firiwagati be yi, kabakuruw cewagati be yi.

Ka boro mini jɔƙɔn ma, o wagati be yi, ka boro bo jɔƙɔn na, o wagati be yi.

⁶ Fen jiniwagati be yi, a tunuwagati be yi.

Fen marawagati be yi, a firiwagati be yi.

⁷ Fani karanwagati be yi, a faranwagati be yi.

Mɔƙɔ jewagati be yi, a kumawagati be yi.

⁸ Kanuya wagati be yi, koninya wagati be yi.

Kere wagati be yi, hera wagati be yi.

Ala le ye ko bee nabaga ye

⁹ Baarakebaga be sege min ke, a be mun nafa le sɔrɔ o bee ra sa? ¹⁰ Ala ka baara min la adamadenw kan janko ka o sege, ne ka o ko jate mina.

¹¹ Ala be fen bee ke k'a ben a wagati ma. A ka hali ko temeninw, ani ko nataw miiriya don adamaden jusukun na, k'a sɔrɔ adamaden te se ka Ala ta baara cogo bee faamu, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na. ¹² O koson ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fo ka pagari ani k'a yere nanagbe doron, k'a ta dunupalatige diyabo. ¹³ Ni mɔƙɔ o mɔƙɔ be domuni ke ka min, k'a ta baara tonɔ diyabo, o tigi ka kan k'a lon ko Ala le fana ka o di a ma. ¹⁴ Ne nana a faamu ko Ala be fen o fen ke, o be to a cogo ra tuma bee; foyi te se ka fara a kan, foyi fana te se ka bo a ra. Ala be o ke janko adamadenw ye siran ale ja.

¹⁵ Ko o ko be kera bi, i b'a sɔrɔ o tun kera kakoro; fen o fen bena ke ko fe, i b'a sɔrɔ o tun be kera ka ban folofolo. Ala be ko temeninw laseko tuun.

Ala le bena kiti tige

¹⁶ Ne ka ko were korosi tuun dugukolo kan yan; ne k'a ye ko can tun ka kan ka fo yoro min na, terenbariyakow le be kera o yoro ra. Terenninya tun ka kan ka ke yoro min na, terenbariyakow le be kera o yoro ra. ¹⁷ O ra, ne k'a fo ne yere konɔ ko: Mɔƙɔ terennin fara mɔƙɔjugu kan, Ala le bena bee ta kiti tige. Sabu fen bee ni a kewagati lo, ko bee ni a ketuma lo.

Adamaden te foyi ye

¹⁸ Ne k'a fo ne yere konɔ ko min ye adamadenw ye, ko Ala be o korobo le, janko k'a yira o ra ko olugu ni beganw bee ka kan. ¹⁹ Sabu adamaden laban ni began laban bee ye kelen ye. Adamaden be sa, began fana be sa. Nin kelen le be o bee ra. Adamaden man fisa ni began ye foyi le ra, sabu fen bee ye gbansan le ye. ²⁰ O bee be taga yoro kelen le ra. O bee bora bogo le ra, o bee be seko o bogo kelen le ra fana. ²¹ Jon le k'a lon ni adamaden nin be yelen ka taga san fe le, walama ni began nin be jigi dugukolo jukoro le?

²² O ra, ne k'a ye ko foyi man fisa adamaden ma, fo k'a ta baara tonɔ diyabo doron. A ninyoro ye o le ye, sabu jon le bena ale laseko dunuƙa ra yan tuun, janko a ye na a fle min be kera a ko fe yan?

4

Adamadenw ta jɔgɔntɔjɔri

¹ O kɔ, tɔjɔri minw bɛɛ bɛ kɛra dugukolo kan yan, ne ka o fana kɔrɔsi. O bɛ mɔgɔ minw tɔjɔra, ne ka olugu naji bɔtɔ ye; nka mɔgɔ si tɛ sɔrɔ ka o naji cɛ. Fanga bɛ o tɔjɔbagaw le boro; mɔgɔ si tɛ sɔrɔ ka o naji cɛ. ² O kosɔn ne k'a miiri k'a fɔ ko mɔgɔ minw sara ka ban, ko olugu ta ka di ka tɛmɛ mɔgɔ janamanw kan, minw bɛ nin na. ³ Nka minw belɛn ta ka fisa ni a tɔ bɛɛ ye, o ye mɔgɔ minw yɛrɛ ma woro, kojugu minw bɛ kɛ dugukolo kan yan minw ma o dɔ ye.

Mɔgɔ ka kan ka baara kɛ ni hakiri ye

⁴ Ne k'a kɔrɔsi fana, k'a ye ko mɔgɔ b'a yɛrɛ sɛgɛ ka baara o baara kɛ k'a na, a bɛ o bɛɛ kɛ a mɔgɔjɔgɔn jangboya le kosɔn. O fana ye kogbansan le ye, i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔjɔ kɔ, ko a b'a mina.

⁵ Hakirintan kɔni bɛ sigi k'a boro fla mini jɔgɔn ma ka to k'a yɛrɛ cɛn.

⁶ Nka ka borɔna kelen sɔrɔ, o ni laganfiya, o ka fisa sani i ye borɔna fla sɔrɔ, o ni jɔgban, ka to ka bori fɔjɔ kɔ, ko i b'a mina.

⁷ Ne ka kogbansan dɔ wɛrɛ ye dugukolo kan yan. ⁸ Mɔgɔ dɔ flɛ nin ye, a kelen lo, mɔgɔ wɛrɛ tɛ ni a ye. Den t'a fɛ, balema t'a fɛ; nka a ta baara tɛ ban ka ye. A ja fana tɛ wasa naforo ra ka ye. «O tuma ne bɛ sɛgɛra ka nin baaraw bɛɛ kɛ jɔntigi le ye sa, ka ne yɛrɛ bari janagbɛ bɛɛ ma?» Nin fana ye kogbansan dɔ le ye, ani janasisiko dɔ.

Fla ka fisa ni kelen ye

⁹ Fla ka fisa ni kelen ye; sabu mɔgɔ fla ta baara tɔnɔ le bɛ caya. ¹⁰ O fla ra ni kelen ka ben, a tɔjɔgɔn b'a lawuri. Nka mɔgɔ min bɛ a kelen na, bɔnɔ bɛ o tigi sɔrɔ, sabu ni a ka ben, mɔgɔ t'a fɛ min bɛ se k'a lawuri.

¹¹ O cogo ra fana, ni mɔgɔ fla ka la jɔgɔn kɔrɔ, o bɛ nɛnɛ bɔ jɔgɔn na. Nka ele min bɛ la i kelen na, ele bɛ se ka nɛnɛ bɔ i yɛrɛ ra cogo di?

¹² Ni mɔgɔ dɔ sera cɛ kelen na, cɛ fla bɛ se ka lo ka o tigi kɔnɔ. Juru min danna ni juruden saba ye, o tige man di dɛ!

Masaya bonyɛ tɛ foyi ye

¹³ Denmisɛn fagantan hakiritigi, o ka fisa ni masacɛ dɔ ye min kɔrɔra, nka hakirintan lo, a fana tɛ sɔn ladiri ma tuun. ¹⁴ Hali ni a kɛra ko o den bɔra kaso le ra ka na sigi masaya ra, walama ni a fagantanman le worora, ka sɔrɔ ka na sigi masaya ra, o belɛn ka fisa.

¹⁵ Ne k'a kɔrɔsi k'a ye ko adamaden min o min bɛ janamanyara dugukolo kan yan, ko o bɛɛ bɛ tugu o denmisɛn jɔgɔn le kɔ, min sigira masaya ra masacɛ fɔlɔ nɔ ra. ¹⁶ Jama min bɛ o masacɛ kɔ, o jama hakeya tɛ se ka lɔn. Nka o bɛɛ n'a ta, mɔgɔ minw bɛna na olugu kɔ fɛ, olugu tena ninsɔndiya foyi sɔrɔ o masacɛ ta ko ra. Nin fana ye kogbansan dɔ le ye, i ko mɔgɔ min bɛ borira fɔjɔ kɔ ko a b'a mina.

Mɔgɔ ka kan k'a kumacogo kɔrɔsi

¹⁷ Ni i bɛ don Ala ta batoso kɔnɔ, i ka kan ka i yɛrɛ kɔrɔsi. I ye gbara ka menni kɛ, o ka fisa, sani i ye taga hakirintanw ta saraka bɔ; sabu olugu t'a lɔn ko o bɛ kojugu le kɛra.

5

¹ Ni i be Ala ja koro, i kana koroto ka kuma; i kana teliya ka ko do miiri i jusu ra k'a fo, sabu Ala be san fe, k'a soro ele be dugukolo kan yan le. O koson, i ta kuma kana caya. ² Hami caman le be na ni sikow ye; mogo hakirintan fana be lon a ta kuma caman le fe.

Ni i ka dajuru ta, i y'a dafa

³ Ni i ka dajuru ta Ala fe, i kana men k'a dafa, sabu mogo hakirintan ko man di Ala ye. O koson ni i ka dajuru ta, a dafa. ⁴ A ka fisa i kana dajuru ta, sani i ye a ta k'a soro i tena a dafa. ⁵ I kana a to i da ye i bla jurumun na, ka n'a fo Ala ta ciraden ye ko: «Ne tun firira ka dajuru nin ta le!» Ni o kera, Ala bena dimi i koro i darakuma koson, ka i ta baara bee cen i boro. ⁶ Ni sikow cayara ka teme, a laban te ke foyi ye. Ni kuma fana cayara ka teme, a laban be ke kumalakolon ye. O koson i ka kan ka siran Ala ja.

Fagamaw ta tɔɔri

⁷ Ni i k'a ye jamana do ra ko mogow be fagantanw tɔɔra, ka ban can ni terenninya ma, o kana bara i ra; sabu fagama do le be do kunna, nka fagama werew le siginin be olugu bee kunna. ⁸ K'a soro dugukolo nafa ye bee ta le ye. Hali masace yere ta ko bee be bo sene le ra.

Naforo ye fen tɛmeta le ye

⁹ Mogo o mogo be wari kanu, wari te o tigi wasa ka ye. Mogo o mogo be naforo kanu, o tigi ta sorota t'a wasa ka ye. Nin fana ye kogbansan do le ye.

¹⁰ Ni i borofenw cayara, o domubagaw fana be caya. O tuma fentigi yere ta nafa ye juman le ye? A ja y'a ye doron!

¹¹ Baarakɛbaga ta sunogo ka di, hali ni a ka donin doron le soro, walama ni a ka caman le soro k'a domu. Nka waritigi ta wasa t'a to a ye sunogo.

¹² Ne ka kojuguba do fana ye dugukolo kan yan: o ye naforotigi min be naforo lajen k'a bla a yere ta halakiri kama. ¹³ O naforo bena cen kokolon do le ra; hali ni o tigi nana den soro, o den tena foyi soro o naforo ra.

¹⁴ Adamaden fari lakolon le be bo a bamuso konɔ. A fari lakolon nana cogo min na, a fana be seko ka taga o cogo kelen le ra; a te taga ni a ta baara tonɔ si ye a yere boro. ¹⁵ Nin ye kojuguba do le ye fana. Adamaden nana cogo min na, a fana be taga ten le. O tuma, juman le kera ale ta nafa ye? A ta baara tonɔ bee tagara fonɔ fe; ¹⁶ k'a soro a k'a ta dunupalatige bee ke panasisi le ra, ka tɔɔro caman sonmina, ani jusukasi ni dimi.

¹⁷ Nin bee ra, ne k'a ye ko min ka fisa, ani adamaden ta nafa be min na, o ye ka domuni ke, ka min; Ala ka wagati min di a ma, a ye a ta baara sege diyabo dugukolo kan yan o wagati konɔ. O le ye a ninyoro ye. ¹⁸ Ni Ala fana ka naforo di mogo o mogo ma, k'a fentigiya, k'a to a tigi y'a diyabo, k'a nafa soro, ka jagari a ta baara koson, Ala le k'a di a ma. ¹⁹ O tigi tena sigi ka to ka miiri a ta dunupalatige ra, sabu Ala b'a jusukun fa ni jagari ye.

6

Mogo min te a borofenw diyabo

¹ Kojugu do were be yi, ne ka min ye dugukolo kan yan, min be digi adamadenw na kosebe: ² Ala be naforo di mogo do ma, k'a fentigiya, k'a bonya. Fen o fen ka di a nin ye, o si t'a dese. Nka Ala t'a to a ye o fenw diyabo. Mogo were le bena o diyabo. Nin fana ye sege gbansan do le ye, ani kojuguba. ³ Mogo be se ka den keme soro, ka sijan soro. Nka hali ni

i ka sijan sɔɔ cogo o cogo, ni i ma se ka i ta dunuƙalatige diyabo, ni i ma i tɔgɔra kaburu yere sɔɔ, o tuma ne kɔni ta miiriya ra, hali den min kogɔbari worora, o ta ka fisa ni ele ta ye; ⁴ sabu ale worora gɔbansan cogo min na, a fana be seko dibi ra o cogo le ra, a tɔgɔ fana be to dibi ra yi. ⁵ A na ma tere ye, a ma dunuƙa ko foyi si lon. O koson ale belen laganfiyara ka teme to kelen kan. ⁶ Ka san waga kelen sigiyɔroma fla sɔɔ, o be mun le na, ni i ma i borofenw si diyabo? Yala an bee tena taga laban yoro kelen le ra wa?

Adamaden ta wasabariya

⁷ Adamaden ta sege bee kun ye a da le ye; nka o bee n'a ta, a te fa ka ye.

⁸ Nafa juman le be hakiritigiya ra ka teme hakirintanya kan? Hali ni fagantan k'a yere tagamacogo lon mogow ce ra, a be mun nafa le soro o ra?

⁹ Mogo na be se ka fen min ye, o ka fisa ni fen do were ye, i nin be sama min ko, nka i na t'a ye. Nka nin bee ye kogbansan le ye, i ko mogo min be borira fono ko, ko a b'a mina.

Adamaden ta dunuƙalatige te foyi ye

¹⁰ Fen min tun be yi kakoro, togo be o ra ka ban. Adamaden ye min ye, an ka o lon; mogo min baraka ka bon ni i ta ye, i te se ka o tigi soso.

¹¹ Kuma caman ye kogbansan le ye. Mogo te nafa foyi soro a ra.

¹² Adamaden ta dunuƙalatige te foyi ye. A si ka dogo, a be teme i ko suma be tunu cogo min na. Fen min ka fisa adamaden ma, jon le ka o lon? Ko min bena ke dugukolo kan ale ko fe, jontigi le be se ka o fo a ye?

7

Fen min ka fisa

¹ Togonuman ka fisa ni turu kasadiman ye; mogo sawagati ka fisa ni i worowagati ye.

² Ka taga sangabon na,
o ka fisa sani i ye taga, nanagbebon na;
sabu o yoro le ye bee labanyoro ye;
mogo panamanw fana ka kan ka o hakiri to o le ra.

³ Nanasisi ka fisa ni yereko ye;
sabu nanasisi be mogo son hakiripuman na.

⁴ Hakiritigi ta miiriya be sangabon kono,
nka hakirintan ta miiriya be nanagbebonw le kono.

⁵ Ka mogo hakiritigi ta ladirigbelenw lamen,
o ka fisa ni mogo hakirintan ta mogonegekumaw lamenni ye.

⁶ Naniyiri be mankan bo cogo min na tasuma ra daga jukoro,
mogo hakirintan ta yereko kan be ten le.
O fana ye kogbansan le ye.

⁷ Mogotono be hakiritigi ke fato ye,
bonyafen be mogo kun yelema.

⁸ Ko laban ka fisa ni a damina ye;

sabari ka fisa ni yerebonya ye.

⁹ I kana teliya ka dimi,
sabu hakirintanw le be yaala ni dimi ye o boro jukoro tuma bee.

¹⁰ I kana a fo ko: «Mun koson folo wagati tun ka fisa ni sisan wagati ye?»
Sabu o jininkari te hakiritigiya sira ye.

¹¹ Hakiritigiya ni can bee ka kan;
adamaden bee be nafa soro ale le ra.

¹² Hakiritigiya be mogoo sutara i ko wari be mogoo sutara cogo min na.
Nka nafa min be hakiritigiya ra, o ye ko ni minw k'a soro, a be si di olugu
ma.

¹³ Ala ta baara korosi!
A ka fen min kuturunin dan, jon be se ka o lateren?

¹⁴ Ni hera lon ka se, i ninsondiya!
Nka ni sege lon ka se, i miiri!
Sabu a fla bee ye Ala no le ye.
Min bena adamaden soro lon nataw ra, a te se ka o lon.

Mogoo ka kan ka hakiri soro ko bee ra

¹⁵ Ne ta dunupalatige te foyi ye, nka ne ka nin kow bee ye. Mogoo dow
terennin lo, nka o bee n'a ta, o be sa, o te sijan soro; k'a soro dow ka jugu,
nka olugu be sijan soro.

¹⁶ I kana i yere ke mogoo terennin ye k'a dama teme, i kana a yira ko i
ye hakiritigi ye k'a dama teme. Mun na i be i yere halaki? ¹⁷ I kana ke
mogoojugu ye k'a dama teme, i kana ke hakirintan ye fana. Mun na i bena
a to i ye sa i sawagati na? ¹⁸ I ka kan ka nin ladiri fla bee le jate mina; i
kana a to a do kelen ye bosi i ra. Mogoo min be siran Ala na, o tigi bena nin
fen fla bee minacogo lon.

¹⁹ Hakiritigiya be hakiritigi baraka bonya ka teme hali dugu namogoo ce
tan kan.

²⁰ Mogoo si te dugukolo kan, min terennin lo, ko a be kopuman doron le
ke, ko a te kojugu ke ka ye. ²¹ O koson kuma minw bee be fo, i kana i toro lo
ka o bee lamem, ni o te, i bena a ye ko hali i yere ta baaraden be i dangara.
²² Sabu ele yere k'a lon i jusukun na ko i fana ka mogoo tow danga sijaga
caman.

²³ Ne ka nin kow bee segesege ni hakiri ye. Ne tun ko: «Ne b'a fe ka
hakiritigiya soro!» Nka hakiritigiya yoro janyara ne ra. ²⁴ Fen min lo, a
yoro ka jan, a koro ka dun, a ka dun. Jon le be se k'a faamu sa?

²⁵ Ne ka ne yere timinadiya ni ne jusu bee ye, janko ka hakiritigiya ni
kow kekun jate mina, k'a segesege, k'a lon; ne ka juguya, ani hakirintanya,
ani nalomanya, ani fatoya fana kun jini k'a lon.

²⁶ Ne ka fen do ye min ka jugu ka teme hali saya kan: muso min be
mogoo mina i ko jan, min jusukun be mogoo don jo ra, ani min borow be
mogoo siri i ko negejoroko. O muso ka jugu ka teme hali saya kan. Ala ta
mogoonumanw be bosi a boro. Nka jurumunkebagaw be to a boro.

²⁷ Waajurikebaga ko: Ne ka kow segesege kelen kelen fo ka taga se a kun
yere ma; ne ka min soro, o le ye nin ye. ²⁸ Nka hali bi ne be fen kelen
pinina, ne ma min soro ban. Ne ka ce kelen soro ce waga tan ce ra min ye

ce ye, nka ne ma se ka hali muso kelen soro musow bee ce ra min ye muso ye. ²⁹ O bee n'a ta, ne ka min kelen soro, o le ye nin ye: Ala ka adamadenw dan ka o ja, nka olugu yere le ka o ta kow gbeleya.

8

An ye masaw mina ni hakiri ye

¹ Jontigi le ye hakiritigi ye?

Jontigi le be se ka kow koro lon k'a fo?
Hakiritigiya be mogo pada manamana,
a be mogo ta nanasisi yelema k'a ke ninsondiya ye.

² Ne ko: Masace ta kumakan lamɛn,
sabu i yere karira ka o le fo Ala ja koro.

³ I kana koroto k'a fo ko i be bo masace koro.
Ko min te kopuman ye, i kana i kun gbeleya ka don o ra,
sabu ni fen o fen ka masace diya, a be o le ke.

⁴ Mogo te masace ta kuma soso.

Jontigi le be se k'a fo a ma ko: «Mun na i ka nin ke?»

⁵ Ni mogo min be a ta kuma lamɛn, a ta kojugu tena se o tigi ma.
Mogo hakiritigi le ka ko ketuma ni a kecogo lon.

⁶ Sabu ketuma ni kecogo le be ko bee ra.

Nka kojuguba do le be adamaden kan:

⁷ ko min bɛna ke ko fe, ale te se ka o lon.

Ko nataw bɛna ke cogo min na, jon le be se ka o fo a ye?

⁸ Adamaden si ta nin te a yere ta ye,
ko a b'a mara, janko lon do ale kana sa.

Mogo si te se k'a salon bari.

Kere min lo, mogo te se ka bosi ka bo a ra.

Kojugukebaga ta kojugu fana te se k'a bosi.

Mogojugu labanko te ja

⁹ Ne ka nin bee korosi. Fen o fen be ke dugukolo kan, ne ka o bee jate mina. Wagati dow ra, mogo dow be o fanga digi dow kan ka kojugu ke o ra.

¹⁰ Ne k'a ye fana ko mogojuguw suw be donna ka ja. O ko, mogow be to ka don ka bo yoro saninman kono, ka o tando dugu kono, o tun ka o ta kojuguw ke dugu min yere kono. O fana ye kogbansan do le ye.

¹¹ I n'a fo kojugu juru te sara kojugukebaga ra joona, o koson adamaden jusukun fanin lo kojugu nege ra. ¹² O bee n'a ta, hali ni kojugukebaga ka kojugu ke sijaga keme, ka sijan soro cogo o cogo, ne koni k'a lon ko Alapasiranbagaw ta le ka di, sabu Alapasiran be olugu jusukun na. ¹³ Nka mogojugu ta tena diya, a fana tena sijan soro; a bɛna teme i ko suma be tunu cogo min na, sabu Alapasiran te a jusukun na.

Mogo ka kan k'a ta wagati diyabo

¹⁴ Kogbansan do were be kera dunupa kono tuun: tuma dow, i b'a ye ko mogojugu ka kan ni ko min ye, o ko be taga ke mogo terennin le ra; mogo terennin fana ka kan ni min ye, mogojugu be o soro. Ne ko, ko nin fana ye kogbansan do le ye.

¹⁵ O koson ne ko, ko ninsondiya le jagon te, sabu foyi man fisa adamaden ma dugukolo kan yan, fo ka domuni ke, ka min, ani k'a yere ninsondiya. A ka kan ka o le ke k'a to a ta baara ra a ta dunupalatige wagati kono; Ala ka o wagati le di a ma ko a y'a ke dugukolo kan.

¹⁶ Ne ka ne yeƣe timinadiya ka hakiritigiya sɔrɔ minke, ani adamaden be segeba min na dunupa ra, k'a yeƣe bari sunɔgo ra su ni tere, ne ka o jate mina minke, ¹⁷ o tuma ne ka Ala ta baara beƣe lajennin fle; ko minw be ke dugukolo kan, mɔgo si te se ka o faamu. Hali ni mɔgo ka jija k'a kɔrɔ jini cogo o cogo, a tena se k'a kɔrɔ faamu. Hali ni mɔgo hakiritigi do le k'a fo ko ale k'a lon, i b'a sɔrɔ ko a te se k'a faamu.

9

Ko beƣe be Ala le boro

¹ Ayiwa, ne miirira nin kow beƣe ra, k'a beƣe segesege. Ne k'a ye ko mɔgo terreninw, ani mɔgo hakiritigiw ni o ta kewalew beƣe be Ala le boro. Adamaden bena taga ben ni kanuya le ye a yeƣe ja wa, walama koninya wa, a te se ka o lon. ² Kokelen le be beƣe sɔrɔ. Ko min be mɔgo terrenin sɔrɔ, o kelen le be mɔgojugu fana sɔrɔ; a be mɔgoɔnuman ni mɔgo saninyanin sɔrɔ, a be mɔgo saninyabari sɔrɔ; a be sarakabɔbaga sɔrɔ, a be sarakabɔbari sɔrɔ. Kokelen le be mɔgoɔnuman ni mɔgojugu sɔrɔ; minw be kari, a be olugu sɔrɔ, minw be siran ka kari, a be olugu sɔrɔ. ³ Ko minw beƣe be ke dugukolo kan, o kow beƣe ra juguman ye nin ye: Kokelen le be se adamaden beƣe ma. Ka fara o kan, adamadenw jusukun fara kojugu ra; fatɔya fana be o jusu ra o ta dunupalatige wagati ra. O ko, o be sa ka taga fara suw kan. ⁴ Mɔgo min be mɔgo panamanw ce ra, jigi be o tigi fe. Wuru min panaman lo, o belen ka fisa ni jara su ye. ⁵ Mɔgo minw panaman lo, olugu k'a lon ko o bena sa, nka suw te foyi lon tuun. Olugu ta sɔrɔta banna, sabu mɔgo si hakiri te to o ra tuun. ⁶ O ta kanuya o, o ta koninya o, o ta celiya o, o beƣe banna. Ko o ko be ke dugukolo kan yan, o nin te o si ra tuun.

Ala le be ninsɔndiya di adamaden ma

⁷ Taga i ta domuni ke ni ninsɔndiya ye, ka i ta duven min ni jusudiya ye, sabu i ta kewalew diyara Ala ye ka ban. ⁸ I ta fani dontaw ye gbe ka ja tuma beƣe, turu kasadiman kana fon i kun na ka ye. ⁹ Ala ka wagati min di i ma ko i y'a ke dugukolo kan yan, i yeƣe panagbe ni i ta muso kanunin ye o wagati beƣe konɔ; i ninyɔrɔ le ye o ye dunupa konɔ yan, ka i to nin segeba ra dugukolo kan, sabu dunupalatige ye kogbansan le ye, adamaden be wagati min beƣe ke o beƣe ye gbansan le ye.

¹⁰ Ni i boro ka fen o fen sɔrɔ k'a ke, ni i baraka be se, a ke! Sabu i be tagara yɔrɔ min na, min ye lahara ye, baara te yi, jatemina te yi, lonniya te yi, hakiritigiya te yi.

¹¹ Ne k'a ye fana ko dugukolo kan yan, ko minw sen ka teri bori ra, olugu le te kon ka se, mɔgo barakamanw le fana te se sɔrɔ kere ra, mɔgo hakiritigiw le te domuni sɔrɔ, mɔgo cegumanw le te naforo sɔrɔ, mɔgo kolɔnbagaw le fana te bonya sɔrɔ; sabu kunnadiya ni kunnagboya be se beƣe le ma. ¹² Adamaden fana te a ta wagati lon. A be i ko jege be mina jo ra cogo min na, jo min be ke a sababu ye, walama i ko konɔ be mina jan na cogo min na. Wagatijugu be adamaden fana sɔrɔ o cogo le ra; a be bara ka cun a kan k'a mina.

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye

¹³ Ne ka nin hakiritigiyasira fana ye dugukolo kan; o kera koba ye ne ja na. ¹⁴ Dugu fitini do tun be yi, o dugumogow tun man ca. Masace barakaman do nana o dugu kama. A ka dugu lamini, k'a ta kerekeminanw ke ka dugu lamini. ¹⁵ Ce tun be o dugu konɔ, min tun ye fagantan ye, nka

hakiritigi tun lo. Ale le ka dugu bosi ni a ta hakiritigiya ye. Nka mogo si hakiri ma na to o ce fagantan na tuun.

¹⁶ O koson ne koni ko:

Hakiritigiya ka fisa ni cefariya ye.

Nka mogo te fagantan ta hakiritigiya jate, mogo te a ta kuma fana lamɛn.

¹⁷ Hakiritigi b'a kan jigi ka kuma min fo, mogo ka kan ka o lamɛn ka tɛmɛ hakirintanw kuntigi ta perɛnkan kan.

¹⁸ Hakiritigiya ka fisa ni kerɛkɛminanw ye, nka kojugukebaga kelen dorɔn be se ka kojuman caman cɛn.

10

Hakiritigiya nafa

¹ Limogɔsuw be turutigi ta turu cɛn k'a kasa gboya cogo min na, o cogo ra nalomanya dɔɔnin dorɔn be hakiritigiya cɛn; a be bonya bo mogo kan.

² Mogo hakiritigi ta hakiri b'a lataga a boronuman fe, nka hakirintan ta hakiri b'a lataga a borojugu le fe.

³ Hali ni hakirintan be tagama sira kan, hakiri t'a fe; a b'a yira beɛ ra ko ale ye hakirintan le ye*.

⁴ Ni fagama ka dimi i korɔ, i ye to i sigiyɔrɔ ra; sabu sabari be kojuguba caman bari.

⁵ Ne ka ko benbari do ye dugukolo kan, k'a ke i n'a fo jamana jamogo yere le firira o yoro ra:

⁶ Loyorow beɛ ra numanmanw be di hakirintan ma, ka mogɔsobew sigi olugu ko fe.

⁷ Ne ka jonw yelennin ye sow kan, k'a sorɔ fagamadenw be tagamana o sen na i ko jonw.

⁸ Mogo min be dinga sogi, o tigi bɛna ben a konɔ; mogo min be kogo ci, sa bɛna o tigi kin.

⁹ Mogo min be kabakuruw lawuri, kabakuruw bɛna o tigi mandimi, mogo min be logo ci, o tigi be farati ra.

¹⁰ Ni jende da gboyara, ni mogo m'a da diya, o tuma baarakebaga le ka kan ka do fara a baraka kan; nka hakiritigiya b'a to baara be ja.

¹¹ Ni sa ka mogo kin, sani sanɛgeɛbaga ye na sa nɛge, o tuma kun te sanɛgeɛbaga ta baara ra tuun.

¹² Kuma min be bo hakiritigi da ra, o ye nɛɛma le ye; nka hakirintan da le be a yere halaki.

¹³ A be kuma damina nalomanya ra, ka taga a laban fatoya juguman na.

¹⁴ O beɛ n'a ta, hakirintan ta kuma te ban ka ye.

Adamaden te ko nataw lon; min fana bɛna ke ale ko fe, jon le be se ka o fo a ye fana?

* **10:3** 10.3 Nin kuma korɔ be se ka ke fana ko a b'a fo tow ma ko olugu ye hakirintanw ye.

15 Hakirintan ta baara b'a sege gbansan;
a te hali a ta dugu yere sira lon.

16 Jamana min ta masace ye denmisen ye,
jamana min ta kuntigiw be domunibaw damina kabini sogoma,
bono bena o jamana soro.

17 Nka jamana min ta masace ye horon ye,
min ta kuntigiw be domuni ke a wagati ra ka fanga soro, nka o te min ka
fa,
o jamana koni ta pana.

18 Salibagatoya le b'a to mogo ta bon sanfeyoro be ben;
ni i boro banna baara ma, sanji be don i ta bon na.

19 Mogow be domunibaw laben ka o yere panagbe,
ka duven ke ka o yere ninsondiya,
wari fana be o ta kow bee panabo!

20 I kana masace danga hali i jusukun na.
I kana fangatigiw danga hali i sibon koni;
sabu koni do be se ka i kumakan ta ka taga ni a ye,
danfen kamantigi be se ka taga o ko lakari yoro bee.

11

Jateminakojugu man ni ko bee ra

1 I ta domuni firi ji kan,
sabu ni wagati do ka se, i bena a soro tuun.
2 Do di mogo wolonfla ma, hali mogo seegi yere ma;
sabu kojugu min bena ke dugukolo kan mogo ma o lon.

3 Ni sankabaw ka fa ji ra,
o be sanji ben dugukolo kan;
ni yiri ka ben woroduguyanfan na, walama sahiliyanfan na,
ni a koni ka ben yoro min na, a be to o yoro le ra.

4 Mogo min be to ka fono le jate mina, o tigi tena danni ke.
Ni mogo min tora sankabaw fleri ra, o tigi tena siman tige.

5 Fono temesira ye, min ye ele te o lon,
denpenin farikolo be laben a bamuso koni cogo min na, i te o fana lon;
o cogo kelen na, Ala min ye fen bee kebaga ye, i te se ka ale fana ta baara
faamu.

6 Sogomada fe, i ta siman seri;
fo ka taga wula se, i kana saliya don i yere ra,
sabu min bena na walama min bena cen, i te o lon,
ni a bee le fana bena na wa, i te o lon.

7 Yeelen ye fendiman ye;
ka tere yeelen ye, o ka di mogo na ye.

8 Ni mogo min ka sijan soro, o tigi ye jagari o wagatiw koni;
nka a ka kan k'a hakiri to a ra ko wagatijuguw fana bena caya.
Ko o ko be ke, o bee ye kogbansan le ye.

Denmisen ka kan ka hakiri soro

⁹ Ele kanbelen, i jagari i ta denmisenya wagati ra.

I jusu diya i ta kanbelenya wagati ra.

Ni i ta miiriya ka se ko o ko ma,

ni i ja ka bo fen o fen fe, o ke.

Nka i ka kan k'a lon ko

kiti lon na, Ala bena taga i jininka nin kow bee ra.

¹⁰ O koson ko min be na ni janasisi ye, o bo i ta miiriya ra;

ko min be toro lase i farikolo ma, i yere mabo o ra.

Sabu denmisenya be teme i ko dugugbeda wagati.

Nin bee ye kogbansan le ye.

12*Koroja tagamasiyenw*

¹ O koson i hakiri to i danbaga ra i ta kanbelenya wagati ra,

sani k'a to lonjuguw ye se,

sani k'a to sanw ye se,

san minw na i yere bena a fo ko: «Dununa logo si te ne ra tuun!»

² I hakiri to i danbaga ra sani tere ye don dibi ra,

sani yeelen ye ke dibi ye,

sani karo ni lolow ye don dibi ra,

sani sankaba werew ye wuri ka na tuun sanji bennin ko fe*.

³ O wagati le ra, bon korosibagaw be yereyere,

ce barakamanw be kuturu,

mugusibagaw be mugusi lalo, sabu do bora o ra;

minw tun be fleri ke finetiri fe, olugu ja be fin†.

⁴ Da minw tun yelenin be ka bla sira kan, o daw be datugu,

mugusikan be dogoya,

mogo be kunu konokasituma ra,

donkirilabagaw kan be dogoya‡.

⁵ O wagati le ra, mogo be siran fen korotaninw ja,

siraratagama jatige be i soro.

Amandesun be fiyeren bo,

ton te se ka pan kosebe tuun§,

diya te ke foyi si ra tuun;

sabu lon do adamaden be taga a ta so kono,

a bena to so min kono wagati bee.

Ni o kera, kasibagaw be to ka kasi siradaw ra.

⁶ I hakiri to i danbaga ra, sani warigbejuru ye tige,

sani sanindaga ye ci,

sani jurufiye ye ci kolonda ra,

sani jibinege ye kari ka ben kolon kono.

* **12:2** 12.2 Nin kumaw bee ye saya tagamasiyenw le ye. † **12:3** 12.3 Bon korosibagaw, o ye mogo borow ye; ni koroja sera mogo ma, i borow be to ka yereyere. Ce barakamanw, o ye senw ye. Mugusibagaw, o ye jinw ye. Minw be fleri ke finetiri fe, o ye jadenw ye. ‡ **12:4** 12.4 Da minw tun yelenin be, o ye mogo torow ye. Mugusikan, ani donkirilabagaw, o ye mogo kumakan ye. § **12:5** 12.5 Amandesun ta fiyeren: o ye kunsigigbew ye. Ton te se ka pan: ni mogo korora, i ta ko bee be sumaya.

⁷ I hakiri to i danbaga ra, sani bogo ye seko dugukolo ra,
i n'a fo a bora dugukolo ra cogo min na,
ani sani adamaden nin ye seko a dibaga Ala fe.

⁸ Gbansan, ani gbansan,
ne Waajurikebaga ko ten!
Fen bee ye gbansan le ye!

Karan laban

⁹ Ayiwa, Waajurikebaga tun ye hakiritigi ye; ka fara o kan, a ka mogow karan a ta lonniya ra. A ka zana caman lamɛn, ka o segesege, ka o labɛn ka na, ka o sebe. ¹⁰ Waajurikebaga jijara ka kumamanw le fo; a ka o kumaw sebe ka na, ka kapa ni can yere ye.

¹¹ Hakiritigiw ta kuma be i ko negɛbere nunɔnin; o be o ta hakiritigiyakuma minw labɛn ka o sebe, o be i ko nege min gbengbenna dugukolo ra. O kumaw bee bora kuntigi kelen le fe. ¹² I yere korosi, ne dence, i kana foyi fara a kan. Mogo be se ka kitabu minw sebe, dan te o ra; nka karan cayakojugu be mogo sege.

¹³ Ayiwa, min bee fora, o kumaw laban ye nin ye: Siran Ala na, k'a ta kumakanw sira tagama. Adamaden ta ko bee be bo o le ra. ¹⁴ Sabu Ala bena adamadenw ta kewalew bee kiti tige, hali minw kera dogo ra, kopuman fara kojugu kan.

DŌNKIRIW TA DŌNKIRI KITABU **Kitabu faamucogo**

Donkiriw ta donkiri kɔrɔ ye ko donkiriw bɛɛ ra pumanman, min ka di ni a tɔw bɛɛ ye. Dɔw b'a wele ko masace Sulemani ta donkiri. Mɔgɔ caman fana b'a miiri ko a seɛɛbaga ye masace Sulemani ye, sabu ale tɔgɔ le fɔra kitabu damina na.

Kanupɔgɔn fla ta ko le bɛ nin kitabu kɔnɔ, kanbelen dɔ ni a ta sunguru; olugu jarabira pɔgɔn na; o bɛ pɔgɔn tando, ka pɔgɔn ladiya ni o darakumaw ye. O mɔgɔ fla bɛ kuma ka pɔgɔn sɔn, walama o bɛ kelennakuma kɛ, walama o bɛ pɔgɔn ko fɔ o teri dɔw ye, o b'a fɔ minw ma ko «Zeruzalemu sunguruw».

Nin kitabu faamucogo ma nɔgɔn; tuma dɔw kuma min bɛ fɔ, i t'a lɔn ni o ye kanbelen, walama sunguru kan ye. O kosɔn an ka kuma dɔw kɛ kanbelen ta ye, ka dɔw kɛ sungurunin ta ye, hali ni heburukan kitabu m'a kɛ ten.

Mɔgɔw ka nin kitabu faamu cogo caman na: Dɔw ko, ko nin kitabu ye Ala ni a ta mɔgɔw ta kanuya tagamasiyen le ye, dɔw ko, ko Matigi Ala ni a ta jɔnw ta jɛnpɔgɔnya* tagamasiyen lo, dɔw ko, ko Matigi Yesu ni lanabagaw ta kanuya tagamasiyen lo.

Nka an ka kan ka nin kitabu kumaw ta i n'a fɔ a sebera cogo min na; o kɔrɔ ye ko cɛ ni muso ta kanupɔgɔnya ko bɔra Ala yɛɛ le ra. Cɛ ni muso ye pɔgɔn kanu, walama ka jarabi pɔgɔn na furu ta sira fɛ, o tɛ baasi ye, o ka ji.

O ra, an bɛ se k'a fɔ ko nin kitabu kunba yɛɛ kɛra kanuya ye, ka kɔra ni nin kumaw ye:

«Hali jiba tɛ se ka kanuya tasuma faga,
ji si tɛ se k'a datugu» (8.7).

Kitabu kɔnɔkɔw

Donkiri fɔlɔ (1.1-2.7)

Donkiri flanan (2.8-3.5)

Donkiri sabanan (3.6-5.1)

Donkiri naaninan (5.2-6.3)

Donkiri loorunan (6.4-8.4)

Donkiri wɔɔrɔnan (8.5-14)

Kanupɔgɔnmanw ta baro

¹ Donkiriw bɛɛ ta donkiri. Sulemani ka min seɛɛ.
(Sunguru kumakan)

² Ne mɔmɔ! Ne fari yɔrɔ bɛɛ saaro!
Sabu i ta kanuya ka di ka tɛmɛ duven kan.

³ I munturu kasa ka di.
I tɔgɔ bɛ i ko turu kasadiman min kasa bɛ yɔrɔ bɛɛ labɔ.
O kosɔn, i ko ka di sungurudenw ye.

⁴ Ne mina, ka gban i kɔ, an ye bori!
Masace, ne ladon i ta bon kɔnɔ!
An ye pɔgari ka ninsɔndiya pɔgɔn fɛ!
An ye kanuya diyabɔ ka tɛmɛ hali duven kan.
Sunguruw jo lo ka pabɔ i fɛ.

⁵ Zeruzalemu sunguruw, ne finnin lo, nka ne cɛ ka ji,

i ko Kedari ta fanibonw,
 i ko Sulemani ta masaso bondarafaniw.
 6 Aw kana ne ta finya flɛ,
 tere le ka ne fin.
 Ne balemacew le dimina ne kɔrɔ,
 ka ne bla ko ne ye rezenforow kɔrɔsi.
 O ra, ne ma ne yere ta foro kɔrɔsi.

7 E, ne jusukun be ele min kanu, a fo ne ye:
 ele be taga ni i ta beganw ye min, o ye taga bin jimi?
 Aw be sigi yɔrɔ juman ka nenekiri tere fe?
 Ni ne ka o lon, ne tena to ka yaalayaala tuun ka lamini
 i tɔnɔgɔnw ta beganw ko gbansan.

(Kanbelen kumakan)

8 E, musow bee ra ceɗuman, ni ele ma o lon,
 bo ka tugu beganw no fe,
 ka taga ni i ta badenninw ye,
 o ye taga bin jimi sagagbenbagaw ta fanibonw kere fe.

9 E, ne kanɔnɔgɔn, ne be i ta ceɗa suma
 ni masace Farawona ta wotorosamasow le ye.

10 I dafuruw ce ka ni i ta tororanegɛ fla ce ma,
 i kankala ce ka ni i ta kannanegɛ ce ma!

(Sagagbenbagaw kumakan)

11 An bena tororanegɛ saninlamanw le gbasi i ye,
 ka o nɛgen ni warigbe ye.

(Sunguru kumakan)

12 Ka ne ta masace ni a jenɔnɔgɔnw siginin to,
 ne ta turu ka yɔrɔ bee kasa diya.

13 Ne jarabi be i ko kasadiyanan, min be boronin konɔ.
 A lanin be ne sin fla ce ma.

14 Ne jarabi be i ko jabifyeren,
 min be Eni Gedi rezenforow ce ra.

(Kanbelen kumakan)

15 E, i ce ka ni sa, ne kanɔnɔgɔn, i ce ka ni!
 I pakisew ce ka ni i ko tugani!

(Sunguru kumakan)

16 I ce ka ni, ne jarabi, i ko ka di ne ye;
 an ta lanan be i ko binkene.

17 An ta bon yiriw ye sediriyiri ceɗuman le ye,
 a kogow ye siperesi yirijumanw le ye.

2

1 Ne be i ko yirifyeren min be falen Sarɔn kenegbe ra,
 i ko yirifyeren min be falen kuruw furance ra.

(Kanbelen kumakan)

2 Ne kanɔnɔgɔn be sunguru tow ce ra
 i ko yirifyeren ceɗuman falennin naniyiriw ce ra.

(Sunguru kumakan)

3 Ne jarabi be kanbelen tow ce ra
 i ko pomusun be yiri tow ce ra tu konɔ cogo min na.

Ne jusu diyaninba be sigi a suma kɔrɔ,
 a den fana ka di ne da ra!

4 A ka ne ladon nanagbeyɔrɔ ra, so konɔ;

ka kanu ke ka ne datugu.

⁵ Aw ye rezen monin di ne ma ka baraka don ne ra,
aw ye pomu di ne ma ka do fara ne fanga kan,
sabu kanu kera ne ra bana ye.

⁶ A numanboro ye to ne kun korɔ,
a kininboro ye ne momo.

(Kanbelen kumakan)

⁷ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari,
aw y'a ke minanw, ani mankalaninw koson,
aw kana kanu lawuri, aw kana a lakunu
k'a sorɔ a wagati ma se.

(Sunguru kumakan)

⁸ Ne toro be ne jarabi kumakan na!

A fle nin ye, a be nana!

A be panpanna kuruw kan,
a be borira kongoriw kunna!

⁹ Ne jarabi be i ko minan,
i ko mankalanin den;
a lonin fle kene ma an ta kogo ko fe.

A be fleri kera finetiri fe,
a paw be finetiri sansanw na.

¹⁰ Ne jarabi kumana ne fe; a ko:

«I wuri, ne kanunogon! Ne ta cejumanin, na yan!

¹¹ A fle, nenewagati banna,
sanji tigera, sanji lora.

¹² Yiriw be fiyerenna jamana konɔ;
donkirilawagati le sera*;
tuganiw kasikan be bora an ta kongow konɔ.

¹³ Toroden folow be mona,
rezensunw fiyerenna, ka yoro kasa diya.
I wuri, ne kanunogon! Ne ta cejumanin, na yan!

¹⁴ «E, ne ta tugani birinin be farawow le ra,
a dogonin be fo kuruwow le ce ra.

A to ne ye i pada fle sa!
A to ne ye i kumakan men,
sabu i kumakan ka di,
i pada ce ka ni.»

(Bamusoman kumakan)

¹⁵ Aw ye kongowuru mina an ye,
kongowurunin minw be an ta rezenforow cen,
tuma min na o be fiyeren bo!

(Sunguru kumakan)

¹⁶ Ne jarabi ye ne ta ye, ne fana ye a ta ye.
A be ni a ta beganw ye, o be bin pimina yirifiyerenw ce ra.

¹⁷ Sani tere ye suma,
sani yirisuma ye tunu,
i ye kosegi ka na, ne jarabi;
bori ka na i ko minan,

* 2:12 2.12 An be se k'a fo fana ko: donkirilawagati ni gerenadisunw lesewagati.

walama mankalaninden min be panpan
kuru walonwalonninw kan.

3

*Sunguru sikora ni a ta kanbelen ye
(Sunguru kumakan)*

¹ Ka ne to ne layoro ra,
su bee, ne sikora k'a ye
ko ne be ne ta kanbelen kanunin yoropinina.
Ne k'a yoropini ka dese, ne m'a ye.

² Ne wurira ka dugu yaala,
siradaw ra, ani jamalajenyoro ra.
Min ko ka di ne ye, ne ka o yoropini,
ne k'a yoropini ka dese, ne m'a ye.

³ Ne ka dugu korosibagaw kunben,
o be yaalara ka dugu koro.
Ne ko: «Ne jarabi don? Aw ma ben ni a ye wa?»

⁴ Ne temena o ra donin doron,
ne benna ni ne jarabi ye.
Ne k'a mina, ne tena a bla tuun,
fo ne ye don ni a ye ne bamuso ta so kon,
ne woroba ta bon kon.

⁵ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari,
aw y'a ke minanw, ani mankalaninw koson,
aw kana kanu lawuri, aw kana a lakunu
k'a soro a wagati ma se.

⁶ E, jon le be wurira ka bo kongokolon kon ka na,
i ko sisiba wurito,
mire kasadiman ni wusunan kasadiman,
ani turutigiw ta turu kasadiman suguya bee kasa b'a ko?

⁷ Masace Sulemani le lanin be a ta lanan kon; o k'a ta, o be nana.
Ce barakaman biworo b'a blasirara,
Izirayeli ta kerekewe bee ra cefariw lo.

⁸ Kerekemuru be o bee boro,
o degira ke ra;
o bee ta kerekemuru be o togokun na,
o labenna sufera ta kojuguw kama.

⁹ Masace Sulemani ka o lanan lalaga
ni Liban jamana yiripumanw ye;

¹⁰ a k'a senw lalaga ni warigbe ye,
k'a kodenyoro ke ni sanin ye,
k'a sigiyoro lalaga ni faniwulen cepuman do ye.
Zeruzalemu sunguruw k'a kononyoro sogo ka na, kanu koson.

¹¹ Siyon sunguruw, aw ye bo ka masace Sulemani fe!
A bamuso ka masafugula min biri a kun na
a furulon na, o le be a kun na;
a ta ninsondiyalon le kera o lon ye.

4

(Kanbelen kumakan)

¹ E, i ce ka ni, ne kanunogon, i ce ka ni haali!

I nakisew ce ka ni i ko tuganiw,

i ta lankana jukoro.

I kunsigi finna, k'a caya i ko bakuru min be jigira ka bo Galadi kuru kan.

² I jinw gbera i ko sagakuru min siw kannu,

i ko saga minw konin be bora ko ra.

I jinsira fla be dafanin lo,

do ma fon a si ra.

³ I dagbolo fla wulencogo jana haali;

i da ce ka ni.

I dafuru be kelen kelen be i ko gerenadi cetige

i ta lankana jukoro.

⁴ I kankala be i ko masace Dawuda ta sankaso,

min lora k'a ke kerekeminanw marayoro ye;

negebennan waga kelen le dulonnin b'a konu,

kerেকেcefari ta negebennanw.

⁵ I sinbara fla be i ko mankalaninden fla,

o be i ko minanmuso ta flaninw,

minw be bin jimi yirifiyerenw ce ra.

⁶ Sani tere ye suma,

sani yirisuma ye tunu,

ne bena ye o mirisunw ta kuru kan,

ne be taga o wusunanyiriw ta kongori kan.

⁷ Ne kanunogon, i ce ka ni haali!

Fiyen t'i ra!

⁸ Na ne fe, ka bo Liban kuru kan, ne ta maminamuso,

jigi ka bo Liban kuru kan i ye na.

Jigi ka bo Amana kuru kunna ka fleri ke;

jigi ka bo Seniri kuru kunna ka fleri ke,

jigi ka bo Herimon kuru kunna ka fleri ke,

jaraw be dogo yoro min na,

waraninkalaw be dogo kuru minw ce ra.

⁹ E, ne dogomuso, ne ta maminamuso, i ka ne jusukun mina.

I ta flerikeko kelen doron ka ne jusukun mina,

i ta konokise kelen doron ka ne jusukun mina.

¹⁰ Ne dogomuso, ne ta maminamuso, i ta kanu ka di de,

i ta kanu ka di ka teme duven kan.

I munturu kasa ka di ka teme wusunanw be kan!

¹¹ Ne ta maminamuso, li le be toni ka bo i dagbolow ra,

li ni nono le be i nenden jukoro.

I ta faniw kasa ka di i ko Liban yiriw kasa.

¹² Ele ye nanku koorinin le ye,

ne dogomuso, ne maminamuso;

ele ye bununji koorinin le ye,

ani kolon min dasogora!

¹³ I be i ko gerenadi yiritupuman min be denpumanw ke,

ani min denw ka di;

jabisunw, ani narisunw b'a ra.

14 Narisunw ni safiransunw,
ani yiri kasadimanw, ani sinamonisunw,
ani wusunanyiri suguya bæε:

miri ni alowəsi,
ani kasadiyananw bæε ra pumanman.

15 Ele ye kōlōn le ye nankōw cε ma,
bununji saninman
min bæ woyo ka bō fō Liban kuruw ra!

(Sunguru kumakan)

16 Sahiliyanfan fōjō ye wuri!
Woroduguyanfan fōjō ye na!

O ye fiyε ne ta nankō kan,
janko a yiriw kasadiman ye wuri,
k'a to ne jarabi ye don a ta nankō ra,
k'a yiridendimanw domu.

5

(Kanbelen kumakan)

1 Ne dōgōmuso, ne maminamusu,
ne bæ nana ne ta nankō ra,
ka na ne ta kasadiyananw tige,
mirisunw, ani ne ta wusunanyiriw.
Ne bēna ne ta lipaga ni a ji bæε domu,
ka ne ta duvεn ni ne ta nōnō min!

(Teriw kumakan)

An teriw, aw ye domuni kε, ka min,
ka jōgōn kanu fō ka janamini!

Sunguru ma da yeε joona

(Sunguru kumakan)

2 Ne tun bæ sunōgōra, nka ne hakiri tun bæ ne jarabi ra.
A fle ne jarabi kan lo, a bæ da gbasira.

(Kanbelen kumakan)

«Da yeε, ne dōgōmuso, ne kanupōgōn,
ne ta tugani, ne ta muso dafanin!

Ne kun bæε kera gōmiji ye,
su sumaya ka ne kunsigi bæε jigi.»

(Sunguru kumakan)

3 Ne ka ne ta derege bō ka ban;
o tuma ne bēna a don tuun wa?
Ne ka ne senw ko ka ban,
ne bēna o nōgō tuun wa?

4 Ne jarabi k'a boro don da wo fε;
a makari ka ne mina.

5 Ne wurira ko ne bæ da yeε ne jarabi ye,
k'a sōrō ne boro bæε tun ye turu kasadiman ye;
ne ta turu kasadiman ka da sōgōnan bæε kε turu ye.

6 Ne ka da yeε ne jarabi ye,
nka o y'a sōrō a tun k'a kō don ka taga ka ban.
A tagako ka ne hakiri bæε jagami.
Ne k'a yōrōjini, nka ne m'a ye.
Ne k'a wele, nka a ma ne lamina.

7 Dugu korōsibagaw yaalayaalatō ka ne kunben,

o ka ne bugo fo ka ne mandimi;
o ka ne ta lankana bosi ne ra!
Dugu korosibagaw ka o le ke ne ra.

⁸ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari,
ni aw ka ne jarabi ye,
aw bena mun le fo a ye sa?
Aw y'a fo a ye ko a ta kanu ka bana bla ne ra!
(Dugu sunguruw kumakan)

⁹ E, musow bee ra cepuman,
o tuma mun le be ele jarabi ra ka teme ce tow kan sa?
Mun le be ele jarabi ra ka teme ce tow kan,
fo i be an daarira tan?
(Sunguru kumakan)

¹⁰ Ne jarabi gbenin lo, fo a be manamana.
A borogonko te soro hali ce waga tan ce ra.

¹¹ A kunkolo ye sanin yeworo ye,
a kunsigi ka ca fo a be fifa a ko,
a kunsigiw finna i ko kononinfin ta siw.

¹² A nakisew be i ko kodaratuganiw,
i ko nono kera ka kodaratugani minw ko;
a nakisew be a na kono i ko lulu.

¹³ A dafuru be i ko nankorayiri kasadimanw;
ani wusunanyiri kasadimanw.
A dagbolo ce ka ni, i ko yirifiyeren kasadimanw.

¹⁴ A borow bee ye sanin ye,
ka lulu ke k'a jegen.

A fari ce ka ni, i ko samarin nuginin,
safiri lulu donna min na k'a cepa.

¹⁵ A senkalaw be i ko farakurupuman gbeman,
minw ju sigira sanin yeworo kan.
A baraka be i ko Liban kuruw;
a be i ko sediriyiri, min ta cepa jagon te yiri tow si ra.

¹⁶ A da ka timi,
a yoro bee ka di ne ye.
Ne jarabi be ten le, ne kanujagon be ten le,
Zeruzalemu sunguruw.

6

(Dugu sunguruw kumakan)

¹ Musow bee ra cepuman,
i jarabi tagara min le?
I jarabi tagara fan juman fe sa?
A fo an ye janko an ye i deme k'a yoropini.

(Sunguru kumakan)

² Ne jarabi tagara a ta nankole ra,
wusunanyiriw falennin be yoro min na.
A tagara to ni a ta beganw ye nankow konon,
a be yirifiyerenw tigera yi.

³ Ne ye ne jarabi ta ye,
ne jarabi fana ye ne ta ye.
A be ni a ta beganw ye, o be bin jimina yirifiyerenw ce ra.

Sunguru ta ceɲa
(*Kanbelen kumakan*)

⁴ E, ne kanuɲɔɲɔn, i ce ka ɲi, i ko Tirisa dugu,
i saraman lo i ko Zeruzalemu dugu;
i be mɔɲɔ ja tige i ko kerekejamaba lajennin.

⁵ I ɲa bɔ ne ra,
sabu i ta fleri be ne hakiri wuri le.
I kunsigi ce ka ɲi, i ko bakuru
minw be jigira ka bɔ Galadi kuru kan.

⁶ I ɲinw gbera i ko sagakuru
min konin be bɔra ko ra.
I ɲinsira fla beɛ dafanin lo,
ɔɔ ma fɔn a si ra.

⁷ I dafuru beɛ kelen kelen be i ko gerenadi cɛtige,
i ta lankana jukɔɔɔ.

⁸ Masamuso biwɔɔɔɔ be masace fe,
ɲɔnmuso biseegi ye a musow ye;
sunguruw da te lon.

⁹ Nka ne ta tugani, ne ta dafanin ye kelenpe le ye.

A ɲɔɲɔn were te a bamuso fe.

A ko ka di a woroba ye ka teme fen beɛ kan.

Ni sunguru tow k'a ye, olugu b'a fo a ma ko a ta ɲana.

Masamusow, ani ɲɔnmusow minw ye a musow ye, olugu b'a tando.

(*Teriw kumakan*)

¹⁰ E, nin ye sunguru juman nato ye i ko dugugbeda bɔto?

A ce ka ɲi i ko karo,

a be manamana i ko tere;

a be mɔɲɔ ja tige i ko kerekejamaba lajennin.

¹¹ Ne jigira nanko ra, yiridentaw be nanko min na,

ka taga yiriw falento fle,

k'a fle ni rezensunw be nugura,

ni gerenadisunw be fiyerenna.

¹² Fen min k'a to ne nege ka ne sama

ka taga ni ne ye fo ne ta jamana ta kerekewotoro ce ra, ne ma o lon.

7

(*Mɔɲɔ werew kumakan*)

¹ Na, na, Sulamiti sunguru!

Na, na janko an ye i pada fle!

(*Sunguruw kumakan*)

Mun na aw be Sulamiti sunguru flera
i ko mɔɲɔ minw be donkebagaw flera?

(*Kanbelen kumakan*)

² E, fagamadennin,

i senw ce ka ɲi i ta sanbaraw kɔɔɔ!

I soro koorinin be ka ɲa i ko kannakɔɔɔn;

baarakɛbaga hakiriman ɔɔ boro no le be o ye.

³ I cemanceɲɔɔ be i ko minan koorinin,

duven kasadiman te fɔn min kɔɔɔ.

I kɔɔɔbara be i ko siman min lajenna ɲɔɲɔn kan,

k'a lamini ni yiri fiyerenw ye.

⁴ I sinbara fla be i ko mankalaninden fla,

o be i ko minanmuso ta flandinw.

⁵ I kankala be i ko sankaso
min lora ni samarin ye.

I padenw be manamana i ko Hesibon ko ji,
min be Bati Rabimu donda kefe fe.

I nunkala be i ko Liban sankaso,
min lonin be k'a nasin Damasi dugu ma.

⁶ I kunkolo ce ka ni i ko Karimeli kuru.
I kunsigi danna k'a ceɓa i ko danfani dawulaman.
I kunsigi be se ka masace sen fereke k'a laben.

⁷ E, i ce ka ni de! I ko ka di ne ye!
Ne ta kanunin, ne diyanyamogo.

⁸ I locogo be i ko tamarosun.

I sin be i ko tamaro tizanw.

⁹ Ne be yelen tamarosun na k'a tizan do tige!

I sinw be i ko rezen monin.

I da kasa ka di i ko yiriden mokoɓuman.

¹⁰ I da ka timi i ko duvendiman.
Can lo, o duven ye ne ni ne jarabi ta le ye,
a be woyo an dagbolo kan fo ka taga an sunogo.

Kanu ni ninsondiya
(Sunguru kumakan)

¹¹ Ne ye ne jarabi ta le ye,
a ta miiriya bee be ne le kan.

¹² Na, ne jarabi, an ye taga kongo kono,
an bena si togoda do ra,

¹³ sogomada joona fe, an be taga rezenforo ra,
k'a fle ni rezensun nugura, ni a be fiyerenna,
ni gerenadisunw fiyerenna.

O yoro le ra, ne bena a yira i ra ko i ko ka di ne ye.

¹⁴ Mandaragoriw* kasadiman ka yoro bee labo.
Yiridenɓuman suguya bee be an ta bonda ra;
yiriden tigeninkuraw, ani a koroninw.
Ne jarabi, ne ka o bee mara ele le ye.

8

¹ E, ni ele tun ye ne koroce yere le ye,
ni ele ni ne tun ka sin kelen min,
ne tun bena i kunben kene ma ka melege i ra,
mogo si tun tena ne mafiyenya.

² Ne tun bena taga ni i ye ka taga i ladon ne bamuso ta so;
i tun bena ne karan.

Ne tun bena duvendiman do di i ma, i ye o min;
ne tun bena ne ta gerenadisunw yiriden ji do di i ma.

³ A numanboro ye to ne kun koro,
a y'a kininboro melege ne ra.

(Kanbelen kumakan)

⁴ E, Zeruzalemu sunguruw, ne be aw daari
aw kana kanu lawuri, aw kana a lakunu

* **7:14** 7.14 Mogoɓ tun b'a miiri ko mandaragori yiriden tun be se ka kanu bonya ce ni muso ce.

k'a soro a wagati ma se.

Kanu ta fanga be i ko saya fanga

(Dugu sunguruw kumakan)

⁵ E, muso juman le be nana ka bo kongokolon kono,
a dennin be a jarabi kan?

(Sunguru kumakan)

Ne ka i lakunu pomusunw le koro,
i bamuso ka i kono ta yoro min na,
i woroba ka i kono ta yoro min na.

⁶ Ne sigi i jusukun kan i ko tagamasiyen,
ne don i boro ra i ko tagamasiyen;
sabu kanu fanga be i ko saya fanga,
celiya ka fari i ko kaburu.

Kanu tasuma ye tasuma farimanba le ye,
a be i ko Matigi Ala ta tasuma.

⁷ Hali jiba caman te se ta kanuya tasuma faga,
ji si te se k'a datugu.

Ni mogo min ka hali a ta sokonofenw bee di ko a be kanu san,
o tigi tena foyi soro ni logobori te.

(Sunguru balemaw kumakan)

⁸ Dogomuso do be an fe,
a kogo ma fa folo.

An bena mun le ke an dogomuso ye,
ni a furukokuma nana wuri lon min na?

⁹ Ni an dogomuso ye dugu laminikogo le ye,
an bena sansan warigberamanw lo a kunna.

Ni an dogomuso ye donda le ye,
an bena sediriyiri barakamanw le ke a kon ye.

(Sunguru kumakan)

¹⁰ Ne ye dugu laminikogo le ye,
ne sinw ye a kogo sankasow ye.

O ra, ne kera ne jarabi fe hera sababu le ye.

(Kanbelen kumakan)

¹¹ Yiriforo do tun be Sulemani fe Baali Hamon.
A k'a karifa dow ma ko o y'a korsu.

Olugu bee kelen kelen tun be to ka na warigbe waga kelen le di a ma
yiridenw songo ye.

¹² Ne ta yiriforo be ne yere le na koro yan.
Ele Sulemani ye to ni i ta warigbe waga kelen ye,
warigbe keme fla ye ke a korsibagaw ta ye.

¹³ Ele min siginin be nanko kono,
ne torogon dow ka o toro malo, ko o be i ta kuma lamem.
A to ne ye i kumakan men!

(Sunguru kumakan)

¹⁴ Bori, ne jarabi,
i ko minan, walama mankalanin den,
min be panpan kuruw kan ka taga,
yirikasadimanw be kuru minw kan.

EZAYI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Ezayi ani cira Amosi, ani cira Oze, ani cira Mise, olugu bɛɛ ka baara ke wagati kelen na. Cira Ezayi tun bɛ Zeruzalemu. A ka waajuri ke ni baraka ye fo san biwooro, Zuda mara ra. A ka masacew, ani jamana namogow ladi. O wagati ra, Asiri jamana ta fanga le tun ka bon dunuɲa yoro caman kan. Cira Ezayi ka Zuda mogow ladi ko o kana o jigi la o siyaw ta fanga kan. Zuda mogow tun ka kan ka o jigi la Matigi Ala kelenpe le kan.

Ezayi ta Kitabu damina ra, a ta kumaw nasinna Zuda mara mogow ma, O kera Asiri jamana ta fanga wagati ra. Nka k'a damina a sura 40 na, a yelemana. Zuda mogow minw tun minana ka taga Babiloni, cira bɛ kuma k'a nasin olugu le ma. O wagati ra, Peresi masace Sirusi le tun bɛ fanga ra. Ale le tun bɛna se soro Babilonikaw kan, ka Zuda mara mogow labla ka taga o ta jamana ra.

Kitabu ta kumalabanw, minw bɛ damina sura 56 ra, o ye cira ta ladiriw, ani a ta daaririw, ani a ta Alatandodonkiriw ye. A bɛ o fo Zuda mogow le ye, minw tun sekora ka na ka bo Babiloni.

Cira Ezayi togo lara ko «Kibaro diman ta cira», sabu ale le ka kisiri ko fo kosebe (12.1-2; 40.10; 52.7; 61.1), ani jurumun yafa ko (6.7; 40.2; 53.5; 55.7), ani jurumun kafari ko (1.18,25; 27.9; 52.15), ani hera (9.6; 26.12; 32.17; 53.5). A k'a yira ko Ala le bɛ o kow bɛɛ ke adamadenw bɛɛ ye (11.10; 42.6; 45.22). Ala ka mogow min panawoloma k'a ke kisibaga ye, o le bɛna na, ka na hera ke mogow ye (7.14; 9.5,6; 11.10; 55.3).

Yoroba saba bɛ nin kitabu konɔ:

Sura 1-39: Asirikaw ta fanga wagati

Sura 40-55: Zuda mara mogow minawagati ka taga Babiloni

Sura 56-66: Izirayelimogow sekowagati ka na o ta jamana ra

Kitabu konokow

Ala ka Izirayelimogow jarakiri (1-12)

Ala bɛna siyaw tow ta kiti tige (13-23)

Ala ka wagati nataw ta kow fo (24-27)

Ala bɛna kiti tige k'a ta mogow kisi (28-35)

Ala ka min ke Masace Ezekiyasi ta wagati ra (36-39)

Ala ka Izirayeli ta jususaaro wagati fo (40-55)

Ala ta mogow ta jarakiri ani Ala ta layiriw (56-66)

Kitabu kumakan folo

Ala ka Izirayelimogow jarakiri

(1-12)

¹ Ala ka nin kow le yira Amosi dence Ezayi ra, Zuda mara ni Zeruzalemu dugu ta ko ra; o kera Zuda masacew Oziyasi, ani Yotamu, ani Ahazi, ani Ezekiyasi ta wagatiw ra*.

Ala ta mogow ta hakirintanya

² Sankolo, ele ye nin lamɛn, dugukolo, i toro malɔ!
Sabu Matigi Ala le bɛ kumana:

* **1:1** 1.1 Aw ye nin yorow fle: Oziyasi: Masacew flanan 15.1-7; Yotamu: Masacew flanan 15.32-38; Ahazi: Masacew flanan 16.1-20; Ezekiyasi: Masacew flanan 18.1-20.21.

«Ne ka denw lamɔ, ka o ke mɔgɔ ye,
nka olugu le murutira ne ma.

³ Hali misi b'a tigi lɔn,
fali fana k'a ta domunikeyɔrɔ lɔn a tigi ta so;
nka Izirayelimɔgɔw ma foyi lɔn,
ne ta mɔgɔw tɛ foyi faamu.»

Zuda jamana halakicogo

⁴ Aw siya jurumunkebaga, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ!
Aw ta terenbariyaw ka ca!
Aw siya kojugukɛbaga!
Aw den cɛnninw!
Aw banna Matigi Ala ra,
aw ka Izirayeli ta Ala saninman dɔgɔya,
aw ka aw kɔ don a ra.

⁵ Ne bɛna aw bugɔ aw fan juman le ra tuun?
Mun kosɔn aw bɛ murutira tuma bɛɛ?
Aw kunkolo yɔrɔ bɛɛ ye jori ye,
aw jusukun bɛɛ tɔɔrɔnin lo.

⁶ K'a ta sentɛɛ ra ka taga a bla fɔ kunkolo cɛmance ra,
yɔrɔ si tɛ yi ni bana tɛ min na;
a bɛɛ ye bugɔrinɔw ye, ani birindirinɔw, ani jorikɛnɛw;
o joriw si ma ko k'a flake, k'a siri;
turu ma mun a si ra k'a dimi suma.

⁷ Aw ta jamana kɛra yɔrɔ lakolonba ye!
Tasuma ka aw ta duguw jeni;
siya wɛrɛ mɔgɔw le bɛ aw ta dugukolo tɔnɔ domuna aw yɛrɛ na kɔrɔ.
Yɔrɔ bɛɛ cɛnna k'a ke yɔrɔ lakolon ye,
i ko siya wɛrɛ mɔgɔw ka yɔrɔ min halaki.

⁸ Siyɔn dugu tora a kelen na
i ko gbata min bɛ rɛzɛnforo cɛ ma,
i ko togo min lɔnin bɛ rɛzɛnforo cɛ ma,
i ko kɛrɛkɛjama ka dugu min lamini.

⁹ Ni Fangatigi Ala tun ma mɔgɔ dama dama kisi ka olugu to an kɔ,
an tun bɛna kɛ i ko Sodɔmukaw;
an ni Gomɔrikaw† bɛɛ tun bɛna kɛ kelen ye.

Izirayelimɔgɔw ta batori kɛra haramu ye

¹⁰ Aw ye Matigi Ala kumakan lamɛn,
aw Sodɔmu dugu namɔgɔw!
Aw ye aw toro malɔ an ta Ala ta sariya ta kumaw ra,
aw Gomɔri dugumɔgɔw‡!

¹¹ «Aw ta bɛgan saraka* caman bɛ mun le na ne ye?
Matigi Ala ko ten.
Ne fara aw ta sagajigi saraka jenitaw* ra,
ani aw ta misiden sarakaw ta turuw.
Misitoranw, ani sagadenw, ani bakɔrɔninw joriw,
ne tɛ o si fɛ tuun.

¹² Aw bɛna lɔ ne na kɔrɔ,

† **1:9** 1.9 Sodɔmukaw, ani Gomɔrikaw tun ka kojugu caman kɛ fɔlɔfɔlɔ, o kosɔn Ala ka o duguw halaki. O kuma bɛ sɔrɔ Damina 19.24-25. ‡ **1:10** 1.10 O kɔrɔ ye ko Izirayeli kuntigiw ta kɛwalew tun juguyara ka kɛ i ko Sodɔmu ni Gomɔri dugumɔgɔw ta kɛwalew, o kosɔn Ala bɛ o suma ni o mɔgɔw ye.

ka to ka tagama ne ta batoso lukene ra!
Jontigi le ka aw ci o ra?

¹³ Aw ye aw ta siman saraka* nacintanw bori dabra;
ne be aw ta wusunan sarakaw* fana haramuya.

Aw be batori minw ke karokuraw ra, ani Nenekirilonw* na, ani ja-
malajenbaw ra,

ne te se ka son o si ma tuun;
sabu aw be terenbariya ni Alabato jen.

¹⁴ Aw ta karokura panagbew, ani panagbelonbaw,
ne be o bee koninya.

O kera doni le ye ne kunna,
ne segera o korɔ.

¹⁵ Hali ni aw be aw boro korɔta,
ne be ne na dogo aw ma.

Hali ni aw ka aw ta daaririw caya cogo o cogo,
ne tena aw lamɛn,
sabu mogow jori ka aw borow bee maraga.

¹⁶ Aw ye ko ka aw yere saninya,
aw ye aw ta kewalejuguw bo ne na korɔ,
aw ye kojugu dabra.

¹⁷ Aw ye konuman ladegi,
aw ye can jini,
aw ye mogɔ tononinw demɛ,
aw ye feritaw ta kiti tige ka o ta jo di o ma,
aw ye lo ni muso ce saninw kunkow ye.»

¹⁸ «Ayiwa, aw ye na, an ye kuma ka ben sa!
Matigi Ala ko ten.

Hali ni aw ta jurumunw wulennin lo cancan,
o bɛna gbɛ pepepe.

Ni o wulennin lo fo k'a fin,
o bɛna gbɛ i ko sagasi gbɛman.

¹⁹ Ni aw sonna ka ne kan mina,
jamana fenw bee ra numanmanw, aw bɛna o le domu.

²⁰ Nka ni aw banna, ni aw ka muruti,
o tuma kerekemuru le bɛna aw domu,
sabu Matigi Ala yere da le k'a fo ten.»

Zeruzalemu ta jurumun

²¹ E, mun le nana ele ke jatomuso ye,
ele dugu kankelentigi!

Can tun ka dugu min fa,
terenninya fana tun siginin b'a konɔ!
Nka sisan, a kera mogofagabagaw sigiyoro le ye.

²² Ayiwa, aw ta warigbe kera negɛbo le ye
aw ta rezenji kera ji gbansan ye.

²³ Aw ta kuntigiw ye mogɔ murutininw le ye;
sonw jenrogonw lo.
Surafenw ka di o ye,
o be boribori bonyafenw le no fe.
O te feritaw ta kiti tige ka o ta jo di o ma,
o te muso ce saninw ta ko panabo, hali o te miiri o ra.

Zeruzalemu saninyacogo

24 O koson, Matigi, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala barakaman ko:

«E, ne bena ne yere monebo ne kerebagaw ra fo ka wasa;
ne bena ne yere dimibo ne juguw ra.

25 Ne bena ne boro lawuri ele Zeruzalemu kama tuun;

ne bena i yeele ka negebo bee bo i ra, i ko segen be fen saninya cogo min
na,
ka nogo bee bo a ra.

26 Ne bena aw ta kititigebagaw sigi o no ra tuun, i ko o tun be cogo min na
kakoro,

ka aw ladibagaw fana sigi, i n'a fo o tun be cogo min na folofolo.

Ni o kera, aw ta dugu bena wele ko terenninya ta dugu, dugu kankelentigi!»

27 Siyon dugu bena kunmabo can sababu ra,

ni o ta mogo minw ka nimisa, olugu bena kunmabo terenninya sababu ra.

28 Nka halakiri bena ben mogo murutinw, ani jurumunkebagaw bee kan;
minw be ban Matigi Ala ra, olugu bena tunu.

29 O tuma ra, aw bena maroya yirisunbaw koson,

o yirisunba minw ko tun ka di aw ye haali;

aw tun ka yiritu minw panawoloma

aw bena maroya olugu koson§.

30 Sabu aw yere bena ke i ko yirisun min flaburuw fofonfofonna,

ka ke i ko yiritu jintan.

31 Ce barakaman bena ke i ko korondemugu,

a ta kewalew be ke tadenw ye;

o fla bee bena jeni jagon fe,

mogo tena soro ka o tasuma faga.

2*Siyaw bee bena taga Zeruzalemu*

1 Ala ka ko minw yira Amzi dence Ezayi ra, Zuda mara ni Zeruzalemu
dugu ta ko ra:

2 Wagati dow bena se,

o wagatiw ra, Matigi Ala ta batoso lonin be kuru min kan,

o kuru le bena ke kuru tow bee kunna;

a bena korota ka ke kongoriw bee kunna.

Siyaw bee bena jagon lajen caman ka taga o yoro ra.

3 Jamana caman ta mogow bena taga yi; o bena a fo ko:

«Aw ye na, an ye taga Matigi Ala ta kuru saninman kan,

Yakuba ta Ala ta batoso ra,

janko a ye an karan a ta siraw ra,

an ye a ta siraw tagama»;

sabu Ala ta sariya bena bo Siyon dugu le ra,

Matigi Ala ta kuma bena bo Zeruzalemu le.

4 A bena siyaw ta kiti tige,

ka jamana caman ta mogow ta kow panabo.

O bena o ta kerekemuruw yelema ka o ke senekedabaw ye,

ka o ta tamanw yelema ka o ke worosow ye;

siya do tena kerekemuru ta do kama tuun,

§ 1:29 1.29 O koro ye ko o tun be jow son o yiriw, ani o yirituw jukoro.

o si tena kerεkεcogo karan tuun* .

⁵ E, Yakuba ta somogow,
aw ye na, an ye tagama Matigi Ala ta yeelen na.

Matigi Ala ta kititigelonba

⁶ Matigi, i banna i ta mogow ra, minw ye Yakuba ta somogow ye,
sabu o ta jamana fara terebɔyanfan mogow ta landakow ra,
o be lagberiw ke i ko Filisikaw;
minw ye siya were mogow ye, o be o boro don olugu le boro.

⁷ O ta jamana fara wari ni sanin na,
o ta naforo da te se ka lon;
o ta jamana fara sow ra,
dan te o ta sowotorow ra.

⁸ O ta jamana fara batofen gbansanw na fana.
O yere boro ka fen minw lalaga, o be o kinbiri gban o le korɔ;
o be o kinbiri gban o yere boro ta fen lalaganinw korɔ.

⁹ O koson adamadenw bena suuru,
mogow bena majigi.
Nka ele Ala, ele kana yafa o ma de!

¹⁰ Aw ye don faraw jukoro;
aw ye don dugukolo jukoro,
ka dogo Matigi Ala ta jatige na,
ani a ta bonya nɔoro na.

¹¹ Yereyira be adamaden minw ta flerikecogo ra, olugu kun bena suuru,
mogo yerebonyabagaw bena majigi;
Matigi Ala kelenpe le bena korota o lon na.

¹² Can lo, Fangatigi Ala ka lon do laben
yerebonyabagaw, ani wasobagaw bee kama,
ani minw bee be o yere korota;
a bena o bee majigi.

¹³ A bena wuri Liban jamana sediriyiriw jamijanw kama,
ani a yiri korotaninw bee kama,
ani Basan mara yirisunbaw bee kama,

¹⁴ ani kuru jamijanw bee kama,
ani kongori korotaninw bee kama,

¹⁵ ani sankasojanw bee kama,
ani kogo barakamanw bee kama,

¹⁶ ani jirakurunbaw bee kama,
ani kurunba dawulamanw bee kama.

¹⁷ Adamaden yadaninw kun bena suuru,
yerebonyabagaw bena majigi;
Matigi Ala kelenpe le bena korota o lon na.

¹⁸ Batofen gbansanw bee bena tunu pewu.

¹⁹ O bena don farawow konɔ,
ka don fo dugukolo jukoro,
ka dogo Matigi Ala na, jatige koson,
ka dogo a ta bonya nɔoro na;
o wagati le ra, a bena wuri ka jatigebla bla dunupamogow ra.

* **2:4** 2.4 Nin kuma kelenw be soro Mise 4.1-3.

20 O lon na, adamadenw tun ka batofen warigberamanw,
ani batofen saninlaman minw lalaga o yere ye,
ka o kinbiri gban o korɔ ka o bato,
o bena o fenw firi totow ni tolenw fe.

21 O bena don farawow kɔnɔ,
ka don fo kuruwow kɔnɔ,
ka dogo Matigi Ala na, jatige koson,
ka dogo a ta bonya nɔɔɔ na;
o wagati le ra, a bena wuri ka jatigeba bla dununamogow ra.

22 Aw ye aw jigi bo adamaden kan,
sabu ni ale ta nenekiri lora doron, a ta banna le.
Se juman le be adamaden ye?

3

Gbeleya minw bena se Zuda mogow ma

1 Ayiwa, a fe, Matigi Ala, Fangatigi Ala bena Zeruzalemukaw, ani Zuda
mara mogow ta jigi ni o ta demesira bee bosi o ra:

o ta domuni maraninw bee,
ani o ta ji maraninw bee,

2 o ta cefariw, ani o ta kerেকেcew,
o ta kititigebagaw, ani o ta ciraw,
o ta lagberikebagaw, ani o ta cekorobaw,

3 o ta kerékuntigi cebiloorutigiw, ani o ta mogobaw,
o ladibagaw, o ta lonnikébagabaw,
ani o ta subagakuntigiw.

4 Ne bena denmisenw le ke o pamogow ye;
sinmindenw le bena sigi o kunna.

5 Jamana mogow bena wuri jogon kama,
mogow bena wuri o sigijogonw kama;
denmisenw bena mogokorobaw fiyanya,
mogokolon bena mogosobe fiyanya.

6 O wagati ra dow bena taga o balema do mina,
o ta somogo do, k'a fo a ye ko:
«Deregeba kelen be ele fe, ele ye ke an pamogo ye!
Sigi kuntigiya ra ka nin yoro lakolonw mara!»

7 Nka o lon na, o tigi bena kule, k'a fo ko:
«E, ne te se ka aw ta bana keneya de!
Domuni te ne ta so, fani donta te ne ta so;
aw kana ne ke jamana pamogo ye!»

8 Onhon, Zeruzalemu talonna,
Zuda benna;
sabu o be muruti Matigi Ala kama ni o ta kumacogo ni o ta kwalew ye;
o te siran a ta bonya nɔɔɔ na.

9 O yere pada cogo be o jaraki;
o be o ta jurumun ke k'a yira kene kan i ko Sodomukaw*.
Hali o t'a dogo.

Bono bena o soro,
sabu o be kojugu le labenna o yere na.

* 3:9 3.9 Min fora Sodomukaw ta ko ra: (Ezayi 1.9).

¹⁰ Aw y'a fɔ mɔgɔ terennin ye ko ale ta ka di,
sabu a bɛna a ta baara tonɔ sɔrɔ.

¹¹ Nka mɔgɔjugu ta bɛna kɛ bɔnɔ le ye, kojugu le bɛna se ale ma,
sabu a boro ka baara min kɛ, o sara le bɛna di a ma.

¹² Minw bɛ o ta jagboyafanga sigira ne ta mɔgɔw kan, o ye sinmindenw le
ye;

musow le sigira ne ta mɔgɔw kunna ka o mara.

E, ne ta mɔgɔw, aw kuntigiw bɛ aw lafirira,
o bɛ aw tɛmɛsira dogora aw ma.

Izirayeli kuntigiw ta kiti

¹³ Matigi Ala bɛ nana mɔgɔw jaraki,
a bɛna wuri ka jamanaw ta kiti tige.

¹⁴ Matigi Ala k'a ta jamana cɛkɔrɔbaw,
ani a kuntigiw wele kiti ra.

«Aw le ka ne ta rɛzɛnforo cɛn;

aw ka janibagatɔw ta borofɛn minw bɔsi, o bɛ aw ta bonw kɔnɔ.

¹⁵ Aw bɛ ne ta mɔgɔw minako juguyara,
ka janibagatɔw jagban ka la kɔrɔ juman le kan?»
Matigi Ala, Fangatigi Ala ko ten.

Zeruzalɛmu sungurubaw ta kiti

¹⁶ Matigi Ala ko:

«Siyɔn dugu musow yadanin lo;

o bɛ o kun kɔrɔta ka tagama,

ka cɛw nɛgɛ ni o flɛrikɛcogo ye.

O bɛ sunguruyatagama kɛ sa,

ka to ka o sennanɛgɛw mankan bɔ.

¹⁷ O kosɔn Matigi bɛna Siyɔn dugu musow kun gbana;
Matigi Ala bɛna o lebu bɔ kɛnɛ kan.»

¹⁸ O lon na, kɔni, Matigi bɛna o ta masirifɛnw bɔ o ra: o ta sennanɛgɛw,
ani o ta kunnajalaw, ani o ta kannakɔnɔnw; ¹⁹ o ta tororanɛgɛw, ani
o ta bororanɛgɛw, ani o ta padatugufaniw; ²⁰ o ta musɔrɔw, ani o ta
sennajɔlɔkɔninw, ani o ta cɛsirinaw, ani o ta wusunanbaraninw, ani o
ta sɛbɛw; ²¹ o ta borokandennɛgɛw, ani o ta nunnanɛgɛw; ²² o ta fani
dawulamanw, ani o ta deregejanw, ani o ta deregebaw; o ta wariblanaw,
²³ ani o ta dugalenninw, ani o ta fani fiyɛnmanw, ani o ta jalamuguw, ani
o ta lankanaw.

²⁴ O ta turu kasadiman bɛna yɛlɛma ka kɛ fɛn torinin kasa le ye,

o ta cɛsirinaw bɛna kɛ jurukisɛ le ye,

o kunw dankoɓumanw bɛna kɛ kungbanaw ye,

o ta deregebanumanw bɛna kɛ bɔrɔfaniw le ye,

o ta cɛna bɛna yɛlɛma ka kɛ cɛjuguya ye.

Zeruzalɛmu musow labancogo

²⁵ Kɛrɛkɛmuru bɛna aw ta cɛw faga;

aw ta cɛfariw bɛna ben ka faga kɛrɛkɛyɔrɔ ra.

²⁶ Nɔnakanw, ani sangakasikanw le bɛna kɛ Siyɔn dugu donda ra;
o borolakolon bɛna sigi dugu ma.

4

¹ Muso wolonfla bɛna nɔrɔ cɛ kelen na o lon na, k'a fɔ a ma ko:

«An yere bena lo ni an ta baro ni an ta fiyerebo ye; sabari k'a to i togo ye la an na doron ko i ta musow, janko mogow ta mafiyenyari ye bo an kunna.»

Ala bena min ke a ta mogow ye

² O lon na, koni, Matigi Ala bena yiri min falen, o yiri bena ceɓa ni nooro soro; a bena nafa minw ladon jamana konɔ, o bena ke Izirayeli ta mogo to kisininw ta bonya ni o ta dawula ye. ³ O wagati ra, mogo to minw bena kisi, ka to Siyon dugu konɔ, minw bena to Zeruzalemu, o bena olugu wele ko mogo saninmanw; o mogow bee togow le bena sebe, ka panamanya Zeruzalemu dugu konɔ. ⁴ Matigi Ala bena Siyon dugumogow ta nogow ko k'a bo o ra, ka Zeruzalemukaw saninya, ka mogo faganinw ta joriw now bo o ra a ta kiti ni a ta saninyari tasuma baraka ra. ⁵ O tuma ra Matigi Ala bena bugun sisiman do lawuri tere fe, ka tasumamana do bo su fe, Siyon kuru* yoro bee kan, ani a jama bee lajennin kan; Matigi Ala ta bonya nooro bena yoro bee datugu, ka o ta yorow bee tanga. ⁶ A bena ke dogoyoro ye, ka suma di tere ta fundenin wagati ra; a be ke donyoro ye, ani dogoyoro, sanfano ni sanji wagati ja.

5

Matigi Ala ta rezenforo

¹ Aw y'a to ne ye ne diyanyamogo ta donkiri la; ne bena o la ne diyanyamogo ye a ta rezenforo ko ra: Rezenforo do tun be ne diyanyamogo fe, a tun be kuru kere fe, dugukolodiman do ra.

² A k'a yoro siyen, k'a kabakuruw bo, ka rezensunnumanw turu a ra. A ka foro korosibagaw ta gbata lo foro cemance ra, ka rezenforogidinga do sozi. A tun b'a bisigi ko rezenforo bena rezennumanw le ke, nka a nana rezen kumuninw le ke.

³ Ayiwa, sisan aw Zeruzalemukaw, ani aw Zuda mara mogow, aw ye nin kiti tige ne ni ne ta rezenforo ce!

⁴ Mun were le tun ka kan ka ke ne ta rezenforo ra, ni ne ma min ke a ra sa? Ne tun b'a bisigi ko a bena rezennumanw le ke; mun na a ka rezen kumuninw ke?

⁵ Ayiwa, ne bena min ke ne ta rezenforo ra, aw y'a to ne ye o fo aw ye sisan! Ne tun k'a lamini ni sansan min ye, ne bena o waraga, k'a to beganw y'a domu. Ne bena a kogow ben, k'a to mogow y'a dondon.

⁶ Ne bena a ke yoro lakolon le ye; mogo tena a borow tigetige ka o dakana, k'a sene tuun. Nonfonw, ani naniw le bena wuri a ra. Ne bena a fo sankabaw ye ko o kana sanji ben a kan tuun.

⁷ Ayiwa, Fangatigi Ala ta rezenforo, o ye Izirayeli ta mogow le ye.

Zuda ta mɔgɔw,
 olugu le ye a ta yiriforo kanunin ye.
 A tun b'a bisigi ko o bɛna terenninya sira le tagama,
 nka o ka terenbariya sira le tagama;
 a tun b'a bisigi ko a bɛna terenninya sira le tagama,
 nka a ka mɔgɔtɔnɔkan le mɛn.

Ala kanblabagaw ta bɔnɔ

⁸ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ bonw lɔ caman ka o fara jɔgɔn kan,
 ka forow mina caman ka o fara jɔgɔn kan,
 fɔ ka taga yɔrɔ bɛɛ ban,
 k'a to aw kelen dɔrɔn ye sigi jamana kɔnɔ.

⁹ Fangatigi Ala ka nin le fɔ k'a don ne toro ra, ko:
 «Sigiya t'a ra, nin bon caman bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw le ye;
 nin bonba cɛnumanw lakolon bɛna to.

¹⁰ Rɛzenforo ɛkitari saba, o ta rɛzenji tɛna tɛmɛ litiri binaani kan;
 simankisɛ bɔrɔ tan dannin, siman min bɛna sɔrɔ o ra, o tɛna tɛmɛ bɔrɔ
 kelen kan.»

¹¹ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ wuri sɔgɔmada jooɛna fɛ,
 ka bori ka taga minnifen farimanw nɔ fɛ;
 su bɛ janfa ka aw to kɛɛ ma,
 k'a sɔrɔ duvɛn nege belɛn gbannin bɛ aw ra.

¹² Korafɔkanw, ani gɔnifɔkanw, ani longanfɔkanw, ani filɛnfiyɛkanw, ani
 duvɛn,
 o fɛnw le bɛ o panagbɛ.
 Nka o mɔgɔw tɛ Matigi Ala ta kɛwalew jatera;
 a boro ka baara min kɛ, o ja tɛ o yera.

¹³ O kosɔn o bɛna ne ta mɔgɔw mina ka taga ni o ye,
 o ta kolɔnbariya kosɔn.

O ta fagamaw bɛna kɛ kɔngɔtɔw ye,
 o ta mɔgɔ tɔw, minlɔgɔ le bɛna olugu halaki.

¹⁴ O kosɔn kaburu b'a kandinga dayɛɛ k'a bonya;
 a b'a da waga, fɔ k'a tɛmɛ a dan kan.
 O ta fagamaw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ bɛ jigi a kɔnɔ,
 ani o ta panagbɛkanw ni a mankan bɛɛ.

¹⁵ O kosɔn adamadenw bɛna suuru,
 mɔgɔw bɛna majigi,
 yɛrɛbonya bɛ minw ta flɛrikɛcogo ra, olugu kun bɛna suuru.

¹⁶ Fangatigi Ala bɛna a ta bonya yira ka kapa ni a ta can ye,
 Ala saninman bɛna a ta saninmanya yira ka kapa ni a ta terenninya ye.

¹⁷ Sagaw bɛna bin jimi dugu cinin kɔnɔ, k'a kɛ i n'a fɔ o bɛ kongo le kɔnɔ;
 naforotigiw tagara ka o ta yɔrɔ minw to, o yɔrɔw le bɛna kɛ baw ta
 binjimi yɔrɔ ye.

¹⁸ Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ janfa ta juru kɛ ka terenbariya sama
 aw yɛrɛ kɔ,

ka jurumun sama aw yɛrɛ kɔ, i ko misi bɛ daba sama cogo min na.

¹⁹ Aw minw b'a fɔ ko: «Ala ye teliya,
 a ye a ta kow kɛ jooɛna,
 janko an ye a ye.

Izirayeli ta Ala saninman ye a ta kolatigenin ke joona,
janko an ye a ta keta lon.»

20 Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw b'a fɔ kojugu ma ko kojuman,
k'a fɔ kojuman ma ko kojugu;
aw minw bɛ dibirako ta k'a ke ko gbɛnin ye,
ka ko gbɛnin ta ka o ke dibirako ye,
ka jusukasiko ta ka o ke jusudiyako ye,
ka jusudiyako ta ka o ke jusukasiko ye.

21 Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw bɛ aw yɛrɛ ke hakiritigiw ye,
aw minw bɛ aw yɛrɛ jate kolɔnbagaw ye.

22 Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw minw ko, ko aw jɔgɔn cɛfari tɛ duvenmin na,
ko aw jɔgɔn jagbɛlɛn tɛ minnifɛn farimanw pagamini na.

23 O bɛ can di mɔgɔjugu ma surafɛn kosɔn,
ka mɔgɔ terennin ta jɔ bɔsi a ra.

24 O kosɔn tasumamana bɛ binjalan jɛni cogo min na,
ani binjaga bɛ jɛni ka ban tasuma ra cogo min na,
o cogo kɛlɛn na, nin mɔgɔw ta lilinw bɛna tori,
o ta fiyɛrɛnw bɛna taga fɔjɔ fɛ i ko gbangban;
sabu o banna Matigi Ala ta sariya ra,
o ka Izirayeli ta Ala Saninman darakan mafiyɛnya.

25 O kosɔn Matigi Ala dimina a ta mɔgɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ;
a b'a boro kɔrɔta o kama ka o bugɔ,
fɔ kuruw bɛ yɛrɛyɛrɛ;
o suw bɛ benben siraw kan i ko jamaɲama.
Nka o bɛɛ n'a ta, a ta dimi belɛn ma mala,
a boro belɛn kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Cɛnri min bɛ nana

26 Ala bɛna tagamasiyɛn dɔ kɔrɔta ka o yira yɔrɔjanmɔgɔw ra;
a bɛna filɛn fiyɛ ka o wele ka na ka bɔ fɔ dunuɲa kun dɔ ra,
olugu fana bɛna teliya ka na joona joona.

27 O mɔgɔw si tɛ sɛgɛ, o si tɛ dɛsɛ,
o tɛ jingɔ, o tɛ sunɔgɔ,
o si ta cɛsirijara tɛ yɔgɔyɔgɔ o soro ra,
o si ta sanbara juru tɛ foni.

28 O ta biɲɛw dabɔnin lo,
o ta kalanw samanin lo tuma bɛɛ,
o ta sow sɛngbɔgɔrɔ bɛ i ko kabakuru,
o ta sowotorow sɛnw ka teri i ko folonkonto.

29 O kulecikan bɛ i ko jara kulekan,
o bɛ kule ci i ko jaranbɛlɛnw;
o bɛ mankan ci, ka o ta sogo mina ka taga ni a ye,
mɔgɔ tɛ sɛ k'a bɔsi o boro.

30 O lon na, kɔni, o bɛna mankanba dɔ lɛ bɔ nin jamana kunna,
k'a ke i ko kɔgɔji mankan.
O lon na, ni i ka jamana flɛ,
i b'a bɛɛ ye dibi ye, ani kɔnɔnɔfiri;

sankabaw bena yeelen datugu, ka yɔrɔ kɛ dibifinba ye.

6

Ezayi sɔnna Ala ta weleri ma

¹ Masace Oziyasi* sara san min na, ne ka Matigi ye, a siginin be masasiginan kɔrɔtanin dɔ kan san fɛ, a ta masaderege senkɔrɔyɔrɔ tun ka Alabatosoba fa. ² Serafen* mɛlɛkɛ dɔw tun lɔlɔnin bɛ a kunna; kaman wɔrɔ tun bɛ olugu bɛɛ kelen kelen fɛ: o tun bɛ fla kɛ ka o ɲada datugu, ka fla kɛ ka o senw datugu, ka wuri ni fla ye.

³ O tun bɛ to ka pɛrɛn k'a fɔ ɲɔɔn ye ko:
«Ala saninman, saninman, saninman,
Fangatigi Ala ye o le ye;
dununa yɔrɔ bɛɛ fara a ta nɔrɔ ra!»

⁴ O ta mankan tun bɛ Alabatosoba* dondaw jusiginanw yuguyugura, yɔrɔ saninman* tun fara sisi ra. ⁵ Ne ko: «E, bɔnɔ ka ne sɔrɔ, ne tora a ra, sabu ne ye mɔɔɔ dɔ ye min darakan saninyanin tɛ, ne siginin bɛ mɔɔɔ minw cɛ ra, olugu fana darakan saninyanin tɛ; k'a sɔrɔ ne ɲa ka Masace, Fangatigi Ala ye!»

⁶ Nka serafen mɛlɛkɛ kelen wurira kaman na ka na ne kɔrɔ ni tasumakami dɔ ye a boro; a tun ka o ta sarakabɔnan kan ni tasumabɔnan dɔ ye. ⁷ A ka o maga ne da ra, k'a fɔ ko:
«Nin magara i dagbolow ra minke,
i ta terenbariya yafara,
i ta jurumun kafarira.»

⁸ O kɔ, ne ka Matigi kumakan mɛn, a ko: «Ne bena jɔntigi le ci? Jɔntigi le bena taga anw ta cira kɛ?» Ne ko: «Ne flɛ nin ye, ne ci!»

⁹ A ko ne ma ko:
«Taga a fɔ nin jamana mɔɔɔw ye ko:
<Aw kɔni bena a lamɛn, k'a lamɛn, nka aw tɛna a faamu,
aw bena a flɛ, k'a flɛ, nka aw tɛna a ye!»

¹⁰ Taga nin jamana mɔɔɔw jusukun gbɛlɛya,
ka o toro gberɛn,
ka o ɲadenw fiyen;
janko o ɲadenw kana na yeri kɛ,
o torow kana na mɛnni kɛ,
o jusukun kana na faamuri kɛ,
ni o tɛ, o bena sekɔ ka na ne fɛ, k'a to ne ye o kisi†.»

¹¹ Ne k'a ɲininka ko: «A bena kɛ ten ka se fɔ wagati juman sa, ne Matigi?»
A ko:
«Fɔ ka taga a to duguw ye halaki,
mɔɔɔ si kana sigi o kɔnɔ tuun,
adamaden si kana kɛ bon si kɔnɔ tuun,
o ta dugukolo ye halaki ka kɛ yɔrɔ lakolon ye.»

¹² Matigi Ala bena adamadenw gben ka taga fɔ yɔrɔjan,
ka o ta yɔrɔw kɛ yɔrɔ lakolonba caman ye jamana kɔnɔ.

* **6:1** 6.1 Aw ye Masacew flanan 15.7 flɛ. Oziyasi tɔɔɔ tun ye fana ko Azariya. † **6:10** 6.10 Hayan 9-10, o kumaw fɔra nin yɔrɔw ra: Matiyu 13.14-15; Marika 4.12; Luka 8.10; Yuhana 12.40; Kewalew 28.26-27.

¹³ Hali ni mɔgɔ kelen le ka bɔsi mɔgɔ tan cɛ ra,
o mɔgɔ kelen fana bɛna halaki.
Nka yiriba ni yirisunba ju bɛ to dugukolo ra cogo min na, ni a tigera,
o cogo ra, o kɔmɔgɔw fana bɛna falɛn tuun ka kɛ duruja saninman ye.

7

Ala ka Ezayi ci masacɛ Ahazi fɛ

¹ Wagati min na Oziyasi dencɛ Yotamu, o dencɛ Ahazi tun bɛ Zuda mara masacɛ ye, Siri masacɛ Resɛn ani Izirayɛli masacɛ Peka, min ye Remaliya dencɛ ye, olugu tagara Zeruzalɛmu dugu kama, ko o bɛ taga dugu kɛrɛ; nka o ma na se ka a kɛrɛ.

² O ka o kuma fɔ Ahazi ye, min tun ye Dawuda ta duruja ye, ko: «Sirikaw nana fara Efirayimukaw* kan!» Ahazi ni a ta mɔgɔw bɛɛ jusukun tun bɛ panpanna i ko fɔɔ bɛ yiriw yuguyugu cogo min na tu kɔnɔ.

³ Matigi Ala k'a fɔ Ezayi ye ko: «Bɔ ka taga Ahazi kunbɛn, i ni i dencɛ Sehari Yasubu; jidinga min bɛ dugu sanfɛyɔrɔ ra, ni i tagara o jisira danyɔrɔ ra, fanikobagaw ta fanikoyɔrɔ sira ra, i b'a sɔrɔ yi. ⁴ I b'a fɔ a ye ko: <I hakiri sigi, i jusu suma; i kana siran, i fari kana faga Sirikacɛ Resɛn ni Remaliya dencɛ ta jusugban kosɔn; olugu ye lɔgɔkurun sisiman fla le ye. ⁵ Sirikaw, ani Efirayimukaw, ani Remaliya dencɛ bɛ kojugu labɛna i kama, k'a fɔ ko: ⁶ An ye taga Zuda mara kama, ka taga jatigɛba bla o ra, ka o ta mara mina, ka Tabeli dencɛ sigi o kunna k'a kɛ o ta masacɛ ye. ⁷ Nka Dunupatigi Ala ko:

O ko tɛna ja sɔrɔ,
a tɛna kɛ.

⁸ Sabu Siri jamana kunkolo, o ye Damasi le ye,
Damasi kunkolo, o ye Resɛn ye.
Sani san biwɔrɔ ni looru, Efirayimu bɛna yɛrɛɛɛ,
o tɛna kɛ siya ye tuun.

⁹ Efirayimu kunkolo, o ye Samari ye,
Samari kunkolo, o ye Remaliya dencɛ ye.
Ni aw ta lanaya ma sabati, aw yɛrɛ tɛna sabati.> »

Den min tɔgɔ bɛna la ko Emanuwɛli

¹⁰ Matigi Ala ka dɔ fara a ta kuma kan tuun, k'a fɔ Ahazi ye ko:
¹¹ «Tagamasiyɛn dɔ daari Matigi Ala, i ta Ala fɛ, ko a ye o kɛ i ye; a fɔ ko a y'a kɛ i ye ka bɔ dugukolo jukɔrɔyɔrɔ dɔ ra, walama ka bɔ san fɛ, sankolo ra.» ¹² Ahazi k'a jaabi ko: «Ne tɛna foyi daari; ne t'a fɛ ka Matigi Ala kɔrɔbɔ k'a flɛ!»

¹³ O tuma Ezayi ko: «Aw ye nin kuma lamɛn sa, aw Dawuda ta somɔgɔw! Aw bɛ mɔgɔw sɛgɛra minkɛ, o ma aw wasa, fɔ aw b'a fɛ ka ne ta Ala yɛrɛ fana sɛgɛ wa? ¹⁴ Ayiwa, o kosɔn Matigi yɛrɛ bɛna tagamasiyɛn dɔ yira aw ra: Sunguru bɛna kɔnɔ ta ka dencɛ woro, k'a tɔgɔ la ko Emanuwɛli†. ¹⁵ A bɛna to ka nare ni li le domu, fɔ a ye na ko lɔn, ka kojugu ye k'a to yi, ka kopuman lɔn k'a kɛ. ¹⁶ Nka sani den ye na ko lɔn ka kojugu ye k'a to yi, ka kopuman lɔn k'a kɛ, masacɛ fla minw jasiran bɛ ele ra, olugu ta jamana bɛna kɛ yɔrɔ lakolon ye. ¹⁷ Matigi Ala bɛna wagati dɔ latigɛ, ka kojuguba dɔ ben ele ni i ta jamana mɔgɔw kan, ani i ta somɔgɔw kan; o

* **7:2** 7.2 Efirayimu tun ye Izirayɛli mara dɔ ye, jamana sahiliyanfan na; a yɔrɔ tun man jan Zeruzalɛmu dugu ra. † **7:14** 7.14 Emanuwɛli kɔrɔ ye ko: Ala bɛ ni an ye. Nin kuma bɛ sɔrɔ Matiyu 1.23.

wagati ɲogɔn ma ke ka ye folo, kabini Efirayimu mara faranna ka bo Zuda mara ra. O wagati ye Asiri masace ta wagati le ye.»

Asirikaw bena min ke Zuda mara ra

¹⁸ O wagati ra koni, Matigi Ala bena filen fiye ka limogow lana ka bo fo Misiran bajiw dan na, ka lidenw[‡] lana ka bo Asiri. ¹⁹ O bee bena na ka na sigisigi dingakolonbaw konɔ, ani farawow konɔ, ani ɲanituw bee konɔ, ani jiyorow bee ra.

²⁰ O wagati ra, Matigi Ala bena kunlimuru do singa ka bo Efirati ba ko fe, Asiri masace fe, ka aw kun li, ka aw fari yoro bee li, ka aw bonbosi fana li ka bo yi.

²¹ O wagati ra fana, mogow bee kelen kelen bena misimuso kelen ni sagamuso fla le mara. ²² Nono cayakojugu fe, mogow ta baro bena ke nare le ye. Onhon, minw bena kisi ka to jamana konɔ, olugu bee bena nare ni li le domu.

²³ O wagati ra fana, rezensun waga kelen be sorɔ foro minw konɔ, foro minw songo be warigbe waga kelen bo, mogow bena ban o forow ra ka o to nonfonw, ani ɲaniw ce ra yi. ²⁴ Mogow bena taga yaala o yorow ra ni kalanw ni bipew le ye, sabu jamana bee lajennin bena ke nonfontuw ni ɲanituw le ye. ²⁵ O tun be deri ka kongoriw kerefeyorow ta dugukolodiman minw sene ni daba ye, mogow tena taga o yorow ra tuun, nonfontuw, ani ɲanituw pasiran koson. Misiw le bena domuni ke yi, sagaw bena yaala yi.

8

Asirikaw bena kojugu minw ke

¹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Walakaba do jini, i y'a sebe a kan ni seberidenbabaw ye ko: <Maheri Salali Hasi Bazi*,> o korɔ ye ko <cenri surunyara, naforo cetuma sera!> »

² Ne ka mogosobe dow ta, ka olugu ke ne seerew ye: sarakalasebaga Huri, ani Yeberekiya dence Jakariya.

³ O ko, ne gbarara ciramuso ra, min ye ne ta muso ye. A nana konɔ ta ka dence woro. Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «A togo la ko: <Maheri Salali Hasi Bazi,> ko: <cenri surunyara, naforo cetuma sera!> ⁴ Sabu sani den ye se k'a fo ko: <Baba,> walama ko: <Na,> Asiri masace bena na Damasi ta naforow, ani Samarikaw borofenw ce ka taga ni o ye.»

⁵ Matigi Ala ka do fara a ta kuma kan tuun, k'a fo ne ye ko:

⁶ «I n'a fo nin jamana mogow ka Silowe ta ji mafiyenya,

o ji min pamalonin be woyo,

i n'a fo Resen ni Remaliya dence ta ko le diyara o ye,

⁷ o koson, a fle, Matigi Ala bena Efirati ba ta ji belebele barakamanw lana o kama,

min ye Asiri masace ye, ani a ta baraka bee.

O ba konɔ bena fa, ka woyo ka bo fo kene ma,

k'a kerefeyorow bee fa.

⁸ A bena woyo ka don Zuda mara konɔ,

a bena fa ka woyo ka yoro bee datugu,

ka mogow mina fo o kan korɔ.

Nka Ala be ni an ye, Emanuweli;

Ala bena a kamanw yangan an ta jamana bee kunna k'a tanga.»

[‡] **7:18** 7.18 Limogow ani lidenw, o ye Izirayeli juguw tagamasiyenw ye. * **8:1** 8.1 <Maheri Salali Hasi Bazi> o ye heburukan le ye.

Ala bena a ta mɔgɔw bɔsi

⁹ Aw ye jen ka kere mankanw ci, dunupa mɔgɔw,
nka aw bena janjan!

Aw bɛɛ ye aw toro malo,
aw minw bɛ fɔ jamanajanw na;
aw ye aw yere cesiri kere kama,
nka aw bena janjan,
aw ye aw yere cesiri kere kama,
aw bena janjan!

¹⁰ Aw ye janfa siri,
nka o bɛɛ bena ke fengbansan ye!
Aw ye kuma ka ben,
nka o ko tena bɔ,
sabu Ala bɛ ni an ye.

Matigi Ala nasiran le ka fisa

¹¹ Matigi Ala ka nin le fɔ ne ye, wagati min a boro barakaman ka ne
mina, k'a fɔ ne ye k'a gbeleya ko ne kana nin jamana mɔgɔw ta sira jɔgɔn
tagama; a ko:

¹² «Nin mɔgɔw bɛ ko minw bɛɛ wele ko janfa,
aw kana o wele ko janfa.
O bɛ siran fen minw ja, aw kana siran o ja;
aw ja kana tige fana.

¹³ Aw ka kan ka Fangatigi Ala le jate ko Ala saninman lo,
aw ka kan ka ale le bonya,
aw ka kan ka siran ale le ja.

¹⁴ Dogoyɔɔ saninman lo,
nka a bena ke kabakuru ye mɔgɔ sen bɛ gbasi min na;
a bena ke sentalon kabakuru ye Izirayeli mara fla mɔgɔw fe,
ka ke jɔ ye, ani jan, Zeruzalemukaw fe.

¹⁵ O ra, mɔgɔ caman bena talon a ra,
ka ben fɔ ka halaki;
o bena o mina jan na, ka o mina ka taga ni o ye.»

Cira ka kan ka Ala makɔnɔ

¹⁶ Nin seereyakumaw mara,
nin karan kitabu dasiri k'a bla ne ta karamɔgɔdenw ye.

¹⁷ Ne bɛ Matigi Ala makɔnɔ,
ale min k'a kɔ don Yakuba ta mɔgɔw ra;
ne jigi b'a kan.

¹⁸ Ne fle nin ye, ne ni Matigi Ala ka den minw di ne ma.
Anw kera ko nataw tagamasiyen ni lasɔminifen le ye Izirayeli jamana ra;
o ko bɔra Fangatigi Ala le ra,
min sigiyɔɔ bɛ Siyɔn kuru kan.

¹⁹ Ni mɔgɔw nana a fɔ aw ye ko
mɔgɔ minw bɛ kuma ni suw ye, ko aw ye taga olugu fe,
ani minw bɛ lagberi ke
ka kuma o da jukɔɔ, ka ɲunuɲunu,
ni o ko, ko yala siya bɛɛ man kan k'a ta alaw bato wa,
ka suw daari mɔgɔ janamanw ye wa?

Aw ye o jaabi ko:

²⁰ «Ala ta sariya ni a ta jenɲɔgɔnya* kumaw,

an ka kan ka o sira le tagama!»
 Ni aw m'a fo ten,
 o tuma jamana mɔgɔw tena dugugbe sɔrɔ ka ye.

21 O bena jamana cɛtigɛ, o sɛgeninba ni o kɔngɔɔ;
 ni kɔngɔ nana gban o ra,
 o bena dimi fo ka o ta masace danga, ka o ta alaw danga.
 O bena o ja kɔrɔta san fɛ,
 22 ka dugukolo fana fɛ;
 o tena foyi ye ni degu, ani dibi, ani kɔnɔnɔfirikow tɛ.
 O bena to dibifinba le kɔnɔ.

Hera masace nako

23 Nka kɔnɔnɔfiri bɛ nin jamana min kɔnɔ sisan,
 dibi tena to o jamana kɔnɔ tuma bɛɛ;
 hali ni Zabulon mara ni Nɛfitali mara ma kɛ foyi ye wagati tɛmenin na,
 wagati nata ra, bonya bena la kɔgɔjisira mara kan,
 ani Zuriden ba kɔfeyɔrɔ mara,
 ani siya tɔw ta maraw.

9

1 Mɔgɔ minw tun bɛ tagamana dibi ra,
 yeelenba bɔra olugu kan.
 Minw tun siginin bɛ saya jamana dibi ra,
 yeelen dɔ manamanana olugu kan*.
 2 Matigi Ala, i bɛ bonyaba la jamana kan,
 ka o ta ninsɔndiya caya;
 o bɛ ninsɔndiya i ja kɔrɔ
 i ko mɔgɔ bɛ ninsɔndiya simankanwagati ra cogo min na,
 walama i ko kɛrɛkedenw bɛ jagari cogo min na fɛn minaninw taranwagati
 ra.

3 Sabu doni gbiriman min tun bɛ o kun na,
 bugɔribere min tun bɛ o kɔ kan,
 o tɔɔrɔbagaw tun bɛ o bugɔ ni bisan min ye,
 i ka o karikari i n'a fo i tun k'a kɛ cogo min na lon min na i ka Madiyankaw
 kɛrɛ†.

4 Mɔgɔ tun ka sanbara o sanbara don ka taga kɛrɛkɛyɔrɔ ra,
 ani jori seriserira derege o derege kan,
 o fɛnw bɛɛ bena bla tasuma ra
 ka o jeni ka o ban.

5 Sabu den dɔ worora an ye,
 dence dira an ma.
 Kuntigiya bena di a ma.
 O bena a tɔgɔ la ko
 Ladibaga min jɔgɔn tɛ, Ala barakatigi,
 fa Ala banbari, Hera Masa.

6 A bena a ta masaya baraka bonya;
 a bena hera ladon Dawuda ta masaso ni a ta mara bɛɛ kɔnɔ,
 dan tɛ hera min na,

* 9:1 9.1 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra: Matiyu 4.16, ani Luka 1.79. † 9:3 9.3 Matigi Ala
 k'a to Zedeyɔn ka se sɔrɔ Madiyankaw kan o lon na (Kititigɛbagaw 6-7).

ka masaya sigi k'a sabati can ni terenninya baraka ra,
 sisan, ani wagati tɔ bɛɛ ra.
 Fangatigi Ala bɛna nin le kɛ
 a ta kanuya barakaman kosɔn.

Matigi Ala ta lasɔmini

⁷ Matigi ka kuma dɔ fɔ Yakuba ta mɔgɔw kama,
 o kuma benna Izirayeli kan.

⁸ Jamana mɔgɔw bɛɛ bɛna o mɛn;
 Efirayimukaw, ani Samari dugumɔgɔw,
 minw bɛ ta yɛɛbɔnya ni wasoya fɛ k'a fɔ ko:

⁹ «Bɔgɔbirikiw benbenna,
 nka an bɛna kogo lɔ kokura ni kabakuru lɛsɛninw le ye.
 Sikomɔriyiriw karikarira,
 nka an bɛna sɛdiriyiriw le bla olugu nɔ ra.»

¹⁰ Matigi Ala ka baraka don Resɛn ta juguw† ra, ka o lawuri Izirayelimɔgɔw
 kama;

a ka o kɛɛbagaw kɔnɔnɔsu ka o bla o ra.

¹¹ Sirikaw bɛ bɔ terebɔyanfan na ka na,
 Filisikaw bɛ bɔ terebenyanfan na ka na;
 o bɛna o da fa Izirayelimɔgɔw ra ka o bɛɛ domu.
 Nka o bɛɛ n'a ta, a ta dimi belɛn ma mala,
 a boro belɛn kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

¹² Izirayelimɔgɔw ma nimisa ka sekɔ ka na o bugɔbaga fɛ,
 o ma Fangatigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini.

¹³ O kosɔn Matigi Ala bɛna Izirayeli kunkolo ni a kukala bɛɛ bɔ a ra,
 ka tamarosun ni bin bɛɛ tige lon kelen na.

¹⁴ Cɛkɔrɔbaw, ani jamɔgɔw, olugu le ye kunkolo ye.
 Cira minw bɛ mɔgɔw karan faninya ra olugu ye kukala ye.

¹⁵ Nin jamana mɔgɔw ta jamɔgɔw bɛ o lafirira le;
 o kɛra mɔgɔ minw jamɔgɔw ye, olugu fana tununa.

¹⁶ O kosɔn Matigi tɛna makari o ta kanbelenw ra,
 a tɛna hina o ta feritaw, ani o ta muso cɛ saninw na;
 sabu o bɛɛ ye Alapasiranbariw, ani mɔgɔjuguw le ye,
 o bɛɛ da bɛ kumakolonw le fɔ.
 Nka o bɛɛ n'a ta, a ta dimi belɛn ma mala,
 a boro belɛn kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

¹⁷ Sabu juguya bɛ cɛnri kɛ i ko tasuma;
 a bɛ nɔnfɔntuw, ani njanituw jeni,
 ka yiritubaw jeni ka ban,
 ka o sisikuruba lawuri ka taga san fɛ.

¹⁸ Fangatigi Ala ta jusugban kosɔn,
 tasuma bɛna jamana mina,
 tasuma bɛna mɔgɔw domu.

Mɔgɔ si tɛna hina a balema ra;

¹⁹ o bɛ dɔ mina o kininboroyanfan fɛ ka o jimi,
 nka o bɛɛ n'a ta, kɔngɔ belɛn bɛ o ra.
 O bɛ dɔ mina o numanboroyanfan fɛ ka o domu,

† 9:10 9.10 Resɛn ta juguw: O kɔrɔ ye Asirikaw (Ezayi 7.1; Masacɛw flanan 16.8-9).

nka o bæ n'a ta, o tɛ fa.

Mɔgɔw bɛna o yɛrɛ ta somɔgɔw domu.

²⁰ Manase ta mɔgɔw bɛ Efirayimu ta mɔgɔw domu,
Efirayimu ta mɔgɔw bɛ Manase ta mɔgɔw domu;
o bɛ fara jɔgɔn kan ka taga ben Zuda ta mɔgɔw kan.
Nka o bæ n'a ta, a ta dimi belɛn ma mala,
a boro belɛn kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

10

Zuda mara jamɔgɔw ta kiti

¹ Mɔgɔ minw bɛ sariya terenbariw sigi,
minw bɛ sariya juguw latigɛ,
bɔnɔ bɛna olugu sɔrɔ.

² O bɛ o kɛ janko ka dɛsɛbagatɔw tɔjɔ kikitigɛyɔrɔ ra,
ka ne ta jamana janibagatɔw ta jo bɔsi o ra,
ka muso cɛ saninw borofɛnw mina o ra,
ka feritaw borofɛnw sonya!

³ Ni aw saralon nana se, aw bɛna a kɛ di?
Ni kojugu nana bɔ fɔ yɔrɔjan ka na ben aw kan, aw bɛna a kɛ di?
Aw bɛna bori ka taga jɔntigi le fɛ ko a ye aw bɔsi?
Aw bɛna aw ta naforo bla min?

⁴ Aw tɛna se ka foyi wɛrɛ kɛ fɔ ka biri ni kasoden tɔw ye,
ka ben dugu ma ni mɔgɔ fagataw ye.
Nka o bæ n'a ta, Matigi Ala ta dimi belɛn ma mala,
a boro belɛn kɔrɔtanin lo o kama hali bi.

Asirikaw ta yɛrɛbonya

⁵ Matigi Ala ko:
«Bɔnɔ bɛna Asirikaw sɔrɔ,
olugu minw kɛra ne ta dimibɔbere ye.
Bere min bɛ o boro,
o ye ne ta jusufariya bere le ye.

⁶ Ne bɛ o ci ka taga siya Alapasiranbari dɔ kama;
siya min bɛ ne jusu bɔ, ne bɛ o bla ka taga o siya kama,
janko o ye taga o borofɛnw cɛ, ka o ta naforow bɔsi o ra,
ka o dɔndɔn i ko bɔgɔ min bɛ sira kan.

⁷ «Nka Asirikaw m'a faamu o cogo ra,
olugu m'a miiri ten o ta hakiri ra.
Halakiri miiriya le kɛra olugu jusukun na,
ka siya camanba faga.

⁸ O kɔsɔn o ko:
«An ta jamana jamɔgɔw bæ tɛ masacɛw le ye fana wa?

⁹ Yala an ma Kalino kɛ i ko Karikemisi,
ka Hamati kɛ i ko Aripadi,
ka Samari kɛ i ko Damasi wa*?

¹⁰ Ni anw boro sera ka o batofɛn gbansanw ta jamanaw mina,
k'a sɔrɔ olugu ta batofɛn lɛsɛninw tun ka ca ni Zeruzalɛmu ni Samari taw
ye,

¹¹ o tuma an ka min kɛ Samarikaw ni o ta batofɛn gbansanw na,
an tɛna o kɛlɛn le kɛ Zeruzalɛmukaw ni o ta batofɛn lɛsɛninw na wa?» »

* **10:9** 10.9 Asirikaw ka o duguw bæ kɛrɛ ka se sɔrɔ o kan.

Ala bena Asirikaw ta yerebonya bo o ra

¹² Nka ni Matigi nana a ta baara bee ke k'a dafa tuma min na Siyon kuru* kan, ani Zeruzalemu, a bena a fo ko: «Yerebonya miiriya min be Asiri masace jusukun na, ani wasoya min b'a flerikecogo ra, ne bena a sara ka kana ni o ye. ¹³ Sabu Asiri masace ko:

«Ne ka nin bee ke ni ne yere boro baraka le ye, ani ne yere ta hakiritigiya, sabu ne hakiri ka bon.

Ne ka siya tow ta jamana danw bo o no ra, ka o ta jamana fara ne ta kan, ka o ta naforow ce.

Ne ka masacew lajigi ka bo o sigiyoro ra, i ko ce barakaman.

¹⁴ Ne boro ka siyaw ta naforow ce, i ko mogo be kononaga ta cogo min na. Ne ka dununa bee ta, i ko mogo be konon ta fanw benninw tomogogo min na;

o si ma o kaman magamaga, walama k'a o dakala yele ka do fo.» »

¹⁵ Ayiwa, yala jende yiritiget bo a yere waso yiritigebaga ra wa?

Yiritigesi b'a yere bonya yirisibaga ma wa?

A kera i n'a fo bere le b'a minabaga boro korotara,

i n'a fo berekuru le b'a minabaga boro lawurira.

¹⁶ O koson Matigi Ala, Fangatigi Ala bena o ta kerekere barakamanw ke ce fasaninw ye;

o ta bonya bee bena jeni i ko tasuma be mana ka fen jeni cogo min na.

¹⁷ Ala min ye Izirayeli ta yeelen ye, ale bena ke tasuma le ye;

Izirayeli ta Ala Saninman bena ke tasumamana ye,

ka nonfonw, ani naniw bee jeni

ka o ban pewu, lon kelen na.

¹⁸ O ta yirituw, ani o ta yiriforow ta cerna ko ani a na,

a bena o bee halaki ka bo yi,

k'a ke i ko bana ka mogo min baraka bee ban.

¹⁹ O ta yirituw ta yiriw to dogoyakojuge fe,

hali denfitini do bena se ka o jate k'a sebe.

Izirayelimogo tow ta ko

²⁰ O wagatiw ra, Izirayeli ta mogo tow, ani Yakuba ta somogo minw bosira, olugu tena o boromala o bugobaga kan tuun, nka o bena o boromala Matigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman le kan, ka kana ni can ye. ²¹ O to bena seko ka na; Yakuba ta mogow to bena na Setigi Ala fe.

²² Aw Izirayelimogow, hali ni aw ta mogow ka ca i ko kogojida kenken, mogo dama dama doron le bena kosegi. Aw ta halakiri latigera ka ban; Ala ta terenninya bena sigi bee kan. ²³ O halakiri min latigera, Matigi Ala, Fangatigi Ala le bena o ke k'a dafa jamana bee lajennin konon.

Asirikaw ta fanga bena ban pewu

²⁴ O koson Matigi Ala, Fangatigi Ala ko: «E, ne ta mogow, aw minw siginin be Siyon dugu konon, aw kana siran Asirikaw na, hali ni o be aw bugo ni bere ye, ka berekuru ta aw kama, i n'a fo Misirankaw k'a ke aw ra cogo min na. ²⁵ Sani wagati donin doron, ne ta jusufariya bena ban aw ta fan fe, nka ne ta dimi bena ke olugu Asirikaw ta cenri sababu le ye.» ²⁶ Fangatigi Ala bena bisan ta o kama, i n'a fo a tun k'a ke Madiyankaw ra cogo min na, Orebu ta farakuru yoro ra. A bena a ta bere korota kogoji kunna, i n'a fo a tun k'a ke ni Misirankaw ye cogo min na.

27 O lon na, o ta doni bena ta ka bo aw kunna,
o ta fanga yiri bena bo aw kan na;
aw bena bonya ka aw kan toro fo ka yiri kari.

Zeruzalemukaw juguw nacogo

28 O nato fe Ayati kama,
o be temena Migoron,
o ka o ta doniw bla Mikimasi!
29 A fe, o be temena kuruw furance ra.
O ko: «An bena si Geba bi su fe!»
Ramakaw be yereyera;
Gibhakaw, minw ye Sawuli ta dugumogow ye, olugu be borira.
30 Aw ye kule ci, Galimu dugumogow!
Aw ye aw yere korosi, aw Lahisakaw!
Anatotikaw, bono ka aw soro!
31 Madimenakaw be janjanna,
Gebimu dugumogow be dogoyoro ninina!
32 Bi yere, o bena lo Nobu;
o bena o boro korota Siyon dugumogow ta kuru kama,
min ye Zeruzalemu ta kongori ye.

Halakiriba

33 A fe, Matigi Ala, Fangatigi Ala
bena yiriborow karikari ni barakaba ye;
yirijanbaw bena tige,
yiri jamijanbaw bena tige ka ben dugu ma.
34 A be yiritubaw tige ni jende ye ka o benben,
i ko Liban yiritu cejumanbaw be ben cogo min na.

11

Yese ta duruja ta masayakura

1 Ayiwa, yiriborokura bena bo Yese* ta yiriju ra,
falenkun do bena bo a liliw na, ka den ke.
2 Matigi Ala Nin bena to a kan;
o Nin bena hakiritigiya ni faamuri di a ma,
ka kolatigecogonuman ni cefariya di a ma,
ka Matigi Ala lonniya ni a nasiran di a ma.
3 A diyanyakoba bena ke Matigi Ala nasiran le ye.
A na be min ye, a tena kiti tige ka kapa ni o ye,
a toro be min men, a tena ko latige ka kapa ni o ye;
4 nka a bena desebagatow ta kiti tige terenninya kan,
ka jamana janibagatow ta ko latige ni horonya ye.
A kumakan bena dununamogow bugo i ko bere,
a darakuma ta fono baraka bena mogojuguw faga.
5 Terenninya le bena ke a ta cesirijara ye;
a bena kankelentigiya fana siri a yere ce ra.

6 Wara ni sagadennin bena to jogon fe,
waraninkala ni badennin be la jogon koro.
Sagaden ni jaraden bena domuni ke jogon fe;

* **11:1** 11.1 Yese tun ye Dawuda face ye. Nin cirayakuma koro ye ko Ala bena mogo do lawuri o ta duruja ra min bena ke Ala ta mogo ye (Samawilu folo 16.18-19; Yirari 5.5; 22.16).

cedennin do le bena ke o gbenbaga ye.

⁷ Misi ni waraba bena domuni ke jagon fe,
o ta denw fana bena la jagon korɔ;
jara bena bin jimi i ko misi.

⁸ Denɛnin bena toron ke fonfonnin ta wo da ra,
denfitini bena a boro don satutu ta wo konɔ.

⁹ Kojugu si tena ke, cenri si tena ke
ne ta kuru saninman yoro si kan;
sabu Matigi Ala ta lonniya bena dunuƙa fa,
i ko jiw be kogoji fa cogo min na.

Ala bena a ta mogow kunmabo

¹⁰ Ayiwa, o lon na Yese ta duruja bena wuri ka lo,
ka ke i ko tagamasiyen, jamanaw ta mogow ye.
Siyaw bena a yorɔɓini;
a sigiyoro bena fa noro ra.

¹¹ O lon na, koni, Matigi Ala bena a boro korota tuun a sinaga flanan na†,
k'a ta mogow tow kunmabo,
a ta mogow to minw tun tora Asiri, ani Misiran,
ani Patrosi, ani Etiyopi,
ani Elamu, ani Sinehari, ani Hamati
ani kogoji kofejamanaw ra.

¹² A bena tagamasiyen do korota siyaw ye,
ka Izirayeli ta mogow minaninw ke jagon kan,
ka Zuda ta mogow janjanninw lajen
ka bo dunuƙa fan naani na.

¹³ Efirayimu ta mogow ta celiya bena ban,
Zuda ta mogow fana ta juguya bena dabra;
Efirayimu ta mogow tena celiya ke ni Zuda ta mogow ye tuun,
Zuda ta mogow fana tena juguya Efirayimu ta mogow ma tuun.

¹⁴ O bena jen ka taga ben Filisikaw kan terebenyanfan na,
ka jen ka taga tereboyanfan mogow borofenw ce.
O bena Edomu ni Mohabu jamana mina,
ka o ta fanga sigi Amankaw fana kan‡.

¹⁵ Matigi Ala bena Misiran ta kogoji ja;
a bena a boro fifa Efirati baji san fe,
ka fono barakaman do fiye
ka ji tarantaran k'a ke ko fitini wolonfla ye,
mogow be se ka minw tige ni a ta sanbara ye a sen na.

¹⁶ A ta mogow to minw tora Asiri,
olugu bena sira soro ka na,
i n'a fo a ta mogow boto Misiran folofolo,
olugu tun ka sira soro ka na cogo min na.

12

Alatandodankiri

¹ O lon na, i bena a fo ko:

† **11:11** 11.11 O korɔ ye ko a bena a ke i n'a fo a tun k'a ke cogo min na wagati min na a ka Izirayelimogow labo Misiran (Bori 3.20). ‡ **11:14** 11.14 O siya minw tun ka Izirayeli ta jamana lamini, olugu bee tun be Izirayeli ta fanga korɔ Dawuda ta masaya wagati ra (Samawilu flanan 8.12).

«E, Matigi Ala, ne be i fo ka i waleɓumanlon,
sabu i tun dimina ne korɔ,
nka i ta dimi banna,
i ka ne jusu saaro.

² Can lo, Ala le ye ne Kisibaga ye!

Ne jigi b'a kan, ne ja tena tige;
sabu Matigi Ala, Matigi Ala le ye ne ta baraka ye, ani ne ta donkirila sababu;
ale le ye ne kisibaga ye.»

³ Aw ninsondiyanin bena ji bi
kisiri ta bunun na.

⁴ O lon na, aw bena a fo ko:

«Aw ye Matigi Ala fo k'a waleɓumanlon, k'a togo bato!
Aw ye a ta kobaw lakari siyaw ce ra,
ka o hakiri jigi a ra ko a togo ka bon.

⁵ Aw ye donkiri la ka Matigi Ala tando,
sabu a ka koɓumanbaw ke;
dunɓamogo bee ka kan ka o lon.»

⁶ Siyon dugumogow,
aw ye nagarikanbaw bo, ka nagari fo ka peren,
sabu Izirayeli ta Ala saninman min be aw ce ra,
o ka bon.

13 Siya tow ta kiti

(13-23)

Babiloni ta kiti

¹ Ala ka fen minw yira Amozzi dence Ezayi ra, Babiloni* ta kow ra.

² Aw ye tagamasiyen do korota kuru do kan, yiri foyi te kuru min kan!
Aw ye aw kan korota ka o wele!

Aw ye aw boro fifa o ma,
o ye na don fagamaw ta donda fe!

³ Ne yere kumana ne ta ce w fe, minw blara danna ne ye;
ne ka ne ta cefariw wele, ne dimibobagaw,
ne ta bonya sorori ko ka di minw ye.

⁴ Mankan caman be bora kuruw kunna,
i ko jama camanba mankan;

jamanaw ta woyokanw,
siyaw lajennin ta woyokan!
Fangatigi Ala be a ta mogow jatera,
k'a ta kerekejama laben kere kama.

⁵ O be nana ka bo jamanajan do ra, fo dunupa dan na yi.
Matigi Ala ni a ta jusufariya ciradenw bena jamana bee halaki.

⁶ Aw ye mapumankokasi ke,
sabu Matigi Ala ta lon surunyara,
Sebestigi Ala ta cenrilonba be nana.

⁷ O koson bee baraka bena ban,
ce bee fari bena faga.

⁸ Jigitige bena o mina,

tɔɔɔ ni dimi bena ben o kan;
 o bena o yere tɔnɔmi i ko muso jigibagato.
 O kɔnɔnɔfirinin bena to ka ɲɔɔn fle;
 o ɲadaw cogo bena yelemana.

⁹ Matigi Ala ta lon nato ye nin ye,
 a ta fariya, ni a ta jusugban, ni a ta dimiba lon lo.
 A bena jamana ke yɔɔɔ lakolon ye,
 ka jurumunkɛbagaw halaki ka bɔ jamana kɔnɔ.

¹⁰ Sankolo lolow, ani a lolokuruw,
 o si tena o ta yeelen bɔ tuun.
 Tere bɔtɔ bena ke dibi ye,
 karo fana tena a ta yeelen bɔ tuun.

¹¹ Ne bena dunupamɔgow ta kojugu sara di o ma,
 ka mɔɔjuguw ta terenbariya sara di o ma.
 Ne bena yereyiramɔgow ta yerebonya ban,
 ka mɔɔ jusu farimanw ta wasoya bɔ o ra.

¹² Ne bena mɔgow yeko gbɛleya ka tɛmɛ sanin yereworo yeko kan,
 ka adamadenw yeko gbɛleya ka tɛmɛ Ofiri sanin yeko kan.

¹³ O kɔsɔn ne bena sankolo yuguyugu;
 dugukolo ni a jusiginanw bena yereyere,
 Fangatigi Ala ta jusugban sababu ra,
 ani a ta dimiba lon kɔsɔn.

¹⁴ Mɔgow bena ke i ko o be dagbe min gbenna,
 ka ke i ko sagaw ni ba minw ma mɔɔ sɔɔ ka o lajen;
 beɛ bena munu a ta siyamɔgow fan na,
 beɛ bena bori ka taga a ta faso fan na.

¹⁵ Ni o ka mɔɔ o mɔɔ sɔɔ, o be o tigi sɔɔ ni biɲe ye,
 ni o ka min o min mina, o be o faga ni kɛɛkemuru ye.

¹⁶ O bena o ta sinmindenw gbasi dugu ma ka o ɲɔɲɔ o yere ɲa na;
 o bena o ta bonkɔnɔfenw beɛ ce,
 ka jen ni o ta musow ye jagboya ra.

¹⁷ A fle, ne bena Medikaw lasu o ra,
 o siya min te wari jate foyi ye,
 o fana te sanin fe.

¹⁸ O ta kalanw bena kanbelenw sɔɔ ka o ben dugu ma.
 O tena hina hali denɲeninw na,
 o tena denmisen si fle ka makari a ra.

¹⁹ O ra, Babilɔni min tun ye maraw beɛ ta dugu ceɲumanba ye,
 min tun ye Babilɔnikaw ta nɔɔɔ ni o ta yerebonya sababu ye,
 o dugu bena ke i ko Ala ka Sodɔmu ni Gomɔri dugu minw halaki.

²⁰ Mɔɔ si tena sigi Babilɔni tuun;
 a lakolon le bena to wagati beɛ, ani tuma beɛ.
 Hali kongoyaalabagaw tena o ta fanibonw lo yi,
 sagagbenbagaw tena sigi yi ni o ta sagaw ye ka nenekiri!

²¹ Kongofenw le bena la yi:
 gbingbinw bena a bonw fa,
 kɔnɔsogolonw bena a yɔɔw ke o ta siyɔɔw ye,
 bakɔɔninw bena to ka panpan yi.

22 Suruguw le bena to ka kasi o ta fagamabonbaw kɔnɔ,
kongowuruw bena to ka kasi o ta masasoɲumanw kɔnɔ.
Babilɔni ta wagati le sera;
ɔɔ fana tɛna fara a ta teredaw tɔ kan.

14

Ala bena Izirayelimɔgɔw ladon tuun

¹ Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena hina Yakuba ta mɔgɔw ra, a bena Izirayelimɔgɔw ta tuun; a bena o sigi o yere ta dugukolo kan. Lonanw bena na fara o kan; olugu bena na sigi ni Yakuba ta mɔgɔw ye.

² Siya dɔw le bena Izirayelimɔgɔw ta ka na ni o ye Izirayeli jamana ra. Izirayelimɔgɔw bena o mɔgɔw ke o ta jɔncɛw ni o ta jɔnmusow ye Izirayeli jamana ra, Matigi Ala ka jamana min di o ma. Siya minw tun ka Izirayelimɔgɔw mina, Izirayelimɔgɔw bena olugu fana mina; minw tun ka o ta fanga sigi Izirayelimɔgɔw kan, Izirayelimɔgɔw bena o ta fanga sigi olugu fana kan.

Babilɔni masace ta kiti

³ Ni Matigi Ala nana aw laganfiya tuma min na, ka aw ta tɔɔɔ ni aw ta sege ban, ani jɔnyagbelen min tun lara aw kan, ka o bɛɛ ban, ⁴ o tuma ra aw bena Babilɔni masace tɔgɔ don dɔnkiri ra, k'a fɔ ko:
E, min tun be mɔgɔw minako juguyara, ale ta ko banna pewu!
A ta jagboyafanga sera a dan ma!

⁵ Matigi Ala ka mɔgɔjuguw ta bere kari;
a ka fangatigi farimanw ta masacebere kari.

⁶ Ale jusu gbannin le tun be to ka jamana werew ta mɔgɔw faga,
o fagari fana tun tɛ dabla;
a diminin le tun be siya tɔw mara jagboya ra,
ka segeba la o kan, dan tɛ sege min na.

⁷ Sisan kɔni, jamana bɛɛ be nasuma ni laganfiya ra;
o be nagari fɔ ka kule ci!

⁸ Hali sipɛɛsisunw bɛɛ be ninsɔndiya ele ta ben kosɔn;
Liban sɛdirisunw ko:
«Kabini ele benna,
yiritigɛbaga si tɛ nana an kama tuun!»

⁹ Kaburu jukɔɔɔɔɔ kɔɔɔɔɔnɔnɔnba be a yere labenna
ka i nato kunben;
o be su tɔw lakunu ele kosɔn,
dunɔna kuntigiw bɛɛ suw;
o be siyaw ta masaw bɛɛ lawurira ka bɔ o ta sigiyɔɔɔw ra ele kosɔn.

¹⁰ O bɛɛ bena kuma ta, k'a fɔ i ma ko:
«Ele fana kɛra barakantan ye i ko anw,
ele ni anw bɛɛ kɛra kelen ye!»

¹¹ I ta yerebonya jigira kaburu kɔnɔ,
ani i ta gɔnifɔkanw bɛɛ;
kaburu tumuw le kɛra i ta lanan ye,
tumumisenw kɛra i ta birifani ye.

¹² E, ele le bɔra san fɛ ka ben tan wa?
Ele sɔgɔmada lolo, dugugbɛda lolo,
ele benna fɔ dugu ma,

ele min tun be se siya tow ra!

¹³ I tun b'a fora i yere konɔ ko:

«Ne bena yelen ka taga fo sankolo konɔ,
ne bena ne ta sigiyoro layelen ka se fo Ala ta lolow kunna;
ne bena taga sigi fo alaw ta jamalajenkuru kunna,
fo sahiliyanfan kononoyoro ra*!

¹⁴ Ne bena yelen fo sankabaw kunna,
ne bena ke i ko Ala korotaninba yere!»

¹⁵ Nka o ka i firi kaburu dibi ra,
fo dingaba do jukorooyoro ra yi!

¹⁶ Ni mogɔ min ka i ye, o tigi b'a na lo i ra,
ka i fle kosebe, k'a fo ko:

«E, ce min tun be dugukolo yereyere, ale le ye nin ye tan wa?
Ale le tun be jamanaw yuguyugu,

¹⁷ ka dunuɓa ke i ko kongokolon,
k'a duguw cici;

a fana tun te a ta kasodenw labla ka ye fiyewu!»

¹⁸ Siya tow ta masacew bee,

o ka olugu bee kelen kelen la ni bonya ye o ta kaburu konɔ.

¹⁹ Nka o ka ele firi kene ma, i ma kaburu soro.

I kera i ko den kogobari su, mogow be nigi min na.

O ka i la kerekeden faganinw ce ra, minw fagara ni kerekemuru ye.

Mogow be o suw dondon ka teme;

o be o suw firi faradinga konɔ.

²⁰ Ele tena la kaburu konɔ i ko masace tow,

sabu i ka i ta jamana cen,

ka i yere ta jamana mogow halaki.

Mogojuguw ta siya togo tena fo tuun fiyewu!

²¹ Aw ye o ta denw ta fagari ko laben,

o facew ta terenbariyaw koson,

janko olugu fana kana na wuri lon do ka dunuɓa mina, k'a ke o ta ye,

ka o ta duguw lo ka yoro bee fa.

²² «Ne bena wuri o kama; Fangatigi Ala ko ten. Ne bena Babiloni togo ni
a ta ko to bee latunu, o ta denw ni o ta mamadenw bee; Matigi Ala ko ten.

²³ Ne bena o ta yoro ke juguninw dogoyoro le ye, k'a yoro bee ke bogɔ ye.
Ne bena o flan ni flanan ye ka o halaki; Fangatigi Ala ko ten.»

Asirikaw ta kiti

²⁴ Fangatigi Ala karira, ko:

«Sigiya t'a ra, ne ka min naninya o le bena ke,
ne ka min latige, o bena dafa!

²⁵ Ne bena Asirikaw halaki ka bo ne ta jamana konɔ;
ne bena o dondon ne ta kuruw kan.

Ne bena o ta doni ta ka bo ne ta mogow kunna,
ka o ta fanga yiri kari ka bo o kan na.»

²⁶ Matigi Ala ka min latige dunuɓa bee lajennin kama, o le ye nin ye;

* **14:13** 14.13 Kanaanakaw tun b'a miiri ko o ta alaw tun be o ta jogonyew ke kuru do le san fe,
fo sahiliyanfan kofeyoro ra, ka dunuɓa ta kow latige.

a k'a boro korota siyaw bee kan ko a bena min ke o ra, o le ye nin ye.

²⁷ Fangatigi Ala ka nin ko latige ka ban;

jon le be se k'a bari?

A boro korotanin lo;

jon be se k'a lalo?

Filisikaw ta kiti

²⁸ Masace Ahazi sara san min na, nin kuma fora, ko:

²⁹ Filisi jamana bee lajennin, aw kana nagari

ko aw bugobere karira de,

sabu sa ta lilin to bena falen ka ke satutu le ye;

sa bena den min woro, o bena ke sajuguba kamantigi do le ye!

³⁰ O tuma ra, desebagatow bee ra mogoo desenin bena domuni soro,
fagantanw bena hera ni laganfiya soro.

Nka ne bena aw Filisikaw ta lilinw bee faga, kongoo sababu ra;
ni fen o fen ka to aw ko, ne bena o bee faga.

³¹ Dugu donda, ele ye mapumankokanw fo!

Dugu, ele ye kule!

Filisi jamana bee lajennin baraka ye ban,

sabu sisi finman do be wurira ka na ka bo sahiliyanfan fe;

o mogoo ta kerekejama ra, ce si te to ko.

³² An bena nin siya ta ciradenw jaabi ni mun kuma le ye?

Ko Matigi Ala le ka Siyon dugu sigi,

ko a ta jamana nanibagatow bena dogoyoro soro yi.

15

Mohabukaw ta kiti

¹ Kuma minw fora Mohabukaw ta ko ra:

Onhon, a halakira su kelen na!

Mohabukaw ta dugu min ye Ari ye, o ta banna!

Onhon, a halakira su kelen na!

Mohabukaw ta dugu min ye Kiri ye, o ta banna!

² Dibonkaw be tagara o ta alaw ta batosow kono,

o be tagara o ta sonnikeyorow ra, ka taga kasi.

Nebo ni Medeba le koson,

Mohabukaw be mapumankokanw fora.

O bee kun lira,

o bee bonbosiw lira.

³ O ka borofaniw don o yere ra ka sigi siradaw ra;

o bee be mapumankokanw le fora,

ka to ka naji bo

biribonw kunna, ani jamalajenyorow ra.

⁴ Hesibonkaw, ani Elalekaw be kule cira;

o ta mankan be sera fo Yahasi.

O koson Mohabukaw ta kerekewew be mankan cira;

o ja tigeninba lo.

⁵ Ne jusu kasira Mohabu jamana koson;

o ta boribagaw borira ka taga fo Sowari,

ka taga fo Egilati Selisiya.

O be yelenna ka taga Luhiti dugu sira fe;
o tagato be kasira ka taga.
O tagato Horonayimu dugu sira fe,
cenri min sera o ma, o be o kule le cira.

⁶ Nimirimu ta jiw jara,
binw jara,
kongobinw halakira,
binkene ni flaburukene si te yi tuun.

⁷ O koson o ta borofen minw tora o boro,
o sera ka fen o fen mara,
o be o cera ka taga ni o ye solisunw ta ko ko fe.

⁸ Sabu mankan be wurira ka Mohabu jamana bee lamini;
o ta mapumankokanw mankan sera fo Egilayimu,
o ta mapumankokanw mankan sera fo Beri Elimu.

⁹ Dimon ko jiw bee kera jori ye,
nka ne bena ko were fara Dibonkaw ta kan tuun;
Mohabuka minw bosira, minw to tora o ta jamana konon,
jara do bena ben olugu kan.

16

Mohabukaw desera

¹ Aw ye sagajigi do bla ka bo Sela, ka taga o di jamana kuntigi ma,
ka kongokolon cetige,
ka taga o ke bonya ye
Siyon dugu konon, Siyon kuru kan.

² Mohabukamusow bena ke Arinon koji sennatigeyoro ra
i ko kononin minw gbenna ka bo o ta naga konon, o be yaala o kun fe.

³ O b'a fo ko: «E, aw ye an ladi,
aw ye fen do latige an ta ko ra;
aw ye ke suma ye ka anw datugu tereghan fe,
ka yoro ke i ko su dibi.

Aw ye an ta mogo gbenninw dogo,
aw kana an ta mogo boribagatow janfa!

⁴ Aw y'a to Mohabukaw ta mogo gbenninw ye taga sigi aw fe;
aw ye ke o dogoyoro ye,
ka o tanga cenrikebagaw ma.»

Sabu lon do mogojuguw bena ban,
cenri bena lalo,
cenrikebagaw bena tunu ka bo jamana konon.

⁵ O ko, masaya do bena wuri ka sabati a ta numanya sababu ra;
kuntigi do bena sigi o masasiginan kan, ka ke kankelentigi ye Dawuda ta
so konon;
a bena kiti tige can kan,
ka terenninya sira ko lateliya.

⁶ An ka Mohabukaw ta yerebonya ko men,
o ta yerebonya dama temenin,
o ta yereyira ni o ta yerebonya,
o ta dabaya ni o ta wasoyakuma gbansanw.

7 O koson Mohabukaw be kasira Mohabu jamana koson,
o bee le be kasira.

Aw ye manumankokasi ke, ka aw jusu kasi
Kiri Hareseti ta rezenburuw koson.

8 Hesibon dugu ta forow jajara,
ani Sibima dugu ta rezensunw.

Siyaw ta kuntigiw k'a yiriborow* karikari.

A yiriborow tun woyora ka se fo Yazeri,
ka se fo kongokolon fan na;

a borow tun nugura ka janya ka se fo Kogoji sanin ko fe.

9 O koson ne bena kasi, ka kasi ni Yazerikaw ye
Sibima dugu ta rezenforo koson.

E, Hesibonkaw! E, Elalekaw!

Ne bena naji bo, fo ka aw jigi,

sabu keremankan do ka aw ta simankan nagari
ni aw ta rezentige nagari mankanw ban.

10 Nagari ni ninsondiya banna yiriforow ce ra,
donkirilakanw te rezenforow konon tuun,
panagbekan te yi tuun.

Mogoo si te rezen forogira rezenforogidinga konon tuun,
sabu ne ka nagarikanw bee ban.

11 O koson ne konon gbannin be nuna Mohabukaw ta ko ra,
k'a ke i ko gonifokan;
ne jusukun torora Kiri Heresi ta ko ra.

12 Mohabukaw be taga o yere sege o ta sonnikeyorow ra;
o be taga o ta alaw daari o ta batoso konon, nka o si te foyi na.

13 Matigi Ala ka nin kuma le fo kabini wagatijan Mohabukaw ta ko ra.

14 Ayiwa, sisan, Matigi Ala b'a fo tuun ko: «Sani san saba ce, san saba dafanin, Mohabu jamana ta dawula bena ben, ani a ta jama camanba bee; mogoo dama dama minw bena to o ko, olugu tena ke foyi ye, o tena baraka soroo.»

17

Damasi dugu ta kiti

1 Kuma minw fora Damasi dugu ta ko ra:

«A fe, Damasi* tena ke dugu ye tuun;
a bena ke kabakuruton le ye.

2 Aroweri mara ta duguw bena ke yoro lakolon ye,
ka ke beganw ta toyoro ye;
beganw bena la yi, foyi tena o lasiran.

3 Dugu barakamanw bena ban Efirayimu mara konon,
masaya bena ban Damasi mara ra.

Sirika to dama dama min tora,
olugu bena laban i ko Izirayelimogoo ta bonya banna cogo min na.
Fangatigi Ala ko ten.»

Min bena ke Izirayelimogoo tow ra

* **16:8** 16.8 Yiriborow, o koro ye jamana mogoo. * **17:1** 17.1 Damasi tun ye Siri jamana ta duguba ye (Ezayi 10.9); Damasi benko tun konna ka fo (Masacew flanan 16.9).

4 «Ayiwa, o lon na kɔni, Yakuba ta mɔgɔw ta bonya bɛna dɔgɔya;
o bɛna fasa, ka turu bɛɛ ban o fari ra.
5 Izirayelimɔgɔw bɛna kɛ i ko simankanbaga bɛ siman lɔloninw mina ni a
boro ye cogo min na k'a kan;
o bɛna kɛ i ko mɔgɔw bɛ siman benbennin minw tɔmɔtɔmɔ Refayikaw ta
kenɛgbɛ ra.
6 Izirayelimɔgɔ tɔ minw bɛna to, olugu bɛna kɛ i ko o ka oliviyesun min
yuguyugu k'a denw burun;
o bɛna kɛ i ko yiriden tɔ fla, walama tɔ saba min bɛ to fɔ sanfeyiriborow
ra,
walama den tɔ naani, walama tɔ looru min bɛ to yiriboro dencamantigi
ra.
Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten.»

7 O lon na, adamadenw bɛna o ja munu o danbaga fan fɛ; o bɛna o ja
lɔ Izirayeli ta Ala saninman na. 8 O tɛna o pasin sarakabɔnanw ma tuun,
o yɛrɛ boro tun ka minw lɔ; o tɛna o yɛrɛ boro ta fɛnlalaganinw flɛ tuun,
jo musoman Asera ta berew, ani wusunan sarakabɔnanw.

9 O lon na, Izirayeli ta dugu barakamanw bɛna kɛ i ko dugu minw
tun kera tomow ye yirituw cɛ ra, ani kuruw kan† fɔlɔfɔlɔ, wagati min
Izirayelimɔgɔw tun nana ben o yɔrɔ mɔgɔw kan ka o halaki. Ayiwa,
Izirayeli duguw fana bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw ye ten le.

10 Sabu aw jinana aw kisibaga Ala kɔ,
aw ma aw hakiri to aw ta baraka sɔrɔyɔrɔ ra;
o kosɔn aw ka yiriforɔnumanw sɛnɛ,
ka rɛzɛn yiriboro turu ala wɛrɛw ye.

11 Aw ka o turu lon min na, o lon yɛrɛ ra aw ka o wurito ye;
o sɔgɔmada yɛrɛ fɛ, aw ka aw ta sɛnɛfɛnw fɛyɛrentɔ ye.
Nka siman tigɛta tɛna kɛ foyi ye o lon na,
banajugu ni dimi banbari kosɔn.

Cɛnrikebagaw bɛna halaki

12 E, jamaba dɔ mankan!
O mankan bɛ i ko kɔgɔjiw mankan.
Siyaw wɔyɔkan bɛ bɔra,
i ko ji barakamanw woyokan.

13 Siyaw bɛ wɔyɔkanw cira i ko jibaw woyokan;
nka Matigi Ala bɛna sɔngɔ o ra, o bɛ bori ka taga fɔ yɔrɔjan.
A bɛna o cɛ ka taga, i ko fɔɔ bɛ bɔ kuruw ra ka binpaga cɛ ka taga cogo
min na,
i ko sanfɔɔ bɛ buguri wuri ka taga folonkonto ra cogo min na.

14 Wulada wagati belɛn ye balahu ye,
nka sani sɔgɔmada ye se, o bɛɛ bɛ tunu.
Minw bɛ benna an kan, olugu ta bɛna kɛ ten le;
minw bɛ an borofɛnw minana, olugu ta bɛna kɛ ten.

18

Etiyopi jamana fagamaw ta kiti

1 E, bɔnɔ bɛna nin jamana sɔrɔ, kamanw mankan bɛ bɔra jamana min na,
jamana min bɛ Etiyopi jamana ta baw kɔ fɛ,

2 jamana min bɛ ciradenw ci jibaw kan,

† 17:9 17.9 Yirituw cɛ ra, ani kuruw kan: Kitabu dɔw b'a fɔ ko: Hevikaw, ani Amɔrikaw ta duguw.

ka o bla ka taga ji kan ni jirakurunw ye, jirakurun minw lalagara ni bin ye!

Aw ciraden telimanw, aw ye taga nin siya mɔgɔw fɛ,
siya min mɔgɔw ka jan, ani o fari bɛ manamana,
siya min ye siranyafenba ye yɔrɔsurunmɔgɔw, ani yɔrɔjanmɔgɔw bɛɛ fɛ,
siya min ye siya barakaman ye, min sen bɛ fɛn bɛɛ terege,
bajiw ka siya min ta jamana cɛtigɛ.

³ Aw dunuɔnamɔgɔw bɛɛ,
aw minw siginin bɛ dugukolo kan,
ni tagamasiyen dɔ nana kɔrɔta kuruw kunna, aw ye o flɛ!
Ni buru nana fiyɛ, aw y'a lamɛn!

⁴ Sabu Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko:
«Ne bɛna to ne sigiyɔrɔ ra ka flɛri kɛ;
ne bɛ to yɔrɔ kelen na,
i ko fundɛnin min bɛ bɔ tere bɔwagati ra,
i ko bugun min bɛ gɔmiji jigi simankanwagati ta fundɛnin tuma ra.»

⁵ Sabu ni rɛzɛn fiyerenna ka ban,
ni a fiyerɛnw yɛlɛmana ka kɛ rɛzɛn mɔtaw ye,
sani rɛzɛntigɛwagati ye se o bɛ rɛzɛn yiriboromisɛnw lɛsɛ ni muru ye,
ka yiriboro janjanw tigɛtigɛ ka bɔ yi.

⁶ O kɔ, a bɛɛ lajennin bɛna to yi,
ka kɛ kuruyɔrɔw ta sogodomukɔnɔw ta ye,
ka kɛ jamana kongosogow ta ye;
kɔnɔw bɛna baro a ra fundɛninwagati ra,
jamana kongosogow bɛɛ bɛna baro a ra nɛnɛwagati ra.

⁷ O wagati ra, o jamana mɔgɔw bɛna na ni bonyaw ye Fangatigi Ala fɛ;
jamana dɔ lo, min ta mɔgɔw ka jan, ani o fari bɛ manamana; siya dɔ lo,
min ye siranyafenba ye yɔrɔsurunmɔgɔw, ani yɔrɔjanmɔgɔw bɛɛ fɛ, siya
min ye siya barakaman ye, min sen bɛ fɛn bɛɛ terege, bajiw ka siya min
ta jamana cɛtigɛ. O bɛna na ni o bonyafenw ye Siyɔn kuru kan, Fangatigi
Ala tɔgɔ bɛ yɔrɔ min na.

19

Misirankaw ta kiti

¹ Kuma minw fɔra Misiran jamana ta ko ra:
Matigi Ala yɛlɛna sankaba teliman dɔ kan,
a bɛ nana Misiran.
Misirankaw ta jow bɛ yɛrɛyɛrɛra a ja;
Misirankaw ja tigera.

² «Ne bɛna Misirankaw kɔnɔnɔsu ɲɔgɔn kama:
balemaw bɛna ɲɔgɔn kɛrɛ,
sigiɲɔgɔnw bɛna ɲɔgɔn kɛrɛ,
dugu dɔ bɛ dugu dɔ kɛrɛ,
mara dɔ bɛ mara dɔ kɛrɛ.

³ Misirankaw ta jagbɛlɛya bɛɛ bɛna ban pewu;
ne bɛna o ta kolatigeninw cɛn.
O bɛna taga lagbɛri kɛ jotigiw le fɛ, ani subagaw,
ani minw bɛ suw wele, ani lagbɛrikɛbagaw.

⁴ Ne bɛna Misirankaw don matigicɛ fariman dɔw boro;

masace hinabari do le bena a ta fanga sigi o kan.
Matigi Ala, Fangatigi Ala ko ten.»

⁵ Kogoji ta jiw bena ja,
ba ta ji bena ban fo ka ja.

⁶ Ba ta jiborow ta jiw bena tori,
Nili ba ta jisira ta jiw bena jigi fo ka ja;
binw, ani karaw bena jaja.

⁷ Bin o bin be bada ra, ani ba donyoro ra kogoji ra,
fen o fen be sene Nili bada ra, o bee bena jaja,
forno b'a yerege, k'a tunu pewu!

⁸ Jegeminabagaw bena to ka nuna;
minw bee be dulen bla Nili baji ra, olugu bee bena sukasi ke;
minw be jo firi ji ra, olugu bee jusu bena kasi.

⁹ Minw be lenfani baara ke, olugu jigi bena tige;
muso minw be jese woloma, ani ce minw b'a dan, olugu ta bena ke
kononofiri ye.

¹⁰ O ta jesedanbagaw jigi bena tige,
minw be baara ke sara ra, olugu bee jusu bena kasi.

¹¹ Sohan* dugu namogow ye nalomanw le ye,
Farawona ladibaga hakiritigiw ta ladiri ye hakirintanyakuma le ye.

Mun na aw be son k'a fo Farawona ye ko:
«Anw ye hakiritigidenw le ye, masacekorow ta denw?»

¹² Aw ta hakiritigiw be min sa?
Ayiwa, Fangatigi Ala ka min latige Misirankaw kama,
o ye o kow palon ka o yira aw ra sa!

¹³ Sohan dugu namogow kera fatow ye,
Menfisi† dugu namogow be o yere negera;
Misiran kuntigiw le be Misirankaw lafirira.

¹⁴ Matigi Ala ka panamini le bla o ra,
k'a to o ye to ka talontalon o ta koketaw bee ra,
i n'a fo doroto be talontalon ka ben a yere ta fonon ra cogo min na.

¹⁵ Mogo si tena se ka foyi ke Misiran jamana ye tuun:
namogow tena se, komogow tena se;
mogoba tena se, mogow gbansan tena se‡.

Misirankaw bena Matigi Ala bato

¹⁶ O lon na, Misirankaw bena ke i ko musow; wagati min ni Fangatigi Ala nana a boro korota o kama, k'a boro fifa o kama, o bena siran fo ka yereyere. ¹⁷ Zuda mara ta ko bena ke jatigekoba ye Misirankaw fe; ni a togo fora mogo o mogo korow, o tigi be siran Fangatigi Ala ta kolatigeninw koson, a ka ko min latige Misiran jamana kama.

¹⁸ O lon na, dugu looru bena sorow Misiran jamana ra, o dugumogow bena heburukan fo, o bena kari Fangatigi Ala togo le ra. O duguw ra kelen bena wele ko Teredugu§.

* **19:11** 19.11 Sohan tun ye Misiran dugu do ye, Nili ba tereboyanfan na. A tun be wele fana ko Tanisi. † **19:13** 19.13 Menfisi tun ye Misiran duguba do ye; o dugu be wele fana ko Nofu.

‡ **19:15** 19.15 Heburukan na namogow ye kunkolo ye; komogow ye kukala ye; mogobaw ye tamaro yiriborow ye; mogo gbansanw ye karaw ye. § **19:18** 19.18 Kitabu dow ko Halakidugu.

¹⁹ O lon na, sarakabɔnan dɔ bɛna sɔrɔ Matigi Ala tɔgɔ ra Misiran jamana cemance ra; o bɛna kabakuruɗan dɔ ke hakirijigifɛn ye, ka o bla jamana danyɔrɔ ra. ²⁰ O bɛna ke Fangatigi Ala ta tagamasiyɛn ni a ta seereya le ye Misiran jamana kɔnɔ; ni Misirankaw ka kule o tɔɔɔbagaw boro, ka Matigi Ala wele, Matigi Ala bɛna kisibaga di o ma, min bɛna o juguw kɛrɛ, ka o bɔsi. ²¹ Matigi Ala bɛna a yɛrɛ yira Misirankaw ra, Misirankaw fana bɛna Matigi Ala lɔn o lon na. O bɛna a bato, ka bɛgan sarakaw* ni siman sarakaw* bɔ a ye; o bɛna dajuruw ta Matigi Ala fɛ, ka o dajuruw dafa. ²² Matigi Ala bɛna Misirankaw tɔɔrɔ; a bɛna o tɔɔrɔ, nka a bɛna o kenɛya. O yɛrɛ bɛna sekɔ ka na Matigi Ala fɛ; a bɛna sɔn o ta daariri ma ka o kenɛya.

²³ O lon na, sira dɔ bɛna bɔ Misiran, ka taga Asiri jamana ra; Asirikaw bɛna taga Misiran, Misirankaw fana bɛna taga Asiri. Misirankaw, ani Asirikaw bɛɛ bɛna jɛn ka Matigi Ala bato.

²⁴ O lon na, Izirayɛli le bɛna ke jamana sabanan ye, ka fara Misiran jamana ni Asiri jamana kan, o jamana minw sababu ra Ala bɛna baraka don dunuɗa ra. ²⁵ Fangatigi Ala bɛna baraka don a ra, k'a fɔ ko: «Ne bɛ baraka don Misiran jamana ra, sabu ne ta mɔgɔw lo; ne bɛ baraka don Asiri jamana ra, sabu ne boro le ka o dan; ne bɛ baraka don Izirayɛli jamana ra, sabu ne yɛrɛ ta jamana lo.»

20

Misirankaw ni Etiyopikaw ta sɛgɛ tagamasiyɛn

¹ San min na Asiri masacɛ Sarigɔn tun k'a ta kɛrɛkɛjamaw kuntigiba ci ka na Azidɔdi dugu kɛrɛ k'a mina, ² o wagati le ra Matigi Ala tun kumana Amɔzi dence Ezayi fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Bɔrɔfani min bɛ i ra, taga o bɔ i yɛrɛ ra, ka i ta sanbara fana bɔ i sen na.» Ezayi k'a ke ten; a fari lakolon ni a sennakolon ka ke yaala ye.

³ Matigi Ala k'a fɔ o le ra, ko: «Ayiwa, ne ta jɔnce Ezayi fari lakolon ni a sennakolon tagamana fɔ san saba, ka o ke ko nataw tagamasiyɛn ye, ka Misirankaw, ani Etiyopikaw lasɔmi cogo min na, ⁴ Asiri masacɛ bɛna Misiran jamana ta kasodenw, ani Etiyopi jamana mɔgɔ minaninw ke o cogo le ra; o bɛna denmisɛnw, ani cɛkɔrɔɔbaw bɛɛ fari lakolon ni o sennakolon ni o julakolon mina ka taga ni o ye, ka o ke maroyakoba ye Misirankaw fɛ. ⁵ Ni o kɛra, minw tun bɛ o jigi lara Etiyopi jamana kan, ka o yɛrɛ bonya Misirankaw sababu ra, olugu ta bɛna ke jatigɛ ni maroya ye.»

⁶ O lon na, kɔni, o kɔgɔjida ta yɔrɔ mɔgɔw bɛna a fɔ ko: «E, a flɛ, an tun ka an jigi la minw kan, ani an tun bɛ to ka bori ka taga minw fɛ ko o ye an demɛ, ka an bɔsi Asiri masacɛ boro, olugu laban kɛra nin le ye! E, anw bɛna bɔsi cogo di sisan sa?»

21

Babilɔni ta fanga laban

¹ Kuma minw fɔra kɔgɔjida kongokolon ta ko ra: An juguw bɛ nana i ko sanfɔɔ min bɛ wuri ka woroduguyanfan kongokolon cɛtigɛ;

o bɛ nana ka bɔ kongokolon kɔnɔ,
ka bɔ jamana dɔ ra, min tɔgɔ bɛ siranya bla mɔgɔw ra.

² Kogbɛlenba le yirara ne ra:
Mɔgɔjanfabagaw bɛ janfa sirira,
cɛnriɛbagaw bɛ cɛnri kɛra.

Elamu kerεkerεew, aw ye taga!
 Mēdi kerεkerεew, aw ye dugu lamini!
 Ne Ala bēna ḡunakanw bēε ban.

³ O kosōn ne soro bē ne dimina,
 kōnōdimi ka ne mina i ko muso jigibagato;
 jigitige kosōn ne toro tē foyi mēna tuun,
 jatige kosōn ne ḡa tē foyi yera tuun.

⁴ Ne hakiri ḡagamina,
 ne ja tigera fō ne bē yerεyere.
 Ne kōrōtonin tun bē to ka sufera min makōnō,
 o kera siranyafen ye ne fē sisan.

⁵ O bē domunikeyōrō laben
 ka tapiw lala,
 ka domuni kē, ka min.
 Nka o bēna bara k'a mēn ko:
 «Aw ye wuri, kerεkuntigiw!
 Aw ye turu mun aw ta neḡebennanw na!»

⁶ Sabu Matigi Ala k'a fō ne ye ko:
 «Taga yōrōkōrōsibaga dō sigi, ka yōrō kōrōsi;
 ni a ka min ye, a ye o fō.

⁷ Ni a ka sowotoro dō ye so fla bē min samana,
 ka mōḡo dōw ye faliw kan, ka dōw ye ḡōḡōmēw kan,
 a ye kōrōsiri kē ka ḡa,
 a ye kōrōsiri kē ka ḡa kōεbē.»

⁸ Yōrōkōrōsibaga pērenna, ko:
 «Matigi, ne lōnin bē sankaso kunna,
 lon o lon ne bē yōrō kōrōsi.
 Ne lōnin bē ne lōyōrō ra;
 su o su ne bē fleri kē.

⁹ A flē, cē dō bē nana sowotoro dō kōnō,
 so fla bē sowotoro samana!
 A ka kuma ta, k'a fō ko:
 «A benna, Babilōni benna!
 O ta alaw bēε benbenna dugu ma, ka cici.» »

¹⁰ E, ne ta mōḡōw, o ka aw minw gbasi simangbasikēne ra, ka aw fiye i ko
 siman,
 ne ka min mēn Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala fē,
 ne ka o le fō aw ye.

Duma mara ta kiti

¹¹ Kuma minw fōra Duma* mara ta ko ra:
 Mōḡo dō tora Seyiri ka pēren ka ne wele, ko:
 «Dugu kōrōsibaga, sufera bē cogo di?
 Dugu kōrōsibaga, sufera bē cogo di?»

¹² Dugu kōrōsibaga ko:
 «Sōḡōmada bē sera, nka su fana bē kora tuun.

* **21:11** 21.11 Duma bē Arabujamana sahiliyanfan na, Babilōni ni Siri jamana fla cē. Dōw b'a miiri ko Duma ye Edomu mara le ye.

Ni aw b'a fε ka jininkari kε, aw ye jininkari kε;
o kɔ, aw ye sekɔ ka na tuun.»

Arabujamana ta kiti

¹³ Kuma minw fɔra Arabujamana ta ko ra:

«Aw bena si Arabujamana yirituw ra,
aw Dedanka ɲɔgɔmetigi dugutagabagaw!

¹⁴ Aw ye taga minlogotɔw kunben ni ji ye,
aw minw siginin bε Tema jamana ra,
aw ye taga boribagaw nɔ fε ni domuni ye.

¹⁵ Sabu o bε borira kerεkemuru le ɲa,
kerεkemuru min samana ka bɔ a forogo ra o kama,
ani kalan min samana o kama;
o bε borira kerε baraka bonyakojugu le ɲa.»

¹⁶ Sabu Matigi k'a fɔ ne ye ko: «Sani san kelen cε, san kelen dafanin, ne bena Kedari mara† ta dawula bεε ban. ¹⁷ Kedari ta kalanbonbaga cɛfari to minw bena to, olugu bena kε cε dama dama dɔrɔn. Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le kumana.»

22

Zeruzalɛmu ta kiti

¹ Kuma minw fɔra kurufurance ta ko ra, Ala ka kurufurance min yira cira ra:

O tuma mun le ka aw sɔrɔ,
fɔ aw bεε yelenna aw ta biribonw san fε,

² ele dugu mankanbatigi,
dugu min fara wɔyɔkanw ni ɲanagbekanw na?
Aw ta mɔgɔ faganinw ma faga ni kerεkemuru ye,
o ma sa kerεkeyɔrɔ ra.

³ Aw ta kerεkuntigiw bεε borira ɲɔgɔn fε;
kalantigiw ka o mina ka o kε kasodenw ye.
O ka aw ta mɔgɔ min o min sɔrɔ, o ka o bεε mina,
hali minw tun borira ka se fɔ yɔrɔjan.

⁴ O kosɔn ne b'a fɔ ko: «Aw ye aw ɲa bɔ ne ra,
aw y'a to ne ye kasi kosebε.
Aw kana aw yerε sege ko aw bε ne jusu saarora
ne ta dugumɔgɔw ta cɛnri kosɔn.»

⁵ Sabu nin lon ye ɲagban lon le ye,
ani halakiri lon, ani kɔnɔnɔfiri lon,
Matigi, Fangatigi Ala ka min ben an kan kurufurance yɔrɔ ra,
a ka kurufurance min yira cira ra.

Dugu laminikogow bena benben o lon na,
kulekanw bena bɔ ka taga kuruyɔrɔw fan na.

⁶ Elamukaw ta kerεkεcεw ka o ta biɲεforogow ta;
o ta sowotorotigiw, ani o ta sotigiw fana wurira.
Kiri ta kerεkεcεw ka o ta negebennanw labɔ.

⁷ E, Zeruzalɛmukaw, aw ta dingakɔnɔyɔrɔw bεε ra cɛɲumanw fara
sowotorow ra!

Kerεkεcε sotigiw nana lɔ aw ta dugu donda ra dε!

⁸ Fɛn min tun bε Zuda mara tanga, o bεε tara ka bɔ o kɔrɔ.

† 21:16 21.16 Kedari mara tun bε Arabujamana ta kongokolon sahiliyanfan na.

O lon na, aw jigi tun be Yiritu ta bon* ta kerékeminanw le kan.

⁹ Wo caman minw tun bora Dawuda ta masabonba kogow ra, aw ka o ye. Aw tun ka ji mara aw yere ye dugumayanfan ta jimarayoro ra.

¹⁰ Aw tun ka Zeruzalemu bonw jate

ka bon dow cici janko ka do fara dugu kogo baraka kan.

¹¹ Aw tun ka jimarayoro do laben kogo fla ce ma, ka jidinga koro ta jiw ke o kono.

Nka min ye nin kow kebaga ye, aw ma o tigi fle;

min ka nin kow laben kabini wagatijan, aw ma o tigi jate.

¹² O lon na, Matigi, Fangatigi Ala tun k'a fo aw ye

ko aw ye kasi, ka manumankokasi ke,

ka aw kun li, ka borofaniw don aw yere ra.

¹³ Nka jusudiyakow, ani ninsondiyakow, aw ka o le ke!

Aw ka misiw faga, ka sagaw kannatige,

ka o sogo domu, ka duven min,

k'a fo ko: «An ye domuni ke, ka min, sabu sini an bena sa†!»

¹⁴ Fangatigi Ala ka nin kuma fo k'a don ne toro ra;

a ko: «Fo ka taga se aw ta saya ma

nin terenbariyakow tena yafa aw ma fiyewu!»

Matigi, Fangatigi Ala ko ten.

Masaso kunnasigibaga ta kiti

¹⁵ Matigi, Fangatigi Ala ko: «Wuri ka taga nin fagamace fe, min ye Sebina ye, masaso kunnasigibaga, i y'a fo a ye ko:

¹⁶ «Ele ta mun le be yan, walama i ta mogo juman le be yan,

fo ka na ke kaburu sogi ye k'a bla i yere togo ra yan?

I be kaburu sogira i yere togo ra kuruw san fe,

i be i su layoro lesera faraw ra k'a bla!

¹⁷ A fle, ele ce barakaman, Matigi Ala bena ele mina ka i siri kolikoli,

ka i firi ni baraka ye fo yorojan,

¹⁸ k'a to i ye kolonkolon, ka kolonkolon i ko kabakuru,

ka taga fo jamana do ra, jamana min kono ka bon.

I bena taga sa o yoro le ra, i ta sowotoro dawulamanw bena to yi,

ele min ka maroya ben i matigice ta masaso kan!

¹⁹ Ne bena i gben ka bo i ta baara ra,

ka i sama ka bo i loyoro ra.

²⁰ O lon na, ne bena ne ta baaraden wele,

min ye Hilikiya dence Eliyakimu ye.

²¹ Ne bena i ta fagamaderege don ale le ra,

k'a cesiri ni i ta cesirijara ye,

ka i ta fanga di a ma.

A bena ke Zeruzalemukaw fa ye,

ani Zuda mara mogow fa.

²² Ne bena Dawuda ta masaya fanga lakile di a ma.

Ni a ka bon min dayele, mogo te se ka o datugu;

ni a ka min datugu, mogo te se ka o dayele.

²³ Ne bena a turu dugu ma i ko negebere, yoro barakaman do ra;

a ta masasiginan bena togoba soro ka bonya la a ta somogow kan.» »

* **22:8** 22.8 O bon tun ye masaso ta bon do togo le ye. † **22:13** 22.13 Poli ka nin kumaw fo Korentikaw folo 15.32.

²⁴ A ta somogow ta doni bee bena dulon ale le ra, o ta durujaw, ani o komogow bee, i ko o be minanw dulon negebere ra cogo min na, jifiyew, ani dagaw. ²⁵ Nka Fangatigi Ala ko: «Lon do, o negebere min tun turura yoro barakaman na, o negebere bena yogyogo, ka kari ka ben; doni minw tun dulonnin b'a ra, o bee bena ben ka cici. Matigi Ala ko ten.»

23

Tiri ni Sidon ta kiti

- ¹ Kuma min fora Tiri dugu ta ko ra*:
Tarisisi ta jirakurunbaw, aw ye mapumankokasi ke!
Sabu Tiri dugu halakira,
bon te yi tuun, kurunloyoro te yi tuun!
O kuma fora o ye, o nanin ko ka bo Sipere jamana ra.
- ² Aw kogojidaramogow, aw ye je,
aw Sidon jagokebagaw, aw ye je,
aw minw ta ciradenw be kogoji yaala ka taga fo yorojan.
- ³ Siman minw tun be sene Nili bada ra,
o tun be o siman minw kan bada ra,
o tun ye Sidonkaw ta naforosoro sababu ye;
o ta dugu le tun kera siya tow ta jagokeyoro ye.
- ⁴ Ele Sidon, kogojida dugu barakaman,
ele ta le ye maroya ye;
sabu kogoji kumana, a ko:
«Ne tena konodimi sonmina tuun,
walama ka den woro;
ne tena dence lamu tuun,
walama denmuso.»†
- ⁵ Ni o kibaroya nana se Misiran,
ni olugu ka Tiri ta ko kibaroya men,
o konu bena gban.
- ⁶ Aw ye kogoji cetige ka taga Tarisisi,
aw ye mapumankokasi ke, aw kogojidaramogow!
- ⁷ Nanagbe caman tun be dugu min konu, o dugu le kera tan wa?
Dugu min ju sigira kabini folofolo,
dugu min mogow senw tun be o ta ka taga fo yorojan,
ka taga jamana werew mara jagboya ra!
- ⁸ Jontigi le ka nin ko latige Tiri dugu kama sa,
dugu min tun be masacew sigi masaya ra,
dugu min ta fiyeerekebagaw tun be i ko fagamadenw,
min ta jagokebagaw tun ye dununa togobatigiw le ye?
- ⁹ Fangatigi Ala le ka nin ko latige,
janko ka mogo dawulamanw bee ta yerebonya cen,
ka dununa togobatigiw bee dogoya.
- ¹⁰ Tarisisi dugumogow, aw ye aw ta dugukolo sene

* **23:1** 23.1 Tiri ni Sidon tun ye Feni jamana ta duguba fla ye, kogojida ra. Jamana caman ta jirakurunbaw tun be na ni fen caman ye o duguw kurunloyoro ra. † **23:4** 23.4 Nin kumaw koro ye ko Fenisikaw tena naforo soro kogoji ta baara sababu ra tuun. Fenisikaw tun b'a miiri ko kogoji ye olugu ta siya ta muso le ye.

i ko Misirankaw be Nili bada yoro sene cogo min na;
sabu kurunloyoro te aw fe tuun.

¹¹ Ala k'a boro lawuri kogoji kama,
a be maraw yuguyugu;

Matigi Ala ka mogow dow ci

ko o ye Kanaanakaw[‡] ta bon barakamanw cici.

¹² A ko: «Aw tena janagbe ke tuun;

aw Sidon dugumogow kera i ko ce benna sunguru min kan.

Aw ye wuri ka kogoji cetige ka taga fo Sipere;

nka hali ni aw be o yoro ra, aw tena laganfiya soro.

¹³ Aw ye Babilonikaw ta jamana fle;

olugu ta siya tununa.

Asirikaw ka o ta yoro ke kongobeganw ta siyoro le ye.

O ka yelenyoroow lo ka Babiloni dugu kogo lamini,

ka o ta bon barakamanw cici,

ka o ke tomow ye.

¹⁴ Jirakurunbaw, aw ye mapumankokasi ke,

sabu aw ta masabonbaw benbenna.»

¹⁵ O wagati ra, mogow bena jina Tiri dugu ko, fo san biwolonfla; o ye masace kelen si sandaw ye. Ni o san biwolonfla dafara, Tiri dugu ta ko bena ke i ko jatomuso min ta ko fora donkiri ra, ko:

¹⁶ «Goni ta ka dugu lamini,

cew jinana ele jatomuso min ko!

Goni fo kosebe,

ka donkiri caman la,

janko cew ye o hakiri to i ra tuun.»

¹⁷ Ni san biwolonfla dafara, Matigi Ala bena a hakiri to Tiri dugu ra tuun. A bena a ta warisoro damina tuun, ka to ka jatoya ke ni dunuwa siyaw bee ye. ¹⁸ Nka a ta sara ni a ta sorota bee bena bla danna Matigi Ala ye; a tena lajen, a tena mara tuun. Minw be Matigi Ala ja koro, ka baara ke a ye, o ta sorota bena ke olugu le ta ye, janko o ye domuni soro ka wasa, ani fanijumanw.

24

Wagati nataw ta ko

(24-27)

Matigi Ala bena dunuwa halaki

¹ A fle, Matigi Ala bena dugukolo halaki, k'a ke yoro lakolon ye; a bena a dabiri, k'a sigibagaw bee janjan.

² Min bena ke mogow gbansanw na, o le be ke sarakalasebaga ra;

min bena ke jonce ra, o le be ke a matigice ra;

min bena ke jonmuso ra, o le be ke a matigimuso ra;

min bena ke fiyeerekebaga ra, o le be ke sannikebaga ra;

min bena ke fensingabaga ra, o le be ke a dibaga ra;

min bena ke jurudonbaga ra, o le be ke jurunantigi ra.

³ Dugukolo bena halaki pewu, k'a lakolon to;

sabu Matigi Ala le ka nin kumaw fo.

[‡] **23:11** 23.11 Fenisikaw tun ye Kanaanaka dow le ye (Damina 10.15); jagokebagaw fana tun be wele tuma dow ko Kanaanakaw (Ezayi 23.8).

4 Dugukolo be sukasi kera, a baraka banna,
dunupamogow baraka banna, o fasara,
dunupa mogobaw fasara.

5 Dugukolo lanogora a sigibagaw sababu ra;
sabu o banna Ala ta sariyaw ra,
k'a ta cifoninw yelema,
k'a ta jennogonya* wuribari cen.

6 O le koson, danga be dugukolo halaki;
o hake be ben a mogow kan.
O le koson, dugukolo mogow be banna;
mogow dama dama doron le tora.

7 Duvenkura banna pewu,
rezensunw jajara;
minw jusu tun diyara, olugu bee be nunana.

8 Longanfokanw ta ninsondiya banna,
nanagbekanw mankan lalora,
korafokanw ta ninsondiya banna.

9 Mogow si te donkiri la ka duven min tuun;
minnifen farimanw kunayara a minbagaw da ra.

10 Dugu cira, k'a ke yoro lakolon ye;
bonw bee datugura,
mogow si te don o konon tuun.

11 Mogow be kule dugu siradaw ra, ko duven desera;
ninsondiya te yi tuun,
jusudiya bora jamana konon.

12 Dugu bee kera yoro lakolon ye;
dugu donda konw karira ka ben, ka cen.

13 Min bena ke dugukolo kan, ani siyaw ce ra,
o bena ke i ko wagati min o be oliviyesun yuguyugu k'a denw burun,
walama rezen tigenin ko, o be rezenden to dama dama minw tomotomo.

Ala ta mogow ta ninsondiya wagati ma se

14 Minw bosira, olugu be o kan korotara ka nagarikanbaw bo;
o be to terebenyanfan na ka peren ka Matigi Ala togo bonya.

15 O koson aw ye Matigi Ala bonya tereboyanfan jamanaw ra;
aw ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo bonya kogoji kofejamanaw ra.

16 An be donkirilakan menna ka bo fo dunupa dan na ko:
«Ala terennin ta le ye bonya ye!»

Nka ne ko: «E, ne jigi tigera;
ne jigi tigera, bonon ka ne soron!»
Janfabagaw be janfa sirira! Janfa!
Janfabagaw be janfa sirira!

17 Jatige, ani dingaba, ani jo,
o le be aw na, aw dunupamogow.

18 Ni min ka bori jatige mankan na,
o be ben dingaba konon;
ni min ka bo dingaba konon,
o be mina jo ra.

Sabu sankolo wow dayelera,
dugukolo jusiginanw be yereyerera.

¹⁹ Dugukolo cira fo ka yerege,
dugukolo perenna fo ka karikari,
dugukolo yuguyugura ni baraka ye.

²⁰ Dugukolo be tingitanga i ko doroto;
a be fifara i ko gbatakolon.
A ta hakekow baraka bonyara a ma;
a bena ben, a tena se ka wuri tuun.

Matigi Ala le bena ke masace ye Zeruzalemu

²¹ O lon na, Matigi Ala bena sankolokonofenw ta hakew sara bo o ra san fe, ka dugukolo masacew ta hakew sara bo o ra dugukolo kan yan. ²² O bena lajen jogon kan i ko o be kasodenw lajen dinga konogogo min na. O bena o datugu kasobon konogogo; ni wagatijan temena, o bena o ta kiti tige.

²³ Karo kun bena suuru,
tere bena maroya;
sabu Fangatigi Ala bena sigi masaya ra Siyon kuru kan, ani Zeruzalemu;
a noro bena manamana a ta jamana namogow na korogogo.

25

Ala le ye a nasiranbagaw jigi ye

¹ E, Matigi Ala, ele le ye ne ta Ala ye;
ne be i bonya ka i togogotando,
sabu i ka kobaw ke;
i ka min latige kabini wagatijan, o be to a noro ra, a te yelema.

² I ka dugu barakaman ke tomo ye,
k'a halaki k'a ke kabakuruton ye.
Siyaw ta fagamaduguba te dugu ye tuun,
a tena lo ka ye tuun fiyewu.

³ O koson siya barakamanw be i bonya,
siya farimanw ta duguw be siran i na.

⁴ Ele le ye desebagatow dogoyoro ye,
ele le ye fagantanw dogoyoro ye o degu wagati ra,
ele le ye o dogoyoro ye sanjiba wagati ra,
ele le ye o ta suma ye, fundeninwagati ra.
Sabu mogogofarimanw ta jusugban be i ko sanjiba min be kogo gbasi,
⁵ walama i ko tere fundenin be dugukolojalan jeni cogo min na.
Ele le be siyaw ta woyokanw mala;
sankaba be tere datugu k'a fundenin lalo cogo min na,
i be mogogofarimanw ta donkirilakanw fana ban ten.

Matigi Ala ta panagbeba

⁶ Fangatigi Ala bena panagbeba dogoban siyaw be ye nin kuru* kan:
sogo turuman ta panagbe,
duvendiman ta panagbe,
ani sogo tobikonuman ni a turu,
ani duvendiman sensenkonuman!

* **25:6** 25.6 Nin kuru: o korogogo ye Siyon kuru, min ye Zeruzalemu ye.

7 O kuru kelen kan, fani min tun ka jamana mɔgɔw bɛɛ na datugu, a bɛna o faran;

birifani min tun ka siyaw bɛɛ na datugu, a bɛna o faran.

8 A bɛna saya ban pewu!

Dunupatigi Ala bɛna bɛɛ naɗi cɛ.

Mafiyɛnyari min tun bɛ a ta mɔgɔw kan, a bɛna o ban jamana yɔrɔ bɛɛ ra; sabu Matigi Ala kumana.

Izirayeli ta hera ani Mohabu ta bɔnɔ

9 O lon na, o bɛna a fɔ ko:

«An ta Ala flɛ nin ye;

an ka an jigi la ale le kan, a ka an kisi.

An jigi bɛ Matigi Ala le kan;

an ye ninsɔndiya ka naɗari, sabu a ka an kisi.

10 Matigi Ala b'a boro la nin kuru kan k'a tanga.»

Nka o bɛna Mohabukaw terege yɔrɔnin kelen na,

i ko o bɛ binjalan karikari k'a digi naɗaɗaɗaɗa kɔnɔ cogo min na.

11 Ka o to o dingakolon kɔnɔ, o bɛna a boro yangan

i ko jinɔmubaga b'a boro yangan ka ji nɔmu cogo min na;

nka Ala bɛna o ta yerebonya bɔ o ra,

o ni o ta setigiya bɛɛ.

12 Mohabukaw, aw ta kogo jamijan barakamanw kɔni,

Matigi Ala bɛna o cici, ka o lala;

a bɛna o benben dugu ma, bɔgɔ ra.

26

Matigi Ala ta dugu barakaman

1 O lon na, mɔgɔw bɛna nin dɔnkiri la Zuda mara ra, k'a fɔ ko:

«Dugu barakaman bɛ an fɛ;

Matigi Ala ka laminikogow ni kogo barakamanw lɔ k'a lamini, janko ka an kisi.

2 Aw ye dugu dondaw yeɛ,

k'a to siya terennin ta mɔgɔw ye don,

siya kankelentigi.

3 Ni mɔgɔ min kɛra jusukelentigi ye, i bɛ hera kɛ o tigi ye;

i bɛ hera kɛ a ye, sabu a b'a jigi la i kan.

4 Aw ye aw jigi la Matigi Ala kan wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ,

sabu Matigi Ala, Matigi Ala le ye an dogoyɔrɔ barakaman ye wagati bɛɛ.

5 A ka sanfesigibagaw lajigi;

a ka dugu barakaman laben,

k'a ben fɔ dugu ma,

k'a ben k'a la fɔ buguri ra.

6 Mɔgɔw b'a dɔndɔn ni o sen ye:

naɗibagatɔw b'a dɔndɔn ni o senw ye,

desebagatɔw bɛ tagama a kan.»

Alaɗinibagaw ta Aladaari

7 Mɔgɔ terennin ta sira ye sira terennin le ye.

Ala, ele min ye cantigi ye, ele le bɛ mɔgɔ terennin tɛmɛsira dakana.

8 Can lo, Matigi Ala, an bɛ to i ta kolatigeninw sira le kan;

an bɛ ele le makɔnɔna.

I tɔgɔ ni i ta bonya,
 o le ye an jusukun diyanyako ye.
 9 Su fɛ i ta ko miiriya bɛ kɛ ne jusukun na;
 ne bɛ i ta jɛnɔgɔnya jini ni ne ta miiriya bɛɛ ye.
 Ni i ta kiti bɛ ben dunɔnamɔgɔw kan,
 o le b'a to adamadenw bɛ terenninya sira yɔrɔjini.
 10 Nka ni i ka makari mɔgɔjugu ra,
 a tɛ terenninya sira yɔrɔjini.
 A bɛ to ka kojugu kɛ, hali mɔgɔ terenninw ta jamana ra;
 a tɛ Matigi Ala ta bonya jate.

11 E, Matigi Ala,
 i boro kɔrɔtanin lo mɔgɔjuguw kama, nka o tɛ a yera.
 I bɛna min kɛ i ta mɔgɔw ye i ta kanuyaba kosɔn,
 o bɛna o ye, fɔ ka maroya.
 Tasma min labɛna i juguw kama, o le bɛna mɔgɔjuguw domu.

12 E, Matigi Ala,
 i bɛ hɛra kɛ anw ye;
 sabu an bɛ fɛn o fɛn dabɔ, ele le bɛ o bɛɛ dafa an ye.

13 E, Matigi Ala, an ta Ala,
 matigicɛ wɛrɛw tun sigira an kunna, minw tɛ ele ye,
 nka an bɛ ele kelenpe tɔgɔ le bato.

14 Olugu sara ka ban, o tɛna janamanya tuun;
 o tagara ka ban, o tɛna wuri ka lo tuun;
 sabu i wurira o kama ka o halaki,
 ka o tɔgɔ tunu ka bɔ mɔgɔw hakiri ra.

15 E, Matigi Ala, i ka an ta siya caya,
 i ka an ta siya caya, ka i ta nɔɔrɔ yira;
 i ka jamana danw bɛɛ yɛlɛma ka dɔ fara a bonya kan.

16 E, Matigi Ala, wagati min an tun degura, an ka i yɔrɔjini;
 wagati min i ka an ta kojugu hake bɔ an na, an ka i daari kɔsɛbɛ.

17 E, Matigi Ala,
 an tun bɛ i ja kɔrɔ i ko muso lasiritɔ,
 min jigiwagati surunyara,
 min b'a yɛrɛ tɔnɔmi ka kule kɔnɔdimi boro.

18 An ka kɔnɔ ta, ka kɔnɔdimi sɔnmina,
 nka an ka fɔjɔ le woro.
 An ma se ka jamanadenw bɔsi,
 an ma den woro ka o fara dunɔnamɔgɔw kan.

Ala ka layiri min ta a ta mɔgɔw ye

19 Aw ta mɔgɔ saninw bɛna janamanya tuun;
 ne ta mɔgɔw suw bɛna kunu.
 Aw ye kunu ka ninsɔndiya ka kule ci,
 aw minw lanin bɛ dugukolo buguri ra;
 sabu Ala bɛna sɔgɔmada gɔmiji le lajigi aw ta dugukolo kan,
 dugukolo bɛna mɔgɔ saninw janaman labɔ.

20 Ne ta mɔgɔw, aw ye taga don aw ta bonw kɔnɔ
 ka da datugu aw yɛrɛ da ra,
 ka dogo ka wagati dɔɔnin kɛ

sani k'a to ne ta jusufariya ye ban.

²¹ Sabu, a fɛ, Matigi Ala bɛ bɔra a sigiyɔɔ ra;
a bɛna dugukolo mɔgɔw ta kojuguw hake bɔ o ra.
Dugukolo bɛna mɔgɔ faganinw jori labɔ kɛnɛ kan;
a tɛna mɔgɔ faganinw dogo tuun.

27

Jirasa belebele halakira

¹ O lon na, Matigi Ala bɛna a ta kɛrɛkɛmuru fariman, a ta kɛrɛkɛmuru belebele, a ta kɛrɛkɛmuru barakaman ta jirasa* belebele kama, min ye sa boribaga ye, jirasa belebele, sa tɔnɔminin! A bɛna o kɔgɔji danfɛn barakaman faga.

Matigi Ala ta rɛzɛnforo ta ko

² «O lon na, aw bɛna rɛzɛnforo diman ta ko dɔnkiri la!
³ Ne Matigi Ala, ne yɛrɛ le bɛna ne janto a ra;
ne bɛna a sɔn ji ra wagati bɛɛ.
Ne bɛna a kɔrɔsi su ni tere,
janko foyi kana na a cɛn.
⁴ Dimi foyi tɛ ne jusukun na tuun;
nka ni ne ka nɔnfɔnyiriw, ani ɲaniyiri dɔw le sɔrɔ a ra,
o tuma ne bɛna wuri olugu kama ka o kɛrɛ,
ka o bɛɛ jeni tasuma ra;
⁵ fɔ ni o ka ne kɛ o dogoyɔɔ ye,
ka hɛra ɲini ne fɛ,
ka hɛra kɛ ni ne ye.»

Izirayɛlimɔgɔw ta jurumunw bɛna yafa

⁶ Wagati nataw ra, Yakuba ta mɔgɔw bɛna lilinw don;
Izirayɛlimɔgɔw bɛna nugu, ka fiyeren,
fɔ ka dunuɲa bɛɛ fa o denw na.
⁷ Yala Matigi Ala ka o bugɔ i n'a fɔ a tun ka o bugɔbagaw bugɔ cogo min
na wa?
Yala a ka o faga i ko a tun ka o fagabagaw faga cogo min na wa?
⁸ ʒn-ɔn, a ka o ta kiti tige k'a dama kapa;
a ka o gbɛn ka taga jamana wɛrɛ ra,
ka o fiyɛ n'a dafɔɲɔ fariman ye,
i ko terebɔyanfan ta fɔɲɔ gbanninman wurilon na.

⁹ Yakuba ta mɔgɔw ta terenbariyaw bɛna kafari nin cogo le ra;
o ta jurumunw yafari kɔ bɛna kɛ nin le ye:
O bɛna o ta sɔnnikɛyɔrɔw ta kabakuruw bɛɛ cici ka o mugumugu i ko
faragbɛ;
jo musoman Asera ta sɔnnikɛberew, ani wusunan saraka* bɔyɔrɔw si tɛna
ye tuun.

¹⁰ E, dugu barakaman kɛra yɔrɔ lakolon ye;
mɔgɔw bɛɛ tagara k'a lakolon to, k'a kɛ i ko kongokolon.
Misidenw le bɛ bin ɲimi yi, ka la yi,
ka yiri misɛnw flaburuw ɲimi.

¹¹ Ni a yiriborow jajara, o bɛ o karikari,

* **27:1** 27.1 O jirasa ko tun fɔra (Ayuba 7.12; Zaburu 74.13-14; 104.26).

musow b'a ke ka tasuma mana.
 Mɔgɔ hakirintanw tun lo,
 o kosɔn o danbaga ma hina o ra;
 min ka o ke mɔgɔ ye, ale ma makari o ra.

Mɔgɔ minaninw bɛɛ bɛna labla

¹² O lon na, Matigi Ala bɛna a ta siman gbasi, k'a fiyɛ,
 k'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fɔ Misiran kɔba ra;
 a bɛna aw bɛɛ tɔmɔtɔmɔ kelen kelen, aw Izirayelimɔgɔw.

¹³ O lon na, buru belebele bɛna fiyɛ;
 ni o kɛra, minw tun tununa Asiri jamana ra,
 minw tun gbɛna ka taga fɔ Misiran jamana ra,
 olugu bɛɛ bɛna sekɔ ka na.
 O bɛna na o kinbiri gban Matigi Ala ja kɔrɔ, k'a bato
 a ta kuru saninman kan, Zeruzalem.

28

Ala bɛna kiti tigɛ k'a ta mɔgɔw kisi

(28-35)

Samari mara bɛna halaki

¹ Efirayimu dɔrɔtɔw bɛ o yɛɛ bonya masafugula min kosɔn, bɔnɔ bɛna o
 sɔrɔ*.

O ka o yirifiyeren faganin le ke o ta masiri ye,
 o min bɛ o ta dugukolonuman sanfeyɔrɔ ra;
 dɔrɔ ka o mɔgɔ minw halaki, bɔnɔ bɛna olugu ta dugu sɔrɔ!

² A flɛ, cɛ dɔ bɛ Matigi fɛ, cɛ barakaman fangatigi lo.
 A nato bɛ i ko sanbɛɛ jigito, i ko sanfɔɔ min bɛ cɛnri ke,
 i ko sanjiba min bɛ jibaw lana;
 a boro baraka bɛna fɛn bɛɛ yɛlɛma dugu ma.

³ Efirayimu dɔrɔtɔw bɛ o yɛɛ bonya masafugula min kosɔn,
 mɔgɔw bɛna o dɔndɔn ni o sen ye.

⁴ O ka o yirifiyeren faganin min ke o ta masiri ye,
 min bɛ o ta dugukolonuman sanfeyɔrɔ ra,
 o bɛna ke i ko toromɔ min mɔna toro mɔwagati ja;
 ni mɔgɔ min k'a ye, k'a sɔrɔ k'a mina a boro dɔrɔn,
 o tigi b'a domu o yɔrɔnin kelen bɛɛ ra.

⁵ O lon na, Fangatigi Ala yɛɛ bɛna ke a ta mɔgɔ tow ta masafugula
 nɔɔrɔman ye,
 ka ke o ta masirifɛn dawulaman ye.

⁶ Minw bɛ sigi ka kiti tigɛ, a bɛna can hakiri di olugu ma;
 minw bɛ taga o juguw kɛɛ dugu donda ra, a bɛna cɛfariya don olugu ra.

Ala ta cira lɔgɔbɔbagaw

⁷ Ayiwa, nin mɔgɔw fana bɛ talontalon duvɛn kosɔn;
 minnifɛn farimanw ka o lafiri.
 Sarakalasebagaw, ani ciraw bɛ talontalon minnifɛn farimanw kosɔn;
 duvɛn ka o hakiri pagami,
 minnifɛn farimanw ka o lafiri,
 ni o bɛ cirayakumaw fɔ, o bɛ to ka talontalon,

* **28:1** 28.1 Nin kumaw fɔra k'a nasin Samari mara le ma.

o fifa fifato le be kiti tige.

⁸ O ta tabaliw bee fara foono ni nogo ra,
yoro si saninyanin te.

⁹ O ko: «Ale b'a fe ka jontigi le karan de?

A b'a fe ka kuma nafa jontigi le ye?

A b'a miiri ko anw ye den daboninkuraw le ye sin na wa,
den minw be sinmin dablara kura ye?

¹⁰ «Aw y'a don tan, aw y'a bo tan,
aw y'a ke tan, aw y'a ke tan,
aw ye doonin ke yan, ka doonin fana ke yan!†» »

¹¹ Ayiwa, o te jamana min mogow ta kuma faamu,
siya were mogow ta kanw,
Matigi Ala bena o mogow le ta ka kuma nin mogow fe.

¹² A tun k'a fo o ye ko: «Laganfiya ye nin ye!

Minw segera, olugu ye laganfiya!

Nasuma ye nin ye!»

Nka o ma son k'a lamem‡.

¹³ O koson olugu koni fe, Matigi Ala ta kuma bena ke o le ye, ko:

«Aw y'a don tan, aw y'a bo tan,
aw y'a ke tan, aw y'a ke tan,
aw ye doonin ke yan, ka doonin fana ke yan!»

O ra, o tagamato bena ben ka o ko kari,
o bena don jo ra, jo be o mina.

Kabakuru nafaman

¹⁴ O koson aw ye Matigi Ala ta kuma lamem, aw mogologobobagaw,
aw minw ka aw ta fanga sigi Zeruzalemu dugumogow kunna.

¹⁵ Aw ko: «An ka jenogonya don ni saya ye,
anw ni lahara ka layiri ta jogon ye.

O ra, hali ni kojuguba do ka na, a tena se an ma;
sabu an ka janfa ke an dogoyoro ye,
ka faninya ke ka an yere sutara.»

¹⁶ O koson Dunupatigi Ala ko:

«A fe, ne bena kabakuru do sigi ka o ke Siyon dugu jusiginan ye;
kabakuru barakaman lo,
kabakuru folo lo, kabakuru songobelen lo, bon jusiginan barakaman lo.

Ni mogow o mogow k'a jigi la a kan, o tigi tena siran, ka bori§.

¹⁷ Ne bena can le ke sumanikejuru ye,
ka terenninya ke kogo laterenjuru ye.

Aw dogoyoro min ye janfa ye, sanbere bena o flan ka bo yi;
jiba do bena aw sutarayoro ta ka taga ni a ye.»

¹⁸ O ra, aw tun ka jenogonya min don ni saya ye, o bena cen,
aw tun ka layiri min ta ni lahara ye, o tena to yi.

Ni kojuguba nana,
a bena aw terege dugu ma ka teme.

¹⁹ Ni a be teme tuma o tuma, a bena aw ta;

† **28:10** 28.10 Minw be kokolonw ke, olugu le be nin kumaw fora Ala ta cira ma, janko k'a jaraki, ani k'a ta karan logobo. ‡ **28:12** 28.12 Nin kumaw be soro Korentikaw folo 14.21. § **28:16** 28.16 Nin kumaw be soro Zaburu 118.22-23; Romukaw 9.33; 10.11; ani Piyeri folo 2.6.

a bena teme sɔgɔma o sɔgɔma, lon o lon, ani su o su;
a kumakan dama menni, o bena jatige bla aw ra.

²⁰ Lanan surunyakojuƷu fe, mɔgɔ tena se ka la k'a yere foni a kan,
birifani dɔgɔyakojuƷu fe, mɔgɔ tena se k'a yere datugu ni a ye.

Ala bena min ke mɔgɔjuguw ra

²¹ Matigi Ala bena wuri i n'a fo a tun wurira Perasimu kuru kan cogo min na;

a bena dimi i ko a tun dimina Gabahɔn kenegbe ra cogo min na*.

A bena a ta koba ke, koba min nɔgɔn ma deri ka ke;

a bena a ta baara ke, baara min nɔgɔn ma ke ka ye ban.

²² O ra, sisan, aw kana aw yere bla lɔgɔbɔri ra,

janko aw ta sirinanw kana na aw dere tuun;

sabu ne k'a men Matigi Ala, Fangatigi Ala fe,

ko jamana bee lajennin ta halakiri ko latigera.

Senekɛbaga k'a ta baara kecogo lon

²³ Ayiwa, aw ye aw toro malo ka ne kan lamɛn,

aw ye aw janto ne darakuma ra, k'a lamɛn.

²⁴ Min be sene ke ka siman dan, yala o tigi be sene ke wagati bee le wa?

Yala a be to ka walanw bo, walama ka dugukolo dakana tuma bee le wa?

²⁵ A be dugukolo dakana folo le,

o ko, a be nanfen misen dow kise seri, ka dow kise dan;

o ko, a be siman suguya do dan foro yoro do ra,

ka suguya were dan yoro were ra,

ka soro ka siman† do fana dan k'a ta foro lamini.

²⁶ Ala le k'a karan a kecogo ra,

ale le ka o yira a ra.

²⁷ Mɔgɔ si te nanfen misenw kise bo ni yirikurunba sirinin ye misi ra;

o fana te wotoro sen yele nanfen misenw kan ka o kise bo.

O be nanfen misen dow gbasi ni bere le ye,

ka dow gbasi ni kalama ye.

²⁸ O be simankise si, k'a mugu bo, k'a ke buru ye;

nka mɔgɔ si te siman gbasi k'a dama teme.

O be misiwotoro senw, ani yirikurunba teme siman kan,

nka misiw te simankisew dɔndɔn ka o cici ni o senw ye.

²⁹ O bee bora Fangatigi Ala le ra fana;

a ta kolatigeninw ye kabako le ye,

a ta hakiritigiya ka bon.

29

Zeruzalemu dugu ta ko

¹ Bɔno bena Ariyeli soro, Ariyeli koni,

Dawuda tun tagara dugu min kama!

San o san, ni a ka aw diya,

aw koni ye aw ta san panagbew bee ke.

² O bee n'a ta, ne bena Ariyeli degu kosebe:

ne bena o ta ke kasi ni naji le ye;

ne bena dugu ke i ko sarakajeniyoro.

* **28:21** 28.21 Perasimu, Gabahɔn: Aw ye nin yorow fe: Samawilu flanan 5.20; Kibaroyaw folo 14.11,16; Yosuwe 10.10-12. † **28:25** 28.25 Siman minw togow fora heburukan na hayan 28.23-28, o simanw te soro an fe yan.

³ Ne bena na aw kama ka na aw ta dugu lamini;
ne bena yelenyɔrɔw lo ka dugu kogo lamini,
ka kogojanw lo ka aw datugu.

⁴ Aw bena majigi, aw bena to dugu ma le ka kuma;
aw darakuma bena bo dugukolo buguri le ra,
aw kumakan bena bo dugukolo jukɔrɔ, i ko minw be suw wele,
aw bena aw darakumaw nunununu ka bo dugukolo jukɔrɔ le.

⁵ Nka aw juguw ta jama bee bena ke i ko bugurimugu;
o mɔgo farimanw ta jama bee bena ke i ko binjalan, fɔno be min ta.
O kow bee bena bara ka ke yɔronin kelen na.

⁶ Fangatigi Ala yere bena na aw bosi;
a bena na ni sanperen ni dugukoloyereyere ni mankan belebele ye,
ani sanjiba ni sanfɔnoba ni tasumamana fariman.

⁷ Mɔgow ta sikow, ani o be fen minw ye su fe, o bee be tunu cogo min na,
siya caman minw be Ariyeli kerera, olugu bena tunu ten le,
o mɔgo minw bee be benna o kan, ani o ta bon barakamanw kan, ka o
degu.

⁸ Mɔgo min kongoto be sunogo, ka siko ko a be domuni kera,
ka na kunu k'a soro a konobara lakolon lo,
walama mɔgo min minlogoto be sunogo, ka siko ko a be ji minna,
ka na kunu, k'a soro a segeninba lo, a kan janin lo,
ayiwa, siya caman minw bee be Siyon kuru kerera,
olugu ta bena ke ten le.

Ala ta mɔgow ta faamubariya

⁹ Aw ye kabakoya fo ka manwu,
aw ye fiyentoya ke fo ka ke fiyentow ye.
Aw ye panamini, k'a soro duven no te,
aw tagamato ye to ka fifa, k'a soro minnifen fariman no te.

¹⁰ Sabu Matigi Ala ka aw hakiri lasunogo;
a ka ciraw paw datugu,
ka fani biri flerikebagaw padaw kan.

¹¹ Ayiwa, nin ko minw yirara aw ra, o bee be aw fe i ko gbolokitabu do
konokumaw, gbolokitabu min melegera k'a da noro. Ni i k'a di sebelonbaga
do ma k'a fo a ye ko: «Sabari, i ye nin karan de,» ale be i jaabi ko: «Ne te
se k'a karan, sabu a da noronin lo.» ¹² Walama ni i ka kitabu di sebelonbari
do ma, k'a fo a ye ko: «Sabari, i ye nin karan de,» ale be i jaabi ko: «Ne
te sebe lon!»

¹³ Matigi ko:

«Nin mɔgow be gbara ne ra ka ne bato ni o da dama le ye;
o b'a fora o da ra le, ko o be ne bonya,
k'a soro o jusukun yoro ka jan ne ra kosebe.
Ne nasiran min be o ra, o ye adamadenw ta kuma fonin dama le ye, o ka
min karan o kun fe.

¹⁴ O koson a fe, ne bena nin mɔgow kabakoya tuun,
ka o kabakoya fo ka taga o kabakoya.
Hakiritigiw ta hakiritigiya bena cen,
lonnikebagaw ta lonniya bena tunu o ma.»

¹⁵ Bonɔ bena aw soro, aw minw be taga fo yorojan,

ko aw be aw ta kow dogora Matigi Ala ma;
aw be aw ta kow ke dibi ra,
k'a fo ko: «Jon le be an yera? Jon le b'a kala ma?»

¹⁶ Aw kumayele mabagaw,
o tuma dagalalagabaga yere le kera bogo ye sisan wa?
Yala fen lalaganin b'a fo a lalagabaga ma wa, ko: «Ele le ma ne lalaga?»
Daga b'a fo dagalalagabaga ma ko a ma foyi lon wa?

Ala bena a ta mogow jusukun yelema

¹⁷ Sani wagati donin don ce yala Liban jamana tena yelema ka ke
yiriforo ye,

ka yiriforo yelema k'a ke i ko yirituba wa?

¹⁸ O lon na, koni, hali torogberenw bena kitabu kumaw lamen.
Fiyentow bena bo dibi ra, ka bo dibifinba ra; o jaw bena yeri ke.

¹⁹ Do le bena to ka fara mogow majigininw ta nagari kan, Matigi Ala koson;
mogow bee ra fagantanw bena ninsondiya Izirayeli ta Ala saninman koson.

²⁰ Sabu mogow fariman tena ye tuun,
kumakolonfobaga bena ban,
minw bee tun be mogow dendan ka kojugu ke o ra, olugu bee bena halaki;
²¹ olugu le tun be adamadenw jaraki ni o darakumaw ye,
ka jan la dugu kititigebagaw na dugu donda ra ka o lafiri,
ka mogow terenninw ta jo bosi o ra ni faninyakumaw ye.

²² O koson Matigi Ala
min ka Iburahima kunmabo,
ale ko Yakuba ta somogow ma ko:
«Sisan koni, Yakuba ta mogow tena maroya tuun,
o kun tena suuru tuun.

²³ Sabu ne boro bena baara min ke o ce ra,
ni o ta denw nana o ye tuma min na,
o bena ne togo jate ko a saninyanin lo,
ka Yakuba ta Ala saninman jate ko a saninyanin lo,
ka siran fo ka yereyere Izirayeli ta Ala na.

²⁴ Mogow hakiri lafirininw bena faamuri soro,
mogow murutininw bena son karan ma.»

30

Misiran jamana ta demeri

¹ Bono bena aw den murutininw soro.
Matigi Ala ko ten!

Aw be aw ta kow latige, k'a soro o kow ma bo ne ra,
ka jennogonyaw don, minw te ne sago ye,
ka to ka jurumun do fara do kan.

² Aw be sira ta ka taga Misiran,
k'a soro aw ma ne nininka;
aw b'a fo ko aw be taga aw yere karifa Farawona ta fanga koro,
ka dogoyoro jini Misiran jamana suma koro.

³ Farawona ta karifari bena ke aw fe maroya le ye;
Misiran jamana ta dogoyoro suma bena ke aw kun suuru sababu le ye.

⁴ O ta pamogow sera fo Sohan ka ban,
o ta ciradenw sera fo Hanesi ka ban.

⁵ Nka o bæ bena maroya Misirankaw ta ko ra,
 sabu o tena se ka o mako ja,
 o tena se ka o demε, walama ka o nafa;
 Misirankaw ta ko bena ke o fe maroya ni mafiyenyari le ye.

⁶ Kuma min fɔra woroduguyanfan kongokolon ta beganw ta ko ra:
 «Degu ni kɔnɔnɔfiri be jamana min na,
 jaramusow, ani jaracew be jamana min na,
 fɔnfɔnnin ni sajuguba kamantigi be jamana min na,
 o ka o ta naforow la o ta faliw ko ra,
 ka o borofenw la nɔgɔmεw ko ra ka o jamana le cetige,
 ka taga o naforo di siya do ma, siya min tena foyi ja o ye.
⁷ Misiran ta demeri ye gbansan le ye,
 a te foyi ja;
 o koson ne be o ta jamana wele ko:
 <Mankancamantigi kokebari!> »

Ala ta mɔgɔw kera mɔgɔ murutininw ye

⁸ Ayiwa, sisan taga nin kow sebe walaka do kan o ja na;
 a sebe gbolokitabu do kan,
 janko a sebenin ye to yi lon nataw koson,
 ka ke ne seere ye wagati bæ, ani tuma bæ.

⁹ Sabu siya murutinin lo,
 den faninyafɔbagaw lo,
 den minw t'a fe ka Matigi Ala ta sariya ta kuma lamεn.

¹⁰ O b'a fo cira yerikebagaw ye ko: «Aw kana foyi ye k'a fo an ye!»
 O b'a fo cira ladibagaw ye ko: «Aw kana cankuma si ke ka an ladi!
 Aw ye kumadimanw doron le fo an ye,
 cirayakuma minw be an nege, aw ye o le fo an ye.

¹¹ Aw ye sirapuman bla, aw ye jenge ka bo sira terennin kan!
 Aw kana Izirayeli ta Ala saninman ta kuma do fo an ja korɔ tuun!»

¹² O koson Izirayeli ta Ala saninman ko:

«I n'a fo aw banna nin kumaw ma,
 ka aw jigi la tɔnɔri ni janfa kan,
 ka aw boromala o kan,

¹³ o koson nin terenbariyakow bena ke aw fe i ko cida bora kogojan min
 na;

kogo be jenge, ka na bara ka ben yorɔnin kelen na.

¹⁴ A bena ben ka yerege, i ko dagalalagabaga ta daga be ci cogo min na,
 k'a nɔnɔ hali foyi te to a ko;
 foyi te sorɔ a ko min be se ka hali tasuma bo,
 walama ka ji ta ko ra.»

Ala ta mɔgɔw ma son ka nimisa

¹⁵ Dunupatigi Ala, Izirayeli ta Ala saninman ko:

«Ni aw ka sekɔ Ala ma, ka aw hakiri sigi, aw ta kisiri bena sorɔ o le ra;
 ni aw ka pamalo, ka aw jigi la ne kan, aw ta baraka bena sorɔ o le ra.
 Nka aw ma son o ma!

¹⁶ Aw ko: <Fiyewu, anw be yelen so le kan ka bori!»

Ayiwa, aw bena bori haali!

Aw ko: <An b'a fe ka yelen socε telimanw le kan!»

Ayiwa, aw nɔgbenbagaw fana bena teliya aw ko.

17 Aw cɛ waga kelen bɛna bori cɛ kelen ɲa;
 cɛ looru bɛna aw bɛɛ labori,
 fɔ ka na aw tɔ to kelen kelen i ko bere turunin kuru kan,
 i ko darapo min bɛ kongori kunna.»

Ala ta makari ka bon

18 O bɛɛ n'a ta, Matigi Ala b'a fɛ ka makari aw ra;
 a b'a fɛ ka hina aw ra,
 sabu Matigi Ala ye cantigi Ala le ye.
 Minw bɛɛ b'a makɔnɔ, olugu ta ɲana.

19 Siyɔn dugumɔgɔw, Zeruzalemukaw,
 aw tena kasi tuun!
 Ni Ala nana aw kasikan mɛn, sigiya t'a ra, a bɛna makari aw ra;
 ni a nana aw kan mɛn, a bɛna aw jaabi.

20 Matigi bɛna domuni di aw ma aw ta degu wagatiw ra,
 ka ji di aw ma aw ta sege wagatiw ra.
 Aw karanbaga tena dogo aw ma tuun;
 aw yere ɲa bɛna a ye.

21 Ni aw ka taga aw kininboro fɛ,
 walama aw numanboro fɛ,
 aw bɛna kumakan dɔ mɛn aw kɔ fɛ, ko:
 «Sira ye nin ye, aw ye tagama a kan!»

22 O tuma aw ka warigbe la aw ta jo yiriraman minw kan,
 ani aw ka sanin gbasi k'a la aw ta jo negeraman minw kan,
 aw bɛna o fenw bɛɛ jate i ko fen saninyabariw.
 Aw bɛna o cɛ ka o firi, i ko fen nɔgɔninw,
 k'a fɔ o ma ko: «Aw ye taga ka bɔ yan!»

23 Ni o kɛra, aw ka siman min dan dugukolo ra,
 Ala bɛna sanji ben o kan.
 Siman minw bɛna bɔ dugukolo ra,
 o bɛna baraka sɔrɔ, ka diya.
 O wagati ra, aw ta beganw ta domunikeyɔrɔw bɛna kɛ kenɛgbɛbaw le ye.

24 Misiw ni fali minw bɛ aw ta dugukolo sɛnɛ,
 aw bɛna kɔgɔ kɛ olugu ta domuni na k'a timiya;
 aw bɛna o ta bin domutaw woloma, k'a yerege ka ɲa o kɔrɔ.

25 Ji bɛna woyo caman kurujanw bɛɛ kunna,
 ani kongorijanw bɛɛ kunna,
 aw juguw fagalon na,
 ani o ta sankasojanw benlon na.

26 Karo yeelen bɛna kɛ i ko tere yeelen,
 tere yeelen baraka bɛna bonya fɔ sɲaga wolonfla,
 ka kɛ i ko tere wolonfla yeelen faranin ɲɔgɔn kan.
 A bɛna kɛ ten le, lon min na Matigi Ala bɛna a ta mɔgɔw ta joriw flake,
 ka o ta bugɔrinɔw kenɛya.

Ala bɛna Asirikaw kere

27 A fɛ, Matigi Ala tɔgɔ bɛ nana ka bɔ fɔ yɔrɔjan;
 a ta dimi ka fari.
 A bɛ na i ko sankaba finmanba;
 a darakumaw bɛɛ ka fari,
 a nenkun bɛ i ko tasuma fariman.

28 A dafɔɔ bɛ i ko kɔ min fara fɔ ka bɔ kɛnɛ ma,
min ji bɛ se fɔ mɔɔ kan kɔɔ;
a bɛna siyaw tentɛn ni a ta halakiritɛmɛ ye,
a bɛ karafe don o da ra ka o mina ka taga o latunu.

29 Aw bɛna dɔnkiri la, i ko aw b'a kɛ cogo min na su fɛ aw ta ɲanagbɛlonw
na. Aw jusu bɛna diya i ko filɛn bɛ fiyɛra mɔɔ minw ye, o tagatɔ Matigi
Ala ta kuru kan, Izirayɛli ta Ala barakaman ta yɔɔ ra.

30 Matigi Ala bɛna kuma ni a ta masacɛkan ye;
mɔɔw bɛna a boro barakaman jigito ye o kan
ni a ta dimiba ye,
ani a ta tasuma farimanba,
ani sanjiba, ani sanfɔɔ, ani sanbɛrɛ.

31 Ni Asirikaw nana Matigi Ala kan mɛn, o ja bɛna tigɛ;
Matigi Ala bɛna o bugɔ ni a ta bɛrɛ ye.

32 Ni Matigi Ala bɛ o bugɔ, longanw ni koraw bɛna fɔ, bɛrɛ ɲa kɛlɛn kɛlɛn
bɛɛ ra. Ala yɛrɛ boro le bɛna wuri o kama ka o kɛrɛ.

33 Kabini wagatijan, tasumaba dɔ labɛnna ka ban,
a labɛnna masacɛ le kama;
a kɔnɔ ka dun, a ka bon;
tasumaba ani logɔ caman lo.
Matigi Ala yɛrɛ dafɔɔ le b'a mana k'a kɛ tasumamanaba ye.

31

Bɔnɔ bɛna Misiran tagabagaw sɔɔ

1 Minw bɛ taga Misiran, ka taga Misirankaw ta demɛri ɲini, bɔnɔ bɛna
olugu sɔɔ,

sabu o bɛ o boromala Misirankaw ta sow le kan,
o bɛ o jigi la Misirankaw ta sowotoro caman le kan,
ani o ta sotigiw ta baraka bonya kan;
nka o tɛ o ɲa lo Izirayɛli ta Ala saninman na,
o tɛ jija ka Matigi Ala ta jɛɲɔɔɔɔɔɔɔ ɲini;

2 k'a sɔɔ ale fana ye hakiritigi ye,
a bɛ kojugu kɛ mɔɔ ra,
a fana tɛ a darakuma yɛlɛma.

A bɛna wuri kojugukɛbagaw ta jɛn kama,
ani terenbariya kɛbagaw ta demɛbagaw kama.

3 Misiranka ye adamaden le ye, Ala tɛ;
o ta sow ye bɛganw le ye, Ala ninw tɛ.
Ni Matigi Ala nana a boro kɔɔta,
demɛbaga bɛna talon, a bɛ min demɛna o bɛ ben;
o bɛɛ bɛ halaki ɲɔɔn fɛ ka ban.

Ala kɛlɛnpɛ le ye Zeruzalɛmu bɔsibaga ye

4 Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko:

«Ni jara bɛ mankan ci,
ni jaranbɛlɛn bɛ mankan ci a ta domuni kɔɔ,
hali ni sagagbɛnbagaw ta jɛnkuru bɛɛ lajɛnnin wɛlɛra a kama,
olugu ta mankan tɛ jara ja tigɛ,
o ta wɔyɔkan tɛ a lasiran.
O cogo ra, Fangatigi Ala bɛna jigi,

ka na kere ke Siyon kuru kan, ani a kongori kan.

⁵ Kono b'a kaman yangan a ta denw kunna cogo min na, Fangatigi Ala bena Zeruzalemu korosi o cogo ra; a bena a korosi, k'a bosi, k'a tanga, k'a kisi.»

⁶ Aw murutira Matigi Ala min ma pewu, aw ye seko ka na ale le ma, aw Izirayelimogow! ⁷ O lon na, koni, aw yere boro tun ka batofen gbansan warigberamanw, ani a saninlaman minw lalaga, aw bena o bee firi.

⁸ «Kerekemuru do bena Asirikaw faga, nka mogow ta kerekemuru te; kerekemuru min te adamadenw ta ye, o le bena o halaki.

O bena bori o kerekemuru ja; o juguw bena o ta kanbelendenw mina ka o bla jagboyabaaraw ra.

⁹ Min ye o ta ce barakatigi ye, jatige bena o labori; o ta kerekuntigiw bena bori ka o ta darapo to.»

Matigi Ala ko ten, min ta tasuma mananin lo Siyon dugu kono, min ta tasumaba mananin lo Zeruzalemu.

32

Masace terennin

¹ A fe, masace do bena sigi masaya ra ka kapa ni terenninya ye; a ta jamana pamogow bena sigi ka kapa ni can ye.

² O bee bena ke i ko dogoyoro min be mogow tanga fono ma, i ko bon min be mogow tanga sanfono ma, i ko ji min be woyo ka dugukolojalan nigi, i ko mogow be sigi farakuruba min suma ra kongokolon kono.

³ Minw be yeri ke, olugu ja tena fin, minw be menni ke, olugu bena o toro malo.

⁴ Mogow miiribariw bena hakiri soro ka faamuri ke; minw da be sigisigi, olugu bena kuma ka ja.

⁵ O tena naloman ke fagama ye tuun, walama ka nanbaramogow ke mogoba ye.

⁶ Naloman be nalomanyakumaw le fo, terenbariyakow le b'a jusukun na; a be Alapasiranbariyakow ke, ka togocenkumaw fo Matigi Ala ma.

A be kongoto konobara lakolon to, ka minlogoto jen minnifen na.

⁷ Janfabaga ta kewalew ka jugu; a be kojuguw le naninya ka panibagatow halaki ni faninyakumaw ye, k'a soro fagantan be min fora, a jo le be o ra.

⁸ Nka mogosobe be ko sobe le ke; a fana be to a ta mogosobeya sira le kan.

Zeruzalemu musow ta kiti ni Ala ta makari

⁹ Aw muso fereninw, aw ye wuri ka ne lamɛn! Aw sunguru minw lanin be aw yere ra,

aw ye aw toro malo ka ne darakan lamɛn!

¹⁰ Ni san kelen temena, ka doonin fara o kan,
aw minw lanin be aw yere ra, aw bena yereyere,
sabu rezenmo tigeta tena soro,
siman tigeta tena soro.

¹¹ Aw ja bena tige, aw muso fereninw!
Aw minw lanin be aw yere ra, aw bena yereyere!
Aw ye fani bo aw yere ra, ka aw fari lakolon to,
ka borofaniw siri aw yere ce ra.

¹² Aw ye aw disi gbasigbasi*,
ka kasi aw ta foronumanw koson,
ani aw ta rezenforo denkonumanw koson,

¹³ ani ne ta mogow ta dugukolo koson,
naniw, ani nonfonw wurira ka dugukolo min fa.
Aw ye kasi o ta bonw koson, bon minw tun fara ninsondiyakanw na,
ani nin dugu min tun fara panagbekanw na.

¹⁴ Sabu masabonba lakolon tora,
duguba mankantigi kera yoro lakolon ye.
Masabonba ni sankasojan bena ke tomo ye wagati bee;
a bena ke kongofaliw ta toronkeyoro ye,
ka ke beganw ta domuniyoro ye.

¹⁵ A bena ke ten, fo lon min na Ala bena a Nin lajigi an kan ka bo san fe,
ka kongokolon yelema k'a ke yiriforo ye,
ka yiriforo yelema k'a ke yiritu ye.

¹⁶ O wagati ra, kongokolon sigibagaw bena can sira tagama,
dugukolonumanw sigibagaw bena terenninya sira ta.

¹⁷ Terenninya nafa bena ke hera ye;
terenninya tonɔ bena ke hera ni laganfiya ye wagati bee.

¹⁸ Ne ta mogow bena sigi hera yoro le ra,
foyi te se o ma yoro min na;
o bena sigi yoro nasumanin laganfiyaninw na.

¹⁹ Hali ni sanbere ka yirituw halaki,
ka dugu ben k'a ci,

²⁰ aw ta bena ja, aw minw be danni ke jidaw bee ra;
aw bena aw ta misiw, ani aw ta faliw bla o ye yaala o sago ma.

33

Bono min bena cenrikebagaw soro

¹ Bono bena ele soro, ele min be cenri ke
k'a soro mogɔ ma cenri ke ele fe,
ele min be tow janfa,
k'a soro mogɔ ma ele janfa.
Ni i nana ban i ta cenri ra tuma min na,
cenri bena se ele fana ma;
ni i nana ban i ta janfa ra tuma min na,
o bena ele fana janfa.

* **32:12** 32.12 Ka o disi gbasi: O mogow tun be deri ka o le ke k'a yira ko o jusu kasira.

² E, Matigi Ala, makari an na,
an be ele le makonona;
i boro baraka ye an deme lon bee,
ka an kisi an degu wagatiw ra.

³ Ni i ta mankanba bora, mogow be bori;
ni i wurira ka lo doron, siyaw be janjan.

⁴ O juguw be o borofenw bee ce, i ko tonmisenw be siman domu cogo min
na;
o be girin ka la a kan i ko tonw camanba.

⁵ Matigi Ala korotanin lo,
sabu a siginin be fo san fe;
a be Siyon dugu fa can ni terenninya ra.

⁶ A bena aw tanga aw ta dunyalatige bee ra:
Hakiritigiya ni lonniya ye naforo le ye, min be mogow kisi;
Matigi Ala nasiran le ye aw ta naforo ye.

Matigi Ala bena a ta mogow deme

⁷ A fle, cefariw be kule cira siradaw ra;
ciraden minw tun tagara hera jini, olugu jusu kasinin be kasira.

⁸ Sirabaw lakolon lo,
mogow si te temena siraw fe tuun.
Mogow ka jehogonya cen,
o ka seerew dogoya,
o ma mogow si jate.

⁹ Jamana ta kera mapumanko ye, a halakira,
Liban mara maroyara, a yiriw bee jajara,
Sarun mara kera i ko kongokolon,
Basan ni Karimeli kera yoro lakolonw ye.

¹⁰ «Sisan koni, ne bena wuri,
Matigi Ala ko ten.
Sisan ne ta bonya bena yira;
sisan ne bena korota.

¹¹ Aw ka binjalan le konjo ta;
aw bena binpaga le woro.
Aw yere nenekiri ta fono bena ke tasuma ye ka aw halaki.

¹² Jamana mogow bena jeni i ko faragbe be jeni cogo min na,
walama i ko nani be tige k'a jeni tasuma ra cogo min na.»

¹³ Aw minw be yorojan na, ne ka ko minw ke, aw ye o lamen!
Aw minw be yorosurun na, aw ye ne ta sebagaya lon.

¹⁴ Jurumunkebagaw ja tigera Siyon dugu konjo,
siranya ka Alapasiranbariw mina fo o be yereyere.
O ko: «Anw ce ra, jontigi le be se ka to nin tasuma fariman korow?
Anw ce ra, jontigi le be se ka to nin tasumaba fagabari korow?»

¹⁵ Mogow min be tagama terenninya kan,
min be kuma ka kapa ni can ye,
min te son naforojugu sorori ma,
min be a boro kuturu ka ban ka surafenw mina,
min b'a toro datugu janko a kana hali mogofagakumaw men a toro ra,
min b'a na datugu janko a kana hali kojugu ye a na ra,

16 o tigi le bena sigi yɔrɔ kɔrɔtaninw na;
farayɔrɔ barakamanw le bena ke a dogoyɔrɔ ye;
domuni bena di a ma,
ji fana tena a dɛɛɛ.

Zeruzalemu bena bɔsi

17 Aw na bena masace ni a ta ceɓa ye,
aw bena jamana ni a bonya bɛɛ fle.

18 Aw hakiri bena jigi fɔɔfɔɔ ta jatigekow ra:
«Warijatebaga be min? Wariminabaga be min?
Sankasojanw kɔrɔsibaga be min?»*

19 Aw tena o mɔgɔ wasobagaw ye tuun fiyewu;
o mɔgɔ minw ta kan ka gbelen, aw te se ka minw ta kan men;
mɔgɔ minw ta kuma jagaminin lo, aw te se ka minw ta kumaw faamu.

20 Aw ye Siyon dugu fle, an ta Ala bato janagbew dugu lo;
aw na bena Zeruzalemu ye, dugu jamalonin;
a fanibonw tena bɔ o nɔ ra tuun,
fanibonw ta negeberew tena bɔn tuun,
o sirijuruw tena tige tuun.

21 Matigi Ala bena a ta bonya yira an na o yɔrɔ le ra;
a bena ke i n'a fɔ ba belebelew, ani kɔbaw ka yɔrɔ min lamini,
kerɛkedenw ta jirakurunw te teme ji minw kan,
jirakurunba fana te teme a kan.

22 Sabu Matigi Ala le ye an ta kolatigebaga ye,
Matigi Ala le ye an kuntigi ye,
Matigi Ala le ye an ta masa ye,
ale le bena an kisi.

23 An juguw ta jirakurunw ta juruw yɔgɔyɔgɔra;
o te se ka kurun ta fanisiribere mina ka na tuun,
o te se ka kurun ta fani layelen, k'a foni tuun.
O ra an bena o borofenw camamba le ce ka o taran jɔgɔn na;
hali senkelenninw bɛɛ bena o ninyɔrɔ sɔrɔ a ra.

24 Zeruzalemu dugumɔgɔ si tena a fɔ ko: «Ne man kene!»
Mɔgɔ minw siginin be yi, olugu ta terenbariyaw bena yafa o ma.

34

Edomukaw ta kiti

1 Siyaw, aw ye gbara ka na menni ke!
Jamanaw ta mɔgɔw, aw ye aw janto nin kuma ra!
Dugukolo n'a danfenw bɛɛ ye lamenni ke,
dununa ni a kɔnɔfenw bɛɛ.

2 Sabu Matigi Ala ta jusubɔ bena ben siyaw bɛɛ kan,
a ta jusufariya bena ben o ta kerɛkejamaw bɛɛ kan,
a bena o bɛɛ halaki,
a bena o labla fagari kama.

3 O ta mɔgɔ faganinw firinin bena to yi,
o suw kasa bena bɔ,

* **33:18** 33.18 O mɔgɔw ye Asiri jamana ta fagamaw ye, minw tun o fanga digi Izirayelimɔgɔw kan fɔɔ.

o jori bena woyo kuruw kan.

⁴ Sankolokɔnɔfenw bɛɛ bena yeele;
a bena sankolo kuru i ko gbolokitabu;
a kɔnɔfenw bɛɛ bena benben
i ko rɛzen flaburuw bɛ jaja ka benben cogo min na,
i ko toro flaburuw bɛ jaja ka benben cogo min na.

⁵ Ala ko: Ne ta kerekemuru minna fɔ ka janamini sankolo kɔnɔ;
sisan a jigitɔ flɛ Edomukaw kan,
ne ka kiti ben o mɔgɔ minw kan ko ne bɛ o halaki ka ban pewu!

⁶ Matigi Ala ta kerekemuru fara jori ra, a munnin lo ni turu ye:
sagadenw, ani bakɔrɔninw jori,
ani sagajigiw kɔkiriw ta turuw;
sabu saraka dɔ bena bɔ Matigi Ala ye Bɔsira,
fagariba dɔ bena kɛ Edomu jamana ra.

⁷ Kongomisiw fana bena benben o wagati kelen na,
ani misigberenw, ani misitoranw;
o ta jamana bena jori min fɔ ka fa,
a dugukolo buguri bɛɛ bɛ kɛ sogoturu ye.

⁸ O lon bena kɛ Matigi Ala ta mɔnɛbɔlon le ye,
ka kɛ hakesarasan ye, ka Siyɔn dugu dimibɔ.

⁹ Edomu jamana ta kɔw bena yeɛma ka kɛ mananji le ye;
a buguri bɛ kɛ kiribi ye,
o ta jamana bena kɛ mananji tasumaman ye.

¹⁰ Su ni tere, a tasuma tɛ faga;
a sisi bɛ wuri wagati bɛɛ.
A bena kɛ yɔrɔ lakolon ye wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ;
mɔgɔ tena temɛ o ta jamana kɔnɔ tuun.

¹¹ Kɔnɔdabaw, ani juguninw bena o yɔrɔ kɛ o ta ye;
gbingbinw, ani kankanw bena a kɛ o ta siyɔrɔ ye.
Ala bena halakiri juru le kɛ ka jamana suma,
ka cɛnri juru kɛ k'a suma.

¹² O ta fagamaw si tena kɛ yi tuun, ka masacɛ wɛrɛ sigi;
o ta kuntigiw bɛɛ bena ban!

¹³ Naniw bena wuri o ta masabonw kɔnɔ,
binjuguw, ani naniyiriw bena falen o ta sankasojanw kɔnɔ.
A bena kɛ kongowuruw dogoyɔrɔ le ye,
ani kɔnɔsogolonw ta so.

¹⁴ Kongowaraw ni suruguw bena jɔgɔn kunben yi,
kongobakɔrɔninw bena jɔgɔn wele yi,
gbingbinw* bena a kɛ o sigiyɔrɔ ye,
sabu o bena laganfiya sɔrɔ yi.

¹⁵ Saw bena o ta jaga la yi, ka o ta fanw la yi,
ka o kɔrɔsi fɔ ka na o totɔ, ka o denw lajɛn o yɛrɛ kɔrɔ.
Dugaw bena jɔgɔn lajɛn yi,
o bɛɛ kelen kelen ni o jɛnɔgɔn.

¹⁶ Aw ye Matigi Ala ta kitabu ta, k'a karan; a fɔra ko:

* **34:14** 34.14 Gbingbinw: Heburukan na a fɔra ko: Liliti. Dɔw b'a miiri ko Babilɔnikaw fɛ, o tun ye o ta jinamuso dɔ tɔgɔ le ye.

Ni beganw si tena fon yi,
o si tena fon o jenɲogon na yi;
sabu Matigi Ala yere da le kumana o fe,
a yere nin le ka o lajen.

¹⁷ Ale yere le ka o bee ninyoro di o ma,
a yere boro le ka nin dugukolo suma k'a di o ma;
a bena ke o ta ye tuma bee,
o bena sigi a konɔ wagati bee, ani tuma bee.

35

Ala ta mogow lablawagati ta hera

¹ Kongokolon ni dugukolo janinw ye nagari,
kenegbeyoro janinw ye ninsondiya!
Yiriw ye falen yi, ka fiyeren ka ja i ko kongobinw.

² Yiriw bee ye fiyeren caman ke,
yoro bee ye ninsondiya, ka nagari fo ka donkiri la.
Liban kuruw ta bonya jogon le bena di aw ma,
ani Saron kenegbe ni Karimeli kuruw ta noro.
Mogow bena Matigi Ala ta bonya ye,
o bena an ta Ala ta noro ye.

³ Minw segera fo ka o borow magaya, aw ye olugu ja gbeleya;
minw kinbiriw be yereyerera, aw ye baraka don olugu ra.

⁴ Minw ja tigera, aw y'a fo olugu ye ko:
«Aw ye jija! Aw kana siran!
Aw ta Ala ye nin ye,
a be nana aw dimibo;
Ala bena na aw juguw sara,
a bena na aw kisi.»

⁵ O wagati ra, fiyentow paw bena ye,le,
torogberenw torow bena daye.

⁶ Sendimitow bena pan i ko mankalanin,
bobow nenkunw bena labla, o daw bena donkiri la.
Sabu jibaw bena seri ka bo, ka woyo kongokolon konɔ,
kodingaw bena fa ka woyo yorojalanw na.

⁷ Yorojalan bena yelema ka ke koba ye,
yoro jintanw be ke bununjiw ye.
Kongowuruw tun be deri ka la yoro minw na,
kongobinw, ani kodarabinw bena falen o yoro bee ra.

⁸ Siraba do bena ke yi,
o bena o sira wele ko sira saninman;
Mogo saninyabari si tena teme a kan;
a bena ke Ala ta mogow doron ta le ye.
Tagamabaga si tena o sira ta ka tunu, hali hakirintanw.

⁹ Jara tena ye o sira kan,
wara fariman si tena o sira ta,
mogo tena ben ni o fenw jogonw si ye o sira kan;
Ala ta mogo kisininw le bena tagama a kan.

¹⁰ Matigi Ala ta mogo kunmaboninw bena seko ka na o cogo le ra;

o bɛna don Siyɔn dugu kɔnɔ ni ɲagarikanw ye,
hera banbari le bɛna jigi o kunna.
Jusudiya ni ɲagari bɛna na o fɛ,
jusukasi ni ɲunakanw bɛna ban.

36 Masacɛ Ezekiyasi ta ko

(36–39)

*Asiri masacɛ nana Zeruzalɛmu kama
(Masacɛw flanan 18.13,17-37)*

¹ Masacɛ Ezekiyasi ta masaya san tan ni naaninan na, Asiri masacɛ Senakeribu nana Zuda mara ta dugu barakamanw bɛɛ kɛrɛ ka o duguw mina. ² Asiri masacɛ k'a ta kɛrɛkuntigiba ci ka bɔ Lakisi ka taga masacɛ Ezekiyasi fɛ Zeruzalɛmu ni kɛrɛkɛjamaba dɔ ye. Ji min bɛ dugu sanfeyɔrɔ ra, a tagara lɔ o jisira kɔrɔ, fanikobagaw ta foro sira kan.

³ O tuma, Hilikiya dencɛ Eliyakimu min ye masacɛ Ezekiyasi ta so kɔrɔsibaga ye, ani Sebina, min ye seberikebaga ye, ani Asafu dencɛ Yoha, min ye masacɛ ta kumalasebaga ye, olugu bɔra dugu kɔnɔ ka taga o kunben. ⁴ Asiri masacɛ ta kɛrɛkuntigiba k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ Ezekiyasi ye, ko masacɛba, Asiri masacɛ ko: <O tuma ele jigi lanin bɛ jɔntigi le kan sa? ⁵ Ne b'a fɔ i ye ko ni i ko, ko kɛrɛ hakiri ni kɛrɛkɛfanga bɛ ele fɛ, o ye kuma gbansan le ye. Ele ka i jigi la jɔntigi le kan ko i bɛ murutira ne ma? ⁶ A flɛ, i bɛ i jigi lara Misiran masacɛ le kan, k'a sɔrɔ ale ye kara kunkurun le ye; ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a jigi la a kan, a bɛ o tigi boro sɔgɔ k'a mandimi. Can lo dɛ, Misiran masacɛ Farawona bɛ ten le; ni ele mɔgɔ o mɔgɔ ka i jigi la a kan, a bɛ o le kɛ i ra. ⁷ I bɛ se k'a fɔ ne ye ko aw jigi bɛ Matigi Ala, an ta Ala le kan! O tuma ele Ezekiyasi yɛrɛ ma o Ala kelen ta sɔnnikɛyɔrɔw ni a ta sarakabɔnanw le cici, k'a fɔ Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalɛmukaw ye ko o ka kan ka Ala bato nin sarakajenifen* dɔrɔn le kan wa?»

⁸ «Ayiwa, sisan, i ka kan ka bɛn le ɲini ni ne matigicɛ ye, min ye Asiri masacɛ ye. Ni o kɛra, ne bɛna so waga fla di i ma, ni i bɛ se ka mɔgɔ sɔrɔ min bɛna o bori kɔni. ⁹ Ele bɛ se ka mun le kɛ ka hali anw ta kɛrɛkɛkuntigi cɛ kelen dɔrɔn lalɔ, hali ni a kɛra ne matigicɛ ta kuntigiw bɛɛ ra fitini le ye? Aw jigi bɛ Misirankaw le kan, ko olugu bɛna sowotorow ni sotigiw di aw ma kɛ! ¹⁰ O tuma ele b'a miiri ko ne bɛ se ka wuri ka na nin jamana halaki ni a ma kɛ Matigi Ala yɛrɛ sago ye wa? Matigi Ala yɛrɛ le k'a fɔ ne ye ko: <Taga nin jamana kama ka taga a halaki!> »

¹¹ Eliyakimu, ani Sebina, ani Yoha, olugu k'a fɔ Asiri masacɛ ta kɛrɛkuntigiba ye ko: «Sabari, i ye kuma i ta ɲɔnw fɛ Aramekan na; an bɛ o mɛn. I kana kuma an fɛ heburukan na, k'a to mɔgɔ tɔ minw bɛ dugu kogo kan olugu y'a mɛn.» ¹² Asiri masacɛ ta kɛrɛkuntigiba ko: «O tuma ne matigicɛ ka ne ci ko ne ye na nin kumaw fɔ ele ni i matigicɛ dɔrɔn le ye wa? A ka ne ci nin mɔgɔw bɛɛ le fɛ, nin mɔgɔ minw sigisiginin bɛ kogo kan, minw bɛna o yɛrɛ ta sokɔtaga domu, ka o yɛrɛ ɲɛgɛnɛji min i n'a fɔ ele yɛrɛ.»

¹³ O kɔ, Asiri masacɛ ta kɛrɛkuntigiba k'a kun kɔrɔta, ka pɛrɛn ni a fanga bɛɛ ye k'a fɔ heburukan na, ko: «Aw ye masacɛba ta kuma lamɛn, Asiri masacɛ! ¹⁴ Masacɛ ko: <Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, sabu a tena se ka aw bɔsi! ¹⁵ Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri, ko aw ye aw yɛrɛ karifa

Matigi Ala ma, ko sigiya t'a ra, Matigi Ala bena aw bosi, ko aw ta dugu tena to Asiri masace boro!»

¹⁶ «Aw kana Ezekiyasi lamen. Asiri masace ko: <Aw ye ben don ni ne ye, ko aw yere di ne ma. Ni o kera, aw bee bena aw ta forow rezenmow soro k'a domu, ka aw ta torosunw denw domu, ka aw ta kolonw ji min, ¹⁷ sani ne ye na aw ta ka taga ni aw ye aw ta jamana jogon do ra, siman ni duven be jamana min na caman, domuni ni rezensunw be jamana min na caman.

¹⁸ « <Aw kana a to Ezekiyasi ye aw lafiri ko: Matigi Ala bena an bosi. Yala siya tow ta alaw sera ka o kisi ka bo Asiri masace boro wa? ¹⁹ Hamatikaw, ani Aripadikaw ta alaw sera ka mun le ke? Sefarivayimukaw ta alaw sera ka mun ke? Yala o sera ka Samarikaw kisi ka bo ne boro wa? ²⁰ O jamanaw bee ra, jamana juman ta ala le sera k'a kisi ka bo ne boro, ka n'a fo ko Matigi Ala bena Zeruzalemu kisi ka bo ne boro?» »

²¹ Ayiwa, o jera, o ma foyi fo, sabu masace Ezekiyasi tun k'a fo o ye ko o kana a jaabi. ²² O ko, Hilikiya dence Eliyakimu min ye masace Ezekiyasi ta lu korosibaga ye, ani Sebina min ye seberikebaga ye, ani Asafu dence Yoha min ye masace ta kumalasebaga ye, olugu sekora ka taga Ezekiyasi fe; o tun ka o ta deregew faranfaran. Asiri masace ta kerekuntigiba tun ka kuma minw fo, o tagara o lakari Ezekiyasi ye.

37

Ezekiyasi ka hakiri nini cira Ezayi fe (Masacew flanan 19.1-7)

¹ Masace Ezekiyasi ka o kuma men minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka borofani don a yere ra, ka taga Matigi Ala ta batoso konon. ² A k'a ta so korosibagaw kuntigi Eliyakimu ni a ta seberikebaga Sebina, ani sarakalasebagaw bee ta cekorobaw ci ka taga cira Ezayi fe, Amozzi dence. O bee tun ka borofaniw le don o yere ra. ³ O tagara a fo Ezayi ye ko Ezekiyasi ko: «Bi lon ye jusukasilon, ani hakebolon, ani maroyalon le ye; sabu an ta kera i ko den minw jigiwagati sera, nka baraka te bamusow fe k'a woro. ⁴ A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala ka Asiri masace ta kerekuntigiba ta kumaw bee men, a matigice k'a ci ka na Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye. A be se ka ke ko Matigi Ala, i ta Ala bena o mafiyenyari juru sara Asiri masace ra. O koson mogo to minw belen panaman tora, sabari i ye Ala daari olugu ye.»

⁵ Masace Ezekiyasi ta jamana kuntigiw tagara Ezayi fe ni o kumaw ye. ⁶ Ezayi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo aw matigice ye ko Matigi Ala ko: <I ka kuma minw men, Asiri masace ta kuntigiw nana ne dogoya ni kuma minw ye, o kumaw kana i lasiran. ⁷ A fe, Asiri masace bena kibaroya do men; ni a ka o kibaroya men, ne bena a kononosu k'a to a ye a latige ko a be seko a yere ta jamana ra. Ni a sera yi, ne bena a to o ye a faga ni kerekemuru ye.» »

Sanakeribu ta sebe ka Ezekiyasi lasiran (Masacew flanan 19.8-13)

⁸ Ayiwa, Asiri masace ta kerekuntigiba nana a men ko Asiri masace bora Lakisi, k'a taga Libina dugu kere. A wurira ka taga Asiri masace ko o yoro ra. ⁹ Nka Asiri masace nana kibaroya do men, ko Etiyopi masace min ye Tiraka ye, ko ale ni a ta kerekejama wurira ko o bena a kere. Asiri masace ka o men minke, a ka ciraden werew ci tuun Ezekiyasi fe ni sebe do ye, k'a fo a ye ko: ¹⁰ «Aw ye taga a fo Zuda masace Ezekiyasi ye, ko: <I kana a

to i ta Ala ye i lafiri gbansan, ko i ka i jigi la ale kan minke, ko o ra Asiri masace tena se ka Zeruzalemu dugu mina. ¹¹ Asiri masacew ka min ke jamana tow bee ra, i yere ka o ye. O ka o bee halaki le pewu! Ele ko ele le bena bosu wa? ¹² Ne bemaw ka siya minw halaki, siya minw tun be Gozan dugu konu, ani Haran dugu, ani Resefu dugu, ani Edeni ta mogu minw tun be Telasari, yala o siyaw ta alaw sera ka o kisi wa? ¹³ Hamati ni Aripadi ni Sefarivayimu ni Hena ni Iva ta masacew be min sisan? »

*Ezekiyasi ta daariri
(Masacew flanan 19.14-19)*

¹⁴ Ezekiyasi ka sebe mina ciradenw boro, k'a karan; o ko, a tagara Matigi Ala ta batoso konu. A ka sebe dayele Matigi Ala na konu. ¹⁵ Ezekiyasi ka Matigi Ala daari, k'a fo a ye ko: ¹⁶ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala, ele min siginin be seruben melakew kunna. Ele kelen le ye dugukolo masayaw bee ta Ala ye. Ele le ka sankolo ni dugukolo dan. ¹⁷ Matigi Ala, i toro malo ka ne lamenu! Matigi Ala, i na yele ka fleri ke! Senakeribu k'a ta ciraden ci ka na ele Ala panaman mafiyenya ni kuma minw ye, o lamenu! ¹⁸ Matigi Ala, can lo ko Asiri masacew ka siya tow, ani o ta jamanaw halaki, ¹⁹ ka o ta alaw jeni tasuma ra; nka o alaw fana tun te ala panamanw ye; mogow yere boro ka fen minw lalaga ni yiri ni kabakuru ye, o lo; o koson o sera ka o halaki. ²⁰ O ra, Matigi Ala, an ta Ala, an kisi ka bo Senakeribu boro, k'a to dununa masayaw bee y'a lon ko ele kelenpe le ye Matigi Ala ye.»

*Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri jaabi
(Masacew flanan 19.20-34)*

²¹ Amuzi dence Ezayi ka cira bla ka taga a fo Ezekiyasi ye, ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i ka min daari Asiri masace Senakeribu ta ko ra, ale ta kuma ye nin ye; ²² Matigi Ala ka min fo Asiri masace kama, o ye nin ye; a ko:

Siyon dugu te ele jatera foyi ye,
a be i logobora le.

Zeruzalemu dugu cepumanba
be yerekora ele ma le, fo k'a kun yuguyugu.

²³ Ele ka ne le mafiyenya, ka ne dogoya wa?
Ele kumana k'a yira ne le ra wa?

Ele ka i na don ne le ra wa,
ne min ye Izirayeli ta Ala saninman ye?

²⁴ I ka i ta ciradenw ci ka na ne mafiyenya, ne Matigi Ala!

I ko: «Ne ta sowotoro caman sababu ra,
ne yelenna fo kuruw kunna,
ka taga se fo Liban jamana cemanca ra;
ne ka Liban sediriyiriw bee ra jamijanw tige
ani siperesiyiriw bee ra pumanmanw.
Ne bena yelen kuruw bee ra jamijan kunna,
ka taga don fo o ta yirituba yere konu.»

²⁵ I ko: «Ne ka kolonw sozi
ka o ji min.

Ni ne ka ne sen la Misiran jamana konu,
ne be Nili bajiw bee ja.»

²⁶ «O tuma ele m'a lon
ko ne kitira nin kow ra kabini wagatijan wa?
Kabini folofolo ne tun ka ko minw laben k'a bla,

sisan ne be o le kera.
Ne k'a latige ko ele le bena dugu barakamanw halaki,
fo ka o ke tomow ye.

²⁷ O duguw ta mogow baraka banna,
jatige ni maroya ka o mina;
o kera i ko kongobinw,
i ko bin nuguninw,
i ko binjalan min be bon kunna;
a kogobari be ja.

²⁸ «Nka ne ka ele sigituma lon,
ka i botuma lon, ka i dontuma lon,
ani wagati min i jusu be bo ne kama.

²⁹ Ayiwa, i n'a fo i jusu bora ne kama,
i ta wasokanw fana sera ne toro ma,
ne bena ne ta nunnanegge don i nun na,
ka ne ta karafe don i da ra,
i nana sira min fe,
ne bena sekɔ ni i ye o sira kelen fe.

³⁰ «Ayiwa, ele Ezekiyasi, nin bena ke tagamasiyen ye ele fe: Simankise minw benbenna foro konɔ ka falen o yere ma, aw bena o siman le domu pinan. San were, minw bena falen o yere ma tuun, aw bena o domu. Nka a san sabanan, aw yere le bena aw ta siman dan, k'a tige, k'a domu; ka aw ta rezenforow senɛ, k'a den domu.

³¹ «Ni o kera, Zuda ta mogɔ to minw panaman tora, olugu bena ke i ko yiri min ka lilinkuraw bo, k'a liliw don fo dugukolo jukoro, ka nugu kura ye tuun, fo ka den.

³² «Can lo, mogɔ dow belen bena wuri Zeruzalemu dugu konɔ, mogɔ dama dama bena kisi, ka lo Siyon kuru kan. Fangatigi Ala bena o le ke aw ye a ta kanuyaba koson.

³³ «O koson Matigi Ala ka min fo Asiri masace ko ra, o ye nin ye: Asiri masace tena don nin dugu konɔ, a tena mogɔ si bon ni a ta biɛw ye, a tena mogɔ si kere ni a ta negebennan ye, a tena yelenyoro lo ka yelen o kan ka dugu kere. ³⁴ A nana sira min fe, a bena sekɔ o sira kelen le fe. A tena don nin dugu konɔ fiyewu! Ne Matigi Ala, ne le ko ten. ³⁵ Ne le bena nin dugu tanga, k'a bosi, ne yere togo koson, ani ne ta jonce Dawuda koson.»

Ala ta mogow kisicogo
(Masacew flanan 19.35-37)

³⁶ Matigi Ala ta meleke nana Asirika ce waga keme ni biseegi ni looru faga (185 000). Mogɔ tow wurira sogomada fe minke, o ka suw ye yoro be ra. ³⁷ O kera minke, Asiri masace Senakeribu sekora ka taga sigi Ninive dugu konɔ. ³⁸ Nka lon do, k'a kinbiri gbannin to a ta ala ta sonnikebon konɔ, ala min be wele ko Nisiraki, a yere dencew, minw ye Adaramelaki ni Sareseri ye, olugu nana ben a kan k'a faga ni kerekemuru ye, ka bori ka taga Ararati jamana ra. A dence Esari Hadon sigira masaya ra a no ra.

38

Ezekiyasi ka Ala daari a ta bana ko ra
(Masacew flanan 20.1-11)

¹ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fɔ a tun bɛ jini ka sa. Amɔzi dence Ezayi tagara a fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ko i ye i ta lu kopaw labɛn, sabu i bɛna sa; i tɛna kɛnɛya ka bɔ nin bana ra.»

² Ezekiyasi k'a na munu bon kogo fan na, ka Matigi Ala daari. ³ A ko: «E, Matigi Ala, i hakiri to ne ra, sabu ne tugura i ko ni kankelentigiya le ye, ni ne jusukun bɛɛ ye; ko min ka di i ye, ne ka o le kɛ.» Ezekiyasi ka o fɔ min kɛ, a kasira kɛsɛbɛ.

⁴ Matigi Ala kumana Ezayi fɛ k'a fɔ a ye ko: ⁵ «Taga a fɔ Ezekiyasi ye ko Matigi Ala, a bɛmace Dawuda ta Ala ko: <Ne ka i ta daariri mɛn, ne ka i ta naji fana ye. Ne bɛna sanji tan ni looru fara i si kan. ⁶ Ne bɛna ele ni nin dugu bɔsi ka bɔ Asiri masace boro. Ne bɛna nin dugu kisi.

⁷ «<Matigi Ala bɛna nin tagamasiyɛn le kɛ i ye, k'a yira i ra ko a ka kuma min fɔ, ko a bɛna o kɛ. ⁸ A flɛ, suma min bɛ Ahazi ta so yɛlɛnyɔrɔ kan, ne bɛna a to o suma ye seko ka taga ko fɛ, ka se fɔ senlayɔrɔ tan.> »

Ayiwa, suma tun bɛ so yɛlɛnyɔrɔ minw kan, tere sekɔra o kan tuun fɔ senlayɔrɔ tan.

Ezekiyasi ka Ala tando

⁹ Zuda masace Ezekiyasi ka kuma minw sɛbɛ a ta bana ni a kɛnyari ko ra, o ye nin ye; a ko:

¹⁰ Ne kɔni tun b'a fɔra ko ne bɛna taga le,
ka ne to ne si cɛmance ra;
ne bɛna taga don lahara donda fɛ,
ka ne si to kɛ o yɔrɔ ra.

¹¹ Ne tun ko, ko ne tɛna Matigi Ala ye tuun,
ko ne tɛna Matigi Ala ye dunuɲa ra yan mɔgo janamanw cɛ ra tuun,
ko ne na tɛna adamaden si ye tuun
dununamogow cɛ ra.

¹² Ne tun ko ne ta dunupalatige bɔsira ne ra ka taga,
i ko sagagbenbaga bɛ a ta fanibon ta ka taga cogo min na.
Ne tun ko, ko i ka ne si kuru ka ban i ko jesedanbaga bɛ fani kuru cogo
min na,
ko ne tigera ka bɔ kpɛlɛ ra ka ban,
ko sani tere ye ban ka se wulada ma, o b'a sɔrɔ i ka ne laban.

¹³ Ne ka ne ta tɔrɔ mupɔ fɔ ka na dugu gbɛ,
nka i ka ne kolow bɛɛ karikari i ko jara;
ne ko sani tere ye ban, ka se wulada ma, o b'a sɔrɔ i ka ne laban.

¹⁴ Ne tun bɛ kasimisenw kɛ i ko naganaganin tɛmɛto san fɛ;
ne tun bɛ ɲuna i ko tugani.
Ne ka flɛri kɛ san fɛ, fɔ ka ne padenw baraka ban.
E, Matigi, ne kɔnɔnɔfirira; na ne bɔsi!

¹⁵ Ne bɛ se ka mun fɔ sa?
A kumana ne fɛ; ale yɛrɛ le bɛ nin kow kɛra.
Ne majiginin le bɛna tagama ne si to bɛɛ ra*,
ne ta jusukasi kosɔn.

¹⁶ E, Matigi, mɔgo bɛ janamanya nin kow le baraka ra,
ne bɛ si sɔrɔ nin bɛɛ le sababu ra fana;
i bɛna ne kɛnɛya, k'a to ne ye to si ra.

* **38:15** 38.15 Kitabu dow kono a sebera ko: Ne tɛ se ka sunogo.

17 A fɛ, ne ta jusukasiba yelemana k'a ke jususuma ye;
i ta kanuya koson, i ka ne sama ka bo dingaba konɔ,
ka ne ta jurumun bee firi i ko fe.

18 Sabu kaburukononmogow le tena i fo ka i walepumanlon,
suw le tena i tando;
minw lajigira kaburu dinga konɔ,
olugu jigi te i ta kankelentigiya kan tuun.

19 Mogo panamanw, mogo panamanw,
olugu be se ka i fo ka i walepumanlon,
i n'a fo ne b'a kera cogo min na bi.

Facew be o denw karan
janko o ye i ta kankelentigiya lon.

20 Matigi Ala ka ne kisi!

An bena donkiri la a ye ni an ta forifenw ye
an si bee ra,
Matigi Ala ta batoso konɔ.

21 Ayiwa, Ezayi tun k'a fo ko o ye na ni toromɔ siri kelen ye, ka na o lala
Ezekiyasi ta joriw kan; ko ni o kera, a be keneya†. 22 Ezekiyasi tun k'a fo
ko: «Tagamasiyen juman le bena a yira ko ne bena keneya fo ka taga don
Matigi Ala ta batoso konɔ tuun?»

39

Babiloni masace ta ciradenw nana Ezekiyasi fe (Masacew flanan 20.12-21)

1 Ayiwa, o wagati kelen na, Babiloni* masace Merodaki Baladan, min ye
Baladan dence ye, ale ka Ezekiyasi ta bana ni a keneyako kibaroya men
minke, a ka sebe do ke, ka bonya do la o kan, ka o ci Ezekiyasi ma. 2 O ko
diyara Ezekiyasi ye kosebe. Fen o fen tun be Ezekiyasi ta fenmarayorow
ra, a ka o bee yira o ciradenw na: warigbe ni sanin, ani kasadiyananw, ani
turu kasadimanw; a k'a ta kerekeminanw bee yira o ra, ani a ta natorow
bee. Foyi le ma to a ta masaso konɔ, ani a ta mara bee konɔ, ni Ezekiyasi
ma min yira o ciradenw na.

Ala ka Ezekiyasi jaraki

3 O kow ko, cira Ezayi nana masace Ezekiyasi fe, ka na a jininka ko:
«Nin mogow bora min le? O nana mun le fo i ye?» Ezekiyasi ko: «O bora
jamanajan do le ra, fo Babiloni, ka na ne fe.» 4 Ezayi k'a jininka tuun ko:
«O ka mun ni mun le ye i ta so konɔ?» Ezekiyasi ko: «Fen o fen be ne ta
masaso konɔ, o ka o bee ye! Foyi ma to ne ta natorow ra, ni ne ma min
yira o ra.»

5 Ezayi k'a fo Ezekiyasi ye ko: «Fangatigi Ala ta kuma lamen: 6 <Lon do,
bena se, fen o fen be i ta masaso konɔ, i bemaw ka fen o fen lajen fo ka
na se bi ma, o bena na o fenw bee ce ka taga ni o ye Babiloni; foyi tena to.
Matigi Ala ko ten. 7 O bena i yere mamaden dow mina, i yere worodenw ta
denw, ka taga ni olugu ye, ka taga o bo ceya ra, ka o bla Babiloni masace
ta masaso konɔ.> »

8 Ezekiyasi ka Ezayi jaabi ko: «I ka Matigi Ala ta kuma min fo ne ye, o
ka ni; sabu hera ni pasuma bena ke jamana konɔ ne yere ta tere bee ra.»

Kitabu kumakan flanan

† 38:21 38.21 Aw ye Masacew flanan 20.7 fe.

40**Izirayeli ta jususaaro wagati**

(40–55)

*Ala bena Izirayeli bosi*¹ Aw ye o jusu saaro, aw ye ne ta mɔgɔw jusu saaro!

Aw ta Ala ko ten.

² Aw ye kuma Zeruzalemu fe k'a jusu saaro;

aw ye aw kan korɔta k'a fo a ye

ko a ta jagboyabaaraw banna,

ko a ta terenbariyaw juru sarara,

ko Matigi Ala k'a ta jurumunw bee hake bo a ra ka ban fo sipaga fla.

³ Perenkan do be bora ko:

«Aw ye sira laben Matigi Ala ye kongokolon konɔ;

aw ye siraba dakana nin yɔrɔjalanw na an ta Ala ye*.

⁴ Dingakonɔyɔrɔw bee ye lafa,

aw ye kuruw, ani kongoriw bee cici ka o yerεε,

ka tintinw bee dakana,

yɔrɔ korɔtaninw ye ke kenεgbew ye.

⁵ Ni o kera, Matigi Ala ta nɔɔrɔ bena yira,

adamadenw bee lajennin bena a ye;

sabu Matigi Ala yerε le kumana.»

⁶ Kumakan do ko: «Peren!»

Ne ko: «Ne ye peren ka mun fo?»

A ko: «Adamadenw bee be i ko bin,

o dawula bee be i ko kongobinw ta fiyerenw.

⁷ Ni Matigi Ala ta foɔrɔ ka fiye a kan,

a be ja, a fiyerenw fana be fagafaga.

Can lo, adamadenw be i ko bin;

⁸ bin be ja, a fiyerenw fana be fagafaga;

nka an ta Ala ta kuma koni be to a no ra tuma bee ani wagati bee†.»

*Ala bena a janto a ta mɔgɔw ra*⁹ Ele ye yelen kuru jamijan kan,

ele Siyon dugu, dugu kibarodimanfɔbaga;

ele ye i kan korɔta ni baraka ye,

ele Zeruzalemu, dugu kibarodimanfɔbaga.

Ele ye i kan korɔta, aw kana siran;

ele y'a fo Zuda mara ta duguw ye

ko o ta Ala ye nin ye!

¹⁰ A fle, Dunupatigi Ala be nana ni barakaba ye,

a boro baraka le be se di a ma.

A be nana ni a ta sara ye a boro;

a be nana ni a ta baara tɔnɔ‡ ye a na fe.

¹¹ A bena a janto a ta sagakuru ra i ko sagagbenbaga;

a bena sagadenw lajen ni a boro ye,

ka o la a disi kan.

A bena sagamuso dentigiw demεdemε.

* **40:3** 40.3 Nin kumaw fɔra Yuhana Batizerikebaga ta ko ra (Matiyu 3.3, Marika 1.3, Yuhana 1.23).† **40:8** 40.8 Hayan 6–8 fɔra Piyeri ta kitabu fɔlo ra (1.24–25). ‡ **40:10** 40.10 A ta sara, a ta baara tɔnɔ, o be se ka ke Izirayelimɔgɔw ye, Ala ka minw labɔ Babilonikaw ta fanga korɔ, ka o laseko o ta jamana ra.

Ala ta bonya ni a ta hakiritigiya

12 Jɔn le ka kɔgɔji suma ni a borotɛgɛ ye,
ka sankolo bonya suma ni a boro ye?
Jɔn le ka dugukolo buguri bɛɛ suma sumanikɛminan kɔnɔ,
ka kuruw suma ka o gbiriya hakeya lɔn,
ka kongoriw suma ni sumanikɛnan ye?

13 Jɔn le bɛ se ka Matigi Ala ta hakiri bonya sɛgɛsɛgɛ?

Jɔn le kera a ladibaga ye, k'a karan§?

14 A ka hakiri jini jɔntigi le fɛ, ka faamuri sɔrɔ?

Jɔn le k'a karan can sira ra?

Jɔn le k'a karan lɔnniya ra,

ka faamuri sira yira a ra?

15 A fɛ, siyaw bɛ i ko jiden kelen tɔninin minan kɔnɔ,

o bɛ i ko kɛnkenden kelen, sumanikɛminan kɔnɔ;

Matigi Ala bɛ kɔgɔji kɔfɛjamanaw lawuri i ko buguri.

16 Liban jamana yiriw bɛɛ lajennin tɛ se k'a ta sarakajɛnifɛn* tasuma labɔ,
a bɛganw bɛɛ lajennin tɛ a ta saraka jɛnita* bɔ.

17 Siyaw bɛɛ lajennin tɛ foyi ye a ja kɔrɔ;

a bɛ o bɛɛ jate i ko fɛn jɛacintanw, i ko fɛngbansanw.

Matigi Ala bɔjɔgɔnko tɛ yi

18 Aw bɛ se ka Ala suma ni mun le ye?

Aw bɛ se ka fɛn juman le kɛ a bɔjɔgɔnko ye?

19 Jow kɔni, nɛgɛyeelebaga dɔ le bɛ nɛgɛ yeele ka o lalaga;

saninfagabaga dɔ bɛ sani nɔrɔ a kan,
ka warigbɛ jɔrɔkɔnin dɔw kɛ k'a jɛgɛn.

20 Ni se tɛ mɔgɔ min ye ka o fɛnw sɔrɔ,

ale bɛ yiri dɔ jini min tɛ tori joona,

ka yirilalagabaga hakiriman dɔ jini,

ka o yiri lese k'a kɛ jo dɔ ye, a bɛ se ka min lɔ ka teren.

21 Aw m'a lɔn wa? Aw m'a mɛn ka ye wa?

O ko ma fɔ aw ye kabini fɔlɔfɔlɔ wa?

Aw ma dunuɲa ju sigicogo ko faamu wa?

22 Matigi Ala le siginin bɛ dugukolo sanfɛyɔrɔ koorinin kunna;

dunuɲamɔgɔw bɛ a ja kɔrɔ i ko tɔnmisɛnw.

A bɛ sankolo yɛrɛgɛ i ko fanimugu,

a b'a foni i ko fanibon, ka sigi a kɔnɔ.

23 Ale le bɛ fagamaw kɛ i n'a fɔ o tɛ foyi ye,

ka dugukolo kititigɛbagaw kɛ mɔgɔ gbansanw ye.

24 O turuto ye nin ye sisan, o dantɔ ye nin ye sisan,

hali o lilinw ma donyɔrɔ sɔrɔ dugukolo ra fɔlɔ,

a b'a dafɔɲɔ kɛ ka o fiyɛ, ka o jaja;

sanfɔɲɔ bɛ o ta ka taga ni o ye i ko binjalan.

25 «Aw b'a fɛ ka ne suma ni jɔntigi le ye?

Ne ni jɔntigi le ka kan?»

Ala Saninman ko ten.

§ 40:13 40.13 Nin kumaw bɛ sɔrɔ Rɔmukaw 11.34, ani Korentikaw fɔlɔ 2.16.

26 Aw ye aw ja kɔrɔta san fɛ ka fleri kɛ!
 Jɔntigi le ka nin fɛnw dan?
 Ale le bɛ o bɛɛ labɔ ka o bɛɛ bla o ta sira kan;
 a bɛ o bɛɛ wele o tɔgɔ ra,
 a ta sebayaba ni a ta barakaba sababu ra.
 O ra, hali kelen tɛ fɔn.

Ala bɛna barakakura don a ta mɔgɔw ra

27 Yakuba ta mɔgɔw, mun na aw bɛ nin kuma fɔ?
 Izirayelimɔgɔw, mun na aw b'a fɔ ko:
 «Anw ta kunkow dogonin lo Matigi Ala ma,
 anw ta Ala tɛ anw ta jo jatera?»

28 Aw m'a lɔn wa?
 Aw m'a mɛn ka ye wa,
 ko Matigi Ala le ye Ala banbari ye?
 Ale le ka dunuɲa dan ka se fɔ a danw na.

A tɛ sɛgɛ, a baraka tɛ dɛsɛ,
 a ta hakiri dan tɛ se ka lɔn.

29 A bɛ fanga don mɔgɔw sɛgeninw na,
 ka baraka don barakantanw na.

30 Kanbelendenw bɛ sɛgɛ, o baraka bɛ dɛsɛ;
 hali kanbelenkɔrɔw fana bɛ ben.

31 Nka minw bɛ Matigi Ala makɔnɔ, olugu bɛ to ka barakakura le sɔrɔ;
 o bɛ pan ka taga san fɛ i ko bɔn,
 o bɛ bori, o tɛ sɛgɛ,
 o bɛ tagama, o baraka tɛ dɛsɛ.

41

Ala ta ciradenkura

1 Aw kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw, aw ye je ka ne lamɛn!
 Siyaw ye baraka don o yɛrɛ ra,
 o ye gbara ka na, an ye kuma;
 aw ye na, an ye jɛn ka taga an ta kiti tigɛ.

2 Min bɛ terenninya wele k'a gban a yɛrɛ kɔ,
 jɔn le ka o tigi wele ka bɔ terebɔyanfan na?
 Jɔn le bɛ siyaw don a boro?
 Jɔn le bɛ masaw bla a ta fanga kɔrɔ?
 A ta kɛrɛkɛmuru bɛ o kɛ i ko buguri,
 a ta kalan bɛ o kɛ i ko fɔɲɔ bɛ binjalan kɛ cogo min na*.

3 A bɛ tugu o kɔ, a bɛ tɛmɛ hali foyi tɛ se a ma,
 k'a sɔrɔ a sen tun ma deri ka o sira ta ka ye.

4 Jɔntigi le ka nin kow kɛ k'a dafa,
 ka wagatiw bɛɛ ta mɔgɔw wele kabini fɔlɔfɔlɔ?
 Ne Matigi Ala, ne min ye fɔlɔ ye,
 ne min fana ye laban ye, ne lo.

5 Kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw ka o ye, o siranna;
 minw bɛ fɔ dugukolo dan na, olugu yɛrɛyɛrɛto bɛ gbarara ka na.

* **41:2** 41.2 Cira bɛ min ko fɔ yan, o bɛ se ka kɛ Pɛresi masacɛ Sirusi ye. Ale le bɛna se sɔrɔ Babilɔnikaw kan, ka Izirayelimɔgɔw labla o ye taga Zeruzalemu dugu ni Alabatoso lo kokura (Esidarasi 1.1-5; Kibaroyaw flanan 36.23, ani Ezayi 41.25; 44.28; 45.1).

⁶ Bɛɛ bɛ a mɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ dɛmɛ,
 bɛɛ b'a fɔ a balema ye ko: «I jija!»
⁷ Yirilesebaga bɛ saninfagabaga ja gbɛɛɛya,
 saningbasibaga bɛ nɛgɛgbasibaga ja gbɛɛɛya;
 a b'a fɔ ko: «Nɛgɛ nɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ jana!»
 O bɛ o jo lalaga k'a gbɛngben ni nɛgɛ ye k'a lo, janko a kana lamaga.

Ala bɛna a ta mɔɔɔɔw dɛmɛ

⁸ Ayiwa, aw Izirayɛlimɔɔɔɔw kɔni, ne ta baaradenw,
 Yakuba ta mɔɔɔɔw, ne ka aw minw janawoloma,
 aw minw ye ne tericɛ Iburahima ta siya ye,
⁹ ne tagara aw yɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ fɔ dugukolo dan na,
 ne tagara aw wele ka bɔ fɔ yɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ.
 Ne k'a fɔ aw ye ko: «Aw le ye ne ta baaradenw ye,
 ne ka aw le janawoloma, ne tɛna ban aw ra.»
¹⁰ Aw kana siran, sabu ne bɛ ni aw ye.
 Aw ja kana tigɛ, sabu ne le ye aw ta Ala ye,
 ne bɛna baraka don aw ra, ka aw dɛmɛ,
 ne bɛna aw tanga ne ta terenninya kɔsɔn, ni ne boro baraka ye.
¹¹ A flɛ, minw bɛɛ jusu tun bɔra aw kɔrɔ,
 olugu bɛna maroya fɔ ka o kun suuru;
 minw bɛ kɛrɛra ni aw ye,
 olugu bɛna halaki, ka tunu pewu.
¹² Minw bɛ siyɛn tara ni aw ye,
 aw bɛna olugu yɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ, nka aw tɛna o ye;
 minw tun bɛ aw kɛrɛra
 olugu bɛna tunu ka ban pewu.
¹³ Sabu ne le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye;
 ne le bɛ aw boro mina,
 k'a fɔ aw ye ko: «Aw kana siran,
 ne bɛna aw dɛmɛ.»
¹⁴ Aw kana siran, Yakuba ta tumudenninw!
 Izirayɛli ta mɔɔɔɔ barakantanw,
 ne bɛna aw dɛmɛ.
 Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
 Izirayɛli ta Ala saninman ko ten.

¹⁵ A flɛ, ne bɛna aw kɛ simangbasinan ye,[†]
 min kura lo, ani min jinw da ka di;
 aw bɛna kuruw bɛɛ benben, ka o bɛɛ yɛɛɛɛɛ,
 ka kongoriw yɛɛɛɛ i ko binjalan.
¹⁶ Aw bɛna o fiyɛ i ko siman, fɔɔɔɔ bɛ o ta ka taga,
 sanfɔɔɔɔ bɛ o janjan;
 nka aw kɔni bɛna ninsɔndiya sɔrɔ Matigi Ala fɛ,
 ka Izirayɛli ta Ala saninman kɛ aw kunkɔrɔtasababu ye.

Ala bɛna kongokolon yɛɛma k'a kɛ jiyɔɔɔ ye

¹⁷ Nanibagatɔw, ani fagantanw bɛ ji jini,
 nka o tɛ ji sɔrɔ;
 minlɔgɔ ka o kan ja.
 Nka ne Matigi Ala, ne bɛna o jaabi;

[†] **41:15** 41.15 O tun bɛ o yirikurunba siri misi ra, i ko misidaba, janko a ye o sama a kɔ, ka siman
 cɔngɔ k'a kise bɔ.

ne, Izirayeli ta Ala, ne tena ban o ra.

18 Ne bena kɔjiw woyo kuru yirintanw kunna,
k'a to bununw ye woyo kurufurancew ra;
ne bena kongokolon yeɓema k'a ke jiyɔɔ ye,
ka dugukolojalan ke jiwoyow ye.

19 Ne bena sɛdirisunw falen kongokolon kɔɔɔ,
ani akasiyasunw, ani miritesunw, ani oliviyesunw;
ne bena siperesisunw falen yɔɔɔjalanw na,
ani ɔrimesunw ni buyisunw bɛɛ,

20 janko mɔgɔw y'a ye, k'a lɔn,
ka miiri, k'a faamu
ko Matigi Ala boro le ka nin kow ke,
ko Izirayeli ta Ala saninman le ka nin fɛnw dan.

Batofɛn wɛrɛw tɛ foyi na

21 «Batofɛn wɛrɛw, aw ye na aw ta nafo!»

Matigi Ala le ko ten.

«Min bɛ aw fɛ, aw ye o fo!»

Yakuba ta mɔgɔw ta Masacɛ ko ten.

22 O ye na kuma,

ka ko nataw nafo an ye.

Fɔɔfɔɔkɔw kɛra cogo min na,

o ye o nafo an ye;

ni o kɛra, an bena miiri

k'a lɔn min bena ke ko fɛ;

walama aw ye ko nataw fo an ye.

23 Aw ye wagati labanw ta kow nafo an ye,

ni o kɛra, an bena a lɔn ko aw fana ye ala dɔw ye.

Aw kɔni ye kɔɔuman walama kojugu dɔ ke dɔɔɔn,
janko an ye o ye ka kabakoya.

24 A fɛ, aw tɛ foyi ye!

Aw ta kewalew ye gbansan le ye!

Minw bɛ aw ke o ta alaw ye, olugu haramuyara.

25 Ne ka mɔgɔ dɔ lawuri ka bɔ sahiliyanfan na,

a bena na ka bɔ terebɔyanfan na.

A bɛ ne tɔgɔ wele;

a bena kuntigiw dɔndɔn ni a sen ye i ko bɔgɔ,

i ko dagalalagabaga bɛ bɔgɔ terege cogo min na.

26 Jɔn ka nin kow ye k'a fo kabini fɔɔfɔɔ janko an ye a lɔn?

Jɔn kɔnna k'a yira an na, janko an ye a fo ko: «Can lo!»

Mɔgɔ si ma nin ko fo, mɔgɔ si m'a ye k'a fo,

mɔgɔ si ma foyi mɛn aw fɛ nin kow ra.

27 Nka ne le kɛra mɔgɔ fɔɔ ye k'a fo Siyɔn dugu ye ko:

«O ye nin ye, o nato ye nin ye!»

Ne ka kibarodimanfɔbaga dɔ ci Zeruzalɛmu.

28 K'a sɔɔɔ ne bɛ fleri ke, nka ne tɛ mɔgɔ si ye;

hali ladibaga kelen tɛ o batofɛnw cɛ ra,

min bɛ se ka ne jaabi ni ne k'a jininka.

29 O si tɛ foyi ye,

o ta kokɛtaw ye ko gbansanw le ye,

fɔɔ lakolon, o le ye o ta jo neɗeramanw ye.

42

Ala ta jɔɔnuman ta dɔnkiri fɔɔ: A ta baara

¹ «Ne ta baaraden ye nin ye, ne be ne hakiri to min na; ne ta mɔɔɔ janawolomanin lo, min ko ka di ne ye haali. Ne bɛna ne nin lajigi a kan, janko a ye can sira yira siyaw ra.

² A tena kule ci, walama k'a kan korɔta; mɔɔɔ tena a perɛnkan mɛn siradaw ra.

³ A tena hali bin karinin to karikari, a tena hali fitina fagato to dufa; a bɛna can sira le yira mɔɔɔw ra ni kankelentigiya ye.

⁴ A baraka tena dɛsɛ, a fari tena faga, fɔ a ye na can sigi dugukolo kan, fɔ kɔɔɔji kɔfɛmɔɔɔw bɛɛ ye o jigi la a ta sariya kan*.»

⁵ Ala, Matigi Ala, min ka sankolo dan, k'a bonya, ka dugukolo yerɛɛ fan bɛɛ, ani fɛn o fɛn be falen a kan, ka nɛnkiri don dunuɔamɔɔɔw ra, ka nin don dunuɔa yaalabagaw ra, ale Matigi Ala ko:

⁶ «Ne Matigi Ala, ne le ka ele wele terrenninya kama; ne bɛna i boro mina, ne bɛna i tanga, ka i lasigi, ka i ke ne ni mɔɔɔw ta jɛɔɔɔɔɔnya donbaga ye, ka i ke siyaw ta yeelen ye,
⁷ janko ka fiyentɔw ɔa yeɛɛ, ka kasodenw labɔ kaso ra, ka dibiramɔɔɔw labɔ o ta dibi ra†.

⁸ «Ne le ye Matigi Ala ye, o le ye ne tɔɔɔ ye; ne ta bonya kɔni, ne tena o di danfen wɛɛ ma, walama tandori min ka kan ni ne ye, ka o di batofɛn yiriramanw ma.

⁹ Ko minw tun kɔnna ka fɔ, a fle, olugu kɛra; sisan ne bɛna kokura le fɔ, nka sani a ye damina, ne be aw lasɔmi.»

Dunuɔa bɛɛ ye Matigi Ala tando

¹⁰ Aw ye dɔnkirikura la ka Matigi Ala tando; aw y'a tando ka se fɔ dunuɔa danw na, aw minw be tagamaw ke jirakurunw kɔnɔ, kɔɔɔji kan, ani aw danfenw minw be kɔɔɔji ra, ani aw kɔɔɔji kɔfɛmɔɔɔw!

¹¹ Kongokolon n'a duguw ye o kan korɔta, ani Kedari ta dugumisenw! Sela kuruyɔɔɔ mɔɔɔw ye ɔagari ka dɔnkiri la;

* **42:4** 42.4 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Matiyu 12.17-21). † **42:7** 42.7 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Luka 4.18).

o ye to kuruw san fe ka nagari fo ka peren!

¹² Məgəw ye bonya la Matigi Ala kan,
kəgəji kəfeməgəw ye a tando.

¹³ Matigi Ala be bo i ko cefari,
a be fariya i ko kerekere;
a be peren, ka kulekanba ci,
ka se soro a juguw kan.

Matigi Ala bəna a ta baara laban

¹⁴ «Ne kumabari tun tora ka men;
ne tun jera, ne tun ka ne yere mina.
Nka sisan ne bəna kule i ko muso jigibagato
min be firinfirin, fo k'a nenekiri fereke.

¹⁵ Ne bəna kuruw ni kongoriw halaki,
ka a binw ni a yiriw be jaja;
ne bəna baw ke yorojalanw ye,
ka jiyoro ja.

¹⁶ Ne bəna fiyentow bla o ye tagama sira do kan,
o ma sira min lon;
o ma sira min lon co, ne bəna o bla o le kan.
Ne bəna dibi yeləma k'a ke yeelen ye o ja fe,
ka sira cejuguw ke sira dakapaninw ye.
Ne bəna nin kow le ke;
ne tena a to kebari ye.

¹⁷ «Minw be o jigi la jo yiriramanw kan,
olugu bəna seko ni o ko ye, ka maroya kosebe;
minw b'a fo jo negeramanw ma ko:
<Aw le ye an ta alaw ye!> »

Izirayeliməgəw ma Ala lamən

¹⁸ Ala ko: «Aw torogberenw, aw ye menni ke!
Fiyentow, aw ye fleri ke, ka yeri ke!

¹⁹ Jontigiw le ye fiyentow ye ni ne yere ta baaradenw te?
Jontigiw le ye torogberenw ye i ko ne yere ta ciradenw, ne ka minw ci?
Jontigiw le ye fiyentow ye i ko Ala ta ciradenw?
Jontigiw le ye fiyentow ye i ko Matigi Ala ta baaradenw?

²⁰ Aw ka fen caman ye, nka aw ma o jate;
aw torow dayelera, nka aw ma foyi men.»

²¹ Matigi Ala ta terenninya koson,
a tun b'a fe k'a ta sariya bonya, ka noro la a kan;

²² nka siya tow benna a ta məgəw le kan,
ka o borofenw be ce.
O benna dingaba konə, ka mina jan na,
siya tow ka a ta məgəw mina ka o dogo kasobonw konə;
o benna o kan, məgə si ma soro ka o bosu,
o ka o borofenw ce, məgə si ma soro k'a fo ko: «Aw y'a laseko!»

²³ Nka jontigi le bəna a toro malo nin kow ra,
walama k'a janto o ra sipaga were k'a lamən?

²⁴ Jon le ka Yakuba ta məgəw don o borofenw cebagaw boro,
ka Izirayeli don benkannikebagaw boro?

An ka Matigi Ala min hake ta,
yala ale te wa?

An ma son ka a ta sira tagama,
an ma son k'a ta sariyaw lamɛn.

²⁵ O koson a k'a ta dimi tasuma bon Izirayeli kan,
ka kere juguw lawuri o kama.

A ta dimi tasuma manana ka o lamini, nka o ma hakiri sorɔ;
o tasuma ka o jeni, nka o ma o jate.

43

Matigi Ala ka layiri ta a ta mogow ye

¹ Sisan, Matigi Ala min ka aw dan, aw Yakuba ta mogow,
Matigi Ala min ka aw ke mogow ye, aw Izirayelimogow,
ale ko: «Aw kana siran, sabu ne ka aw kunmabo;
ne ka aw wele aw togɔ ra,
aw ye ne ta le ye.

² Hali ni aw be jibaw le cetige, ne bɛna to ni aw ye;
hali ni aw be baji le cetige, ji tena aw datugu.
Hali ni aw be tagama tasuma ce ma, a tena aw jeni,
tasumamana tena se aw ma.

³ «Sabu ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala;
ne le ye Izirayeli ta Ala saninman ye, aw kisibaga.
Ne bɛna Misiran jamana di, ka o ke aw kunmabosara ye,
ka Etiyopi jamana ni Seba jamana di aw no ra.

⁴ I n'a fo aw ko ka gbelen ne ma,
aw ta ko ka bon ne fe, ani ne be aw kanu,
o ra, ne bɛna mogow werew le di aw no ra,
ka siya werew di ka aw nin kunmabo.

⁵ «Aw kana siran, sabu ne be ni aw ye;
ne bɛna aw ta den dow lana ka bo tereboyanfan na,
ka dow lana ka bo terebenyanfan na,
ka na aw bee lajen.

⁶ Ne bɛna a fo sahiliyanfan mogow ye ko: «Aw ye o di,
k'a fo woroduguyanfan mogow ye ko: «Aw kana o mara tuun.»
Aw ye ne dencew lana ka bo fo yorojan,
aw ye ne denmusow lana ka bo fo dunupa dan na,

⁷ ne togɔ be minw bee ra,
ne ka minw bee dan ne ta nooro koson,
ka o ke mogow ye, ka o laben.»

Matigi Ala kelenpe le ye Ala ye

⁸ «Aw y'a to nin mogow ye na, nin mogow minw te yeri ke, k'a sorɔ ja be o
fe,
minw te menni ke, k'a sorɔ torow be o fe.

⁹ Siyaw bee ye lajen,
mogow bee ye fara nogon kan.
Olugu ra, jontigi le tun ka nin kow ye k'a fo?
Jon le tun ka ko temeninw ye k'a fo an ye?
O ye na ni o ta seerew ye ka na kuma k'a yira ko o ta ye can ye;
seerew ye o lamɛn k'a fo ko: «Can lo!»

10 «Aw le ye ne ta seerew ye,
 Matigi Ala ko ten;
 aw le ye ne ta baaradenw ye, ne ka minw janawoloma,
 janko aw y'a lon, ka la a ra,
 k'a faamu ko ne le ye Ala ye,
 ko ala do were ma na ne na fe,
 do were fana terna na ne ko fe.
 11 Ne, ne le ye Matigi Ala ye;
 ni ne te, kisibaga were te yi tuun!
 12 Ne le ka nin kow ye k'a fo, ne le ka aw kisi, ne le konna ka nin kow yira;
 ala were minw be aw ce ra, olugu do te.
 Aw le ye ne ta seerew ye,
 Matigi Ala ko ten;
 ne le ye Ala ye.
 13 Ne le ye Ala ye wagati bee;
 mogwo si te se ka fen bosi ne boro.
 Ni ne ka ko min ke, jon le be se ka o ye lema?»

Ala ka sirakura min bo

14 Matigi Ala, aw kunmabobaga, Izirayeli ta Ala saninman ko:
 «Aw koson, ne bena mogwo dow ci Babiloni kama,
 ka taga Babilonikaw bee lajigi;
 o bena don o ta jirakurunw konso ka bori,
 o tun be nagari o jirakurun minw koson.
 15 Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala saninman,
 ne le ye Izirayeli danbaga ye, aw ta masace.»

16 Matigi Ala min ka sira bo kogoji konso,
 ka temeyoro ke jibaw ce ma,
 17 ale min tun ka sowotorow ni sow labo,
 ani kerekejama ni a cefariw,
 ka na o benben ka o lala, o kana se ka wuri tuun,
 k'a to o ye mana ka ban, ka faga i ko fitinajuru,
 18 ale ko: «Aw kana aw hakiri to folofolokow ra tuun,
 aw kana kokoro wate tuun.
 19 A fe, ne bena kokura do ke;
 a dabora ka ban, aw ta yera wa?
 Ne bena sira bo kongokolon konso,
 ka bajiw woyo dugukolojalan kan.
 20 Kongobeganw bena ne bonya:
 kongowuruw, ani konosogolonw;
 sabu ne bena ji lana kongokolon konso,
 ka bajiw woyo dugukolojalan na,
 ka ji di ne ta mogwo janawolomaninw ma, o y'a min.
 21 Ne ka mogwo minw laben ka o ke ne ta ye,
 olugu bena ne ta bonya lakari.»

Matigi Ala k'a ta mogwo jaraki

22 «O bee n'a ta, aw ma ne togo wele, aw Yakuba ta mogwo;
 aw segera ne koro, aw Izirayelimogwo.
 23 Aw ma aw ta sagadenw ke saraka jenitaw* ye ka o di ne ma,
 aw ma aw ta sarakaw bo janko ka ne bonya;
 ne fana ma siman sarakaw* doni la aw kan,

walama ka aw sege wusunan sarakaw* ko ra.

²⁴ Aw ma wari bo ka yiri kasadiman san ne ye,
aw ma ne wasa ni aw ta began sarakaw* turumanyorow ye;
nka aw ka aw ta jurumunw doni la ne kan,
ka ne sege ni aw ta terenbariyakow ye.

²⁵ Nka ne koni, ne le be aw ta hakew josi ka bo aw ra, ne ta bonya koson;
ne tena ne hakiri to aw ta jurumunw na tuun.

²⁶ «Aw ye ne hakiri jigi ne ta jaraki ra, an ye kiti ke;
aw yere ye kuma k'a yira ko aw ta ye can ye.

²⁷ Aw bemace folo ka jurumun ke,
aw ta kumalasebagaw murutira ne ma.

²⁸ O le koson, ne ka batoso saninman namogow dogoya,
ka halakiri lase Yakuba ta mogow ma,
ka Izirayelimogow mangboya.»

44

Ala bena a ta baraka lajigi a ta mogow kan

¹ «Aw ye nin lamén sisan, Yakuba ta mogow, ne ta baardenw,
Izirayelimogow, ne ka aw minw janawoloma!

² Matigi Ala min ka aw dan,
ka aw ke mogow ye aw bamuso konow, ka ke aw demebaga ye:
Aw kana siran, Yakuba ta mogow, ne ta baardenw,
Yesurun*, ne ka aw minw janawoloma.

³ Ne bena ji woyo dugukolojalan kan,
ka bununjiw woyo yorowjalanw na;
ne bena ne nin lajigi aw ta durujaw kan,
ka ne ta baraka lajigi aw ta denw kan.

⁴ O bena falen i ko kodarabinw,
ka falen i ko yiri minw be jida ra.

⁵ Do bena a fo ko: «Ne ye Matigi Ala ta le ye!»
Do were bena a fo ko ale ye Yakuba ta mogow le ye!
Do were fana bena a sebe a boro kan ko: «Ne ye Matigi Ala ta le ye!»
O bena Izirayeli togow ke o ta bonya sababu ye.»

Ala were te yi Matigi Ala ko

⁶ Matigi Ala, Izirayeli masace,
Fangatigi Ala, min be Izirayeli kunmabow, ale ko:
«Ne le ye folow ye, ne le fana ye laban ye;
ni ne te, Ala were te yi.

⁷ Jontigi le be i ko ne, o tigi ye kuma ta!
A ye kuma, k'a fo ne ye;
ko minw kera kabini ne ta mogow sigiwagati ra folofolo,
ko nataw, ani ko minw bena ke o ko fe, a ye o fo!

⁸ «Aw kana siran, aw kana yereyere.
Yala ne tun ma nin kow fo k'a yira aw ra kabini wagatijan wa?
Aw le ye ne seerew ye:
Yala Ala were be yi ni ne te wa?
Ala Barakatigi were te yi, ne ma do were lon.»

* **44:2** 44.2 Yesurun, o korow ye Izirayeli.

Batofen werew te foyi na

9 Jo lalagabagaw si te foyi ye;
o ta batofen lalaganinw bee ra pumanman te foyi na.
Minw ye o jow ta seerew ye, olugu na te foyi yera,
o te foyi lon, o koson o bena maroya.
10 Jon le be son ka yiri lalaga ka o ke a ta ala ye,
ka negge yeele ka o ke jo ye,
k'a soro a tena nafa foyi soro a ra?
11 A fle, jo nofemogow bee bena maroya;
jo lalagabaga te foyi ye ni adamadenw gbansan te.
O bee ye lajen, o bee ye na lo yan;
o bee ja bena tige, o bee bena maroya.

12 Numuce be negge ta
k'a don tasuma ra.
A b'a gbasi ni neggebasinan ye;
a be o ke ni a boro fanga bee ye.
Nka ni kongo k'a mina doron, a baraka be ban,
ni a ma ji min doron, a baraka be dese.

13 Yirilesebaga be juru la ka yirisuma,
ka fen do tagamasiyen ke ni seberikenan ye;
o ko, a be yiri lese ni yirilesenan ye,
a b'a dakana ni sumanikenan ye,
k'a lese k'a ke i n'a fo mogo,
k'a ke adamaden bisigiya ye, k'a ceja,
k'a bla bon kono.

14 A be sedirisunw tige,
walama a be siperesisunw, ani senisun dow panawoloma
k'a to olugu ye bonya kongoyiri tow ce ra yi;
walama a yere be penisunw turu,
sanji be ben o kan ka o wuri.

15 Ayiwa, a be o yiri kelenw le ke logo ye:
a be do don tasuma ra, ka ja ni o tasuma ye,
ka do ke tasuma ye ka buru jeni o kan.
Nka a be do fana lalaga ka o ke a ta ala ye ka o bato;
a be jo do lalaga k'a kinbiri gban o koro.

16 A be yiri tarance ke logo ye,
a be sogo jeni o kan,
ka o sogo domu ka fa;
a be ja o tasuma ra fana, k'a fo ko:
«Ha, ne be jara, tasuma fle!»

17 Nka yiri to, a be o ke a ta ala ye, a ta jo;
a be a kinbiri gban o koro k'a bato,
k'a daari k'a fo ko:
«Ne kisi, sabu ele le ye ne ta ala ye!»

18 O mogow te foyi lon, o te foyi faamu;
o paw datugunin lo janko o kana foyi ye,
o hakiri gberennin lo janko o kana hakiri soro.

19 Mogo si te miiri a yere kono,

walama ka ko lɔn, ka faamuri kɛ, k'a fɔ ko:
 «Ne ka yiri dɔ kɛ lɔgɔ ye ka o don tasuma ra,
 ka buru jeni ni o takamiw ye,
 ka sogo fana jeni ka o nimi;
 mun koson ne bɛna fɛn haramunin dɔ lalaga ni o yiri tɔ ye,
 ka ne kinbiri gban o yirikunkurun kɔrɔ ka o bato!»
 20 Mɔgɔ min bɛ o kɛ, o tigi tugura fɛngbansan le kɔ;
 a hakiri cɛna, fɔ k'a lafiri.
 A tɛna se k'a yɛrɛ kisi, a fana tɛna a fɔ ko:
 «Fɛn min bɛ ne boro, yala o tɛ batofɛn gbansan le ye wa?»

Matigi Ala le ye Izirayeli kunmabɔbaga ye

21 «Aw ye aw hakiri to nin na, aw Yakuba ta mɔgɔw;
 Izirayelimɔgɔw, aw le ye ne ta baaradenw ye.
 Ne le ka aw kɛ mɔgɔ ye, aw le ye ne ta baaradenw ye.
 E, Izirayelimɔgɔw, ne tɛ jina aw kɔ.
 22 Ne ka aw ta hake jɔsi ka bɔ yi, i ko sankaba bɛ tunu cogo min na,
 ka aw ta jurumunw jɔsi ka bɔ yi i ko bugun bɛ tunu cogo min na.
 Aw ye sekɔ ka na ne fɛ,
 sabu ne ka aw kunmabɔ.»

23 E, sankolo, ele ye nagari ka pɛrɛn, sabu Matigi Ala le ka nin kɛ!
 E, dugukolo jukɔrɔyɔrɔw, aw ye ninsɔndiyakanw fɔ!
 E, kuruw, aw ye nagarikanw bɔ,
 ani yirituw, ani yiriw bɛɛ;
 sabu Matigi Ala ka Yakuba ta mɔgɔw kunmabɔ,
 a ka a ta bonyata yira Izirayelimɔgɔw cɛ ra.

24 Matigi Ala, aw kunmabɔbaga,
 min ka aw kɛ mɔgɔ ye aw bamuso kɔnɔ, ale ko:
 «Ne Matigi Ala, ne le bɛ nin kow bɛɛ kɛ;
 ne kelenpe le ka sankolo foni,
 ne yɛrɛ le ka dugukolo yɛrɛgɛ.

25 Ne bɛ cira faninyafɔbagaw ta cirayakumaw cɛn,
 ka fatokumaw don lagberikɛbagaw da ra;
 ne bɛ hakiritigiw lasekɔ kɔ fɛ,
 ka o ta lɔnniya kɛ nalomanya ye.

26 Nka ne b'a yira ko ne ta baaraden ta kuma ye can ye,
 ne bɛ ne ta ciradenw ta cirayakumaw dafa.
 Ne le b'a fɔ Zeruzalɛmu ma ko: <Mɔgɔw bɛna sigi yi tuun,>
 k'a fɔ Zuda duguw ma ko: <O bɛna o lɔ kokura!»
 Ne bɛna o ta yɔrɔ benninw lɔ kokura.

27 Ne b'a fɔ kɔgɔjiba ma ko: <I ja!
 Ne bɛ ele ta jiw bɛɛ ja!»

28 Ne b'a fɔ Sirusi† ma ko: <Ne ta mɔgɔw marabaga lo!
 Ale le bɛna ne sagonankow bɛɛ kɛ.
 A bɛna a fɔ ko Zeruzalɛmu ye lɔ kokura,
 k'a fɔ ko Alabatoso lɔri ye dabɔ.> »

† 44:28 44.28 Sirusi ko tun fora kakɔrɔ (Ezayi 41.1-5; 41.25-42.9). Nka yan le, ani yoro wɛrɛw ra a tɔgɔ fora (Ezayi 45.1-13; 46.8-13; 48.12-16).

45

Ala ka baara min di Sirusi ma

¹ Matigi Ala k'a fɔ a ta mɔgɔ janawolomanin Sirusi* ta ko ra, ko:

«Ne bɛna a boro mina,
ka siya tɔw majigi a ta fanga kɔrɔ;
ne bɛna siya tɔw ta masacɛw ta kurusijaraw foni,
ka dondaw bɛɛ dayɛɛ ale na fɛ,
janko daw si kana datugu tuun.

² Ne yɛrɛ bɛna bla ele Sirusi na fɛ,
ne bɛna kuruw yɛrɛɛ i tagatɔ na fɛ,
ne bɛna siranɛɛ konw kari,
ka o sɔgɔnan nɛgɛramanw tigɛtigɛ.

³ Ne bɛna naforo dogoninw di i ma,
naforo minw bɛ gundo yɔrɔw ra,
janko i y'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye,
Izirayɛli ta Ala, min bɛ i wele i tɔgɔ ra.

⁴ «Ne ta jɔncɛ Yakuba le kosɔn,
ani ne ta siya janawolomanin Izirayɛli le kosɔn,
ne ka ele wele i tɔgɔ ra,
ka bonya la i kan, k'a sɔrɔ ele ma ne lɔn.

⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, Ala wɛrɛ tɛ yi,
Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.
Ne ka i cɛsiri ka baraka don i ra, k'a sɔrɔ ele ma ne lɔn,

⁶ janko k'a ta terebɔyanfan na
ka taga a bla fɔ terebenyanfan na,
mɔgɔw y'a lɔn ko ni ne tɛ, batofɛn tɔw bɛɛ ye fɛngbansanw le ye;
ne le ye Matigi Ala ye, Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.

⁷ Ne bɛ yeelen bɔ, ne bɛ dibi don,
ne bɛ hɛra lana, ne bɛ tɔrɔ lana.
Ne Matigi Ala, ne le bɛ nin kow bɛɛ kɛ.

⁸ «Sankolo ye terenninya lajigi i ko gɔmiji,
sankabaw fana y'a lajigi i ko sanji;
dugukolo ye dayɛɛ janko kisiri ye falɛn,
k'a to terenninya fana ye nugu.
Ne Matigi Ala, ne le bɛ nin bɛɛ kɛ.»

Mɔgɔ ni a danbaga

⁹ Bɔnɔ bɛ ele sɔrɔ, ele min bɛ i danbaga sɔsɔ;
k'a sɔrɔ ele fana ye bɔgɔdaga dɔ le ye bɔgɔdaga tɔw cɛ ra!
Yala bɔgɔ bɛ se k'a fɔ a lalagabaga ma wa, ko: «Ele bɛ mun le kɛra tan?»
walama k'a fɔ ko: «I ta baara ma na i boro!»

¹⁰ Bɔnɔ bɛ ele sɔrɔ, ele min b'a fɔ i face ma ko: «Mun na i ka ne woro?»
K'a fɔ i bamuso ma ko: «Mun na i ka ne woro?»

¹¹ Matigi Ala, Izirayɛli ta Ala saninman,
Izirayɛli danbaga ko:
«Ne ta denw bɛna kɛ min ye, yala aw le ka kan ka ne pininka o ra wa?
Aw le ka kan ka ne ta kokɛtaw yira ne ra wa?»

¹² Ne le ka dugukolo dan,
ka adamadenw dan ka o sigi a kan.

* 45:1 45.1 Aw ye Sirusi ta ko flɛ (Ezayi 41.1-4).

Ne yere boro le ka sankolo foni k'a se yoro bee,
ne le be sankolokonofenw bee mara.

¹³ Ne le ka Sirusi lawuri ne ta terenninya kama;
ne bena a ta siraw bee dakana.

Ale le bena ne ta dugu lo kokura,
ka ne ta mogwo minaninw labla o ye taga,
o tena wari sara a ye, o fana tena bonyafen di a ma.
Fangatigi Ala ko ten.»

Ala be a ta mogow ce ra

¹⁴ Matigi Ala ko:

«Misirankaw ta sorotaw, ani Etiyopikaw ta tonow,
ani Sebakaw, o siya mogwo janjanw,
o bee bena teme aw fe, o bee bena ke aw ta ye.
O mogwo bena na tugu aw ko, o sirinin be ni negejoroko ye.
O bena o kinbiri gban aw koru,
ka aw bonya, k'a fo ko:
<Ala be aw dama le fe, Ala were te yi.
Batofen tow ye fengbansanw le ye.> »

¹⁵ Can ra, ele ye Ala dogonin le ye,
Izirayeli ta Ala, kisibaga Ala.

¹⁶ Jo lalagabagaw maroyara fo ka o kun suuru;
o bee kun suurunin le be sekora ka taga.

¹⁷ Nka Izirayeli bena kisi Matigi Ala baraka ra,
kisiri min te ban.
Aw tena maroya,
aw kun tena suuru tuun ka ye fiyewu!

Sankolo ni dugukolo danbaga Ala

¹⁸ Matigi Ala

min ka sankolo dan,
min fana ka dugukolo lalaga, k'a laben, k'a sabati;
a m'a dan k'a lakolonba to,
nka a k'a dan janko mogow ye sigi a kan.
Ale ko: «Ne le ye Matigi Ala ye,
Ala were te yi ne ko.

¹⁹ Ne ma kuma dogo ra,
ne ma kuma dugukolo yoro dogonin do ra;
ne m'a fo Yakuba ta mogow ye ko:
<Aw ye ne yoroni yoro lakolonw na!>
Ne Matigi Ala, ne be kuma terennin le fo,
kuma min ye can ye, ne be o le lase.»

Siyaw bee bena Matigi Ala lon

²⁰ «Aw ye ngon lajen ka na;
aw to minw bosira siyaw ce ra, aw bee ye gbara ka na!
Minw be o ta jo yiriramanw ta ka yaala, olugu te foyi lon;
ala min te se ka o kisi, o be o le daari.

²¹ «Aw ye gbara ka na aw ta fo,
aw bee ye lajen ka na sigi ka kuma.
Jontigi le ka nin kow fo kabini wagatijan?

Jɔn le k'a lase kabini fɔɔfɔɔ?

Ne tɛ wa, ne Matigi Ala?

Ni ne tɛ, Ala wɛrɛ tɛ yi
min terennin lo, min bɛ mɔgɔ kisi;
ni ne tɛ, dɔ wɛrɛ tɛ yi.

²² Aw ye aw nasin ne ma janko aw ye kisi,
aw minw bɛ fɔ dunuɔa danw na;
sabu ne le ye Ala ye,
Ala wɛrɛ tɛ yi ne kɔ.

²³ Ne bɛ kari ni ne yɛrɛ tɔgɔ ye;
ne da bɛ kuma terennin le fɔ,
kuma min tɛ yɛlɛma ka ye.
Adamadenw bɛɛ bɛna o kinbiri gban ne le kɔrɔ†;
o bɛɛ bɛna kari ni ne tɔgɔ le ye.

²⁴ O bɛna a fɔ ne ta ko ra, ko:
<Terenninya ni baraka bɛ sɔrɔ Matigi Ala kelenpe le fɛ.> »
Minw bɛɛ jusu tun gbanna a kɔrɔ
olugu maroyanin bɛna sekɔ ka na a fɛ.

²⁵ Matigi Ala le baraka ra
Izirayeli ta denw bɛɛ bɛna terenninya sɔrɔ, ka o kun kɔrɔta.

46

Matigi Ala bɔɔɔgɔnko tɛ yi

¹ Bɛli dɛsɛra, Nebo* baraka banna;
o ka o jow siri bɛganw le kɔ ra, donitabɛganw.
Aw tun bɛ o jo minw ɲu fɔɔfɔɔ ka taga ni o ye,
olugu le kɛra doni ye bɛganw kɔ ra, fɔ ka bɛganw sɛgɛ!
² O jow bɛɛ baraka banna, o dɛsɛra,
o ma se ka o yɛrɛ kisi;
o ka olugu yɛrɛ le mina ka taga ni o ye jamana wɛrɛ ra.

³ «Ayiwa, Yakuba ta mɔgɔw, aw ye ne lamɛn,
Izirayeli ta mɔgɔ tɔw bɛɛ, aw ye ne lamɛn.
Ne lɔra ni aw kunko ye kabini aw worolon na;
ne ka aw ta, kabini aw worolon na.

⁴ Fɔ ka taga aw kɔrɔ, ne le bɛna aw ta;
fɔ ka taga aw kunsigi gbɛ, ne le bɛna aw dɛmɛ.
Ne le bɛna o kɛ; ne le bɛna aw ta,
ne le bɛna aw dɛmɛ, ne le bɛna aw bɔsi.

⁵ «Aw b'a fɛ ka ne suma ni jɔntigi le ye,
ka ne ni o tigi kɛ kelen ye?
Aw b'a fɛ ka ne kaɲa ni jɔntigi le ye,
k'a fɔ ko ne ni o tigi ka kan?

⁶ Dɔw bɛ o ta sanin bɛɛ bɔ bɔrɔ kɔnɔ,
ka o ta warigbɛ jate ni sumanikɛnan ye;
o bɛ o fɛnw di saninfagabaga ma, ko a ye ala dɔ lalaga ni o ye.
O bɛna o kinbiri gban o batofɛn le kɔrɔ k'a bato!

⁷ O bɛna o le la o kamankun kan ka taga ni a ye,

† **45:23** 45.23 Nin kuma bɛ sɔrɔ Rɔmukaw 14.11 ani Filipikaw. 2.10-11. * **46:1** 46.1 Bɛli ni Nebo,
o tun ye Babilɔnikaw ta jo dɔw ye (Yeremi 50.2; 51.44).

ka taga a bla a blayoro ra, a be to yi;
 a te se ka bo a no ra.
 Hali ni mogo ka peren k'a wele, a te se k'a lamina,
 a te se ka mogo kisi ka bo toro ra.

8 «Aw ye aw hakiri to nin kow ra, ka aw janto a ra kosebe;
 aw mogo murutininw, aw ye miiri!

9 Aw ye aw hakiri to folofolo ta ko temeninw na,
 sabu ne le ye Ala ye, Ala were te yi ne ko;
 ne le ye Ala ye, ne borogonko were te yi.

10 Ne be ko nataw fo kabini a damina;
 ko minw ma ke folo, ne be o fo kabini wagatijan.
 Ne b'a fo ko: Ne ta kolatigeninw bena ke;
 ko o ko ka di ne ye, ne be o bee dafa.

11 «Ne bena konso fariman do wele ka bo tereboyanfan na,
 ne bena ne ta ko dafabaga wele ka bo fo jamanajan do ra;
 ne ka min fo, ne bena a to o ye ke,
 ne ka min latige, ne bena o dafa.

12 «Aw ye ne lamen, aw mogo jusukungbelenw,
 aw minw yoro ka jan terenninya ra.

13 Ne bena na ni ne ta terenninya ye;
 a yoro man jan tuun;
 ne tena men tuun ka aw kisi.
 Ne bena Siyon dugu kisi,
 ka ne ta noro la Izirayeli kan.»

47

Ala bena a yere dimibo Babilonikaw ra

1 Ala ko: «Aw ye jigi ka sigi buguri ra,
 Babiloni dugumogow!
 Aw ye sigi dugu ma, sabu masasiginan te aw fe tuun,
 aw Babilonikaw!

Mogo tena aw wele tuun ko:
 <Dugu nasumanin, dugu ferenin!>

2 Aw ye wuguw mina ka mugu si*.
 Aw ye lankana bo aw kun na,
 ka aw ta tagafe korota ka aw senkalaw bo kene ma,
 ka ba tige.

3 Aw fari lakolon bena to,
 aw lebu bena bo kene kan.
 Ne bena ne yere dimibo,
 ne tena mogo si to.»

4 Anw bosibaga togo le ye ko Fangatigi Ala,
 Izirayeli ta Ala saninman.

5 «Babilonikaw, aw ye je ka sigi,
 aw ye to dibi ra;

* 47:2 47.2 Nin kumaw b'a yira ko Babilonikaw bena bo o ta jamana ra ka taga ke siya werew ta jonw ye, ka jagboyabaaraw ke olugu ye, i n'a fo mugusi.

mɔgɔ tɛna aw wele tuun ko:

<Siyaw ta masamusu!>

⁶ Ne jusu tun bɔra ne ta mɔgɔw kɔrɔ,
o kosɔn ne tun banna ne ta jamana ra,
ka a don aw boro;
nka aw ma hina o ra,

aw ka aw ta fanga digi ni baraka ye hali cɛkɔrɔbaw kan.

⁷ Aw tun b'a fɔra ko: <Wagati bɛɛ anw bɛna to an ta masaya ra!>

O le kosɔn aw ma nin kow jate;
a laban bɛna kɛ min ye, aw ma miiri o ra.

⁸ «Ayiwa, sisan aw ye nin lamɛn, aw kodiman kanubagaw,
aw minw fɛrɛnin bɛ sigi

ka to k'a fɔ aw yɛrɛ kɔnɔ ko:

<Anw kɔni, anw jɔgɔn tɛ yi!

Anw tɛna kɛ i ko muso cɛ sanin fiyewu,
an tɛna kɛ denntanw ye fiyewu!>

⁹ Ayiwa, nin ko fla bɛɛ bɛna aw sɔrɔ
yɔrɔnin kelen na, lon kelen na:

Densaya ni cɛsaya.

O kow bɛna aw sɔrɔ fɔ ka juguya,

aw ni aw ta subagayaba,
ani aw ta lagberi caman bɛɛ.

¹⁰ «Aw tun ka aw jigi la aw ta kojugukɛ le kan;

aw tun b'a fɔra ko: <Mɔgɔ si tɛ anw yera!>

Aw ta hakiritigiya ni aw ta lonniya ka aw lafiri.

Aw tun b'a fɔra aw yɛrɛ kɔnɔ ko:

<Anw kɔni, anw jɔgɔn tɛ yi!>

¹¹ Nka bɔnɔ dɔ bɛna ben aw kan,

aw tɛna min minacogo lon;

cɛnri dɔ bɛna ben aw kan,

aw tɛna se ka min bari.

Kojugu dɔ bɛna bara ka cun aw kan

k'a sɔrɔ aw ma sɔmi a ra.

¹² «Ayiwa, aw ye to aw ta lagberikɛ ra sa,

ani aw ta subagayaba!

Aw ka aw yɛrɛ sɛgɛ o kow le ra kabini aw denmisenman.

I b'a sɔrɔ ko aw bɛna nafa sɔrɔ a ra,

ko o kow bɛna aw kɛ siranyafen ye.

¹³ Aw ka aw yɛrɛ sɛgɛ lagberi ra!

Ayiwa, minw bɛ sankolo tagamasiyɛnw lon,

minw bɛ fleri kɛ ni lolow ye,

minw bɛ aw ta lon nataw fɔ aw ye karokura o karokura,

olugu ye wuri ka aw kisi sa!

¹⁴ «A flɛ, olugu bɛɛ bɛ i ko binjalan,

tasuma bɛ min jeni.

O tɛ se ka o yɛrɛ nin kisi ka bɔ tasumamana boro.

Mɔgɔ b'a yɛrɛ ja ni takami min ye, o jɔgɔn tɛ;

mɔgɔ bɛ sigi tasumayeelen min kɔrɔ, o jɔgɔn tɛ.

¹⁵ Aw ka aw yere sege minw ye, olugu ka ko min na aw ye, o le ye nin ye; aw tun ka minw ke aw kokejogonw ye kabini aw denmisenman. O bee bena taga o kun fe, o bee be taga o ta fan na, mogoo si tena soroo ka aw kisi.»

48

Ala ka kokuraw yira

¹ Ala ko: «Yakuba ta somogow, aw ye nin lamən, Izirayeli togo be aw le ra, aw le buruju bora Zuda ra, aw le be kari ni Matigi Ala togo ye, aw le be Izirayeli ta Ala bato; nka aw te o ke ni can ni terenninya ye!

² Aw b'a fo ko aw ye dugu saninman ta mogow ye, aw be aw boromala Izirayeli ta Ala kan, min togo ye ko Fangatigi Ala.

³ «Ayiwa, ne tun ka ko temeninw fo kabini wagatijan sani o ye ke; o kumaw tun bora ne da ra, ne tun k'a lase aw ma, o ko, ne barara k'a ke, k'a dafa.

⁴ Sabu ne k'a lon ko aw ye mogoo torokungbelenw le ye, ko aw kan janin lo i ko negebere, ko aw kun ka gbelen i ko siranegge.

⁵ Ne tun ka nin kow fo aw ye kabini wagatijan; sani a ye ke, ne tun k'a lase aw ma, janko aw kana na a fo ko: «Anw ta sonnifenw le ka nin kow ke, anw ta jo yiriramanw, ani a negeramanw le ka nin kow latige.»

⁶ Min fora, aw ka o men, aw yere k'a ye ko a bee dafara; yala aw tena lo a ra wa?

«Sisan ne bena a to aw ye kokuraw men, ko dogonin dow lo, aw ma ko minw lon.

⁷ O kow labenna sisan le, wagatijan ko te; fo ka na se bi, ma aw tun m'a men folo, ni o te, aw tun bena a fo ko aw tun k'a lon kakoro!

⁸ Aw ma nin ko men ka ye, aw ma foyi lon a ra, a tun ma don aw toro ra ka ye, sabu ne ka aw lon ni janfa doron le ye; kabini aw worora, aw togo lara ko mogoo murutininw.

⁹ «Nka ne togo koson, ne be ne ta dimi mala; ne ta bonya koson, ne be ne yere mina, janko ne kana na aw halaki.

¹⁰ A fle, ne ka aw yeele, nka ne tun te warigbe le jinina; ne ka aw korobo ni tooro ta tasuma le ye.

¹¹ Ne ka o ke ne yere togo le koson, ne yere togo; yala ne be son k'a to ne togo ye cen wa? Ne tena ne ta bonya di mogoo were ma.»

Ala ka baara min karifa Sirusi ma

¹² «E, Yakuba ta mogow, aw ye ne lamən, Izirayeli, ne ka aw minw wele, aw ye ne lamən!

Ne lo, ne le ye fɔlo ye,
ne le fana ye laban ye.

¹³ Ne yere boro le ka dugukolo ju sigi,
ne kininboro ka sankolo bonya ka se yoro bee;
ni ne ka o wele doron, o bee be wuri ka lo.

¹⁴ Aw bee ye na lajen ka menni ke!
Aw ra, jon le konna ka nin kow fo?

Matigi Ala be ce* min kanu,
ale le bena Ala sago ke Babiloni,
ka wuri Babilonikaw kama.

¹⁵ Ne, ne le kumana a fe, ne le k'a wele;
ne le k'a lana, a ta kow fana bena ja a boro.

¹⁶ «Aw ye gbara ne ra ka nin lamen!
Kabini a damina, ra ne ma kuma fo dogo ra;
kabini nin kow kewagati ra, ne tun be yi.»

Sisan Dununatigi Ala k'a nin lajigi ne kan ka ne ci.

¹⁷ Matigi Ala, aw kunmabobaga,
Izirayeli ta Ala saninman ko:
«Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
min be aw karan aw yere ta nafa kama,
ka aw bla sira kan, aw ka kan ka sira min ta.

¹⁸ E, ni aw tun sonna ka aw janto ne ta kumaw ra,
aw ta hera tun bena woyo i ko baji,
aw ta terenninya tun be caya i ko kogoji jikuruw.

¹⁹ Aw ta durujaw tun be caya i ko kenken,
aw ta denw tun be caya i ko kenkenmugu;
o ta siya togo tun tena tunu,
o tun tena halaki ne ja koru.»

Ala ta mogow bena bo Babiloni

²⁰ «Aw ye bo Babiloni, aw ye bori ka bo Babilonikaw ce ra!
Aw ye nin fo ni nagarikanbaw ye, k'a to bee y'a men;
aw y'a fo ka se fo dununa dan na.
Aw y'a fo ko: «Matigi Ala k'a ta jonce Yakuba kunmabo!

²¹ « «A tagara ni o ye yorojalan min na, minlogo ma o soro yi;
a ka ji woyo ka bo fara ra k'a di o ma,
a ka fara dayele, ji serira ka bo.

²² « «Nka mogojuguw koni tena hera soro fiyewu.» »
Matigi Ala ko ten.

49

Ala ta jonpuman ta donkiri flanan: Dununa yeelen

¹ Aw kogoji kofemogow, aw ye ne lamen!
Aw yorojanmogow, aw ye aw janto nin kuma ra!
Matigi Ala ka ne wele, k'a soro ne tun ma woro folo;
ka ne to ne bamuso konu, a ka ne togo fo.

* **48:14** 48.14 O ce ye Sirusi ye (41.1-2).

² A ka ne da diya i ko kerɛkemuru dadiman,
ka ne dogo a boro jukɔɔ;
a ka ne ke i ko biɛ dabɔnin,
ka ne dogo a ta biɛforogo kɔɔ.

³ A ko ne ma ko: «Ele le ye ne ta jɔn ye,
ele Izirayeli, ne bɛna ne ta nɔɔɔ yira ele le sababu ra.»

⁴ Nka ne ko: «Ne kɔni ka ne yɛɛ sɛgɛ gbansan le;
ne ka ne baraka ban ko lakolonw ani ko nacintanw le ra.
O bɛɛ n'a ta, ne ta ko bɛ Matigi Ala le boro,
ne ta baraji bɛ ale Ala le fɛ.»

⁵ Ayiwa, sisan, Matigi Ala kumana;
ale le ka ne ke mɔgɔ ye ne bamuso kɔɔ, ka ne ke a ta jɔn ye,
janko ka Yakuba ta mɔgɔw lasekɔ a fɛ,
ka Izirayelimɔgɔw laɛn a kɔɔ.
Ne bɛna bonya sɔɔ Matigi Ala ja kɔɔ,
ne ta Ala le bɛna ke ne ta baraka ye.

⁶ Matigi Ala ko: «I bɛna ke ne ta jɔn ye
ka Yakuba ta gbaw lawuri,
ka Izirayelimɔgɔ tɔw lasekɔ ka na;
nka o dɔɔn tɛ,
ne bɛna i sigi ka i ke siya wɛɛ mɔgɔw ta yeelen ye,
janko ne ta kisiri ko ye se fɔ dunuɔa fan bɛɛ ra.»

Ala bɛna Izirayelimɔgɔw ladon

⁷ Matigi Ala ye Izirayeli kunmabɔbaga,
ani a ta Ala saninman ye;
mɔgɔ mafiyɛnyanin, siyaw bɛ mɔgɔ min kɔninya,
mɔgɔ min kɛra fangatigiw ta jɔn ye, a b'a fɔ o tigi ye ko:
«Ni masacɛw nana ele ye, o bɛna wuri ka lɔ;
ni kuntigiw nana i ye, o bɛna o kinbiri gban,
Matigi Ala, Ala kankelentigi kosɔn,
Izirayeli ta Ala saninman min ka ele panawoloma, ale Ala kosɔn.»

⁸ Matigi Ala ko:
«Ne ka aw ta daariri lamɛn ne diyanya wagati ra,
ne ka aw kisi kisiri lon na;
ne bɛna ne janto aw ra, ka aw sigi,
janko ka jɛnɔgɔnya don ni mɔgɔw ye aw sababu ra,
ka jamana lɔ kokura,
ka bɛɛ ninyɔɔ di a ma nin jamana halakinin na,

⁹ k'a fɔ kasodenw ye ko: <Aw ye bɔ,>
k'a fɔ dibiramɔgɔw ye ko: <Aw ye bɔ dibi ra!>
Ni o kɛra, o bɛna domuni ke siradaw ra,
o bɛna o ta baro sɔɔ kurukɛɛfɛyɔɔw bɛɛ ra.

¹⁰ Kɔngɔ tena o sɔɔ tuun, walama minlɔgɔ;
kongokolon fundɛnin walama tere tena o jeni,
sabu min bɛ hina o ra ale bɛna bla o ja,
ka taga ni o ye bununjiw kɔɔ.

¹¹ Ne bɛna tɛmɛsiraw bɔ ne ta kuruw bɛɛ ra,
ne ta sirabaw bɛɛ bɛna dakaja.

12 «O nato fle ka bo fo yorojan!
 Dow nato fle ka bo sahiliyanfan na, ani terebenyanfan na;
 dow be nana ka bo fo Sinimu jamana ra.
 13 Sankolo, ele ye nagari ni kanba ye!
 Dugukolo, ele ye ninsondiya!
 Kuruw, aw ye nagari fo ka peren,
 sabu Matigi Ala be a ta mogow jusu saaro,
 a be hina a ta mogo janibagatow ra.»

Ala te jina a ta mogow ko

14 «Siyon dugumogow tun b'a fora ko: <Matigi Ala banna an na,
 Matigi jinana an ko!>
 15 Yala muso be se ka jina a ta sinminden ko wa?
 Yala a te hina a yere woroden na wa?
 Hali ni musow be jina,
 ne koni tena jina aw ko.
 16 Aw m'a ye, ne ka aw tagamasiyen ke ne borotege konu;
 aw ta dugu kogow tagamasiyen be ne na koru tuma bee.

17 «Aw ta denw be borira ka na*;
 aw ta dugu cibagaw, ani a cenbagaw bena bo aw ce ra.

18 Aw ye aw na korota ka aw lamini fle:
 aw ta denw bee be lajenna ka na aw fe.
 Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye,
 Matigi Ala ko ten,
 ko aw bena aw denw siri aw yere ra i ko masirifenw,
 ka aw yere masiri ni o ye i ko koromuso.

19 Onhon, aw ta tomow, ani aw ta yoro lakolonw,
 aw ta jamana min tun halakira,
 o yoro bena dogoya aw ta mogow ma;
 aw tobogaw fana bena taga ka mabo aw ra.

20 Aw tun b'a miiri ko aw bonona aw ta den minw na,
 olugu le bena to k'a fo aw toro koru ko:
 <Yoru ka dogo an ma,
 aw ye yoru do di an ma, an be se ka sigi min na!>

21 O tuma aw bena a fo aw yere konu ko:
 <Jon le ka nin denw bee woro ne ye sa?
 Ne tun kera denntan ye, ka ke denworobari ye,
 o tun ka ne mina, ka ne gben ka taga jamana were ra;
 o tuma jontigi le ka nin denw lamu sa?
 Ne tun be ne kelen na,
 o tuma ninnugu bee bora min le?> »

22 Dunupatigi Ala ko:
 «A fle, ne bena ne boro lawuri siyaw ma,
 ka ne ta tagamasiyen korota jamanaw ye;
 janko o ye aw dencew ta o boro konu ka na ni o ye,
 ka aw denmusow sigi o kamankunw kan ka na ni o ye.

23 Masacew le bena ke aw lamofaw ye,
 o ta masamusow be ke aw lamobamusow ye;
 o bena na o kinbiri gban aw na koru ka o na biri dugu ma,

* 49:17 49.17 A fora Kitabu dow konu ko: aw ta dugu lobagaw be borira ka na.

fɔ ka aw sennabuguri nɛmu.
Ni o kera, aw bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye,
ko mɔgɔ minw bɛ o jigi la ne kan, olugu tɛna maroya.»

24 Cɛfari ka fɛn minw sɔrɔ kɛrɛ ra, yala o bɛ se ka bɔsi a boro wa?
Yala kuntigi fariman ta mɔgɔ minaninw bɛ se ka bɔsi wa?

25 Ayiwa, Matigi Ala ko:

«Can lo, cɛfari ta mɔgɔ minaninw bɛna bɔsi,
kuntigi fariman ka fɛn minw sɔrɔ kɛrɛ ra, o bɛna bɔsi.
Ne yɛrɛ le bɛna aw kɛrɛbagaw kɛrɛ,
ne yɛrɛ le bɛna aw denw kisi.

26 Ne bɛna aw tɔrɔbagaw yɛrɛ ta sogo le di o ma o y'a domu,
o bɛna o yɛrɛ jori le min i ko duvenkura, fɔ ka janamini.
Ni o kera, adamaden bɛɛ bɛna a lɔn
ko ne le ye Matigi Ala ye, aw kisibaga,
ani aw kunmabɔbaga, Yakuba ta Ala fangatigi.»

50

Matigi Ala ma ban a ta mɔgɔw ra

1 Matigi Ala ko:

«Furusasebɛ bɛ min, ne ka aw bamuso furu sa ni sɛbɛ min ye?
Jɔntigi ta juru le tun bɛ ne ra fɔ k'a to ne ka aw fiyeere o tigi ma?
A flɛ, aw fiyeerera aw ta terenbariyaw le kosɔn;
aw bamuso furu sara aw ta hakɛw le kosɔn.

2 Mun kosɔn ne nana, ne ma mɔgɔ ye,
ne ka weleri kɛ, mɔgɔ si m'a lamina?
Yala ne boro ka surun ka tɛmɛ ko a tɛ se ka aw bɔsi wa?
Ne baraka man bon ka se ka aw kisi wa?
K'a sɔrɔ ne songɔko kelen, o bɛ kɔgoji ja,
ka baji yeɛma k'a kɛ kongokolon ye;
jɛgɛw bɛ tori jintanya kosɔn,
sabu minlɔgɔ bɛ o faga.

3 Ne bɛ dibi don sankolo ra i ko fani,
k'a yɔrɔ bɛɛ datugu i ko mɔgɔ min ka bɔrɔfani don.»

Ala ta jɔnpuman ta dɔnkiri sabanan: Tɔrɔ m'a jigi tige

4 Dunupatigi Ala ka ne karan kumacogo ra,
janko ne ye mɔgɔ sɛgeninw demɛcogo lɔn ni ne ta kuma ye.
Sɔgɔma o sɔgɔma a bɛ ne lakunu,
a bɛ ne lakunu janko ne ye ne toro malɔ ka menni kɛ i ko karamɔgɔdenw.

5 Dunupatigi Ala ka ne toro dayɛɛ;
ne ma muruti,
ne ma seko kɔ fɛ.

6 Ne sɔnna ka ne ko lɔ ne bugɔbagaw ye,
ka ne pada lɔ ne bonbosi tufabagaw ye;
minw ka ne nɛni, ka daji tu ne kan,
ne ma ne pada dogo olugu ma.

7 Nka Dunupatigi Ala bɛ ne demɛ,
o kosɔn ne kun ma suuru;
o kosɔn ne fana ka ne kun gbɛleya i ko kabakuru,
sabu ne k'a lɔn ko ne tɛna maroya.

8 Min bɛ ne ta jo di ne ma, o natuma surunyara.

Jɔntigi le bε se ka ne wele kiti ra?
 O tigi ye na an bεε ye taga lɔ ka kuma!
 Jɔntigi le b'a fε ka ne jaraki?
 O tigi ye na ne kama!
⁹ A flε, Dunɔnatigi Ala bεna na ne demε.
 Jɔntigi le bε se ka kiti ben ne kan?
 Ne juguw bεε bεna tigε ka benben i ko fanikolon,
 fɔ ka tumu don o ra.

¹⁰ Aw ra jɔntigi le bε siran Matigi Ala na,
 k'a ta jɔnce ta kuma lamεn?
 Hali ni o tigi bε tagamana dibi le ra,
 ni yeelen t'a fε,
 a y'a jigi la Matigi Ala tɔgɔ kan,
 k'a boromala a ta Ala ma.

¹¹ Nka aw minw bεε bε tasuma mana
 ka biɲε tasumamanw lalaga aw yεε ye,
 aw ye taga don aw yεε ta tasuma mananin na
 ani aw ta biɲε tasumamanw cε ra;
 ne boro le ka o lase aw ma,
 aw bεna la ka sa tɔrɔ le ra.

51

Dan tε Matigi Ala ta kisiri ra

¹ Ala ko: «Aw ye ne lamεn, aw minw bε terenninya jinina,
 aw minw bε Matigi Ala yɔrɔninina!

Aw lesera ka bɔ fara min na, aw ye o fara flε,
 aw sogira ka bɔ farakuru min na, aw ye o flε!

² Aw ye aw bεmacε Iburahima flε
 ani Saran min ka aw woro;
 wagati min ne k'a wele, a kelen tun lo,
 nka ne ka baraka don a ra, k'a ta denw caya.»

³ Matigi Ala bεna Siyɔn dugumɔgɔw jusu saaro,
 k'a yɔrɔ lakolonw bεε jusu saaro.
 A bεna o ta kongokolon yelemε k'a kε i ko Edeni yiritu,
 ka o ta dugukolojalanw kε i ko Matigi Ala ta yiritu.
 Jusudiya ni ninsɔndiya le bεna kε yi,
 ani barakalari ni donkirilakanw.

⁴ «Aw ye aw janto ne ta kuma ra, ne ta mɔgɔw!
 Ne ta siya, aw ye aw toro malɔ ne ye,
 sabu sariya bεna bɔ ne le fε k'a di aw ma;
 ne bεna ne ta kolatigeninw sigi, ne bεna siyaw bla yeelen na.

⁵ Ne ta terenninya wagati surunyara,
 ne ta kisiri wagati sera;
 ne yεε le bεna jamana mɔgɔw ta kiti tigε.
 Kɔgɔji kɔfεmɔgɔw bεna ne le makɔnɔ,
 o bεna o jigi la ne le kan.

⁶ «Aw ye aw na kɔrɔta san fε,
 o kɔ, aw ye aw kun suuru ka dugukolo flε;

sabu dugukolo bena tunu i ko sisi,
 dugukolo bena bo jɔŋon na i ko fanikolon,
 a sigibagaw bena sa i ko limɔŋow.
 Nka ne ta kisiri bena to a cogo ra wagati bee,
 ne ta terenninya tena ban ka ye.

⁷ «Aw ye ne lamɛn, aw minw ka terenninya lon,
 ne ta sariya be aw minw jusukun na!
 Aw kana siran mɔŋow ta mafiyenyari na,
 aw ja kana tige o ta kumajuguw koson;
⁸ sabu cenrifɛnw bena o domu i ko fani,
 tumuw bena o domu i ko sagasi.
 Nka ne ta terenninya bena to a cogo ra wagati bee,
 ne ta kisiri bena to a cogo ra wagati bee, ani tuma bee.»

Ala ta mɔŋow ta daariri

⁹ I kunu, i kunu ka i ta baraka don i yere ra,
 Matigi Ala boro barakaman!
 I wuri i n'a fo i tun k'a ke cogo min na folofolo,
 wagati temeninw na.
 Ele le ma Rahabu halaki,
 ka kogoji danfen barakaman* faga wa?
¹⁰ Ele le ma kogoji ja,
 ka o jiba ta jiw bee ja wa?
 Ele le ma sira bo kogoji ce ma,
 ka o ke i ta mogo kunmaboninw temesira ye wa?

¹¹ Matigi Ala ta mogo kunmaboninw bena seko ka na o cogo le ra;
 o bena don Siyon dugu konɔ ni pagarikanw ye.
 Hera banbari le bena jigi o kunna,
 jusudiya ni pagari bena na o fe,
 jusukasi ni nunakanw bena ban.

Ala le ye a ta mɔŋow jigi ye

¹² «Ne, ne le be aw jusu saaro;
 mun koson aw be siran mogo na, k'a soro fen sata lo?
 Mun koson aw be siran adamaden na, min ni bin bee ka kan?
¹³ Aw be jina aw Matigi Ala ko, aw danbaga,
 ale min ka sankolo bonya, ka dugukolo ju sigi!
 Aw ja tigenin lo lon o lon, tere kururu bee,
 aw toorobagaw ta jusufariya koson,
 sabu o be labenna ka na aw halaki.
 Ayiwa, aw toorobagaw ta jusufariya be min sisan?
¹⁴ Sani wagati donin ce, kasodenw bena labla;
 o tena to kasobon konɔ ka sa,
 o tena fon o ta domuni na tuun.
¹⁵ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala;
 ne be kogoji lamaga, k'a jikuruw mankan bo.
 Fangatigi Ala, o le ye ne togo ye.
¹⁶ Ne be ne ta kuma don ele da ra,
 ka ne boro ta suma ke ka i datugu;

* **51:9** 51.9 Rahabu ni kogoji danfen barakaman, o kumaw be Misiran jamana ta ko le fo.

ne le be sankolo bonya k'a se yoro bee, ka dugukolo ju sigi,
k'a fo Siyon dugumogow ye ko: <Aw le ye ne ta mogow ye.> »

Ala bena Zeruzalemu dugu lawuri

17 Aw ye kunu, aw ye kunu,
Zeruzalemukaw, aw ye wuri!
Aw minw ka Matigi Ala ta fariya duven mina Matigi Ala boro k'a min.
Aw k'a min k'a ban pewu, fo ka se a buruburu ma;
aw k'a min fo ka panamini.

18 O ka den minw bee woro,
hali mogow kelen ma sorow olugu ra ka bla o ja;
o ka den minw bee lamow,
hali mogow kelen ma sorow olugu ra ka o boro mina.

19 Kojugu fla fla le sera aw ma;
jontigi le bena kasi ni aw ye sa?
Cenri ni halakiri, kongow ni kerekemuru be aw kan!
Jon le bena aw jusu saaro sa?

20 Aw denw baraka desera,
o lalanin be siradaw bee ra,
i ko mankalanin min minana jan na.
Matigi Ala jusu fariyaninba lo o kama;
aw ta Ala ta mafiyenyari be o kan.

21 O koson aw ye nin lamen, aw panibagatow,
aw minw panaminina, nka duven no te!

22 Dunupatigi Ala, aw ta Ala,
min be lo ni a ta mogow ta ko ye, ale ko:
«A fle, panamini duven min be aw boro,
ne bena o mina ka bo aw boro;
min ye ne ta fariya ta duven ye,
aw tena o min tuun.

23 Ne bena a don aw torobagaw le boro;
minw tun b'a fo aw ma ko:
<Aw ye la, an ye tagama aw kan ka teme!>
O tuma aw ko tun kera i ko dugukolo,
i ko mogow be tagama siraba min kan.»

52

Ala bena Zeruzalemu kisi

1 I Kunu! I Kunu!
Baraka don i yere ra, ele Siyon dugu!
I ta fani dawulamanw don, ele Zeruzalemu, dugu saninman!
Sabu kenesigibariw, ani mogow saninyabariw,
o do si tena na i fe tuun.

2 Wuri ka buguri yuguyugu ka bo i yere ra,
ka na sigi i sigiyoro ra, ele Zeruzalemu!
Juru min be i kan na, o foni,
o tun ka ele Siyon dugu min mina!

3 Matigi Ala ko:
«I n'a fo aw sanbagaw ma foyi di,
o ra, wari fana tena bo ka aw kunmabo.»

4 Sabu Dununatigi Ala ko:

«Folofolo, ne ta mөгow tun tagara Misiran ka taga sigi yi;
o ko, Asirikaw bagara o ma, ka o ta fanga sigi o kan.

5 Ayiwa, sisan ne ka kan ka mun le ke?

Matigi Ala ko ten;

sabu o bagara ne ta mөгow ma ka o mina.

O koson o tjonobagaw be wasora;

lon o lon ne togo be cen.

Matigi Ala ko ten.

6 Ayiwa, lon do, ne ta mөгow bena ne togo lon.

O lon na, koni, o bena a lon ko ne le kumana, ko ne yere lo!»

Ala bena seko ka na Zeruzalemu

7 Minw be na ni kibaro dimanw ye,

olugu nacogo ka ni kuruw kunna*;

minw be hera kibaro lase,

minw be kopuman kibaro fo,

minw be kisiri ko fo,

k'a fo Siyon dugu ye ko: «Aw ta Ala le masa ye!»

8 Aw ta dugu korosibagaw kan lo, o be o kan korotara

ka jen ka nagari, ka donkiri la;

sabu o yere na be Matigi Ala ra,

a be sekora ka na don Siyon dugu kono.

9 Aw ye jen ka nagari ka donkiri la ni kanba ye,

Zeruzalemu tomow;

sabu Matigi Ala be a ta mөгow jusu saaro,

a be Zeruzalemu kunmabo!

10 Matigi Ala k'a boro saninman ta baraka yira siyaw bee na koro;

ka taga se fo dugukolo danw bee ra, bee bena an ta Ala ta kisiri ye.

Ala bena a ta mөгow labo Babiloni

11 Aw ye taga, aw ye taga ka bo yan!

Aw kana maga fen saninyabari si ra.

Aw ye bo o ce ra, aw ye aw yere saninya,

Matigi Ala ta minanw be aw minw boro.

12 Aw girinto kana bo,

aw borito kana bo,

sabu Matigi Ala le bena bla aw na fe,

ale Izirayeli ta Ala le bena ke aw ko fe fana.

Ala ta jonpuman ta donkiri naaninan: A ta toro ni a ta bonya

13 «A fe, ne ta jon ta baara bena na;

a bena korota, a bena layelen san fe,

a bena bonya kosebe.

14 A kera jatigefen ye mөгo caman fe,

sabu a pada cogo tun cenna,

a cogo ni adamaden si cogo tun ma bo jagon fe tuun;

15 o koson a bena siya caman kabakoya fana;

masacew bena lo a na koro, kuma tena soro o da ra k'a fo,

sabu mөгo si tun ma deri ka min fo o ye, o bena o ye,

o tun ma min men ka ye folo, o bena o faamu.»

* 52:7 52.7 Nin kumaw be soro Romukaw 10.15.

53

1 Kuma min fɔra an ye, jɔntigi le lara o ra?

Jɔntigi le ka Matigi Ala ta sebgaya lɔn*?

2 A wurira Ala ja kɔrɔ i ko yiri nuguninkura,
i ko yiri lilin min be falen dugukolojalan na.

Cɛna tun t'a ra, dawula tun t'a ra min b'a to an b'a fe;
nɔrɔ foyi tun te a kan, min b'a to an be jabo a fe.

3 Mɔgɔw k'a dɔgɔya, ka ban a ra,
a kera mɔgɔ segenin ye, mɔgɔ min ka tɔrɔ silɔn.
A kera i ko mɔgɔ si t'a fe ka mɔgɔ min fe;
o k'a mafiyenya, an m'a jate.

4 K'a sɔrɔ a tɔrɔra anw nɔ le ra,
a ka anw ta sege doni le ta;
anw kɔni k'a jate i ko segebagato,
ko Ala le ka kojugu ben a kan, ka pani la a kan.

5 Nka a mandimina anw ta hakew le kosɔn,
a baraka bee banna anw ta terenbariyaw le kosɔn;
korori min be hera lase anw ma, o benna ale kan,
jori minw tigera a farikolo ra, o le ka keneya lase anw ma.

6 An bee tun be yaala an kun fe i ko sagaw,
an bee kelen kelen tun be taga an ta sira le fe;
nka Matigi Ala ka an bee ta kojuguw hake ben ale kan†.

7 O k'a bugɔ, a fana k'a yere majigi,
a ma foyi fo.
A tun kera i ko sagaden min minana ka taga a fagayɔrɔ ra,
i n'a fo saga min te kasi a si kanbagaw boro;
a ma foyi fo.

8 O ka jagboya kiti tige a kan, k'a mina ka taga ni a ye.
A ta mɔgɔw si ma o janto a ra,
wagati min o k'a labɔ dunɔpa ra mɔgɔ panamanw ce ra.
A fagara ne ta jamana mɔgɔw ta hakew le kosɔn‡.

9 O k'a ta kaburu ke mɔgɔjuguw ta kaburuw ce ra,
a sanin kɔ, o k'a su don naforotigiw sudonyɔrɔ ra;
k'a sɔrɔ a ma kojugu ke,
faninya si ma bo a da ra ka ye.

10 Matigi Ala le kitira a ra ko a baraka ye ban, ko a ye tɔrɔ.
Nka hali ni Ala k'a di, k'a ke hakebo saraka* ye,
a bena si caman sɔrɔ, k'a ta duruja nataw ye;
a bena Matigi Ala diyanyakow ke k'a dafa.

11 A ta sege bee bannin kɔ fe,
a ja bena dunɔpa ta yeelen ye tuun, fo ka wasa.
I n'a fo mɔgɔ caman bena a lɔn,
ne ta jɔn terennin bena o mɔgɔw jate mɔgɔ terenninw ye,
a bena lo ni o ta terenbariyakow kunko ye.

12 O kosɔn ne bena a ninyɔrɔ di a ma ni mɔgɔbaw ye,
k'a to a ye naforo taran ni fangatigiw ye;

* **53:1** 53.1 Nin kumaw be sɔrɔ Yuhana 12.38, ani Romukaw 10.16. † **53:6** 53.6 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Piyeri folo 2.24-25). ‡ **53:8** 53.8 Nin kumaw fɔra Yesu Kirisita ta ko ra (Kewalew 8.32-33).

sabu a sɔnna k'a yere di ka sa.
 O k'a jate ni kojugukebagaw ye,
 k'a soro a ka mogo caman ta jurumun doni le ta,
 ka soronari ke kojugukebagaw ye§.

54

Zeruzalemu bena ke Ala ta dugu ye tuun

- ¹ «Nagari ni kanba ye, ele muso denworobari,
 ele min ma den soro ka ye!
 I ninsondiya fo ka peren,
 ele min ma denworo sege lon ka ye!
 Sabu muso min tora a kelen na,
 o ta denw bena caya ka teme muso cetigi ta kan*.
 Matigi Ala ko ten.
- ² I ta fanibon kononoyoro waga kosebe,
 i ta bon faniw foni kosebe,
 i kana jatemala ke; a juruw sama ka taga fo yorojan,
 k'a negberew gbengben ka na.
- ³ Sabu i ta denw bena caya, ka janjan ka taga fan bee ra;
 i ta durujaw bena siya tow ta yoro min,
 ka sigi o ta dugu lakolonw kon, fo ka o duguw fa mogow ra.
- ⁴ «I kana siran, sabu i tena maroya tuun;
 i kana i kun biri, sabu dogoyari tena se i ma tuun.
 I bena jina i sunguruman ta maroyakow ko,
 mafiyenyari min sera i ma i ce sawagati ra, i hakiri tena to o ra tuun.
- ⁵ Sabu min ka i dan, ale le bena ke i ce ye;
 <Fangatigi Ala>, o le ye a togo ye.
 I kunmabobaga ye Izirayeli ta Ala saninman le ye;
 a togo le ye ko: <Dunupa bee ta Ala.>
- ⁶ «Matigi Ala be i wele tuun,
 i ko muso furusanin jusu kasinin ta ce b'a wele tuun cogo min na,
 i ko ce be a kanbelenman ta muso furusanin wele cogo min na.
 I ta Ala ko ten.
- ⁷ Ne tun banna i ra wagati fitini doron le;
 nka ne ta hinaba koson, ne bena i ladon tuun.
- ⁸ Ne jusu tun gbanna i koro minke,
 o koson ne tun ka ne pada dogo i ra wagati donin;
 nka ne ta jumanya banbari koson, ne bena hina i ra.
 I kunmabobaga, Matigi Ala ko ten.
- ⁹ «Ne bena a ke i ko ne tun k'a ke cogo min na Nuho ta wagati ra:
 Ne tun karira ko Nuho ta wagati ta jiba jogon tena dugukolo datugu tuun.
 Ne be kari o cogo ra fana ko ne tena ne jusu gban i koro tuun,
 ko ne tena wuri i kama tuun.
- ¹⁰ Hali ni kuruw bora o no ra,
 hali ni kongoriw yelemana,
 ne be jumanya min ke i ye, o tena bo a no ra;
 ne ka hera jennogonya* min don ni i ye o tena yelema.

§ 53:12 53.12 Nin kumaw fora Yesu Kirisita ta ko ra (Marika 15.28; Luka 22.37). * 54:1 54.1 Nin kuma be soro Galasikaw 4.27.

Matigi Ala min be hina i ra, ale ko ten.»

Zeruzalemu bena ke dugukura ye

11 «E, ele dugu janibagato, sanfofo ka dugu min fifa,
hali mogo ma soro ka dugu min jusu saaro!
A fle ne bena kabakuru songogbelenw le ke ka o dugu lo,
k'a jusiginanw ke safiri lulu ye.

12 Ne bena i ta kogo sanfeyorow ke lulu wulenman ye,
ka dugu donda ta konw ke lulu ye, lulu min be manamana,
ka dugu laminikogow bee ke lulu yereworo ye.

13 «Matigi Ala bena i ta denw bee karan,
i ta denw ta hera bena caya.

14 I bena sabati terenninya sababu ra,
i bena bosi mogow ta tojori boro,
i tena siran foyi ja,
i bena bosi jatigekow boro,
foyi tena se i ma tuun.

15 Ni mogo do wurira ka ben i kan,
ne tena jen ni o ye;
ni mogo o mogo ko a be ben i kan,
o tigi yere le bena ben i ja koro.

16 «A fle, numuce min be takami fiye,
ka kerékeminan lalaga a ta baara kama,
ne le ka ale dan.
Cenrikebaga min be o kerékeminan halaki, ne le ka ale fana dan.

17 Kerékeminan o kerékeminan lalagara i kama, o tena foyi ja;
ni mogo o mogo ko a be kuma ka kiti ben i kan, o tigi be jaraki.
Matigi Ala ta jonw ta sorota bena ke o le ye,
ne bena jo di o ma o cogo le ra;
Matigi Ala ko ten.»

55

Ala ta numanya be soro gbansan

1 «Minlogo be aw min o min na,
aw bee ye na ji min!
Hali wari te aw minw fe,
aw ye na sanni ke ka domuni ke;
aw ye na rezenji ni nono san,
waribo t'a ra, warisara t'a ra!

2 «Domuni min te mogo baro,
mun koson aw be wari don o ra?
Domuni min te mogo fa,
mun koson aw be sege o koson?
Aw ye ne lamen kosebe, ni o kera, aw bena fenpumanw le domu,
aw bena domuni dimanw diyabo.

3 Aw ye aw toro malo, aw ye na ne fe!
Aw ye ne lamen janko aw nin ye kisi;
ne bena jenpogonya* wuribari don ni aw ye,
i ko ne tun ka numanya ni kankelentigiya min ke Dawuda ye.

4 Ne tun k'a ke ne ta kow seere ye siya tow ce ra,
k'a ke siyaw ta namogo ye, ani o ta kuntigi.

5 A fe, aw ma siya min lon, aw bena o siya wele;
siya min ma aw lon, olugu le bena bori ka na aw fe,
Matigi Ala, aw ta Ala koson, Izirayeli ta Ala saninman koson,
sabu Matigi Ala bena bonya la aw kan.»

Ala ta layiri bee bena dafa

6 «Aw ye Matigi Ala ta jengogonya jini a jiniwagati ra,
aw ye a wele, wagati min a yoro ka surun aw ra.

7 Mogojugu ye a ta sirajugu bla,
kojugukebaga ye a ta miiriyajuguw dabra;
a ye seko Matigi Ala ma,
ale bena hina a ra;
a ye seko an ta Ala ma,
sabu ale be yafa ke caman.

8 «Ne ta miiriyaw ni aw ta miiriyaw te kelen ye,
ne ta siraw ni aw ta siraw te kelen ye.
Matigi Ala ko ten.

9 Sankolo korotara san fe dugukolo kunna cogo min na,
ne ta siraw korotara aw ta siraw san fe o cogo le ra,
ne ta miiriyaw fana korotara aw ta miiriyaw san fe o cogo le ra.

10 «Sanji ni bugun be jigi ka bo san fe,
nka o te seko yi tuun,
ni o ma dugukolo son ji ra,
ka siman falen, k'a wuri,
k'a to dannikebaga ye simansi soro,
k'a to domunikebaga ye a ta baro soro.

11 Ne ta kuma min be bo ne da ra, o fana be ten:
A te seko ka na ne fe gbansan,
fo ne ka min latige, a ye o ke,
fo ne k'a ci kun min na, a ye o ke k'a dafa.

12 «Can lo, aw nagarito le bena bo ka taga,
o bena bla aw ja, ka taga ni aw ye hera ra;
kuruw ni kongoriw bena nagari ni kanba ye aw ja fe,
kongoyiriw bee bena tegera fo aw ye*.

13 Siperesinumanw bena falen naniyiriw no ra,
miritesun kasadimanw bena falen binjuguw no ra;
o bena ke bonyaba le ye Matigi Ala kan,
ka ke tagamasiyen wuribari ye, min te bo a no ra ka ye.»

Kitabu kumakan sabanan

56

Jarakiriw ani layiriw

(56-66)

Ala ta batoso bena ke siyaw bee ta ye

* 55:12 55.12 Nin kumaw koro ye ko Ala ta mogow bena bo Babiloni, min ye o juguw ta jamana ye, ka seko ka na o yere ta jamana ra, ni ninsondiyakan caman ye.

1 Matigi Ala ko:

«Aw ye can sira tagama,
aw ye sira terennin ta;
sabu ne ta kisiri wagati be jini ka se,
ne ta terenninya yirawagati surunyara.

2 Mogo min be o sira tagama,
adamaden min be jija ka to a kan, o tigi ta jana;
sabu a be Nenekirilon* sariya sira tagama, a te o sariya cen,
a b'a yere korosi kojugu suguya bee ma.»

3 Jamana were mogo min be tugu Matigi Ala ko, ale kana a fo ko:

«Sigiya t'a ra, Matigi Ala bena ne faran ka bo a ta mogow ra!»
Ce min bora ceya ra, ale kana a fo ko:
«E, ne koni ye yirijalan le ye!»

4 Sabu Matigi Ala ko:

«O ce minw bora ceya ra, ni o be ne ta Nenekirilon sariya sira tagama,
ka ne diyanyakow ke,
ka jija ka to ne ta jengonya ra,

5 ne bena hakirijigifen do ke olugu ye, ka togoba do di o ma
ne ta batoso kono, ne ta bon kononoyoro ra,
togo min ka fisa ni dencew walama denmusow ye;
ne bena togo wuribari le di o ma,
togo min tena tunu ka ye.

6 «Jamana were mogo minw fana be tugu Matigi Ala ko,

ka baara ke a ye, ka Matigi Ala togo kanu,
ka ke a ta jonw ye,
minw be Nenekirilon sariya sira tagama, ni o te o sariya cen,
minw be jija ka to ne ta jengonya* ra,

7 ne bena taga ni olugu ye ne ta kuru saninman kan;
ne bena o ninsondiya ne ta Aladaaribon kono.

O be saraka jenitaw* ni began sarakaw* minw bo ne ye ne ta sarakabonan
kan,

ne bena son o sarakaw ma;
sabu ne ta bon bena wele le ko siyaw bee ta Aladaariyoro*.

8 Dununatigi Ala ko ten,
ale min be Izirayeli ta mogo minaninw lajen.

A ko: «Minw lajenna ka ban,
ne bena do werew lajen ka o fara olugu kan.» »

Ala ka Izirayeli kuntigiw jaraki

9 «Kongosogow bee,
aw bee ye na domuniba ke!
Aw kongowaraw bee!

10 «Izirayeli korosibagaw bee ye fiyentow ye,
o te foyi lon;
o bee ye wuru bobow le ye,
o te se ka songo mogo ra.
O be la ka jan, ka kuma o yere kun fe;
sunogo le ka di o ye.

* 56:7 56.7 Matigi Yesu ka nin kumaw fo (Matiyu 21.13; Marika 11.17; Luka 19.46).

11 Nka wuru wasabariw lo,
o te fa ka ye;
ne ta mɔgɔw kɔrɔsibagaw te ko lon.
Bɛɛ be taga a panasira le fe,
bɛɛ b'a yere kelen ta nafa le pini.
12 O b'a fo ko:
<Aw ye na, an ye taga duven pini!
An bena duven farimanw min fo ka panamini;
sini fana an be bi ta nɔgɔn ke,
sabu a to camamba le be yi!> »

57

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki batofen werew ko ra

1 Mɔgɔ terennin be sa,
nka mɔgɔ si te o jate.
Mɔgɔnumanw be sa,
nka mɔgɔ si t'a faamu
ko o mɔgɔ terenninw sara janko ka bɔsi kojugu le ma.
2 O be taga don nasuma le ra;
minw koni be sira terennin tagama,
olugu be sa ka laganfiya le.
3 «Nka aw koni, aw ye gbara yan,
aw lagberikebagaw,
aw siya jeneyakebaga, siya jatoyakebaga!
4 Aw be yerekora jon le ma?
Aw b'a da wagara jon le ra,
fo ka to ka aw nen labo?
Yala aw te mɔgɔ haketigiw le ye wa,
ani siya faninyafobaga?
5 Jatoya nege b'a to aw be boribori yirisunbaw jukoro,
ani yiriba flaburumanw bɛɛ jukoro,
ka denmisenw ke sarakaw ye kodingaw da ra,
ani farawow konɔ.
6 «Kodinga kabakuru nuguninw, aw ka o le ke aw ta alaw ye;
o fenw koni, olugu le kera aw ta batofenw ye.
Aw be rezenji sarakaw* bon o kabakuruw le kan,
aw be siman sarakaw* bo o le kan.
Yala ne Ala be se ka o kow sonmina wa?
7 «Aw be aw ta layoro laben* kuru belebele jamijan do le san fe;
aw be yelen o yoro ra fana ka taga sarakaw bo yi.
8 Aw be aw ta jo tagamasiyen noro aw ta bonda ta kon kan, ani a sanfeyoro
ra;
aw dogora ne ra, ka aw ta fani bo aw yere ra,
ka yelen aw ta lanan kan;
aw ka aw ta lanan konɔ bonya.
Aw be teri dow pini aw yere ye,
sabu olugu ta layoro le ka di aw ye;

* 57:7 57.7 O be o ta layoro laben jatoya kama; Ala be josen suma ni jatoya ye; Izirayelimogow banna Ala ra ka taga ala were ko, i ko muso min banna a ce ra ka taga ce were fe.

aw be to ka olugu fari fle sa.

9 «Aw be tagama ke ka taga Moloki† fe ni turu ye;
aw be taga a bonya ni turu kasadimanw ye.
Aw be aw ta ciradenw ci ka taga fo yorojan,
ka ke sababu ye ka olugu lajigi fo lahara.

10 Aw tagamana fo ka sege,
nka aw m'a fo ko: «Nin ko te foyi na!»
Aw belen ka baraka soro tuun,
o koson aw ma dese.

11 «O tuma jon le ka kononofiri ni siranya bla aw ra,
k'a to aw be ne janfa,
ka aw hakiri bo ne ko,
ka ne ta ko bo aw jusukun na?
Yala kabini wagatijan ne jera minke, o lo wa?
Yala o le k'a to ne pasiran te aw ra tuun wa?

12 Ne bena aw ta terenninya ni aw ta kewalew bo kene kan;
o kow si tena foyi na aw ye.

13 Ni aw nana ke kule ye tuma min na,
o tuma aw ka ala caman minw lajen, olugu bena aw bosil
Nka fonoba do le bena olugu bee ta,
fono do bena taga ni o ye.
Nka ni mogo min k'a yere dogo ne koro,
o tigi bena to jamana konon,
a bena ne ta kuru saninman soro.»

Ala bena makari a ta mogow ra

14 O bena a fo ko:
«Aw ye sira bo, aw ye sira bo, aw ye sira dayele,
aw ye sentalonfenw bee bo sira ra ne ta mogow na.»

15 Sabu Ala korotaninba
min sigiyoro te yelema ka ye, min togo saninyanin lo,
ale ko: «Ne siginin be yoro korotanin ni yoro saninman le ra,
nka ne be ni desebagatow, ani mogo majigininw fana ye,
janko ka mogo majigininw lawuri,
ka desebagatow lawuri.

16 Ne tena to ka mogow jaraki wagati bee,
walama ka ne jusu gban o koro tuma bee;
ni o te, ne yere ka danfen minw dan,
olugu bena dese ne na koro, fo ka o nin bo o ra.

17 «Izirayeli ta wasabariyajugu le tun ka ne jusu gban;
o koson ne ka o kere, ne jusu gbanin dogora o ra.
Nka o belen murutira ka taga o panasiraw fe.

18 Ne ka o ta kewalew ye co, nka o bee n'a ta, ne bena o keneya;
ne bena bla o na, ka o jusu saaro ka na,
o ni o ta mogo jusukasininw bee.

19 Ne bena tandoridankiriw don o da ra.
Hera ni hera, yorojanmogow, ani yorosurunmogow bee bena o soro.
Ne bena o keneya.

† 57:9 57.9 Moloki: Kitabu dow b'a fo ko masaceba. O tun ye Amankaw ta batofenba togo ye.

Matigi Ala ko ten.»

20 Nka mɔgɔjuguw be i ko kɔgɔji lamagato;
a ji te se ka namalo ka ye.

A jikuruw be namapama ni bɔgɔ le lawuri.

21 «Mɔgɔjuguw kɔni tena hera sɔrɔ fiyewu!»
Ne ta Ala ko ten.

58

Sun min ka di Ala ye

1 «Kule ni i baraka bee ye, i kana je;
i kan bo i ko burufiyekan,
ka ne ta mɔgɔw ta hakekow fo o ye,
ka Yakuba ta mɔgɔw ta jurumunw yira o ra.

2 O be ne le batora lon o lon,
ko o b'a fe ka ne ta sariya siraw lon;
o be o yere ke i ko siya min be terenninya tagamana,
i ko siya min ma jina a ta Ala ta kolatigeninw ko.
O b'a fe ne ye o ta kow latige ka kapa ni terenninya ye,
ko ne Ala ye ke olugu kere fe tuma bee.

3 «O b'a fo ne ma ko: <An ta sundon kun ye mun ye, k'a sɔrɔ ele te an flera?»

An ta yeremajigi kun ye mun ye, k'a sɔrɔ ele t'a jatera?»
Ayiwa, ni aw be sun don lon min na, aw be aw sago le ke,
aw be aw ta baaradenw bee tɔrɔ.

4 Aw be sun don ka sɔsori ni kere le ke,
ka aw mɔgɔrɔgɔn bugɔ ni aw borokuru ye kɔnɔnɔjuguya kosɔn;
aw be sun min jɔgɔn donna bi,
o te se k'a to Ala ye aw ta daariri lamɛn.

5 Ne be sun min fe, yala o le ye nin ye wa?
Mɔgɔ ka kan k'a yere majigi cogo min na, o le ye nin ye wa?
Aw be aw kun suuru i ko bin,
ka bɔrɔfaniw don aw yere ra ka la bugurigbe ra;
yala aw be o le wele ko sun wa?
Aw ko be se ka diya Matigi Ala ye nin lon na tan wa?

6 «Ne be sun min fe, o le ye nin ye:
<Aw ye aw ta juguya negejɔrɔkɔw tige ka bo mɔgɔw ra,
ka aw ta fanga doni jigi ka bo mɔgɔw kunna,
ka mɔgɔ segeninw labla,
ka doni suguya bee bo mɔgɔw kunna.

7 Aw ye kɔngɔtɔw sɔn domuni na,
siyɔrɔ te janibagato minw fe, aw ye olugu ladon aw ta so.
Ni aw ka mɔgɔ do ye fani te min fe, aw ye fani don o tigi ra,
aw kana aw ko don aw mɔgɔrɔgɔn na.»

8 «Ni o kera, ne ta neema yeelen bena jigi aw kan i ko sɔgɔmadatere,
ne bena aw ta bana keneya joona;
Matigi Ala bena bla aw ja fe a ta terenninya kosɔn,
a ta bonya bena ke aw ko fe ka aw mara.

9 Ni aw ka weleri ke, Matigi Ala bena aw jaabi,

ni aw kulera a nɔ fɛ, a bɛna a fɔ ko: <Ne flɛ nin ye!>

«Nka aw ka kan ka aw ta jagboyafanga bɔ mɔgɔw kan,
aw bɛ aw borokanden sin o ma ka kumajugu minw fɔ o ma, aw ye o dabla.

¹⁰ Ni aw bɛ aw yɛrɛ ta domuni dɔ di kɔngɔtɔw ma,
ka panibagatɔw jusu wasa,
o tuma hali dibi ra, Ala bɛna yeelen bɔ aw ye;
aw ta dibi bɛna yɛlɛma ka kɛ i ko wagati min tere bɛ kun cɛ.

¹¹ Matigi Ala bɛna bla aw na fɛ wagati bɛɛ,
ni aw bɛ jintanyɔrɔw ra kongokolon kɔnɔ, a bɛna aw jusu wasa;
a bɛna baraka don aw kolow ra.
Aw bɛna kɛ i ko ji bɛ yiritu min kɔrɔ tuma bɛɛ,
i ko bunun min ji tɛ mɔgɔ janfa.

¹² Aw ta mɔgɔw bɛna tomokɔrɔw lɔ kokura,
aw bɛna kogo lɔ wagatijan tɛmɛninw ta bonkɔrɔw jusiginanw kan.
O bɛna aw tɔgɔ la ko: <Kogo cininw lɔbagaw,
minw bɛ dugu siradaw lalaga k'a kɛ mɔgɔw sigiyɔrɔw ye.> »

Nɛnɛkirilon min ka di Ala ye

¹³ «Ni aw ka aw senw kɔrɔsi Nɛnɛkirilon* na,
janko aw kana aw yɛrɛ diyanyakow kɛ ne ta lon saninman na,
ni aw ka Nɛnɛkirilon ko diya aw yɛrɛ ye,
ka bonya la Matigi Ala ta lon saninman kan,
ni aw ka bonya la a kan, ka aw yɛrɛ ta siraw to yi,
ni aw ma aw yɛrɛ diyanyakow kɛ, walama ka kumalakolonw fɔ,
¹⁴ o tuma Matigi Ala ko bɛna diya aw ye ka tɛmɛ fɛn tɔ bɛɛ kan;
ne bɛna aw ta jamana layɛlɛn jamana tɔw bɛɛ san fɛ.
Ne bɛna a to aw ye aw bɛmace Yakuba ta jamana diyabɔ;
sabu ne Matigi Ala yɛrɛ da le kumana.»

59

Ala ta mɔgɔw ta kɛwalejuguya

¹ Ɔn-ɔn, Matigi Ala boro ma surun, k'a kɛ ko a tɛ se ka aw kisi;
a toro ma gberɛn, k'a kɛ ko a tɛ se ka aw lamɛn.

² Nka aw yɛrɛ ta terenbariya le ka dan sigi aw ni aw ta Ala cɛ.
Aw yɛrɛ ta jurumunw le k'a pada dogo aw ma,
k'a to a tɛ sɔn ka aw lamɛn.

³ Mɔgɔfaga kosɔn jori ka aw borow maraga,
kojugu ka aw borokandenw maraga;
aw da bɛ faninya tigɛ,
aw nɛnkun bɛ kumajuguw fɔ.

⁴ Mɔgɔ si tɛ kiti tigɛ terenninya kan,
mɔgɔ si tɛ kiti tigɛ can kan.
O bɛ o ta seereya ju sigi kumalakolonw le kan, ka janfa siri;
o bɛ juguya kɔnɔ ta, ka kojugu woro.

⁵ O bɛ satutu ta fanw le tɔtɔ,
o bɛ talenjuruw le dan.
Ni mɔgɔ min ka o fanw dɔ domu, o tigi bɛ sa;
ni mɔgɔ ka a dɔ ci, sajugu dɔ le bɛ bɔ o kɔnɔ.

⁶ O bɛ talenjuru minw dan, o tɛ se ka kɛ fani ye,
o tɛ se ka kɛ ka o yɛrɛ datugu;
o ta kɛwalew bɛɛ ye kɛwalejuguw le ye,

o borow be baarajuguw le ke.

⁷ O senw be bori kojugu no fe,
o ka teri ka mogɔ jarakibari faga.
O be kojugu le miiri o yere konɔ,
cenri ni halakiri le be o ta sira kan.

⁸ Min ye hera sira ye, o te o lon,
can si te o ta kow ra;
o be sira jengeninw le ta,
mogɔ o mogɔ be o ta sira ta, o tigi te hera ye a na ra.

Ala ta mogɔw nimisara o ta kewalejuguw ra

⁹ Ayiwa, o le koson Ala te an ta jo jate, ka an bosi,
a te an ta terenninya jate ka an kisi;
an tun be yeelen makonona, nka o kera dibi ye,
an tun be yeelen makonona, nka o kera dibiratagama ye.

¹⁰ An be momori ke i ko fiyento tagamato kogo kere fe;
an be momori ke i ko na te mogɔ minw fe.
An be talontalon teregban fe, k'a sorɔ tere ma ben;
an ka kene, nka an be i ko suw.

¹¹ An be to ka kule i ko waraw;
an be nuna, ka nuna i ko tuganiw.
An tun b'a miiri ko Ala bena an bosi, nka a ma an bosi!
An tun b'a miiri ko a bena an kisi, nka kisiri yoro janyara an na.

¹² An ta hakew cayara le i na korɔ,
an ta jurumunw be an jarakira,
an ta hakew be an kan;
anw yere ka an ta terenbariyakow lon co.

¹³ An ka hakekow ke, ka an yoro janya Matigi Ala ra,
ka an ko di an ta Ala ma,
ka tɔpɔrikumaw fo, ka muruti,
ka faninyakumaw miiri an yere konɔ ka o fo.

¹⁴ O koson can k'a ko don an na,
terenninya yoro janyara an na;
kankelentigiya te loyoro sorɔ an ta jamalajenyorow ra,
horonya te donyoro sorɔ yi.

¹⁵ Kankelentigiya banna;
ni mogɔ min ka faran kojugu ra, o be ben o tigi kan.

Ala bena a ta mogɔw kunmabo

Matigi Ala k'a ye ko can te fora tuun minke,
o ko ma ben a ma.

¹⁶ A k'a ye ko hali mogɔ kelen te yi,
ko mogɔ si te ale soronara minke, o barara a ra.
O ra, a yere boro baraka k'a deme,
a ta terenninya kera a ta baraka soroyoro ye.

¹⁷ A k'a ta terenninya don a yere ra i ko negederege,
a ka kisiri negefugula don a kun na;
a k'a ta dimiboderege don a yere ra i ko fani,
k'a ta fariya ke a ta deregeba ye.

¹⁸ A bena bee sara ka kapa ni a ta kewalew ye:
A bena a kerebagaw sara ni a ta fariya le ye,
k'a juguw ta kewalew sara di o ma,

ka hali kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw bɛɛ ta kɛwalew sara di o ma.

¹⁹ Ni o kɛra, k'a taga se fɔ terebenyanfan na, bɛɛ bɛna siran Matigi Ala tɔgɔna;

ka taga se fɔ terebɔyanfan na, bɛɛ bɛna siran a ta nɔɔrɔ na.

A bɛna na i ko jiba woyotɔ,

Matigi Ala yɛɛ ta fɔrɔ bɛ min nɔni.

²⁰ «Kunmabɔbaga dɔ bɛna na Siyɔn;

Yakuba ta mɔgɔ minw bɛ o ta hakekow dabla, a bɛna olugu kunmabɔ;

Matigi Ala ko ten.

²¹ «Ne kɔni, ne bɛna o jɛnɔgɔnya* le don ni o ye, Matigi Ala ko ten: Ne ta nin min bɛ i kan, ani ne bɛ ne ta kuma minw don i da ra, o kumaw tɛna mabɔ i da ra, o tɛna mabɔ i ta denw fana da ra, o tɛna mabɔ i ta denw ta denw da ra; k'a damina sisan, ani wagati tɔ bɛɛ. Matigi Ala ko ten.»

60

Zeruzalemu ta nɔɔrɔkura

¹ «Zeruzalemu, wuri ka manamana, sabu i ta yeelen nana;

Matigi Ala ta nɔɔrɔ bɛna manamana i kan.

² A fɛ, dibi ka dugukolo yɔrɔ bɛɛ datugu,

dibifinba ka mɔgɔw bɛɛ datugu;

nka Matigi Ala ta yeelen bɛna jigi ele kan,

a ta nɔɔrɔ bɛna na i kunna.

³ Siya wɛrɛw bɛna tagama ka na ele ta yeelen le ra,

masaw bɛna tagama ka na ele ta dugugbɛda yeelen le ra.

⁴ «I na kɔrɔta ka fleri kɛ fan bɛɛ ra;

o bɛɛ bɛ nɔgɔn lajɛnna, ka na i fɛ.

I dɛncɛw bɛ nana ka bɔ yɔrɔjan,

o ka i denmusow la o kɔ ra, o bɛ nana ni o ye.

⁵ Ni i nana o ye, i pada bɛna manamana,

i bɛna jagari fɔ i jusukun bɛ panpan;

sabu kɔgɔji ta fɛnɔnumanw bɛna yeɛma ka na i fɛ,

siya tɔw ta naforow bɛna na i fɛ.

⁶ «Nɔgɔmɛ camanba bɛna na i ta jamana fa,

Madiyan jamana ni Efa jamana ta nɔgɔmɛw.

Saba jamana mɔgɔw bɛɛ bɛna na;

o bɛna na ni sanin ni wusunan ye;

o bɛna Matigi Ala tando k'a ta bonya lakari.

⁷ Kedari ta bɛganw bɛɛ bɛna taga lajɛn i kɔrɔ,

Nebayɔti ta sagajigiw bɛna bla i ta baara kama.

O bɛna kɛ saraka jɛnitaw* ye ne ta sarakabɔnan kan, saraka minw ka di ne ye.

Ne bɛna ne ta bon nɔɔrɔman dawula bonya.

⁸ «Jɔntigiw le bɛ wurira san fɛ i ko sankaba,

i ko jɛnɛtugani minw bɛ tagara o ta layɔrɔw ra?

⁹ Can lo, kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw bɛ ne le makɔnɔna,

jirakurunbaw le bɛna kɔn ka na,

o bɛna i ta denw ta ka bɔ fɔ yɔrɔjan ka na ni o ye;

o bɛ na ni o ta warigbɛ ni o ta sanin ye,

ka na nɔɔrɔ la Matigi Ala, i ta Ala tɔgɔ kan,
Izirayeli ta Ala saninman, min ka i bonya.

¹⁰ «Siya wɛrɛ mɔgɔw le bɛna i ta dugu kogow lɔ,
o ta masacɛw le bɛna baara kɛ aw ye;
ne ta jusugban kosɔn, ne tun ka i kɛrɛ,
nka ne ta nɔmanyɛ kosɔn, ne bɛna hina i ra.

¹¹ I ta dugu dondaw dayelenin bɛna to tuma bɛɛ,
o tɛna datugu tere fɛ, o tɛna datugu su fɛ,
janko siya tɔw ta naforow ye ladon i fɛ,
o ta masacɛw fana ye tugutugu nɔgɔn kɔ ka na i fɛ.

¹² «Siya o siya, walama masaya o masaya, min tɛ baara kɛ i ye, o bɛ
halaki; o siyaw bɛɛ bɛna halaki ka ban pewu.

¹³ «Liban jamana ta bonya bɛna na i ta jamana ra,
sabu ne bɛna sipɛrɛsisunw, ani ɔrimesunw, ani buyisun suguya bɛɛ falen
yi,

janko ka nɔɔrɔ la ne ta yɔrɔ saninman kan,
ka bonya la ne ta sigiyɔrɔ kan.

¹⁴ Minw tun ka i minako juguya,
olugu ta denw bɛna na o yɛrɛ majigi i kɔrɔ;
minw tun bɛ i mafiyenyara,
olugu bɛna o kinbiri gban i kɔrɔ.
O bɛna i wele ko Matigi Ala ta dugu,
Izirayeli ta Ala saninman ta dugu, Siyɔn.

¹⁵ «Mɔgɔw tun banna i ra, o tun bɛ i kɔninya,
mɔgɔ si tun tɛ na i fɛ tuun;
nka ne bɛna i kɛ ne kunkɔrɔtasababu ye tuma bɛɛ,
ka i kɛ ne ta ninsɔndiya sababu ye wagati bɛɛ.

¹⁶ I bɛna siya tɔw ta nɔnɔ min,
ka o ta masacɛw sin min;
ni o kɛra, i bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, i kisibaga,
ani i kunmabɔbaga, Yakuba ta Ala fangatigi.

¹⁷ «Ne bɛna sanin di i ma siranɛgɛ nɔ ra,
ka warigbɛ di i ma nɛgɛ nɔ ra,
ka siranɛgɛ di yiri nɔ ra
ka nɛgɛ di kabakuru nɔ ra.
Hɛra le bɛna kɛ i kɔrɔsibaga ye,
terenninya bɛ kɛ i kuntigi ye.

¹⁸ Benkanniko tɛna mɛn i ta dugukolo kan,
cɛnri, walama halakiriko tɛna mɛn i ta jamana kɔnɔ.
I bɛna i ta dugu kogow tɔgɔ la ko Kisiri,
k'a dondaw tɔgɔ la ko Tandori.

¹⁹ «Tere le tɛna kɛ i ta yeelen ye tuun tere fɛ,
karo le fana tɛna yeelen bɔ i ye su fɛ,
nka Matigi Ala le bɛna kɛ i ta yeelen ye wagati bɛɛ,
i ta Ala le bɛna kɛ i ta nɔɔrɔ ye.

²⁰ I ta tere tɛna ben ka ye tuun,

i ta karo fana tena don dibi ra ka ye tuun,
sabu Matigi Ala bena ke i ta yeelen ye wagati bee;
i ta sangakasi wagati bena ban.

21 «I ta mogow bee bena ke mogo terenninw le ye,
jamana bena ke o ta ye wagati bee;
sabu ne yere ta yiri turuninw lo,
ne boro le ka o dan, ka noro la ne yere kan.

22 Min ka dogo i ta mogow bee ra, ale ta denw bena ke mogo waga kelen,
o bee ra fitini bena ke siya barakaman ye.
Ne Matigi Ala, ne yere le bena nin kow lateliya, k'a ke a wagati ra.»

61

Matigi Ala ta ciraden ta baara

1 Dunupatigi Ala Nin be ne kan;
sabu ale Matigi Ala ka ne panawoloma,
ka ne ci ka taga kibaro diman fo panibagatow ye,
ka mogo jigi tigeninw jigi tugu,
ka mogo minaninw kunmabori ko fo o ye,
ka kasodenw lablari ko fo o ye,
2 ka Matigi Ala ta nema wagati,
ani an ta Ala ta dimibolon ko fo mogow ye,
ka mogo kasibagatow bee jusu saaro*.
3 Siyon dugumogo minw be kasira, ne bena olugu laje;
ne bena noro la o kan, bugurigbe† no ra;
ka ninsondiya turu ke o kun na, kasi no ra;
ka tandori derege don o ra, panasisi no ra.
Ni o kera, mogow bena o wele ko terenninya ta yirisunw,
Matigi Ala ka yiri minw turu a ta bonya kama.

4 O bena tomokorow lo kokura;
o bena wagati temeninw ta bon benninw lawuri,
o bena dugu cininw lo kokura,
dugu minw tun kera yoro lakolonw ye kabini wogatijan.

5 Jamana were mogow le bena wuri ka na aw ta beganw korosi;
siya were mogow le bena ke aw ta senekabagaw ye, ka aw ta rezenforow
sene.

6 Aw koni, aw bena wele ko Matigi Ala ta sarakalasebagaw;
o bena a fo aw ma ko an ta Ala ta baaradenw.
Aw bena siya tow ta naforo diyabo,
ka o ta bonya ta ka aw yere waso ni o ye.

7 Maroya min sera aw ma, aw bena bonya fla le soro o no ra;
dogoyari min sera aw ma, aw bena pagari le soro o no ra.
Aw bena aw ta jamana ta bonya jagon fla le soro;
aw ta ninsondiya tena ban ka ye.

8 «Sabu ne Matigi Ala, ne be can kanu,
nka ne be tonori ni janfa koninya;
ne bena o ta konumanw sara o ye, ne ta kankelentigiya koson,

* 61:2 61.2 Matigi Yesu ka nin kumaw fo (Luka 4.18,19). † 61:3 61.3 Bugurigbe: Mogow tun be bugurigbe ke o kun na, ka o ke o ta jusukasi tagamasiyen ye.

ka jɛnɲɔgɔnya* wuribari don ni o ye.»

⁹ Siyaw bɛɛ bɛna o ta durujaw silɔn,
jamanaw bɛɛ bɛna o ta denw silɔn;
ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o ye, o tigi bɛna a lɔn
ko Matigi Ala ta siya barakamanw lo.

Zeruzalɛmu ta barakalaridɔnkiri

¹⁰ Ne bɛna ninsɔndiya kɛsɛbɛ Matigi Ala kosɔn,
ne jusu bɛ ɲagari ne ta Ala kosɔn;
sabu a ka kisiri ta faniw don ne ra,
ka terenninya ta deregeba don ne ra,
i ko kɔɲɔcɛ bɛ jalamugu fugula siri a kun na cogo min na,
i ko kɔɲɔmuso bɛ a ta masirifɛnw don a yɛrɛ ra cogo min na.

¹¹ Siman bɛ falɛn ka bɔ dugukolo ra cogo min na,
nanfɛnw bɛ falɛn nankɔ ra cogo min na,
Dunɲatigi Ala bɛna terenninya ni tandori falɛn ten le siyaw bɛɛ ɲa na.

62

Ala bɛna Zeruzalɛmu kisi

¹ Siyɔn dugu kanuya kosɔn, ne tɛna jɛ;
Zeruzalɛmu dugu kosɔn, ne tɛna ne yɛrɛ ɲasuma,
fɔ Ala ye o ta terenninya yira kɛnɛ kan i ko tere bɔtɔ,
ka o ta kisiri ko gbɛya i ko tasumayeelen.

² Ni o kɛra, siyaw bɛɛ bɛna i ta terenninya lɔn,
masaw bɛɛ bɛna i ta bɔnya ye.
O bɛna tɔgɔkura la i ra,
Matigi Ala yɛrɛ da le bɛna o tɔgɔ fɔ.

³ I bɛna kɛ i ko masafugula nɔɔrɔman Matigi Ala boro kɔnɔ,
ka kɛ i ko masacɛw ta jalamugu, i ta Ala borotɛgɛ kɔnɔ.

⁴ Mɔgɔ tɛna a fɔ i ma tuun ko: «Jamana blaniɲ»,
mɔgɔ tɛna i ta jamana wele tuun ko: «Jamana lakolonba!»
O bɛna i wele le ko: «Ala diyanya jamana,»
ka i ta jamana wele ko «Furumuso,»
sabu i ko bɛna diya Matigi Ala ye,
a bɛna i ta jamana ta k'a kɛ a yɛrɛ ta ye.

⁵ Kanbɛlɛn bɛ sunguru furu cogo min na,
i ta denw bɛna i ta jamana ta o cogo le ra;
kɔɲɔmuso bɛ kɔɲɔcɛ ninsɔndiya cogo min na,
i bɛna i ta Ala ninsɔndiya o cogo le ra.

⁶ Zeruzalɛmu, ne ka dugu kɔrɔsibagaw bla i ta dugu kogow kunna;
su fara tere kan, olugu man kan ka jɛ.

Aw minw bɛ Matigi Ala tɔgɔ wele,
aw kana aw yɛrɛ ɲasuma,

⁷ aw kana a to ale fana ye ɲasuma,
ni a ma Zeruzalɛmu lɔ kokura,
k'a to mɔgɔw y'a bɔnya dunuɲa fan bɛɛ ra.

⁸ Matigi Ala k'a kininboro kɔrɔta,
a k'a boro barakaman kɔrɔta ka kari,
ko: «Ne tɛna i ta siman di i juguw ma tuun

k'a ke o ta domuni ye;
 i segera ka rezen min soro,
 jamana were mogow tena o ji min tuun.
 9 Nka minw be siman sene k'a tige,
 olugu yere le bena a domu, ka Matigi Ala tando;
 minw be rezen sene, k'a denw bo,
 olugu le bena a ji min ne ta yoro saninman kono.»

10 Aw ye teme, aw ye teme dondaw fe!
 Aw ye sira laben ne ta mogow ye!
 Aw ye sira bo! Aw y'a bo!
 Aw ye kabakuruw bo sira ra!
 Aw ye tagamasiyen do korota siyaw ye!
 11 Matigi Ala be a kan lase fo dununa dan na, ko:
 «Aw y'a fo Siyon dugumogow ye ko:
 <I kisibaga nato fe nin ye;
 a be nana ni a ta sara ye a boro,
 a be nana ni a ta baara ton* ye a na fe.> »
 12 O bena o mogow wele ko: «Mogo saninmanw,
 Matigi Ala ta mogo panawolomaninw.»
 Ele Zeruzalemu koni, o bena ele togo la ko: «Dugu min ma ka di,
 dugu min lakolon ma to!»

63

Ala bena a ta mogow dimibo

1 Nin ye jontigi le boto ye Edomu?
 Jon le be bora Bosira ni derege wulenman ye a kan na?
 Jontigi le ka nin fani dawulamanw don,
 ka to ka tagama ka na ni a baraka bee ye?
 «Ne Matigi Ala lo, ne min be kuma ka kapa ni terenninya ye,
 se be ne min ye ka aw kisi!»
 2 «Mun le ka i ta faniw wulen,
 ka i ta deregew ke i ko rezenforogibagaw ta?»
 3 «Ne kelen le ka rezen forogi dinga kono;
 jamana si ta mogo tun te ni ne ye.
 Ne dimininba le ka siyaw dondon,
 ne jusu gbanninba le ka o congo;
 o jori seriserira ne ta faniw kan,
 ka ne ta deregew maraga.
 4 Sabu ne tun ka ne ta mogow ta dimibolon latige ne jusukun na;
 ne be ne ta mogow kunmabo san min na, o le sera.
 5 Ne ka fleri ke, nka ne ma demebaga ye;
 ne kabakoyara ko mogo si ma soro min be fara ne kan.
 O ra, ne yere boro baraka ka ne deme,
 ne ta jusugban farara ne kan.
 6 Ne dimininba ka siyaw dondon;
 ne jusu gbanninba ka o lamin fo ka o panamini,

* 62:11 62.11 Aw ye Ezayi 40.10 fe.

ka o jori woyo dugu ma.»

Ala be kojuman ke a ta mɔgɔw ye

⁷ Ne b'a fe ka Matigi Ala ta pumanyaba lakari,
k'a Matigi Ala ta bonya lakari;
Matigi Ala ka ko minw bee ke an ye,
ani Matigi Ala ka kodimanba minw ke Izirayeli ta mɔgɔw ye,
a ka o ke ka kapa ni a ta hina le ye,
ani a ta pumanyaba.

⁸ A tun k'a fo ko: «Sigiya t'a ra, ne ta mɔgɔw lo,
ne ta denw lo, o tena ne janfa.»

O koson a kera o kisibaga ye.

⁹ O ta degu wagatiw bee ra, degu tun be ale yere kan.
A ta meleke min b'a korɔ ale ka o kisi;
ale yere ka o kunmabo a ta kanuya ni a ta mapuman koson;
a ka o ta, ka lo ni o kunko ye wagatiw bee.

¹⁰ Olugu le tun murutira,
ka Ala Nin Saninman panasisi;
o koson Ala yelemana ka ke o jugu ye,
ale yere ka o kere.

¹¹ O ra, o hakiri jigira wagati temeninw na,
wagati min Musa tun be ni a ta mɔgɔw ye.
O ko: «Ala min ka a ta mɔgɔw labo kogɔji konɔ,
ka sagagbenbaga ni a ta sagaw labo, ale be min sa?
Ala min tun k'a ta Nin Saninman lajigi o ce ra,
ale be min sa?»

¹² Ala tun tora Musa kere fe
k'a demɛ ni a boro nooroman ye;
a ka kogɔji cetige o na fe,
ka bonya la a togo kan, bonya min te ban.

¹³ A ka o lateme jiba ce ma,
i ko so borito kongokolon konɔ, hali o ma talon.

¹⁴ Matigi Ala Nin tagara ni o ye o pasumayoro ra,
i ko beganw jigitɔ kenegbe ra.»
I blara i ta mɔgɔw na o cogo le ra,
ka nooroba la i yere togo kan.

Ala ta mɔgɔw ta Aladaari

¹⁵ Matigi Ala, ka i to sankolo ra, i na majigi ka an fle;
ka i to i ta yoro saninman nooroman konɔ, an fle.
I ta kanuyagbelen, ani i ta baraka be min sa?
I ta makari ni i ta hina koni, olugu mabora anw na le pewu.

¹⁶ O bee n'a ta, ele le ye an Fa ye;
Ibrahimama an lon,
Izirayeli hakiri te an na.
Ele Matigi Ala, ele le ye an Fa ye;
kabini folofolo, an be ele le wele ko an Kunmabobaga.

¹⁷ E, Matigi Ala, mun koson i b'a to an ye mabo i ra ka taga an kun fe?
Mun koson i be an jusukun gbeleya ka i pasiran bo an na?
Sabari, i ye sekɔ ka na, i ta jonw koson,

i ta jamana mɔgɔw kosɔn.

¹⁸ I ta mɔgɔ saninmanw kɔni, jamana tora olugu boro wagati dɔɔnin dɔɔn; o kɔ, an juguw nana i ta yɔrɔ saninman dɔɔnɔn.

¹⁹ Kabini wagatijan an kera i ko ele tɛ mɔgɔ minw kuntigi ye tuun; an bɛ i n'a fɔ i tɔgɔ tɛ mɔgɔ minw kan tuun.

E, ni i tun bɛ sɔn ka sankolo faran ka jigi,
fɔ k'a to kuruw ye yereyere i na kɔrɔ!

64

¹ Tasuma bɛ yirijalanw jɛni cogo min na,
ani tasuma bɛ ji wuri cogo min na,
i bɛna i tɔgɔ yira i juguw ra o cogo le ra,
k'a to siyaw ye siran i na fɔ ka yereyere.

² Wagati min i ka siranyakobaw kɛ ka bara an na,
i jigira minke, kuruw yereyera i na kɔrɔ.

³ Kabini fɔɔfɔɔ, nin ko ma fɔ mɔgɔ si ye ban,
mɔgɔ si toro m'a mɛn ka ye;
mɔgɔ si na ma la Ala dɔ kan ka ye,
min bɛ kobaw kɛ a makɔnɔbagaw ye, ni ele kelen tɛ.

⁴ Minw tun bɛ terenninya sira tagama ni ninsɔndiya ye, i tun bɛ olugu
kunbɛn,
ani minw tun bɛ o hakiri to i ra ka i ta sira tagama.
I jusu bɔra an kɔrɔ, sabu an ka jurumun kɛ;
nka ni an ka sirakɔrɔ ta, o le bɛna an kisi.

⁵ An bɛɛ kera i ko fɛn saninyabariw;
hali an ta kɛwale terenninw, o bɛɛ bɛ i ko faninɔgɔw.
An bɛɛ kera i ko flaburu faganinw,
an ta terenbariyakow bɛna an cɛ ka taga ni an ye i ko fɔrɔ.

⁶ Mɔgɔ si tɛ i tɔgɔ welera tuun,
mɔgɔ si tɛ wuri ka jija ka tugu i kɔ;
sabu i ka i pada dogo an na,
i ka an baraka ban an ta terenbariyaw kosɔn.

⁷ O bɛɛ n'a ta, Matigi Ala, ele le ye an Fa ye;
anw le ye bɔgɔ ye, ele ye an danbaga ye.
An bɛɛ ye i boro ta baara nɔ le ye.

⁸ E, Matigi Ala, i kana i jusu gban an kɔrɔ k'a dama tɛmɛ,
i kana an ta terenbariyaw to i hakiri ra tuma bɛɛ;
a flɛ, anw bɛɛ lajennin ye i ta mɔgɔw le ye.

⁹ I ta dugu saninmanw bɛɛ kera kongokolonw ye;
Siyɔn dugu kera kongokolon ye,
Zeruzalemu kera yɔrɔ lakolon ye.

¹⁰ An ta Ala batosoba saninman cɛnumanba, an bɛmaw tun bɛ i bato yɔrɔ
min na,
o yɔrɔ tora tasuma ra;
yɔrɔ o yɔrɔ ko tun ka gbɛlɛn an ma,
o bɛɛ kera tomo ye.

¹¹ E, Matigi Ala, ayiwa, nin bɛɛ kɔ i tɛna foyi kɛ an ye wa?

I belen bēna je ka an to jani na fɔ ka taga a tēme a dan kan wa?

65

Alakanminabariw ta kiti

¹ Matigi Ala ko:

«Ne tun b'a fε ka nin mɔgɔw jaabi, nka mɔgɔ si ma ne jininka;
ne tun b'a fε ka ne yere yira o ra, nka mɔgɔ si ma ne ta jɛnɔgɔnya jini.
Siya min tε ne tɔgɔ wele,
ne ko o ma ko: <Ne flε, ne flε nin ye yan!>

² Ne ka ne boro lɔ tere kururu bεε siya murutinin dɔ le ye.

Sira minw man ji, o bε tagama o le kan;
o bε tagama ka kapa ni o yere ta miiriyaw le ye.

³ Siya dɔ lo, min b'a lawuri a kama ka ne jusu gban tuma bεε;
o bε sarakaw bɔ yirituw kɔnɔ,
ka wusunan sarakaw* bɔ kabakuruw kan.

⁴ O bε taga sigi kaburulo ra,
o bε si kuruwow kɔnɔ,
o bε lesogo domu;
domuni haramuninw le ka o ta minanw fa.

⁵ O b'a fɔ mɔgɔw ma ko: <Aw ye bɔ yi,
aw kana gbara anw na, sabu an saninyanin lo ka tēme aw kan!>

«Ayiwa, nin kow bε i ko sisi le bε donna ne nun na,
i ko tasuma min bε jeni wagati bεε.

⁶ A flε, aw ta kow bεε sebenin lo ne ja kɔrɔ;
o ra, ne tēna je tuun; ne bēna aw sara le.
Can lo, ne bēna o ta kewalew sara o ye ka se fɔ a dan ma.

⁷ O ta terenbariyaw, ani o bεmaw ta terenbariyaw bεε;
Matigi Ala ko ten.

Sabu o ka wusunan sarakaw bɔ kuruw kan,
o ka ne mafiyenya kongoriw kan.
Ne bēna o sara ka se fɔ a dan ma,
ka o ta kewalekɔrɔw bεε sara.»

Alakanminabagaw ta baraji

⁸ Matigi Ala ko:

«Ni mɔgɔ ka rezɛnmɔ sɔrɔ rezɛnsun na, ji bε min na,
a b'a fɔ ko: <Aw kana a cɛn, sabu baraka b'a ra!>
Ne fana bēna a kε ten le ne ta jɔnw kɔsɔn;
ne tēna olugu ni tɔw bεε halaki jɔgɔn fε.

⁹ Ne bēna duruja dɔw di Yakuba ma,
ne bēna denw di Zuda ma, minw bēna kε ne ta kuruw tigiw ye;
o yɔrɔw bēna kε ne ta mɔgɔ janawolomaninw ta ye,
ne ta jɔnw bēna sigi o yɔrɔw ra.

¹⁰ Sarɔn mara bēna kε bεgan misenw ta domunikeɔyɔrɔ ye,
Akɔri dingakɔnɔyɔrɔ bēna kε misiw ta layɔrɔ ye;
ne ta mɔgɔ minw bε jija ka ne ta jɛnɔgɔnya jini, olugu le bēna o yɔrɔw
sɔrɔ.

¹¹ «Nka aw minw banna Matigi Ala ra,
ka jina ne ta kuru saninman kɔ,

aw minw be tabali laben ka sarakaw bo Gadi ta jo* ye,
 ka rezenji sarakaw* bo Meni ta jo ye,
 12 ayiwa, ne bena aw labla kerekemuru ye,
 aw bee bena aw kinbiri gban, k'a to o ye aw kannatige;
 sabu ne ka aw wele, nka aw ma ne jaabi,
 ne kumana aw fe, nka aw ma ne lamen.
 Aw ka kojugu ke ne na korɔ;
 ko minw te ben ne ma, o le diyara aw ye.»

13 O koson Dunupatigi Ala ko:
 «A fe, ne ta jonw bena domuni ke,
 nka kongɔ bena aw sorɔ.
 A fe, ne ta jonw bena ji min,
 nka minlogɔ bena aw sorɔ.
 A fe, ne ta jonw bena ninsondiya,
 nka aw bena maroya.

14 A fe, ne ta jonw jusu diyaninba bena donkiri la,
 nka aw jusu toronin bena kule,
 aw jusu kasinin bena to ka mapumankokanw fo.

15 Ne ta mogow bena aw togɔ ta k'a ke mogodangakan le ye;
 o bena a fo ko: <Dunupatigi Ala ye i faga i n'a fo mogotisina!>
 Nka ne ta jonw koni, togɔ were le bena di olugu ma.

16 Ni mogɔ min b'a fe ka dugawu ke mogɔ do ye jamana konɔ,
 o tigi bena o dugawu ke Ala kankelentigi togɔ le ra.
 Ni mogɔ min b'a fe ka kari jamana konɔ,
 o tigi bena kari Ala kankelentigi togɔ le ra;
 sabu torɔ minw temena, o bena jina olugu ko,
 o kow bena tunu ka bo ne na korɔ.»

Sankolokura ni dugukolokura

17 «A fe, ne bena sankolokura dan,
 ani dugukolokura;
 mogow hakiri tena to fen temeninw na tuun,
 o fenw tena ke mogow ta miiriya ra tuun.

18 Aw ka kan ka ninsondiya, ani ka jagari tuma bee le,
 ne ta baara koson, ne bena baara min ke;
 sabu ne bena Zeruzalemu lo kokura jagari kama,
 k'a dugumogow sigi ninsondiya kama.

19 Ne yere bena jagari Zeruzalemu koson,
 ka ninsondiya ne ta mogow koson;
 kasikan tena men yi tuun,
 kulekan tena men yi tuun.

20 Denjenin tena ke yi, min be tere dama dama doron ke, ka sa;
 cekoroba tena ke yi, ni min te korɔ k'a si bee dafa.

Ni mogɔ min ka sa k'a si to san keme, o bena a fo ko o tigi denmisenman
 le sara;
 ni mogɔ† min sara k'a sorɔ a si ma san keme sorɔ, o tigi be jate i ko mogɔ
 danganin.

21 «O bena bonw lo ka don o konɔ,

* 65:11 65.11 O tun b'a miiri ko Gadi ta jo be mogɔ kunnadiya, Meni ta jo be mogɔ ta dunupalatige sabati. † 65:20 65.20 Mogɔ: A sebera kitabu dow ra ko: jurumunkebaga.

ka rezenforow sene ka o rezenmow domu.

²² O tena bon lo tuun janko mogow were ye don a konɔ,
o tena rezenforow sene tuun k'a to mogow were ye o rezenmow domu.
Ne ta mogow sandaw bena ke i ko yirisun sandaw;
ne ta mogow panawolomaninw bena o ta baara tonɔ diyabo.

²³ O tena sege gbansan tuun,
o tena o ta denw woro tuun k'a to balahukow ye ben o kan;
sabu o bena ke Matigi Ala ta dugawudenw le ye,
o ni o ta durujaw bee.

²⁴ «O tuma ra, sani o ye ne daari,
o y'a sorɔ ne ka o jaabi ka ban;
sani o ye ban kuma ra,
o y'a sorɔ ne ka o lamɛn ka ban.

²⁵ Wara ni sagadennin bena domuni ke mogon fe,
jara ni misi bee bena bin le pimi;
sa koni, ale ta baro bena ke buguri le ye.
Kojugu si tena ke, cenri si tena ke ne ta kuru saninman yoro si kan;»
Matigi Ala ko ten.

66

Ala ta mogow kera kanminabariw ye

¹ Matigi Ala ko:

«Sankolo ye ne ta masasiginan ye,
dugukolo ye ne senblayoro ye;
aw be se ka bon juman le lo ne ye tuun?

Ne ta laganfiyayoro be se ka sorɔ yoro juman tuun*?

² Ne yere boro le ka o fenw bee ke,
ne le baraka ra, fenw bee danna;
Matigi Ala ko ten.

Nanibagato jusu kasinin,
ne ta kuma nasiran be min na,
ne be o le jate.

³ «Aw ra, min be misi ke saraka ye,
o tigi kelen le fana be mogow faga.
Min be saga ke saraka ye,
o tigi kelen le fana be wuru kun ci.
Min be siman saraka* bo,
o tigi kelen le fana be le ke saraka ye.
Min be wusunan saraka* bo,
o tigi kelen le fana be jow son.

Nin mogow bee tugura o yere ta sira le no fe;
o ta kewale haramuninw le ka di o ye.

⁴ O koson ne fana bena sege caman la o kan;
o be siran ko min na co, ne bena o le ke o ra.
Sabu ne ka o wele, nka mogow si ma ne jaabi,
ne kumana, nka o ma ne lamɛn.
O ka kojugu ke ne na korɔ;
ko minw man di ne ye, o ka o le ke.»

* **66:1** 66.1 Nin kumaw be sorɔ Kewalew 7.49.

Ala bena a ta mɔgɔw dimibɔ

⁵ Aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn,
 a ta kuma nasiran bɛ aw minw na.
 Aw yɛrɛ balema minw bɛ aw kɔninya,
 minw banna aw ra ne tɔgɔ kosɔn,
 olugu b'a fɔ aw ma ko: «Matigi Ala ye a ta nɔɔrɔ yira,
 janko an ye aw ɲagaritɔ ye!»
 Nka olugu yɛrɛ le bena maroya.

⁶ Wɔyɔkanba dɔ bɛ bɔra dugu kɔnɔ,
 mankan dɔ bɛ bɔra Alabatoso kɔnɔ;
 Matigi Ala kan lo,
 a bɛ a juguw ta kojuguw sara le dira o ma.

⁷ E, sani muso kɔnɔ ye a dimi,
 a jigira!

Sani dimi ye damina,
 a ka dence woro!

⁸ Jɔn le ka nin kuma ɲɔgɔn mɛn ka ye?
 Jɔn le derira ka nin ko ɲɔgɔn ye?
 Yala jamana kuturu bɛ se ka woro tere kelen kɔnɔ wa?
 Siya kuturu bɛ se ka woro yɔrɔnin kelen na wa?
 Siyɔn dugu ta dimi kɔni daminana yɔrɔ min na dɔrɔn,
 a k'a ta denw woro.

⁹ «Ne min bɛ den se a worowagati ma,
 yala ne le bena a bari ko a kana woro wa?
 Matigi Ala ko ten.
 Ne min sababu ra den bɛ woro,
 yala ne bena woro bari wa?
 Aw ta Ala ko ten.»

¹⁰ Aw ye ninsɔndiya ni Zeruzalemu ye, ka ɲagari a kosɔn,
 aw minw bɛɛ b'a kanu!
 Aw ye ninsɔndiya ka ɲagari,
 aw minw bɛɛ tun bɛ kasira Zeruzalemu kosɔn!

¹¹ Sabu a bena sin di aw ma fɔ ka aw wasa, a ta jususaarosin;
 aw bena o min kosebɛ fɔ k'a diyabɔ, o sinji barakaman.

¹² Sabu Matigi Ala ko:
 «Ne bena hɛra jigi o kan i ko baji,
 ka siyaw ta naforow di o ma caman, i ko ko fanin ji ra.
 Ni o kɛra, o bena aw ta, ka sin di aw ma,
 ka aw sigi o sen kan ka aw mɔmɔ.

¹³ Den bamuso bɛ den jusu saaro cogo min na,
 ne fana bena aw jusu saaro ten le;
 ne bena aw jusu saaro Zeruzalemu dugu kɔnɔ.

¹⁴ Ni aw nana o ye tuma min na, aw jusu bena diya;
 aw farikolo bena kenɛya i ko binkɛnɛ.
 Matigi Ala bena a ta sebgaya yira a ta jɔnw na,
 nka a bena a ta fariya le yira a juguw ra.»

¹⁵ Matigi Ala nato flɛ tasuma cɛ ma,
 a ta sowotorow ka teri i ko folonkonto;
 a bena a juguw sara ni a ta dimi farimanba ye,

ka o ta kojuguw hake bɔ o ra ni tasumamana ye.

¹⁶ Matigi Ala be a ta kiti ben mɔgɔw kan ni tasuma le ye,
a be adamadenw bee ta kiti tige ni a ta kerekemuru le ye;
Matigi Ala bena mɔgɔ minw faga, o bena caya de!

¹⁷ O mɔgɔ minw b'a fɔ ko o be o yere saninya, ka o yere laben,
ka taga don yirituw kɔnɔ ka sɔnni ke.

O be tugutugu jɔgɔn kɔ, ka mɔgɔ kelen to o ce ma.
O be lesogo domu, ani fen haramuninw, ani jinanw;
o mɔgɔw bee bena halaki.
Matigi Ala ko ten.

¹⁸ Matigi Ala ko: «Ne ka o ta kewalew, ani o ta miiriyaw lon. Ne bena siyaw bee lajen, ani kanw bee ta mɔgɔw. O bee bena na, ka na ne ta nɔɔɔ ye. ¹⁹ Ne bena tagamasiyen dɔ yira o ra. O ta mɔgɔ minw bena kisi ne ta kiti tɔɔɔ ma, ne bena olugu dɔw ci ka taga Tarisisi, ani Puli ni Ludi, yɔɔ min mɔgɔw be se kalanbon na kosebe; ne bena dɔw ci fana ka taga Tubali, ani Yavan, ani ka taga fɔ yɔɔjan, kɔgɔji kɔfejamanaw ra, o mɔgɔ minw ma ne ko men ka ye, o fana ma deri ka ne ta nɔɔɔ ye. O bena taga ne ta bonya ko lakari o siyaw ye. ²⁰ O bena aw balemaw bee mina ka bɔ siyaw bee ce ra, ka na ni o ye Matigi Ala fe, i ko saraka. O bena dɔw sigi sow kan, ka dɔw ta ni sowotorow ye, ka dɔw ta jɔw kɔnɔ, ka dɔw layelen sofaliw, ani jɔgɔmew kan, ka na ni o ye ne ta kuru saninman kan Zeruzalemu; a bena ke i n'a fɔ Izirayelimɔgɔw tun be deri ka na ni siman sarakaw* ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ minan saninman kɔnɔ cogo min na. Matigi Ala ko ten. ²¹ Ne bena o mɔgɔ dɔw ta fana, ka olugu ke sarakalasebagaw ye, ani Levi* ta mɔgɔw. Matigi Ala ko ten.»

²² «Ayiwa, ne bena sankolokura ni dugukolokura min dan,
olugu bena to ne ja kɔɔ cogo min na,
aw ta durujaw, ani aw tɔgɔ fana bena to ne ja kɔɔ o cogo le ra.
Matigi Ala ko ten.

²³ «Karokura o karokura,
Nenekirilon* o Nenekirilon,
adamaden bee bena na a kinbiri gban ne ja kɔɔ.

²⁴ Mɔgɔw bɔtɔ dugu kɔnɔ, o bena suw ye,
mɔgɔ minw tun murutira ne ma, olugu suw.
Tumu minw bena o suw domu, o tumuw tena faga ka ye;
tasuma min bena o jeni, o tasuma tena faga ka ye.
Mɔgɔw bee bena jigi o ra.»

YEREMI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Yeremi ni cira Sofoni ni cira Habakuki ta wagatiw tun ka surun ɲogɔn na. Yeremi tun ye sarakalasebaga ye, nka Ala k'a wele k'a ke a ta cira ye. Yeremi tun t'a fe ka sɔn ciraya ma, o baara gbelɛya kosɔn. Baruki le tun be Yeremi ta cirayakumaw sebe. Yeremi ta cirayakumaw ma sebe ka tugutugu ɲogɔn na ka kapa ni a kewagati ye.

Yeremi k'a fo Izirayelimogow ye ko o ta jurumunw kosɔn, o juguw bɛna na o mina ka taga ni o ye jamana wɛre ra.

Yeremi ka mogow ladi, ko o ye o jigi la Ala kelenpe kan, ka sɔn Ala ta ma, sabu o te se ka o juguw kere ni o yere baraka ye. Mogow tun te sɔnna Yeremi ta kumaw ma minke, o ko k'a jusu tooro kosebe. Nka o bee n'a ta, Yeremi tun ka kuma minw fo o ye, o kow bee kera can ye. Babilonikaw nana Izirayeli kere, ka Zeruzalemu dugu halaki, ka mogow mina ka taga ni o ye Babiloni.

Cira Yeremi ka tagamasiyen dow ke, janko k'a ta cirayakumaw gbeya mogow ye: A k'a ta cesirinan don farawo konɔ k'a to a ye tori (sura 13), k'a yira ko Ala ta mogow fana kera i ko fen torinin. A ka daga do ci (sura 19), k'a yira ko Ala fana bɛna a ta mogow cici ka o halaki. A ka foro do san (sura 32), k'a yira ko Ala bɛna a ta mogow lana o ta jamana ra tuun.

Yeremi ta cirayakumaw b'a yira fana ko ni wagati do nana se, Ala bɛna a ta mogow labo Babiloni, ka na ni o ye o ta jamana ra. A ko wagati do fana bɛna se, min ye Ala ta nɛema wagati ye, o wagati ra Ala bɛna a ta sariya sebe adamaden bee kelen kelen jusukun na. Ala ko:

«Ne bɛna ne ta sariyaw don o konɔ, k'a sebe o jusukun na; ne bɛna ke o ta Ala ye, o be ke ne ta mogow ye.» (31.33).

Kitabu konokow

Ala bɛna tooro ben Zuda mara kan (1-12)

Ala bɛna Zuda mara laben cogo min na (13-20)

Zuda ni Zeruzalemu ta tooro kow (21-29)

Ala bɛna a ta mogow lana o ta jamana ra tuun (30-33)

Yeremi ka kuma minw fo Sedesiyasi ni Rekabu ta mogow ye (34-35)

Ala ta kuma ko ka sege lase Yeremi ma (36-45)

Ala bɛna tooro min lase siya tow ma (46-51)

Ala ka Zeruzalemu benko fo (52)

Ala bɛna tooro ben Zuda mara kan

(1-12)

Ala ka Yeremi wele k'a ke cira ye

¹ Nin ye Hilikiya dence Yeremi ta kumaw ye, Hilikiya min tun ye Anatoti dugu sarakalasebaga do ye, Boniyaminu ta mara ra.

² Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma; o kera Zuda masace minw ta tere ra, o tun ye Amɔn dence Yoziyasi ye, ale ta masaya san tan ni sabanan na, ³ ka taga se Yoziyasi dence Yehoyakimu ta wagati ma, ani ka taga a se fo Yoziyasi dence Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan laban na, ani ka taga a bla fo Zeruzalemukaw minawagati ra ka taga Babiloni; o kera san karo loorunan na.

⁴ Ayiwa, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko:

⁵ «Sani ne ye i dan i bamuso kɔnɔ, ne tun ka i janawoloma; sani i ye bɔ i bamuso kɔnɔ, ne tun ka i saninya ka i ke ne ta ye, ka i ke ne ta cira ye siyaw ce ra.»

⁶ Ne k'a jaabi, ko: «E, Dununatigi Ala, ne kɔni te se kuma ra, sabu ne ye denmisen le ye.» ⁷ Matigi Ala k'a fo ne ye ko:

«I kana a fo ko i ye denmisen ye, sabu ne bɛna i ci mɔgɔ min o min fe, i bɛna taga olugu bɛe fe; ne bɛna fen o fen fo i ye, i bɛna taga o bɛe fo o ye.

⁸ I kana siran o ja, sabu ne bɛna ke ni i ye, ne bɛna i tanga. Matigi Ala ko ten.»

⁹ O ko, Matigi Ala k'a boro maga ne da ra, k'a fo ne ye ko: «A fe, ne ka ne ta kuma don i da ra.

¹⁰ A fe, bi ne be i sigi siyaw, ani jamanaw kunna, janko i ye o bon ani ka o laben, ka o halaki ani ka o cici, ka o lo ani ka o turu.»

Amande yiriboro ni daga wurito

¹¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: «Yeremi, i ja be mun le ra?» Ne ko: «Amandesun min be kon ka fiyeren joona, ne ja be o yiriboro do le ra.» ¹² Matigi Ala ko:

«I k'a ye ka ja, sabu ne fana bɛna kon ka ne ta kuma foninw dafa joona.»

¹³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma a sinaga flanan na, ko: «I ja be mun le ra?» Ne ko: «Ne ja be daga do wurito le ra tasuma kan fo sahiliyanfan na.» ¹⁴ Matigi Ala ko ne ma ko:

«Kojugu bɛna bɔ sahiliyanfan le ra ka na ben jamana mɔgow bɛe kan.

¹⁵ Sabu, a fe, ne bɛna siyaw bɛe wele ka bɔ sahiliyanfan jamanaw ra, Matigi Ala ko ten.

O bɛe bɛna na, ka na o ta masasiginanw sigisigi Zeruzalemu dugu dondaw ra, ka sigisigi ka dugu kogow lamini, ka sigisigi Zuda duguw bɛe dondaw ra.

¹⁶ Ne bɛna ne ta kiti ben Zuda kan o ta kojuguw bɛe koson, sabu o banna ne ra: O tagara saraka bɔ ala werew ye; o yerɛ boro ka ala minw lalaga, o be o le bato.

¹⁷ «O ra, ele kɔni ye i yerɛ cesiri le; ne bɛna fen o fen yira i ra, i wuri i ye taga o bɛe lakari o ye. I ja kana tige o ja, ni o te, ne yerɛ bɛna jatige werɛ bla i ra.

¹⁸ Ne le be i sigi bi, ka i ke i ko dugu barakaman, ka i ke i ko samasen negeraman, ka i ke i ko siranɛgekogo,

Zuda masacew kama,
ani jamana jamogow kama,
ani a sarakalasebagaw kama,
ani a jamana mogow bee kama.

¹⁹ O bena i kere,
nka o tena se i ra
sabu ne be ni i ye, ne be i tanga.
Matigi Ala ko ten.»

2

Ala k'a janto a ta mogow ra cogo min na

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko:

² «Taga peren ka nin kuma fo Zeruzalemukaw toro korɔ,
ko Matigi Ala ko:

«Aw denmisenman tun sirinin be ne ra cogo min na, ne hakiri be o ra,
ani aw furuninkura tun be ne fe cogo min na,
wagati min aw tun tugura ne ko kongokolon konɔ,
o yoro lakolon na.

³ O wagati ra Izirayeli tun blara danna Matigi Ala ye,
i ko siman kun folo* be bla Ala ye cogo min na.
Ni mogɔ o mogɔ k'a domu, o hake be ben o tigi kan;
kojugu be ben a kan.
Matigi Ala ko ten.» »

Izirayelimogow bemaw ta jurumun

⁴ «Aw Yakuba ta mogow,
aw Izirayeli ta gbaw bee,
aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn!

⁵ Matigi Ala ko:
O tuma aw bemaw ka mun kojugu le soro ne ra,
min k'a to o mabora ne ra,
ka taga fengbansanw ko,
fo ka na o yere ke fengbansan ye fana?

⁶ «O m'a pininkari ke, ko: «Matigi Ala be min,
ale min ka an labɔ Misiran jamana ra,
ka bla an na kongokolon konɔ,
o yoro lakolonw, ani o dingakolonyorow ra,
o yorojalan na, yoro min be i ko saya dibi,
mogɔ te teme yoro min na,
adamaden si te sigi yoro min na?»

⁷ Ne ka aw lana dugukolodiman le ra,
janko aw ye o yoro simanw domu, k'a fennumanw soro.
Nka aw nana ka na ne ta jamana lanogɔ,
ka ne ta yoro ke yoro haramunin ye.

⁸ «Sarakalasebagaw ma pininkari ke ko: «Matigi Ala be min?»
Sariya karamogow ma ne jate;
kuntigiw murutira ne ma.
Ciraw kumana Baali* ta jow togɔ le ra,
fen minw te se ka o nafa, o tagara o fenw le ko.»

* **2:3** 2.3 Siman kun folo: Izirayelimogow tun be siman folo bla danna Ala ye cogo min na, olugu yere tun blara danna Ala ye o cogo ra (Sariya 7.7-11; 26.1-11).

Ala ka Izirayelimogow jaraki

9 «O koson ne be aw jaraki tuun,
Matigi Ala ko ten.

Ne be aw ta denw ta denw jaraki.

10 Aw ye taga fo Kitimu, kogoji kofejamanaw ra, ka taga fleri ke yi!
Aw ye mogow ci ka taga Kedari, ka taga a segesege kosebe,
k'a fle ni nin ko nogon be kera yi.

11 Yala siya be yi min be son k'a ta alaw falen ala werew ra wa,
hali ni o ta alaw te ala panamanw ye?

Ne ta mogow koni ka o ta bonyatigi Ala falen fen do ra,
nafa te fen min na.

12 Sankolokonofenw, aw ye kabakoya nin ko koson!
Aw kunmasi ye ce, fo ka aw baraka ban!

Matigi Ala ko ten.

13 Ne ta mogow ka kojugu fla le ke;
o banna ne ra, ne min ye bununji panaman ye,
ka taga jidinga dow sozi o yere ma, dinga perenperennin dow,
ji te se ka mara minw konow.»

Izirayelimogow ka Ala kan bla

14 «Yala Izirayeli ye jon sannin le ye wa,
walama jon min worora so konow, o do lo?

Mun koson o juguw ka o mina?

15 Jarakanbelenw† be songo o ra,
ka kulebaw ci o ra.

O ka o ta jamana cen, k'a ke yoro lakolon ye;
o ta duguw jenina, mogow si te yi tuun.

16 «Hali Menfisi ta mogow, ani Tapanesi‡ ta mogow,
olugu bee bena aw mina ka aw kun li§.

17 Yala o kow bee te kera aw ra,
sabu aw banna Matigi Ala, aw ta Ala le ra wa,
wagati min a tun be sira yirara aw ra?

18 Ayiwa, sisan Misiran sira takun ye mun ye aw fe,
ko a be taga Nili ba ta ji min?

Asiri sira takun ye mun ye aw fe
ko aw be taga Efirati ba ta ji min?

19 Aw ta juguya sara bena di aw ma,
aw ta lanabariya hake bena bo aw ra.

Aw y'a korosi, k'a lon ko kojugu ni sege bena se aw ma,
sabu aw be ban Matigi Ala, aw ta Ala ra,
sabu ne pasiran si te aw jusukun na tuun.»

Matigi Fangatigi Ala ko ten.

Izirayelimogow banna ka Ala bato

20 «Kabini wagatijan, aw kera i ko senekemisi* min ka yiri kari ka bo a kan
na,

ka a ta sirinanw foni.

Aw ko: <Anw tena ke mogow ta jon ye tuun!>

† 2:15 2.15 Cira ka Izirayeli ta juguw le suma ni jarakanbelenw ye. ‡ 2:16 2.16 Menfisi ni Tafnesi tun ye Misiran dugu dow ye. § 2:16 2.16 Mogow minw tun minana kerekeyoro ra ka o ke kasodenw ye, o tun be olugu le kun li (Ezayi 7.20). * 2:20 2.20 Izirayeli tun kera i ko senekemisi min be baara ke Ala ye, nka o murutira Ala ma.

O koson aw be la i ko jatamusow, kongorijanw bee kunna,
ani yiriba flaburumanw bee jukoro†.

21 K'a soro ne tun ka aw turu i ko rezensunnuman,
min ju tun bora rezensun panaman na.

Aw nana ke cogo di ka cen,
ka ke rezensunjugu ye?

22 Hali ni aw ka aw yere ko ni safina ye,
ka segen caman ke aw yere ra,
aw ta terenbariya no belen bena to aw ra ne ja koro.»
Dunupatigi Ala ko ten.

23 «Aw be se k'a fo cogo di ko aw ma aw yere lanogo,
ko aw ma jengogonya don ni Baali* ta josonbagaw ye?
Aw sennow te nin ye kuruw furancew ra wa?
Aw ka min ke, aw ye lo o ra.

Aw be i ko jogomemuso min sen ka fiyen, min be boribori fan bee ra;

24 aw be i ko kongofali musoman min derira kongokolon le ra.

Nege koson a be falicew kasa ta fono fe;
ceko logo min b'a ra, jon be se k'a bari o ra?
Minw b'a yoroni, hali olugu te o yere sege,
sabu ni a wagati sera a fe, o b'a soro.

25 «Aw ye aw yere korosi,
aw kana a to aw sennasanbaraw ye cen ka aw sennakolon to;
jiminlogo kana na aw kan ja!
Nka aw ko: <O si te foyi ye!
Anw be batofen werew le fe,
an b'a fe ka don olugu ta jen le ra.> »

Izirayelimogow ka kan ni toro min ye

26 «Ni son minana, a be maroya cogo min na,
Izirayelimogow fana bena maroya ten le,
o ni o ta masacew, ani o ta kuntigiw,
ani o ta sarakalasebagaw, ani o ta ciraw.

27 Olugu minw b'a fo yiri ma ko: <Ele le ye an face ye!>

K'a fo kabakuru ma ko: <Ele le ka an woro!>

O ka o ko le di ne ma,
o ma o ja di ne ma;

nka ni kojugu sera o ma lon min na, o b'a fo ne ma ko:

<Na an kisi!>

28 O tuma aw ka ala minw lalaga, olugu be min le?

Olugu ye wuri, ni a kera ko o be se ka aw kisi kojugu wagati ra!

Sabu aw ta duguw ka ca cogo min na,

aw ta alaw fana ka ca ten le, aw Zuda mara mogow!

29 «Mun na aw be ne jarkira,
k'a soro aw bee lajennin murutira ne ma?
Matigi Ala ko ten.

30 Ne ka aw denw bugo ka na dese,
o ma son ne ta korori ma;
aw yere ta kerekemuruw ka aw ta ciraw faga,

† 2:20 2.20 Izirayeli ka batofen werew bato, minw ye Kanaanakaw ta jow ye; Ala be o suma ni jatoya ye (Oze 4.13-14). O ta sonnikeyorow tun be kongoriw le kan, ani yiriba flaburumanw jukoro (Masacew folo 3.2).

i ko jara cɛnrikɛtɔ.

³¹ Aw bi mɔgɔw, aw ye Matigi Ala ta kuma jate:
Yala ne kɛra Izirayelimɔgɔw fɛ kongokolon le ye wa,
walama dibi bɛ jamana min kɔnɔ?
Mun kosɔn ne ta mɔgɔw b'a fɔ ko: <An bɛ an yɛrɛ ma,
an tɛna sɛkɔ i fɛ tuun>?

³² Yala sunguru bɛ se ka jina a ta masirifɛnw kɔ wa?
Kɔnɔmuso bɛ se ka jina a ta kɔnɔfaniw kɔ wa?
Ayiwa, ne ta mɔgɔw kɔni jinanana ne kɔ,
kabini wagatijan.

³³ E, aw kɔni bɛ aw yɛrɛ lalaga kosɛbɛ ka aw ta kanɔnɔgɔnw yɔrɔjini!
Aw bɛ se ka hali musow bɛɛ ra jogojugu karan.

³⁴ «Aw bagara fagantan minw ma ka o faga gbansan,
olugu jori nɔ bɛ aw ta deregew senkɔrɔyɔrɔw bɛɛ ra;
k'a sɔrɔ aw ma o mina sonyari ra.

³⁵ O bɛɛ n'a ta, aw belɛn ko: <Anw ma jaraki!
Ala bɛna a ta dimi mabɔ ne ra.>
A fɛ, ne bɛna aw wele kiti ra,
sabu aw ko, ko aw ma jurumun kɛ.

³⁶ Mun na aw bɛ boribori fan bɛɛ ra,
ka to ka aw ta siraw yɛlɛmayɛlɛma?
Aw bɛna taga maroya Misiran,
i ko aw maroyara Asiri cogo min na.

³⁷ Aw bɛna bɔ o yɔrɔ ra fana
ka aw boro lanin to aw kun na,
sabu aw ka aw jigi la minw kan, Matigi Ala banna olugu ra;
aw ta kow si tɛna ja fana.»

3

Izirayeli ka Ala kan bla

¹ Matigi Ala ko:

«Ni cɛ dɔ k'a ta muso bla,
ni o muso tagara to ni cɛ wɛrɛ ye,
yala cɛkɔrɔ bɛ sɔn ka o muso ta tuun wa?
Ni o kɛra, yala o ko tɛna jamana bɛɛ lajennin lanɔgɔ wa?
Aw bɔra ka taga jatɔya kɛ ni cɛ caman ye,
mun kosɔn aw ko, ko aw bɛ na ne fɛ tuun!
Matigi Ala ko ten.

² Aw ye aw ja kɔrɔta ka fleri kɛ kongoriw kunna!
Yɔrɔ juman le bɛ yi ni aw ma la ka jatɔya kɛ yɔrɔ min na?
Aw bɛ sigi siradaw ra ka aw jamɔgɔcɛw kɔnɔ,
i ko benkanikɛbaga minw bɛ kongokolon kɔnɔ.
Aw ka jamana lanɔgɔ
ni aw ta jatɔya ni aw ta kojugu ye.

³ O le kosɔn, sanji lɔra,
sanji labanw ma na.
Nka aw ka aw kun gbɛlɛya i ko jatɔmuso;
aw ma sɔn ka lɔ a ra ko aw maroyara.

⁴ «Sisan aw bɛ kule ka ne wele ko: <An Fa!
Ele le ye an jɛnɔgɔn ye kabini an denmisenman!

⁵ Yala Ala diminin bena to an koro tuma bee wa?
Yala a jusu bonin bena to wagati bee wa?
Aw be kuma tan le,
nka aw belen be kojugu kera ni aw baraka bee ye.»

Izirayeli ni Zuda ta mogow ta janfa

⁶ Ayiwa, masace Yoziyasi ta wagati ra, Matigi Ala k'a fo ne ye ko:
«Izirayeli siya lanabari ka min ke, i ka o ye ke? O tagara kurujanw bee
kunna, ani yiriba flaburumanw bee jukoro, ka taga jatoya ke*.

⁷ «Ne tun b'a miiri ko ni o nana nin kow bee ke ka ban tuma min na,
ko o bena seko ka na ne fe; nka o ma seko. Izirayeli balemamuso Zuda
janfakebaga fana kera a seere ye. ⁸ Ne ka Izirayeli siya lanabari ta furu
sa a ta jeneyaw bee koson, k'a ta furusasebe di a ma; nka ne k'a ye ko o
si ma siranya bla a balemamuso Zuda, siya janfakebaga ra. Ale fana bora
ka taga jatoya ke. ⁹ Izirayeli ka jamana lanogo ni a ta jatoyajugu ye; a ka
jeneya ke ni kabakuruw, ani yiriw ye†.

¹⁰ «Nka o bee n'a ta, a balemamuso Zuda, siya janfakebaga ma seko ka
na ne fe ni a jusukun bee ye. A ka min ke, o tun ye flankafuya le ye; Matigi
Ala ko ten.»

¹¹ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Izirayeli siya lanabari belen terennin
lo tuun ka teme Zuda siya janfakebaga kan. ¹² Taga peren ka nin kuma fo
sahiliyanfan na, ko:

<Aw ye seko ka na, aw Izirayeli, siya lanabari!>

Matigi Ala ko ten.

<Ne tena aw fle ni juguya na ye tuun;

sabu ne ka ni.

Matigi Ala ko ten.

Ne diminin te to wagati bee.

¹³ Aw ye lo aw ta terenbariya ra doron,
k'a lon ko aw murutira Matigi Ala, aw ta Ala le ma.
Aw tagara aw yere di ala werew ma yoro caman na,
yiriba flaburumanw bee jukoro‡;
aw ma son ka ne kan lamem.
Matigi Ala ko ten.> »

Ala be a ta mogow welera

¹⁴ «Aw ye seko ka na, aw den murutininw!

Matigi Ala ko ten.

Sabu ne le ye aw matigice ye.

Ne bena aw ta ka bo duguw ra, kelen kelen,

ka aw ta ka bo gbaw ra, fla fla,

ka seko ni aw ye Siyon.

¹⁵ «Ne bena kuntigi dow sigi aw kunna ka kapa ni ne yere sago ye; olugu
bena aw korosi ni lonniya ni hakiri ye. ¹⁶ Ni aw nana caya jamana konon
ka den caman soron tuma min na, o wagati ra koni, mogow tena Matigi Ala
ta jennogonya kesu* ko fo tuun; Matigi Ala ko ten. Mogow yere tena miiri a
ra, mogow hakiri tena to a ra, mogow tena a lon ni a be yi walama ni a te yi,
a jagon fana tena lalaga tuun. ¹⁷ O wagati ra, o bena Zeruzalemu wele ko
Matigi Ala ta masasiginan. Siyaw bee bena taga lajen o yoro le ra, Matigi
Ala togow ra, Zeruzalemu. O tena to ka tagama ka kapa ni o yere jusukun ta
miirijuguw ye tuun.

* **3:6** 3.6 Aw ye 2.20 fle. † **3:9** 3.9 O jeneya koro ye ko o banna Matigi Ala ra, ka taga jo
kabakururamanw, ani jo yiriramanw son. ‡ **3:13** 3.13 Aw ye 2.20 fle.

18 «O wagati ra, Zuda mara ta mɔgɔw bɛna fara Izirayeli ta mɔgɔw kan. O bɛɛ bɛna sekɔ ɲɔgɔn fɛ ka na ka bɔ sahiliyanfan jamana ra, ka na sigi o ta jamana ra, ne tun ka jamana min di o bɛmaw k'a kɛ o ta ye.»

Ala ta mɔgɔw sekɔcogo

19 «Ne tun b'a fɔra ko:
Ne tun b'a fɛ ka aw mina i ko ne ta denw!
Ne tun b'a fɛ ka jamana diman le di aw ma;
fɛɲɲuman min ɲɔgɔn tɛ siya tɔw si fɛ, ne tun b'a fɛ ka o di aw ma.
Ne tun b'a fɔra fana ko aw bɛna ne wele ko aw fa,
ko aw tɛna bɔ ne kɔ tuun ka ye.

20 Nka, muso b'a cɛ janfa cogo min na,
Izirayeli ta mɔgɔw ka ne janfa o cogo le ra;
Matigi Ala ko ten.

21 «Kan dɔ bɛ bɔra kongoriw kunna;
Izirayeli ta denw kasikanw, ani o ta makarikanw lo,
sabu o ka o kɛwalew cɛjuguya;
o ɲinana Matigi Ala, o ta Ala ko.

22 Aw ye sekɔ ka na, den murutininw!
Ne bɛna aw kenɛya ka bɔ aw ta lanabariya ra.»

Mɔgɔw ko: «An fɛ nin ye, an bɛ nana i fɛ,
sabu ele le ye Matigi Ala, an ta Ala ye.

23 Can lo, fɛn o fɛn bɛ bɔ kongoriw kan, o bɛɛ ye faninya le ye;
mankankolon dɔrɔn le bɛ kuruw kan.
Izirayeli ta kisiri bɛ bɔ Matigi Ala,
an ta Ala dɔrɔn le ra.

24 «Kabini an denmisenman,
maroyafenw ta batori ka an bɛmaw ta baara tɔnɔ bɛɛ domu;
o ta bɛgan fitiniw, ani a belebelew,
ani o dencew, ani o denmusow.

25 Maroya le kɛra an ta lanan ye,
ka dɔgɔyari kɛ an ta birifani ye;
sabu an ka jurumun kɛ ka Matigi Ala, an ta Ala hake ta,
anw ni an bɛmaw.
K'a ta an denmisenman, fɔ bi;
an ma sɔn ka Matigi Ala, an ta Ala lamɛn.»

4

Ala ko Izirayelimɔgɔw ye nimisa

1 «E, Izirayeli, ni aw ka sekɔ ka na,
Matigi Ala ko ten,
ni aw ka sekɔ ka na ne fɛ,
ni aw ka aw ta fɛn haramuninw bɛɛ bɔ ne ɲa kɔrɔ,
ni aw ma to ka yaala ka taga fan bɛɛ ra tuun,
2 ni aw ka kari k'a fɔ ko: <Matigi Ala panaman lo,>
ka o fɔ ni kankelentigiya ye, ani mɔgɔsɔbɛya, ani terenninya,
o tuma siya tɔw bɛna baraka sɔrɔ Matigi Ala fɛ,
ka o ta bonya sababu kɛ ale Ala ye.

3 «Matigi Ala bɛ nin fɔ Zuda mara mɔgɔw ye, ani Zeruzalɛmu
dugumɔgɔw, ko:

«Aw ye forokuraw laben aw yere ye;
aw kana siman dan naniw ce ra tuun.
4 Aw ye aw yere kenesigi Matigi Ala ye;
aw ye aw jusukun kenesigi*,
Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw dugumɔgɔw,
janko ne ta jusugban kana na wuri i ko tasuma,
ka mana fo mɔgɔ kana se k'a faga,
aw ta kewalejuguw koson.» »

Tɔɔɔ min bɛna ben Zuda mara kan

5 «Nin fo Zuda mara mɔgɔw ye,
a to Zeruzalemukaw y'a men.
O y'a fo ko: «Aw ye buru fiye jamana fan bɛɛ ra!»
Aw ye perɛn kosɛɛ k'a fo mɔgɔw ye ko:
«Aw ye lajen, an ye bori ka taga dogo dugu barakamanw konɔ!»
6 Aw ye tagamasiyen do korɔta ka Siyon dugu fan yira!
Aw ye bori, aw kana lo!
Sabu ne bɛna kojugu do lana ka bo sahiliyanfan fe;
o bɛna ke cenriba le ye.

7 «Jara panna ka bo a dogoyoro ra;
siyaw halakibaga be nana yi.
A bora a ta so,
ka na aw ta jamana cen k'a ke yoro lakolon ye;
aw ta duguw bɛna halaki,
mɔgɔ tena soro o duguw konɔ tuun.
8 O koson aw ye borofaniw don aw yere ra;
aw ye sukasi ke, ka mapumankokanw fo,
sabu Matigi Ala ta dimiba tena mabo anw na.

9 «O lon na, koni,
Matigi Ala ko ten,
masaw, ani kuntigiw bɛɛ baraka bɛna ban.
Sarakalasebagaw jigi bɛna tige,
ciraw bɛna kononofiri.»

10 Ayiwa, ne ko: «E, Dunuɔatigi Ala, o tuma i ka nin mɔgɔw, ani
Zeruzalemukaw janfa le, k'a fo o ye ko: «Aw bɛna to hera ra!» K'a soro
kerɛkemuru lara o kan na.»

11 O wagati ra, o bɛna a fo nin mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw ye ko:
«Foɔɔ gbanninman do be fiyera ka bo kongokolon kuruw kunna.
A be nana ne ta mɔgɔw fan le fe;
simangbasi foɔɔ te, simanfiye foɔɔ te.

12 Foɔɔba do lo,
min be bora yi, ka na ne sago ke.
Sisan ne bɛna o ta kiti tige.»

Zuda juguw be nana o kama

13 Mɔgɔw b'a fo ko: «A fe, o be yelenna ka na i ko sankabaw.
O ta sowotorow be i ko folonkonto;
o ta sow ka teli ka teme hali bonw kan.
Bonɔ ka an soro, sabu an ta cenna pewu!

* 4:4 4.4 Ka o jusukun kenesigi, o koro ye ka o jogo yelɛma.

14 «Zeruzalemukaw, aw ye aw jusukun ko ka kojugu bo a ra, janko aw ye kisi.

Aw bena njaninyajuguw bo aw jusukun na wagati juman le sa?

15 Kumakan do be bora Dan mara ra; o be kojugu nako fora Efirayimu kuruw kan.

16 Aw ye nin fo siyaw ye, aw y'a lase Zeruzalemukaw ma, ko jamana minabaga dow be nana ka bo jamanajan do ra yi; o be kule cira ka na Zuda duguw kama.

17 O bena Zeruzalemu lamini i ko forokorosibagaw, sabu o murutira ne ma. Matigi Ala ko ten.

18 Aw ta sirajuguw, ani aw ta kewalejuguw, o le ka nin lase aw ma. Aw ta kojugu tonɔ le kunayara aw da ra tan; a be aw sogo fo aw jusukun na.»

Jamana ta ko ka Yeremi jusu kasi

19 E, ne jusukun! Ne jusukun! Ne jusukun bee toronin lo kosebe. Ne sonkun be to ka yereyerere; ne te se ka je,

sabu ne be burufiyekan menna, ani kerəkedenw ta kulecikanw.

20 Cenri ni cenri, o doron le be fora; jamana bee halakira.

Ne ta fanibonw bee be barara ka waraga, ne siyoroow bee be cenna yoronin kelen na.

21 Nin kere tagamasiyenw bena bo ne na koro tuma juman le sa? Burufiyekan bena ban tuma juman le sa?

22 «Can lo, ne ta mogow ye nalomanw le ye, o ma ne lon. Den hakirintanw lo, o te ko faamu. Kojuguke hakiri koni be o fe; nka min ye kopuman ye, o ma o lon.»

Cenriba wagati

23 Ne ka dugukolo fe, k'a ye ko a lakolonba lo! Ne ka sankolo fe, k'a ye ko yeelen te yi tuun!

24 Ne ka kuruw fe, k'a ye ko o be yereyerera! Kongoriw bee be fifafifara!

25 Ne ka fleri ke, k'a ye ko adamaden si te yi tuun! Sanfekonow bee borira!

26 Ne ka fleri ke, k'a ye ko jamana senekeyeropumanw kera kongokolonw ye!

Duguw bee kera tomow ye Matigi Ala na koro, a ta dimiba koson.

27 Sabu, Matigi Ala ko:

«Jamana bee lajennin bena ke yoro lakolon ye, nka ne tena a bee lajennin halaki.

28 O le koson, jamana bena sukasi ke,

san fε, sankolo bεna fin.
 Ne tun k'a fɔ,
 ne k'a latigε.
 Ne tena nimisa a kεri ra,
 ne fana tena ne ta miiriya yeεma.»

Zeruzalemu dugu halakibagaw

²⁹ Sotigiw, ani kalanbonbagaw mankan kosɔn,
 dugu bεε borira.

O bε dogo tuw kɔnɔ,
 o bε yelen faraw kunna.
 Dugu bεε lakolon tora,
 mɔgɔ si tε dugu kɔnɔ tuun.

³⁰ Ele dugu halakinin, ele bε mun le kεra tan?
 Mun kosɔn i bε fani wulenman sɔngɔbelenw don,
 ka masirifenw don i yere ra,
 ka kale la i ja ra?

I bε i yere cejana gbansan le.
 I kanubagaw banna i ra;
 o bε i fagayɔrɔ le jinina.

³¹ Sabu ne bε kulekan dɔ menna i ko muso jigibagato kulekan,
 i ko muso min deguninba kuletɔ bε a ta den folɔ worora.

Siyɔn dugu kulekan lo;
 a bε nuna, k'a boro sama, k'a fɔ ko:
 «E, bɔnɔ ka ne sɔrɔ,
 tɔ si tε ne ra tuun mɔgɔfagabagaw ja kɔrɔ.»

5

Zeruzalemukaw ta jurumun

¹ «Aw ye Zeruzalemu dugu siraw yaala,
 aw ye fleri kε, ka jininkari kε;
 aw ye kenεgbeyɔrɔw fle,
 k'a lon ni mɔgɔ bε yi, hali mɔgɔ kelen,
 min bε can sira tagamana,
 min bε kankelentigiya fε.

Ni o mɔgɔ bε yi, o tuma ne bε yafa Zeruzalemukaw ma.

² Hali ni o b'a fɔ ko: «An bε kari Matigi Ala panaman tɔgɔ ra!»
 O bε kari faninya le kan.»

³ E, Matigi Ala, yala ele ja tε can le yɔrɔjinina wa?

I ka o bugɔ,
 nka a ma o dimi.
 I ka o baraka bεε ban pewu,
 nka o ma sɔn korori ma.
 O ka o ja gbεleya ka tεmε hali kabakuru kan;
 o ma sɔn ka sekɔ ka na i fε.

⁴ «Ne tun b'a fɔra ne yere kɔnɔ ko: «Nin mɔgɔw ye dεεbagatɔw le ye;
 hakiri tε o fε;
 sabu o tε Matigi Ala ta siraw lon,
 o tε o ta Ala ta kolatigeninw lon.

⁵ O ra ne bεna taga o ta jamɔgɔw fε
 ka taga kuma olugu fε;

sigiya t'a ra, olugu kɔni ka Matigi Ala ta siraw lɔn,
o ka o ta Ala ta kolatigeninw lɔn.»

Nka olugu bɛɛ murutira fana i ko senekemisi min ka yiri kari ka bɔ o kan
na,

ka juruw foni ka bɔ o yere ra*.

⁶ O kosɔn jara bɛna bɔ tu kɔnɔ ka na ben o kan,
wara bɛna bɔ kongokolon kɔnɔ ka na o halaki,
waraninkalaw bɛna dogo ka la o ta duguw kɔ fɛ ka o kɔnɔ;
ni min o min ka bɔ, a bɛ o tigi tigetigɛ,
sabu o ta terenbariyakow ka ca,
o ta lanabariya bonyara.»

⁷ «Ayiwa, ne bɛ se ka yafa aw ma nin na cogo di?

Aw ta mɔgɔw banna ne ra;
fɛn minw tɛ Ala ye, o bɛ kari ni olugu tɔgɔ le ye.

Ne tun ka o wasa fɛn bɛɛ ra,
nka o belɛn bɛ jɛnɛya kɛra;
o camanba bɛ taga, ka taga jatɔmusow ta bonw fa.

⁸ O bɛ i ko socɛ faninw, socɛ kɔgɔninw;
o bɛɛ bɛ kule o mɔgɔɔgɔnɔw ta musow le nɔ fɛ.

⁹ Yala ne man kan ka nin kow juru sara o ra wa?

Matigi Ala ko ten.

Yala ne man kan ka ne yere dimibɔ nin siya ɔgɔn na wa?

¹⁰ «Aw ye don o ta rɛzɛnforo kɔnɔ k'a cɛn,

nka aw kana a bɛɛ halaki.
Aw y'a yiriborow karikari,
sabu o ma kɛ ne ta ye.

¹¹ Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔw

ka ne janfa yere le;

Matigi Ala ko ten.»

Ala ta mɔgɔw ta kiti

¹² «O ka faninya le fɔ Matigi Ala ta ko ra!

O k'a fɔ ko: <A tena foyi kɛ an na!

Kojugu si tena an sɔrɔ!

An tena kerekemuru ye an ɲa ra, walama kɔngɔ.»

¹³ Ciraw kɔni, olugu tɛ foyi ye tuun, ni fɔɲɔ tɛ;

kuma tɛ o fɛ tuun.

O ka kojugu minw fɔ, o kojuguw ye ben o yere kan.

¹⁴ «O kosɔn Matigi Ala, Fangatigi Ala ko:

<I n'a fɔ aw ka nin kumaw le fɔ,

a flɛ, ne bɛna ne ta kuma kɛ tasuma le ye ele Yeremi da ra,

ka nin mɔgɔw kɛ yiri ye, o tasuma bɛna min jɛni.

¹⁵ A flɛ, aw Izirayelimɔgɔw,

ne bɛna siya dɔ lana aw kama ka bɔ fɔ yɔrɔjan;

Matigi Ala ko ten.

Siyakɔrɔba lo,

siya min baraka tɛ ban,

aw tɛ siya min ta kan mɛn,

* 5:5 5.5 O kɔrɔ ye ko o mɔgɔw kɛra i ko senekemisi min murutira.

aw tɛ min ta kumaw faamu.

¹⁶ O ta biɲɛforogo bɛ i ko kaburu dayɛlɛnin;

o bɛɛ ye kɛrɛkɛɛfariw le ye.

¹⁷ O bɛna aw ta siman tigeninw, ani aw ta domuniw bɛɛ domu,

ka aw dencɛw, ani aw denmusow domu,

ka aw ta bɛgan misɛnw, ani a belebelew bɛɛ domu,

ka aw ta rɛzɛnmɔw, ani aw ta toromɔw domu;

aw jigi tun bɛ aw ta dugu barakaman minw kan,

o bɛna o bɛɛ halaki ni kɛrɛkɛmuru ye.>

¹⁸ «Nka, hali o wagati ra, ne belɛn tɛna aw bɛɛ halaki pewu. Matigi Ala ko ten. ¹⁹ Ayiwa, ni o k'a fɔ ko: <Mun kosɔn Matigi Ala bɛ nin ko kɛra an na?> Ele ye o jaabi ko ne ko: <I n'a fɔ aw banna ne ra, ka baara kɛ ala wɛrɛw ye aw ta jamana kɔnɔ, o ra, aw bɛna taga baara kɛ siya wɛrɛw ye jamana wɛrɛ ra, min tɛ aw ta jamana ye.> »

Ala ka Izirayelimɔɔw lasɔmi

²⁰ «Nin fɔ Yakuba ta mɔɔɔw ye,

k'a to Zuda mɔɔɔw y'a mɛn:

²¹ <Aw ye nin lamɛn, aw siya hakirintan kolɔnbari!

Nadenw bɛ aw fɛ, nka o tɛ yeri kɛ,

torow bɛ aw fɛ, nka o tɛ mɛnni kɛ!

²² Aw tɛ siran ne ɲa wa?

Matigi Ala ko ten.

Aw tɛ yɛrɛyɛrɛ ne ɲa kɔrɔ wa?

Ne le ka kɛnkɛn kɛ kɔɔɔji dan ye;

ka o kɛ kogo wuribari ye, a tɛ se ka tɛmɛ min kunna.

A jikuruw bɛ wuri, nka se tɛ o ye;

o bɛ mankan ci, nka o tɛ se ka tɛmɛ o dan kan.

²³ « <Nka nin mɔɔɔw ye mɔɔɔ jusukungbɛlɛnw, ani mɔɔɔ murutininw le ye;

o ka ne ta sira bla ka taga o kun fɛ.

²⁴ Hali o t'a fɔ o yɛrɛ kɔnɔ ko:

An ye siran Matigi Ala ɲa, an ta Ala,

ale min bɛ sanji di an ma a wagati ra,

ka sanji fɔlɔ, ani sanji laban di,

ka lɔɔɔkun dɔw bla an ye san o san

ka o kɛ simantigɛwagati ye.>

²⁵ «Aw ta terenbariya le ka nin kow bɛɛ ɲagami;

aw ta jurumunw le ka nin fɛɲɲumanw mabɔ aw ra.

²⁶ «Sabu mɔɔɔjuguw bɛ sɔrɔ ne ta mɔɔɔw cɛ ra.

O bɛ dogo ka mɔɔɔw kɔnɔ i ko mɔɔɔ min bɛ kɔnɔw dɛndenna;

o bɛ janw la mɔɔɔw ɲa ka o mina.

²⁷ Kɔnɔminabaga ta sansara bɛ fa kɔnɔw ra cogo min na,

fɛn minw sɔrɔra nanbara ra, o ta so fara o ra ten le.

O ka o ta baraka ni o ta naforo sɔrɔ o cogo le ra.

²⁸ O bonyara ka tɔrɔ fɔ ka manamana;

dan tɛ o ta kojuguɛ ra.

O tɛ kiti tigɛ kan kan, ka feritaw ta jo di o ma,

nka o yɛrɛ ta kow dɔrɔn le bɛ ɲa;

o tɛ sɔn ka jo di fagantan ma fana.

²⁹ Yala ne man kan ka nin kow juru sara o ra wa?

Matigi Ala ko ten.

Yala ne man kan ka ne yere dimibo
nin siya jɔgɔn na wa?

³⁰ «Kojuguba ni siranyakoba dɔ kɛra jamana kɔnɔ.

³¹ Ciraw bɛ faninyakumaw le fɔra,
sarakalasebagaw fana bɛ o ta sarakalasebagaya kɛ ka kapa ni o ye.
O le fana ka di ne ta mɔgɔw ye!
Nka nin kow bɛɛ laban na, aw bɛna a kɛ di le sa?»

6

Ala bɛna kojuguba ben Zeruzalɛmu kan

¹ «E, Boniyaminu ta mɔgɔw, aw ye bori ka bɔ Zeruzalɛmu dɛ!
Aw ye buru fiye Tekoha!

Aw ye sisi tagamasiyen kɛ Bɛti Hakerɛmu kuru kan,
sabu kojugu dɔ bɛ nana ka bɔ sahiliyanfan na, cɛnriba dɔ.

² Siyɔn dugu cɛɲumanba, dugu saraman,
ne bɛna o dugu le halaki pewu!

³ Sagagbenbaga* dɔw bɛna na ni o ta sagaw ye a kama;
o bɛna na o ta fanibonw lɔ k'a lamini;
bɛɛ ta sagakuru bɛ a ta bin ninyɔrɔ jimi.

⁴ O ko: <Aw ye kɛrɛkɛjama labɛn a kama!
Aw ye wuri, an ye ben a kan teregbɛn papa fɛ!
E, bɔnɔ ka an sɔrɔ, sabu tere banna ka ban,
dibi bɛ donna.

⁵ Ayiwa, an bɛna ben o kan su fɛ!
An bɛ o ta masabonbaw cici!> »

⁶ Ayiwa, Matigi Ala, Fangatigi Ala ko:
«Aw ye yiriw tigɛ,
ka yɛlɛnyɔrɔw labɛn Zeruzalɛmu kama;
dugu dɔ lo min ta kojugu hake ka kan ka bɔ a ra,
dugu dɔ lo foyi tɛ dugu min kɔnɔ ni tɔɲɔri tɛ.

⁷ Bununji bɛ woyo cogo min na,
nin dugu fana ta juguya bɛ woyo ten le.
Benkanni ni cɛnri dɔrɔn le bɛ dugu kɔnɔ,
sɛgɛ ni tɔɔrɔ le bɛ ne ɲa kɔrɔ wagati bɛɛ.

⁸ «E, Zeruzalɛmukaw, aw ye sɔn ladiri ma,
ni o tɛ, ne bɛna faran ka bɔ aw ra;
ne bɛna Zeruzalɛmu kɛ yɔrɔ lakolon ye,
mɔgɔ tɛ se ka sigi yɔrɔ min na.»

Izirayɛlimɔgɔw banna ka Ala lamɛn

⁹ Matigi Ala, Fangatigi Ala ko:
«Izirayɛlimɔgɔw tɔ min tora,
aw ye o tɔ bɛɛ cɛ i ko mɔgɔ bɛ rɛzɛnmɔ tigɛ cogo min na;
o kɔ, aw ye sekɔ a kan tuun

* **6:3** 6.3 Sagagbenbagaw: O kɔrɔ ye ko masace dɔw bɛna na ni o ta kɛrɛkɛdenw ye ka na ben Zeruzalɛmu kan.

i ko rɛzɛntigɛbaga bɛ yiriborow mɔmɔ cogo min na.»

10 Ne bɛna kuma jɔntigi le fɛ?
 Ne bɛna jɔntigi le lasɔmi janko a ye ne lamɛn?
 A flɛ, o torow ma dayɛɛ;
 o tɛ se ka o janto ne ta kuma ra.
 Matigi Ala ta kuma kɛra o fɛ mafiyɛnyarifɛn le ye;
 o ma diyanya si sɔrɔ a ra.
 11 Ne jusu fara Matigi Ala ta dimi na,
 ne tɛ se ka dimi mara ne yɛrɛ kɔnɔ tuun.

«Ala, i ta dimi bɔn denmisɛnw kan siradaw ra,
 ani kanbelen minw ka jɔgɔn lajɛn.
 Furuɛ ni furumuso bɛna mina,
 mɔgɔkɔrɔba, ani cɛkɔrɔba sancamantigi bɛna mina.
 12 O ta bonw bɛna kɛ mɔgɔ wɛrɛw ta ye,
 ani o ta forow, ani o ta musow;
 sabu ne bɛna ne boro se nin jamana mɔgɔw ma.
 Matigi Ala ko ten.»

13 «K'a ta o bɛɛ ra fitini na ka taga a bla o bɛɛ ra kɔrɔba ra,
 o bɛɛ ye natabaw le ye;
 k'a ta ciraw ra ka taga a bla sarakalasebagaw ra,
 o bɛɛ ye faninyafɔbagaw le ye.
 14 O tɛ o sɔbɛ don ne ta mɔgɔw ta bana ko ra
 ka o flakɛ ka na.
 O b'a fɔ dɔrɔn ko: <Hɛra! Hɛra!>
 K'a sɔrɔ hɛra tɛ yi.
 15 Yala o maroyara nin ko haramuninw kɛri kosɔn wa?
 O ma maroya fiyewu!
 Ko min bɛ mɔgɔ kun suuru, o tɛ o lon.
 O kosɔn o bɛna ben ni benbagaw ye;
 lon min ne bɛna o sara ka kɔna ni o ta kɛwalew ye,
 o lon le ra o bɛna talon ka ben.
 Matigi Ala ko ten.»

Izirayɛlimɔgɔw murutira

16 Matigi Ala ko:
 «Aw ye lɔ siradaw ra ka flɛri kɛ!
 Aw ye jɛninkari kɛ fɔlɔfɔlɔ kɔw ra,
 k'a lon sirajuman ye min ye, janko ka o sira ta.
 Ni o kɛra, aw bɛna laganfiya.
 Nka aw ko: <An tɛ o sira ta!>
 17 Ne ka lasɔmibaga dɔw bla aw cɛ ra,
 ko aw ye aw janto olugu ta burufiyɛkan na.
 Nka aw ko: <An tɛ foyi lamɛn!>

18 «Ayiwa, siyaw, aw ye ne lamɛn!
 Ko min bɛna kɛ nin jamana mɔgɔw ra, aw ye kɛ o seere ye.
 19 Dugukolo, ele ye nin lamɛn!
 Ne bɛna kojuguba le ben nin mɔgɔw kan;
 o ta nɛninyajuguw tɔnɔ le bɛ o ye.
 Sabu o ma o janto ne ta kuma ra;

ne ta sariya kɔni, o banna o ra.

²⁰ Wusunan min bɔra Saba jamana ra, ne bɛ mun kɛ ni o ye?

Ne bɛ mun kɛ ni o jamanajan ta yiri kasadimanw ye?

Aw ta saraka jɛnitaw* man di ne ye;

ne tɛ aw ta bɛgan sarakaw* fɛ.»

²¹ O kɔsɔn Matigi Ala ko:

«A fɛ, ne bɛna sentalonfɛnw bla sira ra nin mɔgɔw ja,

o bɛna talon o ra;

den ni fa bɛna talon,

terimanw, ani siginɔgɔnw bɛna talon;

o bɛɛ bɛna halaki.»

Izirayeli juguw nato

²² Matigi Ala ko:

«Siya dɔ nato fɛ ka bɔ sahiliyanfan jamana ra;

siya camanba bɛ wurira ka bɔ fɔ dugukolo dan na ka na.

²³ O ka o ta kalanw ni o ta tamanw kɔrɔta;

mɔgɔ hinabariw lo, o tɛ makari.

O mankan bɛ i ko kɔgɔji mankan,

o yɛlennin bɛ sow kan;

o labennin lo kɛrɛ kama, ka jɛn ka kɛ i ko mɔgɔ kelen,

ka na ele kɛrɛ, ele Siyɔn dugu.»

²⁴ «An ka o kibaroya mɛn minke,

an baraka bɛɛ banna;

jatigɛ ka an mina,

kɔnɔnɔfiri ka an sɔrɔ, i ko muso jigibagato.

²⁵ «Aw kana bɔ ka taga kongo kɔnɔ,

aw kana taga siradaw ra;

sabu aw juguw bɛ yi, kɛrɛkɛmuruw bɛ o boro,

siranyakobaw bɛ fan bɛɛ ra.»

²⁶ «Ne ta dugumɔgɔw, aw ye bɔrɔfani don aw yɛrɛ ra,

ka kolonkolon bugurigbɛ ra,

ka kasi i ko mɔgɔ min b'a dɛncɛ kelenpe su kasira;

aw ye maɓumankokan caman fɔ,

sabu cɛnrikebaga bɛna bara aw ra,

a bɛna ben aw kan.»

Izirayelimɔgɔw jusukun tɛ se ka yɛlɛma

²⁷ «Yeremi, ne ka ele sigi ne ta mɔgɔw cɛ ra, i ko numu min bɛ nɛgɛ
sɛgɛsɛgɛ k'a silɔn;

janko i ye nin mɔgɔw tagamacogo kɔrɔsi, ka o sɛgɛsɛgɛ.

²⁸ O bɛɛ ye mɔgɔ murutininw ye, ani mɔgɔ torokungbɛlenw;

o bɛ yaala ka nafiya kɛ.

O jusukun ka gbɛlɛn i ko siranɛgɛ, walama nɛgɛfin;

o bɛɛ ye cɛnrikebaga le ye.

²⁹ Numuce ta vu bɛ tasuma fiyɛra kɔsɛbɛ,

tasuma bɛ nɛgɛ yeelera;

nka a b'a yɛrɛ sɛgɛra le ko a bɛ nɛgɛ yeele k'a saninya,

sabu nɔgɔ tɛna bɔ a ra.

³⁰ O bɛna nin mɔgɔw wele ko <warigbɛ nafantan>,

sabu Matigi Ala banna o ra.»

7

Izirayelimogow ka Ala ta batoso lanogw

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, k'a fo a ye ko: ² «Taga lo Matigi Ala ta batoso donda ra, ka nin kuma lase mogow ma k'a fo o ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, Zuda ta mogow bɛɛ, aw minw bɛ to ka don nin so dondaw fɛ ka na Matigi Ala bato.> ³ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw ye aw ta siraw, ani aw ta kewalew yeɛma; ni o kera, ne bɛna a to aw ye to nin jamana ra. ⁴ Aw kana aw jigi la nin faninyakumaw kan, ka to k'a fo ko: Matigi Ala ta batoso bɛ yan le! Matigi Ala ta batoso bɛ yan le! Matigi Ala ta batoso bɛ an fɛ yan le! ⁵ Ni aw ka aw ta siraw, ani aw kewalew yeɛma can ra, ni aw ka gbɛ ɲogɔn ye, ⁶ ni aw ma lonanw, ani feritaw, ani muso cɛ saninw minako juguya, ni aw ma to ka mogɔ jarakibariw faga jamana kɔnɔ, ni aw ma tugu ala wɛrɛw kɔ, ka kojugu kɛ aw yɛrɛ ra, ⁷ o tuma, ne bɛna a to aw ye sigi nin jamana kɔnɔ; ne ka nin jamana min di aw bɛmaw ma kabini wogatijan, k'a kɛ o ta ye tuma bɛɛ.

⁸ « <Nka a flɛ, aw bɛ aw jigi lara faninyakumaw le kan, kuma minw tɛna foyi ɲa aw ye. ⁹ Aw bɛ sonyari kɛ, ka jɛnɛya kɛ, ka kari faninya kan, ka wusunɛn sarakaw bo Baali* ta jo ye, ka taga ala wɛrɛw kɔ, aw ma minw lɔn; ¹⁰ o kɔ, aw bɛna lo ne ɲa kɔrɔ nin so kɔnɔ yan, ne togo bɛ so min na, k'a fo ko: <An bɔsira!> K'a sɔrɔ aw belɛn bɛ nin ko haramuninw kera. ¹¹ Yala ne togo lara nin so min na, nin so kera aw fɛ benkanikebagaw dogoyɔrɔ le ye wa*? Ne kɔni bɛ o le yera. Matigi Ala ko ten.

¹² « <Ayiwa, ne ta yɔrɔ min tun bɛ Silo†, ne tun ka ne togo la o yɔrɔ ra; nka ne ka min kɛ o yɔrɔ ra ne ta mogow, Izirayelimogow ta kojuguw kosɔn, aw ye taga yi ka taga o flɛ. ¹³ Sisan, i n'a fo aw bɛ nin kow le kera, Matigi Ala ko ten, i n'a fo ne kumana aw fɛ lon bɛɛ, aw ma ne lamɛn, ne ka aw wele, aw ma ne jaabi, ¹⁴ o ra ne togo lara nin so min na, aw ka aw jigi la nin so min kan, ne tun ka min di aw ni aw bɛmaw ma, ne bɛna o so kɛ i ko ne ka Silo ta kɛ cogo min na. ¹⁵ Ne bɛna aw gbɛn ka bo ne ɲa kɔrɔ, i n'a fo ne ka aw balemaw Efirayimuka tow bɛɛ gbɛn cogo min na.> »

Ala ko a tɛna Izirayelimogow lamɛn tuun

¹⁶ «Ele Yeremi, ele kɔni kana daariri kɛ nin mogow ye tuun; i kana i kan kɔrɔta ka kule ka ne daari o ye, walama ka ne sorona, sabu ne tɛna i lamɛn. ¹⁷ O bɛ min kera Zuda duguw kɔnɔ, ani Zeruzalɛmu dugu siradaw ra, ele ɲa tɛ o yera wa? ¹⁸ Denw bɛ logɔ ɲini, faw bɛ tasuma mana, musow bɛ mugu nɔɔni; o bɛ o kɛ takula ye ka o ta jo sɔn, o bɛ min wele ko sankolo masamuso. O bɛ rɛzɛnji sarakaw* bo ka ala wɛrɛw bato, janko ka ne jusu bo. ¹⁹ Yala o bɛ ne le jusu bɔra wa? Matigi Ala ko ten. O t'a kera o yɛrɛ le ra, ka na maroya bla o yɛrɛ ra wa?»

²⁰ O kosɔn Dunuɲatigi Ala ko: «A flɛ, ne ta dimi ni ne ta jusugban bɛna ben nin jamana kan: adamadenw, ani bɛganw kan, kongokɔnɔyiriw, ani sɛnɛfɛnw kan. A bɛna cɛnri kɛ i ko tasuma fagabari.»

Izirayelimogow banna ka o ta Ala lamɛn

²¹ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Aw ye aw ta saraka jɛnitaw* ni aw ta bɛgan saraka* tow bɛɛ fara ɲogɔn kan; aw yɛrɛ ye o sogo domu! ²² Sabu lon min na ne ka aw bɛmaw labɔ Misiran jamana ra, ne ma kuma o fɛ, ne fana ma foyi ɲini o fɛ saraka jɛnitaw* ni saraka wɛrɛw ko ra. ²³ Nka ne ka

* **7:11** 7.11 Yesu Kirisita ka nin kumaw fo (Matiyu 21.13; Marika 11.17). † **7:12** 7.12 Silo ko fora yɔrɔ minw na: Yeremi 26.9; Yosuwe 18.1; Samawilu folo 1.3; 3.21; 4.3; Zaburu 78.60.

kuma min fɔ o ye, o le ye nin ye; ne ko: <Aw ye ne kan le lamɛn, ni o kɛra, ne bɛna kɛ aw ta Ala ye, aw fana bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye; ne ka ci min o min fɔ aw ye, aw ye o bɛɛ sira tagama, janko aw ye hɛra sɔrɔ.> ²⁴ Nka o ma ne lamɛn, o ma o toro malɔ ne ta kuma ra. O tagamana ka kapa ni o yɛrɛ jusukun ta miirijuguw le ye; sani o ye taga ja, o kɔsegira le.

²⁵ «K'a ta lon min na aw bɛmaw bɔra Misiran jamana ra, fɔ ka na se bi ma, ne ka ne ta baaradenw bɛɛ ci aw le fɛ, minw ye ciraw ye; ne tun bɛ o ci aw fɛ lon o lon, ne ma o dabla; ²⁶ nka aw ma ne lamɛn, aw ma aw toro malɔ ne ta kuma ra. Aw ka aw torokun gbɛlɛya, ka kojugu kɛ ka tɛmɛ aw bɛmaw kan belɛn.

²⁷ «O kosɔn ni ele Yeremi nana taga nin kumaw bɛɛ fɔ o ye, o tɛna i lamɛn; ni i nana o wele, o tɛna i jaabi. ²⁸ O ra, a fɔ o ye ko: <Siya min tɛ sɔn ka Matigi Ala, o ta Ala kan mina, ani siya min tɛ sɔn korori ma, aw le ye o siya ye. Can banna, can tɛ bɔ mɔgɔ si da ra tuun.> »

Kojuguba wagati

²⁹ «Aw ye aw kunsigiw tige k'a firi‡; aw ye taga sangadɔnkiriw la kongoriw kunna, sabu Matigi Ala banna nin mɔgɔw ra; a k'a kɔ don o ra, sabu o k'a ta dimi lawuri.

³⁰ «Zuda ta mɔgɔw ka kojugu kɛ ne ja kɔrɔ; Matigi Ala ko ten. Ne tɔgɔ lara so min na, o ka o ta jo haramuninw bla o so le kɔnɔ, ka ne ta so lanɔgɔ.

³¹ O ka sɔnnikeyɔrɔw lɔ Tofeti, Beni Hinɔmu dingakolonba yɔrɔ ra, ka o dɛncɛw, ani o denmusow jeni tasuma ra ka o kɛ saraka ye, k'a sɔrɔ ne ma o fɔ o ye, o ko yɛrɛ ma don ne ta miiriya ra ka ye.

³² «O kosɔn, a fɛ, lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lon na o tɛna a fɔ tuun ko: <Tofeti>, walama ko: <Beni Hinɔmu dingakolonba>; o bɛna a fɔ le ko: <kannatigeri dingakolonba>. O bɛna suw don Tofeti§, sabu sudonyɔrɔ tɛna sɔrɔ yɔrɔ wɛrɛ. ³³ Nin mɔgɔw suw le bɛna kɛ kɔnɔw, ani kongowaraw ta baro ye; mɔgɔ si tɛna o gbɛn. ³⁴ Ne bɛna a to pagarikanw, ani ninsɔndiyakanw, ani kɔnɔcɛ ta dɔnkirilakanw, ani kɔnɔmuso ta dɔnkirilakanw bɛɛ ye dabla Zuda duguw kɔnɔ, ani Zeruzalɛmu siradaw ra; sabu jamana bɛna kɛ yɔrɔ lakolon le ye.»

8

¹ «O lon na, kɔni, Matigi Ala ko ten, o bɛna Zuda masacɛw suw kolow, ani kuntigiw suw kolow, ani sarakalasebagaw suw kolow, ani ciraw suw kolow, ani Zeruzalɛmukaw suw kolow labɔ o ta kaburuw kɔnɔ. ² O bɛna o kolow yɛrɛgɛ tere ni karo ni lolow ja kɔrɔ; sabu o tun ka o fɛnw le kanu, ka saraka bɔ o ye, ka tugu o nɔ fɛ, ka lagberi kɛ ni o fɛnw tɔgɔ ye, ka o batɔ. Mɔgɔ tɛna sɔrɔ ka o kolow cɛ, ka o sutara tuun; o bɛna kɛ nɔgɔ le ye dugukolo kan. ³ Ne bɛna nin mɔgɔjuguw gbɛn ka taga jamana wɛrɛw ra; o ta duruja tɔ minw bɛna to o kɔ o jamanaw ra yi, saya lɔgɔ bɛna kɛ olugu ra ka tɛmɛ panamanya kan. Matigi Ala ko ten.»

Izirayelimɔgɔw ma sɔn ka sekɔ Ala ma

⁴ «A fɔ nin mɔgɔw ye, ko Matigi Ala ko: Yala ni mɔgɔ ka ben, a tɛ wuri tuun wa?

Ni mɔgɔ firira ka sira bla, a tɛ sekɔ tuun wa?

⁵ Ayiwa, o tuma mun kosɔn nin Zeruzalɛmu dugumɔgɔw murutira,

‡ **7:29** 7.29 Izirayelimɔgɔw dɔw tun bɛ o kunsigiw to a ye janya, k'a yira ko o ka o yɛrɛ bla danna Matigi Ala ye (Jateri 6.1-21). § **7:32** 7.32 I n'a fɔ Tofeti yɔrɔ le tun kɛra o ta sɔnnikeyɔrɔ ye, o tun man kan ka suw don o yɔrɔ ra, ni o tɛ, o sɔnnikeyɔrɔ tun bɛ cɛn.

ka ke lanabariw ye tuma bee?
 Mun koson o be janfa ke tuma bee,
 ka ban ka seko ka na ne Ala fe?
 6 Ne ka ne janto o ta kuma ra k'a lamem:
 o be faninyakumaw le fora.
 O do te nimisa a ta kewalejuguw ra k'a fo ko:
 <Mun koson ne ka nin ke?>
 O bee be borira ka taga o kun fe,
 i ko so girinto ka taga kere ra.
 7 Hali baninkono min be yaala san fe,
 ale k'a ta wagatiw lon;
 kongotugani, ani naganaganin, ani kunangbe,
 olugu bee ka o sekowagati lon.
 Nka ne ta mogow koni,
 olugu ma Matigi Ala ta kolatigeninw lon.»

8 «E, aw be son k'a fo ko aw ye hakiritigiw ye,
 ko Matigi Ala ta sariya be aw boro wa?
 K'a soro can yere ra, sariya karamogow ta seberikenan be faninya le sebe;
 o ka sariya ta kumaw yelema k'a ke faninya ye.
 9 Hakiritigiw maroyara,
 o jigi tigera, o minana,
 sabu o ka Matigi Ala ta kuma mafiyenya;
 hakiritigiya juman le be o fe tuun?»

Ala bena kojugu minw lase a ta mogow ma

10 «O koson ne bena o ta musow di ce werew ma,
 ka o ta forow di o minabagaw ma;
 sabu k'a ta o bee ra fitini na ka taga a bla o bee ra koroba ra,
 o bee ye natabaw le ye;
 k'a damina ciraw ra, ka taga a bla sarakalasebagaw ra,
 o bee ye faninyafobagaw le ye.
 11 O te o sebe donna ne ta dugumogow ta bana ko ra
 ka o flake ka na.
 O b'a fo doron ko: <Hera! Hera!>
 K'a soro hera te yi.
 12 Yala o maroyara nin ko haramuninw keri koson wa?
 O ma maroya fiyewu!
 Ko min be mogow kun suuru, o te o lon.
 O koson o bena ben ni benbagaw ye;
 lon min ne bena o sara ka kapa ni o ta kewalew ye,
 o lon le ra o bena talon ka ben.
 Matigi Ala ko ten.»

13 «Ne bena o ce fo ka o ban pewu!
 Matigi Ala ko ten.
 Rezenmo tena soro rezensunw na tuun,
 toromo tena soro torosunw na tuun.
 O flaburuw bena jaja;
 ne tun ka fen o fen di o ma, ne bena o bee bosi o boro.»

Ala ta mogow jigi tigera

14 «Mun koson an siginin be yan?
 Aw ye jagon lajen ka taga dugu barakamanw konon

ka taga sa yi,
 sabu Matigi Ala, an ta Ala b'a fe ka an faga;
 a ka baga ke an ta minji ra ka o di an ma,
 ko an ka jurumun ke ka Matigi Ala hake ta.

15 An tun be hera le makonona, nka a ma na na;
 an tun be an ta torow nogoyawagati le makonona, nka o nana ke jatigeba
 le ye.

16 «O ta sow mankan be nana ka bo Dan mara fan le fe;
 o ta soce barakamanw kasikan mankan be jamana bee yereyere.
 O nato be jamana ni a konofenw bee domuna,
 ani duguw ni dugumogow bee.

17 «Ayiwa, a fe, ne bena sajuguw ci aw kama,
 mogow si te se ka sa minw nege;
 o bena aw kin.
 Matigi Ala ko ten.»

Ala ta mogow ta ko ka cira Yeremi jusu kasi

18 «E, fla si te ne ta jusukasi ra;
 ne jusukun toronin lo kosebe.

19 A fe, ne be ne ta mogow kulekan menna
 ka bo fo jamanajan do ra.
 O tuma Matigi Ala te Siyon dugu konow tuun le wa?
 Dugu masace te yi tuun le wa?

«Mun koson o ka ne jusu bo ni o ta jow ye,
 ni siya werew ta batofen gbansanw ye?

20 «Simantigewagati temena, samiya banna,
 nka hali bi an ma kisi!»

21 Torow min sera ne ta mogow ma, o ka ne jusukun torow;
 nanasisi ka ne mina, ne jigi tigera.

22 O tuma fla munta te Galadi mara ra wa?
 Flakebaga te yi tuun wa?

Mun koson ne ta mogow ta bana te sera ka keneya sa?

23 Hali ne kunkolo tun ye ke bunun ye,
 ka ne padenw fa naji ra i ko ko;
 ne tun bena kasi su ni tere
 ne ta mogow fagako koson.

9

Kojugu cayara jamana konow

1 E, ni ne tun be se ka dugutagabagaw ta lonanjigibon do sorow kongokolon
 konow yi sa!

Ne tun bena bo ne ta mogow korow,
 ka ne yere mabo o ra, ka taga fo yorowan;
 sabu o bee ye jenyakebagaw le ye,
 o bee ye mogowanfabagaw le ye!

2 «Kalan juru be sama ka bibe bon cogo min na,
 o be o nenkun sama ka faninya fo o cogo le ra.
 O ma o ta fanga sorow jamana konow can sababu ra de!

O be kojugu do le fara kojugu do kan lon o lon,
o fana t'a lon ko ne ye Ala ye;
Matigi Ala ko ten.

³ «Bee ye a yere korosi a teriw ra,
mogo si kana la a balema ra;
sabu balemaw bee be jagon janfa,
teriw bee ye nafiwiw le ye.

⁴ Bee be faninya fo a mogojagon ye;
mogo si te can fora tuun.

O ka o nenkunw degi faninyatige ra;
o ta kojuguke ka o baraka ban

⁵ O siginin be faninya le ce ra;
o ta faninya koson, o t'a lon ko ne ye Ala ye.
Matigi Ala ko ten.»

Ala ka kankari la a ta mogow ye

⁶ O koson Fangatigi Ala ko:

«Ne bena o yeele tasuma ra i ko warigbe, ka o korobo.
Ni o te ne be se ka mun were le ke ne ta dugumogow ra tuun?

⁷ O nenkunw be i ko mogofagabiye dabonin;
faninya doron le be o da ra.

O b'a fo o mogojagon ma ko hera be yi,
k'a soro o ta miiriya ye ka jan la a ja k'a laben.

⁸ Yala ne man kan ka nin kojuguw juru sara o ra wa?
Matigi Ala ko ten.

Yala ne man kan ka ne yere dimibo nin siya jagon na wa?»

Kasi ni jusukasi

⁹ «Ne bena kasi ka nuna kuruw koson;

ne bena mapumanko donkiriw la beganmarayorow koson kongokolon
kon,

sabu yoro bee jenina, mogo si te teme yi tuun.

Beganw kasikan te mena tuun;

k'a ta konow ra ka taga a bla kongosogow ra,
o bee tagara.

¹⁰ «Ne bena Zeruzalemu ke kabakuruton le ye,

k'a ke kongowuruw dogoyoro ye;

min ye Zuda duguw ye, ne bena o ke yoro lakolon ye,
mogo tena sigi yoro min na tuun.

¹¹ Jon ye hakiritigi ye

min be se ka nin kow faamu?

Matigi Ala da ka nin kow nafa jontigi le ye,

ni a be se k'a nafa an ye?

Mun koson jamana cenna,

k'a bee jeni k'a ke i ko kongokolon,

mogo te teme yoro min na tuun?»

¹² Matigi Ala ko: «O kera, sabu ne tun ka sariya minw yira o ra, o banna
o sariyaw ra; o ma son ka ne ta kumaw lamen, o m'a sira tagama fana.

¹³ O tora o yere jusukun ta miirijuguw le kan, ka tugu Baali* ta jow no fe,
i n'a fo o bemaw ka o karan a ra cogo min na. ¹⁴ O koson Fangatigi Ala,

Izirayeli ta Ala ko: Ne bɛna nin mɔgɔw baro ni jalaji le ye, ka flajugu ke o ta minji ra k'a di o ma. ¹⁵ Ne bɛna o janjan siya tɔw ce ra, o ni o bɛmaw si tun ma siya minw lon. Ne bɛna tugu o ko ni kerekemuru ye, fo ka taga o bɛɛ halaki ka ban pewu.»

¹⁶ Fangatigi Ala ko:

«Aw ye miiri! Aw ye sangakasibagaw wele ka na!
Muso minw ka sangakasi lon kosɛɛ, aw ye o dɔw yɔrɔɔni ka na.

¹⁷ O ye teliya ka na kule an kunna
fo ka an jaw fa jaji ra,
fo ka jaji woyo ka bo an jaw ra.»

¹⁸ «Sabu nɔnakanw be bɔra Siyon dugu kɔnɔ:

<E, anw ta cenna pewu!
An marora de!
Sabu an gbenna ka bo an ta jamana ra;
o ka an ta bonw bɛɛ benben.>

¹⁹ «E, musow, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn!
A da be min fo aw ye, aw ye aw torow dayele ka o lamɛn.
Aw ye aw denmusow karan sangadɔnkiriw ra,
aw bɛɛ ye aw siginɔgɔnw degi sukasi ra.

²⁰ Sabu saya donna an ta bonw finetiriw fe,
a donna an ta bonɔumanbaw kɔnɔ;
a ka denw faga siradaw ra,
ka kanbelenw faga jamalajenyɔrɔw ra.»

²¹ «Yeremi, a fo ko Matigi Ala ko,
ko adamadenw suw bɛna yerege dugu ma
i ko o be nɔgo yerege foro kɔnɔ cogo min na,
i ko siman minw benbenna simankanbagaw ko, mɔgo te sɔro ka minw
tɔmɔ.»

Ala lonniya le ye hakiritigiya ye

²² Matigi Ala ko:

«Hakiritigi kana a yere bonya a ta hakiritigiya koson,
cefari kana a yere bonya a ta cefariya koson,
naforotigi kana a yere bonya a ta naforotigiya koson!

²³ Nka ni mɔgo min b'a fe k'a yere bonya,
o tigi y'a yere bonya ko a ka hakiri sɔro ka ne lon*,
k'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye,
ko ne be pumanya ni can ni terenninya ke dugukolo kan
sabun o le ka di ne ye.
Matigi Ala ko ten.»

Siya minw ma o jogo yeɛma

²⁴ «Wagati do be nana, Matigi Ala ko ten, siya minw kenɛsigira k'a sɔro
o jogo ma yeɛma, ne bɛna wuri olugu kama: ²⁵ O ye Misirankaw, ani
Zudakaw, ani Edomukaw, ani Amɔnkaw, ani Mohabukaw ye, o siya minw
bɛɛ be o bonbosi kerefeɔrɔw li†, minw siginin be kongokolon kɔnɔ, sabu

* **9:23** 9.23 Pɔli ka nin kumaw fo (Korɛntikaw folo 1.31; Korɛntikaw flanan 10.17). † **9:25** 9.25 Siya dɔw tun be o bonbosi kerefeɔrɔw li ka kapa ni o ta batofenw ta landaw ye. Nka Ala tun t'a fe a ta mɔgɔw ye o kow ladegi.

o siyaw si ma kenesigi ka o jogo yelema; Izirayeli jamana mogow fana jogo ma yelema.»

10

Batofen gbansanw ani Ala panaman

¹ Matigi Ala be min fora aw kama, aw ye o lamen, aw Izirayelimogow!

² Matigi Ala ko:

«Aw kana siya werew ta kokocogow ladegi;
aw kana siran sankolo tagamasiyenw na,
hali ni siya tow be siranna o na.

³ Siyaw ta landakow te foyi ye.
O be taga yiri tige kongo konɔ,
yirilesebaga b'a lese ni yirilesenan ye.

⁴ O be warigbe ni sanin ke k'a ceɓa,
ka negekuru dow ke k'a gbengben k'a lo,
janko a kana ben.

⁵ O alaw be i ko konogbennan minw be fifa foro konɔ,
o te se ka kuma.
Mogo le be o ta,
ni o te, o te se ka tagama.
Aw kana siran o na,
sabu o te se ka kojugu ke,
o fana te se ka kojuman ke.»

⁶ E, Matigi Ala, ele bonogonko te yi!
I ka bon, i togo baraka ka bon!

⁷ E, siyaw bee ta Masa, mogo juman le be yi ko ele nasiran te min na?
Bee ka kan ka siran i na.
Siyaw ta mogo hakiritigiw bee ra,
ani o ta maraw bee ra
ele bonogonko te yi.

⁸ O bee ye nalomanw le ye, o bee ye hakirintanw le ye;
o ta batofenw te se ka mogo karan foyi ra, sabu yiri dama lo.

⁹ O be na ni warigbe gbasinin ye ka bo Tarisisi,
o be bo ni sanin fana ye Ufazi.
Yirilesebaga be fen do tagamasiyen ke,
saninfagabaga boro b'a lalaga.
O be o jow masiri ni fanipuman bulamanw, ani a wulenmanw ye,
k'a sorɔ o bee ye adamaden do ta hakiri no le ye.

¹⁰ Matigi Ala le ye Ala yere ye;
ale le ye Ala panaman ye, ani Masa wuribari.
Ni a jusu bora, dugukolo be yereyere,
siya si te se ka lo k'a ta dimiba makonɔ.

¹¹ Aw y'a fo o ye ko ala minw ma sankolo dan, o ma dugukolo dan, ko lon do o alaw bena tunu ka bo dugukolo ko kan, ka tunu ka bo sankolo jukoro.

¹² Matigi Ala ka dugukolo dan a ta sebgaya baraka ra,
ka dununa ju sigi a ta hakiritigiya baraka ra,
ka sankolo dan a ta faamuri baraka ra.

13 Ni a k'a ta sankurukan bɔ, jibaw be lajen sankolo kɔnɔ,
a be sankabaw lana ka bɔ fɔ dunuɲa danw na;
a be sanmanamanaw bɔ sanji ce ra,
a be fɔɲɔ labɔ a marayɔrɔw ra.

14 Adamadenw bee ye nalomanw le ye, o si te ko lon;
saninfagabaga be jo min lalaga, o maroya be laban ka ale yere sɔrɔ;
a be o fenw lalaga ka mɔgɔw nege le,
sabu nenekiri te o fenw na.

15 Fengbansanw lo, baarakunntanw lo;
ni o ta kojugu saralon nana se, o bee bena halaki.

16 Nka Ala min be Yakuba ta mɔgɔw fe, ale te o cogo ra;
ale le ka fen bee dan.
Izirayeli le ye a ta siya ye,
Fangatigi Ala, o ye a tɔgɔ ye.

Cenriba wagati sera

17 Aw ye aw ta doniw ce ka bɔ dugu ma,
aw juguw ka aw minw ta dugu lamini!

18 Sabu Matigi Ala ko:

«A fe, sisan kɔni,
ne bena nin jamana mɔgɔw firi fɔ yɔrɔjan;
ne bena sege ben o kan ka o degu,
janko o juguw ye o mina.»

19 Zeruzalemu ko: «E, bɔnɔ ka ne sɔrɔ, ne banara;
ne ta jori dimi ka bon kosebe!

Ne tun b'a fɔra ko: Sege sera ne ma,
nka ne ka kan k'a sɔnmina le.

20 Ne ta fanibon benna,
a sirijuruw bee tigetigera.

Ne dencew bee tagara ka ne to,
o si te yi tuun;
mɔgɔ te yi min be se ka ne ta bon lo tuun,
k'a datugufaniw lawuri.»

21 Sagagbenbagaw* kera nalomanw ye,
o ma Matigi Ala ta jenɲogɔnya jini;
o kosɔn o ta baara ma ja,
o ta beganw bee janjanna.

22 Aw ye mankan dɔ lamɛn! A be surunyara ka na!
Wɔyɔkanba dɔ le be bɔra sahiliyanfan jamana fan na.
O bena Zuda mara duguw ci ka o ke yɔrɔ lakolonba ye,
ka o ke kongowuruw dogoyɔrɔ ye.

Cira Yeremi ka Ala daari a ta jamana mɔgɔw ye

23 E, Matigi Ala, ne k'a lon ko adamaden ta dunuɲalatige te a yere boro,
ko mɔgɔ tagamatɔ te se k'a temeyɔrɔw latige.

24 E, Matigi Ala, ne koro, nka i kana a dama teme;
i kana a ke ni dimi ye, ni o te, i bena ne halaki ka ban pewu.

25 Siya minw te i lon o ta Ala ye, i ta dimi ben olugu kan,

* **10:21** 10.21 Sagagbenbagaw: O kɔrɔ ye jamana jamɔgɔw; olugu ma se ka jamana mara ka ja.

ani mōgō minw tē i tōgō bato!
 Sabu olugu le ka Yakuba ta mōgōw domu,
 o ka o domu ka o ban pewu;
 o k'a ta jamana cēn, k'a kē yōrō lakolon ye.

11

Ala ta mōgōw ma kē kankelentigiw ye

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, ko: ² «Aw ye nin jēnṣogōnya ta kumaw lamēn! A fō Zuda mara mōgōw, ani Zeruzalēmu dugumōgōw ye! ³ A fō o ye ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ni mōgō o mōgō tē nin jēnṣogōnya ta kumaw lamēn, ne bē o tigi danga. ⁴ Ne ka nin jēnṣogōnya ta kumaw lase aw bē maw ma wagati min ne ka o labō Misiran jamana ra, dibiba tasumaman kōnō. Ne tun k'a fō o ye ko: Aw ye ne kan lamēn; ni ne ka fēn o fēn fō aw ye, aw ye o kē. Ni o kera, aw bēna kē ne ta mōgōw ye, ne fana bēna kē aw ta Ala ye. ⁵ O ra, ne karira ka layiri min ta aw bē maw ye ko ne bēna jamana dō di o ma, nōnō ni li bē woyo jamana min na, ne bēna to o layiri kan; aw bē o jamana le ra bi.> »

Ne ka Ala jaabi ko: «Amina, Matigi Ala!»

⁶ Matigi Ala k'a fō ne ye tuun ko: «Nin kumaw bē fō, bē y'a mēn Zuda duguw kōnō, ani Zeruzalēmu siradaw ra. A fō o ye ko: <Aw ye nin jēnṣogōnya ta kumaw lamēn, k'a sira tagama! ⁷ Sabu k'a ta lon min na ne ka aw bē maw labō Misiran jamana ra fō ka na se bi ma, ne ka o lasōmi sīnagako caman, k'a fō o ye ko o ye ne ta kuma lamēn. ⁸ Nka o ma ne lamēn, o ma o toro malō; o tora o yere jusukun ta miirijuguw le kan. O kosōn ne tun ko o ye jēnṣogōnya min sira tagama, nka o m'a tagama, ne ka o jēnṣogōnya ta danga kumaw bē ben o kan.> »

⁹ Matigi Ala k'a fō ne ye tuun ko: «Zuda ta mōgōw, ani Zeruzalēmukaw ka janfa dō siri. ¹⁰ O kōsegira o ta fōlōfōlō bē maw ta terenbariyakow ra, olugu minw tun banna ka ne ta kuma lamēn; o tugura ala wērēw kō, ka olugu bato. Ne tun ka jēnṣogōnya min don ni o bē maw ye, Izirayelimōgōw, ani Zuda mara mōgōw ka o jēnṣogōnya cēn.

¹¹ «O le kosōn, Matigi Ala ko: <A flē, ne bēna kojugu dō ben o kan, o tēna se ka o yere bō kojugu min na. Hali ni o ka kule ka ne wele, ne tēna o jaabi. ¹² Zuda dugu tōw, ani Zeruzalēmukaw bē wusunān sarakaw* bōra ala wērē minw ye, o bēna taga kule ka o alaw wele, nka olugu tēna se ka o kisi o kojugu wagati ra. ¹³ Sabu aw Zuda mara mōgōw, aw ta duguw ka ca cogo min na, aw ta alaw fana ka ca ten le! Aw Zeruzalēmukaw, aw ta dugukōnōsiraw ka ca cogo min na, aw ka aw ta sōnnikēyōrōw lōlō k'a caya ten le, ka to ka marobariya sarakaw bō! Aw ka o sōnnikēyōrōw lō ka Baali* ta jo le sōn.>

¹⁴ «Ele Yeremi, ele kōni kana daariri kē nin mōgōw ye tuun; i kana i kan kōrōta ka kule ka ne daari o ye, sabu ni o ka ne wele o ta tōrō wagati ra, ne tēna o jaabi.»

Matigi Ala bēna a ta oliviyēsun ben

¹⁵ «Ne ta mōgō kanunin bē mun le kera ne ta so kōnō tuun, k'a sōrō a bē nin kojugu caman kera?

Aw b'a miiri ko dajurutariw ni bēgan sarakaw bē se ka aw ta hakēw mabō aw ra wa?

Yala o bē se ka aw bōsi wa?

¹⁶ Matigi Ala tun bē aw wele le ko:
 Oliviyēsunnuman, denpūmantigi!

Nka mankanba dɔ bɛna bɔ;
a bɛna tasuma don yiri ra k'a yiriborow bɛɛ cɛn.»

¹⁷ Fangatigi Ala min tun ka aw turu, ale le ka kojugu latige aw kama, Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔw ta kojuguw kosɔn, o ka kojugu minw kɛ; sabu o ka wusunan sarakaw* bɔ Baali* ta jo ye, ka a jusu bɔ.

Yeremi ta mɔgɔw ka janfa siri a kama

¹⁸ Matigi Ala k'a yira ne ra, o kosɔn ne k'a lɔn. Ala, i ka o ta kɛwalejuguw yira ne ra. ¹⁹ Ne tun bɛ i ko saga derinin, o bɛ tagara ni min ye a fagayɔrɔ ra. Ne tun m'a lɔn ko o bɛ janfa sirira ne le kama, k'a fɔ ko: «An ye yiri ni a denw bɛɛ halaki! An y'a labɔ dunuɔa ra mɔgɔ janamanw cɛ ra, mɔgɔ si hakiri kana to a tɔgɔ ra tuun!»

²⁰ Nka Fangatigi Ala ye kititigeɓaga terennin le ye, a bɛ adamaden jusukunnakow ni a ta miiriyaw bɛɛ sɛgɛsɛgɛ. Ala, i bɛna i yɛrɛ dimibɔ o ra cogo min na, a to ne ɲa ye o ye, sabu ne ka ne yɛrɛ karifa ele le ma.

²¹ O kosɔn Matigi Ala bɛ min fɔ Anatɔtikaw kama, minw tun bɛ i fagayɔrɔ ɲinina, k'a fɔ ko: «I kana cirayakuma fɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, ni o tɛ, an bɛ i faga.» ²² Fangatigi Ala ko olugu ma ko: «Ne bɛna o ta kojugu hake bɔ o ra. O juguw bɛna o ta kanbelenw faga ni kerekemuru ye, kongɔ bɛna o dencɛw, ani o denmusow faga. ²³ O tɔ foyi tɛna to. San min na ne bɛna Anatɔtikaw ta kojuguw hakɛw bɔ o ra, o san na ne bɛna kojuguba le ben o kan.»

12

Yeremi ta ɲininkari

¹ «E. Matigi Ala, ele terennin lo tuma bɛɛ;
ne bɛ se ka sɔsɔri kɛ ni ele ye cogo di?
O bɛɛ n'a ta, ne bɛna i ɲininka i ta terenninya ko ra:
Mun le kosɔn mɔgɔjuguw ta kow bɛ ɲa o boro dɛ?
Mun le kosɔn janfamɔgɔw siginin bɛ to ɲasuma ra?

² I ka o lalaga ka o turu, fɔ o ka lilinw don;
o bɛ wuri ka ɲa fɔ ka den.

I tɔgɔ bɛ o da ra tuma bɛɛ,
k'a sɔrɔ o ta miiriya yɔrɔ ka jan i ra.

³ Matigi Ala, ele kɔni ka ne lɔn, i ɲa bɛ ne ra;
i ka ne sɛgɛsɛgɛ, k'a lɔn ko ne jusukun ta miiriyaw bɛɛ bɛ ele le kan.
Mɔgɔjuguw mina i ko sagaw, i ye taga ni o ye fagariyɔrɔ ra;
o bla danna fagarilon kama!

⁴ «Jamanadenw ta sukasi bɛna ban tuma juman le sa?
Kongobinw bɛɛ bɛna nugu tuma juman le tuun?
O bɛɛ kera jamana mɔgɔw yɛrɛ ta juguya le kosɔn.
Bɛganw, ani kɔnɔw bɛɛ bɛ halakira,
sabu mɔgɔw b'a fɔra ko: <An laban bɛna kɛ min ye, Ala tɛ o lɔn.> »

Ala ta jaabiri

⁵ «Ni sennamanw ta bori ka ele sɛgɛ,
o tuma i bɛna se ka bori ni sotigiw ye cogo di?
Ni ele hakiri tɛ sigi fɔ i ye kɛ yɔrɔ laganfiyanin le ra,
o tuma ni i nana taga sigi Zuriden baji ta mankanw cɛ ra don?

⁶ Sabu hali i yɛrɛ balemaw, ani i ta somɔgɔw,

olugu fana be i janfara;
o be o kan korota ka i korofa.
O koson i kana la o ra,
hali ni o be kumadimanw fora i ye.»

Ala k'a ko don a ta batoso ni a ta mogow ra

⁷ «Ne ka ne ko don ne ta batoso ma,
ne banna ne ta mogow ra;
ne tun be minw kanu ni ne jusukun bee ye,
ne ka olugu le labla o juguw ye.

⁸ Ne ta mogow kera ne fe
i ko jara be cogo min na kongo konu.
O be perenna ne kunna,
o le koson ne ka o koninya.

⁹ Yala ne ta mogow kera ne fe i ko jori now be duga min na,
fo duga tow bena a lamini fan be ra wa?

Aw ye taga kongosogow bee lajen,
o ye na domuniba ke!

¹⁰ Beganmarabaga caman ka ne ta rezenforo cen,
o ka ne ta foro dondon;
o ka ne diyanyaforo yelema
k'a ke yoro lakolonba ye.

¹¹ O k'a cen k'a ke yoro lakolon ye;
o kasibagato le be ne na koru, sabu o ta yoro kera yoro lakolon ye.
Jamana bee cenna,
sabu mogow te yi min b'a janto a ra.

¹² «Cenrikebagaw be nana
ka bo kongokolon kuruw bee kunna;
sabu Matigi Ala ta kerekemuru bena cenri ke,
k'a ta jamana fan kelen na ka taga a bla a fan do ra.
Danfen si tena pasuma soru.

¹³ O ka siman dan, ka na nani kan siman no ra;
o ma tonu soru o ta sege ra.
Aw ta simantige bena maroya bla aw ra,
sabu Matigi Ala dimina aw koru kosebe!»

Ala bena min ke Izirayeli sigiyogonw na

¹⁴ Matigi Ala ko: «Ne ka jamana min di Izirayelimogow ma, ne ta mogow,
k'a ke o ta ye, ne sigiyogonjugu minw bee sera o jamana ma, ne bena olugu
bee lawuri ka bo o ta jamanaw ra, ka Zuda mara mogow fana labo o ce ra.

¹⁵ Nka o lawurinin ko, ne belen bena hina o ra tuun, ka o bee kelen kelen
laseko o sigiyoro ra, ka o bee kelen kelen laseko o ta jamana ra. ¹⁶ Ni o ka
ne ta mogow ta tagamacogo ladegi ka na, ka kari ni ne togo ye k'a fo ko:
<An be kari Matigi Ala panaman togo ra>, i n'a fo o tun ka ne ta mogow
karan ko o ye kari Baali* ta jo togo ra cogo min na, o tuma o bena sigiyoro
soru ne ta mogow ce ra. ¹⁷ Nka ni siya min ma ne lamen, ne bena o siya
gben ka bo a ta jamana ra, ka o gben, ka o halaki. Matigi Ala ko ten.»

Ala bena Zuda mara laben cogo min na

13

(13-20)

Cesirinan ta ko

¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Taga cɛsirinan dɔ san, min danna ni lenfani ye, i ye a siri i yere cɛ ra; nka i kana a to ji ye se a ma.» ² Ayiwa, ne tagara cɛsirinan san, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ ne ye cogo min na, k'a siri ne yere cɛ ra.

³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun a sijaga flanan na, ko: ⁴ «I ka cɛsirinan min san k'a siri i cɛ ra, o ta ka taga ni a ye Efirati ba fan fɛ, i ye taga a dogo farawo dɔ kɔnɔ yi.» ⁵ Ne tagara a dogo Efirati ba kɔrɔ i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na.

⁶ Wagatijan tɛmɛnin kɔ, Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Wuri ka taga Efirati ba ra; ne tun ko i ye taga cɛsirinan min dogo yi, taga o ta.» ⁷ Ne tagara Efirati ba kɔrɔ, ne tun ka cɛsirinan dogo yɔrɔ min na, ne ka o yɔrɔ wɔgɔbi ka cɛsirinan bɔ. Nka ne k'a ye ko cɛsirinan tun torira, a tɛ foyi ja tuun.

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; ⁹ a ko: «Matigi Ala ko: <Ne bɛna Zuda mara mɔgɔw ta yerebonya cɛn nin cogo le ra, ani Zeruzalɛmukaw ta yerebonyaba min bɛ o ra. ¹⁰ O siya mɔgɔjugu minw bɛ ban ka ne ta kuma lamɛn, minw bɛ tagama ka kapa ni o yere jusukun ta miiriyaw ye, ka tugu ala werɛw kɔ, ka o kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato, o mɔgɔw bɛna kɛ i ko nin cɛsirinan min tɛ foyi ja tuun. ¹¹ Sabu mɔgɔ bɛ cɛsirinan siri a yere cɛ ra cogo min na, ne fana tun ka Izirayɛli ta mɔgɔw siri ne cɛ ra o cogo le ra, ani Zuda ta mɔgɔw bɛɛ, Matigi Ala ko ten, janko o ye kɛ ne ta mɔgɔw ye, ani ne tɔgɔ bonya sababu, ani ne tandori sababu, ani ne ta nɔrɔ; nka o ma ne lamɛn.> »

Ala ta dimi

¹² «Ayiwa, nin kuma fɔ o ye, ko Matigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko: <Rezenjiforogow bɛɛ kɛra janko o ye fa rezenji le ra!> O bɛna i jaabi ko: <Yala o tuma anw m'a lɔn ko rezenjiforogow bɛɛ kɛra janko o ye fa rezenji ra le wa?> ¹³ O tuma i bɛna a fɔ o ye ko Matigi Ala ko: <Ne bɛna nin jamana mɔgɔw bɛɛ fa; masacɛ min siginin bɛ Dawuda ta masasiginan kan, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani Zeruzalɛmukaw bɛɛ, ne bɛna o bɛɛ fa fɔ ka o panamini. ¹⁴ Ne bɛna o gbasi jɔgɔn na ka o cici, facɛw ni dencɛw bɛɛ. Matigi Ala ko ten. Ne tɛna hina, ne tɛna mapuman, ne tɛna makari mɔgɔ si ra. Foyi le tɛna ne bari ka o halaki.> »

Ala kanminari

¹⁵ Aw ye mɛnni kɛ, aw ye aw toro malɔ kɔsɛbɛ,
aw kana yada,

sabu Matigi Ala le bɛ kumana.

¹⁶ Aw ye bonya la Matigi Ala, aw ta Ala kan,

sani a ye na dibi lajigi aw kan,

sani aw sen ye talon

kuruw ra, terebenda dibi ra.

Aw bɛ yeelen makɔnɔna,

nka a bɛna a yeɛma k'a kɛ saya dibi le ye,

k'a kɛ dibikuruba ye.

¹⁷ Nka ni aw ma lamɛnni kɛ,

ne bɛna dogo ka kasi aw ta yerebonya kɔsɔn;

ne bɛna kasi ka paji caman bɔ,

sabu o bɛna Matigi Ala ta sagakuru mina ka taga ni a ye.

Ala ka min fɔ masacɛ ta somɔgɔw ye

¹⁸ «A fɔ masacɛ ni masamusu ye ko:

<Aw ye jigi ka sigi dugu ma,

sabu masafugula min tun ye aw ta masiri ye,

o bɔra aw kun na ka ben.>
 19 Jamana woroduguyanfan duguw ta dondaw datugura,
 mɔgɔ si tɛ yi min bɛ se ka o dayɛɛ.
 Zuda mara mɔgɔw bɛɛ minana,
 o bɛɛ lajennin minana ka taga ni o ye.»

Maroya bɛna Zeruzalɛmu sɔrɔ

20 «Zeruzalɛmu, i na kɔrɔta ka fleri kɛ,
 minw bɛ nana ka bɔ sahiliyanfan fɛ, o flɛ!
 Sagakuru min tun dira i ma, o bɛ min?
 O sagakuru* min tun ye i ta masiri ye, o bɛ min?

21 Ele yɛrɛ ka minw karan, ka o kɛ i kuntigiw ye,
 ni olugu nana sigi i kunna, i bɛna mun fɔ sa?
 Yala dimi tɛna ben i kan
 i ko muso jigibagatɔ ta dimi wa?

22 Ni i k'a fɔ i yɛrɛ kɔnɔ ko:
 <Mun kosɔn nin kow sera ne ma sa?>
 I ta terenbariya caya kojugu le kosɔn,
 i ta tagafe kɔrɔtara,
 k'a to o benna i kan.

23 «Yala Etiyopika bɛ se k'a fari cogoya yɛɛma wa?
 Walama waraninkala bɛ se k'a siw jɛgɛn bɔ a yɛrɛ ra wa?
 Aw fana bɛ se ka kɔɓuman kɛ cogo di,
 aw minw derira kojugukɛ ra?

24 Ne bɛna aw janjan
 i ko kongokolon fɔɓɔ bɛ binjalan cɛ ka taga cogo min na.

25 «Ele ninyɔrɔ ye nin ye,
 ne ka min latigɛ i ye.
 Matigi Ala ko ten,
 sabu i pinana ne kɔ,
 ka i jigi la faninya alaw kan.

26 Ne bɛna i ta tagafe kɔrɔta k'a se fɔ i pada ma
 janko o ye i lebu ye.

27 Ne ka i ta jɛnɛyaw ye, ani i ta cɛkokasiw,
 ani i bɛ i ta jatɔyajugu minw kɛ
 kongoriw kunna ani kongokɔnɔyɔrɔw ra.
 Ne ka i ta ko haramuninw ye.
 E, Zeruzalɛmu, bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ,
 ele bɛna bɔ i ta saninyabariya ra tuma juman le sa?»

14

Yeremi ka Ala daari sanji ko ra

1 Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi ma sanjinabariya ko ra, o le ye nin ye:

2 «Zuda bɛ maɓumankokasi kɛra,
 o ta duguw benbenna;
 mɔgɔw jusu kasinin sigisiginin bɛ dugu ma;
 kasikan le bɛ bɔra Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ.

3 Matigicɛw bɛ o ta baaradenw ci ka taga ji jini;

* 13:20 13.20 Sagakuru: O kɔrɔ ye Zeruzalɛmu dugumɔgɔw; o juguw bɛ na o bɛɛ cɛ ka taga ni o ye.

olugu be taga kolonda ra, nka o te ji soro.
 O be seko ni o ta minan lakolon ye,
 o kononofirinini ni o jigi tigenin be o kun datugu ka seko ka na.
⁴ Dugukolo jara fo k'a perenperen,
 sabu sanji te benna jamana konon.
 Senekεbagaw jigi tigera,
 fo o be o kun datugu.
⁵ Hali minanmuso be den woro kongo konon ka taga k'a to yi,
 sabu bin te yi.
⁶ Kongofaliw be lolon fara kongoriw kunna,
 ka to ka fonon mina i ko kongowuruw;
 o padenw baraka banna
 sabu bin te yi.»

⁷ Mogow ko:
 «E, Matigi Ala, hali ni an ta terenbariya ka an jaraki,
 an deme i togo koson!
 An ta lanabariya bonyara,
 an ka jurumun ke, ka i hake ta.
⁸ Ele le ye Izirayeli jigi ye,
 ele le ye a bosibaga ye a degu wagatiw ra.
 Mun koson i bena ke jamana konon i ko lonan,
 i ko dugutagabaga min be na su kelen doron si, ka taga?
⁹ Mun koson i be ke i ko mogow min dabari bee banna,
 i ko kerekεcfari min te se ka mogow kisi?
 O bee n'a ta, Matigi Ala, i be an ce ra,
 ele togo le be an na;
 i kana ban an na!»

Ala ma son ko Yeremi ye daariri ke mogow ye

¹⁰ Matigi Ala be min fo nin mogow ma, o ye, ko: «Can ra, yaala ka di o ye. O sen te to yoro kelen na; o koson Matigi Ala te o fe tuun. Sisan koni, a bena a hakiri to o ta terenbariyaw ra, ka o ta jurumunw hake bo o ra.»

¹¹ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «I kana daariri ke nin mogow ye ko ne ye kopuman ke o ye. ¹² Hali ni o ka sun don ka ne daari, ne tena o kasikan lamεn. Ni o ka saraka jenitaw* ni siman sarakaw* bo ne ye, ne tena son o ra. Ne bena o halaki ni kerekεmuru, ni kongow, ni banajuguw ye.»

¹³ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, a fle, ciraw b'a fora o ye ko: «Kere tena ben aw kan, kongow fana tena ben aw kan, sabu Ala bena hera janaman le di aw ma nin yoro ra yan.» »

¹⁴ Matigi Ala ka ne jaabi ko: «Ciraw be faninya le fora ne togo ra. Ne ma o ci, ne ma foyi fo o ye, ne ma kuma don o da ra; faninya sikow, ani kuma gbansanw, ani mogolafirikuma minw be bo o yere ta miiriya ra, o be o cirayakumaw le fora aw ye. ¹⁵ O koson nin cira minw be kumana ne togo ra k'a soron ne ma o ci, k'a fo ko kere tena ke nin jamana ra, walama kongow, Matigi Ala be min fo o ciraw kama, o ye nin ye: Kerekεmuru ni kongow le bena o ciraw halaki. ¹⁶ O be o cirayakumaw fora mogow minw ye fana, kongow ni kerekεmuru bena olugu faga ka o suw benben Zeruzalemu dugukonon siraw ra; olugu yere o, o ta musow o, o dencew o, o denmusow o, mogow tena soron ka o si su don. Ne bena o ta juguya ben o yere kan.»

Yeremi ka yafamadaari ke

¹⁷ Nin kuma fo o ye, ko:

«Ne naji ye jigi su ni tere,
a kana lo ka ye,
sabu kojuguba benna ne ta dugumogow kan,
banajuguba do le benna o kan.

¹⁸ Ni ne ka taga kongo kono,
kerékemuru ka minw faga, olugu suw be yi;
ni ne ka don dugu kono,
kongo ka minw mina fo ka o halaki, olugu be yi.
Ciraw, ani sarakalasebagaw be yaala jamana kono,
nka o te foyi faamu nin kow ra.»

¹⁹ Mogow ko:

«E, Ala, yala i banna Zuda jamana ra pewu le wa?
Yala Siyon dugu logo bora i ra le wa?
Mun koson i ka toro ben an kan,
k'a to fla te sorora an ta toro ra?
An tun be hera le makonona,
nka a ma na ja;
an tun be an ta torow nogoyawagati le makonona,
nka o nana ke jatigeba le ye.

²⁰ E, Matigi Ala, an lora an ta juguya ra,
ani an bemaw ta terenbariya;
sabu an ka jurumun ke ka i hake ta.

²¹ A ke i togo koson, i kana ban an na;
i kana i ta masasiganan noroman mafiyenya!
I hakiri to an na, i kana an ni i ta jehogonya cen.

²² Siya tow ta batofen gbansanw bee ra,
o ra juman kelen le be se ka sanji laben?
Yala sankolo be se ka sanji lana a yere ma wa?
Ele te wa, ele Matigi Ala, an ta Ala?
An jigi be i kan,
sabu ele le be nin kow bee kebaga ye.»

15

Jaraki bena ben Ala ta mogow kan

¹ Matigi Ala k'a fo ne ye tuun ko: «Hali ni Musa ni Samawilu le nana ka na lo ne ja koro ka ne daari, ne tena son nin mogow ma tuun. O ghen ka bo ne ja koro, o ye taga. ² Ni o ko i ma ko: <O tuma an bena taga min le?> I ye o jaabi, ko Matigi Ala ko:

<Minw ka kan ni banajugu ye, banajugu be olugu faga,
minw ka kan ni kerékemuru ye, kerékemuru be olugu faga,
minw ka kan ni kongo ye, kongo be olugu faga,
minw ka kan ni minari ye, olugu be mina ka taga.>

³ «Ne bena kojugu suguya naani le ben o kan; Matigi Ala ko ten: O bena o faga ni kerékemuru ye, wuruw be o sogo sama k'a tigetige, konow be o sogisogi, kongowaraw be o halaki. ⁴ Ne bena o ta ko ke jatigekoba ye dugukolo siya tow bee fe; ne bena o ke Ezekiyasi dence Manase*, Zuda masace ta kojuguw le koson, a tun ka kojugu minw bee ke Zeruzalemu.»

Zeruzalemu k'a ko don Ala ra

* **15:4** 15.4 Manase ta kow sebera yoro minw na: Masacew flanan 21.1-16; Kibaroyaw flanan 33.1-20.

5 «E, Zeruzalemu, jɔn le bɛna makari ele ra sa?
 Jɔn le bɛna i jusu saaro?
 Jɔn le bɛna a ta sira bla
 ka faran ka na ele kopininka?

6 Ele banna ne ra;
 Matigi Ala ko ten,
 i ka i kɔ di ne ma,
 o kosɔn ne ka ne boro bɔ i kama ka i halaki,
 sabu ne sɛgɛra sabari ra.

7 Ne bɛna o fiyɛ ni simanfiyɛnan ye ka o labɔ jamana kɔnɔ, ka o janjan,
 ka o bɔnɔ o ta denw na.
 Ne bɛna ne ta mɔgɔw halaki,
 sabu o ma sekɔ ka bɔ o ta sirajuguw kan.

8 Ne sababu ra, o ta muso cɛ saninw cayara
 ka tɛmɛ hali kɔgɔjida kɛnkɛn kan.
 Ne ka cɛnrikebaga ci teregbɛn papa fɛ kɛrɛkɛdenw bamusow kama;
 ne barara ka kɔnɔnɔfiri ni jatigɛ cun o kan.

9 Muso min tun ka dence wolonfla woro, o baraka banna,
 a nɛnkiri minana a ra.
 Ale ta tere bɛ ben, k'a sɔrɔ tere ma ban fɔlɔ;
 a maroyara, fɔ ka lebu.
 Ni o tɔ minw ka to, ne bɛna olugu labla kɛrɛkɛmuru ye
 ka o bla o juguw na kɔrɔ.
 Matigi Ala ko ten.»

Ala bɛna baraka don Yeremi ta baara ra

10 «E, ne bamuso, bɔnɔ ka ne sɔrɔ sabu i ka ne woro!
 Ne le kɛra jamana bɛɛ lajɛnnin ta sɔsɔriw ni a ta kɛrɛw kun ye!
 Ne ma juru don mɔgɔ ra, ne ma juru ta mɔgɔ fɛ,
 nka bɛɛ bɛ ne dangara.»

11 Matigi Ala ka ne jaabi ko:
 «Sigiya t'a ra, ne bɛna i bɔsi
 i ta wagatigbɛlɛnw na, ani i degu wagatiw ra:
 i juguw yɛrɛ le bɛna na i daari.

12 Yala mɔgɔ bɛ se ka nɛgɛ kari wa,
 sahiliyanfan ta nɛgɛ, walama siranɛgɛ?

13 «Ne bɛna a to mɔgɔw ye aw borofɛnw, ani aw ta naforow cɛ, o tɛna foyi
 sara aw ye;
 o bɛ kɛ aw ta jurumunw le kosɔn, aw ka jurumun minw bɛɛ kɛ aw ta
 jamana kɔnɔ.

14 Ne bɛna a to aw ye taga kɛ aw juguw ta jɔnw ye
 jamana dɔ ra, aw ma jamana min lɔn;
 sabu ne ta dimi manana i ko tasuma,
 o tasuma bɛ manana aw le kama.

15 «Ele ka fɛn bɛɛ lɔn, Matigi Ala;
 i hakiri to ne ra, i janto ne ra,
 ka ne dimibɔ ne tɔrɔrɔbagaw ra;
 i kana muɓu ne juguw kɔrɔ fɔ ka na a to o ye ne latunu.
 I hakiri to a ra ko ne kɛra mafiyɛnyarifɛn ye ele le kosɔn.

16 Ne ka i ta kumaw sɔrɔ minkɛ, ne ka o domu,
 i ta kuma ka ne ninsɔndiya, ka ne jusu diya,

sabu ele tɔɔ le be ne ra.

E, Matigi Ala, Fangatigi Ala.

¹⁷ Ne ma taga sigi ni mɔɔlɔɔɔɔɔɔbagaw ye

ka yereko ni olugu ye;

i boro baraka ka ne jagboya ka sigi ne kelen na,

sabu i ka ne jusu bɔ kosebe mɔɔw kama.

¹⁸ Mun kosɔn ne ta sege te banna ka ye?

Mun kosɔn ne ta bana te banna ka ye,

a te sɔnna ka keneya?

Yala i b'a fe ka ke ni ne ye le i ko bunun min be mɔɔ janfa wa,

i ko mɔɔ te se k'a jigi la bunun min ta ji kan?»

¹⁹ Ayiwa, Matigi Ala ta jaabi ye nin ye:

«Ni i ka na ne fe tuun, ne bena i ta,

ka i lo i loyɔɔɔɔɔɔ ra ne ja kɔɔ.

Ni i ka fenpanamanw faran ka bɔ fengbansanw na,

o tuma i bena ke ne ta daramina ye.

O ra, olugu le bena seko ka na ele fe,

ele le tena seko ka taga olugu fe.

²⁰ Ne bena i ke nin mɔɔw fe

i ko siranɛgekogo barakaman;

o bena i kere,

nka o tena se i ra,

sabu ne bena ke ni i ye,

janko ka i kisi, ka i bosi;

Matigi Ala ko ten.

²¹ Ne bena i bosi ka bɔ mɔɔjuguw boro,

ne bena i kisi ka bɔ mɔɔ jusu farimanw boro.»

16

Yeremi kera kelennamɔɔ ye

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fo ne ye ko: ² «I man kan ka muso furu, ka dence walama denmuso sɔɔ ni a ye nin yɔɔ ra yan; ³ sabu dencew, ani denmuso minw bena woro yan, ani o bamuso minw bena o woro, ani o face minw bena o woro nin jamana kɔɔ yan, Matigi Ala b'a fo olugu ta ko ra, ko: ⁴ «Bana dɔw bena o faga, mɔɔ tena sɔɔ ka o sanga ke, ka o sutara. O suw bena ke nɔɔ le ye dugukolo kan. Kerekemuru ni kɔɔ fana bena o halaki. O suw bena ke kɔɔw ni kongowaraw ta domuni ye.»

⁵ Matigi Ala ko ne ma ko: «I man kan ka don sangabon kɔɔ, i man kan ka taga sukoya ra, walama ka mɔɔ su kasi, sabu ne ka ne ta hera bɔ nin jamana mɔɔw kan, Matigi Ala ko ten; ne ta numanya ni ne ta hina bɔra o kan. ⁶ Mɔɔɔɔw, ani mɔɔ fitiniw be bena sa nin jamana kɔɔ; mɔɔ tena o ta sanga ke, o su tena don kaburu kɔɔ. Mɔɔ si tena a fari tigetige ka tagamasiyen ke a fari ra o kosɔn, mɔɔ si tena a kun li o kosɔn. ⁷ Mɔɔ si tena domuni ke ni mɔɔ ye ko a be o tigi jusu saaro, ko sabu a ta mɔɔ sara, walama ka minnifen min ni mɔɔ ye, ko a be a jusu saaro, ko sabu a face walama a bamuso sara.

⁸ «I man kan ka taga janagbe yɔɔ ra fana, ka taga sigi ni mɔɔ dɔw ye ka domuni ke, ka min; ⁹ sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne bena jagarikanw, ani ninsɔndiyakanw, ani kɔɔce ta donkirilakanw, ani

kɔɔmɔsɔ ta dɔnkirilakanw bɛɛ ban nin jamana kɔɔ aw ta wagati ra, aw yɛɛ ɲa na.» »

Ala bɛna a ta mɔgɔw gbɛn ka taga jamana wɛɛ ra

¹⁰ «Ayiwa, ni i nana nin kumaw bɛɛ fɔ nin mɔgɔw ye, ni o ko i ma ko: <Mun kosɔn Matigi Ala ka nin kojugubaw bɛɛ latige an kama? O tuma an ka terenbariyako juman le kɛ, walama an ka jurumun juman le kɛ Matigi Ala, an ta Ala ra sa?» ¹¹ I ye o jaabi ko: <Aw bɛmaw banna ne ra, Matigi Ala ko ten. O tugura ala wɛɛw kɔ, ka olugu bato, ka o kinbiri gban o kɔɔ. Nka ne kɔni, o banna ne ra, o ma to ne ta sariya kan. ¹² O bɛɛ n'a ta, aw belɛn ka kojugu kɛ ka tɛmɛ aw bɛmaw kan pewu. Aw bɛɛ bɛ tagama ka kapa ni aw yɛɛ jusukun ta miiriyajuguw le ye; aw tɛ sɔn ka ne lamɛn. ¹³ O kosɔn ne bɛna aw labɔ nin jamana ra, ka aw firi jamana wɛɛ ra, aw ni aw bɛmaw si ma jamana min lɔn. Aw bɛna taga ala wɛɛw bato o yɔɔ ra su ni tere, sabu ne tɛna makari aw ra tuun.» »

Ala bɛna a ta mɔgɔw lasekɔ

¹⁴ «O bɛɛ n'a ta, lɔn dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lɔn na mɔgɔ tɛna a fɔ tuun ko: <Ne bɛ kari Matigi Ala ɲanaman tɔgɔ ra, ale min ka Izirayelimɔgɔw labɔ Misiran jamana ra.» ¹⁵ Nka o bɛna a fɔ le ko: <Ne bɛ kari Matigi Ala ɲanaman tɔgɔ ra, ale min ka Izirayelimɔgɔw lana ka bɔ sahiliyanfan jamana ra, ani ka bɔ jamana tɔw bɛɛ ra, a tun ka o gbɛn ka taga jamana minw bɛɛ ra.» Sabu ne bɛna o lasekɔ o ta dugukolo kan, ne tun ka dugukolo min di o bɛmaw ma.

¹⁶ «A flɛ, ne bɛna jɛgɛminabaga caman ci, Matigi Ala ko ten, olugu bɛna taga o mina; o kɔ, ne bɛna donso caman ci, olugu bɛna taga tugu o kɔ kuruw, ani kongoriw bɛɛ kan, fɔ ka taga don o kɔ farawow kɔɔ. ¹⁷ Sabu ne ɲa bɛ o ta kow bɛɛ ra; o ta ko si ma dogo ne ma, o ta terenbariyaw ma dogo ne ɲa kɔɔ. ¹⁸ Ne bɛna o ta terenbariyaw, ani o ta jurumunw juru sara o ra folɔ, fɔ sipaga fla, sabu o ka ne ta jamana lanɔgɔ ni o ta batofɛnw ye, nin tɛ batofɛn minw na; o ka ne ta yɔɔ fa ni batofɛn cɛjugu haramuninw ye.»

¹⁹ «E, Matigi Ala, ne ta fanga sɔɔyɔɔ, ani ne ta baraka sɔɔyɔɔ! Ele le ye ne dogoyɔɔ ye wagatigbɛlɛnw na.

Siyaw bɛna na i fɛ

ka bɔ fɔ dugukolo danw na, ka n'a fɔ ko:

<An bɛmaw ta alaw tun tɛ ala ɲanamanw ye; batofɛn gbansanw tun lo, minw ma se ka foyi ɲa o ye.

²⁰ Yala adamaden bɛ se ka ala lalaga a yɛɛ ye wa?

ɔn-ɔn, sabu o fɛnw tɛ se ka kɛ alaw ye!» »

²¹ Ala ko: «Ayiwa, a flɛ, ne bɛna o karan; sisan kɔni, ne bɛna ne ta sebgaya ani ne ta fanga yira o ra; ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le tɔgɔ ye ko Matigi Ala.»

17

Zuda mara ta mɔgɔw ta jurumun

¹ «Zuda mara ta mɔgɔw ta jurumun sebera ni nege le ye, a sebera ni lulu dabɔnin le ye*;
a sebera o jusukun ta walaka kan,
a sebera o ta sarakabɔnanw gbanw kan.

* **17:1** 17.1 A sebera ni nege ye, walama lulu, o kɔɔ ye ko o seberinɔ tɛ tunu ka ye.

2 O ra, o dencew hakiri bena to o sarakabonanw na,
 o hakiri bena to o ta jo musoman Asera ta berew ra,
 o ka minw turu yiriba flaburumanw kere fe, ani kongorijanw kunna,
 3 ani kuruyorow ra, ani kongokonyorow ra.
 Aw borofenw, ani aw ta naforow bee,
 ne bena a to mogow ye o bee ce,
 hali aw ta sonnikeyorow!
 Ne be o ke aw ta jurumun le koson,
 aw ka jurumun minw ke aw ta jamana yoro bee ra.
 4 Ne ka jamana min di aw ma, aw yere le bena a to o be bosi aw ra.
 Ne bena aw lataga jamana do ra, aw ma jamana min lon,
 ka taga aw ke aw juguw ta jonw ye;
 sabu aw ka ne ta dimi lawuri, i ko tasuma,
 tasuma min tena faga tuun.»

Ala kelen le ye jigjuman ye

5 Matigi Ala ko:
 «Mogo min b'a jigi la adamaden kan, o tigi danganin lo,
 min b'a boromala mogow ma,
 k'a ta miiriya bo Matigi Ala kan.
 6 O tigi be i ko naniyiri min be kongokolon kono;
 ale tena hera ye a na ra fiyewu.
 A siginin be to kongokolon yoro janinw le ra yi,
 kogo kabakuruw ce ra, mogo si te yoro min na.
 7 «Nka mogo min b'a jigi la Matigi Ala kan,
 ni Matigi Ala ye mogo min jigiya ye, o tigi ta pana.
 8 A be i ko yiri min turura jida ra,
 min be a ta lalinw don ka taga ji fan na;
 a te bo fundeninwagati kala ma,
 a flaburuw kene lo tuma bee.
 Hali ni sanji ma na san min na, a te hami,
 a fana be den wagati bee.»

Minw be ban Matigi Ala ra

9 «Janfa be adamaden jusukun na ka teme fen bee kan,
 fla te yi, min be se k'a keneya.
 Jontigi le be se ka adamaden jusukun cogo lon?
 10 Ne Matigi Ala, ne be mogo jusukun segesege,
 k'a kononokow bee jate mina,
 janko ka bee sara ka kapa ni a tagamacogo ye,
 ka bee sara ka kapa ni a ta kewalew ye.
 11 «Wolonin ma fan minw la, a be taga biri o kan;
 mogo min be naforo soro terenbariya ra, o tigi fana ta be ten.
 K'a si to a cemance ra, a be ta ka bo a ta naforo koro,
 a ta kow be laban i ko naloman ta kow.
 12 «Masasiginan noroman do be yi, min korotanin lo tuma bee;
 an ta Ala ta batoso saninman be o yoro le ra.
 13 E, Matigi Ala, ele min ye Izirayeli jigi ye,
 ni mogo o mogo ka ban ele ra, o tigi bena maroya le.
 Minw be o yere mabo ele Ala ra olugu togo be to dugukolo buguri ra;

sabu o banna bununji panaman na, min ye Matigi Ala ye.»

Yeremi ta Aladaari

¹⁴ «E, Matigi Ala, ne keneya, ni o kera, ne bena keneya; ne kisi, ni o kera, ne bena kisi, sabu ne ta tandori kun ye ele le ye.

¹⁵ «A fe, o b'a fora ne ma ko: <Matigi Ala ta kuma ko kera di le?

A ka min fo, a ye o ke!>

¹⁶ Nka ne koni, ne ma ban ka tugu ele ko, ka ke i ta sagagbenbaga ye.

Ne tun t'a fe nin toro ye se o ma; i yere ka o lon.

Kuma o kuma be bo ne da ra, i ka o bee lon, a si ma dogo i ma.

¹⁷ I kana ke ne fe jatige ko ye; sabu ni kojugu ka se ne ma, ne dogoyoro ye ele le ye.

¹⁸ A to ne torobagaw le ye maroya,

nka ne yere kana maroya;

olugu jigi le ye tige,

nka ne yere jigi kana tige.

Kojugu lase o ma,

ka cenri ben o kan fo sijaga fla.»

Ala ta mogow ma Nenekirilon jate

¹⁹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Dugu donda min togo ye ko Jamanadenw ta donda, Zuda masacew be don ka bo da min fe, taga lo o da ra. O ko, i ye taga lo Zeruzalemu dugu donda tow bee ra ten. ²⁰ I y'a fo mogow ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamén, aw Zuda masacew, ani aw Zuda mara mogow bee, ani aw Zeruzalemukaw bee, aw minw be teme nin daw fe! ²¹ Matigi Ala ko: Aw ye aw yere korosi, aw kana to ka doniw ta Nenekirilon* na, ka don ni doniw ye Zeruzalemu dugu konó. ²² Aw kana bo ni doni ye aw ta bonw konó fana Nenekirilon na, aw kana baara si ke; aw ye Nenekirilon ke lon saninyanin ye, i n'a fo ne tun k'a fo aw bemaw ye cogo min na.

²³ « <Nka o ma son ka ne lamén, o ma o toro maló. O ka o kun gbeleya, ka ban ka menni ke, o ma son ne ta ladirikan ma.

²⁴ « <Ayiwa, ni aw sonna ka ne lamén can ra, Matigi Ala ko ten, ni aw ma don ni doniw ye nin dugu dondaw fe Nenekirilon na, ni aw ka Nenekirilon ke lon saninyanin ye, ni aw ma baara si ke o lon na koni, ²⁵ o tuma masacew ni fagamaw bena to ka teme nin dugu dondaw fe. O bena sigi masace Dawuda ta masasiginan kan; o bena don sowotorow konó, ka ye se sow kan, olugu ni o ta jamana pamogow, ani Zuda mara mogow, ani Zeruzalemu dugumogow; mogow bena sigi nin dugu konó wagati bee. ²⁶ Ni o kera, mogow bena na ka bo Zuda duguw ra, ani Zeruzalemu kerfeduguw ra, ani Boniyaminu ta mara ra, ani jamana dugumayanfan na, ani kuruyorow ra, ani jamana woroduguyanfan na, ka na saraka jenitaw*, ani saraka werew, ani siman sarakaw*, ani wusunán sarakaw* bo, ka barakalari sarakaw* bo Matigi Ala ta so konó. ²⁷ Nka ni aw ma ne lamén, ni aw ma Nenekirilon ke lon saninman ye, ni aw ka to ka doniw ta ka don Zeruzalemu dugu dondaw fe Nenekirilon na, o tuma ne bena tasuma don dugu dondaw ra; tasuma bena Zeruzalemu masabonbaw jeni, a fana tena faga tuun.> »

18

Adamaden be Ala boro kɔnɔ i ko bɔgɔdaga

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi tuun, o ye nin ye; a ko a ma ko:
² «I wuri ka taga dagalalagabaga ta so. Ni i sera yi, ne bɛna ne ta kuma lase i ma.»

³ Ne tagara dagalalagabaga ta so, ka taga a sɔrɔ a bɛ daga dɔ lalagara dagalalaganan kan. ⁴ Ne nana a ye ko tuma dɔw ra, a b'a fɛ ka daga min lalaga, o daga tɛ na a boro, sabu tuma dɔ bɔgɔ bɛ kɛ ten dagalalagabaga boro. Ayiwa, ni a kɛra ten, a bɛ o daga yeɛma k'a kɛ daga suguya wɛrɛ ye, suguya min ka di a yɛrɛ ye.

⁵ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: ⁶ «E, Izirayelimɔgɔw, yala ne te se ka aw kɛ i ko nin dagalalagabaga b'a kɛra cogo min na wa? Matigi Ala ko ten. Aw bɛ ne boro i ko bɔgɔ bɛ dagalalagabaga boro kɔnɔ cogo min na, aw Izirayelimɔgɔw!

⁷ «Ne bɛ se k'a fɔ siya dɔ ta ko ra, walama jamana dɔ ta o ra, ko ne bɛna a wuri ka bɔ a nɔ ra, k'a ci, k'a halaki; ⁸ nka ne ka o kuma fɔ o siya min na, ni o siya k'a ta juguya dabla, o tuma ne tun ka kojugu min latigɛ a kama, ne bɛ o dabla. ⁹ Ne bɛ se k'a fɔ fana siya dɔ ta ko ra, walama jamana dɔ ta ko ra, ko ne bɛna o siya lɔ, k'a sabati. ¹⁰ Nka ni o siya ka kojugu kɛ ne na kɔrɔ, ni o ma sɔn ka ne lamɛn, o tuma ne tun ka kojuman min latigɛ o ye, ne bɛ o dabla.

¹¹ «Ayiwa, sisan a fɔ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ye, ani Zeruzalemukaw, ko Matigi Ala ko: «Ne bɛ kojugu dɔ labenna aw kama, ne bɛ ko dɔ nɛninya aw kama. O ra aw bɛɛ ye seko ka bɔ aw ta sirajuguw kan, ka aw tagamacogow, ani aw ta kɛwalew na.»

¹² «Nka o ko: «I kana i yɛrɛ sɛgɛ! Ni an yɛrɛ ka min nɛninya, an bɛna o le kɛ; an bɛna tagama ka kaɲa ni an yɛrɛ jusukun ta miirijuguw le ye.» »

Izirayelimɔgɔw jinana Ala ko

¹³ O kosɔn Matigi Ala ko:

«Aw ye nininkari kɛ siyaw cɛ ra;
 jɔn le ka nin ko jɔgɔn mɛn ka ye?

Izirayeli, sunguru kanunin* ka kojuguba kɛ.

¹⁴ Ji min bɛ lɔ farakuru kunna Liban jamana ra,
 yala o bɛ se ka ban ka ye wa?

Jisuma min bɛ woyo ka bɔ fɔ yɔrɔjan,
 yala o bɛ se ka ja ka ye wa†?

¹⁵ Ne ta mɔgɔw kɔni jinana ne kɔ.

O bɛ taga wusunan sarakaw* bɔ batofɛn gbansanw ye.

O kosɔn o sen bɛ talon o ta sira kan,

fɔ o bɛ sirakɔrɔ bla,

ka tɛmɛ sira wɛrɛw fɛ,

sira minw man ji.

¹⁶ O ka o ta jamana kɛ yɔrɔ lakolon ye,

ka o kɛ lɔgɔbɔrifɛn ye tuma bɛɛ;

mɔgɔ o mɔgɔ bɛ tɛmɛ, o tigi bɛ kabakoya,

fɔ a b'a kun kɔmi.

¹⁷ Ne bɛna o labori o juguw na, ka o janjan,

i ko terebɔyanfan fɔnɔ bɛ fɛnw yɛrɛgɛ cogo min na.

O ta pagbanlon na, ne bɛna ne kɔ le di o ma,

* **18:13** 18.13 Sunguru kanunin, o ye Zeruzalemu ye. † **18:14** 18.14 Nin kumaw fora cogo wɛrɛ ra Kitabu dɔw kɔnɔ.

ne tɛna ne ɲa di o ma.»

Mɔgɔw ta ɲaninyajugu, ani Yeremi ta Aladaari

¹⁸ O ko: «Aw ye na, an ye dabarijugu dɔ siri Yeremi kama. An tɛna fɔn sarakalasebaga ra min bɛ an karan sariya ra, an tɛna fɔn hakiritigi ra min bɛ an ladi, an tɛna fɔn cira ra min bɛ an waaju. Aw ye na, an ye Yeremi laben ni an ta nafiya kumaw ye. An kana an janto a ta kumaw si ra tuun.»

¹⁹ «E, Matigi Ala, i janto ne kumakan na, ne kerɛbagaw ta kuma lamɛn!

²⁰ Yala koɲuman ka kan ka sara ni kojugu ye wa?

Sabu o ka dinga sogi ne ɲa.

Ala, i hakiri to a ra ko ne lɔra i ɲa kɔrɔ

ka kuma i fɛ olugu ta ɲa le kosɔn,

janko ka i ta dimi mabɔ o ra.

²¹ Ayiwa, a to kɔngɔ ye ben o ta denw kan; kerɛkemuru ye o faga.

O ta musow ye bɔnɔ o ta denw na, o ye kɛ muso cɛ saninw ye;

sabu banajugu bɛna ben o ta cɛw kan ka o faga,

kerɛkemuru bɛ o ta cɛdenw faga kerɛkɛyɔrɔ ra.

²² Ni i nana bara ka benkanɛbagaw lana o kama tuma min na, kulekanw ye bɔ o ta sow kɔnɔ,

sabu o ka dinga sogi janko ne ye ben o kɔnɔ,

o ka janw dogo k'a la janko ne senw ye mina o ra.

²³ «Nka ele kɔni, Matigi Ala, o ka ɲɛn min o min siri janko ka ne faga, ele ka o bɛɛ lɔn.

I kana sɔn ka o ta terenbariyaw yafa o ma,

i kana o ta jurumunw jɔsi ka bɔ i ɲa kɔrɔ,

o ye bɔ ka ben i ɲa kɔrɔ,

ni i ta dimi wagati sera, i ye wuri o kama.»

19

Daga cinin tagamasiyen

¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Taga bɔgɔdaga dɔ san dagalalagabaga fɛ; o kɔ, i ye taga dugu cɛkɔrɔbaw, ani sarakalasebaga cɛkɔrɔba dɔw wele,

² aw ye bɔ ka taga Beni Hinɔmu ta dingakolonba yɔrɔ ra, donda min bɛ wele ko Dagakolonw ta donda, aw ye taga o donda ra. Ni aw sera yi, ne bɛ kuma min fɔ i ye, i ye pɛrɛn ka o fɔ. ³ I b'a fɔ o ye ko: «Aw ye Matigi Ala

ta kuma lamɛn, aw Zuda masacɛw, ani aw Zeruzalemukaw! Fangatigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko: Ne bɛna kojuguba dɔ ben nin yɔrɔ kan; ni mɔgɔ o mɔgɔ

toro nana o mɛn, o tigi bɛna kabakoya fɔ ka manwu. ⁴ Sabu o banna ne ra, ka nin yɔrɔ yelem a k'a kɛ yɔrɔ gbansan ye. O ka wusun an sarakaw*

bɔ ala werɛw ye, olugu yerɛ ni o bɛmaw ni Zuda masacɛw si tun ma ala minw lɔn. O bagara mɔgɔ jarakibari caman ma, ka o faga nin yɔrɔ ra yan.

⁵ O ka sɔnnikɛyɔrɔw lalaga Baali* ta jo ye, ka o dencɛw jɛni tasuma ra ka o kɛ saraka jɛnitaw* ye ka Baali ta jo sɔn, k'a sɔrɔ ne ma o fɔ o ye, ne ma

o kuma ɲɔgɔn fɔ o ye, o ko yerɛ ma don ne ta miiriya ra ka ye.

⁶ «Ayiwa, o kosɔn, a fɛ, lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lon na nin yɔrɔ tɛna wele tuun ko: Tofɛti, walama ko: Beni Hinɔmu dingakolonba,

nka a bɛna wele le ko: kannatigeri dingakolonba. ⁷ Ne bɛna Zuda ni Zeruzalem ta kolatigeninw cɛn nin yɔrɔ ra. Ne bɛna a to o juguw ye

o faga ni kerekemuru ye; minw be o fagayoro jinina, ne bena o don olugu boro; ne bena o sogo ke konow, ani kongowaraw ta domuni ye. ⁸ Ne bena nin dugu ke yoro lakolon ye, ka mogow kabakoya fo o be filen fiye. Ni mogow o mogow ka teme a korow, o tigi bena kabakoya fo ka filen fiye a ra a ta torow bee koson. ⁹ Ne bena o jagboya o ye o dencew, ani o denmusow sogo domu. O yere fana bena jagon sogo domu; o wagati b'a sorow o jugu minw be o fagayoro jinina, olugu ka o ta dugu lamini ka o degu kosebe.>

¹⁰ «Ayiwa, o ko, cekoroba minw tun tagara ni i ye, i ye bogodaga ci olugu na na, ¹¹ k'a fo o ye ko Fangatigi Ala ko: <Ne bena nin mogow, ani nin dugu ci tan le, i n'a fo mogow be bogodaga ci cogo min na; ni a cira, a te se ka lalaga tuun. O bena suw don Tofeti, sabu sudonyoro tena sorow yoro were ka mogow su don.

¹² « <Ne bena o le ke nin jamana ni a mogow ra; Matigi Ala ko ten. Ne bena nin dugu ke i ko Tofeti kera cogo min na. ¹³ O tun be wusunan sarakaw* bora Zeruzalemu ta bonw, ani Zuda masacew ta bon minw bee kunna ka sankolokonofenw bato, ani ka rezenji sarakaw* bo ala werew ye, ne bena o bonw ke yoro saninyabariw ye, i ko Tofeti ta yoro.> »

¹⁴ Ayiwa, Yeremi bora Tofeti yoro ra, Matigi Ala tun k'a ci yoro min na ka taga cirayakumaw fo. A tagara lo Matigi Ala ta batoso lukene ra k'a fo mogow bee ye ko: ¹⁵ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne tun ka kojugu minw bee fo nin dugu kama, ani a kerefeduguw bee, ne bena o kojugu ben o kan, sabu o ka o kun gbeleya, ka ban ka ne ta kumaw lamen.> »

20

Yeremi blara kaso ra

¹ Yeremi tun be nin cirayakuma minw fora, Imeri dence Pasuri, min tun ye sarakalasebaga ye ani Matigi Ala ta batoso korosibagaw kuntigi, ale ka o kumaw men. ² Pasuri ka cira Yeremi bugow, k'a senw don negere ra k'a bla Matigi Ala ta batoso sanfeyoro donda korow, min be wele ko Boniyaminu ta donda.

³ Nka o dugusagbe, Pasuri ka Yeremi senw bo negere ra k'a labo kaso ra. Yeremi k'a fo a ye ko: «Matigi Ala te ele wele tuun ko: <Pasuri>, a be i wele le ko: <Magori Misabibu>, ko: <siranyakoba be fan bee ra>. ⁴ Sabu Matigi Ala ko: <Ne bena siranyakoba le ben ele kan, ele ni i teriw bee. O juguw ta kerekemuru bena o faga ele yere na na. Ne bena Zuda mara bee don Babiloni masace boro fana; ale bena o ce ka taga ni o ye Babiloni, ka taga o faga ni kerekemuru ye. ⁵ Nin dugu ta fen maraninw bee, ani o ta baara tonoo bee, ani o ta fen nafamanw bee, ani Zuda masacew ta naforo bee, ne bena o bee don o juguw boro; olugu bena ben o kan ka o fenw bee ce ka taga ni o ye Babiloni. ⁶ Ele Pasuri koni, ele ni i ta somogow bee, o bena aw mina ka taga ni aw ye. Ele bena taga Babiloni; i bena sa yi, o bena i su don yi, ele ni i teriw bee, i ka i ta faninya cirayakumaw fo minw ye.> »

Ala ta kuma fori ka torow min la Yeremi kan

⁷ E, Matigi Ala, i ka ne negere ka ne sorow,
ne fana sonna negeri ma;
i ka ne mina jagboya ra
ka se sorow ne kan.
Ne kera yerekofen le ye lon bee;
bee be ne logobo.

8 Ni ne be kuma tuma o tuma, fo ne ye kule le;
ne be peren ka mogow ta jusukungbeleya ni o ta tojori fo.
Matigi Ala ta kuma fori
be mafiyenyari ni logobori le lase ne ma.

9 Ayiwa, ni ne ko, ko ne tena a ko fo tuun,
walama ko ne tena kuma a togō ra tuun,
a ta kuma be ne jeni ne jusukun na i ko tasuma,
a be i ko tasuma le donna ne kolow konō;
ne b'a fo ko ne b'a kun ne yere ra,
nka ne baraka be ban, ne te se.

Yeremi k'a yere karifa Ala ma

10 Jama be kumajugu minw fora ne ma, ne be o menna:
«Siranyakobaw be fan bee ra!

Aw y'a ko fo! An y'a ko fo pamogow ye!»
Ne teriw bee be ne korosira k'a fle ni ne bena ben.
Dow ko: «A be se ka ke ko do bena a negē,
ni o kera, an bena se sorō a kan,
ka an yere dimibō a ra!»

11 Nka Matigi Ala be ne fe i ko kerēkecefari;
o koson ne nogbenbagaw be talon ka ben,
o te se sorō.
O bena maroya kosebe sabu o tena se sorō;
o kun suurunin bena to tuma bee,
mogō tena jina o ta maroya ko ka ye.

12 Fangatigi Ala be mogō terennin segesege,
a b'a kononokow ni a jusukunnakow bee lon.
Ala, ni i be i yere dimibō o ra tuma min na, a to ne ja ye o ye,
sabu ne ka ne yere to ele le boro.

13 Aw ye donkiri la Matigi Ala ye,
aw ye Matigi Ala tando;
sabu a be fagantanw nin kisi,
ka bo kojugukebagaw boro.

Yeremi ta jusukasikumaw

14 Ne worora lon min na,
Ala ye o lon danga!
Ne bamuso ka ne woro lon min na,
Ala kana baraka don o lon na!
15 Ce min tagara o kibarō fo ne face ye,
Ala ye o ce danga!

Min k'a fo ko: «I ka den sorō, dence lo,»
fo ka ne face ninsondiya kosebe,
16 o ce ye ke i ko Matigi Ala ka dugu minw ci,
ni a ma son ka hina o ra.
Sogomada fe a ye kulecikanw men,
teregban fe a ye keremankanw le men!

17 Mun na a m'a to ne ye sa ne bamuso konō?
O ra ne bamuso tun be ke ne ta kaburu ye,
a lasiritō tun be to ten wagati bee!

18 Mun koson ne bora ne bamuso konō
ka na to sege ni jusukasi ra,

fɔ ka taga ne ta dunupalatige ban maroya ra?

Zuda ni Zeruzalemu ta tɔɔɔ kow

21

(21-29)

Ala ka masace Sedesiyasi jaabi

¹ Matigi Ala ka nin kuma le lase Yeremi ma, wagati min masace Sedesiyasi* ka Malikiya dence Pasuri, ani Maseya dence sarakalasebaga Sofoni ci Yeremi fe, ka taga a fɔ a ye ko: ² «Sabari ka Matigi Ala jininka an ye, sabu Babiloni masace Nebukadinesari be kere ra ni an ye†. A be se ka ke ko Matigi Ala bena a ta kabakoba do ke an ye i n'a fɔ a derira k'a ke cogo min na, janko Nebukadinesari ye faran an na.»

³ Yeremi ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fɔ Sedesiyasi ye, ⁴ ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fle, kerekeminan minw be aw boro, aw be Babiloni masace ni Babilonikaw kerera ni minw ye, sabu o ka aw ta dugu lamini, ayiwa, o kerekeminanw jasinna aw ta dugu kofeyoro ma, nka ne bena o yelema ka o jasin dugu yere kononoyoro ma. ⁵ Ne yere bena aw kere ni ne ta se bagaya ni ne ta fanga ye, ne diminin, ani ne jusu gbannin, ani ne jusu boninba. ⁶ Ne bena nin dugu konofenw bee kere, adamaden fara beganw kan; bana juguba do bena o faga. ⁷ Matigi Ala ko ten; o ko, min ye Zuda masace Sedesiyasi ye, ani a ta jamana jamogow, ani jamanadenw, ani minw bosira banajuguw, ani kerekemuru ni kongow boro, ne bena olugu don Babiloni masace Nebukadinesari boro, ka o don o juguw boro, ani min o min be o fagayoro jinina. Nebukadinesari bena o faga ni kerekemuru ye; a tena makari o ra, a tena sabari, a fana tena hina.>

⁸ «Min ye nin dugumogow ye, a fɔ olugu ye ko Matigi Ala ko: <A fle, ne be panamanya sira ni saya sira bla aw korow. ⁹ Ni min o min ka to dugu konow, kerekemuru ni kongow ni banajugu bena o faga; nka Babilonika minw ka aw ta dugu lamini, ni mogow min ka bo ka taga a yere di olugu ma, o tigi be kisi, a ta kisiri le be ke a ta nafa ye. ¹⁰ Sabu ne ka ne ja sin nin dugu ma janko ka kojugu le ke a ra, kopuman te; Matigi Ala ko ten. Ne be nin dugu don Babiloni masace boro, ko a y'a jeni.> »

Ala ka kankari la masace ta somogow ye

¹¹ Zuda masace ta somogow,
aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn!

¹² Dawuda ta somogow, Matigi Ala ko:

«Aw ye kiti tige can kan lon o lon.

Mogow be ben minw kan ka o borofenw ce,

aw ye olugu bosɛ a tonobagaw boro.

Ni o te, ne ta dimi bena mana ka aw jeni i ko tasuma,

mogow fana tena se ka o tasuma faga;

ne bena o ke aw ta kewalejuguw le koson.

¹³ «Ne ni aw be nogon na, aw kurufurance mogow,

aw minw signin be farakuru kan kenegbeba ra!

Matigi Ala ko ten.

Aw minw b'a fora ko: <Jon be se ka jigi ka na anw kama yan?

* **21:1** 21.1 Sedesiyasi tun ye Yoziyasi dence sabanan ye; ale le kera Zuda masace laban ye Zeruzalemu (Masacew flanan 24.17-25.7 fle). † **21:2** 21.2 Zuda mara ta mogow, ani Babilonikaw ta kere: Masacew flanan 24.20-25.11; Kibaroyaw flanan 36.11-21.

Jɔn bɛ se ka na don fɔ anw ta dogoyɔrɔw ra yan?»

¹⁴ Ayiwa, ne bɛna aw sara
ka kana ni aw ta kɛwalew ye,
Matigi Ala ko ten.
Ne bɛna tasuma dɔ don aw ta yiritu kɔnɔ,
ka aw jɛni aw fan bɛɛ ra.»

22

Ala ka Yeremi ci Zuda masacɛ ta somɔgɔw kama

¹ Matigi Ala ko: «Taga Zuda masacɛ ta so, i ye taga nin kuma fɔ a ye. ² A fɔ ko: «Ele ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, ele Zuda masacɛ, min sigira Dawuda ta masasiginan kan, ele ni i ta jamana ɲamɔgɔw, ani i ta mɔgɔ tɔ minw bɛɛ bɛ to ka don nin daw fɛ. ³ Matigi Ala ko: Aw ye can ni terenninya sira tagama. Aw ye mɔgɔ tɔɲɔninw bɔsi ka bɔ o tɔɲɔbagaw boro, aw kana lonanw, ani feritaw, ani muso cɛ saninw minako juguya, aw kana jusukungbɛleyako kɛ o ra, aw kana mɔgɔ jarakibari faga nin jamana ra yan. ⁴ Sabu ni aw ka nin kumaw sira tagama can yɛɛ ra, o tuma masacɛ dɔw belɛn bɛna to ka sigi Dawuda nɔ ra a ta masasiginan kan, ka to ka don nin so dondaw fɛ o ta sowotorow kɔnɔ, ani o ta sow kan, olugu ni o ta jamana ɲamɔgɔw, ani o ta jamana mɔgɔw. ⁵ Nka ni aw ma sɔn ka nin kumaw lamɛn, ne bɛ kari ne yɛɛ tɔgɔ ra, Matigi Ala ko ten, ko nin so bɛna kɛ tomo le ye.» »

⁶ Sabu Matigi Ala bɛ min fɔra Zuda masacɛ ta so ta ko ra, o ye nin ye; a ko:

«Ele bɛ ne fɛ i ko Galadi mara,
i ko Liban kuru kuncɛmayɔrɔ;
nka o bɛɛ n'a ta, ne bɛna i kɛ kongokolonyɔrɔ le ye,
ka i kɛ dugu lakolon ye.

⁷ Ne bɛna cɛnrikebaga dɔw labɛn i kama;
o bɛɛ ta baarakeminan bɛ o boro.
O bɛna i ta masaso sɛdiriyiriw bɛɛ ra cɛɲumanw tigɛtigɛ,
ka o firi tasuma ra.

⁸ «Siya camanba bɛna tɛmɛ nin dugu kɛɛ fɛ; mɔgɔw bɛna to ka ɲɔgɔn ɲininka ko: «Mun kosɔn Matigi Ala ka nin ko ɲɔgɔn kɛ nin duguba ra sa?»

⁹ Mɔgɔw bɛna o jaabi ko: «A ka nin kɛ sabu o banna Matigi Ala, o ta Ala ta jɛɲɔgɔnya ma, ka taga o kinbiri gban ala wɛɛw kɔrɔ ka olugu bato.» »

Kuma min fɔra Salumu ta ko ra

¹⁰ Min sara* aw kana o su kasi,
aw kana aw yɛɛ ɲanasisi o kosɔn.
Min minana ka taga†, aw ye kasi o le kosɔn,
sabu a tɛ sekɔ tuun,
a ɲa tɛna la a woroɲamana kan tuun.

¹¹ Matigi Ala ka kuma min fɔ masacɛ Salumu ta ko ra, Yoziyasi dɛncɛ min tun kɛra masacɛ ye a face Yoziyasi nɔ ra, ka sɔrɔ ka bɔ nin jamana ra, o kuma ye nin ye ko: «Ale tɛ sekɔ yan tuun; ¹² o k'a mina ka taga ni a ye yɔrɔ min na, a bɛna sa yi, a tɛna nin jamana ye tuun.»

Kuma min fɔra Yehoyakimu ta ko ra

* **22:10** 22.10 Min sara, o ye masacɛ Yoziyasi ye, ale sara Megido kɛɛ ra (Masacɛw flanan 23.29).

† **22:10** 22.10 Min minana ka taga, o ye Yoziyasi dɛncɛ Yohahazi ye, min bɛ wele fana ko Salumu; ale minana ka taga Misiran (Masacɛw flanan 23.31-33).

13 «Mɔgɔ min bɛ a ta so lɔ, ni a tɛ terenninya jate,
ka a sanfɛbon lɔ ni a tɛ can sira jate,
a mɔgɔɔgɔnw bɛ baara kɛ a ye, nka a tɛ foyi di o ma,
a tɛ o ta sara di o ma,
bɔnɔ bɛna o tigi sɔrɔ‡.

14 A b'a fɔ ko: «Ne bɛna sankaso belebele dɔ lɔ ne yɛrɛ tɔgɔ ra,
k'a sanfɛbonw kɔnɔ bonya,
ka finɛtiriw bɔ a ra ka ja,
ka sɛdiriyiriferɛnw la a kɔnɔ,
k'a kɔnɔɔyɔrɔ mun k'a wulen k'a ja.»

15 Ele b'a miiri ko sɛdiriyiri caman sɔrɔri le bɛna i ta masaya sabati wa?
Yala ele face fana tun tɛ domuni kɛra, ka min, i ko mɔgɔ tɔw wa?
O bɛɛ n'a ta, a tun bɛ can ni terenninya sira tagama;
o ra, a ta kow fana pana.

16 A tun bɛ janibagatɔw, ani fagantanw ta kiti tigɛ ka ja,
o kosɔn a ta kow bɛɛ tun ka ji.
Ayiwa, o kɛwale jɔgɔn le b'a yira ko mɔgɔ ka ne Ala lɔn;
Matigi Ala ko ten.

17 «Nka ele ja tɛ foyi ra, i jusukun tɛ foyi miiri
ni i yɛrɛ ta nafa dɔrɔn tɛ,
ani ka baga mɔgɔ jarakibariw ma ka o faga,
ka mɔgɔw tɔjɔ, ka o minako juguya.

18 «O kosɔn Matigi Ala ka min fɔ Zuda masacɛ Yehoyakimu ta ko ra,
Yoziyasi dencɛ, o kuma ye nin ye, ko:

Mɔgɔ tɛna a su kasi, i ko o bɛ deri k'a fɔ cogo min na ko:

«E, ne balemace!» Walama ko: «E, ne balemamus!»

Mɔgɔ tɛna a su kasi, i ko o bɛ deri k'a fɔ cogo min na ko:

«E, an matigicɛ!» Walama ko: «E, an ta masa!»

19 O bɛna a sutara i ko fali bɛ sutara cogo min na;
o bɛna a sama ka taga a firi Zeruzalɛmu dugu ko fɛ.»

Bɔnɔ bɛna Zeruzalɛmu sɔrɔ

20 «Yɛlɛn Liban kuruw kan ka kule ci!
Yɛlɛn Basan kuruw kan ka i kan korɔta!
Yɛlɛn Abarimu kuruw kan ka kule ci!
Sabu i kanubagaw bɛɛ halakira ka ban.

21 Tuma min na i tun bɛ i yɛrɛ jate fɛntigi ye, ne kumana i fɛ,
nka i tun b'a fɔra ko: «Ne tɛna foyi lamɛn!»

I ta cogo kɛra o le ye kabini i denmisenman;
i ma sɔn ka ne kan lamɛn.

22 Fɔjɔ bɛna i ta kuntigiw bɛɛ ta,
i kanubagaw bɛna mina ka taga jamana wɛrɛ ra;
o wagati le ra, i bɛna maroya fɔ ka i kun suuru,
i ta kojuguw bɛɛ kosɔn.

23 Ele min sigira Liban,
ka i ta paga la sɛdiriyirinumanw cɛ ra,
ni dimi nana se i ma,
dimi min bɛ i ko muso jigibagatɔ ta dimi, i bɛna njuna dɛ!»

Yehoyakimu dencɛ Koniya ta ko

‡ 22:13 22.13 Nin kumaw fɔra ka nasin masacɛ Yehoyakimu le ma.

²⁴ «Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Matigi Ala ko ten, ko ele Yehoyakimu dence Koniya[§], Zuda masace, hali ni ele tun kera bororanegε le ye ne kininboro ra, ne bena ele sama ka bo. ²⁵ Minw be i fagayoro ninina, ne be i don olugu boro; i be siran minw na, ne be i don olugu boro; ne be i don Babiloni masace Nebukadinesari boro, ka i don Babilonikaw boro. ²⁶ Ne bena i gben, ele ni i woroba, ka aw lataga jamana wεε ra, aw si ma woro jamana min na; aw bena taga sa o yoro le ra. ²⁷ Aw ta jamana logo bena aw mina, fo ka sekologo ke aw ra, nka aw tena se ka seko ka na aw ta jamana ra tuun.»

²⁸ Ayiwa, yala nin Koniya togo ye dagakolon cinin le ye wa, mogo te min jate, mogo si te min fe tuun? Mun koson o ka ale ni a denw gben, ka o firi jamana do ra, o ma jamana min lon?

²⁹ E, dugukolo, dugukolo, dugukolo, Matigi Ala ta kuma lamεn! ³⁰ Matigi Ala ko: «Aw ye nin ce togo sebe i n'a fo mogo min ma den soro, i n'a fo mogo min ma se soro a ta dunupalatige ra; sabu a ta den si tena se soro, ka sigi Dawuda ta masasiganan kan, ka ke Zuda mara kuntigi ye tuun.»

23

Sagagbenbaga juguw, ani sagagbenbagarumanw

¹ «Sagagbenbaga minw be ne ta sagakuru halakira ka sagaw janjan, bono be olugu soro, Matigi Ala ko ten. ² O koson sagagbenbaga minw be ne ta mogow kunna, ne Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka min fo olugu ta ko ra, o ye nin ye, ko: Aw le ka ne ta sagaw gben, ka sagakuru janjan; aw ma aw hakiri to o ra, nka ne koni bena ne hakiri to aw ra ka aw sara ka kapa ni aw ta kewalejuguw ye. Matigi Ala ko ten.

³ «Ne ta sagakuru to minw tora jamanaw bee ra, ne tun ka o gben ka taga jamana minw bee ra, ne yere bena olugu lajen, ka o lana o yere ta yoro ra; o bena bugu, ka caya kosebe. ⁴ Ne bena sagagbenbaga dow bla o kunna, minw bena o korosi. Siranya tena o mina tuun, jigitigeke tena o soro tuun; o do tena tunu tuun. Matigi Ala ko ten.»

⁵ A fe, lon do bena se,
Matigi Ala ko ten,

ne bena mogo terennin do lawuri Dawuda ta duruja ra,
min bena sigi masaya ra ka mogow mara ni hakiri ye,
ka can ni terenninya ladon jamana kono.

⁶ Ale ta wagati ra, Zuda mara bena kisi,
Izirayeli jamana bena sigi hera ni laganfiya ra;
o bena a wele togo min na o ye ko:
Matigi Ala, an ta terenninya tigi.

⁷ «O le koson, lon do bena se, Matigi Ala ko ten, o lon na mogo tena a fo tuun ko: <Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ale min ka Izirayelimogow labo Misiran jamana ra.> ⁸ Nka o bena a fo le ko: <Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ale min ka Izirayelimogow ta durujaw lana, ka aw laseko ka bo sahiliyanfan jamana ra, ani ka bo jamana tow bee ra, a tun ka aw gben ka taga jamana minw bee ra.> O bena na sigi o yere ta dugukolo kan.»

Cira ta juguw

§ 22:24 22.24 Koniya be wele fana ko Yekoniya, walama Yehoyakini. A ta masaya san naaninan le ra o ka Zuda mara mogow mina ka taga ni o ye Babiloni (Masacew flanan 24.8-16; Kibaroyaw flanan 36.8-10).

9 Min fɔra ciraw ta ko ra:
 «Ne jusu kasira kosebe,
 fɔ ka ne kolow bee magaya;
 ne kera i ko doroto,
 i ko doroto ka mogɔ min janamini,
 Matigi Ala ni a ta kuma saninmanw koson.

10 Sabu jamana fara jencya ra,
 jamana be sukasi ra, danga koson,
 kongokolon beganmarayorow jajara.
 Mogow be bori kojugu no fe,
 o be o ja gbeyaya ka ko benbariw le ke.

11 Ciraw, ani sarakalasebagaw, o bee ye Alapasiranbariw le ye;
 hali ne ta batoso konɔ, ne ka o ta kojuguw sorɔ yi!
 Matigi Ala ko ten!

12 O koson o bena terende o temesira kan,
 o ta sira be ke dibi ye;
 o bena o joni ka o ben,
 sabu ni ne nana wuri o kama san min na,
 ne bena kojugu ben o kan.
 Matigi Ala ko ten.»

Zeruzalemu ni Samari ta ciraw

13 «Ne ka ko benbariw ye Samari ta ciraw fe:
 O ka ciraya ke ni Baali* ta jo togo ye,
 o ka ne ta mogow, Izirayelimogow lafiri.

14 Nka Zeruzalemu ta ciraw fe, ne ka kojuguba le ye;
 o be jencya ke, o be tagama faninya kan.
 O be baraka don kojugukebagaw ra,
 janko o si kana o ta juguya dabra.
 O bee be ne na korɔ i ko Sodomukaw;
 Zeruzalemukaw be i ko Gomorikaw*.»

15 O koson Fangatigi Ala ka nin le fɔ ciraw ta ko ra, ko:
 «Ne bena o baro ni jalaji le ye,
 ka бага ke o minji ra k'a di o ma;
 sabu Zeruzalemu ta ciraw le sababu ra,
 Alapasiranbariya cayara jamana yoro bee ra.»

Cira faninyafɔbagaw

16 Fangatigi Ala ko:
 «Ni ciraw be cirayakumaw fɔ aw ye,
 aw kana o ta kumaw lamɛn,
 sabu o be aw negera ni kuma gbansanw le ye.
 O be ko minw fɔra aw ye ko Ala ka o yira o ra,
 o kow bora olugu yere le ra, o ma bo Matigi Ala da ra.

17 Minw be ne dogoya, o be son k'a fɔ olugu ye ko:
 <Matigi Ala ko a bena hera ke aw ye!>

Minw bee be tugu o yere jusukun ta miiriyaw ko
 o b'a fɔ olugu ye ko: <Kojugu foyi tena aw sorɔ!>

18 O tuma, jontigi le tun be ni Matigi Ala ye a ta kolatigeyoro ra?
 Jon le na k'a ye, walama k'a lamɛn?
 Jon le k'a janto a ta kuma ra,

* **23:14** 23.14 Sodomukaw, ani Gomorikaw tun ka kojugu caman ke Ala na korɔ (Damina 19.1-29).

janko k'a lamɛn?»

¹⁹ «A flɛ, Matigi Ala ta sanfɔɔ ye nin ye!

A ta jusugban le wurira;

o sanfɔɔba le wurira,

a bɛ munumununa mɔgɔjuguw kunna.

²⁰ Matigi Ala ta dimi tɛna mala

fɔ a ka ko min latigɛ a jusukun na,

a ye o kɛ k'a dafa.

Wagati nataw ra, aw bɛna o kow bɛɛ faamu.»

²¹ Ala ko:

«Ne ma nin ciraw ci,

nka o borira ka taga ciraya kɛ;

ne ma kuma don o da ra

nka o tagara cirayakumaw fɔ.

²² Ni o tun bɛ ni ne ye ne ta kolatigeyɔɔ ra,

o tun bɛna ne ta kumaw lase ne ta mɔgɔw ma,

k'a to o ye sekɔ ka bɔ o ta sirajuguw kan,

ka o ta kewalejuguw dabra.»

Matigi Ala bɛ yɔɔ bɛɛ

²³ «Yala ne ye yɔɔsurunmɔgɔw dɔrɔn ta Ala le ye wa?

Matigi Ala ko ten.

Yala ne tɛ yɔɔjanmɔgɔw bɛɛ ta Ala ye fana wa?

²⁴ Yala mɔgɔ bɛ se ka dogo yɔɔ dogonin dɔ ra

ko ne Ala tɛna o tigi ye wa?

Matigi Ala ko ten.

Yala ne ta bonya ma sankolo ni dugukolo yɔɔ bɛɛ fa wa?

Matigi Ala ko ten.»

Cira mɔgɔlafiribagaw

²⁵ «Ciraw bɛ min fɔra, ne ka o mɛn. O bɛ cirayakuma minw fɔra ne tɔgɔ ra o ye faninya le ye. O b'a fɔ ko: <Ne ka ko dɔ ye siko ra dɛ! Ne ka ko dɔ ye siko ra!>

²⁶ O ciraw bɛ jijara ka o faninya ciraya minw kɛ, ka o mɔgɔlafirikumaw miiri o jusukun na ka o ciraya kɛ, o bɛna o kow dabra tuma juman le?

²⁷ O bɛ to ka o ta siko minw jafɔ jɔgɔn ye, o b'a miiri ko o bɛ se k'a to ne ta mɔgɔw ye jina ne tɔgɔ kɔ, i n'a fɔ o bɛmaw jinanana ne tɔgɔ kɔ cogo min na Baali* ta jo kosɔn.

²⁸ Ni cira min ka siko kɛ, o ye a ta siko lakari; nka ne ka ne ta kuma lase mɔgɔ min ma, o tigi ye ne ta kuma fɔ ka kapa ni can sira ye, sabu mun le ka simanpaga ni simankisɛ kɛ kelen ye?

Matigi Ala ko ten. ²⁹ Yala ne ta kuma tɛ i ko tasuma le wa? Matigi Ala ko ten. Yala a tɛ i ko nɛgɛkuru min bɛ fara ci wa?

³⁰ «A flɛ, nin le kosɔn ne bɛ ciraw kɛɛ, Matigi Ala ko ten, olugu minw bɛ ne ta kuma sonya jɔgɔn fɛ.

³¹ A flɛ, ne bɛ ciraw kɛɛ, Matigi Ala ko ten; minw bɛ o yɛɛ nɛnkun ta k'a fɔ ko: <Matigi Ala ko!>

³² A flɛ, minw bɛ faninya sikow ciraya kɛra, ne bɛna olugu kɛɛ, Matigi Ala ko ten; o bɛ o sikow lakari ka ne ta mɔgɔw lafiri ni o faninyakumaw ye, ani o ta kungbɛlɛya ye, k'a sɔɔ ne ma o ci, ne ma foyi fɔ o ye. O tɛ foyi le ja nin mɔgɔw ye; Matigi Ala ko ten.»

Ala ta kuma tɛ doni ye

³³ «Ayiwa, ni nin mɔgɔw, walama ni cira dɔ, walama ni sarakalasebaga dɔ ka i jininka ko: <Matigi Ala ta kuma ye juman le ye, a ka doni† juman la an kan?> I ye o tigi jaabi ko: <Aw yere le ye doni ye, ne bɛna o doni bɔ ne kunna. Matigi Ala ko ten.> ³⁴ Ni cira dɔ, walama ni sarakalasebaga dɔ, walama ni mɔgɔ dɔ k'a fɔ ko: <Matigi Ala ka doni juman le la ale kan!> Ayiwa, ne bɛna o tigi ni a ta somɔgɔw kere. ³⁵ Aw ka kan ka aw siginɔgɔnw, walama aw balemaw jininka le ko: <Matigi Ala ta jaabi ye juman ye? Matigi Ala ka mun fɔ?> ³⁶ Nka aw man kan k'a fɔ tuun ko: <Matigi Ala ka doni juman le la an kan!> Yala Matigi Ala ta kuma ye doni le ye wa? Ni aw bɛ o fɔ, o tuma aw bɛ Ala janaman, Fangatigi Ala, an ta Ala ta kuma yelemama le. ³⁷ Aw ye cira jininka ko: <Matigi Ala ka i jaabi ko di? Matigi Ala ka mun fɔ?> ³⁸ Nka ni aw ka to k'a fɔ ko: <Matigi Ala ka doni la anw kan>, o tuma Matigi b'a fɔ ko: i n'a fɔ aw bɛ to ka nin kuma fɔ, ko: <Matigi Ala ka doni la anw kan> k'a sɔrɔ ne k'a fɔ aw ye ko aw kana a fɔ, ko: <Matigi Ala ka doni la anw kan>, ³⁹ o tuma ne bɛna ban aw ra pewu, ka aw gben ka bɔ ne ja kɔrɔ, aw ni aw ta dugu bɛɛ, ne tun ka o dugu min di aw bɛmaw ma. ⁴⁰ Ne bɛna aw kɛ dɔgɔyarifen ye, dɔgɔyari min tɛna ban; ka aw lamaroya kosebɛ, mɔgɔ tɛna jina maroya min kɔ ka ye.»

24

Toromɔ jumanw ani toromɔ cenninw

¹ Ayiwa, Matigi Ala ka toromɔ segi fla yira ne ra; o segiw blantin tun bɛ Matigi Ala ta batoso ja fɛ. O wagati y'a sɔrɔ Babiloni masace Nebukadinesari tun ka Yehoyakimu dence Yekoniya*, Zuda masace, ani Zuda mara jamɔgɔw, ani bororabaarakebagaw, ani negebaarabagaw mina ka bɔ Zeruzalemuka ka taga ni o ye Babiloni. ² Ayiwa, segi kelen ta toromɔw tun ka pi kosebɛ; o tun bɛ i n'a fɔ torosun den folow. Nka segi to kelen ta toromɔw bɛɛ tun cenna; mɔgɔ tun tɛ se ka o domu o cenkojugu fɛ.

³ Matigi Ala ko ne ma ko: «Yeremi, i ja bɛ mun le ra?» Ne k'a jaabi ko: «Toromɔ! A jumanmanw kɔni ka pi kosebɛ, nka minw cenna, olugu man pi le fiyewu, hali mɔgɔ tɛ se ka o domu o cenkojugu fɛ.»

⁴ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma. ⁵ A ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Mɔgɔ bɛ jabo toromɔjuman fɛ cogo min na, ne ka Zuda mara mɔgɔ minw labɔ nin jamana ra ka o lataga Babilonikaw ta jamana ra, ne fana bɛna jabo olugu fɛ ten. ⁶ Ne bɛna o fle ni jumanya ye, ka o laseko ka na nin jamana ra yan tuun. Ne bɛna o lɔ, ne tɛna o ci tuun; ne bɛna o turu, ne tɛna o bon tuun. ⁷ Ne bɛna ne lonniya don o jusu ra, k'a to o y'a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. O bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye, ne fana bɛ kɛ o ta Ala ye, sabu o bɛna seko ne ma ni o jusukun bɛɛ ye.»

⁸ Ayiwa, min ye toromɔ cenninw ye, mɔgɔ tɛ se ka minw domu o cenkojugu fɛ, Matigi Ala ko: «Ne bɛna Zuda masace Sedesiyasi kɛ o cogo le ra, ale ni a ta jamana kuntigiw, ani Zeruzalemuka to minw tora nin jamana ra yan, ani minw tagara sigi Misiran. ⁹ Ne bɛna min kɛ o ra, o bɛna kɛ jatigekoba ye dugukolo siyaw bɛɛ fɛ, k'a to bɛɛ ye o ta bono ye; ne bɛna o gben ka taga yɔrɔ minw na, o yɔrɔ mɔgɔw bɛɛ bɛna o mafiyenya, ka o togo don o ta zanaw ra, ka o logobo, ka o danga. ¹⁰ Ne bɛna mɔgɔw bla ka taga ni kerɛkemuru ye o kama, ka kongo ben o kan, ani banajuguw,

† **23:33** 23.33 «Kuma» ani «doni»: Heburukan na o kuma fla fɔcogo bɔra jɔgɔn fɛ. * **24:1** 24.1 Yekoniya: Aw ye sura 22.24 fle, ani Masacew flanan 24.12-16.

fɔ ka taga o tunu ka ban pewu o ta dugukolo kan, ne tun ka dugukolo min di o ni o bɛmaw ma.»

25

San mugan ni saba waajuri

¹ Ala ka kuma min lase Yeremi ma, Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ta ko ra, Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san naaninan na, ani Babiloni masace Nebukadinesari ta masaya san folo ra, ² Yeremi ka o kuma le fɔ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ na na, ani Zeruzalemukaw bɛɛ na na, ko:

³ K'a ta Amɔn dence Yoziyasi, Zuda masace ta masaya san tan ni sabanan na, fɔ ka na se bi ma, nin ye a san mugan ni saba ye, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma; ne bɛ to k'a fɔ aw ye lon o lon, nka aw ma sɔn k'a lamɛn.

⁴ Matigi Ala ta baaradenw, minw ye a ta ciraw ye, a ka olugu bɛɛ ci aw le fɛ; a tun bɛ olugu ci aw fɛ lon o lon, nka o bɛɛ n'a ta, aw m'a lamɛn, aw ma aw toro malɔ a ta kuma ra. ⁵ O tun bɛ to k'a fɔ aw ye ko: «Aw ye sabari, aw bɛɛ ye bɔ aw ta sirajuguw kan, ka aw ta kewalejuguw dabra; ni o kera, Matigi Ala ka dugukolo min di aw ni aw bɛmaw ma, aw bɛna to o dugukolo kan wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. ⁶ Aw kana tugu ala werɛw ko ka aw kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato; aw kana ne jusu bɔ ni aw yere boro ta batofɛn lalaganinw ye; ni o kera, ne tena kojugu si kɛ aw ra. ⁷ Nka aw ma ne lamɛn; Matigi Ala ko ten. Aw ka ne jusu bɔ ni aw yere boro ta batofɛn lalaganinw ye, ka kojugu lase aw yere ma.

⁸ «O kosɔn Fangatigi Ala ko: <I n'a fɔ aw ma ne ta kumaw lamɛn, ⁹ a flɛ, ne bɛna sahiliyanfan mɔgɔw bɛɛ wele, Matigi Ala ko ten, ani Babiloni masace Nebukadinesari, min ye ne ta baaraden ye; ne bɛna olugu lana nin jamana ni a mɔgɔw kama, ani siya minw bɛɛ ka o lamini, janko o ye o halaki pewu, fɔ ka o ta ko kɛ jatigɛkoba ye, ka o kɛ logɔbɔrifɛn ye, ka o ta yɔrɔ kɛ yɔrɔ lakolonba ye tuma bɛɛ. ¹⁰ Ne bɛna o ta jagarikanw, ani o ta ninsɔndiyakanw, ani kɔnɔcɛ ta dɔnkirilakanw, ani kɔnɔmuso ta dɔnkirilakanw, ani o ta mugusikanw bɛɛ ban, ka o ta fitinayeelenw bɛɛ faga.> ¹¹ Nin jamana bɛɛ bɛna kɛ tomo le ye, ka kɛ yɔrɔ lakolonba ye; nin siyaw bɛna to Babiloni ta masace ta fanga kɔrɔ fɔ san biwolonfla.

¹² «Nka ni o san biwolonfla dafara, ne bɛna wuri Babiloni masace ni a ta mɔgɔw yere kama, o ta terenbariyaw kosɔn, Matigi Ala ko ten; ne bɛna Babilonikaw kɛɛ, ka o ta jamana kɛ yɔrɔ lakolonba ye wagati bɛɛ. ¹³ Ne tun ka kojugu o kojugu fɔ o ta jamana ta ko ra, ne bɛna o bɛɛ lase o ta jamana ma; ko o ko sɛbera nin kitabu kɔnɔ, Yeremi ka ciraya kɛ ka fɛn o fɛn fɔ siyaw kama, ne bɛna o kɛ. ¹⁴ Sabu siya fangatigi dɔw, ani masaceba dɔw fana bɛna o ta fanga sigi Babilonikaw kan; ne bɛna Babilonikaw fana sara ka kɔna ni o ta kewalew ye, ani o boro ka baara min kɛ.»

Ala ta kiti tagamasiyen

¹⁵ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala k'a fɔ ne ye ko: «Nin jifiye mina ne boro; a fanin lo ne ta jusugban na i ko duven; ne bɛ i ci siya minw fɛ, a to olugu bɛɛ ye dɔ min a ra. ¹⁶ O bɛna a min fɔ ka talontalon, ka fatɔya bla o yere ra, sabu ne bɛna murutigiw ci o kama.»

¹⁷ Ne ka jifiye mina Matigi Ala boro; Matigi Ala tun ka ne ci siya minw fɛ, ne k'a di olugu bɛɛ ma ko o bɛɛ y'a min: ¹⁸ Zeruzalemukaw, ani Zuda dugu tɔw ta mɔgɔw, ani o ta masacew ni o ta kuntigiw, janko ka o ta yɔrɔ kɛ tomo ye, k'a kɛ jatigɛkoba ye, ani logɔbɔrifɛn, ani yɔrɔ danganin, i n'a fɔ a bɛ cogo min na bi.

¹⁹ Ne ka dɔ di Misiran masace Farawona ma, ani a ta jamana namogow, ani a kuntigiw, ani jamana mogow bee, ²⁰ ani siya were minw bee siginin be ni o ye, ani Usi ta jamana masacew bee, ani Filisikaw ta jamana masacew bee, minw be Asikalɔn, ani Gaza, ani Ekurɔn, ani Azidɔdika tɔ minw be yi, ²¹ ani Edomu jamana, ani Mohabu jamana, ani Amɔn jamana, ²² ani Tiri masacew bee, ani Sidɔn masacew bee, ani masace minw ta jamana be fɔ yɔrɔjan kogɔji kɔ fe, ²³ ani Dedan jamana, ani Tema jamana, ani Buzi jamana, ani siya minw bee be o bonbosi kerɛfeyɔrɔw li*, ²⁴ ani Arabujamana masacew bee, ani siya were minw siginin be kongokolon kɔnɔ, olugu ta masacew, ²⁵ ani Zimiri masacew bee, ani Elamu masacew bee, ani Medi masacew bee, ²⁶ ani sahiliyanfan masacew bee, minw yɔrɔ ka surun, ani minw yɔrɔ ka jan nɔgɔn na, ani dunuɓa masayaw bee, min o min be dugukolo kɔ kan; Sesaki† masace le bena a ta min o bee kɔ fe.

²⁷ «O kɔ, i y'a fɔ o ye ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Aw y'a min ka panamini, ka fɔnɔ, ka ben dugu ma fɔ aw kana se ka wuri tuun, sabu ne bena murutigiw ci aw kama.»

²⁸ «Ni o banna ka jifiye mina i boro ka dɔ min, i y'a fɔ o ye ko Fangatigi Ala ko: «Aw bena a min yere le!» ²⁹ Sabu aw y'a fle, ne yere togo be fɔ dugu min kɔnɔ, ne bena kojugu damina o dugu le ra; o tuma aw don, yala ne bena aw jarakibari to wa? Ne tena aw jarakibari de! Sabu ne bena murutigiw wele dugukolo mogow bee le kama. Fangatigi Ala ko ten.»

³⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Ele ye nin kow bee ciraya ke, k'a fɔ o ye ko:

«Matigi Ala bena to san fe ka peren,
a be to a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ k'a kan bo.
A be peren a yere ta yɔrɔ mogow le kunna,
a be kule ci i ko rezenforogibagaw,
a be kule ci dugukolo mogow bee kama.

³¹ A mankan be se fɔ dugukolo dan na,
sabu kere dɔ le be Matigi Ala ni siyaw ce,
kiti dɔ le be a ni adamadenw bee ce;
a bena mogɔjuguw labla murutigiw ye.
Matigi Ala ko ten.» »

³² Fangatigi Ala ko:

«Aw y'a fle, kojuguba dɔ be nana yi,
a bena bo siya dɔ ra, ka taga siya dɔ were ra;
sanfɔnɔba dɔ be wurira ka bo fɔ dunuɓa dan na.»

³³ Matigi Ala bena minw faga o lon na, olugu suw bena ta dunuɓa kun dɔ ra, ka taga a bla a kun dɔ ra; mogɔ tena o su kasi, mogɔ tena o suw lajen, mogɔ tena o sutara; o bena tori ka ke nogo le ye dugukolo kan.

³⁴ Aw ye kasi, aw sagagbenbagaw‡, aw ye kule!
Aw ye kolonkolon buguri ra, aw minw ye sagakuru kuntigiw ye;
sabu aw kannatigelon sera.
Aw bena ben ka ci ka yerege i ko minan songɔbelen.

³⁵ Dogoyɔrɔ tena ke sagagbenbagaw fe tuun,

* **25:23** 25.23 Siya minw be o bonbosi kerɛfeyɔrɔw li: Aw ye 9.25 fle. † **25:26** 25.26 Sesaki, o ye Babiloni ye. ‡ **25:34** 25.34 Sagagbenbagaw: O ye jamana namogow ye.

bɔsiyɔɔ tɛna kɛ sagakuru kuntigiw fɛ tuun.

³⁶ Aw ye sagagbɛnbagaw kulekan lamɛn!

Aw ye sagakuru kuntigiw kasikanw lamɛn!

Matigi Ala ka o ta bɛganmarayɔɔw bɛɛ halaki.

³⁷ O ta bɛganmarayɔɔ laganfiyaninw kɛra yɔɔ lakolonbaw ye,

Matigi Ala ta dimiba kosɔn.

³⁸ A bɔra a ta yɔɔ ra i ko jaraden bɛ bɔ a dogoyɔɔ ra cogo min na;

o ta jamana bɛna kɛ yɔɔ lakolon ye,

cɛnrikebaga ta fariya kosɔn,

ani Matigi Ala ta dimiba kosɔn.

26

Yeremi ta juguw ko o b'a faga

¹ Yoziyasi dence Yehoyakimu Zuda masacɛ ta masaya damina ra, Matigi Ala ka nin kuma fɔ, Yeremi ye. ² «Matigi Ala ko: <Taga lɔ Matigi Ala ta batoso lukɛɛ ra; mɔgɔ minw bɛ to ka bɔ Zuda duguw bɛɛ ra ka na o kinbiri gban ka Matigi Ala bato a ta batoso kɔnɔ, ne bɛ i ci ni kuma minw bɛɛ ye olugu fɛ, taga o kumaw bɛɛ fɔ o ye, i kana hali kelen bɔ a ra. ³ A bɛ se ka kɛ ko o bɛna i lamɛn, ka sekɔ ka bɔ o ta sirajugu kan; ni o kɛra, ne tun b'a fɛ ka kojugu min kɛ o ra o ta kɛwalejuguw kosɔn, ne bɛna nimisa ka o dabla. ⁴ A fɔ o ye ko Matigi Ala ko: Ni aw ma ne lamɛn ka tagama ka kapa ni ne ta sariyaw ye, ne ka sariya minw yira aw ra, ⁵ ni aw ma ne ta baardenw ta kumaw lamɛn, minw ye ne ta ciraw ye, ne tun bɛ olugu minw ci aw fɛ lon o lon, nka aw tɛ o lamenna, ⁶ o tuma ne bɛna nin batoso kɛ i n'a fɔ ne ka Silo* kɛ cogo min na, ka nin dugu kɛ dugu danganin ye dugukolo siyaw bɛɛ na na.> »

⁷ Ayiwa, sarakalasebagaw, ani ciraw, ani mɔgɔ tɔw ka Yeremi kan mɛn, a bɛ nin kumaw fɔra Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ⁸ Wagati min na Yeremi tun bɛ banna kuma ra, Matigi Ala tun k'a ci ni kuma minw bɛɛ ye ko a y'a lase mɔgɔw ma, sarakalasebagaw, ani ciraw, ani mɔgɔ tɔw ka Yeremi mina. O ko: «Ele ka kan ka faga yɛɛ le! ⁹ Mun kosɔn i bɛ ciraya kɛra Matigi Ala tɔgɔ ra k'a fɔ ko nin batoso bɛna kɛ i ko Silo kɛra cogo min na, ani ko nin dugu bɛna halaki fɔ k'a kɛ yɔɔ lakolon ye?» Jama bɛɛ tagara lajɛn Yeremi kɔɔ Ala ta batoso kɔnɔ. ¹⁰ Ayiwa, Zuda mara namɔgɔw nana o kow mɛn minke, o bɔra masacɛ ta so ka taga Matigi Ala ta batoso ra, ka taga sigi Matigi Ala ta batoso Dondakura da ra. ¹¹ Sarakalasebagaw, ani ciraw k'a fɔ namɔgɔw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye ko: «Nin cɛ ka kan ka faga le, sabu a ka ciraya kɛ nin dugu kama; aw yɛɛ toro k'a mɛn!»

¹² Ayiwa, Yeremi k'a fɔ namɔgɔw bɛɛ ye, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye, ko: «Aw ka nin kuma minw bɛɛ mɛn, Matigi Ala le ka ne ci ka na o cirayakumaw fɔ nin so kama ni nin dugu kama. ¹³ Sisan, aw ye aw tagamacogo ni aw ta kɛwalew yɛɛma, ka Matigi Ala, aw ta Ala kan mɛn; ni o kɛra, Matigi Ala tun ka kojugu minw latigɛ aw kama, a bɛna a ta miiriya yɛɛma ka o dabla. ¹⁴ Ayiwa, ne kɔni, ne ye nin ye aw boro; ni min ka aw diya, ani ni min ka bɛn aw ma, aw ye o kɛ ne ra. ¹⁵ Nka aw ka kan k'a lon ko ni aw ka ne faga, o tuma a kɛra i n'a fɔ aw ka mɔgɔ jarakibari fagari hake le bɛn aw yɛɛ kan, aw ni nin dugu ni dugumɔgɔw; sabu can ra, Matigi Ala le ka ne ci aw fɛ, ka na nin kumaw bɛɛ fɔ k'a don aw toro ra.»

* 26:6 26.6 Silo: aw ye 7.12 flɛ.

¹⁶ Namogow, ani mogow tow bee k'a fo sarakalasebagaw ni ciraw ye ko: «Nin ce man kan ni fagari ye, sabu a kumana an fe Matigi Ala, an ta Ala yere togo le ra.»

¹⁷ Jamana cekoroba dow wurira ka lo, k'a fo jama bee lajennin ye ko:
¹⁸ «Moresetikace Mise tun be ciraya kera Zuda masace Ezekiyasi ta tere ra; a tun b'a fora Zuda mara mogow bee ye ko:
 <Fangatigi Ala ko:

O bena Siyon dugu sene i ko foro,
 ka Zeruzalemu ke kabakuruton ye.

Alabatoso tun be kuru min kan, yiritu le bena o kuru datugu†.>

¹⁹ «Yala Zuda masace Ezekiyasi ni Zuda mara mogow bee ka Mise mina k'a faga wa? Yala Ezekiyasi ma siran Matigi Ala na, ka Matigi Ala daari wa? O le koson, Matigi Ala tun ka kojugu min latige o kama, a ka a ta miiriya yelama ka o dabra. Ayiwa, o tuma anw don, anw le bena nin kojuguba nogon lase an yere ma wa?»

Yehoyakimu ka cira Uriya faga

²⁰ Ayiwa, ce do wese fana tun be ciraya kera Matigi Ala togo ra; ale togo tun ye ko Uriya, Semaya dence tun lo ka bo Kiriyati Yeharimu. A tun be ciraya kera Zeruzalemu dugu kama, ani Zuda mara kama; a ta kuma ni Yeremi ta kuma bee tun be kelen ye. ²¹ Masace Yehoyakimu ni a ta cefariw, ani a ta jamana kuntigiw bee k'a ta kumaw men. Masace tun b'a fe k'a faga. Uriya ka o ko men minke, a siranna, a borira ka taga Misiran. ²² Masace Yehoyakimu ka mogow dow fara Akibori dence Elinatan kan, ka olugu ci ka taga Misiran. ²³ Olugu tagara Uriya labo Misiran, ka na ni a ye masace Yehoyakimu fe. O k'a faga ni kerekemuru ye k'a su firi mogow gbananw sudonyoro ra.

²⁴ Nka Safan dence Ayikamu k'a janto Yeremi ra, janko o kana na a don mogow boro k'a to o y'a faga.

27

Ala ko siyaw bee ye to Babiloni ta fanga koru

¹ Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace, ale ta masaya damina ra, Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma; ² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Juruden dow lalaga, ka yiri dow lese ka o ke i ko zuw*, ka do siri i kanna. ³ O ko, i ye o do ci Edomu masace ma, ka do ci Mohabu masace ma, ka do ci Amankaw ta masace ma, ka do ci Tiri masace ma, ka do ci Sidon masace ma. O masacew ta ciraden minw nana Zeruzalemu, Zuda masace Sedesiyasi fe, i bena o ciraw don olugu le boro. ⁴ I ye ne ta ci fo o ye, o ye taga o fo o matigicew ye, ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko o ye taga nin fo o matigicew ye ko: ⁵ <Ne Ala le ka dugukolo dan, ani adamadenw ni began minw be dugukolo kan; ne ka o dan ne ta sebayaba ni ne ta fanga sababu ra. Ni mogow min ka ne diya, ne be o fenw tigiya di o tigi le ma. ⁶ Sisan, ne le ka nin jamanaw bee don Babiloni masace Nebukadinesari boro, ne ta baaraden; ne ka hali kongosogow di a ma, ka olugu fana bla a ta fanga koru. ⁷ Siyaw bee bena ke a ta fanga koru, ka na ke a dence fana ta fanga koru, ka na ke a mamaden fana ta fanga koru, fo ka taga ale yere ta jamana ta wagati se, wagati min siya fangatigi dow, ani masaceba dow fana bena o ta fanga sigi ale yere kan.

† **26:18** 26.18 Nin kumaw fora Mise ta kitabu konu (Mise 3.12). * **27:2** 27.2 Yiri min be la senekemisiw kan na, o le ye zu ye. Nin yoro ra, zu ye Babiloni ta fanga tagamasiyen le ye.

⁸ « Nka ni siya o siya, walama ni jamana o jamana ma sɔn ka baara ke Babilɔni masace Nebukadinesari ye, k'a to Babilɔni masace ye a ta fanga yiri la ale kan na, ne bɛna o siya kɛrɛ ni kɛrɛkɛmuru ye, ani kongɔ, ani banajuguw, fɔ ka taga a to Nebukadinesari boro ye o siya halaki ka ban pewu; Matigi Ala ko ten.

⁹ « Aw kɔni, aw kana aw ta ciraw, ani aw ta lagberikebagaw, ani aw ta sikolonbagaw, ani aw ta tagamasiyen lonbagaw, ani aw ta jotigiw lamɛn, olugu minw b'a fɔra aw ye ko aw tena to Babilɔni masace ta fanga kɔrɔ! ¹⁰ Sabu o ta cirayaw ye faninyakumaw le ye; o le bɛna a to ne bɛna aw gbɛn, ka aw labɔ aw ta jamana ra, ka aw halaki.

¹¹ « Nka ni siya o siya ka sɔn k'a to Babilɔni masace ye a ta fanga yiri la ale kan na, ka sɔn ka baara ke Babilɔni masace ye, ne bɛna nasuma ladon o siya ta jamana ra, k'a to o ye sigi o ta jamana ra tuun, ka o ta dugukolow sɛnɛ; Matigi Ala ko ten. »

¹² Ayiwa, ne ka nin kuma kelen le fɔ Zuda masace Sedesiyasi ye; ne ko: «Aw ye sɔn k'a to Babilɔni masace ye a ta fanga yiri la aw kan na; aw ye baara ke ale ni a ta mɔgɔw ye, ni o kɛra, aw bɛ kisi. ¹³ Mun kosɔn i bɛna a to kɛrɛkɛmuru ni kongɔ ni banajuguw ye ele ni i ta mɔgɔw faga? Sabu Matigi Ala ka o le fɔ, ko ni siya o siya tɛ to Babilɔni masace ta fanga kɔrɔ, ale bɛna o kow le lase o siya ma. ¹⁴ Cira minw b'a fɔra aw ye ko aw tena to Babilɔni masace ta fanga kɔrɔ, aw kana o ciraw ta kumaw lamɛn! Sabu o ta cirayakumaw ye faninya le ye. ¹⁵ Ne ma o ci! Matigi Ala ko ten. O bɛ cirayakuma minw fɔra ne togɔ ra, o ye faninya le; o le bɛna a to ne bɛ aw gbɛn k'a to aw ye halaki, aw ni o ciraw yɛrɛ minw bɛ o cirayakumaw fɔra aw ye.»

¹⁶ Ayiwa, ne ka nin le fɔ sarakalasebagaw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ye fana, ko Matigi Ala ko: «Cira dɔw bɛ ciraya kɛra k'a fɔ ko: <Sisan kɔni, a tɔ ye wagati dɔɔnin, o bɛna Matigi Ala ta batoso ta minanw labɔ Babilɔni, ka o lasekɔ o nɔ ra!> Aw kana o ciraw ta kumaw lamɛn, sabu o ta cirayakumaw ye faninya le ye. ¹⁷ Aw kana o lamɛn! Aw ye to Babilɔni masace ta fanga kɔrɔ, ni o kɛra, aw bɛna kisi; ni o tɛ, aw bɛna a to nin dugu ye halaki ka ke tomo le ye.

¹⁸ «Ni o ciraw ta ciraya tun ye can ye, ni a kɛra ko Matigi Ala yɛrɛ le bɛ kumana o fɛ, o tuma o ye Fangatigi Ala daari janko minan tɔ minw tora Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ani minw tora Zuda masace ta so kɔnɔ, walama Zeruzalemu dugu kɔnɔ, Babilɔnikaw kana na o minanw fana cɛ ka taga Babilɔni. ¹⁹ Sabu min ye Ala ta batoso samasɛnw ye, ani minanba koorinin ni a jusiginanw, ani fɛn tɔ minw tora nin dugu kɔnɔ, ²⁰ Babilɔni masace Nebukadinesari tun ma fɛn minw ta, wagati min a ka Yehoyakimu dɛncɛ Yekoniya, Zuda masace, ani Zuda namɔgɔw mina ka bɔ Zeruzalemu ka taga ni o ye Babilɔni, ²¹ ayiwa, o fɛn tɔ minw tora Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ani Zuda masace ta so kɔnɔ, walama Zeruzalemu dugu kɔnɔ, Fangatigi Ala, Izirayɛli ta Ala k'a fɔ ko: ²² <O fɛnw kɔni bɛna taga Babilɔni; o bɛna taga to yi, fɔ lon min na o fɛnw ta wagati bɛna se ne Ala fɛ; Matigi Ala ko ten. Ni o lon sera, ne bɛna o lasekɔ ka na o bla nin yɔrɔ ra yan.> »

28

Hananiya ka Yeremi ta kuma sɔsɔ

¹ O san kelen na, san min tun ye Zuda masace Sedesiyasi ta masaya san naaninan ye, ani a ta masaya damina, o san karo loorunan na, Azuri dɛncɛ Hananiya min tun ye cira dɔ ye ka bɔ Gabahɔn, lon dɔ ale k'a fɔ ne

ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, sarakalasebagaw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ja na, ko: ² «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Babilɔni masace ka fanga min sigi aw kan, ne bɛna o fanga yiri kari ka bɔ aw kan na! ³ Sani san fla cɛ, Babilɔni masace Nebukadinesari ka Matigi Ala ta batoso minan min o min ta ka bɔ yan ka taga ni a ye Babilɔni, ne bɛna o bɛɛ lana nin yɔrɔ ra tuun. ⁴ Ne bɛna Yehoyakimu dence Yekoniya, Zuda masace fana lana nin yɔrɔ ra yan, ani Zuda mara mɔgɔ min o min minana ka taga Babilɔni*; sabu Babilɔni masace ka fanga min sigi aw kan, ne bɛna o fanga yiri kari ka bɔ aw kan na.> »

⁵ Cira Yeremi ka Hananiya jaabi sarakalasebagaw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ ja na, minw bɛɛ tun bɛ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ⁶ Cira Yeremi k'a jaabi ko: «Amina! Matigi Ala y'a ke ten! I ka cirayakuma min fɔ, Matigi Ala ye o ke can ye, k'a to Matigi Ala ta batoso ta minanw, ani mɔgɔ minaninw bɛɛ ye bɔ Babilɔni ka sekɔ ka na nin yɔrɔ ra yan. ⁷ Nka ne kɔni bɛna nin kuma min fɔ ka don ele toro ra, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ toro ra, o lamɛn: ⁸ Cira minw nana ne ni ele ja fe kabini wogatijan temeninw na, olugu ka cirayakumaw fɔ jamana caman kama, ani marabaw kama, ko kɛrɛ ni kojuguw ni banajuguw le bɛna ben o kan. ⁹ Ni cira min ka ciraya ke ka herakuma fɔ, a ka ciraya ke ka kuma min fɔ, ni o kuma nana ke can ye, o le bɛna a yira ko can ra, Matigi Ala le ka a ci.»

¹⁰ Ayiwa, yiri min tun bɛ cira Yeremi kan na, cira Hananiya ka o yiri bɔ cira Yeremi kan na k'a kari. ¹¹ O kɔ, Hananiya k'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ja na ko: «Matigi Ala ko: <Sani san fla cɛ, Babilɔni masace Nebukadinesari ka fanga min sigi siyaw bɛɛ kan, ne bɛna o fanga yiri kari ka bɔ o kan na nin cogo le ra.> »

A ka o fɔ minke, Yeremi temɛna a ta sira fe ka taga.

¹² Cira Hananiya ka yiri bɔ cira Yeremi kan na k'a kari minke, o kɔ fe, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ¹³ «Taga a fɔ Hananiya ye, ko Matigi Ala ko: <I sera ka yiri kari, nka i bɛna negebere le lalaga ka o bla a nɔ ra cɔ; ¹⁴ sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne bɛna negebere le la siyaw bɛɛ kan na, janko o ye to Babilɔni masace Nebukadinesari ta fanga kɔrɔ; o fana bɛna to a ta fanga kɔrɔ le. Ne bɛ hali kongosogow bla a ta fanga kɔrɔ.> »

¹⁵ Cira Yeremi tagara a fɔ cira Hananiya ye ko: «Hananiya, ne lamɛn! Matigi Ala ma ele ci, o bɛɛ n'a ta, ele b'a to nin mɔgɔw bɛ o jigi la i ta faninyakumaw kan. ¹⁶ O kosɔn Matigi Ala ko: <A flɛ, ne bɛna ele ta ka bɔ dugukolo kan. Ninan san yɛrɛ ra, ele bɛna sa, sabu i ka murutiri kumaw le fɔ ka Matigi Ala sɔsɔ.> »

¹⁷ Cira Hananiya sara o san kelen na, san karo wolonflanana.

29

Yeremi ka sebe ci mɔgɔw minaninw ma

¹ Nebukadinesari tun ka mɔgɔ minw bɛɛ mina ka bɔ Zeruzalemu ka taga ni o ye Babilɔni, cɛkɔrɔba minw tun tora si ra o mɔgɔ minaninw na yi, ani sarakalasebagaw, ani ciraw, ani mɔgɔ tɔw bɛɛ, cira Yeremi tora Zeruzalemu ka sebe dɔ ci olugu bɛɛ ma; o sebe kumaw le ye nin ye. ² O kɛra k'a sɔrɔ masace Yekoniya, ani a bamuso, ani masaso jamɔgɔw, ani Zuda mara ni Zeruzalemu dugu jamɔgɔw, ani yiribaarabagaw, ani negebaarabagaw bɛɛ tun minana ka bɔ Zeruzalemu ka ban. ³ Yeremi tun ka o sebe di Safan dence Elehasa ma, ani Hilikiya dence Gemariya,

sabu Zuda masace Sedesiyasi tun ka olugu ci Babiloni, Babiloni masace Nebukadinesari fe. Kuma minw tun fora o sebe kono o le ye nin ye; a ko:

⁴ «Ne Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala be nin kumaw fo mogo minaninw bee ye, ne ka minw bee ta ka bo Zeruzalemu ka taga Babiloni: ⁵ <Aw ye bonw lo ka don o kono, aw ye nankow sene ka o nankorafenw domu. ⁶ Aw ye furu, ka dencew ni denmusow soro; aw ye musow furu aw dencew ye, ka aw denmusow di furu ra, janko o ye dencew ni denmusow soro. Aw ya to aw ye caya o yoro ra yi, aw kana dogoya. ⁷ Ne ka aw bla ka taga o dugu min na, aw ye o dugu ta hera jini, ka Matigi Ala daari a ye, sabu aw ta hera bena bo o dugu ta hera le ra.>

⁸ «Sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw ta ciraw, ani aw ta lagberikebaga minw be aw ce ra yi, aw kana a to olugu ye aw lafiri; ni o ko o be aw ta sikow jafu, aw kana o ta kumaw jate. ⁹ O be cirayakuma minw fora ne togo ra, o bee ye faninya le ye, sabu ne ma o ci; Matigi Ala ko ten.> »

¹⁰ «Nka Matigi Ala ka min fo, o ye nin ye, ko: <Ni Babiloni ta san biwolonfla fanga dafara tuma min na, ne bena na aw dema; ne tun ka kojuman min layiri ta aw ye, ne bena o dafa, ka aw lana nin jamana ra yan tuun. ¹¹ Ne ka ko minw latige aw ta ko ra, ne yere le ka o lon; Matigi Ala ko ten. Ne ka hera le latige aw ye, kojugu te; ne be o ke janko aw ye labankojuman soro, ani jigi.

¹² « <O tuma aw bena ne togo wele, aw bena na ne daari, ne fana bena aw lamena. ¹³ Aw bena ne ta jengogonya jini, aw fana bena ne soro, sabu aw bena ne jini ni aw jusukun bee le ye; ¹⁴ ne fana bena a to aw ye ne soro. Matigi Ala ko ten. Aw ta mogo minw minana ka taga jamana werew ra, ne bena olugu laseko tuun. Ne tun ka aw gben ka taga siya minw bee ce ra, ani yoro minw bee ra, ne bena aw labo o yorow bee ra ka na aw lajen yan tuun; Matigi Ala ko ten. Ne tun ka aw gben ka bo nin jamana min na, ne bena aw laseko o jamana kelen na tuun.>

¹⁵ «Nka aw ba fora ko: <Matigi Ala ka cira dow sigi an ce ra Babiloni yan.>

¹⁶ «Ayiwa, masace min siginin be Dawuda ta masasiginan kan, ani mogo minw bee siginin be nin dugu kono yan, aw balema to minw ma mina ka taga Babiloni, Matigi Ala ka nin le fo olugu ta ko ra; ¹⁷ Fangatigi Ala ka min fo, o fe nin ye; a ko: <Ne bena o faga ni kerekemuru ye, ka kongo ni banajuguw ben o kan, ka o ke i na fo toromo torinin min te se ka domu a cenkojugu fe. ¹⁸ Ne bena tugu o ko ni kerekemuru ni kongo ni banajuguw ye; ne bena o ta ko ke siranyakoba ye dunuwa maraw bee fe, ka o ke siya danganin ye, ka o ta ko ke jatigekoba ye, ka o ke logoborifen ye, ani mafiyenyarifen, ¹⁹ sabu o ma ne ta kuma lamena, Matigi Ala ko ten, ka soro ne ka ne ta baaradenw ci o fe, minw ye ciraw ye; ne tun be olugu ci o fe lon o lon, nka aw si ma o lamena. Matigi Ala ko ten.>

²⁰ «Ayiwa, sisan aw ye Matigi Ala ta kuma lamena, aw mogo minaninw, ne ka aw minw bee labo Zeruzalemu ka aw bla ka taga Babiloni.

²¹ «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ka min fo Kolaya dence Akabu, ani Maseya dence Sedesiyasi ta ko ra, olugu minw ka faninya ciraw ke ne togo ra, a ka min fo olugu ta ko ra o ye nin ye, ko: <A fe, ne be olugu don Babiloni masace Nebukadinesari boro; a bena o faga aw yere ja na. ²² Olugu ta ko koson, Zuda mara mogo minanin minw be Babiloni, olugu bena to ka jagon danga ni nin kumaw le ye, ko: Matigi Ala ye i ke i ko Sedesiyasi ni Akabu, Babiloni masace ka olugu minw jeni tasuma ra!>

²³ Sabu o ka maroyakoba le ke Izirayelimogow ce ra; o ka jencya ke ni o mogowogonw ta musow ye, ka faninyakumaw fo ne togow ra, k'a sorow ne ma foyi fo o ye. Ne ka o ko lon, ne b'a seere ye fana. Matigi Ala ko ten.»

Yeremi ka kuma min fo Semaya ma

²⁴ «A fo Semaya ye, min be bo Nehelamu, ²⁵ ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I ka sebe dow ci i yere togow ra Zeruzalemu dugumogow bee ma, ani sarakalasebaga Sofoni ma, Maseya dence, ani sarakalasebaga tow bee ma; i k'a fo Sofoni ye ko: ²⁶ Matigi Ala ka ele le sigi sarakalasebagaya ra sarakalasebaga Yehoyada no ra, janko i ye Matigi Ala ta batoso korosi; janko ni mogow o mogow ka fatoya bla a yere ra, k'a yere ke cira ye, i ye o tigi mina k'a senw don nege ra k'a bla kaso ra. ²⁷ O ra, mun koson i ma Anatotikace Yeremi dogoya, ale min b'a yere kera cira ye aw ce ra yi? ²⁸ A ka sebe do ci an ma yan Babiloni*, k'a fo ko: Aw ta Babilonisigi bena men! Aw ye bonw lo ka don o konow, aw ye nankow sene ka o nankorafenw domu.> »

²⁹ Ayiwa, sarakalasebaga Sofoni ka nin sebe karan cira Yeremi na na. ³⁰ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ³¹ «Cira do ci ka taga a fo mogow minaninw bee ye ko Matigi Ala be nin fo Nehelamukace Semaya ma, o ye nin ye: <I n'a fo Semaya be ciraya kera aw ce ra yi, k'a sorow ne m'a ci, k'a to aw be aw jigi lara a ta faninyakumaw kan, ³² o tuma Matigi Ala ko: Ne bena Nehelamukace Semaya ni a ta duruja bee kere. A ta mogow si tena to nin mogow ce ra; ne bena kopuman min ke ne ta mogow ye, a ta mogow si na tena o ye; Matigi Ala ko ten, sabu a ka murutiri kumaw fo ka Matigi Ala sorow.> »

Ala bena a ta mogow lana o ta jamana ra tuun

30

(30-33)

Ala bena a ta mogow bosi o juguw boro

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi ma; a ko: ² «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne ka kuma o kuma fo i ye, o bee sebe kitabu do konow. ³ Wagati do bena se, Matigi Ala ko ten, ne bena ne ta mogow, Izirayelimogow, ani Zuda mara mogow minaninw lana; ne ka jamana min di o bemaw ma, ne bena o lana o jamana ra tuun, ka na a ke o ta ye.> » Matigi Ala le ka o fo.

⁴ Matigi Ala ka kuma minw fo Izirayeli ni Zuda ta ko ra, o fle nin ye:

⁵ «Matigi Ala ko:

<An be jatigekan le menna;
siranya ko lo, hera ko te.

⁶ Aw ye pininkari ke k'a fle
ni a kera ko ce be se ka den woro!
Mun koson ne be cew bee yera,

o bee boro be o sorow ra
i ko muso jigibagato?

Mun koson ce bee pada yelmana?

⁷ E, nin ye lonjuguba ye de!

A nogonna lon ma ke ban.

A bena ke Yakuba ta mogow ta degu wagati le ye,
nka o bena kisi ka bo a ra.> »

⁸ «O lon na, koni, Fangatigi Ala ko ten, o ka fanga min sigi aw kan, ne bena o fanga yiri kari ka bo aw kan na, ka aw ta sirinanw foni; jamana were tena a ta fanga sigi aw kan tuun. ⁹ O bena baara ke Matigi Ala, o

ta Ala le ye, ani ne bena Dawuda ta duruja min sigi o kunna ka ke o ta masace ye.»

10 «Aw Yakuba ta mɔgɔw, ne ta jɔnw, aw kana siran!
Matigi Ala ko ten.

Aw Izirayelimɔgɔw, aw jigi kana tige;
sabu aw y'a fle, ne bena aw kisi ka aw lana ka bɔ fɔ o jamanajan na,
ka aw ta durujaw kisi ka bɔ o jamana ra, o ka o mina ka taga ni o ye
jamana min na.

Yakuba ta mɔgɔw bena seko ka na,
ka na laganfiya ni pasuma soro,
mɔgɔ si tena o tɔɔɔ tuun.

11 Ne be ni aw ye;
Matigi Ala ko ten.

Ne bena aw kisi.
Ne tun ka aw janjan ka taga siya minw bee ra,
ne bena o siyaw bee halaki pewu;
nka aw koni, ne tena aw halaki pewu.
Ne bena aw koro, ka kapa ni can sira ye;
sabu ne te se ka aw jarakibari to.»

Ala bena a ta mɔgɔw keneya

12 Matigi Ala ko:

«Fla te aw ta bana ra,
aw ta tɔɔɔ dimi ka bon.

13 Mɔgɔ si te lo ni aw kunko ye, ka aw ta jori flake;
fla te yi min be aw ta bana keneya.

14 Aw kanubagaw bee jinana aw ko,
o si te aw yɔɔɔnini tuun.
Ne ka aw kere i ko mɔgɔ b'a jugu kere cogo min na;
ne ka aw koro hali ne ma hina aw ra,
aw ta terenbariyaw cayakojugu koson,
ani aw ta jurumunw bonyakojugu koson.

15 Mun koson aw be kasi aw ta dimi koson,
aw ta bana keneyabari koson?
Aw ta terenbariyaw cayakojugu,
ani aw ta jurumun bonyakojugu le koson,
ne ka nin ke aw ra.

16 «Nka minw be aw domu, dow bena olugu fana domu.
Aw juguw bee, o bena olugu bee mina ka taga ni o ye.
Minw ka aw borofenw ce, o bena olugu fana borofenw ce;
minw ka aw borofenw mina aw ra, o bena olugu fana borofenw mina o
ra.

17 Sabu ne bena aw flake
ka aw ta bana keneya,
Matigi Ala ko ten;
sabu mɔgɔw be aw welera ko <mɔgɔ gbenninw>,
<Siyon dugumɔgɔw, mɔgɔ si te mɔgɔ minw jatera tuun>.»

Ala bena a ta mɔgɔw lawuri

18 Matigi Ala ko:

«A fle, ne bena Yakuba ta mɔgɔw ta bonw lawuri tuun,
ne bena hina o ta sow ra.
O ta dugu bena lo kokura a loyɔɔɔkoro ra,

masaso bena lo a loyoro yere ra.

¹⁹ Mogow bena o ta donkirilakanw, ani barakalarikanw men, ka o ta nagarikanw men.

Ne bena o caya,
do tena bo o ra;
ne bena o bonya,
mogow tena o dogoya.

²⁰ O ta denw bena ke i ko o tun be cogo min na folofolo, o ta mogow bee lajennin bena sabati ne ja koro; ne bena wuri o torobagaw bee kama.

²¹ O ta kuntigi bena ke o yere ta mogow do le ye; o ta namogow bena bo o yere le ce ra.

Ne bena a madon ne ra,
a fana bena gbara ne ra.

Ni o te jontigi le be se k'a ja gbeya
k'a fo ko a be gbara ne ra a yere ma?

Matigi Ala ko ten.

²² Aw bena ke ne ta mogow ye,
ne fana bena ke aw ta Ala ye.»

Matigi Ala ta sanfojoba

²³ A fe, Matigi Ala ta sanfojo ye nin ye!

A ta jusugban le wurira;
o sanfojoba le be labenna,
a be munumununa mogowjuguw kunna.

²⁴ Matigi Ala ta dimiba tena mala
fo a ka ko min latige a jusukun na,
a ye o ke k'a dafa.

Wagati nataw ra, aw bena o kow bee faamu.

31

Izirayelimogow kosegiko o ta jamana ra

¹ «O wagatiw ra, Matigi Ala ko ten, ne bena ke Izirayeli ta gbaw bee ta Ala ye, olugu fana bena ke ne ta mogow ye.»

² Matigi Ala ko:

«Mogow minw bosira keremuru boro
olugu le ko diyara ne Ala ye kongokolon kono;
ne bena na nasuma di Izirayelimogow ma.»

³ Kabini folofolo Matigi Ala k'a yere yira anw na;
a ko: «Ne be aw kanu ni kanuya banbari le ye,
o koson ne be ne ta jumanya to aw kan.»

⁴ Ne bena aw sigi kokura aw no ra, aw siginin fana bena to,
ele Izirayeli, sunguru kanunin!

Aw bena aw yere masiri ka aw ta longanw ta tuun,
ka bo ka don ke ka nagari ni donkebagaw ye.

⁵ Aw bena rezenforow sene tuun Samari tintinw kan;
senkebagaw bena sene ke,

o fana bena a tonso soro.

⁶ Sabu lon do bena se,

o lon na dugu korosibagaw bena peren Efirayimu kuruw kan, ko:

«Aw ye wuri, an ye taga Siyon dugu kono

Matigi Ala, an ta Ala fe!» »

⁷ Sabu Matigi Ala ko:

«Aw ye pɛrɛn, ka ɲagari Yakuba ta mɔgɔw kosɔn;
aw ye ɲagarikanba bɔ o ta siya ye,
siya min bɛ siya tɔw bɛ ɲa fɛ.

Aw ye aw kan kɔrɔta ka Ala tando k'a fɔ ko:

«Matigi Ala, i ta mɔgɔw kisi,
Izirayelimɔgɔ tɔw kisi.»

⁸ A fɛ, ne bɛna o lana ka bɔ sahiliyanfan jamana ra;
ne bɛna o labɔ fɔ dunuɲa danw na ka na o laɲɛn.

Fiyentɔw, ani senkelenw bɛna kɛ o cɛ ra,
ani muso lasiritɔw, ani muso jigibagatɔw bɛɛ;
jama camanba le bɛna sekɔ ka na yan.

⁹ O kasitɔ le bɛna na.

Ne bɛna bla o ɲa ka sekɔ ni o ye ka o to makarikanfɔ ra.

Ne bɛna taga ni o ye jida ra,
ka tɛmɛ ni o ye sira dakapanin kan,
o sen tena talon foyi ra yɔrɔ min na;
sabu ne le ye Izirayeli face ye,
Efirayimu le ye ne dence folɔ ye.»

Izirayeli ta ɲanasisi bɛna kɛ ɲagari ye

¹⁰ «Siyamɔgɔw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn;
aw ye taga a lakari fɔ yɔrɔjan, kɔgɔji kɔfɛjamanaw ra.

Aw y'a fɔ ko: «Min ka Izirayelimɔgɔw janjan, ale le bɛna o laɲɛn tuun;
a bɛna o kɔrɔsi i ko sagagbɛnbaga bɛ a ta sagakuru kɔrɔsi cogo min na.»

¹¹ Sabu Matigi Ala bɛna Yakuba ta mɔgɔw labla;
mɔgɔ minw baraka ka bon ni o ta ye, a bɛna o kunmabɔ ka bɔ olugu boro.

¹² O bɛna na ɲagari fɔ ka pɛrɛn Siyɔn kuruw kan;
o bɛna bori ka na Matigi Ala ta fɛɲɲumanw nɔ fɛ:

siman, ani rɛzɛɲjikura, ani turu,
ani sagaw, ani baw, ani misiw.

O bɛna kɛ i ko kɔdaranankɔ;
o baraka tena ban tuun.

¹³ O wagati ra sungurudenw bɛna ɲagari ka dɔn kɛ,
ani kanbelenw ni cɛkɔrɔbaw bɛɛ.

Ne bɛna o ta sangakasi yeɛma k'a kɛ ɲagari ye,
ka o jusu saaro;

ne bɛna o bɔ jusukasi ra ka o ninsɔndiya.

¹⁴ Ne bɛna sarakalasebagaw fa ni sarakasogo turumanyɔrɔw ye;
ne bɛna ne ta mɔgɔw wasa ni ne ta fɛɲɲumanw ye.

Matigi Ala ko ten.»

Izirayeli bɛna labankɔɲuman ni jigi sɔrɔ

¹⁵ Matigi Ala ko:

«Kan dɔ bɔra Rama dugu kɔnɔ,
maɲumankokanw, ani kasikan caman;

Raseli* le bɛ kasira a ta denw kosɔn,
a ma sɔn mɔgɔ si ye a jusu saaro,
sabu a bɔnɔna a denw na.»

¹⁶ Matigi Ala ko:

«Aw ye kasi dabla,

* **31:15** 31.15 Raseli ye Izirayeli jamana bɛɛ laɲennin tagamasiyɛn le ye (Matiyu 2.18).

aw ye aw paji ce;
 sabu aw bena aw ta baara sara soro.
 Matigi Ala ko ten.
 Aw ta denw bena seko ka bo aw juguw ta jamana ra.
 17 Aw ta durujaw bena jigi soro,
 Matigi Ala ko ten.
 Aw ta denw bena seko ka na o yere ta jamana ra.

18 «Ne ka Efrayimukaw ta mapumankokan men kosebe, o ko:
 <I ka an koro, an fana sonna korori ma,
 sabu an tun be i ko misiden min ma koro folo.
 An laseko, ni o kera, an bena seko ka na;
 sabu ele le ye Matigi Ala ye, an ta Ala.
 19 Folefolo an tun banna i ra, nka sisan an nimisara;
 an ka ko lon sisan minke,
 tingalon ka an soro fo an be an woto gbasi.
 An maroyara, an jigi tigera,
 sabu an ka kewale minw ke an denmisenman, o dogoyari le sera an ma.>
 20 Efrayimu ye ne dence le ye, min ko ka gbelen ne ma;
 den do lo, min ko ka di ne ye haali.
 Ni ne k'a ko fo tuma o tuma,
 ne hakiri be jigi a ra tuun,
 o koson a ta ko ka bon ne jusu ra yere le;
 ne bena hina a ra tuun kosebe.
 Matigi Ala ko ten.»

Izirayelimogow welekan

21 «Aw ye no bla aw temesira ra,
 ka tagamasiyen berew turu siradaw ra;
 aw ye aw temesira korosi,
 aw bena sira min ta, aw ye o korosi.
 Aw ye seko ka na, Izirayeli, sunguru kanunin,
 aw ye seko ka na don aw ta duguw konso.
 22 Aw bena aw ta miniminisalo dabra tuma juman,
 denmuso murutininw?
 Matigi Ala bena kokura le ke dunupa konso:
 Muso le bena ce yoropini!»

Zuda mara mogow bena kosegi o ta jamana ra

23 Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Wagati min ne bena o ta mogow
 minaninw lana, o tuma o bena to ka nin kumaw fo tuun Zuda mara ra, ani
 a duguw konso, ko:
 <Matigi Ala ye baraka don i ra
 terenninya sigiyoro,
 kuru saninyanin!»

24 «Zuda mara mogow, ani a dugumogow bee bena sigi o yoro ra, ani
 senekabagaw, ani minw be to ka yaala ni o ta sagakuruw ye. 25 Sabu
 minlogo ka minw baraka ban, ne be olugu son ji ra, kongow ka minw baraka
 dese ne be olugu bee fa.»

26 O wagati ra, ne kununa, ne ka ne na yele; ne ta sunogow tun diyara
 kosebe.

Ala bena a ta mogow ladon kokura

²⁷ «Wagati dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o wagati ra ne bɛna dannɪ kɛ Izirayeli ta so ni Zuda ta so kɔnɔ; o simansi bɛna kɛ adamadenw, ani bɛganw le ye. ²⁸ Ne ka ne janto o ra ka o bɔn, ka o ben, ka o cici, ka o halaki, ani ka o cɛn cogo min na, ne bɛna ne janto o ra o cogo kelen na fana ka o lɔ, ani ka o turu. Matigi Ala ko ten. ²⁹ O lon na, mɔgɔ tɛna a fɔ tuun ko:

«Faw ka rezengberen min domu,
o ka o denw jinw kumu.»

³⁰ «Nka mɔgɔ bɛɛ kelen kelen bɛna sa a yɛɛ ta terenbariya le kosɔn. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka rezengberen domu, o tigi yɛɛ jinw le bɛ kumu.»

Ala ni a ta mɔgɔw ta jɛnɔgɔnyakura

³¹ «Lon dɔ, bɛna se, Matigi Ala ko ten, ne bɛna jɛnɔgɔnyakura don ni Izirayeli ta gbamɔgɔw, ani Zuda ta gbamɔgɔw ye. ³² O jɛnɔgɔnya tɛna kɛ i ko ne tun ka jɛnɔgɔnya min don ni o bɛmaw ye, lon min na ne ka o boro mina ka bɔ ni o ye Misiran jamana ra; sabu olugu tun ka o jɛnɔgɔnya cɛn, k'a sɔrɔ ne le tun ye o matigice ye; Matigi Ala ko ten.

³³ «Nka o wagatiw tɛmɛnin kɔ, ne bɛna jɛnɔgɔnya min don ni Izirayeli ta gbamɔgɔw ye, o ye nin ye, Matigi Ala ko ten: Ne bɛna ne ta sariyaw don o kɔnɔ, k'a sɛbɛ o jusukun na; ne bɛna kɛ o ta Ala ye, o bɛ kɛ ne ta mɔgɔw ye. ³⁴ Mɔgɔ si tɛna a mɔgɔɔgɔn karan tuun, walama k'a balema karan tuun, ko: «Aw ye jija ka Matigi lon.» Sabu o bɛɛ bɛna ne lon, k'a ta mɔgɔ fitiniw na ka taga a bla mɔgɔbaw ra. Matigi Ala ko ten. Sabu ne bɛna o ta terenbariyaw bɛɛ yafa o ma, ne tɛna ne hakiri to o ta jurumunw si ra tuun.»

Ala ye kankelentigi ye

³⁵ Matigi Ala min bɛ tere bɔ, janko a ye yeelen bɔ tere fɛ,
min bɛ karo ni lolow ta wagatiw latige, janko o ye yeelen bɔ su fɛ,
min bɛ kɔgɔji lawuri, k'a to jikuruw ye mankan bɔ,
min tɔgɔ ye ko Fangatigi Ala, ale ko:

³⁶ «Ni nin fɛnw ta wagati latigeninw ma ban ne ja kɔrɔ fiyewu,
o tuma Izirayeli ta durujaw ta siya fana tɛna ban ne ja kɔrɔ,
Matigi Ala ko ten.»

³⁷ Matigi Ala ko:

«Ni sankolo janya tun bɛ se ka suma,
ni mɔgɔ tun bɛ se ka dugukolo dunya sɛgɛsɛgɛ ka se fɔ a jusiginanw ma,
o tuma ne tun bɛna ban Izirayeli ta duruja bɛɛ lajennin na
o ta kɛwale bɛɛ kosɔn,
Matigi Ala ko ten.»

Zeruzalɛmu dugukura

³⁸ «A fɛ, lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten; o lon na nin dugu bɛna lɔ kokura Matigi Ala ye, k'a ta Hananeheli ta sankaso yɔrɔ ra, ka taga a bla fɔ kogo nɔngɔn ta donda ra. ³⁹ O bɛna sumanikejuru la k'a teren tuun ka taga se fɔ Garebu kongori ma; o kɔ, o bɛ munumunu ka taga Goha fan na. ⁴⁰ O bɛ fɛn saninw, ani bugurigbɛw firi dingakolon min kɔnɔ, o yɔrɔ bɛɛ, ani forow bɛɛ, ka taga se fɔ Sedɔrɔn kɔ ma, ani ka taga se fɔ Sow ta donda ta nɔngɔn yɔrɔ ma, terebɔyanfan na, o yɔrɔ bɛɛ bɛna saninya ka kɛ Matigi Ala ta ye; o yɔrɔ si tɛna ben tuun walama ka ci.»

¹ Matigi Ala ka kuma min lase Yeremi ma, Zuda masace Sedesiyasi ta masaya san tannan na; o tun ye Nebukadinesari ta masaya san tan ni seeginan ye.

² O wagati ra, Babiloni ta masace ta kerekajama tun ka Zeruzalemu dugu lamini. Yeremi tun minana k'a bla masace ta so korosibagaw ta lu konɔ.

³ Zuda masace Sedesiyasi le tun k'a datugu o yɔɔ ra, ko mun koson a be ciraya kera k'a fo ko Matigi Ala ko: «A fe, ne bena nin dugu don Babiloni masace boro, k'a to a y'a mina. ⁴ Zuda masace Sedesiyasi tena bosi Babilonikaw boro, sabu sigiya t'a ra, ne bena a don Babiloni masace boro; ale yere ni Babiloni masace bena jɔgon ye na ani na, o bena kuma fana da ani da. ⁵ O bena Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Babiloni; a bena taga to yi fo lon min na ne Ala bena ne sago ke a ra, Matigi Ala ko ten. Hali ni aw ka Babilonikaw kere, aw tena se o ra.»

⁶ Yeremi ko: «Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fo ko: ⁷ «A fe, i belence Salumu dence Hanameheli bena na i fe, ka n'a fo i ye ko ale ta foro min be Anatoti, ko i ye o san, ko sabu ka kapa ni kunmabɔri ta sariya ye, ele ka kan k'a san*.» »

⁸ «Ayiwa, ne belence dence Hanameheli nana ne fe, ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye. A nana ne soro masaso korosibagaw ta lu konɔ, k'a fo ne ye ko: «Ne ta foro min be Anatoti, Boniyaminu ta mara ra, o foro san, sabu ka kapa ni cen ta sariya ye, ele le ka kan k'a kunmabɔ, k'a soro; o ra, a san k'a ke i ta ye!»

«Ne k'a lon o le ra ko Matigi Ala yere le tun kumana ne fe. ⁹ Ne ka o foro san ne belence dence Hanameheli fe; o foro tun be Anatoti; ne ka warigbe tan ni wolonfla jate ka o di a ma foro songo ye. ¹⁰ Ne k'a sansebe ke, k'a melege, ka ne borono la a kan, k'a da noro, ka mogo dow ke an seerew ye, ka warigbe hakeya suma sumanikenan do konɔ olugu jana. ¹¹ O ko, ne tun ka foro sansebe min melege, ka ne borono la a kan, k'a da noro, foro sancogo ni a sankan tun sebera min konɔ, ne ka o ta; foro sansebe flanan min tun ma melege ne ka o fana ta.

¹² «Ne ka o sebew di Baruki ma, min ye Maseya dence Neriya dence ye. Ne k'a di a ma ne belence dence Hanameheli na na, ani seere minw fana tun ka o borono la foro sansebe kan, ani Yahudiya minw bee tun be masaso korosibagaw ta lu konɔ.

¹³ «Ne k'a fo Baruki ye olugu bee na na ko: ¹⁴ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Nin foro sansebew ta, min melegenin lo, ani min ma melege, i ye taga o bla bogodaga do konɔ, janko a maranin ye to yi ka men.» ¹⁵ Sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Mogow belen bena bonw, ani forow, ani rezenforow san nin jamana konɔ.» »

Yeremi ta Aladaari

¹⁶ Ne ka foro sansebew di Neriya dence Baruki ma minke, ne ka nin daariri ke Matigi Ala fe; ne ko:

¹⁷ «E, Dunupatigi Ala, a fe, ele le ka sankolo ni dugukolo dan i ta barakaba ni i ta sebagaya sababu ra; foyi man gbelen ele ma! ¹⁸ Ele be kopuman ke mogo ye, k'a ke a ta denw ye, fo ka taga se a ta duruja waga kelennan ma; nka i be facew ta terenbariyaw hake bo o ta denw na o ko fe. E, bonyatigi Ala, ani barakabatigi Ala, ele min togo ye ko Fangatigi Ala, ¹⁹ i ta kolatigeninw ka bon, i ta kewalew ye kabakow ye! I ja be adamadenw

* **32:7** 32.7 Ni mogo do tun sara, walama n'a desera, a balema do tun ka kan ka a ta dugukolo kunmabɔ, janko o dugukolo kana na ke mogo were ta ye (Sariya 25.5-10).

ta kewalew bæe ra. I bæ bæe kelen kelen sara ka kapa ni a ta tagamacogo ye, ka kapa ni a yere ta kewalew ye.

²⁰ «I ka tagamasiyenw, ani kabakow ke Misiran jamana ra; hali bi i belen bæ o kow kera Izirayelimogow, ani adamaden tow ye. O le ka i togow bonya tan bi. ²¹ I ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye, i ka olugu labo Misiran jamana ra, ka tagamasiyenw ni kabakow ke i ta sebagaya ni i ta fanga sababu ra, ka siranyaba bla mogow ra. ²² I tun karira o bemaw ye ko i bena jamana min di o ma, i nana o jamana di o ma, nono ni li bæ woyo jamana min na. ²³ O nana, ka na o jamana tigiya ta, nka o ma son ka i kan mina, o ma i ta sariya sira tagama; i tun ka fen o fen fo o ye, o ma o si ke. O koson i ka nin kojuguw bæe lase o ma.

²⁴ «Ayiwa, a fle, Babilonikaw ka yelenyorow laben ka dugu kogo lamini, janko ka dugu mina. O nana dugu kere, dugu bena don o boro fana, o ta kerekemuru sababu ra, ani kongow ni banajugu minw bena ben o kan, o sababu ra. I tun ka kuma min fo, o le bæ dafara, i ko i yere ja b'a ra cogo min na. ²⁵ O bæe n'a ta, Dunupatigi Ala, ele k'a fo ne ye ko ne ye foro san ni wari ye, ka mogow dow ke ne seerew ye, k'a sorow dugu bena don Babilonikaw boro!»

Ala ka Yeremi jaabi

²⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ²⁷ «A fle, ne le ye Matigi Ala ye, danfenw bæe tigi Ala. Yala ko do bæ yi min bæ se ka ne kapa wa? ²⁸ O koson Matigi Ala ko: A fle, ne bæ nin dugu don Babilonikaw boro, k'a don Babiloni masace Nebukadinesari boro; ale bena dugu mina. ²⁹ Babilonikaw bena na nin dugu kama, ka na don dugu konow, ka tasuma don dugu ra k'a jeni. O bena aw ta bonw jeni, aw tun bæ to ka wusunan sarakaw* bo Baali* ta jo ye biribon minw kunna, ani aw tun bæ to ka rezenji sarakaw* bo ala werew ye bon minw kunna, janko ka ne jusu bo, o bena o bonw jeni.

³⁰ «Sabu kabini o denmisenman, Izirayeli ta mogow, ani Zuda ta mogow ma foyi ke ne ja korow ni kojugu doron te. Izirayelimogow ma foyi le ke, fo ka ne jusu bo doron ni o ta kewalew ye, o yere boro ka kewalejugu minw ke; Matigi Ala ko ten. ³¹ Sabu kabini a lolon na fo ka na bla bi ra, nin dugu kera ne dimi sababu ani ne jusugban sababu le ye; o koson ne bena a halaki ka bo ne ja korow, ³² Izirayeli ta mogow, ani Zuda mogow ta kojuguw bæe koson, o ka kojugu minw ke ka ne jusu bo, olugu ni o ta masacew, ani o ta jamana jamogow, ani o ta sarakalasebagaw, ani Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw. ³³ O ka o ko le di ne ma, o ma o ja di ne ma; ne tun bæ o karan lon o lon, nka o ma son ka ne lamen, o fana ma son ne ta ladiri ma. ³⁴ Ne togow bæ so min kan, o ka o ta jo haramuninw bla o so le konow, k'a lanogow. ³⁵ O ka sonnikeyorow dow lo Baali ta jo ye Beni Hinomu dingakolonba yorow ra, janko ka o dencew, ani o denmusow ke saraka ye ka Moloki ta jo son; k'a sorow ne ma o fo o ye, o ko yere ma don ne ta miiriya ra ka ye, k'a fo ko o ye nin ko haramunin jogon ke, ka Zuda mogow bla jurumun na.

³⁶ «Nka o bæe n'a ta, aw b'a fora nin dugu min ta ko ra ko a bena don Babiloni masace boro, kerekemuru ni kongow ni banajuguw sababu ra, ayiwa, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala bæ min fora o dugu ta ko ra, o fle nin ye, ko: ³⁷ «A fle, ne diminin, ani ne jusu gbannin, ani ne jusu boninba tun ka o gben ka taga jamana minw bæe ra, ne bena o lana ka bo o jamanaw bæe ra, ka o lajen tuun; ne bena o lana nin yorow ra tuun, k'a to o ye na sigi yan hera ni laganfiya ra. ³⁸ O bena ke ne ta mogow ye, ne bena ke o ta Ala ye. ³⁹ Ne bena miiriya kelen le don o bæe jusukun na, ka sira kelen bla o

bɛɛ kɔrɔ, k'a to ne nasiran ye kɛ o ra tuma bɛɛ, janko o ta ye na, o ta den minw bɛ na o kɔ fɛ, olugu fana ta ye na. ⁴⁰ Ne bɛna jɛnɔgɔnya wuribari don ni o ye; ne tɛna ne kɔ don o ra tuun, ka ban ka kɔjuman kɛ o ye. Ne bɛna ne nasiran don o jusukun na, janko o kana o yɛɛ mabɔ ne ra. ⁴¹ Ne ninsɔndiyanin le bɛna kɔjuman kɛ o ye; can ra, ne bɛna o sigi nin jamana ra, ni ne jusukun bɛɛ ye, ani ne nin bɛɛ.»

⁴² «Matigi Ala ko tuun: Ne ka nin kojuguba bɛɛ lase nin mɔgɔw ma cogo min na, o cogo kelen na fana ne ka kɔjuman min bɛɛ ko fɔ, ne bɛna o bɛɛ lase o ma fana. ⁴³ Aw b'a fɔra nin jamana min ta ko ra ko a kɛra yɔrɔ lakolon ye, ko adamaden t'a ra, bɛgan t'a ra, ko a donna Babilɔnikaw boro, o belɛn bɛna forow san nin jamana ra tuun. ⁴⁴ O belɛn bɛna forow san ni wari ye, ka foro sansɛbɛw kɛ, ka o melege, ka o boronɔw la o kan, ka o da nɔrɔ, ka mɔgɔ dɔw kɛ a seerew ye; o kow belɛn bɛna kɛ Boniyaminu ta mara ra, ani Zeruzalɛmu kɛrɛfeyɔrɔw ra, ani Zuda duguw ra, ani dugu minw bɛ jamana kuruyɔrɔw ra, ani jamana dugumayanfan ta duguw, ani woroduguyanfan kongokolon ta duguw, sabu ne bɛna o ta mɔgɔ minaninw lasekɔ, Matigi Ala ko ten.»

33

Izirayeli duguw bɛna lɔ kokura

¹ Ka Yeremi datugunin to masaso kɔrɔsibagaw ta lu kɔnɔ, Matigi Ala ta kuma sera a ma tuun a sɔnaga flanan na, ko: ² «Matigi Ala min bɛ nin kow kɛ, Matigi Ala min bɛ a labɛn k'a latigɛ, min tɔgɔ ye ko Matigi Ala, ale ko: ³ «Ne wele, ne bɛna i jaabi; ne bɛna kobaw fɔ i ye, ani ko dogoninw, i tɛ ko minw lɔn. ⁴ Sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka nin le fɔ nin dugu ta bonw, ani Zuda masacɛw ta bonw ta ko ra. O ka o bon minw cici, janko o jugu minw nana dugu lamini, olugu kana yɛlɛnyɔrɔ sɔrɔ ka don dugu kɔnɔ ka o faga ni kɛrɛkemuru ye; ⁵ o tun kɛra wagati min na o ni Babilɔnikaw tun bɛ kɛrɛ ra. O bonw bɛna fa mɔgɔw suw le ra, ne bɛna mɔgɔ minw faga ne ta dimi ni ne ta jusugban kosɔn. Ne bɛna ne pada dogo nin dugu ra o ta kojuguw bɛɛ kosɔn.

⁶ «Nka o bɛɛ n'a ta, ne bɛna o flakɛ, ka o kɛnɛya; ne bɛna o kɛnɛya, ka hɛra ni nasuma caman di o ma. ⁷ Ne bɛna Zuda ta mɔgɔ minaninw, ani Izirayeli ta mɔgɔ minaninw lana tuun, ka na o sigi o ta jamana ra i ko o tun bɛ cogo min na fɔlɔfɔlɔ. ⁸ O ka terenbariya minw bɛɛ kɛ ka ne hake ta, ne bɛna o saninya ka bɔ o bɛɛ ra. O ka terenbariya minw bɛɛ kɛ ka ne hake ta, ka muruti ne ma, ne bɛna o bɛɛ yafa o ma. ⁹ Nin dugu bɛna kɛ ne tɔgɔ bonya sababu le ye dugukolo siyaw bɛɛ cɛ ra, ani ninsɔndiya sababu, ani ne tando sababu, ani ne ta nɔrɔ; sabu ne bɛna kɔjuman minw bɛɛ kɛ o ye, siya tɔw bɛɛ bɛna o ko mɛn. Ne bɛna kɔjuman ni hɛra min bɛɛ kɛ o ye, ni siya tɔw nana o ye, o ko bɛna siranya bla o ra, fɔ o bɛna yɛrɛyɛrɛ.»

¹⁰ Matigi Ala ko: «Aw b'a fɔra nin yɔrɔ min ma ko a kɛra yɔrɔ lakolon ye, ko mɔgɔ tɛ yi, ko bɛgan tɛ yi, ko Zuda duguw, ani Zeruzalɛmu siradaw kɛra yɔrɔ lakolonw ye, ko mɔgɔ tɛ sigi yi tuun, ko bɛgan fana t'a ra, ¹¹ ayiwa, lon dɔ, mɔgɔw belɛn bɛna pɔgarikanw, ani ninsɔndiyakanw mɛn nin yɔrɔw ra tuun, ani kɔnɔcɛ ta dɔnkirilakanw, ani kɔnɔmuso ta dɔnkirilakanw, ani minw bɛna to ka barakalari sarakaw* bɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka dɔnkiri la, k'a fɔ ko:

«Aw ye Fangatigi Ala fo k'a walepumanlɔn,
sabu Matigi Ala ka pi,

sabu a ta numanya te ban ka ye!»

«Sabu ne bena jamana mogo minaninw lana tuun, ka na o sigi o sigicogokoro ra. Matigi Ala ko ten.»

¹² Fangatigi Ala ko: «Nin yoro min kera yoro lakolon ye bi, mogo te yoro min na tuun, began t'a ra tuun, ayiwa, sagagbenyoro bena ke sagagbenbagaw fe nin yoro ra tuun, ani a duguw bee ra; o bena to ka o ta sagaw mara yi. ¹³ Dugu minw be jamana kuruyoro ra, ani jamana dugumayanfan ta duguw, ani woroduguyanfan kongokolon ta duguw, ani Boniyaminu ta mara ra, ani Zeruzalemu kerfeduguw ra, ani Zuda dugu towa ra, mogow belen bena o ta sagaw, ani o ta baw jate yi tuun. Matigi Ala ko ten.»

Ala bena Dawuda ta masaya korota

¹⁴ «A fe, lon do bena se, Matigi Ala ko ten, o lon na ne tun ka kopuman min layiri ta Izirayeli ta somogow, ani Zuda ta somogow ye, ne bena o layiri dafa. ¹⁵ O lon na, ani o wagati ra, ne bena mogo terennin do lawuri Dawuda ta duruja ra, min bena terenninya ni can ladon jamana kon. ¹⁶ O wagati ra, Zuda mara bena kisi, Zeruzalemu bena ke hera ni laganfiya ra. A bena wele ni togo min ye, o ye nin ye ko: «Matigi Ala, an ta terenninya tigi.» »

¹⁷ Sabu Matigi Ala ko: «Mogo do bena soro Dawuda ta duruja ra tuma bee, min be sigi masaya ra Izirayeli ta somogow kunna; ¹⁸ sarakalasebaga minw ye Levi ta mogow ye, mogo do bena soro olugu ta duruja ra fana tuma bee, min bena lo ne na koro ka saraka jenitaw* bo, ka simanw sarakaw* jeni, ka began sarakaw* bo ne ye lon bee.»

Ala bena jenogonya don ni a ta mogow ye

¹⁹ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, k'a fo a ye ko: ²⁰ «Matigi Ala ko: «Ni aw be se ka ne ni tere ta jenogonya cen, ka ne ni su ta jenogonya cen, k'a to tere kana bo tuun a wagati ra, su fana kana ko tuun a wagati ra, ²¹ o tuma ne ka jenogonya min don ni ne ta jonce Dawuda ye, o fana bena cen; dence tena soro a ta duruja ra min be sigi a no ra masaya ra. Ne ka jenogonya min don ni sarakalasebagaw ye, Levi ta mogo minw be ne ta baara ra, o jenogonya fana bena cen. ²² Sankolo lolow ka ca cogo min na fo mogo te se ka o jate, walama kogoji kenken ka ca cogo min na fo mogo te se ka o hakeya lon, ne bena ne ta jonce Dawuda ta durujaw caya o cogo le ra, ani Levi ta mogo minw be ne ta baara ra.» »

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: ²⁴ «Nin mogow be min fora, i te o mena wa? O b'a fora ko: «Matigi Ala tun ka gba fla min panawoloma, a banna o ra!» O be ne ta mogow mafiyenyara le; olugu fe ne ta mogow te siya do ye tuun.»

²⁵ Matigi Ala ko: «Ni ne tun ma ne ta jenogonya don ni su ye, k'a don ni tere ye, ni ne tun ma sankolo ni dugukolo ta sariyaw sigi, ²⁶ o tuma ne tun bena ban Yakuba ta duruja ra, ani ne ta jonce Dawuda ta duruja; ne tun tena a ta duruja do ta tuun ka o sigi kuntigiya ra Iburahima, ani Isiyaka ni Yakuba ta durujaw kunna. O koson ne bena o ta mogo minaninw lana, ne bena hina o ra tuun.»

Yeremi ka kuma minw fo Sedesiyasi ni Rekabu ta mogow ye

Yeremi ka masace Sedesiyasi lasomi

¹ Babiloni masace Nebukadinesari ni a ta kererejama bee, ani jamanaw ni siya minw bee tun be a ta mara konɔ, o mogow bee tun be Zeruzalemu ni a kerefeduguw bee kerera wagati min na, Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, ko:

² «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Taga a fo Zuda masace Sedesiyasi ye, ko Matigi Ala ko: A fe, ne be nin dugu don Babiloni masace boro, a bena tasuma don a ra, k'a jeni. ³ Ele koni tena bosi a boro; o bena i mina fanga ra ka i don a boro. Ele ni Babiloni masace bena jɔgon ye na ni na, ka kuma da ni da. O bena i mina ka taga ni i ye fo Babiloni.>

⁴ «Nka ele Zuda masace Sedesiyasi, ele ye Matigi Ala ta kuma lamɛn. Matigi Ala k'a fo ele ta ko ra ko i tena faga ni kerekemuru ye. ⁵ I bena sa pasuma ra; masace minw konna ele na, minw ye i bemaw ye, o ka wusunan don olugu suw ye cogo min na, o bena wusunan don ele fana ye ten. O bena i sukoya ke, ka kasi k'a fo ko: <E, an matigice!> Ne be o layiri ta i ye, Matigi Ala ko ten.»

⁶ Ayiwa, cira Yeremi ka nin kumaw bee fo Zuda masace Sedesiyasi ye Zeruzalemu. ⁷ O wagati ra, Babiloni masace ta kererejama tun be Zeruzalemu dugu kerera, ani Zuda dugu tow bee, minw ye Lakisi dugu ni Azeka dugu ye, sabu Zuda mara dugu barakamanw bee ra, o dugu fla le tun tora.

Izirayelimogow ma son ka jonw labla

⁸ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma; o wagati ra masace Sedesiyasi tun kumana ka ben ni Zeruzalemukaw bee ye, ko a ka kan ka fo yoro bee ra ko bee ye a ta jonw labla. ⁹ Bee tun ka kan k'a ta jonce walama a ta jonmuso labla, ni Heburu lo; mogɔ si tun man kan ka a balema Yahudiya do mara jonya ra tuun. ¹⁰ Jamana jamogow, ani mogɔ tow bee tun ka o layiri ta, ko o bena o ta joncew, ani o ta jonmusow labla, janko o kana to jonya ra tuun; o sonna ka o layiri kuma dafa, o ka jonw labla.

¹¹ Nka ko fe, o nana o ta miiriya yelema; o tun ka o ta joncew ni o ta jonmuso minw labla, o tagara olugu mina tuun, ka na o bla jonya ra. ¹² O kera minke, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma k'a fo a ye ko: ¹³ «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Lon min na ne tun ka aw bemaw labo Misiran jamana ra, jonyaso ra, ne tun ka jenjogonya don ni o ye, k'a fo o ye ko: ¹⁴ Aw balema Heburu minw ka o yere fiyeere aw ma ka ke aw ta jonw ye, aw ka kan ka olugu labla o ta jonya san wolonflanan na. O ka kan ka baara ke aw ye san woro, nka o ko, aw ka kan ka o labla o ye taga o ta so.> Nka aw bemaw ma son ne ta kuma ma, o ma o toro malo ka ne lamɛn.

¹⁵ «Aw koni tun nimisara ka na bi, ko minw terennin lo ne na koro, aw tun ka o ke. Aw tun k'a fo yoro bee ra ko aw bee bena aw siginogon jonw labla, fo ka taga o layiri ta ne na koro ne ta so konɔ, ne togo be so min kan. ¹⁶ Nka aw nana aw ta miiriya yelema, ka ne togo cen. Aw tun ka aw ta joncew ni aw ta jonmuso minw labla, ko o kera o yere ta ye, aw sekora ka taga olugu jagboya ka o ke aw ta joncew, ani aw ta jonmusow ye tuun.»

¹⁷ O koson Matigi Ala ko: «I n'a fo aw ma ne kan men, aw balemaw, ani aw siginogon minw ye jonw ye, aw ma son ka olugu labla, o ra, ne koni bena aw labla kerokemuru ni banajuguw ni kongɔ ye. Ne bena aw ta ko ke jatigekoba ye dugukolo siyaw bee fe.

18 «Nin mɔgɔ minw ka layiri ta ne ye, ka sɔrɔ ka o layiri cɛn, minw ka layiri ta ne na kɔrɔ, ka misiden cɛtigɛ fla ye*, ka tɛmɛ o cɛtigɛ fla cɛ ma, nka o ma na o layiri kumaw dafa, ne bɛna o mɔgɔw don o juguw boro. 19 Zuda mara ɲamɔgɔw, ani Zeruzalɛmu dugu ɲamɔgɔw, ani masaso ɲamɔgɔw, ani sarakalasebagaw, ani jamana mɔgɔ minw bɛɛ tɛmɛna misiden cɛtigɛ fla cɛmance ra, 20 ne bɛna olugu don o juguw boro, o jugu minw bɛ o fagayɔrɔ ɲinina; o suw le bɛna kɛ kɔnɔw ni kongosogow ta domuni ye. 21 Ne bɛna Zuda masacɛ Sedesiyasi ni a ta jamana ɲamɔgɔw don o juguw boro, o jugu minw bɛ o fagayɔrɔ ɲinina; ne bɛ o don Babilɔni masacɛ ta kɛrɛkejama boro. Sisan olugu kɔni mabɔra aw ra, 22 nka, a fɛ, ne bɛna kuma o fɛ, Matigi Ala ko ten, k'a fɔ ko o ye sekɔ ka na nin dugu kama tuun. O bɛna nin dugu kɛrɛ, ka dugu mina ka tasuma don a ra; ne bɛna Zuda mara duguw kɛ yɔrɔ lakolon ye, mɔgɔ tɛna sigi yɔrɔ min na tuun.»

35

Ala ka Rekabu ta mɔgɔw tando

1 Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masacɛ ta wagati ra, ko: 2 «Taga Rekabu* ta somɔgɔw fɛ i ye taga kuma o fɛ, ko o ye na ni i ye, aw ye na don Matigi Ala ta batoso bon dɔ kɔnɔ, i ye duven di o ma, ko o y'a min.»

3 Ayiwa, Habasiniya dence Yeremi, o dence min ye Yazaniya ye, ne tagara ale ta, ale ni a balemaw, ani a dencew bɛɛ, ani Rekabu ta somɔgɔ tɔw bɛɛ. 4 Ne tagara ni o ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ka taga don ni o ye Igidaliya dence Hanan ta karamɔgɔdenw ta bon kɔnɔ, Hanan min ye Ala ta cira ye. O bon bɛ Alabatoso ɲamɔgɔw ta bon kɛrɛ fɛ, a bɛ Salumu dence Maseya ta bon san fɛ, Maseya min ye Alabatoso donda kɔrɔsibaga ye. 5 Ne ka daga dɔw fa duven na, ka na o ni jifiyew sigi Rekabu ta somɔgɔw kɔrɔ; ne ko o ma ko: «Aw ye duven dɔ min!»

6 O ka ne jaabi ko: «An tɛ duven min, sabu an bɛmace Yonadabu min tun ye Rekabu dence ye, ale tun kumana an fɛ, ko: <Aw ni aw denw si man kan ka duven min fiyewu. 7 Aw man kan ka bon lɔ, aw man kan ka sɛnɛ kɛ ka siman dan, aw man kan ka rɛzenforo sɛnɛ; o fɛnw si dɔ man kan ka kɛ aw fɛ. Aw si bɛɛ ra aw ka kan ka si fanibonw le kɔnɔ; ni o kɛra, aw bɛna sijan sɔrɔ nin dugukolo kan, aw bɛ lonanya ra nin dugukolo min kan yan.>

8 «Ayiwa, an bɛmace Yonadabu min ye Rekabu dence ye, ale ka fɛn o fɛn fɔ an ye, an bɛ o le kɛ. An si bɛɛ ra, an si man kan ka duven min, anw ni an ta musow, ani an dencew, ani an denmusow. 9 An tɛ bon lɔ ka sigi a kɔnɔ, rɛzenforo tɛ an fɛ, foro tɛ an fɛ, an fana tɛ siman dan; 10 an bɛ si fanibonw le kɔnɔ. An bɛmace Yonadabu ka kuma minw bɛɛ fɔ an ye, an bɛ o sira le tagama, an bɛ o le kɛ. 11 Wagati min na Babilɔni masacɛ Nebukadinesari nana nin jamana kama, an ko: <An ye taga Zeruzalɛmu, an ye bori Babilɔnikaw ni Sirikaw ta kɛrɛkejama ɲa.> O le k'a to an siginin bɛ Zeruzalɛmu yan.»

12 O tuma, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma, ko: 13 «Fangatigi Ala, Izirayɛli ta Ala ko: <Taga a fɔ Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalɛmukaw ye ko: Yala nin ko ma aw karan wa? Yala aw tɛna ne ta kumaw lamɛn sisan nin sababu ra wa? Matigi Ala ko ten. 14 Rekabu dence Yonadabu tun k'a

* 34:18 34.18 Ka misiden cɛtigɛ fla ye: Mɔgɔw tun bɛ o saraka ɲɔgɔn bɔ, ka o kɛ jɛnɲɔgɔnya sarati ye; ni mɔgɔ min tun ma a ta layiri fa, o tigi tun bɛ se ka faga k'a kɛ i ko began min cɛtigɛra (Damina 15.10). * 35:2 35.2 Rekabu ta somɔgɔw ta ko: (Masacɛw flanan 10.15-16; Kibaroyaw folɔ 2.55).

fɔ a ta mɔgɔw ye ko o kana duven min; o fana tora o kuma kan; fɔ ka na se bi ma o ma duven min, sabu o tora o bemace ta kuma kan. Nka ne be kuma aw fe, ne be kuma aw fe lon o lon, nka aw te ne lamenna. ¹⁵ Ne ka ne ta baardenw bee ci aw le fe, minw ye ciraw ye; ne tun be o ci aw fe lon o lon, k'a fɔ aw ye ko: Aw ye nimisa, ka aw ta sirajuguw bla, aw ye aw jogo yelema, aw kana tugu ala werew ko, ka olugu bato; ni o kera, aw bena ne ka dugukolo min di aw ni aw bemaw ma, aw bena to o dugukolo kan. Nka aw ma aw toro malo, aw ma son ka ne lamen! ¹⁶ Rekabu ta mɔgɔw bemace, min ye Yonadabu ye, Rekabu dence, ale ka kuma min fɔ o ye, olugu tora o kan; nka nin mɔgɔw te son ka ne lamen.

¹⁷ «O koson Matigi Ala, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fe, ne ka kojugu minw bee latige Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw kama, ne bena o kojuguw bee ben o kan, sabu ne kumana o fe, nka o ma ne lamen, ne ka o wele, nka o m'a lamina.> »

¹⁸ O ko, Yeremi k'a fɔ Rekabu ta somɔgɔw ye ko: «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I n'a fɔ aw ka aw bemace Yonadabu ta kuma men, a ka fen o fen fɔ aw ka o sira tagama, a ka min o min yira aw ra, aw ka o bee ke, ¹⁹ o koson Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Do bena sorɔ Rekabu dence Yonadabu ta duruja ra tuma bee min bena baara ke ne ye.> »

Ala ta kuma ko ka sege lase Yeremi ma

36

(36–45)

Masace ka kitabu jeni

¹ Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san naaninan na, Matigi Ala ka nin kuma lase Yeremi ma, ko: ² «Gbolo kitabu* do ta; ne ka kuma o kuma fɔ i ye Izirayeli ni Zuda mara ni siya tow bee ta ko ra, kabini lon min na ne konna ka kuma i fe, kabini masace Yoziyasi ta wagati ra fɔ ka na se bi ma, i ye o kumaw bee sebe o kitabu konɔ. ³ Ne ka kojugu minw bee latige ko ne bena a lase Zuda mara mɔgɔw ma, ni o nana o kumaw men, a be se ka ke ko o bena o ta kewalejuguw dabra, janko ne ye o ta terenbariyakow ni o ta hakekow yafa o ma.»

⁴ Yeremi ka Neriya dence Baruki wele; Matigi Ala tun ka kuma o kuma fɔ Yeremi ye, a ka o bee fɔ Baruki ye, Baruki ka o kumaw bee sebe gbolokitabu konɔ. ⁵ O ko, Yeremi k'a fɔ Baruki ye ko: «O ka ne mina ka ne bla yan; ne te se ka bo, ne te se ka taga Matigi Ala ta so konɔ. ⁶ I yere le bena bo ka taga nin kitabu karan; ne ka Matigi Ala ta kuma minw fɔ i ye, i ka o sebe kitabu min konɔ. O bena lon min bla danna ka sun don, i y'a karan mɔgɔw na na o lon do le ra, Matigi Ala ta batoso konɔ; Zuda mara mɔgo minw bee bena na ka bo o ta duguw ra, i ye a karan olugu fana na na. ⁷ O be se ka ke sababu ye k'a to o ye Matigi Ala daari ni makarikanw ye, ka nimisa, ka bo o ta sirajuguw kan; sabu Matigi Ala ta dimi ni a ta jusugban min fora nin mɔgɔw kama, o ka bon.»

⁸ Ayiwa, cira Yeremi tun ka fen o fen fɔ Neriya dence Baruki ye, Baruki ka o bee ke a cogo ra, wagati min na a tun be Matigi Ala ta kuma karanna kitabu konɔ Matigi Ala ta batoso konɔ. ⁹ Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san loorunan na, o san karo konontonnan na, o ka lon do latige ka sun don, ka Matigi Ala daari; o sun tun kera Zeruzalemukaw bee ta le ye, ani mogo minw tun bora Zuda mara dugu werew ra ka na

* **36:2** 36.2 O wagati ra seberi tun be ke gbolo le kan, k'a melege, k'a siri. O le tun be wele ko gbolokitabu.

Zeruzalemu. ¹⁰ O lon le ra, Baruki ka Yeremi ta kumaw karan kitabu kono Matigi Ala ta so kono mogo bee ja na. A tun be Safan dence Gemariya ta bon le kono, Gemariya min ye seberikebaga ye; o yoro be Ala batoso lu sanfeyoro ra, Matigi Ala ta so donda do ra, min be wele ko Dondakura.

¹¹ Matigi Ala ta kuma min o min karanna kitabu kono, Safan dence Gemariya dence Mika tun ka o kumaw bee men. ¹² A jigira ka taga masaso kono, ka taga don seberikebaga ta bon kono; jamana namogow bee tun siginin be yi: Elisama min ye seberikebaga ye, ale tun be yi, ani Semaya dence Delaya, ani Akibori dence Elinatan, ani Safan dence Gemariya, ani Hananiya dence Sedesiyasi, ani namogo tow bee. ¹³ Mika tun ka kuma minw bee men wagati min na Baruki tun be kitabu karanna jama ja fe, a ka o bee lakari namogow ye.

¹⁴ Namogow ka Yehudi ci Baruki fe, Yehudi min face tun ye Netaniya ye, o min face tun ye Selemiya ye, o min face tun ye Kusi ye; o ko a ye taga a fo Baruki ye ko a ka gbolokitabu min karan jama ye, ko a ye na ni o ye. Neriya dence Baruki ka gbolokitabu mina a boro ka taga ni a ye o fe. ¹⁵ O ko a ma ko: «Sigi, i y'a karan an ye.» Baruki sigira k'a karan o ye. ¹⁶ O ka kitabu kumaw men minke, o siranninba ka o jaw lo jagon na; o ko Baruki ma ko: «An ka kan ka nin kumaw bee lase masace ma!»

¹⁷ O ka Baruki jininka tuun ko: «I ka nin kumaw sebe cogo min na, o fo an ye. Yala Yeremi tun b'a fora i ja na le wa?» ¹⁸ Baruki ka o jaabi ko: «A yere da le tun be nin kumaw bee fora ne ye, ne fana tun b'a sebera ka tugu a ko ni dabaji ye gbolokitabu kan.» ¹⁹ Namogow ko Baruki ma ko: «Ele ni Yeremi bee ye taga dogo, mogo si kana a lon aw be yoro min na.»

²⁰ O ka kitabu blandin to seberikebaga Elisama ta bon kono ka taga masaso ra masace fe; o tagara o kumaw bee lakari masace ye.

²¹ Masace ka Yehudi ci ka taga gbolokitabu ta. Yehudi tagara a ta seberikebaga Elisama ta bon kono, ka na a karan masace ja na, ani namogow bee ja na, minw bee tun be masace koro. ²² Ayiwa, o y'a soro masace tun siginin be masaso ta nenewagati ta bon le kono; o wagati tun ye san karo konontonnan ye. Tasuma tun be furune kono masace koro. ²³ Ni Yehudi tun ka sira saba walama sira naani jagon karan, o fan min fonina ka jigi, masace be o tige ni seberikebaga ta muru ye, ka o firi furune kono tasuma ra. A k'a ke ten fo ka na gbolokitabu bee jeni k'a ban.

²⁴ A kera ten, masace ni a ta jamana namogow bee ka o kumaw men, nka o si ma siran tuun, o si jusu ma kasi ka o ta derege faran. ²⁵ O bee n'a ta, Elinatan ni Delaya ni Gemariya tun ka masace daari ko a ye sabari a kana gbolokitabu jeni, nka a tun ma son ka o lamen.

²⁶ O ko, Yerameli min tun ye masaceden ye, masace ka ale ni Aziriyeli dence Seraya, ani Abideheli dence Selemiya ci, ko o ye taga seberikebaga Baruki ni cira Yeremi mina ka na ni o ye, nka Matigi Ala ka o dogo.

Yeremi ka kitabu were sebe

²⁷ Ayiwa, Yeremi tun ka kuma minw fo, Baruki tun ka o kumaw sebe gbolokitabu min kono, o kitabu jeninin ko masace fe, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma tuun, ko: ²⁸ «Gbolo kitabu were ta; kuma minw bee tun be kitabu folo kono, Zuda masace Yehoyakimu ka min jeni, i ye o kumaw bee sebe tuun. ²⁹ A fo Zuda masace Yehoyakimu ye ko: «Matigi Ala ko: Ele ka nin gbolokitabu jeni, k'a fo ko: Mun koson i ka nin kumaw sebe, k'a fo ko sigiya t'a ra, Babiloni masace bena na, ka na nin jamana halaki, ka adamadenw ni beganw bee ban!»

³⁰ « <O koson Matigi Ala be nin kuma fo Zuda masace Yehoyakimu kama, ko ale ta mogow si tena ke masace ye tuun ka sigi Dawuda ta masasiginan kan; a su firinin bena to tere korow tere fe, ka to nene ra su fe. ³¹ Ne bena ale ni a ta durujaw, ani a ta jamana jamogow ta terenbariyaw sara di o ma; ne tun kumana o fe ka kojugu minw bee fo, nka o banna ka ne lamen, ne bena o kojuguw bee ben olugu ni Zeruzalemukaw, ani Zuda mara mogow bee kan.> »

³² Ayiwa, Yeremi ka gbolokitabu were ta k'a di Neriya dence Baruki ma, min ye seberikebaga ye. Zuda masace Yehoyakimu tun ka kitabu min jeni tasuma ra, Yeremi ka o kitabu konokumaw bee fo tuun; Baruki ka o sebe. A ka o jognna kuma caman were fo ka o fara a kan.

37

Masace Sedesiyasi ko Yeremi ye Ala daari ale ye

¹ Masace Sedesiyasi, min tun ye Yoziyasi dence ye, ale tun sigira masaya ra Yehoyakimu dence Koniya* le no ra; Babiloni masace Nebukadinesari le tun k'a sigi masaya ra Zuda mara kunna. ² Matigi Ala tun ka kuma o kuma don cira Yeremi da ra, ale ni a ta jamana jamogow, ani a ta jamana mogow si ma son ka o kumaw lamen.

³ O bee n'a ta, masace Sedesiyasi ka Selemiya dence Yehukali, ani sarakalasebaga Maseya dence Sofoni ci cira Yeremi fe, ka taga a fo a ye ko: «Sabari ka Matigi Ala, an ta Ala daari an ye.»

⁴ O wagati ra, o tun ma Yeremi bla kaso ra folo; a tun be a yere ma a be yaalayaala mogow ce ra. ⁵ Farawona ta kerekejama nana bo Misiran ka ke na ye minke, Babilonika minw tun ka Zeruzalemu dugu lamini, olugu ka o kibaroya men minke, o mabora Zeruzalemu na.

⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Yeremi ma, ko: ⁷ «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Zuda masace min ka aw ci ne fe ka na ladiri jini ne fe, aw ye taga a fo ale ye ko: Farawona ta kerekejama min tun be bora ka na aw deme, a fle, ale be sekora a ta jamana ra Misiran. ⁸ Babilonikaw bena seko ka na, ka na ben nin dugu kan, ka se sorow a kan, ka tasuma don a ra k'a jeni.

⁹ « <Matigi Ala ko: Aw kana aw yere nege k'a fo ko Babilonikaw bena mabo aw ra ka taga fo yorwan; o tena taga de! ¹⁰ Babilonika minw be aw kerera, hali ni aw ka olugu ta kerekejama bee kere ka se o ra, ka o to to mogow mandiminin dama dama ye doron o ta fanibonw konow, olugu belen bena wuri ka na tasuma don nin dugu ra k'a jeni.> »

Yeremi blara kaso ra

¹¹ Wagati min na Babilonikaw ta kerekejama tun mabora Zeruzalemu na, Farawona ta kerekejama pasiran koson, ¹² o wagati ra Yeremi ko a be bo Zeruzalemu dugu konow, ka taga Boniyaminu ta mara ra ka taga dugukolo do mina o yoro mogow ce ra yi. ¹³ Donda min be wele ko Boniyaminu ta Donda, a boto tagara se yi; da korosibagaw kuntigi, min togo ye ko Iriya, Hananiya dence Selemiya dence, ale tun be yi; a ka cira Yeremi mina k'a fo a ye ko: «Ele be tagara fara Babilonikaw le kan!» ¹⁴ Yeremi k'a jaabi ko: «Can te! Ne te tagara fara Babilonikaw kan.» Nka Iriya ma son k'a lamen. A k'a mina ka taga a di fagamaw ma. ¹⁵ Fagamaw dimina Yeremi korow, k'a bugow, k'a mina k'a bla kaso ra seberikebaga Yonatan ta so konow, sabu o tun ka o yoro ke kasobon ye. ¹⁶ O ra, o ka Yeremi bla fo kasobon dingakonobon do konow yi; a tora yi ka meen.

* **37:1** 37.1 Koniya o ye Yehoyakini ye.

Masace Sedesiyasi ka Yeremi jininka dogo ra

¹⁷ O ko, masace Sedesiyasi nana mogo ci ka taga Yeremi labo ka na ni a ye a ta masaso kono, ka na a jininka dogo ra; a k'a jininka ko: «Yala Matigi Ala ka kuma do fo i ye an ta ko ra wa?» Yeremi k'a jaabi ko: «Onhon! Matigi Ala bena ele don Babiloni masace boro.» ¹⁸ Yeremi k'a fo masace Sedesiyasi ye tuun, ko: «Ne ka mun kojugu le ke ele ra, walama i ta jamana namogow ra, walama nin jamana mogow ra, fo aw ka ne mina ka ne bla kaso ra? ¹⁹ Aw ta cira minw ka ciraya ke k'a fo aw ye ko Babiloni masace tena na aw kama, walama ni jamana kama, o ciraw be min bi?

²⁰ «E, ne matigice masace, ayiwa, sisan ele ye sabari ka ne lamen, ka son ne ta makarikan ma! I kana a to ne ye seko tuun seberikebaga Yonatan ta bon kono, ni o te, ne bena taga sa yi!»

²¹ Masace Sedesiyasi k'a fo ko o ye Yeremi bla masaso korosibagaw ta lu kono, ka to ka burujenibagaw ta buru do di a ma lon o lon, fo ka taga domuni ban dugu kono. A kera ten Yeremi tora masaso korosibagaw ta lu kono.

38

O ka Yeremi bla kolon kono

¹ Yeremi tun be kuma minw fora mogow bee ye, Matan dence Sefatiya, ani Pasuri dence Gedaliya, ani Selemiya dence Yukali, ani Malikiya dence Pasuri, olugu tun ka o kumaw men; Yeremi tun b'a fora ko: ² «Matigi Ala ko: <Ni mogo o mogo ka to nin dugu kono, kerekemuru, walama kongu, walama banajuguw le bena o tigi faga; nka ni mogo min ka bo ka taga a yere di Babilonikaw ma, o tigi be kisi, a ta kisiri le be ke a ta nafa ye; a be kisi.> »

³ Matigi Ala ko tuun ko: «Sigiya t'a ta, nin dugu koni bena don Babiloni masace ta kerekajama boro; o bena dugu mina.»

⁴ Fagamaw ko masace ma ko: «Ce nin ka kan ka faga le! Sabu kerekece to minw tora dugu kono, ale le be olugu ni mogo tow bee fari fagara ni a ta kumaw ye. Ce nin te mogow ta na fe, a be o ta bono le fe.»

⁵ Masace Sedesiyasi ka o jaabi ko: «A ye nin ye aw boro. Masace te se ka ban aw ta ma.»

⁶ O fora minke, o ka Yeremi mina k'a bla masace dence Malikiya ta kolon kono; o kolon tun be masaso korosibagaw ta lu kono. O k'a lajigi ni juru do ye kolon kono; ji tun te kolon kono, bogu le tun b'a kono. Yeremi jigira bogu ra yi.

⁷ Ayiwa, o y'a soru Ebadi Meleki, min tun ye Etiyopika ye, ani masaso namogo do, ale tun be masace ta so kono; ale k'a men ko o ka Yeremi mina k'a bla kolon kono. Masace siginin tun be Boniyaminu ta donda ra.

⁸ Ebadi Meleki bora masaso kono, ka taga a fo masace ye ko: ⁹ «E, masace, ne matigice, nin mogow ka ko o ko ke cira Yeremi ra, o bee ye kojugu le ye; o k'a bla kolon kono, k'a to kongu bena a faga yi, sabu domuni te dugu kono tuun.»

¹⁰ Masace k'a fo Etiyopikace Ebadi Meleki ye ko: «Taga ce bisaba ta ka fara i yere kan, aw ye taga Yeremi sama k'a labo kolon kono sani a ye sa!»

¹¹ Ebadi Meleki ka ce dow ta, o ka taga masaso yoro do ra, min be naforomarabon jukoro; o ka fanikolonw, ani deregekolon dow ta, ka taga o lajigi Yeremi fe kolon kono ni juru ye. ¹² Etiyopikace Ebadi Meleki ko Yeremi ma ko: «Nin fanikolonw ani nin deregekolonw don i kaman koro, ka juru la a kan.» Yeremi k'a ke ten. ¹³ O ka Yeremi sama ni juruw ye k'a labo kolon kono. Yeremi tora masaso korosibagaw ta lu kono.

Masace Sedesiyasi ni Yeremi ta kumalaban

¹⁴ Masace Sedesiyasi ka mogo do ci ka taga cira Yeremi wele ka na; a tagara ni Yeremi ye Matigi Ala ta batoso donda sabanan koro. Masace ko a ma ko: «Ne b'a fe ka i pininka ko do ra, nka i kana foyi dogo ne ma.»

¹⁵ Yeremi ka Sedesiyasi jaabi ko: «Ni ne ka can fo i ye, yala i tena ne faga wa? Hali ni ne ka i ladi, ele tena ne lamen.» ¹⁶ Masace Sedesiyasi karira Yeremi ye dogo ra, ko: «Ne be kari Matigi Ala panaman togo ra, ale min ka nenekiri don an na, ko ne tena i faga, ne fana tena i don nin mogow boro, minw be i fagayoro pinina.»

¹⁷ Yeremi k'a fo Sedesiyasi ye ko: «Matigi Ala, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ni i ka bo ka taga i yere di Babiloni masace ta fagamaw ma, i bena kisi, tasuma fana tena nin dugu jeni; ele ni i ta somogow bena to si ra. ¹⁸ Nka ni i ma bo ka taga i yere di Babiloni masace ta fagamaw ma, o tuma nin dugu bena don Babilonikaw boro, o bena tasuma don a ra k'a jeni, ele fana tena bosi o boro.> » ¹⁹ Masace Sedesiyasi ko Yeremi ma ko: «Yahudiya minw tagara o yere di Babilonikaw ma, ne be siranna olugu le ja, sabu Babilonikaw be se ka ne don olugu boro, o bena ne minako juguya.» ²⁰ Yeremi ko: «Babilonikaw tena i don o boro. Matigi Ala ta kuma lamen; ne be min fora, i ye son ka o ke. O bena fisaya i ma, i nin bena kisi fana. ²¹ Nka ni i ma son ka bo ka taga i yere di, Matigi Ala ka min yira ne ra, o fle nin ye; a ko: ²² <Muso minw bee bena to Zuda masace ta so kono, o bena olugu bee labo ka taga ni o ye Babiloni masace ta fagamaw fe; o musow bena a fo ele ma ko:

Minw tun ye i teripumanw ye,
olugu ka i janfa ka se soro i kan!
I sen donna bogoro ra minke,
o ka o ko don ka taga ka i to!»

²³ «O bena i ta musow, ani i ta denw bee labo yan ka taga ni o ye Babilonikaw fe; ele fana tena bosi o boro, sabu Babiloni masace bena i mina, nin dugu fana bena jeni.»

²⁴ Sedesiyasi k'a fo Yeremi ye ko: «I kana a to mogo si ye do lon nin kuma ra, ni o kera, ne tena i faga. ²⁵ Ni fagamaw nana a men ko ne ni ele kumana, ni o nana i pininka ko: <I ka min fo masace ye, ani masace ka min fo i ye, o fo an ye, i kana foyi dogo an ma, ni o te, an be i faga,> ²⁶ i y'a fo o ye ko: <Ne tun be makarikanw le fora masace ye, ko a ye sabari, a kana ne laseko Yonatan ta so kono tuun!»

²⁷ Ayiwa, a fana kera ten, fagamaw bee jenna ka na Yeremi fe, ka n'a pininka. Masace tun ka min fo a ye, a ka o jaabi ni o le ye. O tagara k'a to nasuma ra, sabu mogo si tun ma do lon Yeremi ni masace ta kuma ra.

²⁸ O cogo ra, Yeremi tora masaso korosibagaw ta lu kono, fo lon min na o nana Zeruzalemu dugu mina.

39

Babilonikaw ka Zeruzalemu dugu mina

(Masacew flanan 25; Kibaroyaw flanan 36; Yeremi 52)

¹ Zeruzalemu minacogo fle nin ye: Zuda masace Sedesiyasi ta masaya san konontonnan na, o san karo tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari ni a ta kerekajama bee nana Zeruzalemu kama, ka na dugu lamini.

² Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan na, a karo naaninan na, o karo tere konontonnan na, o ka wo bo kogo ra. ³ O kera minke, Babiloni masace ta fagamaw bee tagara ka taga sigi dugu donda ra, da min be

wele ko Cemance da; o fagamaw tun ye Nerigali Sareseri ye, min tun ye kerekejama jamogo ye, ani Samugari Nebu, ani Sarisekimu, min tun ye masaso korosibagaw kuntigi ye, ani Babiloni masace ta jamana jamogo tow bee.

⁴ Zuda masace Sedesiyasi ni kerekewu bee ka o ye minke, o ka masace ta nanko sira ta ka bori ka bo dugu kono su fe; da min be kogo fla ce ma, o bora o fe, ka taga Zuriden kenegbe sira ta. ⁵ Nka Babilonikaw ta kerekejama ka o gben; o tagara kun Sedesiyasi ni kerekewu ra Zeriko kenegbeyoro ra. O ka o mina ka taga ni o ye Babiloni masace Nebukadinesari fe Ribila, Hamati jamana ra; o k'a ta kiti tige. ⁶ Babiloni masace ka Sedesiyasi dence kannatige a yere na na Ribila. A ka Zuda mara jamogow bee kannatige fana. ⁷ O ka Sedesiyasi yere padenw ci, k'a siri ni siranegbe jorokow ye, ka taga ni a ye Babiloni. ⁸ Babilonikaw ka tasuma don Zuda masaso ra k'a jeni, ani mogo tow ta bonw; o ka Zeruzalemu laminikogow benben.

⁹ Mogo minw tun tora dugu kono, ani minw tun tagara o yere di, ani mogo to minw tun tora, masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka olugu ce ka taga ni o ye Babiloni. ¹⁰ Nka minw tun ye desebagatow ye mogow ce ra, foyi tun te minw boro, masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka olugu to Zuda mara ra, ka rezensunw, ani forow di o ma o wagati yere ra.

O ka Yeremi labo kaso ra

¹¹ Babiloni masace Nebukadinesari tun kumana masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan fe Yeremi ta ko ra, k'a fo a ye ko: ¹² «I janto a ra, k'a korosi, i kana kojugu ke a ra; ni a ka min fo, i ye o ke a ye.» ¹³ O ra, Nebuzaradan min tun ye masaso korosibagaw kuntigi ye, ani Nebusaziban min tun ye masaso korosibagaw jamogo ye, ani Nerigali Sareseri min tun ye kerekejama jamogo ye, ani Babiloni masace ta jamana jamogo tow bee, ¹⁴ olugu ka mogo do ci ka taga Yeremi labo masaso korosibagaw ta lu kono, k'a karifa Gedaliya ma, min ye Safan dence Ayikamu dence ye, ko a ye taga ni a ye a ta so. O ra Yeremi tora ni mogo tow ye yi.

Ala ka layiri ta Ebedi Meleki ye

¹⁵ Wagati min na Yeremi tun be kaso ra masaso korosibagaw ta lu kono, Matigi Ala tun ka kuma do lase a ma, ko: ¹⁶ «Taga a fo Etiyopikace Ebedi Meleki ye ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <A fle, ne tun ka min fo nin dugu ta ko ra, ne bena o ke dugu ra; a bena ke kojugu le ye, koruman te. A bena ke a wagati ra i yere na na. ¹⁷ Nka o lon na, ne bena ele kisi; Matigi Ala ko ten. I be siranna mogo minw na, i tena don olugu boro. ¹⁸ Ne bena i bosu ka bo o boro; o tena i faga ni kerekemuru ye. I ta kisiri le be ke i ta nafa ye, sabu i lara ne ra. Matigi Ala ko ten.> »

40

Yeremi tora Gedaliya koru Misipa

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma; o y'a soru masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan tun ka Yeremi labo kaso ra k'a lataga ka bo Rama. Lon min a tun be tagara Yeremi labla, o y'a soru Yeremi tun sirinin lo ni negejoroko ye; a tun be Zeruzalemukaw, Zuda mara mogo minanin tow ce ra, o tun bena taga ni minw ye Babiloni.

² Masaso korosibagaw kuntigi ka Yeremi labo o mogow ce ra, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala, i ta Ala tun ka nin kojugu ko fo nin yoro kama. ³ Matigi Ala tun ka min fo, o le sera, a ka o le ke, sabu aw ka jurumun ke Matigi Ala na koru, aw ma son k'a kan lamu. O koson a tun ka ko min fo, o ko

ka aw sɔrɔ. ⁴ Ayiwa, sisan ne bɛna nɛgɛjɔrɔkɔw bɔ i boro ra. Ni i b'a fɛ ka taga ni ne ye Babilɔni, o bɛ se ka kɛ; ne bɛna ne janto i ra. Nka ni i t'a fɛ ka taga ni ne ye fana Babilɔni, i ye to yan. Jamana bɛɛ lajɛnnin flɛ i ja kɔrɔ, ni yɔrɔ min ka i diya, ni yɔrɔ min ka bɛn i ma, i ye taga yi.»

⁵ Ayiwa, i n'a fɔ Yeremi tun tɛ dɔ fɔra, Nebuzaradan ko a ma ko: «Sɛkɔ ka taga Gedaliya fɛ, min ye Safan dence Ayikamu dence ye; Babilɔni masace ka ale le sigi Zuda mara duguw kunna. Taga to ni ale ye mɔgɔ tɔw cɛ ra yi; walama ni yɔrɔ o yɔrɔ ka bɛn i ma i ye taga yi.» Masaso kɔrɔsibagaw kuntigi ka domunifɛnw ni bonyafɛn dɔw di Yeremi ma, k'a bla ka taga. ⁶ Yeremi tagara Ayikamu dence Gedaliya fɛ Misipa, ka taga to ni ale ni mɔgɔ tɔw ye, mɔgɔ minw tun tora jamana kɔnɔ.

Zuda mara mɔgɔw tagara lajɛn Gedaliya kɔrɔ

⁷ Zuda mara kɛrɛkuntigi minw bɛɛ tun bɛ kongokɔnɔyɔrɔw ra, olugu ni o ta kɛrɛkɛcɛw nana a mɛn ko Babilɔni masace ka Ayikamu dence Gedaliya le sigi jamana kunna, janko a ye jamana dɛɛbagatɔw kɔrɔsi, cɛw, ani musow, ani denmisɛnw, o tun ma taga ni minw ye Babilɔni.

⁸ O tagara Gedaliya fɛ Misipa. O mɔgɔw tun ye Netaniya dence Sumayila ye, ani Kareya dencew, minw ye Yohanan ni Yonatan ye, ani Tahumɛti dence Seraya, ani Efayi dencew, minw bɛ bɔ Netofa, ani Yezaniya, min ye Mahakaka dɔ dence ye. O ni o ta kɛrɛkɛcɛw tun nana jɔgɔn fɛ.

⁹ Gedaliya, min ye Safan dence Ayikamu dence ye, ale karira o mɔgɔw ni o ta kɛrɛkɛcɛw ye; a k'a fɔ o ye ko: «Aw kana siran ka to Babilɔnikaw ta fanga kɔrɔ. Aw ye to jamana kɔnɔ yan, ka baara kɛ Babilɔni masace ye; aw ta hera bɛ o le ra. ¹⁰ Ne yɛrɛ bɛna sigi Misipa; ni Babilɔnikaw ka an pininka fɛn o fɛn na, ne bɛna o jaabi aw tɔgɔ ra. Aw kɔni, aw ye aw ta rɛzɛnw ji bɔ, ka aw ta samiyayiridenw tigɛ, ka o turu bɔ, ka o mara minan dɔw kɔnɔ. Aw bɛ dugu minw na, aw ye to o duguw ra.»

¹¹ Yahudiya minw bɛɛ tun bɛ Mohabu mara ra, ani Amɔnkaw ta mara ra, ani Edomu mara ra, ani jamana tɔw bɛɛ ra, olugu fana nana a mɛn ko Babilɔni masace ka mɔgɔ dɔw to Zuda mara ra, ka Safan dence Ayikamu dence Gedaliya sigi olugu kunna. ¹² O Yahudiyaw tun janjanna ka taga yɔrɔ minw bɛɛ ra, o bɛɛ nana ka bɔ o yɔrɔw ra. O nana sigi Zuda mara ra, Gedaliya kɔrɔ, Misipa. O ka sɛnɛ kɛ ka rɛzɛnji caman sɔrɔ, ani samiyayiriden caman.

Gedaliya fagako fɔra (Masacew flanan 25.25-26)

¹³ Kareya dence Yohanan ni kɛrɛkuntigi minw bɛɛ tun bɛ kongokɔnɔyɔrɔw ra, olugu nana Gedaliya fɛ Misipa, ¹⁴ ka na a fɔ a ye ko: «Ele m'a lɔn ko Amɔnkaw ta masace Baalisi ka Netaniya dence Sumayila ci ka na i faga wa?» Ayiwa, Ayikamu dence Gedaliya ma la o ta kuma ra.

¹⁵ O kɔ, ka o to Misipa yi, Kareya dence Yohanan k'a fɔ Gedaliya ye tuun, dogo ra, ko: «A to ne ye taga Netaniya dence Sumayila faga; mɔgɔ si tɛna bɔ a kala ma. Mun kosɔn i b'a to a bɛ i faga, k'a to Yahudiya minw nana lajɛn i kɔrɔ, olugu ye janjan tuun, k'a to Zuda mara tɔ ye halaki?» ¹⁶ Nka Ayikamu dence Gedaliya ka Kareya dence Yohanan jaabi ko: «I kana o ko jɔgɔn kɛ, sabu ele bɛ min fɔra Sumayila ta ko ra, o tɛ can ye.»

¹ San karo wolonflanan na, Elisama dence Netaniya dence Sumayila, min tun ye masaceden ye, ani masace ta pamogo do, ale nana Ayikamu dence Gedaliya fe Misipa ni ce tan ye. O ni Gedaliya ka domuni ke pogon fe Misipa yi. ² Ka o to domuni na, Sumayila ni ce tan min tun be ni a ye, olugu wurira ka ben Gedaliya kan, min tun ye Safan dence Ayikamu dence ye, k'a faga ni kerekemuru ye; Babiloni masace tun ka mogo min sigi jamana kunna, o ka o faga. ³ Yahudiya min o min tun be ni Gedaliya ye Misipa, Sumayila ka olugu bee faga fana, ani Babilonikaw ta kerekeden minw tun be yi.

Sumayila ka Ala batobaga ce biseegi faga

⁴ Gedaliya fagari tere flanan, k'a soro mogo si tun ma bo foyi kala ma folo, ⁵ ce biseegi nana ka bo Sikemu, ani Silo, ani Samari. O tun ka o bonbosiw li, ka o ta faniw faranfaran, ka o fari tigetige ni muru ye. Siman sarakaw* ni wusunan sarakaw* le tun be o boro; o tun be nana o sarakaw bo Matigi Ala ta batoso konso.

⁶ Netaniya dence Sumayila bora Misipa ka taga o mogow kunben; a tagato tun be kasira. A tagara se o ma minke, a ko o ma ko: «Aw ye na Ayikamu dence Gedaliya fe!» ⁷ Nka o tagara se dugu konso minke, Netaniya dence Sumayila ni a ta mogow ka o mogow kannatige, ka o suw firi dinga do konso. ⁸ Nka ce tan tun be o mogow ra, olugu ko Sumayila ma ko: «I kana anw faga, sabu domunifenw dogonin be an fe forow konso; siman be an fe, ani turu, ani li.» O ra, Sumayila ka o balemaw faga ka olugu ce tan to yi.

⁹ Sumayila tun ka Gedaliya ni mogo minw faga, a tun ka o suw bee firi dinga min konso, masace Asa le tun ka o dingaba sogi ka o ke a dogoyoro ye, wagati min ale ni Izirayeli masace Bahesa tun be kere ra. Netaniya dence Sumayila ka o dinga le fa ni mogow suw ye.

¹⁰ Mogo to minw tun tora Misipa, Sumayila ka olugu mina ka taga ni o ye; Zuda masace denmuso dow tun be o ra, ani mogo to minw bee tun tora Misipa; Babiloni masaso korosibaga Nebuzaradan tun ka olugu karifa Ayikamu dence Gedaliya ma. Netaniya dence Sumayila ka olugu mina ka bo ni o ye, ka taga Amankaw ta jamana ra.

Yohanan ka mogow bosi ka bo Sumayila boro

¹¹ Netaniya dence Sumayila tun ka kojugu minw bee ke, Kareya dence Yohanan ni a ta kerekuntigiw bee ka o men. ¹² O ka o ta kerekacew bee lajen ka taga Netaniya dence Sumayila kama. O tagara a soro Gabahon ta jiba yoro ra. ¹³ Sumayila tun ka mogo minw mina ka gban a yere ko, olugu ka Kareya dence Yohanan ni a ta kerekuntigi nato ye minke, o diyara olugu ye kosebe. ¹⁴ Sumayila tun ka o mogo minw mina Misipa, olugu ka o ko don Sumayila ra, ka seko ka na fara Kareya dence Yohanan kan. ¹⁵ Nka Netaniya dence Sumayila ni a ta ce seegi sera ka bosi Yohanan ra, ka bori ka taga Amankaw fe.

¹⁶ Netaniya dence Sumayila tun ka mogo minw mina ka bo Misipa, Ayikamu dence Gedaliya faganin ko, Kareya dence Yohanan ni a ta kerekuntigiw ka o mogow ta ka o bla o yere ko; kerekedenw tun be o ra, ani musow, ani denmisenw, ani masaso pamogo dow. O bora ni o ye Gabahon ka taga. ¹⁷ O ka sira ta, ka taga lo Kimamu ta lonanjigibon yoro ra, Betlehemu kere fe, ka soro ka sira ta ka ke taga ye Misiran, ¹⁸ Babilonikaw nasiran koson; sabu Netaniya dence Sumayila tun ka Ayikamu dence Gedaliya faga, k'a soro Babiloni masace le tun ka ale sigi Zuda mara kunna.

42

Yeremi ko mɔgɔw kana taga Misiran

¹ Ayiwa, Zuda ta kerekejama kuntigiw bee, ani Kareya dence Yohanan, ani Hosaya dence Yezaniya, ani mɔgɔ tɔw bee, k'a ta mɔgɔ fitiniw na ka taga a bla mɔgɔbaw ra, o bee tagara ² cira Yeremi fe ka taga a fo a ye ko: «Sabari ka an ta makarikan men; an mɔgɔ tɔ minw tora, an b'a fe i ye Matigi Ala, i ta Ala daari an ye; sabu an tun ka ca, nka sisan an tɔ tora fitini dorɔn, i ko i yere ja b'a ra cogo min na. ³ An ka kan ka sira min ta, ani an ka kan ka min ke, an b'a fe Matigi Ala ye o yira an na.»

⁴ Cira Yeremi k'a fo o ye ko: «Ne k'a men; ne bena Matigi Ala, aw ta Ala daari aw ye, i n'a fo aw k'a fo cogo min na. Ni Matigi Ala nana fen o fen fo, ne bena o lase aw ma; ne tena foyi dogo aw ma.» ⁵ Olugu fana ko Yeremi ma ko: «Ni Matigi Ala, i ta Ala nana i ci ni kuma o kuma ye an fe, ni an ma o sira tagama, o tuma Matigi Ala ye ke an seere ye ka an jaraki, ka kapa ni a ta can ni a ta kankelentigiya ye. ⁶ A bena min fo, ni o diyara an ye o, walama ni a belen ma diya an ye o, an koni ka i ci Matigi Ala, an ta Ala min fe, an bena ale kan le men; sabu ni an ka Matigi Ala, an ta Ala kan men, an ta hera bena bo o le ra.»

⁷ Ayiwa, tere tan temenin ko, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yeremi ma. ⁸ Yeremi ka Kareya dence Yohanan wele, ani kerekejama kuntigi minw bee tun be ni a ye, ani mɔgɔ tɔw bee, k'a ta mɔgɔ fitiniw na, ka taga a bla mɔgɔbaw ra. ⁹ A k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, aw tun ka ne ci min fe ko ne ye aw ta makarikanw lase a ma, ale ko: ¹⁰ <Ni aw tora nin jamana ra yan, ne bena aw lo le, ne tena aw cici; ne bena aw turu le, ne tena aw bon; ne tun ka kojugu min ke aw ra, ne bena ne ta miiriya yelema ka o dabra. ¹¹ Babiloni masace min pasiran be aw ra, aw kana siran ale ja. Aw kana siran a ja, Matigi Ala ko ten, sabu ne be ni aw ye, janko ka aw kisi, ka aw bosi ka bo a boro. ¹² Ne bena hina aw ra; ni o kera, ale bena hina aw ra k'a to aw ye seko aw ta dugukolo kan.> »

¹³ Yeremi k'a fo tuun ko: «Nka ni aw ko: <An te sigi nin jamana ra!> Ni aw ma Matigi Ala, aw ta Ala kan men, ¹⁴ ni aw ko: <An te son, an be taga Misiran jamana le ra, an tena kere ye yoro min na, an tena kerekedenw ta burufiyekan men yoro min na, an tena fon domuni na yoro min na; an bena taga sigi o yoro le ra.> ¹⁵ O tuma aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, aw Zuda mara mɔgɔ tɔ minw tora! Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ni aw k'a latige ko aw be taga Misiran, ka taga sigi yi, ¹⁶ aw be siranna kerekemuru min ja, o bena taga aw soro Misiran jamana ra yi; aw be hamina kongo ko min na, o bena tugu aw ko Misiran, aw fana bena sa yi le. ¹⁷ Aw ra minw bee bena a latige ko o be taga Misiran ka taga sigi o yoro ra, olugu bee bena faga kerekemuru ni kongo ni banajuguw boro. O ta mɔgɔ si tena to o ko; ne bena kojugu min ben o kan, o si tena kisi ka bo o ra, o si tena bosi.> »

¹⁸ Yeremi k'a fo tuun ko: «Sabu Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne ta dimi ni ne ta jusugban benna Zeruzalemukaw kan cogo min na, ni aw ka taga Misiran, ne ta jusugban bena ben aw kan o cogo kelen le ra. Aw togɔjugu bena fo, aw ta ko bena ke jatigekoba ye mɔgɔw fe, aw bena ke siya danganin ye, ka ke mafiyenyarifen ye mɔgɔw fe. Aw fana ja tena la nin yoro kan tuun.> »

¹⁹ «E, aw Zuda mara mɔgɔ tɔw, Matigi Ala be o le fo aw ye, ko: <Aw kana taga Misiran, aw y'a lon ka la a ra ko ne ka aw lasomi bi. ²⁰ Aw ka aw yere lafiri kosebe, sabu aw yere le ka ne ci Matigi Ala, aw ta Ala fe ko: Matigi

Ala, an ta Ala daari an ye; ni Matigi Ala, an ta Ala ka na fen o fen fo, o lase an ma, an bena a ke!> ²¹ Ayiwa, ne koni k'a fo aw ye bi, nka aw te Matigi Ala, aw ta Ala kan lamenna, sabu a be ne ci aw fe ni kuma o kuma ye, aw te o si lamena. ²² Sisan koni, aw y'a lon ka la a ra, ko aw b'a fe ka taga sigi o jamana min na, kerekemuru ni kongo ni banajuguw le bena aw faga o yoro ra yi.»

43

Yeremi minana ka taga Misiran

¹ Ayiwa, Yeremi ka nin kumaw bee fo mogow bee ye; Matigi Ala, min ye o ta Ala ye, ale tun ka Yeremi ci o fe ni nin kumaw bee le ye, Matigi Ala, o ta Ala ta kumaw. ² O kumaw fonin ko, Azariya min ye Hosaya dence ye, ani Yohanan min ye Kareya dence ye, ani yereyirabaga tow bee ko Yeremi ma ko: «Ele be faninya le fora; Matigi Ala, an ta Ala ma i ci ko i ye na a fo an ye ko: <Aw kana taga Misiran ka taga sigi o yoro ra!> ³ Neriya dence Baruki le be ele kononosura anw kama, janko ka an di Babilonikaw ma, o ye an faga, walama ka an mina ka taga ni an ye Babiloni.»

⁴ Kareya dence Yohanan, ani kerekejama kuntigi tow bee, ani mogow tow bee, o si ma son ka Matigi Ala kan men, ka to Zuda mara ra. ⁵ Kareya dence Yohanan, ani kerekejama kuntigi tow bee ka Zuda mara mogow tow bee lajen, ani minw tun minana ka taga siya tow ce ra, ni o kosegira ka na sigi Zuda mara ra tuun, ⁶ ce w, ani musow, ani denmisenw, ani masace denmusow, ani masaso korosibaga Nebuzaradan tun ka mogow minw bee karifa Gedaliya ma, min ye Safan dence Ayikamu dence ye; o ka cira Yeremi fana fara o kan, ani Neriya dence Baruki. ⁷ O tagara Misiran jamana ra, sabu o ma son Matigi Ala kumakan ma. O tagara, ka taga se Tapanesi.

Ko minw bena se Misiran jamana ma

⁸ Ka Yeremi to Tapanesi, Matigi Ala k'a ta kuma lase a ma, ko: ⁹ «Kabakuruba dow ta, ka o dogo bogow ra biriki gbasiyoro ra, Farawona ta masaso donda na fe, Tapanesi; o ke Zuda mara mogow na na. ¹⁰ O ko, i y'a fo o ye ko Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Aw y'a fe, ne bena taga ne ta baarden, Nebukadinesari, Babiloni masace wele ka na. Ne bena a ta masasiginan sigi nin kabakuruw le kan, ne ka nin kabakuru minw dogo bogow ra. A bena a ta masa fanibon lo nin kabakuruw kunna. ¹¹ A bena na ben Misiran jamana kan; minw ka kan ni saya ye, saya be olugu ta, minw ka kan ni minari ye, olugu be mina ka taga, minw ka kan ni kerekemuru ye, kerekemuru be olugu faga! ¹² Ne bena a to a ye tasuma don Misirankaw ta alaw ta batosow ra, ka o jeni, ka o ta jow ce ka taga ni o ye. Sagagbenbaga be a ta deregeba melege a yere ra* cogo min na, a bena Misiran jamana natorow ce ka o mini a yere ma ten le, ka sorow ka bo ka taga ni a yere ye nasuma ra. ¹³ Jo min ye tere tagamasiyen ye, o ta batoso min be Misiran jamana ra, a bena o jo ta kabakuruwanw cici, ka tasuma don Misirankaw ta alaw ta batosow ra ka o jeni.> »

44

Ala ka min fo Zuda mara mogow ta ko ra

* **43:12** 43.12 A fora Kitabu dow konon ko: I ko sagagbenbaga be a ta deregeba yuguyugu ka kinnifenw bo a ra cogo min na.

¹ Ala ka nin kuma fɔ Yeremi ye Misiran jamana Yahudiyaw bɛɛ ta ko ra, olugu minw tun siginin bɛ Migidoli, ani Tapanesi, ani Mɛnfisi, ani Patɔrɔsi mara ra; a ko:

² «Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne ka kojugu minw bɛɛ lase Zeruzalemu ni Zuda dugu tɔw bɛɛ ma, aw ka o bɛɛ ye. Bi o duguw bɛɛ kɛra tomow ye, mɔgɔ si tɛ yi tuun. ³ O kɛra o mɔgɔw ta kojuguw le kosɔn. O ka ne jusu bɔ, sabu o tagara wusunan sarakaw* bɔ ala wɛrɛw ye, ka o bato, olugu yɛrɛ tun ma ala minw lɔn, aw ni aw bɛmaw si tun ma ala minw lɔn. ⁴ K'a sɔrɔ ne ta baardenw, minw ye ciraw ye, ne tun ka olugu bɛɛ ci aw fɛ; ne tun bɛ o ci aw fɛ lon o lon, k'a fɔ aw ye ko aw kana nin ko haramuninw kɛ, ne bɛ nin ko minw kɔninya. ⁵ Nka o ma ne lamɛn, o ma sɔn ka o toro malɔ ne ta kuma ra, o ma nimisa ka o ta kojuguw dabra, o ma wusunan sarakaw bɔri dabra ala wɛrɛw ye. ⁶ O kosɔn ne ta jusugban ni ne ta dimi tasma wurira ka Zuda duguw, ani Zeruzalemu dugukɔnsiraw bɛɛ mina, ka o bɛɛ kɛ tomow ye, ani yɔrɔ lakolonw, i n'a fɔ aw yɛrɛ na b'a ra cogo min na bi.> »

⁷ Yeremi k'a fɔ tuun ko: «Ayiwa, sisan, Matigi Ala, Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Mun kosɔn aw ka nin kojuguba jɔgɔn lase aw yɛrɛ ma, k'a to nin cɛw, ani nin musow, ani nin denmisɛnw, ani nin denfitiniw ye tige ka bɔ Zuda mara mɔgɔw ra, fɔ ka taga aw kɔmɔgɔw bɛɛ ban? ⁸ Aw ka ne jusu bɔ ni aw ta kɛwalew ye, ka wusunan sarakaw bɔ ala wɛrɛw ye Misiran jamana ra, aw nana sigi o jamana min na. O ra, aw bɛna aw yɛrɛ halaki, ka kɛ siya danganin ye, ka kɛ mafiyɛnyarifen ye dugukolo siya tɔw bɛɛ cɛ ra.

⁹ « <Yala aw jinana aw bɛmaw ta terenbariyakow kɔ wa, ani Zuda masacɛw ni o ta musow ta terenbariyakow, ani aw yɛrɛw ni aw ta musow ta terenbariyakow, aw ka o ko minw kɛ Zuda mara ra, ani Zeruzalemu dugukɔnsiraw ra? ¹⁰ Nka fɔ ka na se bi ma, o ko ma digi mɔgɔ si ra, ne nasiran ma kɛ mɔgɔ si ra. Ne tun ka ne ta sariyaw, ani ne ta cifɔnin minw yira aw ni aw bɛmaw ra, mɔgɔ si ma o sira tagama.>

¹¹ «O kosɔn Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <Ne b'a latige ko ne bɛna kojugu kɛ aw ra, ka Zuda mara bɛɛ halaki. ¹² Zuda mara mɔgɔ tɔ minw k'a latige ka na sigi Misiran jamana ra yan, ne bɛna olugu bɛɛ halaki Misiran jamana ra yan; kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ bɛna o faga. O bɛɛ bɛna halaki, k'a ta mɔgɔ fitiniw na ka taga a bla mɔgɔbaw ra; kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ bɛna o halaki. Tɔgɔjugu, ani jatigekoba, ani danga, ani mafiyɛnyari, o ta bɛna kɛ o le ye. ¹³ Minw nana sigi Misiran jamana ra, ne bɛna wuri olugu kama, i ko ne tun wurira Zeruzalemukaw kama cogo min na, ka o faga ni kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ ni banajuguw ye. ¹⁴ Zuda mara mɔgɔ tɔ minw nana sigi Misiran jamana ra, o mɔgɔw si tɛna bɔsi, o si panaman tɛna to. Minw tun b'a miiri ko olugu bɛna sekɔ Zuda mara ra tuun, ka taga sigi yi, sabu o yɔrɔ lɔgɔ bɛ o ra, olugu si tɛna sekɔ yi tuun, fɔ mɔgɔ dama dama dɔrɔn.> »

Batofɛn wɛrɛw ta ko

¹⁵ Ayiwa, cɛ minw bɛɛ tun k'a lɔn ko o ta musow bɛ wusunan sarakaw* bɔra ala wɛrɛw ye, ani muso caman minw bɛɛ tun lajennin bɛ o yɔrɔ ra, ani mɔgɔ tɔ minw bɛɛ tun bɛ Patɔrɔsi, Misiran jamana ra yi, olugu ka Yeremi jaabi ko: ¹⁶ «I bɛ kuma min fɔra an ye Matigi Ala tɔgɔ ra, an tɛna o lamɛn i fɛ! ¹⁷ An yɛrɛ da ka fɛn o fɛn fɔ, an bɛna o le kɛ: An bɛna wusunan sarakaw bɔ sankolo masamuso* ye, ka rɛzɛnji sarakaw* bɔ a ye, i n'a fɔ

* **44:17** 44.17 Sankolo masamuso, o ye jo dɔ tɔgɔ ye. Aw ye Yeremi 7.18 flɛ.

anw ni an bɛmaw, ani an ta masacɛw, ani an ta jamana jamɔgɔw tun be deri k'a ke cogo min na Zuda duguw ra, ani Zeruzalemu dugukɔnsiraw ra. O wagati ra an tun be domuni sɔrɔ fɔ ka wasa, an tun be hera ra, kojugu si tun tɛ an kan. ¹⁸ Nka kabini an ka wusunan sarakaw bɔri dabla sankolo masamuso ye, ka rezenji sarakaw dabla, fen bɛɛ desera an fɛ, kerɛkemuru ni kɔngɔ le be an halakira.»

¹⁹ Musow fana ko: «Ni anw be wusunan sarakaw bɔ sankolo masamuso ye, ka rezenji sarakaw bɔ a ye, yala an be o kera an cɛw jina ma le wa? Olugu yere k'a lɔn ko an be takula lalaga a ye, ka o ke a bisigiya ye, ka rezenji sarakaw bɔ a ye.»

²⁰ Ayiwa, mɔgɔ minw bɛɛ tun ka nin kumaw ke ka Yeremi jaabi, cɛw, ani musow, Yeremi k'a fɔ olugu bɛɛ ye ko: ²¹ «Aw tun ka wusunan saraka minw bɔ Zuda duguw kɔnɔ, ani Zeruzalemu dugukɔnsiraw ra, aw ni aw bɛmaw, ani aw ta masacɛw, ani aw ta jamana jamɔgɔw, ani jamana mɔgɔw bɛɛ, yala Matigi Ala ma a hakiri to o kow ra wa? A ma o kow jate wa? ²² Matigi Ala ma na se ka aw ta kewalejuguw muɓu tuun, ani aw ka ko haramunin minw ke; o kosɔn aw ta jamana kera tomo ye, ka ke jatigekoba ye, k'a ke yɔrɔ danganin ye, mɔgɔ si tɛ sigi yɔrɔ min na tuun, i n'a fɔ aw yere ja b'a ra cogo min na bi. ²³ Aw ka o wusunan sarakaw bɔ, ka jurumun ke Matigi Ala ja kɔrɔ minke, ani aw ma sɔn ka Matigi Ala kan mɛn minke, ani aw ma sɔn ka a ta sariyaw, ani a ta cifɔninw, ani a ta ciw sira tagama minke, o le kosɔn nin kojuguw sera aw ma, i ko aw yere ja b'a ra cogo min na bi.»

²⁴ Ayiwa, o kɔ, Yeremi k'a fɔ mɔgɔw bɛɛ lajennin ye, ani musow bɛɛ ye, ko: «Aw Zuda mara mɔgɔ minw bɛɛ be Misiran jamana ra yan, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ²⁵ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Aw ni aw musow da tun ka kuma min fɔ, aw yere boro ka o kuma dafa; aw tun ko: An ka dajuru minw ta ko an bɛna wusunan sarakaw* ni rezenji sarakaw* bɔ sankolo masamuso ye, sigiya t'a ra, an bɛna o dajuruw dafa.» Ayiwa, aw bɛna aw ta dajuruw dafa yere le kosebɛ; aw da ka min fɔ, aw bɛna o ke yere le kosebɛ! ²⁶ Aw Zuda mara mɔgɔ minw bɛɛ siginin be Misiran jamana ra yan, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn; Matigi Ala ko: Ne be kari ne yere tɔgɔba ra, ko Zuda mara mɔgɔ si tɛna ne tɔgɔ wele a da ra tuun! Misiran jamana bɛɛ kɔnɔ, mɔgɔ si tɛna a fɔ tuun ko: «Ne be kari Dunuɓa tigi Ala janaman tɔgɔ ra!» ²⁷ Sabu ne bɛna ne hakiri to o ra janko ka kojugu le ke o ra, ne tɛna kɔɓuman ke o ye. Zuda mara mɔgɔ minw bɛɛ be Misiran jamana ra yan, olugu bɛɛ bɛna halaki kerɛkemuru ni kɔngɔ sababu ra, fɔ ka taga o bɛɛ ban pewu! ²⁸ Mɔgɔ dama dama dɔrɔn le bɛna bɔsi kerɛkemuru boro, ka bɔ Misiran jamana ra, ka seko ka taga Zuda mara ra; nka Zuda mara mɔgɔ tɔw bɛɛ, minw bɛɛ nana Misiran jamana ra ka na sigi yan, olugu kɔni bɛna a lɔn min ta kuma bɛna ke can ye: ni ne ta kuma lo, walama ni olugu ta kuma lo.

²⁹ «Ayiwa, a fɛ, Matigi Ala ko ten, tagamasiyen min bɛna a yira ko ne bɛna wuri aw kama nin yɔrɔ ra, janko aw y'a lɔn ko ne ka ko min fɔ ko o bɛna aw sɔrɔ, o tagamasiyen ye nin ye: ³⁰ Matigi Ala ko: «A fɛ, Hofira min ye Misiran masacɛ Farawona ye, ne bɛna ale don a juguw boro, a jugu minw b'a fagayɔrɔ ninina, i n'a fɔ ne ka Zuda masacɛ Sedesiyasi don Babilɔni masacɛ Nebukadinesari boro cogo min na, min tun ye a jugu ye, ni a tun be a fagayɔrɔ ninina.» »

¹ Cira Yeremi ka nin kumaw fɔ Neriya dence Baruki ye, wagati min na Baruki tun be Yeremi ta kuma foninw sebera gbolokitabu kan; o kera Yoziyasi dence Yehoyakimu, Zuda masace ta masaya san naaninan na; a ko:

² «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala be nin kuma le fɔ ele Baruki ye, ko: ³ Ele b'a fɔra ko: <Bɔnɔ ka ne sɔrɔ, sabu Matigi Ala be jusukasi dɔ le farara ne ta dimi kan. Ne be nɔnana fɔ ka ne baraka ban, ne te pasuma sɔrɔra.>

⁴ «A fɔ Baruki ye ko Matigi Ala ko: <A fle, ne tun ka min lo, ne bɛna o ci, ne tun ka min turu, ne bɛna o bɔn; jamana bee lajennin bɛna ke ten le.

⁵ Yala ele belen bɛna ke kobaw le miiri ye tuun wa? I kana o miiri, sabu ne bɛna kojugu ben adamaden bee kan, Matigi Ala ko ten; nka ni ele koni ka taga yɔrɔ o yɔrɔ, ne bɛna i bɔsi, ka i kisiri ke i ta nafa ye.> »

Ala bɛna tɔrɔ min lase siya tɔw ma

46

(46-51)

Misirankaw desera o juguw kɔrɔ

¹ Matigi Ala ka kuma min lase cira Yeremi ma siyaw ta ko ra, o le ye nin ye:

² Nin le fɔra Misiran jamana ni Misiran masace Neko ta ko ra, min ye Farawona ye. Ka o to Efirati ba kɔrɔ, Karikemisi, Babiloni masace Nebukadinesari ka se sɔrɔ Farawona kan; o kera Zuda masace Yehoyakimu, Yoziyasi dence ta masaya san naaninan na. A ko:

³ «Aw ye negebennan fitiniw, ani negebennanbaw laben, ka bɔ ka taga kere ra!

⁴ Aw ye sow siri wotorow ra!

Sotigiw, aw ye don sowotorow kɔnɔ!

Aw ye aw ta negefugulaw biri aw kun na ka lo!

Aw ye aw ta biɔew dabɔ!

Aw ye aw ta negederegew don aw yere ra!

⁵ «E, ne na be mun le yera tan?

E, o ja tigera, o be sekɔra ni o ko ye!

O juguw ka se sɔrɔ o ta kerekɛɛfariw kan.

O borira o, ka bori;

hali o te o ko flera tuun!

Siranyaba be fan bee ra,

Matigi Ala ko ten!

⁶ Hali minw sen ka teli, olugu te sera ka bori;

ɛɛfariw te sera ka bɔsi.

O be talontalonna ka benben.

Efirati bada ra, sahiliyanfan na.

⁷ «Jɔntigi le ye nin ye, min be wurira i ko Nili jikuruw, i ko ba min jiw be serira ka bɔ kene ma?

⁸ «Misiran jamana le be wurira i ko Nili jikuruw,

i ko ba min jiw be serira ka bɔ kene ma.

A ko: <Ne bɛna wuri ka woyo fɔ ka dugukolo datugu; ne bɛna duguw ni dugumɔgɔw bee halaki.>

⁹ «Sow, aw ye girin, sowotorow, aw ye bori,

ɔɔfariw, aw ye bɔ:
 Etiyopi jamana taw, ani Puti jamana taw,
 aw minw bɛ nɛgɛbɛnnan minacogo lon;
 Ludi jamana taw,
 aw minw bɛ se kalanbon na!

10 «O lon ye Fangatigi, Matigi Ala ta le ye;
 a ta dimibɔlon lo,
 lon min a b'a dimibɔ a juguw ra.
 Kerekemuruw bɛna domuni kɛ fɔ ka fa,
 ka jori min ka fa;
 sabu Fangatigi, Matigi Ala bɛ saraka le bɔra
 sahiliyanfan jamana ra, Efirati ba fan na.

11 «Aw ye taga Galadi mara ra ka taga fla munta dɔ jini,
 aw Misiran jamana mɔgɔw!
 Aw bɛ fla caman kɛra aw yɛrɛ ra gbansan,
 o si tena aw kɛnɛya!

12 Siya tɔw ka aw ta maroya ko mɛn,
 aw kulekan ka dunuɔa yɔrɔ bɛɛ fa;
 sabu ɔɔfari dɔ boritɔ bɛ taga talon ɔɔfari dɔ wɛrɛ ra,
 o fla bɛɛ bɛ ben nɔgɔn fɛ.»

Babilɔnikaw bɛna min kɛ Misirankaw ra

13 Matigi Ala ka kuma min lase cira Yeremi ma Babilɔni masace
 Nebukadinesari ta nako ra, ale min bɛna na Misiran jamana halaki; a ko:

14 «Aw ye nin fɔ Misiran,
 aw y'a lase Migidɔli fana,
 aw y'a lase Menfisi ni Tapanɛsi!
 Aw y'a fɔ ko: <Aw ye wuri, aw ye aw yɛrɛ labɛn,
 sabu kerekemuru bɛ cɛnri kɛra ka aw lamini.>

15 Mun kosɔn aw ta jo Apisi* borira?
 Aw ta misitoran lonin ma se ka to, sabu Matigi Ala ka a labɛn.

16 A bɛna a to mɔgɔ caman sen ye talon; o bɛ benben nɔgɔn kan;
 o b'a fɔ nɔgɔn ma ko: <An ye wuri ka taga an ta mɔgɔw fɛ,
 an ye taga an woro jamana ra,
 an ye bɔ nin kerekemurujuguw kɔrɔ.>

17 Ni o sera yi, o b'a fɔ Farawona ma ko:
 <Misiran masace tɛ foyi ye, ni mankankoloncibaga tɛ;
 a ta wagati tɛmɛna a kan ka ban!>

18 «Ne bɛ kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye,
 Masace ko ten, Masace min tɔgɔ ye ko Fangatigi Ala.
 Tabɔri kuru bɛ kuru tɔw kunna cogo min na,
 Karimɛli kuru bɛ kɔgɔji kunna cogo min na,
 a bɛna na o cogo le ra!

19 «Aw ye aw ta doniw labɛn jamana wɛrɛ taga kama,
 aw Misiran jamana mɔgɔw!

* **46:15** 46.15 Apisi tun ye Misirankaw ta jo dɔ ye, min tagamasiyen tun ye misitoran ye. Kitabu
 dɔw kɔnɔ a sebera ko: aw ta ɔɔfariw bɛna dugu ma.

Menfisi dugu bena ke yoro lakolon ye,
ka ke tomo ye, mogō te sigi yoro min na.

²⁰ «Misiran ye misimuso ceɓuman le ye,
nka limogōba dō bena na a kama ka bō sahiliyanfan na.

²¹ O ka kerekeden minw ta sara ra, olugu fana be o ce ra
i ko misiden toroninw.
Nka olugu fana bena o ko don,
o bee bena bori, o tena se ka lo tuun,
sabu o halakilon sera,
o sarawagati sera.

²² O borito mankan te hali sa borito mankan bō;
sabu o juguw be nana ni barakaba le ye;
o be nana o kama
i ko yiritigebagaw be na ni o ta jendew ye cogo min na ka na yiriw ben.

²³ O bena a ta yiritu tige,
Matigi Ala ko ten,
hali ni tufinba lo;
sabu o juguw ka ca ka teme tonw kan,
mogō te se ka o jate.

²⁴ Misiran jamana mogōw maroyara,
Ala ka o don sahiliyanfan mogōw boro!»

²⁵ Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «A fle, ne bena wuri Amon kama,
min ye Tebu mara ta ala ye, ka wuri Farawona kama, ani Misiran jamana
kama, ani o ta alaw, ani o ta masacew; ne bena wuri Farawona kama, ani
minw be o jigi la ale kan! ²⁶ Minw be o fagayoro jinina, ne bena o don
olugu boro. Ne bena o don Babiloni masace Nebukadinesari ni a ta jamana
namogōw boro. Nka o ko fe, mogōw bena sigi Misiran jamana ra tuun, k'a
ke i n'a fo a tun be cogo min na folofolo; Matigi Ala ko ten.»

Izirayeli kisiwagati

²⁷ «Aw Yakuba ta mogōw, ne ta jonw, aw kana siran!
Aw Izirayelimogōw, aw jigi kana tige,
sabu a fle, ne bena aw kisi ka aw lana ka bō fo o jamanajan na,
ka aw ta durujaw kisi ka bō o jamana ra,
o ka o mina ka taga jamana min na.
Yakuba ta mogōw bena seko ka na,
ka na laganfiya ni pasuma soro,
mogō si tena o toro tuun.

²⁸ Aw Yakuba ta mogōw, ne ta jonw, aw kana siran!
Matigi Ala ko ten,
sabu ne be ni aw ye.
Ne tun ka aw janjan ka taga siya minw bee ce ra,
ne bena o siyaw bee halaki pewu;
nka aw koni, ne tena aw halaki pewu.
Ne bena aw koro le ka kapa ni can sira ye,
sabu ne te se ka aw jarakibari to.»

¹ Matigi Ala ka kuma min lase cira Yeremi ma Filisikaw ta ko ra, sani Farawona ye ben Gazakaw kan, o kuma ye nin ye:

² Matigi Ala ko:

«A fε, jiw bε wurira san fε sahiliyanfan na,
ka kε i ko kɔ min ji bε woyo fɔ ka bɔ kεnε ma.
A bena jamana ni a kɔnɔfenw bεε datugu,
ani duguw ni dugumɔgɔw bεε.

Mɔgɔw bε kulera,
jamana mɔgɔw bεε bε mapumankokanw fɔra.

³ Soce barakamanw girintɔ senw mankan kosɔn,
ani sowotorow mankan kosɔn,
ani sowotorow senw mankan kosɔn,
hali faw tε o kɔ fε o denw na,
o baraka bankojugu fε.

⁴ Filisikaw ta jamana halakilon sera.

Mɔgɔ laban minw tun tora, minw tun bε se ka Tiri dugu ni Sidon dugu
dεmε,

o bena olugu bεε faga;

sabu Matigi Ala bena Filisikaw ta jamana cεn,
o minw ye Kafitori jamana mɔgɔ tɔw ye, kɔgoji cεmayɔrɔ maraw ra.

⁵ Gazakaw bεε kun wulanna!

Asikalɔnkaw mankan tε menna tuun.

Aw minw siginin bε kεnεgbeyɔrɔ ra,
aw bena aw fari tigetigeri* dabla tuma juman le sa?

⁶ «Aw ko: <E, Matigi Ala ta kεrεkemuru,
ele bena i fagari lalɔ ka nεnεkiri tuma juman le sa?
Don i ta forogo kɔnɔ ten,
to yɔrɔ kelen na, ka i yεrε nasuma!>

⁷ «A bε se k'a lalɔ cogo di,
k'a sɔrɔ Matigi Ala le ko,
ko a ye taga Asikalɔn ni kɔgojida maraw kama!
A k'a ci o yɔrɔw le ra.»

48

Min fɔra Mohabukaw ta ko ra

¹ Mohabu jamana ta ko:

Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko:

«Bɔnɔ ka Nebokaw sɔrɔ, sabu o ta dugu cenna,
Kiriyaatayimukaw maroyara, sabu o ta dugu minana;
minw tun siginin bε bonba barakamanw kɔnɔ, olugu maroyara, jatige ka
o mina.

² «Mohabu jamana ta bonya bεε bɔra a kan!

O bε kojugu le labenna a kama, Hεsibɔn.

O ko: <Aw ye na, an y'a halaki k'a tɔgɔ bɔ siya tɔw cε ra!>

Aw Madimenikaw, aw fana mankan tena mεn tuun;
sabu kεrεkemuru bε nana aw kɔ.

* **47:5** 47.5 O mɔgɔw tun bε o kun li, ka o fari tigetige ka kapa ni o ta landaw ye, k'a yira ko kojuguba ka o sɔrɔ.

3 «Kulekan dɔ bɛ bɔra Horonayimu
cɛnri, ani halakiriba bɛ yi.

4 Mohabu jamana cira,
a denw bɛ kulera.

5 O yɛlɛntɔ ka taga Luhiti, o bɛ kasi;
o kasitɔ le bɛ yɛlɛn.

Mɔgɔ deguninw kulekan le bɛ bɔra,
Horonayimu sira jigijigi ra, halakiri kosɔn.

6 Aw ye bori ka aw yɛrɛ kisi,
aw ye taga to kongokolon kɔnɔ ka kɛ i ko kongofaliw.

7 «Aw ka aw jigi la aw yɛrɛ ta baara ni aw ta naforo le kan minkɛ,
o kosɔn, o bɛna aw fana mina;

Kemɔsi* fana bɛna mina k'a labɔ jamana kɔnɔ,
ani a sɔnnikɛbagaw, ani a ɲamɔgɔw bɛɛ.

8 Cɛnrikɛbagaw bɛna ben dugu bɛɛ kelen kelen kan;
dugu si tena bɔsi.

Kurufurancɛw bɛna halaki,
kɛnɛgbɛyɔrɔw bɛna cɛn.

Matigi Ala ka o le fɔ.

9 «Aw ye kamanw di Mohabukaw ma,
janko o ye wuri ka taga†!

Sabu o ta duguw bɛna kɛ yɔrɔ lakolonw ye;
mɔgɔ tena sigi o duguw kɔnɔ tuun.

10 Mɔgɔ min bɛ Matigi Ala ta baara kɛ ni farifaga ye,
Matigi Ala ye o tigi danga!

Mɔgɔ min bɛ a ta kɛrɛkɛmuru bari mɔgɔfaga ma,
Matigi Ala ye o tigi danga!

11 «Mohabukaw tun ɲasumanin lo kabini o denmisɛnman;
o tun bɛ i ko duvɛn ɲamalɔnin min buruburu sigira a jukɔrɔ,

min ma yɛlɛma ka bɔ minan dɔ kɔnɔ k'a don dɔ wɛrɛ kɔnɔ.

O ma deri ka mina ka bɔ o ta jamana ra ka ye;

o kosɔn o ta timiya tora o ra,

a kasa fana ma yɛlɛma.

12 «O kosɔn lon dɔ bɛna se, Matigi Ala ko ten, o lon na ne bɛna mɔgɔ
dɔw ci ka na o yɛlɛma. O bɛna o yɛlɛma ka bɔ minanw kɔnɔ, ka dagaw
cici. 13 O tuma ra Mohabukaw ta Kemɔsi‡ ko maroya bɛna olugu yɛrɛ sɔrɔ,
i n'a fɔ Beteli§ ta ko maroya tun ka Izirayɛlimɔgɔw sɔrɔ cogo min na, sabu
o tun ka o jigi bɛɛ la o yɔrɔ le kan.»

14 E, yala aw bɛ sɔn k'a fɔ ko aw ye cɛfariw le ye wa,
ko aw ye kɛrɛkɛɛ jagbɛlɛnw le ye?

15 Mohabu jamana cɛnna pewu!

O juguw bɛ bɛnna o ta duguw kan.

O ta kanbelendenw bɛɛ ra barakamanw le bɛna mina ka taga ni o ye o
fagayɔrɔ ra.

* **48:7** 48.7 Kemɔsi, o ye Mohabukaw ta ala ye. † **48:9** 48.9 Kitabu dɔw kɔnɔ a sɛbera ko: Aw ye
kɔgɔ bɔn Mohabu jamana kan. ‡ **48:13** 48.13 Kemɔsi: Aw ye hayɛn 7 flɛ. § **48:13** 48.13 Beteli
tun ye Izirayɛlimɔgɔw ta sɔnnikɛyɔrɔ dɔ ye.

Masace le ko ten, masace min tɔɔ ye ko Fangatigi Ala.

¹⁶ Mohabu jamana halakiwagati be nini ka se;
a ta bono lon be teliyara ka na.

¹⁷ Aw minw bee ye a lamini mogow ye, aw ye kasi a kunna.

Aw minw bee tun k'a tɔɔ bonya ko men,
aw y'a fo ko: E, nin masacebere barakaman le karira wa!
Nin bere nooroman le karira wa!

¹⁸ Aw ye jigi ka bo aw ta bonya ce ra;
aw ye sigi dugukolo jalan kan,
aw Dibon dugumogow,
sabu Mohabu jamana halakibaga be nana aw kama,
a bena aw ta masabonbaw cici.

¹⁹ Aw Aroweri dugumogow,
aw ye lo sirada ra ka korosiri ke;
ce minw be borira, ani muso minw bosira
aw ye olugu nininka ko: Mun le kera?

²⁰ Mohabukaw maroyara, sabu o benna.
Aw ye mapumankokanw fo ka kule!
Aw y'a fo Arinon koda ra
ko Mohabu jamana cenna.

²¹ Ala ta kiti benna kenegbeyoro jamana kan, ani Holon, ani Yahasa, ani Mefaati, ²² ani Dibon, ani Nebo, ani Beti Diblatayimu, ²³ ani Kiriyaatayimu, ani Beti Gamuli, ani Beti Mehon, ²⁴ ani Keriyoti, ani Bosira, ani Mohabu jamana dugu tow bee kan, minw yoro ka jan, ani minw yoro ka surun.

²⁵ «Mohabukaw gban karira,
o boro karira,
Matigi Ala ko ten.»

²⁶ «Aw ye o lamin, fo ka o panamini, sabu Mohabukaw ka o yere bonya Matigi Ala na korɔ. O ye ben ka kolonkolon o ta fɔɔɔ ra, olugu fana ye ke yerekofen ye. ²⁷ Yala aw tun ma Izirayelimogow ke yerekofen ye wa? Yala olugu tun minana sonyari le ra wa, fo ni aw tun be o ko fo, aw be aw kun komikomi o ra?

²⁸ Aw ye bo duguw konɔ
ka taga sigi farakuruw ce ra,
aw Mohabukaw!
Aw ye ke i ko tugani
min be a ta naga la dingakolonbaw dakun kan.

²⁹ An tun ka Mohabu jamana ta yerebonya ko men,
o ta yerebonya dama temenin,
o ta wasoya, ani o ta yerebonya, ani o ta yada;
o tun be o yere fisaya tow ma.

³⁰ «Ne ka o ta yereyira lon, Matigi Ala ko ten, nka gbansan lo; o ta yerebonya fana ye gbansan le ye.»

³¹ O koson ne be kasi Mohabu koson,
ne be kule Mohabu jamana bee lajennin koson;
ne be nuna Kiri Heresi dugumogow koson.

³² E, Sibima dugu ta rezenforo*, ne be kasi min ke ele koson,

* **48:32** 48.32 Sibima dugu ta rezenforo, o korɔ ye Sibima dugumogow.

ne tɛ o kasi ɲogɔn kɛ Yazeri ta mɔgɔw kosɔn.
 Ele yiriborow tun janyara fɔ ka Kɔgɔji sanin cɛtigɛ,
 ka se fɔ Yazeri ta kɔgɔji ma;
 nka cɛnrikebaga nana ben aw ta samiyayiridenw, ani aw ta rɛzɛnmɔw kan.
³³ Ninsɔndiya ni ɲagari banna Mohabu yiriforow ra,
 ani a jamana yɔrɔ tɔw ra.
 Ne ka rɛzɛnjiw ja o ta minanw kɔnɔ.
 Mɔgɔ si ɲagaritɔ tena rɛzɛn forogi ka to ka kule ci tuun;
 kulecikan tɛ yi tuun!

³⁴ «O kasikan bɛ bɔra, k'a ta Hɛsibɔn ka taga a bla fɔ Elale; o kan bɛ mɛnna fɔ Yahasi, k'a ta Sowari ka taga se fɔ Horonayimu, ani ka taga se fɔ Egilati Selisiya. Sabu hali Nimirimu jiw, o bɛɛ jara.

³⁵ «Minw bɛ sarakaw bɔ sɔnnikeyɔrɔw ra, ka wusunan sarakaw* bɔ o ta alaw ye, ne bɛna olugu halaki ka o ban pewu Mohabu jamana kɔnɔ; Matigi Ala ko ten.

³⁶ «O kosɔn ne bɛ ɲunana Mohabu jamana kosɔn i ko sangadɔnkirilabaga ta filɛnfiyekan; ne bɛ ɲunana Kiri Hɛrɛsi dugumɔgɔw kosɔn i ko sangadɔnkirilabaga ta filɛnfiyekan, sabu o tun ka naforo minw lajɛn, o bɛɛ tagara. ³⁷ Bɛɛ kun lira, bɛɛ bonbosi lira, murunɔ bɛ bɛɛ boro ra, bɔrɔfaniw bɛ bɛɛ cɛ ra. ³⁸ Sangakasikan le bɛ biribon bɛɛ kunna, ani jamalajɛnyɔrɔw bɛɛ ra Mohabu jamana kɔnɔ, sabu ne ka Mohabu jamana ci i ko dagakolon. Matigi Ala ko ten. ³⁹ E, Mohabu benna! Aw ye kasi! Mohabukaw maroyaninba ka o kɔ don. Mohabukaw ta ko kɛra yɛrɛko ko ye, ani jatigekoba, o ta jamana lamini mɔgɔw bɛɛ fɛ.»

⁴⁰ Matigi Ala ko: «A flɛ, a bɛ i ko bɔn dɔ le bɛ tɛmɛna san fɛ; a b'a kamanw yanganna Mohabu jamana kunna.

⁴¹ Keriyɔti dugu minana,
 o ka masabonbaw bɔsi;
 o lon na Mohabu jamana cɛfariw jusukun bɛna kɛ
 i ko muso jigibagatɔ jusukun.

⁴² «Mohabu jamana bɛna halaki ka bɔ siya tɔw cɛ ra,
 sabu o ka o yɛrɛ bonya Matigi Ala ɲa kɔrɔ.

⁴³ Jatigɛ, ani dingaba, ani jɔ,
 o le bɛ aw Mohabukaw ɲa;
 Matigi Ala ko ten.

⁴⁴ Ni min ka bori jatigɛ ɲa
 o bɛ ben dingaba kɔnɔ,
 ni min ka bɔ dingaba kɔnɔ
 o bɛ mina jɔ ra;

sabu ne bɛna o ta hakesarasan kiti ben o kan,
 Mohabukaw ta hakesarasan;
 Matigi Ala ko ten.

⁴⁵ Boribagaw bɛ taga lɔ Hɛsibɔn dugu suma ra,
 o y'a sɔrɔ o baraka banna,
 sabu tasuma dɔ bɛ bɔra Hɛsibɔn,
 tasumamana dɔ bɛ bɔra Sihɔn† ta dugu cɛ ma;
 a bɛ Mohabu jamana kɛrɛfeyɔrɔw jɛni,
 ka o mɔgɔ hinabariw kuncɛ jɛni.

† 48:45 48.45 Sihɔn le tun ye Hɛsibɔn dugu masacɛ ye.

46 «E, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw Mohabukaw!
Kemɔsi‡ ta mɔgɔw halakira;
sabu aw dencew minana ka taga jamana wɛrɛ ra,
aw denmusow fana minana.

47 Nka wagati nataw ra,
Matigi Ala ko ten,
ne bɛna Mohabu jamana lasekɔ a cogokɔrɔ ra tuun.»

Matigi Ala ka kiti kuma min fɔ Mohabu ta ko ra, o kuma bɛ laban yan.

49

Min fɔra Amɔnkaw ta ko ra

1 Amɔn jamana ta ko:

Matigi Ala ko:

«Yala den tɛ Izirayeli fɛ le wa?
Mɔgɔ t'a fɛ min b'a cɛn ta wa?

Mun kosɔn Amɔnkaw ta masace* ka Gadi mara mina?
Mun kosɔn a ta mɔgɔw sigira Gadi duguw kɔnɔ?

2 Ayiwa, wagati dɔ bɛna se,

Matigi Ala ko ten,

ne bɛna kerɛmankanw lawuri Amɔnkaw ta dugu kama, min ye Raba ye;
dugu bɛna kɛ yɔrɔ lakolon ye;
tasuma bɛna a kerɛfeduguw bɛɛ jɛni.

O wagati ra minw tun ka Izirayeli ta jamana bɔsi,
Izirayeli fana bɛna olugu ta jamana bɔsi.

Matigi Ala ko ten.

3 «Hɛsibɔnkaw, aw ye kasi, sabu Ayi dugu cɛnna!

Raba dugumɔgɔw, aw ye kule,

aw ye bɔrɔfaniw siri aw yɛrɛ cɛ ra;

aw ye mapumankokanw fɔ ka boribori ka kogow lamini,

sabu o bɛna Amɔnkaw ta masace mina ka taga ni a ye,

ani a ta sɔnnikɛbagaw, ani jamana jamɔgɔw bɛɛ.

4 Aw mɔgɔ murutininw, mun kosɔn aw bɛ aw yɛrɛ bonyara aw ta
dingakɔnɔyɔrɔw kosɔn,

aw ta dingakɔnɔyɔrɔw ta dugukolodimanw kosɔn?

Aw ka aw jigi la aw ta naforo le kan,

k'a fɔ ko: <Jɔn le bɛ se ka na ben an kan?>

5 A flɛ, ne bɛna siranya ben aw kan;

Matigi, Fangatigi Ala ko ten.

Siranya bɛna na ka bɔ aw fan bɛɛ ra;

o bɛna aw gbɛn, aw bɛɛ bɛ yɛrɛgɛ ka taga aw ta fan na,

mɔgɔ si tɛna boribagaw lajɛn.

6 «Nka o kɔ fɛ, ne bɛna Amɔnkaw ta jamana lasekɔ a cogokɔrɔ ra tuun.
Matigi Ala ko ten.»

Min fɔra Edɔmu mara ta ko ra

7 Edɔmu mara ta ko:

Fangatigi Ala ko:

‡ 48:46 48.46 Kemɔsi tun ye Mohabukaw ta ala ye; aw ye hayɛn 7 flɛ. * 49:1 49.1 Amɔnkaw ta masace: Kitabu dɔw b'a fɔ ko Milikɔmu, walama Molɔki; o ye Amɔnkaw ta ala ye.

«O tuma hakiritigi te Teman† mara ra tuun le wa?
Ladibagaw banna o ta denw ce ra wa,
walama o ta hakiritigiya cenna le wa?

8 Aw ye aw ko don, ka bori,
aw ye taga to fo kuruwow konono yi,
aw Dedankaw‡!
Sabu ne bena cenri lase Esawu ta magow ma;
o ta kojugu sarawagati lo.

9 Ni rezentigebagaw nana na aw fe,
o tena hali rezenden kelen bennin to o ko!
Ni sonw nana su fe,
fen o fen ka di o ye, o bena o bee ta!

10 Sabu ne koni bena Esawu ta magow borolakolon le to;
ne bena o ta dogoyorow bee bo kene kan,
o tena se ka dogo tuun.

Ne bena cenri lase o ta durujaw ma, ani o balemaw, ani o siginogonw bee.
Mogo si tena to, min b'a fo ko:

11 «Aw ye aw ta feritaw to yi,
ne le bena o baro;
aw ta muso ce saninw ye o jigi la ne kan!» »

12 Matigi Ala ko: «A fe, kiti tun ma ben minw kan, ko o ye nin minnifen
min, olugu bena a min. O tuma aw don, yala aw jarakibari bena to wa?
Aw jarakibari tena to de, aw fana ka kan k'a min. 13 Sabu ne be kari ne
yere togō ra, Matigi Ala ko ten, ko Bosira dugu ta ko bena ke jatigekoba
ye, a bena ke mafiyenyarifen ye, ka ke tomo ye, ani yoro danganin. A
kerfeduguw bee bena ke tomow ye wagati bee, ka to ten.»

14 Ne ka kibaroya do men ka bo Matigi Ala fe;
a ka ciraden do ci ka taga siya tow fe, ka taga a fo o ye ko:
«Aw ye aw yere lajen ka na Edomu kama,
aw ye wuri ka na a kere!

15 Edomukaw, ne bena aw dogoya siya tow ce ra,
o tena aw jate ni adamaden tow ye.

16 «Aw nasiran min be magow ra, ani yereyira min be aw jusu ra, o le ka
aw lafiri,

aw minw tun signin be faraw ce ra,
aw minw tun be kongoriw kunna.
Nka hali ni aw ka aw ta paga la fo sanlegelege ra i ko bonw,
ne bena aw lajigi ka bo yi;
Matigi Ala ko ten.

17 «Edomu jamana bena ke yoro lakolon ye. Ni mogo o mogo nana teme
a koro, o tigi dabari bena ban fo a be filen fiye, o ta torow bee koson.

18 Sodomu ni Gomori ni o kerfeduguw halakira cogo min na, o cogo kelen
na, mogo si tena sigi Edomu tuun, adamaden si temeto tena jigi yi tuun;
Matigi Ala ko ten.»

19 Matigi Ala ko:
«A fe, jara be bo Zuriden kotuw ra cogo min na,
ka na ben beganw kan beganmarayoro pumanmanw na,
ne fana bena Edomukaw gben o cogo le ra,

† 49:7 49.7 Teman o ye Edomu jamana mara do ye. ‡ 49:8 49.8 Dedankaw tun signin be Edomu
jamana ra; Esawu tun ye Edomukaw bemace ye (Damina 36.9).

ka bɔ o ta jamana ra yɔrɔnin kelen na.
 Ne yere bena mɔgɔ dɔ jini min bena a ta fanga sigi o kan;
 sabu jɔn le be se k'a yere suma ni ne ye?
 Jɔn le be se ka ne jininka ne ta keta ra?
 Sagagbenbaga juman le be se ka lo ka ne kɔnɔ?

²⁰ «O ra, Matigi Ala ka ko min latige Edomukaw kama,
 ani a ka fen min laben Temankaw kama, aw ye o lamɛn!
 Sigiya t'a ra, o bena o sama ka taga ni o ye i ko sagaden barakantanw;
 sigiya t'a ra, o bena o ta jamana halaki k'a ke yɔrɔ lakolon ye.

²¹ O bentɔ mankan kosɔn, dugukolo be yereyere;
 o kuletɔ mankan be se fo Kogjiwulen ma.

²² A fe, a be i ko bon do le be temena san fe,
 a b'a kamanw yanganna Bosira dugu kunna.
 O lon na, Edomu jamana cefariw jusukun bena ke
 i ko muso jigibagato jusukun.»

Min fɔra Damasi dugu ta ko ra

²³ Damasi§ dugu ta ko:

«Hamati ni Aripadi* dugumogow maroyara,
 sabu o ka kibarojugu men.

O baraka bee banna,
 o hakiri wurira,
 ka ke i ko kogji min te se ka mala.

²⁴ Damasi dugumogow baraka desera,
 o ka o ko don ka bori.

O ja wurira;
 kononofiri ni dimi barara ka o mina,
 i ko muso jigibagato ta dimi.

²⁵ E, mun le nana a to mogo bee banna Damasi ra sa,
 nin dugu togoba,
 ne tun be pagari dugu min koson?

²⁶ O koson o ta kanbelenw bena benben ka sa jamalajenyorow ra,
 o ta kerekew si mankan tena men tuun o lon na.
 Fangatigi Ala ko ten.

²⁷ Ne bena tasuma don Damasi dugu laminikogo ra,
 ka Beni Hadadi ta masabonbaw jeni.»

Kedari ni Hazori ta maraw ta ko

²⁸ Kedari mara ta ko, ani Babiloni masace Nebukadinesari tun benna
 Hazori mara minw kan, ka o kere, nin le fɔra olugu ta ko ra:

Matigi Ala ko:

«Aw ye wuri ka taga Kedari kama,
 aw ye taga cenri ke tereboyanfan mogow fe.

²⁹ O juguw ye o ta fanibonw ni o ta beganw bee ce,
 ka o ta fanibonw datugufaniw, ani o ta minanw bee ce,
 ka o ta jogomew mina!

Mogow y'a fo o ma ko: «Siranyakobaw be aw fan bee ra!»

³⁰ Aw ye bori ka taga joona,
 aw ye taga dogo dingadunbaw konɔ, ka to yi,
 aw Hazarikaw!

§ 49:23 49.23 Damasi tun ye Siri jamana ta duguba ye. * 49:23 49.23 Hamati ni Aripadi fana tun ye Siri dugu dow ye (Ezayi 17.1-3; Amosi 1.3-5).

Matigi Ala ko ten.

Sabu Babiloni masace Nebukadinesari ka ko do latige aw kama,
a ka fen do laben aw kama.

31 «Aw ye wuri ka taga ben siya do kan,
siya min siginin be hera ni laganfiya ra;
Matigi Ala ko ten.

Datugunan te o ta dugu donda ra, sogonan t'a ra;
o siginin be o kelen na, o danna.

32 O juguw bena o ta nogomew mina,
ka taga ni o ta begankuru caman bee ye.
Ne bena o fiye ka o janjan ka taga fan bee ra,
o mogo minw be o bonbosi kerefeyorow li†;
ne bena cenri ben o kan ka bo fan bee ra,
Matigi Ala ko ten.

33 O tuma Hazori mara bena ke kongowuruw dogoyoro le ye,
ka ke yoro lakolon ye tuma bee;
mogo si tena sigi yi tuun,
adamaden si temeto tena jigi yi tuun.»

Min fora Elamu mara ta ko ra

34 Nin ye Matigi Ala ta kuma ye, a ka min fo cira Yeremi ye Elamu mara
ta ko ra; o kera Zuda masace Sedesiyasi ta masaya damina ra; a ko:

35 Fangatigi Ala ko:

«A fle, ne bena Elamukaw ta kalan kari,
sabu o le ye o ta baraka sorosababu ye.

36 Ne bena fono naani lana Elamu mara kan,
ka bo sankolo fan naani na.
Ne bena Elamukaw fiye ka o janjan ka taga fan bee ra.

Jamana tena ke yi,
ni Elamuka dow tena mina ka taga jamana min na.

37 Ne bena siranya bla Elamukaw ra k'a to o ye yereyere o juguw na koro,
o minw be o fagayoro jinina.

Ne bena kojugu ben o kan,
ne ta dimiba koson;
Matigi Ala ko ten.

Ne bena o nogben ni keremukuru ye,
fo ka taga o bee faga ka ban pewu.

38 Ne bena ne ta masasiginan sigi Elamu mara kono,
ka o ta masace ni o ta pamogow halaki;
Matigi Ala ko ten.

39 Nka wagati nataw ra,
ne bena Elamu mara laseko a cogokoro ra tuun;
Matigi Ala ko ten.»

50

Babiloni halakicogo ani Izirayeli kisicogo

1 Matigi Ala ka nin kuma le fo cira Yeremi ye, Babiloni dugu ni a jamana
ta ko ra:

2 «Aw ye nin fo siya tow ye, k'a to o y'a men;
aw ye tagamasiyen do korota, k'a lakari bee ye.

† 49:32 49.32 Siya minw be o bonbosi kerefeyorow li: Aw ye Yeremi 9.25 fle.

Aw kana a dogo, aw y'a fɔ ko:

<Babilɔni minana,

Beli maroyara,

Merodaki* jigi tigera!

O ta batofɛnw maroyara,

o ta jow jigi tigera!>

³ Sabu siya dɔ bɛ bɔra sahiliyanfan fɛ ka na o kama.

O bɛna o ta jamana kɛ yɔrɔ lakolon ye;

mɔgɔ si tɛna sigi yi tuun,

adamaden fara bɛgan kan, bɛɛ bɛna bori ka taga.

⁴ «O lonw na, ani o wagati ra,

Matigi Ala ko ten,

Izirayɛli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔw bɛna sekɔ ka na jɔgɔn fɛ;

o kasitɔ le bɛna na,

ka na Matigi Ala, o ta Ala ta jɛnɔgɔnya jini.

⁵ O bɛna Siyɔn dugu sira kojɔninka;

o bɛna o ja munu o yɔrɔ le ra,

o bɛna na nɔrɔ Matigi Ala ra,

ka jɛnɔgɔnya* wuribari don ni a ye, mɔgɔ tɛna jina jɛnɔgɔnya min ko
ka ye fiyewu.

⁶ «Ne ta mɔgɔw tun ye saga tununinw le ye,

o kɔrɔsibagaw tun ka o lafiri,

o k'a to o tununa kuruw kunna;

o tun bɛ bɔ kuru dɔ kan ka taga kongori dɔ kan, o kun fɛ;

o jinana o ta wɛrɛ kɔ.

⁷ Ni min o min tun ka o kunbɛn, o tun bɛ o domu;

o juguw tun b'a fɔ ko:

<An ma jaraki dɛ,

sabu olugu yɛrɛ le ka jurumun kɛ Matigi Ala ja kɔrɔ,

Matigi Ala min tun ye o ta laganfiyayɔrɔ ye, ka kapa ni terenninya sira ye,
ani o bɛmaw jigi tun ye Matigi Ala min ye.>

⁸ «Aw ye bori ka bɔ Babilɔni,

aw ye bɔ Babilɔni jamana ra,

aw ye teliya i ko bakɔrɔninw bɛ teliya ka bla sagakuru ja fɛ cogo min na.

⁹ Sabu ne bɛna mɔgɔ dɔw labɛn ka na Babilɔnikaw kama;

siya barakaman dɔw le bɛna lajɛn ka bɔ sahiliyanfan jamanaw ra,

ka na lɔ Babilɔnikaw kama, ka o kɛrɛ ka o ta jamana mina.

O ta kalanw ta biɔɛw bɛ i ko kɛrɛkɛɛfariw ta biɔɛw,

min tɛ fɛn bon k'a jɛn,

o borolakolon fana tɛ sekɔ ka bɔ kɛrɛ ra.

¹⁰ O bɛna Babilɔni jamana fɛnw bɛɛ cɛ,

a cɛbagaw fana bɛna wasa;

Matigi Ala ko ten.

¹¹ «Ŋnhɔn, aw ye ninsɔndiya sa, aw ye jagari kɔsɛbɛ,

aw minw ka ne ta jamana fɛnw bɛɛ cɛ!

Ŋnhɔn, aw ye panpan i ko misiden min bɛ siman dɔndɔnna,

* **50:2** 50.2 Beli, ani Merodaki, o tun ye Babilɔnikaw ta ala dɔw tɔgɔw ye (Ezayi 46.1; Yeremi 51.44).

aw ye hanhan i ko socε barakamanw.

¹² Maroyaba le bena aw woroyɔrɔ sɔrɔ,
dɔgɔyari le bena aw worojamana sɔrɔ.

A fle, ale le bena ke siyaw bεε ra laban ye,
ka ke kongokolon ye, ani yɔrɔjalan, ani yɔrɔ lakolon.

¹³ Matigi Ala ta dimi kosɔn, mɔgɔ si tena sigi yi tuun;
jamana bεε lajennin bena ke yɔrɔ lakolon le ye.

Ni mɔgɔ o mɔgɔ nana tεmε Babilɔni jamana kɔrɔ
ka o ta tɔrɔw bεε ye, o tigi dabari bena ban fɔ a bε filen fiye!

¹⁴ «Aw minw bε se kalanbon na,
aw ye laben, ka lɔ Babilɔnikaw kama, ka o lamini!
Aw ye o bon, aw kana hali bijε kelen to a forogo kɔnɔ;
sabu o ka jurumun ke Matigi Ala na kɔrɔ.

¹⁵ Aw ye kule ci o kama fan bεε ra!
O siranna, fɔ o bε o yεrε dira o juguw ma!
O ta bon barakamanw benna,
o ta dugu laminikogow benbenna,
sabu Matigi Ala le b'a yεrε dimibɔra.
Aw ye aw yεrε dimibɔ o ra!

O ka min ke tɔw ra, aw fana ye o ɲɔgɔn ke o ra.

¹⁶ Aw ye dannikebagaw bεε ban Babilɔni,
ani wɔrɔsɔ bε ke simantigεbaga minw boro simantigewagati ra!
Kerekemuru ta halakiri nasiran kosɔn
o bεε ye taga o ta mɔgɔw fε,
o bεε ye bori ka taga o yεrε ta mara ra.

¹⁷ «Izirayeli tun ye sagaden tununin le ye; jaraw tun b'a gbenna. Min
konna k'a domu, o ye Asiri masace ye; min laban k'a kolow karikari, o ye
Babilɔni masace Nebukadinesari ye. ¹⁸ O kosɔn Fangatigi Ala, Izirayeli ta
Ala ko: <Ne bena wuri Babilɔni* masace ni a ta jamana kama, i n'a fɔ ne
wurira Asiri masace kama cogo min na.

¹⁹ « <Ne bena Izirayelimɔgɔw laseko o ta sagabon kɔnɔ; o ta domu-
nikeyɔrɔw bena ke Karimeli kuru kan, ani Basan mara ra; o bena domuni
ke Efrayimu kuruw, ani Galadi kuruw kan fɔ ka fa. ²⁰ O lonw na, ani o
wagatiw ra, Matigi Ala ko ten, o bena Izirayeli ta terenbariyakow yɔrɔɲini,
nka o tena foyi ye; o bena Zuda ta jurumunkow yɔrɔɲini, nka o tena foyi
ye, sabu ne ka o tɔ minw to, ne bena yafa olugu ma.> »

²¹ «Aw ye taga ben Meratayimu jamana kan!

Aw ye taga ben Pekodi dugumɔgɔw kan!

Aw ye tugu o ko, ka o faga,

ka o bεε halaki ka ban pewu;

Matigi Ala ko ten.

Ne ka fen o fen fɔ aw ye, aw ye o ke.

²² «Kεremankanw le bε jamana kɔnɔ,
ani cεnriba mankan.

²³ E, dunuɲa bεε lajennin ta nεgεkuruba,
o le karira tan fɔ ka mugumugu wa!

E, Babilɔni le kera yɔrɔ lakolon ye siya tɔw cε ra wa!

²⁴ Ne ka jan la ele na, Babilɔni,
nka sani i ye bɔ a kala ma, i minana.
I juguw ka i sɔrɔ ka i mina,

sabu i ka Matigi Ala soso.

25 «Matigi Ala k'a ta kerékeminanw marayoro dayele,
a k'a ta kerékeminan farimanw bo.
Sabu nin le ye Fangatigi Ala, Matigi Ala ta baara ye,
a bena min ke Babilonikaw ta jamana ra.

26 Aw ye bo fan bee ra ka na o kama,
aw ye o ta bondow dayele,
ka o borofenw ce ka o ton i ko simanton,
ka dugu bee halaki pewu;
foyi si kana to yi!

27 Aw ye o ta misitoranw† bee faga;
aw ye taga o kannatige misifagayoro ra.
E, bono ka o soro, sabu o ta lon le sera,
o ta kojuguw sarawagati sera.

28 Minw borira ka bosi Babiloni jamana konu,
aw ye olugu kan men:
o be nana Matigi Ala, an ta Ala ta dimibocogo lakari Siyon dugu konu,
ani a k'a ta batoso dimibo cogo min na.

29 «Aw ye kalanbonbagaw wele ka na Babiloni kama,
minw bee be se kalanbon na.
Aw ye na sigi k'a lamini,
o si kana bosi.

Aw ye o sara ka kana ni o ta kewalew ye.
O ka min ke, aw fana ye o nagon ke o ra,
sabu o ka o yere suma ni Matigi Ala ye,
ka o yere suma ni Izirayeli ta Ala saninman ye.

30 O koson o ta kanbelenw bena benben jamalajenyorow ra,
o ta kerékecew si mankan tena men tuun o lon na;
Matigi Ala ko ten.»

31 «A fe, ne ni ele be nagon na, ele jamana yereyirabaga!
Matigi, Fangatigi Ala ko ten;
sabu aw ta lon sera,
aw ta kojugu saralon sera.

32 Jamana yereyirabaga bena talon ka ben,
mogu si tena a lawuri;
ne bena tasuma don o ta duguw ra,
tasuma bena o keréfeyorow bee jeni.»

Ala ka min latige Babilonikaw kama

33 Fangatigi Ala ko:

«O ka Izirayeli ta mogow, ani Zuda ta mogow bee lajennin minako juguya.
Minw ka o mina, olugu bee ka o mara o ta jamana ra yi,
o t'a fe ka o labla.

34 Nka o kunmabobaga baraka ka bon,
ale min togo ye ko Fangatigi Ala!
A bena wuri ka lo ni o kunko ye,
janko ka pasuma don o ta jamana ra,
ka pagban la Babilonikaw kan.

35 «Aw ye kerékemuru ta Babilonikaw kama!

† 50:27 50.27 Misitoranw, o koro ye Babilonikaw ta kerékecfariw.

Matigi Ala ko ten.

Aw ye kerekemuru ta Babiloni dugumogow kama!

Aw ye kerekemuru ta o ta fagamaw, ani o ta hakiritigiw kama!

³⁶ Aw ye kerekemuru ta cira faninyafobagaw kama,
o ye ke hakirintanw ye!

Aw ye kerekemuru ta cefariw kama,
o jigi ye tige!

³⁷ Aw ye kerekemuru ta o ta sow, ani o ta sowotorow kama!

Siya were mogō minw bee be o ce ra, aw ye kerekemuru ta olugu kama,
o ye ke i ko musow!

Aw ye kerekemuru ta o ta natorow bee kama,
ka o bee ce!

³⁸ Ja ye don o ta kow bee ra
k'a jiw ja!

Sabu jo caman le be nin jamana ra;
o ta batofen lesenin cejuguw ka o hakiri bee jagami.

³⁹ O koson kongowuruw bena o ta jamana ke o sigiyoro ye, ani jaku-
mawaraw;

konosogolonw bena a ke o ta so ye.

Adamaden tena sigi yi tuun,
a lakolon bena to wagati bee, ani tuma bee.

⁴⁰ A bena ke i ko Ala ka Sodomu ni Gomori ni o kerefedugu minw halaki;
Matigi Ala ko ten.

Mogō si tena sigi yi tuun,
adamaden si temeto tena jigi yi tuun.

⁴¹ «Siya do nato fle ka bo sahiliyanfan na!
Siya camanba lo, ani o ta masace barakamanw;
olugu le be wurira ka bo fo dugukolo dan na ka na.

⁴² O ka o ta kalanw ni o ta tamanw korota;
mogō hinabariw lo, o te makari.
O mankan be i ko kogoji mankan,
o yelennin be sow kan;
o labennin lo kere kama, ka jen ka ke i ko mogō kelen,
ka na ele kere, ele Babiloni dugu.

⁴³ Babiloni masace ka o kibaroya men minke,
a baraka bee banna;
jatige k'a mina,
kononofiri ka a soro, i ko muso jigibagato.

⁴⁴ «A fle, jara be bo Zuriden kotuw ra cogo min na,
ka na ben beganw kan beganmarayoro jumanmanw na,
ne fana bena Edomukaw gben o cogo le ra
ka bo o ta jamana ra yoronin kelen na.
Ne yere bena mogō do pini min bena a ta fanga sigi o kan;
sabu jon le be se k'a yere suma ni ne ye?
Jon le be se ka ne pininka ne ta keta ra?
Sagagbenbaga juman le be se ka lo ka ne konō?

⁴⁵ «O ra, Matigi Ala ka ko min latige Babiloni dugu kama,
ani a ka fen min laben Babilonikaw kama, aw ye o lamen!
Sigiya t'a ra, o bena o sama ka taga ni o ye i ko sagaden barakantan;

sigiya t'a ra, o bena o ta jamana halaki k'a ke yoro lakolon ye.
⁴⁶ Babiloni minato mankan koson dugukolo bena yereyere;
 mankanba do bena bo siyaw ce ra!»

51

Babiloni ta toro bena juguya kosebe

¹ Matigi Ala ko:

«A fe, ne bena cenrikefona do lawuri
 Babiloni kama,
 ani Levu Kamayi* ta mogow kama.

² Ne bena siya were mogow dow ci Babilonikaw kama,
 ka na o fiye i ko siman,
 ka o ta jamana lakolon to.
 Ni kojugu lon nana se a ma,
 o mogow bena na a kama ka bo fan bee ra.»

³ Aw kana a to kalantigiw ye o ta kalanw samayoro soro,
 aw kana a to o ye o ta kerekederege donyoro soro;
 aw kana o ta kerekeden kanbelenw to yi,
 aw ye o ta kerekajama bee halaki pewu!

⁴ Aw ye o faga ka o suw benben Babiloni jamana kono,
 ka o sogo ni muru ye ka o su benben Babiloni dugukonosiraw kan.

⁵ Sabu Izirayeli ni Zuda ta Ala ma taga ka o to,
 ka o kelen to i ko muso ce sanin;
 Fangatigi Ala ma taga ka o to,
 hali ni a kera ko o ta jamana bee lajennin ka hakekow ke
 Izirayeli ta Ala saninman na koro.

⁶ Aw ye bori ka bo Babiloni,
 bee ye bori k'a yere kisi,
 janko aw kana na sa o ta terenbariyaw koson,
 sabu nin ye Matigi Ala ta dimibolon le ye;
 o ka kan ni min ye, a bena o sara ni o le ye.

⁷ Babiloni tun be Matigi Ala boro kono i ko sanin jifiye,
 dununa bee minna jifiye min na fo ka panamini;
 siyaw k'a ta duven min,
 o koson fatoya blara o ra.

⁸ Nka Babiloni barara ka ben fo ka mugumugu.
 Aw ye mapumankokanw fo a ma,
 aw ye fla munta jini a ta joriw koson;
 a be se ka ke ko a bena keneya tuun.

⁹ An koni tun b'a fe ka Babiloni ta bana keneya,
 nka a ma se ka keneya.

An y'a to yi,
 an bee ye taga an ta jamana ra;
 sabu a ta kiti bonya sera fo sankolo ma,
 a sera fo sankabaw ma.

¹⁰ Matigi Ala ka an ta terrenninya yira kene kan;
 aw ye na an ye Matigi Ala, an ta Ala
 ta kobaw lakari Siyon dugu kono.

* **51:1** 51.1 Levu Kamayi, o ye Babilonikaw togo focogo do ye.

11 Aw ye aw ta biɲɛw dabɔ,
aw ye aw ta biɲɛforogo fa!
Matigi Ala ka Medikaw ta masacew kɔnɔnɔsu,
sabu a k'a latige ko a be Babilɔni halaki.
Matigi Ala bɛna a yere dimibɔ,
k'a ta batoso fana dimibɔ.

12 Aw ye tagamasiyen dɔ kɔrɔta Babilɔni kogow kɔrɔ,
aw ye dɔ fara dugu kɔrɔsibagaw kan,
aw ye kerekedenw lolɔ ka dugu kɔrɔsi,
kerekeden dɔw ye dogo ka o juguw kɔnɔ,
sabu Matigi Ala tun ka min fɔ Babilɔnikaw ta ko ra,
a ka min latige, a bɛna o ke.

13 Babilɔni, ele min siginin be jiba† kere fe,
naforobaw be ele min fe,
i laban sera,
i ta tɔɲɔri minan fara!

14 Fangatigi Ala karira a yere tɔgɔ ra:
«Can lo, ne bɛna i ta jamana fa mɔgɔw ra, ka o caya i ko tɔnw;
o ɲagaritɔ bɛna to ka kule ci i kunna.»

Danbaga Ala ta bonya

15 Matigi Ala ka dugukolo dan a ta sebgaya baraka ra,
ka dunuɲa ju sigi a ta hakiritigiya baraka ra,
ka sankolo dan a ta faamuri baraka ra.

16 Ni a k'a ta sankurukan bɔ, jibaw be lajen sankolo kɔnɔ,
a be sankabaw lana ka bɔ fɔ dunuɲa danw na;
a be sanmanamanaw bɔ sanji ce ra,
a be fɔɲɔ labɔ a marayɔrɔw ra.

17 «Adamaden bɛɛ ye naloman le ye, o si te ko lon;
saninfagabaga be jo min lalaga, o maroya be ban ka ale yere mina;
a be o fenw lalaga ka mɔgɔw nege le,
sabu nenekiri te o fenw na.

18 Fengbansanw lo, baarakunntanw lo;
ni o ta kojugu saralon nana se, o bɛɛ bɛna halaki.

19 Nka Ala min be Yakuba ta mɔgɔw fe, ale te o cogo ra;
ale le ka fen bɛɛ dan.
Izirayeli le ye a ta siya ye,
Fangatigi Ala, o ye a tɔgɔ ye.»

Babilɔni ta masaya labancogo

20 «Babilɔni, ele tun kera ne boro i ko negekuru, i ko kerekeminan;
ne ka ele ke ka siya tɔw bugɔ ka o ben,
ne ka ele ke ka jamana dɔw halaki.

21 Ne ka ele ke ka so ni sotigi bugɔ ka o ben,
ne ka ele ke ka sowotoro ni a boribaga bugɔ ka o ben,

22 ne ka ele ke ka ce w ni musow bugɔ ka o ben,
ne ka ele ke ka mɔgɔkɔrɔbaw ni denmisɛnw bugɔ ka o ben,
ne ka ele ke ka kanbelenw ni sunguruw bugɔ ka o ben,

23 ne ka ele ke ka sagagbenbaga ni a ta sagakuru bugɔ ka o ben,
ne ka ele ke ka senekɛbaga ni a ta misidaba bugɔ ka o ben,
ne ka ele ke ka jamanatigiw ni kuntigiw bugɔ ka o ben.

† 51:13 51.13 Jiba, o ye Efirati ba ye (Yirari 17.1).

24 Nka Babilonikaw ka kojugu minw bεε ke Siyon dugu ra,
ne bεna o juru sara o ra,
ne bεna o juru sara Babiloni jamana mɔgɔw ra aw yere na na;
Matigi Ala ko ten.»

25 «A flε, ne ni ele be nɔgɔn na, ele kuru cεnrikebaga!
Matigi Ala ko ten.

Ele min tun be dunuɓa bεε halaki,
ne bεna ne boro bɔ ele kama,
ka i kolonkolon ka bɔ fara kunna ka i ben,
ka i ke kuru jeninin ye.

26 Kabakuru si tena bɔ ele ra ka o ke bon kabakuru folo ye,
kabakuru tena bɔ ka o ke bon jusiginan kabakuru ye;
sabu ele bεna ke yɔrɔ lakolonba le ye, ka to ten tuma bεε.
Matigi Ala ko ten.»

27 «A ye tagamasiyen dɔ korɔta jamana kɔnɔ,
aw ye buru fiye siyaw ce ra,
aw ye siyaw wele ka bla a kama,
aw ye nin maraw mɔgɔw wele a kama:
Ararati, ani Mini, ani Asikenazi maraw.
Aw ye kerekuntigiw wele a kama,
aw ye bɔ a kama ni sow ye, camanba i ko tɔnw.

28 Aw ye siyaw wele a kama,
ani Medikaw ta masacew,
o ta jamanatigiw, ani o ta namɔgɔw bεε,
ani jamana minw bεε be o ta mara kɔnɔ.

29 Dugukolo yuguyugura, a yereyerera,
sabu Matigi Ala tun ka min latige Babiloni kama, o be ke:
a bεna Babiloni jamana ke yɔrɔ lakolon ye,
mɔgɔ tena sigi yɔrɔ min na tuun.

30 Babiloni kerekedenw ka kere dabla;
o tora kerekunbenbonw kɔnɔ.
O ta cefariya banna;
o kera musow le ye.

O juguw ka tasuma don o sigiyɔrɔw ra,
ka o ta dugu dondaw sɔgɔnanw karikari.

31 Ciraden dɔ tagato be ciraden dɔ nato kunben,
kibaroyafɔbaga dɔ be dɔ kunben;
olugu bεε be tagara a fɔ Babiloni masace ye
ko a ta dugu bεε lajennin minana.

32 Temesiraw bεε minana,
tasuma donna kodarabinw na,
kerekecew jigi tigera.»

33 Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko:
«Babiloni dugu be i ko simangbasikene,
wagati min o b'a dondon;
a tora dɔnnin, a ta simantigewagati bεna se.»

Ala bεna a ta mɔgɔw dimibo

34 «Babiloni masace Nebukadinesari ka an domu,
ka an ban pewu,
ka an ke i ko minan lakolon;

a ka an kunu i ko kɔgɔji danfen barakaman be mɔgɔ kunu cogo min na.
A ka an ta fenw bee ra numanmanw ke k'a kɔnɔbara fa,
ka sɔrɔ ka an gben ka bɔ an ta jamana ra.

³⁵ O ka minakojuguya min la an kan,
o hake ye ben Babilɔnikaw kan.
Siyɔn dugumɔgɔw ko ten.
An fagari hake ye ben Babilɔni jamana mɔgɔw kan.»
Zeruzalemu dugumɔgɔw ko ten.

³⁶ O kosɔn Matigi Ala ko:
«A fle, ne bena lɔ ni aw kunko ye,
ne bena aw dimibɔ;
ne bena Babilɔni ta kɔba ji ja,
k'a bununji ja.

³⁷ Babilɔni dugu bena ke kabakurutɔn le ye,
a be ke kongowuruw dogoyɔrɔ ye;
o ta ko bena ke jatigekoba ye, o be ke logɔborifen ye,
mɔgɔ si tena sigi Babilɔni tuun.

³⁸ O bena kasi nɔgɔn fe i ko jaranabelenw,
o bena mankan ci i ko jaradenw.

³⁹ Ni o ta nege wurira o nɔ fe kosebe tuma min na,
o tuma, ne bena panagbeba laben o ye;
k'a to o ye min fɔ ka panamini,
ka o jusu diya kosebe;
o kɔ, o be sunɔgɔ banbari ke,
o tena wuri sunɔgɔ min na ka ye;
Matigi Ala ko ten.

⁴⁰ Ne bena o mina ka jigi ni o ye fagariyɔrɔ ra,
i ko o be taga ni sagaden ye a fagayɔrɔ ra cogo min na,
i ko o be taga ni sagajigiw ni bakɔrɔninw ye cogo min na.»

Babilɔnikaw ta majumanko

⁴¹ E, Sesaki‡ minana wa?
Dunɔpa bee lajennin tun be min tando, o le tagara wa?
E, Babilɔni ta ko kera jatigekoba ye siyaw ce ra de!

⁴² Kɔgɔji wurira ka ben Babilɔni kan,
a jiwoyobaw ni a mankan k'a datugu pewu!

⁴³ A ta duguw kera yɔrɔ lakolonw ye,
jamana kera yɔrɔjalan ye, ani kongokolon;
mɔgɔ tena sigi o ta jamana ra tuun,
adamaden si tena teme yi tuun.

⁴⁴ Ne bena wuri Beli§ kama Babilɔni;
a ka fen minw kunu, ne bena o sama ka bɔ a da ra.
Siya tɔw tena to ka bori ka na a fe tuun;
Babilɔni dugu kogow fana bena ben.

⁴⁵ «Ne ta mɔgɔw, aw ye bɔ Babilɔni dugu kɔnɔ,
aw ye bori ka aw yere kisi,
ka bɔ Matigi Ala ta dimiba kɔrɔ.

⁴⁶ Aw bena kibaroya minw men jamana kɔnɔ,

‡ **51:41** 51.41 Sesaki, o ye Babilɔni ye (Yeremi 25.26). § **51:44** 51.44 Beli ye Babilɔnikaw ta ala
dɔ tɔgɔ ye (Ezayi 46.1, Yeremi 50.2).

aw kana a to o ye aw fari faga, walama ka aw lasiran;
san dɔ ra o bɛ kibaroya dɔ fɔ,
san wɛrɛ o bɛ dɔ wɛrɛ fɔ.

Tɔɔri bɛna caya jamana kɔnɔ,
kuntigi dɔ bɛna wuri dɔ kama.

47 O kosɔn, lon dɔ bɛna se,
o lon na ne bɛna wuri Babilɔni ta jow kama;
o ta jamana bɛɛ lajennin bɛna maroya,
o ta mɔgɔ faganinw suw bɛɛ lalanin bɛna to jamana kɔnɔ yi.

48 Sankolo ni dugukolo ni o kɔnɔfenw bɛɛ
bɛna ɲagarikanbaw bɔ Babilɔni kosɔn;
sabu cɛnriɛbagaw bɛna na ka bɔ sahiliyanfan na ka na ben o kan;
Matigi Ala ko ten.»

49 Babilɔni fana ka kan ka ben Izirayeli ta mɔgɔ faganinw kosɔn,
i n'a fɔ dunuɲa fan bɛɛ mɔgɔ fagara, ka benben Babilɔni sababu ra cogo
min na.

50 Aw minw bɔsira kɛrɛkɛmuru boro,
aw ye taga, aw kana lɔ!
Ka aw to yɔrɔjan, aw ye aw hakiri to Matigi Ala ra,
Zeruzalɛmu ko ye to aw jusu ra.

51 An tun maroyara, sabu o tun ka an mafiyenya.
An kun tun suurura,
sabu jamana wɛrɛ mɔgɔ dɔw nana
ka na don Matigi Ala ta bon yɔrɔ saninmanw kɔnɔ.

52 «O kosɔn, lon dɔ bɛna se,
Matigi Ala ko ten,
ne bɛna wuri o ta jow kama;
mɔgɔ mandiminin minw bɛ ɲini ka sa, olugu bɛna ɲuna jamana yɔrɔ bɛɛ
ra.

53 Hali ni Babilɔni ka yɛlɛn ka se fɔ sankolo ma,
k'a ta bon barakamanw lɔ ka yɛlɛn fɔ san fɛ,
o bɛɛ n'a ta, ne bɛna cɛnriɛbagaw lana a kama;
Matigi Ala ko ten.»

54 Kulekan dɔ bɛ bɔra Babilɔni,
cɛnriba dɔ mankan bɛ bɔra Babilɔnikaw ta jamana ra.

55 Sabu Matigi Ala bɛna Babilɔni halaki,
a bɛna o ta mankanba bɛɛ mala.
O juguw bɛ i ko jikurubaw,
o mankan bɛ i ko jibaw mankan,
o kan bɛ bɔra ni barakaba ye.

56 Sabu cɛnriɛbagaw bɛ nana o kama,
o bɛ nana Babilɔni kama.
Babilɔnikaw ta cɛfariw minana,
o ta kalanw karira;
sabu Matigi Ala ye mɔgɔ sarabaga Ala le ye,
a bɛ bɛɛ sara ka kaɲa ni a ta kɛta ye!

57 «Ne bɛna o ta kuntigiw ni o ta hakiritigiw lamin fɔ ka o ɲanamini,
ani o ta jamanatigiw, ni o ta ɲamɔgɔw, ni o ta cɛfariw.

O bena sunoƆo banbari le ke,
o tena wuri sunoƆo min na ka ye.
Masace le ko ten, masace min toƆo ye ko Fangatigi Ala.
⁵⁸ Fangatigi Ala ko:
Babiloni dugu laminikogojanbaw
bee bena waraga ka benben.
Tasuma bena dugu donda kon jamijanw jeni.
Mogow be baara ke gbansan le,
siyaw be o yere sege ka na o ta sege tono laban tasuma le ra.»

Kitabu min firira Efirati baji ra

⁵⁹ Ayiwa, cira Yeremi tun ka nin cira di Seraya ma, Maseya dence Neriya dence, wagati min Seraya tun be tagara Babiloni ni Zuda masace Sedesiyasi ye; o tun kera Sedesiyasi ta masaya san naaninan na. O y'a soro Seraya tun ye Zuda masaso namoƆo folo ye. ⁶⁰ Kojugu minw bee tun bena se Babiloni ma, nin ko minw bee tun sebera Babiloni ta ko ra, Yeremi tun ka o bee sebe gbolokitabu do kan. ⁶¹ Yeremi k'a fo Seraya ye ko: «Ni i ka se Babiloni, i ye jija ka nin kow bee karan ni kanba ye; ⁶² i y'a fo ko: «Matigi Ala, ele yere le k'a fo ko i bena nin yoro halaki, janko adamaden kana sigi a ra tuun, walama began; a ye ke yoro lakolon ye tuma bee ka to ten.» ⁶³ Ni i ka nin kitabu karan ka ban tuma min na, i ye kabakuru do siri a ra, k'a firi Efirati baji ra. ⁶⁴ O ko, i y'a fo ko: «Babiloni bena tunu nin cogo le ra; ne bena kojuguba minw ben Babiloni kan, a tena se ka wuri ka bo o ra tuun fiyewu. O bena halaki ka ban.» »

Nin ye Yeremi ta kumaw laban ye.

Zeruzalemu dugu benko

52

(Masacew flanan 25.1-7; Kibaroyaw flanan 36.11-13; Yeremi 39.1-7)

Masace Sedesiyasi minacogo

¹ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso toƆo tun ye ko Hamutali. Yeremi denmuso tun lo; Libinaka tun lo.

² A ka kojugu ke Matigi Ala na koro, i n'a fo Yehoyakimu tun k'a ke cogo min na. ³ Nin kow bee tun sera Zeruzalemu dugu ni Zuda mara ma, Matigi Ala ta dimi le koson. A laban, Matigi Ala nana o gben ka bo a yere na koro. O ko fe, Sedesiyasi belen nana muruti Babiloni masace ma.

⁴ Sedesiyasi ta masaya san konontonnan na, o san karo tannan na, o karo tere tannan na, Babiloni masace Nebukadinesari nana Zeruzalemu dugu kama tuun ni a ta kerekejama bee ye, ka na dugu lamini; o ka tintin dow lo ka dugu lamini. ⁵ O ka dugu lamini ten ka taga se fo masace Sedesiyasi ta masaya san tan ni kelennan ma.

⁶ O san karo naaninan, o karo tere konontonnan, kongo nana gban dugumogow ra k'a soro domuni si tun te o boro tuun minke, ⁷ o ka wo do bo kogo ra. Kerekew bee bora o sira fe su fe, kogo fla ce ma, masace ta yiritu fan na, ka bori ka taga Zuriden kenegbe sira fe. O y'a soro Babilonikaw tun ka dugu lamini. ⁸ Nka Babilonikaw ta kerekejama ka masace Sedesiyasi gben ka taga a mina Zeriko kenegbeyoro ra. A ta kerekejama bee borira ka janjan k'a to yi. ⁹ O ka masace Sedesiyasi mina ka taga ni a ye Babiloni masace fe Ribila, Hamati ta jamana ra ka taga a ta kiti tige. ¹⁰ Babiloni masace ka Sedesiyasi dencew kannatige Ribila a yere na. A ka Zuda

mara jamogow bee kannatige fana Ribila. ¹¹ O ko, Babiloni masace ka Sedesiyasi yere padenw ci, k'a siri ni siranegge jorokow ye, ka taga ni a ye Babiloni, ka taga a bla kaso ra yi, fo ka taga se a saya ma.

*Nebuzaradan ka Zeruzalemu to halaki
(Masacew flanan 25.8-21; Yeremi 39.8-10)*

¹² Babiloni masace Nebukadinesari ta masaya san tan ni konontonnan na, o san karo loorunan, o karo tere tannan, Nebuzaradan nana Zeruzalemu. Ale tun ye Babiloni masace ta jamana kuntigi do ye, ani masaso korosibagaw kuntigi. ¹³ A ka Matigi Ala ta batoso jeni, ani Zuda masace ta so, ani dugu bonw bee; a ka bon panamanw bee jeni. ¹⁴ Babilonikaw ta kerekajama min tun be ni masaso korosibagaw kuntigi ye, olugu ka Zeruzalemu dugu kogow bee cici. ¹⁵ Masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka jamana desebagato dow mina ka taga ni olugu ye, ani mogo to minw tun tora dugu konso, ani minw tun ka o yere di Babiloni masace ma, ani bororabaarakabagaw. ¹⁶ Nka Nebuzaradan ka desebagato dow to yi, janko olugu ye ke rezenw ni forow sene ye.

¹⁷ Matigi Ala ta batoso ta samasen siranegeramanw, ani a wotoro siranegeramanw, ani a minanba koorinin min tun lalagara ni siranegge ye, Babilonikaw ka o bee cici, ka taga ni o siranegge ye Babiloni. ¹⁸ O ka a siranegedagaw, ani a buguricenaw, ani a muruw, ani jifiyew, ani a setiw ta. O tun be baara ke ni siranegafen min o min ye Alabatoso konso, o ka o bee ta. ¹⁹ Masaso korosibagaw kuntigi ka tasaw, ani tasumabonanw, ani jifiyew, ani negedagaw, ani saninfitinablanaw, ani setiw, ani jifiyew bee ta; fen o fen tun ye sanin ye, ani fen o fen tun ye warigbe ye, a ka o bee ta.

²⁰ Masace Sulemani tun ka fen minw lalaga Ala batoso kama, min ye samasen fla ye, ani minanba koorinin, ani misi tan ni fla min lalagara ni siranegge ye ka minanba sigi o kunna, ani wotorow, mogosi tun te o siranegge hakeya lon. ²¹ Min ye samasenw ye, samasen bee kelen kelen janya tun ye nongon* na tan ni seegi ye, a lamini tun ye nongon na tan ni fla ye, a siranegge bonya tun be borokanden naani bo; wo tun be samasenw konso. ²² O tun ka datugunan dow ke o ra ni siranegge ye; o janya tun ye nongon na looru. O tun ka jo bisigiya dow ke ka samasen sanfeyoro negen, ani gerenadi yiriden bisigiyaw; o bee tun ye siranegge le ye. Samasen fla bee cogoya tun ye kelen ye, ani yiriden minw tun kera ka o negen negen. ²³ Gerenadi yiriden bikononton ni woro le tun b'a kerefeyoro ra; yiriden minw tun kera ka jow lamini, o tun ye yiriden keme.

²⁴ Masaso korosibaga kuntigi ka sarakalasebagaw kuntigiba Seraya fana mina, ani a demebaga min tun ye sarakalasebaga Sofoni ye, ani sarakalasebaga saba minw tun be Alabatosoba donda korosibagaw ye. ²⁵ A ka dugu kerekajama jamogoba do fana mina, ani Zuda masace ladibaga ce wolonfla minw tun tora dugu konso, ani kerekajama kuntigi ta seberikebaga min tun be cedenw togow sebe ka o ta kerekedenya ra, ani Zuda mara ce biworo; olugu tun be dugu konso yi.

²⁶ Masaso korosibagaw kuntigi Nebuzaradan ka o mogow mina ka taga ni o ye Ribila, Babiloni masace fe. ²⁷ Babiloni masace ka o faga Ribila, Hamati mara ra.

²⁸ Nebukadinesari ka mogoda min mina ka taga ni o ye, o fle nin ye: A ta masaya san wolonflanan na, a ka Zuda mara mogow waga saba ni mogow mugan ni saba (3 023) le mina ka taga ni o ye. ²⁹ A ta masaya san tan

* **52:21** 52.21 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

ni seeginan na, a nana Zeruzalemuka mɔgɔ kɛmɛ seegi ni mɔgɔ bisaba ni fla (832) le mina ka taga ni o ye. ³⁰ Nebukadinesari ta masaya san mugan ni sabanan na, masaso kɔrɔsibaga kuntigi Nebuzaradan nana Zuda mara mɔgɔ kɛmɛ wolonfla ni mɔgɔ binaani ni looru (745) mina ka taga ni o ye. Mɔgɔ minaninw bɛɛ lajennin kɛra mɔgɔ waga naani ni kɛmɛ wɔwɔ (4 600).

*Babilɔni masacɛ ka Yehoyakini labɔ kaso ra
(Masacɛw flanan 25.27-30)*

³¹ Ayiwa, Masacɛ Yehoyakini ta minari san bisaba ni wolonflanan na, san min na Evili Merodaki kɛra Babilɔni masacɛ ye, o san karo tan ni flanan na, ani o karo tere mugan ni loorunan, Babilɔni masacɛ ka Zuda masacɛ Yehoyakini labla, k'a labɔ kasobon na. ³² A ka Yehoyakimu minako ja kɔsɛbɛ. Masacɛ tɔ minw tun minana ka taga to ale kɔrɔ Babilɔni, a ka Yehoyakimu sigi olugu bɛɛ kunna. ³³ O ka Yehoyakini ta kasodenderegew bɔ a ra. A ka domuni kɛ ni Babilɔni masacɛ yɛrɛ ye lon o lon, a si tɔ bɛɛ ra. ³⁴ Babilɔni masacɛ k'a mako bɛɛ ja o cogo le ra lon o lon, a si tɔ bɛɛ ra, fɔ ka taga a sa.

KASIKAN KITABU

Kitabu faamucogo

Kasikan kitabu ye mɔgɔ dɔ ta jusukasikumaw le ye, Zeruzalemu dugu halakiko kosɔn. Kogbelenw, ani kojugu minw kera mɔgɔw ra, nin tigi ja ka o bɛɛ ye. A bɛ se ka kɛ cira Yeremi yɛɛ ye. O kosɔn nin kitabu tɔgɔ lara fana ko Yeremi ta kasikan kitabu.

Babilonikaw nana Zeruzalemu dugu lamini fɔ san kelen ni tarance, ka kɔngɔba ben mɔgɔw kan. O kumaw bɛ sɔrɔ Masacew flanan 25, ani Kibaroyaw flanan 36, ani Yeremi 39 ni 52. O ka masace Sulemani ta Ala batoso cɛɓumanba ci, ka mɔgɔw mina ka taga ni o ye Babiloni.

Nin kitabu seɓɛbaga najibɔtɔ bɛ o kow le lakari nin kitabu kɔnɔ, ka mɔgɔw ladi, ko Ala kanblari tɔnɔ ye halakiri ye.

Ka kaɓa ni nin kitabu seɓɛcogo ye, k'a ta a sura fɔlɔ ra ka taga a bla a sura naani na, o kumakanw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye. O seɓɛricogo bɛ se ka kitabu karanbaga demɛ k'a hakiri to kitabu kɔnɔkumaw ra.

Kasikan kitabu b'a yira ko Ala ka nin tɔɔrɔw bɛɛ lase a ta mɔgɔw ma o ta jurumunw, ani o ta terenbariyaw le kosɔn. Nka o bɛɛ n'a ta, Ala ta hina ka bon. Ni a ta mɔgɔw ka nimisa o ta jurumunw na, a bɛ sɔn ka yafa o ma, ka o ta daariri lamɛn. Nin kitabu kunba ye 3.22-23 ye; o yɔrɔ b'a fɔ ko: «Matigi Ala ta numanya ma ban, a ta hina ma se a dan ma. Sɔgɔma o sɔgɔma numanyakura, ani hinakura.»

Kitabu kɔnɔkɔw

Dɔnkiri fɔlɔ: Zeruzalemu kera yɔrɔ lakolon ye (1)

Dɔnkiri flanan: Ala ta kiti sera Zeruzalemu ma (2)

Dɔnkiri sabanan: Cira jigi ma tigɛ Ala ra (3)

Dɔnkiri naaninan: Zeruzalemu dugu halakira pewu (4)

Dɔnkiri loorunan: Ala ta mɔgɔw ta daariri (5)

Zeruzalemu kera dugu lakolon ye

¹ E, dugu min tun fara mɔgɔw ra fɔlɔfɔlɔ,*

bi o le kera dugu lakolon ye tan!

Siyaw bɛɛ tun bɛ dugu min ko fɔra fɔlɔfɔlɔ,

bi o dugu le kera i ko muso cɛ sanin!

Dugu min tun siginin bɛ kuntigiya ra jamanaw kunna fɔlɔfɔlɔ,

bi o dugu le blara jamana tow ta fanga kɔrɔ!

² A bɛ kasi o, ka kasi su bɛɛ;

a pada bɛɛ fara naji ra.

A kanubagaw bɛɛ ra,

mɔgɔ si ma sɔrɔ k'a jusu saaro.

A teriw bɛɛ k'a janfa;

o bɛɛ yelemana ka kɛ a juguw ye.

³ O ka Zuda ta mɔgɔw mina ka taga ni o ye,

ka taga o bla jɔnyagbelɛn le ra.

* **1:1** 1.1 Kasikan kitabu sura 1 ka taga a bla sura 4, o kumakanw bɛɛ kelen kelen bɛ damina ni heburukan sigininden dɔ ye, k'a ta a sigininden fɔlɔ ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

O siginin be siyaw ce ra,
nka o te laganfiya sorora.
O nogbenbagaw bee ka o gben ka o mina;
o y'a soro a deguninba tun lo.

⁴ Siyon dugu ta siraw be sukasi kera,
sabu mago si te nana nanagbew ra o siraw fe tuun.
O ta sarakalasebagaw be nunana,
o ta sunguruw† jusukun torora.
Dugu dondaw bee benbenna,
dugu yere ko bee kera jusukasi ko ye.

⁵ O juguw sigira o kunna;
o nasumanin le siginin be o kunna,
sabu Matigi Ala yere le ka nin toro la o kan
o ta hakew caya koson.
O ka o denw mina ka taga ni o ye;
olugu tagara ke o juguw ta jonw ye.

⁶ Siyon dugu ta noro bee bora a kan.
O ta kuntigiw kera i ko mankalaninw,
domunikeyoro te minw fe tuun.
O be bori o nogbenbaga na,
k'a soro baraka si te o ra tuun.

⁷ Naforoba min tun be Zeruzalemukaw fe folofolo,
sisan o ta sege wagati ra,
o be miirira o naforoba ko ra
ka o to yaala ra jamanaw ni ngon ce.
O ta magow donna o juguw boro,
mago si ma soro ka o bosi;
o juguw ka o halakito ye ten minke,
olugu ka ke o logobo ye.

⁸ Zeruzalemu dugu ta jurumunw cayara fo k'a dama teme;
o koson a kera yoro saninyabari ye.
Minw bee tun b'a bonyara,
olugu k'a fari lakolon ye minke,
o b'a dogoyara sisan.
Ale yere be nunana le,
fo a b'a na dogo.

⁹ A ta ngoninya no be a ta derege dugumayoro ra.
Ko min tun bena a soro ko fe, a tun ma o jate mina.
A bencogo kera kabako le ye;
mago si fana ma soro k'a jusu saaro.
A ko: «E, Matigi Ala, ne ta sege fe,
sabu ne juguw sera ne ra.»

¹⁰ A juguw ka a borofen nafaman bee ce.
A ka siya werew donto ye

† 1:4 1.4 O sunguruw fana tun bee baara ke Alabatoso kon.

a ta yɔrɔ saninman kɔnɔ;
 k'a sɔrɔ ele Ala tun ka o siyaw bari,
 ko o man kan ka don i ta mɔgɔw ta jɛn ra.

11 A ta mɔgɔw bɛɛ ɲunato le bɛ o ta domuni jini.
 O borofɛn minw ko tun ka gbɛlɛn o ma, o ka o di o juguw ma,
 janko ka domuni sɔrɔ k'a domu,
 ka baraka dɔɔnin don o yɛɛ ra.
 «E, Matigi Ala, i ɲa lɔ ne ra ka ne flɛ,
 sabu mɔgɔ si tɛ ne jatera fɛn ye tuun.»

12 Aw minw bɛ tɛmɛna sira kan,
 aw tɛ ne ta sɛgɛ jatera fɛn ye wa?
 Aw ye aw ɲa lɔ ne ra ka ne flɛ;
 jɔn ta tɔɔrɔ le ka ne ta bɔ?
 Jɔn ta tɔɔrɔ bɛ i ko nin tɔɔrɔ min benna ne kan,
 Matigi Ala ka min ben ne kan a ta dimiba lon na?

13 A tora san fɛ ka tasuma lajigi
 ka n'a don fɔ ne korokunw na.
 A ka jɔ siri ne sen kɔrɔ,
 ka ne laben kɔ fɛ.
 A ka ne halaki pewu;
 ne sɛgɛninba lɔ lon bɛɛ.

14 A yɛɛ boro ka ne ta terenbariyakow siri
 k'a kɛ i ko yiri min bɛ la sɛnɛkɛmisi kan na;
 a ka o siri ɲɔgɔn na ka o la ne kan na,
 fɔ ka ne baraka bɛɛ ban.
 Matigi ka ne don mɔgɔ dɔw boro,
 ne fanga tɛ se mɔgɔ minw kɔrɔ.

15 Ne ta kɛrɛkɛɛfari minw bɛɛ tun bɛ ni ne ye,
 Matigi ka olugu bɛɛ gben.
 A ka kɛrɛkɛjama dɔ wele ne kama,
 janko ka ne ta kanbelenw terege;
 Matigi ka Zuda mara ta dugumɔgɔw
 terege a sen kɔrɔ i ko rɛzɛn bɛ congɔ cogo min na.

16 O le kosɔn, ne bɛ kasira.
 E, ne ɲadenw fara ji ra,
 sabu ne jusu saarobaga yɔrɔ janyara ne ra,
 ale min tun bɛ se ka ne ja gbɛlɛya.
 Ne dencew bɛɛ halakira ka ban,
 sabu ne juguw baraka bonyara ni ne ta ye.

17 Siyɔn k'a boro lɔ mɔgɔw ye,
 nka mɔgɔ si ma sɔrɔ k'a jusu saaro.
 Matigi Ala ka ci dɔ di
 Yakuba ta denw ta juguw ma,
 ko o juguw ye o lamini yɔrɔ bɛɛ ra.
 Zeruzalɛmu dugu kɛra yɔrɔ saninyabari ye olugu ɲa kɔrɔ.

18 Matigi Ala ta le ye can ye;
 sabu ne le murutira ka ban a ta kuma ma.
 Aw siyaw bæε, aw ye ne lamæn!
 Aw ye ne ta dimi flε:
 O ka ne ta sungurudenw, ani ne ta kanbelenw
 mina ka taga ni o ye.

19 Minw tun bæ ne kanuna fɔɔfɔɔ, ne ka olugu wele,
 nka o ka ne janfa.
 Ne ta sarakalasebagaw, ani ne ta cεkɔɔɔbaw
 fagara dugu kɔɔɔ;
 o tun bæ domuni le pinina,
 janko ka baraka don o yeε ra.

20 E, Matigi Ala, a flε, ne deguninba lo.
 Ne kɔɔɔ bæε jagamina;
 ne jusu bæε jagamina,
 sabu ne le murutira ka ban i ta kuma ma pewu!
 Kεε ma, mɔgɔw bæ fagara ni kεrεkεmuru ye;
 so kɔɔɔ, saya le bæ yi!

21 Mɔgɔw ka ne ηunakan mæn,
 nka mɔgɔ si ma na ne jusu saaro.
 Kojugu min sera ne ma, ne juguw bæε ka o mæn;
 ele Ala sɔɔna ka o kε ne ra minkε, o diyara o ye sa.
 I tun ka lon min ko fɔ, a to o lon ye se;
 k'a to ne juguw fana ye kε i n'a fɔ ne.

22 I kana i hakiri bɔ o ta kojuguw kɔ!
 I ka min kε ne ra
 ne ta terenbariyakow kosɔɔ,
 i ye o ηɔgɔɔ le fana kε o ra;
 sabu ne ηunakan cayara,
 ne baraka banna pewu.

2

Matigi Ala ka min kε a ta mɔgɔ ra

1 E, Matigi dimina
 fɔ a ka Siyɔɔn dugu datugu ni sankabaw ye, k'a kε dibi ye!
 A ka Izirayeli ta nɔɔɔ bæε bɔ a kan,
 k'a ben dugu ma.
 O dugu le tun bæ i ko a senlayɔɔɔ;
 nka a ma sɔɔn k'a hakiri to o ra, a ta dimilon na.

2 Matigi ka Yakuba ta duguw bæε halaki ka o ban pewu,
 hali a ma hina o ra.
 A jusu bɔɔninba
 ka Zuda mara ta dugu barakamanw benben.
 Jamana ni a kuntigiw bæε,
 o ka o bæε ben dugu ma ka o lamaroya.

3 A ta dimiba kosɔɔɔ,

a ka Izirayeli ta baraka bo a kan.
 Wagati min na o juguw wurira o kama,
 a banna k'a boro bo ka o demε.
 A ka tasumaba mana Yakuba ta so konɔ,
 ka o ta yorow fan bee jeni.

4 A k'a ta kalan sama a ta mogow kama, i n'a fo o jugu do.
 A ka kalan mina ni a kininboro ye a ta mogow kama, i n'a fo o kerεbaga
 do.
 Mogow ja tun be bo mogɔ minw bee fe,
 a ka olugu bee faga Siyon dugu ta sow konɔ.
 A k'a ta dimiba lajigi o kan
 i ko tasuma.

5 Matigi kera i ko Izirayeli jugu do;
 a ka Izirayelimogow halaki ka o ban pewu.
 A ka o ta masabonbaw bee halaki,
 ka o ta bon barakamanw cen.
 A ka naji ni kasi caya
 Zuda mara mogow ce ra.

6 A k'a yere ta yoro laminikogo cen, i ko nanko ta sansan be cen cogo min
 na;
 a k'a ta nogonkunbenyoro cen.
 Matigi Ala ka mogow hakiri bo
 panagbew, ani Nenekirilonw* ko Siyon dugu konɔ.
 A ta dimiba koson, a ka masacew
 ani sarakalasebagaw bee dogoya.

7 Matigi banna a ta sarakajenifen* na;
 a k'a ko don a ta yoro saninman ma.
 A ka Siyon dugu masabonw labla,
 k'a to o juguw ka o kogow cici.
 Mankanw cayara Matigi Ala ta batoso konɔ,
 k'a ke i ko panagbelon do ta mankan.

8 Matigi Ala k'a latige
 ko a be Siyon dugu laminikogow ci.
 A ka juru la k'a suma,
 a fana ma son k'a ciri dabla fiyewu!
 A ka dugu kogo barakamanw ni a laminikogow bla sukasi ra;
 o bee benbenna nogon kan.

9 Dugu donda konw karira ka ben fo ka don bogɔ ra, dugukolo ra;
 a ka konw sogonanw cen, ka o bee karikari.
 O ta masace ni o ta kuntigiw be siya werew boro.
 Sariya te yi tuun;
 o ta ciraw fana te kuma foyi sorora
 ka bo Matigi Ala fe tuun k'a fo mogow ye.

10 Siyon dugu cekorobaw,
 olugu jenin siginin be dugu ma.
 O ka buguri ke o kun na,

ka b̄or̄ofaniw don o yere ra.
 Zeruzalemu sungurudenw
 ka o kun biri dugu ma.

11 Ne jadenw baraka banna kasi fe;
 ne k̄on̄o gbanna;
 ne k̄on̄on̄o firira
 ne ta dugumogow ta cenri koson;
 sabu denmisenw ni denjeninw be siradaw ra,
 o be baraka desenin lo.

12 O b'a fora o bamusow ye ko:
 «An be domuni ni rezenji fe!»
 O baraka desenin be dugu siradaw ra
 i ko mogō mandiminin.
 O nin be bora o ra,
 ka o to o bamusow boro.

13 Ne bena mun le fo aw ye tuun?
 Ne bena aw suma ni jon le ye tuun, Zeruzalemu dugumogow?
 Ne bena aw suma ni jon le ye,
 ka aw jusu saaro, Siyon dugumogow?
 Sabu aw ta cenri bonyara i ko Kogjiba!
 Jon le bena se ka aw bosi ka bo nin na sa?

14 Aw ta ciraw ka ko o ko ye k'a fo aw ye,
 o be tun ye kumalakolonw, ani mogolafirikumaw le ye.
 O ma aw ta jurumunw gbeya k'a fo aw ye,
 ni o te, o tun tena aw mina.
 O ka kuma min o min fo aw ye,
 o be kera faninya ni janfakumaw le ye.

15 Temebagaw be be kabakoya
 fo ka o boro fla gbasi nogon na aw le koson.
 O be filen fiye ka o kun yuguyugu
 Zeruzalemu dugumogow koson,
 k'a fo ko: «E, o tun b'a fora dugu min ma ko a cerna dafanin lo,
 ani dunupa be tun be nagarira dugu min koson,
 o dugu le ye nin ye tan bi wa?»

16 Aw juguw be be o daw wagara
 ka kumabaw fo aw le ma.
 O be filen fiye, ka o nin nimi,
 ko: «An ka o be halaki ka ban pewu!
 An tun be lon min konona co,
 o le sera bi, an na k'a ye!»

17 Matigi Ala tun ka min latige, a ka o ke.
 A tun k'a darakan min di kabini wagatijan, a ka o le dafa.
 A ka cenri ke,
 hali a ma hina.
 A k'a to aw juguw yerekora aw ma;
 a ka aw juguw baraka bonya.

18 O be kulera ni o jusukun bee ye, ka Matigi wele.
 Siyon dugu kogow,
 aw ye naji woyo su ni tere,
 i ko baji.
 Aw kana sege kasi ra;
 aw naden kana najibo dabra ka ye.

19 Aw ye wuri su fe ka kule!
 Aw ye kule su wagati bee ra.
 Aw ye aw jusukunnakow bee fo Matigi na koru,
 k'a ke i ko ji be woyo cogo min na.
 Aw ye aw boro korota k'a daari,
 janko a ye aw denw kisi,
 sabu o be sara kongu boro
 dugu siradaw bee ra.

20 E, Matigi Ala,
 i na lo an na, k'a fe i be nin kow kera mogo minw na.
 Yala a daganin be ko muso ye a yere woroden sogo domu wa,
 a b'a den min kanu?
 Yala a daganin lo ko sarakalasebagaw ni ciraw ye faga
 hali Matigi ta yoro saninman konu wa?

21 Denmisenw ni mogokorobaw
 suw lalanin be dugu ma siradaw ra.
 O ka ne ta sungurudenw
 ani ne ta kanbelenw faga ni keremukuru ye.
 I ta dimilon na koni, i ka fagari ke,
 i ka mogow kannatige, hali i ma hina.

22 I ka an jatigebagaw wele ka bo fan bee ra ka na an kama,
 k'a ke i n'a fo o be mogow wele panagbe ra cogo min na.
 Matigi Ala ta dimilon na, mogo si ma bosi,
 mogo si panaman ma to.
 An tun ka an janto den minw na, ka o lamu,
 an juguw ka olugu bee halaki.

3

Ala ta cira ta toro ni a ta jigi

1 Ne ye mogo do le ye min ka toro silon,
 sabu Ala ta dimi koson, a ta toro sera ne ma.

2 A ka ne mina ka taga ni ne ye dibi ra;
 a ma taga ni ne ye yeelen na.

3 A boro be ne kelen le kan;
 wagati bee a be toro lase ne ma.

4 A ka ne fari ni ne sogo bee cen;
 a ka ne kolow bee karikari.

5 A ka kogo le lo ne fan bee ra,
 ka ne lamini ni bono ni toro ye.

6 A ka ne bla dibi ra,
 i n'a fo mogo minw sara kabini wagatijan.

7 A ka ne lamini ni kogo ye janko ne kana se ka bosi;
a ka neɛjɔrɔkɔ gbirimanw don ne ra.

8 Ne kulera cogo bɛɛ ra k'a wele ko a ye ne dɛmɛ,
nka a ma ne ta daariri jaabi.

9 A ka ne ta siraw datugu ni kabakurubaw ye;
a ka ne temesira tigɛ.

10 A lara ka ne kɔnɔ i ko wara bɛ la ka mɔgɔ kɔnɔ cogo min na,
i ko jara bɛ dogo ka mɔgɔ kɔnɔ cogo min na.

11 A ka ne sama ka bɔ ne ta sira kan, ka ne sogo tigɛtigɛ i ko wara;
a ka ne to ne kelen na.

12 A ka biɛɛ don a ta kalan na k'a sama;
a ka ne suma, ka ne bon ni a ta biɛɛ ye.

13 A ka biɛw bɔ a ta biɛforogo kɔnɔ,
ka ne bon ka ne sɔgɔ ne soro ra.

14 Ne kɛra lɔgɔbɔrifɛn ye ne ta mɔgɔw bɛɛ le fɛ;
o bɛ ne tɔgɔ le don o ta dɔnkiriw ra lon bɛɛ.

15 A ka ne kɔnɔ fa ni juguflaburu kunaman le ye,
ka jalaji kɛ ne ta minji ye.

16 A ka ne jinw karikari ni bɛɛkise ye,
ka ne la bugurigbɛ ra.

17 I ka ne ni hɛra faran ka bɔ jɔgɔn na;
ne m'a lon tuun fɛn min tɔgɔ ye ko pasuma.

18 O kosɔn ne ko: «Ne ta bonya banna pewu;
ne jigi tɛ foyi kan tuun Matigi Ala fɛ.»

Matigi Ala ta numanya tɛ ban

19 Ni ne miirira ne ta sɛgɛ ni ne ta maɲumanko ra,
a bɛ kɛ ne fɛ i ko jalaji ni baga.

20 Ne hakiri b'a ra tuma bɛɛ;
o kosɔn ne jusukun tɔɔrɔnin lo.

21 Nka ne bɛ ko min to ne hakiri ra, o le ye nin ye;
fɛn min bɛ ne jigi ye o le ye nin ye:

22 Matigi Ala ta numanya ma ban,
a ta hina ma se a dan ma.

23 Sɔgɔma o sɔgɔma numanyakura, ani hinakura.
E, i ta kankelentigiya ka bon dɛ!

24 Ne b'a fɔ ne jusukun na ko: «Matigi Ala le ye ne ninyɔrɔ ye.»
O kosɔn ne jigi bɛ ale le kan.

25 Minw jigi bɛ Matigi Ala kan,
mɔgɔ minw bɛ Matigi ta jɛnɔgɔnya jini,
a bɛ kɔnuman kɛ olugu ye;

26 Ka je ka Matigi Ala ta kisiri makɔnɔ,
o ka ji.

27 Mɔgɔ ye dimi sɔnmina a denmisenman,
o ka ji a ma.

28 A bɛna je ka sigi a kelen na,

sabu Ala le k'a latige a ye ten.

29 A bena biri fo k'a da don buguri ra,
sabu kisiri jigiya be se ka soro hali bi.

30 A bena a ye lo a bugobaga ye,
k'a to mogow y'a dogoya.

31 Sabu Matigi te ban mogow ra,
k'a tigi to yi wagati bee.

32 Nka hali ni a ka i jusukun toro, a be hina,
ka kana ni a ta numanyaba ye;

33 sabu a man di a ye ka sege ben mogow kan,
a man di a ye ka adamaden jusukun toro.

34 Nka ni aw be jamana ta kasodenw
bee dondon aw sen koro,

35 ni aw be mogow ta jo yelema k'a ke a jaraki ye
Ala Korotaninba yere na koro,

36 ni aw be mogow jo bosi a ra kititigeyoro ra,
yala Matigi te o kow yera le wa?

37 Jon le be se ka kuma doron, k'a to ko do ye ke,
ni Matigi yere m'a latige ko o ko ye ke?

38 Koruman o, kojugu o,
yala Ala Korotaninba yere da le te o bee latigera wa?

39 Mun koson adamaden be dimi,
mun koson mogow be dimi a ta jurumun toro koson?

Cira ko a ta mogow ye nimisa

40 An ye an ta kokecogo segesege, ka miiri,
ka seko ka na Matigi Ala fe.

41 An ye an jusukun miiriyaw bee la Ala kan,
ka an boro fana koro ta Ala fan fe, sankolo ra.

42 An koni ka i hake ta, an kera mogow murutininw ye;
ele fana ma son ka yafa an ma.

43 I ka i ta dimi ke fani ye k'a melege i yere ra, ka an nogben;
i ka an faga, hali i ma hina an na.

44 I ka i yere datugu ni sankaba ye,
janko an ta daariri si kana se i ma.

45 I ka an ke i ko fen nacintanw,
i ko namapama, siya tow ce ra.

46 An juguw bee be o da wagara
ka kumabaw fo anw le ma.

47 Jatige ni dingakonoben, o le sera an ma;
halakiri ni cenriba, o le sera an ma.

48 Ne naji be jigira i ko kaji,
ne ta mogow ta cenriba koson.

49 Ne naji be jigira le, a te lo;
ne tena kasi dabra ka ye,

50 ƒo Matigi Ala ye na to sankolo ra
k'a hakiri to an na, ka an fle.

51 Min sera ne ta dugu sunguruw ma,
ni ne ka o fle, o be ne jusukun tɔɔɔ le.

52 Minw kera ne juguw ye, k'a sɔɔɔ kun t'a ra,
olugu ka ne nɔɔben i ko o be kɔnɔnin gben k'a mina cogo min na.

53 O ka ne firi kɔlɔn kɔnɔ ko o be ne faga;
o ka kabakuru do ke ka ne datugu.

54 Jiw ka ne tunu.

Ne ko: «Ne ta banna sa!»

55 Nka ne tora ƒo kɔlɔn kɔnɔnɔ yi
ka ele Matigi Ala tɔɔɔ wele.

56 I ka ne ta welerikan men:

«I kana i toro datugu ne nɔnakan ni ne ta welerikan na.»

Ala k'a ta mɔɔɔw jaabi

57 Lon min ne ka i wele, i gbarara ne ra;
i k'a ƒo ne ma ko ne kana siran!

58 Matigi, i lora ni ne kunko ye,
i ka ne nin kisi.

59 Matigi Ala, o ka kojugu minw ke ne ra, i ka o ye;
o kosɔn, i yere ye ne ta kiti tige.

60 O b'a fe ka o yere dimibo ne ra cogo min na,
ani o ka jen min siri ne kama, i ka o bee ye.

61 Matigi Ala, i ka o ta doɔɔyarikumaw men,
ani o b'a fe ka jen min siri ne kosɔn.

62 O be o ta kumaw bee fora ne le ma;
o ta miiriya bee be ne le kan lon bee.

63 A fle, ni o siginin lo o, ni o lonin lo o,
ne tɔɔɔ le be o ta donkiriw bee ra.

64 E, Matigi Ala, o ka min ke ne ra,
i ye o sara ni o nɔɔn le ye fana.

65 I ye o jusukun tɔɔɔ kosebe,
ka i ta danga ben o kan.

66 Matigi Ala, i ye dimi o kɔɔ ka o nɔɔben,
ka o halaki ka bo i ta dugukolo ko kan pewu.

4

Zeruzalemu dugumɔɔɔw ta sege

1 E, sanin le na finna!

Sanin yereoro le na yelemana!

Yoro saninman ta kabakuruw le yeregera
siradaw bee ra!

2 E, Siyon duguden dawulamanw,
minw dawula tun ka bon i ko sanin yereoro,
olugu le kera sisan i ko bogodaga,
dagalalagabaga boro be min lalaga!

3 Hali kongowuruw be o sinw lo o denw ye,
k'a to o denw ye sin min.
Nka ne ta mɔgɔw kera mɔgɔ hinabariw le ye,
i ko kɔnɔsogolon* min be kongokolon kɔnɔ.

4 Denɲeninw kan be ja
minlogɔ boro;
denmisenw be kasi domuni nɔ fe,
nka mɔgɔ si te foyi di o ma.

5 Minw ta baro tun ye domuni dimanw ye,
olugu le be sara kɔngɔ boro sirakunw na.
Minw tun lamɔna fani songɔgbelenw ce ra,
olugu le be lara sununkunw kan.

6 Ne ta mɔgɔw ta jurumun tɔɔɔ juguyara
fo ka teme Sodɔmukaw ta kan;
Sodɔmukaw ta dugu tun halakira yɔɔɔnin kelen na le;
mɔgɔ si boro tun ma se o ma.

7 Siyɔn fagamaw tun saninyanin be kosebe;
o tun gbenin be ka teme nono kan.
O fari tun ce ka ji ka teme kɔnɔnkise kan;

o fari cogo tun dakapanin be i ko safiri lulu.

8 Nka sisan o pada finna ka teme dagafinfin kan;
mɔgɔ te se ka o ye sira ra ka o lon tuun.
O fasara, fo ka o kolow bo kene ma;
o fari jajara i ko yirijalan.

9 O ka minw faga ni kerɛkemuru ye, olugu ta belen fisayara
ka teme kɔngɔ ta mɔgɔ faganinw kan;
kɔngɔ ka olugu baraka bee ban,
domunisɔɔbariya ka o halaki.

10 Muso minw tun ye hinabagaw ye kakɔɔ,
bi olugu yere boro le ka o ta denw sogo tobi.
O le kera o ta domuni ye.
O kow kera ne ta dugumɔgɔw ta halakiri wagati le ra.

11 Matigi Ala ta dimi sera a dan ma;
a k'a ta dimi bon Siyɔn dugu kan.
A ka tasuma do mana Siyɔn dugu kɔnɔ,
fo ka dugu jusiginanw bee jeni.

12 Dugukolo masacew si tun tena la nin ko ra;
dunɔnamɔgɔw si tun tena la a ra,
ko lon do, Zeruzalemu kerɛbagaw, ani o juguw
tun bena don Zeruzalemu dugu donda fe.

13 O bee kera o ta ciraw ta terenbariyaw le koson,
ani o ta sarakalasebagaw ta kojuguw koson;

* 4:3 4.3 Kɔnɔsogolon ye kɔnɔ do ye, min be taga k'a ta fanw ni a ta denw to a ko kongo kɔnɔ; a te a janto o ra (Ayuba kitabu 39.14-18).

sabu olugu ka mɔgɔ terenninw faga,
ka o jori woyo dugu kɔnɔ.

14 O be talontalonna siraw kan ka taga, i ko fiyentow;
o ta mɔgɔfaga hake ka o lanɔgɔ,
k'a ke fɔ mɔgɔ si te son
ka maga hali o ta faniw na.

15 Mɔgɔw be peren k'a fɔ o ye ko: «Aw ye bo yi, mɔgɔ saninyabariw!
Aw ye bo yi! Aw ye bo yi! Aw kana maga an na!»
O koson o bora ka ke yaala ye ka lamini.
Siya were mɔgɔw b'a fɔ o ma ko: «Aw te se ka sigi an ce ra yan tuun!»

16 Matigi Ala yere le ka o janjan yorow ra;
a tena a janto o ra tuun.
Mɔgɔw ma sarakalasebagaw si bonya,
o ma makari cekorobaw si ra.

17 An padenw segera fleri ra;
an ka demebaga jini an yere ra, ka dese.
An ka fleri ke ka men, ka an jigi la jamana min kan,
o jamana mɔgɔw ma na an kisi.

18 An juguw be an tagamato korosi;
hali an te se ka teme an yere ta dugu siraw fe!
An laban koni surunyara, an ta teredaw dafara ka ban,
sabu an ta laban le sera.

19 An nogbenbagaw ka teri
ka teme bon tagato kan san fe.
O ka an nogben kuruw kan,
ka taga dogo ka an konɔ kongokolon konɔ.

20 Min tun ye an nin tangabaga ye, Matigi Ala ta mɔgɔ panawolomanin,
ale yere benna o ta jan na.
An tun b'a fora ko an bena dogo ale min ta suma koro
janko ka panamanya ka to siyaw ce ra.

21 Edomu ta mɔgɔw, aw minw siginin be Usi jamana ra,
aw ye jagari, ka ninsondiya!
Nka o bena minifen do di aw fana ma;
aw bena o min ka panamini fo ka aw fari lakolon to.

22 Siyon dugu, aw ta jurumunw kafarira;
o tena aw mina ka taga ni aw ye tuun.
Ele Edomu dugu, Ala bena aw ta jurumunw hakew le bo aw ra sisan;
a bena aw ta terenbariyaw bo kene kan.

5

Ala ta mɔgɔw ta daariri

1 E, Matigi Ala, ko min sera an ma, i hakiri to o ra;
an ta maroya fe, ka i janto an na.

- 2 An ta cɛn yɛlɛmana ka kɛ siya wɛrɛ ta ye;
an ta sow kɛra mɔgɔ wɛrɛ ta ye.
- 3 An kɛra feritaw le ye, sabu an facɛw tɛ yi;
an bamusow kɛra i ko muso cɛ saninw.
- 4 An ka kan ka an ta ji minta san le;
an ta tobirikɛlɔgɔ fana bɛ sɔrɔ ni wari le ye.
- 5 An nɔgbɛnbagaw bɛ an kɔ tuma bɛɛ;
an sɛgɛra, o tɛ a to an ye nɛnɛkiri.
- 6 An bɛ Misirankaw, ani Asirikaw le daari,
janko olugu ye domuni di an ma ka an wasa.
- 7 An bɛmaw le ka terenbariyakow kɛ, nka olugu tɛ yan tuun;
o ta jurumun hake bɛ benna anw le kan.
- 8 Jɔnw le sigira an kunna;
mɔgɔ tɛ yi min bɛ an bɔsi ka bɔ o boro.
- 9 An bɛ an nin le bla farati ra ka taga an ta domuni jini ka na;
sabu mɔgɔfagabagaw bɛ ben an kan kongokolon kɔnɔ.
- 10 Kɔngɔ gbanna an na, fɔ an fari bɛ an jɛnijɛni,
i n'a fɔ an donna furunɛ le kɔnɔ.
- 11 O benna Siyɔn dugu musow kan,
ka ben Zuda mara dugu ta sungurudenw kan.
- 12 O boro ka an ta kuntigiw kan dulon juru ra;
o ma cɛkɔrɔbaw bonya.
- 13 An ta kanbelenw le bɛ wugusikabaw ju;
cɛdenninw bɛ talontalonna ni lɔgɔdoniw ye o kunna.
- 14 Dugu cɛkɔrɔbaw tɛ sigira dugu donda ra tuun,
kanbelenw tɛ o ta fɔrifɛnw fɔra tuun.
- 15 Nagari banna an jusu ra pewu;
an ta dɔnw yɛlɛmana k'a kɛ sukasi le ye.
- 16 An ta masafugula benna ka bɔ an kun na;
bɔnɔ ka an sɔrɔ, sabu an ka jurumun kɛ.
- 17 Fɛn min k'a to an baraka banna;
fɛn min kosɔn an jadenw baraka dɔgɔyara,
- 18 o le ye ko Siyɔn kuru* kɛra yɔrɔ lakolon ye,
ka kɛ kongowuruw ta yaalayɔrɔ ye.
- 19 Nka ele kɔni Matigi Ala, ele bɛ i ta masaya ra wagati bɛɛ;
i ta masaya bɛ to a nɔ ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ le.
- 20 Mun kosɔn i jinana an kɔ pewu?
Yala i bɛna ban an na an ta si tɔ bɛɛ le ra wa?
- 21 A to an ye sekɔ ka na i fɛ Matigi Ala, janko an ye sekɔ ka na;
a to an ye kɛ i ko an tun bɛ cogo min na folɔfɔlɔ.
- 22 Yala i bɛna ban an na ka an to yi pewu le wa?
Yala i dimina an kɔrɔ fɔ ka taga se a dan ma le wa?

EZEKIYELI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Nin kitabu ye sarakalasebaga Ezekiyeli ta kitabu le ye. Ala k'a ke a ta cira ye, ko a ye nin kow sebe, Zeruzalemu dugu ciwagati ra.

Zuda masace Yehoyakimu murutira Babiloni masace Nebukadinesari ma minke, Nebukadinesari dimina; a nana ben Zuda mara kan, ka ce waga tan mina Yahudiyaw ta jamogow ra, ka taga ni olugu ye Babiloni. Ezekiyeli tun be o mogow ra; ale nana a si to bee ke Babiloni.

Ala k'a ta kuma lase Ezekiyeli ma ni tagamasiyen caman ye. Ala b'a wele ko «adamaden». Ala Nin ko fora signaga caman nin kitabu konɔ.

Ka Ezekiyeli to Babiloni, Ala ka nin cirayakumaw don a da ra; a kumana Zuda mara mogɔ minaninw fe, ani minw tun tora Zeruzalemu, k'a yira o ra ko Ala bena a ta kiti ben o kan o ta kojuguw koson. Ezekiyeli ta kuma kera can ye; Zeruzalemu dugu halakira, Alabatosoba jenina. O le ko fe, mogow sorora ka cira ta kumaw jate, ka nimisa o ta jurumunw na. A kera ten, Ala ka layiri ta o ye ko a bena yafa o ma ka o demɛ.

Nin kitabu yoro dow faamu ka gbelen, sabu cira be kuma minw fo, an t'a lon ni o kow kera ka ban, walama ni o ma ke folo. Tuma dow, cira be ko temeninw, ani ko nataw bee ye yoronin kelen na ka o fo.

Ezekiyeli ta kitabu be Ala ta saninmanya yira an na, ani a ta makari, ani a ta kankelentigiya. Jurumun be Ala ta kiti ben mogow kan, nka ni o ka nimisa, Ala be yafa o ma, ka o demɛ, ka o ke a ta mogow ye tuun. O koson Cira b'a fo k'a gbeyaya mogow ye ko o ka kan ka o jogo yelema.

Kitabu konokow

Ala ka Ezekiyeli wele ciraya kama (1-3)

Ezekiyeli ka Zeruzalemu halaki ko fo (4-24)

Ala bena kiti ben siya tow fana kan (25-32)

Ala ka layiri ta a ta mogow ye (33-37)

Ala bena Gogi halaki (38-39)

Izirayeli jamana ni Alabatosokura ta ko (40-48)

Zeruzalemu ta kiti

(1-24)

Ezekiyeli ka Ala ta nɔɔɔɔ ye

¹ San bisabanan, karo naaninan tere looru, ka ne to ni mogɔ minanin tow ye Kebari jiba kere fe, sankolo dayelera; Ala ka fen dow yira ne ra. ² O san tun ye masace Yehoyakini minari san loorunan ye. Karo tere loorunan na, ³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne Ezekiyeli ma, sarakalasebaga Buzi dence. O kera Babilonikaw ta jamana ra, Kebari jiba kere fe. Matigi Ala k'a ta sebagaya jigi ne kan o yoro le ra.

⁴ Ne ka fleri ke ka sanfoɔɔɔba do nato ye ka bo sahiliyanfan fe, ani sankababa do, ani tasumamana do; yeelen tun ka min lamini. O tasumamana tun be i ko sanmanamana le tun be bora a cemance ra, k'a cemance ke i ko siranɛge min donna tasuma ra k'a wulen. ⁵ Fenɔɔɔɔaman naani bisigiya tun be a cemance ra; olugu cogoya tun be i ko adamadenw. ⁶ Nada naani tun be o bee kelen kelen fe, ani kaman naani. ⁷ O senkalaw tun terennin lo; o senw tun be i ko misiden senw, o tun be manamana i ko siranɛge nugunin. ⁸ Adamaden borow tun be o kamanw jukoro o fan

naani na; o naani bɛɛ kelen kelen tun bɛ ni a ta padaw, ani a ta kamanw ye. ⁹ O kamanw tun bɛ sera ɲogɔn ma; o tagatɔ tun tɛ o ɲa yeɛma, nka o bɛɛ kelen kelen tun bɛ o ɲa teren le ka taga. ¹⁰ Min ye o padaw cogo ye, o naani bɛɛ kelen kelen pada tun bɛ i ko adamaden pada o ɲafɛyanfan na, jara pada tun bɛ o bɛɛ kelen kelen fɛ o kininboroyanfan na, misitoran pada tun bɛ o bɛɛ kelen kelen fɛ o numanboroyanfan na, bɔn pada fana tun bɛ o bɛɛ kelen kelen fɛ o kɔfɛyanfan na. ¹¹ O kaman fla minw tun kɔrɔtara san fɛ, olugu tun bɛ maga ɲogɔn na; o tun bɛ o kaman fla tɔ ke ka o fari datugu. ¹² O bɛɛ kelen kelen tun bɛ o ɲa teren ka taga le. Ni Ala ta sebagaya tun b'a fɛ o ye taga yɔrɔ min na, o tun bɛ taga o yɔrɔ ra; o tagatɔ fana tun tɛ o ɲa yeɛma. ¹³ Nin fɛɲpanamanw cogoya tun bɛ i ko tasumakami, i ko tasumamana; tasuma tun bɛ munumunu o cɛ ra, o tasuma yeelen tun ka bon. Sanmanamanaw fana tun bɛ seri ka bɔ tasuma cɛ ma. ¹⁴ Fɛɲpanamanw tun bɛ to ka boribori fan bɛɛ ra, ka taga ka na.

¹⁵ Ayiwa, ka ne to o fɛɲpanamanw fleri ra, ne ka wotorosen dɔw lɔnin ye dugu ma, kelen bɛ o fɛɲpanaman naani bɛɛ kelen kelen kɛrɛ fɛ. ¹⁶ O wotorosenw yecogo ni o lalagacogo kosɔn, o tun bɛ manamana i ko kirisoliti lulu; o naani bɛɛ cogo tun ye kelen ye. O yecogo ni o lalagacogo tun kɛra i ko wotorosen dɔ le donna wotorosen dɔ wɛrɛ kɔnɔ. ¹⁷ Ni o bɛ taga, o bɛ se ka taga fan naani bɛɛ ra, nka o tagatɔ tɛ o ɲa yeɛma. ¹⁸ O wotorosenw ta kɔnɔnɔnɛgɛw kɔnɔ tun ka bon, jatigɛfenba tun lo fana. Nakisɛw tun ka o sen naani yɔrɔ bɛɛ lamini. ¹⁹ Ni fɛɲpanamanw tun bɛ taga, wotorosenw fana tun bɛ taga ni o ye; ni fɛɲpanamanw tun bɛ kɔrɔta san fɛ ka bɔ dugu ma, wotorosenw fana tun bɛ kɔrɔta ni o ye. ²⁰ Ni Ala ta sebagaya tun b'a fɛ o ye taga yɔrɔ min na, o tun bɛ taga o yɔrɔ ra; wotorosenw fana tun bɛ kɔrɔta ka taga ni o ye, sabu fɛɲpanamanw ta sebagaya le tun bɛ wotorosenw lataga. ²¹ Ni fɛɲpanamanw tun bɛ taga, wotorosenw fana tun bɛ taga. Ni o tun ka lɔ, wotorosenw fana tun bɛ lɔ. Ni o tun ka kɔrɔta san fɛ ka bɔ dugu ma, wotorosenw fana tun bɛ kɔrɔta ni o ye; sabu fɛɲpanamanw ta sebagaya le tun bɛ wotorosenw lataga.

²² Furance koorinin dɔ tun bɛ fɛɲpanamanw kun sanfeyɔrɔ ra, i ko dugalen belebele dɔ manamanatɔ; jatigɛfenba tun lo. ²³ O furance koorinin jukɔrɔ, o fɛɲpanamanw bɛɛ kelen kelen tun ka o kaman fla kɔrɔta san fɛ ka sin ɲogɔn ma, ka o kaman fla tɔ ke ka o yɛrɛ datugu, ka o fari datugu ni o ye. ²⁴ O tagatɔ, ne ka o kamanw mankan mɛn; a bɛ i ko jibaw mankan, i ko Sebɛɛtigi Ala ta kan, i ko jamaba mankan, i ko kɛrɛkɛjamaba mankan. Ni o tun ka lɔ, o tun bɛ o kamanw lajigi. ²⁵ Ni o ka lɔ ka o kamanw lajigi, o tuma furance koorinin min bɛ o kunw san fɛ, mankan dɔ bɛ bɔ o furance kunna.

²⁶ Furance koorinin min tun bɛ o kunw sanfeyɔrɔ ra, fɛn dɔ tun bɛ o furance kunna min cogoya tun bɛ i ko safiri lulu, k'a kɛ i ko masasiginan bisigi. Danfɛn dɔ tun bɛ o masasiginan bisigi kunna, fɔ a sanfeyɔrɔ ra, min cogoya tun bɛ i ko adamaden. ²⁷ A yɔrɔ min tun bɛ i ko a soro, k'a ta o yɔrɔ ra ka yeɛn san fɛ, o tun bɛ i ko siranɛgɛ manamanatɔ, k'a kɛ i ko tasuma le k'a lamini; k'a ta o yɔrɔ ra ka jigi jukɔrɔ, o tun bɛ i ko tasuma, ka yeelenba ke k'a lamini. ²⁸ A yeelen tun bɛ i ko sanmuru bɛ manamana cogo min na sankabaw cɛ ra sanji nalon na. Nɔɔrɔ min tun k'a lamini, o nɔɔrɔ tun bɛ o cogo le ra; a cogoya tun bɛ i ko Matigi Ala ta nɔɔrɔ. Ne ka o ye minke, ne benna ka ne ɲa biri dugu ma; ne ka kumakan dɔ mɛn.

Ala ka Ezekiyeli ci

¹ A ko ne ma ko: «Adamaden, i wuri ka lo i sen kan, ne bena kuma i fe.»
² Kabini a ka o fo ne ye doron, Ala ta se bagaya donna ne ra ka ne wuri ka ne lo ne sen kan; min tun be kumana ne fe, ne ka o kumakan men.

³ A ko ne ma ko: «Adamaden, ne be ele ci la taga Izirayelimogow fe; siya murutinin lo, sabu o banna ne ra. Olugu ni o bemaw tora ka ne hake ta fo ka na se bi lon ma. ⁴ Ne be i ci mogow janagbelenw, ani mogow jusukungbelenw le fe. Taga a fo o ye ko Dunupatigi Ala le ko tan! ⁵ Mogow murutininw lo; o koson ni o ka i lamen o, walama ni o yere ma i lamen o, o koni bena a lon ko Ala ta cira do be o ce ra. ⁶ Adamaden, ele koni kana siran o ja, i kana siran o ta kumaw fana ja, hali ni i kera i ko mogow min siginin be binjuguw, ani janiyiriw, ani bundeninw ce ra. Mogow murutininw lo, nka i kana siran o ta kumaw ja, i ja kana tige o ja korow fana. ⁷ Mogow murutininw lo, o koson ni o ka i lamen o, walama ni o yere ma i lamen o, i ye ne ta kumaw fo o ye doron.

⁸ «Adamaden, ele koni, ne bena min fo i ye, o lamen. Ele fana kana ke mogow murutinin ye i ko nin mogow murutinin lo cogo min na. Ayiwa, ne bena fen min di i ma, i dayele ka o domu.»

⁹ Ne ka fleri ke ka borotege do sinnin ye ne ma, gbolokitabu do tun be o borotege konow. ¹⁰ A ka gbolokitabu do dayele ne ja na; seberi tun be o kitabu ko n'a ja bee kan. Sangakasikanw, ani mapumankokanw, ani nunakanw, o le tun sebera a konow.

3

¹ A ko ne ma ko: «Adamaden, fen min dira i ma, o domu! Nin gbolokitabu domu, i ye taga kuma Izirayelimogow fe.»

² Ne ka ne da ye, a ka gbolokitabu di ne ma ko ne y'a domu. ³ A ko ne ma tuun ko: «Adamaden, ne ka nin kitabu min di i ma, i yere baro ni o ye, k'a domu ka i konow fa a ra.» Ne k'a domu minke, a timiyara ne da ra i ko li.

⁴ A k'a fo ne ye tuun ko: «Taga Izirayelimogow fe, i ye taga ne ta kuma lase o ma. ⁵ Ne te i cira siya do fe, siya min ta kan ka gbelen, min ta kumaw faamu man di; ne be i cira Izirayelimogow yere le fe. ⁶ Ne te i cira siya caman fe, siya minw ta kan ka gbelen, minw ta kumaw faamu man di, ani i te minw ta kan men; ni ne tun ka i ci olugu do le fe, olugu belen tun bena i lamen. ⁷ Nka Izirayelimogow koni tena son ka i lamen, sabu o te sonna ka ne lamen; Izirayelimogow bee ye mogow kunkologbelenw, ani mogow jusukungbelenw le ye. ⁸ Nka ne bena ele fana ja gbeleya i ko olugu ja ka gbelen cogo min na, ka i kun gbeleya i ko olugu fana kun ka gbelen cogo min na. ⁹ Ne bena i kun gbeleya k'a ke i ko lulu kabakuru, k'a gbeleya ka teme fara kan. I kana siran o ja, i ja kana tige o ja, sabu mogow murutininw lo.»

¹⁰ A k'a fo ne ye tuun ko: «Ele adamaden, ne bena ne ta kuma min o min fo i ye, i toro sigi ka o bee lamen ka ja, k'a mara i jusukun na. ¹¹ Taga i ta jamanadenw fe, mogow minaninw; ni o ka i lamen o, walama ni o yere ma i lamen o, i ye kuma o fe k'a fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko tan!> »

¹² O ko, Ala ta se bagaya ka ne korota san fe; ne ka mankanba do men ne ko fe, o b'a fora ko: «An ye baraka la Matigi Ala ye a ta norow koson, norow min be a sigiyow ra!» ¹³ Fenjanamanw kamanw gbasi gbasito jagon na, ani wotorosenw mankan, o le tun ye nin mankanba ye. ¹⁴ Ala ta se bagaya ka ne korota san fe ka taga ni ne ye. Ne jusu kasinin ni ne jusu gbannin le tagara, o y'a sorow Matigi Ala boro barakaman tun be ne kan. ¹⁵ Mogow

minanin minw tun be Teli Avivu dugu kɔnɔ, ne tagara se olugu fe, Kebari jiba kere fe. O tun siginin be o yɔrɔ le ra. Ne ka tere wolonfla ke o yɔrɔ ra, kɔnɔnɔfiri koson ne ma se ka kuma.

Ala ka Ezekiyeli ke a ta mɔgɔw kɔrɔsibaga ye

¹⁶ Tere wolonfla temenin kɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ko: ¹⁷ «Adamaden, ne be ele sigi ka i ke Izirayeli mara mɔgɔw kɔrɔsibaga ye. Ele le bena ne darakumaw lamɛn, ka taga kuma o fe ka o lasomi ne ye. ¹⁸ Ni ne k'a fo mɔgɔjugu ma ko: <Sigiya t'a ra, i bena sa!> Ni ele m'a lasomi, ni i ma kuma mɔgɔjugu fe, k'a lasomi janko a ye bo a ta sirajugu kan, k'a nin kisi, o mɔgɔjugu bena sa a ta terenbariya koson, nka ne bena a ta saya kunko ben ele le kan. ¹⁹ Nka ni ele ka mɔgɔjugu lasomi, ni ale le ma son ka a ta kojugu dabra, ni a ma bo a ta sirajugu kan, a be sa a ta terenbariya koson, nka ele be bosi o kunko ma.

²⁰ «Ayiwa, ni mɔgɔ terennin do ka a ta terenninya dabra, ka kojugu ke, ne bena sababu do ke, k'a to a ye sa; ni ele m'a lasomi, a be sa a ta jurumun koson. A tun ka terenninya sira min tagama, mɔgɔ si hakiri tena to o ra tuun; ne fana bena a ta saya kunko ben ele le kan. ²¹ Nka ni ele ka mɔgɔ terennin lasomi, ko a kana jurumun ke tuun, ni a fana ma jurumun ke tuun, sigiya t'a ra, a bena kisi, sabu i k'a lasomini ni kuma min ye, a sonna o ma; ele fana be bosi o kunko ma.»

Ala ka Ezekiyeli ke bobo ye

²² Ayiwa, ka ne to o yɔrɔ ra, Matigi Ala k'a ta se bagaya jigi ne kan tuun. A k'a fo ne ye ko: «Bo ka taga kenegbeba yɔrɔ ra, ne bena kuma i fe.» ²³ Ne bora ka taga kenegbeba yɔrɔ ra. Matigi Ala ta nɔrɔ tun be o yɔrɔ ra, i n'a fo ne tun k'a ye cogo min na Kebari jiba kere fe. Ne benna ka ne na biri dugu ma. ²⁴ Ala ta se bagaya donna ne ra ka ne wuri ka lo ne sen kan. Matigi Ala kumana ne fe, k'a fo ko: «Taga i yere datugu bon kɔnɔ. ²⁵ Ele adamaden, a fle, o bena juru don i ra ka i siri. I tena se ka bo ka taga i ta jamana mɔgɔw ce ra tuun. ²⁶ Ne bena i nenkun nɔrɔ i da kɔnɔ, ka i ke bobo ye, janko i kana se ka o jaraki, sabu mɔgɔ murutininw lo. ²⁷ Nka ni ne nana kuma i fe tuma min na, ne bena a to i da ye ye, janko i ye a fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko tan!> Minw b'a fe k'a lamɛn, olugu y'a lamɛn; minw t'a fe k'a lamɛn, olugu kana a lamɛn; sabu mɔgɔ murutininw lo.»

4

Zeruzalemu ciko tagamasiyen ke

¹ Matigi Ala ko ne ma ko: «Adamaden, sisan ele ye birikiden do ta, k'a bla i na fe, ka Zeruzalemu dugu tagamasiyen ke a kan. ² A lamini k'a ke i n'a fo kerekedenw be dugu lamini cogo min na, ka yelenyɔrɔw lalaga a kama, ka tintinw lo a kama, k'a ke i n'a fo kerekedenw k'a lamini, ka kogocifenw lolɔ ka o pasin a ma. ³ O ko, i ye nege falafala do ta ka o lo i ko kogo negeraman ele ni dugu ce; i ye i pasin dugu ma k'a fle: A kera i n'a fo dugu minabagaw le k'a lamini. Ele le ye dugu minabaga ye. Nin ko bena ke tagamasiyen ye Izirayelimɔgɔw fe.

⁴ «O ko, i ye la i numanboroyanfan kan, ka Izirayelimɔgɔw ta terenbariyakow kunko ta. I bena tere da min ke ka i lanin to, i bena o ta terenbariyakow kunko ta o wagatiw le ra. ⁵ O ka sanda min ke terenbariya ra, ne bena o jɔgɔn tere da le di i ma. O ra, i bena Izirayelimɔgɔw ta terenbariyaw kunko ta fo tere keme saba ni tere bikɔnɔntɔn. ⁶ Ni o kera, ka ban, i be la i kininboroyanfan kan fana, ka Zuda mara ta mɔgɔw ta

terenbariyakow kunko fana ta fɔ tere binaani; san kelen kelen bɛɛ ta ye tere kelen.

⁷ «I bɛ i nasin Zeruzalemu dugu ma, o juguw ka o dugu min lamini; i bɛ i ta derege boro kuru, ka i boro lakolon sin dugu ma, ka kuma a kama.

⁸ A flɛ, ne bɛna i siri ni juru ye janko i kana se ka bɔ i fan kelen kan ka yeɛma fan dɔ kan, fɔ ka taga o wagati dafa, i bɛna Zeruzalemu kere ka wagati min bɛɛ kɛ.

⁹ «Ayiwa, sisan i bɛ alikama* suguya fla ta, ani simankisɛ wɛrɛw, ani sɔsɔ suguya fla, ani jɔ; i bɛ o bɛɛ kɛ minan kelen kɔnɔ, ka o kɛ i ta baro ye. I bɛna to ka o le domu fɔ tere kɛmɛ saba ni tere bikɔnɔntɔn, ka i lanin to i fan kelen kan. ¹⁰ I bɛna i ta domuni taran: lon o lon siman garamu kɛmɛ fla; i bɛna to ka o le domu i ta domuniwagatiw ra. ¹¹ I bɛna i ta ji minta fana suma: tere kelen, litiri kelen; i bɛna to ka o le min i ta jiminwagatiw ra. ¹² I bɛna i ta domuni tobi k'a kɛ i ko ŋɔmi, k'a domu. I bɛna sokɔtaga jajaninw le don tasuma ra, ka o kɛ ka i ta domuni tobi mɔgɔw bɛɛ ja na.»

¹³ Matigi Ala ko: «Ne bɛna Izirayelimɔgɔw gbɛn ka taga siya minw cɛ ra, o bɛna o ta domuni saninyabari domu o cogo le ra o siyaw cɛ ra yi.»

¹⁴ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, ne ma ne yɛrɛ lanɔgɔ ka ye fiyewu. K'a ta ne denmisenman, ka na se fɔ bi, ne ma bɛgan jufanin domu ka ye, walama wara datɔ; sogo haramunin si ma don ne da ra ka ye.» ¹⁵ Matigi Ala ka ne jaabi, ko: «Ayiwa, ne bɛ sɔn i ye misibo ta sokɔtaga nɔ ra, ka i ta domuni tobi ni o ye.»

¹⁶ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Adamaden, ne bɛna domuni dɛsɛ Zeruzalemu dugu kɔnɔ. O kɔnɔnɔfirinin bɛna to ka o ta siman domuta suma ni minan fitini dɔ le ye k'a domu; o jigi tigenin bɛna to ka o ta ji minta fana suma ni minan fitini dɔ le ye k'a min. ¹⁷ Domuni ni ji bɛna dɛsɛ o ra minke, o jigi bɛna tige jɔgɔn na fɔ ka o baraka bɛɛ ban; o kow bɛɛ bɛna kɛ o ra o ta terenbariyakow le kosɔn.»

5

Zeruzalemu halakiko tagamasiyen

¹ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Ayiwa, adamaden, ele ye kɛrɛkɛmuru dadiman dɔ ta ka o kɛ i ta kunlimuru ye; o kɛ ka i kun ni i bonbosi li. O kɔ, i ye sumanikeminan dɔ ta ka o siw suma k'a kɛ taranyɔrɔ saba ye. ² I ka kan ka dugu lamini ka wagati min kɛ, ni o wagati dafara, i ye o siw taran kelen jɛni tasuma ra dugu cɛmance ra, ka a taran kelen gbasigbasi ni i ta kɛrɛkɛmuru ye ka dugu lamini; o kɔ, i y'a taran kelen janjan fɔjɔ fɛ. Ne yɛrɛ bɛna tugu olugu kɔ ni kɛrɛkɛmuru ye. ³ Nka i ye dɔɔnin bɔ ka o siri i ta deregeba dagbolo ra. ⁴ O kɔ, i ye dɔɔnin bɔ o fana ra ka o jɛni tasuma ra. Tasuma dɔ bɛna bɔ o ra ka Izirayeli mara bɛɛ jɛni.

⁵ «Ne Dunupatigi Ala ko: Nin ye Zeruzalemu le ye! Ne tun k'a sigi siyaw cɛ ra, ka jamanaw kɛ k'a lamini. ⁶ Nka a murutira ne ta kolatigeninw ma, ka kojugu kɛ ka tɛmɛ hali siya tɔw kan. A murutira ne ta cifɔninw ma ka tɛmɛ hali a lamini jamanaw kan; sabu a ta mɔgɔw banna ne ta kolatigeninw ma, o ma ne ta cifɔninw sira tagama.

⁷ «O kosɔn ne Dunupatigi Ala ko: I n'a fɔ aw ta cɛnri bonyara ka tɛmɛ aw lamini jamanaw kan, aw ma ne ta cifɔninw sira tagama, ka ne ta kolatigeninw kɛ, siya minw ka aw lamini aw ma se ka hali olugu ta landaw sira tagama, ⁸ o ra, ne Dunupatigi Ala, ne fana bɛna wuri aw kama, ne bɛna ne ta kitiw ben aw kan siya tɔw bɛɛ ja na. ⁹ Ne tun ma deri ka ko min jɔgɔn kɛ mɔgɔ ra ka ye, ani ne tɛna ko min jɔgɔn kɛ mɔgɔ ra tuun fiyewu,

ne bena o le ke aw ra aw ta ko haramuninw koson. ¹⁰ Face dow bena o dencew sogo domu aw ta dugu konon; dence dow fana bena o face sogo domu. Ne bena ne ta kitiw ben aw kan, ka aw ta mogon janaman tow bee janjan ka taga fan bee ra.

¹¹ «Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten; i n'a fo aw ka ne ta yoro saninman lanogon ni aw ta batofen cejugu haramuninw ye, ayiwa, ne fana bena aw li ka bo yi; ne tena aw fle ka makari aw ra, ne fana tena mapuman aw ra. ¹² Banajugu bena aw ta dugumogow taran kelen faga dugu konon; kongon bena o halaki. Aw juguw bena dugumogow taran kelen to faga ni kerekemuru ye dugu laminiw na; ne bena o taran to kelen gben ka o janjan ka taga fan bee ra, ka tugu o ko ni kerekemuru ye.

¹³ «O ra, ne ta dimi bena se fo a dan ma, foyi tena ne ta jusugban lalo; ne bena ne yere dimibo o ra. Ni ne ta jusugban nana ben o kan tuma min na, o bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le kumana, ko batofen were si te fara ne kan. ¹⁴ Siya minw ka aw lamini, ne bena aw ta yoro ke tomo ye, ka aw ke mafiyenyarifen ye olugu ce ra, ani temebagaw bee na koron. ¹⁵ Ne diminin, ani ne jusu gbannin bena ne ta kitiw ben aw kan; ne bena aw koro, ka fariya aw ma. Ni o kera, siya minw ka aw lamini, aw bena ke mafiyenyarifen ye olugu fe, ani dogoyarifen. Aw ta ko bena olugu karan, ka ke jatigekoba ye o fe. Ne Matigi Ala, ne le kumana.

¹⁶ «Ni ne nana aw bon ni ne ta bipejuguw ye, min ye kongon ye, janko ka aw halaki, ne bena aw bon ni o ye ka aw halaki le; ne bena kongon baraka bonya aw kan, ka domuni dese aw ra. ¹⁷ Ne bena kongon ben aw kan, ka kongowaraw fana su aw ra; o bena ke sababu ye ka aw bonon aw ta denw na. Banajuguw, ani fagari bena se aw ma; ne bena kerekemuru lana aw kama. Ne Matigi Ala, ne le kumana.»

6

Ala bena kiti ben jobatobagaw kan

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun ko: ² «Adamaden, i nasin Izirayeli kuruw fan na, ka ne ta kuma lase o ma. ³ I b'a fo ko: «Izirayeli kuruw, aw ye Dunupatigi Ala ta kuma lamen. Dunupatigi Ala b'a fo kuruw, ani kongoriw, ani kow, ani kurufurancew ye ko: A fle ne bena kerekemuru bla ka na aw kama; ne bena aw ta sonnikeyorow halaki. ⁴ O bena aw ta sarakabonanw halaki, ka aw ta wusunan sarakabonanw cici; ne bena aw ta mogow faga ka o suw benben aw ta jow kere fe. ⁵ Ne bena Izirayelimogow suw blabla o ta jow kere fe, ka o kolow yerege ka o ta sarakabonanw lamini. ⁶ Aw ta duguw bena ke tomow ye, aw ta sonnikeyorow bena ke yoro lakolonw ye aw sigiyorow bee ra. Ni o kera, ne bena aw ta sarakabonanw halaki ka ke yoro lakolonw ye, ka aw ta jow cici ka o bo yi; aw ta wusunan sarakabonanw bena benben. Aw ka fen o fen ke, o bee bena tunu. ⁷ Aw ta mogow bena benben ka sa aw ce ra. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.

⁸ «Nka ne bena mogon dama dama to aw ko siyaw ce ra; ne bena olugu bosu kerekemuru boro, ka o janjan ka taga jamana werew ra. ⁹ O mogon minw bosira, o minana ka taga o jamana minw na, ka olugu to o jamanaw ra, o bena o hakiri jigi ne ra; k'a lon ko o banna ne ra, ka o ko di ne ma, ka nabon o ta jow fe minke, ko o le koson, ne ka o jigi tige. O ka kojugu minw ke ani o ka ko haramunin minw bee ke, o koson o bena jigi o yere

ra. ¹⁰ O bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, ko ne tun k'a fɔ ko ne bɛna nin kojugu minw kɛ o ra, ko ne tun ma o kuma fɔ gbansan.

¹¹ « <Ayiwa, Dunupatigi Ala ko ne ma tuun ko: I tɛgɛ fla gbasi jɔgɔn na, ka i sen gbasi dugu ma, k'a kule ci Izirayelimɔgɔw ta kojuguba haramuninw bɛɛ kosɔn, sabu kɛrɛkemuru ni kɔngɔ ni banajuguw bɛna o faga. ¹² Banajuguw bɛna yɔrɔjanmɔgɔw faga, kɛrɛkemuru bɛ yɔrɔsurunmɔgɔw faga; mɔgɔ tɔ minw bɛna to dugu kɔnɔ, ni o juguw nana dugu lamini, kɔngɔ bɛna olugu faga. Ne bɛna ne ta jusugban wuri o kama ka se fɔ a dan ma. ¹³ Ni o nana o ta mɔgɔw suw ye o ta jow cɛ ra tuma min na, k'a ye ko suw ka o ta sarakabɔnanw lamini, ko suw bɛ kongorijanw bɛɛ kunna, ani kuruw bɛɛ kunna, ani yiriba flaburumanw ni yirisunba tuninw bɛɛ jukɔrɔ, o tun bɛ deri ka saraka wusunan kasadimanw bɔ o ta jow bɛɛ ye o yɔrɔ minw na, o tuma o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹⁴ Ne bɛna ne boro kɔrɔta o kama, ka o ta jamana cɛn k'a kɛ yɔrɔ lakolonba ye, k'a ta kongokolon yɔrɔ ra ka taga a bla fɔ Ribila, ani o sigiyɔrɔw bɛɛ ra. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.> »

7

Izirayelimɔgɔw ta kiti wagati sera

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ² «Ele adamaden, Dunupatigi Ala bɛ min fɔ Izirayeli jamana ma, o ye nin ye; a ko: Aw ta ko laban sera, a laban sera jamana fan naani bɛɛ ra. ³ Sisan kɔni aw ta ko laban sera; ne bɛna ne ta dimi ben aw kan. Ne bɛna kiti ben aw kan ka kapa ni aw ta kɛwalew ye, ka aw ta ko haramuninw bɛɛ hake bɔ aw ra. ⁴ Ne tena aw flɛ ka makari aw ra, ne fana tena maɓuman, sabu ne bɛna aw ta kɛwalew hake le bɔ aw ra, ka aw ta ko haramuninw kunko ben aw kan. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁵ «Dunupatigi Ala ko: E, bɔnɔ! Bɔnɔ min jɔgɔn ma deri ka ye, o le nato flɛ nin ye! ⁶ A banna! A banna le! Bɔnɔ bɛ nana aw le kama; a nato flɛ nin ye. ⁷ Kojugu sera aw ma, aw jamana sigibagaw. Kiti wagati sera, a lon surunyara. Nagbankan le bɛna kɛ kuruw kunna, jagarikan tena ke yi. ⁸ Ne bɛna ne ta jusugban bɔn aw kan sisan, ka ne ta dimi ben aw kan ka se fɔ a dan ma; ne bɛna kiti ben aw kan ka kapa ni aw ta kɛwalew ye, ka aw ta ko haramuninw bɛɛ hake bɔ aw ra. ⁹ Ne tena aw flɛ ka makari aw ra, ne fana tena maɓuman; sabu ne bɛna aw ta kɛwalew hake bɔ aw ra, ka aw ta ko haramuninw kunko ben aw kan. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, aw bugɔbaga Ala.

¹⁰ «Kiti lon flɛ nin ye! A nato flɛ! Kojugu kunbɔra! Terenbariya bere fiyerenna! Wasoya yiri falenna! ¹¹ Fariya wurira ka kɛ kojugu sara bere ye. Foyi tena to aw kɔ; aw ta naforo tɔ tena to, aw ta jama camanba tɔ tena to, aw ta bonya tɔ tena to. ¹² Kiti wagati sera, a lon surunyara. Sannikɛbaga kana ninsɔndiya, fiyeerekebaga fana kana a jusu kasi; sabu ne ta dimi bɛ nin jama bɛɛ le kan. ¹³ Fiyeerekebaga tun ka min fiyeere, a tena o sɔrɔ tuun, hali ni ale bɛ ni mɔgɔ janamanw ye; sabu ko min yirara nin jama ta ko ra, o tena to kebari ye! Terenbariya kosɔn, mɔgɔ si tena se k'a nin kisi.

¹⁴ «Hali ni aw ka kɛrɛkeburu fiye, ka fɛn bɛɛ labɛn, mɔgɔ si tena taga kɛrɛ ra; sabu ne ta dimi bɛ jama bɛɛ lajennin le kan.»

Ala bɛna min kɛ Izirayelimɔgɔw ra

¹⁵ «Ni i ka bɔ dugu kɔnɔ, kɛrɛkemuru! Ni i ka don, banajugu ni kɔngɔ! Ni min ka taga kongo kɔnɔ, kɛrɛkemuru bɛ o faga; ni min ka to dugu kɔnɔ, kɔngɔ ni banajuguw bɛ o halaki. ¹⁶ Minw sera ka bori ka bɔsi, olugu bɛ

taga to kuruw ce ra, i ko kongotugani minw be kurufurancew ra; o bee bena to ka nuna o yere ta terenbariyaw koson.

17 O bee boro baraka bena ban,
o bee kinbirikunw bena magaya.

18 O bena borofaniw don o yere ra,
jatige bena o datugu fan bee ra;
maroya bena o bee nada cogo yelema,
o bee kun bena gbana.

19 O bena o ta warigbew firi sira kan,
o ta sanin bena ke i ko fen nogonin;
o ta warigbe o, o ta sanin o,
o si tena se ka o bosi Matigi Ala ta jusugbanlon na.
O nin tena wasa,
o konon fana tena fa,
sabu o fenw le kera o bensababu ye,
ka o bla kojuguke ra.

20 O ka o ta naforonumanw ke o ta yerebonya sababu ye;
o ka o le ke ka o ta batofen cejugu haramuninw ta tagamasiyenw lalaga.
O koson ne Matigi Ala bena o fenw ke fensaninyabariw ye o boro.

21 Ne bena a to siya were mogow ye o kere ka o fenw ce,
k'a to dununa mogojuguw ye o fenw bosi o boro ka taga ni o ye,
ka taga o lanogo.

22 Ne bena ne ko don o ra.
Ne bena a to mogow ye ne ta yoro kanunin* lanogo,
benkannikebaga dow bena don a konon k'a lanogo.

23 «Negejorokow laben†,
sabu jamana fara mogofaga ra,
dugu fara kojugu ra.

24 Ne bena siyaw bee ra mogojuguw lana,
olugu bena o ta bonw mina ka o ke o yere ta ye.
Ne bena o ta fangatigiw ta yerebonya ban;
o juguw bena o ta yoro saninmanw lanogo.

25 Kononofiri bena se o ma;
o bena nasuma jini, nka o tena a soro.

26 Bonon do le bena fara do kan,
kibaro juguw bena caya nogon kan.
O bena a fo ko ciraw ye fleri ke olugu ye,
nka sarakalasebagaw tena se ka mogon karan tuun,
cekorobaw fana tena se ka mogon ladi tuun.

27 Masace bena sukasi ke,
jigitige benna fagamaw kan fan bee ra;
jamana mogow borow be yereyerera.
Ne bena o mina ka kapa ni o ta kewalew le ye;
ne bena o ta kiti tige ka kapa ni o yere ta kokecogo le ye.
Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

8

Batofen werew yera Ala batoso konon

* 7:22 7.22 Yoro kanunin: O be se ka ke Izirayeli jamana ye, walama Zeruzalemu, walama Alabatosoba. † 7:23 7.23 Ka negejorokow laben: O kuma b'a yira ko Izirayelimogow bena mina ka taga ke kasodenw ye jamana were ra.

¹ San wɔɔrɔnan, karo wɔɔrɔnan tere looru, ka ne siginin to ne ta bon kɔnɔ, ka Zuda mara cɛkɔrɔbaw fana siginin to ni ne ye, Dunupatigi Ala k'a ta se bagaya lajigi ne kan.

² Ne ka fleri ke ka danfen dɔ ye, min cogoya tun be i ko adamaden. A yɔrɔ min tun ye a soro ye, k'a ta o yɔrɔ ra ka jigi dugu ma, o tun be i ko tasuma; k'a ta o yɔrɔ ra ka yelen san fe o tun be manamana i ko siranɛge manamanato. ³ O fenɔnanaman ka boro bisigiya dɔ bɔ ka ne mina ne kunsigi ma. I n'a fɔ Ala le tun be o fen yirara ne ra, Ala ta se bagaya ka ne lawuri ka ne lɔ san ni dugu ce, ka taga ni ne ye Zeruzalemu. Alabatosoba donda min be kɔnɔnɔyɔrɔ ra, ka nasin sahiliyanfan ma, a tagara ni ne ye o donda ra. Jo min be Matigi Ala jusu bɔ, o jo blanin tun be o yɔrɔ le ra. ⁴ Izirayeli ta Ala ta nɔɔrɔ yirara ne ra o yɔrɔ ra, i n'a fɔ ne tun derira k'a ye cogo min na kuruw furance yɔrɔ ra.

⁵ Ala ko ne ma ko: «Adamaden, i na kɔrɔta ka fleri ke sahiliyanfan na!» Ne ka ne na kɔrɔta ka fleri ke sahiliyanfan na minke, ne ka o jo ye, jo min be Matigi Ala jusu bɔ; a tun be sarakabɔnan ta donda sahiliyanfan na.

⁶ A ko ne ma tuun ko: «Adamaden, o be min kera, i na be o ra wa? Izirayeli mara mɔgɔw be kojugu haramuninw le kera yan, ko minw b'a to ne be ne yere mabɔ ne ta yɔrɔ saninman na! Nka i bena ko haramunin werew ye minw belen ka jugu ni nin ye.»

⁷ A tagara ni ne ye Alabatosoba lukene donda ra. Ne ka fleri ke, ka wo dɔ ye kogo ra. ⁸ A ko ne ma ko: «Adamaden, kogo sɔgɔ!» Ne ka kogo sɔgɔ, ka o ke donyɔrɔ ye. ⁹ A ko ne ma ko: «O be kojuguba haramunin minw kera yan, ele ye don ka o fle!» ¹⁰ Ne donna ka fleri ke minke, ne ka fenɔnanaman fofotaw, ani began haramunin suguya bee ye, ani Izirayeli mara ta jow bee tagamasiyenw; o be kogow kan fan bee ra. ¹¹ Izirayeli mara cɛkɔrɔba biwolonfla tun lɔlɔnin be o jow na fe; Safan dence Yazaniya fana tun be o ce ra. Wusunandaga tun be o bee boro, wusunan sisi kasa be wurira.

¹² A ko ne ma tuun ko: «Adamaden, Izirayeli mara cɛkɔrɔbaw be dogora ka min ke dibi ra o ta jobonw kɔnɔ, i ka o ye ke! O b'a fɔ ko: <Matigi Ala te an yera, Matigi Ala banna an ta jamana ra!> »

¹³ A ko ne ma tuun ko: «I bena a ye ko o be ko haramunin werew kera minw belen ka jugu ni nin ye.»

¹⁴ A tagara ni ne ye Matigi Ala ta batoso donda ra, min be sahiliyanfan na. Ne ka muso dɔw sigisiginin ye, o be kasira Tamuzi* ta jo kosɔn. ¹⁵ A ko ne ma ko: «Adamaden, i ka nin ye ke! Ayiwa, i bena ko haramunin werew ye minw belen ka jugu ni nin ye.»

¹⁶ A tagara ni ne ye Matigi Ala ta batoso lukɔnɔyɔrɔ ra. Ne ka ce mugan ni looru nɔgɔnna ye Matigi Ala ta batoso donda ra, bolon ni sarakajenifen* ce, o ka o kɔ don Matigi Ala ta batoso ma, ka o nasin terebɔyanfan ma; o tun ka o kinbiri gban ka o nasin terebɔyanfan ma ka to ka tere bato. ¹⁷ A ko ne ma ko: «Adamaden, i ka nin ye ke! Zuda mara mɔgɔw be nin ko haramunin minw kera nin yɔrɔ ra yan, o ma o wasa, fɔ o belen ka jamana fa tuun ni tɔnɔri ye, ka to ka ne jusu wuri tuma bee! A fle, o be yiriboro blara o nun kɔrɔ† cogo min na. ¹⁸ O kosɔn ne fana bena o mina ni jusugban le ye, ne tena o fle ka makari o ra, ne tena mapuman o ra. O bena o kan kɔrɔta ka kasi ne toro kɔrɔ, nka ne tena o lamɛn.»

* **8:14** 8.14 Tamuzi tun ye Mesopotami jamana ta jo dɔ tɔgɔ ye. O tun be o jo sanga ke san o san.

† **8:17** 8.17 Ka yiriboro bla o nun kɔrɔ: O be se ka ke Mesopotami jamana ta jow ta landako dɔw ye.

9

Ala bena min ke Zeruzalemukaw ra

¹ O ko fe, Matigi Ala perenna ni kanba ye ne toro korɔ, k'a fo ko: «Aw ye gbara ka na, aw minw ye dugu ta kojuguw sarabagaw ye, aw bee ye na ni aw ta halakiriminanw ye aw boro!»

² O fora minke, ne ka ce wɔɔɔ ye, olugu nana ka bo sanfeyɔɔ ta donda fe, donda min pasinna sahiliyanfan ma; o bee ta halakiriminan be o boro. Ce kelen tun be o ce ra, lenfani tun be ale ra, seberikenan be a ta cesirijara ra. O nana lo sarakajenifen* siranegeraman kere fe. ³ Izirayeli ta Ala ta nɔɔɔ tun be seruben melekew* bisigiya min kan, o nɔɔɔ wurira ka bo o kan, ka taga Alabatosoba dakun kan. Lenfani tun be ce min na, ani seberikenan be a ta cesirijara ra, Matigi Ala ka o wele. ⁴ Matigi Ala k'a fo a ye ko: «Taga don dugu kɔɔ, Zeruzalemu dugu kɔɔ; mɔɔ minw jusu kasinin lo fo o be nɔnana ko haramuninw kosɔn, ko haramunin minw bee be kera dugu kɔɔ, i ye tagamasiyen do sebe o mɔɔw ten kan.»

⁵ A ka kuma do fo ce tow ye, ne toro ka o men; a ko: «Aw ye tugu a ko ka don dugu kɔɔ, ka mɔɔw faga; aw kana mɔɔ si fe ka makari a ra, aw kana mapuman mɔɔ si ra. ⁶ Cekɔɔɔbaw o, kanbelenw o, sunguruw o, denmisenw o, musokɔɔɔbaw o, aw ye o bee halaki ka ban; nka tagamasiyen be mɔɔ o mɔɔw ten kan, aw kana maga o ra. Aw y'a damina ne yere ta yɔɔ saninman mɔɔw le ra.» O ra, o cekɔɔɔba minw tun be Alabatosoba na fe, o ka damina olugu ra.

⁷ A k'a fo o ye tuun ko: «Aw ye taga Alabatosoba lanɔɔ, k'a lukenew fa suw ra! Aw ye bo ka taga!» O bɔra ka taga mɔɔw faga dugu kɔɔ.

⁸ Ka o to mɔɔɔfaga ra, ani ka ne lonin to ne kelen na, ne benna ka ne na biri dugu ma; ne kulera, ne ko: «E, Dunupatigi Ala, yala i bena i ta jusugban ben Zeruzalemu kan ka Izirayelimɔɔ tow bee le halaki wa?»

⁹ A ka ne jaabi ko: «Izirayeli ni Zuda mara mɔɔw ta kojugu bonyara fo k'a dama teme. O ka jamana fa mɔɔɔfaga ra, ka dugu fa terenbariya ra; o b'a fo ko: <Matigi Ala banna an ta jamana ra; ko minw be kera yan, Matigi Ala te o yera!> ¹⁰ O ra, ne fana tena makari o ra, ne tena mapuman o ra; ne bena o ta kewalew jaraki ben o yere kan.»

¹¹ Ayiwa, lenfani tun be ce min na, ani seberikenan be a ta cesirijara ra, ale sekɔra ka n'a fo Matigi Ala ye ko: «I k'a fo cogo min na, ne k'a ke ten!»

10

Ala k'a yere yira Ezekiyeli ra tuun

¹ Ne ka fleri ke, k'a ye ko furance koorinin min tun be seruben melekew* kun sanfeyɔɔ ra, ko fen do tun be o yɔɔ ra i ko safiri lulu, k'a ke i ko masasiganan*. ² Lenfani tun be ce min na, Matigi Ala k'a fo o ye ko: «Taga don wotorosenw ce ra, seruben melekew jukɔɔ; tasumakami minw be seruben melekew ce ra, i boro fa o ra, k'a bon dugu kan.» Ce tagara; ne yere k'a tagato ye.

³ Wagati min ce tun be tagara seruben melekew ce ra, o y'a sɔɔ seruben melekew tun be Alabatosoba kininboroyanfan na. O tuma ra, sankaba ka Alabatosoba lukɔɔɔyɔɔ bee fa. ⁴ Matigi Ala ta nɔɔɔ wurira ka bo seruben melekew kunna ka taga sigi Alabatosoba dakun kan. Alabatosoba fara sankaba ra; Matigi Ala ta nɔɔɔ yeelen ka Alabatosoba lukene fa. ⁵ Seruben

* **10:1** 10.1 Aw ye 1.26 fe.

mēlekew ta kamanw mankan sera fo lukeneba ra; a tun be i ko Sebaetigi Ala yere ta kan, ni a be kuma.

⁶ Matigi Ala kumana lenfanitigi fe minke, k'a fo a ye ko a ye taga tasuma ta wotorosenw ce ra, seruben mēlekew ce ra, ce tagara lo wotorosenw korɔ. ⁷ Seruben mēleke kelen k'a boro bo seruben mēleke tow ce ra, k'a boro don tasuma ra seruben mēlekew ce ra, ka tasuma do ta ka o don lenfanitigi boro. A k'a mina ka bo ni a ye.

⁸ Boro dow tun be seruben mēlekew kamanw jukoro, i ko adamaden boro.

⁹ Ne ka fleri ke ka wotorosen naani lonin ye seruben mēlekew kere fe, kelen tun be o bee kelen kelen kere fe; o wotorosenw tun be manamana i ko kirisoliti lulu. ¹⁰ O naani bee cogoya tun ye kelen ye; a tun kera i ko wotorosen do le donna wotorosen do were konɔ. ¹¹ Ni o be taga, o be se ka taga fan naani bee ra, nka o tagato te o ja yelama; ni seruben mēlekew tun ka o nasin fan min na, wotorosenw tun be taga o fan le ra, o fana tagato tun te o ja yelama. ¹² Nakisew tun ka seruben mēlekew fari yoro bee lamini: o kow, ani o borow, ani o kamanw, ani wotorosenw yere; nakisew tun be o naani bee ta wotorosenw na. ¹³ Ne k'a men ko o wotorosenw togo tun lara ko «Folonkonto».

¹⁴ Nada naani tun be seruben mēleke bee kelen kelen fe: pada folo tun ye seruben mēleke pada ye, flanan tun ye adamaden pada ye, sabanan tun ye jara pada ye, naaninan tun ye bon pada ye. ¹⁵ Seruben mēlekew wurira ka taga san fe. Ne tun ka fenpanaman minw ye Kebari jiba kere fe, olugu tun lo. ¹⁶ Ni seruben mēlekew tun be taga, wotorosenw fana tun be taga ni o ye; ni seruben mēlekew tun ka o kaman foni ka korota san fe ka bo dugu ma, wotorosenw tun te bo o ko. ¹⁷ Ni o tun ka lo wotorosenw fana tun be lo, ni o tun yelenna san fe, wotorosenw fana tun be yelen ni o ye, sabu fenpanamanw ta sebgaya le tun be wotorosenw lataga.

Matigi Ala ta nɔɔɔɔ bɔra Alabatosoba konɔ

¹⁸ Matigi Ala ta nɔɔɔɔ bɔra Alabatosoba dakun kan ka taga sigi seruben mēlekew kan. ¹⁹ Seruben mēlekew ka o kaman foni ka wuri ka bo dugu ma ne pa na; o tagara ni wotorosenw ye. O tagara lo Matigi Ala ta batoso donda ra, tereboyanfan na. Izirayeli ta Ala ta nɔɔɔɔ tun be o kan; a tun be o kunna. ²⁰ Ne tun ka fenpanaman minw ye Kebari jiba kere fe, Izirayeli ta Ala tun be fenpanaman minw kunna, olugu lo; ne ka o ye minke, ne k'a lon ko seruben mēlekew lo.

²¹ Nada naani le tun be o bee kelen kelen fe, ani kaman naani; adamaden borow bisigiyaw tun be o kamanw jukoro. ²² Ne tun ka minw ye Kebari jiba kere fe, o padaw cogo tun be i ko olugu pada. O bee tun ye cogoya kelen ye; olugu yere tun lo. O bee kelen kelen tun be o ja teren ka taga.

11

Ala bena kiti ben Zeruzalemu kan

¹ Ala ta sebgaya ka ne ta ka taga ni ne ye Matigi Ala ta batoso ta tereboyanfan donda ra, min nasinna tereboyanfan ma. Ne ka ce mukan ni looru ye Alabatosoba donda ra; ne ka jamana kuntigi dow ye o ce ra, minw ye Azuri dence Yazaniya, ani Benaya dence Pelatiya ye. ² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Adamaden, nin mogow le be dabarijuguw sirira, ka to ka mogow ladi ni ladirikanjuguw ye nin dugu konɔ yan. ³ O b'a fo ko: <Bonlowagati te sisan ye; nin dugu ye daga le ye, anw maranin b'a konɔ i ko sogo!> ⁴ O koson, adamaden, ciraya ke o kama, ciraya ke!»

⁵ Matigi Ala ta sebgaya jigira ne kan; a ko ne y'a fɔ ko: «Matigi Ala ko: Aw Izirayeli mara mɔgɔw, aw be nin kumaw le fora; miiriya min be aw kɔnɔ, ne ka o lon. ⁶ Aw ta mɔgɔ fagataw cayara nin dugu kɔnɔ; aw ka dugu siradaw beɛ fa suw ra. ⁷ O kosɔn Dunɔpatigi Ala ko: Can lo, nin dugu ye daga le ye, nka aw ka mɔgɔ minw faga dugu kɔnɔ, olugu le ye sogo ye. Aw kɔni, ne bena aw gben ka aw labɔ. ⁸ Aw be siran kerekemuru min na cɔ, ne bena o kerekemuru le lana aw kama. Dunɔpatigi Ala ko ten. ⁹ Ne bena aw labɔ nin dugu kɔnɔ, ka aw don siya werɛ mɔgɔw boro; ne bena ne ta kitiw ben aw kan. ¹⁰ Ne bena kiti ben aw kan Izirayeli jamana le kɔnɔ, k'a to kerekemuru ye aw faga. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹¹ Nin dugu tena ke daga ye aw fe tuun, aw fana tena ke sogo ye a kɔnɔ tuun. Ne bena kiti ben aw kan Izirayeli jamana yerɛ kɔnɔ yan. ¹² Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. Aw ma ne ta cifoninw sira tagama, aw ma ne ta kolatigeninw ke, nka siya minw ka aw lamini, aw tagamana ka kapa ni olugu ta kokɛcogow le ye.»

¹³ Ayiwa, tuma min ne tun be o cirayakumaw fora, Benaya dence Pelatiya sara. Ne benna ka ne na biri dugu ma, ka perɛn ni kanba ye k'a fɔ ko: «E, Dunɔpatigi Ala, i bena Izirayelimɔgɔw tɔw beɛ le halaki ka ban wa!»

Ala bena a ta mɔgɔw lajen tuun

¹⁴ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma k'a fɔ ko: ¹⁵ «Adamaden, minw ye ele balemaw ye, i yerɛ balemaw, i ta somɔgɔw, ani Izirayeli mara mɔgɔw beɛ lajennin, Zeruzalemukaw b'a fora olugu le ma ko: <Aw ye aw yerɛ mabɔ Matigi Ala ra, sabu jamana dira anw le ma k'a ke an ta ye.> ¹⁶ O kosɔn a fɔ o ye ko Dunɔpatigi Ala ko: Hali ni ne ka aw gben ka taga fɔ yɔrɔjan, siya tɔw ce ra, ka aw janjan ka taga jamana werɛw ra, o beɛ n'a ta, aw tagara jamana minw na, ne tora aw fe o jamanaw ra janko aw ye se ka ne bato o yɔrɔw ra, fɔ ka se wagati dɔ ma. ¹⁷ O kosɔn a fɔ o ye ko Dunɔpatigi Ala ko: Ne bena aw lajen ka bɔ siyaw ce ra; ne tun ka aw janjan ka taga jamana minw na, ne bena aw ta ka bɔ o jamanaw ra, ka na Izirayeli ta dugukolo di aw ma tuun.

¹⁸ «O bena sekɔ ka na o jamana ra, ka na batofɛn cejuguw, ani fɛn haramuninw beɛ labɔ. ¹⁹ Ne bena miiriya kelen le don o beɛ jusukun na, ka hakirikura di o ma. Jusukungbelen min be aw kɔnɔ i ko kabakuru, ne bena o bɔ yi, ka jusukunɔnuman di aw ma. ²⁰ Ni o kera, o bena ne ta cifoninw ke, ka ne ta kolatigeninw korɔsi, k'a sira tagama. O ra, o bena ke ne ta mɔgɔw ye, ne fana bena ke o ta Ala ye. ²¹ Nka minw ta miiriya be sama ka taga batofɛn cejuguw, ani o fɛn haramuninw nɔ fe, ne bena olugu ta kewalejuguw kunko ben o yerɛ kunna. Dunɔpatigi Ala ko ten.»

²² O kɔ, seruben melekew* ka o kamanw korɔta ka wuri; wotorosenw tugura o kɔ. Izirayeli ta Ala ta nɔɔrɔ tun be o kan; a tun be o kunna. ²³ Matigi Ala ta nɔɔrɔ wurira ka bɔ dugu ce ma ka taga sigi kuru dɔ kan, dugu terebɔyanfan na. ²⁴ Ala ta sebgaya ka ne ta ka taga ni ne ye Babilɔnikaw ta jamana ra, mɔgɔ minaninw korɔ; Ala Nin le tun ka o fɛnw yira ne ra. O kɔ, ne tun be fɛn minw yera, o fɛnw tununa ne ma. ²⁵ Matigi Ala tun ka ko minw yira ne ra, ne ka o beɛ fɔ mɔgɔ minaninw ye.

12

Izirayelimɔgɔw minako flanan

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun k'a fɔ ne ye ko: ² «Adamaden, ele kɔni siginin be mɔgɔ murutininw le ce ra. Nadenw be o fe janko o ye

yeri ke, nka o te foyi yera; torow be o fe janko o ye menni ke, nka o te foyi menna, sabu mogo murutininw lo. ³ Ele koni, Adamaden, ele ye i ta doniw laben k'a ke i ko o be mogo min minana k'a taga ni a ye jamana were ra. Bo tereghan fe o bee na na, k'a ke i ko o be mogo min minana k'a taga ni a ye jamana were ra. Bo i sigiyoro ra o yere na na, k'a ke i n'a fo i be tagara jamana were ra. Ni o kera, a be se ka ke ko o bena a lon ko olugu ye mogo murutininw le ye. ⁴ I ta doniw labo tereghan fe o yere na na, i ko mogo minanin do ta doni. Wulada fe i be bo o na na, i ko mogo minaninw be bo cogo min na. ⁵ I be dugu laminikogo sogo o na na, ka i ta doni bo o wo fe. ⁶ I be i ta doni la i kamankun kan o na na, k'a ta su fe ka bo ni a ye. I be i pada datugu, janko i boto na kana jamana ye. Ne be i ke lasominifen le ye Izirayelimogow fe.»

⁷ Matigi Ala ka min fo ne ye, ne ka o ke. Ne ka ne ta doni labo tereghan fe, ka o laben i ko mogo minaninw be o ta doniw laben cogo min na. Wulada fe ne ka kogo sogo ni ne boro ye, ka doni labo dibi ra, k'a la ne kamankun kan o na na.

⁸ Ayiwa, o dugusagbe sogoma, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ne ye ko: ⁹ «Adamaden, yala Izirayeli mara mogo murutininw ma i nininka, ko i be mun le kera wa? ¹⁰ A fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: Nin cirayakuma ye Zeruzalemu dugu namogo ta le ye, ani Izirayeli mara mogo minw bee be dugu konoyi. ¹¹ A fo o ye ko ele ye lasominifen le ye o fe, ko i ka min ke, ko o le bena ke Zeruzalemukaw ra. O juguw bena o mina* ka taga ni o ye jamana were ra. ¹² O ta jamana namogof bena a ta doni la a kamankun kan dibi ra ka bo. O bena wo do bo kogo ra k'a labo o fe. A bena a pada datugu, janko a boto kana jamana ye. ¹³ Ne bena ne ta jo firi a kan, k'a mina ni ne ta jan ye, k'a lataga Babilonikaw ta jamana ra; nka a bena sa o jamana ra k'a soro a na ma jamana ye. ¹⁴ Minw bee tun b'a kere fe, a korosibagaw, ani a ta kerekemaw bee, ne bena olugu bee janjan ka taga fan bee ra, k'a o gben ni kerekemuru ye. ¹⁵ Ni ne nana o yerege siya tow ce ra, ka o janjan ka taga jamana werew ra tuma min na, o bena a lon ko ne le Matigi Ala ye. ¹⁶ Nka ne bena mogo dama dama to o ko. Olugu bena bosi kerekemuru ni kongoyi ni banajugu boro; olugu bena taga sigi siya minw ce ra, o bena Izirayelimogow ta kewale haramuninw lakari o siyaw ye. Ni o kera, olugu fana bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

¹⁷ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹⁸ «Adamaden, i yereyereto ye to ka i ta domuni ke, i ja tigenin ni i kononofirinini ye to ka i ta ji min. ¹⁹ A fo jamana mogow ye ko: <Dunupatigi Ala ko: Zeruzalemuka minw siginin tora Izirayeli jamana ra, olugu kononofirinini le bena o ta domuni ke, o jigi tigenin le bena o ta ji min; sabu o ta jamana konofenw bee bena ban k'a lakolon to, jamana sigibagaw bee ta tiori koson. ²⁰ Duguw bena ke tomow ye, jamana bena ke yoro lakolon ye. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.> »

Matigi Ala be a ta layiri dafa

²¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fo ko: ²² «Adamaden, mun koson mogow be nin zana fo Izirayeli jamana konoyi, ko: <Wagati be janyara ka taga, nka Ala ka fen o fen yira o si te kera can ye? ²³ Ayiwa, a fo o ye

* **12:11** 12.11 Izirayelimogow ta minako folo tun kera ka ban (Ezekiyeli 1.1-3). Nin ye o minako flanan ye. † **12:12** 12.12 O jamana namogo ye Sedesiyasi ye; Babilonikaw k'a paden fla ci, ka soro k'a mina ka taga ni a ye Babiloni (Masacew flanan 25.4; Yerehi 52.7).

ko Dunupatigi Ala ko: Ne bena o zana ban; mɔgɔ tena o zana fɔ Izirayeli jamana ra tuun. A fɔ o ye ko: <Wagati bɛ surunyara, Ala ka fɛn o fɛn yira, o bɛɛ fana bena kɛ can ye!> ²⁴ Sabu mɔgɔ si tena faninya tige tuun Izirayeli mara mɔgɔw cɛ ra, k'a fɔ ko Ala ka fɛn dɔ yira a le ra, walama ka kuma dɔ fɔ ni Ala tɔgɔ ye ka mɔgɔw lafiri. ²⁵ Ne Matigi Ala, ne b'a fɛ ka kuma min fɔ, ne yere le bena o kuma fɔ, o kuma fana bena kɛ can ye, a tena mɛɛn. Aw mɔgɔ murutinw, aw ta wagati yere le ra, ne bena ne ta kuma fɔ, k'a kɛ. Dunupatigi Ala ko ten.»

²⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fɔ ko: ²⁷ «Adamaden, Izirayeli mara mɔgɔw bɛ min fɔra, o ye nin ye: O b'a fɔ ko: <Ala ka fɛn minw yira cira ra, ko o ye wagatijan kow le ye, ko cira ta cirayakumaw ye kɔfɛwagatiw ta kow le ye.> ²⁸ O kosɔn a fɔ o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: ne bena kuma o kuma fɔ, o kuma bɛɛ bena kɛ can ye, a tena mɛɛn. Dunupatigi Ala ko ten.> »

13

Cira faninyafɔbagaw ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ² «Adamaden, nin cirayakuma fɔ Izirayeli ta ciraw kama. Olugu minw bɛ ciraya kera ka kapa ni o yere ta jusukun ta miiriyaw ye, a fɔ o ye ko o ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ³ Dunupatigi Ala ko: Bɔnɔ bena cira hakirintanw sɔrɔ, minw bɛ kuma ka kapa ni o yere ta jusukun ta miiriyaw ye, k'a sɔrɔ Ala ma foyi yira o ra. ⁴ Kongowuruw bɛ yaala tomow cɛ ra cogo min na, aw ta ciraw bɛ ten le, aw Izirayelimɔgɔw!

⁵ «Aw ciraw, aw ma yɛlɛn ka taga dugu laminikogo wow datugu, aw ma kogo lɔ kokura ka Izirayeli mara mɔgɔw tanga, janko ni Matigi Ala ta lon nana se, o ye se ka lɔ ka o kɛrɛkɛrɔgɔnɔw kɔnɔ.

⁶ «Ciraw bɛ faninya fɔ ko Ala ka fɛn dɔw yira olugu ra; o bɛ mɔgɔw lafiri ni o ta cirayakumaw ye. O b'a fɔ ko: <Matigi Ala ko ten,> k'a sɔrɔ Matigi Ala ma o ci. O bɛɛ n'a ta, o belɛn b'a miiri ko o ta kumaw bena kɛ can ye.

⁷ «Aw ciraw, aw ko, ko aw ka ko minw ye, yala o bɛɛ tɛ faninya le ye wa? Aw ka cirayakuma minw fɔ, o tɛ mɔgɔlafirikumaw le ye wa? Aw b'a fɔ ko: <Matigi Ala ko ten,> k'a sɔrɔ ne ma foyi fɔ aw ye.

⁸ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: I n'a fɔ aw ta kumaw ye faninya le ye, i n'a fɔ aw ta fɛnyetaw fana ye mɔgɔlafirikan le ye, ayiwa, sisan ne bena wuri aw kama. Dunupatigi Ala ko ten.

⁹ «Ne bena ne boro lawuri ciraw kama, cira minw bɛ faninya fɔ ko Ala ka fɛn yira olugu ra, ka mɔgɔw lafiri ni o ta cirayakumaw ye. O ciraw tena kɛ ne ta jamana kolatigɛbagaw ta jɛn ra, o tɔgɔ tena seɛ ni Izirayeli ta mɔgɔw ye, o tena seko ka na sigi Izirayeli mara ra tuun. Ni o kera, aw bena a lɔn ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.

¹⁰ «Can lo, ciraw bɛ ne ta mɔgɔw lafirira le, ka to k'a fɔ o ye ko: <Hera,> k'a sɔrɔ hera tɛ yi. Ne ta mɔgɔw bɛ kogo lɔ, olugu b'a mun. ¹¹ Ayiwa, a fɔ o kogomunbagaw ye ko kogo bena ben. Sanjiba dɔ bena na; ne bena sanɛrɛw lajigi, sanfɔnɔba dɔ bena wuri. ¹² Ayiwa, kogo bentɔ flɛ nin ye! Yala mɔgɔw tena a fɔ aw ma ko aw ka kogo mun ni bɔgɔ min ye ko o bɔgɔ ka mun le ja wa?

¹³ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Ne jusu gbanninba le bena sanfɔnɔba dɔ lawuri; ne dimininba bena sanjiba lana, ne jusu gbanninba bena sanɛrɛw lajigi ni baraka ye ka fɛn bɛɛ halaki ka ban. ¹⁴ Aw ka kogo min mun ni bɔgɔ ye, ne bena o kogo ben fɔ k'a la dugu ma, k'a jusiginanw bɔ kɛnɛ kan;

kogow bɛna ben ka aw fana halaki o cɛ ra yi. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹⁵ Ne bɛna ne ta jusugban bɛɛ ben kogo kan, ani minw k'a mun ni bɔgɔ ye. O kɔ, ne bɛna a fɔ aw ma ko: Kogo tɛ yi tuun, a munbagaw fana tɛ yi tuun! ¹⁶ Izirayeli ta cira minw tun bɛ cirayakumaw fɔra Zeruzalemu ta ko ra, ko olugu ka hɛra le ye Zeruzalemu ta ko ra, k'a sɔrɔ hɛra tɛ yi, o ciraw si tɛna kɛ yi tuun. Dunupatigi Ala ko ten.»

Ciramuso faninyafɔbagaw ta kiti

¹⁷ «Ele adamaden, i nasin i ta jamana musow ma sisan, minw bɛ ciraya kɛra ka kɛna ni o yɛrɛ ta jusukun ta miiriyaw ye; ciraya kɛ olugu kama! ¹⁸ A fɔ o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: Bɔnɔ bɛna aw musow sɔrɔ, aw minw bɛ sɛbɛdenw tu ka o sirisiri mɔgɔw bɛɛ borokanw na, ka kunnajalaw lalaga mɔgɔ suguya bɛɛ ye, janko ka o mɔgɔw sɔrɔ. Aw b'a fɛ ka ne ta jamana mɔgɔw nin le mina, ka aw yɛrɛ nin panaman to! ¹⁹ Aw bɛ ne tɔgɔ cɛn ne ta mɔgɔw cɛ ra, simankisɛ boro na dama dama kosɔn, ani burukun dama dama. Mɔgɔ minw tun man kan ni fagari ye, aw bɛ olugu faga; minw tun man kan ka panamanya, aw bɛ olugu panaman to, sabu aw bɛ faninya fɔ ne ta mɔgɔw ye, olugu fana bɛ o faninyakumaw lamɛn.>

²⁰ «O kosɔn Dunupatigi Ala ko: A fɛ, ne bɛna wuri aw ta sɛbɛdenw kama, aw bɛ minw kɛ ka mɔgɔ mina i ko kɔnɔw. Ne bɛna o sɛbɛw tigɛtigɛ ka bɔ aw borow ra; aw bɛ mɔgɔ minw mina i ko kɔnɔw, ne bɛna olugu bɔsi ka bɔ aw boro. ²¹ Ne bɛna aw ta kunnajalaw fana faranfaran, ka ne ta mɔgɔw bɔsi ka bɔ aw boro; o tɛna kɛ fɛn minata ye aw ta jan na tuun. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ²² Sabu aw bɛ mɔgɔ terennin jusu kasi ni aw ta faninyakumaw ye, k'a sɔrɔ ne tun t'a fɛ ka kojugu kɛ a ra. Aw bɛ mɔgɔjugu ja gbɛlɛya k'a to a ye timinadiya kojugukɛ ra; o ra, a tɛ sekɔ ka bɔ a ta sirajugu kan ka panamanya. ²³ Ayiwa, aw tɛna faninya fɔ tuun fiyewu, k'a fɔ ko Ala ka fɛn yira aw ra; aw fana tɛna cirayakuma fɔ tuun fiyewu. Ne bɛna ne ta mɔgɔw bɔsi ka bɔ aw boro. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

14

Ala ta mɔgɔw ka kan ka jobato dabla

¹ Lon dɔ, Izirayeli cɛkɔrɔba dɔw nana ne fɛ, ka na sigi ne na kɔrɔ. ² Matigi Ala k'a ta kuma lasɛ ne ma, k'a fɔ ko: ³ «Adamaden, nin mɔgɔw ta jow bɛ o jusukun le ra. Fɛn min bɛ kɛ o sentalon sababu ye ka o bla kojugu ra, o bɛ nabɔ o le fɛ. Yala ne bɛ sɔn ko o ye ne pininka ko dɔ ra wa? ⁴ O ra, kuma o fɛ, i y'a fɔ o ye ko Dunupatigi Ala ko: Izirayeli mara mɔgɔ o mɔgɔ ta jo bɛ a jusukun na, ani fɛn min bɛ kɛ a sentalon sababu ye ka a bla kojugu ra, ni a bɛ nabɔ o fɛ, ni o tigi nana Ala ta cira fɛ, ne Matigi Ala yɛrɛ le bɛna o tigi jaabi; a bɛ jo caman minw sɔnna, ne bɛna a jaabi ka kɛna ni o jow ta ko le ye. ⁵ Ni o kɛra, ne bɛna Izirayeli mara mɔgɔw ta miiriya yɛlɛma, ka o kɔsɛgi ka na ne ma; sabu o bɛɛ le banna ne ra ka taga jow kɔ. ⁶ O kosɔn a fɔ Izirayeli mara mɔgɔw ye ko Dunupatigi Ala ko: Aw ye aw kɔ don aw ta jow ra ka kɔsɛgi ne ma; aw ye aw na ta ka bɔ aw ta batofɛn haramuninw na.

⁷ «Sabu Izirayeli mara mɔgɔ min o min, walama lonan min o min siginin bɛ Izirayeli mara ra, ni o dɔ ka a yɛrɛ mabɔ ne ra, ni a ta jow bɛ a jusukun le ra, fɛn min bɛ kɛ a sentalon sababu ye k'a bla kojugu ra, ni a bɛ nabɔ o le fɛ, ni o tigi ka na cira fɛ, ko a bɛ ne pininka ko dɔ ra, ayiwa, ne yɛrɛ le bɛna o tigi jaabi, ne le ye Matigi Ala ye. ⁸ Ne bɛna ne nasin o tigi ma k'a kɛrɛ, ka o tigi kɛ tagamasiyɛn ye janko ka tɔw karan. Mɔgɔw bɛna a ta ko

ke zana ye ka nɔgɔn karan. Ne bɛna a faran ka bɔ ne ta jamana mɔgɔw cɛ ra. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ «Nka ni mɔgɔw ka cira yɛrɛ le nɛgɛ k'a to a ka kuma dɔ fɔ, o tuma i b'a sɔrɔ ko ne Matigi Ala yɛrɛ le ka o cira lafiri. Ne bɛna ne boro kɔrɔta o cira kama, k'a faran ka bɔ ne ta jamana Izirayeli ta mɔgɔw cɛ ra. ¹⁰ O mɔgɔw bɛɛ ta terenbariyaw hake bɛ ben o yɛrɛ kan: jininkarikebaga ta hake ni cira ta hake bɛɛ ka kan. ¹¹ Ni o kɛra, Izirayeli mara mɔgɔw tɛna o yɛrɛ lafiri tuun ka mabɔ ne ra, ka o yɛrɛ lanɔgɔ ni o ta hakekow bɛɛ ye. O ra, o bɛna ke ne ta mɔgɔw ye, ne bɛna ke o ta Ala ye. Dunupatigi Ala ko ten.»

Foyi tɛna Ala ta kiti bari

¹² Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹³ «Adamaden, ni a kɛra ko jamana dɔ ta mɔgɔw ka ne kan bla, ka jurumun ke ka ne hake ta, ni ne ka ne boro kɔrɔta o jamana kama, ka domuni dɛsɛ o ra, ka kɔngɔ ben o kan ka adamadenw ni bɛganw halaki, ¹⁴ hali ni a kɛra ko nin cɛ saba, minw ye Nuho ni Danɛli ni Ayuba* ye, ko olugu cɛ saba bɛ sɔrɔ o jamana kɔnɔ, olugu cɛ saba dama le bɛna kisi o ta terrenninya kɔsɔn. Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁵ «Walama ni ne ka kongowaraw bla ka taga jamana kɔnɔ, ka mɔgɔw faga, ka jamana ci k'a ke yɔrɔ lakolon ye, mɔgɔ si tɛ tɛmɛ yɔrɔ min na tuun waraw kɔsɔn, ¹⁶ hali ni a kɛra ko nin cɛ saba bɛ jamana kɔnɔ, ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ko o cɛ saba tɛna se ka hali o dɛncɛw, walama o denmusow kisi; olugu yɛrɛ dama le bɛna kisi, jamana bɛ ke yɔrɔ lakolonba ye.

¹⁷ «Walama ni ne ka kɛrɛkɛmuru lana jamana kama, ka kɛrɛkɛdenw ci ka taga jamana yɔrɔ bɛɛ yaala ni kɛrɛkɛmuru ye, ka adamadenw ni bɛganw faga, ¹⁸ hali ni a kɛra ko nin cɛ saba bɛ jamana kɔnɔ, ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, ko o cɛ saba tɛna se ka hali o dɛncɛw, walama o denmusow kisi; olugu yɛrɛ dama le bɛna kisi.

¹⁹ «Walama ni ne ka banajuguw lana jamana kɔnɔ, ni ne ka ne ta jusugban ben jamana kan, ka saya caya, ka adamadenw, ani bɛganw faga, ²⁰ hali ni a kɛra ko nin cɛ saba, minw ye Nuho ni Danɛli ni Ayuba ye, ko olugu bɛ jamana kɔnɔ, ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, o cɛ saba tɛna se ka hali o dɛncɛw, walama o denmusow kisi; o yɛrɛ dama le bɛna kisi o ta terrenninya kɔsɔn.»

²¹ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Hali ni ne ka ne ta kojuguba naani bɛɛ ben Zeruzalɛmu kan, minw ye kɛrɛkɛmuru ni kɔngɔ ni kongowaraw ni banajuguw ye, janko ka adamadenw, ani bɛganw halaki, ²² o bɛɛ n'a ta, mɔgɔ dɔw bɛna bɔsi; cɛ dɔw, ani muso dɔw bɛna bɔsi. O bɛna olugu labɔ Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ; o bɛna na aw fɛ yan. Ni aw nana olugu tagamacogo ni o ta kɛwalew ye, o bɛna aw jusu saaro Zeruzalɛmu ta kojugu ko ra, ne ka kojugu min ben dugu kan, ani ne ka kojugu minw bɛɛ lase a ma. ²³ Ni aw nana o mɔgɔw tagamacogo ni o ta kɛwalew ye, o bɛna aw jusu saaro. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne ka ko minw bɛɛ ke dugu ra, ko ne ma o ke gbansan. Dunupatigi Ala ko ten.»

15

Zeruzalɛmukaw kɛra i ko rɛzensun

* **14:14** 14.14 Nuho ni Danɛli ni Ayuba: olugu tun ye Ala ta mɔgɔ terrenin dɔw ye.

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: ² «Adamaden, yala rezensun ka fisa ni yiri tɔw bɛɛ ye wa? Yala kongoyiriw cɛ ra ale ta yiri le ka fisa ni yiri tɔw ye wa? ³ Yala mɔgɔ bɛ se k'a yiri kɛ ka fɛn dɔ lalaga wa? Yala a yiriboro dɔ bɛ se ka turu dugu ma ka fɛnw dulon a ra wa? ⁴ Ɔn-ɔn, a bɛ don tasuma ra le, tasuma b'a jeni. Ni tasuma k'a kun fla bɛɛ jeni, ka na a cɛmance fana jeni ka ban, o tuma a bɛ se ka mun le ɲa tuun? ⁵ Wagati min a kuturu tun lo, a ma se ka foyi ɲa; sisan a jeninin kɔ ka ban, a bɛna se ka mun le ɲa mɔgɔ ye?

⁶ «O kosɔn Dunuɲatigi Ala ko: Ne bɛ rezensun bɔ kongoyiri tɔw cɛ ra k'a to o y'a don tasuma ra k'a jeni cogo min na, ne bɛna Zeruzalemu dugumɔgɔw fana ta kɛ o cogo le ra. ⁷ Ne bɛna ne ɲasin o ma ka o kɛrɛ; o bɔra tasuma le ra, tasuma le fana bɛna o domu. Ni ne nana ne ɲasin o ma ka o kɛrɛ wagati min na, o wagati ra aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁸ Ne bɛna jamana kɛ yɔrɔ lakolonba ye, sabu o ka ne kan bla. Dunuɲatigi Ala ko ten.»

16

Ala tun k'a janto Zeruzalemu na

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko:

² «Adamaden, Zeruzalemukaw ta kojugu haramuninw yira o ra! ³ A fɔ o ye ko Dunuɲatigi Ala ko Zeruzalemu ma ko: Ele bɔyɔrɔ ni i woroyɔrɔ ye Kanaana jamana le ye. I face tun ye Amɔrika ye, i bamuso tun ye Hɛtika ye. ⁴ I worolon na, mɔgɔ ma sɔrɔ ka i barajuru tige, mɔgɔ ma i ko ni ji ye ka i saninya, mɔgɔ ma i fari jɔsi ni kɔgɔ ye, mɔgɔ ma fani kɛ ka i melege. ⁵ Mɔgɔ si ma i flɛ ka makari i ra, ka mapuman i ra ka hali nin kow dɔ kelenpe kɛ i ye. O ka i firi kongo kɔnɔ, sabu mɔgɔw tun ɲigira i ra kabini i worolon*.

⁶ «Ayiwa, ka ne tɛmɛtɔ to i kɔrɔ, ne ka i firinfirintɔ ye i ta jori ra. Ne ko i ma ko: <Hali ni i bɛ jori ra, i bɛna baro! Hali ni i bɛ jori ra, i bɛna baro!> ⁷ Ne ka i lamɔ; i kɔgɔra i ko kongokɔnɔyiri. I kɔrɔyara ka bonya ka kɛ sunguru cɛɲumanba ye. I kɔgɔ fara, ka i kɛ muso dafanin ye; nka i fari lakolon tun lo.

⁸ «O kɔ fɛ, ka ne tɛmɛtɔ to i kɔrɔ tuun, ne ka i flɛ minke, ne k'a ye ko i sera furu ma. O ra, ne ka ne ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ biri i kan ka i fari datugu. Ne karira i ye ka jɛɲɔgɔnya don ni i ye. Dunuɲatigi Ala ko ten. O ra, i kɛra ne ta ye.†

⁹ «Ne ka i ko ni ji ye, ka jori bɔ i fari ra, ka i mun ni turu ye. ¹⁰ Ne ka derege kansɔgɔninw don i ra, ka gbolosanbara ɲumanman dɔ don i sen na. Ne ka lenfani cɛsiran dɔ siri i cɛ ra, ka deregeba dawulaman dɔ don i ra. ¹¹ Ne ka masirifɛnw kɛ ka i masiri: ne ka bororanɛgɛ don i boro ra, ka kannakɔnɔn don i kan na. ¹² Ne ka nunnasanin don i nun na, ka tororasanin don i toro ra, ka jalamugu cɛɲuman dɔ siri i kun na. ¹³ Ne ka i masiri ni sanin ni warigbɛ ye, ka lenfani ni fani dawulamanw, ani fani ɲumanman sɔgɔninw don i ra. I ta baro tun ye mugu tentennin ɲumanman le ye, ani li, ani turu. O ra, i ɲana kɔsɛbɛ, ka i kɛ i ko masamuso. ¹⁴ I tɔgɔ sera siya tɔw bɛɛ ma, i ta cɛɲa kosɔn; sabu ne tun ka nɔɔrɔ min kɛ ka i masiri o nɔɔrɔ sababu ra, i ta cɛɲa tun dafanin lo. Dunuɲatigi Ala ko ten.»

* **16:5** 16.5 Ala bɛ Zeruzalemu dugu suma ni denɲenin le ye, mɔgɔ si ma sɔn k'a janto den min na.

† **16:8** 16.8 Ala tun ka Zeruzalemu dugu mina ka ɲa, i ko furuce bɛ furumuso mina cogo min na.

¹⁵ «Nka i ka i jigi la i ta ceɓa kan, ka i ta toɓɔbaya ke sababu ye ka i yere bla jatɔya ra‡. I ka i yere fiyeere temɛbagaw bee fe; i ka i yere di ce bee ma. ¹⁶ I ka i yere ta fani dow sirisiri i ta sonnikeɣɔrow ra k'a ceɓa, ka jatɔya ke o kan. O kow noɓon tun ma deri ka ke, a noɓon fana tena ke tuun. ¹⁷ Ne tun ka masirifen ceɓuman minw lalaga ni ne ta sanin ni ne ta warigbe ye ka o di i ma, i ka o le ta ka o ke ka ceɓ tagamasiyen lalaga, ka o ke jow ye, ka jatɔya ke ni o jow ye. ¹⁸ I ka i ta fani numanman kansoɓoninw ke ka o jow datugu, ka o son ni ne ta turu ni ne ta wusunan ye. ¹⁹ Ne tun ka domunifen minw di i ma, mugu tentennin numanman, ani turu, ani li, ka o ke i ta baro ye, i ka o di jow ma, ka o ke saraka kasadiman ye jow na koro. A kera ten le. Dunupatigi Ala ko ten.

²⁰ «I tun ka dencew, ani denmuso minw woro ne fe, i ka olugu ta ka o ke sarakaw ye, ka o di jow ma janko olugu ye o domu. I ta jatɔya belen ma i wasa! ²¹ I ka ne ta denw kannatige ka o ke saraka jenitaw* ye, ka jow son. ²² Ka i to i ta ko haramuninw, ani i ta jatɔya ra, ne tun ka min ke i ye i denmisenman, i hakiri ma to o ra, wagati min i fari bee lakolon tun lo, i tun be firinfinna jori ra.

²³ «I ta kewalejuguw bee koson, bono bena i soro, bono! Dunupatigi Ala ko ten. ²⁴ I ka jobonw lalaga, ka sonnikeɣɔrow lo kenegbew bee ra. ²⁵ I ka sonnikeɣɔrow lalaga sirafaranw bee ra. I tara i ta ceɓa fe ka ko haramuninw ke; i ka i yere di temɛbaga bee ma, ka i ta jatɔya caya. ²⁶ I ka i yere di jatɔya ra i siginoɓon Misirankaw ma, sabu o ceɓ fari ce ka ni! I ka i ta jatɔya caya fo ka ne jusu gban. ²⁷ O koson ne ka ne boro bo i kama. Ne ka do bo i ta sorota ra, ka i ke i juguw sago ye. I ta kewalejuguya ka maroya bla hali Filisikaw denmusow§ ra. ²⁸ I ka i yere di jatɔya ra Asirikaw ma, sabu hali bi i tun ma wasa. I ka jatɔya ke ni olugu ye, nka o si belen ma i wasa. ²⁹ I ka jatɔya caman ke Babilonika jagokebagaw ta jamana ra, nka olugu si belen ma i wasa.»

Zeruzalemu ta kojuguw dama temena

³⁰ «E, ele desera de! Dunupatigi Ala ko ten. K'a soro i ka nin kow bee ke, ka i yere ke i ko jatamusow bee ra marobari. ³¹ Wagati min i tun be i ta jobonw lalaga sirafaranw bee ra, ka i ta sonnikeɣɔrow lo kenegbew bee ra, o wagati ra i tun te i ko jatamusow toɓ, sabu i tun te hali wari yere jate fen ye. ³² I tun kera i ko muso jencyakebaga min be a fuce to yi, ka taga jen ni ce werew ye. ³³ Jatamusow bee be sara soro a ta jatɔya ra, nka ele yere le be wari di i pamogocew bee ma; i be o negge ni i borofenw ye ka o sama ka na i yere koro; o be bo fan bee ra ka na jatɔya ke ni i ye. ³⁴ Ele koni ma i ta jatɔya ke muso toɓ ta kecogo ra! Ceɓ tun te ele yorɔnini, ele yere le tun be ceɓ yorɔnini; ceɓ tun te sara di ele ma, nka ele yere le tun be ceɓ sara. Ele ni toɓ koni ma ke kelen ye fiyewu!

³⁵ «Ayiwa, ele jatamusow, Matigi Ala ta kuma lamena sa! ³⁶ Dunupatigi Ala ko: Ele ka i yere laben k'a bla, ka i yere waraga pewu, janko ka jatɔya ke ni i pamogocew ye, ani i ta batofen haramuninw bee; i ka i denw faga ka o jori ke ka o batofenw son. ³⁷ O ra, ne bena i pamogocew bee lajen, i ko diyara minw bee ye, i ka minw bee kanu, ani i ka minw bee koninya. Ne bena o lajen ka bo yoro bee ka na i kama, ka na i fari lakolon bo kene kan o na koro, janko o ye i musoyorow bee ye. ³⁸ Ne bena i ta kiti tige i ko

‡ **16:15** 16.15 Zeruzalemu ni Ala ta jenoɓonya ko tun kera i ko fuce ni furumuso. O koson o tagara batofen werew ko minke, Ala be o suma ni jatɔya ye. § **16:27** 16.27 Filisikaw denmusow, o koro ye Filisikaw ta duguw.

muso jenyakebagaw, ani muso mogofagabagaw ta kiti be tige cogo min na. Ne bena ele faga le ka ne yere dimibo, ne ta jusugban koson; sabu i ma ne ta kanuya jate. ³⁹ Ne bena i don i pamogocew boro. O bena i ta jobon ci, ka i ta sonnikeyorow waraga. O bena i ta faniw bee bo i ra, ka i ta masirifen noromanw bo i ra ka i fari lakolon to. ⁴⁰ O bena jamaba do lawuri ka na i kama; olugu bena i bon ni kabakuruw ye, ka i sogosogo ni o ta kerekemuruw ye. ⁴¹ O bena tasuma don i ta bonw na ka o jeni, ka i ta kojuguw hake bo i ra muso camanba na na. Ne bena i ta jatoya lalo, i tena sara di kanbelen si ma tuun jatoya kama. ⁴² Ne bena ne ta jusugban se fo a dan ma. Ni o kera, ne ta kanuya ta kere be soro ka ban; ne jusu bena suma, ka ne ta dimi mala. ⁴³ Ne ka min ke i ye i denmisenman, i hakiri ma to o ra minke, ani i ka ne jusu wuri ni i ta ketaw bee ye minke, o koson ne fana bena i ta jatoyajuguw kunko ben i kunna; Dunupatigi Ala ko ten. Yala i ma kewalejuguw ke ka o fara i ta kojugu haramunin tow bee kan wa?»

Zeruzalemu ta kewalew juguyara ni dugu tow ta ye

⁴⁴ «A fe, zanalabagaw bee bena nin zana fo ele ma, ko: <Denmuso b'a bamuso jogo le ta!> ⁴⁵ Ele koni kera i bamuso woroden yere le ye; sabu i bamuso fana banna a ce ni a ta denw na nin cogo le ra. Ele kera i balemamusow tow balema yere do le ye; sabu olugu fana banna o ce ni o denw na nin cogo le ra. Aw bamuso tun ye Hetika ye, aw face tun ye Amorika ye. ⁴⁶ I koromuso ye Samari le ye; ale ni a denmusow siginin be i ta dugu sahiliyanfan na. I dogomuso min siginin be i ta dugu woroduguyanfan na ni a denmusow ye, o ye Sodomu ye*. ⁴⁷ Ele ma olugu ta sira jogon tagama doron ka dan o ma, walama ka o ta ko haramuninw jogon ke doron ka dan o ma de, nka ele ta kewalew bee le juguyara ka teme olugu ta kan. ⁴⁸ Ne be kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten: I dogomuso Sodomu ni a denmusow ma ele ni i denmusow ta jogon ke ka ye.

⁴⁹ «Ayiwa, i dogomuso Sodomu ta kojugu ye nin ye: Yerebonya le tun donna ale ni a denmusow ra; sabu o tun ka domuni soro ka fa fo k'a dama teme, ka sigi laganfiya ni nasuma ra. O ma desebagatow, ani fagantanw deme. ⁵⁰ O yadara fo ka ko haramuninw ke ne na korow; o koson ne ka o halaki ka bo yi, i n'a fo i yere k'a ye cogo min na. ⁵¹ Samari ma hali ele ta jurumun jogon tarance ke. Ele ta ko haramuninw cayara ka teme ale ta kan. Ele ka ko haramunin minw bee ke, o k'a to i balemamusow belen terenna ka teme i kan. ⁵² Ele koni, ele fana bena dogoyari sonmina, sabu i ka jo di i balemamusow ma. I ka jurumun ke ka ko haramuninw ke ka teme olugu kan minke, o koson olugu terennin lo tuun ka teme ele kan. Maroya bena ele fana mina, k'a to i ye dogoyari sonmina, sabu i k'a yira ko i balemamusow belen terennin lo ka teme i kan.»

Ala bena Sodomu ni Samari lawuri kokura

⁵³ «Ayiwa, o bee n'a ta, ne bena hera laseko Sodomu ni a denmusow ma tuun, ka hera laseko Samari ni a denmusow ma tuun, ka hera laseko ele fana ma ni olugu ye. ⁵⁴ Ni o kera, i bena dogoyari sonmina fo ka i kun suuru i ta kewalew bee koson, i ka kewale minw ke. O bena ke sababu ye ka tow jusu saaro, sabu o bena a ye ko olugu ma ele ta jogon ke. ⁵⁵ I balemamusow Sodomu ni a denmusow bena seko ka ke o sigicogokoro ra, Samari ni a denmusow bena seko ka ke o sigicogokoro ra, ele ni i denmusow bena seko ka ke aw sigicogokoro ra. ⁵⁶ Yala i da tun te to ka i balemamusow Sodomu

* **16:46** 16.46 Samari ni Zeruzalemu ni Sodomu, o duguw ta kewalew tun ka jugu. O denmusow, o korow ye o kerefeduguw.

togojugu fo i ta yerebonya wagati ra wa? ⁵⁷ O wagati ra i ta juguya tun ma bo kene kan folo. Nka sisan, Aramu mara ta duguw, ani o kerfeduguw bee be ele le mafiyenyara; Filisikaw ta duguw fana be i dogoyara fan bee ra. ⁵⁸ I ta jatoyajugu ni i ta kojugu haramuninw doni le be i kunna sisan; Matigi Ala ko ten.»

Matigi Ala ta jenogonya wuribari

⁵⁹ «Dunupatigi Ala ko: I ka min ke, ne fana bena o nogon le ke i ra. I ka ne ni i ta jenogonya* cen, sabu i karira ka kuma min fo, i ma o jate tuun. ⁶⁰ Nka ne koni bena ne hakiri to ne ta jenogonya ra, ne tun ka jenogonya min don ni i ye kabini i denmisenman. Ne bena o ke jenogonya wuribari le ye. ⁶¹ Ni o kera, ni i koromusow, ani i dogomusow nana i fe, i hakiri bena jigi i ta kewalew ra ka maroya. Ne bena olugu di i ma ka o ke i n'a fo i denmusow; nka o tena ke ne ni ele ta jenogonya koson. ⁶² Ne bena ne ta jenogonya don ni i ye tuun; ni o kera, i bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁶³ I hakiri bena jigi i ta kewale temeninw na, ka maroya; o ra ni ne nana i ta kojuguw bee kafari wagati min na, maroya koson i tena son ka i da yele tuun ka kuma. Dunupatigi Ala ko ten.»

17

Bon fla ni rezensun ta talen

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ² «Adamaden, kuma koroman do fo Izirayeli mara mogow ye; talen do fo o ye! ³ A fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: Bon* belebebe, min kamanw ka janjan, a kamansiw ka janjan, a siw negenegenin lo, lon do ale le tagara fo Liban kuruw kunna, ka taga sediriyiri sanfeboru kari. ⁴ Yiriboro min yoro ka jan ni yiriboro tow bee ye, a ka o kari ka taga ni a ye jagokejamana do ra, ka taga a bla jagokedugu do ra†.

⁵ « <O ko, a ka Izirayeli jamana yere ta yiriden‡ do ta ka o dan. A k'a dan jiba do kere fe, i ko solisun min be wuri jida ra. ⁶ O yiri nana wuri ka ke rezensunuman ye, ka woyo ka na. A yiriborow janyara ka taga bon fan fe, a lalinw tun be bon jukoro. A kera rezensun ye, ka yiriborobaw, ani yiriboromisenw bo.

⁷ « <Nka bon§ do were nana; ale fana tun ka bon. A kamanw tun ka janjan, a kamansiw tun ka ca. O ra, rezensun k'a lalinw sin ale fan na, k'a yiriborow bo ka taga ale fan na. Rezensun tun b'a miiri ko ale bena ji caman soro o yoro ra ka teme a ta yoro folo kan. ⁸ K'a soro o tun ka rezensun turu dugukolodiman le ra, jiba do koro, janko a ye yiriborow bo, ka den, ka ke rezensun cenumanba ye.>

⁹ «Ayiwa, a fo Izirayelimogow ye ko Dunupatigi Ala ko: Yala o rezensun bena a yere soro wa? Yala bon folo tena a lalinw bee bon, k'a denw bee cen, k'a to a ye ja fo k'a flaburukuraw bee jaja wa? A bena rezensun sama k'a bon ni a lalinw ye, hali a tena a ke ni barakaba ye, walama ka jamaba lajen a kama. ¹⁰ Ayiwa, rezensun koni turura, nka yala a bena a yere soro wa? Ni tereboyanfan ta fono gbanninman nana a fiye, yala a tena ja pewu wa? A bena ja a turuyoro yere ra yi.»

* **17:3** 17.3 Bon ye konu belebele barakaman le ye. Masace Nebukadinesari tagamasiyen lo; ale le nana Zeruzalemu kere, ka dugu mina (Ezekiyeli 17.12). † **17:4** 17.4 Nin kumaw be Zuda masace Yehoyakini ni a ta jamana jamogow minako le fo (Ezekiyeli 17.12). ‡ **17:5** 17.5 Izirayeli jamana ta yiriden, o ye Sedesiyasi ye; Nebukadinesari tun ka ale le sigi Zuda mara kunna (Masacew flanan 24.17). § **17:7** 17.7 O bon flanan ye Farawona ye; Sedesiyasi tun b'a fe ka jenogonya don ni ale ye (Ezekiyeli 17.15).

Ezekiyeli ka talen koro fo Izirayelimogow ye

¹¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹² «A fo nin mogow murutininw ye ko: <Aw ma nin kow koro lon wa?> A fo o ye ko: <Babiloni* masace tagara Zeruzalemu, ka taga Zuda masace ni a ta jamana pamogow mina ka taga ni o ye Babiloni. ¹³ O ko, a ka Zuda masace ta somogow do ta, ka jennogonya don ni o ye, ka o sigi kuntigiya ra, k'a fo a ye ko a ye kari ko a bena ke kankelentigi ye. O y'a soro a tagara ni jamana pamogow bee ye Babiloni, ¹⁴ janko jamana baraka dogoyanin ye to, jamana kana se ka wuri tuun, mogow ye to ale doron ta jennogonya ra. ¹⁵ Nka o kuntigi nana muruti Nebukadinesari ma. A ka mogow dow ci ka taga Misiran, ko Misiran masace ye so caman ni kerekeden caman di ale ma. Ayiwa, yala a bena se soro wa? Kuntigi min ka o ko jogon ke, yala o bena bosi wa? Yala a bena bosi k'a soro a ka jennogonya cen wa?»

¹⁶ «<Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten, masace min tun ka o kuntigi sigi kuntigiya ra, o kuntigi bena taga sa o masace ta jamana le ra, Babiloni dugu konon; sabu a ka jennogonya cen, a tun karira a ye ka kuma min fo, a ma o jate. ¹⁷ Hali ni Misiran masace Farawona nana ni kerekedjamaba le ye, ani kerekeden camanba, o tena se ka foyi na nin kuntigi ye kere wagati ra; sabu Babilonikaw bena tintinw lo, ka yelenyorow lalaga, ka dugu lamini, ka don dugu konon ka mogow camanba halaki. ¹⁸ Kuntigi ka jennogonya cen, sabu a tun karira ka kuma min fo, a ma o jate tuun. Ale ni Nebukadinesari tun kumana ka ben, fo ka o boro don jogon boro, nka o ko fe ale ka nin ko ke; o koson a tena bosi!»

¹⁹ «O koson Dunupatigi Ala ko: Ne be kari, ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko a tun karira ne na koro ka kuma min fo, a ma o le jate; a ka ne ta jennogonya le cen. Ne fana bena o ko kunko ben a kan. ²⁰ Ne bena ne ta jo firi a kan, k'a mina ne ta jan na, k'a lataga Babiloni, ka taga kiti ben a kan o yoro ra, sabu a ka ne kan bla ka terenbariyakow ke ne ra. ²¹ O bena a ta kerekeden boribagatow bee faga ni kerekemuru ye; a to minw bena to, olugu bena janjan ka taga fan bee ra. Ni o kera, aw bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le kumana.»

Ala ka masacekura layiri ta a ta mogow ye

²² «Dunupatigi Ala ko: Ne yere bena yiriboromisən do kari sedirisunjan san fe, ka o turu. Ne bena a yiriboro nuguninkura* do le tige yiriboro tow bee san fe; ne yere bena o turu kuru jamijanba† do kunna. ²³ Ne bena a turu Izirayeli kuruw bee ra jamijan le kunna. A bena wuri ka yiriborow bo, ka den, ka ke sediriyiri cepumanba ye. Konon suguyaw bee bena sigi a jukoro; konon suguyaw bee bena sigi a yiriborow suma ra. ²⁴ Ni o kera, kongoyiriw bee bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, ko ne le be yiriba dogoya, ka yiri fitini bonya; ko ne le be yirikene ja, ka yirijalan nugu. Ne Matigi Ala, ne le kumana; ne fana bena a ke ten le.»

18

Face ta hake te ben a denw kan

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Mun le k'a to aw be to ka nin zana fo Izirayeli jamana ta ko ra, ko: <Faw ka rezengberen min domu, o ka denw pinw kumu.>

* **17:22** 17.22 O yiriboro nugunin ye Izirayeli masacekura tagamasiyen ye (Ezekiyeli 34:23; Samawilu flanan 7.12-16). † **17:22** 17.22 Kuru jamijanba: O ye Zeruzalemu dugu ye.

³ «Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunuƙatigi Ala ko ten, ko aw tena o zana fo tuun Izirayeli jamana konu. ⁴ A fe, adamaden bee ta nin ye ne ta le ye; den ta nin o, a face ta nin o, o bee ye ne ta le ye. Mogo min ka jurumun ke, o tigi le ka kan ka faga.

⁵ «Ayiwa, mogo min terennin lo, o cogo fe nin ye: A be can ni terenninya sira tagama, ⁶ a te saraka domu ni jostonbagaw ye kuruw kunna, a te nabo Izirayeli ta mogow ta jow fe, a te a mogogogon ta muso lebu, a te jen ni a muso ye k'a soro a ma saninya ka bo a ta landa ra. ⁷ A te mogo tojo; jurunantigiw tun ka o borofen minw di a ma ka o ta juru tonomasigi, a be o fenw kosegi olugu ma; a te sonyari ke, a be domuni di kongotow ma, fani te minw fe, a be olugu fiyerebo. ⁸ A te juru don mogo ra ka tono jini a ra, a te do fara a ta fiyeerefenw songo yere kan. A te son k'a boro don terenbariyakow ra. A be kiti tige can kan mogo ni a mogogogon ce. ⁹ A be ne ta cifoninw ke, ka ne ta kolatigeninw sira tagama ka kana ni can ye. Ayiwa, o tigi koni terennin lo; a be kisi, sigiya te o ra. Dunuƙatigi Ala ko ten.

¹⁰ «Nka ni o tigi nana dence do soro, ni o den ka ke benkannikebaga ye, ani mogofagabaga, walama ni a kera nin kojuguw jogon do kebaga ye, ¹¹ k'a soro a face ma o kojuguw jogon si ke: a be saraka domu ni jostonbagaw ye kuruw kunna, a be a mogogogon ta muso lebu, a be nanibagatow ani fagantanw tojo, a be sonyari ke; ¹² jurunantigiw tun ka o borofen minw di a ma ka o ta juru tonomasigi, a te o fenw kosegi olugu ma, a be nabo jow fe, ka ko haramuninw ke; ¹³ a be juru don mogow ra ka tono jini a ra, a be do fara a ta fiyeerefenw songo yere kan. Yala o den jogon be se ka kisi wa? A te kisi le fiyewu! A ka nin ko haramuninw bee ke minke, sigiya t'a ra, a be faga; a fagari kunko be ben a yere le kan.

¹⁴ «Ayiwa, nka ni a kera ko o dence fana nana dence were soro, ale face ka jurumun minw bee ke, a ka o ye; a ka o ye, nka a ma o jogon ke: ¹⁵ A ma son ka sarakaw domu ni jostonbagaw ye kuruw kunna, a ma nabo Izirayeli mara mogow ta jow fe. A ma a mogogogon ta muso lebu. ¹⁶ A ma mogo si tojo, a ma fen mina mogo fe k'a ta juru tonomasigi, a ma sonyari ke, a ka domuni di kongotow ma, fani te minw fe, a ka olugu fiyerebo. ¹⁷ A ma son k'a boro don terenbariyakow ra, a ma juru don mogo ra ka tono jini a ra, a ma do fara a ta fiyeerefenw songo kan; nka a ka ne ta kolatigeninw sira tagama, ka ne ta cifoninw ke. Ayiwa, o den tena faga a face ta terenbariya koson; a be kisi, sigiya te o ra. ¹⁸ A face le ka mogow tojo, k'a mogogogonw borofenw sonya; ale le ka ko benbariw ke a ta jamana mogow ra. Ale le ka kan ka faga a ta terenbariya koson.

¹⁹ «Ayiwa, aw b'a fo ko: <Mun koson face ta terenbariya hake te ben den kan?> O te ke, sabu den ka can ni terenninya sira le tagama; a ka ne ta cifoninw bee ke, k'a sira tagama, o koson a be kisi, sigiya te o ra. ²⁰ Mogo min ka jurumun ke, o le ka kan ka faga. Face ta terenbariya hake te ben a den kan, den fana ta terenbariya hake te ben a face kan. Mogo terennin be a ta terenninya sara soro, mogojugu fana be a ta juguya sara soro.»

Mogojugu ni mogo terennin saracogo

²¹ «Mogojugu ka jurumun o jurumun ke, ni a k'a ko don o bee ra, ni a ka ne ta cifoninw bee ke, ka terenninya sira ta, a be kisi, sigiya te o ra; a te faga a ta jurumun koson. ²² A tun ka kojugu minw bee ke, o si te jate a kun tuun. A ka terenninya sira min tagama, a be kisi o sababu ra.

²³ «Yala aw b'a miiri ko mogojugu ye faga, ko o ka di ne ye wa? Dunuƙatigi Ala ko ten. Ne b'a fe ko a ye a ta sirajugu le bla, ka kisi.

²⁴ «Ni mɔgɔ terennin k'a ta terenninya dabla, ka to ka terenbariyakow ke, mɔgɔjuguw be ko haramunin minw ke, ni a ka o ladegi, yala a bena kisi wa? A tun ka ko terennin min o min ke, ne te o si jate tuun; a ka ne kan bla, ka jurumun minw ke, o sababu ra a be faga.

²⁵ «Aw b'a fo ko: <Matigi ta siraw bennin te.> Aw ye ne lamɛn, aw Izirayeli ta mɔgɔw! Yala ne ta siraw le bennin te wa? Aw t'a fo ko aw yere ta siraw le bennin te wa? ²⁶ Ni mɔgɔ terennin k'a ta terenninya dabla, ka to ka terenbariyakow ke, ni a fagara o koson, a ka ko terenbari minw ke, o le kera a fagasababu ye. ²⁷ Nka mɔgɔjugu tun be kojugu minw ke, ni ale ka o dabla, ka can ni terenninya sira tagama, o tuma a nin be kisi. ²⁸ Ni a k'a na yere k'a ta kojugu keninw bee fle, ka o dabla, a be kisi, sigiya te o ra; a tena faga a ta jurumun koson.

²⁹ «Nka Izirayeli mara mɔgɔw b'a fo ko: <Matigi ta siraw bennin te.> Yala ne ta siraw le bennin te wa, Izirayeli mara mɔgɔw? Aw t'a fo ko aw yere ta siraw le bennin te wa?

³⁰ «O koson ne bena aw ta kiti tige ka kapa ni aw ta kewalejuguw ye, aw Izirayeli ta mɔgɔw; Dunupatigi Ala ko ten. Aw ye nimisa ka aw ko don aw ta hakekow bee ra, janko aw ta terenbariya kana ke aw ben sababu ye. ³¹ Aw ka jurumun o jurumun ke, aw ye aw yere mabo o bee ra. Aw ye jusukunkura ni hakirikura sorɔ. Mun koson aw bena fagari lase aw yere ma, aw Izirayeli ta mɔgɔw? ³² Sabu mɔgɔ ye faga o man di ne yere ye; Dunupatigi Ala ko ten. O ra, aw ye kojugu dabla, janko aw ye kisi.»

19

Jaramuso ni a denw ta sangadonkiri

¹ Matigi Ala k'a fo ne ye ko ne ye sangadonkiri* do la Izirayeli pamogow ta ko ra, ² k'a fo ko:

E, ele bamuso tun ye jaramusoba le ye de,
jara tow ce ra!

A tun be la jarakanbelenw ce ra,
a tun b'a denw lamɔ.

³ A k'a ta den kelen koro,
ka o ke jarakanbelen ye.

Ale ka sogomina degi,
a be mɔgɔw fana mina.

⁴ Siya dow nana a ko men.
Olugu ka dinga sogi a na, k'a laben o konɔ;
o k'a mina ka nunnanegɛ don a nun na
ka taga ni a ye Misiran jamana ra†.

⁵ Jaramuso k'a ye ko ale k'a dence makono ka dese minke,
ko ale jigi tigera fana,
a k'a ta jaraden do wɛre ta
ka o fana koro ka o ke jarakanbelen‡ ye.

⁶ Ale ka ke yaala ye ni jara tow ye,
a fana kera jarakanbelen ye;
a ka sogomina degi,

* **19:1** 19.1 Nin kow be Izirayeli jamana ni a ta masacew ta kewalew le yira. † **19:4** 19.4 O jarakanbelen ye masace Yohahazi tagamasiyen ye, Farawona ka min mina; nin kow kera masace Yohahazi ra (Masacew flanan 19.28; 23.31-34). ‡ **19:5** 19.5 O jara flanan be se ka ke Yehoyakini, walama Sedesiyasi tagamasiyen ye (Masacew flanan 24.15; 25.7).

a be mɔgɔw fana mina.

⁷ A ka o ta bon barakamanw cen,
ka o ta duguw halaki.

A kasikan mankan kosɔn,
jamana ni a mɔgɔw bee ja be tige.

⁸ Nka siya tɔw ka jɔgɔn lajen a kama;
o bɔra kerɛfejamanaw ra ka na a kama.

O ka o ta jɔ firi a kan;
a benna o ta dinga kɔnɔ.

⁹ O ka nunnanɛge don a nun na k'a bla kesu dɔ kɔnɔ;
o tagara ni a ye Babilɔni masace fe.

O tagara a datugu bon barakaman dɔ kɔnɔ,
janko mɔgɔ si kana a kan men tuun Izirayeli kuru kunna.

Rezenforo ta sangadɔnkiri

¹⁰ I bamuso tun be i ko rezensun min turura jida ra.

Den caman ni flaburu caman tun b'a ra, sabu ji caman tun b'a kɔrɔ.

¹¹ Yiriboro barakamanw tun b'a ra;
a yiriw kera masaceberew ye.

A janyara ka ke yiri tɔw bee san fe.

Mɔgɔ tun be to fɔ yɔrɔjan k'a ye, a janya kosɔn,
ani a ta yiriboro camanba kosɔn.

¹² Nka o nana a tufa k'a bon ni jusugban ye,
k'a firi dugu ma.

Terebɔyanfan ta fɔjɔ gbanninman k'a denw jaja;
o benbenna.

A yiriboro barakamanw jajara,
tasuma ka o bee jeni.

¹³ Sisan o ka o rezensun turu kongokolon le kɔnɔ,
dugukolojalan jintan dɔ ra.

¹⁴ Tasuma dɔ bɔra a yiriborobaw ra
k'a yiriboromisɛnw ni a denw jeni.

Yiriboro barakaman t'a ra tuun,
masacebere te sɔrɔ a ra tuun.

Nin dɔnkiri ye sangadɔnkiri le ye; a be la i ko sangadɔnkiri.

20

Ala ka koɓuman ke Izirayelimɔgɔw ye

¹ San wolonflanan, karo loorunan, tere tan, Izirayeli cekɔrɔba dɔw nana ko o bɛna Matigi Ala pininka; o nana sigi ne ja kɔrɔ. ² Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma; a ko:

³ «Adamaden, kuma Izirayeli cekɔrɔbaw fe; a fɔ o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: Aw nana ne pininka le ke! Ayiwa, ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko ne tena sɔn aw ye ne pininka; Dunupatigi Ala ko ten.>

⁴ «Adamaden, i te o jaraki wa? I te o jaraki wa? O bɛmaw ka ko haramunin minw ke, o fɔ o ye! ⁵ A fɔ o ye ko Dunupatigi Ala ko: Lon min na ne ka Izirayeli panawoloma, ne tun ka ne boro kɔrɔta ka kari Yakuba ta durujaw ye. Ne ka ne yere yira o ra Misiran jamana ra; ne karira o ye k'a fɔ ko: Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. ⁶ O lon na, ne ka ne boro kɔrɔta ka kari o ye, ko ne bɛna o labɔ Misiran jamana ra, ka taga ni o ye jamana dɔ ra, ne yere ka jamana min jini o ye, nɔnɔ ni li be woyo jamana min

na*, jamana bæ ra cɛɽuman. ⁷ Ne k'a fɔ o ye ko: «Aw bæ ɲabɔ batofen haramunin minw fɛ, aw ye o bæ to yi; aw kana aw yere lanɔɔ ni Misiran jamana ta jow ye tuun. Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.»

⁸ «Nka o murutira ne ma, o ma sɔn ka o to yi, o ma sɔn ka ban Misiran jamana ta jow ra. O kosɔn ne tun k'a miiri ko ne bɛna ne ta jusugban ben o kan, ka ne ta dimi ben o kan ka se fɔ a dan ma, ka o to Misiran jamana ra yi. ⁹ Nka ne ma sɔn ka o kɛ ne yere tɔɔ kosɔn, janko o tun siginin bæ siya minw cɛ ra, ne tun ka ne yere yira o ra ka o labɔ Misiran jamana ra o siya minw ɲa na, ne tɔɔ kana na cɛn o siyaw ɲa kɔɔ. ¹⁰ O ra, ne ka o labɔ Misiran jamana ra, ka taga ni o ye kongokolon kɔɔ. ¹¹ Ne ka ne ta cifɔninw yira o ra, ka ne ta kolatigeninw fɔ o ye; adamaden bæ o sira le tagama, ka kisi o sababu ra. ¹² Ne ka ne ta Nenɛkirilon* sariya fana yira o ra, ka o kɛ tagamasiyen ye ne ni o cɛ, janko o y'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, min bæ o saninya.

¹³ «Nka Izirayeli ta mɔɔw murutira ne ma kongokolon kɔɔ. O ma ne ta cifɔninw sira tagama, o banna ne ta kolatigeninw ma, k'a sɔɔ adamaden bæ o sira le tagama ka kisi o sababu ra. O ka ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye. O kosɔn ne tun k'a miiri ko ne bɛna ne ta jusugban ben o kan kongokolon kɔɔ, ka o halaki ka ban. ¹⁴ Nka ne ma sɔn ka o kɛ ne yere tɔɔ kosɔn, janko ne ka o labɔ siya minw ɲa na, ne tɔɔ kana cɛn o siyaw ɲa kɔɔ. ¹⁵ Nka ne yere le ka ne boro kɔɔta ka kari o ye kongokolon kɔɔ, ko ne tun ka jamana min di o ma, ko ne tena taga ni o ye o jamana ra tuun, nɔnɔ ni li bæ woyo jamana min na, jamana bæ ra cɛɽuman. ¹⁶ Ne ka o kɛ, sabu o tun ma ne ta kolatigeninw jate, o tun tɛ ne ta cifɔninw sira tagamana, o tun bæ ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye, sabu o jusu tun bæ o ta jow le kan. ¹⁷ Nka o bæ n'a ta, ne ka o flɛ ka makari o ra; ne ma sɔn ka o halaki ka o ban kongokolon kɔɔ.

¹⁸ «Ne k'a fɔ o ta denw ye kongokolon kɔɔ ko: Aw kana tugu aw bemaw ta cifɔninw kɔ, aw kana o ta kolatigeninw sira tagama, aw kana aw yere lanɔɔ ni o ta jow ye. ¹⁹ Ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala. Aw ye tugu ne ta cifɔninw le kɔ, aw ye ne ta kolatigeninw sira le tagama, k'a kɛ. ²⁰ Aw ye ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon saninmanw ye; o bɛna kɛ tagamasiyen ye ne ni aw cɛ, janko aw y'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.

²¹ «Nka o ta denw fana murutira ne ma. O ma tugu ne ta cifɔninw kɔ, o ma ne ta kolatigeninw sira tagama, ani k'a kɛ; k'a sɔɔ adamaden ka kan ka o le sira tagama janko ka kisi o sababu ra. O ka ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye. O kosɔn ne tun k'a miiri ko ne bɛna ne ta jusugban ben o kan, ka ne ta dimi ben o kan ka se fɔ a dan ma, kongokolon kɔɔ yi. ²² Nka ne ka ne yere mina, ne ma foyi kɛ o ra ne yere tɔɔ kosɔn, janko ne tun ka o labɔ siya minw ɲa na, ne tɔɔ kana cɛn olugu ɲa kɔɔ. ²³ K'a sɔɔ kongokolon kɔɔ, ne tun ka ne boro kɔɔta ka kari ko ne bɛna o janjan siya tɔw cɛ ra, ka o yerɛɛ ka taga jamana werew ra. ²⁴ Sabu o ma ne ta kolatigeninw sira tagama, o banna ne ta cifɔninw na; o ka ne ta Nenɛkirilonw kɛ lon gbansanw ye. O tun bæ ɲabɔra o bemaw ta jow le fɛ. ²⁵ O kosɔn ne ka cifɔnin dɔw di o ma, minw tun man ɲi o ma; ne ka kolatigenin dɔw yira o ra, o tun tɛ se ka minw sira tagama ka kisi. ²⁶ Ne k'a to o ka o yere lanɔɔ ni o ta sarakaw ye, sabu o ka o dence fɔlɔw bæ kɛ sarakaw ye; ne ka o kɛ, ka jatige bla o ra, janko o y'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

* **20:6** 20.6 Nɔnɔ ni li bæ woyo jamana min na (Bɔri 6.2-8).

Ala bena Izirayelimogow ta kanblari ban

²⁷ «O koson, adamaden, kuma Izirayeli ta mogow fe, k'a fo o ye ko Dunupatigi Ala ko: Aw bemaw ka ne mafiyenya fana, sabu o ka ne kan bla. ²⁸ Ne tun ka ne boro korota ka kari ko ne bena jamana min di o ma, ne tagara o ladon o jamana ra. Nka ni o ka kongorijan min o min ye, ani yiriba flaburuman min o min, o be o ta began sarakaw* ke ka sonni ke o yorow ra, ka o ta siman sarakaw* bo, ani o ta wusunan saraka* kasadimanw, ani o ta rezengi sarakaw*, k'a soro o kow le be ne jusu gban. ²⁹ O ra, ne ka o jininka ko: Aw be to ka taga nin sonnikeyorow minw na kongori kan o ye mun le ye? K'a ta o wagati ra fo ka na se bi ma, o yorow be wele ko sonnikeyorow.

³⁰ «O koson a fo Izirayeli mara mogow ye ko: Dunupatigi Ala ko: Yala aw te aw yere lanogora i ko aw bemaw wa? Yala aw te jatoya kera ni o ta batofen haramuninw ye wa? ³¹ Aw be aw ta sarakaw bo, ka aw ta denw jeni ka aw ta jow son; hali bi aw belen be aw yere lanogora ni o jow bee le ye. Yala o bee ra ne bena son ko aw ye ne jininka wa, aw Izirayeli mara mogow? Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, Dunupatigi Ala ko ten; ne tena son aw ye ne jininka.

³² «Aw b'a fora ko: <Anw b'a fe ka ke i ko siya tow, ka ke i ko jamana tow ta mogow; an b'a fe ka jo yiriramanw, ani a kabakururamanw son.> Nka o miiriya min be aw hakiri ra, o tena ke! ³³ Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko ne bena ne ta masaya sigi aw kunna, ne ta se bagaya ni ne ta fanga baraka ra, ka ne ta jusugban ben aw kan. ³⁴ Ne bena aw labo siyaw ce ra; ne tun ka aw janjan ka taga jamana minw na, ne bena aw labo o jamanaw ra ka aw lajen kokura ne ta se bagaya ni ne ta fanga baraka ra, ka ne ta jusugban ben aw kan. ³⁵ Ne bena aw mabo siya tow ra, ka taga ni aw ye yoro lakolon do ra, an ye taga pogon ye pada ni pada, ne ye kiti ben aw kan. ³⁶ Ne ka kiti ben aw bemaw kan Misiran jamana kongokolon konjo cogo min na, ne bena kiti ben aw fana kan o cogo le ra; Dunupatigi Ala ko ten. ³⁷ Ne bena aw gbengben ni ne ta bere ye, ka taga ni aw ye ne ta jengogonya* yoro ra. ³⁸ Ne bena mogow murutininw labo aw ce ra, ani minw ka ne hake ta. Olugu siginin be jamana min na lonanya ra, ne bena o labo o jamana ra, nka o tena taga don Izirayeli jamana konjo. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

³⁹ «Aw koni, aw Izirayeli ta mogow, Dunupatigi Ala ko: Ni a ka aw diya, aw bee ye taga aw ta jow son faasi! Nka o ko fe aw bena na ne kan mina jagboya ra. Aw tena ne togow saninman lanogow tuun ni aw ta sarakaw, ani aw ta jow ye tuun. ⁴⁰ Sabu Izirayeli mara mogow bee, min o min be jamana konjo, o bee bena ne bato ne ta kuru saninman le kan, Izirayeli kuruw bee ra jamijan; Dunupatigi Ala ko ten. Ne bena son aw ma o yoro le ra; ne bena nabo aw ta sarakaw fe tuun, ani aw ta simankura sarakaw, ani aw bena fen o fen bla a danna ne ye. ⁴¹ Ne bena aw labo siyaw ce ra; ne ka aw janjan ka taga jamana minw na, ne bena aw labo o jamanaw konjo ka aw lajen kokura. Ni o kera, o tuma ne bena son aw ra tuun i ko saraka kasadiman; ne bena a to siya tow y'a lon aw sababu ra ko ne le ye Ala saninman ye. ⁴² Ne bena aw laseko ka na Izirayeli jamana ra tuun, ne tun ka ne boro korota ka kari ko ne bena o jamana min di aw bemaw ma; ni o kera, o tuma aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁴³ O yoro ra, aw hakiri bena jigi aw ta tagamacogokoro ra, ani aw ka kewale minw bee ke ka aw yere lanogow; aw ka kojugu minw bee ke, o bee bena a to aw yere bena jigi aw yere ra. ⁴⁴ Ne bena aw mina ka pa ne yere togow le koson; aw

Izirayeli ta mɔgɔw, ne tena aw mina ka kapa ni aw ta tagamacogojuguw ye, walama aw ta kewalejuguw. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye; Dunupatigi Ala ko ten.»

21

Kibaroyajugu min fɔra Zuda mara ta ko ra

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin woroduguyanfan ma, ka kuma woroduguyanfan fan jamana kama, ka ciraya ke woroduguyanfan yiritu kama. ³ A fɔ woroduguyanfan yiritu ta mɔgɔw ye ko: <Aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! Dunupatigi Ala ko: Ne bena tasuma don aw ra; o tasuma bena yirikenɛw, ani yirijalanw bɛɛ jeni. O tasumamana tena faga; a bena bɛɛ pada wulan, k'a ta woroduguyanfan na ka taga a bla fɔ sahiliyanfan. ⁴ Ni o kera, adamaden bɛɛ bena a lon ko ne Matigi Ala le ka o tasuma mana; a fana tena faga.> »

⁵ Ne ko: «E, Dunupatigi Ala, mɔgɔw b'a fɔra ne ma ko: <Nin cɛ tɛ kuma wɛrɛ fɔra ni talɛnw tɛ!> »

⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ⁷ «Adamaden, i nasin Zeruzalemu ma, ka kuma yɔrɔ saninmanw kama; ciraya ke Izirayeli dugukolo kama. ⁸ A fɔ Izirayeli dugukolo ye ko: <Matigi Ala ko: Ne be wuri ele kama. Ne bena ne ta kerɛkemuru sama ka bɔ a la ra, ka mɔgɔ terenninw ni mɔgɔjuguw bɛɛ halaki. ⁹ I n'a fɔ ne b'a fɛ ka mɔgɔ terenninw ni mɔgɔjuguw bɛɛ halaki, o kosɔn ne bena ne ta kerɛkemuru bɔ a la ra ka mɔgɔ bɛɛ halaki, k'a ta woroduguyanfan na ka taga a bla fɔ sahiliyanfan na. ¹⁰ Ni o kera, adamadenw bɛɛ bena a lon ko ne Matigi Ala, ko ne ka ne ta kerɛkemuru sama ka bɔ a la ra, a fana tena sekɔ a nɔ ra tuun.>

¹¹ «O ra, adamaden, ele ye nuna! I jigi tigenin ani i jusu kasinin ye biri ka nuna o bɛɛ na na! ¹² Ni o ka i pininka ko: <Mun kosɔn i be nunana?> I ye o jaabi ko: <Kibaroya dɔ le be nana yi! A bena bɛɛ jigi tigɛ, ka bɛɛ boro magaya, ka bɛɛ hakiri jagami, ka bɛɛ kinbirikunw magaya k'a ke i ko ji. A nato fle nin ye! A bena ke, sigiya tɛ o ra! Dunupatigi Ala ko ten.> »

Ala ta kerɛkemuru ta ko

¹³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁴ «Adamaden, ciraya ke, k'a fɔ ko: <Matigi ko:

Kerɛkemuru! Kerɛkemuru dabɔra!

A jɔsira fɔ a be manamana.

¹⁵ Kerɛkemuru dabɔra fagariba le kama;

a jɔsira janko a ye manamana i ko sanmanamana.

Yala an be se ka jagari ne dence ta masacebere kosɔn tuun wa?

Kerɛkemuru tɛ o yiri jɔgɔn jatera.

¹⁶ Ala ka kerɛkemuru di ko o y'a jɔsi,

janko mɔgɔ dɔ boro le y'a mina.

Kerɛkemuru dabɔra, a jɔsira,

k'a don fagarikebaga le boro.

¹⁷ Adamaden, ele ye kule, ka maɓnumankokanw fɔ,

sabu kerɛkemuru tara ne ta mɔgɔw le kama,

a tara Izirayeli kuntigiw bɛɛ le kama.

O ka olugu di kerɛkemuru ma,

o ni ne ta mɔgɔ tɔw bɛɛ.

O kosɔn ele ye i woto gbasi;

¹⁸ sabu nin ye kogbelen le ye.

Kerɛkemuru tɛ masace ta bere min jate

ni o bere nana tunu, o tuma mun bena ke?
Dunupatigi Ala ko ten.»

¹⁹ «Ayiwa, adamaden, ele ye ciraya ke!
I tege fla gbasi nɔɔn na!
Kerekemuru ye tige ri ke fo sinaga fla, fo sinaga saba.
Fagari ta kerekemuru lo,
fagariba ta kerekemuru lo;
o muru le ka o lamini fan bee ra.

²⁰ Ne b'a fe o ja le ye tige,
o caman bena talon ka ben;
o koson ne ka fagarimuru bla o ta dondaw bee ra.
Kerekemuru josira janko a ye manamana,
a dabora fagari le kama.

²¹ Kerekemuru, ele ye fagari ke i kininboroyanfan na,
ka fagari ke i numanboroyanfan na!
Ni i jasinna fan o fan, i ye fagari ke yi!

²² «Ne fana bena ne tege fla gbasi nɔɔn na, foyi tena ne ta jusugban lalo. Ne Matigi Ala, ne le kumana.»

Zeruzalemu ta kiti

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²⁴ «Adamaden, sira fla tagamasiyen ke, Babiloni masace ta kerekemuru be se ka teme min fe ka na. O sira fla bee ka kan ka bo jamana kelen na. I ye tagamasiyen do ke sira bee kelen kelen daminayoro ra, a be taga dugu min na, ka o dugu yira.

²⁵ I be sira kelen tagamasiyen ke, kerekemuru be na min fe ka na se fo Raba, Amankaw ta dugu ra; i be sira do were tagamasiyen ke, kerekemuru be na min fe ka na se fo Zeruzalemu, Zuda mara ta dugu barakaman kono. ²⁶ Babiloni masace lonin be sirafaran na, sira fla daminayoro ra, a be lagberi kera k'a lon a bena dugu min sira ta; a be lagberi ke ni a ta biewe ye, a be a ta jow pininka, a be lagberi ke ni beganw biyen ye. ²⁷ Lagberikefenw nana kininboroyanfan le yira, o ye Zeruzalemu ye. O ra, o bena na kogocifenw bla o dugu kogow le koro, ka kulew ci kere koson, ka fagari ke; o bena kogocifenw lolo dugu dondaw ko fe, ka tintinw lolo, ka yelenyoro lalaga.

²⁸ «Nka Zeruzalemukaw be o lagberi ko jate faninya le ye, sabu o tun karira k'a fo o ye ko foyi tena o soro. O bee n'a ta, Babiloni masace bena o hakiri jigi o ta terenbariya ra, ka o mina ka taga ni o ye.

²⁹ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw ka ne hakiri jigi aw ta terenbariyakow ra, ka aw ta hakekow yira kene kan, ka aw ta jurumunw yira aw ta kewalew bee ra, ka ne hakiri jigi o bee ra, o koson aw juguw borow bena aw mina ka taga ni aw ye.

³⁰ «*<*Ayiwa, ele Izirayeli kuntigi*, ele Alatogocenbaga, mogojugu, i ta kojugu saralon sera; i ta terenbariya sera a dan ma, o koson i saralon sera sisan. ³¹ Dunupatigi Ala ko: Jalamugu bena foni ka bo i kun na, masafugula bena ta ka bo i kun na! Fen bee yelemana. Min tun majigira, o bena korota, min tun korotara, o bena majigi. ³² Cenri ni cenri! Ne bena cenri le ke dugu kono, cenri min nɔɔn ma deri ka ke ban! Ne bena a ke ten fo ka taga fangatigi natuma se, ne yere bena fanga di mogon min ma.» »

Amankaw ta kiti

* **21:30** 21.30 O kuntigi ye masace Sedesiyasi ye. Ko min k'a soro, o kumaw be soro Masacew flanan 25.4-7.

³³ «Adamaden, ele ye ciraya ke, k'a fo ko: <Dunupatigi Ala ka min fo Amonkaw† kama, o ta mafiyenyarikumaw koson, o le ye nin ye!> A fo o ye ko: Kerekemuru! Kerekemuru! Kerekemuru samana ka bo fagari kama, a josira k'a nugu halakiri kama, k'a manamana i ko sanmanamana. ³⁴ Aw ta lagberikebagaw tun ka min fo aw ye. O tun ye kumagbansan le ye; flerikebagaw tun ka min fo. O tun ye faninya le ye. Kerekemuru bena Alanasiranbariw ani mogojuguw kannatige, sabu o ta kojugu saralon sera; o ta terenbariya sera a dan ma, o koson o saralon sera sisan.»

Ala bena murutigiw fana halaki

³⁵ «Aw ye kerekemuru don a la ra. Ne ka aw dan ka aw bla yoro min na, aw buruju bora jamana min na, ne bena taga kiti ben aw kan o yoro le ra. ³⁶ Ne bena ne ta jusugban ben aw kan, ka ne ta dimiba tasuma fiye aw kan, ka aw don mogonalomandow boro, minw ta baara ye cenri ye. ³⁷ Tasuma bena aw domu; aw jori bena bon jamana konon. Mogosi hakiri tena to aw ra tuun; sabu ne Matigi Ala, ne le kumana.»

22

Zeruzalemu ta kojuguw

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «I te nin dugu jaraki wa, adamaden? I te nin mogofagadugu jaraki wa? O ka ko haramunin minw ke, o bee fo o ye! ³ A fo o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: A fe, nin dugumogow be mogow faga o ta dugu konon, ka Ala ta kiti ben o yere kan; o be jow lalaga ka o yere lanogon. ⁴ Aw ka mogow minw faga, o hake be aw kan. Aw ka jo minw lalaga, o jow ka aw lanogon. Aw yere le ka aw ta dunupalatige wagati surunya, ka aw si sandaw se a dan ma. O koson ne bena aw ke dogoyarifen ye siya tow na konon, ka aw ke mafiyenyarifen ye jamana tow bee na konon. ⁵ Yorokanmogow, ani yorosurunmogow bee bena aw logobon, sabu aw ta dugu togow cenna, dugu fara mankan ni kopagamininw le ra.

⁶ « <A fe, Izirayeli jamana pamogow minw be aw fe, olugu bee be o ta fanga ke sababu ye ka mogow faga.

⁷ « <Aw fe, mogow b'a face ni a bamuso dogoya.

« <Aw fe, mogow be lonanw minako juguya.

« <Aw fe, mogow be ferita ni muso ce sanin tonon.

⁸ « <Aw te ne ta yoro saninman jatera, aw be ne ta Nenekirilonw* ke lon gbansanw ye.

⁹ « <Aw fe, dow be nafiya ke janko ka o mogotonogon faga.

« <Aw fe, mogow be saraka domu ni josonbagaw ye kuruw kunna.

« <Aw fe mogow be kokolonw ke.

¹⁰ « <Aw fe, dow be jen ni o face muso ye, ka o face lebu.

« <Aw fe, dow be ben muso kan, k'a soron o ma saninya ka bo a ta landa ra folon.

¹¹ « <Aw fe, dow be ko haramuninw ke ni o mogotonogon ta muso ye, dow be jen ni o dence muso ye k'a lebu hali o te maroya; dow fana be ben o balemamuson kan, o yere worofa denmuson.

¹² « <Aw fe, aw be son ka wari mina, ka mogow faga; aw be juru don mogow ra ka tonon jini a ra, aw be do fara fenw songon kan, aw be aw mogotonogon tonon a borofen koson, nka aw be jina ne konon; Dunupatigi Ala ko ten.

† 21:33 21.33 Amonkaw tun ka jenogonya don ni Zuda mara mogow ye, ko o be muruti Babiloni masace ma (Yeremi 27.2-6).

¹³ « A flɛ, ne bɛ ne tɛgɛ flɛ gbasi nɔgɔn na aw kosɔn, sabu aw ka mɔgɔw le tɔnɔ ka naforo sɔrɔ, aw ka mɔgɔw faga aw ta dugu kɔnɔ. ¹⁴ Ni ne nana wuri aw kama lon min na, yala aw ja siginin bɛna to wa? Yala baraka bɛna kɛ aw ra tuun wa? Ne Matigi Ala, ne le kumana, ne le fana bɛna a kɛ ten. ¹⁵ Ne bɛna aw janjan siyaw cɛ ra, ka aw yɛrɛgɛ ka taga jamana wɛrɛw ra, ka fɛn saninyabariw bɔ aw cɛ ra pewu. ¹⁶ Aw yɛrɛ le bɛna aw yɛrɛ lamaroya siyaw nɔ kɔrɔ; ni o kɛra, aw bɛna a lon ko ne le Matigi Ala yɛ.» »

¹⁷ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko: ¹⁸ «Adamaden, Izirayeli mara mɔgɔw kɛra ne fɛ i ko nɛgɛbo. O bɛɛ kɛra i ko siranɛgɛ, walama letɛn, walama nɛgɛfin, walama ntileku nɛgɛ bɛ nɔgɔ min to daga kɔnɔ tasuma ra. O kɛra i ko warigbɛ ta nɛgɛbo. ¹⁹ O kosɔn Dunupatigi Ala ko: I n'a fɔ aw bɛɛ kɛra i ko nɛgɛbo, o ra ne bɛna aw lajɛn Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ. ²⁰ O bɛ warigbɛ, walama siranɛgɛ, walama nɛgɛfin, walama ntileku nɛgɛ, walama letɛn kɛ daganin kɔnɔ ka tasuma don a kɔrɔ k'a yɛele cogo min na, ne fana diminin ni ne jusu gbannin bɛna aw lajɛn, ka aw ton daga kɔnɔ ka aw yɛele o cogo le ra. ²¹ Ne bɛna aw lajɛn ka ne ta jusugban tasuma don aw kɔrɔ; ni o kɛra, aw bɛna yɛele Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ. ²² O bɛ warigbɛ yɛele daganin kɔnɔ cogo min na, ne fana bɛna aw yɛele o cogo le ra nin dugu kɔnɔ. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko ne Matigi Ala, ko ne le ka ne ta jusugban ben aw kan.»

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²⁴ «Adamaden, a fɔ Zeruzalɛmu ye ko: «Ele ye dugukolo dɔ le ye min ma saninya; sanji tena ben i kan ne ta jusugban wagati ra.» ²⁵ Aw ta ciraw bɛ janfa siri dugu kɔnɔ. O bɛ ben mɔgɔw kan, i ko jara kasitɔ bɛ sogo mina k'a tigɛtigɛ cogo min na; o bɛ mɔgɔw ta naforow, ani o ta fɛn dawulamanw bɔsi o ra, ka muso caman bɔnɔ o cɛw ra dugu kɔnɔ.

²⁶ «Aw ta sarakalasebagaw bɛ ne ta sariyaw cɛn, ka ne ta fɛn saninmanw lanɔgɔ. O tɛ fɛn saninmanw, ani fɛngbansanw bɔ nɔgɔn na; o tɛ mɔgɔw karan janko o ye fɛn saninyabariw ani fɛn saninyaninw lon ka o bɔ nɔgɔn na. O tɛ ne ta Nɛnɛkirilonw* jate; o tɛ ne ta saninmanya jate. ²⁷ Aw ta nɔmɔgɔw bɛ aw cɛ ra i ko wara minw bɛ sogo mina k'a tigɛtigɛ; o bɛ mɔgɔw faga, o bɛ mɔgɔw nin halaki ka naforojugu sɔrɔ o ra. ²⁸ Aw ta ciraw bɛ mɔgɔw ta kojuguw dogo, i ko mɔgɔ bɛ kogo mun k'a gbɛ cogo min na; o bɛ to ka faninya fɔ ko Ala ka fɛn dɔ yira olugu ra, ka mɔgɔw lafiri ni o ta cirayakumaw ye. O b'a fɔ ko: «Dunupatigi Ala k'a fɔ!» K'a sɔrɔ Matigi Ala ma kuma o fɛ.

²⁹ «Jamanadenw bɛ ben mɔgɔw kan ka o borofɛnw sonya; o bɛ dɛsɛbagatow, ani fagantanw tɔnɔ, o bɛ lonanw minako juguya, ka o ta jo bɔsi o ra.

³⁰ «Ayiwa, ne k'a flɛ ni a kɛra ko hali mɔgɔ kelen bɛna sɔrɔ o cɛ ra, min bɛ kɛ i ko kogo, ka mɔgɔw tanga, min bɛ kɛ ne nɔ kɔrɔ i ko dugu kogo cidaw kɔrɔsibaga, ka jamana kisi, janko ne kana na dugumɔgɔw halaki, nka ne ma mɔgɔ si sɔrɔ. ³¹ O kosɔn ne bɛna ne ta jusugban ben o kan, ka o jɛni ni ne ta dimi ta tasuma ye fɔ ka o ban. Ne bɛna o ta kɛwalew hake ben o kan; Dunupatigi Ala ko ten.»

23

Samari mara ta jatɔya

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, muso fla le tun be yi, o fla bee tun be bamuso kelen na. ³ Ayiwa, ka o to Misiran, o ka jatoya ke; o ka jatoya ke o sunguruman. Cew ka o sinw momo, o ka o sunguruman sinw mina yi. ⁴ Koromusoman togo tun ye ko Ohola, dogomusoman togo tun ye ko Oholiba. Ne ta musow tun lo; o tun ka dencew, ani denmusow soro ne fe. Min togo tun ye ko Ohola, ale ye Samari le ye; Oholiba, ale ye Zeruzalemu ye.

⁵ «Ohola ka jatoya ke, k'a soro ne ta muso tun lo. A namogocce minw tun ye Asirikaw ye, a siginogonw, olugu nege gbanna a ra fo k'a jarabi o ra. ⁶ Olugu tun be derege wulenman numanmanw le don, kuntigiw, ani fagamaw tun lo, o bee tun ye kanbelen saramanw le ye, o bee tun ye sotigiw ye, o be yelen sow kan. ⁷ Ohola k'a yere di olugu le ma jatoya ra; o bee tun ye Asiri jamana cew bee ra cepumanw le ye. O mogo minw nege tun gbanna a ra fo k'a jarabi o ra, a ka a yere lanogo ni olugu bee ye, ni o ta jow ye. ⁸ A tun derira jatoya min na kabini Misiran, a ma o dabra; sabu kabini a sunguruman, cew tun be jen ni a ye. O tun b'a sunguruman sinw mina, ka jatoya ke ni a ye k'a lanogo. ⁹ O koson ne fana k'a don a namogoccew boro; ne k'a don Asirikaw boro, minw nege tun gbanna a ra fo k'a jarabi o ra. ¹⁰ Olugu le ka a fari lakolon bo kene kan, k'a dencew, ani a denmusow mina, ka ale yere faga ni kerekemuru ye. O k'a ta kojuguw hake bo a ra, k'a ke fo muso tow bee b'a ko fo.

Zeruzalemu dugu ta jatoya

¹¹ «Ayiwa, a dogomuso Oholiba ka o ye, nka ale ta ceke negejuguyara tuun ka teme a koromuso ta kan; a ta jatoya temena koromusoman ta kan pewu. ¹² Asiri jamana ta cew nege gbanna ale fana ra fo k'a jarabi o ra: kuntigiw, ani fagamaw tun lo; a siginogonw tun lo. O be fanipuman dawulaman le don; o bee ye sotigiw ye, o be yelen sow kan, o bee ye kanbelen saramanw ye. ¹³ Ne k'a ye ko ale fana k'a yere lanogo, ko o fla bee ka sira kelen le tagama. ¹⁴ Nka dogomusoman ka do fara a ta jatoya kan. A ka ce dow tagamasiyen ye kogo kan; a ka Babilonika dow ja lesenin wulenman ye. ¹⁵ Cesirijara tun sirinin be o ce ra, jalamugu cepumanw melegenin be o kun na. O bee tun be i ko kuntigiw, o tun be i ko Babilonikacew yereyere, minw worora Babiloni, o yere ta jamana ra. ¹⁶ Kabini Oholiba ka olugu ye doron, olugu nege gbanna a ra fo k'a jarabi o ra; a ka ciraden dow ci o fe Babiloni jamana ra ka o wele ka na. ¹⁷ Babilonikacew nana a fe ka na jen ni a ye a layoro ra. O ka jatoya ke ni a ye k'a lanogo. O k'a lanogo ka ban minke, o loko bora a ra. ¹⁸ A tun k'a ta jatoya ke bee na na, k'a fari lakolon bo kene kan minke, ne banna a ra i ko ne tun banna a koromuso ra cogo min na. ¹⁹ A k'a do fara a ta jatoya kan, k'a caya, k'a ke i n'a fo wagati min a sunguruman tun be jatoya kera Misiran. ²⁰ A namogoccew nege gbanna a ra fo k'a jarabi o ra; sabu olugu baraka tun be i ko falice ta, o fanga be i ko socce ta.

Ala bena Zeruzalemu ta kojugu hake bo a ra

²¹ «Oholiba, ele sunguruman tun be marobariyako minw kera, i hakiri jigira o ra sisan; o wagati ra Misirankaw tun be to ka maga i sinw na, ka i sunguruman sinw momo.

²² «O koson, ele Oholiba, ne Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena i namogoccew kononosu i kama, minw logo bora i ra; ne bena o lana i kama ka bo fan bee ra. ²³ Ne bena Babilonikaw lana, ani Kalideka tow bee: Pekodi, ani Sowa, ani Kowa ta mogow, ka Asirikaw bee fara olugu

kan. O bæ ye kanbelen saramanw ye, ani kuntigiw, ani fagamaw, ani kerekuntigibaw; o bæ be yelen so kan. ²⁴ O be nana i kama ka bo sahiliyanfan na ni o ta kerekeminanw ye, ani o ta sowotorow, ani o ta kerekewotorow, ani kerekejama camanba. O bena lo ka i lamini fan bæ ra, ni o ta negebennan belebelew, ani a fitiniw ye, ani o ta negefugulaw. Ne ka i ta kiti ko don olugu le boro; o bena i ta kiti tige ka kapa ni o yere ta sariyaw le ye, ²⁵ I ma ne ta kanuya min jate, ne bena o dimi ben i kan. O mogo bena fariya i ma kosebè; o bena i nun ni i torow tige. I ta mogo to minw bena to, o bena olugu faga ni kerekemuru ye. O bena i dencew, ani i denmusow mina. Ni minw ka bosi o boro, tasuma be olugu jeni. ²⁶ O bena i ta faniw bæ bo i ra, ka i ta masirifenw fana bo i ra. ²⁷ O ra, i ka marobariyakow, ani jatoya min damina kabini Misiran, ne bena o ban. I tena jabo o fe tuun, i hakiri tena jigi Misiran ta kow ra tuun.

²⁸ «Sabu Dunupatigi Ala ko: A fle, i be mogo minw koninya, ne bena i don olugu le boro; mogo minw nege bora i ra, ne bena i don olugu le boro. ²⁹ O bena i mina ni koninya le ye. O bena i ta baara ton ta. O bena taga ka i lakolon to, ka i waraganin to; i ta jatoya maroya bena bo kene kan, ani i ta marobariyakow, ani i ta jogojuguya. ³⁰ O bena i mina o cogo le ra; sabu i ka i yere bla jatoya ra ni siyaw ye, ka i yere lanogo ni o ta jow ye. ³¹ I ka i koromuso Ohola ta sira jagon le tagama; o koson ale minna fiye min na, ne bena o fiye le don ele fana boro. ³² Dunupatigi Ala ko: I koromuso Ohola minna fiye min na, ele fana bena min o le ra.

O fiye ka bon, a ka dun;
mogo bena yereko i ma, ka i logobo,
sabu fiye fanin lo kosebè.

³³ I bena fa a ra fo ka panamini, ka i jusu kasi;
sabu i koromuso Samari minna fiye min na,
o fiye ye cenri ni jatige ta fiye le ye.

³⁴ I bena a min k'a ban pewu,
fo ka fiye gbasi k'a cici,
k'a ke ka i sinw tigtige.

Sabu ne kumana,
Dunupatigi Ala ko ten.

³⁵ «O koson Dunupatigi Ala ko: I n'a fo i jinana ne ko, ka ne firi i yere ko fe, o ra i ta marobariya ni i ta jatoya kunko bena ben i yere kan.»

Samari mara ni Zeruzalemu dugu ta kiti

³⁶ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Adamaden, i te Ohola ni Oholiba jaraki wa? O ka ko haramunin minw ke, o fo o ye! ³⁷ Sabu o ka jeneya ke, mogo jori fana ka o borow maraga. O ka jeneya ke ni o ta jow le ye; ka fara o bæ kan, o tun ka den minw soro ne fe, o ka o denw le ke ka o ta jow son.

³⁸ Nka o ka min ke ne ra fana, o fle nin ye: O ka ne ta yoro saninman* lanogo o lon kelen na, ka ne ta Nenekirilonw* ke lon gbansanw ye. ³⁹ O ka o ta denw ke ka o ta jow son lon min na, o lon kelen na o tagara don ne ta yoro saninman kon k'a lanogo. O ka o le ke ne ta batoso kon.

⁴⁰ O yere ka cira bla ka taga ce dow wele ka bo fo yorojan. Ciraden sera olugu ma minke doron, olugu nana. O ra, aw ka aw yere ko, ka kale la aw pada ra, ka aw yere masiri o cew koson. ⁴¹ Aw sigira lanan cepuman do kan, ka tabali do laben ka bla o cew na fe, ka ne ta wusunan saninman ni ne ta turu saninman* bla o kan. ⁴² Mogo camanba tun nana; o mogo miiribariw camanba ta mankanw tun be bora. Ce dow fana tun nana ka

bɔ kongokolon fanw bɛɛ ra. Olugu ka bororanɛgɛw don balemamuso fla borow ra sa, ka jala dawulaman dɔw siri o kunw na.»

⁴³ «A kɛra ten minke, ne k'a fɔ ko: «Jɛnɛya ka nin muso min halaki ka ban, o belen b'a yɛɛ blara jatɔya ra tuun wa!» ⁴⁴ Cɛw bɛ don a fɛ i ko mɔgɔ bɛ don jatɔmuso fɛ cogo min na. Cɛw donna Ohola ni Oholiba fɛ o cogo le ra; muso marobariw lo. ⁴⁵ Nka cɛ terennin dɔw le bɛna o ta kiti tige, i ko o bɛ muso jɛnɛyakeɓagaw, ani mɔgɔfagabagaw ta kiti tige cogo min na; sabu o ka jɛnɛya kɛ, o boro ka mɔgɔw faga fana.

⁴⁶ «Dunɔpatigi Ala ko: Kɛrɛkɛjama dɔ ye lajɛn ka na o kama, ka na jatige ben o kan ka o borofɛnw bɛɛ cɛ. ⁴⁷ O jama bɛna o bon ni kabakuru ye, ka o faga ni kɛrɛkɛmuru ye; o bɛna o dɛncɛw, ani o denmusow faga, ka tasuma don o ta bonw na. ⁴⁸ Ne bɛna marobariyakow ban jamana kɔnɔ o cogo le ra. O ko bɛna muso tow bɛɛ ladi, k'a to o si kana aw ta marobariya jɔgɔn kɛ. ⁴⁹ O bɛna aw ta marobariya kunko ben aw kan. Aw ta jɔsɔn jurumun hake bɛna bɔ aw ra. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko ne le ye Dunɔpatigi Ala ye.»

24

Zeruzalemu bɛ i ko nɛgɛdaga min cɛnna

¹ San kɔnɔntɔnnan karo tannan tere tan, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, bi lon sɛbɛ; a tɔgɔ yɛɛyɛɛ sɛbɛ k'a bla; sabu Babilɔni masacɛ nana Zeruzalemu dugu kama bi lon yɛɛ le ra.

³ «Kuma kɔrɔman dɔ fɔ nin siya murutinin ye; a fɔ o ye ko Dunɔpatigi Ala ko:

Nɛgɛdaga dɔ labɛn, k'a sigi ta kan,
i ye ji kɛ a ra.

⁴ Sogo tigɛtigɛ k'a bla a kɔnɔ,
sogokuru janamanw, ani woto, ani kamankun;
sogo kolomanyɔrɔ janaman dɔw kɛ k'a tɔ dafa.

⁵ Saga jumanman dɔ ta sogo kɛ daga kɔnɔ,
ka lɔgɔ kɛ tasuma ra nɛgɛdaga kɔrɔ.
A to a ye wuri, a ye barabara kɛsɛbɛ,
k'a to a kolomanyɔrɔw bɛɛ ye mɔ.

⁶ «Sabu Dunɔpatigi Ala ko:

Bɔnɔ bɛna mɔgɔfagadugu sɔrɔ,
dugu min bɛ i ko son ka nɛgɛdaga min mina,
min ta son tɛ bɔra a ra ka ye.

Sogokuruw ta kelen kelen ka bɔ a kɔnɔ;
i kana wolomari kɛ, ni i boro ka bɛn min ma, i bɛ o bɔ.

⁷ Sabu Zeruzalemukaw ka mɔgɔ minw faga, o jori bɛ dugu kɔnɔ;
o ka o jori bɔn farajalan le kan,

o m'a bɔn dugu ma
janko buguri y'a datugu.

⁸ Ne fana ka o ta mɔgɔ faganinw jori to fara kan,
janko a kana se ka datugu,
janko ka ne ta jusugban lawuri o kama,
ka ne yɛɛ dimibɔ o ra.

⁹ «O kɔsɔn Dunɔpatigi Ala ko:

Bɔnɔ bɛna mɔgɔfagadugu sɔrɔ,

sabu ne fana bena logo camanba don ka tasumaba mana.

¹⁰ Logo camanba lajen, ka tasuma mana;

sogo tobi k'a mo kosebe,

ka nanfenw ke a ra.

A to a kolomanyorow ye mo fo k'a sisi.

¹¹ O ko, i be negedaga lakolon sigi takami kan,

a ye gban, a siranegge ye jeni,

janko a nogow ye yeele a konso,

son ye bo a ra.

¹² «Nka o sgege bee ye gbansan le ye; son caman min ka negedaga mina, o te bora a ra. Hali tasuma te se k'a bo a ra.

¹³ «Aw Zeruzalemukaw ka kokolon minw ke, o le ka aw lanogo. Ne tun b'a fe ka aw saninya, nka aw ma son ka saninya ka bo aw ta nogora. O ra, aw koni tena saninya tuun, fo ni ne nana ne ta jusugban bee ben aw kan ka ban tuma min na. ¹⁴ Ne Matigi Ala, ne le kumana. A wagati sera, ne bena a ke. Ne tena a to kebari ye, ne tena makari, ne tena ne kan yelema. Ne bena aw ta kiti tige ka kapa ni aw tagamacogo ni aw ta kewalew le ye; Dunupatigi Ala ko ten.»

Ala ka Ezekiyeli bono a muso ra

¹⁵ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁶ «Adamaden, a fle, mogo min ko ka gbelen i ma, ne bena bara ka o tigi le ta ka bo i koru. Nka i man kan ka i panasisi, walama ka kasi, walama ka naji bo. ¹⁷ Mogo si kana i nunakan men; i kana sanga ke. I ta jalamugu mini i kun na, ka i ta sanbara don i sen na; i kana i pada dugumayanfan datugu, i kana sangadomuni ke ni mogow ye.»

¹⁸ Ayiwa, ne kumana jama fe sogomada fe; ne muso sara wulada fe. O lon dugusagbe sogoma, Ala tun ka min fo ne ye, ne ka o ke. ¹⁹ Mogow k'a fo ne ma ko: «I ka nin ko minw ke, i b'a fe ka min yira an na, i te o jafon an ye wa?» ²⁰ Ne ka o jaabi ko: «Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko: ²¹ «A fo Izirayeli mara mogow ye ko Dunupatigi Ala ko: A fle, ne yere bena a to mogow ye ne ta yoro saninman* lanogo; o yoro min ye aw ta baraka ni aw ta yerebonya sababu ye, yoro min ko ka di aw ye, ani min ko ka bon aw ma. Aw ka aw dencew, ani aw denmuso minw to aw ko Zeruzalemu, mogow bena olugu faga ni keremukuru ye. ²² Ni o kera, ne k'a ke cogo min na, aw fana bena a ke o cogo ra. Aw tena aw pada dugumayanfan datugu, aw tena sangadomuni ke ni mogow ye. ²³ Aw bena aw ta jalamugu siri aw kun na, ka aw ta sanbara don aw sen na. Aw tena aw panasisi, aw tena kasi. Aw bena fasa aw ta terenbariyaw koson; aw bena to ka nuna jagon koson. ²⁴ Ezekiyeli ka min ke, o bena ke tagamasiyen le ye ka aw lasomi; ale k'a ke cogo min na, aw fana bena a ke ten le. Ni o kow nana ke, aw bena a lon ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.»

²⁵ «Ayiwa, adamaden, yoro min ye o ta baraka sababu ye, ani o ta ninsondiya sababu, ani o ta masiri, o yoro min ko ka gbelen o ma, min ko ka bon o ma kosebe, ni ne nana o yoro bo o boro lon min na, ka o dencew, ani o denmusow fana bo o koru, ²⁶ o lon na mogo do boribagato do bena na o kow lakari ele ye. ²⁷ O lon na, i nen bena foni; i bena kuma ni o tigi ye. I tena ke bobo ye tuun. I ta ko bena ke tagamasiyen ye ka o lasomi; ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Siya tow ta kiti

25

(25–32)

Amonkaw ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin Amonkaw ma, ka ciraya ke o kama! ³ A fo Amonkaw ye ko: <Aw ye Dunupatigi Ala ta kuma lamen! Dunupatigi Ala ko: Wagati min na o ka ne ta yoro saninman* lanogo, ka ne ta jamana Izirayeli ci k'a ke yoro lakolon ye, ka Zuda mara mogow mina ka taga jamana were ra, aw k'a fo o ra ko: Onhon co! ⁴ O le koson, a fle, ne bena aw Amonkaw di tereboyanfan mogow ma, ka aw ke o ta ye; o bena o ta bonw lo aw ta jamana kon, ka aw ta jamana ke o sigiyoro ye. Olugu le bena aw ta yiridenw domu, olugu le bena aw ta beganw ta nono min. ⁵ Raba min ye aw ta duguba ye, ne bena o ke o ta jogomew ta domunikeyoro ye, ka Amonkaw ta jamana to bee ke o ta beganmarayorow ye. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.

⁶ « <Sabu Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw ka tegera fo, ka don ke, ka ninsondiya ni kononjuguya suguya bee ye Izirayeli jamana ta bono koson, ⁷ o ra, ne bena ne boro korota aw kama, ka aw di siya tow ma, k'a to o ye aw borofenw ce. Ne bena aw ta siya togo tunu ka bo siya tow ce ra, ka aw ta jamana togo bo jamana tow ce ra. Ne bena aw halaki; ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.» »

Mohabukaw ta kiti

⁸ «Dunupatigi Ala ko: I n'a fo Mohabukaw, ani Seyirikaw b'a fora ko: <A fle, Zuda mara kera i ko siya tow!> ⁹ O koson, ne bena Mohabu jamana fan kelen labla o juguw ye; dugu minw be o ta jamana dancaw ra, ne bena o duguw halaki, o dugu minw ye o ta jamana dawula ye, i n'a fo Beti Yesimoti, ani Baali Mehon, ani Kiriayatayimu.

¹⁰ «Ne bena o ni Amon jamana bee labla tereboyanfan mogow ye, k'a ke o ta ye. Ni o kera, Amonkaw togo be tunu ka bo siya tow ce ra. ¹¹ Ne bena ne ta kitiw ben Mohabukaw kan. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Edomukaw ta kiti

¹² «Dunupatigi Ala ko: Edomukaw ka ko minw ke ka o yere dimibo Zuda mara mogow ra, ani o ka o yere dimibo fo ka na jarakiba ben o yere kan minke, ¹³ o koson ne Dunupatigi Ala ko: Ne bena ne boro korota Edomu jamana kama, ka adamadenw, ani beganw bee faga. K'a ta Teman, ka taga a bla fo Dedan, ne bena o bee ci k'a ke yoro lakolon ye; kerekemuru bena o bee faga. ¹⁴ Ne bena ne yere dimibo Edomukaw ra, ne ta mogow sababu le ra, minw ye Izirayelimogow ye; o bena Edomukaw sara ka kana ni ne ta dimi ni ne ta jusugban ye. Ni o kera, Edomukaw bena ne ta dimiboko silon. Dunupatigi Ala ko ten.»

Filisikaw ta kiti

¹⁵ «Dunupatigi Ala ko: I n'a fo Filisikaw ka o yere dimibo, ka o yere dimibo ni kononjuguya suguya bee ye, ka halakiri ke ka kana ni o ta koninya banbari ye, ¹⁶ o koson Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena ne boro korota Filisikaw kama. Ne bena Keretikaw faga; mogow to minw tora kogojida ra, ne bena olugu halaki. ¹⁷ Ne bena ne ta dimiba le bo o ra; ne jusu gbanninba le bena o sara. Ni ne nana ne yere dimibo o ra ten minke, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

26

Tirikaw ta kiti

¹ San tan ni kelennan, karo tere fɔlɔ ra, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, Tiri dugu k'a fɔ Zeruzalemu ta ko ra minke ko: <Ŋnhɔn, Zeruzalemu min tun ye siyaw bɛɛ tagayɔrɔ ye, ale donda karira! Mɔgɔw bɛna yeɛma anw le fɛ sisan. Anw le bɛna fa naforo ra, ale bɛna ke yɔrɔ lakolon ye.> ³ Ayiwa, o kumaw kosɔn, Dunupatigi Ala ko: A fɛ ne be wuri ele Tiri kama! Ne bɛna siya caman kɔnɔnɔsu ka na i kama i ko kɔgɔji jikurubaw. ⁴ O bɛna Tiri dugu laminikogow ci, k'a sankasojanw benben; ne bɛna a buguri bɛɛ flan ka bɔ yi, k'a yɔrɔ ke faralakolon ye. ⁵ Tiri bɛna ke dugukolɔjalan le ye kɔgɔji cɛ ma, jɛgeminabagaw bɛna o ta jɔw ja yɔrɔ min na; sabu ne le kumana, Dunupatigi Ala ko ten. Siya wɛrɛw bɛna Tiri dugu ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ le cɛ. ⁶ A kerɛfɛdugu misen minw bɛ kɔgɔjida yɔrɔ tɔw ra, kerɛkemuru bɛna o mɔgɔw faga. Ni o kera, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁷ «Sabu Dunupatigi Ala ko: A fɛ, ne bɛna Babilɔni masace Nebukadinesari lana ka bɔ sahiliyanfan na Tiri dugu kama; masaw ta masa lo. A bɛna na ni sow ye, ani sowotorow, ani sotigiw, ani kerɛkɛden jamaba. ⁸ Tiri kerɛfɛdugu misen minw bɛ kɔgɔjida yɔrɔ tɔw ra, a bɛna o mɔgɔw bɛɛ faga ni kerɛkemuru ye; a bɛna tintinw lalaga, ka yɛlɛnyɔrɔw lɔ ka dugu kogo lamini. A bɛna negebennanw ta aw kama. ⁹ A bɛna a ta kogocifɛnw ke ka aw ta dugu kogow ci, ka aw ta sankasojanw benben ni a ta dingasoginanw ye. ¹⁰ A ta sow camanba boritɔ ta gbangban bɛna aw datugu. Ni Babilɔni masace nana don aw ta dugu donda fɛ i ko mɔgɔ bɛ don dugu minanin kɔnɔ cogo min na, o tuma aw ta dugu kogow bɛna yɛrɛyɛrɛ a ta sotigiw, ani a ta sowotorow ni wotorow senw mankan fɛ. ¹¹ A ta sow senw bɛna aw ta dugukɔnɔsiraw bɛɛ dɔndɔn; a bɛna aw ta jamana mɔgɔw faga ni kerɛkemuru ye, ka aw ta bonbaw ta samasen barakamanw benben dugu ma. ¹² O bɛna aw ta naforow cɛ, o bɛna aw ta jagofɛnw sonya, o bɛna aw ta dugu kogow ben, o bɛna aw ta bon cɛɲumanbaw cici, k'a kabakuruw, ani a yiriw, ani a bɔgɔ bɛɛ cɛ ka taga o firi kɔgɔji ra.

¹³ «Ne bɛna aw ta dɔnkirilakanw ban; mɔgɔ tɛna aw ta gɔnifɔkanw mɛn tuun. ¹⁴ Ne bɛna aw ta dugu ke farajalan le ye; a bɛna ke dugukolɔjalan le ye, jɛgeminabagaw bɛna o ta jɔw ja yɔrɔ min na. Mɔgɔ tɛna aw ta dugu lɔ kokura tuun; sabu ne Matigi Ala, ne le kumana; Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁵ «Dunupatigi Ala b'a fɔ Tiri dugu ma ko: Ni o nana ke fagari ke ye aw cɛ ra tuma min na, ni mɔgɔ mandimininw nana ke ɲuna ye, yala aw ta dugu benkan mankan tɛna kɔgɔji kɔfɛjamana mɔgɔw ja tige fɔ ka o yɛrɛyɛrɛ wa? ¹⁶ Kɔgɔjida jamanaw ta masacew bɛɛ bɛna wuri ka bɔ o ta masasigananw kan; o bɛna o ta deregebaw bɔ, ka o ta fanɲuman kansɔgɔninw bɔ o yere ra, ka yɛrɛyɛrɛ. Jatige bɛna o mina fɔ o bɛ sigi dugu ma; o ja tigenin bɛna ke wagati bɛɛ, sabu aw ta ko bɛna o jigi tige. ¹⁷ Mɔgɔw bɛna nin sangadɔnkiri la aw kunna, k'a fɔ ko:

<E, ele le tununa ka bɔ kɔgɔji kan wa, ele dugu tɔgɔbatigi!
Ele min baraka tun ka bon kɔgɔji kan, ele ni i ta mɔgɔw;
aw le tun bɛ jatige blara mɔgɔw ra o yɔrɔw bɛɛ ra.

¹⁸ Sisan aw bencogo ka kɔgɔji kɔfɛjamana mɔgɔw ja tige;
aw labancogo ka kɔgɔji kɔfɛmɔgɔw jigi tige.>

¹⁹ «Sabu Dunupatigi Ala ko: Ni ne nana aw ta dugu ci k'a ke yɔrɔ lakolon ye tuma min na, i ko mɔgɔ ma deri ka ke dugu minw kɔnɔ tuun, ni ne nana jibaw lajigi aw kan, ka jibaw ke ka aw datugu tuma min na, ²⁰ o tuma o ka

mɔgɔ minw lajigi kaburu kɔnɔ, ne bɛna aw fara olugu kan, ka aw bla ni fɔlɔfɔlɔmɔgɔw ye. Ne bɛna aw bla fɔ dugukolo jukɔrɔyɔrɔw ra, ka aw ke i ko fɔlɔfɔlɔ tomokɔrɔw, ka aw bla ni kaburukɔnɔmɔgɔw ye, janko mɔgɔ kana sigi aw ta dugu kɔnɔ tuun. Aw tɛna sigiyɔrɔ sɔrɔ dunuɲa ra mɔgɔ ɲanamanw cɛ ra tuun. ²¹ Ne bɛna aw ta ko ke jatigekoba ye; aw tɔgɔ bɛna tunu. Mɔgɔw bɛna aw yɔrɔɲini, nka o tɛna aw ye. Dunuɲatigi Ala ko ten.»

27

Tiri ta yerebonya

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, ele ye sangadɔnkiri dɔ la Tiri dugu kɔsɔn. ³ Tiri dugu signin bɛ kɔgɔjida ra, a bɛ jago ke ni siya tɔw ye kɔgɔji kɔfɛjamana caman na; a fɔ Tiri ye ko Dunuɲatigi Ala ko:

E, Tiri, ele tun b'a fɔra
ko i ta cɛɲa dafanin lo!

⁴ I ta mara dan bɛ fɔ yɔrɔɲan, kɔgɔji cɛmance ra;
i lobagaw ka i lo ka i ta cɛɲa dafa.

Tiri tun kɛra i ko jirakurunba

⁵ O ka i lo i ko jirakurunba, ka i kɛrɛfɛyɔrɔw bɛɛ lo ni Seniri ta sipɛrɛsiyiriw ye;

o ka Liban ta sɛdiriyiri dɔ le ke kurun ta faniw siribere ye.

⁶ O ka Basan yirisunba dɔ ta yiri le lɛsɛ ka o ke jufaw ye;

o ka kurun kɔnɔnɔyɔrɔ lalaga ni samɔɲinw ye,

ka o dondon Sipere kɔgɔjida jamanaw ta yiri dɔw ra.

⁷ Misirankaw ta lɛnfaniɲuman sɔgɔninw le tun ye kurun ta faniba ye;

o le tun ye kurun tagamasiyɛn ye.

Elisa kɔgɔjida ta jamanaw ta fani bulamanw, ani a wulenmanw,

o le tun ye kurun datugufaniw ye.

⁸ «Sidɔnkaw, ani Arivadikaw le tun ye aw ta kurunboribagaw ye.

Ele Tiri dugu yere ta kurunlonbagabaw le tun ye aw ta kuruntigiw ye.

⁹ Gabali lonnikebagakɔrɔw, ani a mɔgɔ hakirimanw,

olugu tun bɛ kurun kɔnɔ, ka to ka kurun yɔrɔ cɛnninw lalaga.

Kɔgɔji jirakurunw bɛɛ tun bɛ na aw fɛ;

o mɔgɔw bɛɛ tun bɛna jago ke ni aw ye.

¹⁰ «Pɛrɛsikaw, ani Ludikaw, ani Putikaw le tun ye aw ta kɛrɛkɛjama mɔgɔw ye;

olugu tun ye aw ta kɛrɛkɛcɛ dɔw ye.

O tun bɛ o ta nɛgɛbɛnnanw, ani o ta nɛgɛfugulaw dulondulon dugu kɔnɔ;

olugu le tun ka tɔgɔba di aw ma.

¹¹ Arivadikaw, ani aw yere ta kɛrɛkɛcɛw bɛ dugu laminikogow kɔrɔsi;

Gamadikaw, olugu bɛ sankasojan kunna.

O tun bɛ o ta nɛgɛbɛnnanw dulon dugu kogow ra;

o tun ka aw ta dugu cɛɲa dafa.»

Siya minw tun bɛ jago ke ni Tirikaw ye

¹² «Tarisikaw tun bɛ jago ke ni aw ye, sabu fɛɲɲuman caman tun bɛ aw fɛ; o tun bɛ o ta warigbɛ ni o ta nɛgɛ ni o ta lɛtɛn ni o ta ntileku nɛgɛ falɛn aw ta jagofɛn na.

13 «Yavankaw, ani Tubalikaw, ani Mesekikaw tun be jago ke ni aw ye; olugu tun be jonw, ani siranegfenw falen aw ta jagofenw na.

14 «Beti Togarimakaw tun be wotorosamasow, ani kerekesow, ani sofaliw falen aw ta jagofenw na.

15 «Dedankaw fana tun be jago ke ni aw ye. Kogjida jamana caman tun be sanni ke aw le fe; o tun be aw sara ni samajinw ye, ani ebeniyiri.

16 «Sirikaw* fana tun be sanni ke aw fe, sabu fiyeerefen camanba le tun be aw fe. Olugu tun be aw ta fiyeerefenw falen ni sikaribuli luluw ye, ani fani wulenman numanmanw, ani fani sogonin numanmanw, ani lenfaniw, ani korayi luluw, ani rubi luluw.

17 «Hali Zuda ni Izirayeli jamana fana tun be jago ke ni aw ye; o tun be aw ta fiyeerefenw falen ni Miniti mara ta alikama* ye, ani jo, ani li, ani turu, ani munturu.

18 «Damasikaw fana tun be sanni ke aw fe, sabu fiyeerefen camanba le tun be aw fe; aw borofenw tun ka ca kosebe. Olugu tun be aw ta fiyeerefenw falen ni Helibon mara ta duven ye, ani Sahari mara ta sagasi.

19 «Vedankaw, ani Yavanka minw be bo Uzali, olugu fana tun be na ni nege gbasinin ye, ani sumadiyananw, ka na o falen aw fe aw ta fiyeerefenw na.

20 «Dedankaw fana tun be na fani gbirimanw falen aw fe, fani minw be la sow ko ra ka sigi a kan.

21 «Arabuw, ani Kedari mara ta kuntigiw bee tun be jago ke ni aw ye; olugu tun be na ni sagadenw, ani sagajigiw, ani bakoroninw ye aw fe.

22 «Sabakaw, ani Rahemakaw fana tun be jago ke ni aw ye; o tun be aw ta fiyeerefenw falen ni kasadiyananw bee ra numanmanw ye, ani luluw, ani sani.

23 «Harankaw, ani Kanekaw, ani Edenikaw, ani Saba mara ni Asiri mara ni Kilimadi mara ta jagokebagaw fana tun be na jago ke ni aw ye. 24 Olugu tun be fani dawulamanw le jago ni aw ye; o tun be na ni deregeba bulamanw, ani fani numanman sogoninw ye, ani tapi negennin suguya caman, ani jurukise dankonumanw.»

Tiri be halaki a ta yerebonya koson

25 «Jirakurunbaw le tun be aw ta jagofenw ta.

Aw ta dugu tun fara jagofen camanba le ra kogji ce ma yi.

26 Nka aw ta kurunboribagaw tagara ni aw ye fo yorojan kogji ce ma minke,

tereboyanfan ta fono fariman ka aw ta jirakurunba karikari kogji ce ma.

27 Aw ta naforow, ani aw ta jagofenw, ani aw ta fiyeerefenw, ani aw ta kurun ta baardenw, ani kurunboribagaw, ani kurunlalagabagaw, ani jagokebagaw, ani kerekedenw bee, ani mogto minw bee tun be ni aw ye, olugu bee tora kogji ra aw halakilon na.

Tiri halakicogo ka siya tow ja tige

28 Aw ta kuruntigiw kulekan fe, kogjida mogow be yereyerera.

29 Siya tow ta kurunboribagaw ani o ta kurun baardenw, ani o ta kuruntigiw bee, olugu bora o ta kurunw konon, ka taga lo ji da ra.

* 27:16 27.16 Kitabu dow b'a fo ko Edomukaw.

30 O be o kan korota ka kasi aw kunna;
 o jusu kasinin be kule kosebe.
 O be buguri ce k'a ke o kun na,
 ka kolonkolon bugurigbe ra.
 31 O ka o kun li aw koson,
 ka borofaniw don o yere ra;
 o jusukun toronin be kasi aw kunna,
 o jusu kasinin be manumankokanw fo.
 32 O toronin bena sangadankiri do la aw kunna;
 o bena nin manumanko donkiri la k'a fo ko:
 <E, dugu juman le tun be i ko Tiri sa?
 Tiri ta mankan bee le banna tan sisan kogoji ce ma wa?>

Tiri ta ko bee banna

33 Aw ta jirakurunw tun be kogoji cetige ni aw ta fiyerefenw ye
 ka taga jamana caman wasa.
 Aw ka dugukolo masacew fentigiya
 ni aw borofen caman ye, ani aw ta jagofen caman.
 34 Ayiwa, sisan kogoji jikuruw ka aw ta kurunw karikari,
 ka o lajigi fo ji dunmanyoro ra;
 aw ta jagofenw, ani aw ta kurunkonmogow bee,
 o bee jigira ji jukoro.
 35 Minw ye kogoji kofejamana mogow ye,
 aw ta ko ka olugu bee jigi tige;
 o ta masacew kunmasi ce ra,
 o panasisira.
 36 Siya tow ta jagokebagaw be kabakoya fo ka filen fiye aw ra;
 aw ta ko kera jatigekoba le ye.
 Aw ta koni banna le pewu!»

28

Tiri masace ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, a fo Tiri
 dugutigi ye ko Dununatigi Ala ko:
 <Yerebonya donna ele jusu ra,
 fo i ko: Ne ye Ala le ye,
 ne siginin be alaw ta sigiyoro le ra
 kogoji ce ma!>
 K'a soro ele ye adamaden le ye, i te Ala ye;
 nka i be i yere ta miiriya jate i ko Ala ta miiriya.
³ A fle, i ta hakiritigiya koni temena hali Daneli* ta kan;
 gundo si ma dogo i ma.
⁴ I ta hakiritigiya ni i ta faamuri sababu ra
 i ka natoroba soro;
 i ka sanin ni warigbe soro
 ka o bla i ta natoroblaysoro ra.
⁵ Hakiritigiyaba min be i fe jagoko ra,
 o le ka i ta natoro caya;
 nka o natoro ko ka yerebonya don i jusu ra.

⁶ «Ayiwa, o koson Dununatigi Ala ko:

* **28:3** 28.3 Daneli: Aw ye Ezekiyeli 14.14 fle.

i n'a fɔ i bɛ i yɛrɛ ta miiriya jate i ko Ala ta miiriya,
⁷ o kosɔn, a flɛ, ne bɛna siya wɛrɛ mɔgɔ dɔw lana i kama;
 siyaw bɛɛ ra mɔgɔ farimanw lo.
 O bɛna o ta kɛrɛkɛmuru bɔ, ka i ta hakiritigiya baaraw halaki,
 ka i ta nɔɔrɔ cɛn.
⁸ O bɛna i lataga lahara dingaba kɔnɔ;
 i bɛna sa sacogɔjugu ra kɔgɔji cɛ ma.
⁹ Yala i bɛna se k'a fɔ i fagabaga na kɔrɔ tuun wa,
 ko: <Ne ye ala le ye wa?>
 Ele tɛ foyi ye ni adamaden tɛ;
 i tɛ ala ye i halakibagaw boro dɛ!
¹⁰ I bɛna sa siya wɛrɛ mɔgɔw boro
 i ko mɔgɔ kɛnɛsigibariw;
 sabu ne kumana.
 Dunupatigi Ala ko ten.»

¹¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹² «Adamaden, ele ye sangadɔnkiri dɔ la Tiri masacɛ ta ko ra. A fɔ a ye ko Dunupatigi Ala ko: <Bɛɛ tun bɛ ele le flɛ, sabu i ta hakiritigiya tun ka bon, i ta cɛna tun dafanin lo.
¹³ I tun siginin bɛ Edɛni, Ala ta yiritu kɔnɔ.
 Lulu suguya bɛɛ tun kɛra ka i masiri:
 Sariduwani luluw, topazi luluw, jama luluw,
 kirisoliti luluw, onikisi luluw, zasipe luluw,
 safiri luluw, sikaribuli luluw, ani emerodi luluw.
 I ta masirifɛnw, ani i ta minanw bɛɛ tun ye sanin le ye;
 o bɛɛ tun labɛnna i ye kabini lon min na i danna.
¹⁴ Ne tun ka i kɛ serubɛn mɛlɛkɛ* le ye, min bɛ yɔrɔ kɔrɔsi;
 ne tun ka i bla o le kama.
 I tun bɛ Ala ta kuru saninman kan,
 i tun bɛ tagama kabakuru tasumamanw cɛ ra.
¹⁵ Kabini i danna lon min na,
 i jusukun tun gbɛnin lo i ta sira bɛɛ ra,
 fɔ lon min na terenbariya nana ye i ra.
¹⁶ Jago diyara i ra, ka na i boro minke,
 o ka i bla tɔpɔri ra, ka i bla jurumun na.
 O kosɔn ne bɛ i gbɛn ka bɔ Ala ta kuru kan,
 ka i kɛ i ko mɔgɔ tɔw.
 Ne bɛ ele serubɛn mɛlɛkɛ yɔrɔkɔrɔsibaga gbɛn,
 ka i labɔ lulu kabakuruw manamanatɔ cɛ ra.
¹⁷ I ta cɛna ka yɛrɛbonya don i jusu ra,
 i ta nɔɔrɔ kɛra sababu ye ka i ta hakiritigiya cɛn.
 O kosɔn ne bɛ i firi dugu ma,
 ka i kɛ flɛrifɛn ye masacɛ tɔw na kɔrɔ.
¹⁸ I ka terenbariyako caman minw kɛ,
 ani i ka mɔgɔw tɔpɔ i ta jago ra minke,
 o le ka i ta sigiyɔrɔ saninmanw lanɔgɔ.
 O kosɔn ne bɛna tasuma dɔ mana i sigiyɔrɔ cɛ ma,
 ka i jeni fɔ ka i ban.
 Ne bɛ i jeni fɔ ka na i kɛ bugurigbɛ ye dugukolo kan,
 i flɛbagaw bɛɛ na kɔrɔ.
¹⁹ Siya minw bɛɛ tun ka i lon,

i ta ko bena olugu bee jigi tige.
I ta ko kera jatigekoba le ye;
i ta koni banna le pewu!> »

Sidonkaw ta kiti

²⁰ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²¹ «Adamaden, i nasin Sidon dugu ma ka ciraya ke o kama! ²² A fo ko Dununatigi Ala ko:

<A fle, ne bena wuri ele Sidon dugu kama,
ka ne ta bonya yira aw ce ra.

Ni ne nana ne ta kitiw ben i kan tuma min na,
o tuma i bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

Ni o kera, i bena ne ta saninmanya jate.

²³ Ne bena banajuguw ben aw kan;
mogow faganinw jori bena woyo dugukonosiraw kan.
Mogo faganinw bena benben aw ce ra,
sabu kerekemuru bena na aw kama ka bo fan bee ra.
Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.> »

²⁴ «Ni o kera, siya minw be i ko binjugu min be mogo fari tigetige,
walama i ko nani min be mogo sogo,
olugu do tena wuri Izirayeli mara kama tuun.
Siya do tena soro a kere fe tuun min b'a mafiyenya.
Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Dununatigi Ala ye.

²⁵ « <Dununatigi Ala ko: Ne tun ka Izirayelimogow janjan ka taga siya minw ce ra, ni ne nana o labo o siyaw ce ra ka o lajen tuma min na, o tuma ne bena a to siya tow y'a lon olugu sababu ra ko ne le ye Ala saninman ye. O bena na sigi o ta dugukolo kan, ne tun ka dugukolo min di ne ta jonce Yakuba ma. ²⁶ O bena sigi hera ni laganfiya ra; o bena bonw lo, ka rezensunw turu. O kerefejamana minw bee tun be o mafiyenyara, ni ne nana ne ta kitiw ben olugu kan tuma min na, o tuma Izirayeli bena sigi hera ni laganfiya ra. O bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala.> »

29

Misirankaw ta kiti

¹ San tannan, karo tannan, tere tan ni fla, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin Misiran masace Farawona ma, ciraya ke a kama, ani Misiran jamana bee kama. ³ Kuma a fe k'a fo a ye ko Dununatigi Ala ko:

<Ne bena wuri ele Misiran masace Farawona kama;
ele kogoji danfen barakaman,
min lanin be i ta bajiw ce ra,
k'a to k'a fo ko: Ne ta Nili ba ye ne ta le ye;
ne le k'a dan ne yere ye.

⁴ Ne bena nege don i dagbaga ra,
ka i ta baji ta jegew noronoro i faraw ra,
ka i sama ka bo i ta baji ce ma,
i ni i ta bajirajegew bee;
olugu noronin be to i faraw ra.

⁵ Ne bena i firi kongokolon konso
i ni i ta bajirajegew bee.
I bena taga ben kongo konso dugu ma;

mɔgɔ tena sɔrɔ ka i ta, ka i su don.
Kongobeganw, ani sanfekɔnɔw,
ne bena i ke olugu ta domuni le ye.
6 Ni o kera, Misirankaw bena a lɔn
ko ne le ye Matigi Ala ye.

« <Aw kera kara kunkurun le ye
Izirayelimɔgɔw fe.

7 O ko o be aw mina janko o kana ben minke, aw karira ni o ye,
ka o kamankun mandimi.
O ko o be den aw ra minke, aw karira ni o ye,
ka o ben ka o soro tige.

8 « <O kosɔn, Dunupatigi Ala ko: Ne bena kerɛkemuru lana aw kama, ka
adamadenw, ani beganw bee faga. 9 Misiran jamana bena ke kongokolonw,
ani tomow le ye. Ni o kera, aw bena a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

« <Aw k'a fo minke ko: Nili ba ye anw ta le ye, anw le k'a dan. 10 O kosɔn
ne bena wuri aw kama, ka wuri aw ta bajiw fana kama. Ne bena Misiran
jamana ke tomow le ye; k'a ke tomow, ani kongokolonw ye, k'a damina
Migidoli, ka taga a bla fo Siyeni, ani fo Etiyopi jamana kere fe. 11 Adamaden
o, began o, o si sen tena bla yi tuun. Jamana bena san binaani le ke ni mɔgo
ma sigi a kɔnɔ. 12 Ne bena Misiran jamana ci k'a ke yɔrɔ lakolon ye ka teme
jamana lakolon tow bee kan, ka o ta duguw ke yɔrɔ lakolonw ye ka teme
dugu lakolon tow bee kan; o be ke fo san binaani. Ne bena Misirankaw
janjan siya tow ce ra, ka o yerege ka taga jamana werew ra.

13 « <Nka Dunupatigi Ala ko: Ni san binaani dafara, ne tun ka Misirankaw
janjan ka taga jamana minw na, ne bena o labɔ o jamanaw ra ka o lajen
tuun. 14 Ne bena Misirankaw laseko o sigiyɔrɔkɔrɔ ra. Ne bena o laseko
Patɔrɔsi jamana ra, o yere ta faso ra; o bena taga ke jamana do le ye min
fanga ka dogo. 15 O fanga bena dogoya ka teme jamana tow bee kan; o
tena o yere korota siya tow san fe tuun. Ne bena o baraka dogoya janko
o kana o ta fanga sigi siya tow kunna tuun. 16 Misiran tena ke jigilayoro
ye Izirayeli mara mɔgɔw fe tuun; a bena ke sababu le ye ka o hakiri jigi o
ta terenbariyaw ra, sabu o tun ka deme jini Misirankaw fe. Ni o kera, o
bena a lɔn ko ne le ye Dunupatigi Ala ye.> »

Nebukadinesari bena Misiran jamana mina

17 San mugan ni wolonflanan, karo folo, tere folo, Matigi Ala k'a ta kuma
lase ne ma tuun; a ko: 18 «Adamaden, Babiloni masace Nebukadinesari
ka baaragbelen le la a ta kerekejama kan Tiri dugu kosɔn, fo donita ka
kerɛkedenw bee kuncɛ wulan, ka o bee kamankunw mandimi; nka ale ni
a ta kerekejama ma nafa foyi sɔrɔ o baaragbelen na, o ka baara min ke Tiri
dugu kama. 19 O kosɔn Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena Misiran jamana
di Babiloni masace Nebukadinesari ma. A bena o ta naforow ce; a bena
ben jamana kan ka fenw bee ce ka taga ni o ye, ka o ke a ta kerekejama
ta sara ye. 20 A ka baaragbelen min ke, ne bena Misiran jamana di a ma o
baara sara ye, sabu a ka o ke ne le ye; Dunupatigi Ala ko ten.

21 «O lon na, ne bena do fara Izirayeli mara ta baraka kan, k'a to ele ye i
da yeke ka kuma o ce ra. Ni o kera, o bena a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

30

Ala ta lonjugu sera Misiran jamana ma

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, ciraya ke, k'a fo ko Dunupatigi Ala ko:

<E, aw ye kasi,
sabu nin ye lonjuguba le ye!

³ ʔnhɔn, lon be surunyara;
Matigi Ala ta lon be surunyara.
Dibilon lo,
siyaw ta kiti lon lo.

⁴ Kerekemuru be nana Misiran jamana kama.
A tɔɔɔ bena se Etiyopikaw fana ma.
O wagati ra mɔɔɔ faganinw bena benben Misiran;
o juguw bena o ta naforow beɛ ce ka taga ni a ye,
ka jamana halaki ka se fo bonw jusiginanw ma.
⁵ Etiyopi jamana, ani Puti jamana, ani Ludi jamana,
ani Arabujamana beɛ, ani Libi jamana,
ani jamana minw ka jenɔɔɔnya don ni ɔɔɔn ye,
kerekemuru bena olugu beɛ faga ni Misirankaw ye.> »

Ala bena Misiran jamana ke yɔɔɔ lakolon ye

⁶ «Matigi Ala ko:
<Misiran demɛbagaw beɛ bena ben;
baraka min ka yerebonya bla o ra, o bena ban.
K'a ta Migidɔli ka taga se fo Siyeni,
kerekemuru bena o yɔɔɔw ta mɔɔɔw beɛ faga.
Dunupatigi Ala ko ten.

⁷ « <O ta yɔɔɔ bena ci k'a ke yɔɔɔ lakolon ye jamana lakolon tɔw ce ra;
o ta duguw bena ke tomow ye tomo tɔw ce ra. ⁸ Ni ne nana tasuma don
Misiran jamana ra, ni o ta demɛbagaw beɛ nana halaki tuma min na, o
tuma o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁹ « <O lon na, ne bena ciraden dɔ ci ni jirakurun ye, ka taga Etiyopi
jamana mɔɔɔw nasumanin ja tige. Tɔɔɔ bena ben o kan Misiran ta
bɔnɔlon na; o lon natɔ ye nin ye.

¹⁰ « <Dunupatigi Ala ko: Ne bena Misiran ta jamaba halaki k'a ban,
Babiloni masace Nebukadinesari sababu ra. ¹¹ Ale ni a ta mɔɔɔw, minw
ye siyaw beɛ ra mɔɔɔ farimanw ye, olugu le bena taga jamana halaki; o
bena o ta kerekemuru bɔ Misirankaw kama, ka jamana yɔɔɔ beɛ ke suw
ye. ¹² Ne bena Nili baji ja; ne bena Misiran jamana fiyeere mɔɔɔjuguw ma.
Ne bena a to siya wɛɛ mɔɔɔ dɔw ye jamana ni a kɔnɔfenw beɛ halaki. Ne
Matigi Ala, ne le kumana.> »

Ala bena a ta kiti ben Misiran duguw beɛ kan

¹³ «Dunupatigi Ala ko: Ne bena jow halaki, ka batofengbansanw labɔ
Menfisi dugu kɔnɔ. Kuntigi tena ke Misiran jamana kunna tuun; ne bena
siranya bla Misiran jamana yɔɔɔ beɛ ra. ¹⁴ Ne bena Patɔɔsi mara ci k'a
ke yɔɔɔ lakolon ye, ka tasuma don Sohan dugu ra, ka ne ta kitiw ben Tebu
dugu kan. ¹⁵ Ne bena ne ta jusugban ben Sini dugu kan, min ye Misiran
dugu barakaman ye; ne bena Tebu dugu ta jamaba beɛ halaki. ¹⁶ Ne bena
tasuma don Misiran jamana ra; Sini dugumɔɔɔw bena o yere tɔnɔmi dimi
boro, o juguw bena wow bɔ Tebu dugu laminikogow ra, o bena ben Menfisi
dugu kan teregban fe. ¹⁷ O bena Heliyopolisi ni Pi Beseti ta kanbelenw
faga ni kerekemuru ye, ka mɔɔɔ tɔw mina ka taga ni o ye. ¹⁸ Ni ne nana
Misiran ta fanga yiri kari, baraka min be yerebonya bla a ra, ni ne nana

o ban tuma min na, o tuma, Tapanesi dugu bena ke dibi ye teregban fe. Sankaba finman do bena dugu datugu. O bena dugumogow mina ka taga ni o ye. ¹⁹ O cogo ra ne bena kiti ben Misiran jamana kan; ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

Ala bena Babiloni masace lana Misiran jamana kama

²⁰ San tan ni kelennan, karo folo, tere wolonfla, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²¹ «Adamaden, ne ka Misiran masace Farawona boro kari. Fla ma ke a ra janko k'a keneya, fani ma ke k'a siri k'a lo, janko a ye se ka baraka soro ka kerekemuru mina. ²² O koson Dunupatigi Ala ko: Ne bena wuri Misiran masace Farawona kama. Ne bena a boro fla bee kari: a boro min ka ni, ani min karinin lo; ni o kera, kerekemuru bena bo a boro ka ben. ²³ Ne bena Misirankaw janjan ka taga siya tow ce ra, ne bena o yerege ka taga jamana tow ra. ²⁴ Ne bena Babiloni masace boro baraka bonya, ka ne ta kerekemuru don a boro. Nka ne bena Farawona boro fla kari; a bena nuna Babiloni masace pa koro i ko kerekeden mandiminin sat. ²⁵ Ne bena Babiloni masace boro baraka bonya, nka Farawona baraka bena dese. Ni ne nana ne ta kerekemuru don Babiloni masace boro, k'a to a ye kerekemuru sin Misiran jamana ma tuma min na, o tuma o bena a lon ko ne le Matigi Ala ye. ²⁶ Ne bena Misirankaw janjan ka taga siya tow ce ra, ne bena o yerege ka taga jamana tow ra. Ni o kera, o bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.»

31

Ala ka Misiran masace suma ni yirisunba do ye

¹ San tan ni kelennan, karo sabanan, tere folo, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, a fo Misiran masace Farawona ni a ta jama ye ko:

<Ele bora jontigi le fe sa, ele ni i ta bonya?

³ A fle, Asiri jamana fana tun be i ko Liban jamana sedirisun do.

A yiriboro ceñumanbaw suma tun be i ko yirituba suma;

a tun ka jan kosebe,

a kun tun be se fo sankabaw ma.

⁴ Jiw tun k'a bonya;

dugukolo jukorojiw tun k'a janya.

O jiw woyora k'a koroyoro lamini,

ka woyo ka taga kongoyiri tow bee koro.

⁵ O koson a tun janyara ka teme kongoyiri tow bee kan;

a yiriborow cayara,

a yiriboromisew janyara,

sabu a wurito, ji caman tun b'a koro.

⁶ «<Sanfekonow bee tun be o ta naga la a yiriboromisew le ce ra;

kongosogow bee tun be o denw woro a yiriborow suma le ra.

Siya caman tun be sigi a suma ra.

⁷ A tun ce ka ni, a bonya ni a yiriborow janya koson;

sabu a lilinw tun be ji camanba soro dugukolo jukoro.

⁸ Ala ta yiritu ta sedirisunw si tun te se ka o yere suma ni a ye,

siperesisunw fana tun te se ka o yere kana ni a yiriborow ye;

pilatanisunw si tun te a yiriborow bo ceɓa ra.

Ala ta yiritu yiriw si ta ceɓa tun te a ta bo.

⁹ Ne tun ka yiriboro caman ke k'a ceɓa;

yiri o yiri tun be Edeni, Ala ta yiritu kono, a nangboya tun ka olugu bee mina.> »

Yirisunba bena kari

¹⁰ «O koson Dunupatigi Ala ko: Yirisunba tun janyara kosebe, a k'a kun korota ka se fo sankabaw ma; yerebonya donna a jusukun na a ta janya koson. ¹¹ O koson, ne k'a don siyaw bee ta kuntigiba* boro; a ka kojugu minw ke, ale bena a mina ka kana ni o le ye, sabu ne banna a ra. ¹² Siya were mogow bee ra mogow farimanw, olugu k'a tige k'a ben, ka taga k'a to yi. A yiriborow benbenna kuruw kan, ani kurufurancew bee ra. A yiriboromisew karikarira ka benben jamana dingakolonw bee kono. Dunupamogow minw bee tun be sigi a suma korow, olugu bora a korow, k'a kelen to yi.

¹³ Sanfekonow bee bena sigi a yirisun bennin kan; kongobeganw bee bena sigi a yiriborow ce ra.

¹⁴ « <Ni o kera, jidarayiri were si tena a yere bonya a janya koson, k'a kun korota ka se fo sankabaw ma tuun; yiri si tena a fo ko ji caman b'a korow, k'a yere bonya ka ke yiri tow san fe. Sabu ne ka o bee labla saya ye; o be taga dugukolo jukorowow ra, ka taga fara adamaden sanin tow kan, minw lajigira kaburu dinga kono.>

¹⁵ «Dunupatigi Ala ko: A jigira kaburu kono lon min na, ne ka yoro bee bla sukasi ra; ne ka dugukolo jukorowiw datugu a koson, ne ka bajiw lalo, k'a jiwoyow mina ka o lo yoro kelen na. Ne ka panasisi dibi lajigi Liban kuruw kan. Kongoyiriw bee jajara a koson. ¹⁶ Wagati min ne k'a lajigi kaburu kono, ka fara kaburukonmogow kan, a benkan fe, ne ka siyaw ja tige fo o be yereyere; Edeni yiri minw bee be dugukolo jukoro, Liban yiri pumanmanw, a yiriw bee ra cepumanw, min o min tun be ji sorow, olugu jusu saarora. ¹⁷ Minw tun kera a jengogonw ye, minw tun sigira a suma korow siya tow ce ra, olugu fana jigira ni a ye kaburu kono, ka taga fara mogow faganinw kan, o ka minw faga ni keremukuru ye.

¹⁸ « <Ayiwa, Edeni yiri juman ta norow ni a ta bonya tun be i ko ele ta? O bee n'a ta, i ni Edeni yiriw bee bena jigi jagon fe dugukolo jukoro. I su bena taga la mogow kenesigibariw suw ce ra, ka taga fara mogow faganinw kan, o ka minw faga ni keremukuru ye. Farawona laban bena ke o le ye, ani a ta jamaba bee. Dunupatigi Ala ko ten.> »

32

Misiran ni a ta masace ta kiti to

¹ San tan ni flanan, karo tan ni flanan, tere folow, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, sangadonkiri do la Misiran masace Farawona koson; a fo a ye ko:

<Ele tun be siya tow ce ra i ko jaranbelen,
i tun be i ko kogoji danfen barakaman;
i tun be bajilawuri san fe,
ka ji duuru ni i senw ye,
ka bajinacen.

³ « <Dunupatigi Ala ko:
Ne bena jamaba do fara ne yere kan, ka ne ta jo firi i kan;
olugu bena i sama ka i labo ni ne ta jo ye.

* **31:11** 31.11 Siyaw bee ta kuntigiba, o ye Babiloni masace Nebukadinesari ye.

4 Ne bena i firi dugukolo kan,
 ka i to kongo kono yi;
 ne bena a to sanfekonow bee ye na sigi i kan,
 k'a to kongosogow bee ye na fa i sogo ra.
 5 Ne bena i sogo bla kuruw kan,
 ka i fari yoro tow ke ka kurufurancew lafa.
 6 Ne bena i jori woyo dugukolo kan, ka se fo kuruw ma;
 kodingaw bena fa i jori ra.
 7 Ni ele nana faga tuma min na, ne bena sankolo datugu;
 ne bena lolow ke dibi ye,
 ne bena tere datugu ni sankaba do ye;
 karo tena a ta yeelen bo tuun.
 8 Sankolo yeelenbonanw bee,
 ne bena o bee ke dibi ye ele koson;
 ne bena i ta jamana ke dibi ye.
 Dunupatigi Ala ko ten.

9 « <Ni ne nana i ta halakiri ko lase siya tow ma tuma min na, ne bena siya caman jusu kasi, ani jamana dow, i yere ma jamana minw lon. 10 Ne bena a to i ta ko ye jamana caman jigi tige; ni ne nana ne ta keremukuru fifa o ja koro tuma min na, o ta masacew fana kunmasi bena ce ele koson. Ele benlon na, o bee bena ke yereyere ye wagati bee, ka to ka hami o nin kisi ko ra.

11 « <Sabu Dunupatigi Ala ko:
 Babiloni masace ta keremukuru bena se i ma.
 12 Ne bena a to kerেকেcfari dow ye i ta jama bee faga;
 o kerেকেcew bee ye siyaw bee ra mogo farimanw le ye.
 O bena Misirankaw ta yerebonya bo o ra,
 ka o ta jama bee halaki.
 13 Ne bena o ta beganw bee faga jidaw ra;
 adamaden si tena ji duuru ni a sen ye tuun,
 began si sen tena ji duuru tuun fana.
 14 Ne bena a to Misiran jiw ye pamalo,
 k'a to a bajiw pamalonin ye woyo i ko turu.
 Dunupatigi Ala ko ten.
 15 Ni ne nana Misiran jamana ci k'a ke yoro lakolon ye tuma min na,
 ni o juguw nana jamana konofenw bee ce tuma min na,
 ni ne nana jamana sigibagaw bee faga tuma min na,
 o wagati le ra o bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.> »
 16 Ayiwa, nin ye sangadonkiri do le ye, min ka kan ka la. Siya were musow bena nin donkiri la; o bena a la Misiran ni a ta jama bee lajennin koson. Dunupatigi Ala ko ten.

Siya tow ta kiti

17 San tan ni flanan, karo tere tan ni loorunan, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: 18 «Adamaden, sangadonkiri do la Misiran jama bee lajennin koson, ka o lajigi dugukolo jukoro, ka o fara kaburukonmogow kan, olugu ni siya barakaman tow ta mogow. 19 A fo o ye ko: <Yala aw ka fisa ni siya tow ye wa? Aw fana bena jigi ka taga la kenesigibariw ce ra!>
 20 «O bena benben ka sa ni mogo faganinw ye, keremukuru ka minw faga. Keremukuru samana ka bo ka ban; aw ye Misiran ni a ta jama bee lajennin mina ka o labo. 21 Kerেকেcfariw, ani Misiran jennogonkoro minw

tagara lahara, olugu bena a fo o ma ko: <O jigira ka na la kaburu konɔ ni kenesigibariw ye, o tun ka minw faga ni kerekemuru ye!>

²² «Asiri masace ni a ta kerekejama bee lanin be yi; a ta kerekecew ta kaburuw k'a yere ta lamini. O bee sara kere ra; kerekemuru ka o faga. ²³ O ta kaburuw be fo dugukolo jukoroyoro ra yi. Kerekecew ta kaburuw ka masace ta lamini. O bee sara kere ra; kerekemuru ka o faga. Olugu le tun be jatige blara mogow ra dunupa konɔ.

²⁴ «Elamu masace ni a ta jama lanin be yi; a ta mogow ta kaburuw k'a ta kaburu lamini. O bee sara kere ra; kerekemuru ka o faga. O ce kenesigibariw jigira kaburu konɔ; olugu minw tun be jatige blara mogow ra dunupa konɔ. O ta maroya be to o kan, o ni kaburukonmogow tow. ²⁵ O ka layoro di Elamu masace ma ni mogow faganin tow ye, ani a ta kerekejama; olugu ta kaburuw k'a ta lamini. O ce kenesigibariw bee fagara ni kerekemuru ye, sabu o tun be jatige bla mogow ra dunupa konɔ. O ta maroya be to o kan, o ni kaburukonmogow tow. O suw lara mogow faganin tow suw ce ra.

²⁶ «Meseki ni Tubali ta masacew ni o ta jama bee lanin be yi; o ta kerekecew ta kaburuw ka o taw lamini. O ce kenesigibariw bee fagara ni kerekemuru ye, sabu o tun be jatige bla mogow ra dunupa konɔ. ²⁷ O ma o su don ni folofolo ta kerekecefariw ye, o tun be minw don kaburu konɔ ni o ta kerekeminanw ye; o tun be olugu ta kerekemuru la o kun koro, ka o ta negebennan bla o fari kan, sabu o kerekecew tun be jatige bla mogow ra dunupa konɔ.

²⁸ «Ayiwa, ele Farawona, ele koni bennin fle nin ye ni ce kenesigibariw ye; kerekemuru ka mogow minw faga, i lanin be ni olugu le ye.

²⁹ «Edomu fana lanin be yi, ani a ta masacew, ani a ta kuntigiw bee; olugu ni o ta cefariya bee, o su donna ni mogow faganinw ye, kerekemuru ka minw faga. O lanin be ni ce kenesigibariw ye, o ka minw lajigi kaburu konɔ.

³⁰ «Sahiliyanfan jamana kuntigiw bee, ani Sidonkaw bee lanin be yi; o ka olugu fana lajigira kaburu konɔ ni mogow faganinw ye. O ta cefariya tun ka jatige bla mogow ra, nka o bee n'a ta, maroya ka o soro. O ce kenesigibariw lanin be ni mogow faganinw ye, kerekemuru ka minw faga. O ta maroya be to o kan, o ni kaburukonmogow tow.

³¹ «Ni Farawona nana olugu ye, a jusu bena suma a ta jama ta ko koson, sabu kerekemuru bena Farawona ni a ta kerekejama fana faga; Dunupatigi Ala ko ten. ³² Ne k'a to a ka jatige bla mogow ra dunupa konɔ, nka o bena ale Farawona ni a ta jama bee la kaburu konɔ ni ce kenesigibariw ye, o ka ce minw faga ni kerekemuru ye. Dunupatigi Ala ko ten.»

Ala bena a ta mogow lajen

33

(33-39)

*Ala ka Ezekiyeli ke a ta mogow korosibaga ye
(3.16-21)*

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, kuma i ta jamana mogow fe, i y'a fo o ye ko: <Ni ne ka kerekejama do ci ka taga jamana do halaki ni kerekemuru ye, ni a kera ko o jamana mogow tun ka ce do panawoloma o yere ce ra ka o tigi ke jamana korosibaga ye, ³ ni o tigi ka kerekedenw nato ye ni kerekemuru ye jamana kama, ni a ka buru fiye

ka mɔgɔw lasomi, ⁴ ni mɔgɔ min ka burufiyekan men, nka a ma a jate, ni o nana o tigi faga ni kerekemuru ye, a fagari kunko be ben a yere le kan. ⁵ Sabu a ka burufiyekan men, nka a m'a jate; a fagari kunko be ben a kan. Ni a tun ka lasomini jate, a tun bena a nin kisi.

⁶ « *<Nka ni jamana korosibaga ka kerekedenw nato ye ni kerekemuru ye, ni a ma buru fiye, ni mɔgɔw ma lasomi, ni kerekedenw nana mɔgɔ do faga ni kerekemuru ye, o tigi be sa a ta terenbariya koson, nka ne bena a ta saya kunko ben jamana korosibaga le kan.>*

⁷ « *<Ayiwa, adamaden, ne be ele sigi ka i ke Izirayeli mara mɔgɔw korosibaga ye. Ele bena ne darakumaw lamɛn, ka to ka o lasomi ne ye.*

⁸ Ni ne k'a fo mɔgɔjugu ma ko: *<Ele mɔgɔjugu, sigiya t'a ra, i bena sa!>* Ni i ma kuma mɔgɔjugu fe k'a lasomi a ta tagamacogo ko ra, o mɔgɔjugu bena sa a ta terenbariya koson, nka ne bena a ta saya kunko ben ele le kan.

⁹ « *<Nka ni ele koni ka mɔgɔjugu lasomi ko a ye bo a ta sirajugu kan, ni ale ma bo a ta sirajugu kan, o tuma a be sa a ta terenbariya koson, nka ele be bosi o kunko ma.>* »

Ni mɔgɔjugu ka kojugu dabra a be kisi

¹⁰ «Ayiwa, adamaden, a fo Izirayeli mara mɔgɔw ye ko: Aw be to k'a fo ko: *<Anw ta hakekow, ani an ta jurumunw be an kan minke, o le be an halakira; an be se ka kisi cogo di?>* ¹¹ A fo o ye ko: *<Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dununatigi Ala ko ten; mɔgɔjugu ye faga, o man di ne ye; a ye a jogo yeɛma, ka kisi, o le ka di ne ye. Aw ye seko, aw ye seko ka bo aw ta sirajuguw kan! Aw kana na a to aw ye sa, aw Izirayeli mara mɔgɔw.>*

¹² «Ayiwa, adamaden, a fo i ta jamana mɔgɔw ye fana ko: *<Ni mɔgɔ terennin do ka hakeko do ke lon o lon, a ta terenninya tena a kisi o lon na. Ni mɔgɔjugu k'a ta juguya dabra lon o lon, a ta juguya tena a to a ye halaki tuun; o cogo kelen na, ni mɔgɔ terennin ka jurumun ke lon o lon, a ta terenninya tena a to a ye bosi o lon na.>* ¹³ Hali ni ne k'a fo mɔgɔ terennin ma ko sigiya t'a ra, a bena kisi, ni ale k'a boromala a ta terenninya ma ka kojugu ke, a ta terenninyakow si tena jate tuun; a ka kojugu min ke, a be sa o koson. ¹⁴ Hali ni ne k'a fo mɔgɔjugu ma ko: *<Sigiya t'a ra, ele bena sa!>* Ni a ka a ta jurumun dabra, ka can ni terenninya sira tagama, ¹⁵ jurunantigiw tun ka o borofen minw di a ma ka o ta juruw tonomasigi, ni mɔgɔjugu ka o fenw kosegi o ma, ka mɔgɔw ta fen sonyaninw kosegi o ma, Ala ta cifonin minw be mɔgɔ kisi, ni a ka o sira tagama, ni a ma terenbariyako ke tuun, ayiwa, sigiya t'a ra, a bena kisi, a te sa a ta kojugu koson. ¹⁶ A tun ka jurumun minw bee ke, o si tena jate tuun. A be can ni terenninya sira tagama minke, sigiya t'a ra, a be kisi o sababu ra.

¹⁷ «O bee n'a ta, i ta jamana mɔgɔw b'a fora ko: *<Matigi ta siraw bennin te!>* Nka olugu yere ta siraw le bennin te. ¹⁸ Ni mɔgɔ terennin k'a ta terenninya dabra ka kojugu ke, a be sa a ta kojugu koson. ¹⁹ Ni mɔgɔjugu k'a ta juguya dabra ka can ni terenninya sira tagama, a be kisi o sababu ra.

²⁰ «Aw b'a fo ko: *<Matigi ta siraw bennin te.>* Ayiwa, ne bena aw ta kiti tige ka kapa ni aw bee kelen kelen ta tagamacogo le ye, aw Izirayeli mara mɔgɔw koni!»

Izirayeli jamana halakicogo

²¹ Izirayelimɔgɔw minanin ka taga Babiloni, o san tan ni flanan, karo tannan, tere looru, mɔgɔ do bosira, ka bori ka bo Zeruzalemu ka na ne fe, ka n'a fo ne ye ko o ka Zeruzalemu dugu mina. ²² Matigi Ala tun k'a boro

la ne kan lon min wulada fe, o lon dugusagbe le ra, o ce boribagato tun nana. Sani a ye se ne fe sogoma, o y'a soro Matigi Ala tun ka ne da labla. Ne da tun lablara, ne tun te bobo* ye tuun.

²³ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ²⁴ «Adamaden, mogow minw siginin be nin tomow ce ra Izirayeli mara ra yi, olugu b'a fora ko: <Ibrahim kelen doron tun lo, o bee n'a ta, jamana dira a ma. Ayiwa, anw minw ka ca, jamana dira anw fana ma sisan k'a ke anw ta ye.> ²⁵ Ayiwa, a fo o mogow ye ko Dunupatigi Ala ko: Aw be jufasogow domu ni a jori ye, aw be aw na lo aw ta jow le ra, aw be mogow faga! Ayiwa, aw be se ka jamana soro o ra cogo di? ²⁶ Aw jigi be aw ta keremukuruw le kan, aw be ko haramuninw ke, aw bee be jen ni aw mogowgon ta muso ye k'a lebu. Aw be se ka jamana soro o ra cogo di?

²⁷ «A fo o ye fana ko Dunupatigi Ala ko: Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala panaman ye, ko mogow minw siginin be o tomow ce ra, ko keremukuruw be na olugu faga. Minw be kongow, ne be na olugu ke waraw ta domuni ye. Minw be farawow, ani kuruwow, banajuguw be na olugu faga yi. ²⁸ Ne be na jamana cen k'a ke yoro lakolonba ye. Baraka min be yerebonya blara o ra, ne be na o baraka ban. Izirayeli kuruyorow be na ke yoro lakolonw ye; mogow si tena teme yi tuun. ²⁹ O ka o ko haramunin minw bee ke, ni ne nana jamana cen k'a ke yoro lakolonba ye o ko haramuninw bee koson tuma min na, o tuma o be na a lon ko ne le ye Matigi Ala ye.

³⁰ «Adamaden, ele koni, i ta jamana mogow be to ka ele ta ko le fo kogow kere fe, ani bondaw ra; o b'a fo gon ye ko: <Aw ye na, an ye taga Matigi Ala ta kuma lamen!> ³¹ O ra, ne ta mogow camanba be taga, ka taga sigi i na korow. O be i ta kumaw lamen, nka o te a ke; kumadimanw be o da ra, k'a soro natabaya le be o jusukun na. ³² Ele kera o fe i ko donkirilabaganuman, kandiman, min ta donkiri ka di. O be i ta kumaw lamen, nka o te ke a kebagaw ye.

³³ «O koson i be ko minw fora, ni o kow nana ke tuma min na, sigiya t'a ra, a fana be na ke, o tuma o be na a lon ko can ra cira do le tun be olugu ce ra.»

34

Ala ka Izirayeli jamana pamogow jaraki

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, ciraya ke Izirayeli jamana pamogow kama; ciraya ke k'a fo o ye, k'a fo pamogow ye ko Dunupatigi Ala ko: Bono be na aw Izirayeli jamana pamogow soro, aw minw be aw jantora aw yere le ra. Yala begankorosisaga* man kan k'a janto beganw le ra wa? ³ Aw ka began toroninw sogo domu†, ka o siw ke ka aw yere fiyerebo; aw ka began toroninw faga. Aw ma aw janto beganw na. ⁴ Aw ma desebagatow demedeme, aw ma banabagatow flake; aw ma began mandimininw ta joriw siri; minw mabora begankuru ra, aw ma taga olugu gbengben ka na ni o ye; minw tununa, aw ma taga olugu yoropini. Nka aw ka aw ta fanga sigi o kan, ka o minako juguya, ka fariya o ma. ⁵ O janjanna sabu gbenbaga ma soro o ra; o janjanna minke, o kera kongowaraw bee ta domuni ye. ⁶ Ne ta beganw be yaala o kun fe kuruw bee kan, ani kongoriw bee kan; o janjanna jamana fan bee ra. Mogow si te o yoropinina, mogow si te o korosira.

* **33:22** 33.22 Ezekiyeli ta boboya ko tun fora (3.26; 24.27). * **34:2** 34.2 Ala be Izirayeli ta pamogow suma ni sagagbenbagaw ye; jamanadenw kera i ko sagaw. † **34:3** 34.3 Kitabu dow ko: Aw ka beganw ta nono min.

⁷ « O koson, aw jamogow, aw ye Matigi Ala ta kuma lamen! ⁸ Ne be kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala janaman ye, Dunupatigi Ala ko ten: Aw k'a to mogow ka ne ta beganw mina, k'a to ne ta beganw kera kongowaraw bee ta domuni ye, sabu gbenbaga te o ra. Ne ta begankorosibagaw te ne ta beganw yoropinina; o be o jantora o yere le ra, o te o jantora beganw na. ⁹ Ayiwa, i n'a fo a be ten, aw begankorosibagaw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamen! ¹⁰ Dunupatigi Ala ko: A fle, ne bena wuri begankorosibagaw kama. Ne bena ne ta beganw kopininka o fe; ne tena a to o ye o janto ne ta beganw na tuun, ni o te, o bena to ka o janto o yere le ra. Ne bena ne ta beganw sama ka bo o da ra; ne ta beganw tena ke o ta domuni ye tuun.» »

Ala yere bena a janto a ta beganw na

¹¹ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: A fle, ne yere le bena ne ta beganw yoropini ka o gbengben. ¹² Ni begankorosibaga be ni beganw ye, ni beganw janjanna a be o gbengben cogo min na, ne fana bena ne ta beganw gbengben o cogo le ra; ni o yeregera ka taga yoro o yoro, ne bena taga o yoro bee ra ka taga o bosi, hali ni san le finna o lon na ka yoro bee ke dibi ye. ¹³ Ne bena o labo siya tow ce ra, ka o labo jamana tow ra, ka o lajen, ka seko ka taga ni o ye o yere ta jamana ra. Ne be taga a to o ye domuni ke Izirayeli kuruw kan, ani a jidaw ra, ani mogow be jamana yoro o yoro ra. ¹⁴ Ne bena taga ni o ye yoropumanw le ra; o marayoro bena ke Izirayeli jamana kuruw sanfeyorow ra. O bena laganfiya o beganmarayoro pumanmanw na, ka bin nugunin caman soro k'a domu Izirayeli kuruw kan. ¹⁵ Ne yere le bena ne janto ne ta beganw na, k'a to o ye laganfiya. Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁶ Minw tununa, ne bena taga olugu yoropini, minw mabora sagakuru ra, ne bena taga olugu gbengben ka na ni o ye; ne bena began mandimininw ta joriw siri, ka banabagatow demedeme. Nka began toronin barakamanw, ne bena olugu halaki; sabu ne bena beganw bee koro si ka kapa ni terenninya le ye.»

Ala bena beganw bo jogon na

¹⁷ « Ayiwa, aw koni, ne ta beganw, Dunupatigi Ala ko: A fle, ne be kiti tige sagadenw ni jogon ce, ka kiti tige sagajigiw ni bakoroninw ce. ¹⁸ Aw be domuni kera yoropuman minw na, o ma aw wasa, fo aw belen be bin to dondon ni aw senw ye! Aw be jipuman min minna, o fana ma aw wasa, fo aw belen be aw senw don ji to ra k'a ja duuru! ¹⁹ Aw ka bin minw dondon ni aw senw ye, ne ta began tow ka kan ka o le domu; aw ka ji min duuru ni aw senw ye, o ka kan ka o le min.

²⁰ « O koson, Dunupatigi Ala be min fo aw ye, o fle nin ye: Ne yere le bena kiti tige sagaden toroninw, ani sagaden fasaninw ce. ²¹ I n'a fo aw began toroninw ka began barakantanw bee jonijoni ni aw keren ni aw kamankunw ye, ka o tu ni aw gbanw ye, fo ka o gben ka bo kene ma, ka o janjan, ²² o koson ne bena ne ta beganw bosi, janko mogow kana o mina; ne bena kiti tige sagadenw ni jogon ce. ²³ Ne bena begankorosibaga kelenpe le sigi o kunna, min ye ne ta jonce Dawuda[‡] ye. Ale bena a janto o ra, ka ke o korosibaga ye. ²⁴ Ne Matigi Ala, ne le bena ke o ta Ala ye; ne ta jonce Dawuda bena ke o kuntigi ye. Ne Matigi Ala, ne le kumana.

²⁵ « Ne bena hera jenjogonya* le don ni o ye; ne bena kongowaraw bee ban ka bo jamana konu. O bena sigi kongokolon konu, ka sunogo yirituw konu hera ni laganfiya ra. ²⁶ Ne bena o yoro, ani ne ta kongori

[‡] **34:23** 34.23 Masace Dawuda: O koro ye ko o masacepuman bena ke i ko masace Dawuda, walama a bena ke a ta mogow do ye.

kerɛfɛyɔrɔw kɛ yɔrɔ barakamanw ye; ne bɛna sanji ben a wagati ra, k'a kɛ sanji barakamanw ye. ²⁷ Kongoyiriw bɛna den, sɛnɛfɛnw bɛna ɲa. O bɛna sigi hɛra ni laganfiya ra o ta dugukolo kan. O tun ka fanga min sigi o kan, ne bɛna o fanga yiri kari ka bɔ o kan na; minw tun ka o jonyamina, ne bɛna o bɔsi ka bɔ olugu boro. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ²⁸ Siya tɔw tɛna o borofɛnw cɛ tuun, kongowaraw tɛna o domu tuun. O bɛna sigi hɛra ni laganfiya ra, mɔgɔ si tɛna o tɔrɔ tuun. ²⁹ Ne bɛna sɛnɛkɛyɔrɔ dɔ labɛn o ye, yɔrɔ min ka tɔgoba sɔrɔ a dugukolo ta diya kosɔn. Kongɔ tɛna ben o kan tuun jamana kɔnɔ, siya tɔw fana ta mafiyɛnyari tɛna se o ma tuun. ³⁰ Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne Matigi Ala, o ta Ala, ko ne bɛ ni o ye, ko olugu le ye ne ta mɔgɔw ye, olugu minw ye Izirayeli mara mɔgɔw ye. Dunuɲatigi Ala ko ten.

³¹ « <Aw minw ye ne ta sagaw ye, ne ta bɛganmarayɔrɔ ta sagaw, aw ye adamadenw le ye; ne le ye aw ta Ala ye. Dunuɲatigi Ala ko ten.> »

35

Edɔmukaw ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i ɲasin Seyiri kuru fan fɛ, i ye ciraya kɛ a kama! ³ A fɔ a ye ko Dunuɲatigi Ala ko: Ne bɛna wuri i kama, ele Seyiri kuru. Ne bɛna ne boro kɔrɔta i kama, ka i halaki ka i kɛ yɔrɔ lakolonba ye. ⁴ Ne bɛna i ta duguw kɛ tomow ye, ka i ta jamana ci k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye; ni o kɛra, i bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

⁵ «Izirayelimɔgɔw kɔninya bɛ ele jusu ra wagati bɛɛ; ele le ka o don o juguw boro, k'a to o juguw ye ben o kan ni kɛrɛkɛmuru ye, k'a sɔrɔ o deguninba tun lo; Ala tun bɛ o ta terenbariyaw hake le bɔra o ra, sabu o ta terenbariyaw tun sera a dan ma. ⁶ O kosɔn, ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala ɲanaman ye, Dunuɲatigi Ala ko ten, ne bɛna fagariba lase ele ma; fagari bɛna tugu i kɔ. I n'a fɔ i ma mɔgɔfaga kɔninya, o tuma fagari fana bɛna tugu i kɔ. ⁷ Ne bɛna Seyiri kuru cɛn k'a kɛ yɔrɔ lakolonba ye; minw tun bɛ tagakasegi kɛra o yɔrɔw ra, ne bɛna olugu bɛɛ halaki. ⁸ Ne bɛna i ta kuruyɔrɔw fa mɔgɔ faganinw na. O bɛna i ta mɔgɔw faga ni kɛrɛkɛmuru ye ka o suw benben kongoriw kan, ani kurufurancɛw ra, ani kɔjiw ra. ⁹ Ne bɛna i ta jamana kɛ yɔrɔ lakolon ye; a bɛna to o cogo le ra wagati bɛɛ. Mɔgɔ si tɛna sigi i ta duguw kɔnɔ tuun. Ni o kɛra, aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.

¹⁰ «I k'a fɔ ko: <Nin siya fla, ani nin jamana fla bɛɛ bɛna kɛ ne ta le ye; anw bɛna o ta ka o kɛ an yɛrɛ ta ye, hali ni Matigi Ala siginin bɛ yi!»

¹¹ Ayiwa, o kosɔn ne bɛ kari ko sigiya t'a ra, ne le ye Ala ɲanaman ye, Dunuɲatigi Ala ko ten, ko i ka o kɔninya ka o mina ni dimi ni pangboya min ye, ne bɛna ele fana mina o cogo kelen le ra; ne bɛna kiti ben i kan, ka o kɛ sababu ye ka ne ta sebgaya yira olugu ra. ¹² Ni o kɛra, i bɛna a lɔn ko i ka kumajugu minw bɛɛ fɔ Izirayeli ta kuruw ma, ko ne Matigi Ala ka o bɛɛ mɛn. I ko: <A kɛra yɔrɔ lakolon le ye, a kɛra an ta domuni le ye!» ¹³ Aw ka aw yɛrɛ bonya ne ɲa kɔrɔ ni dabayakumaw ye; aw ka kuma caman fɔ ne kama; ne ka o bɛɛ mɛn.

¹⁴ «Ayiwa, Dunuɲatigi Ala ko: Dunuɲa bɛɛ lajennin bɛna ninsɔndiya wagati min na, o wagati ra ne bɛna aw halaki, ka aw ta jamana kɛ yɔrɔ lakolon ye. ¹⁵ Izirayeli mara mɔgɔw ta yɔrɔ cira k'a kɛ yɔrɔ lakolon ye minke, ele ɲagarira o ra; ayiwa, ne bɛna ele fana kɛ o cogo ra; ele fana

bena ci ka ke yɔrɔ lakolon ye, ele Seyiri kuru ni Edomu mara bee lajennin; ni o kera, aw bena a lon ko ne le Matigi Ala ye.»

36

Ala bena Izirayeli juguw kere

¹ «Adamaden, ele ye ciraya ke ka kuma Izirayeli kuruw fe, k'a fo o ye ko: Aw Izirayeli kuruw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamen! ² Dunupatigi Ala ko: I n'a fo aw juguw k'a fo aw ma ko: <Onhon, nin kurukorow kera anw ta le ye sisan!> ³ O ra ele ye ciraya ke k'a fo ko Dunupatigi Ala ko: Ayiwa, i n'a fo o ka aw halaki fan bee ra, ka aw minako juguya, ka aw ta yoro ke siya werew ta ye, k'a to bee ka aw logobo, ka aw neni, ka aw togo cen siya tow ce ra, ⁴ o koson, aw Izirayeli kuruw, aw ye Dunupatigi Ala ta kuma lamen! Dunupatigi Ala be kuma kuruw, ani kongoriw, ani kodingaw, ani kurufurancew, ani tomo lakolonw, ani dugu lakolonw fe; siya minw siginin be aw kere fe, olugu ka o yoro mogow borofenw ce, ka o logobo. ⁵ Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Sigiya t'a ra, ne jusu gbanninba le be nin kumaw fo siya tow ye, ani Edomu mara bee lajennin ye; sabu o jusu diyaninba ni o ta kononjuguya koson, o ka ne ta jamana ta k'a ke o yere ta ye, janko k'a beganmarayorow soro. ⁶ Ayiwa, ciraya ke Izirayeli jamana ta ko ra! A fo a kuruw, ani a kongoriw, ani a kodingaw, ani kurufurancew ye ko Dunupatigi Ala ko: A fe, ne jusu gbanninba ni ne fariyaninba le be nin kumaw fora, sabu siya tow ka aw mafiyenya. ⁷ O ra, Dunupatigi Ala ko: Ne be ne boro korota ka kari ko sigiya t'a ra, ko siya minw ka aw lamini, olugu fana bena mafiyenya.

⁸ «Aw koni, aw Izirayeli kuruw, aw ta yiriw bena yiriborow bo, ka den ke ne ta mogow ye, minw ye Izirayelimogow ye; sabu aw sekotuma sera ka na aw ta jamana ra. ⁹ Ne nato fe aw fe, ne bena ne janto aw ra; ne bena aw senɛ, ka aw dan. ¹⁰ Ne bena aw ta mogow caya Izirayeli mara bee lajennin na. Mogow bena sigi duguw konɔ tuun; o bena tomokorow lo kokura. ¹¹ Ne bena aw ta mogow, ani aw ta beganw caya; o bena caya ka den caman soro. Ne bena aw caya k'a ke i n'a fo aw tun be cogo min na folofolo; ne bena kopuman caman ke aw ye ka teme hali folo ta kan. Ni o kera, aw bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹² Ne bena a to mogow ye tagama aw ta dugukolo kan tuun, minw ye ne ta mogow, Izirayelimogow ye; o bena ele Izirayeli dugukolo ta, k'a ke o ta jamana ye. Jamana were tena o bono o ta denw na tuun.

¹³ «Dunupatigi Ala ko: I n'a fo o b'a fora ele Izirayeli jamana ma ko ele be mogow domu, ko i be i yere ta siyamogow bono o denw na, ¹⁴ ayiwa, ele Izirayeli jamana tena mogow si domu tuun, i tena i yere ta siyamogow bono o ta denw na tuun. Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁵ Ne tena a to siya tow ye i mafiyenya tuun; jamana were mogow tena i lamaroya tuun. I tena ke i yere ta siya bensababu ye tuun. Dunupatigi Ala ko ten.»

Ala bena Izirayelimogow lajen kokura

¹⁶ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁷ «Adamaden, wagati min Izirayeli mara mogow tun be o ta jamana ra, o tun ka o ta jamana lanogo o ta tagamacogo ni o ta kewalew fe. O tagamacogo tun ka o lanogo ne na korɔ i ko muso ta jori b'a lanogo cogo min na a ta landa wagati ra*.
¹⁸ O koson ne ka ne ta jusugban ben o kan, sabu o tun ka mogow faga

* **36:17** 36.17 Ka kapa ni Musa ta sariya ye, ni muso be landa ra, a saninyabari be to fo logokun kelen (Sariya 15.19-22).

jamana kɔnɔ, ka jamana lanɔgɔ ni o ta jow ye. ¹⁹ Ne ka o janjan siya tɔw cɛ ra, ka o yerege ka taga jamana werew ra; ne ka kiti ben o kan ka kaja ni o ta tagamacogo ni o ta kewalew le ye.

²⁰ «O tagara siya tɔw cɛ ra minke, ni o sera yɔrɔ o yɔrɔ, o be ne tɔgɔ saninman cɛn o yɔrɔw bɛɛ ra, sabu mɔgɔw tun b'a fora o ma ko: <Matigi Ala ta mɔgɔw tun lo, nka a ka o labɔ a ta jamana ra.> ²¹ O ra, ne ka ne hakiri to ne tɔgɔ saninman na, sabu Izirayeli mara mɔgɔw tagara siya minw cɛ ra, o ka ne tɔgɔ saninman cɛn o siyaw cɛ ra.

²² «Ayiwa, a fɔ Izirayeli mara mɔgɔw ye ko Dunupatigi Ala ko: Izirayeli mara mɔgɔw, ne tɛna nin kow ke aw le kosɔn; ne bɛna a ke ne yere tɔgɔ saninman le kosɔn, aw tagara siya tɔw cɛ ra ka taga ne tɔgɔ saninman min lanɔgɔ. ²³ Ne bɛna a yira mɔgɔ bɛɛ ra ko ne ta tɔgɔba ye tɔgɔ saninman le ye, ne tɔgɔ min cɛnna siyaw cɛ ra, aw ka ne tɔgɔ min cɛn siyaw cɛ ra. O ra, ni ne nana a yira siyaw ra aw sababu ra ko ne le ye Ala saninman ye, o tuma siyaw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye; Dunupatigi Ala ko ten.

²⁴ «Ne bɛna aw ta ka aw labɔ siyaw cɛ ra; ne bɛna aw labɔ jamanaw bɛɛ ra ka aw lajɛn, ka na ni aw ye aw ta dugukolo kan. ²⁵ Ne bɛna ji saninyanin dɔ seriseri aw kan ka aw saninya; ne bɛna aw saninya ka bɔ aw ta saninyabariya bɛɛ ra, ka aw bɔ aw ta josɔn bɛɛ ra. ²⁶ Ne bɛna jusukunkura di aw ma, ka hakirikura di aw ma; jusukungbɛlen min be aw kɔnɔ i ko kabakuru, ne bɛna o bɔ yi, ka jusukunɔman di aw ma. ²⁷ Ne bɛna ne yere nin don aw kɔnɔ, k'a to aw ye ne ta cifɔninw sira tagama, ka aw janto ne ta kolatigeninw na, ka o ke. ²⁸ Ne tun ka jamana min di aw bɛmaw ma, aw bɛna taga sigi o jamana ra; aw le bɛna ke ne ta mɔgɔw ye, ne le fana bɛna ke aw ta Ala ye. ²⁹ Ne bɛna aw kisi ka bɔ aw ta ko saninyabariw bɛɛ ra. Ne bɛna siman wele ka na aw fe, k'a caya kosebɛ; ne tɛna kɔngɔ ben aw kan tuun. ³⁰ Ne bɛna yiridenw caya, ka simanw ja kongo kɔnɔ, janko domunisɔrɔbariya ta maroya kana na aw sɔrɔ tuun siya tɔw cɛ ra. ³¹ Ni o kɛra, aw bɛna aw hakiri jigi aw ta tagamacogojuguw ra, ani aw ka ko benbari minw ke; aw bɛna jigi aw yere ra, aw ta terenbariyakow, ani aw ta ko haramuninw kosɔn. ³² Nka aw ka kan k'a lɔn ko ne te nin kɛra aw le kosɔn; Dunupatigi Ala ko ten. O ra, aw Izirayeli mara mɔgɔw, aw ka kan ka maroya fɔ ka aw kun suuru aw tagamacogo kosɔn!

³³ «Dunupatigi Ala ko: Lon min ne bɛna aw saninya ka bɔ aw ta terenbariyaw bɛɛ ra, o lon na ne bɛna mɔgɔw caya duguw kɔnɔ tuun; aw bɛna tomow lo kokura. ³⁴ Dugukolo lakolonw bɛna sɛnɛ tuun, sani a ye ke yɔrɔ lakolon ye temɛbagaw bɛɛ ja kɔrɔ. ³⁵ O bɛna a fɔ ko: <E, nin jamana min tun ye yɔrɔ lakolon ye, o le kɛra sisan i ko Edeni yiritu! Nin dugu minw tun cira ka ke tomow ye, ani yɔrɔ lakolonw, olugu le lɔra tuun ka ke dugu barakamanw ye, fɔ ka o fa mɔgɔw ra!> ³⁶ Siya minw bɛna to aw kɛre fe, olugu bɛna a lɔn ko yɔrɔ min tun bɛna, ko ne Matigi Ala le ka o lo kokura; ko yɔrɔ min tun kɛra yɔrɔ lakolon ye, ko ne le ka yiriw turu o ra. Ne Matigi Ala, ne le kumana, ne le bɛna o ke.

³⁷ «Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna sɔn ka Izirayeli mara mɔgɔw ta daariri lamɛn, ka min ke o ye tuun, o fle nin ye: Ne bɛna o ta mɔgɔw caya i ko sagakuruw. ³⁸ Dugu minw ye tomow ye bi, olugu bɛna fa mɔgɔw ra, k'a ke i ko sagakuruw; o bɛna ke i ko saraka beganw, i ko o begankuru minw be taga Zeruzalɛmu dugu fa, janagbɛ wagatiw ra. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye.»

37

Mɔgɔkolo janinw ta tagamasiyen

¹ Matigi Ala k'a boro la ne kan; Matigi Ala Nin ta sebgaya ka ne ta siko ra ka taga ne bla kurufurance dɔ ra. O yɔrɔ tun fara mɔgɔkolow le ra.

² A k'a to ne tagamana ka o yɔrɔ lamini. Ne k'a ye ko mɔgɔkolo camanba le tun bɛ kurufurance ra; mɔgɔkolo jajaninw tun lo. ³ Matigi Ala ka ne pininka ko: «Adamaden, yala nin kolow bɛ se ka panamanya tuun wa?» Ne k'a jaabi ko: «E, Dunupatigi Ala, ele kelenpe le ka o lɔn.»

⁴ A k'a fɔ ne ye ko: «Ciraya kɛ nin kolow kan, k'a fɔ o ye ko: <Kolo jajaninw, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn! ⁵ Dunupatigi Ala b'a fɔ nin kolow ma ko: Ne bɛna nenɛkiri don aw ra, ka aw panamanya. ⁶ Ne bɛna fasajuruw don aw ra, ka farisogo don aw ra, ka gbolo kɛ ka aw datugu; ne bɛna nenɛkiri don aw ra, aw bɛna panamanya. Ni o kera, aw bɛna a lɔn ko ne le Matigi Ala ye.> »

⁷ Ayiwa, ne ka ciraya kɛ, i n'a fɔ a fɔra ne ye cogo min na. Wagati min ne bɛ ciraya kera, mankan dɔ bɔra, a kera i ko fɛnpanaman dɔw lamagato mankan. Kolow gbaragbarara nɔgɔn na, ka tugutugu nɔgɔn na. ⁸ Ne k'a fleri kɛ k'a ye ko fasajuruw donna o ra, farisogo donna o ra, gbolo ka o datugu; nka nenɛkiri tun tɛ o ra.

⁹ Matigi Ala ko ne ma tuun ko: «Ciraya kɛ, i ye kuma nin fɛ! Adamaden, ciraya kɛ, k'a fɔ nin ye, ko Dunupatigi Ala ko: Nin, na ka bɔ dunupa fan naani na, ka na don nin suw kɔnɔ, janko o ye panamanya.» ¹⁰ Ayiwa, ne ka ciraya kɛ, i n'a fɔ Ala tun k'a fɔ ne ye cogo min na. Nin donna o ra; o panamanyara, ka wuri ka lɔ o senw kan. Jama camanba tun lo.

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala ko ne ma ko: «Nin kolow ye Izirayeli mara mɔgɔw bɛɛ le ye. Olugu le bɛ to k'a fɔ ko: <Anw kera i n'a fɔ nin kolo jajaninw, anw jigi tigera, anw ta banna!> ¹² Ayiwa, ciraya kɛ, k'a fɔ o ye ko Dunupatigi Ala ko: E, ne ta mɔgɔw, ne bɛna aw ta kaburuw dayɛɛ, ka aw lawuri ka bɔ aw ta kaburuw kɔnɔ, ka aw laseko ka taga Izirayeli jamana ra tuun. ¹³ E, ne ta mɔgɔw, ni ne nana aw ta kaburuw dayɛɛ tuma min na, ka aw lawuri ka bɔ aw ta kaburuw kɔnɔ, o tuma aw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ¹⁴ Ne bɛna ne ta nin don aw kɔnɔ ka aw panamanya; ne bɛna aw sigi aw ta dugukolo kan tuun. Ni o kera, aw bɛna a lɔn ko ne Matigi Ala, ko ne le kumana, ko ni ne ka min fɔ ko ne bɛ o kɛ. Matigi Ala ko ten.»

Ala bɛna Izirayeli maraw bɛɛ fara nɔgɔn kan

¹⁵ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ¹⁶ «Adamaden, ele ye bere dɔ ta, k'a sɛbɛ o kan ko: <Zuda mara, ani Izirayelimɔgɔ minw bɛ o mara ra.> O kɔ, i ye bere dɔ wɛrɛ ta k'a sɛbɛ o kan ko: <Yusufu ta bere, min ye Efirayimu mara ye, ani Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ bɛ o mara ra.> ¹⁷ O berew kun fla tugu nɔgɔn na k'a mina, k'a kɛ i ko bere kelen; o fla ye kɛ i boro kɔnɔ i ko berenin kelen.

¹⁸ «Ni i ta jamana mɔgɔw ka i pininka ko: <Nin kɔrɔ ye min ye i fɛ, i tɛ o fɔ an ye wa?>, ¹⁹ o jaabi ko: <Dunupatigi Ala ko: Yusufu ta mara ni Izirayeli ta gba minw bɛ o mara ra, olugu ta bere min bɛ Efirayimu boro, ne bɛna o bere ta, ka o tugu Zuda ta bere ra, ka o bere fla kɛ bere kelen ye. O bɛna kɛ bere kelen le ye ne boro kɔnɔ.>

²⁰ «I bɛna sɛbɛri kɛ bere minw kan, i ye o berew mina i boro mɔgɔw na kɔrɔ k'a to o y'a ye; ²¹ a fɔ o ye ko: <Dunupatigi Ala ko: A flɛ, Izirayelimɔgɔw tun tagara sigi siya minw cɛ ra, ne bɛna o ta ka bɔ o siyaw cɛ ra; ne bɛna o ta ka bɔ o yɔrɔw bɛɛ ra, ka o lajɛn, ka na ni o ye o yɛrɛ

ta dugukolo kan. ²² O bena ke siya kelen le ye jamana kɔɔ, Izirayeli ta kuruw kan. Masace kelen le bena sigi o bee kunna; o tena ke siya fla ye tuun, o fana tena taran ka ke mara fla ye tuun. ²³ O tena o yere lanogo ni o ta jow, ani o ta fen haramuninw ye tuun, walama ni o ta hakekow si ye tuun. O tora lanabariya ra ka jurumun minw bee ke, ne bena o kisi o bee ma, ka o saninya. O bena ke ne ta mogow ye, ne fana bena ke o ta Ala ye.

²⁴ « <Ne ta jonce Dawuda* le bena ke o ta masace ye. Kuntigi kelenpe le bena ke o fe. O bena tugu ne ta kolatigeninw le ko, ka ne ta cifoninw ke, k'a sira tagama. ²⁵ Ne tun ka jamana min di ne ta jonce Yakuba ma, o bemaw tun sigira o jamana min na, o bena seko ka taga sigi o jamana le ra. O siginin bena to o jamana ra wagati bee, olugu ni o ta denw, ani o ta denw ta denw; ne ta jonce Dawuda bena ke o kuntigi ye wagati bee. ²⁶ Ne bena hera jɛnɔɔɔnya* don ni o ye; o bena ke jɛnɔɔɔnya wuribari le ye ni o ye. Ne bena o sigi, ka o caya, ka ne ta yoro saninman* ke o ce ra wagati bee. ²⁷ Ne bena sigi o ce ra; ne bena ke o ta Ala ye, o bena ke ne ta mogow ye. ²⁸ Ni ne ta yoro saninman nana ke o ce ra wagati bee tuma min na, o tuma siya tow bena a lon ko ne le Matigi Ala ye, min be Izirayeli saninya.> »

38

Gɔgi ta kiti

¹ Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun; a ko: ² «Adamaden, i nasin Gɔgi ma, ale min ye Mesekikaw, ani Tubalikaw ta mara kuntigiba ye, Magɔgi ta jamana ra; ciraya ke a kama. ³ A fo ko Dunupatigi Ala ko: Ne bena wuri ele Gɔgi kama, ele min ye Mesekikaw, ani Tubalikaw ta mara kuntigiba ye. ⁴ Ne bena i ta sira yelema, ka i mina, ka negɛ don i dagbaga ra, ka i sama ka i labo, i ni i ta kerekajama bee lajennin: i ta sow, ani i ta sotigi minw bee masirinin lo ka ja kere kama, ani i ta jama camanba, negbennan belebele ni a fitini be minw boro, ani kerekemuru be minw bee boro. ⁵ Peresikaw, ani Etiyopikaw, ani Putikaw ta kerekajamaw fana bena na fara i kan, negbennan ni negfugula be o bee fe. ⁶ Gomeri ni a ta kerekajamaw bee, ani Togarima mara mogow, minw be fo sahiliyanfan jamana dan na, olugu ni o ta kerekajamaw bee bena fara i kan, ani kerekajama camanba werew.

⁷ « <I yere laben, i yere cesiri, ele ni jamaba min ka i lamini; sabu ele le bena ke o ta pamogo ye. ⁸ Ni wagatijan temena, o bena aw wele ka aw lajen kere kama. San caman temenin ko, aw bena taga jamana do kama. O jamana mogow bena bosi kerekemuru boro*, ka bo siya caman ce ra ka na lajen Izirayeli kuruw kan, kuru minw tun kera tomow ye folofolo. O mogow bena bo siya dow le ce ra ka na, o bee bena sigi hera ni laganfiya ra. ⁹ Aw bena taga ben o kan i ko sanfonoba; aw bena ke i ko sankaba, ka o ta jamana bee datugu, aw ni aw ta kerekajamaw bee, ani jama camanba minw bena ke ni aw ye.>

¹⁰ «Dunupatigi Ala ko: O wagatiw ra, miiriya dow bena don ele Gɔgi jusu ra; i bena dabarijugu do le siri. ¹¹ I bena a fo ko: Ne bena taga jamana lablanin do kama, ka taga ben o mogo pasumaninw kan, minw siginin be hera ni laganfiya ra o ta sow kɔɔ, o ma somi foyi ra. O ma o ta dugu lamini ni kogo ye ka dondaw, ani sogonanw ke o ra. ¹² Ayiwa, o yoro minw tun kera tomow ye folofolo, sani mogow ye na sigira a ra, o yoro min mogow

* **37:24** 37.24 Dawuda ta ko: aw ye 34.24 fe. * **38:8** 38.8 Jamana min ta mogow bena bosi kerekemuru boro, o ye Izirayeli jamana ye (38.14-16).

bɔra siya wɛrɛ le ra ka na, bɛganw, ani naforow bɛ mɔgɔ minw fɛ, o mɔgɔ minw siginin bɛ dunuɓa cɛmance ra, ele bɛna taga ben olugu le kan ka o borofɛnw cɛ; i bɛna i boro se o yɔrɔ le ma. ¹³ Sabakaw, ani Dedankaw, ani Tarisisi ta jagokeɓagaw, ani o ta kuntigiw bɛɛ bɛna a fɔ i ye ko: Ele nana naforo le cɛ wa? I ka nin kɛrɛkɛjama laɓɛn ka na ben nin mɔgɔw le kan ka o ta warigbɛ ni o ta sanin cɛ, ka o ta bɛganw, ani o ta naforow mina, ka fɛn caman mina o ra kɛ!»

¹⁴ «Ayiwa, adamaden, ciraya kɛ! A fɔ Gɔgi ye ko: <Dunupatigi Ala ko: Lon min ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw bɛna taga sigi hera ni laganfiya ra, ele bɛna bɔ o lon kala ma. ¹⁵ Ni o lon sera, i bɛna na ka bɔ i sigiyɔrɔ ra, fɔ sahiliyanfan jamana dan na yi, ele ni i ta jama camanba min bɛ ni i ye; o bɛɛ yɛlennin bɛ sow kan, jama camanba, kɛrɛkɛjamaba! ¹⁶ Gɔgi, i bɛna na ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw kama, ka kɛ i ko sankaba min bɛ jamana datugu. Ni wagatijan tɛmɛna, o ko bɛna kɛ. Ne bɛna i ci ne ta jamana kama, janko ne bɛna min kɛ i ra, o ye kɛ sababu ye ka ne ta saninmanya yira siya tɔw ra, k'a to olugu fana ye ne lɔn.>

¹⁷ «Dunupatigi Ala ko: Yala ne tun ma ele ko le fɔ kabini fɔɓfɔɓ ne ta jɔnw sababu ra wa, minw ye Izirayeli ta ciraw ye? O wagatiw ra, olugu ka o ciraya kɛ san caman, k'a fɔ ko ne bɛna ele ci ka na ne ta mɔgɔw kama. ¹⁸ Nka o lon na kɔni, lon min na ele Gɔgi bɛna na Izirayeli mara kama, o lon na ne ta jusugban bɛna wuri fɔ ka juguya; Dunupatigi Ala ko ten. ¹⁹ Ne ta fariya ni ne ta dimiba kosɔn, ne b'a fɔ ko sigiya t'a ra, o lon na kɔni, dugukoloyɛrɛyɛrɛba le bɛna kɛ Izirayeli mara ra. ²⁰ Kɔgɔji jɛgɛw, ani sanfɛkɔnɔw bɛna yɛrɛyɛrɛ ne ɓa kɔrɔ, ani kongosogow, ani fɛn fofota minw bɛɛ bɛ fofɔ dugu ma, ani adamaden minw bɛɛ bɛ dugukolo kɔ kan. Kuruw bɛna dabiri, kuru jigijigiw ta faraw bɛna karikari, kogow bɛɛ bɛna benben. ²¹ Ne bɛna kɛrɛkɛmuru wele ka na Gɔgi kama ne ta kuruw bɛɛ kan; Dunupatigi Ala ko ten. Gɔgi ta mɔgɔw bɛɛ kelen kelen bɛ na o ta kɛrɛkɛmuru ta o yɛrɛ balema kama. ²² Ne bɛna kiti ben o kan ka banajuguw, ani fagari lase o ma; ne bɛna sanjiba ni sanberɛw, ani tasuma ni kiribi lajigi o kan, ani o ta kɛrɛkɛjamaw kan, ani jama camanba min bɛ ni o ye. ²³ O ra, ne bɛna ne ta bonya ni ne ta saninmanya yira; ne bɛna o kɛ sababu ye k'a to siya caman ye ne lɔn, k'a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye.»

39

Gɔgi labancogo

¹ «Adamaden, ciraya kɛ Gɔgi kama tuun, k'a fɔ ko: <Dunupatigi Ala ko: Ne bɛna wuri ele Gɔgi kama, ele min ye Mesɛkikaw, ani Tubalikaw ta kuntigiba ye. ² Ne bɛna i ta sira yɛlɛma, ka i mina ka i labɔ fɔ sahiliyanfan jamana dan na, ka na ni i ye Izirayeli kuruw kan. ³ O kɔ, ne bɛna i ta kalan bugɔ k'a ben ka bɔ i numanboro kɔnɔ, ka i ta biɓɛw benben ka bɔ i kininboro kɔnɔ. ⁴ I bɛna ben ka sa Izirayeli kuruw kan, ele ni i ta kɛrɛkɛjamaw, ani jama tɔ minw bɛ ni i ye; ne bɛna i kɛ dugaw ta domuni ye, ani kɔnɔ suguyaw bɛɛ, ani kongowaraw. ⁵ I bɛna ben ka sa kongo kɔnɔ, sabu ne le kumana; Dunupatigi Ala ko ten. ⁶ Ne bɛna tasuma lajigi Magɔgi jamana kan; minw siginin bɛ hera ni laganfiya ra kɔgɔji kɔfɛjamanaw ra, ne bɛna tasuma lajigi olugu fana kan. Ni o kɛra, o bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye. ⁷ Ne bɛna ne tɔgɔ saninman yira ne ta mɔgɔw ra, minw ye Izirayelimɔgɔw ye. Ne tɛna sɔn k'a to ne tɔgɔ saninman ye cɛn tuun. Ni o kɛra, siya tɔw bɛna a lɔn ko ne le ye Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala

saninman. ⁸ A flɛ, nin kow bɛ nana yi, a fana bɛna kɛ; Dunupatigi Ala ko ten. Ne tun ka lon min ko fɔ, o lon le sera.

⁹ « ‹Mɔgɔ minw siginin bɛ Izirayeli duguw kɔnɔ, olugu bɛna bɔ, ka tasuma don, ka kerɛkeminanw jeni: nɛgɛbennan fitiniw, ani a belebelebaw, kalanw, ani biɲɛw, tamanw, ani berew. O bɛna o fɛnw jeni tasuma ra fɔ san wolonfla. ¹⁰ O tena taga lɔgɔ ɲini kongo kɔnɔ tuun, o tena taga yiri tige tu kɔnɔ tuun; o bɛna to ka tasuma don ni o kerɛkeminanw le ye. Minw tun ka Izirayelimɔgɔw ta naforow ta, o bɛna o mɔgɔw yɛrɛ ta naforow le ta; minw tun ka o borofɛnw cɛ, o bɛna olugu yɛrɛ borofɛnw le cɛ; Dunupatigi Ala ko ten.

¹¹ « ‹Ayiwa, o wagati ra, ne bɛna sudonyɔrɔ di Gɔgi ma Izirayeli jamana ra; o yɔrɔ bɛna kɛ dugutagabagaw ta dingakolonba yɔrɔ le ra, Kɔgɔji sanin terebɔyanfan na. O bɛna dugutagabagaw ta sira tige. O bɛna Gɔgi ni a ta jamaba bɛɛ su don o yɔrɔ le ra. O bɛna o yɔrɔ toɔgɔ la ko Gɔgi ta jamaba ta kurufurance. ¹² Izirayeli mara mɔgɔw bɛna o su don janko ka jamana saninya. O bɛna karo wolonfla le kɛ o ra. ¹³ Jamana mɔgɔw bɛɛ bɛna o su don, ka toɔgɔ sɔrɔ o sababu ra, ne ta nɔɔrɔ yiralon na; Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁴ « ‹O karo wolonfla tɛmɛnin kɔ, o bɛna mɔgɔ dɔw ɲanawoloma, ka olugu bla danna ko o ye taga jamana yɔrɔ bɛɛ yaala. Su minw benbennin tora jamana kɔnɔ, olugu bɛna taga o suw yɔrɔɲini, ka o sutara, janko ka jamana saninya. ¹⁵ O mɔgɔw bɛna jamana yaala; ni olugu dɔ ka mɔgɔkolo dɔw ye yɔrɔ dɔ ra, o bɛ tagamasiyɛn dɔ kɛ o kɔrɔ, janko kaburusogibagaw ye na o ta ka taga o don kaburu kɔnɔ Gɔgi ta jamaba ta kurufurance ra. ¹⁶ O yɔrɔ ra dugu dɔ yɛrɛ toɔgɔ bɛna la ko Hamona, ko jamaba. Ayiwa, jamana bɛna saninya o cogo le ra.› »

Ala bɛna a ta mɔgɔw dimibɔ o juguw ra

¹⁷ Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Adamaden, Dunupatigi Ala ko: A fɔ kɔnɔ suguya bɛɛ ye, ani kongosogow bɛɛ ye ko: Aw ye ɲɔgɔn lajɛn ka na, aw ye bɔ fan bɛɛ ra ka na fara ɲɔgɔn kan, ka na ne ta saraka domu, ne yɛrɛ ka saraka min labɛn aw ye. A bɛna kɛ sarakaba le ye Izirayeli kuruw kan; aw bɛna sogo domu, ka jori min. ¹⁸ Aw bɛna cɛfariw sogo domu, ka dunuɲa kuntigiw jori min, k'a kɛ i n'a fɔ sagajigiw, ani sagadenw, ani bakɔrɔninw, ani misitoranw lo, Basan mara ta bɛgan tɔrɔninw. ¹⁹ Aw bɛna sogo tɔrɔninw domu fɔ ka fa, ka jori min fɔ ka ɲanamini ne ta saraka domuyɔrɔ ra, ne bɛna saraka min labɛn aw ye. ²⁰ Aw bɛna fa wotorosamasow, ani sotigiw sogo ra, ka fa cɛfariw, ani kerɛkɛcɛ suguya bɛɛ sogo ra. Dunupatigi Ala ko ten.

²¹ «Ne bɛna ne ta bonya yira siyaw cɛ ra; ne bɛna kiti minw ben siyaw kan, ani ne boro baraka bɛna min kɛ o ra, siyaw bɛɛ bɛna o ye. ²² K'a ta o lon na, ani wagati nataw ra, Izirayeli mara mɔgɔw bɛna a lon ko ne le Matigi Ala ye, o ta Ala.»

²³ «Siya tɔw bɛna a lon ko Izirayeli mara mɔgɔw ta terenbariyaw le kosɔn, o minana ka taga jamana werɛw ra; o ka ne ta sira bla minke, o kosɔn ne ka ne pada dogo o ma, ka o don o juguw boro, k'a to kerɛkemuru ye o ta kerɛkɛdenw bɛɛ faga. ²⁴ Ne ka o mina ka kapa ni o ta saninyabariya ni o ta hakɛw le ye; o kosɔn ne ka ne pada dogo o ma.

²⁵ «Ayiwa, Dunupatigi Ala ko: Sisan ne bɛna Yakuba ta mɔgɔ minaninw lana o sigiyɔrɔkɔrɔ ra; ne bɛna hina Izirayeli mara mɔgɔw bɛɛ ra. Minw tɛ ne toɔgɔ saninman bonya, ne bɛna olugu le kerɛ. ²⁶ Ni o kera, o bɛna ɲina o ta maroya kɔ, ani o ka ne ta sira bla ka terenbariyako minw bɛɛ kɛ.

O bena sigi hera ni laganfiya ra o ta dugukolo kan; mogo si tena o tooro tuun. ²⁷ Ni ne nana o labo siyaw ce ra ka na ni o ye, ka o labo o juguw ta jamanaw ra ka o lajen tuma min na, o tuma ne bena min ke o ye, o bena ke sababu ye k'a to siya caman y'a lon ko ne le Ala saninman ye. ²⁸ O bena a lon ko ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala; sabu ne tun ka o gben ka taga siyaw ce ra, nka ne bena o lajen o ta dugukolo kan tuun, ne tena hali mogo kelen to yi. ²⁹ Ne tena ne pada dogo o ma tuun fiyewu, sabu ne bena ne Nin lajigi Izirayeli mara mogow kan; Dunupatigi Ala ko ten.»

Zeruzalemu dugukura

40

(40–48)

Ala ka Alabatosobaba min yira Ezekiyeli ra

¹ An minanin ka taga Babiloni, o san mugan ni loorunan damina ra, san karo tere tan na, Zeruzalemu dugu cinin san tan ni naani na, o lon yere ra Matigi Ala k'a boro la ne kan; a ka ne ta ka taga ni ne ye o yoro ra yi. ² Ala tagara ni ne ye siko ra Izirayeli jamana ra, ka taga ne bla kuru jamijanba do kunna; bon dow tun lora o kuru woroduguyanfan na k'a ke i ko dugu. ³ A tagara ni ne ye o yoro ra minke, ne ka ce do ye min fari cogoya tun be i ko siranegge. Len jurukise do tun b'a boro, ani sumanikebere do; a lonin tun be donda do koro. ⁴ O ce k'a fo ne ye ko: «Adamaden, i ja yele ka fleri ke, ka i toro malo ka menni ke. Ne bena fen o fen yira i ra, i janto o bee ra kosebe, sabu i nana yan, janko ne ye nin fenw yira i ra. I be fen o fen ye, i be taga o bee lakari Izirayeli mara mogow ye.»

Lukene ni kenemayoro ta dondaw

⁵ Ayiwa, ne ka kogo do ye, min tun ka Alabatosoba fan bee lamini. Sumanikebere min tun be ce boro, o janya tun ye nongon* ja woro. Sibiri† ja kelen kelen tun farara a nongon ja kelen kelen bee janya kan. A ka kogo bonya suma, o kera a ta sumanikebere ja kelen; a k'a lo suma, o fana kera bere ja kelen.

⁶ A tagara donda fan na, donda min pasinna tereboyanfan ma; a yelenna da senlayoro kan. A ka dakun suma; a dunya kera sumanikebere ja kelen. ⁷ Bondennin dow tun be yi, o bee kelen kelen janya tun ye bere ja kelen kelen, o bonya fana tun ye bere ja kelen kelen. Kogo minw tun be o bondenninw furance ra, o bonya tun ye nongon ja looru. Donda ta dakun min tun be Alabatosoba ta bolon kere fe, o dunya tun ye bere ja kelen ye. ⁸ A ka donda ta bolon suma, ⁹ o kera nongon ja seegi; a samasenw bonya kera nongon ja fla. Donda ta bolon tun be kononoyoro ra.

¹⁰ Bondennin saba tun be tereboyanfan ta donda fan kelen na, saba tun be fan do ra. O saba bee bonya tun ye kelen ye; samasen minw tun be a fan fla ra, olugu fana bonya tun ye kelen ye.

¹¹ A ka donda bonya suma, o kera nongon ja tan; donda janya kera nongon ja tan ni saba. ¹² Kogo do tun be bondenninw pafeyoro ra; o kogo janya tun ye nongon ja kelen. Bondenninw yere fan kelen tun ye nongon ja woro, fan do fana tun ye nongon ja woro.

¹³ O ko, a ka donda bonya suma, k'a ta bondennin kelen laminikogo ra ka taga a bla a pafebon laminikogo ra. O kera nongon ja mugan ni looru;

* **40:5** 40.5 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma. † **40:5** 40.5 Sibiri ja kelen be ben nongon ja kelen ta tarance ma.

o bɛɛ daw sinnan nɔŋɔn ma. ¹⁴ A ka bolon suma, o kera nɔŋɔn na mugan. Lukɛnɛ le tun ka donda ta bolon lamini. ¹⁵ K'a ta so donda ra, ka taga a bla kɔnɔnɔda ta bolon da ra, o furance tun ye nɔŋɔn na bilooru. ¹⁶ Finɛtiri dɔw tun bɛ bondenninw, ani samasenw na ka donda lamini. Finɛtiri dɔw tun bɛ bolon fan bɛɛ ra fana. O tun ka tamarosunw tagamasiyen kɛ ka samasenw nɛŋɛn.

¹⁷ O kɔ, a tagara ni ne ye lukɛnɛba ra. O tun ka kabakuru banbe dɔ labɛn ka bon dɔw lɔ o kan ka lukɛnɛ lamini; bonkɔnɔ bisaba le tun bɛ o banbe kan. ¹⁸ Banbe tun bɛ dondaw fanw bɛɛ ra; o bonya ni dondaw bonya tun ye kelen ye. O banbe tun bɛ dugumayɔrɔ ra. ¹⁹ K'a ta kenɛmayɔrɔ ta donda nafɛyɔrɔ ra, ka taga a bla fɔ lukɔnɔyɔrɔ nafɛyɔrɔ ra, a ka o fana suma. O kera nɔŋɔn na kɛmɛ ye. O ye terebɔyanfan ta ye. Ayiwa, sisan sahiliyanfan ta ye nin ye:

²⁰ Ayiwa, donda min tun nasinna sahiliyanfan ma, lukɛnɛba ra, a ka o fana janya ni a bonya suma. ²¹ A ta bondennin saba tun bɛ a fan fla bɛɛ kelen kelen na, ani a ta samasenw, ani a ta bolonw, olugu bonya ni o janya tun bɛ i ko donda fɔlɔ ta: O janya tun ye nɔŋɔn na bilooru, o bonya tun ye nɔŋɔn na mugan ni looru. ²² A finɛtiriw, ani a bolonw, ani a tamarosunw tagamasiyenw, olugu janya ni o bonya ni terebɔyanfan ta donda ta bɛɛ tun ye kelen ye. A donda yɛlɛnyɔrɔ tun ye senlayɔrɔ wolonfla; bolonw tun bɛ o yɛlɛnyɔrɔ na fɛ. ²³ Donda dɔ tun bɛ lukɔnɔyɔrɔ ra, min tun nasinna sahiliyanfan ta donda ma, dɔ fana tun nasinna terebɔyanfan ta donda ma. A ka o donda fla furance suma, o kera nɔŋɔn na kɛmɛ.

²⁴ O kɔ, a tagara ni ne ye woroduguyanfan na; ayiwa, ne ka woroduguyanfan ta donda ye. A ka o samasenw suma, ani a bolonw; o janya ni o bonya ni donda tɔw ta bɛɛ tun ye kelen ye. ²⁵ Finɛtiriw tun bɛ o donda ni a bolonw fan bɛɛ ra; o finɛtiriw tun bɛ i ko finɛtiri tɔw. Olugu fana janya tun ye nɔŋɔn na bilooru, o bonya tun ye nɔŋɔn na mugan ni looru. ²⁶ A donda tun ye senlayɔrɔ wolonfla; bolon dɔ tun bɛ o donda na fɛ. Tamarosunw tagamasiyenw tun bɛ a samasenw kan a fan fla bɛɛ ra. ²⁷ Donda dɔ fana tun bɛ lukɔnɔyɔrɔ woroduguyanfan na. A ka o donda ni donda tɔ kelen furance suma, o kera nɔŋɔn na kɛmɛ ye.

Lukɔnɔyɔrɔ ta dondaw

²⁸ Ayiwa, cɛ tɛmɛna ni ne ye woroduguyanfan ta donda fɛ ka taga ni ne ye lukɔnɔyɔrɔ ra. A ka woroduguyanfan ta donda suma, o ni donda tɔw bɛɛ janya ni a bonya tun ye kelen ye. ²⁹ A ta bondenninw, ani a ta samasenw, ani a ta bolonw bɛɛ janya ni a bonya tun bɛ i ko donda tɔw ta. Finɛtiriw tun bɛ o donda ni a bolonw fan bɛɛ ra. O janya tun ye nɔŋɔn na bilooru, o bonya tun ye nɔŋɔn na mugan ni looru. ³⁰ Bolonw tun bɛ a fan bɛɛ ra. O janya tun ye nɔŋɔn na mugan ni looru, o bonya tun ye nɔŋɔn na looru. ³¹ O bolondaw tun nasinna lukɛnɛba ma. Tamarosunw tagamasiyenw tun bɛ a samasenw kan. A donda yɛlɛnyɔrɔ tun ye senlayɔrɔ seegi.

³² O kɔ, a tɛmɛna ni ne ye terebɔyanfan donda fɛ ka taga ni ne ye lukɔnɔyɔrɔ ra. A ka o donda suma; a janya ni a bonya ni donda tɔw bɛɛ ta tun ye kelen ye. ³³ A ta bondenninw, ani a ta samasenw, ani a ta bolonw bɛɛ janya ni o bonya tun bɛ i ko donda tɔw ta. Finɛtiriw tun bɛ o donda ni a bolon fan bɛɛ ra. O janya tun ye nɔŋɔn na bilooru, o bonya tun ye nɔŋɔn na mugan ni looru. ³⁴ O bolondaw tun nasinna lukɛnɛba ma. Tamarosunw tagamasiyenw tun bɛ a samasenw kan a fan fla bɛɛ ra. A donda yɛlɛnyɔrɔ tun ye senlayɔrɔ seegi.

³⁵ O kɔ, a tagara ni ne ye sahiliyanfan ta donda ra. A ka o suma. O janya ni a bonya ni donda tɔw bɛɛ ta tun ka kan; ³⁶ a ta bondenninw, ani a ta samasenw, ani a ta bolon ni tɔw bɛɛ tun ka kan. Finɛtiriw tun bɛ a fan bɛɛ ra. O janya tun ye nɔngɔn na bilooru, o bonya tun ye nɔngɔn na mugan ni looru. ³⁷ A ta bolondaw tun nasinna lukɛnɛba ma. Tamarosunw tagamasiyenw tun bɛ a samasenw kan, a fan fla bɛɛ ra. A donda yɛlɛnyɔrɔ tun ye senlayɔrɔ seegi.

³⁸ Bon dɔ da tun sinna sahiliyanfan ta donda ma. O tun bɛ saraka jɛnitaw* ko o bon le kɔnɔ. ³⁹ Tabali fla tun bɛ o donda ta bolon fan kelen na, fla tun bɛ fan dɔ ra; o tun bɛ saraka jɛnitaw kannatigɛ o tabaliw le kan, ani jurumunyafa sarakaw* ni hakebɔ sarakaw*. ⁴⁰ Tabali fla tun bɛ o bolon kerɛfeyɔrɔ ra, sahiliyanfan ta donda fan na; tabali fla wɛrɛ tun bɛ bolon fan dɔ ra, o donda kelen na. ⁴¹ O cogo ra, tabali naani le tun bɛ donda fan kelen na, naani bɛ a fan dɔ ra. A bɛɛ lajennin kɛra tabali seegi ye; o bɛ sarakaw kannatigɛ o tabaliw le kan. ⁴² Tabali naani wɛrɛ tun bɛ yi, o tun blara sara jɛnitaw kama; o tun lesɛra kabakuru le ra. O janya tun ye nɔngɔn na kelen ni tarance, a bonya tun ye nɔngɔn na kelen ni tarance, a lo tun ye nɔngɔn na kelen. O bɛ saraka jɛnitaw, ani saraka wɛrɛw kannatigɛ ka o boso ni minan minw ye, o bɛ o minanw bla o tabaliw le kan. ⁴³ O tun ka o tabaliw kerɛfeyɔrɔw fan bɛɛ kɔrɔta dɔɔnin; o kerɛfeyɔrɔw bonya tun ye sibiri na kelen‡. Saraka sogow bɛ bla o tabaliw kan.

⁴⁴ Bolon kɔnɔnyɔrɔ ta da kɔ fɛ, lukɔnyɔrɔ ra, dɔnkirilabagaw ta bonw tun bɛ yi. Bon dɔ tun bɛ sahiliyanfan ta donda kɛrɛ fɛ, k'a nasin woroduguyanfan ma, tɔ kelen tun bɛ woroduguyanfan ta donda kɛrɛ fɛ, k'a nasin sahiliyanfan ma. ⁴⁵ Cɛ ko ne ma ko: «Nin bon min nasinna woroduguyanfan ma, o ye sarakalasebaga dɔw ta ye, sarakalasebaga minw bɛ baara kɛ Alabatosoba kɔnɔ. ⁴⁶ Bon min nasinna sahiliyanfan ma, o ye sarakalasebaga dɔw fana ta ye, sarakalasebaga minw bɛ sarakaw bɔ sarakabɔnan kan. Olugu ye Sadɔki ta durujaw le ye; Levi ta mɔgɔw ra, olugu le bɛ se ka sarakaw bɔ Matigi Ala ye.»

Alabatosoba cogoya

⁴⁷ Ayiwa, a ka lukɔnyɔrɔ fana suma. O janya tun ye nɔngɔn na kɛmɛ, a bonya fana tun ye nɔngɔn na kɛmɛ; a janya ni a bonya bɛɛ ka kan. Sarakabɔnan tun bɛ Alabatosoba na fɛ.

⁴⁸ O kɔ, a tagara ni ne ye Alabatosoba ta bolon kɔnɔ. A ka o bolon ta samasenw suma: A fan kelen tun ye nɔngɔn na looru, fan dɔ fana tun ye nɔngɔn na looru. Donda bonya tun ye nɔngɔn na tan ni naani; kogo min tun bɛ a fan fla ra, o bɛɛ kelen kelen bonya tun ye nɔngɔn na saba. ⁴⁹ Bolon janya tun ye nɔngɔn na mugan, a bonya tun ye nɔngɔn na tan ni fla; senlayɔrɔw tun bɛ a donda ra. Samasenba dɔw tun bɛ o fan fla ra samasen tɔw kɛrɛ fɛ.

41

¹ O kɔ fɛ, cɛ tagara ni ne ye Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ kɔnɔ. A ka o yɔrɔ ta samasenw suma; o fan fla bɛɛ tun ye nɔngɔn na wɔɔrɔ. ² Donda bonya tun ye nɔngɔn na wɔɔrɔ; kogo minw tun bɛ a fan fla ra, o bonya tun ye nɔngɔn na looru. A ka Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ suma; a janya tun ye nɔngɔn na binaani, a bonya tun ye nɔngɔn na mugan. ³ O kɔ, a donna Alabatosoba bonkɔnɔ flanan kɔnɔ. A ka o donda ta samasenw fana suma, o kɛra nɔngɔn na fla; donda yɛrɛ kɛra nɔngɔn na wɔɔrɔ; kogo minw tun

‡ 40:43 40.43 Sibiri na kelen bɛ se ka bɛn nɔngɔn na kelen ta tarance le ma.

be a fan fla ra, o kera nongon na wolonfla. ⁴ A ka Alabatosoba bonkono flanan suma: O janya kera nongon na mugan, a bonya fana kera nongon na mugan. Ale tun be bonkono folo nafeyoro ra. Ce ko ne ma ko: «Nin le ye yoro saninmanba ye.»

Kenemabonw

⁵ O ko, ce ka Alabatosoba kogow suma: o bonya tun ye nongon na woro. Bon minw tun be Alabatosoba kerefeyoro ra, k'a lamini, o bee kelen kelen bonya tun ye nongon na naani. ⁶ O kerfebonw tun ye sankaso saba le ye ngon kunna, a sira kelen kelen bee tun ye bonden bisaba. O bonw tun lora ka o don Alabatosoba laminikogo ce ma, nka o tun ma don Alabatosoba yere ta kogo ra. ⁷ Ni i be yelen ka taga sankaso bonw kono, i b'a ye ko sanfebonw ka bon ni dugumataw ye, sabu kogo ta bonya tun be fara bonw kan ka taga. O koson sanfebonw kono ka bon ni dugumabonw kono ye. I be to sankaso bonkono folo kono ka taga a flanan na, ani a sabanan na.

⁸ Ne k'a ye fana ko jusiginan do tun lora ka Alabatosoba lamini; o le tun ye kerfebonw jusiginan ye. A janya tun ye sumanikebere na kelen; o ye nongonjan na woro ye. ⁹ Kerfebonw ta kofekogow bonya tun ye nongon na looru. Furance min tun be Alabatosoba kerfebonw ¹⁰ ani sarakalasebagaw ta bonw ce, o furance tun ye nongon na mugan, Alabatosoba lamini bee ra. ¹¹ Kerfebonw ta dondaw nasinna o furance le ma; donda kelen be sahiliyanfan na, kelen be woroduguyanfan na. O temeyoro bonya tun ye nongon na looru.

¹² Bon do were tun nasinna Alabatosoba lukonoyoro ma, terebenyanfan na. O kono bonya tun ye nongon na biwolonfla, a laminikogow bonya tun ye nongon na looru, a janya tun ye nongon na bikononton.

¹³ O ko, ce ka Alabatosoba suma, a janya kera nongon na keme. Furance ni terebenyanfan ta bon ni a kogow, o bee lajennin fana janya tun ye nongon na keme. ¹⁴ Alabatosoba nafeyoro ra, tereboyanfan na, ani o yoro furance, o bee lajennin bonya fana tun ye nongon na keme. ¹⁵ O ko, bonba min be Alabatosoba kofeyoro ra, k'a nasin lukene ma, ani temeyoro min be a fan fla ra, a ka o fana suma; o kera nongon na keme.

Alabatosoba ta bonkono folo, ani a bonkono flanan, ani bolon min nasinna lukene ma, yiri tun lara o bee kan. ¹⁶ Dakunw, ani finetiriw, ani temeyoro minw tun be a fan saba bee ra, yiri tun lara olugu fana kan. Yiri tun lara a yoro bee kan, k'a ta dugu ma ka taga se fo finetiriw ma; yiri tun be finetiriw fana kan. ¹⁷ K'a ta Alabatosoba donda sanfeyoro ra, kene ma, ka taga a bla fo bonkono flanan kononoyoro ra, ani bonkono folo ni bonkono flanan laminikogow bee, tagamasiyenw tun be o kogow kan. ¹⁸ O tun ka seruben melekew* ni tamarosunw tagamasiyenw ke o yoro bee kan, ka o tugutugu ngon ko: Tamarosun kelen ni seruben meleke kelen. Nada fla tun be seruben melekew bee kelen kelen fe. ¹⁹ A ta adamaden nada sinna tamarosun kelen ma, jara nada fana sinna tamarosun kelen ma. O tagamasiyenw tun ka bon fan bee lamini. ²⁰ K'a ta dugumayoro ra ka taga a bla fo da sanfeyoro ra, seruben melekew, ani tamarosunw tagamasiyenw tun be Alabatosoba bonkono folo kogow bee kan. ²¹ Alabatosoba ta bonkono folo donda ta samasenw janya ni a bonya bee tun ka kan.

Fen do tun be yoro saninman nafeyoro ra, ²² o tun be i ko sarakabonan yiriraman. A lo tun ye nongon na saba ye, a janya tun ye nongon na fla. A nongonw, ani a jusiginan ni kerfeyoro bee tun ye yiri le ye. Ce k'a fo ne ye ko: «Tabali min be Matigi Ala na koro, o le ye nin ye.»

²³ Donda fla tun be Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ ni yɔrɔ saninman* na. ²⁴ Kon fla fla tun be o dondaw ra; fla be da kelen na, fla be da tɔ kelen na. O konw fla be tun be datugu ka dayele. ²⁵ O tun ka seruben melekew, ani tamarosunw tagamasiyenw ke Alabatosoba ta bonkɔnɔ fɔlɔ dondaw fana kan, i ko a tun kera kogow kan cogo min na. Yiri gbata dɔ tun be bolon nafeyɔrɔ ra, kene ma. ²⁶ Finetiriw, ani tamarosunw tagamasiyenw tun be bolon kogow kan, a fan be ra, ani Alabatosoba kerɛfebonw, ani gbataw.

42

Alabatosoba kerɛfebonw

¹ O kɔ, ce bɔra ni ne ye ka taga lukeneba sahiliyanfan na; bon minw be furance na fe, k'a nasin Alabatosoba ma, sahiliyanfan na, a tagara ni ne ye o bonw fan na. ² O bonjuru fan min nasinna sahiliyanfan donda ma, o janya tun ye nɔngɔn na keme; a bonya tun ye nɔngɔn na bilooru. ³ Furance min tun ka lukɔnɔyɔrɔ lamini, min bonya tun ye nɔngɔn na mugan ye, o bonjuru fan kelen tun nasinna o furance ma; a fan dɔ fana tun nasinna lukeneba ta banbew ma. Temeyɔrɔw tun be nɔngɔn san fe fɔ sira saba. ⁴ Temesira dɔ tun be o bonw nafeyɔrɔ ra, min bonya tun ye nɔngɔn na tan, a janya tun ye nɔngɔn na keme; o sira tun be kɔnɔnɔyɔrɔ ra. O bonw dondaw tun be sahiliyanfan na. ⁵ Sanfebonw kɔnɔ tun ka dɔgɔ ka teme dugumabonw, ani cemancebonw kan; sabu temeyɔrɔw tun ka dɔ bɔ sanfebonw ta bonya ra. ⁶ O bonw tun ye sankasow le ye, k'a ke bonjuru saba ye nɔngɔn san fe, nka samasen tun te o ra k'a ke i ko lukene ta bon tɔw ta tun be cogo min na; o kosɔn k'a ta dugu ma ka taga san fe, sanfebonw kɔnɔ tun ka dɔgɔ ka teme dugumabonw, ani cemancebonw kan. ⁷ Kogo min tun be lukeneba fan na, bonw nafeyɔrɔ ra, o kogo janya tun ye nɔngɔn na bilooru, ⁸ sabu bonjuru fana janya tun ye nɔngɔn na bilooru lukeneba fan na, nka Alabatosoba fan na, a janya tun ye nɔngɔn na keme. ⁹ O bonw dugumayɔrɔ ra, a terebɔyanfan na, donda dɔ tun be yi, mɔgɔ tun be se ka bɔ lukeneba ra ka don min fe.

¹⁰ Lu laminikogo fan min be terebɔyanfan na, bon dɔw fana tun be o yɔrɔ ra, ka nasin Alabatosoba ni o yɔrɔ furance ma. ¹¹ Temeyɔrɔ dɔ tun be o bonw na fe; a tun be i ko sahiliyanfan ta bonw cogoya. O janya ni o bonya tun be i ko sahiliyanfan ta bonw; o bɔdaw, ani o lɔcogoya fana tun ye kelen ye. O ta dondaw tun be i ko ¹² woroduguyanfan ta bonw dondaw. Temeyɔrɔ min tun be terebɔyanfan ta kogo nafeyɔrɔ ra, donda dɔ fana tun be o temeyɔrɔ damina ra; mɔgɔw tun be don o donda le fe.

¹³ Ce k'a fɔ ne ye tuun ko: «Sahiliyanfan ta bonw, ani woroduguyanfan ta bon minw nasinna Alabatosoba lukɔnɔ yɔrɔ ma, o ye bon saninmanw le ye; sarakalasebaga minw be sarakaw bɔ Matigi Ala na kɔrɔ, olugu be o saraka saninmanbaw domu o bonw le kɔnɔ. O be saraka saninmanbaw bla o yɔrɔ le ra: siman sarakaw*, ani jurumunyafa sarakaw*, ani hakebɔ sarakaw*, sabu o yɔrɔ ye yɔrɔ saninman le ye. ¹⁴ Ni sarakalasebagaw ka don yɔrɔ saninman kɔnɔ, o man kan ka bɔ ka taga lukeneba ra, ni o ma o ta sarakalasebaga faniw bɔ o yere ra, sabu o faniw saninyanin lo; o ka kan ka fani werew le don ka sɔrɔ ka taga jama ta yɔrɔ ra.»

Alabatosoba beɛ lajennin laminikogo

¹⁵ Ayiwa, ce ka Alabatosoba kɔnɔnɔyɔrɔ suma ka ban tuma min na, a ka ne labɔ terebɔyanfan ta donda fe. A ka Alabatosoba lamini suma. ¹⁶ A ka Alabatosoba terebɔyanfan suma ni a ta sumanikebere ye, o kera nɔngɔn na keme looru. ¹⁷ A ka Alabatosoba sahiliyanfan suma, o fana

kera nongon ja keme looru, ka kapa ni sumanikebere ye. ¹⁸ A ka Alabatosoba woroduguyanfan suma, o kera nongon ja keme looru, ka kapa ni sumanikebere ye. ¹⁹ A temena ka taga Alabatosoba terebenyanfan na ka o fana suma, o fana kera nongon ja keme looru, ka kapa ni sumanikebere ye. ²⁰ O ko, a ka Alabatosoba laminikogo fan naani suma; o fan kelen kelen bee janya fana tun ye nongon ja keme looru; o kogo le be yoro saninman ni yoro tow bo jogon na.

43

Ala noro donna Alabatosoba kono

¹ Donda min pasinna tereboyanfan ma, ce tagara ni ne ye o donda ra. ² Ayiwa, ne ka Izirayeli ta Ala ta noro nato ye ka bo tereboyanfan na. A kumakan tun be i ko jibaw mankan; a noro tun be dugukolo manamana. ³ Ne tun be fen minw yera, o tun be i ko ne tun ka minw ye, wagati min na ne tun nana dugu halaki ko fo. Ne tun be fen min yera, o tun be i ko ne tun ka min ye Kebari jiba kere fe. A kera ten minke, ne benna ka ne ja biri dugu ma.

⁴ Matigi Ala noro nana don Alabatosoba kono tereboyanfan ta donda fe. ⁵ Ala Nin ka ne ta ka taga ni ne ye lukonyoro ra. Matigi Ala noro ka Alabatosoba fa.

⁶ Ayiwa, ka ce lonin to ne kere fe, ne ka mogo do kumakan men ka bo Alabatosoba kono. ⁷ A ko: «Adamaden, nin yoro le ye ne ta masasiganan ye, ani ne senlayoro, ne bena sigi yoro min na ka to Izirayelimogow ce ra wagati bee. Izirayeli ta mogow ni o ta masacew tena ne togow saninman lanogow tuun ni o ta jatoyakow ye, ani o ta masacew suw minw be o ta sonnikeyorow ra. ⁸ O tun ka o ta sonnikeyoro lo k'a dakun ke ne ta batoso dakun koro, k'a donda ke ne ta batoso donda koro; kogo doron le tun be ne ni olugu ce. O ka ne togow saninman lanogow ni o ta ko haramuninw ye; o koson ne dimina ka o halaki. ⁹ Nka sisan koni, o bena o ta jatoyakow, ani o ta masacew suw mabo ne ra. Ne bena sigi o ce ra wagati bee.

¹⁰ «Ayiwa, adamaden, ele ye Alabatosoba cogoya lakari Izirayeli mara mogow ye, k'a to o ye maroya o yere ta terenbariyaw koson; o ye nin batoso locogo jate mina kosebe. ¹¹ Ni o maroya can ra o yere ta kewalew bee koson, o tuma i be nin batoso cogoya yira o ra: a locogo ni a dondaw, ani a bodaw. I b'a cogoya bee yira o ra: A siraw bee, ani a tagamasiyenw bee, ani a sariyaw bee. I be o bee sebe k'a bla o ja koro, janko o ye a tagamasiyenw bee jate mina ka ja, k'a siraw bee tagama ka kapa n'a focogo ye. ¹² Alabatosoba sariya fle nin ye: A kerefeyorow bee saninyanin lo kosebe kuru san fe. Nin le ye Alabatosoba sariya ye.»

Sarakajenifen ni sarakaw

¹³ «Ayiwa, sarakajenifen* jate hakeyaw fle nin ye, ka kapa ni a nongon daw ye; sibiri ja kelen kelen farara a nongon ja kelen kelen bee janya kan. A jusiganan sigira dinga min kono, o dunya ye nongon ja kelen, a bonya fana ye nongon ja kelen. A dagbolo lamini ye sibiri ja kelen. A lo fle nin ye: ¹⁴ K'a ta sarakajenifen dugumayoro ra ka taga a bla a jukoroyoro ta jusiganan na, o lo ye nongon ja fla. A bonya ye nongon ja kelen ye; k'a ta jusiganan fitini na ka taga a bla a jusigananba ra, o lo ye nongon naani, a bonya ye nongon ja kelen. ¹⁵ Sarakajenifen tasumadonyoro lo ye nongon ja naani; gban naani be a nongon naani na. ¹⁶ Tasumadonyoro janya ye nongon ja tan ni fla, a bonya fana ye nongon ja tan ni fla ye; a fan naani bee hakeya ye kelen ye. ¹⁷ Jusiganan flanan janya ye nongon ja tan ni

naani, o bonya fana ye nɔngɔn na tan ni naani. A fan naani bɛɛ hakeya ye kelen ye. Dagbolo min k'a lamini, o lo ye nɔngɔn na tarance; dinga min k'a lamini, o dunya ye nɔngɔn na kelen. A senlayɔrɔw pasinna tereɔyanfan le ma.»

¹⁸ Cɛ ko ne ma tuun ko: «Adamaden, Dunupatigi Ala ko: Lon min ni aw nana sarakajenifen lo, ko aw bɛ sarakaw jeni a kan, ka sarakaw jori seriseri a kan, a kɛcogo le ye nin ye: ¹⁹ Sarakalasebaga minw ye Levi* ta mɔgow ye, Sadoki ta durujaw, olugu dɔrɔn le bɛ se ka gbara ne ra ni saraka ye; Dunupatigi Ala ko ten. I bɛ misitoran kaɓaman kelen di olugu ma ka o kɛ jurumunyafa saraka* ye. ²⁰ I bɛ o saraka jori do mina ka o mun sarakajenifen gban naani na, a nɔngɔn naani na, ani a dagbolo min b'a lamini na. I bɛ o kɛ ka jurumunw kafari, ka sarakajenifen saninya. ²¹ O ko, o misitoran min kera jurumunyafa saraka ye, i bɛ o ta ka bo yɔrɔ saninman kɔnɔ, ka taga a jeni Alabatosoba yɔrɔ do ra, yɔrɔ min blara o baara kama. ²² A tere flanan, i bɛ bakɔrɔnin do mina, fiyen tɛ min na, ka o fana kɛ jurumunyafa saraka ye, ka sarakajenifen saninya, i ko i tun k'a saninya ni misitoran ye cogo min na. ²³ Ni i ka o jurumunyafa saraka bo, ka saraka jenifen saninya ka ban, i bɛ misitoran kaɓaman kelen ni sagajigi kelen mina begankuru ra, fiyen tɛ minw na, ka o fana kɛ saraka ye. ²⁴ I bɛ taga ni o ye Matigi Ala na kɔrɔ; sarakalasebaga bɛ kɔgo seriseri a kan, k'a kɛ saraka jenita* ye k'a di Matigi Ala ma. ²⁵ Lon o lon i ka kan ka bakɔrɔnin kelen kɛ jurumunyafa saraka ye, fo tere wolonfla; i bɛ misitoran kaɓaman kelen ni sagajigi kelen fana bo begankuru ra, fiyen tɛ minw na, ka o fana kɛ saraka ye. ²⁶ Aw bɛna jurumun kafari kɛ fo tere wolonfla ka sarakajenifen saninya; aw b'a saninya k'a bla danna ne Ala ye. ²⁷ Ni o teredaw dafara tuma min na, k'a damina a tere seeginan na, ani lon tɔw bɛɛ ra, sarakalasebagaw bɛna to ka aw ta saraka jenitaw, ani aw ta ninsɔndiya sarakaw* bo sarakajenifen kan; ne bɛna sɔn aw ta sarakaw ma. Dunupatigi Ala ko ten.»

44

Jamana kuntigi ta donda

¹ Ayiwa, o ko fɛ, cɛ tagara ni ne ye yɔrɔ saninman* ta tereɔyanfan donda ra, da min pasinna kenɛmayɔrɔ ma. A tun datugunin lo. ² Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Nin donda datugunin le ka kan ka to; a man kan ka dayɛɛ. Mɔgo si man kan ka tɛmɛ a fɛ, sabu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɛmena nin da fɛ; o kosɔn a datugunin ka kan ka to tuma bɛɛ. ³ Ayiwa, min ye jamana kuntigi ye, jamana kuntigi kɔni bɛ se ka sigi nin yɔrɔ ra ka domuni kɛ Matigi Ala na kɔrɔ. A bɛ don bolonda fɛ, ka bo o bolonda kelen fɛ.»

Alapasiranbariw tɛ don Alabatosoba kɔnɔ

⁴ Cɛ tagara ni ne ye sahiliyanfan ta donda ra, Alabatosoba pafɛyɔrɔ ra. Ne ka fleri kɛ k'a ye ko Matigi Ala ta nɔrɔ bɛ Alabatosoba fara. Ne bɛna ka ne na biri dugu ma. ⁵ Matigi Ala k'a fo ne ye ko: «Adamaden, i na yeɛ ka fleri kɛ, ka i toro malɔ ka menni kɛ; ne bɛna ciw, ani sariya minw bɛɛ fo i ye Matigi Ala ta batoso ta ko ra, i ye i janto o ra kɔsɛbɛ. Min ye Alabatosoba donbagaw doncogo ni o bɔcogo ye, i ka kan ka i janto o ra kɔsɛbɛ.

⁶ «A fo Izirayeli mara mɔgo murutininw ye ko: <Dunupatigi Ala ko: E, Izirayeli mara mɔgow, aw ta ko haramuninw bɛɛ tɛmena a dan kan!
⁷ Wagati min aw bɛ na ni sarakaburu ye, ani saraka sogow ta turu, ani a

jori, ka na o di ne ma, aw be siya were mɔgɔw ladon ne ta batoso kɔnɔ, k'a to o mɔgɔ lanabari kenɛsigibariw ye ne ta batoso lanɔgɔ; aw ka aw ta ko haramuninw ke ka ne ni aw ta jɛnɔgɔnya* cɛn. ⁸ Aw ma aw janto ne ta fɛn saninmanw na, nka aw ka mɔgɔ werɛw le bla o baaraw ra aw nɔ ra ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ.

⁹ « ‹O kosɔn ne Dunɔpatigi Ala ko: Siya were mɔgɔ lanabari, kenɛsigibari si man kan ka don ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ tuun, hali siya were minw siginin be Izirayelimɔgɔw cɛ ra.› »

Levi ta mɔgɔ minw mabɔra Ala ra

¹⁰ « ‹Ayiwa, Levi* ta mɔgɔ minw kɔni mabɔra ne ra, olugu ta terenbariya kunko bɛna ben o yere kan; sabu wagati min Izirayelimɔgɔw tun ka o yere lafiri ka o kɔ don ne ra ka taga o ta batofɛnw kɔ, olugu mabɔra ne ra. ¹¹ Olugu bɛna ke ne ta yɔrɔ saninman* dondaw kɔrɔsibagaw le ye dɔrɔn, ani Alabatosoba baaradenw. Olugu le bɛna saraka jɛnitaw* ani saraka tɔw faga mɔgɔw ye; o bɛna to ka o baaraw le ke mɔgɔw ye. ¹² Nka i n'a fɔ o farara Izirayelimɔgɔw kan ka o ta jow sɔn, ka ke sentalon sababu ye ka Izirayeli jama bla jurumun na, o kosɔn ne be ne boro kɔrɔta ka kari, ko o ta terenbariya kunko bɛna ben o yere kan; Matigi Ala ko ten. ¹³ O tena gbara ne ra tuun ka sarakaw lase ne ma, o tena gbara ne ta fɛn saninmanw si ra, walama ne ta saraka saninmanbaw si ra; o ka maroyakow, ani ko haramunin minw ke, o kunko bɛna ben o kan. ¹⁴ Ne bɛna Alabatosoba kɔrɔsiri ta baara dɔrɔn le di o ma, ani baara misɛn minw ka kan ka ke ka Alabatosoba kɔnɔnɔyɔrɔw labɛn.› »

Ala ta sarakalasebagaw ta baara

¹⁵ « ‹Ayiwa, sarakalasebaga minw ye Levi* ta mɔgɔw ye, Sadɔki ta durujaw, olugu minw tun ka o janto ne ta yɔrɔ saninman* na k'a baaraw ke, hali wagati min na Izirayelimɔgɔw tun mabɔra ne ra, olugu le bɛna gbara ne ra ka sarakalasebagaya ke, ka na ni saraka sogow ta turu ni a jori ye ne ja kɔrɔ; Dunɔpatigi Ala ko ten. ¹⁶ Olugu dɔrɔn le bɛna don ne ta yɔrɔ saninman kɔnɔ, olugu dɔrɔn le bɛna gbara ne ta tabali ra, ka sarakalasebagaya ke ne ye; o bɛna o janto ne ta batoso baaraw ra.

¹⁷ « ‹Ni sarakalasebagaw donna Alabatosoba lukɔnɔyɔrɔ dondaw fe, o ka kan ka lenfaniw le don. Ni o be baara ke lukɔnɔyɔrɔ ta dondaw ra, walama Alabatosoba kɔnɔ, o man kan ka sagasifani don o yere ra. ¹⁸ O ka kan ka lenfani jalamugu le mini o kun na, ka lenfani kurusi don; o man kan ka foyi siri o yere cɛ ra min be se k'a to o ye wasi. ¹⁹ Ni o be bɔ tuma o tuma ka taga lukɛnɛba ra, ka taga lukɛnɛba ra jama nɔ fe, o ka kan ka o ta sarakalasebaga faniw bɔ o yere ra ka o bla yɔrɔ saninman ta bonw kɔnɔ, ka fani werɛw don ka bɔ, janko jama ra mɔgɔ dɔ kana na maga o fani saninmanw na, ka sa*.

²⁰ « ‹Sarakalasebaga man kan k'a kun li, nka a fana man kan ka a kunsigi to a ye janya. A ka kan k'a kunsigi tige k'a dakapa.

²¹ « ‹Sarakalasebaga si man kan ka duven min ka don Alabatosoba lu kɔnɔ.

²² « ‹Sarakalasebaga man kan ka muso cɛ sanin, walama muso furusanin furu; a ka kan ka sunguru le furu, min ye Izirayeli mara mɔgɔ dɔ ye, walama muso cɛ sanin min ta cɛ fana tun ye sarakalasebaga dɔ ye.

* **44:19** 44.19 Ka kapa ni sariya ye, mɔgɔ gbansan tun man kan ka maga Ala ta fɛn saninmanw na (Bori 30.29; Samawilu flanan 6.6,7).

23 « <Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta mɔgɔw karan, janko fen minw blara danna Ala ye, mɔgɔw ye o fenw, ani fengbansanw lon ka o bo ɲogɔn na, ka fen saninyaninw, ani fen saninyabariw lon ka o bo ɲogɔn na.

24 « <Ni sarakalasebaga be kiti tige, a ka kan ka lo can le kan, ka kiti tige ka kapa ni ne ta kolatigeninw ye.

« <Sarakalasebagaw ka kan ka ne ta panagbew bee ke ka kapa ni ne ta sariyaw, ani ne ta cifoninw ye, ka ne ta Nenekirilonw* ke lon saninmanw ye.

25 « <Sarakalasebaga man kan ka gbara mɔgɔ do su ra, janko a kana na a yere lanogɔ; a be se ka gbara min na, o ye a face ye, walama a bamuso, walama a dence, walama a denmuso, walama a balemace, walama a balemamuso min ma furu folo. 26 Nka ni o ɲogɔnna lo, a ka kan k'a yere saninya; a saninyanin ko, a ka kan ka tere wolonfla ke sani a ye a ta baara damina. 27 Ni a donna yoro saninman lukonoyoro ra lon min na, a ka kan ka jurumun yafa saraka* do bo a yere ye; Dununatigi Ala ko ten.

28 « <Ayiwa, sarakalasebagaw bena ninyoro min soro, o ye nin ye: Ne yere le bena ke olugu ninyoro ye. Aw man kan ka yoro si di o ma k'a ke o togora ta ye Izirayeli jamana ra, sabu ne yere le ye olugu ta yoro ye. 29 O bena siman sarakaw* le domu, ani jurumunyafa sarakaw, ani hakebo sarakaw*; ni fen o fen ka bla danna Ala ye Izirayeli jamana ra, o be ke sarakalasebagaw ta ye. 30 Simankura suguya bee kun folo, min ye a bee ra pumanman ye, ani saraka suguya bee, o bee ye sarakalasebagaw ta ye; aw ka kan ka aw ta mugu bee ra pumanman fana saraka di o ma, janko ne ye baraka don aw ta gba ye.

31 « <Sarakalasebaga man kan ka began jufanin sogo domu, walama wara dato, ni a kera kono ye walama began suguya were.> »

45

Ala ta dugukolo saninman

1 «Ayiwa, ni aw nana taga ke jamana taran ye tuma min na ka bee ninyoro di a ma, aw ye dugukolo do bla danna jamana kono Matigi Ala ye, ka o ke dugukolo saninyanin ye. A janya ye ke nongon na waga mugan ni looru, a bonya ye ke nongon na waga mugan. O dugukolo yoro bee bena ke yoro saninyanin ye. 2 Aw ye yoro do suma o dugukolo kan, ka a bonya ni a janya bee ke kelen ye, k'a ke nongon na keme looru; o yoro be ke Alabatosoba saninman loyoro ye. Aw ye furance do to Alabatosoba lamini bee ra; o furance bonya ye ke nongon na bilooru.

3 «O ko, Alabatosoba yoro saninman* ni a yoro saninmanba* be lo fan min na, aw ye yoro do dan bo o fan na, ka o janya ke nongon na waga mugan ni looru ye, k'a bonya ke nongon na waga tan ye. 4 O yoro be ke yoro saninman ye jamana kono; a be ke sarakalasebagaw ta ye, sarakalasebaga minw be yoro saninman ta baara ke, ka gbara Matigi Ala ra ka sarakaw bo a ye. Olugu ta bonw bena lo o yoro le ra; o yoro do le fana bena bla danna ka ke yoro saninman loyoro ye.

5 «Dugukolo fan do min tora, min fana janya ye nongon na waga mugan ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan, o yoro be ke Levi ta mɔgɔw ta ye, minw be o janto Alabatosoba ra; olugu ta duguw bena ke o yoro ra, ka o ke o sigiyorow ye.

6 «Ayiwa, aw ye yoro do were danbo o dugukolo saninman kere fe, ka o bonya ke nongon na waga looru, k'a janya ke nongon na waga mugan

ni looru, ka o ke dugu do loyoro ye; o dugu bena ke Izirayelimogow bee ta ye.»

Jamana kuntigi ta yorow

⁷ «Min ye jamana kuntigi ye, aw bena yoro fla le di ale ma. Yoro kelen be ke dugukolo saninman ni dugu terebenyanfan na, ka taga a bla fo kogojiba ra, yoro to kelen be ke dugukolo saninman ni dugu tereboyanfan na, ka taga se fo Izirayeli jamana dan ma tereboyanfan na. Kuntigi ta yorow bee kelen kelen bonya ka kan ka ke i ko Izirayelimogo tow ta maraw bonya. ⁸ O le bena ke ale ta yoro ye Izirayeli jamana ra. Ni o kera, ne ta jamana kuntigiw tena to ka jamanadenw tojo tuun; o bena jamana to Izirayelimogow fe, o bee ni o ta yoro.»

Kuntigi ka kan ka terenninya sira tagama

⁹ Dunupatigi Ala ko: Aw Izirayeli kuntigiw, aw ta temena a dan kan de! Aw ye benkanani ni mogow minakojuguya da bla, ka can ni terenninya sira tagama, ka ne ta mogow tojori dabra; Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁰ «Aw ta sumanikeminanw ka kan ka dafa; aw ta sumanikefenw, minw ye efa ye, ani bati, olugu bee ka kan ka dafa. ¹¹ Efa ni bati konjo ka kan ke kelen ye. Homeri na tan ka kan ka ben bati na kelen ma, a ka kan ka ben efa na kelen ma fana. O sumanikefenw bee ka kan ka ben ni Homeri* ta jate le ye. ¹² Aw ta sumanikefenw gbiriya ka kan ka kapa ni jogon ye. Sikele kelen ta gbiriya ka kan ka ben gera mukan ta gbiriya ma. Mini kelen ta gbiriya ka kan ka ben sikele biworo ta gbiriya ma†.»

Sarakaw bocogo

¹³ «Aw ka kan ka aw borofenw di saraka ye cogo min na o fle nin ye: Ni alikama* kilo keme saba be aw fe, aw ka kan ka kilo looru le di; ni orize kilo keme saba be aw fe, aw ka kan ka kilo looru le di fana.

¹⁴ «Min ye turu ye, ni turu litiri binaani be aw fe, aw ka kan ka litiri naani le di; sumanikefen minw ye kori ni homeri ye, olugu bee konjo ye kelen ye; homeri na kelen be ben litiri keme naani le ma.

¹⁵ «Min ye began misenw ye, ni beganw ka began keme fla bo Izirayeli jamana ta beganmarayoro min o min na, aw ka kan ka began kelen le bo, ka o fara siman sarakaw* kan, walama ka o ke saraka jenitaw* ye, walama ninsondiya sarakaw*, janko ka jurumunw kafari. Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁶ «Izirayeli jamanadenw bee ka kan ka o fenw bo ka o di Izirayeli jamana kuntigi ma. ¹⁷ Jamana kuntigi le bena o sarakakow panabo: saraka jenitaw, ani siman sarakaw, ani rezenji saraka* minw ka kan ka bo panagbew wagatiw ra, ani karokura panagbew ra, ani Nenekirilonw* na, ani Izirayeli jamana ta panagbelonbaw bee ra. A bena jurumunyafa sarakaw* bo, ani siman sarakaw, ani saraka jenitaw, ani ninsondiya sarakaw, janko ka Izirayeli mara mogow ta jurumunw kafari.»

Jonyaban panagbe

¹⁸ Dunupatigi Ala ko: San karo folo, tere folo, aw ka kan ka misitoran kapaman kelen mina, fiyen te min na, ka o ke saraka ye ka yoro saninman* saninya. ¹⁹ Sarakalasebaga be jurumunyafa saraka* jori do mina, ka o mun Alabatosoba dondaw ta konw na, ani sarakajenifen* jusiginan fan naani na, ani lukonoyoro donda ta konw na. ²⁰ Karo tere wolonflanan, aw ka kan ka o sarakaw jogon bo tuun; ni mogow do ka jurumun ke k'a soro a ma a

* **45:11** 45.11 Efa, ani bati ani homeri, o tun ye sumanikeminan dow ye. † **45:12** 45.12 Gera, ani Sikele, ani Mini, o bee tun ye sumanikefen dow ye, janko ka fiyeerefen gbiriya lon.

lawuri a kama, walama ni a m'a lon, o jurumun be kafari, ka Alabatosoba saninya.

²¹ «San karo folo tere tan ni naani, o bena ke aw ta Jonyaban panagbe* ye. O bena ke tere wolonfla panagbe le ye. Aw ka kan ka burufunubari le domu. ²² O lon na, jamana kuntigi be misitoran kelen ke jurumunyafa saraka ye, ale ni jama bee koson. ²³ Nanagbe tere wolonfla bee kelen kelen na, a ka kan ka misitoran wolonfla ni sagajigi wolonfla mina, fiyen te minw na, ka o ke saraka jenita* ye ka o di Matigi Ala ma; a be bakoronin kelen fana ke jurumunyafa saraka ye lon o lon. ²⁴ A ka kan ka siman kilo bisaba ke siman saraka* ye ka o fara misitoran saraka bee kelen kelen kan, ani sagajigi saraka bee kelen kelen kan, ka turu litiri wooro fara siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan.

²⁵ «San karo wolonflanan tere tan ni naani ta panagbe ra, a ka kan ka o jurumunyafa saraka, ani o saraka jenita, ani o siman saraka jagon do bo tuun, ani turu, fo tere wolonfla.»

46

Jamana kuntigi ta sarakaw

¹ Dunupatigi Ala ko: Alabatosoba lukonoyoro ta donda min be tereboyanfan na, o da datugunin ka kan ka to logokun baarakelon tere wooro bee kono; nka a ka kan ka dayele Nenekirilon* na, ani karokura panagbe* lon na. ² Ni jamana kuntigi be na ka bo lukeneba ra, a ka kan ka don bolonda le fe, ka taga lo donda ta konw kere fe. Sarakalasebagaw be ale ta saraka jenitaw* ni a ta ninsondiya sarakaw* bo. Jamana kuntigi b'a kinbiri gban dakun kan k'a na biri dugu ma ka Ala bato, o ko, a be bo ka taga; da yelenin be to fo wula fe. ³ Jamana mogotow bena o kinbiri gban ka Matigi Ala bato donda ra Nenekirilonw le ra, ani karokura panagbew ra.

⁴ «Jamana kuntigi bena saraka jenita min di Matigi Ala ma Nenekirilon na, o be ke sagaden wooro ye, fiyen te minw na, ani sagajigi kelen, fiyen te min na. ⁵ A be siman saraka* min fara sagajigi kan, o ye siman kilo bisaba ye; ni siman saraka hakeya min ka a yere diya a be o fara sagaden kan. A be turu litiri wooro ke siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan. ⁶ Karokura panagbelon na, a be misitoran kapaman kelen ke saraka ye, fiyen te min na, ani sagaden ceman wooro, ani sagajigi kelen, fiyen te min na. ⁷ A bena siman saraka min fara misitoran kan, o ye siman kilo bisaba ye; min be fara sagajigi kan, o fana ye siman kilo bisaba ye; ni siman saraka hakeya min ka a yere diya, a be o fara sagaden kan. A be turu litiri wooro ke siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan.

⁸ «Ni jamana kuntigi be don, a be don bolonda le fe, a fana be bo o da kelen le fe.

⁹ «Nka ni jamana mogotow bena Matigi Ala bato panagbelonbaw ra, ni o ka don sahiliyanfan ta donda fe ka taga Matigi Ala bato, o ka kan ka bo woroduguyanfan ta da le fe; ni o ka don woroduguyanfan ta donda fe, o ka kan ka bo sahiliyanfan ta da le fe. O be don da min fe, o man kan ka seko ka bo o da kelen fe; o be bo da to kelen le fe, min pasinna o donda ma. ¹⁰ Jamana kuntigi ka kan ka ke ni jama ye; a be don ni o donto ye, ka bo ni o boto ye.»

Sarakaw bocogo

¹¹ «Nanagbelonw ani lonbaw ra, siman saraka* min ka kan ka fara misitoran ta saraka kan, o ye siman kilo bisaba ye; min ka kan ka fara sagajigi kan, o ye siman kilo bisaba ye. Ni siman saraka hakeya min ka

aw yere diya, aw be o fara sagaden kan. Aw be turu litiri wooro ke siman saraka kilo bisaba bee kelen kelen kan.

¹² «Ni jamana kuntigi b'a fe k'a yere diyanya saraka* jenita le bo k'a di Matigi Ala ma, walama a yere diyanya ninsondiya saraka*, o tuma aw be tereboyanfan donda dayele a ye, a be don k'a ta saraka jenita ni a ta ninsondiya saraka bo, i n'a fo a b'a ke cogo min na Nenekirilonw* na; o ko, a be bo. Ni a bora, aw be da datugu a no ra.

¹³ «Aw ka kan ka sagaden kelen ke saraka jenita ye lon o lon, ka o di Matigi Ala ma, sagaden min si ye san kelen, ani fiyen te min na. Aw ka kan ka o ke lon o lon sogoma. ¹⁴ Aw ka kan ka siman saraka do fara o kan lon o lon sogoma; o ye ke mugu kilo looru ye, turu litiri fla be ke ka o mugu noni. O ye Matigi Ala ta siman saraka le ye. Cifonin lo min ka kan ka ke wagati bee; a te yelema. ¹⁵ Lon o lon sogoma, aw ka kan ka o sagaden ke saraka ye, ani a siman saraka, ani a turu. Saraka jenita* lo, min te dabra ka ye.»

Jamana kuntigi ta denw ninyoro

¹⁶ «Dunupatigi Ala ko: Ni jamana kuntigi ka do bo a yere ta dugukolo ra ka o di a dence do ma, o yoro be ke a dence ta ye; o ko, a be ke dence ta denw fana ta ye. O yoro be ke olugu ta cen le ye. ¹⁷ Nka ni a ka do bo a ta dugukolo ra ka o di a ta jonce do le ma, o yoro be ke o jonce ta ye fo ka taga se yafarisan ma; ni yafarisan sera, yoro be seko jamana kuntigi ma tuun. Jamana kuntigi dencew doron le be se ka o face cen ta. ¹⁸ Jamana kuntigi man kan ka jamanadenw ta dugukolo yoro si mina o ra. A man kan ka o ta yorow bosi o ra. A be yoro min di a dencew ma ka o ke o ta cen ye, a ka kan ka o bo a yere ta dugukolo le ra, janko ne ta mogow si kana ghen ka bo o ta yoro ra.»

Alabatosoba gbabuguw

¹⁹ «Ayiwa, da min be sarakalasebagaw ta bon saninmanw ta donda kere fe sahiliyanfan na, ce tagara don ni ne ye o da fe. Ne ka yoro do ye kononoyoro ra, terebenyanfan na. ²⁰ A k'a fo ne ye ko: «Sarakalasebagaw bena hakebo sarakaw* ni jurumunyafa sarakaw* sogo tobi nin yoro le ra, ani siman sarakaw*; o man kan ka bo ka taga ni o fenw ye lukeneba ra, janko jama ra mogow do kana na maga o fen saninmanw na, ka sa.» »

²¹ O ko, a tagara ni ne ye lukeneba ra, ka taga teme ni ne ye lukeneba nongon naani bee ra. Ne ka lukene fitini do ye lukeneba nongon bee kelen kelen na. ²² Lukeneba nongon naani na, lukene fitini koorinin dow tun be yi. O janya tun ye nongon na binaani, o bonya ye nongon na bisaba. O naani bee bonya ni o janya tun ye kelen ye, o tun be lukeneba nongonw le ra. ²³ O tun ka o lukene fitini bee koori ni kogo do ye. Tasumadonyoro tun be o kogo kere fe k'a lamini. ²⁴ Ce k'a fo ne ye ko: «Alabatosoba baardenw be jama ta sarakasogow tobi gbabugu minw konon, olugu le ye nin ye.»

47

Ji woyora ka bo Alabatosoba konon

¹ O ko, ce sekora ni ne ye Alabatosoba donda ra. Ne ka ji do woyoto ye ka bo Alabatosoba donda dakun jukoro, ka taga tereboyanfan na, sabu Alabatosoba na tun sinna tereboyanfan le ma. Ji tun be woyora ka bo Alabatosoba jukoro, a woroduguyanfan na, ka na teme sarakajenifen* kere fe, a woroduguyanfan na. ² Ce bora ni ne ye Alabatosoba sahiliyanfan ta

donda fε. A munumununa ni ne ye kεε ma, ka taga se fɔ terebenyanfan ta donda ma; ne k'a ye ko ji bε woyora ka bɔ o donda woroduguyanfan na.

³ Cε gbarara ni ne ye terebɔyanfan na; sumanikejuru dɔ tun b'a boro. A ka nɔngɔn na waga kelen suma, ka o tagama ni ne ye ji kεε fε; o kɔ, a ka ji cεtigε ni ne ye; ji sera ne senkuruw ma. ⁴ A ka nɔngɔn na waga kelen wεε suma, ka o tagama ni ne ye ji kεε fε; a ka ji cεtigε ni ne ye ka yelema ka na fan dɔ ra. Ji sera ne kinbirikunw ma. A ka nɔngɔn na waga kelen wεε suma, ka o tagama ni ne ye ji kεε fε; a ka ji cεtigε ni ne ye ka yelema ka taga fan dɔ ra. Ji sera fɔ ne soro ra. ⁵ A ka nɔngɔn na waga kelen wεε suma, ka o tagama ni ne ye ji kεε fε minke, o yɔrɔ ra ji kera koba ye; ne tun tε se k'a cεtigε, sabu ji tun ka dun. Mɔgɔ tun tε se k'a cεtigε ni i ma ji lɔn. A tun kera jiba le ye, mɔgɔ tε se ka tagama ka min cεtigε i sen na. ⁶ Cε ko ne ma ko: «Adamaden, i ka nin ye wa?» A sekɔra ni ne ye jida ra tuun. ⁷ An sera yi minke, ne ka yirisun caman ye ji fan fla bεε ra. ⁸ A ko ne ma tuun ko: «Nin ji bena woyo ka taga jamana terebɔyanfan na, ka jigi ka taga Zuriden kenεgbe ra, ka soro ka taga ke Kɔgɔji sanin na. Ni a donna kɔgɔji ra, kɔgɔji ta ji bε saninya. ⁹ Ni nin ji ka woyo ka se yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ fenpanamanw bεε bε panamanya, ka caya. Jegew bε caya kosebε, sabu ni nin ji ka se kɔgɔji ma, a bε saninya; ni nin ji ka se yɔrɔ o yɔrɔ, o yɔrɔ fenw bεε bε panamanya ka caya. ¹⁰ Jegeminabagaw bena na jida ra. O bena o ta jɔw yerege, k'a ta Eni Gedi ka taga a bla fɔ Eni Egilayimu; jegε suguya caman bena soro yi, k'a ke i ko Kɔgɔjiba ta jegew. Jegew bena caya kosebε. ¹¹ Nka kɔ fitiniw, ani jiborow, olugu tena saninya; o yɔrɔw bena ke kɔgɔbɔyɔrɔw ye. ¹² Yiri suguya bεε bena wuri ji fan fla ra. O yiriw flaburuw tena ja ka ye, o denw fana tena ban ka ye. O bena den karo o karo, sabu ji bε bɔ yɔrɔ saninman* jukoro ka o sɔn. Mɔgɔw bena o yiridenw domu, k'a flaburuw ke fla ye.»

Ala ka jamana danw yira

¹³ Dunupatigi Ala ko: Aw bena jamana min taran Izirayeli ta duruja tan ni fla ra, k'a ke o ta yɔrɔw ye, o jamana danw fle nin ye; Yusufu ta duruja ka kan ka mara fla le soro. ¹⁴ Aw bena jamana taran, ka o bεε ninyoro ke kelen ye, sabu ne ka ne boro korota ka kari ko ne bε nin jamana di aw bemaw ma; o ra nin jamana bena ke aw ta ye.

¹⁵ «Jamana danw fle nin ye: Jamana sahiliyanfan bε damina Kɔgɔjiba ra; sira min bε temε Hetilon, ani Lebo Hamati, ani Sedadi, a bε temε o sira fε, ¹⁶ ka taga se Berota ni Sebarayimu, dugu fla min bε Damasi mara ni Hamati mara cε ma, ka bɔ yi ka temε Haseri Tikɔn, min bε Haran jamana dan na. ¹⁷ O cogo ra, o dance bε damina kɔgɔjiba ra ka taga se fɔ Hasari Enan mara ra, terebɔyanfan na. Damasi mara ni Hamati mara le bε ke a dan ye. O le ye sahiliyanfan ta dance ye.

¹⁸ «Jamana terebɔyanfan ta dance bε damina Damasi mara ni Haran mara furance ra, ka temε Zuriden kenεgbeba fε, Galadi mara ni Izirayeli mara furance ra, ka taga se fɔ Tamari, Kɔgɔji sanin ma. O le ye terebɔyanfan ta dance ye.

¹⁹ «Woroduguyanfan ta dance bε damina Tamari, ka taga fɔ Meriba ta ji yoro ra, min bε Kadasi. A bε temε Meriba kɔ kεε fε, ka taga a bla Kɔgɔjiba ra. O le ye woroduguyanfan ta dance ye.

²⁰ «Terebenyanfan na, Kɔgɔjiba le bena ke jamana dan ye, k'a ta woroduguyanfan na ka taga a bla fɔ Lebo Hamati, sahiliyanfan na. O le ye terebenyanfan ta dance ye.

21 «Aw ka kan ka nin jamana taran Izirayeli ta durujaw bee le ra. 22 Aw b'a taran jogon na, ka bee ninyoro di a ma; lonan minw sigira aw ce ra ka denw soro aw ce ra, aw be olugu fana ninyoro di o ma. Aw ka kan ka olugu fana jate i ko Izirayeliden dow; o ka kan ka o ta dugukolo ninyoro soro i ko Izirayeli ta duruja tow. 23 O lonanw sigira duruja minw ce ra, aw ka kan ka o ta yoro di o ma ni o duruja mogow le ye. Dununatigi Ala ko ten.»

48

Jamana sahiliyanfan ta mogow ninyoro

1 Izirayeli ta durujaw togow ye nin ye, ani o ta dugukolo ninyorow.

«Dan ta duruja be mara kelen soro fo sahiliyanfan na, Hetilon ni Lebo Hamati ni Hasari Enan ta sira kere fe, Damasi mara ni Hamati mara kere fe. A be damina jamana tereboyanfan ta dan na ka taga se fo kogojiba ma terebenyanfan na.

2 «Aseri ta duruja be mara kelen soro ka gban Dan ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

3 «Nefitali ta duruja be mara kelen soro ka gban Aseri ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

4 «Manase ta duruja be mara kelen soro ka gban Nefitali ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

5 «Efrayimu ta duruja be mara kelen soro ka gban Manase ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

6 «Ruben ta duruja be mara kelen soro ka gban Efrayimu ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

7 «Zuda ta duruja be mara kelen soro ka gban Ruben ta duruja ta mara ra, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.»

Matigi Ala yere ninyoro

8 «Aw bena dugukolo do danbo Zuda mara dan na, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan, ka o bla danna. A bonya ye ke nongon na waga mugan ni looru, a janya ni mara tow janya ye ke kelen ye, k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na. Yoro saninman* bena lo o yoro cemance le ra. 9 Aw bena dugukolo min bla danna Matigi Ala ye, o janya bena ke nongon na waga mugan ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan. 10 O yoro saninman bena ke sarakalasebagaw ta yoro ye. A janya bena ke nongon na waga mugan ni looru sahiliyanfan na, k'a bonya ke nongon na waga tan terebenyanfan na, k'a bonya fana ke nongon na waga tan tereboyanfan na, k'a janya ke nongon na waga mugan ni looru woroduguyanfan na. Matigi Ala ta batoso saninman bena ke o yoro cemance ra. 11 O yoro bena ke sarakalasebaga saninmanw ta ye, Sadoki ta durujaw, minw ka ne ta baara ke ni kankelentigiya ye; o ma ne kan bla i ko Levi* ta mogow k'a ke cogo min na tuma min na Izirayelimogo tow tun ka ne kan bla. 12 Dugukolo min danbora jamana kono, nin yoro bena bo o dugukolo le ra, k'a ke sarakalasebaga saninmanw ta ye, k'a ke yoro saninmanba* ye. Levi ta mogow ta yoro bena gban olugu ta yoro ra.

13 «Levi ta mogow ta yoro bena gban sarakalasebagaw ta yoro ra; a janya bena ke nongon na waga mugan ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan. A janya bee lajennin bena ke nongon na waga mugan ni looru, k'a bonya ke nongon na waga tan. 14 Mogo man kan ka o dugukolo fiyeere walama k'a falen. Nin yorow ye jamana bee ra yoropumanw le ye; a man

kan k'a di mɔgɔ ma, sabu a blara danna ka ke Matigi Ala ta yɔrɔ saninman le ye.»

Dugu sigiyɔrɔ ni jamana kuntigi ta yɔrɔ

¹⁵ «Ayiwa, dugukolo tɔ min bɛna to, o bonya bɛna ke nɔngɔn na waga looru, k'a janya ke nɔngɔn na waga mugan ni looru. O dugukolo bɛna ke yɔrɔgbansan le ye. A bɛna ke dugu lɔyɔrɔ ye, ka ke mɔgɔw sigiyɔrɔ ye; a kerɛfeyɔrɔw bɛna ke bɛgan marayɔrɔw ye. Dugu yere bɛ lɔ yɔrɔ cɛmance ra.

¹⁶ «Dugu janya ni a bonya flɛ nin ye: A sahiliyanfan bonya ye nɔngɔn na waga naani ni kemɛ looru, a woroduguyanfan bonya ye nɔngɔn na waga naani ni kemɛ looru, a terebɔyanfan bonya ye nɔngɔn na waga naani ni kemɛ looru, a terebenyanfan bonya ye nɔngɔn na waga naani ni kemɛ looru. ¹⁷ Dugu kerɛfeyɔrɔ minw ye bɛganmarayɔrɔw ye, o bonya ye nɔngɔn na kemɛ fla ni bilooru sahiliyanfan na, nɔngɔn na kemɛ fla ni bilooru woroduguyanfan na, nɔngɔn na kemɛ fla ni bilooru terebɔyanfan na, nɔngɔn na kemɛ fla ni bilooru terebenyanfan na.

¹⁸ «Yɔrɔ tɔ min belɛn bɛna to o dugukolo saninman kerɛfeyɔrɔ fla ra, o yɔrɔ dɔ janya bɛna ke nɔngɔn na waga tan ye dugu terebɔyanfan na, yɔrɔ dɔ janya bɛna ke nɔngɔn na waga tan ye dugu terebenyanfan na. Dugumɔgɔw bɛna o yɔrɔw sɛnɛ ka o ta baro bɔ o ra. ¹⁹ Izirayeli ta duruja min o min bɛ baara ke dugu kɔnɔ, olugu bɛɛ bɛ se ka o yɔrɔw sɛnɛ.

²⁰ «O dugukolo min blara danna, o bɛɛ lajennin janya bɛna ke nɔngɔn na waga mugan ni looru ye, a bonya fana bɛ ke nɔngɔn na waga mugan ni looru. O yɔrɔ tarance ta tarance le bɛ ke dugu lɔyɔrɔ ye.

²¹ «Yɔrɔ minw tora yɔrɔ saninman ni dugu lɔyɔrɔ fan fla ra, o yɔrɔw bɛna ke jamana kuntigi ta ye. Terebɔyanfan na, a bɛ damina dugukolo saninman dan na, min ye nɔngɔn na waga mugan ni looru ye, ka taga a bla fɔ jamana terebɔyanfan dan na. Terebenyanfan na, a bɛ damina dugukolo saninman dan na min fana ye nɔngɔn na waga mugan ni looru ye, ka taga a bla fɔ jamana dan na terebenyanfan na. O ra, yɔrɔ saninman ni Alabatosoba saninman bɛna ke jamana dugukolo saninman cɛmance le ra. ²² O cogo ra, Levi* ta mɔgɔw ta yɔrɔ ni dugu lɔyɔrɔ bɛna ke jamana kuntigi ta yɔrɔ fla cɛ ma. Zuda ta duruja ta yɔrɔ bɛna ke jamana kuntigi ta yɔrɔw sahiliyanfan na, Boniyaminu ta duruja ta yɔrɔ bɛna ke a woroduguyanfan na.»

Woroduguyanfan ta mɔgɔw ninyɔrɔw

²³ «Duruja tɔw ninyɔrɔw flɛ nin ye: Boniyaminu ta duruja bɛna mara kɛlɛn sɔrɔ, k'a ta terebɔyanfan na, ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁴ «Simeyɔn ta duruja bɛna mara kɛlɛn sɔrɔ, ka gban Boniyaminu ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁵ «Isakari ta duruja bɛna mara kɛlɛn sɔrɔ, ka gban Simeyɔn ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁶ «Zabulɔn ta duruja bɛna mara kɛlɛn sɔrɔ, ka gban Isakari ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁷ «Gadi ta duruja bɛna mara kɛlɛn sɔrɔ, ka gban Zabulɔn ta duruja ta mara ra, k'a ta terebɔyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na.

²⁸ «Gadi ta mara dan min bɛ woroduguyanfan na, o le bɛna ke jamana dan ye woroduguyanfan na. A bɛ damina Tamari, terebɔyanfan na ka taga a bla fɔ Meriba ta ji yɔrɔ ra, min bɛ Kadɛsi, ka sɔrɔ ka tɛmɛ Misiran kɔba kɛrɛ fɛ ka taga a bla Kɔgɔjiba ra.

²⁹ «Ayiwa, aw bɛna nin jamana le taran Izirayeli ta durujaw ra, k'a ke o ta sigiyɔrɔw ye; aw ka kan ka a taran nin cogo le ra. Dunuɔatigi Ala ko ten.»

Dugu dondaw

³⁰ «Dugu dondaw cogoya flɛ nin ye, k'a damina sahiliyanfan na, min janya ye nɔngɔn ɲa waga naani ni kɛmɛ looru ye: ³¹ Izirayeli ta durujaw tɔgɔw le bɛna la dugu dondaw ra. Donda saba bɛna ke dugu sahiliyanfan na: Rubɛn ta donda, ani Zuda ta donda, ani Levi ta donda.

³² «Dugu terebɔyanfan fana janya ye nɔngɔn ɲa waga naani ni kɛmɛ looru ye. O fana ye donda saba: Yusufu ta donda, ani Boniyaminu ta donda, ani Dan ta donda.

³³ «Dugu woroduguyanfan fana janya ye nɔngɔn ɲa waga naani ni kɛmɛ looru ye. O fana ye donda saba: Simeyɔn ta donda, ani Isakari ta donda, ani Zabulon ta donda.

³⁴ «Dugu terebenyanfan janya ye nɔngɔn ɲa waga naani ni kɛmɛ looru ye. O fana ye donda saba: Gadi ta donda, ani Aseri ta donda, ani Nɛftali ta donda.

³⁵ «Dugu bɛɛ lajɛnnin laminikogo janya ye nɔngɔn ɲa waga tan ni seegi. «Ayiwa, k'a damina bi ra, dugu tɔgɔ le ye ko: <Matigi Ala bɛ yan!> »

DANIYELI TA KO KITABU Kitabu faamucogo

Daniyeli tɔgɔ lara nin kitabu ra, nka an t'a lon ni ale kera a seɛɛbaga ye. Wagati min na Yahudiyaw tun be siya tow ta fanga kɔrɔ, o wagati le ra Daniyeli ta kitabu seɛɛra.

Kitabu tarance folo (1-6) be Daniyeli ni a tɔɔɔɔnce saba ta ko fo an ye. O ce naani ka o jigi la Ala kan, o ma son ka Ala kan bla, hali ni o be tɔɔrɔ.

Kitabu tarance flanan na (7-12), Ala be tagamasiyen caman yira Daniyeli ra. O tagamasiyenw be dunupa fangatiw, ani o ta masayaw damina ni a laban yira. Tuma dow, Daniyeli yere te o tagamasiyenw kɔrɔ lon; Ala ta meleke le b'a kɔrɔ fo a ye.

Nin kitabu be a yira an na ko Ala ta fanga le be fanga to beɛ kunna. A be se ka dugukolo siyaw beɛ ke k'a yere sago dafa. Dunupa fangatigibaw be na, ka taga, nka Ala ta fanga be to a cogo ra wagati beɛ; a te yeɛma. Ala le be se k'a ta mɔgɔw kisi. Lanabaga ka kan ka k'a jigi la Ala kan wagati beɛ, ka ke kankelentigi ye, ka to Ala ta can sira kan.

Kitabu kɔnɔkɔw

Daniyeli ni a tɔɔɔɔnce saba ta ko (1-6)

Daniyeli ka wara naani tagamasiyen ye (7)

Daniyeli ka sagajigi ni bakɔrɔnin tagamasiyen ye (8-9)

Daniyeli ka Ala ta ciraden tagamasiyen ye bada ra (10-11)

Daniyeli ka dunupa laban tagamasiyen ye (12)

Daniyeli ni a tɔɔɔɔnw be Babiloni masace ta so

¹ Zuda mara masace Yehoyakimu ta masaya san sabanan na, Babiloni masace Nebukadinesari nana Zude mara ra, ka na Zeruzalemu dugu lamini. ² Matigi Ala ka Zuda masace Yehoyakimu don a boro. A ka Ala ta batoso ta minan dow ce. A ka o minanw ta ka taga ni o ye a ta ala ta bon kɔnɔ Sinehari jamana ra, ka taga o bla a ta ala ta bon ta naforoblayɔrɔ ra.

³ Lon do, masace k'a fo a ta baaradenw kuntigi Asipenazi ye, ko a ye Izirayeli kanbelen minanin dow janawoloma ka na ni o ye, minw ye masacedenw walama fagamadenw ye. ⁴ O ye ke kanbelen dow ye, fiyen te minw fari ra, ani minw ce ka ji. O ye ke mɔgɔ hakimianw ye, ani mɔgɔ kolɔnbagaw ye fen beɛ ra, ani mɔgɔ karanninw, ani mɔgɔ barakamanw, ani mɔgɔ faamurikebagaw, minw bɛna se ka baara ke masace ta so kɔnɔ, ani ka Babilonikaw ta kan ni o ta seɛɛri degi. ⁵ Masace yere ta domuni ni a ta duven le tun ka kan ka di o ma lon o lon ka o ke o ta baro ye. O ka kan ka karan fo san saba. O ko, o be sɔrɔ ka don masace ta baara ra.

⁶ Ayiwa, kanbelen minw janawolomara, ce naani tun be olugu ra minw tun bora Zuda ta gba ra. O tun ye Daniyeli ye, ani Hananiya, ani Misaheli, ani Azariya. ⁷ Baaradenw kuntigi ka tɔgɔ werew la o ra. A ka Daniyeli tɔgɔ la ko Belisasari, ka Hananiya tɔgɔ la ko Sadaraki, ka Misaheli tɔgɔ la ko Mesaki, ka Azariya tɔgɔ la ko Abedi Nego*.

* **1:7** 1.7 O ka o tɔgɔw la o kanbelenw ra, ka kapa ni Babilonikaw ta alaw tɔgɔw le ye, k'a yira ko o kera Babilonikaw ye sisan.

⁸ Nka Daniyeli k'a latige a jusukun na ko ale t'a fe ka masace ta domunifenw domu,[†] walama k'a ta duven min, k'a yere lanogo Ala ja koru. O ra, a k'a fo baardenw kuntigi ye k'a gbeleya ko a kana olugu jagboya ka masace ta fenw domu ka o yere lanogo.

⁹ Ala fana k'a ke Daniyeli ko diyara baardenw kuntigi ye; a sonna ka Daniyeli ta kuma lamen. ¹⁰ Nka a k'a fo Daniyeli ye ko: «Aw ka kan ka fen minw domu, ani aw ka kan ka fen minw min, masace yere le ka o latige. O ra, ne be siranna, sabu ni a nana a ye ko aw fasara ka teme aw todogonw kan, a bena a fo ko ne no lo. A bena ne faga aw koson.» ¹¹ Ayiwa, baardenw kuntigi tun ka ce min bla ko a ye a janto Daniyeli ni Hananiya ni Misaheli ni Azariya ra, Daniyeli tagara kuma o ce fe. ¹² A k'a fo a ye ko: «Sabari ka i ta jonw ke k'a fe, ka se tere tan, k'a to an ye domuni gbansan doron le domu, sogo te min na, ani ka ji dama min. ¹³ O ko, an todogon to minw be masace ta fenw domuna, i ye anw padaw ni olugu padaw suma; ni i yere ka min korosi, o tuma ni min ka i diya i ye o ke.»

¹⁴ Domunidibaga sonna o ta kuma ma. A ka o ke k'a fe ka se fo tere tan. ¹⁵ Ayiwa, tere tan be dafa tuma o tuma, o bonyara, o padaw fana tun fe ka di ka teme o todogon ta kan, minw tun be masace ta domuniw kera. ¹⁶ Kabini domunidibaga k'a ye ten, a ma masace ta domuni ni a ta duven di o ma tuun. A ka domuni gbansanw doron le di o ma.

¹⁷ Ala ka lonniya ni faamuri di o kanbelen naani ma o ta karan na, ka hakiritigiya fana di o ma. Ka fara o kan, Daniyeli tun be se ka ko yiraninw, ani sikow bee koru lon k'a fo mogow ye.

¹⁸ Ayiwa, masace tun ka wagati min yira, o dafara minke, baardenw kuntigi tagara ni kanbelenw bee ye masace fe. ¹⁹ Masace kumana ni o bee ye kelen kelen. Nka a k'a ye ko o si ta hakiritigiya ma Daniyeli ni Hananiya ni Misaheli ni Azariya ta bo. O koson masace ka o bla a yere ta baaraw kunna. ²⁰ Ko o ko tun ye hakiritigiya ko ye, ani faamuri ko, ni masace tun ka o jininka o do ra, a tun b'a ye ko Daniyeli ni a todogonw ta ladiri le tun ka fisa ni a ta jamana lagberikebagaw, ani a jinamoriw ta ye fo sinaga tan.

²¹ Ayiwa, o ra, Daniyeli tora Babiloni*, masace ta so, fo ka taga se masace Sirusi ta masaya san folo ma.

2

Masace Nebukadinesari ta siko

¹ Masace Nebukadinesari ta masaya san flanan na, a ka siko dow ke. O ko k'a hakiri jagami kosebe, fo k'a bari sunogo ra. ² A ko o ye a ta lonnikebagaw bee wele: jinamoriw, ani lagberikebagaw, ani subagaw, ani tagamasiyen lonbagaw bee, o ye na ale ta sikow pafu a ye. O bee nana masace fe. ³ Masace k'a fo o ye ko: «Ne ka siko do le ke, min ka ne hakiri jagami. Ne b'a fe aw ye ne ta siko fo ne ye.»

⁴ Lonnikebagaw ka masace jaabi aramekan na, ko: «E, Masace, Ala ye i meen an koru! I ta siko fo i ta jonw ye, ni o kera, an bena a koru fo i ye.»

⁵ Masace k'a fo o ye ko: «Ne ka min latige, o le ye nin ye: ni aw ma se ka ne ta siko fo ne ye, k'a koru fana fo, o bena aw mina ka aw faga, ka aw ta sow bee ci k'a ton dogon kan i ko namapama. ⁶ Nka ni aw sera ka siko fo ne ye, k'a koru fo ka la a kan, ne bena aw ladiya, ka aw bonya kosebe. O ra, aw ye siko fo ne ye, k'a koru fana fo.»

[†] 1:8 1.8 Ka kapa ni Yahudiyaw ta sariya ye, o tun man kan ka o domunifenw domu (Sarakalasebagaw 11; 17.10-16; 20.25).

⁷ Lɔnnikebagaw ka masace jaabi tuun ko: «Masace, ele kɔni ye siko fo an ye dɔron; an bena a koro fo i ye.» ⁸ Masace ko: «Ne ka aw ta ceguya lon! Aw b'a fe ka kuma caya le janko aw ye wagati soro ka fen do soro k'a fo ne ye, sabu ne ka min latige, aw ka o lon. ⁹ Ayiwa, ni aw ma siko fo ne ye, min fɔra, o le bena ke aw bee ra. Aw b'a fe ka ben a ra ka na faninyakumaw ni nanbarakuma dow le fo ne ye, janko sani wagati do ce, ne ye ne ta miiriya yelema. Aw ye siko fo ne ye; ni o kera, ne bena a lon ko can ra, aw be se k'a koro fana fo ne ye.» ¹⁰ Lɔnnikebagaw ka masace jaabi ko: «Masace, i ka min fo, mogo si te dunupa ra yan min be se ka o ke. Masace si fana ma nin ko jagon jini a ta jinamoriw ni a ta lagberikebagaw ni a ta tagamasiyen lonbagaw fe folo ni ele te; hali masacew bee ra fangatigi, walama o bee ra togotigi ma nin jagon ke. ¹¹ Masace, i ka min fo, o ka gbelen. Mogo si te se ka nin ko fo masace ye, ni an ta alaw te, k'a soro olugu fana te adamadenw ce ra yan.»

¹² O ka o kuma fo minke, masace dimina kosebe. A ko o ye Babiloni lonnikebagaw bee faga. ¹³ O ko latigera minke dɔron, o ka ke lonnikebagaw mina ye ko o be taga o faga. O tagara Daniyeli ni a tɔnjogonw fana yɔronjini ko o be o faga.

¹⁴ Daniyeli ka o men minke, a tagara kuma masace ta sorasikuntigi fe, min tɔgo ye ko Ariyoki. O tun ka Babiloni lonnikebagaw fagari ko baara don ale le boro. Daniyeli kumana a fe ni hakiritigiya ani bonya ye. ¹⁵ A ka Ariyoki jininka ko: «Mun le k'a to masace ka nin kogbelen jagon latige?» Ayiwa, Ariyoki k'a ko bee nafa Daniyeli ye. ¹⁶ Daniyeli teliyara ka taga masace fe, ka taga a fo a ye ko a ye mupu dɔnin, ko sani wagati do ce, ale bena a ta siko fo a ye.

Ala ka siko gundo yira Daniyeli ra

¹⁷ Ayiwa, Daniyeli bɔra ka taga a ta so, ka taga o ko nafa a tɔnjogonw ye, Hananiya, ani Misaheli ni Azariya. ¹⁸ A ko o ye sankolo tigi Ala daari, janko Ala ye makari o ra ka siko gundo yira o ra, janko o kana olugu ni Babiloni lonnikebaga tow bee faga.

¹⁹ Ayiwa, Ala ka o siko gundo yira Daniyeli ra su fe siko ra. Daniyeli ka sankolo tigi Ala fo. ²⁰ Daniyeli ko:

«Ne be Ala tɔgo tando wagati bee, ani tuma bee.

Hakiritigiya ni fanga ye ale le ta ye.

²¹ Ale le be se ka wagatiw ni ko nataw yelema k'a ke a sago ye.

A be masa do wuri ka do sigi.

A be hakiritigiya di hakiritigiw ma,
ka lonniya di kolonbagaw ma.

²² A be fenbaw, ani fen dogoninw yira.

Fen minw be dibi ra, a ka o lon fana.

Ale yere siginin be yeelen le ce ma.

²³ Ne bemaw ta Ala,

ne be i bonya, ka i tando;

sabu i ka hakiritigiya ni fanga di ne ma.

An ka min daari i fe, i ka o yira ne ra;

i ka masace ta siko gundo yira an na.»

Daniyeli ka siko koro fo

²⁴ Ayiwa, o ko, Daniyeli tagara Ariyoki fe, masace tun k'a fo min ye ko a ye Babiloni lonnikebagaw faga. Daniyeli tagara a fo a ye ko a kana

lonnikεbagaw faga, ko a ye taga ni ale ye masace fe, ale bεna taga siko jafɔ masace ye.

²⁵ Ariyɔki teliyara ka taga ni Danijeli ye masace fe. O sera yi minke, Ariyɔki k'a fɔ masace ye ko: «Zuda ta mɔgɔ minw minana, ne ka ce kelen sɔrɔ olugu ra, min be se ka i ta siko jafɔ i ye.»

²⁶ Masace ka Danijeli jininka. O tun be Danijeli wele ko Belisasari. Masace ko: «Yala can lo ko ele be se ka ne ta siko fɔ ne ye, k'a korɔ fana fɔ ka la a kan wa?»

²⁷ Danijeli ka masace jaabi ko: «Masace, i ka fen min jini, o ye gundo le ye, lagberikebagaw ni jinamoriw ni jotigiw si te se ka min lon k'a fɔ i ye. ²⁸ Nka Ala do be san fe, ale be gundow lon. Ale Ala le ka ko nataw yira masace ra siko ra. Ayiwa, i ka siko min ke, ani i ka fen minw ye ka i to sunɔgɔ ra, ne bεna o fɔ i ye.

²⁹ «E, masace, ko minw bεna ke wagati nataw ra, o le nana i ta miiriya ra, ka i to sunɔgɔ ra. Ala min be gundow lon, ale le ka ko nataw yira i ra.

³⁰ Ayiwa, ne koni, nin kow yirara ne ra, nka o t'a yira ko ne ta hakiritigiya le ka bon danfen tɔw beε ta ye de! Ala le b'a fe ko i ta siko korɔ ye fɔ i ye, ani miiriya minw nana i hakiri ra, i ye o korɔ lon.

³¹ «E, masace! I ta siko ra, i ka mɔgɔ bisigiya do le lonin ye, belebeleba jamijan, a be manamanana. Siranyafenba tun lo fana. ³² A kunkolo tun ye sanin yereworo ye, a disi ni a borow tun ye warigbe ye, a konɔbara ni a wotow tun ye siranεge ye, ³³ a senkalaw tun ye nεge ye, a senw yɔrɔ dow tun ye nεge ye, yɔrɔ do tun ye boɔ ye. ³⁴ Ayiwa, ka i to fleri ra, kabakuru do bɔra yi a yere ma, ka na o mɔgɔ bisigi sen gbasi, k'a sen negeraman ni a boɔraman karikari. ³⁵ O kera minke, nεge o, boɔ o, siranεge o, warigbe o, sanin o, o beε cira jɔgɔn fe, fɔ ka mugumugu. Fɔjɔ k'a ta i n'a fɔ fɔjɔ be jɔkalaw ta cogo min na jɔgbasituma ra; a yɔrɔ si ma ye tuun. Nka kabakuru min k'a gbasi k'a ben, o kabakuru kera kuru belebele ye, fɔ ka dugukolo beε fa.

³⁶ «Ayiwa, masace, i ta siko ye nin le ye. Sisan an bεna a korɔ fɔ i ye. ³⁷ E, masace, ele le ye masacew ta masace ye, sabu sankolo tigi Ala ka masaya ni sebagaya ni fanga ni bonya di i ma. ³⁸ A ka adamadenw ni beganw ni konɔw bla i ta fanga korɔ dugukolo yɔrɔ beε ra. A ka i sigi o beε kunna. I ka mɔgɔ bisigi min ye siko ra, o kunkolo saninlaman ye ele yere le ye.

³⁹ Nka masaya do were bεna na i ta masaya ko fe, min tena bonya ka i ta bo. O ko, masaya sabanan bεna na fana; o le bεna ke i ko siranεge. O fanga bεna sigi dunupa yɔrɔ beε kunna. ⁴⁰ O ko, masaya were bεna na, o bεna ke a naaninan ye. O masace ta fanga bεna gbεleya i ko nεge. Nεge be ciri ni tigeri ke cogo min na, o masace bεna masaya tɔw beε cici ka bo yi, ka o beε mugumugu o cogo le ra. ⁴¹ Nka i n'a fɔ i k'a senw ni a senmandenw ye, o yɔrɔ dow ye boɔ ye, a yɔrɔ dow ye nεge ye, ayiwa, o masaya bεna taran fla le. Nka o beε n'a ta, fanga belen bεna ke a ra i ko nεge ta fanga, sabu nεge ni boɔ le tun jagaminin be jɔgɔn na. ⁴² Ayiwa, i n'a fɔ a senmanden dow tun ye nεge ye, dow tun ye boɔ ye, o masaya baraka bεna bonya fan do ra, k'a baraka doɔya fan do ra. ⁴³ I ka nεge ni boɔ jagaminin ye cogo min na, o b'a yira ko o masace fla bεna don jɔgɔn na, fɔ ka furuw don o ta mɔgɔw ni jɔgɔn ce. Nka o tena se ka ben ka o kan ke kelen ye, sabu nεge ni boɔ te se ka jɔgɔn mina ka ke kelen ye.

⁴⁴ «Nka o masayaw wagati ra, sankolo tigi Ala bεna masaya were sigi. O masaya tena ban ka ye, siya were si tena se ka fanga bosɔ o masace ra fana. A bεna masaya tɔw beε ci ka bo yi; a yere bεna sigi a ta fanga ra wagati

bɛɛ. ⁴⁵ I ka kabakuru min ye, min wɔrɔra a yɛrɛ ma ka bɔ kuru ra, k'a sɔrɔ mɔgɔ boro ma maga a ra, ka na nɛgɛ ni siranɛgɛ ni bɔgɔ ni warigbɛ ni sanin ci, o kabakuru bɛ o masayakura tagamasiyen le ye.

«Ayiwa, Alaba le ka o fɛn nataw yira masacɛ ra. I ta siko ye can le ye, a kɔrɔ fɔra cogo min na, a bɛna kɛ ten le fana, sigiya t'a ra.»

⁴⁶ Ayiwa, Nebukadinesari ka o mɛn minke, a k'a kinbiri gban k'a na biri dugu ma Daniyeli kɔrɔ k'a bonya. A ko o ye saraka bɔ Daniyeli ye, ka wusunɛn saraka don a ye. ⁴⁷ Masacɛ ka kuma lase Daniyeli ma k'a fɔ a ye ko: «Can ra, aw ta Ala le ye alaw bɛɛ ta Ala ye, ani masaw bɛɛ ta Matigi. Ale le bɛ se ka gundow yira; o kosɔn i sera ka nin gundo lɔn k'a fɔ.»

⁴⁸ O kɔ, masacɛ ka Daniyeli bonya kɔsɛbɛ, ka fɛnɲanaman caman di a ma. A ka Daniyeli sigi Babiloni* mara bɛɛ kunna, k'a kɛ lɔnnikebagaw bɛɛ ta ɲamɔgɔba ye.

⁴⁹ Nka Daniyeli ka masacɛ daari ko a ye Babiloni mara kuntigiya di Sadaraki ni Mesaki ni Abɛdi Nego ma. Ale yɛrɛ tora masacɛ ta masaso lu kɔnɔ.

3

Nebukadinesari ta batofɛn saninlaman

¹ Ayiwa, masacɛ Nebukadinesari nana batofɛn saninlaman dɔ lalaga. A janya tun ye nɔngɔn* ɲa biwɔrɔ k'a bonya kɛ nɔngɔn ɲa wɔrɔ ye. O ka o batofɛn saninlaman lɔ Dura kɛnɛgbɛba ra, Babiloni mara ra. ² Masacɛ ka fagamaw, ani dugutigiw, ani jamanatigiw, ani masacɛ ladibagaw, ani jamana warimarabagaw, ani sariya kuntigiw, ani kititigɛbagaw, ani jamana ɲamɔgɔ tɔw bɛɛ wele ka na. Olugu nana lajɛn, ka batofɛn saninlaman ta ɲanagbɛ kɛ, Nebukadinesari tun ka o batofɛn min lalaga. ³ Ayiwa, o fagamaw, ani o dugutigiw, ani o jamanatigiw, ani masacɛ ladibagaw, ani jamana warimarabagaw, ani sariya kuntigiw, ani kititigɛbagaw, ani jamana ɲamɔgɔ tɔw bɛɛ, olugu nana lajɛn batofɛn saninlaman ɲa fɛ ka o ɲanagbɛ kɛ. ⁴ Kumalasebaga dɔ nana pɛrɛn k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Siyaw bɛɛ, jamanaw bɛɛ mɔgɔw, kanw bɛɛ mɔgɔw, masacɛ ko k'a fɔ aw ye, ⁵ ko ni aw nana kɛ burufiyɛkan, ani filɛnfiyɛkan, ani gɔnifɔkan, ani korafɔkan, ani filɛn dafla fɔkan, ani fɔrifɛn suguya bɛɛ kan mɛn ye tuma min na, o tuma, aw bɛɛ ye aw ɲa biri dugu ma, ka batofɛn saninlaman bato, masacɛ Nebukadinesari ka min lalaga. ⁶ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ma a ɲa biri dugu ma k'a bato, o bɛna o tigi firi tasumaba dɔ cɛ ma o yɔrɔnin bɛɛ.» ⁷ O ra, mɔgɔw nana burufiyɛkan ni filɛnfiyɛkan ni gɔnifɔkan ni sokufɔkan ni fɔrifɛn tɔw kan mɛn minke, siyaw bɛɛ, ani jamanaw bɛɛ mɔgɔw, ani kanw bɛɛ mɔgɔw bɛɛ ka o ɲa biri dugu ma ka batofɛn saninlaman bato, masacɛ Nebukadinesari tun ka min lalaga.

Daniyeli tɔɲɔgɔnw banna ka batofɛn saninlaman bato

⁸ Ayiwa, o wagati yɛrɛ ra, Babilonika dɔw tagara Yahudiyaw jaraki masacɛ fɛ. ⁹ O k'a fɔ masacɛ ye ko: «E, masacɛ, Ala ye i mɛɛn an kɔrɔ! ¹⁰ Masacɛ, ele yɛrɛ le k'a fɔ ko ni mɔgɔw nana burufiyɛkan ni filɛnfiyɛkan ni gɔnifɔkan ni sokufɔkan ni fɔrifɛn tɔw kan mɛn, ko bɛɛ ye a ɲa biri dugu ma ka batofɛn saninlaman bato. ¹¹ I ko ni mɔgɔ o mɔgɔ m'a ɲa biri dugu ma k'a bato, ko i bɛna o tigi firi tasumaba cɛ ma. ¹² K'a sɔrɔ i ka Babiloni mara ɲamɔgɔya di Yahudiya minw ma, Sadaraki, ani Mesaki ni

* **3:1** 3.1 Nɔngɔn ɲa kɛlɛn bɛ se ka bɛn mɛtɛrɛ tarancɛ le ma.

Abedi Nego, olugu tɛ i ta kuma jatera. O tɛ i ta alaw si le batora; i ka batofen saninlaman min fana lalaga, o tɛ sɔn ka o bato fiyewu.»

¹³ Masace ka o mɛn minke, a dimina kosebe. A ko, ko o ye na ni Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ye. O nana ni o ye masace fe. ¹⁴ A ka o jininka ko: «Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego, yala can lo ko aw banna ko aw tɛ ne ta alaw bato, ani ko ne ka batofen saninlaman min lalaga ko aw tɛ o bato wa? ¹⁵ Ayiwa, sisan, aw ye aw yere laben. Ni aw nana burufiyekan, ani filenfiyekan, ani gonifokan, ani sokufokan, ani forifen tow beɛ kan mɛn tuma o tuma, o tuma aw ye aw na biri dugu ma ka batofen saninlaman bato, ne ka min lalaga. Ni aw m'a bato, ne bɛna aw firi tasumaba ce ma sisan yere. Ni ne ka aw firi tasumaba ce ma, o tuma ala juman were le bɛna aw kisi ka bo ne boro?» ¹⁶ Ayiwa, Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ka masace jaabi ko: «Masace, anw kumakun yere tɛ nin ko ra. ¹⁷ Nka hali ni o ka anw firira tasumaba ce ma, anw ta Ala, an be Ala min bato, ale be se ka an kisi tasumaba ma; ale bɛna an kisi fana ka bo ele masace boro. ¹⁸ Nka hali ni a ma an kisi, i ye a lon ka la a ra, masace, ko an koni tena i ta alaw bato fiyewu, walama i ka i ta batofen saninlaman min lalaga, ka o bato.»

O ka Daniyeli tɔɔgɔnce saba firi tasuma ra

¹⁹ O kuma fora minke, do farara Nebukadinesari ta dimi kan. A dimina Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego korɔ fo k'a na wulen. A k'a fo a ta mɔgɔw ye ko o ye do fara tasumaba baraka kan, k'a baraka bonya fo sijaga wolonfla ka teme a cogokorɔ kan. ²⁰ A k'a fo a ta sorasice barakaman dow ye, ko olugu ye Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego mina ka o siri ka o firi tasumaba ce ma. ²¹ O ka o mina ka o siri ni o ta kurusiw ni o ta forokiyaw ni o ta deregebaw ni o ta banflaw ni o ta fani tow beɛ ye, ka o firi tasumaba ce ma. ²² I n'a fo masace fariyaninba le tun k'a fo ka gbɛleya ko o ye tasuma baraka bonya, o fana tun k'a bonya fo ka teme a dan kan. O ra, sorasi minw tun ka Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego firi ta ra, ta fundenin ka olugu faga. ²³ Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego sirinin tagara ben tasumaba ce ma.

²⁴ Dɔɔnin kɛra, Nebukadinesari barara ka wuri ka lo; a kabakoyara. A k'a ta jamana namɔgɔw jininka ko: «O tuma an ma ce saba le siri ka o firi tasuma ra wa?» O ka masace jaabi ko: «Masace, ce saba le firira tasuma ra.» ²⁵ Masace ko: «O beɛ n'a ta, ne na be ce naani le ra, o be yaalayaalara tasuma ce ma, o si sirinin tɛ; tasuma ma no bla o si ra fana. A naaninan cogoya bora alaw ta mɔgɔ do le fe.»

Masace ka Daniyeli tɔɔgɔncew bonya

²⁶ O ko, Nebukadinesari gbarara tasumaba korɔ. A ko: «Sadaraki, Mesaki, Abedi Nego, Ala korotaninba ta baardenw, aw ye bo ka na yan!» Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego bora tasuma ra.

²⁷ Fagamaw ni jamanatigiw ni dugutigiw ni masace ladibagaw beɛ nana lajen. O k'a ye ko tasuma ma foyi ke o ce saba si fari ra, ko o kunsigi ma jeni, tasuma ma se o ta faniw ma, ko hali tasuma kasa yere tɛ o ra. ²⁸ Nebukadinesari ka kuma ta, k'a fo ko: «An ye Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ta Ala tando. Ale le k'a ta meleke ci ka na a ta baardenw bosi, sabu o lara o ta Ala ra. O banna ne masace ta kuma ma, ka sɔn ka o farikolo di a ye jeni, sani o ye ala were bonya, ka ala were bato, min tɛ o ta Ala ye! ²⁹ O ra, ne be min latige sisan, o ye nin ye: «Mɔgɔ o mɔgɔ, ni a ka ke siya o siya ta mɔgɔ ye, walama jamana o jamana mɔgɔ, walama ni a ka ke kan o kan fobaga ye, ni a ka kumajugu fo Sadaraki ni Mesaki

ni Abedi Nego ta Ala ma, o tigi be faga, k'a ta so ci k'a ton nagon kan i ko namama; sabu Ala were te yi, min be se ka mog'o kisi i ko ale.» »

³⁰ O ko, masace ka do fara Sadaraki ni Mesaki ni Abedi Nego ta kuntigiya kan tuun Babiloni mara ra.

³¹ Ayiwa, o ko, Nebukadinesari ka cira do sebe k'a ci ka taga jamanaw bee ra, ani siyaw bee ma, ani kanw bee mogow ma, dununa yoro bee ra. A ko: «Ala ye hera caman ke aw bee ye. ³² Ne Nebukadinesari, ne k'a ye ko a bennin lo ko Ala korotaninba ka kabakow ni tagamasiyen minw ke, k'a ta nema ke ne ye, ko ne ye o fo aw ye.

³³ Ala ka tagamasiyen minw yira ne ra, o ka bon.

A ka kabakoba le ke ne ye.

Ala ta masaya ye masaya banbari le ye;

a ta kuntigiya be yi wagati bee, ani tuma bee.

4

Nebukadinesari ta siko flanan

¹ «Ne, Nebukadinesari, ne tun be hera ra ne ta so kon'o; ne tun wasara ne ta masabon kon'o. ² Ayiwa, lon do su fe, ne ka siko do ke; o siko ka siranya bla ne ra. Miiriya minw nana ne fe, ani ne ka fen minw ye o siko ra, o ka ne ja tige kosebe. ³ Ne ka cira bla ko o ye Babiloni lonnikabagaw bee wele ka na, janko o ye na ne ta siko koro fo ne ye. ⁴ Jinamoriw ni lagberikabagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw nana. Ne ka ne ta siko fo o ye, nka o si ma se k'a koro fo ne ye. ⁵ O ko, Daniyeli min ye Belisasari ye, ale fana nana; Belisasari, o ye ne ta ala togo le ye. Ne tun k'a lon ko Ala saninman yere ta hakiri be Daniyeli fe. Ayiwa, ne ka ne ta siko fo ale ye. ⁶ Ne k'a fo a ye ko: «Belisasari, ele min ye ne ta lonnikabagaw bee ta pamogoba ye, ne k'a lon ko Ala saninman yere ta hakiri le be ele fe; gundo si man gbelen ele ma fana. Ne ka fen minw ye siko ra, o ye nin ye; a lamen, i ye a koro fo ne ye.

⁷ Ka ne to sunogo ra, ne ka min ye, o ye nin ye:

Yiri do tun turunin be dugukolo cemance ra, yiri jamijanba do.

⁸ O yiri bonyara, ka bonyara,

fo ka taga a kun se sankolo ma;

mogow tun be to dununa yoro bee ra k'a ye.

⁹ A flaburuw tun ce ka ji;

a denw tun ka ca fana.

Danfenw bee tun be o ta domuni soro a ra.

Kongosogow tun be na la a suma ra,

konow tun be o ta pagaw la a yiriborow ra.

Danfenw bee tun be baro a yiridenw le ra.

¹⁰ « «Ayiwa, hali bi, ka ne lanin to, ne be siko ra, ne barara ka Ala ta meleke saninman do ye, a jigira ka bo sankolo ra. ¹¹ A perenna k'a fo ko: Aw ye yiri ben k'a borow bee tigetige.

Aw ye a yuguyugu k'a flaburuw bee bon dugu ma, k'a yiridenw bee burun ka o yerege;

kongosogow ye bori ka bo a jukoro,

konow fana ye bori ka bo a yiriborow ra.

¹² Nka aw ye a ju ni a liliw to dugukolo ra yi;

aw ye a ju siri ni negejorokow ni siranagejorokow ye,

k'a to binw ce ra yi,

gomiji ye a pigi,

a ye ke i ko kongosogow, ka bin nimi.

13 Adamaden hakiri min b'a ra aw ye o bo a ra,
ka began hakiri don a kono.
A bena san wolonfla le ke o cogo ra.

14 « <Nin ko ye Ala ta danfen saninmanw ta kolatigenin le ye;
Ala ta ciraden saninmanw le k'a latige,
janko ninmanfenw bee ye a lon ko Ala korotaninba ta masaya le be
adamadenw ta masayaw kunna,
ani ko ni mogo o mogo ko diyara a ye, a be masaya di o tigi ma;
hali mogo si te mogo min jate a be se ka o korota.

15 « <Ayiwa, ne masace Nebukadinesari, ne ka siko min ke, o le ye
nin ye. Ele Belisasari, ele ye nin siko korof ne ye, sabu ne ta jamana
lonnikebagaw si ma se k'a korof ne ye. Ne k'a lon ko ele be se, sabu Ala
saninman yere ta hakiri le be ele fe.> »

Daniyeli ka siko korof

16 Ayiwa, Daniyeli, min ye Belisasari ye, ale ka o kuma men minke, a
manwuna, k'a hakiri jagami, fo a ma se ka kuma. Masace ko a ma ko:
«Belisasari, i kana a to nin siko ni a korof ye siranya bla i ra!»

Belisasari ko: «E, masace, nin siko tun man kan ka ke ele ta ye. A tun
ka kan ka ke i juguw ta le ye, a korof ye fo i kerabagaw kama.»

17 A ko: «E, masace, i ka yiri min ye, ni a tun ka bon, ani baraka tun b'a
ra, ani a tun ka jan fo a kun be se sankolo ma, fo mogow tun be to dunupa
yorof bee ra k'a ye, 18 ani a flaburuw tun ce ka ji, a denw tun ka ca, fo
danfenw bee tun be o ta domuni sorof a ra, ani kongosogow tun be na la
a suma ra, konow tun be o ta jagaw la a yiriborow ra, 19 Masace, o yiri
ye ele yere le ye. Ele ta baraka le bonyara, ka i ta fanga bonya fo k'a se
sankolo ma. I ta masaya fanga sera fo dunupa yorof bee ra.

20 «Ayiwa, o ko, i ka Ala ta meleke saninman do ye, o jigira ka bo sankolo
ra, ka na a fo ko: <Aw ye yiri ben, ka cen pewu; nka aw ye a ju ni a liliw
to dugukolo ra yi. Aw ye a ju siri ni negedoroko ni siranegedoroko ye k'a
to binw ce ra yi; gomiji ye to k'a jigi, a ye to kongosogow ce ra yi fo san
wolonfla.> 21 Masace, o kuma korof ye nin ye. Ala korotaninba k'a latige ko
fen min bena ke ne matigice masace ra, a ka o le yira. 22 Lon do, o bena
i gben ka bo adamadenw ce ra. I bena taga to ni kongosogow le ye. I be
bin jimi i ko misi. I be si kene ma, gomiji be to ka i jigi, ka taga se fo san
wolonfla, janko i ye a lon ko Ala korotaninba ta masaya be adamadenw ta
masaya kunna; ani ko ni mogo o mogo ko diyara Ala ye, a be masaya di o
tigi ma.

23 «Nka a fora minke ko yiri ju ni a liliw ye to yi, o korof ye ko i ta
masaya to belen be yi; lon min ni i nana lo a ra ko sankolo tigi Ala le ye
Masa ye, o lon na i bena seko i ta masaya ra tuun.

24 «Ayiwa, o ra, masace, sabari ka son ne ta kuma ma. I ta jurumunkow
dabla, ka terenninya sira ta; juguya dabla, ka hina janibagatow ra. Ni o
kera, Ala be se ka do fara i ta hera kan.»

Daniyeli ta kuma kera can ye

25 Ayiwa, Daniyeli ka min fo, o kow bee sera Nebukadinesari ma. 26 Karo
tan ni fla temenin ko, Daniyeli ta kuma ko fe, lon do, ka masace to a be
yaalayaalara a ta masaso sankaso kunna Babiloni, a ka dugu fe, 27 k'a fo
ko: «E, ne ta duguba Babiloni le ye nin ye! Ne Nebukadinesari yere boro

baraka le k'a lo, k'a ke ne ta masadugu ye, ka ne ta bonya ni ne ta setigiya ni ne ta masaya yira mogow ra.»

²⁸ Ayiwa, sani masace ye ban o kuma ra doron, kumakan do bora sankolo ra, k'a fo ko: «Masace Nebukadinesari, i ta masaya bena bosi i boro. ²⁹ O bena i gben ka bo adamadenw ce ra. I bena taga ke ni kongosogow le ye. I bena bin jimi i ko misi, ka taga se fo san wolonfla, janko i ye a lon ko Ala korotaninba ta masaya be adamadenw ta masaya kunna, ani ko ni mogow ko diyara a ye, a be masaya di o tigi ma.»

³⁰ O yoronin bee, o kuma kera can ye; o ko sera Nebukadinesari ma. O k'a gben ka bo adamadenw ce ra, k'a bla ni kongosogow ye bin na. A ka bin jimi i ko misi; a tun be si kene ma, gomiji be to k'a jigi. A kunsigiw nana janya k'a ke i ko bon kaman siw. A soninfaraw janyara k'a ke i ko konow ta.

Nebukadinesari hakiri kosegira a ma

³¹ «Ayiwa, Ala tun ka wagati min latige, o dafara minke, ne, Nebukadinesari, ne ka ne ja korota ka fleri ke san fe. Ne hakiri kosegira ne ma.

Ne ka baraka la Ala korotaninba ye,
k'a tando, k'a bonya, ale min ye Ala banbari ye.
A ta kuntigiya ye kuntigiya banbari le ye;
a ta masaya be yi wagati bee, ani tuma bee.

³² Dugukolo mogow bee lajennin te a ja na foyi ye.

Ni min k'a diya, a be o le ke sankolokonofenw na;
dugukolo mogow fana ta be ten.

Mogow si te se k'a ta baara lalo,
walama k'a jininka ko: <Mun na i ka nin ke?>

³³ «Ayiwa, o wagati ra, ne hakiri sekora ne ma. Ne ta masaya, ani a kuntigiya, ni a noro, ni a bonya bee dira ne ma tuun. Ne ta jamana kuntigiw, ani ne ta jamana jamogow ka ne wele ka na tuun. Ne sigira ne ta masaya ra tuun, fo ka ne ta fanga bonya ka teme folo ta kan. ³⁴ O koson, ne Nebukadinesari, ne be Masa Ala, sankolo tigi tando, k'a korota, k'a bonya. A ta koketaw bee bennin lo, a ta siraw bee terennin lo. Mogow o mogow be a yere bonya, a be o majigi.»

5

Babiloni masace Baalitzari ta panagbeba

¹ Ayiwa, lon do, masace Baalitzari ka panagbeba do ke, k'a ta jamana mogobaw ladiya. O tun ye mogow waga kelen. Masace ka duven min ni a ta mogobaw ye.

² Duven nana a mina minke, a face Nebukadinesari tun ka Ala ta minan saninman minw ce ka bo Alabatosoba konjo Zeruzalemu, a ka mogow dow ci ka taga o minan saninlamanw ni a warigberamanw ta ka na ni o ye, janko ale ni a ta jamana mogobaw, ani a furumusow, ani a muso tow bee ye duven min o minanw konjo. ³ Ayiwa, o nana ni o minanw ye. Masace ni a ta mogobaw, ani a ta furumusow, ani a muso tow ka duven min o minanw konjo. ⁴ O ka duven min ka fa tuma min na, o ka o ta jow tando: o ta jo saninlamanw, ani a warigberamanw, ani a siranegeramanw, ani a negeramanw, ani a yiriramanw, ani a kabakururamanw.

⁵ Ayiwa, o wagati yere ra, boro do barara ka bo fitinadaga ja fe, yeelen na, ka seberi do ke masace ta bon kogo kan. Masace ka o boro seberiketo ye minke, ⁶ a fari cogoya yelemana siranya boro. A hakiri pagamina, k'a ja

tige, k'a baraka bee ban, fo a kinbirikunw ka ke yereyere ye ka gbasigbasi nagon na. ⁷ A perenna ko o ye lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw bee wele ka na. O mogo minw tun ye Babiloni hakiritigiw ye, olugu nana minke, masace k'a fo o ye ko: «Ni aw ra min o min ka se ka nin seberi karan k'a korfo ne ye, ne bena masaderege le don o tigi ra, ka sanin don a kan na, k'a ke jamana kuntigi sabanan ye.»

⁸ Lonnikébagaw donna ka seberi fe, nka o si ma se k'a karan k'a korfo fo masace ye. ⁹ A kera ten minke, do farara masace ta siranya kan. A cogo yelemana tuun. A ta jamana mogobaw bee fari fagara.

Daniyeli ka seberi korfo

¹⁰ Masace bamuso nana masace ni a ta mogobaw ta siranya ko mankan men minke, a donna o ko panagbe yoro ra. A ko: «Masace, Ala ye i meen an korfo! I kana to i hakiri ye pagami fo ka i cogo yelema tan.

¹¹ «Ce do be i ta jamana ra yan, Ala saninman yere ta hakiri le be ale fe. I face ta masaya wagati ra, i face tun be faamuri soro o ce le fe, ani lonniya; o ce ta hakiritigiya be i ko Ala saninman yere ta. O koson i face, masace Nebukadinesari tun ka o ce le ke jinamoriw ni lagberikebagaw ni tagamasiyen lonbagaw ni jotigiw bee ta namogo ye; ¹² sabu o Daniyeli togo, min be wele fana ko Belisasari, ale hakiri ka bon ni mogo bee ta ye. Lonniya ni hakiritigiya b'a fe. A be sikow korfo fo, ka gundow lon, ka pininkarigbelenw bee jaabi. Aw ye taga Daniyeli wele ka na, a bena seberi korfo fo.»

¹³ O tagara Daniyeli wele ka na ni a ye masace fe. Masace ko a ma ko: «Ka ne face to masaya ra, a tun tagara mogo minw mina Zuda mara ra, Daniyeli togo min tun be o mogow ra, ele lo wa? ¹⁴ O ka i ko fo ne ye, ko Ala saninman yere ta hakiri le be i fe, ko mogo be se ka faamuri ni lonniya ni hakiritigiya soro i fe, hakiritigiya min te soro mogo si fe. ¹⁵ Ayiwa, o nana ne fe ni lonnikébagaw ni lagberikebagaw ye, janko o ye nin seberi karan k'a korfo fo ne ye, nka o si ma se. ¹⁶ K'a soro ne k'a men ko i be se ka gundow lon, ani ka pininkarigbelenw jaabiri lon k'a fo. Ayiwa, sisan ni i sera ka nin seberi karan k'a korfo fo ne ye, ne bena masaderege don i ra, ka sanin don i kan na, ka i ke ne ta jamana kuntigi sabanan ye.»

¹⁷ Daniyeli ka masace jaabi ko: «Masace, to ni i ta masaderege ni i ta sanin ni i ta bonyaw ye, walama i y'a di mogo were ma. Ne koni bena seberi karan k'a korfo fo masace ye. ¹⁸ Masace, Ala korotaninba tun ka masaya ni togo ba ni bonya ni noro di i face Nebukadinesari ma. ¹⁹ A togo bonya koson, dununamogow bee, ani a siyaw bee, ani kanw bee mogow tun be siran a ja, fo o be yereyere a ja. Ni a tun ko min ye faga, o be o faga, ni a ko min ye to yi, o be o to yi. Ni a ko a be min bonya a be o bonya, ni a ko a be min dogoya a be o dogoya. ²⁰ Nka yerebonya nana don a ra tuma min na, ani a k'a jusukun gbeleya minke, fo ka ke wasobagaba ye, Ala k'a bo masaya ra, k'a ta bonya bee bo a kan. ²¹ O k'a gben ka bo adamadenw ce ra. A hakiri kera i ko beganw ta. A tagara to bin konjo ni kongofaliw ye, ka bin pimi i ko misi. Gomiji k'a jigi bin konjo yi, fo lon min a yere nana lo a ra, ko Ala korotaninba ta masaya le be adamadenw ta masaya kunna, ko ni mogo min ko diyara Ala ye, a be masaya di o tigi le ma.

²² «Ayiwa, ele Baalitzari, ele min ye a dence ye, ele ka ni kow bee lon, nka o bee n'a ta, i ma son ka i yere majigi. ²³ I ka i yere bonya, ka i yere suma ni sankolo tigi Ala ye. I sonna ka Alabatosoba ta minan saninmanw le ta, ka na duven min o konjo, ele ni i ta jamana mogobaw, ani i ta furumusow,

ani i ta muso werew. I ka i ta jow le tando, i ta jo warigberamanw, ani a saninlamanw, ani a siranegeramanw, ani a negeramanw, ani a yiriramanw, ani a kabakururamanw. O jo minw te yeri ke, o te menni ke, o te foyi lon. K'a soro i nin, ani i ta ko bee be Ala min boro, i ma o bonya! ²⁴ O le koson Ala ka nin boro lana ka na nin seberi ke i na koro.

²⁵ «Kuma min sebera, o ye nin ye, ko: <Mene, Mene, Tekeli, Parisini.>

²⁶ «Sisan a koro fle nin ye: Mene, o koro ye ko <a jatera>. Ala ka i ta masaya teredaw jate, k'a latige ko o teredaw banna. ²⁷ Tekeli, o koro ye ko <a sumana>. Ala ka i suma ni sumanikenan do ye, k'a ye ko i ka fiyen. ²⁸ Parisini, o koro ye ko <a taranna>. Ala ka i ta masaya bo i boro, k'a taran, ka do di Medikaw ma, ka do di Peresikaw ma.»

²⁹ Ayiwa, o yoronin bee, masace Baalitazari k'a fo a ta baaradenw ye ko o ye masaderege don Daniyeli ra, ka sanin don a kan na. A k'a fo yoro bee ko Daniyeli le bena ke jamana kuntigi sabanan ye.

³⁰ Nka o lon yere su fe, o ka Babiloni ta masace Baalitazari faga.

6

Daniyeli juguw ka janfa siri a kama

¹ Medikaw ta masace Dariyusi le ka Babiloni jamana masaya ta, k'a si to san biworo ni san fla. ² Masace Dariyusi k'a ye ko a ka ni ale ye fagama keme ni mukan sigi a ta jamana kunna, janko olugu ye ke jamana yoro bee ra. ³ A ka kuntigiba saba sigi o fagama keme ni mukan kunna; jamanatigiw tun ka kan ka o ta baaraketaw bee jafu o kuntigibaw le ye, janko mogu si kana se ka masace janfa. Ayiwa, Daniyeli fana tun ye o kuntigiba saba do ye. ⁴ Nka Daniyeli ta hakiri ni a ta lonniya tun ka bon ka teme kuntigiba tow ni fagamaw bee ta kan. A kera ten, masace tun b'a fe k'a sigi a ta jamana bee kunna.

⁵ Ayiwa, kuntigiba tow ni fagamaw k'a ye ten minke, o ka ke sababu do nini ye, o be se ka Daniyeli jaraki ni min ye a ta kuntigiya baara ko ra, ka o fo masace ye. Nka o ma jarakiyoro si soro, o ma foyi ye Daniyeli ta baara ra, sabu Daniyeli tun terennin lo fen bee ra, firiyoro tun te a ta baara ra, a tun te ko benbari ke fana. ⁶ O mogow yere nana a fo jagon ye ko: «A be cogo min na, an tena jarakiyoro si le soro Daniyeli togo nin na, fo ni an ka sababu do soro a ta Ala ta sariya ta ko ra k'a jaraki.»

⁷ Ayiwa, o kuntigiba fla ni fagamaw jenna ka taga masace fe; k'a fo a ye ko: «Masace Dariyusi, Ala ye i men an koro! ⁸ Jamana jamogow bee, o koro ye warimarabagaw, ani fagamaw, ani kuntigiw, ani dugutigiw bee benna a ra ko i ye sariya do sigi k'a fo k'a gbeleya, ko fo ka taga se tere bisaba, ko ni mogu o mogu ka ala were daari, walama ka mogu were daari, ni a ma masace kelen le daari, o tigi ka kan ka mina k'a firi jaraw fe, jaraw ta dinga kono. ⁹ Ayiwa, sisan, masace, o sariya sigi, ka i borono tagamasiyen la a kan, janko a kana se ka yelama; a ye ke Medikaw ni Peresikaw ta sariya wuribari do ye.»

¹⁰ Masace Dariyusi ka o sariya sigi k'a borono la a kan.

O ka Daniyeli firi jaraw ta dinga kono

¹¹ Daniyeli nana a men minke ko o sariya sigira, a tagara a ta so. A ta sankasobon finetiriw tun bora k'a nasin Zeruzalemu dugu fan ma. Daniyeli tun be deri k'a kinbiri gban o yoro ra, o finetiri da ra, ka Ala daari, k'a bato sipaga saba lon o lon. ¹² Daniyeli juguw tagara jagon fe ka taga bara a ra a ta bon kono, k'a ko ye a be Ala daarira ni makarikanw ye, ka Ala bato.

¹³ O tagara masace fe, ka taga o sariya ko fo a ye. O ko: «Masace, i ma sariya do sigi ko fo ka taga se tere bisaba ma, ko ni mogo o mogo ka ala were daari, walama ka mogo were daari, ni ele kelen te, ko o tigi ka kan ka firi jaraw ta dinga konɔ wa?» Masace ko: «A sebera ten le; Medikaw ni Peresikaw ta sariya lo, a te se ka yelema.» ¹⁴ O ka kuma ta tuun k'a fo ko: «Ayiwa, masace, mogo minw minana ka bo Zude mara ra, olugu ra kelen min togo ye ko Daniyeli, ale ma i jate, a ma i ta sariya fana jate. A be Ala daari sipaga saba lon o lon.»

¹⁵ Masace ka o men minke, a jusu kasira kosebe. A tun b'a fe ka cogo nini ka Daniyeli bosi; fo ka taga o lon tere bee ban, a be miirira, a be se ka Daniyeli bosi cogo min na. ¹⁶ Nka o mogow teliyara ka na a fo masace ye k'a gbeleya tuun ko: «Masace, i yere k'a lon ko Medikaw ni Peresikaw ta sariya ra, ni fen o fen sebera, ka masace borono la a kan ka ban, o te se ka yelema tuun de!»

¹⁷ A kera ten, masace ko o ye na ni Daniyeli ye, ka na a firi jaraw ta dinga konɔ. Masace ko Daniyeli ma ko: «I be i ta Ala min bato lon o lon, ale ye i kisi.» ¹⁸ O ka Daniyeli firi dinga konɔ, ka kabakuruba do ke k'a datugu. Masace k'a borono la o kabakuruba kan; a ta jamanatigiw fana ka o borono la a kan, janko mogo si kana na a fo ko a be kabakuruba bo yi ka Daniyeli labo o pina ma.

¹⁹ O ko, masace tagara a ta so. A ka su bee ke, a ma son ka domuni ke. A ma son a ta musow si ye na a korɔ; a ma se ka sunogo fana.

Ala ka Daniyeli bosi jaraw ma

²⁰ Masace wurira sogomada joona fe, sani kene ye ci, a teliyara ka taga jaraw ta dinga da ra. ²¹ A gbarara dinga ra ka Daniyeli wele, a jusu kasininba. A ko Daniyeli ma ko: «Ala panaman ta baarden Daniyeli, i be Ala min bato lon o lon, o sera ka i bosi jaraw boro wa?» ²² Daniyeli tora yi ka masace jaabi ko: «Masace, Ala ye i men an korɔ! ²³ Ne ta Ala k'a ta meleke ci ka na jaraw da datugu, o si ma se ka foyi ke ne ra, sabu Ala k'a ye ko ne jarakibari lo; ne ma kojugu si ke ele fana ra, masace.» ²⁴ Masace ka o men minke, a jusu diyara kosebe. A ko o ye Daniyeli labo dinga konɔ. O ka Daniyeli labo dinga konɔ. No foyi ma ye a fari ra, sabu a tun k'a jigi la Ala kan. ²⁵ Masace ko, ko mogo minw ka Daniyeli jaraki, ko o ye na ni olugu ye, ani o ta musow ni o ta denw bee, ka na o bee firi dinga konɔ jaraw fe. O ka o firi dinga konɔ minke, hali o ma dinga kononoyoro yere sorɔ, jaraw benna o kan ka o kolow bee joro.

Masace ka min latige

²⁶ Ayiwa, o kow ko, masace Dariyusi ka sebe do ke k'a ci mogow bee ma, ani siyaw bee, ani kan bee mogow, dununa yoro bee ra. A k'a fo o ye ko: «Ala ye hera caman ke aw ye.» ²⁷ A ko: «Ne be nin fo aw ye k'a gbeleya, ko ne ta jamana yoro bee ra, mogo bee ye siran Daniyeli ta Ala na, k'a bonya. Ale le ye Ala panaman ye, ani Ala banbari; a ta masaya tena cen ka ye, dan te a ta kuntigiya fana ra.

²⁸ «Ale le be mogo bosi,
ale le be mogo kisi.
A be tagamasiyenw ni kabakow ke sankolo ra,
k'a ke dugukolo kan.
Ale le ka Daniyeli bosi
k'a to jaraw ma se k'a faga.»

²⁹ Ayiwa, o kow kɔ, Daniyeli ka lɔyɔɔɔɔɔɔɔɔɔ sɔɔɔ jamana kɔɔɔ masace Dariyusi ta tere ra, ani Pɛrɛsɛkaw ta masace Sirusi fana ta tere ra.

7

Daniyeli ta siko fɔlɔ: wara naani bɔra kɔgɔji ra

¹ Babiloni masace Baalitazari ta masaya san fɔlɔ ra, ka Daniyeli lanin to a ta lanan kan, a sikora; Matigi Ala ka fɛn dɔw yira a ra. O kɔ, Daniyeli ka o sikow kunbabaw sɛbɛ. A ka min fɔ, o ye nin ye: ² Daniyeli ko: «O lon su fɛ, ne k'a ye ko fɔɔɔ bɔra sankolo fan naani bɛɛ ra, ka na Kɔgɔjiba lamaga ni fanga ye. ³ Wara belebeleba naani bɔra kɔgɔji ra, o si ni si tɛ kelen ye. ⁴ Wara fɔlɔ tun bɛ i ko jara. Kamanw tun bɛ a fɛ, i ko bɔn ta kamanw. Ka ne to a fleri ra, o k'a kamanw tige ka bɔ a ra, k'a wuri k'a lɔ a sen fla kan i ko mɔgɔ. O kɔ, o ka adamaden hakiri di a ma.

⁵ «Wara flanan tun bɛ i n'a fɔ waraba dɔ; a tun lanin bɛ a gɛrɛn kelen kan, garagakolo saba bɛ a da ra. O k'a fɔ a ye ko a ye wuri ka taga sogo camanba domu.

⁶ «O kɔ, ne ka fleri kɛ tuun, ka wara sabanan ye; a tun bɛ i ko waraninkala. Kaman naani tun bɛ a kɔ ra i ko kɔɔɔ. Kunkolo naani fana bɛ a fɛ. O ka kuntigiya di a ma.

⁷ «O kɔ, ka ne lanin to hali bi, ne tora fleri ra, ka wara naaninan ye. O wara tun ye fɛn cɛjuguba le ye, ani siranyafenba, min bɛ mɔgɔ ja tige. Barakaba le tun b'a ra. Nin jamijan nɛgeramanw le tun bɛ a da ra. A tun bɛ sogo faga, k'a tigtige, k'a domu, k'a tɔ dɔndɔn. A ni wara tɔw si cogo tun tɛ kelen ye. Gban tan le tun bɛ a fɛ. ⁸ Ka ne to o gbanw fleri ra, ne nana a ye ko gban fitini dɔ bɔra gban tɔw cɛ ma. O gban fitini bɔtɔ ka gban saba bɔn ka bɔ yi. Nadenw tun bɛ o gban fitini na i ko adamaden. Da dɔ fana tun bɛ a fɛ; o da tun bɛ wasoyakumaw le fɔra.»

Ala saninman ta kiti

⁹ «Ayiwa, ne belen ka fleri kɛ tuun, k'a ye ko o ka masasiginan dɔw blabla. Min tun bɛ yi kabini fɔlɔfɔlɔ*, ale sigira o masasiginan dɔ kan. A ta derege tun gbera pepepe. A kunsigi gbera i ko sagasi gbɛman. A ta masasiginan tun bɛ i ko tasumamana; masasiginan senw tun bɛ i ko tasumakami.

¹⁰ «Tasuma tun bɛ serira ka bɔ a ja fɛ, i ko ji. Mɔgɔ waga caman caman le tun bɛ a ta jɔnw ye; waga caman caman wɛrɛ tun lonin bɛ a ja fɛ ka baara kɛ a ye. O kɔ, kititigɛbagaw sigisigira. O ka kitabu dɔw dayɛɛ.

¹¹ «Ne tun bɛ fleri kera tuun, ka to ka gban fitini ta wasoyakumaw lamɛn. Ka ne to a fleri ra, o ka wara yɛrɛ mina ka faga, k'a halaki, k'a sogo firi tasuma ra k'a jeni. ¹² Wara tɔw fana ta fanga minana o ra; nka o ka o panaman to ka wagati dɔɔɔnin kɛ.

¹³ «Ka ne lanin to hali bi, ne ka fleri kɛ tuun; ne ka mɔgɔ dɔ ye, a nana ka bɔ sankolo ra, sankabaw kunna, a bɛ i ko adamaden. Min tun bɛ yi kabini fɔlɔfɔlɔ, a tun bɛ nana o kɔɔɔ; o k'a mina ka na ni a ye o fɛ. ¹⁴ O ka kuntigiya ni bonya ni masaya di a ma, janko mɔgɔw bɛɛ, ani siyaw bɛɛ, ani kanw bɛɛ mɔgɔw ye baara kɛ a ye. A ta kuntigiya ye kuntigiya banbari le ye; a ta masaya fana tɛna cɛn ka ye fiyewu.»

Daniyeli ta siko kɔɔɔ ye min ye

¹⁵ «Ayiwa, o kow ka ne Daniyeli hakiri jagami kɔsɛbɛ, sabu ne ka fɛn minw ye, o ka ne ja tige kɔsɛbɛ. ¹⁶ O ra, mɔgɔ minw tun bɛ yi, ne gbarara

* 7:9 7.9 Min tun bɛ yi kabini fɔlɔfɔlɔ, o kɔɔɔ ye Ala.

olugu dɔ ra k'a jininka o kow kɔrɔ yerɛyerɛ ra. A k'a kɔrɔ fɔ ne ye. ¹⁷ A ko: <I ka wara belebebeba naani min ye, o ye masace naani le ye, minw bɛna wuri dugukolo kan yan. ¹⁸ Nka Ala kɔrɔtaninba ta mɔgɔ saninmanw le bɛna sigi masaya ra. Olugu le bɛna to kuntigiya ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.>

¹⁹ «Ayiwa, ne tun b'a fɛ ka wara naaninan fana ta ko lon ka ja. Ale ni tɔw si tun tɛ kelen ye; siranyafenba tun lo. A jinw tun ye nɛgɛ ye, a sɔninfaraw ye siranɛgɛ ye. A tun bɛ sogo faga, k'a tigetigɛ, k'a domu, k'a tɔ dɔndɔn. ²⁰ Gban naani min tun bɛ a kun na, ne tun b'a fɛ ka o kɔrɔ fana lon ka ja, ani gban fitini min bɔtɔ ka gban saba bɔn ka bɔ o nɔ ra. Nadenw tun bɛ o gban fitini na, da dɔ fana tun b'a ra; o da tun bɛ wasoyakumaw fɔra. O gban fitini baraka tun ka bon ni gban tɔw bɛɛ ta ye.

²¹ «Ne tun ka fleri kɛ, ka o gban fitini ye, a bɛ kɛrɛ kɛra ni Ala ta mɔgɔ saninmanw ye, fɔ ka se o ra. ²² Nka min tun bɛ yi kabini fɔlɔfɔlɔ, ale nana kiti ben a kan ka jo di Ala kɔrɔtaninba ta mɔgɔ saninmanw ma. O ko, wagati sera minkɛ, masaya dira Ala ta mɔgɔ saninmanw ma.

²³ «Ayiwa, o kow kɔrɔ fɔra ne ye, ko: <Wara naaninan ye masace naaninan ta masaya tagamasiyɛn le ye. O masaya fana bɛna wuri dugukolo kan yan. A ta masaya ni masaya tɔw si tɛna kɛ kelen ye. A bɛna dunuɲa yɔrɔ bɛɛ domu, ka mɔgɔw tigetigɛ ka o dɔndɔn. ²⁴ O wara ta gban tan, o ye masace tan le ye; o masace tan bɛɛ bɛna bɔ wara ta masaya le kɔnɔ. Nka masace kelen bɛna na olugu ko fɛ, ale ni tɔw tɛna kɛ kelen ye fiyewu. A bɛna masace saba labɛn. ²⁵ A bɛna kumajuguw fɔ Ala kɔrɔtaninba ma, ka Ala kɔrɔtaninba ta mɔgɔ saninmanw tɔrɔ. A bɛna a fɔ ko a bɛ Ala ta mɔgɔ saninmanw ta wagati sigininw ni o ta sariyaw yelemɛ. Mɔgɔ saninmanw bɛna kɛ a ta fanga kɔrɔ fɔ wagati kelen, ani wagati dɔw, ani wagati tarance†.

²⁶ « <O ko, kiti wagati bɛna se; o bɛna a ta kuntigiya bɔsi a ra, k'a halaki k'a ban pewu. ²⁷ O tuma ra, dunuɲa masayaw ta fanga bɛɛ, ani o ta kuntigiya bɛɛ, ani o ta bonya bɛɛ bɛna di Ala kɔrɔtaninba ta mɔgɔ saninmanw le ma. O ta masaya bɛna kɛ masaya banbari le ye. Dunuɲa fagamaw bɛɛ bɛna kɛ o ta jɔnw ye, ka o yerɛ majigi o ye.>

²⁸ «Ayiwa, kuma laban le ye nin ye. Ayiwa, nin kow miiriyaw ka ne Daniyeli hakiri ɲagami kosɛbɛ, ka ne siran, fɔ ka ne cogo yelemɛ. O kosɔn ne ka nin kow bɛɛ to ne yerɛ kɔnɔ.»

8

Daniyeli ta siko flanan: sagajigi ni bakɔrɔnin

¹ «Masace Baalitazari ta masaya san sabanan na, ne Daniyeli sikora ka fɛn dɔw ye tuun; o kɛra ne ta siko fɔlɔ ko fɛ. ² Ne ka min ye, o flɛ nin ye; ne ka ne yerɛ ye Suzi dugu kɔnɔ, min ye Elamu jamana masaduguba ye; ne tun bɛ Hulayi bada ra. ³ Ne ka fleri kɛ, ka sagajigi dɔ lonin ye bada ra. Gban jamijan fla tun b'a ra; kelen bɔra kelen ɲa. Min bɔra ko fɛ, ale tun ka jan ka tɛmɛ tɔ kelen kan. ⁴ Ayiwa, ne k'a ye ko o sagajigi tun bɛ turi kɛra terebenyanfan na, ani sahiliyanfan fɛ, ani woroduguyanfan fɛ. Danfen si tun tɛ se ka lo a ɲa. Ni a tun ka fɛn o fɛn mina, mɔgɔ si tun tɛ se ka o bɔsi a boro. Ni fɛn o fɛn tun k'a diya, a tun bɛ o le kɛ; a baraka bonyara kosɛbɛ.

⁵ «Ka ne to o ko miiri ra, ne barara ka bakɔrɔnin dɔ boritɔ ye ka na ka bɔ terebenyanfan na. A tun bɛ yɔrɔw yaalara ka na, hali a senw tun tɛ sera

† 7:25 7.25 O kɔrɔ ye san kelen, ani san fla, ani san tarance. An bɛ se k'a fɔ san saba ni tarance (Yirari 12.14).

dugu ma. Gban jamijanba kelen tun be a paden fla cemance ra. ⁶ Ne tun ka sagajigi gbantigi min ye bada ra, bakoronin tagara se o ma; a girinna ka la o kan ni a fanga bee ye. ⁷ A dimininba ka sagajigi tu fo ka sagajigi gban fla kari. Sagajigi fanga ma se a ra. A ka sagajigi ben dugu ma k'a dondon ni a sen ye. Mogo si ma soro min be se ka sagajigi bosi a boro.

⁸ «Bakoronin fanga bonyara kosebe. Nka tuma min na a ta fanga tun be a tan ni fla ra, a gban jamijan karira. Nka a karira minke, gban jamijanba naani were bora o no ra, ka pasin dunupa fan naani bee ra. ⁹ Gban fitini do fana bora o gbanw kelen kunna; o gban fitini bonyara kosebe. A k'a ta fanga pasin woroduguyanfan fe, ani tereboyanfan na, ani jamanaw bee ra pumanman* fan fe.

¹⁰ «A fanga bonyara fo ka se Ala ta danfenw ma sankolo ra; a ka o danfen dow sama k'a ben dugu ma, ani lolo dow, ka olugu dondon ni a sen ye.

¹¹ A k'a yere bonya fo k'a yere suma ni sankolo danfenw Kuntigiba yere ye. Saraka minw ka kan ka bo lon o lon sankolo danfenw Kuntigiba ye, a ka o bee lalo; a ka sankolo danfenw Kuntigiba ta yoro saninman lanogo.

¹² Sankolo danfenw blara a ta fanga koro; saraka saninman min tun be bo lon o lon, o dablara, jurumun koson. Mogow ka Ala ta can sira bla. A kera ten, ni o gban fitini ka fen o fen ke, o be ja a boro.

¹³ «Ayiwa, o ko, ne ka meleke saninman do kumakan men. Meleke saninman do were ka ale pininka ko: <Ko minw yirara, o kow bena to ka ke fo wagati juman le? Saraka min tun be bo lon o lon, o dabanin bena to ten ka se fo wagati juman? Mogow bena to o ta kewalejuguw ra ka se fo wagati juman? O bena Ala ta yoro saninman ni Ala ta danfenw minako juguya fo wagati juman?>

¹⁴ «A k'a fo ne ye ko: <Sogomada waga kelen, ani sogomada keme ni sogomada bilooru, wulada waga kelen, ani wulada keme ni wulada bilooru†, o le bena teme, Ala ta yoro saninman be soro ka saninya.>

Meleke ka siko koro fo Daniyeli ye

¹⁵ «Ayiwa, Ala tun ka fen minw yira ne ra, ka ne Daniyeli to o fenw ni o koro miiri ra, danfen do nana lo ne ja fe, a be i ko mogo. ¹⁶ Ne ka kumakan do men ka bo Hulayi baji cemance ra. A perenna ko: <Jibirili, a ka fen minw ye, o koro fo a ye.> ¹⁷ Ne tun lonin be yoro min na, o danfen gbarara o yoro ra. A gbarara ne ra minke, ne siranna fo ne ka ne yere firi dugu ma ka ne ja biri dugu ma. A ko ne ma ko: <Adamaden, nin lamem k'a faamu, ko i ka fen minw ye, o be wagati laban ta kow le yira.> ¹⁸ K'a to kuma ra ne fe, ne kirinna, ka ne ja birinin to dugu ma. A magara ne ra ka ne lawuri ka ne lo ne senw kan. ¹⁹ A k'a fo ne ye tuun ko: <Fen minw bena ke Ala ta dimi wagati laban na, ne bena o yira i ra; sabu o wagati latigera.

²⁰ « <I ka sagajigi min ye ni gban fla ye, o ye Medikaw ni Peresikaw ta masacew le ye. ²¹ I ka bakoronin sicamantigi min ye, ale ye Geresi jamana masace le ye. Gbanjan min tun be a paden fla cemance ra, o ye Geresi jamana masace folo ye. ²² O gban karira minke, gban naani min bora o no ra, o ye masaya naani ye min bena bo o jamana kelen na. Nka o masaya naani fanga tena bonya ka folo ta bo.

²³ « <Ayiwa, olugu ta masaya laban na, ni mogow ta kewalejuguw nana wara tuma min na, masace do bena wuri; ale bena waso, ka mogow lafiri ni ceguya ye. ²⁴ A ta fanga bena bonya, nka o fanga tena bo ale yere le

* **8:9** 8.9 Jamana bee ra pumanman, o ye Izirayeli jamana ye. † **8:14** 8.14 Aw ye nin yorow fle: Daniyeli 7.25; 8.26; Yirari 12.14.

ra. A bena cɛnri kɛ kosebɛ. Ni a ka fɛn o fɛn kɛ, o bɛɛ bɛ ɲa a boro. A bena fangatigiw halaki, ani Ala ta mɔgɔ saninmanw fana. ²⁵ A bena mɔgɔ caman nanbara a ta ceguya sababu ra. A ta yerebonya kosɔn, mɔgɔ minw tun bɛ a miiri ko foyi tɛ se ka o sɔrɔ, a bena olugu caman faga. A bena a fɔ ko a bɛ wuri hali masacɛw bɛɛ ta Masacɛ yere kama. O tuma le ra a bena halaki, k'a sɔrɔ mɔgɔ boro yere tena se a ma. ²⁶ I ka min mɛn sɔgɔmada waga kelen ni sɔgɔmada kɛmɛ ni sɔgɔmada bilooru ko ra, ani wulada waga kelen ni wulada kɛmɛ ni wulada bilooru‡ ko ra, o ye can le ye. O ko gundo mara, sabu wagatijan ko lo.»

²⁷ «Ayiwa, o kow kɔ, ne Daniyeli kɔni baraka bɛɛ banna, fɔ ka ne bana tere dama. O kɔ le, ne ka sɔrɔ ka kɛ masacɛ ta baaraw kɛ ye. Nka ne tun ka fɛn minw ye, o ko belen tun ka ne hakiri ɲagami, sabu ne tun ma se k'a faamu.»

9

Daniyeli ka Ala daari

¹ «Serisesi* dence Dariyusi min tun ye Medika ye, ale le tun sigira ka ke Babiloni masacɛ ye.

² «A ta masaya san folɔ ra, ne Daniyeli ka kitabuw karan; Matigi Ala tun ka kuma min don cira Yeremi da ra, ko Zeruzalemu dugu bena halaki, k'a kɛ tomo ye, ka se fɔ san biwolonfla, ne ka o kumaw kɔrɔ segesegɛ, ka o faamu.

³ «Ne ka o faamu minkɛ, ne ka ne ɲa munu Matigi Ala fɛ, k'a daari, ni makarikanw ye, ka sun don, ka bɔrɔfani don ne yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ⁴ Ne ka Matigi Ala, ne ta Ala daari, ko a ye an ta jurumunw yafa. Ne ko: <E, Matigi Ala, ele le ka bon, i bɛ siranyakobaw kɛ. Minw bɛ i kanu, ka i ta sariya sira tagama, i bɛ to i ta jɛnɲogɔnya ra ni olugu ye, ka kojuman kɛ o ye. ⁵ An ka jurumun kɛ, an ka ko benbariw kɛ, an ka kojuguw kɛ, an murutira ka i ta sariyaw sira bla, ka ban i ta cifɔninw na.

⁶ «<I ta jɔnw, minw ye i ta ciraw ye, i ka olugu ci ka kuma an ta masacɛw ni an ta fagamaw ni an bemaw ni an ta jamana mɔgɔw bɛɛ fɛ; nka an ma sɔn ka olugu ta kuma lamɛn.

⁷ «<Matigi Ala, ele kɔni terennin lo; anw le maroyara bi, anw minw bɔra Zuda, ani minw bɔra Zeruzalemu, ani Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ, minw yɔrɔ ka surun, ani minw yɔrɔ ka jan, i ka minw bɛɛ gben ka taga jamana werɛw ra, sabu an ka i kan bla ka terenbariyakow kɛ.

⁸ «<E, Matigi Ala, anw le maroyara, an ni an ta masacɛw, ani an ta jamana ɲamɔgɔw, ani an bemaw; sabu anw ka i hake ta.

⁹ «<Nka ele min ye Matigi Ala ye, an ta Ala, ele bɛ hina, i bɛ yafa an ma, hali ni an murutira ka i ta sariya sira bla. ¹⁰ An banna ka Matigi Ala, an ta Ala kan mɛn; a k'a ta sariya minw di a ta jɔnw ma, minw ye a ta ciraw ye, k'a lase an ma, an ma sɔn ka o sariyaw sira tagama.

¹¹ «<Izirayelimɔgɔw bɛɛ le ka i ta sariyaw cɛn. O bɛɛ le ka o kɔ di, ka ban ka i ta kuma lamɛn. O le kosɔn, danga ni kojugu minw fɔra Ala ta jɔnce Musa ta sariya ra, o dangaw benna an kan, sabu an ka Ala hake ta. ¹² I tun k'a fɔ ko i bena min kɛ anw ni an ta jamana ɲamɔgɔw ra, i ka o kɛ. I ka o tɔrɔba lase an ma. Tɔrɔ min sera Zeruzalemu dugu ma, o tɔrɔ ɲogɔn ma deri ka se dunuɲa yɔrɔ si ra ka ye. ¹³ O tɔrɔkɔw bɛɛ sera an ma, i n'a fɔ a tun sebera cogo min na Musa ta sariya ra. Nka hali bi, an belen

‡ 8:26 8.26 Aw ye Daniyeli 8.14 flɛ. * 9:1 9.1 Serisesi tɔgɔ le ye ko Asuwerusi, heburukan na.

ma sɔn ka Matigi Ala, an ta Ala daari, an ma sɔn ka an ta terenbariyakow dabla, an ma sɔn ka i ta kuma jate ko can lo. ¹⁴ O le kosɔn Matigi Ala, i k'a dabo a kama k'a to o kojuguw ye an sɔrɔ; sabu, Matigi Ala, an ta Ala, i terennin lo i ta koketaw bɛɛ ra; nka anw le ma sɔn ka i ta cifɔninw lamɛn.

¹⁵ « <Ayiwa, sisan an Tigi Ala, ele le ka i ta mɔgɔw jamina ka o labɔ Misiran jamana ra, i ta sebgaya baraka ra, ka i tɔgɔ bonya fɔ ka na se bi ma. Nka anw ka i hake ta, an jarkira.

¹⁶ « <Matigi Ala, i ta terenninya kosɔn, sabari ka i ta dimi ni i ta jusugban mabo Zeruzalemu dugu ra, min ye i ta kuru saninman yet†; sabu anw ni an bɛmaw ta jurumunw ni an ta terenbariyaw kosɔn, siya minw bɛɛ ka an ta jamana lamini, olugu bɛ Zeruzalemu ni a dugumɔgɔw mafiyenyara.

¹⁷ « <Ayiwa, sisan, an ta Ala, sabari ka i ta jɔncɛ ta daariri ni a ta makarikanw lamɛn. I tɔgɔ kosɔn, Matigi Ala, sabari ka makari i ta yɔrɔ saninman na, k'a saninya, sabu mɔgɔw k'a halaki.

¹⁸ « <Ne ta Ala, sabari ka i toro malo, ka an lamɛn. I na lo an ta jamana ra k'a cɛncogo flɛ! I tɔgɔ sigira dugu min na, o cɛncogo flɛ! An tɛ i daarira ka makarikanw fɔ anw ta terenninya le kosɔn, nka an bɛ i daarira i ta hinaba le kosɔn.

¹⁹ « <An Matigi, an lamɛn! An Matigi, yafa an ma! An Matigi, i janto an na, i ye an bɔsi i tɔgɔ kosɔn, i kana mɛɛn, ne ta Ala; sabu i yere tɔgɔ le bɛ i ta dugu kan, i tɔgɔ le bɛ i ta mɔgɔw fana kan.> »

Mɛlɛkɛ Jibirili ka siko kɔrɔ fɔ

²⁰ «Ne tora Ala daari ra, ka ne ta jurumun ni ne ta jamana mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw bɛɛ ta jurumun fɔ Matigi Ala ye, ka makarikanw fɔ Matigi Ala, ne ta Ala ye, a ta kuru saninman ko ra.

²¹ «Ka ne to daariri ra, ne tun ka cɛ min ye ne ta siko do ra kakɔrɔ, min ye Jibirili le, ale wurira ni a kamanw ye, ka teliya ka na ne fɛ, wulafesaraka bɔwagati ra. ²² A nana kuma ne fɛ, k'a fɔ ko: <Daniyeli, ne nana hakiri ni faamuri le di i ma. ²³ Kabini i ka i ta makarikanw damina, Ala ka kuma jaabi di; ne nana o le fɔ i ye, sabu i ye Ala ta mɔgɔ kanunin le ye. O ra, i toro malo nin kuma ra, i ka min ye, i jija ka o kɔrɔ faamu. ²⁴ Ala ka san biwolonfla sigiyɔrɔma wolonfla le latige i ta jamana ni i ta dugu saninman ko ra. Ni o wagati dafara, terenbariyakow bɛ sɔrɔ ka dabla, kojuguw bɛ ban, jurumunw bɛ yafa, terenninya banbari bɛ sigi, Ala ka fen minw yira, ani ciraw ka kuma minw fɔ, o kow bɛɛ bɛ kɛ, Ala ta yɔrɔ saninmanba fana bɛ saninya ka bla danna Ala ye.

²⁵ « <I ka kan k'a lon k'a faamu, ko wagati min na a fora ko Zeruzalemu dugu bɛna lo kokura, k'a ta o wagati ra fɔ ka taga se Ala ta mɔgɔ panawolomanin nawagati ma, san wolonfla sigiyɔrɔma wolonfla le bɛna tɛmɛ. Sani san wolonfla sigiyɔrɔma biwɔrɔ ni fla cɛ, dugu bɛna lo kokura, k'a yɔrɔ bɛɛ lalaga, k'a kogow lo; nka o wagatiw bɛna gbeleya kosebe.

²⁶ « <Ni o san wolonfla sigiyɔrɔma biwɔrɔ ni fla dafara, mɔgɔw bɛna Ala ta mɔgɔ panawolomanin do faga; mɔgɔ si tɛna sɔn ka lo ni a ye k'a demɛ. O ko, jamana do ta kuntigi ni a ta kerekejama bɛna na dugu ni yɔrɔ saninman ci. O bɛɛ n'a ta, Ala bɛna dimi ka o kuntigi halaki. Nka sani a ye sa, a bɛna kere wuri ka cɛnri kɛ, i ko a fora cogo min na. ²⁷ A bɛna jɛnɔgɔnyagbɛlɛn don ni mɔgɔ caman ye k'a ta fanga digi olugu kan fɔ san wolonfla. O san wolonfla cɛmancɛ ra, a bɛna a fɔ ko o ye bɛgan sarakaw ni siman sarakaw dabla. O kuntigi cɛnrikebaga bɛna ko haramunin suguya

† 9:16 9.16 Kuru saninman, o kɔrɔ Zeruzalemu dugu.

bɛɛ kɛ, fɔ ka taga se a yɛɛ halaki lon ma, i n'a fɔ a latigera a ta ko ra cogo min na.> »

10

Ala ka tagamasiyen dɔ wɛɛ yira Daniyeli ra

¹ Pɛɛsikaw ta masacɛ Sirusi ta masaya san sabanan na, Ala ka kuma dɔ fɔ Daniyeli ye, o tun bɛ Daniyeli min wele ko Bɛlissari. O kuma ye cankuma le ye; a bɛ wagatigbɛlɛn dɔw ta ko le fɔ. Daniyeli ka o kuma lamɛn ka ja; Ala ka o kuma kɔrɔ yira a ra janko a ye a faamu.

² «O wagatiw ra, ne Daniyeli, ne ka lɔgɔkun saba kɛ, ka ne yɛɛ majigi Ala ja kɔrɔ, ka ne diyanyafɛnw bɛɛ ye ka o to yi. ³ Ne ma sɔn ka domuni panaman kɛ; ne ma sogo domu, ne ma duvɛn min. Ne ma turu mun ne yɛɛ ra ka ne yɛɛ kasa diya, fɔ ka taga o lɔgɔkun saba dafa.

⁴ «Ayiwa, san karo fɔlɔ tere mugan ni naaninan, ne tun bɛ bada ra, ba belebele min bɛ wele ko Tigere. ⁵ Ne ka ne ja kɔrɔta ka fleri kɛ minke, ne ka cɛ dɔ lonin ye, lɛnfani derege b'a ra, a cɛsirinɛn bɛ ni cɛsirinɛn min ye, o ye Ufazi sanin yɛɛworo ye. ⁶ A fari tun bɛ manamanana i ko lulu. A pada tun bɛ manamanana i ko sanmanamana. A padɛnw tun bɛ i ko tasumamana. A senkalaw ni a borokalaw tun bɛ manamana i ko siranɛgɛ nugunin. A kumakan tun bɛ i ko jamaba dɔ mankan.

⁷ «Ne Daniyeli kelen le ka o tagamasiyen ye. Minw tun bɛ ni ne ye, olugu m'a ye, nka siranya dɔ le barara ka o mina; o borira ka taga dogo. ⁸ Ne kelen le lonin tora ka kɛ o tagamasiyenba flɛ ye. Ne fari bɛɛ nana kɛ magaya ye, ka ne pada cogo yɛlɛma, ka ne baraka bɛɛ ban. ⁹ Ne ka o cɛ kumakan mɛn. Ne k'a kumakan mɛn minke, ne kirinna, ka ben ka ne ja biri dugu ma.

¹⁰ «Ne bennin kɔ, ne k'a ye ko boro dɔ magara ne ra, ka ne biri ne kinbirikunw ni ne borow kan, ne yɛɛyɛrɛtɔ. ¹¹ A ko ne ma ko: <Daniyeli, Ala ta mɔgɔ kanunin, ne bɛna min fɔ i ye, o lamɛn kɔsɛbɛ, k'a kɔrɔ faamu. I bɛ yɔrɔ min na, i wuri ka lɔ yi, sabu ne cira ele le fɛ sisan.> A ka o kuma fɔ ne ye minke, ne yɛɛyɛrɛtɔ wurira ka lɔ. ¹² A ko ne ma tuun ko: <Daniyeli, i kana siran; sabu i ka i yɛɛ majigi Ala ja kɔrɔ, ka Ala daari, janko ka faamuri sɔrɔ; ayiwa, kabini o lonw tere fɔlɔ, i ta Aladaari minana. Ne nana ka na i ta daariri kɔjaabi le fɔ i ye. ¹³ Pɛɛsikaw ta mara mɛlɛkɛ kuntigi le tun ka ne bari fɔ tere mugan ni kelen. Mɛlɛkɛ kuntigi Mikayilu le nana ne demɛ. Ne tora Pɛɛsikaw ta masacɛw kɔrɔ. ¹⁴ Min bɛna kɛ i yɛɛ ta jamana mɔgɔw ra kɔ fɛ, ne nana o le fɔ i ye, sabu nin kow ye ko nataw le ye.>

¹⁵ «K'a to kuma ra ne fɛ, ne kun birinin tora, ne ma se ka foyi fɔ. ¹⁶ Ne ka cɛ dɔ ye tuun, a bɛ i ko adamaden, a nana maga ne dagbolow ra. O kera minke, ne sera ka kuma. Ne kumana o tigi fɛ k'a fɔ a ye ko: <Ne matigicɛ, ne ka fɛn min ye o ka siranya bla ne ra, fɔ ka ne baraka ban. ¹⁷ Ne matigicɛ, sisan i ta jɔncɛ bɛna kuma i fɛ cogo di? Ne baraka bɛɛ banna, fɔ ka ne nɛnkiri mina ne ra.>

¹⁸ «O tuma ra, o danfɛn min tun bɛ i ko adamaden, o magara ne ra tuun, ka baraka don ne ra. ¹⁹ A k'a fɔ ne ye ko: <Ala ta mɔgɔ kanunin, i kana siran. I jusu suma, ka i yɛɛ ja gbɛleya, ka baraka don i yɛɛ ra.> K'a to kuma ra ni ne ye, baraka ka donna ne ra. Ne ko: <Ne matigicɛ, kuma sisan, sabu i ka baraka don ne ra.> ²⁰ A ko: <Ne nana i fɛ kun min na, i ka o lon wa? Sisan ne bɛ taga Pɛɛsikaw ta jamana ta mɛlɛkɛ kuntigi kɛɛ. Ni ne ka taga, Gɛɛsi jamana ta mɛlɛkɛ kuntigi bɛna na. ²¹ Nka min sebera Ala

ta can kitabu kɔnɔ, ne nana o le fɔ i ye. Mɔgɔ si tɛ ne demɛ o kerɛ ra ni aw ta jamana ta mɛleke kuntigi Mikayilu tɛ.

11

¹ « ‹Mɛdikaw ta masace Dariyusi ta masaya san folo ra, ne fana tun be ni Mikayilu ye, janko k'a demɛ.› »

Masace dow ta ko

² « ‹Ayiwa, sisan, ne bɛna can yira i ra. A fɛ, masace saba wɛrɛ le bɛna wuri Pɛresi jamana ra. Olugu ko fɛ, masace naaninan bɛna sigi; nka ale ta naforo bɛna caya ka tɛmɛ tow bɛɛ ta kan. Ni a nana fanga soro tuma min na a ta naforo baraka ra, a bɛna mɔgɔw bɛɛ kɔnɔnɔsu Gɛresi jamana masace kama.›

³ « ‹Nka masacefari do bɛna wuri Gɛresi jamana ra; ale ta masaya bɛna bonya kosebɛ. Ni fɛn o fɛn ka o masace diya a bɛna o le kɛ. ⁴ Nka ni a ta fanga nana bonya kosebɛ wagati min na, a ta masaya bɛna ben, a ta fanga bɛna yerege ka taga dunuƆa fan naani na. A ta denw fana tɛna se ka sigi a no ra. A ta fanga bɛna di mɔgɔ wɛrɛw le ma; nka olugu ta fanga tɛna bonya k'a ta bo.› »

Worodugu masace ni sahili masace

⁵ « ‹Ayiwa, worodugu masace* ta fanga bɛna bonya kosebɛ, nka a ta kuntigi kelen ta fanga bɛna bonya ka tɛmɛ ale yere ta kan. O kuntigi le bɛna sigi fanga ra. A ta fanga bɛna bonya kosebɛ.›

⁶ « ‹San dama tɛmenin ko, worodugu masace ni sahili masace† bɛna jɛnɔgɔnya don. Worodugu masace denmuso bɛna taga sahili masace fɛ, janko ka baraka don o ta jɛnɔgɔnya ra. Nka o muso tɛna mɛɛn fanga ra. Sahili masace yere ni a dence fana tɛna mɛɛn fanga ra. O bɛna o muso fana mina, ale ni a blasirabagaw, ani a face, ani min tun kera a demɛbaga ye.›

⁷ « ‹Mɔgɔ do bɛna bo o muso ta somogow ra, ka muso face no ta, ka ke worodugu masace ye. A bɛna ke cɛfari ye. A bɛna taga don sahili masace ta masadugu ra k'a ta kerekejama kere ka se a ra, ⁸ ka o ta batofenw ce ka taga ni o ye Misiran, ani o batofenw ta minan saninlamanw ni a warigberamanw bɛɛ. O ko, a bɛna san dama ke, a tɛna kere ke sahili masace fɛ. ⁹ Nka o ko, sahili masace bɛna taga worodugu jamana mɔgɔw kama ka taga o kere; o ko, a bɛna seko a ta jamana ra.›

¹⁰ « ‹Sahili masace dencew bɛna o yere labɛn kere kama, ka kerekejama lajɛn. Mɔgɔ o mɔgɔ be o ta sira kan o tɛmɛto bɛna olugu bɛɛ kere, ka yoro bɛɛ datugu i ko jiba woyoto. O bɛna taga hali o juguw ta kerekebon yere kama. ¹¹ Worodugu masace dimininba bɛna bo ka taga sahili masace kere ni kerekejama ye. A bɛna se soro sahili masace ta mɔgɔw kan. ¹² Worodugu masace ni a ta mɔgɔw bɛna o yere bonya, ko o ka se soro o kere ra. O bɛna mɔgɔ caman faga, nka o bɛɛ n'a ta, o ta fanga tɛna mɛɛn; ¹³ sabu sahili masace bɛna taga kerekejama wɛrɛ labɛn. O kerekejama bɛna caya ka tɛmɛ folo ta kan. San dama tɛmenin ko, a bɛna na ni o kerekejama ye, ani kerekeminan caman. ¹⁴ O wagati ra, mɔgɔ caman bɛna wuri worodugu masace kama; hali ele Daniyeli ta jamana benkannikebaga dow bɛna wuri a kama. O cogo ra, i ka tagamasiyɛn minw ye, o kow be ke. Nka o tɛna se worodugu masace ra. ¹⁵ Ayiwa, sahili masace bɛna wuri, ka na yɛlɛnyorow lolɔ ka worodugu masace ta dugu

* **11:5** 11.5 Worodugu masace, o ye Misiran masace ye. † **11:6** 11.6 Sahili masace, o ye Siri jamana masace ye.

barakaman dɔ lamini, k'a kere k'a konɔfenw bee ce. Worodugu masace ni a ta kerekejama bɛɛ, ani a ta kerekecefariw bɛɛ, a tena se ka lo sahili masace na; o baraka tena se. ¹⁶ O sahili masace cenrikebaga bena a sago ke, sabu mogɔ si tena se ka lo a na. Ni a nana teme yoro caman na ka cenri ke ka ban, a bena taga sigi jamanaw bɛɛ ra numanman na. ¹⁷ A bena na ni a ta kerekejama bɛɛ ye, ka na a ke i n'a fo a b'a fe ka jɛnɔgɔnya don ni worodugu masace ye. A bena a denmuso di worodugu masace ma furu ra, janko ka worodugu masace ta masaya cen. Nka o ko tena na a boro. ¹⁸ O ko, a bena yeɛma kogɔji kofejamanaw kama, ka o caman kere ka se soro o kan. Nka jamana dɔ ta kuntigi bena a kere, k'a ta mafiyenyari lalo, k'a ta wasoya ben a yere kan. ¹⁹ O ko, sahili masace bena kosegi a yere ta jamana ra, ka taga don a yere ta kerebonbaw konɔ. Nka a baraka bɛɛ bena ban, a bena sa, k'a togo tunu pewu. ²⁰ Min bena sigi a no ra, o masace bena a ta fagama dɔ ci ka taga fenw ce jagboya ra jamana ta yoro nooroman‡ konɔ. Nka sani tere dama, o bena o masace faga, nka a tena faga jama ta dimi le koson, a fana tena faga kere le ra.> »

Sahili masacejugu ta kewalew

²¹ « <Ayiwa, mogɔ sonkolon dɔ le bena sigi sahili masace no ra, k'a soro mogɔ si ma masaya di a ma. Ka mogow to hera ra, a bena a yere sigi masaya ra ni ceguya ye. ²² A juguw ta kerekejama minw ta fanga tun be taga yoro bɛɛ i ko jiwoyoba, a bena olugu bɛɛ datugu, ka o bɛɛ halaki. A bena Ala ta mogow ta kuntigi dɔ fana faga. ²³ Minw bɛɛ bena jɛnɔgɔnya don ni a ye, a bena o bɛɛ nanbara; a ta fanga baraka bena to ka bonya ka taga na, k'a soro a ta mogow man ca. ²⁴ Ka mogow to hera ra, a bena taga don jamana yorɔnumanw na, ka taga mogow kere, ka o ta borofenw ni o ta naforow ce, ka o di a ta mogow ma; k'a soro hali a bemaw ma son ka o ko nɔgon ke. A bena a fo ko a be dugu barakaman dow fana kere. Nka a bena wagati dama doron le ke o kow ra. ²⁵ A bena a jigi la a ta fanga kan, ka jija ka kerekejama caman lajen, ka taga worodugu masace kama. Worodugu masace fana bena na o no fe ni kerekejama caman ni barakaba ye, nka worodugu masace tena se a ra, sabu o bena jen dow siri ale kama. ²⁶ A yere ta mogow dow le bena a janfa. O bena a ta kerekejama gben ka o bɛɛ yerege, a ta kerekeden caman bena faga. ²⁷ O ko, o masace fla bena sigi ka domuni ke nɔgon fe. Nka juguya le bena ke o bɛɛ jusukun na nɔgon kama; o ra, o bena kuma nka o si tena gbe nɔgon ye. O ta nɔgonye tena foyi na, sabu o ta miiriya ra o tun b'a fe ka min ke, o wagati ma se folo. ²⁸ Sahili masace bena kosegi a yere ta jamana ra ni naforo caman ye. A bena Ala ta mogow koninya; a bena wuri olugu kama ka o kere, ka soro ka taga a ta jamana ra.

²⁹ « <Ayiwa, wagati dɔ bena se tuun, sahili masace bena wuri ka taga worodugu masace kere. Nka o kere tena ke i ko folo ta. ³⁰ Mogow dow bena na a kama kurunbaw konɔ ka bo terebenyanfan na. A baraka bɛɛ bena ban; a bena kosegi a ta jamana ra. A dimininba bena wuri Ala ta mogow kama tuun ka olugu kere. O ko, Ala ta mogow minw bena ban Ala ta jɛnɔgɔnya ra, a bena olugu le ke a jɛnɔgɔnw ye. ³¹ A bena a ta kerekeden dow ci Ala ta mogow kama. Olugu bena taga Ala ta yoro saninman lanogo. Saraka min tun be bo Ala ye lon o lon, o bena o dabla, ka fen haramunin bla sarakajenifen* kan. ³² Masace yere bena Ala ta mogow dow negɛ, k'a to o ye Ala ta jɛnɔgɔnya cen. Nka minw be Ala ta can kan, olugu tena

‡ 11:20 11.20 Jamana ta yoro nooroman, o ye Zeruzalemu Alabatosoba ye.

son a ta ma. ³³ Olugu ra minw ye kolonbagaw ye, olugu bena mogo tow caman karan Ala ta sariya ra. Nka o bena olugu dow faga, ka dow jeni, ka dow borofenw bee bosi o boro, ka o bla kaso ra. ³⁴ O ta torow wagati ra, mogo panaman tena soro ka o dema. Dow bena a ke i n'a fo o be ni o ye, nka o bena o ke flankafuya le ra. ³⁵ O kolonbaga minw tugura Ala ko, o bena olugu dow faga. Olugu ta saya le bena ke sababu ye, ka Ala ta mogow saninya, ka o gbe, fo ka taga wagati laban se; sabu wagati min latigera, o ma se ban.

³⁶ « <Ni fen o fen koni ka o masace diya a bena o le ke. A bena a yere korota, ko ale ka bon ni batofenw bee ye. Kumajugu minw jagon ma deri ka men folo, a bena o le fo Ala korotaninba yere ma. A bena togo soro fo ka taga Ala ta dimi wagati se; sabu Ala ka min latige a kama, a bena o ke a ra. ³⁷ A bemaw tun ka batofen minw bato, ani musow be batofen minw kanu kosebe, a tena o si jate; a tena ala were jate, sabu a bena a fo ko ale yere ka bon ka teme o bee kan. ³⁸ A yere ta ala min be a ta masadugu koni, a bena o le bato ni sanin ye, ani warigbe, ani lulu suguya caman ye, ani fen dawulamanw; k'a soro a bemaw si ma o ala bato ka ye. ³⁹ A bena duguw kere o ala sababu ra, min ye siya were ta ala ye. Ni mogo minw ka son o batofen ma, a bena olugu bonya, ka o sigi kuntigiya ra mogo caman kunna. A bena a ta jamana yoro dow di o mogow ma ka o ke o sara ye.> »

Sahili masacejugu labancogo

⁴⁰ « <Ayiwa, ni sahili masace ta wagati laban nana se, worodugu masace bena wuri a kama tuun. Nka sahili masace bena girin ka na a kama ni barakaba ye, i ko sanforoba, ni a ta sowotorow ni a ta sotigiw ni a ta jirakurunw ye, ka na a kere. A bena don jamana caman na ka o fa ni a ta kerekejama ye, i n'a fo jiba min be woyo ka yoro bee fa. ⁴¹ A bena don jamanaw bee ra pumanman na, ka o fana mina, ka mogo caman faga. Nka Edomukaw, ani Mohabukaw bena bosi a boro, ani Amankaw ta jamogow. ⁴² A bena a ta fanga sigi jamana werew kan fana; hali Misiran jamana tena bosi. ⁴³ A bena Misiran ta naforow ce, ani a saninw, ani a warigbew, ani a fen dawulamanw. Libikaw, ani Etiyopikaw fana bena ke a ta fanga koro. ⁴⁴ Nka kibaroya dow bena bo tereboyanfan ni sahiliyanfan fe, o kibaroyaw bena a ja tige. O ra a fariyaninba bena wuri kere kama ka mogo camanba faga. ⁴⁵ A bena a ta masa fanibon lo kogoji ni kuru noroman saninman furance ra. Nka a ta wagati laban bena se; mogo si tena soro k'a dema.> »

12

Melke ka wagati labanw ko fo Daniyeli ye

¹ « <Ayiwa, o wagati ra, melkew kuntigiba Mikayilu bena na. Ale le ye aw ta jamana korosibaga ye. O wagatiw bena ke wagatigbelenbaw le ye. Kabini siyaw be dugukolo kan o torojugu jagon ma deri ka ke folo. O wagati ra, i ta jamana mogo minw togo sebera panamanya kitabu koni, olugu bena kisi. ² Minw be sunogora bogo ra, dugukolo jukoro, olugu caman bena kunu. Dow bena kunu ka panamanya banbari soro, dow fana bena kunu ka ke maroya ni toro banbari ra. ³ Mogo minw kera mogo hakimmanw ye, olugu bena manamana i ko sankolo noro; minw ka mogo caman karan terenninya sira ra, olugu fana bena manamana i ko sankolo lolow, wagati bee, ani tuma bee.

⁴ « <Ayiwa, ele Daniyeli, ele ye nin kumaw mara ka ja; kitabu datugu, k'a siri k'a bla, fo ka taga wagati laban se. Mogo caman bena a karan k'a segesege, ka o ta lonniya caya.> »

⁵ «Ka ne Daniyeli to o tagamasiyenw fleri ra, ne ka mɔgɔ fla wɛɛ ye, kelen lonin bɛ ba fan kelen na, to kelen lonin bɛ a fan dɔ ra. ⁶ Min tun ka lenfani don ka lo baji kan, o ra kelen ka o lenfanitigi jininka ko: <Nin kabakow laban bɛna kɛ wagati juman le?> ⁷ Lenfani donbaga min tun lonin bɛ baji kan, ne ka ale kumakan mɛn; a k'a kininboro wuri, k'a numanboro fana wuri san fɛ, ka kari Ala banbari tɔgɔ ra, k'a fo ko: <Nin kow bɛna kɛ ka se fo wagati kelen, ani wagati fla, ani wagati tarance*. Ni Ala ta mɔgɔ saninmanw baraka nana ban tuma min na pewu, nin kow bɛ sɔrɔ ka kɛ.>

⁸ «Ne ka nin kuma mɛn, nka ne m'a faamu. Ne k'a jininka ko: <Ne matigicɛ, ni kow laban bɛna kɛ wagati juman le?> ⁹ A ka ne jaabi ko: <Daniyeli, ele ye taga. Nin kumaw maranin ka kan ka to, ka kitabu datugu k'a siri k'a bla, fo ka taga wagati laban se. ¹⁰ Tɔɔrɔw bɛna mɔgɔ caman saninya, ka o gbɛ. Nka mɔgɔjuguw bɛna to o ta juguya ra; o tena foyi faamu. Mɔgɔ hakirmanw le bɛna nin kow faamu. ¹¹ Saraka min tun bɛ bo lon o lon, o dablara wagati min na, k'a ta o wagati ra fo ka taga se lon min cɛnrikebaga ka fɛn haramunin bla sarakabɔnan kan, o bɛna kɛ tere waga kelen ni tere kɛmɛ fla ni tere bikɔnɔntɔn. ¹² Mɔgɔ minw sera ka kɛ kankelentigiw ye fo ka taga tere waga kelen ni tere kɛmɛ saba ni tere bisaba ni tere looru dafa, olugu ta pana.

¹³ « <Ayiwa, ele kɔni, ele ye jija fo ka taga se a laban ma. I bɛna sa, ka laganfiya. O kɔ, i bɛna wuri ka i ta baraji sɔrɔ dunupa laban na.> »

* **12:7** 12.7 Aw ye 7.25 flɛ.

OZE TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Oze, ani cira Amosi, ani cira Ezayi, ani cira Mise, olugu bεε tun ye wagati kelen mɔgɔw ye.

Cira Oze ka ciraya ke k'a yira Ala ta mɔgɔw ra ko Ala ye kankelentigi ye a ta mɔgɔw ta fan fe, ko nka a ta mɔgɔw ma ke kankelentigiw ye; o bora Ala ko ka taga ala werew, ani batofen werew bato. O koson Ala k'a fo cira ye ko a ka kan ka jatumusɔ do furu, k'a yira a ta mɔgɔw ra ko o be Ala kan bla, i n'a fo jatumusɔ min te se ka sigi ce kelen fe.

Izirayeli jamana jamɔgɔw banna Ala ra, ka taga o yere karifa siya werew ma, ani batofen werew ma. O koson Ala bena a ta mɔgɔw wele o kiti ra. Oze ka den minw soro ni a muso jatoyakebaga ye, o denw togow kera tagamasiyenw ye, k'a yira ko Ala banna Izirayelimogow ra o ta kojuguw koson.

Nka ce be yafa a furumusɔ ma cogo min na, Ala fana bena yafa a ta mɔgɔw ma o cogo ra. Ala ko o ma ko:

«Ne bena o keneya ka bo o ta lanabariya ra.

Ne bena o kanu ni ne jusukun bεε ye;

sabu ne ta dimi mabora o ra» (14.5).

O ra, an b'a ye ko nin kitabu kumaw be Ala ni a ta mogo ta kanuya ko le yira. A be damina ni Ala ta kanuya ko le ye (11.1-4). Ala be to o kanuya kan wagati bεε; a b'a fe a ta mɔgɔw ye o kanuya jate, ka son a ma (5.15-6.6; 14.2-9). Cira b'a fe a lamɛnbagaw y'a faamu fana ko dan te Ala ta kanuya ra.

Kitabu konokow

Oze ta furu ko (1-3)

Ala be Izirayelimogow jaraki (4-13)

Ala bena yafa a ta mɔgɔw ma (14)

Oze ta furu ko

¹ Matigi Ala ka nin kuma lase Beri dence Oze ma. O kera Zuda mara masace Oziyasi, ani Yotamu, ani Ahazi, ani Ezekiyasi ta wagatiw le ra, ani Izirayeli masace Yerobohamu, Yohasi dence ta wagati ra.

² Matigi Ala ka kuma min fo Oze ye, ko a y'a lase mɔgɔw ma, o kuma damina ye nin ye. Matigi Ala k'a fo Oze ye ko:

«Taga jatumusɔ do furu,
ka jatumusodenw soro ni a ye;
sabu jamana k'a yere bla jatoyajugu le ra;
o ka o ko don Matigi Ala ra.»

³ Oze tagara Dibilayimu denmuso Gomeri ta. A nana konɔ ta ka dence woro a ye.

⁴ Matigi Ala k'a fo Oze ye ko:

«Den togɔ la ko Zizireli*,
sabu fagari min kera Zizireli, a to ye donnin, ne bena o hake bo Yehu ta durujaw ra;
ne bena Izirayeli mara ta masaya ban.

* **1:4** 1.4 Zizireli tun ye dugu do togɔ ye, ani kenegbeba do togɔ. Kere caman tun kera o yoro ra. Masace Akabu ni a ta somogow bεε fagara o yoro ra (Masacew flanan 9-10).

⁵ O lon na, ne bena Izirayelimogow ta kalan kari Zizireli dingakonoyoro ra.»

⁶ Gomeri nana konon ta tuun, ka denmuso woro. Ala k'a fo Oze ye ko:
«A togo la ko Lo Ruhama†;
sabu ne tena to ka hina Izirayelimogow ra tuun,
ka to ka yafa o ma wagati bee.

⁷ «Nka min ye Zuda ta mogow ye, ne bena hina olugu ra, ka o kisi ni Matigi Ala, o ta Ala ta baraka ye. Ne tena o kisi kalan baraka ra, walama kerekemuru baraka ra, walama kere baraka ra, walama sow, walama sotigiw baraka ra.»

⁸ Gomeri nana Lo Ruhama dabon sin na minke, a ka konon were ta tuun ka dence woro. ⁹ Ala ko Oze ma ko:
«A togo la ko Lo Ami‡;
sabu aw te ne ta mogow ye tuun,
ne fana te aw ta Ala ye tuun.»

2

Ala bena kopuman minw ke a ta mogow ye

¹ «Nka lon do Izirayelimogow bena caya ka ke i ko kogojida kenken,
mogow te se ka min jate,
walama k'a da lon.
Yoro min na a tun fora o ma ko:
<Aw te ne ta mogow ye!»

O yoro kelen le ra o bena a fo o ma ko:
<Ala panaman ta mogow!»

² Zuda mara mogow, ani Izirayelimogow bee bena lajen tuun.
O bena kuntigi kelen sigi o yere kunna;
olugu le bena jamana mara,
sabu Zizireli ta lon bena ke lonba le ye.

³ Aw y'a fo aw balemacew ma ko: <Ne ta mogow!»
Aw y'a fo aw balemamusow ma ko: <Hinasorobagaw!» »

Izirayeli ka Ala kan bla

⁴ «Aw ye aw bamuso jaraki!
Aw y'a jaraki de!
Sabu a te ne muso ye tuun,
ne fana te a ce ye tuun.

A ye a ta jatoya tagamasiyenw bo a pada ra,
k'a ta jencya tagamasiyenw bo a sinw kan.

⁵ Ni o te, ne bena a ta faniw bo a ra k'a fari lakolon to,
k'a ke i ko a worora cogo min na.

Ne bena a ke i ko kongokolon,
k'a ke i ko jamana jintan,
k'a to minlogow y'a faga.

⁶ A ta denw koni, ne tena hina olugu ra tuun,
sabu jatamusodenw lo.

⁷ O bamuso k'a yere bla jatoya ra;
o bamuso min ka o konon ta, ale ka maroyako le ke,

† 1:6 1.6 Lo Ruhama koro ye ko: hina te yi tuun. ‡ 1:9 1.9 Lo Ami koro ye ko: ne ta mogow te.

sabu a ko: <Ne bena gban ne ta pamogocew le ko;
minw be ne ta domuni ni ne ta minji dira ne ma,
minw be ne ta sagasifaniw, ani ne ta lenfaniw dira ne ma,
minw be ne ta turu ni ne ta rezenji dira ne ma.>

⁸ «Ayiwa, a fle, ne bena naniw bla a ja,
k'a ta sira datugu;
ne bena kogo lo k'a lamini,
a tena temesira soro tuun.

⁹ A bena gban a pamogocew ko,
nka a tena se ka kun o ra.
A bena o yoroni,
nka a tena o ye.

Ni o kera, a bena a fo ko:
<Ne bena seko ka taga ne cekoro fe;
sabu ale ta wagati tun ka di ne ra,
ka teme sisan ta wagati kan.>

¹⁰ A tun m'a lon
ko ne le tun be domuni ni rezenji ni turu dira a ma;
ko o tun be wari ni sanin min kera ka Baali* ta jo son,
ko ne le tun be o wari ni o sanin caman bee dira a ma.

¹¹ «Ayiwa, ne bena na ne ta simanw mina a ra simankanwagati ra,
ka ne ta rezenji mina a ra rezentigewagati ra.
A tun be ne ta sagasifaniw ani ne ta lenfani minw donna,
ne bena o fana bo a ra.

¹² Sisan ne bena a fari lakolonba le bo kene kan a pamogocew bee ja na.
Mogo si tena se k'a bosu ka bo ne boro.

¹³ Ne bena a ta panagbew bee lalo:
a ta Alabato panagbew,
ani a ta karokura panagbew,
ani a ta Nenekirilon panagbew, ani
panagbe tow bee.

¹⁴ Ne bena a ta rezensunw, ani a ta torosunw cen,
a tun b'a fora ko a pamogocew ka minw di a ma a ta sara ye.
Ne bena o forow ke nanituw le ye,
k'a to kongosogow ye na a yiridenw domu.

¹⁵ A ka wagati min bee ke Baali ta joson na
ka wusunan sarakaw* bo Baali ta jo ye,
ani wagati min a tun b'a yere pari
ni a ta nunnanegew ni a ta kannakononw ye,
ka gban a ta pamogocew ko, ka pina ne ko,
ne bena o bee hake bo a ra.
Matigi Ala ko ten.»

Ala ni a ta mogow bena ben kelen ma

¹⁶ «Ayiwa, a fle, ne yere bena a nege tuun ka taga ni a ye kongokolon konu,
ka taga kuma a fe ni kanuya ye.

¹⁷ Ne bena a ta rezenforow seko a ma o yoro le ra,
ka Akori dingakonoyoro* ke a jigisoroyoro ye.
A bena donkiriw la o yoro ra i n'a fo a sunguruman,

* **2:17** 2.17 Akori dingakonoyoro tun be Zeriko dugu kere fe; a yoro tun kera toroyoro le ye (Yosuwe 7.24-26; 15.7).

i n'a fɔ lon min na a bɔra Misiran jamana ra.

18 «Ayiwa, o lon na kɔni,
Matigi Ala ko ten,
i bɛna ne wele le ko: <Ne furuce!>
I tena ne wele tuun ko: <Ne matigice Baali!>
19 Ne bɛna Baali ta jow tɔgɔw bɔ a da ra;
mɔgɔ si hakiri tena to o tɔgɔw ra tuun.

20 «O lon na, ne bɛna jɛnɔgɔnya* dɔ don
o ni kongosogow cɛ,
o ni kɔnɔw cɛ,
o ni dugukolo fɛnɔnanaman tɔw bɛɛ cɛ.
Ne bɛna bonnikɛkalanw, ani kɛrɛkemuruw, ani kɛrɛkow ban jamana kɔnɔ,
k'a to bɛɛ ye la ka sunɔgɔ hera ni laganfiya ra.

21 «Ne bɛna i mamina ka i kɛ ne ta muso ye wagati bɛɛ;
ne bɛna i mamina ka i kɛ ne ta muso ye,
ka kɔna ni terenninya ni can ye
ani jumanya ni hina.
22 Ne bɛna i mamina ka i kɛ ne ta muso ye ni kankelentigiya ye;
ni o kɛra, i bɛna Matigi Ala lon.

23 «O lonw na kɔni, ne bɛna aw jaabi,
Matigi Ala ko ten.

24 Ne bɛna sankolo jaabi,
sankolo bɛna dugukolo jaabi,
dugukolo bɛna siman ni rɛzenjikura ni turu jaabi,
olugu bɛna Zizireli mara mɔgɔw jaabi.

25 Ne bɛna o dan, ka o caya jamana kɔnɔ i ko siman, ka o kɛ ne ta ye.
Ne bɛna hina Lo Ruhama ra;
ne bɛna a fɔ Lo Ami ma, ko: <Ne ta mɔgɔw!>
O fana bɛna a fɔ ne ma ko: <An ta Ala!> »

3

Oze k'a muso kanu tuun

1 Matigi Ala k'a fɔ ne ye tuun ko: «Taga i muso kɔ, i y'a kanu tuun, hali ni cɛ wɛrɛ b'a kanuna, hali ni a bɛ jɛnɛya ra ni cɛ wɛrɛ ye. A kanu i ko Matigi Ala bɛ Izirayelimɔgɔw kanu cogo min na, hali k'a sɔrɔ olugu tugura batofɛn wɛrɛw kɔ; o batofɛnw ta rɛzenburuw* le ka di o ye kɔsɛbɛ.»

2 O ra, ne ka warigbɛ tan ni looru, ani simankisɛ kilo kɛmɛ naani ni kilo bilooru sara, ka o muso ta kokura. 3 Ne ko a ma ko: «To ne fɛ ka mɛɛn, i kana i yɛrɛ bla jatɔya ra, i kana sɔn cɛ wɛrɛ ra; ne fana bɛna to ni i ye o cogo kelen le ra.»

4 Ayiwa, Izirayelimɔgɔw bɛna wagatijan kɛ, masacɛ tena kɛ o fɛ, kuntigi tena kɛ o fɛ, o tena saraka bɔ, kabakuruan tena kɛ o fɛ, o bɛ min sɔn, saninderege† tena kɛ o fɛ, batofɛn tena kɛ o fɛ.

5 Nka o kɔ fɛ, Izirayelimɔgɔw bɛna sekɔ ka na; o bɛna Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya pini, o ta Ala, ka o ta masacɛ Dawuda ta duruja fana yɔrɔjini.

* 3:1 3.1 O tun bɛ o rɛzenburuw kɛ ka batofɛn dɔw sɔn (Ezayi 16.7; Yɛrɛmi 7.18; 44.19). † 3:4 3.4 Saninderege tun ye sarakalasebaga ta fani dɔ ye, a tun bɛ se ka lagberi kɛ ni min ye.

Wagati nataw ra, Alapasiran bena don o ra; o yereyere to bena na Matigi Ala fe, janko ka na neema soro a fe.

4

Ala k'a ta mogow jaraki

¹ «E, Izirayelimogow, aw ye Matigi Ala ta kuma lamen, sabu kiti do be Matigi Ala ni a ta jamana mogow ce, sabu kankelentigiya banna, numanya banna, Ala lonniya banna jamana konon.

² Danga kumaw, ani nanbara, ani mogofaga, ani sonyari, ani jencya, o le be yoro bee ra; adamadenw jori be yoro bee.

³ O koson sukasi bena ke jamana konon; jamana mogow bee baraka bena ban, ani fenpanaman minw be kongo konon, ani konow bee; hali kogojirajegew, o bee bena faga ka ban.

⁴ «Nka mogon si kana sosori ke ni a mogonogon ye, mogon si kana si jaraki; ne be kiti ra ni aw sarakalasebagaw le ye.

⁵ Aw bena talon ka ben tereghan fe, aw ni ciraw bee bena talon ka ben su fe; ne bena aw bamuso* halaki.

⁶ Ne ta mogow be halakira o ta kolonbariya koson; i n'a fo aw banna lonniya ra, o ra ne bena aw bo ne ta sarakalasebagaya ra. I n'a fo aw pinana aw ta Ala ta sariya ko, o ra ne fana bena pina aw ta denw ko.

⁷ «O be cayara ka taga cogo min na, o ta jurumun fana be cayara ka taga ten le. Ne bena o ta yerebonya yelema k'a ke maroya ye.

⁸ Ne ta mogow be jurumun minw ke, sarakalasebagaw be baro o sarakaw le ra. Ni ne ta mogow be kojugu ke, o le ka di o ye kosebe.

⁹ Min bena ke mogon tow ra, o kelen le bena ke sarakalasebagaw ra. Ne bena o ta kojuguw hake bo o ra; ne bena o sara ka kana ni o ta kawalew ye.

¹⁰ O bena domuni ke, nka o tena fa. O be jatoya ke, nka o tena den soro; sabu o bora Matigi Ala ko

¹¹ ka o yere bla jatoya ra, ka duvenkoro ni duvenkura min. O le ka faamuri bo ne ta mogow hakiri ra.

¹² «Ne ta mogow be o ta yirimogoninw le pininka; o ta lagberikebere le be kuma o fe.

* 4:5 4.5 Aw bamuso, o koro ye Izirayeli ta jamana.

Jatɔya jusu min be o ra, o le ka o lafiri;
o be to jatɔya ra, ka o yere mabo o ta Ala ra.

¹³ O be sarakaw bo kuruw kunna;
o be wusunan sarakaw* bo kongoriw kan,
ani yirisunbaw, ani pepiliyesunw, ani terebentisunw jukoro,
ko sabu o yiriw suma ka di.

O le koson aw denmusow be jatɔya ke,
aw dencew ta musow be jencya ke.

¹⁴ Ne tena aw denmusow ta jatɔya hake bo o ra,
walama ka aw dencew ta musow ta jencya hake bo o ra,
sabu o ta cew yere be jenna ni jatamusow ye,
ka jen ka sarakaw bo ni jatoyakebagaw ye o ta sonnkeyorow ra.
Hakiri te jamana min ta mogow fe, o mogow be halaki le.

¹⁵ «E, Izirayeli, hali ni ele ka i yere bla jatɔya ra,
Zuda fana kana na jaraki ben a yere kan;
aw kana taga Giligali†,
aw kana taga Beti Aveni‡,
ka taga kari k'a fo ko:
<Ne bena kari Matigi Ala janaman togo ra!>

¹⁶ «Misimuso be muruti cogo min na,
Izirayeli fana be muruti o cogo le ra.
Yala o cogo ra Matigi Ala be se ka domuni di o ma
i ko sagaden min nasumanin be yoro laganfiyanin na wa?

¹⁷ Efirayimu§ jenna ni josonbagaw le ye;
aw y'a to yi!

¹⁸ Ni duven ka o bla doron, o be o yere bla jatɔya ra;
maroyakow le ka di o ta kuntigiw ye kosebe.

¹⁹ Foro bena o ta ka taga ni o ye;
ni o kera, o ka saraka minw bo, o maroya bena o mina.»

5

Izirayeli ni Zuda ta kiti

¹ «Aw sarakalasebagaw, aw ye nin lamɛn!
Aw Izirayelimogow, aw ye aw janto nin kuma ra!
Masace ta somogow, aw ye aw toro malo!
Nin kiti dabora aw le kama,
sabu aw kera jan le ye mogow na Misipa*,
aw kera jo sirinin le ye mogow na Tabori kuru† kan.

² Aw ka dingaba le sozi mogow na Sitimu,
nka ne bena aw ta kojuguw bee hake bo aw ra.

³ «Ne koni ka Efirayimu lon,
Izirayeli ma dogo ne ma.

† **4:15** 4.15 Giligali tun ye sonnkeyoro do ye, Zeriko dugu kere fe, min kera sababu ye ka Izirayelimogow kunnacen ka o bla joson na (Oze 9.15; 12.12; Samawilu folo 11.13-15). ‡ **4:15** 4.15 Beti Aveni koro ye ko: kojuguso; o togo lara Beteli ra, sabu Yerobohamu tun ka saninmisiden do lalaga ka o bla Beteli ka o ke batofen do ye. § **4:17** 4.17 Efirayimu tun ye Izirayeli mara bee ra belebebeba ye, o koson tuma dow ra a be bla Izirayeli mara bee no ra. * **5:1** 5.1 Misipa tun ye jo musoman Asera ta sonnkeyoro do ye Oze ta wagati ra. † **5:1** 5.1 Tabori kuru tun ye Kanaanakaw ta sonnkeyoro do ye.

Sisan, Efirayimu, ele ka jatɔya ke,
Izirayeli k'a yere lanɔɔ.

⁴ O ta kewalew be o bari
k'a to o te se ka seko ka na ne Ala fe tuun;
sabu jatɔya jusu le be o ra,
o fana te Matigi Ala lon.

⁵ Izirayeli ta yerebonya le k'a jaraki.
Izirayeli ni Efirayimu ta kojuguw bena o laben.
Zuda fana bena ben ni o ye.

⁶ «O bena taga ni o ta began sarakaw ye,
ko o be taga Matigi Ala bato;
nka o tena Matigi Ala ye,
sabu Matigi Ala bora o ce ra.

⁷ O ka Matigi Ala janfa,
sabu o ka sokofedenw woro.
Sisan, karokura bolon na,
o ni o borofenw bee bena halaki.»

Efirayimu ni Zuda ta kere

⁸ «Aw ye buru fiye Gibeha!
Aw ye siranegɛburu fiye Rama!
Aw ye kule ka Beti Avenikaw lasomi!
Boniyaminukaw, aw ye aw kofeyoro korosi de!

⁹ Efirayimu bena ke yoro lakolon ye
Ala ta kiti lon na.
Ne be o kuma min lase Izirayeli ta gbaw ma,
sigiya si te o kuma ra.

¹⁰ Zuda kuntigiw be i ko mogo minw be yorow danw yelema ka do fara o
ta yoro kan.

O koson ne bena ne ta jusugban bon o kan i ko jiba.

¹¹ «O ka Efirayimu minako juguya, ka kiti ben a kan;
sabu a k'a latige ko a be tugu fengbansanw le no fe.

¹² O le koson ne koni bena Efirayimu cen
i ko cenrifen be fen cen cogo min na.
Ne bena Zuda fana cen,
i ko fen be tori ka cen cogo min na.

¹³ Efirayimu k'a ta bana ye tuma min na,
Zuda k'a ta joriw ye tuma min na,
Efirayimu tagara Asirikaw fe;
a ka cira bla ka taga o ta masaceba fe.
Nka ale tena se ka aw keneya,
a tena se ka aw ta joriw flake.

¹⁴ «Ne le bena wuri Efirayimu kama i ko jara,
ka wuri Zuda ta somogow kama i ko jarkanbelen.
Ne, ne bena o sogo tigtige, ka taga;
ne bena o mina ka taga ni o ye, mogo si tena se ka o bosi ne boro.

¹⁵ O ko, ne be seko ka taga ne boyoro ra,
fo o yere ye na a lon ko olugu jarakira.
O tuma le ra, o bena jija ka ne ta neema jini;
o deguninba bena jija ka ne ta jennogonya jini.»

6

Ala ta mōgōw ta nimisarikumaw

1 «Ayiwa, aw ye na,
 an ye seko Matigi Ala fe.
 Ale le benna an kan i ko wara,
 nka a bēna an bōsi.
 A ka tōrō ben an kan,
 nka a bēna an ta tōrōw ban.
 2 Sani tere fla ce, a bēna a to an ye panamanya tuun;
 a tere sabanan, a bēna an lawuri,
 janko an ye panamanya a ja kōrō.
 3 An y'a lōn ko Matigi Ala le ye Ala ye;
 an ye jija k'a lōn.
 I n'a fō sigiya t'a ra, ko dugugbēda bēna se,
 sigiya t'a ra, fana ko a bēna na an demē.
 A bēna na an fe i ko sanji,
 i ko sanji laban min be sumaya don dugukolo ra.»

Ala k'a ta mōgōw jaraki

4 «E, Efirayimu, ne bēna mun le ke ele ra sa?
 E, Zuda, ne bēna mun le ke ele ra?
 Aw ta kanuya be temē i ko sōgōmada bugun,
 a be temē i ko gōmiji min be ja yōrōnin kelen na.
 5 O le kosōn, ne ka ne ta ciraw ci aw kama;
 ne ka aw halaki ni ne darakumaw le ye.
 Ne ta kiti bēna ben aw kan i ko tere yeelen.
 6 Sabu ne be kanuya le fe,
 ne te saraka fe;
 ne be Ala lōnniya le fe
 ka temē saraka jenitaw* kan*.
 7 «Aw ka ne ta jenrōgōnya* cen, i ko Adama k'a cen cogo min na;
 aw ka ne janfa o yōrō le ra.
 8 «Galadi† ye kojugukēbagaw ta dugu le ye;
 mōgō faganinw joriw nōw be yi.
 9 Benkannikēbaga be dogo ka mōgōw kōnō cogo min na,
 sarakalasebagaw b'a ke ten le.
 O be dogo ka mōgōw faga Sikemu dugu sira ra;
 o be o kojugubaw le kera.
 10 Ne ka kojugubaw ye Izirayelimōgōw ce ra;
 Efirayimu be jatōya kera,
 Izirayeli b'a yere lanōgōra.
 11 «E, Zuda, simantige‡ dō labenna ele fana kama!»

7

Ala k'a ta mōgōw jaraki tuun

1 «Tuma min ne tun b'a fe ka ne ta mōgōw ta bonya laseko o ma,

* **6:6** 6.6 Yesu Kirisita ka nin kuma fō (Matiyu 9.13; 12.7). † **6:8** 6.8 Galadi tun ye Zuriden ba kōfeyōrō dugu dō ye. Masace Pekaya fagara o yōrō ra (Masacew flanan 15.25). ‡ **6:11** 6.11 Simantige, o kōrō ye ko Ala bēna o ta kojuguw sara di o ma.

tuma min ne tun b'a fe ka Izirayeli kisi,
 Efirayimu ta jurumunw, ani Samari* ta kewalejuguw bora kene kan;
 sabu o ka janfakow ke.
 Sonw be don fo bonw konɔ,
 benkannikebagaw be ben mogow kan kene ma.

2 «O tun t'a miirira o jusu ra
 ko ne hakiri be o ta kojuguw bee ra.
 Sisan koni o ta kewalejuguw ka o lamini fan bee ra;
 ne na be o ta kewalew bee ra.

3 «O be kojuguw ke ka masace ninsondiya,
 ka nanbarakow ke ka kuntigiw ninsondiya.
 4 O bee ye jenyakebagaw le ye!
 O be i ko burujenigba gbanninmanba;
 ni burujenibaga ka mugu noni ka ban, hali a te tasuma kundon tuun,
 fo ka taga burumugu bee funu.
 5 An ta masace ta panagbe† lon na,
 kuntigiw be fa duven na fo ka bana bla o yere ra;
 masace fana b'a boro lo o mogologobobagaw ye.

6 «O be gbara masace ra,
 k'a sorɔ o jusu gbannin lo i ko burujenigba;
 o korotoninba lo ka o ta janfa siri.
 Su bee, o ta dimi tun malara,
 nka sogoma o ta dimi be wuri i ko tasumamana.
 7 O bee jusu gbannin lo i ko burujenigba;
 o be o ta kuntigiw halaki.
 O ta masacew bee be benben,
 nka o si te ne togɔ wele.

8 «Efirayimu k'a yere nagami siya tow ra;
 Efirayimu kera i ko noni min ma yelema.
 9 Siya were mogow k'a baraka ban,
 nka ale yere ma o lon.
 A be korora fo k'a kunsigi gbe,
 nka ale yere ma o lon.

10 «Izirayeli ta yerebonya le k'a jaraki.
 Nka o bee n'a ta, o te seko ka na Matigi Ala fe, o ta Ala;
 o te Matigi Ala ta jennogonya jini.
 11 Efirayimu kera i ko tugani naloman,
 hakiri te min fe.
 O be Misirankaw le wele ko o ye na o deme,
 o be taga Asirikaw le fe ko olugu ye o deme.

12 «Nka ka o tagato to,
 ne be ne ta jo firi o kan ka o mina,
 ka o sama ka o ben,

* 7:1 7.1 O wagati ra Samari le tun ye Izirayeli mara ta duguba ye. † 7:5 7.5 Ni masace tun be sigi masaya ra, o tun be panagbeba do ke a ye; mogɔ dow tun be se ka janfa siri, janko ka masace faga o panagbe wagati ra (Masacew flanan 15.8-31).

i ko kɔnɔw bɛ ben cogo min na.
 Ni ne nana a mɛn tuma o tuma ko o bɛ lajɛnna,
 ne bɛna o ta kojuguw hake bɔ o ra.
 13 Bɔnɔ le bɛna o sɔrɔ,
 sabu o borira ka o yɛrɛ mabɔ ne ra.
 Kojuguba le bɛna ben o kan,
 sabu o murutira ne ma.
 Ne kɔni tun b'a fɛ ka o bɔsi,
 nka olugu bɛ faninyaw le fɔra ne ta ko ra.
 14 O bɛ to ka maɓumankokanw fɔ o ta layɔrɔw ra,
 nka o tɛ kule ni o jusukun bɛɛ ye ka ne wele.
 O bɛ o yɛrɛ fari tigɛtigɛ‡ janko ka siman ni rɛzɛn sɔrɔ,
 nka o bɛ o kɔ don ne ra.

15 «Ne le tun bɛ o karan, ka baraka don o ra;
 nka olugu ka kojugu le miiri ne kama.
 16 Hali ni o sekɔra ka bɔ o ta sirajugu kan,
 o tɛ teren ka na ne Ala fɛ.
 O bɛ i ko kalan min terennin tɛ.
 O juguw bɛna o ta kuntigiw faga ni kɛrɛkɛmuru ye,
 o ta kumajuguw kosɔn.
 Mɔgɔw bɛna yɛrɛko o ma Misiran jamana ra.»

8

Ala ta mɔgɔw ka Ala kan bla

1 «Buru la i da ra, k'a fiyɛ!
 Kojugu bɛ nana Matigi Ala ta so kama i ko bɔn!
 Sabu o ka ne ta jɛnɔgɔnya* cɛn;
 o ma sɔn ne ta sariyaw ma.
 2 O kulera ka ne wele ko:
 <An ta Ala, anw Izirayelimɔgɔw, anw ka i lɔn!>
 3 «Izirayeli banna koɓuman ma;
 o kosɔn o juguw bɛna o nɔgbɛn.
 4 O yɛrɛ ka masacɛw sigi o yɛrɛ kunna,
 k'a sɔrɔ ne le ma o ci.
 O ka kuntigiw sigi o yɛrɛ kunna,
 k'a sɔrɔ ne ma bɔ a kala ma.
 O ka o ta warigbɛw ni o ta saninw gbasi ka o kɛ batofɛnw ye,
 ka o kɛ sababu ye ka o yɛrɛ halaki.
 5 «E, Samari, mɔgɔ si tɛ aw ta saninmisiden* fɛ;
 ne dimina aw kɔrɔ kɔsɛbɛ.
 Aw bɛna se ka bɔ aw ta saninyabariya ra tuma juman le?
 6 «Aw ta saninmisiden tɛ Ala ye!
 A bɔra Izirayelimɔgɔw yɛrɛ le ra;
 baarakɛbaga dɔ le k'a lalaga.
 O kosɔn o bɛna Samari ta saninmisiden cici fɔ k'a mugumugu.

‡ 7:14 7.14 O tun bɛ o fari tigɛtigɛ ka o ta batofɛnw le daari, janko o batofɛnw ye o ta senɛfɛnw na (Masacɛw fɔlɔ 18.28). * 8:5 8.5 Yerobhamu le tun ka o saninmisiden lalaga ka o bla Beteli (Masacɛw fɔlɔ 12.28-29).

7 «O ka fɔɔ le dan siman nɔ ra;
o fana bɛna sanfɔɔ le tige siman nɔ ra.
O ta simanw si tɛna falen;
ni min ka falen, kise tɛna kɛ o ra.
Ni kise fana kɛra min na,
mɔgɔ wɛrɛw le bɛna o bɛɛ domu o fɛ.

8 «Siya wɛrɛw ka Izirayeli kunu.
Sisan o bɛ siya tɔw cɛ ra i ko mina nacintan;
9 sabu o tagara Asiri.
Efirayimu bɛ i ko kongofali min bɛ a kelen na;
10 Efirayimu k'a pamɔgɔcɛw san ni bonyafɛnw le ye.
Nka hali ni o ka bonyaw di siya wɛrɛw ma, ne bɛna o lajen;
kuntigiw ta masacɛba bɛna o minako juguya, fɔ ka o halaki.

11 «Efirayimu ka sarakabɔnan caman lɔ
ko a bɛ jurumunyafa sarakaw* bɔ;
nka o sarakabɔnanw yɛɛmana
ka kɛ jurumunkeyɔrɔw le ye.
12 Hali ni ne ka ne ta sariya ta kumaw sɛbɛ caman k'a di o ma,
a bɛna kɛ o fɛ i ko o toro ma kuma min mɛn ka ye fiyewu.
13 O bɛ sarakaw faga ne ye, ka o sogo domu;
nka o sarakaw man di ne Matigi Ala ye.
Sisan Matigi Ala bɛna a hakiri to o ta jurumunw na,
a bɛna o ta terenbariyaw hake bɔ o ra.
O bɛna sekɔ ka taga Misiran†!

14 «Izirayeli jinana a danbaga kɔ;
o ka masabɔnbaw le lɔ.
Zuda ka dugu barakaman caman lɔ,
nka ne bɛna tasuma lajigi o ta duguw kan,
ka o ta masabɔnbaw jeni.»

9

Bɔnɔ min bɛna Izirayeli sɔrɔ

1 «Ele kana ninsɔndiya dɛ, Izirayeli!
Ele kana ɲagari i ko jamana tɔw;
sabu ele ka jatɔya kɛ,
ka i yere mabɔ i ta Ala ra.
I bɛ i ta jatɔya sara min sɔrɔ simangbasikenɛw* bɛɛ kan,
o le diyara i ye.
2 Nka simangbasikene ta siman,
ani rɛzɛnforogiyɔrɔ ta rɛzɛn tɛna se ka mɔgɔw baro,
rɛzɛnji tɛna o labɔ.
3 O tɛna to Matigi Ala ta jamana ra.
Efirayimu bɛna sekɔ ka taga Misiran;
o bɛna taga domuni saninyabariw domu Asiri jamana ra.
4 O tɛna rɛzɛnji sarakaw* bɔ Matigi Ala ye tuun;
o ta saraka faganinw tɛna diya Ala ye.

† **8:13** 8.13 Ka sekɔ ka taga Misiran, o kɔrɔ ye ko Izirayeli bɛna tɔrɔ tuun, i n'a fɔ wagati min na
o tun bɛ jɔnya ra Misiran. * **9:1** 9.1 O simangbasikenɛw fana tun ye sɔnnikɛyɔrɔ dɔw ye.

O ta saraka domuniw bena ke o fe i ko sanga domuni;
ni mogo min k'a domu, o tigi b'a yere lanogo.
O ta sarakaw bena ke o yere ta le ye;
a tena don Matigi Ala ta so kono.

⁵ «Aw bena mun le ke panagbelonba ra?
Aw bena mun le ke Matigi Ala ta panagbelon na?

⁶ «Ayiwa, o tagato fle,
sabu o ta jamana bee cenna.
Misiran jamana le bena aw ladon;
Menfisi† dugu le bena ke aw ta kaburu ye.
Binjuguw bena o ta naforo bee cen;
naniyiriw bena wuri o ta bonw kono.

⁷ «Ayiwa, hakebolon be nana!
Kojugu saralon be nana!
Izirayeli ka kan ka o lon.
Ala ta cira kera fato le ye,
Ala Nin be min kono, o kera hakirintan ye!
Aw ta terenbariya cayakojugu le nana ni o ye,
ani aw ta juguya cayakojugu.

⁸ «Ala ta cira le ye Efirayimu korosibaga ye
Ala yere togo ra.
Nka o be jan la a na a temesiraw bee ra,
ka kojugu suguya bee ke a ra, hali a ta Ala ta so kono.
⁹ O ka o yere bla kojukuke ra fo ka teme a dan kan,
i n'a fo o tun k'a ke Gibeha cogo min na.
Ala bena a hakiri to o ta jurumunw na;
a bena o sara ka kapa ni o ta terenbariyakow ye.

¹⁰ «Ne tun ka Izirayeli soro minke,
a tun kera i ko mogo ka rezenmo soro kongokolon kono.
Ne ka aw bemaw ye minke,
o tun kera i ko mogo ka torosun den folo moninw soro.
Nka o nana se Baali Pehori‡ minke,
o ka o yere bla o marobariyakow ra;
a laban olugu yere kera fen haramunin ye
i n'a fo o tun ka o batofen min kanu.

¹¹ Efirayimu ta noro bena taga
i ko kono be wuri a kaman na ka taga cogo min na.
Muso tena kono ta tuun,
musokonoman tena ye tuun, janko ka na fo ko a be jigi.

¹² Hali ni o ka den soro, k'a lamu,
sani o denw ye koroya, ne bena o bosi o boro§.
Ni ne ka na ne yere mabo o ra tuma min na,
o tuma ra bono le bena o soro.

¹³ Ne tun be Efirayimu yera i n'a fo Tiri dugu,

† 9:6 9.6 Menfisi tun ye Misiran ta duguba ye. Masacew ta kaburuw tun be yi. Oze be nin fo ka Izirayelimogow logobo. ‡ 9:10 9.10 Baali Pehori ta ko: Aw ye Jateri 25; 31.16 fle. § 9:12 9.12 Kitabu dow kono a sebera ko: janko mogo si kana to o ko.

min tun siginin be yorɔɔpuman na.
Nka Efirayimu bena a denw ce ka taga ni o ye o fagabaga fe.

14 E, Matigi Ala, a di o ma!
I bena mun le di o ma sa?
Konɔcenbana bla o ta musow ra,
ka o sinw ja.

15 «O ka o ta kojugu bee ke Giligali,
o koson ne ka o koninya o yoro ra.
Ne bena o gben ka bo ne ta so konɔ
o ta kewalejuguw koson.
Ne tena to ka o kanu tuun;
o ta kuntigiw bee ye mogɔ murutininw le ye.

16 «Efirayimu benna,
a liliw bee jara.
A tena den ke tuun.
Hali ni o ka den soro,
ne bena o denw faga,
o den minw ko ka gbelen o ma.

17 Ne ta Ala bena ban o ra,
sabu o ma son k'a lamɛn.
O bena to ka yaala o kun fe le
siya tow ce ra yi.»

10

Izirayeli ta jurumunw cayara

1 «Izirayeli tun ye rezɛsunɔpuman le ye,
min tun be den kosebe.
Nka a denw nana caya minke,
a k'a ta sonnikeyorow fana caya.
A ta jamana nana ceɓa minke,
a be kabakurujan minw son a ka olugu fana ceɓa.

2 O jusu terrenin te;
nka sisan o bena o ta kojugu sara soro.
Ala yere bena o ta sonnikeyorow benben,
ka o ta kabakurujanw cen.

3 «O bena a fo ko: <Masace te an fe,
sabu an ma siran Matigi Ala na k'a bonya;
nka hali ni masace tun be an fe,
a tun bena se ka mun le ke an ye?>

4 O be kuma gbansanw fo;
o be kari ɔogon ye, ka layiriw ta ni kumalakolonw ye.
O koson kitiw be wuri yoro bee,
i ko bagasun be falen foro konɔ walanw ce ra cogo min na.

5 «Samarikaw be siranna Beti Aveni ta misiden ta ko ra,
sabu o jo ni a ta bonya bee tagara.
O ta mogow bena sukasi ke a kunna,
o ni o ta sonnikebaga minw tun be ɓagarira o jo bonya koson folɔfolo.

6 O bena taga o jo di Asirikaw ma,
k'a ke o ta masaceba ta bonya ye.

Maroya bɛna Efirayimu mina,
 Izirayeli kun bɛna suuru a ta kɛwalew kosɔn.
 7 Samari halakira ka ban pewu!
 O ta masacɛ kɛra i ko jiwoyo ka yirikunkurun min ta.
 8 Aveni sɔnnikɛyɔɔ minw bɛ kongoriw kan,
 Izirayeli tun bɛ jurumun kɛra o yɔɔ minw na,
 o yɔɔw bɛna halaki;
 binjuguw ni ɲanisunw bɛna falen yi.
 O wagati ra, o bɛna a fɔ kuruw ye ko:
 <Aw ye an datugu!>
 O b'a fɔ kongoriw ye ko:
 <Aw ye ben an kan*!>

9 «Kabini Gibeha ta ko wagati ra, Izirayeli, ele ka terenbariyakow kɛ;
 i fana tora o ko kelenw le ra.
 Yala kɛrɛ ma mɔgɔ terenbariw halaki Gibeha wa?
 10 Ni wagati min ka ne diya, ne bɛna o ta kojuguw hake bɔ o ra.
 Siya werɛw bɛna lajen o kama;
 o ka jurumun fla min kɛ,
 o bɛna nɛgɛjɔɔkɔw don o ra o jurumunw kosɔn.

11 «Efirayimu ye misigberɛn le ye, min korora ka ɲa;
 ka siman dɔndɔn k'a kise bɔ, o le ka di a ye.
 Nka ne bɛna zu la a kan cɛɲuman kan;
 ne bɛna misidaba siri Efirayimu na,
 Zuda bɛna sɛnɛ kɛ,
 Yakuba† bɛna misidaba sama.

12 «Aw ye terrenɲiya le dan
 ka ɲumanya sɔɔ a siman ye.
 Aw ye forokura labɛn;
 sabu Matigi Ala ta nɛɛma ɲiniwagati sera,
 sani a ye na terrenɲiya jigi aw kan, i ko sanji.

13 Nka aw ka juguya le sɛnɛ,
 aw fana ka kojugu le sɔɔ o siman ye;
 aw ka aw ta nanbara tɔnɔ le domu,
 sabu aw ka aw jigi la aw yerɛ ta lɔnniya le kan,
 aw ka aw jigi la aw ta kɛrɛkɛden camanw le kan.

14 O kosɔn kɛrɛ mankan bɛna wuri aw ta mɔgɔw cɛ ra.
 Aw ta kɛrɛbonbaw bɛɛ bɛna benben,
 i n'a fɔ Saliman ka Beti Aribeli halaki cogo min na kɛrɛkelon na,
 lon min na o ka bamusow ni o denw bɛɛ dɔndɔn ka o terege ɲɔgɔn kan.

15 Beteli ta ko bɛna min lase aw ma, o le ye nin ye;
 sabu aw ta kojugu dama tɛmɛna.
 Ni dugu gbera dɔɔn,
 o bɛna a sɔɔ ko Izirayeli masacɛ ta banna pewu.»

11

Izirayeli ma Ala ta makari lɔn

* **10:8** 10.8 Nin kumaw b'a yira ko Izirayelimɔgɔw jigi tigera. Nin kumaw fɔra ka dunuɲa laban ta kiti ko yira (Luka 23.30, Yirari 6.16). † **10:11** 10.11 Yakuba, o kɔɔ ye Izirayeli.

1 «Wagati min Izirayeli tun ye denmisen ye, ne tun k'a kanu.
 Ne ka ne dence wele ka bo Misiran.
 2 Nka sisan mogoo werew ka o wele,
 o fana tagara olugu le ko;
 o ka Baali* ta jo son,
 ka wusunan sarakaw* bo batofen werew ye.
 3 K'a soro ne le ka Efirayimu fitinito mina a boro ma k'a degi tagama ra;
 nka o m'a lon ko ne le tun be olugu kisira.
 4 Ne ka o mina ni mogoya ye,
 ka noro o ra ni kanuya ye.
 Ne ka doni ta ka bo o kan na,
 ka suuru ka domuni di o ma.
 5 «O tena seko ka taga Misiran tuun,
 nka Asirikaw ta masace bena sigi o kunna,
 sabu o ma son ka seko ka na ne fe.
 6 Keremukuru bena to ka yelema, ka cenri ke o ta duguw konoo;
 o juguw bena o ta duguw dondaw ta sogonanw karikari,
 ka o bee faga ka ban,
 o ta naninyajuguw koson.
 7 Ne ta mogow kera lanabariw le ye;
 ne b'a fo o ye ko o ye o na korota ka ne fe,
 nka o te son ka o na korota.»

Ala be makari a ta mogow ra

8 «E, Efirayimu, ne be se ka ban aw ra cogo di?
 Izirayeli, ne be se ka aw labla aw juguw ye cogo di?
 Yala ne be se ka aw mina i ko ne ka Adima* dugu mina cogo min na wa?
 E, yala ne be se ka aw ke i ko ne ka Seboyimu dugu ke cogo min na wa?
 Aw hina bonyara ne jusu ra,
 fo ka ne ta miiriyaw bee yelema.
 9 Ne tena aw mina ka kapa ni ne ta dimiba ye,
 ne tena Efirayimu halaki tuun;
 sabu ne te adamaden ye,
 ne ye Ala le ye.
 Ne le ye Ala saninman ye aw ce ra;
 ne diminin tena na aw kama.
 10 «O bena tugu Matigi Ala ko,
 Matigi Ala min kan be i ko jara kulekan.
 Ni Matigi Ala kan bora,
 a denw yereyereto be bori ka na ka bo terebenyanfan na.
 11 O yereyereto bena bori ka na ka bo Misiran i ko kononinw;
 o bena na ka bo Asiri jamana ra i ko jenetuganiw.
 Ne bena o ladon o ta sow konoo tuun.
 Matigi Ala ko ten.»

12

Ala ka Yakuba ta mogow jaraki

1 «Efirayimu ka ne lamini ni faninya le ye,

11:1 11.1 Nin kuma fora Matiyu 2.5. * **11:8** 11.8 Adima ni Seboyimu: o dugu fla halakira ni Sodomu ni Gomori duguw ye (Damina 10.9; 14.2,8).

Izirayeli ka ne lamini ni janfa le ye.
 Hali bi Zuda murutira Ala ma;
 o murutira Ala saninman cantigi ma.
² Efirayimu b'a yere barora ni fɔɔ le ye;
 a be bori tereboyanfan ta fɔɔ le ko.
 Lon o lon a be do fara a ta nanbara kan,
 ka do fara a ta kojuguw kan.
 A ka jenɔɔɔnya don ni Asiri jamana ye;
 a be oliviye turu bla ka taga Misiran.
³ Matigi Ala be kiti le ra ni Zuda ye;
 a bena Yakuba ta mɔɔw sara ka kapa ni o tagamacogo ye,
 ka o ta kewalejuguw sara di o ma.
⁴ Ka Yakuba* to a bamuso konɔbara ra, a k'a flaniɔɔɔn sen mina;
 a korɔyara minke, a ka siyen ta ni Ala ye.
⁵ A ka siyen ta ni meleke ye ka se sorɔ.
 A kasira ka Ala daari ko Ala ye baraka don ale ra.
 A ka Ala ye Beteli;
 Ala kumana ni a ye o yorɔ ra.

⁶ «Matigi Ala, Fangatigi!
 Matigi Ala, o le ye a toɔ ye.
⁷ O koson ele koni ka kan ka seko ka na i ta Ala fe,
 ka pumanya ni terenninya sira tagama,
 ka i jigi la i ta Ala kan tuma be!

⁸ «Nin mɔɔw be o ta sumanikenanw yeɛma i ko Kanaanakaw,
 sabu toɔri le ka di o ye.
⁹ Efirayimu ko: «Ne ka fen caman sorɔ,
 ne ka naforoba sorɔ!
 Nka mɔɔ tena foyi sorɔ ne ta koketaw ra
 min ye jurumun ye!»

¹⁰ «Kabini aw bora Misiran jamana ra,
 ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala.
 Ne bena fanibonw le ke aw siyɔɔw ye tuun,
 i n'a fo aw b'a ke cogo min na aw ta gbatakɔrsigi panagbe† lonw na.

¹¹ «Ne kumana ciraw fe;
 ne yere ka fen caman yira o ra.
 Ne ka kuma korɔmanw don ciraw da ra
 ko o y'a fo mɔɔw ye.

¹² «Kojugu be Galadi,
 o koson olugu tena ke foyi ye.
 O be misitoranw ke saraka ye Giligali,
 o koson o ta sarakabonanw bena benben ka ke kabakurutonw ye forow
 konɔ, walanw ce ra.

¹³ «Yakuba tun borira
 ka taga Aramu mara kongoyɔɔw ra,

* **12:4** 12.4 Yakuba ta ko: Damina 25.19-26; 32.23-32. † **12:10** 12.10 O panagbe ra Izirayelimogow tun be si gbataw korɔ ka o hakiri jigi o ta kongokolon tagama wagati ra.

Izirayeli ka baara ke ka muso do mamina;
a ka saga gben janko ka muso soro k'a furu.‡

14 «Matigi Ala ka Izirayeli labo Misiran cira do le sababu ra;
a k'a janto o ra, cira§ do le sababu ra.

15 «Efirayimu ka Ala jusu bo kosebe;
o koson a Matigi bena a ta kojugu ben a yere kun na,
k'a ta mafiyenyariw seko k'a ben a yere kan.»

13

Izirayeli ta kiti

1 «Ni Efirayimu tun kumana, mogow tun be yereyere;
ale le tun korotara ka teme be kan Izirayeli jamana ra.
Nka a ka Baali* ta jo son, k'a yere jaraki;

o koson a sara.

2 Nka hali sisan o belen be do farara o ta jurumunw kan.

O be o ta warigbe yeele ka o ke batofenw ye.

O be o fenw lalaga ka kapa ni o yere ta hakiri le ye;

mogo boro no lo.

O b'a fo mogow ye ko: «Aw ye sarakaw faga nin jow ye!»

Mogow be son ka nin misiden warigberamanw kanu fo ka o da sonson
cogo di?

3 O koson o bena teme i ko sogomada bugun;

o bena ke i ko gomiji min te meen ka ja.

O bena ke i ko fono be simanpaga min ta simangbasikene kan ka taga ni a
ye;

o bena ke i ko sisi min be bo gbabugu wo fe ka tunu.

4 «K'a soro ne le ye Matigi Ala ye, aw ta Ala,
kabini aw boto Misiran jamana ra.

Aw ma Ala were lon ni ne te,

kisibaga were fana te yi ni ne te.

5 Ne le ka ne janto aw ra kongokolon konon,
tuma min na aw tun be o dugukolo jintan na.

6 «Nka o nana domuni soro ka fa!

O fara minke, o ka o yere bonya;

o koson o pinana ne ko.

7 O koson ne fana bena ben o kan i ko jara;

ne bena dogo ka den sira ra ka o konon i ko waraninkala.

8 Ne bena fariya o ma i ko wara min denw tara ka bo a koron;

ne bena o disiw kari ka o dayele,

ka o domu i ko jaramuso.

Kongowaraw bena o sogo to tigetige.

9 «Izirayeli, ele halakira,
sabu ne min ye aw demebaga ye,
aw wurira ne kama!

10 Aw ta masace min tun ka kan ka aw kisi

‡ 12:13 12.13 O kuma be soro Damina 18.1-5; 29.1-30. § 12:14 12.14 O cira ye cira Musa le ye
(Jateri 12.6-8; Sariya 18.15-18).

ale be min?

Aw ta duguw kititigεbagaw be min,

aw tun b'a fɔra minw kosɔn ko: <Masace ni kuntigiw di an ma*!>

¹¹ Ne diminin le tun ka masace di aw ma;

o ra ne jusu bonin le fana nana o masace ta ka bo yi!

¹² «Efirayimu ta jurumun bee sebenin lo k'a bla,

o ta terenbariyaw maranin lo.

¹³ Dimi bena ben o kan i ko muso jigibagato ta dimi;

nka den do lo, hakiri te min fe;

a worotuma sera,

nka a te sonna ka bo.

¹⁴ «Ayiwa, yala ne be son ka nin mogow kisi saya dibi ma tuun wa?

Ne be son ka o bosi saya ma tuun wa?

E, saya, i ta sebhagaya yira o ra de!

Saya dibi, i ta fagaribiye bo o kama de†!

Ne tena o fle ni hina ye tuun.

¹⁵ «Hali ni Efirayimu ta sorota cayara k'a siginin to a balemaw ce ra,

terebayanfan ta fono gbanninman bena na;

Matigi Ala bena o fiye ka bo kongokolon fan na,

ka o ta bununw ja,

ka o ta kolonw ja.

O juguw bena o ta naforoblayoro fen nafamanw bee ce ka taga ni a ye.»

14

¹ «Jaraki bena ben Samarikaw kan,

sabu o murutira o ta Ala ma.

O juguw bena o faga ni kerekemuru ye;

o bena o ta denfitiniw terege dugu ma,

ka o ta musokonomanw konon faran.»

Ala ko a ta mogow ye nimisa o ta jurumun na

² «E, Izirayeli, aw ye seko ka na Matigi Ala fe, aw ta Ala;

sabu aw ta jurumunw le ka aw laben.

³ Aw ye seko ka na Matigi Ala fe;

aw ye na kuma, k'a fo a ye ko:

An ta jurumunw bee yafa an ma,

ka an minako na.

An be an darakan le di i ma saraka ye ka i bonya ni o ye,

misitoranw no ra.

⁴ Asirikaw tena se ka an kisi,

an tena yelen sow kan ka taga kere ra.

An yere boro ka fen min lalaga, an tena a fo o ma tuun ko: <An ta Ala!>

Sabu ele le be hina ferita ra!>

Ala bena kopuman ke a ta mogow ye

⁵ «Ne bena o keneya ka bo o ta lanabariya ra.

Ne bena o kanu ni ne jusukun bee ye;

sabu ne ta dimi mabora o ra.

⁶ Ne bena ne ta baraka lajigi Izirayeli kan i ko gomiji;

* **13:10** 13.10 O kow be soro Samawilu folo 6.1-10. † **13:14** 13.14 Poli ka nin kumaw fo k'a yira ko saya ma se ka foyi ke Yesu Kirisita ra (Korentikaw folo 15.55).

o bɛna fiyeren i ko kongobinw,
ka o lilin don dugukolo ra i ko Liban jamana ta sɛdiriyiribaw.

⁷ O yiriborow bɛna janya;
o ta cɛna bɛna kɛ i ko oliviyesun ta cɛna,
ka o kasa diya i ko Liban yiritu kasa.

⁸ Mɔgɔw bɛna sigi o suma ra tuun.
O bɛna falen i ko simankisɛ, ka wuri,
ka fiyeren ka na i ko rɛzɛn.

O bɛna tɔgɔ sɔrɔ i ko Liban jamana ta rɛzɛnji.

⁹ E, Efrayimu, ne ni batofɛn juman le bɛ kelen ye?
Ne le bɛ aw ta daariri jaabi,

ne le bɛ ne janto aw ra.

Ne le bɛ i ko sipɛrɛsisun min nugunin lo tuma bɛɛ;
aw bɛ den sɔrɔ ne le sababu ra.»

¹⁰ Ni mɔgɔ min ye hakiritigi ye,
o tigi ye hakiri sɔrɔ nin kow ra.

Ni mɔgɔ min ye faamurikɛbaga ye,
o tigi ye nin kow faamu.

Sabu Matigi Ala ta siraw terennin lo.

Mɔgɔ terenninw bɛ o siraw le tagama;

nka Ala kanblabagaw bɛ talon ka ben o sira kan.

YOWELI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Yoweli tun be Zuda mara ra, Zeruzalemu dugu kere fe.

Ala ta mogow ta kojuguw koson, Ala ka cira Yoweli ci ka taga a fo o ye ko ale ta kiti bena ben o kan. A bena cenrifen suguya caman ci ka na o kama, ka na o ta simanw bee halaki, ka kongow ben o kan. O tonw kera i n'a fo Ala ta kerekedenw. O ra Ala ta mogow ka kan ka nimisa ka o ta kojuguw dabra. Ni o kera, Ala bena yafa o ma, ka o ta simanw na tuun.

Nin kitabu konow, Ala ta kiti wagati be wele fana ko Matigi Ala ta lon. O le kera kitabu kunba yere ye.

Cira k'a fo fana ko lon do bena se, Ala bena a nin lajigi a ta mogow kan, k'a ta sebgaya di o ma (3.1-5).

Kitabu konokow

Ala be tonw bla ka na jamana kama (1)

Ala b'a fe a ta mogow ye nimisa ka kojugu dabra (2)

Ala bena kopuman ke a ta mogow ye tuun (3)

Ala bena siya tow fana ta kojugu hake bo o ra (4)

Ala ka cenri lase a ta mogow ma

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Petuweli dence Yoweli ma, o le ye nin ye. A ko:

² Aw cekorobaw, aw ye nin lamen!

Aw jamana mogow, aw bee ye aw toro malow!

Yala nin jogon kera aw ta wagati ra wa,
walama a kera aw bemaw ta wagati ra wa?

³ Aw ye nin lakari aw dencew ye,
aw dencew fana y'a lakari o dencew ye,
olugu fana y'a lakari o ta durujaw ye.

⁴ Situmuw ka siman to min to, nodomutonw ka o domu.

Nodomutonw k'a to min to, tonbaw ka o domu.

Tonbaw k'a to min to, tumuwulenninw ka o domu.

⁵ Aw dorotow, aw ye kunu sunogow ra ka kasi!

Aw duvenminbagaw bee, aw ye mapumankokanw fo!

Aw ye mapumankokanw fo duvenkura koson,
sabu duvenji tigera ka bo aw da ra!

⁶ Siya do benna ne ta jamana kan;
o baraka ka bon, o te se ka jate ka o da lon.

O pinw be i ko jara pinw,
o dagbagaw be i ko jaramuso dagbagaw.

⁷ O ka ne ta rezenforo cen,
o ka ne ta torosunw karikari;
o k'a faraw bee bo k'a bon dugu ma.
A yiriborow jajara.

⁸ Aw ye kasi i ko sunguru min ka borofaniw don,
k'a maminace su kasi.

⁹ Siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* dablara

Matigi Ala ta so kɔnɔ.
Sarakalasebaga minw bɛ Matigi Ala ta baara kɛ
olugu bɛ maɲumankokanw fɔra.

¹⁰ Forow cɛnna;
dugukolo lakolon tora, sabu o ka simanw cɛn;
rezenjikura banna,
turu fana jara pewu.

¹¹ Aw sɛnɛkebagaw, aw jigi tigera!
Aw rezensɛnɛbagaw, aw ye maɲumankokanw fɔ!
Sabu alikama* ni ɔrize cɛnna;
forow ta simanw bɛɛ halakira.
¹² Rezensunw jara,
torosunw fɔsɔnfɔsɔnna.
Gerenadisunw o, tamarosunw o, pɔmusunw o,
forow ta yiriw bɛɛ le jajara.
Adamadenw ta ɲagari bɛɛ banna pewu!

Ala ta mɔgɔw ka kan ka nimisa

¹³ Aw sarakalasebagaw, aw ye bɔrɔfaniw don, ka maɲumankokanw fɔ!
Aw minw bɛ sarakaw bɔ sarakajɛnifɛn* kan, aw ye kasi!
Aw minw bɛ ne ta Ala ta baarakebagaw ye, aw ye su bɛɛ kɛ ni bɔrɔfaniw
ye aw yɛɛ ra,
sabu siman sarakaw* ni rezenji sarakaw* dɛsɛra aw ta Ala ta batoso kɔnɔ.

¹⁴ Aw ye lon dɔ bla ka sun don,
ka jamalajɛnba kɛ ka Ala bato.
Aw ye cɛkɔrɔbaw lajɛn,
ani jamana mɔgɔw bɛɛ,
o ye na Matigi Ala, aw ta Ala ta batoso kɔnɔ;
aw ye Matigi Ala wele ko a ye aw dɛmɛ.

Ala ka siman dɛsɛ jamana kɔnɔ

¹⁵ E, lonjugu le ye nin ye dɛ!
Matigi Ala ta lon surunyara;
Sebɛɛtigi Ala ta cɛnrilonba,
o lon le bɛ nana yi.

¹⁶ Yala a ma domuni dɛsɛ jamana kɔnɔ an yɛɛ ɲa na wa?
ɲagari ni jusudiya ma ban an ta Ala ta batoso kɔnɔ wa?

¹⁷ Siman danninw torira dugukolo jukɔrɔ;
bondow lakolon lo,
simanmarayɔrɔw benbenna,
alikama* tɛ yera tuun!

¹⁸ E! Aw ye bɛganw sɛɛnin ɲunato flɛ!
Misikuruw bɛ yaalara o yɛɛ ma,
sabu domunikeɲɔrɔ tɛ o fɛ tuun.
Hali sagaw ni baw, olugu bɛɛ sɛɛra.

¹⁹ E, Matigi Ala, ne bɛ kulera ele le nɔ fɛ,
sabu tasuma ka bɛganw ta domunikeɲɔrɔw bɛɛ jɛni kongo kɔnɔ;
tasumamana ka forow ta yiriw bɛɛ jɛnijɛni.

²⁰ Kongosogow fana bɛ kasira ele le nɔ fɛ,
sabu kɔjiw bɛɛ jara;
tasuma ka o ta domunikeɲɔrɔw jɛni kongo kɔnɔ.

2

Matigi Ala ta lonba surunyara

- ¹ Aw ye buru fiye Siyon dugu kɔnɔ!
 Aw ye mankanba ci ne ta kuru saninman kan!
 Jamana mɔgɔw bɛɛ ye yerɛyerɛ,
 sabu Matigi Ala ta lon bɛ nana; a surunyara ka ban!
- ² O lon na, dibi bɛna don, ka yɔrɔ bɛɛ fin;
 o lon na sankabaw bɛna caya, ka yɔrɔ bɛɛ kɛ dibikuruba ye!
 Kerekeden barakaman caman bɛ nana yi!
 O nato bɛ i ko dibi le donna ka kuruw datugu.
 A nɔgɔn ma deri ka ye ban,
 a nɔgɔn fana tɛna ye tuun duruja nataw si ra!
- ³ O bɛ cɛnri kɛ o yerɛ na fɛ ka taga i ko tasuma farimanba;
 o bɛ halakiri kɛ o yerɛ kɔ fɛ ka taga i ko tasumamana.
 Sani o ye na, jamana min tun cɛ ka pi i ko Edeni ta yiritupuman,
 o le kera kongokolonba ye o tɛmenin kɔ.
 Mɔgɔ si tɛ bɔsi o boro!
- ⁴ O cogoya bɛ i ko sow cogoya,
 o bɛ girin i ko kerekɛsow.
- ⁵ O mankan bɛ bɔra i ko sowotoro minw bɛ panpanna kuruw kuncɛ ma.
 O mankan bɛ bɔra i ko tasuma le bɛ binjalan jenina.
 O bɛ i ko kerekɛjama barakaman min labɛna ka na lo kɛɛ kama.
- ⁶ Mɔgɔw bɛ yerɛyerɛra o na,
 mɔgɔw bɛɛ pada yɛɛmana.
- ⁷ O bɛ girin i ko kerekɛɛfariw,
 o bɛ pan kogow kunna i ko kerekɛdenw.
 Bɛɛ bɛ taga a ta sira fɛ,
 bɛɛ bɛ to a ta sira kan.
- ⁸ O si tɛ nɔgɔn nɔnɔnɔni,
 bɛɛ bɛ teren ka taga a ta sira le fɛ.
 O bɛ girin ka don maramafɛnw cɛ ra;
 foyi tɛ o lalo.
- ⁹ O bɛ girin ka la dugu kan,
 o bɛ bori dugu laminikogo kunna,
 o bɛ pan ka don bonw kɔnɔ,
 o bɛ don bonw finɛtiriw fɛ i ko sonw.
- ¹⁰ Dugukolo bɛ yuguyugu o na,
 sankolo bɛ yerɛyerɛ,
 tere ni karo bɛ kɛ dibi ye,
 lolow ta yeelen bɛ tunu.
- ¹¹ Matigi Ala b'a kan bɔ a ta kerekɛjama na fɛ;
 a ta kerekɛjama ka bon.
 A ka o mɔgɔ minw ci, o baraka ka bon.
 Matigi Ala ta lon ye lonba le ye,
 siranyalonba lo.
 Jɔn le bɛna se ka lo ka o lon kɔnɔ?

Ala b'a fɛ a ta mɔgɔw ye nimisa

- ¹² «Ayiwa, hali bi aw ye sekɔ ka na ne fɛ ni aw jusukun bɛɛ ye;
 aw ye sun don, ka kasi, ka aw panasisi.
 Matigi Ala ko ten!

13 Sani aw ye aw ta faniw faran, aw ye aw jusukunw le faran!»

Aw ye seko ka na Matigi Ala, aw ta Ala fe,

sabu a be makari, a be hina,

a te dimi joona,

a ta numanya fana ka bon.

A tun b'a fe ka kojugu min lase aw ma, a bena son ka o dabra.

14 Jon k'a lon ni a tena seko aw ma,

ani a tun b'a fe ka kojugu min ke aw ra ka o dabra,

ka baraka don aw ra,

janko aw ye siman sarakaw* ani rezenji sarakaw* bo Matigi Ala, aw ta Ala ye tuun?

15 Aw ye buru fiye Siyon dugu konɔ!

Aw ye lon do bla ka sun don,

ka jamalajenba ke ka Ala bato.

16 Aw ye mogow lajen,

aw ye jama lajen Matigi Ala togo ra.

Aw ye cekorobaw lajen,

aw ye denmisenw lajen;

aw ye hali sinmindenw lajen.

Konɔce ye bo a sibon konɔ ka na!

Konɔmuso ye bo a ta konɔbon konɔ ka na!

17 Sarakalasebaga minw be Matigi Ala ta baara ra,

olugu ye to Alabatoso bolon ni sarakajenifen* ce, ka kasi.

O y'a fo ko:

«E, Matigi Ala, i ta mogow bosi!

I kana a to i ta mogow ye ke logoborifen ye, k'a to siya tow ye o togo don o ta zanaw ra.

I kana a to mogow y'a fo an ma ko: <O ta Ala be min de?> »

Ala ka layiri min ta a ta mogow ye

18 Matigi Ala ta jamana kanuya bonyara a jusu ra fo ka teme;

a ta mogow mapuman k'a sorɔ.

19 Matigi Ala k'a ta mogow jaabi k'a fo o ye ko:

«A fe, ne bena siman ni rezenjikura ni turu di aw ma,

fo ka aw wasa.

Ne tena a to siya tow ye aw mafiyenya tuun.

20 Aw jugu minw be nana ka bo sahiliyanfan na, ne bena olugu mabo aw ra.

Ne bena o gben ka taga jamana jintan, ani jamana lakolon do ra.

Ne bena o ta kerekejama nafemogow ben tereboyanfan kogoji* ra,

k'a kofemogow ben terebenyanfan kogoji† ra.

O bena tori fo ka o kasa bo

k'a yerege fan bee ra,

sabu o ka kojugu camanba le ke.

21 «Ne ta jamana mogow, aw kana siran!

Aw ye nagari ka ninsondiya,

sabu Matigi Ala ka kobaw ke.

22 Kongosogow, aw kana siran,

sabu kongokolon binjimiworow ta binw be nugura tuun.

Yiriw be denna tuun,

* 2:20 2.20 Tereboyanfan kogoji, o ye Kogoji sanin ye. † 2:20 2.20 Terebenyanfan kogoji, o ye Kogojiba ye.

torosunw ni rezensunw be den caman kera.

²³ Aw Siyon dugumogow,
aw ye jagari, ka ninsondiya Matigi Ala, aw ta Ala koson,
sabu a ka sanji folo di aw ma a cogo ra;
a ka sanji caman di aw ma.

A ka sanji folo ni sanji laban di aw ma
i n'a fo a tun b'a ke cogo min na folofolo.

²⁴ Simangbasiyow bena fa siman na,
minanw bena fa rezenjikura ni turu ra.

²⁵ Ne tun ka ne ta kerakejamaba min ci aw kama,
minw ye jodomutonw, ani tonbaw, ani tumuwulenninw, ani situmuw ye,
olugu tun ka san minw ta simanw domu,
ne bena o simanw bee kosegi aw ma.

²⁶ Aw bena domuni ke fo ka fa.
Aw bena Matigi Ala, aw ta Ala togow tando,
ale min ka kobaw ke aw ye.

Ne ta mogow tena maroya tuun fiyewu!

²⁷ Aw bena a lon ko ne Ala, ko ne be Izirayelimogow ce ra;
ko ne le ye Matigi Ala, aw ta Ala ye,
ko Ala were te yi ni ne te.

Ne ta mogow tena maroya tuun fiyewu!»

3

Ala bena a Nin lajigi a ta mogow kan

¹ «O kow ko fe, ne bena ne Nin* lajigi adamadenw bee kan.
Aw dencew, ani aw denmusow bena kuma sorow Ala fe k'a lase mogow ma;
aw ta cekorobaw bena Ala ta kow ye siko ra,
Ala bena a ta kow yira aw ta kanbelenw ra.

² «O lonw na, ne bena ne Nin* lajigi
hali joncew, ani jonmusow bee kan.

³ Ne bena kabakofen dow yira sankolo ra, ani dugukolo kan,
jori, tasuma, ani bugun sisimanw;

⁴ Tere bena ke dibi ye,
karo bena wulen i ko jori.
O bee le ko fe Matigi Ala ta lon bena se,
lonba ani siranyalonba.»

⁵ O wagati ra ni mogow o mogow ka Matigi Ala togow wele, o tigi be kisi;
sabu Siyon kuru* kan, ani Zeruzalemu, Matigi Ala bena mogow dow bosi,
i n'a fo Matigi Ala k'a fo cogo min na.

Matigi Ala bena mogow minw wele, olugu le bena ke o mogow kisininw ye.

4

Siyaw ta kiti

¹ «A fe, o lonw na, o wagatiw ra,
ni ne nana Zuda ni Zeruzalemu ta mogow minaninw lana o sigiyorokoro ra,

² ne bena siyaw bee lajen,
ka jigi ni o ye Yosafati* ta dingakonoyoro ra.

Ne bena o wele kiti ra o yoro le ra
ne ta mogow koson, ne ta jamanamogow, Izirayeli koson,

* 4:2 4.2 Yosafati koro ye ko: Matigi Ala be kiti tige.

o ka minw janjan ka taga jamanaw bæe ra;
ne bɛna o wele kiti ra ne ta jamana kosɔn,
o ka ne ta jamana min tarantaran ɲɔgɔn cɛ.

³ «O ka ne ta mɔgɔw tarantaran ɲɔgɔn cɛ, ni min ka bɛn min ma, o bɛ o ta.

O ka cɛdenninw di, ka o wari don jatɔmusow ra,
ka musodenninw fiyeere ka o wari don duvɛn na, ka o min.

⁴ «Ayiwa, aw Tirikaw, ani aw Sidɔnkaw, ani aw Filisikaw ta maraw bæe,
aw b'a fɛ ka mun le kɛ ne ra?

Yala aw b'a fɛ ka aw yɛrɛ dimibɔ ne ra le wa?

Ni aw b'a fɛ ka aw yɛrɛ dimibɔ ne ra,

ne bɛna aw ta kɛwalejuguw ben aw yɛrɛ le kan yɔrɔnin kelen na sisan.

⁵ Aw ka ne ta wari ni ne ta sanin ta;

ne ta fɛɲuman dawulamanw, aw ka o ta ka taga ni o ye aw ta jow ta
batosow kɔnɔ.

⁶ Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemu mɔgɔw kɔni, aw ka olugu fiyeere
Gɛrɛkiw ma,

janko ka o yɔrɔ janya o ta jamana ra.

⁷ A flɛ, aw tun ka o fiyeere ka o lataga yɔrɔ minw na,

ne bɛna o wuri ka o lasekɔ ka bɔ o yɔrɔw ra, ka aw ta kɛwalejuguw ben
aw yɛrɛ kan.

⁸ Ne bɛna aw dencɛw ni aw denmusow fiyeere Zuda mara mɔgɔw ma;

o bɛna o fiyeere Sabekaw ma, minw ta jamana bɛ fɔ yɔrɔjan.

Matigi Ala ko ten.»

⁹ Aw ye nin kuma fɔ siyaw ye,

ko: «Aw ye kɛrɛ labɛn!

Aw ye aw ta kɛrɛkɛcɛw lakunu!

Kɛrɛkɛcɛw bæe ye na, ka na ben o juguw kan.

¹⁰ Aw ye aw ta sɛnɛkɛdabaw gbasi k'a kɛ kɛrɛkɛmuruw ye,

ka aw ta wɔrɔsɔw yɛlɛma ka o kɛ tamanw ye.

Cɛ bæe ra siranbagatɔ y'a fɔ ko: <Ne ye cɛfari le ye!>

¹¹ Aw ye teliya ka na!

Yɔrɔ bæe ta siyaw ye na laɲɛn nin yɔrɔ ra.»

E, Matigi Ala, ele ye i ta kɛrɛkɛcɛw laɲigi.

¹² «Siyaw bæe ye wuri ka na Yosafati ta dingakɔnɔyɔrɔ ra!

Ne bɛna sigi o yɔrɔ le ra

ka siyaw bæe ta kiti tige,

siya minw bæe ka aw lamini.

¹³ «Aw ye wɔrɔsɔ ta,

sabu siman sera tigeri ma!

Aw ye na rɛzɛn cɔngɔ ni aw sen ye, k'a ji bɔ,

sabu rɛzɛncɔngɔyɔrɔ fara rɛzɛn na,

minan fara fɔ ka bɔn.

Can ra, o ta juguya warara.»

¹⁴ Jamaba, jamakuruba,

o le bɛ kititigɛkɛnɛ kan;

sabu Matigi Ala ta lon surunyara

kititigɛkɛnɛ kan.

15 Tere ni karo kera dibi ye,
lolow ta yeelen dogora.

16 Matigi Ala perenkan bora Siyon, i ko waraba mankan;
a kan bora Zeruzalemu minke, sankolo ni dugukolo yereyerera.
Nka Matigi Ala le ye a ta mogow tangabaga ye,
ale le ye Izirayelimogow dogoyoro ye.

17 «O le ra, aw bena a lon ko ne Matigi Ala, aw ta Ala,
ko ne siginin be Siyon, ne ta kuru saninman kan.
Ne bena Zeruzalemu saninya;
siya gbansan were si tena don a konɔ tuun fiyewu.»

Ala ta mogow ta hera wagati

18 «O lonw na koni, rezenjikura bena woyo ka bo kuruw kunna,
nono bena woyo ka bo kongoriw kunna;
ji bena woyo Zuda kow bee ra.
Bununji do fana bena woyo Matigi Ala ta batoso konɔ,
ka don Sitimu ta kodinga konɔ.

19 Misiran jamana bena ke yoro lakolon le ye.
Edomu jamana bena ke kongokolonba ye;
sabu o ka Zuda ta mogow minako juguya,
ka o mogow jarakibariw faga ka o jori bon o yere ta dugukolo kan.

20 Nka mogow bena sigi Zuda mara ra tuma bee;
mogow bena sigi Zeruzalemu wagati bee, ani tuma bee.

21 Ne tun ma o fagari hake min bo o juguw ra,
ne bena o hake bo o ra sisan;
Matigi Ala bena sigi Siyon.»

AMOSI TA KITABU Kitabu faamucogo

Amosi tun ye began marabaga le ye. A tun be bo Tekoha dugu koro; o yoro tun be Betlehemu dugu kere fe, Zuda mara ra. Amosi k'a ta ciraya ke ka kon cira Oze ni cira Ezayi ni cira Mise ja. Amosi k'a ta cirayakuma fo k'a nasin jamana sahiliyanfan mogow le ma. O mogow tun be sonni ke Beteli.

O wagati ra Izirayelimogow tun ka se soro o juguw kan, ka fanga ni naforo caman soro. O kera sababu ye ka wasoya ni fere don o mogow ra, ka o bla terenbariyakow ra, ani rogontorori; hali sarakalasebagaw tun te terenna Ala ye tuun. O tun b'a fora ko olugu be Matigi Ala ta lon le makonona, ko Ala bena kopuman ke olugu ye o lon na. Nka cira Amosi k'a fo o ye ko Matigi Ala ta lon tena ke heralon ye o fe, o ta jurumunw koson (5.18,20). O koson a k'a fo o ye ko o ka kan ka o ta kewalew yelema, ka Ala sago ke; ni o te, o ta sarakaw, ani o ta Alabato tena foyi ja (5.24); Ala fana bena o labla o juguw ye.

Amosi ko naforotigi minw be fagantanw, ani desebagatow toro, ko Ala ta kiti bena ben olugu kan. Nka a k'a fo fana ko minw be kojuguw dabra, Ala bena makari olugu ra, ka o dema.

Kitabu konokow

Ala bena kiti ben Izirayeli kerefejamanaw kan (1.1-2.5)

Ala bena kiti ben Izirayeli jamana kan (2.6-6.14)

Ala be tagamasiyen looru yira Amosi ra Izirayeli ta ko ra (7.1-9.15)

Matigi Ala kumakan

¹ Nin ye Amosi ta kumaw le ye. Ale tun ye Tekoha dugu begantigi do le ye. Ala ka nin kow yira a ra Izirayeli jamana ko ra, Zuda masace Oziyasi ta wagati ra, ani Izirayeli masace Yerobohamu min tun ye Yohasi dence ye, o ta wagati ra. San fla le temena o ko fe, dugukoloyereyere sorora ka ke.

² Amosi ko:

«Matigi Ala perenkan bora Siyon, i ko waraba mankan.
A kan bora Zeruzalemu minke,
begantigiw ta beganw ta domuniyoro binw fagara,
Karimeli kuru sanfeyoro jara.»

Damasikaw

³ Matigi Ala ko:

«Damasikaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka Galadikaw sene ni misidaba negeraman ta pinw le ye.

⁴ O ra, ne bena tasuma lajigi Hazaheli ta masabonw kan,
ka Beni Hadadi ta masabonbaw jeni pewu.

⁵ Ne bena Damasi dugu donda ta sogonanw kari,
ka Bikati Aveni* mogow halaki;
masacebere be min boro, ne bena o halaki ka bo Beti Edeni†.
O bena Sirikaw mina ka taga ni o ye Kiri jamana ra.
Matigi Ala ko ten.»

* 1:5 1.5 Bikati Aveni koro ye ko: terenbariya kurufurance. † 1:5 1.5 Beti Edeni koro ye ko: nanagbebon.

Gazakaw

⁶ Matigi Ala ko:

«Gazakaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka jamana mogow bee ce,
ka taga o don Edomukaw boro.

⁷ O ra ne bena tasuma lajigi Gaza dugu kogo kan,
ka o ta masabonbaw jeni pewu.

⁸ Ne bena Azidodi dugutigi halaki.

Masacebere be min boro, ne bena o halaki ka bo Asikalon.

Ne bena wuri Ekurankaw kama;

ni o kera, Filisika tow bee bena halaki.»

Dunupatigi Ala ko ten.

Tirikaw

⁹ Matigi Ala ko:

«Tirikaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka mogow caman mina ka o don Edomukaw boro;
balemaya min tun be o ce, o ma o hakiri to o ra.

¹⁰ O ra ne bena tasuma lajigi Tiri dugu kogo kan
ka o ta masabonbaw jeni pewu.»

Edomukaw

¹¹ Matigi Ala ko:

«Edomukaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka kerekemuru ta ka o balemaw nogben;
o ma son ka hina o ra fiyewu.

O dimina, ka to ka cenri ke wagati bee;

o ta dimiba ma mala ka ye.

¹² O ra, ne bena tasuma lajigi Teman dugu kan,
ka Bosira ta masabonbaw jeni pewu.»

Amankaw

¹³ Matigi Ala ko:

«Amankaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu ka o to kere ra ko o be do fara o ta jamana kan,
o ka Galadi dugu musokonomanw konow faran.

¹⁴ O ra, ne bena tasuma mana Raba dugu kogo kan
ka o ta masabonbaw jeni pewu.

O mankan bena ke i ko kerekelon ta kulekanbaw,
ka ke i ko sanfonoba, sanjiba nalon na.

¹⁵ O bena o ta masace mina ka taga ni a ye;
ale ni a ta jamana kuntigiw bee.

Matigi Ala ko ten.»

2*Mohabukaw*

¹ Matigi Ala ko:

«Mohabukaw ta kojugu saba koson, a fo kojugu naani yere,
ne ka min latige o kama, ne tena o to kebari ye;
sabu o ka Edomu masace su kolow jeni,

fɔ k'a kɛ bugurigbɛ ye.

² Ne bɛna tasuma lajigi Mohabukaw kan,
ka Keriyɔti ta masabonbaw jɛni pewu.
Mohabukaw bɛna halaki o mankanbaw cɛ ra,
ani kerɛmankanw, ni burufiyɛkanw cɛ ra.

³ Ne bɛna o ta kititigɛbaga halaki ka bɔ o cɛ ra,
ka o ta kuntigiw bɛɛ faga ni o ye.
Matigi Ala ko ten.»

Zudakaw

⁴ Matigi Ala ko:

«Zudakaw ta kojugu saba kosɔn, a fɔ kojugu naani yɛrɛ,
ne ka min latigɛ o kama, ne tɛna o to kɛbari ye;
sabu o ka o kɔ di Matigi Ala ta sariya ma,
o ma Ala ta cifɔninw sira tagama.

O bɛmaw tun ka faninyasira minw tagama,
o faninya kelenw le ka o lafiri.

⁵ Ne bɛna tasuma lajigi Zudakaw kan,
ka Zeruzalɛmu ta masabonbaw jɛni pewu.»

Izirayɛlimɔgɔw

⁶ Matigi Ala ko:

«Izirayɛlimɔgɔw ta kojugu saba kosɔn, a fɔ kojugu naani yɛrɛ,
ne ka min latigɛ o kama, ne tɛna o to kɛbari ye;
sabu wari kosɔn, o ka mɔgɔ terennin fiyeere;
o ka fagantan fiyeere sennasanbara fla kosɔn.

⁷ O bɛ o sen la fagantanw kun kan, i ko mɔgɔ bɛ a sen la dugu ma cogo
min na.

O bɛ mɔgɔ barakantanw tɔpɔ.
Den ni fa bɛɛ bɛ taga jɛn ni sunguru kelen ye,
ka ne tɔgɔ saninman lanɔgɔ.

⁸ O ka fani minw mina o ta jurunantigiw fɛ ka o ta juruw tɔnɔmasigi, o bɛ
la o faniw le kan, sarakabɔnanw bɛɛ kɔrɔ.

O ka wari ben mɔgɔ minw kan, o mɔgɔw ka o wariw sara ni duven min
ye, o bɛ o duven min o ta alaw ta batosow kɔnɔ.

⁹ K'a sɔrɔ ne ka Amɔrikaw halaki ka o bɔ o na fɛ.

O mɔgɔ minw tun ka jan i ko sɛdirisunw,
o baraka ka bon i ko yirisunbaw.

Nka ne ka o yiriw denw cɛn o yirisunw sanfɛyɔrɔ ra, ka o lilinw cɛn
dugukolo jukɔrɔ.

¹⁰ Ne le ka aw labɔ Misiran jamana ra,
ka bla aw na kongokolon kɔnɔ fɔ san binaani,
janko ka taga Amɔrikaw ta jamana di aw ma.

¹¹ Ne ka aw dɛncɛ dɔw kɛ ne ta ciraw ye,
ka aw ta kanbelen dɔw kɛ ne ta mɔgɔ saninmanw ye.

Yala a ma kɛ ten wa, Izirayɛlimɔgɔw?

Matigi Ala ko ten.»

¹² «Nka aw ka duven di Ala ta mɔgɔ saninmanw* ma, o k'a min;
aw k'a fɔ ciraw ye ko o kana cirayakuma fɔ.

¹³ «A flɛ, ne fana bɛna aw terege yɔrɔ kelen na,

* **2:12** 2.12 Mɔgɔ saninmanw: mɔgɔ minw ka o yɛrɛ saninya Ala ye, minw bɛ wele ko Nazirikaw.

i n'a fɔ wotoro min fara siman kansiriw ra, o be fen don k'a terege cogo min na.

¹⁴ Mɔgɔ sen teliman tena se ka bori ka dogo, mɔgɔ barakaman ta baraka tena se ka foyi na a ye, kerekece tena se k'a yere kisi.

¹⁵ Kalanbonbaga tena se ka lo a loyoro ra tuun, kerekece sen teliman tena bosi, sotigi tena se k'a yere kisi.

¹⁶ Hali kerekecew bee ra jagbelen, ale fari lakolon le bena bori o lon na. Matigi Ala ko ten.»

3

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

¹ Aw ye nin kumaw lamɛn: Matigi Ala be kuma min fora aw Izirayelimɔgɔw ma, Izirayeli ta gba bee lajennin ma, ne Ala ka o gba minw labɔ Misiran.

² «Ne ka aw dama le panawoloma dunuɓa ta gbaw bee ce ra; o koson aw ka terenbariyako minw bee ke, ne bena aw pininka o bee ra.»

³ Yala mɔgɔ fla be se ka tagama jɔgon fe, ni o fla ma ben a ra wa?

⁴ Yala jara be se ka kule kongo kono gbansan, ni a ma sogo mina wa?

Jaraden be kasi a ta dinga kono gbansan, ni a ma fen do mina wa?

⁵ Kononin be se ka mina jan na dugu ma, ni jan tun ma la a na wa?

Jan fana be se ka pan a yere ma dugu ma, ni foyi ma mina a ra wa?

⁶ Kerekeburu be se ka fiye dugu kono, ni dugumɔgɔw ja ma tige wa?

Kojugu do be se ka ben dugu do kan, ni Matigi Ala le m'a ke wa?

⁷ O ra, Dunupatigi Ala te foyi ke, ni a ma o gundo yira a ta jonw na, olugu minw ye a ta ciraw ye.

⁸ Jara kulera!

Jon le ja te tige?

Dunupatigi Ala kumana!

Jon le be se ka ban ka o cirayakuma fo?

Ala ta kiti bena ben Samarikaw kan

⁹ Aw ye aw kan lase Azidodi masabonbaw ma, aw ye aw kan lase Misiran jamana masabonbaw ma.

Aw y'a fo ko: «Aw ye na lajen Samari kuruw kan, k'a fle jagban min be mɔgɔw kan yi, ani tojori min be mɔgɔw kan yi!

¹⁰ O te terenninya sira lon tuun.»

Matigi Ala ko ten!

O ka fen minw soro kojugu ni benkanni sababu ra, o ka o ta masabonbaw fa ni o le ye.

¹¹ O koson Dunupatigi Ala ko:

«Aw juguw bena na jamana fan bee lamini.

O bena aw ta so barakamanw ben,
ka aw ta masabonbaw naforow ce.»

¹² Matigi Ala ko:

«Sagagbenbaga be a ta saga sen kunkurun fla, walama saga torofara
tigenin sama ka bo jara da ra cogo min na,
Izirayelimogoo minw siginin be Samari, olugu to bena sama ka bo o juguw
boro o cogo le ra,
olugu minw be to ka la ka jan Damasi dugu ta lafennumanw kan,
ani a kalagajumanw kan.

¹³ «Aw ye nin lamɛn, ka Yakuba ta somogoo lasomi!
Dunupatigi Ala, Fangatigi Ala kumakan lo.

¹⁴ Lon min na ne bena wuri Izirayelimogoo kama
ka o ta kojuguw hake bo o ra,
o lon na ne bena wuri Beteli ta sarakabonanw fana kama.
Sarakabonan gbanw bena kari ka bo a ra, ka ben dugu ma.

¹⁵ O ka o ta bon minw lo nenewagatiw kama,
ani o ka minw lo fundeninwagatiw kama
ne bena olugu bee benben jogon kan.
O ka o ta bonba minw lalaga, ka o ceɓa ni samajinw ye, olugu bee bena
cen.
O le bena ke o ta bonba labanw ye.
Matigi Ala ko ten.»

4

Samari musow ta kanminabariya

¹ «Aw ye nin kuma lamɛn, Basan mara misimusow!

Aw minw be Samari kuru kan,
aw be deseɓagatoo toɓo,
aw be aw fanga digi fagantanw kan,
aw b'a fɔra aw ceɓw ye ko:

<Aw ye na ni minnifen do ye, an y'a min!>

² Dunupatigi Ala karira a yere togo saninman na,
ko lon do bena se, sigiya te o ra, o lon na koni,
o bena nege le don aw nun na ka aw mina ka taga ni aw ye;
o bena aw komogoo mina ni dulen le ye ka taga ni o ye.

³ Aw bena bori ka bo kogo wow fe.
Bee bena teren ka taga a ta sira fe.
O bena aw gben ka taga fo Herimon.
Matigi Ala ko ten!

Izirayelimogoo ta tooro

⁴ Aw koni ye taga Beteli, ka taga kojugu ke faasi!
Aw koni ye taga Giligali, ka taga do fara a kan tuun sa!
Lon o lon sogoma aw ye aw ta sarakaw bo.
Tere saba o tere saba, aw ye aw ta yagaw bo.

⁵ Aw ye numanlon sarakaw* bo,
ka burufunufen ke aw ta sarakaburuw ra.
Aw ye aw ta diyanya sarakaw* wangola,
k'a ko fo, janko bee y'a men;
sabu o le ka di aw ye, aw Izirayelimogoo!»
Dunupatigi Ala ko ten.

6 «O le koson aw ta duguw bee ra, ne fana ka aw konobara lakolon to; ka domunintanya ben aw kan aw ta sigiyorow bee ra. Nka o bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.»

7 «O le koson ne ka sanji fana tige aw ra, k'a soro a to tun tora karo saba sani siman ye se tigeri ma. Ne ka sanji ben dugu dow ra, ka dugu dow to yi. Foro dow ka sanji soro, nka foro minw m'a soro, olugu jara.

8 Dugu fla, walama dugu saba, o ta mogow tagara dugu were ra, ka taga ji nini k'a min; nka o ji ma o ta minlogo ban. O bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe. Matigi Ala ko ten.»

9 «Ne ka banaw bla aw ta senefenw na ka o ja, ka o tori. Tonw ka aw ta nankorafenw, ani aw ta rezensunw, ani aw ta torosunw, ani aw ta oliviyesunw domu.

O bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.

10 Ne ka banajugu ben aw kan i ko ne ka min jogon ke Misirankaw ra. Ne ka aw ta kanbelenw faga ni keremukuru ye, ka aw ta sow mina aw ra. Mogo minw sara aw ta sigiyoro ra, fo ka o suw tori, ne ka o kasa don aw nun na.

Nka o bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.

11 Ne ka aw dow halaki i n'a fo Sodomukaw, ani Gomorikaw; dow porokora ka kisi, i ko o ka logokunkurun min sama ka bo tasuma ra.

Nka o bee n'a ta, aw belen ma nimisa ka seko ka na ne fe! Matigi Ala ko ten.

12 O le koson aw Izirayelimogow, ne bena aw ke tan le!

Ayiwa, i n'a fo ne bena aw ke tan,

o ra, aw ye aw yere laben ka na lo ka aw ta Ala ta kiti makono, aw Izirayelimogow!»

13 Sabu Ala min ka kuruw dan, Ala min ka foro dan, min be a ta miiriyaw yira adamadenw na, min be keneboda yelema k'a ke dibi ye, min be tagama dugukolo kan yoro korotaninw kuncu ma, Matigi Ala, Fangatigi, o le be ne togo ye.

5

Kojugu minw bena se Izirayeli ma

1 E, Izirayelimogow, aw ye nin kuma lamen!

Ne be nin sangadankiri min lara aw kunna, aw ye o donkiri lamen!

2 E, Izirayeli, sunguru cepuman benna, a te wuri tuun!

A lanin be a yere ta dugukolo le kan;

mogo si ma soro k'a lawuri;

3 sabu Dunupatigi Ala ko:

«Ce waga kelen be bo dugu min konu ka taga kere ra, ce keme doron le bena seko o dugu konu.

Ce keme be bo dugu min konu ka taga kere ra,

ce tan dɔrɔn le bena sekɔ o dugu kɔnɔ.
A bena ke ten le Izirayeli jamana ra.»

4 O kosɔn Matigi Ala ko Izirayeli ta somɔgɔw ma ko:

«Aw ye ne Ala ta jɛnɔgɔnya jini,
janko aw ye si sɔrɔ.

5 Aw kana taga foyi jini Beteli,
aw kana taga Giligali,
aw kana se Bɛri Seba;
sabu o bena Giligalikaw bɛɛ ce ka taga,
Beteli bena ke tomo le ye.

6 Aw ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini,
janko aw ye si sɔrɔ.

Ni o tɛ, Ala bena jigi Yusufu ta somɔgɔw kan, ka o halaki i ko tasuma;
mɔgɔ tena sɔrɔ ka tasuma faga Beteli dugumɔgɔw ye.

7 «Aw bɛ can yeɛma k'a ke jalaji ye;
aw bɛ terenninya firi dugu ma.

8 Ala min ka teremana wagati ta lolow, ani samiya wagati ta lolow dan,
min bɛ dibikuruba yeɛma ka o ke kenɛbɔda ye,
ka tere yeɛma k'a ke su ye,
min bɛ kɔgɔji ta jiw wele
ka o bɔn dugukolo kɔ kan,
ale tɔgɔ le ye ko Matigi Ala!

9 Ale le bɛ halakiri lase fangatigiw ma,
ka o ta so barakamanw bɛɛ halaki.

10 «Mɔgɔ min bɛ kiti tige ka aw jaraki aw ta terenbariya kosɔn, aw bɛ o
tigi kɔninya.

Mɔgɔ min bɛ can fɔ aw ye, aw bɛ o tigi haramuya.

11 Ayiwa, i n'a fɔ aw bɛ fagantanw dɔndɔn ni aw senw ye,
ka o jagboya ka siman di aw ma,
o ra, aw ka kabakurubonba minw lolɔ,
aw tena don o bonw kɔnɔ.
Aw ka rɛzɛnforɔnuman minw sɛnɛ,
aw tena o rɛzɛnw ji min.

12 Sabu ne k'a lɔn ko aw ta kojuguw ka ca,
ko aw ta jurumunw ka bon.

Aw bɛ mɔgɔ terennin minako juguya.
Aw bɛ bonyafenw mina dogo ra, ka jo bɔsi fagantanw na kititigeɣɔrɔ ra.

13 O le kosɔn nin wagatiw ra, mɔgɔ hakirmanw bɛ je,
sabu nin wagatiw man ji.

14 Aw ye tugu kɔnuman le kɔ, janko aw ye si sɔrɔ;
aw kana tugu kojugu kɔ;
ni o kera, Matigi Ala, Fangatigi Ala bena ke ni aw ye,
i ko aw yeɛ k'a fɔ cogo min na.

15 Aw ye kojugu kɔninya, aw ye kɔnuman le kanu,
aw ye kiti tige ka kɔna ni terenninya le ye;
ni o kera, a bɛ se ka ke ko Matigi Ala, Fangatigi Ala bena hina aw ra, aw
minw ye Yusufu ta mɔgɔ tɔw ye.

16 «O kosɔn Matigi Ala, Fangatigi min ye Matigi ye, ale ko:

Sangakasikan le bena bɔ kenɛgbeyɔrɔw bɛɛ ra;
 siradaw bɛɛ ra mɔgɔw bena a fɔ ko: <E, Ala! Bɔnɔ ka an sɔrɔ!>
 O bena sɛnɛkɛbagaw wele sukasi ra,
 ka sukasibagaw wele ka na sangadɔnkiriw la;
 17 sabu ni ne nana tɛmɛ aw cɛ ra tuma min na,
 mɔgɔw bena kasi rɛzɛnforow bɛɛ ra.
 Matigi Ala ko ten.»

Matigi Ala ta lon

18 Aw minw kɔrɔtɔnin lo ko Matigi Ala ta lon ye se, bɔnɔ bena aw sɔrɔ dɛ!
 Aw b'a miiri ko Matigi Ala ta lon bena kɛ mun le ye?
 Matigi Ala ta lon bena kɛ dibiba le ye, a tɛna kɛ yeelen ye dɛ!
 19 Aw ta bena kɛ i n'a fɔ mɔgɔ min bɛ borira jara ja,
 ka taga ben ni waraba dɔ ye;
 a sera so kɔnɔ, a k'a boro la kogo kan minke,
 sa dɔ k'a kin.
 20 Ayiwa, sigiya t'a ra, Matigi Ala ta lon bena kɛ dibiba le ye;
 a tɛna kɛ yeelen ye fiyewu.
 A bena kɛ dibikuruba le ye,
 hali yeelen dɔɔnin tɛna kɛ a ra.

Izirayelimɔgɔw ta batori ma ben Ala ma

21 «Ne tɛ aw ta Alabato panagbɛw fɛ, o man di ne ye;
 aw ta jamalajenlonw lɔgɔ bɛɛ bɔra ne ra pewu.
 22 Ni aw bɛ aw ta saraka jenitaw* ni aw ta siman sarakaw* bɔ ne ye,
 ne tɛ o sarakaw si mina.
 Aw bɛ misi tɔrɔnin minw faga ka o kɛ aw ta ninsɔndiya sarakaw* ye,
 ne tɛ o si flɛ.
 23 Aw ye aw ta dɔnkirilakanw mabɔ ne ra.
 Ne t'a fɛ ka aw ta gɔnifɔkan mɛn.
 24 Ne b'a fɛ ko aw ta kititigeyɔrɔw ra, can le ye woyo i ko ji;
 terenninya ye caya i ko baji min tɛ ja.
 25 Aw ka san binaani min kɛ kongokolon kɔnɔ,
 yala aw tun bɛ aw ta bɛgan sarakaw* ni aw ta siman sarakaw bɔra ne le
 ye wa, aw Izirayelimɔgɔw?
 26 Aw yɛrɛ boro ka o ala minw lalaga,
 aw ta alaw ta masacɛ Sakuti,
 ani aw ta ala lolotigi Kewan,
 aw ka olugu le ta.
 27 O kɔsɔn ne bena a to o ye aw mina ka taga ni aw ye fɔ Damasi kɔ fɛ.
 Matigi Ala, Fangatigi le ko ten.
 O le bɛ ne tɔgɔ ye.»

6

Ala ka jamana kuntigiw jaraki

1 «Aw minw nasumanin siginin bɛ Siyɔn,
 aw minw b'a miiri ko foyi tɛ se ka aw sɔrɔ, ka aw siginin to Samari kuru
 kan,
 aw minw kɛra siyaw bɛɛ ra fɔlɔ ta mɔgɔbaw ye,
 Izirayeli jamana bɛɛ bɛ borira aw minw kɔ,
 ayiwa, bɔnɔ le bena aw sɔrɔ.
 2 Aw ye taga Kaline, ka taga a flɛ min kɛra yi;
 o kɔ, aw ye taga Hamati duguba kɔnɔ,

o kɔ, aw ye taga Gati, Filisikaw ta dugu ra.
 Yala o duguw cogo tun ka ɲi ka tɛmɛ aw ta mara fla bɛɛ kan wa?
 Yala o ta mara tun ka bon ka tɛmɛ aw ta kan wa?
³ Aw ko aw bɛ kojugu nalon mabɔra aw yere ra le,
 k'a sɔrɔ aw bɛ ɲagban fanga le blara aw yere kan.

⁴ «O bɛ la lanan sɔngɔgbɛlɛnw kan, lanan minw lalagara ni samɔɲinw ye.
 O bɛ lala ka jan o ta lafɛnɲumanw kan.
 O bɛ sagaden dɔw mina sagakuru ra ka o faga ka o domu;
 o bɛ misiden tɔrɔɲinw le domu.
⁵ O bɛ gɔɲiw fɔ, ka to ka dɔnkirikunntanw la;
 o b'a kɛ i n'a fɔ olugu yere le ye Dawuda ye, i n'a fɔ Dawuda yere le bɛ a
 ta gɔɲi fɔra.
⁶ O bɛ duvɛn min jifiyɛbabaw kɔɲɔ;
 o bɛ turuɲuman kasadimanw mun o fari ra.
 Nka cɛnri min bɛna se Yusufu ta somɔgɔw ma,
 hali o jusu tɛ kasi o ra.

⁷ «O kosɔn o bɛna kɔn ka olugu le mina tɔw bɛɛ ɲa fɛ, ka taga ni o ye.
 Ni o kɛra, o ta ɲanagbɛw, ani o ɲagarikanbaw bɛɛ bɛna ban.»

Samari mara bɛna halaki

⁸ Dunuɲatigi Ala karira ni a yere tɔgɔ ye.
 Fangatigi Ala, Matigi Ala ko ten, ko:
 «Yakuba ta mɔgɔw ta yerebɔnya lɔgɔ bɔra ne ra;
 o ta masabɔnbaw ko man di ne ye.
 O kosɔn ne bɛna o ta duguw, ani o kɔnɔfɛnw bɛɛ don o juguw boro.»

⁹ Ni cɛ tan ka to so kelen kɔɲɔ, olugu bɛɛ bɛna sa. ¹⁰ Min ka kan ka na
 a balemaw suw ta ka o labɔ so kɔɲɔ ka taga o jɛni, ale bɛna ɲininkari kɛ
 sokɔnɔmɔgɔ dɔ fɛ, ko yala ni mɔgɔ wɛrɛ bɛ yi tuun. O b'a jaabi ko mɔgɔ
 wɛrɛ tɛ yi. A b'a fɔ o ye ko o ye je, ko sabu o man kan ka Matigi Ala tɔgɔ
 fɔ.

¹¹ A flɛ, Matigi Ala kumana ka ban!
 A bɛna bonba ben, fɔ k'a kɛ tomo ye,
 ka bon fitini ben, fɔ k'a mugumugu.
¹² Yala mɔgɔ bɛ se ka so bori farakuruw kan wa?
 Yala mɔgɔ bɛ se ka fara sɛnɛ ni misidaba ye wa?
 Mun kosɔn aw ta kititigeyɔrɔw ra, aw ka can yeɛma k'a kɛ mɔgɔfagafɛn
 ye,
 ka terenninya sira yeɛma ka o kɛ jalaji ye?
¹³ Aw bɛ ɲagarira fɛngbansan le kosɔn Lodebari dugu kɔɲɔ;
 aw b'a fɔra ko: «Yala an ma Karinayimu dugu mina ni an yere baraka le
 ye wa?»
¹⁴ «O kosɔn, Izirayɛli ta somɔgɔw, a flɛ,
 ne bɛna siya dɔ lawuri aw kama,
 min bɛna a fanga digi aw kan,
 k'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fɔ Araba kɔba yɔrɔ ra.»
 Matigi Ala, Fangatigi le ko ten.

7

Tagamasiyɛn fɔlɔ: tɔnw

¹ Dunuƙatigi Ala ka tagamasiyen min yira ne ra: Ne k'a ye ko Ala tun be ƙon camanba le danna. O wagati y'a soro masace ta beganw ta bin tigera ka ban, binkura le tun be bora. ² Ne nana a ye ko tonw be dugukolo binw bee pimina minke, ne ka Ala daari ko: «Dunuƙatigi Ala, yafa an ma! Ni o te Yakuba ta mogow bena kisi ka bo nin na cogo di, k'a soro o baraka ka dogo?» ³ Matigi Ala k'a ta miiriya yelema; a k'a fo ko: «I ka min ye, o tena ke!»

Tagamasiyen flanan: tasuma

⁴ Dunuƙatigi Ala ka tagamasiyen min yira ne ra tuun, o fle nin ye: Ne k'a ye ko Dunuƙatigi Ala tun b'a fora ko kiti bena tige ale ta mogow kan ni tasuma le ye. Tasuma nana dunuƙa jibaw bee ja; a tun be forow fana jenina. ⁵ Ne ko: «E, Dunuƙatigi Ala, sabari ka nin lalo! Ni o te Yakuba ta mogow bena kisi ka bo nin na cogo di, k'a soro o baraka ka dogo?» ⁶ Matigi Ala k'a ta miiriya yelema. A ko: «I ka min ye, o fana tena ke. Dunuƙatigi Ala ko ten.»

Tagamasiyen sabanan: sumanikejuru

⁷ Ala ka tagamasiyen min yira ne ra tuun, o fle nin ye: Ne k'a ye ko Matigi Ala lonin tun be kogo do koro. O tun ka o kogo lo k'a teren ni sumanikejuru ye. O sumanikejuru tun be Matigi Ala boro. ⁸ A ka ne jininka ko: «Amosi, i na be mun le ra?» Ne k'a jaabi ko: «Ne na be sumanikejuru do le ra.» A ko:

«Ne bena sumanikejuru le la ne ta mogow, Izirayelimogow kan, ka o suma. Ne tena o ta kojuguw si hakew to o ra tuun.

⁹ Isiyaka ta sonnikeyoro minw be kongori kan, ne bena o yoro bee halaki, ka Izirayeli ta jobatoyoro bee cen.

Ne bena wuri ni kerékemuru le ye Yerobohamu ta somogow kama.»

Sarakalasebaga ni masace ka Amosi gben

¹⁰ Ayiwa, o kera minke, Beteli ta sarakalasebaga* min ye Amasiya ye, ale ka cira bla Izirayeli masace Yerobohamu ma, k'a fo a ye ko: «Amosi be jen do le sirira i kama Izirayeli jamana konɔ yan. Jamanamogow tena se k'a ta kumaw bee muƙu tuun. ¹¹ Amosi b'a fora ko: «O bena Yerobohamu faga ni kerékemuru ye,» ko: «o bena Izirayelimogow mina ka bo o ta jamana ra, ka taga ni o ye fo yorojan.» »

¹² Amasiya k'a fo Amosi ye o le ra ko: «Ladibaga, taga! Teliya ka taga to Zuda mara ra; o bena i ta domuni di i ma yi, i be to ka i ta ciraya ke yi;

¹³ nka Beteli yan koni, i kana cirayakuma fo yan tuun, sabu yan ye masace ta yoro saninman le ye; masace ta batoso lo.»

¹⁴ Amosi ka Amasiya jaabi ko: «Ne te cira ye, ne te cira do ta den ye fana. Ne ye begantigi le ye; ne be sikomorisunw fana senɛ.» ¹⁵ Matigi Ala ka ne wele ka bo ne ta sagaw le koro, k'a fo ne ye ko: «Taga nin cirayakuma fo ne ta mogow, Izirayelimogow ye. ¹⁶ Sisan ele ye Matigi Ala ta kuma lamɛn, ele min b'a fora ko ne kana cirayakuma fo Izirayelimogow kama, ko ne kana waajurikuma fo Isiyaka ta somogow ye. ¹⁷ O le koson Matigi Ala ka min fo, o fle nin ye:

«Ele ta muso, o bena bla jatoya ra dugu konɔ;
i dencɛw ni i denmusow, olugu bena faga ni kerékemuru ye.
O bena i sigiyoro suma ni juru ye, k'a taran mogow ra.
Ele yere bena taga sa Alalɔnbariw ta jamana le ra.
O bena Izirayelimogow mina ka bo o ta jamana ra
ka taga ni o ye fo yorojan.» »

8

Tagamasiyɛn naaninan: yiridenw bɛ segi kɔnɔ

¹ Dunupatigi Ala ka tagamasiyɛn nin le yira ne ra tuun: Ne ka segi do fanin ye samiyayiriden mɔnin na. ² A ka ne pininka ko: «I ja bɛ mun le ra, Amosi?» Ne ko: «Ne ja bɛ segi do fanin le ra samiyayiriden mɔnin na.» Matigi Ala ko ne ma ko:

«Ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw mɔna, olugu fana ta wagati sera. Ne tena o ta kojuguw si hake to o ra tuun.

³ O lon na, masaso ta donkirilakanw bɛna yeɛma ka ke nɔnakanw le ye. Dunupatigi Ala ko ten.

Suw camanba le bɛna ke yɔrɔ bɛɛ;
mɔgɔw bɛna ke o cɛ ye ka o firi;
o b'a fo nɔgɔn ye ko:
<Aw ye je dɛ!> »

⁴ Ayiwa, aw ye nin lamɛn, aw minw bɛ fagantanw jagbanna, aw minw bɛ janibagatɔw to labanna jamana kɔnɔ!

⁵ Aw b'a fora ko:
«Karokura janagbɛ bɛna ban wagati juman le dɛ,
k'a to an ye an ta simanw fiyeere?
Nɛnɛkirilon ye ban joona,
k'a to an ye an ta simanmarayɔrɔw dayɛɛ.
An bɛna an ta sumanikenanw kɔnɔ dogɔya,
ka fɛnw songɔ gbeɛya!
An bɛna sumanikɛfɛnw yeɛma,
ka mɔgɔw nanbara.

⁶ An bɛna dɛɛbagatɔw san ni wari ye,
ka fagantanw san sennasanbara dama songɔ kosɔn.
Hali simankise paga, an bɛna o bɛɛ fiyeere.»

⁷ Ayiwa, Matigi Ala karira Yakuba ta Ala ta bonya kosɔn.
A ko: «<Ne tena pina nin mɔgɔw ta kewalew si ko.

⁸ Nin kow kosɔn jamana bɛna yuguyugu fo ka bo a no ra.
Jamanamɔgɔw bɛɛ bɛna janasisi.
Jamana bɛɛ bɛna wuri i ko Nili baji,
ka yɛɛn ka sɔrɔ ka na ben i ko Misiran ta kɔba.> »

Nanasisilon

⁹ O lon na, kɔni, ne bɛna tere ben, ka tere to sankolo cɛmance ra.
Ne bɛna dugukolo ke dibi ye tereɛban fɛ!
Dunupatigi Ala ko ten.

¹⁰ Ne bɛna aw ta janagbɛw yeɛma ka o ke sukasi ye,
ka aw ta donkiriw bɛɛ yeɛma ka o ke sangadonkiriw ye.
Ne bɛna bɔrɔfani la aw bɛɛ ko ra,
ka bɛɛ kun gbana.
Ne bɛna nin wagati gbeɛya k'a ke i ko mɔgɔ minw dence kelenpenin sara,
o b'a su kasira.
O ko, nin kow bɛɛ laban bɛna ke jusukasikoba le ye.

¹¹ A fɛ lon do bɛna se,
Dunupatigi Ala ko ten,
ne bɛna kɔngɔ ben jamana kan.

Ne m'a fɔ domuni kɔngɔ, walama ji kɔngɔ de,
nka Matigi Ala ta kuma lamenni kɔngɔ.

¹² O wagati ra kɔni, o bɛna to ka yaala o yere kun fe kɔgojiw ni jɔgon ce;
o be bo terebenyanfan na ka taga woroduguyanfan na,
ka bo sahiliyanfan na ka taga tereboyanfan na.
O bɛna ke yaala ye fan bee ra ko o be Matigi Ala ta kuma jinina,
nka o tena a men yoro si.

¹³ O lon na, kɔni, sungurupumanw
ani kanbelenw baraka bɛna dese minlogo boro.

¹⁴ Minw bee tun be kari ni Samarikaw ta jo togo ye,
k'a fo ko: «Dan, i ta ala ye meen an koro!»,
ko: «Beri Seba ta sonnikeyoro sira ye meen an koro!»,
o mogow bee bɛna ben, o si tena se ka wuri tuun!

9

Tagamasiyen loorunan: yoro saninman cenna

¹ Ne ka Matigi ye, a lonin be sarakabonan kunna; a ko:
«Aw ye Alabatosoba samasenw sanfeyoro bugo k'a kari,
fo ka bon jusiginan yuguyugu.

Aw y'a karikari k'a ben mogow bee kun na yi!
Ni minw ka bosi, ne bɛna olugu faga ni kerekemuru ye;
o si tena se ka bori;
o si tena se ka bosi.

² Hali ni o ka dugukolo ci ka taga dogo fo kaburuw jukoro,
ne boro bɛna o sama ka o labo.
Hali ni o ka yelen ka taga fo sankolo kono,
ne bɛna o lajigi ka bo yi.

³ Hali ni o ka taga dogo Karimeli kuru kan,
ne bɛna taga o yorɔni, ka o mina ka na ni o ye.
Ni o ka tunu kɔgoji jukoro ko o be dogo ne ra,
ne bɛna jirasa do ci ka taga o kin yi.

⁴ Hali ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye,
ne bɛna a to o ye o faga ni kerekemuru ye yi.
Ne bɛna ne ja lo o ra tuma bee janko ka kojugu le ke o ra;
ne tena konuman ke o ye.

⁵ «Ni Matigi, Fangatigi Ala ka maga dugukolo ra,
dugukolo be yereyere,
dugukolokanfɛnw bee be sukasi ke.

Jamana bee be wuri i ko Nili baji,
ka soro ka na ben i ko Misiran ta koba.

⁶ Matigi Ala be a ta sigiyoro lo fo san fe, sankolo kunna;
ka sankolo ju sigi dugukolo kan.

A be kɔgoji ta jiw wele
ka o bon dugukolo ko kan.
Ale togo le ye ko Matigi Ala!»

Jurumunkebagaw ta kiti

⁷ Aw Izirayelimogow, yala aw ni Etiyopikaw bee te kelen ye ne fe wa?
Matigi Ala ko ten.

Aw Izirayelimogow, yala ne ma aw labo Misiran,

i n'a fɔ ne ka Filisikaw labɔ Kafitɔri cogo min na wa,
ani ne ka Sirikaw labɔ Kiri cogo min na wa?

⁸ A flɛ, Dunupatigi Ala na lonin bɛ nin jamana ra,
jamana min jarakinin lo.

Ne bɛna nin jamana halaki ka bɔ dugukolo kɔ kan.

Nka o bɛɛ n'a ta, ne tɛna Yakuba ta somɔgɔw bɛɛ halaki.

Matigi Ala ko ten.

⁹ Sabu ne kɔni k'a latige

ko ne bɛna Izirayeli ta somɔgɔw yuguyugu siya tow bɛɛ cɛ ra,

i n'a fɔ o bɛ simankisɛ yuguyugu tɛmɛ kɔnɔ cogo min na,

janko hali bɛrɛkoro den kelen kana ben dugu ma ka jagami siman na.

¹⁰ Ne ta mɔgɔ minw ye jurumunkebagaw ye, olugu bɛɛ bɛna faga ni
kɛrɛkemuru ye.

Olugu minw b'a fɔra ko: «Kojugu tɛna se an ma, foyi tɛna an sɔrɔ!»

Ala bɛna kɔnuman kɛ Izirayeli ye tuun

¹¹ «Ayiwa, Dawuda ta so min tun bɛna, ne bɛna o so lawuri tuun.

Ne bɛna a wow datugu,

k'a yɔrɔ cɛnninw bɛɛ lalaga,

k'a lo a cogokɔrɔ ra.

¹² Ni o kɛra, Edomu jamana tɔ bɛna kɛ o ta ye tuun,

ani ne tɔgɔ tun bɛ siya minw bɛɛ kan.

Matigi Ala ko ten,

ale le ye o kow kebaga ye.

¹³ Lon dɔw bɛna se, Matigi Ala ko ten,

o lonw na kɔni,

sani simantige ye ban foro ra, o y'a sɔrɔ simankura bɛ sɛnɛna ka ban.

Sani rɛzɛn ye congɔ ka ban foro ra, o y'a sɔrɔ rɛzɛnkura bɛ sɛnɛna ka ban.

O lonw na kɔni,

rɛzɛnjikura bɛna woyo ka bɔ kuruw kunna,

ka bɔn kongoriw kunna.

¹⁴ Ne bɛna ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta bonya lasekɔ o ma tuun.

O ta dugu minw tun cira, o bɛna o duguw lo tuun, fɔ ka sigi o duguw ra.

O bɛna rɛzɛnforow sɛnɛ, ka o rɛzɛnji min,

o bɛna nankɔw sɛnɛ tuun, ka o nankɔrafɛnw domu.

¹⁵ Ne bɛna o sigi o yɛrɛ ta dugukolo kan.

Mɔgɔ si tɛna o lawuri tuun ka bɔ o dugukolo kan,

ne ka o dugukolo min di o ma.

Matigi Ala, aw ta Ala ko ten!»

ABIDIYASI TA KITABU Kitabu faamucogo

Filisikaw tun nana ben Zeruzalemu dugu kan wagati min na, o wagati le ra Abidiyasi ka nin kumaw fo. Nin kitabu ye sura kelen doron ye. O wagati ra Edomuka minw tun be jamana woroduguyanfan na, olugu nana ka na fara Zeruzalemukaw juguw kan, ka Zeruzalemu kere, ka dugumogow borofenw ce ka taga ni o ye, k'a soro Edomukaw ni Izirayelimogow bee ta duruja bora o bema ce Isiyaka le ra.

Ala ka Abidiyasi ci ka na nin cirayakuma fo Edomukaw ye, ko Ala bena o ta kewalejuguw hake bo o ra, sabu o ka siya werew deme ka Ala ta mogow kere.

Nin kumaw b'a yira an na ko siya o siya be Ala ta mogow kere, ko Ala fana bena o siya kere.

Kitabu konokow

Edomukaw halakicogo (1.1-9)

Edomukaw ta kojuguw cayara (1.10-15)

Ala bena Izirayeli sigi a juguw kunna (1.16-21)

Ala ka Edomukaw jaraki

¹ Ala ka ko minw yira Abidiyasi ra:

Dunupatigi Ala ka kuma min fo Edomukaw kama, o le ye nin ye:

An ka kibaroya do men ka bo Matigi Ala fe;

ciraden do cira ka taga siyaw fe.

A ko: «Aw ye wuri, an ye taga Edomukaw kama,
ka taga o kere.»

² «A fe, aw Edomukaw, ne bena aw baraka dogoya ka teme siya tow bee
ta kan.

O bena aw mafiyenya kosebe.

³ Yereyira min tun be aw jusu ra, o le ka aw lafiri;

aw sigiyoro dogonin be faraw ce ra, yoro korotaninw na minke,

o koson aw tun b'a fora ko:

<Jon le bena se ka anw lajigi dugu ma?>

⁴ Ayiwa, hali ni aw ka yelen ka taga fo sankolo ra i ko bon,

hali ni aw ka aw ta paga la fo lolow ce ra,

ne bena aw lajigi!

Matigi Ala ko ten.

⁵ «Ayiwa, ni sonw nana aw fe su fe,

walama ni benkannikebagaw nana,

o bena cenri ke aw fe de!

Ni fen o fen ka o diya, o be o bee ta.

Ni o nana aw ta rezenw sonya,

o bena rezenden dama dama le to aw ye.

⁶ O koni ka Esawu ta mogow ta fenw bee le ce;

o ka o ta fenmarayorow bee dayele.

⁷ Aw jennogonw bee bena aw gben ka taga se fo jamana dan le ra.

Aw teriw bena aw janfa, ka o fanga sigi aw kan.

Minw tun be aw ta domuni kera, olugu bena jan la aw sen koro,

nka aw tena se ka bo o kow kala ma.

⁸ Sigiya t'a ra, ne bena mogo hakimaw halaki o lon le ra, ka bo Edomu; ka faamurikebagaw halaki ka bo Esawu ta kuru kan.

Matigi Ala ko ten!

⁹ E! Teman, aw ta kerেকেcew ja bena tige
fo ka Esawu ta kuruyoro mogo bese faga ka ban.»

Edomukaw ka Izirayelimogow minako juguya

¹⁰ «Aw juguyara aw balemaw ma,
minw ye Yakuba ta mogo ye.

O koson maroyaba bena ben aw kan;
aw bena halaki ka ban pewu;

¹¹ sabu lon min na siya were mogo tun tagara Yakuba ta mogo ta
naforow ce,

lon min na mogo werew tagara don o ta dugu kono ka kara la janko ka
Zeruzalemukaw ta borofenw taran jagon ce,

o lon na aw tun be yi;

aw ni o siya were mogo bese le tun kera kelen ye.

¹² Aw tun man kan ka lo ka aw balemaw fe
o ta bono lon na;

Zuda ta mogo halaki lon na

aw tun man kan ka jagari.

Aw tun man kan ka o dabayakumaw fo

aw balemaw ta degu lon na.

¹³ Aw koni tun man kan ka don ne ta mogo ta dugu donda fe

o ta cenri lon na.

Aw fana tun man kan ka lo ka kojugu bento fe Zuda ta mogo kan

o ta pani lon na.

Aw tun man kan ka o ta naforow ce

o ta cenri lon na.

¹⁴ Aw tun man kan ka taga lo sirafaran na

ka o ta mogo boribagaw faga.

O ta mogo minw bosira, aw tun man kan ka olugu mina ka o di o juguw
ma,

o ta pani lon na.

¹⁵ Sabu Matigi Ala ta lon surunyara;

a bena wuri siyaw bese le kama.

Aw ka min ke, o jagon le bena ke aw ra.

Aw ta kojuguw sara bena seko ka na ben aw yere le kunna.

¹⁶ Ayiwa, aw ka minni ke ne ta kuru saninman kan cogo min na, ne ta dimi
koson,

siya tow bese bena minni ke ten le, dan te minni min na;

o bena min fo ka panamini,

fo ka na o bese latunu.

¹⁷ «Nka minw be Siyon kuru kan, olugu bena kisi.

O yoro bena ke yoro saninman le ye.

Yakuba ta mogo bena seko

ka na sigi o ta sigiyoro ra.

¹⁸ Yakuba ta somogow bena ke tasuma le ye,

Yusufu ta somogow bena ke tasumamana le ye;

nka Esawu ta somogow bena ke bin le ye.

O bena o bin jeni k'a ban.

Mogo si tena bosu Esawu ta somogow ra,

sabu Matigi Ala kumana.

¹⁹ Jamana woroduguyanfan mɔgɔw bɛna na sigi Esawu ta kuruyɔrɔw ra.

Jamana dugumayanfan mɔgɔw, olugu bɛna sigi Filisikaw ta mara ra.

O bɛna sigi Efirayimu jamana ra, ani Samari jamana ra.

Boniyaminu ta mɔgɔw, olugu bɛna sigi Galadi mara ra.

²⁰ Izirayelimɔgɔw ta mɔgɔ minaninw ta jɛnkuru min bɛ Kanaana,

olugu bɛna sigi o yɔrɔ mara ra ka taga se fɔ Sarepita.

Zeruzalemu ta mɔgɔ minanin minw bɛ Sefaradi,

olugu bɛna sigi jamana woroduguyanfan duguw kɔnɔ.

²¹ Olugu le bɛna se sɔrɔ, ka sigi Siyɔn kuru kan,

ka o ta fanga sigi Edɔmukaw kan.

O tuma masaya bɛna kɛ Ala ta ye.»

YUNUSU TA KO KITABU Kitabu faamucogo

Yunusu ni cira Amosi tun ye wagati kelen mɔgɔw ye.

O wagati ra Asirikaw tun kera Izirayelimɔgɔw juguw bɛɛ ra farimanw ye. Ala nana Yunusu ci ko a ye taga Asirikaw ta duguba kɔnɔ, min ye Ninive ye, ka taga a fɔ o ye ko ni o ma nimisa ka kojugu dabla, o ta dugu bena halaki, sabu o ta jurumunw cayara kosebɛ. O ko ma ben Yunusu ma, sabu ale tun b'a fɛ o mɔgɔw ye to o ta jurumunw na le, janko Ala ye o halaki, sabu Izirayeli juguw lo. Yunusu banna Ala ta kuma ma, ka jirakurun dɔ ta ka taga fan werɛ fɛ. Nka a laban, o ka Yunusu firi kɔgɔji ra, jɛgɛba dɔ k'a kunu. O kow bɛɛ le kɔ fɛ, Yunusu sɔnna ka waajuri kɛ Ninive dugu kɔnɔ. Ninivekaw nimisara, ka o ta kojuguw dabla minke, Ala yafara o ma. Nka o ma diya Yunusu ye.

An b'a ye ko nin kitabu ni cira tɔw ta kitabuw tɛ kelen ye, sabu cira Yunusu ma cirayakuma fɔ; nka cira yerɛ ta kewalew le fɔra an ye.

Cira tɔw sɔnna Ala ta ma, nka Yunusu banna.

Yunusu ta ko kitabu b'a yira an na ko jurumun man di Ala ye, nka ni jurumunkebaga ka nimisa k'a jogo yeɛma, Ala bɛ yafa a ma, a ta nɛɛma ni a ta makari kosɔn. Ala ta nɛɛma tɛ dan Izirayelimɔgɔw dɔrɔn ma, nka ni siya o siya ka nimisa a ta jurumunw na, Ala bɛ yafa o ma, sabu a bɛ mɔgɔ bɛɛ le kanu.

Kitabu kɔnɔkɔw

Yunusu banna Ala ta cira ma (1)

Yunusu nimisara, Ala k'a bɔsi (2)

Yunusu ka waajuri kɛ Ninivekaw kama (3)

Ala yafara Ninivekaw ma, ka o kisi (4)

Yunusu ma sɔn ka taga Ala ta cira kɛ

¹ Lon dɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase Amitayi dence Yunusu ma. Ala k'a fɔ a ye ko: ² «Wuri joona ka taga Ninive, Ninive duguba kɔnɔ, i ye taga kuma o fɛ k'a gbɛɛya, k'a fɔ o ye ko o ta juguya warara ne na kɔrɔ.»

³ Nka Yunusu wurira ko ale bɛ bori ka taga fɔ Tarisisi, ko ale bɛ taga fɔ yɔrɔjan, ka bɔ Matigi Ala na kɔrɔ. A tagara Zafa; a tagara kurunba dɔ sɔrɔ yi, min tun bɛ tagara Tarisisi. A ka kurunsara di kuruntigi ma, ka don kurun kɔnɔ, ko a bɛ taga ni o ye Tarisisi, ko a bɛ taga fɔ yɔrɔjan ka bɔ Matigi Ala na kɔrɔ.

Fɔnɔba wurira kɔgɔji kan

⁴ Ayiwa, Matigi Ala ka fɔnɔba dɔ wuri kɔgɔji kan. Fɔnɔ bonyara ji kan, fɔ kurunba tun bɛ jini ka cɛn. ⁵ Kurun baarakɛdenw siranna kosebɛ. O bɛɛ ka kɛ kule ci ye, ka kɛ o ta alaw daari ye, ko o ye olugu kisi. A ma na na, o ka kurunkɔnɔminanw bɛɛ firi kɔgɔji ra janko kurun ye fiyɛnya.

O y'a sɔrɔ Yunusu tun jigira kurun dugumayɔrɔ ra, ka taga la ka sunɔgɔ yi, fɔ ka jina a yerɛ kɔ.

⁶ Kuruntigi tagara Yunusu kɔ. O k'a lakunu k'a jininka ko: «Cɛ, a kera di ele bɛ sunɔgɔra? I fana tɛ wuri ka i ta ala daari wa? Jɔn k'a lon ni ale tena makari an na ka an kisi, janko an kana halaki?»

⁷ Ayiwa, kurun baarakedenw k'a fɔ ɲɔɔn ye ko: «Aw ye na an ye kara la*, k'a lɔn mɔɔ min kosɔn nin kojuguba bɛ sera an ma.» O ka kara la minke, Yunusu le yirara.

⁸ O ko Yunusu ma ko: «Ele ka ko min ke k'a to nin kojuguba ka an sɔɔ, o fɔ an ye. I bɔra min le? I bɛ mun baara le ke? Jamana juman mɔɔ le bɛ ele ye? Siya juman mɔɔ le bɛ i ye?» ⁹ Yunusu ka o jaabi, ko: «Ne ye Heburu le ye. Ne bɛ Matigi Ala, sankolo tigi Ala le bato, min ka kɔɔji dan, ka dugukolo dan.»

¹⁰ Yunusu k'a ta ko ɲafɔ o ye. O k'a mɛn ko a bɛ dogora Matigi Ala le ɲa minke, o siranna kɔsɛbɛ. O k'a ɲininka ko: «Mun le kosɔn i sɔnna ka nin ko ɲɔɔn ke?» ¹¹ O ka Yunusu ɲininka tuun ko: «Sisan an ka kan ka mun le ke i ra janko kɔɔji ye mala.» O ka o fɔ sabu fɔɲɔ tun bɛ juguyara ka taga a fɛ. ¹² Yunusu ka o jaabi ko: «Aw ye ne ta ka ne firi kɔɔji ra; ni o kɛra, kɔɔji bɛna mala aw ye, sabu ne k'a lɔn ko ne le kosɔn nin fɔɲɔba wurira ji kan.»

¹³ O bɛɛ n'a ta, kurun baarakedenw belɛn ka ko bɛɛ ke ko o bɛ kurun lataga jida ra dugukolo fan fɛ, nka o ma se, sabu kɔɔji tun bɛ fariyara ka taga. ¹⁴ O ka Matigi Ala daari ko: «E, Matigi Ala, i kana an halaki nin cɛ kosɔn. I kana mɔɔ jarakibari fagari hake ben an kan, sabu a ma foyi ke an na. Nin ko bɛɛ kɛra ka kapa ni ele yɛrɛ sago le ye.»

¹⁵ O ko, o ka Yunusu ta k'a firi kɔɔji ra. A firira kɔɔji ra yɔɔ min na dɔɔn, o yɔɔnin bɛɛ ra, kɔɔji mankan malara. ¹⁶ Kurun baarakedenw k'a ye ten minke, o siranna Matigi Ala ɲa kɔsɛbɛ. O ka saraka bɔ Matigi Ala ye, ka dajuru ta Ala ye.

2

Yunusu ka Ala daari jɛgɛba kɔnɔ

¹ A kɛra ten, Matigi Ala ka jɛgɛba dɔ lana, ka na Yunusu kunu. Yunusu ka tere saba ni su saba ke jɛgɛba kɔnɔ. ² Yunusu tora jɛgɛba kɔnɔ k'a Matigi Ala, a ta Ala daari. ³ A ko:

«Ka ne to tɔɔɔ ra, Matigi Ala,
ne ka i daari, i ka ne jaabi.

Ka ne to saya dibi ra,
ne kasira i nɔ fɛ, i ka ne kasikan mɛn.

⁴ I tun ka ne firi kɔɔji dunmanyɔɔ ra.
Jiwoyow tun ka ne datugu,
jikuruw tɛmɛna ne kunna.

⁵ Ne tun b'a miiri ko i ka ne gbɛn ka ban pewu le ka bɔ i ɲa kɔɔ.
Nka ne bɛna i bato i ta Alabatosoba saninman kɔnɔ tuun.

⁶ Jiwoyow tun ka ne tunu fɔ ne bɛ ɲini ka sa.

Ne jigira fɔ ji jukɔɔ,
kɔɔji jukɔɔbinw melegera ne kun na.

⁷ Ne jigira ji jukɔɔ, ka se fɔ kuruw daminayɔɔ ra.
Saya da tun tugura ne da ra ka ban, bɔyɔɔ si tun tɛ ne fɛ.

Nka i ka ne ɲanaman labɔ kaburu dibi ra;
Matigi Ala, ne ta Ala.

⁸ Wagati min ne tun bɛ ɲini ka sa,
ne hakiri tora i ra, Matigi Ala.

Matigi Ala, ne ka i daari,
ne ta daarikan sera i ma, i ta yɔɔ saninman na.

⁹ Mɔɔ minw bɛ batofɛn gbansanw bato,

olugu be o yere yoro janya Matigi Ala ta neema ra.

¹⁰ Nka ne koni, ne bena saraka bo i ye,
ka donkiri la, ka baraka la i ye.
Ne ka layiri minw ta i ye, ne bena o bee dafa;
sabu ele, Matigi Ala, ele be ne kisibaga ye.»

¹¹ Ayiwa, Matigi Ala kumana jageba fe; jageba tagara Yunusu fono kojida ra.

3

Yunusu tagara kuma Ninivekaw fe

¹ O kow ko, Matigi Ala k'a ta kuma lase Yunusu ma a sipaga flanan na ko:
² «Wuri jona ka taga Ninive duguba kon; ne be ci min fo i ye, i ye taga
o lase a dugumogow ma.» ³ Yunusu wurira ka taga Ninive duguba kon, i
n'a fo Matigi Ala k'a fo a ye cogo min na. Ninive tun ye dugu belebeleba le
ye. Mogow tun be tere saba ke tagama ra ka Ninive dugu yaala. ⁴ Yunusu ka
tere kelen tagama ke dugu kon. O ko, a ka ke peren ye k'a fo mogow ye ko:
«Sani tere binaani ce, Matigi Ala bena Ninive duguba halaki.» ⁵ Ninivekaw
lara Ala ra. O k'a fo ko mogow bee ye sun don; k'a ta fagamaw ra, ka taga
a bla mogow gbansanw na, o bee ka borofaniw don o yere ra.

⁶ O kibaroya sera Ninive masace ma tuma min na, a wurira ka bo a ta
masasiginan kan. A k'a ta masaderege bo, ka borofani don a yere ra, ka
sigi bugurigbe ra.

⁷ O tuma ra, masace ni a ta fagamaw ka ciragbelen fo ka taga dugu yoro
bee ra, ko: «Mogow fara began kan, o si kana domuni ke, o si kana ji min.
Misiw ni sagaw si kana bin jimi, o si kana ji min. ⁸ Mogow bee ye borofani
don o yere ra ka borofani don beganw fana ra, k'a yira ko o nimisara.
Bee ye nimisa ka kasi Ala no fe, o ta kewalejuguw ni o ta terenbariyakow
kosen, ka o dabra. ⁹ Jon k'a lon ni o tena ke sababu ye, k'a to Ala ye a ta
miiriya yelema, ka hina an na, k'a ta dimi mala, janko an kana halaki?»

¹⁰ Ayiwa, Ala k'a ye ko Ninivekaw nimisara ka o ta kewalejuguw dabra
minke, a tun b'a fe ka kojugu min ke o ra, a ma o ke tuun.

4

Ninivekaw ta nimisari ma diya Yunusu ye

¹ Ayiwa, o ko ma diya Yunusu ye fiyewu. A dimina kosebe. ² A k'a fo
Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, ne tun ma nin le fo ka ne to ne ta jamana ra
wa? Nin le kosen ne tun b'a fe ka bori ka taga Tarisisi; sabu ne k'a lon ko
ele ye Ala min ye, i be hina, ani i be makari. I te dimi jona, i ta numanya
fana ka bon; i be son ka i ta miiriya yelema ka yafa mogow ma, i te a ta
kojugu hake bo a ra. ³ Ayiwa, Matigi Ala, nin ko koni ma diya ne ye. A to
ne ye sa; sabu ne sanin ka fisa ka teme ne janaman kan.»

⁴ Matigi Ala ka Yunusu pininka ko: «Yala jo be i fe ka dimi nin ko ra
wa?» ⁵ Yunusu ma Ala jaabi; a bora Ninive dugu kon, ka taga sigi dugu
tereboyanfan na, ka gbata do lo o yoro ra ka sigi o suma ra, k'a fle Matigi
Ala bena min ke dugu ra.

⁶ O wagati ra, Masa Ala ka nonfonyiri do falen Yunusu koro, ka o suma
ke Yunusu kan, janko a jusu ye suma. O nonfonyiri ko diyara Yunusu ye
kosebe.

⁷ Nka o dugusagbe sogomada jona fe, Ala ka tumu do lana ka na don
nonfonyiri ra. Tumu ka nonfonyiri jimi k'a faga, fo k'a ja.

⁸ Ayiwa, tere bɔra tuma min na, Ala ka fɔɔ gbanninman dɔ lana ka bɔ terebɔyanfan na; tere bɔra, ka digi Yunusu ra kosebe, fɔ a tun be nini ka panamini. Yunusu ko Matigi Ala ma tuun ko a y'a to ale ye sa; a ko: «Saya ka fisa ne fe ni panamanya ye.» ⁹ Ala ka Yunusu nininka ko: «Yala jo be i fe ka dimi nin nonfonyiri ta ko ra wa?» Yunusu ka Ala jaabi ko: «Jo be ne fe kosebe yere le.»

¹⁰ Matigi Ala ko: «Ele ma baara foyi ke ka nin nonfonyiri falen; ele le fana m'a to a wurira. A falenna su kelen, ka faga su kelen. O be n'a ta, nin nonfonyiri hina ka i mina. ¹¹ O tuma, mun na i t'a fe ne Ala ye makari Ninive duguba ta mogow ra, dugu min mogow ka ca ni mogow waga keme ni mukan ye, minw te kojugu ni kojuman lon ka bo jigon na! Began camanba le fana be yi!»

MISE TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Mise tun be Moreseti. O yoro be Zeruzalemu dugu kere fe. Mise ni cira Oze, ani cira Ezayi bee tun ye wagati kelen mogow ye.

Cira Mise ta cirayakumaw tun nasinna Zeruzalemu dugu le ma, min tun ye Zuda mara ta duguba ye, ani Samari dugu min tun ye Izirayeli mara ta duguba ye. O dugu fla ta mogow ta kewalew tun ka jugu kosebe. O tun te Ala ta sariyaw jate, o tun be mogow toro, ka o yere waso, ka mogow minako juguya. Jamana namogow, ani sarakalasebagaw, ani kuntigiw, ani nafortigiw bee tun be kojugu ke.

Mise ka cira faninyafobagaw fana jaraki.

Mise k'a fo Izirayelimogow ye ko o ta jurumunw bena ke sababu ye k'a to Ala be o don o juguw boro, minw ye Asirikaw, ani Babilonikaw ye.

Mise ta kitabu b'a fo k'a gbeleya ko Ala be terenninya le fe. Ni Ala ta mogow ka Ala ta sariyaw sira tagama a cogo ra, Ala be baraka don o ra. Nka ni o ka ban Ala ta sariyaw ma, o tuma, Ala bena o ta kojuguw hakew bo o ra, ka o ghen ka o labo jamana konoo.

O bee n'a ta, Mise ta cirayakumaw be Ala ta neema fana ko fo. Ala bena a ta mogow ta miiriya yelema k'a to o ye kosegi ale fe. Siya tow bee bena Ala ta neema soro fana lon do (4.1-4). Ala bena masace Dawuda ta duruja do ke kuntigi ye. O kuntigi min bena woro Betilehemu, o le bena hera ni laganfiya di mogow ma (5.1-4).

Kitabu konokow

Ala ta kiti bena ben a ta mogow kan (1-2)

Jamana namogow ni sarakalasebagaw ta kiti (3-5)

Ala ta mogow ka kan ka nimisa (6-7)

Ala ka Izirayelimogow jaraki

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Moresetikace Mise ma, o le ye nin ye. O kera Zuda masacew Yotamu ni Ahazi ni Ezekiyasi ta wagatiw le ra. Ala ka nin kow le yira a ra Samari ni Zeruzalemu ta ko ra. A ko:

² Siyaw bee ye menni ke!

Dunupa ni a konofenw bee, aw ye aw janto nin kuma ra!

Dunupatigi Ala bena ke seere ye aw kama ka kiti ben aw kan.

Matigi bena to a ta so saninman konoo ka kiti ben aw kan.

³ A fle, Matigi Ala be nana ka bo a sigiyoro ra;

a be jigira, a be tagamana dugukolo yoro korotaninw na.

⁴ Kuruw be yeele a sen koro,

dingakonoyorow be dayele,

i n'a fo kepe be yeele cogo min na tasuma ra,

i n'a fo ji be woyo cogo min na ka jigi ka bo kuru kan.

⁵ O kow bee be kera Yakuba ta terenbariyakow le koson;

o kow bee be kera Izirayeli ta mogow ta jurumunw le koson.

Yakuba ta terenbariya sababu, o sorora jon le ra?

O sorora Samari le ra.

Zuda ta sonnikeyorow, o dabora min le?

O dabɔra Zeruzalemu le.

⁶ «Ne bena Samari ke tomo le ye kongo kɔnɔ,
k'a ke rezenseneyɔrɔ ye,
k'a kabakuruw bɛɛ kolonkolon ka o lajigi kurufurance kɔnɔ,
k'a bonw jusigikabakuruw bɛɛ wɔgɔbi ka o bla kenɛ kan.

⁷ O ta batofɛn lɛsɛninw bɛɛ bena cici.
O tun ka fɛn o fɛn sɔrɔ o ta baarajuguw ra, o bɛɛ bena jeni tasuma ra,
o ta batofɛn lalaganinw, ne bena o bɛɛ halaki.
I n'a fɔ o fɛnw sɔrɔra ni jatɔya wari le ye,
o fana bena taga ke jatɔya dɔ wɛrɛ sara le ye.»

⁸ O le kosɔn, ne Mise, ne bena kasi, ka kule;
ne sennakolon ni ne fari lakolon bena bɔ ka tagama.
Ne bena to ka kule i ko kongowuru,
ka maɲumankokasi ke i ko kɔnɔsogolon*.

⁹ Sabu Samarikaw ta bana tɛ se ka kenɛya.
O bana juguyara ka se fɔ Zuda mara ma,
ka se ne ta mɔgɔw ma Zeruzalemu yɛrɛ.

¹⁰ Aw kana nin kuma fɔ Gati dugu kɔnɔ dɛ†!
Aw kana a to aw kasikan ye mɛn le fiyewu!
Aw ye kolonkolon buguri ra Bɛti Lɛfira dugu le kɔnɔ.

¹¹ Safiri dugumɔgɔw, aw fari lakolon ni aw maroyanin ye tɛmɛ ka taga aw
ta sira fɛ.

Sanan dugumɔgɔw tɛ sɔn ka bɔ,
Bɛti Hɛsɛli dugumɔgɔw bɛ kasira; olugu tɛ se ka foyi ke ka aw dɛmɛ.

¹² Marɔti dugumɔgɔw bɛ hamina, o m'a lɔn o bena ɲasuma sɔrɔ min;
sabu Matigi Ala ka bɔnɔ lana ka na se fɔ Zeruzalemu donda ra.

¹³ Lakisi dugumɔgɔw, aw ye aw ta sowotorow siri sow ra!

Aw le kɛra Siyɔn dugu ta terenbariyakow sababu ye,
sabu Izirayeli ta kojuguw bɔra aw le ra.

¹⁴ O le kosɔn aw bena faran ka bɔ Moresɛti Gati dugumɔgɔw ra.
Akizibu ta somɔgɔw, olugu ta ko bena ke jigitigɛ sababu le ye Izirayeli
masacɛw fɛ.

¹⁵ Aw minw ye Maresakaw ye, ne bena kuntigikura sigi aw kunna.
Izirayeli masacɛ nɔɔrɔman bena taga Adulamu.

¹⁶ Aw Zeruzalemukaw, aw ye aw kunsigiw sama ka bɔn.

Aw ye aw kun gbana aw dence kanuninw kosɔn.

Aw ye aw kun gbana k'a ke i ko duga kuncɛ;
sabu o bena aw dencew ta ka bɔ aw kɔrɔ, ka taga ni o ye yɔrɔjan.

2

Minw bɛ mɔgɔw minako juguya

¹ Minw bɛ terenbariyakow miiri,
minw bɛ kojugu ɲaninya o layɔrɔ ra su fɛ,
ni dugu ka gbɛ, o bɛ o kojuguw ke, sabu a se bɛ o ye,
bɔnɔ bena o mɔgɔw sɔrɔ.

* **1:8** 1.8 Kitabu dɔw kɔnɔ a sɛbɛra ko gbɛngbin. † **1:10** 1.10 Hayan 10-15: Kojugu minw fɔra nin duguw ta ko ra, o kojuguw fɔcogo ni duguw yɛrɛ tɔgɔw fɔcogo bɔra ɲɔgɔn fɛ. Bɛti Lɛfira kɔrɔ ye ko: buguriso; olugu ye kolonkolon buguri ra.

2 Ni o ka jabo mogo min ta foro fe, o be o mina o tigi ra.
 Ni o ka jabo min ta bon fe, o be o bosi o tigi ra.
 O be ben mogow kan ka o ta bonw bosi o ra;
 o be ben yorotigiw kan ka o ta yorow bosi o ra.

3 O koson Matigi Ala ko:

«A fe, ne ka kojugu do le naninya nin siya kama.
 O tena se ka o yere kun bo kojugu min na.
 Aw kun korotanin tena se ka tagama tuun,
 sabu o wagati bena ke bono le ye aw fe.

4 O lon na, mogow bena aw logobo ka zana do fo aw ma,
 ka nin sangadonkiri la aw kunna, k'a fo ko:

<E, anw koni halakira le pewu!

An ta mogow ta cen minana k'a di mogo werew ma.

E, o ka an gben ka bo a sigiyorow ra

ka an ta mara taran an juguw ra!> »

5 Ayiwa, o le koson mogo si tena soro Matigi Ala ta jama ra
 min bena juru la ka yoro do suma, ko o yoro ye ale ta ye.

6 O b'a fo ne ma ko ne kana kuma caya,
 ko ne ye kuma caman dabra!

Ko maroyako si tena se olugu ma.

7 Yakuba ta somogow, yala aw be se ka nin kuma fo wa?

Ko: «O tuma Matigi Ala ta muwu banna le wa?

Matigi Ala ta keta ye nin le ye wa?»

Ayiwa, mogo minw be tagama terenninya kan, ne ta kuma be fen na olugu
 le ye.

8 Ala ko: «Kabini wogatijan, aw wurira ka ke ne ta mogow ta juguw le ye.

Aw be ben mogo sabarininw kan;

mogo minw nasumanin be temena ka bo kerekeyoro,

aw be ben o tigiw kan.

O ka deregeba min don o ta deregedennin kan,

aw be o deregeba bosi o ra.

9 Aw be ne ta jamana ta musow gben ka bo o ta bonnumanw konu.

Aw be o denw ta sorotaw bee bosi o ra pewu.

10 «Ayiwa, aw ye wuri ka taga!

Nin yoro tena ke aw ta laganfiyayoro ye;

sabu aw ka nin yoro lanogo;

aw ka nin yoro bee cen k'a halaki pewu!

11 Ni mogo do le tun sorora ka na ke kumalakolonw fo ye,

ka ke faninyakumaw fo ye nin mogow ye,

k'a fo o ye ko: <Aw bena duven ni doru caman soru>,

ayiwa, o kumafobaga jogon ko le tun bena diya nin mogow ye.»

Ala ka layiri ta a ta mogow ye

12 «Nka sigiya t'a ra, aw Yakuba ta somogow, ne bena aw bee lajen tuun.

Izirayeli ta mogo to minw tora, ne bena olugu lajen tuun.

Ne bena o ke jogon kan

i ko sagaw be lajen sagakuru konu cogo min na;

i ko beganw be lajen beganmarayoro ra cogo min na:

mogo camanba mankan le bena bo.

13 Min bε o tεmesira bɔ o ye, ale bεna kε o ɲa fε.
 O bεna bara ka bɔ da fε ka taga.
 O ta masacε bεna tεmε ka bla o ɲa,
 Matigi Ala yεrε le bεna kε o ɲa fε.»

3

Izirayeli kuntigiw ta terenbariyaw

1 Ayiwa, ne ko:

«Yakuba ta so kuntigiw, aw ye mɛnni kε!

Izirayeli ta ɲamɔgɔw, aw ye mɛnni kε!

Aw minw tun ka kan ka kiti tige ka kaɲa ni can ye,

2 aw le bε koɲuman kɔninyara, ka kojugu kanu.

Aw le bε ne ta mɔgɔw gbolo wɔrɔra ka bɔ o sogo kan,
 ka o sogo sama ka bɔ o kolow kan.

3 Aw bε ne ta mɔgɔw sogo domu,

ka o gbolo wɔrɔ, ka o kolow cici.

Aw bε o sogo tige tige i ko sogo min bε tobi daga kɔnɔ,

i ko sogo min bε tobi dagaba kɔnɔ.

4 O kosɔn aw bεna kule ka Matigi Ala wele,

nka a tɛna aw jaabi.

O wagati le ra, Ala bεna a ɲada dogo aw ma

aw ta kojugu keninw kosɔn.»

Cira faninyafɔbagaw

5 Matigi Ala ko: «Aw ciraw, aw minw bε ne ta mɔgɔw lafirira,
 ne bε nin fɔra aw le ma:

Ni mɔgɔ min ka aw sɔn domuni na,

aw b'a fɔ o tigi ye ko Ala bεna hera kε a ye;

nka ni min ma aw sɔn domuni na,

aw bε kεrε le wuri o tigi kama.

6 O kosɔn su bεna ko aw ra, aw tɛna foyi ye k'a fɔ mɔgɔw ye tuun!

Dibi bεna don aw ma, aw tɛna kuma foyi sɔrɔ Ala fε tuun, k'a fɔ mɔgɔw
 ye.

Tere bεna ben o ciraw kan;

yeelen bεna kε dibi ye ka o lamini.

7 Ladibagaw bεna maroya,

lagberikebagaw bεna lebu.

O bεε bεna o da datugu,

sabu Ala tɛna o si jaabi tuun.»

8 Nka o bεε n'a ta, ne kɔni, Matigi Ala ta nin baraka le bε ne ra.

Terenninya ni jagbeleya bε ne jusu ra,

janko ka Yakuba ta mɔgɔw ta terenbariyakow fɔ o ye,

ka Izirayelimɔgɔw ta jurumun fɔ o ye.

Zeruzalemu dugu halakicogo

9 Yakuba ta mɔgɔw ta kuntigiw,

Izirayeli ta mɔgɔw ta fagamaw,

aw ye nin kuma lamɛn sa!

Aw minw bε kiti tige faninya kan,

aw minw bε can yelemɛ,

10 aw minw bε Siyɔn dugu lɔra ni adamadenw jori ye,

ka Zeruzalemu lɔ ni terenbariya ye.

11 Aw ta kuntigiw be bonya le mina dogo ra mɔgɔw fe,
ka sɔrɔ ka o ta kiti tige.

Aw ta sarakalasebagaw be sara le mina,
ka sɔrɔ ka mɔgɔw karan.

Aw ta ciraw be wari le mina
ka sɔrɔ ka ciraya ke.

O be Matigi Ala tɔgɔ le ta, k'a fɔ ko:

«Matigi Ala be ni an ye! Kojugu foyi tena an sɔrɔ tuun!»

12 O ra, aw ta kewalew le kosɔn, o bena Siyɔn dugu sene i ko foro;
ka Zeruzalemu ke kabakuruton ye.

Alabatoso tun be kuru min kan, yiritu le bena o kuru datugu.

4

Ala ka hera layiri ta a ta mɔgɔw ye

1 Wagati dɔw bena se, o wagatiw ra
Matigi Ala ta batoso lonin be kuru min kan,
o kuru le bena sigi kuru tɔw bee kunna;
a bena korɔta ka ke kongoriw bee kunna.

Jamanaw ta mɔgɔw bena jɔgɔn ce ka taga o yɔrɔ ra.

2 Siya caman bena taga yi; o bena a fɔ ko:

«Aw ye na an ye taga Matigi Ala ta kuru saninman kan,
Yakuba ta Ala ta batoso ra,
janko a ye an karan a ta siraw ra,
an ye a ta siraw tagama.»

Sabu Ala ta sariya bena bo Siyɔn dugu le ra,
Matigi Ala ta kuma bena bo Zeruzalemu le.

3 A bena jamana caman ta kiti tige;
siya fangatigi minw be yɔrɔjanw na, a bena olugu ta kow janabo.
O bena o ta kerekemuruw yelema ka o ke senekedabaw ye,
ka o ta tamanw yelema ka o ke wɔrɔsɔw ye;
siya do tena kerekemuru ta siya do were kama tuun;
o si tena kerekecogo karan tuun*.

4 Bee bena sigi jɔsuma ra a ta rezenforo korɔ,
walama a ta torosun korɔ.
Mɔgɔ si tena o tɔrɔ tuun;
sabu Fangatigi Ala yere da le kumana.

5 Jamana tɔw bee ta mɔgɔw be tugu o ta alaw tɔgɔw le ko;
nka anw koni, anw be tugu Matigi Ala, an ta Ala tɔgɔ le ko,
wagati bee, ani tuma bee.

Ala ka layiri ta a ta mɔgɔw ye

6 «O wagatiw ra koni, ne bena ne ta saga sendimitɔw ladon;
minw tun gbenna ka taga yɔrɔjan,
ne tun ka minw minako juguya,
ne bena olugu bee ke jɔgɔn kan.

Matigi Ala ko ten!

7 Minw tun ye sendimitɔw ye, ne bena olugu to lawuri.

Minw tun gbenna ka taga yɔrɔjan, ne bena olugu ke siya barakaman ye.
Matigi Ala le bena ke o kuntigi ye Siyɔn kuru kan,
k'a ta o lon na, fɔ wagati bee.

* 4:3 4.3 Nin kumaw fora Ezayi 2.2-4.

8 «Ayiwa, ele min ye sagakuru korosiyoro ye,
ele min ye Siyon dugu ta sankasojan ye,
i ta fangakoro bena seko i ma tuun!
Zeruzalemu dugumogow, aw ta masaya bena seko aw ma!»

Zeruzalemu dugu bena kisi

- 9 Mun koson aw be kulera sisan?
Yala masace te aw fe le wa?
Mun koson dimi benna aw kan i n'a fo muso jigibagato?
Yala aw ladibaga te yi tuun le wa?
- 10 Ayiwa, Siyon dugumogow, aw ye aw yere tonomi ka njuna dimi boro,
i n'a fo muso jigibagato;
sabu sisan aw bena bo dugu kono,
ka taga to kongo kono.
Aw bena taga fo Babiloni*;
aw bena taga kisi o yoro le ra.
Matigi Ala bena aw kunmabo o yoro le ra
ka aw bosi aw juguw boro.
- 11 Sisan koni siya caman lajenna aw kama.
O b'a fo ko: «Siyon kuru ye lanogo,
janko an na ye a halakito ye!»
- 12 Nka olugu te Matigi Ala ta miiriya lon,
olugu te Matigi Ala ta kolatigeninw faamu.
O m'a lon ko Ala ka olugu lajen
i ko o be simansiriw lajen cogo min na simangbasikene kan gbasiri kama.
- 13 Siyon dugumogow, aw ye wuri ka o dondon!
Ne bena gban negeramanw di aw ma;
ne bena sengbogoro siranegeramanw di aw ma.
Aw bena siya caman njono,
ka o borofenw bla danna Matigi Ala ye,
ka o ta naforow di dunupa bee tigi Ala ma.
- 14 Ayiwa, sisan, kerekejamaaw ta dugu,
aw ye aw ta kerekejamaaw lajen;
sabu an juguw ka an lamini;
o ka Izirayeli kuntigi yere bugo a na ra ni bere ye!

5

Kuntigi min bena woro Betilehemu

- 1 Ayiwa, ele Betilehemu Efirata,
ele le ye Zuda mara duguw bee ra fitini ye;
nka mogo min bena sigi Izirayeli kunna ne togo ra,
o tigi bena bo ele le ra;
a ta buruju tun be yi kabini wagatijan, kabini folofolo.
- 2 O koson Ala bena a ta mogow to o kelen na,
fo muso min ka kan ka den woro, o ye den woro,
ani a balema tow ye seko ka taga fara Izirayelimogow kan.
- 3 A bena wuri ka ke Ala ta mogow kuntigi ye;
a bena o mara ni Matigi Ala ta baraka ye,
ka o mara ni Matigi Ala, a ta Ala ta togo bonya ye.
Ni o kera, o bena sigi hera ra;

sabu o wagati ra a tɔgɔ bonya bɛna se fɔ dugukolo dan na.
 4 Ale le bɛna na ni hɛra ye.

Ni Asirikaw nana ben an ta jamana kan,
 ka don an ta masabonbaw kɔnɔ,
 an bɛna kuntigi caman ci
 ka jamana jamɔgɔ camanba* ci ka taga o kama.

5 Olugu bɛna o ta fanga sigi Asiri jamana kan o ta kɛrɛkɛmuru baraka ra,
 ka o ta fanga sigi Namurɔdu ta jamana kan o ta kɛrɛkɛmuru baraka ra.
 Ni Asirikaw nana ko o bɛna don an ta jamana ra,
 ni Asirikaw nana o sen don an ta mara kɔnɔ,
 ale le bɛna an bɔsi ka bɔ Asirikaw boro.

Ala bɛna baraka don Izirayelimɔgɔ tɔw ra

6 O tuma ra, Yakuba ta mɔgɔ tɔw bɛna kɛ jamana caman cɛ ra,
 i ko Matigi Ala bɛ gɔmiji min lajigi,
 i ko sanji min bɛ ben ka binw falen.
 O jigi tɛ mɔgɔ si kan,
 o tɛ foyi jini adamaden si fɛ.

7 Yakuba ta mɔgɔ tɔw bɛna kɛ siya tɔw cɛ ra,
 ani jamana caman cɛ ra,
 i ko jara bɛ kɛ cogo min na kongosogow cɛ ra,
 i ko jarakanbelen bɛ kɛ cogo min na sagakuruw cɛ ra.
 A tɛmɛtɔ bɛ o dɔndɔn ka o sogo tigɛtigɛ!
 Mɔgɔ si tɛ se ka o bɔsi ka bɔ a boro.

8 O ra, aw boro bɛna kɔrɔta aw juguw kunna;
 aw kɛrɛbagaw bɛɛ bɛna halaki.

Ala bɛna a ta mɔgɔw saninya

9 «O lon na, kɔni,
 ne bɛna aw ta sow bɛɛ faga ka bɔ aw kɔrɔ,
 ka aw ta sowotorow halaki.
 Matigi Ala ko ten!

10 Ne bɛna aw ta jamana dugubaw halaki,
 ka aw ta kɛrɛbonbaw bɛɛ benben.

11 Ne bɛna subagayakow bɛɛ bɔ aw cɛ ra;
 lagberikɛbaga tɛna kɛ aw cɛ ra tuun.

12 Ne bɛna aw ta jo kabakururamanw, ani aw ta batofɛn lɛsɛninw bɛɛ cɛn
 ka bɔ aw cɛ ra.
 Aw ta batofɛn minw ye aw yɛrɛ boro nɔ ye, aw tɛna aw kinbiri gban ka
 olugu si bato tuun.

13 Ne bɛna jo musoman Asera ta berew bɛɛ bɔn ka bɔ aw ta yɔrɔw ra;
 ne bɛna aw ta dugubaw halaki.

14 Siya minw ma ne lamɛn,
 ne jusu bɔnin ni ne dimininba bɛna ne yɛrɛ mɔnɛbɔ olugu bɛɛ ra.»

6

Ala k'a ta mɔgɔw jaraki

1 Ayiwa, Matigi Ala bɛ min fɔ, aw ye o lamɛn sa!

A ko:

«Wuri i ye nin kiti fɔ kuruw ye,

* 5:4 5.4 A sebera heburukan na ko kuntigi wolonfla, jamɔgɔ seegi.

kongoriw fana ye i kan men!»

² Kuruw, aw ye Matigi Ala ta kiti ko lamen!
Dugukolo jusiginan wuribariw, aw ye a lamen!
Sabu kiti le be Matigi Ala ni a ta mogow ce;
sosori do be a ni Izirayeli ce.

³ «Ayiwa, ne ta mogow, ne ka mun le ke aw ra sa?
Ne ka aw sege cogo di le? Aw ye ne jaabi!

⁴ Ne ka aw ta ka aw labo Misiran jamana konɔ;
ne ka aw kunmabo ka aw labo jonyaso konɔ.
Ne ka Musa bla aw na, ani Haruna ni Mariyamu.

⁵ Ne ta mogow, Mohabu ta masace Balaki tun ka jen min siri,
ani Behori dence Balamu tun ka ale jaabi cogo min na,
aw ye aw hakiri to o ra!
Aw ka tagama min ke k'a ta Sitimu, ka taga se fo Giligali,
aw ye aw hakiri to o ra, k'a lon ko Matigi Ala ka konuman le ke aw ye!»

Ala be min jini mogow fe

⁶ Ne bena taga ni mun le ye Matigi Ala na korɔ?
Ne bena taga ne kinbiri gban ni mun fen le ye bonyatigi Ala na korɔ?
Yala ne bena taga a na korɔ ni san kelen misiden dow le ye, ka o ke saraka
jenitaw* ye wa?

⁷ Yala ni ne ka sagajigi waga caman ke saraka ye,
o le bena diya a ye wa,
walama ni ne ka ko waga tan ji ke turu ye ka o di a ma saraka ye,
o le bena diya a ye?
Walama ne ka kan ka ne dence folo le di a ma ne ta terenbariyakow koson,
ka ne yere woroden di ne ta jurumun sara ye,
o le bena diya a ye?

⁸ Ele adamaden, sira min ka ni, o sira yirara i ra.
Matigi Ala be min jini i fe,
o le ye ko i ye teren Ala ye, ka konuman kanu,
ka i yere majigi, ka i ta Ala ta sira tagama.

Ala ta kiti bena ben Zeruzalemu kan

⁹ Matigi Ala be a kumakan lase dugumogow ma.
Alapasiran le ye hakiritigiya ye.
«Kiti min bena se aw ma aw ta hakew koson,
ani min bena o kiti lase aw ma, aw ye o lamen sa!

¹⁰ Jamanajugu ta mogow, aw be wari jini nanbara le ra,
aw be aw ta sumanikeminanw dogoya fo k'a cejuguya!
Ne be se ka son o ma cogo di?

¹¹ Mogɔ minw be o ta sumanikenan yelema,
ka kilo dafabariw bla o ta borow konɔ,
yala ne be se ka o tigiw to yi,
ni ne ma o hake bo o ra wa?

¹² Dugu nafortotigiw be mogow minako juguya;
dugumogow be faninya fo.

O be mogow janfa ni o nenkun ye.

¹³ Ayiwa, ne fana bena toro le ben aw kan;
ne bena aw halaki aw ta jurumunw koson.

¹⁴ Aw bena domuni ke, nka aw tena fa;

aw kɔnɔbara lakolon bɛna to.
 Aw bɛna siman mara, nka foyi tɛna to aw boro.
 Ni aw ta siman min ka to, ne bɛna a to aw juguw ye aw kɛrɛ ka o mina aw
 ra.

¹⁵ Aw bɛna dannɪ kɛ, nka aw tɛna siman tige.
 Aw bɛna oliviye turu bɔ, nka aw tɛna o turu mun.
 Aw bɛna rɛzɛn forogi, nka aw tɛna o rɛzɛnji min.

¹⁶ Aw bɛ Omiri ta cifɔninw sira le tagamana;
 aw bɛ Akabu ta somɔgɔw ta sira le tara,
 ka o ta kokɛcogow ladegi.
 O kosɔn ne bɛna aw halaki,
 ka aw ta dugumɔgɔw kɛ lɔgɔbɔrifɛn ye mɔgɔw fɛ.
 Siya tɔw bɛna aw le mafiyɛnya.»

7

Mise ka mɔgɔw ta kojuguw fɔ

¹ E, bɔnɔ ka ne sɔrɔ, sabu ne bɛ i ko mɔgɔ min tagara yiridenɲiniyɔrɔ ra
 samiyayiridenw bɛɛ tɔmɔnin kɔ.

Ne bɛ i ko mɔgɔ min tagara rɛzɛntɔmɔyɔrɔ ra
 rɛzɛnmɔ bɛɛ tigenin kɔ.

Ne ma rɛzɛnmɔ sɔrɔ k'a domu!
 Toroden fɔlɔ minw lɔgɔ tun bɛ ne ra, ne ma o dɔ sɔrɔ ka o domu fana.

² Alapasiranbagaw bɛɛ tununa ka bɔ jamana kɔnɔ pewu!

Adamaden cantigi tɛ yi tuun;
 o bɛɛ bɛ dogo ka mɔgɔ faga,
 o bɛɛ bɛ jan la o balemaw ɲa.

³ Ni kojugu kɔni lo, o borow bɛ se o ra fɔ ka ɲa.

Jamana kuntigiw ko, ko fɔ bonyafɛn le ye di olugu ma!

Kititigɛbagaw, olugu bɛ surafɛnw mina mɔgɔw fɛ.

Fagamaw kɔni, olugu bɛ min fɛ, o bɛ o fɔ bɛɛ ɲa na kɛnɛ kan.

O bɛɛ le jenna kojugu kan.

⁴ O bɛɛ ra mɔgɔɲuman, ale ka jugu i ko ɲaniyiri;

mɔgɔ terennin, o bɛ i ko ɲani.

Aw ta kɔrɔsirikɛbagaw tun ka lon min ko fɔ, o lon le sera;

Matigi Ala bɛna na aw kama o lon le ra.

O ta kɔnɔnɔfirilon le sera.

⁵ Mɔgɔ si kana a jigi la a jɛɲɔgɔn kan tuun.

Mɔgɔ si kana la a teri ra tuun!

Hali i muso min bɛ deri ka la i kɔrɔ,
 i kumacogo lɔn ni a ye!

⁶ Sabu dɛncɛ bɛ a facɛ nɛni,

denmuso bɛ wuri a bamuso kama,

muso bɛ wuri a buranmuso kama.

Mɔgɔ bɛɛ juguw bɛna kɛ a yɛrɛ ta somɔgɔw le ye.

Mise k'a jigi la Ala kan

⁷ Ayiwa, ne kɔni, ne ɲa lɔnin bɛ Matigi Ala le ra.

Ne jigi bɛ ne kisibaga Ala le kan;

ne ta Ala bɛna ne jaabi.

⁸ Ne juguw, aw kana yɛrɛko ne ma;

sabu hali ni ne benna, ne bɛna wuri.

Hali ni ne siginin bɛ dibi le ra,

Matigi Ala bɛna yeelen bɔ ne ye.

⁹ Ne ka Matigi Ala hake ta;
o ra ne bɛna a ta dimi mupu,
fo a ye na lo ni ne kunko ye, ka ne ta jo di ne ma.
A bɛna ne bla yeelen na,
k'a yira ko a ta kewalew bɛɛ terennin lo.

¹⁰ Ni ne juguw nana o ye,
maroyaba le bɛna o mina.
Olugu minw tun b'a fɔra ko:
«Matigi Ala, aw ta Ala bɛ min?»
Ne bɛna olugu le fle sisan.
Mɔgɔw bɛna olugu le dɔndɔn, i ko bɔgɔ min bɛ sira kan.

Ala bɛna kopuman ke a ta mɔgɔw ye

¹¹ Aw ta dugu kogow lolon bɛna se.
O lon na, do bɛna fara dugu bonya kan.
¹² O lon na, aw ta mɔgɔw bɛna sekɔ ka na aw fe,
ka bɔ Asiri, ani Misiran duguw ra;
minw tun siginin bɛ k'a ta Misiran, ka taga a bla fo Efirati ba ra,
k'a ta kogɔji do ra, ka taga a bla kogɔji do wɛɛ ra,
k'a ta kuru do ra, ka taga a bla kuru do wɛɛ ra,
olugu bɛɛ bɛna na.
¹³ Nka jamana tow lakolon bɛna to, o ta mɔgɔw ta kewalew koson;
o ta kewalew sara le bɛna ke o ye.

Cira ka Ala daari Izirayeli ye

¹⁴ Matigi Ala, i janto i ta mɔgɔw ra ka o gbengben ni i ta sagagbenbere ye.
O bɛ i ko i yɛɛ ta sagakuru.
O bɛ o kelen na tu kɔnɔ, yirisunɔnumanw ce ra.
A to o ye domuni ke Basan ni Galadi mara ra, i ko a tun bɛ cogo min na
folofolo.

¹⁵ «Ne bɛna kabakow ke i ye,
i n'a fo i bɔto Misiran folofolo, ne tun k'a ke cogo min na.»
¹⁶ Siya tow ni o ta sebgaya bɛɛ bɛna o ko ye, ka maroya.
O bɛna o boro la o da ra; o torow tena se ka foyi men tuun!
¹⁷ O bɛna buguri nɛmu i ko sa,
i ko danfen minw bɛ fofu dugu ma.
O yɛɛyɛɛto bɛna bɔ o ta dingaw kɔnɔ.
O ja tigeninba bɛna o nasin ele Matigi Ala, an ta Ala ma, ka siran i ja.

¹⁸ Ala juman wɛɛ le bɛ i ko ele?
I ta mɔgɔw to min tora, i bɛ olugu ta jurumunw bɔ a ra,
i te o ta terenbariyakow jate.
I diminin te to tuma bɛɛ;
kopuman le ka di i ye.
¹⁹ I bɛna makari an na tuun,
ka an ta jurumunw bla i sen kɔrɔ,
ka an ta kojuguw bɛɛ bla kogɔji jukɔrɔ.
²⁰ I bɛna to i ta kankelentiya ra ni Yakuba ta somogow ye,
ka nɛɛma Iburahima ta mɔgɔw ye,
i n'a fo i ka o layiri ta an bɛmaw ye cogo min na kabini folofolo.

NAHOMU TA KITABU

Kitabu faamucogo

Cira Nahomu ka ciraya ke Ninive dugu le kama, min ye Asiri jamana ta duguba ye. Asirikaw tun ka Samari mara halaki pewu.

Nahomu bora Galile mara ra. A k'a ta ciraya ke cira Ezayi ko fe, nka a tun be cira Yereimi ja fe. Nahomu koru ye ko jususaaro. A ta kuma fana tun be Zuda mara mogow jusu saaro, sabu a tun be Ninive dugu halakiko le fo. Nahomu ta cirayakumaw kera can ye, sabu Babilonikaw, ani Medikaw nana Ninive dugu mina, k'a halaki. O ko kera cira Yunusu ta waajuri ko temenin ko fe, fo san keme ni san bilooru.

Ninivekaw ta kojuguw cayara; o le k'a to Ala ta kiti benna o kan. Nin kitabu b'a yira an na ko ni juguya ni jurumun cayara ka se hakeya do ma, o be na ni Ala ta kiti ye.

Kitabu konokow

Ala ta kiti benna ben Ninive dugu kan (1)

Ninive dugu benna halaki ka ban pewu (2-3)

Ala benna a yere dimibo Ninivekaw ra

¹ Cirayakuma min fora Ninive dugu ta ko ra, Ala ka o ko minw yira Elikosikace Nahomu na, o kow kitabu le ye nin ye.*

² Ala min t'a fe mogu ye ale ni batofen were kanu jagon fe, ani Ala min be kojugu juru sara,

o le ye Matigi Ala ye.

Matigi Ala be hake sara; a ta dimi ka jugu kosebe.

A be a kerabagaw ta kojuguw sara,

a be a ta dimi mara a juguw kama.

³ Matigi Ala te dimi joona, a ta sebgaya ka bon; a fana te kojugukebaga to ni a ma a ta kojugu hake bo a ra. Matigi Ala be a temesira bo folonkonto ni sanfonu ce ma; sankabaw ye a sennabuguri le ye.

⁴ A be songo koguji ra, k'a ji ja,

a be bajiw bee ji ja.

Basan ni Karimeli kuruyorow be ja,

Liban yirifyerenw be fonfonon.

⁵ Kuruw be yereyere a ja koru,

kongoriw be yeele;

dugukolo be yuguyugu a ja koru,

ani dunupa ni a konofenw bee.

⁶ Jon le be se ka lo k'a ta dimiba makono?

Ni a jusu bora, jon be se ka lo k'a konu?

A ta dimi be jigi i ko tasuma,

a be jigi ka faraw perenperen.

⁷ Matigi Ala ka ni.

* **1:1** 1.1 Nahomu 1.2-11: O hayaww bee kelen kelen be damina ni heburukan sigininden do ye, k'a ta a sigininden folo ra, min ye Alefu ye, ka taga a bla a laban na min ye Tavu ye.

Jusukasilon na a be ke mogo dogoyoro ye.
Minw be o yere karifa a ma,
a b'a janto olugu ra.

⁸ Nka a bena jiwoyobaw ke ka Ninive dugu ban pewu!
A bena a juguw nogben fo ka taga o bla dibi ra.

Min fɔra Zuda kuntigiw ma

⁹ Aw be dabari juman le sirira Matigi Ala kama?
Ale le bena aw halaki ka aw ban pewu.
Nagban tena se aw ma k'a se sijaga fla.

¹⁰ Hali ni o melegenin be nagon na i ko naniyiriw,
hali ni o minna ka fa,
a bena o jeni ka ban, i ko binjalan.

Min fɔra Ninive ma

¹¹ Miiriyajuguw tun be mogo min jusu ra Matigi Ala kama,
ani naninyajuguw,
o tigi tun bora ele Ninive dugu le konɔ.

Min fɔra Zuda ma

¹² Matigi Ala ko: «Hali ni Asirikaw ka ca,
hali ni o baraka ka bon cogo o cogo,
o bena tige ka ben le!
O bee bena ban pewu.

Aw Zuda mogow, ne ka aw toro,
nka ne tena aw toro tuun.

¹³ O ka doni min la aw kunna, ne bena o bo aw kan;
ne bena aw ta sirinanw foni.»

Min fɔra Ninive masace ma

¹⁴ Matigi Ala ka kuma min fo ele Ninive dugu kama, o le ye nin ye:
A ko: «Aw tena duruja soro aw togo be la min na.

Aw ta jo kabakururamanw, ani aw ka negge yeele k'a ke batofen minw ye,
ne bena o bee sama ka bo aw ta alaw ta sonnikebonw konɔ.
Ne bena aw ta kaburu laben k'a bla, sabu aw te foyi ye.»

2

Ninive dugu bencogo

¹ Mogo min be nana ni hera kibaro diman ye,
o tigi nato fle kuruw kan!

Zuda mara mogow, aw ye aw ta janagbew ke,
ka aw ta dajuruw dafa;
sabu mogojugu tena teme aw ce ra tuun.
A bena halaki ka bo yi pewu!

² Aw Ninivekaw, cenrikebaga nato ye nin ye aw kama!

Aw ye aw ta masabonbaw korosi,
aw ye aw janto aw ta siraw ra.
Aw ye aw yere cesiri,

ka baraka don aw yere ra ka jija kosebe!

³ Sabu Matigi Ala bena Yakuba ta somogow ta bonya laseko o ma,
a bena Izirayeli ta bonya laseko a no ra;
cenrikebagaw tun ka o borofenw ce,

o tun ka o ta rezensunw yiriborow karikari.

4 O ta kerεkerεw ta negebennanw wulennin lo.

O ta cefariw ka faniwulenw le don.

O ta sowotorow negew be manamana.

O labennin lo kerε kama;

o ta tamanw yiriw be lamaga!

5 Sowotorow be girin dugu siraw fe;

o be boribori kenεgbew ra.

O be manamana i ko tasumamana,

o be temeteme yoro bee i ko sanmanamana.

6 Ninive masace k'a ta cefariw wele,

nka olugu nato be talontalonna.

Juguw girinna ka la dugu kogow kan,

o ka o yere dogo o ta negebennanw jukoro.

7 Dugu donda minw jasinna ba ma, o ka olugu kari ka o ben.

Masaso mogow jigi tigera pewu!

8 O ka dugu ta jo musoman bo a dogoyoro ra

k'a mina ka taga ni a ye.

Muso minw tun be o jantora a ra,

olugu be nunana i ko jenetuganiw,

ka to ka o disi gbasigbasi.

9 Ninive be i ko jimarayoro min karira k'a ji bon.

Mogow borito fle!

Aw ye lo! Aw ye lo!

Nka mogow si yere t'a ko flera!

10 Aw ye o ta wariw ce!

Aw ye o ta saninw ce!

O ta naforo te ban.

Fen dawulaman suguya bee le be o ta naforow ra.

11 Cenri, ani ciri, ani ceni!

Bee jigi tigera, bee sen be yereyerera,

bee soro tigera, bee pada yelmana.

Ninive baraka banna

12 Jaraw ta dogoyoro kera di le?

Jarakanbelenw ta dinga kera di?

Jarace tun be yaala dinga konow, ani jaramuso ni jaradenw;

foyi tun te o lasiran!

13 Jarace tun ka sogo caman mina a ta jaradenw ye.

A tun ka sogo caman faga a ta jaramusow ye.

A tun k'a ta dingaw fa ni sogo ye;

a tun k'a dogoyorow fa ni sogosuw ye.

14 «A fle, ne wurira aw kama!

Fangatigi Ala ko ten.

Ne bena aw ta sowotorow jeni ka o ke sisi ye.

Aw ta jaradenw koni, kerεkemuru le bena olugu faga.

Ne bena aw ta domuni ban dugukolo kan.

Mogow si tena aw ta ciradenw kan men tuun.»

3

Dugujugu halakicogo

1 Bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ,
 ele mɔgɔfagadugu!
 Ele min fanin bɛ faninya ni benkanni na.
 Ele min ta domuta tɛ ban ka ye!
 2 Gbɛɲɛ mankan! Sowotorow senw mankan!
 Sow borito mankan! Sowotorow panpantɔ mankan!
 3 Sotigiw girintɔ flɛ!
 Kerekemuruw yɛlɛmayɛlɛmatɔ flɛ!
 Tamanw manamanatɔ flɛ!
 Mɔgɔ faganin camanba, mɔgɔ sanin camanba tonnin flɛ!
 Suw da tɛ se ka lɔn;
 mɔgɔw bɛ talon suw ra ka ben!

Cɛnri min sera jatɔmuso ma

4 O bɛɛ kɛra jatɔyadugu ta jatɔyajugu le kosɔn;
 a ta cɛɲaba ni a ta subagayaba kosɔn,
 a ka siyaw fiyeere ni a ta jatɔya ye,
 ka jamanaw fiyeere ni a ta subagaya ye.
 5 «A flɛ, ne wurira i kama!
 Fangatigi Ala ko ten.
 Ne bɛna i ta derege lawuri fɔ k'a se i ɲada ma,
 ka i fari lakolon yira siyaw ra,
 ka i lebu yira jamanaw ra.
 6 Ne bɛna pamamaw firi i kan, fɔ ka i datugu.
 Ne bɛna i kɛ ɲigifɛn ye,
 ka i kɛ flerifɛn ye.
 7 Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka i ye, o tigi bɛ bori ka bɔ i kɔrɔ,
 k'a fɔ ko: <E, Ninive dugu cenna pewu!
 ɲɔn le bɛna hina Ninive ra sa?>
 Ne bɛna ɲɔn le sɔrɔ ka Ninivekaw jusu saaro?»

Ninive ni Tɛbu ta kiti kɛra kelen ye

8 Yala aw ka fisa ni Tɛbu dugu ye wa,
 o dugu min tun siginin bɛ Nili bada ra, ka ji kɛ k'a lamini?
 Ji w tun bɛ a tanga fɛn bɛɛ ma,
 ji w tun k'a lamini i ko kogo.
 9 Etiyopi ni Misiran le tun ye Tɛbu ta baraka sɔrɔyɔrɔ ye;
 dan tun tɛ a baraka ra.
 Putikaw, ani Libikaw tun ye a ɲɛɲɔgɔnw ye.
 10 O bɛɛ n'a ta, Tɛbu dugumɔgɔw fana minana;
 o minana ka taga ni o ye.
 O ka o ta denɲɛninw mina
 ka o gbasi kabakuruw kan,
 ka o ɲɔɲɔ dugu siradaw bɛɛ ra.
 O ka karala kɛ, ka o ta kuntigiw taran o juguw ra;
 o ka nɛgɛjɔrɔkɔw don o ta mɔgɔbaw bɛɛ ra.
 11 Ninive dugumɔgɔw, aw fana bɛna dɔrɔ min ka fa ten le, fɔ aw bɛna kɛ
 dogo ye.
 Aw fana bɛna kɛ dogoyɔrɔ ɲini ye, ka dogo aw juguw ɲa.

Ninive desera pewu

12 Aw ta kerɛbonbaw bɛɛ bɛ i ko torosun min fanin bɛ a den fɔlɔ mɔninw na.

Ni o k'a yuguyugu dɔɔnin dɔrɔn, toromɔw bɛ ben a domubaga da ra.

13 Aw ta kerɛkɛcɛw flɛ! O bɛɛ ye musow le ye.

Aw ta jamana daw yɛlɛninba lo aw juguw ye.

Tasuma bɛna aw ta dugu dondaw sɔɔɔnanw jeni ka o ban.

14 Aw ye ji caman bi k'a bla, sabu aw juguw bɛna aw ta dugu lamini.

Aw ye aw ta dugu kogow lalaga kɔsɛbɛ;

aw ye bɔɔɔ dɔndɔn, aw ye bɔɔɔ nɔɔni,

aw ye birikibɔnan ta.

15 Tasuma bɛna aw halaki o yɔrɔ le ra;

kerɛkɛmuru bɛna aw faga ka aw ban,

i ko tɔnbaw bɛ siman domu k'a ban cogo min na.

Ninive kera dugu lakolon ye

Aw ye caya i ko tɔnbaw,

aw ye caya i ko ɲɔdomutɔnw!

16 Aw ka aw ta jagokɛbagaw caya fɔ ka tɛmɛ lolow hakeya kan.

Nka o bɛɛ bɛna tunu i ko tɔnbaw bɛ pan ka wuri cogo min na.

17 Aw ta kuntigiw ka ca i ko ɲɔdomutɔnw,

aw ta ɲamɔɔow ka ca i ko tɔnw lajennin ɲɔɔɔn kan.

O bɛ na sigi sansanw kan nɛnɛwagati ra;

nka ni tere bɔra dɔrɔn, o bɛɛ bɛ wuri ka taga, mɔɔɔ tɛ o tagayɔrɔ lɔn.

18 E, Asiri masacɛba, i ta jamana ɲamɔɔow lara sunɔɔ ra,

i ta kerɛkuntigiw lanin tora o nɔ ra;

i ta mɔɔow janjanna kuruw kan,

mɔɔɔ si tɛ o lajenna.

19 Fla tɛ yi, min bɛ se ka aw ta bana kenɛya.

Aw ta jori bɛna aw faga le.

Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ nana aw ta ko kibaroya mɛn,

o tigi bɛna tɛgɛrɛ fɔ aw ta halakiri kosɔn;

sabu ɲɔn le bɛ yi, ko aw ta kojugu dablabari tɔrɔ tun ma se min na?

HABAKUKI TA KITABU

Kitabu faamucogo

Habakuki ni Yere mi Sofoni ka o ta ciraya ke wagati kelen na.

Ala ni cira Habakuki be kuma ka nagon son nin kitabu konon. Habakuki ka Ala ta mogow ta terenbariya ni o ta Alapasiranbariya ye minke, o ko k'a jusu kasi. Nka Ala k'a fo cira ye ko ale bena Babilonikaw le ke sababu ye k'a ta mogow koro.

Nka Habakuki k'a miiri ko Ala tun man kan ka son ko siya were mogow ye ke sababu ye k'a yere ta mogow koro, sabu o mogow fana terennin te. O kow tun ka Habakuki jusukun toro kosebe. Nka Ala k'a yira Habakuki ra ko ale le ye Sebestigi ye.

Habakuki ka Zuda mara mogow lasomi o le ra, ko ni o ma o ta kojuguw, ani o ta Alapasiranbariya kow dabra, Ala bena o don Babilonikaw boro. Nka a b'a yira fana ko ni mogow min ka terenninya sira tagama, o tigi be panamanya (2.4).

Kitabu konokow

Habakuki ta jininkariw ani Ala ta jaabiriw (1.1-2.5)

Ala bena mogow terenbariw halaki (2.6-20)

Habakuki ta Aladaari (3.1-19)

Cira Habakuki ta jininkari

¹ Matigi Ala ka kuma min yira cira Habakuki ra:

² Matigi Ala, i bena ne jaabi tuma juman le sa?

Ne ka i wele ko i ye an demε, nka i ma ne lamεn!

Ne kulera k'a fo i ye ko kojuguw warara, nka i ma an kisi.

³ Mun koson i b'a to ne na ye nin kojuguw ye?

Mun koson i be je ka terenbariya fle?

Ne na be tonori ni benkanni le ra,

sosoriw be wuri, kere fana be yi.

⁴ O koson sariya sira tagama dablara,

kiti te tigera can kan tuun.

Mogowjugu le be se mogownuman na,

kiti be tige nanbara le kan.

Ala ka cira jaabi

⁵ «Aw ye aw na lo siyaw ra ka o fle,
aw ye kabakoya fo ka kononoban;
sabu ko do bena ke aw ta wagati ra,
ni mogow tun k'a fo aw ye ko a be ke, aw tun tena la a ra.

⁶ A fle, ne bena Babilonikaw lawuri,
o mogow hinabariw, ani o mogow farimanw,
minw be dugukolo yoro bee yaala ka mogow ta sigiyorow mina;
yoro minw te o ta ye, o be o mina.

⁷ Jatigemogow, ani siranyamogow lo.

O yere le be o ta sariya sigi, ka o ta fanga sigi.

⁸ O ta sow sen ka fiyen ka teme waraninkala kan.

O ka fari ka teme hali kongowuru suferaman kan.

O ta sow be teliyara ka na;

o ta sotigiw be nana ka bo yorojan.

O be teliyara ka na i ko bɔn min be nana a ta domunifen kɔ.

⁹ Nin mɔgɔw bɛɛ be nana kojugu le kama;

o be girinna ka na na fe dɔrɔn.

O be mɔgɔw mina ka o laɛn, caman i ko kenken.

¹⁰ O be masacew dɔgɔya,

o be fagamaw mafiyɛnya.

Dugu barakamanw tɛ o na na foyi ye;

o be yɛlɛnyɔrɔw lɔ ni bɔgɔ ye ka dugu kogo lamini, ka yɛlɛn o kan ka dugu
mina.

¹¹ O kɔ, o be tɛmɛ i ko fɔɔ,

ka taga yɔrɔ wɛrɛ.

O be kojugu kɛ ka o yɛrɛ jaraki;

o yɛrɛ ta baraka le be o ta ala ye.»

Cira kumana Ala fe tuun

¹² Ele le tun tɛ yi kabini fɔlɔfɔlɔ wa?

E, Matigi Ala, ne ta Ala saninman, ele min tɛ sa ka ye!

E, Matigi Ala, i ka nin mɔgɔw labɛn an ta kiti le kama.

E, an ta Ala barakaman, i ka o sigi ko o ye an ta kojuguw hakɛw le bɔ an
na.

¹³ Ele na saninyanin lo, i t'a fe ka kojugu ye i na ra.

I t'a fe ka mɔgɔw tɔrɔtɔ flɛ.

Mun na i be je ka mɔgɔjanfabaga flɛ?

Mun na i tɛ foyi fɔ, k'a sɔrɔ mɔgɔjugu be mɔgɔ terennin halakira,
mɔgɔ min terennin lo ka tɛmɛ ale yɛrɛ kan?

¹⁴ I ka adamadenw kɛ i n'a fɔ kɔgɔji jɛgɛw,

i n'a fɔ fɛnpanaman minw be fofɔ, kuntigi tɛ minw fe.

¹⁵ O jugu be o bɛɛ mina ni dulɛn ye;

a be o sama ka bɔ ni a ta jɔ ye.

A be o kɛ a ta jɛgɛminafɛn kɔnɔ,

ka ninsɔndiya fɔ ka ɲagari.

¹⁶ O kɔ, a be sarakaw bɔ a ta jɔ ye;

a be wusunɛn sarakaw* bɔ a ta jɛgɛminafɛn ye;

sabu o le sababu ra, a ta sɔrɔta cayara,

o le sababu ra, a ta domuni be diya.

¹⁷ Yala an jugu bɛna to k'a ta jɔ fa k'a labɔ tan wagati bɛɛ wa?

A bɛna to ka mɔgɔw halaki tan, hali a tɛ hina o ra wa?

2

Ala ka cira jaabi

¹ Ne bɛna lɔ ne lɔyɔrɔ ra ka yɔrɔ kɔrɔsi;

ne bɛna lɔ dugu kogo kunna ka yɔrɔ kɔrɔsi.

Ne bɛna ne toro malɔ k'a lɔn Ala bɛna min fɔ ne ye,

k'a lɔn ne ta ɲininkari jaabi bɛna kɛ min ye.

² Matigi Ala ka ne jaabi k'a fɔ ko:

«I ka min ye, o sɛbɛ;

a sɛbɛ k'a gbɛya walakaw kan,

janko hali mɔgɔ boritɔ ye se k'a karan.

³ Sabu nin fɛn min yirara, o ye wagati dɔ ta ko le ye;

a be wagatilabanw ta ko le fɔ; faninyakuma tɛ,

hali ni a mæenna, a makɔnɔ,
sabu min fɔra, o bena ke le jate;
a kewagati tɔ fana man jan.

4 «Mɔgɔ min be a yere bonya, o tigi jusukun te sira terennin ta;
nka mɔgɔ terennin be panamanya a ta lanaya le sababu ra.

5 Naforo be mɔgɔ lafiri*,
mɔgɔ yerebonyabagaw ta ko si te laban.
O be o da yeɛ k'a bonya i ko lahara dingaba;
o be i ko saya min te wasa mɔgɔdomu na ka ye.
O be mɔgɔw mina ka o ke o yere ta ye,
ka mɔgɔw bee mina ka o lajen o yere ye.»

Ala ta danga kumaw

6 «Nka yala lon dɔ nin mɔgɔ minaninw tena olugu ta ko fɔ i ko talen wa?
Ka o ta ko fɔ i ko zana, k'a ke yereko ko ye wa?

Mɔgɔw bena a fɔ ko:

«Mɔgɔ min be walifen ce ka o ke a yere ta ye, bɔnɔ bena o tigi sɔrɔ.
Aw be mɔgɔw ta fen minw tara ka o juru caman don aw yere kan na, aw
bena o dabla tuma juman le?»

7 Lon dɔ, aw ta jurunantigiw bena bara ka wuri aw kama;
o bena wuri ka aw yuguyugu, ka aw borofenw ce.

8 I n'a fɔ aw ka siya caman ta fenw ce,
o kosɔn siyaw ta mɔgɔ minw tora, olugu bena aw ta fenw ce fana.
O kow bena ke aw ra sabu aw ka adamadenw faga,
aw ka kojuguw ke jamana kɔnɔ, aw ka duguw ni dugumɔgɔw halaki.

9 «Mɔgɔ min be a ta fenw sɔrɔ tɔnɔri ra,
janko k'a ta so lɔ, k'a ta so lɔ ka ja
i ko kɔnɔnaga min be kuruw kunna,
janko kojugu kana ale sɔrɔ,
bɔnɔ bena o tigi sɔrɔ.

10 «Aw ka siya caman faga minke,
o kosɔn aw ka maroya ben aw yere ta so le kan,
aw ka kojugu ke aw yere le ra.

11 Hali aw ta bon kabakuruw bena to kogo ra ka kule aw kama;
bonlɔyiriw fana bena to bon san fe ka kabakuruw lamina.

12 «Mɔgɔ min be mɔgɔw faga k'a ta dugu lɔ ni o jori ye,
bɔnɔ bena o tigi sɔrɔ;
mɔgɔ min be a ta dugu sindi ni kojugu ye,
bɔnɔ bena o tigi sɔrɔ.

13 Mɔgɔw be baara ke, nka o tɔnɔ bee be taga tasuma ra,
siyaw be o yere sege, nka o ta sege te foyi ja;
o kow bee be bɔra Fangatigi Ala le ra.

14 Sabu dugukolo bee bena fa Matigi Ala ta nɔrɔ lonniya ra,
i n'a fɔ ji ka kɔgɔji fa cogo min na.

15 «Ele min be dɔrɔ di i mɔgɔnɔgɔn ma ko a y'a min,

* 2:5 2.5 Naforo be mɔgɔ lafiri: a fɔra Kitabu dɔw kɔnɔ ko: duven be mɔgɔ lafiri.

bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ.

Ele min bɛ fɛnjugu di i mɔgɔnɔgɔn ma, k'a to a b'a min ka janamini, janko
k'a lebu fɛ,

bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ.

¹⁶ Sani ele ye bonya sɔrɔ, ele fana bɛna fa maroya le ra;

sisan ele fana le bɛna min ka fa, ka i lebu yira.

Minnifɛn min bɛ Matigi Ala kininboro ra, o bɛna di ele ma;

i ta dawula bɛna yeɛma ka kɛ maroya ye.

¹⁷ «Aw ka cɛnri min kɛ Liban jamana ra, o juru bɛna sara aw yɛrɛ ra.

Kongowara farimanw bɛna ben aw kan, fɔ ka jatigɛ bla aw ra.

O kow bɛna kɛ aw ra sabu aw ka adamadenw faga,

aw ka kojuguw kɛ jamana kɔnɔ, aw ka duguw ni dugumɔgɔw halaki.

¹⁸ «Mɔgɔ bɛ batofɛn minw lɛsɛ,

o bɛ se ka mun le na?

Mɔgɔ bɛ nɛgɛ yeele k'a kɛ batofɛn minw ye, o fɛn minw bɛ mɔgɔ lafiri
dɔrɔn,

o bɛ se ka mun le na?

Mun kosɔn mɔgɔ b'a jigi la a yɛrɛ boro ta fɛn lalaganin kan,

ka o batofɛngbansanw lalaga, o minw tɛ se ka kuma?

¹⁹ Ele min b'a fɔ yiri ma ko: <I wuri!>

Ele min b'a fɔ kabakuru lɛsɛnin ma, nin tɛ min na, ko: <I kunu!>

Bɔnɔ bɛna ele sɔrɔ.

O fɛnw bɛ se ka ele karan mun le ra?

Sanin ni warigbɛ dɔrɔn le bɛ o kan;

nin foyi tɛ o ra.

²⁰ Nka Matigi Ala bɛ a ta batoso saninman kɔnɔ:

dunuɲa bɛɛ lajennin ye je a na kɔrɔ.»

3

Cira ta Aladaari

¹ Cira Habakuki ka daariri min kɛ, ni maɲumankokanw ye, o le ye nin
ye; a ko:

² E, Matigi Ala, ne ka i ta kuma fɔnin mɛn;

i ta kokɛninw ka siranyaba bla ne ra, Matigi Ala.

I ka nin ko min labɛn,

a to o ye kɛ nin san nataw kɔnɔ.

A to mɔgɔw ye a lɔn san nataw ra.

Nka hali ni i dimina, i hakiri to i ta makari ra.

³ Ala bɛ nana ka bɔ Teman,

Ala Saninman bɛ nana ka bɔ Paran kuruw yɔrɔ ra.*

A bonya ka sankolo yɔrɔ bɛɛ fa,

dugukolo yɔrɔ bɛɛ fara a bonya ra.

⁴ A bɛ manamana i ko yeelen.

Yeelenw bɛ bɔ a tɛgɛ kɔnɔ;

a ta baraka dogonin bɛ o yɔrɔ le ra.

⁵ A tagatɔ bɛ banajugu ben jamanaw kan a na fɛ,

a tɛmɛnin kɔ, a bɛ farigbanjuguw bla jamanamɔgɔw ra.

* **3:3** 3.3 Nin yɔrɔ ra a sebera heburukan na ko: Sela.

6 Ni a ka lo, dugukolo be yuguyaga;
ni a ka fleri ke, jamana mogow be yereyere.
Kuru minw tun be yi kabini folofolo, olugu be cici,
kongori minw tun be yi kabini wagatijan, olugu be yeele;
o yorow le tun be a temeyoro ye kabini folofolo.

7 Ne ka Kusan mara ta fanibonw ye, jigitige benna olugu kan,
ne ka Madiyan mara ta sow ye, kononofiri benna olugu kan.

8 E, Matigi Ala, wagati min i yelennin tun be nana i ta sow kan,
wagati min i tun be nana i ta sowotoro konon ka na se soron,
yala i tun dimina bajiw le koron wa?
Yala i jusu tun boron kojw le koron wa?
Yala i jusu tun gbanna kogoji le koron?

9 I ka i ta kalan bon a forogo konon;

i ka bibe caman le ta.†

I ka dugukolo ceci,
ka o ke bajiw temesiraw ye.

10 Kuruw ka i ye minke, olugu bee yereyere,
jibaw woyora ka teme;
kogoji ka mankanba bon,
ka jikurubaw lawuri fon san fe.

11 Tere ni karon lonin tora o loyoron ra,
i ta bibe tagaton ta yeelenba koson,
i ta taman manamanaton koson.

12 I jusu gbanninba be dununa yaala,
i dimininba be jamanaw dondon ka teme.

13 I boron ka na i ta mogow kisiri kama,
i nana i ta mogon panawolomaninw kisiri kama.
I ka mogojuguw ta so namogon halaki ka bon yi,
ka o ta so halaki pewu, k'a ta dugu ma ka taga a bla fon a san fe.‡

14 I ka o ta kerekedenw kuntigi sogon ni a yere ta bibe ye;
ale min tun be girinna ka na i ko sanfonon, ka na an halaki.
O tun be nagarira ka ban,
ko o bena panibagaton faga dogo ra.

15 I be yaala kogojw konon ni i ta sow ye,
i be teme jikurubaw ce ma.

16 Ne ka o men minke, ne kononofirira;
ne dagbolow yereyere.
Ne kolow bee fagara,
ne senw bee magayara ne koron.
Ne be je ka o toron nalon makonon,
an juguw bena ben an kan ka an kere lon min na.

17 Hali ni torosun tena fiyerenkura bon tuun,
hali ni rezenmoton ke rezensunw na tuun,
hali ni oliviyesun tena den ke tuun,
hali ni siman tena soron forow ra tuun,

† 3:9 3.9 Nin yoron ra a sebera heburukan na ko: Sela. ‡ 3:13 3.13 Nin yoron ra a sebera heburukan na ko: Sela.

hali ni sagaw ni baw tena soro tuun,
hali ni misi tena ke were konɔ tuun,
¹⁸ o bee n'a ta, ne koni bena pagari Matigi Ala baraka ra.
Ne bena ninsondiya ne kisibaga Ala baraka ra.
¹⁹ Matigi Ala, ne Matigi,
ale le ye ne ta baraka ye.
A be ne senw lateliya i ko dagbe ta senw,
a b'a to ne ye tagama yoro korotaninw san fe.

Donkirilabagaw kuntigi: donkiri min be la ni goni ye.

SOFONI TA KITABU Kitabu faamucogo

Sofoni k'a ta ciraya ke masace Yoziyasi ta wagati le ra.

Izirayelimogow tun b'a miiri ko Ala ta kiti bena ben siya wɛrɛ mogow le kan, o ta jurumunw koson; nka olugu minw ye a ta mogow ye, a ta kiti tena se olugu ma. Nka cira Sofoni k'a yira o ra ko Ala ta kiti bena damina a yere ta mogow le ra folo, ka soro ka se siya tow ma. O koson Sofoni k'a fo o ye ko Matigi Ala ta lonba bena na, ko o lon tena ke ninsondiyalon ye, nka a bena ke halakirilon le ye. O kiti bena se siyaw bee le ma.

O koson a ka Ala ta mogow lasomi, ko o ka kan ka nimisa, ka o ta jurumun dabra; ni o kera, Ala ta kiti tena ben o kan; Ala bena baraka don o ta jamana ra.

Nin kitabu b'a yira an na ko Ala te mogow bo mogow ra. Jurumun hake be bo jurumunkebaga ra, nka ni mogow min ka nimisa ka jurumun dabra, Ala be yafa o ma, ka son o tigi ma, ka kojuman ke a ye.

Kitabu konokow

Matigi Ala ta kiti lon bena ke lonjuguba ye (1.1-2.3)

Ala ta kiti bena se siya wɛrɛw fana ma (2.4-15)

Ala bena Zeruzalemukaw ta jurumun yafa (3.1-20)

¹ Matigi Ala k'a ta kuma min lase Sofoni ma, o le ye nin ye. Sofoni tun ye Kusi dence le ye, Kusi face tun ye Gedaliya ye, Gedaliya face tun ye Amariya ye, Amariya face tun ye Ezekiyasi ye. Sofoni ka nin kumaw fo Zuda masace Yoziyasi ta wagati le ra, Yoziyasi min tun ye Amon dence ye.

Ala ta kiti be se dunupa bee ma

² «Ne bena danfenw bee flan ka bo dugukolo kan pewu!

Matigi Ala ko ten.

³ Ne bena adamadenw, ani beganw flan ka bo yi!

Ne bena konow, ani jegew flan ka bo yi!

Ne bena mogowjuguw bee lajigi!

Ne bena adamadenw bee halaki ka bo dugukolo ko kan.

Matigi Ala ko ten.»

Zuda ni Zeruzalemu ta kiti

⁴ «Ne bena ne boro korota Zuda mara kama,

ani Zeruzalemukaw bee kama;

Baali ta jobatobaga to minw tora, ne bena olugu bee halaki ka bo nin yoro

ra.

Ne bena jobatobagaw ni o ta sonnikɛbagaw bee halaki pewu;

⁵ minw be o kinbiri gban o ta bon kunna ka lolow ni karo bato,

minw be o kinbiri gban ka kari Matigi Ala togo ra,

ani ka kari o ta jo Moloki fana togo ra;

⁶ minw be o ko di Matigi Ala ma,

minw te tugu Matigi Ala ko,

minw te Matigi Ala pininka,

ne bena olugu bee halaki.

⁷ «Bee ye je Dununatigi Ala na koro!

Sabu Matigi Ala ta lon surunyara.

Matigi Ala ka saraka do le laben;

a k'a ta mɔgɔ weleninw bɛɛ saninya ka ban o saraka kama.

8 «Matigi Ala ta saraka bɔlon na,
ne Ala bɛna kuntigiw, ani masacɛdenw bɛɛ ta kojugu hake bɔ o ra,
ani minw bɛɛ bɛ siya werɛw ta fanidoncogo* ta.

9 «O lon na, kɔni, minw bɛ pan bon dakun kunna†,
ne bɛna olugu ta kojugu hake bɔ o ra,
ani minw bɛ o matigicɛw ta bonw fa ni kojugu ni nanbara ye.

10 «O lon na, kɔni, kulekanbaw bɛna bɔ Jɛgɛw ta donda yɔrɔ ra,
kasikanbaw bɛna bɔ dugu kindakura fan na;
mankanba dɔ bɛna bɔ kongoriw kan.
Matigi Ala ko ten.

11 Aw minw bɛ dugu jigijigi ra, aw ye kule;
sabu jagokebagaw bɛɛ halakira;
minw yɔrɔ bɛɛ tun fara wari ra, olugu bɛɛ halakira.

12 O wagati ra, ne bɛna tasumayeelen le ta ka Zeruzalɛmu yɔrɔw bɛɛ yaala;
minw bɛɛ siginin bɛ nasuma ra, ko o lanin bɛ o yɛrɛ ra, ne bɛna olugu bɛɛ
ta kojuguw hake bɔ o ra;
olugu minw b'a fɔ o yɛrɛ kɔnɔ ko:

<Matigi Ala tɛna kojuman kɛ an ye, a fana tɛna kojugu kɛ an na.>

13 O juguw bɛna o ta naforow bɛɛ cɛ,
o ta bonw lakolon bɛna to.
O tun ka bon minw lɔ, o tɛna don o bonw kɔnɔ;
o tun ka rɛzɛnforo minw sɛnɛ, o tɛna o rɛzɛnji min.»

Matigi Ala ta lonba

14 «Matigi Ala ta lonba surunyara;
a surunyara, a tɔ man jan tuun.
Matigi Ala ta lon mankan bɛna kɛ jigigitɛmankan le ye;
kɛrɛkɛcɛw bɛna kule ci o lon na.

15 O lon bɛna kɛ dimilon le ye,
degulon, ani kɔnɔnɔfirilon,
halakirilon, ani cɛnrikelon,
dibi bɛna don, ka yɔrɔ bɛɛ fin,
sankabaw bɛ caya,

ka yɔrɔ kɛ dibikuruba ye;

16 burufiyɛkanw bɛ bɔ, ani kɛrɛkɛdenw kulekanw.
O bɛna wuri dugu barakamanw kama, ani sankasojanw kama.

17 Ne bɛna tɔrɔ ben mɔgɔw kan,
k'a kɛ fɔ o bɛ tagama i ko fiyɛntɔw;
sabu o ka Matigi Ala hake ta.
Mɔgɔw jori bɛna seriseri ka yɛrɛgɛ i ko buguri,
o sogo bɛna firi sununkun kan i ko pamapama.

18 O ta wari o, o ta sani o, o si tɛna se ka o kisi Matigi Ala ta dimilon na;
jamana bɛɛ lajennin bɛna halaki tasuma ra, Ala ta dimiba kɔsɔn;
sabu a bɛna dugukolo mɔgɔw bɛɛ halaki ka bɔ yi,
ka o bɛɛ ban ka bɔ yi pewu.»

* **1:8** 1.8 Ka siya werɛw ta fanidoncogo ta, o kɔrɔ ye ka tugu o siyaw ta landaw, ani o ta alaw ko.

† **1:9** 1.9 Ka pan bon dakun kunna, o ye siya dɔw ta landa dɔ ye (Samawilu fɔlɔ 5.1-5).

2

Ala b'a fe a ta mɔgɔw ye nimisa

¹ Aw siya marobari,
aw ye miiri, ka hakiri sɔrɔ,
² sani wagati ye se,
wagati min na o bɛna aw bɛɛ flan ka bɔ yi lon kelen na i ko binjalan;
aw ye miiri sani Matigi Ala ta dimiba ye na ben aw kan,
sani Matigi Ala ta dimilon ye na se aw ma.
³ Aw ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini, aw minw majiginin lo jamana kɔnɔ,
aw minw bɛ Ala ta sira tagamana.
Aw ye terenninya jini, ka aw yɛɛ majigi;
ni o kɛra, a bɛ se ka kɛ ko Matigi Ala ta dimilon na,
a bɛna aw tanga.

Terebenyanfan mɔgɔw ta kiti

⁴ Gaza dugu bɛna kɛ tomo ye,
Asikalɔn bɛna kɛ yɔrɔ lakolon ye.
O bɛna Azidɔdikaw labɔ teregbɛn papa fɛ,
o bɛna Ekurɔnkaw gbɛn ka bɔ o sigiyɔrɔ ra.

⁵ E, aw kɔgɔjidaramɔgɔw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ dɛ!
Aw Keretikaw* ta siya kɔni, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ!
Matigi Ala ta kuma fɔra ele kama,
ele Kanaana jamana, Filisikaw ta jamana.
Ne bɛna aw bɛɛ halaki,
ne tɛna hali mɔgɔ kelen to aw ra.
⁶ Kɔgɔjida jamana bɛna kɛ bɛganw ta domunikeyɔrɔw le ye,
a bɛna kɛ sagagbɛnbagaw ta bɛganyaalayɔrɔ le ye, ani bɛganw ta siyɔrɔ.
⁷ O kɔgɔjida bɛna kɛ Zuda ta mɔgɔ tɔw ta ye;
a bɛna kɛ o ta bɛganmarayɔrɔ ye.
Asikalɔn dugu ta bonw bɛna kɛ o ta layɔrɔw ye su fɛ;
sabu Matigi Ala, o ta Ala bɛna a janto o ra,
ka o ta bonya lasekɔ o ma.

Tereɔyanfan mɔgɔw ta kiti

⁸ «Ne ka Mohabukaw ta mafiyɛnyarikanw mɛn,
ani Amɔnkaw fana ka ne ta mɔgɔw mafiyɛnya ni kumajugu minw ye;
o ka ne ta mɔgɔw ta jamana danw yɛlɛma,
ka dɔ fara o yɛɛ ta mara kan.
⁹ O kɔsɔn ne bɛ kari ne yɛɛ tɔgɔ panaman kɔsɔn,
Fangatigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten,
Mohabu bɛna kɛ i ko Sodɔmu,
Amɔnkaw bɛna kɛ i ko Gomɔri;
binjuguw le bɛna falɛn o ta yɔrɔ ra, kɔgɔjalan le bɛna kɛ ka o ta jamana
bɛɛ datugu;
a bɛna kɛ yɔrɔ lakolonba le ye, yɔrɔ min tɛna ja tuun fiyewu.
Ne ta jamana mɔgɔw tɔ minw tora,
olugu bɛna o borofɛnw cɛ.
Ne ta jamana mɔgɔ minw panaman tora,
olugu bɛna o ta jamana tigiya ta.»
¹⁰ O le bɛ kɛ o ta yɛɛbɔnya sara ye;

* 2:5 2.5 Keretikaw le ye kɔgɔjidaramɔgɔw ye.

sabu o ka Fangatigi Ala ta mɔgɔw mafiyenya, ka o yere bonya o ma.

¹¹ Matigi Ala bena fariya o ma;
a bena dunupamɔgɔw ta batofenw bɛɛ halaki.
Ni o kera, siyaw bɛɛ, kɔgɔji kɔfejamanaw bena to o sigiyɔrɔ ra ka o kinbiri
gban ka Matigi Ala bato.

Woroduguyanfan ni sahiliyanfan ta kiti

¹² «Aw Etiyopikaw, ne ta kerekemuru bena aw fana sɔgɔ.»

¹³ Matigi Ala bena a boro kɔrɔta sahiliyanfan mɔgɔw kama;
a bena Asiri jamana halaki.
A bena Ninive dugu ke yɔrɔ lakolon ye,
k'a ke jintan yɔrɔ ye, k'a ke i ko kongokolon.

¹⁴ Beganw bena la o yɔrɔ le ra;
ani kongofen suguya bɛɛ:
Kɔnɔdabaw, ani juguninw,
bɛɛ bena si a ta bon sanfeyɔrɔ le ra.
O fenw kasikanw bena to ka mɛn bon finɛtiriw fɛ;
bonw dondaw bɛɛ bena cɛn.
Bonw tun lɔra ni sɛdiriyiri minw ye,
o yiriw bɛɛ bena waraga ka o bla kenɛ ma.

¹⁵ Nagarikan tun be dugu min na wagati bɛɛ ra, o dugu le ye nin ye tan bi
wa?

Dugu min tun be hera ni laganfiya ra,
fɔ o b'a fɔ o yere kɔnɔ ko: «Anw wa, anw kɔni nɔgɔn tɛ!»
O dugu le kera yɔrɔ lakolon ye tan,
ka ke kongofenw dogoyɔrɔ ye!
Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka tɛmɛ a kɔrɔ, o tigi be filen fiye a ra k'a boro sin a ma!

3

Zeruzalemukaw ma Ala ta kuma lamɛn

¹ Dugu murutinin, dugu nɔgɔnin, dugujugu,
bɔnɔ bena ele ta mɔgɔw sɔrɔ!

² O ma sɔn ka mɔgɔ lamɛn,
o ma sɔn mɔgɔ ye o karan;
o ma o jigi la Matigi Ala kan,
o ma gbara o ta Ala ra.

³ O kuntigi minw be o cɛ ra, olugu be i ko jara kasitɔ.
O ta kititigebagaw be i ko wara min be yaala su fɛ;
ni a ka fɛn o fɛn sɔrɔ, a be o bɛɛ domu; a tɛ foyi bla sɔgɔmada ja.

⁴ O ta ciraw ye kumakolonfɔbagaw le ye;
mɔgɔjanfabagaw lo.
O ta sarakalasebagaw be Ala ta fɛn saninmanw lanɔgɔ;
o be Ala ta sariya cɛn.

⁵ K'a sɔrɔ Matigi Ala min ta siraw terrennin lo, ale be o cɛ ra;
ale min tɛ kojugu si ke.
Sɔgɔma o sɔgɔma, a be a ta terrenninya yira o bɛɛ ra;
a tɛ dese o ra lon si.
Nka kojugukebaga tɛ maro!

⁶ «Ne ka siya werɛw halaki,

ne ka o ta sankasojanw benben.
 Ne ka o ta siraw cɛn;
 mɔgɔ si tɛ tɛmɛ o siraw fɛ tuun.
 O ta duguw kɛra yɔrɔ lakolonw ye;
 mɔgɔ tɛ yi, dugumɔgɔ si tɛ yi!
 7 Ne tun b'a fɔra ko sigiya t'a ra, aw bɛna siran ne ja,
 ko aw bɛna sɔn ne ye aw karan.
 O ra, aw ta so tun tɛna halaki,
 ne tun ka kuma minw fɔ aw kama, ne tun tɛna o kow si kɛ aw ra.

«Nka o belen teliyara ka to ka terenbariyakow le kɛ!
 8 O kosɔn, aw ye ne makɔnɔ!
 Matigi Ala ko ten!
 Lon min ne bɛna wuri ka kuma ka kɛ seere ye aw kama, aw ye o lon
 makɔnɔ;
 sabu ne k'a latige ko ne bɛna siyaw lajen,
 ka jamanaw kɛ nɔgɔn kan,
 ka ne ta dimi ben o kan
 ani ne ta jusugban bɛɛ.
 Sabu o ma ne ta kanuya min jate, o dimi min bɛ ne ra,
 o tasuma le bɛna jamana bɛɛ jɛni.»

Ala bɛna a ta mɔgɔw saninya

9 «Nka o kɔ, ne bɛna nin mɔgɔw ta kumacogo yelemɛ, ka o darakan
 saninya;
 janko o bɛɛ lajennin ye Matigi Ala tɔgɔ wele k'a bato,
 ka baara kɛ a ye ni kan kelen ye.
 10 Ne batobagaw, ne ta mɔgɔ minw tun janjanna,
 olugu bɛna bɔ fɔ Etiyopi baw kɔ fɛ, ka na sarakaw bɔ ne ye.
 11 «O lon na, kɔni, aw murutira ka kojugu minw kɛ ka ne hake ta,
 aw tɛna maroya o kojuguw si kosɔn tuun.
 Sabu yerɛbonya ka di minw ye, ne bɛna olugu labɔ aw cɛ ra;
 aw fana tɛna waso tuun ne ta kuru saninman kan.
 12 Ne bɛna mɔgɔ dɛsɛbagatɔw, ani barakantanw le to dugu kɔnɔ;
 olugu le bɛna o yerɛ karifa Matigi Ala ma, a tɔgɔ kosɔn.
 13 Izirayelimɔgɔ tɔ minw tora, olugu tɛna terenbariyako kɛ,
 o tɛna faninya fɔ,
 o tɛna janfa siri ni o darakan ye.
 O bɛna domuni kɛ ka la pasuma ra;
 mɔgɔ si tɛna o lasiran tuun.»

Zeruzalɛmu bɛna hɛra sɔrɔ

14 Siyɔn dugu, aw ye dɔnkiri la!
 Izirayeli, aw ye jagarikanba bɔ!
 Zeruzalɛmu dugu, aw ye ninsɔndiya, ka jagari ni aw jusu bɛɛ ye!
 15 Matigi Ala ka kiti mabɔ aw ra;
 a ka aw juguw gbɛn ka o kɔsegi.
 Izirayeli masacɛ min ye Matigi Ala ye, o bɛ aw cɛ ra;
 aw tɛna siran kojugu si ja tuun.
 16 O lon na, kɔni, o bɛna a fɔ Zeruzalɛmu ma ko:
 «Aw kana siran, Siyɔn dugu!
 Aw kana aw fari faga!»

17 Matigi Ala, aw ta Ala be aw ce ra, i ko cefari, min be aw kisi.
 A bena nagari fo k'a jusu diya aw koson.
 A bena aw kanu, ka panamanyakura di aw ma;
 a bena nagari aw koson, fo ka donkiri la ni kanba ye.

18 «Ne bena maroya bo aw kan, k'a ke i n'a fo nanagbelon;
 jaraki tena ben aw kan tuun.

19 O wagati ra, mogo minw tun ka aw minako juguya, ne bena wuri olugu
 bee kama.

Ne bena saga sendimitow bosi;
 minw tun yeregera, ne bena olugu lajen.
 O tun ka aw lamaroya jamana minw bee ra,
 ne bena tandori ni bonya la aw kan o jamanaw bee ra.

20 O wagati ra koni, ne bena aw lana;
 o wagati ra, ne bena aw lajen.

Sabu ne bena aw ta bonya laseko aw ma,
 k'a to mogow ye aw togo bonya ka aw tando dugukolo siyaw bee ce ra.
 Matigi Ala ko ten!»

HAGIZE TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Hagize ni cira Jakariya ka ciraya ke wagati kelen na.

O wagati ra Yahudiyaw tun sekora ka na ka bo Babiloni. Naforotigiw tun be o ra, nka dow fana tun ye fagantanw ye. Gbeleya caman tun be o kan.

Cira Hagize k'a fo o ye ko mogow ma o janto Ala ta batoso ra minke, ko o le kera o ta sege sababu ye. A k'a fo o ye ko: «Yala wagati sera aw fe ka aw yere ta biribonpumanw lo ka don o kono, k'a soro Matigi Ala ta batoso benna wa?» (1.4)

Hagize ka cirayakuma naani le fo. O kumaw be Alabatosokura cogoya le yira; o noro bena bonya ka teme Alabatoso folo ta kan.

Nin kitabu b'a yira ko Ala ta mogow ka kan ka o janto Ala ta baara le ra folo, ka soro ka o yere ta baaraw ke. Ni o ka o ke, Ala be baraka don o ta koketa tow bee ra.

Kitabu konokow

Ala ka a ta batoso lori ko fo a ta mogow ye (1.1-15)

Alabatosokura ta noro (2.1-9)

Ala bena baraka don a kanminabagaw ra (2.10-19)

Ala bena kopuman ke Zorobabeli ye (2.20-23)

Alabatosokura ta lori

¹ Masace Dariyusi ta masaya san flanan na, o san karo woronan na, o karo tere folo, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma, ko a y'a fo Zuda jamanatigi Zorobabeli ye, min ye Sehalitiyeli dence ye, ani k'a fo sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe ye, min ye Yosadaki dence ye; a ko: ² Fangatigi Ala ko: «Nin mogow b'a fora ko Matigi Ala ta batoso lowagati ma se ban.»

³ Matigi Ala ka a ta kuma lase mogow ma cira Hagize sababu ra; a ko: ⁴ «Yala wagati sera aw fe ka aw yere ta biribonpumanw lo ka don o kono, k'a soro Matigi Ala ta batoso benna wa?» ⁵ Ayiwa, sisan Fangatigi Ala ta kuma ye nin ye, ko: «Aw ye aw ta kokecogow korosi de! ⁶ Aw be siman caman dan, nka aw be fitini le soro. Aw be domuni ke, nka aw te fa. Aw be minni ke, nka aw te fa. Aw be fani don aw yere ra, nka o te nene bo aw ra. Minw be baara ke ka sara soro, o sara be ke i n'a fo a blara boro sagonin le kono.»

⁷ Fangatigi Ala ta kuma ye nin ye, ko: «Aw ye miiri aw ta kokecogow ra. Aw ye aw ta kokecogow korosi de! ⁸ Aw ye yelen kongoriw kunna, ka taga yiriw tige ka na ni o ye, ka na Ala ta so lo; ni o kera, o bena diya ne Ala ye, o fana bena bonya la ne kan. Matigi Ala ko ten.

⁹ «Aw jigi tun be siman caman kan, nka aw nana fitini doron le soro. Aw nana ni o fitini min ye so kono fana, ne ka o fiye ka bo yi. Mun na? Ne ka o ke sabu ne ta batoso benna, k'a soro aw bee be teliyara ka taga don aw yere ta bonw kono. Fangatigi Ala ko ten.

¹⁰ «O le koson sankolo banna ka ji di aw ma, dugukolo fana banna ka siman di aw ma. ¹¹ O le koson ne ka ja lana dugukolo kan, ani kuruw kan; ne ka ja se aw ta simanw ma, k'a se aw ta rezenjikura ma, k'a se turu ma, k'a se senefenw ma, k'a se adamadenw ni beganw ma, k'a se aw ta bororabaaraw bee ma.»

¹² Ayiwa, Sehalitiyeli dence Zorobabeli, ani sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe min ye Yosadaki dence ye, ani mogo tow bee, olugu ka Matigi Ala, o ta Ala kan mina. O sonna cira Hagize ta kuma ma, Matigi Ala, o ta Ala tun ka o min ci o fe. Matigi Ala pasiran donna o mogow ra.

¹³ O ra, Hagize min tun ye Matigi Ala ta ciraden ye, ale ka nin kumaw fo o ye, Matigi Ala togow ra, ko: «Ne be ni aw ye! Matigi Ala ko ten.»

¹⁴ O ra, Zuda jamanatigi Zorobabeli min ye Sehalitiyeli dence ye, Matigi Ala ka baraka don ale ra, ani sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe min ye Yosadaki dence ye, ani mogo tow bee. O nana Fangatigi Ala, o ta Ala ta batoso baara dabu. ¹⁵ O kera san karo wooronan tere mugan ni naani na, masace Dariyusi ta masaya san flanan na.

2

Alabatosokura ta bonya

¹ O san kelen karo wolonflanan tere mugan ni kelen na, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma, ko: ² «A fo Zuda jamanatigi Zorobabeli ye, min ye Sehalitiyeli dence ye, ani sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe, min ye Yosadaki dence ye, ani mogo tow bee ye, ko: ³ «Yala mogo do be aw ra yan min tun ka nin batoso ni a ta dawula ye folofolo wa? Aw be nin batoso yera cogo di bi? Yala a te aw na na i n'a fo foyi te wa? ⁴ Ayiwa, sisan koni, Zorobabeli, ele ye i yere ja gbeleya! Matigi Ala ko ten. Sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe, Yosadaki dence, i ja gbeleya! Aw jamanamogow tow bee, aw bee ye aw ja gbeleya! Matigi Ala ko ten. Aw ye baara ke, sabu ne be ni aw ye. Fangatigi Ala ko ten. ⁵ Aw botu Misiran, ne tun ka o layiri le ta aw ye. Ne Nin* siginin be aw ce ra; aw kana siran, ⁶ sabu Fangatigi Ala ko: Sani wagati doonin ce, ne bena sankolo ni dugukolo yuguyugu tuun, ka kogojiw ni yorjalanw yuguyugu; ⁷ ne bena siyaw bee yuguyugu, ka siyaw ta naforow bee lana. Ne bena nin batoso fa nooro ra. Fangatigi Ala ko ten. ⁸ Wari ye ne ta le ye, sanin ye ne ta le ye! Fangatigi Ala ko ten. ⁹ Nin batosokura ta nooro bena bonya ka teme batoso folo ta kan pewu. Ne bena hera lana nin yoro le ra fana. Fangatigi Ala ko ten.» »

Ala ta mogow ta saninyabariya

¹⁰ Masace Dariyusi ta masaya san flanan na, o san karo konontonnan na, ani o karo tere mugan ni naaninan na, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma tuun. ¹¹ A ko: «Fangatigi Ala ko: «Sarakalasebagaw pininka, ko sariya be mun fo nin ko ra? ¹² Ni mogo do ka a ta deregeba senkoroyoro kuru ka sarakasogo saninman do don o konu, ni o tigi ta deregeba magara buru ra, walama domuni, walama rezenji, walama turu, walama siman do ra, yala o fen be se ka saninya o saraka sogo koson wa?» »

Sarakalasebagaw k'a jaabi ko: «O fenw te saninya.»

¹³ Hagize ka o pininka tuun ko: «Sisan ni mogo magara su le ra k'a yere lanogo, ni o tigi magara nin fenw do ra, yala o fenw fana be ke fen saninyabariw ye wa?» Sarakalasebagaw ko: «Onhon, o fenw be ke fen saninyabariw ye.» ¹⁴ Hagize ko o ma ko: «Nin mogow fana ta be ten le, nin siya ta be ten le ne na koru. Matigi Ala ko ten. O boro be fen o fen ke, o bee be ten le. O be saraka o saraka di ne ma, o si saninyanin te.»

Izirayelimogow bena baraka soru

¹⁵ «Ayiwa, sisan aw ye a korosi k'a fle min bena ke, k'a ta bi ra, ani lon nataw ra. Sani kabakuru do ye ta k'a la do kan, ka Matigi Ala ta so lo, aw ta kow tun be cogo min na, aw yere ye miiri o ra. ¹⁶ Ni aw tun tagara ko

aw be taga siman ce, aw tun b'a miiri ko aw bena minan ja mugan soro a ra, nka a be taga ke minan ja tan ye. Ni aw tun tagara aw ta rezengi tayoro ra, aw tun b'a miiri ko aw bena minan ja bilooru soro, nka a be taga ke minan ja mugan ye. ¹⁷ Ne tun ka simancenbanaw, ani sanbere ke ka aw ta simanw bee cen; nka o bee n'a ta, aw tun ma nimisa ka seko ka na ne fe. Matigi Ala ko ten. ¹⁸ Ayiwa, aw y'a korosi k'a fle min bena ke k'a ta bi ra, ani lon nataw ra, k'a ta san karo konontonnan tere mugan ni naani na. Kabini Matigi Ala ta batoso ju sigira lon min na, aw y'a korosi k'a fle min bena ke. ¹⁹ Yala siman be aw ta bondow konu tuun wa? Hali bi rezen ni toro ni gerenadi ni oliviye si ma den folo. Nka k'a ta bi ra, ne bena baraka don aw ra.»

Ala ka layiri ta Zorobabeli ye

²⁰ Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Hagize ma a sinaga flanan na karo tere mugan ni naani na, ko: ²¹ «A fo Zuda mara jamanatigi Zorobabeli ye, ko ne bena sankolo ni dugukolo yuguyugu. ²² Ne bena masacew ta masasiginanw yelema ka o ben, ka siyaw ta masayaw ta fanga cen. Ne bena sowotorow ni sowotorotigiw yelema ka o benben, ka sow ni sotigiw yelema ka o benben dugu ma. O bena jagon faga ni o yere ta kerekemuruw le ye. ²³ O lon na, koni, Fangatigi Ala ko ten, Sahalitiyeli dence Zorobabeli, ne ta baaraden, ne bena ele ta, Matigi Ala ko ten, ka i ke i ko tagamasiyen, i ko bororanegge, ne boro ra; sabu ne ka ele le janawoloma. Fangatigi Ala ko ten.»

JAKARIYA TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Jakariya ni cira Hagize ka ciraya ke wagati kelen na. Masaceba Sirusi tun ka Yahudiya mogɔ waga bilooru (50 000) minw bla ka na Zeruzalemu, ka na Alabatosoba lo kokura, Jakariya ni Hagize tun ye o Yahudiyaw dow ye.

Jakariya ka o mogow ja gbeleya, ko o ye Matigi Ala ta batoso lo, ani ka teren Ala ye kosebe. Jakariya ni Hagize ta kumaw sababu ra, Alabatosoba sera ka lo ka ban. Sarakalasebaga minw ye Zorobabeli ni Yosuwe ye, olugu le tun be o baaraw namogow ye.

Nin kitabu taranna taranyoro fla. A taranyoro kelen kelen bee sebera a ta wagati ra. A taranyoro folo ra (1-8), Ala ka tagamasiyen seegi yira cira Jakariya ra. Ala ta meleke do le be o tagamasiyenw koro fo Jakariya ye, k'a yira a ra ko Ala bena na a ta mogow deme, ka Zeruzalemu dugu ni Alabatosoba lo kokura tuun, ka Zorobabeli ke jamana namogo ye.

A taranyoro flanan na (9-14), cira b'a yira ko Ala bena kiti ben siya tow kan kuntigiba nawagati ra. Ala bena sebgaya di a ta mogow ma, k'a to Zeruzalemu ye se soro a juguw bee kan. Cira ka o le fo ko: «Matigi Ala le bena ke dunupa bee ta masace ye. O lon na, Matigi Ala kelenpe le bena ke Ala ye, ale kelenpe togo le bena fo» (14.9).

Ala bena o kuntigi le ci ka na ni hera ni terreninya ye. Ale bena ke masace ye; a bena se soro, k'a majiginin to (9.9). Mogow bena ban a ra, nka ale le bena ke Ala ta mogow korosibaga ye (11.7). Mogow bena ban a ra k'a faga, k'a soro ale le ye Ala ta ciraden ye (12.9-10).

Kitabu konokow

Cira Jakariya ka tagamasiyen minw ye (1-8)

Ala bena a ta kiti ben siya tow kan (9.1-8)

Ala bena hera ni sebgaya di a ta mogow ma (9.9-14)

Ala ko Izirayeli ye nimisa ka kojugu dabra

¹ Dariyusi ta masaya san flanan karo seeginan na, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Berekiya dence Jakariya ma; Berekiya tun ye Ido dence ye. Ala k'a fo Jakariya ye ko: ² «Matigi Ala dimina aw bemaw koro kosebe. ³ A fo nin mogow ye ko Fangatigi Ala ko:

<Aw ye seko ka na ne fe!

Fangatigi Ala ko ten.

Ni o kera, ne fana bena seko aw fe.

Fangatigi Ala ko ten.>

⁴ «Aw kana ke i ko aw bemaw; folofolo ciraw tun ka Ala ta kuma lase olugu ma, ko Fangatigi Ala ko: <Aw ye bo aw ta sirajuguw kan, ka aw ta kewalejuguw dabra! Nka o ma ne lamɛn, o fana ma o janto ne ta kumaw ra. Matigi Ala ko ten.>

⁵ «Ayiwa, aw bemaw be min sisan? Yala o ciraw tun be se ka to si ra fo bi wa? ⁶ O bee n'a ta, ne tun ka ne ta kumaw, ani ne ta cifonin minw fo ne ta baaradenw ye, minw ye ciraw ye, yala o kumaw ma na ben aw bemaw kan wa? Aw bemaw yere nana nimisa, k'a fo ko: <Fangatigi Ala ka min latige, a ka o le ke an na, ka kapa ni an ta sirajuguw ni an ta kewalejuguw ye.> »

Siko fɔlɔ: sow

⁷ Dariyusi ta masaya san flanan karo tan ni kelennan na, min ye Sebati karo* ye, o karo tere mugan ni naaninan, Matigi Ala k'a ta kuma lase cira Jakariya ma, min tun ye Ido dence Berekiya ta dence ye. Jakariya ko: ⁸ O lon su fe, ne ka ce do yelenin ye so wulenman do kan, a lonin be mirite yiriw ce ra, dingakɔɔyɔɔ do ra. So wulenman dow, ani so finman bisigi dow, ani so gbeman dow tun b'a ko fe. ⁹ Ne k'a pininka ko: «Ne matigice, nin sow ye mun sow le ye?» Meleke min tun be kumana ni ne ye, ale ko ne ma ko: «Nin sow koro ye min ye, ne bena o fo i ye!» ¹⁰ Ce min tun lonin be mirite yiriw ce ra, ale ka kuma ta, k'a fo ko: «Matigi Ala ka olugu le ci ka taga dununa yoro be yaala.» ¹¹ Matigi Ala ta meleke min lonin tun be mirite yiriw ce ra, sotigiw kumana o fe, k'a fo a ye ko: «An ka dununa yoro be yaala; an k'a ye ko dununa yoro be be laganfiya ni nasuma le ra.» ¹² Matigi Ala ta meleke ka o jaabi k'a fo ko: «Fangatigi Ala, i dimina Zeruzalemu ni Zuda dugu to minw koro kabini san biwolonfla, i bena hina o duguw ra wagati juman le sa?» ¹³ Meleke min tun be kumana ni ne ye, Matigi Ala ka o meleke jaabi ni kumadiman ye, ani jususaarokuma. ¹⁴ Meleke min tun be kumana ni ne ye, o k'a fo ne ye ko: «A fo be ye, ko Fangatigi Ala ko:

<Ne ka Zeruzalemu ni Siyon kanu ni kanuyaba le ye.

¹⁵ O koson siya minw nasumanin siginin be, ne dimininba lo olugu koro; sabu ne tun dimina donin don le ne ta mogow koro, nka olugu le ka do fara o ta toro kan.>

¹⁶ O koson Matigi Ala ko:

<Ne bena seko ka na Zeruzalemu ni hina ye.

Ne ta batoso bena lo Zeruzalemu tuun.

O bena juru la Zeruzalemu dugu kan,

k'a suma, k'a lo kokura.

Fangatigi Ala ko ten!>

¹⁷ A fo be ye tuun ko Fangatigi Ala ko:

<Fenpumanw bena caya ne ta duguw kono tuun;

Matigi Ala bena Siyon dugumogow jusu saaro tuun,

ka Zeruzalemu panawoloma k'a ke a ta dugu ye.> »

2*Siko flanan: gban fla ni numuce naani*

¹ O ko, ne ka ne na korota ka gban* naani ye.

² Meleke min tun be kumana ne fe, ne ka o pininka ko: «Nin ye mun ye?» A ka ne jaabi ko: «Nin gbanw le ka Zuda ni Izirayeli ni Zeruzalemu dugumogow janjan.»

³ O ko, Matigi Ala ka numuce naani yira ne ra. ⁴ Ne k'a pininka ko: «Ninnugu be nana mun le ke?» A ka ne jaabi ko: «Gban minw ka Zuda ta mogow janjan, fo o si te se ka o kun korota tuun, o nana ka na siranyaba bla o gbanw le ra, ka o gbanw karikari, sabu siya minw ka o ta fanga sigi Zuda kan ka Zuda ta mogow be janjan, gbanw ye olugu tagamasiyenw le ye.»

Siko sabanan: sumanikejuru

⁵ O ko, ne ka ne na korota ka ce do ye, sumanikejuru b'a boro. ⁶ Ne k'a pininka ko: «I be tagara min le?» A ka ne jaabi ko: «Ne be tagara

* **1:7** 1.7 Sebati karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni kelennan ye.

* **2:1** 2.1 Gbanw, o ye siyaw ta fanga tagamasiyenw ye.

Zeruzalemu dugu le suma k'a bonya ni a janya lon.» ⁷ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ale gbarara ka na; meleke do were nana ale kunben, ⁸ k'a fo a ye ko: «Bori, i ye taga a fo nin kanbelen jurutigi ye ko: <Zeruzalemu dugu tena se ka lamini ni kogo ye tuun, a konomogow, ani a beganw cayakojugu fe.
⁹ Ne Ala yere le bena ke kogo tasumaman ye, ka Zeruzalemu dugu lamini, ka ke dugu nooro ye. Matigi Ala ko ten!> »

Ala be mogow wele

¹⁰ «Aw ye wuri, aw ye wuri!

Aw ye bori ka bo sahiliyanfan jamana ra.

Matigi Ala ko ten.

Sabu ne tun ka aw janjan

ka aw lataga dunupa fan naani na.

Matigi Ala ko ten.

¹¹ Aw ye wuri, Siyon dugumogow!

Aw ye wuri ka bori, aw minw siginin be Babiloni* dugu konon.»

¹² Sabu Fangatigi Ala ka sebgaya di ne ma, ka ne ci; siya minw ka aw borofenw ce a b'a fo olugu ye, ko:

«Ni mogon o mogon ka maga aw ra, a kera i ko o tigi k'a boro su ne yere paden le ra.

¹³ Ne koni bena ne boro korota o mogow kama,

k'a to o mogow ta jonw yere ye o borofenw ce.»

Ni o kera, aw bena a lon ko Fangatigi Ala le ka ne ci.

¹⁴ «Siyon dugumogow, aw ye kule ci ka jagari;

sabu ne be nana ka na sigi aw ce ra.

Fangatigi Ala ko ten.

¹⁵ O lon na, siya caman bena don Matigi Ala ta jen ra,

ka ke Matigi Ala ta mogow ye.

O ra ne Matigi Ala, ne bena sigi aw ce ra. Ni o kera, aw bena a lon ko

Fangatigi Ala le ka ne ci aw fe.»

¹⁶ Matigi Ala bena Zuda le ke a yere sigiyoro ye, a ta jamana saninman konon,

ka Zeruzalemu panawoloma tuun k'a ke a ta dugu ye.

¹⁷ Danfenw bee ye je Matigi Ala na koron;

sabu a be wurira ka bo a ta yoro saninman na ka na.

3

Siko naaninan: sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe

¹ O ko, Ala ka sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe yira ne ra; a lonin tun be Matigi Ala ta meleke na fe, Setana lonin be a kininboroyanfan na, a b'a jarakira. ² Matigi Ala ko Setana ma ko: «Matigi Ala ye kuma ben ele kan, Setana, Matigi Ala ye kuma ben ele kan, Matigi Ala min ka Zeruzalemu dugu panawoloma. Yala nin ce te i ko logokurun min bora tasuma ra wa?»

³ O y'a soro Yosuwe lonin tun be meleke na koron ni fani nogoninw le ye a kan na. ⁴ Minw tun lonin be meleke na fe, meleke k'a fo olugu ye ko: «Aw ye a ta fani nogoninw bo a ra!» A k'a fo Yosuwe ye ko: «A fe, ne ka i ta jurumunw bo i ra; ne bena fani pumanmanw le don i ra.»

⁵ Ne ko: «Aw ye jalamugu saninman do fana melege a kun na!» O ka jalamugu saninman do melege a kun na, ka faniw don a ra. Matigi Ala ta meleke tun lonin be.

⁶ Matigi Ala ta meleke ka nin layiri ta Yosuwe ye; ⁷ a ko Fangatigi Ala ko: «Ni i ka ne ta siraw tagama ka ne ta kumaw lamɛn, ele le bɛna sigi ne ta so kunna, ka ne ta lu kɔrɔsi. Minw bɛ yan, ne bɛna i sigi olugu ta sigiyɔrɔ jɔgɔn na.

⁸ «Ele sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe, ele ye nin kumaw lamɛn, ani i jɛnɔgɔn minw bɛ ni i ye. O mɔgɔw ye ko nataw tagamasiyɛnɔmanw le ye.

Ne bɛna ne ta baarden ci ka na; a tɔgɔ ye ko Yiri Falento*.

⁹ A flɛ, ne ka kabakuru min bla Yosuwe ja fɛ;

padɛn wolonfla le bɛ o kabakuru kelenpe ra.

Ne yɛrɛ le bɛna o kabakuru ta sɛbɛri kɛ a kan.

Fangatigi Ala ko ten!

Ne bɛna nin jamana ta jurumun kafari lon kelen na.

¹⁰ O lon na kɔni, aw bɛna jɔgɔn wele ka na sigi rɛzɛnsunw kɔrɔ, ka jɔgɔn wele ka na sigi torosunw kɔrɔ.

Fangatigi Ala ko ten.»

4

Siko loorunan: fitinablanan ni oliviyesunw

¹ Meleke min tun bɛ kumana ni ne ye, o nana tuun, ka na ne lakunu, i ko o bɛ mɔgɔ lakunu sunɔgɔ ra cogo min na. ² A ko ne ma ko: «I ja bɛ mun le ra?» Ne ko: «Ne ja bɛ fitinablanan dɔ ra, a bɛɛ ye sanin ye; fitinadaga dɔ b'a kunna, fitina wolonfla siginin b'a san fɛ, ani fitinajuru tɛmɛyɔrɔ wolonfla. ³ Oliviyesun fla turunin bɛ fitinablanan kɔrɔ, kelen b'a kininboroyanfan na, tɔ kelen b'a numanboroyanfan na.»

⁴ Meleke min tun bɛ kumana ni ne ye, ne ka kuma ta tuun ka ale jininka; ne ko: «Ne matigicɛ, nin kow kɔrɔ ye di le?» ⁵ Meleke ka ne jaabi ko: «I ma nin lon wa?» Ne ko: «ɔn-ɔn, ne matigicɛ!» ⁶ A ko ne ma ko: «Matigi Ala bɛ kuma min lase Zorobabeli ma, o flɛ nin ye:

<Aw ta fanga nɔ tɛ,

aw ta baraka nɔ tɛ,

nka ne Nin* nɔ lo,

Fangatigi Ala ko ten!»

⁷ Ele ye mun le ye Zorobabeli ja fɛ?

Ele kuru belebeleba, i bɛna ci, ka dakana.

Bon ta kabakuru fɔlɔ bɛna bɔ ele ra;

mɔgɔw bɛna kule k'a fɔ ko: <Ala ta numanya lo! Ala ta numanya lo!» >

⁸ O kɔ, Matigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, k'a fɔ ko: ⁹ «Zorobabeli boro le ka nin batoso jubɔ, a boro le bɛna a laban fana. Ni o kɛra, aw bɛna a lon ko Fangatigi Ala le ka ne ci aw fɛ. ¹⁰ Jɔn le tun bɛ jɔnna nin baara ra, a daminawagati ra, ko a ka dɔgɔ? Ni mɔgɔw nana bonlɔjuru ye Zorobabeli boro a bɛ bon lɔra, o bɛna jagari.

«Ayiwa, nin fitina wolonfla ye Matigi Ala padɛnw le ye, minw bɛ dunuɔa yɔrɔ bɛɛ yaala.»

¹¹ Ne ka kuma ta, k'a jininka tuun, ko: «Nin oliviyesun fla min bɛ fitinablanan kininboroyanfan ni a numanboroyanfan na, olugu ye mun

* **3:8** 3.8 Yiri Falento: Aw ye nin yɔrɔw flɛ: (Yeremi 23.5; 33.15; Ezayi 11.1).

ye?» ¹² Ne k'a jininka a sinaga flanan na tuun ko: «Oliviye yiriboro fla min be saninbere woman korɔ, turu saninman* be bɔra minw wow fe, o ye mun ye?» ¹³ A ka ne jaabi ko: «Ele ma o lon wa?» Ne ko: «On-on, ne matigice!» ¹⁴ A ko: «Turu saninman kera mogɔ minw kun na, ka o bla danna dunuɓa bee tigi Ala ta baara kama, olugu lo.»

5

Siko wɔɔɔɔnan: gbolo kitabu

¹ Ne ka ne ja korɔta ka fleri ke tuun; ne ka gbolo do melegenin temeto ye san fe. ² Meleke ka ne jininka ko: «I ja be mun le ra?» Ne ko: «Ne ja be gbolo do melegenin temeto ra san fe. A janya ye nongon* ja mugan, a bonya ye nongon ja tan.» ³ Meleke ko ne ma ko: «Nin ye danga le ye, min be benna jamana bee lajennin kan. A sebera a ja kelen kan ko sonw bee bena gben ka bo yan; a sebera a ja to kelen kan ko minw bee be kari gbansan, ko olugu bee bena gben ka bo yan.

⁴ «Ne bena danga lajigi,
Fangatigi Ala ko ten;
ka danga ladon sonw ta bon konɔ,
ani mogɔ minw be kari ni ne togo ye faninya kan.
Danga bena jigi o ta bon konɔ, k'a halaki,
a ni a bonloyiriw ni bon kabakuruw bee.» »

Siko wolonflanan: muso siginin minan konɔ

⁵ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ale gbarara ne ra, k'a fo ne ye ko: «I ja korɔta k'a fle fen min be nana!» ⁶ Ne k'a jininka ko: «Mun lo?» A ko: «Minan do le be nana!» A ko tuun ko: «Nin ye jamana bee lajennin ta jurumun tagamasiyen le ye!» ⁷ O ko, datugunan negeraman min tun be o minan da ra, o datugunan wurira. Muso do siginin tun be minan konɔ. ⁸ A ko: «Nin ye juguya tagamasiyen le ye!» A ka muso digi k'a don minan konɔ, ka datugunan negeraman digi k'a datugu a da ra.

⁹ Ne ka ne ja korɔta tuun, ka muso fla ye o be nana san fe. O tun be o kamanw lamagara fɔɔɔ kan ka na. O kamanw tun be i ko baninkonɔ kamanw. O nana minan ta ka taga ni a ye san ni dugu ce. ¹⁰ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ne ka ale jininka ko: «O be tagara ni minan ye min le?» ¹¹ A ka ne jaabi ko: «O be tagara so do le lo a ye Babiloni† mara ra. Ni o so lora ka ban, o bena minan bla a blayoro ra yi.»

6

Siko seeginan: sowotoro naani

¹ Ne ka ne ja korɔta tuun, ka fleri ke, ka sowotoro naani boto ye kuru fla furance ra; o kuruw siranegeraman tun lo. ² Sowotoro folo ta sow tun ye wulenman ye, flanan ta sow tun ye finman ye, ³ sabanan ta sow tun ye gbeman ye, naaninan ta sow tun ye jegenjegenman ye.

⁴ Meleke min tun be kumana ni ne ye, ne ka o jininka, ko: «Nin fenw ye mun ye?» ⁵ Meleke ka ne jaabi ko: «Sankolo fan naani ta fɔɔɔ le be bora ka taga; o tun siginin be dunuɓa bee tigi Ala ja korɔ.» ⁶ So finmanw ta sowotoro be tagara sahiliyanfan jamana fan le ra. So gbemanw ta sowotoro be tagara terebenyanfan jamana fan le ra. So jegenjegenmanw ta sowotoro be tagara woroduguyanfan fan le ra. ⁷ So wulenmanw bora

* **5:2** 5.2 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma. † **5:11** 5.11 Babiloni, walama Sinehari, o yoro kera kojugu tagamasiyen le ye.

minke, olugu tun korotonin lo ka taga dununa yaala. Meleke k'a fo o ye ko: «Aw ye taga, ka taga dununa yaala!» O bora ka taga dununa yaala. ⁸ Meleke ka ne wele k'a fo ne ye ko: «A fe, minw bora ka taga sahiliyanfan jamana fan na, olugu le bena ne ta dimi mala sahiliyanfan jamana koru.»

Ala ka fanga di Yosuwe ma

⁹ Matigi Ala kumana ne fe k'a fo ne ye ko: ¹⁰ «Mogu minaninw ka fen minw di Helidayi, ani Tobiya, ani Yedaya ma, taga o fenw mina. Wuri i ye taga bi yere Sofoni dence Yoziyasi ta so konu; o mogow bora Babiloni ka na jigi o so le konu. ¹¹ I ye o warigbe ni o sanin mina, ka masafugula do lalaga ni a ye, ka o biri sarakalasebagaw kuntigi Yosuwe kun na, min ye Yosadaki dence ye. ¹² O ko, i y'a fo a ye ko Fangatigi Ala ko:

«Ce min togo ye ko Yiri Falento,
o le ye nin ye;

a bena to a no ra ka falen,
ka Matigi Ala ta batoso lo.

¹³ Ale le bena Matigi Ala ta batoso lo.

A bena masaya bonya soru,

ka sigi masaya ra a ta masasiginan kan k'a ta jamana mara.

A bena to masaya ra ka ke sarakalasebaga ye fana.

A bena o baara fla bee ke ka ja.»

¹⁴ «Masafugula bena bla Matigi Ala ta batoso konu, janko ka mogow hakiri jigi Helidayi,* ni Tobiya, ani Yedaya, ani Sofoni dence Yoziyasi† ta ko ra.»

¹⁵ Mogo minw yoru ka jan, olugu bena na, ka na baara ke ka Matigi Ala ta batoso lo. Ni o kera, aw bena a lon ko Fangatigi Ala le ka ne ci aw fe. Ni aw ka son ka Matigi Ala, aw ta Ala kan lamen ka ja, o kow bena ke k'a dafa.

7

Batori min ka di Ala ye

¹ Masace Dariyusi ta masaya san naaninan na, o san karo konontonnan na, min ye Kisilevu karo* ye, o karo tere naaninan, Matigi Ala k'a ta kuma lase Jakariya ma tuun.

² Ayiwa, Betelikaw tun ka Sareseri ni Regemu Meleki ni o ta mogo dow ci, ka taga Matigi Ala daari. ³ O tagara Fangatigi Ala ta batoso sarakalasebagaw ni a ta ciraw pininka ko: «Yala an ka kan ka to ka kasi, ka an yere bari an diyanyakow bee ra, san karo loorunan na, i n'a fo an tun be deri k'a ke cogo min na kabini san caman wa?»

⁴ Fangatigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, k'a fo ko: ⁵ «Kuma jamana mogow bee fe, ani sarakalasebagaw, ka o pininka ko: «Tuma min na aw tun be to ka sun don san karo loorunan ni a karo wolonflanan na, fo san biwolonfla, yala can ra aw tun ka sun don ne le koson wa? ⁶ Ni aw fana tun be domuni ke ka min, yala aw tun te o domuniw ni minniw kera aw yere ta nafa le kama wa? ⁷ Yala Matigi Ala tun ma o kuma kelenw le don ciraw da ra folofolo k'a fo aw ye, wagati min na mogow tun siginin be Zeruzalemu ni a kerfeduguw konu nasuma ra, ani wagati min mogow tun be jamana woroduguyanfan ni jamana dugumayanfan na wa?» »

Ala ta mogow ta kanminabariya

* **6:14** 6.14 Helidayi: Heburukan na a fora ko: Helemu. † **6:14** 6.14 Yoziyasi: Heburukan na a fora ko: Heni. * **7:1** 7.1 Kisilevu karo, o ye Yahudiyaw ta san karo konontonnan ye.

- 8 Matigi Ala k'a ta kuma lase Jakariya ma tuun, ko:
 9 Fangatigi Ala ko:
 «Aw ye kiti tige ka kana ni can ye;
 aw ye jɔgɔn mina ni numanya ni hina ye.
 10 Aw kana muso ce saninw, ani feritaw, ani lonanw, ani fagantanw tɔɔ.
 Aw kana kojugu naninya aw jusu ra jɔgɔn kama!
- 11 «Nka o ma o janto ne ta kuma ra.
 O murutira, o ka o ko di ne ma,
 ka o torokun gbeleya,
 janko o kana ne ta kuma lamɛn.
 12 O ka o jusukun gbeleya i ko lulu,
 janko Fangatigi Ala tun k'a ta sariyaw ni a ta kuma minw lase ciraw ma
 folofolo a Nin* baraka ra,
 k'a fo o ye, o kana o lamɛn.
 O le k'a to Fangatigi Ala dimina o koro kosebe; a ko:
 13 «Wagati min ne tun ka o wele,
 o tun ma son ka ne lamɛn.
 Sisan olugu fana bɛna ne wele,
 ne tena o lamɛn.
 Fangatigi Ala ko ten.»
- 14 «O koson ne ka o janjan ka taga siya werɛw ce ra,
 o ma siya minw lon.
 O ta jamana lakolon tora o ko fe;
 mogo te don a konɔ, mogo te bo a konɔ.
 Jamana min tun ye jamanaruman ye,
 o le kera jamana lakolon ye.»

8

Ala ka hera layiri ta Zeruzalemu dugu ye

- 1 Fangatigi Ala k'a ta kuma lase ne ma, ko:
 2 Fangatigi Ala ko:
 «Ne ka Siyon dugu kanu ni kanuyagbelen le ye,
 o ta kanuya baraka bonyara ne jusu ra kosebe.»
- 3 Matigi Ala ko:
 «Ne bɛna kosegi ka na Siyon dugu konɔ tuun.
 Ne bɛna na sigi Zeruzalemu tuun.
 Zeruzalemu dugu bɛna wele ko can ta dugu;
 Fangatigi Ala ta kuru bɛna wele ko kuru saninman.»
- 4 Fangatigi Ala ko:
 «Cekorobaw, ani musokorobaw
 bɛna na sigi Zeruzalemu dugu siradaw ra tuun;
 o bee ta tagamabere be ke o boro,
 sabu o bee bɛna sijan sorɔ, ka koroya kosebe.
 5 Dugu siradaw bɛna fa cedenninw ni musodenninw na;
 olugu bɛna to ka toron ke siradaw ra.»
- 6 Fangatigi Ala ko:
 «Jamana mogo to minw tora,

nin ko bɛna kɛ koba le ye olugu na na;
nka ne fɛ nin tɛ koba ye!
Fangatigi Ala ko ten.»

⁷ Fangatigi Ala ko:

«A flɛ, ne bɛna ne ta mɔgɔw kisi ka bɔ terebɔyanfan mɔgɔw boro,
ka o kisi ka bɔ terebenyanfan mɔgɔw boro.

⁸ Ne bɛna o lasekɔ tuun,
ka na o sigi Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ.
O bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye,
ne bɛna kɛ o ta Ala ye,
can ni terenninya kan.»

⁹ Fangatigi Ala ko:

«Aw ye baraka don aw yɛrɛ ra!
Wagati min Matigi Ala ta so tun bɛ lɔra,
cira minw kumana o so jubɔwagati ra,
o ciraw tun ka kuma minw fɔ,
aw bɛ o kuma kelenw le mɛnna bi.

¹⁰ Sani o wagati ye se,
sara tun tɛ mɔgɔ si ta baara ra,
sara tun tɛ bɛgan si ta baara ra.
Mɔgɔ si tun tɛ se ka don walama ka bɔ a yɛrɛ sago ma,
aw juguw nasiran kosɔn;
sabu ne tun ka mɔgɔw bɛɛ kɛ ɲɔgɔn juguw ye.

¹¹ Nka nin mɔgɔ tɔ minw tora sisan,
ne tena olugu mina i ko ne tun k'a kɛ cogo min na fɔlɔfɔlɔ.»
Fangatigi Ala ko ten.

¹² «Sabu ne bɛna hɛra caya jamana kɔnɔ.
Rɛzɛn bɛna den ka na,
simanw bɛna na forow ra,
sanji bɛna na.
Ne bɛna nin fɛnw bɛɛ di nin jamana mɔgɔ tɔw ma.

¹³ «E, Zuda, ani Izirayɛli,
aw tun kɛra jamana danganin ye siya tɔw cɛ ra cogo min na,
o cogo kelen na ne bɛna aw kisi ka baraka don aw ra.
Aw kana siran,
aw ye aw ja gbɛlɛya.»

¹⁴ Sabu Fangatigi Ala ko:

«Wagati min na aw tun ka ne jusu bɔ,
ne tun k'a latigɛ cogo min na ko ne bɛna aw halaki,
ko hali ne tena hina aw ra,
Fangatigi ko ten,

¹⁵ o cogo ra, sisan ne k'a latigɛ
ka kɔɲuman le kɛ Zeruzalɛmu ni Zuda ye tuun.
Aw kana siran.

¹⁶ Aw ka kan ka min kɛ, o flɛ nin ye:
Aw ye can fɔ ɲɔgɔn ye,
aw ta kititigɛyɔrɔw ra, aw ye kiti tige can kan,
ka hɛra don mɔgɔw ni ɲɔgɔn cɛ.

¹⁷ Aw si kana kojugu ɲaninya aw jusu ra aw mɔgɔɲɔgɔn kama.
Aw kana kari faninya kan;

sabu ne be o fenw bee koninya.
Matigi Ala ko ten.»

Nanasisi bena yelema ka ke nagari ye

¹⁸ Fangatigi Ala k'a ta kuma lase ne ma tuun, ko Fangatigi Ala ko:
¹⁹ «San karo naaninan ta sun, ani san karo loorunan ta sun, ani san karo wolonflanan ta sun, ani san karo tannan ta sun, o bee bena yelema ka ke Zuda ta mogow fe ninsondiyalonw, ani pagarilonw, ani hera janagbelonw le ye. O koson aw ye can ni hera le kanu.»

²⁰ Fangatigi Ala ko:

«Mogow bena na tuun;
dugu caman ta mogow bena na.

²¹ Dugu do ta mogow bena taga a fo dugu were ta mogow ye ko:

<An ye taga Matigi Ala daari,
an ye taga Fangatigi Ala ko!
Anw fana be taga!>

²² Jamana caman ta mogow,
ani siya barakamanw bena na Fangatigi Ala ta jennogonya jini
Zeruzalemu,
ka na Matigi Ala daari.»

²³ Fangatigi Ala ko:

«O lon na, ce tan bena bo siya werew ra,
siya minw be kan werew fo,
ka na Yahudiya ce kelen mina a ta derege senkoroyoro ma,
k'a fo a ye ko:
<An be taga ni i ye,
sabu an k'a men ko Ala be ni aw ye!> »

9

Ala bena siyaw ta kiti tige ka o saninya

¹ Matigi Ala ta kuma:

Matigi Ala ta kuma fora Hadaraki jamana kama.
A bena se Damasi dugu fana ma;
sabu Matigi Ala na lonin be adamadenw bee ra
i n'a fo a na be Izirayelimogow ra cogo min na.

² Ala ta kuma sera Hamati dugu fana ma,
o dugu min be Damasi dugu koru;
Tiri dugu ni Sidon dugu fana sen b'a ra,
olugu ni o ta ceguya bee.

³ Tirikaw ka sankasojan do le lo;
o ka warigbe lajen caman i ko dugukolo buguri,
ka sanin lajen caman i ko bogomugu min be sirada ra.

⁴ Nka a fe, Matigi bena o borofenw bee bosi o ra,
ka o ta dugu laminikogow ben kogoji ra,
ka tasuma ke ka dugu yere jeni.

⁵ Ni Asikalonkaw nana o ye, siranya bena olugu mina.
Ni Gazakaw fana nana o ye, siranya bena jatige bla olugu ra.
Ekuronkaw koni, olugu jigi tigera.
Masace tena ke Gazakaw fe tuun,

mɔgɔ tena sigi Asikalɔn tuun.

⁶ Siya pagaminin dɔw le bɛna sigi Azidɔdi dugu kɔnɔ.

Ne bɛna Filisikaw ta yerɛbonya bɛɛ bɔ o ra.

⁷ Ne tena a to o ye josɔnsogow joriw min tuun,
ne tena a to o ye o sogo haramuninw jimi tuun.

O ta mɔgɔ tɔ minw tora,
olugu fana bɛna kɛ an ta Ala ta mɔgɔ dɔw ye,
ka kɛ Zuda jamana namɔgɔ dɔw ye.

Ekurɔnkaw bɛna kɛ i ko Yebusikaw.

⁸ Ne bɛna ne ta so lamini, k'a kɔrɔsi,
janko kɛrekejama si tɛmɛtɔ kana na se a ma.

Fangatigi si tena o minako juguya tuun,
sabu sisan ne yerɛ ja bɛ o kɔrɔsira.

Hera masacɛ min bɛna na

⁹ Aw ye pagari kosɛbɛ, Siyɔn dugumɔgɔw!

Aw ye pagarikanbaw bɔ, Zeruzalɛmu dugumɔgɔw!

A flɛ, aw ta masacɛ bɛ nana aw fɛ!

A terennin lo, a ka se sɔrɔ;

a majiginin yɛlɛnin bɛ fali le kan;

a yɛlennin bɛ faliden dɔ kan,

falimuso ta falidennin.

¹⁰ Ne bɛna kɛrɛkɛwotorow tunu ka bɔ Efirayimu,

ka kɛrɛkesow bɛɛ ban Zeruzalɛmu.

Kɛrɛ bɛ kɛ ni kalan minw ye, ne bɛna o karikari.

Ale bɛna hera kibaroya le fɔ mɔgɔw ye.

A ta masaya bɛna bɔ kɔgɔji dɔ ra ka taga a bla dɔ ra,

ka bɔ Efirati ba ra, ka taga a bla fɔ dunuɓa dan na.

Ala ta mɔgɔw ta kisicogo

¹¹ Ele kɔni, ne ka jɛnɔgɔnya* min don ni ele ye ni bɛgan sarakaw jori ye,
o jɛnɔgɔnya kosɔn, ne bɛna i ta mɔgɔ minaninw labɔ dinga jintan kɔnɔ.

¹² Aw ye sekɔ aw ta dugu barakaman kɔnɔ,

jigi bɛ aw mɔgɔ minanin minw fɛ.

Ne b'a fɔ aw ye tuun bi, ko aw bɔnɔna fɛn o fɛn na,

ko ne bɛna o jɔgɔn fla le sekɔ aw ma.

¹³ Sabu ne bɛna Zuda le kɛ ne ta kalan ye, ka o kalan sama;

ka Efirayimu kɛ a biɓɛw ye, ka o don kalan na.

Ele Siyɔn, ne bɛna i dencɛw lawuri!

Ele Gɛrɛsi jamana, ne bɛna Siyɔn dencɛw lawuri ele dencɛw le kama,

ka Siyɔn kɛ i ko cɛfari ta kɛrɛkɛmuru.

¹⁴ Matigi Ala bɛna tɛmɛ o kunna;

a bɛna a ta biɓɛw bon i ko sanmanamana.

Dunupatigi Ala bɛna buru fiyɛ;

a bɛna taga a juguw kɛrɛ ni woroduguyanfan ta sanfɔɓɔba ta baraka le ye.

¹⁵ Fangatigi Ala bɛna o tanga.

O bɛna o juguw halaki;

o juguw bɛ o bon ni kabakuru minw ye, o bɛna o bɛɛ cici.

O bɛna o juguw jori min, ka mankan ci, i ko mɔgɔ minw ka dɔrɔ min.

O bɛna fa o juguw jori ra i ko minan bɛ fa bɛganw jori ra cogo min na,

k'a seriseri sarakajɛnifɛn* gbanw kan.

16 Matigi Ala, o ta Ala bena o kisi o lon na,
a bena o bosi i ko sagagbenbaga be a ta sagaw bosi cogo min na.
O bena nɔɔrɔ sɔrɔ i ko lulu min donna masafugula ra k'a ceɓa;
o bena nɔɔrɔba sɔrɔ o ta jamana ra.

17 O ta bena diya de!

O ta bena na yere le!

Siman bena baraka don cedenw na,
rezenjikura bena baraka don sungurudenw na.

10

Ala ka kisiri layiri ta a ta mɔgɔw ye

1 Aw ye Matigi Ala daari sanji ra,
ko a ye sanji di aw ma sanjilabanw wagati ra.
Matigi Ala le bena sanfɔɓɔbaw lawuri,
ka sanji caman di aw ma
ka binw falen bee ta foro ra.

2 Sabu aw ta batofenw ta kumaw ye kumalakolonw le ye;
lagberikebagaw be faninyakow le yera.
Sikokebagaw be kumalakolonw le fo;
o ta jususaaro kumaw bee ye kumagbansanw le ye.
O koson mɔgɔw be yaala o kun fe
i ko saga minw segenin lo, sabu gbenbaga te o ra.

3 Ne ta dimi wurira i ko tasuma sagagbenbagaw kama.
Ne bena o ta kuntigiw ta kojuguw sara di o ma;
sabu Fangatigi Ala bena a janto a ta sagakuru ra, min ye Zuda ta mɔgɔw
ye.

A bena olugu le ke a ta kerেকেso barakamanw ye.

4 Bon kabakuru folo bena bo Zuda le ra,
fanibon negere bena bo ale le ra,
o be taga kere ra ni kalan min ye, o bena bo ale le ra;
kuntigiw bee lajennin bena bo ale le ra.

5 O bena ke i ko cefariw;
ka o to kere ra, o be siradarabuguri dɔndɔn ka taga.
O bena kere ke, sabu Matigi Ala be ni o ye.
O jugu minw yelenna sow kan, o bena maroya bla olugu ra.

6 Ne bena baraka don Zuda ta somɔgɔw ra;
ne bena Yusufu ta somɔgɔw kisi.
Ne bena o laseko o ta jamana ra, sabu ne be hina o ra.
A bena a ke i n'a fo ne yere tun ma ban o ra;
sabu ne le ye Matigi Ala ye, o ta Ala.
Ne bena o jaabi.

7 Efrayimu ta mɔgɔw bena ke i ko cefariw;
o jusu bena diya i ko mɔgɔ minw ka duven min.
O ta denw bena o ye, ka ninsondiya;
nagariba bena ke o jusu ra Matigi Ala koson.

8 Ne bena filen fiye ka o lajen,
sabu ne bena o kunmabo.
O bena caya tuun
i n'a fo o tun ka ca cogo min na kakoro.

9 Ne ka o janjan siyaw ce ra,

nka o bena to fo o jamanajanw na yi, ka o hakiri jigi ne ra.

O ni o ta denw bena baro,

o bena seko ka na.

¹⁰ Ne bena o lana ka bo Misiran jamana ra,

ka o lajen, ka o labo Asiri jamana ra.

Ne bena o lana Galadi mara ra, ani Liban jamana ra;

o sigiyoro yere bena dogoya o ma.

¹¹ O bena kogoji cetige, ka bo toro ra.

Ala bena kogoji jikuruw gbasi ka o mala,

Nili baji dunmanyoro w bɛɛ be ja.

Asiri jamana ta yerebonya bena ban,

Misirankaw ta masaya bena ben.

¹² Ne bena Matigi Ala ta baraka don o ra,

k'a to o ye tagama ni Matigi Ala togo le ye.

Matigi Ala ko ten.

11

Fangatigiw ta fanga laban

¹ Liban jamana, aw ye aw ta jamana donda dayele,

k'a to tasuma ye aw ta sediriyiriw jeni!

² Siperesi yiriw, aw ye manumankokanw fo, sabu sedirisunw benbenna!

Yiri barakaman cepumanbaw halakira!

Basan yirisunbaw, aw ye manumankokanw fo,

sabu tufinba ta yiriw bɛɛ benbenna!

³ Aw ye sagagbenbagaw ta kasikanw lamɛn,

sabu o ta beganw ta domuniyoro numanw cenna!

Aw ye jaradenw kasikan lamɛn,

sabu Zuriden ta yirituba min tun ye o dogoyoro ye, o halakira!

Sagagbenbaga fla ta tagamasiyenw

⁴ Matigi Ala, ne ta Ala k'a fo ne ye ko: «Saga minw blara fagari kama, ke olugu gbenbaga ye! ⁵ Minw be o san, ka o faga, mogo tena olugu jaraki. Minw fana be o fiyeere, olugu b'a fo ko: <E, Matigi Ala baraka! Sabu ne kera fentigi ye.> O sagaw gbenbagaw yere si tena makari o ra ka o bosi.

⁶ «Ayiwa, ne fana tena hina nin jamana mogow ra tuun. Matigi Ala ko ten. Ne bena adamadenw don o mogoro gonw boro, ka o don o ta masacew boro. Olugu bena jamana halaki pewu! Ne fana tena o bosi ka bo o boro.»

⁷ Ayiwa, o saga minw blara fagari kama, ne kera olugu gbenbaga ye; ne ka ne janto o bɛɛ ra barakantanw le ra kosebe. Ne ka sagagbenbere fla ta; ne ka bere kelen togo la ko Neema, ka to kelen togo la ko Jen. Ne ka ke sagaw gben ye. ⁸ Karo kelen kono, ne ka sagagbenbaga saba labla. A laban ne jusu tun gbanna sagaw koro, olugu fana tun segera ne koro. ⁹ O kera minke, ne k'a fo sagaw ye ko: «Ne tena ne janto aw ra tuun! Minw be sa, olugu ye sa! Minw be halaki, olugu ye halaki. Ni to minw ka to, olugu ye ngon domu.»

¹⁰ Ne ta sagagbenbere min togo tun ye ko Neema, ne ka o mina k'a kari, k'a yira ko ne tun ka jengononya min don ni siyaw bɛɛ ye, ko ne ka o jengononya cen. ¹¹ O jengononya cenna o lon na. O kera minke, saga barakantan minw tun be ne korosira, olugu k'a faamu ko nin tun ye Matigi Ala ta kuma le ye.

¹² Ne k'a fo o ye ko: «Ni a diyara aw ye, aw ye ne ta sara di ne ma; nka ni a ma diya aw ye, aw y'a to yi!» O ka ne sara ni warigbe bisaba

ye. ¹³ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «O ka ne sara ke nin wariba min ye, taga o wari di dagalalagabaga ma!» Ne ka o warigbe bisaba ta ka taga a di dagalalagabaga ma, Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ¹⁴ O kɔ, ne ka ne ta sagagbenbere flanan fana kari, ne tun ka min tɔgɔ la ko Jen; ne ka o ke k'a yira ko jɛnɔgɔnya min tun be Zuda ni Izirayeli ce, ko o jɛnɔgɔnya cenna.

¹⁵ Matigi Ala k'a fɔ ne ye ko: «Sagagbenminan dow ta, ka i yere ke i ko sagagbenbaga hakirintan. ¹⁶ Sabu, a fle, ne yere bena sagagbenbaga do sigi jamana kɔnɔ. Saga minw tununa, a tena a janto olugu ra; a tena taga sagadennin tununinw yɔrɔɔini, a tena saga mandimininw flake, minw ka kene, a tena domuni di olugu ma. A bena to ka saga tɔrɔninw sogo le domu, fɔ ka o sengbɔgɔrɔw bee cici.

¹⁷ Sagagbenbaga hakirintan
min be bori ka sagaw to,
bɔnɔ bena o sɔrɔ!
Kerekemuru y'a boro tige,
k'a kininboro paden sɔgɔ!
A boro ye ja!
A kininboro paden ye fiyen!»

12

Ala bena Zeruzalemukaw kisi

¹ Matigi Ala ka kuma min fɔ Izirayeli ta ko ra, o le ye nin ye: Matigi Ala min ka sankolo dan, ka dugukolo ju sigi, min ka adamaden hakiri don a ra, ale ko:

² «Ne bena Zeruzalemu ke minnifen fariman le ye; siya minw bee k'a lamini, olugu bee bena a min ka panamini. Zuda mara fana ta bena ke ten le, wagati min na o bena na Zeruzalemu lamini. ³ A fle, o lon na kɔni, ne bena Zeruzalemu ke kabakuru gbirimanba le ye siyaw bee fe; ni min ko a b'a korɔta, o tigi b'a yere mandimi fɔ ka cejuguya. Dugukolo siyaw bee bena jen ko o b'a kere. ⁴ O lon na, kɔni, Matigi Ala ko ten, ne bena jatige bla sow ra, ka fatɔya bla soboribagaw ra. Nka ne bena ne janto Zuda ta somɔgɔw le ra, ka siya tɔw ta sow bee paw fiyen! ⁵ O tuma ra Zuda kuntigiw bena a fɔ o yere kɔnɔ ko: <Zeruzalemukaw be o ta baraka sɔrɔ ka bɔ Fangatigi Ala le ra, o ta Ala.>

⁶ «O lon na, ne bena Zuda kuntigiw ke i ko tasuma min manana yiritu ce ma; ne bena o ke i ko tasuma min manana siman kansiriw ce ra. Jamana minw be o lamini na, o bena o jamana mɔgɔw halaki fan bee ra. Nka Zeruzalemu dugu siginin bena to a nɔ ra. ⁷ Matigi Ala bena kɔn ka Zuda ta somɔgɔw le kisi, janko Dawuda ta so ta bonya, ani Zeruzalemukaw ta bonya kana teme Zuda ta kan. ⁸ O lon na, Matigi Ala bena Zeruzalemukaw tanga. O bee ra barakantan bena ke i ko Dawuda o lon na. Dawuda ta somɔgɔw bena ke i ko Ala yere, i ko Matigi Ala ta meleke min be tagama o na fe.»

Ala bena a ta mɔgɔw saninya

⁹ «O lon na, kɔni, siya min o min bena ben Zeruzalemu kan, ne bena wuri ka olugu bee halaki.

¹⁰ «O ra, ne bena hina hakiri, ani Aladaari hakiri di Dawuda ta somɔgɔw, ani Zeruzalemukaw ma. Ni o kera, o tun ka ne min sɔgɔ ni biye ye, o bena o na lo ne ra; o bena kasi ne kosɔn, i ko mɔgɔ be a ta den kelenpenin su

kasi cogo min na. O bɛna o jusu kasi ne kosɔn i ko mɔgɔ bɛ a jusu kasi a den fɔlɔ su kunna cogo min na.

¹¹ «O lon na, sangakasikan bɛna caya Zeruzalɛmu, k'a kɛ i ko Hadadi Rimɔn ta sangakasikan min jɔgɔn kɛra Megido kɛnɛgbɛ ra. ¹² Jamana bɛɛ bɛna sukasi kɛ. Gba bɛɛ bɛna a ta kɛ a danna. Dawuda ta gba bɛna a ta kɛ a danna; o ta musow fana bɛna o ta kɛ o danna. Natan ta gba bɛna a ta kɛ a danna; o ta musow fana bɛna o ta kɛ o danna. ¹³ Levi ta gba bɛna a ta kɛ a danna; o ta musow fana bɛna o ta kɛ o danna. Simeyi ta gba bɛna a ta kɛ a danna; o ta musow fana bɛna o ta kɛ o danna. ¹⁴ Gba tow bɛɛ bɛna o ta kɛ o danna; o ta musow fana bɛna o ta kɛ o danna.»

13

Ala bɛna a ta jamana saninya

¹ «O lon na, bunun dɔ bɛna dayɛɛ Dawuda ta somɔgɔw, ani Zeruzalɛmukaw bɛɛ kosɔn, janko ka o saninya ka bɔ o ta jurumunw ni o ta ko saninyabariw bɛɛ ra.

² «O lon na, kɔni, Fangatigi Ala ko ten, ne bɛna jow tɔgɔw tunu ka bɔ jamana kɔnɔ pewu; mɔgɔ si hakiri tena to o ra tuun. Ne bɛna o ta ciraw fana labɔ jamana kɔnɔ, ani miiriya saninyabariw bɛ mɔgɔ minw kɔnɔ.

³ Ni mɔgɔ min belɛn ka cirayakuma fɔ tuun, o tigi worofa ni a woroba yɛrɛ bɛna a fɔ a ma ko: «Ele ka kan ni fagari le ye, sabu i ka faninya fɔ ni Matigi Ala tɔgɔ ye!» Tuma min na a bɛ o cirayakuma fɔra, a yɛrɛ worofa n'a woroba le bɛna a sɔgɔ ni kɛrɛkemuru ye.

⁴ «O lon na, ciraw bɛɛ bɛna maroya k'a fɔ ko Ala ka fɛn dɔ yira olugu ra, ko o bɛ o cirayakuma fɔ. O tena sɔn ka bɛgansi* derege dɔ don o yɛrɛ ra tuun ka mɔgɔw lafiri.

⁵ «O bɛɛ bɛna a fɔ ko: «Ne tɛ cira ye dɛ, ne ye sɛnɛkɛbaga le ye; kabini ne denmisenman o ka ne bla sɛnɛ le kama.» ⁶ Ni mɔgɔ k'a jininka ko: «O tuma nin jorinɔ minw bɛ i fari ra o ye mun ta le ye?» A bɛna o jaabi ko: «O ka ne bugɔ ka ne mandimi ne teri dɔw ta bon le kɔnɔ.» »

Ala bɛna a ta mɔgɔ minw janawoloma

⁷ «Kɛrɛkemuru, i wuri ne ta sagabɛnbaga kama!

I wuri ne jɛnɔgɔn kama!

Fangatigi Ala ko ten!

Sagabɛnbaga faga, k'a to sagaw ye yɛrɛgɛ.

Ne bɛna ben sagadenw kan.

⁸ Jamana bɛɛ lajɛnnin kɔnɔ,

Matigi Ala ko ten,

adamadenw tarannin taranyɔrɔ saba, taranyɔrɔ fla bɛna halaki,

taranyɔrɔ kelen le bɛna kisi.

⁹ Ne bɛna o taranyɔrɔ kelen don tasuma ra,

ka o yeele ka o saninya i ko o bɛ warigbɛ yeele k'a saninya cogo min na,

ka o sɛgɛsɛgɛ kɔsɛbɛ i ko o bɛ sanin sɛgɛsɛgɛ cogo min na.

O bɛna ne tɔgɔ wele,

ne fana bɛna o jaabi.

Ne bɛna a fɔ o ma ko: «Aw le ye ne ta mɔgɔw ye!»

Olugu fana bɛna a fɔ ko: «Matigi Ala le ye an ta Ala ye!» »

* **13:4** 13.4 Ciraw tun bɛ bɛgansi le kɛ o kannaderege ye, k'a yira ko o ye Ala ta ciraw ye (Masacew flanan 1.8).

14

Matigi Ala ta lonba

¹ A flɛ, Matigi Ala ta lon dɔ be nana yi. O lon na, aw juguw bɛna aw borofɛnw cɛ, k'a taran jɔgɔn na aw yɛrɛ ta dugu kɔnɔ. ² Ne bɛna siyaw bɛɛ lajɛn, ka Zeruzalɛmu dugu kɛrɛ. O bɛna dugu mina, ka bonw cɛn, ka ben musow kan. O bɛna dugumɔgɔw tarancɛ mina ka taga ni o ye, nka mɔgɔ tɔw tɛna bɔ dugu kɔnɔ. ³ O kɔ, Matigi Ala bɛna bɔ ka na o siyaw kɛrɛ, i n'a fɔ a bɛ deri ka kɛrɛ kɛ cogo min na kɛrɛkelonw na. ⁴ O lon na, a senw bɛna lɔ Oliviyɛsunw kuru kan, kuru min bɛ Zeruzalɛmu dugu kɔrɔ, tɛrɛbɔyanfan na. Oliviyɛsunw kuru bɛna ci fla ye k'a ta tɛrɛbɔyanfan na ka taga a bla tɛrɛbenyanfan na, k'a kɛ kurufurancɛba ye. Kuru fan kɛlɛn bɛna jɛngɛ ka taga sahiliyanfan fɛ, tɔ kɛlɛn bɛna jɛngɛ ka taga woroduguyanfan fɛ. ⁵ Aw bɛna bori ka don ne ta kuruw furancɛw ra, sabu kuruw furancɛ janya bɛna se fɔ Asali. Aw bɛna bori i n'a fɔ aw tun borira dugukoloyɛrɛyɛrɛ ja cogo min na Zuda masacɛ Oziyasi ta wagati ra. O kɔ, Matigi Ala, ne ta Ala bɛna na; a ta mɔgɔ saninmanw bɛɛ bɛna kɛ ni a ye. ⁶ O lon na, kɔni, yeelen tɛna bɔ, walama nɛnɛ; ji fana tɛna suma fɔ ka simi. ⁷ O lon bɛna kɛ a damannalon le ye. Matigi Ala kɛlɛnpe le ka o lon lɔn. Wagati bɛna cinjan, a tɛna kɛ tɛrɛ ye, a fana tɛna kɛ su ye; tɛrɛ bɛna bɔ su ta wagati ra. ⁸ O lon na, bununji dɔw bɛna woyo ka bɔ Zeruzalɛmu; fan kɛlɛn bɛna woyo ka taga tɛrɛbɔyanfan kɔgɔji fan na, a fan tɔ bɛna woyo ka taga tɛrɛbenyanfan kɔgɔji fan na. O jiw bɛna woyo samiya fara teremana kan. ⁹ Matigi Ala le bɛna kɛ dunɔpa bɛɛ ta masacɛ ye. O lon na, Matigi Ala kɛlɛnpe le bɛna kɛ Ala ye, a le kɛlɛnpe tɔgɔ le bɛna fɔ. ¹⁰ Jamana bɛɛ lajennin bɛna kɛ i ko kɛnɛgbɛ, k'a ta Geba ka taga a bla fɔ Rimɔn, Zeruzalɛmu woroduguyanfan na. Zeruzalɛmu bɛna kɔrɔta; a bɛna to a sigiyɔrɔ ra, k'a ta Boniyaminu ta Donda ra, ka taga a bla fɔ Donda Fɔlɔ ra, ani ka taga a bla fɔ dugu Nɔngɔn ta Donda ra, k'a ta Hananehɛli ta sankasojan na ka taga a bla fɔ masacɛ ta rɛzɛnforogiyɔrɔw ra. ¹¹ Mɔgɔw bɛna sigi Zeruzalɛmu. Halakiri tɛna kɛ yi tuun. Zeruzalɛmu bɛna to hera ni laganfiya ra.

¹² O kɔ, jamana minw bɛɛ tun tagara Zeruzalɛmu kɛrɛ, Matigi Ala bɛna halakiri min lasɛ olugu ma, o flɛ nin ye: O sogo bɛna kɛ tori ye, ka o lɔnin to o sen kan. O padɛnw bɛna kɛ tori ye o jawow kɔnɔ. O nɛnw bɛna kɛ tori ye o da kɔnɔ. ¹³ O lon na, Matigi Ala bɛna jatigɛba dɔ le bla o mɔgɔw ra. O bɛna jɔgɔn boro dɛrɛ, ka ben jɔgɔn kan. ¹⁴ Zuda ta mɔgɔw fana bɛna don o kɛrɛ ra Zeruzalɛmu dugu kɔnɔ. O bɛna o siyaw ta naforow bɛɛ cɛ, o siya minw bɛ o laminiw na: Sanin, ani warigbɛ, ani fani camanba. ¹⁵ Halakiri bɛna se hali sow fana ma, ani sofaliw, ani jɔgɔmɛw, ani faliw, ani bɛgan o bɛgan bɛ o ta yɔrɔ ra. O halakiri ni adamadɛnw ta bɛɛ bɛna kɛ kɛlɛn ye.

¹⁶ Ni o kɛra, o siya minw bɛɛ tun nana Zeruzalɛmu kɛrɛ, olugu ta mɔgɔ minw bɔsira o kɛrɛ ra, olugu bɛna taga san o san ka taga masacɛ, Fangatigi Ala bato, ka gbatakɔrɔsigi janagbɛ* kɛ. ¹⁷ Ni dugukolo siya min o min ma taga Zeruzalɛmu ka taga masacɛ, Fangatigi Ala bato, olugu tɛna sanji sɔrɔ. ¹⁸ Ni Misirankaw ma sɔn ka bɔ ka taga, o tɛna sanji sɔrɔ. Siya minw tun ma sɔn ka taga gbatakɔrɔsigi janagbɛ kɛ, banajugu minw tun bɛna olugu kan, Matigi Ala bɛna o jɔgɔn le ben Misirankaw kan. ¹⁹ O le bɛna kɛ Misirankaw ta sara ye, ani siya min o min tɛna sɔn ka taga gbatakɔrɔsigi janagbɛ kɛ.

²⁰ O lon na, tanan minw be sow kan na, o bena a sebe o tananw kan ko: «A saninyara ka ke Matigi Ala ta ye». Negedaga minw be Matigi Ala ta batoso kono, olugu fana bena saninya i ko jifiye minw be sarakajenifen* koro. ²¹ Negedaga min o min be Zeruzalemu ni Zuda, o bee bena saninya ka bla danna Fangatigi Ala ye. Ni mogo o mogo be saraka bo, o tigi bena o negedaga do le ta ka sarakasogo tobi a kono. Jagokebaga* si tena ke Fangatigi Ala ta batoso kono tuun o wagati ra.

* **14:21** 14.21 Jagokebaga: Heburukan na a sebera ko Kanaanaka.

MALAKI TA KITABU Kitabu faamucogo

Cira Hagize ni Zorobabeli ni Yosuwe sababu ra, Alabatosoba lora ka ban. O ko, Esidarasi nana Zeruzalemu ni Yahudiya caman ye. Esidarasi ka mɔgɔw karan kosebe Ala ta sariyaw ra. O ko fe Nehemi nana ka na Zeruzalemu dugu kogo lo kokura. A ka mɔgɔw karan fana Ala ta sariyaw ra, ka Ala ta Nenekirilon* ta sariya ko fo k'a gbeleya o ma, k'a fo o ye ko o man kan ka siya were musow furu. Nehemi nana seko ka taga Peresi masace fe tuun, nka o ko fe, a nana tuun, ka na mɔgɔw karan kokura.

Ayiwa, tuma min Nehemi tun sekora ka taga Peresi jamana ra tuun, o wagati le ra cira Malaki ka ciraya ke.

Malaki korɔ ye ko Ala ta ciraden. Izirayelimɔgɔw tun ka san biwolonfla ke Babiloni, o juguw ta jamana ra. O ko, Ala ka o lana o yere ta jamana ra; nka o belen tun be Ala kan blara, ka o yere mabo Ala ta sariyaw ra.

Cira Malaki tun ka mɔgɔw jaraki o ta kojuguw, ani o ta Alapasiranbariya koson. O tun be began banabagatow le di Ala ma saraka ye, ka ban ka yaga bo k'a di Ala ma, ani ka o ta furumusow bla ka siya were musow ta; sarakalasebagaw fana tun be mɔgɔw lafiri. Malaki k'a fo o ye ko o ka kan ka nimisa o kojuguw ra, ka Ala ta jenɔgonya* ko jate, ka Ala bato ni saraka panamanw ye.

Malaki ta kumaw b'a yira fana ko lon do Ala bena a ta ciraden ci ka na, ka na kiti tige a ta mɔgɔw kan, ka o saninya.

«A fe, ne bena ne ta ciraden ci, janko a ye sira laben ne ye. Ni o kera, aw be Matigi min ta nawagati makonona, ale bena na ka bara aw ra, ka na don a ta batoso konɔ. Ciraden min bena Ala ta jenɔgonya ko fo, o ciraden min logo be aw ra, ale nato le fe nin ye! Fangatigi Ala ko ten.»

Kitabu konokow

Ala ta mɔgɔw mabora Ala ra (1-2)

Ala bena a ta mɔgɔw ta kojuguw hake bo o ra (3)

Ala ka Izirayelimɔgɔw jaraki

¹ Matigi Ala ka kuma min don ne Malaki da ra, k'a fo Izirayelimɔgɔw ye, o kuma le ye nin ye:

² Matigi Ala ko: «Ne ka aw kanu, nka aw ko: <I ka an kanu cogo di le?»

Yala Esawu tun te Yakuba korocce le ye wa?

Matigi Ala ko ten.

O bee n'a ta, ne ka Yakuba kanu,

³ ka ban Esawu ra.

Ne k'a ta jamana kuruyorow ke yoro lakolonw ye, k'a sigiyoro ke kongowuruw toyoro ye.»

⁴ Edomukaw be se k'a fo ko: «Hali ni an ta duguw cira, an bena o dugu benninw lawuri!»

Nka Fangatigi Ala ko:

«O be se k'a lawuri, nka ne bena a ben tuun.

Mɔgɔw bena o ta jamana wele ko kojugu jamana,

Matigi Ala ta dimi be jamana min mɔgɔw kan wagati bee.

⁵ Aw yere na bena o ye, fo aw bena a fo ko: <Matigi Ala ka bon de!

A ta bonya temena hali Izirayeli jamana dan kan!› »

Ala ka sarakalasebagaw jaraki

6 «Den b'a fa bonya,
jon fana be a matigice bonya.
Ayiwa, ni ne ye fa ye,
o tuma ne ta bonya be min?

Fangatigi Ala ko ten!

Ni ne ye matigice ye,

mun le b'a yira ko ne nasiran be aw ra?

Aw sarakalasebagaw, aw le be ne togo mafiyenyara.

Nka aw ko: «An ka i togo mafiyenya cogo di?»

7 Aw be domunifen saninyabariw le bla ne ta sarakabonan kan!

Nka aw belen ko: «An ka i togo lanogo cogo di?»

Aw ka ne togo lanogo sabu aw ko,

ko Matigi Ala ta sarakaboyoro ye mafiyenyafen le ye.

8 Ni aw be na ni began fiyenninw le ye ka na o ke saraka ye,

yala o te kojugu le ye wa?

Ni aw be na ni began senkelenw, ani began banabagato w le ye,

yala o te kojugu le ye wa?

Aw ye o began jagon di aw ta jamanatigi ma k'a fle ke!

Yala a bena diya a ye wa?

A bena son a ra wa?

Fangatigi Ala ko ten!»

9 «Sisan aw be Ala daari ko: «Ala ye sabari ka hina an na!»

K'a soro o kow bora aw yere le ra.

Yala Ala bena son ka aw fle wa?

Fangatigi Ala ko ten.

10 E, ni mogo do yere le tun be se ka soro aw ra, min be taga Alabatoso daw datugu,

janko aw kana to ka taga tasuma don ne ta sarakabonan kan gbansan!

Aw ta ko si le man di ne ye!

Fangatigi Ala ko ten!

Ne te son aw boro ta sarakaw si ma.

11 Nka k'a ta tereboyanfan na ka taga a bla terebenyanfan na,

siya werew be ne togo bonya.

O be wusunan sarakaw* ni saraka saninmanw bo ne togo koson;

siya werew koni be ne togo bonya.

Fangatigi Ala ko ten.

12 Nka aw le be ne togo lanogora,

ka to k'a fo ko: «Matigi Ala ta saraka tabali saninyanin te»,

ani ko: «a saraka domuniw man kan ka jate tuun!» »

13 «Aw b'a fo ko: «E, anw yere segera sa!»

Aw be ne togo mafiyenyara o cogo le ra.

Fangatigi Ala ko ten.

Ni aw be na ni began sonyaninw, ani began senkelenw,

ani began banabagato w le ye, ka na o ke saraka ye;

ne be se ka o mina cogo di aw boro?

Matigi Ala ko ten.

14 Began ceman panamanw be mogo min ta beganw na,

nka o bee n'a ta, o tigi be dajuru ta,

ka began corokɔnin do le ke saraka ye ka o di Matigi ma,
o nanbaramogo jogon danganin lo;
sabu ne ye Masaceba le ye!
Fangatigi Ala ko ten;
ne togo nasiran fana be siya were mogow ra.»

2

Ala ka kankarigbelɛn la sarakalasebagaw ye

¹ Ayiwa, sisan aw sarakalasebagaw, nin kumaw ye aw ta le ye.

² Fangatigi Ala ko: «Ni aw ma lamenni ke,
ni aw m'a bla aw jusu ra ka bonya la ne togo kan,
o tuma ne bena danga ben aw kan;
ne bena aw ta dugawuw yelema ka o ke danga ye.
Ɔnhɔn, ne yere ka aw ta dugawuw ke danga ye ka ban;
sabu aw ma a bla aw jusu ra ka ne bonya.

³ «A fle, ne bena wuri aw ni aw ta durujaw kama;
aw be began minw kera sarakaw ye aw ta nanagbew ra,
ne bena o beganw bo seri aw pada kan;
o ko, o bena aw ni o beganw bee ce ka taga ni aw ye.

⁴ O le ra, aw bena a lon ko ne ka nin kuma fo aw ye
janko ne ka jɛnɔgɔnya* min don ni Levi* ye,
o jɛnɔgɔnya ye to a no ra.
Fangatigi Ala ko ten.

⁵ «Ne ka jɛnɔgɔnya min don ni a ye,
o tun ye si ni keneya ta jɛnɔgɔnya le ye;
ne tun ka o ke a ye janko a ye ne bonya.
A fana ka ne bonya,
ne togo nasiran fana tun b'a ra.

⁶ A tun be mogow karan sariya ra ka kapa ni can le ye;
faninya ma bo a da ra ka ye.

A ka ne ta sira tagama ni hera ni hɔrɔnya le ye,
ka mogo caman labo o ta sirajuguw kan;

⁷ sabu lonniya ka kan ka bo sarakalasebaga da le ra.
Mogow ka kan ka sariya karan lamɛn ka bo ale da le ra;
sabu ale le ye Fangatigi Ala ta ciraden ye.

⁸ «Nka aw koni, aw jengera ka sira bla;
aw ka mogo caman laben ni aw ta sariya karan ye.
Aw ka ne ni Levi ta jɛnɔgɔnya cɛn.
Fangatigi Ala ko ten!

⁹ O ra ne fana bena aw dogoya,
ka aw majigi mogow bee na korɔ;
sabu aw te ne ta siraw tagamana.

Aw ta sariya ta karan na fana aw be mogo dow fisaya ni dow ye.»

Siya were musow ta furuko

¹⁰ O tuma an bee te face kelen le ra wa?
Ala kelen le ma an bee dan wa?
Mun na an be jogon janfara,
ka an bemaw ni Ala ta jɛnɔgɔnya* cɛn?

11 Zuda ta mɔgɔw ka janfa kɛ;
ko haramuninw kera Izirayeli ni Zeruzalemu;
sabu Zuda mɔgɔw ka Matigi Ala ta yɔrɔ saninman lanɔgɔ,
yɔrɔ min ko tun ka di Matigi Ala ye.
Muso minw bɛ batofen wɛrɛw bato,
o ka o musow le furu.

12 Cɛ min bɛ o ko ɲɔgɔn kɛ,
ni a ka kɛ mɔgɔ o mɔgɔ ye,
Matigi Ala ye o tigi faran ka bɔ Yakuba ta somɔgɔw ra,
hali ni a kera mɔgɔ dɔ ye min bɛ saraka bɔ Fangatigi Ala ye!

Ala ma sɔn furusa ma

13 Aw bɛ min fana kera tuun o flɛ nin ye:
Aw bɛ Matigi Ala ta sarakabɔnan fa ni aw ɲajiw ye, ka kasi, ka ɲuna,
sabu Ala tɛ aw ta sarakaw flɛra,
a fana tɛ sɔnna ka o mina tuun.

14 Aw ko: «Mun kɔsɔn?»
Ayiwa, o kera sabu ele ka muso min furu i kanbelenman,
Matigi Ala tun ye ele ni o muso min seere ye,
ele ka o muso janfa,
k'a sɔrɔ ale le tun ye i jɛɲɔgɔn ye;
aw tun ka layiri ta ɲɔgɔn ye.

15 O tuma Ala ma aw flɛ bɛɛ le jɛn ka aw kɛ mɔgɔ kelen ye wa?
Aw farikolo ni aw nin bɛɛ ma kɛ kelen ye wa?
Ala bɛ min ɲini aw fɛ,
o ye ko aw ta denw fana ye kɛ Ala ta ye.
O ra, aw ye hakiri sɔrɔ.

Aw kanbelenman ka muso min furu, aw si kana sɔn ka o janfa tuun.

16 «Sabu furusa man di ne ye,
Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko ten;
ka kojugu kɛ i kannaderege ye, o man di ne ye!
Fangatigi Ala ko ten.
O ra, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi,
aw kana janfa kɛ.»

17 Aw ka Matigi Ala sɛgɛ ni aw ta kumaw ye.
Aw belɛn ko: «An k'a sɛgɛ cogo di le?»
Aw k'a sɛgɛ sabu aw ko, ko mɔgɔ minw bɛɛ bɛ kojugu kera,
ko Matigi Ala bɛ olugu le minako ɲana,
ko olugu le ko ka di a ye!
Aw b'a fɔ fana ko: «Mun le b'a yira ko Ala terennin lo?»

3

Ala ta ciraden

1 «A flɛ, ne bɛ ne ta ciraden ci,
janko a ye sira labɛn ne ye.
Ni o kera, aw bɛ Matigi min nawagati makɔnɔna,
ale bɛna na ka bara aw ra, ka na don a ta batoso kɔnɔ.
Ciraden min bɛna Ala ta jɛɲɔgɔnya* ko fɔ,
o ciraden min lɔgɔ bɛ aw ra,
ale natɔ le flɛ nin ye!
Fangatigi Ala ko ten.

2 Nka jɔn ta baraka le bɛna se a nalon kɔrɔ?

Jɔn bɛna se ka lo a ja, ni a bɔra?

Sabu a bɛna kɛ i ko nɛgɛyeelebaga ta tasuma,

a bɛna kɛ i ko fanikobaga ta fanikosegen,

³ i ko mɔgɔ min bɛ warigbɛ yeele k'a saninya.

A bɛna Levi* ta mɔgɔw saninya,

ka o sensen, i ko sanin ni warigbɛ bɛ sensen cogo min na;

o ra o bɛna sarakaw bɔ Matigi Ala ye ni terenninya ye.

⁴ Ni o kɛra, Zuda ta mɔgɔw, ani Zeruzalɛmu dugumɔgɔw ta sarakaw bɛna
diya Matigi Ala ye,

k'a kɛ i n'a fɔ wagati tɛmɛninw, ani san tɛmɛninw ta tun bɛ cogo min na.

⁵ Ni o kɛra, ne bɛna gbara aw ra ka kiti tigɛ;

ne bɛna teliya ka kɛ seere ye,

ka subagaw jaraki, ka jɛnɛyakebagaw jaraki,

ani minw bɛ kari faninya kan,

ani minw bɛ baaradenw tɔnɔ o ta sara ko ra,

ani minw bɛ muso cɛ sanin ni den feritaw minako juguya,

ani minw bɛ lonanw minako juguya;

sabu o tɛ siran ne Ala ja.

Fangatigi Ala ko ten.

⁶ Sabu ne Matigi Ala, ne tɛ yɛlɛma.

O kosɔn, aw minw ye Yakuba ta durujaw ye, ne ma aw halaki.»

Izirayɛlimɔgɔw ma yaga bɔ Ala ye

⁷ Kabini aw bɛmaw ta wagati ra,

aw jɛngɛra ka mabɔ ne ta cifɔninw na;

aw ma o sira tagama.

O ra, aw ye sekɔ ka na ne fɛ,

ne fana bɛna sekɔ aw fɛ,

Fangatigi Ala ko ten.

Nka aw ko:

«An ye sekɔ i fɛ cogo di?»

⁸ «Yala adamaden bɛ se ka Ala borofɛn sonya wa?

Ayiwa, aw kɔni bɛ ne ta sonyara dɛ!

Nka aw belɛn ko:

«An bɛ i ta sonyara cogo di le?»

Aw bɛ ne ta sonyara yagaw ta ko ra,

ani aw ta fɛnditaw ta ko ra, ne ma!

⁹ Danga bɛ aw kan,

sabu aw bɛ ne ta sonyara,

aw jamanamɔgɔw bɛɛ lajennin!

¹⁰ Aw ye na ni yagaw ye ka na o bla ne ta fɛnmarayɔrɔ ra,
janko domuni ye sɔrɔ ne ta so kɔnɔ.

Aw ye o kɛ ka ne kɔrɔbɔ k'a flɛ,

Fangatigi Ala ko ten.

Aw bɛna a ye ni ne tɛna sankolo wow dayɛɛ aw ye,

ka ne ta baraka lajigi aw kan caman, fɔ ka aw wasa.

¹¹ Ne bɛna cɛnrifɛnw gbɛn aw ye;

o tɛna aw ta dugukolo simanw cɛn tuun.

Aw ta rɛzɛnforow fana tɛna to denkebari ye tuun.

Fangatigi Ala ko ten.

¹² O ra, siyaw bɛɛ bɛna a fɔ aw ma ko aw ta pana,

sabu aw ta jamana bɛna kɛ jamana diman le ye;
Fangatigi Ala ko ten.»

Ala ka layiri ta a nasiranbagaw ye

¹³ Matigi Ala ko:

«Aw ka kumagbɛlɛnw fɔ ne ma!

Nka aw ko:

«An ka kumagbɛlɛnw fɔ i ma cogo di?»

¹⁴ Aw k'a fɔ ko:

«An bɛ Ala batora gbansan le.

An k'a ta kumakan lamɛn minkɛ,

ani an ka an jusu kasi

ka tagama Fangatigi Ala nasiran na minkɛ,

an ka mun le sɔrɔ o ra?

¹⁵ Sisan an b'a jate ko yerɛyirabagaw ta le jana;

ɔnhɔn, kojugukɛbagaw le sabatira.

O bɛ Ala kɔrɔbɔ,

nka o bɛɛ n'a ta, o bɛ bɔsi.» »

¹⁶ Ayiwa, Matigi Ala nasiran bɛ minw na, olugu kumana jɔgɔn fɛ.

Matigi Ala k'a janto o ta kuma ra, ka o lamɛn.

Kitabu dɔ sɛbera ka o kɛ hakirijigifɛn ye Ala ja kɔrɔ,

Matigi Ala nasiranbagaw, ani a tɔgɔ bonyabagaw kosɔn.

¹⁷ «O bɛna kɛ ne ta ye,

Fangatigi Ala ko ten.

Ne ka lon min labɛn, o lon na o bɛna kɛ ne ta mɔgɔw ye,

mɔgɔ minw ko ka gbɛlɛn ne ma.

Ne bɛna ne janto o ra i ko mɔgɔ b'a janto a dɛncɛ ra cogo min na,

a dɛncɛ min bɛ baara kɛ a ye.

¹⁸ O ra, faranfasi min bɛ mɔgɔ terennin ni mɔgɔjugu cɛ, aw bɛna o ye tuun;

faranfasi min bɛ Ala ta baarakebaga ni baarakebari cɛ, aw bɛna o ye.»

Ala ta kitilon ani Iliya nalon

¹⁹ «A flɛ, o lon bɛ nana;

o lon gbanninmanba lo, i ko dibiba tasma.

Yerebonyabaga, ani mɔgɔjugu, olugu bɛɛ bɛna kɛ i ko binjalan.

O lon tasma bɛna o jeni.

Fangatigi Ala ko ten.

Lilin tɛna to, yiriboro fana tɛna to o kɔ.

²⁰ Nka ne tɔgɔ nasiran bɛ aw minw na,

terenninya ta tereyeelen bɛna bɔ aw ye.

Kɛnɛyari sebgaya bɛ ale le ye.

Ni o kɛra, aw bɛna to ka boribori ka bɔ,

ka kɛ panpan ye i ko misidenw bɔtɔ misiwɛrɛ ra.

²¹ Ne bɛ lon min labɛnna,

o lon na aw bɛna mɔgɔjuguw dɔndɔn;

o bɛna kɛ aw sen kɔrɔ i ko bugurigbɛ.

Fangatigi Ala ko ten.

²² Aw ye aw hakiri to ne ta jɔncɛ Musa ta sariyaw ra,

ne ka ne ta cifɔninw, ani ne ta kolatigenin minw fɔ a ye Hɔrɛbu,

ko a ye o fɔ Izirayelimɔgɔw bɛɛ ye.

²³ «A flɛ, sani Matigi Ala ta lon ye se,

ne yeƙe beɓa cira Iliya* ci aw fe;
o lon beɓa ke lonba le ye,
ani siranyalonba.

²⁴ A beɓa denw kanuya don o faw jusukun na,
ka faw fana kanuya don denw jusukun na,
janko ne kana na jamana halaki pewu.»

* **3:23** 3.23 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

MATIYU KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu ye Yesu Kirisita ta Kibaro Diman* kitabu folo ye, min b'a yira an na ko Ala tun ka Kisibaga min layiri ta, ko Yesu Kirisita le ye o kisibaga* ye. Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Matiyu le kera nin kitabu sebebaga ye. Matiyu tun ye ninsaraminabaga ye; a tun be wele fana ko Levi. Kitabu sebebaga ka Layirikoro ta cirayakuma biwolonfla jagon sebe, k'a yira an na ko Ala tun ka layiri minw ta, ko o layiriw dafara Yesu Kirisita sababu ra; ale le ye Kisibaga ye, ani Den min bora Ala yere ra*. Ni a fora ko Yesu ye Ala den ye, o be a ta Alaya le yira. Matiyu ta kitabu be Yesu Kirisita ta kow lakari an ye, k'a ta a worowagati ra, ka taga a bla a ta kuma laban na, a ka min fo a ta karamogodenw ye. Nka Yesu Kirisita ta kow be ma sebe nin kitabu konon; a sebebaga ka ko minw ye, ani a kera minw seere ye, a ka o le fo an ye.

A be Yesu ta waajuriw taran taranyoro looru; o waajuriw be Ala ta Masaya* ko nafa an ye:

1. Waajuri min kera kuru kan (5-7)
2. Waajuri min kera ka karamogoden tan ni fla karan (10)
3. Waajuri min kera ka Ala ta Masaya ko yira (13)
4. Waajuri min kera ka karamogodenya koro yira (18)
5. Waajuri min kera ka Ala ta Masaya nawagati yira (24-25)

Kitabu konokow

Yesu worocogo ni a ta buruju (1-2)

Yesu batizeriko ni a ta korobori (3-4)

Yesu ta kabakow ni ta waajuriw (5-17)

Yesu ka karamogodenya koro yira (18)

Yesu boto Galile ka taga Zeruzalemu (19-23)

Yesu ka Ala ta Masaya nacogo fo (24-25)

Yesu sacogo ni a kunucogo (26-28)

Yesu ta buruju

(Luka 3.23-38)

¹ Yesu Kirisita ta buruju ye nin ye. Yesu bora Dawuda ta duruja ra, Dawuda bora Iburahima ta duruja ra.

² Iburahima tun ye Isiyaka face ye.

Isiyaka tun ye Yakuba face ye.

Yakuba tun ye Zuda face ye, ani Zuda balemace tow.

³ Zuda tun ye Peresi ni Zara face ye. O bamuso togo tun ye ko Tamari.

Peresi tun ye Esiromu face ye.

Esiromu tun ye Aramu face ye.

⁴ Aramu tun ye Aminadabu face ye.

Aminadabu tun ye Naasun face ye.

Naasun tun ye Salimon face ye.

⁵ Salimon tun ye Boozi face ye. A bamuso tun ye Rahabu ye.

Boozi tun ye Obedi face ye. A bamuso tun ye Ruti ye.

Obedi tun ye Yese face ye.

⁶ Yese tun ye masace Dawuda face ye.

Masace Dawuda tun ye masace Sulemani face ye; a bamuso tun ye Huri ta muso ye.

⁷ Masace Sulemani tun ye Robohamu face ye.

Robohamu tun ye Abiya face ye.

Abiya tun ye Asafu face ye.

⁸ Asafu tun ye Yosafati face ye.

Yosafati tun ye Yoramun face ye.

Yoramun tun ye Oziyasi face ye.

⁹ Oziyasi tun ye Yotamu face ye.

Yotamu tun ye Akazi face ye.

Akazi tun ye Ezekiyasi face ye.

¹⁰ Ezekiyasi tun ye Manase face ye.

Manase tun ye Amōn face ye.

Amōn tun ye Yoziyasi face ye.

¹¹ Yoziyasi tun ye Yekoniya face ye, ani Yekoniya balemace tow. O wagati le ra, o ka Izirayelimogow mina ka taga ni o ye jonya ra Babiloni jamana ra.

¹² Izirayelimogow taganin ko Babiloni: Yekoniya tun ye Salatiyeli face ye. Salatiyeli tun ye Zorobabeli face ye.

¹³ Zorobabeli tun ye Abiyudi face ye.

Abiyudi tun ye Eliyakimu face ye.

Eliyakimu tun ye Azōri face ye.

¹⁴ Azōri tun ye Sadōki face ye.

Sadōki tun ye Akimu face ye.

Akimu tun ye Eliyudi face ye.

¹⁵ Eliyudi tun ye Elehazari face ye.

Eleyazari tun ye Matan face ye.

Matan tun ye Yakuba face ye.

¹⁶ Yakuba tun ye Yusufu face ye.

Yusufu muso togō le tun ye ko Mariyamu. O Mariyamu togō le ka Yesu woro, min be wele ko Kirisita*.

¹⁷ Ayiwa, k'a damina Iburahima ra fo ka taga se Dawuda ma, duruja tan ni naani le temena. K'a damina Dawuda ra fo ka taga se Izirayelimogow minawagati ma ka taga jonya ra Babiloni jamana ra, duruja tan ni naani le temena. K'a damina Izirayelimogow minawagati ra ka taga Babiloni fo ka taga se Kirisita ta wagati ma, duruja tan ni naani le temena fana.

Yesu worocogo

(Luka 2.1-7)

¹⁸ Ayiwa, Yesu Kirisita worocogo kera tan le: Mariyamu min kera a bamuso ye, ale tun ye Yusufu ta maminamusu le ye; nka Mariyamu nana konō ta Nin Saninman* baraka ra k'a sorō a ni Yusufu ma jen folo.

¹⁹ A maminace Yusufu tun ye mogonuman ye minke, ani a tun t'a fe ka Mariyamu togō cen minke, a ko a be o furu ko dabra dogo ra. ²⁰ Ka Yusufu to o kow miiri ra, a nana Matigi ta meleke do ye siko ra; meleke k'a fo a ye ko: «Yusufu, Dawuda mamaden, i kana siran ka Mariyamu ta k'a ke i muso ye, sabu a ka konō min ta, o bora Nin Saninman ta se bagaya le ra.

²¹ A bena dence le woro; i bena a togō la ko Yesu*, sabu ale le bena a ta mogow kisi ka bo o ta jurumunw na.» ²² O kow bee kera minke, Matigi Ala ta cira tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko:

²³ «Sunguru bena konō ta ka dence woro,

* **1:21** 1.21 Yesu togō korō ye ko: Kisibaga.

o bɛna a tɔgɔ la ko Emanuweli.»
(Emanuweli, o kɔrɔ le ye ko Ala bɛ ni an ye). ²⁴ Yusufu wurira sunɔgɔ ra minke, Matigi ta meleke ka min fɔ a ye, a ka o ke. A ka Mariyamu ta ka na a ta so, ka a ke a muso ye. ²⁵ Nka Yusufu ma jɛn ni a ye fɔ ka taga Mariyamu jigiwagati se; a jigira dence ra, Yusufu ka a tɔgɔ la ko Yesu.

2

Lɔnnikebagaw ka Yesu kojɛninka

¹ Yesu worora o cogo le ra Betilehemu, Zude mara ra. A kera masace Herodi* ta tere le ra. O wagati le ra, lɔnnikebaga dɔw bɔra terebɔyanfan na ka na Zeruzalemu, ² ka na mɔgɔw jɛninka ko: «Yahudiyaw ta masace min worora sisan, a bɛ min? An ka a ta lolo ye terebɔyanfan na, an nana ka na a bato.» ³ Masace Herodi ka o kuma mɛn minke, o ko ka ale ni Zeruzalemukaw bɛɛ hakiri jagami. ⁴ Masace ka jamana sarakalasebagaw kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* bɛɛ lajɛn ka o jɛninka ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o ka kan ka woro min le? ⁵ Olugu ko masace ma ko a ka kan ka woro Betilehemu le, Zude mara ra, ko sabu cira dɔ ka o le sɛbɛ, ko Ala ko:

⁶ «Ayiwa, ele Betilehemu, ele min bɛ Zude mara ra, i ma ke Zude duguw bɛɛ ra fitini ye dɛ!

Sabu kuntigi dɔ bɛna bɔ i ra

min bɛna ke ne ta siya Izirayelimɔgɔw kɔrɔsibaga ye.»

⁷ Herodi ka o mɛn minke, a ka lɔnnikebagaw wele dogo ra ka o jɛninka kosebɛ ko o ka lolo ye wagati juman kelen le ra. ⁸ O kɔ, a ka lɔnnikebagaw bla ka taga Betilehemu, k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga jɛninkari ke kosebɛ den ta ko ra; ni aw k'a ye, aw ye na a fɔ ne ye, janko ne fana ye taga a bato.»

⁹ Lɔnnikebagaw ka masace ta kumaw mɛn minke, o tagara. O tagatɔ, o tun ka lolo min ye terebɔyanfan na, o lolo kelen blara o ja. Den tun bɛ yɔrɔ min na, lolo tagara se o yɔrɔ kunna minke, a lɔra. ¹⁰ Lɔnnikebagaw ka lolo ye minke, o jusu diyara kosebɛ. ¹¹ O donna bon kɔnɔ. O ka den ye, ani a bamuso Mariyamu. O ka o kinbiri gban ka den bato. O kɔ, o ka o ta minanw dayɛɛ ka sanin ni wusunan di den ma, ani turu kasadiman min tɔgɔ ye ko miri. ¹² O kɔ, o sekɔtɔ, Ala k'a yira o ra siko ra ko o kana se Herodi fɛ yi tuun. O ka sira wɛrɛ ta ka taga o ta jamana ra.

Yusufu ka Mariyamu ni Yesu ta ka taga Misiran

¹³ Ayiwa, lɔnnikebagaw taganin kɔ, Matigi ta meleke dɔ k'a fɔ Yusufu ye siko ra ko: «Wuri ka den ni a bamuso ta ka bori ka taga ni o ye Misiran, ka to yi fɔ ni ne nana a fɔ i ye lon min na ko i ye na; sabu Herodi* bɛna den yɔrɔjɛni ko a bɛ a faga.» ¹⁴ Yusufu wurira o le ra, ka den ni a bamuso ta su fɛ, o ka taga dogo Misiran. ¹⁵ A tora Misiran fɔ ka taga Herodi sa. O kera minke, cira dɔ tun ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko: «Ne ka ne dence wele ka bɔ Misiran.»

Masace Herodi dimina ka den caman faga

¹⁶ Ayiwa, Herodi* nana a ye ko lɔnnikebagaw ka ale janfa minke, a dimina kosebɛ. A ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Betilehemu dugu kɔnɔ, ani a mara ra, ko dence o dence, ni a si ma tɛmɛ san fla kan, ko o ye olugu bɛɛ faga. A ka o ke ka kɔna ni lɔnnikebagaw ta lolo yetuma ye, ani o tun ka min fɔ a ye. ¹⁷ O cogo ra cira Yereji tun ka min fɔ, o kera can ye, ko:

18 «Kan dɔ bɔra Rama dugu kɔnɔ,
kasikan ni kulekan caman;
Raseli le bɛ kasira a ta denw kosɔn.
A ma sɔn mɔgɔ si ye a jusu saaro,
sabu a denw fagara.»

Yusufu bɔra Misiran ka seko Izirayeli jamana ra

19 Herodi* nana sa minke, Matigi ta meleke dɔ ka a yere yira Yusufu ra siko ra, ka Yusufu to Misiran. 20 Meleke ko a ma ko: «Wuri ka den ni a bamuso ta, aw ye seko Izirayeli* jamana ra, sabu mɔgɔ minw tun be den pinina ka a faga, olugu sara.» 21 Yusufu wurira o le ra, ka den ni a bamuso ta, o ka seko ka taga Izirayeli jamana ra. 22 Nka Yusufu nana a men minke ko Arikilayosi le sigira masaya ra Zude mara ra a face Herodi nɔ ra, a siranna ka taga Zude mara ra. Ala ka a lasomi siko ra tuun minke, a tagara to Galile mara ra. 23 O tagara sigi dugu dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Nazareti. O kera minke, ciraw tun ka kuma min fo Yesu ta ko ra, o kera can ye, ko: «A bena wele ko Nazaretikace.»

3

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(Marika 1.1-8; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

1 Ayiwa, wagati dɔ nana se, Yuhana Batizerikebaga ka a yere yira Zude kongokolon kɔnɔ, ka to ka waajuri ke. 2 A tun b'a fora mɔgɔw ye ko: «Aw ye nimisa aw ta jurumunw na, sabu sankolo Masaya* wagati surunyara.» 3 Cira Ezayi tun ka Yuhana Batizerikebaga le ko fo, ko: «Mɔgɔ dɔ bena peren kongokolon kɔnɔ k'a fo ko: <Aw ye sira laben Matigi ye, ka siradenninw bee lateren a ye.> »

4 Yuhana ta derege tun ye jɔgɔmesi le ye, a cesirinan tun ye gbolojuru dɔ le ye. A tun be tɔnw, ani kongokɔnɔli le domu. 5 Zeruzalemu dugumɔgɔw, ani Zude mara mɔgɔw bee, ani Zuriden kɔba lamini mɔgɔw bee tun be nana Yuhana fe; 6 o tun be lo o ta jurumunw na k'a fo a na; Yuhana tun be o batize Zuriden kɔji ra. 7 Yuhana k'a ye ko Farisi* caman ni Sadusi* caman be nana ka na batize minke, a ko o ma ko: «Aw fonfonninw! Jɔn le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata na? 8 Aw ta kewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelemana. 9 Aw kana a miiri dorɔn k'a fo ko: <Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!> Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fo aw ye ko Ala be se ka hali nin kabakuruw yelema ka o ke Iburahima ta durujaw ye. 10 Jende tara yiriw lilinw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te denɔman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra. 11 Ne kɔni be aw batize ji dama le ra, k'a yira ko aw nimisara ka lo aw ta jurumun na. Nka min bena na ne kɔ fe, o fanga ka bon ni ne ta ye. Ne te se k'a fo ko ne be hali a ta sanbara bo a sen na. Ale le bena aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. 12 A ta baarakeminan b'a boro, a be simankise ni a paga bo jɔgɔn na. A be simankise ke a ta bondo kɔnɔ. Nka fen o fen kera paga ye, a bena o bee jeni tasuma ra, tasuma min te faga ka ye.»

Yesu batizeriko

(Marika 1.9-11; Luka 3.21-22)

13 Ayiwa, Yesu bɔra Galile mara ra ka na, ko a bena batize Yuhana fe Zuriden kɔba ra. 14 Nka Yuhana ma sɔn. A ko Yesu ma ko: «Ne min tun ka

kan ka taga batize ele fe, ele be nana ne fe wa?» ¹⁵ Yesu ka a jaabi ko: «A to a ye ke ten sisan folo, sabu o cogo le ra an bena Ala sago ke k'a dafa.» Yesu ka o fo minke, Yuhana ka a batize. ¹⁶ Yesu batizenin ko doron, a bora ji ra. Sankolo dayelera. A ka Ala Nin jigito ye i ko jenetugani ka na sigi a kan. ¹⁷ Kumakan do bora sankolo konon ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; a ko ka di ne ye haali.»

4

Setana ko a be Yesu korobo (Marika 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ O kow bee ko fe, Nin Saninman* blara Yesu ja ka taga ni a ye kongokolon konon, janko Setana ye a korobo k'a fe. ² Yesu ka tere binaani ni su binaani ke, a ma domuni ke. O ko, kongon ka a mina. ³ Setana gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, a fo nin kabakuruw ye ko o ye yelama ka ke buru ye ke!» ⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konon, ko: <Domuni dama le te mogon baro, nka kuma min o min be bo Ala da ra, o le fana be mogon baro.> »

⁵ O ko, Setana ka Yesu ta ka taga ni a ye Zeruzalemu, dugu saninman konon, ka taga a layelen ka a lo Alabatosoba kunna, ⁶ k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, ni ele lo can ra, i pan ka i cun dugu ma, sabu a sebera Kitabu konon, ko: <Ala bena i ko fo a ta melekew ye, o bena i ta o boro konon, janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> » ⁷ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konon fana ko: <I man kan k'a fo ko i be i Matigi Ala korobo.> »

⁸ O ko, Setana tagara ni a ye kuru jamijanba do kunna. A ka dununa jamanaw bee yira a ra, ani o ceɓa bee, ⁹ k'a fo a ye ko: «Ni i ka son ka i kinbiri gban ne koron ka ne bato, ne bena nin fenw bee di i ma.» ¹⁰ Yesu ko a ma ko: «Taga ka bo ne koron Setana! Sabu a sebera Kitabu konon, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato ka baara ke ale kelenpe ye.> » ¹¹ A kera ten minke, Setana tagara ka bo a koron. Yesu mako tun be fen minw na, meleke dow nana o ke a ye.

Yesu be waajuri ke Kaperinahumu (Marika 1.14-15; Luka 4.14-15)

¹² Yesu nana a men tuma min na ko o ka Yuhana Batizerikebaga mina ka a bla kaso ra, a tagara Galile mara ra. ¹³ Nka a ma to Nazareti; a tagara to Kaperinahumu. O dugu siginin be Galile bada ra, Zabulon ni Nefitali mara ra. ¹⁴ A kera o cogo ra minke, cira Ezayi tun ka min fo, o kera can ye, ko:

¹⁵ «Zabulon mara ni Nefitali mara,
o yoron minw be Galile ba kere fe,
Zuriden ba ko fe,
siya were mogow* be Galile min konon.

¹⁶ Mogon minw tun siginin be dibi ra,
yeelenba bora olugu kan.
Minw tun siginin be saya jamana dibi ra,
yeelen do bora olugu ye.»

¹⁷ Yesu ka waajuri damina o wagati le ra. A tun b'a fora mogow ye ko: «Aw ye nimisa aw ta jurumun na, sabu sankolo Masaya* wagati surunyara.»

Yesu ka jegeminabaga naani wele (Marika 1.16-20; Luka 5.1-11)

4:4 4.4 Nin kuma fora Sariya 8.3. **4:6** 4.6 Nin kuma fora Zaburu 91.11-12. **4:7** 4.7 Nin kuma fora Sariya 6.16. **4:10** 4.10 Nin kuma fora Sariya 6.13. **4:16** 4.16 Nin kuma fora Ezayi 8.23; 9.1,2.

¹⁸ Yesu temeto Galile bada ra, a ka balemace fla ye: Simōn min be wele ko Piyeri, ani a balemace Andere. O tun be jo firira ji ra, sabu o ta baara tun ye jegemina le ye. ¹⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne ko, aw tun be jega mina cogo min na, ne bena aw karan aw ye mogow jini ten.» ²⁰ O yoronin bee, o ka o ta jaw to yi ka tugu Yesu ko. ²¹ A tagara ja fe tuun, a ka balemace fla were ye. O tun ye Zebede dence Yakuba ni a balemace Yuhana ye. O tun siginin be o ta kurun konɔ, o ni o face Zebede, o be o ta jaw karanna. ²² Yesu ka o wele. O yoronin bee, o bora ka o face to kurun konɔ ka tugu Yesu ko.

Mogow caman ka Yesu ko men Galile

²³ Yesu tun be taga Galile mara bee ra. A tun be mogow karan karansow* konɔ, ka Ala ta Masaya* ta Kibaro Diman* ko waajuri ke mogow ye, ka mogow keneya ka bo o ta banaw, ani o ta toorow ra. ²⁴ Yesu togo sera fo Siri jamana bee ra. O tun be na ni banabagatow bee ye a fe, ani tooro tun be minw na, ani jinatow, ani kirikirisiyentow, ani muruguw; o tun be na ni olugu bee ye a fe, a tun be o bee keneya. ²⁵ Jamaba tun tugura a ko; dow bora Galile mara ra, dow bora Dekapoli* mara ra, dow bora Zeruzalemu, dow bora Zude, dow bora fo Zuriden kofeduguw ra.

5

Mogow minw ta pana (Luka 6.20-23)

¹ Ayiwa, Yesu ka jama ye minke, a yelenna ka sigi kuru do kan; a ta karamogodenw gbarara a korɔ. ² A ka ke o karan ye; a ko:
³ «Minw k'a lon ko ni Ala te, ko se te olugu ye, olugu ta pana, sabu olugu ninyoro bena ke sankolo Masaya* ra.
⁴ Minw jusu kasinin lo, olugu ta pana, sabu Ala bena o jusu saaro.
⁵ Minw sabarinin lo, olugu ta pana, sabu Ala bena dugukolo di o ma cen ye.
⁶ Terenninya logɔ be minw na i ko domuni ni ji, olugu ta pana, sabu o bena terenninya sorɔ.
⁷ Minw be makari o mogorogonw na, olugu ta pana, sabu Ala bena makari o ra fana.
⁸ Minw jusu saninyanin lo, olugu ta pana, sabu o bena Ala ye.
⁹ Minw be hera ladon o ni o mogorogonw ce, olugu ta pana, sabu o bena wele ko Ala denw.
¹⁰ Minw be toorora mogow boro sabu o be Ala sago ke, olugu ta pana, sabu sankolo Masaya ye o ta ye.
¹¹ Ni mogow be aw neni, ka aw tooro, ka kojugu suguya bee la aw kan, ne togo koson, aw ta pana. ¹² Aw ye jagari ka ninsondiya, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. Sabu cira minw temena aw ja fe, o ka olugu fana tooro ten le.»

Dunuja ta kogɔ ni dunuja ta yeelen (Marika 9.50; Luka 14.34-35)

¹³ «Ayiwa, aw le ye dunuja ta kogɔ ye. Nka ni kogɔ timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? A te se ka ke foyi ye tuun fo ka a firi kene ma, mogow temeto b'a dondon. ¹⁴ Aw le ye dunuja ta yeelen ye. Dugu min

* 4:25 4.25 Dekapoli korɔ ye ko: dugu tan.

sginin be kongori kan, o te se ka dogo. ¹⁵ Mogo si te fitina mana bon kono ka fiye biri a kunna. I b'a bla fitinablayoro le ra; ni o kera, a yeelen be se bonkonomogow bee ma. ¹⁶ Ayiwa, aw ta yeelen ye bo ten fana mogow na na, k'a to o ye aw ta kewalejumanw ye; ni o kera, aw Fa Ala min be sankolo ra, o bena o bonya.»

Yesu be sariya ni ciraw ta kuma dafa

¹⁷ Yesu ko: «Aw kana a miiri ko ne nana ka na sariya* ban, walama ka ciraw ta kumaw sa de! Ne ma na o sa, ne nana o dafa le. ¹⁸ Can ra, ne b'a fo aw ye ko fo ka taga sankolo ni dugukolo wuri, hali Ala ta sariya tomi kelen, walama a seberiden kelen tena bo a no ra, fo ka taga se fen bee laban ma. ¹⁹ O le koson ni mogo min ka hali sariya bee ra fitini kelen cen, ani ka mogow karan ko o ye o jagon ke, o tigi bena ke bee ra fitini ye sankolo Masaya* ra. Nka ni mogo min ka sariya sira tagama, ani ka tow karan a ra ten fana, o tigi bena ke mogoba ye sankolo Masaya ra. ²⁰ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ta terenninya ma teme sariya karamogow* ni Farisiw* ta kan, aw tena don sankolo Masaya* ra fiyewu.»

Mogofaga ni benbariya

²¹ «Aw derira k'a men ko Ala k'a fo aw bemaw ye ko: <I kana mogo faga; ko ni mogo min ka mogo faga, kiti be ben o tigi kan.> ²² Nka ne koni b'a fo aw ye ko hali ni i ka dimi doron le i balema koro, kiti ka kan ka ben i kan. Ni mogo min ka a balema neni doron le ko a mogokolon, kititigebagaw ka kan ka kiti tige o tigi kan. Ni mogo do ko a balema ma ko a naloman, o tigi ka kan ka firi jahanama tasuma ra. ²³ O koson, ni i nana sarakaboyoro ra ko i be na i ta saraka bla sarakabonan kan, ka i to o yoro ra, ni i hakiri ka jigi a ra ko ko do be i ni i balema ce, ²⁴ i ka kan ka i ta saraka to sarakabonan koro yi, ka taga o ko janabo i ni i balema ce folo. O ko, i be soro ka na i ta saraka di Ala ma.

²⁵ «Ni i ni mogo do be kerera; ni o tigi ko a be taga ni i ye fagamaw fe, i ka kan ka teliya ka kuma ka ben ni a ye ka aw to sira ra; ni o te, ni a tagara i don kititigebagaw boro, olugu be i di kasobon korosibaga ma, o be i bla kaso ra. ²⁶ Ni i koni donna o yoro ra, ne b'a fo i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bee sara ka ban pewu, i te bo kaso ra fiyewu.»

Jeneya ni furu

²⁷ «Aw derira k'a men ko Ala k'a fo aw bemaw ye ko: <I kana jeneya ke.> ²⁸ Nka ne b'a fo aw ye ko ni i ka do ta muso fe, ka jabo a fe doron, i ka jeneya ke ni o muso ye ka ban i jusukun na. ²⁹ O koson ni i kininboroyanfan paden le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka a firi. Sabu ka bono i farikolo yoro kelenpe ra, o ka fisa i ma, sani i farikolo dafanin ye taga firi jahanama kono. ³⁰ Ni i kininboro le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka a firi yorojan. Sabu ka bono i farikolo yoro kelenpe ra, o ka fisa i ma, sani i farikolo dafanin ye taga jahanama kono.»

Yesu ko furu man kan ka sa

(Matiyu 19.9; Marika 10.11-12; Luka 16.18)

³¹ «A fora ko: <Ni mogo min b'a fe ka a muso bla, a ye furusasebe di a ma.> ³² Nka ne koni b'a fo aw ye ko ni ce o ce k'a muso bla, k'a soro a tun te ce were fe, o tigi ka o muso bla jeneya siran le kan. Ni ce min fana ka muso furusanin ta, o ce be jeneya le kera.»

Mɔgɔ man kan ka kari foyi ra

³³ Yesu ko: «Aw derira k'a men fana ko Ala k'a fɔ aw bemaw ye ko: <I kana kari ka layiri ta, ni i ma a dafa; nka ni i ka layiri ta Ala ye, i ka kan ka a dafa.> ³⁴ Nka ne ko, ko aw kana kari yerɛ le fiyewu: aw kana kari sankolo ra, sabu Ala sigiyɔrɔ lo; ³⁵ aw kana kari dugukolo ra, sabu o ye a senblayɔrɔ ye, aw kana kari Zeruzalemu na, sabu Masaba Ala ta dugu lo. ³⁶ Aw kana kari aw yerɛ kunkolo ra, sabu kunsigi minw bɛ aw kun na, aw tɛ se ka o dɔ gbɛ, walama ka o dɔ fin. ³⁷ Ni o ka aw jininka, aw ye a fɔ <Ɔnhɔn, o lo,> walama <Ɔn-ɔn, o tɛ,> ka dan o ma. Aw bɛ fɛn o fɛn fara o kan, o bɛ bɔ Setana le ra.»

*Sabari ni kanuya**(Luka 6.29-30)*

³⁸ Yesu ko: «Aw derira k'a men ko a fɔra ko: <Ni min ka mɔgɔ na ci, o ta ka kan ka ci a ɲɔgɔn ye; ni min ka mɔgɔ ɲin bɔn, o ta ka kan ka bɔn a ɲɔgɔn ye.> ³⁹ Nka ne ko, ko ni mɔgɔ ka i darabɔ, i kana kɛrɛ kɛ ni a ye. Ni mɔgɔ ka i fata i kininboro ye ra, i ye tɔ kelen fana lɔ a ye. ⁴⁰ Ni mɔgɔ ka i mina fanga ra ko a bɛ taga ni i ye fagamaw fɛ i ta deregedennin kosɔn, i ta deregeba fana to a boro. ⁴¹ Ni mɔgɔ ka i jagboya ko i ye kilo kelen tagama kɛ ni a ye, a kɛ kilo fla ye. ⁴² Ni mɔgɔ ka i daari fɛn na, a sɔn. Ni mɔgɔ dɔ ko, ko a bɛ i ta fɛn singa, i kana ban.»

*Yesu ko an ye an juguw kanu**(Luka 6.27-28,32-36)*

⁴³ «Aw derira k'a men ko a fɔra ko: <I ka kan ka i mɔgɔɲɔgɔn kanu ka i jugu kɔninya.> ⁴⁴ Nka ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu. [Mɔgɔ minw bɛ aw danga, aw ye dugawu kɛ olugu ye, aw ye kopuman kɛ aw kɔninyabagaw ye.] Minw bɛ aw minako juguya, ka aw tɔɔrɔ, aw ye Ala daari olugu ye. ⁴⁵ Ni aw bɛ o kɛ, o le bɛna aw kɛ aw Fa Ala ta denw ye, o min bɛ sankolo ra; sabu ale le bɛ tere bɔ mɔgɔjuguw, ani mɔgɔnumanw ye. A bɛ sanji ben mɔgɔ terenninw, ani mɔgɔ terenbariw ye. ⁴⁶ Ni o tɛ, ni aw bɛ aw kanubagaw dɔrɔn le kanu, aw bɛna mun baraji werɛ le sɔrɔ o ra? Ninsaraminabagaw bɛ o le kɛ fana. ⁴⁷ Ni aw bɛ aw balemaw dɔrɔn le fo, o ye koba ye wa? Hali siya werɛ mɔgɔw bɛ o le kɛ fana. ⁴⁸ O ra, aw ye dafa fɛn bɛɛ ra i n'a fɔ aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, ale dafanin lo cogo min na.»

6*Saraka bɔcogo*

¹ «Aw kana aw ta Alasira tagama kɛ mɔgɔw na kɔrɔ, janko mɔgɔw ye aw ye dɔrɔn. Ni o tɛ, aw tɛna baraji foyi sɔrɔ tuun aw Fa Ala fɛ sankolo ra. ² Ni i ko i bɛ saraka di fagantan dɔ ma, i kana mankan ci ka i yerɛ yira i n'a fɔ flankafuw b'a kɛ cogo min na karanso* kɔnɔ, ani siradaw ra, janko mɔgɔw ye olugu tando. Can ra ne b'a fɔ aw ye ko o ta baraji bɛ dan mɔgɔw ta tandori le ma. ³ Ni i bɛ saraka bɔ, i kininboro bɛ min di, i numanboro man kan ka dɔ lɔn o ra, ⁴ janko i ta saraka ye di dogo ra. Ni o kɛra, i Fa Ala min bɛ ko dogoninw bɛɛ ye, ale bɛna a baraji di i ma.»

*Ala daaricogo**(Luka 11.2-4)*

5:33 5.33 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.2; Jateri 30.3; Sariya 23.22-24. **5:38** 5.38 Nin kuma fora Bori 21.24; Sarakalasebagaw 24.20; Sariya 19.21. **5:43** 5.43 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 19.18.

⁵ «Ni aw be Ala daari, aw kana a ke i n'a fo flankafuw; ka lo ka Ala daari karansow* konɔ, ani siradaw ra, janko mogow ye o ye, o le ka di olugu ye. Can ra, ne b'a fo aw ye ko olugu ta baraji bena dan mogow ta tandori le ma. ⁶ Ni ele be Ala daari, don i ta bon konɔ ka da tugu i yere da ra, ka i Fa Ala daari; ni o kera, i Fa Ala min be hali yoro dogoninw na, ani a be ko dogoninw ye, ale bena o baraji di i ma. ⁷ Ni aw be Ala daari, aw kana to ka kosegi kuma kelenw kan ka to ka o fo k'a caya, i n'a fo siya were mogow. A be olugu hakiri ra ko o ta kuma caya le koson, Ala bena o ta daariri lamen. ⁸ Aw kana o jigon ke, sabu aw mako be fen o fen na, aw Fa Ala yere ka o lon k'a soro aw ma a daari a fe folo yere. ⁹ Ni aw be Ala daari, aw y'a fo ko:

<An Fa min be sankolo ra,

¹⁰ i togo saninman ye bonya mogow bee fe.

I ta Masaya ye na.

I sago ye ke dugukolo kan

i ko a be ke sankolo ra cogo min na.

¹¹ An ta bi domuni di an ma.

¹² An ta hakew yafa an ma

i ko an fana be yafa an haketabagaw ma cogo min na.

¹³ I kana a to Setana ye an nega ka an bla kojugu ra,

nka an bosi a boro.

[Sabu masaya, ani sebagaya ni bonya ye ele le ta ye wagati bee. Amina.]>

¹⁴ «Ni aw be mogow tow ta hakew yafa o ma, aw Fa min be sankolo ra, ale fana bena aw ta hakew yafa aw ma. ¹⁵ Nka ni aw te mogow tow ta hakew yafa o ma, aw Fa Ala fana tena aw ta hakew yafa aw ma.»

Sun ta ko

¹⁶ «Lon min ni aw be sun don, aw kana aw na sisi, i n'a fo flankafuw. Olugu be o na kumu janko mogow y'a lon ko o be sun na. Can ra ne b'a fo aw ye ko olugu ta baraji bena dan mogow ta tandori le ma. ¹⁷ Ni i be sun don lon min na, i ye i na ko, ka turu kasadiman do ke i yere ra, ¹⁸ janko mogow kana i ye ka a lon ko i ka sun don, nka i Fa Ala le ye i ye dogo ra ka a lon. Ni o kera, ale min be ko dogoninw ye, ale bena o baraji di i ma.»

Naforo min te ban

(Luka 12.33-34)

¹⁹ «Aw kana naforo lajen ka a bla dununa ra yan. Tumu be se ka don a ra, son be se ka a mina, sonw fana be se ka da kari ka don ka a sonya.

²⁰ Aw ye aw ta naforo lajen sankolo le ra. Tumu tena don a ra yi, son tena a mina yi, sonw fana tena se ka da kari ka a sonya yi. ²¹ Sabu i ta naforo be yoro min na, i jusukun ta miiriya fana be o yoro le kan.»

Farikolo ta yeelen

(Luka 11.34-36)

²² «Mogow paden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i paden ka ni, i fari yoro bee be ke yeelen na. ²³ Nka ni i paden man ni, i fari yoro bee le be ke dibi ra. Fen min be ele bla yeelen na, ni o yere be dibi ra, o tuma i bena ke dibiba le ra de!»

Dununafenw ta hami

(Luka 16.13; 12.22-31)

²⁴ Yesu ko: «Mogow si te se ka baara ke kuntigi fla ye; sabu a bena kelen koninya ka to kelen kanu, walama a be noro kelen na, ka to kelen mafiyenya. Aw te se ka ke Ala ta jonw ye, ka ke wari fana ta jonw ye. ²⁵ O koson ne b'a fo aw ye ko aw kana hami aw ta baro ko ra, ko aw bena mun

domu, aw bena mun min; walama aw fari ko ra, ko aw bena fiyerebo soro cogo di. Si nafa man bon ka teme domuni kan wa, farikolo fana nafa man bon ka teme fiyerebo kan wa? ²⁶ Aw ye konow fle san fe: o te sene ke, o te siman tige, o te foyi mara bondo konow; nka aw Fa Ala min be sankolo ra, ale be o baro. Aw man fisa ni o konow ye wa? ²⁷ Aw ra jontigi le be se ka hali donnin fara a si kan hami fe? ²⁸ Mun na aw be hami aw fiyerebo ko ra? Aw ye binfiyerenw wuricogo fle kongo konow; o te baara ke, o te jese dan k'a ke fani ye. ²⁹ Nka ne b'a fo aw ye ko hali masace Sulemani ni a ta bonya bee, a ma fani si don min cerna ka o binfiyeren kelen cerna bo. ³⁰ Ayiwa, kongobin min be yan bi, nka sini tasuma bena a jeni, ni Ala be o cerna tan, yala a tena aw fiyerebo ka teme o kan wa? Aw ta lanaya ka dogo de! ³¹ O koson aw kana hami ka to k'a fo ko: <An bena mun domu, an bena mun min, walama an bena fiyerebo soro min?> ³² Alalonbariw be bori o fenw bee le ko. Nka aw Fa min be sankolo ra, ale k'a lon ko aw mako be o fenw na. ³³ Aw ye jija ka Ala ta Masaya* ni a ta terenninya le jini folo. Ni o kera, a bena o fen tow bee di aw ma ka fara o kan. ³⁴ Aw kana hami sini kow ra. Aw ye sini kow to sini ja. Aw ye bi ta hami dan bi kelen ta tawo le ma.»

7

Mogw man kan ka a mogwogwɔn korɔfo (Luka 6.37-38,41-42)

¹ «Aw kana mogw korɔfo janko aw fana kana korɔfo. ² Sabu aw be tow korɔfo cogo min na, aw fana bena korɔfo o cogo le ra; aw be mogw tow mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra. ³ Mun koson namapama fitini min be i balema paden na, i be o ye, k'a soro yiri belebele min be ele yere paden na, i te o ye? ⁴ Ele be se k'a fo i balema ma cogo di ko: <A to ne ye namapama nin bo i ja ra,> k'a soro yiri belebele do le be ele yere ja ra? ⁵ Flankafu fle! I ta yiri belebele bo i yere ja ra folo; ni o kera, ni i yere ja yelera, i be se ka namapama fitini bocogo lon i balema ja ra.

⁶ «Aw kana fen saninmanw di wuruw ma; ni o te, o bena seko ka na ben aw yere kan. Aw kana aw ta luluw firi lew korɔ, ni o te, o bena o dondon.»

Aladaari (Luka 11.9-13)

⁷ «Aw ye daariri ke, a bena di aw ma; aw ye pinini ke, aw bena a ye; aw ye da gbasi, da bena ye le aw ye. ⁸ Sabu ni mogw o mogw ka fen daari, o tigi bena o soro; ni mogw min ka fen jini, o tigi bena o ye; ni mogw min ka da gbasi, da bena ye le o tigi ye. ⁹ Jon le be aw ra, ni a ta den ko a be buru fe, a be kabakuru le ta k'a don a boro? ¹⁰ Walama ni den ko a be jeye fe, a be sa mina k'a di a ma? ¹¹ Ayiwa, aw adamadenw, aw ka jugu, nka aw be fennuman lon k'a di aw denw ma. Ayiwa, aw ma la a ra ko Fa Ala min be sankolo ra, ko ale be se ka fennuman lon k'a di a daaribagaw ma fo ka teme aw ta kan wa?

¹² «Ni aw b'a fe mogow ye fen o ke aw ye, aw fana ye o jowon le ke o ye. Sariya* ko ten le, ciraw fana ko ten le.»

Da fitini (Luka 13.24)

¹³ «Aw ye don da fitini le fe; sabu da min be mogw ladon halakiyoro ra, o da ka bon, a sira fana ka bon; mogw caman fana be teme o le fe. ¹⁴ Nka da min be mogw ladon panamanya ra, o da ka dogo, a sira fana gbendenin lo, mogw minw b'a soro, olugu man ca.»

Cira faninyafɔbagaw ta ko
(Luka 6.43-44)

¹⁵ «Aw ye aw yere kɔɔsi cira faninyafɔbagaw ra. O be o yere ke i ko sagaw, ka na aw fe; k'a sɔɔ can ra, wara farimanw lo. ¹⁶ Aw bena o lon o kewalew le fe. Mɔgo be se ka rezenmo sɔɔ n̄anisun na wa, walama ka toromo sɔɔ yiri gbansan do ra? ¹⁷ Yirijuman bee be denjuman le ke; nka yirijugu be denjugu le ke. ¹⁸ Yirijuman te se ka denjugu ke, yirijugu fana te se ka denjuman ke. ¹⁹ Ni yiri o yiri fana te denjuman ke, o be tige ka firi tasuma ra. ²⁰ O ra, aw be se ka cira faninyafɔbagaw lon o ta kewalew le fe.»

Mɔgo ka kan ka Ala sago le ke
(Luka 13.25-27)

²¹ «Mɔgo minw bee b'a fora ne ma ko: <Matigi, Matigi,> olugu bee le tena don sankolo Masaya* ra de! Ne Fa min be sankolo ra, mɔgo min be o sago ke, o tigi le be don Ala ta Masaya ra. ²² Kiti lon na, mɔgo caman bena a fo ne ye ko: <Matigi, Matigi, anw ma cirayakumaw fo ele togo le ra wa? An ma jinaw ghen ka bo mɔgow ra ele togo le ra wa? An ma kabako caman ke ele togo le ra wa?> ²³ O tuma ne bena a fo o mɔgow ye, bee ja na, ko: <Ne ma aw lon fiyewu; aw kojugukebagaw, aw ye bo ne koro!> »

Bon fla ta ko
(Luka 6.47-49)

²⁴ «Ayiwa, mɔgo o mɔgo ka nin kumaw lamɛn, ka a sira tagama, o tigi be i n'a fo ce hakiritigi min ka a ta bon lo fara kan. ²⁵ Sanji benna ka kow fa fo ka bo kene ma, fɔɔ wurira ka ke bon kan, nka a ma ben, sabu a lonin be fara le kan. ²⁶ Nka mɔgo o mɔgo be nin kumaw lamɛn ni a te a sira tagama, o tigi be i n'a fo naloman min ka a ta bon lo kenken kan. ²⁷ Sanji benna ka kow fa fo ka bo kene ma, fɔɔ wurira ka ke bon kan, bon benna fo ka a bencogo juguya.»

²⁸ Ayiwa, Yesu banna nin kumaw ra tuma min na, a ta karan cogoya tun ka jama kɔnɔnɔban. ²⁹ Sabu Yesu tun be mɔgow karan ni baraka ye, a tun te o karan i ko o ta sariya karamogow*.

8

Yesu ka kunatɔce do keneya
(Marika 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Yesu jigira ka bo kuru kan tuma min na, jamaba tugura a ko. ² Kunatɔce do gbarara ka na a kinbiri gban Yesu koro k'a fo a ye ko: «Matigi, ni i be son, i be se ka ne saninya.» ³ Yesu ka a boro la a kan k'a fo a ye ko: «Ne sonna, ko i ye saninya!» O yorɔnin bee, a keneyara ka bo a ta kuna ra. ⁴ Yesu k'a fo a ye ko: «I kana nin ko fo mɔgo si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min fo kunatow saninyari ko ra, i ye o saraka bo, janko k'a yira bee ra ko i keneyara*.»

Yesu ka sorasikuntigi ta baaraden keneya
(Luka 7.1-10)

⁵ O ko, Yesu donna Kaperinahumu dugu kono minke, sorasikuntigi do gbarara a ra ka a daari kosebe; ⁶ a ko: «Matigi, ne ta baaraden lanin be so kono. Bana k'a murugu k'a la; a tooronin lo kojugu.» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne k'a men; ne yere bena taga, ka taga a keneya.» ⁸ Sorasikuntigi

* 8:4 8.4 Yesu ka nin kuma fo ka kapa nin Musa ta sariya ye: Sarakalasebagaw 14.2-32.

ko: «Matigi, a man kan ko ele ye na ne jɔgɔn ta so. Hali ni i ka kuma kelenpe le fɔ, o kuma baraka ra, ne ta baaraden be se ka keneya. ⁹ Sabu kuntigi dɔw be ne kunna, nka ne fana be sorasi dɔw kunna. Ni ne k'a fɔ min ma ko: <Taga!>, o be taga; ni ne k'a fɔ min ma ko: <Na yan!>, o be na. Ni ne k'a fɔ ne ta baaraden ye ko: <Nin ke tan!>, a be o ke.» ¹⁰ Yesu ka o kuma men minke, o ce ko diyara a ye fɔ ka teme. A ko a nofemogow ma ko: «Can ra, ne be a fɔ aw ye ko ne ma nin lanayaba jɔgɔn sɔrɔ mɔgo si fe Izirayeli jamana ra. ¹¹ Ne b'a fɔ aw ye ko lon do, mɔgo caman bena na ka bo jamana werew ra, tereboyanfan na, ani terebenyanfan na, ka na domuni ke ni Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ye sankolo Masaya* ra. ¹² K'a sɔrɔ Ala ta Masaya togɔ lara minw na, o bena olugu firi kene ma, dibi ra; kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra.» ¹³ Yesu ko sorasikuntigi ma ko: «Taga, i ka min fɔ, i ta lanaya baraka ra, o ye ke i ye.» O wagati yere ra, sorasikuntigi ta baaraden keneyara so kɔnɔ yi.

Yesu ka banabagato werew keneya
(Marika 1.29-34; Luka 4.38-41)

¹⁴ O ko, Yesu tagara Piyeri ta so. A tagara Piyeri muso bamuso lanin sɔrɔ, farigban b'a ra. ¹⁵ Yesu magara a boro ra minke, farigban banna; a wurira ka gba ke o ye. ¹⁶ Tere benna minke, mogow nana ni jinato caman ye Yesu fe. A songora jinaw ra ka o gben ka bo jinato ra, ka banabagato be keneya. ¹⁷ O kera minke, cira Ezayi tun ka kuma min fɔ, o kera can ye, ko: «A ka an ta tɔrɔw bo an kan, ka an ta banaw keneya.»

Karamogodenyani a tɔrɔ
(Luka 9.57-62)

¹⁸ Yesu nana a ye ko jamaba ka ale lamini minke, a k'a fɔ a ta karamogodenw ye ko o ye taga ba na do kan. ¹⁹ Sariya karamogo* do gbarara Yesu ra k'a fɔ a ye ko: «An karamogo, ne b'a fe ka tugu i ko, ni i be taga yoro o yoro.» ²⁰ Yesu k'a jaabi ko: «I ka kan k'a lon ko dinga be kongowurufɛ, naga fana be kononinw fe, nka min kera Adamaden ye*, yoro si te o fe a be se ka a yere laganfiya yoro min na de!» ²¹ Karamogoden kelen were ko Yesu ma ko: «Matigi, a to ne ye taga ne face su don folo!» ²² Yesu ko o ma ko: «Tugu ne ko; a to suw yere ye o ta suw don.»

Yesu ka fɔɔba lalo baji kan
(Marika 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ O ko, Yesu ni a ta karamogodenw donna kurun kɔnɔ. ²⁴ Fɔɔba do barara ka wuri ka o to ji kan. Fɔɔ bonyakojugu fe, jikuruw tun be donna kurun kɔnɔ. Yesu tun be sunogora. ²⁵ Karamogodenw gbarara a ra ka a lakunu, ko: «Matigi, wuri ka an kisi, an sato fe ji ra!» ²⁶ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Mun koson aw be siranna? Aw ta lanaya ka dogo de!» A wurira o le ra ka songo fɔɔ ni ji ra; yoro be sumana. ²⁷ Karamogodenw kabakoyara. O ka ke a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «E! Nin ce ye mogo suguya juman ye? Hali fɔɔ ni ji, o be be a kan men!»

Yesu ka ce jinato fla keneya
(Marika 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Yesu sera ba na do kan, Gerasakaw ta mara ra. Jinatoce fla bora kaburulo ra ka na a kunben. O jinato fla tun nana fariya, fɔ a tun te kun mogo si ra k'a fɔ ko a be teme o yoro ra. ²⁹ O perenna k'a fɔ Yesu ye

ko: «Den min bɔra Ala ra*, mun le be an ni ele ce? I nana an tɔɔɔ le, k'a sɔɔ an tɔɔɔwagati ma se ban wa?» ³⁰ O y'a sɔɔ lekuruba dɔ tun be yɔɔɔjan, olugu be domuni kera. ³¹ Jinaw ka Yesu daari kosebe, ko: «Ni i be an gben, sabari k'a to an ye taga don nin lekuru ra.» ³² Yesu ko: «Aw ye taga!» Jinaw bɔra o ce fla ra ka taga don lew ra. O donna lew ra minke, lew bee girinna, ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben ji ra. O bee fagara ji ra yi. ³³ Legbenbagaw borira ka taga dugu kɔnɔ ka taga o ko lakari. Min kera ce jinato fla ra, o ka o le lakari kosebe. ³⁴ Dugumogow bee bɔra ka na Yesu kunben. O nana a ye minke, o ka a daari ko a ye sabari ka taga ka bo o ta mara ra.

9

Yesu ka murugu dɔ keneya (Marika 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ Yesu donna kurun dɔ kɔnɔ, ka ba tige ka seko ka na a ta dugu ra. ² A sera minke, mogɔ dɔw ka murugu dɔ ta ni a ta lanan ye ka na ni a ye a fe. Yesu k'a ye ko o mogow tun lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i jigi kana tige, i ta jurumunw yafara i ma.» ³ Yesu ka o fo minke, sariya karamogɔ* dɔw ka ke a fo ye o yere kɔnɔ ko: «Ce nin ka Ala togo cen.» ⁴ Yesu fana ka o ta miiriya lon. A ko o ma ko: «Mun koson nin miirijuguw jɔgon be aw jusukun na?» ⁵ K'a fo murugu ma ko a ta jurumunw yafara a ma, walama k'a fo a ye ko a ye wuri ka tagama, aw na na o fla ra juman le ke ka di? ⁶ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye* ko se be ne ye ka jurumunw yafa dunupa kɔnɔ.» A ko murugu ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» ⁷ Ce wurira ka a ta lanan ta ka taga a ta so. ⁸ Mogow ka o ye minke, o siranna. O ka ke Ala tando ye, ko Ala ka nin jɔgon sebayaba di adamaden ma.

Yesu ka Matiyu wele (Marika 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ Yesu tagato, a temeto ka ce dɔ ye, min togo tun ye ko Matiyu, a siginin be ninsaraminabon na; Yesu ko a ma ko: «Tugu ne ko!» Matiyu wurira ka tugu Yesu ko.

¹⁰ Ayiwa, Yesu tun be domuni na Matiyu ta bon kɔnɔ; ninsaraminabaga caman, ani mogɔ kewalejugu werew fana nana sigi domuni na ni Yesu ye, ani a ta karamogodenw. ¹¹ Farisiw* ka o ye minke, o ko Yesu ta karamogodenw ma ko: «Mun koson aw karamogɔ be domuni ke ni ninsaraminabagaw, ani mogɔ kewalejuguw ye?» ¹² Yesu ka o men minke, a ko: «Mogɔ minw ka kene, olugu mako te flakebaga ra; banabagatow le mako b'a ra. ¹³ Kuma min fora, ko Ala ko: «Ka hina jɔgon na, ne Ala be o le fe ka teme saraka kan.» Aw ye taga o kuma karan ka a koro lon. Ne ma na mogɔ terenninw wele; ne nana jurumuntow le wele.»

Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye (Marika 2.18-22; Luka 5.33-39)

¹⁴ Ayiwa, Yuhana ta karamogodenw nana Yesu fe ka na a pininka. O ko a ma ko: «Mun koson anw ni Farisiw*, anw be to ka sun don, nka ele ta karamogodenw te sun don?» ¹⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Yala kɔnɔce teriw be se ka o na kumu k'a sɔɔ o ni kɔnɔce be jɔgon fe kɔɔya ra wa? O te se ka ke! Nka lon min na o bena kɔnɔce ta ka bo o koro, o lon na kɔni o bena sun don.»

¹⁶ «Mògò si tɛ fanikura kɛ ka fani kòrò bari, ni o tɛ, fanikura bɛ fani kòrò sama ka a faran. A farancogo bɛ cɛjuguya ka tɛmɛ folò ta kan. ¹⁷ Mògò si fana tɛ duvɛnkura kɛ forogokòròw kònò. Ni o tɛ forogokòròw bɛ faran, duvɛn bɛ bòn, forogow fana tɛ foyi ja tuun. Duvɛnkura ka kan ka kɛ forogokuraw le kònò; ni o kɛra, i tɛ bònò a fla si ra.»

Yahudiyaw kuntigi denmuso kunuko ani muso dɔ kɛnɛyako
(Marika 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Ka Yesu to kuma ra mògòw fɛ, Yahudiyaw ta kuntigi dɔ nana. A nana a kinbiri gban Yesu kòrò ka a daari ko: «Ne denmusionin sara sisan, sabari ka na i boro la a kan ka a kunu.» ¹⁹ Yesu ni a ta karamògòdenw wurira ka tugu cɛ kò.

²⁰ Ayiwa, muso dɔ gbarara Yesu ra ka na maga a ta derege dagbolo ra a kò fɛ. Joribòn bana tun bɛ o muso ra kabini san tan ni fla. ²¹ A tun b'a fora a yɛrɛ kònò ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra ne bɛna kɛnɛya.» ²² Yesu ka a ja munu k'a ye. A ko a ma ko: «I kana siran, ne denmuso. I ta lanaya ka i kisi ka bò bana ra.» Muso kɛnɛyara o wagati kelen yɛrɛ ra.

²³ Ayiwa, Yesu tagara se o kuntigi ta so; a ka filɛnfiyɛbagaw ye, ka jama ye o bɛ mankan cira minke, ²⁴ a k'a fò o ye ko: «Aw ye bò kɛnɛ ma! Den ma sa, a bɛ sunògòra le.» Mògòw ka kɛ a lògòbò ye. ²⁵ Jama bɛɛ bɔra kɛnɛ ma tuma min na, a donna bon kònò, ka den mina a boro ma; den wurira. ²⁶ Mògòw ka o ko lakari ka se o yòrò mara bɛɛ ra.

Yesu ka fiyɛntɔcɛ fla ja yɛlɛ

²⁷ Ayiwa, ka Yesu tagato to sira kan, fiyɛntɔcɛ fla gbanna a kò, o bɛ pɛrɛnna ko: «Sabari ka ja an ma, Dawuda Mamaden*.» ²⁸ Yesu tagara se so kònò tuma min na, fiyɛntɔcɛ fla gbarara a ra. Yesu ka o pininka ko: «Aw lara a ra ko can ra ne bɛ se ka aw ja yɛlɛ wa?» O ko: «Onhòn, Matigi, i bɛ se.» ²⁹ Yesu ka a boro maga o ja ra, k'a fò o ye ko: «Aw ta lanaya kosòn, aw ja ye yɛlɛ.» ³⁰ O ja yɛlɛra. Yesu k'a fò o ye k'a gbɛlɛya ko o kana a to mògò si y'a lòn. ³¹ Nka o bɔra so kònò dɔròn, o ka Yesu ko fò o jamana yòrò bɛɛ ra.

Yesu ka cɛ jinato dɔ kɛnɛya

³² Ayiwa, o tagato, mògòw nana ni cɛ jinato dɔ ye Yesu fɛ; o jinato tun ye bobo ye. ³³ Yesu ka jina gbɛn minke, bobo ka kɛ kuma ye. Jama jusu diyandinba, ka kɛ a fò ye ko: «Nin ko jògòn ma deri ka ye Izirayeli* jamana kònò fiyewu!» ³⁴ Nka Farisiw* kòni, olugu ko: «Yesu bɛ jinaw gbenna ni jinaw kuntigiba Setana ta sebgaya le ye.»

Jama hina donna Yesu ra

³⁵ Yesu tun bɛ yaala ka tɛmɛ duguw bɛɛ ra, dugubaw, ani dugumisɛnw. A tun bɛ mògòw karan karansow kònò, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* ko waajuri kɛ mògòw ye, ka mògòw kɛnɛya ka bò o ta banaw, ani o ta tòròw ra. ³⁶ A nana jama ye a yɛrɛ kò minke, o hina donna a ra, sabu o tun sɛgenin lo, o desɛnin lo, i ko saga minw tora o yɛrɛ ma ni gbɛnbaga ma sòrò o ra. ³⁷ A ko a ta karamògòdenw ma ko: «Siman tigeta ka ca, nka baarakebagaw ka dògò. ³⁸ Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakebagaw ci ka taga a ta siman tige.»

10

Yesu ka ciraden tan ni fla janawoloma
(Marika 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla wele ka se bagaya di o ma janko o ye se ka jinaw gben, ka mogow keneya ka bo o ta banaw, ani o ta tɔɔrɔw bɛɛ ra. ² O karamogoden tan ni fla tɔgɔw ye nin ye: A folo ye Simɔn ye, min tɔgɔ lara ko Piyeri; ka a balemacɛ Andere gban ale ra; o ko, Yakuba ni a balemacɛ Yuhana, minw ye Zebede dencɛw ye; ³ o ko, Filipe ni Baritelemi, ani Toma ni Matiyu, min tun ye ninsaraminabaga ye, ani Alife dencɛ Yakuba, ani Tade, ⁴ ani Simɔn min bɛ wele ko faso kanubagaba*, ani Zudasi Sikariyoti, min nana Yesu janfa.

*Yesu ka karamogodenw ci ka taga waajuri kɛ
(Marika 6.7-13; Luka 9.1-6)*

⁵ Yesu ka nin karamogoden tan ni fla le ci; nka sani o ye taga, a ka o ladi ni nin kumaw ye, ko: «Aw kana taga siya werɛw* fɛ, aw kana don Samarikaw ta duguw ra. ⁶ Izirayeli* jamana mogɔ minw bɛ i ko saga tununinw, aw ye taga olugu le fɛ. ⁷ Aw tagatɔ, aw ye to ka mogow waaju k'a fo o ye ko sankolo Masaya* wagati surunyara. ⁸ Aw ye banabagatow keneya, ka suw lakunu, ka kunatow keneya, ka jinaw gben ka bo mogow ra. Aw ka a sɔrɔ gbansan, aw fana ye a di gbansan. ⁹ Aw kana sanin, walama warigbɛ, walama siranɛgɛwari ta ka o bla aw yerɛ kun. ¹⁰ Aw kana dugutagabɔrɔ ta, aw kana derege flanan ta, walama sanbaraw, walama tagamabere; sabu baaraden ka kan ni a ta baro ye. ¹¹ Ni aw ka se dugu o dugu ra, ni duguba lo, walama dugudennin, aw ye jininkari kɛ, yala ni mogɔ bɛ yi min bɛ se ka aw lajigi a ta so. Ni mogɔ sɔrɔra, aw ye to o tigi fɛ fo ka taga aw bo o dugu kɔnɔ. ¹² Ni aw ka don lu o lu kɔnɔ, aw ye fori kɛ. ¹³ Ni o sɔnna aw ta fori ma ka aw lajigi, aw ta hera fana bɛna jigi o lu kan, nka ni o fana banna aw ra, o tuma o tena aw ta hera sɔrɔ. ¹⁴ Ayiwa, ni lu min mogow, walama ni dugu min mogow ka ban aw ra, ko o tɛ aw ta kuma fɛ, aw bɔtɔ o lu kɔnɔ, walama o dugu kɔnɔ, aw ye aw sennabuguri gbongbon. ¹⁵ Can ra, ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, o dugumogow ta kiti bɛna gbɛleya ka tɛmɛ hali Sodomu ni Gomori† ta kan.»

*Yesu ka karamogodenw lasomi o ta tɔɔrɔw ra
(Marika 13.9-13; Luka 21.12-17)*

¹⁶ Yesu ko karamogodenw ma ko: «A fɛ, ne bɛ aw ci ka taga, i ko saga minw bɛ taga waraw cɛ ra. Aw ye aw janto aw yerɛ ra i ko saw; aw ye kɛ i ko jenɛtuganiw, aw ta ko kana se mogɔ ma. ¹⁷ Aw ye aw yerɛ kɔrɔsi mogow ra. O bɛna aw mina ka taga ni aw ye kititigeyɔrɔw ra, ka aw bugɔ ni gbɛpɛ ye o ta karansow* kɔnɔ. ¹⁸ Ne tɔgɔ kosɔn o bɛna aw mina ka taga ni aw ye fagamaw fɛ, ani masacɛw fɛ. O sababu ra, aw bɛna kɛ ne seerew ye ka ne ta ko fo olugu ye, ani siya werɛw ye. ¹⁹ Nka ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeyɔrɔ ra, aw kana hami aw ta kumafɔcogo ra, walama aw ta kumafɔta ra. Ni o nana aw jininka, aw ka kan ka min fo, Ala yerɛ bɛna o don aw da ra o wagati kelen yerɛ ra. ²⁰ Sabu kuma tena bo aw yerɛ le ra; aw Fa Ala Nin* le bɛna kuma don aw da ra. ²¹ Balema bɛna a balemanogɔn mina ka a di, ko o y'a faga; face bɛna a den di, ko o y'a faga; denw bɛna wuri o worobagaw kama ka o faga. ²² Bɛɛ bɛna aw kɔninya ne tɔgɔ kosɔn. Nka ni min ka jija ka to lanaya ra fo ka taga se a laban ma, o tigi bɛna kisi. ²³ Ni o nana kɛ aw tɔrɔ ye dugu do ra, aw ye bori ka taga dugu werɛ ra. Can ra ne b'a fo aw ye ko sani aw ye Izirayeli* duguw bɛɛ tagama ka ban, Min kera Adamaden ye*, o bɛna na.»

* **10:4** 10.4 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti. † **10:15** 10.15 Fɔlɔfɔlɔ, Sodomu ni Gomori dugumogow ta terenbariya kosɔn, Ala ka o ta dugu jeni ka o bɛɛ faga (Damina 19).

Yesu ka layiri ta a ta karamogodenw ye

²⁴ «Karamogoden te se ka teme a karamogofa kan. Jon fana te se ka teme a matigice kan. ²⁵ A dan ye karamogoden ye ke a karamogofa jagon ye. A dan ye jon fana ye ke a matigice jagon ye. Ni o k'a fo lutigi yere ma ko <Setana>, yala lukonomogow ta tena juguya ka teme lutigi ta kan wa?»

*Mogow ka kan ka siran Ala ja
(Luka 12.2-7)*

²⁶ «O koson aw kana siran o ja. Fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi ni min tena lon. ²⁷ Ni ne ka min fo aw ye dibi ra, aw ye o fo kene kan bee ja na. Ni min fora da jukoro ka don aw toro ra, aw ye yelen bon kunna ka o wangola bee ye. ²⁸ Mogow minw be mogow faga, ka farikolo doron halaki, ni o te se ka foyi ke mogow nin na, aw kana siran olugu ja. Ala min be se ka mogow nin ni a farikolo bee bla jahanama konko ka a halaki, aw ye siran ale le ja. ²⁹ Yala aw te kononin fla fiyeere tama kelen doron le wa? K'a soro o kononin kelen te ben dugu ma, ni Ala yere ma a latige. ³⁰ Aw koni, hali aw kunsigiw bee jateda lonnin lo Ala fe. ³¹ O ra, aw kana siran fiyewu. Nafa be aw ra ka teme hali kononin caman kan.»

*Lanabaga ka kan ka to Yesu ko
(Luka 12.8-9)*

³² «Ni mogow o mogow ka son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, ne fana bena a fo ne Fa Ala ja na sankolo ra ko o tigi ye ne ta ye. ³³ Nka ni mogow min ma son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, ne fana tena a fo ne Fa ja na sankolo ra ko o tigi ye ne ta mogow ye.»

*Mogow bena taran Yesu togow koson
(Luka 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Yesu ko: «Aw kana a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan. Ne ma na ni hera ye de, ne nana ni kerekemuru le ye. ³⁵ Sabu ne nana ka na dence ni a face faran, ka na denmuso ni a bamuso faran, ka na furumuso ni a buranmuso faran. ³⁶ Mogow jugu bena ke a yere ta somogow le ye. ³⁷ Nka mogow o mogow be a face walama a bamuso kanu ka teme ne kan, o tigi te ne ta karamogodenya ja. Mogow o mogow fana be a dence walama a denmuso kanu ka teme ne kan, o tigi fana te ne ta karamogodenya ja. ³⁸ Ni mogow min ma a ta gbengbenyiri ta‡, ka tugu ne ko, o tigi te ne ta karamogodenya ja. ³⁹ Ni mogow min b'a fe k'a nin kunmabo, o tigi bena bono a nin ra; nka ni mogow min ka bono a nin na ne koson, o tigi bena a nin soro.»

*Kojuman baraji
(Marika 9.41)*

⁴⁰ Yesu ko: «Ni mogow min sonna aw ma, o tigi sonna ne le ma; ni mogow min fana sonna ne ma, o tigi sonna ne cibaga le ma. ⁴¹ Ni mogow min sonna Ala ta cira do ma ka a minako ja a ta ciraya koson, cira be baraji min soro, o tigi bena o jagon soro. Ni mogow min fana sonna Alapasiranbaga ma ka a minako ja a ta Alapasiran koson, Alapasiranbaga be baraji min soro, o tigi bena o baraji jagon soro. ⁴² Ni mogow o mogow fana ka hali jisuma jifiye ja kelen doron di ne ta karamogoden do ma a ta karamogodenya koson, can ra ne b'a fo aw ye ko o tigi tena fon o baraji ra fiyewu.»

‡ 10:38 10.38 Ka gbengbenyiri ta, o koro ye ka son toro bee ma, ka son hali saya yere ma.

11

Yuhana ka a ta karamogodenw ci Yesu fe (Luka 7.18-35)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fo a ta karamogoden tan ni fla ye ka ban tuma min na, a bora o yoro ra ka taga mogow karan, ka o waaju o yoro duguw ra.

² Ayiwa, Yuhana Batizerikebaga tora kasobon konɔ, ka Yesu ta kokeninw kibaroya men. A ka a ta karamogodenw ci Yesu fe, ³ ka taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka do were le makono?» ⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Aw be kuma minw mena, ani aw be ko minw keto yera, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ⁵ ko: fiyentow be yeri kera, nabaraw be tagamana k'a na, kunatow be keneyara, torogberenw be menni kera, mogɔ saninw be kununa ka bo saya ra, Kibaro Diman* be fora fagantanw ye fana. ⁶ Ni mogɔ min ma sigiya ne ta ko ra ka lanaya dabra, o tigi ta pana!»

Yesu ka Yuhana Batizerikebaga ko fo

⁷ Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekora ka taga minke, Yesu kumana jama fe Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo konɔ minke o, aw tagara bin gbansan le ye fono b'a lamagara wa? ⁸ O te de! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mogɔ do le ye min ka fanijuman songogbelen do don wa? Aw yere k'a lon ko minw be fanijuman songogbelenw don, olugu be soro masasow le konɔ. ⁹ Ayiwa, aw tagara mun le ye kongo konɔ sa? Cira do lo wa? Onhon, ne b'a fo aw ye ko cira lo; a ka bon ka teme hali cira kan. ¹⁰ Sabu min sebera Kitabu konɔ ko Ala ko:

<A fe, ne bena ne ta ciraden ci ka taga i na fe ka i ta sira laben i ye,> o ciraden ye Yuhana le ye. ¹¹ Can ra ne b'a fo aw ye ko muso si ma den woro folo min ta bonya be Yuhana Batizerikebaga ta bo. O bee n'a ta, Sankolo Masaya* ra, mogow bee ra fitini ka bon ni Yuhana ye. ¹² K'a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra fo ka na se sisan ma, sankolo Masaya* ko kera fanga ko le ye, minw be jija, olugu le b'a soro. ¹³ Ciraw bee, ani cira Musa ta sariya* kitabu, o bee kumana Ala ta Masaya ko ra fo ka na se Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma. ¹⁴ Ni aw koni b'a fe ka lo a ra, cira Iliya* min ko fora ko a bena na tuun, Yuhana le ye o ye. ¹⁵ Ni mogɔ min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka menni ke.»

¹⁶ Yesu ko: «Ne be se ka bi mogow suma ni jontigiw le ye? Bi mogow kera i ko denmisennin minw siginin be toron na kenegbe ra; dow be peren k'a fo o torogoninw ma ko:

¹⁷ <A fe, anw ka filen fiye aw ye, aw ma don ke!
Anw ka sangadonkiriw la aw ye,
aw ma kasi!»

¹⁸ Sabu Yuhana nana, a tun te domuni panaman ke, a tun te minnifen min; o ko, ko jina le b'a ra. ¹⁹ Ayiwa, Min kera Adamaden ye*, ale nana, a be domuni ke, a be minni ke. O ko: <E, ce nin nogo ka bon kojugu! Dorominbaga lo, ninsaraminabagaw, ani mogɔ kewalejuguw teri lo.> Nka hakiritigiya min bora Ala ra, o be lon mogɔ kewalew le fe.»

Yesu ka dugu dow mafiyenya (Luka 10.13-15)

²⁰ O kɔ, Yesu tun ka kabako caman ke dugu minw kɔnɔ, a ka ke o duguw jaraki ye, sabu o dugumɔgɔw tun ma sɔn ka nimisa. ²¹ A ko: «Korazenkaw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Bɛtisayidakaw, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ! Sabu kabako minw kɛra aw fe yan, ni o nɔgɔn tun kɛra Tiri, walama Sidɔn†, o dugumɔgɔw tun bɛna nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka bɔrɔfaniw don o yɛrɛ ra, ka sigi bugurigbɛ ra. ²² O le kosɔn, ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, Tirikaw, ani Sidɔnkaw ta kiti belɛn bɛna nɔgɔya ka tɛmɛ aw ta kan. ²³ Ayiwa, Kapɛrinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bɛna bonya ka se fɔ sankolo ma wa? Fiyewu! Aw bɛna jigi le ka se fɔ jahanama kɔnɔ; sabu kabako minw kɛra aw fe, ni o nɔgɔn tun kɛra Sodomu, o dugu tun bɛna to a nɔ ra fɔ ka na se bi ma. ²⁴ O le ra ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, aw ta kiti bɛna gbɛleya ka tɛmɛ Sodomu ta kan.»

*Yesu le bɛ laganfiya di mɔgɔ ma
(Luka 10.21-22)*

²⁵ O wagati ra Yesu k'a fɔ ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo Matigi, ne bɛ baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunuɔa hakiritigiw, ani a kolɔnbagaw ma, k'a yira denmisenw na. ²⁶ Can lo, Ne Fa Ala, ne bɛ i tando, sabu i k'a latigɛ o cogo le ra ka kaɔa ni i ta numanya ye.

²⁷ «Ne Fa ka fɛn bɛɛ labla ne ye. Mɔgɔ si tɛ Dence lon ni Fa Ala tɛ, mɔgɔ si fana tɛ Fa Ala lon ni Dence tɛ, ani ni Dence b'a fe k'a yira mɔgɔ min na.

²⁸ «Aw minw sɛgenin lo, ani aw minw desenin lo aw ta doni kɔrɔ, aw ye na ne fe, ne bɛna laganfiya di aw ma. ²⁹ Aw ye ne ta zu‡ la aw kan na, k'a to ne ye aw karan, sabu ne sabarinin lo, ne majiginin lo fana; ni o kɛra, aw nin bɛna laganfiya sɔrɔ. ³⁰ Ne ta zu tako ka nɔgɔn, ne ta doni fana ka fiyɛn.»

12

*Nɛnɛkirilon ta ko
(Marika 2.23-28; Luka 6.1-5)*

¹ Lon dɔ, Yesu tun bɛ tɛmɛna foro dɔ cɛ ma; o lon tun ye Nɛnɛkirilon* le ye. Kɔngɔ tun bɛ karamɔgɔdenw na; o ka ke siman dɔw karikari ye ka o kisɛw jimi. ² Farisiw ka o ye minke, o ko Yesu ma ko: «A fe, ko min man kan ka ke Nɛnɛkirilon na, i ta karamɔgɔdenw bɛ o le kɛra!» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kɔngɔ tun ka Dawuda ni a tagamanɔgɔnw mina, a ka min ke aw ma o ko karan wa? ⁴ Dawuda ni a tagamanɔgɔnw donna Alabatoso kɔnɔ ka sarakaburuw ta ka a jimi, k'a sɔrɔ ale o, a tagamanɔgɔnw o, mɔgɔ si tun man kan k'a jimi ni sarakalasebagaw* dɔrɔn tɛ. ⁵ Aw ma a karan fana sariya ra ko Nɛnɛkirilon na, ko ni sarakalasebagaw ka baara ke Alabatosoba kɔnɔ, ko o tɛ jate kojugu ye wa? ⁶ K'a sɔrɔ dɔ bɛ yan min ka bon ni Alabatosoba ye. ⁷ Ala ko: «Aw ye hina nɔgɔn na, ne bɛ o le fe ka tɛmɛ saraka kan*.» Ni aw tun ka o kuma kɔrɔ lon, aw tun tɛna baga karamɔgɔdenw ma gbansan. ⁸ Sabu Min kɛra Adamaden ye*, Nɛnɛkirilon kuntigiya bɛ o le boro.»

*Yesu ka cɛ boro faganin kɛneya
(Marika 3.1-6; Luka 6.6-11)*

⁹ O kɔ, Yesu tagara o yɔrɔ mɔgɔw ta karanso* ra. ¹⁰ Cɛ dɔ tun bɛ yi, min boro kelen faganin tun lo. O ka Yesu pininka ko: «Ka mɔgɔ kɛneya

† **11:21** 11.21 Tiri ni Sidɔn dugumɔgɔw tun ye siya wɛrɛ mɔgɔw ye minw ta kɛwalew tun ka jugu kɛsɛbɛ. ‡ **11:29** 11.29 Zu: Nin ye sɛnekemisi tagamasiyɛn ye. Zu bɛ la a kan na, a bɛ doni ta. Ka baara ke Yesu ye, o ka nɔgɔn. * **12:7** 12.7 Nin kuma fɔra Oze 6.6, ani Matiye 9.13.

Nenekirilon* na, yala o daganin lo wa?» O tun be sababu do le jinina janko ka Yesu jaraki. ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Jon le be aw ra yan ko ni sagaden kelenpe b'a fe, ni o benna dinga kono Nenekirilon na, ko a te a mina k'a labo? ¹² Yala mogow man fisa ni saga ye pewu wa? Ka kojuman ke Nenekirilon na, o bennin lo kosebe.» ¹³ O ko, Yesu ko ce ma ko: «I boro foni!» A k'a boro foni minke, a boro keneyara ka ke i ko a boro to kelen.

¹⁴ Farisiw* bora ka taga jagon ye, janko ka cogo jini Yesu fagako ra. Nka Yesu bora o ta janfa koro ma; a bora ka taga.

Cira Ezayi tun ka kuma min fo Yesu ko ra

¹⁵ Yesu tagato, banabagato caman gbanna Yesu ko. A ka o bee keneya.

¹⁶ Nka a k'a fo o ye k'a gbeya ko o kana ale ko fo mogow ye. ¹⁷ A ka o fo minke, cira Ezayi tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko Ala ko:

¹⁸ «Ne ta baarden ye nin ye,
ne ka ale le panawoloma.

Ne ta mogow kanunin lo,
a ko ka di ne ye haali.

Ne bena ne Nin* don a kono,
a bena siya werew* karan terenninya sira ra.

¹⁹ A tena sosori ke ni mogow ye,
a tena peren,

mogow tena a perenkan men sira kan yoro si.

²⁰ A tena hali bin karinin to karikari,
a tena hali fitina fagato to dufa†.

A bena to o le kan fo ka na terenninya sigi yoro bee.

²¹ A togo bena ke siya were mogow bee jigiya ye.»

Yesu ta fanga ma bo Setana ra

(Marika 3.22-30; Luka 11.14-23)

²² O ko, o nana ni jinato do ye Yesu fe; o jinato tun ye fiyento ye, ani bobo. Yesu ka a keneya; a kumana, ka yeri ke fana. ²³ Mogow kabakoyara fo ka o hakiri wuri. O ko: «O tuma Dawuda Mamaden* le te ce nin ye wa?» ²⁴ Farisiw* ka o men minke, o ko mogow ma ko: «Nin ce nin te jinaw gbenna ni fen were ye ni Setana ta sebayaya te, jinaw kuntigiba.» ²⁵ Yesu tun ka o ta miiriya lon; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mogow ka taran ka jagon kere, o masaya be halaki; ni dugu o dugu, walama ni lu o lu ta mogow fana ka taran ka jagon kere, o dugu, walama o lu te to a no ra. ²⁶ Ni Setana be a jengogonw gben, a kera i n'a fo a be a yere le kerera. O tuma a ta masaya be se ka to a no ra cogo di? ²⁷ Ayiwa, ni aw ko, ko ne be jinaw gbenna jinaw kuntigiba togo le baraka ra, o tuma aw yere ta mogow, olugu be o gbenna jon togo le baraka ra? Aw yere ta mogow le bena o kuma ben aw kan. ²⁸ Nka i n'a fo ne be jinaw gbenna Ala Nin le baraka ra, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fo aw ma. ²⁹ Mogow be se ka taga don ce barakaman do ta so kono ten ko i be a ta fenw sonya, ni i ma se ka a yere mina ka a siri folo wa? Ni i sera ka a mina ka a siri, o tuma i be se ka a ta fenw ce. ³⁰ Ayiwa, mogow min te ne fe, o tigi ye ne jugu le ye. Min te ne demena ka a lajen, o tigi be a yeregera le. ³¹ O le koson ne b'a fo aw ye ko: «Jurumun suguya bee, ani kumajugu suguya bee be se ka yafa mogow ma. Nka ka kumajugu fo Nin Saninman* ma, o jurumun te yafa fiyewu.» ³² Min kera Adamaden ye*, ni mogow o mogow ka kumajugu fo o ma,

† **12:20** 12.20 Nin kumaw b'a yira ko Yesu tena a fanga digi desebagatow kan, ani ko a tena fagantanw jigi tige. **12:21** 12.21 Nin kuma fora Ezayi 42.1-4.

o tigi bena o jurumun yafa sɔrɔ; nka ni mɔgɔ o mɔgɔ ka kumajugu fɔ Nin Saninman ma, o jurumun te yafa dunupa ra yan, a te yafa lahara fana.»

Yiri be lɔn a den fe
(Luka 6.43-45)

³³ «Ayiwa, aw y'a fɔ ko yiri ka ni, o tuma a den fana ka ni, walama aw y'a fɔ ko yiri man ni, o tuma a den fana man ni; sabu yiri be lɔn a den le fe. ³⁴ Aw fɔnfɔnninw! Ka juguya to aw kɔnɔ, aw be se ka kumaɲuman fɔ cogo di? Mɔgɔ jusu fanin be min na, a da be o le fɔ. ³⁵ Mɔgɔ jusuɲuman be kopuman le bɔ a jusu ra k'a ke, nka mɔgɔ jusujugu be kojugu le bɔ a jusu ra k'a ke. ³⁶ Ne b'a fɔ aw ye ko kiti lon na, mɔgɔw ka kumakolon o kumakolon bɔ o da ra, o bena taga o beɛ ɲafɔ Ala ɲa na. ³⁷ I darakuma le kosɔn i bena jo sɔrɔ, i darakuma le fana kosɔn i bena jaraki.»

Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen dɔ ke
(Marika 8.11-12; Luka 11.29-32)

³⁸ Ayiwa, sariya karamɔgɔw* ni Farisi* dɔw k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an b'a fe i ye tagamasiyen dɔ ke an ɲa na.» ³⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Bi mɔgɔjuguw, Ala kanblabagaw ko o b'a fe ka tagamasiyen dɔ le ye. Tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu‡ ta tagamasiyen te! ⁴⁰ Cira Yunusu ka tere saba ni su saba ke jɛgeba kɔnɔ cogo min na, Min kera Adamaden ye*, o fana bena tere saba ni su saba le ke kaburu ra. ⁴¹ Kiti lon na, Ninivekaw bena wuri ka aw bi mɔgɔw jaraki, sabu cira Yunusu ka olugu waaju minke, o nimisara; o bena aw jaraki, sabu mɔgɔ dɔ be yan bi min ka bon ni cira Yunusu ye, nka o beɛ n'a ta, aw ma nimisa. ⁴² Kiti lon na, Seba jamana masamuso§ fana bena wuri ka bi mɔgɔw jaraki, sabu ale bɔra fɔ dunupa kun dɔ ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamɛn. A bena bi mɔgɔw jaraki sabu mɔgɔ dɔ be yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw te o lamenna.»

(Luka 11.24-26)

⁴³ Yesu ko: «Ni jina bɔra mɔgɔ dɔ ra, o jina be taga yaalayaala kongo kɔnɔ ka laganfiyayɔrɔ jini, nka a te laganfiyayɔrɔ sɔrɔ. ⁴⁴ A b'a fɔ o le ra ko: «Ne bena sekɔ ka taga ne bɔyɔrɔkɔrɔ ra.» A be sekɔ o tigi fe, ka taga a sɔrɔ ko o tigi jusukun lakolon lo, i ko bon min kɔnɔ flanna k'a gbɛ, k'a labɛn ka ɲa. ⁴⁵ O tuma a be taga jina wolonfla were jini ka na, minw ka jugu ni ale yere ye; olugu bena don o jinatɔkɔrɔ ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo be juguya ka teme a cogokɔrɔ kan. Ayiwa, bi mɔgɔjuguw ta bena ke ten le.»

Yesu be mɔgɔ minw jate a somɔgɔw ye
(Marika 3.31-35; Luka 8.19-21)

⁴⁶ Ayiwa, ka Yesu to kuma ra jama fe, a bamuso ni a balemaw nana ka na lo kɛne ma, ko o b'a fe ka kuma ni a ye. ⁴⁷ Dɔ ka o kuma lase Yesu ma ko: «I bamuso ni i balemaw lɔnin be kɛne ma, o ko o b'a fe ka kuma ni i ye.» ⁴⁸ Yesu ko o tigi ma ko: «Jɔn le ye ne bamuso ye, jɔn le ye ne balemaw ye?» ⁴⁹ A ka a boro sin a ta karamɔgɔdenw ma, k'a fɔ ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye. ⁵⁰ Ne Fa min be sankolo ra, mɔgɔ o mɔgɔ be ale sago ke, o tigi le ye ne balemace, ani ne dɔgɔmuso, ani ne bamuso ye.»

‡ 12:39 12.39 Cira Yunusu ta ko fɔra Yunusu 1-4. § 12:42 12.42 Saba jamana masamuso ta ko fɔra Masacew folo 10.1-10.

13

Simankisew ta talen (Marika 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ O lon yere ra, Yesu bɔra bon kɔnɔ ka taga sigi bada ra. ² Jama caman nana lajen a kɔrɔ, fɔ a ma ja a donna ka sigi kurun dɔ kɔnɔ ji kan. Jama tora bada ra. ³ A ka kuma caman fɔ o ye ni talenw ye. A ko: «Sενεκεβaga dɔ le bɔra ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririketɔ, simankise dɔw benbenna sirada ra; kɔnɔw nana o bεε kunukunu. ⁵ Simankise dɔw benbenna farayɔrɔw ra; o yɔrɔ bɔgɔmugu tun man ca. O siman falenna jooa jooa, sabu o ma don dugukolo ra ka se yɔrɔjan. ⁶ O kosɔn tere nana bɔ minke, o bεε jajara, sabu o lilinw ma tagayɔrɔ sɔrɔ dugukolo jukɔrɔ. ⁷ Simankise dɔw benbenna ηaniw cε ra; ηaniw wurira ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankise dɔw benbenna dugukolonuman na. Olugu denna; dɔw ka den kemε ke, dɔw biwɔrɔ, dɔw bisaba.» ⁹ Yesu ko: «Ni mɔgɔ min b'a fε ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamεn.»

Yesu ka talenw lakun fɔ (Marika 4.10-12; Luka 8.9-10)

¹⁰ Karamɔgɔdenw gbarara Yesu ra k'a pininka ko: «Mun kosɔn i bε kuma ke talenw le ye k'a fɔ o ye?» ¹¹ Yesu ko o jaabi ko: «Sankolo Masaya* gundow lonniya dira aw le ma, nka a ma di olugu ma. ¹² Sabu dɔ bε min fε ka ban, dɔ wεrε bεna di o tigi le ma, k'a ta caya; nka dɔ tε min fε, hali fitini min b'a fε, o bεna bɔsi a ra. ¹³ O le kosɔn, ne bε kuma o fε ni talenw ye, sabu olugu b'a fε, nka o tε a ye; o bε o toro malɔ, nka o tε a mεn, o tε a faamu fana. ¹⁴ O cogo ra cira Ezayi tun ka kuma min fɔ o ta ko ra, o kera can ye, ko:

<Aw bεna mεnni ke, nka aw tεna faamuri ke;
aw bεna fleri ke, nka aw tεna foyi ye.

¹⁵ Sabu nin jamana mɔgɔw ka o jusukun gbeleya.

O ka o torow datugu, ka o paw datugu,
janko o ja kana yeri ke,
o toro kana mεnni ke,
o jusukun fana kana faamuri ke;
sabu o t'a fε ka yelemε ka na ne fε,
janko ne ye o kisi.> »

¹⁶ Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Aw kɔni, aw ta pana, sabu aw paw bε yeri ke, aw toro fana bε mεnni ke. ¹⁷ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw bε min yera bi, cira caman ni Alapasiranbaga caman tun b'a fε ka o ye, nka o m'a ye; aw bε min menna, o tun b'a fε ka o mεn, nka o m'a mεn.»

Yesu ka simankisew ta talen kɔrɔ fɔ (Marika 4.13-20; Luka 8.11-15)

¹⁸ «Ayiwa, aw ye simankise ta talen kɔrɔ lamεn: ¹⁹ Mɔgɔ dɔ bε Ala ta Masaya* kumaw lamεn, nka a tε a faamu; o kuma min fɔra a ye, Setana bε na ka na o bɔ a jusukun na: o tigi le bε i ko simankise minw benbenna sirada ra. ²⁰ Simankise minw benbenna farayɔrɔ ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ min bε Ala ta Kuma lamεn, ka sɔn a ma jooa jooa ni ninsɔndiya ye; ²¹ nka o kuma tε lilin don ka taga yɔrɔjan o tigi kɔnɔ. A ta miiriya yelemε ka di. O kosɔn ni sege sera a ma, walama ni mɔgɔw ka a tɔrɔ Ala ta Kuma kosɔn, o bε ke sababu ye ka a kunnacεn o yɔrɔnin bεε. ²² Simankise minw benbenna ηaniw cε ra, o kɔrɔ ye mɔgɔ min bε kuma mεn, nka dunuƙa ta

kow hami, ani naforo jarabi be a soro, ka ke sababu ye ka o kuma degu, a te foyi na. ²³ Simankise minw benbenna dugukolonuman na, o koro ye mogwo min be Ala ta Kuma lamena, ka a faamu. A be i ko siman min be den; do be den keme ke, do biworo, do bisaba.»

Binjugu ta talen

²⁴ Yesu ka talen do were la tuun; a ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fo senekabaga do ta ko: a ka simanuman seri a ta foro ra. ²⁵ Nka su fe, ka mogwo to sunogo ra, a jugu tagara binjugu do kisew seri siman ce ra, ka taga. ²⁶ Ayiwa, siman nana falen tuma min na, ka wuri, ka den, binjugu fana falenna. ²⁷ Forotigi ta baardenw nana a fo o matigice ye ko: «An matigice, o tuma i tun ma simanuman le seri i ta foro ra wa? Binjugu bora min, ka na wuri a ce ra?» ²⁸ O matigice ka o jaabi, ko: «Ne jugu do le ka o baara ke.» Baardenw ko a ma ko: «I t'a to an ye taga o bonbon wa?» ²⁹ O matigice ko: «On-on, aw y'a to yi; binjuguw bonto aw kana na siman fana bonbon ni a ye. ³⁰ Aw ye o bee to o ye wuri ngon fe yi fo ka taga simantigewagati se. Ni simantigewagati sera, ne bena a fo simantigebagaw ye ko: Aw ye binjugu bon folo, ka a siri, ka a jeni. O ko, aw be siman tige ka a ladon bondo konso.» »

Ala ta Masaya be damina fitini le

(Marika 4.30-32; Luka 13.18-19)

³¹ Yesu ka talen do were la mogwo ye tuun; a ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fo mutaridi kise. Ce do ka o kise ta ka taga a dan a ta foro ra. ³² O kise le ka dogo ka teme yiri tow bee kise kan; nka a nana falen minke, a wurira ka ke yiri ye, ka bonya ka teme foro yiri tow bee kan, fo konow bena o ta nagaw la a yiriborow ra.»

(Luka 13.20-21)

³³ A ka talen do were fo tuun. A ko: «Sankolo Masaya* be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen donnin ke mugu caman na, a be mugu bee wuri ka a funu.»

(Marika 4.33-34)

³⁴ Yesu ka o kumaw bee fo mogwo ye ni talenw le ye. A ma kuma o fe cogo were ra ni talenw te. ³⁵ O cogo ra Ala ta cira ka kuma min fo, o kera can ye, ko Ala ko:

«Ne bena ne da yele ka talenw le fo;
ko minw dogonin be kabini dunupa danwagati, ne bena o fo.»

Yesu ka binjugu ta talen koro fo

³⁶ O ko, Yesu bora jama koro ka taga don bon konso. A ta karamogodenw gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «Binjugu min wurira foro konso, o talen koro fo an ye.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Min kera Adamaden ye, o le be simankisehuman seri. ³⁸ Foro, o ye dunupa ye; simankisehuman, o ye Ala ta Masaya* mogwo ye; binjuguw, o ye Setana ta mogwo ye. ³⁹ Jugu min ka binjugu kisew seri, o ye Setana ye; simantigewagati, o ye dunupa laban ye; simantigebagaw, o ye melekew ye. ⁴⁰ Binjugu be bon ka a firi tasuma ra cogo min na, dunupa laban na, a bena ke ten le. ⁴¹ Min kera Adamaden ye*, ale bena a ta melekew ci ka na mogolafiribagaw, ani kojukuebagaw bee sama ka o labo a ta Masaya ra, ⁴² ka o firi tasumaba ce ma; kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra. ⁴³ Nka mogwo terenninw, olugu bena manamana i ko tere, o Fa Ala ta Masaya ra. Min b'a fe ka faamuri ke, o ye jija ka menni ke.»

Ala ta Masaya nafa le ka bon

⁴⁴ Yesu ko: «Sankolo Masaya* be i n'a fo naforo min tun dogonin be foro do kono. Ce min tagara bo a kan, ale ka a lalaga ka a dogo a no ra yi. A jusu diyaninba tagara a borofenw bee fiyeere ka na foro yere san kunkelen.

⁴⁵ «Sankolo Masaya be i n'a fo jagokebaga min tun be lulu pumanmanw ninina. ⁴⁶ A nana lulu songoba do ye lon do, a tagara a borofenw bee fiyeere ka na o lulu san.

⁴⁷ «Sankolo Masaya be i n'a fo jo min firira ji ra. A be jerge suguya bee mina. ⁴⁸ Ni a fara jerge ra, o b'a sama ka na ni a ye jida ra kene ma. Jegeminabagaw be sigi ka jerge woloma. Minw ka ni, o be olugu bla minan kono. Minw man ni, o be olugu firi. ⁴⁹ Dununa laban na a bena ke ten le. Melekew bena mogojuguw woloma ka bo mogopumanw na, ⁵⁰ ka o firi tasumaba ra. Kasi ni ninimi le bena ke o yoro ra.»

⁵¹ Ayiwa, Yesu ka karamogodenw nininka; a ko: «Aw ka nin kumaw faamu wa?» O ko: «Onhon.» ⁵² A k'a fo o ye ko: «Ayiwa, ni sariya karamogo* min ka son sankolo Masaya ma, ka karan a ra, o be lonniyakura soro ka fara lonniyakoro kan. A be i n'a fo lutigi min be fen koro ni fenkura soro a ta naforo ra.»

*Nazaretikaw banna Yesu ra
(Marika 6.1-6; Luka 4.16-30)*

⁵³ Ayiwa, Yesu ka o talenw fo ka ban minke, a bora o yoro ra. ⁵⁴ A tagara a lamodugu ra. A tagara mogow karan o ta karanso* kono. A ta karan tun ka mogow kononoban fo o ka ke a fo ye ko: «A ka nin hakiritigiya ni nin kabakow sebagaya soro min? ⁵⁵ Yirilesebaga dence le te wa? A bamuso togo le te Mariyamu ye wa? Yakuba ni Yusufu ni Simon ni Zude, olugu le te a dogocew ye wa? ⁵⁶ Yala a dogomusow bee te an fe yan wa! O tuma ale bora ni nin kow bee ye min?» ⁵⁷ O kow kera sababu ye ka o bee kunnacen, o ma la Yesu ra. Yesu k'a fo o ye ko: «Cira te dogoya yoro si, ni a yere ta dugu te, ani a yere ta so.» ⁵⁸ Yesu ma kabako caman ke o yoro ra, o mogow ta lanabariya koson.

14

*Yuhana Batizerikebaga fagacogo
(Marika 6.14-29; Luka 9.7-9)*

¹ Ayiwa, o wagati ra, jamanatigi Herodi* nana Yesu ko men. ² A ko a ta baardenw ma ko: «Yuhana Batizerikebaga lo! A kununa ka bo saya ra le! O le koson sebagaya b'a fe ka kabakow ke.»

³ Ayiwa, Herodi tun ka Yuhana mina ka a siri ka a bla kaso ra. O tun kera a balemace Filipe ta muso Herodiyadi le koson. ⁴ Sabu Yuhana tun k'a fo Herodi ye ko: «A bennin te ko i ye nin muso furu.» ⁵ Herodi tun b'a fe ka Yuhana faga. Nka a tun be siranna jama na, sabu mogow tun be Yuhana jatera Ala ta cira le ye. ⁶ Ayiwa, Herodi worolon kunben nana se; ka o to o panagbe ra, Herodiyadi denmuso ka don ke mogow ye; a ko diyara Herodi ye, ⁷ fo a karira sungurunin ye ko ni a ka fen o fen daari ale fe, ale bena o di a ma. ⁸ Sungurunin bamuso k'a kononosu; sungurunin ko masace ma ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan do kono, k'a di ne ma yan sisan!» ⁹ O kuma ka masace panasisi; nka a karira minke sungurunin ye jama bee na na, a ko, ko o ye a di a ma. ¹⁰ A ka mogow do ci ka taga Yuhana kunkolo tige kasobon kono. ¹¹ O ka a kunkolo bla minan do kono ka na a di sungurunin ma; a tagara a di a bamuso ma. ¹² Yuhana ta karamogodenw nana a su ta ka taga a sutara. O tagara o kibaroya fo Yesu ye.

*Yesu ka domuni di jama ma**(Marika 6.30-44; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)*

¹³ Yesu ka o kibaroya men minke, a bora o yoro ra ka don kurun do kono ka ji tige, ka taga yoro do ra kongo kono a danna. Mogo nana o lon minke, o bora o ta duguw kono ka tugu a ko o sen na. ¹⁴ Yesu bora kurun kono minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra. Banabagato minw tun be o ce ra, a ka olugu keneya. ¹⁵ Wulada nana se minke, karamogodenw gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «A fe, an be kongo le kono yan, wagati fana janfara. Jama labla, o ye taga kerfeduguw ra ka taga domuni san.» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «O man kan ka taga yoro were ra. Aw yere ye domuni di o ma!» ¹⁷ Karamogodenw ko Yesu ma ko: «Burukun looru ni jegeden fla doron le be an fe.» ¹⁸ Yesu ko: «Aw ye na ni o ye yan.» ¹⁹ A ko mogo ye sigi dugu ma binmisenw kan. A ka burukun looru ni jegeden fla ta ka a na korota san fe ka baraka la Ala ye. O ko, a ka buru tigetige k'a di karamogodenw ma; olugu k'a tarantaran jama ra. ²⁰ Mogo bee ka domuni ke fo ka fa. O ko, burukunkurunw ni jega to minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye. ²¹ Mogo minw tun ka o domuni ke, olugu ra ce w tun be mogo waga looru bo; musow ni denmisenw ma jate.

*Yesu tagamana ji kan**(Marika 6.45-52; Yuhana 6.15-21)*

²² O ko, Yesu ka karamogodenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale na, sani ale ye jama labla. ²³ Yesu ka jama labla minke, a yelenna kuru kan ka Ala daari a kelen na. A kelen tora yi fo ka na su ko. ²⁴ O y'a soro karamogodenw ta kurun yoro tun janyara bada ra ka ban. Fono nana ke o kunben ye; jikuruw ka ke o ta kurun fifafifa ye. ²⁵ Su dugutarama fe, Yesu tagamana ji kan ka taga o no fe. ²⁶ Karamogodenw nana Yesu tagamato ye ka na ji kan minke, o ja tigera; o ko, ko su do ja lo. O siranna, fo o ka ke kule ci ye. ²⁷ O yoronin bee, Yesu ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!» ²⁸ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni ele lo, a fo ne ye tagama ji kan ka taga i no fe.» ²⁹ Yesu ko: «Na!» Piyeri bora kurun kono ka ke tagama ye ji kan ka taga Yesu fe. ³⁰ Nka Piyeri nana a ye ko fono be bonyara minke, a siranna. A nana ke jigi ye ji jukoro minke, a perenna ko: «Matigi, ne kisi!» ³¹ O yoronin kelen bee Yesu k'a mina, k'a fo a ye ko: «I ta lanaya le ka dogo. Mun na i sigiyara?» ³² O donna kurun kono. Fono lora. ³³ Mogo to minw tun be kurun kono, olugu bee ka o kinbiri gban Yesu koro; o ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, ele lo.»

*Yesu ka banabagato w keneya Zenesareti mara ra**(Marika 6.53-56)*

³⁴ Yesu ni a ta karamogodenw ka ba tige; o tagara se Zenesaretikaw ta mara ra. ³⁵ O yoro mogo ka Yesu ye minke, o ka a lon. O ka o kibaro lase yoro bee ra. Mogo nana ni banabagato w bee ye. ³⁶ Mogo tun b'a daarira ko a ye sabari k'a to olugu ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Min o min magara a ra, o bee keneyara.

15*Farisiw ni sariya karamogow ta landakow**(Marika 7.1-13)*

¹ Ayiwa, Farisiw* ni sariya karamogo* dow bora Zeruzalemu ka na Yesu fe, ka na a pininka ko: ² «Mun koson i ta karamogodenw be an bemaw ta

landaw cenna? O te o tege ko* ka soro ka domuni ke!»³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw do? Mun na aw fana be aw ta landaw ta ka Ala ta sariya* cen?⁴ Ala ko: «I fa ni i ba bonya,» ko: «Ni mogo min ka kumajugu fo a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga†.»⁵ Nka aw ko, ko ni mogo min k'a fo a face walama a bamuso ye ko a tun b'a fe ka fen min di a ma, ko a ka o di Ala ma saraka ye, ko o tuma jagboya te tuun ko o tigi ye fen di a face walama a bamuso ma.⁶ Ayiwa, o cogo ra, aw ka Ala ta Kuma ke fengbansan ye, ka aw ta landakow le ta.⁷ Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebe, ko Ala ko:⁸ «Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya, k'a soro o jusukun yoro ka jan ne ra!⁹ O be ne batora gbansan le, sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mogow karan o ra.» »

Fen minw be se ka mogo lanogo
(Marika 7.14-23)

¹⁰ O ko, Yesu ka jama wele k'a fo o ye ko: «Aw ye aw toro malo ka nin faamu kosebe.¹¹ Fen min be don mogo da ra, o te mogo lanogo; nka min be bo a da ra, o le be a lanogo.»¹² Yesu ka o kuma fo minke, a ta karamogodenw gbarara a ra; o ko a ma ko: «I m'a lon ko i ta kuma digira Farisiw* ra wa?»¹³ Yesu ko: «Ne Fa min be sankolo ra, ni ale yere ma yiri o yiri turu, o bee bena bon ka bo yi le.»¹⁴ A ko: «Aw ye Farisiw to yi. Fiyentow lo; olugu yere le fana ye jagon ta bereminabagaw ye. Ni fiyento do ka do were ta bere mina, o fla bee le bena ben dinga kon.»

¹⁵ Piyeri ko Yesu ma ko: «O kuma korfo an ye.»¹⁶ Yesu ko: «O tuma hakiri te aw fana fe wa?»¹⁷ Aw m'a lon ko domunifen o domunifen be don mogo da ra, o be taga a konobara le ra wa, o ko o tigi be taga so ko, ka o fenw labo wa?¹⁸ Nka kuma minw be bo mogo da ra, o be bo a jusukun le ra; o le be mogo lanogo.¹⁹ Miiriyajuguw be bo mogo jusukun le ra; o le be mogo bla mogofaga ra, ani jencya, ani jatoya, ani sonyari, ani faninya seereyaw, ani togocenri.²⁰ O kow le be mogo lanogo; nka ka domuni ke ni i tegkobari ye, o te mogo lanogo.»

Siya were muso min tun lara Yesu ra
(Marika 7.24-30)

²¹ Yesu bora o yoro ra, ka taga Tiri ni Sidon mara ra.²² Ayiwa, Kanaanakamusu do tun siginin be o mara ra; ale nana Yesu fe ka na kule, ko: «Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka ja ne ma. Jina do be ne denmuso toorora kosebe!»²³ Nka Yesu ma foyi fo. A ta karamogodenw gbarara a ra, k'a fo a ye ko: «I te muso labla wa? A fle, a be kulera an ko cogo min na!»²⁴ Yesu ko: «Ala ka ne ci Izirayelimogow doron le fe, minw be i ko saga tununinw.»²⁵ Nka muso nana a kinbiri gban Yesu korfo, k'a fo a ye ko: «Matigi, na ne dem.»²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ka denmisenw ta domuni ta ka o firi wurudenninw korfo, o man ji.»²⁷ Muso ko: «Matigi, o ye can ye, nka lutigi domuniketo, domuni murumuru minw be benben, wurudenninw be o domu de!»²⁸ A ka o fo minke, Yesu ko: «E, muso, i ta lanaya ka bon. I ka min jini, o ye ke i ye.» O yoronin bee ra, muso ta den keneyara.

Yesu ka banabagato caman keneya

* **15:2** 15.2 Farisiw ta tegkocogo tun be ke ka kapa ni o ta landaw le ye. † **15:4** 15.4 Nin kumaw fora Bori 20.12; Sariya 5.16; Bori 21.17; Sarakalasebagaw 20.9. **15:9** 15.9 Nin kuma fora Ezayi 29.13.

²⁹ Yesu bɔra o yɔrɔ ra, ka na Galile ba kɛrɛfɛyɔrɔw ra. A sera yɔrɔ dɔ ra, a yelenna kuru dɔ kan ka sigi. ³⁰ Jamaba nana a fɛ ni nabaraw ye, ani fiyentɔw, ani senkelenw, ani bobow, ani banabagatɔ suguya caman wɛrɛ. O nana olugu bɛɛ bla Yesu kɔrɔ; a ka o bɛɛ kenɛya. ³¹ Jama k'a ye minke ko bobow kumana, senkelenw tagamana, nabaraw bɛ tagamana, fiyentɔw na yɛlɛra, o bɛɛ jusu diyara. O ka Izirayɛli* ta Ala tando.

*Yesu ka domuni di jama caman ma
(Marika 8.1-10)*

³² Yesu k'a ta karamɔgɔdenw wele k'a fɔ o ye ko: «Nin jama hina be ne ra dɛ! Nin ye o tere saba ye ne kɔrɔ yan, foyi tɛ o boro k'a domu. Ne t'a fɛ ka o kɔngɔtɔ bla ka taga, ni o tɛ, o baraka bɛna ban sira cɛ.» ³³ Karamɔgɔdenw ka Yesu jaabi ko: «An bɛna buru sɔrɔ min kongokolon kɔnɔ yan, janko nin jamaba ye domuni kɛ ka fa?» ³⁴ Yesu ko o ma ko: «Burukun jori le bɛ aw fɛ yan?» O ko: «Burukun wolonfla, ani jɛgɛden fitini dama dama.» ³⁵ Yesu ko mɔgɔw ye sigi dugu ma. ³⁶ O kɔ, a ka o burukun wolonfla ni jɛgɛw ta, ka baraka la Ala ye, ka o tigɛtigɛ, ka o di a ta karamɔgɔdenw ma; karamɔgɔdenw k'a tarantaran jama ra. ³⁷ Jama bɛɛ ka domuni kɛ fɔ ka fa. Burukunkurun ni jɛgɛ tɔ min tora, o ka o cɛ ka segi wolonfla fa. ³⁸ Mɔgɔ minw tun ka domuni kɛ, o ra cɛw tun ye cɛ waga naani; musow ni denmisenw ma jate. ³⁹ O kɔ, Yesu ka jama labla, ka don kurun dɔ kɔnɔ ka taga Magadankaw ta mara ra.

16

*Farisiw ni Sadusiw ko Yesu ye tagamasiyɛn dɔ yira olugu ra
(Marika 8.11-13; Luka 12.54-56)*

¹ Ayiwa, Farisiw* ni Sadusi* dɔw nana Yesu fɛ; o tun b'a fɛ ka Yesu kɔrɔbɔ le. O ko Yesu ma ko a ye tagamasiyɛn dɔ kɛ ka a yira olugu ra, min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ² Yesu ka o jaabi ko: «Ni wulada sera, ni aw ka sankolo na wulennin ye, aw b'a fɔ ko sanji tɛ ben. ³ Sɔgɔmada fɛ ni aw ka san na finnin ye, aw b'a fɔ ko sanji bɛ ben bi, sabu san na finna. Ayiwa, ni aw bɛ sankolo na cogoya ye k'a lɔn, mun na aw tɛ se ka nin wagati ta kow tagamasiyɛnw faranfasi ka o lɔn fana? ⁴ Bi mɔgɔjuguw, Ala kanblabagaw ko o b'a fɛ ka tagamasiyɛn dɔ le ye. Tagamasiyɛn wɛrɛ tena kɛ o ye ni cira Yunusu ta tagamasiyɛn tɛ!» Yesu ka o fɔ minke, a bɔra o kɔrɔ ka taga.

*Farisiw ni Sadusiw ta burufunufɛn
(Marika 8.14-21)*

⁵ Ayiwa, Yesu ta karamɔgɔdenw tagatɔ ba kɔ, o tun jinana o ma buru ta. ⁶ Ayiwa, Yesu nana a fɔ o ye ko: «Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi Farisiw* ni Sadusiw* ta burufunufɛn na dɛ!» ⁷ Karamɔgɔdenw ka kɛ a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «An ma buru ta minke, o kosɔn a bɛ nin kuma fɔra!» ⁸ Yesu tun ka o ta miiriya lɔn minke, a ko: «Aw ta lanaya ka dɔgɔ dɛ! Mun kosɔn aw b'a miirira ko aw ma buru ta minke, ko o kosɔn ne ka nin kuma fɔ? ⁹ Wagati min ne ka burukun looru di mɔgɔ waga looru ma, o k'a domu ka fa, mɔgɔw fanin kɔ aw ka segi na dama min cɛ buru tɔ ra, aw hakiri tɛ o ra wa? Aw ma o faamu wa? ¹⁰ Ani ne ka burukun wolonfla di mɔgɔ waga naani ma minke, aw ka segi na dama min sɔrɔ buru tɔ ra, aw hakiri tɛ o fana ra wa? ¹¹ Ne ko minke ko aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi Farisiw, ani Sadusiw ta burufunufɛn na, mun na aw tɛ a faamu ko buru min bɛ domu, ko ne tɛ o le ma?» ¹² O yɔrɔ ra karamɔgɔdenw ka sɔrɔ k'a faamu ko a tun

te burufunufen yere le ma, nka a tun b'a fe k'a fo ko o ye o yere korosi Farisiw* ni Sadusiw* ta karan le ra.

*Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye
(Marika 8.27-30; Luka 9.18-21)*

¹³ Yesu tagara se Sezare Filipi mara ra minke, a ka a ta karamogodenw nininka ko: «Mogow be ne jatera jontigi le ye de, ne Min kera Adamaden ye*?» ¹⁴ Karamogodenw ko: «Dow ko i ye Yuhana Batizerikebaga le ye, dow ko i ye cira Iliya* le ye, dow ko i ye cira Yeremi le ye, walama cira do wera.» ¹⁵ Yesu ko o ma ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra ne ye jontigi le ye?» ¹⁶ Simon Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma, ani Den* min bora Ala panaman na.» ¹⁷ Yesu k'a jaabi, ko: «Yunusu dence Simon, ele ta pana, sabu i ka min fo, o ma bo adamaden na; ne Fa min be sankolo ra, a bora ale le ra. ¹⁸ Ne fana b'a fo ko ele ye Piyer† ye; ne bena ne ta lanabagaw ta jenkuru* lo kabakuru min kan, ele le ye o kabakuru ye. Setana ni a ta sebgaya tena se soro o jenkuru kan. ¹⁹ Ne bena sankolo Masaya* lakilew di i ma. Ni i ka fen o fen siri dugukolo kan yan, o bena siri sankolo ra; ni i fana ka fen o fen foni dugukolo kan yan, o bena foni sankolo ra fana.» ²⁰ Yesu k'a fo karamogodenw ye k'a gbeleya ko o kana a fo mogow si ye ko ale le ye Kisibaga ye.

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Marika 8.31-9.1; Luka 9.22)*

²¹ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, Yesu ka ke a yira ye a ta karamogodenw na, ko jagboya lo ale ye taga Zeruzalemu, ka taga toro kosebe cekorobaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* boro; ko o bena ale faga, nka a tere sabanan, ale bena kunu. ²² Ayiwa, Piyeri ka Yesu wele ka taga kere fe, k'a mafiyenya o kuma koson, ko: «Matigi, Ala ye an kisi o ma! Nin ko mogon tena se i ma fiyewu.» ²³ Yesu k'a ja munu k'a fo Piyeri ma ko: «Bo ne ko, ele setanamogo! Ele ye ne kunnacenbaga le ye; sabu Ala sago ye min ye, ele te miiri o ra de, fo adamadenw sago.»

Mogow be tugu Yesu ko cogo min na

²⁴ O ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ni mogow min b'a fe ka tugu ne no fe, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta ka tugu ne ko. ²⁵ Sabu ni mogow o mogow b'a fe k'a nin kisi, o tigi bena bono a nin na; nka ni mogow o mogow ka bono a nin na ne koson, o tigi bena a nin soro. ²⁶ Ni mogow ka dunupa bee soro, ka taga bono a nin na lahara, dunupasoro ka mun le ja o tigi ye? Mogow be se ka mun le di min be se ka ke a nin kunmabosara ye? ²⁷ Min kera Adamaden ye*, lon min na o bena na ni a Fa ta noro ye, ani a ta melekew, o lon na a bena bee sara ka kapa ni a tigi kecogo ye. ²⁸ Can ra, ne b'a fo aw ye ko minw lonin be yan bi, o dow tena sa fiyewu, fo Min kera Adamaden ye, o ye o nato ye ka na sigi a ta masaya ra.»

17

*Yesu noro yirara karamogodenw na
(Marika 9.2-13; Luka 9.28-36)*

¹ Ayiwa, tere woro temenin ko, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yakuba balemace Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan do kan o danna. ² O yoro ra, Yesu cogoya yelemana o ja na. A pada manamanana i ko tere, a

* **16:14** 16.14 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **16:18** 16.18 Piyeri togo koro le ye ko kabakuru.

ta faniw gbera pepe i ko yeelen. ³ O ko, karamogoden saba ka cira Musa ni cira Iliya* ye, o be kumana ni Yesu ye. ⁴ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, an nana yan minke, o jana de! Ni i sonna, ne bena fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» ⁵ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba do manamanato nana o bee datugu. O ka kumakan do men ka bo o sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; a ko ka di ne ye haali. Aw y'a lamēn!» ⁶ Karamogoden saba ka o kuma men minke, o sirankojugu fe o bee benna ka o ja biri dugu ma. ⁷ Nka Yesu gbarara o ra ka a boro la o kan, k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, aw ye wuri.» ⁸ O ka o ja korota minke, o ma mogosi ye ni Yesu kelen te.

⁹ Ayiwa, ka o jigitoto ka bo kuru kan, Yesu ka nin kuma fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka ko min ye, aw kana o fo mogosi ye folo, fo Min kera Adamaden ye*, o ye kunu ka bo saya ra.»

¹⁰ O ko, karamogodenw ka Yesu jininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fora ko: <Cira Iliya le ka kan ka kon ka na folo?> » ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Can lo Iliya le ka kan ka na folo ka fen bee laben. ¹² Nka ne b'a fo aw ye ko cira Iliya nana ka ban, nka mogow m'a lon; o ka a ke o sago ye. O cogo kelen le ra, Min kera Adamaden ye, ale fana bena toro o boro.» ¹³ Karamogodenw k'a lon o tuma ra ko a tun be kumana o fe Yuhana Batizerikebaga ta ko le ra.

Yesu ka den jinato do keneya
(Marika 9.14-29; Luka 9.37-43a)

¹⁴ Yesu ni o karamogodenw nana se jama korotuma min na, ce do nana a kinbiri gban Yesu korotuma k'a fo ko: ¹⁵ «Ne Matigi, sabari ka ja ne dence ma. Kirikirisiyen le b'a ra, a b'a torora kosebe; wagati dow ra a be ben tasuma ra, wagati dow ra a be ben ji ra. ¹⁶ Ayiwa, ne nana ni a ye i ta karamogodenw fe, nka o ma se ka a keneya.» ¹⁷ Yesu ko: «Aw mogojugu lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le? Aw ye na ni den ye ne fe yan.» ¹⁸ Yesu songora jina ra; jina bora den na; a keneyara o yoronin kelen bee ra.

¹⁹ Yesu ta karamogodenw gbarara a korotuma ka a jininka o danna ko: «Mun koson anw ma se ka nin jina gben?» ²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta lanaya ka dogo kojugu. Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise† bo, ni aw tun k'a fo nin kuru ye ko: <Bo i no ra ka taga yan fe,> a tun be bo a no ra. Foyi si tun tena aw kapa. ²¹ [Nka nin jina jogon koni, foyi te se ka ale bo ni sundon ni Aladaari te.]»

Yesu k'a ta saya ko fo tuun
(Marika 9.30-32; Luka 9.43-45)

²² Ayiwa, ka karamogodenw bee lajennin to jogon fe Galile mara ra, Yesu k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, o bena o mina k'a don mogow boro. ²³ O bena a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.» O kuma ka karamogodenw jusu kasi kosebe.

Yesu ka Alabatosoba wari sara

²⁴ Yesu ni a ta karamogodenw sera Kaperinahumu minke, Alabatosoba ta ninsaraminabagaw gbarara Piyeri ra ka a jininka ko: «Aw karamogo te Alabatosoba wari sara wa?» ²⁵ Piyeri ka a jaabi ko: «A b'a sara.» Piyeri donto bon konso, Yesu folora ka kuma ta k'a fo ko: «Simon, i be mun

* **17:3** 17.3 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **17:20** 17.20 Yahudiyaw fe, mutaridi kise le tun ka dogo ka teme simankise tow bee kan.

miiri? Nin dunupa masaw be ninsongo walama wusugu mina jon le fe? Jamanadenw wa, walama lonanw?» ²⁶ Piyeri ka Yesu jaabi ko: «Lonanw lo.» Yesu ko: «O tuma jamanadenw man kan ka a sara. ²⁷ O bee n'a ta, an t'a fe ka ko do ke min be digi nin mogow ra. O ra, taga ba ra ka taga dulen bla ji ra; i bena jega folo min mina, i ye o sama ka bo, ka a da waga. I bena wari do soro a da ra; i be o bo ka na ne ta wari ni ele ta wari sara ni o ye.»

18

Mogo min ye pamogo ye Ala ta Masaya ra
(Marika 9.33-37; Luka 9.46-48)

¹ Ayiwa, o wagati ra, karamogodenw gbarara Yesu ra ka a pininka ko: «Jontigi le ye pamogo ye Ala ta Masaya* ra?» ² O tuma Yesu ka denfitini do wele, ka na o lo o ce ra, ³ k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ma aw cogoya yelema ka ke i ko denfitiniw, aw tena don sankolo Masaya ra fiyewu. ⁴ Mogo min ka a yere majigi ka ke i n'a fo nin denmisen, o tigi le ye pamogo ye sankolo Masaya ra. ⁵ Ni mogo o mogo ka nin denfitini jagon do mina ka na ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka na.»

Fen minw be mogo bla jurumun na
(Marika 9.42-48; Luka 17.1-2)

⁶ «Nka nin denfitini minw lanin be ne ra ka ban, sani mogo do ye ke sababu ye ka o ra kelen kunnacen ka bo lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebeleba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra.

⁷ «Bono be dunupamogow soro o ta kunnacennikow koson, sabu o kunnacenni kow ke ye jagboya le ye. Nka mogo min be ke sababu ye ka o ke, bono bena o tigi soro!

⁸ «Ayiwa, ni i boro kelen walama ni i sen kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka a firi yorjan; sabu ka taga don ni i boro kelen walama ni i sen kelen ye arijana ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi walama i senflatigi ye taga firi jahanama ra tasuma banbari koni yi. ⁹ Ayiwa, ni i paden kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka a firi yorjan; sabu ka taga don ni i paden kelen ye arijana ra, o ka fisa i ma, sani i padenflatigi ye taga firi jahanama tasuma ra. ¹⁰ Aw ye aw yere korosi, aw kana nin denmisen do dogoya, sabu ne b'a fo aw ye ko o ta melekew be ne Fa Ala na korosankolo ra tuma bee. ¹¹ [Sabu Min kera Adamaden ye*, o nana mogo tununinw le jini ka o kisi.]»

Saga tununin ta ko
(Luka 15.3-7)

¹² Yesu ko: «Aw b'a miiri di? Ni saga keme be ce do fe, ni kelen ka tunu, a te a to bikononton ni kononton to kongori kan yi ka taga saga tununin yorjini wa? ¹³ Ayiwa, ni a k'a ye, a be ninsondiya min soro, a te o ninsondiya jagon soro to bikononton ni kononton koson. ¹⁴ O cogo kelen na, aw Fa Ala min be sankolo ra, ale t'a fe nin denmisenw ra hali kelenpe ye tunu.»

Yesu ko balemaw ka kan ka yafa jagon ma

¹⁵ «Ayiwa, ni i balema ka kojugu do ke, taga kuma ni a ye, i kelen ni a kelen. Ni a sonna i ta kuma ma, aw ta balemaya be to a no ra. ¹⁶ Nka ni a ma son ka i lamen, i ye mogo kelen, walama mogo fla fara i yere kan, aw ye taga a fe, janko o ko bee ye panabo ka kapa ni seere fla, walama ni seere saba ta kuma ye. ¹⁷ Nka ni a banna ka aw lamen, a fo lanabagaw ta

jenkuru ye; ni a ma sɔn ka lanabagaw ta jenkuru* fana lamɛn, o tuma, i ye a jate i ko Alalɔnbari, walama i ko ninsaraminabaga. ¹⁸ Ayiwa, can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka fɛn o fɛn siri dugukolo kan yan, o bɛna siri sankolo ra; ni aw ka fɛn o fɛn foni dugukolo kan yan, o bɛna foni sankolo ra fana.

¹⁹ «Ne b'a fɔ aw ye fana ko dugukolo kan yan ni aw ra mɔgɔ fla ka bɛn ko o ko ra ka a daari, ne Fa Ala min bɛ sankolo ra, ale bɛna o di aw ma. ²⁰ Sabu ni mɔgɔ fla, walama mɔgɔ saba ka jɔgɔn lajɛn yɔrɔ o yɔrɔ ne tɔgɔ ra, ne bɛ kɛ ni o ye.»

Baaradenjugu yafabari ta ko

²¹ Ayiwa, Piyɛri gbarara Yesu ra ka a pininka ko: «Matigi, ni ne balema bɛ ne hake ta, ne ka kan ka yafa a ma ka se fɔ sɔnaga jori le? Sɔnaga wolonfla wa?» ²² Yesu ko: «Ɔn-ɔn, ne m'a fɔ i ye ko sɔnaga wolonfla dɛ, nka fɔ sɔnaga biwolonfla sigiyɔrɔma wolonfla.

²³ «Sankolo Masaya* bɛ i n'a fɔ masacɛ min tun b'a fɛ ka a ni a ta baaradenw ta warikow janabɔ. ²⁴ Ka o to o jate ra, o nana ni baaraden dɔ ye a fɛ, ko a ta wari waga camanba juru bɛ o ra. ²⁵ Nka se tun t'a ye ka o juru sara minke, a matigicɛ ko o ye a fiyeere, ale ni a muso ni a ta denw, ani a borofɛnw bɛɛ, janko ka juru sara. ²⁶ Ayiwa, o baaraden k'a yɛɛ firi dugu ma, k'a kinbiri gban a matigicɛ kɔrɔ, k'a daari kɔsɛbɛ, ko: <Sabari ka mupɔ, ne bɛna juru bɛɛ sara!> ²⁷ A makari k'a matigicɛ mina; a matigicɛ ka a ta juru bɛɛ to a ye, ko a ye taga.

²⁸ «O baaraden bɔra minke, ale tagara bɛn ni a baaradenjɔgɔn dɔ ye, a ta wari deniye kemɛ* juru tun bɛ o ra. A ka o kan cɛ, ka a kan dɛrɛ, k'a fɔ a ye ko: <Ne ta juru min bɛ i ra, a sara!> ²⁹ A tɔjɔgɔncɛ benna ale fana sen kɔrɔ, k'a daari ni makarikanw ye, ko: <Sabari ka mupɔ, ne bɛna i ta juru sara.> ³⁰ Nka a ma sɔn! A tagara cɛ bla kaso ra, ko fɔ ale ta wari bɛɛ ye na sara ka ban. ³¹ A baaradenjɔgɔnw ka o ye minke, o ko ka olugu jusu tɔrɔrɔ kɔsɛbɛ. O tagara o kow bɛɛ lakari o matigicɛ ye. ³² O tuma, o matigicɛ ka o baaraden wele ka na a fɔ a ye ko: <Baaradenjugu! Ne tun ka i ta juru bɛɛ to i ye, sabu i ka ne daari ko ne ye sabari. ³³ Ne makarira i ra cogo min na, i fana tun tɛ se ka makari i tɔjɔgɔn na ten wa?> ³⁴ A matigicɛ tun dimina kɔsɛbɛ; a ka baaraden bla kaso ra janko a ye taga tɔrɔrɔ yi, fɔ a ye a ta juru bɛɛ sara ka ban.»

³⁵ Yesu ko: «Aw ra, ni min tɛ sɔn ka yafa a balema ma ni a jusukun bɛɛ ye, ne Fa Ala min bɛ sankolo ra, ale bɛna o tigi mina o cogo le ra.»

19

Yesu ko furu man kan ka sa (Marika 10.1-12)

¹ Ayiwa, Yesu ka mɔgɔw karan ka ban tuma min na, a bɔra Galile mara ra, ka taga Zude mara yɔrɔ dɔ ra, min bɛ Zuriden ba kɔ fɛ. ² Jamaba gbanna a kɔ; a ka o ta banabagatow kenɛya o yɔrɔ ra yi.

³ Farisi* dɔw gbarara Yesu ra; o tun b'a fɛ k'a kɔrɔbɔ le. O k'a pininka ko: «Yala ka kɔna ni sariya* ye, cɛ bɛ se ka a muso bla sababu bɛɛ kɔsɔn wa?» ⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Kitabu ka min fɔ, aw ma o karan wa? A ko: <Dunuɔa damina ra, Danbaga ka cɛ ni muso le dan.> ⁵ A ko: <O le kɔsɔn cɛ bɛ bɔ a face ni a bamuso kɔrɔ, ka nɔrɔ a muso ra. O fla bɛ jɛn ka kɛ mɔgɔ

* **18:28** 18.28 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye sɛnɛkɛbaga ta tere kelen baara sara le ye. **19:4** 19.4 Nin kuma fɔra Damina 1.27; 5.2.

kelen ye.» ⁶ O tɛ jate mɔgɔ fla ye tuun; o bɛ jɛn ka kɛ mɔgɔ kelen ye. O le kosɔn, Ala ka min jɛn k'a kɛ kelen ye, mɔgɔ si kana o faran ka bɔ jɔgɔn na.»

⁷ Farisiw* ka Yesu jininka tuun ko: «O tuma mun kosɔn cira Musa k'a fɔ ko cɛ ye furusasebɛ di a muso ma ka a bla?» ⁸ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le kosɔn cira Musa sɔnna ko aw ye aw ta musow bla; ni o tɛ, dunuɗa damina ra a tun ma fɔ ten. ⁹ Ne kɔni b'a fɔ aw ye ko ni cɛ o cɛ k'a muso bla ka muso wɛrɛ furu, o cɛ bɛ jɛneya le kɛra, fɔ ni a kɛra ko o muso tun bɛ cɛ wɛrɛ le fɛ.»

¹⁰ Yesu ta karamɔgɔdenw ko a ma ko: «Ni cɛ ka kan k'a kɛ ten ni a muso ye, o tuma furubariya le ka fisa.» ¹¹ Yesu ka o jaabi ko: «Mɔgɔ bɛɛ tɛ se ka sɔn nin kuma ma, fɔ ni Ala yɛrɛ ka a se di minw ma. ¹² Sababu caman bɛ mɔgɔw bla furukebaryia ra: Dɔw worora ni o ta ye; dɔw ta ye adamadenw nɔ ye, dɔw fana ta kun ye Ala ta Masaya* ko ye. Ni mɔgɔ min bɛ se ka sɔn nin kumaw ma, o tigi ye sɔn o ma.»

*Yesu ka dugawu kɛ denmisenw ye
(Marika 10.13-16; Luka 18.15-17)*

¹³ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni denmisen dɔw ye Yesu fɛ, janko a ye a boro la o kan ka Ala daari o ye; nka karamɔgɔdenw ka o mɔgɔw mafiyɛnya.

¹⁴ Yesu ko o ma ko: «A y'a to denmisenw ye na ne fɛ, aw kana o bari; sabu mɔgɔ minw bɛ i ko denmisenw, sankolo Masaya* ye olugu le ta ye.» ¹⁵ O kɔ, a ka a boro la o kan ka dugawu kɛ o ye, ka sɔrɔ ka taga ka bɔ o yɔrɔ ra.

*Cɛ naforotigi ta ko
(Marika 10.17-31; Luka 18.18-30)*

¹⁶ Ayiwa, cɛ dɔ gbarara Yesu ra k'a jininka ko: «An karamɔgɔ, ne ka kan ka kojuman juman le kɛ, janko ne ye janamanya banbari sɔrɔ?» ¹⁷ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Mun kosɔn i bɛ ne jininka kojuman ko ra? Ala kelenpe le ka ni. Ni i b'a fɛ ka janamanya banbari sɔrɔ, i ka kan ka Ala ta sariyaw* tagama.»

¹⁸ Cɛ ko: «O ye sariya jumanw ye?» Yesu ka a jaabi ko: «I kana mɔgɔ faga; i kana jɛneya kɛ; i kana sonyari kɛ; i kana faninya fɔ ka a la i mɔgɔjɔgɔn na; ¹⁹ i fa ni i ba bonya; i mɔgɔjɔgɔn kanu i ko i yɛrɛ.» ²⁰ O kanbelen ko Yesu ma ko: «Ne ka nin siraw bɛɛ tagama; ne ka kan ka mun wɛrɛ le kɛ tuun?» ²¹ Yesu ko a ma ko: «Ni i b'a fɛ ka dafa, taga i borofɛnw bɛɛ fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na. Ni o kɛra, naforoba bɛna kɛ i fɛ sankolo ra. O kɔ, i bɛ na ka na tugu ne kɔ.» ²² Kabini o kanbelen ka o mɛn, a panasisinin wurira ka taga, sabu naforoba tun b'a fɛ.

²³ O tuma Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko naforotigi don ka gbɛlɛn sankolo Masaya* ra dɛ! ²⁴ Ne b'a fɔ aw ye fana ko jɔgɔmɛ don ka di miseniwo fɛ ka tɛmɛ naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.»

²⁵ Karamɔgɔdenw ka o mɛn minke, o kɔnɔnɔbanna kɔsɛbɛ. O ko: «O tuma jɔn le bɛna kisi sa?» ²⁶ Yesu ka o flɛ, k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔw fɛ a tɛ se ka kɛ, nka Ala fɛ fɛn bɛɛ bɛ se ka kɛ.»

²⁷ Piyɛri ka kuma ta o le ra k'a fɔ Yesu ye ko: «A flɛ, anw jenna fɛn bɛɛ kɔ ka tugu i nɔ fɛ; anw ta bɛna kɛ cogo di sa?» ²⁸ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni fɛn bɛɛ nana kɛ kura ye tuma min na, Min kɛra Adamaden ye*, ni o nana sigi a ta masasiginan nɔɔrɔman kan fɛn bɛɛ

kunna, aw minw tugura ne nɔ fɛ, aw fana bɛna sigi masasiginan tan ni fla kan, ka Izirayeli* ta siya tan ni fla ta kiti tige.

²⁹ «Ayiwa, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jɛn a ta bonw kɔ, walama a balemacew kɔ, walama a balemamusow kɔ, walama a face kɔ, walama a bamuso kɔ, walama a muso kɔ, walama a denw kɔ, walama a ta forow kɔ, ne tɔgɔ kosɔn, o tigi bɛna o fɛnw bɛɛ jɔgɔn kɛmɛ kɛmɛ sɔrɔ, ka janamanya banbari fana sɔrɔ. ³⁰ Nka jafɛmɔgɔ caman bɛna kɛ kɔfɛmɔgɔw ye, kɔfɛmɔgɔ caman fana bɛna kɛ jafɛmɔgɔw ye.»

20

Forotigi ni a ta baaradenw ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ la o ye; a ko: «Ala ta Masaya* bɛ i n'a fɔ forotigi min bɔra sɔgɔmada jooɔna fɛ ka baaradenw jini ka taga baara kɛ a ta rɛzɛnforo ra. ² Ayiwa, forotigi ni o baaradenw bɛnna a ra ko tere kelen baara sara bɛna kɛ wari deniye* kelen ye. A ka o bla ka taga baara kɛ a ta rɛzɛnforo ra. ³ Tere nana wuri dɔɔnin minkɛ, forotigi bɔra tuun ka taga mɔgɔ dɔw lɔnin ye barokeɔrɔ dɔ ra dugu kɔnɔ, o tɛ foyi kɛra. ⁴ A ko olugu fana ma ko: <Aw ye taga ne ta rɛzɛnforo ra ka taga baara kɛ. Aw ka kan ni sara min ye, ne bɛna o di aw ma.> ⁵ O mɔgɔw tagara rɛzɛnforo ra. Forotigi nana bɔ tereɔban fɛ, a ka dɔw ye, ka olugu fana ta. Wulada fɛ, a ka taga dɔw ye tuun, a ka olugu fana ta. ⁶ Forotigi nana bɔ tuun wuladanin fɛ, a ka mɔgɔ dɔw lɔnin ye. A ko olugu ma ko: <Mun na aw lɔra yan ka tere bɛɛ ban, aw ma foyi kɛ?> ⁷ Olugu k'a jaabi ko: <Mɔgɔ si le ma an ta baara ra.> A ko olugu fana ma ko: <Aw ye taga ne ta rɛzɛnforo ra ka taga baara kɛ.>

⁸ «Ayiwa, tere nana ban minkɛ, forotigi k'a fɔ baaradenw kuntigi ye ko: <Baaradenw wele ka na o sara; nka a damina mɔgɔ labanw fɔlɔ, ka sɔrɔ ka se mɔgɔ fɔlɔw ma.> ⁹ Minw tun tara wuladanin fɛ, olugu bɛɛ kelen kelen ka wari deniye kelen kelen sɔrɔ. ¹⁰ A nana se mɔgɔ fɔlɔw ma tuma min na, olugu nana; o tun b'a miiri ko olugu ta sara bɛna caya ka tɛmɛ tɔw ta kan, nka olugu fana ka wari deniye kelen kelen le sɔrɔ. ¹¹ Ayiwa, o wari dira o ma minkɛ, o dimina, ka forotigi jaraki. ¹² O ko: <Nin kɔfɛmɔgɔw ka wagati dɔɔnin le kɛ baara ra, nka i ka anw ni olugu bɛɛ ta sara kɛ kelen ye, k'a sɔrɔ anw le ka tere kururu bɛɛ kɛ sɛgɛ ra, ka baara kɛ tere kɔrɔ.> ¹³ Ayiwa, forotigi ko o ra kelen ma ko: <Ne terice, ne ma i tɔjɔ dɛ! Yala an tun ma bɛn wari deniye kelen le ma wa? ¹⁴ O tuma, i ta sara ta ka taga. Min kɛra kɔfɛmɔgɔ ye, ne ka min di o ma, ne bɛ o jɔgɔn le di ele fana ma. ¹⁵ Yala min ka di ne ye, ne tɛ se ka o kɛ ni ne ta wari ye wa? Walama, ne ta jumanya jangboya le bɛ i ra wa?> »

¹⁶ O kɔ, Yesu ko: «Minw ye kɔfɛmɔgɔw ye, olugu bɛna kɛ jafɛmɔgɔw ye; minw ye jafɛmɔgɔw ye, olugu bɛna kɛ kɔfɛmɔgɔw ye.»

Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ tuun

(Marika 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷ Ayiwa, ka Yesu tagatɔ to Zeruzalɛmu, a ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele danna; ka o tagamatɔ to, a k'a fɔ o ye ko: ¹⁸ «An tagatɔ flɛ Zeruzalɛmu; Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamɔgɔw*. O bɛna kiti tige a kan, ko a ka kan ka faga. ¹⁹ O bɛna a don siya wɛrɛ mɔgɔw* boro. Olugu bɛna a lɔgɔbɔ, k'a bugɔ ni gbɛrɛ ye, k'a gbɛngben yiri ra; nka a saya tere sabanan na a bɛna kunu.»

* **20:2** 20.2 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senɛkɛbaga ta tere kelen baara sara le ye.

Zebede ta muso ka Yesu daari
(*Marika 10.35-45*)

²⁰ Ayiwa, Zebede ta muso nana Yesu fe ni a dence fla ye. A gbarara Yesu ra ka a kinbiri gban a korɔ ka a daari. ²¹ Yesu ko a ma ko: «I be mun le fe?» A ko: «Ne b'a fe ko ni i nana sigi i ta masaya ra, ne dence fla minw ye nin ye, i ye a to kelen ye sigi i kininboroyanfan fe, to kelen ye sigi i numanboroyanfan fe.» ²² Yesu ka a jaabi ko: «Aw be fen min daarira, aw yere ma o lon; ne bena tooro cogoya min na, aw be se ka tooro o cogo ra wa?» O ka Yesu jaabi ko: «Onhon, an be se.» ²³ Yesu ka o jaabi ko: «Can lo aw bena tooro ne ta toorocogo ra. Nka ka sigi ne kininboroyanfan fe, walama ne numanboroyanfan fe, o dibaga te ne ye. Ne Fa Ala ka o sigiyoro laben mogɔ minw ye, a bena di olugu le ma.»

²⁴ Karamogoden to tan ka o kuma men minke, olugu dimina o balemace fla korɔ. ²⁵ O ra, Yesu ka o wele k'a fo o ye ko: «Aw k'a lon ko siya were mogow ta kuntigiw be o mara jagboya ra; jamana mogobabaw fana be o ta fanga digi mogɔ tow kan. ²⁶ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Min b'a fe ka ke mogoba ye aw ra, o tigi ka kan ka ke tow ta baarden le ye. ²⁷ Min b'a fe ka ke aw ra jamogɔ ye, o tigi ka kan ka ke aw ta jon ye. ²⁸ O le koson Min kera Adamaden ye*, ale yere ma na janko mogow ye na baara ke a ye, nka a nana ka na baara ke mogow ye le, ani ka a yere nin di, ka ke mogɔ caman kunmabosara ye.»

Yesu ka fiyentace fla na yeƙe Zeriko
(*Marika 10.46-52; Luka 18.35-43*)

²⁹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw botɔ Zeriko, jamaba tugura a ko. ³⁰ Fiyentace fla tun signin be sirada ra; olugu k'a men minke ko Yesu le be temena, o perenna ko: «An Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka na anw ma.» ³¹ Jama tun be songora o ra ko o ye je; nka o belen ka do le fara o perenkan kan tuun ko: «An Matigi, Dawuda Mamaden*, sabari ka na anw ma.» ³² Yesu lora; a ka o wele k'a fo o ye ko: «Aw b'a fe ne ye mun le ke aw ye?» ³³ O ko Yesu ma ko: «An Matigi, a to anw na ye yeƙe.» ³⁴ O makari ka Yesu mina; a magara o jaw ra. O yoronin bee o jaw yelera; o tugura Yesu ko.

21

Yesu tagato Zeruzalemu
(*Marika 11.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19*)

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw surunyara Zeruzalemu na; o sera Betifaze, Oliviyesunw kuru kere fe minke, Yesu ka a ta karamogoden fla ci. ² A k'a fo o ye ko: «Dugu min fle an na, aw ye taga yi; ni aw sera yi doron, aw bena falimuso do sirinin ye, a den be a korɔ; aw ye o foni ka na ni o ye. ³ Ni mogɔ do ka aw nininka, aw y'a jaabi ko: «An matigice le mako be o ra.» Ni o kera, a bena o to aw boro.» ⁴ Ayiwa, o kera janko cira tun ka nin kuma min fo, o ye ke can ye, ko:

⁵ «Aw y'a fo Siyon dugumogow ye ko:
aw ta masace nato fle aw fe,
a majiginin le be nana,
a yelennin be fali le kan,
a signin be faliden kan, falimuso ta falidennin.»

⁶ Ayiwa, karamogodenw tagara; Yesu tun ka min fo o ye, o tagara o ke. ⁷ O nana ni falimuso ni a den ye; o ka o ta derege dow la faliw ko ra, Yesu

yelenna ka sigi a kan. ⁸ Jama ra mɔgɔ caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu na; dɔw fana ka yiriboromisɛnw tigɛtigɛ ka o lala sira ra. ⁹ Jama dɔ tun bɛ Yesu na, dɔ tun bɛ a kɔ. O bɛɛ tun bɛ pɛrɛnna ko:

«Hozana*! An ye Ala tando Dawuda Mamaden* kosɔn; min bɛ nana Matigi tɔgɔ ra, dugawu ye kɛ o ye! Nɔɔrɔ ye la Ala tɔgɔ kan sanfɛyɔrɔw bɛɛ ra!»

¹⁰ Yesu donna Zeruzalɛmu tuma min na, dugu bɛɛ wurira ka lɔ sen kan. Mɔgɔw ko: «E, jɔn le ye nin ye?» ¹¹ Jama ka kɛ a fɔ ye ko: «Yesu lo, cira min bɔra Nazareti, Galile mara ra.»

Yesu ka jagokɛbagaw gbɛnna

(Marika 11.15-19; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22)

¹² Ayiwa, Yesu donna Alabatosoba lu kɔnɔ. Fiyeerekeɛbaga ni san-nikebaga* minw tun bɛ Alabatosoba lu kɔnɔ, a ka olugu bɛɛ gbɛn ka bɔ; a ka warifalɛnɛbagaw ta tabaliw jɔnɔjɔnɔ ka ben, ani tunganifiyeerebagaw ta siginanw. ¹³ A k'a fɔ o ye ko: «A seɛbera Kitabu kɔnɔ, ko: <Ne ta bon bɛna wele le ko Aladaariyɔrɔ.> Nka aw kɔni ka a yeɛma ka a kɛ sonw dogoyɔrɔ le ye†.»

Sarakalasebagaw kuntigiw dimina Yesu kɔrɔ

¹⁴ Ka Yesu to Alabatosoba kɔnɔ, fiyɛntɔw, ani nabara dɔw gbarara a ra; a ka olugu kenɛya. ¹⁵ Ayiwa, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* dimina, sabu o ka Yesu ta kabako keninw ye, ani k'a ye ko denmisɛnw fana bɛ pɛrɛnna Alabatosoba kɔnɔ, ko: «Hozana*! An ye Ala tando Dawuda Mamaden* kosɔn!» ¹⁶ O ko Yesu ma ko: «Denmisɛnw bɛ min fɔra, i bɛ o mɛnna kɛ!» Yesu ko: «Ne b'a mɛnna.» A ko: «Min seɛbera Ala ta Kuma ra, aw ma o karan ka ye le wa? A seɛbera ko:

<Ala ka tandorikan don denmisɛnninw da ra, k'a don sinmindɛnw da ra.> »

¹⁷ Yesu bɔra o kɔrɔ, ka bɔ dugu kɔnɔ ka taga Betani, ka taga si o yɔrɔ ra.

Yesu ka torosun danga

(Marika 11.12-14,20-24)

¹⁸ O dugusagbɛ sɔgɔma, Yesu sekɔtɔ ka na Zeruzalɛmu, kɔngɔ ka a mina. ¹⁹ A ka torosun dɔ ye sirada ra. A gbarara a ra, nka a ma taga den foyi sɔrɔ a ra, fɔ flaburu gbansan. A ko torosun ma ko: «Den tɛna sɔrɔ ele ra tuun fiyewu!» O yɔrɔnin bɛɛ torosun jara. ²⁰ Karamɔgɔɔɔnɛnw ka o ye minke, o kabakoyara. O ko: «E, nin torosun kɛra cogo di ka ja yɔrɔnin kelen na tan?» ²¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni lanaya bɛ aw fɛ, ni aw tɛ sigiya fiyewu, min kɛra torosun nin na, aw tɛna dan o jɔgɔn dɔrɔn ma, nka hali ni aw k'a fɔ kuru nin ye ko a ye bɔ a nɔ ra ka taga ben kɔgɔji ra, a bɛ kɛ ten. ²² Ni aw ka fɛn o fɛn jini ni lanaya ye, ka Ala daari a ra, aw bɛna o sɔrɔ.»

Yesu ta fanga sɔrɔyɔrɔ

(Marika 11.27-33; Luka 20.1-8)

²³ Yesu tagara don Alabatosoba kɔnɔ; ka a to karan na, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta cɛkɔrɔɔɔnɛnw nana a fɛ ka na a jɔninka ko: «I bɛ nin kow kɛra fanga juman sababu le ra, ani jɔn le fana ka o fanga di i ma?» ²⁴ Yesu ko: «Ne fana bɛna aw jɔninka fɛn kelenpe ra. Ni aw ka ne jaabi o ra, o tuma, min ka fanga di ne ma ka nin kow kɛ, ne bɛna o fɔ aw

21:9 21.9 Nin kuma fɔra Zaburu 118.26. * **21:12** 21.12 O mɔgɔw tun bɛ bɛganw fiyeere sarakabɔbagaw le ma, walama ka wari falɛn o ye. † **21:13** 21.13 Nin kuma fɔra Ezayi 56.7 ani Yɛrɛmi 7.11. **21:16** 21.16 Nin kuma fɔra Zaburu 8.3.

ye.» ²⁵ Yesu ko: «Jɔn le ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mɔgɔw batize? Ala wa, walama mɔgɔw?» O ka ke a fo ye jɔgɔn ye ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bɛna a fo ko: <O tuma mun kosɔn aw ma la a ra?» ²⁶ Nka ni an fana k'a fo ko: <Mɔgɔw lo>, o tuma an ka kan ka la a ra ko jama tena an to yi, sabu bɛɛ lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ²⁷ O ra, o ka Yesu jaabi ko: «An m'a lon.» Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

Dence fla ta ko

²⁸ Yesu ko: «Aw bɛ mun miiri nin ko ra? Dence fla tun bɛ cɛkɔrɔba do fɛ. A ko dence folo ma ko: <Ne dence, taga baara ke rezenforo ra bi.> ²⁹ Den ko: <Ne tɛ taga.> Nka ko fɛ, a nimisara, a tagara foro ra. ³⁰ Faceman ka o kuma kelen fo dence flanan ye. Ale ko: <Baba, ne bɛ taga.> Nka a ma taga yi. ³¹ O den fla ra, juman le ka a face sago ke?» Mɔgɔw ko: «Dence folo lo.» Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye, ko ninsaraminabagaw, ani jatɔmusow bɛna kɔn aw ja Ala ta Masaya* ra. ³² Sabu Yuhana Batizerikebaga nana aw fɛ terrenninya sira le ra, nka aw ma sɔn ka la a ra; nka ninsaraminabagaw, ani jatɔmusow lara a ra. Aw ka o ye, nka o bɛɛ n'a ta, aw ma na nimisa o ko fɛ ka la a ra.»

Baaradenjuguw ta ko

(Marika 12.1-12; Luka 20.9-19)

³³ Yesu ko: «Aw ye talen do wɛrɛ lamɛn: Forotigi do tun ka rezenforo do sɛnɛ, ka a lamini ni sansan ye, ka rezencongɔyɔrɔ do sɔgi fara ra, ka gbata do lo foro kɔrɔsibagaw ye. O ko, a ka foro karifa baarden dow ma, ka taga tagama ra. ³⁴ Rezen bɔwagati nana se tuma min na, a ka a ta baardenw ci rezenforo kɔrɔsibagaw fɛ ko o ye taga rezenmo do mina ka na ni a ye. ³⁵ Rezenforo kɔrɔsibagaw ka o baardenw mina; o ka kelen bugo, ka kelen faga, ka sabanan bon ni kabakuru ye. ³⁶ Ayiwa, forotigi ka baarden wɛrɛw ci tuun, minw tun ka ca ka tɛmɛ folotaw kan; nka rezenforo kɔrɔsibagaw ka olugu fana ke i ko folotaw. ³⁷ A laban, a ka a yɛrɛ dence le ci o fɛ. A ko: <O bɛna ne dence kɔni bonya.> ³⁸ Nka rezenforo kɔrɔsibagaw nana forotigi dence nato ye minke, o k'a fo jɔgɔn ye ko: <Nin le bɛna cɛn ta! Aw ye na an y'a mina ka a faga; ni o kera, foro bɛ ke an ta ye.> ³⁹ O k'a mina ka taga ni a ye foro ko fɛ ka taga a faga.» ⁴⁰ Yesu ko: «Ayiwa, ni forotigi nana na sisan o, a bɛna mun le ke o rezenforo kɔrɔsibagaw ra?» ⁴¹ Mɔgɔw ko: «A bɛna o mɔgojuguw bɛɛ faga fo ka o fagako juguya; a bɛna a ta foro karifa mɔgo wɛrɛw ma, minw bɛna a ta foro nafa di a ma a wagati ra.» ⁴² Yesu ko: «Aw ma nin kuma karan kitabuw kɔno folo wa, ko:

<Bonlobagaw banna kabakuru min na,

o le nana ke kabakuru sobɛman ye, ka ke bon kabakuru folo ye.

O kow bɛɛ bɔra Matigi yɛrɛ le ra; a kera kabako ye an ja na.> »

⁴³ Yesu ko: «O le kosɔn, ne b'a fo aw ye ko Ala ta Masaya* bɛna bo aw boro, ka a di siya wɛrɛ* ma min bɛna a sira tagama, ka Ala sago ke.

⁴⁴ [Ayiwa, ni mɔgo o mɔgo kɔni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bɛɛ bɛ karikari. Ni o kabakuru fana ka ben mɔgo o mɔgo kan, a bɛ o tigi jɔjɔ.]»

⁴⁵ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw* ka o talenw men; o k'a faamu ko Yesu bɛ olugu le ma. ⁴⁶ O tun b'a fɛ ka Yesu mina, nka o tun bɛ siranna jama ja, sabu mɔgɔw tun bɛ Yesu jatera Ala ta cira do le ye.

22

Kɔɔɔdomuni ta talen (Luka 14.15-24)

¹ Yesu ka talen dɔ were fɔ mɔgɔw ye tuun; a ko: ² «Sankolo Masaya* be i n'a fɔ masace min tun ka janagbe dɔ laben a dence ta kɔɔɔya ra. ³ Janagbe tun labenna minw tɔgɔ ra, a ka a ta baardenw ci ko o ye taga olugu wele. O tagara o wele, nka o ma sɔn ka na. ⁴ Masace ka baarden werew ci o fe tuun. A ko: «Aw ye taga a fɔ o ye ko ne ka domuniba le laben, ko misiw fagara, ka fara began tɔɔɔnin caman were kan; ko a bee labenna, ko o ye na kɔɔɔdomuni na.» ⁵ Nka o mɔgɔw ma masace ta weleri jate. O tagara o tagayɔɔw ra: dɔ tagara a ta foro ra, dɔ tagara a ta jagokeyɔɔw ra. ⁶ Tɔw ka masace ta baardenw mina ka o tɔɔɔw kosebe, fɔ ka o faga. ⁷ Masace dimina; a ka a ta sorasiw ci ka taga o mɔgɔfagabagaw faga, ka o ta dugu jeni. ⁸ Masace ko a ta baardenw ma ko: «Kɔɔɔdomuni labenna, nka minw welera, olugu si tun man kan ni a ye. ⁹ O ra, aw ye taga sirabadaw ra, ni aw ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔɔw, aw ye o bee wele ka na.» ¹⁰ Baardenw wurira ka taga siradaw ra. O ka mɔgɔ o mɔgɔ sɔɔw, mɔgɔɔnuman o, mɔgɔjugu o, o ka o bee wele ka na. Bon fara domunikebagaw ra. ¹¹ Masace nana don ko a be taga mɔgɔw fe. A tagara ce kelen ye, kɔɔɔfani tun te ale ra. ¹² Masace ko a ma ko: «Ne terice, ele kera cogo di ka don yan ka sɔɔw i ma kɔɔɔfani don?» Ce ma foyi sɔɔw k'a fɔ. ¹³ Masace ko baardenw ma ko: «Aw ye a senw ni a borow siri ka a firi kene ma dibi ra yi; kasi ni jinjimi le bena ke o yɔɔw ra.» »

¹⁴ O ko, Yesu ko: «Mɔgɔ weleninw ka ca, nka mɔgɔ janawolomaninw ka dɔgɔ.»

Ninsongɔ sarako (Marika 12.13-17; Luka 20.20-26)

¹⁵ O ko, Farisiw* tagara jɔgɔn ye, janko k'a lon o be se ka Yesu sɔɔw ka a mina cogo min na ni a yere darakumaw ye. ¹⁶ O ka o ta karamɔgɔdenw ni Herodi* ta mɔgɔ dɔw ci ka taga Yesu fe. Olugu tagara a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an k'a lon ko i be can le fɔ, i be mɔgɔw karan Ala ta sira ra ka kapa ni can ye; i te siran mɔgɔ ja, i fana te mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. ¹⁷ Ayiwa, i ta miiriya fɔ an ye nin ko ra: Ka ninsongɔ sara masaceba Sezari ye, yala o bennin lo wa, walama a bennin te?» ¹⁸ Ayiwa, Yesu tun bɔra o mɔgɔw ta nanbara kɔɔw ma; a ko o ma ko: «Aw flankafuw, mun na aw b'a fe ka ne kɔɔɔbɔ? ¹⁹ Aw be wari min ke ka ninsongɔ sara, aw ye o dɔ yira ne ma.» O ka tama kelen yira a ra. ²⁰ A ka o jininka ko: «Jɔntigi ja ni a tɔgɔ le be wari nin kan?» ²¹ O ko: «Masaceba Sezari!» Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kɔsegi Sezari ma, ka Ala ta kɔsegi Ala ma.» ²² O ka kuma min men, o kuma ka o kabakoya; o bɔra Yesu kɔɔw ka taga.

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra (Marika 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ O lon kelen na Sadusiw* minw b'a fɔ ko mɔgɔ si su tena kunu lahara, olugu gbarara Yesu ra ka a jininka. ²⁴ O ko: «An karamɔgɔ, cira Musa tun k'a fɔ ko: «Ni ce dɔ ka muso furu, ka sa k'a sɔɔw a ma den sɔɔw, a balemace ka kan ka a muso ta ka den sɔɔw ni a ye balemace nɔ ra.» ²⁵ Ayiwa, balemace wolonfla tun be an fe yan. Fɔlɔ ka muso furu ka sa, a tun ma den sɔɔw minke, ale balemace ka muso ta. ²⁶ Nka a balemace flanan fana ta kera ten, sabanan fana ta kera ten, fɔ ka taga se o balemace wolonfla bee

ma. ²⁷ Olugu bɛɛ sanin kɔ, muso yere sara. ²⁸ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bɛna kɛ o wolonfla ra jɔn kelen le ta ye sa? Sabu muso tun kɛra o bɛɛ fɛ.» ²⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw firira, sabu aw ma Kitabuw ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebgaya fana lɔn. ³⁰ Sabu ni mɔgɔw nana kunu lahara, cɛ tena muso furu, muso fana tena di cɛ ma. Mɔgɔw bɛna kɛ le i ko Ala ta mɛlɛkɛw bɛ cogo min na sankolo ra. ³¹ Min ye suw kunuko ye, o tuma Ala ka min fɔ aw ye, aw ma o karan wa? ³² A ko: «Ne le ye Iburahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» O kɔrɔ ye ko Ala tɛ mɔgɔ saninw ta Ala ye; mɔgɔ janamanw ta Ala lo.» ³³ Jama minw bɛɛ tun bɛ Yesu ta kuma lamenna, a ta karan ka olugu bɛɛ kɔnɔnɔban.

Sariyaw bɛɛ ra belebeleba

(Marika 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Farisiw* nana a mɛn ko Yesu ka kuma ben Sadusiw* kan minke, olugu ka jɔgɔn lajɛn ka na. ³⁵ Sariya* karamɔgɔba kelen tun bɛ o ra, ale tun b'a fɛ ka Yesu kɔrɔbɔ; a k'a jininka ko: ³⁶ «An karamɔgɔ, juman le ye Ala ta sariyaw* bɛɛ ra belebeleba ye?» ³⁷ Yesu k'a jaabi ko: «I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bɛɛ ye, ani i nin bɛɛ, ani i ta miiriya bɛɛ. ³⁸ Sariyaw bɛɛ ra fɔlɔ, ani o bɛɛ ra belebeleba le bɛ o ye. ³⁹ A flanan min bɔra a fɛ fana, o ye nin ye, ko: «I ka kan ka i mɔgɔjɔgɔn kanu i ko i yere.»

⁴⁰ Sariya tɔw bɛɛ, ani ciraw ta kumaw bɛɛ sirinin bɛ nin sariya fla le ra.»

Kirisita ma kɛ Dawuda Mamaden dɔrɔn ye

(Marika 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Ka Farisiw* lajennin to, Yesu ka o jininka. ⁴² A ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, aw bɛ mun le miiri o ta ko ra? Jɔntigi mamaden lo?» O ka Yesu jaabi, ko: «Dawuda Mamaden* lo.» ⁴³ Yesu ko o ma ko: «O tuma mun kosɔn Dawuda yere kumana Ala Nin* baraka ra ka a wele ko a Matigi?

⁴⁴ Sabu Dawuda ko:

«Matigi Ala k'a fɔ ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fɛ,

fɔ ne ye i juguw mina ka o bla i sen kɔrɔ.»

⁴⁵ Ayiwa, ni Dawuda bɛ o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a bɛ se ka ke Dawuda Mamaden cogo di?» ⁴⁶ Mɔgɔ si ma se ka Yesu jaabi. K'a ta o lon na, mɔgɔ si ma sɔn ka a jininka tuun.

23

Yesu ka sariya karamɔgɔw ni Farisiw dɔgɔya

(Marika 12.38-40; Luka 11.39-42,43,46; 20.45-46)

¹ O kɔ fɛ, Yesu kumana jama fɛ, ani a ta karamɔgɔdenw fɛ; a ko: ² «Sariya karamɔgɔw* ni Farisiw* ta baara ye ka mɔgɔw karan cira Musa ta sariya* ra. ³ Ayiwa, o kɔni bɛ min fɔ aw ye, aw ye o kɛ, ka a sira bɛɛ tagama. Nka aw kana tagama ka kapa ni olugu yere ta kɛwalew ye dɛ! Sabu o bɛ min fɔ, o tɛ o kɛ. ⁴ O bɛ doni gbirimanbaw siri ka o la mɔgɔw kun na; nka olugu yere tɛ sɔn ka hali o borokanden kelen maga a ra ka mɔgɔw dɛmɛ hali dɔɔnin. ⁵ O bɛ o ta kow bɛɛ kɛ janko mɔgɔw ye o flɛ dɔrɔn. O kosɔn o bɛ sebebaw tu ka o siri o yere ra, ka masirifɛnw siri o ta deregebaw senkɔrɔyɔrɔw ra, ka o janya kosebɛ. ⁶ Ni o ka o wele domuniyɔrɔw ra, nafesigiyaɔrɔw le ka di o ye; karansow* kɔnɔ fana, sigiyɔrɔɔnumanw le ka di o ye. ⁷ O b'a fɛ mɔgɔ tɔw le ye olugu fo jamayɔrɔw ra, ka o wele ko: «An

karamogɔ.› 8 Aw kɔni, aw kana a to mɔgɔw ye aw wele ko <karamogɔ>, sabu karamogɔ kelenpe le be aw fe; aw bee ye nɔgɔn balemaw le ye. 9 Aw kana mɔgɔ si wele dugukolo kan yan ko aw <Fa>. Sabu Fa kelenpe le be aw fe, aw Fa min be sankolo ra. 10 Aw kana a to mɔgɔw ye aw wele ko <Kuntigi>, sabu Kuntigi kelen le be aw fe, Kirisita* lo. 11 Aw bee ra mɔgɔba, o ka kan ka ke aw ta baaraden ye. 12 Mɔgɔ o mɔgɔ be a yere korɔta, Ala be o tigi majigi, nka mɔgɔ o mɔgɔ be a yere majigi, Ala be o tigi korɔta.»

13 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw*, ani aw Farisi* flankafuw! Sabu aw be sankolo Masaya* datugu mɔgɔw na; aw yere te don a ra, minw fana b'a fe ka don, aw t'a to olugu ye don.

14 «[Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw be muso ce saninw borofenw bee domu. Aw be Ala daari ka meen janko mɔgɔw ye aw korɔsi. O le kosɔn, aw ta kiti bɛna gbeleya ka teme tɔw ta kan.]

15 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw be tagamajanw ke siraw kan, ani ji kan yɔrɔ bee, mɔgɔ kelen kosɔn, ka a ladon aw ta diina ra. Nka ni a donna fana, aw yere be a yelemaka a ke jahanamaden ye ka a juguya fo sijaga fla ka teme aw yere kan.

16 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, sabu aw minw fiyenna, aw ko aw be sira yira tɔw ra! Aw ko ni mɔgɔ ka kari Alabatosoba ra, ko o te jate, nka sanin min be Alabatosoba kɔnɔ, ni mɔgɔ ka kari o ra, ko o le be jate. 17 Aw ta ye nalomanya ni fiyentɔya le ye! Juman le ka bon? Sanin le ka bon wa, walama Alabatosoba min be sanin saninya, o le ka bon? 18 Aw ko fana ko ni mɔgɔ ka kari sarakajenifen* na, ko o te jate. Ko nka saraka min be sarakajenifen kan, ni i ka kari o ra, ko o le be jate. 19 Fiyentɔw fle! Juman le ka bon? Saraka le ka bon wa, walama sarakajenifen min be saraka saninya, o le ka bon? 20 Ni i ka kari sarakajenifen na, fen o fen b'a kan, i karira fana o bee le ra. 21 Ni mɔgɔ min ka kari fana Alabatosoba ra, o tigi karira Alabatosoba ni a tigi Ala yere le ra fana. 22 Ni mɔgɔ min ka kari sankolo ra, o tigi karira Ala sigiyɔrɔ ni Ala yere le ra.

23 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw be aw ta nankɔ flaburumisɛnw bee kelen kelen yaga bɔ; nka min ka bon sariya* ra, terenninya, hina, ani kankelentigiya, aw te o ke. Aw tun ka kan ka kɔn o le ma, ka ko tɔw fana ke ka fara o kan. 24 Aw minw fiyenna, aw ko aw be sira yira tɔw ra. Aw be ji sensen ko aw t'a fe hali limɔgɔ fitini ye sɔrɔ aw ta minji ra, k'a sɔrɔ fen min be teme ka taga aw kɔnɔ, o be nɔgɔme bɔ bonya ra, nka aw be o kunu.

25 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw be jifiye ni minan kenemayɔrɔ ko k'a gbe, k'a sɔrɔ a kɔnɔ fanin lo aw ta fen sonyaninw na, aw ka minw sɔrɔ tɔnɔri ni natabaya sababu ra. 26 Aw Farisi fiyentɔw! Aw ye kɔn ka jifiye ni minan kɔnɔnɔyɔrɔ le saninya folo; o kɔ, a kenemayɔrɔ fana be saninya.

27 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw be i n'a fo o ka kaburukɔrɔ min kenemayɔrɔ mun k'a gbe ka na, k'a sɔrɔ a kɔnɔ fanin lo mɔgɔkolow, ani nɔgɔ suguya bee ra. 28 Ayiwa, aw fana, kene ma, mɔgɔw be aw jate ko aw terennin lo, nka aw kɔnɔ fanin lo flankafuya ni kojugu ra.

29 «Bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ, aw sariya karamogɔw, ani aw Farisi flankafuw! Sabu aw be ciraw ta kaburuw lo, mɔgɔ terennin minw sara, ka olugu ta kaburuw lalaga ka o ceɓa, 30 k'a fo ko: <Ni an tun be an bemaw ta wagati

ra, an tun tena fara o kan ka ciraw faga.» ³¹ O ra, aw yere le kera aw yere ta seerew ye ka aw yere jaraki, k'a yira ko minw ka ciraw faga, ko aw ye olugu ta denw le ye tigitigi. ³² Ayiwa, aw ye aw bemaw ta baara to laban sa! ³³ Aw sajuguw! Aw fonfonnindenw! Aw bena bosi jahanama tooro ma cogo di? ³⁴ O koson ne bena ciraw, ani mogo hakiritigiw, ani karamogow ci aw fe. Aw bena dow gbengben yiri ra ka o faga, aw bena dow bugo ni gbeje ye aw ta karansow* konso, ka tugu o ko ka o tooro ka bo dugu do ra ka taga do were ra. ³⁵ O koson aw ka mogo o mogo faga gbansan dugukolo kan yan, olugu bee kelen kelen hake be aw kunna; k'a ta Abila* faga ma, ale min tun ye mogo terennin ye, ka na a bla Berekiya dence Jakariya faga ma; aw ka ale faga Alabatosoba ni sarakajenifen* ce. ³⁶ Can ra, ne b'a fo aw ye ko o fagariw bee hake be bi mogow kan.»

Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(Luka 13.34-35)

³⁷ Yesu ko: «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min be ciraw faga, ani Ala be mogo minw ci i fe, i be olugu bon ni kabakuru ye ka o faga! Sijaga caman ne tun b'a fe ka i ta denw lajen, i ko siseba be a denw lajen a kaman koro cogo min na, nka aw ma son o ma. ³⁸ Sisan a fe, Ala bena aw ta so ke yoro lakolon ye; ³⁹ sabu ne b'a fo aw ye ko aw na tena la ne kan tuun, fo lon min na aw bena a fo ko: <Min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye.> »

24

Yesu ka Zeruzalemu ciko fo
(Marika 13.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Ayiwa, Yesu bora Alabatosoba konso minke, a tagato a ta karamogodenw gbarara a ra k'a fo a ye ko a ye Alabatosoba locogo ni a cerna fe. ² Yesu ka o jaabi ko: «Aw na be nin bee ra ke! Can ra ne b'a fo aw ye ko nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jagon kunna.»

Yesu ka dununa laban ta toorokow fo
(Marika 13.3-13; Luka 21.7-19)

³ Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan. A ta karamogodenw nana o danna ka na a jininka ko: «O kow bena ke wagati min na, ani i nawagati tagamasiyen ni dununa labanwagati tagamasiyen fo an ye.»

⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogo si ye aw lafiri. ⁵ Sabu mogo caman bena na ni ne togo ye, k'a fo ko olugu le Kisibaga* ye. O bena mogo caman lafiri. ⁶ Aw bena kere mankanw men, ka kere kibaroyaw men. Aw hakiri kana pagami; sabu jagboya lo o kow ye ke. Nka o si te a laban ye folo. ⁷ Siya do bena wuri do were kama, jamana do bena wuri do were kama. Kongoba ni dugukoloyereyere bena ke yoro caman na. ⁸ Nka o bee bena ke toorow damina le ye, i n'a fo muso jigibagato ta tooro damina.

⁹ «O bena aw mina ka aw di, janko o ye aw tooro; o bena aw faga. Siyaw bee bena aw koninya ne togo koson. ¹⁰ O bena ke sababu ye k'a to mogo caman ye bo lanaya ra, ka jagon janfa, ani ka jagon koninya. ¹¹ Cira faninyafobaga caman bena wuri, ka mogo caman lafiri. ¹² Jurumun cayakojuge fe, mogo caman ta kanuya bena dogoya. ¹³ Nka ni mogo min ka nin kow sonmina fo ka taga se a laban ma, o tigi be kisi. ¹⁴ Ala ta Masaya*

* 23:35 23.35 Abila: Dow b'a fo ko Abeli.

Kibaro Diman* bena fɔ dunuƙa yɔrɔ bɛɛ ra, janko siyaw bɛɛ ye o seereya men. O kɔ, a laban bɛ sɔrɔ ka se.»

Fɛn haramunin ta tɔrɔ
(*Marika 13.14-23; Luka 21.20-24*)

¹⁵ «Ayiwa, Ala bɛ fɛn haramunin min kɔninya, cira Daniyeli ka min ko fɔ, ni aw nana o siginin ye Alabatosoba kɔnɔ (min bɛ nin kumaw karan, o ye jija ka a kɔrɔ lɔn)! ¹⁶ Ni o wagati sera ka mɔgɔ min sɔrɔ Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fɛ. ¹⁷ Ni o wagati ka mɔgɔ min sɔrɔ biribon san fɛ, o tigi kana jigi ko a bɛ tagara fɛn dɔ ta bon kɔnɔ. ¹⁸ Ni a kera ka mɔgɔ min sɔrɔ foro ra, o kana sekɔ so kɔnɔ ko a bɛ taga a ta derege ta. ¹⁹ O lonw na bɔnɔ bena muso lasiritɔw sɔrɔ, ani minw bɛ sin dira denw ma.

²⁰ «Aw ye Ala daari janko aw boriwagati kana bɛn nɛnɛba wagati ma, walama Nɛnɛkirilon* dɔ ma. ²¹ Sabu a bena kɛ tɔrɔba le ye, min jɔgɔn ma deri ka ye ban, kabini dunuƙa dantuma fɔ ka na se bi ma; a jɔgɔn fana tɛna ye tuun fiyewu. ²² Ni Ala tun ma o tɔrɔw wagati surunya, mɔgɔ si tun tɛna kisi. Nka a ka o tɔrɔw wagati surunya a ta mɔgɔ panawolomaninw kosɔn. ²³ Ni dɔ k'a fɔ aw ye ko: <A flɛ, Kisibaga* bɛ yan,> walama ko: <A bɛ yan fɛ yi,> aw kana la a ra. ²⁴ Sabu faninyafɔbaga dɔw bena wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafɔbaga dɔw fana bena wuri. O bena tagamasiyenbaw, ani kabakow kɛ, janko ka hali Ala ta mɔgɔ panawolomaninw lafiri, ni o tun bɛ se ka kɛ. ²⁵ Ayiwa, ne kɔni ka aw lasɔmi ka ban.

²⁶ «Ni dɔw ko: <A flɛ, Kisibaga bɛ kongo kɔnɔ!>, aw kana taga yi; ni dɔw ko: <A dogora bon dɔ kɔnɔ!>, aw kana la a ra. ²⁷ Sabu san bɛ manamana cogo min na ka bɔ terebɔyanfan na ka taga fɔ terebenyanfan na, Min kera Adamaden ye*, o nacogo bena kɛ ten le. ²⁸ Ni sogosu ka kɛ yɔrɔ min na, dugaw bɛ lajen o yɔrɔ le ra.»

Yesu nacogo ka bɔ sankolo ra
(*Marika 13.24-27; Luka 21.25-28*)

²⁹ Yesu ko: «Ayiwa, o wagati tɔrɔw tɛmenin kɔ, tere bena kɛ dibi ye, karo fana tɛna yeelen bɔ tuun; lolow bena bɔ sankolo ra ka benben. Sankolo ta sebayaw bena yuguyugu ka bɔ o nɔ ra. ³⁰ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, mɔgɔw bena o ta tagamasiyen ye sankolo ra. Dugukolo gbaw bɛɛ bena kasi; Min kera Adamaden ye, o bena o nato ye sankabaw kan ka bɔ sankolo ra ni sebayaba ni nɔrɔba ye. ³¹ O kɔ, burufiyekanba bena bɔ; a bena a ta melekew ci ka na a ta mɔgɔ panawolomaninw lajen ka bɔ dunuƙa fan naani na, ka a damina sankolo kun dɔ ma ka taga a bla a kun dɔ ra.»

Torosun ta karan
(*Marika 13.28-31; Luka 21.29-33*)

³² «Aw ye torosun cogo kɔrɔsi, k'a to o ye aw karan: ni aw k'a ye ko a borow bɛ nugura ka flaburuw bɔ tuma min na, aw b'a lɔn ko samiya surunyara. ³³ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow bɛ kera tuma min na, aw y'a lɔn ko Min kera Adamaden ye* ko o nawagati le surunyara, ko a sera ka ban. ³⁴ Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi mɔgɔw bɛɛ tɛna sa ka ban, fɔ nin kow bɛɛ ye kɛ ka dafa. ³⁵ Sankolo ni dugukolo bena tɛmɛ, nka ne ta kuma tɛna tɛmɛ fiyewu.»

Mɔgɔ si tɛ dunuƙa labanwagati lɔn
(*Marika 13.32-37; Luka 17.26-30,34-36*)

³⁶ Yesu ko: «Nin kow bɛna kɛ lon min na ni wagati min na, mɔgɔ si tɛ o lon; sankolo melekɛw t'a lon, Dence t'a lon; Fa Ala kelenpe le b'a lon. ³⁷ Min kɛra Adamaden ye*, sani o ye na, ko minw kɛra Nuho ta tere ra, o ɲogɔn le bɛna kɛ. ³⁸ Nuho ta tere ra, tuma min na sanjiba tun ma na fɔlɔ, mɔgɔw tun bɛ domuni ni minni le ra, ka to ka furuw kɛ, ka o ta denw di furu ra. O tora o le ra fɔ lon min Nuho donna kurunba kɔnɔ. ³⁹ O ma sɔmi foyi ra, fɔ sanjiba nana, ka taga ni o bɛɛ ye. Min kɛra Adamaden ye*, ale ta nawagati ra a bɛna kɛ ten le. ⁴⁰ O tuma ra, cɛ fla bɛna kɛ kongo kɔnɔ ɲogɔn fɛ, kelen bɛna ta ka kelen to yi. ⁴¹ Muso fla bɛna kɛ mugusi ra ɲogɔn fɛ, kelen bɛna ta ka tɔ kelen to yi. ⁴² O kosɔn aw ye aw janto aw yɛrɛ ra, sabu aw Matigi bɛna na lon min na, aw ma o lon. ⁴³ Aw yɛrɛ ka a lon ko ni bontigi tun ka soncɛ nawagati lon su fɛ, a tun tɛna la ka sunɔgɔ k'a to soncɛ ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁴ O kosɔn, aw fana ye labɛn, sabu aw tɛ miiri wagati min na, Min kɛra Adamaden ye*, ale bɛna na o wagati le ra.»

(Luka 12.41-48)

⁴⁵ «Jɔn le bɛna kɛ o baaraden terennin hakiriman ye sa, min matigice bɛna a bla a ta baaradenw kunna, janko a ye domuni di o ma a wagati ra? ⁴⁶ Ayiwa, o baaraden min matigice bɛna a sɔrɔ ko a bɛ o baarapuman kɛra, o baaraden ta bɛna ɲa. ⁴⁷ Can ra ne b'a fɔ aw ye, a matigice bɛna a sigi a borofɛnw bɛɛ kunna. ⁴⁸ Nka ni o baaraden ka kɛ baaradenjugu ye, ni a k'a miiri k'a fɔ ko: «Ne matigice bɛna mɛɛn ka sɔrɔ ka na», ⁴⁹ ni a ka kɛ a baaradenɲogɔnw bugɔ ye, ka to ka domuni kɛ, ka minni kɛ ni dɔrɔtɔw ye, ⁵⁰ ayiwa, o baaradenjugu tɛ miiri lon min na, ani a tɛ wagati min lon, a matigice bɛna na ka na bara a ra o wagati le ra. ⁵¹ A bɛna a bugɔ kɔsɛbɛ, k'a gbɛn, k'a bla ni flankafuw ye. Kasi ni ɲinɲimi le bɛna kɛ o yɔrɔ ra.»

25

Sungurunin tan ta talen

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu ka talen dɔ la o ye; a ko: «Ala ta Masaya* bɛna kɛ i n'a fɔ sungurunin tan minw ka o ta fitinaw ta su fɛ ko o bɛ taga kɔɲɔcɛ kunbɛnyɔrɔ ra. ² O ra looru tun ye hakirintanw ye, tɔ looru tun ye hakiritigiw ye. ³ Ayiwa, hakirintanw ka o ta fitinaw ta, nka o ma turu ta o yɛrɛ boro. ⁴ Nka hakiritigiw ka o ta fitinaw ta ka turu dɔ kɛ minan dɔw kɔnɔ ka taga ni a ye o yɛrɛ boro. ⁵ Kɔɲɔcɛ nana mɛɛn, a tɛ nana minke, sunɔgɔ ka o sungurunin tan bɛɛ mina, o bɛɛ sunɔgora.

⁶ «Ayiwa, perɛnkan nana bɔ su dugutarama fɛ ko: «Kɔɲɔcɛ ye, aw ye bɔ ka taga a kunbɛn!» ⁷ O sungurunin tan wurira ka o ta fitinaw labɛn. ⁸ Hakirintanw ko hakiritigiw ma ko: «Aw ye aw ta turu dɔ di an ma, ni o tɛ, an ta fitinaw bɛ ɲini ka faga dɛ!» ⁹ Nka hakiritigiw ko o ma ko: «ɔn-ɔn, an ta turu tɛna se ka an bɛɛ labɔ, aw ye taga turufiyeerebagaw fɛ ka taga dɔ san.» ¹⁰ Ayiwa, ka o taganin to turusanyɔrɔ ra, kɔɲɔcɛ nana. Minw tun labɛnna, olugu donna ni kɔɲɔcɛ ye kɔɲɔbon kɔnɔ; o ka da sɔgɔ. ¹¹ O kɔ fɛ, sunguru tɔw nana; o ko: «An Matigice, an matigice, dayɛɛ an ye!» ¹² Nka matigice ka o jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ne ma aw lon!» »

¹³ Yesu ko: «Aw ye aw janto aw yɛrɛ ra, sabu aw tɛ a lon lon, aw tɛ a wagati fana lon.»

Baaraden saba ta ko
(Luka 19.11-27)

¹⁴ Yesu ko: «Ala ta Masaya* bɛ i ko cɛ min tagatɔ tagama ra, a ka a ta baaradenw wele ka na a ta wari karifa o ma. ¹⁵ A ka warigbɛ kɛmɛ looru

di kelen ma, ka keme fla di kelen were ma, ka keme di sabanan ma; a ka o bee kelen kelen ta di o ma ka kapa ni o seko ye; o ko, a tagara. ¹⁶ Baaraden min tun ka warigbe keme looru soro, ale sinna ka baara ke ni a ta wari ye, ka warigbe keme looru were soro ka fara a ta kan. ¹⁷ Min tun ka warigbe keme fla soro, ale fana ka a ke o cogo kelen na, ka warigbe keme fla were soro ka fara a ta kan. ¹⁸ Nka warigbe keme tun dira min ma, ale tagara dinga le sogi ka a matigice ta wari dogo yi.

¹⁹ «Ayiwa, a menna, lon do o baaradenw matigice nana; a ka o wele ka na jate ke. ²⁰ Min tun ka warigbe keme looru soro, ale nana ni warigbe keme looru were ye, k'a fo ko: <Ne matigice, i tun ka warigbe keme looru le karifa ne ma, nka keme looru were fle nin ye; ne ka o le soro.>

²¹ «A matigice ko a ma ko: <O pana; i kera baaradennuman ye, ani lanamogo. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogo ye o ra. Sisan ne bena caman karifa i ma. Na, i ni i matigice ye nagari nagon fe.>

²² «Ayiwa, baaraden min tun ka warigbe keme fla soro, ale fana nana a matigice fe k'a fo a ye ko: <Ne matigice, i tun ka warigbe keme fla le karifa ne ma, nka warigbe keme fla were fle nin ye. Ne ka o le soro.>

²³ «A matigice ko a ma ko: <O pana; i kera baaradennuman ye, ani lanamogo. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamogo o ra. Sisan ne bena caman karifa i ma. Na, i ni i matigice ye nagari nagon fe.>

²⁴ «Ayiwa, baaraden min tun ka warigbe keme doron soro, ale nana a fo ko: <Ne matigice, ne tun ka a lon ko ele ye mogo jusukungbelen le ye. I ma siman min dan, i be o kan; i ma foro min sene, i be o siman tige. ²⁵ O le koson ne siranna, ne tagara dinga le sogi ka i ta wari dogo yi. I ta wari ye nin ye, a mina.>

²⁶ «A matigice ko a ma ko: <Ele baaradenjugu, salibagato. I k'a lon ko ne ma siman min dan ko ne be o kan, ko ne ma foro min sene ko ne be o siman tige; ²⁷ mun na i ma taga ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne koseginin, ne tun bena ne ta wari ta, ka ton soro ka fara a kan!> ²⁸ A ko mogo ma ko o ye a ta warigbe keme bosi a ra, k'a di warigbe waga kelen tigi ma. ²⁹ A ko: <Sabu do be min fe, do were bena di o le ma, a ta be caya; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a boro.> ³⁰ A ko: <Aw ye baaradenkolon firi kene ma dibi ra yi; kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra.> »

Ala ta kiti

³¹ Yesu ko: «Min kera Adamaden ye*, ni o nana sigi a ta masaya ra lon min na ni melekew bee ye, o lon na a bena sigi a ta masasiginan noroman kan. ³² Siyaw bee bena lajen a na koro. A bena o woloma ka bo nagon na, i ko sagagbenbaga be sagaw ni baw woloma ka bo nagon na cogo min na. ³³ A bena sagaw bla a kininboroyanfan fe, ka baw bla a numanboroyanfan fe.

³⁴ «Minw be a kininboroyanfan fe, Masace bena a fo olugu ye ko: <Aw ye na, ne Fa Ala ta baraka be aw minw kan. Ala ka Masaya* min laben kabini dununa jusigiwagati ra, aw ye o Masaya cen ta. ³⁵ Sabu kongo ka ne mina, aw ka domuni di ne ma, jiminlogo ka ne soro, aw ka ji di ne ma. Ne tun ye lonan ye, aw ka ne lajigi aw ta so. ³⁶ Ne fari lakolon tun lo, aw ka fani don ne ra. Ne tun man kene, aw ka aw janto ne ra. Ne tun be kaso ra, aw tagara ne fle.>

³⁷ «O tuma, o mogo terenninw bena a jaabi ko: <Matigi, lon juman anw ka ele kongoto ye, ka domuni di i ma? Lon juman fana anw ka ele minlogoto ye, ka ji di i ma? ³⁸ Lon juman anw ka ele ye lonanya ra ka i lajigi an ta so?>

Walama lon juman anw ka i fari lakolon ye ka fani don i ra? ³⁹ Lon juman anw ka i banabagato ye, walama k'a men ko i be kaso ra, an ka taga i fle?»

⁴⁰ «Masace bena olugu jaabi ko: <Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ka o kojuman ke ne balemaw bee ra fitini do ye, o tuma aw ka o ke ne yere le ye.>

⁴¹ «O ko, minw be a numanboroyanfan fe, masace bena a fo olugu ye ko: <Aw ye bo ne koru, aw mogo danganinw! Aw ye taga tasuma fagabari ra, tasuma min lalagara Setana ni a ta melekew ye! ⁴² Sabu kongu ka ne mina, aw ma domuni di ne ma. Minlogu ka ne soru, aw ma ji di ne ma. ⁴³ Ne tun be lonanya ra, aw ma son ka ne lajigi aw ta so. Aw ka ne fari lakolon ye, aw ma son ka fani don ne ra. Ne tun man kene, ne tun be kaso ra, nka aw ma taga ne fle.>

⁴⁴ «Ayiwa, olugu fana bena Matigi jaabi ko: <Matigi, lon juman le an ka i kongoto ye, ka i minlogoto ye, ka i ye lonanya ra, ka i fari lakolon ye, ka i banabagato ye, walama ka i ye kaso ra, an ka ban an ma foyi ke i ye?>

⁴⁵ Masace bena olugu fana jaabi ko: <Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw ma o kojuman ke ne balemaw bee ra fitini do ye, o tuma aw m'a ke ne yere le ye.> ⁴⁶ Ayiwa, olugu bena taga to toro banbari ra; nka mogo terenninw be taga to panamanya banbari ra.»

26

Mogow ka janfa siri Yesu kama

(Marika 14.1-2; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Yesu banna o kumaw bee ra tuma min na, a ko a ta karamogodenw ma ko: ² «Aw k'a lon ko a to ye tere fla Jonyaban panagbe* be se. Min kera Adamaden ye*, o bena o don mogow boro, o bena a gbengben yiri ra.»

³ Ayiwa, o wagati ra sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw tagara jogon ye sarakalasebagaw kuntigiba Kayife ta lu konu. ⁴ O k'a latige ko o bena Yesu mina ceguya ra, k'a faga. ⁵ Nka o ko, ko a ko man kan ka ke panagbe wagati ra, ko ni o te, mogow bena muruti.

Muso do ka turu kasadiman ke Yesu kun na

(Marika 14.3-9; Yuhana 12.1-8)

⁶ Ayiwa, Yesu tun be Betani, kunatocce Simon ta bon konu. ⁷ Muso do nana gbara Yesu ra. Daganin cenumanba do tun be a boro, o tun fara turu kasadiman songobelen do ra. Ayiwa, ka Yesu to domuni na, muso ka turu kasadiman ke Yesu kun na. ⁸ Karamogodenw ka o ye minke, olugu dimina; o ko: «Nin cenri kun ye mun ye? ⁹ Nin turu tun be se ka fiyere songoba ra, ka o wari di fagantanw ma.» ¹⁰ Yesu bora o ko kala ma; a ko o ma ko: «Mun koson aw be nin muso jusu kasira? A ka kewalenuman le ke ne ye. ¹¹ Sabu fagantanw koni, olugu be ni aw ye yan wagati bee; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bee de! ¹² A ka turu kasadiman ke ne fari kan, ka ne laben ne ta sutarari kama. ¹³ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kera yoro o yoro dunupa konu, nin muso ka min ke, o ko fana bena lakari, ka mogow hakiri jigi a ra.»

Zudasi ka Yesu janfa

(Marika 14.10-11; Luka 22.3-6)

¹⁴ O tuma karamogoden tan ni fla ra kelen min togo ye ko Zudasi Sikariyoti, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fe. ¹⁵ A ko o ma ko: «Ni ne ka Yesu don aw boro, aw bena mun le di ne ma?» O ka warigbe bisaba

di a ma. ¹⁶ K'a ta o wagati ra, Zudasi ka ke cogo do jini ye, a bena Yesu soro ka a don o boro cogo min na.

Jonyaban panagbe ta domuni

(Marika 14.12-21; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)

¹⁷ Ayiwa, Burufunubari panagbe* tere folo, karamogodenw nana Yesu nininka ko: «I b'a fe an ye taga Jonyaban panagbe domuni laben i ye min le?» ¹⁸ Yesu ka mogodo yira o ra, ko o ye taga o tigi fe dugu konso, ka taga a fo a ye ko: «An karamogo ko, ko ale ta wagati surunyara, ko a b'a fe ka na Jonyaban panagbe ke i fe, ale ni a ta karamogodenw.» ¹⁹ Yesu ka min fo, karamogodenw k'a ke ten. O tagara domuni laben. ²⁰ Tere benna minke, a ni a ta karamogoden tan ni fla sigira domuni na.

²¹ Ka Yesu ni a ta karamogodenw to domuni na, a ko o ma ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko aw ra kelen bena ne janfa.» ²² Karamogodenw jusu kasira kosebe. O bee kelen kelen ko a ma ko: «Matigi, ne lo wa?» ²³ Yesu ko: «Mogo min boro ni ne boro be minan konso jogon fe, o tigi le bena ne don mogow boro. ²⁴ Min kera Adamaden ye*, o bena sa, i ko a sebera a ta ko ra Kitabu konso cogo min na. Nka mogodo min bena ke sababu ye k'a janfa, bonso bena o tigi soro. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.» ²⁵ Zudasi, min tun ye a janfabaga ye, ale fana ka kuma ta; a ko: «An karamogo, ne lo wa?» Yesu ko a ma ko: «I yere le k'a fo.»

Jenogonya domuni

(Marika 14.22-26; Luka 22.15-20; Korantikaw folo 11.23-25)

²⁶ Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige k'a di karamogodenw ma, k'a fo o ye ko: «Aw y'a mina ka a domu; nin ye ne farikolo le ye.» ²⁷ O ko, a ka jifiye ta; rezenji tun b'a konso. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma, k'a fo o ye ko: «Aw bee ye do min; ²⁸ sabu nin ye ne jori le ye, Ala ta jenogonya* jori min bonna mogodo caman koson, ka o ta jurumunw yafa. ²⁹ Ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu, fo lon min na ne bena a min ni aw ye ne Fa ta Masaya* ra tuun, cogo were ra.» ³⁰ Ayiwa, o ka Alatandodankiri dow la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Marika 14.27-31; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

³¹ Ayiwa, Yesu k'a fo karamogodenw ye ko: «Ne ta ko bena ke sababu ye k'a to aw bee ye bori ka ne to bi su fe; sabu a sebera Kitabu konso, ko: <Ne bena sagagbenbaga faga, sagaw bee bena janjan.> »

³² Yesu k'a fo tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bo saya ra, ne bena taga aw konso Galile.» ³³ Ayiwa, Piyeri ka kuma ta, k'a fo Yesu ye ko: «Hali ni tow bee borira ka i to, ne koni tena bori ka i to fiyewu!» ³⁴ Yesu ko a ma ko: «Can ra, ne b'a fo i ye ko bi su nin na yere, sani dondo ye kasi, ele bena a fo mogow ye fo sinaga saba ko i ma ne lon.» ³⁵ Piyeri ko: «Hali ni a kera ko ne bena sa ni i ye le, ne tena son k'a fo ko ne ma i lon.» Karamogoden tow bee ka o kuma kelen fo.

Yesu ni karamogodenw tagara Zetisemane

(Marika 14.32-42; Luka 22.39-46)

³⁶ O ko, Yesu tagara ni a ta karamogodenw ye yoro do ra, min togo ye ko Zetisemane. A ko o ma ko: «Aw ye sigi yan, ne bena gbara na fe ka taga Ala daari.» ³⁷ A tagato, a tagara ni Piyeri ni Zebede dence fla ye. Jusukasi

ka ke a soro ye, k'a nin toro kosebe. ³⁸ A k'a fo o ye ko: «Ne nin toronin lo kosebe, fo k'a ke i ko ne bena sa. Aw ye to yan, ka to pana ni ne ye.»

³⁹ A tagara na fe donin. A ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma, ka Ala daari; a ko: «Ne Fa, ni a tun be se ka ke ko nin toro kana ne soro! Nka o bee n'a ta, ne yere sago kana ke fo ele sago.»

⁴⁰ O ko, a sekora ka na karamogodenw ko, ka na a soro ko olugu be sunogora. A ko Piyeri ma ko: «Piyeri, aw ma se ka to pana ka hali wagati kelen ke ni ne ye! ⁴¹ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra. Konuman miiriya be mogoro kono, nka a farisogo baraka ka dogo.»

⁴² O ko, a bora o ko a sinaga flanan na ka taga Ala daari tuun, ko: «Ne Fa, ni a te se ka ke ko nin toro ye mabo ne ra fiyewu, fo a ye ne soro le, o tuma i sago ye ke.»

⁴³ A sekora tuun ka na a soro o be sunogora, sabu sunogo tun ka o padenw gbiriya. ⁴⁴ A bora o ko ka taga a sinaga sabanan na. A tagara Ala daari ka seko o kuma kelen kan tuun.

⁴⁵ A sekora ka na karamogodenw ko tuun, k'a fo o ye ko: «Aw be sunogora ka aw yere laganfiya le wa? Ayiwa, wagati surunyara; Min kera Adamaden ye*, o bena don jurumunkebagaw boro. ⁴⁶ Aw ye wuri an ye taga! Ne janfabaga nato ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayoro ra
(Marika 14.43-50; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, a ta karamogoden tan ni fla ra kelen min togo ye ko Zudasi, ale nana; jamaba tun b'a ko; kerekemuruw, ani berew tun be o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw le tun ka o ci.

⁴⁸ Zudasi min tun kera Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen do yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mogoro min fo ni kanuyafori ye, ale lo; aw y'a mina.» ⁴⁹ O sera minke doron, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fo, ko: «An karamogo, i ni su.» A ka Yesu fo ni kanuyafori ye.

⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Ce, i nana min kama, o ke.» O tuma mogow kera Yesu kan, ka a mina. ⁵¹ Yesu ta karamogoden minw tun be ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bo, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jonce toro kelen caron ka bo yi. ⁵² Yesu ko o karamogoden ma ko: «I ta muru don a no ra yi; sabu mogoro o mogoro be muru ta, o tigi be halaki muru sababu le ra. ⁵³ Ele b'a miiri ko ne te se ka ne Fa wele ko a ye meleke ci ne ma sisan, minw ka ca ni meleke jamakuruba tan ni fla ye sisan wa? ⁵⁴ Nka ni o kera, o tuma a sebera ko ko minw ka kan ka ke, olugu bena ke k'a dafa cogo di?»

⁵⁵ O wagati ra, Yesu ko jama ma ko: «Aw nana ne ko ni berew ni kerekemuruw ye ko aw bena ne mina, k'a ke i ko ne ye benkannikebaga le ye. K'a soro ne tun be sigi ka mogow karan Alabatosoba kono lon bee, aw ma se ka ne mina. ⁵⁶ Nka nin kow bee kera janko ciraw tun ka ko minw sebe, o ye ke can ye.»

O tuma karamogodenw bee borira ka a kelen to.

*O tagara ni Yesu ye kiritigeyoro ra
(Marika 14.53-65; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)*

⁵⁷ Yesu minabagaw tagara ni a ye sarakalasebagaw kuntigiba* Kayife fe yi. Sariya karamogow* ni cekorobaw tagara jagon lajen yi. ⁵⁸ Piyeri tora yorojan, a be tugura o ko, fo ka taga se sarakalasebagaw kuntigiba ta lu ma. A donna ka sigi ni lu korosibagaw ye, k'a fle a ko bena laban cogo min na.

⁵⁹ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru mɔgɔw bɛɛ tun bɛ kuma dɔ jinina Yesu kama min bɛ se ka kɛ a fagasababu ye. ⁶⁰ Seere faninyafɔbaga caman nana o ta fɔ; nka o ma Yesu fagasababu sɔrɔ o si ra. A laban, mɔgɔ fla ko: ⁶¹ «A ko ale bɛ se ka Alabatosoba ci ka a lɔ kokura tere saba kɔnɔ.» ⁶² Sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lɔ, k'a fɔ Yesu ma ko: «Mɔgɔw bɛ kuma minw fɔra i kama, i ko di o ra?» ⁶³ Yesu jera. Sarakalasebagaw kuntigiba ko a ma ko: «Ne b'a fɛ i ye kari Ala panaman tɔgɔ ra k'a fɔ an ye ni ele le ye Kisibaga* ye, ani Den min bɔra Ala ra*.»

⁶⁴ Yesu ka a jaabi ko: «I yere le k'a fɔ. Nka o dɔrɔn tɛ, ne b'a fɔ aw ye ko k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, aw bɛna o siginin ye Sebɛɛtigi Ala kininboroyanfan fɛ, o kɔ, aw bɛna a natɔ ye sankaba kan ka bɔ sankolo ra.»

⁶⁵ O fɔra minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fɔ ka a yere ta derege mina ka a faran; a ko: «A ka Ala tɔgɔ cɛn. An mako tɛ mɔgɔ si ta seereya ra tuun! Aw yere ka a ta Alatɔgɔcɛnkuma mɛn ka ban! Aw ta miiriya ye juman ye?» ⁶⁶ Mɔgɔw ko: «A ka kan ka faga le!» ⁶⁷ O ka kɛ daji tu ye a pada kan, ka a bugɔ ni borokuruw ye. Dɔw k'a fata, k'a fɔ a ye ko: ⁶⁸ «Kisibaga, min ka i bugɔ, o tɔgɔ lɔn k'a fɔ an ye!»

Piyeri ko a ma Yesu lɔn

(Marika 14.66-72; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Ayiwa, Piyeri tun siginin bɛ lu kɔnɔ. Baaradenmuso dɔ gbarara a ra, k'a fɔ a ye ko: «Ele fana tun bɛ ni Yesu Galilekace ye.» ⁷⁰ Nka Piyeri banna ka lɔ a ra mɔgɔw bɛɛ ja na. A ko muso ma ko: «Ne ma i ta kuma faamu.» ⁷¹ O kɔ, Piyeri ka kɛ taga ye luda fan na. Baaradenmuso dɔ were k'a ye minke, ale k'a fɔ mɔgɔw ye o yɔrɔ ra ko: «Cɛ nin tun bɛ ni Yesu Nazaretikace ye!» ⁷² Piyeri banna tuun ka lɔ a ra. A karira ko ale tɛ. A ko: «Ne yere ma cɛ nin lɔn.» ⁷³ Dɔɔnin kera tuun, mɔgɔ minw tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu gbarara Piyeri ra k'a fɔ a ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mɔgɔ dɔ le ye; i kumacogo le b'a yira.» ⁷⁴ O tuma Piyeri karira fɔ k'a yere danga; a ko: «Ne ko ne tɛ cɛ nin lɔn.» O yɔrɔnin bɛɛ ra, dondo kasira. ⁷⁵ O tuma Yesu tun ka kuma min fɔ, Piyeri hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi, ele bɛna a fɔ sijaga saba ko i ma ne lɔn.» Piyeri bɔra kɛɛ ma ka taga kasi kosebe.

27

O ka kiti ben Yesu kan

(Marika 15.1; Luka 23.1-2; Yuhana 18.28-32)

¹ Ayiwa, sɔgɔmada jona fɛ sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cɛkɔrɔbaw bɛɛ tagara jɔgɔn ye Yesu kama, janko k'a faga. ² O k'a mina k'a siri, ka taga ni a ye jamanatigi Pilati fɛ.

Zudasi ka a yere faga

(Kɛwalew 1.18-19)

³ Ayiwa, Zudasi, min tun ka Yesu janfa, ale nana a ye ko o ka kiti ben Yesu kan ko a ye faga minke, a nimisara. O tun ka warigbe bisaba min di a ma, a sekɔra ka taga o di sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cɛkɔrɔbaw ma. ⁴ A ko: «Ne ka jurumun kɛ, sabu mɔgɔ min ma kojugu kɛ, ne ka o janfa k'a don aw boro.» O k'a jaabi ko: «Anw ta mun le bɛ o ra tuun? O ye i yere ta ko le ye.»

⁵ Zudasi ka wari firi Alabatosoba kɔnɔ, ka taga a yere kan don juru ra ka a yere faga. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiw ka wariw tɔmɔtɔmɔ. O ko: «Nin

wari man kan ka bla Alabatosoba kɛsu kɔnɔ, sabu mɔgɔfaga sara lo.» ⁷ O kumana ka na ben kelen ma; o tagara dagalalagabaga ta foro san ni o wari ye, ka o kɛ lonanw ta kaburulo ye. ⁸ O le kosɔn fɔ ka na se bi ma, o foro tɔgɔ lara ko mɔgɔfaga foro. ⁹ Cira Yeremi tun ka kuma min fɔ, o kuma kera can ye o cogo le ra, ko:

«O ka warigbɛ bisaba ta, Izirayelimɔgɔw ka o jate ka o kɛ mɔgɔ songɔ ye, ¹⁰ ka o di dagalalagabaga ma a ta foro songɔ ye, i n'a fɔ Matigi tun k'a fɔ ne ye cogo min na.»

O tagara ni Yesu ye Pilati fɛ
(Marika 15.2-5; Luka 23.3-5; Yuhana 18.33-38)

¹¹ O tagara ni Yesu ye jamanatigi fɛ. Jamanatigi ka a pininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masacɛ ye wa?» Yesu ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne lo.» ¹² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cɛkɔrɔbaw ka Yesu jaraki fɛn o fɛn na, Yesu ma o jaabi o si ra. ¹³ O tuma Pilati ko Yesu ma ko: «O bɛ i jarakira ko minw bɛɛ ra, i tɛ o mɛnna wa?» ¹⁴ Yesu ma Pilati jaabi a ta kuma si ra; o ko ka Pilati kabakoya kosɛbɛ.

Yesu fagako latigɛra
(Marika 15.6-15; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

¹⁵ Ayiwa, san o san, Jɔnyaban janagbɛ* ra, jamanatigi tun bɛ deri ka kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun bɛ o le labla. ¹⁶ Ayiwa, o y'a sɔrɔ kasoden dɔ tun bɛ kaso ra, min tɔgɔ tun ye Barabasi; mɔgɔw bɛɛ tun bɛ ale ta kojuguw kala ma. ¹⁷ Pilati kumana jama fɛ; a ko: «Ayiwa, aw b'a fɛ ne ye jɔn kelen le bla? Barabasi wa, walama Yesu min bɛ wele ko Kisibaga*?» ¹⁸ Pilati tun k'a lɔn ko nangboya dɔrɔn le kosɔn o ka Yesu mina ka na ni a ye ale fɛ. ¹⁹ Ayiwa, ka Pilati siginin to kititigeyɔrɔ ra, a muso ka mɔgɔ ci a fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «I kana a to ko dɔ ye don ele ni nin mɔgɔ terennin cɛ dɛ; sabu ne tɔrɔra siko ra su fɛ kosɛbɛ a kosɔn.»

²⁰ Nka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cɛkɔrɔbaw ka jama kɔnɔnɔsu, ko o y'a fɔ Pilati ye ko a ye Barabasi labla, ka Yesu faga. ²¹ Jamanatigi ka o pininka tuun, ko: «Nin mɔgɔ fla ra, aw b'a fɛ ne ye jɔn kelen le labla?» O ko: «Barabasi!» ²² Pilati ko: «O tuma, Yesu min bɛ wele ko Kisibaga, aw ko ne ye ale kɛ cogo di?» O bɛɛ k'a jaabi ko: «A gbengben yiri ra!» ²³ Jamanatigi ko: «O tuma a ka kojugu juman le kɛ?» O belen ka dɔ fara o pɛrɛnkan kan, ko: «A ye gbengben yiri ra!» ²⁴ Pilati nana a ye ko ale ta kuma tena foyi na minke, ko jama mankan fana bɛ bonyara ka taga na, a ka ji ta ka a tɛgɛ fla ko jama bɛɛ na na, k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, ne nin te nin mɔgɔ terennin fagari ra ni aw ye. A ko bɛ aw yɛɛ le boro.» ²⁵ Jama bɛɛ ko: «Onhɔn, an sɔnna. A hake ye ben anw ni an denw kan.» ²⁶ O ra, Pilati ka Barabasi labla o ye. A k'a to o ka Yesu bugɔ ni gbɛɛ ye, ka sɔrɔ k'a di o ma ko o ye taga a gbengben yiri ra.

Sorasiw ka Yesu tɔrɔ
(Marika 15.16-20; Yuhana 19.2-3)

²⁷ Jamanatigi ta sorasiw tagara ni Yesu ye jamanatigi ta bonba kɔnɔ. O nana ni sorasiw ta jenkuru bɛɛ ye ka na a lamini. ²⁸ O ka a yɛɛ ta faniw bɔ a ra ka deregeba wulenman dɔ don a ra. ²⁹ O ka nani dan ka o kɛ i ko masafugula, ka o biri a kun na, ka a kininboro kɛ ka kalama dɔ mina. O kɔ, o ka o kinbiri gban a kɔrɔ k'a lɔgɔbɔ, ko: «Yahudiyaw ta masacɛ, an bɛ i fora!» ³⁰ O ka kɛ daji tu ye a kan, ka kalama mina a boro ka a bugɔ ni

a ye a kun na. ³¹ O k'a logobɔ ka ban tuma min na, o ka deregeba bɔ a ra, ka a yere ta faniw don a ra tuun, ka bɔ ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Marika 15.21-32; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

³² O bɔɔ, o benna ni Sirenikace do ye, min togo tun ye ko Simon. O ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta. ³³ O tagara se yoro do ra, min togo ye ko Goligota, o koro ye ko Kunkolo yoro. ³⁴ O sera yi minke, o ka fla kunaman do pagami duven na ka o di Yesu ma; a ka a nene minke, a ma son ka a min.

³⁵ Yesu gbengbennin ko yiri ra, o ka kara la ka a ta faniw tarantaran jogon na. [O kera minke, cira tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko:

«O ka ne ta faniw taran jogon na, ka kara la ne ta deregeba koson.»]

³⁶ O ko, o sigira ka to k'a korosi.

³⁷ O tun ka kuma do sebe yiri do kan a kunkolo kunna, k'a fagakun yira. O tun k'a sebe ko: «Nin ye Yesu ye, Yahudiyaw ta masace.» ³⁸ O ka benkannikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dow kan, kelen be a kininboroyanfan na, kelen be a numanboroyanfan na. ³⁹ Temebagaw tun b'a flera, k'a neni, ka o kun komi a ra, ⁴⁰ k'a fo a ma ko: «Ele min ko i be se ka Alabatosoba ci, ka a lo kokura tere saba konɔ, ayiwa, i yere kisi sisan sa! Den min bora Ala ra*, ni ele lo, o tuma jigi ka bo gbengbenyiri ra!» ⁴¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani cekorobaw fana tun be a logobora, k'a fo ko: ⁴² «A ka tow kisi, nka a te se ka a yere kisi! Ni a ko a ye Izirayeli* ta masace ye, o tuma a ye jigi ka bo yiri ra! Ni a jigira, an be la a ra.» ⁴³ O ko: «A ko a ka a yere karifa Ala ma. Ayiwa, ni can lo ko Ala be a kanu, a ye a kisi sisan ke; sabu a yere da le k'a fo ko Den min bora Ala ra*, ko ale lo.» ⁴⁴ Benkannikebaga fla minw tun gbengbenna ni a ye, olugu fana tun be a nenina o cogo kelen na.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Marika 15.33-41; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

⁴⁵ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bee ra fo ka taga wulada surunya. ⁴⁶ Wulada surunyara minke, Yesu perenna ni fanga ye, k'a fo ko: «Heli, Heli, lama sabakatani?» O koro le ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?» ⁴⁷ Mogo minw tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, o ko: «A be cira Iliya* le welera!» ⁴⁸ O yoronin bee, o ra kelen borira ka taga fu do ta, ka o su minnifen kumunin do ra, ka a dulon kalama do ra, ka na o la Yesu da ra ko a ye a sonson. ⁴⁹ Tow ko: «A to yi, an y'a fle, ni cira Iliya bena na a kisi.» ⁵⁰ Yesu ka kulekanba ci tuun, ka sa. ⁵¹ O yoronin bee ra, Alabatosoba cetigefani faranna fla ye, k'a ta san fe ka na se fo dugu ma. Dugukolo yereyerera, faraw cira. ⁵² Kaburuw dayelera, mogo saninman caman suw kununa; ⁵³ o bora kaburuw konɔ Yesu kununin ko, ka don Zeruzalemu dugu konɔ. Mogo caman ka o ye.

⁵⁴ Sorasikuntigi ni sorasi to minw tun be Yesu korosira, olugu ka o ye minke, ka dugukoloyereyere ye, o siranna kosebe. O ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, nin ce lo.» ⁵⁵ Muso caman tun lonin be yorojan ka fleri ke. Olugu le tun tugura Yesu ko kabini Galile mara ra, ka a deme baara ra. ⁵⁶ Mariyamu Magidalakamusu, ale tun be o ra, ani Yakuba ni Yusufu bamuso Mariyamu, ani Yakuba ni Yuhana bamuso.

* 27:47 27.47 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

*O ka Yesu sutara**(Marika 15.42-47; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)*

⁵⁷ Wulada sera minkɛ, cɛ naforotigi dɔ nana ka bɔ Arimate; a tɔgɔ tun ye ko Yusufu. Ale fana tun ye Yesu ta karamɔgɔden dɔ ye. ⁵⁸ A tagara Pilati fɛ ka taga Yesu su daari a fɛ. Pilati sonna ko o ye a di a ma. ⁵⁹ Yusufu tagara Yesu su ta, ka a kasanke ni fanikura dɔ ye, ⁶⁰ ka taga a don kaburukura dɔ kɔnɔ; Yusufu yere le tun ka o kaburu sozi fara ra a yere tɔgɔ ra. O ka Yesu su la kaburu kɔnɔ, ka kabakuruba dɔ kolonkolon ka o kɛ ka kaburu datugu, ka taga. ⁶¹ Mariyamu Magidalakamuso, ani Mariyamu tɔ kelen, olugu tun siginin be ka o nasin kaburu ma.

Yesu ta kaburu kɔrɔsiko

⁶² Ayiwa, o dugusagbe, Yahudiyaw tun be o ta Nenɛkirilon* janagbe laben lon min na, o lon dugusagbe, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw* korira ka taga Pilati fɛ. ⁶³ O tagara a fɔ Pilati ye ko: «An matigice, an hakiri b'a ra ko mɔgɔlafiribaga nin tun k'a fɔ ko ni ale sara, ko tere saba ko a bena kunu. ⁶⁴ A to sorasiw ye taga kaburu kɔrɔsi ka se fɔ tere saba, janko a ta karamɔgɔdenw kana na taga a su ta ka a dogo, k'a fɔ mɔgɔw ye ko a kununa. O lafiriri bena juguya ka teme ale yere ta kan.» ⁶⁵ Pilati ko: «Aw ye sorasi dɔw ta, cogo min ka aw diya, aw ye taga a kɔrɔsi ten.» ⁶⁶ O tagara nɔ bla kaburu da ra, ka sorasi dɔw bla ko o ye kaburu kɔrɔsi ka ja.

28*Mɛleke ka Yesu kunuko fɔ muso dɔw ye**(Marika 16.1-10; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)*

¹ Nenɛkirilon* temenin kɔ, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada jooa fɛ, Mariyamu Magidalakamuso, ani Mariyamu tɔ kelen, olugu fla tagara ko o be taga kaburu fle. ² O wagati kelen na, dugukolo barara ka yereyere ni fanga ye. Matigi ta mɛleke dɔ bɔra sankolo ra ka na kabakuruba kolonkolon ka bɔ kaburu da ra ka sigi a kan. ³ A tun be manamanana i ko sanmanamana; a ta derege tun gbenin lo pepepe. ⁴ Sorasi minw tun be kaburu kɔrɔsira, olugu ja tigera; o ka kɛ yereyere ye, ka kɛ i ko suw. ⁵ Mɛleke k'a fɔ musow ye ko: «Aw kɔni, aw kana siran, sabu Yesu min gbengbenna yiri ra, ne k'a lon ko aw be ale le yɔrɔninina. ⁶ A tɛ yan. A kununa i ko a yere tun k'a fɔ cogo min na. Aw ye na don ka a layɔrɔ fle. ⁷ O kɔ, aw ye taga jooa, ka taga a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko a kununa ka bɔ saya ra, ko a be taga o kɔnɔ Galile, ko o bena taga a ye o yɔrɔ le ra. Ne tun nana o le fɔ aw ye.»

⁸ Musow teliyara ka bɔ kaburu da ra, o siranninba, ani o jusu diyaninba. O borira ka taga o kibaro diman fɔ karamɔgɔdenw ye. ⁹ O tagatɔ, o barara ka ben ni Yesu yere ye. Yesu ka o fo. O ka o kinbiri gban ka o boro mini Yesu sen ma, ka a bato. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw kana siran. Aw ye taga a fɔ ne balemaw ye ko o ye taga Galile. O bena ne ye o yɔrɔ le ra.»

Yahudiyaw ko o be Yesu kunuko dogo

¹¹ Ka musow tagatɔ to, Yesu su kɔrɔsibaga dɔw wurira ka don dugu kɔnɔ. O ka fen o fen ye, o tagara o bɛɛ fɔ sarakalasebagaw* kuntigiw ye. ¹² Sarakalasebagaw kuntigiw, ani cɛkɔrɔbaw tagara nɔgɔn ye ka kuma o ko ra. O kuma kɔ, o ka wari caman di sorasiw ma, ¹³ k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga a fɔ mɔgɔw ye ko Yesu ta karamɔgɔdenw nana su fɛ ka na a su ta ka taga ni a ye, ka aw to sunɔgɔ ra. ¹⁴ Hali ni o ko sera jamanatigi ma, anw yere bena kuma ni a ye, ka a kunko bɔ aw kan.» ¹⁵ Sorasiw ka wari mina.

Min fɔra o ye, o tagara o ke. O kuma le fɔra yɔrɔ bɛɛ Yahudiyaw ce ra fo ka na se bi.

Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na

(Marika 16.14-18; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kwalew 1.6-8)

¹⁶ Karamogoden tan ni kelen tagara Galile; Yesu tun ka kuru min ko fo o ye, o tagara o yɔrɔ ra. ¹⁷ O ka Yesu ye minke, o ka o kinbiri gban a koro ka a bato. Nka sigiya tun be dow jusu ra hali bi. ¹⁸ Yesu gbarara o ra, k'a fo o ye ko: «Fɛn bɛɛ se dira ne ma, sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan. ¹⁹ O le koson aw ye taga siyaw bɛɛ ke ne ta karamogodenw ye. Aw ye o batize, Fa Ala, ani Dence*, ani Nin Saninman* togo ra. ²⁰ Ne ka fɛn o fɛn yira aw ra, aw ye o karan o ra, o ye o sira tagama. Ne be ni aw ye lon bɛɛ, fo ka taga se dunuɓa laban ma.»

MARIKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Marika le kera nin kitabu sebebaga ye. Ale fana tun kera Yesu ta karamogoden do ye; ale tun kera Yesu ta kow seere do ye. Nka i b'a soro a ka ko caman were men Yesu ta ko ra mogo werew fe. Nin kitabu be Yesu ta kewalew le fo kosebe, ka teme a ta waajuriw kan. A b'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden le ye (10.45); a be kabakow ke, ka mogow keneya, ka o bosi jinaw boro, ka o ta jurumunw yafa o ma. Ni a fora ko Yesu ye Ala Den ye (1.1), o be a ta Alaya le yira; nin kitabu b'a yira an na fana ko «Min kera Adamaden ye*», o ye Yesu le ye. Nin kitabu te Yesu ta kokeninw lakari an ye ka tugutugu mogon na ka kapa ni a kewagati ye; nka a sebebaga be Yesu ta kokenin dow le panawoloma ka o sebe: a ka ko minw ke Galile, walama a tagato Zeruzalemu, walama Zeruzalemu dugu konɔ.

Marika ta kitabu be Yesu ta saya ko fo tuma caman, janko k'a yira ko ale le kera an ta jurumun sara ye (8.31; 9.31; 10.33-34,45). «Romu sorasikuntigi min tun lonin be Yesu koro ka a korosi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: <Can ra, Den min bora Ala ra, nin ce lo> » (15.39).

Kitabu konokow

Yuhana Batizerikebaga ta baara (1.1-13)

Yesu ka baara min ke Galile (1.14-8.30)

Yesu k'a ta saya ni a kunuko fo (8.31-9.50)

Yesu ka kuma minw fo Zeruzalemu (10-13)

Yesu ta tooro ni a ta saya ni a kunuko (14-16)

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Luka 3.1-18; Yuhana 1.19-28)

¹ Nin ye Kibaro Diman* damina ye; Den min bora Ala ra*, Yesu Kirisita, a be ale ta ko le fo. ² Nin kuma le tun sebera cira Ezayi ta kitabu konɔ ko: «A fe, ne be ne ta ciraden ci ka taga i na fe, ka i ta sira laben i ye.

³ Mogo do bena peren kongokolon konɔ k'a fo ko:

<Aw ye sira laben Matigi ye ka siradenninw bee lateren a ye.> »

⁴ O cogo ra, Yuhana k'a yere yira kongokolon konɔ; a tun be mogow batize, ka o waaju ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa o ma.

⁵ Mogo caman tun be bo Zude mara ra, ani Zeruzalemu ka taga Yuhana fe. O tun be lo o ta jurumunw na mogow bee na na; Yuhana tun be o batize Zuriden koba ra.

⁶ Derege min tun be Yuhana kan na, o tun ye mogomesi le ye, a cesirinan tun ye gbolojuru le ye. Yuhana tun be tonw, ani kongokonoli le domu. ⁷ A tun b'a fora a ta waajuri ra ko: «Min bena na ne ko fe, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne te se k'a fo ko ne be biri ka a ta sanbara juru foni ka bo a sen na. ⁸ Ne koni ka aw batize ji dama le ra, nka ale bena aw batize ni Nin Saninman* ye.»

*Yesu batizeriko**(Matiyu 3.13-4.11; Luka 3.21-22; 4.1-13)*

⁹ O wagati ra Yesu nana ka bɔ Nazareti; o ye Galile mara dugu dɔ ye. A nana batize Yuhana fɛ Zuriden kɔba ra. ¹⁰ Yesu bɔtɔ ji ra, a ka sankolo dayelenin ye; Ala Nin jigira i ko jɛnɛtugani ka na sigi a kan. ¹¹ Kumakan dɔ bɔra sankolo kɔnɔ ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

¹² O yɔrɔnin bɛɛ Nin Saninman ka Yesu ta ka taga ni a ye kongokolon kɔnɔ. ¹³ A ka tere binaani kɛ o yɔrɔ ra kongosogow cɛ ra. Setana tun bɛ a kɔrɔbɔra k'a fɛ o wagatiw ra. Yesu mako tun bɛ fɛn minw na, mɛlɛkɛw tun bɛ o kɛra a ye.

*Yesu ka jɛgɛminabaga naani wele**(Matiyu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)*

¹⁴ Ayiwa, Yuhana Batizerikɛbaga minanin kɔ ka bla kaso ra, Yesu tagara Galile; Kibaro Diman* min bɔra Ala fɛ, a tun bɛ o waajuri kɛra. ¹⁵ A tun b'a fɔra ko: «Wagati sera, Ala ta Masaya* wagati surunyara. O le kosɔn aw ye nimisa aw ta jurumunw na ka sɔn Ala ta Kibaro Diman ma.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu tun bɛ temena Galile bada ra, a ka jɛgɛminabaga fla ye. O tun ye Simɔn ni a balemace Andere ye. O tun bɛ o ta jɔw firira baji ra, sabu o ta baara tun ye jɛgɛmina le ye. ¹⁷ Yesu ko o ma ko: «Aw ye tugu ne kɔ, aw bɛ jɛgɛ mina cogo min na, ne bɛna aw karan aw ye mɔgɔw jini ten.» ¹⁸ O yɔrɔnin bɛɛ o ka o ta jɔw to yi ka tugu Yesu kɔ.

¹⁹ O tagara ja fɛ dɔɔnin minke, a ka Zebede dence Yakuba ye, ani a balemace Yuhana ye. Olugu fana tun siginin bɛ kurun dɔ kɔnɔ, o bɛ o ta jɔw karanna. ²⁰ O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ka o wele; o ka o face ni baardenw to kurun kɔnɔ ka wuri ka tugu Yesu kɔ.

*Yesu ka jinatɔ dɔ kenɛya**(Luka 4.31-37)*

²¹ O kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tagara Kaperinahumu. Nenɛkirilon* sera minke, Yesu donna karanso* kɔnɔ ka mɔgɔw karan. ²² A ta karan cogoya ka mɔgɔw kɔnɔnɔban, sabu a tun bɛ o karan ni baraka ye, a tun tɛ o karan i ko sariya karamɔgɔw*.

²³ Ayiwa, o wagati yɛrɛ ra, cɛ jinatɔ dɔ tun bɛ o ta karanso kɔnɔ; ale ka kɛ pɛrɛn ye, ko: ²⁴ «E, Yesu Nazaretikacɛ, mun le bɛ an cɛ? I nana an halakiyɔrɔ le ra wa? Ele ye mɔgɔ suguya min ye, ne ka o lɔn; ele ye Ala ta Mɔgɔ Saninman le ye.»

²⁵ Yesu jamana o jina kunna k'a fɔ a ye ko: «I da tugu, i ye bɔ nin cɛ ra!» ²⁶ Jina ka cɛ yuguyugu ni fanga ye, ka kuleba ci, ka bɔ cɛ ra. ²⁷ Mɔgɔw bɛɛ kabakoyara; o ka kɛ jɔgɔn jininka ye ko: «Nin ye mun ye? Karankura barakaman lo dɛ! A bɛ kuma hali jinaw fɛ ni baraka ye, o bɛ a kan mina.» ²⁸ O yɔrɔnin kelen bɛɛ ra, Yesu tɔgɔ sera Galile mara yɔrɔ bɛɛ ra.

*Yesu ka banabagatɔ wɛrɛw kenɛya**(Matiyu 8.14-17; Luka 4.38-41)*

²⁹ O kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra karanso kɔnɔ ka taga Simɔn ni Andere ta so. Yakuba ni Yuhana fana tun bɛ ni o ye. ³⁰ O tagara a sɔrɔ Simɔn buranmuso lanin bɛ, farigban b'a ra; o ka a ko fɔ Yesu ye. ³¹ Yesu gbarara a ra ka a mina a boro ma ka a lawuri. O yɔrɔnin bɛɛ farigban banna, a wurira ka gba kɛ o ye.

³² Tere benna tuma min na, dugumɔgɔw nana Yesu fɛ ni o ta banabagatɔw bɛɛ ye, ani jinatɔw. ³³ Dugumɔgɔw bɛɛ nana lajen bonda ra. ³⁴ Yesu

ka banabagato caman keneya, ani bana suguya caman. A ka jinato caman ta jinaw gben ka bo o ra fana; nka a tun son k'a to jinaw ye kuma, sabu o tun k'a lon.

Yesu ka mogow waaju Galile mara ra

(Luka 4.42-44)

³⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe sogomada jona fe k'a soro kene tun ma ci folo, Yesu wurira ka taga kongokolon konɔ yoro do ra a danna ka taga Ala daari. ³⁶ Simon ni a torogonw nana wuri ka taga a yorɔni. ³⁷ O k'a ye minke, o ko a ma ko: «Mogo bee be i yorɔninina.» ³⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «An ye bo yan ka taga kerfeduguw ra, janko ne ye taga waajuri ke o yoro ra fana, sabu ne nana o le koson.» ³⁹ A tagara Galile fan bee ra; a ka waajuri ke karansow* konɔ ka jinaw gben ka bo mogow ra fana.

Yesu ka kunatoce do keneya

(Matiyu 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Lon do, kunato do nana Yesu fe ka na i kinbiri gban a koro ka a daari ni makarikanw ye, ko: «Ni i be son, i be se ka ne saninya.» ⁴¹ A hina donna Yesu ra; Yesu ka a boro la a kan k'a fo a ye ko: «Ne sonna, i ye saninya.» ⁴² O yoronin bee a ta kuna keneyara; a saninyara. ⁴³ Yesu k'a labla o yoronin bee, k'a fo a ye k'a gbeleya ko: ⁴⁴ «I yere mina, i kana nin fo mogo si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min ko fo kunato ta saninyari ko ra, i ye o saraka bo janko k'a yira bee ra ko i keneyara.»

⁴⁵ Nka ce tagara minke, a tagara o kuma fo yoro bee, mogow bee ye, k'a ke fo Yesu tun te se ka don dugu si konɔ kene kan tuun. A tun be to dugu ko fe, kongokolon konɔ yi; mogow tun be bo fan bee ra ka taga a ko.

2

Yesu ka murugu do keneya

(Matiyu 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ Tere dama temenin ko, Yesu sekora ka na Kaperinahumu tuun. Mogow k'a men ko a be bon konɔ. ² O nana caman ka na bon fa ka da fa hali temeyoro tun te soro. Yesu tun be o waaju ni Ala ta kuma ye. ³ Ayiwa, o nana ni ce murugunin do ye a fe, mogo naani le tun ka o ce ta. ⁴ Nka o ma se ka gbara Yesu ra ni a ye jama koson minke, Yesu tun be biribon min konɔ, o yelenna o bon san fe ka wo do bo yi, ka o ce murugunin ni a ta lanan lajigi bon konɔ o wo fe. ⁵ Yesu k'a ye minke ko o lara ale ra, ko ale be se ka murugu keneya minke, a ko murugu ma ko: «Ne dence, i ta jurumunw yafara i ma.»

⁶ Sariya karamogo* dow siginin tun be o yoro ra. Olugu k'a fo o yere konɔ ko: ⁷ «Mun koson ce nin be nin kuma jagon fo? A ka Ala togo cen. Jon be se ka jurumun yafa, ni Ala kelenpe te?» ⁸ O yoronin kelen bee Yesu k'a lon a yere konɔ ko o be o kumaw le miirira. A ko o ma ko: «Mun koson o miiriya jagon be aw kononɔ? ⁹ K'a fo murugu ye ko a ta jurumunw yafara a ma o, walama k'a fo a ye ko a ye a ta lanan ta ka wuri ka tagama, o fla ra juman le ke ka di? ¹⁰ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye*, ko se be ne ye ka jurumun yafa dunupa konɔ.» Yesu ka o fo ka ban tuma min na, a kumana murugu fe ko: ¹¹ «Ne b'a fo i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so.» ¹² O yoronin bee murugu wurira ka a ta lanan ta ka bo kene ma mogow bee pa na; o kabakoyara ka Ala tando k'a fo ko: «An ma nin jagon ye ban.»

*Yesu ka Levi wele
(Matiyu 9.9-13; Luka 5.27-32)*

¹³ O kɔ, Yesu bɔra ka taga ba fan fɛ tuun. Jamaba nana a fɛ; a ka to ka o karan. ¹⁴ Yesu tɛmɛtɔ, a ka Alife dence Levi ye, a siginin bɛ ninsaraminabon na. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne kɔ!» A wurira ka tugu Yesu kɔ.

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun tagara domuni kɛ Levi ta so kɔnɔ. Ninsaraminabaga caman, ani Yahudiyaw tun bɛ mɔgɔ minw jate mɔgɔ kɛwalejuguw ye, olugu fana tun nana sigi ni Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ye; o bɛɛ tun bɛ domuni kɛra jɔgɔn fɛ, sabu o caman tun tugura Yesu kɔ. ¹⁶ Sariya karamɔgɔ* minw tun bɛ Farisiw* ta jɛn ra, olugu k'a ye ko Yesu bɛ domuni kɛra ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔw kɛwalejuguw ye minke, o ko Yesu ta karamɔgɔdenw ma ko: «Mun kosɔn aw karamɔgɔ bɛ domuni kɛ ni ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kɛwalejugu ye?»

¹⁷ Yesu ka o mɛn minke, a ko o ma ko: «Mɔgɔ minw ka kɛnɛ, olugu tɛ flakɛbaga yɔrɔɔnini, banabagatɔw le bɛ flakɛbaga yɔrɔɔnini. Ne ma na mɔgɔ terenninw wele; ne nana jurumuntɔw le wele.»

*Landakow ni Kibaro Diman tɛ kelen ye
(Matiyu 9.14-17; Luka 5.33-39)*

¹⁸ Yuhana Batizerikɛbaga ta karamɔgɔdenw ni Farisiw* tun bɛ to ka sun don. Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana Yesu jɛninka ko: «Mun kosɔn Yuhana ta karamɔgɔdenw ni Farisiw ta karamɔgɔdenw bɛ sun don, nka ele ta karamɔgɔdenw tɛ sun don?»

¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Kɔnɔcɛ jɛnɔgɔnɔw bɛ se ka to domunikɛbari ye ka o ni kɔnɔcɛ to jɔgɔn fɛ kɔnɔya ra wa? Ka o ni kɔnɔcɛ to jɔgɔn fɛ, o tɛ se ka to domunikɛbari ye fiyewu. ²⁰ Nka lon min na o bɛna kɔnɔcɛ ta ka bɔ o kɔrɔ, o lon na kɔni o bɛna sun don.»

²¹ A ko: «Mɔgɔ si tɛ fanikura kɛ ka fani kɔrɔ bari. Ni i ka o kɛ, fanikura bɛna fani kɔrɔ sama k'a faran. A faranko bɛ cɛjuguya ka tɛmɛ fɔlɔta kan. ²² Mɔgɔ si fana tɛ duvɛnkura kɛ forogokɔrɔw kɔnɔ. Ni o tɛ, duvɛn bɛna forogokɔrɔw faran; o tigi bɛ bɔnɔ duvɛn ni forogow bɛɛ ra. O kosɔn duvɛnkura ka kan ka kɛ forogokuraw le kɔnɔ.»

*Nɛnɛkirilon ta ko
(Matiyu 12.1-8; Luka 6.1-5)*

²³ Nɛnɛkirilon dɔ ra Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun bɛ tɛmɛna foro dɔ kɔnɔ. Ka o tɛmɛtɔ to, karamɔgɔdenw ka kɛ o foro siman dɔw karikari ye ka o jimi. ²⁴ Farisiw* k'a fɔ Yesu ye ko: «A flɛ, ko min man kan ka kɛ Nɛnɛkirilon na, mun kosɔn ele ta karamɔgɔdenw bɛ o kɛra?»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati min na Dawuda tun degura kosɛbɛ, ani kɔngɔ k'a mina, a ni a ta tagamaɔgɔnɔw, a ka min kɛ, aw ma o ko karan wa? ²⁶ A donna Alabatoso kɔnɔ, sarakalasebaga Abiyatari ta wagati ra, ka sarakaburuw domu, ka dɔ di a tagamaɔgɔnɔw fana ma; k'a sɔrɔ sarakalasebagaw dɔrɔn ka kan ka o buru domu.»

²⁷ O kɔ, Yesu k'a fɔ o ye ko: «Nɛnɛkirilon latigɛra mɔgɔw kosɔn; mɔgɔ ma kɛ Nɛnɛkirilon kosɔn. ²⁸ O kosɔn Min kɛra Adamaden ye*, Nɛnɛkirilon fana kuntigiya bɛ o le boro.»

3

*Yesu ka cɛ boro faganin kɛnyɛa
(Matiyu 12.9-14; Luka 6.6-11)*

¹ Ayiwa, Yesu donna karanso* kɔnɔ tuun. Cɛ dɔ tun bɛ yi, min boro kelen tun faganin lo. ² O tun bɛ Yesu kɔrɔsira k'a flɛ, yala ni a bɛna sɔn ka o cɛ kenɛya Nɛnɛkirilon* na, janko o ye sababu dɔ sɔrɔ k'a jaraki. ³ Yesu ko cɛ boro faganin ma ko: «I wuri ka na lo cɛ ma, jama bɛɛ na kɔrɔ.»

⁴ O kɔ fɛ, a k'a fɔ o ye ko: «Ayiwa, kɔnuman le ka kan ka kɛ Nɛnɛkirilon na wa, walama kojugu? Ka mɔgɔ kisi wa, walama ka mɔgɔ faga?» O bɛɛ jera, mɔgɔ si m'a jaabi. ⁵ O ta jusukungbɛlɛya ni o ta tugumanjiya ka Yesu panasisi. A dimininba ka a na lo o ra ka to ka o flɛ. O kɔ, a ko cɛ boro faganin ma ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minkɛ, a boro kenɛyara. ⁶ Farisiw* bɔra ka taga masacɛ Herodi* ta jenkuru mɔgɔw fɛ; o ka jɔgɔn ye o yɔrɔnin bɛɛ janko ka cogo jini Yesu fagako ra.

Jamaba nana Yesu fɛ

⁷ O kɔ fɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw bɔra ka taga ba fan fɛ. Jamaba tugura a kɔ; dɔw tun bɔra Galile, dɔw bɔra Zude, ⁸ dɔw tun bɔra Zeruzalɛmu, dɔw tun bɔra Idume, dɔw tun bɔra Zuriden kɔfɛduguw ra, dɔw tun bɔra fɔ Tiri ni Sidɔn kɛrɛfɛduguw ra. O mɔgɔw bɛɛ nana Yesu fɛ, sabu Yesu ka ko minw bɛɛ kɛ, o tun ka o bɛɛ mɛn. ⁹ O tuma Yesu k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko o ye kurun fitini dɔ bla a kɔrɔ yɔrɔsurun na, janko ni jama nana a gbɛndɛ, a ye don o kɔnɔ. ¹⁰ Sabu a tun ka banabagato caman kenɛya minkɛ, o kosɔn tɔɔrɔ tun bɛ min o min na, o bɛɛ tun nana ton a kunna; o bɛɛ tun b'a fɛ ka maga a ra, janko o ye kenɛya. ¹¹ Hali jinatɔw yɛrɛ, ni o tun ka Yesu ye tuma o tuma, o tun bɛ kinbiri gban a na kɔrɔ ka pɛrɛn ko: «Den min bɔra Ala ra*, ele lo.» ¹² Nka Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛlɛya kɔsɛbɛ, ko o kana ale ko fɔ mɔgɔw ye.

Yesu ka ciraden tan ni fla panawoloma (Matiyu 10.1-4; Luka 6.12-16)

¹³ O kɔ fɛ a yɛlɛna kuru dɔ kan. A tun b'a fɛ mɔgɔ minw ye kɛ ni a ye, a ka olugu wele. O nana a fɛ. ¹⁴ Yesu ka mɔgɔ tan ni fla panawoloma o cɛ ra, janko ka na olugu ci ka taga waajuri kɛ, ¹⁵ ka sebagaya di o ma ka jinaw gbɛn. ¹⁶ O mɔgɔ tan ni fla tɔgɔw flɛ: a fɔlɔ ye Simɔn ye, min tɔgɔ lara ko Piyeri; ¹⁷ ani Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, a ka minw tɔgɔ la ko Bowanɛzɛzi, o kɔrɔ ye ko sanpɛrɛndenw; ¹⁸ ani, Andere, ani Filipe, ani Baritelemi ni Matiyyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Tade, ani Simɔn min bɛ wele ko faso kanubagaba*, ¹⁹ ani Zudasi Sikariyoti, min nana Yesu janfa.

Yesu ta somɔgɔw nana a minayɔrɔ ra

²⁰ O kow bɛɛ kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw kɔsegira ka na so kɔnɔ. Jama nana lajɛn tuun; hali o tun tɛ wagati sɔrɔ ka domuni kɛ. ²¹ Yesu ta somɔgɔ dɔw ka o kow mɛn minkɛ, o ko i b'a sɔrɔ a kun pagamina le; o nana ko o bɛna a mina ka taga ni a ye.

Yesu ta fanga ma bɔ Setana ra (Matiyyu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)

²² Sariya karamɔgɔ* minw tun bɔra Zeruzalɛmu ka na, olugu tun b'a fɔra ko: «Jinaw kuntigiba, Setana, o le bɛ Yesu fɛ; a bɛ jinaw gbɛnna ni jinaw kuntigiba Setana yɛrɛ ta sebagaya le ye.»

²³ O tuma Yesu ka o wele, ka o jaabi ni talɛn dɔw ye; a ko: «Setana bɛ se ka Setana gbɛn cogo di? ²⁴ Ni masaya min mɔgɔw ka taran ka wuri jɔgɔn kama, o masaya tɛ se ka to a nɔ ra. ²⁵ Ni lu min mɔgɔw ka taran ka wuri

* **3:18** 3.18 Faso kanubagaba: Kitabu dɔw b'a fɔ ko Zeloti.

ɲɔɔn kama, o lu tɛ se ka to a nɔ ra. ²⁶ Ayiwa, ni Setana ka wuri a yere ɲɛɲɔɔnw kama, ni o ka taran ka ɲɔɔn kere, o tuma a ta masaya tɛ se ka to a nɔ ra; a bɛ ban pewu.

²⁷ «Mɔɔ si tɛ se ka taga don cɛ barakaman dɔ ta so kɔnɔ ko i bɛ a ta fɛnw sonya, ni i ma a yere mina ka a siri fɔlɔ. Ni i sera a ra le, o tuma i bɛ se ka a ta sokɔnɔfɛnw cɛ.

²⁸ «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko jurumunw bɛɛ bɛ se ka yafa adamadenw ma, hali Alatɔɔcɛnkumaw, ²⁹ nka ni mɔɔ o mɔɔ ka Nin Saninman* tɔɔ cɛn, o jurumun tɛ yafa o tigi ma fiyewu. A ka jurumun yafabari le kɛ.»

³⁰ Yesu ka o kumaw fɔ o ye, sabu o mɔɔw tun k'a fɔ ko jina dɔ le bɛ Yesu ra.

*Yesu bɛ mɔɔ minw jate a ta somɔɔw ye
(Matiyu 12.46-50; Luka 8.19-21)*

³¹ Ayiwa, Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana lɔ kɛɛ ma ka mɔɔ dɔ ci ka a wele. ³² O y'a sɔrɔ jama tun siginin bɛ ka a lamini. O k'a fɔ a ye ko: «I bamuso ni i balemaw bɛ kɛɛ ma, o bɛ i kopininkara.» ³³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw bɛ a bisigi ko ne bamuso ni ne balemaw ye ɲɔn ni ɲɔn le ye?»

³⁴ Mɔɔ minw tun siginin bɛ k'a lamini, a ka a ɲa munu ka olugu flɛ, k'a fɔ ko: «Ninnugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye; ³⁵ sabu mɔɔ o mɔɔ bɛ Ala sago kɛ, o tigi le ye ne balemace ni ne balemamuso ni ne bamuso ye.»

4

*Simankisɛw ta talen
(Matiyu 13.1-9; Luka 8.4-8)*

¹ Yesu tagara mɔɔw karan tuun bada ra. Jama caman nana laɲɛn a kɔrɔ tuun, fɔ a ma ɲa a donna ka sigi kurun dɔ kɔnɔ ji kan. Jama bɛɛ tora gbele kan bada ra. ² A ka o karan fɛn caman na ni talenw ye. A k'a fɔ o ye a ta karan na ko: ³ «Aw ye nin lamɛn! Sɛɛkɛbaga dɔ bɔra ka taga siman seri a ta foro ra. ⁴ A seririkɛtɔ, simankisɛ dɔw benbenna sirada ra. Kɔnɔw nana o bɛɛ kunukunu. ⁵ Simankisɛ dɔw benbenna farayɔrɔ ra. O yɔrɔ bɔɔmugu tun man ca. O siman falenna joona joona, sabu o ma don dugukolo ra ka se yɔrɔjan. ⁶ O kosɔn tere nana bɔ minke, o bɛɛ jajara, sabu o lilinw ma tagayɔrɔ sɔrɔ dugukolo jukɔrɔ. ⁷ Simankisɛ dɔw benbenna ɲaniw cɛ ra; ɲaniw wurira ka o datugu, o si ma se ka den kɛ. ⁸ Ayiwa, simankisɛ dɔw benbenna dugukolonuman na. O falenna ka wuri ka ɲa kɔsɛɛ. O kise dɔw ka den bisaba kɛ, dɔw biwɔrɔ, dɔw kɛmɛ.»

⁹ O kɔ, Yesu ko: «Ni mɔɔ min b'a fɛ ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamɛn.»

*Yesu ka talenw lakun fɔ
(Matiyu 13.10-17; Luka 8.9-10)*

¹⁰ Yesu nana a yere mabɔ jama ra tuma min na, a nɔfɛmɔɔw ni a ta karamɔɔɔden tan ni fla k'a ɲininka o talenw kɔrɔ ra. ¹¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ala ta Masaya* gundo lonniya dira aw le ma; nka kɛɛmamɔɔw kɔni, a bɛɛ bɛ fɔ olugu ye ni talenw le ye. ¹² O le kosɔn <O b'a flɛ, nka o tena a ye; o b'a mɛn, nka o tena a faamu; ni o tɛ, o tun bɛna yɛlɛma ka kɔsɛgi Ala ma ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ.> »

Yesu ka simankisew ta talen koro fo
(*Matiyu 13.18-23; Luka 8.11-15*)

¹³ Yesu k'a fo o ye ko: «Ni aw ma nin talen koro lon, o tuma aw bena talen tow koro lon cogo di? ¹⁴ Senekabaga be Ala ta Kuma le seri. ¹⁵ Simankise minw benbenna sirada ra, o koro ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, nka o yoronin kelen bee ra, Setana be na ka na o kuma bo o kono. ¹⁶ O cogo ra fana, simankise minw benbenna farayorow ra, o koro ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, ka son a ma jona jona ni ninsondiya ye; ¹⁷ nka o kuma te lilin don ka taga yorojan o tigiw kono. O tigiw ta miiriya yelema ka di. O koson ni sege sera o ma, walama ni mogow ka o toro Ala ta Kuma koson, o be ke sababu ye ka o kunnacen o yoronin bee. ¹⁸ Ayiwa, simankise minw benbenna naniyorow ra, o koro ye mogo minw be Ala ta Kuma lamɛn, ¹⁹ nka dunupa hamikow be don o jusu ra. O ta miiri bee be taga naforo fe. Fen suguya bee loko be o soro; o miiri camanw be ke sababu ye ka o kuma degu, a te foyi ja. ²⁰ Ayiwa, simankise minw benbenna dugukolonuman na, o koro ye mogo minw ka Ala ta Kuma lamɛn, ka son a ma; o be i ko siman min be den; do be den bisaba ke, do be den biworo ke, do be den keme ke.»

Fitinayeelen ta ko
(*Luka 8.16-18*)

²¹ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Yala mogo be fitina mana k'a bla fiye jukoro wa, walama ka a bla lanan jukoro? A te a bla fitinablayoro le ra wa? ²² Fen dogonin si te yi ni min tena yira; gundo si te yi, ni min tena bo kene kan. ²³ Ni mogo min b'a fe ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamɛn!»

²⁴ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Ayiwa, aw be kuma minw men, aw ye o korosi kosebe; sabu aw be mogo tow mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra, fo ka do fara aw ta kan. ²⁵ Sabu do be min fe ka ban, do were bena di o tigi le ma; nka do te min fe, hali fitini min b'a fe, o bena bosi a ra.»

Ala ta masaya be i ko Simankise

²⁶ Yesu k'a fo tuun ko: «Ala ta Masaya* ko be i n'a fo ce min ka simankise seri a ta foro ra. ²⁷ Ayiwa, ni o ce sunogora o, ni a tora pana o, su fara tere kan, o simankise be falen ka wuri ka ja; nka o ko bee be ke cogo min na, ale yere te o lon. ²⁸ Sabu dugukolo be siman falen a yere ma. Siman be wuri ka ke kala ye folo, o ko fe a be tizan bo. O ko, kisew be ke tizan na. ²⁹ Ayiwa, ni o kisew kogora doron, o be woroso ta a kama, sabu simantigewagati sera.»

Ala ta Masaya be damina fitini le
(*Matiyu 13.31-32,34; Luka 13.18-19*)

³⁰ Yesu k'a fo tuun ko: «An be se ka Ala ta Masaya* suma ni mun le ye tuun, walama an bena a cogoya yira ni talen juman ye? ³¹ A be i ko mutaridi kise. Ni i be a dan dugukolo ra, ale ka dogo ka teme dunupa simankisew bee kan. ³² Nka ni a danna foro ra, a be wuri ka bonya ka teme nankorafen tow bee kan. A be borobabaw bo, fo konow bena o ta jagaw la a suma ra.»

³³ Yesu tun be Ala ta Kuma fo mogow ye ni nin talenw jagon caman le ye ka kana ni o ta faamuricogo ye. ³⁴ A ma kuma o fe cogo were ra ni talenw te. Nka wagati min a ni a ta karamogodenw be o danna, a be o talenw bee koro fo olugu ye.

Yesu ka fɔɔba lalo baji kan
(*Matiyu 8.23-27; Luka 8.22-25*)

³⁵ Ayiwa, o lon yere wulada fe, Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «An ye taga ba ja do kan!»

³⁶ O bora jama korɔ minke, Yesu tun siginin be kurun min konɔ, karamogodenw tagara ni a ye o kurun kelen konɔ. Kurun werew tun be ni o ye. ³⁷ Ka o tagato to, fɔnɔba do wurira baji kan. Jikurubaw tun be serira ka don kurun konɔ, fo kurun tun be fara ji ra ka ban. ³⁸ Nka Yesu tun ka a kun la kunkorolanen do kan kurun kofeyoro ra, a be sunogora. Karamogodenw ka a lakunu, k'a fo a ye ko: «An karamogo, an sato fle ji ra, i te o jate wa?»

³⁹ Yesu kununa; a songora fɔno ra, k'a fo baji ye ko: «I mala, ka je!» Fɔno lora, yoro bee sumana. ⁴⁰ O ko fe Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be siranna tan? O tuma lanaya te aw fe wa?» ⁴¹ Karamogodenw siranna kosebe; o tun b'a fora nogon ye ko: «E! Nin ye mogo suguya juman ye? Hali fɔno ni ji, o bee be a kan men.»

5

Yesu ka jinaw gben ka bo ce do ra (Matiyu 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw sera ba ko fe, Gerasakaw ta mara ye. ² O jigira ka bo kurun konɔ yoro min na doron, ce jinato do bora kaburulo ra ka na Yesu kunben. ³ O ce tun tagara to kaburulo ra a kelen na yi. Mogo si tun te se ka a siri tuun ka to yoro kelen na, hali ni a tun kera ni negejoroko le ye; ⁴ sabu tuma caman na, o k'a mina ka nege don a sen na, k'a siri ni negejoroko ye. Nka a tun be o negew karikari, ka negejorokow fana tigetige. O se tun te mogo si ye k'a mina ka to yoro kelen na. ⁵ Su ni tere o ce tun be yaala tuma bee kaburuw ce ra, ani kuruw kan; a be kule ci ka a yere mandimi ni kabakuruw ye.

⁶ A tora yorojan ka Yesu ye; a borira ka na a kinbiri gban a korɔ, ⁷ ka peren ni kanba ye, ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bora Ala Korotaninba ra? Ne be i daari, i ye a ke Ala koson, i kana ne tooro.» ⁸ A tun be o fora, sabu Yesu tun b'a fora a ye ko: «Jina, bo nin ce ra!» ⁹ Yesu ka a jininka ko: «I togo ye di?» A ka Yesu jaabi ko: «Ne togo ye ko <Jamaba>, sabu an ka ca.» ¹⁰ Ayiwa, o jinaw ka Yesu daari k'a gbeleya, ko a ye sabari a kana olugu gben ka bo jamana konɔ.

¹¹ Ayiwa, lekuruba do tun be domuni kera kuru kere fe. ¹² Jinaw ka Yesu daari kosebe, k'a fo a ye ko: «An bla ka taga nin lew ce ra, janko an ye don olugu ra.» ¹³ Yesu sonna; jinaw bora ce ra ka taga don lew ra. O kera minke, lew bee girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben baji ra; o bee fagara ji ra. O tun be le waga fla bo.

¹⁴ A kera ten minke, legbenbagaw borira ka taga o fo dugu konɔ, ani togodaw ra. Mogow tagara a fle, k'a lon min kera. ¹⁵ O sera Yesu korɔ, k'a ye ko jina caman tun be ce min na, o ce siginin be, derege be a kan na, a namalora. Siranya ka o mina. ¹⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw ja na, olugu ka o lakari mogo tow ye: min kera jinato ra, ani min kera lew ra. ¹⁷ Mogow ka o kuma men minke, o ka ke Yesu daari ye k'a gbeleya, ko a ye taga ka bo olugu ta mara ra.

¹⁸ Ayiwa, ka Yesu donto to kurun konɔ, jinaw tun be o ce min na, ale ka Yesu daari kosebe, ko a y'a to ale ye taga ni a ye. ¹⁹ Nka Yesu ma son; Yesu k'a fo a ye ko: «Taga i ta so, i ta somogow fe; Matigi Ala ka min ke i ye, ani a makarira i ra cogo min na, i ye o bee lakari o ye.» ²⁰ Ce tagara; Yesu

ka fen o fen ke a ye, a ka o kibaro fo Dekapoli* mara bee ra. Mogow bee kabakoyara.

Zayirusi denmuso kunuko ni muso do keneyako
(*Matiyu 9.18-26; Luka 8.40-56*)

²¹ Yesu donna kurun konɔ ka ba tige ka seko ka na ba ja do kan. O yoro ra jamaba nana lajen a korɔ tuun k'a to bada ra. ²² Ayiwa, karanso* kuntigi min togo tun ye ko Zayirusi, ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban Yesu korɔ. ²³ A ka Yesu daari kosebe; a ko: «Ne denmusionin be jini ka sa, sabari ka na i boro la a kan ka a keneya, janko a ye panamanya tuun.» ²⁴ Yesu tagara ni a ye. Jamaba tugura a ko fo ka a gbende.

²⁵ O y'a soro muso do tun be jama ra, joribonbana tun be ale ra kabini san tan ni fla. ²⁶ A tun segera kosebe flakebaga caman boro, k'a bororafenw bee ban, nka o si tun ma foyi ja; a ta bana yere tun be juguyara le. ²⁷ O muso tun ka Yesu ko men; a nana don jama ra ka maga Yesu ta derege ra, a ko fe. ²⁸ Sabu a tun b'a fora a yere konɔ ko: «Ni ne sera ka maga a ta derege dama ra, ne bena keneya.» ²⁹ A magara Yesu ta derege ra minke, o yoronin kelen bee ra a ta joribon lora. A k'a ye a farikolo ra ko ale keneyara ka bo a ta bana ra. ³⁰ O yoronin bee ra Yesu k'a lon a yere ma ko sebagaya do bora ale ra; a ka a ja munu jama ce ma k'a fo ko: «Jontigi le magara ne ta derege ra?» ³¹ A ta karamogodenw ko: «A fle, jamaba nin ka i gbende, i belen ko: «Jon magara ne ra?» » ³² Nka Yesu ka a ja munu ka a kerefemogow fle, janko mogow min ka o ke, a ye o tigi ye. ³³ Muso siranna fo a be yereyere, sabu a tun k'a lon ko min kera ale ra; a nana a yere ben Yesu sen korɔ, ka can bee fo a ye. ³⁴ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra, Ala ye i to keneya ra.»

³⁵ Ka Yesu to o kuma ra, mogow dow bora karanso kuntigi ta so ka na a fo a ye ko: «I denmuso sara, mun na i be karamogow segera tuun?» ³⁶ Nka Yesu ma o ta kuma jate; a k'a fo karanso kuntigi ye ko: «I kana siran, la ne ra doron!» ³⁷ O tagato, Yesu ma son mogow si ye taga ni a ye, fo Piyeri, ani Yakuba, ani Yakuba balemace Yuhana. ³⁸ O sera karanso kuntigi ta so konɔ minke, Yesu k'a ye ko jamaba tun be yi, o bee be kasira ka mankan ci, ka kule ci. ³⁹ Yesu donna; a k'a fo o ye ko: «Mun koson aw be mankan cira, ka kasi? Den ma sa, a be sunogora le.»

⁴⁰ O mogow ka ke a logobo ye. A ka o bee labo kene ma. Den tun lanin be bon min konɔ, a donna yi ni den face ni a bamuso ye, ani a ta karamogoden minw tun be ni a ye. ⁴¹ A ka den mina a boro ma k'a fo a ye ko: «Talita kumi!» O korɔ ye ko: «Sungurunin, ne b'a fo i ye ko i ye wuri.»

⁴² O yoronin kelen bee ra sungurunin wurira ka ke tagama ye; a si tun ye san tan ni fla. O bee kabakoyara kosebe, fo ka o kononban. ⁴³ Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw kana a to mogow were ye nin ko men.» O ko fe, a ko o ye domuni di sungurunin ma.

6

Nazaretikaw banna Yesu ra
(*Matiyu 13.53-58; Luka 4.16-30*)

¹ O ko, Yesu bora o yoro ra, ka taga a lamodugu ra. A ta karamogodenw tugura a ko. ² Nenekirilon* sera minke, Yesu ka mogow karan damina karanso* konɔ. Mogow caman tun be a lamenna; o kabakoyara fo o tun b'a

* **5:20** 5.20 Dekapoli: O korɔ ye dugu tan. O yoro tun be Galile ba woroduguyanfan ni a tereboyanfan na.

fɔra ko: «A bɔra ni nin kow bɛɛ ye min? Nin hakiritigiya min b'a fɛ, jɔntigi le ka o di a ma? A bɛ nin kabakow kɛra cogo di le?» ³ O ko: «Yirileɛɛbaga tɛ wa? Mariyamu dence, Yakuba ni Zoze ni Zude ni Simɔn, olugu korɔce tɛ wa? A dɔgɔmusow tɛ an fɛ yan wa?»

O miiriyaw kɛra sababu ye ka o kunnacen, o ma la Yesu ra. ⁴ Nka Yesu k'a fɔ o ye ko: «Cira tɛ dɔgɔya yɔrɔ si, ni a yere ta dugu tɛ, a yere balemaw ce ra, ani a yere ta lu.»

⁵ O mɔgɔw ta lanabariya kosɔn, Yesu ma kabako caman kɛ; a ka a boro la banabagato dama dama kan dɔrɔn ka o kenɛya. ⁶ O mɔgɔw ta lanabariya ka Yesu kabakoya.

*Yesu ka karamɔgɔdenw ci ka taga waajuri kɛ
(Matiyu 10.5-15; Luka 9.1-6)*

Yesu tun bɛ yaala dafɛduguw ra ka mɔgɔw karan. ⁷ A ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele, ka o ci mɔgɔ fla fla; a ka se bagaya di o ma ka jinaw gben. ⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Ni bere dama tɛ, aw kana fɛn were ta ka taga tagama ra; aw kana domunifen ta, aw kana bɔrɔ ta, aw kana wari yere bla aw kun.» ⁹ A ko: «Aw ye sanbara don aw sen na, nka aw kana derege fla don.»

¹⁰ A k'a fɔ o ye tuun ko: «Ni aw jigira lu min kɔnɔ, aw ye to o lu kɔnɔ fɔ ka taga se aw bɔlon ma o yɔrɔ ra. ¹¹ Nka ni dugu min mɔgɔw ma sɔn ka aw lajigi, ni o banna aw ta kuma ma, aw bɔtɔ o dugu ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon yi; o bɛna kɛ aw seere ye o mɔgɔw kama.»

¹² Ayiwa, karamɔgɔdenw tagara mɔgɔw waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na. ¹³ O ka jinato caman ta jinaw gben ka bɔ o ra. O ka turu mun banabagato caman na ka Ala daari o ye ka o kenɛya.

*Yuhana Batizerikebaga fagacogo
(Matiyu 14.1-12; Luka 9.7-9)*

¹⁴ Ayiwa, masace Herodi* nana Yesu ko mɛn, sabu mɔgɔw bɛɛ tun bɛ Yesu ko fɔra. Dɔw tun b'a fɔra ko: «Yuhana Batizerikebaga le kununa ka bɔ saya ra! O le kosɔn se bagaya b'a fɛ ka kabakow kɛ.» ¹⁵ Dɔw ko, ko cira Iliya* lo, dɔw fana ko, ko cira minw temena kakɔrɔ, ko olugu dɔ lo.

¹⁶ Nka masace ka o kow mɛn minke, a ko: «Ne ka Yuhana min kun tige, ale le kununa.» ¹⁷ Sabu masace Herodi yere tun ka Yuhana mina k'a siri k'a bla kaso ra. O tun kɛra a balemace Filipe ta muso Herodiyadi le kosɔn, sabu Herodi tun ka o muso furu. ¹⁸ O kosɔn Yuhana tun k'a fɔ a ye ko: «Ka i balemace muso mina a ra ka a furu, o ma bɛn!» ¹⁹ O kosɔn Herodiyadi tun bɛ Yuhana kɔninya kosebɛ; a tun b'a fɛ ka Yuhana faga, nka ale yere tun tɛ se, ²⁰ sabu Herodi tun bɛ siran Yuhana ja. A tun k'a lɔn ko mɔgɔ terennin lo, ani mɔgɔ saninman. O kosɔn a tun b'a janto Yuhana ra. Ni a tun ka Yuhana ta kumaw lamɛn, a hakiri tun bɛ jagami; o bɛɛ n'a ta, o kumaw tun ka di a ye.

²¹ Ayiwa, Herodiyadi sagonanlon nana se. Masace Herodi worolon kunben nana se, a ka janagbɛba dɔ labɛn a jɛnɔgɔnɔw ye, ani so-rasikuntigiw, ani Galile mɔgɔbaw ye. ²² Herodiyadi denmuso nana don, ka dɔn kɛ. A ko diyara masace ni a jɛnɔgɔnɔw ye. Masace k'a fɔ sungurunin ye ko: «I bɛ fɛn min fɛ, o fɔ ne ye, ne bɛna o di i ma!» ²³ Herodi karira sungurunin ye ko: «Ni i ka fɛn min daari ne fɛ, ne bɛna o di i ma; hali ni a kɛra ne ta jamana tarance le ye.» ²⁴ Sungurunin bɔra kɛɛ ma ka taga a

* **6:15** 6.15 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

bamuso jininka ko: «Ne ka kan ka mun le daari?» A bamuso ka a jaabi ko: «Yuhana Batizerikebaga kunkolo.»

²⁵ O yɔrɔnin bɛɛ sungurunin teliyara ka don masace fe ka taga a fo a ye ko: «Ne b'a fe i ye Yuhana Batizerikebaga kunkolo bla minan do kɔnɔ, k'a di ne ma yan sisan!» ²⁶ O kuma ka masace janasisi; nka a karira minke sungurunin ye jama bɛɛ ja na, a tun te se ka ban sungurunin ta kuma ma tuun. ²⁷ O yɔrɔnin bɛɛ a ka sorasi do ci ko a ye taga Yuhana kunkolo tige ka na ni a ye. O ce tagara kasobon kɔnɔ ka taga Yuhana kunkolo tige, ²⁸ k'a bla minan do kɔnɔ ka na a di sungurunin ma. Sungurunin tagara a di a bamuso ma. ²⁹ Yuhana ta karamogodenw ko o men minke, o nana a su ta ka taga a don kaburu ra.

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Luka 9.10-17; Yuhana 6.1-14)

³⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw kɔsegira minke, o nana lajen Yesu kɔrɔ. O ka ko minw bɛɛ ke, ani o ka mogow karan cogo min na, o ka o bɛɛ lakari Yesu ye. ³¹ O tuma Yesu k'a fo o ye ko: «An ye bo yan, an ye taga an danna kongo kɔnɔ yɔrɔ do ra ka taga nenekiri doonin.» Yesu ka o fo, sabu mogow tun be nana o fe caman; o be taga o be na tuma bɛɛ, hali domunikeyɔrɔ yere tun te sɔrɔ Yesu ni a ta karamogodenw fe.

³² O cogo ra, o donna kurun do kɔnɔ ji kan, ka taga yɔrɔ do ra kongo kɔnɔ o danna. ³³ Mogow caman ka o tagato ye kurun kɔnɔ, k'a lon ko olugu lo. Mogow bɔra kerɛfeduguw bɛɛ ra ka bori ka taga kon o ja o yɔrɔ ra yi.

³⁴ Yesu bɔra kurun kɔnɔ minke, a ka jamaba ye; o hina donna a ra, sabu o tun be o yere ma, i ko gbenbaga te saga minw na. Yesu ka a damina ka o karan fen caman na. ³⁵ Ayiwa, i n'a fo wagati tun janfara, karamogodenw gbarara Yesu ra k'a fo a ye ko: «A fle, an be kongo le kɔnɔ yan, wagati fana janfara. ³⁶ Jama labla, o ye taga togodaw ra, ani kerɛfeduguw ra, ka taga domuni san.» ³⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» Karamogodenw ko: «Hali ni an be wari deniye† keme fla buru san k'a di nin mogow ma, o be se ka o bo wa?» ³⁸ Yesu ka o jininka ko: «Buru jori be aw fe? Aw ye taga a fle.» O tagara, ka na a jaabi ko: «Burukun looru ni jegeden fla.»

³⁹ Ayiwa, Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko o ye mogow lasigi dugu ma binmisenw kan, jenkuru jenkuru. ⁴⁰ Mogow sigira mogow keme keme, ani mogow bilooru looru. ⁴¹ Yesu ka burukun looru ni jegeden fla ta, ka a ja kɔrɔta san fe ka baraka la Ala ye. O ko, a ka buru tigtige k'a di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. A ka jegeden fla fana di, ko o ye a tarantaran mogow bɛɛ ra. ⁴² Mogow bɛɛ ka domuni ke fo ka fa! ⁴³ O ko, burukunkurunw ni jerge to min tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye. ⁴⁴ Mogow minw tun ka o buruw domu, o tun ye ce waga looru.

Yesu tagamana ji kan

(Matiyu 14.22-23; Yuhana 6.15-21)

⁴⁵ O yɔrɔnin bɛɛ, Yesu ka karamogodenw jagboya ko o ye kurun ta ka ba tige, ka bla ale ja, ka taga Betisayida dugu fan fe, sani ale yere ye jama labla. ⁴⁶ Yesu ka mogow labla minke, a tagara kuru kan ka taga Ala daari. ⁴⁷ Su kora ka karamogodenw to kurun kɔnɔ ba cɛmance ra; o wagati ra Yesu kelenpe tun tora gbele kan. ⁴⁸ Yesu nana a ye ko karamogodenw segenin lo kosebe; o tun te sera ka kurun lataga janaman ji kan, sabu fojo

† 6:37 6.37 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senekɛbaga ta tere kelen baara sara le ye.

tun be o kunbenna. Su dugutarama wagati ra, Yesu tagamana ji kan ka taga o no fe; a k'a ke i n'a fo a b'a fe ka teme o ra. ⁴⁹ Karamogodenw ka a tagamato ye ji kan minke, a kera o na na i n'a fo su do ja lo; o ka ke kule ci ye. ⁵⁰ Sabu o bee na tun b'a ra, o bee ja tun tigera. O yoronin bee Yesu kumana o fe, ko: «Aw ye aw hakiri sigi, ne lo! Aw kana siran!»

⁵¹ O ko, a donna o fe kurun konso; fono lora. O bee kabakoyara fo ka o kononban, ⁵² sabu Yesu tun ka tagamasiyen min ke, ka buru caya, o tun ma o koro faamu; o hakiri belen tun datugunin lo.

*Yesu ka banabagatow keneya Zenesareti mara ra
(Matiyu 14.34-36)*

⁵³ Yesu ni a ta karamogodenw ka ba tige minke, o tagara se Zenesaretikaw ta mara ra; o ka kurun lo bada ra. ⁵⁴ O bora kurun konso minke, o yoronin bee mogow ka Yesu lon. ⁵⁵ O borira ka taga yoro bee ra, ka taga banabagatow ta o ta lananw kan ka na ni o ye a fe. Ni mogow tun k'a men ko a be yoro o yoro, o tun be taga a ko. ⁵⁶ Ni Yesu tun sera yoro o yoro, duguba o, dugumisen o, walama togoda o, mogow tun be na ni banabagatow ye ka na o la kenegbeyorow ra, ka a daari ko a ye sabari k'a to o ye maga a ta derege dagbolo dama ra. Ni min o min tun magara a ra, o tun be keneya.

7

*Farisiw ni sariya karamogow ta landakow
(Matiyu 15.1-9)*

¹ Ayiwa, Farisiw ni Sariya karamogo* dow bora Zeruzalemu ka na lajen Yesu koro. ² O k'a korosi k'a ye ko a ta karamogoden dow be domuni kera ni o tege saninyabari ye, o koro ye ko o ma a ko ka kapa ni o ta landaw ye.

³ Sabu Farisiw ni Yahudiya tow si tun te son ka domuni ke ni o ma o boro fla lalaga k'a ko kosebe, ka kapa ni o bemaw ta landaw ye. ⁴ O cogo ra, ni o tun bora logofiyer ra, o tun be na ko ka o yerew saninya folo ka kapa ni landa ye, ka soro ka domuni ke. O dama te, o tun be landa koro caman were ke i n'a fo jifiyew kori, ani bogodagaw, ani siranegedagaw.

⁵ O Farisiw ni sariya karamogow ka Yesu pininka ko: «Mun koson i ta karamogodenw te tagamana ka kapa ni an bemaw ta landaw ye? Mun koson o tegew saninyabari be domuni ke?» ⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Aw flankafuw, cira Ezayi ka kuma min fo aw ta ko ra, o benna kosebe, i n'a fo a sebera cogo min na, ko:

<Nin mogow koni b'a fo o da ra le ko o be ne bonya,
k'a soro o jusukun yoro ka jan ne ra kosebe!

⁷ O be ne batora gbansan le,

sabu o be adamadenw ta landa sigininw le ta ka mogow karan o ra.> »

⁸ Yesu ko: «Aw be ban Ala ta cifoninw ma, ka tugu mogow ta landaw le ko.»

⁹ A k'a fo o ye tuun ko: «Ka ban Ala ta cifoninw ma, ka to aw ta landaw kan, aw koni be se o ra kosebe! ¹⁰ Cira Musa k'a fo ko: <I fa ni i ba bonya;> ko: <Ni mogow min ka kumajugu fo a face walama a bamuso ma, o tigi ka kan ka faga*.> ¹¹ Nka aw ka o kuma yeleva k'a fo ko: <Ni mogow k'a fo a face walama a bamuso ye ko: Ne tun b'a fe ka fen min di aw ma, o kera koroban† ye, o koro ye ko ne ka o di Ala ma ka ban;> ¹² o tuma aw b'a to o

^{7:7} 7.7 Nin kuma fora Ezayi 29.13. * ^{7:10} 7.10 Nin kuma fora Bori 20.12 ani Sariya 5.16; Bori 21.17 ani Sarakalasebagaw 20.9. † ^{7:11} 7.11 Koroban: O ye Aramekan le ye.

tigi te foyi ke a face walama a bamuso ye tuun. ¹³ O cogo ra, aw be Ala ta Kuma ke fengbansan ye aw yere ta landaw koson. Nka o doron te, aw be o kow jogonna caman were ke.»

*Fen minw be se ka mogɔ lanogɔ
(Matiyu 15.10-20)*

¹⁴ O ko, Yesu ka jama wele tuun, k'a fo o ye ko: «Aw bee ye aw toro malo ka nin faamu kosebe. ¹⁵ Fen si te yi min be don mogɔ konobara ra, ni o be se ka o tigi lanogɔ. Nka fen minw be bo mogɔ jusukun na, o le be mogɔ lanogɔ. ¹⁶ [Ni mogɔ min b'a fe ka o kow faamu, o ye jija ka o kumaw lamendel!]]»

¹⁷ Wagati min na Yesu bora jama korɔ ka taga so konɔ, a ta karamogodenw ka a nininka o kuma korɔ ra. ¹⁸ A k'a fo o ye ko: «O tuma hakiri te aw fana fe wa? Aw m'a lon ko fen min be bo kene ma ka don mogɔ konɔ, ko o te se ka mogɔ lanogɔ wa? ¹⁹ Sabu o fenw te don mogɔ jusukun na, nka o be taga a konobara le ra; o ko fe o tigi be taga so ko, ka o fenw labɔ.» Yesu ka o fo, k'a yira ko domunifen bee be se ka domu.

²⁰ A ko: «Fen min be bo mogɔ jusukun na, o le be mogɔ lanogɔ. ²¹ Sabu miiriyajuguw be bo mogɔ konɔ le, mogɔ jusukun na; o le be mogɔ bla jatoya ra, ani sonyari, ani mogɔfaga, ²² ani jeneya, ani wasabariya, ani juguya, ani tojori, ani jogojuguya, ani nangboya, ani togocenri, ani yerebonya, ani hakirintanyakow. ²³ Nin kojuguw bee be bo mogɔ jusukun le ra; o le be mogɔ lanogɔ.»

*Siya were muso min tun lara Yesu ra
(Matiyu 15.21-28)*

²⁴ O ko, Yesu bora o yoro ra, ka taga Tiri mara ra. A tagara don bon do konɔ; a tun t'a fe mogɔ si y'a lon ko a be o bon konɔ, nka a dogonin ma se ka to! ²⁵ Sabu muso do tun be yi, jina tun be min denmuso ra. Ale ka Yesu ko men minke, a nana a yere firi Yesu sen korɔ. ²⁶ O muso tun ye siya were mogɔ le ye; Gereki tun lo, a bora Siri, Fenisi mara ra. A ka Yesu daari ko a ye jina gben ka bo a denmuso ra. ²⁷ Nka Yesu k'a fo a ye ko: «A to denmisenw ye domuni ke ka fa folo; sabu ka denmisenw ta domuni ta ka o firi wurudenninw korɔ, o man ji.» ²⁸ Muso ka a jaabi ko: «O ye can ye, Matigi, nka denmisenw domuniketo, domuni murumuru minw be benben tabali jukoro dugu ma, wurudenninw be o domu del!» ²⁹ Yesu k'a fo a ye ko: «Muso, nin kuma koson, i kosegi ka taga i ta so, jina bora i denmuso ra ka ban.» ³⁰ Muso tagara so. A donna bon konɔ minke, a k'a soro ko den lanin be lanan kan, jina bora a ra.

Yesu ka ce torogberen do keneya

³¹ Ayiwa, Yesu bora Tiri mara ra ka teme Sidon dugu fe; a tagara teme Dekapoli mara ce ma ka na Galile ba fan fe. ³² A temeto, o nana ni ce torogberen do ye a fe; kuma fana tun ka gbelen a fe kosebe. O ka Yesu daari ko a ye sabari k'a boro la o ce kan ka a keneya. ³³ Yesu ka o ce mina ka taga ni a ye o danna ka a mabo jama ra. A ka a borokandenw don a torowow konɔ, ka a daji mun a nenden na. ³⁴ O ko, a ka a ja korota san fe ka nenekiriba ke, k'a fo ko: «Efata,» o korɔ ye ko: «Aw ye dayele.»

³⁵ O yoronin bee a toro fla dayelera, a nenden fana lablara. A sera ka kuma ka ja. ³⁶ Yesu sekora ka na se mogow korɔ minke, a k'a fo o ye k'a gbeleya ko o kana a to mogɔ were ye o ko men. Nka a ka o fo minke, a kera i n'a fo a ka a serege le, sabu o tagara o ko fo yoro bee. ³⁷ O mogow

tun kɔnɔnɔbanna fɔ ka tɛmɛ. O tun b'a fɔra ko: «A bɛ fɛn o fɛn kɛ, o bɛɛ ka jɪ. A b'a to torogberenw bɛ menni kɛ, ani bobow yɛɛ bɛ kuma!»

8

Yesu ka domuni di mɔgɔ waga naani ma (Matiyu 15.32-39)

¹ Lon dɔ, ra jamaba nana lajɛn Yesu kɔrɔ tuun. A k'a ye ko domunifɛn tɛ o boro minke, a k'a ta karamɔgɔdenw wele k'a fɔ o ye ko: ² «Nin jama hina bɛ ne ra dɛ! Nin ye o tere saba ye ne kɔrɔ yan, foyi tɛ o boro k'a domu. ³ Ni ne ka o kɔngɔtɔ bla ka taga, o baraka bɛna ban sira cɛ, sabu dɔw bɔra fɔ yɔrɔjan.» ⁴ A ta karamɔgɔdenw k'a jaabi ko: «An bɛna buru sɔrɔ min kongokolon kɔnɔ yan, janko nin mɔgɔw ye domuni kɛ ka fa?» ⁵ Yesu ka o pininka ko: «Burukun jori le bɛ aw fɛ yan?» O ko: «Burukun wolonfla.»

⁶ Yesu ko mɔgɔw ye sigi dugu ma. O kɔ, a ka o burukun wolonfla ta ka baraka la Ala ye, ka o tigɛtigɛ ka o di a ta karamɔgɔdenw ma ko o ye a tarantaran jama ra; o k'a tarantaran jama ra. ⁷ Jɛgɛden misɛn dama dama tun bɛ o boro fana. Yesu ka baraka la Ala ye, k'a fɔ ko o ye o fana tarantaran jama ra. ⁸ Mɔgɔw ka domuni kɛ fɔ ka fa. Burukunkurun ni jɛgɛ tɔ min tora, o ka o cɛ ka segi wolonfla fa. ⁹ O jama tun bɛ mɔgɔ waga naani bɔ. O kɔ, Yesu ka o labla.

¹⁰ O yɔrɔnin bɛɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw donna kurun kɔnɔ ka taga Dalimanuta mara ra.

Farisiw ko Yesu ye tagamasiyen dɔ kɛ (Matiyu 16.1-4)

¹¹ Ayiwa, Farisiw* nana kɛ sɔsɔri kɛ ye ni Yesu ye; o tun b'a fɛ k'a kɔrɔbɔ le. O ko Yesu ye tagamasiyen dɔ yira olugu ra min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ¹² Yesu jusukun tɔrɔnin ka nɛnɛkiriba kɛ k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn bi mɔgɔw bɛ tagamasiyen dɔ jini? Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko tagamasiyen si tɛna yira bi mɔgɔw ra.» ¹³ O kɔ, Yesu ka o to yi, ka don kurun kɔnɔ ka taga ba jɔ dɔ kan.

Farisiw ni Herodi ta burufunufɛn (Matiyu 16.5-12)

¹⁴ Karamɔgɔdenw tun pinana o ma buru ta; burukun kelenpe le tun bɛ o fɛ kurun kɔnɔ. ¹⁵ Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛlɛya ko: «Aw ye aw yɛɛ kɔrɔsi Farisiw* ni Herodi ta burufunufɛn na dɛ!» ¹⁶ Karamɔgɔdenw ka kɛ a fɔ ye jɔgɔn ye ko: «An ma buru ta minke, o kosɔn a bɛ nin kuma fɔra!»

¹⁷ Yesu ka o ta miiriya lɔn minke, a k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw b'a miirira ko aw ma buru ta minke, ko o kosɔn ne ka nin kuma fɔ? Hali bi hakiri tɛ aw fɛ ka ne ta kow faamu wa? Aw jusukun belɛn datuginin lo wa? ¹⁸ Nadenw bɛ aw fɛ, aw tɛ yeri kɛ wa? Torow bɛ aw fɛ, aw tɛ menni kɛ wa? Aw hakiri tɛ jigi fɛn na wa? ¹⁹ Wagati min na ne ka burukun looru tigɛtigɛ k'a di aw ma ko aw ye a di mɔgɔ waga looru ma, o domuni bannin kɔ, aw ka segi jɔ jori le sɔrɔ burukunkurun tɔ ra?» O ko: «Segi jɔ tan ni fla.» ²⁰ Yesu ko: «Wagati min ne ka burukun wolonfla tigɛtigɛ ka o di mɔgɔ waga naani ma, o kɔ fɛ aw ka segi jɔ jori le sɔrɔ burukunkurun na?» O ko: «Segi jɔ wolonfla.» ²¹ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Hali bi aw belɛn ma ne ta kuma faamu wa?»

Yesu ka fiyɛntɔcɛ dɔ kɛnɛya

²² O kɔ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tagara Bɛtisayida; o sera yi minke, mɔgɔ dɔw nana ni fiyɛntɔcɛ dɔ ye Yesu fɛ k'a daari ko a ye sabari k'a boro

la a kan k'a keneyya. ²³ Yesu ka fiyentɔɔɛ mina a boro ma ka taga ni a ye dugu kɔ fɛ, ka daji mun a padenw na, ka a boro la a kan, ka a jininka ko: «I bɛ fɛn dɔ yera sisan wa?» ²⁴ Cɛ ka a ja yeɛ ka fleri kɛ; a ko: «Ne ja bɛ mɔgɔw ra, nka o bɛ i n'a fɔ yiriw, o bɛ tagamana.»

²⁵ Yesu ka a boro la a ja kan tuun. O kɔ fiyentɔɔɛ ka a ja yeɛ ka fleri kɛ minke, a keneyara; a ka fɛn bɛɛ ye ka ja. ²⁶ Ayiwa, Yesu k'a fɔ a ye ko a ye kɔsegi ka taga a ta somɔgɔw fɛ, nka a kana tɛmɛ dugu kɔnɔ.

*Piyeri ko Yesu le ye Kisibaga ye
(Matiyu 16.13-20; Luka 9.18-21)*

²⁷ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun bɛ tagara Sezare Filipi kerɛfɛduguw ra; o tagatɔ Yesu ka o jininka ko: «Mɔgɔw bɛ ne jatera jɔntigi le ye dɛ?»

²⁸ Karamɔgɔdenw ko: «Dɔw ko i ye Yuhana Batizerikɛbaga ye; dɔw ko i ye cira Iliya* ye, dɔw ko i ye cira dɔ wɛrɛ le ye.» ²⁹ Yesu ka o jininka ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra, ne ye jɔntigi le ye?» Piyeri ka a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min janawoloma.» ³⁰ Yesu k'a fɔ o ye k'a gbɛɛya kɔsɛɛ ko o kana ale ta ko fɔ mɔgɔ si ye.

*Yesu ta saya ni a kunuko
(Matiyu 16.21-28; Luka 9.22-27)*

³¹ O kɔ, Yesu ka kɛ a ta karamɔgɔdenw karan ye k'a fɔ o ye ko Min kɛra Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tɔɔrɔ kɔsɛɛ; cɛkɔrɔbaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* bɛna ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka tere saba tɛmɛnin kɔ, a bɛna kunu. ³² Yesu tun ka o kow fɔ o ja na k'a gbɛya. Piyeri ka Yesu wele ka taga kɛrɛ fɛ, ka Yesu mafiyɛnya, ko a man kan ka o kuma fɔ. ³³ Nka Yesu yeɛmana ka a ta karamɔgɔdenw flɛ, ka Piyeri mafiyɛnya, k'a fɔ a ye ko: «Bɔ ne kɔ, ele setanamɔgɔ! Sabu Ala sago ye min ye, ele tɛ miiri o ra dɛ, fɔ adamadenw sago.»

Mɔgɔ bɛ tugu Yesu kɔ cogo min

³⁴ O kɔ, Yesu k'a ta karamɔgɔdenw ni jama wele k'a fɔ o ye ko: «Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka tugu ne nɔ fɛ, o tigi ka kan ka ban a yɛrɛ ra, k'a ta gbɛngbenyiri ta ka tugu ne kɔ. ³⁵ Sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ b'a fɛ k'a nin kisi, o tigi bɛna bɔnɔ a nin na; nka ni mɔgɔ o mɔgɔ ka bɔnɔ a nin na ne kosɔn, ani Kibaro Diman* kosɔn, o tigi bɛna a nin kisi. ³⁶ Ni mɔgɔ ka dunupa bɛɛ sɔrɔ ka taga bɔnɔ a nin na lahara, dunupasɔrɔ ka mun le ja o tigi ye? ³⁷ Mɔgɔ bɛ se ka mun le di min bɛ se ka kɛ a nin kunmabɔsara ye? ³⁸ O le kosɔn ni mɔgɔ o mɔgɔ ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fɔ bi mɔgɔ terenbariw, ani Alapasiranbariw ja na, Min kɛra Adamaden ye*, ni o nana don a Fa Ala ta nɔɔrɔ ra ni mɛɛkɛ saninmanw ye, ale fana bɛna maroya k'a fɔ ko o tigi ye ale ta ye.»

9

¹ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko minw lɔnin bɛ yan bi, o dɔw tɛna sa fiyewu, fɔ o ye Ala ta Masaya* nato ye ni sebagaya ye.»

*Yesu nɔɔrɔ yirara karamɔgɔdenw na
(Matiyu 17.1-13; Luka 9.28-36)*

² Ayiwa, tere wɔɔrɔ tɛmɛnin kɔ, Yesu ka Piyeri ni Yakuba ni Yuhana wele ka taga ni o ye kuru jamijan dɔ kan o danna. Ka o to o yɔrɔ ra, Yesu cogoya

* **8:28** 8.28 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

yelemana o ja na. ³ A ta faniw barara ka gbe fo ka manamana. A tun gbera cogo min na, fanikobaga si te dugukolo kan min be se ka fani ko k'a gbe o cogo ra. ⁴ O ko, karamogoden saba ka cira Iliya* ni cira Musa ye, o be kumana ni Yesu ye. ⁵ Piyeri k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo, an nana yan minke, o jana de! A to an ye fanibon saba lo: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.»

⁶ Piyeri koni tun ka o kuma fo a yere kun fe le, sabu siranya tun be o mogo saba bee ra. ⁷ Ayiwa, sankaba do jigira ka na o datugu; kumakan do bora sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye; aw y'a lamēn!» ⁸ O yorōnin bee karamogodenw ka fleri ke o lamini bee ra; nka o ma mogo si ye tuun, ni Yesu kelen te.

⁹ Ayiwa, ka o jigito to ka bo kuru kan, Yesu k'a fo o ye k'a gbeleya ko o ka ko min ye, o kana o fo mogo si ye folo, fo Min kera Adamaden ye*, o ye kunu ka bo saya ra folo. ¹⁰ Karamogodenw ka o kuma mara o yerew konō, nka o tun be jagon jininkara ko: «A tun b'a fora ko: <ka kunu ka bo saya ra,> o korō ye mun ye?»

¹¹ Ayiwa, karamogodenw ka Yesu jininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fora ko: <Cira Iliya le ka kan ka kon ka na folo?> » ¹² Yesu ka o jaabi ko: «Can lo, cira Iliya bena na folo ka na fen bee laben; nka mun na a sebera Ala ta Kuma ra ko: <Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka toro kosebe, ani ko mogow bena a mafiyenya?> ¹³ O bee n'a ta, ne b'a fo aw ye ko cira Iliya nana ka ban, nka o ka a ke o sago ye, i n'a fo a sebera cogo min na a ta ko ra Kitabu konō†.»

*Yesu ka den jinato do keneya
(Matiyu 17.14-21; Luka 9.37-42)*

¹⁴ Ayiwa, Yesu ni o karamogoden saba nana se karamogoden tow korō minke, o k'a ye ko jamaba do ka o lamini; sariya karamogo* dow be sosori kera ni o ye. ¹⁵ Mogow ka Yesu ye minke, a barara o bee ra kosebe. O borira ka taga Yesu fe ka taga a fo. ¹⁶ Yesu ka karamogodenw jininka ko: «Aw ni olugu be jagon sosora mun le ra?»

¹⁷ Ayiwa, o jama ra mogo do ka Yesu jaabi k'a fo a ye ko: «An karamogo, ne nana ni ne dence ye i fe; jina do le b'a ra, o le ka a ke bobo ye. ¹⁸ Ni o jina wurira a fe yoro o yoro, a b'a firi dugu ma; den be dakanga bo, a be a jin jimi ka ja. Ne ka i ta karamogodenw daari ko o ye jina ghen, nka o ma se.» ¹⁹ Yesu ko: «Aw mogo lanabariw, ne bena to ni aw ye fo tuma juman? Ne bena aw ta kow sonmina fo ka taga se wagati juman le? Aw ye na ni den ye ne fe yan.» O nana ni den ye.

²⁰ Jina ka Yesu ye minke, o yorōnin bee a ka den yuguyugu ni fanga ye. Den benna dugu ma ka kolonkolon, ka kanga bo a da ra. ²¹ Yesu ka den face jininka ko: «A k'a sorō kabini wagati juman?» A face ko: «Kabini a denmisēnman.» ²² Tuma caman jina b'a firi tasuma ra, walama ji ra, janko ka a faga. Ni i be se ka fen do ke, makari an na ka an deme. ²³ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun koson i k'a fo ko: <Ni i be se ka fen do ke?> Mogo min be la ne ra, fen bee be se ka ke o tigi ye.» ²⁴ O yorōnin bee den face perenna ko: «Ne lara i ra, nka ne ta lanaya ka dogo, do fara ne ta lanaya kan!»

²⁵ Yesu ka o mogow girinto ye ka na minke, a jamana jina kunna k'a fo a ye ko: «Jina, ele min be mogo ke bobo ni torogberen ye, ne b'a fo i ye ko i ye bo nin den na, i kana don a ra tuun fiyewu!» ²⁶ Ayiwa, o jina ka kule

* **9:4** 9.4 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. † **9:13** 9.13 Cira tun ka min fo cira Iliya nako ra (Malaki 3.23-24), Yuhana Batizerikebaga nana minke, o kuma kera can ye.

ci ka den yuguyugu ni fanga ye ka bo a ra; den kera i ko su. Mogo minw tun be yi, o caman ko: «Den sara.» ²⁷ Nka Yesu k'a mina a boro ma ka a lawuri. Den wurira ka lo.

²⁸ Yesu donna bon kono minke, a ta karamogodenw ka a pininka o danna, o ko: «Mun koson anw ma se ka nin jina gben?» ²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Nin jina jagon koni, foyi te se ka ale labo ni Aladaari te.»

Yesu be a ta saya ni a kunuko fo tuun
(Matiyu 17.22-23; Luka 9.43-45)

³⁰ Yesu ni a ta karamogodenw bora o yoro ra ka Galile mara cetige. Yesu tun t'a fe mogow ye ale yoro lon. ³¹ Sabu a tun be a ta karamogodenw karanna k'a fo o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, o bena o mina k'a don mogow boro; o bena a faga, nka a saya tere sabanan a bena kunu.» ³² Karamogodenw tun ma o kuma koro lon, nka o fana tun be siranna, k'a pininka.

Mogo min ye jamogo ye Ala fe
(Matiyu 18.1-5; Luka 9.46-48)

³³ Ayiwa, Yesu ni a ta karamogodenw sera Kaperinahumu. O donna bon kono wagati min na, a ka o pininka; a ko: «Aw tun be mun kuma le fora sira ra?» ³⁴ O jera, sabu o tun be jagon sosora sira ra ko jontigi le ye olugu ra jamogo ye. ³⁵ Ayiwa, Yesu sigira; a k'a ta karamogoden tan ni fla wele k'a fo o ye ko: «Ni mogo do b'a fe ka ke jamogo ye, o tigi ka kan ka ke bee ra komogo ye, ani ka a yere ke tow bee ta baaraden ye.» ³⁶ O ko, a ka denfitini do ta, ka na a lo o ce ra; a k'a boro melege o den ma, k'a fo o ye ko: ³⁷ «Ni mogo o mogo ka nin denfitini jagon do mina ka ja ne togo koson, o tigi ka ne yere le mina ka ja. Ni mogo o mogo fana ka ne mina ka ja, o tigi ma ne le mina ka ja, nka min ka ne ci, a ka o le mina ka ja.»

An juguw ani an jinw
(Luka 9.49-50)

³⁸ Yuhana ko Yesu ma ko: «An karamogo, an ka ce do ye a be jinaw gbenna ka bo mogow ra i togo baraka ra, k'a soro a te ni an ye; an ka a bari o ra, sabu a te ni an ye.»

³⁹ Yesu ko: «Aw kana a bari o ra, sabu mogo si te se ka kabako ke ne togo baraka ra, ka seko o yoronin bee ra ka kumajugu fo ne ma. ⁴⁰ Sabu mogo min te an jugu ye, o tigi ye an jin le ye. ⁴¹ Ni mogo o mogo ka jifiye ja kelen minji di aw ma ne togo koson, ko sabu aw ye Kirisita* taw ye, can ra ne b'a fo aw ye ko o tigi tena fon o baraji ra fiyewu.»

Fen minw be mogo bla jurumun na
(Matiyu 18.6-9; Luka 17.1-2)

⁴² Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Nin denfitini minw lanin be ne ra ka ban, sani mogo do ye ke sababu ye ka o ra kelen kunnacen ka bo lanaya ra, a ka fisa o ye wugu belebebeba do le dulon o tigi kan na ka a firi kogoji ra.

⁴³ «Ni i boro kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bo yi; sabu ka taga don ni i boro kelen ye panamanya ra, o ka fisa i ma, sani i boroflatigi ye taga don jahanama ra, o yoro min tasuma te faga ka ye. ⁴⁴ [Tumu minw be mogo sogo domu o yoro ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga.] ⁴⁵ Ni i sen kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a tige ka bo yi; sabu ka taga don ni i sen kelen ye panamanya ra, o ka fisa i ma, sani i senflatigi ye taga firi jahanama kono yi. ⁴⁶ [Tumu minw be mogo sogo domu o yoro ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga.] ⁴⁷ Ni

i paden kelen le be ke sababu ye ka i bla jurumun na, a wogobi ka bo yi; sabu ka taga don ni i paden kelen ye panamanya ra, o ka fisa i ma, sani i padenflatigi ye taga firi jahanama ra. ⁴⁸ Tumu minw be moggo sogo domu o yoro ra, o te faga ka ye, a tasuma fana te faga. ⁴⁹ Sabu moggo bee bena saninya tasuma fe, i n'a fo saraka tun be saninya cogo min na ni koggo ye.

⁵⁰ «Koggo koni ye fennuman ye, nka ni koggo timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? Aw ye koggo ke aw yerew ra. Aw y'a to hera ye ke aw ni jagon ce.»

10

*Yesu be taga Zude mara ra
(Matiyu 19.1-12; Luka 16.18)*

¹ Yesu bora o yoro ra, ka taga Zude mara yoro do ra, min be Zuriden ba ko fe. O yoro ra jamaba nana lajen a koro tuun. A ka ke o karan ye i n'a fo a tun be deri k'a ke cogo min na.

Yesu ko furu man kan ka sa

² Farisi* dow gbarara Yesu ra ka a jininka; o tun b'a fe k'a korobo le. O ko: «Yala ka kana ni sariya* ye, ce be se ka a muso bla wa?» ³ Yesu ka o jaabi ni jininkari do ye, ko: «Cira Musa ka mun le sebe o ko ra?» ⁴ O k'a fo a ye ko: «Cira Musa ko ce be se ka furusasebe di a muso ma ka a bla.»

⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ta jusukungbeleya le koson Musa ka o sariya sebe aw ye. ⁶ Ni o te, dununa danwagati ra Ala ka ce ni muso le dan. ⁷ <O le koson ce be bo a face ni a bamuso koro ka noro a muso ra. ⁸ O fla be jen ka ke moggo kelen ye.> O te jate moggo fla ye tuun; o be jen ka ke moggo kelen ye. ⁹ O le koson Ala ka min jen ka a ke kelen ye, moggo si kana o faran ka bo jagon na.»

¹⁰ Yesu ni a ta karamogodenw nana don bon konjo wagati min na, karamogodenw ka Yesu jininka o kow ra. ¹¹ Yesu k'a fo o ye ko: «Ni ce o ce ka a muso bla ka muso were furu, o ce ka jeneya le ke, a k'a muso folo janfa. ¹² Ni muso min fana bora a ce fe ka taga sigi ce were kun, o muso ka jeneya le ke.»

*Yesu ka dugawu ke denmisenw ye
(Matiyu 19.13-15; Luka 18.15-17)*

¹³ Ayiwa, moggo dow nana ni denmisen dow ye Yesu fe, janko a ye maga o ra; nka karamogodenw ka o mogow mafiyenya. ¹⁴ Yesu ka o ye minke, o ma diya a ye. A k'a fo karamogodenw ye ko: «Aw y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu moggo minw be i ko denmisenw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁵ Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni moggo o moggo ma son Ala ta Masaya* ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.» ¹⁶ O ko, a ka denmisenw ta ka a boro mini o ma, k'a boro la o kan, ka dugawu ke o ye.

*Ce nafortigi ta ko
(Matiyu 19.16-30; Luka 18.18-30)*

¹⁷ Ayiwa, Yesu ka sira ta minke, ce do borira ka na a kinbiri gban a koro k'a jininka ko: «An karamogonuman, ne ka kan ka mun le ke, janko ne ye panamanya banbari soro?» ¹⁸ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamogonuman?> Moggonuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ¹⁹ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lon, ko: <I kana moggo faga; i kana jeneya ke; i kana sonyari ke; i kana faninya fo k'a la i moggonagon na; i kana moggo toro, i fa ni i ba

bonya.» » ²⁰ Cε ka Yesu jaabi ko: «An karamɔgɔ, ne ka o sariyaw bεε sira tagama kabini ne denmisenman.» ²¹ Yesu k'a flε, a ko diyara Yesu ye; a ko a ma ko: «Fen kelen belen le ka i jεn. Taga i borofenw bεε fiyeere ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, naforoba bεna ke i fe arijana ra. O kɔ, i bε na tugu ne kɔ.» ²² O kuma ka o cε na kumu kosebε; a janasisinin wurira ka taga, sabu naforoba tun b'a fe.

²³ Yesu ka a na munu ka mɔgɔw flε, k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: «Naforo bε mɔgɔ minw fe, olugu don ka gbelen Ala ta Masaya* ra dε!» ²⁴ O kuma ka karamɔgɔdenw kɔnɔnɔban. Nka Yesu kɔsegira a kan k'a fɔ o ye tuun ko: «Denmisenw, Ala ta Masaya don ka gbelen dε! ²⁵ Nɔgɔmε don ka di miseniwo fe ka tεmε naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Karamɔgɔdenw kabakoyara tuun fɔ k'a dama tεmε; o ka ke a fɔ ye nɔgɔn ye ko: «O tuma jɔn le bεna kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o flε, k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔw fe o tε se ka ke, nka Ala fe a bε se ka ke; sabu foyi si tε Ala kapa.»

²⁸ O tuma, Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «Anw do? Anw jenna fen bεε kɔ ka tugu i nɔ fe!» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jεn a ta bon kɔ, walama a balemacew kɔ, walama a balemamusow kɔ, walama a bamuso kɔ, walama a face kɔ, walama a ta denw kɔ, walama a ta forow kɔ, ne tɔgɔ kosɔn, ani Kibaro Diman* kosɔn, ³⁰ sigiya t'a ra, o tigi bεna o fenw bεε nɔgɔn kεmε kεmε sɔrɔ nin dunuɔna ra yan. A bεna sow sɔrɔ, ka dɔgɔw ni kɔrɔw sɔrɔ, ka bamusow sɔrɔ, ka denw sɔrɔ, ka forow sɔrɔ; nka a bεna tɔrɔ fana sɔrɔ. O bεε kɔ fe a bεna taga janamanya banbari fana sɔrɔ sini. ³¹ Nka pafemɔgɔ caman bεna ke kɔfemɔgɔw ye, kɔfemɔgɔ caman bεna ke pafemɔgɔw ye fana.»

*Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ tuun
(Matiyu 20.17-19; Luka 18.31-34)*

³² Yesu ni a nɔfemɔgɔw tun bε sira kan ka taga Zeruzalemu; Yesu tun bε na fe. Jatige tun bε karamɔgɔdenw na, mɔgɔ minw tun bε o kɔ, olugu fana tun bε siranna. Yesu ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele ka o gbara a yere kɔrɔ tuun; ko minw ka kan ka a sɔrɔ, a ka ke o kow fɔ ye o ye. ³³ A ko: «An tagatɔ flε Zeruzalemu. Min kera Adamaden ye*, o bεna don sarakalasebagaw* kuntigiw boro, ani sariya karamɔgɔw*. O bεna kiti tige a kan ko a ka kan ka faga. O bεna a don siya were mɔgɔw* boro. ³⁴ Olugu bεna a lɔgɔbɔ, ka daji tu a kan, k'a bugɔ ni gbεɔne ye, ka sɔrɔ k'a faga; nka a saya tere sabanan na, a bεna kunu.»

*Karamɔgɔden fla ka Yesu daari
(Matiyu 20.20-28)*

³⁵ Ayiwa, Zebede dence fla, Yakuba ni Yuhana, olugu gbarara Yesu ra k'a fɔ a ye ko: «An karamɔgɔ, an bεna fen min daari i fe, i ye o ke an ye.» ³⁶ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Aw b'a fe ne ye mun le ke aw ye?» ³⁷ O ka Yesu jaabi ko: «Ni i nana ke i ta masaya nɔrɔroman na tuma min na, i y'a to an mɔgɔ fla ra kelen ye sigi i kininboroyanfan na, kelen ye sigi i numanboroyanfan na.» ³⁸ Nka Yesu ka o jaabi ko: «Aw bε fen min daarira, aw yere ma o lon. Ne bεna tɔrɔ cogoya min na, aw bε se ka tɔrɔ o cogo ra wa? Walama ne bεna batize ni tɔrɔ ye cogo min na, aw bε se ka batize o cogo ra wa?» ³⁹ O ka a jaabi ko: «Onhɔn, an bε se.» Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can lo, ne bεna tɔrɔ cogo min na, aw bεna tɔrɔ o cogo ra; ne bεna batize cogo min na, aw bεna batize o cogo ra. ⁴⁰ Nka ka sigi ne kininboroyanfan fe, walama ka

sigi ne numanboroyanfan fe, o dibaga te ne ye. Ala ka o sigiyorow laben mogow minw ye, a bena di olugu le ma.»

⁴¹ Karamogoden to tan ka o kuma men minke, olugu dimina Yakuba ni Yuhana koru. ⁴² O ra, Yesu ka o wele k'a fo o ye ko: «Aw k'a lon ko minw be jate i ko siya were mogow ta kuntigiw, olugu be o siyaw mara jagboya ra; jamana mogobabaw fana be o ta fanga digi mogow tow kan. ⁴³ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Min b'a fe ka ke mogoba ye aw ra, o tigi ka kan ka ke tow ta baarden le ye. ⁴⁴ Min b'a fe ka ke aw ra namogow ye, o tigi ka kan ka ke tow bee ta jon ye. ⁴⁵ Sabu Min kera Adamaden ye*, ale yere ma na janko mogow ye baara ke a ye, nka a nana ka na baara ke mogow ye le, ani ka a yere nin di, ka ke mogow caman kunmabosara ye.»

Yesu ka fiyentoe do na yele
(*Matiyu 20.29-34; Luka 18.35-43*)

⁴⁶ Ayiwa, o sera Zeriko. Yesu ni a ta karamogodenw, ani jama caman tun be bora dugu konu minke, o y'a soru fiyentoe do tun siginin be sirada ra, a be daariri kera; a togow ye ko Baritime, Time dence lo. ⁴⁷ A k'a men minke ko Yesu Nazaretika le be temena, a perenna ka a wele ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.» ⁴⁸ Mogow caman songora a ra ko a ye je. Nka a ka do le fara a perenkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.»

⁴⁹ Yesu lora, k'a fo ko o ye a wele ka na. O tagara fiyentoe wele, k'a fo a ye ko: «I hakiri sigi! I wuri, Yesu be i welera.»

⁵⁰ A k'a ta deregeba firi dugu ma, ka pan ka wuri, ka na Yesu fe. ⁵¹ Yesu ka a pininka ko: «I b'a fe ne ye mun le ke i ye?» A ko: «An karamogow, ne b'a fe ka yeri ke le tuun.» ⁵² Yesu k'a fo a ye ko: «Taga! I ta lanaya ka i keneya!» O yoronin kelen bee, a padenw yelera, a tugura Yesu ko.

11

Yesu donna Zeruzalemu
(*Matiyu 21.1-11; Luka 19.28-40; Yuhana 12.12-19*)

¹ Yesu ni a ta karamogodenw surunyara Zeruzalemu na tuma min na, ani Betifaze, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kere fe, Yesu ka a ta karamogoden fla ci. ² A k'a fo o ye ko: «Dugu min fle an na fe, aw ye taga yi; ni aw sera yi doron, aw bena faliden do sirinin ye, mogow ma yelen min kan folo. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³ Ni mogow do ka aw pininka ko: <Mun koson aw be nin kera?> Aw ye o tigi jaabi ko: <An Matigi le mako b'a ra; a ko a bena a kosegi aw ma sisan.> »

⁴ Karamogodenw tagara minke, o tagara a soru ko faliden sirinin be bon do da ra sira kere fe. O k'a foni. ⁵ Mogow minw tun be o yoru ra, olugu dow ko karamogodenw ma ko: «Aw be mun le kera tan? Mun koson aw be nin faliden fonina?»

⁶ Karamogodenw ka o jaabi i ko Yesu tun k'a fo o ye cogo min na. O ka faliden to o boro. ⁷ Karamogodenw nana ni fali ye Yesu fe; o ka o ta derege dow la fali ko ra, Yesu yelenna ka sigi a kan. ⁸ Mogow caman ka o ta deregebaw lala sira kan Yesu na; dow ka yiriboromisen dow tigetige bin konu, ka na o lala sira kan. ⁹ Mogow minw tun be Yesu na fe, ani minw tun be a ko fe, o bee tun be perenna ko:

«Hozana*, an ye Ala tando.

Min be nana Matigi togow ra, dugawu ye ke o ye.

¹⁰ Masaya min be nana, Ala ye baraka don o masaya ra. An bemace Dawuda ta masaya lo.

Nɔɔɔ ye la Ala tɔɔ kan sanfeyɔɔw bɛɛ ra!»

¹¹ O sera Zeruzalemu minke, Yesu tagara don Alabatosoba kɔɔ. A ka fɛnw bɛɛ flɛflɛ minke, a bɔra ka taga Betani, ani a ta karamɔɔɔden tan ni fla, sabu su tun bɛ jini ka ko.

Yesu ka torosun danga
(*Matiyu 21.18-19*)

¹² O lon dugusagbɛ o bɔɔ Betani, kɔɔɔ ka Yesu mina. ¹³ A ka torosun dɔ ye yɔɔɔjan; flaburu tun b'a ra. A gbarara a ra ka a flɛ ni a bɛna den sɔɔ a ra. Nka a sera a kɔɔ tuma min na, a ma foyi sɔɔ a ra ni flaburu dɔɔɔn tɛ, sabu a dentuma tun ma se ban. ¹⁴ A ko o torosun ma ko: «Mɔɔ si tɛna den sɔɔ ele ra ka a domu tuun.» A ta karamɔɔɔdenw ka o kuma mɛn.

Yesu ka jagokɛbagaw gbɛna
(*Matiyu 21.12-17; Luka 19.45-48; Yuhana 2.13-22*)

¹⁵ O sera Zeruzalemu minke, Yesu donna Alabatosoba lu kɔɔ. Fiy-eerekebagaw ani sannikebaga* minw tun bɛ Alabatosoba lu kɔɔ, a ka olugu bɛɛ gbɛn ka bɔ; a ka warifalɛnɛbagaw ta tabaliw jɔɔɔɔni ka ben, ani tujanifiyeerebagaw ta siginanw. ¹⁶ A ma sɔɔn mɔɔɔ si ye don ni fiyeerefɛn ye Alabatosoba kɔɔ tuun. ¹⁷ O kɔ, a ka o karan k'a fɔ ko: «A sɛbɛra Ala ta Kuma ra ko: <Ne ta bon bɛna wele le ko siyaw bɛɛ ta Aladaariyɔɔ.> Nka aw kɔni ka a yelemaka a kɛ sonw dogoyɔɔ le ye†.»

¹⁸ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔɔɔw* ka o kow mɛn minke, o ka kɛ Yesu fagasababu jini ye; o tun bɛ siranna a ja sabu a ta karan tun ka mɔɔɔ bɛɛ kun mina.

¹⁹ Wulada sera minke, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw bɔra dugu kɔɔ.

Lanaya ni Aladaari ni yafari
(*Matiyu 21.20-22*)

²⁰ O dugusagbɛ sɔɔɔmada jooɔna fɛ, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw tɛmɛto sira kan, karamɔɔɔdenw ka o torosun ye, a jara fɔ ka se a lilinw ma. ²¹ Piyeri hakiri jigira Yesu ta kuma fɔnin na. A ko Yesu ma ko: «An karamɔɔɔ, a flɛ, i ka torosun min danga kunu, a jara.»

²² Yesu k'a fɔ a ta karamɔɔɔdenw ye ko: «Aw ye la Ala ra.» ²³ A ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔɔɔ min k'a fɔ nin kuru ye ko a ye bɔ a nɔ ra ka taga ben kɔɔɔji ra, ni o tigi ma sigiya a jusukun na fiyewu, ni a lara a ra ko ale ka min fɔ ko Ala bɛna o kɛ, o ko bɛna kɛ o tigi ye. ²⁴ O le kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko ni aw ka Ala daari fɛn o fɛn na, aw ye la a ra ko aw ka o sɔɔ ka ban; ni o kɛra, Ala bɛna o fɛn di aw ma.

²⁵ «Nka ni aw wurira ka lɔ wagati min na ko aw bɛ Ala daari, ni aw hakiri jigira a ra ko mɔɔɔ dɔ ka aw hake ta, aw ye yafa o tigi ma, janko aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, o ye aw ta hakekow yafa aw ma fana. ²⁶ [Sabu ni aw tɛ yafa jɔɔɔn ma, aw Fa Ala min bɛ sankolo ra, o tɛna yafa aw fana ma aw ta hake kow ra.]»

Yesu ta fanga sɔɔɔɔɔ
(*Matiyu 21.23-27; Luka 20.1-8*)

²⁷ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw tagara Zeruzalemu tuun. Ka Yesu yaalayaalato Alabatosoba kɔɔ, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya

11:10 11.10 Nin kuma fɔra Zaburu 118.25,26. * **11:15** 11.15 O mɔɔɔw tun bɛ bɛganw fiyeere sarakabɔbagaw le ma, walama ka wari falɛn o ye. † **11:17** 11.17 Nin kuma fɔra Ezayi 56.7 ani Yeremi 7.11.

karamogow*, ani cekorobaw nana a fe. ²⁸ O ka a jininka ko: «I be nin kow kera fanga juman le sababu ra, ani jon le fana ka o fanga di i ma.»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne bena aw jininka fen kelenpe ra, aw ye ne jaabi o ra; ni o kera, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana bena o fo aw ye. ³⁰ Ne ko: jon le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow? Aw ye ne jaabi o ra.» ³¹ O ka ke a fo ye jogon ye ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bena a fo ko: <O tuma mun koson aw ma la a ra?> ³² Nka ni an fana k'a fo ko: <Mogow lo>, o tuma...» O tun be siranna jama na, sabu mogow bee tun be Yuhana jatera ko Ala ta cira do lo can ra. ³³ O koson o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lon. Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

12

Baaradenjuguw ta ko

(Matiyu 21.33-46; Luka 20.9-19)

¹ Ayiwa, o ko, Yesu ka talen dow fo mogow ye. A ko: «Ce do le tun ka rezenforo sene, ka a lamini ni sansan ye, ka rezencongoyoro do sozi fara ra, ka gbata do lo foro korosibagaw ye. O ko, a ka o foro karifa baaraden dow ma ka taga tagama ra. ² Rezen bowagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden do ci o rezenforo korosibagaw fe ko a ye taga rezenmo do mina ka na ni a ye. ³ Nka rezenforo korosibagaw ka a mina ka a bugo, ka a borolakolon ghen ka taga. ⁴ Forotigi ka baaraden do were ci o fe tuun; o ka o fana mina ka a bugo ka a mandimi a kunkolo ra, ka a neni. ⁵ Forotigi ka mogso sabanan ci; o ka o faga. O ko, a ka caman were ci; nka o ka olugu dow bugo, ka dow faga. ⁶ Ayiwa, a tun tora a dence le ye, a be min kanu. A laban a ka o ci ka taga rezenforo korosibagaw fe, ko: <O bena ne dence koni bonya.> ⁷ Nka rezenforo korosibagaw ka o ye minke, o k'a fo jogon ye ko: <Nin le bena cen ta! Aw ye na, an y'a mina ka a faga; ni o kera, foro be ke an ta ye.> ⁸ O ka a mina ka a faga ka taga a firi rezenforo ko fe.»

⁹ Yesu ko: «Ayiwa, forotigi bena mun le ke sa? Sigiya t'a ra, a bena na o rezenforo korosibagaw faga, ka foro karifa mogso werew ma. ¹⁰ Aw ma nin kuma karan Kitabu konso wa, ko:

<Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon kabakuru folo ye.

¹¹ O kow bee bora Matigi yere le ra, o kera kabako ye an na na.> »

¹² Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw tun be cogoya jinina ka Yesu mina, sabu o tun k'a lon ko a ka o kuma fo olugu le ma. Nka o siranna jama na, o ka Yesu to yi ka taga.

Ninsongo sarako

(Matiyu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ Yahudiyaw ta namogow ka Farisi* dow, ani Herodi* ta mogso dow ci Yesu fe, janko o ye a minasababu sorso ni a yere darakuma dow ye. ¹⁴ O mogow nana a fo Yesu ye ko: «An karamogso, an k'a lon ko i be can le fo, i te siran mogso na, i fana te mogso bo mogso ra; i be mogow karan Ala ta sira ra ka kapa ni can le ye. Ayiwa, yala ka ninsongo sara masaceba Sezari ye, o bennin lo wa? An ka kan ka a sara wa, walama an man kan ka a sara?»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tun ka o mogow ta flankafuya lon; a k'a fo o ye ko: «Mun na aw b'a fe ka ne korobo? Aw ye na ni tama kelen ye, janko ne y'a fe.»

¹⁶ O nana ni tama kelen ye. Yesu ka o jininka ko: «Jontigi ta ja ni a togo le

be wari nin kan?» O ko: «Masaceba Sezari.» ¹⁷ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kosegi Sezari ma, ka Ala ta kosegi Ala ma.» Yesu ta kuma ka o kononoban.

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra
(*Matiyu 22.23-33; Luka 20.27-40*)

¹⁸ Ayiwa, Sadusiw*, minw b'a fo ko mogo si su tena kunu lahara, olugu nana Yesu fe ka na a jininka ko: ¹⁹ «An karamogo, cira Musa tun ka nin kuma sebe sariya* ra ko: <Ni ce do ka muso furu, ka sa k'a soro a ma den soro ni o muso ye, a balemace ka kan ka o muso ta ka den soro ni a ye a balemace no ra.> ²⁰ Ayiwa, balemace wolonfla tun be yi. Folo ka muso furu, ka sa, a ma den to a ko. ²¹ Flanan ka muso ta, ka sa, a ma den to a ko; sabanan fana ta kera ten. ²² Ayiwa, o ce wolonfla si ma den to o ko. Olugu bee sanin ko muso yere sara. ²³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara, o muso bena ke jon kelen le ta ye sa? Sabu o ce wolonfla bee tun ka a furu?»

²⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Nin le koson aw firira: sabu aw ma Kitabuw ta kumaw faamu, aw ma Ala ta sebgaya fana lon. ²⁵ Sabu ni mogow nana kunu ka bo saya ra lahara, ce tena muso furu, muso fana tena di ce ma. Mogow bena ke i ko melekewe be cogo min na sankolo ra. ²⁶ Ayiwa, min kera suw kunuko ye, Ala ka kuma min fo cira Musa ye yiritunin tasumaman koro, aw ma o karan Musa ta Kitabu konow wa? Ala ko: <Ne ye Iburahima ta Ala ye, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.> ²⁷ O koro ye ko Ala te mogo saninw ta Ala ye; mogo janamanw ta Ala lo. O ra, aw lafricogo juguyara kosebe.»

Sariyaw bee ra belebeleba
(*Matiyu 22.34-40; Luka 10.25-28*)

²⁸ Sariya karamogo* do tun ka Yesu ni o mogow ta kumaw men; a k'a ye ko Yesu tun ka o jaabi ka na minke, a gbarara a ra ka a jininka ko: «Sariya juman le be Ala ta sariyaw* bee na fe?» ²⁹ Yesu ka a jaabi ko: «Sariya min be tow bee na fe, o fle nin ye:

<Aw Izirayelimogow, aw ye lamenni ke. An Matigi Ala le ye Matigi kelenpe ye.

³⁰ I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i ta miiriya bee, ani i baraka bee.>

³¹ Sariya flanan fle nin ye:

<I ka kan ka i mogowogon kanu i ko i yere.>

Ala ta sariyaw bee ra, do man bon ka teme nin fla kan.»

³² O sariya karamogo k'a fo Yesu ye ko: «An karamogo, o pana; i ka can fo, k'a fo ko: <Ala kelenpe le be yi, Ala were te yi ale ko.> ³³ Ani ko: <Ni i be Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i hakiri bee, ani i baraka bee, ka i mogowogon kanu i ko i yere, o ka fisa ni saraka jenitaw, ani saraka fagataw bee ye.> »

³⁴ Yesu k'a ye ko o ce ka jaabiri ke ni hakiri ye minke, a k'a fo a ye ko: «I yoro man jan Ala ta Masaya* ra.» O ko, mogo si ma son k'a jininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden doron ye*
(*Matiyu 22.41-46; Luka 20.41-44*)

³⁵ Ayiwa, Yesu nana ke mogow karan ye Alabatosoba konow; a ka o jininka ko: «Mun koson sariya karamogow* b'a fo ko Ala ka Kisibaga* min layiri

ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ³⁶ K'a soro Dawuda yere k'a fo Nin Saninman* baraka ra ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koru.> »

³⁷ «Ayiwa, ni Dawuda yere be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden cogo di.»

Jamaba min tun be Yesu lamenna, a ta kumaw tun diyara olugu ye kosebe.

Yesu ka sariya karamogow dogoya

(Matiyu 23.1-36; Luka 20.45-47)

³⁸ Yesu tun be mogow karanna k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi sariya karamogow* ra de! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mogow tow le ye olugu fo jamayorow ra. ³⁹ Ni o ka don karansow* konu, nafesigiyorow le ka di o ye; ni o ka o wele domuniyorow ra, sigiyorowumanw le ka di o ye. ⁴⁰ O be muso ce saninw borofenw bee domu. O be Ala daari ka meen janko mogow ye o korosi. O le koson, o ta kiti bena gbeleya ka teme tow ta kan.»

Muso fagantan ta saraka

(Luka 21.1-4)

⁴¹ Yesu tun signin be Alabatosoba konu k'a nasin sarakablaminan ma, ka to ka mogow ta waridicogo fe. Naforotigi caman tun be wari caman blara sarakablaminan konu. ⁴² A ka muso fagantan do ye fana, min ce sara, o nana warimisennin fla bla sarakablaminan konu; o wari tun te teme tama fla kan. ⁴³ O tuma ra, Yesu k'a ta karamogodenw wele k'a fo o ye ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko minw bee ka wari bla sarakablaminan konu, nin muso fagantan min ce sara, ale ta wari dinin le cayara ka teme olugu bee ta kan. ⁴⁴ Sabu tow ka fitini doron le bo o ta naforo ra ka o di; nka ale ni a ta fagantanya, a k'a ta wari bee le di; hali domuni songo ma to a boro tuun.»

13

Yesu ka Zeruzalemu ciko fo

(Matiyu 24.1-2; Luka 21.5-6)

¹ Yesu bora Alabatosoba konu wagati min na, a ta karamogoden kelen ko a ma ko: «An karamogo, ele ye nin Alabatosoba locogo fe! A kabakuruw ka bonbon, a ce ka jil!» ² Yesu ka a jaabi ko: «I na be nin bonba ra ke! Nin bonw bee bena cici, ka a kabakuruw bee yerege ka bo jagon kunna.»

Dununalaban tawow

(Matiyu 24.3-14; Luka 21.7-19)

³ O ko, Yesu tagara sigi Oliviyesunw kuru kan, ka a na sin Alabatosoba ma. Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ni Andere, olugu gbarara a ra o danna, ka a jininka; ⁴ o ko: «O kow bena ke wagati min na, ani fen bee labanwagati tagamasiyen fo an ye?»

⁵ O tuma ra Yesu ka kuma ta, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi, aw kana a to mogow si ye aw lafiri. ⁶ Sabu mogow caman bena na ni ne togo ye, k'a fo ko olugu le ye Kisibaga* ye. O bena mogow caman lafiri. ⁷ Ni aw nana to ka kere mankanw men ka kere kibaroyaw men wagati min na, aw hakiri kana jagami; sabu jagboya lo, o kow ye ke. Nka o si te a laban ye

fɔɔ. ⁸ Siya dɔ bɛna wuri siya dɔ wɛrɛ kama, jamana dɔ bɛna wuri dɔ wɛrɛ kama. Dugukoloyɛrɛyɛrɛw, ani kɔngɔba bɛna kɛ yɔrɔ caman na. O kow bɛɛ ye tɔɔrɔw damina le ye, i n'a fɔ muso jigibagato ta tɔɔrɔ damina.

⁹ «Ayiwa, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi; o bɛna aw mina ka taga ni aw ye kititigɛbagaw fɛ, o bɛna aw bugɔ ni gbɛnɛ ye karansow* kɔnɔ. O bɛna aw mina ka taga ni aw ye jamana jamɔgɔw fɛ, ani masacɛw fɛ ne tɔgɔ kosɔn, janko aw ye taga kɛ ne seerew ye ka kuma olugu fɛ. ¹⁰ O cogo ra, Kibaro Diman* waajuri ka kan ka kɛ siyaw bɛɛ ye fɔɔ.

¹¹ «Ayiwa, ni o ka aw mina ka taga ni aw ye kititigeyɔrɔ ra, aw bɛna kuma min fɔ, aw kana kɔn ka hami o ra. Ni Ala ka kuma min don aw da ra o wagati yɛrɛ ra, aw ye o le fɔ; sabu aw yɛrɛ le tena kuma, nka Nin Saninman* le bɛna kuma aw nɔ ra. ¹² Mɔgɔ dɔw bɛna o yɛrɛ balema mina k'a di ko a ye faga; face dɔw bɛna o yɛrɛ den mina k'a di. Denw bɛna muruti o worobagaw kama ka o faga. ¹³ Mɔgɔw bɛɛ bɛna aw kɔninya ne tɔgɔ kosɔn, nka ni mɔgɔ min ka nin kow sɔnmina fɔ ka taga se a laban ma, o tigi bɛ kisi.»

Fɛn haramunin ta tɔɔrɔ
(Matiyu 24.15-28; Luka 21.20-24)

¹⁴ «Ayiwa, Ala bɛ fɛn haramunin min kɔninya, ni aw nana o siginin ye yɔrɔ dɔ ra, a tun man kan ka kɛ yɔrɔ min na (min bɛ nin kumaw karan, o ye jija ka a kɔrɔ lɔn)! Ni o wagati sera k'a sɔrɔ minw bɛ Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fɛ. ¹⁵ Ni a ka mɔgɔ min sɔrɔ biribon san fɛ, o tigi kana jigi ko a bɛ don a ta bon kɔnɔ ka taga fɛn dɔ ta. ¹⁶ Ni a ka mɔgɔ min sɔrɔ foro ra, o tigi kana sekɔ so kɔnɔ ka taga a ta deregeba ta. ¹⁷ O lonw na bɔnɔ bɛna muso lasiritɔw sɔrɔ, ani minw bɛ sin dira denw ma. ¹⁸ Aw ye Ala daari janko o kow ketuma kana bɛn sanji ni nɛnɛba wagati ma; ¹⁹ sabu o lonw bɛna kɛ tɔɔrɔlonbaw le ye, min jɔgɔn ma deri ka ye ban kabini Ala ka dunuɔa dan, fɔ ka na se bi ma; a jɔgɔn fana tena ye tuun fiyewu. ²⁰ Ni Ala tun ma o tɔɔrɔw wagati surunya, mɔgɔ si tun tena kisi. Nka a ka o tɔɔrɔw wagati surunya a ta mɔgɔ panawolomaninw kosɔn. ²¹ Ni dɔ k'a fɔ aw ye ko: «A fɛ, Kisibaga* bɛ yan,» walama ko: «A bɛ yan fɛ yi,» aw kana la a ra. ²² Sabu faninyafɔbaga dɔw bɛna wuri ko olugu le ye Kisibaga ye; cira faninyafɔbaga dɔw fana bɛna wuri, ka tagamasiyɛnw, ani kabakow kɛ, janko ka Ala ta mɔgɔ panawolomaninw lafiri, ni o tun bɛ se ka kɛ. ²³ Ayiwa, aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi; ne kɔni ka aw lasɔmi a bɛɛ ra ka ban.»

Yesu nacogo ka bɔ sankolo ra
(Matiyu 24.29-31; Luka 21.25-28)

²⁴ «Ayiwa, o wagatiw tɔɔrɔw tɛmɛnin kɔ, <tere bɛna kɛ dibi ye, karo fana tena yeelen bɔ tuun;
²⁵ lolow bɛna bɔ sankolo ra ka benben. Sebagaya minw bɛ sankolo ra, olugu bɛna yuguyugu ka bɔ o nɔ ra.>
²⁶ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, aw bɛna o nato ye sankabaw kan ni sebayaba ye, ani nɔɔrɔba. ²⁷ O kɔ, a bɛna a ta mɛlekɛw ci; olugu bɛna a ta mɔgɔ panawolomaninw lajen ka bɔ dunuɔa fan naani na, k'a damina dunuɔa kun kelen na, ka taga se fɔ a kun dɔ ra.»

Torosun ta karan
(Matiyu 24.32-35; Luka 21.29-33)

²⁸ «Aw ye torosun cogo kɔrɔsi, k'a to o ye aw karan: ni aw k'a ye ko a borow bɛ nugura ka flaburuw bɔ tuma min na, aw b'a lɔn ko samiya

surunyara. ²⁹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow be kera tuma min na, aw y'a lon ko Min kera Adamaden ye*, ko o nawagati le surunyara, ko a sera ka ban. ³⁰ Can ra, ne b'a fo aw ye ko bi mogow bee tena sa ka ban, fo nin kow bee ye ke k'a dafa. ³¹ Sankolo ni dugukolo bena teme, nka ne ta kuma tena teme fiyewu.»

Mogow si te dununa labanwagati lon
(Matiyu 24.36-44)

³² «Nin kow bena ke lon min na, ani wagati min na, mogow si te o lon; hali sankolo melekew t'a lon, hali Den min bora Ala ra, ale t'a lon; Fa Ala kelenpe le b'a lon. ³³ Aw ye aw yere korosi, aw ye aw janto aw yere ra, sabu aw ma o kow kewagati lon. ³⁴ Ayiwa, a bena ke i ko ce min tagato tagamajan do ra, a boto so konso a ka so konaw karifa a ta baardenw ma, ka bee ta baara yira a ra, k'a fo bonkorosibaga ye ko ale ye bon korosi. ³⁵ O koson aw ye aw janto aw yere ra, sabu bontigi bena na wagati min na, aw ma o lon. A bena na wulada fe wa, walama su dugutarama fe wa, walama dondokasituma ra wa, walama sogomada fe wa, aw ma o lon. ³⁶ O ra, aw kana a to a ye na ka na bara aw ra ka aw to sunogo ra. ³⁷ Ne be min fo aw ye, ne be o kelen le fo tow bee ye, ko aw ye aw janto aw yere ra.»

14

Mogow ka janfa siri Yesu kama
(Matiyu 26.1-5; Luka 22.1-2; Yuhana 11.45-53)

¹ Ayiwa, a to tun tora tere fla Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe*, ani burufunubari panagbe* be se. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* tun be Yesu minacogo jinina ceguya ra, ka a faga. ² Nka o ko, ko a ko man kan ka ke panagbe wagati ra, ko ni o te, mogow bena muruti.

Muso do ka turu kasadiman ke Yesu kun na
(Matiyu 26.6-13; Yuhana 12.1-8)

³ Ayiwa, Yesu tun be Betani, kunatose Simon ta bon konso. Ka Yesu to domuni na, muso do nana don bon konso. Daganin cepumanba do tun be a boro; turu kasadiman yeregoro songogbelen do tun be o konso. Ayiwa, a ka o daganin ci ka o turu kasadiman ke Yesu kun na. ⁴ Ayiwa, mogow minw tun be o yoro ra, olugu dow dimina; o k'a fo nogon ye ko: «Nin turu kasadiman cenkun ye mun ye? ⁵ Nin turu tun be se ka fiyeere ka teme hali warigbe keme saba* kan, ka o wari di fagantanw ma!» O dimina o muso koro kosebe. ⁶ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Aw ye muso to nasuma ra; mun koson aw be a jusu kasi? A ka konuman le ke ne ye. ⁷ Sabu fagantanw koni, olugu be ni aw ye yan wagati bee; ni wagati o wagati ka di aw ye, aw be se ka o dema; nka ne tena to ni aw ye yan wagati bee de! ⁸ Muso ka a seko le ke. A ka ne fari mun ka a kasa diya, ne ta sutarari le kama. ⁹ Can ra ne b'a fo aw ye ko ni nin Kibaro Diman* waajuri kera yoro o yoro dununa konso, nin muso ka min ke, o ko fana bena lakari, ka mogow hakiri jigi a ra.»

Zudasi ka Yesu janfa
(Matiyu 26.14-16; Luka 22.3-6)

¹⁰ Ayiwa, Zudasi Sikariyoti, min tun ye Yesu ta karamogoden tan ni fla do ye, ale tagara sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka taga a fo o ye ko ale be

* **14:5** 14.5 Ka kana ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baarden dow ta san kelen baara sara nogonna le ye.

se ka Yesu don o boro. ¹¹ O ka o kuma men minkε, o diyara o ye. O ka layiri ta a ye ko o bena wari di a ma. Zudasi ka kε cogo dɔ jini ye, a bena se ka Yesu sɔrɔ ka a don o boro cogo min na.

Jɔnyaban panagbε ta domuni

(Matiyu 26.17-25; Luka 22.7-14,21-23; Yuhana 13.21-30)

¹² Ayiwa, Burufunubari panagbε* tere fɔlɔ, Jɔnyaban panagbε ta saraka bε faga lon min na, Yesu ta karamɔgɔdenw k'a jininka ko: «I b'a fε an ye taga Jɔnyaban panagbε* ta domuni laben i ye min?» ¹³ Yesu ka a ta karamɔgɔden fla ci k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga dugu kɔnɔ, aw bena taga ben ni cε dɔ, ye ji bε daga ra a kun na, aw ye tugu a kɔ. ¹⁴ Ni a tagara don lu min kɔnɔ, aw y'a fɔ o lutigi ye ko: «An karamɔgɔ ko, ko ale ni a ta karamɔgɔdenw bena Jɔnyaban panagbε domuni kε bon min kɔnɔ, ko o bon bε min?» ¹⁵ Ayiwa, a bena bonba dɔ yira aw ra sankaso san fε, fεn bεε bε a kɔnɔ, a labennin lo ka ja. Aw bena Jɔnyaban panagbε domuni laben an ye o bon le kɔnɔ.» ¹⁶ Karamɔgɔdenw tagara; o tagara se dugu kɔnɔ, k'a sɔrɔ i ko Yesu k'a fɔ o ye cogo min na. O ka Jɔnyaban panagbε domuni laben.

¹⁷ Ayiwa, tere benna minkε, Yesu nana ni a ta karamɔgɔden tan ni fla ye. ¹⁸ Ka o siginin to domuni na, Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw minw bε domuni kera ni ne ye, aw ra kelen bena ne janfa.» ¹⁹ Karamɔgɔdenw jusu kasira. O bεε k'a jininka kelen kelen ko: «Ne lo wa, an karamɔgɔ?»

²⁰ Yesu ka o jaabi ko: «Aw mɔgɔ tan ni fla ra kelen lo; min boro ni ne boro bε domuniminan kelen kɔnɔ. ²¹ Min kera Adamaden ye*, o bena sa i ko a sɛbera a ta ko ra Kitabu kɔnɔ cogo min na. Nka mɔgɔ min bena ke sababu ye k'a janfa, bɔnɔ bena o tigi sɔrɔ. O tigi worobariya le tun ka fisa a ma.»

Jɛnɔgɔnya domuni

(Matiyu 26.26-30; Luka 22.15-20; Korɛntikaw fɔlɔ 11.23-25)

²² Ayiwa, ka o to domuni na, Yesu ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigεtigε k'a di karamɔgɔdenw ma, k'a fɔ o ye ko: «Aw y'a mina; nin ye ne farikolo le ye.» ²³ O kɔ, a ka jifiyε ta; rɛzɛnji tun b'a kɔnɔ. A ka baraka la Ala ye, ka a di o ma; o bεε ka dɔ min a ra; ²⁴ A k'a fɔ o ye ko: «Nin ye ne jori le ye, Ala ta jɛnɔgɔnya* jori, min bɔnna mɔgɔ caman kosɔn. ²⁵ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ne tɛna rɛzɛnji min tuun fiyewu, fɔ lon min na ne bena a min Ala ta Masaya* ra tuun, cogo wεrε ra.» ²⁶ Ayiwa, o ka Alatandɔdɔnkiri dɔw la, ka wuri ka taga Oliviyesunw kuru kan.

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Luka 22.31-34; Yuhana 13.36-38)

²⁷ Ayiwa, Yesu k'a fɔ karamɔgɔdenw ye ko: «Aw bεε bena bori ka ne kelen to, sabu a sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko: «Ne bena sagagbenbaga faga, sagaw bεε bena janjan.» »

²⁸ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Nka ni ne nana kunu ka bɔ saya ra, ne bena taga aw kɔnɔ Galile.» ²⁹ Piyeri k'a fɔ Yesu ye ko: «Hali ni tɔw bεε borira ka i to, ne kɔni tɛna bori ka i to fiyewu.» ³⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ i ye, ko bi su nin na yεrε, sani dondo ye kasi ka se sipaga fla, ele bena a fɔ mɔgɔw ye fɔ sipaga saba ko i ma ne lon.» ³¹ Nka Piyeri k'a fɔ tuun k'a gbɛlɛya ko: «Hali ni a kera ko ne bena sa ni i ye le, ne tɛna sɔn k'a fɔ ko ne ma i lon.» Karamɔgɔden tɔw bεε tun bε o kuma kelen le fɔra.

*Yesu ni karamogodenw tagara Zetisemane
(Matiyu 26.36-46; Luka 22.39-46)*

³² Ayiwa, o tagara yoro do ra min togo ye ko Zetisemane. Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Aw ye sigi yan, ne be taga Ala daari.»

³³ A tagato, a tagara ni Piyeri ni Yakuba ni Yuhana ye; siranya ka ke a soro ye, k'a nin tooro kosebe. ³⁴ A k'a fo o ye ko: «Ne nin tooronin lo kosebe, fo k'a ke i ko ne bena sa. Aw ye to yan, ka to pana.»

³⁵ A tagara na fe doonin ka a kinbiri gban ka a na biri dugu ma ka Ala daari, ko ni a tun be se ka ke ko nin wagati tooro kana ale soro. ³⁶ A tun b'a fora ko: «Ne Fa, foyi si te i kana; nin tooro yoro janya ne ra; nka o bee n'a ta, ne yere sago kana ke, fo ele sago.»

³⁷ O ko, a sekora ka na karamogodenw koro, ka na a soro ko olugu be sunogora. A ko Piyeri ma ko: «Simon, ele be sunogora le wa? Ele ma se ka to pana ka hali wagati kelen ke wa! ³⁸ Aw ye to pana ka Ala daari, janko Setana kana aw nega ka aw bla kojugu ra. Kojuman miiriya be mogoro koro, nka a farisogo baraka ka dogo.»

³⁹ O ko, Yesu gbarara na fe tuun ka Ala daari, ka seko o kuma kelenw kan. ⁴⁰ A sekora tuun ka n'a soro o be sunogora, sabu sunogo tun ka o padenw gbiriya. O be min fo Yesu ye, o ma o lon tuun.

⁴¹ Yesu tagara ka seko ka na a sijaga sabanan na minke, a k'a fo o ye ko: «Aw be sunogora ka aw yere laganfiya le wa? Ayiwa, a banna sa! Wagati sera! Min kera Adamaden ye*, o bena o janfa ka a don jurumunkebagaw boro. ⁴² Aw ye wuri, an ye taga! Ne janfabaga nato ye nin ye!»

*Yahudiyaw nana Yesu minayoro ra
(Matiyu 26.47-56; Luka 22.47-53; Yuhana 18.3-12)*

⁴³ O yoronin bee, ka Yesu to kuma ra, a ta karamogoden tan ni fla ra, kelen min togo ye ko Zudasi, ale nana; jama tun b'a ko, keremukuruw, ani berew be o boro. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow, ani cekorobaw le tun ka o ci. ⁴⁴ Zudasi min tun kera Yesu janfabaga ye, ale tun ka tagamasiyen do yira Yesu minabagaw ra; a ko: «Ni aw nana a ye ko ne ka mogoro min fo ni kanuyafori ye, ale lo; aw y'a mina ka taga ni a ye, ka a korosi ka na.» ⁴⁵ O sera minke doron, Zudasi gbarara Yesu ra k'a fo ko: «An karamogo!» A ka Yesu fo ni kanuyafori ye. ⁴⁶ Ayiwa, o mogow kera Yesu kan, k'a Yesu mina. ⁴⁷ Yesu ta karamogoden minw tun be ni a ye, o ra kelen ka a ta muru sama ka bo, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jonce toro kelen caron ka bo yi. ⁴⁸ Yesu ka kuma ta k'a fo o ye ko: «Aw nana ne ko ni berew ni keremukuruw ye ko aw bena ne mina, k'a ke i ko ne ye benkannikebaga le ye. ⁴⁹ Ne tun be ni aw ye lon bee. Ne tun be mogow karan Alabatosoba koro, aw ma se ka ne mina. Nka nin kera janko ko minw tun sebera Kitabu koro, o ye ke can ye.»

⁵⁰ Karamogodenw bee borira, ka taga k'a to yi. ⁵¹ Kanbelennin do tun tugura Yesu ko, ale tun ka birifani doron le melege a yere ra. O ka ale fana mina. ⁵² Nka a ka a yere tufa ka a ta birifani to o boro, a fari lakolon borira ka taga.

*O tagara ni Yesu ye kititigeyoro ra
(Matiyu 26.57-68; Luka 22.54-55,63-71; Yuhana 18.13-14,19-24)*

⁵³ O tagara ni Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu koro. Sarakalasebagaw* kuntigi tow bee nana jogan lajen, ani cekorobaw ni sariya karamogow*. ⁵⁴ Piyeri tora yorojan a be tugura o ko, fo ka taga don

sarakalasebagaw kuntigiba ta lu kɔnɔ. A sigira ni lu kɔrɔsibagaw ye ka ke tasuma ja ye.

⁵⁵ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani Yahudiyaw ta kititigebagaw ta jenkuru* mɔgɔw bɛɛ tun bɛ kuma dɔ jinina Yesu kama min bɛ se ka ke a fagasababu ye, nka sababu ma sɔrɔ. ⁵⁶ Sabu caman tun bɛ faninya seereya dɔw fɔra Yesu kama, nka olugu ta kumaw tun tɛ benna kelen ma. ⁵⁷ O bɛɛ n'a ta, jama ra mɔgɔ dɔw wurira ka faninya seereya dɔ fɔ a kama; o ko: ⁵⁸ «An k'a mɛn a fɛ ko: «Mɔgɔw boro ka Alabatosoba min lɔ, ne bɛna o ci ka dɔ wɛrɛ lɔ tere saba kɔnɔ, min tɛna ke mɔgɔ boro nɔ ye.» » ⁵⁹ O bɛɛ n'a ta, o ta kumaw ma bɛn kelen ma.

⁶⁰ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba wurira ka lɔ jama cɛ ra ka Yesu jininka ko: «Mɔgɔw bɛ kuma minw fɔra i kama, i ko di o ra?» ⁶¹ Yesu jera, a ma foyi fɔ. Sarakalasebagaw kuntigiba ka a jininka tuun, ko: «Ele le ye Kisibaga* ye wa, ani Den min bɔra Ala ra*, an bɛ Ala min bato?» ⁶² Yesu ka a jaabi ko: «Ōnhɔn, ne lo. Min kɛra Adamaden ye*, aw bɛna o siginin ye Sebɛɛtigi Ala kininboroyanfan fɛ, o kɔ, aw bɛna a natɔ ye sankabaw kan ka bɔ sankolo ra.»

⁶³ O fɔra minke, sarakalasebagaw kuntigiba dimina fɔ ka a yɛrɛ ta derege mina ka a faran; a ko: «An mako tɛ mɔgɔ si ta seereya ra tuun! ⁶⁴ A ka Alatɔgɔcɛnkuma minw fɔ, aw ka o mɛn. Aw ko di?» O bɛɛ benna a ma ko a ka kan ka faga le. ⁶⁵ Dɔw ka ke daji tu ye a kan, ka a ja siri, ka a bugɔ ni borokuru ye, k'a fɔ a ye ko: «Min ka i bugɔ, o tɔgɔ lɔn k'a fɔ!» Lu kɔrɔsibagaw fana ka a mina, ka tɛge ci a toro kɔrɔ.

Piyeri ko a ma Yesu lɔn

(Matiyu 26.69-75; Luka 22.56-62; Yuhana 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Ayiwa, Piyeri tun bɛ lu kɔnɔ, dugumayɔrɔ ra; sarakalasebagaw kuntigiba* ta baaradenmuso dɔ nana. ⁶⁷ Muso ka Piyeri ye, a bɛ tasuma jara; a ka a lalaga k'a flɛ, k'a fɔ a ye ko: «Ele fana tun bɛ ni Yesu Nazaretikacɛ ye.» ⁶⁸ Piyeri ma lɔ a ra; a ko: «Muso, i bɛ min fɔra, ne ma o lɔn, ne m'a faamu.»

O kɔ, Piyeri bɔra kɛnɛ ma ka taga lɔ luda ra. [Dondo kasira.]

⁶⁹ O muso nana Piyeri ye o yɔrɔ ra tuun minke, mɔgɔ minw tun bɛ yi, muso k'a fɔ olugu ye ko: «Cɛ nin fana ye o dɔ le ye!» ⁷⁰ Nka Piyeri ma sɔn ka lɔ a ra.

Wagati dɔɔnin tɛmɛnin kɔ, mɔgɔ minw tun bɛ o yɔrɔ ra, olugu k'a fɔ Piyeri ye ko: «Sigiya t'a ra, ele fana ye Yesu ta mɔgɔ dɔ le ye, sabu i ye Galileka ye.» ⁷¹ O tuma Piyeri karira fɔ k'a yɛrɛ danga; a ko: «Aw bɛ nin cɛ min ta ko fɔra, ne ma o lɔn fiyewu!»

⁷² O yɔrɔnin bɛɛ ra dondo kasira a sɔnaga flanan na. O tuma Yesu tun ka kuma min fɔ Piyeri ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi sɔnaga fla, ele bɛna a fɔ fɔ sɔnaga saba ko i ma ne lɔn.» Piyeri ka ke kasi ye.

15

O tagara ni Yesu ye Pilati fɛ

(Matiyu 27.1-2,11-14; Luka 23.1-5; Yuhana 18.28-38)

¹ Ayiwa, o lon sɔgɔmada jona fɛ, sarakalasebagaw* kuntigiw ka jɔgɔn ye ka kuma ni cɛkɔrɔbaw ye, ani sariya karamɔgɔw*, ani kititigebagaw ta jenkuru* mɔgɔw bɛɛ. O ka Yesu mina k'a siri, ka taga ni a ye Pilati fɛ.

² Pilati ka a jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masacɛ ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne lo.»

³ Sarakalasebagaw* kuntigiw ka Yesu jaraki ko caman na. ⁴ Pilati ka Yesu nininka tuun, ko: «I tɛ o jaabi wa? O bɛ i jarakira nin ko minw bɛɛ ra, i tɛ o mɛnna wa?» ⁵ Yesu ma a jaabi tuun. O ka Pilati kɔnɔnɔban kosebɛ.

Yesu fagako latigera

(Matiyu 27.15-26; Luka 23.13-25; Yuhana 18.39-19.16)

⁶ Ayiwa, san o san, Jɔnyaban janagbɛ* ra, Pilati tun bɛ kasoden kelen labla. Ni jama tun ko a ye min labla, a tun bɛ o le labla. ⁷ O y'a sɔrɔ cɛ dɔ tun bɛ kaso ra, ale ni a tɔnɔgɔnw; o cɛ tɔgɔ tun ye ko Barabasi. Olugu tun murutira fɔ ka mɔgɔ dɔ faga. ⁸ Jama tagara Pilati fɛ, ka taga kɛ a daari ye ko a bɛ deri ka min kɛ olugu ye san o san, ko a ye o kɛ. ⁹ Pilati ka o jaabi ko: «Aw b'a fɛ ko ne ye Yahudiyaw ta masacɛ le labla wa?» ¹⁰ Sabu Pilati tun k'a lɔn ko pangboya dɔrɔn le kosɔn sarakalasebagaw kuntigiw tun ka Yesu mina ka na ni a ye ale fɛ. ¹¹ Nka sarakalasebagaw kuntigiw ka jama kɔnɔnɔsu ko o y'a fɔ ko Pilati ye Barabasi le labla. ¹² Pilati ka kuma ta tuun k'a fɔ o ye ko: «O tuma aw bɛ min wele ko Yahudiyaw ta masacɛ, aw b'a fɛ ne ye mun le kɛ ale ra sa?» ¹³ O bɛɛ pɛrɛnna ko: «A ye gbengben yiri ra!» ¹⁴ Pilati ko o ma ko: «A ka kojugu juman le kɛ sa?» O ka dɔ fara o pɛrenkan kan, ko: «A gbengben yiri ra!» ¹⁵ I n'a fɔ Pilati tun b'a fɛ ka jama sago kɛ, a ka Barabasi labla o ye. O ka Yesu bugɔ ni gbɛjɛ ye; a kɔ, a k'a di ko o ye taga a gbengben yiri ra.

Sorasiw ka Yesu tɔrɔ

(Matiyu 27.27-31; Yuhana 19.2-3)

¹⁶ Sorasiw tagara ni Yesu ye luba kɔnɔ, min ye jamanatigi ta bonba ye. O ka sorasiw ta jenkuru tɔ bɛɛ wele ka na. ¹⁷ O ka deregeba wulenman don Yesu ra, ka nani dan ka o kɛ i ko masafugula, ka o biri a kun na. ¹⁸ O kɔ, o ka kɛ a lɔgɔbɔ ye, k'a fɔ ko: «Yahudiyaw ta masacɛ, an bɛ i fora.» ¹⁹ O ka a bugɔ a kun na ni kalama ye, ka daji tu a kan, ka o kinbiri gban a kɔrɔ k'a kɛ i n'a fɔ o bɛ a bonyara le. ²⁰ O ka a lɔgɔbɔ ka ban tuma min na, o ka deregeba wulenman bɔ a ra, ka a yɛrɛ ta faniw don a ra tuun, ka bɔ ni a ye ka taga a gbengben yiri ra.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-44; Luka 23.26-43; Yuhana 19.17-27)

²¹ Ayiwa, cɛ dɔ tun bɛ bɔra kongo ra, min tɔgɔ tun ye ko Simɔn; Sirenika tun lo, Alesandiri ni Rufusi face tun lo. Ale tɛmɛtɔ, o ka ale jagboya ko a ye Yesu ta gbengbenyiri* ta. ²² O tagara ni Yesu ye yɔrɔ dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Goligota, o kɔrɔ ye ko Kunkolo yɔrɔ. ²³ O sera yi tuma min na, o ka fla dɔ jagami duven na ka o di a ma; nka Yesu ma a min. ²⁴ O ka Yesu gbengben yiri ra; o kɔ, sorasiw ka kara la* ka Yesu ta faniw tarantaran nɔgɔn na, janko o bɛɛ ye o ta sɔrɔta lɔn. ²⁵ Yesu gbengbenna yiri ra sɔgɔmada wagati le ra, o y'a sɔrɔ tere ma gban folɔ. ²⁶ O tun ka kuma min seɓɛ yiri kan k'a fagakun yira, o ye nin ye, ko: «Yahudiyaw ta masacɛ.» ²⁷ O ka benkanikebaga fla fana gbengben ni a ye yiri dɔw kan, kelen bɛ a kininboroyanfan na, kelen bɛ a numanboroyanfan na. ²⁸ [O cogo ra, min seɓɛra Ala ta Kuma ra a ta ko ra, o kera can ye, ko: «A jatera kojugukɛbaga dɔ ye.»]

²⁹ Tɛmɛbagaw tun b'a flɛra ka a neni, ka o kun kɔmi a ra k'a fɔ a ye ko: «Ele min ko i bɛ se ka Alabatosoba ci, ka a lɔ kokura tere saba kɔnɔ, ³⁰ ayiwa, i yɛrɛ kisi sa, i ye jigi ka bɔ gbengbenyiri ra!»

³¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgow* fana tun b'a lɔgɔbɔra k'a fɔ nɔgɔn ye ko: «A ka tɔw kisi, nka a tɛ se ka a yɛrɛ kisi!

³² Ayiwa, Kisibaga*, Izirayeli* ta masace ye jigi sisan ka bo gbengbenyiri ra, janko an ye a ye, ka la a ra.» Mogo minw tun gbengbenna Yesu kere fe, olugu fana tun b'a nenina.

Yesu sara gbengbenyiri kan

(Matiyu 27.45-56; Luka 23.44-49; Yuhana 19.28-30)

³³ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bee ra fo ka taga wulada surunya. ³⁴ Wulada surunyara minke, Yesu perenna ni fanga ye k'a fo ko: «Eloyi, Eloyi, lama sabakatani?» O korɔ ye ko: «Ne tigi Ala, ne tigi Ala, mun na i ka ne kelen to?»

³⁵ Mogo minw tun be o yoro ra, olugu ka o men minke, o ko: «A fe, a be cira Iliya* le welera.» ³⁶ O ra kelen borira ka taga fu do ta, ka a su minnifen kumunin do ra, k'a dulon kalama do ra ka o la Yesu da ra ko a ye o sonson. A k'a fo a tɔɔɔɔɔw ye ko: «Aw y'a to yi, an y'a fe, ni cira Iliya bena na a lajigi ka bo yiri ra.» ³⁷ Nka Yesu ka kulekanba ci ka sa.

³⁸ Alabatosoba cetigefani faranna fla ye, k'a ta san fe ka na se fo dugu ma. ³⁹ Sorasikuntigi min tun lonin be Yesu korɔ ka a korosi, ale ka Yesu sacogo ye minke, a ko: «Can ra, Den min bora Ala ra*, nin ce lo.»

⁴⁰ Muso dow fana tun lonin be yorojan ka fleri ke. Mariyamu Magidalakamuso, ale tun be o musow ra, ani Yakuba fitini ni Zoze bamuso Mariyamu, ani Salome. ⁴¹ O musow le tun tugura Yesu ko, ka to ka a deme a ta baara ra, tuma min na a tun be Galile. Muso caman were fana tun tugura a ko ka taga Zeruzalemu.

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Luka 23.50-56; Yuhana 19.38-42)

⁴² Ayiwa, wulada tun sera; o lon tun kera Nenekirilon* nasigi ye. ⁴³ Yusufu Arimateka, ale tun kera kititigebagaw ta jenkuru* mogosobe do ye. A jigi tun be Ala ta Masaya* nawagati kan. A k'a ja gbeleya ka taga Pilati fe, ka taga Yesu su daari a fe. ⁴⁴ Yesu sara joona cogo min na, o ka Pilati kabakoya. A ka sorasikuntigi wele ka na a jininka, ko ni a kera ko Yesu satuma meenna. ⁴⁵ Sorasikuntigi k'a nafa a ye minke, o tuma a sonna ko Yusufu ye taga Yesu su ta. ⁴⁶ Yusufu ka fanigbe do san, ka Yesu su lajigi ka bo gbengbenyiri* ra, ka a kasanke, ka taga a su don kaburu do kono; o kaburu tun sogira farawo kono. O ko, o ka kabakuruba do kolonkolon ka o ke ka kaburu datugu. ⁴⁷ Mariyamu Magidalakamuso, ani Zoze bamuso Mariyamu, olugu tun be Yesu su layoro flera.

16

Meleke ka Yesu kunuko fo musow ye

(Matiyu 28.1-8; Luka 24.1-12; Yuhana 20.1-10)

¹ Ayiwa, Nenekirilon* temenin ko, Mariyamu Magidalakamuso, ani Yakuba bamuso Mariyamu, ani Salome, olugu ka kasadiyanan dow san ko o be taga o ke Yesu su kan. ² Logokun tere* folo, o musow wurira sogomada joona fe ka kaburu sira mina. ³ O tagato tun b'a fora jooɔɔɔ ye ko: «Jon le bena kabakuruba kolonkolon ka a bo kaburu da ra an ye?»

⁴ O nana o ja korota k'a ye ko kabakuruba kolonkolonna ka bo kaburu da ra ka ban, k'a sorɔ a tun ka bon kosebe. ⁵ O donna kaburu kono; o ka kanbelen do siginin ye o kininboroyanfan fe. Deregejan gbeman do be a kan na. Musow ja tigera. ⁶ O kanbelen k'a fo o ye ko: «Aw kana siran. Yesu

15:34 15.34 Nin kuma fora Zaburu 22.2. * **15:35** 15.35 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. * **16:2** 16.2 Yahudiyaw ta logokun tere folo tun ye liyatilon ye.

Nazaretika, min tun gbengbenna yiri ra, aw be o le yoropinina. A kununa ka bo saya ra, a te yan; aw ye a su layoro fe. ⁷ Aw ye taga a fo Piyeri ye, ani a ta karamogoden tow ye ko a be taga aw konso Galile. Aw bena a ye o yoro le ra i ko a tun k'a fo aw ye cogo min na.»

⁸ Ayiwa, musow bora kaburu konso, ka bori ka taga; o tun siranna fo o be yereyerere. O jatigekojugu fe o ma se ka foyi fo mogo si ye.

*Yesu ka a yere yira Mariyamu Magidalaka ra
(Matiyu 28.9-10; Yuhana 20.11-18)*

[⁹ † Logokun tere folo Yesu kununa ka bo saya ra. O lon sogomada fe a ka a yere yira Mariyamu Magidalakamuso le ra folo, a tun ka jina wolonfla gben ka bo min na. ¹⁰ O muso le tagara o kibaroya fo Yesu nofemogow ye; a tagara a soro o bee panasisinin lo, o bee be kasira. ¹¹ O k'a men minke ko Yesu panaman lo, ko Mariyamu k'a ye, o ma la a ra fiyewu.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogoden fla ra
(Luka 24.13-35)*

¹² O ko fe, Yesu ka a yere yira cogoya were ra a ta karamogoden fla dugutagato ra. ¹³ O mogo fla nana o kibaroya fo karamogoden tow ye, nka olugu belen ma la a ra.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogoden tan ni kelen na
(Matiyu 28.16-20; Luka 24.36-49; Yuhana 20.19-23; Kewalew 1.6-8)*

¹⁴ A laban na, ka karamogoden tan ni kelen lajennin to domuni na jagon fe, Yesu ka a yere yira o ra. A ka o mafiyenya o ta lanabariya ni o ta jusukungbeleya koson, sabu minw tun ka a kununin panaman ye ka na a fo o ye, o tun ma la olugu ta kuma ra. ¹⁵ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Aw ye taga dunupa fan bee ra, ka taga Kibaro Diman* waajuri ke mogow bee ye. ¹⁶ Ni mogo min lara a ra ka batize, o tigi bena kisi, nka ni mogo min ma la a ra, Ala ta kiti bena ben o tigi kan.

¹⁷ «Ne bena se bagaya min di lanabagaw ma, o tagamasiyenw fle nin ye: o bena jinaw gben ka bo mogow ra ne togo baraka ra, o bena kuma kan werew ra; ¹⁸ hali ni o ka sa mina, walama ni o ka minnifen do min, min be se ka mogo faga, o tena foyi ke o ra. O bena o boro la banabagatow kan ka Ala daari ka o keneya.»

*Yesu korotara ka taga Ala fe
(Luka 24.50-53; Kewalew 1.9-11)*

¹⁹ Matigi Yesu ka o kumaw fo o ye ka ban minke, a korotara ka taga sankolo ra, ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe. ²⁰ Ayiwa, karamogodenw tagara waajuri ke yoro bee. Matigi Yesu tun be o deme o ta baaraw bee ra. O tun be tagamasiyen minw ke Matigi Yesu baraka ra, o tun be fanga di o ta waajuri ma k'a yira ko can lo.]

† 16:9 16.9 K'a damina hayan 9 ka taga a bla hayan 20, o kumaw te soro kitabu dow konso.

LUKA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Nin kitabu sebebaga kera Luka ye. Ale tun ye Gereki ye. Dokotoro tun lo, banaw flakeri ta fan fe. A fana tun tugura Poli ko ka taga yoro caman na, ka taga Kibaro Diman* fo. Kitabu sebera ni mogoo min togo ye, o tun ye Tehofili ye.

A ka segesegeri caman ke Yesu ta ko ra folo, sani a ye nin kitabu sebe; a ka Yesu ta janamanya ko segesege, ani a sacogo, ani a kunuko. A k'a yira ko ka Yesu to a ta Alaya ra, a kera Adamaden ye, janko ka mogow dema.

Matiyu ta kitabu ni Marika ta kitabu be kuma minw fo, Luka ta kitabu be o kuma kelenw le fo, nka Luka ka fen caman were fara a ta kan, minw te o kitabu tow ra, i n'a fo Yesu ka muso min dence kunu ka bo saya ra Nayini dugu konon, ani Zake ta ko, ani karamogoden minw tun be tagara Emayusi. A be talen caman fana fo, minw te kitabu tow konon, i n'a fo Samarikace mogonuman ta ko, ani dence fla ta ko.

An k'a ye ko Matiyo b'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika b'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden ye; nka Luka b'a yira an na ko Yesu ni a ta Alaya bee, a kera adamaden ye, janko ka ke mogow ta jurumun saraka ye (3.23-38).

Kitabu konokow

Yesu ni Yuhana worocogo (1-2)

Yuhana Batizerikebaga ta baara (3)

Yesu ka baara ni waajuri min ke Galile (4-9)

Yesu ka baara minw ke k'a ta Galile ka taga se Zeruzalemu (9-19)

Yesu ka kuma min fo a socobagaw ye Zeruzalemu (19-20)

Yesu ka min fo Zeruzalemu halakiko ra, ani ale nako (21)

Yesu ta saya ni a kunuko ni a yelenko ka taga sankolo konon (22-24)

Luka ka kitabu sebekun fo

¹ Ne tericepuman Tehofili, ko minw kera an fe yan, ne be o kow le sebera ka o ci i ma. Mogoo caman fana k'a damina ka o kow kibarow sebe ka ban.

² Mogoo minw ka Yesu ta kow ye o ja ra kabini a damina ra, ani Ala ta Kuma waajuri baara karifara o ma, olugu ka o kow lakari an ye cogo min na, a sebebogaw ka a sebe ka kapa ni olugu ta kuma le ye fana. ³ O le koson, Tehofili, ne fana ka pininkari ke o kow ra kabini a damina ra, ka o kow bee segesege, k'a ye ko a ka ni ne fana ye a sebe i ye k'a tugutugu jogon na; ⁴ ni o kera, i bena a lon, ka la a ra ko i karanna ko minw na Yesu ta ko ra, ko o ye can le ye jate.

Meleke ka Yuhana Batizerikebaga woroko fo

⁵ A kow daminana wagati min na, o y'a soroo Herodi* le tun ye Zude masace ye. Sarakalasebaga* do tun togo ye ko Jakariya; a tun be Abiya ta sarakalasebagaw ta jenkuru le ra. A muso tun ye sarakalasebagaw kuntigiba Haruna ta duruja do le ye; a togo tun ye ko Elizabeti. ⁶ O fla bee tun terennin lo Ala ja koroo; o tun be Matigi Ala ta cifoninw, ani a ta sariya sigininw bee sira tagama ka ja. ⁷ Nka den tun te o fe, Elizabeti tun ma se ka den woro. O mogoo fla bee tun korora fana.

⁸ Ayiwa, lon do, Jakariya tun be saraka lasera, sabu a da tun sera ale ni a ta jenkuru le ma. ⁹ Ka kapa ni sarakalasebagaw ta landa ye, o tun

ka ale le janawoloma ko a ye don Alabatosoba kɔnɔ ka wusunan don yɔrɔ saninman* kɔnɔ. ¹⁰ Ka Jakariya to wusunandon na yɔrɔ saninman kɔnɔnɔ, jama bɛɛ lɔnin tun bɛ kɛnɛ ma, o bɛ Ala daarira. ¹¹ Matigi Ala ta mɛlɛkɛ dɔ ka a yɛrɛ yira Jakariya ra; a lɔnin tun bɛ wusunan sarakajɛnifɛn* kininboroyanfan fɛ. ¹² Jakariya ka o mɛlɛkɛ ye tuma min na, a hakiri jagamina, siranya ka a mina fana. ¹³ Mɛlɛkɛ ko: «Jakariya, i kana siran, Ala le ka i ta daariri lamɛn; i ta muso Elizabeti bɛna dɛncɛ woro i ye, i bɛna a tɔgɔ la ko Yuhana. ¹⁴ O den bɛna kɛ jagarikoba le ye i fɛ. O den woroko bɛna mɔgɔ caman ninsɔndiya fana. ¹⁵ Sabu a bɛna bonya sɔrɔ Matigi Ala ja kɔrɔ. A tɛna duvɛn min, walama minnifɛn fariman wɛrɛ; a bɛna fa Nin Saninman* na kabini a worotuma. ¹⁶ A bɛna kɛ sababu ye k'a to Izirayɛlimɔgɔ caman ye sekɔ ka sɔn o Matigi Ala ma. ¹⁷ A bɛna baara kɛ ka Matigi ta sira labɛn ni Nin Saninman ta sebagaya ye i n'a fɔ cira Iliya* tun bɛ cogo min na, ka denw ni o facɛw cɛ bɛn, ka mɔgɔ murutininw hakiri yɛlɛma k'a to o ye mɔgɔsɔbɛ hakiri sɔrɔ. O cogo ra, a bɛna siya dɔ labɛn ka o bla Matigi ye.»

¹⁸ Ayiwa, Jakariya ko mɛlɛkɛ ma ko: «O bɛ se ka kɛ cogo di? Sabu ne kɔrɔra ka ban, ne ta muso fana kɔrɔra.» ¹⁹ Mɛlɛkɛ ka Jakariya jaabi k'a fɔ a ye ko: «Nɛ le ye Jibirili ye. Nɛ le bɛ Ala kɛrɛ fɛ ka to ka a ta baaraw kɛ. Ale le ka ne ci ka na kuma i fɛ ka nin kibaro diman fɔ i ye. ²⁰ Nka i bɛna kɛ bobo ye, fɔ ka taga nin kow bɛɛ kɛwagati se, sabu i ma la o kuma ra, k'a sɔrɔ o kow bɛna kɛ a wagati ra.»

²¹ Jama belɛn tun lɔnin bɛ kɛnɛ ma, o bɛ Jakariya makɔnɔna. A mɛɛnna yɔrɔ saninman kɔnɔ minke, o ka jama kɔnɔnɔban. ²² Jakariya nana bɔ kɛnɛ ma minke, a ma se ka kuma. O k'a lɔn ko Ala tun ka fɛn dɔ le yira a ra yɔrɔ saninman kɔnɔ yi. A ka kɛ tagamasiyɛnw le kɛ ye o fɛ ni a boro ye; a ma se ka kuma. ²³ Jakariya ta baarakɛlonw nana dafa tuma min na, a sekɔra ka taga a ta so kɔnɔ.

²⁴ Ayiwa, wagati dama tɛmɛnin kɔ, Jakariya ta muso Elizabeti nana kɔnɔ ta; a dogora ni kɔnɔ ye fɔ karo looru. A ko: ²⁵ «A flɛ, Matigi ka nin le kɛ ne ye: denworobariya maroya min tun bɛ ne ra mɔgɔw ja kɔrɔ, a sɔnna ka o maroya le bɔ ne ra.»

Mɛlɛkɛ ka Yesu woroko fɔ

²⁶ Ayiwa, Elizabeti ta kɔnɔ karo wɔɔrɔnan na, Ala ka mɛlɛkɛ Jibirili ci ka taga Galile dugu dɔ ra, o dugu tɔgɔ ye ko Nazaret. ²⁷ Mɛlɛkɛ tagara sunguru dɔ fɛ; cɛ min tun ka o sunguru mamina o tɔgɔ tun ye ko Yusufu. Dawuda ta duruja dɔ tun lo. Sunguru yɛrɛ tɔgɔ tun ye ko Mariyamu.

²⁸ Mɛlɛkɛ donna a kan, k'a fɔ a ye ko: «Nɛ bɛ i fo, Mariyamu, Ala ka kopuman kɛ ele min ye; Matigi Ala bɛ n'i ye.» ²⁹ O kuma ka Mariyamu hakiri jagami. Mariyamu k'a yɛrɛ jininka ko o fori suguya kɔrɔ ye mun ye? ³⁰ O tuma mɛlɛkɛ k'a fɔ a ye ko: «I kana siran, Mariyamu, sabu Ala ka kopuman le kɛ i ye. ³¹ A flɛ, i bɛna kɔnɔ ta ka dɛncɛ woro, i bɛna a tɔgɔ la ko Yesu. ³² A bɛna bonyaba sɔrɔ; a bɛna wele ko Den* min bɔra Ala Kɔrɔtaninba ra. Matigi Ala bɛna a sigi a bɛmɛcɛ Dawuda ta masasiginan kan. ³³ A bɛna sigi masaya ra Izirayɛli ta mɔgɔw* kunna wagati bɛɛ. A ta masaya tɛna ban fiyewu.» ³⁴ Mariyamu ko mɛlɛkɛ ma ko: «O bɛna se ka kɛ cogo di, sabu ne ma cɛko lɔn folɔ.» ³⁵ Mɛlɛkɛ ka a jaabi ko: «Nin Saninman* bɛna jigi i kan, Ala Kɔrɔtaninba ta sebagaya bɛna i datugu i ko yirisuma. O le kosɔn, i bɛna dɛncɛ saninman min woro, o bɛna wele ko

* **1:17** 1.17 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

Den min bɔra Ala ra*. ³⁶ A flɛ, i balemamuso Elizabeti ni a ta kɔrɔya bɛɛ, a fana ka kɔnɔ ta dence ra. O tun b'a fɔra ko ale min tena den sɔrɔ, nin ye a kɔnɔ karo wɔɔrɔnan ye sisan. ³⁷ Sabu foyi si tɛ Ala kaɲa.»

³⁸ Mariyamu ko: «Ne ye Ala ta jɔnmuso le ye; i ka min fɔ, Ala y'a kɛ ten.»

O kɔ, meɛke tagara ka bɔ Mariyamu kɔrɔ.

Mariyamu tagara Elizabeti fɛ

³⁹ Ayiwa, o wagati kelen na, Mariyamu ka sira ta ka teliya ka taga dugu dɔ ra Zude mara kuruyɔrɔw ra. ⁴⁰ A tagara se yi minke, a donna Jakariya ta bon kɔnɔ ka Elizabeti fo. ⁴¹ Kabini Elizabeti ka Mariyamu ta forikan mɛn dɔrɔn, Elizabeti ta den lamagara a kɔnɔ. Elizabeti fara Nin Saninman* na. ⁴² A pɛrenna ni fanga ye k'a fɔ Mariyamu ye ko: «Ala ka baraka don i ra ka tɛmɛ muso tɔw bɛɛ kan; den min bɛ i kɔnɔ, Ala ka baraka don o ra fana. ⁴³ Ne ye jɔntigi le ye sa, fɔ ne Matigi bamuso bɛ na ne ta so? ⁴⁴ I m'a ye, kabini ne ka i ta forikan mɛn, ne ta den ɲagaritɔ lamagara ne kɔnɔ. ⁴⁵ Ala ka baraka don i ra, Mariyamu, sabu Matigi Ala ka min fɔ i ye, i lara a ra ko o kow bɛna kɛ.»

Mariyamu ka Ala tando

⁴⁶ Ayiwa, Mariyamu ko:

«Ne nin bɛ Matigi ta bonya lakari,

⁴⁷ ne jusukun bɛ ɲagari ne Kisibaga Ala kosɔn;

⁴⁸ sabu a ka a ɲa majigi ka a ta jɔnmuso majiginin flɛ.

Ka a ta bi ra, wagati bɛɛ ta mɔgɔw bɛna a fɔ ko ne ta ɲana;

⁴⁹ sabu Sebɛɛtigi Ala ka kobaw kɛ ne ye.

A tɔgɔ saninyanin lo,

⁵⁰ a ta makari bɛ se a ɲasiranbagaw ma, wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ.

⁵¹ A boro barakaman ka kabakow kɛ; yɛɛbɔnya miiriyaw tun bɛ minw jusukun na, a ka olugu janjan.

⁵² A ka fagamaw lajigi ka bɔ o ta masasiginanw kan, ka mɔgɔ ɲanibagatɔw kɔrɔta.

⁵³ A ka kɔngɔtɔw sɔn fɛɲɲumanw na fɔ ka o wasa, ka naforotigiw borolakolon bla ka taga.

⁵⁴ A nana a ta jɔnw, Izirayɛlimɔgɔw demɛ, sabu a ma ɲina a ta ɲumanya kɔ,

⁵⁵ i n'a fɔ a tun ka a layiri ta an bɛmaw ye cogo min na, min ye Iburahima ni a ta duruja ye.»

⁵⁶ Ayiwa, Mariyamu tora Elizabeti fɛ yi ka karo saba ɲɔgɔn kɛ, o kɔ, a sekɔra ka taga a ta so.

Yuhana Batizerikebaga worocogo

⁵⁷ Ayiwa, Elizabeti jigiwagati nana se; a jigira dence ra. ⁵⁸ Elizabeti sigiɲɔgɔnw, ani a balemaw nana a mɛn ko Matigi Ala ka o kɔɲumanba kɛ a ye minke, o bɛɛ ɲagarira ni a ye. ⁵⁹ Ayiwa, den woronin tere seeginan na, o tun bɛna a kɛnɛsigi lon min na, o tun b'a fɛ ka a face Jakariya tɔgɔ le la a ra. ⁶⁰ Nka den bamuso ko: «ɔn-ɔn, a tɔgɔ bɛ la ko Yuhana.» ⁶¹ Mɔgɔw ko: «O tɔgɔ tɛ mɔgɔ si ra i ta mɔgɔw ra dɛ!»

⁶² O ka tagamasiyɛn kɛ den face ye ka a ɲininka ko a b'a fɛ den tɔgɔ ye la di? ⁶³ Ayiwa, Jakariya ko o ye walaka dɔ di ale ma. O k'a di a ma. A k'a mina ka seɛ a kan ko: «Den tɔgɔ ye ko Yuhana.» Mɔgɔw bɛɛ kabakoyara.

⁶⁴ O yorɔnin kelen bɛɛ ra, Jakariya nenden fonina, a sera ka kuma tuun, a ka kɛ Ala tando ye.

⁶⁵ O ko ka siranya bla o sigijɔgɔnw bɛɛ ra; Zude kuruyɔrɔw mara mɔgɔw bɛɛ ka kɛ o kow lakari ye jɔgɔn ye. ⁶⁶ Mɔgɔ o mɔgɔ ka o kuma mɛn, o bɛɛ tun bɛ miiri k'a fɔ ko: «O tuma nin den bɛna kɛ mɔgɔ suguya juman le ye sa?» Sabu o bɛɛ na tun bɛ Ala ta sebgaya ra den kan.

Jakariya ta cirayakumaw

⁶⁷ Ayiwa, den faɛ Jakariya fara Nin Saninman* na, Ala ka kuma don a da ra; a ko:

⁶⁸ «An ye baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli* ta Ala; sabu a nana a ta mɔgɔw demɛ ka o kunmabɔ.

⁶⁹ Ala ka Kisibaga* barakaman di an ma ka bɔ a ta jɔncɛ Dawuda ta gba ra.

⁷⁰ Ala ta cira saninmanw tun ka o ko le fɔ kabini wagatijan. Ala tun ka layiri ta an ye

⁷¹ ko a bɛna an bɔsi ka bɔ an juguw boro, ani ka an bɔ an kɔninyabagaw bɛɛ ta fanga kɔrɔ.

⁷² Ala ka a ta hina yira an bɛmaw ra nin cogo le ra. A ka jɛnjɔgɔnya saninman min layiri ta, a ma jina o ko.

⁷³ Sabu Ala tun karira an bɛmace Iburahima ye

⁷⁴ ko a bɛna an bɔsi ka bɔ an juguw ta fanga kɔrɔ, janko an ja siginin ye baara kɛ ale Ala ye.

⁷⁵ Ala ka o kɛ, janko an ye tagama saninya ra, ani terenninya ra a ja kɔrɔ an si bɛɛ ra.

⁷⁶ Ayiwa, Ne den, i bɛna wele ko Ala Kɔrɔtaninba ta cira; sabu i bɛna tagama Matigi ja kɔrɔ, ka a ta siraw labɛn a ye,

⁷⁷ ka kisiri lonniya yira a ta mɔgɔw ra, ka o ta jurumunw yafa o ma.

⁷⁸ Sabu an ta Ala ye hina tigi ani jumanya tigi le ye; o le koson a bɛna yeelen bɔ an ye ka bɔ san fɛ, i ko sɔgomada tere,

⁷⁹ janko minw bɛ Alalɔnbariya dibi ni saya nasiran na, yeelen ye bɔ olugu ye,

janko an ye yelemɛ ka hera sira ta.»

⁸⁰ Ayiwa, den kɔni tun bɛ bonyara ka hakiri sɔrɔ. A nana taga to kongokolon kɔnɔ, fɔ lon min na a nana a yerɛ yira Izirayelimɔgɔw ra.

2

Yesu worocogo (Matiyu 1.18-25)

¹ Ayiwa, wagati dɔ nana kɛ, Romu* masaceba Ogusiti k'a latige ko Romu ta mara mɔgɔw bɛɛ tɔgɔ ye sɛbɛ. ² O tun kɛra tɔgɔsɛberi sinaga folɔ ye. O kɛra k'a sɔrɔ Kirinisi tun ye Siri jamanatigi ye. ³ Mɔgɔw bɛɛ tun bɛ tagara o tɔgɔ sɛbɛ o yerɛ ta dugu ra. ⁴ O ra, Yusufu fana bɔra Nazareti, Galile mara ra, ka taga Zude mara ra, Dawuda ta dugu ra, min bɛ wele ko Bɛtilehemu, sabu ale tun ye Dawuda ta gbamɔgɔ dɔ le ye. ⁵ Ale ni a maminamuso Mariyamu tagara jɔgɔn fɛ ka taga o tɔgɔ sɛbɛ; o y'a sɔrɔ Mariyamu lasiritɔ lo.

⁶ Ayiwa, ka o to Bɛtilehemu, Mariyamu jigiwagati sera. ⁷ Mariyamu ka a dence folɔ woro; a ka fani minimini a ma, ka a la bɛganw ta domunikɛminan kɔnɔ, sabu o tun ma yɔrɔ sɔrɔ lonanjigibon kɔnɔ.

Meleke ka Yesu woroko fo sagagbenbagaw ye

⁸ Ayiwa, sagagbenbaga dow tun be o yorow ra, o tun be si kongo kono o ta sagaw koru ka o korosi. ⁹ Matigi Ala ta meleke do ka a yere yira o ra, Matigi Ala noro manamanana ka o lamini; sagagbenbagaw siranna kosebe. ¹⁰ Nka meleke k'a fo o ye ko: «Aw kana siran, ne nana pagarikoba kibaro diman le fo aw ye; o bena ke mogow bee ta pagariko le ye. ¹¹ Kisibaga* worora aw ye bi su nin na, Dawuda ta dugu ra. Ale le ye Matigi ye, Ala ka min janawoloma ka a ke Kisibaga ye. ¹² Ni aw tagara, aw bena a lon ni tagamasiyen min ye, o fle: aw bena taga denjenin do lanin soro beganw ta domunikeminan kono, fani mininin be a ma.»

¹³ O yoronin bee ra, meleke camanba barara ka bo sankolo ra ka na fara meleke folo kan. O ka ke Ala tando ye k'a fo ko:

¹⁴ «Bonya ye Ala ta ye san fe, yoro korotaninw na, mogow minw be son Ala sago ma dugukolo kan, hera ye ke olugu ye.»

Sagagbenbagaw tagara Betlehemu

¹⁵ Melekew sekora ka taga sankolo kono tuma min na, sagagbenbagaw k'a fo jagon ye ko: «Aw y'a to an ye taga Betlehemu; ko min kera yi, Matigi Ala ka ko min yira an na, an ye taga o ye.» ¹⁶ O teliyara ka taga; o tagara Mariyamu ni Yusufu ye, ka denjenin lanin ye beganw ta domunikeminan kono. ¹⁷ Sagagbenbagaw ka o ye minke, ko minw bee fora o na na denjenin ko ra, o ka o lakari mogow ye. ¹⁸ Minw bee ka sagagbenbagaw ta kuma men, o kuma ka olugu bee kabakoyara. ¹⁹ Nka Mariyamu koni ka o kow bee mara a jusu ra, ka to ka miiri a ra.

²⁰ O ko, sagagbenbagaw sekora ka taga; o tun ka ko minw men ni o tun ka min ye, o tagato tun be Ala togo tandora, ka a bonya o bee koson, sabu meleke tun k'a fo o ye cogo min na, o tagara soro ten le.

O ka Yesu denjenin karifa Ala ma

²¹ Den woronin tere seeginan, o ka a kenesigi. O ka a togo la ko Yesu; meleke tun ka o togo le yira Mariyamu na sani a ye kono ta. ²² Mariyamu nana bo jebagatobon na wagati min na, ka kapa ni cira Musa ta sariya* ye, Yusufu ni Mariyamu tagara ni Yesu denjenin ye Zeruzalemu, ka taga a karifa Ala ma. ²³ Sabu a sebera Ala ta sariya ra ko: «Dence folo bee ka kan ka bla danna Matigi ye.» ²⁴ Matigi Ala ta sariya tun ka saraka min fo, o nana o saraka bo: «Kongotugani fla, ce ni muso, walama jenetugani fitini fla.»

Simeyon ka baraka la Ala ye Yesu koson

²⁵ Ayiwa, ce do tun be Zeruzalemu, o togo tun ye ko Simeyon. Mogo terennin tun lo, ani Alapasiranbaga. Ala tun ka Kisibaga* min layiri ta Izirayeli* ye, a tun be o makonona; Nin Saninman* tun b'a kan. ²⁶ Nin Saninman tun k'a yira a ra ko Ala ka Kisibaga min layiri ta, ko a tena sa fiyewu ni a ma o ye a na ra.

²⁷ Ayiwa, Nin Saninman tagara ni Simeyon ye Alabatoso kono, o y'a soro Yusufu ni Mariyamu be Alabatosoba kono, o be sariya* ta kow janabora ni Yesu denjenin ye. ²⁸ Simeyon ka den mina, ka baraka la Ala ye, k'a fo ko:

²⁹ «Matigi Ala, sisan koni i be se ka i ta jonce to a ye sa, a jusu sumanin; sabu i tun ka kuma min fo, i ka o ke.

³⁰ Ne yere na ka Kisibaga ye,

³¹ i ka Kisibaga min laben dununamogow bee ye.

³² A bena ke yeelen ye, siya were mogow fe;

ka ke bonya ye i ta mogow, Izirayelimogow fe.»

³³ Simeyon tun be o kuma minw fora Yesu ta ko ra, o kumaw ka a face ni a bamuso kabakoya. ³⁴ O ko, Simeyon ka dugawu ke o ye, k'a fo Mariyamu ye ko: «Mariyamu, a fe, nin den bena ke mogow caman bensababu ye, ani mogow caman lawurisababu ye Izirayeli jamana konon; a bena ke Ala ta tagamasiyen ye, mogow bena min soson. ³⁵ O cogo ra, a bena mogow caman ta jusukunnamiriw bla kene kan. Ele koni, Mariyamu, dimi le bena ele jusukun sogow i ko muru.»

Ani ka baraka la Ala ye Yesu koson

³⁶ Ciruso do tun be yi fana, min togow tun ye ko Ani; Fanuyeli denmuso tun lo, a bora Aseri ta gba ra. O muso tun korora kosebe. A sunguruman tun furura ka san wolonfla ke ni a ce ye. ³⁷ O ko, a ce sara; a si tun ye san biseegi ni san naani. A tun te fon Alabatosoba konon tuma si; a tun be baara ke Ala ye su ni tere, ka sun don, ani ka Ala daari. ³⁸ Ale fana nana Alabatosoba konon o wagati kelen na. A ka Ala tando; mogow o mogow tun be Zeruzalemu kunmabowagati makonona Ala fe, Ani tun be den ko fora o mogow bee ye.

Yusufu ni Mariyamu sekora ka na Nazareti ni Yesu ye

³⁹ Ala ta sariya* tun ka min o min fo, o ka o bee ke ka ban tuma min na, o sekora ka na o ta dugu ra Nazareti, Galile mara ra. ⁴⁰ Denpenin koni tun be bonyara ni baraka ye; a ta hakiritigiya tun ka bon, Ala ta neema fana tun be a kan.

Yesu tagara Jonyaban nanagbe ra ni a worobagaw ye

⁴¹ Yesu worobagaw tun be taga Zeruzalemu san o san, ka taga Jonyaban nanagbe ke. ⁴² Yesu nana san tan ni fla sorowagati min na, a worobagaw tagara ni a ye, ka kana ni o ta landa ye. ⁴³ Nanagbe bannin ko, o sekora ka taga so. Yesu tun tora o ko Zeruzalemu, nka a worobagaw tun m'a lon. ⁴⁴ O tun b'a miirira ko a ni o tagamagowon dow be jowon fe. Nka tere nana ban ka o to tagama ra, o m'a ye. O ka ke a flefle ye o ta somogow, ani o lonbagaw ce ra. ⁴⁵ Nka o m'a ye; o sekora ka taga Zeruzalemu ka taga a yorjini. ⁴⁶ O ka tere saba ke, o b'a jinina; o tagara a siginin sorow Alabatosoba konon ni karamogobaw ye, a be menni kera o fe, ka to ka o jininka fana. ⁴⁷ Mogow minw bee tun be a lamenna, a ta hakiritigiya ni a ta jaabiricogo ka olugu bee kabakoya.

⁴⁸ A face ni a bamuso k'a ye minke, olugu kabakoyara. A bamuso ko a ma ko: «Yesu, mun na i ka nin ko jowon ke an na? A fe, ne ni i face bee hakiri pagamina, an be i jini yoro bee ka dese.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi, ko: «Mun koson aw be ne yorjini? Aw m'a lon ko ne ka kan ka ke ne Fa ta kopaw le ra wa*?» ⁵⁰ Nka a face ni a bamuso ma a ta kuma faamu. ⁵¹ Yesu nana ni o ye Nazareti. A tun be a worobagaw kan mina. A bamuso tun be o kow bee mara a yere konon.

⁵² Yesu tun be koroyara ka na, do tun be farara a ta hakiritigiya kan lon o lon; a ko tun ka di Ala ye, a ko tun ka di mogow ye fana.

2:32 2.32 Nin kuma fora Ezayi 42.6; 49.6; 52.10. * **2:49** 2.49 Ka ke ne Fa ta kopaw le ra: Kitabu dow b'a fo ko: «Ne ka kan ka ke ne Fa ta so le konon.»

3

Yuhana Batizerikebaga ta waajuri (Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Yuhana 1.19-28)

¹ Ayiwa, wagati min na masaceba Tiberi Sezari tun be a ta masaya san tan ni loorunan na, o y'a soro Ponse Pilati le tun ye Zude mara jamanatigi ye, Herodi* tun ye Galile mara jamanatigi ye, a korocce Filipe tun ye Iture mara ni Tirasoniti mara jamanatigi ye, Lizaniyasi tun ye Abileni mara jamanatigi ye. ² O wagati ra fana Ane ni Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigibaw* ye.

Ayiwa, o wagati le ra, Ala ka a ta kuma lase Jakariya dence Yuhana ma, k'a to kongokolon kono. ³ Yuhana tagara Zuriden ko yorow bee ra; a tun be mogow waaju ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka batize, janko Ala ye o ta jurumunw yafa. ⁴ O kow le tun sebera cira Ezayi ta Kitabu kono, ko: «Mogɔ do bena peren kongokolon kono k'a fo ko:

«Aw ye siraba laben Matigi ye
ka siradenninw bee lateren a ye.

⁵ Dingakonoyorow bee ye lafa,
kuruw ni kongoriw bee ye dakana.
Sira kuturuninw bee ka kan ka lateren,
ka sirajuguw siyan ka o nugu.

⁶ Ni o kera, adamaden bee bena Ala ta kisiri ko ye.» »

⁷ Jama minw tun be nana Yuhana fe ka na batize, Yuhana tun b'a fora olugu ye ko: «Aw fonfonnindenw! Jon le ka aw karan ko aw ye bori Ala ta kiti nata na? ⁸ Aw ta kewalew le ka kan k'a yira ko can ra aw jusukun yelemana; aw kana a miiri doron k'a fo ko: «Anw le ye Iburahima ta durujaw ye!» Sabu ni duruja ko lo, ne b'a fo aw ye ko Ala be se ka hali nin kabakuruw yelema ka o ke Iburahima ta durujaw ye. ⁹ Jende tara yiriw lilinw tigeri kama ka ban. Yiri o yiri te denjuman ke, o be tige ka ben, ka firi tasuma ra.»

¹⁰ Jama tun be Yuhana pininkara, ko: «An ka kan ka mun le ke?»

¹¹ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni derege fla be mogow min fe, do te min fe, o ye kelen di o tigi ma; ni domuni be mogow min fe, o fana ye a ke ten.»

¹² Ninsaraminabaga dow fana nana ka na batize; olugu ko a ma ko: «An karamogow, an ka kan ka mun le ke?» ¹³ A ko olugu ma ko: «Warida min fora aw ye, aw kana foyi mina ka teme o kan.»

¹⁴ Sorasiw fana k'a pininka ko: «Anw do? Anw ka kan ka mun ke?» A ko olugu ma ko: «Aw kana mogow si ta fen mina a ra fanga ra; mogow ma ko min ke, aw kana o faninya la a ra; o be sara min di aw ma, aw y'a to o ye aw wasa.»

¹⁵ Mogow tun be Kisibaga makonona; o bee tun be o yere pininkara ko yala Ala ka Kisibaga* min ko layiri ta ko o te Yuhana yere le ye wa? ¹⁶ O koson Yuhana ka o jaabi k'a fo o bee ye ko: «Ne koni be aw batizera ji le ra doron; nka min bena na, o fanga ka bon ni ne ta ye. Hali ne te se k'a fo ko ne be a ta sanbara juru foni ka bo a sen na. Ale le bena aw batize ni Nin Saninman* ye, ani tasuma. ¹⁷ A ta baarakeminan b'a boro, a be simankise ni a naga bo jagon na. A be simankise ke a ta bondo kono, nka a bena naga jeni tasuma ra, tasuma min te faga ka ye.»

¹⁸ Yuhana ka nin kuma jagon caman were fo mogow ye ka o lasomi, ka Ala ta Kibaro Diman* kuma fo o ye.

¹⁹ Ayiwa, Yuhana ka jamanatigi Herodi* jaraki a balemace muso Herodiyadi ta ko ra. Yuhana ka Herodi jaraki kojugu caman wεε ra. ²⁰ Nka Herodi belen ka kojugu dɔ fara dɔ kan, ka Yuhana mina ka a bla kaso ra.

Yesu batizeri
(*Matiyu 3.13-17; Marika 1.9-11*)

²¹ Ayiwa, mɔgɔ bεε tun batizera ka ban minke, Yesu fana nana batize. Ka Yesu to Aladaari ra, sankolo dayɛlera. ²² Nin Saninman* kera i n'a fo jɛnɛtugani, ka na jigi Yesu kan. Kumakan dɔ bɔra sankolo kɔnɔ, ko: «Ele le ye ne Dence* kanunin ye; i ko ka di ne ye haali.»

Yesu ta buruju
(*Matiyu 1.1-17*)

²³ Ayiwa, Yesu ka a ta baaraw damina ka a si to san bisaba. Mɔgɔw tun be a jatera Yusufu dence le ye.

Yusufu face tun ye Heli ye.

²⁴ Heli face tun ye Matati ye.

Matati face tun ye Levi ye.

Levi face tun ye Mɛleki ye.

Mɛleki face tun ye Zanayi ye.

Zanayi face tun ye Yusufu ye.

²⁵ Yusufu face tun ye Matatiyasi ye.

Matatiyasi face tun ye Amosi ye.

Amosi face tun ye Nahomu ye.

Nahomu face tun ye Esili ye.

Esili face tun ye Nagayi ye.

²⁶ Nagayi face tun ye Maati ye.

Maati face tun ye Matatiyasi ye.

Matatiyasi face tun ye Semeyini ye.

Semeyini face tun ye Yosesi ye,

Yosesi face tun ye Yoda ye.

²⁷ Yoda face tun ye Yowanan ye.

Yowanan face tun ye Resa ye.

Resa face tun ye Zorobabeli ye.

Zorobabeli face tun ye Salatiyeli ye.

Salatiyeli face tun ye Neri ye.

²⁸ Neri face tun ye Mɛleki ye.

Mɛleki face tun ye Adi ye.

Adi face tun ye Kosamu ye.

Kosamu face tun ye Elimada ye.

Elimada face tun ye Eri ye.

²⁹ Eri face tun ye Yesu* ye.

Yesu face tun ye Eliyezeri ye.

Eliyezeri face tun ye Yorimu ye.

Yorimu face tun ye Matati ye.

Matati face tun ye Levi ye.

³⁰ Levi face tun ye Simeyɔn ye.

Simeyɔn face tun ye Zuda ye.

Zuda face tun ye Yusufu ye.

Yusufu face tun ye Yonamu ye.

Yonamu face tun ye Eliyakimu ye.

* **3:29** 3.29 Yesu: Nin ye mɔgɔ dɔ wεε ye, min fana tɔgɔ tun ye ko Yesu.

31 Eliyakimu face tun ye Mēliya ye.
 Mēliya face tun ye Mēna ye.
 Mēna face tun ye Matata ye.
 Matata face tun ye Natan ye.
 Natan face tun ye Dawuda ye.
 32 Dawuda face tun ye Yese ye.
 Yese face tun ye Obēdi ye.
 Obēdi face tun ye Boozi ye.
 Boozi face tun ye Salimōn ye.
 Salimōn face tun ye Naasun ye.
 33 Naasun face tun ye Aminadabu ye.
 Aminadabu face tun ye Adimēn ye.
 Adimēn face tun ye Arini ye.
 Arini face tun ye Esiromu ye.
 Esiromu face tun ye Peresi ye.
 Peresi face tun ye Zuda ye.
 34 Zuda face tun ye Yakuba ye.
 Yakuba face tun ye Isiyaka ye.
 Isiyaka face tun ye Iburahima ye.
 Iburahima face tun ye Tera ye.
 Tera face tun ye Nahōri ye.
 35 Nahōri face tun ye Serugi ye.
 Serugi face tun ye Rehu ye.
 Rehu face tun ye Pelegi ye.
 Pelegi face tun ye Eberi ye.
 Eberi face tun ye Sila ye.
 36 Sila face tun ye Kayinamu ye.
 Kayinamu face tun ye Arifazadi ye.
 Arifazadi face tun ye Sēmu ye.
 Sēmu face tun ye Nuho ye.
 Nuho face tun ye Lamēki ye.
 37 Lamēki face tun ye Metusala ye.
 Metusala face tun ye Enōki† ye.
 Enōki face tun ye Yēredi ye.
 Yēredi face tun ye Malēleli ye.
 Malēleli face tun ye Kayinamu ye.
 38 Kayinamu face tun ye Enōsi ye.
 Enōsi face tun ye Seti ye.
 Seti face tun ye Adama ye.
 Ala le ka Adama dan.

4

*Setana ko a bε Yesu kōrōbō
(Matiyu 4.1-11; Marika 1.12-13)*

¹ Yesu fanin Nin Saninman* na, a bōra Zuriden kōba yōrō ra minke, Ala Nin* k'a ta ka taga ni a ye kongokolon kōnō. ² Setana tun k'a kōrōbō, fō tere binaani. O lonw bεε ra, a ma foyi domu. O kō, kōngō k'a mina. ³ Setana ko a ma ko: «Den min bōra Ala ra*, ni ele lo can ra, a fō nin kabakuru ye ko a ye yelema ka ke buru ye!» ⁴ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu kōnō, ko: <Domuni dama le tε mōgō baro.> »

† 3:37 3.37 Enōki: Dōw b'a fō ale le ma ko Idirisa. 4:4 4.4 Nin kuma fora Sariya 8.3.

⁵ Ayiwa, Setana tagara ni Yesu ye san fe, ka dunupa jamanaw bee yira a ra yorɔnin kelen na, ⁶ k'a fo a ye ko: «Ne be se ka nin jamanaw fangatigiya ni a bonya bee di i ma; sabu o bee donna ne boro. Ni ne ko ne b'a di mogo min ma, ne be se k'a di o ma. ⁷ O ra, ni i ka i kinbiri gban ka ne bato, ne be o bee di i ma.» ⁸ Yesu k'a jaabi ko: «A sebera Kitabu konɔ, ko: <I ka kan ka i Matigi Ala le bato, ka baara ke ale kelenpe ye.> »

⁹ Ayiwa, Setana ka Yesu ta ka taga Zeruzalemu, ka taga a layelen k'a lo Alabatosoba kunna, k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra, ni ele lo can ra, ka i to nin yoro ra, i pan ka i cun dugu ma. ¹⁰ Sabu a sebera Kitabu konɔ, ko:

<Ala bena i ko fo a ta melekew ye, ko o ye o janto i ra.>

¹¹ «Ani ko:

<O bena i ta o boro konɔ,
janko i sen kana na talon kabakuru do ra.> »

¹² Yesu k'a jaabi ko: «A sebera le ko: <I man kan k'a fo ko i be Matigi Ala korobo.> »

¹³ Ayiwa, Setana ka Yesu korobo k'a fe ka ban minke, a tagara ka bo a korɔ, ka ke wagati were jini ye tuun.

*Yesu ka a ta baara damina Galile
(Matiyu 4.12-17; Marika 1.14-15)*

¹⁴ O bee ko fe, Yesu sekora ka na Galile mara ra, a fanin Nin Saninman* baraka ra. A togo tun be fora o yoro mara bee ra. ¹⁵ A tagara mogow karan karansow* konɔ; mogow bee tun b'a togonuman fora.

*Nazaretikaw banna Yesu ra
(Matiyu 13.53-58; Marika 6.1-6)*

¹⁶ Ayiwa, Yesu nana taga Nazareti, a lamodugu ra. Nenekirilon* sera, a tagara karanso* ra i n'a fo a tun derira ka a ke cogo min na. A nana wuri ka lo ko a be karan ke tuma min na, ¹⁷ o ka cira Ezayi ta kitabu di a ma. A ka a dayele ka taga se yoro do ma, a sebera yoro min na ko:

¹⁸ «Matigi Ala Nin* be ne kan,
sabu a ka ne panawoloma ko ne ye na Kibaro Diman* fo fagantanw ye,
ani ka kasodenw lablari ko fo,
ka fiyentow na yeleko kibaro fo;

ka mogo toroninw bo o torobagaw boro,

¹⁹ ka Matigi Ala ta neema wagati ko kibaro fo.»

²⁰ O ko, a ka kitabu datugu, k'a di karanso korosibaga ma, ka sigi. Mogow bee na lonin tora a ra, o be a flera. ²¹ Yesu k'a fo ko: «Aw ka nin kuma min men ka bo Kitabu konɔ bi, o kuma kera can ye.»

²² O bee tun be a togonuman fora. A tun be kumanuman minw fora, o ka o kabakoya. O ko: «Yusufu dence le te nin ye wa?» ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Sigiya t'a ra, aw bena nin zana la ne ye, ko: <Flakebaga, i yere keneya folo!> Aw bena a fo ne ye fana ko: <I ka ko minw bee ke Kaperinahumu, an ka o men; o jagon ke i yere ta dugu ra yan fana.> » ²⁴ Yesu k'a fo o ye tuun ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira si te mina ka na a yere ta dugu konɔ.»

²⁵ A ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko cira Iliya* ta wagati ra, sanji ma ben Izirayeli* jamana ra fo san saba ni karo woro; kongoba benna jamana yoro bee kan. O wagati ra muso ce saninw tun ka ca Izirayeli jamana ra.

²⁶ Nka Ala ma cira Iliya ci ka taga olugu do si fe; a tagara muso ce sanin

4:8 4.8 Nin kuma fora Sariya 6.13. **4:11** 4.10-11 Nin kuma fora Zaburu 91.11-12. **4:12** 4.12

Nin kuma fora Sariya 6.16. **4:19** 4.19 Nin kuma fora Ezayi 61.1-2. * **4:25** 4.25 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

kelen le fe Sarepita, Sidon mara ra.» ²⁷ A ko tuun ko: «Kunato caman fana tun be Izirayeli jamana ra cira Ilyasu† ta wagati ra, nka o si ma na Ilyasu fe ka na keneya; Sirikace Naaman le nana, ka na keneya.»

²⁸ MogoƵo ka o kuma men minke, karanso konomogow bee dimina. ²⁹ O wurira ka Yesu mina k'a joni ka taga ni a ye dugu ko fe. Dugu tun siginin be kongori min kan, o tagara ni a ye o kuncɛ ma, ko o b'a joni ka ben dugu ma. ³⁰ Nka Yesu temena o ce ra ka taga.

Yesu ka jinato do keneya
(Marika 1.21-28)

³¹ Ayiwa, Yesu tagara Kaperinahumu; o ye Galile dugu do ye. Nenekirilonw* na a tun be to ka mogow karan. ³² A ta karan cogoya tun ka mogow kononoban, sabu a tun be mogow karan ni baraka ye. ³³ Ayiwa, ce jinato do tun be karanso konɔ; ale ka ke peren ye ni kanba ye, ko: ³⁴ «E, Yesu Nazaretikace, mun le be an ce? I nana an halakiyoro le ra wa? Ele ye mogo suguya min ye, ne ka o lon; ele ye Ala ta Mogo Saninman le ye.» ³⁵ Yesu jamana jina kunna, k'a fo a ye ko: «I da tugu, i ye bo nin ce ra!» O jina ka o ce ben dugu ma mogo bee na na, ka bo a ra, nka a ma foyi ke ce ra. ³⁶ MogoƵo bee kabakoyara. O ka ke a fo ye jogon ye ko: «Nin ye kuma suguya juman ye? A be kuma jinaw fe ni fanga ni sebagaya ye, k'a fo o ye ko o ye bo mogow ra, o fana be bo.» ³⁷ Yesu togo sera o mara yoro bee ra.

Yesu ka Simon muso bamuso keneya
(Matiyu 8.14-17; Marika 1.29-34)

³⁸ Ayiwa, Yesu bora karanso konɔ ka taga Simon ta so. A tagara a soro ko Simon muso bamuso tooronin lo kosebe; farigban tun b'a ra. O ka Yesu daari ko a ye o muso fe. ³⁹ Yesu gbarara a ra, ka lo a kunna ka kuma ni fanga ye, ko farigban ye bo muso ra. O yoronin kelen bee ra muso keneyara; a wurira ka gba ke o ye.

Yesu ka banabagato caman keneya

⁴⁰ Tere nana ke ben ye tuma min na, banabagato tun be min o min fe, ni a ka ke bana o bana ye, o bee nana ni o banabagato ye Yesu fe. Yesu ka a boro la o bee kelen kelen kan ka o keneya. ⁴¹ Jinaw tun be kule ci ka bo jinato caman na fana. O tun b'a fo Yesu ma ko: «Den min bora Ala ra*, ele lo.» Nka Yesu tun be songo o ra; a tun te son k'a to o ye kuma, sabu jinaw tun k'a lon ko Yesu ye Kisibaga* le ye.

Yesu tagara waajuri ke Zude mara ra
(Marika 1.35-39)

⁴² Dugu gbera doron, Yesu bora ka taga kongo konɔ, yoro do ra. Jama caman nana bo ka taga a yorjini. O nana a ye minke, o tun t'a fe a ye bo o koro tuun. ⁴³ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Ne ka kan ka taga Ala ta Masaya* ko Kibaro Diman* fo dugu werew ra fana, sabu Ala ka ne ci o le koson.»

⁴⁴ O ra, Yesu tagara Zude mara ra ka taga waajuri ke karansow* konɔ.

5

Karamogodenw ka jerge camanba mina
(Matiyu 4.18-22; Marika 1.16-20)

¹ Ayiwa, lon do, Yesu tun lonin be Zenesarsti bada ra. Jama tun be a kere fe ka a lamini fan bee ra, o be Ala ta Kuma lamenna. ² Yesu ka kurun fla

† 4:27 4.27 Ilyasu: Dow b'a fo a ma ko Elize. 4:27 4.27 Nin kuma fora Masacew flanan 5.1-14.

ye jida ra; jεgeminabagaw tun bɔra o kurun kɔnɔ ka na ke o ta jɔw ko ye jida ra. ³ Yesu donna kurun kelen kɔnɔ, o tun ye Simɔn ta kurun ye. Yesu ko Simɔn ma ko a ye kurun gbara ji ce ma dɔɔnin ka a mabɔ mɔgɔw ra. O kɔ, Yesu sigira kurun kɔnɔ ka to ka mɔgɔw karan.

⁴ Ayiwa, Yesu nana ban mɔgɔw karan na wagati min na, a ko Simɔn ma ko: «Simɔn, kurun gbara dun na ka aw ta jɔw firi ka jεge mina.» ⁵ Simɔn ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, an ka su kururu bεε ke jεgeɓini na, an ma foyi sɔrɔ. Nka i ta kuma kosɔn, ne bena jɔ firi tuun.»

⁶ Ayiwa, o ka jɔw firi minke, o ka jεge camanba mina fɔ o ta jɔw ka ke tigetige ye. ⁷ A ma na ja, o tɔɔɔɔɔn minw tun be kurun tɔ kelen kɔnɔ, o ka olugu wele ko o ye na o deme ni o ta kurun ye. Olugu nana ni kurun ye. O ka kurun fla bεε fa jεge ra fɔ kurunw tun be jini ka jigi ji jukɔrɔ. ⁸ Simɔn Piyeri ka o ye minke, a ka a kinbiri gban Yesu kɔrɔ k'a fɔ ko: «Matigi, i mabɔ ne ra, sabu ne ye jurumuntɔ le ye!» ⁹ O tun ka jεge caman min mina, o ko tun ka jatige bla Simɔn ni a tɔɔɔɔɔnw bεε ra. ¹⁰ Zebede dence fla minw tun be ni Piyeri ye, Yakuba ni Yuhana, olugu fana ja tun tigera o cogo kelen na. Nka Yesu ko Simɔn ma ko: «I kana siran; k'a ta bi ra, i be jεge mina cogo min na, ne bena i karan i ye mɔgɔw jini ten.» ¹¹ Ayiwa, o nana se jida ra tuma min na, o ka kurun ni a kɔnɔfenw bεε to yi ka tugu Yesu kɔ.

*Yesu ka kunatɔce dɔ keneya
(Matiyu 8.1-4; Marika 1.40-45)*

¹² Yesu tun be Galile mara dugu dɔ ra. Kunatɔce dɔ tun be yi, min fari yɔrɔ bεε tun ye kuna ye; ale ka Yesu ye minke, a nana a kinbiri gban a kɔrɔ ka a ja biri dugu ma, k'a daari k'a gbεleya, ko: «Matigi, ni i be sɔn, i be se ka ne saninya.» ¹³ Ayiwa, Yesu ka a boro la a kan, k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, i ye keneya.» O yɔrɔnin bεε a ta kuna keneyara. ¹⁴ O kɔ, Yesu k'a fɔ a ye ko: «I kana nin ko fɔ mɔgɔ si ye. Taga i yere yira sarakalasebaga* ra. Cira Musa ka saraka min fɔ kunatɔw ta saninyari ko ra, i ye o saraka bɔ, janko k'a yira bεε ra ko i keneyara.»

¹⁵ Ayiwa, Yesu tɔgɔ tun be fɔra ka taga yɔrɔ caman na. Mɔgɔ caman tun bena lajen a kɔrɔ ka a ta kuma lamɛn, ani ka keneya ka bɔ o ta banaw ra. ¹⁶ Nka Yesu tun be to ka taga kongo kɔnɔ yɔrɔ dɔw ra a kelen na ka taga Ala daari.

*Yesu ka murugu dɔ keneya
(Matiyu 9.1-8; Marika 2.1-12)*

¹⁷ Lon dɔ, Yesu tun be mɔgɔw karanna. Farisiw* ni o ta sariya karamɔgɔbaw tun siginin be; olugu tun nana ka bɔ Galile mara ni Zude mara duguw bεε ra, ani Zeruzalemu. Matigi Ala ta se bagaya tun be Yesu fe, a tun be banabagatɔw keneyara.

¹⁸ Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana ni ce muruginin dɔ ye lanan kan. O tun b'a fe ka don ni o ce ye ka taga a bla Yesu kɔrɔ. ¹⁹ Nka jama caya kosɔn, o ma donyɔrɔ sɔrɔ ni a ye; o yelenna bon san fe ka wo dɔ bɔ yi, ka ce muruginin ni a ta lanan lajigi o wo fe fɔ ka taga a bla Yesu kɔrɔ, mɔgɔw ce ra. ²⁰ Yesu k'a ye ko o mɔgɔw lara ale ra minke, a ko murugu ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.»

²¹ Sariya karamɔgɔw, ani Farisi ka ke a fɔ ye o yere kɔnɔ ko: «Ce nin ye jɔntigi le ye, fɔ a be Alatɔgɔcenkumaw fɔra tan? Ni Ala kelen te, jɔntigi le be se ka jurumun yafa?» ²² Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriya lon; a ko o ma ko: «Mun kosɔn nin miiriyaw jɔgɔn be aw jusukun na?» ²³ K'a fɔ murugu

ye ko a ta jurumun yafara a ma o, walama k'a fo a ye ko a ye wuri ka tagama o, aw ja na o fla ra juman le ke ka di? ²⁴ Ayiwa, ne bena a yira aw ra bi ko ne Min kera Adamaden ye*, ko se be ne ye ka jurumun yafa dununa kono.» O ko, a ko murugu ma ko: «Ne b'a fo i ye, wuri ka i ta lanan ta ka taga i ta so!» ²⁵ O yoronin kelen bee, ce wurira o bee ja na, ka a ta lanan ta, ka taga a ta so; a tagato tun be Ala tandora. ²⁶ O magow bee kabakoyara. O ka ke Ala tando ye; o ja tigenin tun b'a fora jagon ye ko: «E! An ka kobaw ye bi.»

Yesu ka Levi wele
(*Matiyu 9.9-13; Marika 2.13-17*)

²⁷ Ayiwa, o ko fe, Yesu bora ka taga ninsaraminabaga do siginin ye ninsaraminabon na; a togo ye ko Levi. Yesu ko a ma ko: «Tugu ne ko!»

²⁸ Levi ka a ta baara bee dabra, ka wuri ka tugu Yesu ko.

²⁹ Levi nana panagbeba do laben a ta so kono Yesu ye. Ninsaraminabaga caman, ani mago werew nana sigi ni Yesu ni a ta karamogodenw ye ka domuni ke. ³⁰ Farisiw* ni o ta sariya karamogow* ka ke o korfo ye; o k'a fo Yesu ta karamogodenw ye ko: «Mun koson aw be domuni ke, ka min ni ninsaraminabagaw ni mago kewalejuguw ye?» ³¹ Yesu ka o jaabi k'a fo o ye ko: «Mago minw ka kene, olugu te flakebaga yorjini; banabagato le be flakebaga yorjini. ³² Ne ma na mago terenninw wele; ne nana jurumuntow le wele, janko o ye nimisa o ta jurumunw na.»

Landakow ni Kibaro Diman te kelen ye
(*Matiyu 9.14-17; Marika 2.18-22*)

³³ Mago dow ko Yesu ma ko: «Wagati caman Yuhana ta karamogodenw ni Farisiw* ta karamogodenw be sun don, ka Ala daari; nka ele ta karamogodenw be domuni ke, ka min lon bee.» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Yala aw be se ka korocce jernogonw jagboya ko o kana domuni ke, ka o ni korocce to jagon fe koroya ra wa? ³⁵ Lon min na o bena korocce ta ka bo o koru, o lon le ra o bena sun don.»

³⁶ O ko, Yesu ka talen do were fo o ye ko: «Mago si te fanikura kunkurun tige k'a ke ka fani koru bari ni a ye. Ni i ka o ke, i ka fanikura cen le. I ka a kunkurun min bari fani koru ra, o fla ja fana tena ke kelen ye.

³⁷ Mago si fana te duvenkura ke forogokorow kono. Ni o te, duvenkura bena forogokorow faran, ka bon; o tigi be bono forogow ra fana. ³⁸ O koson duvenkura ka kan ka ke forogokuraw le kono. ³⁹ Mago si fana te duvenkoru min, ka soru ka jabo kura fe tuun, sabu a b'a fo ko koroman le ka di.»

6

Nenekirilon ta ko
(*Matiyu 12.1-8; Marika 2.23-28*)

¹ Nenekirilon do ra, Yesu ni a ta karamogodenw tun be temena foro dow ce ma. Yesu ta karamogodenw ka ke o foro siman dow karikari ye, ka o terege o tegew kono, ka o kisew jimi. ² Farisi* dow ko o ma ko: «Ko min man kan ka ke Nenekirilon na, mun koson aw be o kera?» ³ Yesu ka o jaabi, ko: «Wagati min kongu tun ka Dawuda ni a tagamajogonw mina, a ka min ke aw ma o ko karan wa? ⁴ A donna Alabatoso kono; sarakaburu minw tun blanin be yi, a ka o ta k'a jimi ka do di a tagamajogonw fana ma; k'a soru ka kapa ni sariya* ye, mago si tun man kan ka o buruw jimi

ni sarakalasebagaw* dōron te.» ⁵ O kō, Yesu k'a fō o ye ko: «Min kera Adamaden ye*, Nenekirilon kuntigiya be o le boro.»

*Yesu ka ce boro faganin keneya
(Matiyu 12.9-14; Marika 3.1-6)*

⁶ Ayiwa, Nenekirilon* dō wεε ra, Yesu donna karanso* dō kōnō ka mōgōw karan. Ce dō tun be yi, min kininboro faganin tun lo. ⁷ Farisiw* ni sariya karamōgōw* tun be Yesu kōrōsira k'a flε, yala ni a bena sōn ka mōgō keneya Nenekirilon na, janko o ye sababu dō sōrō ka a jaraki. ⁸ Nka Yesu tun ka o ta miiriya lōn; a ko ce boro faganin ma ko: «Wuri ka na lo cεmance ra yan, jama bεε ja kōrō!» Ce wurira ka lo. ⁹ Yesu k'a fō o ye ko: «Ka kaṅa ni sariya* ye, koṅuman le ka kan ka ke Nenekirilon na wa, walama kojugu? Ka mōgō kisi wa, walama ka mōgō halaki?» ¹⁰ O tuma, Yesu ka a ja lo o bεε ra ka to ka o bεε flε. O kō, a k'a fō o ce ye ko: «I boro foni!» A ka a boro foni minke, a boro keneyara. ¹¹ Farisiw ni sariya karamōgōw ka o ye minke, o dimina kosebe. O ka ke jōgōn sōsō ye, ko o ka kan ka mun le ke Yesu ra.

*Yesu ka ciraden tan ni fla janawoloma
(Matiyu 10.1-4; Marika 3.13-19)*

¹² Ayiwa, lon dō, Yesu tagara yelen kuru dō kan ka Ala daari. A ka su bεε ke Aladaari ra. ¹³ Dugu nana gbε minke, a ka a ta karamōgōdenw wele, ka na mōgō tan ni fla janawoloma o ra, ka olugu wele ko ciradenw*: ¹⁴ Fōlō tun ye Simōn ye, min tōgō lara ko Piyeri, ani a balemace Andere, ani Yakuba, ani Yuhana, ani Filipe, ani Baritelemi, ¹⁵ ani Matiyyu, ani Toma, ani Alife dence Yakuba, ani Simōn min tun wele ko faso kanubagaba*, ¹⁶ ani Yakuba dence Zude, ani Zudasi Sikariyōti, min nana ke Yesu janfabaga ye.

*Yesu ka banabagatō dōw keneya
(Matiyu 4.23-25)*

¹⁷ Ayiwa, Yesu jigira ni a ta ciradenw* ye ka bō kongori kan, ka na lo kenεgbeyōrō dō ra. A ta karamōgōden caman tun be yi, ani mōgō caman wεε. O mōgō dōw tun bōra Zeruzalemu, dōw bōra Zude mara yōrōw ra, dōw bōra kōgōjida kerεfeduguw ra, Tiri ni Sidōn. ¹⁸ O mōgōw tun nana Yesu fε ka na a ta karan lamεn, ka keneya fana ka bō o ta banaw ra. Jinaw tun be minw tōrōra, olugu fana keneyara. ¹⁹ Jama bεε tun b'a fε ka maga Yesu ra, sabu sebagaya dō tun be bō a ra ka o bεε keneya.

*Hera ni bōnō
(Matiyu 5.1-12)*

²⁰ Ayiwa, Yesu ka a ja lo a ta karamōgōdenw na k'a fō o ye ko:

«Aw minw ye fagantanw ye, aw ta pana,
sabu aw ninyōrō bena ke Ala ta Masaya* ra.

²¹ Kōngō be aw minw na sisan, aw ta pana,
sabu aw bena domuni sōrō ka fa!
Aw minw be kasira sisan, aw ta pana,
sabu aw bena jagari fō ka yerεko.

²² «Ne Min kera Adamaden ye*, ni ne tōgō kosōn mōgōw be aw kōninya ka ban aw ra, ka aw neni, ka aw tōgōjugu fō, aw ta pana; ²³ ni o kera, lon min na, aw ye jagari, ka ninsōndiya, ka panpan, sabu aw ta baraji bena bonya sankolo ra. O bemaw ka o kow jōgōn le ke Ala ta ciraw ra!

²⁴ Nka aw minw ye nafortigiw ye, bōnō bena aw sōrō,

6:4 6.4 Nin kuma fōra Samawilu fōlō 21.2-7. * **6:15** 6.15 Faso kanubagaba: Kitabu dōw b'a fō ko Zelōti.

sabu aw ka aw ta hera soro ka ban!

²⁵ Aw minw fanin lo sisan, bono bena aw soro, sabu kongso bena aw soro.

Aw minw be yerekora sisan, bono bena aw soro, sabu aw na bena kumu, aw bena kasi ka naji bo.

²⁶ Ni mogow bee be aw tandora faninya kan, bono bena aw soro, sabu o bemaw ka cira faninyafobagaw tando o cogo le ra.»

*Yesu ko an ka kan ka an juguw kanu
(Matiyu 5.38-48; 7.12)*

²⁷ Yesu ko: «Aw minw be ne lamenna, ne b'a fo aw ye ko: Aw ye aw juguw kanu, aw ye kopuman ke aw koninyabagaw ye. ²⁸ Mogo minw be aw danga, aw ye dugawu ke olugu ye. Minw be aw minako juguya, aw ye Ala daari olugu ye. ²⁹ Ni mogo ka i fata i ye kelen na, i ye to kelen fana lo a ye. Ni mogo ka i ta deregeba bosi i ra, i ta deregedennin fana to a boro. ³⁰ Ni mogo o mogo ka i daari, i ye a tigi son. Ni mogo ka i borofen ta, i kana a fo ko a tigi ye a kosegi i ma.

³¹ «Aw b'a fe mogow ye ko min ke aw ye, aw yere ye o jogon le ke o ye.

³² «Ni aw be aw kanubagaw doron le kanu, aw bena mun tandori le soro o ra tuun? Hali Alalonbariw be o ke! O be o kanubagaw le kanu. ³³ Mogo minw be kopuman ke aw ye, ni aw be kopuman ke olugu doron le ye fana, aw bena mun tandori le soro o ra? Hali Alalonbariw fana be o jogon le ke; [minw be kopuman ke o ye, o fana be kopuman ke olugu le ye.] ³⁴ Aw ka a lon ko mogo minw be se ka juru sara, ni aw be juru don olugu doron le ra, aw bena mun baraji le soro Ala fe tuun? Hali Alalonbariw, minw be se ka juru sara o ye, o be juru don olugu le ra. ³⁵ Nka aw ye aw juguw kanu, aw ye kopuman ke. Ni aw ka juru don, aw ye aw jigi bo a kan. Ni o kera, aw bena barajiba soro. O fana bena a yira mogow ra ko aw ye Ala Korotaninba ta denw ye, sabu ale ka ni kopumanlonbariw, ani mogojuguw ma. ³⁶ Aw ye ke hinabagaw ye i n'a fo aw Fa Ala ye hinabaga ye cogo min na.»

*Mogo man kan ka a mogojogon korofa
(Matiyu 7.1-5)*

³⁷ Yesu k'a fo tuun ko: «Aw kana mogo korofa, ni o kera, aw fana tena korofa; aw kana tow jaraki, ni o kera, aw fana tena jaraki. Aw ye yafa tow ma, Ala fana bena yafa aw ma. ³⁸ Aw ye tow son, Ala fana bena aw son; a bena aw son k'a caya; k'a don aw ta minan konso, k'a yuguyugu, k'a digi, ka do were fara a kan, fo k'a bon, ka o yelema aw ta jufaba konso; sabu aw be mogo tow mina cogo min na, aw fana bena mina o cogo le ra.»

³⁹ O ko, Yesu ka zana do la o ye tuun; a ko: «Yala fiyento do be se ka ke fiyento do were ta bereminabaga ye wa? O fla bee tena ben dinga konso wa? ⁴⁰ Karamogoden te se ka teme a karamogofa kan. Nka ni karamogoden min karanna kosebe, o be se ka ke i n'a fo a karamogofa. ⁴¹ Mun koson pamapama fitini min be i balema paden na, i be o ye, k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i te o yera. ⁴² Ele be se k'a fo i balema ma cogo di, ko: «Ne balema, a to ne ye pamapama fitini nin bo i na ra,» k'a soro yiri belebele min be ele yere na ra, i na te o ra? Flankafu fle! I ta yiri belebele bo i yere na ra folo. Ni o kera, ni i yere na yelera, i be se ka pamapama fitini bocogo lon i balema na ra.»

*Yiri be lon a den fe
(Matiyu 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ Ayiwa, Yesu k'a fɔ tuun ko: «Yiriɲuman tɛ denjugu kɛ, yirijugu fana tɛ denɲuman kɛ. ⁴⁴ Yiri bɛɛ bɛ lɔn a den le fɛ. Toromɔ tɛ se ka sɔrɔ yiri gbansan dɔ ra; rɛzɛnmɔ fana tɛ sɔrɔ ɲanisun na. ⁴⁵ Mɔgɔ jusuɲuman bɛ koɲuman le bɔ a jusu ra k'a kɛ, nka mɔgɔ jusujugu bɛ kojugu le bɔ a jusu ra k'a kɛ. Mɔgɔ jusu fanin bɛ min na, a da bɛ o le fɔ.»

Bon fla ta ko
(Matiyu 7.24-27)

⁴⁶ Yesu ko: «Mun kosɔn aw bɛ ne wele ko Matigi, Matigi, k'a sɔrɔ ne bɛ min fɔ aw ye, aw tɛ o kɛra? ⁴⁷ Mɔgɔ min bɛ na ne fɛ ka na ne ta kumaw lamɛn, ka a sira tagama, an bɛ se ka o tigi suma ni min ye, ne bɛna o fɔ aw ye. ⁴⁸ An bɛ se ka a suma ni bonlobaga dɔ le ye: a ka dinga sogi ka a dunya, ka taga se fara ma, ka a ta bon ju sigi o fara kan. Bon lɔnin kɔ, lɔn dɔ, sanjiba dɔ nana, ji woyora ka kɛ bon kan, nka a ma se ka bon ben; sabu a lɔcogo ɲana kɔsɛɛ.

⁴⁹ «Nka mɔgɔ min bɛ ne ta kuma lamɛn, ni a tɛ a sira tagama, o tigi bɛ i n'a fɔ bonlobaga min ka a ta bon lɔ dugukolo gbansan kan, a ma a ju sigi fara kan. Sanji nana ben, ji woyora ka don a jukɔrɔ, o yɔrɔnin bɛɛ a benna; a bencogo juguyara kɔsɛɛ.»

7

Yesu ka sorasikuntigi ta baaraden kenɛya
(Matiyu 8.5-13)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bɛɛ fɔ ka ban mɔgɔw ye tuma min na, a wurira ka taga Kapɛrinahumu. ² Sorasikuntigi dɔ tun bɛ o dugu ra, min ta baaraden tun banara fɔ a tun bɛ ɲini ka sa; o baaraden ko tun ka gbɛlɛn a ma kɔsɛɛ. ³ O sorasikuntigi ka Yesu ko mɛn minkɛ, a ka Yahudiya cɛkɔrɔba dɔw ci Yesu fɛ, ko o ye taga a daari ko a ye na a ta baaraden kenɛya.

⁴ O cɛkɔrɔbaw tagara se Yesu fɛ minkɛ, o ka a daari k'a gbɛlɛya kɔsɛɛ, k'a fɔ a ye ko: «A ka kan i ye nin cɛ dɛmɛ, ⁵ sabu an ta siya ko ka di a ye, ale le fana ka an ta karanso* lɔ an ye.» ⁶ Yesu tagara ni o ye. O surunyara sorasikuntigi ta bon na minkɛ, sorasikuntigi ka a teri dɔw ci Yesu fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Matigi, i kana i yɛrɛ tɔɔrɔ, sabu a man kan ko ele ye na ne ɲɔgɔn ta so. ⁷ O le kosɔn ne k'a jate mina k'a ye ko ne yɛrɛ tun man kan ka taga i nɔ fɛ. Nka ni i ka kuma kelenpe le fɔ, o sababu ra ne ta baaraden bɛ kenɛya. ⁸ Sabu kuntigi dɔw bɛ ne kunna, nka ne fana bɛ sorasi dɔw kunna. Ni ne k'a fɔ min ma ko: <Taga!>, o bɛ taga; ni ne k'a fɔ min ma ko: <Na yan!>, o bɛ na. Ni ne k'a fɔ ne ta baaraden ye ko: <Nin kɛ tan!>, a bɛ o kɛ.» ⁹ Yesu ka o kuma mɛn minkɛ, o sorasikuntigi ko diyara a ye kɔsɛɛ. A ka a ɲa munu ka a nɔfɛmɔgɔw flɛ, k'a fɔ o ye ko: «Ne b'a fɔ aw ye ko hali Izirayɛlimɔgɔw ra, ne ma nin lanayaba ɲɔgɔn sɔrɔ mɔgɔ si fɛ.»

¹⁰ Ciradenw sekɔra ka taga so kɔnɔ, ka taga a sɔrɔ ko baaraden kenɛyara.

Yesu ka muso dɔ dence su lakunu

¹¹ O lɔn dugusagbɛ, Yesu tun bɛ tagara dugu dɔ ra, min tɔgɔ ye ko Nahini; a ta karamɔgɔdenw ni jama caman tun tugura a kɔ. ¹² O surunyara dugu donda ra minkɛ, o ka mɔgɔw bɔtɔ ye ni kanbɛlɛn dɔ su ye, o bɛ tagara a sutara. Muso cɛ sanin dɔ dence kelenpe tun lɔ. Dugumɔgɔw camanba tun bɛ ni o ye. ¹³ Matigi ka o muso ye minkɛ, a hina donna a ra. A ko muso ma ko: «I kana kasi.» ¹⁴ A gbarara o ra, k'a boro maga sutanan na. Sutabagaw

lɔra. A ko: «Kanbelennin, ne b'a fɔ i ye ko i ye wuri.» ¹⁵ Su wurira ka sigi ka kɛ kuma ye; Yesu k'a di a bamuso ma.

¹⁶ Mɔgɔw bɛɛ siranna. O ka Ala tando k'a fɔ ko: «Ala ta ciraba dɔ nana an fɛ; Ala nana a ta mɔgɔw demɛ.» ¹⁷ O ka kuma minw fɔ Yesu ko ra, o kuma sera fɔ Zude mara ni a lamini bɛɛ ra.

*Yuhana ka a ta karamɔgɔdenw ci Yesu fɛ
(Matiyu 11.2-19)*

¹⁸ Yuhana ta karamɔgɔdenw tagara o kow bɛɛ lakari a ye. ¹⁹ Yuhana ka a ta karamɔgɔden fla wele ka o ci Matigi Yesu fɛ, ko o ye taga a jininka ko: «Kisibaga* min tun ka kan ka na, ele lo wa, walama an ka kan ka dɔ wɛrɛ le makɔnɔ?» ²⁰ O karamɔgɔden fla tagara se Yesu kɔrɔ tuma min na, o ka a jininka ko: «Matigi, Yuhana Batizerikebaga ka an ci i fɛ, ko an ye na i jininka ko Kisibaga min tun ka kan ka na ko ele lo wa, walama ko an ka kan ka dɔ wɛrɛ le makɔnɔ?» ²¹ O wagati yɛrɛ ra, Yesu ka mɔgɔ caman kenɛya ka bɔ o ta banaw ni o ta tɔɔrɔw ra, ka jinaw gben ka bɔ dɔw ra; a ka fiyentɔ caman ja yɛɛ. ²² O kɔ, Yesu ka Yuhana ta ciradenw jaabi ko: «Aw ka ko minw ye, ani aw ka kuma minw mɛn, aw ye taga o lakari Yuhana ye, ko: fiyentɔw bɛ yeri kera, nabaraw bɛ tagamana, kunatɔw kenɛyara, torogberenw bɛ mɛnni kera, mɔgɔ saninw bɛ kununa ka bɔ saya ra, Kibarɔ Diman* bɛ fɔra fagantanw ye fana. ²³ Ni mɔgɔ min ma sigiya ne ta ko ra, o tigi ta pana!»

Yesu ni Yuhana Batizerikebaga ta ko

²⁴ Yuhana Batizerikebaga ta ciradenw sekɔra ka taga minkɛ, Yesu kumana jama fɛ Yuhana ko ra. A ko o ma ko: «Aw tun tagara kongo kɔnɔ minkɛ o, aw tagara bin gbansan le ye fɔnɔ b'a lamagara wa? ²⁵ O tɛ dɛ! O tuma aw tagara mun le ye? Aw ka mɔgɔ dɔ le ye min ka fanipuman sɔngɔgbɛlen dɔ don wa? Aw yɛrɛ k'a lɔn ko minw bɛ fanipuman sɔngɔgbɛlenw don, ka domuni dimanw kɛ, ani ka o yɛrɛ diyanyakow bɛɛ kɛ, olugu bɛ sɔrɔ masasow le kɔnɔ. ²⁶ Ayiwa, aw tagara mun le ye sa? Cira dɔ lo wa? ɔnhɔn, ne b'a fɔ aw ye ko cira lo; a ka bon ka tɛmɛ hali cira kan. ²⁷ Sabu min sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko: <A flɛ, ne bɛ ne ta ciraden ci ka taga i ja fɛ ka i ta sira labɛn i ye,>

o ciraden ye Yuhana le ye. ²⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko muso si ma den woro fɔlo min ka bon ni Yuhana ye. O bɛɛ n'a ta, Ala ta Masaya* ra, mɔgɔw bɛɛ ra fitini ka bon ni Yuhana ye.

²⁹ «Mɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ Yuhana lamenna, hali ninsaraminabagaw, olugu bɛɛ tun batizera Yuhana fɛ, k'a yira ko o sɔnna a ma, ko Ala terennin lo. ³⁰ Nka Farisiw* ni sariya karamɔgɔbaw ma sɔn Ala ta kolatigeninw ma o ye; o ma sɔn Yuhana ta batizeri* ma.»

³¹ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Ne bɛ se ka bi mɔgɔw suma ni jɔntigiw le ye? O bɛ i ko jɔntigiw? ³² Bi mɔgɔw kera i ko denmisennin minw siginin bɛ toron na kenɛgbɛ ra; o bɛ pɛrɛn, k'a fɔ jɔgɔn ye ko:

<A flɛ, anw ka filɛn fiyɛ aw ye,
aw ma dɔn kɛ!
Anw ka sangadɔnkiriw la aw ye,
aw ma kasi!>

³³ Sabu Yuhana Batizerikebaga nana, a tun tɛ domuni panaman kɛ, a tun tɛ duven min; aw ko, ko jina le b'a ra. ³⁴ Ayiwa, Min kera Adamaden ye*, ale nana, a bɛ domuni kɛ, ka min; aw ko: <E, cɛ nin nogo ka bon

kojugu! Dɔrɔminbaga lo, ninsaraminabagaw ni mɔgɔ kewalejuguw terice lo.»³⁵ Nka hakiritigiya min bɔra Ala ra, o bɛ lɔn mɔgɔw ra o ta kewalew le fɛ.»

Muso dɔ ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye
(*Matiyu 26.1-13; Yuhana 12.1-8*)

³⁶ Farisice dɔ tun ka Yesu daari ko a ye taga domuni kɛ ale ta so. Yesu tagara Farisice ta so; o sigira domuni na. ³⁷ Ayiwa, muso kewalejugu dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ, ale k'a mɛn minke ko Yesu bɛ domuni na Farisice ta bon kɔnɔ, a nana ni turu kasadiman dɔ ye daganin cɛnumanba dɔ kɔnɔ. ³⁸ A tɛmena Yesu kɔ fɛ ka na lɔ a sen kɔrɔ ka kɛ kasi ye, fɔ k'a naji kɛ ka Yesu senw nigi; o kɔ, a ka Yesu senw jɔsi ni a yɛrɛ kunsigi ye, ka o mɔmɔ, ka turu kasadiman dɔ kɛ ka a senw mun.

³⁹ Farisice min tun ka Yesu wele ka na a ta so, ale ka o ye minke, a k'a fɔ a yɛrɛ kɔnɔ ko: «Ni a tun kɛra ko can ra nin cɛ tun ye Ala ta cira ye, muso min bɛ magara a sen na tan, a tun bɛna a lɔn mɔgɔ suguya min lo; a tun bɛna a lɔn ko muso kewalejugu lo.» ⁴⁰ Yesu ko Farisice ma ko: «Simɔn, kuma bɛ ne fɛ k'a fɔ i ye.» Simɔn ko: «Ne karamɔgɔ, a fɔ.» ⁴¹ Yesu ko: «Cɛ dɔ ta juru tun bɛ mɔgɔ fla ra. Kelen ta ye wari deniye* kɛmɛ looru, tɔ kelen ta ye wari deniye bilooru. ⁴² O fla si tun tɛ sera ka o ta juru sara minke, cɛ ka o fla bɛɛ ta juru to o ye. Ayiwa, sisan o mɔgɔ fla ra o, cɛ ko bɛna diya jɔn ye ka tɛmɛ jɔn kan?» ⁴³ Simɔn ko: «Ne bɛ miiri ko min ta juru tun ka ca, cɛ ko bɛna diya o le ye.» Yesu ko: «I ka can fɔ.»

⁴⁴ O kɔ, Yesu k'a nasin muso ma, k'a fɔ Simɔn ye ko: «Simɔn, i ka muso nin ye kɛ? Ayiwa, ne nana i fɛ, i ma ji di ka ne sen ko; nka ale ka ne sen nigi ni a naji ye, k'a jɔsi ni a yɛrɛ kunsigi ye. ⁴⁵ Ele ma ne fo ni kanuya ye, nka ale kɔni, kabini ne donna yan, ale ka ne mina ni kanuya ye. ⁴⁶ Ele ma turu mun ne kun na, nka ale kɔni, ale ka turu kasadiman mun ne senw na. ⁴⁷ O ra, ne b'a fɔ i ye, a ta jurumun ni a caya bɛɛ, a bɛɛ yafara a ma, sabu a ta kanuya ka bon. Ni jurumun caman ma yafa mɔgɔ min ma, o tigi ta kanuya fana bɛ dɔgɔya le.»

⁴⁸ O kɔ, Yesu ko muso ma ko: «I ta jurumunw yafara i ma.» ⁴⁹ Mɔgɔ minw tun bɛ domuni kɛra ni a ye, olugu ka kɛ a fɔ ye nɔgɔn ye ko: «E! O tuma, ale ye mɔgɔ suguya juman le ye, fɔ ka na kɛ mɔgɔw ta jurumunw yafa ye o ma!» ⁵⁰ Nka Yesu ma o ta kuma jate. A ko muso ma ko: «I ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

8

Muso minw tun bɛ Yesu ni a ta karamɔgɔdenw dɛmɛna

¹ O kow kɔ, Yesu tagara dugubaw, ani dugumisenw na, ka taga mɔgɔw waaju, ka Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fɔ o ye. A ta karamɔgɔden tan ni fla tun bɛ ni a ye. ² A tun ka muso minw kenɛya, ka dɔw ta jinaw gben ka bɔ o ra, olugu dɔw fana tun bɛ ni a ye: Mariyamu, min bɛ wele ko Magidalakamuso, Yesu tun ka jina wolonfla gben ka bɔ min na, ³ ani Yahani, min tun ye masace Herodi* ta bon kɔrɔsibaga Suza ta muso ye, ani Suzana, ani muso caman wɛrɛ. O musow bɛɛ tun bɛ to ka o borofen dɔw di Yesu ni a ta karamɔgɔdenw ma ka o dɛmɛ.

Simankisɛw ta talen
(*Matiyu 13.1-9; Marika 4.1-9*)

* **7:41** 7.41 Yesu ta wagati ra deniye kɛmɛ saba, o tun bɛ senɛkebaga sanji kelen baara sara bo.

⁴ Ayiwa, jamaba do tun nana lajen Yesu koro; o tun bora dugu caman na. A ka talen do fo o ye; a ko: ⁵ «Senekεbaga do le bora ka taga simankise seri. A seririketo, simankise dow benbenna sirada ra. Temεbagaw ka o dondon, konow ka o kunukunu. ⁶ Simankise dow benbenna faraw ce ra. O simanw wurira, nka a ma men, o be jara, sabu sumaya tun te yi. ⁷ Simankise dow benbenna naniw ce ra; naniw wurira ni o ye ka o datugu. ⁸ Ayiwa, simankise dow benbenna dugukolonuman na. Olugu wurira ka ja, ka den keme keme ke.» O ko, Yesu kumana ni fanga ye, ko: «Ni mogo min b'a fe ka nin kow faamu, o ye jija ka nin kumaw lamεn!»

Yesu ka talenw lakun fo
(*Matiyu 13.10-17; Marika 4.10-12*)

⁹ Yesu ta karamogodenw ka a jininka o talen koro ra. ¹⁰ A ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya* gundow lonniya dira aw le ma. Nka tow koni, a be fo olugu ye ni talenw le ye. O le koson
< o b'a fle, nka o t'a ye;
o b'a men, nka o t'a faamu.> »

Yesu ka simankisew ta talen koro fo
(*Matiyu 13.18-23; Marika 4.13-20*)

¹¹ «Ayiwa, talen koro ye nin ye: simankise, o ye Ala ta Kuma le ye. ¹² Simankise minw benbenna sirada ra, o koro ye mogo minw be Ala ta Kuma lamεn, nka Setana be na o nege ka o kuma bo o jusukun na, janko o kana la Ala ta Kuma ra ka kisi. ¹³ Simankise minw benbenna fara kan, o koro ye mogo minw be Ala ta Kuma lamεn, ka son o ma ni ninsondiya ye; nka o kuma te lili don ka taga yorojan o konow. O be to lanaya ra wagati donin, nka ni Setana ka o korobo k'a fle don, o be lanaya dabra. ¹⁴ Simankise minw benbenna naniw ce ra, o koro ye mogo minw ka Ala ta Kuma lamεn, nka sani wagati do ye se, hamikow, ani natorokow, ani dununa nanagbekow be don o jusu ra ka o ta lanaya degu fo ka a cen. A be ke i n'a fo siman min jara ka a den kogobari to. ¹⁵ Ayiwa, simankise minw benbenna dugukolonuman na, o koro ye mogo minw be Ala ta Kuma men ka son a ma ni jusukunpuman ye, ani jusukun gbenin, ka to a kan ni kan kelen ye, ka jija fo ka den.»

Fitinayeelen ta ko
(*Marika 4.21-25*)

¹⁶ Yesu k'a fo tuun ko: «Mogo si te fitina mana ka fiye biri a kunna, walama k'a bla lanan jukoro. I be a bla fitinablayoro le ra, janko minw be don bon konow, olugu ye a yeelen ye. ¹⁷ Ayiwa, fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi ni min tena bo kene kan. ¹⁸ O le koson, aw ye aw ta lamencogo korosi kosebe; sabu do be min fe ka ban, do were bena di o tigi le ma; nka do te min fe, hali a b'a miiri ko fitini min b'a fe, o bena bosi a ra.»

Yesu be mogo minw jate a somogow ye
(*Matiyu 12.46-50; Marika 3.31-35*)

¹⁹ Yesu bamuso ni Yesu balemaw nana a fe. Nka jama caya koson, o ma se ka gbara a koro. ²⁰ Mogow ka o ko fo Yesu ye, ko: «I bamuso ni i balemaw be kene ma; o b'a fe ka kuma n'i ye.» ²¹ Yesu ka o mogow jaabi ko: «Minw be Ala ta Kuma lamεn ka a ke, olugu le ye ne bamuso ni ne balemaw ye.»

*Yesu ka fɔnɔba lalɔ baji kan
(Matiyu 8.23-27; Marika 4.35-41)*

²² Lon dɔ, Yesu ko a ta karamɔɔɔndenw ma ko: «An ye taga ba na dɔ kan!» O donna kurun dɔ kɔnɔ ka taga. ²³ Ka o tagato to, Yesu sunɔɔɔra. Dɔɔnin kera, fɔnɔba dɔ barara ka wuri ji kan. Fɔnɔ tun be ji serira ka don kurun kɔnɔ, fɔ kurun tun be jini ka jigi ni o ye ji jukɔɔɔ. ²⁴ Karamɔɔɔnden dɔw gbarara Yesu ra ka a lakunu; o ko: «Matigi, Matigi, an sato fle ji ra!» Yesu wurira ka sɔngɔ fɔnɔ ni ji ra; fɔnɔ ni ji malara, yɔɔ sumana. ²⁵ O kɔ, Yesu k'a fɔ o ye ko: «O tuma aw ta lanaya be min le?» Karamɔɔɔndenw siranna, ka kabakoya fɔ o ka ke a fɔ ye nɔɔn ye ko: «E! Nin ce ye mɔɔɔ suguya juman le ye? A be kuma hali fɔnɔ ni ji fe, o be a kan mina.»

*Yesu ka jinaw gben ka bɔ ce dɔ ra Gerasa mara ra
(Matiyu 8.28-34; Marika 5.1-20)*

²⁶ Yesu ni a ta karamɔɔɔndenw tagara se ba kɔ, Gerasakaw ta mara ra; o yɔɔ nasinna Galile mara ma. ²⁷ Yesu jigito ka bɔ kurun kɔnɔ, o dugu ce dɔ nana Yesu kunben. Jina caman tun be o ce ra; a fari lakolon le tun be yaala kabini wagatijan. A tun te son ka to so kɔnɔ; a tun be to kaburulo le ra. ²⁸ A ka Yesu ye minke, a ka kule ci ka na ben dugu ma Yesu sen kɔɔ ka peren ko: «Mun le be ne ni i ce, Yesu, Den* min bɔra Ala Kɔɔtaninba ra? Ne be i daari, sabari i kana ne tɔɔɔ.» ²⁹ A tun be o fɔra sabu Yesu tun k'a fɔ jina ye ko a ye bɔ ce ra. Jina tun be to k'a ben tuma caman. Mɔɔɔw tun be a boro fla siri ni neɔɔɔɔɔ ye, ka a sen don neɔɔ ra janko a ye to yɔɔ kelen na, nka a tun be o neɔɔw beɔ tigetige; jinaw fana tun be taga ni a ye kongo kɔnɔ.

³⁰ Yesu ka a jininka ko: «I tɔɔ ye di?» A ko: «Ne tɔɔ ye ko <Jamaba>»; sabu jina caman le tun b'a ra. ³¹ Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari, a kana olugu bla ka taga tɔɔɔɔɔ ra.

³² O y'a sɔɔ, lekuruba dɔ tun be domuni kera o yɔɔ ra kuru kere fe. Jinaw ka Yesu daari ko a ye sabari k'a to olugu ye taga don lew ra; Yesu ko o ye bɔ ka taga. ³³ Jinaw bɔra ce ra ka taga don lew ra. Lekuru beɔ girinna ka jigi kuru jigijigi fe ka taga ben baji ra. O beɔ fagara ji ra. ³⁴ Legbenbagaw ka o ye minke, olugu borira ka taga o fɔ dugu kɔnɔ, ani togodaw ra. ³⁵ Mɔɔɔw bɔra ko o be taga a fle. O sera Yesu kɔɔ tuma min na, jinaw bɔra ce min na, o ka o siginin ye Yesu kɔɔ, derege be a kan na, a jamalɔra. Siranya ka mɔɔɔw mina.

³⁶ Ayiwa, o ko tun kera minw na na, olugu ka a lakari mɔɔɔ tɔw ye. ³⁷ Gerasa mara mɔɔɔw beɔ k'a fɔ Yesu ye ko a ye taga ka bɔ olugu ta yɔɔ ra, sabu a ko tun ka siranyaba bla o beɔ ra. Yesu ni a ta karamɔɔɔndenw donna kurun kɔnɔ ka seko ka taga.

³⁸ Yesu sekɔɔ, ce jinatɔɔɔ tun ka a daari kosebe ko a y'a to ale ye taga ni a ye. Nka Yesu ka a labla, k'a fɔ a ye ko: ³⁹ «Seko ka taga i ta somɔɔw fe; Ala ka koba min ke i ye, taga o lakari o ye.» Ce tagara; Yesu ka ko min ke a ye, a ka o lakari dugu yɔɔ beɔ ra.

*Zayirusi denmuso kunuko ni muso dɔ keneyako
(Matiyu 9.18-26; Marika 5.21-43)*

⁴⁰ Yesu sekɔra ka na minke, jamaba nana a kunben, sabu o beɔ tun be a makɔnɔna. ⁴¹ Ce dɔ tun be yi, a tɔɔ ye ko Zayirusi, ale le tun ye o yɔɔ karanso* kuntigi ye. A nana Yesu fe ka na a kinbiri gban Yesu kɔɔ ka a daari ko a ye sabari ka taga ale ta so. ⁴² Sabu denmusionin kelenpe le tun b'a fe, min si tun be san tan ni fla bɔ; o tun banara fɔ a be jini ka

sa. Ayiwa, Yesu tagato o ce ta so, jama tun ka a lamini fan bee ra fo ka a gbende o ce ra.

⁴³ O y'a soro muso do tun be yi, joribonbana tun be o ra kabini san tan ni fla. A borofenw bee tun banna flakebagaw fe, nka o si ma se ka a keneya.

⁴⁴ A gbarara Yesu ra a ko fe, ka na maga a ta derege dagbolo ra. O yoronin bee a ta joribon lora. ⁴⁵ Yesu ka jininkari ke ko: «Jontigi le magara ne ra?» I n'a fo mogo si ma son ka lo a ra, Piyeri ko: «An karamogo, i m'a ye jama ka i lamini cogo min na fo ka i gbende wa?» ⁴⁶ Yesu ko: «Can lo, nka mogo do koni magara ne ra, sabu ne k'a ye ko se bagaya do bora ne ra.»

⁴⁷ Ayiwa, muso k'a ye ko ale ka min ke ko o lonna minke, a yereyere to nana a kinbiri gban Yesu koru. Kun min na a magara Yesu ta derege ra, ani a keneyara yoronin kelen na cogo min na fana, a ka o bee fo Yesu ye mogo bee na na. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Ne denmuso, i ta lanaya ka i kisi; taga hera ra!»

⁴⁹ Ka Yesu to kuma ra, ce do bora karanso* kuntigi ta so ka na a fo ko: «I denmuso sara, i kana karamogo sege tuun!» ⁵⁰ Yesu ka o kuma men minke, a k'a fo karanso kuntigi ye ko: «I kana siran! La ne ra doron, i denmuso bena wuri!»

⁵¹ O tagara se Zayirusi ta so minke, Yesu ma son mogo si ye don ni a ye bon konu, fo Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ni den face ni a bamuso. ⁵² Mogow bee tun be kasira den su kunna, ani ka kule. Yesu ko: «Aw kana kasi; a ma sa, a be sunogora le.» ⁵³ Mogow ka ke a logobo ye, sabu o bee tun k'a lon ko den sara yere le. ⁵⁴ Yesu ka den mina a boro ma, k'a fo ni fanga ye ko: «Ne den, i wuri!» ⁵⁵ Den nin kosegira a ma; o yoronin bee, a wurira. Yesu ko o ye domuni di a ma. ⁵⁶ O ko ka den face ni a bamuso kononban. Yesu k'a fo o ye ko o kana o ko lakari mogo si ye.

9

Yesu ka karamogodenw ci ka taga waajuri ke (Matiyu 10.5-15; Marika 6.7-13)

¹ O ko, Yesu ka a ta karamogoden tan ni fla lajen. A ka fanga ni se bagaya di o ma janko o ye se ka jinaw bee gben, ani ka banabagatow keneya. ² A ka o ci ka taga Ala ta masaya ko waajuri ke, ani ka banabagatow keneya. ³ A k'a fo o ye ko: «Aw kana foyi ta ka taga tagama ra: aw kana bere ta, walama boru, walama domunifen, walama wari; aw kana derege fla ta. ⁴ Ni aw jigira lu min konu, aw ye to o lu konu, fo ka taga aw bo o yoro ra. ⁵ Nka ni yoro min mogow ma son ka aw lajigi, aw botu o yoro ra, aw ye aw sennabuguri gbongbon; o bena ke aw seere ye o mogow kama.»

⁶ Ayiwa, ciradenw bora ka taga duguw ra, ka Kibaro Diman waajuri ke, ka banabagatow keneya fana o yorow bee ra.

Herodi hakiri pagamina Yesu ta ko ra (Matiyu 14.1-12; Marika 6.14-29)

⁷ Ayiwa, ko minw bee tun be kera, jamanatigi Herodi* nana o men; a hakiri pagamina, sabu mogo dow tun b'a fora ko Yuhana Batizerikebaga le kununa ka bo saya ra. ⁸ Dow ko, ko cira Iliya* le nana tuun; dow fana ko, ko folofolo ciraw kelen le kununa. ⁹ Herodi ko: «Yuhana koni, ne ka ale kun tige. Nin kow bee be fora min ta ko ra sisan, o tuma ale ye jon le ye?» O ra, Herodi yere tun b'a fe ka Yesu ye.

* **9:8** 9.8 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli.

Yesu ka domuni di jama ma

(Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Yuhana 6.1-14)

¹⁰ Ayiwa, Yesu ta ciradenw* sekora ka na tuma min na, o ka fen o fen ke, o ka o bee lakari a ye. O tuma Yesu wurira ka taga ni o ye o danna dugu do kere fe, min togo ye ko Betisayida.

¹¹ Mogo nana a lon ten minke, o tugura o ko. Yesu ka o mina ka ja; a ka Ala ta Masaya* ko fo o ye. Minw fana tun man kene, a ka olugu keneya.

¹² Ayiwa, tere tun be jini ka ban. A ta karamogoden tan ni fla gbarara a ra k'a fo a ye ko: «Mogo labla janko o ye taga kerfeduguw ra, ani togodaw ra, ka taga siyoro jini, ani domuni; sabu an be kongo le kono yan.» ¹³ Nka Yesu ka o jaabi, ko: «Aw yere ye domuni di o ma!» O k'a fo a ye ko: «Burukun looru ni jegeden fla doron le be an fe. Yala i b'a fe an ye taga domuni san ka na a di nin jama bee ma wa?» ¹⁴ Ce waga looru jonna le tun be o jama ra. Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Aw ye mogo lasigi mogo bilooru looru.» ¹⁵ Karamogodenw k'a ke ten; o ka jama bee lasigi. ¹⁶ O ko, Yesu ka o burukun looru ni jegeden fla ta, ka a ja korota san fe, ka baraka la Ala ye; o ko, a ka o tigetige ka o di a ta karamogodenw ma ko o ye a tarantaran jama ra. ¹⁷ Mogo bee ka domuni ke fo ka fa. O ko, burukunkurun ni jega to minw tora, o ka segi tan ni fla fa ni o ye.

Piyeri ko Yesu ye Kisibaga ye

(Matiyu 16.13-28; Marika 8.27-9.1)

¹⁸ Lon do, Yesu tun be Ala daarira yoro do ra a danna; a ta karamogodenw tun be ni a ye. A ka o jininka ko: «Mogo be ne jatera jontigi le ye de?»

¹⁹ O k'a jaabi ko: «Dow ko, ko i ye Yuhana Batizerikebaga le ye, dow ko, ko i ye cira Iliya le ye, dow fana ko, ko folofolo ciraw do le kununa.»

²⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw do? Aw ta miiriya ra ne ye jontigi le ye?» Piyeri k'a jaabi ko: «Ele le ye Kisibaga* ye, Ala ka min nanawoloma.»

Yesu ta saya ni a kunuko

(Matiyu 16.20-23; Marika 8.31-33)

²¹ Yesu k'a fo o ye k'a gbeya ko o kana o ko fo mogo si ye. ²² Yesu k'a fo o ye fana ko Min kera Adamaden ye*, ko jagboya lo ko o ye tooro kosebe; cekorobaw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow* bena ban a ra, ka a mina ka a faga. Nka a tere sabanan, a bena kunu.

Mogo be tugu Yesu ko cogo min na

(Matiyu 16.24-28; Marika 8.34-9.1)

²³ O ko, Yesu k'a fo o bee ye ko: «Ni mogo min b'a fe ka tugu ne no fe, o tigi ka kan ka ban a yere ra, k'a ta gbengbenyiri ta† lon o lon ka tugu ne ko. ²⁴ Sabu ni mogo o mogo b'a fe k'a nin kisi, o tigi bena bono a nin na; nka ni mogo o mogo ka bono a nin na ne koson, o tigi bena a nin kisi.

²⁵ Ni mogo ka dunupa bee soro ka taga bono a nin na, walama ka a yere halaki, o tuma dunupasoro ka mun le ja o tigi ye? ²⁶ O le koson ni mogo o mogo ka maroya ka ne ni ne ta kuma ko fo, Min kera Adamaden ye*, ni o nana don a ta nooro ra, ani a Fa Ala ni meleke saninmanw ta nooro, ale fana bena maroya k'a fo ko o tigi ye ale ta ye. ²⁷ Can ra, ne b'a fo aw ye ko minw be yan bi, o dow tena sa fiyewu, fo o ye Ala ta Masaya* nato ye.»

Yesu nooro yirara karamogodenw na

(Matiyu 17.1-8; Marika 9.2-8)

† 9:23 9.23 Ka gbengbenyiri ta, o koro ye ka son tooro bee ma, ka son hali saya yere ma.

²⁸ Ayiwa, tere seegi nɔgɔn tɛmɛnin kɔ, Yesu tagara ni Piyeri ni Yuhana ni Yakuba ye kuru dɔ kan ka taga Ala daari. ²⁹ Ka Yesu to Aladaari ra, a pada cogoya yelemana, a ta faniw yelemana ka gbɛ pepe. ³⁰ Cɛ fla nana kɛ kuma ye ni Yesu ye; o tun ye cira Musa ni cira Iliya ye. ³¹ Olugu mɔgɔ fla nɔɔɔman tun nana; Yesu tun ka kan ka taga Zeruzalɛmu ka taga Ala sago kɛ, ka sa cogo min na, o tun bɛ kumana ni Yesu ye o kow le ra. ³² O y'a sɔɔ Piyeri ni a tɔnɔgɔnw tun sunɔgɔra. O nana kunu minke, o ka Yesu ni o cɛ fla nɔɔɔman ye. ³³ O cɛ fla nana kɛ taga ye tuma min na ka bɔ Yesu kɔɔ, Piyeri ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, an nana yan minke, o pana dɛ! A to an ye fanibon saba lɔ: ele ta kelen, cira Musa ta kelen, ani cira Iliya ta kelen.» Piyeri kɔni tun ka o kuma fɔ a yɛɛ kun fɛ le. ³⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, sankaba dɔ nana o bɛɛ datugu. Piyeri ni a tɔnɔgɔnw k'a ye ko sankaba ka olugu datugu minke, o siranna. ³⁵ Kumakan dɔ bɔra sankaba ra, ko: «Nin le ye ne Dence panawolomanin ye; aw y'a lamɛn!» ³⁶ O kuma fɔnin kɔ, karamɔgɔdenw ma mɔgɔ si ye ni Yesu kelen tɛ. O bɛɛ jera o ko kan; o wagati ra, o tun ka ko minw ye, o ma sɔn ka o lakari mɔgɔ si ye.

Yesu ka den jinato dɔ kenɛya
(*Matiyu 17.14-18; Marika 9.14-27*)

³⁷ O lon dugusagbɛ, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw jigira ka bɔ kuru kan minke, jamaba nana o kunbɛn. ³⁸ O jama cɛ ra, cɛ dɔ kumana ni fanga ye ko: «An karamɔgɔ, ne bɛ i daari, sabari ka ne dence flɛ! A kelenpe le bɛ ne fɛ! ³⁹ Jina dɔ le b'a ra, ni o jina ka a mina wagati min na, a bɛ kule ci, jina bɛ a yuguyugu ni fanga ye, a da bɛ kanga bɔ, a b'a tɔɔɔ kosebɛ ka sɔɔ ka a bla. ⁴⁰ Ne ka i ta karamɔgɔdenw daari ko o ye o jina gbɛn, nka o ma se.» ⁴¹ Yesu ko: «Aw mɔgɔjugu lanabariw, ne bɛna to ni aw ye fɔ tuma juman, janko aw ye la ne ra? Ne bɛna aw ta kow sɔnmɛna fɔ ka taga se wagati juman le?» A ko cɛ ma ko: «Na ni i dence ye yan.» ⁴² Den surunyara Yesu ra minke, jina k'a yuguyugu ni fanga ye ka a firi dugu ma. O tuma Yesu sɔngɔra jina ra, ko a ye bɔ den na; a ka den kenɛya k'a di a face ma. ⁴³ Mɔgɔ minw tun bɛ o yɔɔ ra, o bɛɛ kabakoyara kosebɛ Ala ta sebagaya kosɔn.

Yesu k'a ta saya ko fɔ tuun
(*Matiyu 17.22-23; Marika 9.30-32*)

O mɔgɔw tun ninsɔndiyara, fɔ ka o kɔnɔnɔban Yesu ta kokɛninw kosɔn. Yesu ka o ye minke, a k'a fɔ a ta karamɔgɔdenw ye ko: ⁴⁴ «Aw ye aw toro malɔ ka nin kuma lamɛn ka ja: Min kɛra Adamaden ye*, o bɛna o mina, ka a don mɔgɔw boro.» ⁴⁵ Nka karamɔgɔdenw tun ma o kuma kɔɔ lon. O kuma kɔɔ tun dogora o ma, janko o kana a faamu. O fana tun bɛ siranna ka Yesu jininka kuma kɔɔ ra.

Mɔgɔ min ye namɔgɔ ye Ala fɛ
(*Matiyu 18.1-5; Marika 9.33-37*)

⁴⁶ Ayiwa, sɔsɔri dɔ nana wuri karamɔgɔdenw cɛ ra, ko jɔntigi le ye olugu ra namɔgɔ ye. ⁴⁷ Yesu ka o ta miiriya lon minke, a ka denfitini dɔ ta ka a lɔ a yɛɛ kɔɔ. ⁴⁸ A ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka nin denfitini mina ka ja ne tɔgɔ kosɔn, o tigi ka ne yɛɛ le mina ka ja. Ni mɔgɔ o mɔgɔ fana ka ne mina ka ja, min ka ne ci, o tigi ka o le mina ka ja. Ni mɔgɔ min ka a yɛɛ kɛ aw bɛɛ ra fitini ye, o tigi le ye namɔgɔ ye.»

An juguw ani an jinw ye
(*Marika 9.38-40*)

⁴⁹ Yuhana k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, an ka cɛ dɔ ye, a bɛ jinaw gbenna ka bɔ mɔgɔw ra i tɔgɔ baraka ra; an ka a bari o ra, sabu a tɛ ni an ye.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Aw kana a bari o ra! Sabu ni mɔgɔ min tɛ aw jugu ye, o tigi ye aw pin le ye.»

Samari dugumɔgɔw ma sɔn Yesu ma

⁵¹ Ayiwa, Yesu bɔwagati dunuɓa ra ka taga Ala fɛ, o wagati surunyara minke, a k'a latige ko ni a ka ke cogo o cogo, ale ka kan ka taga Zeruzalemu. ⁵² Nka sani a ye sira ta, a ka ciraden dɔw ci ka taga a ɓa fɛ. O ciradenw tagara se Samari dugu dɔ ra. O ka o dugumɔgɔw daari ko o ye jatigiya di olugu ma Yesu ye. ⁵³ Nka o dugumɔgɔw ma sɔn Yesu ye jigi olugu fɛ sabu a bɛ tagara Zeruzalemu le. ⁵⁴ Yakuba ni Yuhana ka o mɛn minke, olugu dimina. O ko Yesu ma ko: «Matigi, i tɛ a to an ye tasuma lajigi ka bɔ san fɛ ka o bɛɛ halaki wa?» ⁵⁵ Yesu ka a ɓa munu ka songɔ Yakuba ni Yuhana ra. A ko o ma ko: «Jusu suguya min bɛ aw ra, aw ma o lɔn dɛ! ⁵⁶ Min kera Adamaden ye*, ale ma na mɔgɔw halakiyɔrɔ ra, a nana ka na o kisi le!» O tɛmena o dugu kan ka taga dugu dɔ wɛrɛ ra.

Karamɔgɔdenya ni a tɔrɔ (Matiyu 8.19-22)

⁵⁷ O tagatɔ sira kan, mɔgɔ dɔ ko Yesu ma ko: «Matigi, ne b'a fɛ ka tugu i kɔ, ni i bɛ taga yɔrɔ o yɔrɔ.» ⁵⁸ Yesu k'a jaabi ko: «I k'a lɔn ko dinga bɛ kongowuruw fɛ, ɓaga fana bɛ kɔnɔninw fɛ, nka Min kera Adamaden ye*, yɔrɔ si tɛ o fɛ a bɛ se k'a yɛrɛ laganfiya yɔrɔ min na dɛ!»

⁵⁹ Yesu k'a fɔ mɔgɔ wɛrɛ ye ko: «Tugu ne kɔ!» Ale ko Yesu ma ko: «Matigi, a to ne ye taga ne face su don fɔlɔ!» ⁶⁰ Yesu ko a ma ko: «A to suw yɛrɛ ye o ta suw don. Ele ye taga Ala ta Masaya* ko waajuri ke.»

⁶¹ Dɔ wɛrɛ ko Yesu ma tuun ko: «Matigi, ne kɔni b'a fɛ ka tugu i kɔ, nka a to ne ye taga sara ne ta somɔgɔw ra fɔlɔ.» ⁶² Yesu ko ale ma ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ misidaba mina, k'a kɔ flɛ, o tigi tɛ Ala ta Masaya* baara ɓa.»

10

Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla ci

¹ Ayiwa, o kɔ fɛ, Yesu ka karamɔgɔden biwolonfla ni fla wɛrɛ wele ka o ci a yɛrɛ ɓa, mɔgɔ fla fla. A yɛrɛ tun bɛna se dugu o dugu ra, ani yɔrɔ o yɔrɔ ra, a ka o bla ka taga o yɔrɔw bɛɛ ra. ² A ko o ma ko: «Siman tigeta ka ca, nka baarakebagaw ka dɔgɔ. Aw ye forotigi daari, janko a ye baarakebagaw ci ka taga a ta siman tige. ³ Ayiwa, aw ye taga. Ne bɛ aw ci ka taga, i ko sagadennin minw bɛ taga waraw cɛ ra. ⁴ Aw kana wari bla aw yɛrɛ kun, aw kana bɔrɔ ta, walama sanbaraw; aw kana mɔgɔ si fo sira ra. ⁵ Ni aw ka don lu o lu ra, aw ye o lu mɔgɔw fo fɔlɔ, ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ⁶ Ni i y'a sɔrɔ ko heramɔgɔ bɛ o lu kɔnɔ, o tuma o tigi bɛna aw ta fori dugawu sɔrɔ. Ni o tɛ, aw ta fori dugawu bɛna to aw yɛrɛ kan. ⁷ Ni lu min mɔgɔw ka sɔn aw ma, aw ye to o lu le kɔnɔ. Ni o ka domunifen min di aw ma, aw ye o domu. Ni o ka minnifen min di aw ma, aw ye o min, sabu baaraden ka kan ni a ta sara ye. Aw kana aw ta jatigiya yɛlɛma. ⁸ Ni aw ka don dugu o dugu kɔnɔ, ni o ka sɔn aw ma ka na domunifen o domunifen sigi aw kɔrɔ, aw ye o domu. ⁹ Banabagatɔ minw bɛ o dugu kɔnɔ, aw ye o keneya. Aw y'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ala ta Masaya* wagati surunyara aw ra.» ¹⁰ Nka ni aw donna dugu o dugu kɔnɔ, ni o mɔgɔw ma sɔn aw ma, aw ye taga lɔ sira kan k'a fɔ o ye ko: ¹¹ «Hali aw ta dugu buguri min bɛ anw

sen na, anw be o gbongbon ka bo an sen na ka a to aw kan. Nka o bee n'a ta, aw ka kan k'a lon ko Ala ta Masaya* surunyara aw ra.»

¹² «Ne b'a fo aw ye ko kiti lon na, Sodomu* dugumogow ta kiti belen bena nogoya ka teme o dugumogow ta kan.»

*Yesu ka dugu dow mafiyenya
(Matiyu 11.20-24)*

¹³ Yesu ko: «Korazenkaw, bono bena aw soro! Betisayidakaw, bono bena aw soro! Sabu kabako minw kera aw fe yan, ni o jogon tun kera Tiri, walama Sidon†, olugu tun bena nimisa o ta jurumunw na kabini wagatijan, ka borofani don o yere ra, ka sigi bugurigbe ra. ¹⁴ O le koson, kiti lon na, Tirikaw, ani Sidonkaw ta kiti belen bena nogoya ka teme aw ta kan. ¹⁵ Ayiwa, Kaperinahumukaw, aw do? Aw b'a miiri ko aw ta dugu bena bonya ka se fo sankolo ma wa? Fiyewu! A bena jigi le ka se fo jahanama kon.»

¹⁶ Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ni mogon min ka aw lamen, o tigi ka ne le lamen; ni mogon min banna aw ra, o tigi banna ne le ra; ni mogon min banna ne ra, o tigi banna ne cibaga le ra.»

Karamogodenw kosegira ka na

¹⁷ Ayiwa, karamogoden biwolonfla ni fla tagara, ka kosegi ka na, o jusu diyandinba; o ko Yesu ma ko: «Matigi, i togo baraka ra, hali jinaw be siran an na; ni an ka min fo, o be o ke.» ¹⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Can lo, ne tun be Setana boto yera sankolo ra ka ben i ko san be manamana ka jigi cogo min na. ¹⁹ Ayiwa, ne ka se di aw ma, ko aw ye tagama saw ni bundeninw kan, ka jugu Setana ta sebayaw bee dondon ni aw sen ye; kojugu si tena aw soro. ²⁰ Nka o bee n'a ta, aw kana pagari ko jinaw be siran aw na ka aw kan mina; aw togo min sebera sankolo ra, aw ye pagari o le ra.»

*Yesu pagarira a ta karamogodenw koson
(Matiyu 11.25-27; 13.16-17)*

²¹ O wagati yere ra, Nin Saninman* ka Yesu jusu fa pagari ra; a ko: «Ne Fa Ala, sankolo ni dugukolo tigi, ne be baraka la i ye, sabu i ka nin kow dogo dunupa hakiritigiw, ani a kolonbagaw ma, k'a yira denmisenw na; can lo, ne Fa Ala, sabu o le diyara i ye.»

²² Yesu ko: «Ne Fa ka fen bee labla ne ye. Mogon si te Dence lon ni Fa Ala te, mogon si fana te Fa Ala lon ni Dence te, ani ni Dence b'a fe k'a yira mogon min na.»

²³ O ko, a k'a na munu a ta karamogodenw fan fe, k'a fo olugu ye o danna, ko: «Aw na be min na, ni mogon minw ka o ye, olugu ta pana. ²⁴ Sabu ne b'a fo aw ye ko aw be min yera, cira caman, ani masace caman tun b'a fe ka o ye, nka o m'a ye; aw be min menna, o tun b'a fe ka o men, nka o m'a men.»

Samarikace mogonuman ta ko

²⁵ Ayiwa, sariya karamogoba do tun b'a fe ka Yesu korobo; a wurira ka lo ka Yesu jininka ko: «An karamogon, ne ka kan ka mun le ke ka panamanya banbari soro?» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Mun le sebera Ala ta sariya* ra? Ele ka a karan k'a faamu cogo di?» ²⁷ A ka Yesu jaabi ko: «A sebera ko: <I ka kan ka i Matigi Ala kanu ni i jusukun bee ye, ani i nin bee, ani i baraka

* **10:12** 10.12 Sodomu dugumogow ta juguya koson folofolo, Ala tun ka o bee faga ni tasuma ni kiribi ye (Damina 19.24-28). † **10:13** 10.13 Tiri ni Sidon dugumogow tun ye siya were mogow ye, minw ta kewalew tun ka jugu kosebe.

bɛɛ, ani i ta miiriya bɛɛ, ani ka i mɔgɔɔgɔn kanu i ko i yɛɛ. » ²⁸ Yesu k'a fɔ a ye ko: «I ka min fɔ, o pana; o sira tagama, i bɛ kisi.»

²⁹ Nka cɛ tun b'a fɛ ka jo di a yɛɛ ma minke, a ko Yesu ma ko: «Jɔn le ye ne mɔgɔɔgɔn ye?»

³⁰ Yesu ka a jaabi ni talen dɔ ye; a ko: «Cɛ dɔ le tun bɔra Zeruzalɛmu, a bɛ tagara Zeriko. Benkannikebaga dɔw benna a kan sira ra; o ka a bororafɛnw bɛɛ bɔsi a ra, ka a bugɔ ka a mandimi, ka taga ka a lanin to saya ni panamanya cɛ. ³¹ A nana kɛ ko sarakalasebaga* dɔ tun bɛ tɛmɛna o sira kelen fɛ; ale nana se cɛ mandiminin lanin ma, a k'a ye, nka a tɛmɛna a kɔrɔ ka taga. ³² Alabatoso baaraden dɔ fana nana tɛmɛ o sira kelen fɛ. A nana cɛ lanin ye, nka a tɛmɛna a kɔrɔ ka taga. ³³ Ayiwa, Samarika dɔ dugutagatɔ nana tɛmɛ o sira kelen fɛ; ale ka cɛ ye minke, a hina donna a ra. ³⁴ A gbarara a ra, ka a ta joriw flake, ka turu ni duvɛn mun o ra ka o siri. O kɔ, a ka a ta ka a la a yɛɛ ta fali kan, ka taga ni a ye lonanjigibon dɔ ra, ka a janto a ra. ³⁵ Dugu gɛɛra minke, a ka bonsara bɔ k'a di bontigi ma k'a fɔ a ye ko: «I janto nin cɛ ra; ni wariko o wariko ka bɔ a ra ka tɛmɛ nin kan, ne sekɔtɔ bɛna o sara.» »

³⁶ Ayiwa, Yesu ka cɛ jininka ko: «Ele ta miiriya ra o, nin mɔgɔ saba ra, juman le ka a yɛɛ kɛ cɛ mandiminin mɔgɔɔgɔn ye?» ³⁷ Cɛ ka Yesu jaabi ko: «Min hinara a ra k'a ta ka taga a flake, o le ka a yɛɛ kɛ a mɔgɔɔgɔn ye.» Yesu ko: «Taga, ele fana ye o jɔgɔn kɛ!»

Yesu tagara Mariti ni Mariyamu ta so

³⁸ Ayiwa, Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun bɛ sira kan ka taga Zeruzalɛmu. O tagara don dugu dɔ kɔnɔ; muso dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ min tɔgɔ tun ye ko Mariti. Ale ka Yesu ni a ta karamɔgɔdenw lajigi a ta so. ³⁹ Mariti dɔgɔmuso dɔ tun bɛ yi, o tɔgɔ tun ye ko Mariyamu. Mariyamu tagara sigi Matigi Yesu kɔrɔ ka to ka a ta kumaw lamɛn. ⁴⁰ O y'a sɔrɔ Mariti kelen jagbannin tun bɛ baara ra bon kɔnɔ. Mariti nana gbara Matigi Yesu ra k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne dɔgɔmuso ka ne kelen to baara ra tan, i tɛ o jate wa? A fɔ a ye ko a ye ne dɛmɛ.» ⁴¹ Nka Matigi ka a jaabi ko: «Mariti, Mariti, ele bɛ hamina, ka i yɛɛ jagban ni ko caman ye. ⁴² Nka nafa bɛ fɛn kelenpe le ra. Mariyamu ka fɛnɔuman yɛɛ le panawoloma; mɔgɔ si tɛna se ka o bɔsi a ra.»

11

Ala daaricogo

(Matiyu 6.9-13; 7.7-11)

¹ Lon dɔ, Yesu tun bɛ Ala daarira yɔrɔ dɔ ra. A banna tuma min na, a ta karamɔgɔden dɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, an karan Aladaari ra i ko Yuhana ka a ta karamɔgɔdenw karan cogo min na.» ² Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ni aw b'a fɛ ka Ala daari, aw y'a fɔ ko:

An Fa Ala, i tɔgɔ saninman ye bonya mɔgɔ bɛɛ fɛ.

I ta Masaya* ye na.

³ An ta lon o lon domuni di an ma.

⁴ An ta jurumunw yafa an ma, sabu an fana bɛ yafa an hakɛtabagaw ma.

I kana to Setana ye an nɛɛɛ ka an bla kojugu ra.»

⁵ Ayiwa, a ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ni aw dɔ wurira su cɛmance ra ka taga aw terice dɔ fɛ ka taga a ta da gbasi k'a fɔ a ye ko: «Ne terice, wuri ka burukun saba di ne ma, ⁶ sabu ne terice dɔ bɔra dugu dɔ ra ka na ne fɛ, nka domuni foyi tɛ ne fɛ k'a di a ma.» ⁷ I terice bɛ se ka to bon kɔnɔ k'a fɔ ko: «Cɛ, i kana ne tɔrɔ sa! Ne ka ne ta da sɔgɔ ka ban, ne ni ne ta denw

bɛɛ lanin lo ka ban. Ne tɛ se ka wuri ka domuni di i ma.»⁸ O bɛɛ n'a ta, ne b'a fɔ aw ye ko hali ni a ma wuri ka buru di a ma o ta teriya kosɔn, ni a k'a nagban kosebɛ, a bɛna wuri; a mako bɛ fɛn o fɛn na, a bɛna o bɛɛ di a ma.

⁹ «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko: Aw ye daariri kɛ, a bɛna di aw ma; aw ye jinini kɛ, aw bɛna a ye; aw ye da gbasi, da bɛna yɛɛ aw ye. ¹⁰ Sabu ni mɔgɔ o mɔgɔ ka fɛn daari, o tigi bɛna o sɔrɔ; ni mɔgɔ min ka fɛn jini, o tigi bɛna o ye; ni mɔgɔ min ka da gbasi, da bɛna yɛɛ o tigi ye. ¹¹ Face juman le bɛ aw cɛ ra, ko ni a den ko a bɛ jɛgɛ fɛ, a bɛ sa mina k'a di a ma? ¹² Walama ni den ko sisefan, a bɛ bundenin mina k'a di a ma? ¹³ Ayiwa, aw minw ka jugu, ni aw bɛ fɛnɗuman lɔn k'a di aw denw ma, aw ma la a ra ko Fa Ala min bɛ sankolo ra ko ale bɛ se ka Nin Saninman* di a daaribagaw ma fɔ ka tɛmɛ aw ta diri jɔgɔn kan wa?»

Yesu ta fanga ma bɔ Setana ra
(*Matiyu 12.22-30; Marika 3.22-27*)

¹⁴ Lon dɔ, Yesu tun bɛ jina gbɛna ka bɔ cɛ dɔ ra; o jina tun ka o cɛ kɛ bobo ye. Jina bɔra minkɛ, bobo ka kɛ kuma ye; jama bɛɛ kabakoyara. ¹⁵ Nka mɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «Yesu bɛ jinaw gbɛna ni jinaw kuntigiba Setana yɛɛ ta se bagaya le ye.»

¹⁶ Dɔw fana tun b'a fɛ ka Yesu korɔbɔ; o ko a ye tagamasiyen dɔ yira olugu ra, min b'a yira ko a bɔra Ala ra. ¹⁷ Nka Yesu tun ka o mɔgɔw ta miiriya lɔn; a ko o ma ko: «Ni masaya min o min ta mɔgɔw ka taran ka jɔgɔn kɛɛ, o masaya bɛ halaki, a bonw bɛ benben jɔgɔn kan. ¹⁸ Ayiwa, ni Setana ka a yɛɛ jɛnɗogɔnw kɛɛ, a ta masaya tɛ se ka laban. Aw ko, ko ne bɛ jinaw gbɛna jinaw kuntigiba Setana baraka le ra. ¹⁹ Ayiwa, ni ne bɛ jinaw gbɛna jinaw kuntigiba le baraka ra, o tuma, aw yɛɛ ta mɔgɔw, olugu bɛ o gbɛna jɔn baraka le ra? Aw yɛɛ ta mɔgɔw le bɛna o kuma ben aw kan. ²⁰ Nka i n'a fɔ ne bɛ jinaw gbɛna ni Ala ta se bagaya le ye, o b'a yira ko Ala ta Masaya* nana se fɔ aw ma.

²¹ «Cɛ barakaman min bɛ a ta lu korɔsi ni kɛɛkɛminanw ye a boro, mɔgɔ si tɛ se ka maga o tigi borofɛn na dɛ! ²² Nka ni mɔgɔ wɛɛ nana, min baraka ka bon ni ale ta ye, ni o bɛna a kan ka se a ra, o tuma a jigi tun bɛ a ta kɛɛkɛminan minw kan, a bɛ o bɛɛ bɔsi a ra, ka a borofɛnw mina ka o tarantaran mɔgɔw ra.

²³ «Ayiwa, ni mɔgɔ min tɛ ne fɛ, o tigi ye ne jugu le ye. Ni min tɛ ne dɛmɛna ka a lajɛn, o tigi b'a yɛɛgɛra le.»

Jina min sekɔra ka na
(*Matiyu 12.43-45*)

²⁴ Yesu ko: «Ni jina ka bɔ mɔgɔ dɔ ra, o jina bɛ taga yaalayaala kongo kɔnɔ ka laganfiyayɔrɔ jini, nka a tɛ laganfiyayɔrɔ sɔrɔ; a b'a fɔ ko: «Ne bɛna sekɔ ka taga ne bɔyɔrɔkɔrɔ ra.» ²⁵ A bɛ sekɔ o tigi fɛ, ka na a sɔrɔ o tigi jusukun bɛ i ko bon min kɔnɔ flanna k'a gbɛ, ka labɛn ka ja. ²⁶ O tuma a bɛ taga jina wolonfla wɛɛ jini ka na, minw ka jugu ni ale yɛɛ ye; o bɛɛ bɛna don o tigi ra tuun ka to yi. A laban, o tigi cogo bɛ juguya ka tɛmɛ a cogokɔrɔ kan. Ayiwa, bi mɔgɔjuguw ta bɛna kɛ ten le.»

Mɔgɔ minw ta pana

²⁷ Ka Yesu to kuma ra, muso dɔ tora jama ra ka a kan korɔta k'a fɔ Yesu ma ko: «Muso min ka ele kɔnɔ ta fɔ ka na i woro, ka sin di i ma, o muso ta pana Ala fɛ dɛ!» ²⁸ Yesu ka muso jaabi ko: «Mɔgɔ minw bɛ Ala ta Kuma lamɛn ka sɔn k'a kɛ, olugu ta le pana Ala fɛ.»

*Yunusu ta ko tagamasiyen
(Matiyu 12.38-42)*

²⁹ Jama nana caya Yesu koro; a k'a fo o ye ko: «Bi mogoƵo kewale ka jugu. O be tagamasiyen le jinina; nka tagamasiyen were tena ke o ye ni cira Yunusu ta tagamasiyen te. ³⁰ Sabu cira Yunusu kera tagamasiyen ye Ninivekaw fe cogo min na, Min kera Adamaden ye*, ale fana bena ke tagamasiyen ye bi mogoƵo fe o cogo kelen le ra. ³¹ Kiti lon na, Seba jamana masamuso bena wuri ka aw bi mogoƵo jaraki, sabu ale bora fo dunupa kun do ra ka na masace Sulemani ta hakiritigiyakumaw lamena. A bena aw bi mogoƵo jaraki sabu mogo do be yan min ka bon ni masace Sulemani ye, nka aw te o lamenna. ³² Kiti lon na, Ninivekaw fana bena wuri ka aw bi mogoƵo jaraki, sabu cira Yunusu ka waajuri ke minke, o nimisara ka o jogo yelema. A bena aw bi mogoƵo jaraki, sabu mogo do be yan min ka bon ni cira Yunusu ye, nka aw te o lamenna.»

*Naden ye farikolo yeelen ye
(Matiyu 5.15; 6.22-23)*

³³ Ayiwa, Yesu ko: «Mogo si te fitina mana ka a dogo, walama ka fiye biri a kunna. A be a bla fitinablayoƵo le ra, janko minw be don bon na, olugu ye a yeelen ye. ³⁴ Mogo naden le ye a farikolo ta fitinayeelen ye. Ni i naden ka ni, i fari yoro be be ke yeelen na. Nka ni i naden man ni, i fari yoro be le be ke dibi ra. ³⁵ O koson, aw ye aw yere korosi aw ta yeelen kana na ban ka ke dibi ye. ³⁶ Ni mogo fari be kera yeelen na, ni dibi te a yoro si ra, o tuma yoro be bena ke yeelen ye, i n'a fo fitina be mana ka yeelen bo cogo min na.»

*Yesu ka Farisiw ni sariya karamogow jaraki
(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)*

³⁷ Yesu bannin ko o kumaw ra, Farisice do ka a wele ko a ye taga domuni ke ale ta so. Yesu tagara sigi domuni na. ³⁸ Yesu tun ma a tege ko Farisiw* ta tegekocogo ra ka soro ka domuni ke minke, o ka Farisice kabakoya. ³⁹ O ra, Matigi Yesu k'a fo o ye ko: «Aw Farisiw, aw be jifiye ni minanw kenemayoro ko k'a gbe, k'a soro aw kononoyoƵo fanin lo tonori ni juguya ra. ⁴⁰ Nalomanw fle! Min ka kenemayoro dan, o kelen le ma kononoyoƵo fana dan wa? ⁴¹ Aw ye juguya bo aw jusukun na, ka fagantanw son; o le ye saninyari sira ye.

⁴² «Nka bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu aw be aw ta nanko flaburumisew be kelen kelen yaga bo; nka min ye terenninya ye, ani Ala ta kanuya, aw be o to ko fe. Aw tun ka kan ka kon o le ma, ka ko tow fana ke ka fara o kan.

⁴³ «Bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu karansow kononoyoƵo, sigiyoronumanw le ka di aw ye; aw b'a fe mogo tow le ye aw fo jamayoro ra. ⁴⁴ Bono bena aw soro, aw Farisiw! Sabu aw be i ko kaburu dogonin. Mogo bena tagama a kan, i t'a lon ko kaburu lo.»

⁴⁵ Ayiwa, sariya karamogoba do ko a ma ko: «An karamogo, i ka nin kuma min fo tan, i be anw fana le dogoyara de!» ⁴⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Bono bena aw fana soro, aw sariya karamogobaw koni! Sabu doni minw ta ka gbelen, aw be o le la mogoƵo kun na; k'a soro aw yere te son ka hali aw borokanden kelen maga a ra ka o deme donin!

⁴⁷ «Bono bena aw soro! Sabu aw be ciraw ta kaburuw lo, k'a soro aw bemaw le ka o faga. ⁴⁸ O ra, aw kera aw yere seerew ye, ko aw sonna aw bemaw ta kewalejuguw ma. Aw bemaw ka ciraw faga, aw be o ta kaburuw lo.

⁴⁹ «O le koson, Ala ni a ta hakiritigiya tun k'a fo ko: <Ne bena ciraw ci o fe, ani ciradenw*. O bena dow faga, ka dow toro.> ⁵⁰ O koson o ka cira o cira faga, kabini dununa danwagati ra, Ala bena bi mogow jininka o bee kelen kelen fagako ra, ⁵¹ ka a damina Abila* fagari ra, ka taga a bla fo Jakariya ta fagari ma; o ka ale borito faga sarakajenifen* ni Alabatoso yoro saninman* ce. Can ra, ne b'a fo aw ye, ko Ala bena bi mogow jininka o bee ra.

⁵² «Bono bena aw soro, aw sariya karamogobaw! Aw ka lonniya donda ta lakile ta. Aw yere ma don, minw fana b'a fe ka don, aw be olugu bari ka don.»

⁵³ Ayiwa, o kumaw bee ko, Yesu bora o yoro ra ka taga. Sariya karamogow, ani Farisiw ka jininkari gban a ra, ka a darabo cogo bee ra janko a ye kuma. ⁵⁴ O tun b'a fe ka a to a ye kuma benbari do fo, janko olugu ye a minasababu soro.

12

Farisiw ta flankafuya (Matiyu 10.26-27)

¹ Ayiwa, o wagati ra, mogow caman nana lajen Yesu koro. O cayakoju fu fo o tun be yelenyelen jagon sen kan. O tun be mogow waga dama dama bo. Yesu k'a damina ka a ta karamogodenw karan folo, k'a fo o ye ko: «Aw ye aw yere korosi Farisiw* ta burufunufen na: o ye flankafuya le ye. ² Sabu fen dogonin si te yi, ni min tena yira; gundo si te yi, ni min tena lon. ³ O koson, ni aw ka fen o fen dogo k'a fo mogow ye su fe, dibi ra, o bena men tere fe kene kan; ni aw ka fen o fen nunununu mogow do toro koro bon kono aw kelen na, do bena peren ka o fo kene ma bon san fe.»

Mogow ka kan ka siran Ala ja (Matiyu 10.28-31)

⁴ Yesu ko: «Ne teriw, ne b'a fo aw ye ko mogow minw be mogow faga ka farikolo doron halaki, aw kana siran olugu ja. ⁵ Aw ka kan ka siran min ja, o fe: Ala min be se ka saya lase aw ma, o ko fe ka aw firi jahanama kono fana, can ra, ne b'a fo aw ye ko aw ka kan ka siran ale le ja.

⁶ «Yala aw te kononin looru fiyeere tama fla doron wa? K'a soro Ala hakiri be o bee kelen kelen na. ⁷ Aw koni, hali aw kunsigiw bee jateda lonnin lo Ala fe. O ra, aw kana siran fiyewu. Nafa be aw ra ka teme hali kononin caman kan!»

Ka son walama ka ban Yesu ra (Matiyu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni mogow o mogow ka son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, Min kera Adamaden ye*, o fana bena a fo Ala ta melekew ja na ko o tigi ye ale ta ye. ⁹ Nka ni mogow min ma son k'a fo mogow ja na ko ale ye ne ta mogow ye, ne fana bena a fo Ala ta melekew ja na ko o tigi te ne ta mogow ye.

¹⁰ «Ayiwa, Min kera Adamaden ye, ni mogow o mogow ka kumajugu fo o ma, o tigi bena o jurumun yafa soro; nka ni mogow min ka Nin Saninman* togo cen, o jurumun te yafa o tigi ma fiyewu.

¹¹ «Ni o ka aw mina ko o be taga kiti tige aw kan karansow* kono, ani jamana pamogow fe, ani kititigebagaw fe, aw bena kuma minw fo o yoro

* **11:51** 11.51 Abila: Dow b'a fo ko Abeli.

ra ka jo sɔrɔ, ka bɔsi, aw kana hami o ra. ¹² Sabu aw ka kan ka kuma minw fɔ, o wagati yere ra Nin Saninman yere le bena o kumaw yira aw ra.»

Naforotigi hakirintan ta ko

¹³ Cɛ dɔ tora jama ra k'a fɔ Yesu ye ko: «An karamɔgɔ, a fɔ ne kɔrɔcɛ ye ko an face ka cɛn min to an ye, ko a ye o taran ka ne ninyɔrɔ di ne ma.» ¹⁴ Yesu ka o cɛ jaabi ko: «Cɛ, jɔn le ka ne sigi ka ne ke aw ta kojaw kititigɛbaga ye, walama ka ke aw ta cɛn taranbaga ye?» ¹⁵ O kɔ, Yesu ko jama ma ko: «Aw ye aw yere kɔrɔsi, aw ye aw yere mina naforo kanɔɔgɔnya ma, sabu hali ni mɔgɔ ta naforo ka caya cogo o cogo, o tɛ se k'a to i ye panamanya sɔrɔ dɛ!»

¹⁶ Yesu ka o kuma jayira o ra ni talen dɔ ye. A ko: «Cɛ naforotigi dɔ ta sɛnɛfɛnw tun jana a fɛ kɔsɛbɛ, ¹⁷ fɔ a ka ke a jate mina ye a yere kɔnɔ ko: <Ne bena mun le ke sa? Simanmarayɔrɔ tɛ ne fɛ!> ¹⁸ A miirira, ka na a fɔ ko: <Ne bena ne ta bondow ci, ka belebelebaba dɔw lɔ, ka ne ta simanw ni ne ta borofɛnw bɛɛ mara o kɔnɔ. ¹⁹ O tuma ne bena a fɔ ne yere kɔnɔ ko: Aa, cɛ, i yere jasma sisan, fɛn caman maranin bɛ i ye fɔ san caman; o ra, domuni ke ka fa, ka min ka fa, ka i yere janagbɛ.> ²⁰ Nka Ala ko a ma ko: <Naloman! Bi su nin na yere, i nin bena mina i ra. I ka fɛn minw lajɛn i yere ye, o bena ke jɔn ta le ye sa?> » ²¹ O kɔ, Yesu ko: «Mɔgɔ min bɛ naforo lajɛn a yere ye dunupa ra, k'a sɔrɔ foyi t'a fɛ Ala tan fan fɛ, o tigi ta bɛ ten le.»

Dunupafɛnw ta hami (Matiyu 6.25-34)

²² Ayiwa, o kɔ, Yesu ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: «O kosɔn ne b'a fɔ aw ye ko aw kana hami aw baroko ra, ko aw bena mun domu, aw bena mun min; walama aw farikolo ko ra, ko aw bena fiyerebɔ sɔrɔ cogo di. ²³ Sabu si nafa ka bon ka tɛmɛ domuni kan, farikolo fana nafa ka bon ka tɛmɛ fiyerebɔ kan.

²⁴ «Ayiwa, aw ye kankanw fɛ ke! O kɔnɔw tɛ sɛnɛ ke, o tɛ siman tige, bondo tɛ o fɛ, simanmarayɔrɔ tɛ o fɛ fana; nka Ala bɛ o baro. K'a sɔrɔ aw ka fisa ni o kɔnɔw ye pewu! ²⁵ Aw ra jɔntigi le bɛ se ka hali dɔɔnin fara a si kan hami fɛ? ²⁶ Ni aw tɛ se ka hali o fɛn fitini jɔgɔnna ke, o tuma mun na aw bɛ hami ko tɔw ra? ²⁷ Aw ye binfiyerenw wuricogo fɛ; o tɛ baara ke, o tɛ jese dan k'a ke fani ye. Nka ne b'a fɔ aw ye ko hali masace Sulemani ni a ta bonya bɛɛ, a ma fani si don min cɛpa ka o binfiyeren kelen cɛpa bɔ. ²⁸ Ayiwa, bin min bɛ kongo kɔnɔ bi, k'a sɔrɔ sini tasuma bena a jeni, ni Ala bɛ o cɛpa tan, yala a tɛna aw fiyerebɔ ka tɛmɛ o kan wa? Aw ta lanaya ka dɔgɔ dɛ!

²⁹ «Ayiwa, aw kana hami tuma bɛɛ ka aw hakiri jagami ko aw bena mun domu, walama aw bena mun min. ³⁰ Sabu Alalɔnbariw bɛ bori o fɛnw bɛɛ le kɔ. Nka aw Fa Ala k'a lɔn ko aw mako o fɛnw na. ³¹ Aw ye jija ka ale ta Masaya* le pini. Ni o kera, Ala bena o fɛn tɔw di aw ma, ka fara o kan.»

Naforo min tɛ ban (Matiyu 6.19-21)

³² Yesu ko: «Aw kana siran, ne ta sagakurunin; sabu aw ko diyara aw Fa Ala ye, o le kosɔn, a ka aw don a ta Masaya* ra. ³³ Aw ye aw borofɛnw fiyeere ka mɔgɔ tɔw sɔn ni o wari ye. Aw ye naforomarayɔrɔ ke aw yere na sankolo ra, naforomarayɔrɔ min tɛ se ka cɛn; ka naforo mara aw yere ye sankolo ra, naforo min tɛ se ka ban, sonw tɛna a sɔrɔ ka a sonya, tumu

fana tena don a ra yi. ³⁴ Sabu i ta naforo be yoro min na, i jusukun ta miiriya fana be o yoro le kan.»

Ka laben ka Yesu makono

³⁵ Yesu ko a lamēnbagaw ma ko: «Aw ye aw yere cesiri ka laben baara kama, ka aw ta fitina mana ka bla. ³⁶ Aw ye ke i ko baaraden minw be o matigice makonona so kono, janko ni a nana ka bo koroya ra ka na da gbasi doron, o ye da yele a ye. ³⁷ Ayiwa, ni matigice nana ka na baaraden minw soro pana, ni o ma sunogo fiyewu, o baaradenw ta bena diya. Sabu, can ra, ne b'a fo aw ye, matigice yere bena a yere cesiri ka o baaradenw wele ka na domuni sigi o koro. ³⁸ O koson ni matigice nana su dugutarama fe le o, walama ni a nana dondokasituma le ra o, ni a koni nana baaraden minw soro pana, o baaradenw ta bena diya.

³⁹ «Aw yere k'a lon ko ni bontigi tun be sonce nawagati lon, a tun tena la ka sunogo k'a to sonce ye na a ta bonda kari ka don! ⁴⁰ O ra, aw fana ye laben, sabu aw te miiri wagati min na, Min kera Adamaden ye*, ale bena na o wagati le ra.»

*Baaradennuman ni baaradenjugu
(Matiyu 24.45-51)*

⁴¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fo minke, Piyeri ka a pininka ko: «Matigi, i be nin talen fora an doron le ye wa, walama, i be a fora mogow bee le ye?»

⁴² Matigi Yesu ko: «Jon le bena ke o baaraden terennin hakimani ye sa, min matigice bena a sigi a ta baarakebagaw kunna, janko a ye o ta siman ninyoro di o ma a wagati ra? ⁴³ Ayiwa, o baaraden min matigice bena a soro ko a be o baaraduman kera, o baaraden ta bena ja. ⁴⁴ Can ra ne b'a fo aw ye ko a matigice bena a sigi a borofenw bee kunna.

⁴⁵ «Nka ni o baaraden k'a miiri k'a fo ko: «Ne matigice bena meen ka soro ka na,» ni a ka ke a baaradenjogon cemanw ni a musomanw bugo ye, ka to ka domuni ke ka fa, ka doro min ka a yere panamini, ⁴⁶ ayiwa, o baaradenjugu te miiri lon min na, ani a te wagati min lon, a matigice bena na ka na bara a ra o wagati le ra. A bena a bugo kosebe, ka a bla ni Alanasiranbariw ye.

⁴⁷ «Ni baaraden min ka a matigice diyanyako lon co, nka a ma son ka foyi laben k'a matigice diyanyako ke, o baaraden bena bugori caman mina de! ⁴⁸ Nka ni baaraden min ma a matigice diyanyako lon, ni a ka firi ka kewalejugu do ke min ka kan ni bugori ye, o baaraden bena bugori donin doron le mina. Sabu caman dira ele mogow min ma, caman bena pini ele le fe; caman karifara ele mogow min ma, caman bena pini ele le fe fana.»

*Mogow bena taran Yesu togow koson
(Matiyu 10.34-36)*

⁴⁹ O ko, Yesu ko mogow ma ko: «Ne nana tasuma le ke dugukolo kan. Ne tun b'a fe a ye soro ko a manana ka ban. ⁵⁰ Nka toroba do ka kan ka ne soro folo. O le be ke i ko ne ta batizeri*. Ne jusu jagaminin lo fo ka taga o kelon se. ⁵¹ Aw b'a miiri ko ne nana ni hera le ye dugukolo kan wa? Ne ma na ni hera ye dugukolo kan de! Ne nana benbariya le bla mogow ce ra.

⁵² «Sabu ka bo bi ra, mogow looru bena ke lu kelen kono, nka o bena taran: saba bena ke fla kama, fla bena ke saba kama. ⁵³ Face bena ke a dence kama, dence fana bena ke a face kama; bamuso bena ke a denmuso kama, denmuso fana be ke a bamuso kama; bamuso bena ke a dence muso kama, muso fana bena ke a buranmuso kama.»

*Mɔgɔw ka kan ka nin wagati ta ko faamu
(Matiyu 16.2-3)*

⁵⁴ Yesu tun b'a fɔra jama ye fana ko: «Ni aw ka san finnin ye tereben* na dɔrɔn, aw b'a fɔ ko sanji le bɛna ben. A fana bɛna kɛ ten tigitigi. ⁵⁵ Ni aw ka fɔnɔ wuritɔ ye ka bɔ kongokolon fan fɛ dɔrɔn, aw b'a fɔ ko fundɛnin bɛna kɛ. A fana bɛ kɛ ten. ⁵⁶ Aw flankafuw! O tagamasiyɛn minw bɛ kera sankolo ni dugukolo kan, aw bɛ se ka olugu faranfasi ka o lon. Mun kosɔn ko minw bɛ kera sisan wagatiw ra, aw tɛ o faamuna?

*Ka cogo nini ka bɛn ni i jarakibaga ye
(Matiyu 5.25-26)*

⁵⁷ «Mun na ko minw terenna, aw tɛ o jate mina aw yɛrɛ ma ka o kɛ?

⁵⁸ «Ayiwa, ni ko bɛ i ni mɔgɔ dɔ cɛ, ni o tigi b'a fɛ ka taga ni o ko ye fagamaw fɛ, i ka kan ka cogoya nini ka o ko janabɔ ka aw to sira ra le. Ni o tɛ, ni a tagara i don kititigɛbagaw boro, kititigɛbagaw bɛ i di kasobon kɔrɔsibaga ma, ale bɛ i bla kaso ra. ⁵⁹ Ni i kɔni donna o yɔrɔ ra, ne b'a fɔ i ye ko o ka wari min ben i kan, ni i ma o bɛɛ sara ka ban pewu, i tɛ bɔ kaso ra fiyewu.»

13

Mɔgɔ nimisabariw bɛna halaki

¹ O wagati ra, Pilati ka Galileka dɔw faga ka o to sarakabɔ ra, fɔ ka o yɛrɛ jori ni o ta sarakaw jori jagami jɔgɔn na. Ayiwa, mɔgɔ dɔw nana o kow lakari Yesu ye. ² Yesu ka o jaabi ko: «O Galileka minw fagara, aw b'a miiri ko olugu ta jurumun tun ka ca ka tɛmɛ Galileka tɔw bɛɛ ta kan, ko o le kosɔn o fagara ten wa? ³ O tɛ dɛ! Ne bɛ o fɔ aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumunw na, aw bɛɛ bɛna halaki o cogo le ra.

⁴ «Silowe sankasojan benna mɔgɔ tan ni seegi minw kan Zeruzalɛmu ka o faga, aw b'a miiri ko o mɔgɔ tan ni seegi ta kɛwalew le tun ka jugu ka tɛmɛ Zeruzalɛmu dugumɔgɔ tɔw ta kan wa? ⁵ O tɛ dɛ! Ne bɛ o fɔ aw ye! O ra, ni aw ma nimisa aw ta jurumun na, aw bɛɛ bɛna halaki o cogo ra.»

Yiri denbari ta ko

⁶ Ayiwa, Yesu ka talen dɔ fɔ, ko: «Torosun dɔ tun bɛ cɛ dɔ ta rɛzɛnforo ra. Lon dɔ, o cɛ tagara toromɔ jini o torosun na, nka a ma dɔ sɔrɔ. ⁷ A ko a ta baaraden ma ko: <A flɛ, a san saba le bɛ nin ye, ne bɛ to ka na toromɔ jini torosun nin na, ne tɛ foyi sɔrɔ a ra. A tige ka bɔ yi! Mun kosɔn a bɛ ne ta foro ra yan, ka yɔrɔ cɛn gbansan?> ⁸ Baaraden ko: <Matigi, a to yi jinan san kelen na; ne bɛna a jukɔrɔyɔrɔ wɔgɔbi k'a lamini, ka nɔgɔ kɛ a kɔrɔ ka flɛ! ⁹ San wɛrɛ ni a denna, o lo; ni a fana ma den, o tuma i b'a to an y'a tige ka bɔ yi.> »

Yesu ka muso dɔ kɛneya Nɛnɛkirilon na

¹⁰ Lon dɔ, Yesu tun bɛ mɔgɔw karanna karanso dɔ kɔnɔ Nɛnɛkirilon* na. ¹¹ O y'a sɔrɔ muso dɔ tun bɛ yi, jina dɔ tun ka bana bla ale ra kabini san tan ni seegi, k'a kɔ kuru; a tun tɛ se ka lɔ ka teren fiyewu. ¹² Yesu ka o muso ye minke, a ka a wele, k'a fɔ a ye ko: «Muso, i kɛneyara ka bɔ i ta bana ra!» ¹³ A ka a boro la muso kan. O yɔrɔnin bɛɛ muso lɔra ka teren; a ka kɛ Ala tando ye.

¹⁴ Nka karanso kuntigi k'a ye ko Yesu ka muso kɛneya Nɛnɛkirilon na minke, a dimina o ra; a k'a fɔ jama ye ko: «Baara bɛ kɛ tere wɔrɔ le ra

* **12:54** 12.54 Yahudiya ta jamana ra, san bɛ fin tereben le fɛ, kɔgɔji fan na.

logokun konɔ. Aw ye na keneyari jini o lonw na; aw kana na Nenekirilon na.» ¹⁵ Matigi Yesu k'a jaabi ko: «Aw flankafuw! Aw bee kelen kelen te aw ta misiw, walama aw ta faliiw foni ka bo were konɔ Nenekirilon na, ka taga o lamin wa? ¹⁶ O tuma nin muso min ye Iburahima duruja do ye, ni Setana ka a mina ka a tɔɔɔ kabini san tan ni seegi, yala ne tun man kan ka o keneya Nenekirilon na wa?»

¹⁷ Yesu ka o fo minke, a juguw bee maroyara. Nka jama to bee tun be nagarira a ta kopuman keninw koson.

Ala ta Masaya be damina fitini le
(*Matiyu 13.31-33; Marika 4.30-32*)

¹⁸ Yesu k'a fo tuun ko: «Ala ta Masaya* bora mun le fe? Ne be se k'a suma ni mun ye? ¹⁹ A be i ko mutaridi kise. Ce do k'a ta ka taga a dan a ta nankɔ ra. A nana wuri, ka ke yiri ye, fo konow be o ta jagaw la o yiriborow ce ra.»

²⁰ Yesu k'a fo tuun ko: «Ne be se ka Ala ta Masaya suma ni mun le ye? ²¹ A be i ko burufunufen. Ni muso ka burufunufen donin ke mugu caman na, a be mugu bee wuri ka a funu.»

Donda fitini
(*Matiyu 7.13-14,21-23*)

²² O ko, Yesu tagato Zeruzalemu, a tun be teme dugubaw ni dugumisen minw na, a tun be mogow karan olugu bee ra ka taga.

²³ Mogo do ka Yesu jininka ko: «Matigi, yala mogo minw bena kisi, o tena caya de?» Yesu ka o jaabi, a ko: ²⁴ «Aw ye jija ka don da fitini fe, sabu ne b'a fo aw ye ko mogo caman bena donyoro jini, nka o tena a soro. ²⁵ Ni lutigi nana wuri ka da sogo ka aw to kene ma, o tuma aw bena ke da gbasigbasi ye, ko: <Matigi, da ye an ye!> O tuma a bena aw jaabi ko: <Ne ma aw boyoro lon.> ²⁶ O tuma aw bena a fo ko: <Matigi, anw ka domuni ke, ka min ni i ye, i ka an karan an ta dugu siradaw ra!> ²⁷ Matigi bena a fo aw ye ko: <Ne ko ne ma aw boyoro lon. Aw ye bo ne koro, aw kojugukebagaw!>

²⁸ «Kasi ni jinjimi le bena ke o yoro ra, wagati min na aw nana Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ni ciraw bee ye Ala ta Masaya* ra, k'a soro o ka aw firi kene ma. ²⁹ Mogo dow bena bo tereboyanfan na, ani terebenyanfan na, ka bo sahiliyanfan na ni woroduguyanfan na, ka na sigi Ala ta Masaya ra ka domuni ke.

³⁰ «O ra, kofemogo dow bena ke nafemogow ye, nafemogo dow fana bena ke kofemogow ye.»

Yesu kumana Zeruzalemu ta ko ra
(*Matiyu 23.37-39*)

³¹ O wagati yere ra, Farisi* dow nana a fo Yesu ye ko a ye bo o yoro ra ka taga yoro were ra, ko sabu masace Herodi* b'a fe ka a faga. ³² Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye taga a fo ale Herodi kongowuru ye, ko ne ko: <Ne be jinaw gben ka bo mogow ra, ka banabagatow keneya bi ni sini; a tere sabanan ne ta baara bena laban.> ³³ Nka jagboya lo ne ye bi ke tagama ra, ani sini, ani sinikene; sabu cira man kan ka faga yoro were ni Zeruzalemu te.

³⁴ «E, Zeruzalemu! Zeruzalemu! Ele min be ciraw faga, ani Ala be mogo minw ci i fe, i be olugu bon ni kabakuru ye ka o faga. Sijaga caman, ne tun b'a fe ka i ta denw lajen, i ko siseba be a denw lajen a kaman koro cogo min na, nka aw ma son o ma. ³⁵ Sisan a fle, Ala bena aw ta so lakolon

to. Ne b'a fɔ aw ye ko aw ɲa tena la ne kan tuun, fɔ lon min na aw bɛna a fɔ ko: <Min bɛ nana Matigi Ala tɔgɔ ra, dugawu ye kɛ o ye.> »

14

Yesu ka cɛ dɔ kɛneya Nɛnɛkirilon na

¹ Nɛnɛkirilon* dɔ ra, Yesu tun welera domuni na Farisiw* ta ɲamɔgɔ dɔ ta so kɔnɔ. Mɔgɔ minw tun bɛ yi, olugu tun bɛ Yesu kɔrɔsira. ² O y'a sɔrɔ cɛ dɔ tun bɛ yi fana, bana dɔ tun ka o fari funufunu. ³ Yesu ka kuma lase sariya karamɔgɔbaw ni Farisiw ma ko: «Ka mɔgɔ kɛneya Nɛnɛkirilon na, o bennin lo wa, walama o bennin tɛ, ka kapa ni an ta sariya* ye?» ⁴ O ma sɔn ka a jaabi. Ayiwa, Yesu ka a boro la cɛ kan ka a kɛneya, ka a bla ka taga. ⁵ O kɔ, a ko o ma ko: «Jɔn le bɛ aw ra ko ni a dence, walama ni a ta misi benna kɔlon kɔnɔ Nɛnɛkirilon na, a tɛ teliya k'a labɔ o yɔrɔnin bɛɛ ra?» ⁶ O ma se ka Yesu jaabi o kumaw ra.

Mɔgɔ ka kan k'a yere majigi

⁷ Ayiwa, Yesu nana a ye ko mɔgɔ minw nana domunikeɲɔrɔ ra, olugu dɔw bɛ sigiyɔrɔɲumanw le wolomara o yere ye. A k'a fɔ o ye ko: ⁸ «Ni mɔgɔ dɔ ka i wele kɔɲɔya dɔ ra, ni i sera yi, i kana taga sigiyɔrɔw bɛɛ ra ɲumanman ta. Ni o tɛ, ni a kɛra ko mɔgɔ wɛrɛ welera o ɲanagbɛ ra min ka bon ni ele ye, ⁹ min ka aw fla bɛɛ wele, ni o nana fɔ ele ma ko: <Cɛ, wuri ka sigiyɔrɔ di mɔgɔ tisina ma.> O tuma ele ni maroya le bɛna wuri ka taga sigi fɔ kɔ fɛ. ¹⁰ O kosɔn ni i welera o yɔrɔ ɲɔgɔn na, taga sigi fɔ kɔ fɛ. Ni o kɛra, ni jatigice yere nana a ye ko i man kan ni o sigiyɔrɔ ye, ni a k'a fɔ i ye ko: <Ne terice, wuri ka na ɲa fɛ,> o tuma bonya le bɛna la ele kan o wagati ra mɔgɔ tɔw bɛɛ ɲa na. ¹¹ Sabu mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yere kɔrɔta, Ala bɛ o tigi majigi, nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a yere majigi, Ala bɛ o tigi kɔrɔta.»

Lanabaga ye an janto fagantanw na

¹² Cɛ min tun ka Yesu wele domuni na, Yesu ko o cɛ ma ko: «Ni i bɛ mɔgɔw wele domuni na, tere fɛ walama su fɛ, i kana a to a ye kɛ i teriw, ani i balemaw, ani i ta somɔgɔw, ani i sigiɲɔgɔn waritigiw ye; sabu olugu fana bɛna a ɲɔgɔn kɛ i ye, ka i ta kɔɲuman juru sara ka bɔ yi. ¹³ Nka ni i ka ɲanagbɛ dɔ labɛn, i ka kan ka fagantanw, ani senkelenw, ani nabaraw, ani fiyentɔw le wele. ¹⁴ Ni o kɛra, i bɛna dugawu sɔrɔ, sabu olugu tena se ka a juru sara i ye. I bɛna o baraji sɔrɔ mɔgɔ terenninw suw kunulon na.»

Domuniba ta talen (Matiyu 22.1-10)

¹⁵ Minw tun siginin bɛ ni Yesu ye domuni na, olugu ka Yesu ta kuma mɛn minke, o ra kelen ko Yesu ma ko: «Minw bɛna domuni kɛ Ala ta Masaya* ra, olugu ta bɛna diya dɛ!» ¹⁶ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Lon dɔ, cɛ dɔ tun ka domuniba dɔ labɛn, ka mɔgɔ caman wele. ¹⁷ Domuni wagati nana se minke, a ka a ta baaraden ci ko a ye taga a fɔ mɔgɔw ye ko: <Aw ye na, fɛn bɛɛ labenna ka ban.> ¹⁸ Nka o mɔgɔw bɛɛ ko, ko cɛ ye yafa olugu ma. Mɔgɔ fɔlɔ ko: <Ne ka foro dɔ san, ne ka kan ka taga o flɛ; sabari ka yafa ne ma.> ¹⁹ Dɔ wɛrɛ ko: <Ne ka senɛkemisi tan san, ne ka kan ka taga senɛ kɛ ni olugu ye k'a flɛ; sabari ka yafa ne ma.> ²⁰ Dɔ wɛrɛ ko: <Ne ka muso dɔ furu siri sisan; o kosɔn ne tena se ka taga.>

²¹ «Baaraden nana o kumaw fɔ a matigice ye. A matigice dimina; a ko baaraden ma ko: <Bɔ joona joona ka taga barokɛɲɔrɔw ra, ani siradaw ra, ka taga fagantanw, ani senkelenw, ani fiyentɔw, ani nabaraw wele ka na.> ²² O kɛra minke, baaraden ko a matigice ma ko: <Ne matigice, i ka min fɔ,

ne ka o ke, nka hali bi bon ma fa.> ²³ A matigice ko a ma ko: <Bo ka taga kongokɔnɔyɔrɔw ra, ani kongokɔnsiraw ra, ka taga mɔgɔw jagboya ka na don, janko ne ta bon ye fa. ²⁴ Sabu ne b'a fo aw ye ko mɔgɔ folo minw welera, olugu si tena ne ta domuni do nene.> »

Yesu ta karamɔgɔdenya cogo
(*Matiyu 10.37-38*)

²⁵ Ayiwa, jama caman tun be tagamana ni Yesu ye. A ka a na munu k'a fo o ye ko: ²⁶ «Ni mɔgɔ min ko a be na ne fe, ni o tigi ma ne kanu ka teme a face kan, walama a bamuso, walama a muso, walama a denw, walama a dogow ni a korow, ni a ma ne kanu ka teme hali a yere nin kan, o tigi te se ka ke ne ta karamogoden ye. ²⁷ Ni mɔgɔ min ma a ta gbengbenyiri ta* ka tugu ne ko, o tigi te se ka ke ne ta karamogoden ye.

²⁸ «Jon le be aw ra, ko ni a b'a fe ka sankaso lo, a tena sigi folo ka jatemala ke, k'a fle ni a bena se k'a lo k'a ban? ²⁹ Ni o te, ni a ka bon jubo, ka na dese, a ma se k'a laban, mɔgɔw bena a ye, ka to ka yereko a ma, ³⁰ ko: <E, ce nin ka bon damina ka na dese a ra k'a to yi!»

³¹ «Masace juman le fana be son ka wuri ko a be taga kere ke ni masace wewe ye, ni a ma sigi folo ka jatemala ke, k'a fle ni a kera ko ale ni a ta ce waga tan be se ka a masace jogon ni a ta ce waga mugan kere. ³² Ni a k'a ye ko a tena se, k'a masacejogon to yorjan belen, a be mɔgɔw ci ka taga kuma ni a ye k'a fo a ye ko o ye kere ban. ³³ O cogo ra, ni mɔgɔ min ma jen a borofenw bee ko, o tigi te ne ta karamogodenya na.»

(*Matiyu 5.13; Marika 9.50*)

³⁴ Yesu ko: «Kogo ye fennuman ye. Nka ni kogo timiya bora a ra, mun le be se ka a latimiya tuun? ³⁵ O tuma a te foyi na dugukolo ye, a fana te se ka ke nogo ye foro konɔ. A be firi kene ma le.

«Ayiwa, min b'a fe ka faamuri ke, o tigi ye jija ka lamenni ke.»

15

Saga tununin ta ko
(*Matiyu 18.12-14*)

¹ Ayiwa, ninsaraminabagaw, ani mɔgɔ kewalejugu werew bee tun be gbarara Yesu ra ka a lamen. ² Farisiw* ni sariya karamogow* ka Yesu korfo, k'a fo ko: «A fle, ce nin be son jurumunkebagaw ye na sigi a korɔ, fo a be domuni ke ni o ye!» ³ Yesu ka talen do la o ye, ko: ⁴ «Jon le be aw ra, ni saga keme b'a fe, ni kelen tununa, ko a tena a to bikononton ni kononton to kongo konɔ ka taga saga tununin yorjini fo k'a ye? ⁵ Ni a k'a ye, a jusu diyandinba be a la a kan na. ⁶ Ni a sera so konɔ, a be a teriw ni a siginogonw wele k'a fo o ye ko: <Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta saga min tun tununa, ne ka o ye.> »

⁷ Yesu ko: «O cogo ra fana, ne b'a fo aw ye ko ni jurumunto kelenpe ka nimisa a ta jurumunw na, jagari min be ke sankolo ra ale kelen koson, o jogon te ke hali mɔgɔ terennin bikononton ni kononton koson, nimisako te olugu minw ta ra.»

Warigbe tununin ta ko

⁸ Yesu ko: «Muso juman le be yi fana ko ni warigbe tan b'a fe, ni kelen tununa, ko a tena fitina mana, ka bon flan, ka a jini ni timinadiya ye fo ka taga a ye? ⁹ Ni a k'a ye, a be a teriw ni a siginogonw wele k'a fo o ye ko:

* **14:27** 14.27 Ka gbengbenyiri ta, o korɔ ye ka son toro bee ma, ka son hali saya yere ma.

«Aw ye jagari ni ne ye, sabu ne ta warigbe min tun tununa, ne ka o ye.» »
¹⁰ Yesu ko: «O cogo ra, ne b'a fo aw ye ko ni jurumunto kelenpe ka nimisa a ta jurumun na, Ala ta melekew be jagari o ra.»

Cekoroba ni a dence fla ta ko

¹¹ Yesu k'a fo tuun ko: «Dence fla tun be ce do fe. ¹² Lon do, dogoceman ko a face ma ko: «Baba, i ka naforo min bla ne togo ra ko a bena ke ne ta ye, o di ne ma sisan.» Faceman k'a ta naforo taran o ce.

¹³ «Tere dama temenin ko, dogoceman ka a ta cen bee fiyeere, ka taga ni o wari ye fo jamanajan do ra; a tagara to kokunntanw na k'a ta naforo bee cen o yoro ra.

¹⁴ «Ayiwa, a nana a ta wari bee ban tuma min na, kongoba do benna o jamana kan; fen bee nana dese a fe. ¹⁵ A ma na ja, a tagara o jamana mogo do fe; ale k'a bla ka taga kongo ra ka taga to a ta lew koro. ¹⁶ Kongo koson, hali ni a tun ka o lew ta domuni do soro, a tun be son ka o ke a ta baro ye, nka mogo si ma a son o do ra fana.

¹⁷ «Ayiwa, lon do a nana miiri, ka hakiri soro. A ko: «Baaraden caman le be ne face ta so, o be domuni ke ka fa fo ka a to to; k'a soro ne be yan, kongo bena ne halaki.» ¹⁸ A ko: «Ne bena wuri ka taga ne face fe, ka taga a fo a ye ko: Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yere hake ta. ¹⁹ Ne man kan ka wele tuun ko i dence. Ne mina i n'a fo i ta baaraden do.»

²⁰ «A wurira o le ra ka taga a face fe. K'a to fo yorojan, a face k'a ye; a hina donna a ra. A borira ka taga a kunben, ka a boro mini a kan na ni kanuya ye. ²¹ A ko a face ma ko: «Baba, ne ka Ala hake ta, ka ele yere hake ta. Ne man kan ka wele tuun ko i dence.» ²² A face k'a fo a ta jonw ye ko: «Aw ye na joona ni deregew bee ra jumanman ye ka na o don a ra, ka bororanegge don a boro ra, ka sanbara don a sen na fana. ²³ Aw ye na ni misiden toronin do ye, ka na o faga. An ye domuni ke ka jagari; ²⁴ sabu ne dence min ye nin ye, ale tun sara le, nka sisan a panamanyara tuun; a tun tununa, nka bi a yera.» O bee ka ke jagari ye sa.

²⁵ «O y'a soro koroceman tun be kongo ra. Ale nana ka na surunya lu ra minke, a ka donkanw, ani donkirilakanw men. ²⁶ A ka baaraden do wele ka o pininka ko mun le kera yi. ²⁷ Ale ko a ma ko: «I balemace le nana. I face ka misiden toronin faga a ye ko sabu a dence keneman nana.»

²⁸ «Koroceman dimina, ko a te don lu kono. A face bora ka na a daari ko a ye na. ²⁹ A ko a face ma ko: «Kabini san caman ne be baara ke i ye; ne ma i kan bla ka ye fiyewu. Nka lon si i ma hali badennin kelen di ne ma janko ne ye ne yere panagbe ni ne teriw ye! ³⁰ Sisan, i dence min tagara i ta wari cen jatamusow ra, ale nana minke, i sonna ka misiden toronin faga ale ye.»

³¹ «A face ko a ma ko: «Ne dence, ele be ni ne ye yan tuma bee o. Fen o fen ye ne ta ye, o ye ele ta le ye. ³² A koni tun ka kan an ye jagari ka ninsondiya, sabu i balemace tun sara, nka sisan a panaman lo, a tun tununa, nka bi a yera.» »

16

Naforo kunnasigibaga nanbarato

¹ Yesu k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Naforotigi do tun ka ce do ta ka a ke a ta naforo kunnasigibaga ye. Naforotigi nana a men ye ko o ce be ale ta naforo cenna. ² A k'a wele ka na a fo a ye ko: «Ne k'a men ko i be ne ta naforo cenna; mun koson i be o kera? Ayiwa, i ka ne ta naforo ke fen o fen ye, o bee jate yira ne ra; sabu i tena ne ta naforo mara tuun.»

³ «Naforo kunnasigibaga k'a miiri a yere kɔnɔ, ko: <Ne matigice ko a be ne gben ka bo a ta naforo kunna. O tuma ne bena a ke di? Fanga te ne ra ka sene ke; ka daariri ke, o fana maroya be ne ra. ⁴ Ayiwa, ne bena min ke, ne ka o lon. Ni ne ka o ke, ni o nana ne gben ka bo baara ra, mogo dow bena ne ladon o ta sow kɔnɔ.>

⁵ «Ayiwa, ce wurira o le ra ka a matigice ta jurunantigiw bee wele kelen kelen ka na. A ka folo jininka ko: <Ne matigice ta jori juru le be i ra?> ⁶ O ko a ma ko: <Turu gbongbon na keme.> A k'a fo a ye ko: <I ta sebe ta joona joona, i ye sigi k'a sebe ko na bilooru.> ⁷ A ko do were ma ko: <Ne matigice ta jori juru le be ele ra?> Ale ko: <Simankise boro keme.> A ko a ma ko: <I ta sebe ta, k'a sebe ko boro biseegi.>

⁸ «Ayiwa, naforotigi nana o kow men minke, a ka naforo kunnasigibaga nanbarato tando, sabu a ceguyara. Sabu dununamogow be jagon minacogo lon ka teme Ala ta mogow yere kan, minw be yeelen na.»

⁹ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko ni aw ka dununa ta naforojugu ta ka mogow deme, ka teriw pini ni o ye, lon min na ni aw ta dunupalatige nana ban, o bena ke sababu ye k'a to aw ye baraji soro Ala fe arijana ra.

¹⁰ «Ni mogo min kera lanamogo ye fen fitiniw na, o tigi be ke lanamogo ye fenbaw fana ra; ni mogo min kera mogo terenbari ye fen fitiniw na, o tigi be ke mogo terenbari le ye fenbaw fana ra. ¹¹ O ra ni aw ma ke lanamogow ye dununa ta naforojugu ko ra, jon le bena la aw ra ka naforo panaman karifa aw ma? ¹² Ni aw ma ke lanamogow ye walifenw ta ko ra, jon le bena aw yere ta di aw ma? ¹³ Baaraden si te se ka baara ke kuntigi fla ye; sabu a bena kelen koninya ka to kelen kanu, walama a be noro kelen na, ka to kelen mafiyenya. Aw te se ka ke Ala ta jonw ye, ka ke wari fana ta jonw ye.»

¹⁴ Ayiwa, Farisiw* ka o kumaw men minke, o ka ke Yesu logobo ye ka yereko a ma, sabu naforo tun ka di olugu ye haali. ¹⁵ Yesu ko o ma ko: «Aw be aw yere ke mogo terreninw ye mogow na na, nka Ala ka aw jusukun lon, sabu adamadenw be min jate, k'a bonya, Ala be o koninya le.»

Ala ta sariya te yelema

(Matiyu 11.11-13; 5.31-32; Marika 10.11-12)

¹⁶ Yesu ko: «Ayiwa, cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabuw ta kumaw tora yi, fo ka na se Yuhana Batizerikebaga ta wagati ma. K'a damina Yuhana Batizerikebaga ta wagati ra, Ala ta Masaya* kuma Kibaro Diman* be fora; bee b'a fe ka jija ka don o Masaya ra.

¹⁷ «Nka o bee n'a ta, sankolo ni dugukolo be se ka ban, nka hali Ala ta sariya tomi fitini kelen tena ben.

¹⁸ «O le koson, ni ce o ce ka a muso bla, ka muso were furu, o ce ka jeneya le ke. Ni ce o ce fana ka muso furusanin ta, o ce fana ka jeneya le ke.»

Nafrotigi ni Lazari

¹⁹ «Ayiwa, ce naforotigi do tun be yi, min tun be fani jumanman songobelenw don, ka domuni dimanw ke, ka a yere nanagbe lon bee.

²⁰ Ayiwa, ce fagantan do fana tun be yi, min togo tun ye ko Lazari; jorijuguw tun be a fari bee ra. A tun be la naforotigi ta luda ra. ²¹ Nafrotigi domuniketo, domuni murumuru minw tun be benben, a tun b'a fe ka o le soro ka o domu. Wuruw fana tun be to ka na a ta joriw nemu.

²² «Lon do, ce fagantan sara; melekew ka a ta ka taga ni a ye Iburahima kere fe. Nafrotigi fana nana sa, o ka a su don. ²³ Ka naforotigi to tooro ra lahara, a ka a na korota ka Iburahima ye yorojan, Lazari be a kere fe.

²⁴ Naforotigi p̄erenna, ko: <Ne fa Iburahima, sabari ka ɲa ne ma, Lazari ci, a ye taga a borokanden su ji ra ka na ne nenden suma ni o ye, sabu ne be t̄ɔrɔra tasuma nin k̄ɔnɔ kosebe!> ²⁵ Nka Iburahima k'a jaabi, ko: <Ne den, i hakiri to a ra ko ele ka i ta f̄ɛɲumanw s̄ɔrɔ ka i to dunuɲa ra, nka Lazari ka t̄ɔrɔ d̄ɔrɔn le s̄ɔrɔ. Sisan, ale jusu saarora, ele be t̄ɔrɔ ra. ²⁶ O dama yere te, dingadunba be anw ni aw ce fana. O le koson, ni m̄ogɔ min b'a fe ka bo an fe yan ka taga aw fe yi, o tigi te se. M̄ogɔ si fana te se ka bo aw fe yi ka na an fe yan.> ²⁷ Naforotigi ko: <O tuma, ne be i daari, ne fa Iburahima, i ye Lazari ci dunuɲa ra, a ye taga ne face ta lu k̄ɔnɔ; ²⁸ balemace looru be ne fe, a to Lazari ye taga olugu lasomi, janko olugu fana kana na nin t̄ɔrɔyɔrɔ ra yan.> ²⁹ Iburahima k'a jaabi ko: <Cira Musa ta sariya* kitabu kumaw be o fe yi, ani cira t̄ow ta kumaw; o ye o lamɛn.> ³⁰ Naforotigi ko: <Ne fa Iburahima, o te a ɲa; ni m̄ogɔ sanin d̄ɔ su le kununa ka taga kuma o fe, o bena nimisa o ta jurumunw na.> ³¹ Iburahima k'a fo a ye ko: <Ni o ma cira Musa ta kumaw ni cira t̄ow ta kumaw lamɛn, hali ni m̄ogɔ sanin d̄ɔ su kununa ka taga kuma o fe, o tena s̄ɔn ka nimisa fiyewu.> »

17

Kunnacenniko ni yafariko

(*Matiyu 18.6-7,21-22; Marika 9.42*)

¹ Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Ko d̄ow bena ke sababu ye ka m̄ogow kunnacen; o te se ka to kebari ye. Nka m̄ogɔ min be ke sababu ye ka o kow lase a m̄ogɔɲogonw ma, bono bena o tigi s̄ɔrɔ. ² Hali ni o tun ka wugu belebebeba d̄ɔ le dulon o tigi kan na ka a firi k̄ogɔji ra, o belen be fisaya a ma, sani a ye nin denfitini d̄ɔ kunnacen ka a lafiri. ³ Aw ye aw yere korosi!

«Ni i balema ka jurumun ke, a wele ka kuma ni a ye. Ni a nimisara, yafa a ma. ⁴ Ni i balema ka i hake ta hali siɲaga wolonfla le tere kelen k̄ɔnɔ, ni a beɛ kelen kelen na a nana ka na a fo i ye ko i ye yafa a ma, ko ale nimisara, i ka kan ka yafa a ma.»

Lanaya be se ka min ke

⁵ Ciradenw* ko Yesu ma, ko: «Matigi, d̄ɔ fara an ta lanaya kan.» ⁶ Matigi Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw ta lanaya bonya tun ka hali mutaridi kise* bo, aw tun be se k'a fo yirisun nin ye ko a ye bon ka bo a no ra ka taga turu k̄ogɔji ra. A tun bena aw kan mina.»

Baaraden ka kan ka min ke

⁷ Yesu ko: «J̄ɔn le be aw ra, ni a ta baaraden nana ka bo kongo ra senekeyɔrɔ ra walama beganmarayɔrɔ ra, a be s̄ɔn k'a fo a ye ko a ye na joona ka na sigi ka domuni ke? ⁸ A b'a fo a ye le ko a ye domuni laben, ka fani werew don, ka na domuni sigi ale yere korɔ folo, ale be domuni ke ka fa, ka min. O ko, baaraden yere be s̄ɔrɔ ka domuni ke, ka min. ⁹ Min f̄ɔra baaraden ye, ni a ka o ke, yala a matigice bena a fo o koson wa?

¹⁰ «Ayiwa, aw fana ta be o cogo ra; baara min f̄ɔra aw ye, ni aw ka o beɛ ke ka ban tuma min na, aw y'a fo ko: <Anw ye baaraden gbansanw le ye. An tun ka kan ka min ke, an ka o le ke.> »

Yesu ka kunatɔce tan keneya

¹¹ Ayiwa, ka Yesu tagato to Zeruzalemu, a nana ke teme ye Samari mara ni Galile mara ce. ¹² A donto dugu d̄ɔ k̄ɔnɔ, kunatɔce tan nana a kunben,

* **17:6** 17.6 Yahudiyaw fe, mutaridi kise le tun ka d̄ogɔ ka teme simankise tow beɛ kan.

nka o ma sɔn ka gbara a ra, o lonin tora yɔrojan, ¹³ ka peren k'a fo Yesu ye ko: «An karamɔgo Yesu, sabari ka na anw ma!» ¹⁴ Yesu ka o ye minke, a ko o ma ko: «Aw ye taga aw yere yira sarakalasebagaw* ra.» Ka o tagato to, o saninyara. ¹⁵ O ra kelen k'a ye ko ale keneyara minke, a sekora ka na, ka ke Ala tando ye ni kanba ye. ¹⁶ A nana a kinbiri gban ka a na biri dugu ma Yesu sen korɔ, ka Yesu fo. O ce tun ye Samarika le ye.

¹⁷ Yesu ko o le ra, ko: «O tuma mogo tan le ma keneya wa? A to konontɔn be min? ¹⁸ Mogo si ma soro olugu ra min be seko ka na baraka la Ala ye ni nin ce kelen te wa, min ye siya were mogo ye?»

¹⁹ Yesu ko o ce ma ko: «Wuri ka taga; i ta lanaya ka i keneya.»

Ala ta Masaya nacogo (Matiyu 24.23-28,37-41)

²⁰ Farisi* dow ka Yesu jininka, ko Ala ta Masaya* bena na wagati juman le? Yesu ka o jaabi ko: «Ala ta Masaya tena na i ko flerifen, mogow fe. ²¹ A tena fo ko: <Aw y'a fe, a be yan,> walama ko: <A be yan fe yi,> sabu Ala ta Masaya be aw ce ra.»

²² Yesu ko karamogodenw ma ko: «Min kera Adamaden ye*, lon do o ta wagati yelogo bena ke aw ra, hali ni a ka dan tere kelen ma, nka aw tena se k'a ye. ²³ Mogow bena a fo ko: <A fe, a be yan, a be yan fe yi!> Aw kana taga yi, aw kana bori o ko. ²⁴ Sabu san be manamana cogo min na ka bo sankolo kun do ra, ka taga se kun do ma, Min kera Adamaden ye, o nalon bena ke ten le. ²⁵ Nka sani o ye ke, jagboya lo a ye toro kosebe folo, bi mogow ye ban a ra.

²⁶ «Min kera Adamaden ye, sani o ye na, ko minw kera Nuho ta tere ra, o jogon le bena ke. ²⁷ Nuho ta tere ra, mogow tun be domuni ke, ka min, ka furuw ke, ka o denw di furu ra, fo lon min Nuho donna kurunba konɔ; sanjiba nana ka o bee halaki.

²⁸ «Min kera Lutu ta tere ra, o jogon le bena ke. Mogow tun be domuni ke ka min, o tun be sanni ke, ka fiyeere ke, ka forow sene, ka bonw lo. ²⁹ Nka lon min Lutu bora Sodomu dugu konɔ, tasma ni kiribi bora sankolo ra i ko sanji, ka bon dugu kan, ka mogow bee halaki.

³⁰ «Min kera Adamaden ye, ni o ta lon nana se, a bena ke o cogo le ra. ³¹ Ni o lon ka mogo min soro biribon san fe, k'a soro a borofenw be bon konɔ, o tigi kana jigi ko a be taga a borofenw ta. Ni a kera ka mogo min soro foro ra, o tigi kana seko so konɔ tuun. ³² Aw ye aw hakiri to Lutu ta muso ta ko ra. ³³ Ni mogo min b'a fe k'a nin tanga, o tigi bena bonɔ a nin na; nka ni mogo min ka bonɔ a nin na, o tigi bena a soro.

³⁴ «Ne b'a fo aw ye ko o lon su fe, mogo fla bena soro lanan kelen kan, kelen bena ta ka kelen to yi. ³⁵ Muso fla bena soro mugusi ra jogon fe, kelen bena ta ka kelen to yi. ³⁶ [Ce fla bena ke kongo ra jogon fe, kelen bena ta, ka kelen to yi.]»

³⁷ Karamogodenw ka Yesu jininka ko: «Matigi, a bena ke yoro juman le?» Yesu ka o jaabi ko: «Ni sogosu ka ke yoro min na, dugaw be lajen o yoro le ra.»

18

Kititigebagajugu ta ko

¹ Ayiwa, Yesu ka talen do la a ta karamogodenw ye, k'a yira ko o ka kan ka Ala daari tuma bee le, o kana sege. ² A ko: «Kititigebaga do tun be dugu do ra, a te siran Ala na, a te mogo si bonya. ³ Muso do fana tun be o dugu

kelen na, min ce tun sara. O muso tun be to ka na a fo o kititigebaga ye ko: <Ne hake bo ne jugu ra!> ⁴ O ko maenna, kititigebaga tun t'a fe ka son. Nka muso nana gban a ra minke, kititigebaga nana a fo a yere konko ko: <Hali ni ne te siran Ala ja, ne fana te moggo si bonya, ⁵ i n'a fo nin muso be ne tcorora tuma bee tan, ne bena a hake bo a jugu ra, ni o te, a bena to ka na ne tcoro le tuma bee.> »

⁶ O ko, Yesu k'a fo ko: «Aw ka kititigebaga ta kumacogo ye ke! ⁷ Ayiwa, Ala ta moggo janawolomanin minw be kasi ka a daari su ni tere, yala Ala tena olugu fana hake bo o tcorobagaw ra wa? Yala a bena a to a ye maen ka soro ka o demewa? ⁸ Ne b'a fo aw ye ko Ala bena o hake bo o juguwa ra joona joona. Nka, Min kera Adamaden ye*, ni o nana lon min na, yala a bena lanaya soro dugukolo kan tuun wa?»

Farisice ni ninsaraminabaga

⁹ Ayiwa, Yesu ka talen do were la. Moggo minw be o yere jate moggo tereninw ye, ka o yere fisaya moggo tow ma, a ka a la olugu le ye. ¹⁰ A ko: «Moggo fla le tun tagara Alabatosoba konko ka taga Ala daari. Kelen tun ye Farisi* ye, to kelen tun ye ninsaraminabaga ye. ¹¹ Farisice lora ka Ala daari a yere konko, ko: <Ala, ne be baraka la i ye sabu ne te i n'a fo moggo tow, minw ye sonw ye, ani kojugukebagaw, ani jenyakebagaw; ne te i n'a fo nin ninsaraminabaga fana. ¹² Logokun o logokun, ne be tere fla sun. Ne fana be fen o fen soro, ne be o bee yaga bo.>

¹³ «Nka ninsaraminabaga lora yorojan, hali a ma son ka a ja korota san fe; a ka ke a disi gbasigbasi ye k'a fo ko: <E, Ala, makari ne ra, sabu ne ye jurumunto le ye.> »

¹⁴ Yesu ko: «Ne b'a fo aw ye ko Ala ka o ninsaraminabaga ta jurumunw yafa a ma; a sekora ka taga so konko. Nka Farisice ta jurumunw ma yafa. Sabu moggo o moggo be a yere korota, Ala be o tigi majigi, nka moggo o moggo be a yere majigi, Ala be o tigi korota.»

Yesu ka dugawu ke denmisenw ye (Matiyu 19.13-15; Marika 10.13-16)

¹⁵ Ayiwa, moggo dow nana ni denneninw fana ye Yesu fe, janko a ye maga o ra; nka karamogodenw ka o ye minke, olugu ka ke o mogow mafiyenya ye. ¹⁶ Nka Yesu ka o denw lana a yere korota, k'a fo ko: «Aw y'a to denmisenw ye na ne fe, aw kana o bari; sabu moggo minw be i ko denmisenw, Ala ta Masaya* ye olugu le ta ye. ¹⁷ Can ra, ne b'a fo aw ye ko ni moggo o moggo ma son Ala ta Masaya ma i ko denfitini, o tigi tena don a ra fiyewu.»

Ce nafortigi ta ko (Matiyu 19.16-30; Marika 10.17-31)

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta jamoggo do ka Yesu jininka ko: «An karamogonuman, ne ka kan ka mun le ke janko ne ye panamanya banbari soro?» ¹⁹ Yesu k'a fo a ye ko: «Mun na i ko ne ma ko: <Karamogonuman?> Moggonuman si te yi, ni Ala kelenpe te. ²⁰ Ayiwa, i ka Ala ta sariyaw* lon, ko: <I kana jeneya ke, i kana moggo faga, i kana sonyari ke, i kana faninya fo k'a la i moggonogon na, i fa ni i ba bonya.> » ²¹ Ce ka Yesu jaabi ko: «Ne ka o sariyaw bee sira tagama kabini ne denmisenman.» ²² Yesu ka o men minke, a ko ce ma ko: «Fen kelen belen ka i jen: taga i borofenw bee fiyeere, ka o wari tarantaran fagantanw na; ni o kera, nafortoba bena ke i

fɛ arijana ra. O kɔ, i bɛ na ka na tugu ne kɔ.» ²³ Cɛ ka o kuma mɛn minke, a panasisira kosebɛ, sabu naforo caman tun b'a fɛ.

²⁴ Yesu ka cɛ panasisinin ye minke, a ko: «Naforo bɛ mɔgɔ minw fɛ, olugu don ka gbɛlɛn Ala ta Masaya* ra dɛ! ²⁵ Nɔgɔmɛ don ka di miseniwo fɛ, ka tɛmɛ naforotigi don kan Ala ta Masaya ra.» ²⁶ Yesu lamɛnbagaw ko: «O tuma jɔn le bɛna kisi sa?» ²⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Fɛn min bɛ mɔgɔ kapa, o tɛ Ala kapa.»

²⁸ Piyɛri ko Yesu ma ko: «Anw do? Anw jenna an borofɛnw bɛɛ kɔ ka tugu i nɔ fɛ!» ²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka jɛn a ta bon kɔ, walama a muso kɔ, walama a balemaw kɔ, walama a somɔgɔw kɔ, walama a ta denw kɔ, Ala ta Masaya kosɔn, ³⁰ o tigi bɛna o fɛnw bɛɛ nɔgɔn caman sɔrɔ dunupa ra yan, ka taga panamanya banbari fana sɔrɔ sini.»

Yesu ka a ta saya ni a kunuko fɔ tuun
(*Matiyu 20.17-19; Marika 10.32-34*)

³¹ O kɔ, Yesu ka a ta karamɔgɔden tan ni fla wele ka o gbara a yɛɛ kɔrɔ, k'a fɔ o ye ko: «An tagatɔ flɛ Zeruzalɛmu; Min kɛra Adamaden ye*, ciraw ka ko o ko fɔ o ta ko ra, o bɛɛ bɛna kɛ. ³² O bɛna a mina ka a don siya wɛɛ mɔgɔw boro. Olugu bɛna a lɔgɔbɔ, k'a nɛni, ka daji tu a kan. ³³ O bɛna a bugɔ ni gbɛɛ ye, ka sɔrɔ ka a faga; nka a saya tere sabanan na a bɛna kunu.»

³⁴ Nka karamɔgɔdenw ma foyi faamu o kumaw ra. Kuma kɔrɔ dogora o ma. O ma a tagafan lɔn.

Yesu ka fiyɛntɔcɛ na yɛɛ
(*Matiyu 20.29-34; Marika 10.46-52*)

³⁵ Yesu surunyara Zeriko dugu ra; fiyɛntɔcɛ dɔ tun siginin bɛ sirada ra, a bɛ daariri kera. ³⁶ A ka jama mankan mɛn minke, a ka mɔgɔw jininka ko mun mankan lo. ³⁷ O k'a fɔ a ye ko Yesu Nazaretika le bɛ tɛmɛna. ³⁸ Fiyɛntɔcɛ pɛrɛnna ko: «Yesu, Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma!» ³⁹ Mɔgɔ minw tun bɛ na fɛ, olugu songɔra a ra, ko a ye je. Nka a ka dɔ le fara a pɛrɛnkan kan ko: «Dawuda Mamaden*, sabari ka na ne ma.» ⁴⁰ Yesu lɔra; a k'a fɔ o ye ko o ye na ni a ye. A sera Yesu kɔrɔ minke, Yesu k'a jininka ko: ⁴¹ «I b'a fɛ ne ye mun kɛ i ye?» A ka Yesu jaabi ko: «Matigi, ne b'a fɛ ka yeri kɛ le tuun.» ⁴² Yesu k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna, i ye yeri kɛ; i ta lanaya ka i kisi!» ⁴³ O yɔrɔnin kɛlɛn bɛɛ, cɛ na yɛɛra, a tugura Yesu kɔ, ka to ka Ala tando. Mɔgɔw ka o ye minke, o ka Ala tando.

19

Yesu ni Zake ta ko

¹ Yesu donnin kɔ Zeriko dugu kɔnɔ, a tun bɛ dugu cɛtigera. ² Cɛ dɔ tun bɛ o dugu kɔnɔ, a tɔgɔ ye ko Zake; ale le tun ye ninsaraminabagaw nɔmɔgɔ ye, naforo fana tun b'a fɛ. ³ Zake tun b'a fɛ ka Yesu ye, k'a lɔn jɔn lo; nka a tun tɛ se, sabu ale tun ka surun, jama fana tun ka ca. ⁴ O ra, a borira ka taga na fɛ, ka taga yɛɛ sikomɔriyiri dɔ ra, janko ka Yesu ye, sabu Yesu tun ka kan ka tɛmɛ o yɔrɔ ra. ⁵ Yesu nana se yiri jukɔrɔ minke, a ka a na korɔta san fɛ k'a fɔ Zake ye ko: «Zake, i teliya ka jigi yan, sabu ne ka kan ka jigi i ta so bi.» ⁶ Zake teliyara ka jigi, ka taga ni Yesu ye so kɔnɔ a ninsɔndiyaninba. ⁷ Mɔgɔw ka o ye minke, o bɛɛ ka kɛ Yesu kɔrɔfɔ ye, ko: «A sɔnna ka taga jigi jurumuntɔ ta so kɔnɔ!» ⁸ Nka Zake lɔnin tora Matigi na fɛ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ne bɛ ne borofɛnw tarance bɛɛ di fagantanw

ma; ni a kera ko ne ka mɔgɔ dɔ tɔɔ k'a borofen mina, ne be o ɔgɔn naani kɔsegi o tigi ma.» ⁹ Yesu k'a fɔ a ye ko: «Kisiri sera nin so kɔnɔ bi, sabu nin ce fana ye Iburahima ta duruja dɔ ye. ¹⁰ Min kera Adamaden ye*, ale nana mɔgɔ tununinw le yɔrɔɔni ka o kisi.»

*Baaraden saba ta ko
(Matiyu 25.14-30)*

¹¹ Ayiwa, ka mɔgɔw to o be Yesu lamenna, a ka talen dɔ la o ye; sabu o tun be surunyara Zeruzalemu na, ani mɔgɔw ta miiriya tun ye ko Ala ta Masaya* bɛna sigi o wagati yere le ra. ¹² A ko: «Fagamaden dɔ tun be tagara jamanajan dɔ ra, ka taga masaya sɔrɔ, ka seko ka na sigi a yere ta jamana mɔgɔw kunna. ¹³ Ayiwa, sani a ye taga, a ka ce tan wele a ta baaradenw na, ka warigbe waga tan di o bɛɛ kelen kelen ma, k'a fɔ o ye ko o ye jago ke ni a ye, ka dɔ fara a kan sani ale ye seko ka na.

¹⁴ «Nka a ko tun man di a ta jamanamɔgɔ dɔw ye. A taganin kɔ, o ka cira bla ka taga masaceba fe ka taga a fɔ a ye ko olugu t'a fe o ce ye na sigi olugu kunna.

¹⁵ «Nka, o bɛɛ n'a ta, a ka masaya sɔrɔ ka na a ta jamana ra. A nana minke, a tun ka wari di a ta baaraden minw ma, a ka olugu wele ka na, ko o ka tɔnɔ min sɔrɔ, o ye na a yira ale ra. ¹⁶ Baaraden folo nana; a ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga tan sɔrɔ ka fara a kan.» ¹⁷ A ko a ma ko: «O pana, baaradenɔpuman le be i ye. Fen fitini le dira i ma, nka i kera lanamɔgɔ ye o ra. O koson, ne bɛna i sigi dugu tan kunna.» ¹⁸ O ko, flanan nana; ale ko: «Ne matigice, ne ka baara ke ni i ta wari ye ka a warigbe waga looru sɔrɔ ka fara a kan.» ¹⁹ A matigice ko o ma ko: «Ele fana bɛna sigi dugu looru kunna.» ²⁰ Baaraden dɔ were nana, ale ko: «Ne matigice, i ta wari fle nin ye. Ne tun k'a don fani dɔ kɔnɔ, k'a dogo. ²¹ Ne siranna i na, sabu ele ye mɔgɔ fariman le ye. I ma fen min bla, i be o le ta, i ma foro min sene, i be o siman tige.» ²² A matigice ko a ma ko: «Ele baaradenjugu. Ne bɛna kiti tige i kan ka kɔna ni i yere darakuma le ye. I k'a lon ko ne ye mɔgɔ fariman le ye, ko ne ma fen min bla, ne be o ta, ko ne ma foro min sene, ne be o siman le tige; ²³ o tuma, mun koson, i ma ne ta wari bla waribon na? Ni o tun kera, ne kɔseginin, ne tun bɛna a ta, ka tɔnɔ sɔrɔ ka fara a kan.» ²⁴ A Matigice k'a fɔ a kerɛfemɔgɔw ye ko: «Aw ye a ta wari mina a ra k'a di warigbe waga tan tigi ma.» ²⁵ Nka o mɔgɔw ko: «An matigice, warigbe waga tan be ale fe ka ban o.» ²⁶ Masace ko: «Dɔ be min fe, dɔ were bɛna di o le ma; nka dɔ te min fe, hali fitini min b'a fe, o bɛna bosɔ a ra. ²⁷ Ayiwa, sisan, ne jugu minw tun t'a fe ne ye sigi olugu kunna, aw ye o bɛɛ mina ka na o bɛɛ faga ne yere na na yan.» »

*Yesu tagatɔ Zeruzalemu
(Matiyu 21.1-11; Marika 11.1-11; Yuhana 12.12-19)*

²⁸ Ayiwa, Yesu ka o kumaw bɛɛ fɔ ka ban tuma min na, a blara jama na, o ka ke taga ye Zeruzalemu. ²⁹ O tagara surunya Betifaze ra tuma min na, ani Betani, ka o to Oliviyesunw kuru kere fe, Yesu ka a ta karamɔgɔden fla ci. ³⁰ A k'a fɔ o ye ko: «Dugu min fle an na fe, aw ye taga yi; ni aw sera yi, aw bɛna faliden dɔ sirinin ye, mɔgɔ si ma yelen min kan folo. Aw y'a foni ka na ni a ye yan. ³¹ Ni mɔgɔ dɔ ka aw jininka ko: «Mun koson aw b'a fonina?» Aw y'a fɔ a ye ko: «An Matigi le mako b'a ra.» » ³² Karamɔgɔden fla tagara minke, Yesu tun k'a fɔ o ye cogo min na, o tagara a sɔrɔ ten. ³³ O tun be faliden fonina minke, falitigiw ko o ma ko: «Mun koson aw be faliden fonina?» ³⁴ O ko: «An Matigi le mako b'a ra.»

³⁵ O nana ni faliden ye Yesu fe; o ka o ta derege dow la fali ko ra, ka Yesu layelen ka sigi a kan. ³⁶ Ka o tagato to, mogow tun be o ta deregebaw lalara sira kan Yesu ja. ³⁷ O tun be surunyara Zeruzalemu na ka ban. O sera Oliviyesunw kuru jigijigi ra minke, Yesu tun ka kabako minw ke karamogodenw ja na, o bee jusu diyaninba ka ke Ala tando ye ni kanba ye o kabako keninw koson. ³⁸ O tun b'a fora ko: «Masace min be nana Matigi Ala togo ra, dugawu ye ke o ye. Hera ye ke sankolo ra, nooro ye la Ala togo kan sanfeyorow bee ra.»

³⁹ Farisi* dow tora jama ra k'a fo Yesu ye ko: «Karamogocce, a fo i ta karamogodenw ye ko o ye je.» ⁴⁰ Yesu ka o jaabi, ko: «Hali ni o jera, kabakuruw le bena peren o no ra; ne be o fo aw ye.»

Yesu ka Zeruzalemu ta tooro ko fo

⁴¹ O surunyara Zeruzalemu na; Yesu ka dugu ye minke, a kasira a kunna k'a fo ko: ⁴² «Fen min be se ka hera ke aw ye, ni a kera ko aw tun ka o lon bi! Nka o dogora aw ma sisan. ⁴³ Lon do, bena se, aw juguw bena aw datugu, ka aw lamini ni kogow ye, ka dingaw sozi ka dugu fanw bee lamini ka aw degu. ⁴⁴ O bena dugumogow bee dondon ka o joro, ka aw ta dugu bee ci, ka a kabakuruw bee yerage; sabu Ala tun b'a fe ka aw deme wagati min na, aw ma o wagati jate!»

Yesu ka jagokebagaw gbenna

(Matiyu 21.12-17; Marika 11.15-19; Yuhana 2.13-22)

⁴⁵ Ayiwa, Yesu tagara don Alabatosoba lu konso, ka jagokebagaw* ghen ka bo. ⁴⁶ A k'a fo o ye ko: «A sebera Kitabu konso, ko: <Ne ta bon bena ke Aladaariyoro le ye,> nka aw koni ka a yelema ka a ke sonw dogoyoro le ye†.»

⁴⁷ Yesu tun be mogow karanna lon bee Alabatosoba konso. Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani jamana pamogow tun be Yesu fagasababu le pinina. ⁴⁸ Nka o tun bena a mina cogo min na, o tun ma o lon; sabu Yesu ta ko tun ka mogow bee kun mina, o bee tun b'a lamenna.

20

Yesu ta fanga soroyoro

(Matiyu 21.23-27; Marika 11.27-33)

¹ Lon do, Yesu tun be mogow karanna Alabatosoba konso, ani ka Kibaró Diman* fo o ye; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogow*, ani cekoroba dow nana a fe. ² O ko: «A fo an ye: I be nin kow kera fanga juman sababu le ra, ani jon le ka o fanga di i ma?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «Ne fana bena aw pininka ko kelen na. ⁴ Aw ye nin fo ne ye: jon le tun ka Yuhana Batizerikebaga ci ka na mogow batize? Ala wa, walama mogow?» ⁵ O yere dama ka ke a miiri ye, ko: «Ni an ko: <Ala lo>, a bena a fo ko: <O tuma mun koson aw ma la a ra?> ⁶ Nka ni an fana ko: <Mogow lo>, jama bena an bon ni kabakuru ye de; sabu o bee lanin b'a ra ko Yuhana ye Ala ta cira le ye.» ⁷ O koson o ka Yesu jaabi ko olugu m'a lon. ⁸ Yesu fana ko: «Ayiwa, ni o lo, min ka fanga di ne ma ka nin kow ke, ne fana tena o fo aw ye.»

* **19:45** 19.45 O mogow tun be beganw fiyeere sarakabobagaw le ma, walama ka wari falen o ye.

† **19:46** 19.46 Nin kuma fora Ezayi 56.7 ani Yereji 7.11.

Baaradenjuguw ta ko
(*Matiyu 21.33-46; Marika 12.1-12*)

⁹ O ko, Yesu ka nin talen fo jama ye; a ko: «Ce do le tun ka rezenforo sene ka a karifa baarakebaga dow ma, ka bo ka taga tagama do ra ka taga wagatijan ke yi. ¹⁰ Rezen bowagati nana se tuma min na, a ka a ta baaraden do ci rezenforo korosibagaw fe ko o ye rezenmo do di. Nka rezenforo korosibagaw ka o mina, ka a bugo, ka a borolakolon gben ka taga. ¹¹ Forotigi ka baaraden do were ci; o ka o bugo, ka o neni, ka o borolakolon gben ka taga. ¹² A ka mogo sabanan ci o fe; o ka o bugo ka a mandimi, ka a gben. ¹³ Forotigi ko: «Ne bena nin ko ke cogo di?» A ko: «Ayiwa, ne bena ne yere dence kanunin le ci o fe. Ne be miiri ko o bena ale bonya.» ¹⁴ Ayiwa, rezenforo korosibagaw nana forotigi dence nato ye minke, o k'a fo jagon ye ko: «Nin le bena cen ta! An y'a mina ka a faga, janko foro ye ke an ta ye.» ¹⁵ A sera o ma minke, o tagara ni a ye foro ko fe ka taga a faga.»

Yesu ko: «Ayiwa, sisan forotigi bena na mun le ke o rezenforo korosibagaw ra sa? ¹⁶ A bena na ka na o faga, ka a ta foro karifa mogo werew ma.»

Mogow ka o kuma men minke, o ko: «E! Ala ma an kisira o ko jagon ma.»

¹⁷ Yesu ka jama fe, k'a fo o ye ko: «Nin kuma min sebera Kitabu konu, ko:

«Bonlobagaw banna kabakuru min na,

o le nana ke kabakuru sobeman ye, ka ke bon kabakuru folo ye,»

aw ta miiriya ra o kuma koru ye di le? ¹⁸ Ayiwa, ni mogo o mogo koni ka ben o kabakuru kan, o tigi kolow bee be karikari; ni o kabakuru fana ka ben mogo o mogo kan, a be o tigi jono.»

Ninsongo sarako
(*Matiyu 22.15-22; Marika 12.13-17*)

¹⁹ Sariya karamogow* ni sarakalasebagaw kuntigiw* tun b'a fe ka Yesu mina o yoronin kelen bee ra, sabu o k'a lon ko a ka talen fo olugu le ma; nka o siranna jama na. ²⁰ O ka ke Yesu korosi ye. O ka mogo dow ci ka taga Yesu korosiri kama; olugu tagara o yere ke i n'a fo mogosobew, ka Yesu dakorobo janko a ye kuma benbari do fo, o ye a minasababu soru ka taga ni a ye jamanatigi fe, ani fagamaw fe, ka taga kiti tige a kan. ²¹ O mogow nana Yesu jininka ko: «An karamogo, an k'a lon ko i ta kumaw, ani ta karan fana terennin lo; i te mogo bo mogo ra, i be mogow karan Ala sira ra ka kapa ni can le ye. ²² Ayiwa, yala ka ninsongo sara masaceba Sezari ye, o bennin lo wa, walama a bennin te?» ²³ Ayiwa, Yesu tun bora o mogow ta nanbara koru ma. ²⁴ A ko o ma ko: «Aw ye tama kelen yira ne ra.» O ka tama kelen yira a ra. A ko: «Jontigi ja ni a togo le be nin wari kan?» O ko: «Masaceba Sezari.» ²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ni o lo, aw ye Sezari ta kosegi Sezari ma, ka Ala ta kosegi Ala ma.» ²⁶ O mogow ma hali kuma den kelen soru ka bo Yesu da ra jama na na, min be ke a minasababu ye. Yesu ta jaabiri ka o kabakoya; o jera!

Sadusiw ka Yesu jininka suw kunuko ra
(*Matiyu 22.23-33; Marika 12.18-27*)

²⁷ Ayiwa, Sadusiw, minw b'a fo ko mogo si su tena kunu lahara, olugu dow gbarara Yesu ra k'a jininka; o ko: ²⁸ «An karamogo, cira Musa tun ka nin kuma sebe sariya* ra, ko: «Ni ce do ka muso furu, ka sa k'a soru a ma

den sɔrɔ ni o muso ye, a balemace ka kan ka o muso ta ka den sɔrɔ ni a ye a balemace nɔ ra.»

²⁹ «Ayiwa, balemace wolonfla tun be yi. Fɔlɔ ka muso furu, ka sa, a ma den sɔrɔ. ³⁰ Balemace flanan ka muso ta, ka sa, a ma den sɔrɔ; sabanan fana ta kera ten. ³¹ O ce wolonfla bee ka muso furu ka gban jɔgɔn na, ka sa, o si ma den to o kɔ. ³² O kɔ, muso yere sara. ³³ Ayiwa, ni suw nana kunu lahara o, muso bena ke jɔn kelen le ta ye sa? Sabu o ce wolonfla bee tun ka a furu!»

³⁴ Yesu ka o jaabi, ko: «Dunujɔ ra yan le ce be muso furu, muso fana be sigi ce fe. ³⁵ Nka ni Ala nana a latige ko mɔgɔ minw ka kan ni wagati nata ta panamanyakura ye, ni olugu kununa ka bɔ saya ra, olugu tena muso furu, walama ka di ce ma; ³⁶ o fana tena sa ka ye. O bena ke i ko melekew; o be ke Ala denw ye, sabu o bɔra saya ra ka don Ala ta panamanya ra.

³⁷ «Ayiwa, ni mɔgɔ ka sa, a be taga kunu lahara; cira Musa ka o le yira an na. Yiritunin tasumaman kɔrɔ a ka Ala wele ko: «Ibrahim ta Ala, ani Isiyaka ta Ala, ani Yakuba ta Ala.» ³⁸ O kɔrɔ ye ko Ala te mɔgɔ saninw ta Ala ye; mɔgɔ panamanw ta Ala lo; sabu Ala fe, o mɔgɔw bee panaman lo.»

³⁹ O kumaw fɔnin kɔ, sariya karamɔgɔ* dɔw ko a ma ko: «An karamɔgɔ, i ka can fɔ.»

⁴⁰ Ayiwa, k'a ta o wagati ra, o ma sɔn ka Yesu jininka tuun.

Kirisita ma ke Dawuda Mamaden dɔrɔn ye

(Matiyu 22.41-46; Marika 12.35-37)

⁴¹ Yesu ko mɔgɔw ma ko: «Mun kosɔn mɔgɔw b'a fɔ ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko o bena ke Dawuda Mamaden* le ye? ⁴² K'a sɔrɔ Dawuda yere k'a sebe Zaburuw kitabu kɔnɔ, ko:

«Matigi Ala k'a fɔ ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

⁴³ fɔ ne ye i juguw mina ka o bla i sen kɔrɔ.»

⁴⁴ Ayiwa, ni Dawuda be o Kisibaga wele ko a Matigi, o tuma a be se ka ke Dawuda Mamaden ye cogo di?»

Yesu ka sariya karamɔgɔw dɔgɔya

(Matiyu 23.1-36; Marika 12.38-40)

⁴⁵ Jama bee tun be Yesu lamenna; a ko a ta karamɔgɔdenw ma ko: ⁴⁶ «Aw ye aw yere kɔrɔsi sariya karamɔgɔw* ra de! Deregebadon ka di olugu ye ka yaala. O b'a fe mɔgɔ tɔw le ye olugu fo jamayɔrɔw ra. Karansow* kɔnɔ, nafesigiɔrɔw le ka di o ye; ni o ka o wele domuniɔrɔw ra, nafesigiɔrɔw le ka di o ye. ⁴⁷ O be muso ce saninw borofenw bee domu. O be Ala daari ka meen janko mɔgɔw ye o kɔrɔsi. O le kosɔn, o ta kiti bena gbeleya ka teme tɔw ta kan.»

21

Muso fagantan ta saraka

(Marika 12.41-44)

¹ Ka Yesu to Alabatosoba kɔnɔ, a k'a ja kɔrɔta ka nafortotigiw ye, o be o ta saraka blara sarakablaminan kɔnɔ. ² A ka muso fagantan dɔ fana ye, min ce tun sara, ale ka warimisennin fla bla sarakablaminan kɔnɔ.

³ Yesu ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye, ko nin muso fagantan min ce sara, ale ka saraka min di, o cayara ka teme tɔw bee ta kan; ⁴ sabu tɔw ka fitini

dorɔn le bɔ o ta naforo ra k'a bla sarakablaminan kɔnɔ; nka ale ka a ta wari bɛɛ le di, hali domuni sɔngɔ ma to a boro tuun.»

*Yesu ka dunuɓa laban tagamasiyenw yira
(Matiyu 24.3-14; Marika 13.1-2)*

⁵ Ayiwa, mɔgɔ dɔw ka ke Alabatosoba ko lakari ye, ko a ce ka ni, ko a lɔra ni kabakuru jumanmanw le ye, ani mɔgɔw ka sarakafen minw di Ala ma.

⁶ Yesu ko: «Aw ja be nin bon minw na tan de, lon do nin bonw bɛɛ bɛna cici, ka a kabakuruw bɛɛ yerege ka bo jɔgɔn kunna.» ⁷ Karamɔgɔdenw ko: «An karamɔgɔ, nin kow bɛna ke wagati juman, ani tagamasiyen juman bɛna a yira ko a wagati sera?»

⁸ Yesu ka o jaabi, ko: «Aw ye aw yere korɔsi, aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri; sabu mɔgɔ caman bɛna na ni ne tɔgɔ ye, k'a fo ko olugu le ye Kisibaga* ye, ko wagati sera ka ban. Aw kana tugu o ko. ⁹ Ni aw nana to ka kere mankanw men, ani murutiri kow, aw ja kana tige; sabu jagboya lo ko o kow ye ke; nka o si te a laban ye folo.»

¹⁰ A ko o ma ko: «Siya do bɛna wuri do were kama, jamana do bɛna wuri do were kama. ¹¹ Dugukoloyereyerebaw bɛna ke yɔro dɔw ra, ani banajuguw, ani kongobaw. Siranyafenw, ani tagamasiyenba dɔw bɛna ke sankolo ra.

¹² «Nka sani o kow bɛɛ ye ke, o bɛna aw mina ka aw bugɔ. O bɛna aw tɔro, o bɛna aw mina ka taga ni aw ye karansow* kɔnɔ janko ka kiti tige aw kan, ka aw bla kaso ra. O bɛna taga ni aw ye masacew fe, ani jamana namɔgɔw fe ne tɔgɔ kosɔn. ¹³ O bɛna ke sababu ye k'a to aw ye ke ne seerew ye ka kuma olugu fe. ¹⁴ Aw y'a to aw hakiri ra, ko aw man kan ka kuma do laben, aw bɛna taga min fo janko ka aw yere bɔsi. ¹⁵ Sabu ne yere le bɛna kuma don aw da ra, ka hakiritigiya di aw ma, min sababu ra aw juguw si tena se ka kuma ke ni aw ye, walama ka aw sɔso. ¹⁶ Aw worobagaw, ani aw balemaw, ani aw somɔgɔw, ani aw teriw bɛna aw janfa, ka aw caman faga. ¹⁷ Mɔgɔw bɛɛ bɛna aw kɔninya ne tɔgɔ kosɔn. ¹⁸ Nka, o bɛɛ n'a ta, hali aw kunsigiden kelen tena tunu. ¹⁹ Ni aw ka nin kow sɔnmina, o le bɛna aw nin kisi.»

*Yesu ka Zeruzalemu dugu halaki ko fo
(Matiyu 24.15-21; Marika 13.14-19)*

²⁰ Yesu ko: «Ni aw nana Zeruzalemu dugu lamininin ye kerekejamaw fe wagati min na, aw ka kan k'a lon ko dugu cituma sera. ²¹ Ni o wagati sera k'a sɔro minw be Zude mara ra, olugu ye bori ka taga kuruw fan fe; minw be Zeruzalemu dugu kɔnɔ, olugu ye bo; minw be kongo kɔnɔ, olugu kana don dugu kɔnɔ.

²² «Sabu, o lon bɛna ke Ala ta kititigelon ye Zeruzalemu kan, janko kuma minw bɛɛ sebera Kitabu kɔnɔ, o ye ke can ye. ²³ O lonw na bɔnɔ bɛna muso lasiritow sɔro, ani minw be sin dira denw ma; sabu tɔroba bɛna ke jamana kɔnɔ, ka Ala ta dimi ben nin jamana mɔgɔw kan. ²⁴ O bɛna o faga ni kerekemuruw ye, o bɛna o mina ka taga o ke kasodenw ye siya werew* ta jamana bɛɛ ra. O cogo ra, siya were mɔgɔw bɛna don Zeruzalemu ka o ta fanga sigi fo ka taga o ta wagati dafa.»

*Yesu nacogo ka bo sankolo ra
(Matiyu 24.29-35; Marika 13.24-31)*

²⁵ «Ayiwa, sankolo ra, tagamasiyen dɔw bɛna ke tere ni karo ni lolow kan. Dugukolo kan, jatigeba le bɛna mɔgɔw mina fo ka o kɔnɔnɔban, kɔgoji ni jikurubaw ta mankan kosɔn. ²⁶ Ko minw bɛna ke dugukolo kan,

mogɔ dɔw ja tigeninba bena to o miiriri ra fɔ ka na kirin, sabu sankolo ta sebayaw bena yuguyugu ka bɔ o nɔ ra. ²⁷ O tuma ra, Min kera Adamaden ye*, o bena o nato ye sankaba dɔ kan ni sebayaba ye, ani nɔɔɔba. ²⁸ Ayiwa, ni aw ka na o kow ketɔ ye tuma min na, aw ye aw kun kɔɔta ka aw na lawuri san fɛ, sabu aw ta kisiri wagati le surunya ra ten.»

Torosun ta karan
(*Matiyu 24.32-35; Marika 13.28-31*)

²⁹ O kɔ, Yesu ka talen dɔ fɔ o ye; a ko: «Aw ye torosun kɔɔsi, ani yiri tɔw bɛɛ. ³⁰ Ni aw k'a ye ko o bɛ flaburukuraw bɔra, aw b'a lon ko samiya surunyara. ³¹ O cogo kelen na, ni aw nana a ye ko nin kow bɛ kera tuma min na, aw y'a lon ko Ala ta Masaya* wagati le surunyara. ³² Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko bi mogɔw tena sa ka ban fɔ nin kow bɛɛ ye kɛ ka dafa. ³³ Sankolo ni dugukolo bena tɛmɛ, nka ne ta kuma tena tɛmɛ fiyewu.

³⁴ «Aw ye aw yɛɛ kɔɔsi, aw kana to domunibaw ra, ani minni na, ka to ka hami dunupafɛnw sɔɔri dɔɔn na, k'a to ne nalon ye na bara aw ra; ³⁵ sabu ne nalon bena bara dunupamogɔw bɛɛ ra, ka o mina i ko jɔ. ³⁶ O kosɔn, aw ye aw janto aw yɛɛ ra, ka Ala daari wagati bɛɛ, janko aw ye fanga sɔɔ, kojugu minw bena kɛ, ka bɔsi o bɛɛ ma; ni o kera, Min kera Adamaden ye*, aw kun kɔɔtanin bena se ka lɔ o na kɔɔ.»

³⁷ Ayiwa, Yesu tun bɛ to ka mogɔw karan Alabatosoba kɔɔ tere fɛ. Ni su ka ko, kuru min bɛ wele ko Oliviyesunw kuru, a tun bɛ taga si o yɔɔ ra. ³⁸ Sɔgɔmada jona fɛ, mogɔw bɛɛ tun bɛ taga lajen a kɔɔ Alabatosoba kɔɔ ka a ta karan lamɛn.

22

Mogɔw ka janfa siri Yesu kama
(*Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Yuhana 11.45-53*)

¹ Ayiwa, Burufunubari panagbɛ* min bɛ wele ko Jɔnyaban panagbɛ*, o tun bɛ surunyara. ² Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamogɔw* tun bɛ cogo jinina ka Yesu faga, nka o tun bɛ siranna jama ja.

Zudasi ka Yesu janfa
(*Matiyu 26.14-16; Marika 14.10-11*)

³ Ayiwa, Setana donna Zudasi jusukun na, min bɛ wele fana ko Sikariyɔti, ani min tun ye Yesu ta karamogɔden tan ni fla dɔ ye. ⁴ Zudasi tagara sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba kɔɔsibagaw kuntigiw fɛ; a bena Yesu mina k'a don o boro cogo min na, o kumana ka ben o kan. ⁵ O kuma diyara olugu ye kɔsɛɛ. O ka layiri ta a ye ko o bena wari di a ma. ⁶ Zudasi sɔnna; a ka kɛ cogo jini ye, a bena se ka Yesu sɔɔ ka a don o boro cogo min na, jama kana bɔ a kala ma.

Karamogɔdenw ka Jɔnyaban panagbɛ labɛn
(*Matiyu 26.17-25; Marika 14.12-21; Yuhana 13.21-30*)

⁷ Burufunubari panagbɛ* wagati ra, lon min na Jɔnyaban panagbɛ ta saraka ka kan ka faga, ⁸ o lon na Yesu ka Piyeri ni Yuhana ci; a ko: «Aw ye taga Jɔnyaban panagbɛ domuni labɛn an ye janko an ye a domu.» ⁹ O ka Yesu jaabi ko: «I b'a fɛ an ye taga a labɛn min le?» ¹⁰ Yesu ko: «Ni aw donna dugu kɔɔ, aw bena ben ni cɛ dɔ ye, ji bɛ daga ra a kun na. A bena taga don lu min kɔɔ, aw ye tugu a kɔ ka taga don fɔ o lu kɔɔ. ¹¹ Ni aw sera yi, aw y'a fɔ lutigi ye ko: «An karamogɔ ko, ko ale ni a ta karamogɔdenw bena Jɔnyaban panagbɛ domuni kɛ bon min kɔɔ, ko o

bon be min?» ¹² Ayiwa, a bena bonba do yira aw ra sankaso san fe, fen bee be a konɔ. Aw bena Jonyaban panagbe domuni laben o bon le konɔ.»

¹³ Ayiwa, Piyeri ni Yuhana tagara. O tagara a soro i ko Yesu tun k'a fo o ye cogo min na. O ka Jonyaban panagbe domuni laben.

Jenɔɔɔnya domuni

(Matiyu 26.26-30; Marika 14.22-26; Korentikaw folo 11.23-25)

¹⁴ Domuniwagati sera minke, Yesu sigira domuni na ni a ta karamogodenw ye. ¹⁵ Ka o to domuni na, Yesu k'a fo o ye ko: «Ne koni tun b'a fe yere le ka nin panagbe domuni ke ni aw ye sani ne ye tɔɔɔ. ¹⁶ Sabu ne b'a fo aw ye ko ne tena a jɔɔɔn domu tuun fiyewu fo ka taga se lon min na, a koro ye min ye, o bena ke Ala fe a ta Masaya* ra.»

¹⁷ A ka jifiye ta, rezenji tun b'a konɔ, a ka baraka la Ala ye, k'a fo a ta karamogodenw ye ko: «Aw y'a mina, aw bee ye do min a ra, ¹⁸ sabu ne b'a fo aw ye ko ne tena rezenji min tuun fiyewu fo lon min Ala ta Masaya* bena na.»

¹⁹ O ko, a ka buru ta, ka baraka la Ala ye, k'a tigetige ka do di o ma, k'a fo o ye ko: «Nin ye ne farikolo le ye, o le dira aw koson. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne ra.»

²⁰ O cogo ra, domuni bannin ko, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a konɔ. A k'a di o ma, k'a fo o ye ko: «Ala be jenɔɔɔnyakura* min don ni mogow ye ne jori baraka ra, o le be nin ye. O jori le bonna aw koson. ²¹ Nka o bee n'a ta, aw ra min bena ne don mogow boro, o tigi ni ne siginin be domuni na yan. ²² Min kera Adamaden ye*, o koni bena sa, i n'a fo a tun latigera cogo min na. Nka mogow min bena ke sababu ye k'a janfa, bono bena o tigi soro.» ²³ Karamogodenw ka ke jɔɔɔn jininka ye ko olugu ra jon kelen le bena son ka o ko jɔɔɔn ke.

Karamogodenw ko jon le ye jamogow ye olugu ra

²⁴ Ayiwa, sosori do nana wuri karamogodenw ce ra, ko olugu ra jon le ka kan ka jate jamogow ye. ²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a lon ko siya were mogow ta masacew be o mara fanga ra; fanga be minw fe, olugu b'a fe jamanadenw ye olugu wele ko kopumankebagaw. ²⁶ Nka a man kan ka ke ten aw ce ra. Aw ra min ye mogoba ye, o tigi ye ke i n'a fo bee ra fitini; min ye jamogow ye, o tigi ye ke i n'a fo tow ta baaraden. ²⁷ Baaraden min be gba ke, ani a matigice min bena sigi ka domuni ke doron, o fla ra juman le ka bon? Min bena sigi ka domuni ke, o le man bon wa? O bee n'a ta, ne be aw ce ra i ko baaraden.

²⁸ «Aw koni jijara ka to ni ne ye ne ta koroborikow bee ra. ²⁹ O le koson, ne be Ala ta Masaya* labla aw ye, i n'a fo ne Fa ka a labla ne ye cogo min na. ³⁰ O koson aw bena domuni ni minni ke ni ne ye ne ta Masaya* ra. Aw bena sigi masasiginanw kan ka Izirayeli* siya tan ni fla ta kiti tige.»

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Yuhana 13.36-38)

³¹ O ko, Yesu ko Simon ma ko: «Simon, Simon, Setana tun k'a jini ko a be aw korobo, i ko o be siman tenten cogo min na. ³² Nka ne ka Ala daari ele ye, janko i ta lanaya kana cen. Ni ele nana nimisa tuma min na ka na ne fe, i ye i balema tow ja gbeleya.» ³³ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, ni kaso lo walama ni saya yere lo, ne labennin lo ka o bee ke ni i ye.» ³⁴ Yesu ko: «Piyeri, ne b'a fo i ye ko sani dondo ye kasi bi, ele bena a fo mogow ye fo sijaga saba ko i ma ne lon.»

Yesu ka a ta karamogodenw ladi ko o ye o yere laben

³⁵ O kɔ, Yesu ko a ta karamɔɔɔdenw ma tuun ko: «Ne tun ka aw ci, ko aw kana wari bla aw kun, ko aw kana bɔrɔ ta, ko aw kana sanbaraw ta minke o, yala fen dɔ dɛsɛra aw fe wa?» Karamɔɔɔdenw k'a jaabi ko: «Foyi si ma dese an na.» ³⁶ Yesu ko: «Sisan kɔni, ni wari be min fe, o tigi ye o bla a yere kun; ni bɔrɔ be min fe, o tigi ye o ta. Ni muru te min fe, o tigi ye a ta fani dɔ fiyeere ka dɔ san. ³⁷ Sabu ne b'a fɔ aw ye ko min sebera ne ta ko ra, o ka kan ka ke. A sebera ko: «O k'a jate ni kojogukɛbagaw ye.» Ayiwa, sisan, o kow kewagati surunyara.» ³⁸ Karamɔɔɔdenw ko Yesu ma ko: «Matigi, ni o lo, muru fla ye nin ye.» Yesu ko: «A ka ni ten.»

*Yesu ni karamɔɔɔdenw tagara kuru kan
(Matiyu 26.36-46; Marika 14.32-42)*

³⁹ O kɔ, Yesu bɔra ka taga Oliviyesunw kuru kan, i n'a fɔ a tun derira k'a ke cogo min na. A ta karamɔɔɔdenw tugura a kɔ. ⁴⁰ O sera yi minke, Yesu ko o ma ko: «Aw ye Ala daari, janko Setana kana aw nege ka aw bla kojugu ra.» ⁴¹ O kɔ, a bɔra o kɔrɔ ka gbara na fe dɔɔnin, ka a kinbiri gban ka Ala daari. ⁴² A ko: «Ne Fa, ni i be sɔn, i ye nin tɔrɔ yɔrɔ janya ne ra. Nka ne yere sago kana ke, ele sago le ye ke.» ⁴³ [O tuma, meleke dɔ bɔra sankolo ra ka na a ja gbɛleya. ⁴⁴ Sabu o wagati tun gbɛleyara Yesu ma kosebe, a jusukun tun tɔrɔra haali; a ka Ala daari ni baraka ye ka wasi fɔ a wasiji kera i n'a fɔ jori, ka tɔnitɔni dugu ma.] ⁴⁵ A ka Ala daari minke, a wurira ka na a ta karamɔɔɔdenw fe, ka na a sɔrɔ olugu be sunɔɔra, nanasisi fe. ⁴⁶ A ko o ma ko: «Mun kosɔn aw be sunɔɔra? Aw ye wuri ka Ala daari, janko Setana kana na aw nege ka aw bla kojugu ra.»

*Yahudiyaw nana Yesu minayɔrɔ ra
(Matiyu 26.47-56; Marika 14.43-50; Yuhana 18.3-11)*

⁴⁷ Ka Yesu to kuma ra, o barara ka jama nato ye. Yesu ta karamɔɔɔden tan ni fla ra, kelen min tɔɔ tun ye ko Zudasi, ale tun be o na fe. A nana ka na gbara Yesu ra, ko a be Yesu fo ni kanuyafari ye. ⁴⁸ Yesu ko a ma ko: «Zudasi, Min kera Adamaden ye*, ele ka kanuyafari le ke tagamasiyen ye ka o janfa k'a don mɔɔw boro wa?» ⁴⁹ Karamɔɔɔdenw nana a ye ko o nana Yesu minayɔrɔ le ra minke, o ko Yesu ma ko: «Matigi, an te muru ta o kama wa?» ⁵⁰ O yɔrɔnin be, Yesu ta karamɔɔɔden kelen ka muru ke ka sarakalasebagaw kuntigiba* ta jɔnce kininboroyanfan toro caron ka bɔ yi. ⁵¹ Yesu ko: «Aw y'a to ten!» A magara o ce toro ra ka a keneya.

⁵² O kɔ, Yesu kumana sarakalasebagaw kuntigiw fe, ani Alabatosoba kɔrɔsibagaw kuntigiw, ani cekɔrɔbaw, olugu minw tun nana a minayɔrɔ ra; a ko: «Aw nana ni berew ni kerekemuraw ye ne kama, k'a ke i ko aw nana benkanikɛbaga dɔ le kɔ; ⁵³ k'a sɔrɔ ne tun be ni aw ye Alabatosoba kɔnɔ lon be, nka aw ma sɔn ka ne mina. Ayiwa, aw ta wagati le sera sisan, dibi ta fanga ta wagati lo.»

*Piyeri ko a ma Yesu lon
(Matiyu 26.57-58,69-75; Marika 14.53-54,66-72; Yuhana 18.12-18,25-27)*

⁵⁴ O ka Yesu mina ka taga ni a ye, ka taga a ladon sarakalasebagaw kuntigiba* ta lu kɔnɔ; Piyeri tora yɔrɔjan, ka ke tugu ye o kɔ. ⁵⁵ O ka tasuma dɔ mana lu ce ma ka sigi o kɔrɔ. Piyeri nana sigi o kɔrɔ.

⁵⁶ Baaradenmuso dɔ nana Piyeri siginin ye tasuma kɔrɔ minke, a ka a lalaga ka a fle, k'a fɔ ko: «Nin ce fana tun be ni Yesu ye!» ⁵⁷ Nka Piyeri ma sɔn ka lo a ra. A ko: «Musu, ne yere m'a lon.» ⁵⁸ Dɔɔnin kera, mɔɔ were

nana Piyeri ye; ale fana ko: «Ele fana ye Yesu ta mɔgɔ dɔ le ye!» Piyeri ko o tigi ma ko: «Ne tɛ o dɔ ye dɛ!» ⁵⁹ Wagati dama temenin kɔ, mɔgɔ wɛrɛ nana a fɔ k'a gbɛɛya ko: «Sigiya t'a ra, cɛ nin tun bɛ ni Yesu ye, sabu Galileka lo.» ⁶⁰ Piyeri ko: «Cɛ, ne ma i ta kuma faamu dɛ!» O wagati kelen na, ka Piyeri to kuma ra, dondo kasira. ⁶¹ Matigi Yesu ka a ja munu ka Piyeri fɛ. O tuma Matigi tun ka kuma min fɔ a ye, a hakiri jigira o ra, ko: «Sani dondo ye kasi bi, ele bɛna a fɔ sɔnaga saba, ko i ma ne lɔn.» ⁶² O tuma Piyeri bɔra kɛnɛ ma ka taga kasi kɔsɛbɛ.

Yesu ta tɔɔɔ ni a ta kiti
(*Matiyu 26.67-68; Marika 14.65*)

⁶³ Yesu kɔrɔsibagaw tun bɛ a lɔgɔbɔra, ka to ka a bugɔ. ⁶⁴ O ka a ja siri, ka kɛ a jininka ye ko: «Min ka i bugɔ, o tigi tɔgɔ lɔn k'a fɔ!» ⁶⁵ O ka a neni ka kumajugu caman wɛrɛ fɔ a ma.

(*Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Yuhana 18.19-24*)

⁶⁶ Dugu gbera minke, Yahudiya ta cɛkɔrɔbaw ta jenkuru, ani sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* ka o ta kititigejama lajen, ka Yesu wele ka na. ⁶⁷ O k'a jininka ko: «Ni ele le ye Kisibaga* ye, a fɔ an ye.» Yesu ka o jaabi ko: «Ni ne k'a fɔ aw ye, aw tena la a ra, ⁶⁸ ni ne fana ka aw jininka, aw tena ne jaabi. ⁶⁹ Nka k'a ta bi ra, Min kera Adamaden ye*, o bɛna taga sigi Sebɛtigi Ala kininboroyanfan fɛ.» ⁷⁰ O mɔgɔw bɛɛ ko: «O tuma Den min bɔra Ala ra*, ele lo kɛ?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw k'a fɔ cogo min na, ne lo.» ⁷¹ O ko: «An mako tɛ mɔgɔ si ta seereya ra tuun! A yere da k'a fɔ, an k'a mɛn.»

23

O tagara ni Yesu ye Pilati fɛ
(*Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Yuhana 18.28-38*)

¹ Ayiwa, jama bɛɛ jenna ka wuri ka taga ni Yesu ye Pilati fɛ. ² O sera Pilati fɛ minke, o ka kɛ Yesu jaraki ye, ko: «An k'a kɔrɔsi k'a ye ko nin cɛ bɛ an ta jamana mɔgɔw kɔnɔnɔsura, ka o lamuruti, ka o bari ka ninsɔngɔ sara masaceba Sezari ma; a ko fana, ko ale ye Kisibaga* ye, ko ale ye masace ye.»

³ Ayiwa, Pilati ka Yesu jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne lo.» ⁴ O kɔ, Pilati kumana sarakalasebagaw* kuntigiw ni jama fɛ, ko: «Ne ma kojugu si sɔrɔ nin cɛ ra min bɛ se ka kɛ a jarakikun ye.» ⁵ Nka, mɔgɔw k'a fɔ Pilati ye k'a gbɛɛya ko: «A bɛ mɔgɔw bɛɛ lamurutira ni a ta karan ye Zude mara bɛɛ ra; a k'a damina Galile le, ka na se fɔ yan.»

O tagara ni Yesu ye Herodi fɛ

⁶ Pilati ka o kuma mɛn minke, a ka o jininka ko yala Yesu ye Galileka le ye wa? ⁷ Pilati k'a mɛn minke ko Yesu ye masace Herodi ta mara mɔgɔ dɔ le ye, a ko o ye taga ni Yesu ye Herodi fɛ, sabu Herodi yɛrɛ tun bɛ Zeruzalemu o wagati ra.

⁸ Herodi ka Yesu ye minke, o diyara Herodi ye haali; sabu a tun ka fɛn caman mɛn Yesu ta ko ra. A mɛɛna, Herodi tun b'a fɛ ka Yesu ye janko a ye kabako dɔ kɛtɔ ye Yesu fɛ. ⁹ O kɔsɔn Herodi ka jininkari caman kɛ Yesu fɛ, nka Yesu ma a jaabi o si ra.

¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani sariya karamɔgɔw* fana tun nana Herodi fɛ; o tun bɛ kuma ni baraka ye ka Yesu jaraki kɔsɛbɛ. ¹¹ Masace Herodi ni a ta sorasiw ka Yesu dɔgɔya; a ka masacefani dɔ don a ra, ka a

logobo, ka soro ka a laseko Pilati fe tuun. ¹² Pilati ni Herodi tun bennin te kakoro; nka o lon na o kera teripogonmanw ye.

Yesu fagako latigera

(Matiyu 27.15-26; Marika 15.6-15; Yuhana 18.39-19.16)

¹³ Ayiwa, Pilati ka sarakalasebagaw* kuntigiw, ani jamana pamogow, ani jama lajen. ¹⁴ A ko o ma ko: «Aw nana ni nin ce ye ne fe ka na a fo ne ye ko a be jamana mogow lamurutira; nka ne ka a jininka aw bee ja na, ne k'a ye ko aw be a jarakira fen o fen na, a ma o si ke. ¹⁵ Herodi* fana ma kojugu soro a ta ko ra, sabu ale fana ka a laseko ne ma yan tuun. Nin ce koni ma foyi ke min be se ka ke a fagasababu ye. ¹⁶ O koson, ne bena a fo ko o y'a bugo ni gbeje ye k'a labla.»

¹⁷ [Ayiwa, san o san, Yahudiyaw ta Jonyaban panagbe ra*, Pilati tun ka kan ka kasoden do labla.] ¹⁸ Jama bee jenna ka peren k'a fo ko: «Nin ce faga, i ye Barabasi labla!» ¹⁹ K'a soro lon do o Barabasi le tun ka jama lamuruti dugu konso, fo ka mogodo faga; o le tun kera a blakun ye kaso ra. ²⁰ Ayiwa, Pilati tun b'a fe ka Yesu le labla, O koson a ka o jininka tuun. ²¹ Nka o perenna, ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri ra!»

²² Pilati ka o jininka a sipaga sabanan na, ko: «O tuma a ka kojugu juman kelen le ke sa? Ne ma foyi ye a ra min be a fagakun bo; o ra ne bena a fo ko o y'a bugo, ka a labla.» ²³ Nka jama perenna ni fanga ye ko Yesu ye gbengben yiri ra le. O ta perenkanw ka Pilati kana.

²⁴ Ayiwa, o tun be min jinina, Pilati k'a latige ko a bena o ke o ye. ²⁵ O tun ka ce min daari, Pilati ka o labla, o min tun blara kaso ra murutiri ni mogofaga koson. A ka Yesu don o boro, ko a ye ke o sago ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(Matiyu 27.32-56; Marika 15.21-41; Yuhana 19.17-30)

²⁶ Ayiwa, ka o tagato to ni Yesu ye, o ka ce do boto ye kongo ra, min togo tun ye ko Simon, Sirenika tun lo. O ka gbengbenyiri* la ale kun, ko a ye a ta ka tugu Yesu ko. ²⁷ Ka o tagato to, jamaba tugura o ko; muso dow tun be o jama ra, olugu tun be o disiw gbasigbasira ka kasi Yesu koson. ²⁸ Yesu ka a ja munu k'a fo o ye ko: «Zeruzalemu musow, aw kana kasi ne koson de! Aw ye kasi aw yerew ni aw ta denw le koson! ²⁹ Sabu, lon do bena se, o lon na o bena a fo ko: <Muso minw ma den soro, minw ma den woro ka ye, ani o ma sin di den ma fiyewu, olugu ta pana.> ³⁰ O wagati ra, mogow bena a fo kuruw ye ko: <Aw ye ben an kan!> K'a fo kongoriw ye ko: <Aw ye an datugu!> ³¹ Sabu, ni o ka nin ko pogon ke yirikene ra, ni a nana se yirijalan ma do?»

³² O tun be tagara ni Yesu ye, ani kojugukebaga fla, ka taga olugu faga ni Yesu ye. ³³ Ayiwa, yoro min togo ye ko Kunkolo yoro, o sera yi minke, o ka Yesu gbengben yiri ra o yoro ra, ka kojugukebaga fla fana gbengben yiri werew kan, kelen be Yesu kininboroyanfan fe, kelen be a numanboroyanfan fe. ³⁴ Yesu ko: «Ne Fa, yafa o ma, sabu o be min kera, o ma o lon.» Sorasiw ka kara la ka Yesu ta faniw tarantaran pogon na janko o bee ye o ta sorota lon. ³⁵ Jama tun lonin be, o b'a flera. Yahudiyaw ta pamogow tun be Yesu logobora, ko: «A ka mogoto kisi; a ye a yere kisi sisan sa, ni a kera ko ale le ye Kisibaga* ye, Ala ka min panawoloma!»

³⁶ Sorasiw fana gbarara Yesu ra k'a logobo, ka minnifen kumunin do yira a ra, ³⁷ k'a fo a ye ko: «Ni ele le ye Yahudiyaw ta masace ye, i yere kisi

sa!» ³⁸ O tun ka nin kumaw sɛbɛ yiri dɔ kan a kun san fɛ, ko: «Nin ye Yahudiyaw ta masacɛ ye.»

³⁹ Kojugukebaga fla minw tun gbengbenna ni Yesu ye, o ra kelen tun bɛ a nɛnina, k'a fɔ a ye ko: «Ele le tɛ Kisibaga* ye wa? I yɛrɛ kisi sa, i ye an fana kisi!» ⁴⁰ Nka tɔ kelen songora ale ra k'a fɔ a ye ko: «Ele tɛ siran Ala na wa? Nin tɔɔɔ kelen le tɛ ele fana kan wa?» ⁴¹ An kɔni ka kan ni nin ye, sabu an ka kojugu min kɛ, o tɔɔɔ le bɛ anw kan; nka nin cɛ ma kojugu si le kɛ.» ⁴² O kɔ, a ko Yesu ma ko: «Yesu, ni i nana kɛ i ta Masaya* ra tuma min na, i ye i hakiri to ne ra.» ⁴³ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fɔ i ye can ra, bi yɛrɛ i bɛna kɛ ni ne ye arijana ra.»

⁴⁴ Ayiwa, tere sera kuncɛ tuma min na, dibi barara ka don jamana fan bɛɛ ra fɔ ka taga wulada surunya. ⁴⁵ Alabatosoba cɛtigɛfani faranna fla ye. ⁴⁶ O tuma, Yesu pɛrɛnna ni fanga ye k'a fɔ ko: «Ne Fa, ne bɛ ne nin to i boro.» A ka o fɔ minkɛ, a sara.

⁴⁷ Ayiwa, sorasikuntigi ka o kow ye minkɛ, a ka Ala tando, k'a fɔ ko: «Can ra, nin cɛ kɔni tun ye mɔgɔ terennin le ye.» ⁴⁸ Jama minw bɛɛ tun bɛ yi, olugu ka o kow ye ka ban tuma min na, o sekɔra ka taga dugu kɔnɔ, o panasisininba tora ka kɛ o disi gbasigbasi ye. ⁴⁹ Yesu ta teriw bɛɛ, ani muso minw tun tugura a kɔ kabini Galile, olugu tun lonin bɛ yɔɔɔjan ka kɛ o kow flɛ ye.

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Yuhana 19.38-42)

⁵⁰ Yahudiyaw ta kititigɛbagaw ta jɛnkuru ta mɔgɔ dɔ tun bɛ yi, min tɔgɔ tun ye ko Yusufu; mɔgɔsɔbɛ, ani mɔgɔ terennin tun lo. ⁵¹ Kititigɛbaga tɔw tun ka ko minw latigɛ, ani o tun ka ko minw kɛ, ale tun ma jɛn ni o ye o ra. Ale tun bɛ bɔ Arimate; o ye Yahudiyaw ta dugu dɔ ye. A jigi tun bɛ Ala ta Masaya* nawagati kan. ⁵² A tagara Pilati fɛ ka taga Yesu su daari a fɛ. ⁵³ O kɔ, a tagara Yesu su lajigi ka bɔ gbengbenyiri* ra, ka a kasanke ni fanigbɛ dɔ ye, ka taga a la kaburu kɔnɔ; o kaburu tun sogira fara le kɔnɔ; su tun ma deri ka don o yɔɔɔ ra fɔlɔ. ⁵⁴ O lon tun ye Nɛnɛkirilon* jasigi le ye; Nɛnɛkirilon tun bɛ jini ka damina.

⁵⁵ Muso minw tun tugura Yesu kɔ kabini Galile, olugu tun tagara ni Yusufu ye kaburuda ra. O ka kaburu flɛ, ka Yesu su lacogo fana flɛ. ⁵⁶ O kɔ, o sekɔra ka na so kɔnɔ ka na kasadiyananw, ani wusunanw labɛn Yesu ye. Nka o ma sɔn ka foyi kɛ Nɛnɛkirilon* na, ka kaɲa ni Yahudiyaw ta sariya* ye.

24

Mɛlɛkɛw ka Yesu kunuko fɔ musow ye

(Matiyu 28.1-10; Marika 16.1-8; Yuhana 20.1-10)

¹ Ayiwa, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada jooɲa fɛ, musow tun ka kasadiyanan minw labɛn, o tagara ni o ye kaburuda ra. ² O tagara a sɔɔɔ ko kabakuruba kolonkolonna ka bɔ kaburu da ra. ³ O donna kaburu kɔnɔ, nka o ma Matigi Yesu su ye. ⁴ O ko ka o hakiri ɲagami. Cɛ fla barara ka na lɔ o ɲa kɔɔɔ, fanigbɛ pepe bɛ o ra. ⁵ Musow siranninba ka o kun suuru; nka o cɛ fla k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn mɔgɔ min panaman lo, aw bɛ o jini suw cɛ ra?» ⁶ A tɛ yan! A kununa. Wagati min na a tun bɛ ni aw ye Galile, a ka kuma minw fɔ aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ⁷ A tun ko, ko Min kɛra Adamaden

ye*, ko o ka kan ka don jurumunkεbagaw boro, o bεna a gbengben yiri ra ka a faga; nka a saya tere sabanan, a bεna kunu.»

⁸ O tuma musow hakiri jigira Yesu ta kumaw na.

Musow ka Yesu kunuko fɔ karamɔgɔdenw ye

⁹ Musow bɔra kaburu ra ka taga o kow bεε lakari ciraden* tan ni kelen ye, ani o tɔɔɔɔɔn tɔw bεε. ¹⁰ O musow tun ye Mariyamu Magidalakamuso ye, ani Yahani, ani Yakuba bamuso Mariyamu; muso tɔ minw tun bε ni o ye, olugu fana ka o kuma kelen le fɔ ciradenw ye. ¹¹ Nka musow ka min fɔ, ciradenw ka o jate manamanakan ye, o ma la a ra. ¹² Nka o bεε n'a ta, Piyeri wurira ka bori ka taga kaburu ra. A birira ka kaburu kɔnɔ fε; a ma foyi ye ni kasanke dɔrɔn tε. A kɔnɔnɔbannin sekɔra ka taga a ta so.

*Karamɔgɔden fla min tun bε tagara Emayusi
(Marika 16.12-13)*

¹³ Ayiwa, o lon kelen na, karamɔgɔden fla tun bε tagara dugu dɔ ra, o dugu tɔɔɔ ye ko Emayusi. O dugu ni Zeruzalemu cε tun tε temε kilo tan ni kelen kan. ¹⁴ Ko minw bεε tun kera Zeruzalemu o wagati ra, o tun bε o baro le kera. ¹⁵ Ka o to kuma ni sɔsɔri ra, Yesu yere nana gbara o ra ka to ka tagama o kere fε ka taga. ¹⁶ O na tun bε Yesu ra, nka a kera i n'a fɔ fen dɔ le tun ka o bari ka a lon.

¹⁷ Yesu ka o jininka ko: «Aw tagatɔ bε kumana mun ko le ra dε?» Kabini Yesu ka o fɔ, o lɔra, o panasisininba. ¹⁸ O ra, kelen min tɔɔɔ ye ko Kilopasi, ale ko: «Ni ele kelen kɔni tε, mɔgɔ si tε Zeruzalemu min b'a fɔ ko ko minw kera yi, ko a ma dɔ lon o ra.» ¹⁹ Yesu ka o jininka ko: «Ko juman le kera?» O ka a jaabi ko: «Ko min kera Yesu Nazaretikace ra kε! A tun kera cira barakaman ye, ka kapa ni a ta kεwalew ye, ani a ta kuma, Ala na kɔrɔ, ani mɔgɔw bεε nakɔrɔ. ²⁰ An ta sarakalasebagaw* kuntigiw, ani an ta jamana namɔgɔw ka a mina ka a di Rɔmu* fagamaw ma, ko o y'a faga; o k'a gbengben yiri ra. ²¹ An jigi tun b'a kan ko ale le bεna kε Izirayelimɔgɔw Kisibaga* ye; nka o bεε ra, nin kow kera, bi ye a tere saba le ye. ²² An ta jenkuru ra, muso dɔw nana kuma dɔ fɔ an ye min ka an kɔnɔnɔban fɔ ka temε. O ko o tagara kaburu ra sɔgɔmada jona fε, ²³ ko olugu ma su ye kaburu kɔnɔ, ko olugu ka mεlεkε dɔw ye, ko o mεlεkew k'a fɔ olugu ye ko Yesu panaman lo. ²⁴ An tɔɔɔɔɔn dɔw fana tagara kaburu ra, olugu tagara a sɔrɔ i ko musow k'a fɔ an ye cogo min na, nka o ma ale yere ye.»

²⁵ O kɔ, Yesu yere kumana o fε, a ko: «Aw mɔgɔ hakirintanw, ciraw ka kuma minw bεε fɔ, aw tε la o ra jona. ²⁶ Kisibaga tun man kan ka tɔɔrɔ o cogo ra ka sɔrɔ ka taga don a ta nɔɔrɔ ra wa?» ²⁷ O kɔ, kuma minw bεε sebera Ala ta Kuma ra a ta ko ra, a ka o nafɔ o ye, k'a damina cira Musa ta sariya* kitabu ra, ka taga se cira tɔw bεε ta kitabu ma.

²⁸ Ayiwa, o surunyara dugu donda ra tuma min na, Yesu k'a kε i n'a fɔ a bε temena ka taga na fε. ²⁹ Nka o ka a lalɔ ka a daari ko a ye to ni olugu ye, ko su bε jini ka ko. A donna ni o ye dugu kɔnɔ ka to ni o ye. ³⁰ Ayiwa, Yesu nana sigi domuni na ni o ye minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye ka a tarantaran ka a didi o ma. ³¹ Yesu ka buru di o ma tuma min na, o hakiri yelera, o k'a lon ko Yesu yere lo. Nka o barara ka fon a ra. ³² O mɔgɔ fla tora k'a fɔ jɔgɔn ye ko: «A tun bε Kitabu ta kumaw nafora an ye sira ra minke, an jusu diyaninba le tun tε o wagati ra wa?»

³³ O yɔrɔnin bεε, o wurira ka sekɔ ka taga Zeruzalemu. O tagara se yi minke, o ka karamɔgɔden tan ni kelen ni o tɔɔɔɔɔnw lajennin sɔrɔ.

³⁴ Karamɔgɔdenw k'a fɔ o mɔgɔ fla ye ko: «Can ra, Matigi kununa ka bo

saya ra; Simɔn yere k'a ye!» ³⁵ Ko minw kera o ce fla fana ra sira ra, ani o ka Yesu lon cogo min na wagati min a ka buru tarantaran k'a di o ma, o ka o lakari karamogoden tow ye fana.

Yesu ka a yere yira karamogodenw na

(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Yuhana 20.19-23; Kewalew 1.6-8)

³⁶ Ayiwa, ka karamogodenw to o kumaw ra, Yesu yere barara ka na lo o ce ra, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ³⁷ Karamogodenw bee ja tigera, o siranna; sabu o tun b'a miirira ko o ja be su do ja le ra. ³⁸ Nka Yesu k'a fo o ye ko: «Mun koson aw hakiri jagamina? Mun na o miiriya nogon be aw jusukun na?»

³⁹ O ko, Yesu ko: «Aw ye ne borotegew, ani ne senw fle: ne yere lo! Aw ye maga ne ra k'a fle ke! Bu ni kolo te su ja ra, i ko aw ja be ne ra cogo min na.»

⁴⁰ Yesu ka o fo minke, a k'a borow ni a senw yira o ra.

⁴¹ Ayiwa, karamogodenw jusu diyara kosebe, nka kononban koson o tun ma la a ra hali bi. Yesu ka o jininka ko: «Domunifen do be aw fe yan wa?» ⁴² O ka jerge wusunin do di a ma. ⁴³ A ka o mina k'a domu o bee ja na.

Yesu ka Ala ta Kuma korɔ yira karamogodenw na

⁴⁴ O ko, a k'a fo o ye ko: «Wagati min na ne tun be ni aw ye, ne tun ka o le fo aw ye; ko fen o fen sebera ne ta ko ra cira Musa ta sariya* ra, ani cira tow ta kitabuw ra, ani Zaburuw kitabu ka min fo ne ta ko ra, o kow bee tun ka kan ka ke.»

⁴⁵ O cogo ra, a ka karamogodenw hakiri yele janko o ye Kitabuw kumaw korɔ faamu. ⁴⁶ O ko, a k'a fo o ye tuun ko a sebera Kitabu konɔ ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ko mogow bena o torɔ, ka a faga; nka a saya tere sabanan a bena kunu; ⁴⁷ o ra, k'a damina Zeruzalemu, waajuri ka kan ka ke dununamogow bee ye ale togɔ ra, ko mogow ye nimisa o ta jurumunw na janko Ala ye yafa o ma.

⁴⁸ O ko, Yesu k'a fo o ye ko: «Aw le ye ne ta kow bee seerew ye. ⁴⁹ Ne Fa Ala ka Nin Saninman* min layiri ta aw ye, ne bena o ci aw ma. Nka aw ye to Zeruzalemu dugu konɔ fo o sebagaya ye jigi aw kan folo ka bo san fe.»

Yesu yelenna ka taga sankolo konɔ

(Marika 16.19-20; Kewalew 1.9-11)

⁵⁰ O ko, a tagara ni karamogodenw ye Betani dugu fan fe; a ka a boro fla korota ka dugawu ke o ye. ⁵¹ K'a to dugawuke ra o ye, a korotara ka bo o ce ra ka taga sankolo ra. ⁵² Karamogodenw ka ke a bato ye; o ko, o sekora ka taga Zeruzalemu, o nagarininba.

⁵³ O tun be nogon lajen Alabatosoba konɔ wagati bee ka Ala tando.

YUHANA KA YESU TA KIBARO DIMAN MIN SEBE **Kitabu faamucogo**

Yuhana le kera nin kitabu sebebaga ye. I n'a fo ale yere tun be ni Yesu ye, a ka fen o fen sebe, a yere na ka o bee ye.

Kitabu daminakumaw be Yesu ta Alaya le yira. Yesu le be wele ko Kuma, min tun be ni Ala ye, min tun ye Ala ye, ani min kera adamaden ye ka na sigi an ce ra (1.14). Yuhana ko nin kitabu sebekun ye janko aw y'a lon ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye, Den min bora Ala ra, ani janko o lanaya koson aw ye panamanya soro a togo baraka ra (20.31).

Yesu ka baara min ke k'a to Galile mara ra, Yuhana ta kitabu be o le lakari an ye. A be Yesu ta tagamasiyenw lakari ka o tugutugu jogon na, ani a ta waajuriw.

Matiyu k'a yira ko Yesu ye Kisibaga ye, Marika k'a yira ko Yesu ye Ala ta baarden ye, Luka k'a yira ko Yesu kera adamaden ye; nka Yuhana ta kitabu b'a yira an na ko Den min bora Ala ra*, ko Yesu ye o le ye.

Kitabu sebebaga be talen caman ke ka Yesu cogo yira: A ko Yesu ye yeelen ye dunupamogow fe, ani domunifen min be panamanya di, ani ji min be panamanya di; Yesu le ye sagaw ta donda ye, ani sagagbenbagaruman, ani rezensun, ani can, ani min be suw lakunu, ka panamanya di mogow ma.

Kitabu ta hayan belebeleba kera Yuhana 3.16 ye, min be Ala ta kanuya ni a ta kisiri ko yira an na. «Sabu Ala ka dunupamogow kanu haali fo Den kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mogow o mogow ka la o Den na, o tigi kana taga halaki lahara, nka o tigi ye panamanya banbari soro.»

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-18)

Yuhana Batizerikebaga ta karamogoden folow (1.19-51)

Yesu k'a ta baara damina kene kan mogow na na (2-12)

Yesu ka a tagako fo sankolo ra (13-17)

Yesu ta toro ni a ta saya (18-19)

Yesu kununa k'a yere yira karamogodenw na (20-21)

Kuma kera yeelen ni panamanya ye

¹ Folofolo k'a soro fen si tun ma dan folo, min be wele ko Kuma, o tun be yi. O Kuma ni Ala tun be jogon fe, o Kuma ye Ala ye. ² Kabini folofolo o Kuma ni Ala be jogon fe. ³ Ala ka fen bee dan ale le baraka ra. Fen o fen danna fana, o si ma dan ale ko. ⁴ Panamanya tun be soro ale le ra. O panamanya le tun be yeelen bo mogow ye. ⁵ O yeelen be manamana dibi ra, nka dibi ma son a ma.

⁶ Wagati do nana se, Ala ka ce do ke a ta ciraden ye, o ce togo tun ye ko Yuhana. ⁷ A nana ka na seereya le ke, ka yeelen ko fo mogow ye, janko a ta kuma sababu ra bee ye la o yeelen ta ko ra. ⁸ Ale yere tun te yeelen ye, nka a nakun tun ye doron ka na yeelen seereya ke mogow ye. ⁹ O yeelensobe le tun nana dunupa konko ka na yeelen bo adamadenw bee ye.

¹⁰ Nka can ra, Kuma tun be dunupa ra kakoro, sabu ale le baraka ra dunupa danna. O bee n'a ta, a nana dunupa ra minke, mogow m'a lon. ¹¹ A nana a yere ta mogow fe, nka a ta mogow ma son a ra. ¹² Nka mogow minw sonna a ra, a ka olugu ke Ala denw ye. ¹³ O ma o Aladenya soro i ko

adamaden be woro cogo min na; adamaden sago te, mogo si sago te, nka Ala yere sago lo.

Kuma kera adamaden ye

¹⁴ Ayiwa, o Kuma kera adamaden ye. A nana sigi an ce ra. Neema ni can dafanin tun b'a fe. An fana ka a nogo ye. Den* kelenpe min bora Fa Ala ra, ale ta nogo lo. ¹⁵ Ayiwa, Yuhana ka ale ta ko le fo, ka peren k'a fo mogo ye ko: «Ne tun ka min ko fo ko a bena na ne ko fe, ko nka a be ne na, sabu sani ne ye woro, ale tun be yi kakoro, ale le ye nin ye.»

¹⁶ Ayiwa, a ka an bee wasa a ta neema baraka ra, ka neema an ye lon bee. ¹⁷ Sabu sariya* nana cira Musa le sababu ra, nka neema ni can, o nana Yesu Kirisita le sababu ra. ¹⁸ Adamaden si na ma la Ala kan ka ye; Den min bora Ala ra*, ni a be ni Fa Ala ye, ale le ka Ala lonniya di an ma.

Yuhana ta waajuri

(Matiyu 3.1-12; Marika 1.1-8; Luka 3.1-18)

¹⁹ Ayiwa, Yahudiyaw kuntigiw ka sarakalasebaga* dow ci Yuhana fe, ani Alabatosoba baarden dow; o bora Zeruzalemu ka taga Yuhana pininka ko: «Ele ye jontigi le ye?» Yuhana ka seereya min fo, o le ye nin ye. ²⁰ Yuhana ka a gbeya k'a fo o ye, a ma a dogo; a ko: «Kisibaga* min layiri tara, ne te o ye.» ²¹ O k'a pininka ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Cira Iliya* wa?» A ko: «Ne te Iliya ye.» O ko tuun ko: «Cira min ko fora, ele lo wa?» A ko: «On-on.» ²² O ko: «O tuma ele ye jontigi le ye? Do fo an ye ke, janko an ye taga o fo an cibagaw ye. Ele be i yere jate jontigi le ye?» ²³ Yuhana ka o jaabi ni cira Ezayi ta kuma ye. A ko:

«Perenkan min be bo kongo kono k'a fo ko:
<Aw ye sira laben Matigi ye,>
ne le ye o perenkan ye.»

²⁴ Minw tun cira Yuhana fe, olugu tun ye Farisi dow ye. ²⁵ O ka a pininka tuun ko: «Ayiwa, ni i te Kisibaga ye, i te Iliya ye, i fana te Cira ye, o tuma mun koson ele be mogo batizera?» ²⁶ Yuhana ko: «Ne be mogo batize ji dama le ra; nka mogo do were be aw ce ra, aw ma o tigi lon. ²⁷ Ale bena na ne ko fe; ne man kan hali k'a ta sanbara juru foni ka a bo a sen na.»

²⁸ Ayiwa, o kow bee kera Betani, Zuriden ba ko fe; Yuhana tun be mogo batizera o yoro le ra.

Yesu ye Ala ta Sagaden ye

²⁹ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana ka Yesu nato ye a fe; a ko mogo ma ko: «Ala ta Sagaden* le ye nin ye, min bena dunnamogo ta jurumun bo o kunna. ³⁰ Ne tun ka ale le ko fo aw ye ko mogo do bena na ne ko fe, ko nka a be ne na, sabu sani ne ye woro, ale tun be yi kakoro; ale le ye nin ye. ³¹ Ne yere fana tun ma a lon folo; nka ne nana mogo batize ji ra, janko o ye ke sababu ye k'a to ne ye a yira Izirayelimogo ra.»

³² Ayiwa, Yuhana ka seereya ke Yesu ta ko ra, ko: «Ne ka Nin Saninman* jigito ye ka bo sankolo ra i ko jenetugani ka na sigi a kan. ³³ Ne yere tun ma a lon. Nka min ka ne ci ka na mogo batize ji ra, ale tun k'a fo ne ye ko: <Ni i nana Nin Saninman* jigito ye ka na sigi mogo min kan, o tigi le bena mogo batize ni Nin Saninman* ye.> ³⁴ Ayiwa, ne nana a ye ten, ne fana ka o seereya ke, ko Den min bora Ala ra* ko nin lo.»

Yesu ta karamogoden folow

* **1:21** 1.21 Iliya: Dow b'a fo a ma ko Eli. **1:23** 1.23 Nin kuma fora Ezayi 40.3.

³⁵ Ayiwa, o dugusagbe, Yuhana tun be ni a ta karamogoden fla ye tuun. ³⁶ A ka Yesu temeto ye minke, a k'a fo ko: «Ala ta Sagaden* ye nin ye.» ³⁷ Karamogoden fla ka o men minke, olugu ka tugu Yesu ko. ³⁸ Yesu ka a na munu ka o ye a yere ko; a ko o ma ko: «Aw be mun le jini?» O ko Yesu ma ko: «Rabi*, i ta so be min?» (Rabi korɔ ye ko Karamogɔ). ³⁹ Yesu ko o ma ko: «Aw ye na ka na a fle.» O tagara ni a ye ka taga a ta so ye. A tun kera wulada wagati le ra. O tora ni a ye o lon tere to bee ra.

⁴⁰ Karamogoden fla minw tun ka Yuhana ta kuma men ka tugu Yesu ko, o ra kelen togo tun ye ko Andere, Simon Piyeri balema ce tun lo. ⁴¹ Andere le konna ka taga a balema ce Simon fe, ka taga a fo a ye ko: «An ka Masiya ye.» (Masiya, o korɔ ye ko Kirisita.) ⁴² Andere tagara ni Simon ye Yesu fe. Yesu ka Simon fle, k'a fo ko: «Ele le ye Yuhana dence Simon ye! Nka i togo bena la ko Sefasi.» (Sefasi, o korɔ ye ko farakuru.)

Filipe ni Natanayeli tugura Yesu ko

⁴³ O dugusagbe Yesu ko a be taga Galile; a tagato, a ka Filipe ye. A ko Filipe ma ko: «Tugu ne ko.» ⁴⁴ Filipe tun be bo Betisayida; o tun ye Andere ni Piyeri fana ta dugu le ye. ⁴⁵ Filipe tagara Natanayeli ye minke, a k'a fo a ye ko: «Cira Musa tun ka mogɔ min ko fo a ta sariya* kitabuw ra, ani cira tow fana ka min ko fo, an ka o ye: Yesu min be bo Nazareti, ale lo, Yusufu dence.» ⁴⁶ Natanayeli ko Filipe ma ko: «Yala fenpuman be se ka bo Nazareti wa?» Filipe ko: «Ayiwa, i yere ye na a fle sa.»

⁴⁷ Kabini Yesu ka Natanayeli nato ye, a ko: «Nin ye Izirayeliden yeworo le ye, nanbara te min jusukun na.» ⁴⁸ Natanayeli ko: «Ele ka ne lon cogo di?» Yesu ko: «Ka i to torosun korɔ, sani Filipe ye taga i wele, ne na tun be i ra yi.» ⁴⁹ Natanayeli ko: «Rabi*, Den min bora Ala ra*, ele lo; ele le ye Izirayeli* ta masace ye.» ⁵⁰ Yesu ko: «Ne k'a fo i ye minke ko ka i to torosun korɔ, ko ne na tun be i ra, o doron le koson i lara ne ra ke. I bena ko dow ye minw ka bon ni nin ye.» ⁵¹ Yesu ko fana ko: «Can ra, ne b'a fo aw ye ko lon do aw bena sankolo dayelenin ye, ka Ala ta melekew yelento ni o jigito ye ne kunna, ne Min kera Adamaden ye*.»

2

Korɔya min kera Kana

¹ Ayiwa, tere fla temenin ko, korɔya do tun be kera Kana, Galile mara ra. Yesu bamuso tun be o korɔya ra. ² O tun ka Yesu ni a ta karamogodenw fana wele ka taga o korɔya ra.

³ Ayiwa, ka o to panagbe ra, duven nana dese o fe. Yesu bamuso k'a fo a ye ko: «O ta duven desera.» ⁴ Yesu k'a fo a bamuso ye ko: «Ne bamuso, i kana hami o ra; nka ne ta wagati ma se ban.»

⁵ Ayiwa, a bamuso k'a fo baardenw ye ko: «Ni a nana fen o fen fo aw ye, aw ye o ke.»

⁶ O y'a sorɔ Yahudiyaw ta kabakurudaga wɔɔɔ tun be yi. Yahudiyaw tun be o yere saninya ni o dagaw ta ji le ye ka kana ni o ta landa ye. Ji litiri biseegi walama keme ni mugan tun be se ka don o kabakurudagaw bee kelen kelen konɔ. ⁷ Ayiwa, Yesu ko baardenw ma ko: «Aw ye nin dagaw bee fa ni ji ye.» Baardenw ka o bee fa fo ka se o da korɔ. ⁸ O ko, a ko baardenw ma ko: «Aw ye a bi sisan ka taga a di domuniko panabobaga ma.» O k'a bi ka taga a di.

⁹ Ayiwa, ji yelemana ka ke duven ye; domuniko panabobaga ka o nene. Ale tun ma o duven boyoro lon, nka baardenw koni tun ka a boyoro lon.

Domuniko nanabobaga ka kōpōce wele, ¹⁰ ka na a fō a ye ko: «Mōgō bēe bē duvendiman le di mōgōw ma fōlō; ni o ka o min caman tuma min na, min man di kosebē, o bē sōrō ka o di o ma. Nka ele ka duvendiman to ko fē!»

¹¹ Ayiwa, o le kera Yesu ta tagamasiyen fōlō ye. O kera Kana, Galile mara ra. A k'a ta sebgaya yira a ta karamōgōdenw na o cogo le ra; olugu lara a ra.

¹² O kō, Yesu tagara Kapērinahumu, ani a bamuso, ani a balemaw, ani a ta karamōgōdenw. O ka tere dama ke yi.

*Yesu ka fiyeerekebagaw gben ka bō Alabatosoba kōnō
(Matiyu 21.12-13; Marika 11.15-17; Luka 19.45-46)*

¹³ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jōnyaban nanagbē* tun bē surunyara. Yesu tagara Zeruzalemu. ¹⁴ Yesu ka mōgō dōw sōrō Alabatosoba lu kōnō, olugu bē misiw ni sagaw ni jēnetuganiw fiyeerera; warifalēnbagaw fana tun bē yi*. ¹⁵ Yesu ka jurukise dō ke bisan ye ka o bēe gben ka bō Alabatosoba lu kōnō, ani o ta misiw ni o ta sagaw bēe. A ka warifalēnbagaw ta wariw bēe janjan, ka o ta tabaliw jōnijōni ka benben. ¹⁶ O kō, a k'a fō jēnetugani fiyeerebagaw ye ko: «Aw ye nin fēnw ta ka bō yan; aw kana ne Fa ta bon ke jagokēyōrō ye.» ¹⁷ Yesu ka o ke minke, a ta karamōgōdenw hakiri jigira ko a sebera Kitabu kōnō, ko:

«I ta so ko hami bē ne jēnina ne jusukun na i n'a fō tasuma.»

¹⁸ Ayiwa, Yahudiyaw ta nanagōw ka Yesu jininka ko: «I bē se ka tagamasiyen juman le ke k'a yira an na ko jo bē i fē ka nin kow ke?»

¹⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ye Alabatosoba nin ci; ne bēna a lō kokura tere saba kōnō.» ²⁰ Yahudiyaw ko: «E, o ka san binaani ni wōrō le ke nin Alabatosoba min lōri ra, ele bēna o lō kokura tere saba kōnō!»

²¹ Nka Yesu tun bē kumana Alabatosoba min ko ra, o tun ye a yere farikolo le ye. ²² Ayiwa, Yesu nana kunu minke ka bō saya ra, a ta karamōgōdenw hakiri jigira a ra ko Yesu tun ka o fō. O lara Ala ta Kuma ra. Yesu tun ka kuma min fō fana, o lara o ra.

Yesu ma la mōgō dōw ta lanaya ra

²³ Ayiwa, ka Yesu to Zeruzalemu, Jōnyaban nanagbē* ra, mōgō caman lara a ra a ta tagamasiyen keninw kosōn. ²⁴ Nka Yesu tun ma la o ta lanaya ra, sabu a tun ka o bēe jusukun lōn. ²⁵ A mako tun t'a ra fana ko mōgō dō ye na dō ta kopaw fō ale ye, sabu adamaden jusukun cogo ye min ye, a ka o lōn.

3

Yesu ni Nikodemu ta baro

¹ Ayiwa, cē dō tun bē Farisiw* ra, min tōgō tun ye ko Nikodemu; Yahudiyaw ta nanagō dō tun lo. ² Lōn dō, su fē a nana Yesu fē ka na a fō a ye ko: «An karamōgō, an kōni k'a lōn jate ko Ala le ka ele ci ka na an karan; sabu i bē kabako minw kera nin ye, mōgō si tē se ka o ke ni Ala tē ni o tigi ye.»

³ Yesu k'a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fō i ye ko ni mōgō min ma woro kokura, o tigi tē se ka don Ala ta Masaya* ra fiyewu.»

⁴ Nikodemu ko: «Ni mōgō kōrōra ka ban, a bē se ka woro cogo di tuun? Yala a bē se ka kōsegi a bamuso kōnō ka woro kokura tuun wa?»

* **2:14** 2.14 O mōgōw tun bē bēganw fiyeere sarakabōbagaw le ma, walama ka wari falen o ye.
2:17 2.17 Nin kuma fōra Zaburu 69.10.

⁵ Yesu ka a jaabi ko: «Can ra, ne b'a fo i ye ko ni mogo min ma woro ji ni Nin Saninman* baraka ra, o tigi te se ka don Ala ta Masaya ra. ⁶ Sabu min worora adamadenw baraka ra, adamadenya cogo le be ke o ra. Nka ni min worora Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman cogo le be o tigi ra. ⁷ Ayiwa, ne k'a fo i ye minke ko aw ka kan ka woro kokura, o kana i kononoban. ⁸ I m'a ye, fono be fiye ka taga yoro min ka di a ye, i be a mankan men, nka i te a boyoro lon, i te a tagayoro lon fana. Mogo min worora Nin Saninman baraka ra, o tigi ta be ten le.»

⁹ Ayiwa, Nikodemu ko Yesu ma ko: «O be se ka ke cogo di sa?» ¹⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ele min ye Izirayeli* karamogoba ye, ele ma o lon wa?» ¹¹ Yesu ko a ma ko: «Ne b'a fo i ye can ra, ko an ka min lon, an be o le fo; an be min ye, an be ke o le seere ye fana. Nka aw t'a fe ka son an ta seereya ma. ¹² Ko minw be kera dunupa ra yan, ni ne be o fo aw ye, ni aw ma se ka la o ra, ko minw be kera sankolo ra, ni ne ka o fo aw ye, aw bena la o ra cogo di? ¹³ Mogo si ma yelen ka taga sankolo kon, fo min jigira ka bo sankolo ra; Min kera Adamaden ye*, ale le be o ye.

¹⁴ «Ayiwa, cira Musa ka sa siranegeraman korota cogo min na kongolon kon, jagboya lo ko Min kera Adamaden ye*, o fana ye korota o cogo ra*, ¹⁵ janko ni mogo o mogo ka la a ra, o tigi ye panamanya banbari soro. ¹⁶ Sabu Ala ka dunupamogow kanu haali fo Den* kelenpe min bora Ala ra, a ka o di ka a ke saraka ye, janko ni mogo o mogo ka la o ra, o tigi kana halaki, nka o tigi ye panamanya banbari soro. ¹⁷ Den min bora Ala ra*, Ala ma o ci dunupa ra ka na kiti ben mogow kan, nka a ka a ci le, janko dunupamogow ye kisi a sababu ra.

¹⁸ «Ni mogo min ka la a ra, Ala tena kiti ben o tigi kan; nka ni mogo min ma la a ra, kiti benna o tigi kan ka ban, sabu Den kelenpe min bora Ala ra, a ma la o ra. ¹⁹ O kiti kun le ye nin ye: Ala ta yeelen nana dunupa ra, nka dibi diyara mogow ye ka teme yeelen kan, sabu o ta kewalew ka jugu. ²⁰ Sabu mogo o mogo be kojugu ke, o be yeelen koninya le; a te son ka bo kene kan fana, sabu a be siran ko mogow kana na bo a ta kewalejuguw koroma. ²¹ Nka mogo min be can kan, o tigi be a ta kow ke kene kan, janko bee ye a ye ka a lon ko a be tagama Ala ta sira le kan.»

Yuhana ka min fo Yesu ko ra

²² O kow ko fe Yesu ni a ta karamogodenw bora dugu kon ka na to Zude mara ra; a tora ni o ye ka wagati dama ke, ka to ka mogow batize. ²³ Yuhana fana tun be mogow batizera Enon, Salimu kere fe; sabu ji caman tun be o yoro ra; mogow tun be na a fe ka na batize. ²⁴ O y'a soro Yuhana tun ma bla kaso ra folo.

²⁵ Ayiwa, sosori do nana wuri Yuhana ta karamogodenw ni Yahudiya do ce saninyari ko ra. ²⁶ Yuhana ta karamogodenw tagara a fo Yuhana ye ko: «An karamogo, i ni ce min tun be nogon fe Zuriden ba ko, i tun ka seereya ke min ta ko ra, a fe, a be mogow batizera sisan; mogow bee fana be tagara ale le ko.» ²⁷ Yuhana ka o jaabi ko: «Ni Ala ma fen min di mogo ma, a te se ka o soro. ²⁸ Aw yere ye ne seere ye ko ne k'a fo aw ye ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, ne te o ye. Ala ka ne ci ka na a ja fe doron.» ²⁹ Konocce ta le be konomuso ye. Konocce terice koni lonin be a koru; ni a ka konocce kumakan men, a be nagari kosebe konocce ta kumakan koson. Ne ta nagari ye o nogon le ye; o nagari fana dafara. ³⁰ Ale ka kan ka bonya, ne ka kan ka dogoya.

* **3:14** 3.14 Nin ko kera yoro min na: Jateri 21.4-9.

³¹ «Sabu min bɔra Ala ra, o le bɛ bɛɛ kunna; nka min sɔrɔra dunuɔa ra yan, o ye dunuɔa ta le ye, a fana bɛ kuma ka kaɔa ni dunuɔa ta cogo le ye. Nka min bɔra sankolo ra, o bɛ bɛɛ kunna. ³² A ka min ye, ani a ka min mɛn, a bɛ o le fɔ, nka mɔgɔ si fana tɛ sɔn a ta seereya ma. ³³ Ni mɔgɔ min ka sɔn a ta seereya ma, o tigi ka a yira ka a gbɛya ko Ala bɛ min fɔ, o ye can le ye. ³⁴ Ala ka min ci, o le bɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔw ye, sabu Ala bɛ Nin Saninman* di a ma hakeya min na, dan tɛ o ra. ³⁵ Den min bɔra Ala ra*, Fa Ala bɛ o kanu, o kosɔn a ka fɛn bɛɛ seɓagaya di a ma. ³⁶ Ni mɔgɔ min ka la Dence* ra, o tigi bɛ panamanya banbari sɔrɔ; nka ni mɔgɔ min ka ban Dence ra, o tigi tena o panamanya sɔrɔ, nka Ala ta dimi le bɛ o tigi kan.»

4

Samarikamuso ta ko

¹ Ayiwa, Farisiw* tun k'a mɛn ko Yesu bɛ karamɔgɔden caman sɔrɔra ka o batize ka tɛmɛ Yuhana kan; Yesu tun bɔra o ko kala ma. ² K'a sɔrɔ Yesu yɛrɛ tun tɛ mɔgɔw batizera, a ta karamɔgɔdenw le tun bɛ mɔgɔw batize. ³ O kosɔn, Yesu bɔra Zude mara ra ka kɔsegi Galile mara ra. ⁴ Nka jagboya lo ko a tun ye Samari mara cɛtigɛ.

⁵ Ayiwa, a tagara se Samari dugu dɔ ra, o tɔgɔ ye ko Sikari; Yakuba tun ka foro min di a dence Yusufu ma fɔlɔfɔlɔ, Sikari bɛ o foro le kɛrɛ fɛ*. ⁶ Yakuba ta kɔlɔn tun bɛ o yɔrɔ ra. Ayiwa, Yesu tun seɓera tagama ra minke, a nana sigi kɔlɔnda ra. O tuma ra tere tun sera kuncɛ.

⁷ Ayiwa, Samarikamuso dɔ nana jibiyɔrɔ ra. Yesu ko a ma ko: «Ji dɔ di ne ma, ne bɛ min.» ⁸ O y'a sɔrɔ a ta karamɔgɔdenw tun tagara dugu kɔnɔ ka taga domuni san.

⁹ Samarikamuso ko Yesu ma ko: «E! Ele min ye Yahudiya ye, mun na ele bɛ sɔn ka ne daari ji minta ra, k'a sɔrɔ ne ye Samarika ye?» Muso ka o fɔ, sabu Yahudiyaw tɛ sɔn jɛnɔgɔnya si ma ni Samarikaw ye.

¹⁰ Yesu k'a jaabi ko: «Ala bɛ fɛn min di gbansan, ni i tun ka o lɔn, ani mɔgɔ min ko i ma ko: «Ji di ne ma, ne bɛ min», ni i tun ka o tigi lɔn, ele yɛrɛ le tun bɛna ale daari ji ra, a tun bɛna ji panaman di i ma.»

¹¹ Muso ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, jurufiyɛ tɛ ele boro, kɔlɔn fana ka dun, ele bɛna o ji sɔrɔ yɔrɔ juman sa, ka o di ne ma? ¹² An bɛmace Yakuba le ka nin kɔlɔn di anw ma; ale yɛrɛ ka nin ji min, ani a ta denw ni a ta bɛganw. O tuma ele ka bon ni an bɛmace Yakuba ye wa?»

¹³ Yesu ka muso jaabi, ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka nin ji min, jiminlɔgɔ bɛna o tigi sɔrɔ tuun. ¹⁴ Nka ne bɛ ji min di, ni mɔgɔ o mɔgɔ ka o ji min, jiminlɔgɔ tena o tigi sɔrɔ tuun, sabu ne bɛ ji min di, o bɛna kɛ bununji ye o tigi kɔnɔ ka woyo fɔ ka panamanya banbari di o tigi ma.» ¹⁵ Muso ko a ma ko: «An karamɔgɔ, o ji di ne ma kɛ, janko jiminlɔgɔ kana ne sɔrɔ tuun, ani ne kana na ji bi yan tuun.»

¹⁶ Ayiwa, Yesu ko a ma ko: «Taga i cɛ wele ka na yan.» ¹⁷ Muso ko: «Cɛ tɛ ne fɛ!» Yesu ko a ma ko: «Jo bɛ i fɛ k'a fɔ ko cɛ tɛ i fɛ. ¹⁸ Sabu i sigira cɛ looru le fɛ; i bɛ min fɛ sisan, o fana tɛ i cɛ ye. I ka min fɔ, o ye can ye.»

¹⁹ Muso ko a ma ko: «An karamɔgɔ, ne k'a ye cogo min na, ele ye cira le ye! ²⁰ O ra, ne bɛ i jininka: mun na anw Samarikaw, anw bɛmaw ka Ala bato nin kuru le kan yan, k'a sɔrɔ aw Yahudiyaw, aw b'a fɔ ko Ala ka kan ka bato yɔrɔ min na ko o ye Zeruzalɛmu le ye?»

* 4:5 4.5 Yakuba ta foro ta ko: Damina 33.19; 48.22; Yosuwe 24.32.

²¹ Yesu k'a jaabi, ko: «Muso, la ne ra; wagati do bena se, aw tena Fa Ala bato nin kuru kan tuun, walama Zeruzalemu. ²² Ayiwa, aw Samarikaw aw be min batora, aw te o lon; nka an Yahudiyaw, an be min batora, an ka o lon, sabu kisiri bora Yahudiyaw le ra. ²³ Nka wagati bena se, a sera yere ka ban; Alabatobagasobew bena Fa Ala bato nin ni can le ra; sabu Fa Ala be o batobagaw jogon le pinina. ²⁴ Ala ye Nin* le ye, o koson minw bee be a bato, olugu ka kan ka a bato Nin sababu le ra, ani can ra.»

²⁵ Muso ko Yesu ma ko: «Ne ka a lon ko Masiya bena na, o be min wele Kirisita†; ni a nana, a bena fen bee jafɔ an ye.» ²⁶ Yesu ko muso ma ko: «Ne min be kumana i fe, ne yere lo.»

²⁷ Ayiwa, karamogodenw kosegira ka na; o k'a ye ko Yesu be kumana ni muso ye minke, o ka o kononoban. Nka o si ma son ka a pininka ko a be mun le pininkara muso fe, walama ko mun koson a kumana ni muso ye.

²⁸ Muso ka a ta jibiminan to kolonda ra, ka taga dugu konɔ, ka taga fo mogow ye ko: ²⁹ «Aw ye na ce do fle. Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fo ne ye; Kisibaga min ko fora, koni ale te de?» ³⁰ Mogow bora dugu konɔ ka na Yesu fe.

³¹ Ayiwa, o y'a sorɔ karamogodenw tun be Yesu daarira ko: «An karamogo, domuni ke sa!» ³² Yesu ka o jaabi ko: «Domunifen do be ne fe ka a domu, aw te domunifen min lon.» ³³ Karamogodenw ka ke jogon pininka ye, ko: «O tuma do le nana domuni di a ma yan wa?»

³⁴ Yesu k'a fo o ye ko: «Ka ne cibaga sago ke, ani k'a ta baara ke k'a dafa, o le ye ne ta domuni ye. ³⁵ Aw te derira k'a fo ko karo naani le be dannikewagati ni simantigewagati ce wa? Ayiwa, ne b'a fo aw ye ko aw ye aw na korɔta ka forow fle; siman kogora, a tigewagati sera ka ban. ³⁶ Min be siman tigera, o tigi be a ta sara sorora ka ban; a be simankise lajen ka a bla panamanya banbari koson. O cogo ra dannikebaga ni simantigebaga bee be pagari jogon fe. ³⁷ Sabu zana min ko: «Do be dannike, do were be siman tige,» o zana ye can ye. ³⁸ Ayiwa, aw ma baara ke foro min na, ne ka aw ci ka taga o siman tige; mogow werew ka baara min ke, aw be tonɔ sorora olugu ta baara no le ra.»

³⁹ Ayiwa, o muso ta kuma koson, Samarika caman lara Yesu ra o dugu ra, sabu muso k'a fo o ye ko: «Ne ka ko o ko ke ka teme, a ka o bee fo ne ye.» ⁴⁰ O koson Samarikaw nana Yesu fe minke, o k'a daari ko a ye to olugu fe; Yesu ka tere fla ke ni o ye. ⁴¹ Mogow caman were lara a ra a yere ta kuma koson. ⁴² O mogow ko muso ma ko: «An ma la a ra ele ta kuma koson de, nka an yere ka a lamen, an ka a lon ko can ra ale le ye dununa Kisibaga ye.»

Yesu ka kuntigi do dence keneya

⁴³ Ayiwa, o tere fla temenin ko, Yesu ni a ta karamogodenw bora ka taga Galile. ⁴⁴ K'a sorɔ Yesu yere tun k'a fo ko: «Cira si te bonya a yere ta jamana ra.» ⁴⁵ Ayiwa, o sera Galile minke, Galilekaw ka a kunben ni pagari ye, sabu Yesu tun ka ko minw bee ke Zeruzalemu Jonyaban panagbe* ra, Galilekaw tun ka o ye, sabu olugu yere tun tagara panagbe ra.

⁴⁶ Ayiwa, Yesu sekora ka taga Kana tuun, Galile mara ra, a tun ka ji yelama ka ke duven ye yoro min na. O y'a sorɔ jamana pamogo do tun be Kaperinahumu, o ta den tun man kene. ⁴⁷ O ce k'a men minke ko Yesu bora Zude ka na Galile mara ra, a tagara Yesu fe ka taga a daari ko a ye na Kaperinahumu, ko ale dence be pini ka sa, ko a ye na a keneya. ⁴⁸ Yesu k'a

† 4:25 4.25 Kirisita, o korɔ ye ko: Ala ta mogow panawolomanin.

fɔ a ye ko: «Ni aw ma tagamasiyenw ni kabakow ye aw ɲa ra, aw tɛ la ne ra fiyewu!» ⁴⁹ O kuntigi ko Yesu ma ko: «An karamɔɔ, sabari ka na joona, janko ne dence kana na sa.» ⁵⁰ Yesu ko a ma ko: «Kɔsegi ka taga, i dence keneyara.» O cɛ lara Yesu ta kuma ra; a tagara. ⁵¹ Ayiwa, ka a tagato to, a ta baaradenw ka a kunben sira ra k'a fɔ a ye ko: «I dence keneyara.» ⁵² A ka a ta baaradenw ɲininka ko: «A fisayara wagati juman le ra?» O ka a jaabi ko: «A ta farigban banna kunu le, wagati min na tere tun bɛ kuncɛ.»

⁵³ Den face k'a jate mina k'a ye ko o wagati kelen le ra, Yesu tun k'a fɔ ale ye ko: «I dence keneyara.» O cɛ ni a ta somɔɔw bɛɛ lara Yesu ra. ⁵⁴ Ayiwa, kabini Yesu bɔra Zude ka na Galile mara ra, nin le kɛra a ta tagamasiyen flanan ye.

5

Yesu ka murugu dɔ keneya Betisayida

¹ Ayiwa, o kow kɔ fɛ, ɲanagbɛba dɔ tun bɛ Yahudiyaw fɛ Zeruzalɛmu; Yesu tagara o ɲanagbɛ ra. ² Zeruzalɛmu dugu donda min bɛ wele ko Sagaw ta donda, dinga jiman dɔ tun bɛ o donda kɛrɛ fɛ, min bɛ wele heburukan na ko Betisayida; gbata looru lɔnin tun bɛ o dinga kɛrɛ fɛ. ³ Ayiwa, banabagato caman tun lalanin bɛ o gbataw kɔrɔ: fiyentɔw, ani nabaraw, ani muruguw. [O tun bɛ ji lamaga wagati le kɔnɔna. ⁴ Sabu Ala ta mɛlɛke dɔ tun bɛ to ka jigi ji ra wagati dɔw ra ka a lamaga. Ji lamaganin kɔ, ni banabagato min tun ka kɔn ka jigi a kɔnɔ, o tigi tun bɛ keneya, hali ni a ta bana ka kɛ bana suguya min o min ye.]

⁵ Ayiwa, cɛ dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ale tun ka san bisaba ni seegi kɛ bana ra. ⁶ Yesu ka o cɛ lanin ye minke, a ka a lɔn ko a mɛɛnna bana ra; a ka a ɲininka ko: «Yala i b'a fɛ ka keneya wa?» ⁷ A ka Yesu jaabi ko: «An karamɔɔ, ni ji ka lamaga, mɔɔ tɛ ne fɛ ka ne ta ka ne lajigi ji ra; ni ne fana ko ne bɛ wuri ne yɛrɛ ma, sani ne ye se yi, dɔ bɛ kɔn ka jigi ne ɲa.» ⁸ Yesu ko a ma ko: «Wuri ka i ta lanan ta ka tagama.» ⁹ Ayiwa, o yɔrɔnin bɛɛ a keneyara; a wurira ka a ta lanan ta ka kɛ tagama ye.

O tun kɛra Yahudiyaw ta Nɛnɛkirilon* le ra. ¹⁰ O ra, Yahudiyaw k'a fɔ o cɛ keneyanin ma ko: «Bi ye Nɛnɛkirilon* le ye! Ka kapa ni sariya* ye, i man kan ka i ta lanan ta ka tagama bi.» ¹¹ O cɛ ko Yahudiyaw ma ko: «Min ka ne keneya, ale le ko ne ma ko: <I ta lanan ta ka tagama!> » ¹² O ka a ɲininka ko: «Jɔntigi le k'a fɔ i ye ko i ye i ta lanan ta ka tagama?» ¹³ Nka mɔɔ kelen min tun ka cɛ keneya, a tun ma o tigi lɔn tuun; sabu jama tun ka ca, Yesu fana tun tununa jama ra.

¹⁴ O kɔ fɛ, Yesu nana ben ni o cɛ ye Alabatosoba lu kɔnɔ; Yesu ko a ma ko: «A flɛ, sisan i keneyara; i kana to jurumun na, janko kojugu wɛrɛ kana na i sɔrɔ min ka jugu ni nin ye.» ¹⁵ O cɛ tagara a fɔ Yahudiyaw ye ko Yesu le ka ale keneya. ¹⁶ Yahudiyaw wurira o le ra ka kɛ Yesu kɔninya ye ko mun koson a ka cɛ keneya Nɛnɛkirilon na. ¹⁷ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne Face bɛ baara ra wagati bɛɛ, o koson ne fana ka kan ka baara kɛ.»

¹⁸ Yesu ka o kuma fɔ minke, dɔ farara Yahudiyaw kuntigiw ta dimi kan, fɔ o ka kɛ Yesu fagacogo ɲini ye; o ko a ma Nɛnɛkirilon jate minke, ko o dɔrɔn tɛ, nka a ko Ala ye a Fa ye, ka a yɛrɛ kapa ni Ala ye.

Yesu ta fanga sɔrɔyɔrɔ

¹⁹ Yesu ko o mɔɔɔw ma tuun ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko Dence* tɛ se ka foyi si kɛ a yɛrɛ ma, ni a ma a Fa ye a bɛ min kɛra. Fa bɛ min kɛ, Dence fana bɛ o ɲɔɔn kɛ; ²⁰ sabu Fa bɛ Dence kanu, o koson a bɛ ko o ko kɛ, a bɛ

o bɛɛ yira a ra. A yɛɛ bɛna fɛn caman yira a ra tuun min ka bon ka temɛ nin kan, janko aw ye kabakoya. ²¹ Sabu Fa bɛ suw lakunu ka janamanya di o ma kura ye cogo min na, o cogo ra ni Dɛncɛ b'a fɛ ka janamanya di minw ma, a b'a di olugu le ma. ²² Fa tɛ kiti tigɛ mɔgɔ si kan fana, nka a ka kitiko bɛɛ to Dɛncɛ le boro, ²³ janko bɛɛ ye Dɛncɛ bonya i n'a fɔ o bɛ a Fa bonya cogo min na. Ni mɔgɔ min ma sɔn ka Dɛncɛ* bonya, Fa min ka a ci, o tigi tɛ o le bonyara.»

²⁴ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ min ka ne ta kuma lamɛn ka la ne cibaga ra fana, o tigi ka janamanya banbari sɔrɔ; kiti tena tigɛ a kan tuun, sabu a bɔra saya ra ka don janamanya ra. ²⁵ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko wagati dɔ bɛna se, o wagati ye sisan le ye; Den min bɔra Ala ra*, suw bɛna o kumakan mɛn; ni minw ka a kumakan mɛn, olugu bɛna janamanya. ²⁶ Sabu se bɛ Fa Ala ye ka janamanya di mɔgɔw ma cogo min na, a ka se di Dɛncɛ ma ka janamanya di mɔgɔw ma o cogo le ra. ²⁷ A ka fanga di Dɛncɛ ma ka kiti tigɛ, sabu Min kɛra Adamaden ye*, ale le ye o ye. ²⁸ Aw kana kabakoya o ra, sabu wagati dɔ bɛna se, su minw bɛɛ bɛ kaburuw kɔnɔ, olugu bɛɛ bɛna a kan mɛn. ²⁹ Minw ka kɔnuman kɛ, olugu bɛna kunu ka taga to janamanya ra; nka minw ka kojugu kɛ, olugu bɛna kunu ka taga kiti le ra.»

Yesu ta kuma ye can ye

³⁰ Yesu ko: «Ne tɛ se ka foyi kɛ ne yɛɛ ma. Ala ka min fɔ ne ye, ne bɛ kiti tigɛ ka kɔpa ni o le ye. Ne ta kiti terennin lo, sabu ne tɛ a kɛ ka kɔpa ni ne yɛɛ sago ye; min ka ne ci, ne bɛ a kɛ ka kɔpa ni o sago le ye. ³¹ Ni ne yɛɛ le tun bɛ ne yɛɛ ta ko fɔra, ne ta kuma tun tɛ se ka kɛ can ye; ³² nka mɔgɔ wɛɛ le bɛ ne seere ye; ne k'a lɔn fana ko a bɛ min fɔ ne ta ko ra, o ye can ye. ³³ Aw ka mɔgɔ dɔw ci Yuhana Batizerikɛbaga fɛ. A ka min fɔ aw ye ne ta ko ra, o ye can le ye. ³⁴ Ne tɛ o fɔra, sabu ne mako bɛ adamadenw ta seereya ra dɛ! Ne mako tɛ o ra. Nka ne bɛ o fɔra, janko aw le ye kisi. ³⁵ Yuhana tun kɛra i n'a fɔ fitinamana min bɛ yeelen bɔ aw cɛ ra; aw kɔni sɔnna ka jagari a ta yeelen na wagati dɔɔnin. ³⁶ Nka ne kɔni, fɛn wɛɛ bɛ ne seere ye min ka bon ni Yuhana ta seereya ye; sabu Fa Ala ka baara minw di ne ma, ne bɛ o baara minw kɛra, o kɛwalew le bɛ ne seere ye. O le b'a yira ko Fa Ala ka ne ci. ³⁷ Fa Ala min ka ne ci, ale yɛɛ bɛ seereya kɛ ne ta ko ra. Nka aw ma sɔn ka a kan lamɛn, aw ja fana ma la a kan ka ye. ³⁸ A ta kuma tɛ to aw kɔnɔ, sabu a ka mɔgɔ min ci, aw ma la o ra. ³⁹ Aw bɛ aw timinadiya Ala ta Kitabuw karan na kɔsɛbɛ, sabu aw bɛ miiri ko aw bɛna janamanya banbari sɔrɔ o le ra, k'a sɔrɔ o Kitabu kelenw le bɛ seereya kɛ ne ta ko ra. ⁴⁰ O bɛɛ n'a ta, aw t'a fɛ ka na ne fɛ janko aw ye janamanya sɔrɔ.

⁴¹ «Ne tɛ adamadenw ta bonya kɔ; sabu aw ye mɔgɔ suguya minw ye, ne ka o lɔn. ⁴² Ne ka a lɔn fana ko Ala ta kanuya tɛ aw jusukun na. ⁴³ Ne nana ne Fa tɔgɔ le ra, nka aw ma sɔn ne ma, k'a sɔrɔ ni mɔgɔ wɛɛ nana a yɛɛ tɔgɔ ra, aw bɛ sɔn o tigi ma. ⁴⁴ Aw bɛ se ka la ne ra cogo di, aw minw bɛ aw ta bonya jini aw mɔgɔɔgɔnw le fɛ, nka bonya min bɛ sɔrɔ Ala kelenpe fɛ, aw tɛ o jini? ⁴⁵ Aw kana a miiri ko ne bɛna aw jaraki ne Fa ja kɔrɔ dɛ! Aw jigi lanin bɛ cira Musa min kan dɛ, ale le bɛ aw jarakibaga ye. ⁴⁶ Ni aw tun lara cira Musa ra, aw tun bɛna la ne ra fana, sabu cira Musa ka ne ta ko le sɛbɛ a ta kitabuw ra. ⁴⁷ Nka cira Musa ka min sɛbɛ, ni aw ma la o ra, aw bɛna la ne ta kumaw ra cogo di?»

6

*Yesu ka domuni di jama ma**(Matiyu 14.13-21; Marika 6.30-44; Luka 9.10-17)*

¹ Ayiwa, o kow kɔ, Yesu tagara Galile ba kɔ fɛ, ba min bɛ wele fana ko Tiberiyadi ba. ² Jamaba tun tugura a kɔ, sabu a tun bɛ tagamasiyen minw kera ka banabagatoɔ kenɛya, o tun bɛ o yera. ³ Yesu ni a ta karamogodenw yelenna kongori do kan ka sigi yi. ⁴ O y'a sɔɔ Yahudiyaw ta Jonyaban nanagbe* wagati tun bɛ jini ka se.

⁵ Yesu nana fleri kɛ, k'a ye ko jamaba do bɛ nana ale fɛ. A ko Filipe ma ko: «An bɛ se ka domuni san yɔɔ juman, janko nin mogow ye domuni kɛ?» ⁶ Yesu tun ka o fo ka Filipe kɛ k'a flɛ le; ni o tɛ, a tun bɛna min kɛ, a yere tun ka o lon co. ⁷ Filipe k'a jaabi ko: «Hali ni an bɛ wari deniye* kemɛ fla buru san k'a di nin mogow ma, o bɛɛ tena hali doonin doonin sɔɔ a ra.»

⁸ Ayiwa, Yesu ta karamogoden min ye Andere ye, Simon Piyeri balemace, ale ko: ⁹ «Cɛdennin do bɛ yan, burukun looru ni jegeden fla bɛ o fɛ; nka o bɛ mun ja nin jamaba ye?» ¹⁰ Ayiwa, Yesu ko karamogodenw ma ko: «Aw ye mogow lasigi dugu ma.» Binmisɛnw tun ka ca o yɔɔ ra. Mogow sigira; cɛw tun bɛ mogow waga looru bo. ¹¹ Yesu ka o buruw ta ka baraka la Ala ye, ka a tarantaran mogow ra; jegɛ fana ta kera ten. Mogow bɛɛ ka a sɔɔ fo ka wasa. ¹² Mogow ka domuni kɛ ka fa tuma min na, Yesu ko karamogodenw ma ko: «Aw ye burukunkurunw cɛ, janko do kana cɛn.» ¹³ O ka o burukunkurunw cɛ ka segi tan ni fla fa o ra; mogow ka domuni kɛ burukun looru ra ka min to, o le kera o ye.

¹⁴ O mogow ka Yesu ta tagamasiyenw ye minke, o ko: «Can ra, cira min tun ka kan ka na dunupa ra, nin yere lo.»

*Yesu tagamana ji kan**(Matiyu 14.22-33; Marika 6.45-52)*

¹⁵ Yesu k'a lon minke ko o b'a fɛ ka ale mina fanga ra ka ale kɛ o ta masace ye, a bɔra o cɛ ra ka seko ka taga kongori do kan a kelen na.

¹⁶ Wulada nana se minke, karamogodenw tagara bada ra. ¹⁷ O donna kurun do kono ko o bɛ ba tige ka taga Kaperinahumu. Su nana ko k'a sɔɔ Yesu tun ma na o fɛ folo. ¹⁸ Fɔɔɔba do wurira, ka kɛ ji lamaga ye kosebe. ¹⁹ O ka kilo looru walama wɔɔɔ kɛ ji kan wagati min na, o ka Yesu tagamato ye ji kan, a bɛ gbarara o ta kurun na; o ja tigera. ²⁰ Yesu ko o ma ko: «Ne lo, aw kana siran!» ²¹ O tun b'a fɛ a ye don kurun kono o fɛ; nka o tun bɛ tagara yɔɔ min na, o barara k'a ye ko o sera yi ka ban.

Mogow ka Yesu yɔɔɔjini

²² Dugu nana gbɛ tuma min na, jama min tun bɛ ba ja do kan, olugu k'a korosi k'a ye ko kurun kelen le tun bɛ yi, ko Yesu tun ma don o kurun kono ni a ta karamogodenw ye, nka karamogodenw doron le donna kurun kono ka taga. ²³ O y'a sɔɔ kurun dow tun nana ka bo Tiberiyadi; Matigi Yesu tun ka baraka la Ala ye ka buru tarantaran jama ra yɔɔ min na, o tun lonin lo o yɔɔ korɔ. ²⁴ Ayiwa, jama nana a ye ko Yesu tɛ yi, a ta karamogodenw fana tɛ yi minke, olugu yere donna o kurunw kono ka taga Kaperinahumu ka taga Yesu yɔɔɔjini.

Domunifen min bɛ janamanya di

* **6:7** 6.7 Wari deniye: Yesu ta wagati ra deniye kelen tun ye senkebaga ta tere kelen baara sara le ye.

²⁵ O tagara Yesu ye ba kɔ fɛ minkɛ, o k'a fɔ a ye ko: «An karamɔɔ, i sera yan wagati juman?»

²⁶ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw ka tagamasiyen minw ye, aw tɛ ne yɔrɔɓninina o kosɔn dɛ, nka aw ka domuni min kɛ ka fa, aw bɛ ne yɔrɔɓninina o le kosɔn. ²⁷ Ayiwa, domunifen min bɛ se ka cɛn, aw kana baara kɛ o kosɔn; domunifen min tɛ cɛn, ani a bɛ panamanya banbari di fana, aw ye baara kɛ o le kosɔn. Min kera Adamaden ye*, ale le bɛ o domunifen di aw ma, sabu Fa Ala ka a ta fanga tagamasiyen la ale le kan.»

²⁸ O ka Yesu pininka ko: «An ka kan ka mun le kɛ ka Ala sagonan baara kɛ?»

²⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Ala bɛ baara min jini aw fɛ, o ye ko ale Ala ka mɔɔ min ci, aw ye la o ra.» ³⁰ O ko Yesu ma ko: «Ayiwa, ele bɛna tagamasiyen juman le kɛ k'a yira an na, janko an ye la i ra? I bɛna mun le kɛ? ³¹ An bɛmaw ka mane domu kongokolon kɔnɔ, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: <A ka domunifen bɔ sankolo ra k'a di o ma, o k'a domu†.> »

³² Yesu ko: «Can ra, ne b'a fɔ aw ye ko cira Musa le ma domunifen bɔ sankolo ra ka a di aw ma! Ne Face le bɛ domunifen panaman di aw ma ka bɔ sankolo ra. ³³ Sabu min jigira ka bɔ sankolo ra, ale le ye Ala ta domunifen ye, a bɛ min di ka panamanya di dunupamɔɔw ma.»

³⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamɔɔ, kɛ o domunifen di ye an ma wagati bɛɛ kɛ!»

³⁵ Yesu ko o ma ko: «Domunifen min bɛ panamanya di, ne le ye o ye; ni mɔɔ min ka na ne fɛ, kɔngɔ tɛna o tigi sɔrɔ tuun fiyewu; ni mɔɔ min lara ne ra, minlɔɔ tɛna o tigi sɔrɔ tuun fiyewu. ³⁶ Nka ne k'a fɔ aw ye ka ban, ko: aw ka ne ye, nka aw ma la ne ra. ³⁷ Ni ne Fa ka mɔɔ o mɔɔ di ne ma, o bɛɛ bɛna na ne fɛ; ni mɔɔ o mɔɔ nana ne fɛ, ne tɛna o tigi gben fiyewu. ³⁸ Sabu ne ma na ka bɔ sankolo ra ka na ne yɛɛ sago kɛ; min ka ne ci, ne nana o sago le kɛ. ³⁹ Min ka ne ci, o sago flɛ nin ye, ko: ale ka mɔɔ o mɔɔ di ne ma ko o si kana tunu; ani ko dunupa labanlon na fana, ne ye o tigi lakunu ka bɔ saya ra. ⁴⁰ Sabu ne Fa sago ye ko ni mɔɔ o mɔɔ ka Dence* ye, ka la a ra, o tigi ye panamanya banbari sɔrɔ; dunupa labanlon na fana, ne bɛna o tigi lakunu ka bɔ saya ra.»

⁴¹ Yesu ko minkɛ ko domunifen min bɔra sankolo ra ko ale le ye o ye, Yahudiyaw ka kɛ Yesu kɔrɔfɔ ye o kosɔn. ⁴² O ko: «O tuma, Yesu le tɛ nin ye wa, Yusufu dence? An ka a face lɔn, ka a bamuso lɔn kɛ! Mun na a b'a fɔ ko ale jigira ka bɔ sankolo ra?» ⁴³ Yesu ka o jaabi ko: «Aw kana ŋunūŋunu aw yɛɛ kɔrɔ yi. ⁴⁴ Mɔɔ si tɛ se ka na ne fɛ, ni ne Fa min ka ne ci, ale ma o tigi lana ne fɛ; ni o tigi nana ne fɛ, dunupa labanlon na, ne bɛna o tigi kunu ka a bɔ saya ra. ⁴⁵ Ayiwa, a sebera ciraw ta kitabuw kɔnɔ ko:

<Ala yɛɛ le bɛna o bɛɛ karan.>

Mɔɔ o mɔɔ bɛ Fa Ala ta Kuma lamɛn ka sɔn a ta karan ma, o tigi bɛ na ne fɛ. ⁴⁶ Nka o t'a yira ko mɔɔ dɔ ŋa ka Ala ye dɛ! Mɔɔ si ma Ala ye, fɔ min bɔra Ala ra, ale kelen le ka Fa Ala ye.»

Domunifen min bɛ mɔɔ panamanya

⁴⁷ «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔɔ min lara ne ra, o tigi bɛ panamanya banbari sɔrɔ. ⁴⁸ Domunifen min bɛ panamanya di mɔɔw ma, ne le ye o

† **6:31** 6.31 Mane tun ye domunifen dɔ ye, Ala tun ka min di Izirayɛlimɔɔw ma ka o to tagama ra kongokolon kɔnɔ. Bɔri 16.13-15,31; Zaburu 78.24. **6:45** 6.45 Nin kuma fora Ezayi 54.13.

ye. ⁴⁹ Aw bɛmaw ka domunifen dɔ domu kongokolon kɔnɔ, nka o bɛɛ n'a ta, saya nana se o ma. ⁵⁰ Nka domunifen min jigira ka bɔ sankolo ra, o le ye nin ye; ni mɔgɔ min ka o domu, o tigi tɛna sa. ⁵¹ Ne le ye domunifen panaman ye, min jigira ka bɔ sankolo ra. Ni mɔgɔ min ka o domu, o tigi panaman bɛ to wagati bɛɛ. Ne bɛ domunifen min di, o ye ne yɛrɛ farisogo le ye, janko dunuɲamɔgɔw ye panamanya.»

⁵² Yesu ka o fɔ minke, Yahudiyaw ka kɛ ɲɔgɔn sɔsɔ ye; o ko: «Nin cɛ b'a fɛ ka a yɛrɛ sogo di an ma cogo di le, an y'a domu?» ⁵³ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko Min kɛra Adamaden ye*, ko ni aw ma o sogo domu ka a jori min, aw tɛna panamanya sɔrɔ. ⁵⁴ Nka ni mɔgɔ min ka ne sogo domu ka ne jori min fana, o tigi bɛ panamanya banbari sɔrɔ; dunuɲa labanlon na, ne bɛna o tigi lakunu ka bɔ saya ra. ⁵⁵ Sabu ne farisogo ye domunifen yɛrɛ le ye, ne jori fana ye minnifen yɛrɛ le ye. ⁵⁶ Ni mɔgɔ min ka ne sogo domu, ka ne jori min, o tigi bɛ to ne ta jɛɲɔgɔnya ra, ne fana bɛ to jɛɲɔgɔnya ra ni o tigi ye. ⁵⁷ Fa Ala min panaman lo, min ka ne ci, ne bɛ panamanya ale le sababu ra; o cogo ra ni mɔgɔ min ka ne farisogo domu, ka ne jori min fana, o tigi bɛ panamanya ne sababu ra. ⁵⁸ Domunifen min jigira ka bɔ sankolo ra, o le ye nin ye; aw bɛma minw sara, olugu ka domunifen min domu, o domunifen ni nin tɛ kelen ye. Ni mɔgɔ min ka nin domunifen domu, o tigi bɛna panamanya banbari sɔrɔ.»

⁵⁹ Yesu ka nin kumaw le fɔ k'a to mɔgɔw karan na karanso kɔnɔ Kaperinahumu.

Yesu ta kuma bɛ panamanya banbari di

⁶⁰ Ayiwa, Yesu ka o kuma fɔ minke, a ta karamɔgɔdenw caman ko: «Nin kuma ka gbɛlen dɛ! Jɔn bɛ se ka sɔn nin ma?» ⁶¹ Yesu k'a lɔn ko karamɔgɔdenw bɛ o kow le ɲunuɲununa minke, a ko o ma ko: «Nin kuma digira aw ra wa? ⁶² O tuma, Min kɛra Adamaden ye*, ni aw nana o yɛlɛnto ye ka taga a bɔyɔrɔ ra don? ⁶³ Ala Nin* le bɛ mɔgɔ panamanya; ni o tɛ, mɔgɔ yɛrɛ baraka tɛ se ka foyi kɛ; ne ka kuma minw fɔ aw ye, o bɔra Ala Nin le ra, o le bɛ panamanya di. ⁶⁴ Nka dɔw bɛ aw ra, olugu ma la o ra.»

Ayiwa, kabini a damina ra, minw tun ma la Yesu ra, a tun ka olugu lɔn, ani min tun bɛna a janfa.

⁶⁵ Yesu k'a fɔ tuun ko: «O le kosɔn ne k'a fɔ aw ye ko mɔgɔ si tɛ se ka na ne ma, ni Fa Ala ma o se di o tigi ma.»

⁶⁶ Ayiwa, k'a ta o lon na, a ta karamɔgɔden caman bɔra a kɔ; o ma sɔn ka tugu a kɔ tuun. ⁶⁷ Yesu ko a ta karamɔgɔden tan ni fla ma ko: «Aw fana t'a fɛ ka taga wa?» ⁶⁸ Simɔn Piyeri k'a jaabi ko: «Matigi, an bɛna taga jɔn le fɛ? Panamanya banbari kuma bɛ sɔrɔ ele le fɛ. ⁶⁹ An lara i ra, an fana k'a lɔn ko Den* Saninman min bɔra Ala ra, ko ele lo.» ⁷⁰ Yesu k'a fɔ o ye ko: «Ne le ma aw mɔgɔ tan ni fla panawoloma wa? K'a sɔrɔ kelen bɛ aw ra, o ye setanamɔgɔ le ye.» ⁷¹ Yesu tun bɛ Zudasi le ma, Simɔn Sikariyɔti dɛncɛ; ale le tun bɛna Yesu janfa, k'a sɔrɔ karamɔgɔden tan ni fla dɔ tun lo.

7

Yesu balemaw ma la a ra

¹ Ayiwa, o kɔ, Yesu tun bɛ yaalayaala Galile mara yɔrɔw ra; a ma sɔn ka taga Zude mara ra, sabu Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ a yɔrɔɲinina ko o b'a faga. ² Ayiwa, Yahudiyaw ta gbatakɔrɔsigi ɲanagbɛ* wagati tun surunyara. ³ Yesu balemaw k'a fɔ a ye ko: «I ka kan ka bɔ yan ka taga Zude mara ra, janko i ta karamɔgɔdenw fana ye i ta tagamasiyɛnw ye o yɔrɔ ra fana.

⁴ Mɔgɔ si tɛ a ta kow kɛ dogo ra, ni a b'a fɛ ko mɔgɔw ye a lɔn; ni i bɛ nin kabakow nɔgɔn kɛ, i ka kan ka i yɛrɛ yira le, janko bɛɛ ye i ye.»

⁵ Ayiwa, Yesu balemaw tun bɛ o fɔra, sabu olugu fana tun ma la a ra. ⁶ Yesu ka a balemaw jaabi ko: «O kɛwagati ma se ne fɛ fɔlɔ; nka wagati bɛɛ ka ni aw kɔni fɛ. ⁷ Dununamɔgɔw tɛ se ka aw kɔninya; o bɛ ne le kɔninya, sabu o bɛ kɛwalejugu minw kɛra, ne bɛ o kow bɛɛ fɔra kɛnɛ kan. ⁸ Aw kɔni ye taga janagbɛ ra faasi. Ne tena taga yi sisan fɔlɔ, sabu wagati ma se ne fɛ ban.» ⁹ Yesu ka o le fɔ a balemaw ye, ka to Galile.

Yesu tagara gbatakɔrɔsigi janagbɛ ra

¹⁰ A balemaw taganin kɔ janagbɛ ra, Yesu yɛrɛ ka sɔrɔ ka taga. Nka a ma taga mɔgɔw ja na, a dogora ka taga le. ¹¹ O y'a sɔrɔ Yahudiyaw kuntigiw tun bɛ Yesu yɔrɔninina janagbɛ wagati ra; o ka kɛ jininkari kɛ ye ko: «A bɛ min dɛ?» ¹² Jama ra mɔgɔw tun bɛ nununukan caman fɔra Yesu ta ko ra. Dɔw ko: «Mɔgɔnuman lo.» Dɔw ko: «Can tɛ, a bɛ mɔgɔw lafirira le.» ¹³ Nka mɔgɔ si tun tɛ sɔn ka o kuma fɔ kɛnɛ kan, sabu o tun bɛ siranna Yahudiyaw kuntigiw ja.

Yahudiyaw ka Yesu sɔsɔ

¹⁴ Ayiwa, janagbɛ wagati nana se a cɛmance ra; Yesu tagara don Alabatosoba lu kɔnɔ ka mɔgɔw karan. ¹⁵ A ta karan ka Yahudiyaw kabakoya; o ko: «Cɛ nin ka nin lɔnniya bɛɛ sɔrɔ min le, k'a sɔrɔ a ma karan kɛ?» ¹⁶ Yesu ka o jaabi, ko: «Ne ta karan ma bɔ ne yɛrɛ ra, nka a bɔra ne cibaga Ala le ra. ¹⁷ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka Ala sago kɛ, o tigi bɛna a lɔn ni ne ta karan bɔra Ala le ra, walama ni a bɔra ne yɛrɛ le ra. ¹⁸ Mɔgɔ min bɛ kuma ni a yɛrɛ ta se bagaya ye, o tigi bɛ bonya jinina a yɛrɛ le ye. Nka mɔgɔ min b'a fɛ a cibaga ye bonya, o tigi ta le ye can ye, nanbara si tɛ a ta kow ra. ¹⁹ Cira Musa le ma sariya* di aw ma wa? Nka aw si tɛ sariya sira tagamana. Mun na aw bɛ ne yɔrɔninina ka ne faga?»

²⁰ Jama ra dɔw ko Yesu ma ko: «Ele ye jinato le ye. Jɔntigi le bɛ i yɔrɔninina ka i faga?» ²¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ne ka kɛwale kelen min kɛ, o le ka aw bɛɛ kabakoya! ²² Aw ka kɛnɛsigiri lɔn cira Musa le fɛ k'a sɔrɔ a ma bɔ cira Musa ra, a daminana an bɛmaw le ra; o le kosɔn hali Nɛnɛkirilon na aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi. ²³ Ni aw bɛ sɔn ka cɛden kɛnɛsigi Nɛnɛkirilon na, janko ka cira Musa ta sariya sira tagama o, mun kosɔn ne ka mɔgɔ kuturu kɛnɛya Nɛnɛkirilon na minke, aw dimina ne kɔrɔ o ra? ²⁴ Aw kana ko ye aw ja ra dɔrɔn k'a kiti tigɛ; aw ye kiti tigɛ ni terreninya le kan.»

Yala Yesu le ye Kisibaga ye wa?

²⁵ Zeruzalɛmu dugumɔgɔ dɔw tun b'a fɔra ko: «O tuma o bɛ cɛ min yɔrɔninina ko o b'a faga, ale le tɛ nin ye wa? ²⁶ A flɛ, a bɛ kumana bɛɛ ja na kɛnɛ kan, mɔgɔ si tɛ foyi fɔra a ye. Kɔni an ta kuntigiw ma lo a ra le ko Ala ka Kisibaga* min layiri ta ko ale lo dɛ? ²⁷ K'a sɔrɔ anw ka cɛ nin bɔyɔrɔ lɔn; nka ni Kisibaga nana, mɔgɔ si tena a bɔyɔrɔ lɔn.»

²⁸ Ayiwa, ka Yesu to mɔgɔw karan na Alabatosoba kɔnɔ, a kumana ni fanga ye, k'a fɔ ko: «Aw ko, ko aw ka ne lɔn, ka ne bɔyɔrɔ fana lɔn kɛ? Nka ne ma na ne yɛrɛ ma, min ka ne ci, ale le bɛ cantigi ye. Nka aw ma a lɔn. ²⁹ Ne kɔni ka a lɔn, sabu ne bɔra ale le ra, ale le fana ka ne ci.» ³⁰ Yesu ka o fɔ minke, o tun b'a fɛ ka a mina, nka mɔgɔ si ma se k'a boro la a kan, sabu a ta wagati tun ma se fɔlɔ. ³¹ O bɛɛ n'a ta, jama ra mɔgɔ caman lara Yesu ra; o mɔgɔw tun b'a fɔra ko: «Hali ni Kisibaga nana, a bɛna tagamasiyen juman le kɛ ka tɛmɛ nin cɛ ta kan?»

Yahudiyaw kuntigiw ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Yesu mina

³² Jama tun bɛ o kuma minw ɲunuɲununa Yesu ta ko ra, Farisiw* nana o mɛn. O ra, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka Alabatosoba kɔrɔsibaga dɔw ci ko o ye taga Yesu mina. ³³ Yesu ko olugu ma ko: «Ne bɛ ni aw ye yan tuun ka wagati dɔɔnin le kɛ; o kɔ, ne bɛ sɔrɔ ka taga ne cibaga fɛ. ³⁴ Nka aw bɛna ne yɔrɔɲini ka dɛsɛ, aw tɛna ne ye; sabu ne bɛna kɛ yɔrɔ min na, aw tɛna se ka taga yi.» ³⁵ Yahudiyaw kuntigiw k'a fɔ ɲɔgɔn ye ko: «O tuma cɛ nin b'a fɛ ka taga yɔrɔ juman le, ni a b'a fɔra ko an tɛna ale ye? Yahudiya minw janjanna ka taga sigi Gɛrɛkiw fɛ, kɔni a t'a fɛ ka taga olugu le fɛ ka taga kɛ Gɛrɛkiw karan ye dɛ? ³⁶ A ka kuma min fɔ, o kɔrɔ le ye di, ko: «Aw bɛna ne yɔrɔɲini, nka aw tɛna ne ye?» Ani tun ko: «Ne bɛna kɛ yɔrɔ min na, aw tɛna se ka taga o yɔrɔ ra?» »

Yesu ka Nin Saninman layiri ta

³⁷ Ayiwa, ɲanagbɛ lon laban, o le tun ye a lonba yɛrɛ ye; Yesu lɔra jama na fɛ ka kuma ni fanga ye, ko: «Ni minlɔgɔ bɛ mɔgɔ min na, o tigi ye na ne fɛ ka na min. ³⁸ Ni mɔgɔ min lara ne ra, ji min bɛ ɲanamanya di, o bɛna woyo ka bɔ o tigi jusukun na i ko baji,» i n'a fɔ a sebera Ala ta Kuma ra cogo min na. ³⁹ Nin Saninman* min tun bɛna di lanabagaw ma, Yesu tun bɛ o ko le fɔra ten. O wagati ra Nin Saninman tun ma di fɔlɔ, sabu Yesu tun ma kɔrɔta fɔlɔ ka taga don a ta nɔɔrɔ ra sankolo ra.

Mɔgɔw kan taranna Yesu kosɔn

⁴⁰ Ayiwa, jama ka Yesu ta kuma mɛn minke, o ra dɔw tun b'a fɔra ko: «Sigiya si t'a ra, cira min ko fɔra, nin cɛ yɛrɛ lo!» ⁴¹ Dɔ wɛrɛw tun b'a fɔra ko: «Ala ka Kisibaga* min layiri ta, nin lo.» Nka dɔw ko: «Kisibaga bɛ se ka bɔ Galile mara ra cogo di? ⁴² Yala a ma seɓɛ Kitabu kɔnɔ ko Kisibaga bɛna kɛ Dawuda ta gbamɔgɔ dɔ le ye wa, ani ko a bɛna bɔ Betilehemu le, min ye Dawuda worodugu ye wa?»

⁴³ Yesu ta ko kosɔn jama kan taranna. ⁴⁴ Dɔw tun b'a fɛ ka Yesu mina, nka mɔgɔ si ma se ka a boro la a kan.

Yahudiyaw kuntigiw ta jusukungbɛlɛya

⁴⁵ Minw tun nana Yesu minayɔrɔ ra, olugu sekɔra ka taga sarakalasebagaw* kuntigiw ni Farisiw* fɛ; olugu ka o ɲininka ko: «Mun kosɔn aw m'a mina ka na ni a ye?» ⁴⁶ Yesu minabagaw ka a jaabi ko: «An ma mɔgɔ si ye min bɛ kuma i ko nin cɛ!» ⁴⁷ Farisiw ko o ma ko: «O tuma a ka aw fana lafiri kɛ? ⁴⁸ Aw k'a mɛn ko an ta kuntigiw juman kelen, walama Farisiw juman kelen le lara a ra fɔlɔ? ⁴⁹ Nin jama min lara a ra, olugu si ma cira Musa ta sariya* lon; olugu ye mɔgɔ danganinw le ye!»

⁵⁰ Ayiwa, Nikodemu min tun kɔnna ka taga Yesu fɛ lon dɔ, ale fana tun ye o Farisiw dɔ ye; ale ko o ma ko: ⁵¹ «Yala ka kaɲa ni an ta sariya ye, an bɛ se ka kiti tige mɔgɔ dɔ kan k'a sɔrɔ an ma a tigi lamɛn fɔlɔ, ka a lon a ka ko min kɛ wa?» ⁵² O ko ale ma ko: «O tuma, ele fana bɔra Galile le wa? I yɛrɛ ye Kitabu fɛ ka ɲa; i bɛna a ye ko cira si ma deri ka bɔ Galile.»

[⁵³ * O kɔ, o bɛɛ kelen kelen wurira ka taga o ta so.

8

¹ Yesu tagara Oliviyesunw kuru kan.

Muso min minara jɛnɛya ra

* **7:53** 7.53 K'a damina hayan 7.53, ka taga a bla hayan 8.11, o kumaw tɛ sɔrɔ kitabu dɔw kɔnɔ, walama o sebera fan wɛrɛ ra.

² Ayiwa, o lon dugusagbe sɔgomada jooa fe, Yesu sekora ka taga Alabatosoba lu kɔnɔ tuun. Jama bɛɛ nana lajen a kɔrɔ; a sigira ka to ka o karan.

³ Ayiwa, sariya karamɔgɔw* ni Farisiw* nana ni muso dɔ ye a fe, ko o muso minana jeneya ra. O k'a mina ka na a lo jama ce ma. ⁴ O ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, an tagara nin muso mina k'a to jeneya ra ni ce dɔ ye. ⁵ Ciru Musa k'a fo an ye sariya* ra ko an ka kan ka o muso jɔgɔn bon ni kabakuru ye ka a faga*. Ayiwa, ele ko di o ra?» ⁶ O tun b'a fe k'a kɔrɔbo le, janko ka sababu dɔ sɔrɔ k'a jaraki. Nka Yesu birira ka ke seberi ke ye dugu ma ni a borokanden ye. ⁷ O gbanna a ra ni pininkari ye minke, a wurira ka lo, k'a fo o ye ko: «Aw ra ni min ma jurumun ke ka ye, o tigi ye ke mɔgɔ folo ye, ka a bon ni kabakuru ye.» ⁸ A ka o fo minke, a birira tuun ka ke seberi ke ye dugu ma. ⁹ O mɔgɔw ka o kuma men minke, [o yere jusukun ka o sɔsɔ;] o bɛɛ tagara kelen kelen, k'a damina mɔgɔkɔrɔbaw ra. Yesu kelen tora ni muso ye, muso lonin tora a kɔrɔ. ¹⁰ Yesu k'a kun kɔrɔta k'a fo muso ye ko: «Muso, o be min le? Mɔgɔ si ma kiti ben i kan wa?» ¹¹ Muso ka Yesu jaabi ko: «Mɔgɔ si!» Yesu ko: «Ayiwa, ne fana te kiti ben i kan; taga, i kana jurumun ke tuun.»]

Yesu le ye dunuɓa ta yeelen ye

¹² O ko, Yesu ka kuma ta tuun k'a fo jama ye ko: «Ne le ye dunuɓa ta yeelen ye. Ni mɔgɔ min tugura ne ko, o tigi tɛna tagama dibi ra, nka o tigi bɛna yeelen sɔrɔ, min be janamanya di a ma.» ¹³ Farisiw* ko a ma ko: «Ni ele yere le be seereya ke i yere ta ko ra, o tuma i ta seereya te can ye.» ¹⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Hali ni ne yere le be seereya ke ne yere ta ko ra, ne ta seereya ye can ye, sabu ne ka ne boyɔrɔ lon, ne ka ne tagayɔrɔ fana lon; nka aw ma ne boyɔrɔ lon, aw ma ne tagayɔrɔ fana lon. ¹⁵ Aw kɔni be kiti tige ka kɔna ni adamadenw ta jatemina le ye; nka ne te kiti tige mɔgɔ si kan. ¹⁶ Hali ni ne be kiti tige, ne ta kiti be tige can le kan, sabu ne kelen te; ne Fa min ka ne ci, o be ni ne ye. ¹⁷ Ayiwa, a sebera aw ta sariya* ra ko ni mɔgɔ fla kɛra ko min seere ye, ko o ko ye can le ye. ¹⁸ Ayiwa, ne ye ne yere seere ye, ne Fa min ka ne ci, o fana ye ne seere ye.»

¹⁹ O ko Yesu ma ko: «I fa be min le?» Yesu ka o jaabi ko: «Aw ma ne yere lon, janko ka na a fo ne Fa; ni aw tun ka ne lon can ra, aw tun bɛna ne Fa fana lon.»

²⁰ Yesu ka o kuma bɛɛ fo ka a siginin to karan na Alabatosoba lu kɔnɔ sarakablaminanw yɔrɔ ra. Mɔgɔ si ma se ka a mina, sabu a ta wagati tun ma se ban.

Yesu ta tagayɔrɔ

²¹ Yesu k'a fo mɔgɔw ye tuun ko: «Ne bɛna taga; ni ne tagara, aw bɛna ne yɔrɔnini, nka aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumun na; ne be taga yɔrɔ min na, aw te se ka taga o yɔrɔ ra.»

²² Yahudiyaw kuntigiw ko: «O tuma a bɛna a yere faga le wa? Sabu a ko, ko: <Ne be taga yɔrɔ min na, aw te se ka taga o yɔrɔ ra!> » ²³ Yesu k'a fo o ye ko: «Aw sɔrɔra dugukolo kan yan le, nka ne bɔra sankolo ra; dunuɓa ta le be aw ye, nka ne kɔni, dunuɓa ta te ne ye! ²⁴ O le koson ne k'a fo aw ye ko aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na; sabu ni aw kɔni ma la a ra ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye,> o tuma aw bɛna sa ka aw to aw ta jurumunw na.» ²⁵ O ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye jontigi le ye?» Yesu

* **8:5** 8.5 Nin kuma fɔra Musa ta sariya ra (Sarakalasebagaw 20.10; Sariya 22.22-24), nka ka kɔna ni sariya ye, ce ni muso bɛɛ le tun ka kan ka faga. **8:17** 8.17 Nin kuma fɔra Sariya 17.6; 19.15.

ko: «Kabini a damina ra, ne ye min ye, ne ka o fɔ aw ye. ²⁶ Fɛn caman be ne fɛ k'a fɔ aw ta ko ra, ani ka aw jaraki; nka min ka ne ci, o ta le ye can ye; ne ka min mɛn ale fɛ, ne bɛ o le fɔ dunupamɔgɔw ye fana.»

²⁷ Yahudiyaw m'a faamu ko Yesu bɛ Fa Ala ta ko le fɔra o ye. ²⁸ O kosɔn Yesu k'a fɔ o ye ko: «Min kɛra Adamaden ye*, ni aw nana o kɔrɔta san fɛ tuma min na, aw bɛna sɔrɔ k'a lɔn ko ne ko <Ne ye min ye, ne ye o le ye>, ko ne tɛ foyi kɛ ne yɛrɛ ma, nka Fa Ala ka ne karan min na, ne bɛ o le fɔ. ²⁹ Min ka ne ci, ale bɛ ni ne ye. A ma ne to ne kelen na, sabu min ka di a ye, ne bɛ o le kɛ tuma bɛɛ.»

³⁰ Yesu ka o kuma fɔ minke, mɔgɔ caman lara a ra.

Fɛn min bɛ mɔgɔ kɛ a yɛrɛ ta ye

³¹ Ayiwa, Yahudiya minw tun lara Yesu ra, a k'a fɔ olugu ye ko: «Ni aw sɔnna ka to ne ta kumaw kan, aw bɛna kɛ ne ta karamɔgɔdenw ye can ra. ³² Aw bɛna can lɔn, o can lɔnniya bɛna aw kɛ aw yɛrɛ ta ye fana.» ³³ O ko Yesu ma ko: «Anw ye Iburahima ta durujaw le ye, an ma deri ka kɛ mɔgɔ si ta jɔn ye. Mun na ele ko, ko an bɛna kɛ an yɛrɛ ta ye?» ³⁴ Yesu ka o jaabi ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko mɔgɔ o mɔgɔ bɛ jurumun kɛ, o tigi ye jurumun ta jɔn le ye. ³⁵ Jɔn tɛ to a matigice ta so kɔnɔ wagati bɛɛ, nka matigice dence bɛ to so kɔnɔ tuma bɛɛ. ³⁶ Den min bɔra Ala ra*, ni o ka aw kɛ aw yɛrɛ ta ye, o tuma aw bɛna kɛ aw yɛrɛ ta ye yɛrɛ le. ³⁷ Ne k'a lɔn ko aw ye Iburahima ta durujaw ye; nka o bɛɛ n'a ta, aw bɛ ne fagacogo pinina, sabu aw tɛ ne ta kuma fɛ. ³⁸ Ne kɔni, ne ka min ye ne Fa fɛ, ne bɛ o le fɔ; aw fana ka min sɔrɔ aw fa fɛ, aw bɛ o le kɛ.»

³⁹ Ayiwa, o ka Yesu jaabi ko: «Anw fa ye Iburahima le ye.» Yesu ko o ma ko: «Ni aw tun ye Iburahima ta denw ye, aw tun bɛna Iburahima ta kɛwalew jɔgɔn le kɛ. ⁴⁰ Nka sisan, a flɛ, ne ka can min sɔrɔ Ala fɛ, ne ka o fɔ aw ye, o bɛɛ n'a ta, aw bɛ ne fagacogo pinina; Iburahima ma o jɔgɔn kɛ dɛ! ⁴¹ Aw bɛ aw fa ta kɛwalew jɔgɔn le kɛra.»

O ko Yesu ma ko: «Anw ma woro jɛnɛya ra dɛ! Fa kelenpe le bɛ an fɛ, o ye Ala ye.»

⁴² Yesu ko o ma ko: «Ni Ala le tun ye aw Fa ye, aw tun bɛna ne kanu, sabu ne bɔra Ala le ra ka na yan. Ne ma na ne yɛrɛ ma; ale le ka ne ci. ⁴³ Ne bɛ min fɔra, mun kosɔn aw tɛ o faamuna? Aw tɛ sɔn ka ne ta kumaw lamɛn le. ⁴⁴ Aw fa ye Setana le ye; min fana ka di aw fa Setana ye, aw b'a fɛ ka o le kɛ. Ale ye mɔgɔfagabaga le ye kabini a ta kow damina ra; a ma deri ka can fɔ ka ye, sabu can den kelen tɛ a kɔnɔ. Ni a b'a fɛ ka faninya fɔ tuma min na, a bɛ kuma ka kaɲa ni a yɛrɛ ta sɔn le ye; sabu faninyafɔbaga lo, faninya face yɛrɛ lo. ⁴⁵ Nka, ne kɔni ne bɛ can le fɔ, o le kosɔn aw tɛ lara ne ra. ⁴⁶ Aw ra, jɔntigi le bɛ se k'a yira ko ne ka jurumun kɛ? Ayiwa, ni ne bɛ can le fɔra, mun na aw tɛ la ne ra? ⁴⁷ Mɔgɔ min ye Ala ta mɔgɔ ye, o tigi bɛ Ala ta Kumaw lamɛn. Aw tɛ a lamɛn, sabu aw tɛ Ala ta mɔgɔw ye.»

Yesu ka bon ni Iburahima ye

⁴⁸ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «Jo bɛ an fɛ k'a fɔ ko i ye Samarika le ye, ko jina bɛ i ra fana.» ⁴⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Jina tɛ ne ra, nka ne bɛ ne Fa le bonyara; aw kɔni, aw bɛ ne dɔgɔyara le. ⁵⁰ Ne tɛ bonya pinina ne yɛrɛ ye, nka kelen bɛ yi, ale le bɛ a pinina ne ye; ale le bɛna jo di ne ma fana. ⁵¹ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni mɔgɔ min ka ne ta kuma sira tagama, o tigi tɛna sa fiyewu.»

⁵² Yahudiyaw ko: «Sisan kɔni an k'a lɔn yere le ko jina le be ele ra. Iburahima sara, ciraw fana sara; ele ko, ko ni mɔgɔ min ka ele ta kuma sira tagama, ko o tigi tena sa ka ye. ⁵³ O tuma ele ka bon ni an bemace Iburahima ye wa? Ale sara, ciraw fana sara! O tuma ele be i yere jatera mun mɔgɔ suguya le ye?»

⁵⁴ Yesu ko: «Ni ne tun be ne yere bonyara, o bonya tun te ke foyi ye. Ne Fa le be ne bonya, aw ko ale min ma ko aw ta Ala lo. ⁵⁵ Aw m'a lɔn, nka ne k'a lɔn; ni ne tun ko, ko ne m'a lɔn, ne tun bena ke aw jɔgɔn faninyafɔbaga le ye. Nka ne k'a lɔn, ne fana be a ta kuma sira tagama. ⁵⁶ Aw bemace Iburahima pagarira ko a bena ne nalon ye. A k'a ye minke, a jusu diyara kosebe.» ⁵⁷ Yahudiyaw ko a ma ko: «E! Ele si ma sanji bilooru sɔrɔ fɔlɔ, ele ko i ka Iburahima ye!» ⁵⁸ Yesu ko o ma ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye, ko sani Iburahima ye woro, <ne ye min ye, ne tun be o ye> ka ban!»

⁵⁹ O kuma kosɔn Yahudiyaw ka kabakuruw ta ko o be Yesu bon, nka a dogora ka bɔ Alabatosoba kɔnɔ ka taga.

9

Yesu ka fiyentɔce keneya

¹ Yesu temeto, a ka fiyentɔce dɔ ye; o ce fiyennin le tun worora. ² Yesu ta karamɔgɔdenw ka a jininka ko: «An karamɔgɔ, mun le k'a to nin ce fiyennin worora? A yere ta jurumun lo wa, walama a worobagaw ta jurumun lo?» ³ Yesu ka o jaabi ko: «A yere ta jurumun te, a worobagaw fana ta jurumun te; a kera janko Ala ta se bagaya le ye yira ale sababu ra. ⁴ An ka kan ka ne cibaga ta baara ke wagati min na tere yeelen be yi; ni o te, ni su nana ko, mɔgɔ si tena se ka baara ke. ⁵ Ka ne to dunupa ra yan, ne le ye dunupa ta yeelen ye.»

⁶ Yesu ka o fɔ minke, a ka daji tu dugu ma, ka bɔgɔ fitini nɔɔni ni a ye, ka o mun fiyentɔ nadenw na, ⁷ k'a fɔ a ye ko: «Taga i na ko Silowe dinga ta ji ra.» (Silowe kɔrɔ ye ko «Ciraden»). Ce tagara a na ko minke, a sekɔtɔ, a tun be yeri kera.

⁸ Ayiwa, a siginɔgɔnw, ani minw tun be to k'a ye a be daariri kera, olugu ko: «Ce nin le tun te sigira yan ka to ka mɔgɔw daari wa?» ⁹ Dɔw ko: «Ale lo ke.» Dɔw ko: «Ale te, a bɔnin b'a fe le dɔrɔn.» A laban, ce yere ko: «Ne yere lo.» ¹⁰ O ko a ma ko: «I na yelera cogo di le?» ¹¹ A ka o jaabi ko: «Ce min tɔgɔ ye ko Yesu, ale le ka bɔgɔ ke ka a mun ne na ra, ko ne ye taga ne na ko Silowe dinga ta ji ra. Ne tagara ne na ko minke, ne na yelera.» ¹² O ka a jininka ko: «O ce be min?» A ko: «Ne m'a lɔn.»

Farisiw ka fiyentɔcekɔrɔ wele ka a jininka

¹³ Ayiwa, o ka o fiyentɔce na yelenin mina ka taga ni a ye Farisiw* fe. ¹⁴ K'a sɔrɔ Yesu tun ka bɔgɔ mun ce na ra ka a na ye le lon min na, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* le ye. ¹⁵ O kosɔn Farisiw ka ce jininka tuun ko a na yelera cogo di le. A ka o jaabi ko: «A ka bɔgɔ mun ne nadenw na, ne tagara ne na ko, ne na yelera.» ¹⁶ A ka o fɔ minke, Farisi dɔw ko: «O ce ma bɔ Ala ra, sabu a te Nenekirilon jatera.» Nka dɔw ko: «Jurumunkebaga be se ka nin kabakow jɔgɔn ke wa?» A kera ten, o gbansan kan taranna.

¹⁷ O ka fiyentɔce na yelenin jininka tuun ko: «Ce min ka ele na ye le o, ele yere be mun le miirira o ce ta ko ra?» A ko o ma ko: «Ala ta cira lo.»

¹⁸ Nka Yahudiyaw kuntigiw tun ma la a ra fiyewu ko o ce fiyennin le tun worora, ani ko a na nana ye le. O kosɔn o k'a worobagaw wele, ¹⁹ ka na olugu jininka ko: «Aw dence le ye nin ye wa? Aw be se k'a fɔ ko can ra a

fiyennin le worora wa? A nana ke cogo di sisan ko a be yeri kera?» ²⁰ Ce worobagaw ka o jaabi ko: «An kɔni k'a lɔn ko an dence lo, ko a fiyennin le worora fana. ²¹ Nka fen min nana a to a be yeri kera sisan, an ma o lɔn; mɔgɔ min fana ka a ja yeɛ, an ma o tigi lɔn. Aw ye a yere jininka; denmisen te tuun o; a yere bena a jafɔ aw ye.»

²² Ce worobagaw ka o fo Yahudiyaw kuntigiw nasiran le kosɔn, sabu o tun benna a ra ko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka lo a ra k'a fo ko Yesu le ye Kisibaga* ye, ko o be o tigi gben k'a nin bo karanso* ta jen ra. ²³ O nasiran le kosɔn o ko: «Den te, aw ye a yere jininka.»

²⁴ Ayiwa, o ka fiyentɔcekɔro wele tuun a sijaga flanan na ka na a fo a ye ko: «Kari Ala ra i ye can fo an ye. Ce min ka i ja yeɛ, anw kɔni k'a lɔn ko jurumunkebaga lo.» ²⁵ Ce ka o jaabi ko: «Ni jurumunkebaga lo walama ni jurumunkebaga te, ne ma o lɔn; ne ka fen kelenpe le lɔn: ne tun ye fiyento ye, nka sisan ne be yeri kera.»

²⁶ O ko a ma ko: «A ka mun le ke i ra? A ka i ja yeɛ cogo di le?» ²⁷ Ce ka o jaabi ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban, nka aw ma sɔn ka ne lamɛn; mun na aw b'a fe ne ye a jafɔ aw ye tuun? Kɔni aw fana t'a fe ka ke a ta karamɔgɔden dɔw ye de?» ²⁸ O ka a neni; o ko: «Ele le ye a ta karamɔgɔden ye; anw ye cira Musa ta karamɔgɔdenw le ye. ²⁹ An k'a lɔn ko Ala kumana cira Musa fe, nka an ma nin ce boyɔro lɔn.»

³⁰ Ce ko: «Nin ye kabako le ye de! Aw ko, ko aw ma a boyɔro lɔn, k'a sɔro a ka ne ja yeɛ! ³¹ An k'a lɔn ko Ala te jurumuntɔw lamɛn; nka mɔgɔ min be a bato ka a sago ke, a be o le lamɛn. ³² Kabini dunupa danna, an ma deri k'a men ko mɔgɔ min fiyentɔman worora, ko do ka o ja yeɛ. ³³ Ni nin ce tun ma bo Ala ra, a tun tena se ka foyi ke.»

³⁴ Farisiw* ko ce ma ko: «Ele min kuturu worora jurumun na, ele le be anw karanna sisan ke?» O ka a gben ka bo karanso ra.

Yesu ko Farisiw ye fiyentɔw ye

³⁵ Ayiwa, Yesu nana a men ko o ka ce gben; a tagara ben ni a ye minke, a ko a ma ko: «Min kera Adamaden ye*, i lara o ra wa?» ³⁶ Ce ko Yesu ma ko: «An karamɔgɔ, jontigi lo? A yira ne ra, janko ne ye la a ra.» ³⁷ Yesu ko: «I ja be ale yere le ra ten, a be kumana i fe.» ³⁸ Ce ko: «Matigi, ne lara i ra.» A ka a kinbiri gban Yesu koro ka a bato.

³⁹ Yesu ko: «Ne nana dunupa ra ka na kiti le tige, janko minw te yeri kera, olugu ye yeri ke, minw be yeri kera, olugu ja ye fiyen.» ⁴⁰ Farisi* dɔw tun be Yesu koro, olugu ka o kuma men minke, o ko Yesu ma ko: «O tuma anw fana fiyennin lo wa?» ⁴¹ Yesu ka o jaabi ko: «Ni aw tun fiyennin lo, aw tun tena jaraki; nka aw ko minke ko aw be yeri kera, o kosɔn aw jarakinin lo tuma bee.»

10

Sagagbenbaga ni sagaw ta talen

¹ Yesu ko: «Can ra ne b'a fo aw ye ko mɔgɔ min te sɔn ka don sagabon donda fe, fo a be yelen fan were fe ka don, o tigi ye son le ye, benkannikebaga lo. ² Nka min be don donda fe, o le ye sagagbenbaga yere ye. ³ Sagabon korosibaga be da yeɛ a ye. Sagaw be a kan men; a be a ta sagaw wele kelen kelen o tɔgo ra ka bo ni o ye kene ma. ⁴ Ni a bora ni a ta sagaw ye kene ma, a be bla o ja. Sagaw fana be tugu a ko, sabu o ka a kan lɔn. ⁵ Nka sagaw te tugu mɔgɔ were ko; o be bori o tigi ja, sabu o te mɔgo were kan lɔn.»

⁶ Yesu ka o talen fɔ o mɔgɔw ye, nka o m'a faamu.

Yesu ye sagagbenbagaruman ye

⁷ Yesu k'a fɔ o ye tuun ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ne le ye sagabon donda ye. ⁸ Minw bɛɛ nana ne ja fɛ, olugu bɛɛ ye sonw ni benkanikebagaw le ye; sagaw ma o lamɛn. ⁹ Ne le ye donda ye; ni mɔgɔ min ka tɛmɛ ne fɛ ka don, o tigi bɛ kisi. O tigi bɛna to ka don ka bɔ pasuma ra, ka domunikeyɔrɔ sɔrɔ. ¹⁰ Son tɛ na foyi kama ni sonyari tɛ, ani fagari, ani cɛnri. Nka ne kɔni nana le, janko mɔgɔw ye janamanya sɔrɔ fɔ ka wasa.

¹¹ «Ne le ye sagagbenbagaruman ye; sagagbenbagaruman bɛ a nin di ka sa a ta sagaw kosɔn. ¹² Nka baaraden min bɛ sagaw kɔrɔsira sara ra, ale tɛ sagagbenbaga ye, sagaw fana tɛ a ta ye; o kosɔn ni a ka wara nato ye, a bɛ bori ka sagaw to yi. Wara bɛna saga dɔw mina, a tɔw bɛ janjan. ¹³ Baaraden bɛ bori, sabu ale ye waripinibaga le ye; sagaw hami tɛ a ra. ¹⁴ Ne kɔni, ne ye sagagbenbagaruman le ye; ne ka ne ta sagaw lɔn; ne ta sagaw fana ka ne lɔn, ¹⁵ i ko Fa Ala ka ne lɔn cogo min na, ani ne ka Fa Ala lɔn cogo min na. Ne bɛ ne nin di ka sa ne ta sagaw kosɔn. ¹⁶ Saga wɛrɛw bɛ ne fɛ, minw tɛ nin sagabon kɔnɔ; jagboya lo ne ye taga olugu fana gbɛngbɛn ka na; o bɛna ne kan mɛn, o bɛna kɛ sagakuru kelen ye, ka sagagbenbaga kelen kɛ o kunna.

¹⁷ «Ne ko ka di ne Fa Ala ye, sabu ne bɛ ne nin di ka sa, janko ne ye na a sɔrɔ tuun. ¹⁸ Mɔgɔ si tɛ se ka ne nin bɔ ne ra jagboya ra; ne yɛrɛ b'a di. Se bɛ ne ye ka a di, se bɛ ne ye fana ka a mina tuun; ne Fa Ala ka o le fɔ ne ye.»

¹⁹ Yesu ta kuma kosɔn Yahudiyaw kan taranna tuun. ²⁰ O caman ko: «Jina bɛ cɛ nin na, fatɔ lo; mun kosɔn aw bɛ a lamɛna?» ²¹ Nka dɔw ko: «Nin tɛ jinato kan ye dɛ! Jinato bɛ se ka fiyɛntɔw ja yɛlɛ cogo di?»

Yahudiyaw ko o tɛ Yesu fɛ

²² Ayiwa, Yahudiyaw ta Alabatosoba janagbɛ* min bɛ kɛ Zeruzalɛmu san o san, o nana se; o bɛ bɛn nɛnɛba wagati le ma. ²³ Ayiwa, Yesu tun bɛ yaalayaalara Alabatosoba lu kɔnɔ, masacɛ Sulemani ta bolon kɔnɔ. ²⁴ Yahudiyaw nana lɔ k'a lamini; o ka a pininka ko: «Wagati juman le i bɛna sigiya bɔ an jusu ra sa? Ni ele le ye Kisibaga* ye, a gbɛ k'a fɔ an ye.»

²⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Ne k'a fɔ aw ye ka ban, nka aw ma la a ra. Ne bɛ kɛwale minw kɛra ne Fa Ala tɔgɔ ra, o kɛwalew le b'a yira ko ne bɛ min fɔra aw ye ko o ye can le ye. ²⁶ Nka aw tɛ lara ne ra, sabu aw tɛ ne ta saga dɔw ye. ²⁷ Ne ta sagaw bɛ ne kan mɛn; ne ka o lɔn, o bɛ tugu ne kɔ fana. ²⁸ Ne bɛ janamanya banbari di o ma. O tɛna halaki fiyewu, mɔgɔ si tɛna o bɔsi ka o bɔ ne boro fana. ²⁹ Ne Fa Ala min ka o di ne ma, ale ta se bagaya ka bon ni bɛɛ ta ye; mɔgɔ si tɛ se ka o bɔsi ka bɔ ne Fa boro fana. ³⁰ Ne ni ne Fa ye kelen le ye.»

³¹ Yahudiyaw ka kabakuruw ta tuun ko o bɛ Yesu bon. ³² Yesu ko o ma tuun ko: «Ne ka kɛwaleɲuman caman minw sɔrɔ Fa Ala fɛ, ne ka o kɛ aw ja na. O kɛwalew juman kelen le kosɔn aw b'a fɛ ka ne bon ni kabakuru ye?» ³³ Yahudiyaw ko Yesu ma ko: «An t'a fɛ ka i bon i ta kɛwaleɲumanw le kosɔn; i ka Alatɔgɔcɛnkuma min fɔ, o le kosɔn an b'a fɛ ka i bon; ele mɔgɔ gbansan, ele bɛ i yɛrɛ kɛra Ala ye.»

³⁴ Yesu ko o ma ko: «A ma se bɛ aw ta sariya* yɔrɔ dɔ ra wa, ko Ala k'a fɔ ko: <Aw ye alaw ye?» ³⁵ K'a sɔrɔ an k'a lɔn ko min se bɛra Kitabu kɔnɔ,

o tɛ se ka yeɛma. Ayiwa, Ala ka a ta kuma lase minw ma, ni a bɛ o wele ko alaw, ³⁶ o tuma, Ala ka min janawoloma k'a ci dunuɗa ra, ni o ko, ko Den min bɔra Ala ra*, ko ale le bɛ o ye, mun koson aw ko, ko a bɛ Ala tɔgo cenna? ³⁷ Ni a kera ko ne tɛ ne Fa ta kewalew le kera, o tuma aw kana la ne ra. ³⁸ Nka ni ne bɛ o kewalew le kera, hali ni aw ma la ne ra, aw ye la a ra ko o kewalew bɔra Ala le ra, janko aw ye a lon k'a gbeya ko ne ni ne Fa Ala ye kelen le ye.»

³⁹ O kuma koson mɔgow wurira tuun ko o bɛ Yesu mina, nka a bɔsira o boro ka taga.

⁴⁰ Yesu tagara Zuriden ba ko fɛ tuun, Yuhana tun bɛ mɔgow batizera yɔro min na fɔɔfɔɔ; Yesu tora o yɔro ra. ⁴¹ Mɔgo caman tagara a ko o yɔro ra. O mɔgow tun b'a fɔra ko: «Yuhana ma tagamasiyen si kɛ, nka a ka fɛn o fɛn fɔ nin cɛ ta ko ra, o bɛɛ kera can ye.» ⁴² Mɔgo caman lara Yesu ra o yɔro ra fana.

11

Lazari ta saya

¹ Ayiwa, cɛ do tun bɛ banara; a tɔgo tun ye ko Lazari. A tun bɛ Betani, Mariyamu ni a balemamuso Mariti bɛ dugu min kɔnɔ. ² O Mariyamu le tun nana turu kasadiman kɛ Matigi sen kan ka a jɔsi ni a kunsigi ye; ale balemace Lazari le tun man kɛnɛ. ³ O balemamuso fla ka mɔgo ci ka taga a fɔ Yesu ye ko: «Matigi, i terice man kɛnɛ dɛ!»

⁴ Yesu ka o kuma mɛn tuma min na, a ko: «Nin bana ma dabɔ saya kama; a kera janko ka Ala ta bonya le yira, janko Den min bɔra Ala ra*, a ye kɛ sababu ye ka bonya la o kan.»

⁵ Mariti ni Mariyamu ni Lazari bɛɛ ko tun ka di Yesu ye kɛɛbɛ. ⁶ Nka Yesu ka Lazari ta bana ko mɛn, a tun bɛ yɔro min na, a belen tora yi ka tere fla kɛ. ⁷ O ko, a ko a ta karamɔgodenw ma ko: «An ye seko Zude mara ra.»

⁸ Karamɔgodenw ko: «An karamɔgo, a ma mɛɛn fɔɔ, Yahudiyaw kuntigiw tun b'a fɛ ka i bon ni kabakuru ye ka i faga o yɔro ra, i belen ko an ye seko ka taga yi!» ⁹ Yesu ka o jaabi ko: «Wagati tan ni fla le tɛ tere kɔnɔ wa? Ayiwa, mɔgo min bɛ tagama tere fɛ, o tigi talon man di, sabu tere yeelen bɛ yi. ¹⁰ Nka mɔgo min bɛ tagama dibi ra, o tigi bɛ talon, sabu yeelen tɛ yi.»

¹¹ Yesu ka o fɔ minkɛ, a ko o ma ko: «An terice Lazari bɛ sunɔgora, nka ne bɛ taga a lakunu.» ¹² Karamɔgodenw ko a ma ko: «An karamɔgo, ni sunɔgo dama lo, a bɛna kɛnya.» ¹³ Yesu tun bɛ Lazari sako le fɔra o ye, nka olugu tun b'a miirira ko sunɔgo gbansan lo. ¹⁴ Ayiwa, Yesu sɔrɔra k'a gbɛ k'a fɔ o ye ko: «Lazari sara. ¹⁵ Nka a ma kɛ ne ja na minkɛ, o diyara ne ye aw koson; sabu nin ko bɛna kɛ sababu ye k'a to aw ye la ne ra. Aw ye wuri, an ye taga a fɛ yi.» ¹⁶ O tuma Toma, min bɛ wele fana ko Flanin, ale ko karamɔgoden tɔw ma ko: «An fana ye taga, an ye taga sa ni a ye.»

Yesu le bɛ mɔgo janamanya

¹⁷ Ayiwa, Yesu sera Betani tuma min na, o y'a sɔro Lazari su tun donna kabini tere naani. ¹⁸ Betani ni Zeruzalemu cɛ tun man jan; a tun tɛ teme kilo saba jɔgon kan. ¹⁹ O koson Yahudiya caman tun nana Mariti ni Mariyamu fɛ ka na o fo ka o jusu saaro o balemace saya koson.

²⁰ Mariti nana a mɛn ko Yesu bɛ nana minkɛ, a wurira ka taga a kunbɛn; Mariyamu siginin tora bon kɔnɔ yi. ²¹ Mariti sera Yesu kɔro minkɛ, a ko: «Matigi, ni a kera ko ele tun bɛ yan, ne balemace tun tɛna sa. ²² Nka ne

k'a lɔn ko hali sisan, ni i ka fɛn o fɛn jini Ala fɛ, a bɛ o kɛ i ye.» ²³ Yesu ko a ma ko: «I balemaccɛ bɛna kunu!» ²⁴ Mariti k'a jaabi ko: «Ne k'a lɔn ko dunuɓa labanlon na, suw bɛna kunu tuma min na, ne balemaccɛ fana bɛna kunu.»

²⁵ Yesu ko a ma ko: «Ne le bɛ suw lakunu, ne le bɛ panamanya di; ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka la ne ra, o tigi bɛna panamanya, hali ni a sara. ²⁶ Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ bɛ panamanya, ka la ne ra, o tigi tɛna sa ka ye fiyewu! Ele lara o ra wa?» ²⁷ Mariti ko: «Ɔnhɔn, Matigi, ne lara a ra jate ko ele le ye Kisibaga* ye, Den min bɔra Ala ra*, min tun ka kan ka na dunuɓa ra.»

Yesu kasira Lazari kosɔn

²⁸ Ayiwa, Mariti ka o fɔ minke, a kɔsegira so kɔnɔ ka taga a dogomuso Mariyamu wele dogo ra, k'a fɔ a ye ko: «An karamɔɔɔ nana, a ko i ye taga yi.» ²⁹ Mariyamu ka o mɛn minke, a wurira jooɓa jooɓa ka taga Yesu fɛ. ³⁰ O y'a sɔrɔ Yesu tun ma don dugu kɔnɔ ban. Mariti tun tagara a sɔrɔ yɔrɔ min na, a belɛn tun bɛ o yɔrɔ kelen le ra. ³¹ Yahudiya minw tun bɛ ni Mariyamu ye bon kɔnɔ, ka to k'a jusu saaro, olugu k'a ye ko a wurira jooɓa jooɓa ka bɔ minke, o gbanna a kɔ; o tun b'a miirira ko a bɛ tagara kaburu ra ka taga kasi le.

³² Mariyamu tagara se Yesu kɔrɔ, ka Yesu ye minke, a benna a sen kɔrɔ k'a fɔ a ye ko: «Matigi, ni a kɛra ko ele tun bɛ yan, ne balemaccɛ tun tɛna sa.» ³³ Yesu ka Mariyamu kasito ye minke, ani Yahudiya minw tun bɛ ni a ye, ka olugu fana kasito ye, o ka a jusu tɔɔrɔ kosebɛ ka a hakiri pagami. ³⁴ Yesu ka o pininka ko: «Aw ka a su don min?» O ko: «Matigi, na a yɔrɔ flɛ.» ³⁵ Yesu kasira. ³⁶ Yahudiyaw ko: «Aw y'a flɛ! Cɛ nin ko tun ka di a ye dɛ!» ³⁷ Nka dɔw ko: «Ale min ka fiyentɔcɛ ja yɛlɛ, a tun tɛ se ka a kɛ Lazari kana sa wa?»

Yesu ka Lazari su lakunu

³⁸ Yesu jusukun tɔɔrɔninba tagara se kaburu ma. O kaburu tun ye kuruwo dɔ le ye, ka kabakuruba dɔ kɛ ka a datugu. ³⁹ Yesu ko: «Aw ye kabakuru bɔ kaburu da ra.» Banbaga balemamusu min ye Mariti ye, ale ko Yesu ma ko: «Matigi, i b'a sɔrɔ a kasa bɛ bɔra ka ban, sabu a tere naani le ye bi ye kaburu kɔnɔ.» ⁴⁰ Yesu ko Mariti ma ko: «Ne m'a fɔ i ye ko ni i ka la ne ra, i bɛna Ala ta sebgaya ye wa?» ⁴¹ O ka kabakuru bɔ kaburu da ra. Yesu ka a ja kɔrɔta san fɛ ka Ala daari ko: «Ne Fa Ala, ne bɛ baraka la i ye, sabu i ka ne lamɛn. ⁴² Ne k'a lɔn ko i bɛ ne lamɛn wagati bɛɛ. Nka mɔɔɔ minw ka ne lamini, ne ka o fɔ olugu le kosɔn, janko o y'a lɔn ko ele yɛrɛ le ka ne ci.» ⁴³ Yesu ka o fɔ minke, a kumana ni fanga ye ko: «Lazari, bɔ kɛnɛ ma!» ⁴⁴ Su bɔra; a senw ni a borow tun melegera ni fani ye, a ja datugunin bɛ ni kasanke ye. Yesu ko o ma ko: «Aw ye faniw bɔ a ra k'a to a ye taga.»

Kititigɛbagaw ko Yesu ka kan ka faga

(Matiyu 26.1-5; Marika 14.1-2; Luka 22.1-2)

⁴⁵ Yahudiya minw tun nana Mariyamu fɛ, Yesu ka min kɛ, olugu ka o ye minke, o caman lara a ra. ⁴⁶ Nka dɔw tagara Farisiw* fɛ ka taga Yesu ta kow lakari o ye. ⁴⁷ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Farisiw ka kititigɛbagaw ta jɛnkuru* wele ka o sigi; o ko: «An bɛna mun le kɛ? Cɛ nin bɛ tagamasiyɛn caman kɛra dɛ!» ⁴⁸ Ni an k'a to ten a yɛrɛ ma, a laban mɔɔɔ bɛɛ bɛna la a ra. Nka ni o kɛra, Rɔmukaw bɛna na ka na an ta Alabatosoba ni an ta siya halaki!»

⁴⁹ Kelen tun bɛ o ra, min toɔɔ tun ye ko Kayife; ale le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. Ale ko: «Aw kɔni, aw tɛ foyi lɔn.

⁵⁰ Aw m'a lon ko a ka fisa mɔgɔ kelen ye sa jamana bɛɛ kosɔn, janko an ta siya bɛɛ kana halaki wa?» ⁵¹ Ayiwa, Kayife tun ma o kuma fɔ a yɛrɛ ma. A tun kera sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na minke, o le kosɔn Ala ka o cirayakuma don a da ra, ko Yesu le ka kan ka sa o ta siya nɔ ra. ⁵² Nka a tun tɛna kɛ o siya dama kosɔn; Ala ta mɔgɔ minw janjanna dunɔna fan bɛɛ ra, a bɛna sa ka olugu bɛɛ le jɛn ka o kɛ kelen ye. ⁵³ Yahudiyaw kuntigiw k'a latige o lon yɛrɛ ra ko Yesu ka kan ka faga. ⁵⁴ O kosɔn Yesu ma sɔn ka kɛ yaalayaala ye Yahudiyaw cɛ ra kɛnɛ kan tuun. A bɔra o yɔrɔ ra ka taga kongokolon fanfɛyɔrɔ ra, dugu dɔ ra min bɛ wele ko Efrayimu. Ale ni a ta karamɔgɔdenw tora o yɔrɔ ra.

⁵⁵ Ayiwa, Yahudiyaw ta Jɔnyaban janagbɛ* tun bɛ surunyara. Mɔgɔ caman bɔra jamana yɔrɔ wɛrɛw ra, ka na Zeruzalemu ka kɔn janagbɛ na, ka na o yɛrɛ saninya. ⁵⁶ Mɔgɔw tun bɛ Yesu yɔrɔninina; o tun jɔgɔn nininka Alabatoso lu kɔnɔ, ko: «Aw bɛ mun miiri? O tuma a tɛna na janagbɛ ra wa?» ⁵⁷ O y'a sɔrɔ sarakalasebagaw kuntigiw, ani Farisiw tun k'a fɔ mɔgɔw ye ka ban ko ni min o min ka Yesu yɔrɔ lon, o tigi ye taga a fɔ olugu ye, janko o y'a sɔrɔ ka a mina.

12

Mariyam ka Yesu sen mun ni turu kasadiman ye (Matiyu 26.6-13; Marika 14.3-9)

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere wɔrɔ, Jɔnyaban janagbɛ* bɛ se; Yesu tagara Betani. A tun ka Lazari min su lakunu, ale tun bɛ o dugu le kɔnɔ. ² O ka domuni dɔ labɛn Yesu ye o yɔrɔ ra. Mariti tun bɛ o domuniko janabɔra; Lazari fana tun bɛ domuni na ni domunikebaga tɔw ye. ³ Ka o to domuni na, Mariyam ka turu kasadiman yɛrɛworo songɔgbɛlɛn dɔ ta, min tun bɛ litiri tarancɛ bɔ, ka o turu kɛ Yesu senw kan; o kɔ, a ka a senw jɔsi ni a yɛrɛ kunsigi ye. O turu kasa ka bon yɔrɔ bɛɛ labɔ. ⁴ Yesu ta karamɔgɔden min ye Zudasi Sikariyɔti ye, min tun bɛna kɛ Yesu janfabaga ye, ale ko: ⁵ «Mun kosɔn nin turu kasadiman ma fiyeere fɔ warigbɛ kɛmɛ saba*, ka o wari di fagantanw ma?» ⁶ Zudasi tun ma o fɔ fagantanw hina kosɔn, nka a ka o fɔ sabu son tun lo; ale le tun ye o ta warimarabaga ye, nka ni wari min tun ka di a ma, a tun bɛ o ta. ⁷ Nka Yesu ko a ma ko: «Muso to jasuma ra; a to a ye nin kɛ ne ta sutarari kama. ⁸ Sabu fagantanw kɔni, olugu bɛ ni aw ye yan tuma bɛɛ, nka ne tɛna to ni aw ye yan tuma bɛɛ dɛ!»

Sarakalasebagaw kuntigiw ko o bɛ Lazari faga

⁹ Ayiwa, Yahudiyaw k'a mɛn minke ko Yesu bɛ Betani, o caman tagara yi. O tun ma taga Yesu yɛrɛ dɔrɔn kosɔn, nka a tun ka Lazari min su lakunu, o tun tagara ale fana fleyɔrɔ le ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a latige ko ni a bɛ ten, olugu bɛna Lazari fana faga; ¹¹ sabu Lazari kosɔn Yahudiyaw caman tun bɛ bɔra olugu kɔ ka la Yesu ra.

Yesu donna Zeruzalemu (Matiyu 21.1-11; Marika 1.1-11; Luka 19.28-40)

¹² Ayiwa, o lon dugusagbɛ, jama caman min tun nana Zeruzalemu Jɔnyaban janagbɛ* ra, olugu k'a mɛn ko Yesu bɛ nana Zeruzalemu. ¹³ O ka tamaro yiriborow tigetige, ka bɔ ka taga Yesu kunbɛn. O tun bɛ pɛrɛnna ko:
«Hozana*, an ye Ala tando;

* **12:5** 12.5 Ka kapa ni o wagati ta jate ye, o wari tun ye baaraden dɔw ta san kelen baara sara jɔgɔnna le ye.

min be nana Matigi tɔɔ ra, dugawu ye ke o ye!
Izirayeli* ta masace lo!»

¹⁴ Yesu tun ka faliden dɔ sɔɔ; a sigira o kan, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

¹⁵ «Siyɔn dugumɔɔw, aw kana siran!

A fle, aw ta masace be nana,
a signin be faliden dɔ kan.»

¹⁶ Karamɔɔdenw ma o ko kɔɔ faamu o wagati yere ra; nka Yesu nana kunu minke ka bɔ saya ra ka don Ala ta nɔɔɔ ra, o hakiri ka sɔɔ ka jigi a ra ko ciraw tun ka min sebe Yesu ta ko ra, ko mɔɔw tun ka o le ke a ye ten.

¹⁷ Jama min tun be ni Yesu ye wagati min a tun ka Lazari wele ka bɔ kaburu kɔnɔ, k'a lakunu ka bɔ saya ra, olugu tun be o kow seereya kera mɔɔw ye. ¹⁸ O le kosɔn jama tun nana a kunben, sabu o tun k'a men ko a ka o tagamasiyen ke. ¹⁹ Ayiwa, Farisiw* ka ke a fɔ ye jɔɔn ye ko: «Aw yere na b'a ra ke, aw te se ka foyi ke nin ce ra; mɔɔ beɛ tugura a kɔ.»

Gereki dɔw b'a fe ka kuma Yesu fe

²⁰ Mɔɔ minw tun nana Zeruzalemu panagbe ra ka na Ala bato, Gereki minw tun be Yahudiyaw ta diina ra, olugu dɔw tun be o mɔɔw ce ra. ²¹ O Gerekiw gbarara Filipe ra, min bɔra Betisayida, Galile mara ra; o ko a ma ko: «Ne terice, an b'a fe ka Yesu ye.» ²² Filipe tagara o fɔ Andere ye; o mɔɔ fla tagara o fɔ Yesu ye. ²³ Yesu ka o jaabi ko: «Min kera Adamaden ye*, Ala bena o ta bonya yira wagati min na, o wagati le sera sisan.»

²⁴ Yesu k'a fɔ tuun ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko ni simankise ma don dugukolo ra ka sa, a be to a kelen na; nka ni a sara, a be falen ka den caman ke. ²⁵ Ni mɔɔ min k'a yere nin kanu, o tigi bena bɔnɔ a ra; nka ni mɔɔ min k'a yere nin kɔninya nin dunuɔa ra yan, o tigi bena a nin sɔɔ, ka panamanya banbari sɔɔ. ²⁶ Ni mɔɔ min b'a fe ka baara ke ne ye, o tigi ka kan ka tugu ne kɔ; ne be yɔɔ min na, ne ta baaraden fana bena ke o yɔɔ le ra. Ni mɔɔ min be baara ke ne ye, Fa Ala bena o tigi bonya.»

Yesu k'a ta saya ko fɔ

²⁷ «Sisan kɔni, ne hakiri jagaminin lo; ne bena mun fɔ sa? Ko ne Fa Ala ye ne tanga nin wagati tɔɔɔ ma wa? Ne te se ka o fɔ, sabu ne nana dunuɔa ra nin wagati tɔɔɔ le kosɔn. ²⁸ Ne Fa, i tɔɔ bonya!»

Kumakan dɔ bɔra sankolo ra ko: «Ne k'a bonya ka ban, nka ne bena a bonya kokura tuun.»

²⁹ Jama min tun be o yɔɔ ra, olugu ka o men minke, dɔw ko: «Sankurukan lo.» Dɔw ko: «Meleke dɔ le kumana a fe.» ³⁰ Nka Yesu ko o ma ko: «Nin kumakan ma bɔ ne kosɔn, a bɔra aw le kosɔn. ³¹ Dunuɔa ta kiti bena tige sisan le; dunuɔa kuntigi bena gben ka labɔ sisan le. ³² Ni ne nana kɔɔta ka bɔ dugukolo kan tuma min na, ne bena mɔɔ beɛ lana ne fe.» ³³ Yesu tun bena sa cogoya min na, a tun ka o le fɔ ka a yira mɔɔw ra.

³⁴ Jama ko Yesu ma ko: «An k'a men ko a sebera sariya* kitabu kɔnɔ ko Kisibaga* panaman bena to wagati beɛ; nka ele ko, ko Min kera Adamaden ye*, ko o ka kan ka kɔɔta ka bɔ dugukolo kan? O tuma, Min kera Adamaden ye, o ye jɔntigi le ye sa?» ³⁵ Yesu ka o jaabi ko: «Yeelen belen be aw ce ra, nka wagati dɔɔnin lo! Yeelen be aw ce ra wagati min na, aw ye tagama a ra o wagati ra, janko dibi kana na don aw ma ka bara aw ra;

sabu mɔgɔ min bɛ tagama dibi ra, o tigi tɛ a tagayɔrɔ lɔn. ³⁶ Yeelen bɛ aw fɛ sisan le; min bɛ o yeelen di, aw ye la o ra, janko aw ye kɛ yeelen ta denw ye.»

Yesu ka o fɔ ka ban minkɛ, a bɔra o kɔrɔ ka taga yɔrɔ wɛrɛ, ka dogo o ra.

Yahudiyaw ma la Yesu ra

³⁷ Ayiwa, hali k'a sɔrɔ Yesu ka tagamasiyɛn caman kɛ Yahudiyaw ɲa na, o belɛn ma la a ra. ³⁸ O ra, cira Ezayi tun ka kuma min fɔ, o kɛra can ye, ko:

«Matigi, jɔntigi le sɔnna ka la an ta waajuri kumaw ra?

Jɔntigi le ka Matigi ta sebaɲaya lɔn?»

³⁹ Ayiwa, o tun tɛ se ka la Yesu ra, sabu cira Ezayi k'a fɔ fana ko:

⁴⁰ «Ala ka o ɲa fiyen,

ka o jusukun fana gbɛlɛya,

janko o ɲa kana yeri kɛ,

o jusukun kana faamuri kɛ,

janko o kana na ale fɛ,

janko ale ye o kɛnɛya.»

⁴¹ Cira Ezayi ka o fɔ, sabu Yesu ta nɔrɔ tun yirara a ra; o le kosɔn a ka o fɔ Yesu ko ra.

⁴² O bɛɛ n'a ta, Yahudiyaw kuntigiw yɛrɛ caman lara Yesu ra; nka Farisiw* ɲasiran kosɔn, o ma sɔn k'a fɔ kɛnɛ kan, janko o kana na o gbɛn ka o nin bɔ karanso* ta jɛn ra. ⁴³ Sabu mɔgɔw ta bonya le tun ka di o ye ka tɛmɛ Ala ta kan.

Yesu ta kuma le bɛna mɔgɔw ta kiti tige

⁴⁴ Yesu kumana ni fanga ye, k'a fɔ ko: «Ni mɔgɔ min ka la ne ra, o tigi ma la ne le ra, nka a lara ne cibaga Ala le ra. ⁴⁵ Ni mɔgɔ min ka ne ye, o tigi ka ne cibaga fana ye. ⁴⁶ Ne kɔni, ne nana dunuɲa ra i n'a fɔ yeelen, janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la ne ra, o tigi kana tagama dibi ra tuun. ⁴⁷ Ni mɔgɔ min ka ne ta kuma lamɛn, ni a ma a sira tagama, ne le tɛna kiti tige o tigi kan; sabu ne ma na ka na kiti tige dunuɲamɔgɔw kan, ne nana ka na o kisi le. ⁴⁸ Ni mɔgɔ min ka ban ne ra, ni a ma sɔn ka ne ta kumaw lamɛn, o tigi ka kititigeɲaga sɔrɔ a yɛrɛ ra ka ban. Ne ka kuma minw fɔ cɔ, o kumaw yɛrɛ le bɛna kiti tige o tigi kan dunuɲa labanlɔn na! ⁴⁹ Sabu ne ma kuma ne yɛrɛ ma; nka Fa Ala min ka ne ci, ale yɛrɛ le ka ne ta kumafɔtaw, ani ne ta kumacogo yira ne ra. ⁵⁰ Ne fana k'a lɔn ko ale bɛ min fɔ, o le bɛ ɲanamanya banbari di mɔgɔw ma. O kosɔn Fa Ala ka a yira ne ra cogo min na, ne b'a fɔ ten le.»

13

Yesu ka karamɔgɔdenw senw ko

¹ Ayiwa, a tɔ tun tora tere kelen Yahudiyaw ta Jɔnyaban ɲanagbɛ* bɛ se, Yesu tun k'a lɔn ko wagati sera ale ye bɔ dunuɲa ra ka taga Fa Ala fɛ. Mɔgɔ minw tun lara a ra dunuɲa ra yan, a tun ka olugu kanu; a ka o kanu fɔ ka taga se a dan ma.

² Yesu ni a ta karamɔgɔdenw tun bɛ surato domuna; o y'a sɔrɔ Setana tun ka Yesu janfa miiriya don Simɔn dɛncɛ Zudasi Sikariyoti jusukun na ka ban. ³ Yesu tun k'a lɔn fana ko Fa Ala ka sebaɲaya bɛɛ don ale boro, ko ale bɔra Ala ra, ko a fana bɛna sekɔ ka taga Ala fɛ. ⁴ Ayiwa, Yesu wurira

domuni kunna, ka a ta deregeba bɔ ka bla, ka fani dɔ ta ka a yere cesiri ni o ye. ⁵ O kɔ, a ka ji ke minan dɔ kɔnɔ ka ke a ta karamɔgɔdenw senw ko ye; fani min tun be a ce ra, a ka o senw jɔsi ni o ye. ⁶ A nana se Simɔn Piyeri ma minke, Piyeri ko: «Matigi, ele yere be ne sen ko wa!» ⁷ Yesu ko a ma ko: «Ne be min kera tan, ele kɔni te se ka o kɔrɔ lɔn sisan; nka lɔn dɔ i bɛna a kɔrɔ lɔn.» ⁸ Piyeri ko: «Ɔn-ɔn, ne te sɔn ele ye ne sen ko fiyewu.» Yesu ko a ma ko: «Ni ne ma i sen ko, i tɛna i ninyɔrɔ sɔrɔ ne fe de!» ⁹ Simɔn Piyeri ko: «Ayiwa, Matigi, ni o lo, i kana dan ne sen kori dama ma, nka ne borow, ani ne kun fana ko.» ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Ni mɔgɔ min fari yɔrɔ bɛe kora ka ban, o tigi mako te kori wɛre ra tuun; a kɔni be se ka a senw ko, ni o te, a saninyanin lo. Aw saninyanin lo, nka aw bɛe te de!» ¹¹ Karamɔgɔden min tun bɛna Yesu janfa, a tun ka o lɔn; o le kosɔn a ko: «Aw bɛe ma saninya.»

¹² Yesu ka a ta karamɔgɔdenw sen ko ka ban tuma min na, a ka a ta deregeba don, ka sigi domunikeɣɔrɔ ra tuun. A ko karamɔgɔdenw ma ko: «Ne ka min ke aw ra, aw ka o kɔrɔ lɔn wa?» ¹³ Aw be ne wele ko: «An karamɔgɔ» walama ko: «Matigi.» O bennin lo, sabu ne ye o le ye. ¹⁴ Ayiwa, ne min ye aw Matigi ye, ani aw Karamɔgɔ, ni ne ka aw sen ko, o tuma aw fana ka kan ka jɔgɔn sen ko le. ¹⁵ Ne ka nin ke k'a yira aw ra le, janko ne ka a ke aw ye cogo min na, aw fana ye a ke jɔgɔn ye ten. ¹⁶ Can ra ne b'a fɔ aw ye ko jɔn te se ka bonya ka tɛme a matigice kan, ciraden fana te se ka bonya ka tɛme a cibaga kan. ¹⁷ Sisan aw ka o kow lɔn; ni aw ka sɔn k'a ke, Ala bɛna aw ta ja.

¹⁸ «Ne te nin fɔra aw bɛe le ma de! Ne ka minw janawoloma, ne ka olugu lɔn. Nka ciraw ka min fɔ Kitabu kɔnɔ, o ka kan ka ke le; a sebera ko: «Min tun be domuni ke ni ne ye, o k'a yere ke ne jugu ye.» ¹⁹ Ne be o fɔ aw ye sisan sani a kewagati ye se, janko ni a nana se, aw ye la a ra ko ne ko «Ne ye min ye, ne ye o le ye.» ²⁰ Can yere ra ne b'a fɔ aw ye, ko ni mɔgɔ min ka sɔn ne ta ciraden na, o tigi sɔnna ne yere le ra; ni mɔgɔ min fana sɔnna ne ra, o tigi sɔnna ne cibaga le ra.»

Yesu ko Zudasi bɛna ale janfa

(Matiyu 26.20-25; Marika 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ Yesu ka o kuma fɔ minke, a hakiri jagamina kosebe. A k'a fɔ o ye k'a gbeleya ko: «Can ra ne b'a fɔ aw ye ko aw ra kelen bɛna ne janfa.» ²² A ka o fɔ minke, karamɔgɔdenw ka ke jɔgɔn flɛfle ye; o m'a lɔn, a kan be min tigi ma. ²³ Yesu ta karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, ale tun be Yesu kɔrɔ. ²⁴ Simɔn Piyeri ka tagamasiyen dɔ ke ale ma, ko a ye Yesu jininka, ko a kan be jɔntigi le ma. ²⁵ O karamɔgɔden gbara Yesu ra, ka a jininka ko: «Matigi, i be jɔntigi le ma?» ²⁶ Yesu k'a jaabi ko: «Ni ne ka buru su k'a di mɔgɔ min ma, o tigi lo.» A ka buru ta k'a su, k'a di Simɔn Sikariyɔti dence Zudasi ma. ²⁷ Kabini buru dira Zudasi ma dɔrɔn, Setana donna Zudasi ra. Yesu ko a ma ko: «I b'a fe ka min ke, i teliya ka o ke sa.»

²⁸ Nka minw tun be ni Yesu ye domuni na, olugu si m'a lɔn fen min k'a to a ka o kuma fɔ. ²⁹ I n'a fɔ Zudasi le tun ye warimarabaga ye, dow k'a miiri ko Yesu ko o ma ko a ye taga fen dɔ le san ka na Jɔnyaban janagbe* domuni labɛn ni o ye, walama ko a ye taga fagantan dow sɔn. ³⁰ O ra, Zudasi ka buru mina ka bɔ kene ma o yɔrɔnin kelen bɛe ra. O y'a sɔrɔ su tun kora.

Yesu ka cikura fɔ a ta karamɔgɔdenw ye

³¹ Ayiwa, Zudasi Sikariyoti bonin ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Sisan koni Min kera Adamaden ye* bonya lara o kan, ka bonya la Ala fana kan a le sababu ra. ³² [Ni bonya lara Ala kan ale sababu ra,] Ala yere fana bena bonya la ale kan; a fana tena men ka o bonya la a kan. ³³ Ne ta denw, ne be ni aw ye wagati donin doron le. Aw bena ne yoropini, nka ne ka min fo Yahudiyaw kuntigiw ye, ne be o kelen le fo aw ye, ko ne bena taga yoro min na, aw te se ka taga o yoro ra. ³⁴ Ne be cikura fo aw ye: Aw ye jogon kanu; ne ka aw kanu cogo min na, aw fana ye jogon kanu ten. ³⁵ Ni kanuya be aw ni jogon ce, bee bena a lon o le fe ko aw ye ne ta karamogodenw ye.»

Yesu ko Piyeri bena ban ale ra

(Matiyu 26.31-35; Marika 14.27-31; Luka 22.31-34)

³⁶ Simon Piyeri ka Yesu jininka ko: «Matigi, i be tagara min le?» Yesu k'a jaabi ko: «Ne be tagara yoro min na, ele te se ka tugu ne ko sisan o yoro ra; nka lon do i bena tugu ne ko.» ³⁷ Piyeri ko Yesu ma ko: «Matigi, mun na ne te se ka taga ni i ye sisan? Ne be son ka ne yere di hali ka sa i koson!» ³⁸ Yesu ko a ma ko: «Ele bena sa ne koson wa? Can ra, ne b'a fo i ye ko sani dondo ye kasi, ele bena a fo mogow ye fo sipaga saba ko i ma ne lon.»

14

Yesu le ye sira ye

¹ Ayiwa, o ko, Yesu ko a ta karamogodenw ma ko: «Aw hakiri kana nagami; aw ye la Ala ra, aw ye la ne fana ra. ² Sigiyoro caman be ne Fa Ala fe, ni o tun te can ye, ne tun tena a fo aw ye ko ne be taga yoro laben aw ye. ³ Ni ne tagara yoro laben aw ye ka ban tuma min na, ne be kosegi ka na aw ta ka taga to ne koro, janko ne be yoro min na, aw fana ye ke o yoro ra. ⁴ Ne be taga yoro min na, aw ka o sira lon.» ⁵ Toma ko Yesu ma ko: «Matigi, an ma i tagayoro lon, an bena a sira lon cogo di?» ⁶ Yesu ko Toma ma ko: «Ne le ye sira ye, ani can, ani panamanya; mogow si te na Fa Ala fe, ni a ma teme ne fe. ⁷ Ni aw tun ka ne lon, aw tun bena ne Fa fana lon, nka sisan aw ka a lon, aw fana k'a ye.»

⁸ Filipe ko Yesu ma ko: «Matigi, Fa Ala yira an na; o bena an wasa.» ⁹ Yesu ko Filipe ma ko: «Ne ni aw be jogon fe kabini wagatijan, nka hali bi ele ma ne lon wa, Filipe? Ni mogow min ka ne ye, o tigi ka Fa Ala le ye; mun koson ele b'a fo tuun ko: <Fa Ala yira an na>? ¹⁰ O tuma ele ma la a ra ko ne be Fa Ala ra, ko Fa Ala fana be ne ra wa? Ne be kuma min fora aw ye, o ma bo ne yere ra; Fa Ala min ni ne ye kelen ye, ale yere ni ne le be jen ka a ta baara ke. ¹¹ Aw ye la ne ra, ko ne be Fa Ala ra, ko Fa Ala fana be ne ra; ni o ma aw wasa, ne be nin kewale minw kera, aw ye la ne ra o koson. ¹² Can ra ne b'a fo aw ye ko ni mogow min ka la ne ra, ne be baara min kera, o tigi bena o jogon le ke; a yere bena baara dow ke minw ka bon ka teme ne taw kan, sabu ne be tagara Fa Ala fe. ¹³ Ni aw ka fen o fen daari Ala fe ne togow ra, ne bena o ke; janko Dence* ye Fa Ala ta bonya yira mogow ra. ¹⁴ Ni aw ka fen o fen daari ne togow ra, ne bena o ke.»

Yesu ko Nin Saninman bena na

¹⁵ «Ni aw be ne kanu, ne ka ci minw fo aw ye, aw bena o ke. ¹⁶ Ne fana bena Fa Ala daari ko a ye demebaga were di aw ma, janko o ye to ni aw ye tuma bee. ¹⁷ Nin Saninman* min be can yira, o lo. Dunuamogow te se

ka o sɔrɔ, sabu o tɛ se k'a ye, o tɛ se k'a lɔn fana. Nka aw kɔni ka a lɔn, sabu a bɛ ni aw ye, a bɛna kɛ aw jusukun na fana.

¹⁸ «Ne tɛna aw to aw kelen na i n'a fɔ feritaw; ne bɛna seko ka na aw fe tuun. ¹⁹ Sani dɔɔnin cɛ dunupamɔgɔw tɛna ne ye, nka aw kɔni, aw bɛna ne ye; sabu ne bɛna panamanya tuun, o kosɔn aw fana bɛna panamanya. ²⁰ O lɔn le ra aw bɛna a faamu ko ne bɛ panamanya ne Fa Ala ra, ko aw bɛ panamanya ne ra, ko ne fana bɛ panamanya aw ra.

²¹ «Mɔgɔ min bɛ ne ta kuma lamɛn, k'a sira tagama, o tigi le bɛ ne kanu. Mɔgɔ min bɛ ne kanu, ne Fa bɛna o tigi kanu; ne fana bɛna o tigi kanu ka ne yɛrɛ yira a ra.»

²² Ayiwa, Zude (min ni Zudasi Sikariyɔti tɛ kelen ye), ale ko: «Matigi, mun na i bɛna i yɛrɛ yira anw na, nka i tɛ i yɛrɛ yira dunupamɔgɔ tɔw ra?» ²³ Yesu ka a jaabi ko: «Mɔgɔ min bɛ ne kanu, o tigi bɛ ne ta ka kumaw sira tagama, ne Fa fana bɛna o tigi kanu; ne ni ne Fa Ala bɛna na o tigi fɛ, ka na to ni o tigi ye. ²⁴ Mɔgɔ min tɛ ne kanu, o tigi tɛ ne ta ka kumaw sira tagama. Aw bɛ kuma min mɛnna ne fɛ, o ma bɔ ne yɛrɛ ra; a bɔra ne cibaga Fa Ala le ra.

²⁵ «Ne ka nin kow fɔ aw ye, ka ne to ni aw ye. ²⁶ Nka Fa Ala bɛna Demɛbaga min ci aw ma ne tɔgɔ ra, min ye Nin Saninman ye, ale le bɛna aw karan fɛn bɛɛ ra; ne ka fɛn o fɛn fɔ aw ye, a bɛna aw hakiri jigi o bɛɛ ra.

²⁷ «Ne bɛ jususuma le to aw fɛ, ne bɛ ne ta jususuma le di aw ma. Ne tɛ a di aw ma dunupamɔgɔw ta dicogo ra. Aw hakiri kana pagami, aw kana siran.

²⁸ «Aw k'a mɛn ne fɛ ka ban ko: «Ne bɛ taga; nka ne bɛna kɔsegi ka na aw fɛ tuun.» Ni aw tun bɛ ne kanu, aw tun bɛna pagari ko ne bɛ tagara Fa Ala fɛ; sabu Fa Ala ka bon ni ne ye. ²⁹ Ayiwa, sisan, ne ka nin kow fɔ aw ye, sani a kɛwagati ye se; janko ni a nana se, aw ye la ne ta kuma ra. ³⁰ Ne tɛna kuma ni aw ye tuun ka mɛɛn, sabu dunuɲa kuntigi bɛna na ne kama; nka se foyi si t'a fɛ ne kan. ³¹ Ne Fa Ala ka min fɔ ne ye, ne bɛ o le kɛ, janko dunupamɔgɔw ye a lɔn ko ne bɛ Fa Ala kanu.

«Aw ye wuri, an ye taga ka bɔ yan.»

15

Yesu ye rezɛnsun ye

¹ Yesu ko: «Ne le ye rezɛnsun yɛrɛ ye, ne Fa ye a sɛnɛbaga ye. ² Yiriboro o yiriboro bɛ ne ra, ni a tɛ den, a bɛ o tige. Nka yiriboro o yiriboro bɛ ne ra, ni a bɛ den, a bɛ o kɛrɛfɛborow tigɛtigɛ k'a dakana, janko a ye den caman kɛ ka tɛmɛ fɔlɔta kan. ³ Ne ka karan min di aw ma, o karan kosɔn aw saninyara ka ban. ⁴ Aw ye to ne ta jɛnɲɔgɔnya ra, ne fana bɛ to aw ta jɛnɲɔgɔnya ra. Yiriboro gbansan tɛ se ka den a yɛrɛ ma, ni a nɔrɔnin tɛ yirisun na; ni aw fana ma to ne ta jɛnɲɔgɔnya ra, aw tɛ se ka foyi kɛ Ala ye.

⁵ «Ne le ye rezɛnsun ye, aw ye a borow ye. Ni mɔgɔ min tora ne ta jɛnɲɔgɔnya ra, ni ne fana tora o tigi ta jɛnɲɔgɔnya ra, o tigi le bɛ den caman kɛ; sabu ni ne tɛ, aw tɛ se ka foyi kɛ. ⁶ Ni mɔgɔ min ma to ne ta jɛnɲɔgɔnya ra, o tigi bɛ firi kɛnɛ ma i ko yiriboro tigenin; a bɛ ja. O ko, o bɛ o yiriborow cɛ ka o firi tasuma ra ka o jɛni. ⁷ Ni aw tora ne ta jɛnɲɔgɔnya ra, ni ne ta kumaw tora aw kɔnɔ, aw bɛ fɛn o fɛn fɛ, aw ye o daari, aw bɛna o sɔrɔ. ⁸ Ni aw bɛ den caman kɛ, k'a yira ko aw ye ne ta karamɔgɔdenw ye, o le bɛ ne Fa bonyaya. ⁹ Fa Ala ka ne kanu cogo min na, ne ka aw kanu o cogo le ra fana; aw ye to ne ta kanuɲɔgɔnya ra. ¹⁰ Ni aw bɛ ne ta cifɔninw

ke, aw bena to ne ta kanupogonya ra, i n'a fo ne ka ne Fa ta cifoninw ke cogo min na, ka to a ta kanupogonya ra.»

Lanabagaw ye Yesu teriw ye

¹¹ «Ne ka nin kow fo aw ye, janko pagari min be ne ra, o ye ke aw fe, ani aw ta pagari ye dafa. ¹² Ne ta cifonin fle nin ye: ko aw ye pogon kanu i n'a fo ne ka aw kanu cogo min na. ¹³ Ka i yere di ka sa i teriw koson, kanuya si te teme o kan. ¹⁴ Ne ka min fo aw ye, ni aw be o ke, o tuma aw bena ke ne teriw ye. ¹⁵ Ne te aw wele tuun ko baaradenw, sabu baaraden te a matigice ta koketaw kala ma; ne be aw wele ko ne teriw, sabu ne ka fen o fen soro ne Fa fe ne ka aw karan o bee ra. ¹⁶ Aw le ma ne panawoloma; ne le ka aw panawoloma, ka aw ci, janko aw ye ke i ko yiri min be den, den min nafa te ban. O cogo ra ni aw ka fen o fen daari Fa Ala fe ne togo ra, a bena o di aw ma. ¹⁷ Ne be min jini aw fe o ye ko aw ye pogon kanu.

Dunupamogow bena lanabagaw koninya

¹⁸ «Ni dunupamogow be aw koninya, aw ka kan k'a lon ko o konna ka ne le koninya aw ja. ¹⁹ Ni aw ni dunupamogow tun ye kelen ye, o tun bena aw kanu, sabu aw ye o do ye. Nka aw ni dunupamogow te kelen ye minke, ani ne ka aw panawoloma ka bo dunupa ra minke, o koson o be aw koninya.

²⁰ «Ne ka kuma min fo aw ye, aw ye aw hakiri to o ra, ko: <Jon te bonya ka teme a matigice kan.> Ni o ka ne tooro, o bena aw fana tooro; ni o sonna ne ta kuma ma, o bena son aw fana ta kuma ma. ²¹ Nka o bena o kow bee ke aw ra ne le koson, sabu min ka ne ci, o ma o lon.

²² «Ni a tun kera ko ne ma na, ani ni ne tun ma kuma o fe, o tun tena jaraki o ta jurumun ko ra tuun; nka sisan koni ni o ka jurumun ke, o jarakibari te to. ²³ Mogo min be ne koninya, o tigi be ne Fa fana koninya. ²⁴ Mogo si ma kewale minw pogon ke, ni ne tun ma o ke o ja na, o tun tena jaraki o ta jurumun koson tuun. Nka sisan o ka ne ta kewalew ye, nka o belen ka ne ni ne Fa koninya. ²⁵ Nka o kera janko min sebera o ta sariya* ra, o ye ke can ye ko: <O ka ne koninya gbansan.>

²⁶ «Ayiwa, ne bena Demebaga min ci aw ma ka bo ne Fa Ala fe, o ye Nin Saninman* ye, min be can yira; ni o nana, o bena seereya ke ne ta ko ra. ²⁷ Aw fana bena seereya ke ne ta ko ra, sabu aw ni ne tun be pogon fe kabini ne ta kow damina ra.

16

¹ «Ne ka nin kow bee fo aw ye, janko ni a nana se, foyi kana aw kunnacen ka bo lanaya ra. ² O bena aw ghen ka bo karansow* konjo; wagati do yere bena se, ni mogo min ka aw do faga, o tigi bena a miiri ko a ka kopuman le ke Ala ye. ³ O bena o kow bee ke aw ra, sabu o ma ne Fa Ala lon, o ma ne fana lon. ⁴ Nka ne ka nin kow fo aw ye sisan, janko ni a kewagati nana se, aw hakiri ye jigi a ra ko ne tun ka a fo aw ye ka ban. Ne ma kon ka o kow fo aw ye, sabu ne yere tun be ni aw ye.»

Nin Saninman ta baara

⁵ «Ayiwa, sisan ne be tagara ne cibaga fe, nka aw si ma ne pininka ko: <I be tagara min?> ⁶ Ne ka nin kumaw fo aw ye minke, o le ka aw jusu kasi kosebe. ⁷ O bee n'a ta, ne be can le fora aw ye: ne ye taga, o le ka fisa aw ma, sabu ni ne ma taga, Demebaga tena na aw fe; nka ni ne tagara, ne bena a ci ka na aw fe. ⁸ Ni o Demebaga nana, a bena a yira dunupamogow

ra ko o firira jurumun ta ko ra, ko o firira terenninya ta ko ra, ani ko o firira Ala ta kiti ta ko ra fana. ⁹ O firira jurumun ta ko ra, sabu o ma la ne ra. ¹⁰ O firira terenninya ta ko ra, sabu ne be tagara Fa Ala fe, o koson aw tena ne ye tuun. ¹¹ O firira Ala ta kiti ta ko ra, sabu kiti tigera dunuƙa kuntigi kan ka ban.

¹² «Fen caman be ne fe k'a fo aw ye hali bi, nka o ka bon aw baraka ma sisan. ¹³ O koson Nin Saninman* min be can yira, ni o nana, a bena aw namina ka can bee yira aw ra; sabu a ta kumaw tena bo a yere ra, nka a be fen o fen men, a bena o bee le fo aw ye, ka ko nataw fana fo aw ye. ¹⁴ A bena ne togo bonya, sabu kuma min be ne fe, a bena o le ta ka o fo aw ye. ¹⁵ Fen o fen be Fa Ala fe, o bee ye ne ta ye. O le koson ne ko, ko Nin Saninman le bena ne ta kumaw ta ka o fo aw ye.»

Karamogodenw ta panasisi ni o ta pagari

¹⁶ O ko, Yesu ko: «Ni donin kera, aw tena ne ye; nka ni donin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye.» ¹⁷ Karamogoden dow ka ke jogon pininka ye ko: «A ka min fo nin ye, o korole ye di? A ko: «Ni donin kera, aw tena ne ye,» ko: «nka ni donin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye, sabu ne be taga Fa Ala fe.» ¹⁸ O «donin» korole ye juman ye? An koni ma o faamu!» ¹⁹ Yesu k'a lon ko karamogodenw b'a fe ka ale pininka; a ko o ma ko: «Ne ko minke ko: «Ni donin kera, aw tena ne ye tuun, ko nka ni donin kera o ko fe tuun, aw bena ne ye,» aw be jogon pininkara o le ra wa? ²⁰ Can ra ne b'a fo aw ye ko aw koni, aw bena kasi, ka manumankokan bee fo, k'a soro dunuƙamogow be pagarira. Aw jusu bena kasi, nka aw ta jusukasi bena yelama ka ke pagari ye. ²¹ Ni muso be tin na, panasisi b'a soro, sabu denworo wagati tooro sera a ma. Nka ni den worora ka ban, a hakiri te to a ta dimi na tuun pagari koson, sabu adamaden do worora dunuƙa koni. ²² Aw koni, aw fana panasisinin lo sisan; nka ne bena aw ye tuun, aw jusukun bena pagari, mogo si tena se ka o pagari bosi aw ra.

²³ «Ni o lon ka se, aw tena ne pininka foyi si ra tuun. Can ra ne b'a fo aw ye ko ni aw nana ne Fa Ala daari fen o fen na ne togo ra, a bena o ke aw ye. ²⁴ Hali bi aw ma foyi daari Ala fe ne togo ra folo; aw ye a daari, a bena a di aw ma, janko aw ta pagari ye dafa.»

Yesu ka se soro dunuƙa kan ka ban

²⁵ Yesu ko: «Ayiwa, ne ka aw karan nin kow bee ra ni kuma koromanw le ye. Nka wagati do bena se, ne tena aw karan ni kuma koromanw ye tuun; ne bena kuma gbeya k'a fo aw ye ka Fa Ala ta kow yira aw ra. ²⁶ Ni o lon nana se, aw bena Fa Ala daari ni ne togo le ye; ne tena a fo tuun ko ne bena Fa Ala daari aw ye. ²⁷ Sabu Fa Ala yere be aw kanu, sabu aw be ne kanu, ani aw lara a ra fana ko ne bora ale le ra. ²⁸ Can lo, ne bora Fa Ala le fe ka na dunuƙa ra; sisan ne be bo dunuƙa ra ka seko ka taga Fa Ala fe.»

²⁹ Yesu ta karamogodenw ko: «Onhon, sisan koni, i ka kuma gbe k'a fo an ye; a ma ke talen ye tuun. ³⁰ Sisan koni an k'a lon ko i ka fen bee lon, ko hali i ka kan ka pininka ko minw na, i ka o pininkariw bee lon ka ban, sani an ye i pininka. O le koson an lara a ra ko i bora Ala ra.» ³¹ Yesu ka o jaabi ko: «Aw ko aw lara ne ra sisan ke? ³² Ayiwa, wagati do bena se, a yere sera ka ban, aw bee bena bori ka janjan, bee bena taga a ta fan na, ka ne kelen to. Nka o bee n'a ta, ne kelen tena to, sabu Fa Ala be ni ne ye. ³³ Ne ka nin kow fo aw ye, janko aw jusu sumanin ye to ne ta jengogonya

ra. Aw bɛna tɔɔrɔ dunuɓa kɔnɔ, nka aw ye jija! Ne ka se sɔrɔ dunuɓa kan.»

17

Yesu ka Ala daari a yere ta ko ra

¹ Yesu ka o kuma fɔ minke, a ka a ja kɔrɔta san fe k'a fɔ ko: «Fa Ala, sisan wagati sera, Den* min bɔra i ra, bonya la o kan mɔgɔw ja na, janko ale fana ye i bonya. ² Sabu i ka se bagaya di a ma k'a sigi dunuɓamɔgɔw bɛe kunna, janko i ka minw bɛe lana a fe, a ye janamanya banbari di olugu bɛe ma. ³ Janamanya banbari kɔrɔ ye ko o ye ele lɔn, ele min kelenpe ye Ala janaman ye, ani i ka min ci, Yesu Kirisita, ka o fana lɔn. ⁴ Ne ka i tɔgɔ bonya dugukolo kan; i tun ka baara min di ne ma ko ne ye a ke, ne ka o ke k'a dafa. ⁵ Sisan Fa Ala, ne bonya, k'a to ne ye ke ni i ye; bonya min tun be ne fe kakɔrɔ, k'a sɔrɔ dunuɓa tun ma dan folɔ, o bonya di ne ma.»

Yesu ka Ala daari karamɔgɔdenw ye

⁶ «I ka mɔgɔ minw bɔ dunuɓamɔgɔw ra ka o di ne ma, ne ka i tɔgɔ yira olugu ra, janko o ye i lɔn. O tun ye ele taw le ye, nka i ka o di ne ma; o fana ka i ta kuma mara. ⁷ Sisan kɔni o k'a lɔn ko i ka fen o fen di ne ma, ko o bɔra ele yere le ra. ⁸ Sabu i ka kuma minw fɔ ne ye, ne ka o le fɔ o ye fana; o sɔnna o ma. O k'a lɔn ko can ra, ne bɔra ele le ra; o lara a ra ko ele le ka ne ci. ⁹ Ne be i daarira olugu le ye. Ne te i daarira dunuɓamɔgɔ tɔw ye; i ka minw di ne ma, ne be i daarira olugu le ko ra, sabu o ye ele ta le ye. ¹⁰ Fen o fen be ne fe, o ye ele ta le ye; fen o fen be ele fe fana, o ye ne ta le ye. Ne ta bonya be lɔn olugu le fe. ¹¹ Ne bɛna bɔ dunuɓa ra, nka olugu bɛna to dunuɓa ra yan; ne bɛna taga i fe. Fa Ala Saninman, o mara ni i tɔgɔ ta se bagaya ye, i ka o se bagaya min di ne ma, janko o ye ke kelen ye i ko ele ni ne be kelen ye cogo min na. ¹² Ne tun be ni o ye wagati min na, ne ka o mara ni i tɔgɔ ta se bagaya ye, i ka o se bagaya min di ne ma. Ne ka o bɛe mara, o si ma halaki, fɔ min tun ka kan ka halaki, janko kuma min sebera, o ye ke can ye.

¹³ «Nka sisan ne be taga i fe, ne be nin kow bɛe fɔ sisan le ka ne to dunuɓa ra yan; janko ne ta jagari ye ke o fe, ka dafa. ¹⁴ Ne ka o karan i ta kuma ra; dunuɓamɔgɔw be o kɔninya, sabu o ni dunuɓamɔgɔw te kelen ye i n'a fɔ ne ni dunuɓamɔgɔw te kelen ye cogo min na. ¹⁵ Ne te i daarira ko i ye o ta ka bɔ dunuɓa ra, nka ko i ye o tanga Setana le ma; ¹⁶ sabu o ni dunuɓamɔgɔw te kelen ye, i n'a fɔ ne ni dunuɓamɔgɔw te kelen ye cogo min na.

¹⁷ «O bla danna ka o saninya ni i ta can ye, sabu i ta kuma le ye can ye. ¹⁸ I ka ne ci dunuɓa ra cogo min na, ne fana ka o ci dunuɓa ra o cogo kelen le ra. ¹⁹ Ne ka ne yere bla danna ka ke ele kelen ta ye olugu le kosɔn, janko olugu fana ye bla danna i ye can ra.»

Yesu ka Ala daari lanabaga tɔw bɛe ko ra

²⁰ «Ne te i daarira ninnugu dɔrɔn le kosɔn; minw bɛna la ne ra olugu ta waajuri sababu ra, ne be i daarira olugu fana ye, ²¹ janko o bɛe ye ben ka ke kelen ye, i n'a fɔ ele Fa Ala, ele be ne ra cogo min na, ani ne fana be ele ra cogo min na. Olugu fana ye ke anw na, janko dunuɓamɔgɔw ye la a ra ko ele le ka ne ci. ²² Ne kɔni, i ka bonya min di ne ma, ne ka o jɔgɔn le di o ma, janko o ye jen ka o kan ke kelen ye, i n'a fɔ ele ni ne ye kelen ye cogo min na. ²³ Ne be olugu ra cogo min na, ani ele be ne ra cogo min na,

olugu fana ye ke kelen ye ten ka na, janko dunupamogow y'a lon ko ele le ka ne ci, ko ele be olugu fana kanu i ko i be ne kanu cogo min na.

²⁴ «Fa Ala, ne b'a fe ko ne bena ke yoro min na, i ka mogow minw di ne ma, olugu fana ye ke o yoro ra, janko i ka noro min di ne ma, o ye o noro ye; sabu i ka ne kanu kabini dunupa tun ma dan folo. ²⁵ Fa Ala, ele min terennin lo, dunupamogow ma i lon, nka ne koni, ne ka i lon; ninnugu fana k'a lon ko ele le ka ne ci. ²⁶ Ne ka i togo yira o ra, ne bena a yira o ra tuun, janko i ka ne kanu ni kanuya min ye, o kanuya jagon ye ke olugu fana konu, ne fana ye ke o konu.»

18

O tagara Yesu minayoro ra

(Matiyu 26.45-56; Marika 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ Ayiwa, Yesu ka o kumaw fo ka ban tuma min na, a bora ni a ta karamogodenw ye ka taga Sedoron ko ko fe. Yiritu do tun be o yoro ra, o donna o yiritu konu. ² Zudasi min tun be Yesu janfara, ale fana tun be o yiritu yoro lon, sabu Yesu tun be to ka taga ni o ye o yoro ra. ³ O ra, Zudasi blara sorasikuru do na, ani Alabatosoba korosibaga dow; sarakalasebagaw kuntigiw ni Farisiw le tun ka o ci. O tagara se o yiritu ra ni tasumamanaw ni fitinaw ni kerekeminanw ye o boro. ⁴ Fen o fen tun bena Yesu soro, a yere tun ka o bee lon ka ban; a gbarara o mogow ra ka o pininka ko: «Aw be jontigi le yoropinina?» ⁵ O k'a jaabi ko: «Yesu Nazaretikace.» Yesu ko o ma ko: «Ne lo!» Zudasi min tun be Yesu janfara, ale tun be o ce ra.

⁶ Kabini Yesu ko «Ne lo,» o sekora ni o ko ye, ka benben dugu ma. ⁷ Yesu ka o pininka tuun ko: «Aw be jontigi le pinina?» O ko: «Yesu Nazaretikace.» ⁸ Yesu ko o ma ko: «Ne k'a fo aw ye ka ban ko ne lo. Ni aw be ne le yoropinina, aw ye ninnugu to o ye taga.» ⁹ O kera minke, Yesu tun ka kuma min fo, o kera can ye, ko: «Ne Fa, i ka min o min di ne ma, o si ma tunu ne boro.»

¹⁰ O y'a soro muru do tun be Simon Piyeri fe. Ale ka o sama ka a bo, ka sarakalasebagaw kuntigiba ta jonce kininboroyanfan toro tige. O jonce togo tun ye ko Malikusi.

¹¹ Yesu ko Piyeri ma ko: «I ta muru don a la ra! O tuma, ne Fa Ala ka tooro min latige ne ye, ele t'a fe o ye se ne ma le wa?»

¹² Ayiwa, sorasiw ni o ta kuntigi, ani Yahudiyaw ta Alabatosoba korosibagaw ka Yesu mina k'a siri. ¹³ O tagara ni a ye Ane le fe folo. Ane tun ye Kayife burance ye; Kayife le tun ye sarakalasebagaw kuntigiba ye o san na. ¹⁴ Kayife le tun ka Yahudiyaw kuntigiw ladi k'a fo o ye ko: «Mogow kelen ye sa jamana mogow bee no ra, o le ka fisa aw ma.»

Piyeri ko a ma Yesu lon

(Matiyu 26.69-70; Marika 14.66-68; Luka 22.55-57)

¹⁵ O tagato ni Yesu ye, Simon Piyeri ni karamogoden do tugura o ko. Lonbagaya tun be o karamogoden ni sarakalasebagaw kuntigiba* ce; o le koson a donna ni o ye sarakalasebagaw kuntigiba ta lu konu. ¹⁶ Piyeri tun tora kene ma, da ra. O karamogoden min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba lonbaga ye, ale bora kene ma; muso min tun be da korosira, a nana kuma o fe ka Piyeri ladon lu konu. ¹⁷ Baardenmuso min tun be luda korosira, ale ko Piyeri ma ko: «Yala ele fana te nin ce ta karamogoden do le ye wa?» Piyeri ko: «On-on, ne te o do ye de!»

¹⁸ I n'a fɔ nɛnɛ tun bɛ yi, baaradenw ni sorasiw ka tasuma don, ka lɔ a kɔrɔ ka to ka o tasuma ja. Piyeri fana tun lɔnin bɛ o kɔrɔ, ka to ka ta ja fana.

Sarakalasebagaw kuntigiba ka Yesu jininka
(*Matiyu 26.59-66; Marika 14.55-64; Luka 22.66-71*)

¹⁹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ka Yesu jininka a ta karamɔgɔdenw ni a ta karan ko ra. ²⁰ Yesu ka a jaabi ko: «Ne kɔni kumana mɔgɔw bɛɛ ja na na kɛnɛ kan; ne tun bɛ mɔgɔw karan karanso* kɔnɔ, ani Alabatosoba kɔnɔ wagati bɛɛ, Yahudiyaw bɛ jɔgɔn lajɛn o yɔrɔ minw na; ne ma ne ta kuma si fɔ dogo ra. ²¹ Mun koson i bɛ ne jininka tuun? Mɔgɔ minw sɔnna ka ne ta kuma lamɛn, olugu jininka; ne kumana o fɛ cogo min na, olugu ka o lɔn fɔ ka ja.» ²² Yesu ka o kuma fɔ minke, Alabatosoba kɔrɔsibaga minw tun lɔnin bɛ Yesu kɔrɔ, o ra kelen ka tɛge ci a toro kɔrɔ, k'a fɔ a ye ko: «I bɛ sarakalasebagaw kuntigiba le jaabira tan wa?» ²³ Yesu ko o cɛ ma ko: «Ni ne ka kumajugu le fɔ, fɛn min k'a kɛ kumajugu ye, o fɔ ne ye. Nka ne ka min fɔ, ni o tɛ kumajugu ye, mun koson ele ka ne bugɔ?» ²⁴ Ka Yesu boro fla sirinin to, Ane k'a lataga sarakalasebagaw kuntigiba Kayife fɛ.

Piyeri k'a fɔ tuun ko a ma Yesu lɔn
(*Matiyu 26.71-75; Marika 14.69-72; Luka 22.58-62*)

²⁵ O y'a sɔrɔ Simɔn Piyeri belɛn tun lɔnin bɛ a bɛ tasuma jara. Mɔgɔ dɔ ko a ma ko: «Ele fana tɛ nin cɛ ta karamɔgɔden dɔ le ye wa?» Piyeri ma sɔn ka lɔ a ra; a ko: «ɔn-ɔn, ne tɛ o dɔ ye dɛ!» ²⁶ Piyeri tun ka cɛ min toro kelen caron, o balemace min tun ye sarakalasebagaw kuntigiba* ta baaraden dɔ ye, o ko Piyeri ma ko: «O tuma ne yɛrɛ ja ma ele ni a ye jɔgɔn fɛ yiritu ra wa?» ²⁷ Piyeri belɛn ma sɔn ka lɔ a ra. O yɔrɔnin bɛɛ dondo kasira.

O tagara ni Yesu ye Pilati fɛ
(*Matiyu 27.1-2,11-14; Marika 15.1-5; Luka 23.1-5*)

²⁸ O kɔ, o bɔra ni Yesu ye Kayife fɛ, ka taga ni a ye jamanatigi ta bonba kɔnɔ. O tun kera sɔgɔmada joona le fɛ. Yahudiyaw ma sɔn ka don bonba kɔnɔ, janko o saninyanin ye to, ka Jɔnyaban janagbɛ* domuni kɛ. ²⁹ O le koson Pilati bɔra ka taga o nɔ fɛ kɛnɛ ma, ka o jininka, ko: «Nin cɛ jarakikun ye mun le ye aw fɛ?» ³⁰ O ka Pilati jaabi ko: «Ni nin cɛ tun ma kɛ kojugukɛbaga ye, an tun tɛna na ni a ye i fɛ.» ³¹ Pilati ko o ma ko: «Aw yɛrɛ ye taga ni a ye ka taga a ta kiti tige ka kapa ni aw ta sariya* ye.» O ko Pilati ma ko: «Anw man kan ka kiti tige mɔgɔ si kan k'a faga.»

³² O kera, janko Yesu tun ka kuma min fɔ k'a sa cogoya yira, o kuma ye kɛ can ye.

³³ Pilati sekɔra ka don bonba kɔnɔ, ka Yesu wele k'a jininka ko: «Ele le ye Yahudiyaw ta masace ye wa?» ³⁴ Yesu k'a jaabi ko: «Ele yɛrɛ le ka o kuma miiri k'a fɔ wa, walama mɔgɔ wɛrɛ le ka o fɔ i ye?» ³⁵ Pilati ko: «O tuma ne ye Yahudiya dɔ le ye wa? I yɛrɛ ta siyamɔgɔw, ani sarakalasebagaw* kuntigiw le nana ni i ye ne fɛ, ko ne ye kiti tige i kan; i ka mun le kɛ?» ³⁶ Yesu ka a jaabi ko: «Ne ta masaya tɛ nin dunupa ra yan; ni ne ta masaya tun bɛ nin dunupa ra yan, ne nɔfɛmɔgɔw tun bɛna kere kɛ, janko Yahudiyaw kuntigiw kana se ka ne mina. Nka ne ta masaya tɛ nin dunupa ra yan sisan.» ³⁷ Pilati ko Yesu ma ko: «O tuma ele ye masace le ye wa?» Yesu ka a jaabi ko: «I k'a fɔ cogo min na, ne ye masace le ye. Ne nana woro dunupa ra min koson, o ye ka can yira mɔgɔw ra. Mɔgɔ o

mogɔ b'a fe ka tagama can kan, o tigi be ne ta kuma lamɛn.» ³⁸ Pilati ko: «Mun yere le ye can ye?»

Yahudiyaw ko Yesu ye faga

(*Matiyu 27.15-31; Marika 15.6-20; Luka 23.13-25*)

Pilati ka o fo minke, a bora ka taga Yahudiyaw no fe kene ma tuun, ka taga a fo o ye ko: «Ne koni ma foyi si soro nin ce ra min be se ka ke a fagakun ye. ³⁹ Ayiwa, i n'a fo landa do be aw fe ko san o san, Jonyaban panagbe* ra, ne ye kasoden kelen labla, ayiwa, aw b'a fe ne ye Yahudiyaw ta masace labla wa?» ⁴⁰ Jama perenna tuun ko: «On-on, ale te! Barabasi le labla!» K'a soro o Barabasi togo tun ye benkannikebaga le ye.

19

Pilati sonna Yesu fagako ma

¹ Ayiwa, Pilati ko o ye Yesu mina ka a bugo ni gberɛ ye. ² Sorasiw ka nani dan ka o ke i ko masafugula, ka o biri Yesu kun na, ka deregeba wulenman do don a kan na. ³ O gbarara a koro k'a fo a ye ko: «Yahudiyaw ta masace, an be i fora!» O ka tɛge ci a toro koro.

⁴ Pilati bora kene ma tuun k'a fo Yahudiyaw ye ko: «Ne bɛna a to o ye bo ni a ye kene ma yan, janko aw y'a lon ko ne ma foyi si soro a ra min be se ka ke a fagakun ye.» ⁵ O bora ni Yesu ye kene ma; nani fugula be a kun na, masaderege wulenman be a kan na. Pilati ko jama ma ko: «Ayiwa, ce ye nin ye.» ⁶ Sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Alabatosoba korosibagaw na lara Yesu kan minke, o perenna ko: «A gbengben yiri ra! A gbengben yiri!» Pilati ko: «Aw yere ye a mina ka taga a gbengben yiri ra, sabu ne ma foyi ye nin ce ra min be a fagakun bo.» ⁷ Yahudiyaw kuntigiw ka Pilati jaabi ko: «Sariya do be anw fe; ka kapa ni o sariya ye a ka kan ka faga le, sabu a ko Den min bora Ala ra* ko ale le be o ye.»

⁸ Pilati ka o kuma men minke, do farara a ta siranya kan tuun. ⁹ A sekora ka don bonba konɔ tuun, ka Yesu nininka ko: «Ele bora min le?» Yesu ma a jaabi. ¹⁰ Pilati ko a ma ko: «I jera ne le ra wa? I m'a lon ko se be ne ye ka i labla, ko se be ne ye ka i gbengben yiri ra fana wa?» ¹¹ Yesu ka Pilati jaabi ko: «Ala le ka o se di i ma bi, ni o te, se foyi si tun tɛna ke ele fe ne kan; o le koson min ka ne mina ka na ne di ele ma, o tigi le ka jurumunba ke ka tɛme ele kan.» ¹² Kabini Yesu ka o fo, Pilati ka cogoya jini ka Yesu labla. Nka Yahudiyaw tun be perenna, ko: «Ni i ka nin ce labla, i te masaceba Sezari teri ye. Ni mogɔ o mogɔ ko ale ye masace ye, o tigi ye masaceba Sezari jugu le ye.»

¹³ Pilati ka o kuma men minke, a ka Yesu labo kene ma tuun. Bonba yoro min tun labɛna ni kabakuruw ye, min be wele heburukan na ko «Gabata», Pilati nana sigi a ta kititigesiginan kan o yoro le ra. ¹⁴ O lon dugusagbe le tun ye Jonyaban panagbe* ye; tere tun be kuncɛ. Pilati ko Yahudiyaw ma ko: «Aw ta masace ye nin ye!» ¹⁵ O perenna, ko: «A faga! A faga! A gbengben yiri ra!» Pilati ko o ma ko: «Ka aw yere ta masace gbengben yiri ra wa?» Sarakalasebagaw* kuntigiw k'a jaabi ko: «Masace wɛre te an fe ni masaceba Sezari te.» ¹⁶ A laban Pilati ka Yesu don o boro, ko o ye taga a gbengben yiri ra. O k'a mina ka taga ni a ye.

O ka Yesu gbengben yiri ra

(*Matiyu 27.32-44; Marika 15.21-32; Luka 23.26-43*)

¹⁷ Yesu ka a ta gbengbenyiri ta; o bora dugu konɔ ka taga yoro do ra min be wele ko Kunkolo yoro; heburukan na a be wele ko Goligota. ¹⁸ O k'a

gbengben yiri ra o yɔrɔ le ra. O ka mɔgɔ fla wɛrɛ gbengben ni a ye yiri wɛrɛw kan, kelen bɛ a fan kelen na, kelen bɛ a fan dɔ ra, Yesu bɛ o cɛ ma.

¹⁹ Pilati ka kuma dɔ sɛbɛ ka o dulon gbengbenyiri* san fɛ. A k'a sɛbɛ ko: «Yesu Nazaretikacɛ, Yahudiyaw ta masacɛ.» ²⁰ Yahudiyaw caman ka o sɛberi karan, sabu o tun ka Yesu gbengben yɔrɔ min na, o yɔrɔ ni dugu cɛ tun man jan; o sɛberi fana tun kɛra heburukan na, ani latenkan na, ani gɛrɛkikan na. ²¹ Sarakalasebagaw* kuntigiw tagara a fɔ Pilati ye ko: «I tun man kan k'a sɛbɛ ko: <Yahudiyaw ta masacɛ.> I ka kan ka sɛbɛ le ko: <Cɛ nin ko ale ye Yahudiyaw ta masacɛ ye.> » ²² Pilati ka o jaabi ko: «Ne ka min sɛbɛ ka ban, o sɛbera le.»

²³ Ayiwa, sorasiw ka Yesu gbengben yiri ra ka ban tuma min na, o ka a ta faniw taran ka o kɛ sigiyɔrɔma naani ye, o bɛɛ kelen kelen ni o ta. O ka a ta deregeba fana ta; o deregeba tun ye fani kuturu kelen le ye, karansira si tun tɛ a ra, k'a ta a sanfɛyɔrɔ ra fɔ ka taga a bla a dugumayɔrɔ ra. ²⁴ Sorasiw k'a fɔ nɔgɔn ye ko: «An kana a ta deregeba faran; an ye kara la, janko min bɛna a sɔrɔ, an ye o tigi lɔn.» O kɛra minke, min sɛbera Kitabu kɔnɔ, o kɛra can ye ko:

«O ka ne ta faniw taran o ni nɔgɔn cɛ,
ka kara la ne ta deregeba kosɔn.»
Sorasiw ka o kow le kɛ.

²⁵ Ayiwa, Yesu bamuso ni a bamuso balemamuso, ani Kilopasi ta muso Mariyamu, ani Mariyamu Magidalakamuso, olugu tun lɔnin bɛ Yesu ta gbengbenyiri kɔrɔ. ²⁶ Yesu ka a bamuso ye minke, a ta karamɔgɔden min ko tun ka di a ye, a ka o fana lɔnin ye a bamuso kɔrɔ minke, a ko a bamuso ma ko: «Ne bamuso, i dence le ye nin ye.» ²⁷ O kɔ, a ko o karamɔgɔden ma ko: «I bamuso le ye nin ye.» K'a ta o lon na, o karamɔgɔden tagara ni Yesu bamuso ye a ta so.

Yesu sacogo

(Matiyu 27.45-56; Marika 15.33-41; Luka 23.44-49)

²⁸ O kɔ, Yesu k'a lɔn ko kow bɛɛ dafara tuma min na, a ko: «Minlɔgɔ bɛ ne ra.» A ka o fɔ, janko min sɛbera Kitabu kɔnɔ, o ye kɛ can ye. ²⁹ O y'a sɔrɔ daga dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, o fanin tun bɛ minnifen kumunin dɔ ra. O ka fu dɔ su o minnifen na, ka a dulon izope yiri dɔ ra, ka o la Yesu da ra. ³⁰ Yesu ka o minnifen sɔnsɔn tuma min na, a ko: «Sisan a bɛɛ dafara.» O kɔ, a ka a kun suuru, ka sa.

Sorasi dɔ ka Yesu sɔgɔ a gɛrɛn na

³¹ Ayiwa, o lon tun ye Yahudiyaw ta Nɛnɛkirilon* nasigi le ye. Yahudiyaw kuntigiw tun t'a fɛ ko mɔgɔ minw gbengbenna yiri ra, olugu ye to yi ka Nɛnɛkirilon se; sabu o Nɛnɛkirilon tun ka bon ka tɛmɛ Nɛnɛkirilon tɔw bɛɛ kan. O kosɔn o tagara Pilati daari ko a y'a to o ye taga mɔgɔ gbengbenninw senw karikari, ka o suw lajigi ka bɔ yiri ra. ³² Cɛ fla minw tun gbengbennin bɛ ni Yesu ye, sorasiw tagara o ra fɔlɔ senw karikari, ka yeɛma ka tɔ kelen fana senw karikari. ³³ O sera Yesu ma minke, o k'a ye ko ale sara ka ban. O kosɔn o ma ale senw karikari. ³⁴ Nka o bɛɛ n'a ta, sorasi kelen ka Yesu sɔgɔ a gɛrɛn na ni taman ye. O yɔrɔnin bɛɛ ra jori ni ji bɔra o sɔgɔda ra.

³⁵ Mɔgɔ min ka nin kow lakari, ale yɛrɛ na le k'a ye; a ta seereya fana ye can le ye. Ale yɛrɛ lanin b'a ra ko a bɛ can le fɔra. A ka nin kow lakari, janko aw fana ye la a ra. ³⁶ Ayiwa, nin kow kɛra minke, min sɛbera Kitabu

kɔnɔ, o kera can ye ko: «A kolo dɔ man kan ka kari.» ³⁷ A sebera fana Kitabu yɔrɔ dɔ wɛrɛ ra ko: «O ka min sɔgɔ, o bɛna o ja lɔ ale le ra.»

O ka Yesu sutara

(Matiyu 27.57-61; Marika 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ O kɔ, Yusufu Arimatekace tagara Pilati daari ko a y'a to o ye Yesu su lajigi ka bɔ yiri ra; Pilati sɔnna. A tagara Yesu su lajigi. Yusufu tun ye Yesu ta karamɔgɔden dɔ le ye, nka a tun bɛ a dogora Yahudiyaw nasiran kosɔn. ³⁹ Ayiwa, Nikodemu min tun tagara Yesu fɛ lon dɔ su fɛ, ale fana nana ni sumadiyanan suguya fla jagaminin ye jɔgɔn na, min ye miri ye, ani allowesi. A bɛɛ lajennin tun bɛ kilo bisaba bɔ. ⁴⁰ O ka Yesu su ta, ka fanigbɛ dɔw kɛ k'a melege, ka kasadiyananw kɛ a kan ka kapa ni Yahudiyaw ta sudoncogo ye. ⁴¹ O tun ka Yesu gbengben yiri ra yɔrɔ min na, yiritu dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ani kaburukura dɔ tun bɛ o yiritu kɔnɔ; mɔgɔ si su tun ma don o kaburu kɔnɔ fɔlɔ. ⁴² I n'a fɔ o lon tun ye Yahudiyaw ta Nenekirilon* nasigi ye, o ka Yesu su don o kaburu kɔnɔ, sabu o yɔrɔ le tun ka surun.

20

Karamɔgɔdenw tagara kaburu lakolon sɔrɔ

(Matiyu 28.1-8; Marika 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹ Ayiwa, lɔgɔkun tere fɔlɔ sɔgɔmada jona fɛ, k'a sɔrɔ kɛnɛ tun ma ci fɔlɔ, Mariyamu Magidalakamuso tagara kaburu ra. A tagara a sɔrɔ ko kabakuruba bɔra kaburu da ra. ² A borira ka taga Piyeri fɛ, ani karamɔgɔden min ko tun ka di Yesu ye, ka taga a fɔ o ye ko: «O ka Matigi su ta ka bɔ kaburu kɔnɔ; an fana ma a blayɔrɔ lon.» ³ Piyeri ni o karamɔgɔden bɔra ka taga kaburu ra. ⁴ O fla bɛɛ tun bɛ borira jɔgɔn fɛ, nka o karamɔgɔden borira ka Piyeri dan, ka kɔn a ja kaburu ra. ⁵ A sera yi minke a birira ka kaburu kɔnɔ flɛ, ka fanigbɛw blatin ye, nka a ma don. ⁶ Simɔn Piyeri tun bɛ a kɔ; ale sera minke, a donna kaburu kɔnɔ ka fanigbɛw blatin ye. ⁷ Fani min tun kera ka Yesu kun datugu, a ka o blatin ye, nka a ni kasanke tun tɛ yɔrɔ kelen na; a tun kurunin lɔ ka bla a danna. ⁸ Ayiwa, karamɔgɔden min tun kɔnna ka se kaburu ra, ale sɔrɔra ka don kaburu kɔnɔ. A k'a ye ten minke, a lara a ra. ⁹ Sabu kuma min tun sebera Kitabu kɔnɔ, ko Yesu ka kan ka kunu, karamɔgɔdenw tun ma o faamu fɔlɔ. ¹⁰ O kɔ, o karamɔgɔden fla bɔra ka taga o ta so.

Yesu ka a yɛrɛ yira Mariyamu Magidalakamuso ra

(Matiyu 28.9-10; Marika 16.9-11)

¹¹ Ayiwa, Mariyamu tun nana kaburu ra ka na lɔ ka kɛ kasi ye. A kasitɔ, a ka a kun suuru ka kaburu kɔnɔ flɛ. ¹² A ka mɛlɛkɛ fla ye; deregegbɛ bɛ o kan na. Yesu su tun lanin bɛ yɔrɔ min na, o tun siginin bɛ o yɔrɔ ra. Kelen bɛ a kunyanfan na, tɔ kelen bɛ a senyanfan na. ¹³ Mɛlɛkɛw ka Mariyamu jininka ko: «Muso, mun na i bɛ kasira?» A ko: «O ka ne Matigi su le ta; ne m'a lon o ka a bla yɔrɔ min na.» ¹⁴ Ka a to o kuma ra, a ka a ja munu ka Yesu lonin ye; nka a m'a lon ko Yesu lo. ¹⁵ Yesu ka a jininka ko: «Muso, mun na i bɛ kasira? I bɛ jon le yɔrɔpinina?» Ayiwa, a kera Mariyamu ja na ko yiriforotigi lo. Mariyamu ko: «Ne bɛ Yesu le yɔrɔpinina; ni a kera ko ele le ka a ta, a yɔrɔ yira ne ra, ne bɛ taga a ta ka taga ni a ye.» ¹⁶ Yesu ko a ma ko: «Mariyamu!» Mariyamu ka a ja munu k'a fɔ heburukan na ko: «Rabuni!» (O kɔrɔ le ye ko «An karamɔgɔ.») ¹⁷ Yesu ko a ma ko: «I kana

19:36 19.36 Nin kuma fɔra Bori 12.46; Jateri 9.12; Zaburu 34.21. **19:37** 19.37 Nin kuma fɔra Jakariya 12.10.

maga ne ra, sabu ne ma yelen folo ka taga ne Fa fe. Taga a fo ne balemaw ye ko ne be yelenna ka taga ne Fa ni aw fana Fa fe, ne ta Ala, ani aw fana ta Ala.» ¹⁸ Mariyamu Magidalakamusu tagara a fo karamogodenw ye ko ale ka Matigi ye; Yesu ka min fo a ye, a ka o fo karamogodenw ye.

*Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na
(Matiyu 28.16-20; Marika 16.14-18; Luka 24.36-49)*

¹⁹ O lon yere wulada fe, min tun ye logokun tere folo ye, karamogodenw tun lajenna bon do kono, ka da sogo o yere da ra Yahudiyaw nasiran koson. Yesu nana ka na lo o ce ma, k'a fo o ye ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁰ A ka o fo minke, a ka a borow ni a geren yira o ra. Karamogodenw ka Matigi ye minke, o jusu diyara kosebe. ²¹ Yesu ko o ma tuun ko: «Ala ye hera ke aw ye. Fa Ala ka ne ci cogo min na, ne fana be aw ci o cogo ra.» ²² A ka o fo minke, a ka o fiye ni a dafono ye k'a fo o ye ko: «Ne be Nin Saninman* di aw ma. ²³ Ni aw ka mogo o mogo ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun bena yafa; nka ni aw fana ma mogo o mogo ta jurumun yafa, o tigi ta jurumun tena yafa.»

Yesu ka a yere yira Toma ra

²⁴ Yesu nana a ta karamogodenw fe lon min na, karamogoden tan ni fla ra min togo ye ko Toma, ni a be wele fana ko Flanin, ale tun te ni tow ye o lon na. ²⁵ Karamogoden tow k'a fo a ye ko: «An ka Matigi ye.» Toma ko o ma ko: «Ni ne koni ma negew no ye a boro ra, ka ne borokanden la o negew now ra, ka ne boro la fana taman no ra a geren na, ne te la a ra fiyewu.»

²⁶ Ayiwa, logokun kelen temenin ko, karamogodenw lajennin tun be bon kono tuun. O lon na, Toma tun be ni o ye. O tun ka daw sogo, nka o nana bara ka Yesu lonin ye o ce ma. A ka o fo ko: «Ala ye hera ke aw ye.» ²⁷ O ko, a ko Toma ma ko: «Toma, gbara yan; i boro la ne boro kan k'a fle; o ko, i ye i borokanden la ne geren na. I kana sigiya, nka i ye la ne ra.» ²⁸ Toma ko a ma ko: «E, ne Matigi, ani ne ta Ala ye!» ²⁹ Yesu ko a ma ko: «I ka ne ye minke, o le koson i lara ne ra ke! Minw lara ne ra k'a soro o ma ne ye, olugu ta pana.»

Yuhana ta Kitabu sebekun

³⁰ Yesu ka tagamasiyen caman were ke a ta karamogodenw na; o ma sebe nin kitabu kono. ³¹ Nka minw sebera, o sebera le, janko aw ye la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, Den min bora Ala ra*, ani janko ni aw lara a ra, aw ye panamanya soro a togo baraka ra.

21

Yesu ka a yere yira karamogoden wolonfla ra tuun

¹ Ayiwa, o kow ko fe, Yesu ka a yere yira a ta karamogodenw na tuun Tiberiyadi bada ra. A ka a yere yira o ra cogo min na, o fle nin ye: ² O y'a soro Simon Piyeri, ani Toma min be wele fana ko Flanin, ani Natanayeli min be bo Kana, Galile mara ra, ani Zebede dence fla, ani karamogoden fla were, olugu tun be jagon fe. ³ Simon Piyeri ko o ma ko: «Ne be taga jegeminayoro ra.» Karamogoden tow ko: «An fana be taga ni i ye.» O bora ka taga don kurun kono ka jo firi; nka o lon su fe, o ma jerge foyi soro.

⁴ Dugu nana gbe minke, o ka Yesu lonin ye bada ra; nka o m'a lon ko Yesu lo. ⁵ Yesu ko o ma ko: «Ne teriw, aw ka jerge do soro wa?» O ka Yesu jaabi ko: «An ma foyi soro.» ⁶ Yesu ko o ma ko: «Aw ye jo firi kurun

kininboroyanfan fe, aw bena do soro.» O ka jo firi minke, jerge cayakojugu fe, o ma se ka a sama ka bo ji ra. ⁷ Karamogoden min tun ko ka di Yesu ye, ale ko Piyeri ma ko: «Piyeri, Matigi lo.» Kabini Piyeri k'a men ko Matigi lo minke, a ka a ta derege ta ka a don, sabu a fari lakolon tun lo; a k'a yere firi ji ra. ⁸ Karamogoden tow nana kurun konu, o be jo samana, a fanin jerge ra, sabu o ni jida tun te teme nongon* na keme fla jogon kan.

⁹ O sera kene ma tuma min na, o ka takami mananin ye, jerge be a kan; o ka buru fana blatin ye. ¹⁰ Yesu ko o ma ko: «Aw ka jerge minw mina, aw ye na ni o dow ye yan.» ¹¹ Simon Piyeri donna kurun konu ka jo sama ka bo ni a ye kene ma, a fanin jegeden baba gbansan na, jegeden keme ni bilooru ni jegeden saba. Nka jerge ni a caya bee, jo ma faran. ¹² Yesu ko o ma ko: «Aw ye na domuni ke.» Karamogoden si ma son ka a pininka ko: «Ele ye jontigi le ye?» Sabu o bee tun k'a lon ko Matigi lo. ¹³ Yesu gbarara ka buru ta k'a di o ma ka jerge fana di o ma. ¹⁴ Kabini Yesu kununa ka bo saya ra, nin le tun ye a sijaga sabanan ye ni a be a yere yirara karamogodenw na.

Yesu ka Piyeri pininka

¹⁵ O ka domuni ke ka ban tuma min na, Yesu ko Simon Piyeri ma ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu ka teme ninnugu kan wa?» Piyeri ko: «Onhon, Matigi, ele yere ka a lon ko ne be i kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁶ Yesu ko a ma tuun a sijaga flanan na ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu wa?» Piyeri ko: «Onhon, Matigi, ele yere ka a lon ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «Ne ta sagaw korosi.» ¹⁷ Yesu ko Piyeri ma a sijaga sabanan na ko: «Yuhana dence Simon, i be ne kanu wa?» Piyeri na sisira, sabu Yesu ka a pininka fo sijaga saba, ko: «I be ne kanu wa?» A ko Yesu ma o le ra ko: «Matigi, i ka fen bee lon; ele yere k'a lon ko ne be ele kanu.» Yesu ko a ma ko: «I janto ne ta sagadenw na.» ¹⁸ Yesu ko Simon ma tuun ko: «Ne b'a fo i ye can ra, ko i kanbelenman, i tun be i ta derege don, ka i yere cesiri; ni yoro min ka i diya i be taga yi. Nka ni i nana koru, i bena i boro korota, mogu were be i ta derege don i ra ka i cesiri. I t'a fe ka taga yoro min na, o be taga ni i ye o yoro ra.» ¹⁹ Piyeri tun bena sa cogoya min na ka bonya la Ala tugo kan, Yesu ka nin kuma fo ka o le yira. O ko, a ko Piyeri ma ko: «Tugu ne ko!»

Karamogoden min ko tun ka di Yesu ye

²⁰ Karamogoden min ko tun ka di Yesu ye, Piyeri ka a na munu ka o nato ye o ko fe. Ka o to domuni na lon do su fe, o karamogoden le siginin tora Yesu koru k'a pininka ko: «Matigi, jontigi le bena i janfa?» ²¹ Ayiwa, Piyeri ka o karamogoden ye minke, a ko Yesu ma ko: «Matigi, nin do, mun le bena ale soro?» ²² Yesu ko a ma ko: «Ni ne b'a fe ko ale ye to si ra fo ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra? Ele koni ye tugu ne ko doron!» ²³ Karamogodenw ka o kuma le ta ka o fo yoro bee ko o karamogoden tena sa, k'a soro Yesu m'a fo Piyeri ye ko a tena sa. Yesu ko le ko: «Ni ne b'a fe a ye to si ra fo ka taga se ne nalon ma, ele ta mun le be o ra?»

²⁴ Ayiwa, o karamogoden le be nin kow seereya kera; ale le ka nin kow sebe fana. An fana k'a lon ko a ta kuma ye can le ye.

Kuma laban

²⁵ Ayiwa, Yesu ka ko caman were ke. Ni o bee tun sebera kelen kelen, ne be miiri ko kitabu minw tun bena sebe, o tun tena kun dunupa bee lajennin konu!

* **21:8** 21.8 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

CIRADENW TA KEWALEW Kitabu faamucogo

Nin kitabu seɓɓɓaga ye Luka ye, min ka Yesu ta ko Kibaro Diman* kitabu sabanan seɓɓɓe. A ka nin kitabu fana seɓɓɓe a terice Tehofili le tɔɔɔ ra, i n'a fɔ kitabu fɔɔɔ.

A be kitabu damina ni Yesu ta yelenko ye ka taga sankolo ra. O ko, Yesu ta karamɔɔɔdenw ka wagati min ke Zeruzalemu, sani Yesu ta layiri ye dafa, a be o fɔ. Pantekɔtilon na, Yesu taganin ko tere tan na, Ala Nin Saninman* jigira karamɔɔɔdenw kan, ka Ala ta seɓɓɓaga di o ma. O ka Yesu ta ko waajuri ke, ka Kibaro Diman fɔ. Lanabagaw cayara, Kibaro Diman ko bɔra Zeruzalemu ka se fɔ Zude mara yɔɔɔ tow ra, ani Samari, ani dunuɓa yɔɔɔ caman na. O kera ka kapa ni Yesu yere ta cifonin ye, ko: «Nin Saninman bɛna jigi aw kan; o cogo ra aw bɛna seɓɓɓaga sɔɔɔ ka ke ne seerew ye, ka kuma ne ta ko ra k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara beɛ, ani Samari mara, fɔ ka taga se dunuɓa dan beɛ ma» (1.8).

Nin kitabu damina ra, an b'a ye ko Piyeri le be i n'a fɔ lanabagaw ta jenkuru ɓamɔɔɔ. Nka ka damina sura kɔnɔntɔn na, kitabu seɓɓɓaga be Pɔli ta baaraw le lakari. Pɔli ka tagama caman ke ka taga Kibaro Diman fɔ dugu caman na. O tagamaw tagara laban fɔ Rɔmu dugu kɔnɔ. Pɔli ka tɔɔɔɔ caman sɔnmina, ani sege caman, ka kasorabla caman muɓu. Nka foyi si ma se ka Ala ta kuma bari. Nin Saninman ka Ala ta mɔɔɔɔw deme janko o ye ke Yesu seerew ye dunuɓa kɔnɔ fɔ bi.

Kitabu kɔnɔkɔw

Nin Saninman nacogo (1-2)

Karamɔɔɔdenw ta waajuri (3-7)

Kibaro Diman ko sera fɔ Samari (8)

Yahudiyaw ka lanabagaw tɔɔɔɔ Zeruzalemu (9-12)

Pɔli ta tagama fɔɔɔ (13-15)

Pɔli ta tagama flanan (16-18)

Pɔli ta tagama sabanan (19-21)

Pɔli minana ka taga fɔ Rɔmu (22-28)

Ala ka Nin Saninman min layiri ta karamɔɔɔdenw ye

¹ Ne balemace Tehofili, ne ta kitabu fɔɔɔ ra, Yesu tun ka ko minw ke, ani a tun ka mɔɔɔɔw karan fen minw na kabini a ta kow damina ra fɔ ka taga se a kɔɔɔtalɔn ma ka taga sankolo kɔnɔ, ne tun kɔnna ka o beɛ fɔ i ye. ² Nka sani Yesu ye taga sankolo ra, a tun ka karamɔɔɔden minw ɓanawoloma, olugu tun ka kan ka ko minw ke, a ka o karan o beɛ ra Nin Saninman* baraka ra. ³ Yesu ta tɔɔɔɔ bannin ko, a panaman ka a yere yira a ta karamɔɔɔdenw na; a ka o ke ka se fɔ tere binaani, janko o y'a lon ko sigiya t'a ra, ko ale panaman lo. Ala bɛna a ta Masaya* sigi cogo min na, a ka o ɓafɔ o ye. ⁴ Lon dɔ, ka Yesu ni a ta karamɔɔɔdenw to domuni na ɓɔɔɔn fe, a k'a fɔ o ye k'a gbeleya, ko: «Aw kana aw yɔɔɔ janya Zeruzalemu na; ne tun ka ne Fa ta layiri min ko fɔ aw ye, aw ye o makɔnɔ. ⁵ Sabu Yuhana ka mɔɔɔɔw batize ji le ra, nka sani tere dama ce Ala bɛna aw batize ni Nin Saninman ye.»

Yesu yelenna ka taga sankolo kɔnɔ

⁶ Ayiwa, ka Yesu ni a ta karamogodenw lajennin to, karamogodenw k'a nininka ko: «Matigi, i bena Izirayeli* ta masaya sigi kokura o wagati le ra wa?» ⁷ Yesu ka o jaabi ko: «Ne Fa Ala ka wagati min latige, ani a ka tuma min latige ni a yere ta fanga ye, aw man kan ka o lon. ⁸ Nka Nin Saninman* bena jigi aw kan; o cogo ra aw bena se bagaya soro ka ke ne seerew ye, k'a damina Zeruzalemu, ani Zude mara bee, ani Samari mara, fo ka taga se dunuɗa dan bee ma.» ⁹ Yesu ka o kumaw fo ka ban minke, ka karamogodenw na lonin to a ra o b'a flera, a korotara ka bo o ce ra ka taga sankolo ra; sankaba do k'a dogo o ma. ¹⁰ Ka karamogodenw na lonin to sankolo ra ka Yesu tagato fle, o barara ka ce deregegbetigi fla ye o koroo; ¹¹ o ce fla ka o nininka ko: «Aw Galilekaw, mun le koson aw lonin be yan ka to ka sankolo fle? Yesu min korotara aw na na ka taga sankolo konoo, ale kelen le bena kosegi ka na, i ko aw ka a tagato ye cogo min na.»

Matiyasi blara Zudasi no ra

¹² Ayiwa, karamogodenw bora kuru kan ka seko ka na Zeruzalemu; o kuru be wele ko Oliviyesunw kuru, a be Zeruzalemu kere fe, kilo kelen noɗon lo. ¹³ O sera Zeruzalemu minke, o tun be to ka lajen sankaso min konoo kakoro, o tagara don o bon konoo. O tun ye Piyeri ye, ani Yuhana, ani Yakuba, ani Andere, ani Filipe, ani Toma, ani Baritelemi, ani Matiyu, ani Alife dence Yakuba, ani Simon min be wele ko faso kanubagaba*, ani Yakuba dence Zude. ¹⁴ O bee tun lajennin be ni miiriya kelen ye ka to ka Ala daari; muso dow fana tun be o ra, ani Yesu bamuso Mariyamu, ani Yesu balemacew.

¹⁵ Ayiwa, o lonw do ra, lanabagaw tun lajenna ka se mogo keme ni mugan noɗon ma; Piyeri wurira ka lo o ce ma, k'a fo o ye ko: ¹⁶ «Ne balemaw, Dawuda tun ka min fo Nin Saninman* baraka ra kakoro, jagboya lo o kow tun ye ke. A tun kumana Zudasi ta ko le ra; ale le tun blara mogow na ka taga Yesu mina. ¹⁷ Zudasi tun kera an ta jenkuru mogo do ye, an bee tun be baara kelen le ke. ¹⁸ A ka wari min soro a ta kojugu sara ye, a tagara o wari ke ka foro san. O ko fe, a ka a yere kan don juru ra; a su nana ben fo ka yerege, ka a nogow bee bo kene ma. ¹⁹ Zeruzalemukaw bee ka o ko lon, fo o ka o foro togo la o ta kan na ko: <Hakelidama>, o koroo ye ko <jori foro>. ²⁰ K'a soro a sebera Zaburuw kitabu konoo, ko:

<A ta bon lakolon ye to,
mogo si kana ke a konoo>.

Zaburuw kitabu ko tuun ko:

<Mogo were ye a ta baara ke a no ra†.>

²¹ «O le koson mogo kelen ka kan ka fara an kan, o ye ke an seere ye k'a yira ko Matigi Yesu kununa ka bo saya ra. O tigi ka kan ka ke mogo do ye min tun be ni an ye, ²² ka a damina Yesu batize wagati ra Yuhana fe, fo ka taga se a korotalon ma ka bo an ce ra ka taga sankolo ra.»

²³ Lanabagaw ka mogo fla yira, Yusufu min be wele ko Barisabasi, ani min togolara ko Yutusi, ani Matiyasi. ²⁴ O ko, lanabagaw ka Ala daari, ko: «Matigi, ele min be mogo bee jusukun lon, i ka kelen min panawoloma nin mogo fla ra, o yira an na, ²⁵ janko o ye ke baarden ni ciraden* ye, ka bla Zudasi no ra, sabu Zudasi bora o ciradenya ra ka taga yoro were ra, a ka kan ni yoro min ye.» ²⁶ O ka kara la, kara ka Matiyasi le yira; ale farara ciraden tan ni kelen kan.

* **1:13** 1.13 Faso kanubagaba: Kitabu dow b'a fo ko Zeloti. † **1:20** 1.20 Nin kuma fora Zaburu 69.26 ani 109.8.

2

Nin Saninman jigira lanabagaw kan

¹ Pantekoti* lon na Yesu ta lanabagaw bæe tun lajennin be yoro kelen na. ² Mankanba do barara ka bo sankolo ra; a be i ko fɔɔɔba mankan. Lanabagaw tun siginin be bon min kɔɔɔ, a nana o bon kɔɔɔ fa. ³ O ka nenden dow ye, o be i ko tasumamana. O tarantaranna ka na sigisigi o bæe kelen kelen kan. ⁴ Lanabagaw bæe fara Nin Saninman* na, o bæe ka ke kuma ye kan werew ra; ni Nin Saninman ka kan min don min da ra, o be o kan fo.

⁵ Ayiwa, Yahudiya Alapasiranbaga dow tun bora dunupa jamanaw bæe ra, ka na to Zeruzalemu. ⁶ O mankanba bora minke, o mɔgɔw camanba borira ka taga lajen o yoro ra. O bæe kɔɔɔɔɔbanna, sabu o bæe kelen kelen tun be o yere ta kan menna lanabagaw da ra. ⁷ O mɔgɔw bæe kabakoyara, fo ka o kɔɔɔɔɔban. O tun b'a fora jɔgɔn ye ko: «Mɔgɔ minw be kumana tan, o bæe te Galilekaw le ye wa? ⁸ Mun koson an bæe kelen kelen be an yere ta kan menna o da ra? ⁹ Anw minw ye Paritikaw ye, ani Medikaw, ani Elamukaw, ani minw bora Mesopotami, ani Zude, ani Kapadosi, ani Pon, ani Azi jamanaw ra, ¹⁰ ani Firizi, ani Panfli, ani Misiran jamanaw ra, ani Libi jamana yoro minw be Sireni dugu kere fe, ani minw bora Romu*, ani Yahudiyaw, ani minw donna Yahudiyaya ra, ¹¹ ani Keretikaw, ani Arabuw, an be Ala ta kobaw lakarito menna o fe an yere ta kanw na!»

¹² O mɔgɔw bæe kɔɔɔɔɔbanna; o m'a lon o bena min fo tuun. O tun b'a fora jɔgɔn ye ko: «Nin ye mun ye sa?» ¹³ Nka dow tun be lanabagaw logobora k'a fo ko: «O ka duvendiman do le min ka fa.»

Piyeri ka mɔgɔw waaju

¹⁴ O le ra Piyeri wurira ka lo ni karamogoden to tan ni kelen ye, ka kuma ni kanba ye, k'a fo ko: «Aw Yahudiyaw, ani aw minw bæe siginin be Zeruzalemu, aw ye aw toro malo ka ne ta kuma lamɛn, ka nin faamu! ¹⁵ Nin mɔgɔw ma duven min ka fa, i ko aw b'a miirira cogo min na, sabu sogomada lo. ¹⁶ Nka cira Yoweli tun ka kuma min fo, o le be kera sisan tan; a ko:

¹⁷ <Ala ko: Dunupa labanwagatiw ra,
ne bena ne Nin* lajigi adamadenw bæe kan.

Ne bena kuma don aw dencew ni aw denmusow da ra, ka mɔgɔw waaju.

Ala bena ko dow yira aw ta kanbelenw ra;
aw ta cekorobaw bena Ala ta kow ye siko ra.

¹⁸ Can lo, a bena ke ten o lonw na;
ne bena ne Nin lajigi ne ta joncew ni ne ta jonmusow kan;
ne bena kuma don o da ra ka mɔgɔw waaju.

¹⁹ Ne bena kabakofen dow yira san fe, sankolo ra,
ka tagamasiyen dow yira dugukolo kan:
jori, tasuma, ani bugun sisiman.

²⁰ Tere bena ke dibi ye,
karo bena wulen i ko jori.
O bæe le ko fe Matigi ta lon be se.
O bena ke lonba le ye, lon min nooro ka bon.

²¹ O wagati ra ni mɔgɔ o mɔgɔ ka Matigi togo wele,
o tigi bena kisi.>

²² «Ayiwa, aw Izirayelimogow, aw ye aw toro malo ka ne ta kuma lamén. Yesu Nazaretika tun kera mogó do ye, Ala ka a ta sebagaya yira aw ra min fe; a ka kobaw, ani kabakow, ani tagamasiyenw ke aw ce ra, i ko aw yere k'a lon cogo min na. ²³ Nka ka kapa ni Ala ta latige ni a ta lonniya ye ale ta ko ra, aw ka a mina k'a don mogójuguw boro; o k'a gbengben yiri ra k'a faga. ²⁴ Nka Ala k'a kisi ka bo saya ra k'a lakunu, sabu saya tun te se ka Yesu mina ka to a ta fanga koro. ²⁵ Sabu Dawuda tun k'a fo Yesu ta ko le ra, ko:

<Ne tun be ne Matigi yera tuma bee ne ja koro,
sabu a be ne kere fe ka ne demé, janko ne baraka kana dese.

²⁶ O koson pagari be ne jusu ra, ne da be ninsondiyakumaw fo.

Hali ne farisogo fana bena laganfiya ni o jigiya ye.

²⁷ Sabu i tena son ka ne nin to saya dibi ra yi.

I tena son fana k'a to i ta mogó saninman farisogo ye tori kaburu ra.

²⁸ Sabu sira minw be taga panamanyakura ra, i ka o yira ne ra.

I bena ne jusu fa pagari ra, sabu ne bena ke ni i ye.>

²⁹ «Ayiwa, ne balemaw, aw y'a to ne ye an bemalew Dawuda ta ko gbeya k'a fo aw ye bi: Ale sara, a su donna; hali bi a ta kaburu be an fe yan.

³⁰ Dawuda tun ye cira le ye; a tun k'a lon fana ko Ala karira a ye ko lon do a bena a mamaden do sigi a ta masasiginan kan a no ra. ³¹ Ayiwa, Kirisita*, min ye Ala ta mogó panawolomanin ye, ale tun bena kunu ka bo saya ra cogo min na, Ala tun konna ka o le yira Dawuda ra. O le koson a ko:

<A tena to saya dibi ra,
a farisogo tena tori kaburu kono.>

³² Ne be Yesu min ko fora, Ala ka ale le lakunu ka bo saya ra; an bee ye o ko seerew ye. ³³ A korotara ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe tuma min na, a tun ka Nin Saninman* min layiri ta an ye, a Fa Ala ka o di a ma. A fana ka o Nin Saninman le lajigi ka na an kan, i ko aw b'a yera, ani aw b'a menna cogo min na. ³⁴ Dawuda yere ma korota ka taga sankolo ra, nka o bee n'a ta, a ko:

<Matigi Ala k'a fo ne Matigi ye ko:

Na i sigi ne kininboroyanfan fe,

³⁵ fo ne ye na i juguw mina ka o bla i sen koro.>

³⁶ «O koson aw Izirayelimogow bee ka kan k'a lon bi, ko sigiya t'a ra, ko Yesu min gbengbenna yiri ra aw fe, ko Ala ka ale le ke Matigi ni Kisibaga* ye.»

³⁷ Ayiwa, o mogow ka o kumaw men tuma min na, o kumaw ka o jusu sogó kosebe. O ka Piyeri ni karamogoden tow pininka ko: «An balemaw, an ka kan ka mun le ke sisan?» ³⁸ Piyeri ka o jaabi ko: «Aw ka kan ka nimisa aw ta jurumunw na; aw bee kelen kelen ka kan ka batize Yesu Kirisita togó ra, ka aw ta jurumun yafa soró. Ni o kera, Ala bena Nin Saninman di aw ma. ³⁹ Sabu Nin Saninman layiri tara aw fana ye, ani aw ta den minw bena na aw ko, ani siyamogó minw be yorójan, ani an Matigi Ala bena mogó minw bee wele fana.» ⁴⁰ Piyeri ka o mogow waaju ka meen, k'a fo o ye k'a gbeleya ko: «Aw ka kan ka jija ka faran bi mogójuguw ra, janko aw ye kisi.» ⁴¹ Mogó minw sonna Ala ta Kuma ma, o ka olugu bee batize. O lon na, mogó minw farara lanabagaw kan, o tun be mogó waga saba bo.

Lanabagaw ta jenhogonya

⁴² Kabini o lon na o mōgōw tun be lajen wagati bee ka ciradenw* ta karan lamēn. O tora lanabagaw ta jenjōgōnya ra. O tun be buru tarantaran o ni jōgōn cē, ka o pimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra, ka to ka Ala daari jōgōn fē. ⁴³ Alapasiran tun be o bee ra, sabu ciradenw tun be kabako caman ani tagamasiyēn caman kera. ⁴⁴ Lanabagaw bee tun bennin lo. Mōgō si tun tē a borofēn jate a kelen ta ye. O tun be o ta fēnw bee taran o ni jōgōn cē. ⁴⁵ Tuma dōw ra, dōw tun be o ta foro, walama o borofēn dōw fiyeere, ka o wari tarantaran jōgōn cē ka kapa ni o bee ta makopata ye. ⁴⁶ Lon o lon o tun be lajen Alabatosoba kōnō jōgōn fē ni miiriya kelen ye ka Ala bato. O tun jijara o ra kosebe. O tun be lajen o ta sow kōnō ka buru tarantaran jōgōn cē k'a pimi, ka o hakiri jigi Matigi ta kuma ra. O tun be domuni ke jōgōn fē ni ninsōndiya ani jusukun gbenin ye. ⁴⁷ O tun be Ala tando wagati bee. O ko tun ka di mōgōw bee ye.

Matigi tun be minw kisi, a tun be olugu fara lanabagaw ta jenkuru* kan lon o lon.

3

Piyeri ka nabara keneya

¹ Lon dō, Piyeri ni Yuhana tun be tagara Alabatosoba ra jōgōn fē ka taga Ala daari; wulada wagati tun lo. ² O y'a sōrō cē dō tun be yi, o nabaraman le tun worora; lon o lon o tun be o cē ta ka taga a sigi Alabatosoba donda dō ra, min be wele ko «Donda cējuman», janko mōgō minw be don Alabatosoba kōnō, a ye olugu daari. ³ A ka Piyeri ni Yuhana dontō ye Alabatosoba kōnō minke, a ka o daari. ⁴ Piyeri ni Yuhana ka o ja lo a ra k'a fē; Piyeri ko a ma ko: «An fē.» ⁵ Cē fana ka o lalaga ka o fē; a tun b'a hakiri ra ko o bēna fēn dō le di a ma. ⁶ O tuma Piyeri ko a ma ko: «Wari tē ne fē, sanin tē ne fē, nka min be ne fē, ne be o di i ma: Yesu Kirisita Nazaretikacē tōgō baraka ra, wuri ka tagama!» ⁷ Piyeri ka a mina a kininboro ma k'a lawuri. O yōrōnin kelen bee a senw ni a senkuruw ka baraka sōrō. ⁸ A panna ka wuri ka lo a sen kan ka ke tagama ye. A donna ni Piyeri ni Yuhana ye Alabatosoba kōnō; a be tagama, a be panpan ka Ala tando. ⁹ Mōgō bee k'a tagamatō ye, a be Ala tandora. ¹⁰ O tun k'a lōn ko cē min tun be to ka sigi Alabatosoba Da Cējuman na ka daariri, ko ale yere lo. O cē sera ka tagama cogo min na, o barara o bee ra, fō ka o bee kōnōnōban.

Piyeri ka waajuri ke Alabatosoba kōnō

¹¹ Cē tun tē bōra Piyeri ni Yuhana ko tuun minke, mōgōw bee kabakoyara; o borira ka taga lajen Piyeri ni Yuhana kōrō, Alabatosoba bolon dō kōnō, min be wele ko «masacē Sulemani ta bolon». ¹² Piyeri ka jama ye minke, a k'a fō o ye ko: «An balema Izirayelimōgōw, mun kosōn nin ko ka aw kabakoya? Mun kosōn aw be aw ja lo anw na, k'a ke i n'a fō anw yere ta sebgaya walama an ta Alapasiran le k'a to nin cē sera ka tagama?» ¹³ Iburahima ni Isiyaka ni Yakuba ta Ala, an bēmaw ta Ala, o le ka a ta baarden Yesu tōgō bonya; aw ka ale le labla fagamaw ye, ka ban a ra Pilati ja kōrō, k'a sōrō ale tun k'a latigē ko a be a bla. ¹⁴ Aw banna mōgō saninman ni mōgō terennin na, ka Pilati daari ko a ye mōgōfagabaga dō le labla a nō ra aw ye. ¹⁵ Aw ka panamanya banbari tigi faga, nka Ala ka a lakunu ka bō saya ra; anw ye a seerew ye. ¹⁶ Anw lara Yesu tōgō min na, o tōgō le ka baraka don nin cē ra; aw ja b'a ra, aw k'a lōn fana. Lanaya, Yesu tōgō ra, o le ka keneya dafanin di nin cē ma aw bee ja na.

¹⁷ «Nka o bæ n'a ta, ne balemaw, ne k'a lon ko kolonbariya le k'a to aw ni aw ta kuntigiw ka nin ko ke. ¹⁸ Ala tun ka ko minw fo kakoro a ta ciraw bæ da ra, a ka o le ke; ko Kirisita*, Ala ta mogõ panawolomanin ka kan ka tooro. ¹⁹ O le kosõ aw ye nimisa aw ta jurumun na, ka sõn Ala ma, janko aw ta jurumunw ye ko ka bo yi. ²⁰ Ni o kera, Matigi bena laganfiya di aw ma, ani Kirisita min ta ko latigera aw ye, min ye Yesu ye, a bena o ci ka na aw fe. ²¹ Nka sisan Yesu ka kan ka to sankolo ra fo fen bæ ye yelema ka ke kura ye folo; Ala tun ka o le fo kabini wagatijan a ta cira saninmanw da ra. ²² Musa tun k'a fo ko: «Aw Matigi Ala bena cira do lana aw ye ka bo aw yere balemaw ce ra, i n'a fo ne. Ni o cira ka fen o fen fo aw ye, aw ye o lamen. ²³ Ni mogõ o mogõ ma sõn k'a lamen, o tigi bena halaki ka bo Ala ta mogõw ce ra.» ²⁴ Sabu cira minw bæ kumana, k'a damina cira Samawilu ra, o bæ kelen kelen kumana nin wagati kow ra fana. ²⁵ Ayiwa, Ala ka ko minw bæ yira ciraw ra, o bæ fora aw le ye. Ala ka jengõnya min don ni an bemaw ye, aw fana be o jengõnya ra. Ala ka o le fo Iburahima ye ko: «Dugukolo ta gbaw bæ bena baraka soro ne fe ele ta duruja sababu le ra.» ²⁶ O le kosõ Ala k'a ta baarden panawoloma tuma min na, a konna k'a ci aw le fe folo, janko a ye baraka don aw ra, ka aw bæ kelen kelen kisi ka bo aw ta sirajuguw kan.»

4

O ka Piyeri ni Yuhana mina

¹ Ayiwa, ka Piyeri ni Yuhana to kuma ra jama fe, sarakalasebagaw* ni Alabatosoba korõsibagaw kuntigi ni Sadusiw* nana bara ka bo o kan. ² O k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be mogõw karanna minke, k'a fo ko Yesu kununa ka bo saya ra, ko suw bena kunu fana, o ma diya o ye fiyewu. ³ O ka o mina ka o bla kaso ra fo o dugusagbe, sabu su tun kora ka ban. ⁴ Nka o bæ n'a ta, mogõ minw tun ka Ala ta kuma lamen, olugu caman lara Yesu ra; lanabagaw cayara ka se mogõ waga looru jõgõna ma.

⁵ Ayiwa, o lon dugusagbe, Yahudiyaw kuntigiw ni cekorobaw ni sariya karamogõw* ka jõgõn lajen Zeruzalemu. ⁶ Sarakalasebagaw kuntigiba Ane yere tun be yi, ani Kayife, ani Yuhana, ani Alesandiri, ani ce minw bæ ye sarakalasebagaw kuntigiba ta somogõw ye. ⁷ O ka Piyeri ni Yuhana lo o ce ma, ka o pininka ko: «Sebagaya juman le sababu ra, walama togo juman le sababu ra aw ka nin ke?» ⁸ O tuma, Piyeri fanin Nin Saninman* na, a ko o ma ko: «Aw jamana kuntigiw, ani a cekorobaw! ⁹ An ka kojuman min ke nin nabara ye, ani a keneyara cogo min na, aw be an pininkara o le ra bi. ¹⁰ Ayiwa, aw ni Izirayelimogõw bæ ka kan k'a lon ko nin ce keneyara Yesu Nazaretikace togo baraka le ra; aw ka ale le gbengben yiri ra k'a faga, nka Ala ka a lakunu ka bo saya ra. Ale le baraka ra nin ce keneyanin lonin be aw na korõ. ¹¹ Yesu ta ko le fora Kitabu kono ko: «Aw bonlobagaw banna kabakuru min na ko a man ni, o le kera bon kabakuru folo sobeman ye.»

¹² «Kisiri te soro togo were ra; sabu Ala ma togo were di mogõw ma dugukolo kan yan, an be se ka kisi min sababu ra.»

¹³ Yahudiyaw kuntigiw, ani cekorobaw k'a ye ko Piyeri ni Yuhana be kumana minke hali siranya te o ra, o kabakoyara; sabu o tun k'a lon ko mogõ gbansanw lo, minw ma karan. O k'a lon ko o tun be ni Yesu ye.

¹⁴ Nka o ja tun be ce keneyanin lonin na o korɔ minke, o tun te se ka foyi fo.

¹⁵ Ayiwa, o ka o labɔ kititigejama mogow ce ra. O ko, o ka jogon jininka ko: «An bena mun le ke nin mogow ra? ¹⁶ Sabu o ka kabakoba min ke Zeruzalemu, o ma dogo mogɔ si ma; an fana te se ka o sɔsɔ. ¹⁷ Nka o bee n'a ta, an ye o wele ka kankari la o ye k'a gbeleya kosebe, ko o kana Yesu togɔ fo mogɔ si ye tuun, janko o ko kana na yerege ka taga jamana yoro bee ra.»

¹⁸ O ko fe, o ka o wele ka na a fo o ye k'a gbeleya ko o kana Yesu togɔ fo mogɔ si ye, o kana mogɔ si karan a ra fana. ¹⁹ Nka Piyeri ni Yuhana ka o jaabi ko: «Ayiwa, aw yere y'a fe, yala a bennin lo Ala ja korɔ wa, ko anw ye aw kan mina, ka Ala kan bla? ²⁰ Anw koni ka min ye, ani an ka min men, an te se ka to o fɔbari ye.»

²¹ O ka kankari la Piyeri ni Yuhana ye tuun k'a gbeleya kosebe, ka soro ka o labla; mogow nasiran koson o ma cogo soro ka kiti ben o kan ka o tɔɔɔ, sabu kabako min tun kera, mogow bee tun be Ala tandora o koson.

²² Ce min fana keneyako kera kabako ye, o si tun ka ca ni san binaani ye.

Lanabagaw ta Aladaari

²³ O ka Piyeri ni Yuhana labla minke, o tagara karamogoden tow fe; sarakalasebagaw* kuntigiw, ani cekorobaw ka min fo o ye, o ka o bee lase karamogoden tow ma. ²⁴ Lanabagaw ka o kuma men minke, o bee jenna ka o miiriya ke kelen ye, ka o kan korota k'a fo Ala ye ko: «Matigi, ele min ka sankolo ni dugukolo dan, ani kogoji ni a konofenw bee, ²⁵ ele le ka nin kuma don i ta baarden, an bemace Dawuda da ra i ta Nin Saninman* baraka ra, ko:

<Mun koson siyaw be muruti de?

Mun koson miiriya gbansanw be jamana mogow konɔ de?

²⁶ Dugukolo masacew wurira ka lo;

kuntigiw ka jogon lajen

Matigi ni a ta mogow janawolomanin kama.>

²⁷ Sabu masace Herodi* ni Ponse Pilati ka jen siri ni siya were mogow* ye, ani Izirayelimogow, nin dugu konɔ yan; o wurira i ta baarden saninman Yesu kama, i ka min janawoloma. ²⁸ O cogo ra i tun ka ko minw latige ka kapa ni i ta sebgaya ni i ta hakiritigiya ye kakoro, o ka o le ke. ²⁹ Nka Matigi Ala, sisan, o ka kankarigbelen min la an ye, i ka o men. O koson jagbeleya di i ta baardenw ma, janko o ja siginin ye i ta kuma fo. ³⁰ I ta sebgaya di o ma, janko o ye banabagatow keneya, ka tagamasiyenw ni kabakow ke i ta baarden saninman Yesu togɔ ra.»

³¹ O ka Ala daari ka ban tuma min na, o tun lajennin be yoro min na, o yoro dugukolo yereyerera. O bee fara Nin Saninman na. K'a ta o wagati ra, o ja siginin tun be Ala ta Kuma fo ni jagbeleya ye.

Lanabagaw ta jennogonya

³² Lanabagaw ta jenkuru* bee tun bennin be kelen ma; o tun ka o jusukun ke kelen ye, ka o ta miiriya ke kelen ye fana. O ra mogɔ si tun te a borofen jate a kelen ta ye, nka o tun be o borofenw bee tarantaran o ni jogon ce.

³³ Sebgayaba tun be ciradenw* fe. O tun be Matigi Yesu kunuko fo mogow ye. Ala ta neema fana tun cayara lanabagaw kan. ³⁴ O koson janibagato tun te o ce ra: sabu forow, ani bonw tun be minw fe, olugu tun be o

dɔw fiyeere, ³⁵ ka na o wari di ciradenw ma. O tun be wari tarantaran lanabagaw ra, ka kapa ni bee kelen kelen ta mako ye.

³⁶ Ayiwa, Yusufu, tun ye Levi* ta mogo do ye, min be bo Sipere; ciradenw tun ka ale togo le la ko Barinabasi, o korɔ ye ko mogo jagbeleyabaga. ³⁷ Foro do tun be ale fe; ale ka o fiyeere ka na o wari di ciradenw ma.

5

Ananiyasi ni Safira ta ko

¹ Ayiwa, ce do tun be yi, a togo ye ko Ananiyasi; ale ni a muso Safira benna kelen ma ka foro do fiyeere. ² Nka a ka wari taran kelen dogo, ka taga ni a taran kelen ye ka taga o di ciradenw ma; a ni a muso tun benna o ma.

³ Piyeri k'a pininka ko: «Ananiyasi, a kera cogo di ko Setana ka i jusukun fa ni miiriyajugu ye fo k'a to i ka foro wari do dogo ka na faninya fo Nin Saninman* ye? ⁴ Ni i tun ma i ta foro fiyeere o, a tun tena ke i ta bla le ra wa? A fiyeerera minke fana o, a wari bee tun te i ta bla le ra wa? Mun na i sonna ka o kojugu jogon latige i yere konɔ? I ma faninya tige mogo ye de, i ka a tige Ala le ye.»

⁵ Kabini Ananiyasi ka o kuma men, a benna dugu ma ka sa. Mogo minw ka o ko kibarɔ men, siranya ka olugu bee mina. ⁶ Kanbelen dɔw wurira ka Ananiyasi su ta k'a kasanke ka taga a su don.

⁷ Wagati dama temenin ko, a muso nana; min kera a ce ra, a tun ma o lon. ⁸ Piyeri k'a pininka ko: «Safira, can fo ne ye, yala aw ka aw ta foro fiyeere warida min na, o le ye nin ye wa?» Safira ko: «Onhon, a fiyeerera o le ra.» ⁹ Piyeri ko a ma ko: «O tuma a kera cogo di, aw fla benna a ma ko aw be Matigi Nin Saninman* korobo? Ayiwa, mogo minw ka i ce su don, olugu fle nin ye da ra, o bena taga ni ele fana ye.» ¹⁰ O yoronin kelen bee, muso benna dugu ma Piyeri sen korɔ ka sa. Kanbelenw donna bon konɔ k'a ye ko a sara; o k'a ta ka taga a su don a ce kere fe. ¹¹ O ko ka siranya bla lanabagaw ta jenkuru* mogow bee ra, ani minw bee ka o ko men.

Ciradenw ka kabako caman ke

¹² Ciradenw* tun be tagamasiyen caman ni kabako caman kera mogow ce ra. Lanabagaw tun be to ka jogon lajen Sulemani ta bolon konɔ. ¹³ Mogo si tun te son ka kori o ra; o bee n'a ta, mogow tun be o tando kosebe. ¹⁴ Mogo caman tun be lara Matigi ra, cew, ani muso, ka fara lanabagaw kan. ¹⁵ A nana ke fo mogow tun be na ni banabagatow ye ka na o lala sira kan, kalagaw ni debew kan, janko Piyeri temeto, hali ni a te se ka maga o ra, a ja dama ye yele o dɔw kan doron ka o keneya. ¹⁶ Jama caman tun be bo Zeruzalemu kerfeduguw ra ka na ni banabagatow ni jinatow ye. O bee tun be keneya.

Yahudiyaw ta jamogow ka ciradenw tooro

¹⁷ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigiba* ni a nofemogow, minw ye Sadusiw* ta jenkuru mogow ye, ciradenw nangboya ka olugu mina. ¹⁸ O ka ciradenw* mina ka o bla kasobonba konɔ. ¹⁹ Nka su fe, Matigi ta meleke do nana kasobon dondaw dayele, ka ciradenw labo, k'a fo o ye ko: ²⁰ «Aw ye taga lo Alabatosoba konɔ ka panamanyakura ko kibarɔ fo mogow ye.»

²¹ Meleke ka min fo, o ka o ke; o dugusagbe sogomada joona fe, o tagara Alabatosoba konɔ ka taga ke mogow karan ye.

Sarakalasebagaw kuntigiba ni a nofemogow nana; o ka kititigejama ni Izirayeli* cekorobaw bee lajen. O ka sorasi dɔw ci ko o ye taga ciradenw

labo kasobon na ka na ni o ye. ²² Sorasiw tagara se yi minke, o ma ciradenw soro kasobon kono. O sekora ka na o nafa kititigejama mogow ye. ²³ O ko: «An tagara a soro ko kasobon dasogonin lo ka na; kasobon korosibagaw lonin be kasobon dondaw ra, o be kasobon korosira. Nka an ka da ye minke, an ma mogow si ye kasobon kono.»

²⁴ Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni sarakalasebagaw kuntigiw ka o kuma men minke, ciradenw ta ko ka o hakiri jagami; o ka ke o yere nininka ye ko: «An bena nin ko ke di le sa?» ²⁵ Ka o to o miiri ra, mogow do nana a fo o ye ko: «Aw ka mogow minw bla kaso ra, o lonin ye Alabatosoba kono, o be mogow karanna.» ²⁶ O tuma ra Alabatosoba korosibagaw kuntigi ni sorasi dow wurira ka taga ciradenw wele ka na jususuma ra; o m'a ke fangako ye, sabu o tun be siranna ko mogow kana na olugu bon ni kabakuruw ye.

²⁷ O nana ni o ye ka na o lo kititigejama na fe; sarakalasebagaw kuntigiba ka o nininka ko: ²⁸ «An tun m'a fo aw ye k'a gbeyaya ko aw kana mogow si karan Yesu togo ra tuun wa? A fle, aw ka Zeruzalemu dugumogow be hakiri yelema ni aw ta karan ye; aw fana b'a fe ka Yesu fagari kunko ben anw kan.» ²⁹ Piyeri ni ciraden tow ka o jaabi, ko: «An ka kan ka Ala kan le mina, sani an ye mogow kan mina! ³⁰ Aw ka Yesu min gbengben yiri ra k'a faga, an bemaw ta Ala ka o le lakunu ka bo saya ra. ³¹ Ala k'a korota a ta se bagaya ra ka a ke Kuntigi ye, ani Kisibaga*, janko Izirayelimogow ye nimisa ka o ta jurumunw yafa soro ale baraka ra. ³² Anw le kera nin kow seerew ye, ani Nin Saninman*, Ala be o Nin Saninman min di a kanminabagaw ma.»

³³ Kititigejama ka o kuma men minke, o dimina, k'a ke i n'a fo o bena ciradenw faga. ³⁴ Nka Farisiw* ta sariya* karamogoba do tun be yi, o togo ye ko Gamaliyeli; mogow be tun be a bonya. Ale wurira ka lo kititigejama ce ma k'a fo ko o ye ciradenw labo kene ma folo. ³⁵ Ciradenw bonin ko a ko kititigejama mogow ma ko: «Ne balema Izirayelimogow, aw b'a fe ka ko min ke nin mogow ra, aw ye aw yere korosi o ra de! ³⁶ Sabu a ma men folo, ce do tun wurira yan, min togo tun ye ko Tedasi. Ale tun k'a yere ke kolonbagaba ye, fo mogow keme naani nogon tugura a ko. Nka a laban o k'a faga, a ta mogow be janjanna; o ko banna o yoro ra yi. ³⁷ O ko fe, Galilekace do fana wurira tuun, ko Zudasi. Ale ta ko kera jamana mogow jatewagati ra. Ale fana ka mogow caman nege ka o tugu a yere ko. Nka o ka ale fana faga, a ta mogow be janjanna. ³⁸ O le koson, sisan, ne be nin le fo aw ye: aw kana nin mogow ta kona siri aw nin kan tuun; aw ye o to o ye taga. Ni a kera ko o miiriya ni o kow bora mogow le ra, a bena cen a yere ma lon do. ³⁹ Nka ni a kera ko a bora Ala yere le ra, aw tena se k'a cen fiyewu. Aw ye aw yere korosi, aw kana ban ka kere ke ni Ala yere ye.»

⁴⁰ Ayiwa, kititigejama mogow sonna Gamaliyeli ta kuma ma. O ka ciradenw wele. O ka o bugo ni gbeje ye, k'a fo o ye ko o kana Yesu togo fo mogow si ye tuun; o ko, o ka o labla ko o ye taga. ⁴¹ Ciradenw tagara ka bo kititigejama koro, o be jagarira k'a ye ko Ala ka o bonya la olugu kan, k'a to o ye olugu dogoya Yesu togo koson. ⁴² O be n'a ta, o tun be mogow karan lon be, Alabatosoba kono, ani sow kono, k'a fo o ye ko Yesu le ye Kisibaga ye.

6

Baarakεbaga wolonfla farara ciradenw kan

¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw tun be cayara. Yahudiya gerekikanfobagaw ka Yahudiya heburukanfobagaw korofa, ko o te olugu

ta muso ce saninw jatera kosebe domuni ko ra. ² Karamogoden tan ni fla ka o men minke, o ka lanabagaw bee lajennin wele k'a fo o ye ko: «Ni an ka Ala ta Kuma waajuri dabra, ka an ta baara ke domuni taran doron ye, o te ben. ³ O le koson, an balemaw, aw ye mogowolonfla panawoloma aw ce ra, o ye ke mogosobew ye, minw hakiri ka bon, ani minw fanin lo Nin Saninman* na; an bena olugu bla domuniko panabori ra. ⁴ An koni bena an ta baara ke Aladaari ni Ala ta Kuma waajuri ye.»

⁵ O kuma diyara jama bee ye. O ka mogowolonfla minw panawoloma, olugu fle: Etiyeni, ale tun ye lanamogow ye, a fanin be Nin Saninman na, ani Filipe, ani Porokori, ani Nikanori, ani Timon, ani Parimenasi, ani Nikola min tun bora Antiyosi; ale tun be Yahudiyaw ta diina le ra folo. ⁶ O nana o mogowolonfla yira ciradenw* na. Olugu ka Ala daari o ye, ka o boro la o kan ka dugawu ke o ye.

⁷ Ala ta Kuma tun be sera yoro caman na. Lanabagaw tun be cayara Zeruzalemu kosebe. Sarakalasebaga* caman fana tun be sonna Kibaro Diman* kuma ma.

Yahudiyaw ka Etiyeni mina

⁸ Etiyeni fanin tun be Ala ta neema ni a ta se bagaya ra. A tun be kabakobaw ni tagamasiyenw kera mogow ce ra. ⁹ Mogow dow bora karanso do ra min be wele ko jon kunmaboninw ta karanso. O mogow tun ye Sirenikaw, ani Alesandirikaw le ye; dow fana tun bora Silisi, ani Azi mara ra; o mogow nana ke Etiyeni soso ye. ¹⁰ Nka Etiyeni tun be kumana Nin Saninman* baraka ra ni hakiritigiya min ye, o tun temena olugu ta hakiri dan kan, fo o ma se ka kuma ke ni Etiyeni ye. ¹¹ O kera minke, o ka mogow dow kononosu ni wari ye Etiyeni kama. Olugu ko: «A ka kumajuguw fo cira Musa ma, ani Ala yere ma!»

¹² O cogo ra, o ka jama ni cekorobaw ni sariya karamogow* lawuri Etiyeni kama. O ka Etiyeni mina fanga ra ka taga ni a ye kititigejama na fe. ¹³ O nana ni mogow dow ye; olugu ka faninya la Etiyeni na k'a fo ko: «Tuma bee ce nin le be kumajuguw fora Alabatosoba saninman ni cira Musa ta sariya* kama. ¹⁴ Sabu an k'a men a da ra ko Nazaretikace Yesu bena Alabatosoba ci, ani ko cira Musa ka landa minw di an ma, ko a bena o bee ye lema.»

¹⁵ Kititigejama mogow ka o ja lo Etiyeni na, a pada kera o ja na i ko meleke do ta.

7

Etiyeni ta waajuri

¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* ka Etiyeni pininka ko: «Mogow ka min fo, yala a kera ten?» ² Etiyeni k'a jaabi ko: «Ne faw, ani ne balemaw, aw ye lamenni ke! Norotigi Ala ka a yere yira an bema ce Iburahima ra, k'a to Mesopotami jamana ra, sani a ye taga sigi Karan mara ra. ³ A k'a fo Iburahima ye ko: «Bo i ta jamana ra, ani i ta gbamogow ce ra. Ne bena jamana min yira i ra, i ye taga o yoro ra.» ⁴ Ayiwa, Iburahima wurira ka bo Kalidekaw ta mara ra, ka taga sigi Karan mara ra. A face sara tuma min na, Ala k'a labo Karan; an be jamana min na yan bi, a nana sigi o ra. ⁵ Nka Ala tun ma yoro si di a ma nin jamana konon k'a ke a ta ye, hali senlayoro. Nka Ala ka layiri ta a ye ko nin jamana bena ke a denw ta ye ale ko fe, k'a soro den tun te Iburahima yere fe o wagati ra. ⁶ Ala k'a fo a ye ko: «I ta duruja bena taga to lonanya ra jamana were ra. O jamana mogow bena o

bla jonya ra ka o tɔɔɔ fɔ san kemε naani. ⁷ Nka o bena ke siya min ta jonw ye, ne yere le bena kiti ben o siya mɔgɔw kan. O kɔ fe, o bena bɔ ka na Ala bato nin yɔɔ ra yan*.> ⁸ O kɔ, Ala ka kenεsigiri yira Iburahima ra, ka o ke ale ni Iburahima ta jenɔgɔnya tagamasiyen ye. O kosɔn Iburahima nana Isiyaka sɔɔ minkε, a ka a kenεsigi a worolon tere seeginan. Isiyaka nana Yakuba sɔɔ, ale fana ka o kenεsigi. Yakuba ka an bemace tan ni fla sɔɔ, ale fana ka olugu kenεsigi.

⁹ «An bemace Yusufu pangboya ka an bema tɔw sɔɔ; o k'a fiyeere mɔgɔ dɔw ma, olugu tagara ni a ye Misiran. ¹⁰ Nka Ala tora Yusufu fe ka a bɔsi o tɔɔɔw bεε ma. Ala ka hakiritigiya di a ma k'a ko diya Farawona ye, Misiran masace. Farawona k'a sigi Misiran jamana kuntigiya ra, k'a ke masaso jamɔgɔ ye. ¹¹ O wagatiw ra kongɔba benna Misiran jamana bεε kan, ani Kanaana* jamana bεε. Sege tun bonyara kosebe. An bemaw tun te foyi sɔɔra k'a domu.

¹² «Ayiwa, Yakuba nana a men ko domuni be sɔɔra Misiran. A ka an bemaw ci ko o ye taga siman dɔ san; o kera a sipaga folo ye. ¹³ A sipaga flanan na, Yusufu k'a yere yira a balemaw ra. O wagati le ra masace Farawona sɔɔra ka Yusufu bɔyɔɔ lɔn. ¹⁴ O kɔ, Yusufu ka mɔgɔ dɔw ci ka taga a face ni a somɔgɔw bεε ta ka na ni o ye. O tun be mɔgɔ biwolonfla ni looru. ¹⁵ Yakuba tagara o cogo le ra Misiran. A tora Misiran fɔ ka na sa; an bemaw bεε nana sa fana. ¹⁶ O sara minkε, Iburahima tun ka kaburu min san Hamɔri dencew fe Sikemu, o nana ni o ye ka na o suw don o yɔɔ ra.

¹⁷ «Ayiwa, i n'a fɔ Ala tun ka layiri min ta Iburahima ye, o kewagati tun be surunyara; an ta siya bonyara, o cayara Misiran jamana ra. ¹⁸ O wagati le ra masace dɔ were nana sigi Misiran jamana kunna; ale tun ma dɔ lɔn Yusufu ta ko ra. ¹⁹ O masace ka an ta siyamɔgɔw janfa ni ceguya ye, ka an bemaw tɔɔɔ; a tun be o jagboya k'a to o ye o ta denw to kene ma, janko denw ye faga. ²⁰ O wagati le ra cira Musa worora. A tun ce ka pi kosebe, k'a ko diya Ala yere ye. A face ni a bamuso k'a dogo k'a lamɔ bon kɔnɔ fɔ karo saba. ²¹ O kɔ, o k'a bla kene ma fana; nka Farawona denmuso nana a ye, a ka a ta ka taga a lamɔ, k'a ke i ko a yere dence. ²² O cogo ra, Musa karanna Misirankaw ta lonniya bεε ra. Baraka tun be a ta kumaw, ani a ta kewalew bεε ra.

²³ «Musa si nana san binaani sɔɔ wagati min na, a k'a latige ko a be taga a balema Izirayelimɔgɔw fle. ²⁴ A tagara a ye ko Misirankace dɔ be a balema dɔ bugɔra. Musa ka a balemace deme ka Misirankace bugɔ k'a faga ka a balemace dimibɔ. ²⁵ A tun be Musa hakiri ra ko o cogo ra a balemaw bena a faamu ko Ala bena o kisi ale sababu le ra; nka a balemaw ma o faamu. ²⁶ O dugusagbe Musa tagara a balema dɔw sɔɔ kerera. A ko a be olugu sorona o ye ben kelen ma; a ko: <Aw ye jɔgɔn balemaw le ye; mun kosɔn aw be jɔgɔn kere?> ²⁷ Nka min tun be a tɔjɔgɔn bugɔra, ale ka Musa mafiyenya, k'a fɔ ko: <Jon le ka ele sigi anw kunna ka i ke anw ta kititigebaga ye? ²⁸ Kɔni i t'a fe ka ne faga le fana i n'a fɔ i ka Misirankace faga cogo min na kunu?> ²⁹ Ce ka o kuma fɔ minkε, Musa borira ka taga to fɔ Madiyan jamana ra. A ka dence fla sɔɔ o yɔɔ ra.

³⁰ «San binaani temenin kɔ, ka Musa to kongokolon kɔnɔ Sinayi kuru kere fe, meleke dɔ ka a yere yira a ra yiritunin tasumaman dɔ ra. ³¹ Musa ka o ye minkε, o ko ka a kɔnɔnɔban. A gbarara ko a b'a fle ka ja minkε, Matigi Ala kumana a fe k'a fɔ a ye ko: ³² <Ne le ye i bemaw ta Ala ye,

* 7:7 7.6-7 Nin kuma fora Damina 15.13-14, ani Bori 3.12.

Ibrahim, ani Isiyaka, ani Yakuba ta Ala.> Musa siranna fɔ a bɛ yɛyɛyɛ, a ma sɔn ka a ɲa kɔrɔta k'a flɛ tuun. ³³ O kɔ, Matigi Ala ko Musa ma ko: <I ta sanbara bɔ i sen na, sabu i lonin bɛ yɔrɔ min na nin ye, o ye yɔrɔ saninman le ye.> ³⁴ Ala k'a fɔ a ye tuun ko: <Ne ta mɔgɔw tɔrɔnin bɛ cogo min na Misiran, ne ka o ye, ne ka o ɲanakan mɛn fana. Ne jigira ka na o kisi ka bɔ jɔnya ra. Na, sisan ne bɛ i ci ka taga Misiran.>

³⁵ «Ayiwa, Izirayelimɔgɔw tun banna o Musa min na k'a fiyɛnya ko: <Jɔn le ka ele sigi anw kunna ka i kɛ anw ta kititigɛbaga ye,> Ala nana o Musa le ci k'a kɛ o kuntigi ye, ani ka o kisi ka bɔ Misiran jɔnya ra mɛlɛkɛ sababu ra, mɛlɛkɛ min tun ka a yɛɛ yira a ra yiritunin tasumaman ra. ³⁶ Ale Musa kelen le ka o labɔ Misiran jɔnya ra, ka tagamasiyɛnw ni kabakow kɛ Misiran jamana kɔnɔ, ani o tɛmɛtɔ Kɔgɔjiwulen cɛ ma, ani kongo kɔnɔ ka se fɔ san binaani. ³⁷ O Musa kelen le k'a fɔ fana Izirayelimɔgɔw ye ko: <Ala bɛna cira dɔ lana aw fɛ ka bɔ aw yɛɛ balemaw cɛ ra, i n'a fɔ ne.> ³⁸ Ala ka kuma barakamanw fɔ ale Musa le ye k'a lase an bɛmaw ma; o wagati ra mɔgɔw lajennin tun bɛ kongo kɔnɔ, mɛlɛkɛ tun bɛ kumana ale ni an bɛmaw fɛ Sinayi kuru kan.

³⁹ «Nka an bɛmaw ma sɔn a ta kuma ma, o banna a ra, ka o hakiri yɛlɛma Misiran ta fɛnw fɛ; ⁴⁰ o k'a fɔ Haruna ye ko: <Batofɛn dɔw lalaga an ye, minw bɛna bla an ɲa ka taga; sabu nin Musa min ka an labɔ Misiran jamana ra, an tɛ a yera, an ma o lon fɛn min k'a sɔrɔ.> ⁴¹ O cogo ra o ka misiden dɔ bisigiya lalaga, ka saraka bɔ o batofɛn ye, ka ɲagari o yɛɛ boro ta fɛn lalaganin kosɔn. ⁴² Nka Ala dimina o kɔrɔ ka a kɔ di o ma, k'a to o ye tere ni karo ni lolow bato, i n'a fɔ a sebera ciraw ta kitabuw ra cogo min na ko:

<Aw Izirayelimɔgɔw, aw bɛ miiri ko aw ka bɛgan sarakaw ni saraka tɔ minw bɛɛ bɔ kongokolon kɔnɔ san binaani kɔnɔ, ko aw ka o bɔ ne le ye wa?

⁴³ Aw ma o sarakaw bɔ ne ye dɛ, nka aw ta jo min tɔgɔ ye ko Moloki, aw ka o ta fanibon le ta, ani lolo min tɔgɔ ye ko Refan, aw ka olugu bisigiya le lalaga ka o bato. O le kosɔn ne bɛna aw bla ka taga fɔ Babiloni kɔ fɛ†.>

⁴⁴ «Ayiwa, ka an bɛmaw tɔ kongokolon kɔnɔ, jɛɲɔgɔnya kɛsu ta fanibon tun bɛ o boro; Musa tun ka o lalaga i n'a fɔ a tun fɔra a ye cogo min na, ko Ala ka min yira a ra, a ye a lalaga ka kaɲa ni o ye. ⁴⁵ O kɔ fɛ an bɛmaw nana o fanibon di o ta denw ma. Yosuwe le kɛra olugu ɲamɔgɔ ye ka taga ni o fanibon ye siya wɛrɛw ta jamana ra; Ala tun ka o siyaw gbɛn ka bɔ o ta jamana ra, k'a di Izirayelimɔgɔw ma. Fanibon tora o fɛ fɔ ka na se Dawuda ta wagati ma. ⁴⁶ Dawuda ka nɛɛma sɔrɔ Ala fɛ fɔ a ka Ala daari ko a y'a to ale ye bon dɔ lɔ Yakuba ta Ala ye. ⁴⁷ Nka Dawuda dɛncɛ Sulemani le nana kɛ o bon lobaga ye.

⁴⁸ «O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ boro ka bon min lɔ, Ala Kɔrɔtaninba tɛ sigi o kɔnɔ; i n'a fɔ cira k'a fɔ cogo min na ko:

⁴⁹ <Sankolo ye ne ta masasiginan ye, dugukolo ye ne senblayɔrɔ ye; aw bɛ se ka bon juman le lɔ ne ye, walama yɔrɔ juman le bɛ yi tuun, min bɛ se ka kɛ ne laganfiyayɔrɔ ye?

7:33 7.27-33 Nin kuma fɔra Bɔri 2.14-3.10. **7:37** 7.37 Nin kuma fɔra Sariya 18.15,18. **7:40** 7.40 Nin kuma fɔra Bɔri 32.1,23. † **7:43** 7.43 Nin kuma fɔra Amosi 5.25-27. Moloki tun ye Kanaanakaw ta batofɛn dɔ tɔgɔ ye. Refan tun ye Babilonikaw ta batofɛn dɔ ye.

⁵⁰ Ne le ma o fenw bee dan ni ne ta sebgaya ye wa?»

⁵¹ «Ayiwa, aw mogo murutininw, mogo jusukungbelenw, ani mogo torokungbelenw, aw be Nin Saninman* soso tuma bee, aw ni aw bemaw bee ka kan. ⁵² Cira juman le be yi, aw bemaw ma min tawo? Minw ka Ala ta mogo terennin nako kibarof, aw ka olugu faga. Sisan aw nana o mogo terennin fana janfa k'a faga. ⁵³ Aw le tun ka Ala ta sariyaw* soso melekew sababu ra, o bee n'a ta, aw ma son ka tagama o sariyaw kan.»

Etiyeni fagacogo

⁵⁴ Yahudiyaw ka o kumaw men minke, o dimina fo o be o pin pimi Etiyeni kama. ⁵⁵ Nka Etiyeni fanin Nin Saninman* na, a k'a na lo sankolo ra ka Ala nawo ye, ka Yesu lonin ye Ala kininboroyanfan fe. ⁵⁶ A ko: «Ne na be sankolo dayelenin na, Min kera Adamaden ye*, ne na be o lonin na Ala kininboroyanfan fe.»

⁵⁷ Kabini Etiyeni ka o fo, mogow ka kulekanba ci, ka o torow datugu; o ko, o bee girinna ka na ton Etiyeni kan, ⁵⁸ k'a mina k'a sama ka taga ni a ye dugu ko fe, ka taga a bon ni kabakuru ye k'a faga. A fagabagaw tun ka o ta deregew bo ka o bla kanbelen do kawo, min togo tun ye ko Soli. ⁵⁹ Wagati min na o tun be Etiyeni bonna ni kabakuru ye, a ka Ala daari, ko: «Matigi Yesu, ne nin mina.» ⁶⁰ O ko, a ka a kinbiri gban ka peren k'a fo ko: «Matigi, i kana nin jurumun jate o kun.» Etiyeni ka o fo minke, a sara.

8

Soli ka lanabagaw kawo

¹ Soli fana tun sonna Etiyeni fagako ma.

O lon na, koni kawoba sera lanabagaw bee ma Zeruzalemu; o kawo bonyakojugu fe, lanabagaw bee janjanna ka taga Zude mara ni Samari mara ra. Ciradenw* doron le tora Zeruzalemu. ² Alanasiranbaga dow ka Etiyeni ta ka taga a su don; o kasira kosebe Etiyeni ta saya koson.

³ Nka Soli koni tun b'a fe ka lanabagaw ban le pewu. A tun be taga don bonw konow, ni a ka lanabaga fen o fen ye, ce o muso o, a be o bee mina fanga ra ka taga o bla kaso ra.

Filipe ka Kibarof Diman fo Samari

⁴ Lanabaga minw tun borira ka bo Zeruzalemu, olugu tun be yaalayaala yowow ra, ka Ala ta Kibarof Diman* waajuri ke. ⁵ O ra, Filipe tagara Samari dugu do ra, ka taga Kisibaga* Yesu Kirisita ta ko waajuri ke o mogow ye. ⁶ Filipe tun be kabako minw kera, o dugumogow ka o kow men minke, ani dow nana a ye fana minke, jama caman nana o toro malow ka Filipe ta kumaw lamem kosebe. ⁷ Sabu Filipe tun be jinatow ta jinaw gben ka bo o ra; jinaw tun be kulekanba ci ka bo jinatow ra. A ka muruguw ni nabara caman keneya. ⁸ O kera pagariba ye o dugu konow.

⁹ Ce do tun be o dugu konow kakawo, o togo tun ye ko Simon. A tun be jinamoriya ke fo ka Samarikaw bee kononoban. A tun be a yere kera kolonbagaba ye. ¹⁰ Mogo fitini fara mogoba kan, bee tun b'a flera, k'a lamem; o tun b'a fora ko: «Nin koni ye Ala ta sebgaya yere le ye, sebgayaba.» ¹¹ O bee tun b'a fe, k'a lamem, sabu kabini wagatijan a tun be jinamoriyako minw kera, o tun ka o kononoban. ¹² Nka Filipe ka Ala ta Masaya* ko ni Yesu Kirisita togo kibarof Diman fo o ye minke, o mogow sonna Filipe ta kuma ma; ce fara muso kan, o bee batizera. ¹³ Hali Simon

yere sonna Ala ta Kuma ma. A batizera minke, a tora ni Filipe ye. Filipe tun be tagamasiyenw ni kabako minw kera, o tun k'a kononoban kosebe.

Ciradenw ka Ala daari Samari lanabagaw ye

¹⁴ Ciradenw* tora Zeruzalemu k'a men ko Samarika dow sonna ka la Ala ta Kuma ra; o ka Piyeri ni Yuhana ci o fe. ¹⁵ Piyeri ni Yuhana sera Samari tuma min na, o ka Ala daari Samari lanabagaw ye, janko o ye Nin Saninman* soro. ¹⁶ Sabu Nin Saninman* tun ma jigi o mogow si kan folo; o tun batizera Matigi Yesu togo le ra doron. ¹⁷ O ra, Piyeri ni Yuhana ka o boro la o kan minke, o ka Nin Saninman soro.

¹⁸ Ayiwa, Simon k'a ye ko lanabagaw ka Nin Saninman soro ciradenw ta borolari fe minke, a ka wari di o ma, ¹⁹ k'a fo o ye ko: «Aw ye nin sebagaya di ne fana ma, janko ni ne ka ne boro la mogow o mogow kan, o tigi ye Nin Saninman soro.» ²⁰ Piyeri ko a ma ko: «Ele ni i ta wari bee ye halaki jagon fe, sabu i b'a miiri ko Ala be fen min di gbansan, i be se ka o soro ni wari ye.» ²¹ O ko, Piyeri k'a fo a ye ko: «Ele koni nin te nin ko ra, i ta sorota fana t'a ra, sabu i jusukun ma teren Ala pa korow. ²² Nimisa i ta miirijuguw ra, ka Matigi daari, janko naninyajugu minw be i jusukun na, a ye o yafa i ma, ni a be se ka ke; ²³ sabu ne k'a ye ko ele konow fanin lo nangboya ni kojugu ra, fo ka i siri ka i bla jurumun ta jonya ra.» ²⁴ Simon ko Piyeri ni Yuhana ma ko: «Aw yere ye Matigi daari ne ye, janko aw ka min fo, o si kana ne soro.»

²⁵ Piyeri ni Yuhana ka seereya ke, ka Matigi ta Kibaro Diman fo mogow ye minke, o sekora ka taga Zeruzalemu; o tagato ka Kibaro Diman fo Samari dugumisenw caman na ka taga.

Filipe ni Etiyopikace fagama

²⁶ Matigi ta meleke do kumana Filipe fe, ko: «Wuri ka taga woroduguyanfan fe. Sira min be bo Zeruzalemu ka taga Gaza, i ye o sira ta; mogow te temena o sira kan tuun.» Filipe wurira o yoronin bee ra ka sira ta. ²⁷ K'a tagato to, a ka Etiyopikace do ye; o ce tun ye Etiyopi jamana masamuso Kandasi ta fagamaba do le ye. Ale le tun siginin be masamuso ta naforo bee kunna. O ce tun tagara Zeruzalemu ka taga Ala bato. ²⁸ A sekoto tun siginin be a ta sowotoro konow, a be cira Ezayi ta kitabu karanna. ²⁹ Nin Saninman* k'a fo Filipe ye ko: «Gbara sowotoro nin na.» ³⁰ Filipe borira ka gbara wotoro ra minke, a k'a ye ko o Etiyopikace be cira Ezayi ta kitabu karanna. Filipe k'a jininka ko: «I be min karanna, i ka o korow lon wa?» ³¹ O ce ka Filipe jaabi ko: «Ne be se k'a korow lon cogo di, ni mogow m'a yira ne ra?» A k'a fo Filipe ye ko a ye yelen ka sigi ale korow sowotoro konow. ³² A tun be yoro min karanna, o fle nin ye, ko:

«A tun kera i ko saga min minana ka taga a fagayoro ra,
i n'a fo sagaden min te kasi a si kanbagaw boro,
a ma foyi fo.

³³ O k'a mafiyenya, o ma son ka lo a ra ko jo b'a fe.

Jon be kuma a ta duruja ko ra?

Sabu o k'a faga k'a ta siya tunu dununa ra.»

³⁴ Ayiwa, ce ka kuma ta, k'a fo Filipe ye ko: «Ne be i daari, a fo ne ye, cira be kumana jontigi ta ko le ra? A yere ko lo wa, walama mogow were ko lo?» ³⁵ O tuma Filipe ka kuma ta; a k'a damina o kuma yere ra ka Yesu Kirisita ko Kibaro Diman* fo a ye.

³⁶ Ka o tagato to, o tagara se ko do ma. Ce k'a fo Filipe ye ko: «Ji ye nin ye! Mun le be ne bari ka batize?» ³⁷ [Filipe k'a fo a ye ko: «Ni i be la Yesu ra ni i jusukun bee ye, i be se ka batize.» Ce ka Filipe jaabi ko: «Ne lara a ra ko Den min bora Ala ra* ko Yesu Kirisita lo.»] ³⁸ A ka sowotoro lalo; o fla bee jigira ji ra. Filipe k'a batize. ³⁹ O bora ji ra wagati min na, Matigi Nin ka Filipe ta ka taga ni a ye. Ce ma Filipe ye tuun, nka a ka sira ta ka taga, a ninsondiyanin.

⁴⁰ Filipe koni nana a yere soro Azoti dugu le konso. A bora yi ka taga Sezare. A tagato, a temena dugu o dugu ra, a ka Kibaro Diman fo o bee ra ka taga.

9

Yesu k'a yere yira Soli ra

(Kewalew 22.3-16; 26.9-20; Galasikaw 1.1-16)

¹ Ayiwa, o wagati ra Soli belen tun be kankari lara Matigi Yesu ta karamogodenw ye, ko ni a ka min o min mina, a be o faga. A tagara sarakalasebagaw kuntigiba* fe, ² ko a ye sebe do di ale ma; a tun b'a fe ka taga o sebe di Yahudiyaw ta karanso kuntigiw ma Damasi dugu konso, janko ni a ka mogso o mogso soro yi min be o sirakura kan, ce fara muso kan, a ye o bee mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu.

³ Ka Soli tagato, a surunyanin Damasi ra, yeelenba do barara ka bo sankolo ra ka manamana ka Soli lamini. ⁴ Soli bora ka ben dugu ma. A ka kumakan do men, ko: «Soli, Soli, mun koson i be ne tooro?» ⁵ Soli ko: «Ele ye jon ye, Matigi?» Kumakan ko: «I be min tooro, o ye ne Yesu le ye. ⁶ Ayiwa, wuri ka taga dugu konso; i ka kan ka min ke, o bena o fo i ye yi.»

⁷ Soli tagamajogonw ja tigeninba lonin tora, o ma se ka kuma; olugu tun be kumakan menna, nka o tun ma mogso si ye. ⁸ Soli wurira ka lo; a ja tun yelenin lo, nka a tun te foyi yera. O k'a boro mina ka taga ni a ye Damasi dugu konso. ⁹ Soli ka tere saba ke, a tun te yeri ke, a ma domuni ke, a ma ji min.

Ala ka Ananiyasi ci Soli fe

¹⁰ O wagati ra Yesu ta karamogoden do tun be Damasi, o togo tun ye ko Ananiyasi. Matigi k'a yere yira a ra, k'a wele ko: «Ananiyasi.» A ko: «Naamu, Matigi.» ¹¹ Matigi ko a ma ko: «Wuri sisan ka sira ta, o be sira min wele ko Sira Terennin. I be taga Zuda ta so konso. Ni i sera yi, i be ce do kopininka, a togo ye ko Soli, a bora Tarisi. A be Ala daarira sisan yere. ¹² K'a to Aladaari ra, Ala ka ce do yira a ra min togo ye ko Ananiyasi. A k'a ye ko o ce donna a fe bon konso k'a boro la a kan, janko a ye yeri ke tuun.» ¹³ Ananiyasi ko: «E, Matigi, ce nin ka i ta mogso saninmanw tooro cogo min na Zeruzalemu, mogso caman ka o lakari ne ye. ¹⁴ A nana ni sebe do ye yan ka bo sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ko mogso o mogso be i togo fora yan, a ye o bee mina ka o siri ka taga ni o ye.»

¹⁵ Nka Matigi k'a fo Ananiyasi ye ko: «Taga, sabu ne ka nin ce panawoloma k'a ke ne ta baarakeminan le ye, janko a ye ne togo waajuri ke siya were mogow* ni o ta masacew ye, ani Izirayelimogow ye. ¹⁶ Tooro minw bena se a ma fana ne koson, ne bena o bee yira a ra.»

¹⁷ Ayiwa, Ananiyasi tagara; a tagara don bon konso minke, a k'a boro la Soli kan, k'a fo a ye ko: «Ne balemace Soli, Matigi Yesu min k'a yere yira i ra sira kan, ka i nato to yan, ale ka ne ci i fe, janko i ye yeri ke tuun, ani ka

fa Nin Saninman* na.» ¹⁸ O yorɔnin kelen bɛɛ fɛn dɔw bɔra Sɔli ɲadenw na ka benben, i n'a fɔ jɛɛɛfara; a ɲa yɛlɛra. A wurira, ka batize. ¹⁹ O kɔ, a ka domuni kɛ, ka baraka sɔrɔ.

Sɔli tora Damasi ka tere dama kɛ ni Yesu ta karamɔɔɔdenw ye.

Sɔli ka waajuri kɛ Damasi

²⁰ O wagati yɛɛ ra Sɔli ka kɛ waajuri kɛ ye karansow kɔnɔ, k'a fɔ o ye ko Den min bɔra Ala ra*, ko o ye Yesu le ye. ²¹ Mɔɔɔ minw tun bɛ a lamenna, olugu bɛɛ kɔnɔnɔbanna; o tun b'a fɔra ko: «Nin cɛ yɛɛ le tun tɛ Yesu tɔɔɔ fɔbagaw tɔɔɔra Zeruzalɛmu wa? A nakun yɛɛ tun tɛ yan, janko ka o mɔɔɔw mina ka o siri ka taga ni o ye sarakalasebagaw* kuntigiw fɛ Zeruzalɛmu wa?»

²² O bɛɛ n'a ta, dɔ le tun bɛ farara Sɔli ta lanaya baraka kan ka taga ɲa; a ta waajuri cogo tun ka Yahudiyaw kɔnɔnɔfiri Damasi, sabu a tun b'a fɔra k'a gbɛya ko Yesu ye Kisibaga* ye; o tun tɛ se ka foyi sɔrɔ k'a jaabi tuun.

²³ Ayiwa, tere dama tɛmɛnin kɔ, Damasi Yahudiyaw ka janfa siri ko o bɛ Sɔli faga; ²⁴ nka Sɔli bɔra o ta janfa kɔrɔ ma. O tun bɛ dugu dondaw bɛɛ kɔrɔsi su ni tere, janko k'a sɔrɔ k'a faga. ²⁵ Nka lon dɔ su fɛ, Yesu ta karamɔɔɔdenw ka Sɔli don segi dɔ kɔnɔ k'a lajigi dugu kogo kɔ fɛ ni juru ye.

Sɔli tagara Zeruzalɛmu

²⁶ Ayiwa, Sɔli sera Zeruzalɛmu minke, a tun b'a fɛ ka kori karamɔɔɔden tɔw ra, nka olugu bɛɛ tun bɛ siranna a ɲa, sabu o tun ma la a ra ko a kera Yesu ta karamɔɔɔden dɔ ye can ra. ²⁷ O ra, Barinabasi tagara ni Sɔli ye ciradenw* fɛ; Sɔli ka Matigi ye Damasi sira kan cogo min na, ani Matigi kumana a fɛ cogo min na, ani Sɔli ka Yesu tɔɔɔ fɔ k'a gbɛya mɔɔɔw bɛɛ ɲa na ni jagbɛɛya ye cogo min na Damasi, Barinabasi ka o bɛɛ lakari ciradenw ye.

²⁸ K'a ta o wagati ra, Sɔli kɛra ciradenw tagamɔɔɔɔn ye Zeruzalɛmu; a tun bɛ kuma kɛnɛ kan, ka mɔɔɔw waaju Matigi tɔɔɔ ra. ²⁹ Sɔli tun bɛ to ka kuma, ani ka sɔsɔri kɛ ni Yahudiya gɛrɛkikanfɔbagaw fana ye; nka olugu fana tun b'a fagayɔrɔ ɲinina. ³⁰ Lanabaga tɔw nana bɔ o ko kala ma minke, olugu ka Sɔli lataga Sezare; o kɔ, o k'a lataga Tarisi.

³¹ Ayiwa, o wagati ra lanabagaw ta jɛnkuru* mɔɔɔw tun bɛ hɛra ra Zude ni Galile ni Samari. O baraka tun bɛ bonyara, o tun bɛ tagama Matigi ɲasiran na; dɔw fana tun bɛ farara o kan lon o lon Nin Saninman* baraka ra.

Piyeri ka Ene kɛɛya

³² Ayiwa, Piyeri tun bɛ yɔrɔw bɛɛ yaalara ka lanabagaw flɛ; lanabaga minw bɛ Lida, a tagara olugu fana fɛ. ³³ A tagara a sɔrɔ cɛ dɔ lanin bɛ bana ra kabini san seegi, a tɔɔɔ ye ko Ene; a tun murugunin lo. ³⁴ Piyeri ko a ma ko: «Ene, Yesu Kirisita bɛ i kɛɛya! I wuri ka i ta lanan lalaga i yɛɛ ye.» Ene wurira o yorɔnin kelen bɛɛ ra. ³⁵ Lida dugumɔɔɔw bɛɛ, ani Sarɔn kɛnɛgbɛ mɔɔɔw bɛɛ ka o ye minke, o sɔnna Matigi ma.

Piyeri ka Tabita su lakunu

³⁶ Ayiwa, lanabagamuso dɔ tun bɛ Zafa dugu kɔnɔ, a tɔɔɔ tun ye ko Tabita, walama Dɔrikasi, gɛrɛkikan na; o kɔrɔ ye ko dagbɛ. O muso tun bɛ kopuman caman kɛ, ka fagantanw demɛ. ³⁷ Tabita nana bana, fɔ ka na sa. O k'a su ko, k'a ta ka taga a la bon dɔ kɔnɔ sankaso san fɛ. ³⁸ I n'a fɔ Zafa ni Lida cɛ man jan, Zafa karamɔɔɔdenw k'a mɛn ko Piyeri bɛ sɔrɔ Lida. O ka mɔɔɔ fla ci ka taga Piyeri daari, k'a fɔ a ye ko: «Sabari ka na an fɛ

sisan.» ³⁹ Piyeri wurira ka taga ni o ye. A sera yi minke, o tagara ni a ye bon kono sankaso san fe. Muso ce saninw bee nana Piyeri lamini, ka to ka kasi. Ka Tabita panaman to ni o ye, a tun be derege fitiniw ni deregeba minw lalaga, o ka o bee yira Piyeri ra. ⁴⁰ O tuma Piyeri ka mogow bee labo kene ma, k'a kinbiri gban dugu ma ka Ala daari. O ko, a k'a na yelma su fan fe k'a fo ko: «Tabita, i wuri!» Tabita k'a na yele; a ka Piyeri ye minke, a wurira ka sigi. ⁴¹ Piyeri k'a mina a boro ma k'a deme k'a lawuri. O ko, Piyeri ka lanabagaw ni muso ce saninw wele, ka Tabita panaman yira o ra. ⁴² Zafa dugumogow bee bora o ko kala ma. Mogo caman lara Matigi ra. ⁴³ Piyeri tora Zafa ka wogatijan ke; a tun be ce do ta so kono, min togo ye ko Simon, o tun ye gbolologibaga le ye.

10

Meleke kumana Korineli fe

¹ Ce do tun be Sezare, min togo tun ye ko Korineli; sorasikuru min be wele ko Itali sorasikuru, ale tun ye o sorasikuru kuntigiba do ye. ² O ce tun ye Alanasiranbaga ye, ani Ala batobaga, a ni a ta somogow bee. A tun be saraka caman bo ka Yahudiya fagantanw son, ka Ala daari tuma bee.

³ Ayiwa, lon do wulada fe, Korineli k'a ye ko Ala ta meleke do nana don ale fe bon kono, ka a wele ko: «Korineli!» ⁴ Korineli k'a na lo meleke ra; a siranna. A ko: «Mun lo, Matigi?» Meleke k'a fo a ye ko: «I ta Aladaariw ni i ta sarakaw diyara Ala ye; Ala ka a hakiri to i ra. ⁵ Ayiwa, mogo dow ci sisan ka taga Zafa, ka taga ce do wele ka na, min togo ye ko Simon, ani a be wele fana ko Piyeri. ⁶ A be gbolologibaga do ta so, o fana togo ye ko Simon; o ta bon be kogojida ra.»

⁷ Meleke min kumana Korineli fe, o tagara minke doron, Korineli ka a ta baarden fla wele, ani sorasice kelen, min tun ye a jengon ye; o fana tun ye Alanasiranbaga ye. ⁸ Ayiwa, meleke ka kuma min fo, a ka o bee lakari olugu ye, ka o ci ka taga Zafa.

Ala ka ko minw yira Piyeri ra

⁹ O lon dugusagbe, o mogo saba tagato, o surunyara Zafa ra minke, o wagati ra Piyeri tun yelenna biribon kunna ka Ala daari; o y'a soro tere tun be kuncu. ¹⁰ Kongo nana Piyeri soro, a ko a be domuni ke. Ka o to domuni laben na, Ala ka fen do yira Piyeri ra. ¹¹ A ka sankolo dayelenin ye, ka fen do ye i ko faniba do, a sirinin be a kun naani na, a be jigira ka na dugu ma. ¹² Began suguya bee, ani dugukolo fen fofotaw, ani kono suguya bee tun be o fani kono. ¹³ Kumakan do ko Piyeri ma ko: «Piyeri, wuri ka do faga k'a domu.» ¹⁴ Piyeri ko: «On-on, Matigi, sabu ne ma fen nogonin, walama fen saninyabari si domu ka ye*.» ¹⁵ Piyeri ka o kumakan men tuun a sijaga flanan na, ko: «Ala k'a latige ko fen min saninyara, ele man kan ka o jate fen nogoninw ye.» ¹⁶ O kuma fora ka se fo sijaga saba; o ko, o yoronin bee o faniba korotara ka taga sankolo kono.

¹⁷ Piyeri hakiri tun pagamina; a ka fen minw ye, a tun be miirira o koro ra. O wagati ra, Korineli tun ka mogo minw ci, olugu nana se Zafa, ka Simon ta yoro kopininka; o ka yoro yira o ra minke, o tagara lo luda ra. ¹⁸ O ka weleri ke, ka pininkari ke ko: «Simon min be wele ko Piyeri, ale be yan le wa?» ¹⁹ Piyeri ka fen minw ye, a belen tun be miirira o koro ra minke, Nin Saninman* k'a fo a ye ko: «A fle, mogo saba be i kopininkara

* **10:14** 10.14 Piyeri ka nin kuma fo ka kana ni cira Musa ta sariya le ye (Sarakalasebagaw 11.1-47).

kene ma. ²⁰ Wuri ka jigi, ka taga ni o ye, i kana sigiya; sabu ne le ka o ci i fe.» ²¹ Piyeri jigira ka na o no fe; a ko: «Aw be mogow min yoropinina, ne lo. Aw nakun ye juman le ye ne fe?» ²² O mogow ka Piyeri jaabi ko: «Sorasikuntigi Korineli le ka an ci; mogow terennin lo, a be siran Ala na fana. Yahudiyaw bee be a togoman fora. Ala ta meleke saninman do ka a yere yira a ra k'a fo a ye ko a ye i wele ka na a ta so, janko ka i ta kumaw lamen.» ²³ Piyeri ka o ladon so kono, ka siyoro di o ma. O dugusagbe a tagara ni o ye. Zafa lanabaga dow tagara ni o ye fana.

²⁴ O lon dugusagbe, o sera Sezare. O y'a soro Korineli tun k'a ta somogow ni a teri panamanw lajen a ta so kono, ka Piyeri makono. ²⁵ Piyeri donto so kono, Korineli nana a kunben, ka a kinbiri gban Piyeri koro. ²⁶ Nka Piyeri ka a lawuri k'a fo a ye ko: «I wuri, ne fana ye adamaden le ye.» ²⁷ Ka Piyeri to kuma ra ni Korineli ye, a donna bon kono ka mogow caman lajennin yi. ²⁸ Piyeri k'a fo o ye ko: «Aw k'a lon ko ka kapa ni an ta sariya* ye, Yahudiya si man kan ka jennogonya ke ni siya were mogow* ye, walama ka don a ta so kono. Nka Ala k'a yira ne ra ko ne man kan ka mogow si jate mogow nogonin ye, walama mogow saninyabari. ²⁹ O le koson aw ka mogow ci ka taga ne wele minke, ne nana, hali ne ma sosori ke. Ayiwa, sisan ne be aw jininka: <Aw ka ne wele ka na kun juman le ra?> »

³⁰ Korineli ka Piyeri jaabi ko: «Bi ye a tere naani ye, ka ne to Aladaari ra ne ta bon kono wulada fe nin wagati jagon na, ne barara ka ce do lonin ye ne na koro, deregegbe be a kan na, a be manamanana. A ko ne ma ko: ³¹ <Korineli, i ta Aladaari minana; i ka kopuman o kopuman ke, Ala hakiri tora o bee ra fana. ³² Mogow dow ci ka taga Zafa, ka taga Simon wele, min togo lara fana ko Piyeri. A be ce do ta lu kono, o fana togo ye ko Simon, a be gbolobaara ke, a ta lu be kogojida ra.> ³³ O yoronin kelen bee ne ka mogow dow ci ka taga i wele; i nako pana. Ayiwa, sisan an bee lajennin fle yan Ala na koro; Matigi ka fen o fen yira i ra, an b'a fe ka o lamen.»

Piyeri ka waajuri ke Korineli ta so kono

³⁴ O tuma Piyeri ka kuma ta k'a fo ko: «Can ra, ne k'a lon sisan ko Ala te mogow bo mogow ra, ³⁵ nka siya o siya ra, mogow min be siran Ala na, ka tagama terenninya kan, o tigi ko ka di Ala ye. ³⁶ Ala ka a ta kuma lase Izirayelimogow ma, ka hera Kibaro Diman* fo o ye Yesu Kirisita baraka ra. Ale le ye mogow bee Matigi ye; ³⁷ Yesu ta kopaw kera cogo min na Zude jamana yoro bee ra, k'a damina Galile, aw yere ka o kow bee lon. O kow kera Yuhana ta waajuri ni a ta batizeri* ko fe. ³⁸ Ayiwa, Ala ka Yesu Nazaretikace panawoloma cogo min na k'a fa Nin Saninman* na, ka sebagaya di a ma, aw ka o lon. A tun be yoro yaalayaala, ka kopuman ke mogow ye, ani minw bee tun be Setana ta jonya ra, a tun be olugu bee kisi ka bo o jonya ra, sabu Ala tun be ni a ye. ³⁹ Yesu ka ko o ko ke Yahudiyaw ta jamana ra, ani Zeruzalemu dugu yere kono, anw ye o kow seerew ye. O k'a mina k'a gbengben yiri ra k'a faga. ⁴⁰ Nka a saya tere sabanan, Ala ka a lakunu ka bo saya ra, k'a to a ye a yere yira mogow ra. ⁴¹ Mogow bee m'a ye, nka Ala tun ka anw minw panawoloma kakoro ka ke a seerew ye, anw le k'a ye, an minw ka domuni ke, ani ka minnin ke ni a ye, a kununin ko ka bo saya ra. ⁴² Yesu ka nin ci di anw ma ko an ye mogow waaju, k'a fo k'a gbeleya ko Ala ka Yesu le sigi k'a ke suw, ani panamanw ta kititigebaga ye. ⁴³ Ciraw bee kera seerew ye k'a fo ko ni mogow o mogow ka la Yesu ra, o tigi be jurumun yafa soro a togo baraka ra.»

Nin Saninman jigira siya were mogow kan

⁴⁴ Ka Piyeri to o kuma ra, Nin Saninman* jigira a lamɛnɛbagaw bɛɛ kan.
⁴⁵ Yahudiya lanabaga minw tun ka Piyeri blasira, olugu kabakoyara k'a ye ko Ala ka Nin Saninman di, k'a lajigi siya wɛrɛ mɔgɔw* fana kan. ⁴⁶ Sabu o k'a ye ko o mɔgɔw bɛ kumana kan wɛrɛw ra, ka Ala bonya. ⁴⁷ O tuma Piyeri ko: «Mɔgɔ minw ka Nin Saninman sɔrɔ i ko anw fana k'a sɔrɔ cogo min na, yala an bɛ se ka olugu bari ko o kana batize ji ra wa?»
⁴⁸ O ra, Piyeri k'a latige ko o mɔgɔw ye batize Yesu Kirisita tɔgɔ ra. O kɔ, o ka Piyeri daari ko a ye tere dama kɛ o fɛ.

11

Piyeri ka Kɔrinɛli ta ko jafɔ Zeruzalɛmu lanabagaw ye

¹ Ciradenw* ni lanabaga minw bɛ Zude, olugu k'a mɛn ko siya wɛrɛ mɔgɔw* fana sɔnna Ala ta Kuma ma. ² O kosɔn tuma min na Piyeri kɔsegira ka na Zeruzalɛmu, Yahudiya lanabagaw ka Piyeri jaraki, ko: ³ «Ele sɔnna ka taga don siya kɛnɛsigibariw ta so kɔnɔ, fɔ ka domuni kɛ ni o ye!»

⁴ O tuma, kow tɛmɛna cogo min na, Piyeri ka o bɛɛ jafɔ o ye kelen kelen.
⁵ A ko: «Tuma min ne tun bɛ Zafa dugu kɔnɔ, lon dɔ, ka ne to Aladaari ra, Ala ka fɛn dɔ yira ne ra: ne ka fɛn dɔ ye, o fɛn tun bɛ i ko faniba dɔ, a sirinin bɛ a kun naani na, a bɛ jigira ka bɔ san fɛ; a nana se ne kɔrɔ.
⁶ Ne k'a lalaga k'a flɛ minke, ne ka dugukolo bɛganw ni kongosogow ni fɛn fofotaw ni kɔnɔw ye o faniba kɔnɔ. ⁷ Ne ka kumakan dɔ mɛn; a ko ne ma ko: <Piyeri, wuri ka dɔ faga k'a domu.> ⁸ Ne ko: <ɔn-ɔn, Matigi, sabu fɛn nɔgɔnin walama fɛn saninyabari si ma don ne da ra ka ye fiyewu.> ⁹ Nka kumakan bɔra sankolo ra tuun a sipaga flanan na, ko: <Ala k'a latige ko fɛn min saninyara, ele man kan ka o jate fɛn nɔgɔninw ye.> ¹⁰ A kɛra ten ka se fɔ sipaga saba; o kɔ, o faniba ni a kɔnɔfɛnw yɛlɛna ka taga sankolo kɔnɔ.

¹¹ «O wagati kelen yɛrɛ ra, ne tun bɛ lu min kɔnɔ, mɔgɔ saba nana lo o lu donda ra, ko o ka olugu ci ne fɛ ka bɔ Sezare. ¹² Nin Saninman* k'a fɔ ne ye ko ne ye taga ni o mɔgɔw ye, ko ne kana sigiya. Balemace wɔrɔ minw flɛ nin ye, olugu tagara ne blasira. An tagara don Kɔrinɛli ta bon kɔnɔ. ¹³ Ayiwa, Kɔrinɛli k'a fɔ an ye ko ale ka mɛlɛkɛ lɔnin ye a ta bon kɔnɔ, ko mɛlɛkɛ k'a fɔ a ye ko: <Mɔgɔ dɔ ci ka taga Zafa ka taga Simɔn wele, min tɔgɔ lara ko Piyeri; ¹⁴ ele ni i ta gbamɔgɔw bɛɛ bɛna kisi cogo min na, ale le bɛna o sira yira aw ra.> ¹⁵ Ayiwa, ne ka kuma damina minke dɔrɔn, Nin Saninman jigira o mɔgɔw kan i n'a fɔ a tun jigira anw kan cogo min na a damina ra. ¹⁶ O tuma, ne hakiri sɔrɔra ka jigi Matigi ta kuma ra, ko: <Yuhana ka mɔgɔw batize ji le ra, nka aw kɔni aw bɛna batize ni Nin Saninman le ye.> ¹⁷ Ayiwa, anw minw lara Matigi Yesu ra, Ala ka fɛn min di anw ma, ni a nana o fɛn kelen di olugu fana ma, o tuma ne ye jɔn le ye k'a fɔ ko ne bɛ ban Ala sago ma?»

¹⁸ Ciradenw ni lanabaga tɔw ka Piyeri ta kuma mɛn minke, o jusu sɔrɔra ka suma, o ka Ala tando; o ko: «Can lo, Ala sɔnna k'a to siya wɛrɛ mɔgɔw* fana ye nimisa o ta jurumunw na, janko o ye janamanya sɔrɔ.»

Antiyɔsi ta lanabagaw ta jɛnkuru

¹⁹ Etiyeni faganin kɔ, o ka lanabagaw tɔrɔrɔ kɔsɛbɛ. Lanabaga minw borira ka janjan o tɔrɔrɔw wagati ra, olugu dɔw tagara fɔ Fenisi, ani Sipere maraw ra; dɔw tagara Antiyɔsi. Nka olugu tun tɛ Ala ta Kuma fɔ mɔgɔ wɛrɛ ye ni Yahudiyaw dɔrɔn tɛ. ²⁰ O bɛɛ n'a ta, o mɔgɔ dɔw tun bɔra Sipere ni Sireni ka na Antiyɔsi; olugu kumana siya wɛrɛ mɔgɔw* fana fɛ,

ka Matigi Yesu ta Kibaro Diman* fɔ o ye. ²¹ Matigi ta sebgaya tun be o lanabagaw kan; mɔgɔ camanba lara Matigi ra, ka sɔn Matigi ma.

²² O ko kibaroya sera Zeruzalemu lanabagaw ta jenkuru* mɔgɔw ma minke, o ka Barinabasi ci ka taga Antiyosi. ²³ Barinabasi sera Antiyosi minke, a ka Ala ta baraka ye lanabagaw kan minke, o ka a jusu diya. A ka lanabagaw ja gbeleya ko o ye jija ka to Matigi ta sira kan. ²⁴ Barinabasi tun ye mɔgɔnuman le ye; a tun fara Nin Saninman* na, lanaya tun b'a jusu ra fana. Jama caman fana sɔnna Matigi ma.

²⁵ O ko, Barinabasi tagara Tarisi, ka taga Sɔli yɔrɔɔnini. ²⁶ A ka Sɔli ye minke, a nana ni a ye Antiyosi. O ka san kelen dafanin ke, o be to ka taga lajen ni lanabagaw ye; o ka mɔgɔ caman karan Matigi ta sira ra. Ka lanabagaw wele ko Kirisita* ta mɔgɔw*, o dabɔra Antiyosi ta lanabagaw le ra.

²⁷ O lonw na, cira dɔw tun bɔra Zeruzalemu ka na Antiyosi. ²⁸ O ra kelen tɔgɔ tun ye ko Agabusi; ale wurira k'a fɔ Nin Saninman baraka ra ko kɔngɔba dɔ bɛna ben dunuɔa yɔrɔ beɛ kan. O kuma nana ke can ye; o kɔngɔba kɛra Rɔmu* masaceba Kolodi ta tere ra. ²⁹ O ra, Antiyosi ta lanabagaw k'a latige ka kapa ni o beɛ kelen kelen seko ye, ka o balemaw demɛ, minw ye Zude lanabagaw ye. ³⁰ O ka o le ke; o ka o fenw don Barinabasi ni Sɔli boro, ka taga o di Zude lanabagaw ta cekɔrɔbaw ma.

12

Yakuba fagako ani Piyeri minako

¹ O wagati ra, masace Herodi* ka lanabaga dɔw mina ka o tɔrɔ. ² A ka Yuhana balemace Yakuba faga ni muru ye. ³ A k'a ye ko o diyara Yahudiyaw ye minke, a ko o ye Piyeri fana mina. O tun kɛra burufunubari panagbe* wagati ra. ⁴ Ayiwa, o ka Piyeri mina k'a bla kaso ra, ka sorasice naani sigiyɔrɔma naani bla k'a kɔrɔsi; a tun b'a fe ka Piyeri ta kiti tige jama na kɔrɔ Jonyanan panagbe* temenin ko. ⁵ Piyeri kɔni tora kasobon kɔnɔ yi; nka lanabagaw tun jijara Aladaari ra a ye.

Piyeri bɔcogo kaso ra

⁶ Ayiwa, Herodi* tun labenna, ko ni dugu gbera, a bɛna Piyeri ta kiti tige jama na kɔrɔ. O su fe, Piyeri tun be sunɔgɔra sorasi fla ce ma, k'a sirinin to ni negejɔrɔko fla ye. Sorasi dɔw tun lɔlɔnin be da ra, o be kasobon kɔrɔsira. ⁷ Matigi ta meleke dɔ donna kasobon kɔnɔ; yeelen dɔ manamanana kasobon kɔnɔ. Meleke ka Piyeri bugɔbugɔ a kɛren na k'a lakunu, k'a fɔ a ye ko: «Wuri joona!» Negejɔrɔko tigera ka bɔ a boro ra ka ben dugu ma. ⁸ Meleke ko: «I yere cesiri, ka i ta sanbara don!» Piyeri ka o ke. Meleke ko a ma ko: «I ta deregeba don ka tugu ne kɔ!» ⁹ Piyeri bɔra ka tugu meleke ko. A tun m'a lɔn ko meleke be min kera ko o ye can le ye; a tun b'a miiri ko siko lo. ¹⁰ O tagara se kasobon kɔrɔsibagaw ta jenkuru folo ma; o temena o ra ka taga se jenkuru flanan ma, ka teme o fana ra ka taga se dondaba ma; o tun ye negekon le ye, a nasinna dugukɔnɔyɔrɔ ma. O donda yelera a yere ma o na. O bɔra ka sira dɔ ta; ka o tagato to, meleke barara ka tunu Piyeri ma.

¹¹ Ayiwa, o tuma Piyeri hakiri sigira; a ko: «Sisan ne k'a ye ko can ra, Matigi le ka a ta meleke ci ka na ne bɔsi Herodi boro, ani Yahudiyaw tun be kojugu minw jate minana, ka ne kisi o beɛ ma.»

* **11:26** 11.26 Kirisita ta mɔgɔw: Tubabukan na o ye keretiyenw ye.

¹² Piyeri hakiri sigira minke, a tagara Mariyamu ta so kɔnɔ; Yuhana min be wele ko Marika, o bamuso lo. Lanabaga caman tun lajenna o yɔrɔ ra, o be Ala daarira. ¹³ Piyeri ka da gbasi; baardenmuso min tɔgo tun ye ko Roda, ale nana ko a bena da ye. ¹⁴ A k'a ye ko Piyeri kan lo minke, ninsɔndiya koson, sani a ye da ye Piyeri ye, a borira ka taga a fo tɔw ye ko Piyeri lonin be da ra kene ma. ¹⁵ Mɔgɔw ko a ma ko: «Ele kunkolo te yi!» Nka Roda k'a fo k'a gbeleya ko can yereyere lo. O ko: «I b'a sɔrɔ a ta meleke lo.» ¹⁶ Piyeri kɔni tun be da gbasira ye. O nana da ye ka Piyeri ye minke, o bee kɔnɔnɔbanna.

¹⁷ Piyeri ka a boro kɔrɔta, k'a fo ko o ye je. Matigi ka a labɔ kaso ra cogo min na, a ka o nafa o ye; a ko: «Aw ye taga a fo Yakuba* ni an balema tɔw ye.» O kɔ, a bɔra ka taga yɔrɔ were ra.

¹⁸ Ayiwa, dugu nana gbɛ minke, sorasiw bee hakiri pagamininba tun be nɔgɔn nininkara ko Piyeri kera cogo di le? ¹⁹ Herodi ka mɔgɔ dɔw ci ka taga Piyeri yɔrɔnini, nka o m'a ye. A ka sorasiw wele ka o nininka; o kɔ, a ko o ye olugu bee mina ka o faga. O kɔ, Herodi bɔra Zude ka taga Sezare, ka taga tere dama ke yi.

Herodi sacogo

²⁰ Herodi* tun diminin lo Tiri dugumɔgɔw ni Sidon dugumɔgɔw kɔrɔ kosebe. O koson olugu ka nɔgɔn ye, ka ben kelen ma ka teriya don ni masace ta bon kunnasigibaga ye, min ye Bilatusi ye; o tagara masace fe ka taga a daari ko a ye sabari ka kere ban; sabu olugu ta jamana tun be domuni sɔrɔra ka bɔ masace ta jamana le ra.

²¹ O tun ka lon min sigi o kow janabɔri kama, o lon na Herodi ka a ta masaderege don, ka sigi masasiginan kan, ka kumabaw fo jama bee ja na. ²² Jama bee perenna, ko: «Nin ye Ala yere kan le ye, mɔgɔ kan te!» ²³ O yɔrɔnin kelen bee ra, Matigi ta meleke do ka bana bla Herodi ra, sabu a ma bonya la Ala kan; tumu donna a janaman na k'a faga.

²⁴ Ala ta Kuma kɔni tun be tagara ja.

²⁵ Barinabasi ni Soli ka o ta cira ke ka ban tuma min na, o bɔra Zeruzalemu ka kosegi Antiyosi. O tagato, o tagara ni Yuhana ye, min be wele ko Marika.

13

Ala ka Barinabasi ni Soli janawoloma

¹ Ciraw ni karamɔgɔw tun be Antiyosi lanabagaw ce ra: o tun ye Barinabasi ye, ani Simeyon min tɔgo lara ko Cefin, ani Lusisi min bɔra Sireni, ani Manaheni min ni jamanatigi Herodi lamona nɔgɔn fe, ani Soli. ² Lanabagaw tun be sun don, ka Matigi bato; ka o to o ra, Nin Saninman* k'a fo o ye ko: «Aw ye Barinabasi ni Soli bla ne ye danna, janko ne ka o wele baara min kama, o ye o ke.» ³ Ayiwa, lanabagaw ka sun don, ka Ala daari, ka o boro la Barinabasi ni Soli kan ka sɔrɔ ka o bla ka taga.

Barinabasi ni Soli ka waajuri ke Sipere

⁴ Nin Saninman* ka Barinabasi ni Soli ci o cogo le ra. O tagara Selesi; o kɔ, o donna kurun do kɔnɔ o yɔrɔ ra ka taga Sipere. ⁵ O sera Salamisi minke, o ka Ala ta kuma waajuri ke Yahudiyaw ta karansow* kɔnɔ. Yuhana min be wele ko Marika, ale tun be ni o ye ka o deme.

⁶ O ka Sipere jamana bee cetige ka taga se fo Pafosi. O ka Yahudiyace do ye, min tun be jinamoriya ke, k'a fo ko ale ye Ala ta cira ye; a tɔgo tun ye

* **12:17** 12.17 Yakuba: ale ye Matigi Yesu balema ce ye.

ko Bari Yesu. ⁷ O cɛ tun bɛ ni Sipere jamanatigi ye, min ye Seriyusi Polusi ye; Seriyusi Polusi tun ye mɔgɔ hakiritigi ye. A ka Barinabasi ni Sɔli wele, sabu a tun b'a fɛ ka Ala ta Kuma mɛn o fɛ. ⁸ Nka o jinamoricɛ min tɔgɔ tun ye fana ko Elimasi, gɛrɛkikan na, ale ka kɛ Barinabasi ni Sɔli sɔsɔ ye; a tun b'a fɛ ka jamanatigi kunnacɛn, janko a kana la Ala ta kuma ra. ⁹ O tuma Sɔli, min bɛ wele fana ko Pɔli, ale fanin Nin Saninman na, a ka a ja lɔ jinamoricɛ ra k'a flɛ kɔsɛbɛ, k'a fɔ a ye ko: ¹⁰ «Ele min jusukun fara nanbara ni juguya suguya bɛɛ ra, ele setanamɔgɔ, kɔpuman cɛnbaga, i tɛ Matigi ta sira terenninw yɛlɛmari dabla wa? ¹¹ A flɛ, Matigi bɛna a boro la i ja kan, i ja bɛna fiyen. I bɛna wagati dama kɛ, i tɛna tere yeelen ye.»

O yɔrɔnin bɛɛ Elimasi ja finna, ka dibi don a ja ra; a ka kɛ a boro yaalayaala ye, ka mɔgɔ jini k'a boro mina ka sira yira a ra.

¹² O ko minw kɛra, jamanatigi ka o ye minkɛ, a lara Yesu ra; a ka Matigi ta karan min mɛn, o k'a kɔnɔnɔban kɔsɛbɛ.

Pɔli ni Barinabasi ka waajuri kɛ Antiyɔsi Pisidi

¹³ O kɔ fɛ, Pɔli ni a tagamajɔgɔnw bɔra Pafɔsi, ka don kurun dɔ kɔnɔ ka taga Perizi, Panfili mara ra. Yuhana, min bɛ wele ko Marika, ale bɔra o kɔ o yɔrɔ ra, ka sekɔ ka taga Zeruzalɛmu. ¹⁴ Nka Pɔli ni Barinabasi kɔni bɔra Perizi ka taga Antiyɔsi, min bɛ Pisidi mara ra. Nɛnɛkirilon* na, o tagara don karanso kɔnɔ ka sigi. ¹⁵ O ka sariya kitabu ni ciraw ta kitabu kuma dɔw karan ka ban minkɛ, karanso* kuntigiw ka mɔgɔ ci k'a fɔ Pɔli ni Barinabasi ye ko: «Ne balemaw, ni kuma dɔ bɛ aw fɛ k'a fɔ jama ye ka o waaju, aw bɛ se ka kuma.»

¹⁶ O tuma Pɔli wurira ka lɔ, ka a boro kɔrɔta, k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw Izirayɛlimɔgɔw, ani aw minw bɛ Ala bato, aw ye lamenni kɛ! ¹⁷ An ta siya Izirayɛli* ta Ala le ka an bɛmaw janawoloma, ka o caya, wagati min o tun bɛ Misiran jamana ra. O kɔ, a ka o labɔ o jamana ra ni a ta sebgaya ye. ¹⁸ A tora o fɛ kongokolon kɔnɔ ka o dɛmɛ, ka o ta kow bɛɛ sɔnmɛna fɔ sanji binaani. ¹⁹ O kɔ, a ka siya wolonfla halaki, ka o siyaw gben ka bɔ Kanaana* jamana ra, ka o jamana di an bɛmaw ma, ka a kɛ o ta ye, ²⁰ ka se fɔ san kɛmɛ naani ni san bilooru. O bɛɛ kɔ fɛ, a ka kuntigiw sigi Izirayɛli kunna fɔ ka na se cira Samawilu ta wagati ma.

²¹ «O kɔ, an ta siya k'a fɔ Ala ye ko a ye masacɛ di olugu ma. Ayiwa, Boniyaminu ta gɛbamɔgɔ min tɔgɔ ye ko Kisi, Ala ka o dɛncɛ Sawuli le ke o ta masacɛ ye fɔ san binaani. ²² Ayiwa, Ala nana Sawuli bɔ masaya ra wagati min na, a ka Dawuda kɛ o ta masacɛ ye. Ala ka nin seereyakuma fɔ ale ta ko ra, ko: <Ne ka Yese dɛncɛ Dawuda sɔrɔ, ne diyanyamɔgɔ lo; a bɛna ne sago bɛɛ kɛ ka ja.> ²³ Ayiwa, Ala nana Kisibaga* di Izirayɛli ma ka bɔ Dawuda ta duruja le ra, i n'a fɔ a tun ka a layiri ta cogo min na; o le ye Yesu ye. ²⁴ Nka sani o Kisibaga ye na, Yuhana tun kumana Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ fɛ ka o waaju, ko o ye nimisa o ta jurumun na ka batize. ²⁵ Tuma min na Yuhana ta baara tun bɛ jini ka se a dan na, a tun b'a fɔra mɔgɔw ye ko: <Aw b'a bisigi ko ne ye jɔntigi le ye? Aw bɛ min makɔnɔna, ne tɛ o ye dɛ! Nka a flɛ, a bɛna na ne kɔ fɛ; ne man kan hali ka a ta sanbara juru foni ka bɔ a sen na.>

²⁶ «Ne balemaw, aw minw kɛra Iburahima ta durujaw ye, ani aw minw bɛ Ala bato, nin kisiri kuma fɔra anw le ye. ²⁷ Sabu Yahudiya minw bɛ Zeruzalɛmu, olugu ni o kuntigiw m'a faamu ko Yesu le ye Kisibaga ye; ciraw ta kuma min bɛ karan o ye Nɛnɛkirilon* o Nɛnɛkirilon, o ma o fana

faamu. Nka o ka kiti tige Yesu kan, k'a to o ciraw ta kumaw kera can ye. ²⁸ O ma jaraki si soro a ra min be se ka ke a fagasababu ye, o bee n'a ta, o ka Pilati daari ko a y'a faga. ²⁹ Ayiwa, o cogo ra, kuma minw tun sebera Kitabu kono Yesu ta ko ra, o kumaw bee kera can ye. O ko, o k'a lajigi ka bo gbengbenyiri ra ka taga a su don kaburu do kono. ³⁰ Nka Ala k'a lakunu ka bo saya ra. ³¹ A kununin ko ka bo saya ra, minw tun kera a blasirabagaw ye ka bo Galile ka na Zeruzalemu, Yesu k'a yere yira olugu ra lon caman na. O mogow le kera a seerew ye, k'a ta kuma fo Izirayelimogow ye. ³² Ala tun ka o Kibaro Diman* min layiri ta an bemaw ye, anw yere nakun ye aw fe yan ka na o le fo aw ye. ³³ Ala ka o layiri dafa anw ye, anw minw ye an bemaw ta durujaw ye; o le koson a ka Yesu lakunu ka bo saya ra, i ko a sebera Zaburu kitabu flanan na cogo min na, ko:

<Den min bora ne ra, ele lo;
ne kera i Fa ye bi.>

³⁴ Ala ka Yesu kunu minke ka bo saya ra, ko a te sa tuun fiyewu, a tun ka o le yira a ta kuma ra, ko:

<Ne ka layiri saninman minw ta Dawuda ye, layiri panamanw,
sigiya t'a ra, ne bena o fenw di aw ma.>

³⁵ O koson a k'a fo kitabu do were ra ko:

<I tena son k'a to i ta mogow saninman su ye tori kaburu kono.>

³⁶ Nka Dawuda min ka o kuma fo, ale ka baara ke a ta wagati ra ka ban tuma min na ka kana ni Ala sago ye, a sara, a su donna ka taga fara a bemaw kan, a su torira. ³⁷ Nka Ala ka Yesu min lakunu ka bo saya ra, ale koni su ma tori. ³⁸ O le koson, ne balemaw, aw ka kan k'a lon ko ale le baraka ra an be jurumun yafa waajuri ke aw ye. ³⁹ Aw ma se ka kisi ko minw bee ma cira Musa ta sariya* sababu ra, ni mogow o mogow ka la Yesu ra, o tigi be kisi o kow bee ma. ⁴⁰ O koson aw ye aw yere korosi, janko ciraw ka kuma min fo, o kana na ban ka aw soro, ko:

⁴¹ <A fe, aw minw be Ala ta kow bee mafiyenya,

aw ye kononoban, o ko, aw ye halaki;
sabu ne bena ko dow ke aw ta wagati ra,
hali ni mogow do nana o ko lakari aw ye,
aw tena la a ra.> »

⁴² Ayiwa, Poli ni Barinabasi boto karanso kono, mogow ka o daari ko Nenekirilon* nata, o ye na kuma olugu fe o ko kelen na. ⁴³ Jama yeregenin ko, Yahudiyaw caman, ani Alapasiranbaga minw tun donna Yahudiyaw ta diina ra, olugu tugura Poli ni Barinabasi ko. Poli ni Barinabasi kumana o fe ka o ja gbeya ko o ye noro Ala ta nema ra ni kan kelen ye.

⁴⁴ O Nenekirilon kunogon, dugumogow fanba bee nana lajen ka Matigi ta kuma lamen. ⁴⁵ Nka Yahudiyaw ka o jama ye minke, o pangboya ka o soro. O ka Poli ni Barinabasi ta kuma soso, ka o mafiyenya. ⁴⁶ Poli ni Barinabasi ka o kun gbeya k'a fo o ye, ko: «Ala ta Kuma tun ka kan ka fo aw Yahudiyaw le ye folo, nka i n'a fo aw banna a ra, k'a jate ko aw man kan ni panamanya banbari ye, ayiwa, sisan an bena taga siya were mogow* fe. ⁴⁷ Sabu Matigi ka o le fo an ye, ko:

<Ne Ala ka i sigi ka i ke siya were mogow ta yeelen ye,
janko i ye kisiri kuma lase fo dunupa fan bee ra.> »

⁴⁸ Kabini siya were mɔgɔw ka o kuma men, olugu bɛɛ ninsɔndiyara, ka ke Matigi ta kuma tando ye. Minw bɛɛ tun janawolomara janamanya banbari kama, olugu bɛɛ lara Yesu ra.

⁴⁹ O cogo ra Matigi ta kuma tun be fora ka taga jamana yɔrɔ bɛɛ ra. ⁵⁰ Nka Yahudiyaw ka dugu musotɔgɔbatigi Alapasiranbagaw ni dugu mɔgɔbabaw kɔnɔnɔsu. Olugu ka Pɔli ni Barinabasi tɔrɔ ka o gben ka bɔ o ta mara ra. ⁵¹ Nka Pɔli ni Barinabasi bɔtɔ, o ka o sennabuguri yuguyugu* o kan, ka bɔ ka taga Ikoniyo mu. ⁵² Antiyɔsi lanabagaw kɔni jusu tun fara jagari ra, ani Nin Saninman* na.

14

Pɔli ni Barinabasi ka waajuri ke Ikoniyo mu

¹ Ayiwa, Pɔli ni Barinabasi sera Ikoniyo mu tuma min na, o donna Yahudiyaw ta karanso* kɔnɔ. O kumana, fɔ k'a to Yahudiyaw caman, ani siya were mɔgɔw* caman kera lanabagaw ye. ² Nka Yahudiya minw tun t'a fe ka la Yesu ra, olugu tagara lanabagaw tɔgɔjugu fɔ siya were mɔgɔw ye, ka olugu kɔnɔnɔsu lanabagaw kama. ³ O bɛɛ n'a ta, Pɔli ni Barinabasi tora Ikoniyo mu ka wagatijan ke. O tun te siran ka kuma Matigi Yesu ta ko ra; Matigi tun be se bagaya di o ma ka kabakow ni tagamasiyenw ke, k'a yira ko o tun be waajuri min kera Ala ta neema ko ra, ko o ye can ye. ⁴ Jama nana taran dugu kɔnɔ: dɔw kera ni Yahudiyaw ye, dɔw kera ni ciradenw* ye.

⁵ Yahudiyaw, ani siya were mɔgɔw, ani o ta kuntigiw tun b'a fe ka ben Pɔli ni Barinabasi kan, ka o bon ni kabakuru ye ka o faga. ⁶ Pɔli ni Barinabasi nana bɔ o ko kala ma tuma min na, o borira ka taga Likahoni mara ra, Lisitiri ni Deribe ni o dafeduguw fan na. ⁷ O ka Kibaro Diman* fɔ o yɔrɔw ra.

Pɔli ni Barinabasi ka waajuri ke Lisitiri

⁸ Ce dɔ tun siginin be Lisitiri, o ce tun te se ka lo a sen kan; a nabaraman le tun worora, a ma tagama ka ye. ⁹ O ce tun be Pɔli ta kuma lamenna. Pɔli k'a ja lo a ra k'a fle, k'a ye ko lanaya b'a fe, min sababu ra a be se k'a keneya. ¹⁰ Pɔli k'a fɔ a ye ni kanba ye, ko: «I wuri ka lo i sen kan!» A panna ka lo a sen kan, ka ke tagama ye. ¹¹ Kabini jama ka o ye, o bɛɛ perenna k'a fɔ Likahonikan na, ko: «E! An ta alaw yelemana ka ke adamadenw ye ka jigi ka na an fe.»

¹² O ka Barinabasi tɔgɔ la ko Zesi, ka Pɔli tɔgɔ la ko Herimesi*, sabu Pɔli le tun ye kumafɔbaga ye. ¹³ Zesi ta batoso tun be dugu donda ra. Mɔgɔ min tun ye Zesi ta sɔnnikebaga ye, ale ka misitoran dɔw mina ka yirifiyerenw mini o kan na, ka taga ni o ye Zesi ta batoso dondaw ra; ale ni jama bɛɛ tun b'a fe ka taga o faga, ka saraka bɔ Barinabasi ni Pɔli ye. ¹⁴ Nka Pɔli ni Barinabasi ka o kuma men minkɛ, o ka o ta deregew mina ka o faran, ka bori ka jama kunben, ka peren k'a fɔ o ye ko: ¹⁵ «An balemaw, mun koson aw be nin ko kera? Anw fana ye aw bɔnɔgɔnko adamadenw le ye. An nana Kibaro Diman* le fɔ aw ye, ko aw ye faran o batori fufafuw ra ka yelema ka Ala janaman bato, min ka sankolo ni dugukolo ni kɔgɔji dan, ani o kɔnɔfenw bɛɛ. ¹⁶ Wagati temeninw na Ala tun ka siyaw bɛɛ to o ye o diyanya siraw tagama. ¹⁷ O bɛɛ n'a ta, Ala tun be a yere yira o ra ni kewalejuman caman ye: a be sanji di aw ma ka bɔ sankolo ra, ka aw ta

* **13:51** 13.51 Ka sennabuguri yuguyugu: Pɔli ni Barinabasi b'a fe k'a yira ko olugu ta foyi te o dugumɔgɔw ta ko ra tuun (Marika 6.11). * **14:12** 14.12 Gerekiw fe, Zesi le tun ye o ta alaw bɛɛ kuntigiba ye; Herimesi tun ye o ta alaw ta daramina ye.

simanw ja a wagati ra, ka aw ta domuniw caya, ka hera ni ninsondiya di aw ma.»

¹⁸ O ka o kumaw bæe fo, nka o bæe n'a ta, tun be jini ka dæse ka mɔgow bari ka sarakaw faga o ye.

¹⁹ Ka o to o ra, Yahudiya dow bora Antiyosi, ani Ikoniyoumu ka na jama kononosu; o ka Poli bon ni kabakuru ye, k'a fofa ka taga a bla dugu ko fe, sabu o tun b'a miirira ko a sara. ²⁰ Lanabagaw tagara lajen Poli koron minke, a wurira ka don dugu konon. O lon dugusagbe Poli ni Barinabasi bora ka taga Deribe.

Poli ni Barinabasi sekora ka na Antiyosi

²¹ Poli ni Barinabasi ka Kibaro Diman* fo Deribe dugu konon; mogo caman kera lanabagaw ye. O ko, o sekora ka taga Lisitiri, ka bo yi ka taga Ikoniyoumu, ka soron ka taga Antiyosi, Pisidi mara ra. ²² O temeto, o ka lanabagaw ja gbeleya, ko o ye jija ka to lanaya ra; o tun b'a fora o ye ko: «An ka kan ka sege caman sonmina folo, sani an ye don Ala ta Masaya* ra.»

²³ O ka namogo dow janawoloma ka o sigi o jenkuruw bæe kelen kelen kunna. O ko, o ka sun don ka Ala daari, ka o karifa Matigi ma, o lara Matigi min na.

²⁴ O ko, Poli ni Barinabasi ka Pisidi mara cetige ka taga Panfili mara ra. ²⁵ O ka Ala ta Kuma fo Perizi, ka soron ka taga Atali. ²⁶ O bora yi, ka don kurunba konon ka taga Antiyosi, Siri mara ra. Lanabagaw tun ka Ala daari o ye ka o karifa Ala ta nema koron o dugu le ra; o tun kera baara min kama, o tun ka o baara le dafa.

²⁷ Ayiwa, o sera Antiyosi minke, o ka lanabagaw lajen. Ala ka ko minw bæe ke ni olugu ye, ani a ka lanaya sira dayele siya were mogo* ye cogo min na, o ka o bæe lakari o ye. ²⁸ Poli ni Barinabasi tora ni lanabagaw ye ka wagatijan ke.

15

Lanabagaw ka jogonyeba ke Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-9)

¹ Ayiwa, mogo dow bora Zude ka na Antiyosi, ka na lanabagaw karan, k'a fo o ye ko: «Ni aw ma kenesigi ka kana ni cira Musa ta sariya ye, aw te kisi.» ² Poli ni Barinabasi ma son o kuma ma; o ko kera sosoriba ye o ni o mogo ce. A laban, o k'a latige ko Poli ni Barinabasi ni lanabaga dow ye taga Zeruzalemu ciradenw ni namogow fe, ka taga o ko fo k'a yira o ra.

³ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuru ka o ci ka taga. O tagato, o temena Fenisi mara ni Samari mara ra. Siya were mogo sonna Ala ta Kuma ma cogo min na, o ka o lakari o yorow ta lanabagaw ye. O kumaw ka o balemaw ninsondiya kosebe.

⁴ Ayiwa, o sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ni ciradenw ni cekorobaw ka o kunben. Ala ka ko minw bæe ke ni olugu ye, o ka o bæe lakari Zeruzalemu lanabagaw ye. ⁵ Nka Farisiw* ta jenkuru mogo minw tun kera lanabagaw ye, olugu dow wurira k'a fo ko siya were* mogo minw lara Yesu ra, ko jagboya lo olugu ye kenesigi, ani k'a fo o ye ko o ka kan ka Musa ta sariya* sira tagama.

⁶ Ayiwa, ciradenw* ni cekorobaw ka jogon lajen ka sigi ka o ko segesege. ⁷ O kuma kera sosorigbelen ye o ni jogon ce; o ko, Piyeri wurira ka lo, k'a fo ko:

«Ne balemaw, aw yere k'a lon ko Ala ka ne janawoloma aw ce ra kabini wagatijan, janko ne ye Kibaro Diman* fo siya were mogo ye, janko o ye

Ala ta Kuma men ka la Yesu ra. ⁸ Ala min be mogo bee jusukunnakow lon, ale k'a yira ko a sonna o ma, o le koson a ka Nin Saninman* di o ma, i n'a fo a k'a di an ma cogo min na. ⁹ O b'a yira ko Ala ma faranfasi si ke anw ni olugu ce; a ka o jusukun saninya lanaya sababu ra. ¹⁰ Ni a be ten, mun koson aw b'a fe ka Ala korobo? An bemaw ni anw yerew ma se doni min koru, mun koson aw b'a fe ka o doni la lanabagaw kunna? ¹¹ Anw lanin b'a ra cogo min na ko an kisira Matigi Yesu ta nema baraka ra, olugu fana ta be ten le.»

¹² Jama bee jera. O ka Barinabasi ni Poli fana lamem; Ala ka kabakow ni tagamasiyen minw bee ke o fe siya were mogow ce ra, o ka o lakari jama ye. ¹³ Poli ni Barinabasi kumana ka ban tuma min na, Yakuba ka kuma ta k'a fo ko: «Ne balemaw, aw ye ne lamem. ¹⁴ Ala hakiri tora siya were mogow ra cogo min na, kabini a damina ra, ka dow janawoloma o ce ra ka o ke a yere ta ye, Simon ka o bee lakari aw ye ka ban. ¹⁵ Ayiwa, o kuma ni ciraw ta kuma benna kelen ma, sabu a sebera Kitabu konu, ko:

¹⁶ «O kow ko fe, ne bena kosegi ka na tuun;

Dawuda ta bon min benna, ne bena o lo tuun.

Ne bena a tomokorow bee lawuri ka o lateren,

¹⁷ janko mogo tow bee ye Matigi jini,

o koru ye ko ne ka siya were mogo minw bee wele ka ke ne ta ye.

¹⁸ Matigi ka o le fo. Ale le ka o kow yira kabini wagatijan.»

¹⁹ «Ayiwa, o koson ne ta miiriya ra, siya were mogo minw sonna Ala ta Kuma ma, an man kan ka gbeleya were la olugu kan tuun. ²⁰ Nka an ye sebe ci o ma k'a fo o ye ko began minw fagara jow kan, o kana o sogo domu, o kana jatoya ke, o kana jufasogo domu walama k'a jori min. ²¹ Sabu kabini wagatijan, duguw bee ra, karansow konu, o kow waajuri le be kera ka kapa ni Musa ta sariya* ye Nenekirilon* o Nenekirilon.»

Sebe min cira siya were lanabagaw ma

²² Ayiwa, ciradenw* ni cekorobaw ni lanabagaw ta jenkuru bee benna a ra ko o ka kan ka mogo dow bo o ce ra, ka olugu fara Poli ni Barinabasi kan ka o ci ka taga Antiyosi. Zude min be wele ko Barisabasi, o ka a le janawoloma, ani Silasi; lanabagaw tun be o ce fla jate kosebe.

²³ Ayiwa, o ka o sebe don olugu boro, k'a fo ko:

«An balema lanabaga minw ye siya were mogow* ye, minw be Antiyosi, ani Siri jamana ra, ani Silisi jamana ra, aw balema ciradenw ni lanabagaw ta jenkuru* cekorobaw le ka nin sebe ci aw ma. An be aw fo. ²⁴ Anw k'a men ko mogo dow bora an fe yan ka taga aw hakiri jagami ni kuma dow ye, fo ka hami bla aw ra, k'a soru anw ma o ci. ²⁵ O koson an benna kelen ma k'a latige ko an be mogo dow bo an ce ra ka olugu ci aw fe ni an balemace kanuninw Barinabasi ni Poli ye, ²⁶ olugu ce fla minw ka o nin bla farati ra an Matigi Yesu Kirisita togo koson. ²⁷ Ayiwa, o koson an ka Zude ni Silasi ci; an ka min fo sebe konu, olugu yere da bena o kuma kelen dantige aw ye. ²⁸ Sabu a diyara Nin Saninman* ye, ani anw fana ye ko an man kan ka doni were la aw kan tuun, ni nin fen dama dama te, an be o min gbeleya aw ma. ²⁹ Ayiwa, began minw fagara jow kan, aw kana o sogo domu, ani aw kana jori min, aw kana jufasogo domu; aw ye faran jatoya ra. Ni aw be se ka faran o kow ra, o ka ni. Ka an ben.»

³⁰ Ayiwa, o ka o mogow ci ka taga Antiyosi; o ka lanabagaw bee lajen, ka o sebe di o ma. ³¹ Lanabagaw ka o sebe karan minke, o kumaw ka o ja gbeleya, ka o ninsondiya. ³² Zude ni Silasi fana tun ye ciraw ye; olugu ka

ladirikan caman fɔ lanabagaw ye, ka o ja gbeleya, ka o ta lanaya baraka bonya. ³³ O tora ni o ye ka tere dama ke; o ko, lanabagaw ka dugawu ke o ye, ka o blasira ka taga o cibagaw fe. ³⁴ [Silasi k'a latige ka to Antiyosi.]

³⁵ Pɔli ni Barinabasi tora Antiyosi. O ni mɔgo do werew tun be to ka lanabagaw karan, ka Matigi ta Kibaro Diman* waajuri ke.

*Pɔli ni Barinabasi faranna jɔgɔn na
(Galasikaw 4.13-15)*

³⁶ Tere dama temenin ko, Pɔli ko Barinabasi ma ko: «An temena dugu minw na ka Ala ta Kuma fɔ, a to an ye seko o yɔrow ra ka taga o yɔrow lanabagaw cogoya fle.»

³⁷ Ayiwa, o tagato, Barinabasi tun b'a fe Yuhana fana ye taga ni o ye, Yuhana min be wele ko Marika. ³⁸ Nka Pɔli ma son o ma fiyewu; a ko, ko kun t'a ra Yuhana ye taga ni o ye tuun, sabu ka o to Panfili mara ra, a bora o ko, a ma to ni o ye ka baara laban. ³⁹ O ko kera sosoriba ye o ni jɔgɔn ce; a laban o faranna jɔgɔn na. Barinabasi ka Marika ta, o donna kurun do kɔno ka taga Sipere. ⁴⁰ Pɔli ka Silasi ta ka taga; lanabagaw ka Ala daari o ye, ka o karifa Matigi ta nesema koro. ⁴¹ O ka Siri jamana ni Silisi jamana yaala, ka lanabagaw karan ka o baraka bonya lanaya ra.

16

Timote farara Pɔli ni Silasi kan

¹ Pɔli ni Silasi tagara Deribe, ka bo yi ka taga Lisitiri. O ka lanabaga do soro Lisitiri, min togo tun ye ko Timote; a bamuso tun ye Yahudiyi lanabaga do ye, a face tun ye Gereki ye. ² Lisitiri ni Ikoniyo mu ta lanabagaw tun be Timote togonuman fora. ³ O koson Pɔli tun b'a fe ka Timote ke a baaraketonon ye. O cogo ra a ka Timote kenesigi* Yahudiyaw koson, sabu o bee tun k'a lon ko Timote face ye Gereki le ye. ⁴ Ayiwa, o tagato, o temena dugu minw na, ciradenw* ni Zeruzalemu cekorobaw ka ko minw latige, o tun be o fo lanabagaw ye janko o ye o sira tagama. ⁵ Lanabagaw ta jenkuruw* baraka tun be bonyara lanaya ra; lon o lon do fana tun be fara o kan.

Ala ka Pɔli wele ka taga Masedoni

⁶ Ayiwa, Nin Saninman ma son Pɔli ni a tagamanogonw ye waajuri ke Azi mara ra minke, o ka Firizi mara ni Galasi mara cetige. ⁷ O surunyanin Misiya mara ra, o k'a latige ko o be don Bitini, nka Yesu ta Nin Saninman ma son o ma. ⁸ O ra, o ka Misiya mara cetige ka jigi ka taga Torohasi. ⁹ O lon su fe Ala ka fen do yira Pɔli ra: a ka Masedonikace do lonin ye, o b'a daarira k'a fo a ye ko: «Sabari ka na Masedoni ka na an deme.» ¹⁰ Kabini Pɔli ka o ye doron, an k'a latige ka taga Masedoni mara ra, sabu an k'a ye ko sigiya t'a ra, Ala le k'a yira an na ko an ye taga Kibaro Diman* fo o mogow ye.

*Lidi lara Yesu ra Filipi
(Filipikaw 1.1-11,27-30)*

¹¹ An donna kurun do kono Torohasi, ka teren ka taga Samotirasi. O dugusagbe an tagara Nehapolisi. ¹² An bora yi ka taga Filipi, min ye Masedoni mara dugu folo ye; o yoro be Romu* masaceba ta fanga koro. An ka tere dama ke o dugu kono. ¹³ Nenekirilon* sera minke, an tagara dugu ko fe, koda ra, sabu an tun k'a men ko Alabatoyoro do be yi. An sera

* **16:3** 16.3 Kenesigiri tun te Gerekiw fe; o koson Timote denmisenman tun ma kenesigi.

yi minke, an ka muso dow lajennin sorɔ yi; an ka Ala ta Kuma fo olugu ye. ¹⁴ Kelen tun be o musow ra, min togo tun ye ko Lidi. Ale tun be bo Tiyatiri. A tun be fani wulenman songɔgbelenw le fiyeere. Alapasiranbaga tun lo. A tun be an lamenna; Matigi ka a jusukun dayele k'a to a ka Poli ta kuma faamu. ¹⁵ A batizera minke ale ni a ta lukonmogow, a ka an daari k'a fo an ye ko: «Ni aw lara a ra ko ne sonna Matigi ma can ra, o tuma aw ye na don ne ta so konɔ ka jigi ne fe.» A ka o fo k'a gbeleya kosebe.

Poli ni Silasi blara kaso ra Filipi

¹⁶ Lon do, an tun be tagara Aladaariyoro ra minke, jonsunguru do ka an kunben. Jina do le tun be o sunguru ra, min sababu ra a tun be lagberi ke, ka wari caman sorɔ k'a di a matigicew ma. ¹⁷ O muso tora ka tugu an ni Poli ko, ka to ka peren k'a fo ko: «Nin mogow ye Ala Korotaninba ta baardenw ye; kisiri be sorɔ sira min na, o be o le fora aw ye.»

¹⁸ A k'a ke ten le lon caman. A laban, Poli nana dimi, ka yelama k'a fo o jina ye ko: «Ne b'a fo i ye Yesu Kirisita togo ra, ko i ye bo muso ra!» O yoronin kelen bee ra, jina bora. ¹⁹ O jonsunguru matigicew k'a ye ko o ta warisorosira cenna minke, o ka Poli ni Silasi mina ka taga ni o ye kititigebagaw fe jamalajenyoro ra. ²⁰ O tagara ni o ye Romu* kititigebagaw fe, k'a fo o ye ko: «Nin mogow be an ta dugu pagamina le. Yahudiyaw lo; ²¹ o be mogow karanna landa dow ra, anw Romukaw man kan ka son landa minw ma, an man kan ka a sira tagama fana.»

²² Ayiwa, jama ka o men minke, olugu fana murutira Poli ni Silasi kama. Kititigebagaw ko o ye Poli ni Silasi ta deregew sama ka bo o kan na, ka o bugo ni gberɛ ye. ²³ O ka o bugo kosebe minke, o ka o bla kaso ra, k'a fo kasobon korosibaga ye ko a ye o korosi kosebe. ²⁴ Kabini kasobon korosibaga ka o kuma men, a ka Poli ni Silasi bla fo kasobon kononoyoro ra, ka o senw don yiri ra.

Kasobon korosibaga lara Yesu ra

²⁵ Ayiwa, su cεmance ra, Poli ni Silasi tun be Ala daarira ka donkiri la ka Ala tando. Kasoden tow bee tun be o lamenna. ²⁶ Dugukolo barara ka yerere kosebe fo ka kasobon jusiginanw yuguyugu; o yoronin kelen bee kasobon daw bee yelera o yere ma, kasodenw bee ta negejorokow tigetigera. ²⁷ Kasobon korosibaga kununa ka bo sunogo ra; a k'a ye ko kasobon daw bee yelera minke, a ka a ta muru sama ka bo ko a b'a yere faga, sabu a tun b'a miiri ko kasodenw bee borira ka bo. ²⁸ Nka Poli perenna ni fanga ye, ko: «I kana kojugu ke i yere ra, an bee be yan!»

²⁹ O tuma ra kasobon korosibaga ko o ye fitina mana ka na ni a ye; a teliyara ka don kasobon konɔ. A sirankojugu fe, a yereretɔ tagara ben Poli ni Silasi sen korɔ. ³⁰ A ka Poli ni Silasi labo kene ma ka o pininka ko: «Ne korow, ne ka kan ka mun le ke, janko ka kisi?» ³¹ Poli ni Silasi k'a jaabi ko: «La Matigi Yesu ra, i bena kisi, i ni i ta denbaya.»

³² O ko, Poli ni Silasi ka Matigi ta kuma fo a ye, ani a ta somogow bee. ³³ O su wagati kelen yere ra kasobon korosibaga tagara Poli ni Silasi ta joriw ko. O yoronin bee ale ni a ta sokonmogow bee batizera. ³⁴ O ko fe, kasobon korosibaga tagara ni Poli ni Silasi ye a ta bon konɔ ka taga domuni di o ma. Ale ni a ta gbamogow bee nagarira kosebe, sabu o lara Ala ra.

Fagamaw ko o be Poli ni Silasi labla dogo ra

³⁵ Ayiwa, dugu gbera minke, kititigebagaw ka sorasi dow ci ka taga a fo kasobon korosibaga ye ko a ye Poli ni Silasi labla. ³⁶ Kasobon korosibaga ka o kuma fo Poli ye ko: «Kititigebagaw ka mogow dow ci ka n'a fo ko ne

ye aw labla. Aw ye bo ka taga hera ra.» ³⁷ Pɔli k'a fo o sorasiw ye ko: «An minw ye Romu jamanadenw ye, o ka an bugo jama bee ja na, k'a sorɔ an ta kiti ma tige; o ko, o ka an bla kaso ra. Sisan o b'a fe ka an labla dogo ra wa? O te se ka ke fiyewu, fo olugu yere le ye na ka na an labo.»

³⁸ O sorasiw sekora ka taga o kumaw fo kititigebagaw ye. Olugu k'a men minke ko Pɔli ni Silasi ye jamanaden dow ye, o siranna. ³⁹ O yere nana yafa jini Pɔli ni Silasi fe ka o labla, k'a fo o ye ko o ye sabari ka bo dugu konɔ. ⁴⁰ Pɔli ni Silasi bora kaso ra minke, o tagara Lidi fe. O ka lanabagaw ladi ka o ja gbeleya ka sorɔ ka taga.

17

Pɔli ni Silasi ka waajuri ke Tesaloniki (Tesalonikikaw folo 1; 2.1-16)

¹ Ayiwa, Pɔli ni Silasi temena Anfipolisi, ani Apoloni fe, ka taga se Tesaloniki; Yahudiyaw ta karanso do tun be o dugu ra. ² Pɔli donna o karanso konɔ, i n'a fo a tun be deri k'a ke cogo min na; a kumana ni o yoro mogow ye kitabuw konokumaw kan, fo Nenekirilon saba. ³ Pɔli tun be a fo o ye k'a yira o ra ko min kera Kisibaga* ye, ko o tun ka kan ka tooro, ka sa, ka kunu ka bo saya ra. A ko: «Ne be Yesu min waajuri kera aw ye, ale le ye Kisibaga* ye.»

⁴ Yahudiya dow k'a ye ko o kuma ye can ye, olugu fana lara Yesu ra ka fara Pɔli ni Silasi kan. Gereki Alapasiranbaga caman fana lara Yesu ra, ani musotogobatigi caman.

⁵ Nka pangboya ka Yahudiyaw sorɔ; o ka dugu mogokunntan dow nege ka olugu lajen, ka o kononosu, ka mankan wuri ka dugu bee jagami. O ka jagon ce ka taga Jason ta so konɔ, ko o be taga Pɔli ni Silasi mina ka na ni o ye jama ja korɔ. ⁶ O ma taga Pɔli ni Silasi sorɔ yi minke, o ka Jason ni lanabaga dow mina ka olugu sama ka taga ni o ye fagamaw fe. O perenna ko: «Aw y'a fe, mogow minw ka jamana bee jagami, olugu le sera an fe yan fana. ⁷ Jason le sonna ka o lajigi a ta so konɔ, k'a sorɔ o be ko minw kera, o te ben ni masaceba Sezari ta sariyaw ye, sabu o ko masace were be yi, ko o ye Yesu ye.»

⁸ O kumaw ka jama ni fagamaw bee hakiri jagami. ⁹ Jason ni tow ka wari le sara, fagamaw ka sorɔ ka o bla.

Pɔli ni Silasi ka waajuri ke Bere

¹⁰ Ayiwa, lanabagaw ka Pɔli ni Silasi lataga Bere o lon yere su fe. O sera yi minke, o tagara don Yahudiyaw ta karanso* konɔ. ¹¹ Bere ta Yahudiyaw konɔ tun ka ni ka teme Tesaloniki taw kan pewu. Ala ta Kuma lamenni tun ka di o ye haali. Pɔli ni Silasi tun be fen o fen fo o ye, olugu yere tun be o segesege lon o lon k'a fe ni a bennin lo ni ciraw ta kuma ye. ¹² O Yahudiyaw caman lara Yesu ra; Gerekiw ce ra, musotogobatigi caman fana lara Yesu ra, ani ce caman. ¹³ Nka Tesaloniki Yahudiyaw nana a men minke ko Pɔli ni Silasi be Ala ta Kuma fora Bere, o nana Bere dugumogow fana kononosu ka o lawuri Pɔli ni Silasi kama. ¹⁴ Lanabagaw k'a ye ten minke, o yoronin bee o tagara ni Pɔli ye kogojida ra ka taga kurunba do ta; Silasi ni Timote tora Bere. ¹⁵ Dow ka Pɔli blasira ka taga se fo Ateni. Pɔli blasirabagaw sekoto ka na Bere, Pɔli ka cira fo o ye ko o ye taga a fo Silasi ni Timote ye ko o ye teliya ka na ale ko.

Pɔli kumana Atenikaw fe

¹⁶ Ka Pōli to Atēni, a bē Silasi ni Timote makōnōna, a k'a kōrōsi k'a ye ko Atēni dugu fanin lo jow ra; o ko k'a jusu tōrō kosebē. ¹⁷ O kosōn a tun bē to ka taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ye, ani siya wērē mōgō* minw bē siran Ala na. Lon o lon a tun bē taga jamalajenyōrō ra, ni a ka mōgō minw sōrō yi, a bē kuma olugu fē. ¹⁸ Epikuri* ta mōgōw, ani Sitoyiki† ta mōgōw ta lōnnikēbaga dōw nana kuma damina ni Pōli ye. Dōw ko: «Cē kumacamantigi nin ko di dē!» Dōw fana ko: «A bē i n'a fō a bē batofenkura dōw ta ko le fōra.» O ka o fō, sabu Pōli tun bē Yesu ko waajuri kera, ka suw kunuko fō.

¹⁹ O ka Pōli wele ka taga ni a ye dugu kititigeyōrō ra, yōrō min ye Areyopazi ye, k'a jīninka ko: «I nana ni karankura min ye, yala an bē se ka dō men o ra i fē wa? ²⁰ Sabu an bē kuma minw mēna i fē, o bēe ye kumakura le ye an na. O kosōn an b'a fē i ye o kow gbeya an ye.»

²¹ Atēni dugumōgōw, ani lonan minw bē o cē ra, olugu tun bē o ta wagati fanba bēe kē kokuraw fōri ni kokuraw lamenni le ra.

²² Pōli lōnin tora kititigeyōrō ra k'a fō mōgōw ye ko: «Aw Atenikaw, ne k'a kōrōsi k'a ye ko batofenw ko ka bon aw ma cogoya bēe ra kosebē. ²³ Sabu ne yaalayaalato aw ta dugu kōnō, ne ka aw ta sōnnikēyōrōw bēe kōrōsi; ne ka aw ta sōnnikēyōrō dō yere ye, a sebera min kan ko: «Mōgō tē batofen min suguya lōn, o sōnyōrō le bē nin ye.» Ayiwa, aw bē min batora k'a sōrō aw m'a lōn, ne yere nakun ye ka na o le ko fō aw ye. ²⁴ Ala min ka dunupa ni a kōnōfenw bēe dan, ale min ye sankolo ni dugukolo Matigi ye, ale tē sigi adamaden boro ta batoso lalaganin kōnō. ²⁵ Mōgō boro fana tē baara kē a ye, k'a kē i n'a fō a mako b'a ra ko mōgō ye a demē; sabu ale yere le bē janamanya ni nenekiri ni fen bēe di danfenw bēe ma. ²⁶ A ka siyaw bēe dan ka bō mōgō kelen na, ka o sigi dugukolo fan bēe ra, ka o ta wagati dantige, ka o sigiyōrōw danw yira o ra. ²⁷ A ka o kē janko mōgōw ye ale yōrōjini, ka jija k'a mōmō ka a jini fō k'a sōrō; o bēe n'a ta, a yōrō man jan an si ra. ²⁸ Sabu «ale le ka an dan, ka an janamanya, k'a to an bē se ka lamaga.» Aw ta dōnkirilabaga dōw fana ka o le fō ko: «An ye Ala ta denw le ye fana.»

²⁹ «Ayiwa, ni an ye Ala denw ye, o tuma an man kan k'a miiri ko Ala bē i n'a fō batofen tōw, mōgō yere boro ka o minw lalaga ni sanin ye, walama warigbē, walama kabakuru, ka kapa ni o yere ta miiriya ye. ³⁰ Ayiwa, Ala tē aw ta kolōnbariya wagati ta kow jate tuun; nka sisan a b'a fō mōgōw bēe ye yōrō bēe, ko o ka kan ka nimisa ka o kow dabla. ³¹ Sabu Ala ka lon dō sigi, lon min na a bēna dunupa bēe lajennin ta kiti tige terenninya kan, ale yere ta mōgō janawolomani sababu ra; Ala ka ale le lakunu ka bō saya ra, janko mōgōw bēe ye a lōn ka la a ra ko Ala ka ale le janawoloma.»

³² Ayiwa, mōgōw nana suw kunuko kuma men Pōli da ra minke dōrōn, dōw ka kē yereko ye a ma, k'a lōgōbō. Dōw fana ko: «Lon wērē an bēna a tō lamēn i fē.» ³³ Pōli bōra o cē ra ka taga. ³⁴ O bēe n'a ta, mōgō dōw lara Yesu ra, ka fara Pōli kan. Dugu kititigejama mōgō kelen tun bē o ra, min ye Denisi ye, ani muso dō, min tōgō tun ye ko Damarisi, ani mōgō dama dama.

* **17:18** 17.18 Epikuri ta mōgōw: Olugu tun b'a fē ka o yere tanga tōrō ma, ka dunupa diyabō.

† **17:18** 17.18 Sitoyiki ta mōgōw: Olugu ta jamōgō tōgō tun ye ko Zeno. Olugu fē, adamaden ka kan ka a yere kōrōsi, ani ka tōrō kun a yere ra.

18

Poli sera Korenti

(Korentikaw folo 1.1-9; 2.1-5; Korentikaw flanan 11.5-12; 12.12-13)

¹ O ko, Poli bora Ateni ka taga Korenti. ² A ka Yahudiyace do soro yi, min togo tun ye ko Akila; ale tun worora Pon mara ra. A naninkura tun lo ka bo Itali, ani a muso Pirisili, sabu masaceba Kolodi tun k'a fo ko Yahudiyaw bee ye bo Romu*. Poli ka jennogonya don ni o ye. ³ I n'a fo o bee tun be baara kelen le ke, Poli tora ni o ye, o ka baara ke nogon fe; o tun be fanibonw le lalaga. ⁴ Nenekirilon* o Nenekirilon, Poli tun be taga karanso* ra ka taga kuma ni Yahudiyaw ni Gerekiw ye, janko ka o ta miiriya yelema, o ye son Matigi ma.

⁵ Nka kabini Silasi ni Timote nana ka bo Masedoni, Poli k'a ta wagati bee ke Ala ta kuma waajuri le ra. A tun b'a fo Yahudiyaw ye k'a gbeya ko Ala ka Yesu le panawoloma k'a ke Kisibaga* ye. ⁶ Nka Yahudiyaw banna Poli ta kuma ma, k'a neni. Poli ka a ta derege yuguyugu o kan, k'a fo o ye ko: «Ni aw halakira, o ye aw yere no le ye, o te ne ta sira ye tuun. Sisan ne be taga siya were mogow* le fe.»

⁷ Poli bora o yoro ra ka taga ce do ta so, min togo tun ye Titusi Yutusi; Alapasiranbaga tun lo. A ta bon tun be karanso* kere fe. ⁸ Ayiwa, karanso kuntigi Kiripusi lara Matigi ra, a ni a ta gbamogow bee. Korentika minw tun ka Poli ta kuma men, olugu caman lara Yesu ra fana; o ka o batize.

⁹ Ayiwa, lon do su fe Matigi kumana Poli fe siko ra, k'a fo a ye ko: «I kana siran! Kuma, i kana je, ¹⁰ sabu ne be ni i ye; mogow si tena i mina ka kojugu ke i ra, sabu ne ta mogow ka ca nin dugu kon.»

¹¹ O ra, Poli tora Korenti ka mogow karan Ala ta Kuma ra fo san kelen ni karo woro.

¹² Nka ka Galiyon to Akayi jamanatigiya ra, lon do Yahudiyaw benna kelen ma ka wuri Poli kama k'a mina ka taga ni a ye kititigeyoro ra. ¹³ O ko: «Ce nin be mogow hakiri yelemana, ko o ye Ala bato cogo were ra, min ni an ta sariya* te ben.»

¹⁴ Ayiwa, sani k'a to Poli ye a da yele ko a be kuma doron, Galiyon ko Yahudiyaw ma ko: «Ni a tun kera ko nin ce tun ka ko benbari, walama kojuguba do le ke, ne tun bena sigi ka aw Yahudiyaw ta kuma lamen kosebe. ¹⁵ Nka i n'a fo aw be nogon sosora kumaw le koson, ani mogotogow, ani aw ta sariyaw ta kow, o tuma aw yere le ka kan ka o ko panabo. Ne te son ka nin ko nogon kiti tige.» ¹⁶ Galiyon ka o labo kititigeyoro ra. ¹⁷ Kabini o kera, o bee ka Sositeni mina, min ye karanso kuntigi ye, ka ale bugo berebere kititigeyoro na fe; Galiyon k'a ke i n'a fo ale yere ma o ye.

Poli sekora ka taga Antiyosi

¹⁸ Poli tora Korenti ka wagatijan ke belen. O ko, a ka sira daari lanabagaw fe; ale ni Pirisili ni Akila donna kurun kon ka taga Siri jamana fan fe. Nka Poli tun ka dajuru ta Ala fe; o ra, a k'a kun li Sankere, o ka soro ka taga. ¹⁹ O tagara se Efesi minke, Poli ka a tagamanogonw to o yoro ra. Ale yere tagara karanso* ra, ka taga kuma ni Yahudiyaw ye. ²⁰ Olugu ka a daari ko a ye to ni o ye ka wagati dama ke; nka Poli ma son. ²¹ A ka sira pini o fe k'a fo o ye ko ni Ala sonna, ale bena seko ka na o fe tuun. O ko, a bora Efesi ka don kurun kon ka taga.

²² O tagara se Sezare minke, a bora ka taga Zeruzalemu ka taga lanabagaw fo; o ko, a tagara Antiyosi. ²³ A tora Antiyosi ka wagati dama ke yi. O ko, a tagara Galasi mara ra, ka bo yi ka taga Firizi mara ra, ka lanabagaw karan, ka o baraka bonya lanaya ra.

Apolosi ka waajuri ke Efesi ani Korenti

²⁴ O wagati ra Yahudiyace do nana Efesi, min togo tun ye ko Apolosi; a tun bora Alesandiri. O ce tun be se kuma ra kosebe; a fana tun be kitabu kumaw lon kosebe. ²⁵ A tun karanna Matigi Yesu ta sira ko ra. A tun be jija ka Yesu ko fo mogow ye ka o karan ka ja ni a jusukun bee ye, nka a ta lonniya tun danna Yuhana Batizerikebaga ta karan doron le ma. ²⁶ A tun be kuma karanso* konon mogow bee ja na. Pisisili ni Akila ka a ta karan lamem minke, olugu k'a wele ka taga Matigi Yesu ta ko lalaga k'a fo a ye.

²⁷ Ayiwa, Apolosi tun b'a fe ka taga Akayi mara ra. Lanabagaw ka a ja gbeleya ko a ye taga; o ka sebe do ke k'a ci Akayi lanabagaw ma, ko o ye a minako ja. A sera yi minke, mogow minw lara Yesu ra Ala ta nema baraka ra, a ka olugu dema kosebe; ²⁸ sabu a tun be Yahudiyaw ta firiyorow yira o ra mogow bee ja na; a tun b'a yira o ra k'a gbeya, ko ka kapa ni kitabuwa ta kuma ye, Ala ka Yesu le panawoloma ka a ke Kisibaga* ye.

19*Poli ka waajuri ke Efesi*

¹ Ayiwa, ka Apolosi to Korenti, Poli ka Azi mara kuruyorow cetige ka taga se Efesi. A ka lanabaga dow sorow yi. ² Poli ka o lanabagaw jininka ko: «Yala aw lara Yesu ra wagati min na, aw ka Nin Saninman* sorow wa?» O ka Poli jaabi ko: «An yere m'a men ban ko Nin Saninman be yi.» ³ Poli ka o jininka tuun ko: «O tuma aw batizera batizeri* juman le ra?» O ka Poli jaabi ko: «Yuhana ta batizeri.» ⁴ Poli k'a fo o ye ko: «Yuhana ka mogow batize k'a yira ko o nimisara o ta jurumunw na; nka a tun b'a fo o ye ko min bena na ale ko fe, o ka kan ka la o ra; o ye Yesu le ye.»

⁵ O mogow ka o kuma men tuma min na, o ka sorow ka batize Matigi Yesu togo ra. ⁶ O ko, Poli ka a boro la o kan minke, Nin Saninman jigira o kan; o ka ke kuma ye kan werew ra; Ala ka kuma don o da ra ka mogow waaju. ⁷ O bee tun be mogow tan ni fla jagon bo.

⁸ Poli tun be to ka taga karanso* ra ka taga Ala ta Masaya* Kibaro Diman* fo mogow ye k'a gbeya. A tun be cogo bee ke janko ka mogow ta miiriya yelama ka son Matigi ta kuma ma; a ka o ke ka se fo karo saba. ⁹ Nka o mogow dow ka o kun gbeleya, ka ban Poli ta kuma ma, ka to ka Matigi ta sira ko mafiyenya jama ja korow. O ra, Poli ka lanabagaw wele ka bo o korow, ka taga ni o ye Tiranusi ta karanso ra, ka to ka o karan o yorow ra lon o lon.

¹⁰ Poli ka o ke fo san fla. O koson mogow minw bee tun be Azi mara ra, Yahudiyaw ni siya were mogow, olugu bee ka Matigi ta kuma men. ¹¹ Ala tun be kabakoba caman kera Poli sababu ra. ¹² Hali fani, walama fanikunkurun minw tun magara Poli fari ra, o tun be o la banabagatow kan; banabagatow tun be keneya, jinatow ta jinaw fana tun be bo o ra.

Seva dencew ta ko

¹³ Ayiwa, Yahudiya dow tun be yaalayaala, ko o be jinaw gben ka bo mogow ra; olugu nana a fo ko o be jinaw gben ka bo mogow ra ni Yesu togo ye. O tun b'a fora ko: «Ne b'a fo aw ye ko aw ye bo Yesu togo ra, Poli be Yesu min ko waajuri kera!» ¹⁴ Yahudiyaw ta sarakalasebagaw* kuntigi min togo tun ye ko Seva, o dence wolonfla le tun be o baara kera. ¹⁵ Lon do, jina do ka o jaabi ko: «Ne ka Yesu lon, ne k'a lon fana Poli ye mogow min ye. Nka aw ye jontigiw le ye?»

¹⁶ O jina tun be ce min na, o ce benna o kan. Ale kelen fanga gbiriya o bee ta ma. A ka o bugow fo ka o mandimi; o fari lakolon le borira ka bo bon konon. ¹⁷ O ko kibaroya sera Efesi dugumogow bee ma, Yahudiya ni

siya wɛrɛ mɔgɔw bɛɛ; siranya ka o bɛɛ mina, mɔgɔw fana ka Matigi Yesu tɔgɔ bonya. ¹⁸ O kosɔn minw tun lara Yesu ra, olugu caman nana lo o ta kewalejuguw ra, ka o fo kenɛ kan. ¹⁹ Minw tun bɛ subagaya kɛ, olugu fana caman nana ni o ta sɛbɛw ye ka na o jeni mɔgɔw bɛɛ na. O ka o sɛbɛw sɔngɔ jate mina k'a ye ko a benna warigbɛ waga bilooru le ma. ²⁰ O cogo ra, Matigi ta sebagaya baraka ra, Ala ta Kuma waajuri tun bɛ tagara na ni baraka ye.

Mankanba wurira Efesi

²¹ O kow bɛɛ ko fɛ, Pɔli k'a latigɛ Nin Saninman* baraka ra, ko a bɛ tɛmɛ Masedoni jamana ni Akayi jamana ra ka taga Zeruzalɛmu. A tun b'a fɔra fana ko: «Ni ne sera yi, ne na ka kan ka taga la Rɔmu* fana kan.» ²² A ka a ta baarakeɲogɔn fla bla a na ka taga Masedoni, minw ye Timote ni Eratusi ye. Ale yɛrɛ tora Azi mara ra ka wagati dama kɛ belɛn.

²³ Ayiwa, o wagati ra mankanba do wurira Matigi ta sira ko ra. ²⁴ Saninfagabaga do tun bɛ yi, o tɔgɔ tun ye ko Demetirisi; ale tun bɛ Efesikaw ta jo musoman Aritemisi ta jobon bisigiyaw le lalaga ni warigbɛ ye, ka o fiyeere. Ale ni a ta baaradenw tun bɛ wari caman sɔrɔ o sababu ra. ²⁵ Ayiwa, o cɛ ka a ta baaradenw ni saninfagabaga wɛrɛw lajɛn, k'a fo o ye ko: «Ne teriw, aw k'a lon ko an bɛ an ta baro sɔrɔra nin baara le ra. ²⁶ Nka nin Pɔli bɛ min kɛra, aw yɛrɛ bɛ o yera, aw fana b'a mɛnna; Efesi dugu dɔrɔn tɛ, nka a bɛ jini ka kɛ Azi mara bɛɛ ta ko le ye. A ka mɔgɔ caman le hakiri yɛlɛma, ka o kunnacɛn, k'a fo o ye ko mɔgɔ boro bɛ batofɛn minw lalaga, ko o tɛ batofɛn ye. ²⁷ Ayiwa, nin ko bɛ se ka kɛ sababu ye ka an ta baara cɛn, nka o dɔrɔn tɛ; an ta jomusoba Aritemisi ta jobon ta ko le bɛna kɛ ko gbansan ye. Ni o kɛra, Azi mara ni dunuɲa to bɛɛ bɛ jo musoman min batora, o ta bonya bɛɛ bɛna bo a kan.»

²⁸ O kumaw fɔra minkɛ, a lamɛnbagaw dimina; o ka kɛ pɛrɛn ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!»

²⁹ O mankan ka dugu bɛɛ naɲami; Pɔli tagamaɲogɔn fla minw tun ye Gayusi ni Sitariki ye, minw tun ye Masedonikaw ye, o bɛɛ girinna olugu kan ka o mina ka taga ni o ye jamalajenyɔrɔ ra. ³⁰ Pɔli yɛrɛ fana tun b'a fɛ ka taga jama ko, nka lanabagaw ma sɔn. ³¹ Azi mara mɔgɔba dɔw fana tun bɛ yi, olugu tun ye Pɔli teriw ye. Olugu fana ka mɔgɔ dɔw ci Pɔli fɛ, k'a daari ko a kana taga jamalajenyɔrɔ ra. ³² O wagati ra mankan cayara jamalajenyɔrɔ ra. Dɔw tun bɛ min fo, o ni tɔw ta tun tɛ kɛlɛn ye. Jama fanba tun ma o lajɛnkun yɛrɛ lon. ³³ Mɔgɔw ka o kow lakari cɛ do ye, min tɔgɔ tun ye ko Alesandiri. Yahudiyaw ka ale ɲɔni ka taga jama na fɛ ko a ye kuma. Alesandiri ka a boro korɔta ko a bɛ kuma jama fɛ. ³⁴ Nka o k'a ye ko Yahudiya lo minkɛ, o bɛɛ jenna ka kɛ pɛrɛn ye ko: «Efesikaw ta jo musoman Aritemisi le ka bon!» O tora o ra ka wagatijan kɛ.

³⁵ Dugu sɛberikɛbaga le nana jija ka jama mala; a k'a fo o ye ko: «Efesikaw, jɔntigi le m'a lon ko Efesi dugu le ye jomusoba Aritemisi ta jobon korɔsibaga ye, ani jo musoman yɛrɛ ja min bɔra san fɛ ka bɛn? ³⁶ Mɔgɔ si tɛ se ka o kow sɔsɔ. O ra, aw ka kan ka aw jusu suma, aw kana foyi kɛ aw yɛrɛ kun fɛ! ³⁷ Sabu aw bagara nin cɛ fla ma ka o mina ka na ni o ye, k'a sɔrɔ o ma foyi sonya jobon kɔnɔ, o fana ma kumajugu fo an ta jomusoba ma. ³⁸ Ayiwa, ni Demetirisi ni a ta baarakeɲogɔnw b'a fɛ ka mɔgɔ do jaraki ko do ra, o tuma kititigelonw bɛ yi, fagamaw fana bɛ yi; o ye na ni a ko ye olugu fɛ. ³⁹ Walama ni ko wɛrɛ le bɛ aw fɛ, aw bɛ se ka na o ko yira an ta ɲɔgɔnyɛlon na. ⁴⁰ Ni o tɛ, an ka mankanba min lawuri

bi, o be se ka an jaraki o ra ko an b'a fe ka jama lamuruti; sabu ni o ka an nininka, an tena se ka jama lajenkun fo mogo ye.»

⁴¹ Ayiwa, dugu seberikebaga ka o kuma fo, ka jama labla.

20

Poli ka tagama min ke Masedoni ni Geresi (Korentikaw folo 16.1-7; Romukaw 15.25-27)

¹ Ayiwa, mankan nana mala tuma min na, Poli ka lanabagaw wele ka o lajen. A kumana o fe ka o ladi, ka o ja gbeleya, ka soro ka sira jini o fe ko o be taga Masedoni. ² Poli temeto o yoro ra, a ka lanabagaw ja gbeleya ni ladirikan caman ye, ka soro ka taga Geresi jamana ra. ³ A ka karo saba ke yi. A nana laben ko a be kurunba do ta ka taga Siri jamana ra; nka a nana a men ko Yahudiya dow ka janfa siri a kama o yoro ra yi minke, a k'a latige ka seko ka na Masedoni. ⁴ Mogo minw tun be Poli blasirara, olugu fle nin ye: Pirusi dence Sopateri, ale tun bora Bere; Sitariki ni Sekundusi, olugu tun bora Tesaloniki; Gayusi, min tun bora Deribe; Timote ni Tisiki ni Torofime, olugu tun bora Azi mara ra. ⁵ Olugu blara an ja ka taga an kono Torohasi. ⁶ Burufunubari panagbe* temenin ko, an donna kurunba do kono Filipi; an ka tere looru ke tagama ra, ka taga o soro Torohasi. An ka logokun kelen ke yi.

Poli ta tagamalaban ka taga Torohasi

⁷ Logokun tere folo, an tun lajenna ka Matigi ta domuni ke jagon fe. Poli tun b'a fe ka taga o lon dugusagbe; a kumana lanabagaw fe ka meen fo ka taga se su cenance wagati ma. ⁸ An tun lajenna sankaso min kono, fitina caman tun mananin lo o bon kono. ⁹ Kanbelen do tun be ni an ye, min togo tun ye ko Etiyusi; ale tun siginin be bon finetiri dakun kan. Ale tora o yoro ra ka sunogo fo ka jina a yere ko. Poli kumana k'a meen minke, sunogo nana a magaya. A bora fo sankaso bon sabanan kunna ka na ben dugu ma. O nana a ta k'a ye ko a sara. ¹⁰ Poli jigira ka taga biri a kunna, k'a mina a boro fla ma, k'a fo an ye ko: «Aw hakiri kana jagami, a nin sekora a ma.»

¹¹ O ko, Poli yelenna; a ni lanabagaw ka Matigi ta domuni ke jagon fe. O ko, Poli kumana o fe tuun fo ka na teresun bo, ka soro ka taga. ¹² Etiyusi ta mogow k'a mina ka taga ni a ye so kono, a panaman. O ko ka lanabagaw jusu suma.

Poli bora Torohasi ka taga Mile

¹³ Ayiwa, anw donna kurun kono ka bla Poli ja ka taga se Asosi. An tun ka kan ka taga Poli ta kurun kono o yoro le ra, sabu ale yere tun k'a latige ko a be taga Asosi a sen na. ¹⁴ A tagara an soro Asosi wagati min na, an k'a ladon an fe kurun kono ka taga Mitileni. ¹⁵ An bora o yoro ra lon min na, an nana se Kiyosi kere fe o lon dugusagbe. O dugusagbe flanan an sera Samosi. O dugusagbe sabanan an sera Mile. ¹⁶ Poli tun b'a fe ka teme Efesi kere fe; a tun t'a fe ka lo yi tuun, janko a kana na meen ka teme Azi mara ra. A tun korotora ka se Zeruzalemu, janko ni a be se ka ke, a ye taga Pantekoti* lon kunben yi.

Poli ka Efesi lanabagaw ta cekorobaw ladi

¹⁷ Poli tora Mile ka cira bla ka taga Efesi lanabagaw ta jenkuru cekorobaw wele ka na. ¹⁸ O nana minke, a k'a fo o ye ko: «Kabini lon folo min na ne ka ne sen bla Azi mara ra, ne tun be tagama cogo min na aw ce ra wagati bee, aw yere ka o lon. ¹⁹ Ne ka ne yere majigi wagati bee ka baara ke Matigi

ye, ka tɔɔrɔ fɔ ka ɲaji bɔ; Yahudiyaw fana ka janfa siri ne kama wagati caman, ka sege caman lase ne ma. ²⁰ O bɛɛ n'a ta, aw ta nafa bɛ fɛn o fɛn na, ne ma o si dogo aw ma; ne ka aw karan jamayɔrɔw ra, ka aw karan aw yere ta sow kɔnɔ, ²¹ k'a fɔ mɔgɔw bɛɛ ye k'a gbɛɛya, Yahudiya fara siya wɛrɛ mɔgɔ* kan, ko o ye nimisa o ta jurumunw na ka sɔn Ala ma, ka la an Matigi Yesu ra.

²² «Ayiwa, sisan a fɛ, Nin Saninman bɛ ne jagboya ka taga Zeruzalɛmu; nka min bɛna taga ne sɔrɔ yi, ne tɛ o lɔn. ²³ Ne bɛ tɛmɛ dugu o dugu ra, Nin Saninman yere b'a yira ne ra ko kasorabla ni tɔɔrɔw bɛ ne ɲa. ²⁴ Nka ne tɛ ne ta saya, walama ne ɲanaman jate fɛnba ye. Min ka gbɛɛn ne ma, o ye ko ne ye ne ta tagama kɛ ka se a dan ma, ani Matigi Yesu ka baara min karifa ne ma, ne ye o kɛ ka dafa, ka Ala ta nɛɛma Kibaro Diman* ko fɔ mɔgɔw ye.

²⁵ «Ayiwa, ka a ta bi ra, ne ka Ala ta Masaya* waajuri kɛ aw min o min cɛ ra yan, ne k'a lɔn ko aw si ɲa tɛna la ne kan tuun. ²⁶ O kosɔn ne b'a fɔ aw ye k'a gbɛɛya bi, ko aw ra ni min firira, o ye o tigi yere nɔ le ye. ²⁷ Sabu Ala sago ye min ye aw ta kisiri ko ra, ne ka o bɛɛ fɔ aw ye, ne ma foyi dogo aw ra.

²⁸ «Ayiwa, aw ye aw yere kɔrɔsi; Nin Saninman ka aw bla sagakuru min kunna, aw ye o fana kɔrɔsi ka ɲa; aw ye aw janto Ala ta jɛnkuru ra, a ka min kunmabɔ ni a yere jori ye. ²⁹ Ne yere k'a lɔn ko ni ne tagara, mɔgɔlafiribaga dɔw bɛna don aw cɛ ra i ko warajuguw bɛ don sagaw cɛ ra cogo min na; o tɛna sagaw to. ³⁰ Mɔgɔ dɔw bɛna wuri hali aw yerɛw cɛ ra yan ni faninyakuma dɔw ye, ka lanabagaw lafiri, ka o tugu o yere kɔ. ³¹ O ra, aw ye aw yere cogoya lɔn; aw ye aw hakiri to a ra ko ne ka san saba kɛ aw cɛ ra, ka aw bɛɛ kelen kelen ladi su ni tere, fɔ ka ɲaji bɔ aw kosɔn.

³² «Ayiwa, sisan ne bɛ aw karifa Ala ma, ani a ta nɛɛma kuma ma. Ale le bɛ se ka aw baraka bonya lanaya ra; a ka fɛn min layiri ta aw ye, a bɛna o di aw ma, ani a ta mɔgɔ ɲanawolomaninw bɛɛ.

³³ «Ne ma ɲabɔ mɔgɔ si ta wari fɛ, walama mɔgɔ ta sanin, walama mɔgɔ ta faniw. ³⁴ Aw yere k'a lɔn ko ne yere boro le ka baara kɛ ka ne ni ne tagamaɲɔgɔnw bɛɛ mako ɲa.

³⁵ «Ne k'a yira aw ra cogo bɛɛ ra ko an ka kan ka baara kɛ ten le, ka dɛɛbagatɔw dɛmɛ, ani ka an hakiri jigi Matigi Yesu ta kuma ra, ko: <Dugawu bɛ sɔnni le ra ka tɛmɛ sɔrɔri kan.> »

³⁶ Ayiwa, Pɔli ka o kuma fɔ ka ban minke, a ka a kinbiri gban ka Ala daari ni lanabagaw bɛɛ ye. ³⁷ Lanabagaw bɛɛ kasira kɔɛbɛ Pɔli tagako ra; o ka a fo ni kanuyafari ye. ³⁸ Pɔli tun k'a fɔ minke ko o si ɲa tɛna la ale kan tuun, o kuma le tun ka o jusu kasi kɔɛbɛ. O kɔ, o tagara Pɔli blasira kurunda ra.

21

Pɔli tagacogo Zeruzalɛmu

¹ Ayiwa, an ni lanabagaw nana faran ɲɔgɔn na tuma min na, an donna kurun kɔnɔ, ka teren ka taga Kɔsi. O dugusagbɛ an sera Rodi, ka bɔ yi ka taga Patara. ² An ka kurunba dɔ sɔrɔ yi, o tun bɛ tagara Fenisi mara ra; an donna o kɔnɔ ka taga. ³ An surunyara Sipere jamana ra; an tun bɛ o jamana yera, nka an k'a to an numanboroyanfan fɛ ka taga Siri jamana fan fɛ. Kurunba tagara lɔ Tiri, sabu doni minw tun bɛ kurun kɔnɔ, o tun ka kan ka jigi o dugu le ra.

⁴ An ka lanabaga dɔw sɔrɔ Tiri; an ka tere wolonfla ke ni olugu ye. Tɔrɔ minw tun bena Pɔli sɔrɔ Zeruzalemu, Nin Saninman tun ka o yira o lanabagaw ra, o koson o k'a fo Pɔli ye ko a kana taga Zeruzalemu. ⁵ An tun ka kan ka tereda minw ke, o dafara minke, an ka sira mina; lanabagaw bee bɔra, o ni o ta musow ni o ta denw, ka taga an blasira, ka bo ni an ye fo dugu konɔ. An bee ka an kinbiri gban jida ra yi, ka Ala daari. ⁶ O ko, an ka fori di jɔgon ma minke, an donna kurun konɔ; olugu sekora ka taga o ta so.

⁷ An bɔra Tiri ka taga Pitolemasi; o kera an ta tagama dan ye. An tagara o yɔrɔ lanabagaw fo, ka tere kelen ke ni o ye. ⁸ O dugusagbe an tagamana ka taga Sezare. An tagara Kibaro Diman fɔbaga Filipe ta so konɔ; lanabagaw tun ka ce wolonfla minw panawoloma Zeruzalemu, ale tun ye o ra kelen ye. An jigira ale ta so. ⁹ Denmuso sunguru naani tun be Filipe fe, Ala tun be kuma don olugu da ra ka mɔgow waaju. ¹⁰ An ka tere dama ke Filipe ta so; lon do, cira do nana ka bo Zude; o togo tun ye ko Agabusi. ¹¹ O ce nana an fe, ka na Pɔli ta kurusijara ta ka a yere senw ni a borow siri ni o ye, k'a fo ko: «Nin Saninman ko: <Nin kurusijara ye mɔgo min ta ye, Yahudiyaw bena o tigi mina Zeruzalemu k'a siri nin cogo le ra, ka a don siya were mɔgow* boro.> »

¹² Kabini an ka o kuma men, an ni o yɔrɔ lanabagaw bee ka ke Pɔli daari ye ko a ye sabari a kana taga Zeruzalemu. ¹³ Pɔli ko: «Aw kana kasi ten, ka ne jusu kasi. A kana dan kasorabla dama ma, hali ni ne ka kan ka sa Zeruzalemu, Matigi Yesu togo koson, ne sonna o ma.»

¹⁴ An k'a ye ko Pɔli t'a fe k'a ta miiriya bo Zeruzalemu taga kan minke, an jera. An ko: «Min ye Matigi sago ye, o ye ke.»

¹⁵ An ka o wagati ke Sezare minke, an ka an yere laben ka taga Zeruzalemu. ¹⁶ Sezare lanabaga dɔw tagara an blasira. O tagara ni an ye ce do ta so, min togo ye ko Minason. Ale be bo Sipere; lanabaga lo kabini wagatijan. An tun ka kan ka jigi o ce ta so.

Pɔli tagara Yakuba fe Zeruzalemu

¹⁷ An sera Zeruzalemu minke, lanabagaw ka an kunben ni ninsondiya ye. ¹⁸ O lon dugusagbe Pɔli tagara ni an ye Yakuba fe; lanabagaw ta cekorobaw bee nana fana. ¹⁹ Pɔli ka mɔgow fo ka ban tuma min na, Ala ka ko o ko ke siya were mɔgow* ce ra a ta waajuri baraka ra, a donna o bee ra ka o nafa o ye kelen kelen. ²⁰ O mɔgow ka o men minke, o ka Ala tando. O ko, o ko Pɔli ma ko: «An balemace, i m'a ye, Yahudiya waga caman le lara Yesu ra yan, nka hali bi o bee cesirinin be cira Musa ta sariya* ko ra. ²¹ Ayiwa, mɔgo dɔw nana a fo o ye ko Yahudiya minw be siya were mɔgow ce ra, ko ele le k'a fo olugu ye ko o ye cira Musa ta sariyaw* bla, ko o kana o ta denw kenesigi tuun, ko o kana landaw si ke fana. ²² Ayiwa, an bena nin ko mina cogo di? Sigiya t'a ra, o bena a men ko i nana. ²³ O ra, an bena min fo i ye, i ka kan ka o le ke. Ayiwa, ce naani be an fe yan, olugu tun ka dajuru ta Ala fe. ²⁴ I be don ni o ye Alabatosoba konɔ, ka i yere saninya ni o ye ka kapa ni sariya ye. I yere ye o bee ta kunlisara bo janko o ye o kun li. Ni o kera, Yahudiyaw bena a lon ko mɔgow ka ko o ko fo i ta ko ra, ko o si te can ye. O bena a ye fana ko ele yere be tagamana sariya kan. ²⁵ Nka siya were mɔgo minw lara Yesu ra, an ka sebe ci olugu ma ka an ta miiriya yira o ra; an k'a fo o ye ko sogo o sogo fagara jow kan, o kana o domu, o kana a jori min, o kana jufasogo domu, o kana jatoya ke.»

²⁶ Ayiwa, Pɔli farara o ce naani kan. O dugusagbe, a ka a yere saninya ni o ye. O ko, o tagara don Alabatosoba lu konɔ jɔgon fe, Pɔli ka o ta

saninyarilonw dafawagati yira, o koro ye lon min o bee kelen kelen ta saraka ka kan ka bo.

Mogow ka Poli mina Alabatosoba kono

²⁷ Tere wolonfla tun bena dafa wagati min na, Azi mara Yahudiyaw ka Poli ye Alabatosoba kono. O ka jama bee kononosu; o ka Poli mina, ²⁸ ka ke peren ye ko: «Izirayelimogow, aw ye na o, aw ye na! Ce min be yaala ka mogow bee karan yoro bee, ka an ta siya mangboya, ka an ta sariyaw mangboya, ani ka yoro saninman mangboya, ale le ye nin ye. Sisan a yere ka siya were mogow* dow ladon Alabatosoba kono, ka an ta yoro saninman lanogo.»

²⁹ O ka o fo, sabu o tun ka Efesikace Torofime ni Poli ye jagon fe dugu kono. A kera o pa na ko Poli donna ni a ye Alabatosoba kono le.

³⁰ A kera ten, dugu bee pagamina. Mogow tun borira ka bo dugu fan bee ra ka na. O ka Poli mina k'a sama ka bo Alabatosoba kono, ka Alabatosoba daw datugu. ³¹ I n'a fo o tun b'a fe ka Poli faga, o kuma sera sorasiw kuntigiba ma, ko Zeruzalemu dugu bee pagaminin lo. ³² O yoronin kelen bee sorasiw kuntigiba ka sorasi dow ta, ani sorasikuntigi dow; o borira ka don dugu kono. Yahudiyaw ka sorasiw kuntigiba ni a ta sorasiw ye minke, o ka Poli bugori dabra. ³³ Sorasiw kuntigiba nana Poli mina. A k'a fo sorasiw ye ko o ye Poli siri ni negejoroko fla ye. Poli sirinin ko, a ka jininkari ke ko Poli ye jon ye, ko a ka mun le ke? ³⁴ Jama bee tun be perenna, nka dow tun be min fo, o ni tow ta tun te kelen ye. Sorasiw kuntigiba nana a ye ko a te kuma kelen sorora k'a men mankan bonyakojugu fe minke, a k'a fo sorasiw ye ko o ye taga ni Poli ye bonba kono. ³⁵ Poli tagara se donda yelenyoro ma minke, sorasiw ka Poli ta, jama ta fariya koson; ³⁶ sabu jamaba tun tugura a ko, o bee be perenna ko: «Aw y'a faga!»

Poli kumana jama fe

(Kewalew 9.1-19; 26.9-20; Galasikaw 1.11-16; Timote folo 1.12-17)

³⁷ Poli donto bonba kono, a ko sorasiw kuntigiba ma ko: «Yala ne be se ka kuma i fe wa?» Sorasiw kuntigiba ko: «I be gerekikan men wa? ³⁸ O tuma Misirankace min murutira yan, ni a wagati ma meen, fo a tagara ni mogow waga naani ye kongo kono mogowfaga kama, ele le te o ye wa!» ³⁹ Poli ka jaabi ko: «Ne ye Yahudiya le ye, ne bora Tarisi, Silisi jamana ra. Ne ye dugu min mogow ye, o dugu ka bon. Sabari k'a to ne ye kuma jama fe.»

⁴⁰ Sorasiw kuntigiba sonna ko Poli ye kuma. Poli lonin tora bon donda yelenyoro kan ka a boro korota mogow fe ko a b'a fe ka kuma o fe. Mogow bee jera; Poli kumana o fe aramekan na; a ko:

22

¹ «Ne balemaw, ani ne faw, ne bena kuma min fo sisan k'a yira aw ra ko ne ma kojugu si ke, aw ye o lamen!»

² Mogow k'a ye ko a be kumana o fe aramekan na minke, o bee jera, ka mankan bee dabra. Poli ko:

³ «Ne ye Yahudiya le ye, ne worora Tarisi, Silisi jamana ra. Nka ne lamona Zeruzalemu yan. Ne ta karamogofa tun ye Gamaliyeli ye; ale le ka ne karan ka pa, ka kapa ni an bemaw ta sariya* kow bee ye. Ne fana tun cesirinin lo Ala ko ra kosebe, i n'a fo aw be cogo min na bi. ⁴ Mogow minw be nin sira kan, ne ka olugu toro fo ka dow faga, ka o siri ka o bla kaso ra, ce fara muso kan. ⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba*, ani cekorobaw ta namogow ta jenkuru ye ne seerew ye o kow ra. Ne yere tun ka sebe soro

o fe ka taga a di Damasi Yahudiyaw ma, janko ni ne tagara lanabaga dow soro o yoro ra, ne ye olugu mina ka o siri ka na ni o ye Zeruzalemu, janko ka o tooro.

⁶ «Ayiwa, ka ne tagato to sira ra, ne surunyara Damasi ra minke, teregban fe, yeelenba do barara ka bo sankolo ra ka manamana ka ne lamini. ⁷ Ne benna dugu ma; ne ka kumakan do men, ko: «Soli, Soli, mun koson i be ne tooro?» ⁸ Ne k'a jininka ko: «Ele ye jon ye, Matigi?» A ko ne ma ko: «Ne ye Yesu Nazaretikace le ye; i be ne le tooro.» ⁹ Ayiwa, mogo minw tun be ni ne ye, olugu ka yeelenba ye, nka min tun be kumana ne fe, o ma o tigi kan men. ¹⁰ Ne ka jininkari ke, ko: «Ne ka kan ka mun le ke, Matigi?» Matigi ko ne ma ko: «Wuri ka taga Damasi; Ala b'a fe i ye min ke, o bena taga o fo i ye.» ¹¹ I n'a fo yeelen bonyakojugu koson ne tun te foyi yera tuun, mogo minw tun be ni ne ye, olugu ka ne boro mina ka taga ni ne ye Damasi.

¹² «O y'a soro ce do tun be Damasi, a togo ye ko Ananiyasi. Alapasiranbaga tun lo, ani sariya siratagamabaga; Damasi Yahudiyaw bee tun be a togonuman fo. ¹³ A nana ne fe ka na lo ne koro k'a fo ne ye ko: «Ne balemace Soli, i na yele ka fleri ke.» O yoronin kelen bee, ne na yelera, ne k'a ye. ¹⁴ A k'a fo ne ye ko: «An bemaw ta Ala ka i panawoloma, janko i ye a sago lon. Min kelenpe terennin be, a k'a to i ye o ye, ani ka a yere kumakan men. ¹⁵ Sabu i ka min ye, ani i ka min men, i bena ke a seere ye mogow bee na koro, ka o bee fo o ye. ¹⁶ Ayiwa, sisan i kana sigi ka fen were makono tuun. Wuri ka batize k'a to i ta jurumunw ye yafa i ma Matigi Yesu togo baraka ra*.»

¹⁷ «O ko, ne sekora ka na Zeruzalemu minke, lon do, ka ne to Aladaari ra Alabatosoba kono, Ala ka fen do yira ne ra. ¹⁸ Ne ka Matigi ye, a k'a fo ne ye ko: «I teliya ka bo Zeruzalemu dugu kono, sabu i bena kuma min fo ne ta ko ra, mogo si tena son o ma yan.» ¹⁹ Ne ko: «Matigi, ne tun be donna karansow* kono cogo min na ka lanabagaw mina ka o bugo ka o bla kaso ra, o yere ka o lon. ²⁰ Hali o tun be i ta seere Etiyeni fagara wagati min na, ne yere tun be o yoro ra. Ne tun sonna Etiyeni fagari ma; ne ka a fagabagaw ta deregew mina o ye.» ²¹ Nka Matigi ko: «Taga, sabu ne bena i ci ka taga yorojan, siya were mogow* le fe.» »

Poli ko ale ye Romu jamanaden ye

²² Ayiwa, jama bee tun jera ka Poli lamem fo ka na se nin kumaw ma. Nka kabini Poli ka nin kumaw fo minke, jama ka ke perem ye ko: «Nin mogo suguya ka kan ka faga ka bo dunupa kono, a panaman man kan ka to!»

²³ O tun be perenna, ka o ta deregew bo ka o fifafifa, ka buguri ce ka o seri san fe ka gbangban lawuri. ²⁴ Sorasiw kuntigiba k'a fo sorasiw ye ko o ye don ni Poli ye bonba kono, ka a bugo ni gbepe ye, k'a jagboya ka kuma. A ka ko min ke k'a to mogow be perenna a kunna, a ye o fo. ²⁵ Wagati min o ka Poli siri ko o b'a bugo, sorasikuntigi min tun be Poli kere fe, Poli ko o ma ko: «Ka kana ni sariya ye, yala a bennin lo ko aw ye Romu jamanaden do bugo ni gbepe ye k'a soro kiti ma ben a kan wa?» ²⁶ Sorasikuntigi ka o men minke, a tagara o fo sorasiw kuntigiba ye, ko: «Ele tun b'a fe ka mun le ke tan? Ce nin ye Romu jamanaden le ye de!» ²⁷ Sorasiw kuntigiba yere tagara Poli jininka ko: «Yala can lo ko ele ye Romuka le ye wa?» Poli ko: «Onhon.» ²⁸ Sorasiw kuntigiba ko: «Ne ka wariba le sara ka soro ka ke Romuka ye de!» Poli ko: «Ne worora a ra le!»

* **22:16** 22.16 Poli k'a ta seereya fo (Kewalew 9.1-16; 26.12-18).

²⁹ O yorɔnin bɛɛ ra minw tun b'a fɛ ka Pɔli bugɔ k'a jagboya ka kuma, olugu bɔra a kɔɔ. Sorasiw kuntigiba yɛɛ siranna, sabu ale le k'a to o ka Pɔli siri, k'a sɔɔ Rɔmuka lo.

Pɔli bɛ kuma kititigejama mɔgɔw fɛ

³⁰ Ayiwa, Pɔli jarakikun yɛɛ tun ye fɛn min ye Yahudiyaw fɛ, sorasiw kuntigiba tun b'a fɛ ka o lɔn. O le kosɔn o lon dugusagbɛ, a ka nɛgejɔɔkɔ bɔ Pɔli ra, ka sarakalasebagaw* kuntigiw ni kititigejama bɛɛ wele ka o lajen. O kɔ, o tagara ni Pɔli ye ka taga a lɔ o cɛ ma.

23

¹ Pɔli ka a ja lɔ kititigejama ra k'a fɔ ko: «Ne balemaw, fɔ ka na se bi ma, ne ka ne tagamacogo kɛ ka kapa ni Ala sago ye; ne jusukun tɛ ne jaraki o ra.» ² Pɔli ka o fɔ minke, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi k'a fɔ Pɔli kerɛfɛmɔgɔ dɔw ye ko o ye Pɔli bugɔ a da ra. ³ Pɔli ko a ma ko: «Ele flankafu, Ala fana bɛna i bugɔ. Ele siginin bɛ yan ka kiti tige ka kapa ni sariya* ye, nka i ko o ye ne bugɔ, k'a sɔɔ sariya ma o fɔ.» ⁴ Mɔgɔ minw tun bɛ Pɔli kerɛ fɛ, olugu ko Pɔli ma ko: «I bɛ Ala ta sarakalasebagaw kuntigiba le nɛnina kɛ!» ⁵ Pɔli ka o jaabi ko: «Ne balemaw, ne m'a lɔn ko sarakalasebagaw kuntigiba lo. Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko: <I kana kumajugu fɔ i ta jamana namɔgɔ dɔ ma.> »

⁶ Ayiwa, Pɔli tun k'a lɔn ko kititigejama mɔgɔ dɔw tun ye Sadusiw* ye, dɔw tun ye Farisiw* ye. O kosɔn, a pɛrɛnna kititigejama cɛ ma, k'a fɔ ko: «Ne balemaw, ne ye Farisi yɛɛworo le ye. Ne lanin b'a ra ko suw bɛna kunu lahara minke, o le kosɔn kiti bɛ tigera ne kan bi.»

⁷ Kabini Pɔli ka o fɔ, sɔsori donna Farisiw ni Sadusiw cɛ; jama kan taranna. ⁸ Sabu Sadusiw ko, ko suw tena kunu lahara, ko mɛleke tɛ yi, ko nin wɛrɛw si tɛ yi fana; k'a sɔɔ Farisiw lanin bɛ o kow bɛɛ ra. ⁹ Mankan bonyara kosebɛ; Farisiw ta jenkuru sariya karamɔgɔ* dɔw wurira ka muruti k'a fɔ jama ye ko: «An kɔni ma kojugu si sɔɔ nin cɛ ra. A bɛ se ka kɛ ko nin dɔ, walama mɛleke dɔ le kumana a fɛ.»

¹⁰ Sɔsori nana bonya ka taga a fɛ; sorasiw kuntigiba nana siran ko o kana na ban ka Pɔli samasama fɔ k'a faga. O kosɔn, a ka sorasi dɔw ci ko o ye jigi ka taga Pɔli bɔsi o boro ka taga ni a ye sorasiw ta bonba kɔnɔ.

¹¹ O lon dugusagbɛ su fɛ, Matigi ka a yɛɛ yira Pɔli ra k'a fɔ a ye ko: «I ja gbɛleya; i ka seereya bɔ ne ta ko ra Zeruzalɛmu yan cogo min na, i ka kan ka ne ta ko seereya kɛ Rɔmu* o cogo kelen na fana.»

Yahudiyaw ka janfa siri Pɔli kama

¹² O dugusagbɛ sɔgɔmada fɛ, Yahudiya dɔw ka janfa siri Pɔli kama. O karira jɔgɔn ye ko olugu tena domuni kɛ, o tena ji min, fɔ ni o ka Pɔli faga.

¹³ Yahudiya minw tun ka o janfa siri, o tun ka ca ni mɔgɔ binaani ye. ¹⁴ O mɔgɔw tagara sarakalasebagaw* kuntigiw ni cɛkɔɔbaw fɛ, ka taga a fɔ o ye ko: «An k'a latige ka kari jɔgɔn ye ko an si tena domuni kɛ, walama ka ji min, fɔ ni an ka Pɔli faga. ¹⁵ O kosɔn, aw ni kititigejama mɔgɔ tɔw bɛɛ, aw ye bɛn a ra ka taga sorasiw kuntigiba daari ko a ye Pɔli di aw ma k'a kɛ i n'a fɔ aw b'a fɛ ka a ta kɔna segesegɛ le ka ja. An kɔni labennin lo k'a kɔnɔ sira ra k'a faga sani a ye se aw ma yan.»

¹⁶ Nka Pɔli balemamuso dence ka o janfa ko mɛn. Ale borira ka taga bonba kɔnɔ ka taga o fɔ Pɔli ye. ¹⁷ O tuma, Pɔli ka sorasikuntigi dɔ wele

k'a fɔ a ye ko: «Taga ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba fɛ; kuma dɔ b'a fɛ k'a fɔ a ye.»

¹⁸ O sorasikuntigi tagara ni kanbelennin nin ye sorasiw kuntigiba fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Kasoden Pɔli le ka ne wele k'a fɔ ne ye ko ne ye na ni kanbelennin nin ye i fɛ, ko kuma b'a fɛ k'a fɔ i ye.» ¹⁹ Sorasiw kuntigiba ka kanbelennin mina a boro ma ka gbara ni a ye kɛɛ fɛ ka a jɪninka ko: «Mun le bɛ i fɛ k'a fɔ ne ye?» ²⁰ Kanbelennin k'a fɔ a ye ko: «Yahudiyaw le benna a ra ko o bɛna i daari sini, ko i ye Pɔli bla ka taga kititigɛjama fɛ. O ko o b'a fɛ ka a ta kɔna sɛgesɛge le ka ja tuun. ²¹ Nka i kana la o ra! Sabu o ta mɔgɔ dɔw bɛna dogo sira ra ka Pɔli kɔnɔ. O ka ca ni mɔgɔ binaani ye. O k'a latigɛ ka kari Ala ra ko o tɛna domuni kɛ, o tɛna ji min fɔ ni o ka Pɔli faga. O labennin lo ka ban. O bɛ ele ta kuma le makɔnɔna.»

²² Sorasiw kuntigiba k'a fɔ kanbelennin ye k'a gbɛɛya ko a kana a to mɔgɔ wɛrɛw ye o kuma mɛn. Kanbelennin bɔra ka taga.

Sorasiw kuntigiba ka Pɔli lataga jamanatigi Felisi fɛ

²³ O kɔ, sorasiw kuntigiba ka sorasikuntigi fla wele k'a fɔ o ye ko: «Aw ye sorasice kɛmɛ fla fara jɔgɔn kan, ani sotigi biwolonfla, ani cɛ tamantigi kɛmɛ fla. O bɛɛ ye labɛn; ni su kora, o bɛ taga Sezare. ²⁴ Aw ye so dɔ labɛn Pɔli ye fana, janko a ye se jamanatigi Felisi fɛ yi, foyi kana a sɔrɔ.»

²⁵ A ka sɛbɛ kɛ k'a ci Felisi ma, ko: ²⁶ «Ne Kolodi Lisiyasi bɛ nin sɛbɛ ci jamanatigijuman Felisi ma; ne ta fori bɛ i ye. ²⁷ Yahudiyaw tun ka nin cɛ mina, o tun bɛ jɪni k'a faga. Wagati min na ne k'a mɛn ko Rɔmuka lo, ne ka ne ta sorasi dɔw ci ka taga a bɔsi o boro. ²⁸ A tun ka ko kelen min kɛ k'a to Yahudiyaw b'a jarakira, ne tun b'a fɛ ka o lɔn. O kosɔn ne tagara ni a ye o ta kititigɛjama fɛ. ²⁹ Nka ne nana a kɔrɔsi k'a ye ko o bɛ a jarakira kun min na, o ye olugu yɛrɛ ta sariyaw* ko le ye; ni o tɛ, a tun ma kojugu si kɛ min ka kan ni fagari ye walama kasorabla. ³⁰ O kɔ fɛ o ka ne lasɔmi minke ko Yahudiyaw ka janfa siri a kama, o yɔrɔnin bɛɛ, ne k'a bla ka taga i fɛ, k'a fɔ Yahudiyaw ye ko o b'a jarakira kun min na, ko o ye taga o fɔ ele yɛrɛ ye. [Ka an bɛn.]»

³¹ Min fɔra sorasiw ye, o ka o kɛ; o ka Pɔli ta o su fɛ ka taga se fɔ Antipatirisi. ³² O dugusagbɛ, sorasi minw tun bɛ o sen na, olugu sekora ka na o ta bonba kɔnɔ. Minw tun bɛ so kan, olugu tagara ni Pɔli ye. ³³ O sera Sezare minke, o ka sɛbɛ di jamanatigi ma, ka Pɔli yira a ra. ³⁴ Jamanatigi ka sɛbɛ karan ka ban minke, a ka Pɔli jɪninka ko: «I bɔra mara juman le ra?» Pɔli k'a fɔ a ye ko ale bɔra Silisi. ³⁵ A ko Pɔli ma ko: «Ni i jarakibagaw nana se yan tuma min na, ne bɛna i lamɛn.» A ko o ye Pɔli bla Herodi* ta bonba kɔnɔ k'a kɔrɔsi.

24

Yahudiyaw ka Pɔli jaraki Felisi ja kɔrɔ

¹ Ayiwa, tere looru tɛmenin kɔ, sarakalasebagaw kuntigiba* Ananiyasi nana Sezare, ale ni cɛkɔrɔba dɔw, ani cɛ kumalɔnbagaba dɔ, min tɔgɔ ye ko Terituli. Ko min donna o ni Pɔli cɛ, a nana o jafɔ jamanatigi Felisi ye. ² O ka Pɔli wele ka na. Terituli k'a damina ka Pɔli jaraki; a ko: «Jamanatigijuman, an bɛ hɛraba min na jamana kɔnɔ bi, ele le baraka ra an ka o hɛra sɔrɔ. Ele ta hakiritigiyaba le kosɔn fana, yɛlɛmanin caman kɛra jamana kɔnɔ, ka jamana lataga ja fɛ. ³ An bɛɛ bɛ i walepumanlɔn o kow bɛɛ ra wagati bɛɛ, ani yɔrɔ bɛɛ, jamanatigijuman Felisi. ⁴ Nka i n'a fɔ

ne t'a fe ka i lasigi ka meen, o koson ne be i daari i ye sabari ka an lamen doonin.

⁵ «Ayiwa, an k'a ye ko nin ce ye cenrikebaga le ye, min ka kere lawuri dununa Yahudiyaw bee ce ra; ale le ye Nazaretikaw ta diina namogo ye. ⁶ A tun be jini ka an ta Alabatosoba yere lanogo, o le koson an k'a mina. [An tun b'a fe k'a ta kiti tige ka kapa ni an ta sariya* ye; ⁷ nka sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana a bosi an boro fanga ra, ⁸ ko an ye na a jarakikun fo ele yere ye.] Ni i yere ka a jininka ka ja, an b'a jarakira ko minw na, i bena o lon.»

⁹ Yahudiya tow fana lora o kuma kelen kan, ko Terituli ka min fo, ko o ye can ye.

Poli kumana jamanatigi ja koru

¹⁰ Ayiwa, jamanatigi k'a fo Poli ye ko a ye a ta fo. Poli ka kuma ta k'a fo jamanatigi ye ko: «Ne k'a lon ko ele be an ta siya ta kiti tigera kabini san caman. O le koson ne te siran ka kuma k'a yira i ra ko ne ma kojugu si ke. ¹¹ Ne nana Zeruzalemu ka na Ala bato, a ma teme tere tan ni fla kan folo. Ni i ka o ko segesege, i bena a ye ko can lo. ¹² O wagatiw bee konu, o ma ne ye sosori ra ni mogo si ye, walama ko ne be jama lamuruti ra Alabatosoba konu, walama karanso* do konu, walama dugu konu yoro do ra. ¹³ Nin mogow te se ka foyi si fo k'a yira ko o be ne jarakira kun min na ko o ye can ye.

¹⁴ «Ayiwa, ne koni be lo min na k'a fo i ja na, o ye ko, ne be an bemaw ta Ala le batora ka kapa ni nin sira ye, olugu ko o min te can ye. Nka fen o fen sebera sariya* kitabuwa ni ciraw ta kitabuwa konu, ne lara o bee ra. ¹⁵ Ne jigi be Ala kan ko min na, olugu fana jigi be a kan o ko kelen le ra, ko mogonumanw ni mogojuguw bee su bena kunu lahara. ¹⁶ O le koson ne be jija, janko ne jusukun gbenin ye to, ne jarakibari ye ke Ala ja koru, ani mogow ja koru.

¹⁷ «Ayiwa, san caman temenin ko, ne nana Zeruzalemu ka na ne ta siyamogo dow deme ni wari ye, ani ka sarakaw bo Ala ye. ¹⁸ O nana ne soru o kopaw le ra Alabatosoba konu; ne tun saninyanin lo, jama tun te yi, sosori tun te yi. Azi mara Yahudiya dow le tun be ni ne ye. ¹⁹ Ni a kera ko ne tun ka kojugu do le ke, olugu le tun ka kan ka ke yan ka ne jarki i ja koru. ²⁰ Ni o te, wagati min na ne ta kiti tun be tigera kititigejama ja koru, ni a kera ko ne ka kojugu do ke yi, mogo minw be yan, olugu ye o fo i ye. ²¹ Ka ne lonin to o ja fe, ne kumana ni kanba ye, ka nin kuma kelen le fo ko: <Ne lanin b'a ra ko suw bena kunu ka bo saya ra lahara, o le ka ne bla kiti ra aw ja fe bi.> »

²² Ayiwa, i n'a fo Felisi tun ka lanaya ko faamu, a ka kiti bla lon were ra, k'a fo o ye ko: «Aw ye taga; ni sorasiw kuntigiba Lisiyasi nana na, ne bena aw ta kopa janabo.» ²³ O ko, a ko sorasikuntigi do ma ko a ye Poli to kaso ra, k'a korosi, nka a y'a to a ye laganfiyayoro soru; ni a teri dow b'a fe ka na bo a ye ka fen do di a ma, a ye son o ma.

Poli kumana jamanatigi ni a muso ja koru

²⁴ Tere dama temenin ko, jamanatigi Felisi nana ni a muso ye, min ye Durusili ye; o muso tun ye Yahudiya ye. O ka mogo ci ka taga Poli wele ka na. Mogo be la Yesu Kirisita ra cogo min na, Poli ka o jafu o ye. ²⁵ Nka Poli kumana ka se terenninya ma tuma min na, ani mogo ka kan ka a yere mina jurumun ma cogo min na, ani lahara ta kiti, Felisi siranna; a ko Poli ma ko: «Taga folo; ni ne nana wagati soru, ne bena i wele tuun.» ²⁶ A tun

b'a hakiri ra fana ko Pɔli bɛna wari le di ale ma, o kosɔn a tun bɛ to ka Pɔli wele ka na kuma a fɛ tuma caman.

²⁷ O ka san fla kɛ o ra ten. Pɔrisusi Fɛtusi nana sigi jamanatigiya ra Felisi nɔ ra. Felisi tun b'a fɛ ka a yɛrɛ ko diya Yahudiyaw ye, o kosɔn a ka Pɔli to kaso ra yi.

25

Pɔli ko a ta kiti bɛ tige masaceba le fɛ

¹ Fɛtusi sigira jamanatigiya ra Zude mara ra minke, a tere sabanan, a bɔra Sezare ka taga Zeruzalɛmu. ² A sera yi minke, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiyaw ta jamɔgɔw tagara a fɛ ka taga Pɔli jaraki. ³ O ka Fɛtusi daari ko a ye sabari ka Pɔli bla ka na Zeruzalɛmu; nka o tun ka janfa le siri Pɔli kama janko ka na a nato faga sira ra. ⁴ Fɛtusi ka o jaabi ko Pɔli bɛna to kaso ra Sezare, ko sani wagati dɔɔnin ale yɛrɛ bɛna seko ka taga yi. ⁵ A ko o ma ko: «Aw ta kuntigiw ka kan ka taga ni ne ye Sezare; ni o sera yi, aw bɛ Pɔli jarkira kun min na, o yɛrɛ bɛna o fɔ.»

⁶ Fɛtusi ma tɛmɛ tere seegi walama tere tan kan Zeruzalɛmu. O kɔ, a sekɔra ka taga Sezare. O dugusagbɛ a tagara sigi kititigeyɔrɔ ra, ka mɔgɔ dɔ ci ko o ye na ni Pɔli ye. ⁷ Pɔli nana minke, Yahudiya minw tun nana ka bɔ Zeruzalɛmu, olugu lɔra ka Pɔli lamini k'a jaraki ni kojugu caman ye, k'a sɔrɔ o tun tɛ se ka o kow si can yira. ⁸ O kɔ, Pɔli ka kuma ta; a ko: «Ne ma kojugu si kɛ Yahudiyaw ta sariya* kama, walama Alabatosoba kama, walama masaceba Sezari kama.» ⁹ I n'a fɔ Fɛtusi tun b'a fɛ ka a yɛrɛ ko diya Yahudiyaw ye, o kosɔn a ka Pɔli pininka ko: «I b'a fɛ ka taga Zeruzalɛmu, janko i ta kiti ye taga tige ne ja kɔrɔ o yɔrɔ ra nin ko ra wa?» ¹⁰ Pɔli ko: «Ne lɔnin bɛ masaceba Sezari yɛrɛ ta kititigeyɔrɔ ra ka ban. Ne ta kiti ka kan ka tige yan le. Ne ma foyi kɛ Yahudiyaw ra; ele yɛrɛ ka o lɔn kɔsɛbɛ. ¹¹ Ni a tun kɛra ko jo tɛ ne fɛ, walama ko ne ka ko dɔ kɛ min ka kan ni fagari ye, ne tun tɛna ban fagari ma. Nka o bɛ fɛn o fɛn fɔra ne kama, i n'a fɔ can tɛ o si ra, o tuma mɔgɔ si tɛ se ka ne labla o ye. Ne b'a fɛ ne ta kiti ye taga tige masaceba Sezari le ja kɔrɔ.»

¹² Ayiwa, Fɛtusi ni a jɛnɔgɔnw ka jɔgɔn ye wagati min na ka ban, a ka Pɔli jaabi ko: «I ko i ta kiti bɛ tige masaceba Sezari le ja kɔrɔ, ayiwa, i bɛna taga masaceba Sezari fɛ.»

O nana ni Pɔli ye Agiripa ja kɔrɔ

¹³ Tere dama tɛmɛnin kɔ, masace Agiripa ni Bɛrɛnisi nana Sezare, ka na Fɛtusi fɔ. ¹⁴ Ayiwa, o ka tere caman kɛ Sezare. Fɛtusi nana Pɔli ta kɔɔnaw yira masace ra. A ko: «Felisi ka cɛ dɔ to kaso ra yan. ¹⁵ Wagati min na ne tagara Zeruzalɛmu, sarakalasebagaw* kuntigiw, ani Yahudiya ta cɛkɔrɔbaw ka o cɛ jaraki, ka ne daari ko ne ye kiti ben a kan. ¹⁶ Ne ka o jaabi ko Rɔmukaw fɛ, fagama man kan ka mɔgɔ labla ko a ye faga, ni o tigi ni a jarkibagaw ma jɔgɔn ye kititigɛbaga ja kɔrɔ, janko a fana ye kuma k'a ta fɔ a jarkibagaw ja kɔrɔ. ¹⁷ Ayiwa, o mɔgɔw nana ni ne ye yan, ne fana ma a ko bla ka mɛɛn; o dugusagbɛ yɛrɛ, ne tagara kititigeyɔrɔ ra, ka mɔgɔ ci ka taga cɛ wele ka na. ¹⁸ O cɛ jarkibagaw wurira ka lɔ ka kuma. Nka ne tun bɛ kojugu minw miirira a ta ko ra, a jarkikun ma taga kɛ o si ye. ¹⁹ O tun bɛ jɔgɔn sɔsɔra o yɛrɛw ta sariya* ta kow le ra, ani Yesu tɔgɔ dɔ, o min tun sara, nka Pɔli ko a janaman lo. ²⁰ Ne tun ma a lɔn ne bɛna a kɛ cogo min na ka nin ko jɔgɔn janabɔ. O le kosɔn ne ka Pɔli pininka ni a bɛ sɔn ka taga Zeruzalɛmu, a ta kiti ye taga tige o yɔrɔ ra. ²¹ Nka Pɔli k'a pini ko masaceba Sezari yɛrɛ le ye ale ta ko janabɔ. O ra ne k'a fɔ ko

o y'a mara sani ne ye na a bla ka taga masaceba Sezari fe.» ²² Agiripa ko Fetusi ma ko: «Ne yere b'a fe ka o ce lamen.» Fetusi ko: «Sini i bena a lamen.»

²³ Ayiwa, o dugusagbe, masace Agiripa ni Berenisi mogobaraman le nana don kititigeyoro ra, ani sorasiw kuntigibaw, ani dugu pamogow. O ko, Fetusi ko o ye na ni Poli ye. ²⁴ O tuma Fetusi ko: «Masace Agiripa, ani aw minw bee be ni an ye yan, aw ka nin ce ye; Yahudiyaw ta jama bee nana ne fe ka na ale le jaraki Zeruzalemu, ani yan, ka peren ko a panaman man kan ka to. ²⁵ Ne koni fe a ma kojugu si ke min be se ka ke a fagasababu ye. I n'a fo ale yere ko a ta kiti ka kan ka tige masaceba le fe, o ra ne k'a latige k'a bla ka taga masaceba fe. ²⁶ Nka ne ma kuma gbenin si soro a ta ko ra, ne be se ka min sebe k'a ci masaceba Sezari ma; o le koson ne k'a wele ka na aw na koro, ele yere masace Agiripa na koro, janko ni a jininkara, ne ye fen do soro k'a sebe k'a ci masaceba Sezari ma. ²⁷ Sabu ka kasoden bla ka taga masaceba Sezari fe, k'a soro jarakikun si ma soro a ta ko ra k'a fo, o ye hakirintanya le ye.»

26

Poli kumana masace Agiripa na koro (Kewalew 9.1-30; 22.1-21)

¹ Ayiwa, Agiripa ko Poli ma ko:

«Min be i fe, o fo.» O tuma, Poli ka a boro korota, ka kuma, k'a ta fo; a ko: ² «Masace Agiripa, a diyara ne ye ka ne yere soro ele na koro bi, ka a yira i ra ko Yahudiyaw be ne jarkira ko minw bee ra, ko o si te can ye. ³ Sabu ele yere be Yahudiyaw ta landaw ani o ta sosoriw bee lon kosebe. O koson, ne be i daari ko i ye mupu ka ne lamen.

⁴ «Ayiwa, kabini ne denmisenman, ne tagamacogo tun ye min ye ne ta siyamogow ce ra Zeruzalemu, Yahudiyaw bee ka o lon. ⁵ Ni o b'a fe ka can fo koni, o ka ne lon kabini wagatijan; ne tun be Farisiw* ta jen le ra, o min ye an ta diina siraw bee ra gbelenman ye. ⁶ Nka sisan, Ala tun ka layiri min ta an bemaw ye, ne jigi be o kan minke, o le ka ne bla kiti ra bi. ⁷ An ta siya gba tan ni fla jigi tun be o layiri kan. O koson o tun be Ala bato su ni tere. O jigi min be ne fe, masace Agiripa, Yahudiyaw be ne jarkira o le koson! ⁸ Aw Yahudiyaw, mun koson aw b'a miiri ko Ala te se ka suw lakunu wa?

⁹ «Ne fana tun b'a miirira ko can ra ne tun ka kan ka Yesu Nazaretikace togo kere le kosebe. ¹⁰ Ne ka o le ke Zeruzalemu; ne tun ka fanga soro sarakalasebagaw* kuntigiw fe, ka lanabaga caman mina ka o bla kaso ra. Ni o tun be lanabagaw fagara fana, ne tun be fara o fagabagaw kan. ¹¹ Wagati caman ne tun be o tooro karansow* bee kono, ka o jagboya ko o ye ban lanaya ma. Ne dimikojugu o koro, ne tun be taga fo dugu werew ra ka taga lanabagaw tooro yi.

¹² «O cogo le ra, lon do, sarakalasebagaw kuntigiw ka ne ci ni sebe do ye ka taga Damasi lanabagaw kama. ¹³ Ka ne tagato to Damasi, masace Agiripa, tuma min na tere tun be kuncu, ne barara ka yeelenba do ye, a bora sankolo ra, ka manamanana ka ne ni ne tagamajogonw lamini. O yeelen tun ka bon ni tere yeelen ye. ¹⁴ An bee bora ka ben dugu ma; ne ka kumakan do men, a ko ne ma Aramekan na ko: <Soli, Soli, mun koson i be ne tooro? Ni senekemisi ka muruti ko a be bere tan, o te na misi ma de!> ¹⁵ Ne k'a jaabi ko: <Ele ye jon ye, Matigi?> Matigi ko: <Ne ye Yesu le ye, i be min tooro. ¹⁶ Wuri ka lo sisan, sabu ne ka ne yere yira i ra, janko i ye ke ne ta baarden ye. I ka ne ye cogo min na bi, i bena o seereya ke

ka o fɔ dɔ werew ye, ani ne bena ko minw yira i ra, i bena o bɛɛ fɔ o ye fana. ¹⁷ Ne bena i ci Yahudiyaw ni siya werɛ mɔgɔ* minw fɛ, olugu bena tɔɔrɔ minw la i kan, ne bena i bɔsi o bɛɛ ma. ¹⁸ Ne bɛ i ci o fɛ, janko i ye taga o ɲa yeɛ, ka o labɔ dibi ra ka o lana yeelen na, ka o labɔ Setana ta fanga kɔrɔ k'a to o ye sɔn Ala ma, janko o ye la ne ra ka o ta jurumunw yafa sɔrɔ, ani ka o ninyɔrɔ sɔrɔ ni Ala ta mɔgɔ saninyaninw ye.»

¹⁹ «Ayiwa, o cogo ra, masacɛ Agiripa, ne ka fɛn min ye ka bɔ sankolo ra, ne ma ban o ma. ²⁰ Ne ka o kow waajuri kɛ Damasi dugumɔgɔw le ye fɔlɔ, o kɔ, Zeruzalemukaw, ani Zude mara bɛɛ, ani siya werɛ mɔgɔw. Ne k'a fɔ bɛɛ ye ko o ka kan ka nimisa o ta jurumunw na ka kɔsegi Ala ma, ka kewale kɛ, kewale min b'a yira ko o nimisara can ra. ²¹ O le kosɔn, Yahudiyaw ka ne mina Alabatosoba kɔnɔ ko o bɛ ne faga. ²² Nka Ala ta dɛmɛri baraka ra ne panaman tora fɔ ka na se bi ma. Ne ka min lɔn Ala ko ra, ne bɛ o seereya kɛ mɔgɔ fitiniw ni mɔgɔbaw ye. Cira tɔw ka min fɔ, ani cira Musa ka min fɔ, ko a ka kan ka kɛ, ne tɛ foyi fɔ ka tɛmɛ o kan. ²³ O k'a fɔ ko Ala ta mɔgɔ panawolomanin bɛna tɔɔrɔ; ko ale le bɛna kɛ mɔgɔ fɔlɔ ye ka kunu ka bɔ saya ra, ka kisiri yeelen bɔ an ta siya ye, ani siya werɛ mɔgɔw ye.»

²⁴ Ka Pɔli to o kuma ra, k'a yira ko ale ma jaraki, Fɛtusi pɛrɛnna k'a fɔ ko: «Pɔli, fa bɛ i ra! I ta karanba ka fa bla i ra!» ²⁵ Nka Pɔli ko: «Jamanatigijuman Fɛtusi, fa tɛ ne ra dɛ! Ne bɛ kuma minw fɔra, o ye cankumaw le ye, ani kuma panamanw. ²⁶ Masacɛ yɛrɛ ka o kow bɛɛ lɔn, o kosɔn ne bɛ sɔn ka lɔ a ɲa kɔrɔ ka kuma ni jagbeɛɛya ye. Ne lara a ra ko a ka o kow bɛɛ lɔn, sabu o kow si ma kɛ dogo ra. ²⁷ Masacɛ Agiripa, ele lara ciraw ta kuma ra wa? Ne k'a lɔn ko i lara a ra!»

²⁸ Agiripa ko Pɔli ma ko: «Pɔli, a tora dɔɔnin i bɛna ne hakiri yeɛɛma ka ne fana kɛ lanabaga dɔ ye dɛ!» ²⁹ Pɔli k'a jaabi ko: «Ni a kɛra wagatisurun ko ye o, walama wagatijan ko o, Ala m'a kɛra ko a kana dan ele kelen ma, nka ele ni mɔgɔ minw bɛɛ bɛ ne lamenna bi, aw bɛɛ ye kɛ i n'a fɔ ne bɛ cogo min na, nka aw kana siri ni nɛgejɔrɔkɔ le ye i ko ne.»

³⁰ O tuma, masacɛ wurira ka lɔ, ani jamanatigi, ani Bɛrɛnisi, ani mɔgɔ minw tun siginin bɛ ni o ye. ³¹ O bɔtɔ, o tun bɛ a fɔra ye ɲɔgɔn ye ko: «Cɛ nin ma foyi le kɛ, min ka kan ni fagari ye, walama kaso.»

³² O kɔ, Agiripa k'a fɔ Fɛtusi ye ko: «Ni cɛ nin tun ma a ta ko don masacɛba Sezari boro, a tun bɛ se ka bla.»

27

Fɛtusi ka Pɔli bla ka taga Rɔmu (Kɔrɛntikaw flanan 11.25-26)

¹ Wagati min na a latigera ko an ye don kurun kɔnɔ ka taga Itali, o ka Pɔli ni kasoden dama dama di sorasikuntigi dɔ ma, min tɔgɔ ye ko Zuliyusi; ale tun bɛ Rɔmu* masacɛba ta sorasikuru le ra. ² An donna kurunba dɔ kɔnɔ, o kurunba tun bɔra Adaramiti, a bɛ tagara Azi mara fan fɛ. Sitariki tun bɛ ni an ye; ale ye Masedonika ye, a bɛ bɔ Tesaloniki. ³ O dugusagbɛ, an sera Sidɔn; Zuliyusi tun ka Pɔli minako ɲa kɔseɛ. A tun b'a to Pɔli ye taga bɔ a teriw ye, janko a mako bɛ fɛn minw na, a ye o sɔrɔ. ⁴ An bɔra o yɔrɔ ra minke, an tɛmena Sipere jamana konkonda ra, ka o dugukolo to an ni fɔɲɔ cɛ, sabu fɔɲɔ tun bɛ an kunbenna. ⁵ O kɔ, an ka Silisi mara ni Panfili mara ta kɔgɔji cɛtigɛ, ka taga se Mira dugu ma, Lisi mara ra. ⁶ Ayiwa, sorasikuntigi ka kurunba dɔ ye o yɔrɔ ra, o bɔra Alesandiri, a bɛ tagara Itali. A ka an ladon o kɔnɔ.

⁷ An ka lon caman ke ji kan, kurun tun be tagara doonin doonin. An segera kosebe ka soro ka se Kinidi dugu na fe. I n'a fo fono tun be an barira ka taga na fe, an temena Kereti jamana kere fe ka taga Salamoni dugu fan fe. ⁸ An segera ka soro ka teme o yoro ra, ka taga se yoro do ra, min togo ye ko «Kurunloyoropumanw». Lase dugu be a yoro kere fe.

⁹ An tun ka wagatijan ke tagama ra ka ban. Kurunbori tun be kera farati le ye, sabu neneba wagati tun sera, sundonwagati tun temena ka ban. O le ra, Poli ka mogow lasomi ko: ¹⁰ «Ne teriw, ne na b'a ra ko an ta kurunnatagama tena laban ni cenri ma bo a ra. A tena dan kurunkonominanw ni kurunba yere cenri ma de, nka an minw be kurun kon, an fana be se ka to a ra.»

¹¹ Nka sorasikuntigi tun lara kurunboribaga ni kurunkuntigi le ra; a ma Poli ta kuma jate. ¹² O yoro kurunloyoro tun man ji nenebagati ra. O koson mogow caman benna a ra ko o ye bo o yoro ra; ni a be se ka ke, o ye jija ka se Fenikisi, Kereti jamana kurunloyoro ra, janko o ye nenebagati ke o yoro ra. O yoro nasinna terebenyanfan ma.

Fonoba wurira ji kan

¹³ O wagati ra fono fitini do bora woroduguyanfan fe; a kera o na na ko o ka min latige ko o bena se ka o ke. O ka kurun labla, kurun ka ke taga ye Kereti jamana kere fe. ¹⁴ Nka doonin kera, fonoba do bora Kereti jamana fan fe, ka na ke an kan; o fono togo ye ko «Erakilon.» ¹⁵ O fonoba ka kurun ta. An ma se ka fono bari; an ka an yere to fono boro a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁶ An tagara teme dugukolo do woroduguyanfan fe kogoji ce ma, o dugukolo togo ye ko Koda. O yoro donna an ni fono ce. Kurundennin min tun be an fe, an jijara ka o bo ji ra, nka o ke ma diya. ¹⁷ An ka kurundennin ladon tuma min na, o ka kurunba yere siri ni juru ye janko a kana cen. O ko, o ka kurun ta faniba lajigi, sabu o tun be siranna ko fono kana na taga kurunba sigi kenken kan Libi jamana fan fe. An ka an yere to fono boro, a ka ke taga ye ni an ye. ¹⁸ Fono tora ka an fifa kosebe; a ma na, o lon dugusagbe, o ka kurunkonodoni dow firi ji ra. ¹⁹ O tere sabanan, kurunboribagaw yere ka kurunboriminanw firi ji ra. ²⁰ An ka lon caman ke, an na te tere ye, an te lolow fana ye su fe. Fono koni tun be juguyara ka taga a fe, fo an jigi bee tigera, an ko an tena kisi fiyewu.

²¹ Kurunkonmogow si tun ma domuni ke kabini wagatijan. Poli nana wuri ka lo o ce ma k'a fo o ye ko: «Ne teriw, aw tun ka kan ka ne ta kuma men, ka to Kereti; o ra aw tun tena segeba nin la aw yere kan, ka bono kurunkonominanw na fana. ²² Nka sisan ne b'a fo aw ye ko aw ye aw ja gbeleya. Aw si nin tena to nin ko ra; aw bena bono kurun doron le ra. ²³ Ne ye Ala min ta ye, ani ne be baara kera min ye, o ta meleke do nana ne fe bi su fe. ²⁴ A ko: «Poli, i kana siran, jagboya lo ko ele ye taga lo masaceba Sezari na fe. O koson, mogow o mogow be ni i ye kurunba kon, Ala bena ele ni olugu bee kisi nogon fe a ta jumanya koson.» ²⁵ O ra, ne teriw, aw ye aw ja gbeleya, sabu ne lanin be Ala ra ko meleke k'a fo ne ye cogo min na, ko a bena ke o cogo le ra. ²⁶ Nka kurun bena taga cen ni an ye dugukolo do le kan ji ce ma.»

²⁷ Ayiwa, o su tun ye an su tan ni naaninan ye ji kan, fono belen be an fifara Adiriyatiki Kogojiba kan. Su cemançe wagati ra, kurunboribagaw k'a bisigi ko an be surunyara dugukolo ra. ²⁸ O ka juru jigi ji ra ka ji dunya fe. O k'a ye ko ji dunya ye metere bisaba ni wolonfla. Kurun gbarara na fe doonin, o ka juru jigi ji ra tuun, a kera metere mugan ni seegi. ²⁹ O tun be siranna ko kurun kana na taga gbasi farakuru dow ra ji jukoro. O koson,

nege gbiriman minw be kurun lalo, o ka o naani bla ji ra kurun kofeyoro ra, ka sigi ka ke dugugbe kono ye, o korotoninba. ³⁰ Kurunboribagaw tun b'a fe ka bori ka kurun to; o ka kurun fitini bo k'a bla ji kan, k'a ke i n'a fo o b'a fe ka nege gbiriman do bla ji ra kurunba nafeyoro ra. ³¹ Poli ka o ye minke, a ko sorasikuntigi ni sorasi tow ma ko: «Ni nin mogow ma to kurunba kono yan fiyewu, aw tena kisi.» ³² Sorasiw ka kurundennin juruw tige, k'a ben kogji ra.

³³ Ayiwa, ka mogow siginin to o be dugugbeda makonona, Poli ka o ja gbeleya ko o bee ye domuni ke. A ko: «Bi ye a tere tan ni naani ye, aw si hakiri ma sigi, aw si ma domuni ke. ³⁴ O ra, ne be aw daari, aw ye jija ka domuni ke. O le bena ke sababu ye ka a to aw ye kisi. Aw ra mogow si tena bono hali a kunsigiden kelen na.»

³⁵ Poli ka o fo minke, a ka buru ta ka baraka la Ala ye o bee ja na, ka do tige k'a nimi. ³⁶ Tow ka o ye minke, o bee ja gbeleyara, o fana ka domuni ke. ³⁷ An bee lajennin tun ye mogow keme fla ni biwolonfla ni woro, kurun kono. ³⁸ O ka domuni ke ka fa tuma min na, simankise min tun be kurun kono, o ka o firi kogji ra, ka kurun fiyanya.

Kurun cenna ji kan

³⁹ Ayiwa, dugu nana gbe minke, o tun be yoro min na, kurunboribagaw ma cogoya kelen soro o yoro ko ra. O ka jisiranin do ye; dugukolajalan tun be o yoro ra. O ko o be taga ni kurun ye o yoro ra k'a fe. ⁴⁰ O ka nege gbirimanw foni ka bo kurun na, ka o bla ji ra, ka kurunborinan juru fana foni. O ko, o ka faniba wuri k'a lo kurun nafeyoro ra, janko fono ye kurun noni ka taga dugukolo fan fe. ⁴¹ Nka donin kera, kurun barara ka taga sigi kenken kan jiwoyo fla ce ma. Kurun nafeyoro donna kenken na, a ma se ka bo. O y'a soro jikurubaw tun be kurun kofeyoro gbasira fo k'a cen.

⁴² Sorasiw tun b'a fe ka kasodenw faga, janko o do kana na ben ji ra ka nomu ka bori ka taga. ⁴³ Nka sorasikuntigi tun t'a fe o ye Poli faga; o koson a banna o ma. Minw ka ji lon, a ko olugu ye kon ka ben ji ra, ka nomu ka taga dugukolajalan kan. ⁴⁴ Ko tow ye yiriferen dow, walama kurun yiri dow mina, ka jija ni o ye ka bo. A kera ten mogow bee sera kogjida ra dugukolajalan kan, foyi ma ke mogow si ra.

28

Poli sera Maliti jamana ra

¹ Ayiwa, an kisira ka bo kogji ra wagati min na, o k'a fo an ye ko o yoro togo ye ko Maliti. ² O yoro mogow ka an mina ka ja kosebe. I n'a fo sanji tun be benna, nene fana tun be yi, o ka tasumaba do mana ka an bee wele ka na o tasuma koro. ³ Poli nana logomisen caman ce ko a b'a ke tasuma ra minke, sajugu do bora o ra tafundenin koson ka noro Poli boro ra. ⁴ O yoro mogow ka sa noronin ye Poli boro ra minke, o k'a fo nogon ye ko: «Sigiya t'a ra, i b'a soro nin ce koni ye mogofagabaga yere le ye; sabu a kisira ka bo kogji ra, o bee n'a ta, an ta jo cantigi ma son a ye panamanya.»

⁵ Nka Poli ka a boro yuguyugu ka sa ben tasuma ra; Poli yoro si ma a dimi. ⁶ K'a soro o mogow tun b'a miirira ko Poli fari bena funu o yoronin kelen bee ra, walama ko a bena ben ka sa. Nka o nana makononi ke ka meen, k'a ye ko foyi ma ke Poli ra minke, o ta miiriya yelemana; o ko, ko Poli ye ala do le ye.

⁷ Ce min tun ye o yoro pamogow folo ye, min togo ye ko Pubilusi, ale ta sigiyoro tun be an kere fe. A ka an bonya kosebe ka an lajigi a ta so kono

fɔ tere saba. ⁸ Pubilusi face tun man kene, sumaya ni togotogoni tun b'ara. Poli tagara a fe ka taga Ala daari a ye ka a boro la a kan; a kenevara. ⁹ Kabini o kera, o yoro banabagatow bee nana Poli fe; o bee kenevara fana. ¹⁰ O mogow ka bonya suguya bee la an kan. An tagawagati nana se ka taga kurun ta minke, o ka an makonafenw bee di an ma.

*Poli sera Romu
(Romukaw 1.9-15)*

¹¹ An tun ka karo saba le ke o yoro ra. An tagalon, an donna Alesandiri kurun do le konɔ. O kurun tun lora o yoro ra ka neneba banwagati konɔ; o kurun togo tun ye «Flaninw». ¹² An tagara se Sirakusi; an ka tere saba ke o dugu ra. ¹³ An bora o dugu ra, an temena kogoji konkonda fe ka taga se Rezo. O dugusagbe, an tagato, fɔno do bora an numanboroyanfan fe ka na ke an kan. An ka tere fla le ke ka soro ka se Puzoli. ¹⁴ An ka lanabaga dow ye o dugu konɔ; olugu ka an daari ko an ye logokun kelen ke ni o ye. An nana bo o yoro le ra ka taga se Romu*. ¹⁵ Ayiwa, Romu lanabagaw tun ka an nako kibaroya men minke, olugu nana an kunben fo Apiyusi logofiye ra, ani Lonanjigiyoro saba yoro ra. Kabini Poli ka olugu ye, a ka baraka la Ala ye, a jigi sigira. ¹⁶ An sera Romu minke, sorasikuntigi ka kasodenw di sorasiw kuntigiba ma. Nka o sonna ko Poli ye taga to yoro do ra a danna; o ka sorasice kelen bla ni a ye k'a korosi.

Poli ka Romu Yahudiyaw waaju

¹⁷ Ayiwa, tere saba temenin ko, Poli ka Romu* Yahudiyaw ta pamogow wele ka na. O nana lajen tuma min na, Poli ko o ma ko: «Ne balemaw, hali k'a soro ne ma kojugu si ke an ta siyamogow ra, ne ma kojugu si ke an bemaw ta landakow kama fana, o bee n'a ta, o ka ne mina Zeruzalemu ka ne di Romu fagamaw ma. ¹⁸ Olugu nana ne jininka tuma min na, o tun b'a fe ka ne labla, sabu o ma foyi si soro ne ta ko ra min be ne fagakun bo. ¹⁹ Nka Yahudiyaw ma son ko o ye ne bla. O koson, a tun kera ne fe jagboya ye ko ne ye ne ta konaw to masaceba Sezari boro. Nka o t'a yira ko ne b'a fe ka ne ta siya jaraki de! ²⁰ O le koson, ne ka aw wele ka na yan ka kuma ni aw ye; sabu Izirayelimogow jigi be Kisibaga* min kan, ne sirinin be ni negejoroko ye o le koson.»

²¹ O ka Poli jaabi ko: «Anw ma sebe si soro ka bo Zude, ele ta ko ra; an balema si ma bo yi fana ka na kuma do fo an ye, walama ka i togojugu fo an ye yan. ²² Nka an b'a fe ka i yere lamɛn, ka i ta miiriya lon; sabu an k'a lon ko mogow wurira nin sira kama yoro bee ra.»

²³ Ayiwa, o ka lon do sigi; o lon na o caman nana Poli fe a ta bon konɔ. Poli kumana o fe, ka Ala ta Masaya* ko nafa o ye. A tun be cogoya bee kera janko o ye Yesu ta ko lon ka kana ni cira Musa ta sariya* ni cira tow ta kitabu w kumaw ye. O tora o ra k'a ta sogoma fo wula fe. ²⁴ Dow sonna Poli ta ma, nka dow ma son ka la a ra. ²⁵ O mogow tun ma na ben kelen ma; o tagato Poli ka nin kuma kelen le fo o ye; a ko: «Cira Ezayi tun ka kuma min fo aw bemaw ye Nin Saninman* baraka ra, o tun ye can yere le ye! ²⁶ A ko:

<Taga a fo nin siya mogow ye ko:

Aw bena mɛnni ke kosebe, nka aw tena foyi faamu.

Aw bena fleri ke kosebe, nka aw tena foyi ye.

²⁷ Sabu nin siya mogow ka o jusukun gbeleya;

o ka o torow gberɛn,

ka o padenw datugu,

janko o ɲadenw kana yeri ƙɛ,
o jusukunw kana faamuri ƙɛ;
ni o tɛ, o tun bɛna na yelɛma ka sɔn ne ma,
janko ne ye o kisi.> »

²⁸ Pɔli k'a fɔ o ye tuun ko: «Aw ka kan ka a lɔn ko kisiri min bɔra Ala fɛ,
ko o nana siya wɛrɛ mɔgɔw fana kama; olugu kɔni bɛna a lamɛn!»

²⁹ [Pɔli ka o fɔ minke, Yahudiyaw tagara; o ka ƙɛ ɲɔgɔn sɔsɔ ye kosɛbɛ.]

³⁰ Pɔli ka san fla dafanin ƙɛ a ta bon kɔnɔ; a tun ka o bon ta sara ra. Mɔgɔ
minw bɛɛ tun bɛ na bɔ a ye, a tun bɛ sigi ka olugu bɛɛ lamɛn. ³¹ A tun bɛ
Ala ta Masaya ko waajuri ƙɛ, ka mɔgɔw karan, ka Matigi Yesu Kirisita ta
ko yira o ra. A tun bɛ o ƙɛ, siranya tun t'a ra, mɔgɔ si tun t'a bari fana.

**Pɔli ka lɛtɛrɛ min ci
RɔMUKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Pɔli ka tagama minw ke ka taga Kibaro diman waajuri ke, a ka nin lɛtɛrɛ sɛbɛ o tagama sabanan laban le ra. A bɛ i ko Yahudiya minw tun kɛra lanabagaw ye, i n'a fɔ Pirisili ni Akila, olugu dɔw tun ka Kibaro Diman fɔ Rɔmu dugu kɔnɔ. Lanabaga minw tun sɔrɔra o sababu ra, olugu le kɛra Rɔmu ta lanabagaw ta jɛnkuru fɔlɔ ye. O kosɔn Pɔli tun b'a fɛ ka taga Rɔmu, ka sɔrɔ ka taga Ɛsipani. A tun ka nin lɛtɛrɛ sɛbɛ janko ka o tagama le labɛn (15.22-24).

O lanabaga dɔw tun bɛ lajɛn Pirisili ni Akila ta so kɔnɔ (16.3-5).

Pɔli tun b'a fɛ ka Rɔmu lanabagaw karan fɛn dama dama ra:

A fɔlɔ, Kibaro Diman waajuri kun ye min ye siya wɛrɛ mɔgɔw fɛ. A b'a yira ko Kibaro Diman bɛ mɔgɔ bɛɛ le kisi, Yahudiya fara siya wɛrɛ mɔgɔ kan (1.16). Ni mɔgɔ o mɔgɔ k'a jigi la Ala kan ka sɔn Yesu ta Kibaro Diman ma, o tigi bɛ kisi, sabu Ala tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra (1.18-8.39).

O kɔ, a bɛ wɛlɛri lasɛ Izirayɛlimɔgɔw bɛɛ ma, ko o ka kan ka sɔn Ala ta nɛɛma ma (9-11). Ala bɛna a ta mɔgɔ wɛlɛninw bɛɛ kisi, Yahudiya fara siya wɛrɛ mɔgɔ kan.

Kitabu tɔ, min ye sura 12-15 ye, Pɔli bɛ lanabagaw ladi, janko o ye o tagamacogo kɔrɔsi, ka o janto jɔgɔn na, ani ka fagamaw bonya. Kitabu sura laban ye Pɔli ta forikanw ye.

Kitabu kɔnɔkɔw

Kitabu daminakumaw (1.1-17)

Adamaden bɛɛ ka kan ka Ala ta jɛnjɔgɔnya jini (1.18-3.20)

Yesu Kirisita le kɛra kisiri sira ye (3.21-4.25)

Yesu bɛ panamanyakura min di lanabagaw ma (5-8)

Ala sago ye min ye Izirayɛlimɔgɔw ta fan fɛ (9-11)

Lanabaga tagamacogokura (12-15)

Pɔli ta forikan, ani a ta kumalabanw (16)

Pɔli ta fori

¹ Ne Pɔli, Yesu Kirisita ta baarden, ne yɛrɛ le ka nin sɛbɛ ke. Ala ka ne wɛlɛ ka ne ke ciraden* ye, ka ne bla danna janko ne ye a ta Kibaro Diman* lasɛ mɔgɔw ma.

² Ala tun ka o Kibaro Diman layiri ta kabini wagatijan; a ta ciraw tun ka o ko fɔ Kitabu saninmanw kɔnɔ. ³ Den min bɔra Ala ra*, o Kibaro Diman bɛ kuma o ta ko le ra; ka kaɲa ni adamadenya cogo ye, masacɛ Dawuda mamaden lo, ⁴ nka ka kaɲa ni Nin Saninman* ye, a kununa ka bɔ saya ra minke, Ala k'a yira o fɛ ni a ta sebgaya ye, ko Den* min bɔra ale ra, ko o lo. ⁵ Ale Yesu Kirisita, an Matigi baraka ra, Ala nɛɛmara an ye ka an ke ciradenw ye, janko ale Yesu tɔgɔ kosɔn siya wɛrɛ mɔgɔw* bɛɛ ye sɔn Kibaro Diman ma ka Ala kan mina. ⁶ Ala ka aw minw wɛlɛ ka aw ke Yesu ta ye, aw fana nin bɛ o mɔgɔw ra.

⁷ Aw minw bɛɛ bɛ Rɔmu*, a ka aw minw kanu ka aw wɛlɛ ka ke a ta mɔgɔ saninmanw ye, ne Pɔli bɛ nin sɛbɛ ci aw le ma. An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye nɛɛma aw ye ka hɛra ke aw ye.

*Rɔmu lanabagaw lɔgɔ bɛ Pɔli ra
(Rɔmukaw 15.23-32)*

⁸ Ayiwa, ne bɛ kɔn fɔlɔ ka baraka la Ala ye Yesu Kirisita sababu ra aw bɛɛ kosɔn, sabu mɔgɔw bɛ aw ta lanaya lakarira dunuɓa yɔrɔ bɛɛ ra. ⁹ Den min bɔra Ala ra*, ne bɛ baara kɛ Ala ye ni ne jusu bɛɛ ye, ka ale ta Kibaro Diman* waajuri le kɛ. Ni ne bɛ Ala daari tuma o tuma, Ala ye ne seere ye ko ne bɛ ne hakiri to aw ra ka Ala daari aw ye. ¹⁰ Ne bɛ to ka Ala daari tuma bɛɛ, ko ni a sago lo, a y'a to ne ye sira sɔrɔ ka taga aw fɛ yi. ¹¹ Ne b'a fɛ yɛrɛ le ka aw ye, janko ka Nin Saninman* ta nɛɛma dɔ lase aw ma, ka aw baraka bonya lanaya ra. ¹² O kɔrɔ ye ko an bɛɛ ye jagbeleya sɔrɔ jɔgɔn fɛ lanaya ra, o lanaya kelen min bɛ an bɛɛ fɛ.

¹³ Ne balemaw, ne b'a fɛ ko aw y'a lɔn ko ne k'a latigɛ sijnaga caman ko ne bɛ taga aw fɛ yi, nka fɔ ka na se bi ma, ne ma sira sɔrɔ; ne b'a fɛ ko ne ta baara ye nafa sɔrɔ aw cɛ ra fana, i n'a fɔ a ka nafa sɔrɔ siya wɛrɛw* cɛ ra cogo min na. ¹⁴ Mɔgɔ bɛɛ ta juru bɛ ne ra Kibaro Diman fɔri ko ra: dugubakɔnɔmɔgɔw, ani kongosomɔgɔw, mɔgɔ karanninw, ani mɔgɔ karanbariw bɛɛ. ¹⁵ O le kosɔn aw minw bɛ Rɔmu*, a lɔgɔ bɛ ne ra ka taga Kibaro Diman lase aw fana ma.

Sebagaya min bɛ sɔrɔ Kibaro diman na

¹⁶ Kibaro Diman fɔri maroya tɛ ne ra fiyewu; sebgaya lo Ala fɛ ka lanabagaw bɛɛ kisi, a kɔnna ka lase Yahudiyaw le ma; o kɔ, siya wɛrɛ mɔgɔw*. ¹⁷ Sabu o Kibaro Diman le b'a fɔ ko Ala bɛ mɔgɔ jate mɔgɔ terrenin ye; o bɛ kɛ lanaya dɔrɔn le sababu ra, k'a ta a damina ra fɔ a laban na, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko: «Mɔgɔ terrenin bɛ panamanya lanaya le sababu ra.»

Dunuɓamɔgɔw ta terenbariya

¹⁸ Ala bɛ a ta dimi lajigi mɔgɔw kan ka bɔ sankolo ra mɔgɔw ta Alanasiranbariya ni o ta terenbariyakow bɛɛ le kosɔn; o ta terenbariyakow kosɔn o mɔgɔw bɛ mɔgɔ tɔw bari ka can lɔn. ¹⁹ Kiti bɛ ben o kan, sabu mɔgɔ bɛ se ka min lɔn Ala ko ra, o ma dogo o ma; Ala yɛrɛ ka o yira o ra k'a gbɛya. ²⁰ Ala yɛrɛ bɛ cogo min na, mɔgɔ si tɛ se k'a ye a ja ra; nka kabini dunuɓa dantuma a ka fɛn minw dan, a ta sebgaya banbari, ani a ta Alaya, o bɛɛ bɛ lɔn k'a gbɛya o fɛnw le fɛ. ²¹ Jo tena kɛ o fɛ Ala ja kɔrɔ, sabu o ka Ala lɔn, nka o ma sɔn k'a bonya i n'a fɔ Ala, o tɛ baraka la a ye fana. O ta miiriyaw ye fu le ye; o kosɔn o jusukun hakirintanw blara dibi ra. ²² O bɛ o yɛrɛ jate mɔgɔ hakiritigiw ye, k'a sɔrɔ nalomanw lo. ²³ Nɔɔrɔtigi Ala min tɛ sa ka ye, sani o ye o bato, o ka yirimɔgɔninw le lalaga, ani kɔnɔw bisigiyaw, ani sogo sen naaniw, ani fɛn fofotaw, ka o fɛnw bato, nin tɛ o fɛn minw na.

²⁴ O kosɔn Ala ka o to o yɛrɛ ma o ta nɔgɔninyakow ra, ka kɔna ni o yɛrɛ jusukun diyanyakow ye. O bɛ o yɛrɛ lanɔgɔ jatɔya ra o yɛrɛ ni jɔgɔn cɛ. ²⁵ O ka faninya bla Ala ta can nɔ ra. Ala ta danfɛnw, o bɛ olugu le bato ka baara kɛ o ye, ka danbaga Ala yɛrɛ to yi, an bɛ min tando tuma bɛɛ. Amina!

²⁶ O bɛɛ le kosɔn Ala ka o to o ta jarabijuguw boro marobarisyakow ra. Ala ko min kana kɛ, o bɛ o le kɛ. O ta musow yɛrɛ ka o cɛw to yi, ka to ka jɛn ni jɔgɔn ye. ²⁷ Cɛw fana bɛ ten. O cɛnɔgɔnw yɛrɛ nege gbankojugu o ra, o ka o musow to yi; cɛw yɛrɛ gbansan bɛ jɛn ni jɔgɔn ye. O kosɔn bɔnɔ bɛna o sɔrɔ ka kɔna ni o yɛrɛ ta lafiriri ye.

²⁸ I n'a fɔ o ma sɔn ka Ala lɔn, o kosɔn Ala ka o to o yere ma ni o ta miirijuguw ye, janko ko min man kan ka ke, o ye o ke. ²⁹ O jusukun fanin lo terenbariya suguya bɛɛ ra; o kɔnɔ ka jugu, o nata ka bon, nangboya bɛ o ra, o jusukun fanin lo celiya ra; mɔgɔfaga ka di o ye, ani kere, ani nanbara; miiriyajuguw bɛ o kɔnɔ, ani nafiya, ³⁰ ani tɔgɔcɛnri; o tɛ Ala ko jate; o maro ka dɔgɔ, o bɛ waso, o bɛ o yere bonya. O timina ka di kojugu ra, o tɛ o worobagaw kan mina. ³¹ Hakirintanw lo, o tɛ o ta layiriw dafa ka ye; o jusukun ka gbelen, o tɛ hina. ³² K'a sɔrɔ o k'a lɔn cɔ ko Ala ta kiti bɛ yi: ko mɔgɔ minw bɛ o ko jɔgɔnw ke, olugu ka kan ni saya le ye. O bɛɛ n'a ta, o belen b'a ke; ka fara o bɛɛ kan, mɔgɔ were minw bɛ o kojugu jɔgɔnw kera, o mɔgɔw ko le ka di o ye.

2

Ala bɛna kiti tige ni terenninya ye (Matiyu 7.1-5; Yakuba 2.12-13)

¹ Ayiwa, ele min bɛ tɔw jaraki, n'i kera mɔgɔ min o min ye, yafa tena ke ele yere ma. Ni i bɛ tɔw jaraki, i bɛ i yere le jarakira; sabu ele bɛ tɔw jaraki ko minw na, ele yere bɛ o ke! ² K'a sɔrɔ an bɛɛ k'a lɔn ko mɔgɔ minw bɛ o kow ke, Ala bɛ kiti tige o kan ka kɔna ni can le ye.

³ Ayiwa, ni ele bɛ tɔw jaraki, k'a sɔrɔ ele yere bɛ o kow ke o, i ta miiriya ra i bɛna bɔsi Ala ta kiti ma wa? ⁴ Walama Ala ta jumanya ni a ta sabari, ani a ta mɔnuri, ele tɛ o jate fen ye wa? I m'a lɔn ko a bɛ o jumanya bɛɛ kera i ye le ka sira bla i kɔrɔ janko i ye nimisa ka jurumun dabra wa? ⁵ Nka i toro ka gbelen; i t'a fe ka nimisa i ta jurumun na. O kosɔn i bɛ dimi belebele le labenna i yere kama Ala ta dimilon ja, lon min na Ala bɛna a ta dimi ni a ta kiti terennin bɔ kɛɛ kan.

⁶ A bɛna mɔgɔ bɛɛ kelen kelen sara ka kɔna ni a ta kɛwalew ye. ⁷ Minw bɛ jija kɔnuman na, ka tandori ni bonya ni janamanya banbari pini, Ala bɛna janamanya banbari di olugu ma.

⁸ Nka minw bɛ muruti Ala ma, ka ban can ma, ka sɔn terenbariya ma, Ala ta dimi ni a ta jusugban bɛna ben olugu kan. ⁹ Tɔrɔ ni jagban, o le bɛna ben kojugukɛbaga bɛɛ kelen kelen kan; Yahudiyaw le bɛ ke fɔlɔ ye, o kɔ, siya were mɔgɔw*. ¹⁰ Nka mɔgɔ o mɔgɔ bɛ kɔnuman ke, o tigi bɛna tandori ni bonya ni jususuma le sɔrɔ; Yahudiyaw le bɛna ke fɔlɔ ye, o kɔ, siya were mɔgɔw; ¹¹ sabu Ala tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra.

¹² Minw bɛɛ bɛ jurumun ke k'a sɔrɔ o ma cira Musa ta sariya* lɔn, olugu bɛna halaki, nka kiti tena tige o kan ka kɔna ni o sariya ye. Minw bɛ jurumun ke k'a sɔrɔ o ka cira Musa ta sariya lɔn, kiti bɛna tige olugu kan ka kɔna ni o sariya ye. ¹³ Sabu minw bɛ sariya ta kumaw lamɛn dɔrɔn, Ala tena olugu le jate mɔgɔ terenninw ye; minw bɛ sariya sira tagama, Ala bɛna olugu le jate mɔgɔ terenninw ye.

¹⁴ Ayiwa, siya were mɔgɔw minw tɛ cira Musa ta sariya lɔn, ni olugu bɛ sariya sira tagama o yere ma, hali ni o tɛ o sariya lɔn, a bɛ i n'a fɔ o yere ka sariya dɔ ke o yere ye. ¹⁵ O b'a yira o cogo ra ko cira Musa ta sariya ka ci minw fɔ, ko o sebenin lo o jusukun na. O hakiri b'a yira o ra, o jusukun bɛ o sɔsɔ tuma dɔw ra, walama o yere bɛ jo di o yere ma tuma dɔw ra.

¹⁶ Ayiwa, ne ka ko minw fɔ, o bɛɛ bɛna yira lon dɔ, lon min na Ala bɛna a fɔ Yesu Kirisita ye ko a ye mɔgɔw ta ko dogoninw kiti tige; ne ka Kibarɔ Diman* min waajuri ke, a bɛna ke ka kɔna ni o le ye.

Ala bɛ Yahudiyaw jaraki

¹⁷ Ayiwa, Yahudiya tɔgɔ bɛ ele ra, ele bɛ i jigi la cira Musa ta sariya* kan, ka i yere bonya ko i ye Ala ta mɔgɔ ye. ¹⁸ Ele ka Ala sago lɔn; i bɛ se ka kopuman lɔn k'a kɛ, sabu i karanna sariya ra. ¹⁹ I b'a jate i yere kɔnɔ ko tɔw fiyenna, ko ele le bɛ sira yira olugu ra, ani ko tɔw bɛ dibi ra, ko ele le bɛ o bla yeelen na. ²⁰ I ko tɔw ye kolɔnbariw ni denmisenw ye, ko ele le ye olugu ta karanfa ye; sabu i lanin b'a ra ko i ka can sira lɔnniya bɛɛ lɔn cira Musa ta sariya ra.

²¹ Ayiwa, ne ko: ele min bɛ tɔw karan, mun koson ele tɛ i yere karan? Ele min bɛ waajuri kɛ ko mɔgɔ kana sonyari kɛ, ele yere bɛ sonyari kɛ! ²² Ele min b'a fɔ ko mɔgɔ kana jenɛya kɛ, ele yere bɛ jenɛya kɛ! Ele min ko i bɛ jo haramuya, ele yere bɛ fenw sonya josonyɔrɔw ra! ²³ I bɛ i yere bonya ko i ka sariya lɔn, nka i bɛ sariya cɛn, ka Ala tɔgɔ cɛn. ²⁴ Sabu a sɛbera Kitabu kɔnɔ, ko: «Aw Yahudiyaw le koson siya wɛrɛ mɔgɔw* bɛ Ala tɔgɔ cɛnna.»

Kenɛsigiri kɔrɔ ye min ye

²⁵ Can lo, nafa bɛ kenɛsigiri ra, ni i kɔni bɛ sariya sira tagama. Nka ni i bɛ sariya cɛnna, o tuma i ta kenɛsigiri ye fu le ye. ²⁶ Mɔgɔ min ma kenɛsigi, ni o tigi bɛ sariya sira tagama, yala Ala tena o tigi jate i n'a fɔ a kenɛsiginin lo wa? ²⁷ Mɔgɔ min ma kenɛsigi, ni o bɛ sariya sira tagama, yala o tigi tena kiti ben ele kan wa, ele min bɛ sariya cɛn, k'a sɔrɔ sariya sɛbenin bɛ i boro, i kenɛsigira fana? ²⁸ Ayiwa, mɔgɔw ɲa bɛ min ye i ra, o le tɛ i kɛ Yahudiyaw yerɛyɛrɛ ye; nɔ min fana bɛ kɛ mɔgɔ farikolo ra, o tɛ kenɛsigiri yere ye. ²⁹ Nka Yahudiyaya bɛ lɔn mɔgɔ jusukun le ra. Nin Saninman* bɛ min kɛ mɔgɔ jusukun na, o le ye kenɛsigiri yere ye; min bɛ kɛ ka kɔna ni sariya ye o tɛ. O Yahudiya ta tandori tɛ bɔ mɔgɔ ra, a bɛ sɔrɔ Ala le fɛ.

3

Ala ye kankelentigi le ye

¹ Ayiwa, ni a bɛ o cogo ra, Yahudiyaya nafa ye juman le ye tuun? Walama kenɛsigiri ɲaci ye juman ye? ² Ayiwa, nafa b'a ra yere le cogo caman na. A fɔlɔ, Ala ka a ta kuma lase Yahudiyaw le ma. ³ Ayiwa, hali ni a kɛra ko dɔw ma a kan mina, yala olugu ta kanminabariya bɛ se ka Ala ta kankelentigiya cɛn wa? ⁴ Fiyewu, o tɛ se ka kɛ! Hali ni adamadenw bɛɛ ye faninyafɔbagaw le ye, Ala kɔni ye kankelentigi le ye, i n'a fɔ a sɛbera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«Ele Ala, ni i bɛ kuma, bɛɛ b'a lɔn ko i terennin lo.

Ni o ka i jaraki, nɔ tena ye i ra.»

⁵ Ayiwa, ni an ta terenbariya bɛ kɛ sababu ye ka Ala ta terenninya yira, o tuma an bɛna mun le fɔ o ra? Yala an bɛna a fɔ le ko jo tɛ Ala fɛ, ni a bɛ dimi an kɔrɔ ka kiti ben an kan wa? Ne bɛ kumana ka kɔna ni adamadenw ta cogo le ye. ⁶ Fiyewu! Ni Ala tun terennin tɛ, a tun bɛna se ka kiti tige dunɔnamɔgɔw kan cogo di?

⁷ Ayiwa, ni ne ta faninya fana bɛ kɛ sababu ye ka Ala ta can yira, ka nɔrɔ la a kan, o tuma mun koson kiti bɛ tige ne kan tuun ko ne ka jurumun kɛ? ⁸ Ayiwa, mun koson an t'a fɔ ko an ye kojugu kɛ, janko kopuman ye bɔ a ra? Dɔw bɛ ne tɔgɔ cɛnna ko ne bɛ mɔgɔw karanna o kuma le ra. O mɔgɔw kɔni tena bosi Ala ta kiti ma le fiyewu.

Mɔgɔ si terennin tɛ

⁹ Ayiwa, ne bɛna mun le fɔ ka a laban? Yala an Yahudiyaw ka fisa ni mɔgɔ tɔw ye wa? Fiyewu! Ne k'a yira ka ban ko Yahudiyaw o, siya were mɔgɔw* o, o bɛɛ bɛ jurumun fanga kɔrɔ. ¹⁰ I n'a fɔ a sɛbɛra Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«O mɔgɔ tɛ yi, min terennin lo; hali mɔgɔ kelen.

¹¹ O si tɛ hakiritigi ye, o si tɛ Ala ta jɛnɔgɔnya jini.

¹² O bɛɛ ka o kɔ munu Ala ma;

o bɛɛ kɛra jɛacintanw ye.

O si tɛ kɔnuman kɛ, hali mɔgɔ kelenpe.

¹³ O kandinga ye kaburu dayɛlɛnin le ye,

o bɛ o nɛnden kɛ ka mɔgɔw lafiri.

O darakan ka jugu i ko fɔnfɔnnin бага;

¹⁴ mɔgɔdangakumaw, ani kumagbomanw dɔrɔn le bɛ o da ra.

¹⁵ O sen ka teli mɔgɔfaga fɛ;

¹⁶ ni o bɛ tɛmɛ yɔrɔ o yɔrɔ, cɛnri ni bɔnɔ le bɛ o kɔ;

¹⁷ min ye hera sira ye, o tɛ o lɔn.

¹⁸ O tɛ tagama Alapasiran na fiyewu.»

¹⁹ Ayiwa, an k'a lɔn ko cira Musa ta sariya* bɛ fɛn o fɛn fɔ, sariya dira minw ma, a b'a fɔra olugu le ye. O ra kuma tɛna sɔrɔ mɔgɔ si fɛ; dunɔnamɔgɔw bɛɛ jarkinin lo fana Ala ja kɔrɔ. ²⁰ O le kɔsɔn mɔgɔ si tɛna jate mɔgɔ terennin ye Ala ja kɔrɔ sariya sira tagama sababu ra, sabu sariya b'a yira an na le dɔrɔn ko an ka jurumun kɛ.

Ala bɛ mɔgɔ kisi lanaya le baraka ra

(Galasikaw 2.15,16; 3.8-14,22-29; Efɛsikaw 2.7-9)

²¹ Ayiwa, sisan Ala bɛ an jate mɔgɔ terenninw ye cogo min na, a ka o yira an na, nka sariya* sababu tɛ. Sariya kitabu, ani ciraw ta kitabu tun kɔnna ka o kuma fɔ k'a gbɛya: ²² Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la Yesu Kirisita* ra, Ala bɛ o tigi jate mɔgɔ terennin ye; a tɛ mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra, ²³ sabu mɔgɔ bɛɛ ka jurumun kɛ, o kɔsɔn mɔgɔ si tɛ se ka Ala ta nɔrɔ ye. ²⁴ Nka Ala ka o jate mɔgɔ terenninw ye gbansan a ta nɛɛma baraka ra, sabu Yesu Kirisita ka o kunmabɔ o ta jurumun na. ²⁵ Minw lara Yesu ta jori saraka ra, Ala ka ale Yesu le kɛ olugu ta jurumun sara ye, janko ka a ta terenninya yira. Fɔlɔfɔlɔ, jurumun minw tun kɛra, a tun ka o muɔu, a ma o hake bɔ o ra. ²⁶ Nka sisan a bɛ mɔgɔw jate mɔgɔ terenninw ye cogo min na, a ka o yira: minw lara Yesu Kirisita ra, Ala bɛ to a ta terenninya ra, ka olugu jate mɔgɔ terenninw ye fana.

²⁷ Ayiwa, an ta yɛrɛbɔnya sababu bɛ min? Sababu si tɛ yi! Mun kɔsɔn? Sabu ka sariya sira tagama, o tɛ jate, nka lanaya le bɛ jate. ²⁸ O ra, an bɛ se k'a fɔ ko Ala bɛ mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye lanaya dɔrɔn le baraka ra, cira Musa ta sariya sira tagama sababu tɛ. ²⁹ Yala Ala ye Yahudiyaw dɔrɔn ta Ala le ye wa? A tɛ siya were mɔgɔw* fana ta Ala ye wa? Siya tɔw fana ta Ala lo kɛ! ³⁰ Sabu Ala kelenpe le bɛ yi; ale le bɛ Yahudiyaw jate mɔgɔ terenninw ye lanaya baraka ra, ka siya were mɔgɔw fana jate mɔgɔ terenninw ye o lanaya kelen baraka ra. ³¹ Ayiwa, yala o kɔrɔ ye ko lanaya sababu ra an bɛ cira Musa ta sariya kɛ fɛngbansan ye wa? ɔn-ɔn dɛ! An yɛrɛ b'a bɔnya le ka ja.

4

*Ibrahimia ta lanaya**(Galasikaw 3.6-9,29; Zaburu 32)*

¹ Ayiwa, an bena mun le fo Ibrahimia ta ko ra, ale min ye an bemace ye adamadenya sira fe? Ale ta kera cogo di le? ² Ni Ala tun ka Ibrahimia jate mogo terennin ye a ta kewalew le koson, a tun bena se ka a yere bonya; nka a te se ka a yere bonya Ala na koru. ³ Kitabu ka mun fo? A ko: «Ibrahimia lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson.» ⁴ Aw k'a lon ko ni mogo ka baara ke, a ka kan ka sara; nka a be o sara min soru, o te di a ma gbansan; a ta baara sara lo. ⁵ Nka ni mogo min ma kewale ke, Ala min be Alanasiranbariw jate mogo terenninw ye, ni a ka la o ra doron, Ala be a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson. ⁶ Ala be mogo min jate mogo terennin ye, ni a ma kewale ke, Dawuda be o tigi ta hera le lakari, k'a fo ko:

⁷ «Ala ka minw ta terenbariyakow yafa o ma, ka o ta jurumun datugu pewu, olugu ta pana.

⁸ Matigi Ala te mogo min ta jurumun jate, o tigi ta pana.»

Kenesigiri te mogo kisi

⁹ Ayiwa, yala minw kenesigira, olugu doron le ka kan ka o kopuman soru wa, walama kenesigibariw fana ka kan ka a soru? An k'a fo sisan ko «Ibrahimia lara Ala kumakan na, Ala ka a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson.» ¹⁰ O kera wagati juman kelen le ra? A kenesiginin ko wa, walama sani a ye kenesigi? A ma ke a kenesiginin ko de; a kera k'a soru a ma kenesigi. ¹¹ O ko le, Ibrahimia ka kenesigiri soru i n'a fo tagamasiyen, k'a yira ko Ala ka a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson, sani a ye kenesigi. O cogo ra, kenesigibari minw lara Ala ra, ani Ala ka o jate mogo terenninw ye, Ibrahimia kera olugu bee ta bemace ye. ¹² O cogo kelen na, minw kenesiginin lo, olugu bee ta bemace lo fana; o koru ye ko minw te dan kenesigiri doron ma, nka o be tagama lanaya sira kan i n'a fo an bemace Ibrahimia tun k'a ke cogo min na, sani a ye kenesigi.

*Ala ta layiri be soru lanaya le baraka ra**(Heburuw 11.8-19)*

¹³ Ala ka layiri min ta Ibrahimia ni a duruja ye ko dunuwa bena ke o ta ye, o layiri ma ta sariya* sira tagama koson; nka Ala ka a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson minke, o le k'a to layiri tara a ye. ¹⁴ Ni Ala ta layirifenw be soru sariya sira tagama sababu le ra, o tuma kun te lanaya ra tuun, layiri fana te jate tuun. ¹⁵ Sabu sariya be Ala ta dimi le lase an ma doron; ni sariya te yoru min na, sariya cenko fana te yi.

¹⁶ O koson Ala ka o layiri ta an ye lanaya le baraka ra, janko a ye ke neema ye min dira an ma gbansan, ka ke Ibrahimia ta duruja bee ta ye; sariya sira tagamabagaw daman ta te, nka minw lara Ala ra i n'a fo Ibrahimia, olugu fana ta lo, sabu Ibrahimia kera an bee bemace le ye, ¹⁷ i n'a fo a sebera Kitabu konu cogo min na, ko: «Ne ka i ke siya caman bemace ye.» Ayiwa, an bemace lo Ala na koru, sabu a lara Ala ra, Ala min be suw lakunu, ani min be fendanbariw dan. ¹⁸ Ayiwa, hali k'a soru Ibrahimia jigi tun tigera ka ban, Ala ka min fo a ye, a lara o ra ka a jigi la a kan; o cogo ra a kera «siya caman bemace» ye, i n'a fo Ala tun k'a fo cogo min na ko: «I ta duruja

bena caya nin cogo le ra.» ¹⁹ Ala ka o fɔ tuma min na, Iburahima farikolo tun kɔrɔra ka ban, sabu a si tun bɛ san kɛmɛ bɔ. Denworo tuma fana tun tɛmɛna a muso Saran kan. Nka Iburahima ma o si jate; o ma foyi bɔ a ta lanaya ra. ²⁰ A ma a jigi tigɛ ka sigiya Ala ta layiri ra, nka dɔ le yɛrɛ farara a ta lanaya kan, fɔ a ka Ala tando. ²¹ Iburahima tun lanin b'a ra yɛrɛ le jate ko Ala ka fɛn min layiri ta, ko a bɛ se fana ka o kɛ. ²² O lanaya le kosɔn «Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye.» ²³ Nka o kuma min sɛbera ko «Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye,» o ma sɛbɛ Iburahima kelen kosɔn dɛ! ²⁴ A sɛbera an fana kosɔn; Ala min ka an Matigi Yesu lakunu ka bɔ saya ra, anw minw lara o ra, anw fana bɛ jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ. ²⁵ Ala k'a to a sara an ta jurumun kosɔn, ka kunu ka bɔ saya ra, janko an ye jate mɔgɔ terenninw ye Ala ja kɔrɔ.

5

*Ala ka hera don an ni a yɛrɛ cɛ
(Piyeri fɔlɔ 1.3-9; Yuhana fɔlɔ 4.9,10)*

¹ O cogo ra Ala ka an jate mɔgɔ terenninw ye lanaya baraka ra; sisan a ka hera don an ni ale Ala yɛrɛ cɛ an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ² Ale Kirisita* le sababu ra Ala ka o nɛɛma kɛ an ye; an lanin lo a ra, an bɛ an jigi la a kan ka pagari, sabu an jigi b'a kan ko lon dɔ an bena Ala ta nɔɔrɔ sɔrɔ. ³ O dɔrɔn tɛ, hali ni tɔɔrɔ ka se an ma, an bɛ pagari o ra; sabu tɔɔrɔ le b'a to an bɛ jija lanaya ra. ⁴ Ni an bɛ jija, o b'a to an bɛ kɛ kankelentigiw ye tɔɔrɔ ra; ni an kɛra kankelentigi ye, o le b'a to an jigi bɛ sigi. ⁵ Ayiwa, jigi tɛ mɔgɔ janfa, sabu Ala k'a ta kanuya caya an jusukun na Nin Saninman* baraka ra, a ka o min di an ma.

⁶ Can lo, wagati min an tun ye barakantanw ye, Ala ka wagati min latigɛ, o sera minke, Kirisita sara anw Alapasiranbariw kosɔn. ⁷ Mɔgɔ ye sɔn ka sa hali mɔgɔ terennin kosɔn, o kɛ man di. A bɛ se ka kɛ ko mɔgɔ dɔ bɛ sɔn k'a ja gbɛlɛya ka sa mɔgɔnuman dɔ kosɔn. ⁸ Nka Ala bɛ an kanu cogo min na, a ka o yira nin le fɛ: ka an to jurumun na, Kirisita sara an kosɔn. ⁹ Sisan kɔni Ala ka an jate mɔgɔ terenninw ye Yesu jori baraka ra; o ra, sigiya t'a ra, fana ko a bena an kisi Ala ta dimi ma. ¹⁰ An tun bɛ Ala juguw le ye, nka Den min bɔra Ala ra*, Ala ka bɛn don an ni a yɛrɛ cɛ o Den* ta saya baraka ra; o ra, sigiya t'a ra, ko bɛn donna an ni Ala cɛ minke, ko an bena kisi Yesu ta panamanya sababu ra. ¹¹ Ka fara o kan, an bɛ pagari kɛsɛbɛ Ala ta jɛnɔgɔnya ra an Matigi Yesu Kirisita baraka ra; sisan ale le ka an ni Ala cɛ bɛn.

*Adama ni Kirisita
(Korentikaw fɔlɔ 15.21-22,45-49,56-57)*

¹² Mɔgɔ kelen le sababu ra jurumun donna dunupa kɔnɔ, jurumun k'a to saya fana nana dunupa kɔnɔ; o cogo ra saya sera adamaden bɛɛ ma, sabu o bɛɛ ka jurumun kɛ. ¹³ Sani Ala ye sariya* di cira Musa ma, jurumun tun bɛ dunupa ra ka ban. Nka i n'a fɔ sariya tun tɛ yi fɔlɔ, Ala tun tɛ jurumun jate. ¹⁴ O bɛɛ n'a ta, k'a ta Adama ta wagati ra fɔ ka na se cira Musa ta wagati ma, saya fanga tun bɛ mɔgɔw kan. Hali minw ma Ala ta cifɔninw cɛn i n'a fɔ Adama k'a cɛn cogo min na, olugu tun bɛ sa. Min tun ka kan ka na, Adama kɛra ale tagamasiyɛn le ye.

¹⁵ Nka Ala bɛ nɛɛma min di gbansan, o ni Adama ta jurumun tɛ kelen ye. Can lo, mɔgɔ caman sara ale kelen ta jurumun kosɔn. Nka Ala ta nɛɛma, ani nɛɛma min bɔra mɔgɔ kelen fɛ, Yesu Kirisita, k'a di mɔgɔ caman ma,

o nɛɛma nafa le ka bon. ¹⁶ Ala bɛ nɛɛma min di gbansan, o nɔ, ani mɔgɔ kelen ta jurumun nɔ tɛ se ka suma ni jɔgɔn ye. Mɔgɔ kelen ta jurumun nana ni jarakiri ye, k'a sɔrɔ Ala ka nɛɛma min di gbansan jurumun camanba kɔ fɛ, o nɛɛma ka an kunmabɔ, ka an kɛ mɔgɔ terenninw ye. ¹⁷ Can lo, mɔgɔ kelen ta jurumun le kosɔn saya fanga sera bɛɛ ma. Nka minw bɛɛ ka Ala ta nɛɛmaba sɔrɔ, Ala ka minw jate mɔgɔ terenninw ye, olugu bena panamanyakura ni kuntigiya sɔrɔ mɔgɔ kelen sababu ra, min ye Yesu Kirisita ye; o nafa le ka bon.

¹⁸ Ayiwa, mɔgɔw bɛɛ jarakira cogo min na Adama ta jurumun kelen kosɔn, o cogo kelen na Yesu Kirisita ta kɛwaleɲuman kelen kosɔn Ala bɛ mɔgɔ bɛɛ kunmabɔ ka panamanya di o ma. ¹⁹ Mɔgɔ kelenpe ta kanblari sababu ra mɔgɔ caman kɛra jurumunkebagaw ye cogo min na, o cogo ra fana mɔgɔ kelenpe ta kanminari kosɔn Ala bɛ mɔgɔ caman jate mɔgɔ terenninw ye.

²⁰ Sariya kɔni dira, janko k'a yira an na ko an ta jurumun ka ca; nka jurumun cayara yɔrɔ min na, Ala ta nɛɛma belɛn cayara o yɔrɔ ra ka teme a kan pewu. ²¹ An tun bɛ jurumun fanga kɔrɔ minke, o le ka saya lase mɔgɔ bɛɛ ma; nka sisan an bɛ nɛɛma ta fanga kɔrɔ minke, o b'a to Ala bɛ an jate mɔgɔ terenninw ye, ka panamanya banbari di an ma an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

6

Lanabaga bɔra jurumun fanga kɔrɔ (Kɔlɔsikaw 3.1-10)

¹ Ayiwa, an bena mun le fɔ sa? Yala o kɔrɔ ye ko an ye to ka jurumun kɛ, janko Ala ta nɛɛma ye caya wa? ² Fiyewu! An minw sara ka an sen bɔ jurumun ta ko ra, anw belɛn bɛ se ka panamanya jurumun na cogo di tuun? ³ An minw bɛɛ batizera ka kɛ ni Yesu Kirisita ye jɛnɲɔgɔnya ra, aw m'a lɔn ko an batizera minke, a bɛ i n'a fɔ an sara ni a ye le wa? ⁴ An batizera minke, a kɛra i n'a fɔ an sara ni a ye, ani an su donna ni a ye, janko an ye panamanyakura sɔrɔ i n'a fɔ Fa Ala ka Yesu Kirisita lakunu ka bɔ saya ra ni a ta sebgaya nɔɔrɔman ye cogo min na.

⁵ Can lo, i n'a fɔ an ni ale kɛra kelen ye a ta saya ra, an bena kunu fana a ta jɛnɲɔgɔnya ra i n'a fɔ a kununa cogo min na. ⁶ An ye nin faamu ka ɲa, ko jogokɔrɔ min tun bɛ an na, a kɛra i n'a fɔ o ni Kirisita* gbengbenna yiri ra jɔgɔn fɛ ka sa; janko o jogo min tun ye jurumun ye an na, o fanga ye ban, ani an kana to o jurumun fanga kɔrɔ tuun. ⁷ Sabu ni mɔgɔ min sara, o tigi bɔra jurumun ta fanga kɔrɔ.

⁸ Ayiwa, i n'a fɔ an ni Kirisita sara jɔgɔn fɛ, an lanin b'a ra ko an bena panamanya, ka kɛ ni a ye fana. ⁹ An k'a lɔn fana ko Yesu Kirisita kununa ka bɔ saya ra, ko a tɛ sa tuun: saya ta fanga tɛ se a kɔrɔ tuun. ¹⁰ A sara sɲaga kelenpe ka jurumun ta fanga ban. Nka a kununa ka bɔ saya ra; a bɛ panamanya min na sisan, a bɛ panamanyara Ala le ye. ¹¹ O cogo ra aw fana ye aw yɛɛ jate k'a kɛ i n'a fɔ aw sara ka bɔ jurumun ta fanga kɔrɔ; sisan aw bɛ panamanyara Ala le ye Yesu Kirisita ta jɛnɲɔgɔnya ra.

¹² Ayiwa, aw kana aw farikolo to jurumun boro, ka kɛ jurumun ta jɔnw ye; aw kana sɔn farikolo negejuguw ma. ¹³ Aw kana aw farikolo yɔrɔ si bla jurumun na tuun, ka terenbariyakow kɛ; nka aw ye aw yɛɛ di Ala ma i n'a fɔ mɔgɔ minw kununa ka bɔ saya ra ka kɛ mɔgɔkuraw ye. Aw ye aw farikolo yɔrɔw bɛɛ di Ala ma, janko ka terenninya sira tagama. ¹⁴ Jurumun

ta fanga tena ke aw kan tuun, sabu aw te sariya ta fanga koro, aw be neema le koro.

Lanabaga kera Ala ta jon le ye

¹⁵ Ayiwa, yala an ka kan ka to ka jurumun ke, ko sabu an te sariya ta fanga koro tuun, ko an be neema le koro wa? Fiyewu! ¹⁶ Aw m'a lon ko ni aw be baara kera mogo do ye ka aw yere majigi a ye, aw be ke o tigi ta jon le ye wa? Ka ke jurumun ta jon ye, o laban ye saya le ye; ka ke Ala ta jon ye, ka a kan mina, o laban ye terenninya ye. ¹⁷ Nka an ye Ala tando, sabu aw minw tun be jurumun ta jonya ra folofolo, aw karanna can min na, aw sonna o ma ni aw jusukun bee ye. ¹⁸ Sisan aw bora jurumun ta jonya ra, ka ke Ala ta jonw ye ka tagama terenninya ra. ¹⁹ Ne be nin kumaw fora ka kapa ni adamadenya cogo le ye, aw ta hakiri dogoya koson. Aw tun ka aw farikolo yoro bla nogoninyakow ni juguya ta jonya ra kojugu kama cogo min na, o cogo kelen na sisan aw ye aw farikolo yoro bla Ala ta jonya ra ka panamanya terenninya ra, ani saninyari.

²⁰ Aw tun be jurumun ta jonya ra wagati min na, foyi tun te aw jagboya ka Ala ta terenninya sira tagama. ²¹ Nka aw ka mun nafa le soro o kewalew ra? O laban be maroya le blara aw ra sisan, sabu o kow laban ye saya le ye. ²² Nka sisan aw bora jurumun ta jonya ra ka ke Ala ta jonw ye; aw be nafa min soro o ra, o ye saninyari ye, a laban fana ye panamanya banbari ye. ²³ Sabu jurumun sara ye saya le ye; nka Ala be neema min di gbansan, o ye panamanya banbari ye, an Matigi Yesu Kirisita ta jengonyara.

7

Lanabaga bora sariya ta jonya ra

(Efesikaw 5.25-31; Galasikaw 2.19,20)

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne bena min fo aw ye, aw ka o lon kosebe, sabu aw ka sariya* lon. Ka mogo to nin na le, a ka kan ka sariya sira tagama. ² A be i n'a fo muso furunin; ka kapa ni sariya ye, ni a ce ma sa, a be ce ta furu konso. Nka ni a ce sara, o tuma sariya min tun k'a siri a ce ra, o sariya bora a kunna. ³ O koson, ni a tagara sigi ce were kun, k'a soro a ce ma sa, o b'a fo ko a ka jencya ke. Nka ni a ce sara, o tuma a bora sariya fanga koro; ni a ka sigi ce were kun, a ma jencya ke.

⁴ Ayiwa, ne balemaw, aw fana ta be ten le. A be i n'a fo aw sara sariya ta fan fe, Kirisita* ta saya koson; aw kera a ta ye, janko Ala min k'a lakunu ka bo saya ra, aw ye kewalenumanw ke o ye. ⁵ Can lo, an tun be tagama ka kapa ni an yere sago ye tuma min na, sariya tun be ko dow yira an na k'a fo an ye ko kojugu lo; o bee n'a ta, an belen tun b'a fe ka o kow ke. O negejugu tun be an kononosu ka an bla saya sira kan. ⁶ Sisan koni an bora sariya ta fanga koro, sabu an tun be o min ta jonya ra, a be i n'a fo an sara ka bo o ta jonya ra. O cogo ra an be se ka baara ke Ala ye cogokura ra Nin Saninman* baraka ra; an t'a ke tuun ka kapa ni sirakoro ye, min sebera sariya ra.

Sariya le be jurumun yira

⁷ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala o koro ye ko sariya* le be mogo bla jurumun na wa? Fiyewu! Nka sariya le k'a to ne ka ne ta jurumun lon. Ka nabo mogo were ta fen fe, ne tun tena o lon kojugu ye, ni sariya tun m'a fo ko: «I kana nabo mogo borofen fe.» ⁸ O cogo ra jurumun ka cogo soro ka nege suguya bee don ne ra, sariya sababu ra; sabu ni sariya te yi,

jurumun ye fɛn sanin le ye. ⁹ Wagati min na ne tun ma sariya lɔn fɔlɔ, ne tun bɛ panamanya; nka sariya nana wagati min na, jurumun nege ka ne sɔrɔ minke, ¹⁰ o kera sababu ye k'a to ne sara. O ra, Ala ka sariya min di janko an ye panamanya sɔrɔ, o ka saya lase ne ma. ¹¹ Jurumun ka cogo sɔrɔ ka ne lafiri sariya sababu ra, ka saya lase ne ma o sariya kelen sababu ra fana.

¹² Ayiwa, sariya kɔni saninyanin lo; a ta cifɔninw saninyanin lo, o terennin lo, o ka ɲi fana. ¹³ O tuma sariya min ye fɛɲnuman ye, o le kera sababu ye ka saya lase ne ma wa? Fiyewu! Jurumun le k'a to o fɛɲnuman kera sababu ye ka ne lafiri, ka saya lase ne ma; o kera janko jurumun ye yira k'a gbeya. O cogo ra sariya le sababu ra, jurumun yirara k'a gbeya ko a ka jugu.

Lanabaga sago ni jurumun fanga

¹⁴ Ayiwa, an k'a lɔn ko sariya* bɔra Ala le ra; nka ne kɔni ye adamaden jurumunto le ye, i n'a fɔ mɔgɔ min fiyeerera ka ke jurumun ta jɔn ye. ¹⁵ Sabu ne bɛ ko minw ke, ne tɛ o faamu; ne b'a fɛ ka min ke, ne tɛ o ke fana. Ko minw man di ne ye cɔ, ne bɛ o le ke. ¹⁶ Ayiwa, ne t'a fɛ ka ko minw ke, ni ne bɛ o le kera, o tuma ne sɔnna a ma ko sariya ka ɲi. ¹⁷ O cogo ra, ne bɛ kojugu minw kera, o tɛ ne yere sago ye tuun; jurumun min bɛ ne jusukun na, o le bɛ ne blara o ra. ¹⁸ Ne k'a lɔn ko fɛɲnuman tɛ ne kɔnɔ, i n'a fɔ ne ye adamaden gbansan le ye; sabu ne kɔni b'a fɛ ka kɔnuman ke, nka ne tɛ se ka a ke. ¹⁹ Ne b'a fɛ ka kɔnuman min ke, ne tɛ o ke; nka ne t'a fɛ ka kojugu min ke, ne bɛ o le ke. ²⁰ Ayiwa, ne t'a fɛ ka ko minw ke, ni ne bɛ o le ke, o tuma o tɛ ne yere sago ye tuun; jurumun min bɛ ne jusukun na, o fanga le bɛ ne blara o ra.

²¹ Ne bɛ o sariya fanga ye ne yere kan: ni ne b'a fɛ ka kɔnuman ke, kojugu nege le bɛ ne sɔrɔ. ²² Ne jusukun na Ala ta sariya ka di ne ye haali. ²³ Nka ne bɛ sariya were ta fanga ye ne yere kan, min bɛ siyen tara ni ne yere sago ta sariya ye; o sariya min bɛ ne kan, o le ka ne ke jurumun ta jɔn ye. ²⁴ E! Ne panibagato fle nin ye! O fanga min bɛ ne farikolo bla jurumun na, ka saya lase ne ma, jɔn le bɛna ne bɔsi ka bɔ o boro sa? ²⁵ Ala, baraka, Yesu Kirisita sababu ra; ale le bɛ ne bɔsi.

Ayiwa, o cogo ra, ne jusukun na ne bɛ sɔn Ala ta sariya ma; nka ne farisogo ta fan fɛ, ne bɛ ke jurumun ta sariya ta jɔn ye.

8

Lanabaga ani Nin Saninman sago* (Galasikaw 3.13-14; 5.16-25)

¹ Ayiwa, sisan, minw bɛɛ bɛ Yesu Kirisita ta jɛɲɔgɔnya ra, Ala tɛna kiti ben olugu si kan tuun. ² Sabu Nin Saninman* min bɛ panamanya di Yesu Kirisita ta jɛɲɔgɔnya ra, o ta fanga ka ne kisi ka bɔ jurumun ni saya ta fanga ra. ³ Cira Musa ta sariya* tun tɛ se ka o ke, sabu an adamadenw baraka ka dɔgɔ. O kosɔn sariya tun tɛ se ka min ke, Ala ka o ke: Den min bɔra Ala ra*, Ala ka o ci ka na; a kera adamaden ye i n'a fɔ an jurumuntɔw. An tun bɛ jurumun fanga min kɔrɔ, a ka a yere di saraka ye ka o fanga cɛn. ⁴ Ala ka o ke, janko an minw tɛ tagama ka kaɲa ni an yere sago ye tuun, fɔ Nin Saninman sago, sariya ko an ye min ke, an ye se ka o ke. ⁵ Sabu minw bɛ tagama ka kaɲa ni o yere sago ye, olugu bɛ miiri o yere diyanyakow le ra. Nka minw bɛ tagama ka kaɲa ni Nin Saninman sago ye, olugu bɛ Nin Saninman diyanyakow le ke. ⁶ Ka miiri an yere diyanyakow ra, o ye saya ye; nka ka miiri Nin Saninman diyanyakow ra, o ye panamanya ni hera

ye. ⁷ Sabu minw be miiri o yere sago ra, olugu ye Ala juguw le ye; o te o yere majigi Ala ta sariya ye, o fana te se. ⁸ O koson minw be tagama ka kapa ni o yere sago ye, olugu ko te se ka diya Ala ye fiyewu.

⁹ Aw koni, aw te tagama ka kapa ni aw yere sago ye; aw be tagama ka kapa ni Nin Saninman sago le ye; sabu Ala Nin be aw koni. Ni Kirisita* ta Nin te mogo min koni, o tigi te Kirisita ta ye. ¹⁰ Ni Kirisita be aw koni, aw farikolo koni bena sa lon do jurumun koson; nka aw nin bena panamanya, sabu Ala ka aw jate mogo terreninw ye. ¹¹ Ala min ka Yesu lakunu ka bo saya ra, ni o ta Nin Saninman siginin be aw koni, o tuma, min ka Kirisita lakunu ka bo saya ra, o bena aw farikolo sataw fana panamanya a ta Nin Saninman baraka ra, o min siginin be aw koni.

¹² O le koson ne balemaw, juru min be an na, o te an yere farisogo ta juru ye tuun, min be a to an be panamanya ka kapa ni an yere sago ye. ¹³ Sabu ni aw be tagama ka kapa ni aw yere sago ye, aw bena sa; nka ni aw ka aw farikolo ta kewalejuguw faga Nin Saninman baraka ra, o tuma aw bena panamanya. ¹⁴ Sabu minw bee be tagama ka kapa ni Ala Nin Saninman sago ye, olugu bee ye Ala denw ye. ¹⁵ Sabu aw ka Nin Saninman min soro, ale te aw ke jon ye, k'a to aw ye to ka siran tuun. Nka o Nin Saninman be aw ke Ala denw le ye; ale baraka le ra an be Ala wele ni kanba ye, k'a fo ko: «An Fa!» ¹⁶ Nin Saninman yere be seereya ke ka ben ni an yere nin ta seereya ye, ko an kera Ala denw ye. ¹⁷ Ayiwa, ni an kera Ala denw ye, o tuma a ka fen minw layiri ta an ye, an bena o soro fana. An bena o fen minw soro, an ni Kirisita le bena o soro jagon fe; sabu ni an be tooro ni a ye, an bena bonya soro ni a ye fana.

Lanabaga ta jigiya (Yuhana 10.27-30)

¹⁸ Ne b'a jate ko tooro min be an kan sisan, o te se ka suma ni sini ta bonya ye hali doonin, Ala bena o bonya min yira an na.

¹⁹ Ala bena a ta denw ta bonya yira lon min na, danfenw bee korotonin be o lon makonona. ²⁰ Sabu Ala ta danfenw bee kera pacintanw ye. A tun man di o ye ka ke ten, nka Ala yere le ka o ke; o bee n'a ta, jigiya be yi hali bi. ²¹ Sabu lon do, Ala bena a ta danfenw bee bo saya ta jonya ra; Ala denw kera o yere ta ye bonya min kama, o bena do soro o ra.

²² An k'a lon ko fo ka na se bi ma, danfenw bee be nunana tooro boro, i n'a fo muso lasiriton min b'a fe ka jigi. ²³ Nka olugu doron te; Nin Saninman* dira an minw ma, ka ke i n'a fo Ala ta neema folo, anw fana be nunana an yere koni. Lon min Ala bena an ke a ta denw ye ka an farikolo bo jonya ra pewu, an be o lon le makonona. ²⁴ Sabu an kisira, nka an ta kisiri ye jigiya le ye. Nka i na be jigiya min na, o te jigiya ye tuun. I na lara fen min kan ka ban, yala o ye jigiya dama le ye tuun wa? ²⁵ Nka i n'a fo an na te fen min na, an jigi be o kan, an be mupu ka a koni.

²⁶ O cogo ra, Nin Saninman fana be an deme an ta barakantanya koson; sabu an ka kan ka Ala daari cogo min na, an yere te o lon. Nka Nin Saninman koni be Ala daari an ye ni nunakanw ye, minw te se ka lakari. ²⁷ O ra, Ala min be mogo jusukunnakow bee lon, ale be Nin Saninman ta miiriyaw lon; sabu Nin Saninman be daariri ke Ala ta mogo saninmanw ye ka kapa ni Ala sago le ye.

Ala ta kanuyaba

²⁸ An k'a lon ko mogo minw be Ala kanu, ani Ala ka o wele ka kapa ni a ta latige ye, ko ni fen o fen ka olugu soro, Ala b'a to o bee laban be ke

kojuman le ye olugu ta fan fe. ²⁹ Ala konna ka minw panawoloma ka o ke a ta mógow ye, a ka olugu ta ko latige ka bla, ka olugu ke i n'a fo Den* min bora ale Ala ra, janko o Den ye ke folo ye a balemaw caman ce ra. ³⁰ A ka minw ta ko latige ka bla, a ka olugu wele fana; a ka minw wele, a ka olugu jate mogo terenninw ye fana; a ka minw jate mogo terenninw ye, a ka nooro la olugu kan fana.

³¹ Ayiwa, an bena mun le fo nin ko ra sa? Ni Ala be an fe, jon le be se ka wuri an kama? ³² Den min bora Ala yere ra, a ma o bosi saya ma, nka a k'a di saraka ye an bee koson; mun le bena a bari ka fen bee di an ma o Den sababu ra? ³³ Jon le be se ka Ala ta mogo panawolomaninw jaraki sa? Sabu Ala yere le ka o jate mogo terenninw ye. ³⁴ O koson jon le bena o jaraki? Sabu Yesu Kirisita sara; o doron te, a kununa ka bo saya ra; a siginin be Ala kininboroyanfan fe, a be Ala daari an ye. ³⁵ Jon le be se ka an faran ka bo Kirisita* ta kanuya ra sa? Nagban te se, siranya te se, tooro te se, kongo te se, fagantanya te se, farati te se, fagari te se, foyi le te se! ³⁶ I n'a fo a sebera Kitabu konoo cogo min na, ko:

«Ala, ele le koson, o be an fagayoro jinina lon o lon; o be an jate i ko saga minw blara fagari kama.»

³⁷ Nka o toorow bee ra anw le ye sesorobagaw ye ka teme bee kan, an kanubaga Ala baraka ra. ³⁸ Ne lara a ra, hali sigiya t'a ra, ko saya o, panamanya o, melekew o, jinaw o, setigi werew o, sisan ta fenw o, fen nataw o, ³⁹ sankolokonofenw ta fangaw o, dugukolokanfenw ta fangaw o, ko danfen si le te se ka an faran ka bo Ala ta kanuya ra, a ka o kanuya min yira an na an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

9

Ala ka Izirayelimogow panawoloma (Galasikaw 4.22-31)

¹ Ne be can le fora, faninya te, sabu ne be Kirisita* ta le ye; ne k'a lon ne jusukun na fana Nin Saninman* baraka ra, ko ne be can le fora. ² Nanasisiba le be ne kan, ne jusukun fana tooronin lo tuma bee ne balema Izirayelimogow koson. ³ Sabu hali ni ne tun dangara olugu no ra, ka faran ka bo Kirisita ta jennogonya ra, janko olugu ye o jennogonya soro ka kisi, ne tun be son o ma. ⁴ Olugu le ye Izirayelimogow ye; Ala ka olugu le ke a ta mógow ye, ka nooro la o kan, ka jennogonya don ni o ye, ka a ta cifoninw ani a batocogo yira o ra, ka layiriw ta o ye. ⁵ Olugu le bora an bemaw ra. Adamadenya sira fe, Kirisita bora olugu le ra; ale le be fen bee kunna; Ala lo, min ka kan ka tando tuma bee. Amina.

⁶ Ayiwa, o koro te ko Ala ta kuma kera fengbansan ye de! Sabu minw bee bora Izirayeli* ta duruja ra, o bee le ma ke Izirayelidenw yereyere ye. ⁷ Minw bee bora Iburahima ra, olugu bee le fana te Iburahima ta denw yereyere ye. Sabu Ala k'a fo Iburahima ye ko: «I ta duruja bena bo Isiyaka le ra.» ⁸ Ayiwa, o koro ye ko den minw worora adamaden baraka ra, olugu le te jate Ala denw ye; minw worora Ala ta layiri sababu ra, olugu le be jate Ala ta duruja ye. ⁹ Ala ka layiri ta ka kuma min fo, o fle nin ye, ko: «Ne bena seko ka na san were jogontumasi; o tuma Saran bena dence soro.»

¹⁰ Ayiwa, a ma dan Saran ta ma, nka Rebeka ta fana kera ten; ale ka flaninw konoo ta an bemace Isiyaka fe. ¹¹ O wagati ra, k'a soro denw tun ma woro ban, o ma kojuman ke, o ma kojugu ke, Ala kumana Rebeka fe,

janko a tun b'a fe ka min janawoloma ka kapa ni a ta latige ye, o le ye ke, a kana ke mogo kewale baraka ra, nka a ye ke ka kapa ni ale Ala yere sago le ye. ¹² Ala k'a fo Rebeka ye ko: «Koroceman le bena ke dogoceman ta jon ye,» i n'a fo a sebera Kitabu konon cogo min na, ko:

¹³ «Ne ka Yakuba kanu, ka ban Esawu ra.»

Ala ka siya were mogow fana janawoloma

¹⁴ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Yala terenbariya be Ala ta kow ra wa? Fiyewu! ¹⁵ Sabu Ala ko cira Musa ma ko: «Ni ne b'a fe ka makari mogo min na, ne be makari o tigi ra; ni ne ko ne be hina min na, ne be hina o tigi ra fana.» ¹⁶ O cogo ra, mogo sago, walama mogo ta baara te se k'a to Ala ye hina i ra; Ala yere le be se ka hina mogo ra. ¹⁷ Kitabu konon, Ala k'a fo Farawona ye ko: «Ne ka ele sigi masaya ra, ka ele ke sababu ye ka ne ta sebagaya yira, janko ne togo ye fo dugukolo yoro bee ra.» ¹⁸ O koson ni Ala b'a fe ka hina min na, a be hina o ra; ni a b'a fe ka min jusukun gbeleya, a be o jusukun gbeleya fana.

¹⁹ Dow bena a fo ko: «O tuma mun koson Ala be mogow jaraki tuun? Jon be se ka ban a sago ma?» ²⁰ Ayiwa, ele min be o fo, ele adamaden gbansan, ele ye mun le ye ko ele be Ala sosos? Yala bogodaga be se k'a fo dagalalagabaga ma wa, ko: «Mun koson i ka ne lalaga tan?» ²¹ Yala dagalalagabaga ta le te bogoye wa? A be se ka o bogoye kelen ke ka daga songogbelen do lalaga, ani ka daga gbansan do fana lalaga.

²² Ayiwa, Ala tun b'a fe ka a ta dimi ni a ta sebagaya yira minke, o koson minw ka a ta dimi lawuri, a ka olugu ta kewalejuguw sonmina ka muju o korokosebe; o mogow blara halakiri le kama. ²³ Ayiwa, a hinara minw na ka o laben ka bla bonya kama, ni a ko a be a ta bonya la olugu kan, k'a caya, aw be se ka mun le fo o ra? ²⁴ Ala ka anw le wele; a ma an wele ka bo Yahudiyaw doron le ce ra de, a ka an wele ka bo siya were mogow* ra fana. ²⁵ A ka o le fo cira Oze ta kitabu konon, ko:

«Mogo minw tun te ne ta siya ye,

ne bena olugu le wele ko <ne ta siya.>

Minw tun te ne ta mogo kanuninw ye,

ne bena olugu wele ko <ne ta mogo kanuninw.>

²⁶ A tun fora o ye yoro min na ko o te <Ala ta mogow> ye,

o yoro yere ra o bena wele ko <Ala panaman yere ta denw.> »

²⁷ Cira Ezayi fana perenna k'a fo Izirayelimogow ta ko ra, ko:

«Hali ni Izirayelimogow cayara ka ke i ko kogojida kenken,

o bee ra mogo dama dama le bena kisi.

²⁸ Sabu Matigi ka kiti min latige, a bena o kiti tige joona joona dununamogow kan.»

²⁹ Cira Ezayi tun k'a fo fana ko:

«Ni Fangatigi Ala tun ma makari an na ka duruja do to an ye,

an tun bena ban pewu i ko Sodomukaw,

an tun bena ke i ko Gomorikaw le.»

Terenninya te soroye sariya sababu ra

(Römukaw 3.19-29; Galasikaw 3.8-14,21-29)

³⁰ Ayiwa, an bena mun le fo sa? Siya were mogow* minw tun te terenninya sira jinina, Ala ka olugu jate mogo terenninw ye; o ka o terenninya

9:13 9.11-13 Nin kuma fora Damina 25.23; Malaki 1.2-3. **9:15** 9.15 Nin kuma fora Bori 33.19.

9:17 9.17 Nin kuma fora Bori 9.16. **9:26** 9.26 Nin kuma fora Oze 2.1-3; 2.25. **9:28** 9.27-28

Nin kuma fora Ezayi 10.22-23. **9:29** 9.29 Nin kuma fora Ezayi 1.9.

sɔrɔ lanaya sababu ra. ³¹ K'a sɔrɔ Izirayelimɔgɔw, olugu minw tun be terenninya pinina sariya sababu ra, olugu ma o sɔrɔ. ³² Mun kosɔn? Sabu Izirayelimɔgɔw m'a pini lanaya sababu ra, nka o k'a pini o yere ta kewalew le sababu ra. O sen talonna kabakuru le ra ka ben. ³³ I n'a fo a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«A fe, ne be sentalon kabakuru do bla Siyon,
min bena ke dow kunnacen sababu ye.

Nka ni mogo min ka a jigi la a kan, Ala tena o tigi janfa fiyewu!»

10

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne be min fe ni ne jusukun bee ye, ani ne be Ala daarira min na ne ta siya Izirayelimɔgɔw ta ko ra, o ye ko o ye kisi. ² Sabu ne be nin seereya ke, ko o cesirinin lo Ala ko ra, nka hakiri te o fe. ³ Ala be mogo jate mogo terennin ye cogo min na, o ma o faamu. O b'a fe ka ke mogo terenninw ye o yere ta kewalew le sababu ra. O ra, Ala be mogo jate mogo terennin ye sira min fe, o ma son o ma. ⁴ Kirisita* le kera sariya* laban ye, janko ni mogo minw bee ka la ale ra, Ala ye olugu jate mogo terenninw ye.

Ni mogo min ka la Matigi ra o be kisi

⁵ Ayiwa, mogo be se ka jate mogo terennin ye sariya* sababu ra cogo min na, cira Musa ka o fo; a ko: «Ni mogo min ka se ka nin kow sira tagama, o tigi be kisi o sababu ra.» ⁶ Mogo be se ka jate mogo terennin ye lanaya sababu ra cogo min na, o fora, ko: «I kana a fo i yere kono ko: <Jon le bena yelen ka taga sankolo ra an ye?> (O koro ye ko ka Kirisita* lajigi.) ⁷ Walama ko: <Jon le bena jigi dugukolo jukoro an ye?> (O koro ye ko ka Kirisita lawuri ka bo saya ra.)» ⁸ O kuma be mun le fo sa? A ko: «Kuma be i kere fe, a be i da ra, a be i jusukun na fana.» O kuma ye lanaya ta kuma le ye, an be min waajuri kera mogow ye. ⁹ Ni i k'a fo i da ra ko Yesu le ye Matigi ye, ani ka la a ra i jusukun na ko Ala k'a lakunu ka bo saya ra, i be kisi. ¹⁰ Sabu ka la Yesu ra i jusukun na, o le b'a to Ala be i jate mogo terennin ye; k'a fo i da ra, o le b'a to i be kisiri soro. ¹¹ Sabu a sebera Kitabu kono ko: «Ni mogo o mogo ka la Matigi ra, Ala tena o tigi janfa fiyewu.» ¹² O koson Yahudiyaw o, siya were mogow* o, do ma bo do ra; Matigi kelenpe le be o bee kunna, ani minw bee be a togo wele, a be kopuman ke olugu bee ye k'a caya. ¹³ Sabu a sebera ko: «Ni mogo o mogo ka Matigi togo wele, o tigi be kisi.»

¹⁴ Nka o bena a togo wele cogo di, ni o ma la a ra? O bena la a ra cogo di, ni o ma a ko men? O bena a ko men cogo di, ni mogo ma a waajuri ke? ¹⁵ Mogo bena a waajuri ke cogo di, ni mogo ma ci a kama? I n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko: «Minw be na ni kibarō dimanw ye, olugu nacogo ka ni.» ¹⁶ Nka o bee n'a ta, mogow bee ma son Kibarō Diman* ma. O koson cira Ezayi k'a fo ko: «Matigi, jontigi le sonna ka la an ta waajuri kumaw ra?»

¹⁷ Ayiwa, an be waajuri min lamēn, lanaya be soro o le fe; o waajuri bora Kirisita ta kuma le ra.

¹⁸ Ayiwa, ne ko: Yala Izirayelimɔgɔw ma o waajuri men le wa? O k'a men ke! Sabu a sebera ko:
«O kumakan sera dugukolo fan bee ra;

9:33 9.33 Nin kuma fora Ezayi 28.16. **10:5** 10.5 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 18.5. **10:11** 10.11 Nin kuma fora Ezayi 28.16. **10:13** 10.13 Nin kuma fora Yoweli 3.5. **10:15** 10.15 Nin kuma fora Ezayi 52.7. **10:16** 10.16 Nin kuma fora Ezayi 53.1.

o ta kumaw sera fɔ dunupa danw na.»

¹⁹ Ayiwa, ne be pininkari ke tuun, ko: Yala Izirayelimogow ma o faamu le wa? Cira Musa konna k'a fɔ ko:

«Aw te siya min jatera,
ne bɛna a to o celiya ye aw mina;
aw be siya min flɛra hakirintan ye,
ne bɛna a to o dimi ye aw mina.»

²⁰ O kɔ, cira Ezayi fana k'a ja gbɛɛya k'a fɔ ko:

«Mogɔ minw tun te ne yɔrɔninina, olugu ka ne ye;
minw tun te miirira ne ta ko ra, ne ka ne yere yira olugu le ra.»

²¹ Nka Izirayelimogow ta ko ra, a ko:

«Ne ka ne boro lo tere kururu beɛ
siya murutinin ni siya bannin do le ye.»

11

Ala ma ban Izirayelimogow ra

¹ Ayiwa, ni a be ten o, o kɔrɔ ye ko Ala banna a ta mogow, Izirayelimogow ra wa? Fiyewu! Sabu ne fana ye Izirayeliden le ye, ne bɔra Iburahima ta duruja ra, Boniyaminu ta gba ra. ² Ala konna ka a ta mogow minw panawoloma ka o ke a ta ye, a ma ban olugu ra. Cira Iliya* ka kuma min fɔ Izirayelimogow kama Ala na kɔrɔ, Kitabu ka min fɔ o ko ra, aw ma o lon wa? ³ A ko: «Matigi, o ka i ta ciraw faga, ka i ta sarakajenifenw* cici. Ne kelenpe le tora; o b'a fe ka ne fana faga.» ⁴ Nka Ala ka a jaabi cogo di? A ko: «I kelen ma to; ne ka mogow waga wolonfla le mara ne yere ye. Olugu si ma o kinbiri gban Baali* kɔrɔ ka a bato.» ⁵ O cogo ra fana, an be wagati min na sisan, Izirayelimogow to fitini be yi, Matigi ka minw panawoloma ka kapa ni a ta neema ye. ⁶ Ayiwa, ni Ala ka o panawoloma ka kapa ni a ta neema ye, o cogo ra o yere ta kewalew no te tuun; ni o te, Ala ta neema tena ke neema ye tuun.

⁷ Ayiwa, o kɔrɔ le ye di? Izirayelimogow tun be min pinina, o ma o sɔrɔ; Ala ka minw panawoloma, olugu le ka o sɔrɔ. Tow jusukun gbɛɛyara. ⁸ I n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«Ala ka o hakiri lasunogow,
janko o kana yeri ke,
ani o kana menni ke o toro ra.
A kɛra ten le fɔ ka na se bi ma.»

⁹ Dawuda fana ko:

«Ala y'a to o ta domunibaw ye ke jan ye ka o mina,
ka ke jo ye ka o mina, ka ke o ben sababu ye;
o ye ke o ta kojugu sara ye.

¹⁰ Ala ye o paw ye fin, o kana yeri ke tuun;
ka sege la o kan, o kɔ kurunin ye to wagati beɛ.»

Ala ka min ke siya were mogow ye (Matiyu 21.40-43; Efesikaw 2.7-13)

¹¹ Ayiwa, ne ko: Izirayelimogow talonna minke, yala o benna pewu le wa? Fiyewu! Nka o ta firiri kera sababu ye k'a to siya were mogow* ka

10:18 10.18 Nin kuma fora Zaburu 19.5. **10:19** 10.19 Nin kuma fora Sariya 32.21. **10:20**

10.20 Nin kuma fora Ezayi 65.1. **10:21** 10.21 Nin kuma fora Ezayi 65.2. * **11:2** 11.2 Iliya: Dow b'a fɔ a ma ko Eli. **11:3** 11.3 Nin kuma fora Masacew folo 19.10,14. **11:4** 11.4 Nin kuma fora Masacew folo 19.18. **11:8** 11.8 Nin kuma fora Sariya 29.3; Ezayi 6.10. **11:10** 11.10 Nin kuma fora Zaburu 69.23-24.

kisiri sɔrɔ, janko olugu celiya ye ke o ra. ¹² Ayiwa, ni Izirayelimɔgɔw ta firiri kera nafa ye dunɔnamɔgɔw fe o, ani o majigira minke, ni o kera, nafa ye siya were mɔgɔw fe, o tuma ni o bee nana yeɔema ka na Ala fe, o tena ke koba ye ka teme a to bee kan wa?

¹³ Ne be nin fora sisan aw siya were mɔgɔw* le ye. Ala ka ne ke siya were mɔgɔw ta ciraden* ye, ne fana be jagari o baara kosɔn, ¹⁴ janko ni a be se ka ke, o celiya ye ke ne ta siyamɔgɔw ra, ka ke sababu ye k'a to dɔw ye kisi. ¹⁵ Sabu Ala ka o bla kere fe minke, ni o kera, sababu ye ka ben don dunɔnamɔgɔw ni Ala ce, o tuma ni Ala nana o bla o no ra do? O bena ke koba le ye, ka ke i ko suw le kununa ka bo saya ra.

¹⁶ Ni burukun folo dira Ala ma saraka ye, a to bee le be saninya. Ni yiri liliw saninyanin lo, a borow fana saninyanin lo. ¹⁷ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw, minw ye oliviye panaman yiriborow ye, ni Ala ka o yiriboro dɔw tigetige ka ele nɔrɔ o no ra, ele siya were* mɔgɔ min ye kongo oliviye yiriboro ye, ni Ala k'a to ele ka nafa sɔrɔ oliviye panaman liliw na, k'a to o yiri ji ye ele baro, ¹⁸ ele kana waso yiri panaman ta borow ma. Ni i be waso, i ka kan k'a lon ko ele le ma liliw mina; nka liliw le ka ele mina.

¹⁹ I bena a fo ko: «O yiriborow ma tige ka bo yi, janko ne le ye nɔrɔ o no ra wa?» ²⁰ Can lo! Olugu tigera ka bo yi o ta lanabariya le kosɔn, ele nɔrɔra o no ra i ta lanaya kosɔn. O kosɔn ele kana waso, nka siran Ala ja! ²¹ Sabu ni Ala ma yiriboro panaman to yi, a tena ele fana to yi. ²² Aw y'a fe, Ala ta numanya ni a ta fariya be yira cogo min na. Minw be bo a ta sira kan, a ta fariya be se olugu le ma, nka Ala ta numanya be ele kan, ni i koni ka to a ta numanya ra. Ni o te, ele fana bena tige ka bo yi. ²³ Ni Izirayelimɔgɔw fana ka bo o ta lanabariya sira kan, Ala bena o nɔrɔ o nokɔrɔ ra; sabu se be Ala ye ka o nɔrɔ kura ye tuun. ²⁴ Ele tigera ka bo kongo oliviye yiri ra, ka na ele nɔrɔ oliviye panaman yiri ra, k'a sɔrɔ aw te yiri suguya kelen ye! Olugu minw ta yiri lo, olugu nɔrɔ tena diya belen wa?

Izirayelimɔgɔw tow ta kisiri ko

²⁵ Ayiwa, ne balemaw, ne b'a fe aw ye nin gundo lon, janko aw kana aw yere jate hakiritigiw ye ka teme tow kan. Izirayelimɔgɔw dɔw jusukun gbeleyara, fo Ala ka siya were mɔgɔ* minw panawoloma, olugu bee ye don folo. ²⁶ O cogo ra Izirayeli bee bena kisi, i n'a fo a sebera cogo min na, ko: «Kisibaga* bena bo Siyon, a bena Yakuba ta denw ta terenbariya bo o ra.

²⁷ Ne bena o jɛnɔgɔnya le don ni o ye, ni ne ka na o ta jurumunw bo o kunna tuma min na.»

²⁸ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ma son Kibaro Diman* ma minke, o ra o kera Ala juguw ye, janko aw ye o nafa sɔrɔ. Nka ka kapa ni Ala ta panawolomari ye, Ala be o kanu a ta layiri taninw kosɔn o bemaw ye. ²⁹ Sabu Ala be fen minw di, a te seko ka o mina tuun; a te mɔgɔ wele, ka seko ka ban o tigi ra tuun. ³⁰ Folofolo aw tun te Ala kan mina; Izirayelimɔgɔw nana ban Kibaro Diman ma minke, o kera sababu ye k'a to Ala hinara aw ra. ³¹ O cogo ra, olugu le ka Ala kan bla, janko Ala ye hina aw ra; Ala hinara aw ra cogo min na, a bena hina olugu fana ra ten. ³² Sabu Ala ka mɔgɔw bee to o ta kanminabariya ra, ka na hina o bee ra.

Ala ta sebayaba

³³ E! Can ra, Ala ta fentigiya, ani a ta hakiritigiya, ani a ta lonniya dunya te se ka lon! A ta kolatigeninw ka bon ka teme adamaden hakiri dan kan! A ta siraw te se ka lon! ³⁴ I n'a fo a sebera cogo min na, ko:

«Jon le ka Matigi Ala ta miiriya lon?

Jon le kera a ladibaga ye?

³⁵ Jon le konna ka fen di Ala ma, ka n'a fo ko ale ta juru b'a ra?»

³⁶ Fen bee bora ale le ra, fen bee be a no ra ale le baraka ra, fen bee be ale le ta ye; a ka kan ni bonya ye wagati bee, ani tuma bee! Amina.

12

Lanabaga ta tagamacogokura

¹ Ayiwa, ne balemaw, i n'a fo Ala ka o numanyaba ke an ye, o koson ne be aw daari ko aw ye aw yere farikolo di Ala ma, i ko saraka panaman, ani saraka saninman, saraka min ka di Ala ye; o le fana ye batorisobe ye.

² Aw kana aw ta koketaw kapa ni nin dununamogow ta ye. Nka aw y'a to Ala yere ye miiriyakura don aw hakiri ra, ka aw yelema; o cogo ra, Ala be min fe, min ka ji, min ka di a ye, min dafanin lo, aw bena o faamu.

Lanabagaw ka kan ka jen ka baara ke

(Korentikaw folo 12.12-27; Efesikaw 4.1-16)

³ Ala ka neema min ke ne ye, o neema baraka ra ne b'a fo aw bee kelen kelen ye ko Ala ka aw ke min ye, aw kana aw yere jate ka teme o kan; aw ye yeremajigiya don aw yere ra. Ala ka se min di aw ma aw ta lanaya koson, aw ye aw ta kow ke ka kapa ni o le ye. ⁴ Farikolo kelen le be an fe, nka a yorow ka ca. An farikolo yoro si ni si ta baara te kelen ye fana.

⁵ O cogo kelen na, anw lanabagaw ka ca, nka an bee kera farikolo kelen ye Kirisita* ta jennogonya ra; an bee sirira nogon na, ka ke nogon farikolo yoro do ye. ⁶ Nka an ninyorow te kelen ye ka kapa ni Ala ta neema dinin ye an ma. O koson ni Ala be kuma don min da ra ka mogow waaju, o tigi ye o ke ka kapa ni lanaya ye. ⁷ Ni do ta kera baara ye, o tigi ye o baara ke.

Ni min ta kera karan ye, o tigi ye mogow karan. ⁸ Ni min ta kera ka mogow ja gbeleya, o tigi ye o ke. Min be mogow son, o tigi ye a boro labla ka o ke. Ni min kera mogow pamogo ye, o tigi ye o ke ka pa. Min be janibagatow deme, o tigi ye o ke ni pagari ye.

Lanabagaw ka kan ka tagama kanuya ra

⁹ Aw ta nogonkanu kana ke ni flankafuya ye. Aw ye kojugu haramuya. Aw ye noro kopuman le ra kosebe. ¹⁰ Aw ye nogon kanu kosebe i ko balemaw. A ye ke bee jusu ra ko ale le ka kan ka kon ka tow bonya.

¹¹ Aw ye aw yere cesiri baara ra, aw kana ke salibagatow ye. Aw ye baara ke Matigi ye ni aw jusukun bee ye. ¹² Jigiya min be aw fe, aw ye pagari o koson. Aw ye tooro mupu; aw ye jija Aladaari ra.

¹³ Ala ta mogow minw mako be demeri na, aw ye olugu deme. Aw ye jija ka lonanw ladon. ¹⁴ Minw be aw tooro, aw ye dugawu ke olugu ye; aw ye dugawu le ke, aw kana mogow danga. ¹⁵ Minw be pagari, aw ye pagari ni olugu ye; minw be kasi, aw ye kasi ni olugu ye. ¹⁶ Aw ye ben kelen ma. Aw kana miiri kobabaw ma ka aw yere bonya, aw ye son yeremajigiya le ma. Aw kana aw yere jate ko aw ye hakiritigiw ye.

¹⁷ Ni mogow do ka kojugu ke aw ra, aw kana o juru sara ni kojugu do were ye. Aw ye jija ka kopuman ke bee ye. ¹⁸ Ni a koni ka dan aw ma, aw ye aw seko bee ke k'a to hera ye ke aw ni mogow bee ce. ¹⁹ Ne balema kanuninw,

aw yere kana aw yere dimibɔ; aw y'a to Ala ma. Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «Ne le bena hake bɔ, ne le bena kojugu juru sara. Matigi Ala ko ten.» ²⁰ Ala ta Kuma ko fana, ko: «Ni kɔngɔ be i jugu ra, domuni di a ma; ni minlogotɔ b'a ra, ji di a ma. Ni i be o kera, a be i ko i be takami le cera ka o ke a kun na.» ²¹ I kana a to kojugu ye se i ra. Nka jija ka kojuman ke ka se sorɔ kojugu kan.

13

Lanabagaw ka kan ka koro fagamaw ye (*Piyeri folo 2.13-17*)

¹ Ayiwa, mɔgɔ beɛ ka kan ka koro fagamaw ye; sabu fanga te yi, ni min ma bɔ Ala ra. Fagama minw sigira, Ala le ka olugu sigi. ² O kosɔn mɔgɔ min be ban fagamaw ta ma, o tigi banna Ala ta Kuma le ma. Minw fana be ban fagamaw ta ma, olugu bena kiti le lase o yere ma. ³ Ni i be kojuman ke, i sirankun te fagamaw ja. Ni i be kojugu ke, o le b'a to i be siran fagamaw ja. Ni i t'a fe ka siran fagamaw ja, o tuma i ye kojuman ke; ni i ka kojuman ke, o bena i tando. ⁴ Fagamaw be baara min kera, o be o kera Ala le ye, aw ta ja kosɔn. Ni i be kojugu ke, o tuma i ka kan ka siran o ja, sabu maramafen min be o boro, o te o boro gbansan. O be Ala ta baara le ra; o be Ala dimibɔ kojugukebaga ra, ka a ta kojugu hake bɔ o ra. ⁵ O kosɔn aw ka kan ka koro fagamaw ye; o be se ka tɔɔɔ min lase an ma, a kana ke o nasiran dɔɔɔn kosɔn, nka aw yere ka kan ka a lon aw jusukun na ko ka koro o ye, ko o ka ni.

⁶ O le kosɔn fana aw be ninsongɔ sara. Sabu fagama minw be o baara kera, Ala le ka olugu bla o baara ra, ko o y'a ke ka ja. ⁷ Ayiwa, mɔgɔ beɛ kelen kelen ka kan ni min ye, aw ye o ke o ye. Aw ka kan ka ninsongɔ sara min ye, aw ye a sara o ye. Aw ka kan ka wusugu sara min ye, aw ye a sara o ye. Aw ka kan ka siran min ja, aw ye siran o ja. Min ka kan ni bonya ye, aw ye o bonya.

Ka tagama kanuya ra (*Matiyu 22.35-40; Yuhana folo 3.11-23*)

⁸ Ayiwa, ne balemaw, ni nɔgɔnkanu te, mɔgɔ si ta juru were kana ke aw ra; sabu ni mɔgɔ min be mɔgɔ tɔw kanu, o tigi ka Ala ta sariya beɛ le dafa. ⁹ Sabu ci minw fora ko: «I kana jeneya ke, i kana mɔgɔ faga, i kana sonyari ke, i kana nabo mɔgɔ borofen fe,» ani a tɔw beɛ, o kumaw beɛ be nin kuma kelen le kɔnɔ ko: «I ka kan ka i mɔgɔnɔgɔn kanu i ko i yere.» ¹⁰ Ni i be i mɔgɔnɔgɔn kanu, i te kojugu ke a ra. O kosɔn ni i be tɔw kanu, i ka Ala ta sariya* beɛ le dafa.

Ka dibirakow dabra

¹¹ Ayiwa, aw ka kan ka o kuma jate, sabu an be wagatigbelɛn min na sisan, aw yere ka o lon. Aw kunutuma sera ka bɔ sunɔgɔ ra, sabu kisiri yɔɔɔ ka surun an na sisan ka teme an ta lanaya daminawagati kan. ¹² Ne balemaw, su janfara de! Dugugbe surunyara. Kewalejugu minw be ke dibi ra, an ye o dabra pewu, ka an yere laben ka tagama yeelen le ra. ¹³ An ye an tagamacogo teren, k'a gbe i n'a fo an be kow ke tere fe cogo min na. An ye an yere korɔsi domuniba dama temeninw ma, ani dɔɔɔɔya, ani jatɔya, ani marobariyako dama temeninw, ani keremisɛnw, ani nangboya. ¹⁴ Aw

ye Matigi Yesu Kirisita ta cogo don aw yere ra i ko derege; aw kana miiri aw farisogo ta negerakow ra, ko aw be farisogo diyanyakow ke.

14

Lanabagaw ka kan ka jɔgɔn ta ko munu
(Korentikaw fɔlɔ 4.3-5; 8.1-13; 10.23-33)

¹ Ne balemaw, aw ra minw baraka ka dɔgɔ lanaya ra, aw ye sɔn olugu ma; aw kana o ta miiriya sɔsɔ. ² Dɔ fe, domunifen bɛɛ be se ka domu; nka dɔ baraka ka dɔgɔ lanaya ra minke, ale be nankɔrafenw dɔrɔn le domu. ³ Min be domunifen bɛɛ domu, ale kana a mɔgɔjɔgɔn mafiyenya, ko mun kosɔn a te fen bɛɛ domu; min te domunifen bɛɛ domu, ale fana kana a mɔgɔjɔgɔn jaraki, ko mun kosɔn a be fen bɛɛ domu; sabu Ala sɔnna a ma. ⁴ Ele ye jɔn ye, ko ele be mɔgɔ were ta baarden jaraki? Ni a lɔra o, walama ni a benna o, o ye a matigice ta ko le ye. A fana bɛna teren, sabu se be Matigi Ala ye ka baraka don a ra.

⁵ Ayiwa, mɔgɔ dɔ be yi, ale be lonw bɔ jɔgɔn na, nka dɔ were fe lonw bɛɛ ka kan. Miiriya min be min fe, o ye to ni o ye, sigiya kana ke a fe. ⁶ Min be lonw bɔ jɔgɔn na, ale be o ke ka Matigi le bonya. Min be domunifen bɛɛ domu, ale be o ke ka Matigi le bonya, sabu a be baraka la Ala ye; min fana te domunifen bɛɛ domu, ale be o ke ka Matigi le bonya, sabu ale fana be baraka la Ala ye.

⁷ An si te panamanya an yere ye, an si te sa fana an yere ye. ⁸ Ni an be panamanya, an be panamanya Matigi le ye; ni an be sa, an be sa Matigi le ye. O kosɔn ni an panaman lo o, ni an sara o, an ye Matigi ta le ye. ⁹ Kirisita* sara, ka kunu ka bɔ saya ra, janko ka ke suw ni panamanw bɛɛ Matigi ye. ¹⁰ Ayiwa, mun kosɔn ele be i balema jaraki? Mun kosɔn ele fana be i balema mafiyenya? K'a sɔrɔ an bɛɛ le bɛna taga lɔ Ala ja kɔrɔ, a be an ta kiti tige. ¹¹ Sabu a sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Matigi ko:

<Ne be kari ko sigiya t'a ra, ko ne le ye Ala panaman ye; adamadenw bɛɛ bɛna o kinbiri gban ne le kɔrɔ, bɛɛ da bɛna ne tando.> »

¹² O cogo ra, an bɛɛ kelen kelen bɛna taga an yere ta nafɔ Ala ja kɔrɔ lon dɔ.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacɛn
(Korentikaw fɔlɔ 8.1-13)

¹³ O kosɔn an kana jɔgɔn jaraki tuun. Nka aw ye jija k'a to aw kana foyi ke min be se ka ke sababu ye ka aw balema dɔ bla kojugu ra, walama ka a kunnacɛn. ¹⁴ An Matigi Yesu baraka ra, ne kɔni k'a lon k'a gbɛya, ani ne lanin b'a ra ko domunifen te yi min ma saninya. Ni mɔgɔ min ka domunifen jate ko a saninyanin te, a saninyanin te o tigi le fe. ¹⁵ Ni ele be fen min domu, ni o be ke sababu ye ka i balema jusu kasi, o tuma i ma kanuya sira tagama. Kirisita* sara o balema min kosɔn, i kana a to i ta domunifen ye ke sababu ye ka o lafiri. ¹⁶ Aw b'a jate ko fen min ka ni, o man kan ka ke sababu ye k'a to mɔgɔw ye aw tɔgɔjugu fɔ. ¹⁷ Ala ta Masaya* kun te domuni ni minni ye; nka a kun ye Nin Saninman* ta terenninya ni a ta jususuma ni a ta jagari le ye. ¹⁸ Mɔgɔ min be baara ke Kirisita ye ni o miiriya ye, o tigi ko ka di Ala ye; mɔgɔw fana be a tɔgɔnuman fɔ.

¹⁹ O le kosɔn, fen min be na ni hera ye, ka an bɛɛ kelen kelen lataga ja lanaya ra, an ye jija ka o le pini. ²⁰ Ala ka min ke i balema ye, i kana o

cɛn domunifen kosɔn. Can lo, domunifen bɛɛ ka ɲi; nka ni a domuko be ke sababu ye ka i balema bla kojugu ra, o man ɲi. ²¹ O kosɔn ni i tɛ sogo ɲimi, ni i tɛ duvɛn min, fɛn o fɛn bɛ se ka ke sababu ye ka i balema dɔ bla jurumun na, ni i bɛ se ka o fɛnw bɛɛ ye ka o to yi, o ka ɲi. ²² Ayiwa, aw ta miiriya ye min ye o ko ra, o ye to aw yɛrɛ ni Ala cɛ. Mɔgɔ min bɛ domunifen jate fɛnɲuman ye, ka a domu, hali a tɛ sigiya a jusukun na, o tigi ta ɲana. ²³ Nka ni i bɛ fɛn dɔ domu k'a sɔrɔ sigiya bɛ ele yɛrɛ jusukun na o ko ra, ele jarkinin lo, sabu i bɛ ko ke k'a sɔrɔ ele yɛrɛ ma la a ra ko a bennin lo. Ni i bɛ ko o ko ke k'a sɔrɔ i yɛrɛ ma la a ra ko a bennin lo, o ye jurumun le ye.

15

Lanabaga barakantanw demɛcogo

¹ Anw minw baraka ka bon lanaya ra, an ye sɔn barakantanw ma ni o ta barakantanya ye; an kana an yɛrɛ diyanyakow ke. ² An ye an mɔgɔɲɔgɔn diyanyakow le ke, a ta ɲa kama, janko a baraka ye bonya lanaya ra. ³ Sabu hali Kirisita* ma a yɛrɛ diyanyako ke. Nka a kɛra i n'a fɔ min sebera Kitabu kɔnɔ, ko: «I mafiyenyabagaw bɛ mafiyenyarikuma minw fɔ i ma, o kumaw bɛ ben ne le kan.» ⁴ Kuma minw bɛɛ sebera Kitabu kɔnɔ kakɔrɔ, o sebera le ka an karan mupuri ra, ka an jusu saaro, janko an ye jigi sɔrɔ. ⁵ Mupuri tigi Ala, ani jususaaro tigi Ala y'a to aw ye bɛn kelen ma, ka kaɲa ni Yesu Kirisita ta miiriya ye. ⁶ Ni o kɛra, aw bɛɛ bɛ jɛn ka aw kan ke kelen ye, ka Ala bonya, min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye.

Yesu Kirisita nana mɔgɔw bɛɛ kosɔn (Efesikaw 2.11-19)

⁷ Kirisita* sɔnna aw ma cogo min na, aw fana ye sɔn ɲɔgɔn ma ten; o le bɛ bonya la Ala tɔgɔ kan. ⁸ Ne b'a fɔ aw ye ko Kirisita kɛra Yahudiyaw ta baaraden ye, janko Ala tun ka layiri minw ta o bɛmaw ye, a ye o dafa, k'a yira ko ni Ala ka min fɔ, a bɛ o ke. ⁹ A nana minke, o kosɔn siya wɛrɛ mɔgɔw* fana bɛ Ala bonya Ala ta makari kosɔn, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na, ko:

«O kosɔn ne bɛna i tɔgɔ tando siya wɛrɛ mɔgɔw cɛ ra,
ka dɔnkiriw la ka i tɔgɔ bonya.»

¹⁰ A sebera fana tuun ko:

«Aw siya wɛrɛ mɔgɔw, aw ye ɲagari ni Ala ta mɔgɔw ye!»

¹¹ A sebera fana tuun ko:

«Aw siya wɛrɛ mɔgɔw, aw bɛɛ ye Matigi tando;
dunɲamɔgɔw bɛɛ ye a tando!»

¹² Cira Ezayi fana ko:

«Mɔgɔ dɔ bɛna bɔ Yese ta duruja ra;
a bɛna ke siya tɔw bɛɛ kunna,
a bɛna ke siya wɛrɛ mɔgɔw jigiya ye.»

¹³ Ayiwa, ne balemaw, jigi tugubaga Ala ye aw fa ɲagari ni jususuma ra, lanaya baraka ra, janko aw jigi ye bonya kɔsɛbɛ Nin Saninman* baraka ra.

Poli ta baarakɛcogo (Korentikaw flanan 10.13-18)

15:3 15.3 Nin kuma fɔra Zaburu 69.10. **15:9** 15.9 Nin kuma fɔra Samawilu flanan 22.50; Zaburu 18.50. **15:10** 15.10 Nin kuma fɔra Sariya 32.43. **15:11** 15.11 Nin kuma fɔra Zaburu 117.1. **15:12** 15.12 Nin kuma fɔra Ezayi 11.10.

¹⁴ Ne balemaw, ne yere lara a ra ko aw kɔni, aw ta miiriya ye kɔnuman le ye; lonniya suguya bɛɛ bɛ aw fɛ, aw bɛ se ka ɲɔɔn ladi fana. ¹⁵ O bɛɛ n'a ta, ne ta seɛ yɔɔ dɔw ra, ne ka ne yere ja gbɛɛya ka ko dɔw fɔ aw ye, janko ka aw hakiri jigi; ne ka o kɛ, sabu Ala ka baraka don ne ra ka o baara karifa ne ma. ¹⁶ A ka ne kɛ Yesu Kirisita ta baaraden ye aw siya wɛɛ mɔɔw* cɛ ra. Ala ka baara min di ne ma, ne bɛ o kɛ i ko Ala ta sarakalasebaga*, ka Kibaro Diman* fɔ, janko aw siya wɛɛ mɔɔw* ko ye diya Ala ye, ka kɛ Ala ta ye, ka bla danna Ala ye, Nin Saninman* baraka ra. ¹⁷ O kɔsɔn ne bɛ baara min kɛra Ala ye, ne bɛ se ka ne yere tando o ra Yesu Kirisita ta jɛɲɔɔnya ra. ¹⁸ Sabu ne tɛna sɔn ka fɛn si fɔ, fɔ ne ka min kɛ Yesu Kirisita sababu ra, k'a to aw siya wɛɛ mɔɔw ye sɔn Ala ma; a ka o kɛ ne ta kuma ni ne ta kɛwalew le sababu ra, ¹⁹ ani tagamasiyɛnw, ani kabakow, ani Ala Nin Saninman ta seɛɛɛɛ. O cogo le ra, ne ka Kirisita* ta Kibaro Diman fɔ yɔɔ bɛɛ, k'a damina Zeruzalɛmu ni a laminiw na, ka taga se fɔ Iliri jamana ra. ²⁰ Kirisita tɔɔ ma deri ka fɔ yɔɔ min na, ne tun t'a fɛ ka Kibaro Diman fɔ yɔɔ wɛɛ ni o yɔɔ tɛ, janko ne kana taga baara kɛ mɔɔ wɛɛ ta baara nɔ ra. ²¹ I n'a fɔ min seɛɛra Kitabu kɔnɔ, ko: «A tɔɔ tun ma fɔ minw ye, olugu le bɛna a ye; minw tun ma a ko mɛn, olugu le bɛna a lɔn.»

Poli tun b'a fɛ ka taga Rɔmu

²² Ayiwa, o baaraw bɛɛ le ka ne bari tuma caman ka taga aw fɛ yi.

²³ Nka sisan ne ta baara banna yan mara ra. Kabini san caman ne tun b'a fɛ ka taga aw fɛ yi; ²⁴ ne b'a fɛ ka tɛmɛ ka aw flɛ, ne tagatɔ ɛsipani jamana ra. Ni ne ka aw lɔɔɔɔɔɔ dɔɔɔɔɔɔ, aw bɛna ne dɛmɛ ka ne lase ne tagayɔɔ ra. ²⁵ Sisan ne bɛ tagara Zeruzalɛmu ka taga lanabagaw ta cira ko ɲanabɔ. ²⁶ Sabu Masedoni jamana ni Akayi jamana lanabagaw k'a latige o yere ma ka o boro kɛ ɲɔɔn kan, ka Yahudiya lanabaga fagantanw dɛmɛ Zeruzalɛmu. ²⁷ Olugu yere le ka o ko latige. Nka can ra, o ta kokɛta tun lo fana; sabu Ala ka nɛɛma min kɛ Yahudiya lanabagaw ye, ni olugu siya wɛɛ mɔɔw* ka dɔ sɔɔ o ra, a ka kan fana olugu ye Yahudiya lanabagaw dɛmɛ ni o borofɛnw ye. ²⁸ Ni o kow ɲanabɔra, ni ne tagara o wari di, ne tagatɔ ɛsipani, ne bɛna tɛmɛ aw fɛ yi. ²⁹ Ne tagatɔ aw fɛ yi, ne k'a lɔn ko ne bɛna taga ni Kirisita* ta barakaba ye.

³⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ aw daari an Matigi Yesu Kirisita tɔɔ kɔsɔn, ani Nin Saninman* ta kanuya kɔsɔn, ko aw ye to ka Ala daari ne ye, ka ne dɛmɛ ne ta kɛɛ ra; ³¹ janko ne ye bɔsi Zude jamana lanabariw boro, ani ne bɛ tagara wari min di lanabagaw ma Zeruzalɛmu, o ye o mina ni ɲagari ye. ³² Ni Ala ka o kɛ, ne ni ɲagari le bɛna se aw fɛ yi; ne bɛna nɛnɛkiriyaɔɔ sɔɔ aw fɛ yi dɔɔɔɔɔɔ fana. ³³ Hera tigi Ala ye kɛ ni aw bɛɛ ye. Amina.

16

Poli ta fori

¹ Ayiwa, ne bɛ an balemamusu Febe tɔɔɔɔɔɔ fɔ aw ye; Sankere lanabagaw ta jenkuru* dɛmɛbaga dɔ lo. ² Ni a ka se aw fɛ yi, aw y'a minako ɲa, an Matigi ta jɛɲɔɔnya kɔsɔn, k'a bonya i n'a fɔ Ala ta mɔɔ ka kan ka bonya cogo min na. Ni a mako ka lɔ fɛn o fɛn na, aw y'a dɛmɛ o ra, sabu a ka balema caman dɛmɛ, ka ne yere dɛmɛ.

³ Aw ye Pisisili ni Akila fo; ne baarakeɲɔɔɔɔnw lo, Yesu Kirisita ta baara ra. ⁴ Olugu le ka ne kisi, k'a kɛ fɔ o yere nin tun bɛ pini ka to a ra; ne kelen

le te o walepumanlon, nka siya were mogo* lanabagaw ta jenkuruw bee lo.

⁵ Lanabaga minw be jogon lajen o ta so, aw ye olugu fana fo.

Aw ye ne balemace kanunin Epayineti fo, min ye Azi jamana mogo folo ye ka la Kirisita* ra.

⁶ Aw ye Mariyamu fo, ale min ka baaragbelen caman ke aw ye.

⁷ Aw ye Andoronikusi ni Zuniyasi fo. Ne siyanogon Yahudiya dow lo; an tun be kaso ra fana jogon fe. Mogow be olugu fana jate kosebe ciradenw* ce ra. O lara Yesu ra ne ja.

⁸ Aw ye Anpiliyasi fo; ne balema kanunin lo Matigi ta jennogonya ra.

⁹ Aw ye Uribeni fo; ne baarakeogon lo Kirisita ta baara ra.

Aw ye ne balema kanunin Sitakisi fo.

¹⁰ Aw ye Apelesi fo; ale tɔɔɔra Kirisita togo koson, nka a ta lanaya ma bo a no ra.

Aw ye Aritobuli ta somogow fo.

¹¹ Aw ye Herodiyon fo; ne siyanogon Yahudiya do lo.

Aw ye Narisisi ta somogow fo, olugu minw be Matigi ta jennogonya ra.

¹² Aw ye Tirifeni ni Tirifozi fo, o balemamuso fla minw jjanin be Matigi ta baara ra.

Aw ye an balemamuso kanunin Perisidi fo; ale ka baara ke Matigi ye kosebe.

¹³ Aw ye Rufusi fo; Matigi ta mogo panaman lo. Aw ye a bamuso fo; ne fana bamuso lo.

¹⁴ Aw ye Asenkiriti fo, ani Filegon, ani Erimesi, ani Patorobasi, ani Herimasi, ani balema minw bee be ni o ye.

¹⁵ Aw ye Filologi fo, ani Zuli; ka Nere ni a balemamuso fo, ka Olenpi fo, ani lanabaga minw bee be ni o ye.

¹⁶ Aw ye jogon fo ni kanuyafori saninman ye.

Kirisita ta lanabagaw bee be aw fo.

Poli ta ladiri laban

¹⁷ Ne balemaw, ne be aw daari ko mogo minw be lanabagaw faran, ka o kunnacen, aw ye aw yere korosi o mogow ra. An ka aw karan min na, o te son o ma. Aw ye aw yere mabo o ra! ¹⁸ O mogo suguyaw te baara ke an Matigi Yesu Kirisita ye; o be baara ke o yere konobara le ye. Mogo minw ma fen faamu lanaya ra, o be olugu nege ni kumadimanw ni mogomalasakumaw ye. ¹⁹ Nka aw koni, aw ka Ala kan mina cogo min na, bee ka o lon. O koson ne be pagari aw koson. Ne b'a fe fana ko aw ye ke hakiritigiw ye ka kopuman ke; kojugu no kana ye aw ta kewalew si ra.

²⁰ Ayiwa, a tena meen, hera tigi Ala bena Setana joro aw senw koro.

An Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye.

²¹ Ne baarakeogon Timote be aw fo; ani ne siyanogon Yahudiyaw, minw ye Lusisi, ani Jason, ani Sosipateri ye.

²² Ayiwa, ne Teritusi*, ne min ka nin letere sebe, ne fana be aw fo Matigi ta jennogonya ra.

²³ Ne ta jatigice Gayusi be aw fo; yan lanabagaw ta jenkuruw bee ta jatigice lo fana. Dugu warimarabaga Eratusi be aw fo, ani an balemace Karitusi.

²⁴ [An Matigi Yesu Kirisita ye neema aw bee ye. Amina.]

Ala tandori

²⁵ An ye Ala tando, se be ale min ye ka aw baraka bonya ka kapa ni Kibaro Diman* ye, ne be min waajuri ke, ka Yesu Kirisita ko fo, ka kapa ni

* **16:22** 16.22 Teritusi le ka nin letere sebe Poli ye.

Ala ta gundo yiranin ye an na; o gundo tun dogonin lo kabini san caman,
²⁶ nka sisan a yirara kenɛ kan ka kaɲa ni ciraw ta kuma fɔninw ye, ani Ala
banbari ta kolatigenin. O gundo yirara, janko siyaw bɛɛ ye Kibaro Diman
mɛn, ka sɔn Yesu ma, ka Ala kan mina.

²⁷ Ala kelenpe le ye hakiritigi ye. An ye ale tɔgɔ le tando tuma bɛɛ, ani
wagati bɛɛ, Yesu Kirisita baraka ra. Amina.

Poli ka letere folo min ci
KORENTIKAW
ma
Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli le ka nin letere sebe, k'a to Efesi. Poli tun ka Kibaro Diman fo Korenti dugu konɔ a ta tagama flanan wagati ra; o le kera Korenti lanabagaw ta jenkuru* daminacogo ye (Kewalew 10.1-18). Korenti tun ye Geresi jamana ta duguba le ye; jagoko, ani lonniko, ani diinaw ta ko tun ka bon Korentikaw fe kosebe. Nka kojugu caman tun be o dugu konɔ, i n'a fo jatoya ni joson.

Poli tun ka letere werew sebe ka o ci Korentikaw ma, nka o letere ma se an ma (5.9). Poli bora Korenti minke, gbeleya dow sera lanabagaw ma, o tun ma minw minacogo lon. O ka sebe do ci Poli ma ka o kow nafa a ye; Poli be o ko dow le jaabi nin kitabu konɔ, ka o karan ko werew ra fana.

O gbeleya dow tun kera musow ta lankanabiriko ye, walama josonsogow ta ko, walama lanabagaw, ani lanabariw ta jennogonya. Jurumun minw tun be lanabagaw ce ra fana, i n'a fo yerebonya, ani jencya, ani furukecogo ta gbeleyaw, Poli be o ladi o kow bee ra fana. Lanabagaw be sebgaya minw sorɔ Nin Saninman* baraka ra, a be o kow nafa o ye (12-14), k'a laban ni kanuya ta ko ye, min ye a kunba (13). Poli b'a yira ko kanuya le ka kan ka ke lanabaga ta baara bee jusiginan ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-9)

Korenti lanabagaw ta benbariya (1.10-4.21)

Lanabaga dow ta kewalejuguya (5-6)

Furuko (7)

Lanabaga ka kan ka tagama ni hakiri ye (8-10)

Ala batocogo, ani kanuya (11-14)

Yesu kunuko (15)

Kuma labanw (16)

Poli ni Sositeni ta fori

¹ Ne Poli, Ala ka ne wele ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Sositeni le be nin sebe kera k'a ci aw ma, ² aw minw ye Ala ta jenkuru mogow ye Korenti, Ala ka aw minw saninya Yesu Kirisita ta jennogonya ra, ka aw wele ka ke a ta mogɔ saninmanw ye, ani lanabaga to minw bee be an Matigi Yesu Kirisita togo bato, ni a ka ke yoro o yoro, o Matigi, ani anw fana Matigi. ³ An Fa Ala, ani an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be baraka la Ala ye

⁴ Ala ka neema min ke aw ye Yesu Kirisita ta jennogonya sababu ra, o koson ne be baraka la Ala ye tuma bee aw ta ko ra; ⁵ sabu Kirisita* ta jennogonya koson, Ala ka fen bee di aw ma ka aw wasa, ka kumacogo lonniya ni Ala ta kow lonniya di aw ma caman. ⁶ An ka Yesu Kirisita ta kuma min fo aw ye, o kuma baraka bonyara aw ce ra kosebe. ⁷ O koson Ala be ninyoro minw di an ma ka kapa ni a ta neema ye, aw ma dese o ninyorow si ra; o cogo ra aw be an Matigi Yesu Kirisita nalon le makonona. ⁸ Ale Ala le bena aw baraka bonya fo ka taga se a laban ma, janko Matigi Yesu Kirisita nalon na, jarkiyoro kana sorɔ aw ra. ⁹ Ala ye kankelentigi le

ye; Den min bora Ala ra*, an Matigi Yesu Kirisita, a ka aw wele ka aw don o ta jenɔɔɔnya ra.

Korentikaw ta benbariya

¹⁰ Ayiwa, ne balemaw, ne be aw daari an Matigi Yesu Kirisita tɔɔ kosɔn, ko aw beɛ ye ben kelen ma. Aw kana a to faranni ye don aw ce ra; aw ye ben kelen ma ka na, ka ke ni naninya kelen ye, ani miiriya kelen.

¹¹ Ne be o fora, sabu ne k'a men Kolowe ta somɔɔ dɔw fe ko benbariya dɔw be aw ce ra. ¹² O korɔ ye ko aw ce ra, dɔ b'a fo ko: «Ne be Pɔli le ko!» Dɔ b'a fo ko: «Ne be Apolosi le ko!» Dɔ b'a fo ko: «Ne be Piyeri le ko!» Dɔ b'a fo ko: «Ne be Kirisita* le ko!» ¹³ O tuma aw b'a miiri ko Kirisita yere tarannin lo wa? Ne Pɔli le sara gbengbenyiri* ra aw kosɔn wa? Walama aw batizera ne Pɔli tɔɔ le ra wa? ¹⁴ Ne be Ala fo, ko ne ma mɔɔ si batize aw fe yi, ni Kiripusi ni Gayusi te. ¹⁵ O ra, mɔɔ si te se k'a fo ko aw batizera ne tɔɔ le ra. ¹⁶ Ayiwa, ne ka Sitefanasi ta somɔɔw fana batize, o ye can ye. Nka ka bɔ o ra koni, ne ma mɔɔ were lon tuun, ne ka min batize aw fe yi. ¹⁷ Sabu Kirisita ma ne ci batizeri* kama, a ka ne ci ko ne ye Kibaro Diman* waajuri le ke. Ne fana te o ke ka kapa ni adamadenw ta hakiritigiya ye, janko Kirisita ta gbengbenyiri ta saya kana ke fengbansan ye.

Ala ta sebagaya ni a ta hakiritigiya

(Korentikaw folo 3.18-20; Matiyu 11.25-27)

¹⁸ Ka waajuri ke k'a fo ko Kirisita* sara gbengbenyiri* kan, mɔɔ tununinw be o jate nalomanya le ye; nka anw minw kisira ka ban, anw fe o ye Ala ta sebagaya le ye. ¹⁹ O le sebera Kitabu konɔ, ko:

«Ne bena hakiritigiw ta hakiritigiya cen,
ka lonnikebagaw ta lonniya ke fengbansan ye.»

²⁰ O ra sisan, hakiritigi be se ka mun fo tuun? Lonnikebaga fana be se ka mun fo tuun? Walama dunupa kumalɔnbagaba be se ka mun fo? Ala k'a yira ko nin dunupamɔɔw ta hakiritigiya ye nalomanya le ye. ²¹ Ala k'a latige a ta hakiritigiya ra ko dunupamɔɔw ni o ta hakiritigiya beɛ, o ma se ka ale Ala lon o yere ta hakiritigiya fe. O kosɔn, dunupamɔɔw be Kibaro Diman* waajuri min jate nalomanya ye, Ala k'a latige ka lanabagaw kisi o waajuri le baraka ra. ²² Ayiwa, Yahudiyaw, olugu b'a fe ka tagamasiyen kabakomanw le ye o na ra; Gerekiw, olugu ko o be hakiritigiya le pinina. ²³ Nka anw koni, anw be Kirisita tɔɔ waajuri le ke, ko a sara gbengbenyiri ra. O waajuri kera Yahudiyaw fe kuma ye min man kan ka fo; siya were mɔɔw* fana be o jate nalomanya le ye. ²⁴ Nka Ala ka minw wele ka o kisi, Yahudiyaw o, siya were mɔɔw o, olugu fe o waajuri be Ala ta sebagaya ni a ta hakiritigiya le yira. ²⁵ Sabu mɔɔw be Ala ta ko minw jate i ko nalomanya, hakiritigiya be o ra ka teme adamadenw ta hakiritigiya beɛ kan. Mɔɔw be Ala ta ko minw jate barakantanyakow ye, baraka be o ra ka teme adamadenw beɛ ta baraka kan.

²⁶ Ne balemaw, ni aw k'a korosi, aw b'a ye ko Ala ka aw minw wele, ko hakiritigi caman te aw ra ka kapa ni adamadenw ta jatemala ye, fangatigi caman te aw ce ra, mɔɔba caman fana te aw ra. ²⁷ Nka mɔɔw be fen minw nalomanya fe, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa hakiritigiw lamaroya. Mɔɔw be ko minw jate barakantanyako ye, Ala ka o le panawoloma ka o ke ka dunupa fangatigiw lamaroya. ²⁸ Dunupamɔɔw be fen minw jate fengbansanw ye, o be fen minw mafiyenya, fen minw te

foyi o fe, Ala ka o le panawoloma janko ka dununamogow ta ko nafamanw cen. ²⁹ A ka o ke janko danfen si kana a yere bonya ale Ala na koru. ³⁰ Ale Ala le sababu ra, aw be Yesu Kirisita ta jennogonya ra. Yesu Kirisita sababu ra Ala k'a to aw ka hakiritigiya soru, ani terenninya; ale le sababu ra Ala ka aw saninya ka aw kunmabo jurumun na. ³¹ O le koson a sebera Kitabu konu, ko:

«Ni mogu min b'a fe k'a yere bonya, Matigi ka min ke a ye, o tigi y'a yere bonya o le koson.»

2

Poli ta waajuri kun ye gbengbenyiri ye

¹ Ne balemaw, ne koni tagara Ala ta Kibaro Diman* fo aw fe wagati min na, ne m'a yira ko ne be se kuma ra ka teme tow kan, walama ko ne ta hakiritigiya ka bon ni tow ta ye. ² Sabu ka ne to aw ce ra, ne k'a latige ko miiriya were si kana ke ne konu, ni Yesu Kirisita togo doron te, ani a ta saya, gbengbenyiri* ra. ³ Ne tun ye barakantan le ye aw ce ra; siranya tun be ne ra fo ne be yereyere. ⁴ Ne ta kuma ni ne ta waajuri kun tun te kumababaw fori ye, ka kana ni adamadenw ta hakiritigiya ye, ka mogow kun yelema. Nka ne tun be ne ta waajuri kera ni Nin Saninman* ta sebagaya yere le ye; ⁵ janko aw ta lanaya ju kana sigi adamadenw ta hakiritigiyakumaw kan, nka a ye sigi Ala yere ta sebagaya le kan.

Ala ta hakiritigiya ni dununa ta hakiritigiya

⁶ Nka o bee n'a ta, mogu minw tagara na lanaya ra, an ta waajuri ye hakiritigiya le ye olugu fe. O hakiritigiya ni dununa ta hakiritigiya te kelen ye. A ni dununa kuntigiw ta hakiritigiya fana te kelen ye, sabu olugu be teme. ⁷ Anw be Ala ta hakiritigiya waajuri le ke. O ye gundo le ye, min dogonin lo dununamogow ma. Nka sani dununa ye dan, Ala tun ka o latige an ye janko an ye o bonya soru. ⁸ Nin dununa kuntigiw si ma o hakiritigiya lon. Ni o tun k'a lon, o tun tena Matigi norotigi gbengben yiri ra k'a faga. ⁹ I n'a fo a sebera Kitabu konu cogo min na, ko:

«Mogu si na ma la fen min kan,
fen min ma fo ka don mogu toro ra,
mogu hakiri ma se fen min ma,
Ala ka o laben a kanubagaw le ye.»

¹⁰ K'a soru Ala ka o yira an na Nin Saninman* baraka ra. Sabu Nin Saninman be fen bee segesege k'a lon, hali Ala ta gundoba dogoninw. ¹¹ Mogu si te se ka adamaden ta miiriya lon, fo nin min be a tigi yere konu. O cogo ra fana, mogu si te Ala ta kow lon, ni Ala yere Nin te. ¹² K'a soru anw koni, anw ka Nin min soru, o ma bo dununa ra; nka a bora Ala le ra. Ala ka o Nin di an ma janko a neemara an ye ka fen minw di an ma, an ye o lon. ¹³ An be o waajuri le ke. An te kuma ka kana ni adamadenw ta hakiritigiya ye. Nin Saninman be min yira an na, an be o le fo. An be mogow karan Nin Saninman ta kow ra, ka kana ni Nin Saninman yere ta focogo le ye. ¹⁴ Nka Nin Saninman te mogu min fe, o te son Ala Nin Saninman ta kow ma, sabu a b'a jate nalomanya le ye. A yere te se k'a faamu, sabu mogu be se ka o faamu Nin Saninman doron le baraka ra. ¹⁵ Nin Saninman be mogu min fe, o tigi le be se ka fen bee faranfasi k'a lon; mogu si te se ka a tigi jaraki fana. ¹⁶ Sabu a sebera ko:
«Jon le ka Matigi ta miiriya lon, ko a be a ladi?»

Nka anw kɔni, an ka Kirisita* ta miiriya sɔrɔ.

3

Ciradenw bɛɛ ye baarakɛɲɔɲɔnw ye (Korentikaw flanan 6.4-13)

¹ Ne balemaw, ne ma kuma aw fɛ ka aw jate i ko mɔɔ minw bɛ tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago ye, nka ne kumana aw fɛ ka aw jate i ko mɔɔ minw bɛ tagama ka kapa ni o yɛɛ sago le ye, i ko denɲɛninw, Kirisita ta lɔnniya fan fɛ. ² O kosɔn ne ka nɔnɔ le di aw ma, ne ma domuni gbiriman di aw ma, sabu aw tun tɛna se o kɔrɔ; hali bi aw tɛ se domuni gbiriman kɔrɔ, sabu aw belɛn bɛ tagamana ka kapa ni aw yɛɛ sago le ye. ³ Ayiwa, ni ɲangboya ni benbariya bɛ aw ni ɲɔɲɔn cɛ, o b'a yira ko aw bɛ tagamana ka kapa ni aw yɛɛ sago ye, ko aw ni dunuɲamɔɔɲɔw bɛɛ le ye kelen ye. ⁴ Ayiwa, aw ra, ni dɔ ko: «Ne bɛ Pɔli le kɔ!» Dɔ wɛɛ ko: «Ne bɛ Apolɔsi le kɔ!» O tuma aw tɛ tagamana ka kapa ni dunuɲamɔɔɲɔw ta cogoya le ye wa?

⁵ Apolɔsi ye ɲɔn le ye? Pɔli ye ɲɔn le ye? Anw ye Ala ta baarakɛbagaw dama le ye, minw sababu ra aw lara Yesu ra; an bɛɛ ka an ta baara kɛ i n'a fɔ Matigi k'a yira an na cogo min na. ⁶ Ne ka yiri turu, Apolɔsi k'a sɔn, nka Ala le k'a to a wurira. ⁷ O cogo ra, min ka yiri turu o, min k'a sɔn o, olugu si tɛ jate; Ala min k'a to a wurira, ale le bɛ jate. ⁸ Min ka yiri turu, ani min k'a sɔn, olugu fla bɛɛ ye kelen ye. Ala bɛna bɛɛ kelen kelen sara ka kapa ni a tigi yɛɛ ta baara le ye. ⁹ Sabu anw bɛɛ ye baarakɛɲɔɲɔnw le ye Ala fɛ. Aw le bɛ i n'a fɔ Ala ta foro, i n'a fɔ Ala ta so.

Bɛɛ ta baarakɛcogo bɛna sɛɛsɛɛɛ

¹⁰ Ayiwa, ka kapa ni Ala ta nɛɛma dinin ye ne ma, ne ka bon jubɔ i ko bonlobaga hakiritigi; o kɔ, mɔɔ wɛɛ nana lɔri kɛ a kan. Nka mɔɔ o mɔɔ bɛ lɔri kɛ a kan, o tigi ye a ta baarakɛcogo kɔrɔsi. ¹¹ Sabu ju min sigira, o ye Yesu Kirisita le ye. Mɔɔ si tɛ se ka dɔ wɛɛ sigi tuun. ¹² Ayiwa, ni mɔɔ ka lɔri kɛ o bon jusiginan kan ni sanin ye, walama warigbɛ, walama lulu, walama yiri, walama kara, walama bin, ayiwa, lon dɔ, bɛɛ kelen kelen ta baara bɛna yira. ¹³ A ta baara bɛna bɔ kɛnɛ kan kiti lon na. Tasuma bɛ fɛn kɔrɔbɔ cogo min na, mɔɔ bɛɛ ta baara bɛna sɛɛsɛɛɛ ten le o lon na k'a suguya lɔn. ¹⁴ Ni mɔɔ min ta bonlobcogo sɛɛsɛɛɛra k'a ye ko a ka ɲi, o tigi bɛna baraji sɔrɔ. ¹⁵ Nka ni mɔɔ min ta baara sɛɛsɛɛɛra k'a ye ko a ma ɲa, o bɛna bɔnɔ a ta baraji ra. O tigi bɛna kisi, nka a bɛ i ko mɔɔ min borira ka bɔsi tasuma ra.

¹⁶ Aw m'a lɔn ko aw le ye Ala ta batoso ye, ko Ala Nin Saninman* siginin bɛ aw kɔnɔ wa? ¹⁷ Ayiwa, ni mɔɔ min ka Ala ta batoso cɛn, Ala bɛna o tigi halaki; sabu Ala ta batoso saninyanin lo, aw le fana ye o ye.

¹⁸ Mɔɔ si kana a yɛɛ lafiri. Ni dɔ bɛ aw ra min b'a yɛɛ jate hakiritigi ye ka kapa ni dunuɲa ta cogo ye, o tigi ye a yɛɛ kɛ naloman ye, janko a ye Ala ta hakiritigiya sɔrɔ. ¹⁹ Sabu dunuɲamɔɔɲɔw ta hakiritigiya ye nalomanya le ye Ala fɛ. O kosɔn, a sɛɛɛra Kitabu kɔnɔ, ko:
«A bɛ hakiritigiw mina ni o yɛɛ ta nanbara ye.»

²⁰ A sɛɛɛra fana tuun ko:

«Matigi ka dunuɲa hakiritigiw ta miiriyaw bɛɛ lɔn; a k'a lɔn ko o bɛɛ ye gbansan le ye.»

²¹ Ayiwa, o koson mogo si kana a yere bonya k'a jigi la adamadenw kan, sabu fen bee ye aw ta ye: ²² Poli o, Apolosi o, Piyeri o, dununa o, saya o, panamanya o, sisan ta fenw o, fen nataw o, o bee ye aw ta le ye. ²³ Nka aw yere ye Kirisita* ta ye; Kirisita ye Ala ta ye.

4

Ciradenw ta baara

¹ Ayiwa, ne balemaw, o koson, aw ye anw jate Kirisita* ta baardenw le ye doron, ani Ala ta gundow nafobagaw. ² Baara karifara minw ma, min be pini olugu fe, o ye ko o ye ke lanamogow ye o ta baara ra. ³ Ne yere koni fe, aw be min fo, walama adamaden tow be min fo ne ta baara ta fan fe, ne te o jate kosebe. Ne yere fana te foyi latige k'a fo ne ta baara ta fan fe. ⁴ Ne te ne yere jarakira foyi ra ne ta baara ta fan fe; nka o t'a yira ko ne terennin lo de! Min be se ka ko do latige ne ta ko ra, o ye Matigi le ye. ⁵ O koson, aw kana koroto ka ko latige mogo si tan fan fe k'a soro a wagati ma se. Aw y'a to fo Matigi ye na. Fen o fen dogonin be dibi ra, ale bena o bee bo kene kan, ka mogow jusukun miiriyaw bee yira. O lon na, min ka kan ni tandori min ye, Ala bena o di o tigi ma.

⁶ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Apolosi ni ne yere ta ko fo aw ye ka aw karan le an ta kewale fe, janko min sebera Kitabu konon, aw kana teme o kan. Aw ra fana, mogo si kana a yere bonya ka ke do fe, ka ban do ra. ⁷ Sabu mun le be ele fe ka teme tow kan de? Mun le be i fe ni Ala ma min di i ma? Ayiwa, ni Ala le k'a di i ma, o tuma ele ta yerebonya kun ye juman ye tuun, k'a ke i n'a fo Ala le ma a di i ma?

⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw koni fara ka ban! Aw ka fen bee soro ka ban. Aw sigira masaya ra ka ban, ka anw to yi. Ni aw sigira masaya ra ka ban, ne be o le pinina; ni o kera, an tow fana bena sigi ni aw ye! ⁹ Sabu a be i n'a fo Ala ka an ciradenw* bla mogow bee le ko fe, ka anw labla saya ye; sabu anw kera flerifenw le ye dununa bee fe, melekew fe, ani adamadenw fe. ¹⁰ Anw kera i ko fatow, Kirisita togo koson; nka aw koni, aw le kera hakiritigibaw ye sisan, Kirisita ta jennogonya baraka ra. Anw kera barakantanw ye, aw le kera fangatigiw ye. Mogow be aw bonya, ka anw dogoya. ¹¹ Fo ka na se sisan ma, anw segenin lo kongon ni minlogo boro, fani donta te an boro, an be bugori sonmina, an be yaala ka lamini. ¹² An be sege ka baara ke an yere ye ka an ta baro pini. Minw be an neni, an be dugawu ke olugu ye; o be an tooro, an be a sonmina. ¹³ Minw be an togo cen, an be olugu jaabi ni kumapumanw le ye. Anw kera i ko dununa namapamaw, ka ke i n'a fo fen pacintanw mogow bee fe, fo ka na se bi ma.

¹⁴ Ayiwa, ne te nin kow sebera janko ka aw lamaroya de! Ne be aw ladira le, i n'a fo ne ta den kanuninw. ¹⁵ Sabu, hali ni karamogofa waga tan le be aw karanna bi, face kelen le be aw fe; sabu ne le ka Kibaro Diman* fo aw ye; o sababu ra aw kera Ala denw ye Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ¹⁶ O koson, ne be aw daari k'a gbeleya, ko aw ye ne ta tagamacogo ladegi. ¹⁷ O le ra ne be Timote ci aw fe, min ye ne den kanunin ye, ani mogo kankelentigi, Matigi ta baara ra. Ne ta tagamacogo ye min ye ni Kirisita ye, a bena aw hakiri jigi o ra; ne be lanabagaw ta jenkuruw karan o le ra yoro bee.

¹⁸ Aw ra, dow b'a miiri ko ne tena taga aw fe yi tuun; o koson olugu ka yerebonya don o yere ra. ¹⁹ Nka ni Ala sonna, a tena meen, ne bena taga aw fe yi. O yerebonyamogow be kumababa minw fora, o be se ka min ke, ne bena o ye. ²⁰ Sabu Ala ta Masaya* ma dan darakuma dama ma; Ala ta sebagaya ka kan ka ye an tagamacogo ra. ²¹ Ayiwa, sisan aw ko di? Aw b'a

fɛ ne ye taga ni gbɛɛ le ye ne boro aw fɛ yi wa, walama ko ne ye taga ni kanuya ni jususuma le ye aw fɛ?

5

Korenti lanabagaw ta jurumunw

¹ Ayiwa, ne balemaw, an b'a menna yɔɔ caman na ko jɛɛya bɛ kera aw cɛ ra, jɛɛya min ɲɔɲɔn tɛ kɛ hali siya wɛɛ mɔɔw cɛ ra; ka taga a kɛ fɔ aw ra dɔ ka a faɛ muso ta.* ² O bɛɛ n'a ta, aw belɛn bɛ wasora! O ko tun ka kan ka aw jusu kasi le, janko min ka o kojugu kɛ, o tigi ye bɔ aw cɛ ra. ³ Ne kɔni tɛ aw cɛ ra yi, nka ne ta miiriya bɛ ni aw ye. Min kɔni ka nin kojugu kɛ, ne ka kiti ben o kan ka ban, k'a kɛ i n'a fɔ ne tun bɛ aw cɛ ra yi. ⁴ Ayiwa, ni aw ka lajɛn an Matigi Yesu tɔɔ ra, ne ta miiriya bɛ kɛ ni aw ye, ani an Matigi Yesu ta sebaɔaya; ⁵ aw ye o mɔɔɔ suguya labla Setana ye, k'a to farisogo nege ye halaki, janko a nin ye kisi Matigi Yesu nalon na.

⁶ Aw tun man kan ka waso nin ko ɲɔɲɔn na dɛ! Aw m'a lɔn ko funufɛn fitini dɔɔɔn le bɛ mugu nɔɔninin bɛɛ funu wa? ⁷ O kosɔn aw ye funufɛnkɔɔ bɛɛ labɔ aw cɛ ra, janko aw ye saninya ka kɛ mugu nɔɔnininkura ye; funufɛn tɛ aw ra, sabu Kirisita* kera an ta Jɔnyaban saraka ye ka sa an ta jurumunw kosɔn. ⁸ O kosɔn an ye panagbɛ† kɛ, a kana kɛ ni funufɛnkɔɔ ye, min ye juguya ni kojugu ye; nka an ye kɛ burufunubari le ye, min ye jusukun gbɛninya ye, ani can.

⁹ Ne tun ka seɛɛ min ci aw ma, ne k'a fɔ aw ye o seɛɛ kɔɔ ko aw kana fara jatɔyakebagaw kan. ¹⁰ Nka ne m'a fɔ ko lanabari minw ye jatɔw ye, walama natabaw, ani benkanikebagaw, ani josɔnbagaw. Ni aw man kan ka jɛn ka foyi kɛ ni o mɔɔw ye, o tuma aw bɛna dunupa bla le. ¹¹ Ne tun b'a fɛ k'a fɔ aw ye le ko ni mɔɔɔ min ko a ye lanabaga ye, k'a sɔɔ a bɛ jatɔya kɛ, walama nataba lo, walama josɔnbaga lo, walama kumajugufɔbaga lo, walama dɔɔɔ lo, walama benkanikebaga lo, ko aw kana jɛɲɔɲɔnya don ni o tigi ye foyi ra; aw man kan ka hali domuni kɛ ni o mɔɔɔ suguya ye.

¹² Ayiwa, ka kiti tige lanabariw kan, o tɛ ne ta sira ye; Ala le bɛna o kɛ. Nka lanabaga minw bɛ aw ta jɛnkuru ra, yala aw le man kan ka olugu ta kiti tige wa? ¹³ Lanabariw kɔni, Ala yɛɛ le bɛna olugu ta kiti tige. «Aw ye kojugukebaga gbɛn ka bɔ aw cɛ ra.»

6

Lanabaga minw bɛ ɲɔɲɔn wele fagamaw fɛ (Matiyu 5.38-41)

¹ Mun kosɔn ni benbariya ka don aw ni aw balema dɔ cɛ, sani aw ye taga Ala ta mɔɔɔ saninmanw fɛ, aw bɛ taga ni o ko ye kititigebaga lanabariw le fɛ, ko o ye a panabɔ. ² O tuma aw m'a lɔn ko Ala ta mɔɔɔ saninmanw le bɛna dunupamɔɔw ta kiti tige wa? Ni aw le sababu ra dunupamɔɔw ta kiti bɛna tige o, mun le nana a kɛ ko aw yɛɛ tɛ se ka hali ko fitini panabɔ aw ni ɲɔɲɔn cɛ? ³ Aw m'a lɔn ko anw bɛna hali mɛlekɛw ta kiti tige wa? An bɛna mɛlekɛw ta kiti tige janko ka na a fɔ ko minw bɛ don anw yɛɛ ni ɲɔɲɔn cɛ dunupa ra yan! ⁴ Ayiwa, ni ko dɔ ka don aw ni ɲɔɲɔn cɛ, lanabagaw ta jɛnkuru ta sira tɛ mɔɔɔ minw fɛ, aw bɛ olugu le kɛ aw

* **5:1** 5.1 A tun seɛɛ sariya ra ko o ko ɲɔɲɔn man kan ka kɛ (Sarakalasebagaw 18.8; Sariya 23.1).

† **5:8** 5.8 Yahudiyaw tun bɛ deri ka sagaden kɛ saraka ye panagbɛ min na, o panagbɛ lo. **5:13** 5.12-13 Nin kuma fɔra Sariya 17.7.

ta kititigebagaw ye! ⁵ Ne be min fora, o ye aw ta maroyako le ye de! O tuma aw bee ce ra, hali mogo kelen te hakiritigi ye min be se ka ko janabo balema do ni do ce wa? ⁶ Balema do be a balemanogon wele fagamaw fe, ko o ko be taga janabo lanabariw le na koru!

⁷ Benbariya ye don aw ni nogon ce fo ka taga se kiti ma, o yere ye aw jarakikun le ye! Mun na aw te terenbariyako dow sonmina de? Ni o be aw toro, mun na aw te o dow kun aw yere ra? ⁸ Nka aw yere le be terenbariyakow kera, aw yere le be torori kera; aw fana be o kera aw balemanogonw le ra!

⁹ Aw m'a lon ko mogo terenbariw tena don Ala ta Masaya* ra wa? Aw kana aw yere lafiri de; sabu jatow o, jasonbagaw o, jenyakebagaw o, cenogoninibagaw o, ¹⁰ sonw o, natabaw o, dorotow o, kumajugufobagaw o, benkannikebagaw o, o si tena don Ala ta Masaya ra. ¹¹ K'a soru aw dow tun be o le ye. Nka Ala ka aw ko, ka aw saninya, ka aw jate mogo terreninw ye Matigi Yesu Kirisita togo koson, an ta Ala Nin Saninman* baraka ra.

Lanabaga farikolo ye Matigi ta ye

¹² Dow b'a fo ko: «Fen bee daganin lo ne fe!» Nka nafa te fen bee ra de. Ne be se k'a fo ko: «Fen bee daganin lo ne fe», nka ne koni tena ne yere ke fen si ta jon ye. ¹³ Dow ko: «Domuni danna konobara le kama, konobara fana danna domuni le kama.» Can lo, nka Ala bena o fla bee halaki lon do. Mogo farikolo koni ma dan jatoya kama! A danna ka ke Matigi ta le ye, Matigi fana kera farikolo tigi ye. ¹⁴ Ala min ka Matigi lakunu ka bo saya ra, ale le fana bena an lakunu ka bo saya ra, a ta se bagaya baraka ra.

¹⁵ O tuma aw m'a lon ko aw farikolow ye Kirisita* yoro dow le ye wa? Yala ne bena Kirisita yoro dow ta ka o jen ni jato do farikolo ye wa? Fiyewu! ¹⁶ Aw ma a lon ko ni mogo min ka jen ni jato do ye, ko o tigi ni o jato jenna ka ke mogo kelen le ye wa? Sabu a sebera ko: «O fla be jen ka ke mogo kelen ye.» ¹⁷ Nka ni mogo min ka noro Matigi ra, o tigi ni Matigi be ke kelen ye nin ta fan fe.

¹⁸ Aw ye bori jatoya na! Mogo be jurumun to minw ke, o be dan a farikolo kenemayoro le ma. Nka mogo min be a yere bla jatoya ra, o tigi be a yere farikolo hake le ta. ¹⁹ Aw m'a lon ko aw farikolo ye Nin Saninman* sigiyoro saninman le ye wa? Nin Saninman be aw konu; aw ka a soru Ala fe. Sisan aw te aw yere ta ye tuun. ²⁰ Sabu aw kunmabora songoba le ra. O koson aw ye Ala bonya ni aw farikolo ye, [ni aw nin fana ye; o fla bee ye Ala ta le ye].

7

Poli ka min fo furu ko ra (Matiyu 19.3-12)

¹ Ayiwa, aw ka sebe ci ne ma ka ne pininka ko minw na, ne da bena se o ma sisan: Ni ce ma maga muso ra, o ka ni. ² Nka janko jatoya kana ke, a ka fisa ko ce bee kelen kelen ye a togora muso furu, muso bee kelen kelen ye sigi a togora ce kun. ³ Muso ka kan ni min ye, ce ka kan ka o ke a ye; ce fana ka kan ni min ye, muso ka kan ka o ke a ye. ⁴ Sabu muso farikolo te a yere ta ye, a ce ta lo. Ce fana farikolo te a yere ta ye, a muso ta lo. ⁵ Aw kana ban nogon ma, fo ni aw fla bee benna a ra ko aw be wagati do bla ka Ala daari. Nka o ko, aw ye kosegi nogon ma, ni o te, aw tena se ka aw yere mina, Setana fana bena aw nege ka aw bla jurumun na.

⁶ Ne be min fora tan, o ye ladiri le ye; ne te aw jagboyara! ⁷ Ni a ka dan ne ma, ne b'a fe mogɔ beɛ furubari ye to, i ko ne. Nka mogɔ beɛ ni a ninyoro lo Ala ta neema ra; Ala be ko do se di do ma, ka ko were se di do were ma.

⁸ Ayiwa, minw te furu konɔ, ani muso minw ce sara, ne ta miiriya ra, ni olugu be se ka to i ko ne, o ka ji. ⁹ Nka ni o k'a ye ko o te se ka o yere mina, o tuma, o ye furu ke. Sabu ka furu, o ka fisa, sani i furubari ye to k'a soro furu logo gbannin be i ra.

¹⁰ Minw furura ka ban, ne be min fo olugu ye, o ma bo ne yere ra; Matigi ta kuma lo: muso man kan ka bo a ce kun. ¹¹ Ni a bora a ce kun, o tuma a furubari ye to, walama a ni a ce ye ben kelen ma ka kosegi jagon ma; ce fana man kan ka a muso bla.

¹² Ayiwa, ne be min fora aw tow ye sisan, o te Matigi ta kuma fonin ye; ne yere le be o fora. Ni balema do tun ka muso ta, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a muso ma ke lanabaga ye, ni muso ka son ka to ni a ye, a kana a bla. ¹³ Ni balemamusu do fana tun furura, ka soro ka na ke lanabaga ye, ni a ce ma ke lanabaga ye, ni ce ka son ko muso ye to a fe, o muso kana ban a ce ra. ¹⁴ Sabu ce lanabari be ke Ala ta mogɔ ye a muso sababu ra; muso lanabari fana be ke Ala ta mogɔ ye a ce sababu ra. Ni o te, ni aw ka faran jagon na, aw ta denw bena ke Alalɔnbariw ye, k'a soro can ra, Ala ta mogow lo. ¹⁵ Nka ni ce lanabari, walama muso lanabari ko a be faran ka taga, aw y'a to a ye taga. O tuma balemace, walama balemamusu lanabaga be a yere ma. Ala ka an wele ko an ye to hera le ra. ¹⁶ Sabu ele balemamusu, ele be ke cogo di k'a lon ni i bena ke sababu ye ka i ce kisi? Walama ele balemace, ele be ke cogo di k'a lon ko i bena ke sababu ye ka i muso kisi?

Beɛ ye to i cogo ra

¹⁷ Nka Matigi ka min ke aw beɛ kelen kelen ye, ani Matigi ka aw wele cogo min na, aw ye tagama ka kapa ni o ye. Ne be lanabagaw ta jenkuruw* beɛ karan o le ra.

¹⁸ Ni Ala ka mogɔ do wele k'a soro a kenesisinin lo, o tigi ye to o cogo ra. Ni a ka min wele k'a soro a kenesisinin te, o tigi kana a fo ko a be a yere kenesisigi. ¹⁹ Kenesigiri te jate, kenesisigibariya te jate; ka Ala ta cifoninw sira tagama, o le be jate.

²⁰ Ala ka mogɔ beɛ kelen kelen wele k'a to cogo min na, a ye to ten. ²¹ Ni a ka i wele k'a soro i tun ye jon ye, i kana hami o ra. Nka ni cogo be i fe ka ke i yere ta ye, i ye ke i yere ta ye. ²² Ni Matigi ka mogɔ min wele k'a soro a tun ye jon ye, o tigi kera a yere ta ye Matigi fe. Ni mogɔ min be a yere ta ye dunuɓa ra yan, ni Matigi ka i wele, i be ke Matigi ta jon le ye. ²³ Aw kunmabɔra songoba le ra; o ra aw kana ke mogow ta jon ye. ²⁴ Ne balemaw, Ala ka aw beɛ kelen kelen wele lanaya ra ka aw to cogo min na, aw ye to ten Ala na koro.

Mogɔ furubariw ani muso ce saninw

²⁵ Ayiwa, sunguru minw ma furu folo, ne ma kuma soro Matigi fe olugu ta ko ra, nka ne be ne ta miiriya yira; sabu Matigi ta jumanya baraka ra, aw be se ka la ne ta kuma ra.

²⁶ Ayiwa, sisan wagati gbeleya koson, min ka ji ne na na, o ye ko a ka ji beɛ ye to a cogo ra. ²⁷ Ni muso be i fe, i kana a furu sa; ni muso te i fe, i kana muso jini k'a furu. ²⁸ Nka o beɛ n'a ta, ni i ka furu ke, o te jurumun ye. Ni sunguru fana furura, o te jurumun ye. Nka tɔɔro minw bena se o mogow ma furu konɔ, ne b'a fe ka aw tanga o tɔɔrow le ma.

²⁹ Ne balemaw, ne be min fo aw ye, o ye nin ye: dunuƙa laban surunyara. O ra, k'a damina sisan ma, minw furunin lo, olugu ye ke i n'a fo o furunin te; ³⁰ minw be kasira, olugu ye ke i n'a fo o te kasira; minw be ƙagarira, olugu ye ke i n'a fo o te ƙagarira; minw be sanni kera, olugu y'a ke i n'a fo foyi te o boro; ³¹ minw be dunuƙa ta nafaw sorora, olugu ye ke i n'a fo foyi te o boro; sabu nin dunuƙa bena teme.

³² Ne b'a fe hami kana ke aw ra. Mogo min ma furu, o be hami Matigi ta kow ra, a bena a ke cogo min na ka Matigi diyanyako ke. ³³ Ce min ka muso furu, ale be hami dunuƙafenw le ra, a bena a ke cogo min na k'a muso ladiya; ³⁴ o ra, a ta miiriya be sama ka taga o fan fla ra. Muso min fana te furu ra, ani sunguru, olugu be hami Matigi ta kow le ra, janko o farikolo ni o jusukun ye saninya ka ke Matigi ta ye. Nka min furunin lo, ale be hami dunuƙafenw le ra, a bena a ke cogo min na k'a ce ladiya.

³⁵ Ne be o fora aw yere ta nafa le koson; ne t'a fe ka aw bari ka furu. Ne b'a fe aw ye tagama cogo panaman na, ka tugu Matigi ko ni aw jusukun bee ye.

³⁶ Ni face min k'a ye fana ko ni furu wagati ka teme a denmuso kan ko o ye maroyako le ye, ni a k'a ye ko a denmuso ka kan ka furu, ni min ka ben face yere ma, a ye o ke; o te jurumun ye. Minw b'a fe ka furu, olugu ye furu. ³⁷ Nka ni face min k'a latige ni a yere ta naninya ye, mogo ma a jagboya, nka ni a yere le k'a latige a yere konon ka son ko a denmuso furubari ye to, ayiwa, o ka ji. ³⁸ O ra, ni mogo min k'a denmuso di furu ra, o ka ji; nka ni min ka son a denmuso furubari ye to, o belen ka fisa.

³⁹ Ayiwa, ka ce panaman to, muso ka kan ka to a ta furu konon. Nka ni ce ka sa, muso kera a yere ta ye; ni ce min ka a diya, a be furu o ma. Nka a ye ke ka kana ni Matigi ta sira ye. ⁴⁰ O bee n'a ta, ne ta jate ra, ni o muso ka se ka to ten, o ka fisa a ma. Ne b'a miiri ko ne ta miiriya bennin lo ni Ala Nin Saninman* sago ye fana.

8

Josonsogo ta ko (Rɔmukaw 14.13-23)

¹ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bena aw jaabi josonsogow ta ko ra. Aw b'a fo ko: «Lonniya be an bee fe.» O ye can ye; nka lonniya be yerebonya bla mogo ra, k'a soron kanuya be baraka don an ta lanaya ra. ² Ni mogo min b'a miiri ko a ka ko lon, hali bi a ma ko lon folo i n'a fo a ka kan k'a lon cogo min na. ³ Nka ni mogo min be Ala kanu, o tigi lonnin lo Ala fe.

⁴ Ayiwa, min ye josonsogo ta ko ye, yala an be se k'a domu wa, walama an te se k'a domu? Anw k'a lon ko batofen were si te dunuƙa konon, ni Ala kelenpe te. ⁵ Can lo, fen caman be sankolo ra, ani dugukolo kan, mogo be minw jate i n'a fo o ta alaw. Hali ni mogo fe ala caman werew be sankolo ra, walama dugukolo kan, ani matigice caman werew, ⁶ anw koni fe Ala kelenpe le be yi: o ye an Fa ye; ale le ka fen bee dan, an fana be panamanya ale le koson. Matigi kelenpe le be yi fana, o ye Yesu Kirisita ye; fen bee danna ale le baraka ra, an be panamanyara ale le baraka ra fana.

⁷ Nka o lonniya te lanabagaw bee fe. I n'a fo dow tun be jo son kakoro, ni olugu ka josonsogo pimi, o b'a miiri ko o ka o yere lanogo, sabu o jusukun ta baraka ka dogo. ⁸ K'a soron domunifen le tena an yoro surunya Ala ra. Ni i ma o sogo pimi, a te foyi bo i ra; ni i k'a pimi fana, a te foyi fara i kan.

⁹ Nka o bee n'a ta, aw ye aw yere korosi, sabu hali ni aw be se ka fen bee domu aw sago ma, aw man kan ka ke sababu ye ka lanabaga barakantanw

kunnacɛn. ¹⁰ Sabu ele min bɛ o kow lɔn, ni balema lanabaga barakantan dɔ ka ele siginin ye jobon kɔnɔ domuni na, o tena ale fana ja gbeleya ka josɔnsogo dɔ domu wa? ¹¹ O cogo ra, Kirisita* sara o balema barakantan min kosɔn, ele ta lɔnniya kera sababu ye ka o halaki. ¹² Ni an bɛ o kɛ, an bɛ an balema hake ta, sabu ale bɛ fɛn min jate jurumun ye, aw b'a to a bɛ o kɛ. O cogo ra, aw bɛ Kirisita yere le hake tara. ¹³ O le kosɔn, ni domuni dɔ le bɛna kɛ sababu ye ka ne balema bla jurumun na, ne bɛna o domuni ye k'a to yi, janko ne kana na kɛ sababu ye ka ne balema kunnacɛn.

9

Ala ta ciradenw ta nafa ni o ta baara (Korentikaw flanan 11.7-12; 12.13-15)

¹ Ayiwa, ne balema, yala ne tɛ ne yere ta ye le wa? Yala ne fana tɛ ciraden* dɔ ye wa? Yala ne fana ma Matigi ye wa? Ne ka baara min kɛ Matigi ye, aw yere le tɛ o baara nɔ ye wa? ² Hali ni dɔw tɛ ne jate ciraden ye, aw kɔni ka kan ka ne jate ciraden ye; sabu aw ta lanaya le b'a yira ko ne ye Matigi ta ciraden ye.

³ Minw bɛ ne kɔrɔfɔ ka ne jaraki, ne bɛ olugu jaabi tan le, ko: ⁴ Yala anw man kan ka domuni kɛ, walama ka minni kɛ i n'a fɔ tɔw wa? ⁵ Yala anw fana tɛ se ka balemamuso dɔ ta, min bɛ kɛ an muso ye, ka kɛ ni an ye an ta tagamaw ra, i n'a fɔ ciraden tɔw, ani Matigi dɔgɔcɛw, ani Piyeri b'a kɛ cogo min na wa? ⁶ Walama ne ni Barinabasi dɔrɔn le ka kan ka baara were kɛ ka an yere baro wa? ⁷ Jɔn le bɛ lɔ ni a yere kunko ye k'a to sorasiya ra? Jɔn le bɛ rezɛnforo sɛnɛ ko a t'a den domu? Jɔn le bɛ bɛganw kɔrɔsi ko a t'a nɔnɔ min ka ye?

⁸ Ayiwa, ne bɛ min fɔra tan, o tɛ adamadenw ta miirira dɔrɔn ye dɛ! Sariya* yere bɛ o le fɔ. ⁹ Sabu a sɛbera cira Musa ta sariya ra ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dɔndɔn k'a kise bɔ, aw kana a da siri.» Ayiwa, yala Ala ka o fɔ misiw hami le kosɔn wa, ¹⁰ walama a k'a fɔ anw le kosɔn? Can ra, a k'a sɛbe anw le kosɔn. Ni mɔgɔ bɛ sɛnɛ kɛ, a b'a kɛ ka a jigi la a kan ko a bɛna dɔ sɔrɔ a ra; ni mɔgɔ bɛ siman gbasi, a b'a kɛ ka i jigi la a kan ko a bɛna dɔ sɔrɔ a ra. ¹¹ Ayiwa, anw ka Ala ta Kuma fɔ aw ye, k'a kɛ i n'a fɔ an ka dannɛ le kɛ; ayiwa, sisan ni an ka aw fana borofɛn dɔw sɔrɔ, aw b'a miiri ko o dama tɛmɛna wa? ¹² Ni dɔw bɛ aw borofɛnw sɔrɔra k'a diyabɔ, yala anw le tun man kan ka kɔn ka aw borofɛnw diyabɔ wa? Nka anw ma o kɛ; anw ka tɔrɔ bɛ sɔnmɛna le janko foyi kana Kirisita* ta Kibaro Diman* waajuri lalo.

¹³ Aw m'a lɔn ko minw bɛ baara kɛ Ala ye Alabatosoba kɔnɔ, ko olugu bɛ baro o le ra wa, ani ko minw bɛ saraka jeni sarakajɛnɛfɛn* kan Ala ye, ko olugu bɛ o ninyɔrɔ sɔrɔ o sarakafɛnw le ra wa? ¹⁴ Ayiwa, o cogo ra fana Matigi k'a latigɛ ko minw bɛ Kibaro Diman waajuri kɛ, ko olugu ka kan ka baro Kibaro Diman le ra.

¹⁵ Nka ne tun ka kan ni o fɛn minw ye, ne ma o si jini aw fɛ; ne fana tɛ nin sɛbera janko aw ye o di ne ma. Sabu ne ka Kibaro Diman fɔ aw ye gbansan minke, o pagari bɛ ne ra; ne ye sa o ka fisa ne ma, sani ne ye bɔnɔ o pagari ra. ¹⁶ Ne tɛ ne yere bonyasababu pinina Kibaro Diman fɔri ra; sabu baara dɔ lo ne ka kan ka min kɛ jagboya ra. Ni ne fana ma Kibaro Diman fɔ, o ye ne ta bɔnɔ le ye. ¹⁷ Ni ne tun bɛ Kibaro Diman baara kera ne yere le ye, ne tun ka kan ka sara sɔrɔ a ra. Nka ne tɛ a kera ne yere ye; Ala ka cira le karifa ne ma, ne fana bɛ o le kera. ¹⁸ Ayiwa, o tuma ne ta

baraji ye juman le ye sa? Ka Kibaro Diman fo mɔgɔw ye gbansan, ne kana foyi jini o fe, ne be ne ta baraji soro o le ra.

¹⁹ Ne te mɔgo si ta jon ye; o bee n'a ta, ne ka ne yere majigi ka ke bee ta baaraden ye, janko mɔgo caman ye kisi. ²⁰ Ni ne be ni Yahudiyaw ye, ne fana be ke i ko Yahudiya, janko ka Yahudiyaw soro. Ni ne be ni sariya sira tagamabagaw ye, ne fana be ne yere ke sariya sira tagamabaga do ye, janko ka sariya sira tagamabagaw soro, k'a soro can ra ne te sariya sira tagamabaga ye. ²¹ Minw te sariya lon, ni ne be ni olugu ye, ne fana be ne yere ke i ko ne ma sariya lon, janko ka olugu soro, k'a soro can ra ne be Ala ta sariya lon, sabu ne be Kirisita ta sariya sira tagama.

²² Minw baraka ka dogo lanaya ra, ni ne be ni olugu ye, ne fana be ne yere ke olugu do ye, janko ka olugu soro. Ne be ne yere ke cogo bee ra mogo bee koson, janko ni a ka ke cogo o cogo, dow ye kisi. ²³ Ne be o ko bee ke Kibaro Diman koson, janko ne fana ye ne ninyoro soro a ra.

²⁴ Aw m'a lon ko minw be ngondanbori ke, ko o bee be bori, nka mogo kelenpe le be jala soro wa? Aw fana ye bori janko aw ye aw ta soro. ²⁵ Mogo minw be o bori ke, olugu be jija, ka sege bee la o yere kan, k'a soro o be jala min soro, o ye fen banta le ye; nka anw koni, an be jala min soro, o ye fen banbari le ye. ²⁶ O koson ne be bori, nka ne te borira ne kun fe de! Ne be i ko borokurufiribaga, nka ne te borokuruw firifiri ne yere kun fe ka fono daman kere de. ²⁷ Nka ne be ne yere mina kosebe, ka ne farikolo bari a diyanyako ma, janko a laban ne yere kana na bono, k'a soro ne le ka tow waaju.

10

Izirayelimogow ka sirajugu min tagama (Heburuw 3.7-19)

¹ Ne balemaw, ne b'a fe ko aw ye aw hakiri to nin na, ko Ala tun ka sankaba* bla an bemaw bee kunna ka sira yira o ra; o bee tagamana ka kogoji cetige†. ² A kera i n'a fo o batizera o sankaba ni o kogoji ra, ka ke jennogonya ra ni cira Musa ye. ³ Ala ka domuni min di o ma ka bo sankolo ra, o bee ka o domu. ⁴ Ala ka ji min di o ma, o bee ka o min. Sabu o tun be ji sorora ka bo fara min na, o fara tun bora Ala ra, o fara tun be tugu o ko, o fara tun ye Kirisita* le ye. ⁵ O bee n'a ta, o mogow caman ma Ala diyanyako ke; o koson Ala k'a to o benbenna ka sa kongokolon konon.

⁶ Ayiwa, o kow kera k'a yira an na, janko kojugu nege kana an fana soro, i n'a fo a ka olugu soro cogo min na. ⁷ Aw kana son joson ma i n'a fo olugu dow k'a ke cogo min na, i ko a sebera Kitabu konon cogo min na, ko: «Mogow sigira ka domuni ke, ka min; o ko, o wurira ka don ke ka o yere nanagbe.» ⁸ An kana an yere bla jatoya ra i n'a fo olugu dow k'a ke cogo min na, fo Ala ka mogo waga mugan ni saba (23 000) faga o ra tere kelen konon. ⁹ An kana a fo ko an be Kirisita korobo k'a fle, i n'a fo olugu dow k'a ke cogo min na; saw ka olugu kin ka o faga. ¹⁰ Aw kana Ala jaraki, i n'a fo dow k'a jaraki cogo min na, fo ninminameleke ka o faga.

¹¹ Ayiwa, nin kow sera olugu ma k'a yira an na, janko an ye an yere korosi; a sebera janko ka anw le karan, anw minw be wagati labanw na sisan. ¹² O koson, ni mogo min b'a miiri ko ale lonin lo, o tigi ye a yere korosi janko a kana na ben.

* **10:1** 10.1 Ka Izirayelimogow tagamato to kongokolon konon, Ala tun ka sankaba do bla o kunna, janko ka sira yira o ra (Bori 13.21,22). † **10:1** 10.1 Izirayelimogow tagamana ka Kogojiwulen cetige (Bori 14.22-29). **10:7** 10.7 Nin kuma fora Bori 32.6.

¹³ Setana be aw nege ka aw bla kojugu minw na, o mogon le be mogon towa be soro. Nka Ala ye kankelentigi le ye; a tena son k'a to a ye aw korobo fo ka teme aw baraka kan. Ni korobori sera aw ma fana, Ala bena aw basicogo yira aw ra, janko aw ye se k'a sonmina.

Lanabaga ka kan ka faran joson na
(Korentikaw flanan 6.14-18; Romukaw 14.13-23)

¹⁴ O koson ne balema kanuninw, aw ye bori joson na. ¹⁵ Ne be kumana aw fe i n'a fo mogon hakirmanw; ne be min fora aw ye, aw yere ye o jate mina. ¹⁶ Ni an be Matigi ta domuni ke, an be baraka la Ala ye minnifen min koson, yala o te an ni Kirisita* ta jennogonya tagamasiyen le ye a jori baraka ra wa? An be buru min tarantaran, yala o te an ni Kirisita ta jennogonya tagamasiyen le ye a farikolo baraka ra wa? ¹⁷ Burukun kelen le be yi; o ra, an ka ca, nka an kera farikolo kelen ye, sabu an be ka an ninyoro soro o burukun kelen na.

¹⁸ Min be ke Izirayelimogow ce ra, aw ye o jate mina: minw be sarakafenw domu, olugu be jennogonya ra ni Ala ye, sabu o be saraka jeni sarakajenifen* min kan, o ye Ala ta ye. ¹⁹ Ne be min fora, o koron ye di? Ko an ka kan ka josonsogo jate fen ye wa, walama ko an ka kan ka jo jate fen ye? ²⁰ On-on de! Ne ta kuma koron ye ko minw be jo son, o sonnifenw be dira jinaw le ma; a te dira Ala ma. K'a soro ne t'a fe aw ni jinaw ye ke jennogonya ra. ²¹ Aw te se ka min Matigi ta jifiye ra, ka yelema ka taga min jinaw ta jifiye ra. Aw te se ka domuni ke Matigi fe, ka yelema ka taga domuni ke jinaw fe. ²² Yala anw b'a fe ka Matigi ta celiya lawuri le wa? Aw baraka ka bon ni Matigi ta ye wa?

²³ Aw ko: «Fen be daganin lo!» Nka nafa te fen be ra de. «Fen be daganin lo», nka fen be te aw lataga na lanaya ra.

²⁴ Mogon si kana a yere doron ta nafa jini; aw ye mogon werew ta nafa le jini fana.

Lanabaga man kan ka a balema kunnacen

²⁵ Sogo o sogo be fiyeere logofiye ra, aw be se ka o be domu; aw kana pininkari ke, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁶ Sabu a sebera ko: «Dugukolo ni a kanfenw be ye Matigi ta ye.»

²⁷ Ni lanabari do ka aw wele domuni na, ni aw tagara, ni a ka domunifen o domunifen sigi aw koron, aw ye o domu; aw kana pininkari ke, ka sigiya don aw jusukun na. ²⁸ Nka ni do ka aw lasomi k'a fo aw ye ko: «Nin ye josonsogo le ye de!» Aw kana a domu tuun, o tigi ta kuma koson, sabu a bena sigiya don a jusukun na. ²⁹ Ne te o fora aw yere ta jusukun koson, nka min ka aw lasomi, ale ta jusukun ko lo.

Ayiwa, mun na mogon were le bena ne jaraki ne ta domuni ko koson ka kana ni ale yere ta miiriya ye? ³⁰ Ne ka baraka la Ala ye fen min koson, mun na mogon were bena ne jaraki ko ne ka o domu?

³¹ Ayiwa, ni aw be domuni ke, walama ni aw be minni ke, walama ni aw be fen o fen ke, a ye o be ke janko ka Ala le bonya.

³² Aw kana ke sababu ye ka mogon si kunnacen: aw kana Yahudiyaw kunnacen, walama siya were mogow, walama Ala ta jenkuru mogow. ³³ Aw ye ne ladegi; ne be jija ka mogow diyanyako le ke fen be ra. Ne te ne yere ta nafa jini, nka ne be be ta nafa le jinina, janko o ye kisi.

11

¹ Ayiwa, aw ye ne ladegi, i n'a fo ne yere be Kirisita* ladegira cogo min na.

*Korenti musow ta kundatuguko
(Efesikaw 5.22-24; Timote folo 2.8-14)*

² Ayiwa, ne balemaw, ne be aw fo, sabu aw hakiri be ne ra ko bee ra; ne ka aw karan ko minw na, aw ka o mara fana i n'a fo ne k'a fo aw ye cogo min na.

³ O bee n'a ta, ne b'a fe ko aw ye nin faamu: ce bee kuntigi ye Kirisita ye, muso kuntigi ye a ce ye, Kirisita kuntigi ye Ala ye. ⁴ O koson, ce min be Ala daari, walama Ala be kuma don min da ra ka mogow waaju, ni a be o ke ka a kun datugunin to, o ce be a kuntigi le dogoyara. ⁵ Muso min fana be Ala daari, walama Ala be kuma don min da ra ka mogow waaju, ni a be o ke ka a kun lakolon to, o muso be a kuntigi le dogoya; a be i n'a fo o muso kun gbananin lo. ⁶ Sabu ni muso min t'a fe ka a kun datugu, o tuma a ye a kunsigi tige fana. Nka ni aw yere k'a lon ko ni muso ka a kunsigi tige, walama ka a kun gbana, ko o ye maroyako le ye muso ma, o tuma a ye a kun datugu.

⁷ Ce koni man kan ka a kun datugu, sabu ale ye Ala bonogonna ni Ala nooro le ye; muso koni ye ce nooro le ye. ⁸ Sabu ce ma dan ka bo muso ra; muso le bora ce ra. ⁹ Ce ma dan muso koson, muso le danna ce koson. ¹⁰ O le koson, melekew koson, tagamasiyen do ka kan ka soro muso kun na, min ye o fanga tagamasiyen ye. ¹¹ Nka o bee n'a ta, Matigi na koro, muso te se ka na ce ko, ce fana te se ka na muso ko. ¹² Sabu muso danna ka bo ce ra cogo min na, ce fana be woro muso le sababu ra. O bee bora Ala yere le ra.

¹³ Ayiwa, aw yere y'a fe ke: yala a bennin lo ko muso kunnakolon ye Ala daari wa? ¹⁴ Ka kapa ni adamaden dancogo ye, aw m'a ye ko ni ce ka kunsigijan bla ko o ye maroyako le ye wa? ¹⁵ Nka ni muso le ka kunsigijan bla, o ye dawula le ye ale fe, sabu Ala ka kunsigijan di ale ma, ka o ke k'a kun datugu. ¹⁶ Ayiwa, ni do belen b'a fe ka sosori ke nin ko ra tuun, anw koni ma landa were lon nin ko; landa were fana te lanabagaw ta jenkuruw si fe nin ko.

*Matigi ta domuni kecogo
(Matiyu 26.26-29; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20)*

¹⁷ Ayiwa, ne bena min fo aw ye sisan, ne koni te se ka aw tando o ra. O ye ko ni aw be nogon lajen, o te do fara aw ta na kan, fo ka do fara aw ta juguya le kan.

¹⁸ A folo, ne k'a men ko ni aw ka lajen, aw be taran. Ne b'a miiri fana ko can be soro o kuma ra. ¹⁹ Ne k'a lon ko jagboya lo ko aw ye taran, janko minw be lanabagasobew ye aw ce ra, olugu ye lon ka bo tow ra. ²⁰ Aw be lajen ko aw be Matigi ta domuni ke, nka aw be min ke, o koni te Matigi ta domuni ye tuun. ²¹ Sabu ni aw ka lajen Matigi ta domuni kama, bee be girin ka ben a yere ta domuni kan ka o domu; a laban dow kongoto be to, k'a soro dow minna ka fa fo ka panamini. ²² O tuma so te aw fe aw be se ka domuni ke, ani ka min yoro min na wa? Yala aw b'a fe ka Ala ta jenkuru mogow le mafiyenya wa, ani fen te minw boro ka olugu lamaroya? Aw ko ne ye mun le fo? Ne ye aw tando wa? Ne te se ka aw tando nin ko ra fiyewu.

²³ Ayiwa, Matigi ka ne karan min na, ne fana ka aw karan o le ra: Lon min su fe o tun bena Matigi Yesu janfa, o lon su fe a ka buru ta;* ²⁴ a ka baraka la Ala ye, k'a tigetige, k'a fo ko: «Nin ye ne farikolo le ye; nin ye aw ta ye. Aw ye nin ke ka aw hakiri jigi ne ra.» ²⁵ O cogo ra, domuni bannin ko, Yesu ka jifiye ta, rezenji tun b'a kono. A ko: «Ala be jennogonyakura* min don ni mogow ye ne jori baraka ra, o le ye nin ye. Ni aw be a min tuma o tuma, aw ye o ke ka aw hakiri jigi ne ra.» ²⁶ Sabu ni aw ka nin buru jimi, ani ka nin minnifen min tuma o tuma, aw be Matigi ta saya ko le fo, fo ka na se a natuma ma.

²⁷ O koson ni mogow o mogow be o buru jimi, walama ka o minnifen min cogo do ra, cogo min te Matigi bonya, o tigi ka a yere jaraki, sabu a ka Matigi farikolo ni a jori le mafiyenya. ²⁸ O koson bee ka kan ka a yere jusukun segesege folo, ka soro ka buru jimi, ani ka minnifen min. ²⁹ Ni o te, ni mogow min ka o buru jimi, ka o minnifen min, k'a soro koro min b'a ra ka kana ni Matigi farikolo ye a ma o jate, o tigi ka o buru jimi, ka minnifen min ka kiti le ben a yere kan. ³⁰ O le koson barakantanw ni banabagato w ka ca aw ce ra. O le koson fana caman sara. ³¹ Ni an ka an jusukun segesege folo ka soro ka domuni ke, ka minnifen min, kiti tena tige an kan tuun.

³² Ni i k'a ye ko Matigi be kiti tige an kan, a be an koro le janko an kana taga don kiti ra ni mogow to w ye.

³³ Ayiwa, o cogo ra ne balemaw, ni aw be lajen ka Matigi ta domuni ke, aw ye jagon kono. ³⁴ Ni kongow be do ra, o tigi ye domuni ke a ta so, janko aw kana lajen ka kiti ben aw yere kan.

Ayiwa, ni ne yere nana se aw fe yi, ne bena ko to w panabo.

12

Lanabagaw bee ni o ninyoro lo Ala ta nesema ra (Efesikaw 4.4-16; Romukaw 12.3-8)

¹ Ayiwa, ne balemaw, min ye Nin Saninman* ta kow ye, ne t'a fe aw ye ke kolonbariw ye o kow ta fan fe. ² Aw yere k'a lon ko wagati min aw tun be Alalonbariya ra, aw tun be boribori jow no fe, o minw te se ka kuma. ³ Ayiwa, ne b'a fo aw ye ko Nin Saninman be mogow o mogow kono, o tigi te se k'a fo ko «Yesu danganin lo.» Ni Nin Saninman te mogow o mogow kono fana, o tigi te se k'a fo ko «Yesu le ye Matigi ye.»

⁴ An be ninyoro minw soro Ala ta nesema ra, o ninyoro w suguya ka ca, nka Nin Saninman kelen le be o di. ⁵ A be baara minw di an ma, o baaraw suguya ka ca, nka a bee be ke Matigi kelen le ye. ⁶ Baara kecogoyaw fana ka ca, nka Ala kelen le be o baraka di an bee ma.

⁷ Nin Saninman be baara do di lanabaga bee kelen kelen ma, lanabaga to w bee ta nafa kama. ⁸ Nin Saninman be hakiritigiyakuma di do ma, ka lonniya kuma di do were ma; o Nin Saninman kelen le be o bee di. ⁹ O Nin Saninman kelen be lanayaba di do ma; ale kelen be banabagato w keneyari se di do were ma; ¹⁰ a be kabakow keru se di do ma, a be Ala ta kuma don do da ra ka mogow waaju, a be se di do ma ka Ala ta miiriya ni miiriya werew faranfasi ka bo jagon na, a be se di do ma ka kan werew fo, ka se di do ma ka o kanw koro fo. ¹¹ Nin Saninman kelen le be o kow bee ke, ka bee kelen kelen ninyoro di a ma ka kana ni ale yere sago ye.

Lanabagaw kera farikolo kelen ye

* **11:23** 11.23 Matigi ta domuni ko: Matiyu 26.26-28; Marika 14.22-25; Luka 22.15-20.

¹² Mōgo farikolo ye kelen le ye, nka a yōrōw ka ca. Ayiwa, farikolo yōrōw ni o caya bēē, o bēē ye farikolo kelen ye cogo min na, an minw bē Kirisita* ta jēnōgōnya ra, anw fana bē ten le. ¹³ Sabu an bēē batizera Nin Saninman* kelen le ra, ka jēn ka kē i ko farikolo kelen. Ni an kera Yahudiya ye walama siya wēre mōgo o, ni an kera jōn ye walama hōrōn o, an bēē minna Nin Saninman kelen le ra.

¹⁴ Ayiwa, farikolo tē yōrō kelen dōrōn ye, nka a yōrōw ka ca. ¹⁵ Ni sen ko, ko ale ma kē boro ye minkē, ko ale nin tē farikolo ra o, yala o bē se k'a to ko a tē kē farikolo yōrō dō ye wa? ¹⁶ Ni toro fana ko, ko ale ma kē paden ye minkē, ko ale nin tē farikolo ra o, yala o bē se k'a to ko a tē kē farikolo yōrō dō ye wa? ¹⁷ Ni mōgo farikolo bēē tun ye paden dōrōn ye, a tun bēna mēnni kē cogo di? Walama ni a bēē tun bē toro le ye, a tun bēna kasa mēn cogo di? ¹⁸ Ala ka farikolo yōrō bēē kelen kelen don farikolo ra ka kapa ni a yere sago ye. ¹⁹ Ni farikolo yōrō bēē tun kera yōrō kelen dōrōn ye, yala a tun bēna kē farikolo ye tuun wa? ²⁰ O le koson farikolo yōrōw ka ca, nka farikolo ye kelenpe le ye. ²¹ O ra, paden tē se k'a fō boro ye ko: «Ne mako tē i ra.» Kun fana tē se k'a fō senw ye ko: «Ne mako tē aw ra.»

²² An b'a ye ko baraka tē farikolo yōrō minw na cō, an mako bē olugu yere le ra kosebē. ²³ An b'a miiri ko farikolo yōrō minw tē foyi ye dē, an bē an janto o yōrōw le ra ka tēme yōrō tōw kan. Farikolo yōrō minw ye an maroyayōrōw ye, an bē an janto o yōrōw le ra ka tēme yōrō tōw kan. ²⁴ Yōrō minw tē maroyayōrōw ye, an mako t'a ra ka an janto o yōrōw ra. An tē farikolo yōrō minw jate fēn ye, Ala ka farikolo dan ka bonya la olugu le kan. ²⁵ A ka o kē janko farikolo yōrōw si kana faran ka bō jōgōn na, nka farikolo yōrōw bēē kelen kelen ye o janto jōgōn na. ²⁶ Ni farikolo yōrō dō bē tōrō, farikolo yōrō tōw bēē le bē tōrō ni a ye fana. Ni farikolo yōrō dō ka bonya sōrō, farikolo yōrō tōw bēē le bē jagari ni a ye. ²⁷ Aw ye Kirisita* farikolo le ye, aw bēē kelen kelen ye a farikolo yōrō dō le ye.

²⁸ O le koson Ala ka mōgo dōw sigi lanabagaw ta jēnkuru* kunna, k'a fōlō kē ciradenw* ye, a flanan ye ciraw ye, a sabanan ye karamōgōw ye; o kō, a ka se di dōw ma ka kabakow kē, ka banabagatōw kēneyari se di dōw ma, ka se di dōw ma ka mōgōw demē, ka dōw kē jamōgōw ye, ka se di dōw ma ka kan wērew fō. ²⁹ Yala bēē le kera ciradenw ye wa? Bēē le kera ciraw ye wa? Bēē le kera karamōgōw ye wa? Bēē le bē kabakow kera wa? ³⁰ Banabagatōw kēneyari se dira bēē le ma wa? Bēē le bē kan wērew fōra wa? Bēē le bē se ka kan wērew kōrō fō wa? ³¹ Ayiwa, Ala bē ninyōrō minw di an ma a ta nēema ra, o minw nafa ka bon kosebē, aw ye kē o le fē.

Nka ne bēna a jinicogo bēē ra numanman yira aw ra sisan.

13

Kanuya

(Matiyu 22.36-40; Rōmukaw 13.8-10; Yuhana 3.16-19; Yuhana fōlō 4.7-21)

¹ Ayiwa, hali ni ne bē se ka adamadenw ta kanw bēē fō, ka melekew fana ta kanw fō, ni kanuya tē ne jusu ra, ne ta kuma ye mankan gbansan le ye, i ko siranēge gbasitō mankan, walama i ko siranēgetēgere mankan. ² Hali ni Ala bē kuma don ne da ra ka mōgōw waaju, ni a bē gundokow bēē yira ne ra, ani lōnniya bēē, hali ni lanaya bē ne fē fō ne bē se ka kuruw bō o nō ra, ni kanuya tē ne jusu ra, ne tē foyi ye. ³ Hali ni ne ka ne borofenw bēē tarantaran fagantanw na ka o baro, ka ne farikolo yere di k'a jeni Ala ko koson, ni kanuya tē ne jusu ra, o si tē foyi ja ne ye.

⁴ Kanuya be munu, a be konuman ke, a te pangboya ke, a te waso, a te a yere bonya, ⁵ a te maroyako ke, a te a yere doron ta nafa jini, a te dimi jooa, a te kojugu miiri ni mogoye, ⁶ a te pagari terenbariya ra; a be pagari can le kan, ⁷ a be yafa tuma bee, lanaya b'a fe tuma bee, jigiya b'a fe tuma bee, a be ko sonmina tuma bee.

⁸ Kanuya te ban fiyewu. Ala be kuma don minw da ra ka mogow waaju, o bena ban; kan werew fori bena ban, an ta lonniya fana bena ban. ⁹ Sabu an ka doonin doron le lon; Ala be kuma min don an da ra ka mogow waaju, dan be o ra fana. ¹⁰ Nka min dafara, ni o nana lon min na, an ta lonniya min ma dafa, o bena dabra.

¹¹ Wagati min ne tun ye denmisen ye, ne tun be kuma i ko denmisen, ne tun be miiri i ko denmisen, ne tun be kow jate mina i ko denmisen. Nka kabini ne koroyara, ne ka denmisenya ko bee dabra. ¹² O cogo ra, bi an be fenw yera i n'a fo an b'a flera dugalen le ra, a ma gbeya. Nka lon do an bena a ye pada ni pada. Bi koni, dan be ne ta lonniya ra; nka lon do ne bena fen bee lon ka ja i n'a fo Ala ka ne yere lon cogo min na.

¹³ Ayiwa, sisan, nin fen saba le be to o no ra: lanaya, ani jigi, ani kanuya. Nka a bee ra belebeleba ye kanuya le ye.

14

Kan werew fori ani waajuri

¹ O koson ne balemaw, aw ye jija ka kanuya le jini. Nin Saninman* be ninyoro minw di an ma, aw ye ke olugu fana fe; nka ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, aw ye ke o le fe kosebe. ² Sabu mogoye min be kan werew fo, o tigi te kuma mogow fe, nka a be kuma Ala le fe. Mogoye si te a ta kuma faamu, sabu a be gundow le fo Nin Saninman baraka ra. ³ K'a soro Ala be kuma don mogoye min da ra ka mogow waaju, ale be kuma mogow fe, ka o baraka bonya lanaya ra, ka o ja gbeleya, ka o jusu saaro. ⁴ Min be kan werew fo, o tigi be a yere le baraka bonya; k'a soro Ala be kuma don mogoye min da ra ka mogow waaju, o be lanabagaw ta jenkuru bee le baraka bonya.

⁵ Ne b'a fe aw bee ye kan werew fo; nka ni Ala be kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, o ka di ne ye ka teme kan werew fori kan. Ka mogow waaju, nafa be o ra ka teme kan werew fori kan, fo ni a fobaga k'a koro fo janko lanabagaw bee ye nafa soro a ra. ⁶ Ayiwa, ne balemaw, sisan ni ne tagara aw fe ka taga ke kuma ye kan werew ra, aw bena mun nafa le soro o ra, ni ne ta kuma ma ke kuma gbenin ye ka Ala ta kow yira aw ra, ka lonniya di aw ma, ka aw waaju, walama ka aw karan?

⁷ Hali nin te fen minw na, k'a soro o be mankan bo, i n'a fo filen, walama goni, ni o fenw te kan gbenin bora, o tuma jon le bena a lon ko nin donkiri le be fora filen na, walama goni na? ⁸ Buru min be fiye ka kerakedenw wele, ni o te kan panaman bora, o tuma jon le bena a yere laben kera kama? ⁹ Ayiwa, ni aw fana ta kumafota ma ke kuma gbenin ye, aw be min fora, jon le bena o faamu? A be i n'a fo aw be kumana gbansan le. ¹⁰ Kan suguya caman be fo dunupa konjo, o bee n'a ta, a bee be faamu. ¹¹ Nka kan min be fora, ni ne te o men, o tuma o kan fobaga be ke ne fe i ko siya were mogoye; ne fana be ke ale fe i ko siya were mogoye.

¹² Ayiwa, i n'a fo aw be Nin Saninman ta kow no fe, o tuma fen minw be se ka lanabagaw baraka bonya, aw ye o le jini caman.

¹³ Ayiwa, min be kan werew fo, o tigi ye Ala daari janko a ye se ka o kanw koro fo. ¹⁴ Sabu ni ne be Ala daari kan were ra, ne koni b'a lon ko ne

be Ala daarira ni ne jusukun ye, nka ne be min fora, ne yere te o faamu. ¹⁵ O tuma ne ka kan ka mun ke? Ne be se ka Ala daari kan were ra Nin Saninman baraka ra, nka mogow be kan min faamu, ne be se ka a daari o ra fana. Ne be se ka Alatandodankiriw la kan werew ra, nka mogow be kan min faamu, ne be se ka a la o ra fana. ¹⁶ Ni o te, ni i be baraka la Ala ye kan were le ra, mogow to minw be jama ra, olugu bena a fo cogo di ko «amina», i ta barakalari ra, ni ele ka min fo, o ma o faamu? ¹⁷ Ele koni ta barakalari jana kosebe; nka olugu ma nafa soro a ra.

¹⁸ Ne be Ala fo, sabu ne be kan werew fo ka teme aw bee kan. ¹⁹ Nka lanabagaw ta jenkuru ce ma, ne ye kumakan looru doron fo, mogow be se ka min faamu, janko ka mogow karan, ne fe o ka fisa hali kumakan waga tan ye kan were ra, mogow te min faamu.

²⁰ Ne balemaw, aw kana ke denmisenw ye hakiri tan fan fe. Ni kojugu lo, aw ye ke i ko denfitiniw; nka hakiri ta fan fe, aw ye mogokorobaw ye.

²¹ A sebera sariya ra ko:

«Mogow minw be kan werew fo, ne bena olugu le ta; ne bena siya werew mogow le ta ka kuma nin mogow fe, o bee n'a ta, o tena ne lamen.»

²² O koson kan werew fori te tagamasiyen ye lanabagaw fe; tagamasiyen lo lanabariw le fe. Nka ka kuma soro Ala fe ka mogow waaju, o te tagamasiyen ye lanabariw fe; tagamasiyen lo lanabagaw le fe.

²³ Ayiwa, ni aw lanabagaw ta jenkuru bee ka lajen, ni aw bee ka ke kuma ye kan werew ra, ni mogow gbansan dow, walama lanabari dow nana don aw ce ra, ka o ye, o tena a fo ko aw ye fatow le ye wa? ²⁴ K'a soro ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, ni lanabari do, walama mogow gbansan do nana don aw ce ra, aw bee ta kuma bena a ta miiriya yelema, k'a to a ye lo a ta jurumun na. ²⁵ Miiriya dogonin minw be a jusukun na, o bena bo kene kan; a bena a kinbiri gban ka a ja biri dugu ma ka Ala bato, k'a fo a yere da ra ko can ra, Ala be aw fe.

Fen bee ye ke cogo bennin na

²⁶ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka mun le ke? Ni aw ka jigon lajen, ni Alabatodankiri be do fe, o ye o la; ni kuma be do fe ka tow karan, o ye o fo; ni Ala ka fen do yira do ra, o fana ye o fo; ni Ala ka kan were yira do ra, o ye o fo; ni do be se ka o kan korow fo fana, o ye o fo. Nka a bee ye ke, janko ka lanabagaw baraka bonya. ²⁷ Minw be kuma kan werew ra, o kana teme mogow fla walama saba kan. O fana ye kuma kelen kelen, ani mogow ye sorow fana ka a korow fo. ²⁸ Ni mogow te yi min b'a korow fo, o tuma kan were fobagaw ye je lanabagaw ce ra. O y'a fo a yere konow, o ni Ala ce.

²⁹ Ala be kuma don minw da ra ka mogow waaju, olugu ra mogow fla walama saba ye kuma. Tow y'a lamem, ka a segesege. ³⁰ Nka ni Ala ka ko were yira mogow were ra, min konna ka kuma ta, o ka kan ka je. ³¹ Ni Ala ka kuma don aw bee da ra ka mogow waaju, aw bee be se ka kuma ka jigon son, janko ka bee karan, ka bee ja gbelaya. ³² Ala ta kuma waajurikebagaw ka kan ka se ka o yere mina kuma ta fan fe. ³³ Sabu Ala te konagaminin fe, fo hera.

Ayiwa, i n'a fo a be ke Ala ta mogow saninmanw ta jenkuru tow bee ra cogo min na, ³⁴ musow ka kan ka je lanabagaw ta jenkuruw* ra, sabu a daganin te ko o ye kuma ta o yorow ra. O ka kan ka o yere majigi, i n'a fo sariya b'a fo cogo min na fana. ³⁵ Ni min b'a fe ka ko do faamu, o ye a ce

pininka so kɔnɔ. Sabu musow ye kuma lanabagaw ta jenkuru* ra, o ye ko benbari le ye!

³⁶ O tuma aw b'a miiri ko Ala ta Kuma sindira aw le fe yi wa? Walama ko a sera aw dɔrɔn le ma wa?

³⁷ Ni dɔ b'a miiri ko Ala ka kuma don ale da ra ka mɔgɔw waaju, walama ko Nin Saninman* ka sebagaya dɔ di a ma, o tigi ka kan k'a lɔn ko ne be min fɔra, ko o ye Matigi ta cifɔnin le ye. ³⁸ Ni min fana ma nin kow lɔn, i b'a sɔrɔ ko Ala ma ale fana lɔn.

³⁹ Ayiwa, ne balemaw, ka kuma sɔrɔ Ala fe ka mɔgɔw waaju, aw ye ke o le fe kosebe; aw kana mɔgɔ bari ka kan werew fɔ fana. ⁴⁰ Nka a ye ke cogo bennin na, fen bee ye ke ka kapa ni a kecogo ye.

15

Yesu Kirisita kunuko

¹ Ayiwa, ne balemaw, ne ka Kibaro Diman* min lase aw ma, aw sɔnna o ma ka jija ka to o kan; ayiwa, aw y'a to ne ye aw hakiri jigi o ra tuun. ² Aw kisira o le sababu ra, ni aw kɔni ka a sira tagama i n'a fɔ ne ka aw karan a ra cogo min na; ni o te, aw ta lanaya kera gbansan le ye.

³ Ne karanna min na, ne kɔnna ka aw karan o le ra, ko Kirisita* sara an ta jurumunw kosɔn, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na; ⁴ a su donna, a saya tere sabanan a kununa, i n'a fɔ a sebera Kitabu kɔnɔ cogo min na. ⁵ A kununin kɔ a ka a yere yira Piyeri ra; o kɔ, a ka a yere yira ciraden* tan ni fla ra. ⁶ O kɔ, a ka a yere yira balema lanabaga minw na yɔrɔnin kelen na, o ka ca ni mɔgɔ kemɛ looru ye. Olugu caman belɛn be si ra bi, nka dɔw sara. ⁷ O kɔ, a ka a yere yira Yakuba ra, ka a yere yira ciraden tɔw bee ra.

⁸ O bee le kɔ, a ka a yere yira ne Pɔli fana ra, ne min kera i ko den kɔgɔbari. ⁹ Sabu ne le ye ciradenw bee ra fitini ye. Ne yere man kan ka wele ko ciraden, sabu ne ka Ala ta jenkuru mɔgɔw tɔrɔ kosebe. ¹⁰ Nka ne ye min ye bi, Ala ta neema le baraka ra ne sera ka ke o ye. Ala ka o neema min ke ne ye, o ma ke gbansan ye fiyewu! Sabu ne ka baara ke ka teme tɔw bee kan. Nka ne yere baraka le ma o ke; Ala ta neema min be ne kan, o baraka lo! ¹¹ O kosɔn ni a kera ne le ye o, ni a kera ciraden tɔw le ye o, an bee be nin waajuri kelen le kera; aw fana lara o le ra.

Lanabagaw kunuko

¹² Ayiwa, ni anw be waajuri kera k'a fɔ ko Kirisita* kununa ka bɔ saya ra, mun kosɔn aw dɔw b'a fɔra ko suw tena kunu? ¹³ Ni can lo ko suw tena kunu, o tuma Kirisita fana ma kunu le ke! ¹⁴ Ni a fana kera ko Kirisita ma kunu, o tuma an ta waajuri ye gbansan le ye, aw ta lanaya fana ye gbansan le ye. ¹⁵ Ka fara o kan, ni suw tena kunu, a be i n'a fɔ an kera seerejuguw le ye Ala ta fan fe; sabu an ka seereya ke ni Ala tɔgɔ ye, ko a ka Kirisita kunu, k'a sɔrɔ a m'a kunu. ¹⁶ Sabu ni mɔgɔ tena kunu lahara, o tuma Kirisita fana ma kunu. ¹⁷ Ni Kirisita fana ma kunu, o tuma aw ta lanaya ye gbansan le ye, aw ta jurumun fana be aw ra hali bi. ¹⁸ Lanabaga minw sara, olugu si te kisi fana. ¹⁹ Ni an jigi be Kirisita kan dunupa ra yan dɔrɔn le, o tuma anw le ye mɔgɔw bee ra panibagatɔw ye.

²⁰ Nka, can ra, Kirisita kununa ka bɔ saya ra. Minw sara, Ala ka a kunu k'a ke olugu ra mɔgɔ folo ye, k'a yira ko olugu fana bɛna kunu. ²¹ Sabu saya donna dunupa ra mɔgɔ kelen le sababu ra, suw kununi fana nana mɔgɔ kelen le sababu ra. ²² Mɔgɔ bee be sa, sabu o bɔra Adama ra; o cogo ra fana bee bɛna panamanya kokura Kirisita sababu ra. ²³ Nka bee ta bɛna

ke a ta wagati le ra. Kirisita kera folo ye; o ko, minw kera a ta mogow ye, a nawagati ra, olugu fana bena kunu. ²⁴ O ko, a laban be se. O wagati ra Kirisita bena kuntigiyaw bee cen, ani sebayaw bee, ani fangatigiyaw bee; o ko a be Masaya* laseko Fa Ala ma. ²⁵ Sabu jagboya lo ko Kirisita ye sigi masaya ra, fo Ala ye a juguw bee majigi ka o bla a sen jukoro. ²⁶ A bena jugu laban min halaki, o ye saya ye. ²⁷ Sabu a sebera ko: «Ala ka fen bee bla a sen jukoro.» Nka ni a fora ko a ka fen bee bla a ta fanga koro, o b'a yira ko Ala min ka fen bee bla a ta fanga koro, ko ale Ala yere ko te. ²⁸ Ni fen bee nana ke Yesu ta fanga koro wagati min na, Ala min ka fen bee bla a ta fanga koro, Dence* fana bena a yere bla ale Ala ta fanga koro. O tuma, Ala kelen le bena ke fen bee kunna, ka ke mogow bee kunna.

²⁹ Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma minw be o yere batize suw ye, olugu bena a ke di? Ni suw tena kunu fiyewu, mun koson o be o yere batize suw ye? ³⁰ Ayiwa, anw yere do? Ni suw tena kunu, mun koson wagati bee an be an yere nin bla farati ra? ³¹ Lon bee ne le be ne yere dira saya ma. Can lo, ne balemaw, ne be o fo aw ye, sabu an Matigi Yesu Kirisita ta jenogonya ra, aw le ye ne ta bonya kun ye. ³² Ne ka siyen min ta Efesi, k'a ke i ko ne ni waraw le be nogon na, ni ne ka o ke adamadenw doron le koson, o tuma ne be mun nafa le soro o ra? Ayiwa, ni suw tena kunu, o tuma «an ye domuni ke, ka min, sabu sini an bena sa.»

³³ Aw kana aw yere lafiri de! «Tagamanogonjugu be mogow bla sirajugu kan*.»

³⁴ Aw ye hakiri soro, ka jurumun dabra. O le bennin be! Sabu dow be aw ce ra, olugu ma Ala lon. Ne be o fora janko aw y'a lon ko o ye aw yere ta maroyako le ye.

Lanabagaw ta farikolokura

³⁵ Do bena a fo ko: «O tuma suw bena kunu cogo di? Farikolo suguya juman le bena ke o ra?» ³⁶ Naloman fle de! Ni i ka siman dan dugukolo ra, ni a ma sa, a te se ka falen. ³⁷ I be simankise gbansan le dan, jo, walama siman were kise; i te a yiri yere kuturu bee le ta k'a don dugukolo ra. ³⁸ Nka Ala be o simankise falen k'a ke a yere sagonan yiri ye. Ala be simankise bee ke a ta yirisun nogonna le ye.

³⁹ O cogo ra, danfenw fana suguya ka ca; o si te kelen ye. Adamaden farisogo be a danna, beganw ta be a danna, konow ta be a danna, jegew ta be a danna. ⁴⁰ Sanfenw fana ta be a danna; dugukolokanfenw fana farisogo be a danna. Nka sanfenw noro ni dugukolokanfenw noro te kelen ye. ⁴¹ Tere noro be a danna, karo noro be a danna, lolow noro be a danna fana. Hali lolo do noro ni lolo do were noro te kelen ye.

⁴² Ayiwa, suw kunucogo be ten fana. Ni su donna dugukolo ra, a be i n'a fo simankise, a be tori. Nka a toribari le be kunu. ⁴³ A cennin be don dugukolo ra, nka a noroman be kunu. A barakantan be don dugukolo ra, nka a be kunu ni barakaba ye. ⁴⁴ Farikolo gbansan le be don, nka a panaman be kunu ni nin ye. Adamaden farikolo be yi, Nin Saninman* be farikolokura min di, o fana be yi. ⁴⁵ O koson a sebera Kitabu kon, ko: «Mogow folo†, min ye Adama ye, Ala ka nin don o ra k'a ke mogow panaman ye.» Nka Adama laban‡, o kera Nin* ye, Nin min be mogow panamanya.

15:27 15.27 Nin kuma fora Zaburu 8.7; 110.1. **15:32** 15.32 Nin kuma fora Ezayi 22.13. * **15:33** 15.33 Poli ka lonnikabaga do ta kuma le fo yan, min togo tun ye Menandiri. † **15:45** 15.45 Mogow folo: o ta ko fora Damina 2.7. ‡ **15:45** 15.45 Adama laban: O ye Yesu Kirisita ye.

46 Nin Saninman* be farikolokura min di, o ma ke folo ye. Adamaden ta farikolo gbansan le kera folo ye; Nin Saninman be farikolokura min di, o ka soro ka na ko fe. 47 Adama, min kera mogo folo ye, ale bora dugukolo bogoro ra; ale kera dugukolo ta fen le ye. Nka to kelen, Kirisita, ale bora sankolo ra. 48 Min bora dugukolo bogoro ra, ale be cogo min na, minw bee sorora ale ra, olugu fana be o cogo le ra. Min bora sankolo ra, ale be cogo min na, minw bee kera ale ta ye, olugu fana be o cogo le ra. 49 Min bora dugukolo bogoro ra, an bora o fe cogo min na, min bora sankolo ra, an bena bo o fe fana ten le.

50 Ne balemaw, ne be min fora, o koro ye ko farisogo min be an na, an te se ka don Ala ta Masaya ra ni o farisogo ye. An farisogo torita te se ka don Ala ta Masaya banbari ra.

51 Ne be gundo do fo aw ye: An bee le tena sa, nka an bee bena yelema 52 yoronin kelen, nakomiko kelen, burulaban fiyetuma ra. Buru bena fiye, suw bena kunu ni farikolokura ye, farikolo min te tori; anw tow, anw bena yelema ka ke farikolokura ye. 53 Sabu farikolo torita min be an na, jagboya lo ko o ye yelema k'a ke farikolokura ye, farikolo toribari; jagboya lo fana ko an farikolokoro ye yelema k'a ke farikolokura ye, farikolo min te sa. 54 Ayiwa, ni an farikolo torita yelemanana k'a ke farikolokura ye, farikolo toribari, ni an farikolokoro yelemanana k'a ke farikolokura ye, farikolo min te sa, o tuma, min sebera Kitabu konon, o be ke can ye, ko:

«Se sorora saya kan, saya tununa pewu!

55 E, saya, i ta se be min tuun?

E, saya, i ta fagaribiye be min tuun?»

56 Saya ta fagaribiye ye jurumun le ye; jurumun ta fanga be bo sariya le ra. 57 Nka an ye baraka la Ala ye, sabu ale le be se di an ma, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra.

58 O koson, ne balema kanuninw, aw ye baraka don aw yere ra, foyi kana aw lasegi ko; aw ye taga na Matigi ta baara ra wagati bee, sabu aw k'a lon ko aw be baara min kera Matigi ye, o tena ke gbansan ye.

16

Wari min lajenna Zeruzalemu lanabagaw ye (Romukaw 15.25-27)

1 Ayiwa, ne balemaw, aw bena wari min lajen k'a ci ka taga Ala ta mogoro saninmanw deme Zeruzalemu, aw fana ye jija ka o ko ke i n'a fo ne k'a fo Galasi lanabagaw ye cogo min na. 2 Logokun o logokun, a tere folo*, ni bee kelen kelen se ka ke min ye, o tigi ye o bo ka o bla danna ka kapa ni a ta sorota ye, janko ni ne nana se yi, aw kana a fo ko aw be wari lajen o wagati le ra. 3 Ayiwa, ni ne nana se yi, aw yere bena mogoro minw panawoloma, ne bena sebe do don olugu boro ka o ci ka taga Zeruzalemu ni wari ye. 4 Ni a kera ko a be ne yere tagakun bo, o mogoro bena fara ne kan ka taga.

Poli be kuma a ta tagama ko ra

5 Ne bena teme Masedoni jamana fe ka soro ka se aw fe yi, sabu ne b'a fe ka teme Masedoni jamana le fe. 6 A be se ka ke ko ne bena wagati donin ke ni aw ye, walama ne yere bena nenewagati bee ke yi; o ra aw bena ne deme ka ne lase ne ta tagayoro ra. 7 Sabu ne t'a fe ka taga ne na la aw kan doron ka teme; ne b'a fe ka wagati do ke ni aw ye, ni Matigi sonna.

15:55 15.55 Nin kuma fora Ezayi 25.8; Oze 13.14. * 16:2 16.2 Logokun tere folo, o ye liyatilon ye (Kewalew 20.7).

⁸ Nka o bɛɛ n'a ta, ne bɛna to Efɛsi fɔ ka taga Pantekoti panagbɛ* wagati se. ⁹ Sabu sigiya t'a ra, Ala ka sira dayɛɛ ne ye baaraba dɔ kama; ne kɛɛbagaw fana ka ca.

¹⁰ Ni Timote ka se yi, aw y'a minako na janko a kana degu aw cɛ ra, sabu a fana bɛ Matigi ta baara le kɛra i n'a fɔ ne. ¹¹ Mɔgɔ kana a dɔgɔya dɛ! Aw y'a dɛmɛ ka a lase ne ma yan hera ra; ne ni balema tɔw bɛɛ le bɛ a makɔnɔna yan.

¹² An balemaccɛ Apolɔsi kɔni, ne ka ale daari kɔsɛbɛ ko a ye taga ni balemaw ye aw fɛ yi, nka a ma kɛ ale yɛrɛ sago ye ka taga yi sisan. Ni a nana wagati wɛrɛ sɔrɔ, a bɛna taga.

Fori laban

¹³ Aw ye aw janto aw yɛrɛ ra, ka aw yɛrɛ kɔrɔsi, ka jija ka to lanaya ra. Aw ye aw ja gbɛleya, ka baraka don aw yɛrɛ ra. ¹⁴ Aw bɛ fɛn o fɛn kɛ, aw ye o bɛɛ kɛ ni kanuya ye.

¹⁵ Aw k'a lɔn ko Sitefanasi ni a ta somɔgɔw le kɛra Akayi jamana lanabaga folɔw ye. O fana ka baara kɛ ni o jusu bɛɛ ye ka Ala ta mɔgɔ saninmanw dɛmɛ. Ne balemaw, ne b'a jini aw fɛ tuun ¹⁶ ko aw ye o mɔgɔ jɔgɔnw kan mina, ani mɔgɔ minw bɛɛ bɛ o baara jɔgɔn kɛ Ala ye.

¹⁷ Ayiwa, Sitefanasi ni Fɔritunatusi ni Akayikusi, olugu bɛ ni ne ye yan minke, o diyara ne ye kɔsɛbɛ. O bɛ ne kɔrɔ yan aw nɔ ra. ¹⁸ O ka ne jusu suma, ka aw fana jusu suma. Aw ka kan ka o mɔgɔ jɔgɔnw walejumanlɔn.

¹⁹ Azi jamana lanabagaw bɛ aw fo. Akila ni Pisisili ni lanabaga minw bɛ lajɛn o ta so, olugu bɛɛ bɛ aw fo kɔsɛbɛ Matigi ta jɛnjɔgɔnya ra. ²⁰ Balemaw bɛɛ bɛ aw fo. Aw ye jɔgɔn fo ni kanuyafori saninman ye.

²¹ Ne Pɔli, ne yɛrɛ bɛ aw fo. Ne yɛrɛ ta sɛberinɔ le ye nin fori ye.

²² Ni mɔgɔ min tɛ Matigi kanu, Ala ye o tigi danga. «Maranata.» An Matigi ye na!

²³ Matigi Yesu ta nɛɛma ye kɛ aw fɛ.

²⁴ Ne bɛ aw bɛɛ kanu Yesu Kirisita ta jɛnjɔgɔnya ra!

Poli ka letere flanan min ci
KORENTIKAW
ma
Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe Korentikaw ta letere folo ko fe. I b'a soro a k'a sebe k'a to Masedoni mara ra. Korenti tun ye Geresi jamana dugu bee ra belebeleba ye.

Poli k'a fo Korentikaw ye nin letere konɔ, ko ale bena taga o fe. Nka a b'a yira fana ko ale ni olugu ta jɔgɔnye bena gbɛleya; sabu ale bena kumagbelen dɔw fo Korentikaw ye, o ta kewale dɔw kosɔn.

A kera i n'a fo Poli tun konna ka letere min ci o ma, ani a tun tagara o fe ka taga ladiri minw di o ma, o ladirikanw si ma se ka o jogo yeɛma, ka o bla siranuman kan. Korenti lanabaga dɔw belen tun be Poli dɔgɔya, k'a ta baara ni a ta waajuri ko mafiyenya. Dɔw tun k'a jaraki wariko ta fan fe. O kosɔn an b'a ye nin kitabu konɔ ko Poli be kuma k'a yira ko ale ma jaraki foyi ra, ko ale ta baara kera ka kapa ni Ala ta sebgaya le ye, k'a ju sigi terenninya kan (10.8).

O bee ko, Poli be o ladi ko o tun k'a latige ka wari min lajen ka Zeruzalemu lanabaga fagantanw demɛ, ko o ye jija ka o wari ko janabo.

A b'a fo fana ko lanabagaw ta jamɔgɔw ye o yere korɔsi konagamibagaw ra.

Nin kitabu be lanabagaw karan yafari ni sabari ra.

Kitabu konɔkow

Kitabu daminakumaw (1.1-11)

Gbɛleya minw tun be Poli ni Korentikaw ce (1.12-7.16)

Lanabagaw ka wari min lajen Zude mara lanabagaw ye (8-9)

Poli ta ciradenya bɔra Ala yere le ra (10-13)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, Ala ka ne janawoloma ka kapa ni a yere sago ye, ka ne ke Yesu Kirisita ta ciraden* ye; ne ni an balemace Timote le be nin sebe kera k'a ci aw ma, aw minw ye Ala ta jenkuru mɔgɔw ye Korenti, ani Ala ta mɔgo saninman minw bee be Akayi jamana ra. ² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli be Ala fo a ta demeri kosɔn

³ An ye Ala tando, min ye an Matigi Yesu Kirisita ta Ala ni a Fa ye; hina Fa lo, jususaarobaga Ala lo wagati bee. ⁴ Ale Ala le be an jusu saaro an ta tɔrɔw bee ra, janko an be o jususaaro min soro ale Ala fe, o ye ke sababu ye k'a to an fana ye tɔw jusu saaro o ta tɔrɔkow bee ra.

⁵ An be an ninyɔrɔ soro sipagako caman Kirisita ta tɔrɔw ra cogo min na, Ala be an jusu saaro sipagako caman fana o cogo kelen na, Yesu Kirisita baraka ra. ⁶ Ni tɔrɔ sera an ma, o be ke sababu ye k'a to Ala ye aw jusu saaro, ani ka aw kisi. Ni Ala ka an jusu saaro, o ye aw ta jususaaro sababu le ye fana; o le b'a to anw be tɔrɔ minw muju, aw fana be se ka o tɔrɔ jɔgɔn muju.

⁷ Ayiwa, jigiya min be anw fe aw ta ko ra, foyi te se ka o jigiya cen; sabu an k'a lon ko aw ninyɔrɔ kera tɔrɔ ra cogo min na, aw ninyɔrɔ bena ke Ala ta jususaaro ra ten fana.

⁸ Ne balemaw, tɔɔrɔ min sera an ma ka an to Azi jamana ra, an b'a fe aw ye o lon. An tɔɔrɔra yere le, fo ka taga teme an baraka dan kan; an yere tun m'a lon ko an bena to nin na. ⁹ A koni tun be an konɔ ko an ta saya latigera ka ban. Nka o kera le janko an kana an jigi la an yere kan, fo Ala dɔɔɔn, ale min be suw lakunu. ¹⁰ Ale Ala le ka an kisi o sayajugu ma, ale le bena an bosi tuun o saya jɔɔɔn ma. An jigi b'a kan ko sijaga were a belen bena an bosi tuun, ¹¹ sabu aw fana be Ala daarira an ye; o koson aw ta daariri caman baraka ra an bena neema min sorɔ Ala fe, o bena ke sababu ye k'a to mɔɔɔ caman fana ye baraka la Ala ye an ta ko ra.

Poli k'a ta tagama wagati yelema

¹² Anw k'a lon an jusukun na ko ka Ala ja to an na, anw koni tagamana ni jusukun kelen le ye, ka tagama can kan fana. An ka o le ke yɔɔɔ beɛ. Ka an to ni aw ye, an yere ka do fara a kan le. O le ye an kunkɔɔtasababu ye. Nka an ka o ke Ala ta neema le baraka ra; an ma o hakiritigiya sorɔ mɔɔɔ fe. ¹³ Aw be min karanna k'a faamu, an te foyi were fora an ta sebew konɔ ni o te. Ne jigiya b'a kan fana ko aw bena a faamu ka ja, ¹⁴ i n'a fo aw k'a faamu dɔɔɔnin ka ban cogo min na, ko Matigi Yesu nalon na, anw bena ke aw kunkɔɔtasababu ye, aw fana bena ke an kunkɔɔtasababu ye.

¹⁵ O lanaya le koson, ne tun k'a latige ka taga aw fe yi folo, janko Ala ye neema aw ye sijaga fla. ¹⁶ Sabu ne tun b'a fe ka teme aw fe yi ka sorɔ ka taga Masedoni, ka bo Masedoni ka na aw fe tuun. Ni o kera, aw tun bena ne demɛ ka se Zude mara ra. ¹⁷ Ayiwa, ne ma na se ka taga minke, yala o korɔ ye ko ne tun te ne sobe le ra wa, walama ko ne ka o latige ka kapa ni adamadenw ta cogo le ye, ka ke kumaflafobaga ye, k'a fo ko «ɔnhɔn» k'a yelema k'a fo ko «ɔn-ɔn»? ¹⁸ Ala ye kankelentigi ye cogo min na, ne ka kuma min fo aw ye, o ma ke «ɔnhɔn» ani «ɔn-ɔn» ye. ¹⁹ Sabu Den min bora Ala ra*, Yesu Kirisita, ne ni Silasi ni Timote ka min ko waajuri ke aw fe yi, ale t'a fo «ɔnhɔn», k'a yelema k'a fo «ɔn-ɔn», kuma kelen kan. Ale ta ye «ɔnhɔn» le ye.

²⁰ Ale Yesu Kirisita le be an ja sigi, k'a yira an na ko Ala ta layiri beɛ ye can ye. O le koson an be «amina» fo a tɔɔɔ baraka ra, ka Fa Ala tando. ²¹ Ale Ala yere le ka anw ni aw baraka bonya Yesu Kirisita ta jenɔɔɔnya ra, ka an bla danna a yere ye. ²² A ka a ta tagamasiyen la an kan, ka a ta Nin Saninman* fana don an jusukun na, k'a yira ko an kera ale ta ye; a ka fen minw layiri ta an ye, Nin Saninman le kera o sarati ye.

²³ Ne be kari Ala ra, ko ni ne be faninya le tigera, a ye ne nin mina; ni ne ma taga Korenti tuun, ne ka o ke janko ka aw sutara le. ²⁴ Nka o t'a yira ko anw le ye aw kuntigiw ye lanaya ko ra de! Sabu aw ta lanaya sabatinin lo ka ban. Nka an b'a fe ka baara ke ni aw ye janko aw ye jagari.

2

¹ O le koson, ne k'a latige ko ne te taga aw fe yi folo, janko ne kana taga aw jusu kasi tuun, ² sabu ni ne ka aw jusu kasi, jon le bena ne ninsondiya? Aw le be ne ninsondiya; nka ni ne ka aw jusu kasi, aw be se ka ne ninsondiya cogo di? ³ O koson, ne tun ka sebe ci aw ma ka aw lasomi, janko ni ne ka taga, ne kana taga janasisi sorɔ aw fe yi; sabu aw le ka kan ka ne ninsondiya. Ne lara a ra ko ne ta jagari ye aw beɛ fana ta jagari le ye. ⁴ Can ra, ne jusu kasininba, ani ne jusu tɔɔɔnin, ani ne kasibagato le tun ka o sebe ci aw ma. Nka ne m'a sebe janko ka aw jusu kasi; ne k'a sebe, janko aw y'a lon ko ne be aw kanu kosebe.

Lanabagaw ka kan ka yafa

⁵ Mɔgɔ min nana ni o panasisi ye, o tigi ma ne le jusu kasi; a ka aw bɛɛ le jusu kasi; ni o tɛ, a kɔni ka aw caman le jusu kasi. ⁶ Aw caman benna a ra ka o cɛ koro ka ban cogo min na, a man kan ka tɛmɛ o kan. ⁷ Sisan, aw ka kan ka yafa a ma, ka a jusu saaro, janko a jusu kana kasi k'a dama tɛmɛ, fɔ ka taga a baraka ban.

⁸ O kosɔn, ne bɛ aw daari ko aw y'a yira a ra k'a gbɛya, ko a ko ka di aw ye hali bi. ⁹ Ne ta seɛɛ kun tun ye le fana ka aw kɛ k'a flɛ, k'a lɔn ni can lo ko aw bɛ ne kan mina fɛn bɛɛ ra. ¹⁰ Ni aw ka yafa mɔgɔ min ma, ne fana bɛ yafa o tigi ma. Ni a kɛra ko ne ka kan ka yafa ko dɔ ra, ne bɛ yafa aw le kosɔn, ka Kirisita* kɛ an seere ye. ¹¹ O bɛɛ kun ye janko Setana kana donyɔrɔ sɔrɔ an cɛ ra. Sabu miiriya minw b'a kɔnɔ, an yɛrɛ ka o lɔn.

Hami min tun bɛ Pɔli ra Torohasi

¹² Ayiwa, ne sera Torohasi Kirisita* ta Kibaro Diman* waajuri kama tuma min na, ne k'a ye ko Matigi ka sira dɔ dayɛɛ ne ye o baara kama. ¹³ Nka o bɛɛ n'a ta, ne hakiri tun siginin tɛ, sabu ne ma ne balemace Tite ye. O kosɔn ne ka sira jini o fɛ ka taga Masedoni.

Pɔli ta baarakɛcogo

(Rɔmukaw 15.17-19; Korentikaw fɔlɔ 1.17-24; Korentikaw flanan 4.1-7)

¹⁴ Ne bɛ baraka la Ala ye, sabu ale le bɛ an kɛ sesɔrɔbagaw ye tuma bɛɛ Kirisita* ta jɛnɔgɔnya ra. Anw sababu ra a bɛ Kirisita ta lɔnniya lase yɔrɔ bɛɛ, i ko turu kasadiman. ¹⁵ Sabu an kɛra Kirisita ta ye, ka kɛ i n'a fɔ turu kasadiman Ala fɛ. Minw bɛ kisiri sira kan, ani minw bɛ halakiri sira kan, o kasa bɛ se o bɛɛ ma. ¹⁶ Dɔw fɛ, o kasa ye saya kasa ye, min bɛ saya lase olugu ma. Nka dɔw fɛ, o kasa ye janamanya kasa ye, min bɛ janamanya lase olugu ma.

Ayiwa, jɔn le bɛ se ka o baara kɛ k'a ja sa? ¹⁷ Anw tɛ Ala ta Kuma waajuri ta k'a kɛ waripinisira ye, i ko mɔgɔ caman b'a kɛ cogo min na. Ala le ka an ci, o kosɔn an bɛ waajuri kɛ Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra ni jusukun gbɛnin ye Ala ja kɔrɔ.

3*Jɛnɔgɔnyakɔrɔ ni jɛnɔgɔnyakura*

¹ Ayiwa, yala ne ta kuma b'a yira ko an bɛ an yɛrɛ tɔgɔnuman fɔra le wa? Ni an bɛ taga aw fɛ, yala an mako b'a ra i n'a fɔ mɔgɔ dɔw, ka taga ni seɛɛ dɔ ye an boro min bɛ an tɔgɔnuman fɔ wa, walama ko aw ye o seɛɛ jɔgɔn dɔ di anw ma? ² Aw le ye anw ta tɔgɔnumanfɔseɛɛ ye; o seɛɛnin bɛ an jusukun le ra, mɔgɔ bɛɛ b'a karan k'a lɔn fana. ³ Can lo, aw ye Kirisita ta letɛrɛ le ye, min seɛɛra an ta waajuri sababu ra. A ma seɛɛ ni dabaji ye, a seɛɛra ni Ala janaman ta Nin Saninman* le ye; a ma seɛɛ kabakuru walaka kan, a seɛɛra mɔgɔw jusukun le kan.

⁴ O lanaya le bɛ an fɛ Ala ja kɔrɔ, Kirisita sababu ra. ⁵ A tɛ i n'a fɔ ko seɛɛgaya bɛ an yɛrɛ fɛ ka nin baara jɔgɔn kɛ an yɛrɛ ma; nka an ta baraka bɛɛ bɛ bɔ Ala le ra. ⁶ Sabu ale le ka o se di an ma, ka kɛ jɛnɔgɔnyakura* ta baaradenw ye, jɛnɔgɔnya min ju ma sigi sariya seɛɛnin kan, nka a ju sigira Nin Saninman le kan; sabu sariya seɛɛnin bɛ na nin saya le ye, nka Nin Saninman bɛ mɔgɔ janamanya.

⁷ Ayiwa, sariya min bɛ saya lase mɔgɔ ma, Ala ka o kumakanw seɛɛ kabakuru walakaw kan. O kɛra fɛn nɔɔrɔman ye, k'a kɛ fɔ Izirayelimɔgɔw

tun te se ka o na lo cira Musa pada ra, a pada nooro koson; k'a soro o nooro ma ke fen mɛenta ye.

⁸ Ayiwa, ni sariya nooro kera o ye, o tuma Nin Saninman ta baara nooro belen tena bonya ka teme o bee kan wa? ⁹ Ayiwa, sira min be Ala ta kiti ben an kan, ni nooro kera o ra, sira min be an ke mogɔ terennin ye Ala fe, o nooro le bena bonya kosebe. ¹⁰ Nooro min temena folofolo, o ma ke foyi ye tuun, sabu nooro do were nana, min ka bon ni a ye pewu. ¹¹ Ala ka fen min ke fen temeta ye, ni nooro kera o ra, o tuma a ka min ke fen banbari ye, o nooro le bena bonya kosebe.

¹² O le kera an ta jigiyi ye, o koson an ja siginin be kuma. ¹³ An t'a ke i ko cira Musa, min tun be fani biri a pada kan, janko nooro min be a pada kan, Izirayelimogow kana o na lo o ra, ka o banto ye. ¹⁴ Nka Izirayelimogow yere jusukun le nana gbeyaya; sabu hali bi ni o be jɛnɔgɔnyakoro kitabuwan karan, a be i n'a fo o fani ɔgon le birinin be o na kan; o t'a faamu. O fani fana te se ka bo yi, sabu ni an be Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, o le be se ka o fani bo yi. ¹⁵ Hali bi ni o be cira Musa ta kitabuwan karan, a be i n'a fo fani do birinin lo o hakiri kan, o te a faamu. ¹⁶ Nka ni min ka son Matigi ma, o fani be bo o tigi pada kan.

¹⁷ An be Matigi min ko fora, o ye Ala Nin* le ye. Ni Matigi Nin be yoro min na, o yoro le ra mogɔ be ke a yere ta ye.

¹⁸ Fani birinin te an minw pada kan, an bee le be Matigi ta nooro yira k'a gbeya, i n'a fo dugalen be cogo min na. O cogo ra, lon o lon an be yelema ka ke Matigi yere cogo ra, ka nooro do fara do kan. Matigi, min ye Nin Saninman ye, ale le be o baara ke.

4

Poli ni a jɛnɔgɔnw ta baarakɛcogo

(Tesalonikikaw folo 2.1-6; Korentikaw flanan 2.14-17)

¹ Ayiwa, Ala le hinara an na ka o baara karifa an ma; o koson an te an fari faga. ² Mogow be maroyako minw ke dogo ra, an banna o ma. An te an ta kewalew ke ka mogɔ si nege k'a lafiri, an fana te Ala ta Kuma yelema; nka an be can le fo k'a gbeya Ala na koro, janko mogow bee y'a lon ko an ta kuma ye can le ye. ³ O bee n'a ta, ni an ta Kibaro diman koro belen dogonin lo, mogɔ minw be halaki, a dogonin lo olugu le fe. ⁴ O mogow te la Ala ra, sabu dunuɔa kuntigi, Setana ka o hakiri fiyen, janko o kana Kibaro Diman* nooro bonya ye, o Kibaro Diman min be Kirisita* ta nooro yira, Kirisita min ni Ala cogo bee ka kan.

⁵ An te waajuri ke ka an yere ko fo; an be Matigi Yesu Kirisita le ko fo. An ka an yere ke aw ta baaradenw ye Yesu le koson. ⁶ Ala min tun k'a fo ko: «Yeelen ye manamana dibi ce ma», ale kelen le fana k'a ta yeelen manamana an jusukun na, janko a ta nooroba min be Kirisita ra, an ye o lonniya soro an jusukun na.

Poli ni a jɛnɔgɔnw ta tooro

(Korentikaw flanan 6.3-10; 1.5-11; Timote flanan 2.8-11)

⁷ O naforoba be an fe, k'a ke i n'a fo a be bogodaga le koro, janko k'a yira ko o sebayaba bora Ala le ra, a ma bo anw na. ⁸ Mogow be tooro suguya bee la an kan, nka an baraka ma ban. An hakiri be pagami, nka an jigi te tige. ⁹ O be tugu an ko ka an tooro, nka Ala te an kelen to; o be an bugo ka an ben dugu ma, nka an te halaki. ¹⁰ Wagati bee o be an fagayoro jini i ko

o ka Yesu faga cogo min na. Nka Ala be an tanga, janko bee y'a lon fana ko Yesu panaman lo, ko an be panamanyara ale sababu le ra; ¹¹ sabu an ta dunupalatige bee ra, o be an fagayoro jini wagati bee Yesu togo koson. Nka o b'a yira ko Yesu panaman lo, ko ale le be an farikolo barakantan panamanya. ¹² O cogo ra, saya be a ta baara ra anw kama, nka o le sababu ra aw be panamanya soro.

¹³ A sebera Kitabu kono, ko: «Ne lara Ala ra, o koson ne kumana Ala togo ra.» Ayiwa, o lanaya jagon le fana be anw fe; an lara Ala ra, o koson an be waajuri ke. ¹⁴ An k'a lon ko Ala min ka Matigi Yesu lakunu ka bo saya ra, ale le fana bena an lakunu, ka ke ni Yesu ye, ka anw ni aw bee lajen Yesu na koro.

¹⁵ Ayiwa, o kow bee be sera an ma aw le koson, janko Ala ye nesema mogo caman ye; o ra baraka min bena la Ala ye ka Ala bonya, o barakalari bena caya.

*Nanamanyakura ni farikolokura
(Piyeri folo 1.6-9; Romukaw 8.23-25)*

¹⁶ O le koson an fari te faga. Hali ni an farikolo baraka be dogoyara, lon o lon barakakura le be fara an nin ta baraka kan. ¹⁷ Sabu tooro fitini min be an kan sisan, o be ke sababu ye ka bonyaba lase an ma, bonya min te ban. ¹⁸ O koson an te an na lo fenyetaw ra, nka an be an na lo fenyebariw le ra; sabu fenyetaw be wagati donin donon le ke, nka fenyebariw ye fen banbariw le ye.

5

¹ Farikolo min be an na dugukolo kan yan, o be i ko fanibon. An k'a lon ko ni o ka cen lon min na, so numanba be an na sankolo ra, Ala yere boro ka min lo, min te se ka cen fiyewu, ani mogo boro ma min lo. ² Sisan, ka an to dununa ra yan, an be kasi, ka nuna, sabu an b'a fe ka taga Ala fe ka farikolokura soro sankolo ra. ³ Ni an ka farikolokura soro, o tuma an farikolontan tena to. ⁴ Ka nin farikolo to an na nin dununa ra yan, an be nuna, an deguninba lo; nka a te i n'a fo farikolo min be an na yan, an b'a fe o ye bo an na de! Nka farikolokura min be sankolo ra, an b'a fe ka o le soro, janko farikolo banbari ye bla farikolo banta no ra.

⁵ Ala yere le ka an dan o kow kama. A ka Nin Saninman* di an ma ka o ke a sarati ye k'a yira an na ko a bena o fenw di an ma.

⁶ O koson an ja siginin lo tuma bee. An k'a lon ko ka an to dununa ra yan ni nin farikolokoro ye, an yoro ka jan Matigi ra. ⁷ An be tagama ka kapa ni lanaya le ye; an na be fen minw ye, an te tagama ka kapa ni o ye. ⁸ An jigi siginin lo tuma bee. Farikolo min be an na dugukolo kan yan, an b'a fe ka o bo an na, ka taga to Matigi fe. ⁹ O koson ni an tora nin farikolo ra o, walama ni an bora a ra o, an koni be jija fen bee ra ka an yere ko diya Matigi ye. ¹⁰ Sabu an bee le ka kan ka taga lo Kirisita* ta kititigeyoro ra, janko an ka fen o fen ke dununa ra yan, kojuman o, kojugu o, an ye o sara soro.

*Kirisita le be ben don Ala ni mogow ce
(Romukaw 5.1-11; Efesikaw 4.20-24)*

¹¹ Matigi nasiran be an na; o koson an be waajuri ke cogo bee, janko mogow ye son a ma ko Ala ta Kuma ye can ye. Ala be an cogo bee lon. Ne lanin b'a ra ko aw ka anw cogo lon fana aw jusukun na. ¹² An te o fora janko ka an yere togonuman fo aw ye tuun de! Nka an be o fo janko aw

kun ye korota an ta baara koson; ani minw be o yere bonya mogow na na, k'a soro o kono gbenin te, aw ye olugu jaabicogo lon.

¹³ Ni anw kera fatow ye, o kera Ala le koson; ni anw kera mogon panamanw ye, o kera aw le koson. ¹⁴ Kirisita* ta kanuya ta fanga be an kan; sabu anw lara a ra ko ni ale kelen sara anw bee koson, o tuma a be i n'a fo an bee le sara fana ni a ye. ¹⁵ A sara an bee koson, janko minw ka panamanyakura soro, olugu kana tagama tuun ka kapa ni o yere sago ye; nka Kirisita min sara ka kunu, o ye tagama ka kapa ni ale sago le ye.

¹⁶ Ayiwa, o cogo ra, sisan koni, an te mogon si jate ka kapa ni adamadenw ta miiriya ye. Fofofolo an tun be Kirisita jate ka kapa ni adamadenw ta miiriya le ye; nka sisan an t'a fle o cogo ra tuun. ¹⁷ Ni mogon do be Kirisita ta jengogonya ra, o tigi ye danfenkura le ye; fenkorow bee temena, fen bee kera kura ye. ¹⁸ O bee bora Ala le ra; ale le ka ben don an ni a yere ce Kirisita sababu ra, ka o baara karifa an ma, janko anw sababu ra ben ye don mogon werew ni ale ce. ¹⁹ Sabu Kirisita le baraka ra Ala ka ben don a yere ni dunumogow ce; o le sababu ra a ma o ta hakew jate tuun. A ka o ben kuma karifa anw ma.

²⁰ O koson, anw kera Kirisita ta lasigidenw ye, k'a ke i n'a fo Ala be kuma mogow fe anw sababu ra. O koson anw be aw daari Kirisita togo koson, ko aw y'a to ben ye ke aw ni Ala ce. ²¹ Kirisita min ma jurumun si ke ka ye, Ala ka ale bla jurumunkebagaw no ra anw koson, janko an ye ke jengogonya ra ni a ye, ka jate mogon terenninw ye Ala na koron.

6

¹ Anw ye baarakengonw le ye Ala fe; o koson an be aw daari ko aw ka neema min soron Ala fe, ko aw kana to o ye ke fengbansan ye. ² Sabu Ala k'a fo ko:

«Ne ka aw ta daariri lamem wagatijuman na;
ne ka aw kisi kisiri lon na.»

Sisan le ye wagatijuman ye, sisan le ye kisiri lon ye.

³ An t'a fe ka ke sababu ye ka mogon si kunnacen, janko mogon si kana jarakiyoro soron an na an ta baara koson. ⁴ O le koson an be cogo bee ke k'a yira ko an ye Ala ta baardenw le ye. An be ko caman sonmina: kogbelenw o, jusukasi o, an be o bee sonmina. ⁵ An be bugoriw sonmina, ka kasorabla sonmina. Ni jama be wuri an kama, an be o sonmina, ka baaragbelenw sonmina. Sunogobariya ni domunisorobariya, an be o bee sonmina. ⁶ An jusukun gbenin lo; an be tagama ka kapa ni Ala ta lonniya ni mupuri ni numanya ye, Nin Saninman* baraka ra, ani kanuya, flankafuya te kanuya min na. ⁷ An be kuma ka kapa ni can ye, ani Ala ta sebgaya; an be terenninya le ke an ta kerekeminanw ye, ka an juguw kere, ani ka an yere mara. ⁸ Dow be an bonya, dow be an dogoya; dow be an togonuman fo, dow be an togogugu fo. O be an jate faninyafobagaw ye, k'a soron an be can le fo. ⁹ O be an jate i ko o ma an boyoro lon, k'a soron bee ka an lon. O be an jate i ko mogon minw sato lo, nka an panaman lo. O be tooro suguya bee la an kan, nka an ma faga. ¹⁰ O be an jate i ko mogon jusu kasininw, nka an nagarinin lo tuma bee. O be an jate i ko fagantanw, k'a soron an be mogon caman fentigiya. O be an jate i ko foyi te mogon minw boro, k'a soron fen bee ye an ta ye.

¹¹ An balema Korentikaw, an kumana aw fe, k'a gbe aw ye; an ka an jusukun dayele aw ye. ¹² Anw ma an jusukun datugu aw ma; aw le ka aw jusukun datugu anw ma. ¹³ Ayiwa, sisan ne be kuma aw fe i n'a fo ne ta

denw. Aw kana ban an na; aw fana ye gbε an ye ka an kanu i n'a fɔ an be aw kanu cogo min na.

*Yeelen ni dibi tε sira kelen na
(Korentikaw fɔlɔ 10.14-22; Efesikaw 5.5-11; Piyeri fɔlɔ 2.9-12)*

¹⁴ Ayiwa, aw kana jεnɔgɔnya don ni lanabariw ye, ka o kε aw kokeɔgɔnw ye. Sabu jεnɔgɔnya juman le bε terenninya ni terenbariya cε? Walama ben juman le bε yeelen ni dibi cε? ¹⁵ Ben juman le bε kε Kirisita* ni Setana cε? Walama jεn juman le bε lanabaga ni lanabari cε? ¹⁶ Jεnɔgɔnya juman le bε Ala ta batoso ni jow cε? Anw le ye Ala panaman ta batoso ye, i n'a fɔ Ala yεrε k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ne bεna sigi o cε ra, ka tagama ni o ye;
ne bεna kε o ta Ala ye, o bεna kε ne ta mɔgɔw ye.»

¹⁷ O kosɔn, Matigi ko:

«Aw ye bɔ o cε ra,
aw ye faran ka bɔ o ra;
aw kana maga fεn saninyabari si ra;
ni o kεra, ne bεna sɔn aw ma.

¹⁸ Ne bεna kε aw fa ye,
aw bεna kε ne dencew, ani ne denmusow ye;
Matigi Ala Sebεetigi ko ten*.»

7

¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, i n'a fɔ Ala ka o layiriw ta an ye, an ye an farikolo ni an jusukun saninya ka bɔ ko saninyabariw bεε ra; an ye jija k'a to an ta saninyari ye dafa Alapasiran na.

Poli ta pagarikun

² Aw ye sɔn an ma! An ta kojugu ma se mɔgɔ si ma, an ma mɔgɔ si lafiri, an ma mɔgɔ si tɔɔɔ. ³ Ne tε o fɔra janko ka aw jaraki dε! Ne k'a fɔ aw ye ka ban ko an bε aw kanu ni an jusukun bεε ye; panamanya tε an faran, saya fana tε an faran. ⁴ Ne lanin bε aw ra kosebε! A ka kan ne ye ne yere bonya aw kosɔn. Sisan ne hakiri sigira kosebε; ka an to tɔɔrɔw bεε cε ra, ne jusukun fara pagari ra.

⁵ Ni o tε, kabini an sera Masedoni, an kɔni ma hali nasuma dɔɔnin sɔrɔ. Nagban le sera an ma fan bεε ra. An ni mɔgɔ wεrεw bε siyenta ra, siranya fana bε an jusukun na. ⁶ Nka Ala min bε jusukasibagatɔw jusu saaro, ale le ka an jusu saaro Tite nako sababu ra. ⁷ Ayiwa, Tite nako dama tε, nka aw ta ko ka ale yεrε jusu suma cogo min na, o ka an bεε hakiri sigi. A k'a fɔ an ye ko ne lɔgɔ bε aw ra, ko ko min tun kεra, ko o nimisa bε aw ra, ani ko sisan aw ka ne ta ko mina ni aw boro fla ye; o bεε ka dɔ fara ne ta ninsɔndiya kan.

⁸ Ayiwa, hali ni ne ta letεrε tun ka aw jusu kasi, o nimisa tε ne ra. A nimisa tun bε se ka kε ne ra, sabu ne k'a ye ko o letεrε tun ka aw panasisi. ⁹ Nka sisan ne bε pagari; ne tε pagari aw ta panasisi kosɔn dε, nka aw ta panasisi kεra sababu ye k'a to aw nimisara ka kojugu dabla minke, o le ye ne pagarikun ye. Aw ta panasisi kεra ka kapa ni Ala sago le ye; o ra an ka min kε aw ra, o ma kε kojugu ye. ¹⁰ Sabu panasisi min bε bɔ Ala ra, o b'a to an ye nimisa ka kojugu dabla, ka kisi; o panasisi tingalɔn tε mɔgɔ mina. Nka dunupa ta panasisi gbansan, o bε na ni saya ye.

* **6:18** 6.16-18 Nin kumaw fɔra: Sarakalasebagaw 26.12; Ezekiyeli 37.27; Ezayi 52.11; Yeremi 31.9; Ezekiyeli 20.34; Samawilu flanan 7.14; Ezayi 43.6; Oze 2.1.

¹¹ Can lo, aw jusu kasira; o bɔra Ala yere le ra. Nka sisan a fle, aw yelemana cogo min na! Aw ka aw sɔbe don o ko ra, ka can jini aw yere ye. Aw dimina aw yere korɔ nin ko koson; siranya tun be aw ra, sabu fen min tun bena aw sɔrɔ, aw tun ma o lon. Ne logo tun be aw ra; aw jusukun bee tun lanin be o ko kan. Aw bee ka kojugukebaga koro. Aw k'a yira cogo bee ra ko aw sen te nin ko ra.

¹² Ni aw k'a ye ko ne ka nin sebe ci aw ma, mogɔ min ka kojugu ke, walama a kera min na, ne ma a ci olugu si koson. Ne ka a ci janko anw ta ko ka bon aw fe cogo min na Ala yere na korɔ, aw bee ye o lon. ¹³ Aw ka min ke, o ka an jusu suma. An jusu tun sumana, nka aw ka Tite hakiri sigi cogo min na, ani a bɔra aw fe yi ni nagari min ye, o belen ka do fara an ta jususuma kan tuun. ¹⁴ Ne kun korɔtara aw ta ko ra; ne ka aw tando cogo min na Tite na na fana, ayiwa, aw ma ne lamaroya o ra. An ka an ta kuma bee fo aw ye ka kapa ni can le ye. Ayiwa, anw ka min fo Tite na na aw ta ko ra, o fana tagara ke can ye tuun.

¹⁵ Sisan koni, aw ta kanuya bonyara Tite fe kosebe! Aw bee ka ne ta kuma lamɛn cogo min na, ani aw k'a kunben ni nagari min ye, k'a bonya fo ka aw yere majigi a ye, a ma jina o ko. ¹⁶ Ne fana be nagari kosebe, sabu ne be se ka ne jigi la aw kan fen bee ra.

8

Masedonikaw ka wari min lajen

(Rɔmukaw 15.25-27; Korentikaw folo 16.1-4)

¹ Ayiwa, ne balemaw, Ala ka neema min ke Masedoni jamana lanabagaw ye, an b'a fe ka o fo aw ye. ² Tɔrɔ caman tun be o kan, nka o ta nagari bonyakojugu fe, o ni o ta fagantanya bee, o sonna ka o boro labla kosebe janko ka Zude lanabagaw demɛ. ³ Ne ye o seere ye, ko o ka o seko ke, fo ka temɛ o seko yere kan; o k'a ke ni naninyanuman ye, mogɔ si ma o jagboya.

⁴ O ka an daari kosebe ko demeri min be kera Ala ta mogɔ saninmanw ye, ko an y'a to olugu fana ye o ninyɔrɔ ke o ra. ⁵ O ka min ke, o temena an yere ta miiriya kan pewu! O konna ka o yere le di Matigi ma folo; o ko, o ka o yere bla an fana ye, ka kapa ni Ala sago ye.

⁶ Ayiwa, o koson an ka Tite daari ko a ye taga aw fe yi, janko a ka baaranuman min damina wariko ta fan fe, a ye taga o dafa. ⁷ Ayiwa, aw le kera na fe fen bee ra: lanaya ra o, Ala ta kuma fori ra o, lonniya ra o, aw be fen bee ke ni aw sɔbe le ye; aw be anw kanu ni aw sɔbe le ye fana. O ra, aw ye jija ka ke na nin baaranuman fana ra.

⁸ Ayiwa, ne t'a fe ka aw jagboya. Nka tow jijara ka o borofenw di cogo min na, ne be o le fora aw ye, k'a fle ni aw fana bena se k'a yira ko aw ta kanuya ye can ye. ⁹ An Matigi Yesu Kirisita neemara aw ye cogo min na, aw yere ka o lon. Ale tun ye fentigi ye, nka a k'a yere ke fagantan ye aw koson, janko a ta fagantanya sababu ra, aw ye ke fentigiw ye.

¹⁰ Ne be hakiri le dira aw ma nin ko ra. Ni aw koni ka nin baara dafa, o ka fisa; sabu kabini salon aw le konna ka a damina, aw le konna fana k'a latige aw jusukun na k'a ke. ¹¹ O koson aw ka o ko damina ni timinadiya min ye, aw ye jija ka a dafa ni o timinadiya kelen ye, ka kapa ni aw seko ye.

¹² Ni mogɔ b'a fe ka fen do ke ka bo i yere naninya ra Ala koson, o ka di Ala ye. Nka i seko ye min ye, a be o le fe; min se te i ye, a tena o jini an fe.

¹³ Ne m'a fo ko aw ye aw yere bla pani na ka tow ta sege nɔgɔya de! Ne b'a fe aw y'a ke le, janko bee ye ke kelen ye. ¹⁴ Bi, se be aw ye; o koson

se te minw ye, aw be se ka olugu demε. Lon min na ni a nana ke ko se be olugu le ye, k'a soro foyi te aw boro, olugu le bena aw demε; ni o kera, bee be ke kelen ye. ¹⁵ A be i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko: «Min ka caman ce, o ta to ma to; min ka donin ce, o ta ma dese fana.»

Tite tagamanogonw

¹⁶ An be baraka la Ala ye, sabu a ka aw ta ko bonya Tite ma, i n'a fo aw ta ko ka bon anw yere ma cogo min na. ¹⁷ An ka min fo a ye, a sonna o ma. Aw ta ko tun be a nin kan fo a yere k'a latige a yere ye ka taga aw fe yi. ¹⁸ An bena balemace min ci ni a ye, lanabagaw ta jenkuruw bee be o ce tando a ta baaranuman koson Kibaro Diman* ta fan fe. ¹⁹ Ka fara o kan, lanabagaw ta jenkuruw yere le k'a panawoloma, ko a ye an blasira, ka o baaranuman ke ni an ye. An be o baara kera ka Matigi yere le bonya, k'a yira ko an b'a fe ka an balemaw demε.

²⁰ An be cogo bee ke janko mogō si kana jarkiyoro soro an na, nin wari caman minacogo ta fan fe. ²¹ An b'a fe an tagamacogo ye ja; a kana ja Matigi doron ja koro, nka a ye ja adamadenw fana ja koro.

²² Ayiwa, an be an balemace do were ci ni o ye. An ka ale segesege sijaga caman k'a fle, nka an k'a ye ko tuma bee a jijanin lo Ala ta baara ra. Sisan a yere jijanin lo ka teme folota kan, sabu a lanin be aw ra kosebe.

²³ Ayiwa, min ye Tite ye, ale ye ne jengogon le ye, ani ne baarakejogon; anw be baara ke aw le ye. An balemace fla tow, lanabagaw ta jenkuruw le ka olugu ci, ka o baara ke Kirisita* togō bonya koson. ²⁴ O koson aw y'a yira o mogow ra ko aw be o kanu, janko lanabagaw ta jenkuru minw ka o ci, olugu y'a lon ko aw ka an kun korota.

9

Zude balemaw ta demeri ko

¹ Ayiwa, aw bena Ala ta mogō saninmanw demε cogo min na, ne k'a ye ko kun yere t'a ra ko ne ye do fo aw ye o ko ta fan fe. ² Sabu aw labennin be o baara kama cogo min na, ne ka o lon. Ne be aw tando o ra Masedoni lanabagaw ja na. Ne k'a fo o ye ko kabini salon Akayi jamana lanabagaw labennin lo ka Ala ta mogow demε. O jusu min be aw ra, o le ka do fara mogō caman ta timinadiya kan.

³ O bee n'a ta, ne be nin balemaw ci aw fe, janko tandoriba min be kera aw ye nin ko ra, o kana taga ke gbansan ye. O ye taga a soro ko aw labennin lo i ko ne k'a fo cogo min na. ⁴ Ni o te, ni Masedoni lanabagaw ka taga ni ne ye, ka taga a soro ko aw ma laben, o tuma an tun ka lanaya min la aw kan, o be ke an ta maroyaba le ye, ka ke aw fana ta maroyaba ye. ⁵ O koson ne k'a miiri ko ne ka kan ka o balemacew daari, ko o ye taga ne ja aw fe yi, janko aw ka min layiri ta, o ye o ko panabo sani ne yere ye se yi; o bena a yira ko aw ka a di ni jagari le ye, aw ma a di jagboya ra.

Minw be tow son Ala be nexema olugu ye

(Timote folo 6.17-19; Filipikaw 4.15-19; Yuhana folo 3.16-18)

⁶ Aw k'a lon ko ni mogō min ka siman fitini dan, o be siman fitini le tige; ni min ka siman caman dan, o be siman caman le tige. ⁷ O ra, aw bee kelen kelen ka min latige aw jusukun na, aw ye o le di. A kana ke ni panasisi ye, walama jagboya; sabu mogō min be fen di ni jagari ye, o tigi ko ka di Ala ye. ⁸ Ni aw be diri ke ten, se be Ala ye fana ka konuman suguya bee ke aw

ye, janko aw ye aw ta makoya soro tuma bee, ka caman soro ka fara o kan fana, ka tow deme tuun, ⁹ i n'a fo a sebera Kitabu kono cogo min na, ko:

«A b'a boro labla ka fagantanw son,
a ta terenninya te ban ka ye.»

¹⁰ Ala min be simansi di dannikebaga ma, ka domuni di a ma, k'a baro, ale le bena aw ta sorofenw caya, janko mogo tow fana ye caman soro aw fe.

¹¹ A bena kopuman suguya bee ke aw ye, janko aw ye se ka tow son tuma bee. Ni an fana tagara se ni aw ta demeri ye, mogo caman bena baraka la Ala ye o demeri koson. ¹² Sabu aw be o demeri min ke, o bena Ala ta mogo saninmanw mako na; nka o dama te, a be ke sababu ye k'a to mogo caman ye baraka la Ala ye kosebe.

¹³ Nin demeri bena aw ta naninyanuman yira, k'a to lanabagaw ye Ala tando; o bena a ye ko aw be Kirisita* ta Kibaro Diman* min fora, ko aw be tagamana ka kana ni o kuma ye fana, sabu aw be olugu deme, ka balema tow bee deme. ¹⁴ O bena to ka Ala daari aw ye, sabu aw ko ka di o ye kosebe o nemanaba koson, Ala ka min ke aw ye.

¹⁵ Ayiwa, an ye Ala tando, sabu a ka o fenba di an ma, mogo da te se ka min lakari.

10

Poli be a korofobagaw jaraki

(Korentikaw folo 2.1-5; Romukaw 15.17-21; Korentikaw flanan 6.4-7; 13.2-

4)

¹ Ne Poli, ne be fen kelen jini aw fe, Kirisita* ta jususuma ni a ta numanya koson; dow b'a fo ko ni ne be aw ce ra, ne be siran ka kuma, nka ni ne be yorojan, ne be fariya. ² Ayiwa, ne be aw daari, ko ni ne ka se aw fe yi, aw kana a to ne ye taga kumagbelen fo aw ye, sabu minw b'a fora ko an be tagamana ka kana ni mogo ta miiriya ye, ne koni b'a fe ka taga kumagbelen le fo olugu le ye.

³ Can lo, an ye adamadenw le ye, nka an be kere min na, an te o ke ka kana ni adamadenya cogo ye. ⁴ Sabu an be kere ke ni kerekeminan minw ye, o te bo adamadenw fe; Ala yere ta fen barakamanw lo, minw be se ka hali kerekunbenkogow ci. ⁵ Miiriya minw be mogo lafiri, ani fen o fen be mogo bari ka Ala ta lonniya soro, an be o bee cen; an be mogo bee ta miiriya yelema janko o ye Kirisita kan mina. ⁶ Ni aw nana laben ka anw lamen fen bee ra tuma min na, o tuma, minw be ban ka anw lamen, an bena olugu bee koro ka o bla sira panaman kan.

⁷ Aw na be min ye, aw be ko latige ka kana ni o doron le ye. Ni mogo min lara a ra ko ale ye Kirisita ta ye, o tigi fana ka kan k'a lon, ka la a ra ko ale ye Kirisita ta ye cogo min na, ko anw fana ye Kirisita ta ye ten le.

⁸ Sabu Matigi ka fanga min di an ma, o kun ye ka aw lataga na le; a kun te ka aw halaki. Hali ni ne ka ne yere bonya ka a dama teme donin o fanga koson, o maroya te ne ra.

⁹ Mogo kana a miiri ko ne be ne ta sebew cira aw ma janko ka aw lasiran le. ¹⁰ Sabu dow b'a fo ko ne ta leterew kono, ne be fariya ka kumagbelenw fo, k'a soro ni ne yere be ni aw ye, ne te se ka foyi ke, ne te se ka kuma panaman yere fo. ¹¹ Ayiwa, mogo minw be o fora, olugu ka kan k'a lon ko an be kumana cogo min na an ta leterew kono, ni an sera aw fe yi, an fana bena a ke ten le.

¹² O mɔgɔ minw bɛ o yɛrɛ tɔgɔnuman fɔ, anw tɛ sɔn ka an ja gbɛlɛya ka an yɛrɛ jate olugu bɔnɔgɔnko dɔw ye, walama ka an yɛrɛ suma ni o ye. Olugu bɛ o yɛrɛ suma ni nɔgɔn ye, ka o yɛrɛ kapa ni nɔgɔn ye, ka kapa ni o yɛrɛ ta miiriya ye; hakimintanw lo. ¹³ An kɔni t'a fɛ ka an yɛrɛ bonya k'a dama tɛmɛ. Ala ka baara min karifa an ma, o dan ye min ye, an fana bɛ dan o yɔrɔ le ra; nka o baara bonyara ka se fɔ aw fɛ fana.

¹⁴ An sera aw fɛ yi minkɛ, an belɛn ma tɛmɛ an dan kan; sabu anw le kɔnna ka se ni Kirisita ta Kibaro Diman* waajuri ye aw fɛ yi. ¹⁵ O ra, an ma tɛmɛ an ta baara dan kan ka taga tɔw ta baara ta ka an yɛrɛ bonya ni o ye. Ni aw ta lanaya nana bonya, an b'a miiri ko an ta baara bɛna taga na aw fɛ yi, ka kapa ni Ala ta dan yiranin ye. ¹⁶ O cogo ra, jamana minw bɛ aw kɔ fɛ, an bɛna se ka taga Kibaro Diman lase o yɔrɔw ra. Nka dɔw ka baara min kɛ, an t'a fɛ ka an yɛrɛ bonya o ra.

¹⁷ O le sebera ko: «Ni mɔgɔ min b'a fɛ k'a yɛrɛ bonya, Matigi ka min kɛ a ye, o tigi ye a yɛrɛ bonya o le kɔsɔn.» ¹⁸ Ayiwa, o kɔsɔn mɔgɔ min bɛ a yɛrɛ tɔgɔnuman fɔ, Ala tɛ sɔn o ta ma; nka Matigi yɛrɛ bɛ mɔgɔ min tɔgɔnuman fɔ, a bɛ sɔn o tigi le ma.

11

Ciraden faninyafɔbagaw ta ko

(Galasikaw 1.6-9; 4.9-20; Korentikaw flanan 12.11-15)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw ye ne muɣu dɔɔnin! Ne bɛ kuma i ko fatɔ, nka aw ye a muɣu! ² Ne bɛ aw kanu fɔ k'a kɛ ne ra i ko celiya, celiya min bɔra Ala ra. Ne ka aw mamina cɛ kelenpe le ye, min ye Kirisita* ye, janko ka na aw saninyanin di Kirisita ma, i ko sunguru fanin bɛ di a cɛ ma cogo min na.

³ Nka aw tugura Kirisita kɔ ni can ni kankelentigiya min ye, ne bɛ siran ko aw ta miiriya kana na cɛn, ka yɛlɛma ka bɔ o sira kan, i n'a fɔ sa ka Awa nɛgɛ cogo min na k'a lafiri. ⁴ Sabu ne k'a ye ko ni mɔgɔ dɔ nana aw waaju ka Yesu wɛrɛ ko fɔ min ni an ta waajuri ta tɛ kelen ye, walama ka nin wɛrɛ ko fɔ, k'a sɔrɔ aw ka min sɔrɔ, o ni o tɛ kelen ye, walama ni mɔgɔ dɔ nana kibaro diman wɛrɛ fɔ aw ye, min ni an ta tɛ kelen ye, aw bɛ sɔn o ma yɔrɔnin kelen na! ⁵ K'a sɔrɔ ne b'a jate ko o ciraden tɔgɔtigiw man fisa ni ne ye foyi ra. ⁶ Hali ni ne ma kɛ kumalɔnɔbagaba ye, lɔnniya kɔni ta fan fɛ, ne ka dɔ lɔn o ra. An yɛrɛ ka o yira aw ra tuma caman, cogo bɛɛ ra.

⁷ Ne ka Kibaro Diman* fɔ aw ye gbansan, ne ma foyi jini aw fɛ minkɛ, ani ne ka ne yɛrɛ majigi ka aw kɔrɔta minkɛ, yala ne ka kojugu le kɛ o ye wa? ⁸ Ne ka lanabagaw ta jɛnkuru dɔw borofɛn mina; ne ka sara mina olugu fɛ, janko ne ye se ka baara kɛ aw ye. Wagati min ne tun bɛ aw fɛ yi, ne tun degura kɔsɛbɛ, nka ne ma ne ta doni ta ka a la mɔgɔ si kan. ⁹ Balema minw bɔra Masedoni, olugu le nana ne ta makoyafɛnw di ne ma. Ne ma sɔn cogo si ra ka ne ta doni ta ka a la aw dɔ kan; ne fana tɛna sɔn k'a kɛ. ¹⁰ O ye ne kunkɔrɔtasababu le ye; Akayi jamana bɛɛ ra, mɔgɔ si tɛna se ka o kunkɔrɔtasababu bɔsi ne ra. Ne bɛ o fɔra ka kapa ni Kirisita ta can le ye, o can min bɛ ne jusukun na. ¹¹ Mun kɔsɔn ne ka o fɔ? Ko ne tɛ aw kanu wa? Ala k'a lɔn ko ne bɛ aw kanu.

¹² Nka ne bɛ baara kɛra aw fɛ cogo min na, ne bɛna o le kɛ tuma bɛɛ janko ciraden minw bɛ o yɛrɛ bonyara, ko olugu ta baarakɛcogo ni an ta ye kelen ye, olugu kana kumayɔrɔ sɔrɔ. ¹³ Ciraden faninyafɔbagaw lo, ani baaraden mɔgɔlafiribagaw; o bɛ o yɛrɛ yɛlɛma ka kɛ i ko Kirisita ta

ciraden. ¹⁴ O fana te bara an na, sabu Setana yere be a yere yelema ka ke i ko Ala ta meleke nooroman do. ¹⁵ O ra, a kana bara an na fana k'a ye ko Setana ta baaradenw be o yere yelema ka ke i ko Ala ta baaraden terreninw. Nka o labancogo bena ke ka kapa ni o ta kewalew ye.

Poli ta baara ni a ta sege

(Korentikaw flanan 4.9-13; 6.3-10; Korentikaw folo 4.8-13; Kewalew 20.18-27)

¹⁶ Ne be kosegi a kan, k'a fo ko mogo si kana ne jate fato ye! Nka hali ni aw ko ne ye fato ye, o bee n'a ta, aw ye son ka ne ta kuma lamen, janko ne fana ye waso doonin. ¹⁷ Ne bena min fo ka waso, Matigi ma o don ne da ra; ne be kumana le i ko fato. ¹⁸ Nka i n'a fo mogo caman be o yere bonya ka kapa ni adamadenya cogo ye, ayiwa, ne fana bena ne yere bonya ke!

¹⁹ Ayiwa, aw minw ye hakiritigiw ye, aw be sonna fatow ta kuma ma! ²⁰ O mogo minw be aw jonyamina, ka aw borofenw domu, ka aw tojo, ka waso aw ra, ka aw lamaroya, aw be olugu ta kow sonmina! ²¹ Ne be min fora, o maroya be ne ra; anw le ka an yere ke barakantanw ye!

O bee n'a ta, tow be son ka o yere bonya min na, ne fana be se ka ne yere bonya o ra; nka ne be kumana i ko fato le de! ²² Ni o ko o ye Heburu ye, ne fana ye o do ye. Ni o ko o ye Izirayelimogo ye, ne fana ye o do ye. Ni o ko o ye Iburahima ta duruja ye, ne fana ye o do ye. ²³ Ni o ko o ye Kirisita* ta baaraden ye, ne ye Kirisita ta baaraden ye ka teme olugu kan pewu, nka ne be kumana i ko mogo min hakiri jagamina le. Ne ka baara ke ka teme o kan, ka bugori sonmina ka teme o kan, ka kasorabla ke ka teme o kan; sijaga caman ne nin tora saya da ra.

²⁴ Yahudiyaw ka ne bugoko looru ke; a bee kelen kelen kera gbeje na bisaba ni kononton. ²⁵ Romu* fagamaw ka ne bugoko saba ke ni gbeje ye. Mogow ka ne bon ni kabakuru ye sijaga kelen ko o be ne faga. Kurun cenna ni ne ye sijaga saba kogoji kan. Ne ka tere kelen ni su kelen ke ji ce ma.

²⁶ Ne ka dugutaga caman ke; tuma dow ra ne tun be jini ka to ji ra, tuma dow ra benkanikebagaw tun be ben ne kan, ne nin tun be jini ka to a ra ne ta siyamogow yere boro, walama siya were mogow* boro. Ne nin tun be jini ka to a ra dugubaw kon, ani kongo kon, ani kogoji kan; ne nin tun be jini ka to a ra, ka ne to balema faninyafobagaw boro.

²⁷ Ne ka baara caman ke, ka sege sonmina; ne tora na na su caman, ka kongon ni minlogon sonmina, ka domunikebariya sonmina wagati caman, ani nene, sabu fani tun te ne boro.

²⁸ Ka fara o bee kan, lon o lon lanabagaw ta jenkuruw* bee hami be ne ra. ²⁹ Lanabaga juman baraka le be dese, ni a te ke i n'a fo ne yere baraka le desera sa? Jon le be ben jurumun na, ni o ko te ne jeni ne jusukun na?

³⁰ Ni mogo ka kan ka waso, min ye ne ta barakantanya ye, ne be waso o le ra. ³¹ Ala min ye Matigi Yesu Fa ye, an be ale min tando tuma bee, ale k'a lon ko ne ma faninya tige.

³² Ayiwa, ka ne to Damasi, masace Aretasi ta jamana pamogoba ka mogo dow bla ko o ye dugu dondaw korosi janko ka ne mina; ³³ nka lanabagaw ka ne don segi do kon ka ne bo finetiri fe, ka ne lajigi ni juru ye dugu kogo ko fe*, ka ne kisi ka bo o boro.

* **11:33** 11.33 Poli jigira juru fe: Kewalew 9.24-25

12

Ala ka baraka don Pɔli ra

(Korentikaw fɔlɔ 2.3-5; Korentikaw flanan 4.7-10)

¹ Ayiwa, yala ne ka kan ka waso wa? O tɛ foyi ja. O bɛɛ n'a ta, ne bɛna Matigi ta fɛn yiraninw, ani a ta lonniya yiranin dɔw lakari sisan.

² Ne ka cɛ dɔ lon, Kirisita* ta lanabaga dɔ, bi ye a san tan ni naani ye, Ala ka ale ta ka taga ni a ye fɔ sankolo sabanan kɔnɔnɔ. Ayiwa, a yɛɛ le tagara wa, walama Ala ka o kow yira a ra le wa, ne ma o lon, Ala le ka o lon. ³ Ne kɔni k'a lon ko o cɛ tagara arijana ra ka na. Nka a yɛɛ le tagara wa, walama Ala ka o kow yira a ra le wa, ne ma o lon, Ala le ka o lon. ⁴ A tagara arijana ra, a ka kumadiman minw mɛn, o kumaw tɛ se ka lakari; mɔgɔ yɛɛ man kan ka o kumaw fɔ a da ra.

⁵ Ayiwa, ne bɛ se ka waso o cɛ jɔgɔn kosɔn. Nka ne tɛna waso foyi wɛrɛ ra ne yɛɛ ta ko ra, ni ne ta barakantanyaw tɛ. ⁶ Hali ni ne b'a fɛ ka waso, ne tɛna kɛ fatɔ ye, sabu ne bɛna can le fɔ. Nka ne bɛ je, janko ne bɛ min kɛra, ani ne bɛ min fɔra mɔgɔw ja na, o kana ne jate ka tɛmɛ o kan.

⁷ Ayiwa, Ala ka o koba minw yira ne ra, ne tun bɛ se ka ne yɛɛ waso o ra; o kosɔn Ala ka tɔɔrɔ dɔ la ne kan, ka a kɛ i n'a fɔ ɲani bɛ mɔgɔ tɔɔrɔ cogo min na a farisogo ra. A bɛ i n'a fɔ Setana ta ciraden dɔ le bɛ to ka ne tɔɔrɔ, janko yɛɛbɔnya kana don ne ra. ⁸ Ne ka Matigi daari kɔsɛbɛ fɔ sɪɲaga saba, ko a ye o tɔɔrɔ mabɔ ne ra; ⁹ nka a ka ne jaabi ko: «Ne ka nɛɛma min kɛ i ye, o bɛ i bɔ, sabu ne ta seɲagaya bɛ lon ele ta barakantanya le sababu ra.» O kosɔn a ka di ne ye ka waso ne ta barakantanya ra, janko Kirisita* ta seɲagaya ye to ne kan. ¹⁰ O kosɔn ni ne ye barakantan ye, walama ni o bɛ ne nɛni, walama ni ne degura, walama ni o bɛ ne tɔɔrɔ o, walama ni sɛgɛ sera ne ma Kirisita kosɔn, o bɛɛ ka di ne ye; sabu wagati min ne ye barakantan ye, o wagati le ra baraka bɛ sɔrɔ ne ra.

Pɔli ma foyi mina Korentikaw fɛ

¹¹ Ne kumana i ko fatɔ! Nka aw le ka ne jagboya ka o kɛ. Aw le tun ka kan ka ne tɔgɔɲuman fɔ; sabu hali ni ne tɛ foyi ye, aw bɛ o ciraden tɔgɔtigi minw jatera, olugu man fisa ni ne ye foyi ra. ¹² Fɛn minw bɛ ne ta ciradenya yira, o yirara aw ra. Ne ka o bɛɛ kɛ ni muɲuri ye; aw ka Ala ta seɲagaya tagamasiyɛn caman ye ne fɛ, ani kobaw, ani kabakow.

¹³ Ayiwa, ne ma aw ta wari mina minke ni o dɔrɔn tɛ, ne ka mun le ke lanabagaw ta jɛnkuru tɔw ye ni ne ma min kɛ aw ye? Ni o lo, aw ye o kojugu yafa ne ma.

¹⁴ Ayiwa, ne labennin flɛ, ne bɛ tagara aw fɛ yi; nin bɛna kɛ a sɪɲaga sabanan ye; nka ne tɛna kɛ doni ye aw kunna, sabu ne tɛ aw borofɛn nɔ fɛ, ne bɛ aw yɛɛ le nɔ fɛ. Denmisɛnw le tɛ wari ɲini k'a bla o worobagaw ye, nka worobagaw le bɛ wari ɲini k'a bla denmisɛnw ye. ¹⁵ Ne kɔni, fɛn o fɛn bɛ ne boro, ne bɛ sɔn ka o bɛɛ di aw kosɔn, hali ka ne yɛɛ di ka fara o kan. Ni ne bɛ dɔ fara ne ta kanuya kan aw ta fan fɛ, yala o bɛna dɔ bɔ aw ta kanuya ra ne ta fan fɛ wa?

¹⁶ Aw yɛɛ k'a lon ko ne ma ne ta doni ta k'a la mɔgɔ si kan. Nka aw ra dɔw bɛna a fɔ ko: «Pɔli ka cegu dɛ, a ka an ta wari domu ceguya ra le.»

¹⁷ Ayiwa, ne ka minw ci aw fɛ, yala olugu dɔ tagara aw borofɛnw mina aw ra wa? ¹⁸ Ne ka Tite daari ko a ye taga aw fɛ yi, ani an balemaccɛ. Yala Tite ka aw ta wari mina wa? Ayiwa, yala anw ni Tite ta miiriya bɛɛ tɛ kelen ye wa? An bɛɛ tɛ sira kelen le kan wa?

Pɔli ta hami

¹⁹ Kabini tuma jan aw b'a miirira ko an be kumana ka jo di an yere ma le; nka o te. An ka nin bee fo Ala yere le na koru, Yesu Kirisita ta jennogonya koson. An balema kanuninw, an be o bee fora aw ye janko aw baraka ye bonya lanaya ra. ²⁰ Ne be siranna ko ni ne ka taga aw fe yi, ne kana taga aw soru cogo do ra, cogo min te ben ne ma; aw fana kana ne soru cogo do ra, cogo min te ben aw ma. Ne be siranna ko ne kana taga a soru ko keremisenw be aw ce ra, ani pangboya, ani jusubo, ani sangapogonmaya, ani jogontogocen, ani jogonkorofu, ani yerebonya, ani kopagamininw. ²¹ Ne be siranna ko ni ne ka taga aw fe yi, Ala kana ne lamaroya kokura tuun aw koson. Mogo caman minw ka jurumun ke, ni o ma nimisa ka o ta ko saninyabariw dabra, ani o ta jatoyaw, ani o ta kojugu dama temeninw, ne kana na taga paji bo olugu koson tuun.

13

Poli ta ladiri laban

¹ Nin ye a sijaga sabanan ye ne be tagara aw fe yi. Ko bee ka kan ka panabo ka kapa ni seere fla walama seere saba ta kumakan le ye. ² Ne taganin sijaga flanan na aw fe yi, minw ka jurumun ke, ne sarara olugu ra, ani tow bee. Sisan ne te yi, nka ne be o lasomi tuun, ko ni ne ka na seko aw fe yi tuun, ne tena ne na tugu foyi kan.

³ Aw b'a fe k'a lon ni Yesu Kirisita le ka ne ta kumafotaw don ne da ra; ayiwa, aw bena a lon. Kirisita* koni ma ke barakantan ye aw fe; a ka a ta sebagaya yira aw ra. ⁴ Can lo, a gbengbenna yiri ra tuma min na, a kera barakantan ye. Nka a kununa, a panaman lo sisan Ala ta sebagaya baraka ra. An fana ye barakantanw ye a ta jennogonya ra, nka an be panamanya ni a ye Ala ta sebagaya baraka ra aw koson.

⁵ Aw ye aw yere fle kosebe k'a lon ni aw be lanaya sira kan can ra; aw ye aw yere segesege kosebe. Aw m'a ye ko Yesu Kirisita be aw konu wa? Fo ni a kera ko aw yere le desera lanaya ra. ⁶ Nka ne b'a miiri ko aw k'a lon ko anw koni ma dese lanaya ra. ⁷ O bee n'a ta, an be Ala daari janko aw kana kojugu ke. A kana ke ko an b'a fe k'a yira ko an be se ko ra, nka an b'a fe ko aw le ye se ka kopuman ke, hali ni a kera i ko anw le desera.

⁸ An te se ka foyi ke ka Ala ta can bari; an be se ka can lataga na le doron. ⁹ Ni aw baraka bonyara, hali ni anw ta dogoyara, an be pagari o ra. An be Ala daari min na, o ye ko aw ta lanaya ye bonya ka taga na.

¹⁰ O koson, ne te ni aw ye, nka ne ka nin sebe ci aw ma, janko ni ne nana se yi, ne kana na taga kumagbelen fo aw ye tuun, ka kapa ni Matigi ta fanga ye; Matigi ka o fanga di ne ma aw ta na le koson, a ma ke aw ta halakiri koson.

Fori laban

¹¹ Ayiwa, sisan, ne balemaw, ka aw ni hera ben! Fen min be se ka aw ke mogo dafaninw ye, aw ye jija ka o le nini, ka jogon ja gbeya, ka aw ta miiriyaw ke kelen ye, k'a to hera ye ke aw ni jogon ce. Ni o kera, kanuya tigi ani hera tigi Ala bena ke ni aw ye.

¹² Aw ye jogon fo ni kanuyafori saninman ye; Ala ta mogo saninmanw bee be aw fo.

¹³ An Matigi Yesu Kirisita ta neema, ani Ala ta kanuya, ani Nin Saninman* ta jennogonya ye to aw bee fe.

**Poli ka letere min ci
GALASIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli le ka nin letere sebe. Poli ni Barinabasi tun ka tagama folo min ke, ka Kibaro Diman* fo, mogo caman tun kera lanabagaw ye o waajuri sababu ra Galasi mara ra (Kewalew 13.14-14.23). Nka Poli ni Barinabasi nana taga minke, Yahudiya lanabaga dow nana Galasi mara lanabagaw fe, ka na o karan ko ni o ma kenesigi, ka Yahudiyaw ta sariyaw sira tagama, o te se ka kisi lanaya doron sababu ra. O le koson Poli ka nin letere sebe Galasikaw ma, k'a yira o ra ko o kuma te can ye.

Poli k'a yira ko sariya sira tagama ni Kibaro Diman ko te ben kelen ma. O koson a ka o Yahudiyaw ta karan sosu kosebe. A k'a yira ko mogo te se ka kisi kenesigiri ni sariya sira tagama sababu ra, nka mogo ka kan ka la Yesu Kirisita le ra, ka kisi a ta saraka baraka ra, sabu Yesu sara ka mogow bo sariya ta jonya ra.

Poli k'a yira ko Ala ka Iburahima jate mogo terrenin ye a ta lanaya le koson, a ma ke sariya sira tagama koson.

Mogo ka kan ka son Yesu le ma ka kisi, ani ka tagama ka kapa ni Nin Saninman sago ye. O ra, nin letere b'a yira an na ko mogo be kisi Ala ta neema doron le sababu ra (1.7), ko Ala be hera di an ma lanaya sababu ra (2.16), ka an ke Iburahima ta denw ye (3.7). Lanabaga man kan ka a yere bla sariyaw, walama landaw ta jonya ra tuun (5.1); sabu lanabaga te sariya ta fanga koru tuun (Kewalew 13.14-14.23). A ka kan ka tagama ka kapa ni Nin Saninman* sago le ye (5.16); a be Kirisita ta sariya sira le tagama, min ye kanuya ye (6.2), ani ka ban a yere sago bee ma.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-5)

Poli k'a yira ko Ala le ka ale ke Yesu ta ciraden ye (1.6-2.21)

Ala be lanabagaw le jate mogo terreninw ye (3-4)

Lanabaga bora sariya ta jonya ra, janko ka Ala sago le ke (5-6)

Poli ta fori

(Romukaw 1.1-7)

¹ Ne Poli, Yesu Kirisita ta ciraden*, ne le be nin sebe ci. Mogo ma ne sigi o ciradenya ra, a fana ma soru mogo sababu ra; a bora Yesu Kirisita le ra, ani Fa Ala min k'a lakunu ka bo saya ra. ² Ne balema minw bee be ni ne ye yan, ne ni olugu le be nin sebe ci Galasi jamana lanabagaw ma. ³ An Fa Ala ni Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye. ⁴ Yesu Kirisita le ka a yere di saraka ye an ta jurumun koson, ka an bo nin dunupa ta kojuguw bee ra ka kapa ni an Fa Ala sago ye. ⁵ Nooro ye la ale togo kan wagati bee. Amina!

Kibaro Diman ye kelenpe ye

(Galasikaw 3.1-5; 4.9-20; 5.1-12)

⁶ Ala min ka aw wele Kirisita* ta neema baraka ra, aw ka aw ko don ale ma joona joona cogo min na ka yelema kibaro diman were ma, o ko barara ne ra kosebe. ⁷ Yala kibaro diman were le be yi wa? Kibaro diman were te yi de! Mogo dow le be aw hakiri pagamina. Kibaro Diman* min be Kisibaga* ko fo, o b'a fe ka o yelema. ⁸ Nka anw ka Kibaro Diman min

fɔ aw ye, hali ni an yere lo, walama ni meleke do le jigira ka bo sankolo ra ka na kibaro diman were fɔ aw ye, min ni an ta te kelen ye, Ala ye o danga.

⁹ An konna k'a fɔ aw ye, nka ne be kosegi a kan tuun, ko: aw ka Kibaro Diman min men an fe, ka son a ma, ni mogo o mogo ka kibaro diman were fɔ aw ye, min ni o te kelen ye, Ala ye o tigi danga.

¹⁰ Ayiwa, sisan, o tuma ne b'a fe ka ne yere ko diya mogow le ye wa, walama Ala? Yala ne b'a fe ka ne yere ko diya mogow le ye wa? Ni ne tun b'a fe ka ne yere ko diya mogow le ye, ne tun tena ke Kirisita ta baarden ye.

*Ala ka Poli bla a ta baara ra cogo min na
(Kewalew 22.3-16; 26.9-20; 9.1-20,23,30)*

¹¹ Ne balemaw, ne b'a fɔ aw ye k'a gbeya ko ne ka Kibaro Diman* min fɔ aw ye, ko o ma bo mogo ra, ¹² ne m'a soro mogo fe, mogo fana ma ne karan a ra; Yesu Kirisita yere le k'a yira ne ra.

¹³ Ne tun be cogo min na Yahudiyaw ta diina ra folofolo, aw yere ka o lon. Aw fana k'a lon ko ne tun be Ala ta jenkuru mogow torora fɔ k'a dama teme; ne tun b'a fe ka cogo bee ke, janko ka o jenkuru cen. ¹⁴ Ne tun be ne flankuruw caman na fe Yahudiyaw ta diina ra, an ta siya ra; sabu ne bemaw ta landakow ko tun ka bon ne ma haali.

¹⁵ Nka sani ne ye woro, Ala tun ka ne janawoloma, ka ne wele a ta neema sababu ra. ¹⁶ Ayiwa, Den min bora Ala ra*, a diyara Ala ye tuma min na, a ka o yira ne ra janko ne ye o ko waajuri ke siya were mogow* ce ra; o tuma, ne ma mogo pininka tuun. ¹⁷ Minw kera ciradenw* ye ne na, ne ma taga Zeruzalemu ka taga olugu pininka. Ne tagara Arabujamana le ra; o ko, ne kosegira ka na Damasi.

¹⁸ Ayiwa, san saba le temenin ko, ne sorora ka taga Zeruzalemu, janko ne ni Piyeri* ye ngon lon; ne tora ni a ye ka tere tan ni looru ke. ¹⁹ Nka ne na ma la ciraden tow si kan ni Matigi balemace Yakuba te.

²⁰ Ne be min sebera k'a ci aw ma, Ala ye ne seere ye ko ne te faninya le fora.

²¹ Ayiwa, o ko, ne tagara Siri, ani Silisi maraw ra.

²² Nka fɔ ka taga se o wagati ma, Kirisita ta lanabagaw ta jenkuru* minw tun be Zude, olugu si tun ma ne lon folo. ²³ O tun k'a men le doron ko: «Min tun be an torora folofolo, ko a be cogo bee ke ka lanaya ko cen, ko ale le be lanaya ko waajuri kera sisan.» ²⁴ O koson o tun be Ala tando ne koson.

2

*Ciraden tow sonna Poli ta waajuri ma
(Kewalew 15.1-29)*

¹ Ayiwa, san tan ni naani temenin ko, ne kosegira tuun Zeruzalemu ni Barinabasi ye; ne tagara ni Tite ye fana. ² Ne tagara, sabu Ala yere le tun k'a yira ne ra ko ne ka kan ka taga. Ne sera yi minke, ne be deri ka Kibaro Diman* min waajuri ke siya were mogow* ye, ne ka o fɔ k'a yira lanabagaw ta jenkuru jamogow ra o danna, janko ne ka baara min ke, ani ne be min kera sisan, o bee kana na ke gbansan ye. ³ Ayiwa, o kuma benna o ma, hali ne tagamanon Tite min ye Gereki ye, o ma son ka ale jagboya ko a ye kenesigi*, ⁴ hali k'a soro balema faninyafobaga dow tun dogora ka

* **1:18** 1.18 Piyeri: Gerekikan na a fora ko Sefasi. * **2:3** 2.3 Ka kenesigi, o koro ye ka kenesigi ka kapa ni Yahudiyaw ta sariya ye.

don an ce ra, o b'a fe ka an jagboya. O mɔgɔw donna an ce ra janko an kera an yere ta ye Kirisita Yesu ta jɛnɔgɔnya ra cogo min na, olugu ye o ko segesege, janko ka an bla jonya ra tuun. ⁵ Nka an ma sɔn ka an yere to o boro hali wagati dɔɔnin, janko Kibaro Diman ta can ye to a nɔ ra aw fe.

⁶ Nka o tun be minw jatera jamɔgɔw ye, olugu tun ye mɔgɔ suguya minw ye, ne te o ko jate, sabu Ala te mɔgɔ bɔ mɔgɔ ra. Ayiwa, o jamɔgɔw ma fen were fara ne ta Kibaro Diman waajuri kan. ⁷ Nka olugu yere k'a ye ko Ala le ka nin baara karifa ne ma ko ne ye Kibaro Diman fo siya were mɔgɔw ye, i n'a fo a k'a karifa Piyeri ma ko a y'a fo Yahudiyaw ye cogo min na. ⁸ Sabu Ala ka Piyeri janawoloma k'a ke Yahudiyaw ta ciraden* ye cogo min na, a ka ne fana janawoloma ka ne ke siya were mɔgɔw ta ciraden ye o cogo le ra.

⁹ Yakuba ni Piyeri ni Yuhana, olugu minw tun be jate i ko jamɔgɔw, olugu k'a ye ko Ala le neemara ne ye ka ne bla o baara ra. O ka o boro don ne ni Barinabasi boro, k'a yira ko an kera jɛnɔgɔnw ye. An bee benna a ra ko anw bena taga siya were mɔgɔw fe, olugu be taga Yahudiyaw fe. ¹⁰ O ka an daari le dɔɔn ko an ye an hakiri to fagantanw na; ne fana ka ne sɔbe don o ra kosebe.

Poli ka Piyeri jaraki Antiyosi

¹¹ Ayiwa, tuma min na Piyeri tun nana Antiyosi, ne k'a sɔsɔ mɔgɔ bee na na, sabu a tun jarakira. ¹² Ayiwa, Yakuba tun ka mɔgɔ dama dama ci Antiyosi; sani olugu ye na, Piyeri tun be domuni ke ni siya were mɔgɔw* ye. Nka o mɔgɔw nana minke, a ka a yere mabɔ o siya were mɔgɔw ra ka to a danna, Yahudiya minw be kenesigiri ko jagboya, olugu nasiran koson. ¹³ A kera ten, Yahudiya lanabaga tɔw fana donna o flankafuya ra; hali Barinabasi fana tugura o ko o flankafuya ra. ¹⁴ Ne k'a ye minke ko o te tagamana ka kapa ni Kibaro Diman* ta can ye, ne k'a fo Piyeri ye o bee na na ko: «Ele min ye Yahudiya ye, ni ele ka siya were mɔgɔw ta cogo ta, ka Yahudiyaw ta cogo to yi, o tuma mun koson i b'a fe ka siya were mɔgɔw jagboya ko o ye Yahudiyaw ta cogo ta?»

Kisiri be sɔrɔ lanaya le fe

¹⁵ Can lo, anw koni, anw ye Yahudiya yereworow le ye; an te siya were mɔgɔ* jurumunkebaga dɔw ye. ¹⁶ Nka o bee n'a ta, an fana b'a lon ko mɔgɔ si te se ka jate mɔgɔ terennin ye Ala na kɔrɔ, k'a to cira Musa ta sariya sira kan, fo ni a lara Yesu Kirisita ra. O le koson an fana lara Yesu Kirisita ra, janko Ala ye an jate mɔgɔ terenninw ye an ta lanaya baraka ra; a kana ke cira Musa ta cifoninw ye, sabu mɔgɔ si tena jate mɔgɔ terennin ye Ala na kɔrɔ sariya sira tagama sababu ra.

¹⁷ Ayiwa, an b'a fe Ala ye an jate mɔgɔ terenninw ye Yesu Kirisita sababu ra; ni an yere fana nana ke jurumunkebagaw ye i n'a fo siya were mɔgɔw*, yala o b'a yira ko Yesu Kirisita le ka an bla o jurumunke ra wa? Fiyewu. ¹⁸ Ne ka fen min cen, ni ne yere nana ke o lawuri ye tuun, o tuma ne yere kera sariya cenbaga le ye.

¹⁹ Ne be i n'a fo ne sanin lo sariya ta fan fe; sariya yere le ka o saya ke, janko ne ye panamanya Ala ye. ²⁰ Ne ni Kirisita* gbengbenna yiri ra jɔgɔn fe. Ne te panamanya ne yere sago ma, nka Kirisita le be panamanya ne konɔ. Ayiwa, ne be panamanya min na sisan, Den min bora Ala ra*, ne lara o ra minke, o le be ne panamanya; sabu ale ka ne kanu, ka a yere di ne koson. ²¹ Ne te ban Ala ta neema ra; sabu ni Ala tun be mɔgɔ jate mɔgɔ terennin ye sariya sababu ra, o tuma Kirisita sara gbansan!

3

Ala be mogo jate mogo terennin ye lanaya le fe (Rɔmukaw 4; 8.14-17)

¹ E, aw Galasikaw, hakirintanw! Jɔn le ka aw jɔpini sa? K'a soro Yesu Kirisita gbengbenna yiri ra kun min na, ne ka o yira aw ra k'a gbeya. ² Ne b'a fe ka ko kelen doron le lon aw fe: aw ka Nin Saninman* soro cogo di le? Yala aw ka a soro sariya* sira tagama le sababu ra wa, walama Kibaro Diman* lamenni ni lanaya sababu ra? ³ Mun le ka aw ke hakirintanw ye tan? Aw ka fen min damina Nin Saninman baraka ra, yala aw bena o laban aw yere ta sebgaya baraka ra wa? ⁴ Ala ka koba minw yira aw ra, o kera gbansan ye wa? O koni te se ka ke gbansan ye! ⁵ Ni Ala be Nin Saninman di aw ma, ka kabakow ke aw ce ra, yala a be o ke sariya sira tagamana le sababu ra wa, walama Kibaro Diman* lamenni ni lanaya sababu ra?

⁶ O cogo ra, Kitabu k'a fo Iburahima ta ko ra, ko: «A lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mogo terennin ye a ta lanaya koson.» ⁷ Aw m'a ye ko lanaya be minw bee fe, ko olugu le ye Iburahima ta durujaw ye wa? ⁸ Kitabu konna k'a fo ko Ala bena siya were mogow* jate mogo terenninw ye a yere ja korɔ o ta lanaya baraka ra. O le koson a ka nin kibaro diman fo Iburahima ye, ko: «Ala bena baraka don siyaw bee ra ele le sababu ra.» ⁹ O koson minw be la Yesu ra, Ala be baraka don olugu ra, i n'a fo Iburahima kera lanabaga ye ka baraka soro cogo min na.

¹⁰ Minw bee jigi be sariya siratagama kan, olugu bee danganin lo; sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: «Ni mogo min te to sariya kitabu kumaw bee kan, k'a bee sira tagama, Ala ye o tigi danga.» ¹¹ Ayiwa, a yere gbenin lo ko mogo si te se ka jate mogo terennin ye Ala fe sariya sababu ra, sabu a sebera ko: «Mogo terennin be panamanya lanaya le sababu ra.» ¹² Sariya ju ma sigi lanaya kan; sabu a sebera ko: «Ni mogo min ka nin kow sira tagama, o tigi bena kisi o le sababu ra.»

¹³ Nka Yesu Kirisita ka a yere bla danga korɔ an no ra, janko ka an kunmabo sariya ta danga ma; sabu a sebera Kitabu konɔ, ko: «Mogo o mogo su dulonna yiri ra, o tigi danganin lo.» ¹⁴ A kera ten, janko Ala ka baraka min layiri ta Iburahima ye, o ye lase siya were mogow ma Yesu Kirisita baraka ra, ani janko Ala ka Nin Saninman min layiri ta, an ye o soro lanaya sababu ra.

Sariya ni Ala ta layiri

¹⁵ Ne balemaw, ne bena kuma ka kapa ni adamadenw ta kokocogo ye: ni mogo do ka layiri ta, k'a sebe a sebecogo ra, ka a borono la a kan, mogo were te se ka o layiri cen, walama ka do fara a kan. ¹⁶ Ayiwa, Ala tun ka layiriw ta Iburahima ni a ta duruja le ye. Kitabu m'a fo ko «ani a ta durujaw» i n'a fo duruja caman ko lo, nka Kitabu kumana duruja kelen le ko ra, ko «ani i ta duruja»; o le ye Kirisita* ye. ¹⁷ Ne ta kuma korɔ le ye nin ye: Ala tun ka layiri ta, k'a sebe a cogo ra. San keme naani ni san bisaba temenin ko, sariya* sorora ka na; o sariya te se ka Ala ta layiri yelama, walama ka a ta kuma ke kuma gbansan ye. ¹⁸ Sabu Ala be min di, ni o tun be soro sariya sababu le ra, o tuma a tun tena ke layiri no ye tuun; k'a soro Ala ka a ta neema di Iburahima ma gbansan layiri le koson.

3:6 3.6 Nin kuma fora Damina 15.6. **3:8** 3.8 Nin kuma fora Damina 12.3. **3:10** 3.10 Nin kuma fora Sariya 27.26. **3:11** 3.11 Nin kuma fora Habakuki 2.4. **3:12** 3.12 Nin kuma fora Sarakalasebagaw 18.5; Rɔmukaw 10.5. **3:13** 3.13 Nin kuma fora Sariya 21.23. **3:16** 3.16 Nin kuma fora Damina 12.7.

Sariya sigikun

¹⁹ O tuma sariya kun ye mun ye? Sariya nana fara layiri kan, janko ka mɔgɔw ta terenbariyakow yira. Sariya fana tun ka kan ka to a nɔ ra, fɔ layiri tara Iburahima duruja min ko ra, o ye na. Mɛlɛkɛw le nana sariya di, Musa ka kɛ o lasebaga ye mɔgɔw ma. ²⁰ Nka Ala ka o layiri ta Iburahima ye minke, a mako tun tɛ lasebaga ra; Ala yɛrɛ le k'a fɔ Iburahima ye.

²¹ Yala sariya bɛ Ala ta layiri sɔsɔ le wa? Fiyewu, can tɛ o ye! Sariya min dira, ni o tun bɛ se ka janamanya di mɔgɔw ma, o tuma mɔgɔw tun bɛna jate mɔgɔ terreninw ye Ala na kɔrɔ o sariya sababu le ra. ²² Nka Kitabu k'a fɔ ko dunuɓa bɛɛ bɛ jurumun ta fanga le kɔrɔ; o cogo ra Ala ka fɛn min layiri ta, o bɛ di lanabagaw ma o ta lanaya kosɔn Yesu Kirisita ra.

²³ Ayiwa, sani lanaya wagati ye se, sariya le tun bɛ an kunna; a tora an kunna fɔ ka taga se lanaya yirawagati ma. ²⁴ O cogo ra sariya kera an kɔrɔsibaga le ye fɔ ka taga se Kirisita* nawagati ma, janko an ye jate mɔgɔ terreninw ye Ala na kɔrɔ lanaya sababu ra. ²⁵ I n'a fɔ lanaya nana sisan, an tɛ to o kɔrɔsibaga ta fanga kɔrɔ tuun.

²⁶ Sabu aw bɛɛ kera Ala denw ye lanaya le sababu ra, Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ²⁷ Aw minw bɛɛ batizera Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, aw ka Kirisita ta cogo don aw yɛrɛ ra i ko derege.

²⁸ O kosɔn sisan, n'i kera Yahudiya ye walama siya wɛrɛ mɔgɔ o, n'i kera jɔn ye walama hɔrɔn o, n'i kera cɛ ye walama muso o, o si tɛ jate tuun; sabu aw bɛɛ ye kelen ye Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ²⁹ Ayiwa, i n'a fɔ aw kera Yesu Kirisita ta ye, aw fana ye Iburahima durujaw le ye; Ala ka fɛn min layiri ta Iburahima ye, aw fana bɛ o sɔrɔ.

4

¹ Ne ta kuma kɔrɔ ye nin ye: ka den centabaga to denmisɛnya ra, faranfasi tɛ a ni jɔn cɛ so kɔnɔ; k'a sɔrɔ a face borofɛnw bɛɛ ye ale ta le ye. ² Ka a to denmisɛnya ra, a bɛ to a kɔrɔsibagaw ni a ta kow janabɔbagaw ta fanga le kɔrɔ, fɔ ka taga se a face ta wagati latigenin ma. ³ Anw fana tun bɛ ten; wagati min na an tun bɛ denmisɛnw ye, an tun bɛ nin dunuɓa fɛngbansanw ta jɔnya fanga le kɔrɔ. ⁴ Nka Ala ta wagati latigenin sera minke, Den min bɔra Ala ra*, Ala ka o ci ka na; muso k'a woro, sariya* fanga kɔrɔ, ⁵ janko minw bɛ sariya fanga kɔrɔ, a ye olugu kunmabɔ ka o kɛ Ala denw ye.

⁶ An kera Ala denw ye minke, o kosɔn Den min bɔra Ala ra, Ala ka o ta Nin ci ka na o don an jusukun na; o Nin le bɛ pɛrɛn k'a fɔ ko: «An Fa!»

⁷ O le kosɔn i tɛ jɔn ye tuun, i ye Ala den le ye. Ayiwa, n'i ye Ala den ye, o tuma Ala ka fɛn minw layiri ta i ye, i bɛna o sɔrɔ Ala baraka ra.

Galasikaw ta ko ka gbɛlɛn Pɔli ma

⁸ Tuma min na aw tun ma Ala lɔn, aw tun bɛ batofɛn minw ta jɔnya ra, olugu tun tɛ batofɛnsɔbɛw ye. ⁹ Nka sisan aw ka Ala lɔn; ne bɛ se k'a fɔ ko Ala yɛrɛ le ka aw lɔn. Aw b'a fɛ ka seko dunuɓa ta fɛngbansanw ta jɔnya fanga kɔrɔ cogo di tuun, fɔ ka aw yɛrɛ kɛ o fɛnw ta jɔnw ye?

¹⁰ Aw bɛ lɔn dɔw jate ka tɛmɛ dɔw kan, ani karow, ani wagatiw, ani sanw. Mun kosɔn? ¹¹ Ne kɔni sirannin lo aw ta ko ra dɛ! O tuma ne ka baara min bɛɛ kɛ aw ye, o bɛna kɛ gbansan le ye wa?

¹² Ne balekaw, ne bɛ aw daari, ko aw ye sabari ka kɛ i ko ne; sabu ne fana ka ne yɛrɛ kɛ i n'a fɔ aw. ¹³ Aw kɔni ma kojugu si kɛ ne ra. Sɔnaga fɔlɔ min na an ka jɔgɔn ye, aw k'a lɔn ko bana le sababu ra ne lɔra aw fɛ yi ka Kibaro Diman fɔ aw ye. ¹⁴ Hali k'a sɔrɔ ne ta bana ka aw tɔrɔ

kosebe, o bee n'a ta, aw ma ne dogoya, walama ka jigi ne ra; nka aw ka ne mina ka ja i ko Ala ta meleke do, i n'a fo ne le tun ye Yesu Kirisita yere ye. ¹⁵ Aw tun ninsondiyanin lo ne ta ko ra cogo min na o wagati ra, o ninsondiya kera di? Ne koni be se ka nin seereya ke aw ta ko ra, ko ni a kera ko aw tun be se ka aw jadenw bo ka o falen ne ta ra, aw tun bena o ke.

¹⁶ Ne ka can min fo aw ye, yala o le ka ne ke aw jugu ye bi wa?

¹⁷ Ayiwa, o mogow jijanin lo aw ta ko ra kosebe, nka o ta naninya man ni; o b'a fe le ka ne ni aw faran ka bo jagon na, janko aw ye jija ka tugu olugu ko.

¹⁸ Ka jija kopuman na, o ka ni; nka a ka kan ka ke wagati bee le; ne be aw ce ra wagati min na, a kana dan o ma. ¹⁹ Ne ta denw, ne be torora aw koson tuun kokura, i n'a fo muso tinto, fo Yesu Kirisita ta ko ye baraka soro ka dafa aw konso. ²⁰ Ne be yoro min na sisan, ne tun b'a fe ka ne yere ye aw ce ra nin wagati ra, janko ka ne kumacogo yelama, sabu ne hakiri ma sigi aw ta ko ra.

Saran ni Hajara ta ko

²¹ Ne ko: aw minw b'a fe ka sariya* sira tagama, sariya ka min fo, aw ma o lamen wa? ²² Ayiwa, a sebera Kitabu konso ko Iburahima ka dence fla soro; kelen sorora ni jonmuso ye, kelen sorora ni horonmuso ye. ²³ Jonmuso ta den worora ka kapa ni a worobagaw yere sago ye; nka horonmuso ta worora ka kapa ni Ala ta layiri ye.

²⁴ Ayiwa, nin muso fla ta ko ye kuma koroman le ye: Nin muso fla be jengogonya suguya fla le yira. Hajara be min yira, o ye Sinayi kuru ta jengogonya ye; ale be denw woro jonya kama. ²⁵ Hajara ye Sinayi kuru ye, Arabujamana ra; Hajara be suma ni Zeruzalemu sisanlaman le ye dugukolo kan yan, sabu Zeruzalemu ni a ta mogow be jonya ra. ²⁶ Nka Zeruzalemu dugukura min be sankolo ra, o be a yere ma, o ye horonmuso ye; ale le ye an bamuso ye. ²⁷ Sabu a sebera Kitabu konso, ko:

«I jagari, ele muso denworobari, ele min ma den woro ka ye!

I ninsondiya fo ka peren, ele min ma tin sege lon!

Sabu muso min tora a kelen na, o ta denw bena caya ka teme muso cetigi taw kan.»

²⁸ Aw koni, ne balemaw, aw ye Ala ta layiri denw le ye, i n'a fo Isiyaka. ²⁹ Ayiwa, jonmuso ta den worora ka kapa ni a worobagaw yere sago ye; horonmuso ta den worora Nin Saninman* baraka ra. Jonmuso ta den ka horonmuso ta den toro; hali bi a be ten. ³⁰ Nka Kitabu ko di? A ko: «Jonmuso ni a dence ghen, sabu jonmuso dence man kan ka cen ta ni horonmuso dence ye.» ³¹ O koson, ne balemaw, an te jonmuso ta denw ye; an ye horonmuso ta denw le ye.

5

Kirisita ka an ke an yere ta ye

¹ Kirisita* ka an ke an yere ta ye, janko an ye ke an yere ta ye can ra le. O koson aw ye jija ka to o cogo ra; aw kana aw yere bla jonya ra tuun.

² Aw ye ne lamen! Ne Poli, ne b'a fo aw ye ko ni aw ka aw yere kenesigi, o tuma Kirisita tena foyi na aw ye. ³ Ayiwa, ne be sara aw ra tuun, ko mogow o mogow be son kenesigiri ma, ko jagboya lo o tigi ye sariya* to bee tagama.

⁴ Aw minw b'a fe ka jate mogo terenninw ye Ala na koro sariya sababu ra, aw faranna ka bo Kirisita ra, aw nin bora Ala ta nema ra.

⁵ Anw koni, an jigi b'a kan ko an be jate mogo terenninw ye Ala na koro lanaya le fe; an be o le makonona Nin Saninman* baraka ra. ⁶ Sabu Yesu Kirisita ta jengonya ra, kenesigiri o, kenesigibariya o, o si te jate; ka lanaya sira tagama ka kana ni kanuya ye, o le be jate.

⁷ Aw boricogo tun ka ni kosebe! Jon le nana aw lalo k'a to aw ye ban can ma? ⁸ Ala min ka aw wele, o miiriya ma bo ale ra. ⁹ «Burufunufen fitini doron le be mugu noninin bee funu.» ¹⁰ O bee n'a ta, Matigi ta jengonya ra, ne lanin b'a ra ko aw tena miiri ka sira were ta; nka mogo min be aw lafirira, ni a ka ke mogo min o min ye, Ala bena o hake bo o tigi ra.

¹¹ Ne balemaw, ni ne tun be kenesigiri ko waajuri le kera, ko a be mogo kisi, mogo si tun tena ne toro bi. Ne be waajuri min kera fana ko Kirisita* gbengbenna yiri ra, o ko tun tena digi mogo si ra. ¹² Ne koni b'a fe ko mogo minw be aw lafirira, ko olugu ye o farikolo tige, fo ka o yere bo ceya ra.

Adamaden sago ni Nin Saninman sago

(Romukaw 8.1-14; 13.12-14)

¹³ Ne balemaw, aw koni, Ala ka aw wele ko aw ye ke aw yere ta ye, nka aw kana o ke sababu ye ka aw yere sago ke; aw ye baara ke ka jagon mako na kanuya ra. ¹⁴ Sabu sariya bee be soro nin kuma kelen le koni, ko: «I ka kan ka i mogojagon kanu i ko i yere.» ¹⁵ Nka ni aw yere wurira jagon kama ka ke i n'a fo waraw, ka jagon kinkin, ka jagon domu, o tuma aw ye aw yere korosi, aw kana na jagon cen ka ban.

¹⁶ Ne b'a fo aw ye ko: aw ye tagama ka kana ni Nin Saninman* sago ye; ni o kera, aw tena aw yere sago ke tuun. ¹⁷ Sabu ko minw man di Nin Saninman ye, anw yere sago be o le fe; ko minw fana ye anw yere sago ye, o man di Nin Saninman ye fiyewu. O be jagon kere; o cogo ra aw b'a fe ka min ke, aw te se ka o ke. ¹⁸ Nka ni aw be tagama ka kana ni Nin Saninman sago ye, o tuma aw te sariya* ta fanga koro tuun.

¹⁹ An yere sago be an bla kewale minw na, an bee ka o lon: jatoya, nogoninya, marobariyakow, ²⁰ jobato ni subagaya, juguya, kere ni nangboya, dimi ni sangajogonmaya, faranni ni kantaranni, ²¹ nangboya, dorotoya ni nogobaya, ani o bojogonkow. Ne be aw lasomi sisan i n'a fo ne tun konna k'a fo aw ye cogo min na, ko mogo minw be o kow ke, olugu si tena Ala ta Masaya* soro fiyewu.

²² Nka an be min soro Nin Saninman fe, o ye kanuya ye, ani nagari, ani hera, ani mururi, ani hina, ani numanya, ani lanamogoya, ²³ ani sabari, ani yeremina; sariya si te ban nin kow ma. ²⁴ Sabu minw bee ye Yesu Kirisita ta ye, olugu ka o sagonankow ni o negerakow ni o diyanyakow gbengben yiri ra. ²⁵ I n'a fo Nin Saninman ka panamanyakura di an ma, o ra, an ye tagama ka kana ni Nin Saninman sago ye. ²⁶ An kana an yere bonya, ka to ka jagon darabo, ani ka jagon nangboya.

6

Lanabagaw ka kan ka jagon deme

(Romukaw 2.3-11; Heburuw 6.10-12)

¹ Ne balemaw, aw ra ni mogo do minana kojugu do ra, aw minw be tagamana ka kana ni Nin Saninman* sago ye, aw ye o tigi ladi ni jususuma ye. Aw fana ye aw yere korosi, janko aw kana na o jagon do ke.

² Aw ye ɲogɔn demɛ, ka ɲogɔn ta doni ta; ni o kɛra, aw bɛna Kirisita* ta sariya sira tagama.

³ Ni mɔgɔ dɔ b'a miiri ko ale ka fisa ni tɔw ye, k'a sɔrɔ a tɛ foyi ye, o tigi bɛ a yɛrɛ lafirira le. ⁴ Mɔgɔ bɛɛ kelen kelen ye a yɛrɛ tagamacogo sɛgɛsɛgɛ. Ni a ta baara ka ɲi, a bɛ se ka a yɛrɛ bonya a yɛrɛ ta baara kosɔn; a tɛna a yɛrɛ suma ni mɔgɔ wɛrɛ ye. ⁵ Sabu bɛɛ kelen kelen bɛna lɔ ni a yɛrɛ kunko le ye.

⁶ O bɛ mɔgɔ min karan Ala ta Kuma ra, o tigi ka kan ka a borofɛnw bɛɛ dɔ di a karanbaga ma.

⁷ Aw kana aw yɛrɛ nɛgɛ; mɔgɔ tɛ yɛrɛko Ala ma. Ni mɔgɔ ka siman suguya min dan, a bɛ o suguya kelen le tige. ⁸ Ni mɔgɔ min ka a yɛrɛ sago ta siman dan, o tigi bɛna a yɛrɛ sago ta siman le tige; o ye halakiri ye. Nka ni mɔgɔ min ka Nin Saninman* sago ta siman dan, o tigi bɛna Nin saninman ta siman le tige; o ye ɲanamanya banbari ye.

⁹ An kana sɛgɛ koɲumanke ra; sabu ni an ma an fari faga, an bɛna a tɔnɔ sɔrɔ a sɔrɔwagati ra. ¹⁰ O le kosɔn wagati min na cogo bɛ an fɛ, an ye koɲuman ke mɔgɔ bɛɛ ye; nka an balema lanabagaw ta ko le ka kan ka bonya.

*Kuma laban
(Filipikaw 3.2-11)*

¹¹ Ayiwa, aw ye nin sɛberidenbabaw fɛ; ne yɛrɛ boro le ka o sɛbɛ. ¹² O mɔgɔ minw b'a fɛ ka aw jagboya ka aw kɛnɛsigi, olugu bɛ o kɛra janko ka o yɛrɛ ko diya mɔgɔw ye le. O t'a fɛ mɔgɔw ye olugu tɔrɔ Kirisita* ta gbengbenyiri waajuri ko kosɔn. ¹³ K'a sɔrɔ o mɔgɔ minw kɛnɛsiginin lo, olugu yɛrɛ tɛ sariya sira tagama. Nka o b'a fɛ aw ye kɛnɛsigi, janko ka o yɛrɛ bonya ko aw sɔnna ka o tagamasiyɛn ke aw farikolo ra.

¹⁴ Ne kɔni, ne tɛna ne yɛrɛ bonya ko wɛrɛ ra fiyewu, ni an Matigi Yesu Kirisita ta gbengbenyiri* ko tɛ; o gbengbenyiri kosɔn dunuɲa ta fɛnw bɛɛ sanin lo ne fɛ, ne fana sanin lo dunuɲa ta fɛnw ta fan fɛ.

¹⁵ Kɛnɛsigiri o, kɛnɛsigibariya o, o si tɛ jate; ka ke danfɛnkura ye Ala fɛ, o le bɛ jate.

¹⁶ Minw bɛɛ bɛ nin sira tagama, Ala ta hɛra ni a ta makari ye ke olugu ye, ani Ala ta mɔgɔw bɛɛ ye, min ye Izirayeli* ye.

¹⁷ Ayiwa, ka bɔ bi ra, mɔgɔ si kana ne sɛgɛ tuun, sabu jorinɔ minw bɛ ne farikolo ra, o b'a yira ko ne ye Yesu ta le ye.

¹⁸ Ne balemaw, an Matigi Yesu Kirisita ta nɛɛma ye ke aw bɛɛ kan. Amina!

Poli ka letere min ci
EFESIKAW
ma
Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a ci Efesi lanabagaw ma; o wagati ra a tun be kaso ra Romu. Efesi tun ye Azi mara ta duguba do ye.

Poli ta tagama sabanan na, a tun tora Efesi ka wagatijan ke. Mogo caman sonna Kibaro Diman* ma ka tugu Yesu ko. O ko, lanabaga dow sorora fana Efesi dugu kerefeyorow ra. Nin letere tun ka kan ka karan o yorow bee ta lanabagaw ye.

Nin letere ni letere tow te kelen ye, sabu nin letere konɔ Poli te lanabagaw jaraki ko do ra, nka a be nin letere sebe janko ka do fara lanabagaw ta lonniya kan, Kibaro Diman ko tan fan fe. O ka kan ka siyen min ta lanaya sira tagama ra, a be o ja gbeya o siyenta ra, ko Ala ta se bagaya bena o deme ka se sorɔ (6.12).

Poli be Kirisita ni lanabagaw ta jɛnɔgɔnya cogo yira ni tagamasiyen saba ye:

Lanabagaw kera i ko furumuso, Kirisita kera i ko furuce.

Lanabagaw kera i ko farikolo, Kirisita kera o farikolo kunkolo ye.

Lanabagaw kera i ko bon, Kirisita kera o bon kabakuru folo ye.

A laban a be lanabagaw ladi, ko o ye tagama ka kapa ni Ala sago ye, ka jɔgɔn bonya, ani ka jɔgɔn kanu.

Kitabu konɔkɔw

Yesu Kirisita le ye Kisibaga ye (1-2)

Lanabagaw kera farikolo kelen ye (3.1-4.16)

Lanabaga ta jogokura ye kanuya ye (4.17-6.24)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, ne min kera Yesu Kirisita ta ciraden* ye ka kapa ni Ala sago ye, ne be nin sebe ci Ala ta mogo saninmanw ma Efesi, minw kera kankelentigiw ye, ka to Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ² An Fa Ala ni Matigi Yesu Kirisita ye baraka don aw ra, ka hera ke aw ye.

Baraka min be sorɔ Kirisita fe
(Romukaw 8.15-17,28-30)

³ An ye Ala tando, an Matigi Yesu Kirisita Fa; ale le ka Nin Saninman ta barakaw bee di an ma sankolo yorow ra, Kirisita ta jɛnɔgɔnya koson.

⁴ Sabu sani dunuɔa ye dan, Ala tun ka an janawoloma ka ban ka an don Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra, janko an ye saninya, jarakiyoro si kana sorɔ an na a ja korɔ. ⁵ Ala yere le tun konna ka o ko latige a ta kanuya koson, ko a bena an ke a denw ye Yesu Kirisita sababu ra; a sonna ka o latige, ka kapa ni a ta numanya ye. ⁶ A ka o ke, janko an ye a tando a ta neema bonya koson; a ka o neema ke an ye a ta mogo kanunin sababu le ra.

⁷ Yesu Kirisita jori baraka ra, Ala ka an kunmabo, ka an ta jurumun yafa, ka kapa ni a ta neemaba ye. ⁸ A ka o neema ke an ye k'a caya; an be hakiritigiya bee, ani lonniya bee sorɔ o neema baraka ra. ⁹ A sago tun ye min ye, a ka o gundo yira an na; a ka o latige a ta numanya koson Yesu Kirisita le baraka ra. ¹⁰ A tun ko ni wagati dafara, a bena o ke an ye; a bena sankolokonofenw ni dugukolokanfenw bee lajen jɔgɔn kan ka o bla kuntigi kelen korɔ, ka o kuntigi ke Yesu Kirisita ye.

¹¹ Yesu Kirisita le koson fana Ala ka an panawoloma ka an ke a ta ye; ale Ala min be fen bee ke ka kapa ni a sago ye, ale le tun ka o latige kakoro kabini wagatijan, ¹² janko an minw konna ka an jigi la Kirisita kan, an ye ke a tandobagaw ye, a ta bonya koson.

¹³ Ayiwa, aw fana ta kera ten; Ala ta Kuma min be can yira, aw ka o lamén. O Kibaro Diman* le ka aw kisi. Aw lara Kirisita ra minke, Ala tun ka Nin Saninman min layiri ta, a ka o di aw ma; o kera aw kan i n'a fo a borono, k'a yira ko aw ye Ala ta ye. ¹⁴ Ala b'a fe ka kopuman minw ke an ye, Nin Saninman le ye o sarati ye; a ka o Nin Saninman di an ma. O le b'a yira an na ko mogo o mogo kera Ala ta ye, Ala be o kunmabo; o koson an ye Ala tando a ta bonya koson.

Poli ta Aladaari
(Kolosikaw 1.3-6,9-13; Filipikaw 2.9-11)

¹⁵ Ne balemaw, aw lara Matigi Yesu ra cogo min na, ani aw be Ala ta mogo saninmanw kanu cogo min na, o kibaroyaw sera ne ma. ¹⁶ O le koson ne be Ala daari, ka baraka la Ala ye aw ta ko ra wagati bee, ¹⁷ janko noorotigi Fa Ala, an Matigi Yesu Kirisita ta Ala, o ye hakiritigiya di aw ma, ka a yere yira aw ra, janko aw ye a lon ka ja. ¹⁸ Ne be a daari ko a ye aw hakiri dayele, janko a ka aw wele ka jigiya min di aw ma, aw ye o jigiya soro, ani Ala ka fenuman minw mara aw ni lanabaga tow ye, ko a b'a fe ka o di aw ma, aw ye o fenw bonya ni a caya lon. ¹⁹ Ne be Ala daari fana, janko a ka baraka min di an lanabagaw ma ka kapa ni a ta sebayaba ye, aw ye o baraka bonya ni a caya lon.

²⁰ Ala ka o baraka yira an Kisibaga* Yesu le fe; a k'a lakunu ka bo saya ra k'a lasigi sankolo ra a yere kininboroyanfan fe. ²¹ A k'a sigi masaya bee kunna, ani fangatigiya bee, ani sebayaba bee, ani kuntigiya bee; togo o togo be fo dunuwa ra yan, ani togo o togo bena fo hali dunuwa nata ra, Yesu be o togow bee kunna. ²² Ala ka fen bee bla a senw jukoro, k'a ke lanabagaw ta jenkuru kuntigiba ye. ²³ O jenkuru le ye Kirisita farikolo ye; a ta bonya ka o jenkuru fa, ka dunuwa yoro bee fa fan bee ra.

2

Ka bo saya ra ka don panamanyakura ra
(Kolosikaw 2.12-13; 3.1-3; Tite 3.3-8)

¹ Fofofolo aw tun sanin lo aw ta terenbariyakow ni aw ta jurumunw koson. ² Aw tun be tagama o terenbariyakow, ani o jurumunw le ra, ka kapa ni nin dunuwa ta cogo ye, ani ka kapa ni dunuwa fanga ta kuntigiba sago ye; mogo minw be muruti Ala ma, o nin le be baara ke olugu kono. ³ An bee fana tun be o sira le kan fofofolo; an tun be an farisogo diyanyakow le ke; an yere sagonankow, an tun be o le ke, ani ko minw tun be ben an yere ta miiriya ma. An ni mogo tow bee ta cogo tun ye kelen ye; Ala ta dimi tun ka kan ka se an bee ma.

⁴ Nka Ala ta hina ka bon kosebe; a ka an kanu ni kanuyaba ye; ⁵ o koson wagati min na an tun sanin lo an ta terenbariya koson, a ka panamanyakura di an ma Yesu Kirisita ta jennogonya ra. Ala ta neema le baraka ra aw kisira. ⁶ Ala ka an lakunu ka bo saya ra ni Kirisita ye, ka an sigi ni a ye sankolo ra, Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ⁷ A ka o pumanya ke an ye Yesu Kirisita baraka le ra, janko wagati nataw ra, mogow ye a ta neema ko lon, o neema min ka bon, ani a ka ca. ⁸ Sabu Ala ta neema le koson aw kisira, o kera lanaya le sababu ra; o ma bo aw yere ra de, Ala le

k'a di gbansan. ⁹ A ma ke aw yere ta kewalew koson, janko mogɔ si kana a yere bonya.

¹⁰ An ye Ala ta danfenw le ye; a ka an dan Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔnya ra, janko ale yere Ala konna ka kewaleɔuman minw laben an ye, an ye ke o kebagaw ye.

*Lanabagaw beɛ kera kelen ye
(Heburuw 10.19-22)*

¹¹ Ayiwa, aw ye aw hakiri to a ra ko aw tun ye siya were mogɔw* le ye folofolo. Yahudiya minw ko, ko olugu kenɛsigira, olugu tun be aw le jatera kenɛsigibariw ye, k'a soro o no min be olugu farisogo ra, o ye mogɔ borono dama le ye. ¹² O wagati ra koni aw yoro tun ka jan Kirisita* ra, aw ninyoro tun te ni Izirayelimogow ye, aw ninyoro tun te Ala ta layiri ni a ta jɛnɔɔɔnyaw ra, jigiya tun te aw fe, Ala tun te aw fe dunupa konɔ. ¹³ Nka sisan aw minw yoro tun ka jan Ala ra, aw yoro surunyara a ra Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔnya sababu ra, Kirisita jori baraka ra.

¹⁴ Ale le ka hera ke an ye. Yahudiyaw ni siya were mogɔw*, a ka olugu fla ke kelen ye. Juguya kogo min tun be an faran ka bo ɔɔɔon na, a ka o ci. ¹⁵ A ta saya baraka ra, a ka sariya* ta cifoninw, ani a ta kolatigeninw beɛ ban. A ka o siya fla jen ka o ke siyakura kelen ye a ta jɛnɔɔɔnya ra, ka hera don o ni ɔɔɔon ce. ¹⁶ A ka ben don o ni Ala ce ka o siya fla ke i ko farikolo kelen, gbengbenyiri* saya baraka ra, ka juguya ban pewu o ni ɔɔɔon ce. ¹⁷ A nana hera kibaro diman fo aw yorojanmogow ye, ka hera kibaro diman fo yoro surunmogow ye. ¹⁸ Sabu Kirisita le sababu ra, ni an kera siya min o min ye, an beɛ be se ka Fa Ala ta jɛnɔɔɔnya soro, Nin Saninman* kelen sababu ra.

¹⁹ Ayiwa, o le koson aw te lonanw ye tuun, walama yoro were mogow, nka aw ni Ala ta mogɔ saninmanw kera i ko jamana kelen denw; aw ye Ala ta somogow le ye. ²⁰ Aw kera i n'a fo bonba, min jusiginan ye ciradenw* ni ciraw ye; Yesu Kirisita yere le ye o bon kabakuru folo ye. ²¹ Ale le baraka ra, bon kabakuruw be ɔɔɔon mina ka ja, ka ke Alabatosoba saninman ye, ka ke Matigi ta ye. ²² Ayiwa, Yesu ta jɛnɔɔɔnya ra, Ala ka aw lo ɔɔɔon fe ka aw ke i n'a fo bonba, ka aw ke Ala sigiyoro ye, Nin Saninman baraka ra.

3

*Kibaro Diman gundo yirara
(Kolɔsikaw 1.24-29; 2.1-3; Piyeri folo 1.10-12)*

¹ O le koson ne Poli, ne kera kasoden ye Yesu Kirisita togo koson, sabu ne be Kibaro Diman* waajuri kera aw siya were mogow* ye. ² Ala makarira ne ra cogo min na ka ne ke Kibaro Diman fobaga ye aw ye, sigiya t'a ra, aw yere ka o lon. ³ Ala yere le ka o gundo yira ne ra; ne ka o le doonin fo aw ye ka ban ne ta sebe konɔ. ⁴ Ni aw ka o karan, Ala ka hakiri min di ne ma ka o gundo faamu Kirisita* ta ko ra, aw yere bena o ye.

⁵ Mogɔ minw temena folofolo, Ala tun ma o gundo yira olugu ra, i n'a fo a k'a yira cogo min na sisan a ta ciraden saninmanw ni a ta cira saninmanw na Nin Saninman* baraka ra. ⁶ O gundo fle nin ye, ko Ala be fenɔuman minw mara a ta mogow ye, Yahudiyaw ni siya were mogow* beɛ bena o soro ɔɔɔon fe, ka jen ka ke i ko farikolo kelen; Ala ka layiri min ta Kibaro Diman sababu ra, Yesu Kirisita ta jɛnɔɔɔnya koson, o beɛ ninyoro be o ra fana.

⁷ Ayiwa, ne kera Ala ta baaraden ye o Kibaro Diman waajuri le koson, ka kapa ni Ala ta neema ye; a ka o neema ke ne ye a ta sebgaya baraka ra. ⁸ Ne min ye Ala ta mogo saninmanw bee ra fitini ye, Ala ka o neema ke ne ye, ko ne ye Kibaro Diman lase siya were mogow ma, o kibaro diman min ye Yesu Kirisita ta naforo banbari ye; ⁹ a ko ne ye o gundoko yira kene kan, janko bee ye a lon. Ala min ka fen bee dan, a tun ka o gundo dogonin to, kabini dununa ma dan folo; ¹⁰ janko lanabagaw ta jenkuu sababu ra, masayaw ni kuntigiya minw be sankolo yorow ra, olugu fana ye a lon sisan ko hakiritigiya be Ala fe fen bee ra, ani ko bee ra. ¹¹ Ala tun ka o kow latige kabini dununa ma dan folo, ka na o ke an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ¹² Ale ta jengogonya le koson, an be se ka madon Ala ra ni jagbeleya ye lanaya sababu ra, siranya te ke an na.

¹³ Ayiwa, ne balemaw, toro min be ne kan aw koson, o kana aw fari faga; o ye aw ta kunkortasababu le ye.

Poli ta daariri kun ye Kirisita ta kanuya ko ye

¹⁴ O le koson ne be ne kinbiri gban ka Fa Ala daari; ¹⁵ ale le ye danfenw bee Fa ye, dugukolo kan, ani sankolo kon. ¹⁶ Ne be a daari ko a ta Nin Saninman* ye baraka don aw jusukun na, ka kapa ni a ta noro bonya ye, ¹⁷ ani ko Kirisita* ye sigi aw jusukun na lanaya baraka ra, janko aw ye to kanuya ra, i ko yiri liliw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lo a jusiginan kan cogo min na; ¹⁸ ni o kera, aw ni Ala ta mogo saninmanw bee bena Kirisita ta kanuya bonya lon, ani a janya, ani a dunya, ani a lo; ¹⁹ Kirisita ta kanuya min temena adamaden bee ta lonniya kan, aw bena se ka o lon, k'a to Ala ye aw jusukun fa o kanuya ra, fo ka aw wasa.

²⁰ Ayiwa, Ala le be se ka fen bee ke an ye ka teme an yere ta daariri bee kan, ani an ta miiriya bee kan pewu, a ta sebgaya sababu ra, o sebgaya min be an kon; ²¹ an ye bonya la ale Ala le kan lanabagaw ta jenkuu ce ma, Yesu Kirisita ta jengogonya ra, wagati bee, ani tuma bee! Amina.

4

Lanabagaw bee kera farikolo kelen ye

(Kolosikaw 3.12-14; Romukaw 12.4-8; Korentikaw folo 12.4-31)

¹ Ayiwa, ne min ye kasoden ye Matigi Yesu togo koson, ne be aw daari ko aw ye jija, janko Ala ka aw wele min kama, aw ye tagama ka kapa ni o ye. ² Aw ye aw yere majigi cogo bee ra, ka sabari jagon ye, ka mupu. Aw ye jagon ta kow sonmina ni kanuya ye. ³ Nin Saninman* ka aw ben ka aw ke kelen ye cogo min na, aw ye jija janko o ben ye to aw ni jagon ce, ka hera to aw ni jagon ce.

⁴ Farikolo kelen le be yi, ani Nin Saninman kelen; Ala ka aw wele ka jigi min di aw ma, o fana ye jigi kelen le ye. ⁵ Matigi kelen le be yi, ani lanaya kelen, ani batizeri kelen. ⁶ Ala kelen le be yi, min ye an bee Fa ye; a be an bee kunna, a be an bee fe, a be an bee jusukun na.

⁷ Ala neemara an ye ka fen do di an bee kelen kelen ma ka kapa ni Kirisita* yere ta sebgaya le ye. ⁸ O le koson a sebera ko:

«A yelenna san fe,

a tagara ni mogo minanin caman ye;

a ka fenw di mogow ma gbansan.»

⁹ K'a fo ko «a yelenna,» o koro le ye di? O koro le ye ko a konna le ka jigi ka na fo dugu ma, dugukolo kan folo. ¹⁰ O ra, min jigira, ale kelen le yelenna

fɔ ka taga tɛmɛ sankolo yɔrɔ bɛɛ konna, ka dunuɲa yɔrɔw bɛɛ fa ni a ta sebagaya ye.

¹¹ Ale le ka dɔw kɛ ciradenw* ye, ka dɔw kɛ ciraw ye, ka dɔw kɛ Kibaro Diman fɔbagaw ye, ka dɔw kɛ lanabagaw ta jenkuru kɔrɔsibagaw ye, ka dɔw kɛ lanabagaw karanbagaw ye. ¹² A ka o bɛɛ kɛ, janko o ye Ala ta mɔgo saninmanw labɛn Ala ta baara kama, k'a to Kirisita farikolo ye baraka sɔrɔ. ¹³ Ni o kɛra, lanaya baraka ra, ani Den min bɔra Ala ra*, o ta lonniya baraka ra, an bɛɛ bɛna kɛ kelen ye, ka kɛ mɔgɔkɔrɔbaw ye, ka se Kirisita yɛrɛ ta dafacogo hakeya ma. ¹⁴ O cogo ra, an tɛna to denmisɛnya ra tuun, ka to ka fifa ka taga fan bɛɛ ra mɔgolafiribagaw ta karan fɛ; o bɛ i ko fɔɲɔ, o bɛ mɔgɔw lafiri ni o ta ceguya ye, ka o tugu o yɛrɛ kɔ.

¹⁵ Nka ni an bɛ can fɔ ni kanuya ye, an ta lanaya bɛna bonya cogo bɛɛ ra Kirisita ta jɛnɲogonya ra, ale min ye lanabagaw ta jenkuru kuntigi ye. ¹⁶ O jenkuru yɔrɔw bɛɛ kelen kelen sirinin lo ɲogɔn na ka kɛ farikolo kelen ye ale Kirisita le baraka ra. Ni farikolo yɔrɔ bɛɛ kelen kelen bɛ a ta baara kɛ, farikolo bɛɛ lajennin bɛ bonya o cogo le ra kanuya ra.

Lanabagaw ta tagamacogokura
(*Kɔlɔsikaw 3.1-16; Galasikaw 5.10-25*)

¹⁷ Ayiwa, ne balemaw, sisan ne bɛna min fɔ aw ye k'a gbɛleya Matigi kosɔn, o ye nin ye: aw lanabagaw man kan ka tagama i ko siya wɛrɛ mɔgɔw*; olugu bɛ tagamana ka kaɲa ni o ta hakirintanya le ye. ¹⁸ O hakiri finnin lo, Ala bɛ ɲanamanyakura min di, o ka o yɛrɛ nin bɔ o ra o ta kolɔnbariya ni o ta jusukungbɛleya kosɔn. ¹⁹ A kɛra ten, maroya kisɛ kelen tɛ o ra tuun; o ka o yɛrɛ bla marobariyakow ra, o bɛ kojugu suguya bɛɛ kɛ, o tɛ o yɛrɛ mina.

²⁰ Ayiwa, Yesu Kirisita ka aw karan min na, o tɛ o ye! ²¹ Sigiya t'a ra, aw ka Yesu ko mɛn, aw ka a ta karan lon, k'a lon ko can lo. ²² O ra, aw tun bɛ tagama cogo min na fɔlɔfɔlɔ, aw ye o cogo dabla pewu; o kokɔrɔw nege le bɛ mɔgɔw lafiri ka halakiri lase o ma. ²³ O kosɔn aw y'a to aw hakiri ni aw ta miiriya bɛɛ ye yɛlɛma, ka kɛ kura ye. ²⁴ Aw ye tagama cogokura ra; o le bennin bɛ ni Ala cogo ye; o ye terenninya ni saninyari ye, ka kaɲa ni can ye.

²⁵ O kosɔn aw ye faninya dabla, aw bɛɛ kelen kelen ye can fɔ ɲogɔn ye; sabu an bɛɛ sirira ɲogɔn na, ka kɛ ɲogɔn farikolo yɔrɔ dɔ ye.

²⁶ Ni aw dimina, aw kana a to dimi ye aw bla jurumun na; aw kana a to tere ye ben ka aw diminin to. ²⁷ Aw kana a to Setana ye cogo sɔrɔ ka aw kɔrɔbɔ.

²⁸ Ni dɔ tun ye son ye, o tigi ye sonyari dabla; a ye jija ka baara kɛ a yɛrɛ ye, baara min bɛ se ka a nafa, janko ale yɛrɛ ye se ka dɛsɛbagatɔ dɔw dɛmɛ.

²⁹ Aw kana a to kumakanjugu si ye bɔ aw da ra. Kuma min bɛ se ka dɔ fara balemaw ta lanaya kan, kuma min bɛ se ka mɔgo mako ɲa, ka baraka don aw lamɛnbagaw ra, aw ye o le fɔ.

³⁰ Aw kana Ala Nin Saninman* ɲanasisi; ale le ye Ala boronɔ taga-masiyɛn ye aw kan, ko lon dɔ Ala bɛna aw kunmabɔ pewu. ³¹ O le kosɔn aw ye jusumangboya ni dimi ni jusubɔ ni wɔyɔ ni ɲogɔnkɔrɔfɔ bɛɛ dabla; aw ye juguya suguya bɛɛ dabla. ³² Aw ye kopuman kɛ ɲogɔn ye, ka hina ɲogɔn na, ka yafa ɲogɔn ma, i n'a fɔ Ala yafara aw ma cogo min na Yesu Kirisita kosɔn.

5

*Lanabagaw ka kan ka tagama yeelen na
(Tesalonikikaw fɔlɔ 4.1-8; Korantikaw fɔlɔ 6.9-11)*

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw minw kera Ala den kanuninw ye, aw ka kan ka ke Ala ladegibagaw le ye. ² Aw ye tagama kanuya ra i n'a fɔ Kirisita* yere ka an kanu cogo min na, fɔ ka a yere di Ala ma an koson, i ko sarakafen, ani saraka fagata min kasa ka di Ala ye.

³ Ayiwa, jatoya, ani ko saninyabari suguya o suguya, ani natabaya, o togo yere kana fɔ aw ce ra; sabu o kow te ben Ala ta mogo saninmanw ce ra. ⁴ A daganin te fana ko marobariyakuma ye men aw da ra, walama kumakunntanw, walama naganagakanw; o man ni. Aw ye baraka le la Ala ye. ⁵ Sabu aw ye la a ra ko mogo o mogo be jatoya ke, walama ko saninyabariw, walama natabaya min ni joson be ka kan, o mogow si nin te Ala ni Kirisita ta Masaya* ra.

⁶ Aw kana a to mogo si ye aw lafiri ni kuma gbansan were ye, sabu o ko nogonw le b'a to Ala ta dimi be se Ala kanblabagaw ma. ⁷ O koson aw kana don o mogow ta jen ra fiyewu.

⁸ Fɔlɔfɔlɔ aw tun be dibi ra, nka sisan aw be yeelen na, Matigi ta jennogonya ra; o le koson aw ye tagama i ko mogo minw be yeelen na. ⁹ Sabu minw be yeelen na, olugu be numanya ni terenninya ni can sira le tagama.

¹⁰ Ko minw ka di Ala ye, aw ye jija ka o faranfasi k'a lon. ¹¹ Mogow be ko nafantan minw ke dibi ra, aw kana aw sen don o kow ra fiyewu; nka aw ye o kewalew fɔ kene kan. ¹² Sabu o mogow be ko minw ke dogo ra, o kow fori yere be maroya bla mogo ra. ¹³ O be min kera dogo ra, ni o ka fɔ kene kan, o ta jogo be yira ka gbeya; sabu ni fen o fen ka yira kene kan ka gbeya ka ban, o be yelema ka ke yeelen ye. ¹⁴ O le koson a fora ko:

«Ele min be sunogora, i kunu!

I kunu ka bo suw ce ra,

Kisibaga* bena yeelen bo i ye.»

¹⁵ Ayiwa, aw ye aw yere korosi ka aw tagamacogo lon. Aw kana ke hakirintanw ye, nka aw ye ke hakiritigiw ye. ¹⁶ Ala be wagati min di aw ma, aw ye o ke ka baaranuman le ke; sabu bi ta terew man ni. ¹⁷ O koson aw kana ke hakirintanw ye; nka Matigi sago ye min ye, aw ye jija ka o lon.

¹⁸ Aw kana dorɔ min ka panamini; o be mogo bla kopagamininw le ra. Nka aw y'a to Nin Saninman* ye aw fa.

¹⁹ Aw ye nogon ladi ni Zaburuw kitabu donkiriw ye, ani Alatan-dodonkiriw; aw ye o donkiriw la ka Matigi tando ni aw jusukun bee ye.

²⁰ Aw ye baraka la Fa Ala ye tuma bee, ani fen bee koson, an Matigi Yesu Kirisita togo ra.

²¹ Aw ye aw yere majigi nogon ye Kirisita* nasiran koson.

*Furuce ni a furumuso
(Kolɔsikaw 3.18-4.1; Piyeri fɔlɔ 2.18-25; 3.1-7)*

²² Ayiwa, musow, aw ye aw yere majigi aw ce w ye i ko aw be aw yere majigi Matigi ye cogo min na. ²³ Sabu ce le ye a muso kuntigi ye, i ko Kirisita ye lanabagaw ta jenkuru kuntigi ye cogo min na; lanabagaw kera i ko Kirisita farikolo, ale kera o Kisibaga* ye. ²⁴ O koson lanabagaw majiginin lo Kirisita ye cogo min na, musow fana ka kan ka o yere majigi o ce w ye o cogo ra, fen bee ra.

²⁵ Ayiwa, aw cew, aw ye aw musow kanu i ko Kirisita ka lanabagaw ta jenkuu kanu cogo min na, fo ka a yere di ka sa a koson, ²⁶ janko k'a ko k'a gbe ni ji ye, Kibaro Diman* kuma baraka ra, k'a saninya. ²⁷ A ka o ke, janko o jenkuu nɔɔɔroman ye lo ale yere na fe, nogo si kana ke a ra, walama nuguyoro, walama fen benbari, nka a saninyanin ni a jarakibari ye soro.

²⁸ Ayiwa, cew fana ka kan ka o musow kanu o cogo le ra, i ko o yere farikolo. Mogo min be a muso kanu, o tigi be a yere le kanu. ²⁹ Sabu mogo si te a yere farisogo koninya. Mogo be a farisogo baro, ka a janto a ra, i ko Kirisita ka a ke lanabagaw ta jenkuu ye cogo min na, ³⁰ sabu an bee kelen kelen be Kirisita farikolo yoro do le ye. ³¹ O koson a sebera ko: «Ce bena bo a face ni a bamuso koro ka noro a muso ra; o fla be jen ka ke mogo kelen ye.» ³² Nin kuma ye gundoba le ye; ne be o fora ka Kirisita ni lanabagaw ta jenkuu ta jengogonya le yira.

³³ A koro le ye fana ko aw cew bee kelen kelen ka kan ka aw ta muso kanu i ko aw yere, ko muso fana ka kan ka a ce bonya.

6

Denw ni o worobagaw

¹ Ayiwa, denmisenw, aw fana ye aw worobagaw kan mina ka kapa ni Matigi ta kuma ye; o le bennin be. ² A sebera ko: «I fa ni i ba bonya.» Ala ta sariya* ra, min fora ka layiri fara a kan, nin le kera o folo ye. ³ A layiri ye ko «janko i ye hera soro, ani ka sijan soro dugukolo kan.»

⁴ Ayiwa, aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti; aw ye o lamɔ ka na, ka o koro, ka o ladi ka kapa ni Matigi ta kuma ye.

Baaradenw ni o kuntigiw

⁵ Aw baaradenw, minw ye aw kuntigiw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina, ka baara ke o ye ni nasiran ni bonya ye, ani jusukungbenin ye, k'a ke i n'a fo aw b'a kera Kirisita* yere le ye. ⁶ Aw kana baara ke o na koro k'a ke i n'a fo aw b'a fe ka aw yere ko diya o ye doron; aw ye baara ke ni aw jusukun bee ye ka kapa ni Ala sago ye, i ko Kirisita ta baaradenw. ⁷ Aw ye baara ke ni aw jusukun bee ye, i n'a fo aw b'a kera Matigi le ye; aw kana a ke i n'a fo aw b'a kera mogow le ye. ⁸ Aw k'a lon ko ni i kera mogo o mogo ye, jon o, horon o, bee kelen kelen bena a ta sara soro Matigi fe, ka kapa ni a ta kopuman ye.

⁹ Aw kuntigiw, aw fana ye aw ta baaradenw minako na; aw kana fariya o ma, sabu aw k'a lon ko aw ni olugu bee ta Kuntigi be sankolo ra; ale te mogo bo mogo ra.

Lanabaga ta kerekeminanw

¹⁰ Ayiwa, kuma laban ye ko aw ye baraka don aw yere ra, an Matigi sababu ra, a ta baraka banbari sababu ra. ¹¹ O ra, Ala be kerekeminan minw di, aw ye o bee don aw yere ra, janko aw ye se ka lo ka Setana ni a ta nanbarakow kere. ¹² Sabu an te siyen tara ni adamadenw ye; an be siyen tara ni Setana ta masayaw le ye, ani a ta sebayaw, ani a ta fangatigiya minw be baara ke dibi ra dugukolo kan, ani a ta jina minw sigira dununa kunna kojugu kama.

¹³ O le koson, Ala be kerékeminan minw di aw ma, aw ye o bee ta, janko aw ye se ka se soro Setana kan wagatigbelenw na; aw ye a kere ka se fo a laban ma, o ko, aw lonin belen ye to aw no ra.

¹⁴ Aw ye aw yere laben ka a kono: aw ye can ke aw ta kurusijara ye, terenninya ye ke aw ta negederege ye, ¹⁵ Kibaro Diman* min be jususuma di, o waajuri ko ye ke aw jusu ra tuma bee; o ye ke aw sennasanbara ye. ¹⁶ Lanaya ye ke aw ta negebennan ye wagati bee; aw be Setana ta biye tasumamanw bee kono ka o faga ni o le ye. ¹⁷ Aw ye Ala ta kisiri ko ke aw ta negefugula ye, ka o biri aw kun na. Aw ye Nin Saninman* ta kerékemuru ta, min ye Ala ta Kuma ye.

¹⁸ Aw ye Ala daari Nin Saninman baraka ra tuma bee; aw ye daaririw, ani daaririgbelen suguya bee ke. Aw koni ye jija o ra yere le; aw kana o dabra. Aw ye Ala daari Ala ta mogo saninmanw bee ye. ¹⁹ Aw ye Ala daari ne ye fana, janko ni ne ka ne da yele, Ala ye a ta kuma don ne da ra ka Kibaro Diman gundo yira mogow ra, siranya kana ke ne ra. ²⁰ Ne ye o Kibaro Diman ta lasigiden le ye; o koson o ka negejoroko don ne ra. Aw ye Ala daari ne ye, janko ne ye Kibaro Diman fo a focogo ra, siranya kana ke ne ra.

Poli ta fori

²¹ Ayiwa, an balemace kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baaradenpuman ye, ale bena nin kow bee jafo aw ye, janko min be ne fe, ani ne be min kera, aw ye o lon. ²² Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fe, janko kibaroya minw be an fe yan, aw ye o lon, ani aw hakiri fana ye sigi.

²³ An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye hera ni kanuya di balemaw bee ma, ani lanaya. ²⁴ Mogo minw bee be an Matigi Yesu Kirisita kanu ni kanuya banbari ye, Ala ye neema olugu bee ye.

**Poli ka letere min ci
FILIPIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to kasobon na Romu (Kewalew 28.16). Poli tun ka Kibaro Diman waajuri ke Filipi dugu kono a ta tagama flanan wagati le ra (Kewalew 16.11-40). O wagati le ye Filipi ta lanabagaw ta jenkuru damina ye. O jenkuru le kera o yoro mara ta jenkuru folo ye. Filipi dugu be Geresi jamana sahiliyanfan na, Masedoni mara ra.

Filipikaw tun ka wari do ci Poli ma janko k'a deme a ta Kibaro Diman waajuri baara ra. Poli ka nin letere sebe janko ka o fo o koson.

Jenogonyanuman min tun be Poli ni Filipi lanabagaw ce, a ka o lakari, ka o tando o ta kewalepumanw koson. O ko, kogbelen minw tun ka ale yere soro Romu, a ka o fana lakari o ye. A ka Filipikaw ja gbeleya, ko o ye jija ka to lanaya ra, ka toro ni sege bee sonmina. A ko sani o ye o yere ta nafa doron jini, o ka kan ka o yere majigi jogon ye le, ka ben kelen ma kanuya ra. A k'a yira o ra fana ko Ala ka o kisi Yesu Kirisita kelenpe le baraka ra, lanaya sababu ra; Yahudiyaw ta sariya sira tagama no te.

Poli tun be kaso ra Kibaro Diman waajuri koson, a tun m'a lon min bena ke a laban ye, nka o bee n'a ta, a be nagari Yesu ta jenogonya koson. A b'a fe lanabagaw fana ye nagari Matigi ta jenogonya koson, ka toro sonmina, sabu lanabaga ta so ye sankolo le ye, nin dunupa te (3.20). Poli ko: «Ne balemaw, aw ye nagari Matigi ta jenogonya ra; ne be kosegi a kan: aw ye nagari yere le!» (4.4)

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-11)

Poli be a yere ta kow lakari (1.12-26)

Lanabagaw ka kan ka Kirisita le fe (1.27-2.18)

Timote ni Epafroditi ta baara (2.19-30)

Kirisita le be kisiri dafabaga ye, sariya te (3.1-4.9)

Poli ta forikan (4.10-23)

Poli ta fori

¹ Ne Poli ni Timote, Yesu Kirisita ta baaradenw, anw le be nin sebe ci Ala ta mogon saninmanw bee ma, minw bee be Filipi, Yesu Kirisita ta jenogonya ra; an b'a ci jenkuru korosibagaw ni a baarakebagaw ma.

² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

*Poli be Ala daari Filipikaw ye
(Kolosikaw 1.3-11)*

³ Ni ne ka miiri aw ta ko ra tuma o tuma, ne be Ala fo ka baraka la a ye. ⁴ Ni ne be Ala daari aw ye tuma o tuma, ne be o ke ni nagari le ye. ⁵ Sabu aw kera ne demebagaw ye Kibaro Diman* waajuri baara ra, kabini a lon folo ra fo ka na se sisan ma. ⁶ Ne lara a ra ko Ala min ka o naninyanuman don aw kono ka nin baaranuman ke, ale le bena aw deme ka o baara ke ka na, fo ka taga a laban Yesu Kirisita nalon na. ⁷ A bennin lo ko ne ye miiri ten aw ta ko ra, sabu aw ko ka gbelen ne ma kosebe. Ala ka neema min ke ne ye, aw bee ka aw ninyoro ta o ra; aw ka o ke wagati min ne be kasobon na negejoroko ra, ani wagati min ne be mogow waaju ka Kibaro

Diman can yira o ra. ⁸ Ala yere le ye ne seere ye ko ne be aw bee kanu kosebe, i n'a fo Yesu Kirisita be an kanu cogo min na.

⁹ Ne be Ala daari min na, o ye ko do ye to ka fara aw ta kanuya kan, lonniya ra, ani hakiritigiya ra, ¹⁰ janko aw ye kopuman ni kojugu lon ka bo jogon na, ka ke mogo jusukun gbeninw ye, ani mogo jarakibariw ye Kirisita* nalon na. ¹¹ Aw ta koketaw bee ye ke ka kapa ni terenninya ye, Yesu Kirisita baraka ra, ka bonya ni tandori la Ala kan.

Nanamanya be soro Kirisita le fe

¹² Ne balemaw, ne b'a fe aw y'a lon ko toro min sera ne ma, ko o kera sababu ye ka Kibaro Diman* lataga na le. ¹³ Sabu masaceba ta bonba konso, ani yoro tow bee ra yan, bee k'a lon ko ne sirira ni negejoro ko ye ka bla kaso ra Kirisita* togo le koson. ¹⁴ Ne ta kasorabla koson, an balema lanabaga caman ka o jigi la Matigi kan, ka do fara o ta jagbeleya kan; o be Ala ta Kuma fo mogow ye, hali o te siran.

¹⁵ Dow koni be Kirisita ta ko waajuri kera pangboya ni celiya le koson; nka dow fana b'a kera ni naninyanuman ye. ¹⁶ Olugu be o baara ke ni kanuya ye, sabu o k'a lon ko Ala le ka ne sigi, janko ne ye Kibaro Diman can yira mogow ra.

¹⁷ Nka tow koni, olugu be Kirisita ko waajuri kera k'a soro ne ta baara pangboya be o ra. Naninyajugu le be o konso; o b'a miiri ko ni o be o ke, o bena do fara ne ta toro kan ka ne to negejoro ko ra kaso ra yan.

¹⁸ Nka o si te ne na na foyi ye. Ni naninyajugu le ka ke o konso o, walama naninyanuman o, ni a kera cogo o cogo, ni Kirisita ko waajuri koni be kera ka ban, o be ne nagari, a fana bena ne nagari tuma bee. ¹⁹ Sabu ne k'a lon ko o kow laban bena ke ne kisisababu ye, aw ta daaririw baraka ra, ani Yesu Kirisita Nin Saninman* ta demeri baraka ra. ²⁰ Ne be o le makonona ni ne jusukun bee ye, ne jigi be o le kan; o tena ke maroyako ye ne fe fiyewu. Ne lanin b'a ra ko tuma bee ne b'a fe ka Kirisita le bonya, hali ni ne farikolo be toro cogo o cogo; ne panaman bena a bonya, ne ta saya fana bena a bonya.

²¹ Sabu ne ta dunupalatige kun ye Kirisita le ye, saya fana ye nafa le ye ne fe. ²² Nka ni a kera ko ne ta baara koson ne belen ka kan ka to dunupa ra yan, o tuma saya ni nanamanya, ne ka kan ka juman le ta ka juman to? Ne ma o lon! ²³ Ne ta miiriya be a fla bee kan: ne ye sa ka taga to ni Kirisita ye, o nege be ne ra; o le ka fisa kosebe. ²⁴ Nka aw koson, ne belen ye to dunupa ra yan, nafa be o ra. ²⁵ Sigiya t'a ra, ne yere fana k'a lon ko ne bena to dunupa ra yan, ka wagati dama ke aw korso; janko aw baraka ye bonya lanaya ra, ani janko aw ta nagari fana ye bonya lanaya ra. ²⁶ Ni ne sekora ka taga aw fe, o bena ke sababunuman ye k'a to aw ye nagari Yesu Kirisita ta jengonya ra ne ta ko ra.

Lanaya ta kere

(Tesalonikikaw folo 2.12-16; Heburuw 10.32-36)

²⁷ Nka aw koni ye tagama ka kapa ni Kirisita ta Kibaro Diman le ye, janko ni ne sera ka taga aw fle o, walama ni ne ma se ka taga o, ne y'a men ko aw jijara ka to kan kelen kan, ka kere ke ni miiriya kelen ye, janko lanaya ju ye sigi Kibaro Diman kan. ²⁸ Aw kana a to aw juguw ye siranya bla aw ra fiyewu. Olugu ta kewalew b'a yira ko o bena halaki, k'a soro aw tagamacogo b'a yira ko aw kisira. O fana bora Ala le ra. ²⁹ Sabu Ala ma neema an ye janko an ye la Kirisita ra doron de, a neemara an ye janko an ye toro fana a togo koson. ³⁰ Aw tun ka ne ye kere min na, ani ne be

o min na hali bi i n'a fɔ aw yere k'a lon cogo min na, aw fana be o kere jogon le ra.

2

Kirisita ta yeremajigiya ni a ta bonya

¹ Ayiwa, i n'a fɔ aw ka jususaaro soro Kirisita* ta jɛnjogonya ra, ka jagbeleya soro kanuya ra, i n'a fɔ aw benna kelen ma Nin Saninman* baraka ra, aw be makari jogon na, ka hina jogon na, ² o tuma aw ye aw ta miiriya ke kelen ye, janko ne ta jagari ye dafa; aw ta kanuya ye ke kelen ye, ka aw jusukun ke kelen ye, ka aw ta miiriya ke kelen ye. ³ Aw kana foyi ke janko ka sanga jogon ma, walama ka aw yere bonya gbansan; nka aw ye aw yere majigi ka tow fisaya ni aw yere ye. ⁴ Sani aw ye aw yere doron ta nafa jate, min be se ka tow nafa, aw bee kelen kelen ye o le jate. ⁵ Miiriya min tun be Yesu Kirisita fe, aw y'a to o miiriya kelen ye ke aw fana fe:

⁶ «Ale ni Ala cogo bee tun ka kan.

Nka a ma o ko ta ka noro a ra,
ko a be a yere kana ni Ala ye jagboya ra.

⁷ Nka a ka o bee to yi,
ka a yere ke i ko jon,
ka a yere ke i ko mogow tow.

A ka a yere ke mogow tow cogo ra.

⁸ A k'a yere majigi,
ka Ala kan mina,
ka son hali saya ma,
gbengbenyiri* ta saya yere.

⁹ O koson Ala ka a korota k'a sigi fen bee kunna,
ka togow di a ma,

togow min ka bon ni togow bee ye,

¹⁰ janko ni Yesu togow fora,
danfen o danfen be sankolo ra,
ani dugukolo kan, ani dugukolo jukoro,
o bee ye o kinbiri gban k'a bato.

¹¹ Mogow bee y'a lon ka a fɔ o da ra ko
Yesu Kirisita ye Matigi ye,
ka noro la Fa Ala togow kan.»

Lanabagaw tagamacogo

¹² Ayiwa, ne balema kanuninw, i n'a fɔ aw ka ne kan mina tuma bee, o ra, Ala ka aw kisi min kama, aw ye jija k'a to aw ta tagamacogo ye ben ni o ye, ka siran Ala ja, ka a bonya; a kana ke doron wagati min na ni ne be aw ce ra, nka hali ni ne te ni aw ye. ¹³ Sabu Ala yere le be a ta baraka don aw konɔ, k'a to aw ye son, ani k'a to aw ye se ka a sago ke, ka kana ni a yere ta latigeri ye kanuya ra.

¹⁴ Aw ye fen bee ke, a kana ke ni kumamisen ye, walama sɔsori, ¹⁵ janko aw ye ke mogow jarakibariw ye, ani mogow jusukun gbeninw; aw ye ke Ala denw ye, jarakiyoro te minw na bi mogow nanbaratow ni a mogowjuguw ce ra; aw ye ke yeelen ye o mogow ce ra dunuɲa konɔ ka manamana i ko lolow. ¹⁶ Kibaro Diman* min be panamanya di, aw ye o fɔ o ye; ni o kera, aw le bena ke ne kunkorotasababu ye Yesu Kirisita nalon na, k'a yira ko ne ta sege ni ne ta baara ma ke gbansan ye.

¹⁷ Nka hali ni o bɛna ne faga ka ne kɛ i ko saraka, ka o fara aw ta lanaya kan, ne bɛ pagari o ra le; ne bɛ pagari ni aw bɛɛ ye. ¹⁸ Aw fana ka kan ka pagari o ra, ka pagari ni ne ye.

*Timote ni Epafroditi ta baara
(Tesalonikikaw fɔlɔ 3.1-11)*

¹⁹ Ni Matigi Yesu ka sɔn k'a latige, yan ni dɔɔnin ne bɛna Timote ci aw fɛ yi, janko a ye taga aw feko lɔn ka na o kibaroya fɔ ne ye, ka ne hakiri sigi. ²⁰ Sabu mɔgɔ wɛrɛ tɛ ne fɛ yan min ni ne ta miiriyaw ye kelen ye, ani aw ta ko hami bɛ min na can ra. ²¹ Tɔw bɛɛ bɛ hamina o yɛrɛ ta nafa le ra; o tɛ hami Yesu Kirisita ta ko ra. ²² Nka aw yɛrɛ k'a lɔn ko Timote k'a yira ko ale ye baaradenɔnuman ye; a ka a yɛrɛ di Kibaro Diman* baara ma, ka baara kɛ ni ne ye i ko den ni a fa. ²³ O kosɔn ne ta ko bɛna bla boro min kan, ni ne ka o lɔn dɔɔn, ne bɛna Timote ci aw fɛ yi. ²⁴ Ne lanin bɛ Matigi ta numanya ra, ko a tɛna mɛɛn, ne yɛrɛ bɛna taga aw fɛ yi.

²⁵ Sani o cɛ, ne k'a miiri ko ne ka kan ka Epafroditi ci ka taga aw fɛ yi. Ale ye ne balema le ye, ani ne baarakeɔgɔn. A ka a ta fanga fara ne ta kan ka Kibaro Diman baara kɛ; ne mako tun bɛ fɛn minw na, aw ka ale le ci ka na o di ne ma.

²⁶ Aw lɔgɔ tun b'a ra kɔsɛbɛ; nka a fɔra a ye minke ko aw ka a ta bana ko mɛn, o ka a jusu tɔɔrɔ kɔsɛbɛ. ²⁷ Can lo a kɔni tun banara yɛrɛ le fɔ a bɛ pini ka sa. Nka Ala hinara a ra; a ma hina ale kelen na, a hinara ne yɛrɛ fana ra, ni o tɛ, ne ta panasisi tun bɛna bonya ka tɛmɛ. ²⁸ O kosɔn ne teliyara k'a ci aw fɛ, janko aw ye a ye ka ninsɔndiya, ani ne yɛrɛ ta panasisi ye nɔgɔya. ²⁹ Ni a sera yi, aw y'a kunbɛn ni pagari ye Matigi tɔgɔ kosɔn; aw ka kan ka o mɔgɔ nɔgɔnw le bonya. ³⁰ A tun bɛ pini ka sa Kirisita* ta baara le kosɔn. Ni aw tun bɛ ne kɔrɔ yan, aw tun bɛna baara min kɛ ne ye, a ka a yɛrɛ bla o le ra aw nɔ ra fɔ a nin tun bɛ pini ka to a ra.

3

*Terenninya bɛ sɔrɔ Kirisita le fɛ
(Galasikaw 5.1-6; Rɔmukaw 6.3-13; Korantikaw fɔlɔ 9.24-27; Piyeri flanan 1.5-11)*

¹ Ayiwa, sisan, ne balemaw, aw ye pagari Matigi ta jɛnɔgɔnya ra. Ne ka ko minw sɛbɛ aw ye ka ban, ka kɔsegi o kuma kelenw kan tuun, o man gbɛlɛn ne ma; o le fana bɛ aw bla sirapuman kan.

² Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi baarajugukebagaw ra; o ka jugu i ko wuruw, o ta kɛnɛsigiri ye gbansan le ye. ³ Anw le ka kɛnɛsigiri yɛrɛ sɔrɔ, anw minw bɛ Ala bato Nin Saninman* baraka ra, ka an ta bonya sɔrɔ Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra; an tɛ an jigi la an yɛrɛ ta kɛwalew kan.

⁴ Ni o tɛ, ne yɛrɛ tun bɛ se k'a fɔ ko ne bɛ ne jigi la ne yɛrɛ ta kɛwalew kan. Jɔn le bɛ se k'a fɔ ko a bɛ a jigi la a ta kɛwalew kan ka tɛmɛ ne kan? ⁵ Ne kɛnɛsigira ne woronin tere seeginan. Ne ye Izirayɛliden le ye, ne bɔra Boniyaminu ta gba ra; ne ye Heburu yɛrɛworo le ye. Ne tun ye sariya* siratagamabagaba le ye, Farisiw* ta diina ra. ⁶ Ni i ko jusu, o sariya ko kɛra ne jusu ra fɔ ne bɛ yaala ka lanabagaw tɔɔrɔ; ni i ko sariya sira tagama, mɔgɔ si tun tɛ se ka ne jaraki o ra. ⁷ Nka ne tun bɛ nafa sɔrɔ o ko minw na, sisan ne bɛ o jate fɛngbansanw le ye Yesu Kirisita kosɔn. ⁸ Ne yɛrɛ bɛ fɛn bɛɛ le jate fɛngbansan ye ne Matigi Yesu Kirisita lɔnniya kosɔn, o lɔnniya min nɔgɔn tɛ. Ale le kosɔn ne sɔnna ka ne boro bɔ o kow bɛɛ ra, ka o bɛɛ jate i ko pamapama, janko ne ye Kirisita* sɔrɔ, ⁹ ani ka to a ta jɛnɔgɔnya ra. Ne tɛ o sɔrɔ ne yɛrɛ ta terenninya sababu ra, sariya sira

tagama koson. Terenninya min be soro lanaya baraka ra Kirisita ra, ne b'a soro o le sababu ra; o terenninya be soro Ala fe lanaya sababu ra.

¹⁰ Ne b'a fe ka Kirisita yere le lon, ani se bagaya min ka a lakunu ka bo saya ra, ani ka ne ninyoro ta a ta torow ra, ka ke i ko ale yere, hali saya ra, ¹¹ janko ni a kera cogo o cogo, ne fana ye na kunu ka bo saya ra.

Lanaya ta bori

¹² A te i ko ne sera ne ta bori dan na ka a baraji soro ka ban de, walama ko ne ta ko bee pana ka ban le; o te. Nka ne be jija ne ta bori ra, janko ne ye a baraji soro, sabu Kirisita* ka ne mina ka ke a yere ta ye ka ban.

¹³ Ne balemaw, ne te a miirira ko ne sera ne ta bori dan ma ka a baraji soro ka ban de! Nka ko kelen le be ne kon; ne be ne ta miiriya bo ne ta kwalekorow kan; min be ne ja fe, ne be jija ka o le pini. ¹⁴ O koson ne be bori ka ne nasin ne ta bori dan ma, janko Ala ka an wele baraji min koson Yesu Kirisita sababu ra, ne ye o soro sankolo ra.

¹⁵ Ayiwa, an minw bee kera mogokorobaw ye lanaya ra, o le ka kan ka ke an bee ta miiriya ye. Nka ni miiriya were be aw fe nin ko ra, Ala yere bena can yira aw ra. ¹⁶ Nka, ni a kera cogo o cogo, an tagamana cogo min na fo ka na se bi ma, an ye taga ja o sira kelen kan.

¹⁷ Ne balemaw, aw ye ke ne ladegibagaw ye. Aw ka tagamacogo min soro anw na, minw be tagama ka kana ni o cogo ye, aw ye olugu fe ka o ladegi.

¹⁸ Sabu mogow caman be yi, olugu ka o yere ke Kirisita ta gbengbenyiri juguw le ye; ne ka o fo aw ye sinaga caman, nka hali bi ne kasito b'a fora aw ye tuun. ¹⁹ O mogow laban ye halakiri le ye; olugu konobara le ye o ta ala ye. Ko minw tun ka kan ka maroya bla o ra, o be o le ke o ta yerebonya kun ye; o ta hami bee be dunupa ta kow le kan.

²⁰ Nka anw koni, an ta sigiyoro be Ala le fe sankolo ra; an fana be an Kisibaga* Matigi Yesu Kirisita makonona k'a bo yi le. ²¹ A bena an farikolo bo barakantanya ra k'a ye lema k'a ke farikolokura noroman ye i ko ale yere ta; o se bagaya b'a fe, ka fen bee majigi ka bla a yere ta se bagaya korow.

4

Poli ta ladirikanw

(Filipikaw 2.1-3; Romukaw 16.1-4)

¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, aw logow be ne ra kosebe. Aw le ye ne ta nagari kun ye, ani ne ta masafugula. Ne balema kanuninw, aw ye jija ka to Matigi ta jennogonya ra.

² Minw ye ne balemamuso fla Evodi ni Sentisi ta ko ye, ne be o daari ko o ye ben kelen ma Matigi ta jennogonya ra. ³ Ele fana, ne baarakejogon kankelentigi, ne be i daari ko i ye o deme, janko o ye ben kelen ma; sabu olugu le ka kere ke ne kere fe ka ne deme Kibaro Diman* baara ra, olugu ni Kileman, ani ne baarakejogon tow, olugu minw togow sebenin lo panamanya kitabu konow.

⁴ Aw ye nagari Matigi ta jennogonya ra; ne be kosegi a kan: aw ye nagari!

⁵ Aw y'a to mogow bee ye aw lon ni sabari le ye, sabu Matigi natuma surunyara. ⁶ Aw kana hami foyi ra; nka ni aw mako be fen o fen na, aw ye o daari Ala fe; aw y'a daari, k'a ko gbeleya, ka baraka la Ala ye fana. ⁷ Ni o kera, Ala ta jususuma min ka bon ka teme adamadenw bee ta faamuri kan, o jususuma bena ke sababu ye k'a to aw jusukun ni aw ta miiriyaw ye to Yesu Kirisita kan.

⁸ Ayiwa, sisan, ne balemaw, fen o fen ye can ye, bonya be fen o fen na, fen o fen terennin lo, kojugu te fen o fen na, fen o fen ka di Ala ye, fen o fen bennin lo, fen o fen ka ni, mogo be se ka mogo tando fen o fen na, o fenw miiriya le ye ke aw jusukun na. ⁹ Ne ka aw karan min na, ani aw ka min soro ne fe, ani aw ka min men ne fe, ani aw ka kewale minw ye ne ra, aw ye o le ke. Ni o kera, hera tigi Ala bena ke ni aw ye.

*Poli ka Filipikaw fo
(Korentikaw flanan 9.6-15)*

¹⁰ Ne nagarira kosebe Matigi ta jennogonya ra, sabu aw k'a yira tuun ko ne ta ko be aw jusukun na. O miiriya tun be aw konko kakoro, nka aw tun ma a kecogo le soro folo. ¹¹ Ne te o fora ka ne ta fenntanya yira aw ra de! Sabu ni ne ta sorota ka ke fen o fen ye, o be ne wasa; ne ka ne yere degi o le ra. ¹² Ka panamanya fagantanya ra, ne be se o ra; ka panamanya fentigiya ra, ne be se o ra fana. Ne temena yoro o yoro, ni a gbeleyara cogo o cogo, ka domuni soro ka fa, walama ka to kongo ra, ne derira o ra; fentigiya ni fagantanya, ne derira o ra. ¹³ Ne be se ka fen bee ke Kirisita* baraka ra; ale le be baraka don ne ra. ¹⁴ O bee n'a ta, aw ka ne deme ne ta toro ra minke, o pana.

¹⁵ Ne balema Filipikaw, aw yere k'a lon ko kabini ne ka Kibaro Diman* waajuri damina ne bowagati ra Masedoni, ni aw ta jenkuru te, jenkuru si ma ke ne jennogon ye ka ne ta baara nafa soro, ani ka ne deme ni o borofen ye. ¹⁶ Aw doron le ka o ke; sabu hali tuma min ne tun be Tesaloniki, aw ka bonya ci ne ma fo sijaga fla, ka ne mako na. ¹⁷ A te i ko ne be bonya le jinina; ne be min fe, o ye ko aw ta kewalejumanw le ye caya, ka o ke aw ta baraji ye.

¹⁸ Aw ka fen o fen ci ne ma, ne ka o bee soro. Epafroditi nana o di ne ma, ne kera fentigi ye, ne wasara. O kera i ko saraka kasadiman; Ala be o saraka jognon le mina, o ka di a ye fana. ¹⁹ Ne ta Ala bena aw mako bee na, ka kana ni a ta fentigiya ni a ta bonya ye, Yesu Kirisita ta jennogonya ra. ²⁰ Bonya ye la an Fa Ala kan wagati bee. Amina.

Fori laban

²¹ Aw ye Ala ta mogo saninmanw bee fo Yesu Kirisita ta jennogonya ra. Balema minw be ni ne ye yan, olugu be aw fo fana. ²² Ala ta mogo saninmanw bee be aw fo; minw be baara ke masaceba Sezari ta so konko, olugu koni be aw fora kosebe.

²³ Matigi Yesu Kirisita ye nema aw bee ye.

**Poli ka letere min ci
KOLOSIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to kaso ra Romu (Kewalew 28.16). A be i n'a fo nin letere ni Efesikaw ta letere sebera wagati kelen na. An b'a ye ko o kitabu fla bora jogon fe fana. Kolosi tun ye Azi terebenyanfan dugu do ye.

Poli baarakajogon min tun ye Tisiki ye, ale le tagara ni nin letere fla bee ye. Poli tun ka Kibaro Diman* fo Efesi wagati min na, Epafirasi tun sonna Matigi Yesu ma o wagati le ra. Ale le nana ke sababu ye k'a to Kibaro Diman sera Kolosi dugu konɔ (1.7; 4.12). Kolosi ta lanabagaw ta ko tun ka bon Epafirasi ma kosebe. O koson a tun tagara Poli fe fo Romu.

Poli ka nin letere sebe o wagati le ra, k'a di a ma, ko a ye taga a di Kolosi lanabagaw ma, janko mogɔ minw tun be o lafirira ni karan werew ye, karan min ni Kibaro Diman te kelen ye, o ye o yere mabo o mogow ra. O waajurikebagaw tun be mogow karan sariya ta kow ni landaw le ra. Poli k'a yira ko ka o kow sira tagama, o be na ni yerebonya le ye; a te se ka mogɔ kisi (2.23). Yesu ta saya le be mogɔ kisi ka bo jurumun na (1.20).

Poli b'a yira fana ko lanabagaw kera farikolo kelen ye; o ka kan ka kanuya sira le tagama (3.14-15).

Nin kitabu be Kirisita ta Alaya ni a ta bonya yira an na; Ala ka ale le sigi fen bee kunna, sankolo konɔ, ani dugukolo kan. An be Ala ta cogo bee ye Yesu Kirisita le ra (1.15).

Kitabu konokow

Poli be Ala daari Kolosikaw ye (1.3-14)

Yesu Kirisita ta bonya ni a ta nooro (1.15-23)

Poli ka siyen min ta lanabagaw koson (1.24-2.5)

Lanabagaw ka kan ka o yere korosi mogolafiribagaw ra (2.6-23)

Lanabaga ta tagamacogokura (3.1-4.6)

Poli ta forikan (4.7-18)

Poli ta fori

(Efesikaw 1.15-19; Filipikaw 1.3-6; Tesalonikikaw folo 1.2-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye ka kapa ni Ala sago ye, ne ni an balemace Timote, ² anw be nin sebe ci Ala ta mogɔ saninmanw ma, minw ye an balema kankelentigiw ye Kolosi. An Fa Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Poli ta barakalari

³ Ni an be Ala daari aw ye, an be baraka la a ye tuma bee, ale min ye an Matigi Yesu Kirisita Fa ye; ⁴ sabu lanaya min be aw fe Yesu Kirisita ra, ani aw be Ala ta mogɔ saninmanw bee kanu cogo min na, an ka o kibaroya men. ⁵ Aw be o ke, sabu jigiya be aw fe sankolo ra. Kibaro Diman* min be can yira, aw konna ka o kuma min men, o le sababu ra, aw ka o jigiya soro. ⁶ O Kibaro Diman sera aw ma; a be tagara na dununa yoro bee ra, i ko yiri min be den, ka bonya, i n'a fo a kera aw fe cogo min na, kabini lon min na aw ka Ala ta neema ko men k'a faamu ka kapa ni can sira ye.

⁷ An baarakeɲɔgɔn kanunin Epafirasi, ale le ka aw karan o kow ra. Kirisita* ta baaraden kankelentigi lo; a be o baara ra aw le ye. ⁸ Nin Saninman* ka kanuya min don aw jusu ra, ale le nana o lakari an ye yan.

⁹ Ayiwa, o le kosɔn, kabini an fana ka o men, an tora Aladaari ra aw ye tuma bee, janko fen o fen ye Ala sago ye, aw ye o lon ka ja, ka hakiritigiya ni faamuri sɔrɔ Nin Saninman fe. ¹⁰ Ni o kera, aw tagamacogo bena Matigi wasa; aw ta koketaw bee bena diya a ye fana; aw bena se ka Ala sago ke ka kewaleɲuman suguya bee ke, ka aw baraka bonya Ala lonniya ra. ¹¹ Ala ye baraka don aw ra wagati bee ni a yere ta sebagainya nɔɔrɔman ye, janko aw ye jija lanaya ra ka fen bee muɲu.

¹² Aw ye baraka la Fa Ala ye, ka pagari, sabu a be fen minw di a ta mɔgo saninmanw ma, a ka se di aw ma k'a to aw ye aw ninyɔrɔ sɔrɔ o ra, ka to a ta masaya yeelen na. ¹³ Den kanunin min bɔra Ala ra*, Ala ka an bo Setana ta dibi fanga kɔrɔ ka an don o ta masaya ra. ¹⁴ Ale le sababu ra Ala ka an kunmabɔ, ka an ta jurumun yafa.

Kirisita be fen bee kunna

¹⁵ Mɔgo te se ka Ala ye, nka a be cogo min na, an be o ye Yesu Kirisita le ra; ale tun be yi, k'a sɔrɔ fen si ma dan folo. ¹⁶ Sabu fen bee danna ale le sababu ra sankolo kɔnɔ, ani dugukolo kan: fenyetaw ni fenyebariw, masayaw ni sebayaw, fangatigiya ni kuntigiya; a bee danna ale le sababu ra, a bee danna ale le kosɔn. ¹⁷ Ale le ye fen bee ra folo ye; ale le baraka ra fen bee be a no ra. ¹⁸ lanabagaw ta jenkuru* ye a farikolo ye, ale ye o farikolo kunkolo ye. Ale le ye damina ye, ale folo le kununa ka bo saya ra, janko ka ke fen bee kuntigi ye. ¹⁹ Sabu a diyara Ala ye ko Alaya dafanin bee ye sɔrɔ Yesu ra. ²⁰ Yesu sababu ra, Ala be ben don ale ni danfenw ce, dugukolo kan, ani sankolo ra, ka hera ke o ye Yesu jori ni a ta gbengbenyiri sababu ra.

²¹ Ayiwa, folofolo aw yɔrɔ tun ka jan Ala ra; aw tun ye a juguw ye aw ta miiriyajuguw ani aw ta kewalejuguw kosɔn. ²² Nka sisan Yesu saya baraka ra, Ala ka ben don ale ni aw ce, janko aw saninyanin ye se ka lo Ala ja kɔrɔ, no kana ke aw ra, jarakiyɔrɔ kana ke aw ra. ²³ Nka aw lonin ka kan ka to lanaya ra, foyi kana aw bo aw loyɔrɔ ra; aw ka jigiya min sɔrɔ Kibaro Diman lamenni fe, foyi kana aw mabɔ o jigiya ra. O Kibaro Diman min waajuri be kera mɔgow bee ye dunuɲa kɔnɔ, Ala ka ne Poli fana ke a ta baaraden ye o Kibaro Diman waajuri le kama.

Poli ta baara (Efesikaw 3.1-13; Korentikaw folo 2.7-13)

²⁴ Ayiwa, sisan ne be tɔrɔ min na aw kosɔn, ne be pagari o ra; sabu min ka Kirisita* ta tɔrɔw jen, ne farisogo ta tɔrɔ be o le farara a kan, ka tɔrɔ lanabagaw ta jenkuru ye, min ye a farikolo ye. ²⁵ Ala ka ne ke o jenkuru ta baaraden le ye, ko ne ye baara ke aw ye ka Ala ta Kuma gbeya ka a fo aw ye. ²⁶ O gundo le tun dogonin be tuma bee, wagati bee ta mɔgow ma; nka sisan a yirara Ala ta mɔgo saninmanw na. ²⁷ Nafaba ni bonya min be o gundo ra siya were mɔgow ta fan fe, Ala tun b'a fe lanabagaw ye o lon; o gundo fle nin: ni Kirisita be aw kɔnɔ, jigiya be aw fe ko aw bena don Ala ta nɔrɔ ra.

²⁸ An be ale ta ko waajuri le kera, ka mɔgow bee ladi, ka o karan ni Ala ta hakiritigiya ye, janko mɔgow bee baraka ye bonya lanaya ra Kirisita ta jenɲogonya ra. ²⁹ O le kosɔn ne be baara kera; Kirisita be baraka min di ne ma, o baraka le be sebagainya di ne ma, ne be siyen ta ni o le ye.

2

Poli be kere min ke lanabagaw koson

¹ Ne balemaw, ne b'a fe ko aw y'a lon ko ne be kereba le kera aw koson, ani Lawodisekaw koson, ani minw bee ja ma la ne kan folo. ² Ne be o bee kera, janko o jusu ye suma; o ye ben kelen ma, ka to kanuya ra, ani Ala ye neema o ye, ka faamuri dafanin di o ma, ka Ala ta gundo lon, o gundo min ye Kirisita* ye. ³ Hakiritigiya bee, ani lonniya bee gundo dogonin be Kirisita le ra.

⁴ Ne be o fora aw ye, janko mogo si kana aw lafiri ni kumakan diman were ye. ⁵ Aw y'a lon ko hali ni ne te ni aw ye, a be i n'a fo ne be yi le; aw bennin be ka aw ta kow ke ka ja cogo min na, ani aw ka lanaya mina sobe ra cogo min na Kirisita* ta jengogonya ra, a be i n'a fo ne be o yera, o fana be ne jagari le.

Nanamanya be soro Kirisita fe

⁶ Ayiwa, aw sonna Matigi Yesu Kirisita ma cogo min na, hali bi aw ye jija ka to o sira kan. ⁷ Aw ye to a ta jengogonya ra i ko yiri lalinw be don dugukolo ra cogo min na, ani i ko bon be lo a jusiginan kan cogo min na; aw ye aw baraka bonya lanaya ra i n'a fo aw karanna cogo min na; aw ta barakalari fana ye caya.

⁸ Aw ye aw yere korosi, janko mogo si kana aw nege ka aw mina ni a yere ta hakiritigiya ye, ka aw lafiri ni kuma gbansanw ye; o be o ke ka kana ni adamadenw ta landakow le ye, ani dununa ta batofen gbansan barakantanw; o t'a ke ka kana ni Kirisita* ta karan ye. ⁹ Sabu Alaya dafanin bee be Kirisita farikolo ra. ¹⁰ Aw be fen bee soro ka wasa ale baraka le ra, sabu ale le ye kuntigiyaw bee, ani fangatigiyaw bee kuntigi ye.

¹¹ Aw ka kenegiri soro ale le fe, kenegiri min te mogo boro no ye; o koro ye ko aw bora aw ta jogokoro ni aw ta jurumunw na. O ye Kirisita ta kenegiri le ye. ¹² Aw batizera minke, a kera i n'a fo aw su donna ni Kirisita ye, ka soro ka kunu ni a ye, ka ke a ta jengogonya ra; sabu aw lara Ala ta sebgaya ra, o sebgaya min ka Kirisita kunu ka bo saya ra.

¹³ Ayiwa, aw tun sanin lo aw ta jurumunw koson, ani aw ta kenegibariya koson; nka Ala ka panamanyakura di aw ma Kirisita ta jengogonya ra. A ka an ta jurumunw bee yafa an ma. ¹⁴ An ta kojugu minw tun sebera ka bla an kama ka an jaraki ko an ka sariya* cen, Kirisita ka o bee josi ka bo yi a ta saya baraka ra gbengbenyiri* kan. ¹⁵ A ka Setana ta fangatigiyaw, ani a ta kuntigiyaw bosu a ra, ka o yira kene kan bee ja na; a ka se soro o kan a ta saya le baraka ra gbengbenyiri kan.

Lanaya ni adamadenw ta landaw

¹⁶ O koson aw kana son mogo si ye aw jaraki aw ta domuniko ra, walama aw ta minniko ra, walama ko mun na aw te janagbelonw ni karokuraw ni Nenekirilonw* jate. ¹⁷ O fenw bee tun ye fen nataw ja doron le ye; nka min kera a yere ye, o be soro Kirisita* le ra. ¹⁸ Aw kana a to mogo si ye na aw jaraki, ko ale ye mogo majiginin ye, ani ko ale be melekew ye ka o bato. Ni o mogow be fen o fen ke, o b'a fo ko Ala le ka o yira o ra; o ta yerebonya ye fu le ye, o ta miiriyaw bee bora o yere le ra. ¹⁹ Kirisita min ye fen bee kuntigi ye, o te son ka noro o ra; k'a soro ale le baraka ra lanabagaw bee lajennin be baraka soro, ka bonya ka kana ni Ala sago ye, ka jen ka ke kelen ye i ko farikolo kolotugudaw ni a fasaw be jagon mina cogo min na.

²⁰ I n'a fɔ aw sara ni Kirisita ye, o tuma aw nin bɔra dunuɔa ta batofen gbansan barakantanw ta kow ra. Ayiwa, mun kosɔn aw b'a to o ye o sariyaw sigi aw kan tuun, k'a ke i n'a fɔ aw jigi be nin dunuɔa ta kow le kan? Ko: ²¹ «I kana nin mina de! I kana nin nene de! I kana maga nin na de!» ²² K'a sɔrɔ o fenw ye domunifen gbansan le ye; ni a domuna ka ban, a te se ka ke foyi were ye tuun. O kow bee ye adamadenw ta sariya sigininw ani o ta kolatigeninw le ye. ²³ Can lo, a bɔra hakiritigiya sira fe; sabu o mɔgɔw be o yere jagboya ka o batori ke, o be o yere majigi ka o yere jagboya ka ko dɔw ke ka o farikolo tɔrɔ. Nka baraka foyi te o kow si ra min be se ka mɔgɔ tanga jurumun ma.

3

Lanabagaw ta panamanyakura

(Filipikaw 3.18-21; Yuhana folo 3.1-3; Efesikaw 5.3-20; 4.17-21)

¹ Ayiwa, i n'a fɔ aw kununa ka bɔ saya ra ni Kirisita* ye, o tuma fen minw be Ala fe san fe, aw ye o le pini; Kirisita siginin be o yɔrɔ le ra Ala kininboroyanfan fe. ² Fen minw be Ala fe san fe, aw ye miiri o le ra; fen minw ye dugukolo ta fenw ye, aw kana miiri o ra; ³ sabu aw sara, aw ta panamanya dogonin lo ni Kirisita ye Ala fe. ⁴ Aw ta panamanya ye Kirisita le ye; ni ale yirara kene kan lon min na, aw fana bena bɔ kene kan, ka ke ni a ye a ta nɔrɔ ra.

⁵ O kosɔn aw ye aw ta jogokɔrɔw bee dabra: jatɔya, ani nɔgɔninya, ani jarabijugu, ani negejuguw, ani natabaya min ni josɔn bee ka kan. ⁶ [Minw te sɔn ka Ala kan mina,] o kow le b'a to Ala ta kiti bena se olugu ma. ⁷ Aw tun be tagamana o cogo le ra folofolo, tuma min na aw tun be aw ta jurumunw na. ⁸ Nka sisan aw ye o kow bee dabra: jusubɔ, dimi, kɔnɔnɔjuguya, nenini, ani marobariyakuma min o min be se ka bɔ aw da ra. ⁹ Aw kana faninya tige nɔgɔn ye, sabu aw ka aw jogokɔrɔw, ani aw ta kewalekɔrɔw bee bɔ aw yere ra, ¹⁰ ka jogokura don aw yere ra; o kosɔn dɔ be farara aw ta lonniya kan lon o lon, janko aw ta cogo ye ke i n'a fɔ Kirisita yere, ale min be o jogokura di aw ma.

¹¹ Ayiwa, o kosɔn ni i ye siya were mɔgɔ ye walama Yahudiya o, ni i kenesigira walama ni i ma kenesigi o, ni i ye karanbari ye walama kongoso mɔgɔ o, ni i ye jon ye walama hɔrɔn o, o si te jate tuun; Kirisita le ye fen bee ye, ale le be an bee jusukun na.

Lanabagaw ka kan ka nɔgɔn demɛ

¹² O le kosɔn, i n'a fɔ Ala ka aw panawoloma, ka aw ke a ta mɔgɔ saninmanw ye, ani a ta mɔgɔ kanuninw, aw fana ye hina nɔgɔn na, ka kopuman ke nɔgɔn ye, ka aw yere majigi nɔgɔn ye, ka aw jusu suma nɔgɔn kɔrɔ, ka muɔu nɔgɔn kɔrɔ. ¹³ Aw ye nɔgɔn ta kow sɔnmina, ka yafa nɔgɔn ma. Ni dɔ ka dɔ hake ta, aw ye yafa nɔgɔn ma i ko Kirisita yafara aw ma cogo min na.

¹⁴ Nka, ka fara o bee lajennin kan, aw ye nɔgɔn kanu; o le bena aw ta kow bee siri nɔgɔn na k'a dafa. ¹⁵ Ala ka aw wele Kirisita ta hera le kama, ka aw ke farikolo kelen ye; o hera ye aw jusukun fa, aw ye aw ta ko bee latige ka kapa ni o ye. Aw ye baraka la Ala ye fana. ¹⁶ Aw y'a to Kirisita ta kuma ye sigi aw kɔnɔ, ka aw jusukun fa. Aw ye hakiri di nɔgɔn ma, ka nɔgɔn ladi hakiritigiya ra ni Zaburuw kitabu donkiriw ye, ani Alatandodonkiriw, ani Alabatodonkiriw. Aw ye o donkiriw la ni aw jusukun bee ye, ka baraka la Ala ye.

¹⁷ Ni aw be fen o fen ke, kuma o, kewale o, aw ye o bee ke Matigi Yesu togo koson, ka baraka la Fa Ala ye, a togo koson.

Lanabaga ka kan ka min ke a somogow ye
(Efesikaw 5.22-33; 6.1-9; Piyeri folo 2.18-25; 3.1-7)

¹⁸ Ayiwa, musow, aw ye aw yere majigi aw cew ye; o le be ben ni Matigi sago ye.

¹⁹ Aw cew fana, aw ye aw musow kanu; aw kana o minako juguya.

²⁰ Aw denmisenw, aw fana ye aw worobagaw kan mina fen bee ra, sabu o ka di Matigi ye.

²¹ Aw faw, aw kana aw ta denw lamuruti, k'a to o fari ye faga.

²² Aw baardenw, minw ye aw kuntigiw ye dugukolo kan yan, aw ye olugu kan mina fen bee ra. Aw kana baara ke o ja koru ka a ke doron i n'a fo aw b'a fe ka aw yere ko diya o ye; aw ye a ke ni jusukungbenin ye, Matigi yere nasiran koson. ²³ Ni aw be baara o baara ke, aw ye o ke ni aw jusukun bee ye, i n'a fo aw b'a kera Matigi le ye; a kana ke i n'a fo aw b'a kera mogow le ye. ²⁴ Sabu aw k'a lon ko Matigi ka fen minw layiri ta aw ye, a bena o di aw ma ka o ke aw ta sara ye. Aw ye baara ke Matigi Yesu Kirisita ye. ²⁵ Nka mogow min be baarajugu ke, o tigi bena sara ka kapa ni a ta baarajugu le ye fana, sabu Ala te mogow bo mogow ra.

4

¹ Ayiwa, aw kuntigiw, aw ye aw ta baardenw minako ja ni terenninya ni jusupuman ye, sabu aw k'a lon ko aw yere ta Kuntigi be sankolo ra.

Poli ta ladiri
(Efesikaw 6.18-20; 5.14-17)

² Aw ye jija Aladaari ra tuma bee; aw ye aw janto aw yere, ka to ka baraka la Ala ye. ³ Aw ye Ala daari an ye fana, janko ale yere ye an deme, ka cogonuman di an ma ka Kibaro Diman* fo, ka Kirisita* ta gundo yira mogow ra k'a gbeya; o gundo le koson o ka ne siri ni negejoroko ye kaso ra yan. ⁴ Aw ye Ala daari ne ye janko ne ye se ka o gundo fo i ko ne ka kan k'a fo cogo min na. ⁵ Aw ye aw tagamacogo lon lanabariw ce ra; Ala be wagati min di aw ma, aw ye o ke ka baaranuman le ke. ⁶ Aw y'a to aw darakumaw ye ke neema kumaw ye, kogow be kuma minw na, janko aw ye mogow bee jaabicogo lon.

Fori laban

⁷ Ayiwa, an balemace kanunin Tisiki, min ye Matigi ta baarden kankelentigi ye, ani ne baarakeogon, Matigi ta baara ra, ale bena taga ne ta kibaroyaw bee lase aw ma. ⁸ Ne k'a lawuri a kama k'a ci aw fe, janko an be cogo min na yan, aw ye o lon, ani aw hakiri fana ye sigi. ⁹ An balemace kanunin min ye an balemace kankelentigi Onezimu ye, ne ka o ci ni a ye; aw ta mogow do lo. Fen o fen be kera yan, o bena taga o bee lakari aw ye.

¹⁰ Sitariki, min ye ne kasodenogon do ye, ale be aw fo, ani Marika, Barinabasi balemace. Ne tun ka ale ta ko le fo aw ye, ko ni a sera aw fe yi, aw y'a minako ja. ¹¹ Yesu min be wele ko Yutusi, ale fana be aw fo. Yahudiya lanabagaw ra olugu doron le ka baara ke ni ne ye ka Ala ta Masaya* ko fo mogow ye; o ka ne jusu saaro kosebe.

¹² Epafirasi min ye aw ta mogow do fana ye, ale be aw fo. Yesu Kirisita ta baarden yere lo; a jijanin lo Aladaari ra aw ye kosebe, janko aw ta lanaya ye bonya, aw ye to kan kelen kan, ka son tuma bee ka Ala sago ke. ¹³ Aw ni Lawodisekaw ani Hirapolisikaw, aw ta ko be Epafirasi jusukun na kosebe;

ne ye o seere ye. ¹⁴ An ta dokotoroce kanunin Luka be aw fo; Demasi fana be aw fo.

¹⁵ An balema minw be Lawodise, aw ye olugu fo, ka Nenfa fo, ani lanabaga minw be lajen a ta so kono. ¹⁶ Ni aw ka nin sebe karan, aw ye jija k'a to Lawodise lanabagaw fana y'a soro k'a karan; min bena bo Lawodise ka na di aw ma, aw fana ye o karan. ¹⁷ Aw y'a fo Arisipi ye ko ne ko, ko Matigi ka baara min karifa a ma, ko a ye a janto o ra, ka a ke ka ja.

¹⁸ Ne yere Poli boro le be nin sebera sisan: «Ne Poli be aw fo.» Aw ye aw hakiri to a ra ko ne sirinin lo negejoro ko ra kaso ra yan.

Ala ye nema aw ye!

**Poli ka letere folo min ci
TESALONIKIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe k'a to Korenti dugu konɔ. Nin letere le kera Poli ta leterew bee ra flanan ye; Galasikaw ta kitabu kera folo ye. Tesaloniki tun ye Masedoni mara duguba le ye.

Poli ta tagama flanan na, a ka Kibaro Diman* fo Tesaloniki minke, mogo dow tun sonna Ala ta kuma ma o dugu konɔ. Nka Yahudiya dow nana mankan wuri minke, Poli bora dugu konɔ (Kewalew 17.5-10). A bora o le ra Tesaloniki ka taga Bere, ka bo Bere ka taga Ateni. A tora Ateni k'a jennogon Timote ci ka taga Tesaloniki ka taga lanabagaw fe. Ale yere tagara Korenti (3.1-3). Timote sekora ka na Poli soro Korenti; a ka Tesaloniki lanabagaw ta kibaroya minw di a ma, o kumaw ka Poli ninsondiya; nka tooro minw ka Tesalonikikaw ta lanaya sumaya, a ka o fana fo Poli ye. O koson Poli tora Korenti ka nin letere sebe k'a ci Tesalonikikaw ma, janko ka o ja gbeleya; a ka o ta jininkariw fana jaabi.

Poli tun t'a fe tooro, walama fen were ye Tesalonikikaw ta lanaya cen. O koson a ka o ta jininkariw jaabi. Tesalonikika dow tun b'a miiri ko Yesu Kirisita natuma sera ka ban; ko ni a nana, ko lanabaga minw sara ka ban, olugu tena taga ni Yesu ye. Poli ka olugu jaabi ko ni Yesu nana, lanabaga minw sara, ani minw panaman lo, o bee beta taga ni Yesu ye (4.16; 5.10).

O ra, a be lanabagaw ja gbeleya, ko o ka kan ka tooro sonmina, ka timinadiya ka baara ke, sani Yesu ye na (5.14,16).

Kitabu konokow

Poli be Ala fo Tesalonikikaw ta lanaya koson (1-3)

Lanabaga ka kan ka tagama ka kana ni Ala sago ye (4.1-12)

Matigi Yesu nacogo (4.13-5.11)

Lanabagaw ta baara (5.12-22)

Ladirikanw, ani forikanw (5.23-28)

*Poli ni a baarakejogonw ta fori
(Filipikaw 1.3-6; Kolosikaw 1.3-8)*

¹ Ne Poli ni Silasi ni Timote, anw be nin sebe ci Tesaloniki lanabagaw ta jenkuru ma, minw be an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta jennogonya ra; Ala ye neema aw ye, ka hera ke aw ye. ² An be baraka la Ala ye tuma bee aw bee koson, ka an hakiri to aw ra an ta Aladaariw ra.

Tesalonikikaw ta lanaya ko diyara Poli ye

³ Aw ka kewale minw ke ka kana ni aw ta lanaya ye, ani aw ka baara min ke aw ta kanuya koson, ani aw ka aw jigi sigi an Matigi Yesu Kirisita kan ni baraka min ye, an hakiri be o ra tuma bee an Fa Ala ja koro. ⁴ An balemaw, aw minw ye Ala ta mogo kanuninw ye, an k'a lon ko Ala ka aw panawoloma ka aw ke a ta ye. ⁵ Sabu an ka Kibaro Diman* min fo aw ye, o waajuri tun ma dan darakuma dama ma, nka Nin Saninman* ta baraka tun be a kan, k'a yira ko sigiya si te a ra. An tun be tagama cogo min na aw ce ra aw yere ta nafa koson, aw ka o lon fana. ⁶ Aw koni kera an ladegibagaw ye, ani Matigi yere ladegibagaw; sabu aw ka tooro caman le sonmina ka son Ala ta kuma ma, fo ka jagari Nin Saninman baraka ra.

⁷ O ra, Masedoni mara, ani Akayi mara lanabagaw bεε be aw ta tagamacogonuman le fle ka o ladegi. ⁸ Matigi ta kuma bora aw fe yi ka taga se fo Masedoni, ani Akayi; o doron te, nka aw yere ta lanaya, Ala ra, o ko sera yoro bεε. An yere te an yere sege ko an be aw ko fo mogwo ye tuun. ⁹ Hali an sera aw fe cogo min na, mogwo be o bεε lakari, ani aw yelemana ka son Ala ma cogo min na, ka aw ta batofenkoro to yi ka son ka Ala panaman bato, min ye Ala ye can ra. ¹⁰ Den min bora Ala ra*, Yesu, Ala ka min lakunu ka bo saya ra, aw be o makonona ka bo sankolo ra; ale le be an kisi ka bo Ala ta kiti dimi koro.

2

Poli ka baara min ke Tesaloniki

(Kewalew 20.18-21,31-35; Korantikaw flanan 6.3-10; 12.12-15)

¹ Ne balemaw, aw yere k'a lon ko an ta tagako aw fe, o ma ke gbansan ye. ² Aw k'a lon ko mogwo ka an toro, ka an minako juguya Filipi dugu konu, nka o bεε n'a ta, an belen ka an jigi la an ta Ala kan, ka taga Ala ta Kibaro Diman* fo aw ye; o kera gbelya caman le konu. ³ An ma an ta waajuri ke janko ka mogwo lafiri, an m'a ke ni miirijugu ye, walama nanbara. ⁴ Nka Ala ka an segesege, k'a jigi la an kan, ka Kibaro Diman karifa an ma cogo min na, an fana b'a fo ten le; an te kuma ka an yere ko diya mogwo ye, nka an be an yere ko diya Ala le ye, ale min be mogwo jusukunnakow be segesege.

⁵ Ayiwa, aw yere k'a lon ko an ma mogwo nege ni an darakan ye fiyewu; an fana ma an ta waajuri ke nafa koson; Ala yere ye an seere ye. ⁶ An m'a ke janko mogwo ye an bonya; an ma bonya jini aw fe, walama mogwo werew fe. ⁷ K'a soro an tun be se ka an ta fanga sigi aw kan, ko anw ye Kirisita* ta ciradenw* le ye. Nka an ma o ke; an ka baara ke aw ce ra ni sabari le ye, ka aw mina i ko bamuso be a janto a denw na cogo min na. ⁸ Aw ta kanuya bonya koson an jusu ra, an tun t'a fe ka Ala ta Kibaro Diman doron lase aw ma, nka an tun labennin lo ka hali an yere nin di aw koson, sabu aw ko tun ka gbelen an ma kosebe.

⁹ Ne balemaw, aw hakiri be an ta baara ni an ta sege ra: Ka an to Ala ta Kibaro Diman waajuri ra, an ka baara ke su ni tere ka an yere baro, janko an kana ke doni ye mogwo si kan.

¹⁰ Aw ye an seerew ye, Ala fana ye an seere ye, ko ka an to aw lanabagaw ce ra yi, an tagamacogo tun saninyanin lo, a tun terennin lo, jarakiyoro tun te an na fana. ¹¹ Aw k'a lon fana ko an ka aw bεε kelen kelen mina i ko face be a denw mina cogo min na. ¹² An ka aw ladi, ka aw jusu saaro, k'a fo aw ye k'a gbelya ko aw ye aw tagamacogo kana ni Ala sago ye; ale le ka aw wele janko aw ye don a ta Masaya* ni a ta noro na.

¹³ An be baraka la Ala ye fana tuma bεε, sabu an ka Ala ta Kuma min fo aw ye, aw ma o mina i ko mogwo ta kuma, nka a be cogo min na, aw k'a mina ten, k'a lon ko Ala ta Kuma lo, ko o le be se ka baraka don aw lanabagaw ra.

¹⁴ An balemaw, Ala ta lanabagaw ta jenkuru minw be Yesu Kirisita ta jennogonya ra, Zude mara ra, aw ka olugu ta tagamacogo le ladegi; sabu Yahudiyaw ka olugu toro cogo min na, aw fana ta mogwo ka aw toro o cogo le ra. ¹⁵ O Yahudiyaw le ka Matigi Yesu faga, ani ciraw; o ka anw yere fana toro. O ta koketaw man di Ala ye; o ka mogwo bεε ke o yere juguw ye. ¹⁶ O be cogo jini ka an bari ka kisiri ko waajuri ke siya werew mogwo* ye; o cogo ra o be to ka do fara o ta jurumunw hakeya kan, k'a caya. Nka a laban, Ala ta dimi sera o ma.

Poli b'a fe ka Tesalonikikaw ye
(*Kewalew 17.14-16*)

¹⁷ An balemaw, an kɔni bɔra aw fe yi ka wagati dama min ke ni an ma jɔgɔn ye, o ka aw janafin bla an na kosebe. Nka hali ni an na tun te jɔgɔn na, an ta miiriya tun be aw kan. ¹⁸ O koson, an tun b'a fe ka taga bo aw fe yi; ne Poli kɔni, ne tun k'a latige sijagako caman, nka Setana ka an bari ka taga.

¹⁹ Ayiwa, jon le ye anw jigi ye, ani an ta jagari kun, ani an ta bonya kun? Aw le bena ke o ye an Matigi Yesu na kɔro, a nalon na. ²⁰ Can lo, aw le ye an ta bonya kun ye, ani an ta jagari kun.

3

Poli ka Timote ci Tesaloniki

¹ Ayiwa, an nana a ye ko an te se ka makononi ke tuun minke, an k'a latige ko an dama bena to Ateni, ² ko an be an balemace Timote ci aw fe yi, ale min ye an baarakejɔgɔn ye Ala ta baara ra Kibaro Diman waajuri ta ko ra, janko a ye aw baraka bonya, ka aw ja gbeyaya aw ta lanaya sira tagama ra, ³ janko tɔro min be aw kan sisan, o kana aw ta lanaya bo a no ra. Aw yere k'a lon ko Ala ka an wele o le kama. ⁴ Ka an to ni aw ye, an tun ka aw lasomi k'a fo aw ye ko tɔro caman bena se an ma; o le fana sera sisan; aw yere na b'a ra ka ban. ⁵ Ayiwa, an nana a ye ko an te se ka makononi ke tuun minke, an korotokojugu ka Timote ci, ko a ye taga aw ta lanaya kibaroya men, ka na o fo an ye; sabu ne tun be siranna ko Setana kana na aw nege ka aw lafiri, k'a to an ta baara ye ke baara gbansan ye.

Tesalonikikaw ta ko ka Poli jusu suma

⁶ Ayiwa, Timote bɔra aw fe yi, ka na kibaropuman fo an ye aw ta lanaya ko ra, ani aw ta kanuya; a ko aw hakiri be an na kosebe, ani ko an logo be aw ra i n'a fo aw fana logo be anw na cogo min na.

⁷ Ayiwa, ne balemaw, o kibaroya fora an ye minke, hali ka an to mapumanko ni tɔro ra, an jusu sumana aw ta ko ra, aw ta lanaya koson. ⁸ Ayiwa, sisan kɔni an ja gbeyayara, sabu an k'a lon ko aw ta lanaya be a no ra, Matigi ta jɛnjɔgɔnya ra.

⁹ Aw ta lanaya ko ka an jagari Ala na kɔro cogo min na, sisan an bena Ala fo cogo di sa o lanaya koson? ¹⁰ Su ni tere an be Ala daari, k'a daari kosebe, janko a y'a to an ye sira soro ka taga an na la aw kan; ni o kera, min ka aw ta lanaya jen, an bena aw karan o ra.

¹¹ Ayiwa, an Fa min ye Ala yere ye, ale ni an Matigi Yesu y'a to an ye sira soro ka se aw fe yi! ¹² Matigi ye do fara aw ta kanuya kan, ka aw ta kanuya bonya aw ni jɔgɔn ce, ani aw ni mogow bee ce, i ko anw yere be aw kanu cogo min na; ¹³ Ala ye baraka don aw ra, k'a to aw ye saninya, jarkiyoro kana ke aw ra an Fa Ala na koro, an Matigi Yesu nalon na ni a ta mogɔ saninmanw bee ye.

4

Tagamacogo min ka di Ala ye

(*Piyeri folo 1.14-16; 4.1-5; Efesikaw 5.3-8; Korantikaw folo 6.13-20*)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw ka kan ka tagama cogo min na ka aw yere ko diya Ala ye, an ka o yira aw ra; aw yere fana be o sira le tagamana ka ban. An be min jini aw fe sisan, ka aw daari Matigi Yesu togo ra, o ye ko aw belen ye do fara a kan.

² An ka ko minw soro Matigi Yesu fe ka aw karan o ra, aw yere ka o lon:
³ Ala sago ye ko aw ye saninya, ko aw ye aw yere mabo jatoya ra. ⁴ Aw bee kelen kelen ye to ni aw yere ta muso le ye, ka saninya, ka Ala togo bonya*.
⁵ Aw kana aw yere to jarabijuguw boro, i ko siya were mogo minw ma Ala lon. ⁶ Mogo si kana a balema nanbara, k'a togo nin kow ra; an ka o fo aw ye ka ban k'a gbeleya, ko Matigi bena o kow bee hake bo mogow ra. ⁷ Sabu Ala ma an wele saninyabariya kama; a ka an wele saninyari le kama. ⁸ O koson ni mogo min ka ban nin kuma ma, o tigi ma ban mogo kan ma; Ala min ka a ta Nin Saninman* di aw ma, a banna o le kan ma.

⁹ Ayiwa, ne balemaw, min koni kera jogonkanu ye, mogo te se ka do fo aw ye o ra tuun; sabu Ala ka aw yere karan ka ban ko aw ye jogon kanu. ¹⁰ Aw fana be o sira le tagamana ni Masedoni mara bee lajennin ta balemaw bee ye; nka an be aw ladi ko aw belen ye jija ka do fara a kan.

¹¹ Ayiwa, aw ye jija k'a to hera ye to aw ni jogon ce. Aw ye jija ka aw yere ta kow panabo; aw ye aw boro don baara do ra ka o ke, i n'a fo an k'a fo aw ye cogo min na kakoro. ¹² Ni o kera, lanabariw fana bena aw bonya; aw fana tena ke doni ye mogo si kunna.

*Matigi Yesu nako
(Korentikaw folo 15.19-58)*

¹³ Ayiwa, ne balemaw, an balema minw sara, an t'a fe aw ye to kolonbariya ra olugu ta fan fe, janko aw kana aw jusu kasi i ko mogo tow, jigi te minw fe. ¹⁴ An lara a ra cogo min na ko Yesu sara ka kunu, an lara a ra o cogo kelen na ko lanabaga minw sara, Ala bena olugu fana lakunu Yesu baraka ra, ka ke ni a ye.

¹⁵ Ayiwa, Matigi yere ka kuma min fo an ye, an be o fo aw ye, ko: Matigi Yesu nalon na, an mogo panamanw tena kon suw ja. ¹⁶ Sabu kumakan do bena bo, o ko meleke kuntigi do kan bena bo; o ko, Ala ta burufiyekan be bo. Ni o kera, Matigi Yesu yere be jigi ka bo sankolo ra. O tuma, minw sara ka o to Kirisita ta jenjogonya ra, olugu be kon ka kunu. ¹⁷ O ko, ni o kera, ka an lanabaga to minw panaman to, Matigi bena anw ta; an bee be jen ka taga ni tow ye sankaba kon, ka taga Matigi kunben san fe. O ra, an be to ni Matigi ye wagati bee. ¹⁸ Ayiwa, ne balemaw, aw ye jogon jusu saaro ni nin kumaw ye.

5

*Ka laben Matigi nalon kama
(Matiyu 24.36-51; Luka 12.35-40; Romukaw 13.11-14)*

¹ Ne balemaw, aw mako te a ra ko an ye do fo aw ye Matigi natuma ni a nawagati ko ra. ² Aw yere k'a lon kosebe ko Matigi nalon bena bara mogo bee ra i ko son be bara mogo ra cogo min na su fe. ³ Tuma min na mogow bena ke a fo ye ko: «An be hera ra! An laganfiyara!» O tuma le ra cenriba bena bara ka cun o kan, i ko konodimi be bara muso lasiritow ra cogo min na; o tena bosi fiyewu.

⁴ Nka ne balemaw, i n'a fo aw te dibi ra, o lon tena bara aw ra i ko son be bara mogo ra cogo min na. ⁵ Aw bee be tagama yeelen le ra; aw ye terefemogow le ye; an te sufemogow ye, walama dibiramogow. ⁶ O koson, an kana to sunogo ra i n'a fo tow. An ye an janto an yere, ka an yere minacogo lon. ⁷ Minw be sunogo, olugu be sunogo su fe le; minw

* **4:4** 4.4 Kitabu dow b'a fo ko: Bee kelen kelen ye a yere mina, ka a farikolo to saninya ni bonya ra.

fana be doro min ka panamini, olugu be o ke su fe le. ⁸ Nka an minw ye terefemogow ye, an ye an yere minacogo lon. An ye lanaya ni kanuya don an yere ra i ko negederege, ka kisiri ke an jigi ye, ka o ke i ko an ta negefugula. ⁹ Sabu Ala ma an dan a ta dimi kama; a ka an dan kisiri sorori le kama, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. ¹⁰ Yesu sara an koson janko ni an panaman lo o, ni an sara o, an ye panamanya ni ale ye.

¹¹ Ayiwa, o ra, aw ye jogon ladi, ka jogon baraka bonya i ko aw be a kera cogo min na ka ban.

Poli ta ladiw
(*Romukaw 12.17-21*)

¹² Ayiwa, ne balemaw, minw be segera ka aw karan lanaya sira ra, ani ka aw ladi Matigi ta sira tagama ra, an b'a pini aw fe ko aw ye olugu bonya.

¹³ Aw ye o jate kosebe, ka o kanu o ta baara koson.

Aw y'a to hera ye ke aw ni jogon ce.

¹⁴ An be aw daari, an balemaw, ko minw be o yere bla baarantanya ni yaala ra, ko aw ye sara olugu ra. Minw jusu kasira, aw ye olugu jusu saaro, ka barakantanw demedeme, ka mupu bee koru. ¹⁵ Aw ye aw yere korosi, aw kana a to do ye kojugu sara ni kojugu do were ye; aw ye jija ka kojuman le ke tuma bee aw ni jogon ce, ani k'a ke mogow bee ye fana.

¹⁶ Aw ye nagari tuma bee, ¹⁷ aw kana Aladaari dabra, ¹⁸ aw ye baraka la Ala ye fen bee ra; sabu Ala sago ye o le ye aw ta fan fe, Yesu Kirisita ta jennogonya ra.

¹⁹ Aw kana Nin Saninman* ta tasuma faga aw jusukun na. ²⁰ Aw kana ciraw ta kumaw mafiyenya. ²¹ Aw ye ko bee segesege; min ka ni, aw ye o mara; ²² aw ye aw yere mina kojugu suguya bee ma.

Poli ta fori

²³ Ayiwa, hera tigi Ala yere ye aw yoro bee saninya; a ye aw ta panamanya bee mara: aw hakiri, ani aw nin, ani aw farikolo, janko aw jarakibari ye to fo ka taga se an Matigi Yesu Kirisita nalon ma. ²⁴ Ala min ka aw wele, ale ye kankelentigi ye; ale le bena o ke.

²⁵ Ne balemaw, aw ye Ala daari anw ye.

²⁶ Aw ye balemaw bee fo ni kanuyafori ye.

²⁷ Ne b'a pini aw fe k'a gbelya, an Matigi Yesu koson, ko aw ye nin sebe karan balemaw bee ye.

²⁸ An Matigi Yesu Kirisita ye nema aw ye.

**Poli ka letere flanan min ci
TESALONIKIKAW
ma
Kitabu faamucogo**

Tesalonikikaw ta letere flanan ni letere folo ta kumaw be taga jɔgɔn fe. Yesu ta ciraden Poli ka nin letere flanan sebe k'a to Korenti dugu kɔnɔ; karo wɔɔrɔ jɔgɔn le be o letere fla ce. (Aw ye Tesalonikikaw kitabu folo daminakumaw fe.)

Poli ta letere folo tun ma Tesalonikikaw ta miiriya yeɛma kosebe Yesu ta nako faamuri ta fan fe, sabu dɔw belen tun b'a miiri ko Yesu nana ka ban, dɔw fana tun b'a miiri ko Yesu nawagati sera ka ban, ko mɔgo man kan ka hali baara ke tuun. Poli ka letere flanan sebe ka o karan tuun, ko sani Matigi Yesu ye na, kojugu bena caya dunuɔa ra folo, Kirisita kerebagaw bena wuri ka mɔgɔw lafiri ni o ta karan ye. Nka o si man kan ka lanabagaw hakiri wuri (3.10). Lanabagaw ka kan ka jija Yesu ta sira tagama ra, ka tɔɔrɔ mupɔ, ka baara ke ka taga se fo a laban ma (3.12-13).

Kitabu kɔnɔkow

Poli be Ala fo ani k'a daari Tesalonikikaw ye (1.1-12)

Matigi Yesu nacogo (2.1-12)

Lanabagaw ka kan ka jija Yesu ta sira tagama ra (2.13-3.5)

Lanabagaw ka kan ka baara ke ka o yere doni ta (3.6-15)

Poli ta dugawuw ni a ta forikan (3.16-18)

Poli ni a baarakejɔgɔnw ta fori

¹ Ne Poli, ani Silasi, ani Timote, anw be nin sebe ci Tesalonikikaw ta lanabagaw ta jenkuru ma, min be an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta jenjɔgɔnya ra. ² An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye neema aw ye, ka hera ke aw ye.

Kirisita nalon

(Tesalonikikaw folo 1.2-7; Filipikaw 1.3-6,27-30; Matiyu 13.40-43; 25.31-46)

³ An balemaw, an ka kan ka baraka la Ala ye tuma bee aw ta ko ra; o bennin lo, sabu aw ta lanaya be bonyara ka taga ja, kanuya min fana be aw ni jɔgɔn ce, do be farara o kan ka taga ja. ⁴ O koson an kun korotanin be aw ko fo Ala ta lanabagaw ta jenkuru tow ye, aw ta mupuri ni aw ta lanaya koson; sabu tɔɔrɔw ni sege minw bee sera aw ma, aw ka o bee sonmina.

⁵ Nka ne balemaw, o bee b'a yira ko Ala bena kiti tige ni terenninya ye lon do. Aw be tɔɔrɔ o tɔɔrɔ sonminana, o bee le be aw laben Ala ta Masaya* kama, sabu aw be tɔɔrɔra o Masaya le koson. ⁶ Sabu a bennin lo, ka kaja ni Ala ta terenninya ye, ko minw be aw tɔɔrɔra, Ala ye olugu fana tɔɔrɔ. ⁷ Nka aw minw be tɔɔrɔra, a bena laganfiya di aw ma, ka a di anw fana ma; Matigi Yesu bena na wagati min na ka bo sankolo ra ni a ta meleke fangatigiw ye, a bena ke o wagati le ra.

⁸ A bena na tasumamana do ce ma; minw ma Ala lon, ani o banna an Matigi Yesu ta Kibaro Diman* ma, a bena olugu ta kojuguw hake bo o ra. ⁹ O ta kojugu sara bena ke halakiri banbari le ye; o be faran ka mabo Matigi ra pewu, ka mabo a ta sebagaya nɔɔrɔman ra. ¹⁰ O bena ke Matigi nalon le ra; minw ye a ta mogo saninmanw ye, olugu bena a bonya; minw lara a

ra olugu bena a fɛ ka jagari. Aw fana bena kɛ o mɔgɔw ra, sabu aw lara an ta seereyakuma ra.

¹¹ O le kosɔn an bɛ Ala daari aw ye wagati bɛɛ, janko a ka aw wele min kama, aw tagamacogo ye kapa ni o ye, ani janko aw b'a fɛ ka kopuman min kɛ, aw ye se ka o kɛ a ta sebagaya baraka ra, ka aw ta lanaya baara dafa. ¹² Ni o kera, an Matigi Yesu tɔgɔ bena bonya sɔrɔ aw fɛ, aw fana bena bonya sɔrɔ ale fɛ, an ta Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ta nɛema baraka ra.

2

Ko minw bena kɛ sani Matigi ye na

¹ Ayiwa, an balemaw, min ye an Matigi Yesu Kirisita nako ye, ani an bena lajen a kɔrɔ cogo min na, an bɛ min jini aw fɛ, o fɛ nin ye: ² aw kana a to mɔgɔ si ye aw hakiri yeɛma yɔrɔnin kelen na, walama ka aw ja tige ni cirayakuma dɔw ye, walama ni waajuri dɔw ye, walama ni letɛrɛ dɔ ye, k'a fɔ ko anw le ka o sɛbɛ, k'a fɔ ko Matigi nalon sera ka ban.

³ Aw kana a to mɔgɔ si ye aw lafiri cogo si ra; sabu sani Matigi nalon ye se, mɔgɔw bena muruti Ala ma fɔlɔ; o kɔ, min tɔgɔ ye ko Mɔgɔjugu, min blara halakiri kama, ale bena a yɛrɛ yira. ⁴ Fɛn o fɛn bɛ wele ko Ala, ani mɔgɔw bɛ fɛn o fɛn bato, a bena wuri k'a yɛrɛ bonya o bɛɛ ma, fɔ ka taga don Ala ta batosoba yɛrɛ kɔnɔ, ka sigi yi, k'a fɔ ko ale le ye Ala ye.

⁵ Wagati min ne tun bɛ ni aw ye, aw hakiri tɛ a ra ko ne tun ka o kow fɔ aw ye wa? ⁶ Nka min bɛ a lalɔra fɔlɔ, janko a kana a yɛrɛ yira ni a wagati ma se, aw yɛrɛ ka o lɔn. ⁷ O bɛɛ n'a ta, Mɔgɔjugu ka a ta kɛwale dogoninw damina ka ban. Nka min k'a lalɔ hali bi, o ka kan ka bɔ yi fɔlɔ. ⁸ Ni o bɔra yi, o tuma Mɔgɔjugu bɛ sɔrɔ k'a yɛrɛ yira. Nka Matigi Yesu bena a faga ni a dafɔnɔ ye; Matigi nato ta nɔɔrɔ manamana bena a halaki pewu!

⁹ O Mɔgɔjugu bena na ni Setana ta sebagaya le ye. A bena tagamasiyenw ni kabakow ni kobaw kɛ ka mɔgɔw lafiri. ¹⁰ A bena kojugu suguya bɛɛ kɛ, janko mɔgɔ minw ka kan ka halaki, ka olugu lafiri. O mɔgɔw bena halaki, sabu can min tun bɛ se ka o kisi, o ma sɔn o ma, a fana ma diya o ye. ¹¹ O bɛɛ le kosɔn Ala bɛ o sebagaya lana o fɛ ka na o lafiri, janko o ye la faninya ra. ¹² O ra, mɔgɔ minw ma la can ra, terenbariya diyara minw ye, Ala ta kiti bɛ ben olugu bɛɛ kan.

Ala ka lanabagaw panawoloma kisiri kama (Piyeri fɔlɔ 1.2-9)

¹³ An balemaw, Matigi ta mɔgɔ kanuninw, anw koni ka kan ka baraka la Ala ye aw kosɔn wagati bɛɛ, sabu Ala ka aw panawoloma ka aw kɛ mɔgɔ fɔlɔw ye, ka aw kisi Nin Saninman* ta saninyari sababu ra, ani aw ta lanaya ta can sababu ra. ¹⁴ Ayiwa, Ala ka aw wele o le kama, an ta Kibaro Diman* waajuri baraka ra, janko aw ye aw ninyɔrɔ sɔrɔ Matigi Yesu Kirisita ta nɔɔrɔ ra. ¹⁵ O ra, an balemaw, aw ye jija ka to lanaya ra; an ka aw karan min na ni an darakumaw ye, walama ni an ta letɛrew ye, aw ye o mara.

¹⁶ An Matigi Yesu Kirisita yɛrɛ, ani an Fa Ala min ka an kanu, ka jagbelɛya banbari ni jigiyapuman di an ma a ta nɛema baraka ra, ¹⁷ olugu ye aw jusu saaro, ka baraka don aw ra, janko kɛwalepuman ni kumacogonuman, o le ye sɔrɔ aw fɛ.

3

Poli ko lanabagaw ye Ala daari (Rɔmukaw 15.30-32)

¹ An ta kuma laban ye nin ye, an balemaw: aw ye Ala daari anw ye, janko Matigi ta kuma ye se yɔrɔ bɛɛ ra, ani janko mɔgɔw ye a bonya i n'a fɔ aw k'a bonya cogo min na. ² Aw ye Ala daari an ye fana, janko Ala ye an kisi mɔgɔjugu hakirintanw ma; sabu lanaya tɛ bɛɛ fɛ.

³ O bɛɛ n'a ta, Matigi ye kankelentigi le ye; a bɛna baraka don aw ra, ka aw tanga Setana ma. ⁴ An lara a ra Matigi kosɔn, ko an bɛ min jinina aw fɛ, ko aw kɔni bɛ o le kɛra, ani ko aw fana bɛna to a kan.

⁵ Matigi ye aw jusukun pasin Ala ta kanuya ni Kirisita ta mupuri ma.

Lanabaga bɛɛ ka kan ka baara kɛ

⁶ Ayiwa, an balemaw, an bɛ nin gbɛleya aw ma an Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ ra: lanabaga minw bɛ o yɛrɛ bla baarantanya ni yaala ra, ka ban ka tagama ka kaɲa ni an ta karan ye, aw ye aw yɛrɛ mabɔ olugu ra. ⁷ Aw ka kan ka an ladegi cogo min na, aw yɛrɛ ka o lon; sabu tuma min na anw tun bɛ aw fɛ yi, an tun ma an yɛrɛ bla baarantanya ni yaala ra. ⁸ An ma domuni kɛ mɔgɔ si fɛ gbansan; an ka baara le kɛ ka sɛgɛ, su ni tere, janko an kana kɛ doni ye aw si kunna. ⁹ A tɛ i ko an tun man kan ka domuni kɛ aw fɛ dɛ, nka an ka baara kɛ k'a yira aw ra le, janko aw ye an ladegi. ¹⁰ Sabu tuma min na an tun bɛ aw fɛ, an tun ka nin kuma fɔ aw ye ko: «Mɔgɔ min t'a fɛ ka baara kɛ, o tigi fana man kan ka domuni kɛ.»

¹¹ K'a sɔrɔ an k'a mɛn ko mɔgɔ dɔw bɛ aw cɛ ra, olugu ka o yɛrɛ bla baarantanya ni yaala ra; sani o ye baara kɛ, o bɛ o yɛrɛ ɲagami tɔw ta ko ra. ¹² Ayiwa, an b'a fɔ o mɔgɔw ye k'a gbɛleya Matigi Yesu Kirisita tɔgɔ kosɔn ko o ye ɲamalɔ, ka baara kɛ, ka o ta domuni sɔrɔ o yɛrɛ ye.

¹³ O bɛɛ n'a ta, ne balemaw, aw kɔni kana sɛgɛ kopumanke ra. ¹⁴ An ka kuma minw fɔ nin letɛrɛ kɔnɔ, ni mɔgɔ min ka ban o kumaw ma, aw ye o tigi kɔrɔsi; aw kana jɛnɲɔgɔnya si don ni a ye, janko a yɛrɛ ye maroya. ¹⁵ Ne m'a fɔ ko aw ye a kɛ aw jugu ye dɛ! Aw ye a ladi le balemaya ra.

Fori laban

¹⁶ Ne balemaw, an Matigi hɛratigi yɛrɛ ye hɛra kɛ aw ye tuma bɛɛ, ani cogo bɛɛ ra. Matigi ye to aw bɛɛ fɛ.

¹⁷ Ne Poli le ka nin forikan sɛbɛ ni ne yɛrɛ boro ye. Ne boronɔ le ye nin ye ne ta letɛrɛw bɛɛ ra. Ne ta sɛbɛri le ye nin ye.

¹⁸ An Matigi Yesu Kirisita ta nɛɛma ye to aw bɛɛ kan.

**Poli ka letere folo min ci
TIMOTE
ma
Kitabu faamucogo**

Nin letere ni Tite ta letere ma ci lanabagaw ta jenkuru do togo ra, i n'a fo letere tow; Yesu ta ciraden Poli ka o ci mogo fla le ma, minw ye Timote ni Tite ye. Lanabagaw ta jenkuru korosibagaw ka kan ka baara minw ke, nin kitabu w be o le fo.

Poli tun nana bo kaso ra minke (Kewalew 28.16; Filipikaw 1.25; 2.26; Filemon 22), a k'a ta tagama naaninan ke. O tagama naaninan ta ko ma dantige an ye i ko tagama tow. O wagati le ra a tun ka Tite bla ka taga Kereti, ka Timote to Efesi janko a ye lanabagaw dema. Ale yere tagara Filipi, Masedoni mara ra. A tora o yoro le ra ka Timote ta letere folo sebe, ani Tite ta letere.

Gbeleya minw tun be Efesi lanabagaw ce ra, o tun kera Yahudiyaw ta sariya sira tagama ko ye, ani minw tun b'a miiri ko lanabaga ka kan k'a yere jagboya, k'a yere bari ko dow ma, i n'a fo domunikebariya ni furukebariya, janko a ko ye diya Ala ye. Ayiwa, Poli b'a fe Timote ye lanabagaw ladi, ka o tanga o karan jogonw le ma.

Poli ko Timote ka kan ka jija lanaya sira tagama ra. Karan minw ni Kibaro Diman te ben, a ye a yere korosi o ra. Poli b'a fe lanabagaw ta jamogow, ce w, ani musow, o bee ye ke mogosobew ye, minw be to Ala ta can sira kan.

An be se ka nin kitabu taran k'a ke yoro fla ye:

1. Lanabagaw ni o ta jamogow ta baara (1-3)
2. Timote yere ta baara (4-6)

Kitabu konokow

Mogolafiribagaw ta karan (1)

Ala daaricogo ni a batocogo (2)

Namogow ta baara (3)

Timote ta baara (4)

Muso ce saninw ni cekorobaw minacogo (5)

Naforo kanubagaw ladicogo (6)

Poli ta fori

(Tite 1.1-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye, ka kana ni an Kisibaga Ala ta kuma ye, ani Yesu Kirisita, min ye an jigiya ye, ² ne be nin sebe ci Timote ma, min ye ne dence yere ye lanaya ra.

An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye nema ni hina ni hera ke i ye.

Karamogo faninyafobagaw

(Timote folo 6.3-5; Galasikaw 3.10-12,19-24; Timote flanan 2.10-18; Kewalew 26.9-20)

³ Ayiwa, i n'a fo ne tun k'a gbeleya i ma cogo min na ne tagato Masedoni jamana ra, ne b'a fe ko i ye to Efesi; mogo dama dama be yi, i ka kan k'a fo olugu ye ko o be mogow karanna karan were minw na, o ye o dabra.

⁴ O kana o yere bla folofolo kumakorow fori ra, ani folofolomogow togow ta sosori banbariw. O kow be na ni sosori doron le ye; Ala ka baara min karifa an ma ka kana ni lanaya ye, a te o lataga ja.

⁵ Nin cifonin kun ye ka kanuya sira le yira; o kanuya be soro jusukun saninyanin le ra, ani jusukun gbenin, ani lanayasobe. ⁶ Dow jengera ka nin sira bla, ka o yere lafiri ni kumalakolonw ye. ⁷ O b'a fe ka o yere ke sariya karamogow* ye, k'a soro o be min fora ka sinsin a kan, ani o be mogow karan min na, olugu yere te o koro lon.

⁸ An k'a lon ko sariya* koni ka ji; nka fo i ye a mina a minacogo ra. ⁹ An k'a lon ko sariya ma sigi mogow terenninw koson; a sigira mogowjuguw le koson, ani mogow murutininw, ani Alapasiranbariw, ani jurumunkebagaw, ani Alakanminabariw, ani Alatogocenbagaw, ani face fagabagaw, ani bamuso fagabagaw, ani mogowfagabaga tow, ¹⁰ ani jatow, ani cewogonpinibagaw, ani minw be mogow mina ka o fiyeere, ani faninyafobagaw, ani minw be kari Ala ra gbansan, ani fen o fen te ben ni karan terennin ye. ¹¹ O karan bora nesema tigi Ala ta Kibaro Diman* noroman ra; o Kibaro Diman le karifara ne ma.

Poli be baraka la Ala ye a ta nesema koson

¹² Ne be baraka la an Matigi Yesu Kirisita ye, ale min ka baraka don ne ra, ka ne jate lanamogow ye ka ne bla a ta baara ra, ¹³ ne min tun ye Yesu togow cenbaga ye, ani Yesu ta mogow torobaga, ani mogow jusufariman; nka Ala makarira ne ra, sabu ne tun be o bee kera kolonbariya ni lanabariya le koson. ¹⁴ An Matigi nesemara ne ye k'a caya; lanaya ni kanuya min be Yesu Kirisita ta jengonnya ra, a ka o di ne ma.

¹⁵ Nin ye cankuma le ye, bee ka kan ka son min ma, ko: Yesu Kirisita nana dunupa ra ka na jurumunkebagaw kisi. Ne Poli le kera o bee ra jurumunkebagaba ye. ¹⁶ O koson ne min ye bee ra jurumunkebagaba ye, Ala hinara ne ra, janko o ye ke sababu ye k'a to mogow y'a lon ko Yesu Kirisita be mupu kosebe, ani janko minw be la a ra ka panamanya banbari soro, olugu ye ne cogo ye, k'a lon ko Ala be makari.

¹⁷ Masa wuribari, masa min te sa, ani masa yebari, min kelenpe ye Ala ye, ale ta le ye bonya ni tandori ye, wagati bee, ani tuma bee. Amina.

¹⁸ Ayiwa, ne dence Timote, ne be ci min fo i ye sisan, o ye ko cirayakuma minw tun fora kakoro i ta ko ra, ko i ye i jigi la o kumaw kan, ka kerepuman ke, ¹⁹ ka jija ka to lanaya ra ni jusukun gbenin ye. O jusukun gbeninya bosira dow ra, ka o ta lanaya cen, i ko kurun min cenna ji kan. ²⁰ Imene ni Alesandiri, olugu ye o mogow dow ye. O koson ne ka o labla Setana ye, janko o y'a lon ko Alatogocen man ji.

2

Ala daaricogo

¹ Ayiwa, ne be fen folo min jini, o ye ko lanabagaw ye daaririw ke, ka Ala daari, ka daariribaw ke, ka baraka la Ala ye mogow bee koson.

² Aw ye Ala daari masacew ye, ani minw bee ye jamana namogow ye, janko an ye to hera ni pasuma ra, ka tagama Ala pasiran na, ani cogo bennin na. ³ O ka ji, o ka di an Kisibaga Ala ye fana; ⁴ ale le b'a fe mogow bee ye kisi, ka can lon. ⁵ Sabu Ala kelenpe le be yi, soronarikabaga kelenpe le fana be Ala ni mogow ce: o ye Yesu Kirisita ye, min kera adamaden ye. ⁶ A ka a yere ke saraka ye, ka ke mogow bee ta jurumun sara ye. O seereyakuma le tun fora ka kana ni Ala ta wagati ye. ⁷ Ala ka ne ke waajurikabaga ye, ani ciraden* ye, o le koson. Ne be can le fora, faninya te! Ala ka ne ke siya were mogow* ta karamogow ye, janko ne ye lanaya sira ni can yira o ra.

Cew ni musow tagamacogo
(Piyeri folo 3.1-6; Tite 2.3-5)

⁸ Ayiwa, ne b'a fe ko cew ye Ala daari yoro bee, ka o boro korota ni jusukun gbenin ye; a kana ke ni dimi ye, walama sosori.

⁹ Ne b'a fe musow fana ta fanidoncogo ye ke cogo bennin ye; o ye fani don, min be o sutara, ani min b'a to mogow ye o bonya. O kana kundancogo dama temeninw ke, ka o yere masiri ni sanin ni konokise songogbelenw ye, ani kasadiyanan songogbelenw. ¹⁰ Nka o ta masiri ye ke kojuman le ye; o le ye muso Alapasiranbagaw ta cogo ye.

¹¹ Muso ka kan ka je ka sigi, ka karan lamen, ka a yere majigi. ¹² Ne t'a fe muso ye ce karan, ka a ta fanga sigi ce kan; a ka kan ka je ka menni ke. ¹³ Sabu Ala konna ka Adama le dan folo, o ko, a ka Awa dan. ¹⁴ Setana ma Adama le nega k'a lafiri; a ka muso le lafiri; ale le ka Ala ta sariya cen. ¹⁵ Nka musow bena denw soro; Ala bena o kisi, ni o koni ka to lanaya ra, ani kanuya, ani ka o yere mina, ka saninya Ala ye.

3

Lanabagaw ta namogow tagamacogo
(Tite 1.5-9; Piyeri folo 5.1-4; Kewalew 6.1-6)

¹ Ayiwa, nin kuma ye cankuma le ye, ko: ni mogo do b'a fe ka ke lanabagaw ta jenkuu korosibaga ye, o tigi be baaranuman le pinina. ² O koson lanabagaw ta jenkuu korosibaga ka kan ka ke mogo jarakibari ye, ka ke musokelentigi ye, k'a yere minacogo lon, ka ke mogo hakirman ye, ka ke mogosobe ye, ka ke jatigijuman ye, ka se ka mogow karan. ³ A kana ke dorominbaga ye, walama mogo jusufari, nka a ye ke mogo sabarinin ye, a kana ke keretigebaga ye, a kana ke wari kanubaga ye. ⁴ A ye se a ta somogow minacogo ra, k'a to a yere ta denw ye a kan mina, ka a bonya fen bee ra. ⁵ Ni o te, ni mogo min ma se a yere ta somogow minacogo ra, o tigi be se k'a janto Ala ta jenkuu mogow ra cogo di? ⁶ A fana man kan ka ke lanabagakura ye, ni o te, yerebonya be se ka don a ra, k'a to kiti min benna Setana kan, o jagon ye ben a kan fana. ⁷ Lanabariw ka kan ka a togonuman fo, janko dogoyari kana se a ma, ani a kana mina Setana ta jan na.

Lanabagaw ta demebagaw tagamacogo

⁸ Ayiwa, lanabagaw ta jenkuu baarakebagaw fana ka kan ka ke mogosobew ye, o kana ke kumaflafobagaw ye, walama dorominbagaw, walama mogo minw be wari jini nanbara ra. ⁹ Lanaya ta can min yirara o ra, o ka kan ka o mara ni jusukun gbenin ye. ¹⁰ Aw ka kan ka o segesega k'a fle folo; ni jarkiyoro te o ra, o be soro ka o ta baara ke.

¹¹ Musow fana ka kan ka ke mogosobew ye, o kana ke mogo togocenbagaw ye; o ye o yere minacogo lon, ka ke lanamogow ye fen bee ra.

¹² Lanabagaw ta jenkuu baarakebagaw fana ka kan ka ke musokelentigiw ye, ka o ta denw lamu ka na, ka o ta sokonmogow bee minacogo lon. ¹³ Minw be o ta baara ke ka na, olugu bena bonya soro, ka o ta baara ke ni jagbeleya ye lanaya ra Yesu Kirisita ta jenjogonya ra.

Alasira gundo

¹⁴ Ayiwa, Timote, ne be nin sebe ci i ma, nka ne jigi b'a kan ko a tena meen, ne bena se i fe yi. ¹⁵ Nka ne be nin sebe janko ni ne nana ke meenfen ye, i ka kan ka min ke Ala ta mogow ce ra, i ye o lon; o mogow ye Ala panaman ta lanabagaw ta jenkuu le ye. Lanaya can lora ka sinsin o

jenkuru le baraka ra, i ko samasen. ¹⁶ Can lo, Alapasiran gundo ka bon yere le. Mɔgɔ si tɛ se ka o sɔsɔ:

Kirisita* kera adamaden ye; mɔgɔw k'a ye,
Nin Saninman* k'a yira ko a tun terennin lo,
mɛlɛkɛw k'a ye fana.

A ko waajuri kera siyaw cɛ ra dunuɔa yɔrɔ bɛɛ ra,
mɔgɔ dɔw lara a ra,
Ala ka a kɔrɔta k'a ladon nɔɔrɔ ra.

4

Karamɔgɔ faninyafɔbagaw

(Yuhana fɔlɔ 4.1-3; Kɔlɔsikaw 2.16-23; Timote flanan 2.4-6)

¹ Ayiwa, Nin Saninman* bɛ a gbɛya k'a fɔ an ye ko dunuɔa labanwagati ra, dɔw bɛna ban lanaya sira ma, ka tugu mɔgɔlafiribaga dɔw kɔ, minw ta karan bɔra Setana ra. ² Karamɔgɔ faninyafɔbaga flankafu dɔw le bɛna o lafiri; jurumun ka o jusukun gbɛleya k'a kɛ i ko nɛgɛ wulenna tasuma ra ka fɛn min jeni. ³ O bɛ mɔgɔw karan ko o man kan ka furu, ko domunifɛn dɔw man kan ka domu; k'a sɔrɔ Ala ka o fɛnw dan janko lanabaga minw ka can sira lɔn, olugu ye o domu ka baraka la Ala ye. ⁴ Ala ka fɛn o fɛn dan, o bɛɛ ka ji; an man kan ka ban domunifɛn si ra. A dan ye ni an b'a domu, an ye baraka la Ala ye. ⁵ Sabu an bɛ fɛn o fɛn domu, Ala bɛ o saninya a ta kuma ni an ta daariri baraka ra.

Kirisita ta baaradenɔuman

⁶ Ayiwa, Timote, ni i sera ka balemaw karan nin kow ra, i bɛna kɛ Yesu Kirisita ta baaradenɔuman ye. I bɛna a yira o le ra ko i bɛ i jusukun barora ni lanaya kuma ye, ani ko i bɛ karan terennin min sira tagamana, ko i ka o sira lɔn kɔsɛbɛ.

⁷ Ayiwa, fɔlɔfɔlɔ kumaw, minw tɛ bɛn ni lanaya ye, kuma caman nafantanw, i kana o lamɛn. ⁸ I yere degi Alapasiran le ra. Farikolo panagbɛ tɛ fɛnba ɔa mɔgɔ ye, nka Alapasiran bɛ fɛn bɛɛ ɔa; a bɛ an ta bi dunuɔalatigɛ ɔa, ka lahara ta fana ɔa. ⁹ O kuma fana ye can le ye, mɔgɔw bɛɛ ka kan ka sɔn a ma. ¹⁰ Ayiwa, o kosɔn an bɛ baara kɛ, ka siyɛn ta, sabu an jigi bɛ Ala panaman le kan. Ale le ye mɔgɔw bɛɛ Kisibaga ye; nka minw kɔni ka lanaya kɛ Kirisita* ra, a bɛ olugu le kisi.

¹¹ Nin kow fɔ o ye k'a gbɛleya, ka o karan a ra. ¹² I kana a to mɔgɔ si ye i dɔgɔya ko i ye denmisen ye. A to lanabagaw ye i kumacogo ye, ani i tagamacogo, ani i ta kanuya, ani i ta lanaya, ani i jusukun saninyacogo, janko o ye i ladegi o ra.

¹³ Sani ne ye se yi, i ye jija ka to ka Ala ta Kitabuw karan mɔgɔw ye, ka o waaju, ka o karan. ¹⁴ Ala ka ninyɔrɔ min di i ma a ta nɛɛma ra, i kana o kɛ borokɔfɛfɛn ye. O dira i ma ka kɔna ni cirayakuma le ye; cɛkɔrɔbaw fana ka o boro la i kan ka dugawu kɛ i ye. ¹⁵ Jija ka o kow bɛɛ kɛ ka ɔa, ka i yere di o baara ma kɔsɛbɛ, janko mɔgɔ bɛɛ ye a ye ko i bɛ tagara ɔa.

¹⁶ I janto i yere tagamacogo ra, ka i ta karan fana kɔrɔsi. Jija o ra kɔsɛbɛ, sabu ni o kera, i bɛna i yere kisi, ka i lamɛnbagaw fana kisi.

5

Lanabagaw bɛɛ ladicogo

(Kɔrɛntikaw fɔlɔ 9.7-14; Efɛsikaw 6.5-8; Piyɛri fɔlɔ 2.18-20)

¹ Ayiwa, i kana kumagbɛlɛn fɔ cɛkɔrɔba dɔ ma, nka i y'a ladi ni jususuma ye i n'a fɔ i worofa. Kanbɛlɛnw fana ladi i n'a fɔ i balemaw,

² ka musokorobaw ladi i ko i bamusow, ka muso denmisenw ladi i ko i balemamusow; o ke ni jusukun saninyanin ye fen bee ra.

Muso ce saninw demecogo

³ Muso ce sanin minw be o kelen na, mago si te minw fe, i ye i janto olugu ra ka o deme. ⁴ Nka denw be minw fe, walama mamadenw, o denw le ka kan ka o worobagaw deme ka kana ni Alapasiran ye. O worobagaw ka min ke o ye, o ka kan ka o juru le sara sisan; o le ka di Ala ye.

⁵ Muso ce sanin minw be o kelen na, mago te minw fe min be a janto o ra, olugu be o jigi la Ala kan ka a daari su ni tere, janko a ye o deme. ⁶ Nka muso ce sanin minw be o yere bla dununa panagbekow doron le ra, olugu sanin lo, hali ka o panaman to.

⁷ Ayiwa, i ka kan ka o karan nin kow le ra, janko jarakiyoro kana soro mago si ra. ⁸ Ni mago min koni te a janto a ta sokonmagow ra, janko a ta gbamagow yere, o tigi bora lanaya sira kan pewu; a ka jugu ka teme hali lanabari kan.

⁹ Muso ce sanin min si ka san biworo soro, min tora ce kelen kun, o togo le be se ka sebe, janko ka demeri soro lanabagaw fe. ¹⁰ Bee ka kan ka a lon a ta kewalenumanw koson, ko a ka a ta denw lamo ka ja, ko a tun ye jatigimusunuman ye, ko a tun be Ala ta mago saninmanw sen ko, ka panibagatow deme, ka konuman suguya bee ke.

¹¹ Ayiwa, muso ce sanin minw ma koro, i kana son ka olugu togo sebe; sabu ni dununa ta kow nege ka o soro, fo ka o ta miiriya yelema, o be Kirisita* ta sira bla; foyi were te ke o hakiri ra tuun ni furuko te. ¹² O cogo ra o be kiti ben o yere kan; sabu o konna ka layiri min ta ko o be baara ke Kirisita doron ye, o be o layiri cen. ¹³ Ni o kera, o te foyi ke fo ka ban baara ma ka yaala luv ni jagon ce. O fana te dan o ma; o ta kuma be caya, o be o da don magow ta kow ra. Min man kan ka fo, o da be o bee fo.

¹⁴ O koson muso ce sanin minw ma koro, ne b'a fe olugu ye furu tuun, ka denw soro, ka o ta somagow minako ja, janko an jugu kana cogo si soro ka an jaraki. ¹⁵ Ne be o fora sabu o muso dow ka lanaya sira bla ka ban, ka tugu Setana ko. ¹⁶ Ni muso ce sanin dow be an balemamusu lanabaga do ta so, o balemamusu yere ye o deme; o doni kana la lanabagaw ta jenkuru kan; ni o kera, mago te minw fe, lanabagaw ta jenkuru be se ka olugu deme.

Namagow bonyacogo

¹⁷ Lanabagaw ta jenkuru namago minw be o ta baara ke ka ja, aw ka kan k'a jate ko olugu ka kan ni bonyari fla le ye, janko minw yere be segera ka waajuri ke, ani ka magow karan. ¹⁸ Sabu a sebera Kitabu konko ko: «Ni aw ka misi bla ko a ye siman dondon k'a kise bo, aw kana a da siri.» A sebera fana ko: «Baaraden ka kan ni a ta sara ye.»

¹⁹ Ni do ka lanabagaw ta jenkuru namago do jaraki ko do ra, i kana son o jarakiri ma, fo mago fla walama mago saba ye ke o ko seerew ye.

²⁰ Namago minw be to jurumun na, a fo o ye tow bee ja na ko o firira, janko tow fana ye siran, o kana o jagon ke.

²¹ Ne b'a fo i ye k'a gbeleya i ma, Ala ni Yesu Kirisita koson, ani a ta meleke panawolomaninw koson, ko i ye jija ka nin ciw bee ke; i kana mago do fisaya ni do ye, i kana mago bo mago ra.

²² I kana koroto ka i boro la mogoo si kan ka a bla baara do ra lanabagaw ce ra. I kana ke mogoo si jennogon ye a ta jurumun ta fan fe; a to i jusukun saninyanin ye to.

²³ I kana to ka ji dama min, nka i ka kan ka duven doonin min fana i ta konodimi ni i ta banamisenw koson.

²⁴ Ayiwa, dow ta jurumun be yira kene kan k'a gbeya, sani a kiti ye tige; nka dow ta be lon ko fe le. ²⁵ O cogo ra fana, kewalepumanw be yira kene kan; hali ni minw ma bo kene kan joona, o dogonin tena to.

6

Jonw ka kan ka o matigiw bonya

¹ Lanabaga minw bee be jonya ra, olugu ka kan ka o matigicew jate ka o bonya kosebe, janko mogow kana Ala togo cen, ka an ta karan mangboya.

² Minw fana matigicew ye lanabagaw ye, olugu kana o matigicew dogoya, ko sabu o balemaw lo. O ka kan ka baara ke o ye ka ja, sabu o ta baara nafa be o mogoo minw kan, olugu ye o balema kanuninw le ye.

Karamogoo faninyafobagaw ni wariko (Matiyu 6.19-34)

I ka kan ka mogow karan nin le ra k'a fo o ye k'a gbeya. ³ Ni mogoo do ka mogow karan fen were ra, min ni an Matigi Yesu Kirisita ta kuma saninmanw te kelen ye, walama min te ben ni Alapasiran ye, ⁴ yerebonya le be o tigi ra, a te foyi lon; a be sosori ke, ka kere lawuri kuma doron koson, i ko kuma ta bana be mogoo min na. O le be na ni pangboya ye, ani kere, ani kumajuguw, ani miirijuguw, ⁵ ani sosori dablaboriw. O mogow hakiri cenna, o te can lon tuun; o be Alako ke naforoninisira le ye.

⁶ Ayiwa, can lo, Alapasiran ye naforoba le ye, ni i ka i wasa don i ta sorota ra. ⁷ Sabu an si ma na ni fen ye an boro dunupa ra, an fana tena seko ni fen ye an boro. ⁸ O koson ni an be an ta baro ni an ta fani donta sorora, o ka kan ka an wasa. ⁹ Nka minw b'a fe ka naforo caman soro, Setana be olugu nege, k'a to o yere ta negejuguw, ani o ta nege pacintanw be ke jan ye ka o mina, ka o cen, ka o halaki pewu! ¹⁰ Sabu wari nege ye kojugu suguya bee lilin ye. Dow tugura wari no fe fo ka na o yere lafiri, ka bo lanaya ra pewu, ka tooro caman lase o yere ma.

Poli ta jagbelyakumaw

¹¹ Ayiwa, ele Timote, ele min ye Ala ta mogoo ye, ele ka kan ka bori nin kow ja, ka jija ka terreninya le jini, ani Alapasiran, ani lanaya, ani kanuya, ani mupuri, ani sabari.

¹² I jija ka kerepuman ke, lanaya ta kere; panamanya banbari mina kosebe, sabu Ala ka i wele o le kama; i fana ka o seereyapuman fo, ka mogoo camanba ke i seerew ye.

¹³ Ayiwa, Ala min be danfenw bee panamanya, ka ale ke an seere ye, ani Yesu Kirisita min kumana Ponse Pilati ja na, ka can fo a ye, ¹⁴ ne b'a fo i ye k'a gbeya ko i ye Ala ta cifoninw mara, no kana ye i ra, jarakiyoro kana soro i ra, fo ka taga se an Matigi Yesu Kirisita nalon ma.

¹⁵ Ni a nawagati sera, Ala yere le bena a lana.

Ale Ala kelenpe le be fen bee kunna.

An be ale togo le tando;

masaw bee ta Masa lo, ani matigiw bee ta Matigi.

¹⁶ Ale kelenpe le te sa ka ye.

A siginin be nooro min na, o nooro bonyakojugu fe,

mɔgɔ si tɛ se ka gbara a ra.
 Mɔgɔ si na ma la a kan ka ye,
 mɔgɔ si fana tɛ se k'a ye.
 Bonya ni sebgaya banbari ye ale ta le ye.
 Amina.

Nafrotigiw ka kan ka min ke

¹⁷ Ayiwa, dunuɲa naforo be minw fe, a fo olugu ye k'a gbɛɛya ko o kana waso, o kana o jigi la o naforow kan, sabu jigɲuman tɛ. O ye o jigi la Ala le kan, ale min be fen bee di an ma caman, janko an ye a diyabo. ¹⁸ A fo o ye ko o ye koɲuman ke, o ta kewaleɲumanw ye caya; o ye mɔgɔw son, ka o borofen dow di tow ma. ¹⁹ Ni o kera, o bɛna naforoba le soro o yere na sini, naforo min ka ni, min tɛ cen; o sababu ra o bɛna panamanya sɔbe soro.

Kuma laban

²⁰ Ayiwa, Timote, Ala ka min karifa i ma, i jija ka o mara ka na. Mɔgɔw be kuma fufafu minw fo, min ni lanaya sira tɛ ben, i yere mabo o ra, ani o be sɔsɔrigbansan minw jate lonniya ye, k'a soro faninya lo. ²¹ Dow tugura o lonniya ko, fo ka na lanaya sira bla pewu.
 Ayiwa, Ala ye nɛɛma aw ye.

**Poli ka letere flanan min ci
TIMOTE
ma
Kitabu faamucogo**

Poli ta tagama naaninan bannin ko, o k'a mina ka taga a bla kaso ra tuun Romu (2.9). Poli tora o yoro le ra ka nin letere sebe k'a ci Timote ma Efesi (1.17). O ko fe le masaceba Neron ka Poli faga.

An b'a ye nin letere konko ko Poli tora a kelen na, sabu a teriw caman tun bora a koru. O koson a mako tun be Timote ra o wagati ra (1.15; 4.10-16). A tun k'a lon ko a sawagati surunyara (4.6). Nka a jigi tun ma tige, sabu a tun lara a ra ko hali ni ale sara, Ala bena ale kisi, ka ale ladon panamanya banbari ra.

Romu masaceba Neron tun ka lanabaga caman toro kosebe; o hami tun be Poli ra; o koson a ka Timote ja gbeya ko a ye to Kirisita ta Kibaro Diman* ta can kan, ka o waajuri ke, hali ni a be toro (2.1-13). Nka minw be lanabagaw kunnacen ni karan werew ye, a ka kan ka olugu jaraki, ka Ala ta kuma waajuri ke ka kapa ni can ye (2.14-4.15).

O ra, Timote ka kan ka Ala ta kuma waajuri ke, ka mupu ka mogow karan, ka tagama ka kapa ni Ala ta kuma ye (3.14-16). A ka kan ka Poli yere ta lanaya ni a ta mupuri ni a ta kanuya ladegi (4.6-7).

Nin kitabu sebera wagatigbelen le ra, wagati min na toroba tun be lanabagaw kan. Poli ka toro sonmina ka se soro cogo min na, lanabagaw fana ka kan ka o le ladegi.

Kitabu konkow

Poli ta fori (1.1-7)

Kibaro Diman waajurikebaga ka kan ka toro (1.8-2.13)

Kibaro Diman waajuri ka kan ka ke ni pagari ye (2.14-4.8)

Poli ta fori ni a ta kumalabanw (4.9-22)

Poli ta fori

¹ Ne Poli, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden ye ka kapa ni Ala sago ye, ani panamanya layiri koson, panamanya min be soro Yesu Kirisita ta jengogonya ra, ² Ne be nin sebe ci ne dence kanunin Timote ma; an Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye nema ni hina ni hera ke i ye.

Poli be Timote ja gbeya baara ra

(Timote flanan 2.1-12; Efesikaw 1.3-7; Tesalonikikaw flanan 2.13-15)

³ Ne be Ala fo; ne be baara kera a ye ni jusukun gbenin ye i n'a fo ne bemaw k'a ke cogo min na. Su ni tere ni ne be Ala daari, ne be ne hakiri to i ra tuma bee. ⁴ Sabu i kasira cogo min na an faranto jigon na, ne hakiri belen be o ra. I logo be ne ra kosebe; ne b'a fe ka i ye tuun janko ka pagari. ⁵ Lanayasobe min be i fe, ne hakiri be o ra fana. I mamamuso Loyisi ni i bamuso Enisi le konna ka o lanaya soro; ne lanin b'a ra ko o lanaya be ele fana fe. ⁶ O koson ne ka ne boro la i kan ka Ala daari i ye minke, i ka ninyoro min soro ka bo Ala fe, i jija k'a to o tasuma mananin ye to; ⁷ sabu Ala ka Nin min di an ma, o te an ke siranbagato ye; a be baraka le don an na, ani kanuya, ani hakiritigiya.

⁸ O koson i kana maroya ka seereya ke an Matigi ta ko ra; ne min fana be kaso ra a togo koson, i kana maroya ne ta ko ra. I ka kan ka toro ni ne ye Kibaro Diman* koson, Ala ta sebgaya baraka ra. ⁹ Ale Ala ka an kisi,

ka an wele janko an ye ke a yere ta mogo saninmanw ye. O ma ke an ta kewalew koson, a ka o ke a yere ta kolatigenin ni a ta neema le koson, o neema min dira an ma Yesu Kirisita ta jengogonya koson, k'a soro dunupa ma dan folo. ¹⁰ Sisan an Kisibaga* Yesu Kirisita nana o neema yira. A ka saya fanga cen; panamanya min be soro Kibaro Diman sababu ra, ani min be an ke fen sabari ye, a ka o ko bo kene kan.

¹¹ O Kibaro Diman waajuri le koson Ala ka ne ke waajurikebaga ye, ani ciraden*, ani karamogo. ¹² O le koson nin torow bee be ne kan; nka o maroya te ne ra, sabu ne jigi be min kan, ne ka o lon. Ne lara a ra kosebe ko Ala ka min karifa ne ma, se be a ye ka o mara ne ye fo ka taga se dunupa labanlon ma.

¹³ Ayiwa, ne ka i karan kuma saninman minw na, o mara i konon ni lanaya ni kanuya ye Yesu Kirisita ta jengogonya ra, ka tagama ka kapa ni o ye. ¹⁴ Fenpuman min karifara i ma, o mara Nin Saninman baraka ra, Nin Saninman min siginin be an konon.

¹⁵ I yere k'a lon ko lanabaga minw be Azi mara ra, olugu bee tagara ka ne to ne kelen na; Fijeli ni Erimojeni fana be o mogow ra. ¹⁶ Matigi ye kopuman ke Onezifori ta somogow ye kosebe, sabu a ka ne jusu saaroko caman ke; hali ka ne to kaso ra, sani a ye maroya o ra, ¹⁷ a nana Romu* minke, a ka ne yoropini le kosebe, fo ka taga ne ye. ¹⁸ Ala y'a to a ye Matigi ta pumanya soro dunupa labanlon na. A ka kopumanba minw ke ne ye Efesi, i yere ka o lon ka teme bee kan.

2

Kirisita ta baaradenpuman

¹ Ayiwa, ne dence Timote, neema min be an fe Yesu Kirisita ta jengogonya ra, i ta baraka soro o neema ra. ² I ka karan min soro ne fe seere caman pa na, o lase lanamogo dow ma, minw fana be se ka mogo werew karan a ra fana. ³ I ka kan ka toron ni ne ye fana i ko Yesu Kirisita ta kerekedenpuman. ⁴ Kerekeden si te son ka dunupafenw ko hami bla a yere ra, ni can ra a b'a fe ka a yere ko diya a kuntigi ye. ⁵ O cogo ra fana, mogo min be jogondanbori ke, o te se ka jala soro ni a ma a ke ka kapa ni a sariya ye. ⁶ Senekabaga min be sege ka baara ke, ale le ka kan ka kon ka a ninyoro soro siman na. ⁷ Ne be min fora i ye, i ye miiri o ra kosebe, sabu Matigi bena hakiri di i ma k'a bee faamu.

⁸ I hakiri to Yesu Kirisita ra, Dawuda mamaden, min kununa ka bo saya ra, ka kapa ni ne ta Kibaro Diman* waajuri ye. ⁹ O Kibaro Diman le koson o be ne torora, fo ka ne siri i ko kojugukebaga; nka Ala ta Kuma koni ma siri. ¹⁰ O le koson ne be fen bee sonmina Ala ta mogo panawolomaninw koson, janko olugu fana ye kisi Yesu Kirisita sababu ra, ka bonya banbari soro.

¹¹ Nin kuma ye can le ye ko:
«Ni an sara ni Yesu Kirisita ye,
an bena panamanya ni a ye fana.

¹² Ni an ka jija ka to lanaya ra,
an bena ke ni a ye a ta masaya ra.
Nka ni an ka ban a ra,
ale fana bena ban an na.

¹³ Ni anw ma ke kankelentigiw ye,
ale koni ye kankelentigi ye tuma bee;
sabu a te se ka ban a yere ra.»

*Ala ta baaradenpuman**(Timote folo 1.3-7,18-20; Tite 1.10-16; 2.11-15; Piyeri flanan 2.1-22)*

¹⁴ I ka kan ka to ka mɔgɔw hakiri jigi nin kumaw le ra, k'a fo o ye k'a gbeleya kosebe Ala na korɔ, ko o kana to ka ɲogɔn darakan sɔsɔ, sabu o te foyi ɲa; minw be o kumaw lamɛn, a be olugu le mako sa dɔrɔn. ¹⁵ I jija k'a to i ta baara ye diya Ala ye, ka ke baaraden ye min te maroya a ta baara kenin kosɔn, nka a be Ala ta kuma can waajuri ke ni terenninya ye. ¹⁶ I yere mabo kumalakolonw na, minw te ben ni lanaya ye; sabu mɔgɔ minw be o kuma suguyaw fo, do le be fara olugu ta Alapasiranbariya kan. ¹⁷ O ta kumaw be cenri ke i ko jorijugu min be mɔgɔ farikolo cen. Imene ni Fileti ye o mɔgɔ dow le ye. ¹⁸ Olugu jengera ka can sira bla, k'a fo ko suw kununi kera ka ban; o ka dow ta lanaya cen ni o kuma ye. ¹⁹ Nka Ala yere ka bon jusiginan min lo, o be a no ra; nin kumaw sebera a kan, ko: «Matigi ka a ta mɔgɔw lon.» Ani ko: «Mɔgɔ o mɔgɔ ye Matigi ta mɔgɔ ye, o tigi ye a sen bo terenbariya ra.»

²⁰ Fagamabonbaw konɔ, i b'a sorɔ ko minan saninlamanw be yi, ani minan warigberamanw; nka a yiriraman fana be yi, ani a bogoramanw. Minan dow blara lonbaw ta baara kama, dow blara baara gbansanw kama. ²¹ Ayiwa, ni mɔgɔ min k'a yere mabo kojugu ra, o tigi be ke minan dawulaman ye, ka saninya, k'a Matigi mako ɲa, ka laben baarapuman suguya bee kama.

²² Ayiwa, Timote, bori kanbelenya ta jarabijuguw ɲa; minw be Matigi bato ni jusukun gbenin ye, i ye fara olugu le kan, ka terenninya pini, ani lanaya, ani kanuya, ani hera. ²³ I kana i da don hakirintanyakumaw ra, ani kumalakolonw; sabu o laban be na ni kere le ye. ²⁴ K'a sorɔ Matigi ta baaraden man kan ka kere ke. A ka kan ka ke mɔgɔpuman ye mɔgɔ bee le ma, ka se ka mɔgɔw karan, ani ka kogbelɛnw sonmina. ²⁵ Minw be a ta kuma sɔsɔ, a ka kan ka olugu ladi ni jususuma ye, sabu a be se ka ke ko Ala bena a to o ye nimisa, janko o ye yelema ka can lon, ²⁶ ka hakiripuman sorɔ, ka o yere bo Setana ta janw na; sabu Setana ka o mɔgɔw mina a ta jan na, janko o ye ale sago ke.

3*Dunuɲa labanwagati ta ko*

¹ Ayiwa, Timote, nin kuma to i hakiri ra, k'a lon ko dunuɲa labantuma ta wagatiw bena gbeleya. ² Adamadenw bena ke natabaw ye, o bena wari ke o teri ye, o bena waso, ka o yere bonya, ka Ala togo cen, ka muruti o worobagaw ma, ka ke konumanlonbariw ye, ani Alapasiranbariw, ³ ka ke mɔgɔ jusukungbelɛnw ye, mɔgɔ hinabariw, mɔgɔ togo cenbagaw, yereminabariw, mɔgɔjuguw, konuman koninyabagaw, ⁴ janfamogow, mɔgɔ jusu farimanw, yerebonya mɔgɔw; o bena o diyanyakow kanu ka teme Ala kan, ⁵ ka o yere ke Alapasiranbaga ye mɔgɔw ɲa korɔ, k'a sorɔ Alapasiran baraka ye min, ye o bena ban o ma. I yere mabo o mɔgɔw ra pewu!

⁶ O mɔgɔ dow bena don sow konɔ ka muso barakantan dow nege ni o ta karan ye ka o hakiri yelema; k'a sorɔ o musow ka jurumun caman ke kakoro, jarabijugu suguya caman be o ra. ⁷ Tuma bee o musow b'a fo ko o be lonniyakura pinina, nka o te can lon ka ye. ⁸ Folofolo Janesi ni Janberesi ka cira Musa sɔsɔ cogo min na, o mɔgɔw be can sɔsɔ o cogo le ra. O mɔgɔw hakiri cenna, o ta lanaya te se ka foyi ɲa o ye. ⁹ Nka o ta kow tena taga ɲa,

sabu a laban, bɛɛ bɛna a lɔn ko hakirintanw lo, i ko Janɛsi ni Janberesi ta nana lɔn cogo min na.

*Timote ka kan ka to Ala ta Kuma kan
(Korɛntikaw flanan 6.3-10; Piyeri flanan 1.19-21; Kɛwalew 20.28-31)*

¹⁰ Ayiwa, Timote, ele kɔni ka ne ta karan lamɛn, i ka ne ta tagamacogo ladegi, i ka ne ta kolatigeninw lɔn, ani ne ta lanaya, ani ne ta mupuri, ani ne ta kanuya, ani ne ta jagbeleya, ¹¹ ani ne ta tɔɔrɔw, ani ne ta sɛgɛkɔw. Sɛgɛ juman le ma la ne kan Antiyɔsi, ani Ikoniyɔmu, ani Lisitiri? Tɔɔrɔ juman le bɛ yi, ni ne ma min sɔnmɛna? Nka Matigi ka ne kisi ka bɔ o bɛɛ ra. ¹² Can ra, mɔgɔ minw bɛɛ b'a fɛ ka tagama Alapasiran na Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra kɔni, o bɛna olugu bɛɛ tɔɔrɔ. ¹³ Nka mɔgɔjuguw ani nanbaramɔgɔw kɔni, olugu bɛna to ka taga ja kojugu ra tuma bɛɛ; o bɛ tɔw lafiri i ko olugu yɛrɛ lafirinin lo cogo min na.

¹⁴ Ele kɔni, i karanna min na, ani i ta lanaya kun ye o min ye, i ye to o le kan; sabu i ka o karan sɔrɔ mɔgɔ minw fɛ, i yɛrɛ ka o tigiw lɔn.

¹⁵ Kabini i denmisɛnman i ka Kitabu saninmanw kumaw lɔn; o le bɛ se ka i kɛ hakiritigi ye, hakiritigiya min bɛ mɔgɔ bla kisiri sira kan, lanaya sababu ra Yesu Kirisita ta jɛnɔgɔnya ra. ¹⁶ Kitabu saninmanw kumaw bɛɛ bɔra Ala yɛrɛ le ra, Nin Saninman* baraka ra. O kosɔn nafa b'a ra janko ka mɔgɔ karan, ka mɔgɔ jaraki, ka mɔgɔ lateren, ka mɔgɔ koro terenninya ra, ¹⁷ janko Ala ta baaraden ye karan ka ja, ka se ka baaranuman suguya bɛɛ kecogo lɔn.

4

Ala ta Kuma waajuri

¹ Ne b'a fɔ k'a gbɛleya i ma Ala kosɔn, ani Yesu Kirisita kosɔn, min bɛna kiti tige mɔgɔ janamanw, ani suw bɛɛ kan, ani a nako ni a ta Masaya* kosɔn, ² ko i ye Ala ta Kuma waajuri kɛ, k'a fɔ, ka sinsin a kan wagati bɛɛ, wagatɔnumanw, ani wagatigbɛlenw na, ka mɔgɔw lateren, ka o jaraki, ka o ladi, ka o karan ni mupuriba ye.

³ Sabu wagati dɔ bɛna se, mɔgɔw tɛna sɔn ka karan terennin lamɛn tuun. O yɛrɛ le bɛna karamɔgɔ caman jini o yɛrɛ ye, ka kapa ni o yɛrɛ diyanyakow ye, ka olugu ta kuma dimanw lamɛn, ka o toro ladiya ni o ye.

⁴ O bɛna o toro mabɔ can lamenni na, ka tugu fɔlɔfɔlɔ kumakɔrɔw le kɔ.

⁵ Nka ele kɔni, ele ye i yɛrɛ minacogo lɔn ko bɛɛ ra, ka tɔɔrɔ sɔnmɛna, ka kɛ Kibaro Diman* fɔbagasɔbɛ ye, ka i ta baara bɛɛ kɛ ka ja.

*Pɔli ta kumalabanw
(Filipikaw 1.20-23; Matiyu 10.18-20)*

⁶ Ne kɔni, ne kɛra ka ban i ko rɛzɛnji saraka; ne tagatuma surunyara ka ban. ⁷ Ne ka kɛrɛnuman kɛ, ne ka ne ta bori laban, ne tora lanaya ra. ⁸ Sisan, terenninya ta jala maranin bɛ ne ye ka ban. Matigi, min ye kititigɛbaga terennin ye, ale le bɛna o di ne ma dunupa labanlon na. Nka a tɛna a di ne kelen ma; minw ka a kanu ka a nalon makɔnɔ, a bɛna a di olugu bɛɛ ma.

⁹ I jija ka na ne fɛ yan joona. ¹⁰ Sabu Demasi tugura dunupa ta fɛnw nege nɔ fɛ, ka taga ka ne kelen to yan; a tagara Tesaloniki. Keresansi tagara Galasi, Tite tagara Dalimasi. ¹¹ Luka kelenpe le tora ni ne ye yan. I nato, i ni Marika ye na jɔgɔn fɛ; ne mako b'a ra ka ne dɛmɛ ne ta baaraw ra. ¹² Ne ka Tisiki ci ka taga Efesi.

¹³ Ne tun ka deregeba min to Torohasi, Karipusi fe yi, i nato i ye na ni o ye, ani kitabu; nka gbolokitabu ko le ka bon ne ma kosebe.

¹⁴ Numuce Alsandiri ka kojugu caman ke ne ra; nka Matigi le bena a sara ka kana ni a ta kewalew ye. ¹⁵ Ele fana ye i yere korosi a ra, sabu a ka an ta kumaw soso kosebe.

¹⁶ Ne tagakofolo kiti ra ka taga ne ta ko jafɔ, mogɔ si ma ne demɛ; bee ka ne to ne kelen na. Nka Ala ye yafa o ma o ra. ¹⁷ Matigi yere le ka ne demɛ ka baraka don ne ra, janko ne ye Kibaro Diman* waajuri ke k'a gbeya, siya wɛre mogɔw bee y'a men. Ala ka ne bosi ka bo jara da ra. ¹⁸ Matigi bena ne bosi mogɔw ta kewalejuguw bee ma, ka ne kisi, ka ne ladon sankolo Masaya* ra. Bonya ye ale le ta ye wagati bee, ani tuma bee. Amina.

Poli ta fori

¹⁹ Ne be Pirisili ni Akila fo, ani Onezifori ta somogɔw. ²⁰ Erasitusi tora Korenti. Ne ka Torofime banabagato to Mile. ²¹ I jija ka na sani nenewagati ye se. Ebulusi be i fo, ani Pudensi, ani Linusi, ani Kolodiya. Balema tow bee be i fo.

²² Matigi ye to i fe. Ala ye nɛɛma aw bee ye.

**Poli ka letere min ci
TITE
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere sebe Timote ta letere folo ko fe, k'a to Korenti. A ka Zenasi ni Apolosi le ci ka taga a di Tite ma (3.13). Tite tun ye Gereki le ye. A tun sonna Yesu ma Poli ta waajuri sababu le ra.

Poli tagara ni a ye ciradenw ta jɔgɔnyeba ra Zeruzalemu (Galasikaw 2.1-3). Wagati min Poli tun be Efesi, a ta tagama sabanan na, Tite tun k'a deme baara ra. Poli bɔra kaso ra Romu, k'a ta tagama naaninan damina minke, a tun tagara ni Tite ye o tagama ra. O ka Kibaro Diman waajuri ke Kereti; lanabaga dɔw tun sɔrɔra o yɔrɔ ra. Poli tagato a ka Tite to Kereti, janko a ye a janto o lanabagaw ra.

Nin letere konɔ an b'a ye ko Poli be Tite hakiri jigi ko lanabagaw ni o pamɔgɔw tagamacogo ka kan ka teren; o man kan ka ke mɔgo kewalejuguw ye. O ra, Tite tun ka kan ka Kereti lanabagaw ta jenkuruw laben, ka cekɔrɔba dɔw janawoloma, minw ye mɔgɔsobew ye, ka olugu ke o pamɔgɔw ye.

Minw be jenge ka bɔ Kibaro Diman sira kan, a ka kan ka olugu jaraki, janko olugu kana na tɔw lafiri; ale yere ka kan ka teren, janko lanabagaw ye a ladegi. Lanabagaw bee ka kan ka tagama ka kapa ni a ta kuma ye, ka Ala sago ke; o le bena mɔgɔw karan ka teme hali o darakumaw yere kan.

Kitabu konɔkow

Kitabu daminakumaw (1.1-4)

Lanabagaw ta pamɔgɔw tagamacogo (1.5-16)

Tite ka kan ka lanabagaw bee ladi (2.1-15)

Lanabagaw ka kan ka ben kelen ma, ka hera jini (3.1-11)

Poli ta kumalabanw ani a ta forikan (3.12-15)

Poli ta fori

(Piyeri flanan 1.1-4)

¹ Ne Poli, ne min ye Ala ta baaraden ye, ani Yesu Kirisita ta ciraden*, Ala ka ne ci janko ne ye lanaya sira ni can sira yira a ta mɔgo janawolomaninw na, ka kapa ni Alapasiran ye, ² janko o ye panamanya banbari jigiya sɔrɔ; Ala le ka o panamanya layiri ta an ye kabini dununa ma dan folo, Ala min te faninya tige. ³ A ta wagati latigenin sera minke, a ka a ta kuma yira mɔgɔw ra waajuri sababu ra; o waajuri ko le karifara ne ma ka kapa ni an Kisibaga Ala yere kumakan ye. ⁴ Ayiwa, ne Poli be nin sebe ci ele Tite ma, ele min ye ne dence yere ye lanaya ra, lanaya kelen min be an bee fe. An Fa Ala ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ye neema i ye, ka hera ke i ye.

Baara min dira Tite ma

(Timote folo 3.1-7; Piyeri folo 5.1-4)

⁵ Ayiwa, ne ka i to Kereti jamana ra, janko ko minw janabɔbari tora, i ye olugu janabɔ; i ye cekɔrɔba dɔw sigi lanabagaw ta jenkuruw* kunna dugu bee kelen kelen na, i n'a fo ne k'a fo i ye cogo min na. ⁶ Jarakiyɔrɔ man kan ka sɔrɔ o mɔgɔw si ra, o ka kan ka ke musokelentigiw ye; o denw ka kan ka ke lanamɔgɔw ye, minw man kan ka sɔrɔ jatɔya ra, walama ka ke mɔgo murutininw ye.

⁷ Lanabagaw ta jenkuru korosibaga ka kan ka ke mogo jarakibari le ye, sabu Ala ta mogow korosibaga lo. A kana ke wasobaga ye, walama mogo jusuba, walama dorominbaga, walama mogo fariman, walama mogotobaga. ⁸ A ka kan ka ke jatigijuman ye, ani kopuman kanubaga, ani mogo hakiriman, ani mogo terennin, ani mogo saninman, ani yereminabaga. ⁹ A ka kan ka noro Ala ta Kuma yere ra, i ko a karanna a ra cogo min na, janko a ye se ka mogow karan ka o ladi ka kapa ni karan terennin ye, ani ka sosorikebagaw ta firiyoro yira o ra.

¹⁰ Ne be o fo, sabu mogo murutininw ka ca Yahudiya lanabagaw yere le ce ra, ani kumakolonfobagaw, ani mogolafiribagaw; ¹¹ i ka kan ka o mogow da datugu le, sabu o be gba kuturu dow ta lanaya cen; karan min ma daga, o be mogow karan o ra, wari koson. ¹² O koson o yere ta cira do k'a fo o ma ko: «Keretikaw be faninya tige tuma bee; warajuguw lo, salibagatow lo, minw konobaraw te fa ka ye.» ¹³ O seereya ye can ye. O koson i ka kan ka o jaraki kosebe janko o ta lanaya ye sabati. ¹⁴ O kana tugu Yahudiyaw ta folofolo kumakorow ko; minw banna can ma, o kana tugu olugu ta cifoninw ko. ¹⁵ Mogo minw jusukun saninyanin lo, fen bee saninyanin lo olugu fe; nka minw jusukun lanogonin lo, lanabariw, foyi ma saninya olugu fe; sabu o hakiri ni o jusukun lanogonin lo. ¹⁶ O b'a fo o da ra ko o ka Ala lon, nka o yere ta kewalew b'a yira ko can te. Ala be o ta kewalew koninya; mogo murutininw lo, o koson o te se ka kewalejuman kise kelen ke.

2

Tite ka kan ka mogow bee ladi

(Timote folo 2.9-15; Piyeri folo 2.18-20; 3.1-6; Efesikaw 6.5-8)

¹ Ayiwa, ele Tite koni, min be ben ni karan terennin ye, i ye o le fo. ² A fo cekorobaw ye ko o ye o yere minacogo lon, o ye jamalo, ka ke mogo hakirimanw ye, ka sabati lanaya ra, ani kanuya ni mupuri.

³ A fo musokorobaw ye ko olugu fana ye o tagamacogo saninya. O kana ke mogo togocenbagaw ye, o kana o yere bla doromin na; o ye ke ladibagajumanw ye, ⁴ ka muso denmisenw karan, janko olugu ye o cew ni o denw kanu, ⁵ ka ke hakirimanw ye, ka o yere mina, ka o ta sokonobaaraw ke ni jusujuman ye, ka o yere majigi o cew ye, janko o ta kewalew kana ke sababu ye k'a to mogow ye Ala ta Kuma mafiyenya.

⁶ O kuma kelen fo kanbelenw fana ye, ko o ye ke hakirimanw ye ko bee ra. ⁷ Ele yere fana ye ke kewalejuman kebaga ye, k'a to tow ye i tagamacogo ladegi; mogow karan ni jusukun gbenin ye, ani sobeya ye. ⁸ I ta kuma ye ke kuma barakaman ye, mogo te se ka min soso, janko an juguw ye maroya, o kana kumajugu si soro k'a fo an ma.

⁹ A fo baardenw ye ko o ye o yere majigi o kuntigiw ye fen bee ra, ka o kuntigiw diyanyako ke; o kana o soso. ¹⁰ O kana foyi ta o fe; o ye o ta lanamogoya yira wagati bee, janko mogow ye an Kisibaga Ala ta karan bonya.

Ala ta neema yiracogo

(Efesikaw 2.1-10; Piyeri folo 1.10-21; 2.13-16; Yuhana folo 3.1-3)

¹¹ Ayiwa, Ala ta neema yirara; adamaden bee ta kisiri be bo o neema le ra. ¹² O neema baraka ra Ala be an karan, ko an ye Alapasiranbariya dabra, ka ban dununa negejuguw ma; ko an ye tagama ni hakiri ye sisan ta wagati ra, terenninya ni Alapasiran na, ¹³ sani k'a to an jiginya be lonjuman min

kan, o ye se; an ta Alaba min ye an Kisibaga* Yesu Kirisita ye, o ta nɔɔɔ yiralon lo. ¹⁴ Ale le ka a yere di ka sa an kosɔn, janko ka an kunmabo kojuguw bɛɛ ma, ka an saninya ka an ke a yere ta mɔgɔw ye, janko an ye an yere cesiri ka kewalepuman ke tuma bɛɛ.

¹⁵ Ayiwa, i ka kan ka nin kumaw le fo, ka mɔgɔw ladi, ka o jaraki ka kana ni i ta loyɔɔ bonya bɛɛ ye. Mɔgɔ si kana jon i ra.

3

Lanabagaw tagamacogo

¹ Lanabagaw hakiri jigi a ra, ko o ka kan ka o yere majigi jamana namɔgɔw, ani a fangatigiw ye; o ye o kan mina ka laben ka kewalepuman ke tuma bɛɛ. ² O kana mɔgɔ si kɔɔfo; o ye ke heramɔgɔw ye, ani mɔgɔ sabariniw, ka o jusu suma mɔgɔ bɛɛ kɔɔ. ³ Sabu folofolo an fana tun ye hakirintanw le ye, ani Alakanminabariw, ani mɔgɔ lafiriniw; an tun kera nege suguya bɛɛ ta jonw le ye, ani jarabijugu bɛɛ; an tun be tagama juguya ni nangboya ra; mɔgɔw tun be an koninya, an yere gbansan tun be jɔgɔn koninya. ⁴ Nka an Kisibaga Ala ta numanya ni a ta kanuya yirara wagati min na adamadenw ta fan fe, ⁵ a ka an kisi, nka a ma ke an yere ta kewale terenninw kosɔn, a kera a yere ta hina le kosɔn, ani Nin Saninman* min ka an ko ka an ke danfenkuraw ye, ka panamanyakura di an ma. ⁶ Ala ka Nin Saninman lajigi an kan k'a caya, an Kisibaga* Yesu Kirisita sababu ra, ⁷ janko an ye jate mɔgɔ terenninw ye Ala na kɔɔ a ta neema baraka ra, ani an jigi be panamanya banbari min kan, an ye o sɔɔ.

⁸ Ayiwa, nin kumaw ye can le ye. Ne b'a fe i y'a fo mɔgɔw ye k'a gbɛɛya o ma kosebe, janko minw lara Ala ra, olugu ye jija ka kewalepumanw ke. O le ka ni, mɔgɔw fana be nafa sɔɔ o le ra.

⁹ Nka i kana i yere bla sosorikunntanw na, ani folofolomɔgɔw tɔgɔw ta sosoriw, ani keremisɛnw, ani cira Musa ta sariya* ko sosoriw; nafa te o ra, o te foyi na. ¹⁰ Minw be lanabagaw faran, ni i ka o mɔgɔ do ladi ka se fo sinaga fla, ni a ma sɔn, i ye o tigi mabo i yere ra. ¹¹ Sabu sigiya t'a ra, o mɔgɔ suguya ka lanaya sira bla; a be jurumun ke ka Ala ta kiti ben a yere kan.

Poli ta ladiri laban ni fori

(Korentikaw folo 16.20-24)

¹² Ni ne nana Aritemasi walama Tisiki ci i fe tuma min na, i ye i jija ka na ne kunben Nikopolisi, sabu ne k'a latige ko ne bɛna nenewagati ke o yɔɔ le ra. ¹³ I janto sariya karamɔgɔ Zenasi ra, ani Apolosi, ka o demɛ o ta tagama ra, janko foyi kana dese o fe. ¹⁴ An balemaw fana ka kan ka o yere degi kewalepumanke ra, janko ka dow mako na wagatigbelenw na; o man kan ka ke pacintanw ye.

¹⁵ Minw bɛɛ be ni ne ye yan, olugu bɛɛ be i fo. Minw be an kanu lanaya sira ra, i ye olugu bɛɛ fo.

Ala ye neema aw bɛɛ ye!

**Poli ka letere min ci
FILEMON
ma
Kitabu faamucogo**

Yesu ta ciraden Poli ka nin letere ni Kolosikaw ta letere sebe k'a to kaso ra Romu. Onezimu ni Tisiki le tagara ni o letere fla ye.

A ka nin letere sebe k'a ci Filemon le ma.

Filemon tun ye Kolosi dugu lanabaga do ye, min tun ka loyorooba ta Ala ta baara ra. Baaraden do tun be Filemon fe, min togo tun ye ko Onezimu. Onezimu tun ka Filemon borofen do ta, ka bori ka taga fo Romu, sabu a tun be se ka faga o ko koson. Ka Onezimu to Romu, Poli ka Kibaro Diman fo a ye, a sonna Ala ta kuma ma. O koson Poli be nin letere sebe k'a ci a matigice Filemon ma, k'a jini a fe ko a ye yafa Onezimu ma, ka son k'a ta baara ra tuun, a kana a ta kewale juru sara a ra. A ka kan k'a mina i ko a balema, a kana ke tuun i ko jon. Poli be o kumaw le fo Filemon ye, k'a gbeleya kosebe.

Nin letere ka surun, sabu sura kelen doron lo, nka a nafa ka bon. A b'a yira an na ko Ala te mogo bo mogo ra. Ala be baaraden, walama jon kisi cogo min na, a be a matigice fana kisi o cogo kelen le ra. A b'a yira an na fana ko lanabagaw ka kan ka yafa jogon ma, ka jogon kanu, hali ni do ka kojugu ke do ra.

Kitabu konokow

Poli be Filemon ni a jenjogonw fo (1-3)

Poli be baraka la Ala ye Filemon koson (4-7)

Poli be Filemon daari Onezimu koson (8-22)

Poli ta kumalaban (23-25)

Poli ta fori

(Timote flanan 1.1-5; Yuhana sabanan 2,6)

¹ Ne Poli, ne min kera kasoden ye Yesu Kirisita togo koson, ne ni an balemace Timote, anw be nin sebe ci Filemon ma, an baarakejogon kanunin, ² ani an balemamuso Afiya, ani an jenjogon Arisipi, min ye an demebaga ye an ta kere ra, ani lanabaga minw be lajen ele Filemon yere ta so kon. ³ An Fa Ala ni an Matigi Yesu Kirisita ye nesema aw ye, ka hera ke aw ye.

Filemon ta kanuya ni a ta lanaya

⁴ Ne balemace Filemon, tuma o tuma ni ne be Ala daari, ne be baraka la a ye ele ta ko ra. ⁵ Sabu i lanin be Matigi Yesu ra cogo min na, ani i ka Ala ta mogo saninmanw mina ni kanuya min ye, o kibaroya bee sera ne ma yan. ⁶ O koson ne be Ala daarira i ye, janko i be jenjogonya min na lanaya ra ni an ye, do belen ye fara o kan; o fana ye ke sababu ye k'a to an ka fenjuman minw soro Yesu Kirisita fe, i ye o lon ka ja. ⁷ Ne balemace Filemon, i ta kanuya ko koni ka ne jusu diya, ka ne jusu saaro kosebe; sabu i ka Ala ta mogo saninmanw jusu saaro.

*Poli be Filemon daari Onezimu ta ko ra
(Kolosikaw 4.7-9; Korentikaw folo 13.4-7)*

⁸ O koson, ne balemace, ne tun be se ka i jagboya Kirisita* togo koson, ka i ta koketa yira i ra; ⁹ nka ne k'a ye ko a ka fisa ne ye i daari le kanuya

koson. Ne Pɔli, ne kera cekorɔba ye, nka ka fara o kan tuun, ne blara kaso ra Yesu Kirisita tɔgɔ koson.

¹⁰ Ne be i daarira ne dence Onezimu* ta ko le ra, ne kera min fa ye kasobon kɔnɔ yan. ¹¹ Ne k'a lon ko wagati temenin, a ma ko ja i ye, nka sisan ele o, ne o, a bena ko ja an fla bee ye.

¹² Ne be a kɔsegi i ma tuun, ale min kera i n'a fo ne yere farisogo do. ¹³ Ne kɔni tun b'a fe a ye to ne korɔ yan, janko ka ne to negɛjɔrɔkɔw ra kaso ra yan Kibaro Diman* koson, a ye baara dow ke ne ye ele yere no ra. ¹⁴ Nka ne tun t'a fe ka foyi si ke, ni min ma ben i ma, janko i bena kopuman min ke ne ye, o kana ke jagboya ye, nka a ye ke i yere sago ye.

¹⁵ I b'a sorɔ ko i ni Onezimu faranna jɔgon na wagati doonin le, janko a ye seko i ma ka to ni i ye tuma bee. ¹⁶ A kana ke jon ye tuun, nka a ye fisaya ni jon ye, ka ke i ko i balema kanunin; a ko ka gbelen ne ma, nka a ko belen ka kan ka gbɛleya ele ma ka teme ne ta kan; sabu aw fla bee bena ke jɔgon fe Matigi ta jɛnjɔgɔnya ra.

¹⁷ Ayiwa, ni i kɔni be ne jate i teri ye, o tuma Onezimu mina ka ja i n'a fo i tun bena ne yere mina cogo min na. ¹⁸ Ni a kera ko a ka fen do cen i fe, walama ni i ta juru le b'a ra, ne le bena o juru sara i ye. ¹⁹ Ne Pɔli be nin sebe ni ne yere boro ye, ko ne bena o juru bee sara i ye. Ne yere ta juru min be ele ra, ne tena o fo, nka o korɔ ye ko ele yere kuturu bee ye ne ta le ye!

²⁰ Ne balemacɛ, ne be i daari ko i ye nin kopuman kelen ke ne ye Matigi koson; sabari ka ne jusu suma Kirisita* ta jɛnjɔgɔnya koson.

²¹ Ne lara a ra ko ne ka min daari i fe, ko i bena o ke, o le koson ne ka nin sebe ci i ma, sabu ne k'a lon ko i bena min ke, o bena teme ne ta fota yere kan.

²² Ayiwa, ne b'a fe i ye bon do laben ne ye, sabu ne jigi b'a kan ko o bena ne labla aw ye lon do, aw ta daariri baraka ra.

Fori laban

²³ Ne kasodenjɔgon Epafirasi, min be kaso ra Yesu Kirisita tɔgɔ koson, ale be i fo. ²⁴ Ne baarakɛjɔgon tɔw, Marika, ani Sitariki, ani Demasi, ani Luka, olugu fana be i fo.

²⁵ An Matigi Yesu Kirisita ye nɛɛma aw ye.

* **1:10** 1.10 Onezimu tɔgɔ korɔ ye ko: mɔgɔ jɔciman.

**Lɛtɛrɛ min cira
HEBURUW
ma
Kitabu faamucogo**

Nin lɛtɛrɛ sɛbɛbaga ma lɔn. Dɔw tun b'a miiri ko a sɛbɛbaga ye Apolɔsi ye, walama Barinabasi, walama Pɔli, nka olugu si tɔgɔ ma fɔ kitabu kɔnɔ.

Nin kitabu nafa ka bon kɔsɛbɛ. Lanabaga minw tun ka Yahudiyaw ta sariyaw ni o ta landaw jalon, a sɛbɛra olugu le ye, walama Yahudiya lanabaga dɔw. A sɛbɛbaga b'a fɛ k'a yira ko Layirikɔrɔ ta kumaw ni a ta tagamasiyɛnw bɛɛ dafara Yesu Kirisita ta saya saraka sababu ra. O kosɔn lanabagaw ka kan ka jija ka to lanaya ra. O man kan ka o ta kisiri ko kɛ borokɔfɛfen ye.

O ra, nin kitabu sɛgɛbaga b'a yira ko Yesu ta nɔɔrɔ ka bon ni mɛlɛkɛw ta ye, ko Yesu ka bon ni cira Musa ye, ale min tun ye Ala ta ciraba ye, min ka Izirayɛlimɔgɔw labɔ Misiran jɔnya ra, ka taga ni o ye o ta jamana ra.

Yesu ye Ala ta sarakalasebagaw kuntigi ye, min ni sarakalasebaga tow tɛ kelen ye. Ale ta sarakalasebagaya tɛ ban ka ye, sabu a panaman lo wagati bɛɛ. Ale yɛrɛ le kɛra saraka ye, k'a jori kɛ ka jurumunw yafa. Ale kelen ta saraka blara saraka tow bɛɛ nɔ ra.

Kitabu sura 11 ni 12 ra, sɛbɛrikɛbaga bɛ mɔgɔ caman tɔgɔ fɔ, minw tun ka o jigi la Ala kan, ka la Ala ra, ka baara kɛ a ye. Bi lanabagaw fana ka kan ka o mɔgɔw ta tagamacogo ladegi, ka o ja lo Matigi Yesu kelenpe ra, ka tugu a nɔ fɛ (12.2).

Kitabu kɔnɔkɔw

Yesu ye Ala ta cirayakumaw bɛɛ dafabaga ye (1.1-3)

Yesu kɔrɔtara ka tɛmɛ mɛlɛkɛw ni cira tow bɛɛ kan (1.4-4.13)

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigi dafanin ye (4.14-7.28)

Yesu ye layirikura sigibaga ye (8.1-9.22)

Yesu ye saraka dafanin ye (9.23-10.39)

Mɔgɔ minw lara Ala ra (11-12)

Lanabaga tagamacogo (13.1-19)

Daariri ni forikan (13.20-25)

Ala kumana Kirisita baraka le ra

(Yuhana 1.1-3; Kɔlɔsikaw 1.15-17; Heburuw 10.12-14; Filipikaw 2.6-11)

¹ Ayiwa, fɔlɔfɔlɔ, Ala kumana an bɛmaw fɛ ciraw sababu ra tuma caman na, ani cogo caman na. ² Nka nin wagati labanw na, Den min bɔra Ala ra*, a kumana an fɛ o le sababu ra. Ala ka ale le sigi k'a kɛ fɛn bɛɛ tigi ye; a ka dunuɓa dan ale le baraka ra fana. ³ Ala ta nɔɔrɔ bɛ ale le ra; a cogoya ni Ala cogoya ye kelen ye. A ta kuma barakaman le ka dunuɓa fɛn bɛɛ mina ka lo. A ka mɔgɔw saninya ka bɔ o ta jurumunw na minke, a tagara sigi sankolo ra Sɛbɛtigi Ala kininboroyanfan fɛ.

Kirisita ka bon ni mɛlɛkɛw ye

⁴ Den min bɔra Ala ra*, o bɛ mɛlɛkɛw kunna, fɔ Ala ka tɔgɔ di a ma, tɔgɔ min ka bon ni mɛlɛkɛw ta ye pewu! ⁵ Ala m'a fɔ a ta mɛlɛkɛw si ma ka ye ko:

«Den min bɔra ne ra, ele lo;
ne kɛra i Fa ye bi.»

A fana m'a fɔ ka ye mɛlɛkɛ si ta ko ra, ko:

«Ne bɛna kɛ a Fa ye,

a bena ke ne Dence ye.»

⁶ Nka Den min bora Ala ra, o min ye fen bee kuntigi ye, wagati min na Ala ka o ci dununa ra, Ala ko:

«Melekew bee ye a bato.»

⁷ A k'a fo melekew ta ko ra, ko:

«A be a ta melekew ke fono ye,
k'a ta baardenw ke tasumamanaw ye.»

⁸ Nka Den min bora Ala ra, a k'a fo o ta ko ra, ko:

«E, Ala, i ta masaya be to a no ra wagati bee;
i ta masacebere ye terenninyabere le ye.

⁹ I be terenninya kanu, i be kojugu koninya;
o le koson Ala, i ta Ala koni ka i panawoloma
ka nagarituru ke i kun na, ka i fisaya i torogonw ye.»

¹⁰ A k'a fo tuun ko:

«Matigi, ele le ka dugukolo dan kabini a damina ra,
i yere boro ka sankolo dan.

¹¹ O fenw bee bena teme, nka ele koni be to i no ra;
o bee bena koru i ko fani be koru cogo min na.

¹² I bena o kuru i ko mogu be deregeba kuru cogo min na;
o bena yelema i ko mogu be fani donta yelema cogo min na.
Nka ele koni, ele be to i cogo ra,
ele ta sandaw te ban ka ye.»

¹³ Ayiwa, Ala k'a fo meleke juman le ye ka ye, ko:

«I sigi ne kininboroyanfan fe,
fo ne ye i juguw mina ka o bla i sen koru?»

¹⁴ Melekew ye mun le ye? O bee ye ninw le ye; ciradenw lo, minw be baara ke Ala ye. Mogu minw ka kan ka kisi, Ala be melekew ci ka taga olugu deme fana.

2

Ala ta kisiriba

¹ Ayiwa, o koson an ka kuma minw men, an ka kan ka an janto o ra kosebe, janko an kana na sira bla ka taga an kun fe. ² Melekew tun ka kuma min fo an bemaw ye, o kera can ye; mogu o mogu ka sariya cen, ka ban ka Ala kan mina, Ala ka olugu bee sara ka kana ni o ta kewalew ye. ³ Ayiwa, anw fana bena bosi cogo di, ni an ka nin kisiriba ke borokofefen ye? Matigi yere le konna ka o kisiri ko fo; o ko, minw ka a lamen, olugu k'a fo an ye k'a gbeya. ⁴ Ala yere ka baraka don o ta seereya ra ni tagamasiyenw ye, ani kobaw, ani kabako suguya caman, ani ka Nin Saninman* ta sebayaw di o ma fana ka kana ni a yere sago ye.

Mogu be kisi Kirisita le baraka ra

⁵ Ayiwa, an be dunupakura nata min ko fora, Ala ma o kuntigiya di melekew le ma. ⁶ Nka mogu do ka nin seereya ke Kitabu yoro do ra, ko:

«Ala, mogu ye mun ye, k'a fo ko i be i hakiri to a ra?

Adamaden ye mun ye, k'a fo ko i be i janto a ra?

⁷ I k'a dogoya melekew ye wagati donin;
i ka noru ni bonya masafugula don a kun na,

1:5 1.5 Nin kuma fora Zaburu 2:7; Samawilu flanan 7:14; Kibaroyaw folo 17:13. **1:6** 1.6 Nin kuma fora Sariya 32:43. **1:7** 1.7 Nin kuma fora Zaburu 104:4. **1:9** 1.8-9 Nin kuma fora Zaburu 45:7-8. **1:12** 1.10-12 Nin kuma fora Zaburu 102:26-28. **1:13** 1.13 Nin kuma fora Zaburu 110:1.

8 ka fen bɛɛ bla a sen jukɔɔ.»

Ni a fora ko Ala ka a sigi fen bɛɛ kunna, o kɔɔ ye ko fen si tɛ yi ni a tɛ min kunna. O bɛɛ n'a ta, an b'a ye ko se ma di a ma fɔlɔ ko a ye sigi fen bɛɛ kunna.

9 Nka sisan an b'a ye ko Ala ka Yesu min dɔgɔya ka tɛmɛ mɛlɛkɛw kan ka wagati dɔɔnin kɛ, sisan Ala ka nɔɔɔ ni bonya masafugula di o ma, a ta tɔɔɔ ni a ta saya kosɔn; o cogo ra, Ala ta nɛɛma sababu ra, a sara mɔgɔw bɛɛ le nɔ ra.

10 Ayiwa, can ra, fen bɛɛ danna Ala min sababu ra, ani Ala min kosɔn, ale tun b'a fɛ ka mɔgɔ caman ladon a ta nɔɔɔ ra; o kosɔn a benna a ma ka Yesu ta bonya dafa a ta tɔɔɔw sababu ra, ale min ye mɔgɔw ta kisiri tigi ye.

11 Yesu min bɛ mɔgɔw saninya ka o bɔ jurumun na, ale ni o mɔgɔ saninyaninw bɛɛ ta Fa ye Ala kelen le ye. O le kosɔn a tɛ a yɛɛ fɛsaya o ma; a bɛ o wele ko a balemaw. 12 A ko:

«Ala, ne bɛna i tɔgɔ fɔ ne balemaw ye, ne bɛna i tando ni dɔnkiriw ye i ta jama bɛɛ lajenninw cɛ ra.»

13 A ko fana tuun, ko:

«Ne bɛna ne jigi la Ala kan.»

A ko tuun, ko:

«Ne flɛ nin ye, ne ni Ala ka den minw di ne ma.»

14 Ayiwa, Yesu ka o mɔgɔ minw kisi, i n'a fɔ olugu ye adamadenw le ye, o kosɔn Yesu fana kɛra adamaden ye. A ka o kɛ janko a ta saya baraka ra, saya fanga bɛ Setana min boro, a ye o Setana ta fanga cɛn; 15 janko minw tun bɛ Setana ta jɔnya ra o si bɛɛ ra, saya pasiran kosɔn, a ye olugu kunmabɔ. 16 Can ra, Yesu ma na ka na mɛlɛkɛw le dɛmɛ; a nana Iburahima ta denw le dɛmɛ. 17 O le kosɔn jagboya lo, a tun ye kɛ adamaden ye cogo bɛɛ ra, ka kɛ sarakalasebaga* kankelentigi ye, min bɛ hina mɔgɔw ra, ka baara kɛ Ala ye janko ka mɔgɔw ta jurumunw kafari. 18 Ayiwa, i n'a fɔ ale yɛɛ tɔɔɔra kɔɔɔbɔri kosɔn, o kosɔn minw bɛ kɔɔɔbɔ, a bɛ se ka olugu dɛmɛ.

3

Kirisita ka bon ni cira Musa ye (Matiyu 21.33-38)

1 O le kosɔn, ne balema saninmanw, Ala ka aw minw wele, ne b'a fɛ ko aw ye miiri Yesu le ma; ale le ye Ala ta ciraden ye, ani a ta sarakalasebagaw kuntigiba*, an ta lanaya ko ra. 2 Yesu kɛra kankelentigi ye Ala ja kɔɔ, Ala min k'a sigi a ta baara ra, i n'a fɔ cira Musa tun kɛra kankelentigi ye Ala ta so bɛɛ kɔɔ cogo min na. 3 Nka Yesu ka kan ni bonyaba ye ka tɛmɛ cira Musa kan pewu; sabu bonlobaga bɛ bonya sɔɔ ka tɛmɛ bon yɛɛ kan.

4 Bon o bon, mɔgɔ le k'a lo; nka min ka fen bɛɛ lajennin lo, o ye Ala le ye. 5 Cira Musa kɔni tun ye baarden le ye, min k'a ta baara kɛ ni kankelentigiya ye Ala ta so bɛɛ kɔɔ. Ala tun bɛ kuma minw fɔ, a ta baara tun ye ka o seereya le kɛ. 6 Nka Kirisita* kɛra kankelentigi ye i ko Dence min sigira Ala ta so kɔɔ ka kɛ fen bɛɛ kunna. Sisan anw le ye o so ye; nka an bɛ an yɛɛ bonyara lanaya ni jigiya min kosɔn, fɔ an ye jija ka to o kan ka taga se a laban ma.

2:8 2.8 Nin kuma fɔra Zaburu 8.5-7.

2:12 2.12 Nin kuma fɔra Zaburu 22.23.

2:13 2.13 Nin

kuma fɔra Ezayi 8.17-18.

Nenekiriyɔɔ min labenna Ala ta mɔgɔw ye

⁷ O kosɔn, i n'a fɔ Nin Saninman* k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi,

⁸ aw kana aw jusukun gbɛleya

i n'a fɔ aw bɛmaw murutira Ala kama kongokolon kɔnɔ cogo min na, ko o be Ala kɔrɔbɔ.

⁹ O yɔɔ le ra aw bɛmaw ko o be ne Ala kɔrɔbɔ, k'a sɔɔ o ka ne ta kokeninw bɛɛ ye ka se fɔ san binaani.

¹⁰ O kosɔn ne dimina o wagati mɔgɔw kɔɔ; ne ko: «O yere ta miiriyaw le be o lafiri tuma bɛɛ; ne b'a fe o ye sira min ta, o te o lon.»

¹¹ O kosɔn ne dimikojugu fe, ne karira ko:

«O tena don ne ta nenekiriyɔɔ ra fiyewu!» »

¹² Ne balemaw, aw ye aw yere kɔrɔsi, mɔgɔ si kana sɔɔ aw ra, jusujugu ni lanabarijusu be min na, fɔ ka ban ka Ala janaman kan mina. ¹³ Nka Ala ka «bi» min ko fɔ, ka aw to o ra, aw ye jɔgɔn ladi lon o lon, janko jurumun kana ke sababu ye ka aw lafiri ka aw jusukun gbɛleya. ¹⁴ An kera Kirisita* ta jɛnjɔgɔnw le ye, nka an ka a damina ni jigiya min ye, fɔ an sinsinnin ye to o kan ka taga se a laban ma.

¹⁵ A sebera Kitabu kɔnɔ, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi,

aw kana aw jusukun gbɛleya,

i n'a fɔ an bɛmaw murutira cogo min na.»

¹⁶ Ayiwa, jɔntigiw le ka Ala kumakan men ka muruti? Cira Musa bɔra ni minw ye Misiran jamana ra, yala olugu te wa? ¹⁷ Ala dimina jɔntigiw le kɔɔ fɔ san binaani? Minw ka jurumun ke, ka sa kongokolon kɔnɔ, yala olugu te wa? ¹⁸ Ala karira ko jɔntigiw le tena don a ta nenekiriyɔɔ ra? Yala minw murutira a kama, olugu te wa?

¹⁹ O cogo ra, an b'a ye ko o ta lanabariya le kosɔn o ma se ka don o jamana ra.

4

¹ Ayiwa, Ala ka layiri min ta ko an bɛna taga don ale ta nenekiriyɔɔ ra, i n'a fɔ o layiri belɛn be a nɔ ra, o ra an ye an yere kɔrɔsi, janko aw si kana na dese ka to kɔ. ² Kibaro Diman* waajuri kera an ye, i n'a fɔ a kera an bɛmaw ye cogo min na. Nka o ka o kuma min men, o ma foyi ja o ye; sabu minw k'a men, olugu m'a mina ni lanaya ye. ³ Nka anw minw lara Yesu ra, anw bɛna don o nenekiriyɔɔ ra, i n'a fɔ Ala k'a fɔ cogo min na, ko:

«Ne dimikojugu fe, ne karira ko:

O tena don ne ta nenekiriyɔɔ ra fiyewu.»

Ala ka o kumaw fɔ k'a sɔɔ a tun ka fen bɛɛ dan ka ban kabini dunuɔna dantuma na; ⁴ sabu a fɔra Kitabu yɔɔ dɔ ra tere wolonfla ko ra, ko: «Tere wolonflanɛn, Ala nenekirira a ta baara bɛɛ ra.»

⁵ O yɔɔ kelen na Ala ko tuun, ko:

«Ne ka jamana min layiri ta o ye,

o tena don ne ta nenekiriyɔɔ ra fiyewu.»

⁶ Ayiwa, minw tun konna ka o Kibaro Diman lamɛn, olugu ta lanabariya kosɔn, o ma don o jamana ra ka nenekiri. Nka o bɛɛ n'a ta, dɔ werɛw belɛn be se ka don o yɔɔ ra. ⁷ O le kosɔn Ala ka lon dɔ werɛ sigi tuun; o ye «bi»

ye. Wagatijan temenin ko a ka o kuma don Dawuda da ra. A tun konna ka o kuma fo; o kuma fle nin ye, ko:

«Ni aw be Ala kumakan men bi, aw kana aw jusukun gbeleya.»

⁸ Ayiwa, ni Yosuwe tun sera ka Izirayelimogow ladon o nenekiriyoro ra, Ala tun tena lon were ko fo tuun o ko fe. ⁹ O koson Ala ka a ta baara ke, ka nenekiri a tere wolonflanan na cogo min na, o nenekiri jogon be Ala ta mogow ja. ¹⁰ Ni mogow min ka don Ala ta nenekiriyoro ra, o tigi be nenekiri a ta baaraw ra, i n'a fo Ala nenekirira a ta baaraw ra cogo min na. ¹¹ O koson an ye jija ka don o nenekiriyoro ra, janko mogow si kana to ko fe i n'a fo Alakanminabari dow k'a ke cogo min na.

¹² Sabu Ala ta Kuma be panamanya di, baraka b'a ra. A da ka di ka teme muru da fla kan. A be mogow sogow fo ka se mogow jusukun ni a nin dan ma, ka se kolo tugudaw ni sonbe ma. A be mogow ta miiriyaw ni a jusukunnakow bee segesege k'a lon. ¹³ Danfen si te yi min dogonin lo Ala ja korow. Fen bee be a ja korow kene kan, fen si dogonin te a ma; an bena taga lo ale Ala min ja korow, janko an bee ye an ta fo.

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba ye

¹⁴ Ayiwa, i n'a fo sarakalasebagaw kuntigiba* be an fe, min yelera ka taga fo sankolo kononoyoro ra, min ye Yesu ye, Den min bora Ala ra, o tuma an ko an be lanaya min na, an ye jija ka to o kan. ¹⁵ Sarakalasebagaw kuntigiba min te se ka hina an na ka an deme an ta barakantanyaw ra, an ta sarakalasebaga te o jogonna ye. Nka ale fana korobora cogo bee ra i n'a fo anw, nka a ma jurumun si ke. ¹⁶ O ra, an kana siran; an ja siginin ye madon neema tigi Ala ta masasiginan na, janko a ye makari an na, ka neema an ye, ka an deme wagati bennin na.

5

¹ Ayiwa, sarakalasebagaw kuntigibaw* bee panawolomara ka bo mogow le ce ra; a sigira mogow koson, ka kow janabo o ni Ala ce. A be siman sarakaw ni began sarakaw lase Ala ma mogow ta jurumunw koson. ² A be se ka hina mogow kolonbariw ni mogow lafirininw na, sabu ale fana ye barakantan ye i n'a fo o mogow. ³ O koson a ka kan ka saraka do bo a yere ta jurumunw koson, i n'a fo a b'a bo mogow tow ta jurumunw koson cogo min na. ⁴ Ayiwa, mogow si te se ka o bonya ta k'a la a yere kan; Ala le be mogow wele a kama, i n'a fo a ka Haruna wele cogo min na.

⁵ O cogo ra, Kirisita* fana ma sarakalasebagaya ta kuntigibaya bonya la a yere kan a yere ma; nka Ala le ka a ke a ye, k'a fo a ma ko:

«Den min bora ne ra, ele lo; ne kera i Fa ye bi.»

⁶ Ala k'a fo yoro were ra fana, ko:

«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bee, i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na.»

⁷ Wagati min Yesu tun be dununa ra yan, a tun k'a lon ko se be Ala ye ka ale kisi saya ma; a ka Ala daari, k'a daari kosebe ni kanba ye, fo ka kasi. Ala ka a ta daariri lamena ta Alanasiran koson. ⁸ Nka hali k'a sorow a bora Ala ra, o bee n'a ta, a ka Ala kan mina, ka toworo. ⁹ Ala k'a ta kow bee dafa tuma min na, minw be a kan mina, a kera olugu ta kisiri tigi ye,

4:7 4.7 Nin kuma fora Zaburu 95.7,8.

5:5 5.5 Nin kuma fora Zaburu 2.7.

5:6 5.6 Nin kuma

fora Zaburu 110.4.

kisiri banbari. ¹⁰ Ala ka a latige k'a ke sarakalasebagaw kuntigiba ye, i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na.

Lanabaga barakantanw

¹¹ Ayiwa, fen caman be an fe k'a fo aw ye nin ko ra, nka o kow nafa ka gbelen, sabu aw ta faamuri ka sumaya. ¹² Nogontumasi aw tun ka kan ka ke karamogow le ye; nka hali bi o belen be aw karanna Ala ta Kuma damina le ra kura ye tuun. Hali bi aw mako be nono le ra, aw te se ka domuni gbiriman domu. ¹³ K'a soro mogo min be nono doron ke a ta baro ye, o tigi ye denjenin le ye, a te ko terennin lon ka bo ko terenbari ra. ¹⁴ Nka domuni gbiriman ye mogokorobaw ta le ye; olugu ka o yere degi, ka ko lon, ka kopuman ni kojugu lon ka bo jagon na.

6

¹ O le koson, Kirisita* ta karan be damina ko minw na, an kana to o kan hali bi; an ye taga na lanaya ra, ka ke i ko mogokorobaw. An man kan ka kosegi karan damina kan tuun, i n'a fo mogo ka kan ka nimisa cogo min ka kewale nacintanw dabra, ka la Ala ra, ² ani batizeri ta karan, ani boro be la mogow kan cogo min na, ani suw kunuko, ani Ala ta kiti banbari. ³ Ayiwa, an ye o kow to yi ka taga na! An bena o le ke, ni Ala sonna.

⁴ Ayiwa, Ala ta yeelen yirara minw na ka ye, minw ka Ala ta nema nene ka ye, ka do soro Nin Saninman* na, ⁵ ka Ala ta Kuma diya nene ka ye, ka wagati nata ta sebayaw lon, ⁶ ayiwa, o bee n'a ta, ni o mogow benna, olugu koni te se ka nimisa kokura tuun fiyewu; sabu Den min bora Ala ra*, a be i n'a fo o be o le gbengbenna yiri ra tuun kokura, k'a lamaroya kene kan bee na.

⁷ Ayiwa, ni sanji ka ben sipagako caman dugukolo min kan, ni o dugukolo siman ka na, ka ke senkebaga sago ye, o dugukolo be Ala ta baraka soro.

⁸ Nka ni naniw, ani binjuguw doron le falenna a ra, a te foyi na; a tena men o yoro be danga, ani a laban tasuma b'a jeni.

⁹ O bee n'a ta, an balema kanuninw, hali ni an be nin kumaw fo, an jigi siginin lo aw ta ko ra; an k'a lon ko aw be sirapuman le kan, min ye kisiri sira ye. ¹⁰ Sabu Ala te pumanlonbari ye k'a fo ko a be pina aw ta baara ko, ani aw ka balemaw kanu cogo min na a togo koson, ani aw ka Ala ta mogo saninmanw deme cogo min na, ani aw be o demena cogo min na fana hali bi. ¹¹ Nka min ka di an ye, o ye ko aw bee kelen kelen ye jija ka se fo a laban ma, janko aw jigi be min kan, aw ye o soro. ¹² An t'a fe aw ye ke salibagatow ye. Ala ka fen minw layiri ta, mogo minw be jija ka o soro o ta lanaya ni o ta mujuri baraka ra, aw ye olugu le ladegi.

Ala ka layiri min ta

¹³ Ala ka layiri ta Iburahima ye tuma min na, a tun te se ka kari togo were ra, min ka bon ni ale Ala yere togo ye minke, a karira a yere togo le ra. ¹⁴ A ko Iburahima ma ko: «Sigiya t'a ra, ne bena baraka don i ra, ka i ta duruja caya kosebe.» ¹⁵ Ayiwa, Iburahima mujuna ka Ala makono minke, o cogo le ra, Ala tun ka min layiri ta a ye, a ka o soro.

¹⁶ Ni mogow be kari, fen min ka bon ni olugu yere ye, o be kari o le ra; o kariri ye sarati le ye k'a yira ko o ta kuma ye can ye, ani ka sosori bee ban pewu.

¹⁷ O cogo ra, minw tun ka kan ka o layiripuman soro, Ala tun b'a fe k'a yira olugu ra le k'a gbeya ko ale te a ta kolatigeninw yelema fiyewu;

o koson a karira ka fara layiri kan. ¹⁸ O fen fla te se ka yelema fiyewu. Ala ka layiri min ta, ani ka kari ka fara a kan, a te se ka faninya tige o ko ra. An minw ka karifayoro soro Ala koro, nin kumaw be an ja gbeleya le kosebe, janko Ala ka layiri min ta an ye, an ye an jigiya to o kan. ¹⁹ O jigiya be an nin mara, i ko nege gbiriman min be kurunba lalo; jigisobe lo, ani jigi barakaman. O le be yoro saninman* ta boncetigefani dayele an ye, ka an ladon fo yoro saninmanba konu. ²⁰ Yesu konna ka don an ja o yoro ra an ta jurumunw koson. A kera sarakalasebagaw kuntigiba* ye i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na; a bena to o kuntigiya ra wagati bee.

7

Melikisedeki ta sarakalasebagaya

¹ Ayiwa, o Melikisedeki tun ye Salemu dugu masace le ye, ani Ala Korotaninba ta sarakalasebaga*. O wagati ra Iburahima tun tagara masa dow kere, ka se soro o kan; Iburahima kosegito, Melikisedeki tagara a kunben ka dugawu ke a ye. ² Iburahima ka a borofenw bee yaga bo ka o di Melikisedeki ma. Melikisedeki togo koro ye ko «terenninya masa.» Ka fara o kan, Salemu masace lo, o koro ye ko «hera masace.» ³ A face togo ma fo, a bamuso togo ma fo, a ta buruju togo fana ma fo; a worocogo ma fo, walama a sacogo. A be i ko Den min bora Ala ra*, sabu a be to a ta sarakalasebagaya ra wagati bee.

⁴ Aw m'a ye ko nin ce tun ka bon wa! Fo an bemace Iburahima tun ka fen o fen soro kerekoyoro ra, a ka o bee yaga bo ka o di a ma. ⁵ Levi* ta duruja minw ye sarakalasebagaw* ye, sariya* k'a yira ko olugu ka kan ka yaga mina Izirayelimogow fe, minw ye o balemaw ye; k'a soro o bee bora Iburahima le ra fana. ⁶ Melikisedeki tun te Levi ta duruja do ye, nka o bee n'a ta, a ka yaga mina Iburahima fe. Ala tun ka layiri ta Iburahima min ye, a ka dugawu ke o ye. ⁷ K'a soro sigiya t'a ra, pamogo le be dugawu ke komogo ye. ⁸ Sarakalasebagaw fe, Levi ta duruja minw tun be yaga mina, olugu tun ye adamaden gbansanw le ye. Nka Melikisedeki min ka yaga mina Iburahima fe, a fora ko ale panaman lo wagati bee. ⁹ Levi ta duruja minw be yaga mina, an be se k'a fo ko olugu yere ka yaga bo k'a di Melikisedeki ma, sabu o bemace Iburahima k'a di a ma. ¹⁰ Wagati min Melikisedeki tagara yaga mina Iburahima fe, olugu tun ma woro ban, nka Iburahima le tun bena o woro. O cogo ra olugu yere ka yaga di Melikisedeki ma.

¹¹ Ayiwa, sariya min dira Izirayelimogow ma, o ju tun sigira Levi ta sarakaw le kan. Ni o sarakalasebagaya tun sera ka mogow kisi ka o bo o ta jurumunw bee ra, kun tun tena ke a ra tuun ko sarakalasebaga were ye na, i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na. Sarakalasebagaw tun bena to ka bo Levi ta gba le ra doron, i ko Haruna.

¹² Sabu ni sarakalasebagaya yelemana, jagboya lo fana ko sariya ye yelema. ¹³ An be Matigi min ta ko fora nin ye, ale bora gba were le ra; a ta ghamogo si ma deri ka sarakalasebagaya baara ke, ka saraka bo sarakajenifen* kan. ¹⁴ Ayiwa, bee k'a lon ko an Matigi bora Zuda ta gba le ra; nka cira Musa ma foyi fo sarakalasebagaya ta ko ra o gba ta fan fe.

Yesu ta sarakalasebagaya te ban

¹⁵ Yesu kera sarakalasebaga* were ye minke, i n'a fo Melikisedeki tun kera a ye cogo min na, o le b'a yira k'a gbeya tuun ko a ni Levi ta gba te

sira kelen na. ¹⁶ A ma ke sarakalasebaga ye ka kapa ni gba ta sira ta sariya ye; nka a kera sarakalasebaga ye a ta janamanya banbari ta sebgaya le baraka ra. ¹⁷ Sabu a fora a ta ko ra ko:

«Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bee
i n'a fo Melikisedeki tun be cogo min na.»

¹⁸ O cogo ra sariya* folo bora yi, sabu baraka tun te o ra ka mogow kisi, nafa tun te o ra fana; ¹⁹ sabu sariya ma se ka foyi ke k'a dafa. Sisan an ka jigiyi were le soro, min ka ni ni folota ye; o le sababu ra an be se ka gbara Ala ra.

²⁰ Ka fara o kan, Ala karira le, ko Yesu bena ke sarakalasebaga ye. A ma kari sarakalasebaga tow si ta ko ra. ²¹ Nka Yesu kera sarakalasebaga ye tuma min na, Ala karira k'a fo a ye ko:

«Matigi karira,
a fana tena a ta miiriya yelama:
Ele le ye sarakalasebaga ye wagati bee.»

²² O ra, Yesu kera Ala ta jennogonya min sarati ye, o jennogonya ka fisa ni folo ta ye pewu.

²³ Ka fara o kan tuun, sariya folo wagati ra sarakalasebaga caman le temena; saya koson, o do ma se ka to sarakalasebagaya baara ra. ²⁴ Nka Yesu koni, ale te sa fiyewu; o koson mogow si te se ka ke sarakalasebaga ye a no ra. ²⁵ O le koson minw be gbara Ala ra Yesu sababu ra, a be se ka olugu kisi wagati bee ka bo jurumun bee ra, sabu a janaman lo wagati bee, a be Ala daari o ye.

²⁶ An mako tun be nin sarakalasebagaw kuntigiba jigon le ra, min saninyanin lo, jarkiyoro te min na, no si te min na, min faranna ka bo jurumunkebagaw ce ra, ka korota ka teme hali sankolo kan. ²⁷ A mako te a ra ka saraka bo lon o lon a yere ta jurumunw koson folo, ka ban ka a bo mogow tow ta koson, i n'a fo sarakalasebagaw kuntigiba tow. A ka a yere di saraka ye ka o bee ke sijaga kelen ka ban pewu.

²⁸ Can ra, sariya ka mogow minw sigi ka o ke sarakalasebagaw kuntigibaw ye, barakantanya tun be o mogow ra. Nka Ala karira ka kuma min fo sariya ko fe, o sababu ra Den min bora Ala ra*, o le sigira ka ke sarakalasebagaw kuntigiba dafanin ye wagati bee.

8

Yesu ye sarakalasebagaw kuntigiba ye

¹ Ayiwa, an ka kuma minw bee fo, o kunba ye nin ye: sarakalasebagaw kuntigiba* be an fe, min siginin be Ala ta masasiginan kininboroyanfan na sankolo ra. ² A be a ta baara ke yoro saninman* konso, fanibon janaman konso, Matigi Ala yere boro ka min lo, mogow boro ma a lo.

³ Sarakalasebagaw kuntigibaw bee sigira, janko o ye siman sarakaw ni began sarakaw lase Ala ma. O cogo ra jagboya lo ko an ta sarakalasebagaw kuntigiba fana ye fen do soro ka a lase Ala ma. ⁴ Ni a tun be dununa ra yan, a tun tena ke sarakalasebaga ye yere; sabu sarakalasebaga werew be yi, olugu le be sarakaw lase Ala ma ka kapa ni sariya* ye. ⁵ O be o baara ke yoro saninman min konso, o ye sankolo ta yoro saninman bisigiya le ye. Ciru Musa tun b'a fe ka fanibon saninman lo tuma min na, Ala k'a fo a ye ko: «Ne ka nin fenw bisigiya min yira i ra kuru kan, i ye o korosi kosebe, k'a to a ye ke ka kapa ni o ye.»

⁶ Nka sisan Kirisita* ta baara ka bon ni sarakalasebaga tɔw ta ye pewu, sabu ale le be soronarikebaga ye Ala ni mɔgɔw ce ka jɛnɔgɔnya min don o ce, o jɛnɔgɔnya ka bon ni fɔlɔ ta ye. O jɛnɔgɔnya ju sigira layiri minw kan, o ka fisa ni fɔlɔ ta ye pewu.

⁷ Can ra, ni jɛnɔgɔnya fɔlɔ tun dafanin lo, kun tun tena ke a ra tuun ka flanan jini k'a bla a nɔ ra. ⁸ Nka Ala ka a ta mɔgɔw jaraki le, k'a fɔ o ye ko:

«Lon dɔ, bɛna se, Matigi ko ten,

ne bɛna jɛnɔgɔnyakura don

ni Izirayeli ta gbamɔgɔw ni Zuda ta gbamɔgɔw ye.

⁹ O jɛnɔgɔnya tena ke i ko ne tun ka jɛnɔgɔnya min don ni o bɛmaw ye, lon min na ne ka o boro mina ka bɔ ni o ye Misiran jamana ra; sabu ne konna ka jɛnɔgɔnya min don ni o ye, o ka o cɛn.

O kosɔn ne ka o to yi.

Matigi ko ten.

¹⁰ Nka o wagatiw tɛmɛnin kɔ,

ne bɛna jɛnɔgɔnya min don ni Izirayelimɔgɔw ye, o ye nin ye, Matigi ko ten:

ne bɛna ne ta sariyaw don o hakiri ra,

k'a sɛbɛ o jusukun na;

ne bɛna ke o ta Ala ye, o bɛ ke ne ta mɔgɔw ye.

¹¹ Mɔgɔ si tena a mɔgɔɔgɔn karan tuun,

walama ka a balema karan tuun ko:

«I jija ka Matigi lon.»

Sabu o bɛɛ bɛna ne lon,

k'a ta mɔgɔ fitini na ka taga a bla mɔgɔba ra.

¹² Ne bɛna o ta terenbariyakow bɛɛ yafa o ma;

ne tena ne hakiri to o ta jurumunw si ra tuun.»

¹³ Ayiwa, aw m'a ye, Ala ka jɛnɔgɔnyakura ko fɔ minke, a k'a yira ko jɛnɔgɔnya fɔlɔ kɔrɔra. Ayiwa, ni fɛn ka kɔrɔ, ni a tɛ mako ja tuun, o fɛn bɛ taga tunuyɔrɔ le ra.

9

Jɛnɔgɔnyakɔrɔ ni jɛnɔgɔnyakura

(Bɔri 25; 26; 40.17-33)

¹ Ayiwa, jɛnɔgɔnya fɔlɔ fana ta sariyaw tun bɛ yi, o tun bɛ Ala batocogo yira. Alabatoyɔrɔ saninman dɔ fana tun bɛ dugukolo kan yan. ² O tun ka fanibon dɔ le lɔ. O fanibon bonkɔnɔ fɔlɔ tun bɛ wele ko yɔrɔ saninman*. Fitinadaga ni tabali ni sarakaburuw tun bɛ o yɔrɔ le ra. ³ O kɔ, boncɛtigɛfani flanan kɔfeyɔrɔ ra, o tun ye fanibon bonkɔnɔ flanan ye, min bɛ wele ko yɔrɔ saninmanba*. ⁴ Wusunanjɛnifen saninlaman dɔ tun bɛ o yɔrɔ ra, ani jɛnɔgɔnya kesu, sanin tun lara min yɔrɔ bɛɛ kan. Sanindaga dɔ tun bɛ o kesu kɔnɔ; mane* tun bɛ o sanindaga kɔnɔ, ani Haruna ta bere min tun fiyerenna, ani jɛnɔgɔnya ta kumaw tun sɛbera kabakuru walaka minw kan. ⁵ Serubɛn mɛleke nɔɔrɔmanw tun bɛ kesu san fɛ. Olugu tun ka o kamanw biri kesu datugunan kunna. Nka an tɛ se ka don nin kow bɛɛ ra sisan k'a pafɔ kelen kelen.

⁶ Ayiwa, fanibon ni a kɔnɔfɛnw tun labɛna o cogo le ra. Sarakalasebagaw* tun bɛ don o bonkɔnɔ fɔlɔ kɔnɔ lon o lon ka o ta baara ke. ⁷ Nka

8:12 8.8-12 Nin kuma fɔra Yɛrɛmi 31.31-34. * **9:4** 9.4 Mane tun ye domunifen dɔ ye, Ala tun bɛ min di Izirayelimɔgɔw ma ka o to tagama ra kongokolon kɔnɔ (Bɔri 16.13-15,31).

sarakalasebagaw kuntigiba kelenpe le be tun be don bonkɔnɔ flanan kɔnɔ sɪnaga kelen san kɔnɔ. A fana tun te don ni a ma don ni began dɔ jori ye a boro, ka o ke k'a yere ta jurumun ni jama ta jurumunw kafari.

⁸ O cogo ra, Nin Saninman* b'a yira an na ko yɔrɔ saninmanba sira tun ma dayele folo, sabu fanibon folo tun be a nɔ ra. ⁹ Nin kow ye sisan ta kow tagamasiyen le ye. O b'a yira an na ko o began sarakaw, ani saraka were minw be di Ala ma, ko o sarakaw tun te se ka o dibaga jusukun saninya. ¹⁰ O sariyaw tun ye domunifenw ta kow le ye, ani minnifenw, ani farikolo saninyacogo ni ji ye. O landaw tun be adamaden kenemayɔrɔ dɔrɔn le jate; o landaw tun sigira fo ka taga se wagati min na, Ala bena fen bee yelema k'a ke kura ye.

¹¹ Nka Kirisita* nana ka na ke sarakalasebagaw kuntigiba ye sisan, janko Ala tun ka fen minw layiri ta, an ye o sɔrɔ. Ale donna fanibon min kɔnɔ, o nafa ka bon, a dafanin lo ka teme folo kan; mɔgɔ boro m'a lo, o kɔrɔ ye ko nin dunuɔa ta danfen te. ¹² Kirisita donna yɔrɔ saninmanba kɔnɔ sɪnaga kelenpe, ka dan o ma. A ma don ni bakɔrɔninw jori ye, walama misidenw jori, nka a donna ni a yere jori le ye; a ka an kunmabɔ o cogo le ra, ka an kisi wagati bee.

¹³ Ayiwa, o tun be bakɔrɔninw jori ni misitoranw jori, ani misi jeninin buguri seriseri mɔgɔ saninyabariw kan ka o farikolo saninya. ¹⁴ Nka Kirisita jori baraka ka bon ka teme o fenw kan. Nin Saninman banbari baraka ra, a ka a yere di Ala ma saraka ye, nɔ te saraka min na. Ale jori be se ka an jusukun saninya ka bo ko pacintanw na, janko an ye baara ke Ala panaman ye.

¹⁵ O le kosɔn a kera jenɔgɔnyakura* ta soronarikebaga ye, janko Ala ka mɔgɔ minw wele, ka panamanya banbari layiri ta o ye, olugu ye o sɔrɔ; sabu minw tun ka jurumun ke jenɔgɔnya folo wagati ra, a sara ka olugu kunmabɔ o jurumunw na.

¹⁶ Ni mɔgɔ dɔ ka centasebe ke, ni o tigi ma sa, o sebe te jate. ¹⁷ Centasebe kumaw te jate, fo ni saya kera; sabu k'a sebebaga to si ra, a te foyi na. ¹⁸ O le kosɔn jenɔgɔnya folo fana ma sigi jori ko. ¹⁹ Cira Musa ka jama bee lajen folo, ka Ala ta cifɔninw yira o ra, i ko a sebera sariya ra cogo min na. O ko, a ka misidenw ni bakɔrɔnin dɔw faga ka o jori nagami ji ra, ka izopeyiri flaburu ni sagasi wulenman dɔ su o jori ra ka o seriseri sariya kitabu kan, ani jama bee kan. ²⁰ A ko: «Ala ka jenɔgɔnya min don ni aw ye, nin jori le ye o jenɔgɔnya sarati ye.» ²¹ O cogo kelen na, cira Musa ka jori dɔ seriseri fanibon fana kan, ani yɔrɔ saninman ta minanw bee kan. ²² Sabu ka kapa ni sariya ye, ni fen dama dama te, fen bee tun be saninya ni jori le ye. Ni jori ma bon, jurumun te yafa fana.

Kirisita ta saraka be jurumun kafari

²³ Fanibon ta fenw ye sankolokɔnɔfenw bisigiya le ye. I n'a fo o fanibon kɔnɔfenw tun ka kan ka saninya ni beganw jori ye, o tuma o fenw yere minw be sankolo kɔnɔ, olugu tun ka kan ka saninya ni saraka dɔ ye min ka fisa ni began sarakaw ye.

²⁴ Mɔgɔw boro ka yɔrɔ saninman min lo, Kirisita ma don o ɔgɔn le kɔnɔ, sabu o ye sankolo ta yɔrɔ saninman tagamasiyen dɔrɔn le ye. A donna sankolo yere le kɔnɔ, janko ka taga lo Ala na kɔrɔ ka an ta jurumunw ko panabɔ.

²⁵ A ma don k'a yere di saraka ye sɪnagako caman, i ko sarakalasebagaw kuntigiba tun be don yɔrɔ saninmanba kɔnɔ cogo min na san o san ni jori

dɔ ye, min tɛ ale yɛrɛ ta ye. ²⁶ Ni o tɛ, kabini dunuɓa danna ka na se bi ma, Kirisita tun bɛna tɔɔrɔ sɪnagako caman le. Nka nin dunuɓa labanwagati ra, Kirisita nana kɛ saraka ye sɪnaga kelenpe le, ka dan o ma; a nana a yɛrɛ di saraka ye ka jurumun yafa. ²⁷ Saya bɛ se mɔgɔw bɛɛ ma sɪnaga kelenpe le; o kɔ, Ala bɛ kiti tigɛ o kan. ²⁸ O cogo ra, Kirisita fana kɛra saraka ye sɪnaga kelen, ka mɔgɔ caman ta jurumun bɔ o kunna. A bɛna na sɪnaga flanan na, nka o tena kɛ jurumun ta ko ye tuun; minw bɛ a makɔnɔna, a bɛna olugu le kisi.

10

¹ Ayiwa, sariya* bɛ Ala ta fɛnɓuman nataw bisigiya dɔrɔn le yira an na; o fɛnw bɛ cogo min na tigitigi, a tɛ o yira. O kosɔn minw tun bɛ Ala bato ni o saraka kelenw ye tuma bɛɛ san o san, sariya tun tɛ se ka olugu kɛ mɔgɔ dafaninw ye fiyewu. ² Ni o sarakaw tun bɛ se ka mɔgɔw kisi, o tun bɛna dabla; sabu minw bɛ a bɔra, a tun bɛ kɛ ko olugu saninyara sɪnaga kelen ka ban; o tun tena jurumun sɔrɔ o yɛrɛ ra tuun.

³ Nka o sarakaw yɛrɛ bɛ mɔgɔw hakiri jigi o ta jurumunw na le san o san. ⁴ Sabu misitoranw jori ni bakɔrɔninw jori tɛ se ka jurumun bɔ mɔgɔ ra fiyewu.

⁵ O le kosɔn Kirisita* bɛ nana dunuɓa ra wagati min na, a ko Ala ma ko: «I ko i tɛ bɛgan saraka* fɛ, i tɛ siman saraka* fɛ, nka i ka farikolo dɔ dan ne ye.

⁶ Saraka jɛnitaw*, walama jurumunyafa sarakaw ko man diya i ye.

⁷ O kosɔn ne ko: «Ala, ne flɛ nin ye, ne bɛ na i sago kɛ,

i n'a fɔ a fɔra ne ta ko ra sariya Kitabu kɔnɔ cogo min na.» »

⁸ Ayiwa, Kirisita kɔnna k'a fɔ ko: «I tɛ bɛgan saraka fɛ, walama siman saraka, walama saraka jɛnita, walama jurumunyafa saraka; o si ko man di i ye.» A ka o fɔ k'a sɔrɔ o sarakaw bɛ bɔ ka kaɓa ni sariya yɛrɛ le ye.

⁹ Kirisita ko fana ko: «Ala, ne flɛ nin ye, ne bɛ na i sago kɛ.» O cogo ra a ka jɛnɔgɔnya folɔ sa, ka flanan sigi. ¹⁰ Ayiwa, o sago le sababu an saninyara Yesu Kirisita farikolo saraka baraka ra sɪnaga kelenpe, ka dan o ma.

¹¹ Sarakalasebagaw* bɛɛ tun bɛ o ta sarakalasebagaya kɛ lon o lon, ka to ka o saraka kelenw le bɔ tuma o tuma, k'a sɔrɔ o sarakaw tɛ se ka jurumun bɔ mɔgɔ ra fiyewu. ¹² Nka Kirisita kɔni ka saraka kelenpe min bɔ jurumunw kosɔn, o saraka bɛ a nɔ ra tuma bɛɛ; o kɔ, a tagara sigi Ala kininboroyanfan fɛ. ¹³ A tagara sigi ka wagati makɔnɔ, wagati min na Ala bɛna a juguw bla a sen kɔrɔ, ka o kɛ a senlayɔrɔ ye. ¹⁴ O cogo ra, a ka minw saninya ka bɔ jurumun na, a bɛ olugu kɛ mɔgɔ dafaninw ye tuma bɛɛ, a ta saraka kelenpe sababu ra.

¹⁵ Nin Saninman* fana ka o seereya kɛ an ye. A kɔnna k'a fɔ ko:

¹⁶ «O wagatiw tɛmenin kɔ, Matigi ko ten, ne bɛna jɛnɔgɔnya min don ni o ye o ye nin ye: ne bɛna ne ta sariyaw don o jusukun na, k'a sɛbɛ o hakiri ra.»

¹⁷ A ko fana ko:

«Ne tena ne hakiri to o ta jurumunw, ani o ta terenbariyakow ra tuun*.»

¹⁸ Ayiwa, ni jurumunw yafara ka ban, kun t'a ra ka saraka wɛrɛ bɔ jurumun kosɔn tuun.

10:7 10.5-7 Nin kuma fɔra Zaburu 40.7-9. * **10:17** 10.16-17 Nin kuma fɔra Yeremi 31.33-34, ani Heburuw 8.8-12.

*Mɔgɔ bɛ gbara Ala ra lanaya le baraka ra
(Heburuw 6.1-20)*

¹⁹ Ayiwa, ne balemaw, sisan, Yesu jori baraka ra, an bɛ se ka don yoro saninmanba* kɔnɔ an sago ma. ²⁰ Yesu ka o sira dayeɛ an ye, ka o kɛ sirakura ye, ani panamanya sira, min bɛ tɛmɛ boncɛtigɛfani fɛ, o kɔrɔ ye a yɛrɛ farikolo. ²¹ O ra, sarakalasebagaw kuntigiba* bɛ an fɛ sisan, min sigira Ala ta so kuntigiya ra.

²² Ayiwa, o cogo ra, an ye gbara Ala ra ni jusukun terennin ye, ani lanayasobɛ, ani lanaya dafanin; an jusukun ye saninya ka bɔ terenbariya bɛɛ ra, ka an farikolo ko k'a gbɛ ni ji saninman ye. ²³ An ko, ko o jigiya min bɛ an fɛ, an ye jija ka to o kan; sabu Ala min ka layiri ta an ye, ale ye kankelentigi le ye. ²⁴ An ye an janto nɔgɔn na, ka nɔgɔn ja gbɛɛya kanuya ra, ani kɛwaleɓumanw na. ²⁵ An kana an ta nɔgɔnlajɛn dabla, i n'a fɔ dɔw bɛ deri k'a kɛ cogo min na; nka an ye jija ka nɔgɔn ja gbɛɛya, sabu aw yɛrɛ na b'a ra ko Matigi nalon surunyara.

²⁶ Ayiwa, ni an k'a lawuri a kama ka to jurumun na, k'a sɔrɔ an ka Kirisita* ta can lɔn ka ban, saraka wɛrɛ tɛ yi tuun min bɛ se ka an ta jurumun yafa. ²⁷ An ja tigenin le ka kan ka Ala ta kiti lon makɔnɔ, ani tasuma farimanba min bɛna a juguw halaki.

²⁸ Ni mɔgɔ o mɔgɔ tun ka cira Musa ta sariya* cɛn, ni mɔgɔ fla walama saba kɛra a ko seere ye, o tun bɛ o tigi faga, o tɛ hina a ra. ²⁹ O tuma, Den min bɔra Ala ra*, ni mɔgɔ min ka o dɔndɔn ni a sen ye, walama jɛnɔgɔnyakura ta jori min k'a saninya, ni a ka o jate fɛngbansan ye, walama Nin Saninman* min bɛ nɛɛma di, ni a ka o mafiyɛnya, ayiwa, aw tɛ miiri ko o tigi ka kan ni tɔɔrɔba ye ka tɛmɛ cira Musa ta sariya cɛnbaga ta kan wa?

³⁰ An yɛrɛ ka nin kuma fɔbaga lɔn; a ko: «Ne le bɛ hake bɔ, ne le bɛ kojugu juru sara.» A ko fana ko: «Matigi bɛna a ta mɔgɔw ta kiti tige.»

³¹ Ala panaman ye an mina ka kiti tige an kan, o ye siranyakoba ye dɛ!

³² Ayiwa, a damina ra aw donna Ala ta yeelen na minke, aw ka kɛrɛba min kɛ, ka tɔɔrɔ cogo min na, aw ye aw hakiri to o ra. ³³ Wagati dɔw ra o tun bɛ aw nɛni, ka aw tɔɔrɔ, ka aw lamaroya bɛɛ na; wagati dɔw ra fana o tun bɛ mɔgɔ minw tɔɔrɔ ten, aw tun bɛ aw yɛrɛ kɛ olugu jɛnɔgɔnw ye. ³⁴ Can lo, aw hinara kasodenw na; o ka aw borofɛnw bɔsi aw ra minke, aw sɔnna o bɛɛ ma fɔ aw bɛ nagari, sabu aw k'a lɔn ko fɛn wɛrɛ bɛ aw fɛ min ka fisa ni fɛn bɛɛ ye, ani min tɛ ban. ³⁵ O kɔsɔn lanaya min bɛ aw fɛ, aw kana a to o ye bɔsi aw ra, sabu barajiba le bɛ o ra. ³⁶ Hali bi aw ka kan ka tɔɔrɔ mupɔ le, ka Ala sago kɛ; ni o kɛra, Ala ka layiri min ta aw ye, aw bɛna o sɔrɔ. ³⁷ Sabu a sɛbera ko:

«A tora dɔɔnin, min ka kan ka na, o bɛna na.
A tɛna mɛɛn tuun.

³⁸ Nka ne ta mɔgɔ terennin bɛna panamanya a ta lanaya le sababu ra; nka ni a ka o sira bla, a ko tɛna diya ne ye tuun.»

³⁹ Mɔgɔ minw bɛ bɔ siranuman kan ka taga halaki, anw kɔni tɛ olugu dɔ ye; minw bɛ to lanaya ra ka o nin kisi, an ye olugu dɔ le ye.

11

*Lanaya
(Yuhana 8.56; Piyeri fɔlɔ 1.8; Zaburu 33.6,9)*

¹ Lanaya kɔrɔ ye ko i jigi bɛ fɛn min kan, i bɛ la a ra ko i bɛna o sɔrɔ, walama i ja tɛ fɛn min na, ka la a ra, ka a kɛ i n'a fɔ i ja bɛ o ra. ² Lanaya le kosɔn, fɔlɔ mɔgɔw ko diyara Ala ye.

³ Lanaya le kosɔn, an b'a lɔn ko Ala ka dunuɓa dan a ta kuma baraka ra; o cogo ra, an ja bɛ fɛn minw yera, olugu ma bɔ fɛnyetaw ra.

⁴ Lanaya le kosɔn, Abila* ka saraka min di Ala ma, o nafa bonyara ka tɛmɛ Kabila† ta kan. Lanaya le kosɔn, Ala ka a jate mɔgɔ terennin ye, ka sɔn a ta sarakaw ma. Lanaya le kosɔn, a bɛ an karanna hali bi, hali ni a sara.

⁵ Lanaya le kosɔn, Ala ka Henoki‡ ta ka taga ni a ye, a ma sa; mɔgɔ si m'a ye tuun, sabu Ala tun k'a ta. Sani Ala ye a ta, Ala k'a yira ko a ko tun diyara ale ye. ⁶ Ni lanaya tɛ, mɔgɔ si ko tɛ se ka diya Ala ye; ni mɔgɔ min b'a fɛ ka gbara Ala ra, o tigi ka kan ka la a ra ko Ala bɛ yi, ko a bɛ a pinibagaw sara.

⁷ Lanaya le kosɔn, Ala ka Nuho lasɔmi minke, a siranna Ala ja, ka kurunba lalaga ka a ni a ta gɓamɔgɔw kisi, k'a sɔrɔ Ala tun k'a lasɔmi min na, a ja tun ma o ye fɔlɔ. Lanaya kosɔn a ka mɔgɔw ta kewalejuguw bɔ kenɛ kan, ka Ala ta kiti ben o kan, ka Ala ta terennin sɔrɔ lanaya baraka ra.

⁸ Lanaya le kosɔn, Ala ka Iburahima wele minke, a ka Ala kan mina; Ala tun bɛna jamana min di a ma, ka a kɛ a ta ye, a bɔra ka o jamana sira ta, ka taga, k'a sɔrɔ a yɛrɛ m'a lɔn a bɛ tagara yɔrɔ kelen min na. ⁹ Lanaya le kosɔn, Ala ka jamana min layiri ta a ye, a tagara sigi o jamana ra, ka kɛ lonan ye, ka to ka si fanibonw kɔnɔ; Isiyaka ni Yakuba fana ka o le kɛ, sabu o layiri kelen le tun tara olugu ye. ¹⁰ Iburahima jigi tun bɛ Ala ta dugu lɔnin le kan, min ju sigira ka ja; Ala yɛrɛ ka min ko latige, ani ka a lɔ.

¹¹ Lanaya le kosɔn, Saran ni a ta kɔrɔya bɛɛ, Ala ka a to a sera ka den woro; sabu Ala min ka layiri ta a ye, a lara a ra ko o ye kankelentigi le ye.

¹² O kosɔn o cɛ kelen min fanga tun banna ka ban, min tun surunyara saya ra ka ban, o ka den caman sɔrɔ, ka caya i ko sankolo lolow, i ko kɔgɔjida kenken min tɛ se ka jate.

¹³ O mɔgɔw bɛɛ sara lanaya ra; Ala tun ka fɛn minw layiri ta o ye, o ma o sɔrɔ, nka a kera i n'a fɔ o ja tun bɛ o ra, fɔ o bɛ jagari o kosɔn. O yɛrɛ k'a fɔ ko olugu ye lonanw le ye dunuɓa ra yan, ko olugu ye tɛmɛbagaw le ye.

¹⁴ Ayiwa, mɔgɔ minw bɛ o kuma jɔgɔn fɔ, o b'a yira ko olugu bɛ sigiyɔrɔ wɛrɛ le pinina. ¹⁵ O bɔra yɔrɔ min na, ni o tun tora ka miiri o yɔrɔ ko ra, o tun bɛ se ka cogo sɔrɔ ka kɔsegi o yɔrɔ ra. ¹⁶ Nka can ra, o tun bɛ yɔrɔ wɛrɛ le pinina, min ka fisa, o kɔrɔ ye min bɛ sankolo ra. O le kosɔn Ala tɛ a yɛrɛ bonya o mɔgɔw ma, a bɛ sɔn o ye ale wele ko o ta Ala; sabu a ka dugu dɔ labɛn o ye.

¹⁷ Lanaya le kosɔn, Ala ka Iburahima kɔrɔbɔ k'a flɛ minke, a sɔnna ka Isiyaka di k'a kɛ saraka ye. A tun bɛ a dence kelenpe le dira; k'a sɔrɔ Ala tun ka layiri ta a ye, ¹⁸ k'a fɔ a ye ko: «I bɛna duruja sɔrɔ Isiyaka le fɛ, i tɔgɔ bɛna la duruja min na.» ¹⁹ A jigi tun b'a kan ko hali ni Isiyaka sara, ko se bɛ Ala ye ka a lakunu ka bɔ saya ra. O kosɔn Ala ka a dence kɔsegi a ma, sabu a kera i n'a fɔ a tun k'a di ka ban.

²⁰ Lanaya le kosɔn, Isiyaka ka dugawu kɛ Yakuba ni Esawu ye lon nataw ta ko ra.

* **11:4** 11.4 Abila: Dow b'a fɔ ko Abeli. † **11:4** 11.4 Kabila: Dow b'a fɔ ko Kayen. ‡ **11:5** 11.5 Henoki ta ko fora Damina 5.18-24. **11:18** 11.18 Nin kuma fora Damina 21.12; 22.1-14.

²¹ Lanaya le koson, Yakuba satuma ra, a tintinnin tora a ta bere kan ka Ala bato, ka dugawu ke Yusufu dencew bee kelen kelen ye.

²² Lanaya le koson, Yusufu sawagati sera minke, a ka Izirayelimogow boko fo Misiran jamana ra; a k'a fo ko o tagato, o ye taga ni ale su kolow ye.

²³ Lanaya le koson, cira Musa worora minke, a worobagaw ka a dogo fo karo saba, sabu o k'a ye ko a ce ka ni; o ma siran masace ta sariya latigenin na.

²⁴ Lanaya le koson, cira Musa koroyara minke, a ma son ko o ye ale wele ko Farawona denmuso dence. ²⁵ Ale ye toro ni Ala ta mogow ye, o diyara a ye ka teme jurumun ta panagbe kan, o min ye fen temeta ye. ²⁶ A k'a ye ko ka toro i ko Kisibaga* torora cogo min na, ko nafa be o ra ka teme Misiran naforo bee kan. A na tun be fen were ra, min ye Ala ta baraji ye.

²⁷ Lanaya le koson, cira Musa bora Misiran, a ma siran masace ta dimi na; a k'a ja gbeleya, k'a ke i n'a fo a na be Ala ra, mogow te Ala min ye.

²⁸ Lanaya le koson, a ka Jonyaban panagbe* sigi, k'a fo Izirayelimogow ye ko o ye sagaden jori seriseri o ta bondaw kan, janko ninminameleke temeto, a kana se Izirayelimogow dence folow ma.

²⁹ Lanaya le koson, Izirayelimogow ka Kogojiwulen cetige ka teme, k'a ke i n'a fo o be tagamana dugukolojalan le kan. Misirankaw ko o be o jogon ke minke, ji ka o bee datugu pewu.

³⁰ Lanaya le koson, Izirayelimogow ka Zeriko dugu lamini tere wolonfla minke, dugu laminikogow benna.

³¹ Lanaya le koson, jatomuso Rahabu ma sa ni Alakanminabariw ye, sabu Izirayelimogow minw tun nana jamana fle, a tun ka olugu minako na.

³² Ayiwa, ne yere tena se ka a bee fo. Sabu wagati tena soro ka kuma Zedeyon ta ko ra, ani Baraki, ani Samuson, ani Zefite, ani Dawuda, ani Samawilu, ani cira tow. ³³ Lanaya le koson, olugu sera masacew ra, o tagamana terreninya kan; Ala ka fen minw layiri ta, o ka o soro; o ka jaraw da datugu, ³⁴ tasma baraka desera o koro, o bosira kerekemuru boro; o tun ye barakantanw ye, nka o ka baraka soro; dow kera cefariw ye kere ra, ka jamana were mogow ta kerekedenw gben ka o labori. ³⁵ Lanaya koson, muso dow ta mogow suw kununa ka di o ma.

O ka dow toro kosebe, nka o ma son mogow ye o bosi; o sonna saya ma, janko ka kunu ka don panamanya were ra, min ka fisa. ³⁶ O ka dow logobo, ka o bugo ni gbeje ye; o ka dow yere don negejoro ko ra, ka o bla kaso ra. ³⁷ O ka dow bon ni kabakuru ye ka o faga, ka dow minako juguya, ka dow cetige ni si ye, ka dow faga ni kerekemuru ye. O tun be yaala ka lamini; bagbolow, ani sagagbolow le tun be o ta fani donta ye. Foyi tun te o boro, mogow ka o toro ka o minako juguya. ³⁸ Dunupamogow tun man kan ni o lanamogow minw ye, olugu le tun be yaala kongo kono, ani kuruw kan ka lamini, ka dogo kuruwow ni dingakolonw kono.

³⁹ O mogow bee ko diyara Ala ye o ta lanaya koson; o bee n'a ta, Ala ka fen minw layiri ta, o tun ma o soro. ⁴⁰ Ala tun ka fen were le latige an bee ye, min ka fisa; a tun t'a fe olugu ye o yoropuman dafaninba soro ka an to.

12

Lanabaga ka kan ka toro muju

¹ Ayiwa, i n'a fo o lanamogow jamaba ka an lamini, ka ke Ala ta kow seerew ye, o ra, fen o fen be ke doni ye an kunna, ani jurumun min ke ka di ka melege an na, an ye o bee dabra; Ala ka bori min laben an ye, an ye

jija ka o bori ke. ² An ye an ja lo Yesu ra, ale min ye an ta lanaya sindibaga ye, ani a dafabaga. A ka gbengbenyiri* tɔɔɔ sɔnmɪna, a ma o maroya jate fɛn ye, sabu nagari min tun be a ja, a ka a ja lo o le ra. Sisan a sigira Ala ta masasiginan kininboroyanfan fe.

³ Aw ye miiri Yesu ma, ale min ka jurumunkebagaw ta juguya sɔnmɪna; aw ye miiri o ma, janko aw fari kana faga, ka aw baraka ban. ⁴ Sabu aw be siyenta min na ni jurumun ye, aw ma o ke fo ka se saya ma folo. ⁵ Ala be ladirikan minw fo aw ye i n'a fo a denw, aw jinana o ko wa? A ko: «Ne dence, i kana Matigi ta korori jate fengbansan ye; ni a ka i jaraki fana, i fari kana faga.

⁶ Sabu Matigi be mogo min kanu, a be o tigi koro; a be minw lon a denw ye, a ta bisan be se olugu bee ma.»

⁷ Aw ye Ala ta korori sɔnmɪna; Ala be aw jate a denw le ye, o koson a be aw koro. Den juman le be yi ko a fa te a koro? ⁸ Ala be a ta denw bee koro; ni a te aw koro, o tuma aw kera sokofedenw le ye, aw te yereworodenw ye. ⁹ An worofaw tun be an koro, nka an tun be olugu bonya; o tuma an Fa Ala min be sankolo ra, ni ale be an koro, an man kan ka an yere majigi ale ye ka teme an worofaw kan janko an ye panamanya soro wa? ¹⁰ An faw tun be an koro wagati donin doron le, ka kapa ni o sago ye. Nka Ala be an koro an yere ta nafa le koson, janko an ye saninya i n'a fo ale Ala yere. ¹¹ Can lo, korori damina ra a be ke panasisiko le ye; nagariko te. Nka o ko fe, o tigi karannin ko, a laban be ke hera ni terenninya le ye.

Lanabagaw ka kan ka jija

¹² O koson minw borow segera, olugu ye o borow lateren; minw kinbirikunw baraka banna, olugu ye o kinbirikunw lateren. ¹³ Aw ye tagama sira terennin kan, janko minw baraka ka dogo, olugu ye baraka soro, o kana na sira bla.

¹⁴ Aw y'a to hera ye ke aw ni mogo bee ce; aw ye saninyari jini, sabu ni saninyari te, mogo si ja tena la Matigi kan. ¹⁵ Aw ye aw yere korosi, janko mogo si kana na fon Ala ta neema ko. Mogo si kana a to jusumangboya lili ye sigi a jusukun na, fo ka na falen, ka mogo caman jusu cen.

¹⁶ Aw ye aw yere korosi, mogo si kana ke jato ye aw ce ra, walama Alanasiranbari i n'a fo Esawu, min ka a ta koroya falen totasa kelen koson. ¹⁷ Aw yere k'a lon ko o ko fe, a tun b'a fe ka a face ta dugawu soro tuma min na, a face banna a ra. A k'a daari fo ka paji bo, nka a face tun ka min latige ka ban, a ma se ka o yelama.

¹⁸ Aw ma gbara kuru do le ra, mogo be se ka maga min na, tasumaba tun be min kan, walama min yoro bee tun finna, k'a ke dibiba ye, ani sanfona. ¹⁹ Aw fana ma burufiyekanba do le men, walama kumakanba do. O kumakan bonyakojugu fe, minw tun b'a mena, olugu bee ja tigera; o ko kuma wera kana fo olugu ye tuun. ²⁰ Sabu kuma min fora ko: «Hali ni began do le ka maga kuru ra, o ka kan ka bon ni kabakuru ye ka a faga,» o kuma ka siranya bla o ra. ²¹ O ka fen minw ye, o fenw siranya bonyakojugu fe, cira Musa ko ale be siranna, fo a be yereyere.

²² Nka aw ta ma ke ten; aw gbarara min na, o ye Siyon kuru le ye, Ala panaman ta duguba; Zeruzalemu dugu min be sankolo ra, ani a ta meleke waga camanw. ²³ Aw gbarara Ala ta mogo panawolomaninw ta jenkuru le ra minw togo sebera sankolo ra. Aw gbarara Ala le ra, min bena mogow bee ta kiti tige. Aw gbarara mogo terenninw ta ninw le ra,

12:6 12.6 Nin kuma fora Zanaw 3.11-12. **12:21** 12.20-21 Nin kuma fora Bori 19.20-21; Sariya 9.19.

minw ta baara dafara, ani o tagara Ala fe. ²⁴ Aw gbarara Yesu le ra, ale min ka jenpogonyakura* don an ni Ala ce. Aw gbarara a jori ra, min seriserira an koson; o jori ta kuma ka fisa ni Abila* ta ye.

²⁵ Aw ye aw yere korosi; min be kuma aw fe ka aw ladi, aw kana ban ka o lamen. Sabu minw tun be Ala ta Kuma lase mogow ma dunuƙa ra, mogow minw banna ka olugu lamen, o tigiw ma bosi. O tuma ni Ala kan bora sankolo ra ka kuma an fe, ni an banna, an bena bosi cogo di? ²⁶ O wagati ra a kumakan tun be dugukolo yuguyugu; nka sisan a ka layiri ta, ko: «Sijaga were tuun, ne tena dugukolo dama yuguyugu tuun, nka ne bena sankolo fana yuguyugu.» ²⁷ A k'a fo minke ko «sijaga were tuun,» o b'a yira ko danfenw bena yuguyugu ka bo o no ra, ka tunu; fen banbariw le bena to.

²⁸ O cogo ra, an bena ke masaya min na, o fenw si le tena bo o no ra. O koson an ye Ala walepumanlon k'a bato, batori min ka di a ye; an ye o ke ni bonya ni Alapasiran ye. ²⁹ Sabu an ta Ala ka fari fana i ko tasuma min be mogow jeni fo ka a ban.

13

Ladirikanw

¹ Ne balemaw, aw ye jija ka to ka pogon kanu balemaya ra. ² Aw ye aw hakiri to lonanw na ka o lajigi; sabu dow ka o ke fo ka na melekew lajigi o ta so, k'a soro o m'a lon. ³ Aw ye aw hakiri to kasodenw na, k'a ke i n'a fo aw yere fana ye kasoden dow le ye. Mogow be minw toora, aw ye aw hakiri to olugu ra, k'a ke i n'a fo aw yere farikolo le be toora.

⁴ Mogow bee ka kan ka furu bonya. Fuce ni furumuso man kan ka o ta layoro lanogo, sabu Ala bena kiti tige jatow, ani jenyakebagaw kan.

⁵ Aw kana aw ta panamanya ju sigi wari nege kan. Min be aw boro, o ye aw wasa; sabu Ala yere k'a fo ko: «Ne tena i kelen to, ne tena taga ka i to.» ⁶ O koson an be se ka an ja gbeleya k'a fo ko:

«Matigi le ye ne demebaga ye,
ne tena siran foyi na.

Adamaden be se ka mun le ke ne ra?»

⁷ Aw ta pamogow minw ka Ala ta Kuma lase aw ma, aw ye aw hakiri to olugu ra. O laban kera min ye, aw ye o korosi, ka o ta lanaya ladegi.

⁸ Yesu Kirisita tun be cogo min na kunu, a be o cogo kelen na bi, a bena ke o cogo kelen na wagati bee.

⁹ Ne balemaw, aw kana a to mogow si ye aw lafiri ni karankura suguya bee ye. Ni Ala ta nema ka baraka don mogow jusukun na, o le ka ni; domunifenw ta sariyaw te se ka baraka don mogow jusukun na, sabu minw tugura o sariyaw ko, o ma foyi na olugu ye.

¹⁰ Sarakabonan be anw Yahudiyaw fe, nka minw be saraka bo o sarakabonan kan fanibon konon, olugu te se ka o sarakaw domu.

¹¹ Sarakalasebagaw kuntigiba* tun be don ni began minw jori ye yoro saninmanba* konon, ka jurumun kafari, o beganw sogo tun be jeni dugu ko fe le. ¹² O koson, o ka Yesu fana toora, ka a faga dugu ko fe, janko ka mogow saninya ni a yere jori ye. ¹³ O ra, an ye bo ka taga a fe dugu ko fe, janko mafiyenyari min sera a ma, o ye se an fana ma. ¹⁴ Sabu dugu te an fe yan, an be se ka to min konon tuma bee; dugu min bena na ka bo Ala fe, an be o le pinina. ¹⁵ O koson an ye Ala tandori ke an ta saraka ye tuma

* **12:24** 12.24 Abila: Dow b'a fo ko Abeli. **12:26** 12.26 Nin kuma fora Hagize 2.6. **13:5** 13.5 Nin kuma fora Sariya 31.6,8; Yosuwe 1.5. **13:6** 13.6 Nin kuma fora Zaburu 118.6.

bɛɛ Yesu baraka ra; o kɔrɔ ye ko an ye Ala tɔgɔ tando an da ra tuma bɛɛ.
¹⁶ Aw kana pɪna ka kopuman kɛ, ani ka jɔgɔn sɔn; sabu o saraka jɔgɔnw le ka di Ala ye.

¹⁷ Aw ye aw ta jamɔgɔw kan mina, ka aw yɛɛ majigi o ye. Sabu olugu le bɛ aw nin kɔrɔsibagaw ye; Ala bɛna olugu le jininka sini. Aw y'a to o ye o baara kɛ ni jagari ye, o ŋunato kana a kɛ, sabu aw fana tena nafa sɔrɔ o ra.

¹⁸ Aw ye to ka Ala daari an ye. An b'a miiri ko an jusukun tɛ an jaraki foyi ra, sabu an b'a fɛ ka tagama cogo janaman na fɛn bɛɛ ra. ¹⁹ Ne b'a fɔ k'a gbɛɛya ko aw ye Ala daari ne ye, janko ne ye kɔsegi aw ma jona.

Fori laban

²⁰ Hɛra tigi Ala min ka sagagbenbagaba, an kɔrɔsibaga, an Matigi Yesu lakunu ka a bɔ saya ra, ka jɛŋjɔgɔnya banbari don ni an ye a jori baraka ra, ²¹ ale ye aw dɛmɛ, janko aw ye se ka kopuman suguya bɛɛ kɛ, k'a sago kɛ. Min ka di a ye, a ye a to an ye se ka o kɛ Yesu Kirisita baraka ra. An ye nɔrɔ la ale Yesu tɔgɔ le kan wagati bɛɛ! Amina.

²² Ne balemaw, ne ka ladirikan minw fɔ, ne bɛ aw daari ko aw ye o muɲu; sabu a man ca.

²³ Ne b'a fɛ aw y'a lɔn ko an balemace Timote bɔra kaso ra. Ni a kɔnna ka se ne fɛ yan, ale ni ne bɛna taga bɔ aw ye.

²⁴ Aw ye aw ta jamɔgɔw bɛɛ fo, ani Ala ta mɔgɔ saninmanw bɛɛ. An balema minw bɛ Itali, olugu bɛ aw fo.

²⁵ Ala ye nɛɛma aw bɛɛ ye.

YAKUBA ka Ieterε min seβε Kitabu faamucogo

Yakuba min tun ye Yesu balemace ye, ale le ka nin kitabu seβε. Ale le tun kera lanabagaw namogo ye Zeruzalemu. Ka kapa ni a yere ta kuma ye, nin kitabu seβera Yahudiya lanabagaw le ye: A ko: «Yahudiya lanabaga minw bora o ta jamana ra ka janjan dunuƙa fan bee ra, ne be nin seβε cira olugu le ma» (1.1).

Yakuba be lanabagaw ladi, janko o ye ke mogo hakirmanw ye, ka o tagamacogo lon dunuƙa kono, ka o yere korosi tonori ni jurumun suguya bee ma. O ka kan ka yerebonya ni wasoya dabra, ani kere ni nafiya ni mogokorofa ni natabaya. O ka kan ka o yere korosi Setana ta negeru ra. O man kan ka mogow fisaya ni nogon ye; o ka kan ka lanaya sira tagama, ka saninya, ka o yere majigi, ka Ala daari, ka mupu, ka Ala ta hakiritigiya jini.

Yakuba b'a fo fana k'a gbeleya, ko lanabaga ta kewalew le be a ta lanaya yira.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1)

Lanaya ni hakiritigiya (1.2-8)

Fagantanya ni nafortotigiya (1.9-11)

Fen minw be mogo negε k'a bla kojugu ra (1.12-18)

Nogonlamenni ni kewalepumanw (1.19-27)

Lanabagaw man kan ka mogo dow fisaya dow ye (2.1-13)

Lanaya ni kewalepumanw (2.14-26)

Lanabaga ka kan ka se a da koru (3)

Lanabaga tagamacogo (4.1-5.6)

Mupuri ni Aladaari (5.7-20)

Yakuba ta fori

¹ Ne Yakuba, ne min ye Ala ni Matigi Yesu Kirisita ta baarden ye, ne be ni seβε ci Ala ta mogow ta gba tan ni fla ma, minw janjanna dunuƙa fan bee ra; ne be aw fo.

Lanaya ni hakiritigiya

² Ayiwa, ne balemaw, ni toro o toro ka se aw ma, aw ye o mina ka o ke nagariko le ye. ³ Sabu ni Ala be aw ta lanaya korobo, o be aw karan mupuri ra. ⁴ Aw y'a to aw ta mupuri ye bonya ka se a seyoro ra, o le be aw ke mogo dafaninw ye, ani mogo moninw ye; foyi tena aw jen tuun.

⁵ Ni hakiritigiya ka mogo min jen aw ra, o tigi ye a daari Ala fe, Ala bena a di a ma. Ala be diri ke mogo bee ma ka kaari; a fana te fen di mogo ma ka soru ka i jaraki. ⁶ Nka a tigi ye a daari ni lanaya ye, a kana sigiya; sabu mogo min be sigiya, o tigi be i ko kogoji jikuruw, fono be minw lamaga ka o nonononi ka taga fan bee fe. ⁷ O tigi kana a miiri fiyewu ko a be se ka fen soru Matigi fe. ⁸ Mogo jusuflatigi lo; a te lo kan kelen kan a ta ko si ra.

Fagantanya ni nafortotigiya

⁹ Ayiwa, balema fagantan ye nagari, sabu Ala bena o korota. ¹⁰ Nka balema nafortotigi, ni Ala ka ale majigi, ale ye nagari o ra, sabu a bena teme i ko binfiyeren. ¹¹ Tere be wuri ni a ta fundeninba ye ka bin ja, a

fiyeren be bon, a dawula be tunu. Naforotigi fana bena tunu o cogo ra ka bo a ta koketaw ce ra.

Fen minw be mogɔ nege k'a bla kojugu ra

¹² Mogɔ min be korɔbɔri tɔɔrɔ sɔnmɪna, o tigi ta pana; sabu ni a tora lanaya ra, korɔbɔri ko fe, a bena panamanya masafugula sɔrɔ, Matigi ka min layiri ta a kanubagaw ye. ¹³ Nka ni mogɔ min nege ka bla kojugu ra, o tigi kana a fo ko Ala le ka ale nege de! Sabu foyi te se ka Ala nege ka a bla kojugu ra, Ala fana te mogɔ nege k'a bla kojugu ra. ¹⁴ Nka mogɔ bee kelen yere ta nege le be a sama ka a nege ka a bla kojugu ra. ¹⁵ Ni nege ka konɔ ta, a be jurumun woro; ni jurumun kogɔra, ale be saya woro.

¹⁶ Ayiwa, ne balema kanuninw, aw kana a to mogɔ si ye aw lafiri. ¹⁷ Fen o fen be di mogɔ ma, ni a ka ji, ni a dafanin lo, o bee be bo sankolo ra, Fa Ala le fe, min ye sankolo yeelenw danbaga ye. A te yelema ka bo a cogo ra i ko suma be yelemaye lema cogo min na. ¹⁸ A k'a latige ka panamanyakura di an ma a ta cankuma baraka ra; a ka o ke, janko an ye ke danfenw bee ra folow ye.

Lamenni ani kewale

¹⁹ Ne balema kanuninw, aw ka kan ka nin kow lon! Mogɔ bee ka kan ka teliya lamenni ta fan fe, ka sumaya kuma ta fan fe, ka sumaya fana dimi ta fan fe. ²⁰ Sabu mogɔ diminin te se ka Ala ta terenninya sira tagama. ²¹ O koson aw ye ko saninyabariw bee dabra, ani juguya suguya bee. Ala ta kuma min danna aw jusukun na, aw ye son o ma ni yeremajigiya ye; o le be se ka aw nin kisi.

²² Ala ta Kuma be min fo, aw ye o ke; aw kana dan a lamenni doron ma, ka aw yere lafiri. ²³ Sabu mogɔ min be Ala ta Kuma lamɛn, ni a te a ke, o tigi be i ko mogɔ min be a yere pada fle dugalen na. ²⁴ Ni a ka a yere fle ka ban, a be taga; a pada tun be cogo min na, a be jina o ko o yoronin bee. ²⁵ Nka sariya dafanin min be an kisi ka an ke an yere ta ye, ni mogɔ min ka se ka o karan ka ja, ka jija a kan, a ka min men ni a ma jina o ko, nka ni a ka o sira tagama, o tigi ta koketaw bena ja a boro.

²⁶ Ni a be mogɔ do konɔ ko ale be Alasira kan, k'a soro a te se a da korɔ, o tigi be a yere lafirira le; a ta Alasira tagama ye gbansan le ye. ²⁷ An Fa Ala be Alasira min jate Alasira panaman ye, ani Alasirasobe, o le ye nin ye: feritaw ni muso ce sanin minw be sege ra, ka an janto olugu ra, ani ka an yere mabo dunupa ta ko saninyabariw ra.

2

Minw be mogow fisaya ni jagon ye

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw be lanaya min na, an Matigi, nɔɔrɔtigi Yesu Kirisita ra, aw kana mogow fisaya ni jagon ye o sira kan. ² Ayiwa, ni mogɔ do nana don aw ta jenkuru ce ra, sanin bororanegɛ be a boro ra, fani dawulaman do b'a ra, k'a soro fagantan do fana nana don ni deregekolon do ye; ³ ni aw nabɔra fanijumantigi fe ka o bonya, k'a fo a ye ko: «Hake to, i ye na sigi yan, nin yoro le ka ji», k'a fo fagantan ye ko: «Ele ye lo i korɔ o yoro ra yi», walama ko: «I sigi dugu ma ne sen korɔ yan», ⁴ ayiwa, ni aw ka o ke o, aw ma do le fisaya ni do ye wa? Miiriyajuguw le m'a to aw ka o ko latige wa?

⁵ Ne balema kanuninw, ne ko: minw ye fagantanw ye dunupa ra yan, yala Ala le ma olugu fana panawoloma, janko o ye ke fentigiw ye lanaya ra wa? Ala ma o panawoloma fana, janko Masaya* min layiri tara Ala

kanubagaw ye, olugu fana ye o soro wa? ⁶ K'a soro aw be fagantanw dogoyara! Naforotigiw le te aw minako juguyara, ka aw mina jagboya ra ka taga ni aw ye kititigeyorow ra wa? ⁷ Togonuman min lara aw ra, olugu le te o togo cenna wa?

⁸ Ala ka sariyaba min latige a ta Masaya* ra k'a sebe ko: «I ka kan ka i mogogogon kanu i ko i yere,» ni aw be o sira tagama, o ye konuman le ye. ⁹ Nka ni aw be mogogow fisaya ni dow ye, aw be jurumun le kera; sariya be aw jaraki, sabu aw ye sariya cenbaga le ye. ¹⁰ Ni mogogow min ka sariya bee tagama, nka ni a ka hali kelenpe cen, a kera i n'a fo o tigi k'a bee le cen. ¹¹ Sabu Ala min k'a fo ko: «I kana jencya ke», ale Ala kelen le ko fana ko: «I kana mogogow faga.» O ra, hali ni ele ma jencya ke, ni i ka mogogow faga, i ka sariya cen le*.

¹² Sariya min ka aw ke aw yere ta ye, kiti bena tige aw kan ka kapa ni o le ye; o koson aw ye aw kumacogo ni aw ta kewalew ke ka kapa ni o miiriya ye. ¹³ Ni mogogow min ma hina tow ra, kiti lon na hina tena ke o tigi ra fana; nka Ala ta hina be se ka mogogow kisi kiti ma.

Lanaya ni kewalejumanw

¹⁴ Ayiwa, ne balemaw, ni mogogow do ko lanaya be ale fe, ni o tigi te kewalejumanw kera, o lanaya be mun le ja? O lanaya jogon be se ka mogogow kisi wa? ¹⁵ Ni a kera ko fani donta te aw balemace do fe, walama aw balemamuso do fe, ni domuni fana te a boro lon bee, ¹⁶ ni aw do k'a fo olugu ye ko: «Ala ye hera ke aw ye, ne balemaw; aw ye taga fani don ka nene bo aw yere ra, ka domuni ke ka fa.» K'a soro o mako be min na, aw ma o di o ma; o kuma be mun le ja? ¹⁷ Lanaya fana be ten; ni i te kewalejumanw fara a kan, o tuma i ta lanaya sanin lo.

¹⁸ Nka mogogow do bena a fo ko «ele ko lanaya le be ele fe; nka ne koni be kewalejumanw le ke. Ayiwa, ele min te kewalejumanw kera, ele ye i ta lanaya yira ne ra; ne fana bena ne ta lanaya yira i ra ne ta kewalejumanw sababu ra.» ¹⁹ Ele ko, ko i lara a ra ko Ala kelenpe le be yi, o ka pi ke; nka hali jinaw lanin be o ra; olugu yere be siran Ala ja fo o be yereyere.

²⁰ Ele mogogow hakirintan, yala i b'a fe k'a faamu ko kewalejumanw te lanaya min na, ko o lanaya ye gbansan le ye wa? ²¹ Ala ma an bemace Iburahima jate mogogow terennin ye a ta kewalew le koson wa? Sabu a sonna k'a dence Isiyaka la sarakabonan kan, ko a b'a ke saraka ye. ²² Aw m'a ye, a ta lanaya yirara a ta kewalew fe; kewalew fana k'a ta lanaya dafa. ²³ O cogo ra, Kitabu kuma kera can ye, ko: «Iburahima lara Ala kumakan na, Ala k'a jate mogogow terennin ye a ta lanaya koson», fo Ala ka a wele ko a teri. ²⁴ Aw m'a ye, Ala be mogogow jate mogogow terennin ye a ta kewalejumanw koson; lanaya dama te.

²⁵ Ala ma jatomuso Rahabu fana jate mogogow terennin ye a ta kewalejumanw le koson wa? Sabu a ka Izirayelimogow ta ciradenw minako ja, ka soro ka o bla ka taga sira were fe. ²⁶ Ni nin te farikolo ra, a sanin lo cogo min na, ni kewalejumanw te lanaya min na, o lanaya fana sanin lo.

3

Adamaden nenkun be cenri min ke (Matiyu 12.33-37)

¹ Ayiwa, ne balemaw, aw caman kana teliya k'a fo ko aw be ke karamogow ye; aw yere k'a lon ko anw karamogow ta kiti bena gbeleya ka

* **2:11** 2.11 Nin kuma fora Bori 20.13,14; ani Sariya 5.17,18. **2:23** 2.23 Nin kuma fora Damina 15.6.

teme tow ta kan. ² An bee be firi cogo caman na. Ni a kera ko mogɔ min te firi kumacogo ra fiyewu, o tigi koni ye mogɔ dafanin le ye; a be se ka a yere mina a ta koketaw bee ra. ³ Ni an ka karafe don so da ra, ko a ye taga an panayoro ra, o tuma so ta kɔna bee be anw le boro.

⁴ Aw ye jirakurunbaw fana fe; o ka bon, fɔnɔba be o jɔni ka taga, nka kurunborinan fitini do le be o ra; o le be o lataga kurunboribaga panayoro ra. ⁵ Adamaden nenkun fana ye a farikolo yoro fitini doron le ye, nka a be a yere bonya, ka kumabaw le fo.

Tasuma fitini, o le be tuba jeni. ⁶ Nenkun fana ye tasuma le ye; dununa ta kojuguw bee sigiyoro lo. A be an farikolo ra; a be farikolo yoro tow bee lanogo. A be i ko jahanama tasuma le b'a ra; a be se ka mogɔ ta dununalatige bee cen. ⁷ Kongosogo suguya bee, ani konow, ani fen fofotaw, ani jirafen suguya bee, o bee be se ka negɛ, ka o koro; adamaden sera ka o bee mina ka o koro. ⁸ Nka adamaden nenkun wa, mogɔ si te se ka o koro! Fenjugu lo; a te se ka mina k'a ke mogɔ sago ye. A fanin lo baga ra, baga min be mogɔ faga. ⁹ An be an Fa, Matigi Ala tando nin nenkun min ye, an be mogow danga ni o nenkun kelen ye, k'a soro o mogow danna ka kapa ni Ala yere cogo ye. ¹⁰ Ala tandori be bo da min fe, mogodangkalan be bo o da kelen fe! Ne balemaw, a man kan ka ke ten. ¹¹ Ji diman ni ji kunaman be se ka woyo ka bo bununda kelen fe wa? ¹² Ne balemaw, torosun be se ka oliviyeden ke wa? Walama rezensun be se ka toroden ke wa? Ayiwa, kogɔ be bunun min ta ji ra, ji diman te se ka bo o bunun kelen na.

Hakiritigiya min bora sankolo ra

¹³ Ayiwa, jon le be aw ra, ko a ye hakiritigi ye, ko a ka ko lon? O tigi ye o yira a kewalew fe: tagamacogonuman, ani sabari; o le ye hakiritigiya sira ye. ¹⁴ Nka ni nangboyajugu ni sangangonmaya le be aw jusu ra, o tuma aw kana aw yere bonya, ka faninya tige, ka ban can ma. ¹⁵ O hakiritigiya ma bo sankolo ra Ala fe de, a sorora dugukolo kan yan le, adamadenw yere ta hakiritigiya lo, a bora Setana le ra. ¹⁶ Sabu nangboya ni sangangonmaya be yoro o yoro, kopagamininw le be ke o yoro ra, ani kojugu suguya bee. ¹⁷ Nka hakiritigiya min bora sankolo ra Ala fe, a folo, o saninyanin lo, o ko, hera b'a ra, sabari b'a ra, a be ben le jini, hina caman b'a ra, ani kopuman; a te mogɔ bo mogɔ ra, flankafuya te a ra. ¹⁸ Minw be hera jini, olugu be o ta baara ke hera le ra, ka o baara tonɔ ke terenninya ye.

4

Lanabaga jusuflatigi (Piyeri folo 5.5-9)

¹ Ayiwa, kerew ni sosori minw be aw ce ra yi, mun le be na ni o ye? Negejugu minw ka aw jusu fa, o le te aw blara o ra wa? ² Aw be nabɔ fen caman fe, nka aw t'a soro. Mogofagajusu ni nangboya be aw ra; nka aw be min ko, aw te o sorora. Kere ni sosori be aw ni jagon ce. Aw be min fe, aw te o soro, sabu aw te a daarira Ala fe. ³ Hali ni aw b'a daari fana, aw te se k'a soro, sabu aw t'a daari ni naninyanuman ye; aw b'a daari aw yere ta negejugu ta nafa le koson. ⁴ Aw jeneyakebaga*! Aw m'a lon ko ni mogɔ min be dununa ta kow kanu, o tigi ye Ala jugu le ye wa? O ra, ni mogɔ min ko a be dununa ke a teri ye, o tigi be Ala jugu le ye. ⁵ Ala ta Kuma be

* **4:4** 4.4 Jeneya: Ni lanabaga be dununa kanu, o be i n'a fo jeneya, sabu a k'a kan di Ala min na, a be bo o ko ka taga ala were le no fe.

min fɔ, aw b'a miiri ko o fɔra gbansan le wa? A ko: «Ala Nin min be aw kɔnɔ, o b'a fe ko aw ye bla danna ka ke Ala kelenpe le ta ye.»

⁶ O bee n'a ta, Ala be neemaba le di an ma. O koson a sebera ko: «Ala be wasobagaw kere, nka a be neema mogo sabarininw ye.» ⁷ O le koson aw ye aw yere majigi Ala ye. Aw ye Setana kere; ni o kera, a bena bori ka a mabo aw ra! ⁸ Aw ye aw yere madon Ala ra; ni o kera, Ala fana bena madon aw ra. Aw jurumunkebagaw, aw ye aw boro ko ka bo jurumun na! Aw jusufatigiw, aw ye aw jusukun saninya. ⁹ Aw ye lo a ra ko aw ye barakantanw ye, ka kasi fo ka naji bo. Aw ye aw ta yereko yelema k'a ke kasi ye, ka aw ta jagari ke jusukasi ye. ¹⁰ Aw ye aw yere majigi Matigi ja korɔ; ni o kera, a bena aw korɔta.

Lanabagaw man kan ka jɔgɔn jaraki

¹¹ Ayiwa, ne balemaw, aw kana kumajugu fo jɔgɔn ma. Mogo min be kumajugu fo a balema ma, walama min be a balema jaraki, o tigi be kumajugu fo sariya le ma, ka sariya* jaraki. K'a sorɔ ni i be sariya jaraki, o tuma, i te sariya sira tagamabaga ye, i kera a jarakibaga le ye. ¹² Ala kelen le ye sariya sigibaga ye, ani kititigebaga; ale le be se ka mogo kisi, walama ka mogo halaki. Nka ele mogo gbansan, ele ye jon ye, ko i be i balema jaraki?

Lanabaga man kan ka a yere bonya

¹³ Ayiwa, sisan aw minw be to k'a fo: «Bi, walama sini an bena taga dugu nin na, an bena san kelen ke yi, an bena jago ke ka tonɔba sorɔ.» ¹⁴ K'a sorɔ fen min bena ke aw ra sini, aw te o lon. Aw ta dunupalatige be i ko bugun; ni bugun bora, ni a ka wagati fitini ke dorɔn, a be tunu. ¹⁵ Aw tun ka kan k'a fo le ko: «Ni Matigi sonna, ka an to si ra, ayiwa, an bena nin ni nin ke.» ¹⁶ Nka sani aw ye o fo, aw ka kobaba minw latige, aw be aw yere bonya o koson. O yerebonya jɔgɔn man ni! ¹⁷ Ayiwa, ni mogo min ka kopuman kecogo lon, ni a m'a ke, o tigi ka jurumun le ke.

5

Naforotigiw ta kewalejuguw

¹ Ayiwa, sisan, aw naforotigiw, aw ye menni ke! Bonɔ minw be aw ja, aw ye kasi, ka kule o koson. ² Aw ta naforow torira, bagabaga donna aw ta faniw na. ³ Son donna aw ta sanin ni aw ta warigbew ra; o son le bena ke seere ye ka aw jaraki, ka aw farisogo domu i ko tasuma. Aw ka naforow lajen k'a bla dunupa labanwagati le ra! ⁴ A fe, baaradenw ka aw ta forow siman tige, nka aw ma son ka o sara! O baaradenw kasira ni aw tɔgo ye minke, o kasikan sera Fangatigi Ala ma. ⁵ Aw ka aw ta dunupalatige ke kodimanw dama le ra, ka aw sagonankow bee ke. Fen o fen ko tun be aw jusu ra, aw ka o bee diyabo, ka fa, ka aw fagonal le makonɔ. ⁶ Aw ka mogo jarakibari jaraki, ka a faga; a fana ma aw kere.

Mupuri

⁷ O koson, ne balemaw, aw koni ye mupu fo ka taga Matigi nalon se. Aw m'a ye, senkebaga be mupu k'a ta dugukolo siman makonɔ, nafa be o siman min na; a be mupu kosebe fo ka taga a to sanji folo ni sanji laban ye na. ⁸ Aw fana ye mupu o cogo le ra; aw ye aw ja gbeleya, sabu Matigi nawagati surunyara.

⁹ Ne balemaw, aw kana dimi jɔgɔn kɔrɔ, janko kiti kana na ben aw kan; sabu kititigɛbaga lɔnin bɛ da ra ka ban. ¹⁰ Ne balemaw, cira minw tun ka Matigi ta kuma waajuri kɛ, olugu tɔɔrɔra cogo min na, ka o tɔɔrɔw bɛɛ muɲu, aw ye o cogo flɛ, ka o muɲu jɔgɔn ladegi tɔɔrɔ wagati ra. ¹¹ Can lo, mɔgɔ minw ka tɔɔrɔ muɲu ka to lanaya ra, an ko olugu ma ko o ta pana. Ayuba ka tɔɔrɔ sɔnmɪna cogo min na, aw ka o ko mɛn; Matigi ka min kɛ a ye fana a laban na, aw ka o lɔn; sabu Matigi ta hina ni a ta jumanya ka ca.

¹² Ayiwa, ne balemaw, ne bɛ min gbɛlɛya aw ma, o ye ko aw kana kari ni sankolo, walama ni dugukolo ye, walama ka kari ni fɛn wɛrɛ tɔgɔ ye. Kuma min jaabi ye «ɔnhɔn» ye, aw y'a fɔ «ɔnhɔn»; min jaabi ye «ɔn-ɔn» ye, aw y'a fɔ «ɔn-ɔn»*, janko kiti kana ben aw kan.

Baraka bɛ Aladaari ra

¹³ Ayiwa, yala mɔgɔ dɔ bɛ aw cɛ ra, tɔɔrɔ bɛ min kan wa? O tigi ye Ala daari. Yala dɔ ka ɲagariko sɔrɔ? O tigi ye Ala tandodɔnkiriw la. ¹⁴ Yala dɔ bɛ aw ra min man kɛɛ wa? O tigi ye lanabagaw ta jenkuru cɛkɔrɔbaw wele; cɛkɔrɔbaw bɛna Ala daari a ye ka turu mun a ra Matigi tɔgɔ ra. ¹⁵ O daariri min kɛra ni lanaya ye, o bɛna banabagato kɛneya, Matigi bɛna a lawuri; ni a kɛra ko a ka jurumun dɔw kɛ fana, Matigi bɛna o yafa a ma.

¹⁶ Ayiwa, o ra, aw ye lɔ aw ta jurumunw na ka o fɔ jɔgɔn ye, ka Ala daari jɔgɔn ye, janko aw ye kɛneya. Mɔgɔ terennin ta Aladaari barakaman, o fana ka bon kɔsɛbɛ.

¹⁷ Cira Iliya† tun ye adamaden le ye i ko anw: nka a ka Ala daari k'a gbɛlɛya ko sanji kana ben minkɛ, sanji ma ben fɔ san saba ni karo wɔɔrɔ.

¹⁸ O kɔ, a ka Ala daari tuun ko sanji ye ben; sanji benna. Dugukolo yiriw ni a simanw dɛnna tuun.

¹⁹ Ne balemaw, aw ra ni dɔ firira ka can sira bla, ni mɔgɔ wɛrɛ kɛra sababu ye ka o tigi kɔsɛgi can sira kan, ²⁰ o tuma, aw ka kan k'a lɔn ko ni mɔgɔ min ka jurumunkɛbaga labɔ a ta firiri sira kan, o tigi ka a nin le kisi saya ma; o fana bɛ kɛ sababu ye ka jurumun camanba datugu.

* **5:12** 5.12 Yesu tun ka nin kumaw fɔ (Matiyu 5.34-37). † **5:17** 5.17 Iliya: Dɔw b'a fɔ a ma ko Eli.

PIYERI ka letere folo min sebe Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Piyeri le ye nin letere sebebaga ye. Nin letere yoro dow faamu ko ka gbelen. Dow b'a miiri ko Silasi le k'a sebe gerekikan na Piyeri ye (5.12).

Yahudiya lanabaga minw tun be Azi mara ra, Piyeri be kuma olugu le fe; a be o karan ka o ja gbeleya, ko o ye jija ka to Yesu Kirisita ta Kibaro Diman* sira kan. Hali ni toro ka caya cogo o cogo, o ka kan ka Yesu yere le fe. Lanabagaw bena noroba min soro Ala ta Masaya* ra, o ni dununa ta torow te se ka suma. O koson lanabaga ka kan ka nagari hali toro wagati ra, k'a jigi la Ala kan, ka Ala kan mina. Ni o kera, a bena baraji soro Matigi Yesu Kirisita nalon na.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-2)

Jigi ni lanaya ni kanuya (1.3-12)

Lanabaga ka kan ka saninya (1.13-2.10)

Lanabaga ka kan ka toro muwu (2.11-4.19)

Ala batocogonuman (5.1-11)

Kuma laban ni forikan (5.12-14)

Piyeri ta fori

¹ Ne Piyeri, ne min ye Yesu Kirisita ta ciraden* ye, ne be nin sebe ci Ala ta mogo panawolomaninw ma, minw janjanna ka taga ke lonanw ye Pon mara ra, ani Galasi, ani Kapadosi, ani Azi, ani Bitini jamanaw ra.

² Fa Ala konna ka aw panawoloma i n'a fo a tun k'a latige kakoro cogo min na; a ka aw saninya Nin Saninman* baraka ra, janko aw ye Ala kan mina, ani Yesu Kirisita jori ye aw saninya.

Ala ye neema ni hera ke aw ye caman.

Jigiya panaman dira lanabagaw ma

³ An ye Fa Ala tando, an Matigi Yesu Kirisita bora min na; a ta hinaba koson a ka Yesu Kirisita lakunu ka bo saya ra, ka panamanyakura di an ma o sababu ra, janko an ye jigiya panaman soro. ⁴ Ala ka fen minw layiri ta an ye, o fenw te cen, o te nogo, foyi te bo o dawula ra; Ala ka o le mara an ye sankolo ra. ⁵ A be aw mara ni a ta sebgaya ye, aw ta lanaya koson, janko ka aw kisi; o kisiri bena yira dununa labanwagati le ra.

⁶ O le be aw nagarira hali ni gbeleya caman ka kan ka aw jusu kasi wagati donin tuma dow. ⁷ O kun ye janko ka aw ta lanaya le segesege. Aw ta lanaya ka fisa ni sanin ye, sabu sanin ye fen banta le ye, nka a ka kan ka don tasuma ra k'a saninya. Ni aw ta lanaya fana segesegera, aw bena tandori ni bonya ni noro soro Yesu Kirisita nawagati ra. ⁸ Aw be ale kanu k'a soro aw m'a ye, aw lanin b'a ra k'a soro aw pa te a ra. O koson aw be nagari, nagari min te se ka lakari, min noro ka bon, ⁹ sabu aw bena aw ta lanaya tonoro; o ye aw nin kisiri ye.

¹⁰ Ala tun ka neema min laben aw ye, ciraw tun ka ciraya ke o neema ta ko ra; o tun ka o kisiri ko fe, ka a segesege kosebe. ¹¹ Kirisita* ta Nin* min tun be o konoro, o Nin tun konna ka Kirisita ta torow yira o ra, ani a bena noro min soro o ko fe; o koson ciraw tun jijara ka o kow kewagatiw, ani o kecogo segesege k'a lon. ¹² Ala k'a yira ciraw ra ko fen minw yirara

o ra, ko olugu yere ta te o ye, ko aw ta lo. O kumaw le lasera aw ma sisan. Ala ka Nin Saninman* ci ka bo sankolo ra, ka na minw kan, olugu le ka o Kibaro Diman* lase aw ma. Hali melekew yere tun b'a fe ka o kow lon.

*Lanabaga ta tagamacogokura
(Tesalonikikaw folo 5.8-9; Tite 2.11-14)*

¹³ O koson aw ye aw yere cesiri, ka aw yere minacogo lon; Ala bena neema min di aw ma Yesu Kirisita nalon na, aw ye aw jigiya bee la o le kan. ¹⁴ Aw ye ke Alakanminabagaw ye; negejugu minw tun be aw ra folofolo, k'a soro aw tun ma Yesu ta Kibaro Diman* ko lon folo, aw kana aw yere bla o ko tuun. ¹⁵ Ala min ka aw wele, i n'a fo ale saninyanin lo, o ra, aw fana ye saninya aw ta koketaw bee ra. ¹⁶ Sabu a sebera Kitabu konso ko Ala ko: «Aw ka kan ka saninya, sabu ne saninyanin lo.»

¹⁷ Ala le bena kiti tige adamaden bee kelen kelen kan ka kapa ni a yere ta kewalew ye; a fana tena mogo bo mogo ra. Ni aw be ale le wele ko aw Fa, o tuma aw fana ye aw ta dunupalatige ke ni Alapasiran ye. ¹⁸ Aw k'a lon ko aw ka aw bemaw cen ta, ka to ka ko pacintan minw ke, Ala ma aw kunmabo o kow ra ni fen banta do le ye, i n'a fo wari walama sanin; ¹⁹ a ka aw kunmabo ni Kirisita* jori nafaman le ye; ale kera i n'a fo sagaden, fiyen te min na, ani no te min na. ²⁰ Ala tun konna ka Kirisita ta ko latige k'a bla, sani dunupa ye dan; nin wagati laban le ra sisan, a nana aw koson. ²¹ Ale le baraka ra aw lara Ala ra, Ala min k'a lakunu ka bo saya ra, ka bonya la a kan, janko aw ta lanaya ni aw ta jigiya ye to Ala kan.

²² Aw sonna can ma ka aw jusukun saninya, janko ka aw balemaw kanu ni jusukun gbenin ye; o koson aw ye jogon kanu kosebe ni aw jusukun bee ye. ²³ Sabu Ala ka panamanyakura min di aw ma, aw ma o soro fen torita do le sababu ra, nka aw k'a soro fentoribari le sababu ra; o ye Ala ta Kuma panaman ye, min te yelema. ²⁴ Sabu a sebera ko:

«Adamadenw bee be i ko bin,
o dawula be i ko binfiyeren.

Bin be ja, a fiyeren fana be bon;

²⁵ nka Matigi ta kuma koni be a no ra tuma bee ani wagati bee.»

O kuma le fora aw ye Kibaro Diman waajuri ra.

2

*Lanabagaw ye Ala ta mogo saninmanw ye
(Efesikaw 2.20-22; Matiyu 21.42-44; Romukaw 9.24-33)*

¹ Ayiwa, o le koson aw ye juguya ni nanbara ni flankafuya ni pangboya ni jogonkorofa bee dabra.

² Nono nege be dennenin soro cogo min na, aw y'a to Ala ta Kuma min be i ko nono saninyanin, o nege ye aw soro ten, janko o sababu ra aw ye baraka soro lanaya ra ka kisi. ³ Sabu aw ka Matigi ta pumanya nene, k'a ye ko a ka di.

⁴ Aw ye gbara Matigi ra, ale min ye bon jusiginan kabakuru panaman ye; mogo banna a ra, nka Ala k'a panawoloma, ka nafaba la a kan. ⁵ Ayiwa, aw fana kera kabakuru panaman dow ye; aw ye fara jogon kan, ka ke Ala ta bon saninman ye, ka ke Ala ta sarakalasebaga* saninmanw ye, janko ka aw jusukun ta sarakaw lase Ala ma Yesu Kirisita baraka ra, saraka minw ka di Ala ye. ⁶ Sabu a sebera Kitabu konso, ko:

«A fe, ne bena kabakuru do sigi Siyon,

ka o ke bon kabakuru folo ye,
kabakuru janawolomanin, ani kabakuru nafaman;
ni mogō min ka a jigi la a kan,
Ala tena o tigi janfa fiyewu.»

⁷ Aw minw lara a ra, a kera fen nafaman ye aw fe; nka lanabariw ta fan fe, a sebera ko:

«Bonlobagaw banna kabakuru min na,
o le kera kabakurusobe ye, ka ke bon kabakuru folo ye.»

⁸ A fora tuun ko:

«O le kera o sentalon kabakuru ye,
ani ka ke o ben farakuru ye.»

O be talon a ra, sabu o ma son Ala ta kuma ma. Ala tun ka o le latige o ye fana.

⁹ Nka aw koni, aw ye siya wolomanin le ye, aw ye Masa Ala ta sarakalasebagaw le ye, ani siya saninman, ani Ala ta mogō kunmaboninw; Ala ka aw wele ka bo dibi ra ka aw ladon a ta yeelensobe ra, janko aw ye a ta kopuman kabakomanw lase mogōw ma. ¹⁰ Folfolo aw tun te Ala ta mogōw ye, nka sisan aw kera Ala ta mogōw ye. Folfolo aw minw tun ma Ala ta makari sorō, sisan aw ka a sorō.

*Lanabaga ka kan ka mogō bee bonya
(Romukaw 13.1-8; Efesikaw 6.5-8)*

¹¹ Ne balema kanuninw, aw be dunupa konō i n'a fo lonan temebagaw; o koson ne be aw daari ko aw ye aw farisogo negerakow ye ka o to yi, sabu o negerako be aw nin kere. ¹² Aw ye aw tagamacogo lon siya were mogōw ce ra. O cogo ra, hali ni o be aw togojugu fo k'a ke i n'a fo aw ka kojugu ke, o belen ye aw ta kewalepumanw ye; ni o kera, ni Ala nana nema o ye lon min na, o bena a tando.

¹³ Matigi koson, aw ye aw yere majigi adamadenw ta kuntigiyaw bee korō, ka aw yere majigi masaceba ye kosebe, ale min be bee kunna, ¹⁴ ani jamanatigiw, masaceba ka minw ci janko ka kojugukebagaw koro, ani ka kopumankebagaw tando. ¹⁵ Sabu Ala sago ye ko aw ye kopuman ke janko ka mogokolon hakirintanw da datugu.

¹⁶ Ala ka aw ke aw yere ta ye, nka aw kana o ke sababu ye ka kojugu ke; aw ye janamanya i ko Ala ta jonw. ¹⁷ Aw ye mogō bee bonya; aw ye aw balemaw kanu, aw ye siran Ala ja, aw ye masaceba bonya.

Lanabagaw ka kan ka tooro sonmina

¹⁸ Aw baaradenw, aw ye aw yere majigi aw kuntigiw ye, ka o bonya cogoya bee ra; kuntigi minw ka ni, ani minw jusu sumanin lo, olugu doron te, nka hali minw ka fari. ¹⁹ Sabu ni aw man kan ni tooro min ye, ni aw be o sonminana Ala yere pasiran koson, o ye kopuman le ye. ²⁰ Ni o te, ni aw be bugori sonmina aw yere ta kojuguw le koson, aw be bonya juman le sorō o ra? Nka ni aw be tooro sonmina aw ta kopuman le koson, o ye kopumanba le ye Ala fe.

²¹ Ala ka aw wele o le kama fana, sabu Kirisita* fana toorora aw koson, ka o sira yira aw ra, janko aw fana ye tugu ale sennō ko. ²² Ale ma jurumun si ke, faninya si ma bo a da ra ka ye. ²³ O k'a neni, nka a ma a ta jagon sara; o k'a tooro, nka a ma wuri mogō kama; a ka a ta ko bee to Ala le boro, ale Ala min be kiti tige ni terenninya ye. ²⁴ A ka an ta jurumunw

2:6 2.6 Nin kuma fora Ezayi 28.16. **2:7** 2.7 Nin kuma fora Zaburu 118.22. **2:8** 2.8 Nin kuma fora Zaburu 118.22; Ezayi 8.14. **2:22** 2.22 Nin kuma fora Ezayi 53.9.

doni ta ka o la a yere kan, k'a farikolo tɔɔɔ gbenben yiri kan. A ka o ke, janko an ye sa ka bo jurumun fanga korɔ, ka panamanya terenninya ra. Jori minw tigera a farikolo ra, o le sababu ra aw keneyara. ²⁵ Sabu aw tun be i ko saga tununinw; nka sisan aw sekora ka na sagagbenbaga fe, min ye aw nin korosibaga ye.

3

Furuce ni furumuso ka kan ka jɔgɔn bonya
(Timote folo 2.9-15; Efesikaw 5.22-33)

¹ Ayiwa, musow, o cogo kelen na, aw bee kelen kelen ye aw yere majigi aw cew ye, janko ni a kera ko ce dow ma son Ala ta Kuma ma folo, o ta musow tagamacogo ye ke sababu ye k'a to o ye son; a kana ke ni kuma yere ye, ² sabu o bena aw tagamacogo ye, k'a ye ko aw jusukun gbenin lo, ani ko Alapasiran be aw ra.

³ Aw ta kana ke yeremasiri dama ye, ani kundancogo dama temeninw, ani ka sanin don aw yere ra, ka fani songogbelenw siri. ⁴ Aw ye aw jusukun le masiri ni masirifen dogonin ye; o masirifen ye numanya ni jususuma le ye; o le ye fen banbari ye, min nafa ka bon Ala fe. ⁵ Folofolo, muso saninman minw tun be o jigi la Ala kan, olugu tun be o yere masiri o cogo le ra, ka o yere majigi o cew ye, ⁶ i ko Saran min tun be a ce Ibrahima bonya fo a b'a wele ko a matigice. Ayiwa, aw kera Saran denmusow le ye, ni aw koni be kopuman ke, ni aw m'a to foyi si ye aw lasiran ka aw bo o sira kan.

⁷ Ayiwa, aw cew, aw fana ye aw musow mina ka na ni hakiri ye, ka a lon ko muso ni ce baraka te kelen ye. Aw ye o bonya, sabu Ala ka panamanya banbari min di an ma a ta neema baraka ra, aw bee le ka o soro kelen ye. Aw ye o ke, janko foyi kana aw ta Aladaari bari a ye mina.

Lanabaga be se ka tɔɔɔ terenninya koson
(Romukaw 12.14-21; Matiyu 10.24-31)

⁸ Ayiwa, o bee ko, aw bee ye ben kelen ma, ka aw ta miiriya ke kelen ye, ka ke jɔgɔn fe, ka jɔgɔn kanu balemaya ra, ka hina jɔgɔn na, ka aw yere majigi jɔgɔn ye. ⁹ Aw kana kojugu sara ni kojugu do were ye, walama ka nenini sara ni nenini do were ye; aw kana o ke, nka aw ye dugawu le ke, sabu Ala ka aw wele o le koson, janko aw ye baraka soro ale fe. ¹⁰ Sabu a sebera Kitabu konɔ ko:

«Ni mogɔ min b'a fe a ta dunupalatige ye na,
ka dununa diya a ra,

o tigi ye a nenkun korosi kumajuguw ma,
ka a da korosi nanbarakumaw ma.

¹¹ A ye faran juguya ra pewu, ka kopuman ke,
ka jija ka hera jini, ka tugu a no fe.

¹² Sabu Matigi na lonin be mogɔ terenninw na,
a toro be o ta daarikan na fana;
nka Matigi be kojugukebagaw kere.»

¹³ Ayiwa, ni aw jijara kopuman na, jon le bena aw tɔɔɔ o koson? ¹⁴ Nka hali ni o be aw tɔɔɔ terenninya koson, aw ta pana. Aw kana siran mogow na, aw hakiri fana kana pagami. ¹⁵ Aw ye Kirisita* bonya aw jusu ra doron, k'a lon ko aw Matigi lo. Jigiya min be aw fe, ni mogɔ o mogɔ ka aw pininka o ra, aw labennin ye soro tuma bee ka o tigi jaabi; nka aw ye a ke ni

jususuma ni bonya ye. ¹⁶ Aw jusukun gbenin ye to, janko hali ni o be aw togojugu fo k'a ke i n'a fo aw ka kojugu le ke, minw be aw togo cenna aw ta tagamacogonuman koson Kirisita ta jehrogonya ra, olugu yere darakuma ye o maroya. ¹⁷ Sabu ka tooro kojugu koson, ni o le ye Ala sago ye, o ka fisa sani an ye tooro kojugu koson.

¹⁸ Ayiwa, Kirisita fana sara jurumun koson sijaga kelen, ka dan o ma. Ale mogo terennin sara mogo terenbariw koson, janko ka aw ladon Ala ta jehrogonya ra. A yere sara, nka a kununa Nin Saninman* baraka ra. ¹⁹ Minw tun be Ala ta kiti makonona, o Nin le sababu ra, a tagara olugu waaju. ²⁰ Olugu le tun banna Ala ta Kuma ma folofolo, k'a soro Ala tun mununa o koro ka men, Nuho ta kurunba lalagawagati ra; mogo dama dama, o koro ye mogo seegi doron le donna o kurunba kon ka kisi ka bo ji ra.

²¹ Ayiwa, o ji tun ye batizeri* tagamasiyen le ye; an b'a yira sisan batizeri le fe ko an kisira. O koro te ko an farikolo le be ko ka nogo bo a ra; o koro ye ko an be Ala daari ko a ye an jusukun saninya Yesu Kirisita kunuko sababu ra. ²² A yelera ka taga sankolo ra, ka taga sigi Ala kininboroyanfan fe; melekew, ani kuntigiyaw, ani sebayaw, o bee majigira Kirisita ta fanga le koro.

4

Lanabagaw ta panamanyakura

¹ I n'a fo Kirisita* farikolo tooro, aw fana ye baraka don aw yere ra ni o miiriya kelen le ye; sabu mogo min farikolo tooro, o b'a yira ko o tigi faranna jurumun na. ² O tigi te a ta dunyalatige to ke ka kapa ni a yere ta negerakow ye tuun, nka a b'a ke ka kapa ni Ala sago le ye. ³ Aw ka wagatijan ke Alalonbariya ra ka ban folofolo; fen minw ka di Alalonbariw ye, aw tun be o le ke: jatoya, ani jogojuguya, ani dorotoya, ani domuniba dama temeninw, ani minnin dama temeninw, ani batofen haramuninw batori. ⁴ Nka sisan o mogo be kabakoya k'a ye ko aw te o kojugu dama temeninw kera ni olugu ye tuun; o koson o be aw togo cen. ⁵ Nka lon do, Ala bena taga o jininka o ta kewalew bee ra; ale Ala min labenna ka ban ka mogo panamanw ni suw bee ta kiti tige. ⁶ O koson, minw sara, Kibaroo Diman* tun fora olugu fana ye, janko hali ni saya kiti sera o ma i n'a fo a be se adamaden bee ma cogo min na, o ye Ala ta panamanya soro Nin Saninman* baraka ra.

Ala ka sebayaw minw karifa lanabagaw ma

⁷ Fen bee laban surunyara; aw ye aw tagamacogo lon, ka aw yere minacogo lon, janko ka to Ala daarira. ⁸ Nka min be fen bee ja, o ye ko aw ye jagon kanu kosebe; sabu kanuya be jurumun camanba le datugu*. ⁹ Aw ye son ka jagon lajigi aw ta sow kon; o kana ke ni jagonkorofe ye.

¹⁰ Aw bee kelen kelen ka ninyoro min soro Ala fe ka kapa ni Ala yere ta dicogo ye, aw ye ke o sebayaw minabaganumanw ye ka mogo tow deme ni o ye. ¹¹ Ni min ka ke waajurikebaga ye, o tigi ye waajuri ke ka kapa ni Ala ta fota ye. Ni min ka ke tow demebaga ye, Ala ka baraka min di a ma, a ye a ke ka kapa ni o ye, janko ko bee ra bonya ye la Ala kan Yesu Kirisita togo baraka ra. Noro ni sebayaw ye ale le ta ye tuma bee, ani wagati bee. Amina.

Lanabaga be se ka tooro lanaya koson

* **4:8** 4.8 Kanuya be jurumun datugu: Aw ye nin yoro fe: Zanaw 10.12; Yakuba 5.20.

¹² Ne balema kanuninw, tɔɔrɔba min be aw kan sisan i ko tasumaba, janko ka aw kɔrɔbɔ, o man kan ka bara aw ra, k'a ke i n'a fo ko benbari do le be sera aw ma. ¹³ Aw yere ka kan ka nagari le, ko aw fana ninyoro be Kirisita* ta tɔɔrow ra, janko ni Kirisita ta nɔɔro nana yira lon min na, o lon na aw fana ye nagari, ka aw ninsɔndiya. ¹⁴ Ni o be aw neni Kirisita tɔgo koson, aw ta jana, sabu Ala Nin* nɔɔroman be aw kan.

¹⁵ Nka aw si man kan ka tɔɔro, ko sabu aw ye mɔgɔfagabaga ye, walama son, walama kojugukebaga, walama ko aw be aw sen don mɔgo werew ta kow ra. ¹⁶ Nka ni mɔgo do be tɔɔrɔra a ta lanaya koson, o tigi kana maroya o ra; a ye Ala tando, sabu Kirisita tɔgo lara ale ra. ¹⁷ Sabu kiti damina wagati sera, a fana be damina Ala yere ta mɔgow le ra. Ayiwa, ni a be damina anw yere le ra, o tuma minw ma son Ala ta Kibaro Diman* ma, olugu ta labancogo bena ke mun ye sa? ¹⁸ A sebera Kitabu kono, ko: «Ni mɔgo terennin yere kisiko bena gbeleya,

o tuma mɔgojugu ni jurumunkebaga, olugu ta bena ke di?»

¹⁹ Ayiwa, o koson mɔgo minw be tɔɔrɔra Ala sago koson, olugu ye o nin karifa danbaga Ala kankelentigi ma, ka to ka kojuman ke.

5

Cekɔrɔbaw ta baara (Timote folo 3.1-7)

¹ Ayiwa, cekɔrɔba minw ye aw ta namogow ye, ne kan be olugu le ma sisan, sabu ne fana ye cekɔrɔba ye i n'a fo olugu; ne ye Kirisita* ta tɔɔrow seere ye, ne fana nin bena ke a ta nɔɔro ra, o nɔɔro nin bena yira lon do.

² Ayiwa, Ala ka sagakuru min karifa aw ma, aw ye o kɔrosi, ka aw janto o ra; aw kana o ke i ko jagboyabaara ra, nka aw y'a ke ni naninyanuman ye ka kaja ni Ala sago ye; aw kana o ke warininisira ye, nka aw y'a ke ni jusunuman le ye. ³ Minw karifara aw ma, aw kana aw fanga digi olugu kan, nka aw yere ye ke o payirabagaw ye. ⁴ Ni o kera, ni sagagbenbagaw Kuntigiba nana a yere yira lon min na, masafugula nɔɔroman min te cen, aw bena o le soro aw ta baraji ye.

⁵ Ayiwa, kanbelenw, o cogo kelen na, aw fana ye aw yere majigi cekɔrɔbaw ye. Aw bee ye aw yere majigi jɔgon ye ka jɔgon demɛ, sabu a sebera Kitabu kono ko:

«Ala be wasobagaw kere;

nka a be neema mɔgo sabarininw ye.»

⁶ O koson aw ye aw yere majigi Ala boro barakaman koro, janko a ye aw korota a wagatijuman na. ⁷ Aw ye aw ta haminakow doniw bee jigi ka o la ale kan, sabu a be a jantora aw ra.

⁸ Aw ye aw yere minacogo lon, ka aw janto aw yere ra; sabu aw jugu Setana be yaalayaala i ko jara kongoto be kasi cogo min na, k'a ta domuta pini. ⁹ Aw sinsinnin ye to lanaya ra ka lo, ka a kere, k'a lon ko aw balema lanabaga minw be dununa kono, ko o tɔɔrow jɔgonw le be olugu fana kan.

¹⁰ Ayiwa, neema bee tigi Ala min ka aw wele janko aw ye aw ninyoro soro a ta nɔɔro banbari ra, Kirisita ta jenjɔgonya ra, ni aw tɔɔrɔra wagati doonin, ale yere bena aw bosi, ka aw ja gbeleya, ka aw baraka bonya, k'a to foyi kana se ka aw bo a no ra. ¹¹ Sebagaya ye ale ta le ye wagati bee, ani tuma bee. Amina.

Fori laban
(*Tesalonikikaw folo 5.23-28*)

¹² Ayiwa, Silasi* min ye an balemace kankelentigi ye, ale le ka ne deme ka nin kuma fitini sebe k'a ci aw ma, janko ka aw ja gbeleya, ani janko aw ye la a ra ko aw nora nema min na, o ye Ala ta nema yere le ye can ra.

¹³ Lanabagaw ta jenkuru min be Babiloni, Ala ka minw janawoloma i ko a ka aw janawoloma cogo min na, olugu be aw fo; ne dence Marika fana be aw fo. ¹⁴ Aw ye jagon fo balemaya ra ni kanuyafori ye.

Aw minw be be Kirisita* ta jengonya ra, Ala ye hera ke aw be ye!

* **5:12** 5.12 Silasi be wele fana ko Siliven.

PIYERI ka letere flanan min sebe Kitabu faamucogo

Yesu ta ciraden Piyeri le ka nin letere sebe, k'a to kaso ra Romu; a fagawagati tun surunyara ka ban. Piyeri hakiri tun b'a ra ko Yesu yere tun konna ka ale ta fagako fo (1.14; Yuhana 21.18-19).

Nin letere sebera lanabagaw bee le koson (1.1). Karamogo minw tun be mogow lafiri ni o ta karan ye, ka mogow bla jurumunw na, Piyeri b'a fe lanabagaw ye o yere korosi o karamogow ra (2.1-22). Lanabaga ka kan ka to Ala ta kuma le kan, i n'a fo Yesu ta ciradenw tun ka o karan cogo min na, sabu olugu le ka Yesu ye o ja ra, k'a ta kumaw lamen (1.3-21).

Dow tun be mogow karan k'a fo ko Yesu tena na tuun. Piyeri be o mogow jaraki, k'a fo ko ni Ala ta lon sera, ko a tun ka fen o fen fo, o bee be ke ka dafa. Nka Ala be muju mogow koru, k'a to o ye nimisa ka son Ala ma, sabu a t'a fe mogo si ye halaki. Matigi ta lon, o ye Yesu nalon ye, ani kiti lon. O koson Piyeri be lanabagaw ladi, ko o ye saninya, ka o lon makono, ka tawaw muju, ka o tagamacogo teren; o bena Yesu nawagati lateliya.

Kitabu konokow

Piyeri ta fori (1.1-2)

Ala ka lanabaga wele baara min kama (1.3-21)

Karamogo faninyafobagaw ta karan (2)

Minw be Yesu nako soso (3)

Piyeri ta fori

¹ Ne Simon Piyeri, ne min ye Yesu Kirisita ta baaraden ye, ani a ta ciraden*, ne be nin sebe ci aw ma, aw minw ka lanaya soru; o lanaya ni anw ta lanaya bee songo ye kelen ye. Aw ka o soru an ta Ala ani an Kisibaga* Yesu Kirisita ta terenninya sababu ra. ² Ala ye neema ni hera ke aw ye k'a caya kosebe, Ala ni an Matigi Yesu ta lonniya sababu ra.

Ala ka lanabagaw wele baara min kama (Tite 2.11-14; Filipikaw 1.9-11; 3.8-14)

³ Fen o fen be se k'a to an ye panamanya Alapasiran na, Ala ta sebgaya ka o bee di an ma; min ka an wele a ta noro ni a ta pumanya sababu ra, a k'a to an ye o lon. ⁴ O le sababu ra Ala tun ka fenpumanbaw, ani fen nafaman minw layiri ta an ye, a ka o di an ma, janko o sababu ra an cogo ye ben ni Ala sago ye, ka bosu ka bo dunuwa negejuguw boro, o minw be cenri lase mogow ma.

⁵ O le koson aw ye jija ka kopuman fara aw ta lanaya kan, ka Ala lonniya fara kopuman kan, ⁶ ka yereminari fara Ala lonniya kan, ka mujuri fara yereminari kan, ka Alapasiran fara mujuri kan, ⁷ ka balemaya fara Alapasiran kan, ka kanuya fara balemaya kan. ⁸ Ni aw koni ka o fenw soru k'a caya, o sababu ra aw tena ke pacintanw ye, walama nafantanw an Matigi Yesu Kirisita ta lonniya ra. ⁹ Nka ni o fenw koni te mogo min fe, o tigi fiyennin lo, a te yeri ke yorojan; Ala k'a saninya ka bo a ta jurumunkorow ra cogo min na, a jinana o ko.

¹⁰ O le koson, ne balemaw, aw ye jija janko Ala ka aw wele, ani a ka aw panawoloma min kama, aw ye to o kan. Ni o kera, aw tena ben fiyewu.

11 O cogo ra Ala bena an Matigi ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ta Masaya* banbari donda bæe dayele aw ye.

12 O koson ne bena to ka aw hakiri jigi nin kow ra, hali ni aw k'a lon ka korɔ; aw karanna can min na, aw nɔrɔnin be o ra fana. 13 Ne be miiri ko a bennin lo ko ne ye nin kow fo aw ye ka to ka aw lasomi, fo ka taga ne bo nin dunuɔa ra yan, 14 Sabu ne ta dunuɔalatige to man jan tuun, i n'a fo an Matigi Yesu Kirisita tun k'a yira ne ra cogo min na. 15 O le koson ne bena jija, janko hali ne sanin ko, aw hakiri ye to nin kow ra tuma bæe.

Min fɔra Yesu Kirisita ta nɔɔɔ ko ra

16 A te i n'a fo an ka talen dɔw le laben an yere ta miiriya ra ka aw karan an Matigi Yesu Kirisita ta sebgaya ni a ta nako ra. An yere na le ka Matigi ni a ta bonyaba ye. 17 Sabu a ka bonya ni nɔɔɔ sɔɔ Fa Ala fe lon min na, o kera an na na. O wagati ra nin kumakan bɔra nɔɔɔ ni bonyaba tigi fe k'a fo a ye ko: «Nin le ye ne Dence kanunin ye, min ko ka di ne ye haali.» 18 O kumakan min bɔra sankolo ra, anw yere ka o men; o wagati ra an tun be ni a ye kuru saninman kan.

19 O koson, ciraw ka min fo, an lara a ra kosebe ko o ye can ye; ni aw fana be aw janto o kuma ra, o ka ni kosebe. O kuma bena aw jusukun gbeya i ko fitina be yeelen bo dibi ra cogo min na fo ka taga dugugbeda se; o tuma sɔgomada lolo bena bo ka manamana aw jusukun na. 20 Nka aw ka kan ka kon k'a lon folo ko cirayakuma minw be Kitabu konɔ, mogo si te se ka o si korɔ gbeya k'a fo ni a yere ta hakiritigiya ye; 21 sabu Ala ta cira si m'a latige ka ciraya ke ka kapa ni adamaden yere sago ye, nka mogo ka Ala ta kumaw fo ka kapa ni Nin Saninman* ta baraka le ye.

2

Karamogo faninyafobagaw

(Zude 3-16; Timote flanan 3.1-9)

1 Ayiwa, cira faninyafobaga dɔw tun wurira Ala ta mogo ce ra cogo min na, o cogo ra karamogo faninyafobaga dɔw fana bena wuri aw ce ra. O bena dogo ka don aw ce ra ni faninya karan dɔw ye, minw be mogo halaki. Matigi min ka o kunmabo, o bena ban o ra; o bena halakiri lase o yere ma joona. 2 Mogo caman bena tugu o ko ka o ta ko saninyabariw jagon ke; olugu ta tagamacogo koson, mogo bena Ala ta can sira mafiyenya. 3 O karamogo faninyafobagaw bena ta wari nata fe ka aw nege ka aw borofen soro ni mogolafirikumaw ye. Nka kiti min benna o mogo kan kabini wagatijan, o kiti tena fon o ko; o ta halakiri fana tena taga ka o to.

4 Ne be o fo, sabu hali meleke minw ka jurumun ke folofolo, Ala ma olugu to yi; a ka o firi jahanama dibi ra, ka o mara yi fo ka taga se kiti lon ma.

5 Mogo minw ka kojugu ke Nuho ta tere ra, Ala ma olugu fana to yi. A ka Nuho le kisi ni mogo wolonfla were, sabu ale le tun be terenninya sira yirara mogo ra; Ala ka sanjiba lajigi ka mogojuguw bæe halaki.

6 Sodomu ni Gomori dugumogow ta kojugu koson, Ala ta kiti sera o ma, ka o jeni ka o ban pewu, fo ka o ke buguri ye. O kera tagamasiyen le ye k'a yira Alapasiranbari nataw ra. 7 Nka Lutu min tun ye mogonuman ye o ce ra, a ka ale kisi. O mogokolonw ta jatoyajugu tun ka a jusu kasi fo ka teme. 8 Sabu ale min tun ye mogonuman ye, ale tun be min ye, ani a tun be min men k'a to o mogo ce ra koni, o kojuguw tun be a jusukun toro lon o lon.

9 Ayiwa, o bæe b'a yira an na ko Ala be se ka a pasiranbagaw bosu ka bo toro ra, ka mogo terenbariw mara janko ka o ta kojuguw hake bo o ra

kitilon na. ¹⁰ Nka minw be tugu o yere negerakow ko, ka ko saninyabariw ke, ani ka Ala ta kuntigiya mafiyenya, olugu ta kiti le belen bena juguya.

O mogow be o yere bonya, ka dabayakumaw fo; o te siran ka hali Ala ta danfen nooromanw neni. ¹¹ K'a soro hali meleke minw ta fanga ni o ta sebgaya ka bon ni o mogow ta ye, olugu te son ka o danfen nooromanw neni Matigi ja koru. ¹² Nka o mogow koni be i ko kongosogo hakirintanw, minw danna minari ni fagari kama; o ma fen minw lon, o be o le mafiyenya. O yere ta kojugu le bena o halaki. ¹³ O ka kojugu minw ke, o kojugu ngon le bena ke ka o sara. O be o yere bla marobariyakow ra hali teregan fe. O bee ye mogow saninyabariw ye, ani mogow ngoninw. Ka o to o nanbarakow ra, o belen be taga fara aw kan aw ta janagbew ra ka maroya bla aw ra. ¹⁴ O ta fenfleta bee ye musow le ye, janko ka jencya ke; o fana te wasa jurumun na ka ye. Mogow minw ma Alasira ko faamu kosebe, o be olugu nega ka o lafiri. Ka wari soro nanbara ra, o ye o derinanko ye. Dangadenw lo. ¹⁵ O ka sira terennin bla, ka o yere lafiri, ka Bosori dence Balamu ta sira le ta; sabu Balamu sonna ka baarajugu ke, ka o sara mina. ¹⁶ Nka Ala k'a mafiyenya a ta terenbariya koson. Fali min ma deri ka kuma, o ka mogowan fo Balamu ye, ka cira Balamu bo a ta hakirintanya sira kan*.

¹⁷ Ayiwa, o karamogow faninyafobagaw be i ko bunun janin; o be i ko sanfonjo be sankaba min ce ka taga ni a ye. Dibi finmanba le be o makonona. ¹⁸ O be kumababaw ani kumakunntanw fo. Mogow minw bosira ka bo mogowjuguw boro kura ye, o be olugu lafiri ni o ta kewalejuguw ye ka kana ni o yere ta negejuguw ye. ¹⁹ O b'a fo ko olugu le bena o mogow bo jonya ra; k'a soro hali bi olugu yere be jonya ra, halakiri sira kan; sabu ni i ma se ka i yere bosi ka bo ko min na, i kera o ko ta jon ye.

²⁰ Can ra, o mogow minw tun ka an Kisibaga* Matigi Yesu Kirisita lon, ka o yere sen bo dunupa ta fen saninyabariw na, ni olugu belen nana seko ka don o kow ra ka to o ra, olugu laban bena min ke o be juguya ka teme o cogofolo ta wagati ta kan. ²¹ Ni o yere tun ma terenninya sira lon, o belen tun ka fisa o ma, sani k'a to o ye a lon, ka soro ka ban o cifonin saninman ma, o cifonin min tun dira o ma. ²² Nin zana kera can ye o mogow ta fan fe, ko: «Wuru sekora ka taga a yere ta fonon no fe», ani fana ko: «Le konin sekora ka taga a yere maraga bogo ra tuun».

3

*Matigi Yesu nawagati tagamasiyenw
(Matiyu 24.37-38; Tesalonikikaw flanan 1.7-10; Zude 17-23)*

¹ Ne balema kanuninw, ne be ne ta sebe flanan le cira aw ma nin ye ka ban. O sebe fla bee konon, ne be aw karan ka aw lasomi, janko aw ye hakiri soru. ² Ala ta cira saninmanw ka kuma minw fo folofolo, ani aw ta ciradenw ka an Matigi ni an Kisibaga* ka kuma min lase aw ma, ne b'a fe ko aw ye aw hakiri to o ra.

³ Aw ka kan ka min lon folo, o ye ko dunupa labanwagati ra, kumakolonfobaga dow bena wuri ka aw logobo; o mogow bena tagama ka kana ni o yere negerakow le ye. ⁴ O bena a fo ko: «Yesu m'a fo ko a be na wa? Ayiwa, a be min? Kabini an bemaw sara, dunupa danna cogo min na, a be o cogo kelen le ra hali bi.»

* **2:16** 2.16 Balamu ta ko: aw ye nin yoro fe: Jateri 22.4-35. **2:22** 2.22 Nin kuma fora Zanaw 26.11.

⁵ Ayiwa, o mɔgɔw bɛ tugu le ka jina, ko fɔɔfɔɔ Ala ta Kuma le baraka ra sankolo danna; ko dugukolo fana bɔra ji le ra, ko a danna ji le sababu ra.

⁶ Ayiwa, o sababu kelen le k'a to jiba ka o wagati ta dunupa ni a kɔnɔfɛnw bɛɛ datugu. ⁷ Nka o kuma kelen le sababu ra sankolo ni dugukolo maranin bɛ sisan tasuma kama, ka kitilon makɔnɔ, ani mɔgɔjuguw halakilon.

⁸ Nka ne balema kanuninw, fɛn kelen bɛ yi, aw man kan ka jina o kɔ: Ala ja kɔrɔ, tere kelen bɛ i ko san waga kelen, san waga kelen fana bɛ i ko tere kelen. ⁹ Matigi tɛ mɛɛn k'a ta layiri tanin dafa, i ko dɔw b'a miiri cogo min na. A bɛ mupuna an kɔrɔ le, sabu a t'a fɛ an si ye halaki, nka a b'a fɛ an bɛɛ ye lo an ta jurumun na, ka nimisa.

¹⁰ Matigi nalon bɛna bara mɔgɔw ra i ko son bɛ bara mɔgɔ ra cogo min na. O lon na, kɔni, sankolo bɛna tunu, k'a kɛ mankanba ye, sankolokɔnɔfɛnw bɛna jɛni fɔ ka yeele. Dugukolo ni a kanfɛnw bɛɛ bɛna jɛni ka ban.

¹¹ Ayiwa, ni o fɛnw bɛɛ bɛna tunu, o tuma aw ka kan ka aw tagamacogo saninya le, ka dɔ fara aw ta Alapasiran kan, ¹² ka Matigi nalon makɔnɔ, ani k'a nalon lateliya. O lon na, sankolokɔnɔfɛnw bɛɛ bɛna jɛni ka ban; tasuma bɛna dunupakɔnɔfɛnw bɛɛ yeele. ¹³ Nka ka kapa ni Ala ta layiri ye, an bɛ sankolokura ni dugukolokura le makɔnɔna; terenninya bɛna kɛ o yɔrɔ le ra.

Lanabagaw ka kan ka jija

¹⁴ O kosɔn, ne balema kanuninw, sani o kow wagati ye se, aw ye jija, janko ni Yesu nana, a ye na aw saninyanin sɔrɔ, k'a ye ko jarakiyɔrɔ tɛ aw ra, ani hɛra ye kɛ aw ni Ala cɛ. ¹⁵ Aw ye aw hakiri to a ra ko an Matigi ta mupuri kun ye aw ta kisiri le ye. An balemace kanunin Pɔli fana ka o le fɔ aw ye a ta sɛbɛ kɔnɔ, ka kapa ni a ta hakiritigiya ye, Ala ka hakiritigiya min di a ma. ¹⁶ A bɛ o le kɛ a ta lɛtɛrɛw bɛɛ ra; a bɛ o kumaw le fɔ. A ta lɛtɛrɛw dɔw kɔnɔkuma faamu ka gbɛlɛn. O kosɔn kolɔnbari dɔw, ani mɔgɔ karanbari dɔw bɛ o kumaw kɔrɔ yɛlɛma, i n'a fɔ o bɛ Ala ta Kuma tɔw bɛɛ kɔrɔ yɛlɛma cogo min na; o laban ye o yɛrɛ ta halakiri le ye.

¹⁷ Ne balema kanuninw, ne kɔni ka aw lasɔmi. Aw ye aw yɛrɛ kɔrɔsi. Aw kana a to mɔgɔjuguw ye aw lafiri ka aw bɔ aw lɔyɔrɔ na. ¹⁸ Aw ye jija ka aw baraka bonya, ani ka aw ta lonniya caya an Matigi ni an Kisibaga* Yesu Kirisita ta nɛɛma ra. Nɔɔrɔ ye la ale le kan sisan, ani wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. Amina.

YUHANA ka letere folo min sebe Kitabu faamucogo

Ka kapa ni mogo caman ta miiriya ye, Yuhana min ka Yesu ta Kibaro Diman* kitabu sebe, ale kelen le kera Yuhana ta letere folo ni letere flanan ni letere sabanan sebebaga ye, ani Yirari kitabu. Yuhana ta letere saba bee sebera wagati kelen na, k'a to Efesi, Azi mara ra; o y'a soro a si tun korora kosebe.

Yuhana ka nin letere sebe janko ka a karanbagaw ja gbeleya, o ye to Ala ta jenogonya ra, ka to jenogonya ra ni jogon ye fana.

Yuhana b'a fe lanabagaw ye o yere mabo fana karamogo faninyafobagaw ra. O karamogo dow tun be mogow karan k'a fo ko Yesu te Ala ye, ko adamaden lo. Dow fana tun be mogow karan k'a fo ko ka Ala ta lonniya soro, ko o le nafa ka bon; o tun b'a fo ko mogo be kewale minw ke, ko o te jate. O karan tun kera sababu ye ka lanabagaw bla kewalejugu suguya bee ra.

Yuhana k'a yira ko o karan te can ye, ko Nin Saninman* ta le be can ye. Ale k'a yira ko Yesu ye Ala ye, nka a kera adamaden ye, janko ka ke adamadenw ta jurumun saraka ye. Yuhana k'a fo k'a gbeleya ko Ala ye yeelen le ye. Lanabaga fana ka kan ka tagama yeelen na. Yuhana be Ala ta kanuya ko fo fana k'a gbeleya; a ko Ala be a ta ko bee ke ni kanuya ye (4.8). O koson lanabagaw ka kan ka kanuya sira tagama, ka yafa jogon ma, ka ban jurumun ma, ka saninya, ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga ye.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1.1-4)

Yeelen ni dibi (1.5-2.27)

Ala denw tagamacogo (2.28-3.24)

Cira faninyafobagaw (4.1-6)

Kanuya (4.7-5.12)

Lanabaga ye Ala ta mogo le ye (5.13-21)

Kuma min be panamanya di

(Yuhana 1.1-14)

¹ Sani dunupa ye dan, min tun be yi, an ka min men, an ka min ye an na ra, an ka min fle, an boro magara min na, o ye Kuma ye, kuma min be panamanya di. ² Nanamanya yirara an na; an k'a ye; o le koson an kera a seere ye, an be o panamanya banbari ko fo aw ye. O panamanya tun be Fa Ala koru; ale ka a yira an na. ³ O koson an ka min ye, ani an ka min men, an be o fo aw ye, janko aw fana ye ke ni an ye jenogonya ra. Anw be jenogonya ra ni min ye, o ye Fa Ala le ye, ani Den* min bora Ala ra, Yesu Kirisita. ⁴ O koson an be nin kow bee sebera k'a ci aw ma, janko an ta nagari ye ke nagari dafanin ye.

Ala ta yeelen ni jurumun yafari

⁵ An ka kuma min men Yesu Kirisita fe ka o fo aw ye, o ye nin ye: Ala ye yeelen le ye, dibiko si te Ala ra. ⁶ Ni an ko, ko an ni Ala be jenogonya ra, k'a soro an be tagama dibi ra, o tuma an ye faninyafobagaw le ye; an te tagama can kan. ⁷ Nka ni an be tagama yeelen na, i ko Ala yere be yeelen na cogo min na, o tuma an be jenogonya ra ni jogon ye. Den min bora ale Ala ra*, Yesu, o jori be an saninya ka jurumun bee bo an na.

⁸ Ni an ko jurumun te an na, o tuma an be an yere le lafirira; can te an jusukun na. ⁹ Nka ni an ka lo an ta jurumunw na, Ala min ye kankelentigi ye, ani a terennin lo, ale bena yafa an ma, ka an saninya ka bo terenbariyakow bee ra; ¹⁰ Ni an ko, ko jurumun te an na, o tuma an ka Ala ke faninyafobaga le ye; a ta kuma te an jusukun na.

2

¹ Ayiwa, ne ta denw, ne be nin sebe ci aw ma, janko aw kana jurumun ke tuun. Nka ni do ka jurumun ke, soronarikebaga be an fe Fa Ala koroo, min ye Yesu Kirisita ye; ale terennin lo. ² Ale yere le kera saraka ye janko ka an ta jurumun kafari; a ma dan an doron ta jurumunw ma de, dunupamogo bee lajennin ta lo.

Ala ta cifonin

(Matiyu 7.21-23; Yuhana 13.34,35; 14.21-24)

³ An b'a lon min fe ko an ka Kirisita lon, o fle nin ye: Ni an be a ta cifoninw sira tagama. ⁴ Mogo min b'a fo ko ale k'a lon, k'a soroo a te a ta cifoninw sira tagama, o tigi ye faninyafobaga le ye; can te a jusukun na. ⁵ Nka mogo min be Ala ta kuma sira tagama, Ala ta kanuya dafanin be o tigi jusukun na. An b'a lon nin le fe ko an be jennogonya ra ni a ye. ⁶ Ni mogo min ko ale be jennogonya ra ni Yesu ye, o tigi ka kan ka tagama i ko Yesu tagamana cogo min na.

⁷ Ne balema kanuninw, ne te cifoninkura le sebera k'a ci aw ma. Nka cifoninkoro lo, min dira aw ma kabini a damina ra. Aw ka kuma min men, o cifoninkoro ye o le ye. ⁸ O bee n'a ta, ne be cikura le sebera ka di aw ma; Yesu tagamana ka kapa ni o can ye; can lo aw fana fe, sabu dibi be temena, yeelensobe bora ka ban.

⁹ Ni mogo min ko ale be tagama yeelen na, k'a soroo a be a balema koninya, o tigi be dibi ra hali bi. ¹⁰ Mogo min be a balema kanu, o tigi be yeelen na; foyi te o tigi ra, min be se ka ke mogo kunnacen sababu ye. ¹¹ Nka mogo min be a balema koninya, o tigi be dibi ra. A be tagama dibi ra; a te a tagafan kelen lon, sabu dibi ka a ja fin.

¹² Ayiwa, ne ta denmisenw, ne be nin sebe ci aw ma, sabu aw ta jurumun yafara aw ma Yesu togo koson.

¹³ Faw, ne be nin sebe ci aw ma, sabu min tun be yi kabini dunupa damina ra, aw ka o lon. Kanbelenw, ne be nin sebe ci aw fana ma, sabu aw ka se soroo Setana kan. Denmisenw, ne be nin sebe ci aw ma, sabu aw ka Fa Ala lon.

¹⁴ Faw, ne be nin sebe ci aw ma, sabu min tun be yi kabini dunupa damina ra, aw ka o lon. Kanbelenw, ne be nin sebe ci aw ma, sabu fanga be aw ra, aw ka Ala ta Kuma to aw jusukun na, aw ka se soroo Setana kan fana.

¹⁵ Ayiwa, aw kana dunupa kanu, aw kana dunupakonofenw kanu. Ni mogo min be dunupa kanu, Fa Ala ta kanuya te o tigi jusukun na. ¹⁶ Sabu fen minw bee be dunupa ra, minw ye farisogo nege ye, ani mogo ja be bo fen minw fe, o nege, ani dunupa yerebonyakow, o si te bo Fa Ala ra, o be soroo dunupa le ra. ¹⁷ Nka dunupa be teme, mogow be jabo fen o fen fe,

o bæe be teme fana; nka mogo min be Ala sago ke, o tigi be to ni Ala ye wagati bæe, ani tuma bæe.

*Kirisita kerëbagaw
(Yuhana 16.13-15)*

¹⁸ Ne ta denw, wagati laban sera. Aw k'a men ko Kirisita Kerëbaga* bena na; nka Kirisita kerëbagaw caman nana sisan. O le ra an b'a lon ko wagati laban sera. ¹⁹ O mogo bora an ce ra, nka o tun te an do ye; sabu ni o tun ye an do ye, o tun bena to ni an ye. Nka o bora an ce ra ka taga, janko an y'a lon ko minw bæe be ni an ye, ko o bæe te an do ye.

²⁰ Nka aw koni, Ala Saninman ka aw mun ni Nin Saninman* ta turu ye; lonniya be aw be fe. ²¹ Ayiwa, ni ne ka nin sebe ci aw ma, a te i n'a fo aw ma can lon de! Ne be a ci aw ma sabu aw ka can lon, ani aw k'a lon fana ko faninya si te se ka bo can ra.

²² Jontigi le ye faninyafobaga ye? Mogo min be ban ka la a ra ko Kirisita* le ye Kisibaga* ye, o tigi lo. Mogo min be ban Fa Ala ra, Den* min bora Ala ra, ka ban o ra, o tigi le ye Kirisita Kerëbaga ye. ²³ Sabu Den min bora Ala ra*, ni mogo min ka ban o ra, o tigi te Fa Ala fana fe. Nka ni mogo min ka son a ra, Fa Ala fana be o tigi fe.

²⁴ Ayiwa, aw koni, aw ka kuma min men kabini a damina ra, aw ye o to aw jusukun na. Aw ka min men kabini a damina ra, ni o tora aw jusukun na, o tuma Den min bora Ala ra, aw bena to o ta jengogonya ra, ka to Fa Ala fana ta jengogonya ra. ²⁵ A ka layiri min ta an ye, o fle nin ye: panamanya banbari.

²⁶ Mogo minw be aw lafirira, ne be nin sebe k'a ci aw ma, olugu le koson. ²⁷ Aw koni, Matigi ka aw mun ka Nin Saninman min di aw ma, o be to aw jusukun na. Aw mako t'a ra ko mogo ye aw karan, sabu Nin Saninman yere be aw karanna fen bæe ra ka ban. Ale ta karan fana ye can le ye; faninya te a ra. O koson a be aw karanna cogo min na, aw fana ye to jengogonya ra ni Kirisita ye ten.

²⁸ Ne ta denw, aw ye to Kirisita ta jengogonya ra, janko ni a nana a yere yira wagati min na, a ye na a soro ko an ja siginin lo; maroya kana an mina a natuma ra. ²⁹ Ayiwa, aw k'a lon ko Kirisita terennin lo cogo min na, aw fana y'a lon ko mogo o mogo be tagama terenninya kan, o tigi ye Ala den le ye.

3

Ala denw tagamacogo

¹ Ayiwa, aw m'a ye Fa Ala be an kanu cogo min na wa, fo a be an wele ko a denw. Can lo, an fana ye o le ye. O le koson dunupamogow te an faamu, sabu o ma Ala lon! ² Ne balema kanuninw, sisan koni an ye Ala denw ye! Nka an bena yelema ka ke min ye, o ma yira folo; an koni k'a lon ko ni Yesu Kirisita nana, an bena ke i ko ale yere be cogo min na, sabu a be cogo min na co, an bena a ye ten le. ³ O jigiya be mogo o mogo fe, o tigi be a yere saninya i ko Yesu Kirisita saninyanin lo cogo min na.

⁴ Mogo o mogo be jurumun ke, o tigi be sariya le cenna; sabu jurumun ye Ala ta sariya* cenri le ye. ⁵ Aw k'a lon fana ko Yesu Kirisita nana janko ka na an ta jurumunw bo an na. Jurumun si te ale yere ra. ⁶ O ra, ni mogo o mogo be Yesu ta jengogonya ra, o tigi te son ka to ka jurumun ke. Mogo o mogo be to ka jurumun ke, o tigi m'a ye, a m'a lon fana.

⁷ Ne ta denmisenw, aw kana a to mogo si ye aw lafiri. Mogo min be tagama terenninya kan, o tigi terennin lo, i ko Kirisita* terennin lo cogo

min na. ⁸ Mɔgɔ min bɛ to jurumun na, o tigi ye Setana ta le ye; sabu Setana le konna ka jurumun kɛ kabini folɔfolɔ. Nka Den min bɔra Ala ra*, ale nana janko ka na Setana ta kɛwalew le cɛn.

⁹ Ni mɔgɔ o mɔgɔ kɛra Ala den ye, o tigi tɛ sɔn ka to jurumun na, sabu Ala ta panamanya bɛ o tigi kɔnɔ. A fana tɛ se ka to ka jurumun kɛ, sabu a kɛra Ala den ye. ¹⁰ Ala denw, ani Setana ta denw bɛ lɔn ka bɔ jɔgɔn na min fɛ, o flɛ nin ye: Mɔgɔ o mɔgɔ tɛ terenninya sira tagama, o tigi tɛ Ala ta ye, ani mɔgɔ o mɔgɔ tɛ a balema kanu.

Balemaw kanucogo

¹¹ Aw ka kuma min mɛn kabini folɔfolɔ, o le ye nin ye, ko an ye jɔgɔn kanu. ¹² An kana kɛ i ko Kabila*! Ale tun kɛra Setana ta le ye, o kosɔn a ka a balemace faga. Mun kosɔn a k'a faga? A k'a faga, sabu ale yɛrɛ ta kɛwalew tun man ni, k'a sɔrɔ a balemace ta kɛwalew tun terennin lo†. ¹³ O le kosɔn, ne balemaw, ni dunuɓamɔgɔw bɛ aw kɔninya, o kana bara aw ra.

¹⁴ Ni an bɛ an balemaw kanu, o le b'a yira ko an bɔra saya ra ka don panamanya ra. Mɔgɔ min tɛ a balemaw kanu, o tigi bɛ saya le ra. ¹⁵ Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ a balema kɔninya, o tigi ni mɔgɔfagabaga bɛɛ ka kan. Aw fana k'a lɔn ko mɔgɔfagabaga si tɛ se ka to mɔgɔfaga ra ka panamanya banbari sɔrɔ Ala fɛ. ¹⁶ Fɛn min k'a to an ka kanuya lɔn, o flɛ nin ye: Yesu Kirisita ka a yɛrɛ nin di ka sa an kosɔn. O cogo ra an fana ka kan ka an yɛrɛ nin di ka sa an balemaw kosɔn.

¹⁷ Ni dunuɓa naforow bɛ mɔgɔ dɔ boro, ni o tigi k'a balemace ye fagantanya ra, ni a ma hina a ra, ale bɛ se k'a fɔ cogo di ko Ala ta kanuya bɛ a jusukun na? ¹⁸ Ne ta denmisɛnw, an kana jɔgɔn kanu ni an kumacogo dama ye, ani an ta kumadimanw; an ye jɔgɔn kanu ni an ta kɛwalew ye, ni can fana ye.

¹⁹ O cogo le ra, an bɛ se k'a lɔn ko an bɛ tagama can sira kan; an hakiri siginin fana bɛna to Ala ja kɔrɔ. ²⁰ Hali ni an jusukun bɛ an jaraki, an k'a lɔn ko Ala ta miiriya ka bon ni an jusukun miiriyaw ye; ale le fana bɛ fɛn bɛɛ lɔn. ²¹ Ne balema kanuninw, ni an jusukun tɛ an jaraki, o tuma an hakiri siginin lo Ala ja kɔrɔ. ²² Ni an fana bɛ fɛn o fɛn daari, a bɛ o di an ma; sabu an bɛ a ta cifɔninw sira tagama; min ka di a ye, an bɛ o kɛ fana. ²³ A ta cifɔnin flɛ nin ye: Den min bɔra ale Ala ra*, Yesu Kirisita, ko an ye la o tɔgɔ ra, ani ko an ye jɔgɔn kanu, i ko a k'a fɔ an ye cogo min na. ²⁴ Mɔgɔ min bɛ Ala ta cifɔninw sira tagama, o tigi bɛ jɛnɔgɔnya ra ni Ala ye, Ala fana bɛ jɛnɔgɔnya ra ni o tigi ye; fɛn min b'a to an b'a lɔn ko Ala bɛ jɛnɔgɔnya ra ni na ye, o flɛ nin ye: A ka Nin Saninman* min di an ma.

4

Cira faninyafɔbagaw

¹ Ne balema kanuninw, minw bɛɛ b'a fɔ ko Ala Nin bɛ o kɔnɔ, aw kana la olugu bɛɛ ra dɛ! Aw ye o sɛgɛsɛgɛ folɔ, k'a lɔn ni a kɛra ko o nin bɔra Ala le ra. Sabu cira faninyafɔbaga caman nana dunuɓa kɔnɔ. ² Ala Nin Saninman bɛ lɔn min fɛ, o flɛ nin ye: Nin min b'a to mɔgɔ bɛ lɔ a ra k'a fɔ ko Yesu Kirisita nana dunuɓa ra ka na kɛ adamaden ye, o nin bɔra Ala ra.

* **3:12** 3.12 Kabila: Dɔw b'a fɔ ko Kayen. † **3:12** 3.12 Kabila ta ko: Aw ye nin yɔrɔ flɛ: Damina 4.1-8.

³ Nka nin min te sɔn Yesu ta ko ma, o ma bɔ Ala ra. O ye Kirisita Kerebaga* ta nin le ye; aw ka o le ko men ko a bena na dunuƆa ra, nka sisan a be dunuƆa ra ka ban.

⁴ Ne ta denmisenw, aw kɔni ye Ala ta mɔgɔw ye, o kosɔn aw ka se sɔrɔ cira faninyafɔbagaw kan; sabu Ala Nin* min be aw kɔnɔ, o ka bon ka teme dunuƆamɔgɔw ta kan. ⁵ Olugu ye dunuƆa ta le ye; o kosɔn o be kuma ka kapa ni dunuƆa ta cogo ye, dunuƆamɔgɔw be o lamɛn. ⁶ Nka anw ye Ala ta mɔgɔw le ye. Mɔgɔ min be Ala lɔn, o be an lamɛn; nka mɔgɔ min te Ala ta ye, o te an lamɛn. Ayiwa, nin le sababu ra an be can ta Nin ni faninya ta nin lɔn ka bɔ Ɔɔgɔn na.

Ala ta ko beɛ ye kanuya le ye

⁷ Ne balema kanuninw, an ye Ɔɔgɔn kanu, sabu kanuya be bɔ Ala le ra. Mɔgɔ min be a mɔgɔƆɔgɔn kanu, o tigi ye Ala den le ye, a ka Ala lɔn fana. ⁸ Mɔgɔ min te a mɔgɔƆɔgɔn kanu, o tigi ma Ala lɔn, sabu Ala ta ko beɛ ye kanuya le ye. ⁹ Fa Ala ka a ta kanuya yira an na cogo min na, o fle nin ye: Den* kelenpe min bɔra Ala ra, a ka o ci ka na dunuƆa ra, janko an ye panamanya sɔrɔ o sababu ra. ¹⁰ Kanuya ye nin le ye: Anw le ma Ala kanu de! Ala le ka anw kanu; Den min bɔra Ala ra, a ka o ci k'a ke saraka ye ka an ta jurumun kafari.

¹¹ Ayiwa, ne balema kanuninw, ni Ala ka an kanu tan, an fana ka kan ka Ɔɔgɔn kanu! ¹² Mɔgɔ si ma Ala ye ka ye. Nka ni an be Ɔɔgɔn kanu, Ala be to an jusukun na, a ta kanuya fana be dafa an jusukun na.

¹³ Fa Ala ka Nin Saninman* min di an ma, o le b'a to an b'a lɔn ko an be ni a ye jenƆɔgɔnya ra, ani ko ale fana be ni an ye jenƆɔgɔnya ra. ¹⁴ Ayiwa, an k'a ye, an fana kera a seerew ye ko Den* min bɔra Fa Ala ra, a ka o le ci ka na ke dunuƆamɔgɔw ta kisibaga ye. ¹⁵ Ni mɔgɔ min ka lo a ra ko Den min bɔra Ala ra ko Yesu lo, Ala be to jenƆɔgɔnya ra ni o tigi ye, o tigi fana be to jenƆɔgɔnya ra ni Ala ye. ¹⁶ Fa Ala be an kanu cogo min na, an kɔni ka o lɔn, an fana lara a ra. Ala ta ko beɛ ye kanuya le ye; kanuya be mɔgɔ min jusukun na, o tigi be jenƆɔgɔnya ra ni Ala ye, Ala fana be jenƆɔgɔnya ra ni o tigi ye.

¹⁷ Fɛn min b'a yira ko Ala ta kanuya be an jusukun na can ra, o ye ko kititigelon na siranya tena an sɔrɔ, sabu Kirisita* be cogo min na, an fana be tagama o cogo le ra dunuƆa kɔnɔ. ¹⁸ Siranya te kanuya ra, sabu kanuya dafanin be siranya ban; mɔgɔ ta kojugu ta tɔɔrɔ le be siranya bla a ra. O kosɔn mɔgɔ min be siran, o tigi ta kanuya ma dafa. ¹⁹ Anw kɔni, anw be tɔw kanu, sabu Ala kɔnna ka an kanu. ²⁰ Ni mɔgɔ min ko a be Ala kanu, k'a sɔrɔ a be a balema kɔninya, o tigi ye faninyafɔbaga le ye; sabu i Ɔa be i balema min na, ni i te o kanu, i Ɔa te Ala min na, i te se ka o kanu. ²¹ Yesu Kirisita ka ci min fo an ye, o le ye nin ye: ni mɔgɔ min be Ala kanu, o tigi ka kan ka a balemaw fana kanu.

5

Mɔgɔ ka kan ka sɔn Ala ta ma

¹ Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka la a ra ko Yesu le ye Kisibaga* ye, o tigi ye Ala den le ye. Ni i be face kanu, i be a den fana kanu. ² Ni an be Fa Ala kanu k'a ta cifɔninw sira tagama, an b'a lɔn o le fe ko an be a ta denw kanu. ³ Ni an be Ala kanu, an ka kan ka a ta cifɔninw sira tagama. A ta cifɔninw fana man gbelen. ⁴ Mɔgɔ o mɔgɔ kera Ala den ye, o tigi be se sɔrɔ dunuƆa kan. Fɛn min b'a to an be se sɔrɔ dunuƆa kan, o ye an ta lanaya ye. ⁵ Ɔɔn le be

se soro dunupa kan? Mogo min lara a ra ko Den min bora Ala ra* ko o ye Yesu ye, o tigi lo.

⁶ Min nana ji ni jori sababu ra, o le ye Yesu Kirisita ye; a ma na ji daman sababu ra, nka a nana ji ni jori le sababu ra. Nin Saninman* le be o seere ye, sabu Nin Saninman le ye can ye. ⁷ Sisan o kera seere saba ye: ⁸ Nin Saninman, ani ji, ani jori. Ayiwa, o seere saba be bennin lo kelen ma fana. ⁹ An be son adamadenw ta seereya ma, nka Ala ta seereya ka bon ni adamadenw ta ye. Den min bora Ala ra*, Ala ka min fo o ta ko ra, o le ye Ala ta seereya ye. ¹⁰ Den min bora Ala ra, ni mogo min ka la o ra, Ala ta seereya be o tigi jusukun na. Nka ni mogo min ma la Ala ra, o tigi ka Ala ke faninyafobaga le ye, sabu Den min bora a ra, Ala ka seereya min ke o ta ko ra, o tigi ma la o ra. ¹¹ Ayiwa, o seereya fle nin ye: Ala ka panamanya banbari di an ma; Den min bora Ala ra, o panamanya be soro o le fe. ¹² Ni o Den be mogo min fe, panamanya be o tigi fe. Nka Den min bora Ala ra, ni o te mogo min fe, panamanya te o tigi fe.

Jigi min be lanabagaw fe

¹³ Ayiwa, Den min bora Ala ra*, aw minw lara o togo ra, ne be nin sebe ci aw ma, janko aw y'a lon ko aw ka panamanya banbari soro. ¹⁴ Ayiwa, min be an ja gbeya, o fle nin ye: Ni an ka fen o fen daari Ala fe ka kapa ni a sago ye, a be an lamen. ¹⁵ Ni an k'a lon ko a be an lamen, an k'a lon fana ko ni an ka fen o fen daari a fe, an ka o fen soro ka ban.

¹⁶ Ni mogo do k'a balema ye a be jurumun do kera, jurumun min te saya lase mogo ma, a ka kan ka Ala daari, janko Ala ye panamanya di a balema ma. Minw ta jurumun te saya lase mogo ma, ne be olugu le ma. Sabu jurumun do be yi, o be saya lase mogo ma; ne m'a fo ko aw ye Ala daari mogo ye o jurumun koson. ¹⁷ Terenbariya be ye jurumun le ye, o ye can ye, nka jurumun dow be yi, o te saya lase mogo ma.

¹⁸ An k'a lon ko mogo o mogo kera Ala den ye, o tigi te to ka jurumun ke; sabu Den min bora Ala ra, ale be o tigi tanga, Setana fana te se a ma.

¹⁹ An k'a lon fana ko an kera Ala ta ye, nka dunupa be lajennin be be Setana ta fanga le koro.

²⁰ Nka Den min bora Ala ra, an k'a lon ko o le nana hakiritigiya di an ma, janko an ye Ala Cantigi lon; an be Ala Cantigi ta jennogonya le ra, ani Den* min bora Ala ra, Yesu Kirisita. Ale le ye Ala Cantigi ye, ani panamanya banbari.

²¹ Ayiwa, ne ta denmisenw, aw ye aw yere koro batofen werew ra.

YUHANA ka letere flanan min sebe Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ye Yuhana ye. (Aw ye letere folo daminakumaw fle.) Nka a k'a yere togo la ko «cekoroba» (1.1).

A ko: «Ne le be nin letere sebera; Ala ka ne Balemamuso min panawoloma, ne b'a cira ale le ma, ale ni a denw.» An be se k'a fo ko o kuma koro ye ko a be nin letere sebera lanabagaw bee le koson.

Nin letere ka surun, sabu sura kelen doron lo, nka a kumaw nafa ka bon. Yuhana b'a jini lanabagaw fe ko o ye jogon kanu, ka ban cira faninyafobagaw ta karan ma.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-3)

Can ni kanuya (4-6)

Karamogo faninyafobagaw (7-11)

Kuma laban (12-13)

Yuhana ta fori

¹ Ne min ye lanabagaw ta jenkuru Cekoroba* ye, ne be nin sebe ci ne Balemamuso† ma, Ala ka min panawoloma, a ni a ta denw; ne be aw kanu can ra, nka ne doron te aw kanu; minw bee ka Ala ta can lon, olugu bee be aw kanu ² can koson; o can be an jusukun na, a fana bena to an fe wagati bee.

³ Ayiwa, Fa Ala, ani Den* min bora Fa Ala ra, Yesu Kirisita, o ye nema ni hina ni hera ke an ye, janko an ye to a ta can kan, ani a ta kanuya ra.

Lanabaga be tagama can ni kanuya le ra (Yuhana folo 4.1-6; 2.18-23; 5.1-3)

⁴ Ne k'a ye ko i ta den dow be tagama can sira kan, ka kapa ni Fa Ala ta cifonin ye; o ko ka ne jusu diya kosebe! ⁵ Ayiwa, sisan, ne Balemamuso, ne te cikura fora i ye; nka ne bena min fo k'a gbelaya i ma, o ci le fora an ye kabini a damina ra, ko an ye jogon kanu. ⁶ Ala ka ci minw fo, ni an be o sira tagama, o le ye kanuya ye. Aw ka kan ka tagama ka kapa ni o cifonin le ye, i n'a fo a fora aw ye cogo min na kabini a damina ra. O cifonin kun ye ko an ye tagama kanuya ra.

⁷ Mogolafiribaga caman be dununa konon sisan; olugu te son ka lo a ra ko Yesu Kirisita nana ke adamaden ye. O mogow le ye mogolafiribagaw ye, ani Kirisita kerabagaw*. ⁸ O koson aw ye aw yere korosi, janko aw kana na bono aw ta baara tonon ra, nka aw ye a baraji dafanin soro.

⁹ Mogo o mogo te to Kirisita* ta karan kan, fo a be a yere ta fara a kan, Ala te o tigi fe; nka mogo min be to o karan kan, Fa Ala be o tigi fe, Den min bora Ala ra, o fana be o tigi fe.

¹⁰ Ni mogo o mogo ka na aw fe, ni a ma na ni nin karan ye, aw kana o tigi ladon aw ta so; aw kana a fo. ¹¹ Sabu ni mogo min k'a fo, a kera i n'a fo o tigi nin be a ta kewalejuguw ra.

Kuma laban

* **1:1** 1.1 Cekoroba: O ye Yuhana yere ye. Ale le kera lanabagaw ta cekoroba ye. † **1:1** 1.1 Balemamuso: Dow b'a miiri ko Balemamuso togo lara lanabagaw ta jenkuru le ra; Balemamuso ta denw ye lanabagaw ye.

¹² Ayiwa, kuma caman belen be ne fe k'a fo aw ye, nka ne tena o bee ke seberi ye. Ne b'a miiri ko ne bena taga aw fe yi, an ye taga kuma da ni da, janko an ta pagari ye ke pagari dafanin ye.

¹³ Ayiwa, Ala ka i Balemamuso min panawoloma yan fana, ale ta denw be i fo.

YUHANA ka letere sabanan min sebe Kitabu faamucogo

Nin letere sebebaga ye Yuhana ye. (Aw ye letere folo daminakumaw fe.) Nka a k'a yere togo la ko «Cekoroba» i n'a fo letere flanan na (1.1).

Nin letere ka surun; a cira Gayusi le ma. An ma foyi were lon Gayusi ta ko ra, nka mogoo terennin lo, min be tagama can kan. An b'a ye ko Yuhana be Gayusi tando kosebe, a ta kankelentigiya koson, ani a be baaranuman min ke lanabagaw ye (1-8).

Min ye Diyoterefu ye, ale koni k'a ta fanga sigi lanabagaw kan le. A be mogoo dogoya, ka lanabaga dow ghen, ka Yuhana yere mafiyenya; a fana te mogoo ladon. Yuhana be Diyoterefu jaraki a tagamacogo koson (9-10).

O ko fe, a be Demetirisi fana tando a ta kopuman koson (11-12); i b'a soro ale le cira ni letere ye. Yuhana be a teri dow fo, ka o lasomi ko ale bena tagama do ke ka taga o fe lon do.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-4)

Yuhana ka Gayusi togonuman fo (5-8)

Yuhana ka Diyoterefu togogugu fo (9-10)

Yuhana be Demetirisi tando 11-12

Kuma laban (13-15)

Yuhana ta fori

(Matiyu 10.40-42)

¹ Ne min ye lanabagaw ta jenkuru Cekoroba ye, ne be nin sebe ci ne balemace kanunin Gayusi ma, ne be min kanu can yere ra.

² Ne balemace kanunin, ne be Ala daari ko i ta ko bee ye na, ani ko i farikolo keneman ye to, i n'a fo i jusukun ka ni cogo min na. ³ An balema dow sera yan; can be i jusukun na cogo min na, ani i yere be tagama can kan cogo min na, olugu ka o lakari ne ye. O kuma koni ka ne jusu diya kosebe. ⁴ Sabu ni ne k'a men ko ne ta denw be can sira tagamana, foyi te se ka ne jusu diya ka teme o kan.

Gayusi tagamacogo

⁵ Ne balemace kanunin, i be kopuman min kera an balemaw ye, minw ye an balema lonanw ye, i be o kera ni kankelentigiya le ye. ⁶ O nana i ta kanuya ko lakari lanabagaw ye yan. Ayiwa, o bena tagama min ke, ni i belen sera ka o deme o ra ka kapa ni Ala sago ye, o bena na kosebe. ⁷ Sabu o be nin tagama kera Kirisita* togo le koson; o ma son lanabariw ye o deme. ⁸ O koson an ka kan ka o mogoo jogonw deme; o cogo ra an fana be ke o jengonw ye o ta baara ra, ka can sira yira mogoo ra.

Diyoterefu ni Demetirisi

(Korentikaw folo 4.18-21)

⁹ Ayiwa, ne tun ka kumakan dama dama sebe k'a ci lanabagaw ma. Nka Diyoterefu te sonna an ta ma; ale le b'a fe ka a yere bla lanabagaw bee kunna. ¹⁰ O koson ni ne sera yi, a be ko minw kera, ne bena o fo aw na na. A be kumajuguw fo an ma, nka a te dan o ma de, a te son ka an balemaw ladon fana; ni mogoo werew fana b'a fe ka o ladon, a be olugu bari, ka o ghen ka bo lanabagaw ta jenkuru ra.

¹¹ Ayiwa, ne balemace kanunin Gayusi, ele kana kojugu ladegi; koɗuman le ladegi. Moɗo min be koɗuman ke, o ye Ala ta moɗo le ye; nka min be kojugu ke, o ma Ala lon.

¹² Ayiwa, Demetirisi kɔni, lanabagaw bee be ale toɗoɗuman fora; a be can sira min tagamana, o fana ye a toɗoɗuman le ye. An fana ye a seerew ye; i k'a lon fana ko an ta seereya ye can le ye.

Kuma laban

¹³ Kuma caman belen tun be ne fe k'a fo i ye, nka ne t'a fe ka o bee ke seberi ye. ¹⁴ Ne b'a miiri ko sani wagati doonin, an bena noɗon ye ka kuma da ni da.

¹⁵ Ala ye hera ke i ye! I teriw be i fo. An teriw fo yi fana, ka bee kelen kelen fo ni a togo ye.

ZUDE ka letere min sebe Kitabu faamucogo

Zude le ye nin letere sebebaga ye; Yakuba balemace lo, Yakuba min tun kera Zeruzalemu lanabagaw jamogo ye. Zude ni Yakuba bee ye Yesu balemacew le ye (Matiyu 13.55).

Nin letere ma sebe jenkuru kelen togo ra; a cira lanabagaw bee le ma. Zude ko: «Fa Ala ka aw minw wele ka aw kanu a ta jennogonya ra, ka aw mara Yesu Kirisita ye, ne be nin sebe cira aw le ma.»

Nin kitabu sebecogo ni Piyeri ta kitabu flanan sebecogo bora jogon fe. Yoro caman bora jogon fe, i n'a fo Zude 18 ani Piyeri flanan 3.3; o yoro fla be kuma kelen le fo.

An b'a ye fana ko nin letere be seko ce do ta kumaw kan, min ye Enoki ye (14-15). I b'a soro ko o wagati ta mogow tun ka o ce lon.

Zude ta kitabu ka surun; sura kelen doron lo. Nka Zude b'a fe lanabagaw ye o yere korosi karamogo faninyafobagaw ra, minw be mogow ta lanaya cen ni o ta karan ye, ka mogow bla sirajuguw kan. A ko, ko Ala bena kiti ben o karamogow kan.

Lanabaga minw baraka ka dogo, tow ka kan ka olugu demedeme, nka bee ka kan k'a yere korosi, janko do kana ke sababu ye ka do laben.

Kitabu konokow

Kitabu daminakumaw (1-2)

Karamogo faninyafobagaw ta kiti (3-16)

Lanabagaw ka kan ka kanuya sira tagama (17-23)

Ala ka kan ni bonya ni tandori ye (24-25)

Zude ta fori

¹ Ne Zude, ne min ye Yesu Kirisita ta baaraden ye, ani Yakuba balemace, ne be nin sebe ci Ala ta mogo weleninw ma, Fa Ala ka minw kanu a ta jennogonya ra, ka o mara Yesu Kirisita ye.

² Ala ye hina ni hera ni kanuya di aw ma k'a caya.

Karamogo faninyafobagaw

(Piyeri flanan 2.1-22; 3.1-3)

³ Ne balema kanuninw, ne tun b'a fe yere le ka sebe ci aw ma kisiri ko ra, kisiri min kera an bee ta ye. Ne k'a ye ko jagboya lo ko ne ye nin sebe ci aw ma ka aw ja gbeleya, janko aw ye jija lanaya ra, Ala ka o lanaya min di a ta mogo saninmanw ma sijaga kelenpe, ka dan o ma.

⁴ Ayiwa, mogo dow dogora ka don aw ce ra; o mogow halakiko sebera kabini wagatijan. Alapasiranbari dow lo; o be an ta Ala ta neema ta ko yelama ka o ke marobariyako ye. Kuntigi kelen, ani Matigi kelen min be an fe, Yesu Kirisita, o be ban o ra.

⁵ Ayiwa, ne bena min fo, hali ni aw dow ka o lon ka ban, ne belen be aw hakiri jigi a ra, ko an Matigi Ala ka Izirayelimogow kisi ka o bo jonya ra Misiran; nka minw kera lanabariw ye o ra, a ka olugu halaki.

⁶ O ko, meleke minw bora o loyoro ra, ani o ma son ka to o sigiyoro ra, Ala ka olugu don negeljorokow ra, negeljoroko min te bo o ra ka ye, ka o bla dibi ra ka kiti lon makono.

⁷ O ko tuun, Sodomu ni Gomori ni o kerfeduguw, o duguw ta mogow fana ka o yere bla jatoya ra, ka taga a ke fo ce w be jogon jini. O koson

Ala ka tasuma fagabari jigi o mɔgɔw kan; o kera k'a yira an na, janko ka an lasomi.

⁸ Nka o bɛɛ n'a ta, o mɔgɔw bɛ o kɛwale kelenw le kɛ; o bɛ ta o ta miiriyakolonw fɛ ka o farikolo lanɔgɔ, ka ban Matigi ta kuntigiya ma, ka sankolo danfen nɔɔrɔmanw nɛni. ⁹ K'a sɔrɔ hali mɛlɛkɛw kuntigiba Mikayilu, wagati min ale ni Setana tun bɛ jɔgɔn sɔsɔra cira Musa su kosɔn, a ma sɔn ka kumakolon fɔ Setana ma. A ko a ma le dɔrɔn ko: «Matigi Ala ye i sara.»

¹⁰ Nka o karamɔgɔw kɔni, olugu tɛ ko minw lɔn, o bɛ kumakolon fɔ o ma. K'a sɔrɔ o ka ko minw lɔn o yɛɛ ma, i n'a fɔ bɛgan hakirintanw, o le bɛ kɛ sababu ye ka o halaki. ¹¹ Bɔnɔ bɛna o sɔrɔ, sabu o ka Kabila* ta sira le ta. Wari kosɔn o ka o yɛɛ lafiri i ko Balamu. O halakira, sabu o murutira i ko Kore tun murutira cogo min na. ¹² O mɔgɔw bɛ kɛ aw tɔgɔcensababu le ye aw ta balemaya domuniw na; o bɛ panagbɛ kɛ ni aw ye, ka domuni kɛ, ka min ka o kɔnɔ fa, hali o tɛ maroya. O bɛ i ko sankaba min bɛ fin, nka a tɛ sanji ben; fɔjɔ b'a cɛ ka taga ni a ye. O bɛ i ko yiri minw tɛ den hali o dentuma ra, i ko yiri minw bɔnna ni o lilinw ye, o sanin lo fɔ sɔnagako fla. ¹³ O bɛ o ta marobariyakow kɛ kɛnɛ kan i ko kɔgɔji jikurubaw bɛ jikanga nɔgɔninw seri kɛnɛ ma cogo min na. O bɛ i ko lolo minw bɛ yaala ka lamini; dibifinba banbari le bɛ o makɔnɔna yi.

¹⁴ Adama ta mamaden wolonflanan min tɔgɔ ye ko Enɔki†, ale ka ciraya kɛ o mɔgɔw ta ko le ra, ko: «Matigi Ala bɛna na ni a ta mɛlɛkɛ saninman caman ye, ¹⁵ ka na mɔgɔw bɛɛ ta kiti tige, ka kiti ben Alapasiranbariw bɛɛ kan o ta Alapasiranbariyakow bɛɛ kosɔn, ani o jurumunkɛbagaw ka Alapasiranbariyakuma min o min fɔ Ala ma.» ¹⁶ O mɔgɔw ta kuma misɛnw ka ca, mɔgɔ wasabariw lo; o bɛ tagama ka kapa ni o yɛɛ ta negejuguw le ye. O bɛ dabayakumaw fɔ ka waso, ka mɔgɔw nɛgɛ o yɛɛ ta nafa kosɔn.

Lanabaga ka kan ka baara min kɛ

¹⁷ Nka aw kɔni, ne balema kanuninw, an Matigi Yesu Kirisita ta ciradenw* tun kɔnna ka kuma minw fɔ fɔlɔfɔlɔ, aw ye aw hakiri to o ra. ¹⁸ O tun b'a fɔra aw ye ko: «Dunuɔa laban wagatiw ra, kumakolonfɔbaga dɔw bɛna na; o bɛna tagama Alapasiranbariya ra ka kapa ni o yɛɛ sago ye.» ¹⁹ Ayiwa, a mɔgɔw le ye nin ye; olugu le bɛ lanabagaw faran, o bɛ tagama ka kapa ni o yɛɛ jogo le ye; Nin Saninman* tɛ o fɛ.

²⁰ Nka aw kɔni, ne balema kanuninw, aw ye jija ka baraka don aw yɛɛ ra, ka to aw ta lanaya saninman kan, ka to ka Ala daari Nin Saninman baraka ra. ²¹ Aw ye to Ala ta kanuya ra, ka an Matigi Yesu Kirisita ta makari wagati makɔnɔ, janko a ye na panamanya banbari di aw ma.

²² Ayiwa, sigiya bɛ minw na, aw ye makari olugu ra; ²³ aw ye dɔw sama ka bɔ tasuma ra ka o kisi. Aw ye makari dɔw ra, nka aw ye siran fana; hali o ta derege min lanɔgora jurumun fɛ, aw ye o kɔninya.

Ala tandori

²⁴ Ala le bɛ se ka aw tanga, janko aw kana ben, ani janko aw ye lo a ta nɔɔrɔ na kɔrɔ, jarakiyɔrɔ kana kɛ aw ra, ani aw ninsɔndiyaninba.

²⁵ Ayiwa, bonya, ani masaya, ani sebgaya, ani fanga, o bɛɛ ye an kisibaga Ala kelenpe ta le ye, kabini dunuɔa ma dan, ani sisan, ani wagati bɛɛ, an Matigi Yesu Kirisita baraka ra. Amina.

* **1:11** 1.11 Kabila: Dɔw b'a fɔ ko Kayɛn. † **1:14** 1.14 Enɔki: Dɔw b'a fɔ ale le ma ko Idirisa.

Yuhana ta **YIRARI** **KITABU** **Kitabu faamucogo**

Mɔgɔ caman sɔnna a ma ko Yesu ta karamɔgɔden Yuhana le ka Yirari kitabu seɓe, ka fara Yuhana ta kitabu ni a ta letere saba kan.

Romu Masaceba Nerɔn ta wagati ra, o ka lanabagaw tɔrɔ koseɓe o ta lanaya koson. Masaceba Domisiyen fana ka lanabagaw tɔrɔ koseɓe, sabu a tun b'a fe mɔgow ye ale yere le bato Ala nɔ ra. O wagati le ra o ka Yuhana mina ka taga a bla kaso ra Patimosi, kɔgoji ce ma. Yuhana ka Yirari kitabu seɓe o wagatiw le ra.

Nin kitabu yɔrɔ fɔlɔ, min ye sura 1-3 ye, o ye letere wolonfla ye, Yesu ko Yuhana ye minw seɓe k'a ci lanabagaw ta jenkuru wolonfla ma. A yɔrɔ flanan, min ye sura 4-22 ye, o ye ko nataw ye, Ala ka ko minw yira Yuhana ra sikow ra, ni tagamasiyen suguya caman ye.

Ala ka fen minw yira Yuhana ra, o ye Setana ni a nofemogow ta murutiri ye Ala kama, ani Ala ta kiti benna Setana ni a nofemogow kan cogo min na, ani sankolokura ni dugukolokura, ani Zeruzalemu dugukura, ani Ala ta mɔgow ta hera, ani mɔgojuguw halakicogo.

Nin kitabu ma seɓe janko ka lanabagaw lasiran, nka janko ka lanabaga tɔrɔbagatow jusu saaro, o y'a lon ko ko bee be Ala le boro. Lon do, Yesu Kirisita bena a yere ta fanga sigi dugukolo yɔrɔ bee kan, ka jususuma ni hera di a ta mɔgo kankelentigiw ma.

Kitabu kɔnɔkɔw

Yesu ka cira min di Yuhana ma (1.1-8)

Leterɛ wolonfla (1.9-3.22)

Ala ni Sagaden ta bonya yirara sankolo ra (4-5)

Tagamasiyen wolonfla ni burufiyeta wolonfla (6.1-11.19)

Sa belebele ni wara fla (12.1-13.18)

Ala ta Sagaden* ni a ta jama (14.1-20)

Tɔrɔfen wolonfla ni Ala ta dimi tagamasiyen (15.1-16.21)

Babiloni ni wara ni cira faninyafobaga ni Setana halakicogo (17.1-20.10)

Ala ta dugukura (21.1-22.5)

Yesu nacogo (22.6-21)

Kuma damina

¹ Nin ye Yesu Kirisita ta ko yiraninw ye. Ala ka o kow fo a ye, janko a ye o yira a ta baaradenw na; sani wagati doonin, o kow bena ke. Yesu ka a ta meleke ci ka na o kow yira a ta baaraden Yuhana ra. ² Yuhana ka fen o fen ye, a ka o bee seereya ke: Ala ta kuma, ani Yesu Kirisita ta seereya. ³ Minw be nin kitabu cirayakumaw karan mɔgow ye, ani minw be a lamɛn, ani min sebera a kɔnɔ ka o sira tagama, olugu ta pana; sabu wagati surunyara.

Yuhana ta fori

⁴ Ayiwa, ne Yuhana le be nin seɓe ci Azi jamana lanabagaw ta jenkuru* wolonfla ma. Min be yi, ani a tun be yi kakoro, ani a bena na, ani Nin wolonfla minw be a ta masasiginan ja fe, olugu ye neema aw ye, ka hera ke aw ye, ⁵ ani Yesu Kirisita, min ye seere kankelentigi ye, ani min folo kununa ka bo saya ra, ani min ye dunuɓa masaw bee ta Masa ye.

Ale min be an kanu, ani ale min ka an kisi ka bo an ta jurumunw na a jori baraka ra, ⁶ ka an ke a ta masaya mogow ye, ka an ke a Fa Ala ta sarakalasebagaw* ye, ayiwa, bonya ni sebgaya ye ale Yesu Kirisita le ta ye tuma bee, ani wagati bee. Amina.

⁷ A bena na sankabaw ce ra!
Bee na bena a ye,
hali minw ka a sogo ni taman ye.
Dugukolo siyaw bee bena kasi a koson.
Onhon, amina!

⁸ «Ne le ye Alifa ni Omega* ye,» Matigi Ala ko ten, min be yi, min tun be yi kakoro, ani min bena na, Sebgaya bee tigi.

Ala ka fen minw yira Yuhana ra

⁹ Ne ye aw balemace Yuhana le ye. Ne fana nin be ni aw ye Yesu Kirisita ta toro ni a ta Masaya* ra; aw bee le fana be toro mununa Yesu koson. O tun ka ne mina ka taga ne bla fo dugukolo do kan kogoji ce ma, yoro min be wele ko Patimosi†, sabu ne tun ka Ala ta Kuma waajuri ke, ka Yesu Kirisita ta ko seereya ke. ¹⁰ Matigi batolon na, Nin Saninman* ka ne ta. Ne ka kumakan do men ne ko fe; a tun be kumana ni baraka ye, i ko burufiyekan. ¹¹ A tun b'a fora ko: «I ka min ye, o sebe kitabu do konso, ka o ci lanabagaw ta jenkuru wolonfla ma: min be Efesi, ani min be Simirina, ani min be Perigamu, ani min be Tiyatiri, ani min be Saridesi, ani min be Filadelifi ani min be Lawodise.»

¹² Ne ka ne na munu janko k'a lon mogo min be kumana ne fe. Ne ka ne na munu minke, ne ka sanin fitinadaga wolonfla ye. ¹³ Ne ka fenpanaman do ye fitinadaga wolonfla ce ma, min tun be i ko adamaden. Deregejan do tun b'a kan na, sanin cesirinan do ka a disi lamini. ¹⁴ A kunsigi gbenin lo pepepe i ko sagasi gbeman, walama i ko sanbere. A padenw be i ko tasumamana. ¹⁵ A senw be manamanana i ko siranegge min donna tasuma ra, a kumakan tun be i ko jiba woyokan. ¹⁶ Lolo wolonfla tun be a kininboro konso. Kerekemuru da fla dadiman do tun bora a da konso, a pada tun be i ko tere be manamana cogo min na teregan papa fe.

¹⁷ Ne k'a ye minke, ne benna a sen koro, k'a ke i n'a fo ne sara le. A k'a kininboro la ne kan k'a fo ko: «I kana siran, ne le ye folo ye, ani laban; ¹⁸ ne panaman lo. Ne tun sara, nka sisan ne panaman lo wagati bee; saya ni lahara lakile be ne le boro. ¹⁹ I ka fen minw ye, ko minw be kera sisan, ani minw bena ke o ko fe, o sebe. ²⁰ I ka lolo wolonfla minw ye ne kininboro konso, ani i ka saninfitina wolonfla minw ye, o ye gundo le ye: lolo wolonfla, o ye lanabagaw ta jenkuru wolonfla ta melekew le ye. Fitina wolonfla, olugu ye o jenkuru wolonfla le ye.»

2

Letere min cira Efesi lanabagaw ta jenkuru ma (Kewalew 20.28-31)

¹ «Nin kumaw sebe k'a ci Efesi lanabagaw ta jenkuru* ta meleke ma, k'a fo a ye ko: «Lolo wolonfla be min kininboro konso, min be tagama

* **1:8** 1.8 Alifa, Omega: O ye gerekikan letere folo ni a laban ye; o koro ye ko Yesu ye damina ni laban ye. † **1:9** 1.9 Patimosi tun ye dugukolo fitini do ye kogoji ce ma, min ni Efesi ce tun ye kilo keme jagon; Romu fagamaw tun be taga kasoden dow bla o yoro ra o kelen na, k'a to o ye sa yi.

saninfita wolonfla ce ma, o ko: ² Ne ka i ta kewalew lon, ani i ta baara, ani i ta mupuri. Ne k'a lon ko i te se ka mogojuguw mupu. Minw b'a fora ko olugu ye ciradenw* ye, k'a soro can te, i ka o mogow korobo k'a soro ko faninyatigebagaw lo. ³ I mupuna kosebe; i toora ne togo koson, i ma i yere fari faga. ⁴ Nka min ma ben ne ma i ta ko ra, o ye ko i tun be ne kanu cogo min na folofolo, sisan i ka o dabra. ⁵ I hakiri to o ra, ko i tun be cogo min na folo, o cogo ni sisan cogo ce ka jan de! I nimisa, ka yelema i ta kewale folow ma. Ni i ma nimisa koni, ne bena na i fe ka na i ta fitina bo a no ra. ⁶ O bee n'a ta, min ka di ne ye i fe, o ye ko i be Nikolasi ta nofemogow ta kewalew koninya, i ko ne fana be o koninya cogo min na.

⁷ « *«Ayiwa, ni mogow min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye jija ka o lamen.*

« *«Ni min ka se soro, panamanya yiri min be Ala ta arijana konon, ne bena o den do di o tigi ma, a b'a domu.»* »

Leterɛ min cira Simirina lanabagaw ta jenkuru ma

⁸ «Nin kumaw sebe k'a ci Simirina lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: «Min ye folo ye, ani laban, min sara, ka soro ka panamanya, o ko: ⁹ Ne ka i ta tooro lon, ani i ta fagantanya; k'a soro i ye nafortigi le ye. Minw b'a fora ko o ye Yahudiyaw ye k'a soro can te, olugu be i togo cenna cogo min na, ne ka o lon. O mogow ye Setana ta jenkuru mogow le ye. ¹⁰ O bena tooro min la i kan, i kana siran o ra. Setana yere bena a to o ye aw dow bla kaso ra, janko ka aw korobo. Aw bena tooro fo tere tan. To lanaya ra hali ni a sera saya ma; ne bena panamanya masafugula di i ma.

¹¹ « *«Ni mogow min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamen.*

« *«Ni min ka se soro, o tigi tena saya flanan sege ke tuun fiyewu.»* »

Leterɛ min cira Perigamu lanabagaw ta jenkuru ma

¹² «Nin kumaw sebe k'a ci Perigamu lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: «Muru da fla jamijan be min fe, o ko: ¹³ I siginin be yoro min na, ne ka o lon; o yoro ye Setana ta masasiganan le ye. Nka i tora ne togo kan, i ma ne ta lanaya bla, hali lon min na o ka ne ta seere kankelenti Antipasi faga aw fe yi, Setana sigiyoro ra yi. ¹⁴ Nka i ta ko dow ma ben ne ma: o ye ko mogow dow be i fe yi, olugu tugura Balamu ta karan ko. Ale Balamu le ka Balaki kononosu, ka ke sababu ye ka Izirayelimogow bla jurumun na, k'a to o ye josonogow nimi, ka o yere bla jatoya ra. ¹⁵ O cogo ra, mogow dow be i fana fe yi, olugu tugura Nikolasi ta nofemogow ta karan ko. ¹⁶ O koson, ele ye nimisa ka i ta kewalew yelema, ni o te, ne bena na i fe; kerekemuru min be ne da ra, ne bena o mogow kere ni o ye.

¹⁷ « *«Ni mogow min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamen.*

« *«Ni min ka se soro, ne bena mane* dogonin di o tigi ma, ani kabakuru gbeman do. Togokura do sebera o kabakuru kan; mogow si te o togo lon, fo kabakuru dira mogow min ma.»* »

Leterɛ min cira Tiyatiri lanabagaw ta jenkuru ma

¹⁸ «Nin kumaw sebe k'a ci Tiyatiri lanabagaw ta jenkuru ta meleke ma, k'a fo a ye ko: «Den min bora Ala ra*, min padenw be i ko tasumamana, ani a senw be manamana i ko siranege nugunin, o ko: ¹⁹ Ne ka i ta kewalew lon, ani i ta kanuya, ani i ta lanaya, ani i ta baaranuman, ani i ta mupuri;

* **2:17** 2.17 Mane tun ye domunifen do ye, Ala tun be min di Izirayelimogow ma ka o to tagama ra kongokolon konon. Bori 16.13-15,31.

ne k'a lɔn ko i be kɛwaleɲuman min kɛra sisan, o ka ca ni fɔlɔta ye. ²⁰ Nka min ma ben ne ma i ta ko ra, o ye ko muso min k'a yere ke ciramuso ye, min ye Yezabeli ye, i b'a to ale ye ne ta baardenw kunnacen ni a ta karan ye, k'a to o ye jatɔya ke, ka josɔnsogow nimi. ²¹ Ne k'a to yi fɔlɔ, janko a ye nimisa ka a ta kɛwalew yeɓema, nka a t'a fe ka a ta jatɔya dabra. ²² O kosɔn ne bɛna banajugu bla a ra fɔ ka a la. Minw be jɛneya kɛra ni a ye, ne bɛna tɔɔrɔba la olugu fana kan, fɔ ni o nimisara ka o ta kɛwalew yeɓema. ²³ Ne bɛna a denw fana faga. Lanabagaw ta jɛnkuruw bɛɛ bɛna a lɔn ko ne le be adamaden ta miiriya ni a jusukunnakow bɛɛ lɔn. Ne bɛna aw bɛɛ sara ka kɔna ni aw yere ta kɛwalew le ye.

²⁴ « <Ayiwa, aw tɔ minw be Tiyatiri, aw minw ma sɔn o muso ta karan ma, o be min wele ko Setana ta gundobaw, aw minw ma sɔn o kow ma, ne b'a fɔ aw ye ko ne te doni were la aw kan. ²⁵ Lanaya min be aw fe, aw ye to o kan dɔrɔn, fɔ ka se ne nawagati ma. ²⁶ Ni min ka se sɔrɔ, ka ne sago ke fɔ ka taga se a laban ma, ne bɛna fanga di o tigi ma, ka a sigi siyaw kunna. ²⁷ A bɛna a fanga sigi siyaw kan i ko nege, ka o cici i ko o be bɔgɔdaga cici cogo min na; ne fana ka o fanga le sɔrɔ ne Fa Ala fe. ²⁸ Ne bɛna sɔgomada lolo di o tigi ma.

²⁹ « <Ni mɔgɔ min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jɛnkuruw ye, o tigi ye o lamɛn!> »

3

Lɛtɛɛ min cira Saridesi lanabagaw ta jɛnkuru ma

¹ «Nin kumaw seɓe k'a ci Saridesi lanabagaw ta jɛnkuru ta meɓeke ma, k'a fɔ a ye ko: <Ala ta nin wolonfla ni lolo wolonfla be min fe, o ko: Ne ka i ta kɛwalew lɔn, ne k'a lɔn ko mɔgɔw be i jatera ko i panaman lo, k'a sɔrɔ i sanin lo. ² Ayiwa, i janto i yere ra; tɔ minw be jini ka sa fana, i ye baraka don olugu ra. Sabu ne k'a sɔrɔ ko i ta kɛwalew ma ɲa ka se a seyɔrɔ ra ne ta Ala ɲa kɔrɔ. ³ I karanna min na, ani i ka min men, i hakiri to o ra ka o sira tagama, ka nimisa ka i ta kɛwalew yeɓema. Ni i ma i janto i yere ra, ne bɛna na i n'a fɔ son; ne bɛna na bara i ra wagati min na, i tena o wagati lɔn. ⁴ O bɛɛ n'a ta, mɔgɔ dɔw be aw fe Saridesi, minw ma o ta faniw lanɔgɔ; olugu le bɛna fanigbew don ka tagama ni ne ye, sabu o ka kan ni a ye.

⁵ « <Ni min ka se sɔrɔ, o tigi fana bɛna fanigbew don o cogo le ra. Ne tena a tɔgɔ jɔsi ka bɔ panamanya kitabu kɔnɔ; ne bɛna a tɔgɔ fɔ ne Fa Ala ni a ta meɓekew ɲa kɔrɔ, ko ne k'a lɔn.

⁶ « <Ni mɔgɔ min b'a fe ka faamuri ke, Nin Saninman* be min fora lanabagaw ta jɛnkuru ye, o tigi ye o lamɛn.> »

Lɛtɛɛ min cira Filadelifi lanabagaw ta jɛnkuru ma

⁷ «Nin kumaw seɓe k'a ci Filadelifi lanabagaw ta jɛnkuru ta meɓeke ma, k'a fɔ a ye ko: <Saninman, ani Cantigi, Dawuda ta lakile be min boro, ni min ka da yeɓe, mɔgɔ si te se k'a datugu, ni a ka da datugu, mɔgɔ si te se k'a dayeɓe, o ko: ⁸ Ne ka i ta kɛwalew lɔn. A fle, ne ka da dɔ dayeɓe ka bla i ye, mɔgɔ si te se ka min datugu. Ne k'a lɔn ko i baraka ka dɔgɔ, nka i tora ne ta kuma kan, i ma ban ne tɔgɔ ra. ⁹ A fle, ne be Setana ta jɛnkuru mɔgɔw ke i sago ye; o minw b'a fɔ ko o ye Yahudiyaw ye, k'a sɔrɔ o te Yahudiyaw ye, sabu o be faninya le tigera. Ne bɛna o jagboya o ye o kinbiri gban i sen kɔrɔ, k'a lɔn ko ne be i kanu. ¹⁰ I tora ne ta kuma kan, ka jija, i n'a fɔ ne k'a fɔ i ye cogo min na; o kosɔn, ne fana bɛna i tanga tɔɔrɔ wagati

ma, tɔɔɔ min bɛna se dunupamɔgɔw bɛɛ lajennin ma ka o kɔrɔbɔ. ¹¹ Sani dɔɔnin ne bɛna na. Lanaya min bɛ i fɛ, i ye to o kan, janko mɔgɔ si kana na i ta masafugula mina i ra.

¹² « <Ni min ka se sɔrɔ, ne bɛna o tigi kɛ samasen ye ne ta Ala ta batoso kɔnɔ; a tɛna bɔ yi tuun. Ne bɛna ne ta Ala tɔgɔ sɛbɛ o tigi kan, ka ne ta Ala ta duguba tɔgɔ sɛbɛ a kan, Zeruzalemu dugukura min bɛ jigi ka bɔ ne ta Ala fɛ sankolo ra; ne bɛna ne ta tɔgɔkura sɛbɛ o tigi kan fana.

¹³ « <Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, Nin Saninman* bɛ min fora lanabagaw ta jenkuruw* ye, o tigi ye o lamɛn.> »

Lɛtɛrɛ min cira Lawodise lanabagaw ta jenkuru ma

¹⁴ «Nin kumaw sɛbɛ k'a ci Lawodise lanabagaw ta jenkuru ta mɛlɛkɛ ma, k'a fɔ a ye ko: <Min tɔgɔ ye ko Amina, Seere kankelentigi ni Cantigi, min ye Ala ta danfɛnw sindibaga ye, o ko: ¹⁵ Ne ka i ta kɛwalew lɔn; ne k'a lɔn ko i sumanin tɛ, i gbannin tɛ fana. Ni i yɛrɛ tun kɛra a fla dɔ ye, o belɛn tun ka fisa. ¹⁶ Nka i wolɔwolɔnin lo minkɛ, i ma suma, i ma gban, ayiwa, ne bɛna i fɔɔnɔ ka bɔ ne da ra. ¹⁷ I ko i ye fɛntigi ye, ko i ka naforo sɔrɔ, ko i mako tɛ foyi ra tuun; i m'a lɔn ko i ye sɛgɛbagatɔ ye, ani janibagatɔ, ani fagantan, ani fiyɛntɔ, ani ko i fari lakolon lo! ¹⁸ Ayiwa, ne bɛ i ladi ko i ye sanin yɛrɛworo san ne fɛ janko i ye kɛ naforotigi ye, ko i ye fanigbɛw san ne fɛ, janko fani ye kɛ i ra, ani i fari lakolon kana to, ka maroya bla i ra; i ye jadimifla san ne fɛ ka o mun i ja ra, janko i ye yeri kɛ. ¹⁹ Ni ne bɛ mɔgɔ o mɔgɔ kanu, ni o tigi firira, ne bɛ a jarki ka a koro. O tuma, i jija kɛsɛbɛ ka nimisa, ka i ta kɛwalew yɛlɛma. ²⁰ A flɛ, ne lɔnin bɛ da ra, ne bɛ da gbasi. Ni mɔgɔ min ka ne kan lamɛn ka da yɛlɛ, ne bɛ don o tigi fɛ; ne bɛna domuni kɛ ni o tigi ye, o tigi fana bɛna domuni kɛ ni ne ye.

²¹ « <Ni min ka se sɔrɔ, ne bɛna a to o tigi ye sigi ne ta masasiganan kan ni ne ye, i n'a fɔ ne yɛrɛ ka se sɔrɔ cogo min na, ka sigi ni ne Fa Ala ye a ta masasiganan kan.

²² « <Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, Nin Saninman* bɛ min fora lanabagaw ta jenkuruw ye, o tigi ye o lamɛn.> »

4

Ala ta bonya ni a ta saninmanya

¹ Ayiwa, o kɔ, ne ka flɛri kɛ, ka da dɔ yɛlɛnin ye sankolo kɔnɔ. Ne tun kɔnna ka kumakan min mɛn fɔlɔ, i ko burufiyɛkan, o kumakan ko ne ma ko: «Yɛlɛn ka na yan! Ko minw bɛna kɛ nin kɔ, ne bɛna o yira i ra.» ² O yɔrɔnin kɛlɛn bɛɛ ra, Nin Saninman* ka ne ta. Ne ka masasiganan dɔ ye sankolo kɔnɔ; dɔ tun siginin bɛ o kan. ³ Min tun siginin bɛ, aɛ pada tun bɛ manamana i ko zasipe lulu, ani sariduwani lulu. Sanmuru dɔ tun ka a ta masasiganan lamini, k'a cogoya kɛ i ko emerodi lulu cogoya.

⁴ Masasiganan mugan ni naani wɛrɛ tun ka masasiganan fɔlɔ lamini. Cɛkɔrɔba mugan ni naani tun siginin bɛ o masasigananw kan, fanigbɛw bɛ o ra, masafugula saninlamanw bɛ o kun na. ⁵ Sanmanamanaw ni kumakanw ni sankurukanw tun bɛ bɔra masasiganan na. Fitina wolonfla tun bɛ manana masasiganan ja fɛ; o ye Ala ta nin wolonfla ye. ⁶ Masasiganan jafɛyɔrɔ tun bɛ i ko baji, a bɛ manamana i ko dugalɛn, ani i ko sanbɛrɛ.

Masasiganan cɛmance ni a lamini na, fɛnjanaman naani tun bɛ yi; o kɔfɛyɔrɔ ni o jafɛyɔrɔ bɛɛ ye jadenw ye. ⁷ Fɛnjanaman fɔlɔ tun bɛ i ko jara, flanan tun bɛ i ko misitoran, sabanan ja tun bɛ i ko mɔgɔ

na, naaninan tun be i n'a fo bon tagato san fe. ⁸ Kaman woro be o fenpanaman naani bee kelen kelen fe. Nadenw tun ka o kamanw yoro bee lamini, hali o kaman jukoroyorow. Su ni tere o be to k'a fo ko:

«A saninyanin lo, a saninyanin lo, a saninyanin lo,
Matigi Ala Sebestigi;
a tun be yi kakoro, a be yi bi, a fana bena na.»

⁹ Min siginin be masasiganan kan, min panaman lo wagati bee, ni fenpanamanw ka ale bonya tuma o tuma, ka a tando, ka baraka la a ye, ¹⁰ o tuma cekoroba mugan ni naani fana be o kinbiri gban masasiganan sigibaga na koro, min panaman lo tuma bee; o b'a bato, ka o ta masafugulaw bo ka o bla masasiganan na fe, k'a fo ko:

¹¹ «An Matigi, an ta Ala,
i ka kan ni bonya ye, ani tandori, ani sebgaya;
sabu ele le ka fen bee dan.
Fen bee danna, fen bee be yi, ka kana ni ele sago le ye.»

5

Sagaden le ka kan ni gbolokitabu minari ye

¹ O ko, min tun siginin be masasiganan kan, ne ka gbolokitabu do ye o kininboro ra; seberi tun be o kitabu na fla bee kan. A da noronin lo ni tagamasiyen wolonfla ye. ² Ne ka meleke barakaman do ye, o tun be perenna, ko: «Jon le ka kan ni nin tagamasiyenw bori ye, ka kitabu dayele?»

³ Mogo si ma soro sankolo kono, walama dugukolo kan, walama dugukolo jukoro, min tun be se ka kitabu dayele, walama k'a kono fle. ⁴ Ne k'a ye minke ko mogo si ma soro min ka kan ni kitabu dayeleri ye, walama k'a kono fle, ne kasira kosebe. ⁵ Cekorobaw ra, kelen ko ne ma ko: «I kana kasi. A fle, Zuda ta gba ta jara, Dawuda mamaden*, ale ka se soro; a be se ka kitabu tagamasiyen wolonfla bo, ka a dayele.»

⁶ O tuma, ne ka sagaden do lonin ye masasiganan cernance ra, a be i n'a fo a faganin lo, fenpanaman naani ni cekoroba mugan ni naani k'a lamini. Gban wolonfla tun b'a fe, ani paden wolonfla; o padenw ye Ala ta nin wolonfla le ye, minw cira ka taga dununa fan bee ra. ⁷ Min tun siginin be masasiganan kan, Sagaden gbarara ka na kitabu mina o kininboro ra.

⁸ A ka kitabu mina minke, fenpanaman naani ni cekoroba mugan ni naani ka o kinbiri gban Sagaden* koro ka a bato. Goni tun be o bee kelen kelen boro, ani minan saninlaman dow, minw tun fara wusunan na; o wusunan ye Ala ta mogo saninmanw ta daaririw ye. ⁹ O tun be donkirikura do lara ko:

«Ele le ka kan ni kitabu minari ye, ka a tagamasiyenw bo;
sabu i fagara, ka mogo dow kunmabo ni i jori ye
ka o ke Ala ta ye, ka bo dununa gbaw bee ra,
ani kanw bee ra, ani jamanaw bee ra, ani siyaw bee ra.
¹⁰ I ka o ke sarakalasebaga* jenkuru ye i ta masaya ra,
ka o ke an ta Ala ta mogow ye.
O bena sigi masaya ra dugukolo kan.»

¹¹ O ko fe, ne ka fleri ke tuun, ne ka meleke camanba mankan men; o tun ka masasiganan ni fenpanaman naani ni cekorobaw lamini. O jate tun

ye melleke waga caman camanba sigiyoroma waga camanba. ¹² O tun b'a fora ni kanba ye ko:

«Sagaden min fagara ka ke saraka ye,
ale le ka kan ni sebgaya ye,
ani fen bee tigiya, ani hakiritigiya, ani fanga,
ani bonya, ani nooro, ani tandori.»

¹³ Danfen o danfen be sankolo kono, ani dugukolo kan, ani dugukolo jukoro,
ani kogoji ra, ani fen o fen tun be yi, ne ka o bee kan men, o b'a fora ko:

«Min siginin be masasiginan kan, ale ni Sagaden,
tandori ye olugu le ta ye, ani bonya, ani nooro, ani fanga,
tuma bee, ani wagati bee.»

¹⁴ Fenpanaman naani k'a lamina ko: «Amina.» Cekarobaw fana ka o kinbiri gban ka batori ke.

6

Sagaden ka kitabu tagamasiyen wooro bo

¹ O ko, ne ka Sagaden* ye, a ka kitabu tagamasiyen kelen bo. Ne ka fenpanaman naani kelen kan men, a kan be i ko sankurukan; a ko: «Na!»

² Ne ka fleri ke, ne ka so gbeman do ye. Min tun be so kan, kalan tun be o boro; masafugula do dira a ma. A sesorobaga le tagara, janko ka taga se soro tuun.

³ Sagaden ka kitabu tagamasiyen flanan bo minke, fenpanaman flanan ko: «Na!» ⁴ So do were bora, o tun ye wulenman ye. Min tun yelennin be a kan, se dira o ma, ko a ye hera bo dugukolo kan pewu, janko mogow ye ben nogon kan ka nogon faga; o ka kerekemurujan do di a ma.

⁵ Sagaden ka tagamasiyen sabanan bo minke, ne ka fenpanaman sabanan kan men; a ko: «Na!» Ne ka fleri ke ka so finman do ye. Min tun siginin be a kan, sumanikeneged do tun be o boro. ⁶ Ne ka mankan do men fenpanaman naani ce ma i ko kumakan, ko: «alikama* kilo kelen, o songo ye mogow kelen ta tere kelen baara sara ye, no kilo saba ye o da kelen ye. Nka turu ni duven koni, aw kana foyi ke o ra.»

⁷ Sagaden ka tagamasiyen naaninan bo minke, ne ka fenpanaman naaninan kan men, a ko: «Na!» ⁸ Ne ka fleri ke, ka so finman bisigi do ye. Min tun siginin be a kan, o togo le ye ko Saya; lahara tun tugura a ko. Dununamogow tarannin sigiyoroma naani, fanga dira o ma ko o ye o sigiyoroma kelen faga ni kerekemuru ye, ani kongo, ani banajugu, ani kongowaraw.

⁹ Sagaden ka tagamasiyen loorunan bo minke, o tun ka minw faga Ala ta Kuma koson, ani o ta seereya koson, ne ka olugu ninw ye sarakajenifen* jukoro. ¹⁰ O perenna ni fanga ye k'a fo ko: «An Matigi saninman, ani Cantigi, i bena an hake bo an fagabagaw ra dugukolo kan tuma juman le sa?» ¹¹ O ka deregegebe do di o bee kelen kelen ma, k'a fo o ye ko o ye muju ka wagati donin ke tuun, fo o baarakejogonw ni o balema minw ka kan ka faga i n'a fo olugu, olugu ye faga ka o dafa.

¹² Ayiwa, Sagaden ka tagamasiyen wooronan bo minke, ne k'a ye ko dugukoloyeyereba do kera. Tere ka dibi don, ka fin i ko fanifin; karo yoro bee wulenna ka ke i ko jori. ¹³ Lolow bora sankolo ra ka benben

dugukolo kan, k'a ke i n'a fo fɔɔɔba be torosun yuguyugu k'a denw gberen bon dugu ma cogo min na. ¹⁴ Sankolo tununa ka bo yi i n'a fo o be gbolokitabu minimini cogo min na. Kuruw ni dugukolo minw be ji ce ma, o bee yuguyugura ka bo o no ra. ¹⁵ Dununa masaw, ani a fagamaw, ani a keremasaw, ani a nafortigiw, ani a fangatigiw, ani mogɔ tɔw bee, jonw ni hɔɔɔw, o bee dogora kuruwow kɔɔɔ, ani faraw ce ra. ¹⁶ O tun b'a fora kuruw ni faraw ye ko: «Aw ye ben an kan ka an dogo masasiginan sigibaga ni Sagaden ta dimi ja. ¹⁷ Sabu o ta dimilonba le sera bi; jon le bena se ka bosi?»

7

Tagamasiyen kera Ala ta mogɔw ten kan

¹ O ko, ne ka meleke naani ye, o lonin be dugukolo fan naani na. O tun ka dugukolo fɔɔɔɔɔɔ naani fɔɔɔw mina ka lo, janko fɔɔɔ kana fiye dugukolo yɔɔ si kan, a kana fiye kogɔji kan, ani yiri si kan.

² Ne ka meleke do were ye tuun, o tun be bora tereboyanfan na. Ala panaman borono tagamasiyen tun be a boro. A tun fora meleke naani minw ye ko o ye kojugu ke dugukolo ni kogɔji ra, a perenna ni fanga ye k'a fo olugu ye ko: ³ «Aw kana kojugu foyi ke dugukolo ni kogɔji ni yiriw ra, fo an ye tagamasiyen ke an ta Ala ta jonw bee ten kan.» ⁴ Tagamasiyen kera minw kan, ne ka o mogɔw jateda men: mogɔ waga keme ni waga binaani ni waga naani (144 000); olugu bora Izirayelimogɔw ta gbaw bee ra:

⁵ Zuda ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Ruben ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Gadi ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

⁶ Aseri ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Nefitali ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Manase ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

⁷ Simeyon ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Levi ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Isakari ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

⁸ Zabulon ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Yusufu ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000);

Boniyaminu ta gba ra, mogɔ waga tan ni fla (12 000).

Ala ta mogɔw kisininw ta jamaba

⁹ O ko, ne ka fleri ke, ka jamaba do ye. Mogɔ si tun te se ka o jama jate, o cayakojugu fe. Siyaw bee ta mogɔw tun be o ra, ani gbaw bee, ani jamanaw bee, ani kanw bee. O tun lonin be masasiginan ni Sagaden* ja fe, deregegbew be o ra, tamaro yiriborow be o boro. ¹⁰ O tun be perenna ni fanga ye, ko:

«Kisiri ye an ta Ala ta le ye,
ale min siginin be masasiginan kan,
ale ni Sagaden.»

¹¹ Melekew bee tun lora ka masasiginan ni cekorobaw ni fenpanaman naani lamini. O ka o kinbiri gban ka o ja biri dugu ma masasiginan ja fe, ka Ala bato, ¹² k'a fo ko:

«Amina!

Tandori ni nɔɔɔ,
 ani hakiritigiya ni fori ni bonya,
 ni sebagaya ni fanga,
 o bɛɛ ye an ta Ala ta le ye, tuma bɛɛ, ani wagati bɛɛ.
 Amina!»

¹³ Ayiwa, cɛkɔɔba kelen ka kuma ta, ka ne jininka ko: «Deregegbɛw bɛ minw na, olugu ye jɔntigiw le ye? O bɔra min le?» ¹⁴ Ne k'a jaabi ko: «Matigi, ele le ka o lɔn.» A ko: «Minw bɔra tɔɔɔba ra, olugu lo. O ka o ta deregew ko k'a gbɛ ni Sagaden jori ye. ¹⁵ O kosɔn, o lɔnin bɛ Ala ta masasiginan ja fɛ; o bɛ baara kɛ Ala ye Alabatosoba kɔnɔ su ni tere. Min siginin bɛ masasiginan kan, ale bɛna a ta so lɔ ka o bla o kɔnɔ. ¹⁶ Kɔngɔ tena o sɔɔ tuun, jiminlɔgɔ tena o sɔɔ, tere tena o jeni, fundenin were fana tena se o ma; ¹⁷ sabu Sagaden min bɛ masasiginan cɛmance ra, ale bɛna o gbɛngbɛn ka taga ni o ye ji da ra, ji min bɛ panamanya di o ma. Ala yere le bɛna o naji bɛɛ cɛ ka bɔ o ja ra.»

8

Sagaden ka tagamasiyen wolonflanan bɔ

¹ Sagaden ka tagamasiyen wolonflanan bɔ minke, mankan bɛɛ dablara sankolo ra ka wagati dɔ kɛ. ² Mɛlɛkɛ wolonfla minw bɛ to ka lɔ Ala ja kɔɔ, ne ka olugu ye; o ka burufiyeta kelen kelen di o bɛɛ ma.

³ Mɛlɛkɛ kelen were nana, ka na lɔ sarakajenifen* ja fɛ; wusunandaga dɔ tun bɛ a boro. O ka wusunan caman di a ma, ko a ye o kɛ saraka ye sarakabɔnan saninlaman kan, masasiginan ja fɛ, ka o fara Ala ta mɔgɔ saninmanw bɛɛ ta daaririw kan. ⁴ Wusunan sisi yelenna Ala ja kɔɔ, ka bɔ wusunandaga kɔnɔ mɛlɛkɛ boro, ni Ala ta mɔgɔ saninmanw ta daaririw ye. ⁵ O kɔ, mɛlɛkɛ ka wusunan daga ta ka a fa sarakajenifen tasuma ra, ka o yelɛma dugukolo kan. O kera minke, sankurukan dɔw bɔra, ani kumakan dɔw, ani sanmanamana; dugukolo yerɛyerɛra.

Mɛlɛkɛ naani ta burufiyɛkanw

⁶ Buru wolonfla tun bɛ mɛlɛkɛ wolonfla minw boro, olugu ka o yere laben ka o buruw fiyɛ.

⁷ Mɛlɛkɛ fɔlɔ k'a ta buru fiyɛ. Jori pagamina sanbɛɛ ni tasuma ra ka bɔn dugukolo kan. Dugukolo tarannin sigiyɔroma saba, sigiyɔroma kelen jenina, a yiriw ni a binw bɛɛ jenina.

⁸ Mɛlɛkɛ flanan k'a ta buru fiyɛ. Fɛn belebebeba dɔ bɔra ka na firi kɔgɔji ra, a bɛ i ko kuru tasumaman. Kɔgɔji tarannin sigiyɔroma saba, sigiyɔroma kelen kera jori ye. ⁹ Danfɛn panaman minw tun bɛ kɔgɔji ra, o tarannin sigiyɔroma saba, sigiyɔroma kelen fagara; jirakurunw tarannin sigiyɔroma saba, o sigiyɔroma kelen halakira.

¹⁰ Mɛlɛkɛ sabanan k'a ta buru fiyɛ. Lolo belebele dɔ bɔra sankolo ra ka ben; a bɛ manana i ko lɔgɔ tasumaman. Bajiw tarannin sigiyɔroma saba, a benna sigiyɔroma kelen kan, ani a bununw. ¹¹ O lolo tɔgɔ ye ko Kunaya. Jiw tarannin sigiyɔroma saba, a sigiyɔroma kelen yelɛmana ka kɛ ji kunaman ye. Mɔgɔ caman fagara ji kosɔn, sabu a tun kunayara.

¹² Mɛlɛkɛ naaninan k'a ta buru fiyɛ. Tere ni karo ni lolow tarannin sigiyɔroma saba, o bɛɛ sigiyɔroma kelen ta yeelen cenna. Su tarannin wagati saba, karo ka wagati kelen kɛ, a ma yeelen bɔ. Tere tarannin wagati saba, tere ka wagati kelen kɛ, a ma yeelen bɔ.

¹³ Ayiwa, o kɔ, ne ka bɔn dɔ tɛmɛtɔ ye sankolo cɛmance ra, a b'a fɔra ni kanba ye ko: «Bɔnɔ, bɔnɔ, bɔnɔ bɛna dugukolo ta mɔgɔw sɔrɔ, burufiyɛkanw tɔw kosɔn, mɛlɛkɛ tɔ saba bɛna buru minw fiyɛ.»

9

Mɛlɛkɛ loorunan ta burufiyɛkan

¹ Mɛlɛkɛ loorunan ka buru fiyɛ. Ne ka lolo dɔ ye, o tun bɔra sankolo ra ka na ben dugu ma. Jahanama lakile dira lolo ma. ² A ka jahanama dinga dayɛlɛ. Sisi dɔ bɔra i ko tasumaba dɔ ta sisi. O sisi ka tere ni fɔɲɔ bɛɛ fin. ³ Tɔn dɔw bɔra sisi ra ka janjan dugukolo kan. Sebagaya min bɛ dugukolo ta bundɛninw fɛ, o ɲɔgɔn dira o tɔnw ma. ⁴ A fɔra o ye ko o kana foyi kɛ bin na; fɛn o fɛn bɛ falɛn dugu ma, o kana foyi kɛ o ra, o kana foyi kɛ yiriw si ra. Ala ta tagamasiyɛn tɛ mɔgɔ minw ten kan, ko o ye kojugu kɛ olugu dɔrɔn le ra. ⁵ O man kan ka o faga, nka o ka kan ka o tɔrɔ fɔ karo looru. O tɔrɔ ta dimi tun bɛ i ko bundɛnin kinda bɛ mɔgɔ dimi cogo min na. ⁶ O lonw na kɔni, mɔgɔw bɛna saya ɲini, o t'a sɔrɔ. O b'a fɔ ko o b'a fɛ ka sa, nka saya bɛna bori o ɲa.

⁷ Ayiwa, o tɔnw tun bɔra sow le fɛ, so minw labɛnna kɛrɛ kama. Fɛn dɔw tun bɛ o kun na i ko masafugula, a bɔra sanin fɛ; o ɲadaw tun bɛ i ko mɔgɔ ɲada. ⁸ O kunsigi tun bɛ i ko muso kunsigi, o ɲinw tun bɛ i ko jara ɲinw. ⁹ O disiw tun bɛ i ko o nɛgeraman lo. O kamanw mankan tun bɛ i ko so camanba bɛ sowotorow minw samana, o bɛ borira ka taga kɛrɛkɛyɔrɔ ra. ¹⁰ Kukalaw tun bɛ o fɛ i ko bundɛninw ta kukalaw, ani a ta mɔgɔsɔgɔnan. Sebagaya min dira o ma ko o ye mɔgɔw tɔrɔ fɔ karo looru, o sebagaya tun bɛ o kukalaw le ra. ¹¹ Jahanama ta mɛlɛkɛ le tun bɛ o ta masacɛ ye. Heburukan na ale tɔgɔ ye ko Abadɔn; gɛrɛkikan na, a tɔgɔ ye ko Apoliyɔn. O korɔ ye ko halakirikɛbaga.

¹² Ayiwa, bɔnɔ fɔlɔ tɛmɛna. Bɔnɔ fla wɛrɛ bɛ nana nin kɔ fɛ.

Mɛlɛkɛ wɔɔrɔnan ta burufiyɛkan

¹³ Mɛlɛkɛ wɔɔrɔnan ka buru fiyɛ. Sarakabɔnan saninlaman min bɛ Ala na fɛ, ne ka kumakan dɔ mɛn ka bɔ o kun naani na. ¹⁴ Burufiyɛta tun bɛ mɛlɛkɛ wɔɔrɔnan min boro, kumakan k'a fɔ o ye ko: «Mɛlɛkɛ naani minw sirinin bɛ Efirati ba belebele kɔrɔ, olugu foni.» ¹⁵ O mɛlɛkɛ naani tun labɛnnin bɛ san min kama, ani a karo, ani a lon, ani a wagati, o sera; o ka o foni janko adamadenw tarannin sigiyɔrɔma saba, o ye sigiyɔrɔma kɛlen faga. ¹⁶ Sotigi minw tagara o kɛrɛ ra, o tun ye sotigi miliyɔn kɛmɛ fla; ne ka o sotigiw jateda mɛn.

¹⁷ Ala ka sow yira ne ra o cogo le ra, ani sotigiw; disitanganan minw tun bɛ o disi kan, o tun wulennin lo i ko tasuma, ka kɛ bulaman ye fana, ani k'a kɛ nɛrɛmuguman ye i ko kiribi. Sow kunw tun bɛ i ko jaraw kunw; tasuma ni sisi ni kiribi tun bɛ bɔra o da ra. ¹⁸ Adamadenw tarannin sigiyɔrɔma saba, sigiyɔrɔma kɛlen fagara nin kojugu saba le boro: tasuma, ani sisi, ani kiribi min tun bɛ bɔra sow da ra. ¹⁹ Sow ta fanga tun bɛ o daw le ra, ani o kukalaw. O kukalaw tun bɛ i ko saw; kunkolo dɔw fana tun bɛ o kukalaw ra, sabu o tun bɛ kojugu kɛ ni o le ye.

²⁰ Nka o kojugu saba ma mɔgɔ minw faga, olugu belɛn ma nimisa, ka o yɛrɛ ta fɛn lalaganinw batori dabla. O ma jinaw bato dabla, ani jo saninlamanw, ani a warigberamanw, ani a siranɛgeramanw, ani a kabakururamanw, ani a yiriramanw; k'a sɔrɔ o fɛnw tɛ yeri kɛ, o tɛ mɛnni

ke, o te tagama. ²¹ O ma nimisa ka o ta mogofaga dabra, ani o ta subagayaw, ani o ta jatoyaw, ani o ta sonyariw.

10

Kitabu fitini

¹ O ko, ne ka meleke barakaman do ye, a be jigira ka bo sankolo ra, sankaba do ka a melege, sanmuru b'a konna, a na be i ko tere, a senw be i ko samasen tasumamanw. ² Kitabu fitini do dayelenin tun be a boro. A ka kininsen lo kogoji kan, ka a numansen lo dugukolo kan. ³ A perenna kosebe i ko jara be kasi cogo min na. A perenna minke, sankurukan wolonfla kan bora. ⁴ O sankurukan wolonfla ka o kan bo minke, ne tun b'a fe ka o ko sebe; nka ne ka kan do men ka bo sankolo kono, o ko ne ma ko: «Sankurukan wolonfla ka min fo, o gundo mara i kono, i kana o sebe.» ⁵ Meleke min tun ka a sen kelen lo kogoji kan, ka kelen lo dugukolo kan, ale ka a kininboro wuri san fe ka kari. ⁶ A ko: «Ala min be yi tuma bee, ani wagati bee, min ka sankolo ni a konofenw dan, ka dugukolo ni a konofenw dan, ka kogoji ni a konofenw dan, ne be kari o Ala ra, ko wagati sera, makononi tena ke tuun. ⁷ Ni meleke wolonflanana nana a kan bo lon minw na, ni a nana a ta buru fiye, o tuma Ala tun ka gundoko min latige, a bena o ke. A tun konna ka o fo ciraw ye, minw ye a ta jonw ye.»

⁸ Ne tun konna ka kan min men ka bo sankolo kono, o kumana ne fe tuun, ko: «Taga kitabu fitini dayelenin mina meleke boro, meleke min lonin be kogoji ni dugukolo kan.» ⁹ Ne tagara meleke fe, ko a ye kitabu fitini di ne ma. A ko ne ma ko: «A mina k'a kunu. A bena i kono bee kunaya, nka a bena timiya i da ra i ko li.» ¹⁰ Ayiwa, ne ka kitabu fitini mina meleke boro k'a kunu. A timiyara ne da ra i ko li, nka a domuni ko, a kunayara fo ka ne kono dimi. ¹¹ O ko, o ko ne ma ko: «I ka kan ka ciraya ke tuun ka mogocaman ta kow fo, ani jamana caman, ani siya caman, ani masace caman.»

11

Ala ta cira fla

¹ Ayiwa, o ka bere do di ne ma, a be i ko sumanikebere, k'a fo ne ye ko: «Wuri ka Alabatosoba ni sarakajenifen* suma, ani ka Ala batobagaw jate. ² Nka, Alabatosoba lukonoyoro, i ye o to yi, i kana o suma. Sabu o yoro dira siya Alalonbariw ma; o bena Ala ta dugu saninman dondon fo ka taga se karo binaani ni fla. ³ Ne bena se di ne ta seere fla ma, o bena borofaniw don o yere ra ka ciraya ke ka se fo tere waga kelen ani tere keme fla ni tere biworo (1 260).»

⁴ Oliviyesun fla ni fitina fla min be dunupa tigi Ala na koro, o seere fla le be o ye. ⁵ Ni do ko a be kojugu ke o ra, tasuma be bo o da ra ka o tigi jeni. Ni mogocamin ko a be kojugu ke o ra, o tigi ka kan ka faga o cogo le ra. ⁶ Se be o ye ka sankolo datugu, janko o be Ala ta kuma waajuri ke lon minw na, sanji foyi kana ben o lonw na. Ka ji yelema k'a ke jori ye, o fana se be o ye. Ni wagati o wagati ka o diya, o be se ka toro suguya bee lase mogow ma dugukolo kan.

⁷ Ni o nana o ta seereya ke ka ban tuma min na, warajugu min be bo jahanama kono, ale bena o kere, ka se o ra, ka o faga. ⁸ O suw lanin bena to kenegbe ra duguba kono, o Matigi gbengbenna yiri ra yoro min yere ra; o dugu togo le lara ko Sodomu ani Misiran*, ka kapa ni a tagamasiyen ye.

* **11:8** 11.8 Sodomu ni Misiran: Sodomu dugu kera kojugu tagamasiyen ye, Misiran jamana kera jonya tagamasiyen ye.

⁹ Dunuƙa jamanaw ni a gbaw ni a kanw ni a siyaw bee mogo dow bena o suw fle fo tere saba ni tarance. O tena son k'a to mogo ye o suw don.
¹⁰ O cira fla fagari koson, dugukolo mogo bena jagari fo ka o jusu diya, fo ka bonyafenw ci jagon ma. O be o ke, sabu o cira fla tun ka dugukolo mogo tooro yere le.

¹¹ Ayiwa, tere saba ni tarance temenin ko, nin do bora Ala ra ka na don o ra ka o panamanya. O wurira ka lo. Mogo minw tun be o yera, siranyaba ka olugu mina kosebe. ¹² O cira fla ka kumakanba do men ka bo sankolo konko ko: «Aw ye yelen ka na yan.» O yelenna sankabaw ce ma ka taga sankolo konko; o juguw yere ka o tagato ye. ¹³ O wagati yere ra, dugukolo yereyera kosebe. Dugu tarannin sigiyoma tan, a sigiyoma kelen bonw benbenna. Mogo waga wolonfla fagara o dugukoloyereyere fe. To wa ka o ye minke, olugu ja tigeria. O ka bonya la Sankolo tigi Ala kan.

¹⁴ Bono flanan temena. A tora donin a sabanan be na.

Meleke wolonflanan ta burufyekan

¹⁵ Meleke wolonflanan k'a ta buru fiye. Kumakan dow bora sankolo konko, k'a fo ni fanga ye, ko:

«Dunuƙa masaya fanga kera an Matigi ta ye,
 ani a ta mogo panawolomanin;
 a bena sigi masaya ra tuma bee, ani wagati bee.»

¹⁶ O fora minke, cekoroba mugan ni naani minw siginin be o ta masasiginanw kan Ala ja koru, olugu ka o kinbiri gban ka o ja biri dugu ma ka Ala bato. ¹⁷ O ko:

«An Matigi Ala, Sebetigi, ele min be yi, ani i tun be yi kakaru,
 an be baraka la i ye,
 sabu i ka i ta sebayaba ta,
 ka sigi i ta masaya ra.

¹⁸ Siya werew jusu tun bora,
 nka i ta dimi sera o ma.
 Suw ta kiti wagati sera.
 I ta cira minw ka i ta baara ke,
 olugu sarawagati fana sera,
 ani i ta mogo saninmanw,
 ani minw be siran i ja,
 mogoba fara mogo fitini kan.
 Minw be dunuƙamogow halakira,
 olugu halakituma fana sera.»

¹⁹ Ayiwa, o ka o fo minke, Alabatosoba dayelera sankolo konko. Ala ta jengogonya kesu, yirara Alabatoso konko. Sanmanamana dow bora, ani kumakan dow, ani sankurukan; dugukolo yereyera, sanbere jigira.

12

Muso ni sa belebele

¹ O ko, tagamasiyenba do bora sankolo ra: ne ka muso do ye, tere melegenin be a ma i ko deregeba, karo be a sen koru, lolo tan ni fla kera masafugula ye, o be a kun na. ² A lasirito tun lo. A tun be kulera, sabu a tun be tin na, tin dimi tun be a kan.

³ Tagamasiyen dɔ wɛrɛ bɔra sankolo ra: o tun ye sa belebele wulenman dɔ ye, kunkolo wolonfla, ani gban tan b'a fɛ; masafugula wolonfla bɛ a kunw na. ⁴ Sankolo lolow tarannin sigiyɔroma saba, a kukala tun bɛ o sigiyɔroma kelen samana ka bɔ, ka o bɔn dugukolo kan. A tagara lɔ muso tinto na fɛ, janko ni muso ka jigi, a ye den domu. ⁵ Muso nana dence woro. Nka den tara ka taga Ala fɛ a ta masasiginan yɔrɔ ra. O den le bɛna a fanga sigi siyaw bɛɛ kunna i ko nɛgɛ. ⁶ Muso yɛrɛ borira ka taga kongokolon kɔnɔ. Ala tun ka yɔrɔ dɔ labɛn a ye yi, janko a ye taga to yi, o ye a baro fɔ tere waga kelen, ani tere kɛmɛ fla, ani tere biwɔrɔ (1 260).

⁷ O kɔ, kɛrɛ dɔ wurira sankolo kɔnɔ. Mɛlɛkɛ kuntigi Mikayilu ni a ta mɛlɛkɛw, olugu ka sa belebele kɛrɛ. Sa belebele ni a ta mɛlɛkɛw fana ka kɛrɛ kɛ. ⁸ Nka o baraka ma se; o ma se ka to sankolo kɔnɔ tuun. ⁹ O ka sa belebele mina k'a firi dugu ma; ale le tun kɛra sa ye folofolo; a bɛ wele fana ko jinaw kuntigi, ani Setana. Ale le bɛ dunupamɔgow lafiri. O k'a firi dugu ma, ka a ni a ta mɛlɛkɛw bɛɛ firi pɔgɔn fɛ.

¹⁰ Ne ka kumakan dɔ mɛn sankolo kɔnɔ, a b'a fɔra ni fanga ye ko:

«Sisan kisiri wagati sera.

An ta Ala ta sebgaya ni a ta masaya wagati sera,
ani a ta mɔgɔ panawolomanin ta fangatigiya wagati.
Sabu an balemaw jarakibaga minana k'a firi dugu ma;
ale le tun bɛ to ka o jaraki Ala na kɔrɔ su ni tere.

¹¹ Nka an balemaw sera a ra Sagaden* jori baraka ra,
ani o ta seereyakuma baraka ra.

O ma o nin kanu k'a fɔ ko o bɛ siran saya na.

¹² O kɔsɔn sankolo, ani sankolokɔnɔfɛnw, aw ye nagari!

Nka dugukolo ni kɔgɔji, bɔnɔ bɛna aw sɔrɔ!

Sabu Setana jigira aw kan, a dimininba;

a k'a lɔn ko a ta wagati tɔ man jan tuun.»

¹³ Sa belebele k'a ye ko ale minana k'a firi dugu ma minke, a tugura muso kɔ, muso min tun ka dence woro. ¹⁴ O yɔrɔnin bɛɛ, bɔn belebele dɔ ta kaman fla dira muso ma, janko a ye wuri ka taga kongokolon kɔnɔ, ka taga to a ta yɔrɔ ra, o ye a baro o yɔrɔ ra yi ka wagati kelen kɛ, ani wagati dɔw, ani wagati tarance, janko sa na kana se ka la a kan. ¹⁵ A kɛra ten minke, sa ka ji bɔ a da ra k'a seri muso kɔ fɛ, ka a kɛ i ko baji, janko o ji ye muso ta. ¹⁶ Nka dugukolo ka muso bɔsi. Sa belebele tun ka baji min bɔ a da ra, dugukolo dayɛlera ka o ji bɛɛ min pewu. ¹⁷ O kɛra minke, sa belebele dimina muso kɔrɔ. A tagara muso ta duruja kɛrɛ, o kɔrɔ ye minw bɛ Ala ta cifɔninw sira tagamana, ka tugu Yesu ta can kɔ. ¹⁸ O ra, sa belebele tagara lɔ kɔgɔji kenken kan.

13

Wara min bɔra ji ra

¹ Ayiwa, o kɔ, ne ka wara dɔ bɔto ye kɔgɔji ra. Gban tan b'a fɛ, ani kunkolo wolonfla. Masafugula tan bɛ o gbanw kan; Alatoɔcɛnkumaw sebenin bɛ a kunkolow bɛɛ kan. ² Ne ka o wara min ye, o tun bɛ i ko waraninkala. Baraka tun bɛ a senw na, a da bɛ i ko jara da. Sa belebele ka a ta sebgaya di a ma, ka a ta masasiginan di a ma, ka fangaba di a ma.

³ Ayiwa, ne ka wara kunkolo kelen ye, a mandiminin tun bɛ, k'a kɛ i ko a bɛna sa. Nka o jorijugu kenɛyara. Dunupamɔgow bɛɛ tugura wara kɔ, o

bɛɛ kabakoyanin ka kɛ a bonya ye. ⁴ O ka sa belebele bato, sabu ale le tun ka fanga di wara ma. O ka wara fana bato; o ko: «Ɔɔn le bɛ i ko wara? Ɔɔn le bɛ se ka a kɛɛ?»

⁵ O tuma, da dɔ dira wara ma, a ka kɛ wasoyakumaw fɔ ye, ka Alatɔgɔɔɛnkumaw fɔ; se dira a ma ko a ye o kɛ fɔ ka taga se karo binaani ni fla ma. ⁶ A ka a da yeɛ sa, ka kɛ kumajuguw fɔ ye Ala ma, ka kumajuguw fɔ Ala tɔgɔ kama, ani Ala ta yɔrɔ saninman kama; minw siginin bɛ sankolo kɔnɔ, a ka kumajuguw fɔ olugu fana ma. ⁷ Se dira wara ma fana ko a ye Ala ta mɔgɔ saninmanw kɛɛ fɔ ka se sɔrɔ o kan. Fanga dira a ma ko a ye sigi dunuɲa gbaw bɛɛ kunna, ani jamanaw bɛɛ, ani kanw bɛɛ, ani siyaw bɛɛ. ⁸ Dugukolo mɔgɔw bɛɛ bɛna wara bato, o mɔgɔ minw tɔgɔ ma seɛɛ kabini dunuɲa jusigiwagati ra Sagaden faganin ta panamanya kitabu kɔnɔ.

⁹ Ni mɔgɔ min b'a fɛ ka faamuri kɛ, o ye jija ka nin lamɛn.

¹⁰ Mɔgɔ min ka kan ka mina ka taga Ɔɔnya ra,

o tigi bɛna taga Ɔɔnya ra.

Min ka kan ka faga ni kɛɛkɛmuru ye,

o bɛna faga ni kɛɛkɛmuru ye.

Ayiwa, o le kɔsɔn Ala ta mɔgɔ saninmanw ka kan ka tɔrɔ mupu, ka to lanaya ra.

Wara min bɔra dugukolo ra

¹¹ O kɔ, ne ka wara dɔ wɛɛ bɔtɔ ye dugukolo ra; gban fla b'a fɛ i ko sagaden ta gbanw, a bɛ kumana i ko sa belebele dɔ. ¹² A tun bɛ a ta kow bɛɛ kɛra wara fɔlɔ ɲa na, ni wara fɔlɔ ta fanga bɛɛ ye. A ka dunuɲamɔgɔw jagboya ka wara fɔlɔ bato; ale ta mandimida le tun bɛ ɲini ka a faga, nka a kɛɛyara. ¹³ A tun bɛ tagamasiyɛnbaw kɛra mɔgɔw ɲa na, fɔ ka tasuma lajigi ka bɔ sankolo ra. ¹⁴ Se dira a ma ko a ye tagamasiyɛn minw kɛ wara fɔlɔ ɲa na, a ka dugukolo mɔgɔw lafiri ni o ye, k'a fɔ o ye ko o ye ja dɔ lalaga ka o kɛ wara fɔlɔ bisigiya ye; o wara le tun mandimina kɛɛkɛmuru fɛ, nka a ma faga. ¹⁵ O kɔ, mɔgɔw ka wara fɔlɔ bisigiya min lalaga, se dira wara flanan ma ko a ye nin don o ja ra, janko o ja ye kuma, ani janko ni mɔgɔ o mɔgɔ ma o ja bato, ja ye kɛ sababu ye ka o tigi faga. ¹⁶ Wara flanan ka mɔgɔ bɛɛ jagboya, mɔgɔ fitini o, mɔgɔba o, waritigi o, fagantan o, Ɔɔn o, hɔrɔn o, a ko bɛɛ ye tagamasiyɛn dɔ kɛ a kininboro kan, walama a ten kan. ¹⁷ Mɔgɔ si tun tɛ se ka fiyeereri kɛ walama ka sannin kɛ, ni o tagamasiyɛn tɛ i kan; o tun ye wara fɔlɔ tɔgɔ le ye, walama jateda min bennin bɛ a tɔgɔ ma.

¹⁸ Nin ye hakiritigiya ko le ye. Ni hakiri bɛ mɔgɔ min fɛ, o tigi bɛ se ka wara tɔgɔ jateda kɔrɔ lɔn. A jateda kɔrɔ bennin bɛ mɔgɔ tɔgɔ le ma. A jateda ye kɛɛ wɔrɔ ni biwɔrɔ ni wɔrɔ.

14

Mɔgɔ kisininw ta dɔnkiri

¹ Ayiwa, ne ka Sagaden* lɔnin ye Siyɔn kuru kan. Mɔgɔ waga kɛɛ ni waga binaani ni naani (144 000) tun bɛ ni a ye. Ale tɔgɔ ni Fa Ala tɔgɔ tun bɛ o mɔgɔw ten kan. ² Ne ka mankan dɔ mɛn ka bɔ sankolo ra, a bɛ i ko jiba woyokan, i ko sankurukanba; o mankan tun bɛ i ko gɔnifɔbaga dɔw ta gɔnifɔkan. ³ O tun bɛ dɔnkirikura dɔ le lara masasiginan ɲa fɛ, ani fɛnɲanaman naani, ani cɛkɔrɔbaw ɲa fɛ. Mɔgɔ si tun tɛ se ka o dɔnkiri degi, ni o mɔgɔ waga kɛɛ ni waga binaani ni naani (144 000) tɛ, Ala tun ka olugu minw kunmabɔ dugukolo mɔgɔw cɛ ra.

⁴ Olugu le ma o yere lanogɔ ni musow ye, sabu o saninyanin tora. Ni Sagaden be taga yoro o yoro, o be tugu a ko. Ala ka o kunmabo mogow ce ra, ka o ke mogɔ folow ye, ka o ke Ala ni Sagaden ta ye. ⁵ Faninya si ma bo o da ra ka ye fiyewu; Jarakiyoro si le te o ra.

Meleke saba kumakan

⁶ O ko, ne ka meleke do were ye, a be temena sankolo cemance ra; Kibaro Diman* banbari do tun b'a fe, a be o lasera dugukolo mogow ma, ani siyaw bee ma, ani gbaw bee ma, ani kan suguya bee ma, ani jamanaw bee ma. ⁷ Ayiwa, a tun b'a fora ni fanga ye ko: «Aw ye siran Ala na ka a bonya, sabu a ta kiti wagati sera. Aw ye Ala bato; ale le ka sankolo ni dugukolo ni kogɔji ni bununw dan.»

⁸ Ayiwa, meleke do were gbanna meleke folo ko. Ale tun b'a fora ko: «A benna, a benna! Babiloni* duguba benna; ale min ka a ta jatoyajugu duven di siyaw bee ma, olugu ka o min fo ka panamini.»

⁹ Meleke sabanan gbanna olugu ko; ale ka to k'a fo ni fanga ye ko: «Ni mogɔ min ka wara ni a ja bato, ani ka a tagamasiyen ke a ten kan, walama a boro kan, ¹⁰ Ala dimininba le fana bena a ta duven yelema a ta minan konɔ k'a di o tigi ma ko a y'a min; ji foyi tena pagami o duven na. O tigi bena toro tasuma ni kiribi ce ma, meleke saninmanw bee na na, ani Sagaden* na na. ¹¹ O be toro tasuma min na, o sisi bena wuri wagati bee ani tuma bee. Minw koni ka wara ni a ja bato, ani mogɔ o mogɔ k'a tagamasiyen ke o yere ra, su fara tere kan olugu tena nasuma soro.»

¹² O le koson Ala ta mogɔ saninmanw ka kan ka toro muɓu, minw be Ala ta cifoninw sira tagama, ani ka to Yesu ta lanaya sira kan.

¹³ O ko, ne ka kumakan do men ka bo sankolo ra; a ko: «A sebe ko: <Mogɔ minw be sa ka o to Matigi ta jenogonya ra, k'a damina bi ra, olugu ta pana.> »

Nin Saninman* ko: «O ye can ye. O be bo sege ra ka nenekiri, sabu o ta kopumanw baraji be o ko.»

Ala ta dimi

¹⁴ Ne ka fleri ke, ka sankaba gbeman do ye; min tun siginin be o sankaba kan, o tun be i ko adamaden. Masafugula saninlaman do tun be a kun na. Woroɔɔ dadiman do b'a boro. ¹⁵ Meleke do were bora Alabatosoba konɔ; min tun siginin be sankaba kan, a perenna ni fanga ye k'a fo o ye ko: «I ta woroɔɔ ta ka siman tige, sabu simantigewagati sera; dugukolo ta siman sera.» ¹⁶ Min tun siginin be sankaba kan, ale ka a ta woroɔɔ firi dugukolo kan minke, dugukolo siman tigera.

¹⁷ Meleke do were bora Alabatosoba konɔ sankolo konɔ. Woroɔɔ dadiman do tun be ale fana boro.

¹⁸ Meleke do were bora sarakajenifen* konɔ; tasuma sebayaya tun be o meleke boro. Woroɔɔ dadiman tun be meleke min boro, a kumana ni fanga ye, k'a fo o meleke ye ko: «I ta woroɔɔ dadiman ta ka dunuɓa rezenmow tige, sabu dugukolo rezenw mona.» ¹⁹ Meleke ka woroɔɔ firi dugukolo kan, ka dugukolo rezenmow tige k'a bla dingaba do konɔ, k'a forogi; o ye Ala ta dimi le ye. ²⁰ O ka rezenmow forogi dingaba konɔ dugu ko fe. A forogito, jori le bora dingaba konɔ; ni i ka so lo o jori ce ma, a dunya tun be se fo karafe ma, a da ra. Jori woyora ka taga se fo sumanikejuru na waga kelen ni keme woroɔɔ* (1 600).

* **14:20** 14.20 Sumanikejuru na waga kelen ni keme woroɔɔ, o ye kilo keme saba pogon ye.

15

Tɔɔɔ labanw

¹ Ayiwa, ne ka tagamasiyen dɔ ye sankolo ra, min ka bon, ani a be mɔɔ kabakoya fana: tɔɔɔfen wolonfla tun be meleke wolonfla boro. O tun ye tɔɔɔ labanw ye; Ala ta dimi bena laban ni o le ye.

² O kɔ, ne ka yɔɔ dɔ ye, a be i ko baji, a be manamana i ko dugalen, tasuma fana jagaminin b'a ra. Mɔɔ minw sera wara ra, ni o ma sɔn ka a ja bato, ani ka a tɔɔ jate tagamasiyen sebe o yere kan, ne ka olugu lonin ye o dugalen baji kan; Ala ta gɔniw be o boro. ³ O tun be Ala ta jɔnce cira Musa ni Sagaden* ta donkiri lara, ko:

«Matigi Ala Sebeetigi,
i ta kokeninw ka bon, o be mɔɔ kabakoya.
I ta siraw bee terennin lo, a bee ye can ye,
siyaw ta Masa.

⁴ E, Matigi, jɔn le bena a fɔ ko a te siran i ja,
ka ban ka i tɔɔ bonya?
Ele kelen le saninman lo.
Siyaw bee bena o kinbiri gban i kɔɔ,
sabu bee k'a ye ko i ta kewalew terennin lo.»

⁵ O kɔ, ne k'a ye ko Alabatoso min ye jɔnɔɔɔnya yɔɔ saninman ye, o dayelera. ⁶ Tɔɔɔfen wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu bɔra Alabatoso kɔɔ. Deregegbɛ pepepe dɔw tun be o ra, o be manamana; cesirinan saninlaman ka o disiw lamini. ⁷ Fenpanaman naani kelen ka minan saninlaman wolonfla di meleke wolonfla ma. O minanw bee fanin be Ala ta dimi na, Ala min panaman lo wagati bee, ani tuma bee. ⁸ O wagati ra, sisi ka Alabatoso fa, Ala ta nɔɔɔ ni a ta sebgaya kosɔn. Mɔɔ si tun te se ka don Alabatoso kɔɔ, fɔ meleke wolonfla ta tɔɔɔ ko wolonfla ye ke ka dafa.

16

Tɔɔɔfen wolonfla

¹ O kɔ, ne ka kumakanba dɔ men ka bɔ Alabatoso kɔɔ, a b'a fɔra meleke wolonfla ye ko: «Aw ye taga Ala ta dimi ta minan wolonfla kɔɔfenw bɔn dugukolo kan.»

² Meleke fɔlɔ tagara a ta minan kɔɔfen bɔn dugukolo kan. Wara tagamasiyen tun be mɔɔ o mɔɔ kan, ani mɔɔ o mɔɔ tun be wara ja batora, jorijugu dɔw wurira o mɔɔw ra, ka o tɔɔɔ kosebe.

³ Meleke flanan ka a ta minan kɔɔfen bɔn kɔɔji ra. Kɔɔji bee kera jori ye, i ko mɔɔ sanin jori. Fenpanaman minw tun be kɔɔji ra, o bee sara.

⁴ Meleke sabanan ka a ta minan kɔɔfen bɔn bajiw ra, ani bununw na. O bee kera jori ye. ⁵ Ne ka ji ta meleke kumakan men, ko:

«I terennin lo,
ele min be yi wagati bee, ele min tun be yi kakɔɔ,
ele min ye Ala saninman ye;
sabu i ka nin kitiw tige a cogo ra.

⁶ O ka i ta mɔɔ saninmanw ni i ta ciraw faga ka o jori woyo;
i fana ka jori ke o minji ye, sabu o ka kan ni o le ye.»

⁷ Ne ka sarakajenifen* kan men, ko:
«Can lo, Matigi Ala Sebeetigi;

i ta kolatigeninw be ke ka kana ni can ni terenninya le ye.»

⁸ Meleke naaninan ka a ta minan konofen bon tere kan. Tere fanga bonyara, janko a ye mogow jeni ni a ta tasuma ye; ⁹ o fundeninba ka mogow jeni. Mogow ka kumajuguw fo Ala ma; o ma nimisa ka kojugu dabra ka Ala bonya, o toorow sebgaya be ale Ala min boro.

¹⁰ Meleke loorunan ka a ta minan konofen bon wara ta masasiganan kan. Yorɔ o yorɔ be wara ta masaya konɔ, o beɛ kera dibi ye; mogow ka o nen kin o toorow dimi koson. ¹¹ Mogow belen ka ke sankolo tigi Ala togo cen ye, o ta jori dimi ni o ta toorɔ koson; o ma nimisa ka o ta kojugu dabra.

¹² Ayiwa, meleke wooronan ka a ta minan konofen bon Efirati baji ra; baji jara, janko masace minw be bo tereboyanfan na ka na, olugu ye temesira sorɔ. ¹³ Ne ka ninjugu saba ye, olugu bora sa belebele da ra, ani wara da ra, ani cira faninyafobaga da ra; o ninw tun be i ko torisenjanw. ¹⁴ O ninw ye jina ninw le ye; olugu le be kabakow ke. O be taga dununa beɛ lajennin ta masacew beɛ fe, ka o lajen kere kama, kere min bena ke Sebestigi Ala ta lonba ra.

¹⁵ Matigi ko: «A fe, ne bena na i ko son be bara mogɔ ra cogo min na. Ni mogɔ min k'a janto a yere ra, k'a ta faniw to a yere ra, janko a fari lakolon kana bo ka tagama, mogow ye a lebu ye, o tigi ta pana.»

¹⁶ Ayiwa, yorɔ min be wele heburukan na ko Harimagedon, o jinaw ka masacew beɛ lajen o yorɔ le ra.

¹⁷ Ayiwa, meleke wolonflanan ka a ta minan konofen bon fɔɔ ra. Kan do bora Alabatoso konɔ, ani masasiganan na, k'a fo ni baraka ye, ko: «A kera ka ban sa!» ¹⁸ Sanmanamanaw, ani kumakan dow, ani sankurukanw, ani dugukoloyereyereba do kera; kabini mogow be dununa ra, o dugukoloyereyere ngon ma deri ka ke folo. ¹⁹ Dugu belebele cira k'a ke yorɔ saba ye. Jamana tow ta dugubaw fana benna. Ala hakiri tora Babiloni* duguba ra; a ka a ta dimiba ta duven ke minan konɔ ka o di a ma, ko a ye o min. ²⁰ Dugukolo minw be ji ce ma, olugu beɛ borira; kuruw si ma ye tuun. ²¹ Sanbere belebele dow bora san fe ka benben mogow kan; a beɛ kelen kelen tun be kilo binaani bo. Mogow ka Ala togo cen o toorɔ koson, sabu a toorɔ tun bonyara o ma kosebe.

17

Jatɔmusoba

¹ Ayiwa, minan wolonfla tun be meleke wolonfla minw boro, olugu kelen nana, ka na a fo ne ye ko: «Na yan, ne bena jatɔmusoba ta kiti yira i ra, ale min siginin be jibaw ce ra. ² Dugukolo masacew ka jatoya ke ale le fe; dugukolo mogow ka ale ta jatoya duven le min fo ka panamini.»

³ Ala Nin* donna ne ra, ne k'a ye ko meleke ka ne ta ka taga ni ne ye kongokolon do konɔ. Ne ka muso do siginin ye wara wulenman do kan. Alatogocenkumaw sebera wara yorɔ beɛ ra; kunkolo wolonfla ni gban tan tun b'a fe. ⁴ Muso tun masirinin be ni fani pumanman wulenman do ye, ani sanin, ani kabakuru songobelenw, ani luluw. Minan saninlaman do tun b'a boro, o fara ko haramuninw na, ani a ta jatoyafen ngoninw na. ⁵ Togo do sebenin be a ten kan; gundo lo. A sebera ko:

«Babiloni duguba,
dununa jatow
ani a kojugukebagaw bamuso.»

⁶ Ne ka muso ye, a ka Ala ta mɔgɔ saninmanw ni Yesu ta seerew jori min fɔ ka panamini. Ne k'a ye minke, ne kabakoyara kosebe. ⁷ Meleke ko ne ma ko: «Mun kosɔn i be kabakoya o ra? Wara kunkolo wolonfla, gban tan, ani muso min siginin be wara kan, ne bena o gundo fɔ i ye. ⁸ I ka wara min ye, o wara tun be yi fɔɔfɔɔ, nka sisan a te yi tuun. A bena yelen ka bɔ jahanama kɔnɔ ka taga halaki le. Dugukolo mɔgɔ minw tɔgɔ tun ma sebe panamanya kitabu kɔnɔ kabini dunuɲa danwagati ra, ni olugu nana wara ye, o bena kabakoya, sabu a tun be yi fɔɔfɔɔ, sisan a te yi tuun, nka a bena bɔ tuun kokura.

⁹ «Ayiwa, nin ye faamuri ni hakiritigiyako le ye. Wara kunkolo wolonfla, o ye kuru wolonfla le ye; muso siginin be o kuru wolonfla kan. ¹⁰ O kunkolo wolonfla ye masace wolonfla ye fana. O masacew looru sara, kelen be fanga ra, tɔ kelen ma sigi fɔɔ; nka ni a nana sigi, a bena wagati dɔɔnin dɔɔn le ke. ¹¹ Wara min tun be yi fɔɔfɔɔ, nka sisan a te yi tuun, ale ye masace seeginan ye; masace wolonfla dɔ lo, a fana bena taga halaki.

¹² «I ka gban tan min ye, o ye masace tan ye fana; olugu ma masaya sɔɔ fɔɔ, nka o bena fanga sɔɔ ka sigi masaya ra ni wara ye ka wagati dɔɔnin dɔɔn le ke. ¹³ Miiriya kelen le be o fe; o bena o ta sebagaya ni o ta fanga di wara le ma. ¹⁴ O bena Sagaden* kere, nka Sagaden bena se sɔɔ o kan, sabu ale le ye matigiw ta Matigi ye, ani masaw ta Masa. A ta mɔgɔ weleninw, minw ye a ta mɔgɔ panawolomaninw, ani a ta mɔgɔ kankelentigiw ye, olugu fana bena se sɔɔ ni Sagaden ye.»

¹⁵ Meleke ko ne ma tuun ko: «I ka ji minw ye, jatɔmuso siginin be ji minw ce ra, o jiw ye mɔgɔ dɔw le ye, ani jamakuru dɔw, ani siya dɔw, ani kan dɔw. ¹⁶ Ayiwa, i ka gban tan min ye, olugu ni wara yere bena jatɔmuso kɔninya, ka a ta fenw bee bɔ a ra, ka a fari lakolon to. O bena a faga ka a sogo pimi, ka a tɔ jeni k'a ban tasuma ra. ¹⁷ Sabu Ala yere le ka a don o jusu ra ko ale Ala ka ko min latige, o ye ben kelen ma ka o ke, ka o ta masaya di wara ma, fɔ ale Ala ka kuma min fɔ, a ye ke ten.

¹⁸ «I ka muso min ye, o ye duguba le ye, duguba min ka a ta fanga sigi dugukolo masacew bee kan.»

18

Babiloni bencogo

¹ O ko, ne ka meleke dɔ were jigito ye ka bɔ sankolo ra; fangaba tun be o meleke fe. A nɔɔɔ manamanana ka yeelen bɔ dugukolo bee kan. ² A perenna ni fanga ye, ko:

«A benna, a benna, Babiloni duguba benna.

A kera jinaw ta so ye,

ka ke jinajugu suguyaw bee dogoyɔɔ ye,

ani kɔɔjuguw, ani kɔɔ haramuninw bee dogoyɔɔ.

³ Sabu siyaw bee k'a ta jatɔyajugu duven fariman min,

dunuɲa masacew ka jatɔya ke ni a ye,

dunuɲa jagokebagaw ka o yere fentigiya a ta fenɲumanbaw caya kosɔn.»

⁴ Ne ka kan dɔ were men ka bɔ sankolo kɔnɔ ko:

«Ne ta mɔgɔw, aw ye bɔ nin dugu kɔnɔ,

janko aw kana na a ta jurumun ɲogɔn dɔ ke,

a ta tɔɔɔ dɔ kana na se aw ma;

⁵ sabu a ta jurumunw cayara fɔ ka se sankolo ma.

Ala hakiri tora a ta kojuguw ra.

⁶ A ka tɔw sara cogo min na, aw ye a sara ten.
A ka kɛwalejugu minw kɛ, aw ye a sara ni o ɲɔgɔn fla ye.
A ka mɔgɔw lamin minan min na, aw ye o ɲɔgɔn ɲa fla di a ma.

⁷ A ka a yere bonya cogo min na,
ka la a ta fɛɲɲumanw cɛ ra ka o diyabo,
Ala ye o ɲɔgɔn ɲagban ni o kasi lase a ma;
sabu a k'a fo a yere kɔnɔ ko:
<Ne masamusoman le siginin bɛ, ne cɛ ma sa;
sukasiko yere tena ne sɔrɔ ka ye fiyewu.>

⁸ O le kosɔn, o tɔɔrɔw bɛɛ bɛna se a ma lon kelen na:
saya ni kasi ni kɔngɔ;
tasuma fana bɛna a jeni,
sabu Matigi Ala min ka kiti ben a kan, o ta fanga ka bon.»

⁹ Ni o kɛra, dunuɲa masace minw bɛɛ jenna ni a ye jatɔya ra, ka a ta fɛɲɲumanw diyabo, ni olugu nana a jɛnisi wuritɔ ye, o tuma o bɛna kasi, ka kule. ¹⁰ A ta tɔɔrɔba siranya kosɔn, o bɛna lo yɔrɔjan k'a fo ko:

«E, bɔnɔ! Bɔnɔ! E, an ta duguba!
Babilɔni, dugu fangatigi!
Kiti benna ele le kan tan yɔrɔnin kelen na wa?»

¹¹ Dunuɲa jagokɛbagaw fana bɛ kasi, ka kule Babilɔni kosɔn, sabu mɔgo si tɛ o ta fiyeerefenw sanna tuun: ¹² o ta sanin, ani warigbɛ, ani kabakuru sɔngɔgbɛlenw, ani luluw, ani fani nuguninw, ani fani wulenmanw, ani fani fiyenmanw, ani fani ɲumanman wulenmanw, ani yiri kasadimanw, ani fɛn minw lalagara ni samɔnin ye, ni yiri sɔngɔgbɛlenw ye, ni siranɛge ye, ni nɛge ye, ni kaba sɔngɔgbɛlenw ye, ¹³ ani kasadiyananw, ani latikɔlonw, ani turu kasadimanw, ani wusunanw, ani duven, ani turu, ani mugu tentennin, ani simankisɛw, ani misiw, ani sagaw, ani sow, ani sowotorow, ani hali adamaden farisogo ni a nin.

¹⁴ O bɛna a fo Babilɔni* ma ko: «E! Fɛn minw logɔ tun bɛ i ra, sisan o tagara ka bo i kɔrɔ. I ta fɛɲɲumanw ni i ta naforo cenna i boro; i tena o sɔrɔ tuun.»

¹⁵ Ayiwa, o jagokɛbaga minw tun ka naforo sɔrɔ Babilɔni, olugu bɛna taga lo fo yɔrɔjan, a ta tɔɔrɔba siranya kosɔn. O bɛna kasi, ka kule, ¹⁶ k'a fo ko:

«E, bɔnɔ! Bɔnɔ! E, an ta duguba!
Dugu min tun fara fiyerebow ra, ani fani suguya bɛɛ ra,
ani sanin, ani kabakuru sɔngɔgbɛlenw, ani luluw ra!
O naforo bɛɛ le cenna yɔrɔnin kelen na tan!»

¹⁷ Kurunboribagaw bɛɛ, ani kurunkɔnɔmɔgɔw bɛɛ, ani kurun baarakɛbagaw, ani kurun ta jagokɛbagaw bɛɛ, olugu bɛɛ lonin tora yɔrɔjan.
¹⁸ O ka dugu jenitɔ sisi ye minke, o ko: «E! Dugu juman le tun bɛ Babilɔni duguba bo?» ¹⁹ O ka buguri cɛ k'a bɔn o yere kun na, ka kasi, ka kule, ka pɛrɛn ko:

«E, bɔnɔ! Bɔnɔ! E, an ta duguba!
Kɔgoji kuruntigiw bɛɛ tun ka wari caman sɔrɔ dugu min ta naforotigiya sababu ra,

o dugu le kera yoro lakolon ye yoronin kelen na tan wa!»

²⁰ Sankolokonomogow, aw ye pagari Babiloni benko ra!

Ala ta mogō saninmanw, ani a ta ciradenw*,

ani a ta ciraw, aw fana ye pagari!

Sabu Ala ka kiti ben Babiloni kan, ka aw hake bo a ra.

²¹ Ayiwa, o wagati ra, meleke barakaman do ka kabakuru belebele do ta, min tun be i ko wugu belebebeba; a ka o firi kogoji ra, k'a fo ko:

«Babiloni duguba bena firi ni fanga ye tan le; mogō tena a ye tuun.

²² E, Babiloni, gonifokan tena men i fe tuun;

dankirilakan tena men,

filenfiyekan tena men,

burufiyekan tena men.

Bororabaarakebaga si tena ye tuun,

simansikan tena men tuun.

²³ Lanpanmana tena ye,

furuce ni furumuso kan tena men;

sabu aw Babilonikaw, aw ta jagokebagaw

le tun ye dununa mogobaw ye;

aw ka dununa siyaw bee kun yelema ni aw ta subagaya ye.

²⁴ Ciraw, ani Ala ta mogō saninmanw fagajori,

ani mogō minw bee fagara dugukolo kan,

o bee fagajori tagara ye aw fe yi.»

19

¹ Ayiwa, o ko, ne ka kan barakaman do men sankolo konō, i ko jamaba do mankan, o tun b'a fora ko:

«Aleluya*! An ye Ala tando!

Kisiri ni bonya ni sebagaya ye an ta Ala ta le ye;

² sabu a be kiti tige ni can ni terenninya ye.

A ka kiti ben jatumusoba kan,

ale min tun be dununa bee lanogora ni a ta jatoya ye.

A ka Ala ta jon minw faga, Ala ka o hake bo a ra,

ka a ta jonw dimibo.»

³ O k'a fo tuun, ko:

«Aleluya! An ye Ala tando!

Babiloni jensisisi koni bena wuri tuma bee, ani wagati bee.»

⁴ Cekoroba mugan ni naani ni fenpanaman naani, olugu ka o kinbiri gban ka Ala bato, Ala min siginin be masasiganan kan. O ko:

«Amina! Aleluya!

An ye Ala tando!»

Sagaden ta kɔɔdomuniba

⁵ Kumakan do bora masasiganan na, ko:

«Ala ta jonw bee,

aw minw be siran Ala na,

mɔgɔ fitini fara mɔgɔba kan,
aw ye Ala tando!»

⁶ Ne ka kan dɔ men tuun, i ko jamaba dɔ mankan, i ko jiba mankan, i ko sankurukanbaw; o tun b'a fɔra ko:

«Aleluya! An ye Ala tando!

Sabu an Matigi Ala Sebɛtigi sigira a ta masaya ra.

⁷ An ye jagari ka an jusu diya, ka a bonya,

sabu Sagaden* ta kɔɔya sera,

a ta kɔɔmuso ka a yere laben.

⁸ Fanigbe pepe pumanman dɔ dira a ma ko a ye o don.»

O fani pumanman ye Ala ta mɔgɔ saninmanw ta kewalepumanw le ye.

⁹ Mɛleke ko ne ma ko ne y'a sɛbe ko: «Minw welera ka taga Sagaden ta kɔɔdomuniba ra, olugu ta jana.» A ko ne ma ko: «Nin kuma ye Ala ta Kuma yere le ye.»

¹⁰ Ne ka ne kinbiri gban mɛleke kɔɔ ko ne be a bato. A ko: «I kana o ke de! Ne ye baarden le ye fana, i n'a fɔ ele, ani i balema tɔ minw tugura Yesu ta can kɔ. I kana ne bato; Ala le bato.»

Yesu ta seereya, ciraw ta kuma bɔra o le ra.

Sogbetigi

¹¹ O kɔ, ne ka sankolo dayelenin ye. So gbeman dɔ bɔra. Min yelenin be a kan, o tɔgɔ ye ko Kankelentigi, ani Cantigi. A be kiti tige, ka mɔgɔjuguw kere ka kapa ni terenninya ye. ¹² A jadenw be i ko tasumamana, masafugula caman be a kun na; tɔgɔ dɔ sɛbenin be a kan, mɔgɔ si te o lon ni ale yere te. ¹³ Derege min tun be a kan na, o tun sura jori ra. A tɔgɔ ye ko «Ala ta Kuma.» ¹⁴ Sankolo kerekɛjamaw tun tugura a kɔ, o be so gbemanw kan, fani gbeman pepe pumanman be o bee ra. ¹⁵ Kerekɛmuru nunbɔnin dɔ tun be bɔra a da ra; a bɛna siyaw faga ni o le ye. A bɛna siyaw mara ni negɛbere le ye; ale yere bɛna rezɛnmɔ forogi dinga kɔɔ ka Ala Sebɛtigi ta dimiba ta duven bɔ. ¹⁶ Tɔgɔ dɔ tun sɛbenin be a ta derege kan, ani a woto kan, ko:

«Masaw bee ta Masa,
matigiw bee ta Matigi.»

¹⁷ O kɔ, ne ka mɛleke dɔ lonin ye tere kɔɔ. A pɛrenna ni fanga ye; kɔɔ minw bee tun be san fe, a k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye na lajen ka Ala ta domuniba makɔɔ, ¹⁸ janko ka masacew sogo domu, ani kerɛmasaw sogo, ani fangatigiw sogo, ani sow sogo, ani sotigiw sogo, ani mɔgɔ suguya bee sogo: jonw ni hɔɔnw, mɔgɔbaw ni fitiniw.»

¹⁹ Ayiwa, ne ka wara folo ye; dunupa masacew, ani o ta kerekɛjamaw lajennin be ni a ye kere kama. Wara ni a ta kerekɛjama ko o be sogbetigi ni a ta kerekɛjama kere. ²⁰ Nka o konna ka wara yere mina folo; cira faninyafɔbaga min tun be kabakow kera wara ja na, ale fana minana ni a ye. Mɔgɔ minw tun sonna ko wara tagamasiyen ye ke o kan, ani minw tun ka wara ja bato, ale le tun ka olugu lafiri. O fla bee minana ka o janaman firi dingaba tasumaman ni kiribi ce ra. ²¹ Kerekɛmuru min tun be sogbetigi da ra, o ka tow faga ni o kerekɛmuru ye. Kɔɔw bee ka o sogo domu fɔ ka fa a ra.

20

Setana sirira fɔ san waga kelen

¹ O kɔ, ne ka meleke do jigito ye ka bo sankolo ra, jahanama lakile b'a boro, ani negejoroko gbiriman do. ² A ka sa belebele mina, min tun kera sa ye folofolo; jinaw kuntigi lo, ani Setana. Meleke k'a mina, k'a siri ni negejoroko ye fɔ san waga kelen. ³ A k'a firi jahanama kono, ka a datugu a da ra, ka tagamasiyen do noro da kan janko a kana dunupamogow lafiri tuun, fɔ ka taga san waga kelen dafa. O kɔ, a ka kan ka foni ka wagati doonin ke tuun.

⁴ Ne ka masasiganan dow ye. Minw sigira o masasigananw kan, se dira olugu ma ko o ye kiti tige. Ayiwa, o tun ka minw kun tige Yesu ta seereya ni Ala ta Kuma waajuri koson, olugu minw tun ma son ka wara bato walama ka wara ja bato, minw tun ma son tagamasiyen ye ke o ten kan walama o boro ra, ne ka olugu ninw ye. O kera mogo panamanw ye tuun, ka sigi kuntigiya ra ni Kirisita* ye fɔ san waga kelen.

⁵ Ayiwa, nin le ye suw kunuko folo ye. Mogo tow suw ma kunu fɔ ka taga san waga kelen dafa. ⁶ Mogo minw ninyoro kera suw kunuko folo ra, olugu ta pana, olugu saninyara! Saya flanan te se ka foyi ke olugu ra tuun. O bena ke Ala ni Kirisita ta sarakalasebagaw* ye, ka sigi kuntigiya ra ni Kirisita ye fɔ san waga kelen.

Setana ni a ta kerεkejama halakira

⁷ Ni san waga kelen nana dafa tuma min na, o bena Setana foni ka a labo a ta kaso ra. ⁸ A bena bo ka taga siyaw lafiri dunupa fan naani na. O siyaw togo le ye ko Gogi, ani Magogi. A bena siyaw lajen kere kama. O ka ca i ko kogojida kenken. ⁹ O ka dugukolo yoro bee fa. O ka Ala ta mogo saninmanw ta yoro lamini, ani Ala ta dugu kanunin ye. Nka tasma do bora sankolo ra ka na o bee jeni ka o ban. ¹⁰ Setana min tun be mogow lafirira, o ka ale firi dingaba tasumaman ni kiribi ce ra, wara ni cira faninyafobaga be yoro min na. O bena tooro su ni tere, tuma bee, ani wagati bee.

Kiti laban

¹¹ O kɔ, ne ka masasiganan belebele gbeman do ye; min siginin be a kan, ne ka o fana ye. Dugukolo ni sankolo borira a na, ka tunu; o ma ye tuun. ¹² Ne ka suw ye, mogobaw ni mogo fitiniw, o lonin be masasiganan na fe. O ka kitabu dow dayele; o kɔ, o ka kitabu kelen were dayele, min ye panamanya kitabu ye. O ka suw ta kiti tige ka kapa ni o ta kewalew ye, o ta kewale minw sebera kitabuw kono. ¹³ Su minw tun be kogoji ra, kogoji ka olugu di; su minw tun be Saya boro, ani minw tun be Lahara, olugu fana ka o suw di. O bee kelen kelen ta kiti tigera ka kapa ni o ta kewalew ye. ¹⁴ O ka Saya ni Laharaso bee firi dingaba tasumaman kono. O dingaba tasumaman, o le ye saya flanan ye. ¹⁵ Mogo o mogo togo sebenin ma soro panamanya kitabu kono, o ka o firi dingaba tasumaman kono.

21

Zeruzalemu dugukura

¹ Ayiwa, o kɔ, ne ka sankolokura ni dugukolokura ye. Sankolo folo ni dugukolo folo tun tununa. Kogoji fana tun te yi tuun. ² Ne ka dugu saninman ye, Zeruzalemu dugukura, a be jigira ka bo sankolo ra Ala fe. A labenna i ko konomuso min masirira a ce ye. ³ Ne ka kumakan do men ka bo masasiganan na; a k'a fɔ ni fanga ye ko: «Ala ta yoro saninman ye nin ye, ani a ta mogow. A bena sigi ni o ye; o be ke a ta mogow ye, ale

Ala yere le bena ke ni o ye. ⁴ A bena o najiw bee ce. Saya tena ke yi tuun, kasi tena ke yi, kulekan tena men, tooo tena ke yi fana; sabu fenkorow bee tununa.»

⁵ Min tun siginin be masasiganan kan, ale ko: «A fe, ne be fen bee ke kura ye sisan.» A ko ne ma ko: «A sebe! Sabu sigiya te nin kumaw ra, can lo.»

⁶ A ko ne ma tuun ko: «A kera ka ban. Ne le ye Alifa ni Omega ye, damina ni laban. Ni jiminlogo be mogoo min na, ne bena bununji di o tigi ma gbansan, ji min be panamanya di mogoo ma. ⁷ Ni min ka se sooo, o tigi bena nin fenw sooo; ne be ke a ta Ala ye, a be ke ne den ye. ⁸ Nka siranbagatow, lanabariw, kojogukebagaw, mogofagabagaw, jatow, subagaw, josonbagaw, ani faninyafobagaw bee, olugu ninyoro bena ke dingaba tasumaman ni kiribi le ye. O le ye saya flanan ye.»

⁹ O ko, tooofen wolonfla tun be minan wolonfla konoo meleke wolonfla minw boro, o melekew ra kelen gbarara ne ra ka kuma ne fe, ko: «Na yan, ne bena konomuso yira i ra; Sagaden* ta konomuso.»

¹⁰ Ala Nin* donna ne ra, ne k'a ye ko a ka ne ta ka taga ni ne ye kuruba jamijan do kunna, ka Ala ta dugu saninman yira ne ra, Zeruzalemu dugu; a be jigira ka bo sankolo ra, Ala fe. ¹¹ Ala ta nooo tun be a kan. A nooo tun be i ko lulu bisigi do, walama i ko zasipe lulu, min be manamana i ko dugalen. ¹² Kogo belebele jamijan do tun ka dugu lamini. Donda tan ni fla be dugu ra. Meleke kelen be o dondaw bee kelen kelen na. Togo do sebenin be daw kan, o ye Izirayelimogow ta gba tan ni fla togow ye. ¹³ Da saba be tereboyanfan na, saba be terebenyanfan na, saba be sahiliyanfan na, saba be woroduguyanfan na. ¹⁴ Kabakuru belebele tan ni fla tun ye dugu kogo jusiginanw ye. Sagaden ta ciraden* tan ni fla togow sebenin be o jusiginan tan ni fla kan.

¹⁵ Meleke min tun kumana ne fe, saninbere do tun be ale boro, janko ka dugu janya suma, ani a dondaw, ani a kogow. ¹⁶ Dugu fan naani bee tun ka kan; a janya ni a bonya bee tun ye kelen ye. Meleke ka dugu suma ni saninbere ye; a kera bere na waga tan ni fla ye*; a janya, ani a bonya, ani a lo bee tun ye o da kelen ye, ¹⁷ A ka kogo fana suma. O kera nongon na keme ni binaani ni naani ye; a k'a suma ka kapa ni mogow ta sumanikecogo le ye. ¹⁸ Kogo tun lora ni zasipe lulu le ye. Dugu bee tun lora ni sanin yereworo le ye, min be manamana i ko dugalen. ¹⁹ Lulu† bisigi suguya bee tun donna kogo jusiginan na, ka a ceɓa. Jusiginan folo ye Zasipe lulu ye; a flanan ye safiri lulu ye, a sabanan ye kaliseduwani lulu ye, a naaninan ye emerodi lulu ye, ²⁰ a loorunan ye saridonikisi lulu ye, a wooronan ye sariduwani lulu ye, a wolonflanan ye kirisoliti lulu ye, a seeginan ye berili lulu ye, a konontonnan ye topazi lulu ye, a tannan ye kirisopirasi lulu ye, a tan ni kelennan ye yasenti lulu ye, a tan ni flanan ye ametisi lulu ye. ²¹ Dugu donda tan ni fla bee tun ye lulu le ye. A konw bee kelen kelen ye lulu kuturu kelen ye. Dugu sirabaw tun ye sanin yereworo ye, ka a ceɓa, a be manamana i ko dugalen.

²² Ne ma Alabatoso ye dugu konoo. Matigi Ala Sebestigi yere le ye dugu Alabatoso ye, ale ni Sagaden. ²³ Dugu mako te tere yeelen na, walama karo yeelen janko mogow ye yeri ke; Ala yere nooo le ye dugu yeelen ye; Sagaden fana ye dugu yeelen ye. ²⁴ Siyaw bee bena tagama o yeelen le ra.

* **21:16** 21.16 Bere na waga tan ni fla: O da ye tagamasiyen le ye; o be se ka ke kilo waga fla ni kilo keme fla jooonna ye. † **21:19** 21.19-20 Lulu suguya caman togo fora yan, an te minw lon. Nka o bee ye kabakuru dawulamanw ye, minw be Ala ta saninmanya yira.

Dununa masacew bena taga ni o ta bonya ye Ala fe o yoro le ra. ²⁵ Dugu dondaw tena datugu ka ye lon si; tere bee a dayelenin be to, sabu su tena ko yi tuun. ²⁶ Siyaw ta fanga ni o ta bonya bee bena taga o yoro le ra. ²⁷ Fen saninyabari si tena don yi. Mogo o mogo be ko haramuninw ke, ani faninyafobagaw, o si te don yi. Minw togo sebera Sagaden ta panamanya kitabu konon, olugu doron le bena don yi.

22

¹ Ayiwa, o ko, meleke ka panamanya baji yira ne ra; a saninyanin be, a be manamana i ko dugalen. O ji tun be woyora ka bo Ala ni Sagaden* ta masasiginan na. ² Panamanya yiri tun be dugu siraba ce ma, ani ba fan fla kan. A be den sijagako tan ni fla san konon; karo o karo a be den. A flaburuw be mogow keneya. ³ Fen danganin si tena ke o yoro ra. Ala ni Sagaden ta masasiginan bena ke dugu konon. Ala ta jonw bena baara ke a ye; ⁴ o yere na bena Ala ye. A togo sebenin bena ke o bee tenw kan. ⁵ Su tena ko yi tuun, o mako tena ke lanpan na, walama tere yeelen; sabu Matigi Ala yere bena ke o ta yeelen ye. O bena sigi kuntigiya ra tuma bee, ani wagati bee.

Yesu nawagati surunyara

⁶ O bee ko, meleke ko ne ma ko: «Sigiya te nin kumaw ra; can yere lo. An Matigi Ala min be ciraw ta kumafota don o da ra, a ta Nin Saninman* baraka ra, ale le ka a ta meleke ci, janko ko minw ka kan ka ke sani wagati donin, a ye o yira a ta jonw na.»

⁷ Yesu ko: «A fe, ni donin kera ne bena na. Mogo min be nin kitabu ta cirayakumaw sira tagama, o tigi ta pana.»

⁸ Ayiwa, ne Yuhana yere le ka nin kow men, ne na k'a ye. Ne k'a men, k'a ye minke, meleke min tun b'a yirara ne ra, ne ka ne kinbiri gban o sen koron ko ne b'a bato. ⁹ A ko ne ma ko: «I kana o ke de! Ne fana ye baarden le ye, i n'a fo ele, ani i balema cira tow, ani minw be nin kitabu sira tagamana. Ala le bato!»

¹⁰ A ko ne ma ko: «I kana nin kitabu ta cirayakumaw datugu, k'a dogo, sabu wagati surunyara ka ban. ¹¹ Mogo min be tagama terenbariya ra, o tigi ye tagama terenbariya ra. Mogo min be a yere lanogora, o tigi ye a yere lanogo. Nka mogo min be terenninya sira kan, o tigi ye to o kan. Mogo min saninyanin lo, o tigi belen ye saninya tuun.»

¹² «A fe, sani wagati donin ne bena na. Bee ta sara be ne boro, janko ka bee sara ka kapa ni a ta kewalew ye. ¹³ Ne le ye Alifa ni Omega ye, folo ni laban, a damina ni a dan.»

¹⁴ Minw be o ta derege ko k'a gbe, olugu ta pana. O bena do soro panamanya ta yiriden na k'a domu, ka don dugu konon dugu dondaw fe. ¹⁵ Nka, wuruw, ani subagaw, ani jatow, ani mogofagabagaw, ani josonbagaw, ani mogo o mogo be faninya fo, ani faninyafon ka di minw ye, olugu bee bena to kene ma.

¹⁶ «Ne Yesu le ka ne ta meleke ci ka na nin kow lase aw ma, lanabagaw ta jenkuruw ra. Dawuda mamaden min tun bena bo Dawuda ta gba ra, ne le ye o ye; ne le ye sogomada lolo manamana to ye.»

¹⁷ Ayiwa, Nin Saninman ni koromuso b'a jaabi ko: «Na!» Mogo min be nin kuma lamen, o tigi y'a fo ko: «Na!» Ni jiminlogon be mogo min na, o tigi ye na. Ni mogo min be panamanya ji fe, o tigi ye do ce k'a min gbansan.

Kuma laban

¹⁸ Mɔgɔ o mɔgɔ bɛ nin kitabu ta cirayakumaw lamɛn, ne b'a fɔ o tigi ye k'a gbɛɛya ko: ni mɔgɔ min ka dɔ fara a kan, tɔɔrɔ minw fɔra nin kitabu kɔnɔ, Ala bɛna o tɔɔrɔ nɔgɔn fara o tigi ta tɔɔrɔw kan. ¹⁹ Ni mɔgɔ min fana ka dɔ bɔ nin kitabu ta cirayakumaw ra, panamanya yiri ni dugu saninman min ko fɔra nin kitabu kɔnɔ, Ala bɛna o tigi ninyɔrɔ bɔ o ra.

²⁰ Min ka nin kow fɔ, ko can lo, ale ko: «Onhɔn, sani wagati dɔɔnin ne bɛna na.» Amina. Na, an Matigi Yesu!

²¹ An Matigi Yesu ye nɛɛma aw bɛɛ ye.